BERRADURIOÙ / ABKÜRZUNGEN

BERRADUR / ABKÜRZUNG	BREZHONEG / BRETONISCH	ALAMANEG / DEUTSCH
Adv.	adverb, rakverb	Adverb
ag.	anv-gwan	Adjektiv
ag.k. b.	anv-gwan kadarnaet benel	substantiviertes Adjektiv : weiblich
ag.k. g.	anv-gwan kadarnaet gourel	substantiviertes Adjektiv : männlich
ag.k. g./b.	anv-gwan kadarnaet gourel/benel	substantiviertes Adjektiv : männlich/weiblich
ag.k. g./b./n.	anv-gwan kadarnaet gourel/benel/neutrel	substantiviertes Adjektiv : männlich/weiblich/sächlich
ag.k. n.	anv-gwan kadarnaet neutrel	substantiviertes Adjektiv : sächlich
ag. perc'h.	anv-gwan perc'hennañ	attributives Possessivpronomen
ag.v.	anv-gwan-verb	Partizip Perfekt
araog.	araogenn	Präposition
arc'hant.	arc'hantouriezh	Finanzen
arz	arzoù-kaer	Kunst
astenn.	astenn-ster.	im weiteren Sinne
b.	benel	weiblich
barzh.	barzhoniezh	Dichtung
bev.	bevoniezh	Biologie
bred.	bredoniezh / psikologiezh	Psychologie
dibers.	dibersonel	unpersönlich
douar.	douaroniezh // douarouriezh	Geografie // Geologie
dre astenn.	dre astenn-ster.	im weiteren Sinne
dre heñvel.	dre hevelebiezh	analog
dre skeud.	dre skeudenn-lavar	figürlich
dre fent	dre fent	humoristisch gemeint
estl.	estlammadell	Interjektion
fizik	fizik	Physik
g.	gourel	männlich
gwashaus	dismegus / gwashaus	pejorativ
gwiad.	gwiaderezh	Textilien
gwir	gwir	Jura
h.a.	hag all	und so weiter
istor	istor	Geschichte
isurzh.	isurzhiañ	subordinierend
kegin.	keginerezh	Gastronomie
kenurzh.	kenurzhiañ	koordinierend
kenw.	kenwerzh	Handel
kimiezh	kimiezh	Chemie
kleuk	kleuk / dizoare	vulgär
korf.	korfadurezh	Anatomie
kozh	dispredet	archaisch
kr-l	krennlavar	Sprichwort
lenn.	lennegezh	Literatur
lies.	liester	Mehrzahl
louza.	louzawouriezh	Botanik
loen.	loenoniezh	Zoologie

lu	lu / milouriezh	Militär
mat.	matematik / jedoniezh	Mathematik
melestr.	melestradurezh	Verwaltung
mengleuz.	mengleuzerezh	Bergbau
merdead.	merdeadurezh	Schifffahrt
metal.	metalouriezh	Metallurgie
mezeg.	mezegiezh	Medizin
mojenn.	mojennerezh	Mythologie
moull.	moullerezh	Buchdruck
n.	neutrel	sächlich
nazi.	naziegezh	Nationalsozialismus
nij.	nijerezh	Luftfahrt
niv.	niver	Zahl
nukl.	nukleel	nuklear
P.	yezh ar bobl	Umgangssprache
polit.	politikerezh	Politik
preder.	prederouriezh	Philosophie
rag.	raganv	Pronomen
rag. disk.	raganv-diskouezañ	Demonstrativpronomen
rag. stag.	raganv-stagañ	Relativpronomen
rannyezh	rannyezhel	Dialekt
RDA	Republik Demokratel Alaman	DDR
relij.	relijion	Religion
rev.	revel	Sex
skeud.	skeudenn-lavar	bildliche Bedeutung
skiant.	skiantoù	Wissenschaften
son.	sonerezh	Musik
sport	sport	Sport
stag.	stagell	Konjunktion
stag. isurzh.	stagell-isurzhiañ	subordinierende Konjunktion
stag. kenurzh.	stagell-kenurzhiañ	koordinierende Konjunktion
stered.	steredoniezh // steredouriezh	Astronomie // Astrologie
stlenn.	stlenneg	Informatik
str.	anv-stroll	Kollektivum
tekn.	teknik / teknologiezh	Technik
t-c'h	tro-c'henidik	Genitiv
t-d-b	tro-da-biv	Dativ
tisav.	tisavouriezh	Architektur
tredan.	tredanerezh	Elektrizität
tr-l	tro-lavar	Redewendung
t-rr	tro-rener	Nominativ
t-rt	tro-renet	Akkusativ
u.b.	unan bennak	jemand
udb	un dra bennak	etwas
V.dibers.	verb dibersonel	unpersönliches Verb
V.em.	verb emober	reflexives Verb
V.gw.	verb gwan	intransitives Verb
V.k.d.	verb kreñv dieeun	intransitives Verb mit indirektem Objekt

V.k.e.	verb kreñv eeun	transitives Verb
yezh.	yezhoniezh // yezhadur	Linguistik // Grammatik

ALAMANEG – BREZHONEG

Genver 2017

A, a n. (-,-/P.-s) : **1.** A,a g. *das kleine A,* an a munut g., an a skrivet bihan ; *das große A,* an A bras g., an A skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn A b. ; **2.** [sonerezh] la g. ; **3.** *Nummer 20a,* eil 20, eil niverenn 20 ; **4.** *von A bis Z,* a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile ; *das A und O,* **a)** an deroù hag ar fiñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen ; **b)** ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *wer A sagt muss auch B sagen,* ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ - arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'h 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to.

à araog. : *drei Stück à drei Euro,* tri eus ar re a zo tri euro an tamm.

Ä / ä n. (-,-) : A daoubik warnañ g., a daoubik warnañ g., A-Umlaut g., a-Umlaut g.

Aa n. (-) : [tro-lavar, yezh ar vugale] *Aa machen,* ober kakac'h.

AA[1] n. (-) : [*berradur evit* **Auswärtiges Amt**] ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

AA[2] lies. : [*berradur evit* **Anonyme Alkoholiker**] Alkooleien Dizanav lies., Boesonerien Dizanav lies.

Aachen n. (-s) : Aac'hen b., kêr Aac'hen b.

Aal g. (-s,-e) : [loen.] silienn b. [*liester* sili, silioù, siliennoù] ; *der Aal schlüpfte ihm durch die Finger,* ar silienn a ziflipas a-dre e zaouarn, sinklañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre e zaouarn, e vizied a rampas diwar ar silienn ; *Zitteraal,* sili-morzenn str., sili-krenerez str. ; *Seeaal,* sili-mor str. ; *Aale fangen,* siliaoua, sontañ ; *Glasaal, Älchen,* keuruz str., stlaoñ str ; *Glasaale fangen,* keurusa.

Aalbutt g. (-s,-e) : [loen.] teod-ki g.

aalen V.em. : **sich aalen** (hat sich (t-rt) geaalt) : *sich in der Sonne aalen,* ober grallig en heol, tommheoliañ, heoliañ, sorañ, bezañ e baradoz ar gwrac'hed.

Aalfang g. (-s) : siliaoua g.

aalförmig ag. : stummet evel ur silienn, heñvel ouzh ur silienn, a-stumm gant ur silienn, e doare ur silienn, e doare sili, a-zoare gant ur silienn, a-zoare gant ar sili, a-seurt gant ur silienn, a-seurt gant ar sili, naerheñvel.

Aalgabel b. (-,-n) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

aalglatt ag. : **1.** lampr evel ur silienn, riklus evel ur silienn, flibous, libous ; **2.** [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek.

Aalkasten g. (-s,-kästen) : kidell silioù b., kavell silioù g., poulre silioù g.

Aalschlange b. (-,-n) : [loen.] sili-mor str.

Aalstecher g. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalsuppe b. (-,-n) : soubenn ar silioù b.

Aalstrich g. (-s,-e) : linenn zu [*war kein ur marc'h pe un azen*] b.

Aalwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug str., preñv-douar g.

a.a.O. [*berradur evit* **am angegebenen Ort**] : el lec'h merket.

Aar g.(-s,-e) : erer g. ; *preußischer Aar,* erer prusian g.

Aare b. (-) : [stêr] Aar g.

Aargau g. (-s) : *der Aargau,* Argovia b., Bro an Aar b.

Aas[1] n. (-es,-e) : gagn b., korf marv g., goann b. ; *wo aber ein Aas ist, da sammeln sich die Geier,* e pep lec'h bennak ma vo ur c'horf marv, eno en em zastumo ar guped (ar branc'hagned).

Aas[2] n. (-es, Äser) : lakepod g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hast g., mab ar c'hagn g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh

divalav g., higenn b. ; *ein kleines Aas,* unan gwazh eget ar vosenn, ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un turmud g., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur fall lakez g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., un higenn b., ur bikez b., ur bebrenn b., un diaoulez b., ur baborenn b., ul loen gars g., ur c'hast b., ur renavi g.

aasen V.gw. (hat geaast) : **1.** *mit seiner Gesundheit aasen,* ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, distruj, diskar, euvriñ, rivinañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, koll e yec'hed (Gregor) ; **2.** P. *mit seinem Geld aasen,* dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foranañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ) e arc'hant, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, kas e arc'hant e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, debriñ e gestenn, mazaouiñ e zanvez, foetañ e drantell, drailhañ arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

Aasfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.

Aasfresser g. (-s,-) : [loen.] gagnaouaer g., gagnaouer g.

Aasgeier g. (-s,-) : **1.** [loen.] gup gwenn g. ; **2.** [dre skeud.] P. gagnard g., arloup g., suner arc'hant g., serrer g., skraper a zen g.

Aaskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil gagnaouaer g., c'hwil gagnaouer g.

Aaskrähe b. (-,-n) : [loen.] frav g./b., kavan b., bran-dour b., bran zu b.

ab adv. pe araog. + [t-d-b pe t-rt]

I. EN EGOR. **a)** lusk eus an nec'h d'an traoñ,
b) adalek, adal, eus
II. EN AMZER. Adalek, adal, diwar
III. LAMADUR. Nemet, da dennañ
IV. Troioù-lavar.
V. ab sein.
VI. Rakverb rannadus.

I. EN EGOR : **a)** *Hut ab !* diwiskit ho togoù, tennit ho togoù ! lamit ho togoù diwar ho pennoù ! ; *Gewehr ab !* lakait ho fuzuilhoù ouzh ho treid ! **b)** *von hier ab,* adalek amañ, ac'hanen ; *fünf Schritte vom Wege ab,* pemp kammed eus an hent ; *weit vom Wege ab*, pell diouzh an hent ; *drei Meilen vom Strande ab,* teir lev diouzh an aod ; [kenw.] *ab Berlin,* kemeret e Berlin ; *ab Fabrik,* kemeret el labouradeg, o kuitaat al labouradeg ; [treuzdoug.] *Speisewagen ab Köln,* bagon-zebriñ adalek Kolun b.

II. EN AMZER : *ab acht Uhr,* adalek eizh eur ; *ab heute, von heute ab*, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, adalek hiziv, a-hiziv, a-vremañ, diwar vremañ ; *ab März,* adalek miz Meurzh ; *ab heute ist Schluss damit,* diwar hiziv ez eo fin gant an dra-se ; *von da ab,* a-benn neuze, diwar neuze, adalek neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar se, goude-henn, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; *ab sofort, ab jetzt,* evit a-benn kaer, a-benn bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, pelloc'h, a-belloc'h, a-vremaik, goude-henn, avamañ, en dazont, a-neuze ; *ab dieses Jahr, ab diesem Jahr,* diwar ar bloaz-mañ ; *ab meinem fünfzehnten Lebensjahr, ab mein fünfzehntes Lebensjahr,* ur wech ma oan deuet pemzek vloaz.

III. LAMADUR : *von fünf drei ab,* lamomp tri diwar bemp ; *ab Diskonto,* an diskont 'zo da lemel ; *Unkosten ab,* ar mizoù 'zo da dennañ.

IV. Troioù-lavar : *ab und zu, ab und an,* ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-goulzoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a bellik da bellik, tanav, a-roadoù (Gregor) ; *ab und zu muss man schweigen,* tevel a ranker ober a-wechoù ; *auf und ab*, a-hed hag a-dreuz, dre gleuz ha garzh, krec'h ha traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin ; *auf und ab gehen*, mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *die Preise gehen auf und ab,* sav-diskenn (sav-disav) a zo war ar prizioù ; *der Weg geht auf und ab,* sav-diskenn eo an hent, sav-disav eo an hent, ribin-diribin eo an hent.

V. *ab sein,* bezañ aet kuit, bezañ kouezhet, bezañ distag ; *das Rad ist ab,* ar rod a zo aet kuit.

VI. Rakverb rannadus a verk :

a) al loc'hañ : *abfahren,* loc'hañ ; *abgehen,* mont kuit.

b) an disparti : *abtrennen,* dispartiañ ; *absondern,* dispartiañ.

c) al lamadur : *abziehen,* tennañ, lemel.

d) ar bihanadur : *abnehmen,* digreskiñ ; *herabsetzen,* izelaat.

e) an disleberidigezh : *ein Kleid abtragen,* kas ur pezh dilhad da bilhoù ; *abwirtschaften,* kas da get.

Abakus g. (-,-se *pe* Abaki) : **1.** boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b. ; **2.** [tisav.] gorre-tog g., abakenn b.

Abalone b. (-,-n) : [loen.] mormilh str., ourmel str.

abänderbar ag. : kemmus.

abändern V.k.e. (hat abgeändert) : kemmañ, reizhañ, daskemmañ, argemmañ, neuzneveziñ, treuzneuziañ.

Abänderung b. (-,-en) : **1.** cheñchamant g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur

g., reizhadenn b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b. ; *eine Abänderung vornehmen,* degas ur cheñchamant, cheñch udb. ; **2.** [polit.] enkemmad g.

Abänderungsantrag g. (-s,-anträge) : [polit.] kinnig enkemmad g., kinnig reizhadenn g.

abarbeiten V.k.e. (hat abgearbeitet) : **1.** divrazañ ; **2.** echuiñ ul labour ; **3.** *er arbeitet seine Schulden ab,* labourat a ra a-benn peurbaeañ e zleoù.

V.em. : **sich abarbeiten** (hat sich (t-rt) abgearbeitet) : terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ul loen, evel ur marc'h), lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kiañ d'al labour, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwallboaniañ, plantañ e-barzh, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, daoudortañ war an tach, c'hwistañ, bouc'halañ, en em yostañ o labourat.

Abart b. (-,-en) : **1.** spesad g., gouennad b., seurtad g. ; **2.** isspesad g., spesad bastardet g.

abartig ag. : **1.** amreizh, direizh, dizoare, dinatur, fall ; **2.** P. sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet.

Adv. : P. abominapl, spontus.

Abartigkeit b. (-,-en) : amreizhder g., amreizhded b., direizhder g.

abätzen V.k.e. (hat abgeätzt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ.

abbalgen V.k.e. (hat abgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hañ, dibrennañ [chupenn ul loen], disklipañ.

V.em. : **sich abbalgen** (hat sich (t-rt) abgebalgt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo.

Abbau g. (-s) : **1.** dispennadenn b., dispennadeg b., dismantrerezh g., dismantridigezh b., diskaridigezh b. ; [lu] *Abbau einer Festung,* diskaridigezh ur c'hreñvlec'h b. ; **2.** digreskidigezh b., lamidigezh b. ; *Abbau von Beamten,* digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postoù kargidi g. ; **3.** [kenw.] digresk g. ; *Abbau der Preise,* digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g. ; [dre skeud.] *Abbau der Lebenshaltungskosten,* digresk ar c'houst bevañ g., digresk war priz ar bevañ g. ; **4.** [mengleuz.] korvoerezh g., korvoadur g. ; *Abbau einer Lagerstätte,* korvoerezh ur gwelead g., lakidigezh ur gwelead da dalvezout b., tennerezh danvez eus ur gwelead g. ; *zum Abbau freigegebene Bergmine,* dalc'h g., dalc'h mengleuz g., mengleuz koñsedet b., koñsedadenn b., lañvaz korvoiñ evit ur vengleuz g. ; **5.** [dre astenn.] tamm-labour g., ober g., oberenn b. ; **6.** [kimiezh] digevanidigezh ar molekul b., torradur ar molekul g.

abbaubar ag. : **1.** gounezus, gounezadus, korvoadus ; **2.** dispennadus, disleberus ; *biologisch abbaubar,* bevzispennadus, a c'hall disleberiñ en un doare biologel, bevzisleberus.

abbauen V.k.e. (hat abgebaut) : **1.** dispennañ, difregañ, divontañ, disevel, dizastum ; *ein Zelt abbauen,* plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; *eine Eisenbahnlinie abbauen,* difregañ ul linenn hent-houarn ; **2.** [dre heñvel.] krennañ ; *seine Lebenshaltung abbauen,* krennañ e zispignoù ; **3.** [melestr.] dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, dizorniañ, digouviañ, digargañ, leiaat ; *Personal abbauen,* leiaat ar c'hoskor, dic'hoprañ implijidi, difredañ implijidi, dizorniañ implijidi, ezfredañ implijidi, digouviañ implijidi, digargañ implijidi, terriñ postoù-labour ; **4.** [mengleuz.] korvoiñ, eztennañ, divengleuziañ, mengleuziañ ; *Erze abbauen,* eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh, gounit kailh ; **5.** disleberiñ, puzuilhañ, breinañ, kuzumiñ.

V.gw. (hat abgebaut) : **1.** *der Zirkus baut ab,* emañ ar sirk o vont kuit, emañ ar sirk o pakañ e stal ; **2.** [dre skeud.] diskenn, gwanaat, dinerzhañ, mont war fallaat, mont war zisteraat, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ, morzañ, dont da vorzañ.

abbaufähig ag. : gounezus, gounezadus, korvoadus.

Abbaufront b. (-,-en) : [mengleuz.] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.

Abbaugerechtigkeit b. (-,-en) : gwir korvoiñ g., lañvaz korvoiñ g.

Abbauhalde b. (-,-n) : terril g., fagnaj g., koc'hieneg b., bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g.

Abbauhammer g. (-s,-hämmer) : morzhol pigeller g., morzhol-pigell g.

Abbauprodukt n. (-s,-e) : **1.** distaoladur g. ; **2.** [kimiezh] dilerc'h g., dilerc'hiadenn b.

Abbausohle b. (-,-n) : [mengleuz.] live talbenn an troc'h g., live korvoiñ g., estaj korvoiñ g.

Abbaustrecke b. (-,-n) : riboul mengleuz g., toullenn gorvoiñ b.

Abbé g. (-s,-s) : abad g.

abbeeren V.k.e. (hat abgebeert) : dirañsañ, dishiliañ.

abbeißen V.k.e. (biss ab / hat abgebissen) : **1.** diframmañ gant an dent ; *ein Stück Wurst abbeißen,* dantañ kaer ur silzigenn, skeiñ un taol dent gant ur silzigenn ; *sich lieber die Zunge abbeißen als ...,* mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'hen evit ..., bezañ gwelloc'h d'an-unan bezañ dallet eget … ; **2.** [dre skeud.] P. *da beißt die Maus keinen Faden ab, da beißt keine Maus einen Faden ab,* un dra asur eo kement-se, ken sur ha graet eo.

abbeizen V.k.e. (hat abgebeizt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ, spurañ.

Abbeizmittel n. (-s,-) : danvez skuriañ g., spuruzenn b.

abbekommen V.k.e. (bekam ab / hat abbekommen) : **1.** tennañ, lemel ; **2.** kaout, tapout, resev, degouezhout gant an-unan ; **3.** pakañ, tapout ; *der Hase hat Schrot*

abbekommen, ar c'had he deus tapet plom ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen,* paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; P. *er hat was abbekommen,* tapet (paket, kavet) en deus e begement, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ ; **4.** c'hoarvezout droug gant an-unan ; *er hat ganz schön was abbekommen,* paket en deus ur gwall daol ; *er hat eins abbekommen,* paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus un taol bennak, paket en deus un taol bennak.

abberufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : **1.** difredañ, ezfredañ, digargañ, terriñ ; *jemanden vom Amt abberufen,* digargañ u.b., lemel e garg digant u.b., dizorniañ u.b., terriñ u.b. eus e garg ; *einen Gesandten abberufen,* reiñ urzh d'ur c'hannadour da zistreiñ d'ar vro, kemenn d'ur c'hannadour distreiñ d'e vro ; **2.** [barzh.] gervel ; *Gott berief ihn ab,* galvet e oa bet dirak Doue, e c'halvet en doa Doue davetañ.

Abberufung b. (-,-en) : digargadur g., torridigezh b.

abbestellen V.k.e. (hat abbestellt) : digoumanantiñ diouzh, diskemenn, freuzañ, nullañ, terriñ ; *etwas abbestellen,* freuzañ (nullañ, foeltrañ, terriñ) ar werzh, dislavaret, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh, diurzhiadiñ udb.

Abbestellung b. (-,-en) : freuztaol g., torridigezh b., digoumanantiñ g., diurzhiadiñ g., diskemenn g.

abbezahlen V.k.e. (hat abbezahlt) : **1.** rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; **2.** peurbaeañ, peurdalañ ; *ich habe alle meine Schulden abbezahlt,* peurbaet (peurdalet) em eus va dleoù, en em guitezet em eus.

abbiegen V.k.e. (bog ab / hat abgebogen) : plegañ, krommañ, gwarañ.

V.gw. (bog ab / ist abgebogen) : treiñ, distreiñ ; v*om rechten Wege abbiegen,* diroudennañ, riklañ diwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, mont diwar an hent mat ; [kirri-tan] *nach links abbiegen,* treiñ en dorn kleiz, treiñ war e zorn kleiz, treiñ war an tu kleiz, mont war gleiz, mont war an dorn kleiz, treiñ a-gleiz.

Abbiegespur b. (-,-en) : [hentoù] forzh evit treiñ a-gleiz [pe a-zehou] b.

Abbild n. (-s,-er) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g. ; *getreues Abbild,* melezour feal g. ; *sie ist das getreue Abbild ihrer Mutter,* he mamm d'an neudenn eo, pimpatrom he mamm eo, ar vi diwar he mamm eo, he mamm pakret eo, honnezh a zo merc'h d'he mamm, honnezh a zo memes tra Doue evel he mamm, patrom-buhez eo d'he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm.

abbilden V.k.e. (hat abgebildet) : skeudenniñ, taolenniñ, tresañ, neuziañ.

Abbildung b. (-,-en) : **1.** skeudenn b., asskeudenn b., eilskeudenn b., skeudennaouadur g., linenndresadur g. ; *ein Buch mit vielen Abbildungen,* ul levr gant kalz a skeudennoù ; *mit Abbildungen versehen,* skeudennaouañ, skeudenniñ, taolennañ ; **2.** skeudennadur g., skeudennerezh g., skeudenniñ g., skeudennaouiñ g.

Abbildungstiefe b. (-,-n) : donder sti g.

abbimsen V.k.e. (hat abgebimst) : brikañ.

abbinden V.k.e. (band ab / hat abgebunden) : **1.** distagañ, digordennañ, dispenn, diskoulmañ ; *ein Bündel Holz abbinden,* dispenn un hordenn geuneud, difagodiñ un duilh keuneud ; **2.** [mezeg.] lienañ, lienennañ, stagellañ, sparlañ ; *den Arm abbinden,* lakaat ur sparl-berr en-dro d'ur vrec'h.

V.gw. (band ab, hat abgebunden) : **1.** [tekn.] kalediñ, kaletaat ; *der Kalk bindet ab,* kalediñ a ra ar raz ; **2.** [kegin.] fetisaat.

Abbindung b. (-,-en) : ereadur g.

Abbitte b. (-,-n) : pardon g., digarez g., distaol g., diskarg g. ; *jemandem für etwas Abbitte tun (leisten),* goulenn pardon digant u.b. eus udb., goulenn pardon ouzh u.b. eus udb ; *öffentliche Abbitte,* emzigarez foran g. ; *öffentliche Abbitte tun, öffentliche Abbitte leisten,* en em zigareziñ a-glev d'an holl.

abbitten V.k.e. (bat ab / hat abgebeten) : *jemandem etwas abbitten,* **a)** goulenn pardon digant u.b. eus udb. ; **b)** goulenn diskarg eus udb digant u.b.

abblasen V.k.e. (bläst ab / blies ab / hat abgeblasen) : **1.** c'hwezhañ kuit ; *den Staub abblasen,* skarzhañ ar boultrenn ; **2.** dileuskel ; *Gas abblasen, Dampf abblasen,* dileuskel gaz (burezh) ; *abblasen lassen,* dic'hwezañ ; **3.** *die Jagd abblasen,* kornal ar chas [Gregor], kornal diwezh ar chase ; **4.** [dre skeud.] skubañ, nullañ, dislavarout, diskemenn ; *wegen des schlechten Wetters wurde der Ausflug abgeblasen,* abalamour d'an amzer fall e oa bet skubet ar valeadenn.

abblassen v.gw. (ist abgeblasst) : distronkañ, dislivañ, morlivañ, drouglivañ, koll e liv, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv peñver, gwiskañ liv blin, gwennaat, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *du bist ja ganz schön abgeblasst !* te 'vat, 'zo gwennaet !

abblättern V.k.e. (hat abgeblättert) : **1.** dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ ; **2.** follennata, feilhetiñ.

V. gw. (ist abgeblättert) : skarnilañ, skarrañ, diskantañ ; *die Farbe blättert ab,* skarnilañ a ra ar gwiskad liv.

Abblätterung b. (-,-en) : diskantadur g., skarnilañ g.

abbleiben V.gw. (blieb ab / ist abgeblieben) : **1.** P. chom da straniñ ; **2.** steuziañ.

abblendbar ag. : eneptrellus, enepdallus.

abblenden V.k.e. (hat abgeblendet) : **1.** *die Lampe abblenden,* mouchañ ar gleuzeur ; **2.** *die Scheinwerfer abblenden,* lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre ; **3.** [optik] rañvellat.

V.gw. (hat abgeblendet) : lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier e garr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre.

Abblendlicht n. (-s,-er) : gouloù-etre g., gouloù war-draoñ g.

abblitzen V.gw. (ist abgeblitzt) : P. [dre skeud.] *jemanden abblitzen lassen,* kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are,

kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, reiñ e dus d'u.b., kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da c'hwileta, distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da Venez-Are, reiñ herr d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), kas u.b. da granketa, kas u.b. da vaez, kas u.b. da glask triñchin ; *bei jemandem mit seinem Projekt abblitzen,* tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), kaout heiz, bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi digant u.b., kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

abblocken V.k.e. (hat abgeblockt) : lakaat harp war, harpañ, sparlañ, stankañ, gronnañ, stouvañ, kaeañ ouzh.
V.gw. (hat abgeblockt) : **1.** nac'h kendivizout, nac'hañ kendivizout ; **2**. [mezeg.] sourdañ.

abblühen V.gw. (ist abgeblüht) : gweñviñ ; *abgeblühte Rose,* rozenn weñv b. [*liester* roz gweñv].

abböschen V.k.e. (hat abgeböscht) : *einen Damm abböschen,* reiñ tal (kof) d'ur chaoser, reiñ troad d'ur chaoser (Gregor).

Abbrand g. (-s,-brände) : **1.** dilerc'hioù al loskidigezh lies. ; **2.** [nukl.] loskidigezh b., devidigezh b., devadur g., leskiñ derc'hanel g.

abbrausen V.k.e. (hat abgebraust) : breliñsat, strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ ; *den Wagen abbrausen,* ober un tamm gwalc'hiñ d'ar c'harr-tan.
V.gw. (ist abgebraust) : [karr-tan] loc'hañ gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, evel un tenn, evel an tan, d'an tan ruz).

abbrechen V.k.e. (bricht ab / brach ab / hat abgebrochen) : **1.** terriñ ; *ich habe die Spitze meiner Nadel abgebrochen,* diveget em eus va nadoz ; *einen Zweig abbrechen,* distagañ ur skourr, disklosañ ur skourr ; **2.** dismantrañ, diskar, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, disac'hañ, dic'hastañ, distrujañ, bannañ d'an traoñ ; *ein Haus abbrechen,* dismantrañ (freuzañ, disac'hañ, difregañ, distrujañ, pilat) un ti, bannañ un ti d'an traoñ ; **3.** [dre astenn] dastum, plegañ, dizober, divontañ ; *das Lager abbrechen,* sevel ar c'hamp, mont kuit, troñsañ e damm stal ; *ein Zelt abbrechen,* plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; **4.** [dre skeud.] terriñ, troc'hañ, dilezel, diskregiñ diouzh, krennañ, lakaat diwezh da, paouez gant, treiñ kein da ; *ein Spiel abbrechen,* ehanañ gant un abadenn c'hoari, terriñ (troc'hañ) un abadenn c'hoari bennak, dilezel un abadenn c'hoari ; *Verhandlungen abbrechen,* terriñ (krennañ) ar c'hendivizoù, nac'hañ kenderc'hel gant ar c'hendivizoù, diskregiñ diouzh an divizoù, troc'hañ berr ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen,* sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *einen Streik abbrechen,* lakaat diwezh d'un diskrog-labour ; *alle Brücken hinter sich abbrechen,* na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent ; P. *sich keinen abbrechen,* **a)** *du wirst dir schon keinen abbrechen,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; **b)** *brich dir mal keinen ab ! du sollst dir nur keinen abbrechen !* arabat ober lentigoù (kamambre, geizioù, pismigoù, ismodoù, tailhoù, yezhoù) ! arabat dit ober da fagodenn ! n'a ket d'ober jestroù ! paouez a ober geizoù 'ta ! arabat dit chom da orbidiñ ! arabat dit chom da ardaouiñ ! perak kement a orimantoù ?
V. gw. (bricht ab / brach ab / ist abgebrochen) : **1.** terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, difloskiñ, rannañ, broustañ ; **2.** chom a-sav ; *mitten in der Rede abbrechen,* chom a-sav e kreiz e brezegenn, chom e deod a-ispilh, chom e deod ouzh ar groug, koll penn e neudenn, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, chom ouzh an drez ; *kurzerhand abbrechen,* chom krenn a-sav, chom pik a-sav, troc'hañ berr ; *lasst uns abbrechen,* peoc'h hag echu bremañ ! ha mat pell 'zo ! peoc'h gant ar gaoz-se bremañ ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! laoskomp se !

abbremsen V.k.e. (hat abgebremst) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat ; *der Fallschirm bremst die Fallgeschwindigkeit ab,* gorrekaat a ra an harz-lamm an tizh kouezhañ, gorrekaat a ra an harz-lamm tizh an diskenn.
V.gw. (hat abgebremst) : krennañ war e dizh, gorregañ e dizh, gorrekaat war e herr, difonnaat, arouarekaat, lentaat.

Abbremsung b. (-,-en) : gorrekadur g., gorrekaat g.

abbrennen V.k.e. (brannte ab / hat abgebrannt) : **1.** bannañ ; *ein Feuerwerk abbrennen,* bannañ fuzeennoù un tan-arvest ; **2.** [tekn.] skuriañ, puraat ; *Metall abbrennen,* skuriañ Metall gant un drenkenn ; *Stahl abbrennen,* puraat dir ; **3.** deviñ, leskiñ, beveziñ, flammañ, luduañ ; *Unkraut abbrennen,* deviñ louzeier, flammañ louzeier, leskiñ louzeier ; *eine Wiese abbrennen,* deviñ geot sec'h ur prad.
V. gw. (brannte ab / ist abgebrannt) : **1.** pulluc'hañ, deviñ penn-da-benn, treiñ e ludu, peurzeviñ, peurleskiñ, luduañ, poluiñ en tan ; *das Haus brannte ab,* pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti, peurlosket e voe an ti, devet-lip e voe an ti, luduet e voe an ti ; *das Feuer abbrennen lassen,* leuskel an tan da beurzeviñ (da

beurleskiñ, da vervel, da vougañ, d'ober e dalaroù) ; *das Holzscheit brennt langsam ab,* emañ ar penn-kef o leskiñ a-nebeudoùigoù, ar penn-kef a bolu tamm-ha-tamm en tan ; **2.** [dre skeud.] *er ist abgebrannt,* rivinet eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - n'eus ket ur gwenneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui a graf el loch gantañ - n'eus ket ur gwenneg toull gantañ ken - n'en deus ket daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi ken - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traoù gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo skañv e yalc'h - debret en deus e stal - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a voulloù - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; **3.** P. *er ist abgebrannt,* skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

abbringen V.k.e. (brachte ab / hat abgebracht) : **1.** lemel, tennañ, sammañ ; **2.** [dre skeud.] dizaliañ, dibennadiñ, distreiñ, pellaat ; *jemanden von seinem Plan abbringen,* argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. da gas e raktres da benn, dibennadiñ u.b. a ober udb., distreiñ u.b. a ober udb, lakaat u.b. d'ober ur soñj all, ober d'u.b. ober daou c'her eus unan ; *jemanden von seinem Glauben abbringen,* distreiñ (pellaat) u.b. diouzh e feiz, lakaat u.b. da bellaat diouzh e feiz, difeizañ u.b. ; *ich werde ihn von dieser Meinung abbringen,* pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; *sich von seiner Meinung nicht abbringen lassen,* delc'her mort d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn) d'e vennozh, na zispegañ diouzh e vennozh ; *jemanden von einer Gewohnheit abbringen,* divoazañ u.b. diouzh udb, dizonañ u.b. ; *jemanden von einem Laster abbringen,* disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *jemanden vom rechten Weg abbringen,* divarchiñ u.b., diheñchañ u.b., dihentañ u.b., diroudennañ u.b., distreiñ u.b.

Abbringen n. (-s) : dizalierezh g.

abbröckeln V.k.e. (hat abgebröckelt) : bruzunañ, munudañ, diskantañ.

V.gw. (ist abgebröckelt) : mont a dammoù, mont a grennadur, bruzunañ, diskantañ, distagañ, didammañ, drailhañ, en em zishiliañ ; *der Putz bröckelt ab,* mont a ra an indu a dammoù, mont a ra an indu a grennadur, emañ an indu o vruzunañ, emañ an indu o tidammañ, emañ an indu o tistagañ diouzh ar mein.

Abbröckelung b. (-,-en) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b.

Abbruch g. (-s,-brüche) : **1.** dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerezh g., diskaradur g., dispennadur g., distrujadenn b. ; *Abbruch des Hauses,* dismantridigezh an ti b., diskaridigezh an ti b., freuzerezh an ti g. ; *die Abtei von Cluny wurde auf Abbruch verkauft,* gwerzhet e voe abati Cluny da vezañ freuzet (evit bezañ pilet) ; **2.** [douar.] disac'hadeg b., disac'h g. ; *Abbruch des Ufers,* disac'hadeg ar ribl b., disac'h ar ribl g. ; **3.** [polit.] torridigezh b., torr g. ; *Abbruch der diplomatischen Beziehungen,* torridigezh an darempredoù Stad (diplomatel) b. ; **4.** [dre skeud.] gaou g. ; *jemandem großen Abbruch tun,* ober un tamm mat a goll (a c'haou) ouzh u.b., ober ur pezh gaou ouzh u.b., gaouiñ brav u.b., gaouiañ brav u.b. ; *das tat seinem Ruhm keinen Abbruch,* kement-se n'en doa ket dispennet e vrud, ne voe ket diframmet e anv kaer gant kement-se, kement-se ne reas droug ebet d'e vrud vat ; **5.** [tro-lavar] *das tut der Liebe keinen Abbruch,* n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, ne ra forzh, ne vern, ne denn ket da vraz, ne laz ket, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, n'eo ket tener, n'eus nemeur a zroug, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol !

Abbrucharbeiten lies. : dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerezh g., diskaradur g., dispennadur g., distrujadenn b.

Abbrucharbeiter g. (-s,-) : dispenner g., dismantrer g.

abbruchreif ag. : dirapar, flodac'het, prest da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, darev da gouezhañ en e boull, mat da bilat, mat da vezañ bannet d'an traoñ, aet da beñse, en arvar da bilat.

Abbruchunternehmer g. (-s,-) : diskarer g., freuzer g.

abbrühen V.k.e. (hat abgebrüht) : **1.** skaotañ ; **2.** P. [dre skeud.] *er ist abgebrüht,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh zo ur galon dir a zen, gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.

abbrummen V.k.e. (hat abgebrummt) : P. *seine Strafe abbrummen,* dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll e felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *er musste seine drei Monate abbrummen,* e dri miz en doa ranket da baeañ.

abbuchen V.k.e. (hat abgebucht) : tennañ, diskontañ ; *von einem Konto abbuchen,* tennañ diwar ur gont-vank bennak.

Abbuchung b. (-,-en) : [arc'hant.] lamadenn b., tennadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; *Abbuchung per Dauerauftrag,* tennadenn arc'hant d'an termen merket hep rakkemenn b., tennadenn emgefre b., lamadenn emgefre b., treuzkasadenn emgefre b.

Abbuchungsauftrag g. (-s,-aufträge) : aotre ma vefe tennet arc'hant diwar e gont hep rakkemenn g., aotre lamadenn emgefre g.

abbürsten V.k.e. (hat abgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat ; *einen Mantel*

abbürsten, palouerat ur vantell ; *den Staub von einem Mantel abbürsten,* diboultrennañ ur vantell gant ur broust.
abbüßen V.k.e. (hat abgebüßt) : paeañ [evit ur felladenn], gouzañv, dic'haouiñ, dedalvezout ; *eine Strafe abbüßen,* dedalvezout e gastiz, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, gouzañv evit ur fazi, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan ; *er musste seine drei Monate abbüßen,* e dri miz en doa ranket da baeañ.
Abbüßung b. (-,-en) : dedalvezadur g., dic'haou g., dic'haouadur g., digoll.
Abc n. (-,-) : lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; *nach dem Abc,* hervez urzh al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue ; *das Abc lernen,* deskiñ e lizherennoù, deskiñ al lizherenneg ; [dre skeud.] diazezoù kentañ lies., elfennoù kentañ lies., rustennoù lies. ; *das gehört zum Abc der Mathematik,* an dra-se a zo unan eus diazezoù kentañ ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus rustennoù ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus elfennoù kentañ ar jedoniezh.
ABC- : … nukleel, biologel ha kimiek, NBK;
ABC-Alarm g. (-s,-e) : alarm armoù NBK g., alarm NBK g.
Abc-Schütze g. (-n,-n) : bugel a zesk lenn g., bugel a zo en ur c'hlas prientiñ g.
ABC-Waffen lies. : [lu] armoù NBK lies. [armoù nukleel, biologel ha kimiek].
abchecken V.k.e. (hat abgecheckt) : **1.** ensellet, kontrollañ, gwiriañ, reoliañ, arnodiñ, prouadiñ ; **2.** *etwas mit jemandem abschecken,* divizout gant u.b. diwar-benn udb.
abdachen V.k.e. (hat abgedacht) : **1.** tennañ an doenn diwar, disteiñ ; **2.** sevel war-naou, lakaat a-zinaou ; *eine Böschung steil abdachen,* lakaat sonn ur savadenn zouar, sonnañ ur c'hleuz, sershaat ur c'hleuz, sevel un ardilh.
V.em. : **sich abdachen** (hat sich (t-rt) abgedacht) bezañ pouez-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ traoñ gant dra-mañ-tra, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant dra-mañ-tra, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs.
Abdachung b. (-,-en) : naou g., dinaou g., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù] ; *steile Abdachung,* savadenn zouar a-serzh b., dinaou sonn g.
abdämmen V.k.e. (hat abgedämmt) : **1.** chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; *einen Fluss abdämmen,* sevel chaoserioù a-hed ur stêr, sevel chaoserioù hed ur stêr, sevel chaoserioù dre hed ur stêr, chaoseriañ ur stêr ; **2.** [mengleuz.] gwareziñ diouzh an dour-beuz ; *ein abgedämmtes Grubenfeld,* ur vengleuz gwarezet diouzh an dour-beuz b.
Abdämmung b. (-,-en) : **1.** chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; **2.** chaoser g., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.
Abdampf (-es,-dämpfe) : aezhenn diskarzh b., burezh diskarzh b.
abdampfen V.k.e. (hat abgedampft) : diaezhenniñ, kas da aezhenn, kas da vurezh.
V.gw. (ist abgedampft) : **1.** diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh, koazhañ, mont e koazh ; **2.** P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, dibradañ.
Abdampfen n. (-s) : diaezhennadur g.
Abdampfhahn g. (-s,-hähne) : kog spurjañ g.
abdanken V.gw. (hat abgedankt) : reiñ e zilez, en em zigargañ, emzigargañ, emzizerc'hel, dilezel ar veli, dilezel e garg a rieg, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue ; *der König dankte ab,* ar roue a roas e zilez, dilezel a reas ar roue e gurunenn, ar roue a reas dilez eus e gurunenn ; *abgedankter Offizier,* ofiser kaset war e leve g., ofiser lakaet war e dorchenn vihan g.
Abdankung b. (-,-en) : emzilez g., dilez g., diskarg g., emziskarg g./b., emzizalc'h g.
abdarben V.em. : **sich abdarben** (hat sich (t-d-b) abgedarbt) : dioueriñ, tremen hep ; s*ich den Bissen vom Munde abdarben,* en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredoù.
abdecken V.k.e. (hat abgedeckt) : **1.** goleiñ, disglaviñ, gwareziñ ; *etwas gegen den Regen abdecken,* lakaat udb en disglav, disglaviñ udb, lakaat udb goudor diouzh ar glav, sevel un disglavenn evit gwareziñ udb ; *ein Risiko abdecken,* kretaat ur riskl ; **2.** [tennañ] dic'holoiñ, dizoleiñ, disteiñ ; **3.** [dre heñvel.] *den Tisch abdecken,* distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, distalagenniñ, distaliata, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ ; *den Mittagstisch abdecken,* distaliañ diouzh merenn ; **4.** [dre astenn.] *Tiere abdecken,* dispenn loened, diskroc'henañ loened, kignat loened, dibrennañ chupenn loened 'zo, disklipañ loened.
Abdecker g. (-s,-) : dispenner-loened g., diskroc'hener-loened g., kigner g. ; *Tiere zum Abdecker schicken,* gwerzhañ loened d'ar c'hign, gwerzhañ loened da baotred ar c'hign.
Abdeckerei b. (-) : dispennerezh loened g., dispennadur loened g., dispenn g., kignerezh g., kign g.
Abdeckstift g. (-s,-e) : [kened] bazh liv evit kuzhat an distronkennoù b.
Abdeckstreifen g. (-s,-) : bandenn wareziñ b.
Abdeckung b. (-,-en) : gwiskad g., goloenn b., golo g., goloadur g.
Abdeckungsquote b. (-,-n) : [armerzh] feur goleiñ g.
abdichten V.k.e. (hat abgedichtet) : stouvañ, kalafetiñ, stoupañ, stankañ, difuiñ ; *ein Fass abdichten,* kalafetiñ un donell ; *ein Fenster abdichten,* stouvañ an dro d'ur prenestr ; *gegen den Schall abdichten,* didrouzañ, disonaat ; *etwas mit Pech abdichten,* difuiñ udb gant peg ; *eine Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken abdichten,* kalafetiñ ur grem g., stoupañ ur grem g., kalafetiñ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war

kouc'h ur vag b., stoupañ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b.
abdichtend ag. : stankaus, stankus.
Abdichtung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] junt g., gwrem g. ; **2.** stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g., kalafetadur g.
abdienen V.k.e. (hat abgedient) : [lu] *seine Zeit abdienen,* ober e goñje, ober e amzer soudard.
abdingen V.k.e. (hat abgedingt) : **1.** marc'hata ; *einen Preis abdingen,* dont a-benn da gaout un distaol war ar priz ; **2.** dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, dizorniañ ; **3.** dirollañ, digochiñ, distreiñ u.b. diouzh unan all.
abdrängen V.k.e. (hat abgedrängt) : pellaat, distokañ, diarbenn, dizarbenn, kas kuit, kas war-dreñv, hemolc'hiñ, chaseal ; *jemanden vom Platz abdrängen,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b., kemer karg u.b.
abdrehen V.k.e. (hat abgedreht) : **1.** distagañ, tennañ, gweañ, terriñ ; *einen Knopf abdrehen,* distagañ un nozelenn, tennañ kuit un nozelenn ; **2.** [dre heñvel.] *das Wasser abdrehen,* troc'hañ red an dour ; *das Gas abdrehen,* troc'hañ ar gaz, treiñ an duellenn war an aezhenn, serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ).
V.gw. (hat pe ist abgedreht) : [merdead.] treiñ bourzh, cheñch roud, cheñch tu ; *das Schiff dreht ab,* ar vag a cheñch hent, treiñ bourzh a ra ar vag.
abdreschen V.k.e. (drischt ab / drosch ab / hat abgedroschen) : **1.** freilhañ, dornañ ; **2.** *ein abgedroschener Witz,* ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b. ; *abgedroschene Phrasen,* komzoù goullo lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù divlaz lies., teuc'hadennoù lies.
abdriften V.gw. (ist abgedriftet) : **1.** drival, mont d'an driv, diruzañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset a-youl avel hag a-youl mor ; **2.** [dre skeud.] *ins Abseits abdriften,* arlezadekaat, koll pep levezon.
abdrosseln V.k.e. (hat abgedrosselt) : **1.** mougañ, tagañ ; **2.** *den Motor abdrosseln,* **a)** lakaat ar c'heflusker da dreiñ dousik-dousik ; **b)** lakaat ar c'heflusker da sac'hañ.
Abdruck[1] g. (-s,-drücke) : roud g., louc'h g., louc'had g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., roud g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g., moull g., moulladenn b. ; *Fingerabdrücke,* bizlouc'hadoù lies., louc'hoù ar bizied lies., merkoù ar bizied lies., roudoù bizied lies., louc'hadoù bizied lies., louc'hadennoù bizied lies. ; *in den Fossilien findet man Überreste, Abdrücke und Spuren von Pflanzen und Tieren,* er c'harrekaennoù e kaver relegoù, moull pe tres plant ha loened.
Abdruck[2] (-s,-drucke) : embannadur g., moulladur g. ; *neuer Abdruck,* adembannadur g., advoulladur g.
abdrucken V.k.e. (hat abgedruckt) : embann, moullañ, gwaskerellañ, lakaat er moull, lakaat er gouloù; *eine Rede abdrucken,* embann (moullañ) ur brezegenn.
abdrücken V.k.e. (hat abgedrückt) : **1.** merkañ, enlouc'hañ, engwaskañ, moullañ ; *in Gips abdrücken,* moullañ e plastr ; **2.** [lu] *die Pistole abdrücken,* pouezañ war pluenn ar bistolenn, pouezañ war draen ar bistolenn ; **3.** [dre skeud.] *das drückt mir das Herz ab,* kement-se a rann va c'halon, mesket eo va spered gant an dra-se, glac'haret (doaniet, enkrezet, trubuilhet, trechalet) on gant an dra-se, gwasket eo va c'halon gant an dra-se, an dra-se laka diaes va c'halon, un diframm eo evidon, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, P. an dra-se a ya da greviñ ac'hanon ; **4.** *seine Freundin abdrücken,* amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez ; **5.** [mezeg.] *eine Schlagader abdrücken,* amwaskañ un dalmerenn.
Abdrückmutter b. (-,-n) : [tekn.] bouster gant sich g.
abducken V.gw. (hat abgeduckt) : [boks] stouiñ evit dizarbenn un taol.
abdunkeln V.k.e. (hat abgedunkelt) : **1.** damsklêrijennañ, brizhañ [*ar gouloù*], teñvalaat ; **2.** stankañ, kuzhat, amguzhat.
abdünsten V.gw. (ist abgedünstet) : diaezhennañ.
Abdünstung b. (-,-en) : diaezhennadur g.
abduschen V.k.e. (hat abgeduscht) : breliñsat, strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ.
V.em. : **sich abduschen** (hat sich (t-rt) abgeduscht) : kaout ur flistradenn, kaout ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn.
abebben V.gw. (ist abgeebbt) : sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, mougañ, tevel.
abelsch- ag. : abelian, abelel ; *abelsche Gruppe,* gronnad abelian g., stroll abelel g.
Abend g. (-s,-e) : abardaez g., abardaez-noz g., abardaevezh g., abardaevezh-noz g., pardaez g., pardaevezh g., pardaez-noz g., abardaevezhiad g., noz b., nozvezh b., nozvezhiad b., nozvezhiadeg b., kuzh-heol g., endervezh g., enderv g., enderv-noz g., endervezhiad g., enderviad g., gousper g., selin b. ; *es wird Abend,* emañ ar serr-noz o tont, abardaez eo anezhi, pardaez eo anezhi, emañ an abardaez o tont, abardaeziñ a ra, pardaeziñ a ra, emañ an abardaez oc'h erruout warnomp, serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ ; *guten Abend !* nozvezh vat ! nozvezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh laouen d'an holl ! ; *gen (gegen) Abend liegen,* bezañ lec'hiet er C'huzh-Heol ; *gegen Abend,* e-tro an enderv, war-dro mareoù an abardaez, e-tro an abardaez, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz ; *am Abend,* diouzh an abardaez, diouzh an abardaez-noz, d'enderv-noz, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, er pardaevezh, diouzh ar pardaez, da bardaez, d'ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, e-tro an abardaez, e-tro an abardaez-noz ; *eines schönen Abends,* ur pardaevezh ; *eines Abends,* un deiz bennak diouzh an abardaez, un abardaevezh, un dervezh diouzh an noz ; *spät am Abend, am späten Abend,* abardaez mat, d'ar pardaezh diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù ; *er kam spät am Abend nach Hause,* abardaez mat e oa pa zistroas d'ar gêr ; *vom Morgen bis zum Abend,* abaoe ar mintin betek an noz, eus ar mintin betek an noz, adalek ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, adalek ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek ar pardaez, eus ar beure betek an noz ; *heute Abend, diesen Abend,*

hiziv da noz, fenoz, en enderv-mañ, da noz, diouzh an noz, emberr d'abardaez, emberr da noz, henozh ; *morgen Abend,* warc'hoazh da noz ; *gestern Abend,* dec'h d'enderv, dec'h d'an noz, dec'h d'an abardaez, dec'h da noz, en neizheur, neizheur ; *vorgestern Abend,* kent neizheur ; *am Abend des nächsten Tages,* antronoz da bardaez, antronoz d'abardaez ; *der heilige Abend,* ar pellgent g. ; *am Abend vorher,* en abardaez kent ; *an einem Sonntagabend,* ur sulvezh d'abardaez ; *zu Abend essen,* koaniañ, bezañ gant e goan, lopañ koan ; *zu Abend aßen sie zusammen,* koan a voe etrezo ; *er hatte hier zu Abend gegessen,* amañ e oa bet gant e goan, amañ e oa bet o koaniañ ; *jemanden zu Abend einladen,* pediñ u.b. da goaniañ, pediñ u.b. d'e goan, pediñ u.b. da chom gant e goan, pediñ u.b. da zont gant e goan, pediñ u.b. da zont da goaniañ / kouviañ u.b. da goaniañ (Gregor) ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? da bet eur e vo servijet koan ? ; *haben Sie schon zu Abend gegessen ?* debret eo koan ? ha debret eo koan ganeoc'h ? P. ha brifet eo koan ganeoc'h ? ha lopet eo koan ganeoc'h ? ; *was essen wir zu Abend ?* petra 'vo da goan ? ; *die Kühe zu Abend füttern,* koaniañ ar saout ; *guten Abend sagen,* hetiñ un nozvezh vat ; *das Melken am Morgen und das Melken am Abend,* ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro beure-noz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g. ; *Zusammenkunft am Abend,* nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben,* na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, ret eo gortoz an noz evit lavaret eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude dozviñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, re uhel e kan ho kilhog, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez ; *es ist noch nicht aller Tage Abend,* n'eo ket ret stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eus ket ket fin deomp c'hoazh.

Abendandacht b. (-,-en) : [relij.] komplidoù lies.

Abendanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g.

Abendaufführung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva diouzh an noz b., c'hoariadenn diouzh an noz b.

Abendball g. (-s,-bälle) : fest-noz b., bal noz g., dañsadeg noz b., korolladeg noz b., nozad dañs b., nozad dañsadeg b.

Abendblatt n. (-es,-blätter) : kazetenn-noz b.

Abendbrot n. (es,-e) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g. ; *Abendbrot essen, das Abendbrot einnehmen,* koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan ; *Mensch, der sein Abendbrot einnimmt,* koanier g. ; *das Abendbrot zubereiten,* aozañ koan, ober koan, fardañ koan ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig ; *zweites Abendbrot,* fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; *ein zweites Abendbrot zu sich nehmen,* fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ ; *zum Abendbrot gehen,* mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan, P. mont d'an tag teoñ ; *jemandem das Abendbrot servieren,* koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ.

Abenddämmerung b. (-,-en) : deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., noz b. ; *in der Abenddämmerung,* da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, war-dro an noz digor ; *in der Abenddämmerung eines Sommertages,* arselin, en arselin.

abendelang Adv. : e-pad nozvezhioù ha nozvezhioù.

Abendessen n. (-s,-) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g. ; *die Speisekarte für das Abendessen,* ar roll-meuzioù da goan g. ; *es ist Zeit zum Abendessen,* emañ koulz koan, emañ poent koan ; *das Abendessen einnehmen,* koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan ; *Mensch, der sein Abendessen einnimmt,* koanier g. ; *Mutter hat das Abendessen fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig ; *zweites Abendessen,* fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; *ein zweites Abendessen einnehmen,* fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ ; *nach dem Abendessen,* goude koan, da c'houde koan, goude bezañ koaniet ganeomp, goude bezañ koaniet, ur wech koaniet ganeomp, ur wech lopet koan ganeomp ; *das Abendessen zubereiten,* aozañ koan, ober koan, fardañ koan ; *zum Abendessen gibt es Fisch,* pesked a vo da goan ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen,* mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan ; *zum Abendessen gehen,* mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan, P. mont d'an tag teoñ ; *jemandem das Abendessen servieren,* koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ.

Abendesser g. (-s,-) : koanier g.

abendfüllend ag. : a ya an abardaevezh a-bezh gantañ, a bad an abardaevezh a-bezh.

Abendgebet n. (-s,-e) : pedenn noz b. ; *ins Bett gehen, ohne seine Abendgebete verrichtet zu haben,* mont da gousket hep Pater na Noster ; *Abend- und Morgengebete,* pateroù daou benn an deiz lies.

Abendgeläute n. (-s) : **1.** mouezh ar c'hleier diouzh an abardaez b., son ar c'hleier diouzh an abardaez g., tintadoù ar c'hleier diouzh an abardaez lies. ; **2.** keulfe g.

Abendgesellschaft b. (-,-en) : nozad b., noziad b., nozvezhiadeg b., nozvezh b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *an einer Abendgesellschaft teilnehmen,* filajañ ; *Anwesender bei einer Abendgesellschaft,* filajer g.

Abendglocke b. (-,-n) : kloc'h an noz g.

Abendglockenläuten n. (-s,-) : [relij.] añjeluz diouzh an abardaez g.
Abendgymnasium n. (-s,-gymnasien) : kentelioù noz eil derez lies.
Abendkasse b. (-,-n) : [c'hoariva] kef g.
Abendkleid n. (-s,-er) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g. ; *im Abendkleid,* gwisket cheuc'h.
Abendkleidung b. (-,-en) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g.
Abendkühle b. (-) : freskadurezh an abardaez b., freskijenn an abardaez b., distan an abardaez g.
Abendkurs g.(-es,-e) : kentelioù noz lies.
Abendland n. (-es) : kornôg g., kornaoueg g., kornaouog g., Kuzh-heol g.
Abendländer g. (-s,-) : kornôgad g., kornaouegad g.
abendländisch ag. : kornôgat, kornôk, ... ar c'hornôg, eus ar c'hornôg, eus ar C'huzh-heol, … ar C'huzh-heol.
abendlich ag. : ... abardaez ; *abendliche Festveranstaltung,* fest-noz b.
Abendlüftchen n. (-s) : kleienn b.
Abendmahl n. (-s) : [relij.] **1.** Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g., komunion b. ; *das Abendmahl nehmen,* paskañ, komuniañ, sakramantiñ, kaout Sakramant an Aoter, ober ur gomunion ; *zum heiligen Abendmahl gehen,* sakramantiñ, paskañ, komuniañ, ober e Bask ; *jemandem das Abendmahl spenden,* komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b. ; *Abendmahl unter beiderlei Gestalt,* komunion dindan ar spesoù a vara hag a win b., komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareoù a vara hag a win b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b. ; **2.** Koan-Fask b. ; *das Abendmahl Jesu, das Letzte Abendmahl,* ar goan diwezhañ b.
Abendmahlssaal g. (-s) : [relij.] kambr-lid b., kambr al lid b., kambr-Fask b.
Abendmahlzeit b. (-,-en) : koan b.
Abendmenu n. (-s,-s) **/ Abendmenü** n. (-s,-s) : roll-meuzioù da goan g.
Abendnebel g. (-s) : brumenn ar pardaez b.
Abendprogramm n. (-s,-e) : roll an abadennoù noz g.
Abendröte b. (-) : **/ Abendrot** n.(-s) : kuzh-heol g., deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., ruzell ar c'huzh-heol b., ruzder ar c'huzh-heol g. ; *Abendrot verspricht schönes Wetter, Abendrot verheißt schönes Wetter,* pa vez ruz an oabl da guzh-heol ez eus reze da gaer, un oabl ruz da guzh-heol a dalv amzer gaer.
abends Adv. : diouzh an abardaez, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, d'enderv-noz, da noz ; *um acht Uhr abends,* da eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; *er arbeitet abends,* labourat a ra war ar pardaez ; *zu Hause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar c'hreañsoù noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz.
Abendschule b. (-,-n) : kentelioù noz lies., skol-noz b.
Abendschüler g. (-s,-) : perzhiad e kentelioù noz g.
Abendstern g. (-s) : [stered.] Gwerelaouen b., Berleven b.
Abendstille b. (-,-n) : sioulder an abardaez g.
Abendstunde b. (-,-n) : eur diouzh an abardaez b.
Abendtau g. (-s) : selin b., glizh-noz g., glizhienn b., glizhenn noz b., gouzienn b.
Abendverkauf g. (-s) : [Bro-Suis] stal-werzh digor diouzh an noz b., gwerzh diouzh an noz b.
Abendvorstellung b. (-,-en) : abadenn noz b.
Abendzeit b. (-) : abardaez g., gousper g., pardaez g. ; *zur Abendzeit,* diouzh an abardaez, d'an abardaez, war an abardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, da vare koan.
Abendzusammenkunft b. (-,-künfte) : nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g.
Abenteuer n. (-s,-) : avanturadenn b., avantur b., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., tro-gaer b., abadenn b., degouezhadenn b., chañs b. ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern,* hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; *auf Abenteuer ausziehen (ausgehen),* mont da redek an avantur, mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel ; *auf galante Abenteuer aus sein,* redek ar c'hwitell ; *was für ein Abenteuer !* pebezh abadenn ! petore abadenn ! pebezh troiad e oa bet honnezh !
abenteuerlich ag. : avanturus, arvarus, risklus, turmudus, darvoudaouek ; *abenteuerliche Fahrt,* beaj arvarus-kenañ b., beaj leun a zarvoudoù dic'hortoz b., beaj turmudus b., beaj darvoudaouek b.
Abenteuerlichkeit b. (-,-en) : **1.** hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., herder g., herded b. ; **2.** diboellder g., dibennaj g., diotaj g., follezh b., follezhenn b. ; **3.** estlammusted b., boemusted b., moliac'h g.
Abenteuerlust b. (-) : debron da redek an avantur g., sec'hed a avanturioù g.
abenteuerlustig ag. : her, avanturus.
abenteuern V.gw. (ist geabenteuert) : redek an avantur, redek ar c'hwitell ; *er abenteuerte jahrelang herum,* a bep tu en doa redet e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, aet e oa da redek bro (da redek an avantur, da redek ar c'hwitell, da redek hent, da redek hentoù) e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa roulet ar bed e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa ruilhet dre an hentoù e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù.
Abenteuerroman g. (-s,-e) : romant avanturioù g., romant troioù-kaer g.
Abenteuerspielplatz g. (-es,-spielplätze) : tachenn avanturioù evit ar vugale b., park avantur g.

Abenteuerurlaub g. (-s,-e) : vakansoù leun a zarvoudoù dic'hortoz ha boemus lies.
Abenteurer g. (-s,-) : avanturer g., klasker-chañs g., spered avanturus a zen g., distaoladenn b.
aber Adv. : *aber und abermals,* meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech.
Stagell genurzhiañ : hogen, met, mes, nemet, en enep ; *aber ja ! aber sicher !* ya 'vat, sur 'vat, ya a-dra-sur ! ; *nun aber,* hogen, avat, ha padal, koulskoude ; *nun ist es aber genug,* trawalc'h bremañ ; *ich glaubte, es wäre dort was los gewesen, ich habe mich aber zu Tode gelangweilt,* me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden nun aber mit dem Zug fahren müssen,* edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten,* gouzout a ouient e oa deuet an arnodenn ganto, met anat (sklaer) e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; *er ist zu ihm gegangen, aber hat ihn nicht angetroffen,* aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet - aet e oa d'e welet, nemet n'en doa ket e gavet ; *ich wollte ins Kino, mein Freund aber nicht,* c'hoant am boa mont d'ar sine, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht,* gortozet hor boa anezhañ, met (ar pezh 'zo, pezh 'zo, ar pezh eo, pezh eo) ne oa ket deuet ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne,* glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es war schon spät, die Mutter arbeitete aber noch,* diwezhat e oa dija, ar vamm avat a laboure c'hoazh ; *sie ist fleißig, er aber ist faul,* houmañ a zo aketus, hennezh en enep a zo lezirek - houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *sie kannten ihn nicht, seinen Bruder aber,* ne anavezent ket anezhañ, e vreur, ya ; *er lag wach auf seinem Bett, seine Augenlider aber waren geschlossen,* dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr,* digredus eo, met gwir eo memes tra ; *so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt,* ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer,* ne oa ket mat da redek, da neuial ne lavaran ket ; *er fährt nicht mit dem Auto, wohl aber mit der Straßenbahn,* ne'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr gant an hini eo ez aio ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber,* n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ ; *ich habe welche, aber nicht viele,* bez' em eus eus outo, met pas stank ; *oder aber,* peotramant, a-hend-all, pe, anez ; *er will nicht oder aber er kann nicht,* ne venn ket pe ne c'hall ket ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war,* ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ - ez aent d'en em gannañ, nemet gwelet o doa ur c'helenner o tiboukañ.
Ger pouezañ : *die singt aber schön !* gwashat ma kan brav ! ; *es ist aber heiß heute,* na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; *es sind aber viele Leute da !* nag a dud amañ ! hag a dud amañ ! hag a hini amañ ! nag a hini amañ ! a bet hini amañ ! tud a zo amañ, nann ! pegement a dud n'eus ket amañ ! ; *er sieht aber angegriffen aus,* pebezh neuz fall a zo warnañ ! pebezh liv a zo war e c'henoù ! n'emañ ket en e liv ; *er war aber froh !* nag eñ a oa laouen ! ; *es ist aber heiß heute,* na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; *diese Reihe ist aber nicht schnurgerade,* treflez emañ al linenn-se war a welan ; *dieses Schiff ist aber völlig vergammelt,* honnezh a zo brein, ar vag-se ; *ich gehe aber jetzt,* me a zo o vont atav, me a zo o vont bepred.
Aber n. (-s,-) : abegadenn b., digarez g., arguz g. ; *es ist ein Aber dabei,* un abegadenn a vefe d'ober d'an dra-se, un draig am eus da lavaret en dra-se ; *das Wenn und das Aber bedenken,* pouezañ mat pep tra, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *ohne Wenn und Aber,* hep mar na digarez, n'eus na rag na perag da lavaret war se ; *viele Wenn und Aber,* arguzoù e-leizh.
Aberauge n. (-s,-n) **/ Abergeschoss** n. (-es,-e) : [louza.] taolaj str.
Aberglaube g. (-ns) **/ Aberglauben** g. (-s) : brizhkredenn b., treuzkredenn b., gwrac'herezh g., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies., gaou g., teñvalijenn ar gaou b. ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen,* falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennoù sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou.
abergläubisch ag. : brizhkredennus, treuzkredennus, hegredus.
aberhundert niver. : *hundert und aberhundert,* kant ha kant.
Aberhunderte lies. : kantadoù ha kantadoù, kant ha kant ha kant all.
aberkennen V.k.e. (erkante ab, hat aberkannt) : nac'h, nac'hañ, terriñ, lemel, dianzav, dianzavout ; *jemandem die Staatsbürgerschaft aberkennen,* lemel e geodedadelezh digant u.b.
Aberkennung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hadenn b., nac'hidigezh b., lamidigezh b. ; *Aberkennung der bürgerlichen Ehrenrechte,* lamidigezh ar bri keodedel b., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b.
abermalig ag. : meur a.
abermals Adv. : a-nevez, c'hoazh, ur wech c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech ouzhpenn, adarre ; *aber und abermals,* meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a

wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech ; *nein und abermals nein !* nann ha pa lavaran nann ne lavaran ket ya ! nann ha ne rin ket daou c'her eus unan ! nann a lavaran ha n'eus ket dislavar ganin !

abernten V.k.e. (hat abgeerntet) : eostiñ, mediñ ; *die Felder sind abgeerntet,* an eost 'zo bet graet, kenteliet eo bet an eost (Gregor), dastumet eo bet an eost.

Aberration b. (-,-en) : aberradenn b., gouskoevad g.; *chromatische Aberration,* aberradenn gromatek b., gouskoevad livel g. ; *Aberration des Lichts,* pellaenn b., gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b.

Aberschoss g. (-es,-e) **/ Aberschösslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

abertausend niver. : *tausend und abertausend Leute,* miliadoù ha miliadoù a dud, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, tud a vil-vern, tud a vilieroù, milieroù ha milieroù a dud.

Abertausende lies. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù.

Abertrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Aberwitz g. (-es) : brizherezh g., diskianterezh g., diboellegezh b., diskiantegezh b., follentez b., morminechoù lies., belbi g.

aberwitzig ag. : diboell, diskiant, foll, sot, sot-mat, sot-mik.

Aberzeingeschoss n. (-s,-e) **/ Aberzeinlein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

abessen V.k.e. (isst ab / aß ab / hat abgegessen) : debriñ [diwar udb, diouzh udb]

Abessinien n. (-s) : Abisinia b.

Abessinier g. (-s,-) : Abisiniad g.

abessinisch ag. : abisiniat, ... Abisinia, eus Abisinia.

abfackeln V.k.e. (hat abgefackelt) : **1.** leuskel da beurzeviñ, leuskel da beurleskiñ, leuskel da vervel, leuskel da vougañ ; **2.** lakaat da zeviñ, leskiñ, deviñ.

abfädeln V.k.e. (hat abgefädelt) : dineudañ.

abfahrbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da loc'hañ.

abfahren V.k.e. (fährt ab / fuhr ab / hat abgefahren) : **1.** kas kuit, charreat ; *Steine abfahren,* charreat mein ; **2.** [dre astenn.] *eine Strecke abfahren,* diheiliañ un hent dre forzh tremen, gwastañ un hent dre zalc'h tremen, gwastañ un hent dre fin tremen ; *dein Reifen ist abgefahren,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr ; **3.** [dre heñvel.] *jemandes Bein abfahren,* flastrañ gar u.b. [gant e garr].

V. gw. (fährt ab / fuhr ab / ist abgefahren) : **1.** diloc'h, diloc'hañ, loc'hañ, mont kuit, distekiñ, dibradañ, lañsañ, diharpañ, diblas ; *der Zug fährt eben ab,* bez emañ an tren o loc'hañ (o vont kuit), diloc'h eo an tren, dibradañ a ra an tren, dibrad eo an tren, diharpañ a ra an tren ; *der Bus ist leer abgefahren,* ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goullo ; **2.** P. *man ließ ihn abfahren,* un distokadenn en doa bet, bet en doa un distro lous, tapet en doa un distro lous, kaset e oa bet da sutal, kaset e voe war ar c'herzhed, kaset e voe da gac'hat, kaset e voe da glask brennig da Venez-Are, kaset e voe da dalaregeta, kaset e voe da c'hwitellat, kaset e voe da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kaset e voe da wriat botoù, kaset e voe da vaez, kaset e voe da dreiñ bili d'an aod, kaset e voe da dreiñ bili d'an heol, kaset e voe da gousket, kaset e voe da gousket d'an heol, kaset e voe d'an heol, roet e voe herr dezhañ, bet en deus bet herr, roet e voe an digouvi dezhañ, roet e voe e begement dezhañ, distouvet e voe, roet e voe e zistag dezhañ, kaset e voe diwar-dro, kaset e voe d'an tus, roet e voe e dus dezhañ, kaset e voe da foar an diaoul, kaset e voe da lusa, kaset e voe da c'hwennat panez, kaset e voe da sutal brulu da bark an aod, kaset e voe da strakal brulu, kaset e voe gant ar foeltr, kaset e voe da foar ar c'hwitelloù, kaset e voe d'ar foar, kaset e voe da foar an ifern, kaset e voe da foar an tri mil, distoket e voe, roet e voe e sac'h poell hag all dezhañ, kaset e voe da aveliñ e loeroù, kaset e voe da beuriñ, kaset e voe da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kaset e voe da droadañ, kaset e voe da logota da Venez-Are, roet e voe ur c'habestr dezhañ, pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbennet e oa bet, divorodet e oa bet, distranet e voe, bet en deus bet heiz, kaset e voe da granketa, kaset e voe da glask triñchin, kaset e voe da bourmen, kaset e voe da bourmen, kaset e voe da vale / kaset e voe da driñchina (Gregor) ; **3.** *er fährt auf sein Lieblingsthema ab,* emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).

Abfahrende(r) ag.k. g./b. : loc'her g., loc'herez b.

Abfahrt b. (-,-en) : **1.** disparti g., loc'hañ g., dilec'h g., diblas g. ; *zur Abfahrt ansetzen,* bezañ war lusk, bezañ tost da loc'hañ ; **2.** diskenn g., diskennidigezh b.

abfahrtbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da lañsañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, e-tal da loc'hañ, e-doare da loc'hañ, pare da loc'hañ.

Abfahrtslauf g. (-es,-läufe) : [ski] kevezadeg ski-diskenn b.

Abfahrtsläufer g. (-s,-) : [ski] diskenner g.

Abfahrtszeit b. (-,-en) : mare mont kuit g., eur disparti b., eur loc'hañ b.

Abfall[1] g. (-s,-fälle) : **1.** lastez str., stlabez g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., bruzunailhoù lies., deval g., dispennoù lies., karzhioù lies., karzhadenn b., drailhadur g., reputailhoù lies., skarzhadur g., skubadur g., krennadur g., kollaj g., restadoù lies. ; *es gibt viel Abfall,* kalz a goll a zo ; *radioaktiver Abfall*, dilerc'hioù skinoberiek lies. ; **2.** [louza.] *Abfall von Blüten,* diskar bleunioù g., skub bleunioù g. ; *den Abfall der Blüten verursachen,* divleuniañ, divleuñviñ ; *Abfall von Früchten,* diskar frouezh g., skub frouezh g.

Abfall[2] g. (-s) : **1.** dilez g., renavierezh g., dinac'h g., dinac'hadenn b. ; [relig] *Abfall von Gott,* dilez eus ar feiz kristen g. (Gregor), dianzavadur-feiz g. ; **2.** [polit.] disrannidigezh b., disrann g. ; [istor] disrannidigezh b. ; *Abfall der Niederlande,* emsavadeg an Izelvroioù b.

Abfallaufbereitung b. (-,-en) : tretañ al lastez g., treterezh al lastez g., danzeadur al lastez g., danzen al lastez g.

Abfallbeseitigung b. (-,-en) : dastum ha danzeadur al lastez.

Abfalleimer g. (-s,-) : pod-lastez g., poubellenn b., boest-lastez b., bourrier g.

abfallen[1] V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : **1.** kouezhañ, en em ziskrougañ, distagañ ; *von der Wand abfallen,* kouezhañ diouzh (diwar, a-ziwar) ar voger ; [louza.] *die Blüten fallen ab,* divleuñviñ a ra ar gwez, mont a ra ar bleunioù (ar bleuñv) diouzh ar gwez ; *die Blumenblätter fallen ab,* emañ ar bleuñv o tispluñvan ; *Blätter, die jedes Jahr abfallen,* delioù dibad lies. ; [greun] disgreuniñ, dishiliañ ; *das Korn fällt ab,* dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had ; **2.** bezañ pouez-traoñ gant udb, bezañ traoñ gant udb, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant udb, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs, bezañ war-ziribañs, bezañ war wintell, bezañ tostalek ; *der Acker fällt ab,* war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, dichal a zo gant ar park, diribin eo ar park ; *der Strand fällt flach ab,* damblaen eo an draezhenn, war zamzinaou emañ an draezhenn, nebeut a zinaou a zo gant an draezhenn, ildraoñ a zo gant an draezhenn ; *der Hang fällt steil ab,* kalz a zinaou a zo gant tor ar menez, a-bik emañ tor ar menez, sonn (serzh) eo tor ar menez ; **3.** degouezhout ; P. *für dich fällt bei dem Geschäft etwas ab,* un dra bennak a zegouezho ganit en afer-se ; **4.** [merdead.] kouezhañ a-dreuz ; *das Schiff abfallen lassen,* lakaat ar vag a-dreuz.

abfallen[2] V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : **1.** treiñ kein da, dilezel ; *von einer Partei abfallen,* treiñ kein d'ur gostezenn bolitikel ; **2.** [relij.] dilezel, dianzavout, dianzav, nac'h, dinac'h, nac'hañ ; *von seinem Glauben abfallen,* dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz, koll ar feiz ; *von Gott abfallen,* dilezel ar feiz kristen, dianzavout e feiz, nac'h Doue, dianzav ar feiz, nac'hañ ar feiz.

Abfallen g. n. (-s) : kouezh g., kouezhadenn b. ; *das Abfallen der Blätter,* kouezh an delioù g. ; *das Abfallen der Äpfel,* kouezh an avaloù g.

abfallend ag. : stouet, war zinaou, war ziskenn, war ziribin, en deval, war an deval, war e gostez, disonn, kouch, tostalek, kostezet, war rabat ; *flach abfallend,* damblaen, war zamzinaou, nebeut a zinaou gantañ ; *steil abfallend,* serzh, sonn.

Abfallhaufen g. (-s,-) : bern lastez g., yoc'h lastez b., yoc'had lastez b., bruzunailhoù lies., kaoc'higell b., bourrier g.

abfällig ag. : **1.** dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, rok, dichek, digoll, otus, dipitus ; **2.** pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ, diribin, war ziribin, diribin gantañ, war-naou, war gostez, war rabañs, war rabat ; **3.** nac'hus, diemsav ; *ein abfälliges Urteil,* ur mennozh nac'hus g., ur varnadenn nac'hus b. ; *abfällige Kritik,* pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g. ; **4.** [relij.] renavi.

Adv. : gant dismegañs b., gant fae g., gant dispriz g. ; *sich abfällig über etwas äußern,* ober goap eus udb, ober fae eus (ouzh, war) udb.

Abfälligkeit b. (-,-en) : dismegañs b., dismeg g., fae g., dispriz g., disprizañs b., dambriz g., desped g., despezh g.

Abfallprodukt n. (-s,-e) : isprodu g., adkenderc'had g.

Abfallstoffe lies. : dilerc'hioù lies., dilerc'hiadennoù lies., skarzhadur g.

Abfalltreteimer g. (-s,-) : pod-lastez gant troadikell g., poubellenn gant troadikell b.

Abfallverbrennungsanlage b. (-,-n) : pulluc'hva g., luduer lastez g., dever lastez g.

Abfallverwertung b. (-,-en) : adaozañ al lastez g., atoradur al lastez g., adaozadur an dilerc'hioù g.

abfangen V.k.e. (fängt ab / fing ab / hat abgefangen) : **1.** dastapout, tapout, pakañ, sourpren, daspakañ, sigotañ ; *eine Nachricht abfangen,* dasklevet (dastapout, daspakañ, soupren) ur c'heloù ; *den Ball abfangen,* dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn ; **2.** [taol] distreiñ, diarbenn, kaeañ, morzañ ; **3.** [nij.] *ein Flugzeug abfangen,* kaeañ ur c'harr-nij, distreiñ ur c'harr-nij diwar e roud, diroudañ ur c'harr-nij, skrapañ ur c'harr-nij ; **4.** skorañ, harpañ, stañsoniñ, speurellañ, pantilhoniñ, sintrañ, tintañ, skoaziañ, reiñ harp da.

Abfangjäger g. (-s,-) : [lu] karr-nij kaeañ g., kaeer g., daspaker g., nijerez daspakañ b.

abfärben V.gw. (hat abgefärbt) : **1.** dislivañ, koll e liv ; *dieses Grün färbt ab,* dislivañ a ra al liv gwer-se ; *diese Hose färbt ab,* ne chom ket ar bragoù-mañ en e liv ; *auf etwas (t-rt) abfärben,* dislivañ war udb ; **2.** [dre skeud.] teurel war, kregiñ war, dislivañ war, levezonañ, efediñ war, gwerediñ war ; *seine Umgebung färbt auf ihn ab,* levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra e endro warnañ, teurel a ra e endro warnañ, gwerediñ a ra e endro warnañ ; *seine Ansichten haben auf dich abgefärbt,* dislivet o deus e vennozhioù warnout, kroget o deus e vennozhioù warnout, taolet o deus e vennozhioù warnout.

Abfärben n. (-s) : dislivañ g. ; *Abfärben des Berufs auf das Privatleben, Abfärben des Berufs auf den Menschen,* treuzvoaz micherel g.

abfasern V.k.e. (hat abgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, difiañ, diboubañ, dispilhañ, dineudennañ.

V.gw. (ist abgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, en em zispenn, mont e pilpouz.

abfassen V.k.e. (hat abgefasst) : **1.** soupren, pakañ, dastapout, tapout, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.].

2. skrivañ, kompozañ, sevel, aozañ, geriañ ; *einen Brief abfassen,* skrivañ (sevel) ul lizher ; *einen Kaufvertrag abfassen,* sevel ur gread gwerzhañ.

Abfassung b. (-,-en) : savidigezh b., skritur g./b. ; *Abfassung einer Klageschrift,* savidigezh ur c'hlemm b., skritur ur c'hlemm g./b.

abfaulen V.gw. (ist abgefault) : *das Obst fault ab,* kouezhañ a ra ar frouezh gant ar pezhell ma'z int.

abfedern V.k.e. (hat abgefedert) : terriñ nerzh ar stok, distroñsañ, distroñsaat, blotaat ; *dieser Wagen ist gut abgefedert,* kiberoù mat a zo gant ar c'harr-tan-se, distroñserioù mat a zo d'ar wetur-se.

V.gw. (ist abgefedert / hat abgefedert): [sport] kemer e lusk, kemer e randon, klask e randon, kemer e lañs, kemer e dizh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer herr, ober ul lañsadenn, lañsañ.

abfegen V.k.e. (hat abgefegt) : **1.** skubañ ; *den Staub abfegen,* skubañ an uloc'h (ar boultrenn) ; *den Teppich*

abfegen, diboultrennañ ar pallenn ; **2.** [loen.] *der Hirsch fegt sein Geweih ab,* emañ ar c'harv o klask en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankoù ; **3.** [dre skeud.] P. troc'hañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

abfeiern V.k.e. (hat abgefeiert) : *etwas abfeiern,* digoll udb gant devezhioù vak ouzhpenn, atoriñ eurvezhioù labour.

abfeilen V.k.e. (hat abgefeilt) : livnañ, divarbekaat, divarvañ.

abfertigen V.k.e. (hat abgefertigt) : **1.** kas, difraeañ ; *ein Paket abfertigen,* kas ur pakad ; *Gepäck abfertigen,* enskrivañ pakadoù ; **2.** [polis, maltouterezh] ensellet, kontrollañ ; **3.** [dre astenn] ober war-dro, servijañ, servijout ; *Kunden abfertigen,* ober war-dro arvalien, ober diouzh arvalien, servijañ arvalien ; *einen Zug abfertigen,* leuskel un tren da loc'hañ ; **4.** [dre skeud.] *jemanden kurz abfertigen,* kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen.

Abfertigung b. (-,-en) : **1.** kasadenn b., kasadur g., difraeoù lies. ; **2.** [polis, maltouterezh] enselladenn b., kontrollerezh g. ; **3.** [dre skeud.] *seine Abfertigung bekommen,* tapout (klevet, pakañ, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet e billig d'an-unan.

Abfertigungshalle b. (-,-n) : hall enrollañ g., hall enskrivañ g.

Abfertigungsschalter g. (-s,-) : dorikell enrollañ b., dorikell enskrivañ b.

abfeuern V.k.e. (hat abgefeurt) : **1.** leuskel [un tenn], diskargañ [un tenn] ; *eine Salve auf jemanden abfeuern,* leuskel un dennadeg war u.b., leuskel un dennadeg gant u.b., leuskel ur barrad tennoù gant u.b., leuskel ur barrad tennoù war u.b., diskargañ ur barrad tennoù war u.b., tanfoeltrañ ur barrad tennoù war u.b., distagañ ur barrad tennoù gant u.b. ; **2.** tennañ gant ; *sein Gewehr abfeuern,* leuskel un tenn fuzuilh, lezel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e fuzuilh, diskargañ e fuzuilh ; *ein Geschütz abfeuern,* tennañ gant ur c'hanol, leuskel un tenn kanol.

abfinden V.k.e. (fand ab / hat abgefunden) : dic'haouiñ, digoll, dic'hoantañ, reiñ un digoll da, difallañ ; *jemanden mit Geld abfinden,* dic'haouiñ u.b., digoll u.b., reiñ un digoll arc'hant d'u.b. evit ur gaou bennak bet graet outañ ; *ich habe ihn abgefunden,* bremañ on dizle dioutañ.

V. em. : **sich abfinden** (fand sich ab / hat sich (t-rt) abgefunden) : [dre skeud.] *sich mit etwas abfinden,* gouzañv udb habask, plegañ diglemm d'udb, soublañ diglemm d'udb, en em ober diouzh udb, asantiñ d'udb, tremen diouzh udb, en em ober gant udb, ober e gorniad diouzh e vutun, ober gant udb evel m'emañ, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, malañ diouzh an dour ; *ich muss mich damit abfinden,* me a rank ober ganti, me a rank en em ober diouti ; *sich mit der Armut nicht abfinden,* kiañ ouzh ar seizh dienez ; *sich mit seinem Schicksal abfinden,* plegañ d'e stad, soublañ d'e stad,, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, gouzañv e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, bezañ laouen ouzh ar boan, karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), bezañ diglemm ouzh e blanedenn, dougen bec'h e vuhez hep klemm, dougen e groaz hep klemm, gouzañv poanioù e vuhez hep klemm ; *jeder muss sich mit seinem Schicksal abfinden,* pep hini a rank dougen e blanedenn, bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden,* gouzañv ar marv ; *und würden Sie sich damit abfinden, dass aus ihnen Sklaven werden,* ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ?

Abfindung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b., kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., penntrok g.

Abfindungssumme b. (-,-n) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g., garedon g./b., penntrok g.

abflachen V.gw. (ist abgeflacht) : mont war ziskar, sioulaat, habaskaat, gorrekaat, gorregañ e dizh, difonnaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, diskenn.

V.k.e. (hat abgeflacht): kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, liveañ, plaenañ, heñvelaat.

V.em. : **sich abflachen** (hat sich (t-rt) abgeflacht) : pladañ, flakaat, plaenaat, mont war blaenaat, plaenañ.

Abflachung b. (-,-en) : **1.** dinaou disterik a-walc'h g., diribin disterik a-walc'h g. ; **2.** liveadur g., kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., flakadur g. ; **3.** gorrekadur g., diskar g.

abflammen V.k.e. (hat abgeflammt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ.

abflauen V.gw. (ist abgeflaut) : **1.** souchiñ, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, mougañ, ameniñ, gwanaat ; *der Wind flaut ab,* gouzizañ a ra an avel, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra an avel, terriñ a ra war an avel,

kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, mougañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel ; **2.** laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *das Geschäft flaut ab,* n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù.

abfliegen V.gw. (flog ab / ist abgeflogen) : **1.** dibradañ, dizouarañ, gorren ; *das Flugzeug fliegt ab,* emañ ar c'harr-nij o tibradañ, emañ ar c'harr-nij o tizouarañ, emañ ar c'harr-nij o c'horren ; *das Flugzeug ist gerade abgeflogen,* dibrad eo ar c'harr-nij ; **2.** nijal kuit ; *ein Stück des Propellers flog ab,* un tamm eus ar viñs-tro (eus an droellenn) a nijas kuit.

V.k.e. (flog ab // ist/hat abgeflogen) : anaoudaduriñ gant ur c'harr-nij ; *eine Strecke abfliegen,* anaoudaduriñ un hentad gant ur c'harr-nij.

abfließen V.gw. (floss ab / ist abgeflossen) : **1.** redek, berañ, deverañ, diruilh, dishalañ, dinaouiñ, dizourañ ; *das Wasser aus dem Teich abfließen lassen,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, goullonder, lakaat goullo, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; **2.** goulloiñ.

Abfließen n. (-s) : beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

Abflug g. (-s,-flüge) : **1.** [nij.] dibradañ g., disparti g., dibrad g., distok g. ; **2.** [dre skeud.] *den Abflug machen,* **a)** plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, skubañ er-maez, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; **b)** kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, tapout (pakañ) ul lamm ouesk, mont e gantolor en aer, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, lipat pri, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug.

abflugbereit ag. : [nij.] prest da zibradañ, darev da zizouarañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da zibradañ, pare da zizouarañ.

Abflughafen g. (-s,-häfen) : [nij.] aerborzh loc'hañ g., aerborzh dibradañ g.

Abflughalle b. (-,-n) : [nij.] sal-lestrañ b., hall lestrañ g.

Abflugzeit b. (-,-en) : eur dibradañ b., eur disparti b.

Abfluss g. (-s,-flüsse) : **1.** beradur g., ber g., dever g., deverad g., diruilhad g., diskarg g., diskargadur g., skarzhadur g., dishal g., dizour g. ; *dieses Gelände hat keinen Abfluss,* n'eus pouez-traoñ ebet gant an dachenn-se, n'eus traoñ ebet gant an dachenn-se, n'eus dichal ebet d'an dour gant an dachenn-se ; **2.** toull diskarg g., kan-foll g., skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., dinaou g. ; *Wasserabfluss,* toull diskarg g., distrouilh g., toull-distrouilh g., riboul g.

Abflussgebiet n. (-s,-e) : [dour] diazad degemer g., diazad hidrografek g., diazad doureier g.

Abflussgraben g. (-s,-gräben) : touflez g./b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., riboul-diskarg g., dizourer g. ; *Abflussgräben ziehen,* disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour.

Abflussloch n. (-s,-löcher) : toull diskarg g., toull an dizour g., toull-ber g. ; *Abflussloch eines Spülbeckens,* toull-dar g.

Abflussmenge b. (-,-n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g., taol g.

Abflussreiniger g. (-s,-) : danvez distankañ g., distoc'her g.

Abflussrinne b. (-,-n) : kanol-skarzh b., kan-foll g., kan-distrouilh g., distrouilh g., skorf g., poull-skorf g. ; *Abflussrinnen ziehen,* disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour ;

Abflussrohr n. (-s,-e) : **1.** kan-dastum g., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-foll g., kan-skarzh g. ; **2.** tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.

Abfolge b. (-,-n) : heuliad g., dibunadenn b., heuliadenn b. ; *Abfolge von Ereignissen,* heuliad degouezhioù g.

abfordern V.k.e. (hat abgefordert) : goulenn groñs [digant u.b.], goulenn start [digant u.b.], azgoulenn [digant u.b.], arc'hiñ.

abformen V.k.e. (hat abgeformt) : moullañ.

V.em. : **sich abformen** (hat sich (t-rt) abgeformt) : parañ, spisaat ; *das Werk formt sich in seinen großen Zügen ab,* divrazet eo bet an oberenn, gwelet e vez mat dija pennlinennoù an oberenn.

Abformung b. (-,-en) : moulladur g.

Abfrage b. (-,-n) : [stlenn.] reked g./b.

abfragen V.k.e. (hat abgefragt) : **1.** goulenn [digant u.b.] ; **2.** lakaat da zibunañ e gentel ; **3.** [stlenn.] reketiñ.

abfressen V.k.e. (frisst ab / fraß ab / hat abgefressen) : **1.** peuriñ, broustañ ; **2.** lonkañ, plaouiañ.

abfrieren V.gw. (fror ab / ist abgefroren) : skornañ, reviñ, sklasañ, kleriñ ; *bei diesem Wind froren mir die Ohren ab,* an avel rip-se a sklase va divskouarn, gant an avel rip-se e oa va divskouarn o skornañ ; *sich die Füße abfrieren,* tapout riv d'e dreid ; P. *sich einen abfrieren, sich den Arsch abfrieren,* kaout e walc'h a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, bezañ rivet e sac'h, tapout paourentez, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, bezañ seizet gant ar riv, skornañ e doull, kreviñ gant ar riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern.

Abfuhr b. (-) : **1.** lamerezh g., dilamerezh g., dastumadeg b., dastum g. ; *Müllabfuhr,* servij al lastez g., paotred al lastez lies. ; **2.** P. *jemandem eine Abfuhr erteilen,* refuziñ u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are,

kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; *er hat mir eine Abfuhr erteilt,* refuzet e voen gantañ ; *eine Abfuhr einstecken, sich (t-d-b) eine Abfuhr holen,* bezañ refuzet, kaout e refuz, kaout e zigouvi, kaout heiz, bezañ kaset diwar-dro, bezañ kaset da driñchina, bezañ kaset da bark an aod, bezañ kaset da dreiñ mein da sec'hañ, bezañ kaset da bizmoc'ha, bezañ kivijet, bezañ distoket, tapout e sac'h poell hag all, bezañ brallet, pakañ e sac'h, tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.

abführen V.k.e. (hat abgeführt) : **1.** kas kuit, skarzhañ, diskargañ, lemel ; *Gefangene abführen,* mont kuit gant prizonidi, kas prizonidi gant an-unan, kas prizonidi d'an toull-bac'h, kunduiñ prizonidi d'an toull-bac'h ; **2.** [dre skeud.] *das führt zu weit vom Thema ab,* arabat mont re bell diouzh ar gêr da wriat, emaomp o vont gant an dra-se diwar danvez ar gaoz, pell emañ Yann diouzh e gazeg, emaomp pell diouzh ar gêr, emaomp oc'h ober krampouezh gant yod ; **3.** *eine Summe abführen,* paeañ ur somm arc'hant, talañ ; **4.** [duvell] *er wurde abgeführt,* ledet e voe ouzh torgenn, skoet e voe ouzh torgenn, faezhet e voe, roet e voe lamm dezhañ, kouezhañ a reas ouzh torgenn, chom a reas ouzh torgenn.

V.gw. (hat abgeführt) : [mezeg.] skarzhañ ar bouzelloù, kas d'an traoñ, spurjañ, tanavaat ar c'horf, leuskel ar c'hof, aesaat an difankañ, lakaat ar c'hof da vezañ libr.

abführend ag. : [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, mat da danavaat ar c'horf, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, mat evit leuskel ar c'hof, ... kas d'an traoñ, laoskus, spurjus, skarzhus.

Adv. : *das wirkt abführend,* an dra-se a zo mat da skarzhañ ar bouzelloù, an dra-se a laosk ar c'hof, an dra-se a laka ar c'hof da vezañ libr, an dra-se a zo mat evit leuskel ar c'hof, an dra-se a ra kas, spurjus eo an dra-se, skarzhus eo an dra-se, an dra-se a zo mat da danavaat ar c'horf.

Abführmittel n. (-s,-) : [mezeg.] spurj g., laoskuzenn b., louzoù-spurj g., louzoù digaledus g., louzoù laoskus g., louzoù spurjus g., louzoù skarzhus g., louzoù-sklis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'horf g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g.

Abführung b. (-,-en) : **1.** prizonerezh g., prizonadur g., bac'hidigezh b. ; **2.** paeamant g., diendleadur g. ; *Abführung von Geldern,* degasadur arc'hant g. ; **3.** [mezeg.] skarzhadur ar bouzelloù g., spurjadur g.

Abfüllbetrieb g. (-s,-e) : **1.** embregerezh boutailhañ g. ; **2.** embregerezh ensac'hañ g.

abfüllen V.k.e. (hat abgefüllt) : **1.** boutailhañ ; *er füllt Bier in Flaschen ab,* emañ o voutailhañ bier ; **2.** ensac'hañ ; **3.** P. *jemanden abfüllen,* plantañ boeson en u.b., lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennvezviñ u.b., troñsañ u.b., P. louzaouiñ u.b.

abfüttern V.k.e. (hat abgefüttert) : **1.** boueta ; *die Tiere abfüttern,* reiñ boued d'al loened, boueta al loened ; **2.** P. paskañ, magañ ; **3.** [dre skeud.] doublañ ; *einen Überzieher abfüttern,* doublañ ur porpant, doublañ ur chupenn-hir.

Abfütterung b. (-,-en) : bouetadur g. ; *Abfütterung der Raubtiere,* bouetadur al loened preizh g.

Abgabe[1] b. (-,-n) : **1.** roidigezh b. ; *Abgabe einer Erklärung,* roidigezh un displegadenn b. ; **2.** dilaoskadenn b. ; *radioaktive Abgaben,* dilaoskadennoù skinoberiek lies. ; **3.** dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; **4.** [eskemmdi] gwerzh b. ; **5.** [sport] kas g.

Abgabe[2] b. (-,-n) : [arc'hant.] taos g., tell b., karg b., kustum g., gwirioù lies., droed g. ; *steuerliche Abgaben, Steuerabgabe,* tailhoù lies. ; *öffentlich-rechtliche Abgaben,* kemeradurioù dre ret lies.

abgabenfrei ag. : disammet diouzh pep taos, kuit a dailhoù, kuit a delloù, kuit a wirioù ; *abgabenfreier Betrag,* arc'hant na vez ket savet tailhoù diwarno g.

abgabepflichtig ag. / **abgabenpflichtig** ag. : telladus.

Abgabetermin g. (-s,-e) : deiziad diwezhañ evit rentañ udb g.

Abgang 1. disparti g., diblas g., dilec'h g., kuitadenn b., sortiadenn b. ; *Abgang eines Schauspielers,* mont kuit ur c'hoarier eus al leurenn g. ; *Abgang eines Beamten,* disparti ur c'hargiad a zeu war e leve g. ; **2.** [kenw.] gwerzh b.; **3.** [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g. ; **4.** [mezeg.] marv g. ; **5.** [post] kasadenn b.

Abgänger g. (-s,-) : skoliad a zilez e studioù re abred g., skoliad diskoliet g. ; ***Kirchenabgänger,*** dilezer eus ar feiz g.

abgängig ag. : diank.

Abgängige(r) ag.k. : [Bro-Aostria] diankad g.

Abgängigkeitsanzeige b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kemennadenn evit adkavout un diankad b., disklêriadur un diankadenn g.

Abgangsbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn loc'hañ g.

Abgangsentschädigung b. (-,-en) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g.

Abgangsprüfung b. (-,-en) : arnodenn diwezh ar skoliataerezh b.

Abgangswinkel g. (-s,-) : [lu] korn bannañ g.

Abgangszeugnis n. (-ses,-se) : testeni eus diwezh ar skoliataerezh g.

Abgas n. (-es,-e) : gaz diskarzh g., gaz skarzhet g., moged g.

abgasarm ag. : a zilaosk nebeut a c'haz diskarzh, a zilaosk nebeut a c'haz skarzhet, tost ansaotrus.

Abgasentschwefelung b. (-,-en) : disulfuriñ ar gazoù diskarzh g., disulfuradur ar gazoù skarzhet g.

abgasfrei ag. : ansaotrus.

Abgassonderuntersuchung b. (-,-en) : kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.

Abgaswolke b. (-,-n) : koumoulennad gaz diskarzh b., koumoulennad gaz skarzhet b.

abgaunern V.k.e. (hat abgegaunert) : *etwas abgaunern,* P. skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.

abgearbeitet ag. : torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour.

abgeben V.k.e. (gibt ab / gab ab / hat abgegeben) : **1.** reiñ, ober dilez eus, dizerc'hel, dilezel, lezel ; *er musste seinen Pass bei der Polizei abgeben,* ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; *jemandem etwas abgeben,* ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; *jemandem Rechte abgeben,* ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; *sein Eigentum an jemanden abgeben,* lakaat e beadra war anv u.b., riklañ e vragoù ; *einen Brief bei jemandem abgeben,* reiñ ul lizher d'u.b. ; *einen Brief bei der Post abgeben,* postañ ul lizher ; *seine Samen abgeben,* teuler e had, teurel e had ; **2.** [dre heñvel.] *seine Stimme für jemanden abgeben,* mouezhiañ evit u.b., votiñ evit u.b., reiñ e vouezh d'u.b. ; **3.** *ein Dementi abgeben,* dianzav ur c'heloù, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, dizarbenn brudoù faos, divrudañ ur c'heloù ; **4.** [gwir] dougen ; *ein Urteil abgeben,* dougen ur varnedigezh, setañsiñ, dougen ur setañs (Gregor) ; **5.** [dre skeud.] *seine Meinung abgeben, eine Stellungnahme abgeben,* reiñ e aviz da c'houzout, reiñ e vennozh da anaout, lavarout (displegañ) e soñj, en em ziavaeziñ, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; **6.** *viel an Steuern abgeben,* paeañ ur bern tailhoù ; **7.** *billig abzugeben,* da gaout evit ur priz dister ; **8.** [tro-lavar] *er wird einen guten Handwerker abgeben,* un artizan mat a vo anezhañ, hemañ a raio un artizan mat, danvez (gouenn) un artisan mat a zo ennañ ; **9.** *es hat Prügel abgegeben,* fest ar vazh a oa bet, chabous (patati) a oa bet, fest ar geuneudenn a oa bet, koad a oa bet roet, kabaduilh a oa bet, roet e voe ur saead bazhadoù, roet e voe ur gwiskad bazhadoù, ur grizilhad fustadoù a oa bet (Gregor) ; **10.** [sport] *den Ball abgeben,* ober ur c'has ; **11.** *einen Schuss aus der Pistole abgeben,* leuskel un tenn poultr (un dalm, un taol) gant e bistolenn, lezel un tenn gant e bistolenn, diskargañ un tenn gant e bistolenn, distagañ un tenn gant e bistolenn ; **12.** *ein böses Beispiel für die Kinder abgeben,* gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale ; **13.** [dre skeud.] P. *den Löffel abgeben,* lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi.

V. em. : **sich abgeben** (gibt sich ab / gab sich ab / hat sich (t-rt) abgegeben) : **1.** *sich mit etwas abgeben,* ober war-dro udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, pleustriñ gant udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb ; *sich mit Nichtigkeiten abgeben,* reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer) gant traoù netra, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, kaout amzer gollet, ober traoù a get, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, c'hwileta, chuchual, chom da velc'hweta, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, belbetat, bitellat, firbouchal ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben,* bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; **2.** *sich mit jemandem abgeben,* en em arastiñ gant u.b., pleustriñ (hentiñ, darempredíñ) u.b., ober emglev (en em glevet, en em ober, en em gordañ) gant u.b., en em luziañ gant u.b., kemer afer ouzh u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; *sich mit schlechter Gesellschaft abgeben,* darempredíñ tud dizonest, darempredíñ tud fall, hentiñ tud fallakr ; *man sollte sich nicht mit schlechter Gesellschaft abgeben,* ma tornatait an amann e vezo druz ho kraban ; *sie wusste nicht, mit wem sie sich abgeben wollte,* ne ouie ket ouzh peseurt den edo o vont da gemer afer ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten,* un den en o melloù a zo un den kollet.

abgebrannt ag. : **1.** *er ist abgebrannt,* rivinet eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouiet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - n'eus ket ur gwenneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui a graf el loch gantañ - n'eus ket ur gwenneg toull gantañ ken - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traoù gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo skañv e yalc'h - debret en deus e stal - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a voulloù - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; **2.** P. *er ist abgebrannt,* skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

abgebrochen ag. : **1.** *abgebrochene Studien,* studioù n'int ket bet kaset da benn lies. ; **2.** *abgebrochener Jurist,* studier war ar Gwir n'en deus ket kaset e studioù da benn g.

abgebrüht ag. : P. kaledet ; *er ist abgebrüht,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur

pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh a zo ur galon dir a zen, gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.

abgedacht ag. : stouet, war zinaou, en deval, war an deval, war ziribin, disonn, kouch.

abgedroschen ag. : mil anavezet, bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgedroschener Witz,* ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; *abgedroschene Phrasen,* komzoù goullo lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù divlaz lies., teuc'hadennoù lies.

abgefallen ag. : reneat, renavi, skismatek, skismek.

abgefeimt ag. : touet, eus ar re washañ, pomet, ken ez eo, tre, arloupet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, sakre, sapre ; *ein abgefeimter Lügner,* un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiat g., ur gaouiad pomet g. ; e*in abgefeimter Schuft,* ur brav a gazh g., ur fripon touet g., ur fripon eus ar penn, ur filouter daonet g., ul lampon touet g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., un hailhevod eus ar re washañ g., ur pezh teil g., un tamm teil g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., unan gwazh eget ar vosenn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

Abgefeimtheit b. (-) : gwidre g., tunioù lies., ijin fall g., friponerezh g., hailhonerezh g., hailhevodaj g., filouterezh g.

abgegriffen ag. : **1.** uz, uzet ; *ein abgegriffenes Geldstück,* ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; **2.** mil anavezet, bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgegriffener Witz,* ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b.

abgehackt ag. : [doare komz] a-stroñs, stroñs-distroñs, a-frapadoù ; *abgehackt sprechen,* bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen,* komz gouez.

abgehangen ag. : [kegin., bara] diazez, diazezet.

abgehängt ag. : digrap.

abgehärmt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, hanter-varv gant ar glac'har, krignet e galon gant ar glac'har, malet e galon gant ar c'hloaz, o valañ enkrez ha glac'har.

abgehärtet ag. : kaledet, graet ouzh ar boan, kroc'hen ouzh e ober, reut, ur paotr tout en un tamm anezhañ, ur paotr en ur pezh anezhañ, ur galedenn a zen anezhañ, ur galon dir a zen anezhañ.

abgehen V. gw. (ging ab / ist abgegangen) : **1.** loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, kuitaat, dilezel, dibradañ, lañsañ, difretañ, difretañ kuit, diblas ; *der Zug geht ab,* emañ an tren o loc'hañ (o vont kuit, o tibradañ), dibrad eo an tren ; *der Schüler geht zu Ostern ab,* a-benn gouel Pask e tiskolio ar skoliad da vat, a-benn gouel Pask e tilezo ar skoliad ar skol da vat ; *mit sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause,* c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol, c'hwezek am boa pa'm boa lezet ar skol da chom er gêr ; *von der Bühne abgehen,* kuitaat al leurenn ; *von einem Amt abgehen,* dilezel (lezel, kuitaat) ur garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *ein Rad geht ab,* ur rod a ya kuit ; *der Boden des Fasses geht ab,* o tidalañ emañ ar varrikenn ; *der Stiel des Besens geht ab,* distroadañ a ra ar skubellenn ; *die Tapete ist abgegangen,* dispeg eo ar paper-moger.

2. [dre skeud.] treiñ kein da, diskregiñ diouzh, distreiñ diwar, dilezel ; *von jemandem abgehen,* treiñ kein d'u.b., dilezel u.b., lezel u.b. ; *er wird von seiner Meinung nicht abgehen,* ne zistroio ket diwar e vennozh, ne zistroio ket diwar e veno, ne zilezo ket e vennozh, ne ziskrogo ket diouzh e vennozh, pegañ a raio ouzh e vennozh, derc'hel mort (yud, gwevn, start) a raio d'e vennozh ; *er lässt sich nichts abgehen,* hennezh a oar mat c'hoari anezhi, hennezh ne ra e ziouer a dra ebet.

3. [dre skeud.] *vieles geht ihm ab,* ne gompren ket pep tra, kalz a draoù a zo dreist e gompren, kalz a draoù a chom kuzh dezhañ, ur bern traoù a dremen e spered, kalz a draoù a zo dreist e spered, ur bern traoù a zo dreist e vaner ; *es geht mir dadurch nichts ab,* an dra-se ne zigaso koll ebet din, ne gollin siseurt gant kement-se.

4. [tro-lavar] *auf- und abgehen,* mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor).

5. [kenw.] *die Ware geht reißend ab,* hewerzh eo ar varc'hadourezh-se ken ez eo, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, an diskrap (arigrap, foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) a zo war ar varc'hadourezh-se, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se, an dud a lamm war ar varc'hadourezh-se, en em skeiñ a ra an dud a-dreuzoù war ar varc'hadourezh-se, skeiñ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se, an dud a beg war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a gav fred diouzhtu, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno, ar varc'hadourezh-se a gav sav diouzhtu, evel krampouezh ez a an dra-se gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, an dra-se a ya e skrap.

6. disteurel ; *von seinen Forderungen abgehen,* disteuler war e c'hoantoù, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, ameniñ, ober un tamm krennañ d'e rekedoù ; *vom Preise abgehen,* rabatiñ war ar priz, disteuler war ar priz, kinnig un distaol war ar priz.

7. *von der Summe gehen zwei Euro ab,* daou euro a zo da ziskontañ diwar an hollad.

8. mont en-dro, c'hoarvezout ; *alles ist gut (glatt) abgegangen,* aet eo bet pep tra evel war ar ganell, ne oa ket bet a drubuilh, pep tra a zo bet c'hoarvezet evit ar gwellañ, aet e oa an traoù mat en-dro, pep tra a oa aet reizh hag en urzh, treiñ a reas lenkr an traoù, aet eo bet pep tra reizh hag en urzh, ne oa bet skoilh ebet war an hent, plaen ha brav eo bet aet pep tra, kempenn e oa aet an traoù en-dro, aet eo bet pep tra a het (Gregor).

9. skarnilañ, diskantañ, dislivañ ; *diese Farbe geht ab,* skarnilañ a ra ar gwiskad liv-se.
10. P. *es geht dort ab,* du-hont 'vat e strak an traoù, draskal a ra, bec'h a zo du-hont, trouz a zo du-hont, du-hont ez eus ur charre, du-hont ez eus patati, du-hont ez eus chabous, gwall c'hoari a zo du-hont, du-hont ez eus jeu, chao a zo du-hont, du-hont ez eus buhezioù.
V. k. e. (ging ab / ist abgegangen) : **1.** [tekn.] *Schienen abgehen,* mont a-hed ul linenn-houarn (hed ul linenn-houarn, dre hed ul linenn-houarn) evit sellet ouzh stad ar railhennoù (ouzh stad an div roudenn).
2. [lu] *der General geht die Front ab,* ober a ra ar jeneral gweladeg d'ar soudarded, ober a ra ar jeneral gwel, ober a ra ar jeneral gweloù, ober a ra ar jeneral moustr (Gregor).
abgehetzt ag. : stenn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset.
abgehoben ag. : **1.** distag diouzh ar bed gwirion, er c'houmoul, gant e huñvreoù, en ifernioù, a blav e lec'h all, e spered o nijal, azezet war e spered, dibrad ; **2.** [komzoù] flammik, orbidus, difetis ; **3.** [mennozh] diwirion, diveiziadek.
Abgehobenheit b. (-) : dibrad g., diveiziadegezh b.
abgekämpft ag. : brev, brevet, divi, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, brevet e gorf, karzhet e gorf, kaset, distruj, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eoget, forbuet, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell.
abgekartet ag. : iriennet, kavailhet, punet a-bell zo ; *ein abgekartetes Spiel,* ur c'havailh bet punet a-bell zo g., un irienn bet punet a-bell zo b., un taol itriket g.
abgeklärt ag. : seder.
Adv. : gant sederoni, gant sederidigezh.
Abgekratzte(s) ag.k. n. : karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., rakadur g., karzhadur g., karzhien g., skrabadenn b., skrabadur b., raskadenn b., paradur g., skarzhadur g., frotadenn b.
abgelaufen ag. : **1.** echu, tremenet ; *die Frist ist abgelaufen,* echu eo an termen ; **2.** diamzeret, didalvoud, aet re gozh, aet d'e dermen, diwezhet ; *der Pass ist abgelaufen,* diamzeret eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; **3.** uzet, uz, poazh, teuc'h, diamzeret ; *diese Schuhe sind ganz schön abgelaufen,* ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo botoù-se, ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-mañ.
abgelegen ag. : distro, didud, didu, dibleustr, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, dihentad, diamen, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; *ein abgelegenes Haus,* un ti distro g. ; *abgelegener Ort,* lec'h distro g., lec'h dianket war ar maez g. ; *abgelegenes Nest,* difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.
Abgelegenheit b. (-) : digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., distro g./b., pellder g., pellded b.
abgelten V.k.e. (gilt ab / galt ab / hat abgegolten) : **1.** paeañ en-dro, diendleañ, daskorañ ; **2.** [dre skeud.] *einen Dienst abgelten,* talvezout e skoazell d'u.b., rentañ d'e dro ar servij graet d'an unan, kas an dorzh en-dro d'ar gêr, distreiñ an dorzh en-dro d'ar gêr.
Abgeltung b. (-,-en) : [gwir] digoll g., dic'haou g. ; *eine Abgeltung zahlen,* paeañ un digoll, paeañ un dic'haou.
abgemacht ag. : merket, divizet, lakaet ; *zum abgemachten Preis,* d'ar priz divizet.
abgemagert ag. : kastiz, treut, dishevelebet, dizeriet, diviet, sinac'h, karzhet e gorf, kaset, distruj, skarn, koazhet ; *ein abgemagertes Gesicht,* ur fas kinviet g./b. ; *bis auf die Knochen abgemagert,* kastiz, digiget, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, karzhet e gorf, distruj, kaset, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù ; *er ist durch seine Krankheit abgemagert,* kastizet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant ar c'hleñved, kaset eo gant e gleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *er ist abgemagert,* cheñchet eo, kastizet eo, koazhet eo.
Abgemessenheit b. (-) : [dre skeud.] elevez b., emzalc'h g., mezh fur b., dalc'h, azdalc'had g.
abgeneigt ag. : **1.** enep, a-enep da ; **2.** [dre skeud.] kerterius ; *dem Laster abgeneigt sein,* kaout erez ouzh ar plegoù fall, kaout euzh ouzh ar youloù fall, kaout doñjer ouzh an techoù fall, kaout rukun ouzh ar sioù fall, kaout diegi d'an techoù fall ; *abgeneigt sein, etwas zu tun,* nac'hañ ober udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, kavout bras ober udb, bezañ iskriv gant an-unan ober udb, bezañ bras gant an-unan ober udb, kavout bras (kalz, start, diaes) ober udb ; *nicht abgeneigt sein etwas zu tun,* bezañ a-du (asant) d'ober udb, na vezañ droug gant an-unan ober udb, bezañ da gant an-unan ober udb, na ober displijadur d'an-unan ober udb.
Abgeneigtheit b. (-) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., erez b., euzh g., hiris g, rukun g., doñjer g., diaezamant g., heg g.
abgenutzt ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, diamzeret, dirapar ; *diese Betttücher sind abgenutzt,* poazh eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; *dein Reifen ist abgenutzt,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr.
Abgenutztheit b. (-) : kozhded b., kozhder g., teuc'hder g., teuc'hded b., poazhder g., poazhded b.
Abgeordnete(r) ag.k. g./b. : [polit.] kannad g., kannader g., kannadez b., dileuriad g., dileuriadez b., depute g., deputeez b., dilennad g., dilennadez b., dibabad g., dibabadez b.
Abgeordnetenamt n. (-es,-ämter) : kannadelezh b.

Abgeordnetenbank b. (-,-bänke) : [polit.] bank ar gannaded g.
Abgeordnetenhaus n. (-es) **/ Abgeordnetenkammer** b. (-) : [polit.] kambr ar gannaded b., kambr an deputeed b.
Abgeordnetenwürde b. (-) : kannadelezh b.
abgerissen ag. : **1**.[dilhad] e pilhoù, e truilhoù, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, aet e pilhoù, aet e truilhoù, roget ; *abgerissene Kleidung,* libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies., dilhadoù roget lies.
2. [tud] a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek ; *er macht einen abgerissenen Eindruck,* n'eus nemet truilhoù warnañ, a bilhoù hag a druilhoù eo.
3. [komzoù, mennozhioù] diere, diliamm, digempoell, digendalc'h, dibenn, besk.
4. diskolp ; *abgerissener Zweig,* skourr diskolp g., brank diskolp g., barr diskolp g., skoultr diskolp g., bod diskolp g.
Abgerissenheit b. (-) : **1.** stad truilhek b., stad pilhennek b., stad pilhaouek b. ; **2.** [dre skeud.] digempoell g., digendalc'h g.
Abgesandte(r) ag.k. g./b. : dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b.
Abgesang g. (-s,-gesänge) : **1.** lodenn diwezhañ kanaouennoù karantez eus ar Grennamzer b., epodenn b. ; **2.** [dre skeud.] an abadenn diwezhañ b., finvez an abadenn b., angoni b. ; *das war der Abgesang des Königtums,* kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se.
abgeschabt ag. **/ abgescheuert** ag. : uz, aet, aet betek an neudenn, uzet betek an neudenn, poazh, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, debret, dirapar ; *abgescheuertes Tuch,* rouedenn b.
abgeschieden ag. : **1.** distro, didud, didu, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, dibleustr, dichañs-bras, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; *eine abgeschiedene Gegend,* ul lec'h distro (digenvez) g., ul lec'h dianket g., ul lec'h kollet g., un dachenn ouez b. ; *abgeschiedenes Nest,* difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; **2.** marvet, tremenet, marv ; *sie ist gestern abgeschieden,* dec'h eo e oa marvet, dec'h eo e oa tremenet.
Adv. : ez distag, en distro, distok diouzh an dud all, en e bart e-unan, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, pell diouzh ar bed ; *abgeschieden leben,* simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).
Abgeschiedene(r) ag.k. g./b. : *der Abgeschiedene,* an hini marv g. ; *die Abgeschiedene,* an hini varv b. ; *die Abgeschiedenen,* ar re varv lies., an anaon lies.
Abgeschiedenheit b. (-) : **1.** digenvez g., dizarempred g., digenvezder g. ; **2.** distro g./b., lec'h distro g., lec'h digenvez g., lec'h dianket g., difouilh g. ; **3.** buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.
abgeschlafft ag. : **1.** brev, brevet, divi, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, karzhet e gorf, kaset, distruj, broustet e gorf, distronket-holl, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget, forbuet, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell ; **2.** ur morgousket a zen anezhañ, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dalc'h ebet ennañ, netra ennañ, startijenn ebet ennañ, deltu ebet gantañ, dilañs ennañ, diegus, mors, gwevn, lizidour, morgousket, kousket evel an naer er goañv, ur vuzhugenn anezhañ, bouk evel ur velc'hwedenn, lugut evel ur velc'hwedenn, gourt, lugudus, luguder, nemet dour irvin en e wazied, nemet dour karotez en e wazhied, tamm mel en e eskern, ur varvadenn anezhañ, ur varvasenn anezhañ, ur veuzelenn anezhañ, ul luduenn anezhañ, evel un tamm koad.
abgeschlagen ag. : **1.** [sport] laosket war-lerc'h, dilañs gantañ ; **2.** [polit.] skarzhet, skarzh, lamm, koll ; **3.** [kenw.] faezhet gant e gevezerien, ha n'emañ ket mui war renk ar re all ; **4.** brev, brevet, divi, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget gant ar skuizhder, marv diwar e sav, forbuet, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell.
Abgeschlagenheit b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., mantr-kalon g., skuizhder g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., loes b., loesti b.
abgeschliffen ag. : lenkr, lenkrus, lufr, levn, lintr, flour.
abgeschlossen ag. : **1.** alc'hwezet, prennet, kloz ; **2.** peurechu, peurc'hraet, klok, pengennet ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen,* ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; **3.** digenvez, distro, dianket, kollet ; *eine abgeschlossene Gegend,* ul lec'h distro (digenvez) g., ul lec'h kollet g., ul lec'h dianket g., un difouilh g. ; **4.** [tiez] distag, dizalc'h, distok ; **5.** kloz ; *abgeschlossener Hof,* porzh-kloz g..
Adv. : *abgeschlossen leben,* simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred

an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abgeschlossenheit b. (-) : **1.** digenvez g., dizarempred g., digenvezder g. ; **2.** distro g./b., lec'h distro g., lec'h kollet g., lec'h digenvez g., lec'h dianket g., difouilh g. ; *von der Abgeschlossenheit befreien,* dienezenniñ, digeriñ war ar bed ; **3.** buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.

abgeschmackt ag. : **1.** divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, milis ; *abgeschmacktes Gerede,* kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies. ; *abgeschmacktes Zeug zusammenschwatzen,* kontañ flugez, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù ; **2.** sot, diboell, diot, amzere, amzereat, direizhpoell, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn.

Abgeschmacktheit b. (-) : **1.** dijended b., dizereadegezh b., amzereadegezh b., disevended b., disevender g., disevenidigezh b. ; **2.** garzaj g., garzennaj g., flugez str., flugezenn b., boutikl g./b., diotajoù lies., siklezonoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., kaozioù treflez lies. ; **3.** milister g., milisted b.

abgeschrägt ag. : skelp, skerb, skerbet.

abgeschuppt ag. : diskant.

abgesehen von Adv. : nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve, war-vete, war-vetek, betek ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte,* ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen,* labourat a ra bemdez nemet da Sul.

abgespannt ag. : brev, brevet, divi, skuizh, distronket, faezh, yost, yostet ; *er sieht abgespannt aus,* distronket eo, distruj eo e benn, karzhet eo e gorf, doareet-fall eo ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck,* sell pebezh liv a zo war he genoù, sell pebezh liv a zo warni, tres ar skuizhder a weler war he dremm, liv ar skuizh a zo warni, doare a zo dezhi da vezañ skuizh.

Abgespanntheit b. (-) : skuizhder g., diviadur g., diviañs b., faezhidigezh b., bog b.

abgestanden ag. : avelet, fall ; *abgestandenes Bier,* bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet warnañ g. ; *abgestandene Luft,* aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ g., amaer g.

abgestorben ag. : **1.** morzet, kropet, bav, gourt, nodet, seizet, aet gourt, gourdet (Gregor), pistiget ; *mein Bein ist abgestorben,* deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben,* mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben,* mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin ; **2.** *ein abgestorbener Baum,* ur sec'henn b., ur grinenn b., ur wezenn varv b.

abgestuft ag. : dereziek, dereziet, rannet e meur a live.

abgestumpft ag. : **1.** diveget, diveg, dilemm, dall, taltous, togn, tougnellet, tozon, kloc'het, bouc'h, ratous, soc'h, talsoc'h, tuzum, besk, kizet, dallet ; **2.** [dre skeud.] digas, diseblant, kaledet ouzh poan ar re all, fastet, dizonet, divorc'het, divanier ; *du mit deinen abgestumpften Gefühlen !* paotr digalon (paotr e galon dir, paotr e galon vaen, paotr e galon skornet, paotr e galon morzet evit ar mad, paotr e galon spelc'het, paotr e galon grin, paotr e galon krinet, paotr e galon disec'het-pizh, paotr e galon kaledet) ac'hanout !

Abgestumpftheit b. (-) : **1.** bouc'hded b., bouc'hder g. ; **2.** [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., kaleted b.

abgetakelt ag. : P. **1.** [louvigez, gast] war an diskar, war an distro ; **2.** [arzour] mod kozh, dic'hizet.

abgetragen ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, diamzeret, dirapar ; *diese Schuhe sind ganz schön abgetragen,* ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo botoù-se, ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-se.

abgetrocknet ag. : peursec'h, dever, disec'h, dizour, kras, hesk, krin, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek.

abgewinnen V.k.e. (gewann ab / hat abgewonnen) : **1.** gounit ; *jemandem beim Spiel Geld abgewinnen,* gounit arc'hant en ur c'hoari diwar-goust u.b. ; **2.** [dre skeud.] gounit ; *der Lehrer hat mir Achtung abgewonnen,* va doujañs en deus gounezet ar c'helenner-se, deuet on da gaout doujañs ouzh ar c'helenner-se ; **2.** [dre skeud.] kaout plijadur gant, kemer plijadur gant, kemer un tamm plijadur gant, kavout dudi gant, kemer bourd e, bourrañ ouzh, bourrañ gant, saouriñ ouzh ; *dem Leben die schönsten Seiten abgewinnen,* c'hoari anezhi, kas warni, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, na vezañ ur penn trist, kemer ar vuhez dre ar penn mat, fringal, ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll ; *einer Sache Geschmack abgewinnen,* kaout plijadur gant udb, kemer plijadur (kavout dudi) gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, kemer bourd en udb, bourrañ ouzh udb, bourrañ gant udb, reiñ udb plijadur d'an-unan, saouriñ ouzh udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ udb da d'an-unan, ober udb vat da galon an-unan, en em dommañ ouzh udb, bezañ gras d'an-unan kaout udb, bezañ gras ouzh an-unan ober udb, kavout gras ober udb, kaout ur misi ober udb, saouriñ udb.

abgewogen ag. : kompez, kempouez, poellek, poellet, pouezet mat, avizet.
Abgewogene(s) ag.k. n. : *das Abgewogene,* ar bouezadenn b.
Abgewogenheit b. (-) : poellegezh b., kompezded spered b., kempouez g.
abgewöhnen V.k.e. (gewöhnte ab / hat abgewöhnt) : digustumañ, divoazañ, divoaziañ, dizonañ, distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemandem das Rauchen abgewöhnen,* digustumañ u.b. da vutuniñ, divoazañ u.b. diouzh ar butun ; *jemandem das Trinken abgewöhnen,* divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezvier, dizonañ Yann lonk, pareañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen,* divoazañ ul loen eus ar gwinkal.
V.em. : **sich abgewöhnen** (gewöhnte sich ab / hat sich (t-d-b) abgewöhnt) : *sich etwas abgewöhnen,* dilezel ur pleg bennak, divoazañ diouzh udb, en em zivoaziañ diouzh udb, distagañ diouzh udb, lavaret kenavo d'udb, diblegañ da ober udb, diskregiñ diouzh udb, terriñ un tech bennak, trec'hiñ un tech bennak, paouez gant udb ; *er hat sich das Lärmen abgewöhnt,* hennezh a zo dibleget d'ober trouz ; *sich das Rauchen abgewöhnen,* ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, diskregiñ diouzh ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, paouez gant ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt,* diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaet en deus ar butun ; *er hat sich das Trinken abgewöhnt,* ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.
Abgewöhnung b. (-,-en) : divoazadur g., didozelladur g., digustumadur g., didechadur g., dizon g.
abgezehrt ag. : kastiz, digiget, digig, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, karzhet e gorf, diskarn, distronk, kaset, distruj, kinviet, skarn, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, diviet, dizeriet, koazhet ; *er ist durch seine Krankheit abgezehrt,* kastizet eo gant e gleñved, kinviet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant e gleñved, kaset eo e gorf gant e gleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *ein abgezehrter Kranker,* ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour koazhet g., ur c'hlañvour diviet g. ; *abgezehrtes Gesicht,* fas kinviet g./b.
abgezweigt ag. : forc'hek, skalfek, forc'hellek.
abgießen V.k.e. (goss ab / hat abgegossen) : **1.** skuilhañ, fennañ ; **2.** dizourañ ; *die Kartoffeln abgießen,* dizourañ ar patatez, lakaat ar patatez da zizourañ ; **2.** [tekn.] moullañ ; *eine Statue in Bronze abgießen,* moullañ un delwenn arem.
Abglanz g. (-es) : **1.** adsked g., adskeudenn b., dassked g., dasskedadur g., dameuc'h g., distaol g., luc'hdistaol g., enebañs b. ; **2.** [dre skeud.] distaol g., skleur g., bann g. ; *Abglanz seines Ruhmes,* skleur e vrud g.
Abgleich g. (-es,-e) : keñver g., keñveriadur g., keñveridigezh b., keñveriadenn b., kemm g.
abgleichen V.k.e. (glich ab / hat abgeglichen) : keñveriañ, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz.
abgleiten V.gw. (glitt ab / ist abgeglitten) : **1.** rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ ; **2.** [dre skeud.] izelaat, disteraat, kouezhañ, degouezhañ ; *sozial abgleiten,* mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerc'hel e droad er par ; **3.** *im Ton abgleiten,* kanañ faos, distonañ ; **4.** [dre skeud.] *alles gleitet an ihm ab,* ne beg netra outañ.
Abgott g. (-es,-götter) : **1.** falsdoue g., doue faos g., idol g. ; *sie beteten zu Abgöttern,* idoliñ a raent, azeuliñ a raent an idoloù ; **2.** [dre skeud.] *er war ihr Abgott,* azeuliñ a rae anezhañ evel Doue, ober a rae un doue anezhañ, hec'h Aotrou Doue e oa, he doue e oa, douget ken-ha-ken e oa dezhañ, douget e oa dezhañ mui-pegen-mui, karout a rae anezhañ dreist ar barr, karout a rae anezhañ dreist-penn, sot (nay, pitilh, gwrac'h, ran, dall) e oa gantañ.
Abgötterei b. (-) : falsazeulerezh g., idolerezh g. ; *Abgötterei betreiben,* azeuliñ an doueoù pagan, azeuliñ ar falsdoueed, idoliñ.
abgöttisch Adv. : *jemanden abgöttisch lieben,* karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreist-penn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b., dougen u.b., karet bras u.b.
Abgottschlange b. (-,-n) : [loen.] boa moustrer g., naer-ejen b.
abgraben V.k.e. (gräbt ab / grub ab / hat abgegraben) : **1.** kleuzañ, toullañ, keviañ, distreiñ, plaenaat, izelaat, gouzizañ ; **2.** *ein Moor abgraben,* dizourañ ur palud, disec'hañ ur c'heun ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Wasser abgraben,* distreiñ an dour diwar prad u.b., tennañ an dour diwar prad u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b.
abgrämen V.em. : **sich abgrämen** (hat sich (t-rt) abgegrämt) : bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'har, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ.
abgrasen V.k.e. (hat abgegrast) : **1.** peuriñ, broustañ ; **2.** furchal, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; **3.** [dre skeud.] P. mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout udb] ;

dieTrödelläden abgrasen, traoua, mont da draoua ; **4.** [dre skeud.] P. *ein Thema abgrasen,* plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; **5.** diviañ, uzañ.

abgraten V.k.e. (hat abgegratet) : [tekn.] livnañ, divarvañ, divarbekaat.

abgreifen V.k.e. (griff ab / hat abgegriffen) : **1.** uzañ dre forzh implijout, lakaat uz e ; *ein abgegriffenes Geldstück,* ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; *ein abgegriffener Witz,* ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; **2.** P. kregiñ e, lakaat e grabanoù war, krabanata, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, perc'hennañ, kribañ madoù e nesañ, kemer en tu diouzh an-unan, sammañ, kas gant an-unan, skrapañ, divorañ, plaouiañ, delc'her en tu diouzh an-unan, ober e rann eus, ober e lod eus, aloubiñ, ober e gerz eus, riñsañ ; **3.** [mezeg.] dornata, merat, tastornat, talmeta.

abgrenzen V.k.e. (hat abgegrenzt) : **1.** bonnañ, bevennañ, termenañ, didermenañ, dispartiañ ; *jemandes Arbeitsbereich klar abgrenzen,* bevenniñ pizh tachenn labour u.b., kantañ u.b. en un dachenn labour resis ; *eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab,* ur c'harzh a verk ar vevenn etre hol liorzh ha tachenn an ti all ; **2.** disheñvelaat, diforc'hekaat, lakaat kemm [etre traoù 'zo].

V.em. : **sich abgrenzen** (hat sich (t-rt) abgegrenzt) : *sich gegen jemanden abgrenzen,* pellaat diouzh u.b, mont digant u.b, treiñ diwar u.b, en em zistrollañ diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b.

Abgrenzung b. (-,-en) : **1.** bevennadur g., bevenniñ g., bevennerezh g., bonnerezh g., arbenn g. ; **2.** disheñvelaat, diforc'hekaat.

Abgrenzungsbegriff g. (-s,-e) : [preder.] mennozhiad bevennat g., mennozhiad bevenn g.

Abgrund g. (-s,-gründe) : **1.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g., toull-lonk g., geol g., kleuzenn hudur b., lonk g. ; *ein jäher Abgrund,* un islonk don-spontus g. ; *die Abgründe des Meeres,* kondonioù ar mor lies., an abisoù lies., donderioù ar mor bras lies. ; *in der Tiefe des Abgrunds,* e goueled an islonk ; *bodenloser Abgrund,* islonk distrad g. ; *jemanden in die Tiefe des Abgrunds stürzen,* stlepel u.b. e strad an isfont ; *etwas in einen Abgrund stürzen,* isfontañ udb, islonkañ udb, kondonañ udb ; *in einen Abgrund versinken,* koñfontañ, sankañ en un islonk ; *am Rand des Abgrunds,* war ribl an islonk, war ribl al lonk ; **2.** [dre skeud.] islonk g. ; *der Diktator brachte das Land an den Rand des Abgrunds,* tost e oa bet ar vro da vezañ rivinet da vat gant an diktatour, kaset en doa an diktatour ar vro betek un islonk ma oa o vont da gouezhañ, kivijet e voe ar vro gant an diktatour, lakaet e voe ar vro a-blad gant an diktatour ; *die bretonische Sprache aus der Tiefe des Abgrunds ziehen,* tennañ ar brezhoneg eus e islonk marvus ; *die Menschen versinken in einem Abgrund von Gemeinheit,* sankañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh, koñfontañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh ; *wir treiben dem Abgrund zu,* gwall ziwezh a vo a-benn nebeut, emaomp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ hor stal o vont d'an dour, emaomp o vont da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; **3.** islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helezh vras b., kemm bras g., disheñvel bras g. ; *im Bereich der Religion bestand ein Abgrund zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht ein Abgrund zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont ket gant o lavaroù ; *ein Abgrund trennt die Führungsschicht vom Volk,* un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.

abgrundhässlich ag. : divalav-mezh, vil-spontus, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus, ken divalav ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav ken na spont an dud ouzh e welet, divalav ken na souz an dud diwarnañ, divalav da ober d'an dud skrijañ, viloc'h eget diaoul ar Yeuc'h ; *er ist abgrundhässlich,* un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezh troñsad den ! sell ar fas vil-se !

abgründig ag. : **1.** disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel ; **2.** didreuzus g., n'eus ket tu da zirouestlañ anezhañ, n'eus ket tu da gavout penn dezhañ, diveizus, digompren, rinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, goloet ; *abgründiges Lächeln,* minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus) g.

abgrundtief ag. : **1.** disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel ; *abgrundtiefes Meer,* mor distrad g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g. ; **2.** divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent ; *abgrundtiefer Hass,* kasoni verv b., kasoni an ifern b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni hep distro b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g. ; *abgrundtiefes Elend,* dienez ar vrasañ b., brasañ dienez b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., mizer zu b., mizer ruz b., duañ ezhomm g.

abgruppieren V.k.e. (gruppierte ab, hat abgruppiert) : dirummañ, diglasañ.

abgucken V.k.e. (hat abgeguckt) : **1.** [skol] truchañ ; **2.** *jemandem seine Kunst, sein Handwerk abgucken,* sellout pizh ouzh doare-ober un arzour pe un artizan evit kemer skouer diwarnañ goude-se.

V.em. : **sich abgucken** (hat sich abgeguckt) : [tro-lavar] *sich (t-d-b) die Augen abgucken,* dispourbellañ e zaoulagad, astenn e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, diskolpañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad, ober gaou ouzh e zaoulagad, dallañ mouilc'hi.

abgürten V.k.e. (hat abgegürtet) : *etwas abgürten,* dic'hourizañ udb.
Abguss g. (-es,-güsse) : [tekn.] **1.** [oberiadur] moullañ g., moullerezh g., moulladur g. ; **2.** [traezenn] moulladur g., moulladenn b.
abhaben V.k.e. (hatte ab / hat abgehabt) : **1.** kaout ul lodenn [eus udb], kaout un tamm [eus udb] ; *etwas abhaben wollen,* kaout c'hoant kaout e damm ivez, goulenn e lod ; **2.** *er hatte den Hut ab,* tennet en doa e dog diwar e benn ; **3.** kaout an dizober [eus udb], bezañ deuet a-benn da lemel [udb].
abhacken V.k.e. (hat abgehackt) : **1.** bouc'haliañ, troc'hañ gant ur vouc'hal, didroc'hañ ; *jemandem die Hände abhacken, jemandem die Hand abhacken,* dizornañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *abgehackt sprechen,* bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen,* komz gouez.
abhaken V.k.e. (hat abgehakt) : **1.** diskregiñ, diskrougañ, distagañ, digrougañ, diskourrañ ; *ein Bild abhaken,* diskregiñ un daolenn ; **2.** [dre skeud.] barrennañ, kroaziañ, merkañ, poentañ ; *einen Namen auf einer Liste abhaken,* barrennañ un anv war ul listenn, merkañ un anv gant un taol kreion war ul listenn.
abhalftern V.k.e. (hat abgehalfert) : **1.** divridañ, dirañjennañ, digabestrañ, dibennvestrañ ; **2.** P. dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ, reiñ e zisentez da.
abhalten V.k.e. (hält ab / hielt ab / hat abgehalten) : **1.** distreiñ ; *jemanden von der Arbeit abhalten,* distreiñ u.b. eus (diouzh, diwar) e labour, chom da abuziñ u.b. war e labour, daleañ u.b., dilerc'hiañ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer labour ; *jemanden mit seinem dummen Gerede von der Arbeit abhalten,* direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b.
2. [dre skeud.] mirout, herzel, delc'her [d'ober udb], parraat [ouzh u.b. a ober udb] ; *jemanden von etwas abhalten,* lakaat harz d'udb, mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, herzel u.b. da ober udb, herzel u.b. a ober udb, mirout ouzh u.b. na rafe udb, mirout ouzh u.b. da ober udb, delc'her u.b. da ober udb, enebiñ ouzh u.b. da ober udb., parraat ouzh u.b. a ober udb, sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b. ; *jemanden von einer Unbesonnenheit abhalten,* mirout ouzh u.b. a vezañ diskiant (diaviz) a-walc'h evit ober udb ; *er hat vergeblich versucht, sie davon abzuhalten,* aner eo bet dezhañ klask he dizaliañ.
3. *eine Sitzung abhalten,* delc'her kuzul, delc'her e azezoù, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, sezañ, delc'her ur vodadeg, bezañ gant un dalc'h (gant un emvod) ; *dienstags wird hier Markt abgehalten,* bep Meurzh e vez dalc'het marc'had amañ, bep Meurzh e vez marc'had amañ ; [relij.] *einen Gottesdienst abhalten,* lavaret an oferenn, oferenniñ, lidañ an oferenn ; [lu] *eine Parade abhalten,* ober moustr (gwel, gweladeg, gweloù).
Abhaltung b. (-,-en) : **1.** harz g., skoilh g., sparl g. ; **2.** dalc'h g., dalc'hadur g., lid g., lidadur, liderezh g., lidadenn b. ; *Abhaltung einer Messe,* liderezh g. ; **3.** aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b.
abhandeln V.k.e. (hat abgehandelt) : **1.** marc'hata, prenañ marc'had-mat ; *jemandem etwas abhandeln,* frapañ udb digant u.b., dont a-benn da c'hounit udb digant u.b. ; *jemandem etwas billig abhandeln,* frapañ ur marc'had brav gant ur gwerzher ; **2.** [dre skeud.] displegañ, merat ; *ein Thema abhandeln,* displegañ un danvez, displegañ ur c'hraf ; *etwas auf die Schnelle abhandeln,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr,.
abhandenkommen V.gw. (kam abhanden / ist abhandengekommen) : mont da goll, mont e skouarn ar c'had ; *der Schlüssel ist mir abhandengekommen,* dianket (kollet) em eus an alc'hwez, diank eo an alc'hwez, kollet eo an alc'hwez, kollet eo va alc'hwez kuit, kollet eo va alc'hwez ganin, aet eo va alc'hwez e skouarn ar c'had ; *als ich bemerkte, dass das Geld mir abhandengekommen war,* p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; *neu eingetroffene Information über einen abhandengekommenen Gegenstand,* kavarad b., kavaraded b.
Abhandenkommen n. (-s) : koll g., kolladenn b., kollidigezh b., diankadenn b., diank g.
Abhandlung b. (-,-en) : studiadenn b., studienn b., skridenn b., pleustrad g., displegerezh g., skrid-displeg g. ; *Abhandlung über Philosophie,* studiadenn a brederouriezh b. ; *Abhandlung über die Methode,* displeg war an hentenn g.
Abhang g. (-s,-hänge) : naou g., dinaou g., roz g., tor g., grav b., gravienn b., deval g., devalenn b., krispenn b., krap g., skrap g., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], runell b., runenn b., bri b., diribin g., diskenn g., gwantenn b., krog g. ; *ein steiler Abhang,* un dinaou sonn (serzh) g., ur bantenn sonn (serzh) b., ur roz sonn (serzh) g., un diarnaou g., un diarroz g., ur grapenn b., un tarroz g., ur serzhenn b. ; *am Abhang,* a-grap an dosenn, ouzh tor ar menez, war grap ar run, e-krap an dorgenn, war-bign an dorgenn, war dinaou an dorgenn ; *der Gießbach stürzt den Abhang hinunter,* diruilhal a ra ar froud gant tor ar menez.
abhängen[1] V.k.e. digemm (hat abgehängt) : **1.** diskregiñ, diskrougañ, digrougañ, distagañ, diskourrañ, digrapañ ; *ein Bild abhängen,* diskregiñ un daolenn ; *abgehängt,* digrap ; **2.** [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, gounit hent war, leuskel hent gant ; *er hängte die anderen ab,* tapout a reas lañs war ar re all, gounit a reas lañs war ar re all, laosket en doa ar re all war e lerc'h, gounit a reas hent war re all, leuskel a reas hent gant re all, lañsañ a reas war ar re all ; *sich abhängen lassen,* dilañsañ, kemer dilañs ; **3.** [melestr., dre skeud.] *jemanden abhängen,* dilec'hiañ (diblas, diblasañ) u.b. ; **4.** [tekn.] diskoublañ, digoublañ, disparañ.
abhängen[2] V.k.d. kemmus (hing ab / hat abgehangen) : **1.** *von jemandem abhängen,* bezañ dindan u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh (beli) u.b., klevet ouzh u.b. ; *es hängt von Ihrem guten Willen ab,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; **2.** bezañ diouzh, depantout ; *das hängt vom Wetter ab,* diouzh an amzer e

vo ; *das hängt davon ab,* se a zo hervez ; *das hängt ab !* diouzh ma vo an dro e vo ! diouzh ma tegouezho e vo ! se 'zo hervez ma tegouezho ! hervez !
V.gw. (hing ab / ist abgehangen) : [kegin., bara] diazezañ, disaouriñ.
abhängig ag. : *abhängig von,* **a)** dalc'het da, dalc'het gant, dindan beli u.b., e dalc'h u.b., dindan dalc'h u.b., dindan perzh u.b., dindan u.b., dindan aotrouniezh u.b., suj da, sujet da, o klevet ouzh u.b. ; *wir sind von ihm abhängig,* sujet dezhañ omp, en e zalc'h emaomp ; **b)** [mezeg.] estoueat ouzh.
Abhängigkeit b. (-,-en) : **1.** dalc'h g., sujidigezh b., sujete b. ; **2.** [mezeg.] drammestoue g., estoue ouzh udb g. ; **3.** [preder.] *Abhängigkeit eines Menschen von einem anderen,* abalietidigezh b.
Abhängigkeitssyndrom durch psychotrope Substanzen n. (-s) : drammidigezh b., kaezhiadezh b., drammgaezhiadezh b.
Abhängigkeitsverhältnis n. (-ses,-se) : **1.** keñver a sujidigezh g., stad a sujidigezh b., sujidigezh b. ; **2.** [preder.] abalietidigezh b.
abhärmen V.em. : **sich abhärmen** (hat sich (t-rt) abgehärmt) : disec'hañ (en em leuskel da vont, bezañ krignet e galon, bezañ devet e galon) gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, uzañ gant ar boan-spered, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'har, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulin, en em drechalañ ; *eine abgehärmte Frau,* ur vaouez mantret (rannet) he c'halon gant ar glac'har b., ur vaouez malet he c'halon gant ar gloaz b.
abhärten V.k.e. (hat abgehärtet) : kaletaat, kalediñ ; *den Körper abhärten,* kaletaat ar c'horf, tennañ ar sev eus ar c'horf, ober e gorf ; *Wind und Wetter härten den Hirten ab,* kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mêsaer e gorf diouzh glav hag avel.
V.em. : **sich abhärten** (hat sich (t-rt) abgehärtet) : kaletaat, ober e gorf, ober e galedenn, kalediñ, tennañ ar sev eus e gorf.
Abhärtung b. (-,-en) : kaletadur g., kaleter g.
abhaspeln V.k.e. (hat abgehaspelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.
abhauen V.k.e. (hieb ab / P. haute ab // hat abgehauen) : troc'hañ, diskar, pilat.
V.gw. (haute ab / ist abgehauen) : diskampañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù gant an-unan, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, c'hwistañ, diskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, skarzhañ, karzhañ, kribañ ; *er ist abgehauen,* skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, kravet kuit eo, ranket en doa he c'hribat ; *jemanden abhauen lassen,* leuskel hed e c'har gant u.b. ; *mit Sack und Pack abhauen,* pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; *hau ab !* skarzh ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae gant da hent ! kerzh gant da hent ! kae kuit ! er-maez ! kerzh kuit ! kerzh alese ! kae lark diouzhin ! sach da loa ganit ! sach da dreid ganit ! skarzh kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! ; *haut ab, wenn euch euer Leben was wert ist,* pellait buan, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - kravit kuit, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - mar ne garit kuitaat, me am bo ho puhez.
abhäufeln V.k.e. (hat abgehäufelt) : diverniañ.
abhäuten V.k.e. (hat abgehäutet) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibourc'hañ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.
abheben V.k.e. (hob ab / hat abgehoben) : **1.** lemel, dilemel, tennañ, sevel, diskregiñ, distekiñ, distagañ, divoullañ, didammañ, didroc'hañ ; *den Deckel abheben,* sevel ar goulc'her, sevel ar golo ; **2.** [kegin.] *den Rahm abheben, die Sahne abheben,* **a)** digoaveniñ, diennañ, diziennañ ; **b)** [dre skeud.] ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e eost, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, ober mat, gounit arc'hant evel glav, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; **3.** [kenw.] tennañ ; *Geld von der Bank abheben,* tennañ arc'hant eus an ti-bank, tennañ arc'hant diwar e gont ; **4.** [kartoù] troc'hañ ; *die Karten abheben,* troc'hañ ar c'hartoù ; **5.** [gwiad] *eine Masche abheben,* tremen ur mailh, tennañ ur mailh, ober ur mailh nebeutoc'h, diskar ur poent.

V.gw. (hob ab / hat abgehoben) : **1.** [nij.] nijal kuit, dibradañ, dizouarañ, gorren ; **2.** [pellgehentiñ] diskregiñ ; **3.** P. **a)** alkaniñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, brellañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), tennañ siklezonoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, trevariañ, trevagoriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, gallegañ, gallegat, rambreal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, diskiantañ ; **b)** bezañ kollet (beuzet) en e brederiadennoù, mont gant e soñjoù iskis, bezañ adarre gant e sorbiennoù, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ gant e huñvreoù, bezañ en ifernioù, bezañ o plavañ e lec'h all, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, na vezañ gant e jeu, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ e soñj war veaj, bezañ disoñj e spered.

V.em. : **sich abheben** (hob sich ab / hat sich (t-rt) abgehoben) : ober un tarch splann, diferañ, disheñvelaat, flammañ (war udb), dargemmañ (ouzh udb), diskemmañ (ouzh udb) ; *die Berge heben sich am Horizont ab,* sevel a ra splann trolinennoù ar menezioù war an dremmwel.

Abheben n. (-s) **/ Abhebung** b. (-,-en) : **1.** lamerezh g., dilamerezh g., tennañ g., tennadenn b., savadenn b. ; **2.** [dre skeud.] moulladenn b., moulladur g. ; **3.** [dre skeud.] troc'h g. ; **4.** [nij.] *das Abheben,* ab dibradadur g., an dibradañ g.

abheften V.k.e. (hat abgeheftet) : renkañ, lakaat en ur renkell.

abheilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

Abheilung b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b. ; **2.** kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; **3.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.

abhelfen V.k.d. (t-d-b) (hilft ab / half ab / hat abgeholfen) : **1.** remediñ ouzh, kompezañ, plaenaat, degas remed da ; **2.** [dre skeud.] diarbenn, parraat, parraat ouzh ; *dem Dringensten abhelfen,* plediñ gant ar pep mallusañ ; *einem Übel abhelfen,* klask remed ouzh un droug bennak, diarbenn ur gwall bennak, parraat un droug bennak ; *einer Sache abhelfen,* paraat ouzh un diemsav ; *der Sache kann abgeholfen werden,* tu 'zo da zegas an dra-se en e stad reizh en-dro, kavet e vo remed d'an dra-se.

abhetzen V.k.e. (hat abgehetzt) : **1.** lakaat an tach da, ober an hu war-lerc'h, ober an hu war, lakaat enk war, lakaat kalet da, serrañ a bep tu, serrañ an durkez war, enkañ, enkaat (Gregor) ; **2.** mac'homiñ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas, gwatalañ.

V.em. : **sich abhetzen** (hat sich (t-rt) abgehetzt) : bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat a lazh-korf, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e gorf o labourat, kiañ outi, kiañ, kiañ ouz al labour, kiañ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-nerzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Anv-gwan verb **abgehetzt** : stenn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset.

Abhilfe b. (-) : remed g. ; *Abhilfe schaffen,* remediñ, degas remed ; *Abhilfe schaffend,* sikourus, skoazellus, skorus.

abhobeln V.k.e. (hat abgehobelt) : [tekn.] rabotañ, digoadañ, diwariañ, plaenaat.

V.em. : **sich abhobeln** (hat sich (t-rt) abgehobelt) : [dre skeud.] sevenaat, dic'hrosaat.

Abhobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.

abhold ag. : a-enep, enep ; *er ist der Sache abhold,* a-enep an dra-se emañ ; *allem Förmlichen abhold,* a-enep pep kamambre, a-enep an holl ardoù, a-enep pep doare a don hag a c'heizoù, digomplimant, netra dreist gantañ.

abholen V.k.e. (hat abgeholt) : **1.** kerc'hat, mont da gerc'hat, dont da glask ; *ein Paket am Zoll abholen,* kerc'hat ur pakad eus ti ar valtouterien, kerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, mont da gerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, paeañ ar gwirioù maltouterezh evit ur pakad ; *jemanden am Bahnhof abholen,* mont d'an ti-gar da gerc'hat u.b., mont da glask u.b. en ti-gar ; *ihr werdet abgeholt,* kerc'het e viot ; *sie sind gekommen, mich abzuholen,* deuet int da'm c'herc'hat ; *der Schulbus holt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ab,* mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi ; **2.** sevel ; *den Leichnam abholen,* sevel korf an hini marv, kerc'hat ar c'horf da interiñ.

Abholmarkt g. (-es,-märkte) : stal pak-ha-pae b., stal emservij b.

Abholung b. (-,-en) : **1.** kerc'hat g. ; **2.** *die Abholung des Leichnams,* ar sav-korf g.

abholzen V.k.e. (hat abgeholzt) : digoadañ ; *einen Wald abholzen,* lakaat an troc'h en ur c'hoad.

Abholzung b. (-,-en) : digoaderezh g., digoadadur g., difardadur g.

Abhöraktion b. (-,-en) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Abhöranlage b. (-,-n) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhorchen V.k.e. (hat abgehorcht) : **1.** selaou dre guzh, spiañ, sigotañ ; **2.** [mezeg.] selaouennañ, klevata.

Abhorchen n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Abhorchgerät n. (-s,-e) : ardivink selaou al lu g., selaouenner g.

Abhördienst g. (-es,-e) : servij an enepspierezh g., servij selaou g.

Abhöreinrichtung b. (-,-en) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhören V.k.e. (hat abgehört) : **1.** lakaat da zibunañ e gentel ; *die Schulaufgaben abhören,* lakaat ur skoliad da zibunañ e gentel ; **2.** [polis] selaou dre guzh, sigotañ ; *jemanden abhören,* spiañ pellgomzadennoù u.b. ; *ein Gespräch abhören,* dasklevet ur gaozeadenn, selaou ur

gaozeadenn dre guzh, sigotañ ; **3.** [skingomz] selaou ; *Rundfunk abhören,* selaou ar skingomz ; **4.** [mezeg.] selaouennañ, klevata.

Abhören n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Abhörgerät n. (-s,-e) : [polis] ardivink selaou ar polis kuzh g., selaouenner g.

Abhörposten g. (-s,-) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhörsicher ag. : enepselaou.

Abhörstation b. (-,-en) : [polis] savlec'h selaou dre guzh ar polis g., savlec'h selaou ar polis kuzh g.

abhungern V.em. : **sich abhungern** (hat sich abgehungert) : **1.** *sich (t-rt) abhungern,* heuliañ ur reolvoued treutaat ; **2.** *sich (t-d-b) etwas abhungern,* **a)** heuliañ ur reolvoued treutaat evit koll udb ; **b)** espern udb diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ udb.

Abi n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Abitur**] bachelouriezh b., bacho b. ; *das Abi schaffen,* ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriehz gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abi fallen,* c'hwitañ e vachelouriezh, bezañ korbellet er vachelouriezh, kaout korbell er vachelouriezh, ober bouc'h er vachelouriezh, bezañ nac'het er vachelouriezh, bezañ rasket d'e vachelouriezh, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriezh, tapout ar bouc'h er vachelouriezh, bezañ bet ur penn leue er vachelouriezh, distreiñ eus ar vachelouriezh gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriezh, bezañ yotaet er vachelouriezh, kaout ul louzenn er vachelouriezh, pakañ korbell er vachelouriezh, kaout ar billig toull er vachelouriezh.

abirren V.gw. (ist abgeirrt) : **1.** diankañ, diroudiñ, diheñchañ, divarchiñ ; *vom Wege abirren,* mont diwar an hent, diheñchañ, faziañ war an hent, treiñ diwar an hent, saouzaniñ war an hent (Gregor), kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; **2.** [dre skeud.] faziañ.

Abirrung b. (-,-en) : **1.** saouzan g., diheñchadur g. ; **2.** fazi g. ; **3.** diboellerezh g., diboelladenn b.

Abitur n. (-s,-e) : bachelouriezh b. ; *das Abitur machen,* mont da glask e vachelouriezh, tremen e vachelouriezh ; *das Abitur bestehen, das Abitur schaffen,* ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriehz gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abitur fallen,* c'hwitañ e vachelouriezh, bezañ korbellet er vachelouriezh, kaout korbell er vachelouriezh, ober bouc'h er vachelouriezh, bezañ nac'het er vachelouriezh, bezañ rasket d'e vachelouriezh, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriezh, tapout ar bouc'h er vachelouriezh, bezañ bet ur penn leue er vachelouriezh, distreiñ eus ar vachelouriezh gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriezh, bezañ yotaet er vachelouriezh, kaout ul louzenn er vachelouriezh, pakañ korbell er vachelouriezh, kaout ar billig toull er vachelouriezh ; *zum Abitur zulassen,* aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriezh ; *das Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor,* al lise a brient ar skolidi d'ar vachelouriezh.

Abiturfeier b. (-,-n) : gouel ar vachelouriezh g., gouel ar vachelourien nevez g., riboul ar vachelourien nevez g.

Abiturient g. (-en,-en) : bachelour g.

Abiturientenball g. (-s,-bälle) : nozvezh dañsal ar vachelourien nevez b.

Abiturium n. (-s) : bachelouriezh b.

Abiturklasse b. (-,-n) : klas termen g., klas ar vachelouriezh g.

Abiturzeugnis n. (-ses,se) : testeni a vachelouriezh g., diplom bachelouriezh g.

abjagen V.k.e. (hat abgejagt) : **1.** findaoniñ ; *er hat seinen Hund abgejagt,* faezhet en deus bet e gi dre forzh chaseal, findaonet en doa e gi ; **2.** *ein Jagdrevier abjagen,* aozañ un hu war un dachenn chase ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem etwas abjagen,* skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn digant u.b., flipañ udb a-gildorn digant u.b., rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb digant u.b., tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb digant u.b., ober skrap war udb, pokañ udb digant u.b.

Abk. [berradur evit **Abkürzung**] : berradur g.

abkalben V.gw. (hat abgekalbt) : halañ ; *die Kuh wird bald abkalben,* emañ ar vuoc'h o teveziñ, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, war-nes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h.

abkämmen V.k.e. (hat abgekämmt) : **1.** broustañ, kribañ ; *einen Hund abkämmen,* broustañ ur c'hi , kribañ ur c'hi ; **2.** [lu] diskribellañ ; **3.** [dre skeud.] furchal ; *den Wald abkämmen,* furchal ar c'hoad, fuketal ar c'hoad, ober ar furch er c'hoad, ober furch er c'hoad, ober furch ha klask er c'hoad.

abkämpfen V.k.e. (hat abgekämpft) : skrapat dre stourm, kaout diwar stourm.

anv-gwan verb : **abgekämpft** brev, brevet, divi, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

V.em. : **sich abkämpfen** (hat sich (t-rt) abgekämpft) : labourat a lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e gorf o labourat, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, foeltrañ e revr, labourat a-nerzh, na vouzhañ ouzh al labour, uzañ e nerzh.

abkanten V.k.e. (hat abgekantet) : [tekn.] **1.** darnañ, boulc'hañ ; *Teller abkanten,* darnañ asiedoù, boulc'hañ asiedoù ; **2.** skerbañ, beskellañ, askerbiñ, aveskellañ ; *einen Spiegel abkanten,* skerbañ ur melezour ; **3.** chafrenañ, divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ ; *ein Stück Holz abkanten,* chafrenañ un tamm koad, dizremmañ un tamm koad ; **4.** digorniañ ; *einen Tisch abkanten,* digorniañ un daol.

Abkantung b. (-,-en) : **1.** darnañ g., boulc'hadur g. ; **2.** skerbañ g., beskellañ g. ; **3.** chafrenañ g. ; **4.** digorniañ g.

abkanzeln V.k.e. (hat abgekanzelt) : skandalat, kas [d'u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], gourdrouz, gourdrouz gant, gourdrouz war-lerc'h, ober brud da, sarmonal, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.] ; *jemanden heftig abkanzeln,* kelenn c'hwerv u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

abkapseln V.em. : **sich abkapseln** (hat sich (t-rt) abgekapselt) : **1.** [louza.] en em zastum, en em vac'hañ, emglozañ ; *der Samen kapselt sich ab,* en em zastum a ra an hadenn en he bolc'h ; **2.** [dre skeud.] emdenn g., emsparlañ, chom en e gorn, en em serriñ warnañ e-unan, ober ar goullo en-dro d'an-unan ; *er kapselt sich ab,* tec'hel a ra diouzh an dud, en em dennañ a ra pell diouzh safar ar bed, ober a ra ar goullo en-dro dezhañ, n'en em ro da zen ebet, c'hoant en deus chom e-unan-penn, c'hoant en deus chom e-unan-kaer, chom a ra pell diouzh darempred an dud, chom a ra en e gorn, simudiñ a ra, chom a ra distok diouzh an dud all, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, bevañ a ra en e bart e-unan, ren a ra e vuhez en e bart e-unan, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, bevañ a ra en digenvez, chom a ra pell diouzh safar ar bed, bevañ a ra pell diouzh safar ar bed, un den ennañ e-unan eo, bevañ a ra en distro, bevañ a ra evel ul lean en un tu bennak, bevañ a ra pell diouzh ar bed / bevañ a ra er-maez eus ar bed (Gregor) ; **3.** [mezeg.] enkistañ, enkaledenniñ, nozelenniñ.

Abkapselung b. (-,-en) : **1.** digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., klozder g., klozded b., emglozadurezh b., emdenn g., emdennañ g., emsparlañ g. ; *identitäre Abkapselung,* emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g. ; **2.** [mezeg.] enkistañ g., enkistadur g., enkaledenniñ g., nozelenniñ g.

abkarren V.k.e. (hat abgekarrt) : **1.** karigellañ ; **2.** [dre skeud.] P. kas kuit.

abkarten V.k.e. (hat abgekartet) : irienniñ, kavailhañ, kabaliñ, punañ ; *ein abgekartetes Spiel,* ur c'havailh bet punet a bell 'zo g., un irienn bet punet a bell 'zo b., un taol itriket g.

abkassieren V.k.e. (kassierte ab / hat abkassiert) : enkefiañ, godellañ.

V.gw. (kassierte ab, hat abkassiert) : *er hat beim Lotto ganz schön abkassiert,* hennezh a zo bet tapet gantañ el loto, graet en deus e graf gant al loto, graet en deus e ran gant al loto, graet en deus krazadenn gant al loto, graet en deus fortun gant al loto, graet en deus ur fortun gant al loto, graet en deus mat gant al loto, graet en deus e eost gant al loto, graet en deus e fagodenn gant al loto.

Abkassierer g. (-s,-) : rasteller g., serrer g., arloup g., skraper a zen g.

abkaufen V.k.e. (hat abgekauft) : **1.** *jemandem etwas abkaufen,* prenañ udb digant u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Courage abkaufen,* lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b.

Abkehr b. (-) : **1.** dilezadenn b., disparti diouzh g. ; **2.** [dre skeud.] *Abkehr vom Bösen,* baleg ouzh ar fall g., erez b.(hiris g., rukun g., dońjer g.) ouzh an droug, heg ouzh ar fall g.

abkehren V.k.e. (hat abgekehrt) : **1.** skubañ, torchañ, naetaat ; *den Tisch abkehren,* torchañ (naetaat) an daol ; **2.** [dre skeud.] *den Blick von etwas abkehren,* **a)** distreiñ e zaoulagad diouzh udb, distreiñ e selloù diouzh udb ; **b)** disellet ouzh udb, serriñ e zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

V.gw. (ist abgekehrt) : dilezel ar vengleuz.

V.em. : **sich abkehren** (hat sich (t-rt) abgekehrt) : *sich von jemandem abkehren,* treiñ kein d'u.b., dilezel u.b., en em yenañ ouzh u.b., dont da yenaat ouzh u.b., mont diwar-dro u.b., distrollañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; *sich von Satan abkehren,* dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù - diouennañ ar pec'hed eus e ene - harluañ ar pec'hed eus e ene.

Abkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

abklaftern V.k.e. (hat abgeklaftert) : kordennañ, berniañ ; *Holz abklaftern,* kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde abgeklaftert,* graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Abklaftern des Holzes,* ar c'hordennadiñ keuneud g.

abklappbar ag. : pleg, plegus, hebleg.

abklappern V.k.e. (hat abgeklappert) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout udb] ; *dieTrödelläden abklappern,* traoua, mont da draoua.

abklären V.k.e. (hat abgeklärt) : **1.** sklaeraat, spisaat ; **2.** [kimiezh] dilaviñ ; *Wein abklären,* dilaviñ gwin ; **3.** [dre skeud.] *abgeklärter Mann,* den a boell g., den poellek g., perc'henn skiant g., spered den g., spered digor a zen g.,

skiant vat a zen g., lagad eeun a zen g., den a benn g., spered diabaf a zen g., spered divorfil a zen g., den ijinet-mat, den a ijin g., spered kompez a zen g., spered poellet a zen g.

Abklärung b. (-,-en) : **1.** sklaeriadur g., sklaeriadenn b., sklaeridigezh b. ; **2.** dilaverezh g., dilav g.

Abklatsch g. (-es,-e) : **1.** peurheñveladur g., adskeudenn b. ; **2.** [moull.] kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; **3.** treuztresadenn b., treuzlinennadur g., treuztresadur g. ; **4.** adro g., marmouzerezh g., marmouzadur g., komzoù klevet seizh kant gwech warn-ugent lies., teuc'hadennoù lies. ; *schwacher Abklatsch,* drevez divlaz g., drevezadenn didalvoud b., doubl didalvoud g. (Gregor).

abklatschen V.k.e. (hat abgeklatscht) : **1.** kammheñvelout, marmouzañ ; **2.** treuzlinennañ, treuztresañ, treuzeilañ, diskalkañ, kalkañ.

Abklatschen n. (-s) : treuzlinennerezh g., treuztreserezh g., treuzeilerezh g., treuzeiladur g., treuztresadur g.

abklemmen V.k.e. (hat abgeklemmt) : **1.** gwaskañ, frikañ, flastrañ ; **2.** [tredan] dilugañ, dilugellañ.

Abklingbecken n. (-s,-) : [nukl.] poull diweredekaat g., poull dizoberiekaat g.

abklingen V.gw. (klang ab / ist abgeklungen) : sioulaat, habaskaat, terriñ, terriñ war an-unan, mougañ, distanañ, distanañ d'an-unan, laoskaat, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn ; *der Gesang klingt ab,* emañ ar ganaouenn o vougañ, tamm-ha-tamm e ya ar ganaouenn war sioulaat ; *die Erregung klingt ab,* sioulaat a ra an traoù, distanañ a ra d'an dud ; *seine Wut auf ihn klingt ab,* emañ o treiñ e imor dioutañ, emañ o tidaeriñ ; *die Krise klingt ab,* **a)** terriñ a ra tamm-ha-tamm war e gaouad kleñved, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ, kizañ) a ra tamm-ha-tamm e gaouad kleñved ; **b)** war wellaat e ya an enkadenn tamm-ha-tamm, sioulaat a ra an traoù.

Abklingenlassen n. (-s) : [nukl.] diweredekaat g., dizoberiekaat g.

abklopfen V.k.e. (hat abgeklopft) : **1.** *den Staub abklopfen,* diboultrañ, diboultrennañ ; **2.** [dre heñvel.] *eine Mauer abklopfen,* skeiñ a daolioù bihan gant ur voger evit amprouiñ he diabarzh, selaouennañ ur vur a daolioù bihan, pigosat war ur voger ; **3.** [mezeg.] *den Rücken abklopfen,* skeiñ a daolioù bihan ouzh ar c'hein, pigosat war ar c'hein ; **4.** *Haus für Haus abklopfen,* mont a di da di da c'houlenn an aluzen.

V.gw. (hat abgeklopft) : [son.] *der Kapellmeister klopft ab,* bleiner al laz-seniñ (ar penn orkestra) a gemenn da baouez.

abknabbern V.k.e. (hat abgeknabbert) : krignat ; *die Knochen abknabbern,* krignat an eskern (Gregor) ; *etwas vom Brot abknabbern,* krignat un tamm eus ar bara.

abknallen V.k.e. (hat abgeknallt) : lazhadegañ, drailhañ, diskar, tanfoeltrañ un tenn gant, bountañ un tenn e, leuskel un tenn war (gant), lazhañ mik gant un tenn, P. reiñ polos da ; *wer sich rührt, wird abgeknallt !* tan gant neb a fiñvo ! ; *die Hasen werden abgeknallt,* lazhet e vez ar gedon forzh pegement, lazhet e vez ar gedon ken-ha-ken, lazhet e vez ar gedon ken-ha-kenañ, lazhet e vez ar gedon mui-pegen-mui, lazhet e vez ar gedon gwazh-pegen-gwazh, lazhadeget e vez ar gedon.

abknappen V.em. : **sich abknappen** (hat sich abgeknappt) : *er hat es sich (t-d-b) mühsam abgeknappt,* gallet en doa prenañ an dra-se dre zalc'h espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abknapsen V.k.e. (hat abgeknapst) : krignat, krennañ.

V.em. : **sich abknapsen** (hat sich abgeknapst) : *er hat es sich (t-d-b) mühsam abgeknapst,* gallet en doa prenañ an dra-se dre forzh espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abkneifen V.k.e. (kniff ab / hat abgekniffen) : skejañ, troc'hañ.

abknicken V.k.e. (hat abgeknickt) : **1.** plegañ ha terriñ ; **2.** plegañ.

V.gw. (ist abgeknickt) : **1.** plegañ ha terriñ ; **2.** korntroiañ, gaoliñ.

abknipsen V.k.e. (hat abgeknipst) : **1.** troc'hañ, skejañ ; **2.** [dre skeud.] tennañ ur poltred, luc'hskeudenniñ.

abknöpfbar ag. : a c'heller divoutonañ ; *abknöpfbarer Kragen,* gouzougenn faos b.

abknöpfen V.k.e. (hat abgeknöpft) : **1.** divoutonañ, dinozelañ, dibrennañ ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem Geld abknöpfen,* truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

abknüpfen V.k.e. (hat abgeknüpft) : diliammañ, dieren, dizeren, distagañ.

abknutschen V.k.e. (hat abgeknutscht) : **1.** pokat-dibokat da ; **2.** reiñ ur pok penn-da-benn da, reiñ ur pok martolod da ; **3.** reiñ pokoù trouz da.

V.em. : **sich abknutschen** (haben sich (t-rt) abgeknutscht) : pokata, poketal, pokedal, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.

abkochen V.k.e. (hat abgekocht) : poazhañ, lakaat da virviñ, birviñ ; *abgekochte Milch,* laezh bervet g., laezh poazhet g. ; *zur Hälfte abkochen,* rollvirviñ ; *kurz abkochen,* redisañ.

abkommandieren V.k.e. (kommandierte ab / hat abkommandiert) : **1.** *jemanden zu etwas abkommandieren,* daveiñ u.b. da ober udb, kemenn d'u.b. ober udb, P. sevel u.b. a-zindan e votoù ; **2.** *jemanden abkommandieren,* reiñ urzhioù d'u.b.

Abkomme g. (-n,-n) : diskennad g.

abkommen V.gw. (kam ab / ist abgekommen) : **1.** mont diwar, treiñ diwar, riklañ diwar, skeiñ diwar, pellaat diouzh, faziañ diwar, dilezel ; *vom Wege abkommen,* treiñ diwar e hent, riklañ diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, diheñchañ, divarchiñ a-ziwar an hent, mont diwar an hent, diroudañ, diroudenniñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; [dre skeud.] *vom rechten Wege abkommen,* diroudennañ, riklañ (distreiñ, mont) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent mat, dihenchañ, tec'hout diwar an arroudenn vat, mont dre an hent fall ; **2.** [dre heñvel.]

mont kuit ; *er kann nicht abkommen,* n'eus ket tu dezhañ da vont kuit, dalc'het eo gant udb ; **3.** [dre skeud.] *er ist von seiner früheren Absicht abgekommen,* distroet eo diwar e vennozh kentañ, cheñch santimant en deus graet, cheñch soñj en deus graet ; *von einer Mode abkommen,* dilezel ur c'hiz, distreiñ diwar ur c'hiz ; *vom Thema abkommen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; **4.** [lu] kemer e gouch.

Abkommen n. (-s,-) : **1.** lignez b., diskennidi lies.

2. feur-emglev g., kendivizad g., lizher-emglev g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., feur-skrid g., skrid-feur g., skrid-emglev g., feur g., feuriad g. ; *ein Abkommen treffen,* tremen (skoulmañ) ur feur-emglev gant u.b., ober marc'had, feuriañ ; *mit jemandem ein Abkommen über etwas (t-rt) treffen,* divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel (skoulmañ, tremen) un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout ur c'hraf bennak ; *zu einem Abkommen kommen,* ober emglev, erruout mat, en em gordañ, en em glevet ; [polit.] *Münchner Abkommen,* feur-emglev München g., kuzuliadeg München b. ; *die Schengener Abkommen,* emglevioù Schengen lies. ; *ein gütliches Abkommen,* un emglev dre gaer g., un emglev hep arguz g. (Gregor).

Abkommenentwurf g. (-s,-entwürfe) : ragemglev g., rakfeur g.

Abkommensrecht n. (-s) : gwir kendivizadel g.

abkömmlich ag. : vak, dioueradus.

Abkömmlichkeit b. (-) : vakted b., dioueradusted b., digarg b.

Abkömmling g. (-s,-e) : **1.** diskennad g. ; **2.** [kimiezh] deverad g., eilkenderc'had g. ; *die Abkömmlinge des Morphins,* deveradoù ar morfin lies.

abkönnen V.k.e. (kann ab / konnte ab / hat abgekonnt) : [rannyezh] P. gouzañv, padout ouzh, pakañ, aveliñ ; *er kann sie nicht ab,* n'eo ket evit gouzañv anezhi, ne bad ket e spered (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit aveliñ anezhi, n'eo ket evit ahelañ ganti, ur malis en deus outi, n'eo ket evit en em ahelañ ganti ; *dieses Gedudel kann ich auf den Tod nicht ab,* heg am eus ouzh ar biniaouachoù-se ; [boeson] *er kann viel ab,* dougen a ra plaen.

abköpfen V.k.e. (hat abgeköpft) : *einen Baum abköpfen,* divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn.

abkoppeln V.k.e. (hat abgekoppelt) : **1.** diskoublañ, digoublañ, disparañ ; **2.** [karr-tan] distagañ, diskregiñ, diskourrañ.

abkratzen V.k.e. (hat abgekratzt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, krifinat, rac'hañ, roskignat, razhañ, raskennañ ; *meine Mutter kratzte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen,* va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn) amanenn war ar bara ; *den Dreck abkratzen,* naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, dideilañ ; **2.** *Schuhe abkratzen,* dizouarañ botoù, dibriañ botoù ; **3.** [tisav.] *den Putz abkratzen,* dizinduiñ un ti.

V.gw. (ist abgekratzt) : P. **1.** kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed ; **2.** diskampañ, skampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn.

V.em. : **sich abkratzen** (hat sich abgekratzt) : *sich (t-d-b) etwas abkratzen,* skrabañ udb evit e lemel, lemel udb dre gravat.

Abkratzen n. (-s) : grakerezh g., razherezh g., skrab g., raskennadur g.

abkriegen V.k.e. (hat abgekriegt) : P. **1.** tennañ, lemel ; **2.** kaout, tapout, resev, degouezhout gant an-unan ; *sie hat keinen abgekriegt,* n'he deus ket kavet he far, chomet eo dizimez, n'he deus ket kavet fred, n'he deus ket kavet ur gwaz da zimeziñ ganti, manet eo, chomet eo d'ober moereb ; **3.** pakañ, tapout ; *der Hase hat Schrot abgekriegt,* ar c'had he deus tapet plom ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abgekriegt,* paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; [dre skeud.] *er hat was abgekriegt,* paket (kavet, tapet) en deus e begement, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ, klevet en deus e begement ; **4.** c'hoarvezout droug gant an-unan ; *er hat eins abgekriegt,* paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus un taol bennak, paket en deus un taol bennak ; *er hat ganz schön was abgekriegt,* paket en deus ur gwall daol.

abkühlen V.k.e. (hat abgekühlt) : lakaat da zistanañ, yenaat, gouyenaat, freskaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ, yenañ, distanañ ; *das Wasser abkühlen,* terriñ e dan d'an dour, lakaat an dour da zistanañ.

V.dibers. (hat abgekühlt) : freskaat, yenaat, gouyenaat, distanañ ; *es kühlt ab,* freskaat a ra an amzer, yenaat a ra an amzer, yenañ a ra ; *gegen Abend kühlt es ab,* d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer.

V.em. : **sich abkühlen** (hat sich abgekühlt) : **1.** *sich (t-rt) abkühlen,* terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat,

habaskaat, distanañ d'an-unan, laoskaat ; *sein Zorn hat sich abgekühlt,* torret eo d'e varr imor, rabatet eo dezhañ ; **2.** *sich (t-d-b) etwas abkühlen,* didanailhañ udb ; *ich ziehe mir mal die Schuhe aus, um mir die Füße abzukühlen,* ez an da lemel va botoù da zidanailhañ va zreid, ez an da lemel va botoù da zistanañ va zreid.
V.em. dibers. (hat sich abgekühlt) : freskaat, yenaat, gouyenaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ, distanañ ; *es kühlt sich ab,* freskaat a ra an amzer, yenaat a ra an amzer ; *gegen Abend kühlt es sich ab,* d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer.
abkühlend ag. : **1.** distanus, yenaus, freskaus ; **2.** [amzer, avel] sin.
Abkühlung b. (-,-en) : **1.** distan g., distanadur g., yenadurezh b., yenadur g., yenerezh g. ; **2.** [fizik] yenidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] yenijenn b., digarantez b.
Abkunft b. (-) : orin g., hil g. ; *von vornehmer Abkunft,* a lec'h uhel, a renk, a renk uhel, a diegezh vat.
abkupfern V.k.e. (hat abgekupfert) : P. *etwas abkupfern,* fripañ udb., skridpreizhañ udb.
V.gw. (hat abgekupfert) : P. *von etwas abkupfern,* fripañ udb, skridpreizhañ udb.
abkuppeln V.k.e. (hat abgekuppelt) : **1.** diskoublañ, digoublañ, disparañ ; **2.** [karr-tan] diskregiñ, distagañ, diskourrañ.
abkürzen V.k.e. (hat abgekürzt) : krennañ, berraat, troc'hañ berr, diverrañ ; *den Weg abkürzen,* skeiñ berroc'h a-dreuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, kemer berroc'h, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *eine Diskussion abkürzen,* troc'hañ berr, krennañ an diviz.
V.gw. (hat abgekürzt) : **1.** skeiñ berroc'h a-dreuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ dre an hentoù-treuz, mont gant an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; **2.** skrivañ berr-ha-berr, skrivañ e berr.
Abkürzung b. (-,-en) : **1.** berradur g., berradurezh b., berradenn b., diverradenn b., krennadur g. ; **2.** hent-treuz g., hent a-dreuz g., treuzhent g., gwenodenn viliner b. ; *eine Abkürzung nehmen,* treuziata, skeiñ a-dreuz, mont gant un hent-treuz, kemer berroc'h ; *nimm die Abkürzung über die Felder,* sko a-dreuz dre ar parkeier, kae gant an hentoù-treuz.
Abkürzungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar berradurioù g.
Abkürzungsweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., hent a-dreuz g., treuzhent g., gwenodenn viliner b.
abküssen V.k.e. (hat abgeküsst) : pokat-dibokat da, poketa da, poketal da
V.em. : **sich abküssen** (haben sich (t-rt) abgeküsst) : pokata, poketal, pokedal, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.
Ablad g. (-es) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., diskargañ g.
abladen V.k.e. (lädt ab / lud ab / hat abgeladen) : **1.** diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; *einen Wagen abladen,* diskargañ ur c'harr ; *Müllabladen verboten !* difennet groñs eo lakaat (diskargañ) lastez amañ ! ; **2.** [dre astenn.] *eine Last abladen,* kaout an disamm (an dizober, an distag, distag) eus udb, frankaat gant udb ; **3.** [dre skeud.] *seinen Kummer bei jemandem abladen,* disammañ e galon glac'haret d'u.b., divec'hiañ e galon glac'haret d'u.b., digeriñ e galon glac'haret d'u.b.
Abladeplatz g. (-es,-plätze) : diskarg g., diskargva g.
Ablader g. (-s,-) : simiad g., portezer g., douger-sammoù g., difarder g., diboulller g.
Abladung b. (-,-en) : diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., difardañ g., diboullañ g., diskargañ g.
Ablage b. (-,-n) : **1.** teuliad g., diell b. ; **2.** diellerezh g., diellaouiñ g. ; *die Ablage machen,* diellaouiñ ; **3.** mirlec'h g., dastumlec'h g., ti-dastum g., magazenn b. ; *Kleiderablage,* gwiskva g., kambr-dilhad b. ; **4.** [karr-tan] lak-pep-tra g. ; **5.** kombod g.
Ablagekorb g. (-s,-körbe) : kestenn lizheroù b., paner lizheroù b., lak-pep-tra g.
Ablagemappe b. (-,-n) : **1.** renkell dielloù b. ; **2.** [dre skeud.] *einen Plan in die Ablagemappe geben,* lakaat ur raktres bennak en ankounac'h, teurel ur raktres bennak e puñs an ankounac'h.
ablagern V.k.e. (hat abgelagert) : **1.** diskargañ ; **2.** etrepaouezañ, kledouriñ, magazennañ, sanailhañ, grignoliañ, grignoliñ ; **3.** [gwin] leuskel da gozhañ ; **4.** [koad, butun] leuskel da sec'hañ.
V.gw. (ist/hat abgelagert) : **1.** [gwin] kozhañ ; *ist der Wein lange genug abgelagert ?* ha chomet eo ar gwin pell a-walc'h da gozhañ ? ; **2.** [koad, butun] sec'hañ.
V.em. : **sich ablagern** (hat sich (t-rt) abgelagert) : tevioniñ, gouelezenniñ, gweleadiñ, lec'hidenniñ, dilaviñ ; *in den Wasserröhren lagert sich Kalk ab,* krestenniñ a ra ar c'horzennoù dour.
Ablagerung b. (-,-en) : **1.** [gwin] kozhañ g.
2. [koad, butun] sec'hañ g., sec'hadur g..
3. tevioniñ g., gouelezennadur g., gouelezenniñ g., lec'hidenniñ g., berniadur g., diskargadur o tont eus ar stêrioù g., dichaladur g.
4. tevion g., gouelezenn b., gouelezennad b., lec'hid g., lec'hidad g., lec'hidenn b., foer-sistr g.
5. krestenenn b.
6. krestenniñ g.
Ablagerungsgestein n. (-s,-e) : gouelezenn b., karregad ouelezennek b., roc'h atredek b., kendorbezenn b.
ablaichen V.gw. (hat abgelaicht) : [pesked] teuler greun, teuler e c'hreun, teuler he greun, greuniañ, parañ, dozviñ
ablandig ag. : ... douar ; *ablandiger Wind,* avel zouar g.
Ablass g. (-es,-lässe) : [relij.] induljañs b., distaol g.
Ablassbrief g. (-s,-e) : builh induljañs g.
ablassen V.k.e. (lässt ab / ließ ab / hat abgelassen) : **1.** dileuskel, fuiñ ; *Luft ablassen,* bezañ o tic'hwezañ, dic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an-unan ; *Dampf ablassen,* **a)** dileuskel aezhenn, dileuskel burezh, fuiñ ; **b)** [dre skeud.] ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da

zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, leuskel da vont un tammig, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn ; *Wasser ablassen,* dourenniñ ; **2.** *den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, goullonder, lakaat goullo, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull.

V.k.d. (lässt ab ließ ab / hat abgelassen) : **1.** [dre astenn] disteuler, skañvaat ; *von einer Schuld ablassen,* disteuler (skañvaat) un dle ; **2.** [dre skeud.] dilezel, distreiñ diwar, diskregiñ diouzh, ehanañ udb ; *von einem Plan ablassen,* distreiñ diwar e ratozh, cheñch mennozh, diskregiñ diouzh e ratozh, argas ur raktres diwar e spered, dibennadiñ ; *er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab,* en em zerc'hel a reas da vambochal ; *von seinem Laster ablassen,* terriñ e dech fall, trec'hiñ e bleg fall ; **3.** *von jemandem ablassen,* paouez ouzh u.b., reiñ peoc'h d'u.b., ehanañ ouzh u.b.

Ablassen n. (-s) : dilaoskadur g., distaol g. ; *Ablassen auf See,* dilaoskadur war ar mor bras g., distaol war ar mor bras g.

Ablasshahn g. (-s,-hähne) : kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distaol g., kog skarzhañ g., kog diskas g.

Ablassleitung b. (-,-en) : korzenn diskarzh b., korzenn spurjañ b., korzenn distaol b., korzenn skarzhañ b., korzenn diskas b.

Ablassrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ablassventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

Ablativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-bellaat b., ablativ g.

ablatschen V.k.e. (hat abgelatscht) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e ; *diese Schuhe sind ganz schön abgelatscht,* ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat.

ablauben V.k.e. (hat abgelaubt) : dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ, fouilhezañ.

Ablauf g. (-s,-läufe) : **1.** beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

2. hiris g. ; *Ablauf eines Teiches,* hiris ur stank g., lost ur stank g.

3. loc'hañ g.

4. moradur g. ; *Ablauf eines Schiffes,* moradur ur vag g.

5. [dre skeud.] red g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., oberidigezh b. ; *Ablauf der Geschichte*, dibun an istor g., red an istor g., kerzh an istor g. ; *Ablauf der Schlacht,* dibunadur (kerzh, red) an emgann g. ; *der Eroberungsablauf,* dibun an aloubidigezh g. ; *feierlicher Ablauf,* lid g., lidadur g., liderezh g. ; *die Abläufe,* an darvoudoù lies., red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g.

6. [mor] *Ablauf der Flut,* tre g., dichal g.

7. *vor Ablauf dieser Woche,* a-raok dibenn ar sizhun ; *nach Ablauf von vierzehn Tagen,* ur pemzektez goude, en ur ober ur pemzektez, dindan ur pemzektez, e-korf ur pemzektez, a-benn ur pemzektez, pa voe fournis ar pemzektez.

8. [kenw] termen g. ; *Ablauf eines Wechsels,* termen lakaet d'ul lizher-eskemm g. ; *beim Ablauf des Pachtvertrages,* pa zegouezho an termen.

9. disoc'h g. ; *Ablauf eines Geschäfts,* disoc'h un afer genwerzh g.

10. *Verkehrsablauf,* kas war an hentoù g., ruilherezh g., ruilhadur g., ruilh g., hentred g.

Ablaufberg g. (-s,-e) : [hentoù-houarn] krugell war bouez-traoñ b., tosenn war bouez-traoñ g., torgenn war bouez-traoñ b.

Ablaufdiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] aozlun g., frammlun g.

ablaufen V.k.e. (läuft ab // lief ab // hat/ist abgelaufen) : **1.** [hat/ist] [melestr.] kontrollañ, gwiriañ ; *die Strecke ablaufen,* ober un droiad war an hent evit gwelet e peseurt stad emañ hennezh ; **2.** [hat] [dre skeud.] dont da vezañ trec'h da ; *jemandem den Rang ablaufen,* dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; **3.** [hat] *seine Schuhe ablaufen,* karzhañ e votoù, uzañ e votoù, lakaat uz en e votoù.

V.gw. (läuft ab / lief ab / ist abgelaufen) : **1.** redek, dinaouiñ ; *das Wasser läuft ab,* redek a ra an dour, an dour a ya kuit ; **2.** [dre heñvel.] dibunañ ; *der Film läuft ab,* emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; *das Schlagwerk läuft ab,* emañ an horolaj o tistignañ, emañ an horolaj o seniñ ; **3.** chom a-sav ; *die Uhr läuft ab,* emañ an eurier o chom a-sav ; **4.** [dre skeud.] *deine Uhr ist abgelaufen,* un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da “in manus“, graet ac'h eus da reuziad war an douar ; **5.** dont d'e dermen, soetiñ, echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ o tisoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; *der Vertrag läuft ab,* emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat ; *die Frist läuft ab,* emañ an termen o vont da echuiñ (oc'h echuiñ) ; **6.** diamzeriñ ; *die Garantie auf etwas (t-rt) (für etwas) ist abgelaufen,* udb a zo e-maez gwarant, udb n'emañ ket dindan warant ken ; *der Pass ist abgelaufen,* diamzeret eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; **7.** *jemanden ablaufen lassen,* reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are,

kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b.

Ablaufen n. (-s) : beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

Ablauffrist b. (-,-en) : termen g.

Ablaufhahn g. (-s,-hähne) : kog g., tuellenn b.

Ablaufhaspel b. (-,-n) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., traouilh g.

ablaugen V.k.e. (hat abgelaugt) : koueziañ, lisiviñ, bugadiñ.

ablauschen V.k.e. (hat abgelauscht) : selaou dre guzh, spiañ, sigotañ

Ablaut g. (-s,-e) : kemmadur ar vogalennoù g., apofoniezh b.

ablauten V.k.e. ha V.gw. (hat abgelautet) : kemm vogalenn ar bennrann.

abläuten V.k.e. (hat abgeläutet) : seniñ [al loc'hañ].

ableben V.gw. (ist abgelebt) : mervel, mont da anaon.

Anv-gwan verb : **abgelebt** *eine abgelebte Sitte,* ur c'hiz aet da get b., ur c'hiz diamzeret b., ur c'hiz dispredet b., ur c'hiz divoaziet b., ur c'hiz er-maez a voaz b.

Ableben n. (-s) : marv g.

ablecken V.k.e. (hat abgeleckt) : lipat ; *seinen Teller ablecken,* ober ul lip d'e asied ; *die Katze hat mir die Hand abgeleckt,* ar c'hazh en deus lipet va dorn.

V.em. : **sich ablecken** [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Finger ablecken,* lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourennoù diwar ur meuz bennak, lipat e vuzelloù, lipat e bav.

Ablecken n. (-s) : lip g., lipat g., lipadenn b.

abledern V.k.e. (hat abgeledert) : lufrañ gant gavrgen.

Abledern n. (-s) : lufrerezh g., lufrañ g.

ablegen V.k.e. (hat abgelegt) : **1.** tennañ kuit, diwiskañ ; *eine Last ablegen,* teuler ur bec'h war an douar ; *den Mantel ablegen,* tennañ (diwiskañ, lemel) e vantell ; **2.** renkañ ; *Briefe ablegen,* renkañ lizhiri, diellaouiñ lizherioù ; **3.** [dre heñvel.] disteurel ; *eine Karte ablegen,* difouilhañ (disteurel, pellaat) ur gartenn ; *abgelegte Karten,* difouilh g. ; *die Kutte ablegen,* en em zivelegiñ, divelegiñ, divanac'hiñ, mont er-maez a veleg, mont er-maez a vanac'h ; *er hat seinen Adelstitel abgelegt,* ober a reas dilez eus e lesanv a noblañs ; *eine Maschine ablegen,* lakaat ur mekanik a-gostez, reputuiñ ur mekanik ; *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour ; **4.** [dre skeud.] *die Kinderschuhe ablegen,* erruout en oad a skiant, bezañ echu e vugaleaj ; *einen alten Fehler ablegen,* troc'hañ ur pleg fall, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur pleg fall ; *die Gewohnheit ablegen,* divoazañ, divoaziañ, en em zivoazañ ; *alle Scham ablegen,* staotañ e vezh, kas d'an traoñ e lonkad mezh, dont da vezañ divezh ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen,* dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; **5.** [gwir] *Rechenschaft ablegen,* reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg, rentañ kont ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen,* rentañ kont eus e vererezh ; *ein Geständnis ablegen, ein Bekenntnis ablegen,* anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedoù, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedoù ; *Zeugnis ablegen,* reiñ testeni, rentañ testeni, dougen testeni, testeniañ ; *einen Eid ablegen,* ober ul le, touiñ ; [dre astenn.] *ein Versprechen ablegen,* prometiñ, ober ur bromesa, gouestlañ ober udb ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen,* ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez ; **6.** *eine Prüfung ablegen,* tremen un arnodenn.

V.gw. (hat abgelegt) : **1.** [merdead.] **a)** digaeañ, dizouarañ, diborzhiañ ; **b)** drivañ, mont a-skign ; **2.** [kimiezh] dilaviñ, tevioniñ, gweleadiñ, gouelezenniñ, lec'hidenniñ.

Ablegen n. (-s) : [merdead.] digaeadur g., diborzhiañ g.

Ableger g. (-s,-) : **1.** [louza.] redenn b., skoultr-red g., skoultrig g., koad-red g., skoultr daoubennek g., skourr daoubennek g., nevez str., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bout g., kellid g., kreskenn b., lañsadenn b., taol g., aztaol g., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., bann g. ; **2.** [dre skeud.] eilstal b., adstal b. ; **3.** trevadenn b., trevadennad b. ; **4.** [dre fent] diskennad g., distaoladenn b.

Ablegemanöver lies. : [merdead.] digaeadur g., diborzhiañ g.

Ablegeraum g. (-s,-räume) : gwiskva g.

Ablegung b. (-,-en) : **1.** [melestr.] renkañ g., renkadur g., diellaouiñ g. ; **2.** [louza.] aztaoladur g. ; **3.** [gwir] *Ablegung eines Eides,* touadenn dirak al lez-varn b. ; **4.** *Rechnungsablegung,* daskor kont g.

ablehnen V.k.e. (hat abgelehnt) : nac'h, dinac'h, nac'hañ, nakañ, dianzavout, dianzav, dideurel, disteurel, dic'hrataat, refuziñ, diarbenn ; *eine Preisverleihung ablehnen,* nac'h ur priz, refuziñ ur priz ; *ein Geschenk ablehnen,* nac'h ur prof, refuziñ ur prof ; *er hatte das Glas Wein abgelehnt,* n'en doa ket asantet kemer ur banne gwin, refuzet en doa ar banne gwin ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt,* kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *jemandes Vorschlag ablehnen,* refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt,* refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *jemandes Bitte ablehnen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., ourzal e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen,* n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volontez evit ho refuziñ ; *er lehnte es ab, mitzukommen,* nac'h a reas mont ganeomp, ne

falvezas ket dezhañ mont ganeomp, ne falvezas ket gantañ mont ganeomp, refuziñ a reas dont ganeomp ; [gwir] *den Zeugen ablehnen,* nac'h(añ) an test, nac'h u.b. da dest, nac'h u.b. evel test.

Ablehner g. (-s,-) : nac'her g.

ablehnend ag. : **1.** nac'hus, nac'hek, nac'hel ; **2.** [dre heñvel.] a-enep ; *sich ablehnend verhalten,* na vezañ a-du, diskouez bezañ a-enep, ourzal ; *ablehnende Haltung,* emzalc'h nac'hus g., enebiezh b. ; *das steigerte erheblich ihre ablehnende Haltung gegen meinen Vorschlag,* kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioc'h, kement-se ne reas nemet kreñvaat hec'h emzalc'h nac'hus.

Ablehnung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g., enebadur g., eneberezh g., enebiezh b. ; *Ablehnung der Religion, Ablehnung von Religion,* enebiezh ouzh ar relijion b.

ablehren V.k.e. (hat abgelehrt) : jaojañ.

ableiern V.k.e. (hat abgeleiert) : salmiñ ; *seine Rede ableiern,* dibunañ e brezegenn war don an Anaon (war don ar gousperoù, war don ar c'hoant kousket, war don ar c'hrampouezh-mouzik) ; *abgeleiertes Lied,* randonenn b., ranell b., kanaouenn klevet meur a wech b., ribourtadenn b., bourouell b., kanaouenn Mari-bladenn b.

ableisten V.k.e. (hat abgeleistet) : ober, seveniñ, kas da benn, pengenniñ, lakaat klok, kas da vat ; *seinen Wehrdienst bei der Marine ableisten,* ober e goñje war vor.

Ableistung b. (-,-en) : sevenidigezh b. ; *Ableistung eines Eides,* touadenn dirak al lez-varn b.

ableiten V.k.e. (hat abgeleitet) : **1.** distreiñ, cheñch tu da, diroudañ ; *einen Bach ableiten,* distreiñ ur wazh-dour, cheñch tu d'ur wazh-red, treiñ ur wazh-dour diwar he red ; **2.** riboulat ; *Wasser ableiten,* riboulat dour ; **3.** diarbenn ; *den Blitz ableiten,* diarbenn ar foeltr gant ul lonk-kurun (un harz-kurun), kas ar foeltr d'an douar gant harp un diskuruner ; **4.** [yezh.] tennañ, deverañ ; *von einem Wort ableiten,* tennañ eus ur ger bennak, sevel diwar ur ger bennak ; *abgeleitetes Wort,* deverad g. ; **5.** [preder.] dezastum, dezren [ag.v. : dezreet] ; *etwas von etwas ableiten,* dezastum udb diouzh (diwar, eus) udb all, dezren udb diouzh (diwar, eus) udb all ; **6.** *sich von etwas ableiten lassen,* dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus udb, deverañ diouzh udb, deredek diouzh udb, ober chadenn gant udb, dont diwar udb.

V.em : **sich ableiten** (hat sich abgeleitet) : deverañ eus, deverañ diouzh, dont eus, ober chadenn gant, dont diwar ; *sich (t-rt) von einem Wort ableiten,* deverañ eus ur ger bennak, dedarzhañ eus ur ger bennak ; *abgeleitete Sprache,* eilyezh b.

ableitend ag. : dezastumus, dezrenus.

Ableiter g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g., dirouder g., gougammer g.

Ableitung b. (-,-en) : **1.** diheñchadur g., distro b., distroenn b., diroudañ g., gougammañ g. ; **2.** dilaoskadenn b., distaoliadur g. ; *radioaktive Ableitungen,* dilaoskadennoù skinoberiek lies. ; **3.** [yezh.] deveradur g., deveradurezh g. ; **4.** [yezh.] deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g. ; **5.** [preder.] dezastum g., dezastumidigezh b., dezren g., dezrenadur g., dezastumadur g.

Ableitungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol diroudañ b., kandour g.

Ableitungsrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ableitungswort n. (-s,-wörter) : deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g.

ablenkbar ag. : **1.** fiñvus, heloc'h, gougammus ; **2.** [dre skeud.] hag a c'haller aes distreiñ e evezh, a vez e spered o nijal evit an disterañ abeg, a vez alies o soñjal e lec'h all evit abeg pe abeg, a ziank alies diwar e labour evit an disterañ abeg, a vez alies er c'houmoul.

ablenken V.k.e. (hat abgelenkt) : **1.** diheñchañ, diroudiñ, diroudennañ, distreiñ ; *von der Fährte ablenken,* diheñchañ eus an tres, lakaat da goll an tres ; [kilhoù] *die Kugel ablenken,* diborzhiañ ar voul ; **2.** [fizik] dasskignañ ; *Strahlen ablenken,* amskogañ skinoù ; **3.** [dre skeud.] distreiñ ; *den Verdacht von sich ablenken,* distreiñ an diskred diwar an-unan, disteuler an diskred diwar e chouk ; *vom Thema ablenken,* treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, distreiñ diwar e gaoz ; *jemanden von seinen Sorgen ablenken,* distreiñ spered u.b. eus e drubuilhoù, dihenchañ spered u.b. eus e drubuilhoù ; *jemanden von seiner Arbeit ablenken,* distreiñ u.b. eus (diwar, diouzh) e labour ; *sich von der Arbeit ablenken lassen,* treiñ diwar e labour, diankañ diwar e labour ; *er lässt sich nicht von der Arbeit ablenken,* hemañ a vez gant e labour, ne vez ket gant traoù all ; **4.** *jemanden ablenken,* distreiñ evezh u.b.

Ablenker g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g., dirouder g., gougammer g.

Ablenkung b. (-,-en) : **1.** distroadur g. ; *jemandem Ablenkung von seinen Sorgen verschaffen,* distreiñ spered u.b. eus (diwar, diouzh) e drubuilhoù ; **2.** [dre skeud.] diduell b., diduadenn b. ; *sich (t-d-b) Ablenkung schaffen,* diduellañ (diduelliñ) e amzer, kas e amzer gant traoù all evit disoñjal e drubuilhoù, freskaat e benn, aveliñ e benn ; *er braucht Ablenkung,* ezhomm bras en deus da freskaat e benn, ezhomm bras en deus da aveliñ e benn.

Ablenkungsmanöver n. (-s,-) : [lu] tun brezel evit distreiñ evezh an enebourien g., gaouargad g.

Ablenkungswinkel g. (-s,-) : korn dehentadur g., korn gougammañ g.

Ablesefehler g. (-s,-) : fazi lenn g.

Ablesegerät n. (-s,-e) : lenner g.

ablesen V.k.e. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : **1.** lenn ; **2.** dastum ; *Beeren ablesen,* dastum hugennoù, hugenna ; *Raupen ablesen,* diviskoulañ ; **3.** [dre skeud.] *den Zähler ablesen,* sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifroù ar c'honter ; **4.** *einen Wunsch an jemandes Augen ablesen,* merzout ur c'hoant bennak o parañ e daoulagad u.b., lenn ur c'hoant bennak diwar selloù u.b., anavezout

ur c'hoant bennak war u.b. ; *jemandem jeden Wunsch von den Augen ablesen,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b.
V.gw. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : **1.** sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifroù ar c'honter ; **2.** lenn.
ableuchten V.k.e. (hat abgeleuchtet) : **1.** sklêrijennañ ; *den Himmel ableuchten,* furchal an oabl gant luc'hvannerioù ; 2. [mengleuz., treflamm] *die Luft in einer Grube ableuchten,* gwiriañ ar bec'h metan en aer.
ableugnen V.k.e. (hat abgeleugnet) : dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, disteurel ; *ein Verbrechen ableugnen,* nac'h un torfed ; *das leugne ich ja gar nicht ab,* ne lavaran ket ar c'hontrol.
Ableugnung b. (-,-en) : nac'h g., dinac'h g., dinac'hadur g., nac'hadur g., dislavar g., gwad g.
ablichten V.k.e. (hat abgelichtet) : luc'hskeudenniñ, luc'heilañ.
Ablichtung b. (-,-en) : luc'hskeudenn b., luc'heilenn b., luc'heilad g., luc'heiladur g.
abliefern V.k.e. (hat abgeliefert) : degas, pourchas, pourveziñ, darbariñ, dereiñ.
Ablieferung b. (-,-en) : kasadur g., degasadenn b., degas g.
Ablieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.
Ablieferungstermin g. (-s,-e) : termen evit dereiñ ar varc'hadourezh g.
abliegen V.gw. : **1.** (lag ab / hat abgelegen) : bezañ digenvez, bezañ distro, bezañ kollet, bezañ dianket ; *das Dorf liegt weit ab,* distro eo ar gêriadenn, ur gêriadenn zigenvez eo ; **2.** (lag ab, ist abgelegen) : mont en e c'hourvez, gourvez.
ablisten V.k.e. (hat abgelistet) : **1.** kaout dre finesa, kaout dre widre, kaout dre fil, kaout dre ijin, truflañ, sigotañ ; **2.** P. *jemandem etwas ablisten,* skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb digant u.b., ober skrap war udb, pokañ udb, truflañ udb diwar u.b. ; **3.** [dre skeud.] sigotañ, ludañ.
ablocken V.k.e. (hat abgelockt) : **1.** *jemandem etwas ablocken,* tennañ udb digant u.b., truflañ udb diwar u.b. ; **2.** *jemandem ein Lächeln ablocken,* lakaat ur mousc'hoarzh da barañ war diweuz u.b.
ablösbar ag. : **1.** digenstrolladus, distrolladus, distrollus ; **2.** [arc'hant.] a c'haller peurbaeañ, dastaladus, ardaladus, dasprenadus.
ablöschen V.k.e. (hat abgelöscht) : **1.** [tan] lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; **2.** sec'hañ gant paper-splu (gant paper-stoub) ; **3.** [kegin.] dilindrenniñ, dilindriñ, P. riñsañ.
Ablöschen n. (-s) : [tan] mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.
Ablöse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] **1.** [kenw.] adkemer an arrebeuri g., adkemeradur an arrebeuri g. ; **2.** [arc'hant.] treuzkasadenn arc'hant b.
ablösen V.k.e. (hat abgelöst) : **1.** distagañ, dispegañ, distekiñ, dieren, dizeren ; *Briefmarken ablösen,* distagañ (dispegañ, dibegañ) timbroù ; *das Zahnfleisch ablösen,* dizoleiñ gwrizienn un dant, dizoleiñ gwrizioù an dent, disklosañ an dant.
2. *jemanden in der Arbeit ablösen,* eilañ ouzh u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'hel plas u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., ober e dro labour goude unan all, amsaviñ u.b. ; *ein Jahr löst das andere ab,* ar bloazioù a zeu an eil goude egile (Gregor), ar bloazioù a zeu an eil war-lerc'h egile ; [lu] *einen Posten ablösen,* cheñch gedour, cheñch (sevel) ar gward, sevel ar ged, mont d'e dro d'ober gward e lec'h unan all ; *eine Truppe ablösen,* kas soudarded da gemer plas ur bagad all, amsaviñ ur bagad soudarded.
3. *eine Hypotheke ablösen,* nullañ un dle, peurbaeañ un dle, mougañ un dle, ardalañ un dle ; *eine Schuld ablösen,* ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, en em ziendleañ, diendleañ, mougañ un dle ; *eine Rente ablösen,* peurbaeañ ul leve, ardalañ ul leve.
V.em : **sich ablösen** (haben sich abgelöst) : **1.** en em eilañ, en em bebeilañ, en em sevel an eil egile ; *sie lösten sich (t-rt) ab,* en em eilañ a raent, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a-bep-eil ; **2.** mont kuit, distagañ, diskregiñ ; *der Boden des Fasses löst sich ab,* o tidalañ emañ ar varrikenn ; *die Briefmarke hat sich abgelöst,* diskrog (distag, dispeg) eo an timbr.
Ablösesumme b. (-,-n) : somm an dreuzkasadenn arc'hant b.
Ablösung b. (-,-en) : **1.** cheñchamant g., savidigezh b. ; [lu] *Wachablösung,* cheñchamant ar gward g., savidigezh ar gward b., savidigezh ar ged b., amsav g.
2. distagadur g., dibegadur g., [mezeg.] distagidigezh b.
3. erlec'hiadur g., amsav g.
4. [arc'hant.] ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant g.
Ablösungsanleihe b. (-,-n) : amprest evit peurbaeañ un dle g., amprest ardalañ g.
Ablösungssumme b. (-,-n) : somm an dreuzkasadenn arc'hant b.
abloten V.k.e. (hat abgelotet) : [merdead.] sonteal, sontañ, gourhedañ.
ablotsen V.k.e. (hat abgelotst) : P. *jemandem Geld ablotsen,* truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.
abluchsen V.k.e. (hat abgeluchst) : P. *jemandem Geld abluchsen,* truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.
Abluft b. (-,-lüfte) : **1.** [tekn.] aer diskarzh g./b., aer saotret g./b. ; **2.** [nukl.] aer skarzhet g./b., aer distaolet g./b.
ABM b. (-,-s) [berradur evit **Arbeitsbeschaffungsmaßnahme**] diarbenn skoazell evit

krouiñ postoù labour g., darbaroù skoazell evit krouiñ postoù labour lies.

abmachen V.k.e. (hat abgemacht) : **1.** tennañ, distagañ, lemel, dispegañ ; *das Firmenschild über der Tür abmachen,* tennañ ar skritell (ar barr-ti) a-ziwar an nor ; *die Tapete von der Wand abmachen,* dispegañ ar paper diouzh ar voger.

2. renkañ, kompezañ, plaenaat, erruout mat, skoulmañ un emglev, tonkañ ; *eine Sache gütlich abmachen,* erruout mat, renkañ un afer dre gaer, renkañ un afer hep arguz (Gregor) ; *abgemacht !* tonk aze ! ro din da zorn ma vo tonket ! a-du ! asant on ! graet eo ar gra ! graet eo ar stal ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! taolit ho torn em hini ! ho torn em hini ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! darc'haou aze ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan ! ; *einen Streit abmachen,* plaenaat an trouz savet etre tud 'zo, renkañ un diemglev, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, kompezañ un disrann, heñvelaat ar mennozhioù.

Abmachung b. (-,-en) : **1.** reizhadur g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., stal b., gra g., tonkadenn b., marc'had dre gendiviz g. ; *nach Abmachung, laut Abmachung,* diwar ziviz, diwar gendiviz, hervez ar c'hendiviz, diouzh ar c'hendiviz ; **2.** diferadenn b., diviz g. ; *Vertragsabmachungen,* diferadennoù ar gevrat lies., divizoù ar gevrat lies.

abmagern V.k.e. (hat abgemagert) : treutaat, lakaat da dreutaat, sinac'hañ, kinviañ.

V.gw. (ist abgemagert) : kastizañ, treutaat, treudiñ, koazhañ, kurzañ, moanaat, askornekaat, teuziñ, sinac'hañ, digigañ, mont treut, koll, mont e dor en e gein, gwerzhañ kig da gaout bara, tristaat, [loened] mizeriñ.

Abmagerung b. (-,-en) : treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g., moanaat g.

Abmagerungskur b. (-,-en) : kur treutaat b., kur moanaat b., kur yuniñ b.

abmähen V.k.e. (hat abgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; *das Gras abmähen,* troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot ; *mit einem Sichelhieb abgemähtes Schnittgut,* stropad g.

abmahnen V.k.e. (hat abgemahnt) : gouzaviñ, ober ur wech div wech [gant u.b.], dec'hervel [u.b.] d'an urzh.

Abmahnung b. (-,-en) : gouzav g., gouzavadenn b., dec'halv d'an urzh g.

abmalen V.k.e. (hat abgemalt) : **1.** eillivañ ; **2.** livañ, taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell.

Abmarsch g. (-es,-märsche) : [lu] disparti g., loc'hañ g.

abmarschbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent.

abmarschieren V.gw. (marschierte ab / ist abmarschiert) : mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ.

abmartern V.k.e. (hat abgemartert) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, heskinañ, merzheriañ.

V.em. : **sich abmartern** (hat sich (t-rt) abgemartert) : en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù, ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien.

abmatten V.k.e. (hat abgemattet) : **1.** mac'homiñ, skuizhañ, faezhañ, diviañ, asikañ, drastañ, fatikañ, flakañ, helc'hiñ, lazeriañ, tanailhañ, breviñ ; **2.** [tekn.] dilufrañ, moukaat, diflourañ ; **3.** P. *eine Runde abmatten,* ober ur morgouskig, ober ur gouskadennig, ober ur mored berr, ober ur vorenn verr, ober ur jar.

abmehren V.gw. (hat abgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav dorn.

Abmeldeformular n. (-s,-e) : [melestr.] **1.** [tud] furmskrid diannezañ g. ; **2.** [karr-tan] furmskrid evit disklêriañ ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., furmskrid divarilhañ g.

abmelden V.k.e. (hat abgemeldet) : **1.** kemenn disparti u.b., reiñ da c'houzout ne vo ket mui implijet udb, divarilhañ ; **2.** [dre skeud.] P. *bei mir ist er abgemeldet !* hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h ! torret eo ar votez etrezomp ! n'em eus afer ebet mui outañ ! ned eo ken un estren evidon bremañ ! echu eo tout etrezomp !

V.em. : **sich abmelden** (hat sich (t-rt) abgemeldet) : *sich bei der Polizei abmelden*, kemenn d'an archerien emeur o vont kuit (o treiñ annez).

Abmeldung b. (-,-en) : **1.** [pellgomz, skinwel, skingomz] torr-lizher g. ; **2.** disklêriadur an diannezadur g. ; **3.** [karr-tan] disklêriadur ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., divarilhadur g. ; **4.** P. sellit ouzh Abmeldeformular.

abmergeln V.k.e. (hat abgemergelt) : skuizhañ, faezhañ, breviñ, lazeriañ, findaoniñ, gwallgas ; *ein abgemergeltes Pferd,* ur marc'h treut-gagn g., ur marc'h diflaket g., ur sprec'henn b., ur marc'h treut-eskern (treut-ki, sec'h-karn, karzhet) g., ur gagn b.

abmessen V.k.e. (misst ab / maß ab / hat abgemessen) : **1.** mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù udb ; *eine Entfernung abmessen,* muzuliañ un hed bennak , mentañ un hed bennak ; **2.** [dre skeud.] *seine Worte abmessen,* pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr.

Abmessung b. (-,-en) : **1.** ment b., mentlizh g., mentlizhad g. ; *die Abmessungen eintragen,* mentlizhañ ; *Plan mit eingetragenen Abmessungen,* steuñv mentlizhet g. ; **2.** metradur g., metrañ g., muzuliadur g., mentadur g., bindedadur g., pouez g. ; **3.** [dre skeud.] poellegezh b., kompezded spered b.

abmildern V.k.e. (hat abgemildert) : c'hwekaat, dousaat, skañvaat, distanañ, disteraat.

abmontieren V.k.e. (montierte ab / hat abmontiert) : divontañ, distrollañ, dibezhiañ, dispenn, diaozañ, dizober.

abmontiert ag. : divontet, distrollet dibezhiet, dispennet, diaozet, divarc'het.

Abmontierung b. (-,-en) : distrolladur g., divontañ g., distrollañ g., dibezhiañ g., dispenn g., dizober g.

abmühen V.em. : **sich abmühen** (hat sich (t-rt) abgemüht) : diswinkal, strivata, poaniañ, trevelliñ, ober bec'h, bec'hiañ, dispac'hañ, kabalat, merat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ ; *sich abmühen, etwas zu tun,* strivata d'ober udb, trevelliñ d'ober udb, difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, kiañ ouzh udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, daoubenniñ war ul labour, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, merat e gorf evit dont a-benn eus udb, [plac'h] aveliñ he lostenn evit dont a-benn eus udb.

abmurksen V.k.e. (hat abgemurkst) : *jemanden abmurksen,* reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., baotañ u.b., diskar u.b., tortañ u.b.

abmustern V.k.e. (hat abgemustert) : **1.** [lu] disoudardañ, dienrollañ ; **2.** [merdead.] dirollañ, lemel diwar roll an dud a vor ; *abgemusterter Seemann,* martolod diroll g., martolod roet e sac'h dezhañ g., martolod taolet er-maez eus ar verdeadurezh g., martolod dic'hopret g., martolod dirollet g., martolod lakaet war e dorchenn vihan g.

V.gw. (hat abgemustert) : [merdead.] reiñ e zilez eus ar verdeadurezh, lakaat lemel e anv diwar roll an dud a vor.

Abmusterung b. (-,-en) : 1. [lu] dienrolladur g., disoudardañ g. ; 2. [merdead.] dirolladur g.

abnabeln V.k.e. (hat abgenabelt) : [mezeg.] *jemanden abnabeln,* troc'hañ gor e vegel d'u.b., troc'hañ e gordennig-vegel d'u.b.

V.em. : **sich abnabeln** (hat sich (t-rt) abgenabelt) : *sie hat sich von ihrer Mutter abgenabelt,* en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm.

abnagen V.k.e. (hat abgenagt) : krignat.

abnähen V.k.e. (hat abgenäht) : **1.** strishaat, strizhañ, krizañ ; **2.** berridañ ha gwriat.

Abnäher g. (-s,-) : pleg reizhañ g., kriz g.

Abnahme b. (-,-n) : **1.** prenidigezh b., pren g., prenadur g.

2. lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., savadenn b., diskrog g. ; [relij] *Abnahme Christi vom Kreuz,* disammidigezh ar groaz b., diskenn ar C'hrist eus ar groaz (Gregor) g. ; [mezeg.] *Abnahme eines Beines,* troc'hadenn ur c'har b., troc'hadur ur c'har g., dic'haradur g., ambidadur ur c'har ; [gwir] *Abnahme der Siegel,* lamidigezh ar sielloù b.

3. bihanidigezh b., digresk g., rabat g., koazh g., koazhadur g. ; *Gewichtabnahme,* treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g. ; *Abnahme der Kräfte,* diheiliadur yec'hed g., gwastadur g., diskar g., disteradur g.

4. [kenw.] degemeridigezh b., gwerzh b. ; *Abnahme der Ware,* **a)** gwerzhidigezh b. ; **b)** degemeridigezh ar varc'hadourezh b.

5. [stered.] diskar g., distroenn b.

Abnahmebeamte(r) g. ag.k. g. : gwazour degemerour g., degemerour g.

Abnahmebedingungen lies. : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Abnahmeprüfung b. (-,-en) : [tekn.] kontroll degemerusted g., gwiriadur degemerusted g.

Abnahmeschein g. (-s,-e) : kemenn degemer g., lizher-diskarg g., skrid-diskarg g.

abnehmbar ag. : distagadus, lem-laka, distrolladus, distrollus.

abnehmen V.k.e. (nimmt ab / nahm ab / hat abgenommen) : **1.** diskregiñ, diskourrañ, diskrougañ, digrougañ, digrapañ, tennañ, lemel, diharpañ, remuiañ ; *ein Bild abnehmen,* diskregiñ un daolenn ; *den Deckel abnehmen,* tennañ ar golo, dibradañ ar goulc'her, sevel ar golo, dizoleiñ ur pod (ur gastelodenn) ; *den Hörer abnehmen,* diskourrañ selaouer ar pellgomzer, diskregiñ ; *den Sattel abnehmen,* dizibrañ ur marc'h ; *das Zaumzeug abnehmen,* divridañ ur marc'h, dibenvestrañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h ; *einen Gehängten vom Galgen abnehmen,* digrougañ u.b. ; *jemandem die Fesseln abnehmen,* distagañ u.b., dichadennañ u.b., digordennañ u.b., dishualañ u.b., diliammañ u.b., dieren u.b., dieren àr u.b., dizeren u.b. ; [mezeg.] *einen Arm abnehmen,* ambidañ ur vrec'h, troc'hañ ur vrec'h, divrec'hañ ; *Blut abnehmen,* kemer ur santilhon gwad, sevel gwad ; *den Verband abnehmen,* tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; [dre skeud.] *die Maske abnehmen,* divasklañ, sevel ar maskl, dizoleiñ piv eur e gwirionez, en em reiñ da anaout (Gregor) ; [tekn.] *den Besatz von einem Kleide abnehmen,* diwarnisañ ur vrozh (Gregor) ; *vor jemandem den Hut abnehmen,* diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., lemel e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b.

2. degemer ; *Eid abnehmen,* degemer al le, kemer le u.b. ; *der Richter nahm ihm den Eid ab,* ar barner a lakeas anezhañ da douiñ war e le, ar barner a gemeras e le ; *eine Truppenparade abnehmen,* ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober moustr, ober gweloù ; *Ware abnehmen,* degemer marc'hadourezh ; *eine Wohnung abnehmen,* ensellet stad ur ranndi.

V.gw. : digreskiñ, bihanaat, berraat, koazhañ, mont e koazh, treutaat, treudiñ, kastizañ, koll, koll e guilhder, kurzañ, gwashaat, tristaat, askornekaat, digigañ, diguilhañ, negezañ, diminuiñ, teuziñ, skarsaat, mont bihan, disteraat, izelaat, nebeutaat, mont en diminu, mont war ziminu, mont war rabat, divrazañ ; *die Anzahl der Schüler hat abgenommen,* nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi, digresket (gouzizet, izelaet, disteraet, bihanaet, berraet, koazhet) eo niver ar skolidi, en diminu eo aet niver ar skolidi, war ziminu eo aet niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat eo aet niver ar skolidi, nebeutaet eo niver ar skolidi ; *in einem Monat hat sie sechs Pfund abgenommen,* c'hwec'h lur he deus kollet honnezh en ur ober ur mizvezh ; *er hat abgenommen,* aet ez eus un dro diwarnañ ; *er hat aber viel abgenommen,* aet eo gwall skañv, deuet eo da vezañ netra, gwerzhet en deus kig da gaout bara, gwashaet kalz eo, kastizet eo en un doare meurbet spontus ; *es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter*

abnahm, ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab,* al leue nevez dizonet a ra e goazh, mizeriñ a ra al leue nevez dizonet ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab,* kurzañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ ; *abnehmende Reihenfolge,* urzh war zigresk g. ; *in abnehmender Reihenfolge,* dre urzh war zigresk ; *im Abnehmen,* en diminu, war ziminu ; *das Wasser nimmt ab,* dichalañ a ra an dour, n'eus ket kement a zour ken, digreskiñ a ra an dour, diskenn a ra live an dour, koazhañ a ra an dour ; *abnehmender Mond,* diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g. ; *der Mond nimmt ab,* digreskiñ a ra al loar, diskar a ra al loar, emañ al loar war he diskar, emañ al loar war an diskar ; *bei abnehmendem Mond,* war an diskar, war an digresk, war ar c'hozh ; *seine Sehkraft nimmt ab,* fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn ; *der Schmerz nimmt ab,* distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *die Tage nehmen ab,* dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù.

Abnehmen n. (-s) : **1.** prenidigezh b., pren g., prenadur g. ; **2.** lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g. ; **3.** digresk g., koazh g., koazhadur g. ; **4.** [kenw] degemeridigezh b. ; **5.** [stered.] diskar g., distroenn b. ; *Abnehmen des Mondes,* diskar al loar g., diskar-loar g., digresk-loar g., nevez bihan g.

Abnehmer g. (-s,-) : prener g., degemerer g., kemerer g. ; *einen Abnehmer finden,* **a)** kavout e berc'henn ; *die Kuh hat einen Abnehmer gefunden,* kavet he deus ar vuoc'h he ferc'henn ; **b)** kavout sav ; *er hat einen Abnehmer für seine Kuh gefunden,* kavet en deus sav d'e vuoc'h.

Abnehmerland n. (-es,-länder) : bro brener b., bro degemerer b.

Abneigung b. (-,-en) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., divlazamant g., diaezamant g., erez b., euzh g., hiris g, rukun g., doñjer g., heg g., onglenn b., glazentez b., digarantez g./b., digengarantez b., kaz g., droukc'has b. [*gegen,* ouzh], regred g., hegaz g. ; *Abneigung vor (gegen) Alkohol,* baleg ouzh alkool, erez (hiris, rukun, doñjer, heg) ouzh an alkool, diegi d'an alkool ; *Abneigung gegen jemanden bekommen,* kemer heg ouzh u.b., glazañ ouzh u.b., kemer kaz ouzh u.b., kemer hegaz ouzh u.b. ; *eine tiefe Abneigung gegen jemanden hegen,* magañ un tamm mat a gaz en an-unañ e-keñver u.b.

abnorm ag. : amreizh, ezreol, direizh, direol, direoliek ; [mezeg.] *abnormes Lebewesen,* euzheg g..

abnormal ag. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] amreizh, ezreol, direizh, direol, direoliek.

Abnormität b. (-,-en) : **1.** amreishter g., amreishted b., amreizhded b., direizhded b., ezreolder g. ; **2.** [mezeg.] euzhegezh b.

abnötigen V.k.e. (hat abgenötigt) : tennañ dre heg ; *jemandem ein Geständnis abnötigen,* rediañ u.b. da anzavout, goro u.b., sachañ (tennañ) un anzav dre heg digant u.b., P. rediañ u.b. da ziskargañ e c'hor.

abnutzen / abnützen V.k.e. (hat abgenuzt / hat abgenützt) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e, teuziñ.

V.em : **sich abnutzen / sich abnützen** (hat sich (t-rt) abgenuzt / hat sich (t-rt) abgenützt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall, mont dre uz, mont gant an uz, findaoniñ.

anv-gwan verb : **abgenutzt / abgenützt** aet, aet betek an neudenn, dirapar, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, rouedenn ; *diese Betttücher sind abgenutzt,* poazh eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; *dein Reifen ist abgenutzt,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr.

Abnutzung b. (-,-en) **/ Abnützung** b. (-,-en) : implij g., uz g., uzadur g. ; *Abnutzung einer Münze*, uzadur ur pezh moneiz g.

Abnutzungsanzeiger g. (-s,-) **/ Abnützungsanzeiger** g. (-s,-) : [tekn.] meneger an uzadur g.

Abnutzungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g. ; *den Feind in einen zermürbenden Abnutzungskrieg verwickeln,* ober brezel d'an enebourien war api.

Abo n. (-s,-s) : [berradur evit **Abonnement**] koumanant g./b.

Abolition b. (-) : freuzerezh g., freuzidigezh b., diskaridigezh b., torridigezh b., defoulañs b., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzherezh g., skubadur g.

Abolitionismus g. (-) : defoulerezh g. ; **1.** enepsklaverezh g., enepsklavelouriezh b. ; **2.** luskad a-enep al louvigezh g. ; **3.** luskad a-enep ar c'hastiz-lazh (ar boan a varv) g. ; **4.** luskad a-enep bep bac'hidigezh hag a-enep ar gwir kastizel g.

Abolitionist g. (-en,-en) : **1.** defouler g. ; **2.** enepsklavour g.

Abonnement n. (-s,-s) : koumanant g./b. ; *mein Abonnement geht zu Ende,* va bloaz kazetenn a zo war an echu, erru pare eo va bloaz kazetenn ; *ein Jahresabonnement,* ur bloaz kazetenn g., ur goumanant vloaz b., ur c'houmanant bloaz g. ; *sein Abonnement kündigen, sein Abonnement aufgeben,* digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak, terriñ e goumanant ; *ein Abonnement erneuern,* sein *Abonnement verlängern,* adkoumanantiñ, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn.

Abonnementfernsehen n. (-s) : skinwel da baeañ g.

Abonnementsverlängerung b. (-,-en) : adkoumanant g.

Abonnent g. (-en,-en) : koumananter g. ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft angestiegen,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien.

abonnieren V.k.e. (hat abonniert) : **1.** koumanantiñ da ; *eine Zeitschrift abonnieren,* koumanantiñ d'ur gelaouenn ; *auf eine Zeitschrift abonniert sein, eine Zeitschrift abonniert haben,* bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren,* adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn ; **2.**

jemanden bei einer Zeitung abonnieren, koumanantiñ u.b. d'ur gelaouenn.
abordnen V.k.e. (hat abgeordnet) : dileuriañ, dileuriñ, leuriñ, kannadañ, kas, daveiñ ; *er wurde von der Regierung als Sonderbeauftragter ins Ausland abgeordnet,* dileuriet e oa bet da gannad d'ur vro estren (da vaez bro) gant ar gournamant.
Abordnung b. (-,-en) : **1.** dilieuriadur g., leuriadur g., kannadur g., kannaderezh g., kannadouriezh b., kefridiezh b. ; **2.** dileuridi lies., strollad kannaded g. ; *eine Abordnung zu jemandem entsenden,* kas kannaded davet u.b., leuriñ kannaded davet u.b.
Aborigine[1] g. (-s,-s) : orinad g., henvroad g., gwirvroad g., kentvroad g.
Aborigine[2] b. (-,-s) : orinadez b., henvroadez b., gwirvroadez b., kentvroadez b.
Abort[1] g. (-s,-e) : privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g., staol b., P. kominiti b.
Abort[2] g. (-s,-e) **/ Abortus** g. (-) : [mezeg.] diforc'herezh g., koll g., kollad g., kolladenn b., koll-bugale g., disparti g., diskenn-bugale g. ; *einen Abort haben,* ober ur c'hollad, ober ur golladenn, kaout un disparti, koll he frouezh, koll he bugel, ober gwall vloavezh, diforc'hiñ diwar vugale, koll he bloavezh.
Aboulie b. (-) : anyoul b., diyoul b., divennerezh g., diyoulegezh b.
abpacken V.k.e. (hat abgepackt) : arbarañ, pakata ; *abgepacktes Brot,* bara ensac'het g. ; *nicht abgepackt,* a-drak, hep pakadurezh, evel-evel, P. vel-vel.
abpassen V.k.e. (hat abgepasst) : gortoz, gedal ; *eine günstige Gelegenheit abpassen,* gortoz ar c'hrog da vezañ krog, gortoz ken na vo krog ar c'hrog, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz apoue vat.
abpausen V.k.e. (hat abgepaust) : treuztresañ, treuzeilañ.
abpellen V.k.e. (hat abgepellt) : peliat, dibluskañ, raskañ.
abperlen V.gw. (ist abgeperlt) : perlezenniñ, perlezennañ, pizennañ, pizenniñ, pizañ, paterenniñ, perzañ.
abpfeifen V.k.e. (pfiff ab / hat abgepfiffen) : reiñ un taol sutell ; *die Halbzeit abpfeifen,* sutal an ehan-kreiz ; *den Zug abpfeifen,* reiñ aotre d'an tren da vont kuit gant un taol c'hwitell.
V.gw. (pfiff ab / hat abgepfiffen) : **1.** reiñ an taol sutell dibenn ; **2.** sutal an ehan-kreiz ; **3.** sutal ur fazi.
Abpfiff g. (-s,-e) : taol sutell dibenn g.
abpflücken V.k.e. (hat abgepflückt) : kutuilh, dastum.
abpicken V.k.e. (hat abgepickt) : pigosat ; *einzelne Trauben abpicken,* dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn.
abplacken V.em : **sich abplacken** (hat sich (t-rt) abgeplackt) : P. strivata, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ, daoubenniñ.
abplagen V.em : **sich abplagen** (hat sich (t-rt) abgeplagt) : *sich abplagen, etwas zu tun,* strivata da ober udb, kiañ ouzh udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, daoubenniñ war ul labour.
abplatten V.k.e. (hat abgeplattet) : pladañ, flakaat, plaenaat, plaenañ.
Abplattung b. (-,-en) : liveadur g., kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., flakadur g.
Abprall g. (-s,-e) : dazlamm g., adlamm g., dilamm g., astaol g., adtaol g.
abprallen V.gw. (ist abgeprallt) : **1.** dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *die Kugel ist an der Mauer abgeprallt,* dastaolet en doa ar voled ouzh ar voger ; **2.** [dre skeud.] *alles prallt an ihr ab,* hounnezh ne ra forzh a netra, forzh zo dezhi petra a c'hoarvez, ur plac'h a foeltr forzh an hini eo, ne ra foutre kaer eus ar bed en-dro dezhi, ne beg netra outi.
Abpraller g. (-s,-) : [lu] dazlamm g., adlamm g., astaol g., adtaol g.
abpressen V.k.e. (hat abgepresst) : **1.** *jemandem etwas abpressen,* tennañ udb dre heg digant u.b., skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb, truflañ udb diwar u.b. ; **5.** [mezeg.] *eine Schlagader abpressen,* amwaskañ un dalmerenn.
abprotzen V.k.e. (hat abgeprotzt) : [lu] *ein Geschütz abprotzen,* lemel kilhoroù ur c'hanol, lemel redelloù ur c'hanol, lakaat ur c'hanol en e reizh evit tennañ.
abpumpen V.k.e. (hat abgepumpt) : tennañ dour [eus udb] gant ur vangounell, tennañ dour [eus udb] gant ur riboul.
abputzen V.k.e. (hat abgeputzt) : **1.** torchañ, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, frotañ, raskañ ; *die Füsse abputzen,* difankañ e dreid , torchañ e dreid ; *ein Kind abputzen,* torchañ ur bugel ; *den Dreck abputzen,* naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, dideilañ ; **2.** [tisav.] *ein Gebaüde abputzen,* induañ a-nevez un ti ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden abputzen,* kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., lardañ e billig d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b.
V.em : **sich abputzen** *sich (t-d-b) die Hände abputzen,* torchañ e zaouarn.
abquälen V.k.e. (hat abgequält) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, heskinañ, merzheriañ.
V.em : **sich abquälen** (hat sich (t-rt) abgequält) : en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù,

ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ e wad o treiñ da welien, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ.

abqualifizieren V.k.e. (qualifizierte ab / hat abqualifiziert) : divrudañ, gwallvrudañ, reiñ gwallvrud da, dichekal, binimañ.

abrackern V.em : **sich abrackern** (hat sich (t-rt) abgerackert) : *er rackert sich ab,* er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), forsiñ a ra, en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern,* c'hwistañ an aod.

Abraham g. : Abraham g.

abrahmen V.k.e. (hat abgerahmt) : *die Milch abrahmen,* diziennañ al laezh, digoaveniñ al laezh, diennañ al laezh, kignat al laezh, diaozañ al laezh ; *abgerahmte Milch,* laezh digoavenet g., laezh digoaven g., laezh diennet g., laezh kignet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g.

Abrakadabra n. (-s) : abrakadabra g., kaozioù diskonterien lies., orogell b., orezonoù lies., strobinelloù lies., sorserezhoù lies., breoù g., komzoù hep penn na lost lies.

abrasieren V.k.e. (rasierte ab / hat abrasiert) : **1** lemel, troc'hañ, aotenniñ, razhañ, falc'hat ; **2.** diframmañ, diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, disac'hañ, dic'hastañ, freuzañ, razhañ.

V.em : **sich abrasieren** (rasierte sich ab / hat sich abrasiert) : *sich (t-d-b) den Bart abrasieren,* lemel e varv, troc'hañ e varv, aotenniñ e varv, razhañ e varv, falc'hat e varv.

Abrasion b. (-) : [tekn.] raskennerezh g., reñvierezh g.

Abrasionsfähigkeit b. (-,-en) : [tekn.] dalc'hañs ouzh ar raskennerezh b., harz ouzh ar raskennerezh g., dalc'hañs ouzh ar reñvierezh b., harz ouzh ar reñvierezh g.

abraten V.k.e. (rät ab / riet ab / hat abgeraten) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ, dibennadiñ, reiñ an dizali ; *ich habe ihn davon abgeraten, das zu tun,* dialiet (dizaliet, diguzuliet) em eus bet anezhañ d'ober an dra-se, roet em boa dezhañ an dizali d'ober an dra-se, dibennadet (distroet) em boa anezhañ a ober an dra-se.

Abraum g. (-s,-räume) : atredoù lies., dismantroù lies., drailhoù lies.

Abraumbagger g. (-s,-) : kleuzer g., kevierez b.

Abraumbetrieb g. (-s,-e) : [mengleuz.] korvoerezh dre ziatrediñ g.

abräumen V.k.e. (hat abgeräumt) : renkañ, diatrediñ, distaliañ, disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, divec'hiañ, distrollañ, distrobañ, distrobellañ, diwarnisañ, distankañ, divorañ, kempenn ; *den Tisch abräumen,* distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ ; *den Mittagstisch abräumen,* distaliañ diouzh merenn.

Abraumhalde b. (-,-n) : terril g., menez atredoù g.

Abraumsalz n. (-es,-e) : [kimiezh] holen potas g., hal potas g.

Abräumung b. (-,-en) : diatrediñ g., diatredadur g.

abrauschen V.gw. (ist abgerauscht) : P. pakañ e rabotoù, sammañ e revr, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

abreagieren V.k.e. (reagierte ab / hat abreagiert) : dilasañ, diskargañ, pellezvannañ, divoustrañ ; *seinen Frust an jemandem abreagieren,* diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ) e gounnar war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b.

V.em : **sich abreagieren** (hat sich (t-rt) abreagiert) : ober un dilas spered, leuskel da vont, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn, breddiskargañ, en em zivoustrañ.

Abreaktion b. (-,-en) : breddiskarg g., pellezvannañ g., divoustrañg.

abrechnen V.k.e. (hat abgerechnet) : **1.** diskontañ, dilemel ; *die Kosten abrechnen,* diskontañ ar mizoù, tennañ kuit ar frejoù ; **2.** mentelañ, kempouezañ, reizhañ ; *ein Konto abrechnen,* mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont.

V.gw. (hat abgerechnet) : **1.** enkefiañ ; **2.** ober ar gont, reizhañ ar c'hontoù ; **3.** [dre skeud.] talvezout, paeañ, daskor, daskoriñ ; *mit jemandem abrechnen,* ober e gont (e jeu) d'u.b., ober e stal d'u.b., talarat gant u.b., reiñ e gement all d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b.

Abrechnung b. (-,-en) : **1.** diskont b. ; *gegenseitige Abrechnung,* kempouezadur g. ; *nach (unter) Abrechnung von,* goude bezañ lamet udb ; *nach Abrechnung aller Unkosten,* goude bezañ lamet an holl vizoù.

2. kont b.

3. fakturenn der ar munud b.

4.[dre skeud.] daskor g., digoll g., distro-gwall g., heñvelboan b., freuz fregañ g., dial g.

Abrechnungsbank b. (-,-en) : bank kempouezañ g.
Abrechnungsstelle b. (-,-en) : ofis kempouezañ g., amaezhva kompouezañ g.
Abrechnungstermin g. (-s,-e) :deiz ma vez (ma vo) reizhet ar c'hontoù g.
Abrede b. (-,-n) : **1.** emglev g. ; *sie trafen eine Abrede,* emglev a rejont.
2. *etwas in Abrede stellen,* arguziñ ouzh udb, kavout abeg en udb, arzaelañ udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, pismigañ udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata udb, nagenniñ a-zivout udb, stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret en (war) udb, dianzav udb, dianzavout udb, dislavaret udb, nac'h udb, nac'hañ udb, dinac'h udb, dizanavezout udb, dianavezout udb, dianaout udb ; *jemandes Aussage in Abrede stellen,* reiñ un dislavar d'u.b., dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin ; *das stelle ich ja gar nicht in Abrede,* ne lavaran ket ar c'hontrol.
abreden V.k.e. (hat abgeredet) : dinac'h, nac'h, nac'hañ ; *er redet das ab,* dinac'h a ra kement-se.
V.k.d. (hat abgeredet) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ ; *sie redete mir davon ab,* dizaliet he doa ac'hanon d'ober an dra-se, diguzuliet he doa ac'hanon d'en ober (Gregor).
V.em : **sich abreden** (hat sich (t-rt) abgeredet) : mont skuizh o kaozeal, koll glaour e c'henoù, disec'hañ e skevent.
abregen V.em : **sich abregen** (hat sich (t-rt) abgeregt) : P. terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat, habaskaat, distanañ d'an-unan, ameniñ, afliñ d'an-unan, didaeriñ, digounnariñ ; *regen Sie sich ab !* goustavit !
abreiben V.k.e. (rieb ab / hat abgerieben) : **1.** frotañ, torchañ, taravat, rimiañ ; *ein Pferd abreiben,* torchañ ur marc'h ; *mit Bimsstein abreiben,* frotañ gant ur maen-spoue, frotañ gant un tamm maen-poeñs ; **2.** malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ ; *Farben abreiben,* malañ liv, braeañ danvez liv ; **3.** *die Zitronenschalen abreiben,* raklañ (raskañ, rac'hañ, razhañ) suravaloù.
Abreibung b. (-,-en) : **1.** rimierezh g., tarav g., taravadur g., froterezh g., frotadenn b. ; **2.** [livioù] braerezh g. ; **3.** [dre skeud.] P. bazhadoù lies., saead vazhadoù b., frotadenn b., lordadenn b., fustadenn b., keuneudennadoù lies., roustad g., kempenn g./b., dres g., frot g., prad g., pred g., predad g., lardadenn b., lardenn b., lip g., flum g., flumad g., lord g., lordad g., pulloc'h g., rapenn b., trepan g., pradadenn b., toufad g., fraead g., fraeadenn b. ; **4.** [dre skeud.] P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., soroc'h g.
abreichern V.k.e. (hat abgereichert) : [fizik] arheskiñ ; *abgereichertes Uran,* uraniom arhesket g.
Abreise b. (-,-n) : dilec'h g., loc'hañ g., disparti g., diblas g. ; *die Abreise nach Italien,* al loc'hañ war-zu Italia g.
abreisefertig ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent ; *wir machen uns abreisefertig,* emaomp oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp oc'h en em glask da vont en hent, emaomp oc'h aveiñ mont kuit, emaomp o fardañ mont kuit, emaomp oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, stag omp gant darbaroù hor beaj, ober a reomp hor pak da vont en hent.
abreisen V.gw. (ist abgereist) : mont kuit, loc'hañ, diloc'hañ, kimiadiñ ; *abreisen nach,* loc'hañ war-zu, loc'hañ etrezek, loc'hañ etramek, mont kuit trema, mont kuit da-geñver ; *ich reise morgen ab,* warc'hoazh eo an deiz din da vont kuit diouzhoc'h, kimiadiñ a rin warc'hoazh diouzhoc'h.
Abreisende(r) ag.k. g./b. : loc'her g., loc'herez b.
Abreißblock g. (-s,-blöcke) : **1.** bloc'h-notennoù g., bloc'h-notañ g., strobad-notennañ g. ; **2.** karned gant seulennoù g.
abreißen V.k.e. (riss ab / hat abgerissen) : **1.** parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, pilat, disac'hañ, dic'hastañ, bannañ d'an traoñ, gwintañ d'an traoñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kalavriñ, distrujañ, dispenn, fontañ ; *ein Haus abreißen,* dismantrañ (freuzañ, difregañ, disac'hañ, dic'hastañ, diskar, distrujañ, pilat) un ti, bannañ un ti d'an traoñ, gwintañ un ti ; *dieses Haus muss noch abgerissen werden,* an ti-se a zo da vezañ distrujet, dont a raio an ti-se en traoñ ; *eine Festung abreißen,* dismantrañ ur c'hreñvlec'h, diskar kreoù ha mogerioù ur c'hreñvlec'h, divuriañ ur c'hreñvlec'h (Gregor) ; **2.** *einen Zweig abreißen,* dichontrañ ur skourr, diskolpañ ur brank, diskalfañ ur brank ; **3.** regiñ ; *ein Blatt abreißen,* **a)** distagañ ur follenn eus ul levr ; **b)** distagañ un delienn eus he garenn ; **4.** *jemandem die Maske abreißen,* sevel maskl u.b., divasklañ u.b. ; **5.** *dem Baum die Krone abreißen,* diskribellañ ur wezenn ; **6.** *der Hund würde jedem, der zu nahe an ihm vorbeikommt, die Wade abreißen,* an hini a dremenfe re dost e yafe kof e c'har gant ar c'hi.
V.gw. (riss ab / hat abgerissen) : **1.** terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, difloskiñ, rannañ, broustañ ; **2.** ehanañ trumm, chom mik a-sav ; *die Musik reißt ab,* trumm ec'h ehan ar sonerezh, ar sonerezh a chom mik a-sav ; *das Gespräch reißt ab,* ar gaoz a ya da hesk, an diviz a ya d'an hesk, emañ ar gaoz o vougañ (o vigañ), mouget eo ar gaoz, miget eo ar gaoz, en digeflusk emañ an diviz, troc'het eo ar gaoz.
Anv-gwan verb **abgerissen** *abgerissene Kleider,* truilhoù str., pilhoù str., dilhad aet da bilhoù lies., dilhad aet e pilhoù lies., dilhadoù roget ha diroget lies.
Abreißkalender g. (-s,-) : deiziadur [gant ur strobad follennoù hag a vez distaget unan anezho bemdez] g.
abreiten V.k.e. : **1.** (ritt ab / hat abgeritten) : difindaoniñ ; *ein Pferd abreiten,* kas ur marc'h betek penn e nerzh, difindaoniñ ur marc'h ; **2.** (ritt ab, ist/hat abgeritten) : [lu] *die Front abreiten,* ober moustr (gwel, gweloù) war varc'h (Gregor), ober gweladeg war varc'h.
V.gw. : (ritt ab / ist abgeritten) : mont kuit war varc'h.
abrennen V.gw. (rannte ab, ist abgerannt) : mont kuit d'ar red, redek kuit.
abrichten V.k.e. (hat abgerichtet) : **1.** pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ, sevel diouzh e zorn, deskiñ ; *einen Hund abrichten,* pleustriñ ur c'hi , dresañ ur c'hi, doujañ ur c'hi, reizhañ ur c'hi ; *zur Jagd abrichten,* deskiñ da chaseal ; **2.** [tekn] disgwarañ,

disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ, eeunañ, plaenaat ; *ein Brett abrichten,* disgwarañ (disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ) ur plankenn.
Abrichten n. (-s) : embregerezh g., pleustridigezh b., pleustradur g.
Abrichter g. (-s,-) : pleustrer g., dreser g., reizher g.
Abrichthobelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] disgwarerez b., plaenaerez b.
Abrichtung b. (-,-en) : pleustrerezh g., pleustradur g., dres g., dresañ g., embregerezh g.
abriegeln V.k.e. (hat abgeriegelt) : **1.** prennañ, krouilhañ, morailhañ, sparlañ, klaviañ, klikedañ, barrennañ ; *eine Tür abriegeln,* prennañ (sparlañ, morailhañ, krouilhañ, klaviañ, barennañ) un nor ; **2.** stankañ, gronnañ, bardellañ, kelc'hiañ ; *eine Straße abriegeln,* stankañ (gronnañ, bardellañ) ur straed.
Abriegelung b. (-,-en) : **1.** [polis, lu] bardell b., fardell b., stankell bolis b., bloc'had g., gronnadur g., kelc'hiadur g. ; **2.** [tredan] diskoublerezh g., digouplerezh g., digoubladur g., digoublañ g., disparañ g.
abringen V.k.e. (rang ab / hat abgerungen) : skrapañ dre stourm, kaout diwar stourm.
V.em : **sich abringen** (rang sich ab / hat sich abgerungen) : gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb ; *sich (t-d-b) ein Lächeln abringen,* gwaskañ warnañ e-unan evit mousc'hoarzhin.
Abriss g. (-es,-e) : **1.** diskaradur g., diskaridigezh b., freuzerezh g., freuzidigezh b. ; **2.** damdresadenn b., berrdaolenn b. ; **3.** diverradur g., diverrañ g., berradur g., krennadur g., berrskrid g., divraz g.
abrollen V.k.e. (hat abgerollt) : **1.** dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ ; *Papier abrollen,* dibunañ ur roll paper ; *ein Seil abrollen,* dibunañ ur gordenn ; **2.** chalbotat, charreat, treuzdougen ; *Güter abrollen,* chalbotat marc'hadourezh.
V.gw. (ist abgerollt) : **1.** dirollañ, dibunañ ; **2.** tremen, mont hebiou ; *die Zeit rollt ab,* tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou ; **3.** [karr] diloc'hañ, mont kuit.
Abrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.
abrücken V.k.e. (hat abgerückt) : pellaat, distokañ, tennañ ; *den Tisch vom Fenster abrücken,* pellaat (distokañ) an daol diouzh ar prenestr.
V.gw. (ist abgerückt) : **1.** mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ ; *die Truppe rückt ab,* emañ ar soudarded o vont kuit ; **2.** *von jemandem abrücken,* pellaat diouzh u.b, mont digant u.b, treiñ diwar u.b, en em zistrollañ diouzh u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; **3.** *von etwas abrücken,* diskregiñ diouzh udb, tremen hep udb, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, ober e zilez eus udb, en em zistagañ diouzh udb, pellaat diouzh udb., distagañ e galon diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, treiñ kein da (ouzh) udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb.
Abruf g. (-s,-e) : **1.** terridigezh b., digargadur g., dizorniadur g. ; *Abruf eines Ministers,* terridigezh ur maodiern eus e garg b., digargadur ur maodiern g. ; **2.** [arc'hant] gourc'hemenn g., kerz b. ; *Kauf auf Abruf,* prenadur hervez an ezhommoù g. ; *auf Abruf bereit stehen,* bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ e kerz u.b., bezañ en ardremez u.b. ; **3.** [stlenn.] galv g., galvadenn b.
abrufbar ag. : [stlenn.] a c'haller gervel, a c'haller sellet outañ.
abrufbereit ag. : **1.** prest da emellout diouzhtu, darev da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.
2. [arc'hant] *abrufbereite Gelder,* arc'hant a c'haller tennañ diouzhtu, arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g.
3. [marc'hadourezh] a c'haller kerc'hat, a c'haller prenañ diouzhtu.
abrufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : **1.** kemenn ; *den Zug abrufen,* kemenn disparti (*pe* donedigezh) an tren ; **2.** [arc'hant] tennañ ; *Geld abrufen,* tennañ arc'hant ; **3.** [stlenn.] gervel ; *Daten abrufen,* gervel stlennoù ; **4.** [marc'hadourezh] kerc'hat ; **5.** dec'hervel.
abrühren V.k.e. (hat abgerührt) : [kegin.] basañ, trapañ.
abrunden V.k.e. (hat abgerundet) : **1.** rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; **2.** [dre heñvel.] krennañ, rontaat ; *einen Betrag abrunden,* krennañ ur sammad, rontaat ur sammad d'an unanenn ; **3.** peurechuiñ ; **4.** lufrañ, levnañ ; **5.** [tekn.] kantourniñ, heskennat a-dro.
V.em : **sich abrunden** (hat sich (t-rt) abgerundet) : rontaat, krennaat, enboullaat.
Abrundung b. (-,-en) : **1.** rontaat g., rontadur g. ; **2.** krennañ g., krennadur g. ; **3.** peurechuamant g., peurechuadur g.
abrupfen V.k.e. (hat abgerupft) : **1.** kutuilh, dastum ; **2.** tennañ, displantañ.
abrupt ag. : krak, krenn, trumm.
Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-benn-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, en un taol krak, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, hep rakkemenn, krak, krenn, trumm, brusk, pik, feuls ; *abrupt abbrechen,* tevel mik, troc'hañ berr ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen,* dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen,* e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg.
abrüsten V.k.e. (hat abgerüstet) : dizarmañ ; *ein Land abrüsten,* dizarmañ ur vro ; [merdead.] *ein Schiff abrüsten,* dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vatimant ; *das Schiff wurde abgerüstet,* chom a reas ar vag e kostez an aod.
Abrüstung b. (-,-en) : dizarmañ g., dizarmerezh g., dizarmadur g., dizarmadeg b.
Abrüstungsbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kuzulier dileuriet evit an dizarmañ g., kuzulier dileuriet ouzh an dizarmañ g.
Abrutschen n. (-s) : rikladenn b., rampadenn b.
abrutschen V.gw. (ist abgerutscht) : **1.** rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ, lampraat ; **2.** tec'hel, divalañ, diruzañ ; *unter meinen Füßen rutschte der Sand ab,* tec'hel a rae an traezh a-zindan va zreid, divalañ a

rae an traezh a-zindan va zreid ; *die Leiter ist von der Mauer abgerutscht,* tec'het eo ar skeul diouzh ar voger.
Abruzzen lies. : *die Abruzzen,* Abruz b.
ABS n. (-) : [berradur evit **Antiblockiersystem**] reizhiad ABS b., disklomer g.
absacken V.gw. (ist abgesackt) : **1.** [nijerezh] koll uhelder ; *das Flugzeug sackt ab,* koll a ra ar c'harr-nij uhelder gant ur stroñs ; **2.** [douar.] ober e goazh, koazhañ, gwantañ, gouzizañ, dont da bukañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden sackt ab,* dont a ra an dachenn da goazhañ, dont a ra an douar da bukañ ; **3.** [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; *das Schiff sackt ab,* emañ al lestr o oueledin (o vont d'ar strad, o soliñ, o plantañ en dour).
Absacken n. (-s) : flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g.
Absage b. (-,-n) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., dislavar g., digouvi g., distokadenn b., distro lous b. ; *Absage einer Einladung,* nac'hadenn da asantiñ d'ur gouviadenn b., distaol ur gouviadenn g. ; *jemandem eine Absage erteilen,* nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; *er hat mir eine Absage erteilt,* refuzet e voen gantañ ; *eine Absage hinnehmen müssen, eine Absage einstecken müssen, eine Absage bekommen, eine Absage erhalten,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.
Absagebrief g. (-es,-e) : lizher digareziñ g., lizher nac'hañ g.
absagen V.k.e. (hat abgesagt) : nac'h, nac'hañ, dinac'h, nakañ, refuziñ, dislavarout, diskemenn, disteurel ; *eine Einladung absagen,* nac'h ur gouviadenn, disteurel ur gouviadenn.
V.k.d. (t-d-b) (hat abgesagt) : dianzavout, dianzav, diskregiñ diouzh, tremen hep, dilezel, disteurel, ober e zilez eus, treiñ kein da, treiñ kein ouzh, en em zistagañ diouzh, pellaat diouzh, en em gazañ ouzh ; *dem Laster absagen,* gwellaat e vuhezegezh, distreiñ a-zevri (Gregor), dilezel e dechoù fall, lakaat onestiz en e vuhezegezh, argas an droug diouzh e vuhez, en em barfediñ.
V.gw. : diskemenn un emvod, dislavaret un emvod, nullañ un emgav.
absägen V.k.e. (hat abgesägt) : **1.** heskennat ; **2.** [trolavar] *er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt,* emañ o kac'hat en e dok hag a-benn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn ; *den Ast absägen, auf dem man sitzt,* en em antell e-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, mont a-enep e vara, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, toullañ dindan an-unan, en em ziharpañ, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden absägen,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b.
absahnen V.k.e. (hat abgesahnt) : **1.** diziennañ, diennañ, kignat, digoaveniñ ; *die Milch absahnen,* diziennañ (kignat, digoaveniñ) al laezh ; **2.** [dre skeud.] rastellat, rozellat.
V.gw. (hat abgesahnt) : rastellat arc'hant, rozellat arc'hant, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan.
Absahner g. (-s,-) : rasteller g., serrer g., arloup g., skraper a zen g.
absatteln V.k.e. (hat abgesattelt) : dizibrañ, disterniañ.
Absatz g. (-es,-sätze) : **1.** seul g./b. ; *sich die Absätze abtreten,* uzañ seulioù e votoù, lakaat uz e seulioù e votoù ; *mit einem Absatz versehen,* seuliañ ; *mit einem Absatz ausgestattet,* seuliek ; *Bleistiftabsätze, Pfennigabsätze,* seulioù uhel ha moan lies., seulioù pik lies. ; *beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken,* kerzhet (bale) war blad e votoù.
2. rannbennad g., dilinennad g. ; *einen Absatz machen,* dilinennañ, kregiñ gant ul dilinennad nevez, kregiñ gant ur rannbennad nevez.
3. mellad g.
4. [skalieroù] pondalez g.
5. [kenw.] fred g., sav g., digor g., diskarg b., disamm g., gwerzh b. ; *guten Absatz finden,* bezañ hewerzh, bezañ aes kavout sav (fred, digor, diskarg) d'an-unan, mont er-maez, bezañ gwerzh vat d'an-unan, bezañ kas war an-unan, bezañ klask war an-unan, bezañ reked war an-unan ; *schlechter Absatz,* diwerzh b., fallwerzh b. ; *dieses Erzeugnis findet keinen Absatz,* ar c'henderc'had-se n'eus ket gwerzh dezhañ, an oberiad-se n'eus ket gwerzh dezhañ.
6. [kimiezh] gouelezenn b., tevion g., dilav g.
Absatzbereich g. (-es,-e) : **1.** [kenw.] rann werzh b., rann genwerzhelañ b. ; **2.** [botoù] rannbarzh ar seul b.
Absatzbeschlag g. (-s,-beschläge) / **Absatzeisen** n. (-s,-) : minell b. ; *Absatzeisen an Schuhen anbringen,* minellañ botoù.
absatzfähig ag. : hewerzh, a c'haller kenwerzhiñ, a c'haller kenwerzhelañ, a c'haller nevidañ, kenwerzheladus.
Absatzfähigkeit b. (-,-en) : kenwerzheladusted b., kenwerzhelezh b.

Absatzfohlen n. (-s,-) : ebeul-gourbloaz g., ebeul dizon g.
Absatzfeld n. (-es,-er) : gwerzhlec'h g.
absatzfördernd ag. : kenwerzhus, gounidus evit ar c'henwerzh, … herouezañ.
Absatzförderung b. (-,-en) : brudwerzh b., taol gwerzh g., taol brudañ g., arwerzh b., herouezadur g., herouezañ g.
Absatzgebiet n. (-es,-e) : gwerzhlec'h g.
Absatzgelegenheit b. (-,-en) : toull da werzhañ e varc'hadourezh g., tro da werzhañ e varc'hadourezh b.
Absatzgenossenschaft b. (-,-en) : koperativ g., kevelouri b.
Absatzgestein n. (-s,-e) : karregad ouelezennek b., roc'h atredek b., kendorbezenn b.
Absatzkrise b. (-,-n) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b.
Absatzkurve b. (-,-n) : krommenn ar gwerzhioù b.
Absatzmarkt g. (-es,-märkte) : [kenw.] gwerzhlec'h g., nevid g. ; *einen Absatzmarkt erschließen,* kavout un nevid (fred, digor, sav, diskarg, disamm) nevez d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *Absatzmärkte erweitern,* frankaat an nevid, ledanaat tachenn an nevid, kavout tachennoù nevez da gaout fred d'e varc'hadourezh.
Absatzmöglichkeit b. (-,-en) : gwerzh mar karer b.
Absatzschwierigkeiten lies. : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b., gwerzh diaes b.
Absatzstockung b. (-,-en) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b.
Absatzstrategie b. (-,-n) : strategiezh evit ar gwerzhañ b.
absaufen V.gw. (säuft ab / soff ab / ist abgesoffen) : **1.** mervel mouget gant an dour, beuziñ ; **2.** [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; **3.** bezañ kollet gant an dour-beuz, beuziñ ; *der Schacht säuft ab,* kollet eo ar vengleuz gant an dour, chagañ a ra (chaget eo, sac'hañ a ra) an dour er vengleuz ; **4.** [kirri-tan] *den Motor absaufen lassen,* beuziñ ar c'heflusker.
absaugen V.k.e. (hat abgesaugt) : sunañ, naetaat gant ur sunerez.
Absaugen n. (-s) : sunerezh g.
Absauggerät g. (-s,-e) : sunerez b.
abschaben V.k.e. (hat abgeschabt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, krifinat, rac'hañ, roskignat, razhañ ; *meine Mutter schabte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen,* va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn ; **2.** teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; *abgeschabte Hose,* bragoù tremen teuc'h g., bragoù teuc'het betek an neudenn g., bragoù dirapar g., bragoù tremen aet g.
V.gw. (ist abgeschabt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall.
Abschaben n. (-s) : rask g., grakerezh g., razherezh g., skrab g.
Abschabsel n. (-s) : skrabadenn b., skrabadur g., raskadenn b., livadenn b., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karzhadur g., karzhien g., paradur g., skarzhadur g., frotadenn b. ; *auf meiner Schnitte Brot war nur ein Abschabsel Butter,* war va zamm bara ne oa nemet ur skrabadenn (ur raskadenn, ul livadenn) amanenn.
abschaffen V.k.e. (hat abgeschafft) : **1.** terriñ, freuzañ, dilemel, lemel, defoulañ, diskar, skarzhañ, gwintañ d'an traoñ, skubañ ; *dieses Gesetz soll abgeschafft werden,* keal a zo da derriñ (da nullañ, da freuzañ, da lemel, da zefoulañ) al lezenn-se ; **2.** en em zizober diouzh.
Abschaffung b. (-,-en) : **1.** freuzerezh g., freuzidigezh b., defoulañs b., diskaridigezh b., torridigezh b., torradur g., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skubadur g. ; *Abschaffung der Todesstrafe,* freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b. ; *Abschaffung des Wehrdienstes,* dismantradur (skarzh, skubadur) an amzer soudard ret g./b. ; **2.** dizober g., dieub g., distag g., disamm g., distlabez g.
abschälen V.k.e. (hat abgeschält) : digoc'hennañ, dibluskañ, kignat, diskroc'henañ, peliat, raskañ, eskaoutiñ ; *einen Baum abschälen,* digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, diruskañ ur wezenn, kignat ur wezenn ; *abgeschält,* dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet ; *abgeschältes Holz,* koad kign, keuneud kign g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen,* peliat kouez, diframmañ rusk diouzh gwez-derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe,* peilh g., peliadur g.
V.em : **sich abschälen** (hat sich (t-rt) abgeschält) : peliat, mont kuit, diskantañ ; *seine Haut schält sich ab*, peliat a ra e groc'hen.
abschalten V.k.e. (hat abgeschaltet) : **1.** troc'hañ, digevreañ ; *den Strom abschalten,* troc'hañ an tredan, troc'hañ ar red tredan, digevreañ an tredañ, disredañ ; **2.** lazhañ, herzel ; *eine Maschine abschalten,* lazhañ un ardivink, herzel ur mekanik ; *das Radio abschalten,* lazhañ ar skingomzer ; **3.** [tekn.] dizenkrogañ, diantellat, diskoublañ, digoublañ, disparañ.
V.gw. : [dre skeud.] **1.** P. mont diank e spered, kaout un diankadenn spered, plavañ e lec'h all, bezañ azezet war e spered ; *ich habe kurz abgeschaltet und konnte nicht mitdenken,* un diankadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennoù ; **2.** diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, ober ur ruilh.
V.em. : **sich abschalten** (hat sich (t-rt) abgeschaltet) : chom sac'het.
Abschaltreaktivität b. (-,-en) : [nukl.] reaktivelezh dilerc'h b., galloudezh a-zilerc'h b.
Abschaltung b. (-,-en) : **1.** troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'hañ g. ; **2.** diskoublerezh g., digoubladur g., digoublañ.
abschätzen V.k.e. (hat abgeschätzt) : feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, priziañ, prizachañ, istim, gwalennañ, jaojañ, tebiñ, barn, dewerzhañ ; *ein Haus abschätzen*, dewerzhañ un ti, feuriañ un ti, lakaat (ober) ur priz d'un ti ; *ein Grundstück abschätzen*, dewerzhañ un dachenn, feuriañ un domani, lakaat (ober) ur priz d'un domani ; *nach Augenmaß abschätzen,* braskontañ, brasventañ, brasprizout, muchañ, feuriañ d'ar much, dewerzhañ a-wel dremm, prizañ a-wel dremm.
abschätzend ag. : sonteüs, fuketer.

Abschätzer g. (-s,-) : istimour g., prizachour g., prizer g., feuraer g.
abschätzig ag. : dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, rok, dichek, otus, dipitus ; *abschätzig über jemanden sprechen,* drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwashaat u.b., ober fae war (eus) u.b., dantañ u.b., flipata u.b., droukkomz eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., flemmañ u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., pilat u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., displuñvañ e benn d'u.b., hiboudiñ.
Abschätzung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., istimadenn b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g. ; *eine Abschätzung vornehmen*, ober ur prizadur (ur brizachadenn), feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da.
abschauen V.k.e. (hat abgeschaut) : [Bro-Aostria] P. *von jemandem abschauen,* taneal u.b., marmouzañ u.b., drezvellañ u.b., tailhañ u.b., dambreziñ u.b.
Abschaum g. (-s) : **1.** eon g., spoum g.
2. [dre skeud.] orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., skubadur g., gisti lies., torfedourien en o had lies., tud foei lies., lignez b., tud didalvez lies. ; *der Abschaum des Volkes,* ar jaloded lies., ar jalodaj g., al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., an noueañs b., ar breinaj g., al lastez str., ar re n'o deus nag onestiz na magadurezh / ar gomun b. / ar bobl displet b. (Gregor) ; *der Abschaum der Menscheit,* stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ar ravalidi lies.
abschäumen V.k.e. (hat abgeschäumt) : [kegin.] dizeonenniñ, dizeoniñ, dieonennañ, dispoumañ.
abscheiden V.k.e. (schied ab / hat abgeschieden) : **1.** didoueziañ, eztennañ, rannañ, dispartiañ, disrannañ, distagañ, digevreañ, digevrediñ ; **2.** dourenniñ, deverañ, diskargañ, borc'hañ.
V.gw. (schied ab, ist abgeschieden) : mervel, tennañ e huanad diwezhañ ; *er ist abgeschieden,* rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, paket eo e dan dezhañ, tremenet eo ; *die Abgeschiedenen*, ar re varv, an Anaon lies.
V.em : **sich abscheiden** (schied sich ab / hat sich (t-rt) abgeschieden) : **1.** bezañ diskarget, bezañ borc'het, dourenniñ ; **2.** en em zistagañ.
Abscheider g. (-s,-) : [tekn.] **1.** dastumer g. ; **2.** didouezerez b.
Abscheidung b. (-,-en) : [kimiezh] tevion g., gouelezenn b., koc'hion g.
abscheren V.k.e. (schor ab, hat abgeschoren) : touzañ.
Abscheu g. (-es) : baleg g., reked g./b., erez b., euzh g., hiris g, rukun g., doñjer g., heug g., divlazamant g., argarzhidigezh b., dic'houst g., hegaz g., onglenn b., regred g. ; *Abscheu vor jemandem (gegen jemanden) haben,* kaout euzh ouzh u.b., euzhiñ ouzh u.b., kaout heug ouzh u.b., heugiñ ouzh u.b., kaout onglenn ouzh u.b., kaout euzh rak u.b. (Gregor), argarzhiñ u.b. (Gregor) ; *Abscheu davor haben, etwas zu tun,* kaout kerteri d'ober udb, kaout rukun oc'h ober udb ; *Abscheu erregend,* euzhus, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, hudur ; *seinen Abscheu loswerden,* difastañ ; *von seinem Abscheu heilen,* difastañ ; *das flößt mir Abscheu ein, das erfüllt mich mit Abscheu,* hegaz am bez ouzh an dra-se, onglenn am bez ouzh an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ.
abscheuern V.k.e. (hat abgescheuert) : **1.** purañ, spurañ ; **2.** frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, brikañ ; **3.** teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; **4.** rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, diskroc'henañ, skrabañ.
V.em : **sich abscheuern** (hat sich (t-rt) abgescheuert) : **1.** teuc'hiñ, uzañ, mont da fall ; **2.** kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, skrabañ e groc'hen.
abscheuerregend ag. / **abscheulich** ag. : euzhus, euzhus-diremed, diharak, heugus, fallakr, pugnes, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, didailh, hakr, hudur, gloann, hek, divlas, iskis, kriz, regredus, stramm, digernez, divalav, hegaz, hegazus, ifam, kasaus, kazus ; *diese abscheuliche Todsünde,* an argarzh pec'hed marvel-se g. - ar pec'hed marvel ifam-se g. - ar pec'hed marvel-se, m'en argarzh g. ; *wie abscheulich !* gwashat ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! mezh eo !
Abscheulichkeit b. (-,-en) : euzh g., euzhenn b., euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., divlasted b., divlaster g., griziested b., griziester g., krizder g., krizded b., orrol b., hegasted b., argarzhidigezh b.
abschicken V.k.e. (hat abgeschickt) : kas kuit, postañ ; *eilig abschicken,* dibilhañ, daveiñ.
Abschiebehaft b. (-) : bac'hadenn da c'hortoz an argasadenn eus ar vro b., toullbac'hañ da c'hortoz an argasadenn diouzh ar vro g., azdalc'h da c'hortoz an argasadenn eus ar vro g.
Abschiebehaftgefängnis n. (-ses,-se) kreizenn azderc'hel melestradurel b.
abschieben V.k.e. (schob ab / hat abgeschoben) : **1.** poulzañ, bountañ, pellaat, distokañ, tennañ, kas war-dreñv ; **2.** teuler er-maez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannañ eus ar vro, ermaeziañ ; *einen Ausländer abschieben,* teuler (skarzhañ, argas) un estrañjour er-maez eus ar vro, bannañ un estrañjour eus ar vro, ermaeziañ un estrañjour ; **3.** [dre skeud.] *eine Schuld von sich abschieben,* lemel un tamall graet a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wennañ, en em ziskargañ ; **4.** [dre skeud.] *etwas auf jemanden abschieben,* teurel an digarez war u.b., teurel war unan all, teurel ar bec'h (ar garez) war unan all, teurel an tamall d'unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war u.b., lakaat udb war gwall u.b. all.
V.gw. (schob ab / ist abgeschoben) : P. *er schob ab,* skampañ a reas kuit, diskampañ a reas, disvantañ kuit a reas, jilgammañ a reas, sachañ a reas e skasoù (e dreid,

e loaioù, e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr) gantañ, hag hennezh da skarañ (da reiñ gaol dezhi).
Abschiebung b. (-,-en) : argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g.
Abschied g. (-s,-e) : **1.** kimiad g., kimiadoù lies., dilec'h g., diblas g., disparti g. ; *liebevoller Abschied,* kimiad a garantez g. ; *von seinen Eltern Abschied nehmen,* digouviañ e dud, kimiadiñ diouzh e dud, kimiadiñ digant e dud, dispartiañ diouzh e dud, lavaret kenavo d'e dud, lezel e dud, partial eus e dud ; *Abschied nehmen,* ober e gimiadoù, kemer e gimiad, ober e gimiad, kemer kimiad, kimiadiñ, kimiadañ, dispartiañ, en em zispartiañ, en em guitaat, lavaret kenavo ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *er ist dabei, Abschied zu nehmen,* war e gimiad emañ, war gimiadiñ emañ ; *ein letztes Glas zum Abschied einschenken,* diskenn glac'harig da evañ, diskenn ul loaiad diwezhañ a-raok dispartiañ b. ; *die Stunde des Abschieds hat geschlagen,* deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emaomp o vont d'ho lezel ; **2.** ehan da vat g., dilez g. ; *seinen Abschied nehmen,* dont war e leve, reiñ e zilez ; *jemandem den Abschied geben,* lakaat u.b. er-maez a garg.
Abschiedsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn evit kimiadiñ b.
Abschiedsbrief g. (-es,-e) : lizher kimiadiñ g., rakkemenn kimiadiñ g.
Abschiedsfeier b. (-,-n) : gouel kimiadiñ g.
Abschiedsgesuch n. (-s,-e) : goulenn kimiadiñ g., goulenn dont war e leve g.
Abschiedsglas n. (-es,-gläser) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partañs g., loaiad diwezhañ a-raok dispartiañ b.
Abschiedsgruß g. (-es,-grüße) : kimiad g., kimiadoù lies., kenavo g.
Abschiedskuss g. (-es,-küsse) : pok diwezhañ a-raok kimiadiñ g., pok kimiadiñ g.
Abschiedsrede b. (-,-n) : prezegenn gimiadiñ b.
Abschiedsschmerz g. (-es,-en) : glac'har ar c'himiadoù g./b., melkoni ar c'himiadoù b.
Abschiedsszene b. (-,-n) : abadenn gimiadoù b., [dre fent.] pardon ar joskennoù g.
Abschiedsträne b. (-,-n) : daeraouenn gimiadiñ b., daer kimiadiñ g.
Abschiedstrunk g. (-s,-trünke) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partañs g., loaiad diwezhañ a-raok dispartiañ b.
Abschiedswort n. (-es,-e) : kimiad g., kimiadoù lies., kenavo g.
abschießen V.k.e. (schoss ab / hat abgeschossen) : **1.** diskar gant un tenn, tanfoeltrañ un tenn gant,lazhañ mik gant un tenn ; *ein Rebhuhn abschießen,* diskar ur glujar diwar nij gant un tenn ; *einen Panzer abschießen,* distrujañ ur c'harr hobregonet gant un tenn, pulluc'hañ ur c'harr-argad gant un tenn ; *ein Flugzeug abschießen,* diskar ur c'harr-nij d'an douar ; **2.** bannañ ; *eine Rakete abschießen,* bannañ ur fuzeenn ; *einen Satelliten abschießen,* bannañ ul loarell ; *einen Pfeil abschießen,* gwaregañ, diwaregañ ur bir, diaskañ ur bir, bannañ ur bir, disvantañ ur bir, tennañ ur bir / leuskel un tenn bir (Gregor), distagañ un tenn bir ; *Pfeile auf jemanden abschießen,* leuskel saezhioù ouzh u.b., leuskel saezhioù gant u.b. ; **3.** diskargañ ; *ein Gewehr abschießen,* diskargañ ur fuzuilh ; **4.** diframmañ gant un tenn ; *jemandem ein Bein abschießen,* diframmañ e c'har d'u.b. gant un tenn ; **5.** [dre skeud.] P. *er hat den Vogel abgeschossen,* aet eo ar maout (ar c'hilhog) gantañ, skoet en deus e-barzh, deuet eo gantañ, bez en deus bet pae, graet en deus nav, dibradet en deus ar maout, ar maout en deus bet ; **6.** [dre skeud.] P. *man hat ihn abgeschossen,* roet eo bet ar skar dezhañ, roet eo bet e gont dezhañ, savet eo bet e loaioù dezhañ, roet eo bet e begement da glevet dezhañ, roet eo bet e stal dezhañ, roet eo bet e bak dezhañ, lardet eo bet e billig dezhañ, riñset eo bet e dreid dezhañ.
V.gw. (schoss ab / hat abgeschossen) : **1.** kouezhañ a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; *die Felswand schießt ab,* kouezhañ a ra ar pored a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh), kouezhañ a ra ar vri a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; **2.** dislivañ, koll e liv.
abschilfern V.gw. (hat abgeschilfert) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schilfert die Haut ab,* diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.
abschilfernd ag. : diskantus.
Abschilferung b. (-) : [mezeg.] diskantadur g.
abschinden V.k.e. (schindete ab / hat abgeschunden) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.
V.em. : **sich abschinden** (schindete sich ab / hat sich (t-rt) abgeschunden) : *er schindet sich ab,* direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.
Abschirmdienst g. (-es,-e) : servijoù an enepspionerezh lies.
abschirmen V.k.e. (hat abgeschirmt) : **1.** digenvezañ, dispartiañ, disrannañ, lakaat en distro ; **2.** diwall, diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ ; *ein Risiko abschirmen,* gwareziñ diouzh ur riskl ; **3.** lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; **4.** dousaat, skañvaat ; *das Licht abschirmen,* damsklêrijennañ, brizhañ ar gouloù.
V.em : **sich abschirmen** (hat sich (t-rt) abgeschirmt) : chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ

en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abschirmung b. (-,-en) : 1. digenvez g., dizarempred g., distok g.; 2. gwarez g., skramm gwarez g.

abschirren V.k.e. (hat abgeschirrt) : disterniañ, diharnezañ, distagañ.

abschlachten V.k.e. (hat abgeschlachtet) : diskar, lazhañ, lazhadegañ, drailhañ.

Abschlachtung b. (-,-en) : lazhadeg b., drailh g.

abschlaffen V.gw. (ist abgeschlafft) : dont da vezañ flakik, dinerzhañ.

anv-gwan verb **abgeschlafft** : flakik, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, faezh, dinerzhet, brev, brevet, divi, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

Abschlag g. (-s,-schläge) : **1.** diskar g., troc'h g. ; *Abschlag von Eichen,* diskar derv (Gregor) g., troc'h derv g. ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag,* an amzer a dro, an Ankoù a sko ; **2.** distaol g., rabat g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g. ; *großer Preisabschlag,* distaol bras g., rabat bras g., diskar bras war ar priz g., raval bras war ar priz g. ; **3.** rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *einen Abschlag zahlen,* meudañ arc'hant ; **4.** *auf Abschlag kaufen,* prenañ war dermen ; *auf Abschlag bezahlen,* paeañ a-lodennoù ; **5.** [sport] *Ballabschlag,* tenn kas kuit g., tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., diskas g.

abschlagen V.k.e. (schlägt ab / schlug ab / hat abgeschlagen) : **1.** diskar, pilat ; *einen Baum abschlagen,* diskar ur wezenn, pilat ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn, bouc'haliañ ur wezenn ; **2.** krennañ, troc'hañ, terriñ ; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen,* diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; *jemandem den Kopf abschlagen,* dibennañ u.b., dic'houzougañ u.b., troc'hañ e benn d'u.b., P. krennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemandem die Hand abschlagen,* troc'hañ e zorn d'u.b., dizornañ u.b. ; **3.** palichat ; *Nüsse abschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; **4.** divontañ, dispenn ; *ein Gerüst abschlagen,* divontañ ur chafod ; *einem Fass den Boden abschlagen,* didalañ ur varrikenn ; **5.** *Wasser abschlagen,* skuilhañ ur banne dour, dizourañ, ober un dizour, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked ; **6.** [dre skeud.] nac'h, nac'hañ, dideurel, disteurel, diarbenn, dizarbenn, dic'hrataat, refuziñ ; *eine Bitte abschlagen,* nac'h seveniñ ur reked, distekiñ ur reked, diarbenn goulenn u.b., na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; **7.** [lu] diarbenn, dizarbenn, diharpañ, kas war-dreñv, diboulzañ, distreiñ war e giz ; **8.** [kenw.] digreskiñ, bihanaat, disteraat, izelaat, diskenn.

abschlägig ag. : leiel, nac'hus, nac'hek, nac'hel ; *abschlägiger Bescheid,* nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

Abschlagsdividende b. (-,-n) : rannenn-c'hounid da c'hortoz b., lodenn-c'hounid da c'hortoz b., ranndal da c'hortoz b.

Abschlagszahlung b. (-,-en) : rannbae b., darnbae b., paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.

abschlämmen V.k.e. (hat abgeschlämmt) : gwalc'hiñ, difankañ, digailharañ, dilaviñ.

abschleifen V.k.e. (schliff ab / hat abgeschliffen) : **1.** levnaat, brikañ, lufrañ, levnañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, raskennañ, flouraat ; **2.** uzañ, lakaat uz e, tognañ, dallañ.

V.em : **sich abschleifen** (schliff sich ab / hat sich (t-rt) abgeschliffen) : **1.** uzañ, tognañ, dallañ, (dent) tozonañ ; **2.** sevenaat.

Abschleifung b. (-,-en) : grakerezh g., razherezh g., skrab g., raskennadur g.

abschleißen V.k.e. (schliss ab / hat abgeschlissen) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e ; *abgeschlissene Kleidung,* dilhad tremen teuc'h lies., dilhad teuc'het betek an neudenn lies., dilhad poazh lies., dilhad aet lies., dilhad dirapar lies.

Abschleppdienst g. (-es,-e) : **1.** servij disac'hañ g., servij stlejañ g. ; **2.** paotred ar garrvac'h lies., paotred ar vac'herezh kirri lies.

abschleppen V.k.e. (hat abgeschleppt) : stlejañ, ramokiñ, disac'hañ, kas d'ar vac'herezh kirri, kas d'ar garrvac'h ; *dein Wagen ist abgeschleppt worden,* kaset eo bet da garr-tan d'ar garrvac'h, kaset eo bet da garr-tan d'ar vac'herezh kirri, sammet eo bet da oto gant an archerien, bac'het eo bet da oto gant ar polis ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge,* karrvac'h b., bac'herezh kirri b. ; *jemanden abschleppen,* disac'hañ u.b., distankañ u.b.

V.em. : **sich abschleppen** (hat sich (t-rt) abgeschleppt) : terriñ e gein o tougen ur samm bennak.

Abschleppfahrzeug n. (-es,-e) : **1.** disac'herez-kirri b. ; **2.** karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

Abschleppseil n. (-s,-e) : fun ramokiñ b.

Abschleppstange b. (-,-n) : barrenn ramokiñ b.

Abschleppwagen g. (-s,-) : **1.** disac'herez-kirri b. ; **2.** karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

abschließen V.k.e. (schloss ab / hat abgeschlossen) : **1.** alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez ; *eine Tür abschließen,* alc'hwezañ (morailhañ, prennañ, krouilhañ) un nor, serriñ un nor war alc'hwez, alc'hwezañ kloz un nor ; *die Tür ist von innen abgeschlossen,* an nor a zo prennet en diabarzh ; **2.** stankañ, stouvañ ; **3.** klozañ, peurglozañ, gourfenniñ, klokaat, echuiñ gant, finisañ, peurechuiñ, pengenniñ, degas tre, lakaat klok, kas da benn ; *ein Konto abschließen,* peurwiriañ ur gont, renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *ein Fest abschließen,* klozañ ur gouel ; *sein Studium abschließen,* echuiñ e studioù, klozañ e studioù ; *er hat seinen Wehrdienst abgeschlossen,* peurechuet en deus e amzer soudard, peurechu eo e amzer soudard gantañ ; *er hat seine Arbeit abgeschlossen,* kaset en deus e labour da benn, pengennet en deus e labour, echuet en deus e labour, echu eo e labour gantañ ; *seine Arbeit ist abgeschlossen,* disoc'h eo e labour, echu eo e labour gantañ ; *etwa nicht abschließen,* darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb ; *nicht abgeschlossen werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom a-sac'h, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu ; **4.** skoulmañ, tremen ; *einen Vertrag abschließen,* skoulmañ un emglev, tremen un emglev, ober emglev, feuriañ ; *eine Brandversicherung abschließen,* kretaat ouzh an tan ; *ein Geschäft abschließen,* ober afer, ober marc'had, skoulmañ anezhi, tremen ur gra, juntañ ur marc'had, tonkañ ur marc'had, siellañ ur marc'had ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen,* ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; **5.** bevenniñ, riblañ, bordañ, erienañ.

V.k.d. (schloss ab, hat abgeschlossen) : **1.** *mit etwas abschließen,* **a)** echuiñ udb, echuiñ gant udb, finisañ udb, peurechuiñ udb, kas udb da benn, pengenniñ udb, lakaat diwezh (harz, disoc'h) d'udb ; **b)** bezañ bevennet (riblet, bordet, erienet) gant udb ; **2.** *mit jemandem abschließen,* ober afer gant u.b., skoulmañ ur marc'had gant u.b., skoulmañ anezhi gant u.b.

V.gw. (schloss ab, hat abgeschlossen) : **1.** alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez ; **2.** echuiñ, klozañ ; *mit einem Defizit abschließen,* klozañ war un divigad.

V.em. : **sich abschließen** (schloss sich ab / hat sich (t-rt) abgeschlossen) : *sich von der Welt abschließen*, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom distok diouzh an dud all, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

abschließend ag. : diwezhañ.

Adv. : evit klozañ, evit echuiñ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

Abschließung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] difuiñ g., disfuiñ g., disfuadur g. ; **2.** forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g.

Abschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** fin b., dibenn g., diwezh g., klozadur g., disoc'h g., gourfenn g., isu g., penn-diwezhañ g., termen g. ; *zum Abschluss,* evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, evit echuiñ ; *zum Abschluss kommen, zum Abschluss gelangen,* echuiñ, disoc'h, finvezañ, finisañ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu, soetiñ, gourfenniñ, bezañ krog ar c'hrog ; *zum Abschluss bringen,* peurober, peurechuiñ, kas da benn, kunduiñ da benn, kas da vat, lakaat klok, kas betek penn, kas betek pal, degas tre, peurgas, peurseveniñ, peurechuiñ, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, finisañ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peurglokaat, peuraozañ, barrañ ; *zum krönenden Abschluss,* da beurdogañ ar stal ; **2.** [kenw.] kontoù lies., peurwiriadur ar c'hontoù g. ; *er macht seinen Abschluss,* emañ oc'h ober e gontoù ; *Jahresabschluss,* kontoù bloaz lies., budjed ar bloaz tremenet g. ; **3.** marc'had g., gra g., afer b., skoulmadur g., skoulmidigezh b.

Abschlussball g. (-s,-bälle) : bal klozañ g.

Abschlussbilanz b. (-,-en) : roll kaout-ha-dleout g., bilañs g., kont b.

Abschlussbuchung b. (-,-en) : klozadur ur gont g., stad ar c'hontoù b.

Abschlussfeier b. (-,-n) : lid klozañ g., gouel klozañ g.

Abschlussklasse b. (-,-n) : klas termen g.

Abschlusskundgebung b. (-,-en) : abadenn glozañ b.

Abschlussprüfer g. (-s,-) : peurwirier kontoù g., komiser ar c'hontoù g.

Abschlussprüfung b. (-,-en) : **1.** arnodenn diwezh ar studioù b. ; **2.** peurwiriadur ar c'hontoù g.

Abschlussrechnung b. (-,-en) : kont da vat b.

Abschlussring g. (-s,-e) : [tekn.] anell serriñ b., anell stankañ b., anell stouvañ b.

Abschlusszeugnis n. (-ses,-se) : diplom diwezh ar studioù g., testeni-studi g.

abschmecken V.k.e. (hat abgeschmeckt) : **1.** tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *vorsichtig abschmecken,* moustañva ; *eine Speise abschmecken,* tañva ur meuz bennak, ober un tañva d'ur meuz bennak, raktañva ur meuz bennak, blazata ur meuz bennak ; **2.** lakaat blaz war, blazañ, temzañ ; *mit Salz wird die Suppe abgeschmeckt,* gant holen e vo blazet ar soubenn, holen a lakaio blaz war ar soubenn, gant holen e vo temzet ar soubenn.

abschmelzen V.k.e. (schmilzt ab / schmolz ab / hat abgeschmolzen) : teuziñ.

V.gw. (schmilzt ab / schmolz ab / ist abgeschmolzen) : teuziñ.

abschmettern V.k.e. (hat abgeschmettert) : **1.** P. *jemanden abschmettern,* reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat,

kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; **2.** *eine Klage abschmettern,* nac'h (nac'hañ, dianzavout, dianzav, disteurel) ur c'hlemm ; **3.** [sport] ober un tenn kas kuit, ober un tenn pellaat, ober un tenn dirouestlañ, diskas ar vell.

abschmieren V.k.e. (hat abgeschmiert) : **1.** [tekn.] lardañ, eouliñ ; **2.** [skol] P. *etwas von jemandem abschmieren,* kopiañ war u.b., fripañ skridoù unan all, truchañ, eilskrivañ labour unan all.

V.gw. (ist abgeschmiert): [kirri-nij] kouezhañ d'an douar, diflipañ.

abschminken V.k.e. (hat abgeschminkt) : lemel ar fard diwar, difardañ, dilivañ, tennañ al livaj diwar.

V.em : **sich abschminken** (hat sich abgeschminkt) : **1.** *sich (t-rt) abschminken,* lemel ar fard diwar e zremm, difardañ e zremm, dilivañ e zremm, tennañ al livaj diwar e zremm ; **2.** [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) etwas abschminken,* kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb.

abschmirgeln V.k.e. (hat abgeschmirgelt) : smerilhañ, livnañ gant smerilh, brikañ gant lien smerilh, brikañ gant paper sabl.

abschnallen V.k.e. (hat abgeschnallt) : divouklañ.

V.gw. (hat abgeschnallt) : **1.** bezañ kouezhet e lipenn war e lapenn, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, lezel pep tra ouzh torgenn ; **2.** P. *da wirst du abschnallen !* kouezhañ a ri war da gement all, kouezhañ a raio an alvaon warnout ! taolet e vi en alvaon ! souezhet e vi ! ne vi ket evit disaouzanañ ! peadra da estlammiñ az po ! peadra a vo da bilat ac'hanout ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall dit gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra da vamañ az po ! mantrañ a ri !

abschnappen V.k.e. (hat abgeschnappt) : plaouiañ war, pakañ krog e.

V.gw. (ist abgeschnappt) : P. kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed.

abschneiden V.k.e. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : **1.** troc'hañ kuit, troc'hañ ; *jemandem den Hals abschneiden,* krennañ u.b., dic'houzougañ u.b., toullgouzougañ u.b., dibennañ u.b., troc'hañ e c'houzoug d'u.b. (Gregor), [dre skeud.] tagañ u.b., mougañ u.b., terriñ melloù e c'houzoug d'u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b. ; *einem Tier die Gurgel abschneiden,* diwadañ ul loen, dic'houzougañ ul loen, troc'hañ e c'houzoug d'ul loen, toullgouzougañ ul loen, diwadañ ul loen ; *jemandem die Zunge abschneiden,* troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; *die Nabelschnur abschneiden,* troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet ; *die Haarspitzen abschneiden,* divleñchañ ar blev ; *etwas glatt abschneiden, etwas sauber abschneiden,* troc'hañ c'hwek udb, troc'hañ lip udb ; [mezeg.] *einen Arm abschneiden,* ambidañ ur vrec'h, troc'hañ ur vrec'h, divrec'hañ ; **2.** [dre astenn.] stankañ ; *jemandem den Weg abschneiden,* stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., stankañ an hent d'u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., troc'hañ an hent dirak u.b., troc'hañ an hent a-raok u.b., mirout ouzh u.b. da dremen, diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., bontañ an hent d'u.b. ; *einer Armee den Rückzug abschneiden,* bontañ an distro d'un armead ; *die Zufuhr abschneiden,* troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, stankañ an tremen ; **3.** *von etwas abschneiden,* dispartiañ diouzh udb, dispartiañ eus udb, digevrediñ eus udb, distrollañ eus udb ; **4.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ ; **5.** [dre skeud.] *jemandem das Wort abschneiden,* troc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *die Ehre abschneiden,* reiñ dizenor d'u.b. / ober dizenor d'u.b. / degas dizenor d'u.b. / koll enor u.b. (Gregor), dizenoriñ u.b., kas enor u.b. da ludu, kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kailharañ enor u.b., dispenn anv mat u.b., stlejañ anv kaer u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b.

V.gw. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : **1.** *gut abschneiden,* ober berzh, bezañ en e verzh, na vezañ ur vezh da welet, dont brav gant an-unan ; **2.** *schlecht abschneiden,* bezañ bet ur penn leue, kas ur penn leue d'ar gêr, bezañ gwall zisterik e zisoc'hoù, kaout un distokadenn, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh e-lec'h mil, mont e daol da gazh, bezañ beleg ; **3.** skeiñ berroc'h a-dreuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont gant an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner.

V.em : **sich abschneiden** (schnitt sich ab / hat sich abgeschnitten) : krennañ, troc'hañ ; *sich (t-d-b) die Nägel abschneiden*, krennañ e ivinoù.

Abschneider g. (-s,-) : **1.** malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; **2.** hent-treuz g., gwenodenn viliner b. ; **3.** troc'herez b.

abschnellen V.k.e. (hat abgeschnellt) : bannañ, diwaregañ diaskañ.

V.gw. (ist abgeschnellt) : *der Pfeil schnellt ab,* bannet e vez ar bir, diwareget e vez ar bir.

abschnippeln V.k.e. (hat abgeschnippelt) : **1.** troc'hañ-didroc'hañ ; **2.** krignat, krennañ.

Abschnitt g. (-es,-e) : **1.** tamm g., rann b., rannad b., troc'had g., pennad g., eilpennad g., skejenn b. ; *ein*

genau so langer Abschnitt in seinem Leben, ur c'heit all eus e vuhez g. ; *Bauabschnitt,* troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g. ; **2.** [karnedoù, bilhedoù] seulenn b., seulgenn b. ; *Scheckabschnitt,* seulenn chekenn b. ; **3.** [arc'hant.] talvoudenn b. ; **4.** [gwir] mellad g., rannbennad g., kevrenn b. ; **5.** [lenn.] arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pajenn b., pennad g., rannbennad g., pennadenn b., chabistr g. ; **6.** [lu] tolead g., tachenn b., rann b., dazrann b., takad g. ; **7.** [mengleuz.] karregenn diskaret b. ; **8.** [mat.] segmant g., regenn b.

abschnittsweise Adv. : a bennadoù, a dachennoù.

abschnüren V.k.e. (hat abgeschnürt) : **1.** [mezeg.] stagellañ, eren, sparlañ, hualiñ ; **2.** rezañ diouzh al linenn, rezañ diouzh ar siblenn, linennañ.

Abschnürung b. (-,-en) : **1.** [polit.] blokus g., kaeladur g. ; **2.** [mezeg.] ereadur g.

abschöpfen V.k.e. (hat abgeschöpft) : **1.** tennañ an eonenn, dizeoniñ, dizeonenniñ, dieonennañ, dispoumañ ; *sie schöpft die Fleischsuppe ab, sie schöpft den Schaum von der Fleischsuppe ab,* tennañ a ra an eonenn a-ziwar soubenn ar c'hig ; **2.** diziennañ, diennañ, digoavenañ ; *den Rahm abschöpfen,* **a)** diziennañ, diennañ, digoavenañ ; **b)** [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer ar vouedenn, kemer an dibab, mont ar manam gant an-unan, kemer an askorn bras, kemer ar vegenn, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du.

Abschöpflöffel g. (-s,-) : dieonennerez b., loa-sil b., friket b., friketez b.

abschotten V.k.e. (hat abgeschottet) : **1.** lakaat en distro, digenvezañ, disrannañ, dispartiañ ; **2.** [merdead.] speurennañ, speuriañ ; **3.** [armerzh] gwareziñ diouzh an diavaez.

V.em : **sich abschotten** (hat sich (t-rt) abgeschottet) : en em glozañ, emdennañ, emsparlañ, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abschottung b. (-,-en) : klozder g., klozded b., emglozadurezh b., emdenn g., emdennañ g., emsparlañ g. ; *identitäre Abschottung, Abschottung in die eigene Identität,* emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g.

abschrägen V.k.e. (hat abgeschrägt) : divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ.

Abschrägung b. (-,-en) : **1.** [plankenn] beskell b. ; **2.** [toenn] naou g., dinaou g.

abschrauben V.k.e. (hat abgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *abgeschraubt,* diviñs, diviñset.

abschrecken V.k.e. (hat abgeschreckt) : **1.** spontañ, efreizhañ, saouzaniñ, ober aon da, goudaviñ, lorc'hiñ ; *sich von nichts abschrecken lassen,* na gaout aon dirak mann ebet - na ober forzh petra d'ober - bezañ ur paotr a foeltr forzh - bezañ disaouzan - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ ur paotr diskramailh - na gaout aon rak e anv - na gaout aon rak e skeud - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul ; **2.** [tekn.] *Metall abschrecken,* temzañ metal ; **3.** [kegin.] soubañ en dour yen.

V.gw. (hat abgeschreckt) : dibennadiñ.

abschreckend ag. : euzhus, skrijus, efreizhus, didailh, divlas, spontus, hakr, urupailh, doanius ; *ein abschreckendes Beispiel,* ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b.

Abschreckung b. (-,-en) : dibennadiñ g., goudaviñ g., dibennaderezh g.

Abschreckungsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g., darbar dibennadiñ g., darbar goudaviñ g.

Abschreckungsmittel g. (-s,-) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g.

Abschreckungsstreitmacht b. (-) : nerzhioù dibennadiñ lies., nerzhioù goudaviñ lies.

Abschreckungswaffe b. (-,-n) : arm dibennadiñ g., arm goudaviñ g.

abschreiben V.k.e. (schrieb ab / hat abgeschrieben) : **1.** eilskrivañ, adskrivañ, deskrivañ ; **2.** [dre skeud.] skridbreizhañ, fripañ, goubreizhañ, kopiañ ; *fremde Gedanken abschreiben,* tennañ e vennozhioù eus dour puñs unan all, kopiañ diwar levr unan all ; **3.** traolañ ; *eine Maschine abschreiben,* traolañ ur mekanik ; **4.** [kenw.] diskontañ ; *eine Schuld abschreiben,* nullañ (diverkañ) un dle, kuitezañ [u.b.], disammañ [u.b.] eus un dle, reiñ diskarg [d'u.b.] eus un dle, diskargañ [u.b.], disteuler un dle [d'u.b.], disteuler dle [diwar u.b.], lemel e zle [diwar u.b.], diendleañ [u.b.], reiñ an distaol eus e zle [d'u.b.], ober kuit [u.b.] diouzh e zle, kuitaat |u.b.] diouzh e zle ; **5.** [dre skeud.] P. *jemanden abschreiben,* lakaat u.b. en ankounac'h, teuler u.b. e puñs an ankounac'h, treiñ kein d'u.b., na gontañ ken war u.b. ; **6.** kroaziañ war, ober e gañv da, ober e ziouer eus, koll pep spi da ; *dieser Arzt hatte meine Mutter schon abgeschrieben,* ar mezeg-se a oa prest da gas va mamm d'ar vered ; **7.** uzañ dre forzh skrivañ.

V.gw. : (schrieb ab, hat abgeschrieben) : **1.** skridbreizhañ, fripañ, kopiañ, truchañ ; **2.** [kouviadenn] diskemenn, digouviañ.

V.em. : **sich abschreiben** (schrieb sich ab / hat sich (t-rt) abgeschrieben) uzañ dre forzh skrivañ.

Abschreiber g. (-s,-) : **1.** adskriver g., eilskriver g., deskriver g., eilskrivagner g., kopistr g. ; **2.** [gwashaus] friper g., goubreizher g., skridbreizher g., trucher g., deskriver g.

Abschreibung b. (-,-en) : [arc'hant.] diskont g., diskontadur g., distaol g., diendleadur g., ardaladur g. ; *steuerliche Abschreibung,* diskont diouzh an tailhoù g.

abschreiten V.k.e. (schritt ab // ist/hat abgeschritten) : **1.** muzuliañ, gwalennata, rahouennañ ; *eine Strecke abschreiten,* lakaat ar walenn war ul lec'h bennak (Gregor), gwalennata un hed bennak ; **2.** [lu] *die Front der Truppen abschreiten,* ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù.

Abschrift b. (-,-en) : **1.** eilskrid g., adskrid g., eilad g., eiladur g., eilskrivadenn b., deskrivadenn b., doubl g. ; [melestr.] *Abschrift beglaubigt,* "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eilad testeniet kewir", "eilskrid kewir gant ar skrid orin" ; **2.** [gwir] bazh b., eilskrid g.

abschrubben V.k.e. (hat abgeschrubbt) : frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, purañ, spurañ ; *ein Schwein absengen und abschrubben,* riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h.

V.em. : **sich abschrubben** (hat sich abgeschrubbt) : en em skrabañ, en em gravat, ober ur frotadenn.

abschuften V.em. : **sich abschuften** (hat sich (t-rt) abgeschuftet) : P. bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drastañ e gorf gant al labour, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, daoudortañ war an tach, c'hwistañ, bouc'halañ.

abschuppen V.k.e. (hat abgeschuppt) : **1.** diskantañ, diskantenniñ ; *Fische abschuppen,* diskantañ pesked ; **2.** [tekn.] *Metall abschuppen,* digoc'hennañ metal.

V.gw. (hat abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schuppt die Haut ab,* diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.

V.em. : **sich abschuppen** (hat sich (t-rt) abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schuppt sich die Haut ab,* diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.

Abschuppen n. (-s) : diskantadur g., diskant g.

abschuppend ag. : diskantus.

abschürfen V.k.e. (hat abgeschürft) : rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, skrabañ.

V.em. : **sich abschürfen** (hat sich (t-rt) abgeschürft) : kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, regiñ e groc'hen, skrabañ e groc'hen, didammañ e groc'hen.

Abschürfung b. (-,-en) : **1.** spinadur g., diruskadur g., graspadur g. ; **2.** garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g.

Abschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [arm-tan] tenn g., diskarg g. ; **2.** bannerezh g., bannadenn b., taolidigezh b. ; **3.** diskaridigezh b., diskar g. ; *Abschuss eines Flugzeugs,* diskaridigezh ur c'harr-nij b. ; **4.** [hemolc'h] pezh jiber diskaret g. ; **5.** P. skarzh labour g., digouvi g.

Abschussbasis b. (-,-basen) : bannlec'h g., taolva g., sichenn-vannañ b., bannsichenn b., bannva g. ; *Abschussbasis für Raketen,* bannlec'h fuzeennoù g.

abschüssig ag. : **1.** serzh, sonn, plom, tenn, diribin ; **2.** *abschüssig sein*, bezañ pouez-traoñ gant udb, bezañ traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ war-ziribin, bezañ diribin, bezañ diribin gant an dra-mañ-tra, bezañ warnaou, bezañ war gostez, bezañ kostezet, bezañ war rabañs, bezañ war zirabañs, bezañ war-ziribañs, mont war-zinaou, bezañ war wintell, bezañ kouch, bezañ war ziskenn, bezañ tostalek, bezañ rabat gant an dra-mañ-tra, mont war rabat, bezañ dichal d'an dour gant an dra-mañ-tra ; *der Acker ist abschüssig,* war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, mont a ra ar park war rabat, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, traoñ a zo gant ar park, diribin eo ar park, war-ziribin emañ ar park, war-zinaou emañ ar park, ar park-se a zo dichal d'an dour gantañ.

Abschüssigkeit b. (-,-en) : **1.** dinaou g., diribin g., dichal g., ardraoñ g., pouez-traoñ g., rabat g., diskennadur g. ; **2.** serzhder g., serzhded b., sonnder g., sonnded b.

Abschussliste b. (-,-n) : **1.** roll an dud da ziskar g. ; **2.** [dre skeud.] roll an dud da skarzhañ g.

Abschussrampe b. (-,-n) : dinaou-bannañ g.

Abschussturm g. (-s,-türme) : tour-bannañ g.

abschütteln V.k.e. (hat abgeschüttelt) : **1.** hejañ, dihejañ, horellañ, horjellañ, dishorellañ, diskogellañ ; *den Staub von seinem Mantel abschütteln,* ober un tamm hej d'e vantell d'he diboultrennañ ; *die Schneestäubchen von seinem Mantel abschütteln,* ober un tamm hej d'e vantell da skarzhañ ar mouchadoù erc'h diouti ; *Obst abschütteln,* dihejañ frouezh, hejañ frouezh / horellañ frouezh / horjellañ frouezh (Gregor) ; *die Erde lässt sich leicht von diesen Wurzeln abschütteln,* ar gwriziennoù-se a zizouar aes-kenañ ; **2.** [dre skeud.] *die Fremdherrschaft abschütteln,* disujañ / en em zilasañ a-zindan mestroni an estrañjourien (Gregor), terriñ yev an estren, en em zisujañ eus an estren, disteuler gwardoniezh an estren, en em zieubiñ diouzh gwask an estren, hejañ gwask an estren diwar an-unan ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln,* terriñ yev ar renkad korvoer, hejañ yev ar renkad korvoer diwar an-unan ; *seine Fesseln (seine Ketten) abschütteln,* terriñ e ereoù (e chadennoù), breviñ e ereoù (e chadennoù), strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ ; **3.** [dre skeud.] *einen Tadel abschütteln,* disteuler un tamall diouzh an-unan ; **4.** [dre skeud.] P. e*inen Bittsteller abschütteln,* kaout an dizober eus un azgoulenner, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un azgoulenner ; **5.** *seine Schläfrigkeit abschütteln,* divordoiñ, divorediñ ; **6.** [sport] *jemanden abschütteln,* leuskel hent gant u.b., leuskel u.b. war e lerc'h, en em zistagañ diouzh u.b., kaout an dizober eus u.b.

Abschütteln n. (-s) : *das Abschütteln von Obst,* an hejadeg frouezh b., an hejañ frouezh g.

abschütten V.k.e. (hat abgeschüttet) : **1.** [liñvenn] skarzhañ, diskargañ ; **2.** [legumaj] dizourañ, strilhañ.

abschwächen V.k.e. (hat abgeschwächt) : **1.** gwanaat, dinerzhañ, skañvaat ; **2.** *das Licht abschwächen,* lakaat gouloù bihan, lakaat ar gouloù lutig, brizhañ ar gouloù ; **3.** *etwas in abgeschwächter Form wiederholen,* dousaat (c'hwekaat, dic'hwervaat) e gomzoù, klouaraat e gomzoù, rabatiñ war e gomzoù, diskanañ ; **4.** terriñ nerzh udb, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, morzañ, souplaat ; *der Aufprall wurde durch das Gras abgeschwächt,* torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, distroñset e voe e lamm

gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot.
V.em. : **sich abschwächen** (hat sich (t-rt) abgeschwächt) : sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ warnañ, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da voredin.
Abschwächung b. (-,-en) : gwanadur g., gwanadenn b., gwanidigezh b., skañvadur g., bihanadur g., digresk g., flakadur g., izilaat g., blinaat g., venizion b., sioc'hanidigezh b.
abschwatzen (hat abgeschwatzt) **/** [su Bro-Alamagn] **abschwätzen** (hat abgeschwätzt) : *jemandem etwas abschwatzen,* dont a-benn da druflañ udb diwar u.b. gant komzoù brav (gant kaozioù brav).
abschweifen V.gw. (ist abgeschweift) : **1.** pellaat ; *vom Thema abschweifen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; **2.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ.
Abschweifung b. (-,-en) : distroell b., kaoz distroellet b., distro-prezeg g., laeradenn b., tec'hadenn diwar an arroudenn b., diskerzh g. ; *Abschweifungen,* eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.
abschwellen V.k.e. (schwellt ab / schwellte ab / hat abgeschwellt) : dic'hwezañ, digoeñviñ.
V.gw. : (schwillt ab / schwoll ab / ist abgeschwollen) **1.** digoeñviñ ; *der Fuß schwillt ab,* digoeñviñ a ra an troad ; **2.** [dre skeud.] digreskiñ, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, mont en diminu, mont war ziminu, mougañ.
Abschwellen n. (-) : *zum Abschwellen bringen,* dic'hwezañ, digoeñviñ.
abschwemmen V.k.e. (hat abgeschwemmt) :**1.** diswalc'hiñ, gwalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; **2.** lakaat da neuviñ.
abschwenken V.k.e. (hat abgeschwenkt) : **1.** diswalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; **2.** [legumaj] dizourañ, strilhañ.
V.gw. (ist abgeschwenkt) : **1.** diheñchañ ; *vom Wege abschwenken,* diheñchañ, mont diwar an hent, treiñ diwar e hent ; **2.** [lu] cheñch roud.
abschwindeln V.k.e. (hat abgeschwindelt) : *etwas abschwindeln,* truflañ udb, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.
abschwirren V.gw. (ist abgeschwirrt) : **1.** pellaat en ur voudal (en ur fraoñval, en ur safroniñ, en ur sardoniñ, en ur soural, en ur voubOual) ; **2.** [bir] pellaat en ur sutal ; **3.** [laboused] nijal kuit gant un trouz eskell ; **4.** [amprevaned] nijal kuit en ur fraoñval.
abschwören V.k.e. (schwor ab / hat abgeschworen) : **1.** nac'h, dinac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, disteurel ; *seinen Glauben abschwören,* dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz ; **2.** dilezel, diskregiñ diouzh, distagañ diouzh, en em zistagañ diouzh, paouez gant, ober diouer eus.
Abschwörung b. (-,-en) : dianzav g., dianzavadur g., dinac'h g., dinac'hadenn b.
Abschwung g. (-s,-schwünge) : **1.** [sport] lamm diwezhañ evit kuitaat ar paramantoù g. ; **2.** [armerzh] resedadur g., resediñ g., enkil g., fallaenn b.
absegeln V.gw. (ist abgesegelt) : dizeoriañ, sevel an eor, mont kuit.
V.k.e. (hat abgesegelt) : dedreuziñ udb gant ur vag dre lien.
absegnen V.k.e. (hat abgesegnet) : reiñ e vennozh da, bennigañ.
absehbar ag. : rakwelus, a c'haller diawelet ; *in absehbarer Zeit,* war verr dermen, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, dizale, hep dale, prestik, tuchantik, ne vo ket kozh an dale.
absehen V.k.e. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : **1.** diawelet, rakwelet, sellet a-bell, ; *das Ende absehen können,* tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; **2.** gwelet ; *an den Augen etwas absehen,* lenn udb diwar daoulagad u.b. ; **3.** *von jemandem etwas absehen,* truchañ diwar u.b. ; **4.** [dre skeud.] *es auf etwas abgesehen haben,* bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, droukc'hoantaat udb, gwallc'hoantaat udb, bezañ taer war udb ; *es auf jemanden abgesehen haben,* bezañ e sell war u.b., bezañ e alan war u.b., bizañ d'u.b., kouchañ war u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask tro war u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; *er hat es auf dieses Mädchen abgesehen,* aet eo da gouchañ war ar plac'h-se, taolet en deus e c'hoant war ar plac'h-se, c'hoantaat a ra ar plac'h-se, emañ e galon war ar plac'h-se, troet en deus e limon dre du kalon ar plac'h-se, lakaet en deus en e soñj gounit kalon ar plac'h-se, taolet en deus e c'hoant war ar plac'h-se, taolet en deus e vrall war ar plac'h-se.
V.gw. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : chom hep ober udb, lezel hep, tremen hep ; *wir sollten lieber davon absehen,* n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, gwelloc'h e vefe deomp chom hep ober an dra-se, furoc'h e vefe chom hep ober an dra-se, fall e rafemp ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez e rafemp oc'h ober an dra-se ; [gwir] *von einer Strafe absehen,* lezel digastiz (Gregor), chom hep kastizañ, tremen hep kastizañ.
Anv-gwan verb **abgesehen** : [tro-lavar] *abgesehen von ...*, nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve.
abseifen V.k.e. (hat abgeseift) : soavoniñ.
abseigern V.k.e. (hat abgeseigert) : [mengleuz.] kleuzañ (toullañ) a-sonn.
abseihen V.k.e. (hat abgeseiht) : silañ.

abseilen V.k.e. (hat abgeseilt) : **1.** diskenn [udb] gant ur gordenn ; **2.** [dre skeud.] P. *einen abseilen,* kac'hat, difankañ, fankañ, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober ur gac'hadenn, ober traoù tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ.
V.em. : **sich abseilen** (hat sich (t-rt) abgeseilt) : **1.** diskenn gant ur gordenn ; **2.** [sport] diskenn en desach.
Abseilen n. (-s) : [sport] diskenn dre sach-fun g., diskenn en desach g.
Abseite b. (-,-n) : **1.** [tisav.] kostez a-dreñv g. ; **2.** sanailh b., skiber g.
abseitig ag. : **1.** distok, distag, distro, diamezeg ; **2.** dinatur, fall.
abseits Adv. : **1.** en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan ; *sich abseits halten,* chom en e doull, chom en e gorn, chom distok diouzh ar re all, mont ez distag, chom a-gostez, chom en e bart e-unan, simudiñ, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud ; *die Kirchen wurden abseits von den Häusern gebaut,* savet e veze an ilizoù distag (distok) diouzh an tiez ; *sich abseits des Getümmels halten,* chom er-maez eus ar grogadeg ; **2.** [sport] *der Fußballpieler ist (steht) abseits,* e-maez c'hoari emañ ar melldroader ; **3.** [dre skeud.] *ins Abseits abdriften,* arlezadekaat, koll pep levezon.
Abseits n. (-,-) : **1.** [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; **2.** digenvez g., digenvezder g.
Abseitsstellung b. (-,-en) : [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; *sich in Abseitsstellung befinden,* bezañ e-maez c'hoari.
absenden V.k.e. (sendete ab / sandte ab // hat abgesendet / hat abgesandt) : kas kuit, postañ.
Absenden n. (-s) : kasidigezh b., postañ g.
Absender g. (-s,-) : kaser g. ; *Absender eines Fernschreibens,* pellskriver g.
Absendung b. (-,-en) : **1.** kasidigezh b., kasadenn b., kas g. ; **2.** dileuriadur g., kannadur g., kannaderezh g.
absengen V.k.e. (hat abgesengt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ ; *ein Huhn absengen,* tanañ ur penn-yar, suilhañ ur yar, gouleskiñ ur penn-yar ; *ein Schwein absengen und abschrubben,* riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h.
absenken V.k.e. (hat abgesenkt) : **1.** izelaat, gouzizañ ; **2.** [louza.] *eine Pflanze absenken,* plegañ ur brankig evit kaout strujennoù dre an douar, plegañ ur brankig en douar evit e lakaat da wriziennañ (Gregor), daoubennañ ur blantenn, pourvegniñ ; **3.** [tekn.] divoullañ.
V.em. : **sich absenken** (hat sich (t-rt) abgesenkt) : **1.** stouiñ, plegañ, kostezañ, soublañ ; **2.** ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden senkt sich ab,* dont a ra an dachenn da goazhañ.
Absenker g. (-s,-) : **1.** brankig bet pleget evit kaout strujennoù dre an douar g., drezenn daoubennek b., skoultr-red g., pourvegn g. ; **2.** [dre fent] diskennad g., distaoladenn b.
Absenkung b. (-,-en) : izeladur g., izelidigezh b., digresk g.
absensen V.k.e. (hat abgesenst) : dewilchat.
absentieren V.em. : **sich absentieren** (absentierte sich / hat sich (t-rt) absentiert) : mont kuit.
Absentismus g. : ezvezantiz b., ezveziadegezh b., ezvezañ g.
Absenz b. (-,-en) : ezvesañs b., ezveziadur g.
abservieren V.k.e. (servierte ab / hat abserviert) : **1.** *den Tisch abservieren,* distaliañ (disterniañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ) an daol, divec'hiañ an daol ; **2.** *jemanden abservieren,* kas u.b. da sutal krak-ha-berr (da stoupa, da ganañ, da driñchina, da dreiñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kivijañ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; **3.** *jemanden abservieren,* reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b. ; **4.** P. [sport] distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
V.gw. (servierte ab, hat abserviert) : distaliañ (disterniañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ) an daol, divec'hiañ an daol.
absetzbar ag. : **1.** torrus, torridik, digargus ; **2.** [kenw.] gwerzhadus ; *leicht absetzbare Ware,* marc'hadourezh hewerzh b.
Absetzbecken n. (-s,-) : poull dilaviñ g., poull tevioniñ g., poull gouelezenniñ g.
Absetzbewegung b. (-,-en) : [lu] kiladeg g., diskrog g., souzadenn b.
absetzen V.k.e. (hat abgesetzt) : **1.** tennañ ; *den Hut absetzen,* diwiskañ e dog, dizoleiñ e benn, tennañ e dog diwar e benn ; **2.** [nij.] *Fallschirmjäger absetzen,* leuskel harzlammerien da lammat, dozviñ harzlammerien ; **3.** lakaat war an douar ; [lu] *sein Gewehr absetzen,* lakaat e fuzuilh ouzh e droad ; **4.** [dre skeud.] *Zeile absetzen,* kregiñ gant ul linenn nevez, dilinennañ ; **5.** [kenw.] gwerzhañ, nevidañ, diboullañ ; *Waren absetzen,* kavout fred (sav, digor, dor zigor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *seine Ware zu einem guten Preis absetzen,* ober foar vat, ober arc'hant mat eus e varc'hadourezh, kaout arc'hant mat eus e varc'hadourezh, tennañ arc'hant mat eus e varc'hadourezh, sevel arc'hant mat diwar gwerzh e varc'hadourezh ; **6.** [arc'hant.] *von der Rechnung absetzen,* tennañ kuit diouzh ar fakturenn, diskontañ ; *von der Steuer absetzen,* diskontañ diouzh an tailhoù ; **7.** [polit.] *von der Tagesordnung absetzen,* tennañ diwar ar roll-labour ; **8.** [gwir] *den König absetzen,* lakaat sav

dindan ar roue, didronañ ar roue, lakaat ar roue er-maez a garg (Gregor), diroueañ u.b. ; **9.** *einen Beamten absetzen,* terriñ ur c'hargiad eus e garg, difredañ ur c'hargiad, ezfredañ ur c'hargiad, dizorniañ ur c'hargiad, digouviañ ur c'hargiad, digargañ ur c'hargiad, lemel ur c'hargiad a garg, lemel e garg digant ur c'hargiad, lakaat ur c'hargiad er-maez a garg, tennañ ur c'hargiad a garg ; *abgesetzt werden,* bezañ lamet e garg diouzh an-unan, bezañ torret eus e garg, chom war al lann ; **10.** [kimiezh] tevioniñ, gouelezenniñ, dilaviñ ; *der Wein setzt Hefe ab,* dilaviñ a ra ar gwin ; **11.** [abadenn] nullañ, tennañ eus roll an abadennoù, freuzañ, dispenn, terriñ ; **12.** [mezeg., louzoù] ehanañ gant ; **13.** sevel ; *sein Glas absetzen,* sevel e werenn ; **14.** [loen.] *ein Kalb absetzen,* dizonañ ul leue, forc'hiñ ul leue diouzh e vamm ; *abgesetztes Kalb,* leue dizon g., dizonadenn b., lead g. ; *das Kalb ist noch nicht alt genug, um abgesetzt zu werden,* n'eo ket bras a-walc'h al leue da zizonañ ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt,* daou viz dizonet eo al leue ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab,* al leue nevez dizonet a ra e goazh ; **15.** [merdead.] *jemanden absetzen,* dilestrañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b.

V.gw. : **1.** *ohne abzusetzen,* en ur redadenn, hep diskrog, en ur c'hrogad, en un treu, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; **2.** [merdead.] *vom Land absetzen*, pellaat diouzh an aod, distagañ diouzh an aod.

V.em. : **sich absetzen** (hat sich (t-rt) abgesetzt) : **1.** goloiñ, kouezhañ war, en em silañ dindan ; **2.** lec'hidenniñ, tevioniñ, gouelezenniñ, gweleadiñ, dilaviñ ; *Flüssigigkeit mit abgesetztem Bodensatz,* dourenn dilav b. ; **3.** mont da guzhat ; *er hat sich nach Südamerika abgesetzt,* aet eo da guzhat (aet eo da skoachañ, aet eo da goach, aet eo d'en em glenkañ) e Su Amerika, aet eo da glask repu e Su Amerika ; **4.** *sich von etwas absetzen,* ober un tarch splann en udb, bezañ disheñvel-groñs diouzh udb, bezañ disheñvel-razh diouzh udb, diforc'hiñ diouzh udb, flammañ war udb, diferañ ; **5.** [dre heñvel.] *sich vom Feinde absetzen,* diskregiñ diouzh an enebourien, souzañ ; **6.** [sport] *sich vom Hauptfeld absetzen,* en em zistagañ diouzh an druilhad, leuskel ar strobad war e lerc'h, kemer (gounit) lañs war an druilhad, gounit hent war an druilhad, leuskel hent gant an druilhad, distokañ diouzh an druilhad.

Absetzen n. (-s) : [loen.] dizonadur g., dizonidigezh b., dizon g., divoazañ g., forc'herezh g., forc'hadur g.

Absetzleiste b. (-,-n) : rizenn b., bardell b., taledenn b., daez g. ; *mit einer Absetzleiste versehen sein,* bezañ rizennek ; *mit einer Absetzleiste versehen,* bardellañ.

Absetzung b. (-,-en) : **1.** diskont g. ; *steuerliche Absetzung,* disamm (diskarg, skañvadur) tailhoù g. ; **2.** [polit.] diskarg g., digargadur g. ; *Absetzung eines Beamten,* digargadur ur c'hargiad ; *Absetzung eines Herrschers,* skarzhadur ur roue (ur rieg) g., diroueañ g., karzhadenn ur roue b., skarzhadur (digargadur) ur penntiern g. ; **3.** [abadenn] nulladur g., freuz g., freuzidigezh b., torr g., torridigezh b., dispenn g., dispennerezh g.

absichern V.k.e. (hat abgesichert) : **1.** gwareziñ, gwarediñ, diwall, rakdiwall, suraat, gouarn, mirout ouzh ; *ein Risiko absichern,* gwareziñ diouzh ur riskl ; **2.** gwarantiñ, kretaat, diogeliñ, asur ; *etwas vertraglich absichern,* gwarantiñ udb dre gevrat.

V.em. : **sich absichern** (hat sich (t-rt) abgesichert) : **1.** kemer kretadur ; **2.** kemer diarbennoù (difennoù, evezhioù, diwalloù), sellet ouzh an nor a-dreñv, rakdiwall, en em virout ouzh.

Absicht b. (-,-en) : ratozh b., rat b., mennad g., bukad g., soñj g., mennozh g., dezev g., amboaz g., amkan g., aviz g., diviz g., ampriz g., raktres g., raktresadenn b., anv g., santimant g., [preder] ambredad g., ambredenn b., ambredañ g. ; *mit Absicht,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs ; *das wurde mit Absicht getan,* se a zo bet goulennet, se a zo bet graet a-ratozh-kaer ; *ich habe es nicht mit Absicht getan, es war keine Absicht, das war nicht meine Absicht,* ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh ; *ich hatte gar nicht die Absicht, sie zu kränken,* me ne oa ket a geloù ganin da feukañ anezhi, me ne oa ket em santimant feukañ anezhi, me ne oa ket va santimant feukañ anezhi, me ne oa ger ebet ganin da feukañ anezhi, ne oa ket va soñj (va dezev, em ratozh) chifañ anezhi, ne oa ket em mennozh he chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'he chifañ, he chifet 'm eus hep klask e ober ; *strafbare Absicht,* c'hoant seveniñ un torfed g., dezev seveniñ ur felladenn bennak g., dezev fallakr g. ; *seine wahren Absichten verbergen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *seine Absichten offenlegen,* dispakañ e jeu, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; *was sind seine Absichten ?* peseurt mennozh a zo en e spered ? ; *üble Absichten, böse Absichten,* droukyouloù lies., droukprederioù lies., drouksoñjoù lies. ; *böse Absichten haben,* drouksoñjal, bezañ youloù fall en an-unan, bezañ bizet fall, bezañ tuet fall ; *die Absicht haben, etwas zu tun,* ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e santimant ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ anv gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz d'ober udb, prederiañ ober udb, mennadiñ udb, mennout ober udb, bezañ en e vennad ober udb, aozañ ober udb ; *Sie können doch nicht die Absicht haben, meine Tochter auf die Straße zu setzen,* n'eo ket posupl ho pije ar goustiañs da blantañ va merc'h er-maez ; *wir haben die Absicht, im Speicher zwei Zimmer einzurichten,* soñj a zo da sevel div gambr er solier ; *ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen,* e-sell e oan da vont da di Baol ; *ich habe die Absicht, nach Köln zu fahren,* dezev am eus da vont da Golun, va soñj a zo

mont da Golun, emaon e-sell da vont da Golun, emaon o soñjal mont da Golun ; *in der Absicht, etwas zu tun,* en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, a-wel d'udb, en aviz ober udb, e-sell d'ober udb ; *in welcher Absicht ?* en aviz petra ? ; *er tut es in der Absicht, sie loszuwerden,* ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; *sie war in der Absicht gekommen, die Messe zu hören,* hi a oa bet aze o klask an oferenn ; *Absichten auf etwas haben,* bezañ e sell war udb, bezañ e youl kaout udb, bizañ d'udb, bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e alan war udb ; *redliche Absichten hegen,* bezañ bizet mat, bezañ hep kuzh seurt ebet, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, bezañ eeun a galon, bezañ eeun en e baperioù, mont eeun ganti, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, na vezañ a veskelloù gant an-unan.

absichtlich ag. : mennadel, mennet, ratozhet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, dre rat.

Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-rat, a-barfeted, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs, a-gentizh-kaer ; *ich habe es nicht absichtlich getan,* ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh.

Absichtlichkeit b. (-,-en) : kentpoellad g., ragaoz b., mennadelezh b., ambredadelezh b., ambredañ g.

Absichtserklärung b. (-,-en) : bann-amkan g., disklêriadur mennad g., disklêriadur mennadoù g.

absichtslos ag. : diratozh, divalis, hep malis, hep gouzout d'an-unan, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat.

Absichtssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn a verk ar pal b., lavarenn davedel b.

absieben V.k.e. (hat abgesiebt) : kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourneriañ, gournat, grellat, kroelardiñ, ridellat.

absingen V.k.e. (sang ab / hat abgesungen) : **1.** kanañ diwar ur skrid-sonerezh ; **2.** kanañ [ur ganaouenn] en he fezh ; **3.** [dre skeud.] *eine abgesungene Stimme*, ur vouezh raouliet dre zalc'h kanañ b.

absinken V.gw. (sank ab / ist abgesunken) : izelaat, diskenn, digreskiñ, mont en diminu, mont war ziminu, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn ; *auf den Meeresgrund absinken,* sankañ, goueledin, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ er mor.

Absinth g. (-s,-e) : huelenn b.

absitzen V.gw. (saß ab / ist abgesessen) : **1.** *vom Pferde absitzen,* diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; [lu] *absitzen ! abgesessen !* diskennit ! ; **2.** [Bro-Suis] azezañ.

V.k.e. (saß ab / hat abgesessen) : **1.** [dre heñvel.] *die Hose absitzen,* kas foñs e vragoù da bilhoù, uzañ foñs e vragoù, lakaat uz e foñs e vragoù ; **2.** [gwir] *eine Strafe absitzen,* dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *er musste seine drei Monate absitzen,* e dri miz en doa ranket da baeañ.

absolut ag. : peurvoudek, peurvoudel, klokvoudek, klokvoudel, peurglok, klok ha kempenn, dizave, absolut, groñs, mik, rik, krenn, diharz, tralen, leun ; *absoluter Wert,* talvoud dizave g., talvoud krenn g. ; *absolute Monarchie,* monarkiezh hollveliel b., monarkiezh hollveliek b., unpenniezh hollveliek b. ; *absolute Mehrheit,* muianiver dreistel g. ; *absoluter Nullpunkt,* mann dizave g., mann krenn g. ; *absolutes Vakuum,* peurc'houllo g. ; *absolut konvergent,* kengerc'hus ent-dizave ; *absolute Konvergenz,* kengerc'h dizave g. ; *absoluter Superlativ,* dreistrez dizave g., dreistrez tralen g. ; *absolute Unendlichkeit,* anvevenn tralen b. ; *jetzt herrscht absolute Ruhe,* peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; *das ist absolute Spitze !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! ur marvailh eo ! ; *als Näherin ist sie absolute Spitze,* ne vefe ket kavet par dezhi evit gwriat ; *mit absoluter Sicherheit,* sur ha serten, divarteze, ken sur ha tra, hep mar na digarez, sigur, difazi, asur-divrall, a-daol-sur, peursur, ha n'eo ket marteze eo ; *so kommen Sie mit absoluter Sicherheit zu Ihrem Ziel,* an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal - an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h betek ho pal, m'en lavar deoc'h gant gwarant ; *das ist der absolute Wahnsinn,* aze emañ ar boch.

adv : groñs - mik - rik - krak - krenn - a-grenn - war-naet - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *absolut notwendig,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *er muss absolut kommen,* ret eo dezhañ dont, n'eus ket da dortañ - ret eo dezhañ dont hep lakaat mar - ret eo dezhañ dont hep mank ebet ; *ich muss absolut hin,* dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *absolut sicher,* sur ha serten, divarteze, ken sur ha tra, ha n'eo ket marteze eo, hep mar na digarez, sigur, difazi, a-daol-sur, asur-divrall, peursur ; *es ist jetzt absolut sicher, dass er sein Geld bekommt,* bremañ eo krog en e arc'hant ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen,* goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *absolut nicht,* mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor).

Absolute(s) ag.k. n. : peurvoud g., tralen g., tralenad g.

Absolutheit b. (-) : **1.** dalc'hegezh b., mennerezh g., youlegezh b. ; **2.** difaziusted b. ; **3.** [preder.] tralended b.
Absolutheitsanspruch g. (-s,-ansprüche) : *er hat einen Absolutheitsanspruch,* krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded.
Absolution b. (-) : absolvenn b., distaol g., distaol d'ar pec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g. ; *jemandem die Absolution erteilen, jemandem Absolution erteilen,* dibec'hediñ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b., reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, disteurel e bec'hedoù diwar u.b., gwalc'hiñ u.b. eus e bec'hedoù, resteuler ; *die Absolution bekommen,* kaout e absolvenn, kaout an distaol eus e bec'hedoù ; *keine Absolution bekommen,* kaout an absolvenn gleiz, kaout korbell, kaout termen, bezañ savet, bezañ dalc'het ; *jemandem die Absolution verweigern,* delc'her an absolvenn ouzh u.b., nac'h an absolvenn ouzh u.b., dinac'h an absolvenn ouzh u.b.
Absolutismus g. (-) : hollveliegiezh b., unpenniezh hollveliek b., monarkiezh hollveliel b., monarkiezh hollveliek b., renad diharzveliek g. ; *aufgeklärter Absolutismus,* despotegezh sklaerwel b. ; *der französische Absolutismus,* ar Renad Kozh g.
Absolutist g. (-en,-en) : hollveliour g.
absolutistisch ag. : hollveliel, hollveliek, hollveliour.
Absolvent g. (-en,-en) **1.** den hag en deus heuliet ur rummad kentelioù g. ; **2.** diplomad g.
absolvieren V.k.e. (absolvierte / hat absolviert) : **1.** [relij.] absolviñ, gwalc'hiñ, dibec'hediñ, reiñ an absolvenn, disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, resteurel ; **2.** [dre astenn.] kas da benn, pengenniñ, tremen gant berzh ; *die Schule absolvieren,* kas da benn e amzer skol, kas da benn e studioù, pengenniñ e studioù ; *eine Prüfung absolvieren,* tremen un arnodenn gant berzh.
Absolvierung b. (-,-en) : tremen gant berzh g., tremenidigezh gant berzh b., peurechuamant g.
absonderlich ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, kurius, drol, droch, pampes ; *die absonderlichsten Gedanken wirrten in meinem Kopf,* pebezh kemmesk mennozhioù droch em fenn.
Absonderlichkeit b. (-) : esparded b., iskister g., iskisted b., drocherezh g.
absondern V.k.e. (hat abgesondert) : **1.** dispartiañ, didoueziañ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, disrannañ, digej, digemmañ, digevreañ, digevrediñ ; *einen Kranken absondern,* dispartiañ ur c'hlañvour diouzh ar re all ; **2.** [kimiezh] *den Wasserstoff vom Wasser absondern,* eztennañ an hidrogen diouzh an dour ; **3.** [dre skeud.] *das Gute vom Bösen absondern,* dispartiañ an droug diouzh ar mad, anavezout an droug diouzh ar mad (Gregor) ; **4.** [mezeg.] ezverañ, ezwagrennañ, diskargañ, teurel, dourennaouiñ, borc'hañ ; *Eiter absondern,* diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, P. dizourañ ; *die Leber sondert Galle ab,* teurel bestl a ra an avu.
V.em. : **sich absondern** (hat sich (t-rt) abgesondert) : emglozañ, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, ober ar goullo en-dro d'an-unan, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).
Absonderung b. (-,-en) : **1.** dispartiañ g., disparti g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., didoueziañ g., didoueziadur g., disrannadur g., disrann g., digejadur g. ; **2.** [mezeg.] dourennadur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g., borc'hañ g. borc'hadur g. ; *blutige Absonderung,* dourwad g., linwad g., borc'had gwadek g., borc'had gwadigellet g.
absorbieren V.k.e. (absorbierte / hat absorbiert) : lonkañ, euvriñ, spluiañ, sorbiñ, puñsañ, lugañ, desunañ.
Absorption b. (-) : euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., lugadur g., lugañ g.
Absorptionslinie b. (-,-n) : [fizik] reg lugañ g.
Absorptionsspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad lugañ g.
Asorptionsverlust g. (-es,-e) : [fizik] koll dre lugadur g.
Absorptionsvermögen n. (-s) : [fizik] lugusted b., desunusted b.
abspalten V.k.e. (hat abgespaltet) : **1.** rannañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, faoutañ, didammañ [udb diouzh udb all] ; **2.** [fizik] didorbezañ, didoueziañ ; *der Atomkern spaltet ein Teilchen ab,* distagañ a ra ur rannig dre skiriadur an derc'han.
V.gw. (ist abgespaltet) : digevreañ, digevrediñ, dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ ; *eine Partei spaltet von der Mehrheit ab,* ur gostezenn a zo o tispartiañ diouzh ar muianiver politikel.
V.em. : **sich abspalten** (hat sich (t-rt) abgespaltet) : digevrediñ, en em zispartiañ.
Abspaltung b. (-,-en) : **1.** dispennadur g., digenstrolladur g. ; **2.** [fizik] skiriadur g., didorbezerezh g., didouezierezh g., torradur g.
abspänen V.k.e. (hat abgespänt) : rabotañ, digoadañ.
abspannen V.k.e. (hat abgespannt) : **1.** disterniañ, distagañ ; *Pferde abspannen,* distagañ kezeg , disterniañ kezeg ; *einen Pferdewagen abspannen,* disterniañ ur c'harr ; **2.** distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ, leuskel da vont ; *die Leine abspannen,* distennañ ar sugell, leuskel ar sugell da vont ; **3.** [tekn.] distardañ ; *ein Werkzeug abspannen,* distardañ ur benveg ; **4.** mac'homiñ, faezhañ, diviañ.
Anv-gwan verb **abgespannt** : brev, brevet, divi, skuizh, faezh, mac'hom, yost, yostet ; *er sieht abgespannt aus,* distronket eo, liv ar skuizh a zo warnañ, doareet-fall eo ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck,* sell pebezh liv a zo war he genoù, sell pebezh liv a zo warni, honnezh a zo karzhet he bizaj.
Abspannung b. (-,-en) : **1.** disterniañ g. ; **2.** [tekn.] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g., obankañ g., obankadur g. ; **3.** [dre skeud.] skuizhder g.
absparen V.em. : **sich absparen** (hat sich (t-d-b) abgespart) : *sich (t-d-b) etwas vom Munde absparen,* espern udb diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ udb.

abspecken V.k.e. (hat abgespeckt) : [dre skeud.] skañvaat, treutaat, dilardañ.
V.gw. (hat abgespeckt) : **1.** dilardañ, treutaat, kastizañ, tristaat, koll, kurzañ, digigañ ; **2.** digreskiñ, koazhañ, mont en diminu, mont war ziminu.
abspeichern V.k.e. (hat abgespeichert) : [stlenn.] gwarediñ, saveteiñ ; *eine Datei abspeichern,* gwarediñ ur restr, gwareziñ ur restr, saveteiñ ur restr.
abspeisen V.k.e. (hat abgespeist) : [dre skeud.] *jemanden mit leeren Worten abspeisen,* sorc'henniñ u.b., bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk.
V.gw. (hat abgespeist) : peurbredañ, echuiñ e bred.
abspenstig Adv. ; *abspenstig machen,* distreiñ u.b. diouzh unan all, truflañ, lakaat en tu diouzh an-unan, skrapañ, divorañ, disc'hwelañ.
Abspentigmachen n. (-s) : disc'hweladur g., skraperezh g.
absperren V.k.e. (hat abgesperrt) : **1.** stankañ, bardellañ, fardellañ, sparlañ, bontañ, stoc'hañ, troc'hañ ; *die Straße absperren,* stankañ ar straed, stankañ an hent, bardellañ an hent, bontañ an hent, troc'hañ an hent ; *den Verkehr absperren,* stankañ an tremen ; **2.** [tredan.] troc'hañ ; *den Strom absperren,* troc'hañ an tredan (ar red tredan) ; **3.** [su Bro-Alamagn] alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez.
V.gw. (hat abgesperrt) : [su Bro-Alamagn] alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez.
Absperrgitter n. (-s,-) : kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., draf g., kael b., bardell b.
Absperrhahn g. (-s,-hähne) : kog stankañ g.
Absperrkette b. (-,-n) : chadenn evit stankañ an tremen b.
Absperrschieber g. (-s,-) : rañvell b., pal-dour b.
Absperrung b. (-,-en) : **1.** stankadur g., troc'h g., gronnadur g. ; *Absperrung des Stromes,* troc'h an tredan ; *Absperrung des Dampfes,* stankadur ar vurezh g., stankadur an aezhenn g. ; **2.** fardell b., bardell b., bloc'had g., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., draf g., kael b. ; **3.** renkennad archerien b., steudad archerien b.
Absperrventil n. (-s,-e) : klapedenn stankañ b.
abspiegeln V.k.e. (hat abgespiegelt) : distaoliñ, disteurel.
V.em. : **sich abspiegeln** (hat sich (t-rt) abgespiegelt) : melezouriñ, en em skeudiñ.
abspielen V.k.e. (hat abgespielt) : **1.** uzañ ; *eine abgespielte Platte,* ur bladenn sonerezh uzet b. ; *abgespieltes Stück,* ribourtadenn b., kanaouenn Mari-bladenn b. ; **2.** [son.] *vom Blatte abspielen,* c'hoari diwar ur skrid-sonerezh ; **3.** *eine Schallplatte abspielen,* lakaat ur bladenn sonerezh da seniñ ; **4.** [dre skeud.] P. *da spielt sich nichts ab !* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !
V.gw. (hat abgespielt) : [sport] tremen ar vell, kas ar vell, ober ur gasadenn.
V.em. : **sich abspielen** (hat sich (t-rt) abgespielt) : c'hoarvezout, tremen, dibunañ ; *ein Ereignis spielt sich ab,* un darvoud bennak a zo o c'hoarvezout.
Abspielgerät n. (-s,-e) : lenner g.
abspinnen V.k.e. (spann ab / hat abgesponnen) : **1.** dibunañ, dirollañ ; **2.** [dre skeud.] *sein Garn abspinnen,* dibunañ e chapeled, dibunañ e gudenn.
absplittern V.k.e. (hat abgesplittert) : lakaat da darzhañ, strinkañ a dammoù, diskolpañ.
V.gw. (ist abgesplittert) : tarzhañ, dedarzhañ.
V.em. : **sich absplittern** (hat sich (t-rt) abgesplittert) : tarzhañ, dedarzhañ.
Absprache b. (-,-n) : emglev g., divizadur g., diferadenn b.
absprachegemäß Adv. : evel ma oa bet divizet.
absprechen V.k.e. (spricht ab / sprach ab / hat abgesprochen) : **1.** divizout, diferañ ; *die Tagesordnung absprechen,* divizout diwar-benn ar roll-labour.
2. *durch Urteil absprechen,* diberc'hennañ dre ur varnadenn.
3. *absprechendes Urteil,* barnadenn nac'hus b.
4. diskrediñ, nagenniñ, dinac'h ; *jemandem den guten Willen absprechen,* diskrediñ war youl vat u.b., nagenniñ youl vat u.b. ; *den Eltern das Eigentumsrecht an ihren Kindern absprechen, den Eltern das Recht absprechen, Eigentümer ihrer Kinder zu sein,* dinac'h ouzh ar gerent ez int perc'henn d'o bugale.
V.em. : **sich absprechen** (spricht sich ab / sprach sich ab / hat sich (t-rt) abgesprochen) : en em guzuliañ, en em glevet, en em gordañ, divizout ; *sich mit jemandem absprechen,* ober emglev gant u.b., divizout gant u.b., en em glevet gant u.b.
absprengen V.k.e. (hat abgesprengt) : **1.** lakaat da darzhañ ; *Felsblöcke absprengen,* lakaat reier da darzhañ, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennoù-min.
2. dourañ ; *den Rasen absprengen,* dourañ al letonenn.
abspringen V.gw. (sprang ab / ist abgesprungen) : **1.** lammat, diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ ; *von der Straßenbahn abspringen,* lammat eus an tramgarr ; *mit dem Fallschirm abspringen,* harzlammat ; *von einer Mauer abspringen,* lammat diwar ur voger, lammat diwar ur vur ; **2.** mont kuit, lammat kuit ; *der Knopf springt ab,* an nozelenn a ya kuit, an nozelenn a lamm kuit, an nozelenn a ya diwar ar chupenn ; **3.** skarnilañ, skarrañ, diskantañ ; **4.** [chadenn ur marc'h-houarn] dichadennañ, lammat kuit ; *die Kette des Fahrrades ist abgesprungen,* dichadennet eo ar marc'h-houarn, lammet kuit eo chadenn ar marc'h-houarn.
abspritzen V.k.e. (hat abgespritzt) : **1.** lemel gant dour o strinkañ, strinkañ kuit ; **2.** strimpañ, strinkañ ; **3.** lazhañ gant ur bikadenn.
V.gw. (hat abgespritzt) : [kleuk] diskargañ, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.
V.em. : **sich abspritzen** (haben sich (t-rt) abgespritzt) : en em strimpañ.

Absprung g. (-s,-sprünge) : lamm g.
abspulen V.k.e. (hat abgespult) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.
abspülen V.k.e. (hat abgespült) : gwalc'hiñ, disgwalc'hiñ, riñsañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn da, riboulat, strabouilhat ; *die Teller abspülen,* ober un tremen d'an asiedoù, riñsañ an asiedoù, ober un tamm riñs d'an asiedoù.
V.gw. (hat abgespült) : skaotañ an traoù.
Abspülung b. (-,-en) : gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g., skaotañ g.
abstammen V.k.d. (stammte ab / *anv-gwan-verb ebet*) : **1.** diskenn eus, diskenn diouzh, gaoliañ diouzh, bezañ savet a, dont eus, deverañ diouzh, deverañ eus, dont diwar, sevel eus ; *er stammt von armen Eltern ab,* hennezh a ziskenn eus tud paour, hennezh a ziskenn diouzh un tiegezh paour, hennezh a zo savet a lec'h izel (Gregor), hennezh a zo savet a dud paour (Gregor), hennezh a zo savet a dud izelek, hennezh a zo dister e ouenn ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab,* diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad ; **2.** [yezh.] deverañ eus, dedarzhañ eus ; *das Wort stammt von ... ab,* ar ger-se a zever eus ..., dedarzhañ a ra ar ger-se eus …, ar ger-se a zo tennet eus …, ar ger-se a zo deveret eus …
Abstammung b. (-,-en) : orin g., hil g., lignez b., lignezadur g., sper g., had g. ; *spanischer Abstammung,* a hil spagnat, a orin spagnat ; *guter Abstammung,* a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat, diwar ur giez vat, diwar ur gazeg vat, diwar ur gazhez vat, h.a. ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen,* Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh.
Abstammungslehre b. (-) : lamarkouriezh b., [kelennadurezh Lamarck].
Abstammungsprinzip n. (-s) : gwir ar gwad g.
Abstammungstafel b. (-,-n) : gwezenn ar gerentiezh b. [liester : gwezennoù ar gerentiezh].
Abstand g. (-s,-stände) : **1.** [egor] etrehed g., hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarzh g., gwask g., skarr g., skalf g., skalfenn b., difouilh g., koulzad g., keit g. ; *die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt,* ingal eo bet plantet ar gwez, keit-ha-keit an eil diouzh eben emañ ar gwez ; *in unregelmäßigen Abständen,* bep pell ha pell, a-bell-da-bell, a-rabinadoù ; *den Abstand verkürzen,* bihanaat an distok, bihanaat an esaouenn, adtapout an dale ; **2.** *mit Abstand,* a-galz, a-vras, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, e-leizh, eus a-bell, ur flipad, un toullad, ur barr ; *mit Abstand besser,* kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, gwell ur flipad, un tamm mat gwelloc'h, ur barr en tu all d'ar re all, un hanter gwelloc'h, war an ampl gwelloc'h, kant gwech gwelloc'h ; **3.** dilezadur g. ; *von etwas Abstand nehmen,* diskregiñ diouzh udb, tremen hep udb, ober e zilez eus udb, ober e ziouer ag udb, en em zistagañ diouzh udb, pellaat diouzh udb, treiñ diwar udb, en em zistrollañ diouzh udb, distagañ e galon diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, treiñ kein da (ouzh) udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb ; **4.** [dre skeud.] *Abstand zu jemandem halten,* bezañ yen e-keñver u.b., bezañ argil en an-unan en andred u.b., bezañ argilus e-keñver u.b. ; **5.** *Abstand gewinnen,* gortoz, lezel da c'hoiñ ; **6.** [kenw.] freuz-marc'had g. ; *Abstand zahlen,* paeañ mizoù freuz-marc'had, paeañ mizoù freuztaol, paeañ evit un diskan (Gregor) ; **7.** [amzer] etrekoulz g. ; *in regelmäßigen Abständen,* ingal-ingal ; *in gewissen Abständen, in unregelmäßigen Abständen,* taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor).
Abstandsgeld n. (-s,-er) : mizoù freuz-marc'had lies., digoll da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit ur freuztaol) g., dic'haou da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit ur freuztaol) g.
Abstandshalter g. (-s,-) : [tekn.] distokell b., speurell b.
Abstandsmesser g. (-s,-) : [tekn.] menter esaouennoù g.
Abstandsstück n. (-s,-e) : [tekn.] distokell b., speurell b.
Abstandssumme b. (-,-n) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** priz adkemer g.
abstatten V.k.e. (hat abgestattet) : kinnig, ober, rentañ ; *Besuch abstatten,* ober ur gwel da, rentañ ur gwel da, rentañ bizit da, ober ur weladenn da, ober ur gweled da, bizitañ, gweladenniñ ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet,* deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; *Dank abstatten,* trugarekaat, lavaret trugarez ; *Bericht abstatten,* rentañ kont, danevelliñ.
Abstattung b. (-,-en) : *Abstattung eines Besuches,* gweladenn b., gwel g., gweled g. ; *Abstattung eines Berichts,* rentañ-kont g.
abstauben V.k.e. (hat abgestaubt) : diboultrañ, diboultrennañ, reiñ un taol torch da, torchañ, ober un tamm diboultrennañ da.
V.gw. (hat abgestaubt) : [sport] en em vataat (mataat) eus un dro-vat evit plantañ e-barzh, kemer tro eus un degouezh kaer evit lojañ ar vell, kemer e dro eus un degouezh kaer evit plantañ e-barzh,.
abstechen V.k.e. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : **1.** [lazhañ] *ein Schwein abstechen,* diwadañ (gwadañ) ur porc'hell, dic'houzougañ ur porc'hell, troc'hañ e c'houzoug d'ur porc'hell, toullgouzougañ ur porc'hell ; **2.** [barrikenn] lakaat war doull ; **3.** [tekn.] redek [metal teuzet], lakaat da redek, diskargañ ; **4.** [dre heñvel.] *den Rasen abstechen*, troc'hañ al leton ; *Soden abstechen,* diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas ; *Torf abstechen,* taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h) gant an heskenn-brad.
V.gw. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, en em zigemmañ ; *abstechende Farbe,* liv disheñvel krenn diouzh ar re all g., marell b. ; *diese Farbe sticht von den anderen ab,*

disheñvel krenn diouzh ar re all eo al liv-se, diferañ a ra al liv-se, un tarch splann a ra al liv-se e-touez ar re all, flammañ a ra al liv-se war ar re all, gwelet e vez diouzhtu al liv-se war-greiz ar re all, diforc'hiñ a ra krenn al liv-se diouzh ar re all.

Abstecher g. (-s,-) : hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro g./b., kammdro b., hent kammdroius g., kammigell b., troiad b., kildroenn b. ; *einen Abstecher machen,* ober un distro, ober un tamm tro, ober ur gildroenn, reiñ tro d'e hent, klask tro d'e hent, korntroiañ.

abstecken V.k.e. (hat abgesteckt) : **1.** spilhennañ, pikañ ; *ein Kleid abstecken,* spilhennañ ur vrozh ; *etwas mit Nadeln abstecken,* pikañ udb gant spilhoù ; **2.** peuliata, peuliañ, bonnañ, bevenniñ ; *ein Grundstück abstecken,* peuliata un dachenn-douar, bonnañ un dachenn ; **3.** [dre astenn.] *ein Ziel abstecken,* lakaat ur pal da dizhout.

Absteckpfahl g. (-s,-pfähle) **/ Absteckstange** b. (-,-n) : pikerom g., piked g.

Absteckung b. (-,-en) : bevennerezh g., bonnerezh g., tresadur g.

abstehen V.k.d. (stand ab / hat abgestanden) : **1.** bezañ distok diouzh ; *das Haus steht von der Straße ab,* n'eo ket stok an ti ouzh ar straed, distok eo an ti diouzh ar straed ; *der Schrank steht von der Wand ab,* n'eo ket stok an armel ouzh ar voger, distok eo an armel diouzh ar voger ; **2.** [gwir] tremen hep, dilezel, lezel hep, chom hep, leuskel hep ; *von einer Klage abstehen,* tremen hep sevel klemm, chom hep ober klemm ; **3.** [dre skeud.] *von etwas nicht abstehen,* derc'hel mort (start, mat, yud, gwevn) d'udb, derc'hel mat d'e grog, pegañ ouzh udb, na zispegañ diouzh udb.

Anv-gwan verb **abgestanden** : *abgestandenes Bier,* bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet gantañ g. ; *abgestandene Luft,* aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ g.

abstehend ag. : balirek, distok ; *abstehende Ohren,* divskouarn podez lies., divskouarn diskolpet lies., divskouarn distoket lies., divskouarn sparfell lies., divskouarn diflaket lies., divskouarn a-divilh lies. (Gregor) ; *umlaufender, abstehender Rand,* erien g.

abstehlen V.k.e. (stiehlt ab / stahl ab / hat abgestohlen) : laerezh, skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ.

V.em. : **sich abstehlen** (stiehlt sich ab / stahl sich ab / hat sich abgestohlen) : *sich (t-d-b) die Zeit abstehlen,* dioueriñ ur pennad amzer [evit u.b./evit udb]

absteifen V.k.e. (hat abgesteift) : **1.** stegnañ, stennañ, reutaat, sonnañ, reudiñ ; **2.** skorañ, harpañ, stañsoniñ, pantilhoniñ, tintañ, skoaziañ, speurellañ, sintrañ, reiñ harp da.

Absteifung b. (-,-en) : [mengleuz.] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.

Absteige b. (-,-n) : ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.

absteigen V.gw. (stieg ab / ist abgestiegen) : **1.** diskenn, ober e ziskenn, diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, mont d'an douar, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ ; *vom Fahrrad absteigen,* diskenn diwar e varc'h-houarn ; *vom Pferde absteigen,* diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; *in einem Hotel absteigen,* ober e ziskenn en un ostaleri (en ul leti), diskenn en ul leti ; *bei Freunden absteigen,* ober e ziskenn e ti mignoned 'zo, kemer lojeiz e ti mignoned 'zo ; **2.** [dre skeud.] *absteigende Linie*, diskennidi lies., lignez b. ; **3.** [sonerezh] *die absteigende Tonleiter singen,* kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn ; **4.** [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein,* bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ ; *sozial absteigen,* mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, kouezhañ diwar (diouzh, eus) lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, paouraat, na c'hallout derc'hel e droad er par.

Absteigen n. (-s) : diskenn g., diskennidigezh b.

absteigend ag. : **1.** war zinaou, war ziskenn, war ziribin, en deval, war an deval ; **2.** [dre skeud.] *absteigende Linie*, diskennidi lies., lignez b. ; *absteigende Luftströmung,* redenn diskenn b. ; **3.** [sonerezh] *die absteigende Tonleiter singen,* kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn ; **4.** [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein,* bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da neuz, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

Absteigequartier n. (-s,-e) : **1.** lec'h-lojañ g. ; **2.** ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.

Absteiger g. (-s,-) : **1.** [sport] skipailh a ziskenn d'ur rummad a-is g. ; **2.** ravaled [*liester* ravalidi] g., den a ya divalav e damm standilhon g., den a zo e gendere oc'h izelaat (o tisteraat) g., den a ya d'ar baz g., den a ya da raz g., den a zo o kouezhañ diwar lost ar c'harr g., den a zo o kouezhañ eus e renk g., den a zo o koll e renk er gevredigezh g., den a zo o vont da baour g., den na zalc'h ket mui e droad er par g.

abstellen V.k.e. (hat abgestellt) : **1.** lakaat en ul lec'h bennak ; *Gepäck abstellen,* **a)** lakaat e bakajoù war al leur, leuriañ e bakajoù ; **b)** lakaat e bakajoù en ur mirlec'h (er pakva) ; *sein Rad abstellen,* renkañ e varc'h-houarn, lakaat e varc'h-houarn tu bennak ; *seinen Wagen abstellen,* tuañ e garr-tan, parkañ e garr-tan ; **2.** [dre heñvel.] troc'hañ, stankañ, lazhañ ; *das Wasser abstellen,* troc'hañ an dour, troc'hañ red an dour ; *den Dampf abstellen,* troc'hañ (stankañ) ar vurezh, troc'hañ (stankañ) an aezhenn ; *den Strom abstellen,* troc'hañ an tredan ; *den Motor (eine Maschine) abstellen,* lazhañ ar c'heflusker (un ardivink) ; **3.** [dre skeud.] lakaat diwezh da, lakaat harz da, remediñ ouzh ; *einen Fehler abstellen,* lakaat diwezh d'ur fazi ; **4.** *der Plan ist auf ... (t-rt) abgestellt,* ar pal da dizhout gant ar raktres-se a zo ...

Abstellgleis n. (-es,-e) : [hentoù-houarn] hent a-gostez g., linenn-houarn-porzhiañ b.

Abstellhebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn lazhañ ar mekanik b.
Abstellkammer b. (-,-n) / **Abstellraum** g. (-s,-räume) : skiber g./b., sanailh b., magazenn b., trankl g., siklud g., siklutenn b.
Abstellplatz g. (-s,-plätze) : mirlec'h g., dastumlec'h g. ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge,* karrvac'h b., bac'herezh kirri b.
Abstellschrank g. (-s,-schränke) : armel renkañ b.
Abstelltisch g. (-es,-e) : taol-servij g.
Abstellung b. (-,-en) : **1.** lamedigezh b. ; **2.** troc'h g., harz g. ; **3.** lakidigezh b.
Abstellvorrichtung b. (-,-en) : [tekn.] stramm lazhañ an ardivink g.
abstempeln V.k.e. (hat abgestempelt) : **1.** siellañ, stampiñ, kachediñ ; *Marken abstempeln,* siellañ timbroù, merkañ timbroù ; *den Pass abstempeln,* siellañ ur pasport, kachediñ ur pasport ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zum Dummkopf abstempeln,* ober ur genaoueg eus u.b., tremen u.b. da sot ; **3.** [mengleuz.] skorañ, sintrañ, stañsoniñ, pantilhoniñ.
Abstempelung b. (-,-en) : **1.** kachedadur g., stampadur g. ; **2.** [mengleuz] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.
absteppen V.k.e. (hat abgesteppt) : gwriat.
absterben V.gw. (stirbt ab / starb ab / ist abgestorben) : **1.** mervel, dizeriañ, mont war zizeriañ, disec'hañ, koazhañ, ober e goazh, negezañ, perianiñ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, teuskaat, teuskiñ, mougañ, mont da get ; *ein abgestorbener Baum,* ur sec'henn b. ; **2.** sorañ, morzañ, nodiñ, kropañ, mont gourt, gourdañ ; *mein Bein ist abgestorben,* deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben,* mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben,* mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin.
Abstich (-es,-e) : **1.** toulladur g., toullañ g. ; **2.** [tekn.] diskargadur ar metal teuz g., redadur g., redek g.
Abstieg g. (-s,-e) : **1.** diskenn g., diskennidigezh b. ; **2.** diskar g.
abstillen V.k.e. (hat abgestillt) : dizonañ, forc'hañ, troc'hañ bronnig da, troc'hañ bronn da.
V.gw. : ehanañ da reiñ bronn d'ur poupig, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur poupig, troc'hañ bronnig d'ur poupig, digustumañ ur babig da zenañ, forc'hañ ur babig.
abstimmen V.gw. (hat abgestimmt) : votiñ, mouezhiañ ; *durch Erheben von den Sitzen abstimmen,* votiñ dre sevel diwar e gador pe dre chom en e goazez ; *über etwas abstimmen lassen,* lakaat da votiñ a-zivout udb, lakaat da vouezhiañ a-zivout udb ; *en bloc abstimmen,* mouezhiañ a-vloc'h.
V.k.e. (hat abgestimmt) : [arzoù] **1.** lakaat da genglotañ, parigellañ, jaojañ, koublañ brav, keidañ, lakaat a-unan ; *die Farben aufeinander abstimmen,* lakaat al livioù da genglotañ, parigellañ (jaojañ) al livioù, koublañ brav al livioù, keidañ al livioù an eil diouzh egile ; *nicht aufeinander abgestimmte Farben,* livioù na zeont ket an eil diouzh egile lies., livioù dijaoj lies., livioù a zijaoj lies. ; **2.** [son.] toniañ, keidañ, songeidañ ; *die Orchesterinstrumente aufeinander abstimmen,* toniañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil gant egile, songeidañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil diouzh egile ; **3.** [tekn.] kempredañ ; *Maschinen aufeinander abstimmen,* kempredañ mekanikoù ; **4.** *die Produktion auf die Nachfrage abstimmen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, lakaat ar c'henderc'h a-unan gant ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had.
V.em. : **sich abstimmen** (haben sich (t-rt) abgestimmt) : *sich mit jemandem abstimmen,* ober emglev gant u.b., en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., feuriañ un emglev gant u.b., bezañ a-vouezh gant u.b.
Abstimmschärfe b. (-) : [skingomz] selektivelezh b., dibaberezh g., diuzelezh b., diuzusted b.
Abstimmung b. (-,-en) : **1.** dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b. ; *Abstimmung durch Handzeichen,* voterezh dre sav dorn g. ; *Abstimmung durch Zuruf,* votadeg (mouezhiadeg) dre youc'hal b., votadeg (mouezhiadeg) dre youc'h an holl b. ; *geheime Abstimmung,* voterezh kuzh g. ; *namentliche Abstimmung,* voterezh war un anv g. ; *Abstimmung per Brief,* mouezhiañ dre lizher g. ; *zur Abstimmung !* votomp ! votit ! ; *zur Abstimmung schreiten,* mont d'ar mouezhioù ; **2.** kentoniadur g.
Abstimmungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'hoù ar vouezhiadeg lies.
Abstimmungsniederlage b. (-,-en) : drougziwezh da-geñver ur vouezhiadeg g., drouglamm da-geñver ur vouezhiadeg g., lamm da-geñver ur vouezhiadeg g.
Abstimmungssieg g. (-s,-e) : trec'h da-geñver ur vouezhiadeg g.
abstinent ag. : emziouerus, dirwestel, emziouer.
Abstinenz b. (-) : **1.** emziouer g. ; *Abstinenz von Alkohol,* dirwest g. ; *sexuelle Abstinenz,* emziouer revel g. ; **2.** [relij.] vijil g.
Abstinenzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g.
Abstinenztag g. (-es,-e) : [relij.] deiz vijil g.
abstoppen V.k.e. (hat abgestoppt) : **1.** herzel ; *einen Wagen abstoppen,* herzel ur c'harr, ober d'ur c'harr chom a-sav ; **2.** [sport] *die Zeit abstoppen,* padventañ.
Abstoß g. (-es,-stöße) : **1.** bountadenn b., bount g., poulzad g. ; **2.** [sport] tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., diskas g.
abstoßen V.k.e. (stößt ab / stieß ab / hat abgestoßen) : **1.** kas kuit, distekiñ, disteurel, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *das Boot vom Ufer abstoßen,* distekiñ ar vag diouzh ar ribl ; *den Ball abstoßen,* bannañ ar volotenn, tennañ pell, dirouestlañ ; **2.** [dre skeud.] heugiñ, ereziñ ; *einen Freund abstoßen,* reiñ doñjer (regred, baleg) d'ur mignon, degas heug (rukun) d'ur mignon, ober erez d'ur mignon, lakaat ur mignon da gaout doñjer ouzh an-unan ; **3.** *sich die Hörner abstoßen,* teuler e c'hrom (Gregor), ober e reuz paotr yaouank, ober e daol-diroll kentañ ; **4.** [gwir] *eine Schuld abstoßen,* en em ziendleañ ; *Waren*

abstoßen, gwerzhañ war zistaol ; **5.** [tekn] divevenniñ ; *Ecken abstoßen,* digorniañ.
V.gw. (stößt ab // stieß ab // ist/hat abgestoßen) : *das Schiff stößt vom Ufer ab,* emañ ar vag o loc'hañ (o tiaodañ, o tizouarañ), diloc'h eo ar vag.
abstoßend ag. : doñjerus, euzhus, heugus, rukunus, hirisus, erezus, diharak, hakr, hek, hudur, ifamus, regredus ; *abstoßender Eindruck,* doñjer g., rukun g., baleg g., hiris g., regred g., erez b. ; *er ist abstoßend hässlich,* un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, un heug hag ur rukun eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, heug ha rukun en deus an den o sellet outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo d'ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezh troñsad den ! sell ar fas vil-se !
Abstoßreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g.
Abstoßung b. (-,-en) : distaol g.
Abstoßungskrise b. (-,-n) : [mezeg.] dazgwered disteurel g.
Abstoßungsphänomen n. (-s,-e) : anadenn disteurel b., c'hoarvoudenn disteurel b.
Abstoßungsreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g.
abstottern V.k.e. (hat abgestottert) : P. rannbaeañ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz.
abstrahieren V.gw. (abstrahierte / hat abstrahiert) : *von etwas abstrahieren,* lezel udb a-gostez, na zerc'hel kont eus udb.
V.k.e. (abstrahierte / hat abstrahiert) : dezren, dezastum, goubarañ, goubarelaat, goubarekaat ; *etwas von etwas abstrahieren,* dezren udb eus udb all, dezastum udb eus udb all, goubarañ udb diouzh udb all.
abstrahlen V.k.e. (hat abgestrahl) : **1.** [fizik] fennañ, amstrewiñ ; **2.** [tekn.] traezhañ, strinkañ traezh ouzh.
abstrakt ag. : amlun, difetis, diheverz, distrilhet, diverzadus, doareanver, goubar, goubarel, goubarek ; *abstrakter Begriff,* meizad difetis g. ; *abstrakte Kunst,* arz diheverz g., arz diskeudenniek g., arz solluniek g., solluniegezh b. ; *abstrakte Malerei,* liverezh amlun g., livouriezh solluniek g.
Abstraktheit b. (-) : diheverzded b., diheverzder g., difetisted b., goubar g., goubarelezh b.
Abstraktion b. (-,-en) : **1.** dezren g., difetisadur g., goubaradur g., goubarañ g., goubarad g. ; **2.** [arz] solluniegezh b., solluniañ g. ; *lyrische Abstraktion,* solluniañ lourennek g. b.
Abstraktionsvermögen n. (-s) : galloud dezren g., galloud difetisaat g., galloud goubarañ g.
Abstraktum n. (-s) : mennozh goubarel g., meizad difetis g., ger doareanver g., anv goubar g.
abstrampeln V.em. : **sich abstrampeln (**hat sich (t-rt) abgetrampelt) : **1.** troadikellat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi) ; **2.** *er strampelt sich ab,* direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, emañ war ar charre, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.
abstreichen V.k.e. (strich ab / hat abgestrichen) : **1.** rakañ kuit, raklañ kuit ; **2.** diskontañ ; **3.** [lu] *ein Gelände mit dem Scheinwerfer abstreichen,* furchal un dachenn gant ul luc'hvanner.
V.gw. (strich ab / ist abgestrichen) : *der Vogel streicht ab,* al labous a nij kuit.
Abstreicher g. (-s,-) : raker g., raklerez b., sklerenn b., rakl g.
abstreifen V.k.e. (hat abgestreift) : **1.** en em zizober eus, raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, razhañ ; *die Schlange streift ihre Haut ab,* emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer o cheñch kroc'hen ; **2.** [dre astenn.] tennañ kuit, diwiskañ, dibourc'hañ ; *einen Schleier abstreifen,* dioueliañ, tennañ ur ouel ; *Handschuhe abstreifen,* divanegañ ; *Beeren abstreifen,* dastum hugennoù, hugenna ; **3.** [dre skeud.] *alte Vorurteile abstreifen,* distreiñ diwar e rakvarnoù kozh.
V.k.d. (ist abgestreift) : *vom Wege abstreifen,* treiñ diwar an hent, diheñchañ, faziañ war an hent (Gregor), saouzaniñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem, mont diwar an hent.
V.gw. (hat abgestreift) : *die Schlange streift ab,* emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer o cheñch kroc'hen.
Abstreifer g. (-s,-) : **1.** kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., rakl g., sklerenn b., difanker g., barr-botoù g., karzhprenn g. ; **2.** krib hugennoù b. ; **3.** [metal.] saverez tolzennoù b., ijinenn sevel tolzennoù b.
abstreiten V.k.e. (stritt ab / hat abgestritten) : **1.** nagenniñ, arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout errol e, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, sevel mar war, bezañ war var a ; *etwas abstreiten,* nac'h groñs udb, dianzav udb ; *eine Schuld abstreiten,* **a)** nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak ; **b)** nac'h un dle, nac'h bezañ dastumet un dle bennak, dianzav un dle bennak ; *das kann man ihm nicht abstreiten,* ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; **2.** [tro-

lavar] *er lässt es sich nicht abstreiten,* derc'hel mort (yud, start, gwevn) a ra.

Abstrich g. (-es,-e) : **1.** [mezeg.] savadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; **2.** [kenwerzh] diskont g., diskontadur g., didennadur g., didennad g. ; **3.** [metal.] kenn g., kenn houarn g., koc'hion g., koc'hien g., kaoc'h-houarn g. ; **4.** [dre skeud.] *Abstriche machen,* ameniñ, diskanañ, plegañ e santimant, rabatiñ war e c'hoantoù, krennañ e c'hoantoù, dic'hwezañ d'an-unan, kouezhañ e lipenn war e lapenn ; **5.** [moull., lodenn dev ul lizherenn] garr b. [*liester* girri], post g., garenn b.

abströmen V.gw. (ist abgeströmt) : **1.** redek, ruilhal, deverañ ; **2.** [dre skeud.] mont kuit ; *die Menge strömt langsam ab,* mont a ra kuit an dud goustadik ; **3.** [merdead.] drival, drivañ, mont gant red an dour, mont d'an driv.

abstrus ag. : rouestlet, dispis, displann, kudennek, fuilhet, luziet, kemmesket, amsklaer.

abstufen V.k.e. (hat abgestuft) : [dre skeud.] skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ, renkadiñ, urzhasaat, tregemmañ ; *die Arbeit abstufen,* pazennañ al labour ; *die Farben abstufen,* dereziañ al livioù, arlivañ, dinaouiñ ; *die Preise abstufen,* tregemmañ ar prizioù ; *die Löhne abstufen,* tregemmañ ar goproù.

V.em. : **sich abstufen** (hat sich (t-rt) abgestuft) : *der Park von Sans-Souci stuft sich ab,* liorzh kastell Sans-Souci a zo anezhi ul liorzh savet war-ziri.

Abstufung b. (-,-en) : **1.** skeuliaderezh g., pazennadur g., dereziadur g., skeuliad b., skeulenn b., dereziad g., dereziadenn b. ; **2.** skeul-renk b., urzhaz g., renkadurezh b., hierarkiezh b. ; **3.** tregemmañ g. ; **4.** derezioù lies.

abstumpfen V.k.e. (hat abgestumpft) : **1.** dallañ, tognañ, bouc'hañ, bouc'haat, ratouzañ, kizañ, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ, flastrañ ; **2.** divegañ, diveglemmañ ; **3.** [dre skeud.] digizidikaat, kalediñ, lakaat da vezañ diseblant, krizañ.

V.gw. (ist abgestumpft) : **1.** dallañ, dont togn, mont dall, kizañ, bouc'haat, bouc'hañ, ratouzañ, tevaat, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ ; **2.** [dre skeud.] digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, kalediñ, krisaat, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ, morediñ, moreañ, dont da vorzañ, morzañ, fastañ, dont da fastañ ; *er ist abgestumpft,* fastet eo, dizonet eo, deuet eo da vezañ digas, deuet eo da galediñ ouzh poan ar re all, deuet eo da grisaat ouzh poan ar re all, deuet eo da vezañ diseblant, deuet eo da vezañ divorc'het (divanier), n'eo ket mui ken troet gant udb, kollet en deus e lañs, morzet eo e spered, deuet eo e spered da vorzañ, deuet eo da fastañ.

abstumpfend ag. : diotaus, louadus.

Abstumpfung b. (-,-en) : **1.** divegadur g., tognadur g. ; **2.** [tekn.] krennadur g. ; **3.** [dre skeud.] kaletaat g., kalediñ g., kaletadur g., digizidigezh b., difrom g., digasted b., digaster g., diseblanted b., tuzumadur g.

Absturz g. (-es,-stürze) : **1.** kouezhadenn a-serzh b., lamm g. ; *ein Flugzeug zum Absturz bringen,* diskar ur c'harr-nij ; *Flugzeugabsturz,* peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g.

2. diribin serzh g., bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g.

3. digreskidigezh trumm b., digresk (diskenn) trumm g., laoskadenn drumm b.

4. droukverzh g., c'hwitadenn grenn b., afochadenn g., tro-wenn b., distokadenn b.

5. P. tontonad g., revriad g., korfad g., sac'had g., toullad g., tognad g., picherad g., soubenn b., rouladenn b.

6. [stlenn.] sac'hadenn b.

abstürzen V.gw. (ist abgestürzt) : **1.** kouezhañ, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, tapout un dorosennad ; *von einer Brücke abstürzen,* kouezhañ diwar ur pont.

2. [nij.] mont da bladañ, mont da flastrañ, kouezhañ d'an douar ; *in Flammen abstürzen,* kouezhañ d'an douar an tan krog ennañ.

3. ober kazeg, chom kazeg, tapout e lip, tapout un distokadenn.

4. P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, mezviñ, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, pakañ ur soubenn.

5. [stlenn.] sac'hañ.

Absturzstelle b. (-,-n) : **1.** [karr-nij] lec'h enstok g. ; **2.** [menezioù] lec'h ar gwallzarvoud g.

abstützen V.k.e. (hat abgestützt) : **1.** skorañ, sintrañ, pantilhoniñ, harpañ, tintañ, stañsoniñ, speurellañ, harpelliñ ; *einen Ast abstützen,* harpañ (tintañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; *die Mauer mit einem Balken abstützen,* lakaat un treust da skor d'ar voger, lakaat un treust da harpañ ar vur, derc'hel ar voger en he sav war-bouez un treust ; **2.** [dre skeud.] skoaziañ, harpañ, skoazellañ.

Abstützung b. (-,-en) : harp g., harpell b., harzell b., skor g., skoazell b., speurell b., stañson g., sintr g., sintradur g., skoradur g., harperezh g., harpelliñ g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.

absuchen V.k.e. (hat abgesucht) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; *jemandem die Flöhe absuchen,* dic'hwenañ u.b.

Absud g. (-s,-e) : bervadur g., glec'h g., glec'hiadur g., bervadenn b.

absurd ag. : diskiant, diboell, sot-mat, dibenn, direizhpoell, direzon.

Absurdität b. (-,-en) : dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g., nannster g.

Abszess g. (-es,-e) : gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; *dieser Abszess erregt stechende Schmerzen im Arm,* ar gor-se a sko em brec'h a daolioù, ar gor-se a sko taolioù em brec'h, ar gor-se a zegas broudoù lemm da'm brec'h, pistiget e vezañ em brec'h gant ar gor-se ; *einen Abszess hervorrufen,* degas gor e korf u.b. ; *Abszesse hervorrufend,* gorus ; *für Abszesse anfällig,* gorus ; *der Abszess platzt, der Abszess bricht auf, der Abszess geht auf,* tarzhañ a ra ar gor, dedarzhañ, a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor.

Abszisse b. (-,-n) : ledenn b., daveenn gentañ b., absisenn b. ; *die Abszisse und die Ordinate,* al ledenn hag an hedenn
Abt g. (-es, Äbte) : abad g.
Abt. [berradur evit : **Abteilung**] : rann b., rannadur g., kevrenn b.
abtakeln V.k.e. (hat abgetakelt) : *ein Schiff abtakeln,* dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vatimant ; *das Schiff wurde abgetakelt,* chom a reas ar vag e kostez an aod.
Anv-gwan verb **abgetakelt** : echu, P. disleber.
abtasten V.k.e. (hat abgetastet) : **1.** tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata, butukañ, talmeta ; **2.** klask, furchal, sontañ, sonteal ; **3.** [stlenn.] skanniñ, c'hwilerviñ ; **4.** jaojañ, prizañ, istimañ.
V.em. : **sich abtasten** (haben sich (t-rt) abgetastet) : jaojañ an eil egile, en em jaogañ ; *sich (t-rt) auf etwas (t-rt) abtasten,* en em jaojañ a-fet udb.
Abtaster g. (-s,-) : [tredan] dezranner g., elfenner g.
Abtastung b. (-) : [stlenn.] skanniñ g., c'hwilerviñ g.
Abtauautomatik b. (-) : [yenerez] direver emgefre g., direverez emgefre b.
abtauchen V.gw. (ist abgetaucht) : mont da guzhat, mont da skoachañ, mont da goach, mont d'en em glenkañ.
abtauen V.k.e. (hat abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ.
V.gw. (ist abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ.
Abtei b. (-,-en) : abati b. ; *Frauenabtei,* abati leanezed b.
Abteil g./n. (-s,-e) : kombod g.
abteilen V.k.e. (hat abgeteilt) : **1.** kombodiñ, rannañ ; **2.** bevenniñ, dispartiañ ; **3.** debarzhañ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ, dereiñ, reiñ.
Abteilung b. (-,-en) : **1.** rann b., rannad b., rannadur g., kevrenn b., kevrennad b., [kenwerzh] terenn b., egorenn b. ; *pägogische Abteilung,* rann ar c'helenn b. ; **2.** gwazadur g., servij g., gwazrann b. ; *Abteilung der Handelsmarine,* gwazadur (servij) ar verdeadurezh a genwerzh g. ; **3.** kombod g. ; **4.** [lu] kevrenn b., strollad g.
Abteilungsleiter g. (-s,-) : penn ar servij g., penn gwazrann g., penn terenn g.
abteilungsweise Adv. : rann-ha-rann, kevrenn-ha-kevrenn.
Abteilwagen g. (-s,-) : bagon gombodek b.
Abteipfründe b. (-,-n) : abatiezh b.
abtelefonieren V.gw. (telefonierte ab / hat abtelefoniert) : pellgomz evit diskemenn ur bedadenn, pellgomz evit diskemenn un emvod.
abteufen V.k.e. (hat abgeteuft) : kleuzañ ; *einen Schacht abteufen*, kleuzañ un toull mengleuz, kleuzañ ur poull.
abtippen V.k.e. (hat abgetippt) : skriverezañ, bizskrivañ ; *ich tippe etwas ab,* skriverezañ (bizskrivañ) a ran un eilskrid bennak.
Äbtissin b. (-,-nen) : abadez b.
abtönen V.k.e. (hat abgetönt) : *Farben abtönen*, arlivañ, dazlivañ, dereziañ livioù.
Anv-gwan verb **abgetönt** dereziet.
Abtönung b. (-,-en) : dereziadur g., dereziad g., arliv g., dazliv g.
Abtordinarius g. (-,-ordinarien) : [relij.] abad eskob g.
abtöten V.k.e. (hat abgetötet) : **1.** lazhañ, mougañ, distrujañ ; **2.** [mezeg.] *Bazillen abtöten,* dezinfektiñ, dilouediñ, dilouezañ, digontammiñ ; **3.** [mezeg.] *einen Zahnnerv abtöten,* digizidikaat un dant, tennañ nervenn un dant, ezvevekaat un dant ; **4.** *sein Fleisch, die Sinnenlust abtöten,* kastizañ e gorf.
Abtötung b. (-,-en) : **1.** distrujadur g., distrujidigezh b., distrujerezh g. ; **2.** [dre skeud.] *Abtötung der Sinnlichkeit,* kastizadur ar c'horf evit trec'hiñ ha sujañ e youloù fall g., sujidigezh e skiantoù b., emgastiz g. ; **3.** [relij.] gwanadur g., kastizadur g., emgastiz g.
Abtrag g. (-s, Abträge) : **1.** atredoù lies. ; **2.** [gwir] gaou g., droug g., domaj g.
abtragen V.k.e. (trägt ab / trug ab / hat abgetragen) : **1.** diatrediñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diac'hubiñ, kas kuit gant an-unan ; **2.** diskar, freuzañ, difoeltrañ, distrujañ, razhañ, dispenn, diwriziennañ, pilat, bannañ d'an traoñ ; *ein Gebäude abtragen,* diskar (freuzañ, difoeltrañ, diwriziennañ, pilat, razhañ) ur savadur ; *einen Steinhaufen abtragen,* diverniañ mein ; **3.** [douar.] krignat, klotañ ; **4.** [dre astenn] *Kleider abtragen,* teuc'hiñ (uzañ, teuziñ) dilhad, kas dilhad da bilhoù, lakaat uz en e zilhad ; *abgetragene Kleider,* dilhadoù teuc'h lies., dilhadoù graet o reuz ganto lies. ; *abgetragene Sachen,* rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., gagnoù lies. ; **5.** *die Speisen abtragen,* distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ ; **6.** [arc'hant.] paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeañ ; *seine Schulden abtragen,* diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm ; *eine Schuld abtragen,* en em ziendleañ, paeañ un dle ; **7.** [dre skeud.] *Dank abtragen,* trugarekaat, lavaret trugarez.
V.em. : **sich abtragen** V.k.e. (trägt sich ab / trug sich ab / hat sich (t-rt) abgetragen) : mont da fall, uzañ, teuc'hiñ, mont gant an uz, mont dre uz.
abträgig ag. : [Bro-Suis] sellit ouzh **abträglich**.
abträglich ag. : noazus, fall, diampled, dizampled, diemsav ; *der Gesundheit abträglich,* fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h.
Abtragung b. (-,-en) : **1.** distrujadur g., distrujidigezh b., distrujerezh g., diskaradur g., freuzerezh g., karzh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., razherezh g., diatredadur g. ; **2.** [arc'hant.] diendleadur g. ; **3.** [douar.] krignerezh g., klotañ g.
abtrampeln V.em. : **sich abtrampeln** (hat sich (t-rt) abgetrampelt) : pilpazañ, pavata, kalemarc'hiñ.
Abtransport g. (-s,-e) : **1.** treuzdougen g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; **2.** treuzkasadenn b., treuzkasadur g., treuzkas g.
abtransportieren V.k.e. (transportierte ab / hat abtransportiert) : treuzdougen, treuzkas.
abtreiben V.k.e. (trieb ab / hat abgetrieben) : **1.** argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *der Wind treibt die Wolken ab,* an avel a skub an oabl, an avel a gas kuit ar c'houmoul ; **2.** [mengleuz.] *Gestein abtreiben,* eztennañ ar c'hailh ; **3.** [kimiezh] *Silber aus Blei abtreiben,* puraat arc'hant ; **4.**

[mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, lakaat da ziforc'hiñ ; *ein Kind abtreiben,* diforc'hiñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da ziforc'hiñ diwar he bugel, sioc'haniñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da zispartiañ diouzh he bugel kent an amzer, ober d'ur vaouez dispartiañ diouzh he c'hrouadur, ober d'ur vaouez koll he c'hrouadur, ober ur rikladenn d'ur vaouez, lakaat ur vaouez da riklañ he bugel, lakaat ur vaouez da goll he bugel ; *sie hat zwei Kinder abgetrieben,* daou vugel he deus dispartiet, diforc'het eo diwar daou vugel, div rikladenn a zo bet graet dezhi, daou vugel he deus riklet.
V.gw. : **1.** (trieb ab, hat abgetrieben) : [mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, terriñ he brazezded, sioc'haniñ ur vaouez ; **2.** (trieb ab, ist abgetrieben) : [merdead.] drival, drivañ, mont d'an driv, diruzañ.
Abtreiben n. (-s) : [tekn., metal.] digemmeskadur g.
Abtreibung b. (-,-en) : **1.** argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; **2.** [mengleuz] korvoerezh g., eztennañ g., eztennerezh g. ; **3.** [kimiezh] puradur g. ; **4.** [mezeg.] diforc'h g., diforc'hidigezh b., rikladenn b., riskladenn b., sioc'hanadur g., disparti g. ; **5.** [merdead.] drival g., driv g., diruzadur g.
Abtreibungsmittel n. (-s,-) : danvez diforc'hiñ g., louzoù diforc'hiñ g., hilastaler g.
Abtreibungspille b. (-,-n) : pilulenn diforc'hiñ b., pilulenn an deiz war-lerc'h b.
Abtreibungsversuch g. (-s,-e) : taol diforc'hiñ g., argeziad diforc'hiñ g.
abtrennbar ag. : rannus, rannadus.
abtrennen V.k.e. (hat abgetrennt) : **1.** rannañ, disrannañ, dispartiañ, diemprañ, diframmañ, forc'hiñ, digevreañ, digevrediñ, distekiñ, distrollañ ; **2.** regiñ, diskolpañ, diskalfañ, distagañ, didammañ [udb diouzh udb all] ; **3.** diwriat.
Abtrennung b. (-,-en) : disparti g., disrann g., diforc'h g.
abtreten V.gw. (tritt ab / trat ab / ist abgetreten) : mont kuit ; *der Richter ließ die Zeugen abtreten,* ar barner a roas aotre d'an testoù da vont kuit ; *von der Bühne abtreten,* **a)** kuitaat al leurenn ; **b)** [dre skeud.] mont diwar-wel, mont en a-dreñv.
V.k.e. (tritt ab, trat ab, hat abgetreten) : **1.** leuskel, ober e zilez eus, ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel, dizerc'hel, reiñ, lezel ; *jemandem ein Zimmer abtreten,* leuskel ur gambr gant u.b., dilezel ur gambr gant u.b., ober dilez eus ur gambr ; *er hat mir alles spottbillig abgetreten,* lezet en deus pep tra ganin evit ur bouton ; *jemandem etwas abtreten,* ober e zilez eus udb d'u.b. ; *jemandem ein Recht abtreten,* dilezel ur gwir bennak gant u.b., ober e zilez eus ur gwir bennak d'u.b., ober dilez eus ur gwir bennak gant u.b., ober an dilez eus ur gwir bennak gant u.b., lezel ur gwir bennak gant u.b. / reiñ ur gwir bennak d'unan all (Gregor) ; *jemandem Rechte abtreten,* ober aotreoù d'u.b.
2. torchañ e dreid ; *den Schnee abtreten,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus an erc'h chomet stag ouzh e votoù, dijabliñ a'n (diouzh an) erc'h chomet stag ouzh e votoù.
3. s*eine Absätze abtreten,* uzañ seulioù e votoù, lakaat uz e seulioù e votoù, torkuliñ e votoù.
V.em. : **sich abtreten** (tritt sich ab / trat sich ab / hat sich (t-rt) abgetreten) : uzañ, teuc'hiñ.
Abtretende(r) ag.k. : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).
Abtreter g. (-s,-) : torch-treid g., torch-botoù g.
Abtretung b. (-,-en) : dilez g., dilezidigezh b., dilezadenn b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.
Abtretungsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies.
Abtrieb g. (-s,-e) : **1.** *Waldabtrieb,* troc'h koad g., diskar gwez g. ; **2.** [merdead.] drival g., drivañ g., driv g. ; **3.** diskenn eus peurvanoù an Alpoù g.
Abtrift b. (-,-en) : [merdead.] drival g., drivañ g., driv g.
abtrinken V.k.e. (trank ab / hat abgetrunken) : **1.** evañ ur banne ; **2.** tarlipat, muzevañ.
Abtritt[1] g. (-s,-e) : **1.** disparti g., mont kuit g. ; *Abtritt von der Bühne,* disparti eus al leurenn g. ; **2.** dilez g. ; *Abtritt eines Ministers,* dilez e garg gant ur maodiern g.
Abtritt[2] g. (-s) : privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g.
abtrocknen V.k.e. (hat abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ, dizourañ ; *das Geschirr abtrocknen,* torchañ al listri.
V.em. : **sich abtrocknen** (hat sich abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ ; *sich (t-d-b) die Hände abtrocknen,* (di)sec'hañ e zaouarn ; *sich (t-d-b) die Stirn abtrocknen,* ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *sich nach dem Bad abtrocknen,* sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn.
Abtrocknen n. (-s) : digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizourennañ g., dizouradur g., sec'hadur g., sec'h g., hesk g., heskadur g.
abtrocknend ag. : disec'hus, heskus., sec'hus.
abtröpfeln / abtropfen V.gw. (ist abgetröpfelt / ist abgetropft) : berañ, diverañ, deverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, bilbilhat, strilhañ, redek, dizourañ ; *Nudeln abtropfen lassen,* lakaat toazennoù da zizourañ.
Abtropfen n. (-s) **/ Abtröpfeln** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., ber g., beradur g.
Abtropfbrett n. (-s,-er) : *Abtropfbrett für Löffel,* parailher g. ; *Abtropfbrett für Flaschen,* deverer g., deverouer g.
Abtropfpfanne b. (-,-n) : kas g., lechefre b.
Abtropfständer g. (-s,-) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b.
abtrotzen V.k.e. (hat abgetrotzt) : *jemandem etwas abtrotzen,* truflañ udb diwar u.b., tennañ udb dre heg digant u.b.
abtrudeln V.gw. (ist abgetrudelt) : *das Flugzeug trudelt ab,* kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell.
abtrünnig ag. : disuj, reneat, renavi, skismatek, skismek, desfailh ; *abtrünnig werden,* dianzav e feiz, nac'h e feiz, nac'h e vadeziant, nac'h e Zoue.
Abtrünnige(r) ag.k. g./b. : renavi g., renead g., desfailh g., nac'her-e-Zoue g., nac'her-e-feiz g., nac'her-e-vadeziant g. ; *Julian der Abtrünnige,* Juluan ar Renavi g.
Abtrünnigkeit b. (-,-en) : reneadelezh b., renavierezh g., dianzavadur-feiz g.

Abtsstab g. (-s,-stäbe) : [relij.] bazh-abad, kammell b., gros b.

abtun V.k.e. (tat ab / hat abgetan) : **1.** tennañ, dilezel, diwiskañ ; *den Rock abtun,* diwiskañ e borpant ; *als ich ein Mann wurde, tat ich ab, was kindlich war,* pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar bugel ; **2.** P. *jemanden kurz abtun,* kas u.b. da sutal krak-ha-berr (da stoupa, da driñchina, da dreiñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kivijañ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; **3.** disteurel ; *einen Einwand abtun,* tremen dreist un enebadenn, na ober (na reiñ) a fed d'un enebadenn, na deuler pled ouzh un enebadenn, disteuler un enebadenn ; **4.** [dre skeud.] *eine Unsitte abtun,* troc'hañ d'ur pleg fall, trec'hiñ (terriñ) un tech fall ; **5.** P. *das ist abgetan,* peurreizhet eo an afer, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, graet ar gra ; *damit ist's noch nicht abgetan,* n'hon eus ket talaret c'hoazh gant an afer-se, n'eo ket c'hoazh hollik echu an afer.

abtupfen V.k.e. (hat abgetupft) : torchañ, sec'hañ, spoueañ.

V.em. : **sich abtupfen** (hat sich abgetupft) : torchañ, sec'hañ, disec'hañ ; *sich (t-d-b) die Stirn abtupfen,* ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal.

Abulie b. (-) : [mezeg.] divennerezh g., anyoul g.

aburteilbar ag. : barnadus.

aburteilen V.k.e. (hat abgeurteilt) : barn, kondaoniñ ; *endgültig aburteilen,* barn hep engalv, kondaoniñ hep eskemm.

Aburteilung b. (-,-en) : barnedigezh b., kondaonidigezh b.

abverdienen V.k.e. (verdiente ab / hat abverdient) : gounit diouzh c'hwezenn e dal, gounit o c'hweziñ.

Abverkauf g. (-s,-verkäufe) : [Bro-Aostria : kenwerzh] peurwerzh b., pilwerzh g., skarzhadeg vras b., arc'hantadur g.

abverlangen V.k.e. (verlangte ab / hat abverlangt) : goulenn groñs [digant u.b.], goulenn start [digant u.b.], azgoulenn [digant u.b.] ; *die Pässe abverlangen,* goulenn ar pasportoù ; *er verlangt viel von seinen Leuten ab,* ul loufrez eo, sklouf eo, mac'hom eo.

abvieren V.k.e. (hat abgeviert) : [tisav.] karrezañ, karreañ.

Abvieren n. (-s) : karreerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

abwägen V.k.e. (wog ab / wägte ab // hat abgewogen / hat abgewägt) : pouezañ, dibouezañ, pouezata, braspouezañ, lakaat e kemm, keñveriañ, hañvalout, pouezañ ha dibouezañ, daspouezañ, tebiñ, roulat en e benn, ruilhal en e benn ; *seine Worte abwägen,* dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet-pervezh, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon ; *das Für und Wider abwägen,* pouezañ ha dibouezañ, pouezañ mat pep tra, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen,* lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, roulat en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.

Abwägung b. (-,-en) : divizadeg b., divizadenn b., keñveriadur g., heñveladur g.

Abwahl b. (-) : blakboliñ g., boulzuañ g., skarzh da-geñver ur vouezhiadeg g., diskaridigezh b., diskargadur g.

abwählbar ag. : **1.** a c'haller blakboliñ, a c'haller skarzhañ da-geñver ur vouezhiadeg ; **2.** [danvez-skol] diret, diredi.

abwählen V.k.e. (hat abgewählt) : **1.** korbellat, boulzuañ, blakboliñ, skarzhañ ; **2.** [danvez-skol] dilezel.

abwälzen V.k.e. (hat abgewälzt) : **1.** dirollañ ; **2.** [dre skeud.] teurel, disteurel, kas diwar e dro ; [gwir] *eine Schuld (eine Beschuldigung) auf einen anderen abwälzen,* teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *eine Schuld von sich abwälzen,* en em ziskargañ, en em zidamall, en em wennañ, en em gaeraat.

abwandeln V.k.e. (hat abgewandelt) : adaozañ, cheñch, kemmañ, treiñ, treuzkemmañ, argemmañ ; *seine Gedanken abwandeln,* distreiñ diwar e vennozhioù, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, dilezel e vennozh, treiñ meno, treiñ kordenn.

V.gw. : *auf- und abwandeln (ist auf- und abgewandelt),* mont ha dont.

abwandern V.gw. (ist abgewandert) : **1.** mont kuit ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab,* un tamm mat eus poblañs ar maezioù a zivaezias ; *aus wirtschaftlichen Gründen abwandern,* mont da-heul e vara, heuliañ e vara ; **2.** treuzannezañ ; **3.** *von etwas abwandern,* dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, kuitaat udb ; **4.** divroañ.

Abwanderung b. (-,-en) : **1.** divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b., divroañ g., fuadur g. ; *Abwanderung von geistigem Kapital,* fuadur ar speredoù g. ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften,* fuadur an dud labour stummet g. ; **2.** treuzannezadur g. ; *Abwanderung der Bevölkerung,* diboblidigezh b., dibobladur g. ; *die Abwanderung macht unser Land fertig,* an divroañ a lazh hor bro.

Abwanderungsverlust g. (-es,-e) : bilañs embroañ-divroañ negativel g., mentel embroañ-divroañ leiel b.

Abwandlung b. (-,-en) : **1.** kemmadur g., kemmadenn b., kemm g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b. ; **2.** [yezh.] kemmadur g., displegadur g., troadur g. ; **3.** adstumm g., eilstumm g.

Abwärme b. (-) : tommder dilaosket g., gwrez kollet b.

Abwart g. (-s,-e) : [Bro-Suis] porzhier g., dorojer g., gward kendi g.

abwarten V.k.e. ha V.gw. (hat abgewartet) : chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, gortoz, gedal, amzeriñ, treizhañ diouzh an amzer, chom da c'hortoz ; *etwas (ruhig) abwarten,* lezel an amzer da ober (Gregor), gortoz distrafuilh ar pezh a zo da zont d'an-unan ; *abwarten, bis …,* gedal ma ... ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist,* gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *warten wir ab, bis der Regen aufhört,* gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *warten wir ab, bis der Sturm vorbei ist !* gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ; w*arten wir hier das Unwetter ab !* chomont amañ da c'hortoz ma tremeno ar barrad amzer ! chomont amañ da c'hedal ma tremeno ar barrad amzer ! gortozomp amañ ar barrad amzer da dremen ! gedomp amañ ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ; *warten wir so lange ab !* gortozomp ac'hanen di ! ; P. *abwarten und Tee trinken,* n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell

Abwarten n. (-s) : gortozerezh g., gortozidigezh b.

abwartend ag. : *eine abwartende Haltung annehmen, sich abwartend verhalten,* chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo**,** treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *sich abwartend verhaltende Person,* gortozer g., treizher g., koulzelour g., koulzataer g.

abwärts Adv. : **1.** d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ, war ziaz, war rabat ; *der Weg führt abwärts, der Weg geht abwärts,* mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war bouez-traoñ, war rabat), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, war bouez-traoñ emañ an hent, diribin a zo gant an hent, rabat a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent, dont a ra an hent war ziaz ; *nun führte die Straße abwärts,* krog e oa an hent da ziskenn ; *jetzt geht es abwärts,* krog eo an diskenn ; **2.** [dre skeud.] *mit ihr geht es abwärts,* falloc'h-fallañ eo he yec'hed, mont a ra war zizeriañ ganti, mont a ra he nerzh kuit, war fallaat e ya ganti, gwanaat a ra he nerzh, gwashaet eo dezhi, war washaat e ya ganti, emañ oc'h ober ruskenn fall, gwastañ a ra he stad.

Abwärtsbewegung b. (-,-en) : diskenn g., lusk war-draoñ g.

Abwärtstransformator g. (-s,-en) : [tredan] isvarrerez b.

Abwärtstrend g. (-s,-s) : tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkil g.

Abwasch[1] g. (-es) : skaotaj g., skaotadenn b. ; *den Abwasch des Geschirrs besorgen,* skaotañ al listri (an traoù), skaotañ, gwalc'hiñ al listri, ober ur skaotadenn, ober ar skaotaj, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh.

Abwasch[2] b. (-,-en) : [Bro-Aostria] dar b.

abwaschbar ag. : gwalc'hus, gwalc'hadus, a ya kuit pa vez gwalc'het.

Abwaschbecken n. (-s,-) : dar b.

abwaschen V.k.e. (wäscht ab / wusch ab / hat abgewaschen) : **1.** gwalc'hiñ, diwalc'hiñ, diverkañ ; *eine Beleidigung abwaschen,* gwalc'hiñ ur flemm ; **2.** skaotañ ; *das Geschirr abwaschen,* skaotañ al listri (an traoù), skaotañ, gwalc'hiñ al listri, ober ar skoataj, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh.

V.em. : **sich abwaschen** (wäscht sich ab / wusch sich ab / hat sich (t-rt) abgewaschen) : en em walc'hiñ.

Abwaschlappen g. (-s,-) : lapas g., torch g.

Abwaschtisch g. (-es,-e) : deverer g., kanastell b.

Abwaschung b. (-,-en) : **1.** gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g., naetadur g. ; **2.** [relij.] emwalc'h g., emwalc'hadenn b.

Abwaschwasser n. (-s,-) : gwelien g.

Abwasser n. (-s,-wässer) : *die Abwässer,* an dour-skarzh g., an dour-koll g., an dourioù lous lies., an dourioù dilerc'h lies., an dour-distrouilh g., ar gwelien g.

Abwasseraufbereitung b. (-,-en) : treterezh an dour-skarzh g., danzeadur an dourioù skarzh lies.

Abwasserkanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzh g., kan-skarzhañ g.

Abwasserreinigung b. (-,-en) : puradur an dourioù lous g.

abwechseln V.k.e. ha V.gw. (haben abgewechselt) : eilañ, cheñch, eskemmañ, treuzkemmañ.

V.em : **sich abwechseln** (haben sich (t-rt) abgewechselt) : en em eilañ, en em bepeilañ, pebeilañ ; *sie wechselten sich ab,* en em eilañ a raent, en em bepeilañ a raent, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a bep eil, labourat a raent an eil goude egile ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab,* c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil.

abwechselnd ag./Adv. : diouzh tro, bep eil tro, a bep eil, bep eil, pep eil, bep un eil, pep eil taol, tro-ha-tro, bep eil gwech, an eil goude egile.

Abwechslung b. (-,-en) : **1.** pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g., pebeilad g., cheñchamant g., eskemm g., eskemmadenn, treuzkemm g., treuzkemmadur g.,

treuzkemmadenn b., nevezadur g. ; *er mag Abwechslung,* plijout a ra an nevezadur dezhañ ; **2.** diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b.

abwechslungshalber Adv. : evit cheñch un tammig, kement hag ober (kement ha gwelet, kement ha selaou) traoù all.

abwechslungslos ag. : digemm.

abwechslungsreich ag. : **1.** cheñch-dicheñch, kemm-digemm, keflusk-digeflusk, liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesstumm ; *abwechslungsreicher gestalten,* liesdoareañ, liesseurtaat ; **2.** diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus.

Abweg g. (-s,-e) : **1.** hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b., kammdro b., hent kammdroius g., kammigell b., kildro b. ; **2.** [dre skeud.] *auf Abwege geraten,* mankañ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, diheñchañ, faziañ war an hent (Gregor), saouzaniñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; *jemanden auf einen Abweg führen,* diheñchañ u.b.

abwegig ag. : direizh, diwir, faos, fazius, tromplus, treuz, treuzenep, a-dreuz ; *seine Überlegung ist abwegig,* fazius (tromplus) eo pezh a soñj.

Abwegigkeit b. (-,-en) : direizhded b., diwirded b., faosoni b., fazierezh g., dibennaj g., brizherezh g., diskianterezh g.

Abwehr b. (-,-en) : **1.** difenn g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g. ; *in Abwehr stehen,* bezañ war an difenn ; **2.** enepspierezh g.

abwehrbereit ag. : [lu] dindan an armoù, prest evit en em zifenn, pare d'en em zifenn, war an difenn.

Abwehrbereitschaft b. (-) : [korf.] difennoù ar c'horf lies., gwarezoù ar c'horf lies., gwarezoù imunizel lies., gwarezoù ar reizhiad imunekaat lies., difennoù hangae lies., difennoù ar reizhiad hangaeañ lies.

abwehren V.k.e. (hat abgewehrt) : **1.** diarbenn, dizarbenn, pellaat, distekiñ, kas war-dreñv ; *Besucher abwehren,* pellaat gweladennerien, distekiñ gweladennerien, kas gweladennerien diwar-dro ; **2.** [dre skeud.] *Dank abwehren,* nac'h bezañ trugarekaet ; **3.** *Unheil abwehren,* distreiñ ur gwalleur, diarbenn ur gwalleur, parraat un droug bennak ; **4.** [lu] *einen Angriff abwehren,* diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un argadenn, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; **5.** *einen Schlag abwehren,* dihelliñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol.

abwehrend ag. : ... emzifenn, diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, sparlus, skoilhus, kaeañ, sparlañ.

Abwehrfeuer n. (-s,-) : [lu] tennadeg sparlañ b., tennadeg kaeañ b.

Abwehrkampf g. (-es,-kämpfe) : stourm emzifenn g.

Abwehrkräfte lies. : [korf.] difennoù ar c'horf lies., gwarezioù ar c'horf lies., gwarezoù imunizel lies., gwarezoù ar reizhiad imunekaat lies., difennoù hangae lies., difennoù ar reizhiad hangaeañ lies.

Abwehroffizier g. (-s,-e) : ofiser eus an enepspierezh g.

Abwehrreaktion b. (-,-en) : ersav emzifenn g.

Abwehrstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] antikorf g.

Abwehrsystem n. (-s,-e) : reizhiad emzifenn b., difennoù lies. ; *sein ganzes Abwehrsystem ist zusammengebrochen,* e zifenn a zo aet da netra (war netra), e zifenn a zo aet da vann, e zifenn a zo troet e kas, e zifenn a zo kouezhet e kas, e zifenn a zo aet e kas.

abweichen V.gw. (wich ab / ist abgewichen) : **1.** diheñchañ, diroudennañ ; *vom Wege abweichen,* diheñchañ / pellaat diouzh e hent (Gregor), mont (distreiñ, treiñ) diwar an hent, divarchiñ a-ziwar an hent, faziañ (riklañ) diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, diroudennañ ; **2.** [merdead.] mont d'an driv, drival, drivañ ; **3.** [dre skeud.] bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, bezañ direizh, direizhañ ; *diese Satzform weicht von der Regel ab,* stumm ar frazenn-se a ya a-enep ar reolenn (a zo direizh e-keñver ar reolenn) ; **4.** [dre skeud.] *vom Thema abweichen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; *von der Wahrheit abweichen,* treiñ diwar ar wirionez rik, distekiñ diouzh ar wirionez plaen, mont en tu-hont d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, mont dreist dalc'h ; *er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter,* n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwaller ; **5.** [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber weichen voneinander ab,* n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber.

abweichend ag. : dizunvan, diforc'h, diforc'hus, direizh, amreizh, inkruzum ; *leicht abweichende Bedeutung,* arster g.

Abweichler g. (-s,-) : gwariadour g., diarroudennad g., disivouder g., disrannad g., dihentad g., dihentadour g.

Abweichlertum n. (-s) : gwariadouriezh b., dihentadur g., disivoud g., dihentadouriezh b.

Abweichung b. (-,-en) : **1.** diheñchadur g., diroudennadur g., dihentadur g., tec'hadenn diwar an arroudenn b. ; **2.** [gwir] amreoliadur g., direkizadur g. ; **3.** forc'hadezh b., forc'hadur g., forc'hadenn b., diforc'h g., diforc'had g., forc'had g., kemm g. ; *zulässige Abweichung,* aotrevarz g., marz faziañ g. ; **4.** [stered.] ledkorn g. ; **5.** direizhded b. ; *in Abweichung von,* daoust da, en desped da, en eneb da ; **6.** adstumm g., eilstumm g. ; *Abweichung von der Regel,* nemedenn b., ezreol b., ezreolenn b., ezreolder g.

Abweichungsbeobachtung b. (-,-en) : [lu] evezhiadur ar forc'hadoù g., evezhierezh ar forc'hadoù g.

Abweichungswinkel g. (-s,-) : [fizik] ledkorn g., korn gwariañ g.

abweiden V.k.e. (hat abgeweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da ; *die Kühe weiden das Gras ab,* ober a ra ar saout ur peur d'ar geot ; *Klee abweiden,* peuriñ melchon.

abweisen V.k.e. (wies ab / hat abgewiesen) : argas, dideurel, disteurel, nac'hañ, nac'h, dinac'h, nakañ, refuziñ, dizarbenn, diarbenn, dic'hrataat, distekiñ ;

jemanden abweisen, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b. ; *beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen,* el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou ; *durch Wahl abweisen,* blakboliñ, boulzuañ ; *von jemandem abgewiesen werden,* bezañ refuzet gant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout un distokadenn digant u.b. ; *mit seiner Klage abgewiesen werden,* c'hwitañ gant e glemm dirak al lez-varn, bezañ nac'het e glemm gant al lez-varn, bezañ dizarbennet eus e glemm, bezañ diharpet eus e glemm.

abweisend ag. : nac'hus, pellaus, diarbennus, rust, dihetus, divourrus ; *Wasser abweisend,* dourpellaus, disgleborus.

Abweisung b. (-,-en) : distaol g., argasadenn b., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., diarbennerezh g., refuz g., dizarbenn g.

abwendbar ag. : diredi, a c'haller tremen hebiou dezhañ, hepkoradus.

abwenden V.k.e. (wandte ab / wendete ab // hat abgewandt / hat abgewendet) : hepkoriñ, parraat, parraat ouzh, distreiñ, diarbenn, dizarbenn, kaeañ ouzh ; *eine Gefahr abwenden,* distreiñ un dañjer, diarbenn un dañjer, troc'hañ a-raok an droug, parraat ouzh un dañjer bennak ; *wenden Sie die Pest von uns ab !* troit ar vosenn diwarnomp ! harluit ar vosenn eus hon touez ! tec'hit ar vosenn diouzhomp ! ; *einen Schlag abwenden,* dihelliñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol ; *das Schicksal [von sich/von jemandem] abwenden,* terriñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.], treiñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.] ; *den Kopf abwenden, das Gesicht abwenden,* distreiñ e benn ; *die Augen abwenden, den Blick abwenden,* distreiñ e zaoulagad, distreiñ e selloù ; *kein Auge abwenden (von …),* chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar …, na dec'hout e zaoulagad diouzh …, derc'hel e zaoulagad war …, bezañ digor e lagad war …

V.em. : **sich abwenden** (wandte sich ab / wendete sich ab // hat sich (t-rt) abgewandt / hat sich (t-rt) abgewendet) : dihelliñ, treiñ e gein ; *sich von jemandem abwenden,* dilezel u.b., treiñ kein da (ouzh) u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b., kazañ u.b., disteurel u.b. ; *sich von der Familientradition abwenden,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn ; *sich von etwas abwenden,* distagañ e galon diouzh udb, en em zistagañ diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, dilezel udb, treiñ kein da (ouzh) udb, lavaret kenavo d'udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb ; *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter abgewandt,* en em yenet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, deuet eo da yenaat ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm, en em ziskroget eo diouzh he mamm.

Abwendung b. (-,-en) : harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.

abwerben V.k.e. (wirbt ab / warb ab / hat abgeworben) : **1.** *Mitarbeiter abwerben,* disc'hwelañ implijidi un embregerezh all, klask tuta implijidi un embregerezh all ; **2.** *Wähler abwerben,* klask gounit mouezhierien ur gostezenn all ; **3.** *Abonnenten abwerben,* klask koumananterien nevez.

Abwerbung b. (-,-en) : **1.** disc'hweladur g., klask tuta implijidi un embregerezh all g. ; **2.** klask gounit mouezhierien ur gostezenn all g. ; **3.** klask praktikoù nevez g.

abwerfen V.k.e. (wirft ab / warf ab / hat abgeworfen) : **1.** disteurel ; *Fesseln abwerfen,* terriñ ar yev, en em zilas(añ), en em zieubiñ, terriñ e ereoù ; [karv] *das Geweih abwerfen,* koll e vrankoù ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf,* kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz ; **2.** *Kleider abwerfen,* en em ziwiskañ ; **3.** teurel d'an traoñ ; *das Pferd wirft den Reiter ab,* ar marc'h a daol ar marc'heger d'an traoñ, ar marc'h a ro lamm d'e varc'heger ; **4.** [lu] *Bomben abwerfen,* bombezañ, bombezennañ, dozviñ bombez, digarrnijañ bombez ; **5.** [nij.] *das Flugzeug wirft Fallschirmjäger ab,* dilaoskiñ (dozviñ) a ra ar c'harr-nij harzlammerien, digarrnijañ a ra ar c'harr-nij harzlammerien ; **6.** [arc'hant] *Zinsen abwerfen,* gounit (degas) kampi, teurel kampi ; *Nutzen abwerfen,* ober splet, bezañ spletus, bezañ talvoudus, bezañ emzavus, bezañ gounidus, ober fonn, ober ampled ; **7.** [louza.] *der Baum wirft seine Blüten ab,* divleuñviñ (divleuniañ) a ra ar wezenn, emañ ar wezenn o koll he bleuñv ; *der Baum wirft seine Blätter ab,* emañ ar wezenn o teuler he delioù, diwiskañ a ra ar wezenn, dizeliañ (dizeilañ) a ra ar wezenn ; **8.** [kartoù] *die Herzdame abwerfen,* en em ziskargañ diouzh an damez keur, en em zistlabezañ diouzh an damez keur, en em zisammañ diouzh an damez keur.

V.gw. (wirft ab, warf ab, hat abgeworfen) : *der Hirsch wirft ab,* emañ ar c'harv o koll e vrankoù.
abwerten V.k.e. (hat abgewertet) : **1.** didalvoudekaat ; **2.** dibriziañ, dibrizañ, istalvoudekaat, iswerzhekaat, disteraat, divoniañ.
abwertend ag. : gwashaus, dismegus.
Abwertung b. (-,-en) : **1.** didalvoudekadur g. ; **2.** dibriziadur g., divoniadur g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat, istalvoudekaat g., iswerzhekadur g.
abwesend ag. : **1.** ezvezant, diank ; *abwesend sein,* ezvezañ, bezañ ezvezant, bezañ diank ; *ich war gerade einen Moment abwesend und habe nicht mitgedacht,* un diankadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennoù ; [gaopaus] *rühmlichst abwesend sein,* bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, ober berzh gant e ezvezañs ; **2.** [gwir] desfailh ; *abwesend sein,* desfailhañ ; *bei einer Gerichtsverhandlung abwesender Angeklagter,* desfailher g., desfailh g. [*liester* desfailhed].
Abwesende(r) ag.k. g./b. : **1.** ezveziad g., ezveziadez b. ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren, der Abwesende muss Haare lassen,* gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad a dalv teod, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, kant kleved ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; **2.** [gwir] desfailh g.
Abwesenheit b. (-,-en) : **1.** ezvezañs b., ezveziadur g., ezveziadegezh b., ezvezañ g., mank g., mankadenn b. ; *in jemandes Abwesenheit,* en ezvezañs u.b. ; *in meiner Abwesenheit,* e-keit ma vin oc'h ober va zro, pa vin ezvezant, pa ne vin ket amañ ; [gaopaus] *durch Abwesenheit glänzen,* bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, splannañ dre e ezvezañs ; **2.** diouer g., defot g., diank g., mank g. ; *in Abwesenheit von,* e defot udb, en diouer ag udb ; *Abwesenheit von Wohnsitz,* annez ebet er vro ; **3.** [gwir] *Abwesenheit vor Gericht,* desfailherezh g. ; *in Abwesenheit verurteilen,* barn dre zesfailh ; *Abwesenheit während der Tat,* bezañs en ul lec'h all da vare an darvoud b., digarez diarvar g., diskarg g., alibi g.
Abwesenheitsquote b. (-,-en) : feur ezvezañ g.
Abwesenheitsurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnedigezh dre zesfailh b., barnadenn dre zesfailh b. ; *ein Abwesenheitsurteil fällen,* kondaoniñ dre zefot, kondaoniñ o vezañ desfailh an tamallad, kondaoniñ dre zesfailh, barn dre zesfailh.
abwetzen V.k.e. (hat abgewetzt) : uzañ, teuc'hiñ, kas da bilhoù, lakaat uz e ; *abgewetzt,* aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'het betek an neudenn, rouedennet, rouedenn, tremen aet, aet da bilhoù, debret, dirapar ; *abgewetzte Sachen,* rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., gagnoù lies.
abwichsen V.em. : **sich abwichsen** (hat sich abgewichst) : *sich (t-d-b) einen abwichsen,* P. hejañ e gleier, brallañ e gloc'h., en em vasturbiñ, c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh, frotañ e beul.
abwickelbar ag. : **1.** a c'haller dibunañ, a c'haller dirollañ ; **2.** [mat.] dispakadus.
abwickeln V.k.e. (hat abgewickelt) : **1.** dibunañ, dirollañ, divoullañ, dirouestlañ, direustliñ, diluziañ, kaladuriañ ; *eine Spule abwickeln,* dibunañ ur ganell ; **2.** [kenw] *ein Geschäft abwickeln,* kas un afer da benn, pengenniñ un afer, tonkañ ur marc'had, ober marc'had, skoulmañ ganti, tremen ur gra ; *die laufenden Geschäfte abwickeln,* kas ar standur ; **3.** renkañ, dirouestlañ, kaout an distag eus, kaout distag eus, kaout an disamm (an dizober, an dieub) eus, frankaat gant.
V.em. : **sich abwickeln** (hat sich (t-rt) abgewickelt) : [dre skeud.] tremen ; *alles wickelt sich reibungslos ab,* mont a ra an traoù en-dro, mont a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, mont a ra mat an traoù en o hent, plaen ha brav e ya pep tra, difazi (distok) e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor).
Abwickeln n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.
Abwickler g. (-s,-) : [tekn.] dibuner bandenn g., diroller g.
Abwicklung b. (-,-en) : **1.** dirolladur g., dibunadur g., dibunerezh g. ; *Abwicklung von Wolle,* dibunadur (dibunerezh) ar gloan (Gregor) ; **2.** sevenidigezh b. ; **3.** [polit., gwir] dibennfreuzadur g. ; *gerichtliche Abwicklung,* dibennfreuzadur barnerezhel g. ; **4.** difredadur g., torr-gopr g. ; **5.** [mat.] dispakad g., dispakadur g.
Abwicklungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] gwezhiadenn dibennfreuzañ b.
Abwicklungsverfahren n. (-s) : argerzhadur dibennfreuz g.
abwiegeln V.k.e. (hat abgewiegelt) : **1.** sioulaat, peoc'haat, distanañ, distav ; **2.** *jemanden abwiegeln,* lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, truflennat u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestlañ spered) u.b. gant e gomzoù flour, ober e glufan, ober e gazh gleb.
V.gw. (hat abgewiegelt) : alaouriñ an neudenn, propikat an traoù, disteraat ar c'hudennoù.
abwiegen V.k.e. (wog ab / hat abgewogen) : pouezañ, pouezata, sammediñ, sammpouezañ, sammata, dibouezañ, braspouezañ ; *mit der Hand abwiegen,* palvata ; *abgewogene Rede,* prezegenn voder b., prezegenn gerreizh (fur, kempouez, pouezet mat pep ger enni) b. ; *das Abgewogene,* ar bouezadenn b.
Abwiegen n. (-s) : pouezadenn b., pouezerezh g.
abwimmeln V.k.e. (hat abgewimmelt) : P. **1.** argas, disteurel, nac'h, dinac'h, dizarbenn, diarbenn ; **2.** *jemanden abwimmeln,* kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da

aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, distekiñ u.b.

Abwind g. (-s,-e) : **1.** red aer war-ziskenn g., aerredenn war-draoñ b., redenn diskenn b. ; **2.** [armerzh] fillidigezh b., flakadur g., flakenn b., falladenn b.

abwinkeln V.k.e. (hat abgewinkelt) : plegañ ; *sein Bein abwinkeln,* plegañ e c'har.

abwinken V.gw. (hat abgewinkt) : **1.** ober ur sin gant e zorn evit nac'hañ ; **2.** nac'h, dinac'h, nac'hañ.

V.k.e. (hat abgewinkt) : [treuzdougen] *einen Zug abwinken,* ober sin d'un tren da loc'hañ, reiñ ar sinal loc'hañ d'un tren.

abwirtschaften V.k.e. (hat abgewirtschaftet) : kas da get, rivinañ, diskar, kas ar stal da stalig hag ar stalig da netra, kas e skuilh hag e ber ; *abgewirtschafteter Betrieb*, embregerezh war an diskar (o vont da get, en e sach diwezhañ) g.

abwischen V.k.e. (hat abgewischt) : torchañ, sec'hañ, disec'hañ, ober un tremen da, ober un torchañ da ; *die Tafel mit dem Schwamm abwischen,* diverkañ (torchañ, disfasañ) an daolenn gant ur spoueenn, ober un torchañ d'an daolenn ; *sich (t-d-b) die Stirn abwischen,* ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *seine Tränen abwischen,* disec'hañ an daeroù diwar e zivjod ; *den Staub abwischen,* diboultrañ, diboultrennañ, reiñ un taol torch ; *den Tisch abwischen,* tremen an torch-listri war an daol, ober un torchañ d'an daol ; *einem Kind den Speichel vom Mund abwischen,* dic'hlaourenniñ ur bugel, divabouzañ ur bugel, sec'hiñ e vabouz d'ur bugel.

Abwischen n. (-s) : torch g., sec'h g.

abwracken V.k.e. (hat abgewrackt) : [merdead.] dibaramantiñ ; *ein Schiff abwracken,* dibaramantiñ ul lestr.

Abwrackung b. (-,-en) : [merdead.] dibaramantiñ g., dibaramanterezh g.

Abwurf g. (-s,-würfe) : **1.** dilaoskadur g., dilaoskidigezh b., taolidigezh b., taoladenn b. ; *Abwurf einer Bombe,* taolidigezh ur vombezenn b., taoladenn ur vombezenn b. ; **2.** distaol g., distaolidigezh b. ; [karv] *Abwurf des Geweihs,* distaol ar brankoù g. ; **3.** [sport] tenn pellaat gant an dorn g., tenn dirouestlañ gant an dorn g., diskas gant an dorn g.

Abwurffahrwerk n. (-s,-e) : [kirri-nij] redell a c'haller disteurel b., kilhoroù helarg lies.

Abwurfstelle b. (-,-n) : **1.** [kirri-nij] pal da vombezañ g., pal da dizhout g. ; **2.** [sport] par g., lec'h ma lakaer an troad evit stlepel udb g. ; **3.** [tekn.] lec'h diskargañ g.

abwürgen V.k.e. (hat abgewürgt) : **1.** *jemanden abwürgen,* mougañ u.b., tagañ u.b., kafunañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *eine Diskussion abwürgen,* troc'hañ berr, krennañ (klozañ) trumm un diviz ; **3.** [kirri-tan] *den Motor abwürgen,* lakaat ar c'heflusker da vouzhañ, lakaat ar c'heflusker da skoilhañ, ober d'ar c'heflusker skoilhañ, bourdiñ, lakaat ar c'heflusker da sac'hañ, harpañ ar c'heflusker.

abzählbar ag. : a c'haller niveriñ, a c'haller kontañ, niveradus.

abzahlen V.k.e. (hat abgezahlt) : paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeañ ; *seine Schulden abzahlen,* diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm.

abzählen V.k.e. (hat abgezählt) : **1.** kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ ; *Geld abzählen,* kontañ arc'hant ; *an den Fingern abzählen,* kontañ war e vizied ; **2.** [dre skeud.] *das kann man sich (t-db) an den zehn Fingern abzählen, das kann man sich (t-d-b) an den fünf Fingern abzählen,* m'en douet, drouksantout a c'haller an dra-se, diawelet a c'haller an dra-se, sellet a c'haller an dra-se a-bell, diskrediñ a c'haller an dra-se, se 'zo anat kerkent, se 'zo sklaer, anat eo, anat an dra, kaer eo gouzout, brav eo gouzout, aes eo gouzout, sklaer eo gouzout, tremen splann eo ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen,* bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; ; **3.** lemel, diskontañ.

Abzählen n. (-s) : **1.** kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b., sifradur g. ; **2.** lamadur g.

Abzählreim g. (-s,-e) : rimostell b., rimodell b., rimadell b.

Abzahlung b. (-,-en) : paeamant g., diendleadur g. ; *auf Abzahlung kaufen,* prenañ war dermen, prenañ war zle, prenañ war gred, prenañ da vezañ paeet a-lodennoù.

Abzählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b.

Abzahlungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh war dermen b.

Abzählvers g. (-es,-e) : rimostell b., rimadell b.

abzapfen V.k.e. (hat abgezapft) : **1.** tennañ ; *Wein abzapfen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; [mezeg] *Blut abzapfen,* gwadañ u.b. (Gregor), tennañ gwad d'u.b., toullañ gwad d'u.b. ; **2.** [arc'hant] P. *jemandem Geld abzapfen,* peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; **3.** [tekn.] divontañ, distouvañ ; *einen Teich abzapfen,* sevel sklotur ur stank / distankañ ul lenn (Gregor), sevel al laerez, sevel ar sklotur.

abzappeln V.em. : **sich abzappeln** (hat sich (t-rt) abgezappelt) : diswinkal, strivata, poaniañ, trevelliñ, merat, ober bec'h, reiñ bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, poursuiñ, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.

abzäumen V.k.e. (hat abgezäumt) : dirañjennañ, divridañ, digabestrañ ; *ein Pferd abzäumen,* dirañjennañ ur marc'h, divridañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h.

abzäunen V.k.e. (hat abgezäunt) : kaeliat, garzhañ, kaeañ, klozañ, termenañ.

Abzäunung b. (-,-en) : **1.** sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g. ; **2.** bloc'had g., stankell bolis b.

abzehren V.k.e. (hat abgezehrt) : kinviañ, lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, krignat, drastañ, skoanañ, dinerzhañ, drailhañ ; *ein abgezehrter Kranker,* ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour diviet g., ur c'hlañvour drailhet gant ar

c'hleñved g., ur c'hlañvour koazhet gant ar c'hleñved g., ur c'hlañvour fontet gant ar c'hleñved g. ; *abgezehrtes Gesicht,* fas kinviet g./b.
V.em. : **sich abzehren** (hat sich (t-rt) abgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, digigañ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour ; *sich vor Kummer abzehren,* dizeriañ (disec'hañ) gant ar glac'har, dizeriañ (disec'hañ) gant ar boan-spered, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har.
Abzehrung b. (-,-en) : langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g.
Abzeichen n. (-s,-) : medalenn b., merk g., arouez b., spilhenn-arouez b.
abzeichnen V.k.e. (hat abgezeichnet) : **1.** eiltresañ ; *ein Muster abzeichnen,* eiltresañ ur patrom ; **2.** [sinañ] lakaat e sin war, tioñviñ.
V.em. : **sich abzeichnen** (hat sich (t-rt) abgezeichnet) : **1.** ober un tarch splann en udb, diferañ, bezañ disheñvel diouzh, disheñvelout diouzh, dishañvelout diouzh, diforc'hiñ diouzh ; **2.** [dre skeud.] dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez ; *eine Gefahr zeichnet sich ab,* diougan a zañjer a zo, sin gwall zañjer a zo, dañjer a zeu war wel, reze a zo a zañjer.
Abziehbild n. (-s,-er) : diskalk g., diskalkadenn b., treuztres g., trespegad g.
abziehen V.k.e. (zog ab / hat abgezogen) : **1.** lemel, tennañ, tennañ kuit, didennañ, pellaat, remuiañ ; *die Betten abziehen,* tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù ; *den Hut abziehen,* diwiskañ e dog, tennañ e dog ; *vor jemandem den Hut abziehen,* diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b. ; *den Schlüssel abziehen,* tennañ an alc'hwez a-ziwar an nor ; *einem Hasen das Fell abziehen,* digroc'henañ (diskroc'henañ, dibourc'hañ, disklipañ, kignat) ur c'had, dibrennañ chupenn ur c'had ; *die Haut vom Fleisch abziehen,* diframmañ ar c'hroc'hen diwar ar c'hig **;** *die Fäden abziehen,* dineudenniñ ; **2.** [dre heñvel.] *ein Rad abziehen,* divontañ ur rod ; **3.** [dre astenn] *Wein abziehen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; **4.** *einen Film abziehen,* dizoleiñ ur film, diskuliañ ur film ; **5.** [dre skeud.] *die Gedanken von etwas abziehen,* argas udb diwar e spered ; **6.** P. [dre skeud.] P. *eine Nummer abziehen,* bragal, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ, pompadiñ dindan selloù an holl, ober pompad, ober lorc'hajoù, bezañ digoroù gant an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; *er zieht eine Schau ab,* emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ oc'h ober e babor, emañ oc'h ober e gañfard ; **7.** [tekn.] brikañ, lintrañ, levnañ, flourañ, kuñvaat ; *das Rasiermesser abziehen,* lemmañ an aotenn, ober ul lemm d'an aotenn ; *diese Messer müssen abgezogen werden,* ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolim dezho, pred eo lemmañ ar c'hontilli-se, poent eo lemmañ ar c'hontilli-se ; **8.** [arc'hant] *Skonto abziehen,* diskontañ ; *Kosten abziehen,* diskontañ ar mizoù, diskontañ ar frejoù ; *die Steuern werden direkt vom Lohn abgezogen,* miret (savet) e vez an tailhoù diwar ar pae, tennet e vez an tailhoù a-ziwar ar gopr ; *die Verpflegungskosten sind vom Lohn abzuziehen,* arc'hant ar bod hag ar boued a rank bezañ savet diwar ar pae, priz e vevañs a rank bezañ savet diwar e bae, miret e vo e vevañs dioutañ ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen,* me a daolo un devezhiad labour dit d'an traoñ ; **9.** [livioù] *die Farben abziehen,* reiñ lufr d'al livioù ; **10.** [kimiezh] *eine Flüssigkeit abziehen lassen,* lakaat un dourenn bennak da zilaviñ, lakaat un dourenn bennak da ouelezenniñ ; **11.** treuzlinennañ, treuztresañ, treuzeilañ, diskalkañ, kalkañ ; **12.** [moull.] moullañ, lakaat er moull, gwaskerellañ, embann, lakaat er gouloù, lakaat er wask ; **13.** *die Toilette abziehen,* sachañ war ar c'has dour ; **14.** [alpaerezh] *das Seil abziehen,* desachañ ar gordenn.
V.gw. (zog ab / ist abgezogen) : mont kuit, mont en e raok, mont a-raok, en em dennañ, en em dapout, pellaat, digludañ ; s*ang- und klanglos abziehen,* en em dennañ, kouezhet e vannieloù gant an-unan (izel e gribell) - mont kuit evel ul laer (hep ober brud, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, mezhek evel ur yar dilostet, abaf evel ur yar displuñvet) ; [lu] *die Wache zieht ab,* ar gward a ya kuit ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen,* divogediñ udb ; *wie ein begossener Pudel abziehen, mit langer Nase abziehen,* mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont kuit toutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek evel ul louarn bet tapet (bet paket, bet louzet, bet kabestret, bet c'hoariet) gant ur yar, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont kuit abaf evel ur yar displuñvet, mont kuit mezhek evel ur yar dilostet, mont d'e doull ; *unverrichteterdinge abziehen,* mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, distreiñ gant ur bouc'h, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro e vazh a-dreñv gant an-unan, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn).
Abziehen n. (-s) : **1.** [moull.] moull g., moullañ g., moulladur g., moullerezh g., moulladenn b., tennadenn b. ; **2.** treuzlinennerezh g., treuztreserezh g., treuzeiladur g., treuztresadur g.
Abzieher g. (-s,-) : [korf.] kigenn bellaer b., pellaer g.
Abziehfeile b. (-,-n) : livn kuñv g.
Abziehlatte b. (-,-n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.
Abziehmaschine b. (-,-n) : [moull.] eilskriver g., eiladerez b.
Abziehmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn bellaer b.

Abziehstein g. (-s,-e) : maen-lemmañ g., higolenn b., maen-higolenn g.
Abziehung b. (-,-en) : diskontadur g., diskonterezh g., lamadenn b.
abzielen V.k.d. (hat abgezielt) : *auf etwas (t-rt) abzielen,* **a)** bizañ d'ur pal (Gregor), ober dezev da seveniñ udb, kaout udb da bal, tennañ d'un amkan bennak ; **b)** [bruderezh] bukañ udb.
abzirkeln V.k.e. (hat abgezirkelt) : bevenniñ ; *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab,* emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.
abzocken V.k.e. (hat abgezockt) : P. *die Touristen abzocken,* goro arc'hant digant an douristed, rozellat arc'hant an douristed, tennañ arc'hant digant an douristed, diwadañ an douristed, sunañ an douristed, peilhat (kignat) an douristed, diskantañ o yalc'h d'an douristed, krignat an douristed, sunañ o gwenneien digant an douristed, displuñvañ (touzañ) an douristed, ober yalc'h diwar-goust an douristed, ober godell diwar-goust an douristed, laerezh an douristed.
Abzug g. (-s,-züge) : **1.** diskont g., diskontadur g., diskonterezh g., dilemel g., diskontañ g., savadenn b. ; *Abzug vom Preis,* distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; *unter (nach) Abzug von ....,* goude bezañ tennet …, goude bezañ diskontet ... ; *in Abzug bringen,* diskontañ, tennañ, lemel ; *Abzüge vom Arbeitslohn,* arc'hant miret (savet) diwar ar pae lies., arc'hant miret (savet) a-ziwar ar gopr lies., diskontoù diwar ar gopr lies. ; **2.** [lu] *Abzug der Truppen,* pellidigezh ar soudarded b., disparti ar soudarded g., dilec'h ar soudarded b., mont kuit ar soudarded g. ; **3.** [film] *Abzug eines Fotos,* luc'hskeudenn tennet eus ur c'hinenn b., luc'htaolenn b. ; **4.** amprouenn b. ; **5.** [tekn] sklotur g., laerez b. ; *Rauchabzug,* sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b. ; **6.** [armoù] pluenn b., draenenn b., draen g., spletenn b., ki g. [*liester* kioù] ; **7.** treuzlinennadur g., treuztresadenn b., treuzeiladur g., treuztresadur g.
abzüglich araogenn (t-c'h) : ur wech diskontet udb.
abzugsfähig ag. : didennadus.
Abzugsfeder b. (-,-n) : gwinterell distenn b., pluenn b., draen g., spletenn b.
abzugsfrei ag. : disammet diouzh bep taos.
Abzugsgraben g. (-s,-gräben) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g., risienn b., gouer b. ; *querlaufender Abzugsgraben,* treuzkiz g. ; *einen Abzugsgraben ziehen, einen Abzugsgraben auswerfen, querlaufende Abzugsgräben ziehen,* treuzkizañ, treuzkiziat, treuzkiziñ.
Abzugshahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g., draenenn b., spletenn b.
Abzugshaube b. (-,-n) : [tekn.] tumenn sunañ b.
Abzugskanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g., risienn b., gouer b.
Abzugsöffnung b. (-,-en) : toull-distrouilh g., toull skarzhañ g., toull karzhañ g.
Abzugsrohr n. (-s,-e) : tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.
Abzugsseil n. (-s,-e) : [alpaerezh] kordenn desachañ b.
Abzugsventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.
abzupfen V.k.e. (hat abgezupft) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ ; *abgezupfte Fischblättchen,* deliennoù pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked lies.
abzwacken V.k.e. (hat abgezwackt) : **1.** piñsat, gwaskañ ; **2.** krignat, krennañ.
V.em. : **sich abzwacken** (hat sich abgezwackt) : *sich (t-d-b) etwas abzwacken,* dioueriñ udb, tremen hep udb, dizerc'hel diouzh udb.
abzwecken V.k.e. (hat abgezweckt) : *etwas auf etwas (t-rt) abzwecken,* bizañ d'ur pal gant udb (Gregor), ober dezev da seveniñ udb gant udb, kaout udb da bal gant udb, tennañ gant udb d'un amkan bennak.
V.gw. (ist abgezweckt) : *auf etwas (t-rt) abzwecken,* bizañ d'ur pal (Gregor), ober dezev da seveniñ udb, kaout udb da bal, tennañ d'un amkan bennak.
Abzweig g. (-s,-e) : skourrad g., forc'h g., gaol b., toull-hent g., kroashent g.
abzweigen V.k.e. (hat abgezweigt) : **1.** [louza.] diskoultrañ, divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat ; *einen Baum abzweigen,* diskoultrañ (divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat) ur wezenn ; [dre skeud.] *Geld für einen bestimmten Zweck abzweigen,* mirout arc'hant e sell d'ober udb resis ; **2.** *etwas abzweigen,* skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.
V.gw. : **1.** dont eus ; **2.** gaoliañ, forc'hiñ, skourrañ, korntroiañ, brankañ ; *der Weg zweigt ab,* gaoliañ a ra an hent el lec'h-se.
Abzweigung b. (-,-en) : **1.** gaol b., toull-hent g., kroashent g., forc'h b., skourrad g. ; **2.** [tredan] adlinenn b., amdreugad g.
abzwicken V.k.e. (hat abgezwickt) : troc'hañ, skejañ, tennañ.
abzwingen V.k.e. (zwang ab / hat abgezwungen) : *jemandem etwas abzwingen,* truflañ udb diwar u.b., tennañ udb dre heg digant u.b., tunañ udb digant u.b. ; *jemandem die Unterschrift abzwingen,* sipañ sinadur u.b.
a. C. / ante Christum (natum) kent hor Salver, KHS.
a capella Chor g. (-es, Chöre) : laz-kanañ a capella g., kor a capella g.
Accessoire n. (-s,-s) : prest g., bitrak g., rikoù lies., reizhoù lies.
Acciaccatura b. (-,-s) : [sonerezh] notenn flastret b.
Acetat n. (-s,-e) : aketat g.
Aceton n. (-s) : aketon g.
Acetylen n. (-s) : aketilen g.
Acetylenlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.
ach ! estl. : a ! siwazh ! ac'h ! allas ! maleürus ! o ! ; *ach wirklich !* n'eo ket gwir alato ! ; *ach komm ! ach kommen Sie !* deus 'ta ! deuit 'ta ! be ! neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; *ach so !* a ! sell ! ac'hanta ! ; *ach was !* tamm ebet ! naren ! ya, war lost al leue ! pu ! puf ! ba ! bac'h ! bo ! chekon ! ta ta ta ! ta ra ta ta ! be ! deus 'ta ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ; *„ich bin bald wieder da ! “ - „ach was !“,* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da !

Ach n. (-s,-/-s) : klemmvan g., hirvoud g., huanad glac'har g. ; *mit Ach und Krach,* gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a boan vras, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen ; *er bestand die Prüfung mit Ach und Krach,* a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bec'h e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ.
Achäne b. (-,-n) : [louza.] frouezh unhadennek str.
Achat g. (-s,-e) **/ Achatstein** g. (-s,-e) : agatenn b.
Achel b. (-,-n) : [louza.] barv g.
Acheron g. (-[s]) [mojenn.] Akeron g.
Achill g. (-es) **/ Achilles** g. (-) : Akilles g.
Achillesferse b. (-,-n) : **1.** seul Akilles g. ; **2.** [dre skeud.] gwiridig g., kaledenn b., klañvenn b., tu gwan g., kizidig g., tu kizidik g., tu gwak g., gor g.
Achillessehne b. (-,-n) : [korf.] stirenn ar seul b.
a. Chr. / ante Christum (natum) : kent hor Salver, KHS.
Achromat g. (-s,-e) : ferenn akromatek b., amkanell akromatek b.
achromatisch ag. : akromatek.
Achse b. (-,-n) : **1.** ahel g., gwerzhid b. ; *mit einer Achse versehen,* ahelañ ; *eine Achse verlieren,* diahelañ, dizahelañ ; *der Wagen hat eine Achse verloren,* diahelet eo ar c'harr ; *die Achse eines Wagens abmontieren,* dizahelañ ur c'harr, diahelañ ur c'harr ; [polit., istor] *die Achse Berlin-Rom,* an ahel Berlin-Roma g. ; **2.** *sich um seine Achse drehen,* treiñ warnañ e-unan ; *sich um die eigene Achse drehen,* **a)** [kirri-tan] ober un dro penn-revr, ober un dro penn-ouzh-revr, penndalostennat ; **b)** treiñ warnañ e-unan, kornigellat ; **3.** P. *immer auf Achse sein,* na badout e revr e neblec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ holen kras en e revr, bezañ ar vi en e revr, bezañ poazh a revr, bezañ atav war orjal, bezañ bepred en hent, bezañ bepred o ruilhal dre an hentoù, na ober nemet lavigañ, bezañ evel war orjal, bezañ ur breser eus an-unan, bezañ ur breskenner eus an-unan, bezañ bepred war ar bale, bezañ un drapikell eus an-unan.
Achsel b. (-,-n) : **1.** [korf.] kazel b., skoaz b. ; *die Achseln (mit den Achseln) zucken,* ober ur c'hruz d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, ober ur sav d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz ; **2.** *jemanden über die Achsel ansehen,* sellet ouzh u.b. gant fae, sellet ouzh u.b. gant morgañs, sellet ouzh u.b. gant rogoni, sellet a-dreuz ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b. ; **3.** *etwas auf die leichte Achsel nehmen,* na ober van eus (ouzh) udb, na ober foutre (foutre kaer) eus udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober forzh gant (eus, ag) udb, na ober kaz ag udb, na vezañ gwall nec'het gant udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na vezañ e chal gant udb.
Achsel- : [korf.] kazelel, … kazel, … an divgazel.
Achselband n. (-s,-bänder) : stolikenn-skoaz b., skoazgenn b.
Achseldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwerblenn gazel b.
Achselgrube b. (-,-n) : [korf.] toull-kazel g., kazel b., pleg ar gazel g.
Achselhaare lies. : [korf.] blev kazel str.
Achselhöhle b. (-,-n) : [korf.] toull-kazel g., kazel b., pleg ar gazel g.
Achselklappe b. (-,-n) : [lu] stolikenn-skoazb., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.
achsellos ag. : diahel.
Achselpolster n. (-s,-) : skoazgenn b.
Achselrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.
Achselschnur b. (-,-schnüre) : [lu] akuilhetenn skoaz b., akuilhetenn-enor b.
Achselstück n. (-s,-e) : stolikenn-skoaz b., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.
Achseltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Achselzucken n. (-s) : kruz skoaz g., hej skoaz g., diskoazadenn b., sav g., souch g. ; *etwas mit Achselzucken aufnehmen (quittieren),* na lakaat van ebet gant udb, na ober forzh gant udb, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na deuler pled gant udb.
achselzuckend ag. : hag a ra ur c'hruz d'e zivskoaz, hag a hej e zivskoaz, hag a ra un hej d'e skoaz, hag a ra un hej d'e zivskoaz, hag a ra ur sav d'e zivskoaz, hag a ra ur souch d'e zivskoaz.
Adv. : gant ur c'hruz d'e zivskoaz, gant un hej d'e skoaz, gant un hej d'e zivskoaz.
Achsenabstand g. (-s,-abstände) : [tekn.] hed etre div ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.
Achsenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre an ahelioù g.
Achsenbruch g. (-s,-brüche) : [tekn.] torr ahel g.
Achsendruck g. (-s,-e) : [tekn.] bec'h war an ahel g., bec'hiad war an ahel g.
Achsenkopf g. (-s,-köpfe) : penn-ahel g.
Achsenkreuz n. (-es,-e) : [mat.] sistem ahelioù g., reizhad ahelioù b.
Achsenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achsenlager versehen,* kibañ udb.
Achsenmächte lies. : [istor] broioù an ahel Berlin-Roma lies., nerzhioù an Ahel lies.
Achsenstab g. (-s,-stäbe) : [korf.] notokordenn b.
Achsgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achsgehäuse versehen,* kibañ udb.
-achsig ag. : *einachsig*, un ahel dezhañ ; *zweiachsig*, daou ahel dezhañ.
Achslager n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achslager versehen,* kibañ udb.
Achslast b. (-) : [tekn.] bec'hiad brasañ aotreet war bep ahel g., bec'h brasañ aotreet war bep ahel g.
Achsnabe b. (-,-n) : [tekn.] moell-karr g., bendell g.
Achsstand g. (-s,-stände) : [tekn.] hed etre daou ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.
Acht[1] b. (-) : **1.** evezh g., pled g., diwall g., damant g., preder g., soursi g., istim b., stad b., man b./g. ; *Acht geben, sich (t-rt) in Acht nehmen,* teuler evezh, teuler me, teuler meiz, teuler pled, diwall, chom war ziwall, chom war e ziwall, chom war evezh, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, kemer e ziwalloù, en em ziwall, eveshaat ; *etwas in Acht nehmen,* kemer damant (preder) gant udb, kemer soursi (stad) eus udb, soursial ouzh udb, damantiñ d'udb ; *nehmen Sie sich in Acht,* bezit war evezh na

c'hoarvezfe droug ganeoc'h ; *auf jemanden Acht haben, auf jemanden Acht geben*, kemer damant gant u.b., damantiñ d'u.b., kemer soursi eus u.b., soursial ouzh u.b., ober war-dro u.b., kempenn u.b., diwall u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., kompren en u.b., teuler evezh d'u.b., evezhiañ ouzh u.b., eveshaat war u.b., eveshaat ouzh u.b., teuler evezh war u.b., teuler evezh ouzh u.b., teuler evezh en u.b. ; *sie gaben nicht darauf Acht,* ne raent van ebet, ne ouezient ket anv, n'o doa ket kemeret o ziwalloù ; *vor jemandem Acht haben, sich vor jemandem in Acht nehmen,* en em ziwall (lakaat evezh, ober evezh, bezañ war ziwall, en em virout) ouzh u.b., diwall dirak u.b., diwall ouzh itrikoù u.b., bezañ war evezh gant aon rak u.b., disfiziout ouzh u.b., kaout disfiz diouzh u.b., eveshaat war u.b., lakaat evezh rak u.b. / diwall ouzh u.b. / eveshaat ouzh u.b. (Gregor) ; *nimm dich in Acht vor ihm,* diwall dioutañ, diwall diouzh e itrikoù, mat e vo dit en em ziwall dioutañ, evesha outañ, hemañ a zo da ziwall dirazañ ; *etwas außer Acht lassen,* bezañ digaz ouzh udb, bezañ diseblant ouzh udb, bezañ diseblant dirak udb, na ober van eus udb, na ober na man na mordo eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, disprizañ doujañ d'udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; **2.** forbannerezh g., forbannidigezh b., forbannadur g. (Gregor) ; *in Acht und Bann tun,* ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, dispellañ, lakaat en dispell, lakaat war bedenn ar Sul.

Acht² b. (-,-en) : eizh g. ; *eine Acht schreiben,* skrivañ un eizh ; *das Rad hat eine Acht,* gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; [kartoù] eizh g.

acht niver. : eizh ; *heute in acht Tagen,* hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun ; *Montag in acht Tagen,* dilun penn sizhun, dilun e penn sizhun ; *auf acht Tage hinausschieben,* deren (dereniñ, daleañ) a-benn eizhtez ; *etwa acht,* un eizhad g. ; *acht Tage,* un eizhteziad g., un eizhtevezh g., un eizhtez g. ; *er blieb bloß acht Tage hier,* ne chomas amañ nemet un eizhteziad ; *durch acht teilen,* eizhvedenniñ ; *acht Kleine,* eizh vihan lies. ; *acht Große,* eizh vras lies. ; *acht Kinder,* eizh bugel lies., eizh a vugale lies. ; *um acht, um acht Uhr,* da eizh eur ; *acht schöne Pferde,* eizh vrav a gezeg lies., eizh marc'h brav lies. ; *wir acht,* ni hon-eizh ; *ihr acht,* c'hwi hoc'h-eizh ; *diese acht,* int o-eizh.

achtbar ag. : doujadus, doujañsus, enorus, din a zoujañs.

Achtbarkeit b. (-) : enorusted b., enoruster g., dereadegezh b., doujusted b.

achtarmig ag. : eizhskourrek, eizh brank dezhañ.

achte(r,s) ag. : eizhvet ; *der Achte des Monats,* an eizh eus ar miz ; *der achte Januar,* an eizh a viz Genver g.

Achteck n. (-s,-e) : eizhkogn g., eizhkogneg g., eizhkorn g., eizhkorneg g.

achteckig ag. : eizhkognek, eizhkornek.

achteinhalb Adv. : eizh ... hanter.

achtel ag. : eizhvedenn b. ; *ein achtel Morgen,* ur bevarenn b., un eizhvedenn eus un devezh-arat b.

Achtel n. (-s,-) : eizhvedenn b.

Achtelfinale n. (-s,-) : eizhvedenn gourfennoù b.

Achtelnote b. (-,-n) : [son.] krogenn b.

Achtelpause b. (-,-n) : [son.] hanterboent-tav g.

achten V.k.d. (hat geachtet) : teuler evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler evezh en udb, teuler pled da [udb/u.b.], teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant, teuler perzh ouzh ; *auf etwas (t-rt) achten,* teuler evezh ouzh (war, en, da, gant) udb, sipañ e spered war udb, teuler pled da (gant, ouzh, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat evezh war (gant, ouzh, da) udb, teuler meiz ouzh (da, war) udb, teuler me ouzh (da, war) udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, ober fed ouzh udb, reiñ a fed ouzh udb, prederiañ ouzh udb, mont diouzh udb, ober forzh gant udb, ober van ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, bezañ evezhiek war udb, bezañ evezhiek ouzh udb ; *ich hatte nicht darauf geachtet,* n'em boa ket taolet pled a (ouzh) se, n'em boa graet van ebet, n'em boa ket gouezet anv, ne oan ket evezhiek war ar poent-se ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht,* lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.

V.k.e. (hat geachtet) : **1.** doujañ, kaout doujañs evit, azaoueziñ, azaoueziñ da [udb/u.b.], kaout azaouez ouzh, istim, kaout istim ouzh, dougen bri da [udb/u.b.], briaat, bezañ azaouezus e-keñver, istimañ, prizañ, prizout, revilañ ; *jemanden hoch achten,* kaout un azaouez dreist ouzh u.b., ober stad vras eus u.b., kaout un istim vras evit u.b., kaout kalz a istim evit u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., azaoueziñ u.b., uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b. ; *ich achte ihn,* bri a zougan dezhañ, doujañs am eus evitañ, istim am eus evitañ ; *er war sehr geachtet,* enoret bras e oa, douget e veze bri dezhañ, e doujañs vras e veze an dud dirazañ ; *sie wurde allgemein geachtet,* istim vras he doa digant an holl dud ; *etwas gering achten,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb ; *jemanden gering achten,* ober fae war (eus, ouzh) u.b., kaout dispriz evit u.b., disprizañ u.b., kaout dismegañs evit u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., dismegañsiñ u.b., ober dismegañs war u.b. ; *den Tod nicht achten,* c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizaon rak ar marv, bezañ dispouron rak ar marv, disprizañ ar marv, sellet hep doujañs ouzh ar marv ; *die Gesetze achten,* kaout doujañs d'al lezennoù, doujañ d'al lezennoù, seveniñ d'al lezennoù, bezañ doujus d'al lezennoù, mirout al lezennoù ; **2.** kavout, tremen da, sellet evel, lakaat da, istimañ evel ; *etwas für gut achten,* kavout d'an-unan ez eo mat udb, kavout da udb, kavout mat udb, bezañ mat udb d'an-unan ; **3.** *die Mühe nicht achten*, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e

gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, strivañ a-dro-vat, bezañ gwir wellañ o labourat, merat, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, lakaat bec'h, bec'hiañ, na vouzhañ ouzh al labour.

ächten V.k.e. (hat geächtet) : ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, lakaat war bedenn ar Sul, milligañ ; *ächtet die Atomwaffen !* kasait an armoù nukleel !

Achtender g. (-s,-) : karv eizh korn war e vrankoù g.

achtens Adv. : da eizhvet, d'an eizhvet.

achtenswert ag. : din a zoujañs, doujadus, enorus, dellezus, dellezek a vrud.

Achter g. (-s,-) : [sport] bag eizh roeñver b.

Achterbahn b. (-,-en) : trenig kermes sav-disav g., trenig kermes sav-diskenn g., trenig kermes ribin-diribin g., manej ribin-diribin g.

Achterdeck n. (-s,-e) : [merdead.] tilher a-dreñv g., pont a-dreñv g.

Achterklärung b. (-,-en) : forbannerezh g., forbannadur g., forbannidigezh b. (Gregor).

achterlei Adv. : *auf achterlei Art,* en eizh doare disheñvel.

Achterliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink diavaez b., ravalink olavent b., ravalink diwar avel b.

achtern Adv. : [merdead.] a-dreñv ; *der Wind kam von achtern,* avel a-dreñv a oa, a-du e oa an avel.

Achtersteven g. (-s,-) : [merdead.] tampot g., stambod g., tambod g., rozenn b.

Achterstevenruder n. (-s,-) : [merdead.] stur stambod g.

achtfach / 8-fach ag. : eizhkement, eizh gwech kement all ; *das Achtfache,* un eizhkement g.

achtflächig ag. : eizhtuek.

Achtflächner g. (-s,-) : oktaedr g., eizhtueg g.

achtgeschossig ag. : ... eizh estaj, … a eizh estaj, eizh solier dezhañ.

achtgliederig ag. : eizh elfenn dezhañ.

achtgeben V.gw. (gibt acht / gab acht / hat achtgegeben) : *sellit ouzh* **Acht**.

achthaben V.gw. (hat acht / hatte acht / hat achtgehabt) : *sellit ouzh* **Acht**.

achthundert niver. : eizh kant.

achthundertjährig ag. : ... eizh kant vloaz, eizh kant vloaz dezhañ.

achthundertste(r,s) ag. : eizh kantvet.

achthunderttausend niver. : eizh kant mil.

achtjährig ag. : ... eizh vloaz, eizh vloaz dezhañ ; ein achtjähriges Kind, ur c'hrouadur a eizh vloaz g.

achtköpfig ag. : **1.** ... eizh den ; **2.** … eizh penn, eizhpennek.

achtletzte(r,s) ag. : eizhvet diwezhañ.

achtlos ag. : diaked, dievezh, dieneb, diistim, dispriz, disprizus, disprizañsus, divanier, dizamantus, euver, gwallek, lezober, lureek, difoutre.

Achtlosigkeit b. (-) : dievezhiegezh b., diaked g., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., divanieramant g., gwallegezh b., lez-ober g.

achtmal Adv. : eizh gwech ; *achtmal zwei,* eizh gwech daou.

achtmalig ag. : eizh, eizh gwech, graet eizh gwech.

Acht-Minuten-Takt g. (-s,-e) : *im Acht-Minuten-Takt,* bep eizh munutenn.

achträderig ag. / **achträdrig** ag. : eizhrodek, ... eizh rod.

achtsam ag. : evezhiek, evezhius, evezhet, war evezh, evezhiant, aketus, arvezet, pizh.

Achtsamkeit b. (-) : evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b.

achtseitig ag. : **1.** eizhtuek ; **2.** eizh pajenn oc'h ober anezhañ.

Achtsitzer g. (-s,-) : karbed eizh plas g.

achtsitzig ag. : ... eizh plas.

achtstellig ag. : ... eizh sifr.

achtstöckig ag. : ... eizh estaj, … a eizh estaj, eizh solier dezhañ.

achtstrophig ag. : ... eizh poz.

Achtstundentag g. (-es,-e) : devezh labour eizh eurvezh g.

achtstündig ag. : ... eizh eurvezh.

achttägig ag. : ... eizh devezh.

achttäglich ag. : bep eizhtez.

achttausend niver. : eizh mil.

Achtteiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn eizh abadenn b., heuliad eizh abadenn g., stirad skinwel eizh abadenn g.

achtteilig ag. : [skinwel] ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.

achtundzwanzig niver. : eizh warn-ugent.

Achtundsechziger g. (-s,-) : **1.** paotr eizh ha tri-ugent vloaz g. ; **2.** emsaviad eus ar bloaz eizh ha tri-ugent g., paotr eizh ha tri-ugent g.

Achtung b. (-,-en) : **1.** evezh g., pled g., diwall g. ; *Achtung !* diwall(it) ! taol(it) pled ! evezh ! chomit war (bezit war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! bezit gant ho jeu ! ; *Achtung, da kommt die Polizei !* diwallit, erru eo beg-e-dog ! ; **2.** doujañs b., douj g., istim b., azaouez g., bri g., eneb g., enebrann b., revil g., respet g., miridigezh b. ; *auf die Achtung der Menschenrechte hinwirken,* diogeliñ an doujañs ouzh gwirioù mab-den ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *alle Achtung !* gwellañ gourc'hemennoù ! ; *jemandem Achtung schulden,* dleout respet d'u.b. ; *Achtung gebietend,* meurdezus ; *Achtung genießen,* bezañ doujet, bezañ istimet ; *sich Achtung verschaffen,* gounit doujañs an dud, gounit istim an dud, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *Achtung empfinden für [t-rt], Achtung empfinden vor [t-d-b],* doujañ u.b., kaout doujañs

evit u.b., dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ azaouezus e-keñver u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., ober stad vras eus u.b., kaout istim evit u.b. ; *bei jemandem in Achtung stehen,* kaout istim u.b., bezañ istimet gant u.b. ; *sie erfreute sich allgemeiner Achtung,* istim vras he doa digant an holl dud ; *er ist in meiner Achtung gesunken,* kollet en deus un tamm mat eus an doujañs am boa outañ, kollet en deus ur bechad mat eus an doujañs am boa outañ, koazhet eo an istim am boa evitañ, izelaet eo an doujañs am boa en e geñver ; *er bringt ihm keinerlei Achtung entgegen,* n'en deus tamm istim evitañ ; *aus Achtung vor,* dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit.

Ächtung b. (-,-en) : forbannerezh g., forbannidigezh b., forbannadur g. (Gregor).

achtunggebietend ag. */* **Achtung gebietend** ag. : meurdezus

Achtungsapplaus g. (-es,-e) : stlakadeg-daouarn azaouezus b.

Achtungserfolg g. (-s,-e) : disoc'hoù enorus lies., brud g./b.

Achtungsverlust g. (-es) : divruderezh g., divrud g.

achtungsvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, gant azaouez, gant doujañs ; *sich vor jemandem achtungsvoll beugen,* dougen bri d'u.b., plegañ gant azaouez d'u.b., soublañ gant azaouez d'u.b., sentiñ gant doujañs ouzh u.b., ober e zivizoù d'u.b.

achtzehn niv. : triwec'h, eitek ; *denken Sie mal, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz !

achtzehnhundert niv. : triwec'h-kant.

achtzehnte(r,s) ag. : triwec'hvet, eitekvet.

achtzeilig ag. : **1.** … eizh linenn ; **2.** ... eizh gwerzenn.

achtzig niver. : pevar-ugent, eikont ; *zweiundachtzig,* daou ha pevar-ugent, eikont daou ; [tro-lavar] *auf die Achtzig gehen,* na vezañ pell diouzh e bevar-ugent vloaz, mont d'e bevar-ugent vloaz, bezan tost da bevar-ugent vloaz.

achtziger ag. : *in den achtziger Jahren,* e-pad ar bloavezhioù pevar-ugent.

Achtziger[1] g. (-s,-) : *ein Achtziger,* un den en e bevar-ugent vloaz g., un den pevar-ugent vloaz g. ; *er wird bald zu den Achtzigern gehören,* krog eo en e bevar-ugentvet bloavezh, emañ o fourchadiñ skalier ar pevar-ugent vloaz.

Achtziger[2] g. (-s,-) : **1.** gwin eus ar bloaz 1980 g. ; **2.** *er ist in den Achtzigern,* un dra bennak war pevar-ugent vloaz en deus, pevar-ugent vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e bevar-ugent vloaz ; **3.** *die Achtziger,* ar bloavezhioù pevar-ugent lies.

Achtzigerjahre lies. */* **80er-Jahre** lies. : bloavezhioù pevar-ugent lies.

achtzigjährig ag. : ... pevar-ugent vloaz, pevar-ugent vloaz dezhañ.

Achtzigpfennigmarke b. (-,-n) : timbr pevar-ugent pfennig g.

achtzigste(r,s) ag. : pevarugentvet.

Achtzimmerwohnung b. (-,-en) : randi eizh pezh b.

Achtzylinder g. (-s,-) : karr-tan eizh sailh g., karr-tan eizh bailh g.

Achtzylindermotor g. (-s,-en) : keflusker eizh sailh g., keflusker eizh bailh g.

achtzylindrisch ag. : ... eizh sailh g., ... eizh bailh g.

ächzen V.gw. (hat geächzt) : klemmichal, kestal, hirvoudiñ, leñvañ, leuskel huanadoù glac'har, morleñvañ, kluc'hunañ, termal, garmiñ, kouignal, kestal, kunuc'henniñ, gwigourat, kunuc'hañ, kunudañ, gouerouzat, mousklemm, mousklemmañ, toreañ.

Ächzen n. (-s) : klemmvan g., hirvoud g., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennoù lies., leñv g., mousklemmoù lies., tore g., siwadenn b., siwadennoù lies., gwigour g.

Ächzer g. (-s,-) : **1.** klemmvan g., hirvoud g., kunuc'henn b., leñvadenn b., huanad glac'har g., mousklemm g., siwadenn b., gwigour g. ; **2.** huanad g., huanadenn b.

Acker g. (-s, Äcker) : park g., parkad g., tachennad b., maeziad g., trevad b. ; *einen Acker misten,* skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, teilañ (temzañ, trempañ, kardellat) ur park ; *einen Acker jauchen,* fennañ dour-hañvouez war ur park ; *mit einer Walze über einen Acker fahren,* rollañ ur park, roulat douar ur park, ruilhal douar ur park, tremen ar roll (ur c'hran douar, ur ruilh, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park ; *riesengroßer offener Acker,* maeziad g. ; *weiter Acker,* marez g./b. ; *weiter umzäunter Acker,* trest g. ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht,* a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; *durch diesen Acker fließt ein Bach,* bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se.

ackerbar ag. : aradus.

Ackerbau g. (-s) : *der Ackerbau,* al labour-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerezh-douar g., ar gounid-douar g. ; *gemischter Ackerbau,* gounidegezh liestrevad b. ; *Ackerbau treiben,* gounit douar, labourat douar, bevañ diwar al labour-douar.

ackerbautreibend ag. */* **Ackerbau treibend** ag. : a vev diwar al labour-douar.

Ackerboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g./b., douar-atil g., douar-stuz g., douar bev g. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Ackerbohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str.

Ackerdistel b. (-,-n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].

Ackerecke b. (-,-n) : beskelloù lies.

Ackererde b. (-) : douar prad g.

Ackerfläche b. (-,-n) : gorread labour gounid g., gorread douar-gounid g., gorread douar-labour g., trevidig g.

Ackerflur b. (-,-en) : douaroù-labour lies., douaroù-gounid lies., douaroù-stuz lies.

Acker-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., sikorea laezhek g./b., askol gwenn str., askol mor str., askol aod str., askol-laezhek str.
Ackergauchheil g. (-s,-e) : : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.
Ackergaul g. (-s,-gäule) : **1.** marc'h-tenn g. ; **2.** [gwashaus] sprec'henn b.
Ackergerät n. (-s,-e) : benveg labour-douar g., ostilh labour-douar g.
Acker-Hellerkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.
Ackerhundskamille b. (-,-n) : [louza.] aouredal g.
Ackerkratzdistel b. (-,-n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].
Ackerkrume b. (-) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., douar-teil g., douar bev g., douar-stuz g., douar-atil g., atil g./b., gounid g.
Ackerland n. (-s,-länder) : **1.** douar-labour g., douar-gounid g., douar-teil g., douar tomm g., atil g./b., douar-stuz g., douar-atil g., gounid g., douar bev g. ; **2.** trevidig g.
Ackermann g. (-s, Ackerleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g., tieg g.
Ackermännchen n. (-s,-) : [loen.] hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g.
Ackermennig g. (-s,-e) : [louza.] skav-ar-Werc'hez str.
Ackerminze b. (-,-n) : [louza.] bent park g./b.
ackern V.k.e. (hat geackert) : arat, enandiñ.
V.gw. (hat geackert) : [dre skeud.] poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, bezañ kefridi war an-unan, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Acker-Pfennigkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.
Ackerquecke b. (-,-n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.
Ackerrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.
Ackerraute b. (-,-n) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g.
Ackerrain g. (-s,-e) : gwrimenn b., glizenn b., ribl ur park g., goulienn b., gwerenn b., lez ur park g., lezenn ur park b., or ur park g., bevenn ur park b., kleuz g., relach g. ; *seine Kühe auf dem Ackerrain weiden lassen,* gwrimennañ e saout, relachiñ e saout.
Ackerrettich g. (-s,-e) : [louza.] alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.
Ackerröte b. (-,-n) : [louza.] [*Sherardia arvensis*] sherardi str.
Ackersalat g. (-s,-e) : [louza. : rannyezh.] gwalerig g., dousezig g., dousetez str., yalc'h-ar-person b.
Ackerschachtelhalm g. (-es,-e) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
Ackerschlepper g. (-s,-) : traktor g.
Ackerscholle b. (-,-n) : **1.** moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], tamm bomm-douar g., tamm boem g. ; **2.** [dre skeud.] bro c'henidik b.
Acker-Schwarzkümmel g. (-s,-) : [louza.] niell g.
Ackersenf g. (-s,-e) : [louza.] sezv gouez g., gouezirvin str.
Ackersmann g. (-s, Ackersleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g., tieg g.
Acker-Spark g. (-s) **/ Acker-Spörgel** g. (-s,-) : [louza.] nadoz-ar-maesaer b., balboc'h g.
Acker-Stiefmütterchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.
Acker-Täschelkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.
Ackerveilchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.
Ackerwagen g. (-s,-) : karr g., karr-pederrod g.
Ackerwalze b. (-,-n) : kran douar g., ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g.
Ackerwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod-bihan str.
Ackerwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.
Ackerwinkel g. (-s,-) : beskelloù lies.
Acker-Zinnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
a conto Adv. : kement-se o talvezout da rannbae.
Acrobate Reader g. (-[s]) : [stlenn.] Acrobate Reader g.
Acryl n. (-s) : akrilik g., materi akrilek g., danvez akrilek g.
Acrylglas n. (-es) : gwer akrilek str.
acte gratuit g. (- -) : [preder.] gread diabeg g.
Actinium n. (-s) : [kimiezh] aktiniom g.
Action b. (-) : bervder g., berv g., birvilh g., startijenn b., lañs g., deltu g. ; *ein Film mit Action,* ur film birvidik g., ur film gant startijenn g., ur film niñvek g.
Actionfilm g. (-s,-e) : film birvidik g., film gant startijenn g., film niñvek g.
ActiveX n. : [stlenn.] ActiveX g.
a. D. : **1.** [berradur evit **außer Dienst**] war e leve ; **2.** [berradur evit **an der Donau**] war ribl an Danav, an Danav ; *Krems a. D.,* Krems an Danav b.
A. D. : [berradur evit **Anno Domini** (im Jahre des Herrn)] er bloaz ... goude Hor Salver, g.H.S.

Adabei g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] chaoker g., brozennour g., teileg g., fringer g., brammer g., bugader g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., breser kaoc'h g., mailhard g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., lorc'heg g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetinier g.
ad absurdum Adv. : *etwas ad absurdum führen,* lakaat anat ez eo sot-mat udb ; *die Reductio ad absurdum,* ar poellata dre zireizhpoell g., ar poellata dre an emsiv g., ar poellata emsivek g., an diren d'an direizhpoell g., an diren d'an emsiv g.
ADAC g. (-s) : [berradur evit **Allgemeiner Deutscher Automobil-Club**] kleub alaman ar vleinerien-girri g.
ad acta Adv. : *ad acta legen,* renkañ, lakaat e-barzh an dielloù, klozañ.
adagio Adv. : adajio.
Adagio n. (-s,-s) : adajio g.
Adam g. : **1.** Adam g. ; *seit Adams Zeiten,* a bep memor den / a bep amzer (Gregor), a-hed-ar-wech, abaoe ez eus koun, a-holl-viskoazh, a bep mare, a-vepred, a-viskoazh, dalc'hmat ; *bei Adam und Eva anfangen,* klask amzer Noe, mont da glask traoù a zo ken kozh hag an douar (traoù o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traoù kozh-Noe ; **2.** [dre skeud.] *den alten Adam ausziehen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *nach Adam Riese,* nemet faziañ a rafen, ma ne fazian ket, ma'z eo mat ar gont, diouzh ar jed, diouzh ar much.
Adamsapfel g. (-s,-äpfel) : aval-gouzoug g., aval ar gouzoug g.
Adamskostüm n. (-s,-e) : *im Adamskostüm,* en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, na dilhad na mann en dro dezhañ, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h.
Adaptation b. (-,-en) : [kleweled] azasaat g., azasadenn b., heñvelekadur g., aozidigezh b.
Adapter g. (-s,-) : **1.** [tekn.] kloter g., azasaer g. ; **2.** [tredan] keider g.
adaptieren V.k.e. (hat adaptiert) : **1.** azasaat, lakaat da glotañ, reizhañ, lakaat klenk, kleñkañ, juntrañ, keidañ, heñvelekaat, aozañ, kempenn ; **2.** [Bro-Aostria] aozañ, kempenn, annezañ, aveiñ, terkañ.
V.em. : **sich adaptieren** (hat sich (t-rt) adaptiert) : *sich an etwas (t-rt) adaptieren,* en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, mont klenk gant udb, mont c'hwek gant udb, mont kloz gant udb, klotañ gant udb.
Adaption b. (-,-en) : **1.** azasaat g., akoursadur g. ; **2.** [kleweled] azasaat g., heñvelekadur g., azasadenn b., aozidigezh b.
adäquat ag. : kevazas, dereat, reizh, klenk, a-vod, kenglot, dik.
Adäquatheit b. (-) : kevazasted b., dereadelezh b., dereadegezh b., reizhder g., reizhded b.
addieren V.k.e. (hat addiert) : sammañ, kendaspugn, kendastum, ouzhpennañ, holladañ, hollañ.
V.gw. (hat addiert) : sammañ.
Addiermaschine b. (-,-n) : [tekn.] jederez sammañ b.
Addition b. (-,-en) : sammadenn b., sammadur g. ; *die Addition gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* ar sammadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.
additiv ag. : sammadel.
Additiv n. (-s,-e) : [kimiezh] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., additiv g., arodad g.
Additivität b. (-) : [mat.] sammegezh b., sammadezh b.
ade estl. : *ade !* kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! kenavo, ar bed all ! kenavo er bed all !
Adebar g. : [lesanv ar c'hwibon] aotrou tad-c'hwibon g.
Adel g. (-s) : **1.** noblañs b., uhelstad b., tudjentil lies., jentiled lies., brientinien lies. ; *Landadel,* noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b. ; *von Adel sein,* bezañ nobl, bezañ denjentil, bezañ eus an noblañs, bezañ noblañs ; *imperialer Adel,* noblañs impalaeriel b. ; *er gehört dem niederen Adel an,* un tammig noblañs eo ; *Adel verpflichtet,* ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] noblded b., haelded b., haelder g., uhelder g., uhelded b. ; *Adel der Seele,* noblded a galon b., haelded a galon b., haelded a spered b., haelder a galon g., haelder a spered g.
Adelheid b. : Adelaida b.
adelig ag. : nobl, jentil, uhelouenn, uhel, uhelwad ; *ein Adeliger,* un denjentil g. [*liester* tudjentil, an dudjentil], ur jentil g., ur brientin g. ; *es waren Adelige,* an dud-se a oa noblañs ; *die Adeligen,* an noblañsoù lies., an noblañs b., an dudjentil lies., ar re nobl lies., ar jentiled lies., ar vrientinien lies., an dud nobl lies. ; *nicht adelig,* partabl, dinobl, bilen ; *adliger Gutshof,* maner g., kastell g., noblañs b.
Adelieland n. (-s) : *das Adelieland,* Douar Adelie g.
adeln V.k.e. (hat geadelt) : **1.** noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; **2.** degas enor da, meurekaat, noplaat.
Adelsbrief g. (-s,-e) : breou noblañs g., lizher noblañs g., lizher noplaat g., parchoù lies.
Adelspartikel b. (-,-n) : rannig anv noblañs b., merkig an noblañs dirak an anv-tiegezh g.
Adelsstand g. (-es) : brientinelezh b., aristokratiezh b., uhelstad b., noblañs b. ; *in den Adelsstand erheben,* noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; *Erhebung in den Adelstand,* nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).

Adelstitel g. (-s,-) : titl noblañs g., lesanv a noblañs g. ; *er legte seinen Adelstitel ab,* ober a reas dilez eus e lesanv a noblañs ; *er hat seinen Adelstitel verloren,* kouezhet eo eus e noblañs, kollet en deus e lesanv noblañs ; *jemandem den Adelstitel verleihen,* noblañ u.b. / noplaat u.b. (Gregor), lakaat u.b. da nobl, kas (lakaat) u.b. e renk an noblañs, uhelaat u.b. da nobl.

Adenotomie b. (-) : [mezeg.] struzhennezvenañ g., oberatadenn ar struzhennoù b.

Adept g. (-en,-en) : **1.** dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g. ; **2.** deskoniad g. ; **3.** hudstrilhour g., alkimiour g.

Ader b. (-,-n) : **1.** [korf.] gwazhienn b. [liester : gwazhiennoù, gwazhied, gwazhioù] ; *Blutader,* gwazhienn-degas b., venenn b. ; *Schlagader,* gwazhienn-gas b., arterenn b., gwadkaser g., talmerenn b.; *die Ader abbinden,* eren ar wazhienn-degas, serriñ war ar wazhienn-degas ; [kozh] *jemanden zur Ader lassen,* gwadañ u.b., toullañ gwad d'u.b., tennañ gwad digant u.b. ; *gequetschte Ader,* aveladenn b., gwazhienn avelet b., gwazhienn forset b. ; *das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *das Blut kocht mir in den Adern,* me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied ; *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern,* gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern,* n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout ; *eine dichterische Ader haben,* bezañ barzh en e had, bezañ donezonet evel barzh, kaout un donezon natur evel barzh ; **3.** [mengleuz.] gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b., spled g., spledad g. ; **4.** P. *jemanden zur Ader lassen,* goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b.

Äderchen . (-s,-) : **1.** [korf.] gwazhiennig b. ; **2.** mengleuz.] gwazhennig b.

aderdurchzogen ag. : gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus.

Aderhaut b. (-,-häute) : [korf.] tolgennsae b., koroidenn b.

aderhäutig ag. : [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus.

aderig ag. / **adrig** ag. : -gwazhied, gwazhiennek, gwazhiennus, gwazhiennet.

Aderlass g. (-es,-lässe) : gwadañ g., diwad g.

ädern V.k.e. (hat geädert) : gwazhiennañ, gwazhennañ ; *geädert,* **a)** [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus ; **b)** [koad, maen] gwazhennek, gwazhennus, brizhellek.

Aderstamm g. (-s,-stämme) : [korf.] mammwazhienn b.

Äderung b. (-,-en) : **1.** [korf.] gwazhiennoù lies. ; **2.** [louza.] gwazhennoù lies., linennoù lies., brizhelladur g.

Aderverkalkung b. (-,-en) : [mezeg.] skleroz ar gwazhied b.

Adhäsion b. (-,-en) : **1.** peguster g., peg g., glenañ g., glenadur g., glenusted b. ; **2.** [fizik] pegadur g., pegañ g., pegerezh g.

Adhäsionskraft b. (-,-kräfte) : galloud pegañ g., nerzh pegañ g.

Adhäsionsverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr embeg g., prenn embeg g.

ad hoc Adv. : **1.** a-ratozh, a-dailh, azas, kevazas ; **2.** raktal, war an tach, a-benn-kaer.

Ad-hoc-Kommission b. (-,-en) : kengor a-ratozh g.

Ad-hoc-Maßnahme b. (-,-n) : diarbenn a-ratozh g., diarbenn azas g., darbar kevazas g.

adieu ! estl. : kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! kenavo ar bed all ! kenavo er bed all !

Ädil g. (-en,-en) : [istor] aedil g., ofiser a gêr g. / mestr a gêr g. / penn a gêr g. (Gregor).

ad infinitum Adv. : hep fin na difin, hep termen.

ad interim Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant.

adipös ag. : behinek, behinel, teuc'h, teuc'hek .

Adipositas b. (-) : [mezeg.] behinegezh b., teuc'hder g., teuregezh b.

Adjektiv n. (-s,-e) : anv-gwan g., adanv g. ; *attributives Adjektiv,* stagenn b., doareenner g. ; *prädikatives Adjektiv,* doareenn b.

Adjunkt g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] eiler g., skorer g.

adjustieren V.k.e. (hat adjustiert) : justaat, keidañ, lakaat da glotañ, skarvañ.

Adjutant g. (-en,-en) : eil-a-gamp g.

Adlatus g. (-, Adlaten) : **1.** letanant g. ; **2.** [dre skeud.] eiler g., skorer g.

Adler g. (-s,-) : [loen.] erer g., er g. ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder,* rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh.

Adlerauge n. (-s,-n) : [dre skeud.] lagad lins g. ; *mit Adleraugen sehen,* sellout (ouzh u.b./udb) gant daoulagad lins (gant daoulagad lemm evel re an naer e-barzh ar c'hleuz, gant ul lagad ken krak hag hini ur goulm).

Adlerfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-glas str. gourraden str.

Adlerhorst g. (-es,-e) : neizh erer g.

Adlernase b. (-,-n) : fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g.

Adlerorden g. (-s,-) : *roter Adlerorden,* urzh an Erer Ruz g.

adlig ag. : nobl, jentil ; *ein Adliger,* un denjentil g., ur jentil g., ur brientin g. ; *es waren Adlige,* an dud-se a oa noblañs ; *die Adligen,* an noblañsoù lies., an dudjentil

lies., ar re nobl lies., ar jentiled lies. ; *nicht adlig,* partabl, dinobl, bilen.
Administration b. (-,-en) : **1.** melestradurezh b., melestrerezh g. ; **2.** gouarnamant amerikan g.
Administrator g. (-s,-en) : melestrour g., merour g.
administrativ ag. : melestradurel, -merañ, -melestriñ.
Admiral[1] g. (-s,-e/Admiräle) : admiral g., amiral g.
Admiral[2] g. (-s,-e/Admiräle) : [loen.] [*Vanessa atalanta*, ivez *Pyrameis atalanta]* vanessa du b., vulkan g.
Admiralität b. (-) : amiraliezh b.
Admiralitäts- : -amiraliezh
Admiralsrang g. (-s) : rez a amiral b.
Admiralswürde b. (-) : amiraliezh b.
Admirativ g. (-s,-e) : [yezh.] derez-estlamm g.
ad notam [tro-lavar] : *etwas ad notam nehmen,* merkañ udb.
Adolf g. : Adolf g.
Adonis g. : **1.** Adonis g. ; **2.** [tud] brav g., brav a baotr g., paotr a droc'h g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.
adoptieren V.k.e. (hat adoptiert) : **1.** kemer da vugel (da vab, da verc'h), perc'hennañ, advugelañ, advabañ, adverc'hañ ; **2.** degemer ; *Bretonisch als Sprache adoptieren,* mont war ar brezhoneg.
Adoption b. (-) : [gwir] advugelañ g., advabañ g., adverc'hañ g., advugelerezh g., advaberezh g., adverc'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b.
Adoptivbruder (-s,-brüder) : advreur g.
Adoptiveltern lies. : adtud lies., adkerent lies.
Adoptivkind n. (-es,-er) : advugel g., bugel perc'hennet g., krouadur perc'hennet g.
Adoptivmutter b. (-,-mütter) : advamm b.
Adoptivschwester b. (-,-n) : adc'hoar b.
Adoptivsohn g. (-s,-söhne) : advab g.
Adoptivtochter (-,-töchter) : adverc'h b.
Adoptivvater g. (-s,-väter) : adtad g.
Adposition b. (-,-en) : [yezh.] adstagenn b.
Adrenalin n. (-s) : adrenalin g.
Adrenalinspiegel g. (-s,-) : feur adrenalin g.
Adrenalinstoß g. (-es,-stöße) : stokad adrenalin g., diskarg adrenalin g.
Adressant g. (-en,-en) : kaser g.
Adressat g. (-en,-en) : degemerer g., donezonad g.
Adressatengruppe b. (-,-n) : [kenwerzh] rummad pal g., bukenn b.
Adressbuch n. (-s,-bücher) : **1.** karned chomlec'hioù g., kavlevr g. ; **2.** bloazlevr g.
Adressbüchlein n. (-s,-) / **Adressheft** n. (-es,-e) : karned chomlec'hioù g., kavlevr g.
Adresse b. (-,-n) : **1.** chomlec'h g., annez g., annezlec'h g. ; *an die falsche Adresse geraten,* **a)** faziañ war an ti, mont d'ur chomlec'h fall ; **b)** [dre skeud.] mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall ; *an die richtige Adresse kommen,* kavout (kouezhañ war) an den reizh, kavout maneg diouzh e zorn ; *per Adresse,* da reiñ d'u.b. evit unan all, da lezel e ti ... ; [stlenn.] enneg g. ; *virtuelle Adresse,* chomlec'h galloudel g. ; **2.** [polit.] goulenn g., reked b., mennad g.
adressieren V.k.e. (hat adressiert) : **1.** lakaat ar chomlec'h war ; **2.** kas.
Adressiermaschine b. (-,-n) : mekanik da begañ ar chomlec'hioù war ar goloioù-lizher g., chomlec'herez b.
Adressierung b. (-,-en) : [stlenn.] chomlec'hiadur g., ennegañ g.
Adressraum g. (-s,-räume) : [stlenn.] egorenn chomlec'hioù b., egorenn enneg b.
adrett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, propik, a neuz, stipet, turgn, gwisket brav, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h, feul, brintin, frink, gwisket mistr ha mibin.
Adria b. (-) : *die Adria,* Mor-Adria g.
Adrianopel n. : Adrianopolis b.
adriatisch ag. : ... Adria ; *das adriatische Meer,* Mor Adria g.
A-Dur n. (-) : la major g., la muiañ g.
Advektion b. (-,-en) : [hinouriezh] dizoug g. ; *Advektion und Konvektion,* dizoug ha kendoug.
Advent g. (-s,-e) : Azvent g., Advent g.
Adventist g. (-en,-en) : azventour g.
Adventivkegel g. (-s,-) : [douar.] adpikern g.
Adventskalender g. (-s,-) : deiziater an Azvent g.
Adventskranz g. (-es,-kränze) : kurunenn skourroù glas an Azvent b.
Adventssonntag g. (-s,-e) : Sul an Azvent g.
Adventszeit b. (-) : Azvent g.
Adverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb g., rakverb g.
adverbial [yezh.] ag. : ... adverb, adverbel, adverbaat, rakverbel.
Adverbialbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] renadenn dieeun b., renadenn doareañ b.
Adverbialpartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig adverb b.
Adverbialsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-doareañ b.
Adverbialwendung b. (-,-en) / **Adverbphrase** b. (-,-n) : [yezh.] troienn adverb b., rummenn adverb b.
adversativ ag. : [yezh.] gourzhel, … kevenebiñ ; *adversative Konjunktion,* kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b.
Advokat g. (-en,-en) : **1.** [Bro-Aostria, Bro-Suis] alvokad g., breutaer g., advoue g. ; **2.** [dre skeud.] alvokad g., kampion g.
Advokatur b. (-,-en) : **1.** [Bro-Suis] micher a vreutaer b., stad a vreutaer b. ; **2.** kabined breutaer g.
Advokaturbüro n. (-s,-s) : [Bro-Suis] kabined breutaer g.
Advokaturskanzlei b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kabined breutaer g.
Aerobic n. (-s) / b. (-) : aerobik g.
Aerodynamik b. (-) : **1.** aerodinamik g., aernerzhoniezh b. ; **2.** [karr-tan] aerodinamism g., anharzusted b.
aerodynamisch ag. : **1.** aerlinennek, aerstummet, aerwezhel, anharzhus ; **2.** [fizik] aerodinamikel ; *aerodynamischer Widerstand,* stlejder aerodinamikel g.
Aerolith g. (-en,-en) : aerolit g., aervaen g., P. maen-kurun g.
Aeronautik b. (-) : **1.** [skiant] aerlestrerezh g. ; **2.** [greanterezh] aerlestrsaverezh g.
Aerosol n. (-s,-e) : aerosol g.
Aerostatik b. (-) : aerostatik g., aersavoniezh b.
Affäre b. (-,-n) : tra g., abadenn b., afer b., plegenn b. ; *sich geschickt aus der Affäre ziehen,* kavout e lank, kavout lank, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, kavout ar

c'hraf, sevel e grog, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da dennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, tennañ e frap, dont war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em gavout da dennañ e fri a wall afer, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e groc'hen gant an-unan, sachañ e ibil gant an-unan, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em ziluziañ, en em zibab, en em sachañ, en em dreiñ, en em zic'hennañ, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant ; *politisch-finanzielle Affäre,* droukskouer politikel-hag-arc'hantel b., gwarzh politikel-hag-arc'hantel g. ; *jemandem aus der Affäre ziehen,* astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., divec'hiañ u.b.

Äffchen n. (-s,-) : **1.** marmouzig g. ; *geschickt wie ein Äffchen,* skañv evel ur marmouz.; **2.** [dre skeud.] tad an ardoù fall g.

Affe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz g. ; *Äffin,* marmouzez b. mounika b. ; **2.** [dre skeud.] *flink wie ein Affe,* skañv evel ur marmouz, skañv evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn, skañv evel ur c'harv, gwevn evel ur gwiñver, gwevn evel ur wennili, bliv evel ur c'hazh-koad, gwevn evel un naer, likant e rodoù ; **3.** P. *vom Affen gebissen sein,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, bezañ paket anezho, mankout ur berv d'an-unan, direzoniñ, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ trelatet e spered, bezañ laban, bezañ troet e spered e dour, bezañ aet e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ tapet war ar portolof, bezañ droch-pitilh, bezañ sot-plaen, bezañ pampes, bezañ droch-ran, bezañ droch-yar, bezañ droug sant-Koulm o c'hoari gant an-unan, bezañ paket droug sant-Briag, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ kollet e sterenn ; **4.** P. *an jemandem einen Affen gefressen haben,* bezañ gwrac'h (pitilh, ran, erru nay, trelatet, sot-pitilh, sot-plaen, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr ; **5.** P. *einen Affen haben,* bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipenn, bezañ mezvet, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; P. *sich einen Affen kaufen,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, evañ leizh e gof ; **6.** P. *ich glaub', mich laust der Affe ! ich glaub', mich kratzt der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! ; **7.** P. *seinem Affen Zucker geben,* **a)** en em reiñ d'e blegoù-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; **b)** bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; **8.** P. *vom wilden Affen gebissen sein,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun,

bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled ; **9.** *du, böser Affe, du !* marmouz fall ac'hanout ! ; **10.** sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Affekt g. (-s,-e) : [gwir] luskadenn imor b., luskad g., trivli g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b. ; *im Affekt handeln*, seveniñ ur felladenn bennak diwar atiz e imor, seveniñ ur felladenn bennak broudet gant e imor, lazhañ diwar-goust oaz-kren, seveniñ un torfed diwar oaz, seveniñ un torfed marc'h-Amon, seveniñ un torfed angerzhel, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb war e folladenn ; *im Affekt begangen,* froudadek, graet war e folladenn, graet diwar e gounnar, graet diwar gounnar, graet en e arfleu, graet war e euzhenn, angerzhel ; *im Affekt begangener Mord,* torfed angerzhel g., torfed diwar oaz g.

Affektentzugsyndrom n. (-s,-e) : diouer trivliel g., diouer trivliadel g., negez kantaezel g.

Affekthandlung b. (-,-en) : luskadenn imor b., luskad g., sodadenn b., folladenn b., taol follezh g.

affektiert ag. : afetet, ardouüs, orbidus, kamambre, flammik, leun a orbidoù, pompus, pompadus, milis, a ra tailhoù, a blij dezhañ ober lorc'hajoù, a blij dezhañ ober pompad, a blij dezhañ ober pompadoù (ober digoroù, ober digorded), stroñs gantañ frankik, modoù bras gantañ, ur paotr a-stroñs anezhañ, digoroù gantañ frankik, ur bern tron gantañ, gaolek, klouar ; *affektiertes Frauenzimmer,* pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., segalenn b., Katellig toull-sev b. ; *affektiert reden,* komz en un doare orbidus.

Affektiertheit b. (-) : geizerezh g., afeterezh g., milisted b., milister g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

affektiv ag. : kantaezel ; *affektive Ambivalenz,* amluskegezh kantaezel b.

Affektivität b. (-) : trivlidigezh b., kantaezidigezh b.

äffen V.k.e. (hat geäfft) : taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, drevezañ, ober goap eus.

affenähnlich ag. : marmouzheñvel, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouz, a-seurt gant ar marmouzed.

affenartig ag. : **1.** marmouzek, marmouzheñvel, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouz, a-seurt gant ar marmouzed ; **2.** [dre skeud.] *mit affenartiger Geschwindigkeit,* gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, d'ar c'haloup, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, evel an tan, d'an tan ruz.

Affenbrotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] *afrikanischer Affenbrotbaum,* baobab g./str., baobabez str.

affengeil ag. : dreist, dispar.

Affenhaus n. (-es,-häuser) : pavilhon ar marmouzed g., pavilhon ar marmouzien g., marmouzerezh b.

Affenhitze b. (-) : tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b.

affenjung ag. : gwall yaouank, yaouankik.

Affenkäfig g. (-s,-e) : kaoued ar marmouzed b., kaoued ar marmouzien b.

Affenkomödie b. (-,-n) : marmouzerezh g.

Affenliebe b. (-) : karantez diroll b., karantez virvidik b.

Affenmensch g. (-en,-en) : [loen.] marmouz denheñvel g.

Affenpinscher g. (-s,-) : [ki] grifon g.

Affenschande b. (-) : P. ur mezh-e-envel g., mezh ar chas b.

Affentempo n. (-s) : *mit (in) einem Affentempo fahren,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), tremen evel ur c'hurunoù, mont gant ar foeltr.

Affentheater n. (-s) : karbac'h g., estlamm euzhus g., safar g., brud g./b., bosenn b., abadenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., c'hoari gaer g., freuz ha reuz, kabal b., marmouzerezh g. ; *wegen etwas ein Affentheater machen,* ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober e zen gars en abeg d'udb.

Affenzahn g. (-s,-zähne) : **1.** [louza.] taolaj str. ; **2.** *mit (in) einem Affenzahn fahren, einen Affenzahn draufhaben,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

Äfferei b. (-,-en) : marmouzezezh g., goapaerezh g.

affig ag. : lu, droch, chin, pampes.

Affigkeit b. (-) : doare lu g., doare droch g., doare chin g.
Äffin b. (-,-nen) : marmouzez b., mounika b.
Affinität b. (-,-en) : **1.** nesaelezh b., dedennadur g., nesañded b., kengejusted b., kengejuster g., heñvelidigezh b., heñvelder g., heñvelded b. ; **2.** [fizik] krafusted b. ; *Elektronenaffinität,* elektronlenidigezh b.
affirmativ ag. : asantus, diogelus, kadarnaus ; [yezh.] *affirmativer Aussagesatz,* lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b.
Affirmativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b., frazenn kadarnaat b., frazenn diogeliñ b.
Affix n. (-es,-e) : [yezh.] amc'her g., kreskenn-c'her b.
Affodill g. (-s,-e) : [louza.] milad str., kenin g.
Affront g. (-s,-s) : mezhadenn b., mezhekadenn b., dismegañs b., taol dismegañs g., feukadenn b., gwalennad b. ; *das war wohl der größte Affront, den ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad dinme !
affrontieren V.k.e. (hat affrontiert) : dismegañsiñ, ober un dismegañ da, teurel dismegañs war.
Afghanistan n. (-s) : Afghanistan b.
Afrika n. (-s) : Afrika b.
Afrikaander g. (-s,-) : Boer g.
Afrikaans n. (-) : [yezh.] afrikaans g.
Afrikaner g. (-s,-) : Afrikad g., Afrikan g.
afrikanisch ag. : afrikat, afrikan, … Afrika.
Afrikanist g. (-en,-en) : afrikanegour g.
Afroamerikaner g. (-s,-) : Afroamerikan g.
afroamerikanisch ag. : afroamerikan.
Afrolook g. (-s) : look afro g.
After g. (-s,-) : fraezh g., toull ar revr g., toull diadreñv g., P. toull ar brenn g., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul ar patatez g., dibuner g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., siklutenn b., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g. ; [loened] toull al lost g.
after- : **1.** a-dreñv ; **2.** a eil dorn ; **3.** droug-, gwall-, brizh-, krak-, dam-, fals-.
Afterbereich g. (-s,-e) : [korf.] garbedenn b.
Afterbildung b. (-,-en) : brizhouiziegezh b., brizhdeskadurezh b.
Aftergegend b. (-,-en) : [korf.] garbedenn b.
Aftergelehrte(r) ag.k. g./b. : beuz g. (-ed), brizhouizieg g.
Afterklaue b. (-e,-n) : [chas] gourivin g.
Afterkorn n. (-s) : [labour-douar] greun munut str., munudajoù greun lies.
Afterkralle b. (-,-n) : [chas] gourivin g.
Aftermieter g. (-s,-) : kambrer g., eilfeurmer g.
After-Sales-Management n. (-s) : [kenwerzh] servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g.
Afterschlag g. (-s,-schläge) : [louza.] taolaj str.
Aftershave n. (-[s],-s) aftershave g.
Afterspinne b. (-,-n) : [loen.] kemener g., falc'heg g. [*liester* falc'heged, falc'heien], falc'hour g. [*liester* falc'hourien].
Aftertrieb g. (-s,-e) [louza.] taolaj str.
Afterzehe b. (-,-n) : [chas] gourivin g.
AG b. (-,-s) : [berradur evit **Aktiengesellschaft**] kevredad dre gevrannoù g., KDG g.
Ägäis b. : *die Ägäis,* Mor Egea g., ar Mor-Enezek g., an Enezvor g., Mor Egaios g.
ägäisch ag. : egean, ... Mor Egea.
Agave b. (-,-n) : [louza.] agavez str.
Agelei b. (-,-en) **/ Aglei** b. (-,-en) **/ Akelei** b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b.
Agens n. (-, Agenzien) : **1.** [yezh.] renadenn oberour b., klokaenn oberour b., graer an ober g. ; **2.** [kimiezh] graer kimiek g., danvez oberius g., gwezher g.
Agent g. (-en,-en) : **1.** gwazour g., kourater g. ; **2.** spier g.
Agentenring g. (-s,-e) : rouedad spierien b. ; *der Agentenring flog auf,* dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien.
Agententätigkeit b. (-,-en) : spierezh g.
Agentur b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] kourati g., burev-kouraterezh g., kouraterezh b., ajañs b., amsez b. ; **2.** [kazetennoù] amsez kelaouiñ b., burev-kelaouiñ g.
Agenturbericht g. (-s,-e) : primskrid amsez kelaouiñ g., primskrid kelaouiñ g.
Agglomerat n. (-s,-e) : torbezeg g., torpezenn b., torpez str., torpezad g.
Agglomeration b. (-,-en) : [Bro-Suis] tolpad kêrioù g., tolpadur kêrioù g., kengêriad b.
Agglomerationsgürtel g. (-s,-) : tro-kêr bell b.
agglomerieren V.k.e. (hat agglomeriert) : torbezennañ, torpezañ, tolzennañ, tolpañ.
agglutinieren V.gw. (hat agglutiniert) : kenbegañ, dazgludañ.
Aggregat n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] stramm g. ; *Dieselaggregat,* stramm diezel g., ganer tredan dre ziezel g., tredanerez dre ziezel b. ; *Stromaggregat,* ganer tredan g., tredanerez b. ; **2.** [douar.] kevellstrollad g. ; **3.** [armerzh] kevanstroll g. ; **4.** [kirri-tan] organ g., benvegenn b.
Aggregatzustand g. (-s,-zustände) : [fizik] stad ar materi b.
Aggression b. (-,-en) : **1.** argad g., tagadenn b., atahinerezh g. ; **2.** tagusted b., argadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressionsstau g. (-s,-e) : diarbennerezh ar c'hoant tagañ g., arvoustrañ ar c'hoant tagañ g.
aggressiv ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, emgannus ; *aggressiv werden,* sevel war e elloù (e gentroù), sevel e gribell, divanegañ e ivinoù, taeraat ; *sie ist aggressiv,* honnezh a zo pikez, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez.
Aggressivität b. (-) : tagusted b., argadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressor g. (-s,-en) : tager g., argader g., atahiner g.
agieren V.gw. (hat agiert) : bezañ, en em zelc'her, en em ren.
Ägide b. (-) : gwarez g.
Ägidius g. : Jili g.
agil ag. : **1.** dibilh, mibin, gren, koujourn, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreilh.
Agio n. (-s,-s) : [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizoù ouzhpennet lies.
Agitation b. (-,-en) : [polit.] propaganda g., politprop g., korzherezh g.

Agitator g. (-s,-en) : [polit.] propagandour g., korzhour g., dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., irienner g., fourgaser g., mesker g., difreter g.
agitatorisch ag. : [polit.] dispac'hus g., kabalus.
agitieren V.gw. (hat agitiert) : [polit.] dispac'hañ, irienniñ, kabaliñ, skignañ propaganda, skignañ korzherezh, taeriñ war an dud ; *gegen jemanden agitieren,* lakaat da drenkañ enep u.b.
Aglei b. (-,-en) **/ Agelei** b. (-,-en) **/ Akelei** b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b.
Agnes b. : Oana b.
Agnosie b. (-) : [mezeg.] *visuelle Agnosie,* breddallentez b. ; *auditive Agnosie,* bredbouzarded b. ; *taktile Agnosie,* ankounañ-merzerezh g.
Agnostiker g. (-s,-) : ananavezour g., aknostikour g., aknosteg g.
Agnostizismus g. (-) : aknostikouriezh b., aknostegezh b., ananavezouriezh b.
agnostizistisch ag. : ananavezat, aknostek.
Agonie b. (-) : angoni b., kleñved mervel g., tremenvan b., paouezvan g., ankoù g., pasion b. ; *die Agonie,* ar finvezioù diwezhañ lies., ar finvez diwezhañ b., an angoni b.
Agraffe b. (-,-n) : kloched g., skrafenn b., kraf g. ; *den Champagnerkorken mit einer Agraffe versehen,* neudenniñ ur voutailh champagn gant orjal.
Agrafie b. (-) : [mezeg.] anskrivañ g., anskriv g.
agrar ag. : ... an douaroù, ... labour-douar, … al labour-douar, gounezel, gounidegezhel, gladaozel.
Agrarbehörde b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.
Agrarerzeugnis n. (ses,-se) : kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *Agrarerzeugnis aus der Pflanzenproduktion,* gounezad g.
Agrargesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war al labour-douar b.
Agrarier g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g.
agrarisch ag. : ... an douaroù, … labour-douar, … al labour-douar.
Agrarkommunismus g. (-) : komunouriezh an douaroù b.
Agrarkrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn al labour-douar b.
Agrarland n. (-s,-länder) : bro labour-douar b.
Agrarmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had kenderc'hadoù al labour-douar g., nevid al labour-douar g.
Agrarpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn al labour-douar g., leviadurezh c'hounezel b. *; gemeinsame Agrarpolitik, (GAP),* politikerezh boutin evit al labour douar g.
Agrarprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *Agrarprodukt aus der Pflanzenproduktion,* gounezad g.
Agrarstruktur b. (-,-en) : stumm an douaroù g.
Agrartechnik b. (-,-en) **/ Agrarwesen** n. (-s) : ijinerezh ar maezioù g.
Agrarwirtschaft b. (-) : gounidegezh b., gounezerezh-douar g.
Agrarwissenschaft b. (-,-en) : gounezoniezh b., douarc'hounezouriezh b., agronomiezh b., labourerezh-douar g.
Agrochemie b. (-) : gounezgimiezh b., agrokimiezh b.
Agronom g. (-en,-en) : gounezoniour g., gounidegour g., douarc'hounezour g.
Agrumen lies. : frouezh sitroñsheñvel str., agrum str., aouravaleg g.
Ägypten n. (-s) : Egipt b.
Ägypter g. (-s,-) : Egiptad g.
ägyptisch ag. : **1.** egiptat ; **2.** [dre skeud.] *ägyptische Finsternis,* teñvalijenn beurzu (ken du hag ar pec'hed, du-pod, du-sac'h) b., noz dall b. ; [relij.] *ägyptische Plagen,* gwalinier Bro-Egipt lies., gloazioù Bro-Egipt lies. ; *die zehn ägyptischen Plagen,* an dek gwalenn a Egipt lies., an dek gloaz a Vro-Egipt lies.
Ägyptologe g. (-n,-n) : egiptour g.
Ägyptologie b. (-) : egiptouriezh b.
ah ! estl. : ac'hanta ! o ! ; *ah so !* sell 'ta ! ; *ah was !* ac'hanta ! o !
äh ! estl. : ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chê ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).
aha ! estl. : ac'hanta ! o ! a !
Aha-Erlebnis n. (ses,-se) : [bred.] gwered eureka g.
Ahasver g. : **1.** [Bibl] Asuerus g. ; **2.** ar Boudedeo g.
Ahle b. (-,-n) : minaoued g.
Ahn g. (-s/-en,-en) **/ Ahne**[1] g. (-n,-n) : gourdad g., kendad g., hendad g., diagentad g., kar diagent g. ; *unsere Ahnen,* hor re gent lies, hor re ziagent lies., hor re gozh lies, hon tadoù lies., hon tadoù kozh lies, hon tudoù-kozh lies., hor gourdadoù lies, hon hendadoù lies, hon diagentidi lies.
ahnden V.k.e. (hat geahndet) : kastizañ, punisañ, kas d'al lez-varn ; *eine Zuwiderhandlung ahnden,* kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn.
Ahndung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b.
Ahne[1] g. (-n,-n) : *sellit ouzh* **Ahn**.
Ahne[2] b. (-,-n) gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.
ähneln V.k.d. (hat geähnelt) : *jemandem ähneln,* hañvalout ouzh u.b., hañvalout d'u.b., heñvelout ouzh u.b., seblantout ouzh u.b., bezañ heñvel ouzh u.b., bezañ un tamm heñvel ouzh u.b., tennañ d'u.b., teuler d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b., aparchantañ ouzh u.b., bezañ a-zoare gant u.b., bezañ a-seurt gant u.b., bezañ a-stumm gant u.b.
V.em. : **sich ähneln** (haben sich geähnelt) : bezañ heñvel an eil ouzh egile, tennañ an eil d'egile, dougen an eil d'egile ; *die zwei Brüder ähneln sich immer mehr,* heñvelaat a ra muioc'h-mui an daou vreur an eil ouzh egile.
ahnen V.k.e. (hat geahnt) : **1.** douetiñ, raksantout, spurmantiñ, amgrediñ, diawelet, diskrediñ, primveizañ, nadiñ, damwelet, merzout, rakwelet, gwelet, drouksantiñ, drouksantout ; *er ahnte seinen nahen Tod,* spurmantiñ a rae ar marv o tostaat da zistroadañ anezhañ, santout a rae ar fiñvez o tont, gouzout a rae ne rafe ket ruskenn vat, douetiñ a rae ne rafe ket kozh kroc'hen, drouksantout a rae e varv, drouksantiñ a rae e varv o tostaat ; *das lässt ahnen, was uns bevorsteht,* kement-se a zamziskouez petra 'zo da zont c'hoazh (peseurt c'hoari 'zo en hent), kement-se a lusk diskouez peseurt c'hoari 'zo en hent ;

ich ahnte nicht, was uns bevorstand, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; *ich ahnte so etwas,* m'en douete, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se, gwelet em boa an dra-se ; *so etwas hatte ich gar nicht geahnt,* ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan, e zrouksant en deus ne zistroio ket ken buan ; *ich ahne, wo er ist,* diskrediñ a ran e pelec'h e c'hell bezañ ; **2.** [dre skeud.] *ihm ahnt nichts Gutes*, trechalet eo, gwelet (drouksantout) a ra gwall drubuilhoù o tont dezhañ, un drouksant poanius a bouez war e galon, brizhaon en deus tamm pe damm rak an dazont, damaon en deus tamm pe damm rak an dazont.

Ahnenbild n. (-es,-er) : poltred gourdad g., poltred hendad g.

Ahnenforschung b. (-) : lignezouriezh b., ac'hadur g., ac'hadurezh b., Hilrenkoù lies.

Ahnengalerie b. (-,-n) : palier poltredoù hendadoù g., poltredaoueg hendadoù b.

Ahnengemälde n. (-s,-) : poltred gourdad g., poltred hendad g.

Ahnenkult g. (-s) : kehelerezh an hendadoù g., azeulerezh an hendadoù g.

ahnenlos ag. : didadoù.

Ahnenreihe b. (-,-n) : [istor] gwezenn ar gourdadoù hag ar gourvammoù b. [liester : gwezennoù ...]

Ahnentafel b. (-,-n) : gwezenn ar gerentiezh b. [*liester* gwezennoù ar gerentiezh], taolenn-lignez b..

Ahnfrau b. (-,-en) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.

Ahnherr g. –n,-en) : gourdad g., hendad g., diagentad g.

Ahnin b. (-,-nen) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.

ähnlich ag. : **1.** heñvel, hañval, damheñvel, peuzheñvel, heñvelseurt, heñvelidik, a-stumm gant, a-zoare gant, a-seurt gant, par da, re-bar da ; *zwei ähnliche Länder wie Deutschland und Österreich,* div vro er c'houchoù an eil gant eben evel Bro-Alamagn ha Bro-Aostria lies. ; *sie ist ihrer Mutter ähnlich,* tennañ a ra d'he mamm, taolet he deus d'he mamm, un tamm eo heñvel ouzh he mamm, dougen a ra d'he mamm, hañvalout a ra d'he mamm, hañvalout a ra ouzh he mamm, heñvelout a ra ouzh he mamm, ar vi eo diwar he mamm, he mamm pakret eo, honnezh a zo poltred he mamm pakret, memes tra Doue eo evel he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm, tresañ a ra d'he mamm ; *er sieht seinem Vater ähnlich,* hennezh a zo mab e dad, un tamm eo heñvel ouzh e dad, hennezh n'eo ket bastard ; *ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *einander zum Verwechseln ähnlich sein,* bezañ heñvel evel daou vi (heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-Doue, heñvel-rik, heñvel-pakret, hañval-pakret, peurheñvel), bezañ heñvel evel daou vi moualc'h ; *er ist seinem Vater zum Verwechseln ähnlich,* e dad eo, fri ha lagad - pimpatrom e dad eo - e dad d'an neudenn eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad pakret eo - pakret eo d'e dad - patrom-buhez eo d'e dad - ar vi diwar e dad eo – heñvel-poch ouzh e dad eo ; *dieses Foto ist Ihnen nicht sehr ähnlich,* n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h, ar poltred-se n'eo ket gwall fidel ouzhoc'h ; *meine Pfeife sieht deiner ähnlich,* va c'horn-me a zo breur da'z hini ; **2.** hevelep, seurt-se, memes, memp ; *Solches und Ähnliches,* traoù seurt-se lies., traoù eus ar seurt-se lies., traoù ar seurt-se lies., ar seurt traoù lies. ; *ich kann nichts Ähnliches brauchen,* ne welan ket petra a c'hallfen ober gant traoù seurt-se, n'em eus ezhomm ebet eus traoù seurt-se ; *er ist mit dem Mädchen verwandt oder so etwas Ähnliches,* karr pe gilhoroù eo d'ar plac'h ; *Margarine ist so etwas Ähnliches wie Butter,* ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhoroù d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; **3.** [dre skeud.] heñvel, heñvel dra, memes tra, memes mod ; *mir geht es ähnlich,* heñvel dra eo ganin-me ; *mir ist Ähnliches passiert,* c'hoarvezet ez eus heñvel tro ganin, c'hoarvezet ez eus heñvel ganin ; *das sieht ihm ähnlich !* bez emañ roud e zorn war an dra-se ! anaout a reer lec'h e zorn ! n'eus nemetañ evit ober traoù seurt-se.

-ähnlich ag. : e doare [udb], a-zoare gant [udb], a-seurt gant [udb], e stumm [udb].

Ähnlichkeit b. (-,-en) : **1.** heñvelder g., heñvelded b., hañvalded b., hañvalder g., heñveledigezh b., heñvelidigezh b., hañvaledigezh b., hevelebiezh b., hevelepter g., hevelepted b. ; *eine gewisse Ähnlichkeit mit jemandem haben,* kaout un tamm aeridigezh gant u.b., kaout ur serten aer eus u.b., tennañ d'u.b., teuler d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt,* se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; **2.** peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g. ; **3.** [mat.] heñveliezh b.

Ähnlichkeitsbeweis g. (-es,-e) : [mat.] prouadenn an heñveliezh b.

Ähnlichkeitsgesetz n. (-es) : [bred.] reolenn an heñvelidigezh b.

Ahnung b. (-,-en) : **1.** douetañs b., raksant g., raksantad g., naderezh g., damgeal g., primveizad g. ; *böse Ahnung, düstere Ahnung,* drouksant g., droukziougan g., brizhaon g., damaon g. ; **2.** [dre astenn] naoudur g., keal g., alberz g., raksoñj g. ; *ich hatte keine Ahnung davon, ich hatte nicht die geringste Ahnung davon,* ne ouien anv ebet (keal ebet, doare na netra, ster, ger, grik) eus an dra-se, n'em boa naoudur ebet eus an dra-se, biskoazh n'em boa klevet ger eus an dra-se, ne'm boa raksoñj ebet ; *davon habe ich nachweislich keine Ahnung gehabt,* aes e vo prouiñ e oan dic'houzvez-kaer eus

kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se ; *keine blasse Ahnung von einer Sache haben,* na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouiziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb ; *er hat eine kleine Ahnung von Musik,* un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *von etwas keine große Ahnung haben,* damanavezout udb, na c'houzout ur c'hagnad war-dro udb ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung,* amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouiziek-lous eo ar skoliad-se ; *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben,* na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh diwar-benn udb, bezañ divalav (bezañ dic'houzvez) war udb, na gaout raksoñj ebet, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout) ; *ich habe keine Ahnung, wer dieser Kerl ist,* n'ouzon tamm ebet piv eo an dra-mañ - n'ouzon dare piv eo an dra-mañ, neudenn ebet - n'ouzon mann eus doare an den-se ; *keine Ahnung, wann es war !* n'ouzon nag an eur nag an amzer ; *ich habe keine Ahnung, wo er sein mag,* aet eo d'an nouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me ; *ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand,* ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen.

ahnungslos ag. : dic'houzvez, diemouez, diemskiant, diveiz, dirat, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez ; *ahnungslos sein,* na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ diemouez, na welet petra 'zo o tont d'an-unan, bezañ dic'houzvez-kaer, bezañ en dic'houzout kaer.

Ahnungslosigkeit b. (-) : **1.** diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzvez g. ; **2.** diemouez g., diemskiant b., diveiz g.

Ahnungsvermögen n. (-s) : divinerezh g., divin g., divinadur g.

ahnungsvoll ag. : a spurmant ar pezh a zo o tont.

ahoi ! estl. : *Boot ahoi !* o, martoloded ! - salud deoc'h, martoloded !

Ahorn g. (-s,-e) : [louza.] skav-gwrac'h str.

Ahornblatt n. (-es,-blätter) : delienn skav-gwrac'h b. [*liester* delioù/deil]

Ähre b. (-,-n) : penn-ed g., tañvouez str., tañvouezenn b., tañvouezennad b., toc'had str., toc'hadenn b., lanvenn b. ; *sich zu Ähren auswachsen, in Ähren schießen,* pennañ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / disac'hañ (Gregor) ; *der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen,* disac'h eo ar gwinizh ; *Ähren lesen,* pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ, toc'hata ; *die Ähren neigen sich dem Boden zu,* bridet eo an toc'had ; *Ähre, die höher gewachsen ist als die anderen,* selaouer g., sellerez b. ; *leere Ähren, kornlose Ähren,* pennoù-ed divoued lies., pennoù-ed beret lies. ; *volle Ähren,* pennoù-ed gant o leun a c'hreun lies.

Ährenbildung b. (-,-en) : [louza.] evod g., evodiñ g., diodañ g.

Ährenbüschel n. (-s,-) : tesk g., teskad g., teskaouenn b. [liester : teskoù, teskaouennoù].

Ährenfeld g. (-es,-er) : park dindan winizh g., edeg b., gwinizheg b.

Ährenfisch g. (-es,-e) : [loen.] beleg g.

ährenförmig ag. : stummet evel un doc'hadenn, a-stumm gant un doc'hadenn, e doare un doc'hadenn, e doare tañvouez, a-zoare gant un doc'hadenn, a-zoare gant an tanvouez, a-seurt gant un doc'hadenn, a-seurt gant pennoù-ed.

Ährenlese b. (-,-n) : teskataerezh g., pennaouerezh g.

Ährenleser g. (-s,-) : pennaouer g., tañvouezer g., tañvouesaer g., tañvouezenner g., teskaouer g., lanvenner g., toc'hataer g.

Ährenminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki b.

Aids n. (-) : [mezeg.] haza g., azoniad hangaezivig arzeuat g., [kenyezh] sida g. ; *manifestes Aids,* haza anat g. ; *Aids haben,* bezañ gant an haza, bezañ klañv gant an haza, bezañ paket an haza, bezañ kouezhet an haza war an-unan, bezañ dastumet an haza, bezañ stag an haza ouzh an-unan, bezañ dalc'het gant an haza.

Aidshilfe b. (-) : kevredigezh stourm ouzh an haza b.

aidsinfiziert ag. : seropozitivel, gwadveizyaek, dalc'het gant an haza.

Aidsinfizierte(r) ag.k. g./b. : den seropozitivel g., gwadveizyaeg g. [*liester* gwadveizyaeged].

aidskrank ag. : gant an haza, klañv gant an haza, paket an haza gantañ, kouezhet an haza warnañ, dastumet an haza gantañ, stag an haza outañ, dalc'het gant an haza, hazaek.

Aidskranke(r) ag.k. g./b. : den klañv gant an haza g., hazaeg g. [*liester* hazaeien].

Aidstest g. (-s,-s/-e) : prouad diournat an haza g.

Aidsvirus n. (-,-viren) : viruz an hangaezig arzeuat denel g., vihad g.

Aiguade b. (-,-n) : dourlec'h g.

Aikidō n. (-s) : aikido g.

Air n. (-s,-s) : **1.** sonenn b., ton g. ; **2.** doare g., tres g., min g., neuz-dremm b.

Airbag g. (-s,-s) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.

Airbus® (-ses/-,-se) : airbus® g.

Aischylos g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.

Ajatollah g. (-[s],-s) : aiatolla g.

Ais n. [son.] diez b., diezenn b., lemmell b.

Akademie b. (-,-n) : **1.** skol-veur a deknologiezh b. ; **2.** akademiezh b. ; *Mitglied einer Akademie,* akademiad g. ; **2.** [Henamzer] Akademia b. ; *die Jüngere Akademie,* an Akademia Nevez b.

Akademiker g. (-s,-) : diplomad ur skol-veur bennak g., skolveuriad g., grazued g.

akademisch ag. : **1.** [arz] akademek, akademiek ; **2.** … skol-veur, skolveuriek, skolveurel ; *akademischer Grad,* graz g. ; *jemandem einen akademischen Grad verleihen,* grazuañ u.b.

Akademismus g. (-) : [arz] akademegezh b., akademiegezh b., akademiadegezh b., arz akademiek g.

Akanthus g. (-,-) : [louza.] kraban-arzh b.
Akazie b. (-,-n) : [louza.] akasia g., gwez-akasia str., kasia g., gwez-kasia str., kasiaenn b. ; *falsche Akazie,* robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b.
Akaziengummi n. (-s) : gom Arabia g., gom arabek g.
Akelei b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b., kloc'h-glas g.
Akklamation b. (-,-en) : youc'hadeg b., stlakadeg-daouarn b., youadeg b.
akklimatisieren V.k.e. (hat akklimatisiert) : broelañ, boazañ, gouennañ.
V.em. : **sich akklimatisieren** (hat sich (t-rt) akklimatisiert) : broiañ, broelañ, gouennañ, boazañ.
Akklimatisierung b. (-,-en) : boazadur g., broeladenn b., broeladur g., broelerezh g., broelañ g.
Akkolade b. (-,-n) : [tisav.] gwareg vriataek b.
Akkord g. (-s,-e) : **1.** [son.] klotad sonioù g., kendon g., frapad notennoù g., liesson g., kensonegezh b. ; *einen Akkord anschlagen,* c'hoari ur frapad notennoù ; *gebrochener Akkord,* arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; *konsonanter Akkord,* klotad kensonek g. ; *dissonanter Akkord,* klotad disonek g. ; **2.** *im Akkord arbeiten,* labourat diouzh ar pezh, labourat diouzh feur, labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had.
Akkordarbeit b. (-) : labour diouzh ar pezh g., labour diouzh feur g., labour diouzh marc'had g., labour dre varc'had g.
Akkordarbeiter g. (-s,-) : micherour a labour diouzh ar pezh g., micherour diouzh feur g., micherour diouzh marc'had g., micherour dre varc'had g.
Akkordbrechung b. (-,-en) : [sonerezh] notenn flastret b.
Akkordeon n. (-s,-s) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b.
Akkordeonspieler g. (-s,-) : akordeoñser g., akordeonour g.
Akkordlohn g. (-s,-löhne) : gopr diouzh ar pezh g., gopr diouzh feur g., gopr diouzh marc'had g., gopr dre varc'had g., treziad g.
akkordieren V.k.e. (hat akkordiert) : **1.** lakaat da glotañ ; **2.** skoulmañ [un emglev], tremen [un emglev], divizout, erruout mat, feuriañ.
V.gw. (hat akkordiert) : bezañ a-du an eil gant egile, klotañ.
V.em. : **sich akkordieren** (haben sich (t-rt) akkordiert) : en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, divizout.
Akkordzuschlag g. (-s,-zuschläge) : arc'hopr askorusted g.
akkreditieren V.k.e. (hat akkreditiert) : **1.** kretaat ; *jemanden für den Betrag von 8000 Euro akkreditieren,* reiñ 8000 euro kred d'u.b. ; **2.** enkredekaat, fiziekaat ; *einen Botschafter akkreditieren,* fiziekaat ur c'hannadour.
Akkreditiv . n. (-s,-e) : **1.** [kenw.] lizher kretaat g., enkredadur g. ; **2.** [polit.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., lizher fiziekaat g.
Akku g. (-s,-s) : [berradur evit **Akkumulator**] daspugner tredan g.
Akkulturation b. (-) : destuziañ g.
Akkumulation b. (-,-en) : daspugnadur g.
Akkumulator g. (-s,-en) : daspugner tredan g. ; *einen Akkumulator laden,* kargañ un daspugner, bec'hiañ un daspugner.
akkumulieren V.k.e. (hat akkumuliert) : daspugn, dastum, berniañ.
akkurat ag. : aketus, evezhiek, priminik, pervezh, pizh.
Adv. : pervezh, pizh.
Akkuratesse b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.
Akkusativ g. (-s,-e) : [yezh.] akuzativ g., tro-renet b., tro-damall b.
Akkusativobjekt n. (-s,-e) : [yezh.] renadenn en dro-renet b., renadenn dra eeun b.
Akne b. (-) : [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuad str., burbuenn b., akne g.
Akonit n. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn ar bleiz b.
Akontozahlung b. (-,-en) : [kenw.] rannbae b., darnbae b., paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.
Akribie b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.
akribisch ag. : aketus, evezhiek, priminik, pervezh, pizh, enk.
Adv. : pizh, pervezh.
Akrobat g. (-en,-en) : gwinider g., den ouesk g., c'hoarier-ouesk g., oueskad g., ouesker g.
Akrobatenstück n. (-s,-e) : tro-ouesk b., oueskadenn b.
Akrobatik b. (-) : troioù ouesk lies., oueskerezh g.
akrobatisch ag. : ouesk ; *akrobatischer Akt,* tro-ouesk b., oueskadenn b. ; *diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; *akrobatische Kunststücke,* troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies., souplesaoù lies.
Akronym n. (-s,-e) : [yezh.] gwreskanv g.
Akropolis b. (-, Akropolen) : *die Akropolis,* an Akropolis g., Gorre-Kêr Atena g.
Akrospore b. (–,-n) : konidi str., konidienn b.
Akrostichon . (-s, Akrosticha / Akrostichen) : [barzh.] akrostich g.
Akrylfaser b. (-,-n) : gwienn akrilek b.
Akrylharz n. (-es,-e) : rousin akrilek g.
Akrylsäure b. (-,-n) : trenkenn akrilek b.
Akt g. (-es,-e) : **1.** ober g., taol g., gread g., gra g., akt g., tro b. ; *kriegerischer Akt,* taol-brezel g. ; *akrobatischer Akt,* tro-ouesk b., oueskadenn b. ; *diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; **2.** *feierlicher Akt,* lid g., lidadeg b., lidadenn b. ; **3.** [c'hoariva] arvest g., akt g. ; *im ersten Akt,* er c'hentañ arvest, en arvest kentañ ; *Zwischenaktmusik,* sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g. ; **4.** [arz] noazhenn b., poltred un den en noazh g., delwenn un den en noazh b. ; *ein weiblicher Akt,* poltred ur vaouez en noazh g., delwenn ur vaouez en noazh b. ; **5.** *sellit ouzh* **Akte**.
Aktaufnahme b. (-,-n) : noazhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en noazh b.
Aktbild n. (-s,-er) : noazhenn b., poltred un den en noazh g.
Akte b. (-,-n) **/ Akt** g. (-es,-e) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., grad b., akt g., akta g., merk g. ; *notarielle Akte,* akt noter g., akta noter g., akt noteriet g., akta noteriet g., gread noteriet g. ; *die Erstellung von Akten,* ar sevel

teuliadoù g. ; *zu den Akten (ad acta) legen,* renkañ, lakaat e-barzh an dielloù, klozañ, lakaat termen da.
Aktenberg g. (-s,-e) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.
Aktenbündel n. (-s,-) : teuliad g.
Aktenduplikat n. (-s,-e) : eilmerk g., eilad g.
Akteneinsicht b. (-) : aotre da lenn un teuliad g.
Aktenkoffer g. (-s,-) : maletenn b., maletennig b.
aktenkundig ag. : **1.** [tud] a anavez mat an teuliad ; **2.** [traoù] a zo enskrivet e-barzh an teuliad, testenius.
Aktenlage b. (-) : *nach Aktenlage,* diouzh pezh a zo en teuliad.
Aktenmappe b. (-,-n) : **1.** kleurenn b., teuliad g. ; **2.** doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.
Aktenmensch g. (-en,-en) : skridacher g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g.
Aktennotiz b. (-,-en) : notenn lakaet e-barzh an teuliad b., kounskrid g.
Aktenordner g. (-s,-) : renkell b.
Aktenschrank g. (-s,-schränke) : armel an teuliadoù b., fichennaoueg b.
Aktenstoß g. (-es,-stöße) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.
Aktenstück n. (-s,-e) : diell b., teul g., pezh diell g., pezh teul g.
Aktenstudium n. (-s,-studien) : studi un teuliad b.
Aktentasche b. (-,-n) : doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.
Aktenzeichen n. (-s,-) : niverenn an teuliad b., daveenn b., dave g.
Akteur g. (-s,-e) : **1.** dremmour g., c'hoarier g., aktour g., akteur g. ; **2.** oberour g., oberer g.
Aktfoto n. (-s,-s) / **Aktfotografie** b. (-,-n) : noazhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en noazh b.
Aktie b. (-,-n) : kevrann b. ; *Namensaktie,* kevrann war anv b. ; *Aktien begeben,* krouiñ kevrannoù, kinnig kevrannoù ; *Aktien einziehen,* darbrenañ kevrannoù, dasprenañ kevrannoù ; *Aktien zeichnen,* isskridañ da gevrannoù ; *die Aktien tendieren fester,* kanañ a ra (war gresk emañ, bez ez eus kresk) war ar c'hevrannoù ; *die Aktien tendieren schwächer,* diskar (digresk) a zo war ar c'hevrannoù ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie,* kevrann d'an douger b.
Aktienbank b. (-,-en) : bank dre gevrannoù g.
Aktienbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh kevrannoù b.
Aktienbesitzer g. (-s,-) : dalc'her kevrannoù g., douger kevrannoù g., kevranneg g.
Aktienbezugsschein g. (-s,-e) : testeni promesa gevrannoù g.
Aktienbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar gevranneien g.
Aktieneinzahlung b. (-,-en) : degasadenn kevalaoù nevez b.
Aktieneinziehung b. (-,-en) : digresk niver ar c'hevrannoù g.
Aktiengesellschaft b. (-,-en) : kevredad dre gevrannoù g., KDG g., kevredad dre genlodennoù g., kompagnunezh dizanv b.
Aktiengesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar c'hevredadoù dre gevrannoù b.
Aktienhandel g. (-s) : brokerezh flodus g., arvrokerezh flodus g., agioterezh g.
Aktienindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar c'hevrannoù g.
Aktieninhaber g. (-s,-) : dalc'her kevrannoù g., douger kevrannoù g., kevranneg g.
Aktienkapital n. (-s,-e/-ien) : kevala e kevrannoù g., font sokial g., font kevredigezhel g.
Aktienkaufangebot n. (-s,-e) : [arc'hant.] *öffentliches Aktienkaufangebot,* kinnig prenañ foran g., K.P.F. g.
Aktienkurs g. (-es,-e) : feur g.
Aktienmakler g. (-s,-) : kourater kevrannoù g.
Aktienmarkt g. (-s,-märkte) : nevid ar c'hevrannoù g.
Aktienmehrheit b. (-,-en) : *die Aktienmehrheit übernehmen,* dont gant an-unan ar muianiver a gevrannoù, dastum muioc'h eget hanter-kant dre gant eus ar c'hevrannoù war e anv.
Aktiniden lies. : aktinid str.
Aktinie b. (-,-n) : [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.
aktinisch ag. : aktinek.
Aktinium n. (-s, Aktionien) : aktiniom g., danvez skinoberiek g.
Aktion b. (-,-en) : obererezh g., oberiadenn b., oberiantiz b., taol g., koulzad g., gwechad b., kroaziadeg b., stourmad g. ; *in Aktion treten,* stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, emellout ; *Aktionen zivilen Ungehorsams,* stourm-disentidigezh g. ; *die Katholische Aktion,* an Obererezh Katolik g. ; *Polizeiaktion,* taol polis g.
Aktionär g. (-s,-e) : kevranneg g., kenlodenner g., kenlodeg g.
Aktionärshauptversammlung b. (-,-en) : bodadeg veur ar gevranneien b.
Aktionismus g. (-) : difreterezh g., difreterezh diratozh g.
aktionsfähig ag. : prest da emellout diouzhtu, darev da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.
Aktionskomitee n. (-s,-s) : poellgor stourm g., poellgor skoazell g.
Aktionsprogramm n. (-s,-e) : roll-mennadoù g.
Aktionsradius g. (-,-radien) : **1.** hed-diraez g., hed gwerediñ g. ; **2.** talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.
aktionsunfähig ag. : divarrek da vont dezhi, dic'houest da gregiñ e-barzh.
aktiv ag. : **1.** oberiant, oberiat, oberiek, greant, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu, gweredus ; *er ist ein aktiver Politiker,* ur politikour oberiant an hini eo ; *er ist politisch aktiv,* don eo er politikerezh, emouestlet eo er politikerezh, politikañ a ra ; [gwir votiñ] *aktiver Bürger,* keodedad oberiant g. ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; **2.** [lu] *aktiver Offizier,* ofiser war ar vicher g. ;

aktive Dienstzeit, servij soudard g., amzer tremenet evel soudard b./g. ; **3.** [kenw.] *aktive Bilanz,* mentel vuiel b., mentel gredek b., mentelad kredek b., taolenn gempouez war gaout b. ; *aktive Handelsbilanz,* mentel genverzhel kredek b., mentelad kenverzhel kredek b.

Aktiv n. (-s,-e) : [yezh.] tu-ober g., tu-gra g.

Aktiva lies. : kaoudoù lies., fredoù lies. ; *Aktiva und Passiva,* kaoudoù ha dleoudoù lies., fredoù ha dleoudoù lies.

Aktivbürger g. (-s,-) : [gwir votiñ] keodedad oberiant g.

Aktive(r) ag.k. g./b. : pleustrer g., sporter pleustrer g.

aktivieren V.k.e. (hat aktiviert) : **1.** lakaat da vont en-dro ; **2.** [arc'hant.] treuzkas ; **3.** [stlenn.] gweredekaat.

Aktivismus g. (-) : oberelouriezh b., stourmerezh g., [gwashaus] difreterezh g., difreterezh diratozh g.

Aktivist g. (-en,-en) : oberelour g., stourmer g., emsaver g., kabaler g., [gwashaus] difreter g. ; *Aktivist der ersten Stunde [RDA],* stourmer e-touez ar re gentañ g.

Aktivität b. (-,-en) : oberezh g., oberiantiz b., ober g., birvidigezh b., greanted b., labourerezh g., oberiegezh b., oberiadegezh b. ; *seismische Aktivität,* krenerezh douar g.

Aktivkonto n. (-s,-konten/-konti) : [kenw.] kont kredek b., kont an arc'hant deuet b., tu fred g., kont-kaoud b.

Aktivposten g. (-s,-) **/ Aktivsaldo** g. (-s,-salden) fredoù korvoerezh lies., kaoudoù lies., mentel vuiel b., mentel gredek b.

Aktivseite b. (-;-n) : tu fred g., kont-kaoud b.

Aktivurlaub g. (-s,-e) : vakañsoù oberiant lies., vakañsoù sport lies.

Aktivvermögen g. (-) : kaoudoù lies., fredoù lies.

Aktmalerei b. (-) : noazhenn b., poltred livet un den en noazh g.

Aktmodell n. (-s,-e) : plac'h pe baotr o talvezout da batrom en noazh, pozer noazh g., pozerez noazh b., patrom noazh g.

Aktor g. (-s,-en) : [tekn.] lusker g.

Aktstudie b. (-,-n) : studiadenn arz war ar c'horfoù noazh b., studiadenn arz war ur c'horf noazh b.

aktualisieren V.k.e. (hat aktualisiert) : nevesaat, hizivaat, bremanaat.

Aktualität b. (-,-en) : **1.** keloù g., darvoud g. ; **2.** bremanelezh b. ; **3.** [preder. Aristoteles] gweredelezh b.

Aktuar g. (-s,-e) : [Bro-Suis] sekretour g.

aktuell ag. : **1.** a-vremañ, diouzh hiziv an deiz, diouzh an deiz a hiziv, bremañ, diouzh bremañ, bremanel, kempredel, kempred, hiziv, er mod 'zo, poentel ; *diese Frage ist wieder aktuell geworden,* deuet eo ar gaoz-se en-dro war-c'horre ; *ein aktuelles Problem,* ur gudenn boentel b. ; [polit., breujoù] *aktuelle Stunde,* goulennoù diwar-benn ar stad a-vremañ lies. ; **2.** [preder. Aristoteles] gweredel ; **3.** [relij.] *aktuelle Gnade,* gras a-vremañ b.

Aktzeichnung b. (-,-en) : noazhenn b., tresadenn un den en noazh b.

Akupressur b. (-,-en) : [mezeg.] dorloerezh dre waskañ g.

Akupunkteur g. (-s,-e) : nadozwaner g.

akupunktieren V.k.e. (hat akupunktiert) : nadozwanañ, mezegañ dre nadozwanerezh.

V.gw. : nadozwanañ, bezañ nadozwaner.

Akupunktur b. (-,-en) : nadozwanerezh g. ; *jemanden durch Akupuntur behandeln,* nadozwanañ u.b., mezegañ u.b. dre nadozwanerezh.

Akustik b. (-) : **1.** [fizik] klevedoniezh b., stenoniezh b., sonouriezh b., akoustik g. ; **2.** [arz] klev g., klevidikted b. ; *in dieser Kirche ist die Akustik wirklich gut,* skeltr eo an iliz-mañ, heglev eo an iliz-mañ.

Akustiker g. (-s,-) : klevedoniour g., stenoniour g.

Akustikkoppler g. (-s,-) : [stlenn.] koubler stenel g.

akustisch ag. : klev, klevedoniel, stenoniel, stenel ; *akustische Vorsatzlinse,* ekoferenn b.

akut ag. : **1.** mallus, trumm, gwaskus ; *akute Frage,* afer vallus b., afer da renkañ diwar blaen ha barr b., kudenn da renkañ diouzhtu b., kudenn waskus b., kraf a vremañ g., kistion vallus b. ; **2.** [mezeg.] trumm, prim, a zeu trumm hag a emdro buan, fourradus, taer, lemm ; *die Krankheit ist akut,* ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *akute Bronchitis,* bronkezfo lemm g., bronkit lemm g.

Akut g. (-es,-e) : [yezh.] tired lemm g., tired begek g., tired serr g.

AKW n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Atomkraftwerk**] kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.

Akzelerator g. (-s,-en) : **1.** buanaer g., herrekaer g. ; **2.** [nukl.] c'hwimmer rannigoù g., buanaer rannigoù g.

Akzent g. (-s,-e) : **1.** taol-mouezh g., pouez-mouezh g., stumm-lavar g., giz prezeg b. ; *er spricht mit hartem Akzent,* pounner eo e bouez-mouezh ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent,* komz a reont disheñvel ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent,* komz a ra brezhoneg gant an taol gallek ; **2.** [dre skeud.] *den Akzent auf etwas legen,* pouezañ (delc'her, forsiñ) war udb, lakaat ar pouez war udb, gouverkañ udb, lakaat udb war wel ; **3.** [yezh.] tired g. ; *dumpfer Akzent,* tired boud g., tired digor g. ; *spitzer Akzent,* tired begek g., tired lemm g., tired serr g. ; *Setzung der Akzente,* tirederezh g. ; *Akzente setzen,* tirediñ ; **4.** [yezh.] pouez-mouezh g., skoad g.

akzentfrei ag. : hep pouez-mouezh estren pe rannyezhel.

akzentuieren V.k.e. (hat akzentuiert) : **1.** taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ, toniañ, skeiñ ar vouezh war, pouezañ war ; **2.** pouezañ war, delc'her war, forsiñ war, lakaat ar pouez war, gouverkañ, lakaat war wel.

Akzept n. (-es,-e) : [kenw.] asant g., darbenn g.

akzeptabel ag. : degemerus, degemeradus, gouzañvus, darbennadus.

Akzeptant g. (-en,-en) : [kenw.] tennadour g., darbenniad g.

Akzeptanz b. (-) : asant g.

akzeptieren V.k.e. (hat akzeptiert) : asantiñ, degemer, aprouiñ ; *es wurde ohne weiteres akzeptiert,* aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa e-barzh evel toaz er forn.

akzessorisch ag. : a eil renk, dibouez, dister.

Akzidens n. (-, Akzidenzien / Akzidentia / Akzidenzen) : **1.** degouezh g., darvoud g. ; **2.** [sonerezh] sonverk deberzhel g.

akzidentell ag. **/ akzidentiell** ag. : degouezhus, darvoudus, darvoudel, darvoudek.

Akzise b. (-,-n) : [istor] telloù-kêr lies., taos-kêr g., kustum g.
AL b. (-,-s) : [*berradur evit* **Alternative Liste**] roll an arallekologourien evit an dilennadegoù g., listenn ekologour arbennour b., listenn ekologour dazeilat b.
à la Adv. : [kegin.] giz, mod.
Alabaster g. (-s,-) : alabastr g., glanvaen g.
alabastern ag. : … glanvaen, … alabastr, graet en alabastr.
Alarm g. (-s,-e) : alarm g., alum g., galv-diwall g., garm-galv g., evezh g., kemenn g. ; *Alarm blasen, Alarm schlagen,* seniñ alum, seniñ ar galv-diwall, lakaat an dud war evezh, lakaat an dud war o diwall, gelver d'an evezh ; *Alarm schlagen,* tokañ ; *blinder Alarm*, falsengalv g., galv-diwall evit netra, galv-diwall hep abeg, galv-diwall diabeg ; *Alarm !* war vale ! evezh ! forzh !
Alarmanlage b. (-,-n) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., kenreizhiad alarmiñ b., stramm alarmiñ g., kemenner g.
Alarmapparat g. (-s,-e) : alarm g., kemenner g.
alarmbereit ag. : war ziwall, war evezh, war ar pare.
Alarmbereitschaft b. (-) : evezhiegezh b., stad diwall b., stad a evezh b.
Alarmglocke . (-,-n) : sonerez alarmiñ b., kloc'h-kemenn g., kloc'h-galv g., kloc'h-euzh g., son-galv g., kemenner g.
alarmieren V.k.e. (hat alarmiert) : **1.** alarmiñ, lakaat war evezh, gervel ; *die Feuerwehr alarmieren,* gelver ar bomperien, kemenn ar bomperien ; **2.** trechalañ, ober chal da.
alarmierend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuilhus, enkrezus, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus.
Alarmsignal n. (-s,-e) : sinal kemenn g., arouez alarmiñ g., arhent kemenn g., arhent diwall g., galv-diwall g., kemenner g.
Alarmstufe b. (-,-n) : derez alarm g.
Alarmübung b. (-,-en) : pleustradeg alarm g.
Alarmvorrichtung b. (-,-en) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., stramm alarmiñ g., kemenner g.
Alarmzustand g. (-es,-zustände) : stad diwall b., stad a evezh b.
Alaska n. (-s) : Alaska b.
Alaun g. (-s,-e) : alum g.
Alaunbad n. (-es,-bäder) : alumiñ g.
Alaunerde b. (-) : alumin g.
Alb[1] b. (-,-en) : **1.** peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g. ; **2.** [douar.] *die Alb,* ar Jura g. ; *schwäbische Alb,* Jura Bro-Swabia g., Jura Swabia g.
Alb[2] g. (-s,-en) : **1.** mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g., gwallhuñvre g. ; *der Alb drückte mich,* ur mac'herig am boa bet, ur moustrerig-noz am boa bet, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet ; **2.** spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer g., spurmant g., bugel-noz g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g.
Albaner g. (-s,-) / **Albanier** g. (-s,-) : Albanad g., Albaniad g.
Albanien n. (s) : Albania b.
albanisch ag. : **1.** albanat, albaniat, ... Albania ; **2.** [yezh] albanek.
Albanisch n. : albaneg g. ; *das Albanische,* an albaneg g.
Albatros g. (-, -se) : [loen.] morc'hup g., albatroz g.
Albdruck g. (-s,-drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g.
Albe b. (-,-n) : **1.** [relij.] surpilis g., kamz b. ; **2.** [loen.] bolog g. ; **3.** [louza.] elv gwenn str.
Alberei b. (-,-en) : diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., foutouilhenn b., brichinerezh g., bleuperezh g., garzaj g., garzennaj g., furlifinerezh g., P. droug-sant-Beulbez g.
albern ag. : genaouek, geoliek, alvaonet, droch, pampes, diskiant, nay, born, loñsek, nouch, magn, cheulk, bleup, gloud, louad, brichin, brizh, direzon, glep, gloukes, loukes, darsot, gars, silhek ; *albernes Lächeln,* mousc'hoarzh alvaonet g. ; *albernes Zeug zusammenreden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous) eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, na vezañ na penn na lost gant e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, kontañ flugez (krakoù, bidennoù, bitrakoù, kaozioù, konchoù born, drocherezh, lerbaj), kontañ flugezennoù, tennañ siklezonoù, mont gant komzoù iskis, mont gant komzoù brizh, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, gallegañ, jaodreañ ; *albernes Gewäsch,* glabous g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., rabardellerezh, g., bourouell g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., jaodre g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., koñchennoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù brizh lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., borod g., arabad g., pifoù lies., rambre g., rambreerezh g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tariellоù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., foutouilhennoù lies., drocherezh g.
albern V.gw. (hat gealbert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, brichinañ, ober e vrichin, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, noualantiñ, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, c'hoari e loa,

c'hoari al loa, kontañ flugez, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, lavaret drocherezh, bezañ ur chaoker kaozioù.

Albernheit b. (-,-en) : diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., foutouilhenn b., brichinerezh g., garzaj g., garzennaj g., mibiliaj g., mibiliezh b., rabadiezh b., belbi g., drocherezh g., P. droug-sant-Beulbez g.

Albigenser g. (-s,-) : Albizad g. ; *Albigenser Krieg,* brezel ar groaz a-enep an Albiziz g.

Albino g. (-s,-s) : albineg g., gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

Albion n. : Preden b. ; *das perfide Albion,* ar Saoz gwidal g.

Albit g. (-s,-e) : [maen.] albit g.

Albtraum g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g., hurlink g., moustr g., huñvre du g.

Album n. (-s, Alben) : albom g., levr-dastum g.

Albumin n. (-s,-e) : albumin g.

Älchen n. (-s,-) : [loen.] keuruz str., stlaoñ str ; *Älchen fangen,* keurusa.

Alchimie b. (-) : hudstrilhouriezh b., alkimiezh b.

Alchimist g. (-en,-en) : hudstrilhour g., alkimiour g.

Aldehyd g./n. (-s,-e) : aldehid g.

al dente Adv. : al dente.

aleatorisch ag. : degouezhus, dargouezhel, dargouezhek, arvarek.

Alemanne g. (n,-n) : Aleman g.

alemannisch ag. : **1.** aleman ; **2.** [yezh] alemanek.

Aleppo n. : Alep b., Aleppo b.

alert ag. : dibilh, mibin, gren, koujourn, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreilh, diheut.

Aleuronschicht b. (-,-en) : [louza.] koc'henn c'hreun b.

Aleuten lies. : *die Aleuten,* inizi Aleout lies.

Alexander g. (-s) : Aleksandr g.

Alexandriner g. (-s,-) : [barzh.] daouzekveder g., aleksandrin g.

Alexie b. (-) : [mezeg.] anlenn g., lenndallentez b.

Alfa b. (-) : [louza.] alfa str.

Alfalfa b. (-) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g.

Alfagras n. (-es) : [louza.] alfa str.

Alge b. (-,-n) : **1.** [louza.] bezhin str., goumon g. ; *im Meer lebende Alge,* felu-mor g., felu g. ; *Algen von der Küste herausholen,* galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Algen ernten,* bezhina, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *Algen aus dem Meer ziehen,* divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Platz zum Austrocknen der Algen,* klegereg b. ; *Algen an der Küste sammeln,* dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *mit Algen düngen,* bezhinañ, goumonañ ; *gestrandete Algen,* bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., bezhin disol str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g. ; *lose schwimmende Algen,* bezhin-tonn str. ; *Algen zum Verbrennen,* bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; *Algen zum Ernten,* bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *durch Wellengang oder Sturm abgerissene Algen,* bezhin-skign str. ; *mit reichen Algenbeständen,* bezhinek ; *reiche Algenvorkommen begünstigend,* bezhinus ; **2.** *Algen als Düngemittel,* bezhin g., teil-mor g., teil-aod g. ; *Algen eignen sich nicht als Düngemittel für Weizenerde,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Algebra b. (-) : aljebr g., lizherjedoniezh b.

algebraisch ag. : aljebrel, aljebrek, lizherjedoniezhel ; *algebraische Kurve,* krommenn aljebrel b.
Adv. : ent-aljebrel.

Algenbauer g. (-n,-n) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g.

Algenblüte b. (-,-n) : lanv glas g.

Algen-Diemen g. (-s,-) : kazeg b. [*liester* kazegennoù], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b., bodenn vezhin b., bodennad vezhin g.

Algendünger g. (-s,-) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil aod g., teil-mor g., bezhin g.

Algenernte b. (-,-n) : bezhinad g., bezhinadeg b., bezhinaerezh g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; *Saisonarbeiter, der bei der Algenernte hilft,* pitouilher g. ; *auf Algenernte spezialisiertes Schiff,* bag vezhina b. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Algenernte,* un devezhiad kerc'hat bezhiñ g. ; *Sense für die Algenernte auf See,* gilhotin b.

Algenfeld n. (-s,-er) : bezhineg b.

Algenfischer g. (-s,-) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g.

Algengabel b. (-,-n) : krog aod g.

Algenharke b. (-,-n) : rastell-vor b.

Algenpest b. (-) : lanv glas g.

Algenpflanze b. (-,-n) : [louza.] bezhinenn b.

Algensammler g. (-s,-) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g. ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern,* c'hwistañ an aod.

Algenstück n. (-s,-e) : [louza.] bezhinenn b.

Algenwald g. (-es,-wälder) : bezhineg b.

Algenwatte b. (-) : [louza.] bleud-dour g., glandour g., mammenn an dour b.

Algerien n. (-s) : Aljeria b.

Algerienfranzose g. (-n,-n) : Pied-noir g. (*liester* Pieds-noirs), Gall eus Aljeria g., Frañsez eus Aljeria g.

Algerier g. (-s,-) : Aljeriad g.

algerisch ag. : aljeriat, aljerian.

Algier n. (-s) : Aljer b.

Algorithmik b. (-) : algoritmik g., treolouriezh b.

algorithmisch ag. : algoritmek, treolel ; *algorithmische Logik,* logik algoritmek g.

Algorithmus g.(-, Algorithmen) : [mat.] algoritm g., treol g.

alias ag. [digemm] : lesanvet, moranvet, lavaret.

Alibi n. (-s,-s) : digarez g., alibi g.

Alibifunktion b. (-,-en) : arc'hwel a alibi g., arc'hwel a zigarez g.

Alignement n. (-s,-s) : [peulvanoù] meineg b., steudad meurvein b.

Alimente lies. : leve bevañ g., leve-magañ g. **;** *er musste Alimente für das Kind zahlen,* rankout a reas kenderc'hel d'ar bugel peadra da vevañ.
Alk g. (-s/-en,-e/-en) : [loen.] god g., godez b., erev g.
Alkali n. (-s, Alkalien) : alkali g.; kali g.
alkalisch ag. : alkaliek ; *alkalisch machen,* alkaliekaat, bazekaat.
Alkaloid n. (-s,-e) : alkaloid g.
Alkohol g. (-s,-e) : alkool g., boeson g., gwin-an-tan g. ; *dem Alkohol verfallen,* en em lakaat da voesoniñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; *er verfiel immer mehr dem Alkohol,* mont a rae gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *seitdem habe ich keinen Alkohol getrunken,* abaoe n'em eus ket evet a voeson ; *er ist vom Alkohol ganz dumm im Kopf,* abafet eo gant ar boeson, aet eo sot gant ar boeson, dibenn eo bremañ, morzet eo e spered gant ar boeson ; *er war vom Alkohol ganz benebelt,* brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson ; *er riecht nach Alkohol,* c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ, breiñ eo e anal gant ar boeson.
alkoholarm ag. : nebeud a alkool ennañ, dinerzh, gwan, flak ; *alkoholarmer Wein,* gwin dinerzh g., gwin gwan g., gwin flak g.
Alkoholblutprobe b. (-,-en) : amprouenn alkool b., alkootest g., kontroll alkoolelezh g.
Alkoholeinfluss g. (-es,-einflüsse) / **Alkoholeinwirkung** b. (-,-en) : dalc'h an alkool g., krog an alkool war u.b. g.
Alkoholessig g. (-s,-e) : gwinegr alkool g.
Alkoholfahne b. (-,-n) : c'hwezh an taf b., mouezh an taf g., anal brein gant ar boeson b.
alkoholfrei ag. : dialkool.
Alkoholgegner g. (-s,-) : dirwestour g.
Alkoholgehalt g. (-s,-e) : derez alkoolelezh g., derez alkoolel g. ; *Alkoholgehalt des Weines,* nerzh ar gwin g.
Alkoholgenuss g. (-es) : bevezerezh alkool g. ; *übertriebener Alkoholgenuss,* abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.
alkoholhaltig ag. : alkool ennañ, alkoolek, speredus.
Alkoholika lies. : diedoù alkoolek kreñv lies., boesonioù kreñv lies.
Alkoholiker g. (-s,-) : alkooleg g. [*liester* alkooleien], boesonier g., ever ingal g., P. penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., lonker g., korfeg g., mezvier g., pantier g., ivragn g., sac'h gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., kluker g., plomer g., trezer g., staoter g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *Anonyme Alkoholiker,* Alkooleien Dizanav lies., Boesonerien Dizanav lies.
alkoholisch ag. : alkool, alkoolek, alkoolel, speredus ; *alkoholische Getränke*, boeson g., diedoù alkoolek lies., evajoù lies., evajoù a c'hall mezviñ lies. ; *alkoholische Gärung,* goerezh alkoolek g., goriñ alkoolek g.
alkoholisieren V.k.e. (hat alkoholisiert) : alkoolekaat.
alkoholisiert ag. : **1.** alkool ennañ, alkoolek ; **2.** evet dezhañ.
Alkoholkonsum g. (-s) : bevezerezh alkool g. ; *übermäßiger Alkoholkonsum,* abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.
Alkoholkranke(r) ag.k. g./b. : alkooleg g. [*liester* alkooleien], alkoolegez b., boesonier g., ever ingal g., boesonierez b., everez ingal b. ; *in eine Klinik für Alkoholkranke eingeliefert werden,* bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkoolegezh, P. mont da dreiñ ar rod.
Alkoholismus g. (-) : alkoolegezh b., mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., boesoniñ g., droug-sant-Martin g. ; *der Alkoholismus ist eine schlimme Geißel,* ur vosenn spontus eo al lonkerezh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh, ul lovrnez spontus eo al lonkerezh.
Alkoholmessgerät n. (-s,-e) : alkoolventer g., P. binioù g.
Alkoholnachweis g. (-es,-e) : gwiriadur an alkoolelezh g., gwiriadur an alkoolwadvec'h g., gwiriadur ar gwadvec'h alkool g.
Alkoholpegel g. (-s,-) / **Alkoholspiegel** g. (-s,-) : alkoolelezh b., alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.
alkoholsüchtig ag. : sujet d'ar boeson, dalc'het gant ar boeson, boesonier, ever ingal.
Alkoholsünder g. (-s,-) : blenier evet dezhañ g.
Alkoholtest g. (-s,-s) : kontroll alkoolelezh g., alkootest g., amprouenn alkoolelezh b.
Alkoholverbot n. (-es,-e) : berz kenderc'hiñ ha gwerzhañ diedoù alkoolek b., berzidigezh ar boeson b.
Alkoholvergiftung b. (-,-en) : alkoolegezh b., etilegezh b.
Alkoven g. (-s,-) : kombod-gwele g., kuzh-gwele g., speurenn-wele b.
Alkylierung b. (-,-en) : alkiladur g., alkilañ g.
Alkyone b. (-) : [mojenn.] morvoualc'h b., moualc'h-vor b.
all ag. : **1.** holl, razh, rac'h, kement a zo, tout, bloc'h, glan, gwitibunan ; *alle, alle Leute, alle Welt,* bloc'h an dud, ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, an dud-holl, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout, ar re-holl ; *alle ohne Ausnahme,* tout-razh, holl-razh, an holl gwitibunan, an holl dud tout, hep diskontañ nikun, hep na vank gour, hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, tout-pizh-razh, razh a-bezh, pizh an dud, kement den a zo tout ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen,* ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *alle Mann hoch,* hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer ; *alle Stadtbewohner,* kêriz-holl lies. ; *alle Hausbewohner,* an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiad a-bezh

g., an holl re a zo o chom e-barzh an ti lies., ar re-holl a zo o chom e-barzh an ti lies. ; *alle drei,* o-zri, o-zeir, int o-zri, int o-zeir, holl o-zri a-bezh, holl o-zeir a-bezh ; *alle drei weinten,* o-zeir e leñvent, o-zri e leñvent ; *alle fünf waren spazieren,* o-femp int bet o vale ; *alles, was ...,* kement tra a ..., kement a …, razh an traoù a ..., pep tra a … ; *alle, die dort waren,* ar re-holl a oa eno, an holl re a oa eno, an holl a oa eno ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *alles, was ich habe, gehört dir,* kement a zo din a zo dit ivez, holl ar pezh a zo din a zo dit ivez, kement tra holl a zo din a zo dit ivez ; *man kann doch nicht alles wissen,* ne c'heller ket gouzout razh an traoù ; *allem zum Trotz,* daoust da bep tra ; *allen und jedem zum Trotz,* en enep d'an holl ; *fast alle,* peuzholl, damholl, hogos an holl, tost an holl, an holl tost da vat, an holl war-vete nebeut ; *alle Menschen müssen sterben,* mervel a zo ret ; *alle singen wie ein Mann,* holl e kanont ; *alle wissen es,* an dud-holl er goar ; *hört mir alle zu !* selaouit bloc'h ! ; *man wird sie alle ermorden,* bloc'h e vint lazhet ; *alle guten Bürger,* an holl geodediz vat lies., kement keodedad mat ; *all die anderen,* ar re all kement a zo anezho, ar pep all ; *mit all seiner Liebe,* gant e holl garantez, gant tout e holl garantez, gant e garantez-holl ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung,* mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *alles,* bloc'h an traoù, pep tra, kement tra a zo holl, an holl draoù, holl an traoù, an tout, razh an traoù ; *dies alles, all das, das alles, all dies,* kement-mañ tout, kement-se tout, kement-se, kement-se-holl, kement tra a zo holl amañ, an traoù-se holl, razh an traoù-se ; *all diese Leute,* ar re-mañ-holl ; *das wäre alles,* setu tout ! n'eus ket ken ! pik echu ! ; *alle deine Spielsachen,* holl da c'hoarielloù lies., da holl c'hoarielloù lies., bloc'h da c'hoarielloù lies. ; *alles Beliebige,* kement ha ma plij deoc'h, kement tra 'zo ha ma fell deoc'h, kement tra zo holl ha ma plij deoc'h ; *alles Schöne,* kaerañ traoù a zo (a zo holl) ; *alles Mögliche unternehmen,* ober kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober kement ha ma c'hall, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'hall, ober her da ma c'hall, ober e seizh posupl, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ ; *alles oder nichts,* bloc'h pe netra, bloc'h e-giz m'emañ pe netra ; *und was alles noch !* ha kement tra zo c'hoazh ! ha kement tra zo holl ! ; *wir alle,* an holl ac'hanomp ; *ihr alle, Sie alle,* an holl ac'hanoc'h ; *sie alle,* an holl anezho ; *ich werde es ihnen allen sagen,* lavaret a rin an dra-se dezho razh, lavaret a rin an dra-se dezho holl ; *hier sind sie alle,* setu int-i glan, tout-razh emaint amañ ; **2.** bep, pep a ; *alle Jahre wieder,* bep bloaz, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile ; *alle zwei Tage,* a bep eil deiz ; *alle zwei Jahre,* bep eil bloaz, bep daou vloaz ; *schenk uns allen ein Gläschen ein !* degas dimp pep a vanne ! ; **3.** *ein für alle Male,* ur wech da vat, ur wech evit mat ; **4.** *auf alle Fälle,* bepred - gant a ri - (n'eus) forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - bezet pe vezet ; **5.** *vor allen Dingen, vor allem,* kentañ tra zo d'ober eo ..., a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, da gentañ-tout, diwar blaen ha barr, dreist-holl, dreist-an-holl, dreist pep tra, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial, bepred, gant a ri, end-eeun ; *vor den eigenen Freunden musste er vor allem auf der Hut sein,* muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; **6.** *was es noch alles wird !* pet ha pet all a zo c'hoazh ! ; *dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles,* eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ (na pegement a draoù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; **7.** *er ist alles andere als dumm,* n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot), hennezh n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket speredek a hanter ; *er ist alles, nur kein Pädagoge !* mat eo e pep keñver nemet evel pedagogour ! ; **8.** *in aller Frühe,* abred diouzh ar mintin, mintin-mat, beure-mat, mintin-c'houloù-deiz, abred diouzh ar beure, abred-mat, abred-kaer, abredik diouzh ar beure ; **9.** *mit aller Deutlichkeit,* en un doare splann hag anat, hep na vije tu d'an-unan da vezañ sklaeroc'h ; **10.** *für alle Ewigkeit,* da viken, evit (betek) biken, da virviken ; **11.** *was in aller Welt denken Sie sich ?* petra an diaoul 'zo o c'hoari ganeoc'h ? ; **12.** *was hat er alles gesagt ?* petra en doa lavaret 'ta ? ; **13.** *alles in allem, alles zusammen,* en holl, etre-holl, etre tout, gwitibuntamm, a-benn ar fin, er fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, well-wazh, erfont ; *das macht alles zusammen zehn Franken aus,* dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; **14.** *ihr ein und alles,* ar pep priziusañ eviti ; **15.** *da hört doch alles auf !* re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) ! arabat mont re bell ganti ! arabat lammat dreist ar c'hleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! ; **16.** *mir ist alles eins,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; **17.** *jetzt ist alles aus !*

echu an abadenn ! echu an neizh kegin ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! brav emaomp ganti ! ; **18.** *aller Anfang ist schwer,* an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; **19.** *Ende gut, alles gut,* mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; **20.** P. diviet, pare, erru pare, aet, aet da netra, aet war netra, aet e skuilh hag e ber, aet da vann, aet da hesk, aet d'an hesk ; *der Wein ist alle,* n'eus ket mui a win, n'eus ket a win pelloc'h, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra (war netra), ar gwin a zo aet da vann, erru pare eo ar gwin, echu eo ar gwin ; *die Flasche ist alle,* skarzhet-razh eo ar voutailh ; *das Fass Wein ist bald alle,* aet eo bas ar gwin er varrikenn, tost echu eo ar varrikenn, emañ ar gwin o vont bihan er varrikenn ; *unsere Vorräte sind bald alle,* sadorniñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù ; *das Brennholz ist alle,* n'eus mui tamm keuneud, n'eus mui tamm keuneud ebet, n'eus ket keuneud pelloc'h, echu eo ar c'heuneud ; *das Brot ist alle,* ne chom mui tamm bara, echu eo ar bara ; *mein Tabak ist alle,* war yun butun emaon, war yun a vutun emaon, echu eo va butun ; **21.** *ich bin alle,* eok ha tremen eok on, erru on e penn va nerzh, eok ha divi on, tremen skuizh on ; **22.** *alles wie gehabt,* evel boaz, evel kustum, hervez kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz.

Allah g. (-s) : Allah g. ; *Allah existiert,* Allah a zo anezhañ ; *Allah existiert nicht,* n'eus ket eus Allah, Allah n'eus ket anezhañ ; *Allahu akbar !* Allahou akbar !

All n. (-s) : **1.** kosmoz g., hollved g. ; **2.** [dre heñvel.] hollelezh b., hollad g.

allabendlich ag./Adv. : bemnoz.

allbekannt ag. : brudet a bep tu, anavezet evel ar bleiz ; *das ist eine allbekannte Sache,* ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, brud a zo dre-holl, anavezet eo gant an holl.

alldem raganv : kement-se holl ; *bei (trotz) alldem,* daoust da gement-se holl.

alldeutsch ag. : [istor] hollalaman, hollc'herman ; *alldeutscher Verband,* kevre hollalaman g., kevre hollc'herman g.

Alldeutschtum n. (-s) : hollalamanegezh b., hollalamanouriezh b., hollc'hermanegezh b., hollc'hermanouriezh b.

alldieweil stag. isurzh. [kozh] : peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa.

alledem raganv : kement-se holl ; *bei (trotz) alledem,* daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

Allee b. (-,-n) : bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *Inhalt einer Allee,* rabinad b., baliad b., aleziad b.

Allegorie b. (-,-n) : skeudennadur g., treuzskeudenn b., heñveladenn b., hañvaladenn b., adammeg b.

allegorisch ag. : skeudennadurel, treuzskeudennel, adammegel.

allegorisieren V.k.e. (hat allegorisiert) : treuzskeudenniñ.

Allegro n. (-s,-s/Allegri) : allegro g.

allein ag./Adv. [digemm] : **1.** va-unan, da-unan, e-unan, hec'h-unan, hon-unan, hoc'h-unan, o-unan, nemetañ, didu, hep nikun ; *er war ganz allein,* e-unan-penn e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa hep ken all - tro-dro ne oa gour (penn, kristen) nemetañ ; *das Kind ist ganz allein,* e-unanig emañ ar babig, war e-unanig emañ ar babig ; *sie haben mich ganz allein gelassen,* va lezet o deus va-unanig ; *er lebt allein,* emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, bevañ a ra en e bart e-unan ; *sie wohnt allein,* hec'h-unan e vez en he zi, bevañ a ra en he fart hec'h-unan ; *ich bin allein zu Hause,* n'eus ken nemedon er gêr ; *ein Unglück kommt selten allein,* pa erru ur c'holl en ti ec'h erru daou pe dri ; *das Kind läuft schon allein,* mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *ich schaffe es schon ganz allein !* emsav on ! erruout a rin me va-unan ! ; *ich habe diese Mauer ganz allein errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se ; **2.** nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *der Mensch allein kann sprechen und denken,* n'eus nemet an den a gement a ve gouest da gomz ha da soñjal, an den nemetken a zo gouest da gomz ha da soñjal ; *allein der Minister kann entscheiden,* n'eus nemet ar maodiern a gement a c'hallfe kemer an diviz, ar maodiern hepken a c'hallfe kemer an diviz ; *allein der Gedanke daran versetzt mich in Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; **3.** hogen, mes, met, nemet ; *ich erwartete ihn, allein ich wurde enttäuscht,* o c'hortoz anezhañ edon, hogen dipitet oan bet ; *ich käme gern, allein ich habe keinen Wagen,* dont a rafen laouen, nemet ur c'harr n'em eus ket - dont a rafen gant plijadur, nemet ur c'harr a faot din.

Alleinbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh u.b. hepken b., unperc'henniezh b., unpiaou g.

Alleinberechtigung b. (-,-en) : gwir miret strizh evit u.b. nemetken g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpiaou g.

Alleinerbe g. (-n,-n) : hêr nemetañ g., hêr nend eus nemetañ g., hêr hep ken all g., legadad an holl vadoù g., laesiad an holl vadoù g., laesiad war an holl vadoù g., laesadour hollek g., laesadour war an holl vadoù g., legader an holl vadoù g., pennhêr g. ; *reicher Alleinerbe,*

minor g., pennhêr pinvidik g. ; *durch die Geburt eines zweiten Kindes wurde er als Alleinerbe ausgeschaltet,* dibennet e voe evel pennhêr gant ganedigezh un eil bugel.
Alleinerbin b. (-,-nen) : hêrez nemeti b., hêrez nend eus nemeti b., hêrez hep ken all b., legadadez an holl vadoù b., laesiadez an holl vadoù b., laesiadez war an holl vadoù b., laesadourez hollek b., laesadourez war an holl vadoù b., legaderez an holl vadoù b., pennhêrez b.
Alleingang g. (-s,-gänge) : [dre skeud.] *im Alleingang,* eñ e-unan-penn, en e anv, diouzh e benn e-unan, hep n'en dije graet den tra evit e skoazellañ ; [sport] *einen Alleingang machen,* c'hoari diouzh e benn e-unan.
Alleingesang g. (-s,-gesänge) : unkan g., unkanad g., solo g.
Alleingespräch n. (-s,-e) : unangomz b.
Alleinhaft b. (-,-en) : bac'hadur en ur gell digenvezañ g.
Alleinherrschaft b. (-,-en) : unpenniezh b., unveliouriezh b.
Alleinherrscher g. (-s,-) : unpenn g.
alleinig ag. : unan, nemetañ.
Alleinrecht n.(-es,-e) : gwir-miret g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpiaou g.
Alleinsein n. (-s) : digenvez g., digenvezder g., digenvezded b.
alleinstehend ag. : **1.** en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, digenseurt, en e du e-unan, a-gostez, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all ; **2.** dizimez.
Alleinstehende(r) ag.k. g./b. : **1.** den a vev e-unan en e di ; **2.** dizimeziad g.
Alleinverkauf g. (-s,-verkäufe) : unwerzh b., gwerzh e stal u.b. aotreet hepken b., gwerzh dre u.b. aotreet hepken b., gwerzh peurviret b., kenwerzh peurziwallet g./b.
Alleinvertreter g. (-s,-) : gwerzher aotreet nemetañ g., unwerzher g.
Alleinvertrieb g. (-s) : unwerzh b., dasparzh miret strizh evit u.b. nemetken g., gwerzh dre u.b. nemetken b., kenwerzhiñ miret strizh evit u.b. aotreet hepken g., kenwerzh peurziwallet g./b.
allemal Adv. : a-hed ar wech, e-doug ar wech, a-zoug ar wech, bepred, atav ; *ein für allemal,* ur wech evit mat, ur wech da vat.
allenfalls Adv. : **1.** gant ar stard, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, d'ar gwellañ tout ; **2.** marteze, marse, emichañs, pechañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù.
allenthalben Adv. : dre-holl, a bep tu ; *allenthalben auf der Welt trifft man Bretonen,* kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.
allerallerkleinste(r,s) ag. : *das allerallerkleinste Teilchen,* ar bihanañ tamm eus kement a zo holl g.
allerart Adv. : a bep seurt.
allerbest ag. : gwellañ-holl ; *er hat am allerbesten gearbeitet,* hennezh an hini eo en deus strivet ar muiañ.
allerchristlichster König g. : [istor] roue Kristen-Meurbet g. [*rex christianissimus*].
allerdings Adv. : **1.** koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, avat ; **2.** e gwirionez, evit gwir, a-dra-sur, a-dra-wir, sur-mat ; **3.** *allerdings !* feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! ya tre ! membri ! dam ! eya ! atoue sur !
allererste(r,s) ag. : kentañ-holl ; *das allererste Mal,* kentañ biskoazh.
allerfrühestens Adv. : d'an abretañ-holl.
allergen ag. : allergenek.
Allergen n. (-s,-e) : allergen g.
Allergie b. (-,-n) : allergiezh b. ; *Allergie gegen Staub,* allergiezh ouzh ar boultrenn b.
Allergietest g. (-s,-s) : [mezeg.] prouad diournat an allergiezhioù g.
Allergiker g. (-,-s) : allergeg g. [*liester* allergeien].
allergisch ag. : **1.** allergek ; *gegen Staub allergisch,* allergek ouzh ar boultrenn ; **2.** *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität,* darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouniezh, darn 'zo a nac'h pep stumm a aotrouniezh.
Allergologe g. (-n,-n) : allergologour g.
allerhand Adv. : **1.** a bep seurt, meur a, niverus, niverek, e-leizh, stank, paot a, druz, puilh ; *allerhand Geschichten,* konchoù a bep seurt, a bep seurt konchoù ; *ihr werdet allerhand mitmachen müssen,* a bep seurt buhezioù ho po, c'hoari ho po, trenk ha c'hwerv ho po, kejañ a reot gant an trenk hag ar c'hwerv, gwelout a reot a bep seurt re gamm ha re dort, kavout a reot trenk ha c'hwerv, ho telazhoù ho po, gwelout a reot traoù briket ha traoù marellet ; *er hat allerhand mitgemacht,* gwelet en deus meur a varr-avel, roulet ar bed en deus bet ; *ich habe noch allerhand zu tun,* mil maneur am eus d'ober c'hoazh ; *allerhand Zeug(s),* traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies. ; *dort gab es allerhand zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und und was weiß ich noch alles,* eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ (na pegement a draoù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd,* hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen,* deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *dort bekommt man allerhand zu sehen,* eno ez eus peadra da luc'hañ ; **2.** *allerhand Geld,* un tousegad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., ur pochad mat a arc'hant g., un dornad (ur poullad) brav a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hant e-leizh g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; **3.** [dre skeud.] P. *das ist allerhand !* re 'zo re, se 'zo mont re bell ganti, kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! sed amañ ur c'hloc'had ! kur gaer ! ur gur gaer !
Allerheiligen n. (-) : gouel an Hollsent g., an Hollsent g. ; *Allerheiligen und Allerseelen,* gouelioù kala-goañv lies.

Allerheiligste(s) ag.k. n. : **1.** santual g., neved g. ; **2.** [*templ Jeruzalem, lec'h ma oa arc'h an Emglev*] ar santel santelañ g. ; **3.** Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g. ; *das allerheiligste Sakrament,* Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., an eukaristiezh b., ar gomunion b. ; **4.** [dre skeud., kambr brevez] santel santelañ u.b. g., neved g.

allerhöchste(r,s) ag. : uhelañ-holl.

allerhöchstens Adv. : gant ar stard, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, d'ar gwellañ tout ; *allerhöchstens zehn,* pa lavaran dek e lavaran mil, dek d'ar muiañ-holl, dek d'an hirañ-holl, dek hep tamm ouzhpenn ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte,* a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes.

allerlei Adv. : a bep seurt, eus kement seurt 'zo, meur a zoare, lies ; *allerlei Schönes,* traoù kaer a bep seurt, a bep seurt traoù kaer, ur meskad traoù kaer g. ; *allerlei Vereine wurden gegründet,* a bep seurt kevredigezhioù a node er vro ; *allerlei Sorgen,* lies anken ; *allerlei Spaß,* lies plijadur ; *dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles,* eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ (na pegement a draoù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt,* graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst,* levrioù a bep seurt (a bep seurt levrioù, meur a zoare levr, lies seurt levr) a zo bet savet en e gerz ; *mir schwirrten allerlei Gedanken durch den Kopf,* mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn.

Allerlei n. (-s,-s) : *Leipziger Allerlei,* masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b.

allerletzte(r,s) ag. : diwezhañ-holl, olañ ; *als allerletztes Mittel,* d'ar gwashañ-holl, war an diwezhañ, diwezhañ tra d'ober a vefe ... ; *zu allerletzt,* da ziwezhañ-holl, war an diwezhad, a-benn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, erziwezh ; *in allerletzter Minute,* krip-ha-krap, d'an diwezh-tre ; *er konnte eben noch in allerletzter Minute aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan.

allerliebste(r,s) ag. : *die Allerliebste,* ar muiañ-karet b. ; *allerliebste Mutter,* mamm a garantez b. ; *am allerliebsten*, dreist pep tra, kentoc'h eget n'eus forzh petra all.

allermeiste(r,s) ag. : an darn vrasañ (an darn vuiañ, ar pep brasañ, ar braz, al lodenn vrasañ, ar c'halz muiañ, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, an hanter brasañ) eus, ar peurvuiañ eus ; *am allermeisten, in den allermeisten Fällen,* peurvuiañ, an aliesañ, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, ar peurliesañ ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten,* ar ganaouenn-se a blij din muioc'h eget nep hini all.

allernächste(r,s) ag. : just e-kichen, tostañ-holl.

allerneueste(r,s) ag. / **allerneuste(r,s)** ag. : nevez-flamm-flimin, nevez-flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Allernötigste(s) ag.k. n. / **Allernotwendigste(s)** ag.k. n. : *das Allernötigste, das Allernotwendigste,* ar pep retañ g., ar retañ-holl g. ; *das Allernötigste fehlt ihnen, das Allernotwendigste fehlt ihnen,* en diouer a bep tra emaint, ar pep retañ a vank dezho, dibourvez eus pep tra int, dibourvez int a gement tra 'zo, mankout a reont a bep tra, en em gavout a reont en dilez ar brasañ, ne vevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, n'o deus tra war o anv (en o c'herz, en o anv), n'o deus kerz e nep tra, n'o deus ket an hanter eus netra, dileve int, diank eo pep tra dezho, pep tra a ra diank dezho, n'o deus nag erv nag ant, n'o deus na bod na skod, n'o deus mann dezho, n'o deus netra drezo o-unan, difournis a bep tra int, diarc'hant int, dizanvez int, n'o deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, n'o deus gwenneg ebet, skañv (diskantet, plat, ridet, moan, treut) eo o yalc'h, deuet eo o yalc'h da bladañ, aet eo o yalc'h d'an hesk, n'eus gwenneg ebet el loch ganto, n'eus gwenneg toull ebet ganto, n'o deus takenn ebet, berr int war o c'hezeg, n'o deus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganto, bihan-bihan eo pep tra ganto.

allerorten Adv. / **allerorts** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel ; *allerorts auf der Welt trifft man Bretonen,* kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.

allerschönste(r,s) ag. : … ar c'haerañ, ar c'haerañ-holl, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; [dre skeud.] P. *das Allerschönste kommt erst jetzt,* n'hoc'h eus ket gwelet ar pep gwellañ c'hoazh, ar pep gwellañ a zo war-lerc'h.

Allerseelen n. (-) : gouel an Anaon g. ; *Allerheiligen und Allerseelen,* goueliou kala-goañv lies.

allerseits Adv. : eus pep lec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a bep kostez.

allerspätestens Adv. : d'an diwezhatañ-holl, da ziwezhatañ-holl, evit an diwezhatañ-holl.

allerwärts Adv. / **allerwege** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo.

allerweil Adv. : atav, bepred.

Allerwelts- : boutin, standur, eus an ordinaloù.

Allerweltsheil n. (-s) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Allerweltskerl g. (-s,-e/-s) : paotr start g., bouilh g., hinkin g., c'hwil g., ibil g.

Allerweltsname g. (-ns,-n) : anv gwall voutin g. ; *das ist ein Allerweltsname,* e-barzh ar vro meur a Vari a zo.

Allerweltswort n. (-s,-wörter/-e) ger gwall voutin g.

allerwenigste(r,s) ag. : nebeutañ-holl ; *am allerwenigsten,* an nebeutañ-holl, kalz nebeutoc'h eget ar re all.

Allerwerteste(r) ag.k. g. : *setz dich mit deinem Allerwertesten auf den Stuhl,* taol da galite war ar gador, taol da revr war ar gador, taol da bouez war ar gador, laka da revr war e c'henoù amañ war ar gador, laka ar born war e c'henoù amañ war ar gador.

allesamt Adv. : gwitibunan, hep na vankfe hini.

Allesfresser g. (-s,-) : [loen.] hollzebrer g., jastren [*liester* jastrened] g. ; *als Säugetiere sind die Schweine Allesfresser,* ar moc'h a zo bronneged hollzebrer ; *das Schwein ist ein Allesfresser,* loened jastren a zo eus ar moc'h.
Alleskleber g. (-s,-) : peg hollimplij g., kaot hollimplij g.
Alleswisser g. (-s,-) : den en deus respont da bep tra g. - par dube g. - brizhouizieg g. - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.
alleweil Adv. / **allezeit** Adv. : bepred, atav.
allfällig ag. : [Bro-Suis] degouezhus, a c'hell bezañ ; *bei allfälligen Widerständen,* e ken kaz ma savfe enebiezh.
Allgegenwart b. (-) : hollvezañs b.
allgegenwärtig ag. : hollvezant.
allgemach Adv. [kozh] : **1.** goustadik, war e bouezig, dousik, bravik, dre sil, a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, dre du ; **2.** lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.
allgemein ag./Adv. : **1.** ... an holl, hollek, boutin, foran, hollvedel, hollvedek, hollveziadel, hollveziadek, peur… ; *sie erfreute sich allgemeiner Achtung,* istim vras he doa digant an holl dud ; *das ist allgemein bekannt,* se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *allgemeiner Nutzen,* mad an holl g., laz foran g., laz hollek g. ; *man sagt allgemein, dass*, ar brud a zo da lavaret e ..., poz d'an dud e ..., liz d'an dud e ..., war a lavar an dud e ..., war lavar an holl e …, da lavaras an dud e ..., evel ma lavaras an dud e ..., hervez ar brud e ..., gouez d'an dud e ..., diouzh pezh a lavarer e ..., hervez ar gaoz e ..., diouzh al lavarioù e …, da lavaras ar gaoz e …, hervez klevet e ..., hervez kont e ..., war a lavarer e ..., hervez m'emañ ar brud e ..., hervez ar mod e …, hervez a lavarer e ... ; *allgemein gültig,* a c'hall bezañ implijet e pep lec'h, a c'hall bezañ graet gantañ e pep degouezh ; *allgemein verständlich,* aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh meiz an holl, en akomod d'an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *allgemein nützlich,* talvoudus d'an holl, a laz hollek, a laz foran ; *allgemeine Verbreitung,* hollvedeladur g., peurskignadur g. ; [polit] *allgemeines Wahlrecht,* mouezhiadeg hollek b., hollvouezhiadeg b., mouezhiañ hollek g., hollvouezhierezh g. ; *allgemeine Dienstpflicht,* amzer-soudard hollek ret g./b., servij-soudard hollek dre ret ; [istor] *allgemeine Erklärung der Menschenrechte,* disklêriadur hollveziadel gwirioù Mab-den g. ; [preder.] *vom Allgemeinem auf das Besondere schließen,* mont dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; [fizik] *allgemeine Relativitätstheorie,* arlakadenn ar geñverelezh hollek b. ; **2.** penn-, pennañ ; *allgemeine Richtlinien,* pennreolennoù lies. ; *allgemeine technische Daten,* karakteristikoù teknikel pennañ lies., spisverkoù teknikel pennañ lies. ; **3.** Adv. : dre-vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuiañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.
Allgemeine(s) ag.k. n. : **1.** [preder.] hollvedelezh b., hollvedegezh b., hollveziadelezh b., hollveziadegezh b., hollidigezh b., hollelezh b. ; **2.** *im Allgemeinen,* dre-vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuiañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.
Allgemeinbefinden n. (-s) : [mezeg.] stad hollek b.
Allgemeinbildung b. (-) : stummadur hollek g., deskadurezh hollek b.
allgemeingültig ag. : a dalvoudegezh hollvedel, hollvedel, hollvedek, holveziael, hollveziadek.
Allgemeingültigkeit b. (-) : hollvedelezh b., hollveziadelezh b., hollvedegezh b., hollveziadegezh b., talvoudegezh hollvedel b.
Allgemeingut n. (-es,-güter) : traoù anavezet gant an holl lies., kenc'hlad dizanvezel g., glad dizanvezel an holl g.
Allgemeinheit b. (-) : **1.** an dud lies., an holl lies. ; *der Allgemeinheit zugänglich,* digor d'an holl ; **2.** hollegezh b., traoù dre vras lies., displegadenn dre vras b.
Allgemeinheiten lies. : komzoù dister lies., boutinoù lies., klichedoù lies.., orogell b., lavarioù boutin lies., komzoù boutin lies., komzoù treut lies.
Allgemeinmedizin b. (-) : mezegiezh hollek b.
Allgemeinmediziner g. (-s,-) : medisin hollegour g., medisin hollek g., hollegour g., mezeg hollegour g., mezeg hollek g.
Allgemeinwohl n. (-s) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., laz foran g., laz hollek g., kenvad g.
Allgewalt b. (-) : hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., hollc'halloudezh b. ; *Gottes Allgewalt,* hollc'halloudezh Doue b.
Allheilmittel n. (-s,-) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo g., louzoù hollbare g.
Allheit b. (-) : [preder.] hollelezh b.
allhier Adv. : du-mañ.
Allianz b. (-,-en) : [istor] emglev g. ; *die Heilige Allianz,* an Emglev Santel g.
Alligator g. (-s,-en) : [loen.] aligator g.
Alliierte(r) ag.k. g./b. : [istor] kevredad g., kevredadez b., kengevredad g., kengevreder g., kengevredadez b., unvanad g., unvanadez b. ; *die Alliierten,* ar re unanet lies., ar gevredidi lies., [eil brezel-bed] ar Re Gevredet lies.
Alliteration b. (-,-en) : kenganez ar c'hensonennoù b., kengan war ar c'hensonennoù g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g., kengensonadur g.
alljährlich ag./Adv. : bep bloaz.
Allmacht b. (-,-mächte) : hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., hollc'halloudezh b.

allmächtig ag. : hollc'halloudus, hollc'halloudek ; *Allmächtiger !* va Doue benniget ! va Doue benniget, mardouen ! pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue ivez 'ta ! traoù (gwa, mallozh) Doue ! mallozh ene Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mil mallozh Doue ! ; *der allmächtige Dollar,* an dollar hollc'halloudus g., an dollar hollc'halloudek g., an dollar benniget g.

Allmächtige(r) ag.k. g. : *der Allmächtige,* an Hollc'halloudeg g., an Tad hollc'halloudus g. ; *Allmächtiger !* va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue ivez 'ta ! traoù (gwa, mallozh) Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mallozh ene Doue ! mil mallozh Doue !

allmählich ag./Adv. : tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a damm da damm, a van da van, nebeut-ha-nebeut, a nebeut da nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, a-sil-da-sil, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, taol-ha-taol, a-zoug-kamm, war bouezig.

Allmende b. (-,-n) : douar ar gumun g., douaroù ar gumun lies., douaroù boutin lies., boutinoù lies., boutinajoù lies., maez g., fuajoù lies. ; *Nutzungsrechte an den Allmenden,* gwirioù kumunel lies.

allmonatlich ag./Adv. : bep miz.

allmorgentlich ag./Adv. : bep mintin.

allnächtlich ag./Adv. : bemnoz.

Allod n. (-s,-e) : [gwir, istor] douar gant ur perc'hennaj leunwir stag outañ g., douar-kuit g.

allodial ag. : a sell ouzh an douaroù-kuit.

Allonge b. (-,-n) : stagadenn b., astenn g.

Allongeperücke b. (-,-n) : perukenn hir, perukenn blev rodellet-hir b.

Allotria lies. : kabal b., cholori ha jabadao ; *Allotria treiben,* ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober hailhonerezh, c'hoari e loen, ober cholori ha jabadao, ober ar seizh diaoul hag e benn, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, krial evel un egaret, toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), ober e zen gars, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ.

Allotropie b. (-) : allotropiezh b.

Allparteienregierung b. (-,-en) : gouarnamant a ya dileuridi eus an holl gostezennoù d'en ober g.

Allquantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader hollerdalat g.

Allradantrieb g. (-s,-e) : [kirri-tan] *mit Allradantrieb,* peder rod-luskañ dezhañ ; *Fahrzeug mit Allradantrieb,* karbed (karr-tan) peder rod-luskañ g.

Allroundwissenschaftler g. (-s,-) : skiantour barrek war an holl dachennoù g., skiantour liesvarrek g.

allseitig ag. : … an holl gwitibunan, … gant an holl, … eus pep lec'h, … e pep lec'h, … eus a bep tu, … a bep tu, … a bep hent, … a bep lec'h, hollel ; *allseitiger Widerstand,* enebadeg a bep tu b. ; *auf allseitigen Wunsch,* diwar goulenn an holl.

Adv. : *allseitig begabt,* lievarrek, barrek war an holl dachennoù ; *allseitig interessiert,* dedennet gant ur bern traoù ; *allseitig informiert,* titouret a bep tu.

Allseitigkeit b. (-) : hollidigezh b.

allseits Adv. : **1.** dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo ; **2.** a bep hent, e pep hent, e pep keñver, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz.

allslawisch ag. : hollslavek, hollslavour ; *allslawische Bewegung,* hollslavegezh b., hollslavouriezh b.

Alltag g. (-s,-e) : **1.** pemdez g., buhez pemdeziek b. ; *die Zwänge des Alltags,* redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *der graue Alltag,* louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g. ; **2.** deiz labour g., deiz oberat g., devezh pemdez g.

alltäglich ag. : **1.** bemdez, bep deiz ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens,* redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; **2.** boutin, standur, eus an ordinaloù ; *ein nicht alltäglicher Mann,* ul labous iskis a zen g., un den dezhañ e-unan g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., ur pichon g.

Alltäglichkeit b. (-) : boutinder g., boutinded b.

alltags Adv. : war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun.

Alltagsgeschäfte lies. : labour standur g., standur b., sermoul g. ; *die Alltagsgeschäfte führen,* kas ar standur.

Alltagskleid n. (-s,-er) / **Alltagskleidung** b. (-,-en) : dilhad sizhun lies., dilhad pemdez lies., dilhad da bemdez lies., pemdezieg g. ; *seine Alltagskleidung anhaben,* bezañ gwisket war e bemdezieg.

Alltagskost b. (-) : tinell b., keusteurenn b., kundu b.

Alltagskultur b. (-) : tolpstuziadur g.

Alltagsleben n. (-s) : tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g.

Alltagsmensch g. (-en,-en) : den a nep hini g., den ordinal g., den eus an ordinaloù g., den boutin g.

Alltagstrott g. (-s) : *der Alltagstrott,* louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g.

allüberall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo tout.

allumfassend ag. : hollek, hollvedel.

Allüren lies. : 1. doareoù lies., dalc'h g., neuz b. ; 2. minoù lies.

alluvial ag. : dichaladurel ; *alluvialer Fächer,* kern an atredoù b., kern dichaladur b.

Alluvialebene b. (-,-n) : plaenenn dichaladurioù b.
Alluvionen lies. : dichaladur g., dichaladurioù lies., diskargadur o tont eus ar stêrioù g., liñvaj g., douar-stlej g.
Allvater g. (-s) : Doue an Tad g.
allverehrt ag. : istimet gant an holl, doujet gant an holl.
Allvoraussicht b. (-) : [relij.] ragouizhiegezh b.
allweil Adv. : atav, bepred.
allwissend ag. : hollouiziek.
Allwissendheit b. (-) : hollouiziegezh b.
allwöchentlich ag./Adv. : bep sizhun.
allzeit Adv. : atav, bepred.
allzu Adv. : *allzu sehr, allzu viel,* kalz re, pell re, betek re, un hanter re, re-holl a-bell, re-holl a-galz, re en holl ; *er würde sich allzu sehr freuen,* re laouenn-holl e vefe ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft,* deuet eo a-benn hep kiañ re-hollik ; *allzu oft,* re alies, kalz re alies, alies betek re ; *allzu gelehrt,* gouiziek betek re, re ouiziek-holl ; *allzu bekannt,* re anavezet-holl ; *allzu viel ist ungesund,* netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a vann ne dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'hed a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'hed en devez muioc'h a yec'hed, nemet sec'hed pe naon vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ohne allzu lange zu warten,* hep pell gortoz ; *sie hatte keine allzu große Lust, bei ihm zu bleiben,* ne c'houlenne ket kaer chom gantañ ; *er war nicht allzu böse,* ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug ; *er ist von der Arbeit nicht allzu stark beansprucht,* n'eus ket re-holl brez warnañ ; *er trank allzu gern einen Schluck,* hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *ihr verwöhnt das Kind allzu sehr,* ar bugel-mañ a zo kollet ganeoc'h, gwastet e vez ar bugel ganeoc'h ; *sie beklagen sich nicht allzu sehr,* ne glemmont ket re en holl.
allzumal Adv. : **1.** [barzh.] an holl gwitibunan ; **2.** da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, ispisial, dreist-holl ; **3.** bepred, atav.
Allzweck- liesimplij, liesarver.
Allzweckhalle b. (-,-n) : sal liesimplij b., sal liesarver b.
Alm b. (-,-en) : peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g. ; [labour-douar] *auf die Almen ziehen,* treuzpeuriañ, treuzpeuriñ.
Almanach g. (-s,-e) : almanag g.
Almauftrieb g. (-s) : treuzpeuriadur g., treuzpeuriñ g.
Almosen n. (-s,-) : aluzen b., aluzon b., karitez b., diner ar paour g. ; *jemanden um ein Almosen bitten,* goulenn an aluzen ouzh u.b., truantal ouzh u.b. ; *ein Almosen geben,* reiñ an aluzen, ober an aluzen, aluzeniñ ; *jemandem Almosen geben,* reiñ aluzenoù d'u.b. ; *Almosen sammeln,* kestal, kestañ, kas an aluzen [d'u.b.] ; *von Almosen leben,* bevañ diwar an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen ; *ich habe nicht immer von Almosen gelebt,* n'on ket bet atav en aluzen ; *etwas als Almosen bekommen,* kaout udb en aluzen ; *Glück bringendes Almosen,* diner ar chañs g. ; *gib der Arme etwas von dem Almosen ab, so wird er reich,* aluzen diwar aluzen a laka ar paour pinvidik ; *das Almosen löscht die Sünden aus,* aluzen a walc'h ar pec'hedoù.
Almosengeber g. (-s,-) : aluzener g. ; *Johannes der Almosengeber,* sant Yann Aluzener, sant Yann an Aluzener.
Almosenier g. (-s,-e) : [istor] aluzener g.
Almosensammler g. (-s,-) : kester g.
Aloe b. (-,-n) : [louza.] aloez g./str., aloezenn b.
Alose b. (-,-n) : [loen.] aloz g. [*liester* alozed], alouzenn b. [*liester* alouzenned].
Alp[1] b. (-,-en) : peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g.
Alp[2] g. (-es,-e) **/ Alpdruck** g. (-s,-drücke) **/ Alptraum** g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g./b., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., bomm-noz g. ; *der Alp drückte mich, ich hatte einen Alpdruck, ich hatte einen Alptraum,* ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum,* ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink.
Alpaka n. (-s,-s) : **1.** [loen.] alpaga g. ; **2.** [gwiad.] gloan alpaga g. ; **3.** metal arc'hantet g.
Alpdruck g. (-s,-drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b., bomm-noz g. ; *ich hatte einen Alpdruck,* ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet.
Alpdrücken n. (-s) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b.
Alpen lies. : *die Alpen,* an Alpoù lies.
Alpenbirke b. (-,-n) : [loen.] krakvezv str.
Alpendohle b. (-,-n) : [loen.] kavan beg melen g.
Alpenfauna b. (-) : loened an Alpoù lies., faona an Alpoù b.
Alpenflora b. (-) : plant an Alpoù str.
Alpengänsekresse b. (-) : [louza.] gwennig b.
Alpenjäger g. (-s,-) : [lu] alpaer g.
Alpenkette b. (-) : aridennad an Alpoù b.
Alpenklub g. (-s,-s) : kleub alpaerien g.
Alpenkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan beg ruz g., bran-beg-ruz b.
Alpenland n. (-[e]s,-länder) : bro e-barzh an Alpoù b.
Alpenlärche b. (-,-n) : [louza.] gwez-tourmantin str.
Alpenpass g. (-es,-pässe) : ode en Alpoù b.
Alpenpflanze b. (-,-n) : plant an Alpoù str.
Alpenrepublik b. (-) : republik Aostria b.
Alpenrose b. (-,-n) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., P. roz doñdoñ str.
Alpenschneehuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] brugyar-erc'hegi b. [*liester* brugyer-erc'hegi].
Alpensegler g. (-,-s) : [loen.] glaouer kof gwenn g.
Alpenspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h an Alpoù g.

Alpensport g. (-s) : alpaerezh g.
Alpensteinhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-roc'h b., klujar-ruz b.
Alpenstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han boutin g.
Alpenveilchen n.(-s,-) : [louza.] flammell b., bara-an-hoc'h g.
Alpenvorland n. (-[e]s) : *das Alpenvorland,* ar Ragalpoù lies.
Alphabet n. (-s,-e) : lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; *das griechische Alphabet,* al lizherenneg c'hresianek b. ; *das lateinische Alphabet,* al lizherenneg latin b. ; *das kyrillische Alphabet,* al lizherenneg kirillek b. ; *das koptische Alphabet,* al lizherenneg koptek b. ; *das Alphabet gut beherrschen,* gouzout mat e lizherennoù ; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet,* va zad ne ouie just ul lizherenn bennak ; *das Alphabet lernen,* deskiñ e lizherennoù, deskiñ al lizherenneg ; *Wörter nach dem Alphabet ordnen,* renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg.
alphabetisch ag. : lizherennek ; *in alphabetischer Reihenfolge,* hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, diouzh urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherennoù, en urzh al lizherennoù ; *Wörter alphabetisch ordnen,* renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg.
alphabetisieren V.k.e. (hat alphabetisiert) : deskiñ lenn ha skrivañ da, lennekaat, skoliata.
Alphabetisierung b. (-) : deskiñ lenn ha skrivañ g., lennekaat g., skoliata g.
Alphabetzeichen n. (-s,-) : arouezenn eus al lizherenneg b., arouezenn lizherennek b.
alphanumerisch ag. : alfaniverek, lizhersifrennel.
Alphastrahlen lies. : skinoù alfa lies.
Alphorn n. (-s,-hörner) : korn-boud an Alpoù g., hirgorn an Alpoù g.
alpin ag. : alpat, alpek, … an Alpoù ; *die alpinen Skimeisterschaften,* kampionadoù ski-diskenn lies.
Alpinismus g. (-) : alpaerezh g.
Alpinist g. (-en,-en) : alpaer g.
Älpler g. (-s,-) : annezad an Alpoù g.
Alptraum g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b. ; *ich hatte einen Alptraum,* ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, hurlinkañ am boa graet, moustreal am boa graet ; *das Leben wurde ihm zum Alptraum,* deuet e oa e vuhez da vezañ un hurlink ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum,* ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink.
Alraun g. (-s,-e) / **Alraune** b. (-,-n) : [louza.] mandragon b.
als stagell :

I. Stagell genurzhiañ dirak a.k. pe a.gw. : evel, o vezañ, en e garg a, e-giz, e stumm, evit.
II. Stagell goude un a.gw. pe un adv. en un derez bennak : eget, evit, o vezañ ma.
III. Stagell isurzhiañ : pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, evel pa, e doare pa.

I. stagell genurzhiañ. *als Arbeiter,* evel (o vezañ) micherour, e kement ha ma'z eo micherour ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig,* ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzhour ; *er ist bei uns als Gärtner tätig,* liorzhour emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *vorher war er als Briefträger tätig,* a-raok edo oc'h ober paotr al lizheroù ; *als Arzt tätig sein,* ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *er fragt den Arzt als Ratgeber,* goulenn a ra e ali ouzh ar mezeg, goulenn a ra kuzul digant ar mezeg ; *er entlarvte sich als Betrüger,* diskouezet e voe anat e oa c'hwib, diskouezet e voe anat e oa ur c'hwiblaer anezhañ ; *als Vormund handeln,* bezañ en e garg a gulator ; *als Mönch verkleidet,* treuzwisket e manac'h , dic'hizet e manac'h ; *als Kind,* e kement ha ma'z eo bugel (Gregor), dre ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh, o vezañ ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh ; *als Märtyrer sterben,* mervel evel merzher ; *jetzt dient dieses Zimmer als Warenablage,* bremañ emañ ar sal-mañ oc'h ober magazenn, lakaet eo bet ar sal-mañ d'ober magazenn, emañ ar sal-mañ o terc'hel lec'h a vagazenn bremañ, ar sal-mañ a dalvez da vagazenn bremañ ; *dieser Stein könnte als Hammer dienen,* ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober ur morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *als Hammer nahm er einen Stein,* kemer a reas ur maen e-giz morzhol ; *der gefallene Baumstamm diente als Brücke,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen,* bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht,* moullet e voe ar marvailhoù-se e stumm ul levr ; *der Drache erschien bald als Schlange, bald als junges Mädchen,* en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank.
II. Stagell goude un a.g. pe un adv. en un derez bennak.
a) [derez kevatal] *so bald als möglich,* ar c'hentañ (an abretañ) ar gwellañ ; *sowohl er als auch ich,* hennezh kenkoulz ha me, hennezh kenkoulz eveldon ; *alle, sowohl Männer als auch Frauen,* an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz merc'hed evel gwazed.
b) [derez digevatal] (goude an derez uheloc'h pe „anders“) *größer als ich,* brasoc'h egedon, brasoc'h evidon-me ; *er ist dümmer als ich dachte,* sotoc'h eo eget ma kave din ; *es ist leichter als ich dachte,* bez' eo aesoc'h eget ma kave din ; *mehr als du denkst,* muioc'h eget ma kredez, muioc'h eget ma soñjez, muioc'h eget ma kav dit ; *er ist nichts weniger als glücklich,* eürus eo ken ez eo - barret eo a levenez - ur fouge a zo ennañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ken laouen ha tra eo ; *schöner als je zuvor,* bravoc'h eget (evit) biskoazh,

bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *er ist anders als sein Bruder,* disheñvel eo diouzh e vreur ; *er hat mehr als ich,* kreñvoc'h eo an traoù gantañ eget ganin-me, muioc'h a aez en deus evidon, muigedon en deus ; *es sind mehr als hundert Leute gekommen,* deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *beim Liegen sind seine Schmerzen schlimmer als beim Stehen,* poaniañ a ra gwashoc'h c'hoazh pa vez en e c'hourvez eget pa vez en e sav ; *er hat mehr als genug getrunken,* evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h.

c) [derez digevatal gant 'zu'] *zu .... als dass,* re .... evit ; *er ist zu jung, als dass er schreiben könnte,* re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; *der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte,* re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; *ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte,* re drist on evit dañsal ; *die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte,* gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti, gant uhel eo ar vur ne c'hallan ket lammat dreisti.

d) [stagell geñveriañ] *umso mehr ... als,* muioc'h a-se dre ..., muioc'h c'hoazh dre ma ..., muioc'h c'hoazh ... o vezañ ma, ken meur rak-se pa ..., seul vui ma .... ; *umso mehr gilt das für dich, als du älter wirst,* ha kement-se a dalv evidout seul vui ma teu oad dit.

e) [evit merkañ ar bevenniñ] *insofern als,* dre ma, e-skeud ma, o vezañ ma ; *die beiden ähneln sich insofern, als beide groß sind,* tennañ a reont an eil d'egile e-skeud ma'z int bras int o-daou ; *ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div.

III. Stagell isurzhiañ. **a)** [amzer] pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, a-benn ma, a-benn pa, war-benn ma, d'an ampoent ma, d'ar mare ma, evel ma ; *als ich neunzehn wurde,* pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz ; *als ich kam, war sie da,* pa oan degouezhet e oa-hi en ti, d'ar mare ma tegouezhis edo-hi en ti ; *als sein Vater starb, war er noch jung,* yaouankik e oa c'hoazh pa varvas e dad ; *kaum war ich da, als sie kam,* kentre ma tegouezhis e teuas-hi ivez, a-boan e oan erruet e teuas-hi ivez, ne oan ket aet mat e-barzh an ti ma tegouezhas-hi ivez ; *er fuhr erst, als seine Arbeit fertig war,* kaset en doa e labour da benn da gentañ a-raok mont kuit ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen,* neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; *er schlief, als der Brand ausbrach,* peget e oa an tan en e di dre ma oa o kousket ; *es war schon heller Tag, als sie aufwachten,* uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet ; *als er noch König war,* d'ar c'houlz ma'z edo roue, en amzer ma'z edo roue ; *an dem Mittwoch, als er kam, lag unser Vater krank im Bett,* d'ar Merc'her ma tegouezhas, e oa dalc'het hon tad en e wele gant ar c'hlañv ma oa ; *als wir gerade wegwollten,* p'edomp o vont kuit, evel m'edomp o vont kuit ; *gerade als,* diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa ; *als ich von der Schule nach Hause zurück war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouris an douar asambles gant va zad ; *als ich zum ersten Mal dort war, war der Krieg noch nicht ausgebrochen,* kentañ gwech e oan eno (kentañ tro e oan eno) ne oa ket tarzhet ar brezel c'hoazh ; *als er seinen Durst gestillt hatte, stand er vom Stuhl auf,* gwech torret e sec'hed e savas diwar e gador, ur wech torret e sec'hed e savas diwar e gador ; *als ich das Haus verließ, sah ich, wie er gerannt kam,* o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek.

b) [martezeadenn] *als ob, als*, evel pa, e-giz pa, koulz ha pa, stal ha pa, e-doare pa, e-giz pa ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte,* me a soñje din (hañval e oa ganin, seblantout a rae din) e oa digrogennet va fenn ; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; *tu, als ob du zu Hause wärest,* gra evel er gêr, amañ emaout er gêr, amañ emañ da gêr ; *als wäre er mein Bruder,* evel pa vije-eñ ur breur din, koulz ha pa vije bet ur breur din ; *du bleibst im Bett liegen, als ob nichts zu tun wäre,* chom a rez da gousket evel pa n'az pije netra d'ober, chom a rez da gousket koulz ha pa n'az pije netra d'ober ; *es ist als ob, ...,* war a seblant e ..., da welet (a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar gwel, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, me 'laka, bete gwelet) e ..., … 'm eus aon ; *es sieht so aus, als wäre er tot,* neuz ar marv a zo warnañ, ne ra alamant ebet, ne ra esmae ebet, diskouez a ra bezañ kuit a vuhez, hañvalout a ra bezañ marv, seblantout a ra bout marv, marv eo, 'm eus aon, ne fiñv ket kennebeut ha pa vefe marv ; *er tut so, als würde er arbeiten,* ober a ra van da labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra neuz da labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz labourat, ober a ra an neuz labourat, labourat a ra diwar neuz ; *er zittert, als ob er krank wäre,* krenañ a ra e-doare pa vije klañv ; *er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte,* ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *er tut nur so als ob,* evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez.

alsbald Adv. : diouzhtu, kerkent, kenkent, a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, prestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, ne oa ket pell, kent pell, hep pell, pelloc'h, a-barzh pell.

alsbaldig ag. : prim, trumm, buan, dillo.

alsdann Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da boursu.

Alse b. (-,-n) : [loen.] aloz g. [*liester* alozed], alouzenn b. [*liester* alouzenned].

also Adv. : setu penaos ; *also geschah es,* setu penaos e c'hoarvezas an traoù.

stag. kenurzh. : en abeg da gement-se, e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, neuze, eta ; *du hast gelogen,*

also wirst du bestraft, livet ec'h eus gevier, en abeg da gement-se (e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, neuze) e vi kastizet ; *vielleicht kommt er also,* setu e teuy amañ marteze.
estl. : eta, enta, 'ta, neuze ; *also los !* bec'h dezhi neuze ! sach warni 'ta ! ; *also gut !* ac'hanta ! ; *also gut, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; P. *na also !* ma setu ! la !
Alsterwasser n. (-s) : bier troc'het g., banne berliñj g.
alt ag. : **1.** [oad] *wie alt ist er ?* pe oad eo ? pet vloaz eo ? pe oad en deus ? pet vloaz en deus ? pe oad a zo gantañ ? ; *er ist zehn Jahre alt,* dek vloaz eo, en (gant) e zek vloaz emañ, deuet eo d'e zek vloaz, erru eo en e zek vloaz, erruet eo en e zek vloaz, oadet eo a zek vloaz, o ren e zek vloaz emañ ; *einundzwanzig Jahre alt sein,* bezañ bloaz warn-ugent, kaout e vloaz warn-ugent, bezañ o ren e vloaz warn-ugent ; *er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden,* deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz ; *er wurde hundert Jahre alt,* mont a reas da gant vloaz, mont a reas gant e gant vloaz, dont a reas d'an oad a gant vloaz ; *für wie alt schätzen Sie mich ?* pet vloaz on d'ho soñj ? pe oad on, a gav deoc'h ? ; *das Fohlen war erst einen Tag alt,* an ebeul ne oa ken met un devezh bet ; *wir sind gleich alt,* kenoad omp hon-daou, memes oad omp ; *er ist so alt wie ich,* hennezh a zo memes oad ganin, a oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoad eo ganin, kevoadek eo ganin, kenoad eo ganin ; *die beiden sind nicht gleich alt,* un tamm oad a zo etrezo o-daou ; *keiner weiß, wie alt er ist,* ne ouzer oad ebet dezhañ, ne ouzer ket da just (d'ar just) e oad ; *an seinem Gesicht sieht man, wie alt er ist,* e zremm a ziskouez e oad ; *wie alt warst du, als du zum ersten Mal in die Schule gingst ?* da be oad e oas aet d'ar skol ? ; *die Kinder werden älter,* ar vugale e sav oad dezho ; *er ist nur wenig älter als fünfzig, er ist nur um ein weniges älter als fünfzig,* un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus ; *er ist ein Jahr älter als ich,* hennezh a zo bloaz warnon ; *er ist fünf Jahre älter als ich,* pemp bloaz en deus warnon, pemp bloaz koshoc'h eo egedon ; *er ist älter als ich,* muioc'h a oad en deus egedon, koshoc'h eo egedon, oadetoc'h eo egedon.
2. kozh, oadet, hoalek, hoalet, hoalus ; *alter Mann,* kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g. ; *sehr alt,* hirhoalet, hirhoalus, kozh a'r c'hoshañ, er-maez a oad, er-maez a hoal, kozh-kozh ; *sein Vater war alt geworden,* e dad a oa aet da gozh ; *er war alt geworden,* en em gavet e oa koshaet ; *so alt wie Methusalem,* kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil-gozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel ; *die alten Menschen, die alten Leute,* ar re gozh lies., an dud deuet war an oad lies., ar dud erru war an oad lies., an dud erru oadet lies., an dud oadet lies. ; *in diesem Winter sind viele alte Menschen aus unserer Gemeinde gestorben,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, tumpet, skoet) meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; P. *der wird nicht alt,* hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, hennezh ne vevo ket da gozh ; *sein älterer Bruder,* e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur koshañ dezhañ, e vreur koshañ ; *sein ältester Sohn,* e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab kentañ ganet g. ; *die ältesten Geschwister,* ar re gentañ ganet eus bugale an tiegezh lies. ; *das älteste von fünf Kindern,* ar c'hoshañ eus pemp g., ar c'hoshañ a bemp bugel g. ; *ein älterer Mensch,* un den war an oad g., un den erru war an oad g. ; *alte Jungfer,* plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozh-viret b. ; *alt genug sein um zu ...,* bezañ kozh a-walc'h d'ober udb, kaout oad a-walc'h evit ober udb, bezañ en oad d'ober udb, bezañ deuet en oad d'ober udb ; *zu alt sein um zu ...,* bezañ a-ziwar an oad evit ober udb, bezañ aet re gozh evit ober udb, bezañ aet er-maez a oad evit ober udb ; *älter werden,* kozhañ, koshaat, mont war goshaat, gwrac'hat pelloc'h, sevel oad d'an-unan, dont oad d'an-unan ; *wir werden alle älter,* holl e koshaomp ; *er wird sichtlich älter,* koshaat a ra ; *er ist erheblich älter geworden,* koshaet eo kalz ; *er gibt sich für älter aus,als er ist,* en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *alt werden,* **a)** kozhañ, koshaat, mont war an oad, dont kozh, mont da gozh, dont war an oad, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, mont war an tu all, mont war an diskar ; **b)** bevañ pell, bevañ kozh, bevañ da gozh ; *er war alt geworden,* en em gavet e oa koshaet, aet e oa war an oad, deuet e oa war an oad, deuet e oa kozh ; *meine Alte,* va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh g., va hanterenn b., va gwreg b. ; *altes Weib,* kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h luo b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; *auf seine alten Tage,* en e gozhni.
3. echu, touet, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, gwriziennet, kinviet, pomet ; *alter Trinker,* mezvier echu g., mezvier touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., mezvier kousket-mik en e dech fall g. ; *altes Übel,* droug kozh g. / droug gwriziennet g. / droug kinviet g. (Gregor).
4. [traezhoù] kozh, hen ; *altes Brot,* bara diazez g., bara diazezet g., bara kras g. ; *alte Bücher,* levrioù a eil dorn lies., levrioù kozh lies. ; *altes Eisen,* kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù lies., drailhajoù-houarn lies. ; *altes Zeug,* kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.
5. *ein alter Freund,* ur mignon a-viskoazh g. ; *er ist älter im Dienst als ich,* muioc'h a oad a residivezh a zo gantañ eget ganin (Gregor), koshoc'h eo war ar vicher egedon ; [dre skeud.] *vom alten Schrot und Korn,* a-zoare, a-feson, brudet mat, istimet, a fiziañs, eus ar c'hentañ troc'h, tre, kenañ, a neuz ; *alles ist beim Alten geblieben,* chomet eo an traoù evel ma oant, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; *alte Liebe rostet nicht,* ar garantez dre ma kosha evel gwin mat 'ya gwelloc'h-gwellañ - n'eus oad ebet evit karet.
6. kozh, hen ; *das alte Testament,* an Testamant kozh g., al Lezenn gozh b. (Gregor) ; *die alten Römer,* ar Romaned kozh lies., ar Romaniz kozh lies. (Gregor).

7. *immer wieder das alte Lied anstimmen,* bezañ atav ar memes kaoz gant an-unan, bezañ atav gant an hevelep kaoz, bezañ atav gant e demzoù skuizh, bezañ atav o valañ kaozioù skuizh, malañ diziwezh an hevelep bleud, notenniñ atav ar memes tra, kaout atav ar memes kudenn da zibunañ, bezañ evel boaz gant an hevelep glabouserezh (gant an hevelep komzoù gwrac'h, gant an hevelep kontoù pikous, gant an hevelep ribourtadenn, gant an hevelep bourouell, gant an hevelep ravoderezh., gant an hevelep gwrac'herezh, gant an hevelep gwrac'hajoù) ; *das ist ja ein alter Hut !* traoù kozh n'int ken ! klevet eo bet an dra-se seizh kant gwech warn-ugent ; *zum alten Eisen werfen,* teuler a-gostez, stlepel d'ar blotoù, stlepel war ar wrimenn, lakaat er-maez eus ar c'hoari, reputuiñ, lakaat war e dorchenn vihan ; *er ist immer der Alte,* Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad - chomet eo evel-evel ; [dre skeud.] *nicht alt werden,* na chom d'ober gwrizioù ; *wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen,* e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.

8. P. *alt aussehen,* **a)** bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous ; **b)** bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

Alt[1] g. (-es,-e) : [son.] alto g.

Alt[2] n. (-s,-) : bier kreñvik a-walc'h gant malt g.

Altan g. (-s,-e) : balkon g., pondalez g., garidoù lies.

altangesehen ag. : brudet mat a-gozh, istimet a-gozh.

altangesessen ag. : / **altansässig** ag. : annezet er vro abaoe pell.

Altar g. (-s, Altäre) : **1.** aoter b. ; *zum Altar emporsteigen,* pignat ouzh an aoter ; *vor dem Altar stehen,* bezañ e-tal an aoter, bezañ dirak an aoter ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht,* ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder,* lezel a reas e brof e-tal an aoter ; **2.** *Thron und Altar,* iliz ha noblañs.

Altaraufsatz g. (-es,-aufsätze) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarbekleidung b. (-,-en) / **Altarblatt** n. (-s,-blätter) / **Altarbild** n. (-s,-er) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altardiener g. (-s,-) : kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g.

Altargeräte lies. : listri-sakr lies.

Altarhimmel g. (-s,-) : stel g.

altarisch ag. : henariek.

Altarplatte b. (-,-n) : taol-aoter b.

Altarraum g. (-s,-räume) : santual g.

Altarretabel n. (-s,-) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarssakrament n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Altarschrein g. (-s,-e) : armel-sakr b., tabernaklenn b.

Altarstein g. (-s,-e) : maen-aoter g.

Altarwein g. (-s) : gwin oferenniñ g.

Altauto n. (-,-s) : karr-tan kozh mat da vezañ kaset da baotr ar c'hozhhouarn g., kozh karr-tan peñse g.

altbacken ag. : **1.** kras, diazez, diazezet, karnet, sec'h-korn ; *das Brot ist altbacken,* diazezet eo ar bara, deuet eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuet kras, ar bara zo aet kras, ar bara zo deuet diazez, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; *altbacken werden,* diazezañ, disaouriñ, mont kras, karnañ, krazañ ; **2.** [dre skeud.] mod-kozh, a c'hiz kozh, dibaseet ; *altbackene Ansichten,* mennozhioù mod-kozh, mennozhioù a c'hiz kozh lies.

Altbau g. (-[e]s,-bauten) : savadur kozh g.

Altbauwohnung b. (-,-en) : lojeris kozh g.

altbekannt ag. : anavezet a-gozh.

Alt-Berlin n. (-s) : Berlin-Gozh b.

Altbesitz g. (-es,-e) : madoù perc'hennet a-gozh lies.

altbewährt ag. : arroutet, amprouet, a fiziañs.

Altbier n. (-s) : bier kreñvik a-walc'h gant malt g.

Altbretonisch n. : henvrezhoneg g. ; *das Altbretonische,* an henvrezhoneg g.

altbretonisch ag. : henvrezhonek.

Altbundeskanzler g. (-s,-) : kañseller kozh g., kañseller bet g.

altdeutsch ag. : giz kozh, a-c'hiz-kozh, mod-kozh.

Alte(r) ag.k. g./b. : **1.** kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g., kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h b., boufam b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; *die Alten,* ar re gozh lies., an dud deuet war an oad lies., an dud erru war an oad lies., an dud erru oadet lies., an dud oadet lies. ; *Alt(e) und Jung(e),* ar re vras hag ar re vihan, kozh ha yaouank ; *er ist immer der Alte,* Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad ; *wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen,* e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe

a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; **2.** henamzeriad g., henamzeriadez b., henoadvezhiad g., henoadvezhiadez b. ; *die Alten,* an henamzeridi lies., an henamzeriz lies., an henoadvezhidi lies. ; **3.** P. mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., sturier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g.

Alte(s) ag.k. n. : **1.** *das Alte,* an hengoun g. ; *alles ist beim Alten geblieben,* chomet eo an traoù evel ma oant, evel-evel eo chomet an traoù, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; **2.** *das Alte,* an traoù kozh lies.

altehrwürdig ag. : enorus.

alteingesessen ag. : annezet er vro abaoe pell.

Alteisen n. (-s) : kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù lies., drailhajoù-houarn lies., reputailhoù houarn lies., reputajoù houarn lies.

Altenheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g.

Altenpflege b. (-) : skoazell d'an dud oadet b.

Altenpfleger g. (-s,-) : klañvdiour servij ar gozhidi g.

Altenteil n./g. (-s,-e) : **1.** lojeiz miret evit ar menajer pa zeuio war e leve g. ; **2.** [dre skeud.] *sich aufs Altenteil zurückziehen,* dont war e leve.

Altenwohnheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g.

Alter n. (-s,-) : **1.** oad g., hoal g., hended b. ; *in meinem Alter,* em oad, gant ar c'hozh ma'z on bremañ, gant an oad a zo ganin bremañ, d'an oad emaon, d'an oad m'emaon ; *im Alter von,* oadet a ..., hoalet a …, dezhañ an oad a ..., d'an oad a ..., d'e ... vloaz, da … vloaz ; *er ist im Alter von 82 Jahren gestorben,* marv eo d'e zaou vloaz ha pevar-ugent ; *im Alter von sechs Jahren konnte ich schon gut lesen,* a-benn an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat, d'an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat ; *in welchem Alter ?* da be oad ? ; *hohes Alter,* hirhoal g., hiroad g., kozhni b., diskar-oad g. / oad diskar g. / ar pevare oad g. (Gregor) ; *im besten Alter,* en e amzer gaerañ, en e vrud, en e voked, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e nerzh, e barr e oad, e barr e nerzh, e barr e hoal, en oad flour (gwellañ, flamm, kreiz, parfet), en oad gour, e-kreiz e yec'hed, etre daou oad ; *im besten Alter sterben,* bezañ diskaret en e vleuñv ; *im blühendsten Alter,* e brud e oad, en e voked, en e vleuñv, yaouank-flamm, yaouank-flour ; *das mittlere Alter,* an oad-kreiz g., an trede hoal g. ; *er hat ein fortgeschrittenes Alter erreicht,* erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, er-maez a hoal emañ, hennezh en deus kalz a oad, oad ur c'hi kaer en deus ; *über das Alter hinaus sein*, bezañ aet er-maez a oad ; *mit fortschreitendem Alter ist er hüftenlahm geworden,* erru eo lespos gant an oad ; *vom Alter gebückt,* daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; *für sein Alter ist er schon recht groß,* gwall vras eo diouzh e oad, gwall vras eo d'e oad, gwall vras eo evit e oad ; *das Kind ist seinem Alter voraus,* gwall abred eo ar bugel-se ; *er ist im heiratsfähigen Alter,* en e oad dimeziñ emañ, deuet eo d'e oad dimeziñ, kozh a-walc'h da zimeziñ eo, oad a-walc'h en deus evit dimeziñ, en oad da zimeziñ emañ, en oad da fortuniañ emañ, deuet eo en oad da zimeziñ ; *das zarte Kindesalter, das Babyalter,* an oad tener g., an oad kentañ g. ; *das Jugendalter,* an eil oad g., an oad krenn g., an oad etre daou g., ar c'hrennoad g. ; *Alter der Vernunft,* oad a rezon g., oad a skiant g., oad a reizh g. ; *Erwachsenenalter,* oad gour g. ; *im Erwachsenenalter,* ent bras, en oad gour, en e oad gour, d'e oad gour, etre daou oad, e-kreiz daou oad ; *kanonisches Alter,* **a)** oad kanonek g., hirhoal g., hiroad g., oad-gour g., oad-kreiz g. ; **b)** [dre skeud.] oad kripon g. ; [gwir] *das gesetzliche Alter haben,* bezañ en oad rekis ; *man sieht ihm sein Alter nicht an,* n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'eo ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ ez eo ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionez ; *das gefährliche Alter,* tro an oad b., an oad arvarus g. ; *er ist in meinem Alter,* kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, a oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, eus va oad eo ; *ein Mann in seinem Alter,* un den en e oad ; *guter Wein wird mit dem Alter besser,* gwin mat a zeu da vezañ gwelloc'h dre ma kosha, gwin mat dre ma kosha a ya gwelloc'h-gwellañ ; **2.** kozhni b., diskar-oad g. ; *an der Schwelle des Alters stehen,* bezañ en e oad diskar ; *die Nachbarn sind ihm eine gute Hilfe im Alter gewesen,* rekouret e voe kalz (e-leizh) gant e amezeien en e gozhni, skoazellet e voe a-zoare gant e amezeien en e gozhni, sikour vat e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, un dorn karantezus e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, post e voe e amezeien dezhañ en e gozhni ; *Alter schützt vor Torheit nicht,* n'eo ket ar re goshañ a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet ; *hoch im Alter,* en e gozhni, war e gozhni, war ar c'hozh, er-maez a hoal.

älter ag. : **1.** koshoc'h ; **2.** deuet war an oad, erru war an oad, oadet, hoalet ; *ein älterer Mensch,* un den war an oad g. ; **3.** henañ, koshañ ; *sein älterer Bruder,* e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur koshañ dezhañ, e vreur koshañ.

Ältere(r) ag.k. g./b. : **1.** den oadet g. ; *die Älteren,* an dud oadet lies. ; **2.** bugel henañ g., henaour g. ; *sein älterer,* e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; **3.** *Plinius der Ältere,* Plinius an Hen g.

alterfahren ag. : gourdon, embreget.

Altermondialismus g. (-) : arallvedelouriezh b.

Altermondialist g. (-en,-en) : arallvedelour g.

altern V.gw. (ist gealtert / ist gealtert) : kozhañ, koshaat, mont war an oad, dont kozh, mont da gozh, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, mont war an tu all ; *er ist gealtert,* koshaet eo kalz, koshaet-meurbet eo ; *er ist durch seine Krankheit gealtert,* koshaet eo bet gant e gleñved.

Altern n. (-s) : koshaat g., koshadur g. ; *das Altern bringt Gebrechlichkeit,* o koshaat ne wellaer tamm, an den dre ma kosha a falla ; *das Altern fällt keinem leicht,* pegen kerse gant an den kozhañ ! anken ha truez eo koshaat !

alternativ ag. : **1.** [polit.] enep, arbennour, nevez, alternatour, dazeilat, arallour ; *alternative Kultur,* sevenadur enep g., arallsevenadur g. ; *grün-alternativ,* glas-arbennour, arallekologour, ekologour dazeilat ; **2.** dazeilat, keñverek ; *alternative Energie,* energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b.

Alternative b. (-,-n) : **1.** entremar g., entremarenn b. ; *vor einer Alternative stehen,* bezañ daoust pe zaoust, en em gavout etre unan pe zaou, bezañ etre daou bleg, bezañ en amzivin, bezañ etre daou, bezañ etre daou soñj, bezañ en entremar, bezañ en entremarenn, etredaouiñ ; **2.** dazeilad g. ; *eine Alternative zu Pestiziden,* un dazeilad d'an danvezioù lazh-arvevaded g. ; *eine Alternative bitten,* kinnig un dazeilad.

Alternative(r) ag.k. g./b. : [polit.] arbennour glas g., alternatour g., ekologour dazeilat g., arallekologour g., arallour g.

Alternativenergie b. (-,-n) : energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b.

Alternativmedizin b. (-) : mezegiezh keñverek b., mezekniezh dazeilat b.

Alternativszene b. (-,-n) : metoù an arbennourien g., metoù an alternatourien g., metoù dazeilat g., luskad arallour g.

Alternator g. (-s,-en) : [tredan] alternator g., pebeiler g.

alterprobt ag. : arroutet, amprouet, a fiziañs.

alters Adv. : *seit alters,* abaoe kozh amzer ; *von alters her,* a viskoazh, a-holl-viskoazh, a-vepred, a bep mare, evit ar wech, a-hed ar wech, e-doug ar wech, abaoe ez eus koun, a-zoug ar wech, a bep amzer / en tu-hont da soñj Mab-den / a bep memor den (Gregor).

Altersasyl n. (-s,-e) : [Bro-Suis] ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g., ti-repu evit ar re gozh g.

altersbedingt ag. : liammet gant an oad, deuet gant an oad.

Altersbeschwerden lies. : poanioù a zeu gant ar gozhni lies.

Alterserscheinung b. (-,-en) : ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g.

Altersforschung b. (-,-en) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

altersgebeugt ag. : soukek, krommet gant an oad, daoudortet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, krabosek, aet kruget gant an oad ; *eine altersgebeugte Frau,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b.

Altersgenosse g. (-n,-n) : den a oad gant unan all g., den kenoad gant unan all g., den memes oad gant unan all g., den en oadoù gant unan all g., den en oad d'unan all g.

Altersgrenze b. (-,-n) : oad termen g. ; *die Altersgrenze erreichen,* bezañ deuet d'an oad koshañ aotreet ; *die Altersgrenze überschritten haben,* bezañ aet a-ziwar an oad.

Altersgründe lies. : abegoù oad lies.

Altersgruppe b. (-,-n) : rumm oad g., rummad oad g. ; *er ist aus meiner Altersgruppe,* er memes oadoù emaomp, a oad ganin emañ, kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoadek eo ganin, kevoad eo ganin.

Altersheilkunde b. (-) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

Altersheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g.

Altersklasse b. (-,-n) : rummad oad g., bloavezhiad g. ; *wir gehören jetzt zur älteren Altersklasse,* erru omp e renk ar re gozh.

Alterskrankheit b. (-,-en) : kleñved an oad kripon g., kleñved kozhiadel g.

Alterspräsident g. (-en,-en) : dean g.

Altersprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.

Alterspyramide b. (-,-n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersrente b. (-,-n) */* **Altersruhegeld** n. (-s,-er) */* **Altersruhegehalt** n. (-s,-gehälter) : leve kozhni g., pañsion b., retred g./b.

altersschwach ag. : **1.** henizil, kabac'h, erru kabac'h gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, kripon, toc'h, toc'hor, izil, diamzeret-krenn, gourdet gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, brevet gant ar gozhni, kropet gant ar gozhni, pistiget gant ar gozhni ; *dieser Greis ist altersschwach,* an den-se a zo aet kabac'h gant an oad en deus, an den-se a zo deuet da vezañ kripon, ur vagadenn eo bremañ, hennezh a zo magadenn, ar c'hozhiad-se a zo diamzeret-krenn, ar c'hozhiad-se a zo aet da fall, ar c'hozhiad-se a zo diskaret gant ar gozhni ; *altersschwache Greisin,* kozhenn izil b., P. kleuzenn b., pratenn b. ; **2.** [kirri-nij] *alteresschwacher Vogel,* flapell b.

Altersschwäche b. (-) : henizilded b., oad kripon g., kriponerezh g., kabac'hted b., kabac'hter g., eil bugaleaj g. ; *an Altersschwäche leiden,* bezañ diskaret gant an oad, bezañ diskaret gant ar gozhni.

Altersschwachsinn g. (-s) : kabac'hted spered b., envedi gozhiadel b.

Alterssitz g. (-es,-e) : lec'h ma tremen u.b. e retred (e gozhni) g.

altersspezifisch ag. : arouezius (arouezus) eus un oad bennak, liammet gant un oad bennak.

Altersstarrsinn g. (-s) : aheurterezh ar gozhidi gabac'h g., aheurterezh kozhiadel g.

Altersstruktur b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersstufe b. (-,-n) : rumm oad g., rummad oad g. ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e

buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.
Altersunterschied g. (-s,-e) : diforc'h oad g. ; *der Altersunterschied wirkt wie eine Schranke zwischen ihnen,* an diforc'h oad a zo evel ur gloued etrezo ; *zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied,* dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm, va zad ha va mamm a zo dek vloaz etrezo ; *trotz des Altersunterschieds,* en desped d'an oad a oa etrezo ; *der Altersunterschied zwischen uns beiden ist recht groß,* oad vras a zo etrezomp.
Altersunterstützung b. (-,-en) : skorenn gozhni b.
Altersversicherung b. (-,-en) : asurañs kozhni b., kretadur kozhni g.
Altersversorgung b. (-) : **1.** leve kozhni g., pañsion b., retred g./b., goproù kozhni lies., leveoù lies. ; **2.** leve klokaat g., adleve g.
Altersverteilung b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.
Alterswerk n. (-s,-e) : oberenn savet gant u.b. pa oa war an oad b.
Altertum n. (-s) : Henamzer g., henamzervezh g., henistor g., henistorvezh g., henoadvezh g., henvarevezh g., henved g. ; *Mensch aus dem Altertum,* henoadvezhiad g., henamzeriad g. ; *Menschenschlag aus dem Altertum,* henouenn b. ; *Erzählung aus dem Altertum,* henzanevell b. ; *Erzähler aus dem Altertum,* henzanevellour g. ; *das klassische Altertum,* an Henamzer klasel g. ; *das griechisch-römische Altertum,* an Henamzer gresian-ha-roman g.
Altertümer lies. : hendraoù lies., hendraezoù lies., P. kozhigelloù lies.
altertümlich ag. : **1.** eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, hen-, henistorel, henstumm, a c'hiz kozh ; *altertümliches Wort,* henstumm g., henfurm b.
2. henaek.
3. aet kozh, diamzeriet, diamzeret, digoulzet, dilerc'het, dic'hizet, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, dispredet.
Altertümlichkeit b. (-) : **1.** dic'hiz b. ; **2.** hended b., hender g., henaegezh b.
Altertumsforscher g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.
Altertumsforschung b. (-) **/ Altertumskunde** b. (-) : henamzerouriezh b., henoniezh b.
Altertumswert g. (-s) : talvoudegezh deuet d'un dra bennak en abeg d'e hended b.
Altertumswissenschaft b. (-,-en) : henamzerouriezh b., henoniezh b.
Altertumswissenschaftler g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.
Alterung b. (-) : koshaat g., koshadur g. ; *Alterung der Bevölkerung,* koshadur ar boblañs g.
Alterungsprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.
Älterwerden n. (-s) : koshaat g., koshadur g.
älteste(r, s) ag. : koshañ, henañ, henaour.
Älteste(r) ag.k. g./b. : **1.** *der Älteste,* an hini koshañ g., an henaour g. ; *der Große da ist der Älteste,* hennezh vras eo ar c'hoshañ ; *nicht immer sterben die Ältesten als erste,* ne 'z eer ket ac'hanen dre oad ; **2.** *sein Ältester,* e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; **3.** *der Älteste,* an dean g., an henaour g.
Ältestenrat g. (-s,-räte) : kuzul ar furien g., kuzul an henaourien g.
Ältestenrecht n. (-s) : [gwir] henañded b., henavelezh b., henaouriezh b., droedoù a goshañ lies., gwir an henaour g.
Altflöte b. (-,-n) : fleüt alto b.
altfränkisch ag. : [dre skeud.] diamzeret, er-maez a c'hiz, mod-kozh, deuet e traoñ, gotek.
altgedient ag. : arroutet, gourdon, embreget.
Altgerät n. (-s,-e) : benveg kozh g.
altgewohnt ag. : hengounel, henc'hizel, a c'hiz kozh.
Altglas n. (-es) : gwer kozh str., gwer da adaozañ str.
Altglascontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar gwer kozh g.
Altgold n. (-es) : **1.** aour a eil dorn g., aour kozh g. ; **2.** aour lufret g., aour flouret g.
altgriechisch ag. : **1.** henc'hresian ; **2.** [yezh.] henc'hresianek.
Altgriechisch n. : [yezh.] henc'hresianeg g. ; *das klassische Altgriechisch,* an henc'hresianeg klasel g. ; *das Altgriechische,* an henc'hresianeg g.
althergebracht ag. **/ altherkömmlich** ag. : deuet a-gozh betek ennomp, kozh-kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel, a c'hiz kozh ; *die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpfropfen,* imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.
althochdeutsch ag. : [yezh.] henalamanek uhel.
Althochdeutsch n. : [yezh.] henalamaneg uhel g. ; *das Althochdeutsche,* an henalamaneg uhel g.
Altirisch n. : [yezh.] heniwerzhoneg g. ; *das Altirische,* an heniwerzhoneg g.
altirisch ag. : [yezh.] heniwerzhonek
Altist g. (-en,-en) : alto g., ustenor g.
Altitalienisch n. : [yezh.] italeg g. ; *das Altitalienische,* an italeg g.
Altjahresabend g. (-s,-e) : [Bro-Suis] noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b.
Altjungfer b. (-,-n) : plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozh-viret b., kozhwrac'h b.
altjünferlich ag. : doareoù ur plac'h yaouank kozh ganti, kozhwrac'het.
altkeltisch ag. : [yezh.] hengeltiek.
Altkeltisch n. : [yezh.] hengeltieg g. ; *das Altkeltische,* an hengeltieg g.
Altkleidersammlung b. (-,-en) : dastumadeg dilhadoù kozh b.
altklug ag. : beg melen.
Altkornisch n. : [yezh.] hengernevveureg g., hengerneveg g. ; *das Altkornische,* an hengernevveureg g., an hengerneveg g.
altkornisch ag. : [yezh.] hengernevveurek, hengernevek.
Altlast b. (-,-en) : **1.** dilerc'hioù ekopistrius lies., lastez ekopistrius g., dilerc'hioù dañjerus evit an endro lies., lastez noazus evit an endro g. ; **2.** kripon g., c'hwengl g.
ältlich ag. : kozhik a-walc'h.
Altlicht n. (-s,-er) **/ Altlichtsichel** b. (-,-n) : nevez bihan g.

Altmaterial n. (-s) : dilerc'hioù lies.
Altmeister g. (-s,-) : **1.** [istor] mestr ur c'horfuniad artizaned g. ; **2.** [sport] kampion kozh g., kampion bet g.
Altmetall n. (-s,-e) : metal da vezañ adaozet g., metal da vezañ atoret g.
Altmetallcontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar metal da vezañ adaozet (da vezañ atoret) g.
altmodisch ag. : dic'hizet, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet ; *altmodisch werden,* bezañ graet e reuz, mont er-maez eus ar c'hiz, dic'hizañ, dont e traoñ, diamzeriñ, koshaat ; *ein altmodischer Hut,* un tog giz kozh g.
Altnordisch n. : [yezh.] hennorseg g., norseg g. ; *das Altnordische,* an hennorseg g., an norseg g.
Altöl n. (-s) : eoul skarzh g.
Altölentsorgung b. (-) : merañ an eoul skarzh g., mererezh an eoul skarzh g.
Altostratus g. (-, Altostrati) : koc'henn b., altostratuz str.
Altpapier n. (-s) : paper kozh g.
Altpapiercontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar paper kozh g.
Altphilologe g. (-n,-n) : henyezhoniour g., henlizheregour g., henfilologour g., studiour skridoù an Henamzer g.
Altphilologie b. (-) : henyezhoniezh b., henlizheregouriezh b., henfilologiezh b., studi skridoù an Henamzer b.
altrömisch ag. : henroman.
altrosa ag. digemm : roz-teñval, ruz-roz teñval.
Altruismus g. (-) : allgarantez b., arallgarantez b., arallgarouriezh b., diemunanegezh b., karantez an nesañ b., karantez ar re all b., karantez an hentez b., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., diemzamant g.
Altruist g. (-en,-en) : arallgarour g., hentezkarour g., tudkarour g., kar-an-nesañ g., kar-ar-re-all g.
altruistisch ag. : arallgar, allgar, diemunanek, hentezkarour, tudkarour, emginnigus, mat d'ar re all.
Altschnee g. (-s) : erc'h a-zilerc'h g.
Altsein n. (-s) : kozhded b., kozhder g.
Altsilber n. (-s) : **1.** arc'hant a eil dorn g., arc'hant kozh g. ; **2.** arc'hant lufret g., arc'hant flouret g.
Altsoldat g. (-en,-en) : soudard kozh, soudard bet g., disoudard g.
Altsprache b. (-,-n) : henyezh b.
Altsprachler g. (-s,-) : henyezhoniour g., henlizheregour g., henfilologour g., studiour skridoù an Henamzer g.
altsprachlich ag. : henyezhoniel, henyezhel, a sell ouzh yezhoù an Henamzer.
Altstadt b. (-,-städte) : *die Altstadt,* ar c'harterioù kozh lies., ar gêr-gozh b. ; *die Gassen der Altstadt,* hentoù strizh ar gêr-gozh lies.
Altstadtsanierung b. (-,-en) : renevezadeg karterioù kozh kêr b., renevezadeg ar gêr-gozh b.
Altsteinzeit b. (-) : henoadvezh ar maen g.
altsteinzeitlich ag. : eus henoadvezh ar maen g.
Altstimme b. (-,-n) : [son.] alto g., krennvouezh uhel b. ; *tiefe Altstimme,* krennvouezh izel b.
Alt-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Erl b.
alttestamentarisch ag. / **alttestamentlich** ag. : a sell ouzh an Testamant Kozh, a sell ouzh al Lezenn Gozh, eus an Testamant Kozh, eus al Lezenn Gozh.
altväterlich ag. : **1.** mod kozh, dispredet, diamzeret ; **2.** uheldadel, tadelour ; **3.** [dre skeud.] sioulik.
Altvordern lies. : hendadoù lies., gourdadoù lies., diagentidi lies.
Altwalisisch n. : [yezh.] hengembraeg g. ; *das Altwalisische,* an hengembraeg g.
altwalisisch ag. : [yezh.] hengembraek.
Altwarenhändler g. (-s,-) : kozhkailher g., troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.
Altwarenhandel g. (-s) : kozhkailherezh g., takonerezh g., trokataerezh g. ; *Altwarenhandel treiben,* kozhkailhiñ, gwerzhañ kozhigelloù, trokiñ, trokata.
Altwarenladen g. (-s,-läden) : kozhkailherezh b., stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.
Altweibergeschwätz n. (-es) : P. konchoù gwrac'hed lies., konchoù gwrac'h kozh lies., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies.
Altweiberknoten g. (-s,-) : skoulm-buoc'h g.
Altweibersommer g. (-s) : **1.** hañvig-Foar-an-Nec'h g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., lost an hañv g., dilost-hañv g. ; **2.** [hep liester] gwennig b., krañch-koukoug g. ; *Altweibersommer hängt in der Heide rum,* steuñvet eo ar wennig war al lann.
Altweiberzorn g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. [*Impatiens noli-tangere*].
Alufolie b. (-,-n) : follenn aluminiom b.
Aluminium n. (-s) : aluminiom g.
Aluminiumfolie b. (-) : follenn aluminiom b., paper aluminiom g.
Aluminiumlegierung b. (-,-en) : kendeuzad aluminiom g. ; *eine Aluminiumlegierung aushärten,* kaletaat ur c'hendeuzad aluminiom.
Alumnat n. (-s,-e) : skol-lojañ b.
Alumne g. (-n,-n) : [skol] diabarzhiad g.
Alzheimer g. (-s) / **Alzheimerkrankheit** b. (-) : [mezeg.] kleñved Alzheimer g. ; *der Alzheimer,* ar c'hleñved Alzheimer g.
Alzheimer-Patient g. (-en,-en) : [mezeg.] klañvour taget (dalc'het) gant ar c'hleñved Alzheimer g.
am [berradur evit **an dem**] *am besten,* gwellañ tra d'ober eo ..., reishañ tra d'ober eo ..., gwellañ doare d'ober eo ... ; *am Meer,* war vord an aod, war vord ar mor ; *Frankfurt am Main,* Frankfurt ar Main b. ; *am Montag,* da Lun, d'al Lun, dilun ; *am ersten Mai,* da gala-Mae g., da zeiz kala-Mae g., da gala miz Mae g., da gala-hañv, da gelig-an-hañv, d'ar c'hentañ a viz Mae ; *am Leben bleiben,* chom bev ; *er ist am Schreiben,* emañ o skrivañ.
Amalgam n. (-s,-e) : **1.** [kimiezh] amalgam g. ; **2.** [dre skeud.] kemmesk g.
amalgamieren V.k.e. (hat amalgamiert) : **1.** [kimiezh] amalgamañ, arc'hantbevañ ; **2.** [dre skeud.] kemmeskañ.
Amaler g. (-s,-) : [mojenn.] *die Amaler,* an Amaled lies.
Amalie b. : Amalia b.
Amarant g. (-s,-e) : [louza.] **1.** amarantakeg g. ; **2.** [*Amaranthus caudatus*] lost-louarn g., pasvoulouz g.
amarant ag. : ruz-flour.
Amarelle b. (-,-n) : [louza.] pabu str., babu str.

Amateur g. (-s,-e) : **1.** [sport] amatour g. ; **2.** paotr ar … g., karour g., karer g., den troet gant udb g. ; **3.** c'hoarieller g.
amateurhaft ag. : evel un amatour, evel ur c'hoarieller, en ur c'hoariellat.
Amateurliga b. (-,-ligen) : kampionad amatourien g.
Amateurmannschaft b. (-,-en) : skipailh amatourien g.
Amazonas g. (-) : [stêr] *der Amazonas,* an Amazon b., Stêr Amazon b.
Amazonasbecken n. (-s) : *das Amazonasbecken,* Amazonia b.
Amazone b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] amazonenn b. [*liester* amazonezed] ; **2.** [dre skeud.] marc'hegerez b.
Amazonenstrom g. : [stêr] Amazon b., Stêr Amazon b.
Amazonien n. (-s) : Amazonia b.
Amber g. (-s,-) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Amber suchen,* goularsa.
Ambersammler g. (-s,-) : goularsaer g.
Ambiente n. (-) : aergelc'h g., amva g.
Ambiposition b. (-,-en) : [yezh.] kemmstagenn b.
Ambition b. (-,-en) : c'hoant sevel g., youl sevel b., egar sevel g., skloufoni b., uhelegezh b., uhelbal g. ; *Ambitionen haben,* bezañ c'hoantek da sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant uhelaat, bezañ youl sevel gant an-unan, klask en em uhelaat, bezañ c'hoant erruout en an-unan, bezañ youl sevel en an-unan, klask sevel dreist e renk, klask tizhout un uhelbal.
ambivalent ag. : **1.** amluskek ; **2.** daouel ; **3.** dislavarus, enep, kontrol, rekin ; **4.** daouster, daousteriek.
Ambivalenz b. (-,-en) : **1.** amluskegezh b. ; *affektive Ambivalenz,* amluskegezh kantaezel b. ; **2.** daouelezh b. ; **3.** enebouriezh b., stourmadenn b., enebiezh b. ; **4.** daousteriegezh b.
Amboss g. (-es,-e) : **1.** annev b., anve b. ; *auf den Amboss schlagen,* pigosat war an annev ; **2.** [korf.] annev b. ; **3.** [dre skeud.] *zwischen Hammer und Amboss sein,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen Hammer und Amboss geraten,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.
Ambossbahn b. (-,-en) : [tekn.] taol an annev b., plaen an annev g.
Ambosshorn g. (-es,-hörner) : [tekn.] penn un annev gornek g., korn annev g.
Ambra b. (-,-s) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Ambra suchen,* goularsa.
ambrareich ag. : goularzus.
Ambrosia b. (-) : [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b.
ambrosisch ag. : c'hwek, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab.
ambulant ag. : red ; *ambulantes Gewerbe,* micher red b., micher valeer b. ; [mezeg.] *ambulante Behandlung,* intentoù er gêr lies., intentoù er-maez eus an ospital lies. ; *ambulante Medizin,* mezegiezh kêr b., mezegiezh red b. ; *ambulant erworbene Infektion,* poread kevredigat g.
Ambulanz b. (-,-en) : **1.** ambulañs b., klañvgarr g. ; **2.** prederva g., ti-louzaouiñ g., liesklinikenn b.
Ambulatorium n. (-s, Ambulatorien) : prederva g., ti-louzaouiñ g., liesklinikenn b.
Ameise b. (-,-n) : [loen.] merien str., merienenn b. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten,* ar merien a vev a-veuriadoù, ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; *die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen,* ar merien a c'hoari mat da stlejañ traoù pounner a-walc'h ; *ein Schwarm Ameisen, eine Armee von Ameisen,* un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druilhadoù, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b. ; *eine Kolonne von Ameisen,* un dibunadeg verien b. ; *in der Küche wimmelt es von Ameisen,* merien a zo leizh ar gegin, ar merien a zo leun ar gegin ganto ; [lenn.] *die Ameise verleiht ihr Geld nicht gern, die Ameise leiht nicht gern,* ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h.
Ameisenäther g. (-s) : [kimiezh] eter merien g., eter formek g.
Ameisenbär g. (-en,-en) : [loen.] merienaer g.
Ameisenhaufen g. (-s,-) : [loen.] merieneg b., turumell verien b., krugell verien b., moudenn-verien b. [*liester* mouded-merien], krugellad verien b., bodenn-verien b., bodennad-verien b., tuchenn-verien b., yoc'h-verien b., kalzadenn-verien b., neizhiad merien g. ; *in einem Ameisenhaufen herumstochern,* fourgasiñ ar merien ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens,* oberiantiz ur grugellad verien b., ar birvilh en ur grugellad verien g., ar mesk en ur grugellad verien g., an hej hag ar prez en ur grugellad verien, al lavig en ur grugellad verien g., ar gabal en ur grugellad verien b., ar fourgas en ur grugellad verien g., ar fifil en ur grugellad verien g., al loc'h hag ar morloc'h en ur grugellad verien, ar firbouch en ur grugellad verien g., ar charre en ur grugellad verien g.
Ameisenjungfer b. (-,-n) / **Ameisenlöwe** g. (-n,-n) : [loen.] debrer-merien g.
Ameisensäure b. (-,-n) : trenkenn verien b., trenkenn formek b.
Ameisenstaat g. (-s,-en) : meuriad merien g., kludad verien b., kevredigezh verien b.
Amelioration b. (-,-en) : [labour-douar] matadenn an douaroù b., stuziañ g.
amelioreren V.k.e. (hat amelioriert) : lakaat da dalvezout mui, gwellaat, mataat, talvoudekaat, talvoudusaat ; *er hat seine Äcker amelioriert,* lakaet en deus e zouaroù da dalvezout mui, gwellaet eo bet e zouaroù gantañ, strujet (strujusaet, druzet, drusaet, stuziet, talvoudekaet, talvoudusaet) en deus e zouaroù.
Amelungen lies. : [mojenn.] Amaled lies.
amen estl. : **1.** [relij.] amen, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se ; *„Amen" antworten, mit Amen antworten,* respont "amen" ; **2.** [dre skeud.] *zu allem ja und amen sagen,* na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, sentiñ evel ur c'hi, kaout un ene bouk evel ur goarenn, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer,

bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, bezañ heul-heul a spered, bezañ ur spered heul-heul a zen, bezañ ur spered sentidik a zen, bale moan, charreat moan, kerzhet moan, bale plaen, bale eeun, bale strizh, bale kempenn, mont eeun gant an hent, bezañ gouzer ha skabell dindan treid an dud, bezañ gouzer dindan treid an dud, mont da c'houzer dindan treid an dud, plegañ da vezañ gwelien.

Amen n. (-s,-) : **1.** [relij.] amen, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se ; *„Amen" antworten, mit Amen antworten,* respont "amen" ; **2.** [dre skeud.] *das ist sicher wie das Amen in der Kirche,* ken sur ha tra eo, ha n'eo ket marteze eo, divarteze eo, sur-mat eo, ken sur ha graet eo, n'eus na mar na marteze, sur ha serten eo, difazi eo.

Amenorrhö b. (-,-n) : [mezeg.] ehan amzerioù g., ehan mizioù g.

Americium n. (-s) : [kimiezh] amerikiom g.

Amerika n. (-s) : Amerika b. ; *die indigenen Völker Amerikas,* an Amerindianed lies., ar pobloù indian lies.

Amerikakunde b. (-) : amerikanouriezh b.

Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan b., Amerikad g. ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer,* uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz.

amerikanisch ag. : amerikan, amerikat ; *der amerikanische Traum,* an huñvre amerikan b. ; *amerikanische Kameraeinstellung,* talenn amerikan b. ; *ein amerikanischer Wagen,* un amerikanenn b.

amerikanisieren V.k.e. (hat amerikanisiert) : amerikanaat.

Amerikanisierung b. (-) : amerikanadur g., amerikanaat g.

Amerikanist g. (-en,-en) : amerikanour g.

Amerikanistik b. (-) : studi ar sevenadur amerikan b., amerikanouriezh b.

Amethyst g. (-es,-e) : ametist g. ; *ein Amethyststein,* un ametistenn b.

Ami g. (-s,-s) : [*berradur evit* **Amerikaner**] Amerikan g., Amerikad g.

Aminosäure b. (-,-n) : amindrenkenn b., protid str.

Ammann g. (-es,-männer) : [Bro-Suis] prezidant ar c'hanton g.

Amme b. (-,-n) : magerez b. ; *ein Kind einer Amme anvertrauen,* lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Amme suchen,* klask magerez.

Ammenmärchen n. (-s,-) : koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tariell b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., flugaj g., fidorienn b., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., randon g., randonerezh g., randonennoù lies.

Ammer b. (-,-n) : [loen.] brean g., breanig g., labous plouz kerc'h g.

Ammoniak n. (-s) : amoniak g. ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden,* an amoniak a c'hall neptuiñ an drenkenn sulfurek.

Ammonit g. (-en,-en) : ammonitenn b. [*liester* ammonited].

Ammonshorn n. (-es,-hörner) : **1.** ammonitenn b. [*liester* ammonited] ; **2.** P. [korf.] korn Ammon g., kildroioù tolbezenn gostez an empenn lies.

Amnesie b. (-,-n) : [mezeg.] amneziezh b., digounerezh g., divemor g., ankounañ g., ankoun g., andaskoun g. ; *er leidet an Amnesie,* divemor a-grenn eo, divemor-pod eo, aet eo digoun ; *psychogene Amnesie,* ankounañ divizel g.

Amnestie b. (-,-n) : digresk-kastiz g., distaol-kastiz g., gras b., distaoliadenn b., diskounadur g. ; *allgemeine Amnestie,* distaoladeg b., distaoliadeg b., diskounadur hollek g.

amnestieren V.k.e. (hat amnestiert) : digastizañ, reiñ un distaol kastiz da, diskounaat.

Amöbe b. (-,-n) : [loen] amibenn b. [*liester* amib, amibed], amoebenn b., amoeb str.

Amöbenruhr b. (-,-n) : [mezeg.] aloubidigezh ar bouzelloù gant an arvevad *Entamoeba histobitica* b., amoebiaz g., amoeboz g.

Amok g. (-s) : amok g., barr follentez gant c'hoant lazhañ g. ; *Amok laufen,* dizatiñ, mont dreist-penn, mont e breskenn, breskenn, folliñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm brav a ziroll ; *Amok fahren,* frizañ d'an druilh-drast, bleinañ evel ur foll, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken a findaon).

Amokfahrer g. (-s,-) : bleiner penn-foll g., penn-foll a vleiner g., bleiner foll da stagañ g.

Amokfahrt b. (-,-en) : barr follentez ouzh ar rod-stur g., bleinerezh foll gant c'hoant lazhañ g.

Amoklauf g. (-s,-läufe) : barr follentez gant c'hoant lazhañ g.

Amokläufer g. (-s,-) : den foll da stagañ g., diskiantad g.

Amokschütze g. (-n,-n) : tennataer foll da stagañ g.

Amor g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amor g.

amoralisch ag. : **1.** amreol, andivezel ; **2.** ambuhezoniek, andivezek.

Amoralismus g. (-) : **1.** ambuhezoniezh b., andivezegezh b. ; **2.** [preder.] andivezelouriezh b.

Amorbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.

Amorettte b. (-) : doueig ar Garantez g., Amourig g.

amorph ag. : **1.** dineuz, amneuz, amstumm ; **2.** [fizik] amstrinkennek, amorfek.

Amortisation b. (-,-en) : **1.** traolañ g., traoladur g. ; **2.** ardaladur g., diendleadur g.

amortisieren V.k.e. (hat amortisiert) : **1.** traolañ ; **2.** ardalañ.

Amos g. : Hamos g.

amourös ag. : amourous.

Ampel b. (-,-n) : **1.** lamp g./b., lutig g. ; **2.** gouleier triliv lies., gouleier lies. ; *die Ampel stand auf Gelb, die Ampel zeigte Gelb,* melen e oa ar gouloù ; *die Ampel stand auf Rot, die Ampel zeigte Rot,* ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Grün, die Ampel schaltet auf Grün,* treiñ a ra ar gouloù da wer.

Ampelanlage b. (-,-n) : gouleier triliv lies.

Ampelkoalition b. (-,-en) : [polit.] gouarnamant triliv g. [*tu kleiz, tu dehou mui ar re c'hlas*].

Ampelkreuzung b. (-,-en) : kroashent gant gouleier triliv g.
Ampelphase b. (-,-n) : mentadur ar gouleier triliv g., kellusk ar gouleier triliv g.
Ampere n. (-[s],-) : amper g.
Amperemeter n. (-s,-) : ampermetr g., amperventer g.
Amperestunde b. (-,-n) : ampereur g.
Ampfer g. (-s,-) : [louza.] triñchin str., trichin str., trechon str. ; *stumpfblättriger Ampfer (Rumex obtusifolius), krauser Ampfer (Rumex crispus),* kaol-moc'h str., kaol-teal str., teal str. ; *kleiner Ampfer, kleiner Sauerampfer, Zwergampfer, wild wachsender Sauerampfer,* triñchin-logod str., triñchin-koad str. ; *Sauerampfer pflücken,* triñchina.
Amphetamin n. (-s,-e) : amfetamin g.
Amphibie b. (-,-n) : [loen.] divelfenneg g., divelfennad g., batrasian g., amfibian g., tousegeg g. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische,* ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged.
Amphibienfahrzeug n. (-s,-e) : ijinenn amfibiek b., karbed dour ha douar g.
Amphibienflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dour ha douar g.
amphibisch ag. : amfibiek, amfibian, dour ha douar, divanalek, divelfennat, divelfennek, divelfennel, ueanalat.
Amphibol g. (-s) : amfibol g.
Amphitheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g., hantergelc'h g.
amphitheatralisch ag. : savet evel ur c'helc'hva, savet evel un añfiteatr.
Amphore b. (-,-n) : añforenn b., añforennad b., amforenn b., amforennad b.
Amplitude b. (-,-n) : [fizik] ampled g., heled g.
Amplitudenmodulation b. (-,-en) : [fizik] moduladur ampled g., gouluz heled g.
Ampulle b. (-,-en) : [apotikerezh] klogorenn b.
Amputation b. (-,-en) : [mezeg.] ambid g., ambidañ g., ambidadur g., muturniadur g.
amputieren V.k.e. (hat amputiert) : [mezeg.] ambidañ, muturniañ, divrec'hañ, dic'harañ ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert,* dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ.
amputiert ag. : ambidet, ambidek, mank ; *er hat ein amputiertes Bein,* troc'het ez eus bet ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har outañ, mank eo eus unan eus e zivesker.
Amsel b. (-,-n) : **1.** [loen.] moualc'h b. [*liester* mouilc'hi] ; *die Amsel ruft, die Amsel singt, die Amsel pfeift,* sutal a ra ar voualc'h, c'hwitellat a ra ar voualc'h ; *die Amsel sitzt auf ihrem Gelege,* emañ ar voualc'h o c'horiñ he vioù, emañ ar voualc'h e gor, emañ ar voualc'h war c'horiñ ; *bei den Amseln ist der Schnabel der Männchen gelb,* melen eo pigos an tad moualc'h ; **2.** [ardamez] moualc'henn b.
Amselhorn n. (-s,-hörner) : [louza.] yell g., yell bras g.
Amselmännchen n. (-s,-) : tad moualc'h g. mal moualc'h g.
Amselweibchen n. (-s,-) : mamm voualc'h b., moualc'hez b.
Amsterdam n. (-s) : Amsterdam b.
Amt n. (-es, Ämter) : **1.** karg b., respet g., labour g., ofis g. ; *ein Amt antreten, sein Amt übernehmen,* mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *jemandem ein Amt übertragen,* reiñ ur garg d'u.b., lakaat u.b. en ur garg, gelver u.b. d'ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; *ein Amt bekleiden,* delc'her ur garg bennak, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; *sein Amt ausüben, sein Amt üben,* embreger e garg, seveniñ e garg, ober diouzh e garg ; *ein hohes Amt bekleiden,* bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg vras, bezañ en ur garg varruhel, bezañ en ur garg uhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) un uhelgarg ; *niedriges Amt,* karg izel b., karg dister b., karg vihan b. ; *jemanden in seinem Amt belassen,* kenderc'hel u.b. en e garg ; *er blieb nicht lange im Amt,* ne zalc'has ket pell en e garg ; *er ist dieses Amtes würdig,* dellezek eo da sammañ ar garg-se ; *sein Amt niederlegen, von einem Amt zurücktreten,* dilezel e garg, reiñ an dilez eus e garg, lakaat an dilez eus e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *Ämter häufen,* berniañ (kaout) meur a garg, berniañ ar respetoù, P. laerezh poan ar re zilabour ; *im Amt, im Amte,* en embreg, e karg, en e garg, o seveniñ e garg ; [istor] *käufliches Amt,* ofis g., karg werzhus b., karg da brenañ b., karg a werzher b. / karg a brener (Gregor) b.
2. *kraft seines Amtes,* en e garg a ..., o vezañ e karg eus ..., ez kefridiel ; *kraft meines Amtes, kraft des Amtes, das ich bekleide,* dre ar galloud a zo roet din ; *von Amts wegen,* diouzh rekis, dre ret, diouzh ret, ez kefridiel, a-berzh al lez-varn, dre urzh al lez-varn.
3. savadur melestradurel g., servij g., gwazadur g., gwazerezh g., burev g., ofis g. ; *das statistische Amt der Stadt,* servij kêr ar stadegoù g., servij a ra war-dro ar stadegoù en ti-kêr g., gwazadur-kêr ar stadegoù ; *das Amt für Jugendfragen,* ar servij e karg eus aferioù ar re yaouank g., gwazadur ar re yaouank g. ; *das Auswärtige Amt,* ministrdi an aferioù diavaez, an Diavaez g., ministrerezh an Diavaez g.
4. [relij.] oferenn b., ofis g.
Ämterhäufung b. (-, -en) : berniadur kargoù g., berniadur respetoù g., berniañ ar respetoù g.
amtieren V.gw. (hat amtiert) : delc'her ur garg bennak, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; *als Bürgermeister amtieren,* ober evel maer, ober evit maer.
amtlich ag. : kefridiel, ofisiel, a-berzh-Stad, stadel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel ; *das ist amtlich,* kefridiel eo kement-se, ur c'heloù kefridiel an hini eo ; *amtliche Bestätigung,* keloù (embannadur, kemenn) kefridiel g. ; *amtliche Einführung,* degemeridigezh er Yalc'h b. ; *amtlicher Handel,* feur kefridiel g. ; *amtliches Mitteilungsblatt,* kannadig ofisiel g., kannadig ar c'hemennadennoù kefridiel g. ; *amtliche Anzeige*, kemennadenn gefridiel b., kemennadenn a-berzh ul levierezh Stad b. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung,* marilhadur ar c'harbed g. ; *amtlicher Kurs,* feur-eskemm kefridiel g.
Amtmann (-s,-männer/Amtleute) : uhelgargiad g., sekretour g., provost g., beli g., alouer g.
Amtsadel g. (-s) : noblañs sae b.
Amtsalter n. (-s) : kozhni er garg b., hended b.

Amtsanmaßung b. (-,-en) : [gwir] drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g.
Amtsantritt g. (-s,-e) : donedigezh en e garg b.
Amtsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg kuzulier g.
amtsärztlich ag. : graet gant ar mezeg kuzulier.
Amtsbefugnis b. (-,se) : kembeli b., dalc'h war un afer dre e garg g., gwir en un afer dre e garg g., gwir war un afer dre e garg g., beli war un afer dre e garg b.
Amtsbereich g. (-s,-e) **/ Amtsbezirk** g. (-s,-e) : bann g., dalc'h g.
Amtsblatt n. (-es,-blätter) : kannadig an ti-kêr g.
Amtsbruder g. (-s,-brüder) : kenseurt g., kenvreur g.
amtsbrüderlich ag. : kenvreudeuriek, kenvreurel.
Amtsbrüderlichkeit b. (-) : **/ Amtsbruderschaft** b. (-) : kenvreudeuriezh b., kenvreuriezh b.
Amtsdauer b. (-) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g.
Amtsdeutsch n. : *das Amtsdeutsche,* jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luc'haj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.
Amtseid g. (-es,-e) : le a lealded e-keñver ur garg g. ; *jemandem den Amtseid abnehmen,* lakaat u.b. da ober le a lealded e-keñver e garg, lakaat u.b. da douiñ lealded e-keñver e garg (Gregor).
Amtseinführung b. (-,-en) : donedigezh en e garg b., kadoridigezh b., lakidigezh e karg b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., enstaelidigezh b.
Amtsenthebung b. (-,-en) : digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.
Amtsentsetzung b. (-,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.
Amtsführung b. (-) : melestradur g., meradur g., mererezh g., melestradurezh b.
Amtsgeheimnis n. (-ses,-se) : redi tevel stag ouzh ar garg g., sekred stag ouzh ar garg g., sekred micher g., rin micherel g.
Amtsgebühren lies. : [gwir] mizoù lies.
Amtsgenosse g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.
Amtsgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.
Amtsgeschäfte lies. : trevelloù a-zalc'h ouzh ur garg lies.
Amtsgewalt b. (-,-en) : aotrouniezh b. ; *Übertragung der Amtsgewalt,* roidigezh ur garg bennak b., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., deroadur ar galloud g. ; *Missbrauch der Amtsgewalt,* gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg (eus e aotrouniezh) g., kammarver beli g.
Amtshandlung b. (-,-en) : ober a velestradurezh g.
Amtshilfe b. (-,-n) : kenskoazell etre servijoù ar velestradurezh b.
Amtsinhaber g. (-s,-) : kargiad titled war ur post-labour g., entitled g.
Amtskollege g. (-n,-n) : kenseurt g., keveleb g. [*liester* kevelebed].
Amtsmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : gwall-gundu en e garg b., drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g.
Amtsniederlegung b. (-,-en) : dilez eus e garg g., emzilez g.
Amtsperiode b. (-,-n) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g.
Amtsperson b. (-,-en) : kargiad g., den-a-lezenn g., P. sae du b.
Amtspflichten lies. : dleadoù stag ouzh ur garg lies. ; *seine Amtspflichten verletzen,* mankout da zleadoù e garg, bezañ disleal e-keñver an dleadoù stag ouzh e garg.
Amtsrichter g. (-s,-) : barner stag ouzh ul lez-varn ensav (ouzh ul lez-varn eriol) g.
Amtsrobe b. (-,-en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.
Amtsschimmel g. (-s,-) : burevierezh g., burevveliezh b., gorregezh ar velestradurezh b., labour difonn ar velestradurezh g., lugudajoù ar velestradurezh lies., tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g. ; *den Amtsschimmel reiten,* bezañ paotr lugudajoù ar velestradurezh, bezañ paotr ar paperajoù.
Amtsschreiben n. (-s,-) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., libell g., espled g. ; *päpstliches Amtsschreiben,* bref g., breou g.
Amtsschreiber g. (-s,-) : grefier g., tablezer g.
Amtssprache b. (-) : **1.** yezh kefridiel b., yezh ofisiel b. ; *auf Bundesebene gibt es in der Schweiz vier Amtssprachen,* ar peder yezh vroadel e Bro-Suis a zo yezhoù kefridiel evit ar Stad ; **2.** [gwashaus] jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luc'haj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.
Amtstracht b. (-,-en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.
Amtsstunden lies. : eurvezhioù digor d'an holl lies.
Amtsträger g. (-s,-) : kargiad g.
Amtsübernahme b. (-,-n) : ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g.
Amtsvergehen n. (-s,-) : fellerezh e-keñver e garg g., torfederezh e-keñver e garg g., tarwazerezh g., tarwazañ g., trozwazerezh g., trozwazañ g.
Amtsvormund (-s,-e/-münder) : kulator anvet gant ul lez-varn g.
Amtsvorsteher g. (-s,-) : penn gwazrann g.
Amtsweg g. (-s,-e) : hent an urzhaz g.
Amtswohnung b. (-,-en) : lojeiz karg g.
Amtszeichen n. (-s,-) : ton linenn g.
Amtszeit b. (-) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g., respet g.
Amtszimmer n. (-s,-) : burev g.
Amulett n. (-s,-e) : ardigell b., tasman g., tilsam b., amusetez b., grigri g.
amüsant ag. : diduellus, diduant, fentus, diduedus, diduant, ebat.
Amüsement n. (-s,-s) : fent g., diduell b., diduamant g., ebat g., diduadenn b., diverrañs b.
Amusie b. (-) : [mezeg.] anson g.
amüsieren V.k.e. (hat amüsiert) : diduellañ, diduiñ, dihuediñ, diverrañ, ambuziñ, divuzañ, reiñ diduamant da, reiñ diduell da, reiñ un diduell da, reiñ dudi da.
V.em. : **sich amüsieren** (hat sich (t-rt) amüsiert) : diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em ziduiñ, en em zudiañ,

kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, en em ziduellañ, kemer berramzer, kemer e ziduelloù, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, kemer e ebat, ober bourrus, ober bourrusted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, berraat e amzer, farlotañ, gaeaat, en em c'haeaat, c'hoariellat, en em zivuzañ ; *sich gehörig amüsieren,* ebatal, bragal, c'hwistañ, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt,* me a gave din em bije bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv.

Amüsierviertel n. (-s,-) : karter an ebatoù g.

amüsisch ag. : dic'houest da dañva an arzoù-kaer, serret e spered d'an arzoù-kaer, beotian.

Amygdala b. (-, Amygdalae) : [korf.] hueg g., mezenn-ar-gouzoug b.

Amyl n. (-s) : [kimiezh] amil g.

an

I. Araog. heuliet gant Trt pe Tdb a verk :	
1. an egor	**2.** ar c'heñver
3. an amzer	**4.** an abeg
5. an doare	**6.** an dasparzh
7. an niverenniñ dre vras.	
II. Adv. **a)** a verk an egor	
b) an amzer	
c) war enaou	
d) gwisket gant	
III. Rakverb rannadus	

I. Araogenn [t-rt pe t-d-b]

1. en egor. **a)** [t-d-b] *das Bild hängt an der Wand,* bez emañ ar skeudenn a-istribilh ouzh ar voger ; *an mehreren Stellen,* e meur a lec'h ; *Frankfurt an der Oder,* Frankfurt an Oder. **b)** [t-rt] *an die Wand werfen,* stlepel ouzh ar voger, teuler ouzh ar voger ; *er tritt an ihn heran*, tostaat a ra dezhañ (outañ), mont a ra davetañ ; [dre skeud.] *an jemanden schreiben,* skrivañ d'u.b. ; *der Brief ist an dich,* evidout eo al lizher-se, war da anv emañ al lizher-se ; *ich habe eine Bitte an Sie,* ur reked am bo d'ober ouzhoc'h, ur servij am bo da c'houlenn diganeoc'h ; „*Ode an die Freude“ des deutschen Komponisten Beethoven,* „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.

2. a verk ar c'heñver. **a)** *er lehrt an der Realschule,* kelenn a ra er skolaj ; *der Pfarrer an der Karlskirche,* person sant Karl g., person iliz sant Karl g. ; *er geht an die Arbeit,* mont a ra dezhi, mont a ra outi, stagañ a ra d'al labour, stagañ a ra gant al labour, tagañ a ra d'al labour, komañs a ra da labourat, komañs a ra labourat, pegañ a ra war al labour, en em reiñ a ra da labourat.

b) *es liegt an ihm,* dezhañ da welet ; *die Schuld liegt an Ihnen,* en ho kiriegezh (ho kwallegezh) eo c'hoarvezet kement-se, dre ho faot eo ; *was an mir liegt,* evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, er pezh a sell ouzhin, evidon-me ; *es liegt mir daran,* bernout a ra din / lazout a ra din / kas a zo evidon / kas eo an dra-se din (Gregor), kement-se a vern din, kement-se a laz din ; *es liegt mir am Herzen,* stag eo va c'halon ouzh kement-se ; *du hast an mir schlecht gehandelt,* vil ac'h eus graet din.

c) e*s ist nichts an dem,* gevier nemet gevier nend int ; *es ist nichts an der Nachricht,* n'eus netra wir er c'heloù-se, n'eus ger gwir ebet er c'heloù-se ; *es ist nichts als Haut und Knochen an ihm,* ar paourkaezh den n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, an den-se n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, hennezh zo kastiz evel an Ankoù, hennezh n'eo ket tevoc'h eget un ankoù krignet, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *diese Stimme kenne ich an ihm nicht,* biskoazh n'em boa klevet anezhañ o komz gant un ton seurt-se ; *wenn Not am Mann ist,* diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ma teufe an traoù da vezañ gwall arvarus.

d) *an jemanden denken,* soñjal en u.b. ; *sich an jemanden erinnern,* kaout soñj diouzh (eus) u.b. ; *es fehlt ihm an Mut,* nerzh-kalon eo a ra diouer dezhañ.

e) *an sich, an und für sich,* evit gwir, ent sur, e gwirionez ; [preder.] *das Ding an sich,* an dra anezhañ e-unan (Gregor) g., an dra dre natur (Gregor) g., an dra evitañ e-unan g., ar gourbezoud g.

3. en amzer. *an diesem Morgen,* er beure-se ; *an diesem schönen Sommertage,* d'an deiz hañv ken kaer-se ; *der Tag an dem ...,* an devezh ma .... ; [dre heñvel.] *es ist an ihm, die Reihe ist an ihm,* d'e dro bremañ, e dro a zo bremañ ; *es ist an der Zeit,* tremen poent eo, tremen pred eo, kozh poent eo, poent bras eo, despailh a zo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, erru eo an eur.

4. a verk an abeg. *jemanden an seinem Schritt erkennen,* anavezout u.b. diouzh e gerzhed ; *an einer Krankheit leiden,* bezañ dalc'het gant ur c'hleñved, bezañ stag ur c'hleñved ouzh an-unan.

5. a verk an doare. *an der Leine führen,* derc'hel en e roll ; *jemanden an der Nase herumführen,* kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn e fri ; *an der Krücke gehen,* bale diwar-bouez ur vranell, bale diwar-bouez ur vazh-loaiek ; *an allen Gliedern zittern,* krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi.

6. a verk an dasparzh. [t-d-b] **a)** *was haben Sie an Kleidung ?* peseurt dilhad a zo en ho kerz ? peseurt dilhad hoc'h eus da ginnig ? ; *was bekommt er an Taschengeld ?* pegement a arc'hant-godell en devez ?

b) *jung an,* yaouank a ; *arm an,* paour a, berr udb gant an-unan ; *reich an,* kreñv udb ennañ, puilh udb ennañ, kreñv en udb.

c) *Mangel an*, diouer a g., mank a g. ; *Überfluss an,* reveur a g., reñver a g., puilhder eus g., dreistfonn a g., puilhentez a b. ; *Vorrat an,* pourvez a g.

7. a verk an niverenniñ dre vras [t-rt]. *an tausend Mann,* ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil

den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *das ist wohl an die vier Wochen her,* war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro.

II. Adv. : **a)** a verk an egor. *von hier an,* ac'hanen, adalek amañ.

b) a verk an amzer. *von Anfang an,* a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs ; *von jetzt an, von nun an*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, avamañ, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, a-hiziv, a-c'houdevezh, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se ; *ab und an,* ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, gwech-hag-amzer, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, mare-mare, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, bep ar (ur) mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, a wech da wech, gwech a vezh, gwech an amzer, gwech ar mare, gwechoù, gwech ha gwech (all), a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, gwech dre wech, dre bep div wech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare.

c) war enaou, war elum, elum, bev, enaouet ; *das Radio ist an,* war enaou (war elum) emañ ar skingomzer, mont a ra ar skingomzer en-dro ; *das Licht ist an,* war enaou (war elum) emañ ar gouloù, bev eo ar gouloù, enaouet eo ar gouloù, elum eo ar gouloù.

d) *mit seinem Pollover an,* war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn.

III. Rakverb rannadus : **a)** a verk an tostaat. *anlanden,* dilestrañ ; *annähern,* tostaat.

b) a verk ul lusk d'an nec'h. *ansteigen*, pignat ; *hinangehen*, pignat.

c) a verk un obererezh o kregiñ. *anbauen,* difraostañ ; *ankurbeln,* reiñ lañs ; *anfangen,* kregiñ ; *anbrechen,* boulc'hañ.

Anabiose b. (-) : [bev.] advevuster g.

Anabolikum g. (-s, Anabolika) : anabolizer g.

Anachoret g. (-en,-en) : unmanac'h g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g.

Anachronismus g. (-, Anachronismen) : kammamzeriad b., kammamzeriadur g. ; *einen Anachronismus begehen,* kammamzeriañ.

anachronistisch ag. : kammamzeriet, kammamzeriek.

Anagramm n. (-es,-e) : ger savet diwar lizherennoù treuzlec'hiet g., tregejad g.

anaklitisch ag. : [mezeg.] gouskorel, anaklitek ; *anaklitische Depression,* diouer trivliel g., negez kantaezel g., gouvid gouskorel g., gouvid anaklitek g.

Anakonda b. (-,-s) : anakonda g.

anakreontisch ag. : … Anakreon, e-giz Anakreon.

anal ag. : fraezel, ... fraez ; *jemanden anal penetrieren,* enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn, sodomañ u.b.

Analgesie b. (-) **/ Analgie** b. (-) : [mezeg.] diboanadur g., angost g.

analgisch ag. : diboanius, -diboaniañ, da ziboaniañ, dic'hostus.

Analkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar fraezh b.

analog ag. : **1.** peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes ; *in analoger Weise,* en hevelep doare, en un doare damheñvel ; **2.** [yezh.] leteñvel ; **3.** [skiantoù, stlenn.] kemblac'hel.

Adv. : damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre leteñvelañ, dre leteñvelded, dre analogiezh.

Analog-Digital-Wandler g. (-s,-) : [stlenn.] amdroer kemblac'hel/niverel g.

Analogie b. (-,-n) : **1.** peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., heñveladur g., heñveledigezh b., hevelebiezh b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g. ; **2.** [yezh.] analogiezh b., leteñvelded b., leteñveliezh b., leteñvelañ g., leteñvel g.

3. [skiantoù, stlenn.] kemblac'h g.

analogisch ag. : **1.** peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes ; **2.** [skiantoù, stlenn.] kemblac'hel, analogel ; **3.** [yezh.] *analogisches Wörterbuch,* geriadur al leteñveloù g.

Adv. : **1.** damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre analogiezh ; **2.** [slenn] a-gemblac'h.

Analogon n. (-s, Analoga) : erlec'hiad g., analogon g.

Analogrechner g. (-s,-) : jederez analogel b., jederez kemblac'hel b.

Analogsignal n. (-s,-e) : sinal analogel g., arhent kemblac'hel g.

Analogsteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] kontroll analogel g., lankerezh kemblac'hel g.

Analoguhr b. (-,-en) : eurier analogel g., eurier kemblac'hel g.

Analphabet g. (-en,-en) : diskoleg g., den dilizherennek g., anleeg g. [*liester* anleeien], dilizherenneg g. [*liester* dilizherenneien].

Analphabetentum n. (-s) : dilizherennegezh b., diskolegezh b., dizesk g., tud dizesk lies.

Analphabetismus g. (-) : dilizherennegezh b., diskolegezh b., dizesk g.

anal-sadistisch ag. : [bred.] fraezhel-sadek ; *anal-sadistische Stufe,* pazenn fraezhel-sadek b.

Analverkehr g. (-s) : darempredoù rev dre ar fraez lies., revrfouzherezh g., sodomañ g.

Analysator g. (-s,-en) : analizer g., dezranner g.

Analyse b. (-,-n) : dielfennadur g., dielfennerezh g., dielfennadenn b., elfennadur g., elfennerezh g., dezrann g., analiz b., ensell g. ; *eine Analyse vornehmen, ausführen, machen,* analizañ, dielfennañ, elfennañ ; *gedankliche Analyse,* dielfennadur mennozhel g. ; *praktische Analyse,* dielfennadur trael g. ; *reflexive Analyse,* dielfennadur prederel g. ; *marxistische Analyse,* dezrann marksour g. ; *mathematische Analyse,* dezrann jedoniel g. ; *statistische Analyse,* dezrann stadegel g. ;

nach genauer Analyse, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra.
analysieren V.k.e. (hat analysiert) : analizañ, dielfennañ, elfennañ, dezrannañ, dezvarn.
Analytik b. (-) : analitik g.
Analytiker g. (-s,-) : **1.** analitikour g., dezrannour g. ; **2.** [bred.] elfenner g., bredelfenner g.
analytisch ag. : analitikel, dielfennadurel, … dezrannañ, dezrannel, dezrannek ; *analytische Geometrie,* mentoniezh dezrannel b. ; *analytische Bibliografie,* levrlennadur dezrannañ g. ; *analytische Methode,* hentenn an dielfennañ b., hentenn dezrannel b., barnad dezrannek b.
Anämie b.(-) : [mezeg.] anemiezh b., amwad g., langis b.
anämisch ag. : [mezeg.] anemek, amwadek, amwadel.
Anamnese b. (-,-n) : titouroù roet gant ar c'hlañvour hag e dud nes diwar argerzh ar c'hleñved lies.
Ananas b. (-,-/-se) : [louza.] **1.** aval-ananaz g. ; *schuppige Rinde der Ananasfrucht,* kroc'hen skantek an aval-ananaz g. ; **2.** avalenn-ananaz b., plant-ananaz str.
Anapäst g. (-[e]s,-e) : [lenn.] anapest g.
Anapher b. (-,-n) : anaforenn b., anafor b.
Anaphylaxie b. (-,-n) : [mezeg.] anafilaksiezh b.
Anarchie b. (-) : **1.** anarkiezh b., anveli b., diveli g./b., anveliouriezh b., diveliouriezh b., diren g. ; **2.** dirollerezh g., diroll g., digenurzh g.
anarchisch ag. : dibenn-kaer, diroll, diren, diveli, digenurzh, anurzhiek.
Anarchismus g. (-) : anarkouriezh b., diveliouriezh b., anveliouriezh b., direnouriezh b.
Anarchist g. (-en,-en) : anarkour g., anveliour g., diveliour g., liberter g., libertaer g.
anarchistisch ag. : diveliel, direnel, … anarkour, … anveliour, … diveliour.
Anarcho g. (-s,-s) : [*berradur evit* **Anarchist**] anarkour g., anveliour g., diveliour g.
Anarchosyndikalismus g. (-) : sindikaliezh anarkour b., anvelic'hweluniadouriezh b., anarkosindikaderezh g.
Anästhesie b. (-,-n) : anesteziezh b., dieraeziñ g., digizidikadur g.
Anästhesist g. (-en,-en) : anesteziour g., dieraezour g., digizidikaer g.
Anastigmat n. (-s,-e) : [fizik] anastigmat g.
Anastomose b. (-,-n) : [korf.] anastomoz g.
Anathem n. (-s,-en) **/ Anathema** n. (-s, Anathemen) : anaoue g.
Anatom g. (-en,-en) : korfadurour g.
Anatomie b. (-) : **1.** [skiant] korfadurezh b., korfadurouriezh b., korfstummadouriezh b., anatomiezh b. ; **2.** [stumm] korfadur g. ; **3.** sal gorfadurouriezh b.
anatomieren V.k.e. (hat anatomiert) : diskejañ, pizhskejañ.
Anatomiesaal g. (-s,-säle) : sal gorfadurouriezh b.
anatomisch ag. : korfadurel, korfadurezhel, ... korfadurouriezh b., anatomek ; *anatomisches Lehrbuch,* levr korfadurouriezh, levr anatomiezh g. ; *anatomische Pathologie,* kleñvedouriezh neuziadurel b.
anbacken V.gw. (bäckt an // buk an / backte an // ist angebacken / ist angebacken) : **1.** (hat) poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer ; **2.** (ist) kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad, dont da suilhañ, dantañ ; *der Kuchen ist angebacken,* suilhet eo ar wastell ; **3.** (ist) karnañ, pegañ, stagañ ; *der Schnee backt an den Schuhen an,* karnañ a ra va botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh ar botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh ar botoù.
V.k.e. (bäckt an // buk an / backte an // hat angebacken) : **1.** poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer, ober un tamm poazhañ da.
anbaggern V.k.e. (hat angebaggert) : *jemanden anbaggern,* klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. ; *Mädchen anbaggern,* chourañ, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal ; *Männer anbaggern,* paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, fringal.
anbahnen V.k.e. (hat angebahnt) : **1.** fraeañ (digeriñ, toullañ) an hent, digeriñ klaz ; **2.** [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus ; *ein Gespräch anbahnen,* kregiñ (stagañ) gant ur gaoz, boulc'hañ kaozioù, boulc'hañ ur gaoz, toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz ; *Verhandlungen anbahnen,* kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù ; *Beziehungen anbahnen,* skoulmañ darempredoù, mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.
V.em. : **sich anbahnen** (hat sich (t-rt) angebahnt) : dont war wel, en em ziskouez.
Anbahnung b. (-) : **1.** darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g. ; **2.** darbaroù lies., kempennoù lies., diwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies., amparailhoù lies.
anbandeln V.gw. (hat angebandelt) : [Bro-Aostria] *sellit ivez ouzh* **anbändeln :** P. klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. : **a)** [paotred] merc'heta, furikat, chourañ, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kunduiñ merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed ; **b)** [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, frellea, fringal, friantellat.
anbändeln V.gw. (hat angebändelt) : **1.** klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretiñ, chourañ, logota, dousetiñ, kañjoliñ, kañjoliñ u.b., c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., douseta, kanardiñ gant u.b., lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor),

likaouiñ ouzh u.b., *sellit ivez ouzh* **anbandeln** ; **2.** [gwashaus] *mit jemandem anbändeln,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù u.b., klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

Anbau[1] g. (-s) : gounezerezh-douar g., gounidegezh b. ; *intensiver Anbau,* gounidegezh askoridik b. ; *extensiver Anbau,* gounidegezh astennidik b. ; *kommerzieller Anbau,* gounidegezh kenwerzhel b. ; *Anbau von Nährpflanzen,* gounidegezh vevidik b.

Anbau[2] g. (-s,-ten) : **1.** savidigezh b. ; **2.** adti g.

anbaubar ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

anbauen V.k.e. (hat angebaut) : **1.** [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan, lakaat ; *Getreide anbauen,* ober gwinizh, gounit gwinizh, lakaat douar dindan winizh, lakaat gwinizh ; *Erbsen anbauen,* ober piz, gounit piz, lakaat piz ; *Kartoffeln anbauen,* plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar ; *Kohl anbauen,* pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *in Schlägen anbauen,* stuziañ, lakaat an eostoù da dreiñ, labourat diouzh reol an treiñ-eostoù, labourat diouzh reg an trevad, labourat diouzh stuz ar parkeier ; *wir haben Korn in der Brache angebaut,* lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh ; **2.** [tisav.] sevel, stagañ [*ur savadur nevez ouzh unan all*] ; *das Pfarrhaus war an die Kirche angebaut,* harp e oa ar presbital ouzh an iliz, gwriet e oa ar presbital gant an iliz, touch e oa ar presbital ouzh an iliz, pok-ha-pok e oa ar presbital hag an iliz, stag-ha-stag e oa ar presbital hag an iliz, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa ar presbital hag an iliz, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa ar presbital hag an iliz, stok-ha-stok e oa ar presbital hag an iliz, penn-ouzh-penn e oa ar presbital hag an iliz.

anbaufähig ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

Anbaufläche b. (-,-n) : [labour-douar] gorread labour gounid g., gorread douar-gounid g., gorread douar-labour g., gorread douar tomm g., trevidig g., park g. ; *dort sind die Anbauflächen ineinander verflochten,* eno eo mesket an douaroù.

Anbaugebiet n. (-s,-e) : [labour-douar] takad labour gounid g.

Anbaumöbel lies. : arrebeuri lieselfenn lies.

Anbausystem n. (-s,-e) : [labour-douar] sistem gounidegezh g.

anbefehlen V.k.e. (befiehlt an / befahl an / hat anbefohlen) : **1.** *jemandem etwas anbefehlen,* reiñ urzh d'u.b. d'ober udb., gourc'hemenn d'u.b. d'ober udb., kemenn d'u.b. ober udb.

2. [mezeg.] lakaat war an ordrenañs.

3. fiziañ, fiziout ; *der Obhut von jemandem anbefehlen,* fiziañ da evezh u.b., fiziout d'u.b., fiziout en u.b., reiñ an emell [eus u.b.] d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell [eus u.b.].

4. [relij.] *seine Seele Gott anbefehlen,* erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennoù ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue.

anbefeuchten V.k.e. (befeuchtete an / hat anbefeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, gleborekaat, touilhañ, dousaat.

Anbeginn g. (-s) : pennderoù g., penn kentañ g., deroù g., deraouenn b., tarzh g. ; *von Anbeginn,* abaoe ar penn kentañ, abaoe ar pennderoù.

anbehalten V.k.e. (behält an / behielt an / hat anbehalten) : [dilhad] mirout war an-unan, chom hep diwiskañ, chom hep tennañ, derc'hel war e dro, derc'hel en-dro d'an-unan.

anbei Adv. : amañ kevret, amañ e-barzh ; *anbei zwei Abschriften,* amañ kevret (amañ e-barzh) daou eilskrid ; *anbei eine Photographie*, amañ kevret ul luc'hskeudenn, amañ e-barzh ur poltred.

anbeißen V.k.e. (biss an / hat angebissen) : **1.** boulc'hañ gant un taol dent, krignat ; **2.** kregiñ e, pegañ e.

V.gw. (biss an / hat angebissen) : **1.** kregiñ e-barzh an higenn, pegañ e-barzh an higenn, pegañ er vouedenn, stagniñ ; *der Fisch beißt an,* kregiñ (pegañ) a ra ar pesk e-barzh an higenn, kregiñ (pegañ) a ra ar pesk en higenn, pegañ a ra ar pesk er vouedenn, kregiñ a ra ar pesk, pegañ a ra ar pesk, ober a ra ar pesk un taol stagn, stagniñ a ra ar pesk ; *bei jemandem beißt ein Fisch an,* unan bennak a ra ur stokenn ; *die Makrelen beißen nicht an,* marvoret eo ar brizhilli ; **2.** P. *sie ist zum Anbeißen hübsch,* koant-distailh eo, kenedus-espar eo, koant eo ken-ha-ken (evel un aelig, da lipat, da lazhañ), koant-kruel eo, koant-ifam eo ; **3.** [dre skeud.] *er hat angebissen,* kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet, lonket en deus ar boued hag an higenn ; **4.** *wer angebissen hat, tut nimmer gut,* n'eus ket a vrizhlaer - an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù - an beb a laer un u ha laer ur jav pa gav an tu.

anbelangen V.k.e. (belangte an / hat anbelangt) : sellet ouzh ; *was ihn anbelangt,* evit hennezh, evit a sell outañ, er pezh a sell outañ, evit pezh a sell anezhañ ; *was mich anbelangt,* me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor), evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ac'hanon, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was seine Eltern anbelangt,* evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *was dich anbelangt,* evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was das anbelangt,* war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.

anbellen V.k.e.; (hat angebellt) : *jemanden anbellen,* harzhal ouzh u.b. ; *jemanden wütend anbellen,* harzhal a-razailh ouzh u.b., razailhat war u.b. ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebellt zu werden,* aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal.

anberaumen V.k.e. (beraumte an / hat anberaumt) : dibab, merkañ ; *einen Termin anberaumen,* merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, merkañ un arroud.

anbeten V.k.e. (hat angebetet) : azeuliñ, kehelañ, adoriñ ; *Gott anbeten,* azeuliñ Doue, meuliñ e Grouer ; *die Angebetete,* ar muiañ-karet g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b.

Anbeter g. (-s,-) : azeuler g., keheler g.
Anbetracht g. : *in Anbetracht,* o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da, o terc'hel stad eus, e gwel udb, er gwel a, er gwel eus ; *in Anbetracht der Tatsache dass,* o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor) ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg.
Anbetreff g. : *in Anbetreff,* o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da.
anbetreffen V.k.e. (betrifft an / betraf an / hat anbetroffen) : sellet ouzh ; *was mich anbetraf,* er pezh (evit pezh) a selle ouzhin, evit a selle ouzhin ; *was mich anbetrifft,* evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was das anbetrifft,* war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.
anbetteln V.k.e. (hat angebettelt) : *jemanden anbetteln,* truantal ouzh u.b., goulenn an aluzen digant u.b.
Anbetung b. (-,-en) : azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladenn b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b.
anbetungsvoll ag. : kehelus.
anbetungswürdig ag. : keheladus, azeulus.
anbiedern V.em : **sich anbiedern** (hat sich (t-rt) angebiedert) : **1.** bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ digoll, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digomplimant, bezañ difoutre, bezañ dibalamour ; **2.** tostennat u.b., klask frot ouzh u.b., klask pleustriñ u.b., klask e chañs gant u.b., ober ur c'hrog war u.b.
Anbiederung b. (-,-en) : tostennerezh g.
Anbiederungsversuch taol-esae evit tostennat u.b.
anbieten V.k.e. (bot an / hat angeboten) : kinnig, kinnizien, mennout ; *ein Glas Wein anbieten,* kinnig ur werennad win ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt,* kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an, wenn man es mir anbietet,* kemer a rin ma vez roet din ; *eine Stelle anbieten,* kinnig ur post-labour ; *zum Kauf anbieten,* lakaat e gwerzh, lakaat gwerzh war [udb], lakaat ar werzh war [udb], gwerzhañ, arwerzhañ, kinnig da brenañ ; *jemandem bloß tausend Euro anbieten,* degas u.b. e mil euro.
V.em : **sich anbieten** (bot sich an / hat sich (t-rt) angeboten) : **1.** kinnig e skoazell [evit ober udb] ; **2.** *wenn sich mir die Gelegenheit dazu anbietet,* pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *es bieten sich zwei Möglichkeiten an,* daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus.
Anbieter g. (-s,-) : **1.** darbarer g., pourvezer g., pourchaser g., kinniger g. ; **2.** embregerezh g. ; **3.** [skinwel] chadenn b.
anbinden V.k.e. (band an / hat angebunden) : liammañ, kenliammañ, stagañ, stagellañ, kenstagañ, rollañ, naskañ.
V.k.d : [dre skeud.] *mit jemandem anbinden,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.
Anv-gwan verb : **angebunden 1.** liammet, stag, ereet ; **2.** [dre skeud.] *er war kurz angebunden,* ne oa ket brav kaout d'ober gant ar raskler-melchon-se, hennezh ne vije ket aet c'hwibu en e veg, hennezh a oa berr da gaozeal.
Anbindering g. (-s,-e) : [chatal] organell b., peisell b.
Anbindepflock g. (-s,-pflöcke) : seulbenn b., strapenn b., rased g. ; *an den Anbindepflock binden,* seulbennañ, strapennañ, rasediñ.
Anbindung b. (-,-en) : [treuzdougen] bretell b., hent kenliammañ g., hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g.
Anbiss g. (-es,-e) : **1.** debradur g., taol-dent g., krog g. ; **2.** [pesk.] stign g., stegn g., taol stagn g., stokenn b.
anblasen V.k.e. (bläst an / blies an / hat angeblasen) : **1.** c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; *das Feuer anblasen,* c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; **2.** [tekn.] enaouiñ, elumiñ ; *den Hochofen anblasen,* enaouiñ an uhelforn ; **3.** [chase] kornal ; *die Jagd anblasen,* kornal deroù an hemolc'h ; **4.** [dre skeud.] P. *jemanden anblasen,* kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., ober buhez war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober trouz d'u.b., gwallgaozeal d'u.b., rendaeliñ u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b.
Anblasrohr n. (-s,-e) : [sonerezh] c'hwezher ar binioù g.
anblecken V.k.e. (hat angebleckt) : **1.** *der Hund bleckte ihn an,* diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anblecken,* sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real g., selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).
Anblick g. (-s,-e) : **1.** selladur g., sellerezh g., gwel g., gweled g., arvest g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g., arvestadenn b., taolennad b., taol-lagad g. ; *der Anblick von Blut,* ar gwel eus ar gwad o redek g. ; *beim Anblick von,* dre welet ..., o welet .., pa welan .. ; *ein herrlicher Anblick,* ur gwel kaer g., ur gweled kaer g., ur gwel eus ar c'haerañ g., un taol-lagad

eus ar c'haerañ g., un arvest eus ar c'haerañ g., un daolenn gaer b. ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen,* ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; **2.** doare g., tres g., min g., neuz b., dalc'h g., feson b., arvez g., gwel g., liv g. ; *sie ist ein erfreulicher Anblick,* n'eo ket mezh he gwelet, un arvez brav a blac'h eo, ur plac'h a arvez mat eo ; *das Viertel bot einen elenden Anblick,* feson an dienez a oa gant ar c'harter, liv an dienez a oa war ar c'harter ; *der Anblick des Todes ist grauenhaft,* ar marv a zo garv e arvez.

anblicken V.k.e. (hat angeblickt) : sellet ouzh ; *jemanden böse anblicken,* sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real g., selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real), ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., drouklagadiñ u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

anblinzeln V.k.e. (hat angeblinzelt) : *jemanden anblinzeln,* gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teuler luchadennoù ouzh u.b.

anbohren V.k.e. (hat angebohrt) : **1.** toullañ, sonteal, sontañ ; *ein Fass anbohren,* toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; **2.** [merdead.] stradañ, kas d'ar strad, goueledin.

Anbohren n. (-s) : **1.** [koadeg] talaradur g. ; **2.** [tekn.] toullerezh g.

Anbot n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kinnig g.

anbraten V.k.e. (brät an / briet an / hat angebraten) : [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ ; *Fleisch anbraten,* rouzañ kig, sonnañ kig, lakaat kig da resediñ ; *dieses Stück Fleisch wurde nicht richtig angebraten,* n'eo ket sonnet an tamm kig-mañ.

anbrauchen V.k.e. (hat angebraucht) : P. boulc'hañ.

anbräunen V.k.e. (hat angebräunt) : **1.** duañ, kramenniñ, rouzañ ; **2.** [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ, lakaat da resediñ.

anbrausen V.gw. (ist angebraust) : degouezhout evel un tarzh avel, erruout a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro,), erruout evel ur bleiz.

anbrechen V.gw. (bricht an / brach an / ist angebrochen) : **1.** deraouiñ, kregiñ, digeriñ ; *die Erntezeit brach an,* an eost a zeuas ; **2.** [deiz] deraouiñ, tarzhañ, goulaouiñ, sevel, skleuriñ, merkañ, strinkañ ; *der Tag bricht an,* emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; *bei anbrechendem Tag,* da c'houloù-deiz, da sav an deiz, d'an tarzh-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da darzh an deiz ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben,* sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat ; *warten, bis der Tag anbricht,* gortoz ar splann ; **3.** [noz] serriñ, serrnoziñ, digeriñ ; *die Nacht bricht an,* emañ an abardaez o louediñ, yaouank eo an noz, emañ an noz o serriñ, serrnoziñ a ra, emañ an noz o tigeriñ, noziñ a ra, serriñ a ra an noz, klozañ a ra an noz, emañ an noz o tont, nozik eo, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, erru eo an noz, en em gavet eo an noz, degouezhet eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz.

V.k.e. (bricht an / brach an / hat angebrochen) : **1.** boulc'hañ, dantañ, darnañ, digorniañ, damfregañ ; *angebrochener Brotlaib,* darn b., torzh voulc'h b. ; *er hat sein Vermögen ganz schön angebrochen,* boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, diverret mat en deus e zanvez, aet eo ar c'hant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'hant da bevar-ugent ; **2.** freuzañ, ober skirioù gant ; *einen Hunderteuroschein anbrechen,* freuzañ (dispenn) ur bilhed kant euro, ober skirioù gant ur bilhed kant euro.

anbrennen V.k.e. (brannte an / hat angebrannt) : **1.** enaouiñ, elumiñ, lakaat an tan da gregiñ e, tanañ ; **2.** suilhañ, leuskel da zantañ.

Vgw. (brannte an / ist angebrannt) : karañ, dantañ, gouleskiñ, suilhañ, deviñ, leskiñ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt,* lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *angebrannt schmecken,* bezañ blaz ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet, ar rost) gant udb, bezañ huerm ; *es riecht angebrannt,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *die Milch ist angebrannt,* dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt,* paredet eo ar patatez.

anbringen V.k.e. (brachte an / hat angebracht) : **1.** stagañ, staliañ, sikañ ; *ein Gemälde an der Wand anbringen,* stagañ un daolenn ouzh ar voger ; *ein Schloss an einer Tür anbringen,* potailhañ un nor, potennañ un nor, lakaat ur potaihl ouzh un nor ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen,* kofañ ur pezh dilhad ; **2.** sevel, ober ; *eine Klage anbringen,* sevel klemm, ober klemm ; **3.** [dre skeud.] degas ; *etwas Neues anbringen,* kaout nevezdedoù da lavaret, degas keloù nevez ; *ein Zitat anbringen,* menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; **4.** *eine nicht angebrachte Bermerkung,* un evezhiadenn dizereat b., un evezhiadenn dijaoj b., un evezhiadenn amzere b., [*sellit ivez ouzh* **angebracht**].

Anbringung b. (-,-en) : stagadur g., stagerezh g., stagidigezh b., staliadur g.

Anbruch g. (-s,-brüche) : **1.** deroù g., tarzh g., yaouankiz b. ; *bei(m) Anbruch des Tages,* da sav an deiz, da c'houloù-deiz, d'an tarzh-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da darzh an deiz ; *bei(m) Anbruch der Nacht,* e toullig an noz, da serr-noz, da zigor-noz, da rouz-noz, da beuznoz, war-dro an noz digor ; *könnten wir nur vor*

Anbruch der Nacht zu Hause sein ! mar gallfemp bezañ er gêr a-raok an noz e vefe mat ! ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht,* a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; **2.** [dre heñvel.] boulc'h g. ; *Anbruch des Schinkens,* boulc'h er vorzhed-hoc'h g.(Gregor).

anbrüchig ag. : **1.** *anbrüchiges Obst,* frouezh tezet str., frouezh techet str., frouezh pezhell str., frouezh fouist str. ; **2.** *anbrüchiger Zahn,* dant merglet (bruket, revet) g., dant toull brein g. ; *anbrüchig werden,* tezañ, merglañ, breinañ, brukañ.

anbrüllen V.k.e. (hat angebrüllt) : *jemanden anbrüllen,* hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b.

anbrummen V.k.e. (hat angebrummt) : **1.** *jemanden anbrummen,* jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., ober trouz bras d'u.b, skandalat u.b, rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; **2.** *der Bär brummte ihn an,* diskrognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ.

anbrüten V.k.e. (hat angebrütet) : kregiñ da c'horiñ udb ; *angebrütetes Ei,* vi kofilis (azdo, hanter c'horet) g., azdo g., vi gor g.

Ancenis n. : Ankiniz b.

Anchovis b. (-,-) : [loen.] genougamm g.

Ancien Régime n. (- -) : [istor] *das Ancien Régime,* ar Renad Kozh g.

Andacht b. (-,-en) : [relij] **1.** emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., parfeted b., devosion b. ; *in Andacht versinken,* ober ar bedenn a galon / ober un dastum ennañ e-unan / pediñ a galon (Gregor), diskenn ennañ e-unan, en em zastum ennañ e-unan, ober un enklask war e goustiañs, diskenn en e galon ; **2.** pedenn b. ; *seine Andacht verrichten,* pediñ, ober e zevosion, lavaret e bedennoù, kofes ha sakramantiñ (Gregor) ; *neuntätige Andacht,* naved b/g. ; *eine Andacht halten,* oferenniñ, lidañ an oferenn, en em vodañ evit pediñ.

andächtig ag. : a*ndächtige Stimmung,* aergelc'h a zevosion g., aergelc'h a barfeted g. ; *andächtig zuhören,* selaou a-zevri, selaou parfet, bezañ gwir wellañ o selaou, selaou gant evezh bras, selaou glan, selaou gant mil evezh, selaou pizh.

Andachtsbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] eurioù g., eureier g., levr a zevotion g.

andachtsvoll ag. : parfet.

Andalusien n. : Andalouzia b.

Andalusier g. (-s,-) : Andalouzad g.

andalusisch ag. : andalouzat, … Andalouzia.

Andante n. (-s,-s) : [sonerezh] andante g.

Andauer b. (-) : padusted b., padelezh b.

andauern V.gw. (hat angedauert) : padout, kenderc'hel.

andauernd ag. / Adv. : padus, padel, hirbad, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *andauerndes Feuer,* tennadeg stank (fonnus) ha diastal b. ; *andauernd schießen,* malañ dir ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, andauerndes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.

Anden lies. : *die Anden,* an Andoù lies., aradennad an Andoù b.

andenken V.gw. (dachte an / hat angedacht) : soñjal, ijinañ ; *denk mal an !* soñj 'ta ! ijin 'ta !

Andenken n. (-s,-) : **1.** tra-eñvor g., eñvorenn b., eñvordra g., kounaenn b. ; *Kindheitsandenken,* eñvorenn eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b. ; **2.** koun g., eñvor g., memor b., soñj g. ; *zum Andenken an,* e koun (u.b., udb, eus u.b., eus udb), e memor (u.b., udb, eus u.b., eus udb) ; *in gutem Andenken bei jemandem stehen,* bezañ chomet ar soñj frealzus (plijus) eus an-unan e spered hag e kalon u.b.

andenkenswürdig ag. : dellezek a eñvor.

andere(r,s) ag. : **1.** egile, egile all, eben, eben all, un all, un arall, an arall, re all, ar re all ; *der eine, der andere,* an eil ... egile ... - unan ... egile ... - hennezh ..., egile … - hemañ ..., henhont … - unan …, unan … ; *die eine, die andere,* an eil ..., eben … - unan ..., eben … - hounnezh ..., eben … - homañ ..., honhont … - unan …, unan … ; *die einen und die anderen,* an eil re hag ar re all ; *er lief von dem einen zum anderen,* redek a rae da gaout hemañ, da gaout henhont ; *einige ... andere ...,* lod ..., lod all ... - an eil re ...., ar re all ... ; *einige sind gekommen, andere nicht,* lod a oa deuet, lod all ne oant ket - darn a oa deuet, lod all ne oant ket ; *der eine oder der andere,* hini pe hini, hemañ-henn, unan pe unan anezho ; *das eine oder das andere,* seurt pe seurt ; *jeder andere,* pep hini all ; *er kennt die Gegend besser als jeder andere,* anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget hini all a gement,

anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nep den all ; *einer nach dem anderen,* an eil war-lerc'h egile, an eil goude egile, unan-hag-unan, unan da unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, pezh-ha-pezh, tamm dre damm ; **2.** all, arall ; *auf dem anderen Ufer,* war an aod enep, war ar ribl enep ; *auf dem anderen Rheinufer,* en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; *auf der anderen Seite der Mauer,* en tu all d'ar voger ; *ganz am anderen Ende des Tunnels,* er penn all tre d'ar riboul ; *am anderen Ende der Sadt wohnen,* bezañ o chom er penn all a gêr, bezañ o chom er c'hostez all eus kêr, bezañ o chom en tu all eus kêr ; *ein and(e)rer,* unan all, un den all g., un all, un arall ; *der andere,* an hini all, egile all, an arall ; *die andere,* an hini all, eben all, an arall ; *andere,* re all, unanoù, unanoù bennak ; *die anderen,* ar re all, ar reoù all ; *andere Leute,* tud all ; *die anderen Leute,* an dud all, ar pep all eus an dud-se ; *er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach,* fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *irgendwelche anderen,* un nebeud bennak a re all, ur re bennak all, unan all bennak ; *er weiß noch ganz and(e)re Sachen,* traoù en dije c'hoazh da zisac'hañ, a bep seurt en dije da lavaret c'hoazh hag a-dreuz hag a-hed ; *sich auf and(e)re verlassen,* fiziout en (war) tud all ; *unter and(e)rem,* e-mesk traoù all, e-touez traoù all ; *ich habe ganz and(e)re Dinge erlebt !* ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut a dra ! ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut all ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! goude an holl drubuilhoù em eus bet em buhez e vo an dra-se un ebat evidon ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! ne vo nemet un tañva din ! ; *in einem anderen Land als der Bretagne,* en ur vro ha n'eo ket Breizh eo ; *sie springen von einem Thema zum anderen,* mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; **3.** disheñvel ; *er ist einer and(e)ren Meinung,* n'emañ ket gant an hevelep mennozh (gant an hevelep soñj), n'emañ ket a-du ; *andere Länder, andere Sitten,* pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan ; **4.** estroc'h eget ; *andere als du,* estroc'h egedout ; *man muss auch ab und zu etwas anderes als Fleisch essen,* estroc'h eget kig a zegouezh d'an den debriñ ; *gib mir etwas anderes zu trinken als Wasser,* ro din da evañ estreget dour ; **5.** nep ... all, ken ..., hini all ; *kein anderer als,* nep den all nemet ..., ken den nemet ..., hini all ebet panevet ..., den all ebet estreget ...; *kein anderer als Goethe,* Goethe eñ e-unan-kaer, ken mestr nemet Goethe ; *kein anderer gefällt mir,* hini all estregetañ ne blij din ; *ich liebe einen anderen,* estregedout a garan ; *ich diene keinen anderen Herrn als den König,* ne servijan ken mestr nemet ar roue ; *andere denken so wie er,* estregetañ a soñj an dra-se, estroc'h egetañ a soñj an dra-se ; *das ist nichts anderes als Gold,* n'eo ken tra nemet aour ; *es bleibt nichts anderes zu tun, als nach Hause zu gehen,* ne chom mui ken tra da ober panevet distreiñ d'ar gêr, n'eus ken da ober panevet distreiñ d'ar gêr ; *ich habe nichts anderes gehört,* ne'm eus klevet mann all ebet ; *ich habe keine anderen Wünsche,* ne zivizan mui netra, ne c'houlennan ken tra ; *ich hatte nichts anderes erwartet,* ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; *mit nichts anderem als einer Schaufel hat er das Loch gegraben,* graet en doa an toull hep ken benveg nemet ur pal ; *er hatte ihr geschworen, dass er keine andere heiraten würde,* touet en doa dezhi n'en dije ken pried ; *er ist zu nichts anderem fähig,* n'eo mat da gen ; **6.** *alles and(e)re,* ha kement tra 'zo c'hoazh ('zo holl) ; *er ist alles andere als dumm,* n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) ; *diese Aufgabe verdient alles andere als Lob,* a bep seurt a c'hallfed lavaret diwar-benn an dever-se met n'eo ket meuleudioù e vo, sur 'vat (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) ; **7.** [troioù-lavar] *am and(e)ren Tage,* antronoz ; *in and(e)ren Umständen sein,* bezañ keloù mat ganti, bezañ keloù nevez ganti, bezañ prenet un davañjer nevez, bezañ keloù bugel ganti, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ an dud da greskiñ ganti, bezañ war he chaosonoù ; *sie sind einer wie der andere,* tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, kenkoulz eo an eil hag egile, kenkoulz eo an eil evel egile ; *einer um den and(e)ren,* diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro ; *er macht eine Dummheit über die and(e)re,* Kerdrubuilh 'zo anezhañ, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiñ sotonioù nevez àr ar re a-ziagent, ober a ra sotonioù bern-war-vern ; *es vergeht ein Monat um den and(e)ren,* dont a ra (tremen a ra) ar mizioù an eil war-lerc'h egile ; *einmal übers andere,* taol-war-daol (Gregor), taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, hep spanaenn, diouzh renk, diouzhtu ; *eins ins andere,* well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, goude bezañ sellet pizh ouzh pep tra, gwitibuntamm.

andererseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.

Andergeschwisterkind n. (-es,-er) : kenderv a-berzh kendirvi-gompez g.

andermal Adv. : *ein andermal,* ur peur bennak g., mare pe vare, ur mare pe vare, ur wech all b., ur wechig bennak b., ur wech pe wech, gwech pe wech, gwech pe amzer, un dro all.

andermalig ag. : graet un eil gwech.

ändern V.k.e. (hat geändert) : **1.** kemmañ, cheñch, treiñ, argemmañ, daskemmañ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, cheñch aoz da, lakaat kemm e ; *ein Kleid ändern,* adrenkañ (reizhañ) ur pezh dilhad ; *kein Jota an etwas (t-d-b) ändern,* na dreiñ ur pik en un dra bennak, na dreiñ ur pik diouzh udb, na gemmañ lizherenn ebet en ur skrid bennak ; *was kann man schon daran ändern ?* petra 'ri ? petra a fell dit ? petra a fell deoc'h ? ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug*

sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; **2.** [dre skeud.] *die Richtung ändern,* cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; *seine Ansicht ändern,* cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern,* pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh.
V.em. : **sich ändern** (hat sich (t-rt) geändert) : kemmañ, cheñch, treiñ, treiñ neuz, troc'hañ, argemmañ, bezañ cheñch war an-unan ; *das Wetter ändert sich,* **a)** emañ-hi o treiñ da fall, emañ-hi o treiñ ; **b)** emañ-hi o troc'hañ da vat, emañ-hi o troc'hañ, emañ an amzer o tont da vrav ; *die Zeiten ändern sich,* treiñ a ra rod an amzer, cheñch a ra an traoù, deuet ez eus cheñchamant, cheñchamantoù a zo bet, bez ez eus kemm er gizioù, pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! pebezh kemm etre gwechall hag hiziv ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok !
andernfalls Adv. */* **anderenfalls** Adv. : peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, pe a-hend-all, panevez-se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.
andernorts Adv. */* **anderenorts** Adv. : e lec'h all.
anderntags Adv. */* **anderentags** Adv. : antronoz.
anders Adv. : **1.** peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se ; *wenn anders,* a-hend-all ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders,* mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; **2.** en un doare all, disheñvel, en un doare disheñvel, d'un tres arall ; *diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *das klingt schon ganz anders,* kalz gwelloc'h eo ! ; *ich kann einfach nicht anders,* ne c'hallan ket parraat, n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se ; *ich werde anders verfahren,* skeiñ a rin gant penn all ar vazh war an daboulin ; *es kommt ganz anders,* dic'hortoz-kaer eo pezh a c'hoarvez ; *anders als,* en eneb da, en eskemm da, er c'hontrol da ; *er denkt anders als er spricht,* ludu en deus da c'holeiñ e dan, e deod ne lavar ket ar pezh a zo en e galon, lavaret a ra ar penn pellañ diouzh e vennozh, hennezh a oar derc'hel gantañ, hennezh ne lavar ket e oferenn war gan, daouarn tomm hag ur galon yen a zo gantañ, lavaret a ra an eneb eus ar pezh a soñj, prezeg a ra a-enep e soñj ; *ich habe es mir anders überlegt,* cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; *anders gesagt,* da lavaret eo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h), pe en un doare all ; **3.** disheñvel, dishañval, diseurt, diforc'h, all ; *gestern hat das Fleisch anders geschmeckt,* n'edo ket ar c'hig er blaz-mañ dec'h ; *er ist anders als seine Kameraden,* disheñvel eo diouzh e gamaladed ; *völlig anders sein,* bezañ rekin an eil d'egile, bezañ disheñvel penn-da-benn, bezañ disheñvel-klok, bezañ disheñvel-groñs, bezañ disheñvel-razh, bezañ disheñvel-krenn ; *anders als,* en enep da, a-enep da, er c'hontrol da, diseurt diouzh ; *er wird anders,* emañ o cheñch, cheñch a zo o tont warnañ, kemm a zo o tont ennañ, kemmañ a ra tamm-ha-tamm ; *im Land ist manches anders geworden,* ned eo ket ar vro hollik heñvel ouzh ar pezh a oa a-raok, ned eo ket ar vro holl-razh evel ma oa a-raok ; P. *das ist was ganz anders,* se 'zo ur gont all, an dra-se avat 'zo ur c'hoari all, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, se 'zo un abadenn all, amañ ez eus ur c'hoari all, setu amañ ur c'hoari all 'vat, ur pezh all eo an dra-se ; *jemand anders,* unan all, un den all ; *niemand anders,* nikun a-hend-all, nep den all, hini all a gement, den all a gement ; *nirgend anders,* e lec'h all ebet, e nep lec'h all ebet ; *wie war es doch ganz anders !* cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù ! deuet ez eus cheñchamant ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! ; *das ist nun einmal nicht anders !* e giz-se emañ kont - e giz-se emañ an traoù - e-mod-se emañ ha n'emañ ket e-mod all - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud e vez kamm ar glaou ; **4.** [tro-lavar] *mir wird ganz anders,* deuet on da vezañ fall, deuet eo da vezañ diaes din, ne ya ket mat ganin.
andersartig ag. : disheñvel, dishañval, diforc'h.
Andersartigkeit b. (-) : diforc'helezh b., disheñvelder g., disheñvelded b., disheñveledigezh b. ; *das Recht auf Andersartigkeit,* ar gwir d'an diforc'helezh g.
andersdenkend ag. : mennozhioù disheñvel gantañ.
anderseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.
andersfarbig ag. : a liv disheñvel, a zoug ul liv disheñvel.
andersgläubig ag. : arallgredenn, kredennoù disheñvel gantañ, kreañsoù disheñvel gantañ.
Andersgläubigkeit b. (-,-en) : arallgredenn b.
Andersheit b. (-) : allder g., allded b.
andersherum Adv. */* **andersrum** Adv. : **1.** eus an tu all, en tu all, war an tu all, d'an tu all ; **2.** P. heñvelreizh ; *er ist andersrum,* hennezh a zo paotr an douar melen.
andersrassig ag. : a ouenn disheñvel ; *eine Hündin andersrassig belegen,* mastinañ ur giez.
Anderssein n. (-s) : allder g., allded b. ; *Recht auf Anderssein,* gwir d'an disheñvelder g.
anderssprachig ag. : **1.** a zo skrivet en ur yezh all ; **2.** a gomz ur yezh all.
anderswo Adv. : e lec'h all ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern,* boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon e lec'h all - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon e lec'h all.

anderswoher Adv. : eus lec'h all.
anderswohin Adv. : da lec'h all, e lec'h all.
anderthalb Adv. : *anderthalb Jahre,* bloaz hanter ; *anderthalb Stunden,* un eurvezh hanter, un eur hanter.
anderthalbmal Adv. : ur wech hanter.
Änderung b. (-,-en) : kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., cheñch g., argemm g., argemmadur g., argemmad g., [polit.] enkemmad g. ; *eine Änderung vornehmen,* cheñch udb, kemm udb ; *Änderungen vorbehalten,* nemet cheñchamantoù a vefe, anez na vefe cheñchamantoù, ma n'eus cheñchamant ebet, panevet e vefe cheñchamantoù ; *ohne Änderung,* hep kemm.
Änderungsantrag g. (-s,-anträge) : [polit.] kinnig enkemmad g., mennad enkemmad g.
Änderungsschneider g. (-s,-) : peurficher dilhadoù g.
Änderungsschneiderei (-,-en) : stal peurfichañ dilhadoù b.
Änderungsvorschlag g. (-s,-vorschläge) : [polit.] kinnig enkemmad g.
Änderungswunsch g. (-es,-wünsche) : goulenn kemmañ g.
anderwärtig ag. : all.
anderwärts Adv. : e lec'h all.
anderweitig ag. : **1.** all, en un doare all ; **2.** a lec'h all, e lec'h all ; **3.** d'unan bennak all, gant unan bennak all ; **4.** ouzhpenn.
andeuten V.k.e. (hat angedeutet) : **1.** damvenegiñ, tintal, kentskeudenniñ, rakskeudenniñ, amresisaat ; **2.** diskouez ; *jemandem den Weg andeuten,* poentañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, henchañ u.b., lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b.
Andeutung b. (-,-en) : **1.** damc'her g., damveneg g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g. ; *eine Andeutung fallen lassen,* damvenegiñ udb, ober un damveneg bennak, tintal udb ; *in Andeutungen reden,* ober gant komzoù distroet (gant komzoù goloet), mouskomz ; *versteckte Andeutungen machen,* damgomz, mouskomz, moustamall ; **2.** doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., kentskeudennadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhig b., mintrad str., reze g. ; *die Andeutung eines Lächelns,* tres kentañ ur mousc'hoarzh (Gregor), doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh g.
andeutungsweise Adv. : gant komzoù distroet, gant damvenegoù, gant komzoù goloet, en ur vouskomz, en ur zamgomz, en ur voustamall ; *etwas andeutungsweise verstehen,* kompren udb diwar hanter c'her.
andichten V.k.e. (hat angedichtet) : ijinañ, forjañ ; *jemandem Worte andichten,* distresañ (distummañ) komzoù u.b., reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret tra pe dra.
andienen V.k.e. (hat angedient) : *jemandem etwas andienen,* taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, tarabazhiñ u.b. evit ma rafe udb.
V.em. : **sich andienen** (hat sich (t-rt) angedient) : **1.** *sich jemandem als Lakai andienen,* kinnig d'u.b. mont da lakez evitañ ; **2.** *sich jemandem andienen,* taeriñ war u.b., tarabazhiñ u.b.
andocken V.gw. (hat angedockt) : *an etwas (t-d-b) andocken,* abourzhañ ouzh udb, kostezañ ouzh udb, mont da stagañ ouzh udb.
andonnern V.k.e. (hat angedonnert) : **1.** *jemanden andonnern,* jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), kribañ e benn d'u.b., teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., ober trouz bras d'u.b, delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; **2.** *wie angedonnert da stehen,* chom sebezet-mik, bezañ souezhet-marv, bezañ souezhet-mik, bezañ souezhet-marv, chom skodeget, chom sabatuet, chom seizet gant ar souezh, chom abaf, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ alvaonet-holl, bezañ kalmet, chom bamet, mantrañ, sebeziñ, estlammiñ.
Andorra n. (-) : Andorra b.
Andorraner g. (-s,-) : Andoran g.
andorranisch ag. : andoran, ... Andorra.
Andrang g. (-s) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., engroeziad g., diskrap g., hej ha prez, dered g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., starderezh g., arigrap g., hemolc'h g., birvilh g., keflusk g., dered g., hemolc'h g., firbouch g. ; *es herrschte großer Andrang,* bras e oa ar mac'h, bez e oa un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez a oa, forzh tud a oa, ur mor a dud a oa, ul lanvad tud a oa, ur spont a dud a oa, ur pezhiad tud a oa, ur mac'h bras a bobl a oa.
andrängen V.gw. (sind angedrängt) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek, delammat, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont.
Andreas g. : Andrev g.
Andreaskreuz n. (-es,-e) : kroaz sant Andrev b.
andrehen V.k.e. (hat angedreht) : **1.** reiñ lañs da, lakaat tro e, lañsañ ; *den Motor andrehen,* reiñ lañs d'ar c'heflusker, lañsañ ar c'heflusker ; **2.** [tredan] enaouiñ, elumiñ ; *das Licht andrehen,* enaouiñ ar gouloù, elumiñ ; **3.** [kog] treiñ ; **4.** [kenw.] *jemandem etwas andrehen,* difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., paseal udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; P. *jemandem schlechte Ware andrehen,* gwerzhañ brav

poultr d'u.b., fritañ naered e lec'h silioù d'u.b., sorc'henniñ u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b.

Andrehen n. (-s) : lañsañ g., enaouadur g., enaouerezh g.

andrerseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.

andringen V.gw. (drang an / ist angedrungen) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont.

Androgen n. (-s,-e) : androgen g.

androgyn ag. : gourwregel, divreizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.

androhen V.k.e. (hat angedroht) : gourdrouz, kinnig ; *jemandem eine Strafe androhen,* gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *jemandem den Tod androhen,* gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b.

Androher g. (-s,-) : gourdrouzer g.

Androhung b. (-,-en) : gourdrouz g., kinnig g. ; [gwir] *unter Androhung (+ t-c'h),* dindan boan a ... (+ anv-kadarn), dindan boan da vezañ ... (+ anv-gwan verb).

Androide g. (-en,-en) : boud denheñvel g., android g.

Andromache b. : [mojenn.] Andromaka b.

Andromeda b. : [stered.] Andromeda b.

Andruck[1] g. (-s,-drucke) : [moull.] amprouenn b.

Andruck[2] g. (-s) : [fizik] buanadur ar bouezañs g., c'hwimm ar pounnerder g.

andrucken V.gw. (hat angedruckt) : kregiñ da voullañ.

andünsten V.k.e. (hat angedünstet) : poazhañ ouzh ar vurezh e-pad berr amzer, poazhañ er vurezh e-pad berr amzer.

anecken V.gw. **1.** (ist angeeckt) : stekiñ ; **2.** (ist/hat angeeckt) : *er ist bei ihm angeeckt, er hat bei ihm angeeckt,* feuket en deus anezhañ.

V.k.e. (hat angeeckt) : feukañ.

Äneas g. : [mojenn.] Enea g. (Gregor), Aeneas g.

Äneide b. (-) : [lennegezh] karm da Aeneas g., Aeneis b., Aeneid b., Eneid b.

aneignen V.em. : **sich aneignen** (hat sich (t-d-b) angeeignet) : **1.** *sich (t-d-b) etwas aneignen,* lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ ; *sich etwas auf unehrliche Weise aneignen,* gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; **2.** [dre skeud.] *sich Bildung aneignen,* magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traoù ; *sich eine Sprache aneignen,* deskiñ ur yezh estren.

Aneignung b. (-,-en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g.

aneinander Adv. : an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, an eil d'egile, an eil d'eben, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, penn-ouzh-penn, ribl-ha-ribl, en ur geñver ; *die zwei Häuser wurden aneinander gebaut,* an daou di a oa bet savet pok-ha-pok, stag-ha-stag e oa bet savet an daou di, en ur geñver e oa bet savet an daou di, gwriet e oa bet an daou di an eil ouzh egile, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa bet savet an daou di, stok-ha-stok e oa bet savet an daou di, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa bet savet an daou di, penn-ouzh-penn e oa bet savet an daou di ; *zwei aneinander gebaute Häuser,* daou di keñver lies., daou di en ur geñver lies. ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt,* aet e oa an daou lestr pok-ha-pok *aneinander gefesselt,* stag-ouzh-stag, stag-ha-stag ; *aneinander gefügt,* joentr ; *sie hatten echt große Freude aneinander,* pegen joaus e oant an eil ouzh egile !

aneinanderfügen V.k.e. (hat aneinandergefügt) : juntañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strollañ, kenstrollañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, lakaat penn-ouzh-penn, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile ; *aneinandergefügt,* joentr.

aneinandergeraten V.gw. (gerieten aneinander / sind aneinandergeraten) : tabutal, blevata, en em vlevata, sevel sach-blev (krog-blev, bec'h, fich-blev) etrezo, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, sevel trouz etrezo, sevel blev etrezo, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo ; *sie gerieten aneinander,* saka-maout a savas etrezo, jeu a savas etrezo ; *mit jemandem aneinandergeraten,* kaout jeu ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b.

aneinandergrenzen V.gw. (haben aneinandergegrenzt) : bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ penn-ouzh-penn.

aneinanderhängen V.k.e. (hat aneinandergehängt) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, istribilhañ an eil ouzh egile.

V.gw. (hingen aneinander, haben aneinandergehangen) : bezañ peg an eil ouzh egile, bezañ kenstag, bezañ kevreet an eil gant egile, bezañ liammet start an eil gant egile, bezañ joent.

aneinanderprasseln V.gw. (prasselten aneinander / sind aneinandergeprasselt) : *die Widder prasseln mit vollem Gehörn aneinander,* en em dourtañ a ra ar meot a-daol herr.

aneinanderreihen V.k.e. (hat aneinandergereiht) : lakaat lost-ouzh-lost, lakaat penn-ouzh-penn, lakaat da genglotañ, rengennañ, steudañ.

Aneinanderreihung b. (-,-en) : steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., heuliad g., renk b., renkad b., aridennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b., renkennad b., renkenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeledad g., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b.
aneinanderrücken V.k.e. (hat aneinandergerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat sko an eil ouzh egile ; *aneinandergerückte Betten,* gweleoù touch lies., gweleoù stok-ha-stok lies., gweleoù en ur geñver lies., gweleoù keñver lies.
V.gw. (sind aneinandergerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ.
aneinandersetzen V.k.e. (hat aneinandergesetzt) : lakaat harp-ouzh-harp, lakaat harp-en-harp, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat penn-ouzh-penn, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, frammañ an eil ouzh egile, lakaat en ur geñver.
aneinanderstoßen V.gw. (stießen aneinander / sind aneinandergestoßen) : **1.** stekiñ an eil gant egile, kenstekiñ, en em stokañ an eil ouzh egile ; *die Naben der Räder stoßen aneinander,* en em stokañ a ra ar moelloù-kirri an eil ouzh egile ; **2.** [labour-douar] bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ en ur geñver.
Anekdötchen n. (-s,-) : danevellig verr b., disterdra g., belbeterezh g., disteraj g.
Anekdote b. (-,-n) : **1.** hanezenn b., danevellig b., sorbienn b., marvailh g., troad b., tro b. ; **2.** arabenn b., disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., belbi g., bihan dra g., munud g.
anekeln V.k.e. (hat angeekelt) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da neuial war ar galon, euzhiñ, rukuniñ, ober rukun da, ereziñ, doñjeriñ, heugiñ, tasoniñ ; *angeekelt sein,* reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuget, bezañ reketet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisiñ, ober hiris ; *er ist von diesen Plätzchen angeekelt,* tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se ; *es ekelt mich an,* kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan kement-se, heugiñ a ran pa welan kement-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ, doñjer am bez ouzh an dra-se, un doñjer am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro din an dra-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, ac'h e vez an dra-se din (Gregor), kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, dont a ra an traoù-se da neuial war va c'halon ; *Porree ekelt mich an,* n'on ket gouest da zebriñ pour ; *jetzt ekelt er mich an,* deuet on da heugiñ outañ.
Anemometer n. (-s,-) : [fizik] anemometr g., avelventer g.
Anemone b. (-,-n) : [louza.] diskrab g.
Anemotropismus g. (-) : [loen.] aveldesachadur g.
anempfehlen V.k.e. (empfiehlt an / empfahl an / hat anempfohlen) : **1.** erbediñ, gourc'hemenn, aliañ ; **2.** fiziañ fiziout ; *jemandem etwas anempfehlen,* fiziañ udb da evezh u.b., fiziout udb d'u.b., fiziout udb en u.b., reiñ an emell eus udb d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell eus udb.
Anempfehlung b. (-,-en) : erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g.
Anerbe g. (-n,-n) : hêr g., heritour g., pennhêr g.
anerben V.k.e. (hat angeerbt) : hêrezhiñ, heritañ eus, kaout da hêrezh.
Anv-gwan verb : **angeerbt** deuet dre hêrezh, degouezhet dre hêrezh.
Anerberecht n. (-s,-e) : gwir an henaour g., gwir an henaourez g., henañded b. (Gregor).
anerbieten V.k.e. (erbot an / hat anerboten) : kinnig.
Anerbieten n. (-s,-) : kinnig g.
anerkannt ag. : anavezet, brudet mat ; *eine anerkannt gute Küche,* ur c'heginerezh brudet mat g., ur gegin brudet evit bezañ mat b.
anerkanntermaßen Adv. : diouzh pezh a lavar an holl.
anerkennen V.k.e. (erkannte an / anerkannte // hat anerkannt) : **1.** anavezout, anzav, degemer, asantiñ da, aprouiñ, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a ; *nicht anerkennen,* dianavezout, dianzav, dinac'h ; *jemanden als König anerkennen,* anavezout u.b. da roue, anzav u.b. da roue ; *den Standpunkt des Gegners anerkennen,* sevel a-du gant savboent e gevezer, reiñ an tu d'e gevezer, anzav (degemer, asantiñ da) savboent e gevezer ; *Englisch als Umgangssprache anerkennen,* anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ ; *eine Arbeit anerkennen,* anavezout talvoudegezh (dellezegezh) ul labour bennak, aprouiñ (ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad ag, derc'hel kont eus, derc'hel kont ag) ul labour bennak ; *jemanden als Herrscher anerkennen,* anzav aotrouniezh u.b. ; *ein Gesetz nicht anerkennen,* dianzav ul lezenn, dinac'h ul lezenn ; **2.** [gwir] *gerichtlich, gesetzlich anerkennen,* testeniekaat dre skrid gant siell al lez-varn (Gregor), gwiriañ dirak al lez-varn ; *die Menschenrechte anerkennen,* anzav gwirioù Mab-den ; **3.** *ein Kind anerkennen,* anzav ur bugel, anzav ez eo u.b. e vugel hervez al lezenn, lakaat ur bugel war e anv, asantiñ e vefe lakaet ur bugel war e anv ; *die eigene Vaterschaft nicht anerkennen,* dianzav ur bugel, dianavezout ur bugel ; **4.** [kenw.] *einen Wechsel anerkennen,* degemer (asantiñ degemer, angemer) ul lizher-eskemm ; **5.** [sport] *einen Rekord offiziell anerkennen,* gwiriañ talvoudegezh (marilhañ ez kefridiel) ar rekord nevez.
anerkennend ag. : **1.** asantus ; **2.** anaoudek, trugarezus, trugarekaus.
anerkennenswert ag. : dellezus.
Anerkenntnis b. (-,-se) / [gwir] n. (-ses,-se) */* **Anerkennung** b. (-,-en) : **1.** anaoudegezh b., kedanavidigezh b., anaoudegezh-vat b., trugarez b. ;

Anerkennung finden, bezañ anavezet e zellid (e dalvoudegezh), bezañ aprouet ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; **2.** anzav g., anzavadur g. ; *Anerkennung eines Rechtes,* anzavadur ur gwir g. ; **3.** *Schuldanerkenntnis n. (-ses,-se),* lizher-dle g.

Aneroid n. (-s,-e) : aerbouezer aneroid g.

anerziehen V.k.e. (erzog an / hat anerzogen) : *jemandem etwas anerziehen,* sankañ udb e penn u.b., plantañ udb e spered u.b.

anfachen V.k.e. (hat angefacht) : c'hwezhañ, atizañ, brochañ, broudañ, bevaat, dihuniñ, divorzañ, divorfilañ ; *die Glut anfachen,* flutañ an tan ; *der Wind facht den Brand an,* c'hwezhañ a ra an avel an tangwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tangwall, plantañ a ra an avel c'hwezh en tangwall, atizañ a ra an avel an tangwall.

anfahren V.gw. (fährt an / fuhr an / ist angefahren) : **1.** loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, diharpañ, lañsañ, dibradañ ; *der Zug fährt an,* loc'hañ a ra an tren, emañ an tren o vont kuit, dibradañ a ra an tren, diharpañ a ra an tren ; **2.** dont, tostaat ; *der Wagen kommt angefahren,* emañ ar c'harr-tan o tont, emañ ar c'harr-tan o tostaat ; **3.** [merdead.] abourzhañ, kostezañ.

V.k.e. (fährt an / fuhr an / hat angefahren) : **1.** pilat, ruilhal ; *jemanden mit dem Wagen anfahren,* pilat (ruilhal) u.b. gant e garr-tan ; **2.** mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; *er hat einen Wagen angefahren,* aet eo bet a-benn en un oto, aet eo bet a-stok gant ur c'harr-tan ; **3.** charreat ; *Kohlen anfahren,* charreat glaou ; **4.** [kirri-boutin, treuzdougen] mont da, darbariñ (ur gêr) ; **5.** [dre skeud.] *jemanden hart anfahren, jemanden derb anfahren,* dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon.

Anfahrt b. (-,-en) : **1.** diraez g., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *leichte Anfahrt,* diraez aes g. ; *baumbepflanzte Anfahrt zum Schloss,* alez ar c'hastell b., mailh ar c'hastell g., paramailh ar c'hastell g., rabin ar c'hastell b. ; **2.** beaj b., hent g. ; *weite Anfahrt,* beaj hir b.

Anfall g. (-s, Anfälle) : **1.** barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g.; maread g. ; *Fieberanfall,* kaouad terzhienn b./g., strañsad terzhienn g., reuziad terzhienn g., frenezi b., barr terzhienn g. (Gregor), barrad terzhienn g., terzhienn foll b. ; *bei ihm kommen Fieberanfälle oft vor,* stank e vez e varradoù terzhienn ; *Nervenanfall,* barrad kleñved nervennoù g., taol nervennoù g. ; *Wutanfall,* barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barrad follezh g., kaouad follezh b./g., aradenn b., aradennad b., euzhenn b., torad taeroni g., taol kounnar g., loariadenn b. ; *Wutanfälle,* barlennadoù taeroni lies. ; *er hat ab und zu Anfälle,* gwaskadennoù (gwaskadoù) en devez a vare da vare, reuziadoù en devez ; *einen epileptischen Anfall bekommen,* kouezhañ e droug sant-Yann ; *sie hatte epileptische Anfälle,* honnezh a gouezhe en arwez, barradoù droukfell he deveze.

2. *Anfall an Milch,* kementad laezh produet g., dever-laezh g., maread g. ; *der Anfall an Milch pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout.

3. [gwir] *Anfall der Erbschaft,* degouezh an hêrezh g.

anfallen[1] V.k.e. (fällt an / fiel an / hat angefallen) : tagañ, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war, sakiñ war, kargañ war, regarzhiñ da, bale war, mont da, mont ouzh, mont war, mont a-benn da, dont da, dont ouzh ; *der Wolf fällt die Herde an,* tagañ a ra ar bleiz an tropell ; *jemanden wütend anfallen,* mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b.

anfallen[2] V.k.d. (fällt an / fiel an / ist angefallen) : **1.** degouezhout da hêrezh ; **2.** dont diwar ; *was an Schlacken dabei anfällt,* ar c'haoc'h-houarn deuet diwar al labour-se.

anfallend ag. : *anfallende Arbeiten,* rabinadoù labour (pezhioù labour) evel ma teuont lies. ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof,* ar morloc'h g.

anfällig ag. : kizidik, klañvidik, diyac'h, glac'har, sempl, fouist, peñver ; *für eine Krankheit anfällig sein,* bezañ dalc'het alies gant ur c'hleñved bennak, bezañ tuet da dapout ur c'hleñved bennak, tapout aes ur c'hleñved bennak ; *für Krankheiten anfällig sein,* kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ ur gigenn beñver a zen ; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig,* techet on d'an droug-penn, techet on d'ar boan-benn.

Anfälligkeit b. (-,-en) : kizidigezh e-keñver yec'hed b., sempladurezh b., semplaenn b., kentstummadur g., kenttuadur g., doug g., tech g.

Anfang g. (-s, Anfänge) : pennderoù g., penn-kentañ g., poent-orin g., orin g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., krog g., tarzh g., digor g., komañsamant g. ; *Sommeranfang,* deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., treuzioù an hañv lies., digor an hañv

g. ; *Frühlingsanfang,* diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzioù an nevez-amzer lies., digor an nevez-amzer g. ; *Anfang Mai,* e deroù miz Mae, e penn kentañ miz Mae, en digor a viz Mae, en deizioù kentañ miz Mae ; *Anfang November,* da gala-goañv, en deroù miz Du ; *am Anfang des Monats, Anfang des Monats,* en deroù ar miz ; *Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts, am Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts,* en deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *Schulanfang,* distro-skol g/b ; *im Anfang, anfangs,* en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, er penn kentañ, er c'hentaoù, da gomañs ; *gleich zu Anfang,* kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grogo, en deroù-tre ; *im Anfang war das Wort,* er penn-kentañ e oa ar Ger, er penn-kentañ e oa ar Verb ; *von Anfang an,* a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs ; *von Anfang bis Ende, vom Anfang bis zum Ende,* eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an eil penn d'egile, war e hed, adalek an eil penn betek egile ; *wie der Anfang so das Ende, wie am Anfang, so am Ende,* diouzh an deroù ar finvezh ; *das ist der Anfang vom Ende,* deroù an dibenn eo, emaomp o vont e drouziwezh, emaomp war hent an diskar ; *den Anfängen wehren,* troc'hañ ar c'hentañ droug ; *aller Anfang ist schwer,* an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *das Geschäft nimmt einen guten Anfang,* kregiñ a ra mat an traoù ; *sich aus kleinen Anfängen emporarbeiten,* sevel e gein (e chouk) dre fin labourat, dont da vezañ un dra dre forzh labourat / dont da vat gant an-unan dre forzh labourat (Gregor) ; *die Anfänge der Mathematik,* anaoudegezhioù kentañ (diazez) ar matematik lies., diazezoù ar matematik lies. ; *die Anfänge einer großen Liebe,* tarzh ur garantez vras g.

anfangen V.k.e. (fängt an / fing an / hat angefangen) : **1.** deraouiñ, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, digeriñ, komañs, tagañ ; *ein neues Leben anfangen,* boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *wieder von vorne anfangen,* dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ, kregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro azalek ar penn kentañ, azderaouiñ ; *einen Prozess anfangen,* boulc'hañ (digeriñ) ur prosez, mont da brosezañ ; *wie soll ich's anfangen ?* n'ouzon ket dre be du kregiñ enni ; *eine angefangene Arbeit,* ul labour boulc'h g. ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; **2.** [dre astenn] *was nun anfangen ?* petra ober bremañ ? ; *er wusste nicht, was er mit ihr anfangen sollte,* aet e oa nec'het ganti ; *mit so wenig Geld kann ich nichts anfangen,* ne c'hallin ober netra gant ken nebeut a arc'hant ; *damit kann ich nichts anfangen,* gant an dra-se ne c'hallan ober na bleud na brenn ; *damit kann man nichts anfangen,* se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket ur strak ; **3.** *es ist nichts mit euch anzufangen,* c'hwi n'oc'h mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennoc'h, ne gord mann ganeoc'h, ne dizhit ober netra, ne vo graet netra ganeoc'h, c'hwi n'hoc'h eus tu da vann, n'ouzoc'h ober na kriz na poazh, ne c'hallit ober na kriz na poazh, n'ouzoc'h ket ober un hollvad, ne dalvit ket ar gal, ne dalvezit ket ludu ur c'hornad butun, c'hwi ne rit na bleud na brenn, ne rit netra eus nikun, c'hwi ne ouzoc'h ardremez da netra ; **4.** *alles verkehrt anfangen,* labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, tapout skrilhed gant bazh ar yod, na gaout an tu, kregiñ a-dreuz, kregiñ bewech dre an tu fall, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer pep tra dre ar penn fall, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh, teurel mel e-lec'h koar.

V.gw. (fängt an / fing an / hat angefangen) : **1.** kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ ; *die Ernte hat angefangen,* emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, emañ loc'het an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute fängt die Ernte an,* hiziv e tigor ar mediñ ; *die Schule hat wieder angefangen,* adkrog eo ar skol ; *von Neuem anfangen,* adkregiñ ; *die Hitze fängt wieder an,* setu an amzer c'hor o tistreiñ ; *im Jahre, als der Krieg anfing,* er bloavezh ma oa bet digoret ar brezel, er bloavezh ma teraouas ar brezel ; *mein Arbeitstag fängt um neun an,* kregiñ a ran gant va devezh da nav eur ; *das Wort fängt mit P an,* deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *er*

fängt in diesem Beruf an, nevez eo er vicher, nevez eo war ar vicher-se ; *bei Adam und Eva anfangen,* klask amzer Noe, mont da glask traoù a zo ken kozh hag an douar (traoù o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traoù kozh-Noe ; **2.** deraouiñ gant, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, tagañ ; *mit einer Arbeit anfangen,* kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, mont e penn eus ul labour, kregiñ en ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, toullañ an erv, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, tagañ ul labour ; *um sieben Uhr fangen wir mit der Arbeit an,* da seizh eur e stagomp gant al labour, da seizh eur e krogomp da labourat, da seizh eur e sterniomp da labourat ; *morgen fange ich damit an,* arnodiñ a rin warc'hoazh ; **3.** *ich weiß nichts damit anzufangen,* n'ouzon ket petra an diaoul ober eus an drase ; *mit ihm ist nichts anzufangen,* ne gaver tu mat ebet d'an den-se, hennezh n'eo mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennañ, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, ne vo graet netra gantañ, hennezh n'end eus tu da vann, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne ra netra eus nikun, ne oar ket ober un hollvad, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ne dalv ket ar gal, ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, hennezh ne ra na bleud na brenn, hennezh ne oar ardremez da netra ; **4.** en em lakaat da, en em reiñ da, komañs (+ anv-verb *pe* da + anv-verb), deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da ; *er hat angefangen, Französisch zu lernen,* kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskiñ galleg ; *anfangen zu trinken,* en em lakaat da voesoniñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù ; *zu zittern anfangen,* en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; *die Studenten fingen an zu lachen,* c'hoarzh a savas e-touez ar studierien ; *die Demonstranten fangen an, laut zu schreien,* emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken,* dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; *er fing an, ihnen zu erzählen, was ihm zugestoßen war,* komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; *wenn er anfängt, Geschichten zu erzählen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa stag da gontañ istorioù ne vez pare ebet ken ; **5.** dont, dont d'ober, bezañ krog da ; *es hat angefangen zu regnen,* krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; **6.** kregiñ da ; *zu genesen anfangen,* kregiñ da ziglañviñ, frankaat warnañ, bezañ krog e yec'hed da zistreiñ d'an-unan, bezañ o tont war c'horre, sevel diwar gleñved, en em gavout war e yec'hed, en em gavout.

Anfänger g. (-s,-) : deraouad g., deraouer g., deskard g. ; *blutiger Anfänger,* neveziad g., unan glas e vegel g., glazard g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g. ; *er ist noch ein blutiger Anfänger,* nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vragoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boulc'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ, war e daol kentañ emañ.

Anfängerkurs g. (-es,-e) / **Anfängerkursus** g. (-,-kurse) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.

anfänglich ag. : kentañ, deraouus.
Adv. : en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs.

anfangs Adv. : en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs.

Anfangs- [gerioù kevrennek] : .... kentañ, penn..., … deraouiñ, ... deroù, deraouus.

Anfangsbuchstabe g. (-n,-n) : lizherenn gentañ b., lizherenn-dal b.

Anfangsgebot n. (-es,-e) : priz embann g.

Anfangsgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr evit kregiñ gant ar vicher g.

Anfangsgeschwindigkeit b. (-,-en) : [fizik] tizh deroù g.

Anfangsgründe lies. : diazezoù kentañ lies., rustennoù lies.

Anfangskurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.

Anfangsmutation b. (-,-en) b. : [yezh.] kemmadur g. ; *sellit ouzh* **Mutation.**

Anfangspunkt g. (-s,-e) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g.

Anfangsschwierigkeit b. (-,-en) : diaezamantoù evit kregiñ lies.

Anfangsstadium n. (-s,-stadien) : stad deraouiñ b., stad deroù b., prantad kentañ g.

Anfangszeit b. (-,-en) : penn kentañ g., deroù g., kentaoù lies., prantadoù kentañ lies.

anfassen V.k.e. (hat angefasst) : **1.** kemer, kemer krog e, kregiñ e ; *einen Korb am Henkel anfassen,* kemer ur bouteg dre an dourgenn, kemer krog e dourgenn ur bouteg ; **2.** stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *bitte, das Brot nicht anfassen !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *fass mich nicht an !* na stok ket ennon ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanoù lous warnon ! ; *Kind, das alles anfasst,* ivinoù drouk lies., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g. ; **3.** [dre skeud.] mont dezhi, en em gemer ganti ; *eine Sache verkehrt anfassen,* na gaout an tu diouzh udb, na c'houzout diouzh udb, kregiñ a-dreuz gant udb, kregiñ en ul labour bennak dre an tu fall, ober ar rekin, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer udb dre ar penn fall, na gaout an ardremez mat ; *er fasst es geschickt an,* gouzout a ra mat diouti, ardremez en deus, gouzout a ra an tres (an taol, ar stok, an ardremez), gouzout a ra an arroud, an

doare en deus d'en em gemer ganti ; *jemanden mit Glacéhandschuhen anfassen,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tremen diouzh u.b., mont hegarat d'u.b., mont d'u.b. gant evezh bras (gant mil evezh, gant evezh mat), mirout a feukañ u.b., mont dre sil (a-silik, gant moder, dre voder, dre vrav) d'u.b. ; *jemanden rau anfassen,* mont rust (dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-daol d'u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer ; *ich weiß nicht, wie ich ihn anfassen soll,* n'ouzon ket an tu war an den-se .

anfauchen V.k.e. (hat angefaucht) : **1.** [loen.] *jemanden anfauchen,* pufal ouzh u.b., fuc'hañ ouzh u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anfauchen,* jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., kunujañ u.b., krial war-lerc'h u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b.

anfaulen V.gw. (ist angefault) : bezañ krog da vreinañ, linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, breinaat ; *angefaultes Obst,* frouezh tezet str., frouezh techet (Gregor) str., frouezh pezhell str., frouezh fouist str., frouezh damvrein str.

anfechtbar ag. : daelus, breutaus, strivadus.

Anfechtbarkeit b. (-) : daelusted b., breutausted b.

anfechten V.k.e. (ficht an / focht an / hat angefochten) : **1.** arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, nagenniñ, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout errol e, strivañ diwar-benn, sevel mar war, arzaelañ ; *ein Urteil anfechten,* arguziñ ouzh ur varnadenn, strivañ diwar-benn ur varnadenn ; *ein Testament anfechten,* arguziñ a-enep un testamant ; **2.** [dre skeud.] enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniñ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, maritellañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ranngaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *ihn ficht nichts an,* distag eo ouzh pep tra ha netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ne ra ket kaz a netra - ne ra na forzh na brall eus ar re all - disaouzan eo - dizaon eo - dizaonik eo - ne ra foeltr-kaer eus pep tra - ur paotr a foeltr forzh an hini eo - hennezh n'en devez aon dirak mann ebet - ne ra ket forzh petra d'ober - hennezh a zo ur paotr diouzh an druilh - hennezh a zo ur paotr diskramailh - ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul ; **3.** *was ficht ihn an ?* petra 'zo o c'hoari gant an penn pikous-se ? petra 'zo peg ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ?

Anfechtung b. (-,-en) : dael b., rendael b., arguz g., nagennerezh g., striv g.

anfeinden V.k.e. (hat angefeindet) : tagañ, flemmañ.

V.em. : **sich anfeinden** (hat sich (t-rt) angefeindet) : *sich mit jemandem anfeinden,* kemer hegaz ouzh u.b., sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b.

Anfeindung b. (-,-en) : tagadenn b., lañchennad b., teodad g., flipad g., flipadenn b., aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b.

anferkeln V.k.e. (hat angeferkelt) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, pemoc'hañ.

anfertigen V.k.e. (hat angefertigt) : sevel, ober, prientiñ, molumiñ, oberiañ, oberiata, prestañ ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen,* lakaat ober un dilhad penn-da-benn ; *ein mit größter Sorgfalt angefertigtes Kleidungsstück,* un dilhad kodardennet g., ur pezh dilhad rafiolet g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen,* ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *ein maßgerecht angefertigter Stuhl,* ur gador graet diouzh ar moull b.

Anfertigung b. (-,-en) : savidigezh b., oberidigezh b., prienterezh g., prientadur g., oberererezh g., oberouriezh b., oberidigezh b., oberiadenn b., oberiadur g., oberiadurezh b., oberiañs b., oberiezh b., oberiataerezh g., aozerezh g. ; *Anfertigung einer Bilanz,* savidigezh ur bilañs b., saveladur ur ventel g.

anfeuchten V.k.e. (hat angefeucht) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *mit Wein angefeucht,* abiet gant ar gwin ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten,* souplaat e deod d'ur c'hlañvour.

Anfeuchter g. (-s,-) : glebigell b., delter g.

Anfeuchtung b. (-) : dourerezh g., glebierezh, glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.

anfeuern V.k.e. (hat angefeuert) : **1.** enaouiñ, elumiñ ; *den Ofen anfeuern,* lakaat an tan e-barzh ar forn, c'hwezhañ an tan er fornigell ; **2.** [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, truchañ, isañ, flemmañ, tommañ kalon u.b., tanañ kalon u.b., lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.], bountañ, reiñ kas da, lakaat

kas e ; *anfeuernde Worte,* komzoù entanus, komzoù broudus lies.

Anfeuern n. (-s) **/ Anfeuerung** b. (-,-en) : **1.** enaouadur g., enaouerezh g. ; **2.** [dre skeud.] atiz g., broud g., trucherezh g.

anfixen V.k.e. (hat angefixt) : *jemanden anfixen,* dougen (atizañ, poulzañ, broudañ, truchañ, bountañ, hegal) u.b. d'en em zrammañ, kefluskañ u.b. d'en em zrammañ.

anflehen V.k.e. (hat angefleht) : *jemanden anflehen,* aspediñ u.b., gourfediñ u.b., pediñ start u.b., erbediñ u.b. ; *Gott um Vergebung seiner Sünden anflehen,* goulenn digant Doue pardon eus e holl bec'hedoù, goulenn ouzh Doue pardon eus e holl bec'hedoù ; *Gott anflehen,* erbediñ Doue.

Anflehung b. (-,-en) : gourfedenn b., aspedenn b., azgoulenn g., erbedenn b.

anfletschen V.k.e. (hat angefletscht) : *der Hund fletschte ihn an,* diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.

anfliegen V.k.e. (flog an / hat angeflogen) : [nijer.] *einen Flugplatz anfliegen,* ober un arsav (pradañ) en un aerborzh bennak, darbariñ un aerborzh.

V.gw. (flog an / ist angeflogen) : **1.** stagañ gant ar pradañ ; **2.** tostaat war nij ; **3.** [dre skeud.] *Wissen ist ihm angeflogen,* mat a zesk eo, aes a zesk eo, deskiñ a ra ken aes ha tra, deskiñ a ra aes-ral, deskiñ a ra propik, deskiñ a ra ken bravik ha tra, deskiñ a zo un ebat evitañ, gouenn a zo ennañ da zeskiñ ; **4.** *was fliegt dich an ?* petra 'zo o c'hoari ganit ? petra 'zo peg ennout ? petra a c'hoarvez ganit ? war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ?

anflößen V.k.e. (hat angeflößt) : **1.** degas war-neuñv, tranellañ ; **2.** [stêr] kas gant an-unan.

Anflug g. (-s,-flüge) : **1.** doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhig b., mintrad str. ; *Anflug von Bart,* doare ur barv g., tres kentañ ur barv g., liv ur barv g., marblev str., blev-foll str., ur barvig dister-holl g., azblev ouzh e elgez str. ; *ein Anflug von Spott,* un dister goap g., un disterad goap g., un netraig goap g., liv ar goap g., un arliv a c'hoap g. ; *ein Anflug von Bitterkeit,* c'hwezh an trenk b. ; *sie ließ den Anflug eines Lächelns durchblicken,* un hanter vousc'hoarzh a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin ; **2.** barr g., barrad g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., birvilh g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., reuziad g., strapad g. ; *in einem Anflug von Heiterkeit,* o nijal gant ar stad (al levenez) a zo en an-unan, birvilh al levenez ennañ, paket gant ur barrad levenez, ur barrad levenez peg outañ ; *ein Anflug von Wehmut, ein Anflug von Schwermut,* ur vorenn b., ur barrad melkoni g. ; *ein Anflug von Eifersucht,* ur pistig gwarizi g. ; **3.** [kirri-nij] tostadur g., nesadenn b.

Anflugverfahren n. (-s,-) : [kirri-nij] argerzhadur tostaat g.

Anflugweg g. (-s,-e) : [kirri-nij] hent tostaat g.

anfordern V.k.e. (hat angefordert) : arc'hiñ, goulenn.

Anforderung b. (-,-en) : goulenn g., ezhomm g. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel.

Anforderungsprofil n. (-s,-e) : *Anforderungsprofil am Arbeitsplatz,* barregezhioù rekis evit ur post-labour lies., aelad micherel g.

Anfrage b. (-,-n) : goulenn g., goulennadenn b. ; *auf Anfrage,* n'eus nemet goulenn d'ober, diwar c'houlenn ; *eine Anfrage an den Minister richten,* gelver war ar maodiern.

anfragen V.k.e. ha V.gw. (hat angefragt) : klask gouzout, en em zaveiñ, kemer kentel, mont da c'houlenn (da glask) titouroù, klask disaouzan, klask ditour.

anfressen V.k.e. (frisst an / fraß an / hat angefressen) : boulc'hañ gant un taol dent, krignat ; *die Meeresluft frisst das Eisen an,* kregiñ a ra aer ar mor en houarn.

anfressend ag. : krignus, daskrignus

Anfressung b. (-) : krign g., krignerezh g.

anfreunden V.em. : **sich anfreunden** (hat sich (t-rt) angefreundet) : **1.** *sich mit jemandem anfreunden,* dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., kamaradiañ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b. ; **2.** *sich mit einem Gedanken anfreunden,* en em ober diouzh udb, boazañ ouzh udb, tremen tamm-ha-tamm diouzh udb, bezañ douget muioc'h-mui evit udb, bezañ troet muioc'h-mui gant udb, dont da vezañ tomm ouzh udb.

anfrieren V.gw. (fror an / ist angefroren) : reviñ, skornañ, riellañ, klerañ.

anfügen V.k.e. (hat angefügt) : stagañ, ouzhpennañ, skarvañ.

Anfügung b. (-,-en) : skarvadur g., stagerezh g., stagidigezh b. ; *unter Anfügung des Briefes,* gant al lizher amañ kevret (amañ e-barzh).

anfühlen V.k.e. (hat angefühlt) : stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.

V.em. : **sich anfühlen** (hat sich (t-rt) angefühlt) ; bezañ ... da douchañ ; *sich zart anfühlen,* bezañ flour, bezañ a douch flour, bezañ flour da douchañ.

Anfuhr b. (-,-en) : treuzdougen g., degasadur g., karreat g., charre g.

anführen V.k.e. (hat angeführt) : **1.** kas, ren, bleniañ, enframmañ, heñchañ ; *den Tanz anführen,* kas ar c'horoll en-dro ; *einen Ringeltanz anführen,* pennañ un dañs ; *ein Heer anführen,* bezañ e penn un arme ; **2.** [dre heñvel.] menegiñ, ober meneg eus, kinnig, degas ; *eine Stelle (ein Zitat) anführen,* menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; *ein Beispiel anführen,* kinnig (reiñ, degas) ur skouer ; *jemandes Worte anführen,* degas gerioù u.b. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden anführen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b.,

reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hwennat u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b. ; *sich anführen lassen,* bezañ kaset diwar-bouez e fri, bezañ kaset dre veg e fri, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er griped, mont er sac'h, lonkañ poulc'hennoù, lonkañ poulc'had, bezañ punet ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen,* (Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar „ren unan bennak“ en o yezh kement ha touellañ anezhañ.

Anführer g. (-s,-) : kasour g., kaser g., rener g., penn g., kabiten g., mestr g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., sturier g., ambrouger g., paotr a-raok g., bleiner g., ambilher g., den muiañ g., pennrener g. ; *jemanden zum Anführer wählen,* lakaat u.b. e penn an traoù, lakaat u.b. da varc'h-blein (da varc'h-kleur, da rener, da gabiten, da vestr) ; *wer ist der Anführer ?* piv a zo e penn ? ; *der Anführer muss Bescheid wissen,* ret eo bezañ sturiet gant unan a oar ; *Anführer eines bretonischen Clans,* mac'htiern g. ; *Anführer beim Ringeltanz,* jav g.

Anführung b. (-,-en) : **1.** meneg g., kinnig g. ; *Anführung einer Gesetzesstelle,* meneg eus un arroudenn (eus ur pennad) eus al lezennaoueg g. ; **2.** lavar g.

Anführungsstrich g. (-s,-e) **/ Anführungszeichen** n. (-s,-) : klochedig g., kroched g., skrabig g., daouask g. ; *in Anführungszeichen setzen,* lakaat etre daouaskoù ; *in Anführungsstrichen,* **a)** etre daouaskoù ; **b)** [dre skeud.] war a lennan, war a glevan, evel ma vez lavaret, evel ma oa bet lavaret ; *deutsche Anführungszeichen,* klochedigoù alaman lies. ; *doppelte deutsche Anführungszeichen,* daousoc'h g. ; *öffnendes einfaches Anführungszeichen,* skilf digeriñ g. ; *schließendes einfaches Anführungszeichen,* skilf prennañ g., skilf klozañ g. ; *öffnendes doppeltes Anführungszeichen,* daouskilf digeriñ g. ; *schließendes doppeltes Anführungszeichen,* daouskilf prennañ g., daouskilf klozañ g. ; *französische Anführungszeichen,* klochedigoù gall lies. ; *englische Anführungszeichen,* klochedigoù saoz lies.

anfüllen V.k.e. (hat angefüllt) : leuniañ, peurleuniañ, barrañ, stankañ, kargañ.

anfunkeln V.k.e. (hat angefunkelt) : *jemanden anfunkeln,* sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real, selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

Angabe b. (-,-n) : **1.** meneg g., menegadur g., disklêriadur g. ; **2.** roadenn b., titour b., ditour b., dave g., daveenn b., stlenn g., kemennadur g., kemennadenn b. ; *technische Angaben,* titouroù teknikel lies., roadennoù teknikel lies. ; [gwir] *falsche Angaben,* testeni faos g., testeni gaouius g., falstesteni g. ; *nach seinen Angaben,* diouzh e glevet, war e glevet, gouez dezhañ, poz dezhañ, liz dezhañ, war a lavar ; **3.** pompadoù lies., roufl g., brabañs g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., glabouserezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, digorded b., digoroù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *das ist reine Angabe,* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - emañ o poufal - hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - stroñs a zo gantañ frankik - kement-se n'eo nemet modoù randonus - ur paotr a-stroñs eo - emañ oc'h ober tron - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - emañ o teilat dirak an dud ; **4.** fent g., fentiz b.

angaffen V.k.e. (hat angegafft) : *jemanden angaffen,* genaouiñ ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henoù.

angängig ag. : **1.** greüs, gallus, posupl, beziadus ; **2.** *es ist nicht angängig zu ...,* ne vez ket aotreet ober udb, n'eo ket mat ober udb, dizereat eo ober udb, ne jaoj ket ober udb.

angeben V.k.e. (gibt an / gab an / hat angegeben) : **1.** ober meneg eus, menegiñ, lavaret, disklêriañ ; *eine Anschrift angeben,* reiñ ur chomlec'h da anaout ; *seinen Namen angeben,* lavaret e anv ; *etwas genau angeben,* diferañ udb, taolenniñ (skeudenniñ, diskrivañ, displegañ, pishaat) brav udb, kontañ udb a-grenn hag e pep gwirionez ; *dem Finanzamt seine Einkünfte angeben,* disklêriañ e c'hounidoù d'an tailhoù ; *als Grund angeben,* reiñ da zigarez evit reizhabegañ e ober.

2. [sonerezh] *den Takt angeben,* mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor), reiñ ar mentad ; *den Ton angeben,* reiñ an ton.

3. [gwir] disklêriañ, diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat ; *jemanden bei der Polizei angeben,* diskuliañ u.b. d'ar polis, disklêriañ u.b. d'ar polis.

4. diskouez, merkañ ; *das Datum angeben,* merkañ an deiziad ; *am angegebenen Ort,* el lec'h merket ; *am angegebenen Tag,* an deiz merket, an deiz dediet ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf,* ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ ; *die Geburtenziffer prozentual angeben,* dewerzhañ feur-genel ar boblañs dre un dregantad.

5. diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout.

V.gw. (gibt an / gab an / hat angegeben) : fringal, kankalat, lorc'henniñ, flipata, poufal, poufal gevier, teilat, ober teil, en em uhelaat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, bugadiñ, ober bugad, debriñ mel, ober tron, bezañ ur

bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, pompadiñ, ober pompad, ober e bompad, ober re vras gaoliad, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, sachañ dour d'e foenneg, ober un tamm fougas ; *er gibt an,* emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur brogoier) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, digoroù a zo gantañ frankik, fougasoù a zo gantañ leizh e c'henoù, ur paotr a-stroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e glipenn gantañ, ur fougeer an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, emañ o teilat dirak an dud, emañ o sachañ dour d'e foenneg ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken, er gibt an wie zehn Sack Seife,* poufal a ra gevier, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. : **sich angeben** (gibt sich an / gab sich an / hat sich (t-rt) angegeben) ; *sich als (für) angeben,* en em lakaat da ..., reiñ da grediñ (da intent) e vefed udb, fougasiñ ez eur udb.

Angeber g. (-s,-) : **1.** fringer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., breser kaoc'h g., bugader g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., gedonaer g., brogoier g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., torodell g., stadenn b., hejer-e-doull g., bern trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g. ; *er ist ein Angeber,* ur bern tron a vez gantañ - digoroù a vez gantañ frankik - hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - hennezh a blij dezhañ fougasiñ - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur bern teil) an hini eo - n'eo nemet un aotrou bihan - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ - emañ o teilat dirak an dud ; **2.** flatrer g., diskulier g.

Angeberei b. (-,-en) : frink g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., glabouserezh g., moliac'h g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

angeberisch ag. : fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, boufon, teilek, fougeüs, moliac'hus.

Adv. : gant brabañs, gant fougaserezh, gant gloar , gant brabañserezh, gant bragerezh, gant glabous, gant glabouserezh, gant fougeerezh, gant pouferezh, gant kañfarderezh, gant c'hwez hag avel, gant modoù bras, gant modoù randonus.

Angebetete(r) ag.k. g./b. : *die Angebetete*, ar muiañ-karet g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b. ; *der Angebetete,* ar c'haredig g., ar c'hariad g., ar c'harantez g., an oriad g., ar muiañ-karet g., an dousig-koant g.

Angebinde n. (-s,-) : [kozh] donezon g./b., prof g., profadenn b., ro g., roadenn b.

angeblich ag. : mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, hervez kont, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, diwar-c'horre, seurtanvet, fent ; *er ist angeblich krank,* klañv eo, sañset - klañv eo, mard eo - klañv eo war a lavar - klañv eo, hervez ; *ein angeblicher Koch,* ur meni keginer g., ur c'heginer mard eo g. ; *er kam, um angeblich über ihre Tochter zu sprechen,* dont a reas diwar-benn komz ganti eus he merc'h, war a lavare ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen,* ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ ; *ein angeblicher Revolutionär,* ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., ur dispac'her bouk g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g., un dispac'her diwar-c'horre g. ; *angebliche Partisanen,* tammoù rezistanted lies. ; *jeder Sack sollte angeblich hundert Pfund enthalten,* sañset e oa kant lur e pep sac'h.

angeboren ag. : a-ouenn, enganet, ganedigel, kenganet, kenganel, genezhel ; *angeborene Blindheit,* dallentez enganet b., dallentez c'hanedigel b. ; *angeborene Debilität,* izilded c'hanedigel b., izilded c'henezhel b. ; *es ist ihm angeboren,* an dra-se a zo en e wad, e-giz-se

emañ, un tech a ouenn eo, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; [preder.] *angeborene Ideen,* mennozhioù enganet lies., kealioù enganet lies.

Angeborenheit b. (-) : enganegezh b.

Angebot n. (-es,-) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnig kenwerzh g. ; *unsere Angebote sind vielfältiger geworden,* war liesaat (war ziseurtelaat, war liesseurtaat, war liezekaat) eo aet hor c'hinnigoù ; *günstiges Angebot,* kinnig deurus g. ; *erstes Angebot,* kentañ priz kinniget g. ; *festes Angebot,* kinnig evit mat (da vat) g. ; *höheres Angebot,* priz uheloc'h kinniget g., imboud g., dreistkresk g. ; *ein Angebot machen,* ober ur c'hinnig ; *ein Angebot annehmen,* degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *ein höheres Angebot machen,* imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., teuler war ar priz, lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *die Nachfrage übersteigt das Angebot,* emañ ar goulenn dreist d'ar c'hinnig ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage,* savelenn ar c'hinnig hag ar goulenn b., savelenn ar pourchas hag ar goulenn b. ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht,* er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ ; *das ist mein letztes Angebot,* **a)** [prener] ne'z in ket dreist ar priz-se, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se ; **b)** [gwerzher] ne'z in ket dindan ar priz-se ; *jemandes Angebot annehmen,* reiñ respont vat d'u.b. ; *jemandes Angebot ablehnen,* refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *mein Angebot, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt,* refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn.

Angebotskurve b. (-,-n) : [armerzh] krommen ar c'hinnig b.

Angebotstheorie b. (-) : teorienn ar c'hinnig b., damkaniezh ar c'hinnig b.

angebracht ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, stummet diouzh, anvet evit, azas, dik, erbedet, fur, poellek, jaojapl, a-jaoj ; *angebracht sein,* dereout, degouezhout, klotañ, kouchañ, parañ, jaojiñ ; *etwas für angebracht halten,* kavout d'an-unan ez eo ar c'houlz hag ar poent mat evit ober udb ; *tue es so, wie du es für angebracht hältst,* gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *ein Besuch bei deinen Eltern wäre jetzt angebracht,* prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angebracht,* ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh ; *eine nicht angebrachte Bermerkung,* un evezhiadenn dizereat b., un evezhiadenn dijaoj b., un evezhiadenn amzere b.

angebrannt ag. : rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket, grilhet-kreñv ; *angebrannt schmecken,* bezañ blaz ar suilh (an dantet, an dev, al losk) gant udb, bezañ huerm ; *die Milch ist angebrannt,* dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh.

Angebrannte(s) ag.k. : [kegin.] kreien g.

angebrütet ag. : gor ; *angebrütetes Ei,* vi kofilis (azdo, hanter c'horet) g., azdo g.

angebunden ag. : **1.** liammet, stag, ereet ; **2.** [dre skeud.] *er war kurz angebunden,* ne oa ket brav kaout d'ober gant ar raskler-melchon-se, hennezh ne vije ket aet c'hwibu en e veg, hennezh a oa berr da gaozeal.

angedeihen lassen V.k.e. (lässt angedeihen, ließ angedeihen, hat angedeihen lassen) : reiñ ; *jemandem eine gute Erziehung angedeihen lassen,* desevel mat u.b., diorren mat u.b., reiñ un deskadurezh vat d'u.b., skoliañ mat u.b., kenteliañ mat u.b., [kozh] reiñ d'u.b. ur vagadurezh vat, reiñ d'u.b. un diorroadur mat ; *jemandem gute Pflege angedeihen lassen,* intent (soursial) mat ouzh u.b.

Angedenken n. (-s) : koun g., soñj g., memor b., eñvor b.

angeduselt ag. : P. drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, hanter vezv, un tammig frev, tommet dezhañ, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew, suilhet, tomm e glipenn.

angefault ag. : boutet, linkr, pezhell, blaz ar gouez warnañ.

angegammelt ag. : P. hanter vrein, tezet, techet, pezhell, fouist.

angegangen ag. : bountet, linkr, gwastet, fetis, lizennet ; *angegangenes Fleisch,* kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ g., kig lizennet g.

angegossen ag. : [dre skeud.] *das Kleid sitzt ihr wie angegossen,* ar vrozh-se a ya brav diouti, ar vrozh-se a zegouezh kenañ dezhi, ar vrozh-se a zo bet dibabet dezhi, ar vrozh-se a zo rik-ha-rak diouti.

angegraut ag. : blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ ; *leicht angegraut,* briket.

angegriffen ag. : skuizh, faezh, distruj, distronk, distronket, divinet, yost, yostet, brev, brevet, divi, doareet-fall ; *angegriffen aussehen,* bezañ liv ar skuizh warnañ, bezañ liv ar skuizh en e gerc'henn, bezañ liv an diyac'h warnañ, bezañ ul liv war e c'henoù, bezañ neuz fall warnañ, bezañ morlivet, kaout un aer skuizh, bezañ doareet-fall, bezañ karzhet e vizaj ; *seine Gesundheit ist angegriffen,* e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ.

Angegriffenheit b. (-) : skuizhder g.

angehaucht ag. : [dre skeud.] livet un tammig, liv dister warnañ.

angeheiratet ag. : deuet da vezañ nes (da vezañ kar) dre zimeziñ.

angeheitert ag. : drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, lañset, lanson, mav, penndommet, tommet, suilhet, chokolad, sañson, tomm e glipenn, a-strew, mezvet ; *er ist angeheitert,* digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommaet eo dezhañ, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, suilhet eo, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, erru eo lous e fri, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, un tammig lipet eo, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, a-strew emañ.

angehen V.k.e. (ging an // ist/hat angegangen) : **1.** goulenn ; *er ging mich um Geld an,* goulenn a reas arc'hant diganin, aet e oa da glask davedon ; **2.** mont da ; *das Pferd geht das Hindernis an,* mont a ra ar marc'h d'ar skoilh ; *eine Sache kompliziert angehen,* klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn ; **3.** *jemanden hart angehen, jemanden scharf angehen,* dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *jemanden wütend angehen,* mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b.

V.gw. (ging an / ist angegangen) : **1.** *gegen etwas angehen,* stourm ouzh udb, kas a-enep udb, kaeañ ouzh udb ; *gegen jemanden angehen,* ober afer d'u.b., arsailhañ u.b., bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont a-benn ouzh u.b., mont da stagañ gant u.b., lammat war u.b., mont da stourm ouzh u.b., dont d'u.b., dont ouzh u.b. ; **2.** sellet ouzh ; *das geht sie an,* kement-se a sell outo, ar re-se o deus da welet ; *das geht mich nicht(s) an,* n'em eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhin, kement-se ne sell netra ouzhin, n'eo ket va afer eo, an dra-se n'eo ket va stal eo ; *was mich angeht,* me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor), evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ouzhin, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was seine Eltern angeht,* evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *was dich angeht,* evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was das angeht,* war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *was geht dich das überhaupt an ?* petra a sell an dra-se ac'hanout ? kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! ha forzh a zo dit-te ?! ; **3.** kregiñ ; *der Ofen geht an,* kregiñ a ra an tan er forn, krog eo an tan er forn, lug eo an tan er forn ; **4.** *der Motor geht an,* kregiñ a ra ar c'heflusker da vont en-dro ; **5.** [dre heñvel.] [louza.] kregiñ ; *die Pflanze geht an,* kregiñ a ra ar blantenn, krog eo ar blantenn ; **6.** *das geht gerade noch an,* justik-justik eo, tu 'zo d'en em ober gant kement-se met justik eo ; *das geht an,* mat eo, mont a ra ; *das geht nicht an,* dizereat eo kement-se, ne vez ket graet seurt traoù, seurt traoù ne vezont ket graet, an dud fur ne reont ket a draoù evel-se, n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se, seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson, ne jaoj ket ober seurt traoù ; **7.** bezañ krog da vreinañ, mont da fall ; *das Fleisch geht an,* krog eo ar c'hig da vreinañ, emañ ar c'hig o vountañ (Gregor), emañ ar c'hig o lizañ ; **8.** *diese Schuhe gehen sehr schwer an,* diaes eo lakaat ar botoù-se en e dreid.

angehend ag. : *ein angehender Gelehrter,* un damouizieg g. ; *ein angehender Fünfziger,* un den aet dreist e hanter-kant vloaz g., un den un dra bennak war hanter-kant vloaz dezhañ g., un den hanter-kant vloaz bennak dezhañ g., un den o paouez kregiñ en e hanter-kant vloaz g. ; *die angehenden Schüler,* an danvez skolidi lies. ; *eine angehende junge Dame,* un dimezell tost da vat b.

angehören V.k.d. (gehörte an / hat angehört) : **1.** bezañ kenezel eus, bezañ lod eus ; *er gehört dem Ausschuss an,* e-barzh ar bodad-labour emañ, hennezh a zo ezel eus ar bodad ; **2.** bezañ da.

angehörig ag. (+ t-c'h) : *einer Partei angehörig,* kenezel ur strollad politikel.

Angehörige(r) ag.k. g./b. : **1.** kar g. ; *die nächsten Angehörigen,* ar gerent nes lies., ar re nes lies., an dud nes lies. ; **2.** ezel g., kenezel g., implijad g. ; *die Angehörigen eines Betriebes,* implijidi un embregerezh lies. ; *Angehöriger eines Naturvolkes,* kentidig g., henstuzad g.

angekeucht ag. : *angekeucht kommen,* degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout.
Angeklagte(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enklabledez b., tamallad g., tamalladez b. ; *nicht zur Verhandlung erchienener Angeklagter,* desfailher g., desfailh g.
angekommen ag. : erru, degouezhet.
angekränkelt ag. : klañvidik ; [dre skeud.] *von Skepsis angekränkelt,* an disfiz o c'hoari e reuz gantañ, deuet disfiz dezhañ, an disfiz o krignat e spered.
Angel b. (-,-n) : **1.** gwalenn-besketa b., gwalenn b., perchenn b. ; *einen Fisch mit der Angel fangen,* higennañ ur pesk, linennañ ur pesk, gwanañ ur pesk ; *mit der Angel wippen,* disvantañ ; **2.** mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g., meud-dor g., draen an nor g. [*liester* drein an nor], koubledenn b., koubled g. ; *eine Tür aus den Angeln heben,* divarc'hañ un nor, treuzvarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *aus den Angeln gehoben sein,* treuzvarc'hañ, bezañ divarc'het, bezañ divudurunet, bezañ dibradet ; *die Tür dreht sich in den Angeln,* an nor a dro war he marc'h, an nor a dro war he marc'hoù, an nor a dro war he mudurunoù ; *die Angeln der Tür quietschen,* gwigourat (chourikal) a ra an nor war he mudurunoù ; *mit Angeln versehen,* mudurunañ ; **3.** [kontilli] steudenn b. ; **4.** [dre skeud.] *zwischen Tür und Angel,* war ar prim, diwar dremen, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, e toull an nor, war an treuzoù, dres a-raok mont kuit ; **5.** *man soll die Finger nicht zwischen Tür und Angel stecken,* arabat lakaat da benn en draf gant aon e chomfe da benn a-dreñv e gwask ; **6.** [dre skeud.] *aus den Angeln heben,* kulvanniñ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).
angelangen V.k.d. (gelangte an / ist angelangt) : erruout, degouezhout, tizhout ; *am Ziel angelangen,* en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, tizhout pal e veaj, erruout er pal (Gregor), porzhiañ.
angelegen ag. : nes d'e galon ; *sich etwas angelegen sein lassen,* dont udb da vezañ nes d'e galon, bezañ gounezet e galon gant udb, en em dommañ ouzh udb.
Angelegenheit b. (-,-en) : afer b., tra g., kudenn b., gra g., jeu b., kaoz b., kaz g. ; *eine wichtige Angelegenheit,* un afer a bouez bras b. ; *das ist eine private Angelegenheit,* prevez eo an afer-se, un dra brevez eo ; *eine persönliche Angelegenheit,* un afer bersonel b. ; *das ist eine sehr traurige Angelegenheit,* truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *eine Angelegenheit erledigen,* renkañ un afer, kas un afer da benn, kaout an dizober eus un afer, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, frankaat gant un afer ; *die Angelegenheit wurde im Handumdrehen erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *das ist eine verwickelte Angelegenheit,* ur gwall luziadenn an hini eo, sed aze ul luz dezhi, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo ; *das ist Pauls Angelegenheit,* tra Baol eo, afer Baol eo, jeu Baol eo, kement-se a sell ouzh Paol ; *eine üble Angelegenheit,* ur gudenn lous b., ur gaoc'henn b., un afer liboudennek b. ; *das ist eine heikle Angelegenheit,* un afer gazus an hini eo, un afer hegazus (hegaz, hegus) an hini eo, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, un afer skoemp (amjestr) an hini eo, ur gwall c'hoari an hini eo, ur gwall afer an hini eo, n'eo ket ur gudenn aes, ur gudenn lous an hini eo ; *in welcher Angelegenheit kommen Sie ?* en abeg da betra oc'h deuet ? ; *die öffentlichen Angelegenheiten,* an aferioù foran lies. ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken,* kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro ; *die auswärtigen Angelegenheiten,* an Aferioù diavaez, an Diavaez g. ; *sich in fremde Angelegenheiten einmischen,* mont da beuriñ e park u.b. ; *kümmere dich um deine eigenen Angelegenheiten !* kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! n'eo ket da dra eo ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit,* ur gontell daoudroc'h b.
angelegentlich ag. : difraeus, prez warnañ.
Adv. : start, groñs ; *angelegentlich empfehlen,* aliañ groñs, aliañ start.
angelegt ag. : [dre skeud.] *breit angelegt,* uhelbal.
angelenkt ag. : joentret, koublet, kenvellek ; *angelenktes Blatt,* pal joentret b., pal koublet b., pal kenvellek b.
angelernt ag. : **1.** perzhek, stummet war ar vicher ; *angelernter Arbeiter,* micherour perzhek g., micherour stummet war ar vicher g. ; **2.** [gouiziegezh] diazezet fall ; **3.** desket, n'eo ket enganet.
Angelernte(r) ag.k. g./b. : micherour perzhek g., micherour stummet war ar vicher g., micherourez perzhek b., micherourez stummet war ar vicher b.
Angelgeräte lies. : prestoù pesketa lies., rikoù pesketa lies., reizhoù pesketa lies., reizhoù lazheta lies., stalabard lazheta g., traouegezh pesketa b., traouerezh pesketa g.
Angelhaken g. (-s,-) : higenn b. ; *großer Angelhaken zum Fangen von Meeraalen und Rochen,* higenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b. ; *Schenkel des Angelhakens,* pav an higenn g. ; *Bogen des*

Angelhakens, kamm an higenn g. ; *Öse des Angelhakens, Öhr des Angelhakens,* lagad an higenn g. ; *Plättchen des Angelhakens,* palv an higenn g. ; *Kopf des Angelhakens,* penn an higenn g. ; *die scharfe Spitze des Angelhakens,* beg lemm an higenn g. ; *den Fisch vom Angelhaken lösen, den Angelhaken vom Mund des Fisches herausziehen,* diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoù ar pesk, diwanañ ur pesk ; *sich vom Angelhaken lösen, vom Angelhaken loskommen,* diglaviañ, disklaviañ ; *einen Angelhaken beködern,* boueta un higenn ; *nicht beköderter Angelhaken,* higenn divoued b.

Angelhaspel b. (-,-n) : kanell b., kantol b.

Angelköder g. (-s,-) : boued g., bouedenn b.

Angelleine b. (-,-n) : linenn b. ; *Holzrahmen zum Aufrollen der Angelleine,* kantol b., pantol b., kadoan b. ; *die Angelleinen aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht,* al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro ; *die Angelleine zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen,* leuskel e ganell da zistreiñ a-enep ; *Angelleine zum Fangen von Meeraalen und Rochen,* linenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b.

angeln V.k.e. ha V.gw. (hat geangelt) : **1.** higennañ, linennañ, pesketa gant ur walenn, bac'haouiñ, gwanañ pesked, [dre fent] garchennat ouzh ar pesked ; *mit einer Fliegenrute (einer Spinnrute) angeln,* lazheta, pesketa gant kelien ; *ich habe einen riesigen Thunfisch geangelt,* higennet (gwanet) em eus ur mell ton, higennet (gwanet) em eus ur moñs ton ; **2.** *nach etwas angeln,* klask tapout udb., klask tizhout udb.

V.em. : **sich angeln** (hat sich (t-d-b) geangelt) : *sich (t-d-b) jemanden angeln,* krapañ en u.b., lakaat e grabanoù war u.b., darbodiñ u.b., lakaat e grog war u.b. ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann geangelt,* lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat.

angeloben V.k.e. (gelobte an / hat angelobt) : touiñ, grataat, gouestlañ, feizañ, leañ.

Angelöbnis n. (-ses,-se) : gouestl g., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Angelobung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] gouestl g., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Angelpartie b. (-,-n) : tro-besketa b., troiad pesketa b., abadenn-besketa b., pesketaerezh g.

Angelpunkt g. (-s,-e) : **1.** koubledenn b., koubl str., mudurun b., paoell b. ; **2.** [dre skeud.] *der Angelpunkt,* ar c'hraf pouezusañ g., an dailh b., ar gempenn b., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., an amanenn g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., poent grevusañ ar pep pouezusañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g. ; *der Angelpunkt des Problems,* mudurun an afer b. ; *dort ist natürlich der Angelpunkt !* aze emañ an dalc'h, eno emañ ar skoulm, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ ar gempenn, aze emañ mudurun an afer, aze emañ an dailh, eno emañ ar c'hoari ; **3.** [treuzdougen] *Luftfahrtangelpunkt,* kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Angelrolle b. (-,-n) : kanell b., kantol b.

Angelrute b. (-,-n) : gwalenn-besketa b., gwalenn b., perchenn da besketa b.

Angelsachse g. (-n,-n) : Angl-ha-Saoz g., Angl-ha-Sakson g.

angelsächsisch ag. : angl-ha-saoz, angl-ha-sakson.

Angelsaison b. (-,-s) : mare ar pesketa g. ; *die Angelsaison ist eröffnet,* krog eo mare ar pesketa.

Angelschein g. (-s,-e) : aotre pesketa g., kartenn besketa b.

Angelschnur b. (-,-en/-schnüre) neudenn besketa b., linenn b. ; *Holzrahmen zum Aufrollen der Angelschnur,* kantol b., pantol b., kadoan b. ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht,* al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro ; *die Angelschnur zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen,* leuskel e ganell da zistreiñ a-enep ; *Angelschnur zum Fangen von Meeraalen und Rochen,* linenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b.

Angelsport g. (-s) : pesketa gant ur walenn g.

Angelus g./n. (-,-) : añjeluz g.

Angelusläuten n. (-s) : son an añjeluz g., kloc'had an añjeluz g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten,* kloc'h an digouvi g., kloc'had goude an añjelus noz g.

angelweit Adv. : digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed ; *die Tür steht (sperr)angelweit auf,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, digor eo an nor war he hed.

angemessen ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, jaojabl, a-jaoj, kenglot, diouzh an ezhomm a zo, klok ; *angemessen sein,* dereout, degouezhout, klotañ, kouchañ, parañ, jaojiñ ; *es für angemessen halten, etwas zu tun,* kavout mat ober udb ; *ich halte es für angemessen, dass du deinen Eltern einen Besuch abstattest,* prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *angemessener Preis,* priz dereat g. ; *angemessen sein,* dereadekaat, dereout, klotañ, faotañ ; *dort bekommst du die angemessene medizinische Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus.

Angemessenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., azasded b., reizhded b., yonez b., jaoj g., jaojadur g., kenglotadur g., rikelezh b.

angenehm ag. : c'hwek, plijus, plijadurus, plijadus, plijadurezhus, amc'hraus, bourrus, festus, ebat, hetus, brav, kaer, dereat, dudius ; *angenehmes Wetter,* amzer hinon b., amzer sasun b., amzer vrav b., amzer gaer ; *es ist angenehm warm,* tomm-brav eo ; *angenehm kühl,*

distan un dudi ; *ein angenehmer Tag,* un devezh festus g., un devezh brav g., un devezh kaer g. ; *ein angenehmer Ort,* ul lec'h kevannezus g., ul lec'h brav g. ; *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer,* kevannezusoc'h eo bezañ daou evit mont di ; *dieser Mantel trägt sich angenehm,* gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; *angenehme Stimme,* mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heson b., mouezh flour b., mouezh hetus b., mouezh kaer b. ; *angenehme Abwechslung,* diverr-amzer plijus g., diduadenn blijus b. ; *sehr angenehm !* laouen on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h ! ; *ich wünsche Ihnen einen angenehmen Sonntag,* hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijus, hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijadurus ; *er ist angenehm im Umgang,* plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bez' eo un den a emglev, hennezh a zo un den aes ober gantañ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ ; *ich bin angenehm überrascht,* souezhet on war an tu mat ; *es ist angenehm, bei Sonnenschein spazieren zu gehen,* ebat e vez pourmen pa vez heol ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden,* labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober.

angenommen ag. : **1.** [anv] forjet ; **2.** [bugel] kemeret da vugel, perc'hennet, advabet, adverc'het.

Araogenn : *angenommen, dass ...,* lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ...

angepasst ag. : **1.** kensentus, heulius ; **2.** diouzh an ezhomm a zo, azas ouzh, a-zoare evit, klok ; *dort bekommst du die angepasste medizinische Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *den Bedürfnissen angepasst,* doareet diouzh an ezhommoù, hervez an ezhommoù, diouzh an ezhomm a zo.

Angepasstheit b. (-) : **1.** kensentegezh b. ; **2.** azasadur g.

Anger g. (-s,-) : **1.** peurvan g., prad g., pradenn b., douar-leton g., douar leton g., park leton g., park-tirien g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b., pratell b. ; **2.** douar ar gumun g., douaroù boutin lies., boutinoù lies., maez g. ; **3.** leurgêr b., leur b. ; *Kirchanger,* plasenn an iliz b., leurenn dirak an iliz b.

Angerblümchen n. (-s,-) : [louza.] tro-heol b., tommheolig g.

angeregt ag. : **1.** birvidik, buhezek ; **2.** [fizik] argridet, en argrid ; *angeregter Zustand,* stad argrid b.

angereichert ag. : pinvidikaet, arfonnet ; *angereicherter Brennstoff,* danvez loskus arfonnet g., losk arfonnet g. ; *angereichertes Uran,* uraniom arfonnet g.

angerissen ag. : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, suilhet, rousvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, tomm e glipenn, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew.

Angers n. : Anjers b.

angerührt ag. : feuket, chifet, anoazus.

angesagt ag. : **1.** priziet, brudet brav, diouzh ar c'hiz, er c'hiz, cheuc'h ; **2.** *das Frühstück ist angesagt,* poent lein eo ; **3.** *jetzt ist Handeln angesagt, jetzt ist handeln angesagt,* bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont dezhi, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an ober ; **4.** reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, erbedet, fur, poellek ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angesagt,* ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh.

angesäuert ag. : peuzdrenk, skildrenk, kildrenk, goudrenk, trenkik, piltrenk, sur.

angesäuselt ag. : P. *er ist angesäuselt,* digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, erru eo lous e fri, badaouet eo, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, mezvet eo, suilhet eo, lanson eo, mav eo, ur banne a zo dindan e fri, savet eo e vanne d'e benn, ur banne a zo warnañ, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, sañson) eo, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo e glipenn, a-strew emañ.

angeschimmelt ag. : louet, louedet, tuf, moeltr.

angeschlagen ag. : **1.** diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv ; **2.** brechet, darnet, dantet, nodet, faoutet, ur faout ennañ ; *angeschlagene Tassen,* tasoù brechet (darnet, dantet, nodet, faoutet) lies. ; *angeschlagene Kartoffeln,* patatez darnet str. ; *angeschlagenes Obst,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str. ; *angeschlagene Eier*, vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies.

angeschmutzt ag. : lous un tamm, un tammig lous.

Angeschuldigte(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enklabledez b., tamallad g., tamalladez b.

angeschrieben ag. : [dre skeud.] *bei jemandem gut angeschrieben sein,* bezañ war lizheroù u.b., bezañ war paperoù u.b., bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b. ; *bei jemandem schlecht angeschrieben sein,* na vezañ deuet-mat d'u.b., na vezañ deuet-mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru-fall gant u.b.

angesehen ag. : doujet, istimet, brudet, a-zoare, arwarzhek ; *bei jemandem schlecht angesehen sein,* na vezañ deuet-mat d'u.b., na vezañ deuet-mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru-fall gant u.b., na vezañ war lizheroù u.b., na vezañ war paperoù u.b.

angesengt ag. : rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket, grilhet-kreñv.

angesessen ag. : annezet, diazezet.

Angesicht n. (-s,-er) : dremm b., eneb g., enebañs b., bizaj g./b., fas g., min g., neuz b., neuz-dremm b., penn g., stumm g. ; *nur von Angesicht kennen,* n'anavezout

nemet kement ha gwelet ; *ins Angesicht sehen,* sellet a-benn ouzh u.b., sellet ouzh u.b. e kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor) ; *von Angesicht zu Angesicht,* dremm-ouzh-dremm, keñver-ha-keñver, a-dal-penn, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, hen-ha-hen, etre hen-ha-hen, dirak pevar lagad, fri-ouzh-fri ; *jemandem von Angesicht zu Angesicht gegenüberstehen,* bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *im Schweiße seines Angesichts,* diouzh c'hwezenn e zremm, diouzh c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e zremm, ouzh c'hwezenn e dal, ouzh c'hwezenn e zremm, o c'hweziñ, gant bec'h e zivrec'h ha lazh e gorf.

angesichts araog. (t-c'h) : rag-enep da, rak-tal da, a-wel da ; *angesichts des Feindes,* a-wel d'an enebourien, an enebourien o vezañ war-wel, dirak an enebourien, dre welet an enebourien, pa welas an enebourien, pa zeuas an enebourien war-wel ; *angesichts der Tatsache, dass,* o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor).

angespannt ag. : **1.** war evezh, evezhiek, stignet, a-stign ; **2.** [kezeg] sterniet.

Adv. : a-zevri, parfet, gwir wellañ, gant mil evezh, gant evezh bras.

angestammt ag. : deuet dre hêrezh ; *angestammter Besitz,* douaroù al lignez lies., douaroù ar familh lies., douaroù an hendadoù lies.

Angestellte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b., mevel g., matezh b., gwezhour g., P. roched wenn b. ; *kaufmännischer Angestellter,* implijad a genwerzh g. ; *leitender Angestellter,* sterner ren g. ; *die Angestellten,* an implijidi lies. ; *Angestellter des öffentlichen Dienstes,* implijad gopret gant ar stad g., kargiad g., mevel ar gouarnamant g. ; *Angestellter ohne festen Vertrag,* implijad hep kevrat didermen g.

Angestelltengewerkschaft b. (-,-en) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverband g. (-es,-verbände) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverhältnis n. (-ses,-se) : statud a implijad g., dezvad a implijad g.

Angestelltenversicherung b. (-,-en) : kretadur an implijidi g., asurañs an implijidi b.

angestrengt ag. : **1.** skuizh, faezh, distronket, yost, yostet, brev, brevet, divi ; **2.** aketus, fonnus.

Adv. : a-zevri, parfet, a-lazh-ki, gwir wellañ, gant aket, kalet.

angetan ag. : **1.** gwisket gant ; **2.** reizh, mat, dereat, a-zoare, stummet diouzh, azas, dik ; *das Wetter ist dazu nicht angetan,* n'eo ket un amzer d'ober an dra-se, n'eo ket stummet an amzer diouzh ober an dra-se ; **3.** bamet, boemet, desevet ; *sie hat es ihm angetan,* gounezet (desevet, piket) he deus e galon.

Angetraute(r) ag.k. g./b. : P. *meine Angetraute,* va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh g., va hanterenn b., va gwreg b. ; *mein Angetrauter,* va hini kozh g., va fried g.

angetrunken ag. : **1.** drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, suilhet, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lañset, abafet, lanson, mav, penndommet, tommet, chokolad, sañson, a-strew, badaouet-mat, tomm e glipenn, mezvet ; *er ist angetrunken,* digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, un tammig lipet eo, erru eo lous e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, lañset eo, suilhet eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, ur banne a zo warnañ, trenk eo e doull, savet eo e vanne d'e benn, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, a-strew emañ ; *er war ganz schön angetrunken,* meur a lipadenn a oa tremenet dre doull e c'houzoug ; **2.** *angetrunkene Flasche,* boutailhad voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche,* boutailh divoulc'h b.

angewandt ag. : arnodel, pleustrek ; *angewandte Physik,* fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften*, skiantoù pleustrek lies., skiantoù dedalvezadel lies. ; *angewandte Linguistik,* sturyezhoniezh b. ; *die angewandte Kunst,* an arzoù pleustrek lies., an arzoù kinklañ lies.

angewiesen ag. : e dalc'h ; *sie ist finanziell auf sich selbst angewiesen,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *auf jemanden angewiesen sein,* bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dorn u.b., na c'hallout tremen hep u.b.

angewittert ag. : diamzeret, distrujet gant an amzer a ra hag a dremen ; *angewitterter Granit,* maen rous g.

angewöhnen V.k.e. (gewöhnte an / hat angewöhnt) : boazañ, boaziañ, kustumiñ, akoursiñ.

V.em. : **sich angewöhnen** (gewöhnte sich an / hat sich angewöhnt) : *sich (t-d-b) etwas angewöhnen,* boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, en em ober gant udb, en em ober ouzh udb, en em ober diouzh udb, kustumiñ ouzh udb.

Angewöhnen n. (-s) : boazadur g., tozelladur g., kustumadur g.

Angewohnheit b. (-,-en) / **Angewöhnung** b. (-,-en) : boaz g., boazamant g., kustum g., kustumañs b., giz b., tech g., pleg g., arver g., tozell b., boazadur g., tozelladur g., tu g. ; *schlechte Angewohnheit,* tech fall g., boaz fall g/b., pleg fall g., kammvoaz b./g., droukpleg g., gwallbleg g., gwalldech g., droukkustum g. ; *ich habe die Angewohnheit, abends im Bett zu lesen,* kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus

an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater hatte die Angewohnheit, uns ab und zu einen Besuch abzustatten,* bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer.

angewurzelt ag. : *da stehen wie angewurzelt,* chom difiñv evel ur peul.

angezeigt ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik.

angezogen ag. : **1.** gwisket ; *er ist ganz unmöglich angezogen,* greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, meurlarjez a zo gantañ, gwisket eo forzh penaos, gwisket dotu eo, gwisket-droch eo, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *unpassend angezogene Frau,* maouez dijaoj b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b. ; *lächerlich angezogene Frau,* loukezenn b., stramm g. ; *lächerlich angezogener Mensch,* meurlarjez g. [*liester* meurlarjezoù], maskaradenn b. [*liester* maskaradennoù], stramm g., jak g., termaji g. ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen,* lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien, gwall gaer int ; *sie sind wie vornehme Damen angezogen,* lakaet int en itronezed ; *sie ist immer elegant angezogen,* honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi ; *gut angezogen,* fich, gwisket kran, e-grei, greiet cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, faro, brav, gwisket brav, gwisket kaer, fichet-kaer ; *er ist gut angezogen,* gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo, gwisket mistr ha mibin eo, fichet-kaer eo ; *er ist schlecht angezogen,* gwisket-divalav eo ; *er lag voll angezogen auf seinem Bett,* gourvezet e oa dilhad hag all war e wele ; **2.** douget [d'udb], troet [gant udb], dedennet [gant udb] ; *sie fühlen sich davon angezogen,* an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; *sich von einer unwiderstehlichen Macht angezogen fühlen,* bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; **3.** *mit angezogenen Beinen sitzen,* bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf.

angießen V.k.e. (goss an / hat angegossen) : **1.** [plant] doura, glebiañ ; **2.** [te] lakaat e glec'h, glec'hiañ, distrempañ, fardañ, lakaat da zistrempañ, lezel da c'hlec'hiañ ; **3.** [tekn.] skuilhañ, fennañ, moullañ ; **4.** *diese Hose sitzt Ihnen wie angegossen,* ar bragoù-mañ a ya brav-kenañ diouzhoc'h, ar bragoù-se a zo bet dibabet deoc'h, ar bragoù-se a zo graet diouzhoc'h.

Angina b. (-, Anginen) : [mezeg.] koeñv-gouzoug g., tanijenn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g.

Angiographie b. (-,-n) : [mezeg.] angiografiezh b., angiografiñ g., gwazhiedluniñ g.

angleichen V.k.e. (glich an / hat angeglichen) : **1.** lakaat da glotañ gant, jaojañ, keidañ, kementiñ, kevatalañ, kendoniañ [traoù] ; *die Gehälter an die Lebenskosten angleichen,* lakaat ar goproù war renk koust ar bevañ g., askevarzhañ ar goproù diouzh ar prizioù ; *die Produktion an die Nachfrage angleichen, die Produktion der Nachfrage angleichen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn ; **2.** heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ.

V.em. : **sich angleichen** (glich sich an / hat sich (t-rt) angeglichen) : **1.** kenglotañ, keidañ ; **2.** heñvelaat ouzh, en em heñvelaat ouzh, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ ; **3.** *sich etwas (t-d-b) angleichen,* mont diouzh udb, en em ober diouzh udb.

Angleichung b. (-,-en) : **1.** askevarzhadur g., adreizhadenn b., justadur g., steudadur g. ; *Angleichung der Gehälter an die Lebenskosten,* askevarzhadur ar goproù diouzh koust ar bevañ g. ; *Angleichung der Wechselkurse,* askevarzhadur ar feurioù-eskemm g., assteudadur ar feurioù-eskemm g. ; **2.** enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., hevelebidigezh b.

Angler g. (-s,-) : pesketaer g., lazhetaer g., pesker g.

Anglerfisch g. (-es,-e) : [loen.] boultouz g., mordouseg g., touseg-mor g. ; *Anglerfische fangen,* tousegeta.

Anglesey n. : Mon b.

angliedern V.k.e. (hat angegliedert) : kenstagañ, enframmañ, enstrollañ, kenvreuriañ.

Angliederung b. (-,-en) : stagerezh g., stagidigezh b., stagadur g., kenstagadur g., kenvreuriadur g.

Anglikaner g. (-s,-) : anglikan g.

anglikanisch ag. : anglikan ; *anglikanische Kirche,* Iliz Anglikan b.

Anglikanismus g. (-) : anglikaniezh b.

anglisieren V.k.e. (hat anglisiert) : saoznekaat.

V.em. : **sich anglisieren** (hat sich (t-rt) anglisiert) : saoznekaat.

Anglist g. (-en,-en) : saoznegour g.

Anglistik b. (-) : studioù ar saozneg lies.

Anglizismus g. (-) saoznegadur g.

Anglonormannen lies. : Anglnormaned lies.

anglonormannisch ag. : angl-ha-norman.

anglophil ag. : saozkar.

Anglophile(r) ag.k. g./b. : saozkarour g., saozkarourez b.

anglophob ag. : saozkas.

Anglophobe(r) ag.k. g./b. : saozkasour g., saozkasourez b.

Anglophobie b. (-) : saozkasouriezh b.

anglotzen V.k.e. (hat angeglotzt) : *jemanden anglotzen,* genaouiñ ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henoù, chom da alvaoniñ ouzh u.b.

anglühen V.k.e. (hat angeglüht) : entanañ, tanañ.

V.gw. (ist angeglüht) : entaniñ.

Angorakaninchen n. (-s,-) : [loen.] lapin blevek g.

Angorakater g. (-s,-) : targazh blevek g.

Angorakatze b.(-,-n) : kazh blevek g.

Angorawolle b. : gloan angora g.

angreifbar ag. : daelus, breutaus, strivadus, abegadus.

angreifen V.k.e. (griff an / hat angegriffen) : **1.** argadiñ, tagañ, mont da, mont ouzh, mont war, mont a-benn da, dont da, dont ouzh, arsailhañ, bale war, sailhañ war, sakiñ war, kargañ war, regarzhiñ da, atahinañ, mont a-

benn da, mont a-benn ouzh, mont a-raok war, ober un argadenn, emgannañ, krapañ ouzh, klask penn ouzh ; *den Feind angreifen,* arsailhañ an enebourien, bale war an enebourien, mont a-raok war an enebourien, luskañ un argad, distagañ un argadenn, mont da stagañ gant an enebourien, mont a-benn ouzh an enebourien, lammat war an enebourien, mont da stourm ouzh an enebourien, mont d'an enebourien, dont d'an enebourien, dont ouzh an enebourien, emgannañ an enebourien ; *mit der blanken Waffe angreifen,* skeiñ gant ar beg ha gant al lemm ; *morgen werden wir die Engländer angreifen,* warc'hoazh e skoio an tan etre ar Saozon ha ni ; *jemanden wütend angreifen,* mont feuls ouzh u.b., mont a-razailh ouzh u.b., en em gemer a-razailh ouzh u.b., en em lakaat a-razailh ouzh u.b. ; *jemanden ohne Vorwarnung angreifen,* mont d'u.b. evel ur c'hi d'ur paotr kozh, kregiñ en u.b. a-raok harzhal, bezañ prim : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav e zorn araozañ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b. ; *wenn einer uns angreift, bekommt (kriegt) er es mit mir zu tun,* e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen,* ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a grape ouzh kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene ; **2.** [dre skeud.] krignat, kregiñ e, kengrignat, daskrignat ; *der Rost greift das Eisen an,* emañ an tamm houarn o vont gant ar mergl, emañ ar mergl o krignat an houarn, ar mergl a grog en houarn, emañ ar mergl o taskrignat an houarn ; *die Säure hat das Eisen angegriffen,* devet eo an houarn gant an drenkenn ; **3.** en em gemer ouzh, en em lakaat ouzh, tagañ, kavailhañ, kas a-enep ; *jemanden verbal angreifen,* en em gemer ouzh u.b. dre gomz, kavailhañ u.b., tagañ u.b. dre gomz ; *er wurde in den Zeitungen angegriffen,* taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ ; **4.** boulc'hañ ; *er hat sein Vermögen ganz schön angegriffen,* boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, diverret mat en deus e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, aet eo ar c'hant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'hant da bevar-ugent.

5. *angegriffen aussehen,* bezañ liv ar skuizh warnañ, bezañ liv ar skuizh en e gerc'henn, bezañ liv an diyac'h warnañ, bezañ ul liv war e c'henoù, bezañ neuz fall warnañ, bezañ morlivet, kaout un aer skuizh ; *seine Gesundheit ist angegriffen,* e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ.

6. *es geschickt angreifen,* kaout an tu (gouzout, bezañ stummet) diouti, gouzout an tres (ar stok, an taol, an ardremez, an arroud), dont brav udb gant an-unan, kaout ardremez, gouzout c'hoari ganti, kaout an doare d'en em gemer ganti.

angreifend ag. : tagus.

Angreifer g. (-s,-) : tager g., argader g., atahiner g., arsailher g.

angrenzen V.k.d (an + t-rt) (hat angegrenzt) : harziñ ouzh, bezañ stok (stag, sko, harp) ouzh, bezañ stok e, bezañ a-stok ouzh, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz.

angrenzend ag. : stok (stag, sko, harp) ouzh, stok e, a-stok ouzh, harzant, touch, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok, skoaz-ouzh-skoaz, amezek ; *ein Haus mit angrenzendem Garten,* un ti gant ul liorzh outañ g. ; *zwei angrenzende Felder,* daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies.

Angriff g. (-s,-e) : **1.** argad g., argadenn b., arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., tagadenn b., tagadeg b., stokadeg b., tagerezh b., fard g., disailhadenn b., tourtad g. ; *wütender Angriff,* regarzherezh g., razailh g. ; *zum Angriff antreten,* en em dolpañ evit mont d'an arsailh ; *zum Angriff ansetzen, zum Angriff übergehen,* luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann, argadenniñ, distagañ un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhañ an enebourien, bale war an enebourien, diruilhal war an enebourien, lakaat ar poultr da grozal, disailhañ ; *wir werden morgen zum Angriff übergehen,* warc'hoazh e skoio an tan ; *zum Angriff blasen,* seniñ argad ; *den Angriff abschlagen, den Angriff abweisen, den Angriff zurückschlagen,* diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an argadenn, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; *zum Angriff !* argad ! war-raok ! d'an arsailh ! ; **2.** [dre skeud.] *eine Arbeit in Angriff nehmen,* stagañ gant ul labour bennak, stagañ d'ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ en ul labour, kregiñ gant ul labour, sterniañ d'ober udb, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, kregiñ gant e c'hwel, lakaat udb war ar stern, en em dreiñ da ober udb, tagañ ul labour, embreger ul labour bennak ; *ich habe diese Arbeit in Angriff genommen,* staget on d'ober al labour-se, stag on gant al labour-se, krog on gant al labour-se, komañset on gant al labour-se.

angriffig ag. : [Bro-Suis] tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik.

Angriffsfläche b. (-,-n) : *jemandem eine Angriffsfläche bieten,* reiñ krog d'u.b, reiñ peg d'u.b. ; *der Wind findet wenig Angriffsfläche,* nebeut a grog en devez an avel, nebeut a beg en devez an avel.

Angriffsgeist g. (-s,-er) : spered stourmidik g., spered tagus g., spered argadus g., spered jahinus g., spered atahinus g., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

Angriffskrieg g. (-s,-e) : brezel argadiñ g.

Angriffslust b. (-) : tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

angriffslustig ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik ; *sein Hund ist angriffslustig geworden,* e gi a zo deuet da vezañ tagus.

Angriffspunkt g. (-s,-e) : *jemandem einen Angriffspunkt bieten,* reiñ krog d'u.b, reiñ peg d'u.b.

Angriffsspiel n. (-s,-e) : [sport] doare c'hoari stourmidik g.

Angriffsspieler g. (-s,-) : [sport] argader g.

Angriffswaffe b. (-,-n) : arm arsailh g., arm tagañ g., arm-sko g., arm skeiñ g., klav skeiñ g., benveg skeiñ g.
Angriffswelle b. (-,-n) : argadadeg b., arsailhadeg b.
angrinsen V.k.e. (hat angegrinst) : c'hoarzhin yud ouzh u.b., risignal ouzh u.b., richanañ ouzh u.b., skrignal ouzh u.b., ober ur c'hoarzh gadal d'u.b. (Gregor).
angst ag. : *mir wird angst,* sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emaon o serriñ ar gwall avel ; *ihm ist angst und bang(e),* bihan eo e galon, krenañ a ra gant an aon, skoet eo gant an derzhienn-skeud, hennezh a zo c'hwen en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, hennezh a zo flaer en e vragoù, hennezh a zo moan e revr, krizañ a ra e chouk, hennezh a zo moan e foñs, o foerañ emañ, treant a zo gantañ / emañ gant ar gloazoù (Gregor), dindan e aon emañ, gant e aon emañ, war aon emañ, diwar aon emañ, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, moan eo an traoù gantañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, melre a zo gantañ, aoniñ a ra.
Angst b. (-, Ängste) : aon g., anken b., enkrez g., estrenvan b., doujañs b., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., from g., spont g., hirvoud g., lorc'h g., lure g., treant g., doan b., euzh g., nec'h g. ; *große Angst,* milaon g., aon bras g., aon ruz g., aon du g. ; *panische Angst,* spont bras g., spouron g., braouac'h g., kaouad aon bras g./b., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g., skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerezh g. ; *Angst haben,* kaout aon, kaont enkrez, kaout nec'h, aoniñ, bezañ bihan e galon, kaout doan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant e aon, kaout euzh, kaout from ; *Angst haben, etwas zu tun,* kaout aon d'ober udb, kaout aon oc'h ober udb, kaout lure d'ober udb, kaout nec'h d'ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb ; *er hat Angst hinabzustürzen,* aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ kouezhañ, doujañ a ra kouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe ; *vor etwas (t-d-b) Angst haben,* kaout aon rak (ouzh, a-raok, dirak) udb, kaout nec'h rak udb, foerañ dirak udb, doujañ udb ; *er hat vor nichts Angst,* hennezh n'en deus aon dirak mann ebet - hennezh a zo dir war e fas - hennezh a zo dir war e dal - hennezh ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul ; *er hat keine Angst vor seinen Eltern,* dizouj eo e-keñver e dud, ne gren ket dirak e dud, n'en deus doujañs ebet ouzh e dud ; *ich habe große Angst vor ihm,* aon bras (aon ruz, milaon) am eus razañ, braouac'hiñ a ran outañ ; *Angst einjagen,* ober aon, lakaat aon d'u.b., ober spont da, spontañ, drec'hiñ, strabouilhat, estlammiñ, fromañ, ober from da ; *jemanden in Angst versetzen,* spouronañ u.b., spontañ u.b., lorc'hañ u.b., estlammiñ u.b. ; *jemanden in Angst und Schrecken versetzen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b.), spontañ u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., drec'hiñ u.b., efreizhañ u.b., estlammiñ u.b., reiñ spont d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., plantañ ur c'horfad aon gant u.b., spontailhañ u.b., strabouilhat u.b. ; *Angst und Schrecken verbreiten,* spontailhañ an dud, teurel ar spont, strewiñ ar spont, skignañ ar spont, skuilhañ ar spont, fennañ ar spont, lakaat ar spouron e pep lec'h, teuler spouron e kalonoù an holl ; *in Angst geraten, Angst bekommen, Angst kriegen,* sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, kemer spont, kemer from, dont aon d'an-unan, aoniñ, mont bihan e galon, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ deuet bec'h war an-unan, bezañ savet bec'h war an-unan, bezañ kouezet bec'h war an-unan, dont morc'hed d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ ; *vor Angst ohnmächtig werden,* semplañ gant an aon ; *vor lauter Angst, aus lauter Angst,* dre e spont, dindan e spont, gant e aon ; *aus Angst gehorchen,* sentiñ dre aon ; *in rasender Angst,* pennfollet, seizhfollet ; *vor Angst zittern,* krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte,* riv am eus, neket aon ; *die Angst schnürt ihm die Kehle zu,* skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez ; *vor lauter Angst konnte er kein einziges Wort hervorbringen,* sklaset e oa e deod gant an aon ; *keine Angst, ich tue es nicht !* nebaon, ne rin ket ! na vezit ket war aon, ne rin ket ! ; *aus Angst davor, abzustürzen,* gant aon rak kouezhañ, gant aon da gouezhañ, gant aon e kouezhfe, gant aon na gouezhfe, en (gant) aon a gouezhañ, en aon da gouezhañ, en aon e kouezhfe, en aon na gouezhfe, rak aon na gouezhfe, da aon na gouezhfe, en avantur na gouezhfe, betek-gouzout e kouezhfe, betek-gouzout na gouezhfe, gant euzh a gouezhañ ; *aus Angst jemanden zu beleidigen,* gant doan da feukañ u.b. ; *aus Angst vor der Strafe,* gant aon rak bezañ kastizet, rak aon da vezañ kastizet ; *aus Angst vor den Dieben,* gant aon d'al laeron, gant aon rak al laeron ; *aus Angst um sein Leben,* gant aon ag e vuhez ; *aus Angst vor Schlimmerem,* gant aon a wazh ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *er kriegt es mit der Angst zu tun,* moan eo an traoù gantañ, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, sevel a ra aon ennañ, kemer a ra aon, kemer a ra from, kregiñ a ra aon ennañ, kregiñ a ra doan ennañ, dont a ra an aon dezhañ, emañ o serriñ ar gwall avel, deuet ez eus morc'hed dezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, lakaet e vez e wad da dreiñ e gwelien ; *wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst, der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, an disterañ ma soñjan en dra-se e ra poan gof din ; *jemanden von seinen Ängsten befreien,* disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b. ; *in Angst schweben,* estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ skoet gant an anken, bezañ

gwasket gant an anken ; *die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihn nicht los,* mont d'ar c'hlañvdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; *seine Angst los sein,* bezañ tennet ar sponterezig diouzh an-unan, bezañ torret e aon war an-unan, bezañ aet an anken diwar e galon ; *Angst überwältigte ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; *Angst macht vernünftig,* an aon eo boulc'h ar furnez.

angstbefallen ag. / **angsterfüllt** ag. : aon ennañ, spontet, enkrezet e galon, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, nec'het-marv, doujus.

Adv. : dre e spont, dindan e spont, war enkrez, un enkrez war e spered, doaniek, gant kalz a enkrez.

angsterregend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, ankenius, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, chalus, estrenvanus, pennfollus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuus, trubuilhus, strafuilhus, gwaskus.

Angsthase g. (-n,-n) : toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., kac'her g., kac'h-aonig g., digalon, klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar beliet b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., revr aonik a zen g., krener gwak g., krener g. ; *ein Angsthase sein,* bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, ruilhañ gwad gad en e wazhied, bezañ ur c'hac'her er goudor, na vezañ e revr d'an-unan, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ aonik, bezañ spontik evel ur c'had, lammat dirak e skeud, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, kaout aon ouzh e skeud, tec'hout a-raok e skeud, bezañ gant an derzhienn-skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan, bezañ kabon.

Angsthysterie b. (-) : [bred.] darfell enkrez g.

ängstigen V.k.e. (hat geängstigt) : **1.** spontañ, spouronañ, lorc'hañ, efreizhañ, drec'hiñ, reiñ spont da, ober spont da, spontailhañ, lakaat aon da sevel gant, lakaat aon da, plantañ aon gant, estlammiñ, aoniñ ; **2.** reiñ tregas da, ankeniañ, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, trefuiñ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ.

V.em. : **sich ängstigen** (hat sich (t-rt) geängstigt) : **1.** sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, dont aon d'an-unan, estlammiñ, lorc'hañ, serriñ ar gwall avel, bezañ deuet morc'hed d'an-unan, kaout nec'h, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ skoet gant an anken, bezañ gwasket gant an anken, aoniñ, kaout euzh ; **2.** nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, en em chalañ, en em lakaat e poan, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, bezañ lakaet diaes e spered, bezañ sammet e spered, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ morc'hedus, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ diaes e benn, morc'hediñ (Gregor), bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ darbaret, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant aon hag enkrez, bezañ en trubuilh, bezañ enkrezet, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, kaout tregas, kaout nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulliñ, en em drechalañ, bezañ karget e vazh a spern.

ängstlich ag. : **1.** ankeniet, tamponnus, prederiek, aonik, maraonik, doanik, doaniek, spontidik, spontik, beizik, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, flav, kufun, kufunek, digalon, doujus, krener ; *ängstliche Mutter,* mamm ankeniet b., mamm damponnus b. ; *ängstliches Gefühl,* rouzaon g., brizhaon g., damaon g., lure g. ; **2.** ankenius, arvarus, estlamm ; *ängstliche Lage,* plegen ankenius b., plegen arvarus b. ; **3.** *ein ängstlich gehütetes Geheimnis,* ur c'hevrin dalc'het kuzh gant ar brasañ evezh g., ur sekred dalc'het kuzh gant aket bras.

Ängstlichkeit b. (-) : **1.** aon g. ; **2.** nec'h g., enkrez g., chal g., trubuilh g., strafuilh g., estlamm g.

Angstmeier g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Angstpeter**.

Angstneurose b. (-,-n) : [mezeg.] neuroz anken g.

Angstpeter g. (-s,-) : kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g.

Angstpsychose b. (-,-n) : psikoz g., aon kleñvedel g.

Angströhre b. (-,-n) : P. [dre skeud.] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog foñs hir g., pod-hir g., podenn-hir b.

Angstschauder g. (-s,-) : kridienn aon b.

Angstschrei g. (-s,-e) : garmadenn a spont b., kriadenn a spont b.

Angstschweiß g. (-es,-e) : c'hwezenn a spont b.

Angsttraum g. (-es,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g.

Angstzustand g. (-s,-zustände) : stad a aon b., barr aon g., barrad anken g., kasadenn aon b., korfad aon g., kaouad aon b./g., bern aon g.

angstvoll ag. : spontet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, doaniek, gant kalz a enkrez.

Angstzustände lies. : barroù aon lies., barradoù anken lies., korfadoù aon lies., kaouadoù aon lies., bernioù aon

lies., kasadennoù aon lies. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden,* ne zleer morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon.
angucken V.k.e. (hat angeguckt) : arvestiñ ouzh, sellet ouzh, skeiñ un taol-lagad war, teuler ur sell war, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden angucken,* rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b. ; P. *jemanden verliebt angucken,* ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad mignon, lagad flour) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *das ist nicht nur zum Angucken da,* se n'eo ket evit ar c'helien eo bet graet.
V.em. : **sich angucken** (hat sich angeguckt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas angucken,* arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung angucken,* chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich habe mir lange das Meer angeguckt,* chomet e oan pell da arvestiñ ouzh ar mor ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt,* peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; **2.** *sich (t-rt) angucken,* ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.
Angucken n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g. ; *verliebtes Angucken,* flourad selloù g., selladoù tener lies., selloù milliour lies., selloù sant Langis lies.
angürten (hat angegürtet) **/ angurten** (hat angegurtet) V.k.e. : gourizañ.
anhaben V.k.e. (hat an / hatte an / hat angehabt) : **1.** bezañ gwisket gant, bezañ dindan, dougen, bezañ paket e ; *sie hat ein schönes Kleid an,* bez emañ dindan ur vrozh kaer, gwisket he deus ur vrozh kaer, ur vrozh kaer a zo war he zro, ur vrozh kaer a zo en-dro dezhi, dougen a ra ur vrozh kaer ; *die Uniform anhaben,* bezañ gwisket e soudard ; *sie hatte ihr Nachthemd an,* war he hiviz-noz edo, bez' e oa he hiviz-noz drezi, paket e oa en he hiviz-noz ; *seine Alltagskleidung anhaben,* bezañ gwisket war e bemdezieg ; *er hatte Handschuhe an,* war e zaou zorn e oa manegoù, maneget e oa, manegoù a oa en e zaouarn ; *er hatte eine Jacke an,* en e chupenn e oa, paket e oa en ur chupenn ; *er hatte einen Mantel an,* ur vantell a oa en-dro dezhañ, dindan ur vantell e oa, paket e oa en ur vantell ; *eine Hose anhaben,* bezañ e bragoù ; *Lederschuhe anhaben,* dougen botoù-lêr, mont gant botoù-lêr ; *er hat kaum etwas an,* n'en deus tost netra en e gerc'henn ; **2.** [dre skeud.] *er kann mir nichts anhaben*, n'en deus krog ebet warnon, n'en deus ket a grog ennon, n'en deus ket a grog warnon, n'en deus ket a beg ennon ; *man kann ihm nichts anhaben,* n'eus netra da gaout krog warnañ, n'eus netra da gaout peg ennañ, ne beg netra outañ ; *was seine Geldschuld betrifft, können wir ihm nichts anhaben,* ur c'hrog ramp a zo war hennezh ; *ihr Spott konnte ihm nichts anhaben,* lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; **3.** *jemandem etwas anhaben wollen,* karet droug d'u.b., klask an dro a u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., kinnig tagañ u.b., fellout d'an-unan ober gaou ouzh u.b.
anhaften V.gw. (hat angehaftet) : pegañ, chom peg, englenañ.
Anhaften n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., pegerezh g., pegadur g.
anhaftend ag. : stagus, kenstag ouzh, stag ouzh, pegus, spegus, kenbegus.
anhaken V.k.e. (hat angehakt) : **1.** lakaat e pign, ispilhañ, skourrañ ; **2.** krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, sparrañ, krafañ e ; **3.** klaviañ ; *einen Fisch anhaken,* klaviañ ur pesk, disvantañ ; **4.** [dre skeud.] kochañ, askañ, hoskiñ ; *Zahlen anhaken,* merkañ sifroù gant un taol kreion.
Anhaken n. (-s) : krogidigezh b.
Anhalt[1] g. (-s,-e) : **1.** harp g., skor g. ; **2.** lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.
Anhalt[2] n. (s) : **1.** Anhalt b., Bro-Anhalt b. ; **2.** [dre skeud.] *er ist aus Anhalt,* pizh eo evel ul Leonad, ul Leonad an hini eo, hennezh zo stag e groc'hen ouzh e gein, hennezh zo tost e groc'hen d'e gein, pizh-pemoc'h eo, pizh eo evel ar moc'h, pizh eo evel un touseg, pizh-gagn eo, hennezh a zo tost d'e wenneien, ur c'hrog sec'h a zo anezhañ, ur c'hraf-naon eo, hennezh a zo ur Yannig sec'h a gein, hennezh a zo kras e revr, hennezh a zo start war an distag, hemañ a zo azezet war e c'hodelloù, hennezh a zo tost da douzañ kein ul laouenn-dar, hennezh a zo ur preñv, hennezh a zo tost evel ur preñv, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, hennezh a zo kevnidet e yalc'h, hennezh e chom e wenneien da verglañ en e yalc'h, hennezh n'eo ket tenn gwenn e revr, klañv e vez pa rank foetañ ul liard toull, moan eo e vizied, armerzhañ a ra a gement tu 'zo ha ne ro netra da zen, hennezh a zo troet war an dastum.
anhalten V.gw. (hält an / hielt an / hat angehalten) : **1.** chom a-sav, menel a-sav, chom en e sav, harpañ, ober un harp, herzel, hezañ, ehanañ, tardañ, arsaviñ, paouez, spanaat, pozañ, loc'hañ ; *der Zug hält an,* chom a ra an tren a-sav, ehanañ a ra an tren, arsaviñ a ra an tren, ober a ra an tren un arsav, harpañ a ra an tren, loc'hañ a ra an tren ; *das Auto hielt plötzlich an,* ar c'harr-tan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas krenn a-sav, ar c'harr-tan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas a-sav-pik ; *der Pferdewagen hält an,* strañjiñ a ra ar c'harr ; *die Arbeit hält an,* paouez a ra al labour / spanaat a ra al labour (Gregor), ehanañ a ra al labour.
2. padout, kenderc'hel ; *der Regen hält an,* padout a ra ar glav, kenderc'hel a ra ar glav, n'eus distag ebet d'an amzer fall, derc'hel a ra d'ober glav ; *der Regen wird den ganzen Tag anhalten,* ne davo ket ar glav feteiz ; *es sieht so aus, als ob der Regen noch lange anhalten wolle,* keal da badout a zo gant ar glav ; *anhaltender Beifall,* strakadeg-daouarn fonnus (stank, puilh) b.
3. *angehalten sein, etwas zu tun,* bezañ dalc'het d'ober udb, rankout ober udb, bezañ dleet d'an-unan ober udb, bezañ dle d'an-unan ober udb, bezañ rediet d'ober udb, bezañ endalc'het d'ober udb.

4. goulenn ; *um die Hand eines Mädchens anhalten,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank da euredìñ, ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud.
V.k.e. (hält an, hielt an, hat angehalten) : **1.** delc'her, delc'her war, moustrañ war ; *den Atem anhalten,* delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, menel e alan en an-unan.
2. herzel, lakaat da chom a-sav ; *die Zöllner haben die Lastwagen angehalten,* ar valtouterien o doa harzet ar c'hirri-samm ; *ein Auto anhalten,* ober d'ur c'harr-tan chom a-sav, mirout ouzh ur c'harr-tan a vont pelloc'h, herzel ur c'harr-tan.
3. [dre skeud.] P. *halt mal die Luft an !* **a)** astal da lañchenn ! ro peoc'h ! ro peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da fourgas ! ; **b)** arabat skeiñ diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez !
4. [dre heñvel.] prizonañ, herzel ; *einen Dieb anhalten,* prizonañ ul laer (Gregor), herzel ul laer.
5. *jemanden zur Arbeit anhalten,* dougen (atizañ, bountañ, poulzañ, brochañ, flemmañ, broudañ) u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, kefluskañ u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, arabadiñ war u.b. labourat, karnajal u.b. da labourat ; *jemanden zum Lernen anhalten,* kennerzhañ (dougen, aliañ) u.b. da zeskiñ, erbediñ d'u.b. deskiñ, tuañ u.b. war an deskiñ, arabadiñ war u.b. deskiñ, tommañ c'hoant deskiñ u.b., reiñ bodenn d'u.b. da zeskiñ, reiñ bod d'u.b. da zeskiñ.
6. *jemandem etwas anhalten,* delc'her udb dirak u.b.
V.em. : **sich anhalten** (hält sich an / hielt sich an / hat sich angehalten). **1.** *sich (t-rt) an etwas (t-rt) anhalten,* delc'her mort (yud, start, gwevn) d'udb, delc'her krog (peg) en udb, pegañ ouzh udb, krapañ ouzh udb ; **2.** *sich (t-d-b) etwas anhalten,* delc'her udb dirak an-unan.
Anhalten n. (-s) : **1.** padusted b., padelezh b., padadur g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; **2.** paouezidigezh b. ; **3.** [merdead.] *Anhalten eines Schiffes zur Überprüfung der Ladung,* enselladur g., ensellerezh g.
anhaltend ag./Adv. : padus, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, dispanaus, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, anhaltendes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont ; *anhaltendes Fieber,* terzhienn diouzhtu b.
Anhaltepunkt g.(-s,-e) : lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.
Anhalter g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g. ; *per Anhalter fahren,* c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr.
Anhaltspunkt g.(-s,-e) : **1.** krog g., peg g., harp g. ; **2.** [dre skeud.] sturiadur g., sturiad g., kemennadur g., merk g.
anhand araogenn (+ t-c'h) : dre hantererezh udb, gant harp udb, war-bouez udb.
Anhang g. (-s,-hänge) : **1.** ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *als Anhang beifügen,* lakaat a-gevret, lakaat e-barzh, lakaat evel stagadenn, lakaat da stagadenn, stagañ, stagadenniñ ; **2.** dalc'hidi lies., feizidi lies., stagidi lies., hil g.
Anhängeadresse b. (-,-n) : tikedenn gant ar chomlec'h b., tikedenn chomlec'h evit ar pakadoù b.
anhängen V.k.e. (hat angehängt) : **1.** stagañ ; *einen Waggon anhängen,* stagañ ur vagon ouzh an tren ; *den Wohnwagen anhängen,* stagañ ar gavaranenn ouzh ar c'harr-tan ; **2.** [dre skeud.] tamall, teurel war ; *jemandem etwas anhängen,* tamall udb d'u.b., lakaat udb war chouk u.b., teuler ar bec'h war u.b. ; **3.** *der Katze die Schelle anhängen,* mont dezhi war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h).
V.gw. : (hängt an / hing an / hat angehangen) : **1.** bezañ stag ; *diesem Verhalten hängt das Odium der Korruptionsabsicht an,* ar c'hoant ifamus da brenañ grad vat tud 'zo gant arc'hant a zo arouez(i)us eus e emzalc'h (a ziskouez mat piv eo) ; **2.** [polit.] *jemandem anhängen,* bezañ evit u.b. / bezañ douget evit u.b. / sevel gant u.b. (Gregor), sevel krog u.b., bezañ dalc'hiad u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ eus tu u.b., kensantout gant u.b., bezañ a-sav gant u.b.
Anhängen n. (-s) : krogidigezh b.
Anhänger g. (-s,-) : **1.** adkarr g., karr-stlejet g., karr-stlej g., karr g., ramok g. ; *Anhänger eines Sattelschleppers,* ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; **2.** tikedenn b. ; **3.** ispilhenn b., istribilhenn b., bravig g. ; *runder Anhänger,* kelc'h-medalenn g. ; **4.** aduad g., kensanter g., dalc'hiad g., skorer g., harper g., bamad g., heulier g., mab speredel g., diskibl g., kredennour g., feizad g. ; *sie wissen, wer ihre Anhänger sind,* gouzout a ouzont pere eo o zud, gouzout a ouzont pere a zo evito ; *begeisterter Anhänger,* entanad g., bamad g., dalc'hiad grizias g. ; *bedingungsloser Anhänger,* dalc'hiad untuet (diampleg, untuek, divrall) g., margredour g., bamad g., gredeg g. ; *Anhänger der Aristokratie,* brientineler g. ; *seine Anhänger,* tud eus e berzh lies. ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen,* bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; *die Anhänger der Revolution,* hil an dispac'h g. ; *Anhänger der Mitte,* kreizour g. ; [gwashaus] tra bechar g.
Anhängerkupplung b. (-,-en) : [karr-tan] stramm koublañ evit an adkarr g., koubler g.
Anhängerschaft b. (-,-en) : dalc'hidi lies., feizidi lies., hil g.
Anhängerwagen g. (-s,-) : karr-stlejet g.
Anhängeschloss n. (-es,-schlösser) : kadranas g., krabotinell b.
anhängig ag. : **1.** e-kroug, a-ispilh, e-skourr ; **2.** *einen Prozess gegen jemanden anhängig machen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, keisiañ u.b. er barnerezh, keisiañ u.b. el lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis a-enep u.b., digeriñ afer a-enep u.b., mont en afer a-enep u.b.

anhänglich ag. : feal, leal, emroüs, emouestlet.
Anhänglichkeit b. (-,-en) : fealded b., fealder g., lealder g., lealded b., lealentez b., emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.
Anhängsel n. (-s,-) : **1.** ispilhenn b., istribilhenn b., bravig g., divilhenn b., divilhon g., stribilhon g. ; **2.** [dre skeud.] bec'h g., samm g.
Anhauch g. (-es,-e) : **1.** c'hwezh g., c'hwezhadenn b., mouch g., strilh avel g., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig dous b., c'hwezhadenn avel skañv b., aezhennig avel b., mouchig-avel flour g. ; **2.** aezhenn b., glizh g., burezh b. ; **3.** [dre skeud.] doare g., tres kentañ g., liv g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhig b., liv skañv g., liv lusennek g., seblant g.
anhauchen V.k.e. (hat angehaucht) : **1.** spinañ gant ur c'hwezhadenn ; **2.** dislivañ war.
anhauen V.k.e. (hieb an / hat angehauen) : **1.** reiñ an taolioù bouc'hal kentañ da ; **2.** [mengleuz.] boulc'hañ ur wazhenn ; **3.** P. *jemanden anhauen,* peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ, laerezh) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; **4.** *einen Fisch anhauen,* klaviañ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.
anhäufeln V.k.e. (hat angehäufelt) : **1.** berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, lakaat en ur bern, hogennañ, kalzañ, kalzennañ ; **2.** [labour-douar] arc'henañ ; *Kartoffeln anhäufeln*, douarañ patatez, sevel douar ouzh an avaloù-douar ; *nicht angehäufelt,* diarc'hen.
anhäufen V.k.e. (hat angehäuft) : **1.** berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, dastum, daspugn, kendaspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, gronnañ, tolpañ, tolzennañ, hogennañ, tesiñ, danzen, rozellat ; *angehäufte Erde,* douar kalzet g. ; *Geld anhäufen,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, rozellat aour hag arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant ; *Reichtümer anhäufen,* dastum pinvidigezhioù bras, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, gronnañ madoù ; *einen Schatz anhäufen,* dastum teñzor, dastum un teñzor ; **2.** [gwir] *Strafen anhäufen,* daspugn kastizoù.
V.em. : **sich anhäufen** (hat sich angehäuft) : **1.** ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, krugellañ ; *die heruntergerollten Steine haben sich (t-rt) hier und da angehäuft,* ar vein a ruilhe a zo berniet digompez du-mañ ha du-hont ; **2.** *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft,* deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.
Anhäufer g. (-s,-) : bernier g., dastumer g.
Anhäufung b. (-,-en) : **1.** daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., dastumadur g., berniadur g. ; **2.** yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., tolzennad b., tolzennadur g., strobad g., kalzad g., kalzenn b., kalzadenn b.
anheben V.k.e. (hob an / hat angehoben) : **1.** sevel, dibradañ, gorren ; **2.** keraat, kreskiñ, muiantaat ; **3.** kreñvaat, garvaat ; **4.** ledanaat, frankaat, larkaat ; **5.** stagañ gant, kregiñ gant, deraouiñ.
V.k.d. (hob an / hat angehoben) : [dre skeud.] stagañ gant, kregiñ gant ; *der Chor hob mit dem Lied an,* al laz-kanañ a stagas gant ar ganaouenn.
Anhebung b. (-,-en) : **1.** kresk g., keraouez b., muiantadur g. ; **2.** ledanadur g. ; **3.** kreñvadur g.
anheften V.k.e. (hat angeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ.
anheimeln V.k.e. (hat angeheimelt) : *das Zimmer heimelt mich an,* ar gambr-se a zegas soñj din eus va hini (eus va zi), en em sellet a ran er gambr-se evel er gêr, er gêr emaon er gambr-se.
anheimelnd ag. : c'hwek, bourrus, kevannezus.
anheimfallen V.k.d. : (fällt anheim / fiel anheim / ist anheimgefallen) : **1.** *jemandem anheimfallen,* degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; *erbloses Gut fällt dem Staat anheim,* madoù dishêr a zegouezh gant ar (d'ar) Stad, madoù dishêr en em gav gant ar Stad, madoù dishêr a gouezh d'ar Stad ; **2.** *der Vergessenheit anheimfallen,* mont diwar spered an dud, mont da goll, mont da get, bezañ lakaet en ankounac'h, kouezhañ e puñs an ankounac'h.
anheimgeben V.k.e. (gibt anheim / gab anheim / hat anheimgegeben) : fiziout da, fiziout e, reiñ da, dereiñ da, lakaat etre daouarn u.b.
V.em. **sich anheimgeben** (gibt sich anheim / gab sich anheim / hat sich (t-rt) anheimgegeben) : *sich Gott anheimgeben,* lakaat e holl fiziañs en Aotrou Doue.
anheimstellen V.k.e. (hat anheimgestellt) : dizerc'hel, reiñ, fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh ; *das stelle ich Ihnen anheim, das stelle ich Ihrer Entscheidung anheim,* fiziout a ran ennoc'h evit se, erbediñ a ran kement-se d'ho koustiañs, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwi da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennoù ouzhoc'h, ho lavar a rin / diouzh ho tiviz a rin (Gregor), hervez ho lavar e rin ; *es bleibt (es ist) Ihnen anheimgestellt, es zu tun,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.
anheiraten V.k.e. (hat angeheiratet) : dont da vezañ nes (da vezañ kar) diwar zimeziñ ; *angeheiratet,* deuet da vezañ nes (da vezañ kar) diwar zimeziñ.
anheischig ag. : [tro-lavar] *sich anheischig machen zu,* disklêriañ bezañ barrek d'ober udb, reiñ e c'her d'ober udb, gouestlañ ober udb.
anheizen V.k.e. (hat angeheizt) : **1.** tommañ, goriñ, gwreziñ ; *es ist angeheizt,* tommet eo an ti ; **2.** [dre skeud.] *die Stimmung anheizen,* lakaat empenn an dud da dommañ ha da virviñ, lakaat birvilh en dud.

anherrschen V.k.e. (hat angeherrscht) : *jemanden anherrschen,* mont a-benn-kaer d'u.b., mont reut ouzh u.b., mont dak ouzh u.b., mont rep ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., komz kalet ouzh u.b., komz feuls ouzh u.b.

anheuern V.k.e. (hat angeheuert) : tuta, enrollañ, rollañ.
V.k.d (hat angeheuert) : **1.** *bei jemandem anheuern,* mont e koumanant (koumanantiñ) gant u.b. ; **2.** enrolliñ, lestrañ, mont war ar roll, kemer roll.

anheulen V.k.e. (hat angeheult) : hudal ouzh, yudal ouzh ; *der Wolf heult den Mond an,* yudal a ra ar bleiz ouzh al loar, hudal a ra ar bleiz ouzh al loar.

anhexen V.k.e. (hat angehext) : *jemandem Impotenz anhexen,* skoulmañ an akuilhetenn.

Anhieb g. (-s,-e) : taol g. ; *auf Anhieb,* diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde auf Anhieb erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit auf Anhieb erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn.

anhimmeln V.k.e. (hat angehimmelt) : **1.** *jemanden anhimmeln,* karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreist-penn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b. ; **2.** *jemanden anhimmeln,* sellet brav ouzh u.b., parañ e selloù war u.b., debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh u.b., bamañ ouzh (dirak, gant) u.b., bamañ d'u.b., bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh u.b., lonkañ u.b. gant e zaoulagad.

Anhöhe b. (-,-n) : krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., kern b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., motenn b., uhel g., uhelenn b., uheladenn b., reuzeulenn b., roz g., run g./b., runell b., runenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies., pign g. ; *auf halber Anhöhe,* ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h, hanter-sav ; *er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen,* lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn.

anholen V.k.e. (hat angeholt) : [merdead.] sachañ, sachañ war ; *das Tau anholen,* sachañ ar fard, sachañ war ar fard.

anhören V.k.e. (hat angehört) : **1.** selaou ; **2.** [gwir] selaou, atersiñ ; **3.** [dre skeud.] merzout, gwelet ; *man hört ihm an der Stimme an, dass ...,* diouzh e lavar e weler e ... (e vez merzet e ...).

V.em. : **sich anhören** (hat sich (t-d-b) angehört) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anhören,* selaou udb ; *hör dir das an,* selaou ar c'homzoù-mañ ; *sich (t-d-b) jemandes Argumente anhören,* klevet difennoù u.b. ; *deine Beschimpfungen will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj, ne badfen ket pelloc'h da glevet da gunujennoù ; *was man sich nicht alles anhören soll !* sed amañ ur c'hloc'had ! ; **2.** seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *es hört sich an, als ob ...,* pa vez klevet kement-se e vefe tu krediñ .... ; *es hört sich viel verheißend an,* an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, 'm eus aon - mont a raio klok an traoù, evit doare.

Anhören n. (-s) **/ Anhörung** b. (-,-en) : selaouidigezh b., [gwir] selaouerezh g. ; *nach Anhören der Parteien,* goude bezañ selaouet ar c'hevrennoù enep ; *Anhörung der Zeugen,* selaouerezh an testoù g., kleverezh an testoù g.

Anhörungsverfahren n. (-s) : [gwir] enklask foran g.

anhübschen V.k.e. (hat angehübscht) : propikat, koantaat.

anhupen V.k.e. (hat angehupt) : P. *jemanden anhupen,* kornal ouzh u.b., kornal war u.b.
V.em. : **sich anhupen** (haben sich (t-rt) angehupt) : P. kornal an eil ouzh egile, kornal an eil war egile.

anhusten V.k.e. (hat angehustet) : *jemanden anhusten,* pasaat war-zu u.b., peukañ war-zu u.b., peukal war-zu u.b., poursal war-zu u.b., peudal war-zu u.b.

Anhydrid n. (-s,-e) : [kimiezh] anhidrid g., anhidridenn b.

Anilin n. (-s) : [kimiezh] anilin g.

Anilinfarben lies. : livioù anilin lies.

animalisch ag. : loenek, … loen, … loened, … al loened.

Animateur g. (-s,-e) : kasour g., buhezour g., lusker g., animatour g., ambilher g.

Animation b. (-,-en) : **1.** kas en-dro g., luskañ g., buhezañ g., buhezerezh g., buhezadur g., diduiñ g., bevaat g., ambilhañ, ambilherezh g. ; **2.** abadenn b., oberiantiz b., diduamant g., diduadenn b. ; **3.** [film] bliverezh g., blivañ g.

Animierdame b. (-,-n) : brouderez b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

animieren V.k.e. (hat animiert) : **1.** bevaat, buhezañ, luskañ, buhezekaat, reiñ kas da, lakaat kas e, ambilhañ ; **2.** birvilhañ, lakaat birvilh en u.b. ; *er ist animiert,* birvilh a zo ennañ, leun a c'hred eo, startijenn virvidik a zo gantañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ ; *jemanden zu etwas animieren,* dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb.

animierend ag. : broudus, atizus ; *animierend wirken,* broudañ, brochañ, atizañ, flemmañ, bevaat.

Animierkneipe b. (-,-n) **/ Animierlokal** n. (-s,-e) : boest-noz gant lorberezed a vicher b., boest-noz gant gisti kas c'hoant b., P. toull-noz gant chafoulerezed g.

Animiermädchen n.(-s,-) : brouderez b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

Animismus g. (-, Animismen) : eneouriezh b., animegezh b.
Anion n. (-,-en) : [fizik] anion str., anionenn b.
Anis g. (-s,-e) : [louza.] aniz str. ; *grüner Anis,* aniz glas str.
Anisette g. (-/-s,-s) : gwin-aniz g.
Anispflanze b. (-,-n) : [louza.] anizenn b.
Anissamen g. (-s,-) : [louza.] anizenn b.
Anisschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig aniz g., P. meleneg g., melenog g.
Anjou n. : *das Anjou,* Anjev b.
ankämpfen V.k.d. (hat angekämpft) : stourm ouzh, gouren ouzh, kiañ ouzh, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep ; *gegen alle Hindernisse ankämpfen,* kiañ outi, kiañ ouzh ar seizh dienez, kiañ ouzh ar mor diaes hag an avel a-benn ; *wir haben hart gegen den Wind ankämpfen müssen,* ranket hor boa stourm ouzh an avel diroll, ranket hor boa gouren ouzh an avel diroll.
Ankauf g. (-s,-käufe) : pren g. ; *Ankauf und Verkauf,* pren ha gwerzh.
ankaufen V.k.e. (hat angekauft) : prenañ, akuizitañ.
V.em. : **sich ankaufen** (hat sich angekauft) : prenañ ; *sich in einem Dorf ankaufen*, prenañ douaroù en ur barrez.
Ankäufer g. (-s,-) : prener g., akuiziter g..
Ankaufspreis g. (-es,-e) : priz-koust g., priz-prenañ g.
Ankaufsstelle b. (-,-n) : lec'h prenañ g.
Anke g. (-n,-n) : **1.** [loen.] dluz roz str., dluzh-mor str. ; **2.** P. kilpenn g., chouk-kil g.
Anker g. (-s,-) : **1.** eor g., pigell b. ; *Steinanker,* maeneor g., penn-maen g., maen-mouilh g., kiez b., maen evac'h g., maen evarn g. ; *vor Anker gehen,* lakaat an eor, eoriñ, eoriañ ar vag, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war he chadenn ; *den Anker fallen lassen,* teuler an eor er mor, teuler ar bigell er mor, eoriñ, lakaat an eor ; *das Schiff liegt vor Anker,* eoriet (eoret) eo ar vag, emañ ar vag war hec'h eor, emañ ar vag o pouezañ war hec'h eor, emañ ar vag war he chadenn, emañ ar vag o chom da baouez en ere he rañjenn ; *vor Anker liegendes Schiff,* bag er fes b., bag war hec'h eor b., bag war he chadenn b. ; *den Anker lichten, den Anker hieven,* sevel an eor, sevel ar bigell, dizeoriañ ; *vor Anker treiben,* arat, stlejañ e eor ; *der Anker schleppt,* riklañ a ra an eor, arat a ra an eor, emañ ar vag o stlejañ hec'h eor ; **2.** [stlenn.] eor g. ; **3.** [tredan.] dereed g. ; 4. [dre skeud.] bazh saveteiñ b. ; **4.** [tisav.] eor-moger g.
Ankerarm g. (-s,-e) : [merdead.] biz an eor g., brec'h an eor b.
Ankerbeting b. (-,-s) : [merdead] peul-strapenn g., peul-eren g.
Ankerbewicklung b. (-,-en) : [tekn.] pellenadur dereed g.
Ankerboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.
Ankerfaden g. (-s,-fäden) : **1.** [loen.] stagell b. ; **2.** [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g.
Ankergrund g. (-es,-gründe) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.
Ankerkette b. (-,-n) : [merdead.] chadenn an eor b., rañjenn an eor b.
Ankerklüse b. (-,-n) : [merdead.] skobank g., toull an eor g.
ankern V.gw. (hat geankert) : **1.** lakaat an eor, eoriañ, eoriñ, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war he chadenn ; **2.** bezañ eoriet, bezañ eoret, bezañ war e eor, pouezañ war e eor.
Ankerplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.
Ankerschaft g. (-s,-schäfte) : **1.** [merdead.] pav an eor g., gwalenn an eor b. ; **2.** gwalenn dereed b.
Ankerschraube b. (-,-n) : tenn-foñs g.
Ankerspill n. (-s,-e) : [merdead.] gwindask g.
Ankerspule b. (-,-n) : [tekn.] kanell dereed b.
Ankerstromkreis g. (-es,-e) : [tredan] amred dereed g.
Ankeruhr b. (-en) : horolaj ti Anker e Vienna g.
Ankerwinde b. (-,-n) : [merdead.] gwindask g., gwinter g.
anketten V.k.e. (hat angekettet) : stagañ ouzh ur chadenn, chadennañ, chenjenniñ, rañjennañ.
Ankettung b. (-,-en) : chadennerezh g., chadennadur g.
ankitten V.k.e. (hat angekittet) : mastikañ, kalafetiñ.
ankläffen V.k.e. (hat angeklâfft) : *jemanden ankläffen,* chilpat ouzh u.b.
Anklage b. (-,-n) : klemm g., tamall g., tamalladenn b., karg b., enkabladur g., enkablidigezh b. ; *Anklage gegen jemanden erheben,* sevel klemm a-enep u.b., enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b., lakaat u.b. dindan gehuz ; *Anklage auf Leben und Tod,* klemm lakaet evit goulenn ar c'hastiz a varv a-enep un torfedour g. ; *unter Anklage stellen,* tamall, lakaat dindan gehuz, kehuzañ ; *er wird unter Anklage gestellt,* tapet e vez e kaoz.
Anklageakte b. (-,-n) / **Anklageakt** g. (-es,-e) : skrid-tamall g.
Anklagebank b. (-,-bänke) : **1.** kador a varnedigezh b., bank an damallidi g. ; **2.** [dre skeud.] P. *auf der Anklagebank sitzen,* bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.
Anklageerhebung b. (-,-en) : goulenn tamallerezh g., goulenn lakaat dindan gehuz g.
Anklagegründe lies. : diazezoù an tamall lies., karg b., kargoù lies., penn kehuz g.
Anklagekammer b.(-,-n) : kambr damall b.
anklagen V.k.e. (hat angeklagt) : tamall ; *jemanden des Diebstahls anklagen,* tamall u.b. a laeroñsi ; *er wurde des Diebstahls angeklagt,* tamallet e oa bet da vezañ laer ; *fälschlich anklagen,* falstamall, tamall e faos, tamall e gaou ; *jemanden vor Gericht anklagen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas dirak al lez-varn, lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis, enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b. ; *ein Angeklagter,* un enkabled g., un tamallad g., un difenner (Gregor) g. ; *sich selbst anklagen,* emdamall ; *fälschlich anklagen,* falstamall.
anklagend ag. : tamallus.
Anklagepunkte lies. : diazezoù an tamall lies., kargoù lies., penn kehuz g. ; *ich finde immer noch keinen*

Anklagepunkt gegen sie, ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn.
Ankläger g. (-s,-) : klemmer g., tamaller g., kehuzer g. ; *öffentlicher Ankläger,* ministrerezh publik g.
Anklagerede b. (-,-n) : prezegenn damall b., breutadenn enep b.
Anklageschrift b. (-,-en) : skrid-tamall g., lizher-tamall g.
Anklagesenat g. (s,-e) : kambr damall b.
anklammern V.k.e. (hat angeklammert) : **1.** klochedañ, stagañ ; **2.** ispilhañ diwar-bouez gwaskoù ; *die Wäsche anklammern,* lakaat ar c'houez da sec'hañ, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh ur siblenn, ispilhañ ar c'houez ouzh an orjalenn diwar-bouez gwaskoù.
V.em. : **sich anklammern** (hat sich (t-rt) angeklammert) : *sich an etwas (t-d-b) anklammern,* kregiñ peg en udb, chom a-grap ouzh udb.
Anklang g. (-s,-klänge) : **1.** dasson g., heklev g. ; **2.** [yezh.] kenganez b., kengan g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g. ; **3.** [son.] kendon g. ; **4.** [dre skeud.] *Anklang finden,* bezañ degemeret mat gant an dud, ober berzh, ober brud, plijout d'an dud, kavout heklev ; *keinen Anklang finden,* chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, mont a-dreuz gant e hent, bezañ kazeg ganti, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz ; **5.** kounaenn b., marsoñj g.
ankleben V.k.e. (hat angeklebt) : pegañ, daspegañ, skritellañ, liketañ, kenbegañ ; *Plakate ankleben,* liketañ, pegañ skritelloù.
V.k.d. (ist angeklebt) : bezañ peg, chom peg, englenañ.
Ankleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., pegerezh g., pegadur g.
anklebend ag. : stagus, pegus, spegus, kenbegus, daspegus.
Ankleidekabine b. (-,-n) : logell wiskañ b.
Ankleider g. (-s,-) : gwiskour g.
ankleiden V.k.e. (hat angekleidet) : gwiskañ.
V.em. : **sich ankleiden** (hat sich (t-rt) angekleidet) : en em wiskañ.
Ankleideraum g. (-s,-räume) : gwiskva g.
anklicken V.k.e. (hat angeklickt) : klikañ war, dibab, diuz, diuzañ, dilenn.
anklingeln V.gw. (hat angeklingelt) : *bei jemandem anklingeln,* pellgomz d'u.b.
anklingen V.gw. (klang an / ist angeklungen) : **1.** dasseniñ, tregerniñ, fraoñval ; **2.** kenganañ, kendoniañ ; **3.** [dre skeud.] kregiñ gant ; *die mit A anklingenden Wörter,* ar gerioù a grog gant al lizherenn A ; **4.** diskouez heñvelidigezh gant, bezañ re-bar da, tennañ da ; *dieses Lied klingt an ein Kirchenlied an,* ar ganaouenn-se a denn tamm-pe-damm d'ur c'hantik, ar ganaouenn-se a ziskouez heñvelidigezh gant ur c'hantik, re-bar eo ar ganaouenn-se d'ur c'hantik.
V.k.e. (klang an / hat angeklungen) : *eine Saite anklingen (lassen),* lakaat ur gordenn da seniñ, lakaat kordenn ur benveg sonerezh da fraoñval.
anklopfen V.gw. (hat angeklopft) : **1.** skeiñ ouzh an nor, pokañ war an nor ; **2.** [dre skeud.] *bei jemandem anklopfen,* sontañ an dachenn, furchal e kalon u.b., furchal kalon u.b., amprouiñ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., furchal betek e kreiz kalon (betek e kreiz spered) u.b. (Gregor). seniñ ar c'hloc'h d'u.b., klask diskuliañ troadur-spered u.b.
anknabbern V.k.e. (hat angeknabbert) : krignat.
anknacksen V.k.e. (hat angeknackst) : *jemandes Zuversicht anknacksen,* divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b. ; *jemandes Stolz anknacksen,* diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.
V.em. : **sich anknacksen** (hat sich (t-rt) angeknackst) : regiñ, fregañ, faoutañ, digeriñ faoutoù (flaouiadennoù, boulc'hoù, jeloù, jelennoù) en an-unan, skarnilañ, skarrañ.
Anv-gwan verb : **angeknackst** diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv.
anknipsen V.k.e. (hat angeknipst) : treiñ an trec'haoler, lakaat gouloù, pouezañ war bouton ar gouloù ; *Licht anknipsen,* enaouiñ ar gouloù, elumiñ ar gouloù, elumiñ.
anknöpfen V.k.e. (hat angeknöpft) : boutoniñ, nozelenniñ, prennañ.
anknüpfen V.k.e. (hat angeknüpft) : **1.** liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, eren, keneren ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem ein Gespräch anknüpfen,* digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaozioù gant u.b., boulc'hañ ur gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., stagañ gant ar gaoz ; *er versuchte, mit meinem Vater ein Gespräch anzuknüpfen,* klask a rae kaoz ouzh va zad ; *Beziehungen anknüpfen,* skoulmañ darempredoù, mont e kehent gant tud 'zo, mont e darempred gant tud 'zo ; [kenw., polit.] *Verhandlungen anknüpfen,* kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg.
V.k.d. (hat angeknüpft) : *mit jemandem anknüpfen,* skoulmañ darempredoù gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.
V.em. : **sich anknüpfen** (hat sich (t-rt) angeknüpft) : *an den Kaiser Barbarossa knüpfen sich viele Sagen an,* ur bern mojennoù a denn d'an (a bled gant an) impalaer Barv-Ruz.
Anknüpfungspunkt g. (-s,-e) : abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g., digarez b., atiz g., broud g.
anknurren V.k.e. (hat angeknurrt) : *der Hund knurrte ihn an,* diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.
anködern V.k.e. (hat angeködert) : **1.** boueta, paskañ, stronkañ ; **2.** hoalañ, loaviñ, dedennañ.
Ankohlung b. (-) : karbonekadur g., glaouennadur g., glaouenniñ g., glaouañ g.
ankommen V.gw. (kam an / ist angekommen) : **1.** erruout, degouezhout, en em gavout, disoc'h ; *in der Stadt ankommen,* erruout e kêr, degouezhout e kêr, en em gavout e kêr, disoc'h e kêr ; *Sie sind also*

angekommen, lieber Freund, setu c'hwi eta er vro, va mignon - en em gavet oc'h, va mignon ; *der Zug ist eben angekommen,* o paouez erruout emañ an tren, an tren ne ra nemet erruout ; *am Ziel ankommen,* en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), porzhiañ ; *lass mich wissen, an welchem Tag du ankommst,* degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *gesund und wohlbehalten ankommen,* degouezhout yac'h ha dibistig (hep gaou na tro fall ebet, dinamm a bep mac'hagn, hep namm na kignadenn) - degouezhout bev, yac'h ha diampech - degouezhout bev, yac'h ha kempenn - porzhiañ mat ; *Ihr Paket ist gestern mit der Post bei mir angekommen,* degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; P. *wir kommen gut bei ihm an,* deuet-mat omp gantañ, erru-mat omp gantañ, war e lizheroù emaomp, en e c'hras emaomp, en e vañch emaomp, [dre skeud.] en un tu ganeomp emañ.
2. bezañ evit ; *er kann nicht gegen ihn ankommen,* n'eo ket gouest da c'hoari gantañ, n'eo ket evitañ, n'eo ket barrek evitañ, n'eo ket barrek warnañ, n'eo ket gouest dezhañ, n'eo ket gouest outañ.
V.k.e. (kam an, ist angekommen) : *Erinnerung kommt mich an,* dont a ra koun din, koun am eus en-dro ; *ihn kommt das Grauen an,* skrijañ a ra o welet un dra ken euzhus ; *der Entschluss kam ihn hart an,* diaes e kavas an diviz-se.
V.k.d. (kam an / ist angekommen) : **ankommen auf (+ t-rt)**: **1.** *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten,* dont a ra diouzhtu, pa vez tud da saveteiñ ; **2.** *es kommt uns darauf an, zu ...,* bernout a ra deomp / lazout a ra deomp (+ anv-verb) (Gregor), ar pezh a vern (a gont) evidomp-ni eo (+ anv-verb) ; *es kommt ihm nicht auf Geld an,* n'eo ket un afer a arc'hant evitañ, n'eo ket an arc'hant a gont evitañ ; *es kommt ihm nicht auf den Preis an,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *darauf soll es nicht ankommen !* pe vern ? / pe laz ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), forzh a se ! se ne ra mann ebet ! kent a se ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! ; *es ist der erste Schritt, auf den es ankommt,* an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *auf das Wie kommt es an,* kemenerien omp tout met an dailh eo a zoug - ober hag ober 'zo - an tu eo an hanter eus al labour - n'eus labour na c'haller da verraat en ur gemer dre ar penn mat - labour digoret mat hanter c'hraet, bec'h sammet hanter zouget - o lakaat ar ber ouzh ar ribot e teuer abred da gaout faot [faot = naon] - o trougiforniañ e reer kornek ar bara ; **3.** *es kommt mir nicht auf fünf Minuten an, auf fünf Minuten mehr oder weniger kommt es mir nicht an,* n'on ket war-bouez pemp munut ; **4.** P. *es kommt darauf an,* se 'zo hervez, se 'zo diouzh ma vo, se 'zo diouzh ma tegouezho, se 'zo hervez ma tegouezho.

Ankommende(r) ag.k. g./b. **/ Ankömmling** g. (-s,-e) : degouezhiad g., erruer g., den nevez erru g., den nevez degouezhet g.
ankönnen V.gw. : [tro-lavar] *dagegen können wir nicht an,* kement-se n'emañ ket en hon dalc'h, n'hon eus krog ebet en dra-se, n'hon eus ket a grog en dra-se, n'hon eus ket a beg en dra-se, en dic'halloud emaomp, er blodoù emaomp.
ankoppeln V.k.e. (hat angekoppelt) : **1.** stagañ, koublañ ; *Wagen ankoppeln,* stagañ bagonioù an eil ouzh eben ; **2.** [labour-douar] rollañ, koublañ ; *Kühe ankoppeln*, stagañ saout an eil ouzh eben, rollañ saout, koublañ saout (Gregor).
Ankopplungsmanöver n. (-s,-) : embregadenn goublañ b.
ankotzen V.k.e. (hat angekotzt) : *jemanden ankotzen,* **1.** reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug d'u.b., ober heug d'u.b., bezañ regred d'u.b., bezañ ac'h d'u.b. (Gregor), degas rukun d'u.b., dont da neuial war kalon u.b. ; **2.** dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) war u.b., dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) ouzh u.b.
ankratzen V.k.e. (hat angekratzt) : **1.** krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabañ ; **2.** P. *jemanden ankratzen,* darbodiñ u.b., krapañ en u.b., lakaat e grabanoù war u.b.
ankreiden V.k.e. (hat angekreidet) : **1.** merkañ gant un tamm kleiz ; **2.** P. [dre skeud.] *das werde ich ihm schon ankreiden,* an distro am bo ! m'en talvezo dezhañ ! mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker dezhañ ! koustañ a ray ker d'e lêr ! fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ !
ankreuzen V.k.e. (hat angekreuzt) : merkañ gant un taol kreion, merkañ gant ur groaz, barrennañ, kroaziañ.
ankündigen V.k.e. (hat angekündigt) : **1.** kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, rakkemenn, kentkemenn, notañ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ankündigen,* kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ankündigen,* degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; *seine Verlobung ankündigen,* embann e bromesa a briedelezh (Gregor) ; **2.** ditourañ, diouganañ ; *die Turteltaube kündigt den Frühling an,* ditourañ a ra an durzhunell an amzer vrav ; *die Ausgangssperre ankündigen,* seniñ keulfe ; **3.** ragaroueziañ, diouganañ, ditourañ ; *diese kalten Regentropfen kündigen Schnee an,* boued erc'h eo an takennoù glav yen-mañ ; **4.** [dre heñvel.] *das kündigt nichts Gutes an,* keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.
V.em. **sich ankündigen** (hat sich (t-rt) angekündigt) : **1.** kemenn emeur o tont ; **2.** en em kinnig ; **2.** dont war wel, tostaat.
Ankündigung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., rakkemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., embann g., notadur g., notenn b. ; **2.** raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g.

Ankunft b. (-,-künfte) : degouezh g., donedigezh b., donedadeg b., monedigezh b. ; *bis zur Ankunft seines Vaters,* da zeport ma'z erruo e dad, da c'hortoz e dad da zont ; *kurz nach seiner Ankunft,* ur pennadig goude ma oa degouezhet ; *jemanden von seiner Ankunft benachrichtigen,* degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; *ich freue mich über die Ankunft deiner Mutter,* me a zo aes e vefe deuet da vamm.

Ankunftshalle b. (-,-en) : hall degouezhout g.

Ankunftstafel b. (-,-n) : taolenn an eurioù degouezhout b.

Ankunftszeit b. (-,-en) : eur degouezhout b., eur erruout b.

ankuppeln V.k.e. (hat angekuppelt) : stagañ, koublañ ; *Wagen ankuppeln,* stagañ bagonioù an eil ouzh eben.

ankurbeln V.k.e. (hat angekurbelt) : **1.** kambliañ, kampilhal, plantañ tro e ; **2.** [dre skeud.] reiñ lañs (lusk) da, reiñ kas d'udb, degas startijenn da, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ war-raok, erluskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, lakaat plom en e sav, arabadiñ war, tommañ kalon u.b.

Ankurbeln n. (-s) **/ Ankurbelung** b. (-,-en) : **1.** loc'hidigezh b., loc'herezh g. ; **2.** [dre skeud.] *Ankurbelung der Wirtschaft,* adlañs an armerzh g.

Ankylose b.(-,-n) : [mezeg.] ankiloz g., skoulmadur g.

anlächeln V.k.e. (hat angelächelt) : *jemanden anlächeln,* c'hoarzhin ouzh u.b., mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b. ; *sie lächelte ihn wehmütig an,* ur minc'hoarzh leun a velkoni a zonezonas dezhañ ; *jemandem freundlich anlächeln,* mousc'hoarzhin ouzh u.b. gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwek ouzh u.b.

anlachen V.k.e. (hat angelacht) : c'hoarzhin [ouzh u.b.] ; *das Kind lacht seine Mutter an,* ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm.

V.em. **sich anlachen** (hat sich (t-d-b) angelacht) : P. *sich (t-d-b) jemanden anlachen,* klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretiñ, chourañ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kañjoliñ u.b., kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., douseta, lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b.

Anlage b. (-,-n) : **1.** doug g., tech g., danvez g., gouenn b., gobari g., ijin g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., pleg-natur g., tro-natur b., kentstummadur g., kenttuadur g. ; *gute Anlagen haben zu ...,* bezañ danvez en an-unan evit..., bezañ stummet diouzh udb, bezañ dornet mat evit ..., bezañ donezonet evit udb, bezañ gouenn en an-unan da ... ; *er hat eine besondere Anlage für Musik,* ur boulc'h soner a-feson eo ; *Anlagen zu Fremdsprachen haben,* bezañ ur mailh (diskouez ampartiz, bezañ akuit) war ar yezhoù estren, bezañ danvez en an-unan evit ar yezhoù estren, bezañ gouenn en an-unan da zeskiñ ar yezhoù estren, bezañ aes a zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren, bezañ mat a zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren ; *Anlage zum Geiz,* tech da vezañ pizh g., doug da vezañ pizh g.

2. krouidigezh b., savidigezh b., aozadur g., stalierezh g. ; *Anlage einer Fabrik,* savidigezh ul labouradeg b. ; *Anlage von Gärten,* krouidigezh liorzhoù b., aozadur liorzhoù g.

3. enstaliadenn b., staliadur g., kenreizhiad b., aveadur g., avead g., stramm g., steuñvenn b. ; *diese Stadt ist in der Anlage sehr modern,* savet eo bet ar gêr-mañ en un doare modern-kenañ ; *eine automatische Anlage,* un enstaliadenn emgefre b., un enstaliadenn emgefreek b. ; *Radioanlage,* skingaslec'h g., skingaser g.

4. liorzh-kêr g., gourliorzh b., kenliorzh g. ; *öffentliche Anlage,* liorzh foran b. ; *Grünanlage,* glasvezeg b., takad glas g., tachenn c'hlas b., esaou glas g.

5. [arc'hant.] postadur g., engouestladur g., fiziadur g., postadenn b. ; *ertraglose Anlage,* postadur andedaol g., postadur marv g. ; *produktive Anlage,* postadur dedaolus g., postadur bev g. ; *Geld in schlechte Anlagen stecken,* postañ (engouestlañ) fall e arc'hant ; *feste Anlage,* postadur didermen g. ; *eine Anlage für sein Geld suchen,* klask fred d'e arc'hant ; *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft,* deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.

6. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *in der Anlage,* amañ kevret, amañ e-barzh.

7. *Anlagen,* aveadurioù lies. ; *Sportanlagen,* aveadurioù sport lies. ; *die Hafenanlagen,* aveadurioù ar porzh lies. ; *Hotelanlage,* kevaniad letiel g.

Anlageberater g. (-s,-) : kuzulier-arc'hant g.

Anlagefonds g. (-) : font postañ g.

Anlagekapital n. (-s,-ien) : kevala postañ g., kevala postet g.

Anlagekosten lies. : mizoù staliañ lies., mizoù diazezañ lies.

Anlagenausrüstung b. (-,-en) : [stlenn.] kefluniad g., kefluniadur g., kenneuziadur g.

Anlagengeneration b. (-,-en) : [stlenn.] remzi g., rumm g.

Anlagensoftware b. (-,-s) : [stlenn.] prestiant g.

Anlagepolititik b. (-,-en) : politikerezh postañ g.

Anlagevermögen n. (-s,-) : arc'hant postet g.

anlanden V.gw. (ist angelandet) : **1.** [merdead.] kostezañ, douarañ ; **2.** [kirri-nij] leuriañ, pradañ ; **3.** [douar.] dichaladuriñ.

V.k.e. (hat angelandet) : dilestrañ, douarañ.

Anlandung b. (-,-en) : **1.** [merdead.] kostezadur g., douaradur g. ; **2.** [kirri-nij] leuriadur g., pradañ g. ; **3.** [douar.] dichaladur g., dichaladuriñ g.

anlangen[1] V.k.e. (hat angelangt) : [dre skeud.] *was dies anlangt,* evit a sell ouzh an dra-se, er pezh a sell ouzh kement-se.

V.gw. (ist angelangt) : erruout, degouezhout, tizhout, diraez, diraezañ ; *auf dem Gipfel anlangen,*tizhout penn (lein, kern, kribenn, barr) ar menez g.

anlangen[2] V.gw. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] **1.** stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *langt da nicht an,* na stokit ket ho torn ouzh an dra-se ! na lakait ket ho taouarn war an dra-se ! na gemerit ket an dra-se gant ho taouarn ! na douchit ket an dra-se ouzh ho taouarn ! arabat touch d'an

dra-se ! arabat touch ouzh an dra-se ! ; **2.** reiñ un taol-skoaz, reiñ (dougen, teuler) dorn, reiñ un taol dorn, kregiñ e-barzh.
V.k.e. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.
Anlass g. (-es, Anlässe) : digarez g., dougad g., abeg g., kantabeg g., atiz g., broud g., degouezh g., degouezhadenn b., tro b., lec'h g., apoue b., labour g., perzh g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezadenn b., perag g., gwir g., rezon b., enaouidigezh b. ; *ein Anlass zum Feiern,* un digarez mat evit c'hoari las g., un digarez a-feson evit ober bos g., labour ober bos g., un abeg evit riboulat g. ; *Anlass zu Gerede geben,* magañ ar chaok hag ar stran ; *das gibt zu Missbrauch Anlass,* kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da wallimplijoù 'zo, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da reñverioù 'zo ; *es gab Anlass, etwas zu tun,* un digarez e oa bet evit ober udb, tro a voe roet d'ober udb, kement-se a voe abeg a-walc'h evit ober udb, kement-se a roas lec'h d'ober udb ; *bei diesem Anlass,* da-geñver an dra-se, e-skeud-se, war-zigarez an dra-se ; *er hat Anlass zur Klage,* lec'h en deus da glemm, labour en deus da glemm, perzh en deus da glemm, abeg en deus da glemm, peadra en deus da glemm ; *ich habe ihm gegenüber Anlass zur Klage,* abegoù am eus a-enep dezhañ ; *er hat allen Anlass, ihm böse zu sein,* mil abeg (lies abeg) en deus da gaout droukrañs outañ, gwir abeg en deus da gaout droukrañs outañ, lec'h en deus da gaout droukrañs outañ, labour en deus da gaout droukrañs outañ, peadra en deus da gaout droukrañs outañ ; *ohne allen Anlass,* hep abeg, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, diabeg ; *beim geringsten Anlass,* war an disterañ digarez - diwar an disterañ digarez - diwar an disterañ tra - war-bouez un neudenn vrein - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann - evit nemeur dra - e-skeud an disterañ abeg - evit an disterañ bramm - evit mann ebet ; *beim gerinsten Anlass würde er Ihnen einen Messerstich versetzen,* hennezh a gontellfe ac'hanoc'h ken aes ha tra e-skeud an disterañ abeg ; *aus welchem Anlass ?* a be berzh kement-se ? evit peseurt abeg ? evit pe bennkaoz ? en askont (en arbenn, dre an arbenn) da betra ? pe evit abeg ? / pe dre 'n abeg ? / pe diwar-benn tra ? (Gregor), en abeg (abalamour) da betra ? diwar-benn petra ? pe evit tra ? evit petra ? perak tra ? ; *er verstand nicht, aus welchem Anlass diese Leute zu ihm kamen,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; *aus irgendeinem Anlass,* evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; *dem Anlass entsprechend,* diouzh an drovezh, diouzh ar blegenn, azas ouzh an drovezh, azas ouzh ar blegenn.
anlassen V.k.e. (lässt an / ließ an / hat angelassen) : **1.** chom hep tennañ ; *den Mantel anlassen,* chom dindan e vantell.
2. lezel war elum, lezel war enaou, lezel bev ; *das Radio anlassen,* lezel ar skingomzer da vont en-dro ; *du hast die Lichter deines Wagens angelassen,* chomet eo gouleier da wetur war enaou.
3. *den Motor anlassen,* reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreiñ, lañsañ ar c'heflusker, luskañ ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat.
4. *jemanden hart anlassen,* dichekal u.b., faeañ u.b., lavarout e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., teñsañ kaer u.b., kannañ e gouez d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober ur rez d'u.b.
5. [tekn., metal.] disgwerañ.
V.em. : **sich anlassen** (lässt sich an / ließ sich an / hat sich (t-rt) angelassen) : *das Geschäft lässt sich gut an,* kregiñ a ra mat an traoù ; *es lässt sich gut an,* keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel war ur ganell, war a seblant - mont a ra klok an traoù, evit doare - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, 'm eus aon - mont a ra mat an traoù en o hent evit doare ; *es lässt sich übel an,* keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.
Anlassen n. (-s) : **1.** loc'herezh g., loc'hidigezh b., lañsañ g. ; **2.** [metal.] disgweradur ar metal g., disgwerañ g.
Anlasser g.(-s,-) : lañserez b., loc'her g., lusker g., ardivink-lusker g. ; *den Anlasser betätigen,* sachañ war al lañserez, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lañsañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker.
Anlasshebel g.(-s,-) : linier loc'hañ g.
Anlassofen g. (-s,-öfen) : [metal.] forn disgwerañ b.
anlässlich araog. (t-c'h) : da-geñver, da-dal, a-geñver, war-zigarez.
anlasten V.k.e. (hat angelastet) : *jemandem etwas anlasten,* teuler [ar bec'h] war u.b., tamall udb d'u.b., lakaat udb war chouk u.b.
Anlauf g. (-s,-läufe) : lañs g., lañsadenn b., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., frañchiz b., tizh g., red-lusk g., redadenn lusk b. ; *der Weitspringer nimmt seinen Anlauf,* al lammer a-hed a gemer e lañs (e dizh, e randon, e lusk, e herr, penn herr, herr, tizh, lañs) a-raok lammat, al lammer a-hed a glask e randon, al lammer a-hed a ra ul lañsadenn, lañsañ a ra al lammer a-hed ; *ich hatte nicht genug Anlauf genommen,* ne oan ket lañset a-

walc'h ; *Platz genug zum Anlaufnehmen,* frañchiz a-walc'h b. ; *im ersten Anlauf,* diouzhtu-kaer, diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, d'an arnod kentañ, ribus, en un taol berr, en un taol-kont ; *erst nach mehreren Anläufen konnte er seine Arbeit zu Ende bringen,* ret e oa bet dezhañ adkregiñ meur a wech evit kas e labour da benn, ret e oa bet dezhañ mont dre veur a wech ganti, ret e oa bet dezhañ en em gemer dre veur a wech ; *beim letzten Anlauf gelang es ihm,* d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn eus e daol, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn da dennañ e daol.

Anlaufbahn b. (-,-en) b. : **1.** [kirri-tan, kirri-nij] leurenn kemer tizh b., leurenn loc'hañ b., roudenn kemer tizh b., roudenn loc'hañ b. ; **2.** [sport] roudenn randon b.

anlaufen V.gw. (läuft an / lief an / ist angelaufen) : **1.** kregiñ ; *die Produktion läuft an,* emeur o kregiñ gant ar c'henderc'hañ ; *der Film läuft an,* kregiñ a ra ar film ; *der Motor läuft an,* kregiñ a ra ar c'heflusker da dreiñ (da labourat).

2. [dre astenn.] pignat, kreskiñ, uhelaat ; *der Fluss läuft an,* emañ ar stêr o tic'hlannañ, uhelaat a ra an dour er stêr ; *hoch angelaufene Schulden,* bern dle g., dleoù forzh pegement lies., dleoù ken-ha-ken lies., dleoù ken-ha-kenañ lies., dleoù mui-pegen-mui lies, dleoù gwazh-pegen-gwazh lies.

3. deredek, delammat, dec'haloupat ; *angelaufen kommen,* dont d'ar red, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr, denijal ; P. [dre skeud.] *schlimm (übel) anlaufen,* lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kouezhañ en un toull fall, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall.

4. P. *rot anlaufen,* mont ruz, ruziañ, sevel ar ruz en e benn, sevel ur ruzder en an-unañ, mont ruzder en an-unañ ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an,* ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen,* ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad.

5. dont glizh war ; *die Fenster laufen an,* dont a ra dour (glizh, lizenn) war gwer ar prenester, glizhenniñ a ra an aezhenn war gwer ar prenester.

6. louediñ ; *das Brot läuft an,* emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.

7. *Metall anlaufen lassen,* pousañ metal.

8. merglañ.

9. [sport] kemer e lañs (e dizh, e randon, e herr, penn herr, herr, tizh, lañs), klask e randon, ober ul lañsadenn, lañsañ.

10. *jemanden anlaufen lassen,* reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b.

V.k.e. (läuft an / lief an / ist angelaufen) : [merdead.] *einen Hafen anlaufen,* dasporzhiañ, ehanañ en ur porzh-mor, ober ur paouez en ur porzh-mor, harpañ en ur porzh, porzhiañ, dont en aod, paouez en ur porzh / douarañ en ur porzh (Gregor), darbariñ ur porzh-mor ; *diese Küste kann nicht angelaufen werden,* an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi.

Anlaufhafen g. (-s,-häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Anlaufstelle b. (-,-n) b. : [dre skeud.] lec'h emgav g., lec'h degemer g.

Anlaufzeit b. (-,-en) b. : **1.** amzer aozañ b., amzer brientiñ b., darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbaroù lies., kempennoù lies., diwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies. ; **2.** [keflusker] tommerezh g., prantad tommañ g.

Anlaut g. (-es,-e) : [yezh.] soniad kentañ g.

anlauten V.gw. (hat angelautet) : kregiñ [gant ur soniad bennak].

anläuten V.gw. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *bei jemandem anläuten,* pellgomz d'u.b.

V.k.e. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *jemanden anläuten,* pellgomz d'u.b.

Anlautmutation b. (-,-en) **/ Anlautpermutation** b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur g. ; *sellit ouzh* **Mutation**.

Anlautreim g. (-s,-e) : [lenn.] kenganez b.

anlegbar ag. : [armezh] *anlegbarer Preis,* priz stur g.

Anlegeboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.

Anlegebrücke b. (-,-n) b. : adkae g., kae dilestrañ g.

Anlegegebühr b. (-,-en) b. : kaeaj g.

Anlegehafen g. (-s,-häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., porzh ehanañ g.

Anlegegelder lies. : [arc'hant.] kellidoù traoladur lies., kevalaoù traoladur lies.

anlegen V.k.e. (hat angelegt) : **1.** lakaat ; *ein neues Kleid anlegen,* lakaat ur vrozh nevez, lakaat ur gwiskamant nevez ; *sie legt ihren Schmuck an,* lakaat a ra he bravigoù ; *einem Pferde Zügel anlege*n, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h, penvestrañ ur marc'h ; *Sporen anlegen,* lakaat kentroù ; *jemandem Handschellen anlegen,* lakaat grizilhonoù

(kefioù dorn, manegoù-houarn) d'u.b., lakaat grizilhonoù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hefioù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b., potailhañ e zaouarn d'u.b., grizilhonañ u.b., kefdornañ u.b., kefiañ u.b., manikliñ u.b. ; *Vorräte für den Winter anlegen,* gorren pourvezioù a-benn ar goañv ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen,* pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv ; [dre heñvel.] *Kohlen anlegen,* glaoua an tan, boueta an tan gant glaou ; *Holz anlegen,* boueta an tan, lakaat keuneud e-barzh an tan ; *Feuer an ein Haus anlegen,* lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; [dre astenn.] *Maßstab an etwas anlegen,* lakaat udb da glotañ gant ur reol bennak, lakaat udb da glotañ gant un dezverk bennak, skoueriañ udb (Gregor) ; [dre skeud.] *Hand anlegen,* reiñ (dougen, teuler) dorn, reiñ un taol dorn, kregiñ e-barzh.

2. aozañ, kempenn, sevel, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, staliañ, diazezañ ; *einen Ziergarten anlegen,* tresañ steuñv ul liorzh-dudi ; *Beete anlegen,* ober ervennoù ; *eine Datei anlegen,* krouiñ ur restr ; *eine Bahnlinie anlegen,* digeriñ ul linenn hent-houarn, diazezañ ul linenn hent-houarn ; *eine neue Straße anlegen,* digeriñ un hent nevez ; *Maulwürfe legen Gangsysteme an,* gozed a c'haran an douar da sevel rouedadoù garidennoù.

3. [kenw.] postañ, engouestlañ ; *Geld verzinslich anlegen, Geld gewinnbringend anlegen,* postañ (engouestlañ) arc'hant war gampi, tennañ korvo eus e arc'hant, postañ arc'hant war astenn, reiñ arc'hant war gampi, lakaat arc'hant war gampi, lakaat arc'hant da dalvezout, lakaat arc'hant e talvoudegezh ; *Geld langfristig anlegen,* klaviañ kevelaoù, posrañ arc'hant war hir dermen ; *kurzfristig anlegen,* postañ (engouestlañ) war verr dermen ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har.

4. bukañ, bantañ, bizañ da, bizañ war, kouchañ, poentañ e arm war, eeunañ e arm war, kemer e gouch, skoaziañ ; *das Gewehr anlegen,* skoaziañ e fuzuilh, kemer e gouch, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh ; *auf jemanden anlegen,* bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor).

5. [dre skeud.] P. *die Ohren anlegen,* **a)** bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b. ; **b)** diskouez bezañ emskiantek ouzh e faot, diskouez bezañ emouez ouzh e vankadenn, diskouez bezañ leun a geuz, diskouez bezañ morc'hedus, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ pinous, bezañ lostek, bezañ toutek.

V.gw. : [merdead.] dasporzhiañ, paouez en ur porzh, ehanañ, porzhiañ, aochañ, kostezañ, abourzhañ, dont en aod ; *am Kai anlegen,* kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt,* aet e oa an daou lestr pok-ha-pok.

V.em. : **sich anlegen** (hat sich (t-rt/t-d-b) angelegt) : **1.** (t-rt) : *sich mit jemandem anlegen,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kaout jeu ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b. ; **2.** (t-d-b) : *sich ein finanzielles Polster anlegen,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant.

Anlegeplatz g. (-es,-plätze) : kae dilestrañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g.

Anleger g. (-s,-) : [arc'hant] poster g., fiziour g. ; *institutionelle Anleger,* posterien ensavadel lies.

Anlegestelle b. (-,-en) b. : kae dilestrañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g.

Anlegung b. (-,-en) : **1.** lakadur g., lakidigezh b. ; *Anlegung von Siegeln,* sielladur g. ; **2.** [merdead.] kostezadur g., abourzhañ g.

anlehnen V.k.e. (hat angelehnt) : **1.** harpañ ; *die Leiter an die Wand anlehnen,* harpañ (lakaat) ar skeul ouzh ar voger, harpañ ar skeul er voger, skeuliañ ar voger, lakaat ar skeul a-harp ouzh ar voger ; **2.** damzigeriñ, kornzigeriñ, tarzhdigeriñ, reiñ un tarzh da ; *das Fenster leicht anlehnen,* reiñ un tarzh d'ar prenestr, damzigeriñ ar prenestr, kornzigeriñ ar prenestr, tarzhdigeriñ ar prenestr ; die *Tür ist nur angelehnt,* damzigor eo an nor, kornzigor eo an nor, tarzhdigor eo an nor.

V.em. : **sich anlehnen** (hat sich (t-rt) angelehnt) : **1.** en em harpañ, harpañ, en em skorañ, en em fontañ ; *sich (t-rt) mit dem Rücken an die Mauer anlehnen,* harpañ e gein ouzh ar voger, alkodiñ ouzh ar vur ; *eine an den Felsen angelehnte Festung,* ur wikadell harp ouzh ar roc'h b., ur wikadell stok ouzh ar roc'h b., ur wikadell sko ouzh ar roc'h b. ; **2.** [dre skeud.] *sich eng an ein Vorbild anlehnen,* ober pizh diouzh ur skouer bennak, heuliañ (drevezañ) pizh ur patrom bennak.

Anlehnung b. (-,-en) : harp g., skor g., skoazell b.

anlehnungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm bezañ skoazellet.

anleiern V.k.e. (hat angeleiert) : *etwas anleiern,* prientiñ un dro-gamm bennak, itrikañ un taol-gwidre bennak, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ.

Anleihe b. (-,-n) b. : **1.** amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g., endalc'henn b. ; *kurzfristige Anleihe,* amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *langfristige Anleihe,* amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *öffentliche Anleihe,* amprest Stad g. ; *kündbare Anleihe,* amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; *unkündbare Anleihe, untilgbare Anleihe,* amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b. ; *eine Anleihe auflegen (begeben),* kinnig un amprestadenn ; *eine Anleihe aufnehmen,* ober (kemer) un amprest ; *eine Anleihe gewähren,* asantiñ d'un amprest, reiñ an amprest

goulennet ; *eine Anleihe zeichnen,* sinañ un amprest ; **2.** [dre fent] goubreizhadenn b.
Anleiheablösung b. (-,-en) : ardaladur un amprestadenn g.
Anleiheausstattung b. (-,-en) : kevrat amprestiñ b., diferadennoù stag ouzh un amprestadenn lies.
Anleihegeber g. (-s,-) : prester g.
Anleihemarkt g. (-es,-märkte) : nevid an endalc'hennoù g., marc'had an endalc'hennoù g.
Anleihestücke lies. : talvoudennoù lies.
anleimen V.k.e. (hat angeleimt) : **1.** pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ [ouzh] ; **2.** P. [dre skeud.] *jemanden anleimen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, toazañ, bratellat, flemmañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.
anleiten V.k.e. (hat angeleitet) : kelenn, reizhañ, stummañ, diskouez ; *jemanden anleiten,* kelenn u.b., reizhañ u.b. ; *jemanden zum Guten anleiten,* diskouez hent ar mad d'u.b.
Anleitung b. (-,-en) : titouroù lies., kemenn g., kemennadurezh b., sturiadur g., kemennadur g., ali g., kuzul g. ; *technische Anleitung,* titouroù teknikel lies.
anlernen V.k.e. (hat angelernt) : stummañ, reizhañ ; *einen Lehrling anlernen,* stummañ ur mous war e vicher ; *angelernter Arbeiter,* micherour perzhek g., micherour bet stummet war ar vicher ; *angelernt werden,* deskiñ micher. Anv-gwan verb **angelernt 1.** perzhek, stummet war ar vicher ; *angelernter Arbeiter,* micherour perzhek g., micherour stummet war ar vicher g. ; **2.** [gouiziegezh] diazezet fall ; **3.** desket, n'eo ket enganet.
Anlernen n. (-s) : stummadur ouzh ar stern g.
anlesen V.k.e. (liest an / las an / hat angelesen) : lenn deroù udb.
V.em. : **sich anlesen** (liest sich an / las sich an / hat sich angelesen) : *sich (t-d-b) etwas anlesen,* deskiñ udb diwar lenn.
anleuchten V.k.e. (hat angeleuchtet) : goulaouiñ (en tu gouzañv), sklêrijennañ ; *die historischen Gebäude werden nachts angeleuchet,* goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houloù e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz.
anliefern V.k.e. (hat angeliefert) : degas da di ar prener, dereiñ er gêr, pourchas.
Anlieferer g. (-s,-) : deroer g., pourvezer g., pourchaser g., kaser g., degaser g., dezouger g.
Anlieferung b. (-,-en) : degasadenn er gêr b., deroadur er gêr g.
anliegen V.gw. (lag an / hat angelegen) : **1.** harziñ ouzh, bezañ stok (stag, sko, harp, a-stok) ouzh, bezañ stok e, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar ; *sein Haus liegt an unserem an,* emañ sko (pok-ha-pok) e di ouzh hon hini, ti-ha-ti emaomp o chom, stok-ha-stok emaomp o chom ; **2.** [dre heñvel.] klotañ, degouezhout mat ; *diese Bluse liegt an,* ar flotantenn-se a glot brav, ar flotantenn-se a zegouezh brav ; **3.** *eng anliegende Hose,* bragoù strizh lies., bragoù peg ouzh ar c'horf lies. ; **4.** [blev] bezañ pladet, bezañ lakaet plaen, bezañ levnaet.
V.dib. : kontañ, bernout, lazout, bezañ kaz da, bezañ kaz evit, bezañ a bouez evit ; *es liegt mir an, zu ...,* a bouez eo evidon ..., pezh a gont evidon eo ..., ar pezh a vern (a laz) din eo ....
V.k.e. (lag an / hat angelegen) : *das Schiff liegt Ost an,* emañ ar vag o vont war-zu ar reter.
Anliegen n. (-s,-) : **1.** nesaelezh b., nester g. ; **2.** [dre skeud.] reked g., goulenn g., azgoulenn g., pedenn b. ; *ein Anliegen haben,* kaout udb da c'houlenn, kaout ur bedenn (ur reked) da ober.
anliegend ag. : **1.** amañ kevret, amañ e-barzh ; **2.** *eng anliegende Hose,* bragoù strizh lies., bragoù peg ouzh ar c'horf lies. ; **3.** stok (stag, sko, harp) ouzh, stok e, a-stok ouzh, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok ; *zwei anliegende Felder,* daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark douar-ouzh-douar lies. ; **4.** [blev] pladet, lakaet plaen, levnaet ; **5.** [mat.] *anliegende Winkel,* kornioù kefin lies.
Anlieger g. (-s,-) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g. ; [hent] *frei für Anlieger, Anlieger frei,* nemet annezidi.
Anliegerstaat g. (-es,-en) : **1.** [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; **2.** [lenn, stêr] Stad glannat b. ; **3.** bro harzant b., bro ribler b.
Anliegerverkehr g. (-s) : tremen-distremen annezidi ar c'harter g. ; *Anliegerverkehr frei,* nemet annezidi.
anlocken V.k.e. (hat angelockt) : hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, desachañ, dastrann, bodenniñ ; *die Schmetterlinge fühlen sich vom Licht angelockt,* dedennet eo ar balafenned gant ar gouloù ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können,* lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked.
anlöten V.k.e. (hat angelötet) : soudañ.
anlügen V.k.e. (log an / hat angelogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'hennoù da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; *du hast mich angelogen,* livet (pentet, troadet, gwriet, dornet, displantet, pasket, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn din, kontet ec'h eus poulc'hennoù din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had

da grediñ ; *sein Bruder hatte ihn nicht angelogen,* n'eo ket gaou en doa klevet gant e vreur.
anluven V.gw. (hat angeluvt) : [merdead.] dont d'an avel, lofiñ.
Anm. [berradur evit **Anmerkung**] : evezhiadenn b.
Anmache b. (-) : **1.** merc'hetaerezh g., plac'hetaerezh b., merc'heta g., plac'heta g. ; **2.** paotretaerezh g., paotreta g.
anmachen V.k.e. (hat angemacht) : **1.** lakaat, istribilhañ, stagañ, sikañ ; **2.** [kegin] fardañ, prientiñ, aozañ, terkañ ; *eine Soße anmachen,* fardañ ul lipig, prientiñ ur chaous, aozañ un hilienn ; *Salat anmachen,* terkañ (sasuniñ, temziñ) ar saladenn ; **3.** *Feuer anmachen,* kregiñ tan, ober tan, c'hwezhañ tan, enaouiñ un tantad ; *sich (t-d-b) eine Zigarette anmachen,* tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; **4.** enaouiñ, lakaat war elum, lakaat da vont en-dro, elumiñ ; *Licht anmachen,* enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù ; **5.** *ein Mädchen anmachen,* lorbiñ ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, tromplañ ur plac'h, ober lez d'ur plac'h, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober selloù „deudik“ d'ur plac'h, ober selloù milliour d'ur plac'h, teuler gwilc'hadennoù milliour d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, flouretiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h, tennañ plañ d'ur plac'h ; *sich anmachen lassen,* reiñ ton d'ur c'hañjoler, kemer kraoñ digant ur c'hañjoler ; **6.** [tekn.] *Beton anmachen*, meskañ (ober, fardañ) beton.
Anmacherin b. (-,nen) : enaouidell b., enaouerez b., kañfardez b., kañfardenn b.
anmahnen V.k.e. (hat angemahnt) : aspediñ, gouzav, gouzaviñ.
anmalen V.k.e. (hat angemalt) : livañ ; *bunt anmalen,* marigellañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ, brikailhat, brikemardiñ.
Anmarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg tostaat b., tostidigezh b., nesadur g. ; *die Polizei ist im Anmarch,* emañ an archerien o tont.
anmarschieren V.gw. (marschierte an / ist anmarschiert) : bezañ o kerzhout, bezañ o tostaat.
Anmarschstraße b. (-,-n) **/ Anmarschweg** g. (-s,-e) : [lu] hent tostaat g., hent denesaat g.
anmaßen V.em. : **sich anmaßen** (hat sich (t-d-b) angemaßt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anmaßen,* kemer udb e gaou, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv ; **2.** *sich anmaßen, etwas zu tun,* bezañ dichek (hardizh, her, balc'h, difoutre, digoll, dibalamour) a-walc'h evit ober udb, krediñ ober udb, kaout an divergontiz (an hardizhegezh, an herder) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (bezañ ken divezh) evit ober udb / krediñ hep mezh ober udb (Gregor) ; *er hat sich angemaßt, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich angemaßt, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù ; *darüber maße ich mir kein Urteil an,* gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war ma soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se.
anmaßend ag. : orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, rok, glorius, tonius, gobius, emfizius, lorc'hus, fier, faeüs, c'hwezet, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, rok ha morgant.
Anmaßung b. (-,-en) : **1.** rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfizianñs b., revalc'hder g., emvenn g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; **2.** alouberezh g. ; *Gewaltanmaßung,* drougimplij eus e aotrouniezh g., kammarver beli g.
Anmeldebeamte(r) ag.k. : ofiser-porzh g., porzhier g.
Anmeldebescheinigung b. (-,-en) : testeni an enskrivadur g.
Anmeldebestätigung b. (-,-en) : testeni ar chomlec'h disklêriet g.
Anmeldeformular n. (-s,-e) : furmskrid enskrivañ g.
Anmeldefrist b. (-,-en) : **1.** deiziad diwezhañ evit enskrivañ g. ; **2.** deiziad diwezhañ evit an disklêriadur kemedel g.
Anmeldegebühr b. (-,-en) : mizoù enskrivañ lies.
anmelden V.k.e. (hat angemeldet) : **1.** kemenn, notañ, degas kemennadurezh [d'u.b. eus udb] ; *seinen Besuch anmelden,* kemenn emeur o tont, kas kemennadurezh emeur o tont ; **2.** [melestr.] disklêriañ ; *beim Zoll anmelden,* disklêriañ d'ar maltouterezh ; *haben Sie etwas anzumelden ?* petra hoc'h eus da zisklêriañ ? ; *eine Geburt anmelden,* disklêriañ e vugel d'an ti-kêr, mont da gaierañ ur bugel, lakaat anv ur bugel en ti-kêr, mont d'an ti-kêr da zisklêriañ ginivelezh e vugel, kas e dog d'ar bern, envel ur bugel, reiñ anv ur bugel en ti-kêr ; *Konkurs anmelden,* disklêriañ freuz-stal e embregerezh, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, sankañ e gontell er c'hleuz, sankañ e gontell er voger ; **3.** enskrivañ ; *ein Kind in der Schule anmelden,* enskrivañ ur bugel er skol ; **4.** goulenn ; *ein Telephongespräch anmelden,* goulenn ur bellgomzadenn ; **5.** [gwir] *ein Recht anmelden,* lakaat ur gwir bennak da dalvezout, ober meneg eus ur gwir bennak ; **6.** [kenw.] *ein Patent anmelden,* lakaat ur gavadenn da vezañ marilhet, goulenn breoù (testeni, lizher-testeni) evit ur gavadenn.
V.em. : **sich anmelden** (hat sich (t-rt) angemeldet) : **1.** kemenn emeur o tont ; **2.** lakaat e anv, mont war ar renk, emstrivañ ; *sich zu einem Examen anmelden, sich für ein Examen anmelden,* emstrivañ d'un arnodenn, lakaat e anv evit tremen un arnodenn, mont war ar renk evit un arnodenn.
Anmeldepflicht b. (-,-en) : disklêriadur ret g.
anmeldepflichtig ag. : a ranker disklêriañ.
Anmeldeschluss g. (-es,-schlüsse) : deiziad diwezhañ evit enskrivañ g.

Anmeldung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; **2.** [melest.] disklêriadur g. ; *Anmeldung eines Fremden,* disklêriadur chomlec'h nevez un divroad g. ; *Anmeldung einer Geburt,* disklêriadur ganedigezh ur bugel en ti-kêr g. ; *Anmeldung des Konkurses,* disklêriadur ar freuz-stal g. ; **3.** [gwir] *Anmeldung einer Forderung,* diskouezadur an testenioù evit harpañ ur goulenn arc'hant dirak al lezvarn g. ; **4.** [kenw.] enskrivadur g., marilhadur g. ; *Anmeldung eines Patents,* goulenn breoù (goulenn testeni, goulenn lizher-testeni) evit ur gavadenn g., marilhadur ur gavadenn g. ; *Anmeldung beim Handelsregister,* enskrivadur e-barzh marilh ar genwerzh g., marilhadur evel embregerezh kenwerzh g.

anmerken V.k.e. (hat angemerkt) : **1.** notennaouiñ, notennañ ; **2.** merzout, remerkout, gwelet ; *man merkt ihm seinen Ärger an,* parañ a ra e fulor war e dal, ar stumm a zo gantañ da vezañ kounnaret, gwelet e vez anat warnañ pegen kounnaret eo, anat eo warnañ emañ e fulor, gwelet e vez ur bod-spern e-kreiz e dal ; *er lässt sich seinen Ärger anmerken,* diskouez a ra splann e fulor, diskouez a ra e zipit ; *er lässt sich seinen Ärger nicht anmerken,* derc'hel a ra kuzh e fulor ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte,* ne ziskouezas dezhi merk ebet eus e garantez en hec'h andred.

Anmerkung b. (-,-en) : evezhiadenn b., notenn b., remerk g., spisc'her g., spisc'heriad g. ; *etwas mit Anmerkungen versehen,* notennaouiñ udb., notennañ udb, spisc'heriañ udb.

anmessen V.k.e. (misst an / maß an / hat angemessen) : **1.** muzuliañ, mentañ, metrañ ; **2.** [dre skeud.] *angemessener Preis,* priz dereat g.

anmieten V.k.e. (hat angemietet) : kemer [ur ranndi] e feurm, feurmiñ [ur ranndi digant u.b.].

anmit Adv. : [Bro-Suis] gant al lizher-mañ.

anmustern V.k.e. (hat angemustert) : [merdead.] rollañ, lakaat war roll an dud a vor.

Anmut b. (-) : neuz-vat b., gras-vat b., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., bourrusted b., mistred b., mistrer g., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g., gras b., grasiuster g., grasiusted b. ; *mit Anmut,* dre feson.

anmuten V.gw. (hat angemutet) : hañvalout, seblantout.
V.dibers. (hat angemutet) : *es mutet ihn heimatlich an,* krediñ a ra dezhañ bezañ er gêr, krediñ a ra dezhañ bezañ en e vro, kement-se a zegas soñj dezhañ eus e vro.

anmutig ag. : grasius, neuziet-kaer, heneuz, diskarg, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, gwisket mistr ha mibin, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus.

anmutslos ag. : displet, dizoare.

anmutsvoll ag. : grasius, neuziet-kaer, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus.

Anna b. : **1.** Anna b. ; *die Königin Anna,* Anna Breizh b. ; **2.** [relij.] *die heilige Anna,* santez Anna b., an Itron santez Anna b. ; *das Anna-Lied,* kanenn santez Anna b. ; *Anna selbdritt,* Anna, Maria hag ar mabig Jezuz ; *der Gedenktag der heiligen Anna, der Annatag,* gouel santez Anna g. ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klod hag enor bepred d'an Itron santez Anna !

annageln V.k.e. (hat angenagelt) : tachañ, poentennañ, stagañ war-bouez tachoù.

annagen V.k.e. (hat angenagt) : krignat.

annähen V.k.e. (hat angenäht) : gwriat ; *etwas fest annähen,* pikañ udb, gwriat start udb.

annähern V.k.e. (hat angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat.
V.em. : **sich annähern** (hat sich (t-rt) angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat ; *sie nähern sich einander an,* tostaat a reont an eil ouzh egile, nesaat a reont an eil ouzh egile, denesaat a reont an eil ouzh egile.

annähernd ag./Adv. : **1.** tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tost pe dost, burzhud, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut ; *annähernd tausend Mann,* ur mil den bennak, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe paot ne faot, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; **2.** diwar-dro, arnesadek, nesaet ; *annähernder Wert,* talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g.

Annäherung b. (-,-en) : **1.** tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g., arnesadur g. ; **2.** brasjedadur g., brasjedadenn b., hogoster g. ; **3.** [dre skeud.] unvanidigezh b.

Annäherungsversuch g. (-s,-e) : *einen Annäherungsversuch machen,* klask kaoz ouzh u.b., klask frot ouzh ur plac'h bennak, koata u.b., klask pleustriñ ur plac'h, klask e chañs, ober ur c'hrog war ur plac'h bennak ; *sie hatte ihn bei seinen Annäherungsversuchen ermuntert,* roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.

annäherungsweise Adv. : tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tost pe dost, burzhud, e-ser.

Annäherungswert g. (-s,-e) : talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g.

Annahme b. (-,-n) : **1.** kemeridigezh b. ; *Gepäckannahme,* draf ar pakadoù g., pakva g., dorikell ar pakadoù b. ; *Annahme eines Kindes,* advugelañ g., advabañ g., adverc'hañ g., advugelerezh g., advaberezh

g., adverc'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b.
2. asant g., asantadur g., asantadenn g., degemeridigezh b. ; *Annahme eines Angebotes,* asant g., asantadur g., asantadenn g. ; [polit.] *Annahme eines Gesetzes,* degemeridigezh ul lezenn b. ; [kenw.] darbenn g. ; *Annahme eines Wechsels,* darbenn ul lizher-eskemm g. ; *Protest mangels Annahme,* protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall darbenn g., gourzhleñvad a-wall taladur g.
3. [dre skeud.] kredenn b., martezeadenn b., martezead g., marteze g., marse g., goulakadenn b., goulakadur g., lakadenn b., lakadur g., tebadenn b. ; *eine irrige Annahme,* ur gredenn fazius b. ; *in der Annahme dass ...,* o krediñ e ... ; *Grund zu einer Annahme haben,* kaout abeg da grediñ udb.
Annahmefrist b. (-,-en) : termen degemer g.
Annahmestelle b. (-,-en) : **1.** burev gwiriañ g. ; **2.** ekolec'h adaozañ g. ; **3.** dastumlec'h g. ; **4.** *Lotto-Annahmestelle,* lec'h gwerzhañ bilhedoù loto g.
Annahmeverweigerung b. (-,-en) : [post] nac'hadenn da zegemer ur gasadenn b.
Annalen lies. : danevell ar bloaz b., bloazdanevell b., levr-bloaz g., bloazlevr g.
Annatag g. (-s,-e) : *der Annatag,* gouel santez Anna g., gouel an Itron santez Anna g.
Ännchen n. : Annaig b.
annehmbar ag. : degemerus, degemeradus, talvoudek, gouzañvus, darbennadus.
Annehmbarkeit b. (-) : degemeradusted b., degemeraduster g., degemerusted b., degemeruster g., darbennadusted b.
annehmen V.k.e. (nimmt an / nahm an / hat angenommen) : **1.** kemer ; *als Schüler annehmen,* degemer da skoliad ; *an Kindes Statt annehmen,* kemer da advugel, advugelañ u.b.
2. degemer, darbenn, kemer, bezañ asant gant, aprouiñ, darbenn, asantiñ da ; *würden Sie mein Buch annehmen ?* kemer a reoc'h (a reot) va levr ? asantiñ a reot kemer va levr ? ; *ein Geschenk annehmen,* asantiñ kemer ur prof ; *eine Einladung annehmen,* degemer ur bedadenn, asantiñ d'ur gouviadenn ; *einen Vorschlag annehmen,* degemer (bezañ asant gant) ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *jemandes Angebot annehmen, jemandes Antrag annehmen,* reiñ respont vat d'u.b. ; *einen Auftrag annehmen,* asantiñ kas ur gefridi da benn, grataat kas ur gefridi da benn ; *eine Religion annehmen,* degemer ur feiz bennak, dont da sevel gant ur relijion bennak, sevel en tu gant ur relijion bennak ; *eine Lohnarbeit annehmen,* feurmiñ e zivrec'h ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber nicht angenommen,* kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an, wenn man es mir anbietet,* kemer a rin ma vez roet din ; [kimiezh] *Farbe annehmen,* kemer liv ; [arc'hant.] *einen Wechsel annehmen,* degemer ul lizher-eskemm ; *eine Resolution annehmen,* degemer ur mennad ; *ein Gesetz annehmen,* degemer ul lezenn ; *es wurde ohne weiteres angenommen,* aet eo bet (degemeret eo bet) evel va biz em genoù, aet eo don e-barzh, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa e-barzh evel toaz er forn.
3. [dre skeud.] *Vernunft annehmen,* deskiñ skiant, sevel (dont) skiant d'an-unan, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, dizaheurtiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; *keine Vernunft annehmen wollen,* aheurtiñ, ober e benn du, ober e benn fall, c'hoari e benn fall, ober e benn kalet ; *wir wollen hoffen, dass er mit der Zeit Vernunft annehmen wird,* emichañs e tigoro e spered gant an oad, pechañs e teuio d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuio d'en em barfediñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad.
4. tapout, pakañ, kemer ; *Form annehmen, Gestalt annehmen,* kemer tres, divrazañ, bezañ o stummañ, en em stummañ, fesoniñ ; *eine Form annehmen, eine Gestalt annehmen,* gwiskañ un neuz bennak, dont un neuz bennak war an-unan ; *das Gerücht nimmt Gestalt an,* muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred ; *seine wahre Gestalt wieder annehmen,* distreiñ d'e wir neuz ; *ich habe die Gewohnheit angenommen, abends im Bett zu lesen,* kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bremañ bemnoz e-barzh va gwele, kustum on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *schlechte Manieren annehmen,* tapout (pakañ) plegoù fall ; *internationale Ausmaße annehmen,* etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *gewaltige (riesige) Ausmaße annehmen,* dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul ; *eine abwartende Haltung annehmen,* chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *ein angenommener Name,* ul lesanv g., ur moranv g., un anv-pluenn g., un anv forjet (Gregor) g. ; *eine gönnerhafte Miene annehmen,* c'hoari ar gwarezer, bezañ feson ur gwarezer warnañ.
5. lakaat da, anavezout evit ; *als Grundsatz annehmen,* lakaat e penn kont, talvezout d'an-unan da ziazez d'udb, diazezañ udb war udb all, lakaat da bennaenn, loc'hañ diwar udb evit ober udb, kemer harp war udb evit ober udb ; *als seinen Herrn annehmen,* anavezout evit e vestr, anzav da vestr.
6. goulakaat, krediñ, argrediñ, arlakaat, tebiñ, martezeañ, lakaat, raklakaat, kemer ; *etwas als Hypothese annehmen,* goulakaat udb ; *ich nehme an, dass ...,* me a gredfe a-walc'h din ma ..., kemer a ran e … ; *angenommen, dass,* lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ..., kemeromp e ... ; *das muss man doch wohl annehmen,* abeg a-walc'h 'zo da grediñ ez eo gwir kement-se.
V.em. : **sich annehmen** + (t-c'h) (nimmt sich an / nahm sich an / hat sich (t-rt) angenommen) : ober war-dro, pleustriñ gant, plediñ gant, klevet ouzh [u.b.], kaout prederi ouzh [u.b.], kemer preder gant, bezañ e preder gant [udb], kaout preder gant [udb], kundu, kunduiñ, kemer kur a, magañ ; *er nimmt sich meines Prozesses an,* ober a ra war-dro va frosez, pleustriñ a ra gant va

frosez, plediñ a ra gant va frosez, kunduiñ a ra va frosez ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelten Witwe an,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez ; *solange sie krank ist, werde ich mich ihrer annehmen,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved.

annehmlich ag. : **1.** aez, hoalus, dudius, c'hwek, plijus, plijadurus, plijadurezhus, bourrus, festus ; **2.** degemerus, degemeradus, darbennadus.

Annehmlichkeit b. (-,-en) : **1.** aested b., bourrusted b., douster g., hoaluster g., hoalusted b., dudi g., trugar b., plijuster g., plijusted b., da g. ; *die Annehmlichkeiten des Lebens,* douster ar vuhez g. ; **2.** lañs g., splet g., emsav g., gounid g., gounidegezh b., madelezh b., mad g.

annektieren V.k.e. (hat annektiert) : stagañ, trevañ, destagañ.

Annexion b. (-,-en) : trevañ g., stagerezh g., stagidigezh b., destagadur g.

Anniversar n. (-s,-e) / **Anniversarium** n. (-s, Anniversarien) : [relij.] servij-bloaz g.

anno Adv. : er bloaz ; *anno dazumal,* gwechall, gwechall gozh, meur a warlene a zo ; *von anno dazumal,* kozh-ebestel.

Anno Domini (A.D.) Adv. : goude Hor Salver (g.H.S)

Annonce b. (-,-en) : kemennadenn b., enmoulladur g.

annoncieren V.k.e. (hat annonciert) : kemenn, degemenn, embann.

Annuale n. (-s,-) : [relij.] oferenn bemdez hed ur bloaz evit neb a zo aet d'an anaon (Gregor) b.

annuell ag. : [louza.] bloaziek ; *annuelle Pflanze,* plant bloaziek str.

Annuität b. (-,-en) : skod bloaz g., paeadenn vloaz b., bloaztal g.

annullieren V.k.e. (hat annulliert) : dislavarout, diskemenn, didalvoudiñ, nullañ, freuzañ, foeltrañ, dispenn, terriñ, diwiriañ ; *einen Befehl annullieren,* nullañ un urzh, dislavarout un urzh roet en a-raok, diskemenn un urzh roet en a-raok, distreiñ diwar ur gourc'hemenn, terriñ un urzh ; *eine Hochzeit annullieren,* freuzañ un eured.

Annullierung b. (-,-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b. ; *Annullierung einer Hochzeit,* freuz-eured g.

Anode b. (-,-en) : [fizik] anod g.

Anodenbatterie b. (-,-en) : batiri anodoù g., daspugner anodoù g.

Anodenkreis g. (-es,-e) : [fizik] amred anodoù g., amred plakennoù g.

Anodenspannung b. (-,-en) : [fizik] tredanvarr anodoù g., tredanvarr plakenn g.

Anodenstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] tredan anodoù g., tredan plakenn g.

anöden V.k.e. (hat angeödet) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, darnaouiñ, nec'hañsiñ, terriñ e benn da, hegaziñ, bardellat.

anomal ag. : ezreol, direizh, amreizh, direoliek, espar, dreistordinal.

Anomalie b. (-,-n) : ezreolder g., amreishter g., amreishted b., direizhder g., amreizhder g.

Anomie b. (-) : anomiezh b.

anonym ag. : dizanv ; *anonymer Brief,* lizher disin g., lizher bastard g. ; *er ist der anonyme Briefschreiber,* eñ an hini eo a gas lizhiri bastard, eñ an hini eo a gas lizhiri disin.

Anonymität b. (-) : dizanvded b., dizanvder g., dizanv g., dizanvegezh b.

Anorak g. (-s,-s) : anorak g., chupenn anorak b.

anordnen V.k.e. (hat angeordnet) : **1.** renkañ, urzhiañ, urzhiata, kenurzhiañ, kenaozañ, kenstrollañ, kenstummañ, klenkañ, reizhañ, rezañ ; *in Reihen anordnen,* renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, steudañ ; **2.** [dre heñvel.] gourc'hemenn, urzhiañ, urzhiata, reoliañ, dekretiñ, diferañ, divizout ; *die Mobilmachung anordnen,* gervel an holl d'an arme, kemenn galvadeg an holl d'an armoù, dekretiñ ar c'halvadeg veur ; *eine Arbeit anordnen,* reiñ urzh d'ober ul labour bennak, gourc'hemenn ober ul labour bennak ; **3.** [dre skeud.] aozañ ; *eine Versammlung anordnen,* aozañ ur vodadeg.

Anordnung b. (-,-en) : **1.** urzh g., urzhiadur g., renkadur g., kenaozadur g., kenaozerezh g., kenaozidigezh b., kenaozadenn b., aozadur g., kenstummadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., klenkadur, klenkerezh g., steuñvenn b. ; **2.** gourc'hemenn g., kemenn g., urzh g. ; **3.** erverkadur g., erbedadenn b., erbed g., erbedadur g., kemennadur g., reolenn b., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., ordrenañs b., arest g., diferadenn b., urzhreolenn b., krennlezenn b., deved b., dekred g., divizad g.

Anorexia b. (-) / **Anorexie** b. (-) : [mezeg.] anoreksiezh b., disnaon g. ; *psychogene Anorexie,* disnaon bredel g.

anorganisch ag. : [kimiezh] anorganek, anvev, anvevel ; *anorganische Chemie,* kimiezh ar mineraloù b., kimiezh veinel b.

anormal ag. : direizh, amreizh, ezreol, direol, direoliek, espar, dreistordinal.

anpacken V.k.e. (hat angepackt) : **1.** pegañ war, kregiñ e, tapout krog e, kaout krog e ; *eine Arbeit anpacken,* pegañ war ul labour ; **2.** *bei etwas anpacken,* reiñ un taol-skoaz evit ober udb, reiñ (dougen, teuler) dorn evit ober udb, reiñ un taol dorn evit ober udb, kregiñ e-barzh ; **3.** [dre skeud.] P. mont d'u.b./d'udb, en em gemer ; *jemanden hart anpacken,* kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez d'u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont rep (dak, reut) ouzh u.b., teñsañ kaer u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal

d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemanden falsch anpacken,* mont d'u.b. a-c'hin d'e vlev, mont dre heg d'u.b. ; *er packt es falsch an,* n'en deus ket an doare d'en em gemer ganti, ne oar ket an tu d'ober an dra-se, n'en deus ket an ardremez mat, emañ o tebriñ e gig a-raok e soubenn, emañ o sevel an tour a-raok an aoter, emañ o troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hezeg, mont a ra war e benn, ne oar ket en em gemer diouzh ober an dra-se, lakaet en deus lost ar c'harr a-raok, kregiñ a ra ganti dre an tu fall, emañ oc'h ober ar rekin.

anpassen V.k.e. (hat angepasst) : azasaat, broelañ, gouennañ, lakaat da glotañ, lakaat da genglotañ, reizhañ, lakaat klenk, klenkañ, juntrañ, keidañ, jaojañ, kendoareañ ; *ein Kleid anpassen,* lakaat klenk ur pezh dilhad, lakaat c'hwek ur pezh dilhad ; *die Produktion der Nachfrage anpassen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

V.em. : **sich anpassen** (hat sich (t-rt) angepasst) : heñvelaat, en em heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ, en em akustumiñ gant an dud, emzereadekaat, kendoareañ ; *sich etwas (t-d-b) anpassen,* reizhañ e emzalc'h diouzh udb, en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, mont klenk gant udb, mont c'hwek gant udb, mont diouzh udb, tremen diouzh udb, ober diouzh udb, mont kloz gant udb, klotañ gant udb. ; *sich der Umgebung anpassen,* tremen diouzh ar bed en-dro d'an-unan, en em ober diouzh e endro nevez (diouzh e amva nevez), en em ober gant e endro nevez, boazañ ouzh e endro nevez, azasaat ouzh ar metoù ; *sich den Umständen anpassen,* ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma tegouezh ; *wir werden uns den Umständen anpassen,* graet e vo diouzh ma vo, graet e vo diouzh ma tegouezho, graet e vo hervez ma tegouezho ; *sich der neuen Zeit anpassen,* arnevesaat, modernaat, nevesaat, bremanaat ; *sich der Wetterlage anpassen,* doujañ d'an amzer.

Anpassung b. (-,-en) : keiderezh g., azasadur g., boazadur g, heñvelekadur g., azasaat g., akoursadur g., kenglotadur g., klotadur g., broeladenn b., broeladur g. ; *Anpassung eines Textes*, keiderezh un destenn g., adaozadur un destenn g. ; *auf dem Weg der Anpassung,* dre geiderezh, dre azasadur, dre voazadur, dre heñvelekadur ; *Anpassung an die Umwelt,* azasadur d'ar metoù g.

anpassungsfähig ag. : gouest d'en em azasaat ; *anpassungsfähig machen,* broellañ, boazañ, gouennañ, azasaat.

Anpassungsfähigkeit b. (-,-en) : azasted b., azaster g., azasausted b., azasauster g., gouestoni azasaat b., barregezh d'en em voazañ b., galloudezh an azasadur b., azasaerezh g. ; *Anpassungsfähigkeit eines Motors,* gouestoni azasaat ur c'heflusker b., azasausted ur c'heflusker b.

Anpassungsschwierigkeiten lies. : diaezamantoù evit en em azasaat.

anpeilen V.k.e. (hat angepeilt) : [merdead.] *den Süden anpeilen,* skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), pennañ war-zu ar su.

anpfeifen V.k.e. (pfiff an / hat angepfiffen) : **1.** dizarbenn, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.] ; **2.** [sport] *das Spiel anpfeifen,* sutal an taol-kregiñ.

Anpfiff g. (-s,-e) : **1.** [sport] taol sutell kregiñ g., taol sutell digeriñ g., taol c'hwitell kregiñ g., taol c'hwitell digeriñ g. ; **2.** P. teñsadenn b., kroz g.; tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b. ; *er musste einen Anpfiff einstecken,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, storlok en doa klevet, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, klevet en doa ur vuhez, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, savet e voe e loaioù dezhañ, roet e voe e begement da glevet dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, roet e voe e bak dezhañ, tapet en doa e gouez, tapet en doa e bironed, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, tabutet e voe, klevet en doa trouz.

anpflanzen V.k.e. (hat angepflanzt) : **1.** plantañ, pikañ, piketa, fourrañ, lakaat ; *Kohl anpflanzen,* pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *Kartoffeln anpflanzen,* plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar ; **2.** [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan udb.

Anpflanzung b. (-,-en) : **1.** plantañ g., planterezh g., pikañ g. ; **2.** plantadenn b., plantadeg b., planteg b., planteiz b.

anpflöcken / anpflocken V.k.e. (hat angeplflöckt / hat angeplflockt) : ibiliañ, strapennañ, rasediñ, suiañ, seulbennañ ; *Vieh anpflocken,* suiañ chatal, rasediñ chatal, strapennañ chatal, seulbennañ chatal.

anpicken V.k.e. (hat angepickt) : beketal, pigosat, bekañ, bekat.

anpinkeln V.k.e. (hat angepinkelt) : P. *ein Tier pinkelt jemanden an,* staotañ a ra ul loen ouzh u.b.

anpinseln V.k.e. (hat angepinselt) : **1.** livañ ; **2.** tresañ gant liv, skrivañ gant liv.

anpirschen V.em. : **sich anpirschen** (hat sich (t-rt) angepirscht) : **1.** *sich einem Tier anpirschen,* tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, plarik, kempennik, sioul evel ul logodenn) ouzh ul loen bennak, tostaat ouzh ul loen bennak evel ar c'hazh war

an erc'h ; **2.** *sich jemandem anpirschen,* dont a-benn da dostaat dre sil ouzh u.b., en em silañ dre guzh betek u.b.

anpissen V.k.e. (hat angepisst) : P. **1.** *ein Tier pisst jemanden an,* staotañ a ra ul loen ouzh u.b. ; **2.** *jemanden anpissen,* dismantrañ spered u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., daoubenniñ u.b., lakaat u.b. diaes en e benn, terriñ e benn d'u.b., bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ un torr-penn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri evit u.b., bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., borodiñ u.b., arabadiñ u.b., atahinañ u.b.

Anpöbelei b.(-,-en) : pilbegad g., chikan g., broc'h g., tabut g., dael b., trouz g., meskadenn b., meskadeg b.

anpöbeln V.k.e. (hat angepöbelt) : *jemanden anpöbeln,* en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anpochen V.gw. (hat angepocht) : skeiñ [ouzh udb, ouzh un nor].

Anprall g. (-s,-e) : stok g., enstok g., stokad g., stokadenn b., asoupadenn b., asoupadur g., sak g., sakad g.

anprallen V.gw. (ist angeprallt) : stekiñ, tosiñ ; *an etwas (t-rt) anprallen,* tosiñ udb, mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb.

anprangern V.k.e. (hat angeprangert) : [dre skeud.] *jemanden anprangern,* lakaat u.b. war bedenn ar Sul, lakaat an hu war u.b., teurel ar bec'h war u.b., tamall u.b. a-ouez d'an holl.

anpreisen V.k.e. (pries an / hat angepriesen) : meuliñ, kanmeuliñ ; *die Ware zu sehr anpreisen bedeutet, dass sie nicht leicht verkäuflich ist,* re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh ; *die Vaterlandsliebe anpreisen,* prezeg karantez ar vro.

Anprobe b. (-,-n) : esaedenn b.

anproben / anprobieren V.k.e. (hat angeprobt // probierte an / hat anprobiert) : esaeañ, esa ; *ein Damenkleid anprobieren,* esaeañ ur sae, arnodiñ ur sae.

anpumpen V.k.e. (hat angepumpt) : P. *jemanden anpumpen,* truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

anpusten V.k.e. (hat angepustet) : **1.** c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; *das Feuer anpusten,* c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; **2.** *puste mich nicht mit deinem Zigarettenrauch an !* kerzh diwar va zro gant da voged butun !

anquatschen V.k.e. (hat angequatscht) : *jemanden anquatschen,* komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b.

Anrainer g. (-s,-) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g., ruad g., straedad g.

Anrainerstaat g. (-es,-en) : **1.** [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; **2.** [lenn, stêr] Stad glannat b. ; **3.** bro harzant b., bro ribler b.

Anranzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anraten V.k.e. (rät an / riet an / hat angeraten) : *jemandem etwas anraten,* aliañ d'u.b. ober udb, aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, erbediñ udb d'u.b., erbediñ udb ouzh u.b., gourc'hemenn udb d'u.b. ; *auf sein Anraten hin,* war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz.

Anraten n. (-s) : kuzul g., ali g., erbed g., erbedenn b. ; *auf jemandes Anraten*, dre (diouzh, war, diwar) ali u.b., diouzh kelenn u.b., diwar diviz u.b., war ger u.b, dre (war, diwar) atiz u.b.

anrauchen V.k.e. (hat angeraucht) : **1.** mogediñ, mogidellañ ; **2.** *eine Pfeife anrauchen,* kramenniñ ur c'horn-butun ; **3.** *eine Zigarre anrauchen,* tanañ ur segalenn.

Anraunzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anrechenbar ag. : da vezañ kontet, da vezañ dalc'het kont anezhañ, arzodadus.

anrechnen V.k.e. (hat angerechnet) : **1.** *jemandem etwas anrechnen,* lakaat udb war kont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b., arzodiñ udb d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont eus, teuler kont ouzh, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da ; *wir rechnen es ihnen hoch an,* anaoudek-bras omp en o c'heñver a gement o deus graet evidomp, gouzout a ouzomp (dougen a reomp) grad vat dezho a gement o deus graet, en o dle e vimp biken evit ar pezh o deus graet evidomp, ur maen gwenn a zleomp dezho, kant trugarez a zleomp dezho ; **3.** *als Fehler anrechnen,* kontañ evel fazi, ober ur rebech eus udb, lakaat (udb) war roll ar fazioù, rebech udb d'u.b.

Anrechnung b. (-,-en) : **1.** fakturenniñ g., fakturiñ g., fakturadur g., arzodadur g. ; **2.** lakidigezh e penn-kont b., lakidigezh e-barzh b. ; **3.** [kenwerzh] adkemeradur g., adkemer g. ; **4.** *in Anrechnung,* da dalvezout.

Anrecht n.(-s,-e) : gwir g., dlead g. ; *ein Anrecht auf etwas (t-rt) haben,* kaout gwir war udb. ; *er hat kein Anrecht darauf,* n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ.

Anrede b. (-,-n) : **1.** prezegenn b. ; **2.** galvad g. ; **3.** [dre heñvel.] titl g., lesanv g.

Anredefall g. (-s) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

anreden V.k.e. (hat angeredet) : *jemanden anreden,* komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b. ; *jemanden per du anreden,* komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b., mont dre "te" d'u.b., mont dre "te" gant u.b., lavaret "te" d'u.b, teal u.b. ; *jemanden bretonisch anreden,* mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg.

Anredeweise b. (-) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

anregen V.k.e. (hat angeregt) : **1.** reiñ an taol-kregiñ, reiñ lañs (lusk, ul lañsadenn) da, reiñ kas d'udb, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, reiñ lusk da, kefluskañ, flemmañ, atizañ, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, truchañ, reiñ al lañs kentañ da, enaouiñ, elumiñ, arabadiñ war, poulzañ, divorediñ, awenañ, birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., erluskañ, reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle anregen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *sein Vortrag regte uns an,* broudet (kentraouet) e voemp gant e brezegenn, degas a reas e brezegenn startijenn deomp, tommet en doa hor c'halonoù gant e brezegenn ; **2.** *eine angeregte Unterhaltung,* un diviz entanet g., ur gaoz leun a virvilh b., ur gaoz vras b. ; **3.** [dre astenn.] *einen Plan anregen,* reiñ ali da gas ur raktres bennak da benn, kinnig ur raktres.

anregend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus, imbroudus, awenekaus, awenus, mouskinnigus, dec'halvus ; [mezeg.] *anregendes Mittel,* louzoù broudañ g., louzoù atizus g., danvez broudañ g., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., atizenn b.

Anreger g. (-s,-) : brouder g., atizer g., awener g., enaouer g., lañsadenn gentañ b.

Anregung b. (-,-en) : atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., trucherezh g., intrudu g., lañs g., lañsadenn b., lusk g., emlusk g., emluskerezh g., enaouidigezh b. ; *die Anregung geben,* reiñ an taol-kregiñ, flemmañ, reiñ lañs da, broudañ, luskañ, reiñ lusk da, reiñ al lañs kentañ da ; *auf seine Anregung hin,* war e intrudu, war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz.

anreiben V.k.e. (rieb an / hat angerieben) : **1.** rimiañ, ruzañ, frotañ, taravat ; **2.** [livioù] malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ.

anreichern V.k.e. (hat angereichert) : pinvidikaat, arfonnañ.

Anreicherung b. (-,-en) : [nukl.] pinvidikadur g., arfonnañ g.

anreihen V.k.e. (hat angereiht) : **1.** renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ ; **2.** [perlez] strobañ / strollañ (Gregor), rollañ ; **3.** braswriat, krafañ.

Anreim g. (-s,-e) : [barzh.] kenganez b., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g.

Anreise b. (-,-n) : **1.** beaj dont b., hent dont g. ; **2.** degouezh g., donedigezh b.

anreisen V.gw. (ist angereist) : **1.** bezañ o tont ; **2.** degouezhout, erruout.

Anreisetag g. (-es,-e) : deiz degouezhout g.

anreißen V.k.e. (riss an / hat angerissen) : **1.** regiñ un tammig, damfregañ ; **2.** boulc'hañ ; *er hat sein Vermögen ganz schön angerissen,* boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez ; **3.** klaviañ ; *einen Fisch anreißen,* klaviañ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk ; **4.** [kenwerzh] hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, sorc'henniñ, bountañ udb war u.b. ; **5.** [tekn.] merkañ, tresañ, linennañ ; *Linien anreißen,* tresañ linennoù, linennañ ; **6.** *ein Thema anreißen,* damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ur materi.

Anv-gwan verb **angerissen** : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, badaouet, ur banne e-barzh e fas, suilhet, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, penndommet, chokolad, sañson, a-strew, tomm e glipenn,.

anreißerisch ag. : *anreißerische Reklame,* bruderezh a daol trañch, bruderezh safarus g., bruderezh morzhol g.

anreiten V.k.e. (ritt an / hat angeritten) : **1.** tostaat [ouzh udb] war-varc'h ; **2.** [lu] tagañ war-varc'h ; **3.** *ein Pferd anreiten,* pleustriñ (dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ) ur marc'h.

V.gw. (ritt an / kam angeritten) : tostaat war-varc'h ; *angeritten kommen,* dont war-varc'h.

Anreiz g. (-es,-e) : **1.** atiz g., broud g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., krampinell b., chalm g. ; *einen Anreiz ausüben,* atizañ, isañ ; *einen Anreiz in sich fühlen,* santout ur broud en e greiz, bezañ dedennet (troet) gant u.b. / udb, bezañ douget d'u.b. / d'udb, bezañ lusket gant ur broud diabarzh ; **2.** digarez g., abeg g., tro b., lec'h g.

anreizen V.k.e. (hat angereizt) : broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, kentraouiñ, truchañ, feulzañ, imoriñ, divorzañ, divorfilañ, erluskañ, luskañ war-raok, hilligañ, ober hillig da ; *Literatur muss die Gefühle anreizen,* digant al lennegezh e c'hortozer from.

anreizend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus, tennus.

Anreizmittel n. (-s,-) : broud g., brouderezh g., atiz g., hillig d'ar spered g.

Anrempeldiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi a-skrap dre vountañ war an dud b.

anrempeln V.k.e. (hat angerempelt) : P. **1.** bountañ, bountañ war, reiñ un taol-peuk da, peukañ, stekiñ ouzh, tourtañ, tosiñ, mont a-stok gant, mont a-stok da, mont a-benn e ; **2.** *jemanden anrempeln,* en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anrennen V.gw. (rannte an // kam angerannt / ist angerannt) : **1.** deredek, delammat, dec'haloupat ; *angerannt kommen,* dont d'ar red, deredek, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont d'ar red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, delammat, dont diwar-herr, denijal ; **2.** *gegen etwas anrennen,* **a)** stekiñ (tosiñ) ouzh udb, tourtañ udb ; **b)** tagañ udb, arsailhañ udb, bale war udb, fardiñ (strimpiñ) war udb, plaouiañ war udb ; *die Feinde rannten gegen unsere Linien an,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù ; **3.** [dre skeud.] *übel anrennen,* degouezhout digoulzik (en digoulz, d'ur c'houlz fall, e gwall amzer), kouezhañ paour, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.

V.k.e. (rannte an / hat angerannt) : **1.** *jemanden anrennen,* stekiñ (tosiñ) ouzh u.b., tourtañ u.b. ; **2.** tagañ,

arsailhañ, fardiñ (strimpiñ) war, plaouiañ war, bale war ; *die Feinde rannten unsere Linien an,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù.

Anrichte b. (-,-n) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., beselier g., besier g., taol-servij b., kredañs b., palier g.

anrichten V.k.e. (hat angerichet) : **1.** servijout, kas war an daol ; *es ist angerichtet,* prest eo koan, prest eo ar pred, staliet eo pep tra, deuit d'ho koan, ouzh taol ! ; **2.** [dre heñvel.] *Schaden anrichten,* domajañ, domajiñ, degas reuz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, ober droug, freuzañ, diframmañ, drailhañ, gwastañ, glac'hariñ, dismantrañ, lakaat (plantañ) freuz, ober e reuz, ober e freuz, ober freuz, degas freuz, ober gaou, ober distruj, teuler ar wast ; *er hätte keinen großen Schaden angerichtet,* n'en dije ket graet ur pikol droug ; *der Sturm hat erhebliche Schäden angerichtet,* bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust e voe ar vro gant ar gorventenn ; *ein wüstes Durcheinander anrichten, ein furchtbares Chaos anrichten,* plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *ein Blutbad anrichten,* lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadoù ; **3.** [goapaus] *da haben Sie ja was Schönes angerichtet !* ma, prop eo ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! diouzh ar c'hentañ ! eus ar c'hentañ ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! setu aze ur soubenn vrav ! fresk omp bremañ ! gounezet hon eus hon devezh !

Anrichtetisch g. (-es,-e) : taol-servij b., kredañs b.

Anrichtezimmer n. (-s,-) : adkegin b.

anriechen V.k.e. (roch an / hat angerochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, ruflañ, fronal, frondiñ.

Anritt g. (-s,-e) : **1.** pleustradenn gentañ war varc'h b. ; **2.** [dre astenn.] degouezh war varc'h g., donedigezh war varc'h b.

anritzen V.k.e. (hat angerizt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabañ ; *die Haut leicht anritzen,* graspiñ ar c'hroc'hen, krabisat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, krabisat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, krafignat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, krafignat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, ribiñsat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, ribiñsat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, spinañ ar c'hroc'hen.

anrollen V.k.e. (hat angerollt) : **1.** bountañ war, ruilhal ; **2.** chalbotat, charreat, treuzdougen.

V.gw. (ist angerollt) : **1.** dont en ur c'harr-tan ; **2.** kregiñ da ruilhal ; **3.** mont en hent, en em lakaat en hent, diloc'hañ, mont kuit.

anrosten V.gw. (ist angerostet) : merglañ.

anrösten V.k.e. (hat angeröstet) : krazañ, grilhañ, suilhañ.

anrüchig ag. : skoemp, amjestr, arvarus, disur, douetus, brudet fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, hudur, pebret-lik, lik, lor, born, orgedus, gadal, ramp ; *ein anrüchiges Haus,* un ti born g., un ti gwallvrudet g., un ti gwall-e-vrud g., un ti da ziwall outañ g.

Anrüchigkeit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., librentez b., likentez b.

anrücken V.k.e. (hat angerückt) : bountañ, bountañ war, kas, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk.

V.gw. (ist angerückt) : tostaat, denesaat ; *feindliche Truppen rücken an,* soudarded enebour a zo o tostaat.

anrudern V.k.e. (hat angerudert) : *etwas anrudern,* roeñvat war-zu udb, mont gant roeñvoù war-zu udb, mont a-daol roeñvoù war-zu udb, mont diwar roeñvoù war-zu udb.

V.gw. (ist angerudert / kam angerudert) : **1.** tostaat a-daol roeñvoù ; **2.** [merdead.] kostezañ a-daol roeñvoù, abourzhañ a-daol roeñvoù.

Anruf g. (-s, Anrufe) : **1.** [pellgomz] pellgomzadenn b., taol-pellgomz g. ; *Anruf im Ortsverkehr,* pellgomzadenn en diabarzh kêr b. ; *Anruf im Fernverkehr,* pellgomzadenn en diavaez kêr ; **2.** galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., youc'hadenn b., huch g., huchadenn b. ; **3.** kemenn groñs g., gourc'hemenn g., urzh g.

Anrufbeantworter g. (-s,-) : responter pellgomz g.

Anrufer g. (-s,-) : kengomzer g., pellgomzer g.

Anrufweiterschaltung b. (-,-en) : dasparzh pellgomzadennoù g.

Anrufzeichen n. (-s) : soniri bellgomz b., sonerezh pellgomz g.

anrufen V.k.e. (rief an / hat angerufen) : **1.** gervel ; *ein Schiff anrufen,* hopal d'ur vag, huchal d'ur vag ; *die Feuerwehr anrufen,* gelver paotred an tan ; *die Polizei anrufen,* gelver ar polis ; *er rief mich um Hilfe an,* gelver a reas ac'hanon war e sikour ; **2.** *jemanden anrufen,* pellgomz d'u.b. ; *ich werde Sie anrufen,* ho kelver a rin, gelver a rin ac'hanoc'h ; *und Sie werden mich oder meinen Bruder anrufen ?* ha me pe va breur eo a c'halvot ? ; **3.** [dre skeud.] *zum Zeugen anrufen,* kemer u.b. da dest, kemer u.b. evit test, gervel u.b. da dest (Gregor) ; **4.** *ein höheres Gericht anrufen,* teuler galv, ober galv, mont war c'halv, teurel engalv eus ur varnadenn, engervel ; **5.** [relij] *Gott anrufen,* goulenn sikour digant Doue, pediñ Doue ; **6.** *den Himmel zum Zeugen anrufen,* gervel (kemer) an Neñv da dest, touiñ dre an Neñv.

Anrufung b. (-,-en) : **1.** galv g., galvad g. ; **2.** [relij.] galvadenn b., aspedenn ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten,* respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; **3.** [gwir] arhop g., arhopadenn b.

anrühren V.k.e. (hat angerührt) : **1.** stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *bitte, das Brot nicht anrühren !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *rühre mich nicht an,* na stok ket ennon ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanoù lous warnon ! ; *seht zu, dass nichts angerührt wird, d*iwallit na vefe stoket ouzh mann ebet ; *leicht anrühren,* spinañ, klisiañ, rezañ ; **2.** meskañ, diveskañ, basañ, mezañ, merat, dorloiñ, embreger, distrempañ ; *Gips anrühren,*

distrempañ plastr ; *eine Majonäse anrühren,* sevel ur maionez.
anrührend ag. : fromus, teneraus, tenerus, esmaeüs, trivlius.
ans = an das.
ansäen V.k.e. (hat angesät) : lakaat an here war, lakaat had war, hadañ [ur pezh douar], lakaat [ur pezh douar] dindan had.
Ansage b. (-,-n) : kemenn g., kemennadenn b. ; *Ansage eines Besuches,* kemenn ur weladenn g., kemenn emañ u.b. o tont g. ; [kartoù] *die Ansage haben,* bezañ e dro da zibab al liv, bezañ e dro da zibab ar rummad kartoù ; [skingomz] *Ansage im Rundfunk,* kemennadenn b. ; *eine Ansage durchgeben,* ober ur gemennadenn er skingomz, skingas ur gemennadenn.
ansagen V.k.e. (hat angesagt) : kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da anaout, rakkemenn, kentkemenn, notañ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ansagen,* kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ansagen,* degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; [*sellit ivez ouzh* **angesagt**].
ansägen V.k.e. (hat angesägt) : kregiñ da heskennat, heskennat un tamm, boulc'hañ gant an heskenn.
Ansager g. (-s,-) : **1.** kinniger g., displeger g., komzer g., komzour g. ; **2.** kasour g., buhezour g., lusker g., animatour g., ambilher g.
ansammeln V.k.e. (hat angesammelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, dastum, daspugn, kendaspugn, bodañ, tolpañ, strollañ, tolzennañ, gronnañ, danzen ; *Geld ansammeln,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, gronnañ arc'hant, danzen arc'hant.
V.em. : **sich ansammeln** (haben sich (t-rt) angesammelt) : **1.** mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, kalzennañ, gronnañ, ober bern ; **2.** en em vodañ, bodañ, en em dolpañ, en em strollañ, en em zastum, kuilhañ.
Ansammlung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., bern g., berniad g., berniadur g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhad g., maread g., touesk g. ; **2.** engroez g., pobl b., strolladenn b., strollad g., stroll g., bodad g., bodenn b., bodennad b., kuchenn b., kuchennad b., kudenn b., tolp g., tolpad g., tolpadeg b., emvodadeg b., toullad tud g., druilh bras g. ; *eine Ansammlung Neugieriger,* ur guchennad klapezeien b., un tolpad klapezeien g., un tolpad tud kurius g., ur bodad klapezeien g., ur vodenn glapezeien b., ur vodennad klapezeien b. ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf,* dichalañ a ra an engroez.
ansässig ag. : annezet, diazezet, o chom ; *sich ansässig machen,* ober e annez, dont d'ober e annez, dont da chom en un tu bennak, diazezañ en un tu bennak, en em ziazezañ en un tu bennak, en em staliañ en un tu bennak, kevannezañ en un tu bennak, annezañ ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.
Ansässige(r) ag.k. g./b. : annezad g., annezer g., annezadez b., annezerez b.
Ansässigkeit b. (-) : **1.** gwirioù an annezidi lies. ; **2.** fed da vezañ annezad g.
Ansatz g. (-es, Ansätze) : **1.** deroù g., penn kentañ g., lañs g., randon g., herr g., penn herr g. ; *auf den ersten Ansatz,* diwar an taol kentañ, ribus, war an taol, en taol kentañ, en un taol-kont ; *in den ersten Ansätzen steckenbleiben,* chom berr (boud) diouzhtu, chom dre an hent kerkent (kenkent) ha kroget, na vont pelloc'h eget an deroù, chom boud kerkent (kenkent) ha kroget ; *die ersten Ansätze zu dieser Arbeit,* an ervenn gentañ eus al labour-se b. ; **2.** [louza.] taol g., struj str. ; **3.** [kimiezh] gouelezenn b., gouelezennad b., goueledenn b., lec'hidad g., lec'hidenn b., maskloù lies., dilavadur g., dilav g., gwaskadur g., koc'hien g., gwelead g., dichaladur g., tevaj g. ; **4.** [tekn.] pezh ouzhpennet g., astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g., tarval g. ; **5.** [sonerezh] sutell b., beg-sutell g. ; **6.** [tisav.] baleg g., balir g. ; **7.** [korf.] lostennig ar vouzellenn dall g., divilhenn breñvek b. ; **8.** [kenwerzh] prizadur g., prizachadenn b. ; **9.** [mat.] kevatalennadenn b.
Ansatzpunkt g. (-s,-e) : **1.** poent moned g., poent deraouiñ g. ; **2.** elfenn b.
Ansatzrohr n. (-s,-e) : korzenn genstagañ b., korzenn skarvañ b., korzenn juntañ b., penn-korzenn g.
Ansatzstück n. (-s,-e) : [tekn.] astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.
ansatzweise Adv. : dre vras.
ansäuern V.k.e. (hat angesäuert) : **1.** goellañ, lakaat goell e ; **2.** goudrenkaat, trenkaat.
ansaufen V.em. : **sich ansaufen** (säuft sich an / soff sich an / hat sich angesoffen) : *sich (t-d-b) einen ansaufen,* tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, mezviñ, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù.
ansaugen V.k.e. (hat angesaugt) : sunañ, chutellat, chugal ; *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus,* ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; *einen Saugschlauch durch Ansaugen mit dem Mund füllen,* elumiñ ur gorzenn evit pibennañ.
V.em. : **sich ansaugen** (hat sich (t-rt) angesaugt) : *sich an etwas (t-rt pe t-d-b) ansaugen,* kregiñ peg en udb, chom a-grap ouzh udb.
Ansaugen n (-s) : chugerezh g., chut g., sunerezh g., sun g., sunadenn b., sunad g.
ansäuseln V.gw. : c'hwezhañ skañv.
V.em. : **sich ansäuseln** (hat sich angesäuselt) : [dre skeud.] *sich (t-d-b) einen ansäuseln,* damvezviñ.
ansausen V.gw. (kam angesaust) : *angesaust kommen,* erruout evel ur bleiz, erruout a-diz hag a-dag, degouezhout evel un tarzh avel.

anschaffen V.k.e. kemmus pe digemm (schuf an / schaffte an // hat angeschaffen / hat angeschafft) : **1.** pourchas, prenañ, akuizitañ, gounit ; *sie hat mir Kleider angeschafft,* pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *Rindvieh anschaffen,* saouta, en em saouta, prenañ saout ; *Möbel anschaffen,* prenañ (akuizitañ) pezhioù arrebeuri ; **2.** [kenw.] *Deckung anschaffen,* gwarantiñ.
V.em. : **sich anschaffen** (digemm) (hat sich (t-d-b) angeschafft) : **1.** *sich etwas anschaffen,* pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, prenañ udb, akuizitañ udb, gounit udb ; *sich Rindvieh anschaffen,* saouta, en em saouta, prenañ saout ; *er hat sich Vieh angeschafft,* prenet en deus loen ; **2.** kemer, kavout ; *sich Kinder anschaffen,* kemer bugale en e garg ; *sich eine Freundin anschaffen,* kavout ur vignonez, kavout fred, kavout karedig, P. ober ur vonami.
V.gw. : *anschaffen gehen,* en em wallañ, gastaouiñ, louvigezhiñ, labourat evel gast war ribl an hent, ober he forc'h, ober e bezh lêr.
Anschaffung b. (-,-en) : **1.** perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., prenadurezh b., akes g. ; *die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert,* kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa eviti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaol poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet ; **2.** pourvezadur g. ; **3.** [arc'hant.] pourvezad g. ; **4.** [tekn.] enstaliadur g., staliadur g. ; **5.** louvigezh b., gastaouerezh g.
Anschaffungskosten lies. : **1.** mizoù prenañ lies. ; **2.** mizoù enstaliañ lies., mizoù staliañ lies.
Anschaffungspreis g. (-es,-e) **/ Anschaffungswert** g.(-es,-e) : [kenw.] priz-koust g.
anschalten V.k.e. (hat angeschaltet) : enaouiñ, kregiñ, lakaat war elum, lakaat war enaou, elumiñ ; *Licht anschalten,* enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù.
anschärfen V.k.e. (hat angeschärft) : [tekn.] lemmañ, breolimañ, teneraat.
anschauen V.k.e. (hat angeschaut) : **1.** arvestiñ ouzh, gweladuriñ, sellet ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden anschauen,* rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; **2.** [preder.] santout diouzh, nadiñ.
V.em. : **sich anschauen** (hat sich angeschaut) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anschauen,* arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung anschauen,* chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich habe mir lange das Meer angeschaut,* chomet e oan pell da arvestiñ ouzh ar mor ; **2.** [dre skeud.] padout gant udb, damasantiñ d'udb, gouzañv udb ; **3.** *sich (t-rt) anschauen,* ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.
V.gw. : *da schau einer an ! schau an !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
Anschauen n. (-s) : sellerezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., arvesterezh g., gweledigezh b., gweled g.
anschaulich ag. : **1.** sklaer, anat, eztaolus, just-ha-just, fraezh, meizadus ; *anschaulich machen,* livañ, taolenniñ, reiñ un doare eus udb, poltreziñ, pourtreziñ (Gregor), lakaat war zizolo, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, roudennañ just-ha-just ; **2.** nadel, nadek, nadidik, primveizek.
Anschaulichkeit b. (-) : sklaerder g., splannder g., eztaolusted b., meizadusted b., meizaduster g.
Anschauung b. (-,-en) : **1.** arvesterezh g., arvestidigezh b., gweledigezh b., gweled g. ; *der Buchhändler schickt ein Buch zur Anschauung,* kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell ennañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad ennañ ; **2**. soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., meizadenn b., danzead g., savboent g., gweladur [eus] g., gweledva g., sellboent g., sellad g. ; *meiner Anschauung nach,* da'm soñj, da'm meno, war va meno, hervez va meno, me a gav din, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; *religiöse Anschauungen,* kreañsoù lies. ; **3.** [preder.] naderezh g., nad g., nadadenn b., damgeal g., primveizad g., anaoud kentizhek g., mennozhiadur g., meizadur g. ; **4.** [relij.] *Anschauung Gottes,* gwel gwenvidikaus g., gwel kevrinek g., gwel Doue g., gwel a Zoue g.
Anschauungskraft b. (-) : santadur g., naderezh g., damgeal g.
Anschauungsmaterial n. (-s) : teuliadoù lies., teulioù lies.
Anschauungsvermögen n. (-s) : santadur g., naderezh g., damgeal g.
Anschauungsunterricht g. (-s) : kelennadurezh pleustrek dre welet b.
Anschauungsweise b. (-,-n) : meizadur g., mennozhiadur g.
Anschein g. (-s,-e) : doare g., neuz b., diavaezioù lies., enebañs b., man b./g., neuz-korf b., neuz-dremm b., neuziad b., neuziadur g., seblant g., spes g., spurmant g., stumm g., arvez g., gobari g., gwel g., gweled g., aer g.,

aeridigezh b. ; *den Anschein haben,* bezañ an doare (an neuz) gant an-unan da vezañ …, bezañ doare war an-unan da vezañ …, bezañ doare d'an-unan da vezañ …, kaout ar gobari da vezañ …, diskouez (+ anv-verb), hañvalout (+ anv-verb), kaout doare da vezañ …, seblantout (+ anv-gwan), stummañ (+ anv-gwan), stummañ da vezañ (+ anv-gwan), bezañ treset da (+ anv-verb), bezañ neuz war an-unan da vezañ … ; *sich den Anschein geben als ob,* ober neuz ober udb, ober neuz d'ober udb, ober an neuz ober udb, ober an neuz d'ober udb, ober udb diwar neuz, ober van d'ober udb, ober ar mod d'ober udb, ober udb evit ar gwel, ober lusk a ober udb, ober sin a ober udb ; *er gibt sich den Anschein, als ob er rau wäre,* n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez, n'eo ket ken taer ha m'en deus an doare da vezañ, emañ o neuziañ bezañ drouk nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *alle geben sich den Anschein, als ob sie einig wären,* an holl a vez plaen diwar-c'horre ; *er gibt sich nur den Anschein, so zu sein,* emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte,* ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *dem Anschein nach,* da welet, din da welet, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; *allem Anschein nach,* hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez doare, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez ar mod, hervez klevet, hervez kont, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, hervez an dailh, hervez doare, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; *allem Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren,* lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp.

anscheinen V.k.e. (schien an / hat angeschienen) : goulaouiñ (en tu gouzañv), sklêrijennañ.

anscheinend ag. **/ anscheinlich** ag. : hervez ar gwel, da welet.

Adv. : hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez ar mod, hervez klevet, hervez kont, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., hervez an dailh ; *anscheinend wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ ; *anscheinend wird der Regen noch lange dauern,* keal da badout a zo gant ar glav ; *anscheinend ist es warm dort,* treset eo da vout tomm eno, hañval e vefe e vez tomm eno.

anscheißen V.k.e. (schiss an / an angeschissen) : **1.** P. *jemanden anscheißen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., bezañ e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., mont dak (reut,rep) ouzh u.b. ; *er wurde angeschissen,* tapet en doa pironed, klevet traoù en doa graet, klevet en doa ur vuhez, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, ur guchenn en doa klevet, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, ur guchenn en doa paket, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; **2.** P. *jemanden anscheißen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ,

paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; *er wurde angeschissen,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet e oa bet prop ha brav, kabestret (korvigellet, stranet, straniget, devet) e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

anschicken V.em. : **sich anschicken** (hat sich (t-rt) angeschickt) : *sich gerade anschicken, etwas zu tun,* fardañ ober udb, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, danzen ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, en em lakaat a-du (e tailh, e tres, e tu, war an tu, e tro, e doare) d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *sich zur Reise anschicken,* ober e bak da vont en hent, fardañ mont kuit, ober e zarbaroù a-raok mont da veajiñ, en em gempenn evit mont da veajiñ, ober e renkoù a-benn mont en hent, bezañ war vont kuit, prientiñ mont da veajiñ ; *sich zum Gehen anschicken,* bezañ war vont kuit, luskañ da vont kuit, bezañ o nodiñ mont kuit.

anschieben V.k.e. ha V.gw. (schob an / hat angeschoben) : bountañ, bountañ war, poulzañ.

anschielen V.k.e. (hat angeschielt) : **1.** sellet a-gorn ouzh ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h.

anschießen V.k.e. (schoss an / hat angeschossen) : **1.** gloazañ gant un tenn ; *der Jäger hat den Eber nur angeschossen,* n'eo bet nemet gloazet an tourc'h-gouez gant tenn an hemolc'her ; **2.** *ein Gewehr anschießen,* leuskel un nebeud tennoù gant ur fuzuilh evit esaeañ anezhañ.

V.gw. (schoss an // ist angeschossen / kam angeschossen) : **1.** arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ ; **2.** [lu, sport] tennañ da gentañ ; **3.** [kimiezh] *zu, in Kristallen anschießen,* kristalinekaat ; **4.** [dre skeud.] *er kommt angeschossen,* degouezhout a ra evel un tarzh avel, erruout a ra evel un tarzh-kurun, erruout a ra a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro,), erruout a ra evel ur bleiz, erruout a ra a-herr ; **5.** P. *er ist angeschossen,* ur banne a zo dindan e fri, trenk eo e doull, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, tommet eo dezhañ, lous eo e fri, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, suilhet eo, a-strew emañ, mezvet eo.

anschiffen V.k.e. (hat angeschifft) : degas gant ur vag.

V.gw. (ist angeschifft) : abourzhañ.

anschimmeln V.gw. (ist angeschimmelt) : louediñ ; *das Brot schimmelt an,* emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.

anschirren V.k.e. (hat angeschirrt) : sterniañ, harnezañ, harneziñ, rañjennañ, aveiñ.

Anschiss g. (-es,-e) : P. langaj g., pironed lies., skandal g., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *er hat Anschiss gekriegt,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, bet en doa pater ha prezegenn da selaou.

Anschlag g. (-s, Anschläge) : **1.** stok g., stokadenn b., skoadenn b. ; **2.** tintad g., son g. ; **3.** doare-c'hoari g. ; *der Anschlag eines Pianisten,* doare-c'hoari ur pianoour g. ; **4.** [moull.] bizskriverezh g. ; **5.** [moull., dre astenn.] arouezenn b. ; **6.** skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *durch Anschlag veröffentlichen,* kemenn d'an holl dre skritelloù, embann dre skritelloù, liketañ, skritellañ ; *einen Anschlag machen,* pegañ ur skritell, liketañ, skritellañ ; **7.** priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim g., taosadur g., rakpriz g., divizad g. ; *in Anschlag bringen,* lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont (eus udb) ; *in Anschlag kommen,* bezañ dalc'het kont eus an-unan, bezañ lakaet e penn-kont, bezañ lakaet e-barzh ; **8.** gwalldaol g., mestaol g., arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g., mesbukad g., raktres g., mennad g. ; *einen Anschlag verüben,* falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor), seveniñ ur gwalldaol, ober ur gwalldaol ; *ein geheimer Anschlag,* ur irienn b., ur c'havailh g., ur stign g. ; *blinder Anschlag,* gwalldaol dall g. ; *gezielter Anschlag,* gwalldaol resis e bal g. ; *die Anschläge der I.R.A.,* gwalldaolioù an I.R.A. lies., mesbukadoù an I.R.A. lies. ; *einen Mordanschlag auf den König planen,* irienniñ lazhañ ar roue ; *im ganzen Land herrschten nun Anschläge, Gewalt und Terror,* dre ar vro ne oa neuze nemet stign ha lazh ; **9.** [lu] *Gewehranschlag,* kemeridigezh ar c'houch b. ; *das Gewehr in Anschlag bringen,* kemer e gouch, skoaziañ e fuzuilh, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh ; **10.**[sport, tennañ] emlakad g. ; *der liegende Anschlag,* emlakad an tenner gourvezet g. ; *der stehende Anschlag,* emlakad an tenner en e sav g. ; *der kniende Anschlag,* emlakad an tenner glinet g. ; *der sitzende Anschlag,* emlakad an

tenner azezet g. ; **11.** [tekn.] dantenn b., ask g. ; **12.** [prenestr, dor] harz g., bunt g., harp g. ; **13.** [mat.] heled g. ; **14.** [mor] tarzh g., rekas g., adtarzh g., astarzh g. ; **15.** [chas] harzh g., harzhadenn b. ; **16.** tag g., tagadenn b., tagerezh g. ; **17.** [c'hoari koukoug] *Anschlag Anna !* setu Anna, yod !

Anschlagbock g. (-s,-böcke) : harz g., bunt g., harp g.

Anschlagbrett n. (-s,-er) : taolenn ditouriñ b., taolenn ar c'hemennadennoù b.

anschlagen V.k.e. (schlägt an / schlug an / hat angeschlagen) : **1.** tachañ, stagañ ; *ein Brett anschlagen,* tachañ ur plankenn ; **2.** [dre heñvel.] liketañ, skritellañ, pegañ ; *Plakate anschlagen,* liketañ, pegañ skritelloù ; **3.** skeiñ ; *das Feuerzeug anschlagen*, tennañ tan gant an direnn ; **4.** *die Glocke anschlagen,* gobediñ ar c'hloc'h ; **5.** [dre skeud.] *einen Ton anschlagen*, cheñch ton e vouezh, komz war un ton bennak ; *einen anderen Ton anschlagen,* komz war un ton all, **a)** *(einen milderen Ton anschlagen)* diskanañ, habaskaat, plegañ e santimant, ameniñ. **b)** *(einen höheren Ton anschlagen)* mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; **6.** [kirri] *den Wagen anschlagen,* stagañ an adkarr ouzh ar c'harr a-raok ; **7.** [lu] *das Gewehr anschlagen,* kemer e gouch, bukañ e arm, bantañ e fuzuilh, skoaziañ e fuzuilh ; **8.** feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, priziañ, prizachañ ; **9.** [tekn.] skeiñ, stekiñ ; **10.** dantañ, darnañ, boulc'hañ, brizhfaoutañ, dizeeunañ, nodiñ ; *angeschlagene Tassen,* tasoù brechet (darnet, dantet) lies. ; *Kartoffeln beim Ausmachen anschlagen,* darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; *angeschlagene Kartoffeln,* patatez darnet str. ; *angeschlagenes Obst,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh kotiset str. ; *angeschlagene Eier*, vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies.

V.gw. (schlägt an // schlug an // ist / hat angeschlagen): **1.** (ist angeschlagen) tarzhañ, terriñ, skeiñ ; [merdead.] *die Wellen schlagen an,* terriñ a ra ar bernioù dour, dirollañ a ra an tonnoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù ; *anschlagende Welle,* bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b. ; **2.** (hat angeschlagen) : *die Glocke schlägt an,* seniñ a ra ar c'hloc'h, ar sonerezh a ya en-dro, klevet a reer ar sonerezh ; **3.** (hat angeschlagen) : *der Hund schlug an,* stagañ (diskordañ, dirollañ, disvantañ) a reas ar c'hi da harzhal, kregiñ a reas ar c'hi d'ober brud ; **4.** [mezeg.] (hat angeschlagen) : *das Heilmittel schlägt an,* emañ al louzoù oc'h efediñ, emañ al louzoù oc'h ober efed, pegañ a ra al louzoù, labourat a ra al louzoù, kregiñ a ra al louzoù ; **5.** [tekn.] (hat angeschlagen) : *die Pumpe schlägt an,* emañ ar blomenn o kemer he lañs, lañs a zo o tont er blomenn.

anschlägig ag. : poellek, avizet, fur, ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, abil.

Anschlagsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Anschlagtafel b. (-,-n) **/ Anschlagzettel** g. (-s,-) : skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderezh b.

anschleichen V.em. : **sich anschleichen** (schlich sich an / hat sich (t-rt) angeschlichen) : tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, didrouz evel un naer, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h ; *angeschlichen kommen,* tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h.

anschleifen[1] V.k.e. (schliff an / hat angeschliffen) : **1.** lufrañ, levnañ ; **2.** lemmañ, breolimañ, teneraat.

anschleifen[2] V.k.e. (schleifte an / hat angeschleift) : ruzañ, stlejañ.

anschleimen V.em. : P. **sich anschleimen** (haben sich (t-rt) angeschleimt) : en em lipat an eil ouzh egile, klufaniñ an eil d'egile, lubaniñ an eil d'egile, lubaniñ an eil ouzh egile, lorc'hañ an eil egile, flodañ an eil d'egile, fougeal an eil egile, lavaret komzoù brav an eil d'egile, reiñ mel (reiñ pour) an eil d'egile, reiñ mel an eil d'egile gant al loa-bod, plantañ kaol an eil gant egile.

anschleppen V.k.e. (hat angeschleppt) : stlejañ.

anschließbar ag. : [tekn.] kennaskadus, kevreadus.

anschließen V.k.e. (schloss an / hat angeschlossen) : **1**. stagañ, kenstagañ, keneren, kennaskañ ; **2.** [tredan] kevreañ ; **3.** [skingomz] adskignañ ; *angeschlossen alle europäischen Sender,* adskignet e vez an abadenn gant an holl skingaslec'hioù en Europa.

V.em. : **sich anschließen** (schloss sich an / hat sich angeschlossen) ; **1.** bezañ harzant, bezañ harp ouzh, bezañ gwriet gant, bezañ touch ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok e, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ harz-ouzh-harz ; **2.** dont just war-lerc'h ; *dem Vortrag schloss sich eine Diskussion an,* ur gaozeadenn a oa bet goude ar brezegenn, da boursu ar brezegenn e oa bet ur gaozeadenn ; **3.** degouezhout war, kouezhañ war, skeiñ war ; *die Goethe-Straße schließt sich an die Mozart-Straße an,* emañ ar straed Goethe war-lerc'h ar straed Mozart, ar straed Goethe a zegouezh war ar straed Mozart, ar straed Goethe a sko war ar straed Mozart, ar straed Goethe a gouezh war ar straed Mozart ; **4.** sevel a-du gant ; *sich der Meinung eines anderen anschließen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont en avel u.b., sevel (mont) a-du gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont (mont, sevel) en tu gant u.b., sevel en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ gounezet gant mennozh u.b. ; **5.** mont gant, en em strollañ gant, kevrediñ gant, emgejañ ; *sich dem Tanz anschließen,* mont d'an dañs ; *andere Leute schlossen sich unserer Gruppe an,* tud all en em gavas en hon touez, tud all a zeuas en hon touez.

V.gw. : serriñ mat ; *das Fenster schließt nicht an,* ar prenestr ne chom ket harp ouzh e framm, n'eus ket tu da serriñ mat ar prenestr, hek eo ar prenestr.

anschließend ag. : **1.** touch, e-kichen, stag, harp, harz, sko, stok, harzant ; *das anschließende Zimmer,* ar gambr douch b., ar gambr e-kichen b. ; *ein Haus mit anschließendem Garten,* un ti gant ul liorzh outañ g. ; **2.**

strizh, peg ; *ein eng anschließender Pullover,* ur stammenn peg ouzh ar c'horf, ur stammenn strizh b. ; **3.** a zeu just war-lerc'h.
Adv. : goude-se, da c'houde, d'ar goude, war-lerc'h, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte,* goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen.
Anschluss g. (-es, Anschlüsse) : **1.** kenstagadur g., kenstagidigezh b., gougediañ g., gougediadur g., kevreadur g., liamm g., kenere g. ; **2.** [dre heñvel.] *elektrischer Anschluss,* kevreadur tredan g. ; **3.** [treuzdougen] kevreadur g., kenere g., keneren g., kenglotadur euriadoù an trenioù g. ; *der Zug hat Anschluss nach,* kevreet eo an tren-mañ gant unan all a ya da ... ; *den Anschluss erreichen,* pakañ, tapout an tren kenere ; *den Anschluss verfehlen,* **a)** c'hwitañ an tren kenere, mankout an tren kenere ; **b)** [dre skeud.] chom e toull ar c'hae, c'hwitañ war e grog, chom e fri hebioù, chom war ar c'hlud, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, ober flagas, chom da c'hlaourenniñ, bezañ kazeg ganti, menel warni ; **4.** [dre skeud.] *an jemanden Anschluss suchen,* klask mont e darempred gant u.b., klask mont e kehent gant u.b., klask nesaat ouzh u.b. ; **5.** [polit., istor] stagadur g., destagadur g., stagerezh g., stagidigezh b. ; *der Anschluss Österreichs,* destagadur Bro-Aostria ouzh ar Reich alaman g., unaniezh Alamagn hag Aostria en ur Stad b., anschluss g. ; **6.** *im Anschluss,* war se, war gement-se, war ar gaoz-se, neuze, da-heul an dra-se, war-bouez kement-se, da boursu.
Anschlussautobahn b. (-,-en) : gourhent liammañ g.
Anschlussbahn b. (-,-en) : **1.** hent-houarn gougediañ g. ; **2.** tren keneren g.
Anschlussbahnhof g. (-,-bahnhöfe) : kemmarsav g.
Anschlussbogen g. (-s,-/-bögen) : krommenn juntañ b.
Anschlussdose b. (-,-en) : [tredan.] boest kevreañ b., tap tredan g., lugell b.
Anschlussdraht g. (-s,-drähte) : [tredan] orjalenn gevreañ b., orjalenn gennaskañ b.
Anschlussflug g. (-s,-flüge) : nij keneren g., karr-nij keneren g.
Anschlussgleis n. (-es,-e) : hent-houarn gougediañ g.
Anschlusskabel n. (-s,-) : [tredan] fun gevreañ b., fun kennaskañ g.
Anschlusskarte b. (-,-en) : tiked treuztreniañ g., bilhed keneren g.
Anschlussklemme b. (-,-en) : [tredan.] bonn kevreañ g., bonn kennaskañ g.
Anschlusskontakt g. (-s,-e) : [tredan.] fichell b.
Anschlussleitung b. (-,-en) : [tredan.] linenn gevreañ b., linenn gennaskañ b.
Anschlussstation g. (-,-en) : kemmarsav g.
Anschlussstelle b. (-,-en) : [gourhent] bretell c'hourhent b.
Anschlussstöpsel g. (-s,-e) : [tredan.] bonn kevreañ g.
Anschlussstück n. (-s,-e) : [tekn.] astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.
Anschlusstechnik b. (-) : kennaskeg b.
Anschlusswert g. (-s,-e) : [tredan.] galloudezh enstaliet b., galloudezh hegerz b.
Anschlusszug g. (-s,-züge) : tren keneren g.
anschmachten V.k.e. (hat angeschmachtet) : P. [dre skeud.] *jemanden anschmachten,* ober (tailhiñ) al lez d'u.b., ober askellig d'u.b., kañjoliñ u.b., chourañ, lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kontañ flourig d'u.b., kanardiñ gant u.b., ober selloù „deudik“ d'u.b., ober selloù milliour d'u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b.
anschmeicheln V.em. : **sich anschmeicheln** (hat sich (t-rt) angeschmeichelt) : *sich bei jemandem anschmeicheln,* tostennañ u.b., fistoulat e lost dirak u.b., hejañ per melen d'u.b., kañjoliñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b.
anschmieden V.k.e. (hat angeschmiedet) : riñvediñ, soudañ.
anschmiegen V.k.e. (hat angeschmiegt) : stardañ, pegañ, stagañ.
V.em. : **sich anschmiegen** (hat sich (t-rt) angeschmiegt) : *sich an jemanden anschmiegen,* souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e voumounig.
anschmiegsam ag. : **1.** koulouch, mitaouik, cherisus, flourus, cherus, chourus, dorlotus, tener, noilh, noilhik ; *anschmiegsames Kind,* bugel noilhik g. ; **2.** gwevn.
anschmieren V.k.e. (hat angeschmiert) : **1.** induañ, lindrenniñ, lindriñ, lakaat lipadennoù leue ouzh, bastrouilhañ, palastrañ, mastariñ ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden anschmieren,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; *einen Betrüger anschmieren,* doublañ un trompler.
Anschmierung b. (-,-en) : **1.** lardigennerezh g., lenkraat g. ; **2.** bastrouilhadur g., bastrouilhaj g., lipadennoù leue lies. ; **3.** [dre skeud.] gwidre g., korvigell b., ijin g., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., touellerezh g., stranerezh g., ardivinkoù lies.
anschnallen V.k.e. (hat angeschnallt) : bouklañ, serriñ, prennañ ; *den Sicherheitsgürtel anschnallen,* prennañ e c'houriz surentez ; *sich anschnallen,* lakaat e c'houriz surentez.
Anschnallpflicht b. (-) : redi prennañ e c'houriz surentez g.

anschnauzen V.k.e. (hat angeschnauzt) : *jemanden anschnauzen,* ober trouz d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., rendaeliñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., teñsañ u.b., hopal war u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., tabutal u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., bezañ e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b. ; *er wurde angeschnauzt,* tapet en doa pironed, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, klevet en doa trouz, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kribet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez.

Anschnauzer g. (-s,-) : [dre skeud.] P. langaj g., pironed lies., skandal g., gourdrouz g., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., teñsadur g., teñsadurezh b.

anschneiden V.k.e. (schnitt an / hat angeschnitten) : **1.** boulc'hañ ; *das Brot anschneiden,* boulc'hañ ar bara ; *angeschnittenes Brot,* bara boulc'h g. ; *noch nicht angeschnittenes Brot,* bara divoulc'h g. ; *angeschnittener Brotlaib,* darn b., torzh voulc'h b. ; *wieder anschneiden,* advoulc'hañ ; **2.** skejañ, kochañ, askañ ; *eine Pinie anschneiden,* skejañ (kochañ, askañ) ur wezenn-bin ; **3.** [dre skeud.] boulc'hañ kaozioù diwar-benn, boulc'hañ ur gaoz diwar-benn, tennañ ar gaoz war, toullañ kaoz diwar-benn, lakaat ar gaoz war ; *ein Thema anschneiden,* lakaat ar gaoz war un danvez bennak, tennañ ar gaoz war ur c'hraf bennak, digeriñ ur gaoz bennak ; *ein heikles Thema anschneiden,* reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp.

Anschnitt g. (-s,-e) : boulc'h g., boulc'hadur g., boulc'hadenn b., frapad g., drailh g.

Anschovis b. (-,-) : [loen.] genougamm g.

anschrauben V.k.e. (hat angeschraubt) : stardañ ur viñs, stardañ udb gant ur viñs.

anschreiben V.k.e. (schrieb an / hat angeschrieben) : **1.** skrivañ, enskrivañ, notenniñ, merkañ ; *an die Tafel anschreiben,* skrivañ ouzh an daolenn ; **2.** kas ul lizher da ; **3.** *jemandem etwas anschreiben,* lakaat udb war gont u.b., arzodiñ udb d'u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b., lakaat prenadennoù u.b. war ar c'hoch, lakaat u.b. war ar c'hoch ; **4.** [dre skeud.] *bei jemandem gut angeschrieben sein,* bezañ war lizheroù u.b., bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b.

Anschreiben n. (-s,-) : **1.** kelc'hlizher g. ; **2.** lizher emginnig g., lizher enskrivañ g.

anschreien V.k.e. (schrie an / hat angeschrien) : *jemanden anschreien,* hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., youc'hal war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b. ; *die Kinder anschreien,* huchal war ar vugale, youc'hal war ar vugale, harzhal ouzh ar vugale, ober trouz d'ar vugale.

Anschrift b. (-,-en) : **1.** chomlec'h g. ; **2.** skritell b., liketenn b., parchenn b.

Anschrot n. (-s,-e) : [gwiad.] gwrimenn b., bevenn b., lezenn b.

Anschubfinanzierung b. (-,-en) : skoazell arc'hant evit reiñ lañs d'ur raktres b.

anschuldigen V.k.e. (hat angeschuldigt) : *jemanden anschuldigen,* tamall u.b. war ur gaou, kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallin war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *angeschuldigt werden,* bezañ tapet e kaoz.

Anschuldigung b. (-,-en) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b., klemm g., karez b., enkabladur g., enkablidigezh b. ; *falsche Anschuldigung,* falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b., tamall gaouiat g.

anschüren V.k.e. (hat angeschürt) : **1.** [tan] brochañ, c'hwezhañ, c'hwezhañ war, broudañ, flutañ ; **2.** [dre skeud.] broudañ, brochañ, bountañ, atizañ, arabadiñ war, flemmañ, bevaat.

Anschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [sport] taol-kas g., tenn digeriñ g. ; **2.** [hemolc'h] gloazadenn da-heul un tenn arm-tan b. ; **3.** [kimiezh] tevion strinkennoù g.

anschwärmen V.k.e. (hat angeschwärmt) : *jemanden anschwärmen,* karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b., kehelañ u.b., bezañ tik (angoulet, lorc'het, touellet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b.

anschwärzen V.k.e. (hat angeschwärzt) : **1.** duañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anschwärzen,* duañ u.b., gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., divrudañ u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b.,

droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., teurel war u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., hiboudiñ.

Anschwärzung b. (-,-en) : [dre skeud.] duerezh g., gragailh g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., hiboudoù lies., kaoz b., kaozioù lies.

anschweigen V.k.e. (schwieg an / hat angeschwiegen) : *jemanden anschweigen,* nac'h komz ouzh u.b.

V.em. : **sich anschweigen** (schwiegen sich an / haben sich (t-rt) angeschwiegen) : nac'h komz an eil ouzh egile, tevel, chom mut.

anschweißen V.k.e. (hat angeschweißt) : soudañ.

anschwellen[1] V.gw. (schwillt an / schwoll an / ist angeschwollen) : **1.** koeñviñ, foeñviñ, c'hwezañ ; [mezeg.] *die Backe ist angeschwollen,* koeñvet (foeñvet) eo ar jod ; *meine Hand schwillt an,* c'hwezañ a ra va dorn, koeñviñ a ra va dorn, foeñviñ a ra va dorn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *sein Fuß ist ganz schön angeschwollen,* e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoeñv en e droad ; **2.** c'hwezañ, kreskiñ ; *der Bach schwillt an,* c'hwezañ a ra ar stêr, uhelaat a ra an dour er stêr, dic'hlannañ a ra ar stêr ; *der Bach schwillt stark an,* remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr ; *das Rauschen des Wassers schwillt an,* kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwezañ a ra kan ar richer, foeñviñ a ra hiboud ar richer, war greñvaat e ya hiboud ar richer, war bounneraat e ya hiboud ar richer, war c'hrosaat e ya hiboud ar richer.

anschwellen[2] V.k.e. digemm (hat angeschwellt) : lakaat da goeñviñ, c'hwezañ, kreskiñ, foeñvañ, stignañ.

Anschwellen n. (-s) **/ Anschwellung** b. (-,-en) : **1.** kreskidigezh b., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., koeñv g., koeñvadenn b., foeñv g., foeñvadur g., bouf g. ; *Anschwellen des Euters,* koeñv an tezh g. ; **2.** [stêrioù] dourgresk g. ; *starkes Anschwellen des Wassers,* remoul g. ; **3.** [mezeg.] koeñv g., koeñvenn b., koeñvadenn b., koeñvadur g., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., foeñv g., foeñvadur g.

anschwemmen V.k.e. (hat angeschwemmt) : **1.** [koad] kas war-neuñv, tranellañ ; **2.** [traezh] charreat ; **3.** gouelezenniñ ; *angeschwemmtes Land,* dichaladur g.

V.gw. (ist angeschwemmt / kam angeschwemmt) : bezañ charreet gant kas an dour ; *angeschwemmter Seetang,* bezhin-rasklenn str., bezhin-tonn str., bezhin-torr str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g.

Anschwemmung b. (-,-en) : dichaladur g., diskargadur o tont eus ar stêrioù g.

anschwimmen V.gw. (schwamm an / ist angeschwommen) : *gegen etwas anschwimmen,* neuial a-enep udb.

V.k.e. : (schwamm an / hat angeschwommen) *etwas anschwimmen,* mont war-zu udb war-neuñv.

anschwindeln V.k.e. (hat angeschwindelt) : *jemanden anschwindeln,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b.

ansegeln V.k.e. (hat angesegelt) : [merdead.] *etwas ansegeln,* mont gant e vag dre lien war-zu udb, tostaat ouzh udb, mont war-zu udb, ober roud war-zu udb, skeiñ war-zu udb.

V.gw. (ist angesegelt / kam angesegelt) : tostaat dindan gouelioù displeget, tostaat e holl ouelioù gantañ digor, tostaat skoud a-raok, tostaat lark kaer, tostaat dindan lien, tostaat dispak e holl ouelioù, tostaat savet e holl ouelioù.

ansehen V.k.e. (sieht an / sah an / hat angesehen) : **1.** sellet ouzh, sellet sa, gweladuriñ, arvestiñ, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden ansehen,* rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; *jemanden schief ansehen,* sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *jemanden böse ansehen,* delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemanden mit offenem Mund ansehen,* bamañ ouzh u.b., sellet a-bann ouzh u.b., sellet a-bann sag u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellout ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'henoù, estlammiñ ouzh u.b. ; *jemanden fröhlich ansehen,* ober dremmoù laouen ouzh u.b. ; *jemanden von der Seite, verstohlen ansehen,* sellet a-gorn (dre guzh, dre zindan, dre laer, a-viziez, a-dreuz) ouzh u.b. sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet gant frailh e lagad ouzh u.b., blinkañ etrezek u.b. ; **2.** merzout, gwelet ; *man sah ihnen ihren Hochmut an,* diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *man sieht ihm sein Alter nicht an,* n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ emañ ken kozh-se, n'eo ket anat warnañ emañ ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionez ; *man sieht ihm an, wie besorgt er ist,* gwelet e vez ur bod-spern e-kreiz e dal, gwelet e vez warnañ

pegen prederiet eo, kaer eo gwelet diouzh e neuz pegen prederiet eo ; *man sieht ihm an, dass er krank ist,* e liv a ziskouez ez eo klañv, e liv a ziskuilh ez eo klañv, gwelet e vez warnañ ez eo klañv, kaer eo gwelet diouzh e neuz ez eo klañv ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat,* gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; **3.** [dre heñvel.] *mit anderen Augen ansehen,* gwelet en un doare disheñvel, teuler ur sell disheñvel war (ouzh) ... ; *etwas im günstigen Licht ansehen,* na welet nemet an tu mat eus udb ; **4.** [dre skeud.] *jemanden über die Schulter ansehen,* sellet ouzh u.b. dreist penn e skoaz, sellet ouzh u.b. gant morgañs, sellet uhel ouzh u.b. ; **5.** [dre skeud.] kantverzhout evel, ober [udb eus u.b.], ober [udb gant u.b.], sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kemer evit, kontañ ; *wofür siehst du mich an ?* da betra ec'h eus c'hoant lakaat ac'hanon da dremen ? da betra e lakaez ac'hanon da dremen ? petra e vefen war da veno ? evit piv e kemerez ac'hanon ? piv on-me a gav dit ? piv on-me, c'hwistim ? ; *bei jemandem hoch angesehen sein,* bezañ istimet bras gant u.b. (Gregor), bezañ doujet gant u.b., kontañ kalz evit u.b. ; *angesehene Leute,* tud istimet, tud doujet lies.

V.em. : **sich ansehen** (sieht sich an / sah sich an / hat sich (t-d-b) angesehen) : **1.** *sich (t-d-b) etwas ansehen,* arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung ansehen,* chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich will mir morgen die Stadt ansehen,* c'hoant 'm eus mont warc'hoazh e kêr da deuler ur sell (da deuler un taol-lagad, d'ober ur gwel) ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen,* ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *sieh mal einer an !* dal 'ta ! sell 'ta ! ; **2.** [dre skeud.] padout gant, damasantiñ da, gouzañv ; **3.** *das sieht sich gut an,* brav eo da welet ; *das sieht sich wie Seide an,* seiz eo da welet, seiz eo hervez ar gwel, feson seiz a zo gant an danvez-se ; **4.** *sich (t-rt) ansehen,* ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.

V.gw. : *seht mal an !* tê ! tie ! dal ! ac'hanta ! sellit 'ta ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Ansehen n. (-s) : **1.** sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweled g., gweledigezh b. ; *das Ansehen kostet nichts,* ar gweled ne goust netra ; **2.** gwel g. ; *jemanden von Ansehen kennen,* anavezout u.b. evit ur gwel (diwar ur gwel, kement ha gwelet, diouzh e welet, diwar welet, a-wel) ; **3.** [dre skeud.] brud g./b., istim b., doujañs b., anv kaer g., respet g., bri g., azaouez g. ; *hohes Ansehen genießen,* bezañ istimet bras (Gregor), bezañ doujet, bezañ doujañs vras d'an-unan, kaout brud vat, bezañ brud vat gant an-unan ; *sein Ansehen behaupten,* derc'hel e renk, derc'hel e bar, derc'hel e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *sein Ansehen verlieren,* koll istim an dud, koll e anv mat, skuilhañ e skudellad ; *wieder zu Ansehen kommen,* adkavout e anv mat, gounit en-dro istim an dud ; **4.** damant g., istim b. ; *ohne Ansehen der Person,* hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, hep ober istim eus ar renk, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.

ansehnlich ag. : **1.** bras, pouezus, a bouez, pouezek, enorus ; *ein ansehnliches Vermögen,* madoù e-leizh lies., ur madoù bras g. ; *ansehnlicher Betrag,* un tousegad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., un dornad (ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hant e-leizh g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., ur sammad bravik a arc'hant g. ; **2.** brav, a neuz vat.

Ansehnlichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g.

Ansehung b. (-) : doujañs b., damant g., istim b., respet g., bri g., azaouez g. ; *in Ansehung der Person,* gant respet evit e renk / gant respet evit e garg (Gregor) ; *in Ansehung der Sache,* dre ma'z eo ken pouezus an afer, gant doujañs evit an afer.

anseilen V.k.e. (hat angeseilt) : funiañ, kordennañ.

V.em. : **sich anseilen** (hat sich (t-rt) angeseilt) : funiañ, kordennañ.

Ansein n. (-s) : elum g.

ansengen V.k.e. (hat angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ, rousaat, paredenniñ, simuc'hiñ ; *angesengt,* rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket.

V.gw. (ist angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ.

ansetzen V.k.e. (hat angesetzt) : **1.** lakaat ; *Stoff ansetzen,* lakaat un tamm entof (war udb) ; *an einem Kleid ein Verlängerungsstück ansetzen,* lakaat ur verridenn d'ur vrozh, astenn ur vrozh, berridañ ur vrozh, hentañ ur vrozh ; *eine Leiter ansetzen,* harpañ ur skeul ouzh ar voger, kemer ur skeul, ober gant ur skeul, lakaat ur skeul ouzh ur voger bennak, skeuliañ ; *Blutegel ansetzen,* gwadañ u.b. gant gelaoued, lakaat gwaderezed da wadañ u.b. ; *Sporen ansetzen,*

kentraouiñ e varc'h, reiñ kentr d'e varc'h, reiñ un taol kentr d'e varc'h.
2. isañ ; *einen Hund auf ein Tier ansetzen,* isañ ur c'hi war-lerc'h ul loen bennak ; *Polizisten auf jemanden ansetzen,* kas archerien war u.b. d'e gemer.
3. merkañ ; *eine Frist ansetzen,* lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb ; *den Beginn eines Festes ansetzen,* merkañ an eur ma krogo ar gouel ; *den Wert ansetzen,* merkañ talvoudegezh udb, feuriañ udb ; *einen Preis zu niedrig ansetzen,* prizañ re izel udb, isprizañ udb.
4. kontañ ; *für die Reise muss man vier Stunden ansetzen,* evit ar veaj e ranker kontañ gant peder eurvezh hent.
5. aozañ ; *Essig ansetzen,* terkañ (fardañ, aozañ) gwinegr ; *eine Bowle ansetzen,* aozañ gwin gant louzeier c'hwezh vat, fardañ gwin gant louzoù frondus.
6. dont en an-unan ; [louza.] *Blätter ansetzen,* dont delioù enni, deliaouiñ ; *Blüten ansetzen,* dont bleuñv enni, bleuniañ, bleuñviñ ; *Früchte ansetzen,* frouezhañ, frouezhiñ, dont frouezh enni, krouiñ ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn ; [mezeg.] *Fett ansetzen,* lartaat, lardañ, dont da vezañ lart, tevaat, gwellaat ; *ein Bäuchlein ansetzen,* sevel d'an-unan un tammig kof, bezañ o kofañ, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bezañ erru gros, bourouniñ, sevel kof ouzh an-unan, dont da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzellek), kemer tro, dont tro en an-unan ; *einen Film ansetzen,* koc'hennañ, krestenenniñ, kramenniñ, dont da gramenniñ ; *die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt,* kramennet eo ar grek, krestenennek eo ar grek.
7. [boued] lakaat war an tan, lakaat da boazhañ.
8. [gouren] *bei jemandem einen Armhebel ansetzen,* klaviañ brec'h u.b.
V.gw. (hat angesetzt) : **1.** *zu etwas ansetzen,* bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, war prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb., bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o fardañ ober udb, kinnig ober udb ; *die Maschine setzt zur Landung an,* war bradañ emañ an nijerez ; *zum Sprung ansetzen,* **a)** [sport] kemer e lañs a-raok lammat, kemer herr a-raok lammat, kemer e randon, klask e randon, ober ul lañsadenn, lañsañ ; **b)** [loen] en em zastum evit lammat, kouchañ, pladañ ouzh an douar a-raok lammat, lañsañ, bezañ war lammat ; *die Feinde setzen zum Sturm auf die Stadt an,* emañ an enebourien war var da sailhañ war gêr ; *zum Angriff ansetzen,* luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, mont d'an arsailh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann ; **2.** *noch einmal ansetzen,* mont gwashoc'h-gwashañ d'u.b., peusiñ (fardiñ, strimpiñ) en-dro war u.b. ; **3.** [louza.] krouiñ, furmiñ ; *die Früchte setzen an,* krouiñ a ra ar frouezh, ar frouezh a zo o krouiñ ; **4.** [boued] dantañ, karañ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad.
V.em. : **sich ansetzen** (hat sich (t-rt) angesetzt) : [kimiezh] gouelezenniñ, lec'hidenniñ.
Ansetzung b. (-,-en) : **1.** [milginoù] skarvadur g. ; **2.** [dre astenn.] aozidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] prizadur g., prizachadenn b., prizacherezh g., feuriadur g.
Ansetzpunkt g. (-s,-e) : poent krog g., poent peg g., poent krapañ g.
Ansichreißen n. (-s) : perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., alouberezh g., skraperezh g.
Ansicht b. (-,-en) : **1.** arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., selladur g., sellerezh g., gweled g., gweledigezh b. ; *der Buchhändler schickt ein Buch zur Ansicht,* kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell warnañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad warnañ.
2. gwel g., gweled g., arvest g., taolennad b. ; *Ansicht von vorn,* gwel a-dal g. ; *Ansicht von der Seite,* gwel a-gostez g. ; *photographische Ansicht,* luc'hskeudenn b.
3. soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., savboent g., sellboent g., sellad g., gweladur [eus] g., meizadur g., mennozhiadur g., danzead g., aviz g., gweledva g., doare-gwelet g., santimant g. ; *festgefahrene Ansicht, festgelegte Ansicht,* letenn b. ; *eine Ansicht haben,* kaout ur soñj war udb, kaout ur gredenn ; *eine Ansicht vertreten,* difenn ur mennozh, difenn ur savboent ; *eine verkehrte Ansicht,* ur falskredenn b., ur mennozh fazius g., ur soñj fazius g., ur gwall aviz g. ; *auf jemandes Ansichten eingehen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., mont en avel gant u.b., en em lakaat (dont, mont, sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., sevel en un tu gant u.b., sevel krog u.b., tuañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *meiner Ansicht nach,* da'm soñj, da'm meno, da'm feson, din, me a gav din, kavout a ra din, hervez va meno, hervez va soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, hervez va c'hredenn, war a gredan / war a soñjan (Gregor), evidon-me ; *ich bin ganz Ihrer Ansicht,* aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h, emaon plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emaon ganeoc'h ; *er ist der Ansicht, dass ...,* hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e …, hennezh a ra aviz gantañ e …, hennezh a zifenn e …, hennezh a gav dezhañ e …, hennezh en deus ur gredenn e …, hennezh a gred dezhañ e …, hennezh a gred gantañ e … ; *ich bin der Ansicht, dass wir so vorgehen müssen,* me a gred eo mat ober evel-se, kavout a ra din eo evel-se e tleomp ober ; *nach Ansicht der älteren Leute,* hervez kredenn ar re gozh, diouzh lavarioù ar re gozh ; *verschiedener Ansicht sein,* na vezañ tamm ebet eus ar

memes aviz, na vezañ a-du an eil gant egile, kaout pep hini e soñj, na welet an traoù dre an hevelep lomber ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander,* mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat ; *das ist eine weit verbreitete Ansicht,* se a zo ar soñj a vez kredet ar muiañ, se a zo ur savboent a zo boutin d'ul lodenn vras eus an dud, ur savboent eo a vez klevet aliesik a-walc'h, ur gredenn voutin eo ; *wir sind der einhelligen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist,* an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), an holl ac'hanomp gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *mit seiner Ansicht zurückhalten,* derc'hel gant an-unan, derc'hel kloz war e vennozh, derc'hel kloz war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozenneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; *er ist kategorisch in seinen Ansichten,* un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *religiöse Ansichten,* kreañsoù lies.

ansichtig ag. : *einer Sache ansichtig werden,* dizoleiñ udb, merzout udb.

Ansichtskarte b. (-,-en) : kartenn-bost b.

Ansichtskartensammlung b. (-,-en) : dastumad kartennoù-post kozh g.

Ansichtssache b. (-,-en) : savboent g., afer a c'houst b. ; *das ist reine Ansichtssache,* pep hini diouzh e zoare, diouzh ho plaz eo, pep hini e vlaz, hervez ho koust an hini eo, pep hini e soñj, pep hini e c'hiz.

ansiedeln V.k.e. (hat angesiedelt) : diazezañ, annezañ, trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ.

V.em. : **sich ansiedeln** (hat sich (t-rt) angesiedelt) : ober e annez, diazezañ, en em ziazezañ, kevannezañ, annezañ ; *sich in einem Land ansiedeln,* ober e annez en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, kevannezañ en ur vro, trevadenniñ ur vor, annezañ en ur vro.

Ansiedler g. (-s,-) : trevadenner g., trevidig g., entrevad g., kolon g.

Ansiedlung b. (-,-en) : ploue g., trevadenn b., annezadenn b., entrevadur g., diazezadenn b., diazezadur g., diazezadeg b.

Ansinnen n. (-s) : goulenn start g. ; *an jemanden das Ansinnen stellen,* goulenn digant u.b. ober udb a ra diegi dezhañ, dougen u.b. d'ober udb a zisplij dezhañ, broudañ u.b. d'ober udb displijus evitañ.

Ansitz g. (-es,-e) : [hemolc'h] **1.** spi g., par g. ; *auf den Ansitz gehen,* en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api), en em lakaat war-c'hed ; **2.** gwere g.

ansitzen V.gw. (saß an / hat angesessen) : [hemolc'h] bezañ e spi, bezañ e par, bezañ war api, bezañ en api, bezañ war-c'hed.

Anv-gwan verb **angesessen** : annezet, diazezet.

ansonsten Adv. : peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.

anspannen V.k.e. (hat angespannt) : **1.** stegnañ, stignañ, bantañ, reutaat, reudiñ, sonnaat, argrezañ ; **2.** sterniañ, aveiñ ; *Ochsen zu zweit anspannen,* rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouioù, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev, koublañ ejened ; *ein Pferd anspannen,* sterniañ ur marc'h ouzh ur c'harr, aveiñ ur marc'h, sterniañ ur c'harr, stagañ ur marc'h war ur c'harr ; **3.** [dre skeud.] stegnañ ; *mit angespannten Kräften,* a-holl-nerzh e gorf ; *alle Kräfte anspannen,* kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gant an-unan, reudiñ ; *Anspannen aller Kräfte,* daspugnerezh an holl nerzhioù g. ; *den Geist anspannen,* en em zastum, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, teuler evezh, sipañ e spered.

Anspannung b. (-,-en) : **1.** stegnadur g., stignadur g., reutadur g., reudadur g., reudadenn b. ; **2.** sterniadur g. ; **3.** striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

anspeien V.k.e. (spie an / hat angespien) : **1.** *jemanden anspeien,* skopañ ouzh u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anspeien,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.

Anspiel n. (-s,-e) : deroù an abadenn g., deroù ar c'hoari g.

anspielen V.gw. (hat angespielt) : **1.** kregiñ da c'hoari ; **2.** [dre skeud.] *auf etwas (t-rt) anspielen,* damvenegiñ udb, ober un damveneg bennak, menegiñ udb gant komzoù distroet, mouskomz eus udb, damgomz eus udb, tintal udb.

Anspielung b. (-,-en) : [dre skeud.] damc'her g., damveneg g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g. ; *in versteckten Anspielungen,* gant komzoù distroet (goloet), gant komzoù troidellek, gant damvenegoù, en ur vouskomz, en ur zamgomz, dre dro ; *wem gilt diese Anspielung ?* evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen,* tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh.

anspinnen V.k.e. (spann an / hat angesponnen) : **1.** anneuiñ, steuñviñ ; **2.** *eine Freundschaft anspinnen,* skoulmañ liammoù a vignoniezh ; *eine Unterhaltung anspinnen,* toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz, stagañ (kregiñ) gant ar gaoz, boulc'hañ kaozioù.

V.em. : **sich anspinnen** (spann sich an / hat sich (t-rt) angesponnen) : *eine Liebesgeschichte spinnt sich an,* karantez a zo o tiwan etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.

anspitzen V.gw. (hat angespitz) : begañ, inotiñ ; *einen Bleistift anspitzen,* begañ ur c'hreion ; *einen Stock anspitzen,* inotiñ penn ur vazh.

Anspitzer g. (-s,-) : troc'h-kreion g., beger-kreionoù g.

Ansporn g. (-s,-e) : broud g., brouderezh g., atiz g., trucherezh g., keflusk g., hillig d'ar spered g.

anspornen V.k.e. (hat angespornt) : **1.** kentraouiñ ; *ein Pferd anspornen,* reiñ kentr d'ur marc'h, kentraouiñ ur marc'h, touch ur marc'h gant ar c'hentroù, gwanañ ur marc'h gant ar c'hentroù, postañ ur marc'h, poursuiñ ur marc'h, presañ war ur marc'h, reiñ kentroù (ar c'hentroù) d'ur marc'h (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, erluskañ, arabadiñ war, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da,

kadarnaat, truchañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, flemmañ, kentraouiñ, divorzañ, divorfilañ, alej, tuañ, karnajal, divorediñ, reiñ kalonegezh da, tommañ kalon u.b., luskañ war-raok, reiñ kas da, lakaat kas e ; *jemanden zur Arbeit anspornen,* reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour, arabadiñ war u.b. labourat, karnajal u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; *Literatur muss die Gefühle anspornen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden anspornen,* c'hoari war u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *das hat ihn angespornt,* diwar an taol-se ez eo bet broudet.

anspornend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus.

Ansporner g. (-s,-) : kentraouer g., atizer g., brouder g., enaouer g., lusker g., ambilher g.

Ansprache b. (-,-n) : berrbrezegenn b., prezegenn b. ; *kurze Ansprache,* kaozeadenn b., pennad-kaoz g., prezegenn verr b. ; *eine Ansprache halten,* ober ur brezegenn.

ansprechbar ag. : **1.** dibres, vak, a c'haller komz outañ ; **2.** [mezeg.] tout e intentamant gantañ ; **3.** degemerus, hegarat, a zegemer mat, aes mont e darempred gantañ, aes c'hoari gantañ, aes mont e kehent gantañ, aes denesaat outañ, aes tostaat outañ, aes e zarempredíñ.

ansprechen V.k.e. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : **1.** komz ouzh, toullañ kaoz ouzh, kaozeal ouzh, klask kaozioù gant ; *die Leute höflich ansprechen,* komz brav ouzh an dud ; *jemanden freundlich ansprechen,* komz c'hwek ouzh u.b. ; *jemanden zudringlich ansprechen,* c'hoari (derc'hel, forsiñ, pouezañ, taeriñ) war u.b. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden um Geld ansprechen,* goulenn arc'hant digant u.b., mont da glask davet u.b. ; *jemanden auf Deutsch ansprechen, jemanden Deutsch ansprechen,* mont d'u.b. en alamaneg, mont ouzh u.b. en alamaneg, komz en alamaneg ouzh u.b. ; *jemanden Französisch ansprechen,* mont e galleg d'u.b., mont e galleg ouzh u.b., komz e galleg ouzh u.b. ; *sich nicht wagen, jemanden anzusprechen,* na grediñ komz ouzh u.b., kildroenniñ en-dro d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] lakaat da ; *etwas als überholt ansprechen,* lakaat udb da ziamzeret, lakaat udb da aet er-maez eus ar c'hiz, lakaat udb da zic'hizet, ober eus udb un dra dic'hizet ; **3.** [hemolc'h] harzhal ouzh ; *der Hund spricht das Wild an,* emañ ar c'hi oc'h harzhal ouzh ar penn-jiber.

V.gw. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : [dre skeud.] **1.** plijout, dedennañ, hoalañ ; *der Artikel spricht nicht an,* n'eus mann ebet e-barzh ar pennad-skrid-se, dizanvez eo ar pennad-mañ ; **2.** [sonerezh] *das Klavier spricht schwer an,* n'eo ket aes c'hoari war ar piano-se, ar piano-mañ ne sent ket mat ouzh ar bizied, hek eo ar piano-se.

ansprechend ag. : dedennus, hoalus, lubanus.

Ansprechpartner g. (-s,-) : keveler g., kendivizer g., divizer g., kengomzer g.

Ansprechzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

ansprengen V.gw. (ist angesprengt / kam angesprengt) : erruout d'ar c'haloup, degouezhout d'an tizh bras.

anspringen V.k.e. (sprang an / hat angesprungen) : sailhañ war, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war, sakiñ war, lammat war, lammat gant, lammat da.

V.gw. (sprang an / ist angesprungen) : **1.** loc'hañ, diloc'hañ, mont en-dro ; *der Motor springt nicht an,* mouzhañ a ra ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker, ourzal a ra ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, n'eus ket tu da reiñ lañs d'ar c'heflusker, ne loc'h ket ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket en-dro, n'eus ket tu da lakaat tro er c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker ; *sofort anspringen,* loc'hañ diwar an taol kentañ, loc'hañ ribus, mont en-dro ken bravik ha tra, mont en-dro ken aes ha tra, mont propik en-dro ; **2.** *auf etwas (t-rt) anspringen,* ersaviñ ouzh udb.

anspritzen V.k.e. (hat angesprizt) : flistrañ dour (strimpiñ dour) war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zelammat gant.

Anspruch g. (-s, Ansprüche) : **1.** gwir g. ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz,* par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *auf etwas Anspruch haben,* kaout gwir war udb ; *er hat keinen Anspruch darauf,* n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat,* gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben,* kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn ; *erworbene Ansprüche,* gwirioù bet a-bell lies. ; *Ansprüche geltend machen,* lakaat gwirioù da dalvezout, mont diouzh gwirioù 'zo ; **2.** darvennad g., diarc'had g., arc'hadur g., diarc'hadur g., reked b., c'hoant g. ; *Anspruch auf etwas (t-rt) erheben,* goulenn e wir war udb, arc'hiñ udb ; *Gehaltsanspruch,* arc'hadur kresk war e c'hopr g. ; *ein Anspruch gegen jemanden,* arc'hant da gaout digant u.b. g. ; *übertriebene Ansprüche,* rekedoù re uhel lies., rekedoù divoder lies., rekedoù dreistmuzul lies. ; *er übertreibt seine Ansprüche,* mont a ra re bell (re lark) gant e rekedoù ; *man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *seine Ansprüche herabschrauben,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, plegañ e santimant, ameniñ ; *der hat vielleicht Ansprüche,* hennezh a stag e chas gant delioù kaol ; *du nimmst doch den ganzen Tisch in Anspruch !* an daol a-bezh a ya ganit ! ; *Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche,* kuitañs peurreizhañ b. ; **3.** *etwas für sich in Anspruch nehmen,* ober e vad eus udb, amc'houlenn udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden,* ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; **4.** *die Aufmerksamkeit in Anspruch nehmen,* tennañ (delc'her) evezh u.b., sachañ an evezh war an-unan ; *ich bin sehr in Anspruch genommen,* prez labour a

zo ganin, dever a-walc'h a zo warnon, gwall zalc'het on gant va labour, dre brez e vezan dalc'hmat, dalc'hmat e vez traoù ganin war ar ramp, dall on gant al labour, gwall sammet on gant va labour, herr labour a zo warnon, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, leun a gefridi on, re garrad am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour ; **5.** *diese Arbeit nimmt mich voll und ganz in Anspruch,* gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se.

anspruchsberechtigt ag. : [gwir] gwirek ; *nicht mehr anspruchsberechtigt sein,* na gaout mui a wirioù war udb, na gaout a wir ken war udb.

Anspruchsberechtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g., gwireg g., piaouer g., gounideg g.

Anspruchsdenken n. (-s) : speredegezh a skoridi b., tro-spered ur bugel re voumounet b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ur goloenn b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ar plu b., tro-spered ur bugel mignet b., tro-spered ur bugel kollet b., tro-spered ur bugel gwastet b., tro-spered ur bugel droukdesket b., tro-spered ur bugel droukkelennet b., tro-spered ur golladenn b.

anspruchslos ag. : **1.** difouge, dilorc'h, izelek, eleviek, simpl, uvel, dic'hloar, displed ; **2.** [louza., loen.] aes ober war e dro, dilabour, diskuizh, karantezus d'ober war e dro ; **3.** [film] diduellus ha netra mui, diverrus ha setu tout, plijus ha netra ken.

Anspruchslosigkeit b. (-) : eeunded b., elevez b., uvelded b., izelded b., izelder g., izelegezh b., difouge g., emzalc'h g., mezh-c'hanet b.

Anspruchsverjährung b. (-,-en) : [gwir] ezwiriadur g.

anspruchsvoll ag. : **1.** a c'houlenn kalz, strizh ; **2.** labourus, a daol labour, dalc'hus, bec'hius, kargus, gwall sorbus ; *ein anspruchsvoller Boden,* un douar rankoudus g., un douar labourus g. ; *anspruchsvolle Arbeit,* labour gwall sorbus g. ; **3.** mac'hom, sklouf, loufres ; *ein anspruchsvoller Mensch,* ul loufrez g., un den sklouf g., un den mac'hom g. ; **4.** figus, pismigus, milzin, blizidik, blizik, pitilh, pitouilh, friant.

Ansprung g. (-s, Ansprünge) : lañs g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g.

anspucken V.k.e. (hat angespuckt) : *jemanden anspucken,* skopañ ouzh u.b., skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas.

anspülen V.k.e. (hat angespült) : **1.** soubañ, glebiañ, dourañ, douraat ; **2.** [douar.] charreat ; **3.** dichaladuriñ.

anstacheln V.k.e. (hat angestachelt) : **1.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da, aliañ, erbediñ, truchañ, bountañ, poulzañ, erluskañ, luskañ war-raok, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, alej, tuañ, engervel, reiñ ton da, reiñ kalonegezh da, arabadiñ war, tommañ kalon u.b., reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle anstacheln,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden zur Arbeit anstacheln,* reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ, brochañ, flemmañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, arabadiñ war u.b. labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour ; **2.** *jemanden anstacheln,* c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, mont d'u.b. dre guzulioù, pouezañ war u.b.

Anstalt b. (-,-en) : **1.** ensavadur g., diazezadur g. ; *öffentlich-rechtliche Anstalt,* diazezadur foran g., diazezadur publik g. ; **2.** skol b. ; *eine Anstalt besuchen,* pleustriñ ur skol ; **3.** [gwir] *Strafanstalt,* karc'har g., ti-kastiz g., toull-bac'h g., prizon g.

Anstalten lies. : *Anstalten treffen, Anstalten machen,* ober e gempennoù, ober e bourchasoù, en em zoareañ, en em brientiñ, en em lakaat e par, ober (kemer) e ziarbennoù, bezañ stag gant darbaroù 'zo, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, rakkempenn ; *er macht Anstalten zum Gehen,* emañ oc'h en em glask evit mont kuit, emañ oc'h en em glask da vont en hent, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ o fardañ mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, emañ war vont kuit, stag eo gant darbaroù e veaj, ober a ra e bak da vont en hent, ober a ra e renkoù a-benn mont en hent.

Anstaltsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg an ensavadur g.

Anstaltsgeistliche(r) ag.k. g. : aluzener g.

Anstaltskleidung b. (-,-en) : **1.** gwisk g., gwiskamant g. ; **2.** gwiskamant prizoniad g.

Anstand g. (-[e]s) : **1.** dereadegezh b., buhezegezh vat b., moraliezh b., doareoù mat lies., afesonded b., sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b., gras b., grasiuster g., grasiusted b., elevez b., evezhegiezh b. ; *den Anstand wahren,* doujañ d'ar vuhezegezh vat, doujañ d'an dereadegezh, chom war an arroudenn, na ober tra a-enep ar vuhezegezh vat, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat ; *die Regeln des Anstandes,* an doareoù mat lies., ar vuhezegezh vat b., an dereadegezh b. ; *gegen den Anstand verstoßen,* mont a-enep ar vuhezegezh vat, bezañ amzere e emzalc'h, bezañ amzereat ; *aus Anstand*, dre zereadegezh ; *mit Anstand*, gant dereadegezh, gant un dereadegezh vras, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, e doare ; *er besitzt nicht den geringsten Anstand,* ur vezh eo gwelet penaos en em ren an den-se, hennezh a zo mezh-an-dud.

2. mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g. ; *keinen Anstand nehmen, etwas zu tun,* ober udb hep diegi, ober udb hep chom da dermal, na vezañ gwall chalet (nec'het) d'ober udb, na vezañ seizhdaleetoc'h evit ober udb.

3. *an etwas (t-d-b) Anstand nehmen,* bezañ feuket gant udb.

4. enebadur g. ; *Anstand erheben gegen,* sevel e vouezh a-enep udb, sevel klemm a-enep udb, enebiñ dre gomz ouzh udb.

5. [hemolc'h] spi g., par g. ; *auf den Anstand gehen,* en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api), en em lakaat war-c'hed.

anständig ag. : dereat, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, a-feson, tre, a-zoare, aparchant, etapl, gwir, prepos, prop, enorus, fur, onest, jaojapl, a-jaoj, leun a zereadelezh ; *ein anständiges Benehmen,* un emzalc'h dereat (seven, fur) g. ; *in anständiger Weise,* en un doare dereat, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, en un doare seven, gant dereadegezh, gant un dereadegezh vras, ent prop ; *ein anständiger Mensch,* un den evel m'eo dleet g., un den evel 'zo dleet g., un den dereat g., un den a-zoare g., un den a neuz g., un den da blijout g., un den onest g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den prop g. ; *auf anständige Art und Weise,* en onestiz, gant onestiz, ent prop ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen,* dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr.
Adv. : dereat, en onestiz, gant onestiz, a-zoare, a-jaoj, gant dereadegezh ; *anständig angezogen,* gwisket dereat, gwisket-onest, gwisket kempenn ; *so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt,* ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er sollte sich anständiger benehmen,* mat e vefe dezhañ en em zelc'her gant muioc'h a zoare ; *er benimmt sich anständiger als sein Bruder,* azoareoc'h eo eget e vreur ; *jemanden anständig behandeln,* ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein anständiges Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot.
anständigerweise Adv. : *etwas anständigerweise machen,* bezañ dereat a-walc'h evit ober udb, bezañ prop a-walc'h evit ober udb.
Anständigkeit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., afesonded b., sevended b., onestiz b., buhezegezh vat b.
Anstandsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a sevended b.
Anstandsdame b. (-,-n) : ambrougerez b., amheulierez b.
Anstandsgefühl n. (-s,-e) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b., sevended b.
anstandshalber Adv. : dre sevended.
anstandslos ag. : **1.** digudenn, divec'h, dinec'h ; **2.** hep termal, hardizh, her, balc'h, hep diegi, brav-mat ; **3.** ken aes (ken dichipot, ken distrafuilh) ha tra, ken aes all, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, digomplimant, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep kamambre, diardoù, diardoù, netra dreist.
Anstandsregeln lies. : doareoù mat lies., buhezegezh vat b.
Anstandsrock g. (-s,-röcke) : **1.** gwiskamant lid g. ; **2.** lostenn b., lostenn-zindan b.
Anstandsvorschriften lies. : reoladegezh b., reolennoù an dereadegezh lies.
Anstandswauwau g. (-s,-s) : ambrougerez b., amheulierez b., kiez b.
anstandswidrig ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, feukus, divalav, boufon.
anstapeln V.k.e. (hat angestapelt) : kalzañ, kalzennañ, berniañ, lakaat en ur yoc'h, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, hogennañ.
anstarren V.k.e. (hat angestarrt) : *jemanden anstarren,* bezañ e selloù o parañ war u.b., sellet a-bann ouzh u.b., debriñ u.b. gant e selloù, derc'hel e zaoulagad war u.b., chom da alvaoniñ ouzh u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e selloù diwar u.b., na vont e zaoulagad diwar u.b. ; *er starrte das Mädchen an,* rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, hemañ a lugerne e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, ne denne lagad ebet diwar ar plac'h, ne dec'he ket e selloù diwar ar plac'h, ne'z ae ket e zaoulagad diwar ar plac'h ; *ich starre dich an. Na und ?* ur c'hi ne ra van ebet dirak ar Pab !
anstatt araog. + (t-c'h) : e plas, e-lec'h, evit ; *anstatt meines Onkels,* e plas (e-lec'h) va eontr, evit va eontr ; *anstatt deiner,* ez lec'h, ez plas, ma vefen te.
anstatt zu, anstatt dass stag. isurzh. : e-lec'h, e plas, kentoc'h eget ; *anstatt dass er sein Versprechen hielt,* e-lec'h derc'hel d'e c'her ; *anstatt zu Hause zu bleiben,* kentoc'h eget chom er gêr, e-lec'h chom er gêr, e plas chom er gêr.
anstauben V.gw. (ist angestaubt) : poultrennañ.
anstauen V.k.e. (hat angestaut) : chaoseriañ, stankañ, bardellañ, sparlañ, fardellañ.
V.em. : **sich anstauen** (hat sich (t-rt) angestaut) : **1.** mont d'ober ur bern, en em vodañ, en em dolpañ, en em strollañ ; **2.** stankañ ; **3.** [dour] lennañ, stankennañ ; **4.** [santimantoù] mont war gresk, kreskiñ, sevel.
anstaunen V.k.e. (hat angestaunt) : *etwas anstaunen,* estlammiñ ouzh udb, bamiñ ouzh (da, dirak, gant) udb, sebezañ ouzh udb, sellet a-bann ouzh udb.
Anstauung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., bern g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhad g., maread g. ; **2.** chaoseriadur g., chaoseriañ g.
anstechen V.k.e. (sticht an / stach an / hat angestochen) : **1.** flemmañ, broudañ, gwanañ, pikañ, pistigañ ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch anstechen,* pikañ un tamm kig gant e fourchetez ; **2.** [dre heñvel.] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch ; *ein Fass anstechen,* toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; **3.** *angestochenes Obst,* frouezh preñvedet (preñvedek) str. ; **4.** [dre skeud.] *er ist angestochen,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, faout eo e girin, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar

yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, toull eo e vurutell, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled.

Ansteckärmel g. (-s,-) : milgin faos b., berrvañch g., advañch g.

anstecken V.k.e. (hat angesteckt) : **1.** spilhennañ, brochañ, beriañ, pikañ ; *den Braten anstecken,* lakaat ar c'hig-rost ouzh ar ber, beriañ ar c'hig-rost ; *etwas mit einer Nadel anstecken,* spilhennañ udb, pikañ udb gant ur spilhenn.

2. lakaat ; *einen Ring anstecken,* lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn war e zorn, lakaat ur walenn ouzh e viz ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe,* eskemm ar gwalinier g.

3. [barrikenn] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch.

4. tangwallañ, tanflammañ, entanañ, tanañ ; *ein Haus anstecken,* lakaat an tan e-barzh un ti ; *seine Pfeife anstecken,* tanañ e gorn-butun ; *eine Zigarette anstecken,* tanañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn.

5. [mezeg.] kontammiñ, ampoezoniñ.

ansteckend ag. : **1.** kontammus, binimus, pegus, spegus, stagus, poreüs, tredizhus ; *ansteckende Krankheit,* kleñved tredizhus g., kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., pore g., poread g. ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit,* ar vosenn zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ ; **2.** entanus.

Anstecker g. (-s,-) : spilhennig b., medalenn b., brochennig b. [*liester* brochoùigoù].

Ansteckнadel b. (-,-n) : **1.** spilhenn frondenn b., spilhenn gravatenn b., brochenn b. [*liester* brochoù] ; **2.** spilhenn-alc'hwez b.

Ansteckung b. (-,-en) : [mezeg.] tredizh g., tredizhañ g., tredizhad g., kontammadur g., kontammerezh g., tapadur g. ; *vor Ansteckung ungeschützt,* en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur ; *Ansteckung durch direkten Kontakt,* tredizh dre stekiñ eeun g. ; *Ansteckung durch indirekten Kontakt,* tredizh dre stekiñ ameeun g.

Ansteckungsgefahr b. (-,-en) : dañjer da vezañ kontammet g., dañjer da vezañ tredizhet g.

Ansteckungsherd g. (-es,-e) : annon pore g., poent-kreiz an tredizh g., poent-kreiz ar c'hontammadur g.

Ansteckungspotenzial n. (-s,-e) : [mezeg.] tredizhusted b., kontammusted b., binimusted b., pegusted b., spegusted b., stagusted b., poreüsted b.

Ansteckungsschutz g. (-es) : [mezeg.] enepkleñvedoniezh b., diarbenn kleñved g., ergurañ g.

anstehen V.gw. (stand an // hat angestanden / [su Bro-Alamagn] ist angestanden) : **1.** bezañ tost ; *Frühstück steht an,* poent lein eo.

2. dereout ; *das steht mir nicht an,* kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'eo ket va afer eo, kement-se ne sell ket ouzhin, er blotoù emaon, emaon er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, en dic'halloud emaon ; *es stünde Ihnen nicht an, es zu tun,* n'ho pije ket karg evit ober an dra-se, ne vije ket en dalc'h ganeoc'h d'en ober, n'ho pije perzh ebet en dra-se.

3. padout ; *es wird noch lange anstehen, bis ...,* pell amzer a vezo a-barzh ma ..., ur poulzad mat a amzer a vezo a-barzh ma ..., a-benn ma .... e vo erru kozh an diaoul en ifern, a-benn ma .... e vo aet kalz a amzer hebiou, a-benn ma .... en devo harzhet meur a gi ; *etwas anstehen lassen,* lezel udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, leuskel udb e-skourr, leuskel udb a-blad, chom udb e-pign (a-revr, a-istribilh, a-ispilh) gant an-unan, chom e-pign gant udb ; *eine Schuld steht noch an,* un dle a chom c'hoazh da baeañ.

4. gortoz e dro en ul lostad tud, ober lostig-al-louarn, lostenniñ ; *nach Brot anstehen,* gortoz e dro en ul lostad tud evit prenañ bara, ober lostig-al-louarn evit prenañ bara, lostenniñ dirak ti ar baraer.

5. *etwas steht an,* udb a chom a-ispilh (a-stlej, a-zistribilh, e-skourr, e-perch) ; *etwas steht bei jemandem an,* **a)** u.b. en deus un afer da renkañ, u.b. en deus un afer da gas da benn ; **b)** u.b. a vennad udb, u.b. a zo en e vennozh ober udb, u.b. en deus dezev d'ober udb, u.b. a zo e dezev d'ober udb, u.b. a zo e gwel d'ober udb, u.b. a zo er gwel d'ober udb, u.b. a zo gant ar soñj d'ober udb, u.b. a zo e soñj ober udb, u.b. a zo en e soñj d'ober udb, u.b. a zo e santimant ober udb, u.b. a zo en e santimant ober udb, u.b. a zo e pennad d'ober udb, u.b. en deus soñj d'ober udb, u.b. a laka e soñj d'ober udb, u.b. a zo en e benn d'ober udb, u.b. a zo e-sell d'ober udb, u.b. en deus mennozh d'ober udb, u.b. a soñj ober udb, u.b. a zo keloù gantañ d'ober udb, u.b. a zo ger gantañ d'ober udb, u.b. a zo keal gantañ d'ober udb, u.b. a zo kont gantañ d'ober udb, u.b. a zo kistion gantañ d'ober udb, u.b. a zo meneg gantañ d'ober udb, u.b. a zo en aviz ober udb, u.b. a breder ober udb, u.b. a zo e vennad ober udb, u.b. a venn ober udb.

6. [gwir] bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober.

7. nicht anstehen : na chom da dermal ; *ich stehe nicht an, Ihnen zu sagen ...,* ne vin ket sac'h d'an diaoul evit lavaret deoc'h ..., n'em eus ket aon da lavaret deoc'h e-kreiz ho kenoù ..., lavarout a rin deoc'h hep klask tro ...., ne vin ket seizhdaleetoc'h evit lavaret deoc'h e ...

8. bezañ e spi, spiañ ; *auf Wild anstehen,* bezañ e spi war ar jiber, bezañ war-c'hed eus ar jiber, bezañ e par (war api, en api).

9. [mengleuz] bezañ a-rez an douar ; *anstehendes Gestein,* reier a-rez an douar lies., sourn g.

ansteigen V.gw. (stieg an / ist angestiegen) : **1.** pignat, sevel, mont war-grec'h, krapañ ; *der Pfad steigt an,* pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign),

war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent ; **2.** kreskiñ, uhelaat ; *das Wasser steigt um einen Meter an,* pignat (uhelaat) a ra an dour eus ur metrad ; *das Wasser im Fluss steigt stark an,* remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr, kresk an doureier er stêr a zo bras, kreskiñ kalz a ra ar stêr ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen,* goude ar barradoù glav puilh eo brasaet al lenn ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft angestiegen,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien ; *der Preis ist nicht ganz auf zehntausend Euro angestiegen,* ne oa ket aet ar priz da zek mil euro leun.

Ansteigen n. (-s) : **1.** pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; **2.** [stêr] dourgresk g. ; *starkes Ansteigen des Wassers,* remoul g. ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres,* al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez.

ansteigend ag. : war gresk, war greskiñ, war-grec'h.

anstelle / an Stelle araog. + von *pe* t-c'h : **1.** e plas, e lec'h, evit ; **2.** [dre skeud.] *an seiner Stelle,* en e lec'h, en e blas, ma vefen eñ.

anstellen V.k.e. (hat angestellt) : **1.** harpañ, lakaat ; *eine Leiter anstellen,* harpañ (lakaat) ur skeul ouzh ur voger, skeuliañ ; **2.** [dre heñvel.] goprañ, enfredañ, freta, engouestlañ, implijout, reiñ implij da, ober koumanant ouzh ; *fest anstellen,* goprañ da vat, goprañ gant ur gevrat didermen, kevrategañ ; *ich habe sie als Sekretärin angestellt,* choazet em eus anezhi da sekretourez, kemeret em eus anezhi da sekretourez ; *als Sekretärin angestellt sein,* ober evit sekretourez ; *er hatte einen Alten als Schäfer angestellt,* kemeret en doa graet unan kozh da ziwall an deñved ; **3.** ober, seveniñ ; *etwas Dummes anstellen,* ober ur sotoni, ober un dra diboell, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor), direzoniñ ; **4.** ober ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt,* darbet eo bet din ober ur maleur ; *etwas geschickt anstellen,* ober udb gant ampartiz, c'hoari mat d'ober udb, dont brav udb gant an-unan, kaout an tu diouzh udb, bezañ stummet diouzh udb, ober udb a-dailh, bezañ ampart diouzh udb, bezañ gourdon ouzh udb ; **5.** *einen Vergleich anstellen,* ober ur geñveriadenn, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, keñveriañ daou dra an eil gant egile ; **6.** *Betrachtungen anstellen,* prederiañ ; *Betrachtungen über etwas anstellen,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb. ; **7.** *damit ist nichts anzustellen,* kement-se ne zegasfe gounid ebet, blev da gaout, an dra-se ne dalvez ket ar fred, n'eus mad ebet da dennañ eus kement-se, poan gollet e vefe ober war-dro, kenkoulz ribotat dour, null e vefe deomp ober war-dro, ne dalvez ket ar fred ober war-dro ; **8.** *das Radio anstellen,* lakaat (enaouiñ, elumiñ) ar skingomz ; **9.** [gwir] *eine Klage anstellen,* ober klemm, sevel klemm, sezisañ ar justis ; *Ermittlungen anstellen,* ditourañ un afer.

V.em. : **sich anstellen** (hat sich (t-rt) angestellt) : **1.** ober, en em gemer, ober e gont ; *man stelle sich so oder so an,* n'eus forzh petra 'vez graet, gant a reer, petra bennak ma reer ; *das nächste Mal werden sie sich geschickter anstellen,* a-benn ar wech all en em gemerint gwelloc'h ; *sich geschickt anstellen,* diskouez bezañ ampart, en em lakaat a-du d'ober udb, gouzout an tres (an taol, ar stok, an ardremez, an arroud, ar stek), kaout ardremez, kaout an doare d'ober udb, en em gemer mat, c'hoari mat ; *er stellt sich ungeschickt* disneuz eo d'ober an dra-se, hennezh n'en deus ket an tu, diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, ne oar ket en em lakaat diouzh ober an dra-se, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, n'en deus neuz ebet da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, meudek eo, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; *die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen,* ar merien a c'hoari mat da stlejañ traoù pounner a-walc'h ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio evit tennañ e daol ? penaos e raio e gont ? ; **2.** *sich anstellen als ob,* ober van da, ober an neuz da, ober an neuz, ober neuz da, ober neuz, ober ar mod da, ober e gamm ; *er stellt sich nur so rau an,* n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; **3.** *sich anstellen,* c'hoari an toull kamambre, ober e fagodenn, ober kalz a chiboudoù, ober ismodoù, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober e reuzenn, ober he febrenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tresoù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober pismigoù, ober yezhoù, ober minoù ; *stell dich nicht so an !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! paouez d'ober geizioù ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? perak kement a vodoù ?

Anstellerei b. (-) : [dre skeud.] kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., mignerezh g., termaji g., tailhoù lies., yezhoù lies., yekoù lies., arvezioù lies.

anstellig ag. : ampart, diampech, reizh, apert, tuet-mat, tuek, tuapl, eskuit, akuit, diliamm, divorfil, friol, dilu, divreilh, dorn-dis, dornet mat, dornet akuit, gourdon, gwevn, ouesk, link, mailh, treset, abil, pipi.

Anstelligkeit b. (-,-en) : ampartiz b., eskuited b., eskuiter g., lec'h-dont g., chemet g., chem. g., fil g., gwevnder g., gwevnded b., mailhder g., mailhded b., mailhoni b., oueskted b., oueskter g. ; *diese Arbeit erfordert höchste Anstelligkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.

Anstellung b. (-,-en) : **1.** post labour g., karg b., gourc'hwel g. ; **2.** gopradur g., engouestladur g.,

koumanant g. ; **3.** [tekn.] loc'herezh g., loc'hadur g., loc'h g.

Anstellungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., kevrat enfredañ b., koumanant g.

anstemmen V.k.e. (hat angestemmt) : harpañ ; *die Füße anstemmen,* en em harpañ war e zaoudroad.

V.em. : **sich anstemmen** (hat sich (t-rt) angestemmt) : *sich mit den Schultern gegen etwas anstemmen,* bountañ war udb gant e zivskoaz, keinañ udb.

ansteuern V.k.e. (hat angesteuert) : [merdead.] tostaat ouzh, mont war-zu, mont etramek, ober roud war-zu, skeiñ war-zu, skeiñ etrezek, ober hent etrezek ; *das Schiff steuert den Hafen an,* emañ ar vag o tostaat ouzh (o vont war-zu) ar porzh, al lestr a ra roud war-zu ar porzh, skeiñ a ra ar vag war-zu ar porzh, emañ ar vag oc'h ober hent etrezek ar porzh.

Anstich g. (-s,-e) : **1.** [barrikenn] lakidigezh e toull b., lakidigezh e broch b., toulladur ur varrikenn g. ; **2.** [metal.] *Anstich eines Hochofens,* diskargadur ar metal teuz eus an uhelforn g. (Gregor), redadur g., redek g., teuzredadur g.

Anstieg g. (-s,-e) : **1.** kresk g. ; [louza.] *Saftanstieg,* nevez g., sav sap g. ; **2.** pouez-krec'h g., krap g. ; **3.** sav g., savenn b., krec'h g., krec'henn b., grav b., gravienn b., pign g. ; *steiler Anstieg,* krapenn b., tarroz g., pign tenn g., pign serzh g.

anstieren V.k.e. (hat angestiert) : **1.** *jemanden anstieren,* sellet a-bann ouzh u.b., debriñ u.b. gant e selloù ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h.

V.em. : **sich anstieren** (haben sich (t-rt) angestiert) : en em zebriñ an eil egile gant o selloù, sellet a-bann an eil ouzh egile.

anstiften V.k.e. (hat angestiftet) : **1.** ibiliañ ; **2.** [dre skeud.] bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, bezañ abeg da, degas ; *ein Unheil anstiften,* bezañ abeg d'un droug (d'ur walleur) bennak ; **3.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, poulzañ, hegal, bountañ, truchañ, alej ; *jemanden zu etwas anstiften,* broudañ u.b. d'ober udb, kas u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, bountañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, truchañ u.b. d'ober udb ; *ein Verbrechen anstiften,* broudañ d'ober un torfed , hegal d'ober un torfed , bountañ d'ober un torfed, atizañ d'ober un torfed ; **4.** [goapaus] P. *da haben Sie was Schönes angestiftet !* ma, prop eo ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! bremañ emaomp kempenn ganti ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! gounezet hoc'h eus ho tevezh !

anstiftend ag. : entanus, broudus, imbroudus, atizus, mouskinnigus, dec'halvus.

Anstifter g. (-s,-) : atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g., keflusker g., lusker g.

Anstiftung b. (-,-en) : atiz g., broud g., brouderezh g., trucherezh g. ; *Anstiftung zu Rassenhass,* atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

anstimmen V.k.e. (hat angestimmt) : **1.** stagañ gant ; *ein Lied anstimmen,* stagañ gant ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulc'hañ ur ganaouenn, distagañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, dont gant ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *ein wildes Geschrei anstimmen,* digeriñ ur c'harnaj spontus, digeriñ trouz bras, diskordañ da youc'hal, disvantañ da youc'hal ; **2.** [dre skeud.] *einen anderen Ton anstimmen,* komz war un ton all **a)** diskanañ, rabatiñ, plegañ e santimant, ameniñ ; **b)** mont rustoc'h ouzh u.b., komz reut, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor).

anstinken V.k.e. (stank an / hat angestunken) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da ; *jetzt stinkt er mich an,* deuet on da heugiñ outañ.

V.gw. (stank an / hat angestunken) : **1.** *er kann gegen ihn nicht anstinken,* ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, un netraig eo en e geñver, n'eo netra e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver, n'eo war-dost par dezhañ ; **2.** *gegen den Wind anstinken,* klask tapout (klask pignat) re uhel, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.

anstoppeln V.k.e. (hat angestoppelt) : skarvañ.

Anstoppeln n.(-s) : skarvadur g.

Anstoß g. (-es, Anstöße) : **1.** stok g., stokad g., stokadenn b., taol g., asoupadenn b., asoupadur g., peuk g., peukadenn b., peus g., taol-peuk g., taol ilin g., ougnad g., tos g., sak g., sakad g.

2. [dre heñvel.] luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., brall g., bole g. ; *den Anstoß geben,* reiñ an taol-kregiñ, reiñ lusk da, reiñ lañs (lusk) da, broudañ, luskañ, reiñ al lañs kentañ da, brac'hitellat, bezañ al lañsadenn gentañ, lakaat e bole, reiñ bole, plantañ bole, lakaat bole.

3. [dre astenn.] skoilh g., harz g., diarbenn g.

4. [dre skeud.] *ohne Anstoß,* distok, hep arguz, didrouz, dre gaer, ken aes ha tra, ken aes all, ken lip ha tra, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep skoilh war an hent, distrobell, hep gaou na tro fall ebet.

5. feuk g., feukadenn b., droukskouer b., gwallskouer b. ; *Anstoß erregen,* feukañ, chifañ ; *um keinen Anstoß zu erregen,* bete-gouzout a zroukskouer ; *an einer Sache Anstoß nehmen,* bezañ feuket gant udb, kavout togn udb, kavout drol udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varc'h bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout kasaus udb ; *leicht Anstoß nehmen,* bezañ aes da feukañ, bezañ anoazus ; *ein Stein des Anstoßes sein,* bezañ un dra gasaus, mont a-enep ar vuhezegezh vat, bezañ un asoup / bezañ ur bunt (Gregor), bezañ ur maen-bunt, bezañ ur maen-skoilh, bezañ un dra feukus, bezañ un

droukskoilh, bezañ un abeg da faziañ, bezañ abeg da fazi, bezañ kiriek da zrougeurioù 'zo.
6. [sport] taol kregiñ g., tenn digeriñ g.
7. [tekn.] kenstrollad g., strolladenn b.
8. *Anstoß an der Hose,* bandenn diabarzh evit gwareziñ traoñ garrennoù ur re vragoù b., lietenn wareziñ e traoñ garrennoù ar bragoù b.
9. [Bro-Suis] nester g. ; *mit Anstoß an etwas (t-rt),* war bevenn udb.
10. *Anstoß am Brot,* boulc'higenn b., afedenn b., ambouchenn b., bouch g., bronn ar bara b. ; *Brot mit Anstoßstelle,* bara boulc'higennet g., bara afedet g.
11. [tisav.] skarvadur g.
anstoßen V.k.e. (stößt an / stieß an / hat angestoßen) : **1.** bountañ, bountañ war, poulzañ, stekiñ, tosiñ ; **2.** *die Gläser anstoßen,* stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ ; *auf das Wohl von jemandem anstoßen,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., trinkañ gant u.b. ; **3.** [tekn.] juntañ, joentrañ, skarvañ.
V.gw. (stößt an / stieß an / ist/hat angestoßen) : **1.** (ist) : *an etwas (t-rt) anstoßen,* bezañ harp ouzh udb, bezañ touch ouzh udb, bezañ stok ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok en udb, bezañ sko ouzh udb ; **2.** [dre heñvel.] (ist) : *an die Wand anstoßen,* stekiñ (tosiñ) ouzh ar voger, stekiñ er voger, skeiñ er voger, mont a-stok gant ar voger, mont a-stok d'ar voger ; **3.** [dre astenn] (hat) : *er stößt mit der Zunge an,* berr eo un tamm e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vouzelloù ; **4.** (ist) feukañ, chifañ ; **5.** (hat) *anstoßen, mit den Gläsern anstoßen,* stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ.
anstoßend ag. : stok (a-stok, stag, sko, harp) ouzh, stok e, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok ; *anstoßendes Zimmer,* kambr douch b., kambr e-kichen b. ; *an die Hecke anstoßend,* stok ouzh ar c'hae, stok er c'hae, a-stok ouzh ar c'hae ; *ein Haus mit anstoßendem Garten,* un ti gant ul liorzh outañ g. ; *zwei anstoßende Felder,* daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark douar-ouzh-douar lies.
Anstößer g. (-s,-) : [Bro-Suis] karteriad g., annezad ar straed g.
anstößig ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, diwisk, lous, kleuk, garzenn, hudur, druz, feukus, divalav, skoemp, boufon, dizonest, a wallskouer ; *anstößiger Ausdruck,* komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, dizoare, gros, distres, distrantell, dizonest, dibrenn, vil, pebret-lik, ramp) lies., ger lous g., gwall c'her g., skolpad g., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., viltañsoù lies., komzoù a wallskouer lies.
Anstößigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b., divalavamant g., dizonestiz b., koll-mezh g., skolpad g.
anstrahlen V.k.e. (hat angestrahlt) : **1.** strinkañ e vannoù war ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anstrahlen,* sellet ouzh u.b., e zaoulagad o verviñ gant ar stad a zo en an-unan.
anstreben V.k.e./V.gw. (hat angestrebt) : **1.** kavailhañ evit kaout, klask tizhout, hiraezhiñ da, strivañ da gaout, igouniañ da gaout, lakaat e youl da gaout udb, lakaat e nerzh da gaout udb, bizañ da, bizañ da dizhout, lakaat e striv da dizhout tennañ e vennozh d'ur pal bennak ; *ein Amt anstreben,* kavailhañ evit kaout ur garg ; **2.** *gegen etwas anstreben,* stourm a-enep udb, strivañ ouzh udb.
anstreichen V.k.e. (strich an / hat angestrichen) : **1.** pentañ, gwisponat ; *ein Haus anstreichen,* pentañ un ti, gwisponat un ti ; *mit der Farbwalze anstreichen,* livañ gant ur roll, pentañ gant ur roll ; *eine Wand grob anstreichen,* lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger ; *schwarz anstreichen,* livañ e du ; *eine Mauer weiß anstreichen,* livañ ur voger e gwenn, gwennañ ur vur ; *sein Haus neu (frisch) anstreichen,* adober livadur e di.
2. trekiniñ, rimiañ ; *ein Zündholz anstreichen,* trekiniñ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn.
3. islinennañ ; *einen Satz anstreichen,* islinennañ ur frazenn.
4. [dre skeud.] merkañ ; *rot anstreichen,* lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; *diesen Tag streiche ich schwarz an,* an devezh-mañ a zo da lakaat e-touez ar re washañ em buhez, ra vezo milliget an deiz-hont ! ; [tro-lavar] *das will ich dir anstreichen,* m'en talvezo dit ! an distro am bo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker dit ! koustañ a ray ker da'z lêr, nebaon ! me a lardo da billig dit ! fall-daonet e vo ar geusteurenn evidout, nebaon ! staotet he deus ar c'havr ez lavreg !
Anstreichen n. (-s) : gwisponadur g., pentañ g., livadenn b., livadur g., liverezh g., livaj g.
Anstreicher g. (-s,-) : penter g., gwisponer g., liver g.
anstrengen V.k.e. (hat angestrengt) : **1.** stignañ, stegnañ, antell, antellañ, bantañ ; **2.** [dre skeud.] *seinen Geist anstrengen,* tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, en em zastum, poellata, lakaat e boell (e spered) da strivañ, sipañ e spered, kemer poell (Gregor) ; *sein Hirn anstrengen,* ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompren udb ; *seine Fantasie anstrengen,* reiñ lusk d'e faltazi, reiñ lañs d'e faltazi, lakaat e holl faltazi da c'hoari ; *von ihm kann man wohl nicht verlangen, dass er sein Hirn ein bisschen anstrengt,* n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered, n'eo ket hennezh a lakafe e holl skiant da c'hoari ; **3.** [gwir] *einen Prozess gegen jemanden anstrengen,* prosezañ a-enep u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., digeriñ afer, mont en afer.
V.em. : **sich anstrengen** (hat sich (t-rt) angestrengt) : strivañ, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, reiñ bec'h, merat, poaniañ, bec'hiañ, kemer krevañs, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, stardañ d'ober udb, breañ, toulbabañ, forsiñ, trevelliñ, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, kiañ ; *sich eifrig anstrengen,* strivata ; *sich doppelt anstrengen,* doublañ d'ober strivoù ; *sich vergebens anstrengen,* strivañ en aner, bezañ ven e holl strivoù ; *sich tüchtig anstrengen,* kiañ

outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, kregiñ du el labour, labourat tenn, labourat a-nerzh, lopañ, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, poaniañ war e labour, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *sich gemeisam anstrengen,* ober ur c'henstriv ; *wenn du dich anstrengst, schaffst du es,* pa boagni e teui a-benn.

anstrengend ag. : start, skuizhus, skuizhant, faezhus, grevus, kalet, diaes, poanius-bras, tenn, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, mac'hom, divius, drastus, labourus, gloazus, bec'hius, kargus, pounner ; *das Gehen im Sand ist anstrengend,* ar c'herzhed en traezh a zo skuizhus ; *eine anstrengende Arbeit,* ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, pounner) g., un torr-korf g., ul labour dreist-penn g., un uz tud g., ur glogorenn str., ul lazh tud g., ul lazherezh g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ul lazh-korf g., un aner g., ul lazh g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b. ; *ein anstrengender Arbeitstag,* un devezh mac'hom g. ; *es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen,* micher a-walc'h eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul lazh.

Anstrengung b. (-,-en) : striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., bourell b., bre g., poellad g., forzhadur g., tarvadenn b., diskrap g., frap g., frapadenn b., lusk g. ; *gemeinsame Anstrengung,* kenstriv g., kenstriverezh g., strivadeg b. ; *seine Anstrengungen verdoppeln,* doublañ d'ober strivoù ; *die letzte Anstrengung,* ar frap diwezhañ g. ; *noch eine letzte Anstrengung und wir haben's geschafft,* ur frapad c'hoazh hag e teuimp a-benn, ur frapad c'hoazh hag e kavimp beg ar skeul ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft,* deuet eo a-benn hep kiañ re-hollik.

Anstrich g. (-s,-e) : **1.** gwisk g., gwiskad g., livad g., livadenn b., livaj g., livadur g., indu g., lindrenn b., pentur g. ; **2.** neuz b., dalc'h g., doare g., seblant g. ; *sich einen vornehmen Anstrich geben,* bezañ un ton en an-unan, ober ton ; **3.** [sonerezh] taol gwareg-rebed g. ; **4.** louc'h g., louc'hadur g., enlouc'had g.

anstückeln V.k.e. (hat angestückelt) : skarvañ.

Anstückeln n. (-s) : skarvadur g.

Ansturm g. (-s, Anstürme) : **1.** arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tourtad g. ; **2.** bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., mac'h g., birvilh g., engroez g., diskrap g., peilh b., arigrap g., lanvad tud g., mor a dud g., froud tud g., dered g., firbouch g. ; **3.** barr g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., strapad g., barrad g., alfo g.

anstürmen V.gw. (ist angestürmt) : *anstürmen gegen (t-rt)*, arsailhañ, fardiñ (strimpiñ) war, plaouiañ war, bale war ; *der Stier stürmte gegen das Pferd an,* an tarv a beusas war ar marc'h ; *die Feinde stürmten gegen unsere Linien an,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù, an enebourien a emgannas hol linennoù.

Anstürmer g. (-s,-) : arsailher g., argader g.

ansuchen V.gw. (hat angesucht) : *bei jemandem um etwas ansuchen,* ober ur reked ouzh u.b., reketiñ udb digant u.b., goulenn digant u.b. ober evitañ evit kaout udb, goulenn e skoazell digant u.b.

Ansuchen n. (-s,-) : *auf mein Ansuchen,* diwar va goulenn, diwar va reked, diwar va mennad.

Antagonismus g. (-) : eneberezh g., enebouriezh b., gouzhenebiezh b., gouzhenebadur g.

Antagonist g. (-en,-en) : enebour g., eneber g.

antanzen V.gw. (ist angetanzt / kam angetanzt) : P. diskouez e fri, en em ziskouez, erruout, dont ; *jemanden bei sich antanzen lassen,* goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu da gaout an-unan, goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu davet an-unan.

Antarktis b. : *die Antarktis,* Antarktika b., an Antarktik g.

antarktisch ag. : suahelek, antarktikel, pennkreisteizel, ... Antarktika, a denn da Antarktika.

Antarktisgebiet n. (-s,-e) : tiriad antarktikel g. ; *französische Süd- und Antarktisgebiete,* tiriadoù aostrel antarktikel gall lies.

antasten V.k.e. (hat angetastet) : **1.** stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; **2.** [dre skeud.] ober gaou ouzh.

antauen V.gw. (ist angetaut) : kregiñ da ziskornañ.

antediluvianisch ag. : rakliñvadel, kozh-Noe, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-gagn.

Anteil g. (-s,-e) : **1.** lodenn b., kenlodenn b., kementad g., kevrann b., rann b., rannad b., lod g. ; *Stimmenanteil,* dregantad mouezhioù g. ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute,* roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh ; *jedem seinen Anteil geben,* reiñ e dra da bep hini ; [gwir] *rechtlicher Anteil,* lodenn a zegouezh dre wir b., dlead g. ; *die Anteile einer Erbschaft auslosen,* teuler kemblac'h war al lodennoù ; **2.** [arc'hant.] kenlodennoù g., kevrannoù g. ; **3.** [dre heñvel.] kenober g., kenobererezh g., perzh g., lod g. ; *an etwas (t-d-b) Anteil haben,* kaout lod en udb, bezañ kevrann en udb ; **4.** skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lod g. ; *seinen Anteil bezahlen, seinen Anteil zahlen,* herzel e lod, paeañ e lod ; **5.** [dre skeud.] *Anteil nehmen an (t-d-b),* kemer perzh (lod) e, kaout lod e ; *an jemandes Unglück Anteil nehmen,* kemer perzh (lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, kompren d'u.b. ; *an jemandes Glück Anteil nehmen,* kemer lod (bezañ lodek) e levenez u.b., kompren d'u.b.

Anteilfischer g. (-s,-) : pesketaer war e lod g. ; *eine Arbeit als Anteilfischer annehmen,* mont war e lod da besketa.
Anteilhaber g. (-s,-) : dalc'her kenlodennoù g., kenlodeg g., kenlodennad g.
anteilig ag. : kenfeurel, kenfeuriek.
Adv. : a-genfeur.
anteillos ag. : diseblant, dic'houst, dibled g., difrom, klouar, diflach, digaz, na ra na man na mordo.
anteilmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *anteilmässige Befriedigung,* digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.
Adv. : a-genfeur.
Anteilnahme b. (-,-n) : **1.** perzh g., lod g. ; **2.** kengañv g., kendruez b.
Anteilschein g. (-s,-e) : [arc'hant.] kevrann b., titl kenlodennoù g.
anteilsmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *anteilsmässige Befriedigung,* digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.
Adv. : a-genfeur.
Anteilsumme b. (-,-n) : font postet en ur gevredigezh arc'hant g., gougemenn g.
antelefonieren V.k.e. (hat telefoniert) : P. pellgomz da.
Antenne b. (-,-n) : **1.** *Fernsehantenne,* stign skinwel g., rastell ar pellwel b. ; **2.** [skingomz] stign g., stegn g. ; *Rahmenantenne,* stign framm g. ; **3.** [loen.] korn g., tastornell b., korn-talmeta g., korn-tastorn, mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., brec'hell b., brec'h b., brec'h-santout b. ; *die Antennen der Langusten,* mourennoù ar grilhed-mor lies.
Antennenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-traezh g.
Antennenweiche b. (-,-n) : [tekn.] rakdibaber g.
Antependium n. (-s, Antependien) : [relij.] diaraog aoter g., paramant aoter g.
Antezedens n. (-, Antezedenzien) : raganadenn b., ragveziad g., kentorad g.
Anthologie b. (-,-n) : dastum g., dastumad g., dastumadenn b., dibab g., antologiezh b.
Anthrax g. (-) : [mezeg.] serk g., viskler g., gourhesked g.
Anthrazit g. (-s,-e) : antrakit g.
anthrazitfarben ag. / **anthrazitfarbig** ag. : el liv d'an antrakit, kenliv gant an antrakit, a-liv gant an antrakit, a zoug liv an antrakit.
Anthropogenese b. / **Anthropogenie** b. : [bev.] denadur g., denc'heneliezh b.
Anthropogeographie b. (-) : antropogeographiezh b., dendouaroniezh b.
Anthropoide g. (-n,-n) : loen denheñvel g.
Anthropologe g. (-en,-en) : antropologour g., denoniour g.
Anthropologie b. (-) : antropologiezh b., denoniezh b. ; *physische Anthropologie,* denoniezh korfel b. ; *Kulturanthropologie,* denoniezh sevenadurel b. ; *philosophische Anthropologie,* denoniezh prederouriezhel b.
anthropologisch ag. : dedoniel, antropologek.
Anthropometrie b. (-) : korfvuzulierezh b.
Anthropomorphismus g.(-) : denheñvelouriezh b., denervannañ g.
Antroponomastik b. (-) : denanvouriezh b.
Anthropophage g. (-n,-n) : debrer-tud g., denzebrer g.
Anthroposoph g. (-en,-en) : antroposofour g.
Anthroposophie b. (-) : antroposofiezh b.
anthroposophisch ag. : antroposofel, … antroposofiezh.
Anthropozentrismus g. (-) : dengreizelouriezh b., denkreizouriezh b.
anthropozentrisch ag. : dengreizel.
Anthropozentrist g. (-en,-en) : dengreizelour g.
Anthropozentristin b. (-,nen) : dengreizelourez b.
Antialkoholiker g. (-s,-) : dirwestour g.
antialkoholisch ag. : divezvus, enepmezvus, enebalkoolek.
Antibabypille b. (-,-n) : pilulenn dishiliañ b., pilulenn hilastaliñ b., P. pilulenn b.
Antibiotikum (-s, Antibiotika) : antibiotik g., enepbevenn b., bevastaler g.
Antiblockiersystem n. (-s,-e) : reizhiad ABS b., disklomer g.
antichambrieren V.gw. (hat antichambriert) : **1.** chom da c'hortoz da vezañ degemeret ; **2.** [dre skeud.] lubaniñ u.b., loavañ u.b.
Antichrist[1] g. (-[e]s) : Antekrist g.
Antichrist[2] g. (-en,-en) : enepkristen g.
antichristlisch ag. : enepkristen.
Antidepressivum n. (-s, Antidepressiva) : louzoù a-enep an diwask g., enepgouvideg g. [*liester* enepgouvideier].
antienglisch ag. : saozkas.
Antifa b. (-) : [*berradur evit* **Antifaschismus**] enepfaskouriezh b.
Antifaschismus g. (-) : enepfaskouriezh b.
antifaschistisch ag. : enepfaskour.
Antifon b. (-,-en) : [relij.] antifonenn b., kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.
Antigen n. (-s,-e) : [mezeg.] antigen g.
antihaftbeschichtet ag. : [armoù kegin] enepkarañ, gant ur gwisk dispegus.
Antihistamin n. (-s) : antihistamin g.
antik ag. : eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, klasel, hen- ; *antikes Schriftstück,* henskrid g., skrid eus an Henamzer g. ; *das antike Pentathlon,* ar pempatlon klasel g., ar pentatlon klasel g. ; *antikes Kunstwerk,* henoberenn b., henober g. ; *antikes Gebäude,* hensavadur g. ; *antike Erzählung,* henzanevell b.
antikatholisch ag. : enepkatolik.
Antike b. (-) : **1.** Henamzer g., henamzervezh g., henved g. ; *Schriftsteller aus der Antike,* henskrivagner g. ; *Erzähler aus der Antike,* henzanevellour g. ; *die griechische Kultur der Antike,* sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; **2.** henoberenn b., hendra g.
Antikensammlung b. (-,-en) : dastumadeg pezhioù arz eus an Henamzer b., dastumadeg henoberioù b., dastumadeg henoberennoù b., dastumadeg hendraoù b., dastumadeg henderioù b.
antiklerikal ag. : enepkloer.
Antiklerikale(r) ag.k. g./b. : enepkloer g, enepkloerez b., enepkloerour g, enepkloerourez b., P. debrer beleien g., debrerez veleien b., chaoker beleien g., chaokerez veleien b.
Antiklerikalismus g. : enepkloeregezh b., enepkloerelezh b.

Antiklopfmittel n. (-s,-) : [karr-tan] danvez enepstrakus g., danvez eneptarzh g.
Antikolonialismus g. (-) : eneptrevadennouriezh b., eneptrevadenniñ g.
Antikominternpakt g. (-s) : [istor] pakt enepkomintern g.
Antikommunismus g. (-) : enepkomunouriezh b., enepkomunegezh b. ; *primitiver Antikommunismus, vulgärer Antikommunismus,* enepkomunouriezh klañvidik b.
Antikommunist g. (-en,-en) : enepkomunour g.
antikommunistisch ag. : enepkomunour.
Antikörper g. (-s,-) : [mezeg.] antikorf g.
Antillen lies. : *die Antillen,* an Antilhez lies., enezeg an Antilhez b.
Antilope b. (-,-n) : antilopenn b. [*liester* antiloped, antilopenned] ; *bei den Antilopen schwingen die Hörner nach hinten aus,* kerniel gwariet en adreñv o deus an antiloped.
Antimaterie b. (-) : [fizik] antimateri g., gourzhdanvez g.
Antimilitarismus g. (-) : enebarmeerezh g.
Antimilitarist g. (-en,-en) : enebarmeour g.
Antimon n. (-s) : antimoan g., stibiom g.
Antimonglanz g. (-es) : stibiom g., sulfidenn antimoan b.
antinatalistisch ag. : enepgenelour, … krennañ ar genel ; *antinatalistische Politik,* politikerezh enepgenelour g.
antinational ag. : divroadel, enepbroadelour, enepbroadel.
Antinationalismus g. (-) : enepbroadelerezh g., enepbroadelouriezh b.
Antinationalist g. (-en,-en) : enepbroadeler g., enepbroadelour g.
Antinomie b. (-) : **1.** eneppoellad g., enepreizhenn b., eneppennaenn b., gourzhebiezh b. ; **2.** [Kant, preder.] kenenebiezh ar poell b.
antinomisch ag. : eneppennaennek, gourzhebek.
Antiocha n. : Antioc'heia b.
antiparlamentarisch ag. : enepparlamantel.
Antipassat g. (-s,-e) : avel distro g.
Antipathie b. (-) : digarantez g./b., digengarantez b., erez b. [ouzh].
Antipode g. (-n,-n) : antipod g., tu gin an Douar g., eilpennvan g.
antippen V.k.e. (hat angetippt) : **1.** V.k.e. : stekiñ skañv ouzh, spinañ ; **2.** [dre skeud.] boulc'hañ ; *ein Thema antippen,* damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ur materi.
Antipsychiatrie b. (-) : enepbredvedisinerezh g., enepbredvezegerezh g., eneppsikiatriezh b., gouzhbredvezekniezh b.
Antipyretikum n. (-s,-pyretika) : antipiretik g., enepterzhienneg g. [*liester* enepterzhienneier], louzoù torr-terzhienn g., louzoù ouzh an derzhienn g., louzoù enepterzhienn g., louzoù diderzhiennus g., remed ouzh an derzhienn g. / louzoù a gas an derzhienn en he roud (Gregor) g.
Antiqua b. (-) : [moull.] araouezenn roman b.
Antiquar g. (-s,-e) : marc'hadour levrioù kozh g., hendraour g., hendraezour g., kozhigellour g.
Antiquariat n. (-s,-e) : stal levrioù kozh b.
antiquarisch ag. : degouezh, eildorn, a eil dorn, kozh, prenet diwar ar berchenn uhelañ, prenet dre zegouezh.
antiquiert ag. : diamzeret, divoaziet, dispredet, dic'hizet, dibaseet, mod kozh, er-maez a c'hiz, aet er-maez eus ar c'hiz, kozh-Noe, kozh-douar.
Antiquität b. (-,-en) : hendra g., kozhigell b. ; *Antiquitäten,* hendraoù lies., hendraezoù lies., henderioù lies., kozhigelloù lies. ; *auf Antiquitätenbummel gehen, nach Antiquitäten suchen,* traoua, mont da draoua.
Antiquitätengeschäft g. (-s,-e) **/ Antiquitätenladen** g. (-s,-läden) : stal hendraezoù b., stal kozhigelloù b., stal henderioù b. ; *die Antiquitätenläden abklappern,* traoua, mont da draoua
Antiquitätenhandel g. (-s,-) : kenwerzh gant hendraezoù g./b., kenwerzh gant kozhigelloù g./b., kenwerzh gant henderioù g./b.
Antiquitätenhändler g. (-s,-) : hendraour g., hendraezour g., hendedour g., marc'hadour traoù kozh g., kozhigellour g.
Antirakete b. (-,-n) **/ Antiraketenrakete** b. (-,-n) : [lu] enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b.
Antiraucher g. (-s,-) : enepbutuner g.
Antireflexbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad enepdassked g.
Antisemit g.(-en,-en) : enepyuzevour g.
antisemitisch ag. : enepyuzev.
Antisemitismus g. (-) : enepyuzevegezh b., enepyuzeviezh b., enepyuzevouriezh b. ; *der Antisemitismus nahm stark zu,* kreñv e teuas da vezañ an enepyuzevouriezh.
antiseparatistisch ag. : enepdisrann.
Antisepsis b. (-) : [mezeg.] antimikrobiezh b., antiseptiezh b., dilesterezh g.
Antiseptikum n. (-s, Antiseptika) : [mezeg.] antiseptik g., enepmikrob g., digontamm g., enepbreiner g., dilester g.
antiseptisch ag. : [mezeg.] antimikrobel, antiseptik, antiseptikel, enepbreinus, … enepbreinañ, dilestus, digontammus, … dilestañ.
Antispastikum n. (-s, Antispastika) : [mezeg.] louzoù antispasmodek g., louzoù enepkridek g.
antispastisch ag. : [mezeg.] antispasmodek, enepkridek.
Antisprichwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] krennlavar falset g.
antistatisch ag. : a-enep an elektregezh statikel, ouzh an tredan diasavel.
Antiteilchen n. (-s,-) : [fizik] antipartikulenn b., gourzhrannig b.
Antiterroreinheit b. (-,-en) : unvez enepsponterien b., unvez enepsponterezh b.
Antithese b.(-,-n) : eneptezenn b., (Hegel) gourzhdod g., gourzhdodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese,* dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
antithetisch ag. : eneptezennek, (Hegel) gourzhdodek.
Antitoxin n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù digontamniñ g., eneppoezon g., digontamm g., antitoksin g.
Antitypie b. (-) : [preder.] digenlec'hiaduster g.
Antivirenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] antivirus g., diviruzer g., meziant diviruzañ g.

antizipieren V.k.e. (hat antizipiert) : diarbenn g., rakverzout, rakprederiañ, ragarveziñ, ragempentiñ, diawelout, rakwelout.
antizyklisch ag. : eneptrovezhiek, eneptuet, a ya a-enep an tuadur dre vras.
Antizyklone b. (-,-n) : adkelc'hwidenn b., amgelc'hwidenn b., antisiklonenn b., uhelvan g.
Antlitz n. (-es,-e) : dremm b., bizaj g./b., penn g., eneb g., enebañs b., fas g.
Anton g. : **1.** Anton g. ; **2.** P. *blauer Anton,* frag glas g., frag labour g.
antönen V.k.e. (hat angetönt) : [Bro-Austria, Bro-Suis] V.k.e. : damvenegiñ, tintal.
Antonia b. **/ Antonie** b. : Antoneta b.
Antonius g. : Anton g.
Antoniuskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Antoniuskreuz n. (es,-e) : kroaz stummet evel un T b., kroaz sant Anton b.
antonym ag. : [yezh.] enepster.
Antonym n. (-s,-e) : [yezh.] enepster g.
Antonymie b. (-) : [yezh.] enepsteriezh b.
antonymisch ag. : [yezh.] enepster.
antörnen V.k.e. (hat angetörnt) : teogiñ, boemañ.
V.gw. (hat angetörnt) : teogiñ, boemañ, treantiñ.
antraben V.gw. (ist angetrabt) : kregiñ da drotañ, kregiñ da dusañ.
Antrag g. (-s, Anträge) : **1.** mennad g., kinnig g., goulenn g., reked b., mennadenn b. ; *einen Antrag stellen,* ober ur c'hinnig, kinnig ur mennad, goulenn udb ; *im Parlament einen Antrag einbringen,* kinnig ur mennad-lezenn d'ar breudoù ; *jemandes Antrag ablehnen,* refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *auf Antrag von,* diwar c'houlenn u.b. , diwar ginnig u.b. ; *Heiratsantrag,* goulennadeg b., goulenn dimeziñ g., goulennoù lies. ; [gwir] *Antrag auf Schadenersatz,* goulenn digoll eus ar gaou bet graet ouzh an-unan kaset d'al lez-varn g. ; *Antrag auf Wiederaufnahme des Verfahrens,* azgalv azgwelout g. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen,* n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volontez evit ho refuziñ ; [tro-lavar] *einem Antrag stattgeben,* degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, asantiñ d'ur reked, seveniñ ur reked, grataat ur c'hinnig, reiñ e c'hrad d'ur c'hinnig ; *jemandes Antrag annehmen,* reiñ respont vat d'u.b. ; *einem Antrag nicht stattgeben,* disteurel ur reked, nac'h ur c'hinnig ; [kenw.] *einen Antrag machen,* ober ur c'hinnig ; **2.** skrid-goulenn g.
antragen V.k.e. (trägt an / trug an / hat angetragen) : **1.** degas ; **2.** [dre skeud.] kinnig.
Antragsformular n. (-s,-e) : furmskrid goulenn g.
Antragsteller g. (-s,-) : goulenner g., ervenner g., saver ar mennad g., saver ar skrid-goulenn g., reketer g., kester g.
Antransport g. (-s,-e) : degouezh ar varc'hadourezh g.
antrauen V.k.e. (hat angetraut) : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, dimeziñ, eurediñ, prietaat ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau,* pried reizh g.
antreffen V.k.e. (trifft an / traf an / hat angetroffen) : en em gavout gant, degouezhout gant, kejañ gant, kavout ; *er ist zu ihm gegangen, aber hat ihn nicht angetroffen,* aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet.
antreiben V.k.e. (trieb an / hat angetrieben) : **1.** bountañ, poulzañ, fonnusaat, hastañ, reiñ kas d'udb, lakaat kas e, erluskañ, kefluskañ ; **2.** *Pferde antreiben,* kelastrennañ kezeg, lakaat striv e kezeg 'zo, poursuiñ kezeg, reiñ skourjez da gezeg 'zo, postañ kezeg, postal kezeg, touch kezeg gant ar foet, skourjezañ kezeg, skourjezata kezeg, presañ war kezeg 'zo ; **3.** [tekn.] reiñ lusk da, kas en-dro, poulzañ, erluskañ, luskañ, luskañ war-raok, propulsiñ, lakaat tro e, plantañ tro e ; *den Motor antreiben,* reiñ lusk d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; **4.** [louza.] *Pflanzen antreiben,* hastizañ plant, abretaat plant, ober da blant 'zo kreskiñ buanoc'h ; **5.** [dre skeud.] *jemanden zur Arbeit antreiben,* dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, poulzañ, truchañ, bountañ, alej) u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, kefluskañ u.b. da labourat, reiñ gred d'u.b., arabadiñ war u.b. labourat, tuañ u.b. war al labour ; **6.** stardañ, juntañ, joentrañ, skarvañ.
V.gw. (trieb an // ist angetrieben / kam angetrieben) : **1.** *Holz treibt an,* koad-peñse a ya da-gaout (da-geñver) an aod, kaset e vez ar c'hoad-peñse gant an avel hag ar mor war-zu an aod ; **2.** [louza.] kregiñ da vroñsañ, kregiñ da vroustañ, kregiñ da vouilhasiñ, kregiñ da lagadenniñ, kregiñ da sapiñ.
Antreiber g. (-s,-) : **1.** atizer g., brouder g., enaouer g., kentraouer g., lusker g., keflusker g. ; **2.** [gwashaus] loufrez g., den sklouf g., den mac'hom g.
antreten V.gw. (tritt an / trat an / ist angetreten) : mont, tostaat ; *zum Appell antreten,* mont d'an engalv, mont d'an engalvadeg, en em vodañ evit ar c'halvadeg, mont war-renk evit ar c'halvadeg ; *zum Wettkampf antreten,* mont war ar renk evit ar genstrivadeg, kemer perzh er genstrivadeg ; *gegeneinander antreten,* kevezañ, keñveriañ ; [lu] *an(ge)treten !* an holl war-renk ! ; *zum Angriff antreten,* stagañ gant un argadenn.
V.k.e. (tritt an / trat an / hat angetreten) : **1.** kregiñ gant ; *ein Amt antreten,* mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *eine Reise antreten,* kemer penn an hent, mont el lev, sterniañ da vont, mont kuit, mont en hent, kemer e hent, en em lakaat en hent ; *jemandes Nachfolge antreten,* kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *er hat die Nachfolge seines Vaters angetreten,* kendalc'het en deus gant labour e dad, kemeret en deus plas e dad, gwisket en deus porpant e dad, kemeret en deus an dorn war-lerc'h e dad, kemeret en deus lec'h e dad ; **2.** [dre skeud.] *eine Erbschaft antreten,* degouezhout un hêrezh gant an-unan (d'an-unan) ; **3.** [gwir] *den Beweis antreten,* degas ar brouenn, prouiñ ; **4.** [lu] *den Rückzug antreten,* kiladegañ, kiladennañ, argilañ, kilañ.
Antrieb g. (-s,-e) : **1.** lusk g., erlusk g., keflusk g., gwint g., stlejerezh g., nerzh poulzañ g. nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g. ; *elektrischer Antrieb,* erlusk tredanel g., keflusk dre nerzh an tredan g. ; *Antrieb durch Atomenergie,* erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g. ; *hydraulischer Antrieb,* erlusk dourrenel g., keflusk dre nerzh an dour g. ; **2.** [dre skeud.] broud g., brouderezh g., keflusk g., keflusker g., emlusk g., emluskerezh g., lañs g., luskenn b., luskadenn b., lusk g., luskad g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g.,

trucherezh g. ; *auf Antrieb von,* bountet gant, diwar (war, dre) atiz u.b., dre (war, diwar) ali u.b., dre guzul u.b. (Gregor), war ger u.b., keflusket gant ; *aus freiem Antrieb, aus eigenem Antrieb,* eus e benn e-unan, anezhañ e-unan, diouzh e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, hep nep redi, hep red, a c'hrad vat, a youl vat ; **3.** *einer Sache einen Antrieb geben,* reiñ lañs endro d'un afer, reiñ lusk d'un afer.

Antriebs- : … kefluskañ, kefluskus, .. erluskañ, … bount.

Antriebsachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefloc'hañ g.

Antriebsaggregat n. (-s,-e) : mekanik-kefluskañ g., keflusker g.

Antriebskraft b. (-,-kräfte) : erlusk g., nerzh poulzañ g. nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g., lusker g., keflusker g., luskerez b.

Antriebsmaschine b. (-,-n) : erlusker g., mekanik-kefluskañ g., lusker g., luskerez b., poulzell b., keflusker g.

Antriebsrad n. (-s,-räder) : rod-luskañ b.

Antriebsriemen g. (-s,-) : lêrenn dreuzkas b., lêrenn rod b.

Antriebsschwäche b. (-) : digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanded b., lezouregezh b.

Antriebssystem n. (-s,-e) : reizhiad erluskañ b., mod erluskañ g., erlusker g.

Antriebswelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefloc'hañ g.

antrinken V.k.e. (trank an / hat angetrunken) : **1.** boulc'hañ, kregiñ da evañ ; *angetrunkene Flasche,* boutailhad voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche,* boutailh divoulc'h b. ; **2.** [dre heñvel.] *angetrunken sein,* bezañ tomm d'e fri (tommet d'an-unan, lañset mat, ur banne dindan e fri, karrigellet, drev, badaouet, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, karrigellet, abafet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, sañson, frev), bezañ tomm e glipenn, bezañ a-strew, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ ur banne warnañ, bezañ mezvet.

V.em. : **sich antrinken** (trank sich an / hat sich (t-d-b) angetrunken) : boulc'hañ, kregiñ da evañ ; P. *sich einen Rausch antrinken, sich einen antrinken,* kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, ober pant, ober (lakaat, distagañ, tapout) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober un tortad, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, tapout un tontonad (ur revriad, ur sac'had, un toullad, ur foñsad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, sistra ; *sich Mut antrinken,* pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn.

Antritt g. (-s,-e) : **1.** kammed kentañ g./b. ; **2.** [dre skeud.] deroù g. ; *Antritt der Regierung,* donedigezh ar gouarnamant er galloud b. ; *Antritt einer Erbschaft,* degemeridigezh un hêrezh b. ; *Urlaubsantritt,* deroù ar vakañsoù g., deroù an ehan gopret g. ; **3.** [dre astenn.] pazenn gentañ b., pazenn bondalez b. ; **4.** derez g. ; **5.** skeul verr b. ; **6.** [sport] sprint g.

Antrittsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn da-geñver donedigezh u.b. en e garg

Antrittsrede b. (-,-n) : **1.** prezegenn da-geñver degemeridigezh u.b. en e garg b. ; **2.** prezegenn digeriñ b..

Antrittsvorlesung b. (-,-en) : prezegenn digeriñ b., kentel digeriñ b.

antrocknen V.gw. (ist angetrocknet) : sec'hañ.

antun V.k.e. (tat an / hat angetan) : **1.** ober, seveniñ ; *jemandem Gutes antun,* ober vad d'u.b., ober mil vad d'u.b. ; *jemandem Böses antun,* ober vil (noaz, divalav, droug, fall) d'u.b., ober gaou ouzh u.b., blesañ u.b. ; *jemandem ein Unrecht antun,* ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b. ; *Ehre antun,* degas enor, bezañ enorus, bezañ un enor, bezañ ur merk enorus evit u.b. ; *jemandem Gewalt antun, jemandem Zwang antun,* mont dre nerzh (dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., boufoniñ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *diese Melodie hat es uns angetan,* desevet omp bet gant an ton flour-se, diduellet (strobinellet) omp bet gant an ton-se ; P. *er hat es ihr angetan,* graet en deus ur stokenn, krog emañ-eñ ; **3.** *seinen Sonntagsrock antun,* lakaat e zilhad-Sul.

V.em. : **sich antun** (tat sich an / hat sich angetan) : P. *sich (t-d-b) etwas antun,* en em lazhañ, lakaat diwezh d'e vuhez, lakaat termen d'e vuhez, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober.

Antwerpen n. (-s) : Antwerpen b. [Belgia, Flandrez].

Antwort b. (-,-en) : respont b./g., eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b. ; *rasche Antwort,* enerespont g., enepstourm g., respont pront g., respont krak-ha-berr g., respont berr-ha-krenn g., respont en ur ger krenn g. ; *abschlägige Antwort,* nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *eine treffende (bündige) Antwort geben,* reiñ ur respont berr a gouezh (a beg) mat, reiñ ur respont disklipet brav, reiñ ur respont berr eus ar c'hentañ, kavout an ibil da lakaat en toull ; *eine zutreffende Antwort,* ur respont a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein !* kelc'hit ar respont dereat ! ; *eine unzureichende Antwort,* ur respont na skoulm ket g., ur respont na dap ket g., ur respont re verr g., ur respont re skort g. ; *eiskalte, verletzende Antwort,* bazhad b., respont dichipot g., respont flipatus g. ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort,* e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *eine*

Antwort auf seine Frage bekommen, kaout ur respont d'e c'houlenn ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort,* goulenn a reas groñs outo respont prim ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen,* kas respont d'u.b. ; *sich eine Antwort ausdenken,* prederiañ penaos respont ; *die Antwort kam wie aus der Pistole geschossen,* respont a reas krenn-ha-krak, respont a reas en ur ger krenn, respont a reas diouzhtu-dak, distreiñ a reas e grampouezhenn d'an hini all, respont a reas dak-diouzhtu, hag eñ dak dezho, stlepel a reas e respont evel ur bir, ne voe ket gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ dezho diouzhtu-dak ; *jemandem freche Antworten geben,* eilgeriañ ouzh u.b. ; *ich brauche klare Antworten,* ne blij ket din mont diwar martezeoù ; *ich brauche eine klare Antwort,* ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabeg am eus c'hoant kaout ; *in Antwort auf (t-rt),* da-heul ..., evit respont ..., evit ober respont da .. (Gregor) ; *nie um eine Antwort verlegen sein, auf alles eine Antwort haben,* kavout ibil da bep toull, kavout ibil da stouvañ, kaout respont da bep tra, bezañ lemm e douchenn ; *die Antwort schuldig bleiben,* chom hep respont, lezel direspont, chom hep rentañ e respont, na respont ger ; *er bleibt mir jede Antwort schuldig,* ne vezan ket respontet gantañ ; *Rede und Antwort stehen,* reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg a-zivout e emzalc'h, reiñ an abalamour eus e emzalc'h ; *um Antwort wird gebeten,* kasit ho respont, mar plij - kasit ur respont, mar plij - diskrivit, mar plij ; *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort,* perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *die Antwort ist nicht ganz richtig aber du bist ganz nah dran,* ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost ! ; *keine Antwort ist auch eine Antwort,* neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant ; [relij.] *die Antworten sprechen und nicht singen,* respont war-blaen ; *die Fragen und Antworten des Katechismus,* goulennoù ha respontoù ar c'hatekiz.

Antwortbrief g. (-s,-e) : diskrivadenn b., respont g.

antworten V.gw. (hat geantwortet) : respont, eilgeriañ, diskrivañ, reiñ ur respont ; *jemandem antworten,* respont d'u.b., respont u.b., eilgeriañ udb d'u.b. ; *keiner antwortete ihm,* ne responte den anezhañ ; *ehrlich antworten,* respont gant frankiz, respont mat ; *hätte sie mir nicht ehrlich geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen,* n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhtu ; *schlagfertig antworten,* reiñ ur freilhad d'u.b., respont krak-ha-berr, respont berr-ha-krenn, respont en ur ger krenn, kavout an ibil da lakaat en toull, kavout ibil da stouvañ, distreiñ e grampouezhenn d'u.b., bezañ prim a deod, respont a-dak, respont krenn-ha-krak, na vankout dafar d'an-unan evit respont, na vezañ kavet berr da respont, na vezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b. ; *er antwortete ihm herablassend,* respont a reas dezhañ gant ur c'homzoù fier ; *er hat ausweichend geantwortet,* chomet eo e respont en entremar, respontet en deus bet hebiou ; *schneidend antworten,* taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn ; *nichts mehr zu antworten wissen,* chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont ; *auf etwas (t-rt) antworten,* respont d'udb ; *auf eine Frage antworten,* eilgeriañ ur goulenn, respont d'ur goulenn ; *jemandem ohne Umschweife antworten,* respont groñs d'u.b., respont krak d'u.b. ; *wenn Sie auf meine Fragen antworten wollen,* mar bez o faltazi da'm respont (da respont da'm goulennoù) ; [relij.] *„Amen“ antworten, mit Amen antworten,* respont „amen“ ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten,* respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù.

Antwortkarte b. (-,-n) : kartenn-diskrivañ b., kartenn respont b.

Antwortrede b. ,(,-n) : prezegenn respont b.

Antwortschein g. (-s,-e) : paperenn diskrivañ b., paperenn respont b.

Antwortschreiben g. (-s,-) : diskrivadenn b., respont g.

Antwortzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

Anus g. (-, Ani) : [korf.] fraezh g., toull ar revr g., [loened] toull al lost g. ; *äußere Gegend um den Anus,* garbedenn b.

Anusbereich g. (-s,-e) / **Anusgegend** b. (-,-en) : [korf.] garbedenn b.

anvertrauen V.k.e. (vertraute an / hat anvertraut) : fiziout da, fiziout e, lezel [udb gant u.b.] ; *anvertrautes Gut,* fiziad g., fiziadur g., traoù bet fiziet en u.b., madoù lakaet e tredeog (Gregor) lies. ; *jemandem etwas anvertrauen,* lakaat udb e miridigezh u.b., fiziout udb en u.b., fiziout udb war u.b., reiñ udb da virout d'u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ d'u.b. an emell d'ober udb, reiñ udb en emell d'u.b., erbediñ udb d'u.b., gourc'hemenn udb d'u.b., lakaat udb etre daouarn u.b., lezel udb gant u.b. ; *ich vertraue Ihnen meinen Sohn an,* fiziout a ran va mab deoc'h, fiziout a ran va mab ennoc'h, fiziout a ran va mab d'hoc'h evezh, reiñ a ran deoc'h an emell eus va mab, kargañ a ran ac'hanoc'h da gemer an emell eus va mab, erbediñ a ran va mab deoc'h, lakaat a ran va mab etre ho taouarn, lezel a ran va mab ganeoc'h ; *ein Kind einer Pflegemutter anvertrauen,* lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor), lakaat ur bugel e magerezh ; *jemandem eine Aufgabe anvertrauen,* fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ u.b. ; *jemandem seinen Kummer anvertrauen,* lavaret e nec'hañs d'u.b.

V.em. : **sich anvertrauen** (vertraute sich an / hat sich (t-rt) anvertraut) : en em fiziout en u.b., diskuliañ e sekredoù d'u.b., digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b., dispakañ frank e galon d'u.b., fiziout gant u.b.

anverwandt ag. : kar.

anvisieren V.k.e. (visierte an / hat anvisiert) : **1.** *jemanden anvisieren,* bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *etwas anvisieren,* bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bizañ d'udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennout ober udb, mennadiñ udb, bezañ gant ar soñj

d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb.

Anwachs g. (-es) : **1.** kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b. ; **2.** dour bras g., dourgresk g.

anwachsen V.gw. (wächst an / wuchs an / ist angewachsen) : **1.** kreskiñ, bountañ gwrizioù, ober gwrizioù ; *die Pflanze wächst an,* emañ ar blantenn o vountañ gwrizioù, emañ ar blantenn oc'h ober gwrizioù, sevel a ra gwrizioù ouzh ar blantenn, krog eo ar blantenn ; *das Pfropfreis wächst an,* teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, krog eo an imboudenn ; **2.** [dre astenn] brasaat, kreñvaat, kreskiñ ; *die Flut wächst an,* mare lanv 'zo, emañ ar mor oc'h erruout.

Anwachsen n. (-s) : **1.** kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b., kreskañs b. ; **2.** [stêr] dourgresk g. ; *starkes Anwachsen,* remoul g.

anwählen V.k.e. (hat angewählt) : *jemanden anwählen,* pellgomz d'u.b., ober niverenn bellgomz u.b. ; *etwas anwählen,* ober niverenn bellgomz udb.

Anwalt g. (-s, Anwälte) : **1.** breutaer g., alvokad g., alvokad breutaer g., advoue g., difenner g., difennour g. ; *bestellter Anwalt,* breutaer a-berzh-kefridi g. ; *beratender Anwalt,* alvokad-kuzulier (Gregor) ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren,* kollet eo bet ar prosez dre wall ar breutaer ; **2.** [dre astenn.] *Staatsanwalt,* prokulor ar republik g. ; **3.** [dre skeud.] alvokad g., difenner g., difennour g., kampion g., diwaller g., diwallour g.

Anwaltsbüro n. (-s,-s) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltschaft b. (-) : breutaerien lies., alvokaded lies., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriezh b.

Anwaltskammer b. (-) : kuzul Urzh an alvokaded g. ; *Präsident der Anwaltskammer,* pennvreutaer g.

Anwaltskanzlei b. (-,-en) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltskosten lies. : mizoù breutaer lies.

Anwaltspraxis b. (-) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltsrolle b. (-,-en) : roll ar vreutaerien g.

anwandeln V.k.e. (hat angewandelt) : [dre skeud.] *es wandelt mich die Lust an, etwas zu tun,* sevel a ra c'hoant ennon d'ober udb, treiñ a ra em fenn ober udb, deuet ez eus c'hoant din ober udb.

Anwandlung b. (-,-en) : barr g., barrad g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., kasadenn b., reuziad g., strapad g., sodadenn b., folladenn b., alfo g., bann g. ; *Anwandlung von Zärtlichkeit,* barr teneridigezh g., barrad teneridigezh g., lusk karantez g. ; *Anwandlung von Edelmut,* barrad haelded a galon g., alfo a haelded g., strañsad haelded a galon g. ; *Willensanwandlung,* damc'hoant g. ; *Anwandlung übler Laune,* gwidre g. ; *Anwandlung von Mitleid,* bann trugarez g., bann truez g. ; *eine Anwandlung von Furcht überkam ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfortañ a reas gant aon ha spont ; *aus einer plötzlichen Anwandlung heraus,* diwar froudenn, dre froudenn.

anwärmen V.k.e. (hat angewärmt) : mingliñ, tommañ, digrizañ ; *das Bett anwärmen,* tommañ ar gwele gant ar billig-wele, pilligañ ar gwele ; *Wein anwärmen,* kambrañ gwin, klouaraat gwin, digrizañ gwin ; *Wasser anwärmen,* digrizañ dour, mingliñ dour, dirivañ dour.

Anwärmung b. (-) : tommadur g., mingladur g. ; *Anwärmung eines Bettes mit der Bettpfanne,* pilligadur ur gwele g.

Anwärter g. (-s,-) : **1.** pleustrer g., goulenner g., emstriver g., goulenniad g. ; **2.** *der Anwärter auf den Thron,* an emvenner roue g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., an danvez roue g.

Anwartschaft b. (-, -en) : emstriverezh g., emginnig g.

anwedeln V.k.e. (hat angewedelt) : [chas] degemer en ur hejañ (en ur fistoulat, en ur fichañ) e lost, ober hast ouzh, ober fistoulig da, ober fistoul da, ober e fistoulig da, ober e fistoul da.

anwehen V.k.e. (hat angeweht) : **1.** c'hwezhañ, c'hwezhañ war ; **2.** [dre skeud.] *eine Erinnerung weht mich an,* bez ez eus ur c'houn o tont war va spered, un eñvorenn a zeu war va spered.

anweisen V.k.e. (wies an / hat angewiesen) : **1.** *jemanden in einer Arbeit anweisen,* reizhañ u.b. war ul labour, diskouez d'u.b. penaos ober ul labour bennak, merkañ ul labour d'u.b., deskiñ e vicher d'u.b., deskiñ micher d'u.b. ; **2.** [dre heñvel.] gourc'hemenn, urzhiañ, kemenn, merkañ, spisañ ; **3.** [dre astenn.] dileuriañ, dileuriñ, kannadiñ ; **4.** [kenw.] *zur Zahlung anweisen,* ordren paeañ, reiñ kemenn da baeañ, reiñ urzh da baeañ ; **5.** *eine Summe anweisen,* treuzkas ur somm arc'hant, merkañ ur somm war ur chekenn ; **6.** [dre skeud.] *er ist auf mich angewiesen,* em dalc'h emañ, dindan va dorn emañ, ne c'hall ket tremen hepdon.

Anweisung b. (-,-en) : **1.** displegadur g., disklêriadur g., kemenn g., kemennadur g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kelenn b. ; *und jetzt meine Anweisungen für heute*, ha setu bremañ penaos e vo ret kas an devezh en-dro, ha setu ar c'helennoù a rankot heuliañ hiziv ; *jemandem Anweisungen geben,* merkañ d'u.b petra en deus d'ober ; **2.** gourc'hemenn g., urzh g., diviz g., kemenn g., kemennadur g., lavar g. ; *jemandes Anweisungen befolgen,* ober lavarioù u.b., ober lavar u.b., plegañ da gemennadurioù u.b., ober diouzh kemennoù u.b. ; *er hielt sich an die Anweisungen des Briefes,* delc'her a reas pizh d'al lizher, delc'her a reas pizh da c'hourc'hemennoù al lizher, delc'her a reas rez da c'hourc'hemennoù al lizher, delc'her a reas rez da erbedoù groñs al lizher, delc'her a reas pizh da erbedoù groñs al lizher, heuliañ a reas rez gourc'hemennoù al

lizher ; *auf Anweisung des Arztes,* diwar diviz ar mezeg, dre gemenn ar mezeg ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei,* ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g. ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen,* goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; **3.** [kenw.] paper-arc'hant g., chekenn b. ; *eine Anweisung ausstellen,* sevel ur chekenn, tennañ ur chekenn.

Anweisungsbetrag g. (-s,-beträge) : somm merket war ar chekenn b.

Anweisungsempfänger g. (-s,-) : degemerer ar chekenn g., taladour g.

anwendbar ag. : arveradus, implijus, a c'haller ober gantañ, lakaus, sevenadus ; *anwendbar sein auf (t-rt),* bezañ azas ouzh, gallout bezañ arveret evit, gallout bezañ implijet evit, bezañ implijus gant, bezañ arveradus gant, bezañ arveradus evit ; *leicht anwenbar,* aes da implijout, hebleustr.

Anwendbarkeit b. (-,-en) : arveradusted b., gallusted da vezañ implijet b.

anwenden V.k.e. (wandte an / wendete an // hat angewandt / hat angewendet) : **1.** ober gant, merat, embreger, arverañ, implijout, dedalvout, dedalvezout, ober implij eus, mont dre, mont gant, uzañ, labourat gant ; *eine Sprache anwenden,* ober gant ur yezh, implijout ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden,* ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *eine Regel anwenden,* arverañ ur reolenn, dedalvout ur reolenn, dedalvezout ur reolenn, lakaat ur reolenn e pleustr, ober gant ur reolenn, implijout ur reolenn, lakaat ur reolenn da dalvezout ; *falsch anwenden,* implijout a-dreuz, ober gwall implij eus, ober un implij fall eus, kammarverañ ; *etwas richtig anwenden,* ober un implij mat eus udb, implijout ervat udb ; *eine List anwenden,* mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *Gewalt anwenden,* mont dre nerzh, mont dre heg, bezañ taer, bezañ feuls, ober gant an nerzh, ober ar c'hreñv gant u.b. ; *Gewalt gegen Sachen darf angewandt werden,* gwir hoc'h eus da vont gant feulster d'an traoù divuhez ; *sich auf etwas (t-rt) anwenden lassen,* klotañ gant udb, kenglotañ gant udb, kordañ gant udb, degouezhout gant udb, jaojañ ouzh udb, kouchañ ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *alle Mittel anwenden,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, bezañ mat pep tra d'an-unan, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant dezhi, kemer e du evit bezañ trec'h, kemer e du evit bezañ gounit, lakaat an diaoul e pevar, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh posupl ; *die äußersten Mittel anwenden,* mont dezhi hep doujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - mont dezhi a-holl-nerzh - kemer e du (mont dezhi) gwashañ ma c'haller - c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar - mont dezhi par ma c'haller - mont dezhi pellañ ma c'haller.

Anv-gwan verb **angewandt** arnodel, pleustrek, embregel ; *angewandte Physik,* fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften,* skiantoù pleustrek lies., skiantoù dedalvezadel lies., skiantoù embregel lies. ; *die angewandte Kunst,* an arzoù kinklañ lies.

Anwender g. (-s,-) : [stlenn.] implijer g., arveriad g.

Anwendung b. (-,-en) : arver g., implij g., ober g., uz g., dedalvezadur g., arloadur g., arload g. ; *vorschriftsmässige Anwendung,* arver diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g., implij diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g ; *Anwendung finden / zur Anwendung kommen,* bezañ azas ouzh, bezañ implijus gant, bezañ implijet evit, gallout bezañ implijet evit ; [gwir] *die Anwendung des Gesetzes verlangen,* goulenn ma vefe arveret al lezenn, goulenn ma vefe lakaet al lezenn da dalvezout (ma vefe graet implij eus al lezenn, ma vefe lakaet al lezenn e pleustr, ma vefe lakaet al lezenn en arver), goulenn ma vefe lakaet al lezenn e talvoud.

Anwendungsgebiet n. (-s,-e) : talvoudva g., tachenn dedalvoud b.

Anwendungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] meziant arloañ g., prestiant g., goulev arloañ g.

Anwendungssoftware b. (-,-s) : [stlenn.] meziant arloañ g.

Anwendungsvorschrift b. (-,-en) : skrid arverañ g., kemennadurioù implij lies., mod implij g., mod-arver g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

anwerben V.k.e. (wirbt an / warb an / hat angeworben) : **1.** gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ en arme, goprañ, gopraat, tuta ; *Söldner anwerben,* gouestlaouiñ brezelidi, sevel un arme c'houestlaouidi ; *einen Rekruten anwerben,* enluañ un danvez soudard, enrollañ ur soudard, aroueziñ ur soudard ; **2.** tuta, enfredañ ; *Arbeiter anwerben,* tuta micherourien, klask tud da labourat.

Anwerbung b. (-,-en) : engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g., tutaerezh g., dastrannerezh g., dastrann g.

anwerfen V.k.e. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : **1.** *den Motor anwerfen,* reiñ lañs d'ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lañsañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker ; **2.** [sport] lakaat er c'hoari.

V.gw. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : [sport] kregiñ, digeriñ ar c'hoari, reiñ an taol-kregiñ, reiñ an taol kentañ, reiñ an tenn digeriñ.

Anwesen n. (-s,-) : domani g.

anwesend ag. : bezant, war al lec'h ; *die Anwesenden,* an dud a zo war al lec'h lies., an dud a zo amañ lies., ar berzhidi lies., ar berzhiaded lies., ar vezanted lies. ; *anwesend waren Politiker jeder Couleur,* eno e oa politikourien a bep liv ; *der hier anwesende Herr Müller wird es Ihnen sagen,* an aotrou Müller, aze, el lavaro deoc'h.

Anwesenheit b. (-) : bezañs b., perzh g. ; *Anwesenheit von Zeugen,* testoù war al lec'h, bezañs testoù war al lec'h b., testoù o vezañ war al lec'h lies. ; *in jemandes Anwesenheit,* e bezañs u.b., dirak u.b. ; *in Anwesenheit der Königin,* dirak ar rouanez, ar rouanez o vezañ war al

lec'h, e bezañs ar rouanez ; *in seiner Anwesenheit,* en e zirak ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert,* prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hwitfe ket da zont.

Anwesenheitsgelder lies. : jedoueroù bezañs lies., jedennoù bezañs.

Anwesenheitskontrolleur g. (-s,-e) : piker g.

Anwesenheitsliste b. (-,-en) : roll ar re vezant g., roll ar berzhidi g., roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g., follenn-sinañ b.

Anwesenheitspflicht b. (-) : bezañs dre ret b., bezañs ret b., perzh dre ret g.

Anwesenheitsprämie b. (-,-en) : arc'hopr aket g., arc'hopr aketusted g.

anwidern V.k.e. (hat angewidert) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da neuial war ar galon, tasoniñ, euzhiñ, doñjeriñ, heugiñ, rukuniñ, ober rukun da ; *angewidert sein,* reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuget, bezañ eok, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisiñ, ober hiris ; *Porree widert mich an,* n'on ket gouest da zebriñ pour ; *das widert mich an,* kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), dont a ra an traoù-se da neuial war va c'halon, m'en argarzh, fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan an dra-se, doñjer (un doñjer) am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro (un heug e vez) din an dra-se, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a ro regred din, kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ ; *jetzt widert er mich an,* deuet on da heugiñ outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuget outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ.

anwidernd ag. : rukunus, fastus, doñjerus, heugus, regredus, ifamus.

anwinkeln V.k.e. : plegañ.

Anwohner g. (-s,-) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g., ruad g., straedad g.

Anwuchs g. (-es, Anwüchse) : **1.** kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b. ; **2.** [dre heñvel.] koad med g.

Anwurf g. (-es, Anwürfe) : **1.** [tisav.] indu g., fuilh g., chek g. ; **2.** [sport] taol-kregiñ g., taol kentañ g., tenn digeriñ g. ; **3.** [karr-tan] loc'herezh g. ; **4.** [dre skeud.] kunujenn b., dismegañs b., feuk g., feukadenn b., mezhadenn b.

anwurzeln V.k.e. (hat angewurzelt) : plantañ.

V.gw. (ist angewurzelt) : bountañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog ; *da stehen wie angewurzelt,* chom evel ur peul ; *er saß wie angewurzelt auf seinem Stuhl,* hennezh a oa e-giz staget war e gador.

Anxiolitikum n. (-s, Anxiolitika) : [mezeg.] anksiolitik g., dienkrezer g.

Anzahl b. (-) : niver g., pegementad g., savad g., kementad g., kont b., klotad g. ; *eine große Anzahl von Leuten,* un niver bras a dud g., nouspegement a dud g., ur spont a dud g. ; *die Anzahl der Schüler hat zugenommen,* kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Schüler ist gesunken,* nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle steigt,* liesaat (aliesaat) a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft angestiegen,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien ; *die Anzahl der eingesetzten Arbeiter verdoppeln,* doublañ ar vicherourien ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner,* muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ? ; *wie groß ist die Anzahl der Leute, die das können !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

anzahlen V.k.e. (hat angezahlt) : arreziñ, reiñ ur rannbae, rannbaeañ, reiñ arc'hant da dalvezout.

Anzahlung b. (-,-en) : diner Doue g., diner arrez g., arrez g., pae bourev g., rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *Anzahlung leisten, eine Anzahlung leisten, eine Anzahlung machen,* arreziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue, lakaat ur rannbae, reiñ arc'hant da dalvezout.

anzapfen V.k.e. (hat angezapft) : **1.** *ein Fass anzapfen,* toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; *noch nicht angezapftes Fass,* barrikenn divoulc'h b. ; **2.** [gwez] askañ, askennañ, kochañ ; **3.** [tredan] laerezh, distreiñ dre guzh, diroudañ ; **3.** [pellgomzadennoù / polis] selaou dre guzh, sigotañ, spiañ pellgomzadennoù u.b. ; **4.** [titouroù] truflañ.

Anzapfung b. (-,-en) : **1.** lakidigezh e broch b., lakidigezh e toull b. ; **2.** [dre skeud.] goubreizherezh g., fripañ g. ; **3.** [tredan] kemeridigezh dre guzh b., laerezh g., bogoderezh g.

Anze b. (-,-n) : limon g., kleur g.

Anzeichen n. (-s,-) : arverk g., raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g., ragazon g., reze g. ; [mezeg.] *die ersten Anzeichen der Krankheit,* merkoù kentañ ar c'hleñved lies., arouezioù kentañ ar c'hleñved lies., diwan ar c'hleñved g., sinoù ar c'hleñved da zont lies., diouganoù ar c'hleñved da zont lies., ragazon g. ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus,* e prezegennoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegennoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; *Anzeichen von Müdigkeit zeigen, Anzeichen von Ermüdung zeigen,* diskouez bezañ skuizh.

anzeichnen V.k.e. (hat angezeichnet) : *einen Text anzeichnen,* ober remerkoù e marz un destenn (Gregor), skrivañ evezhiadennoù e marz un destenn.

Anzeige b. (-,-n) : **1.** kemennadenn b., kemenn g., kel g., keal g., notadur g., notenn b. ; *amtliche Anzeige*, kemennadenn gefridiel b., kemennadenn a-berzh ul levierezh Stad b. ; *schriftliche Anzeige,* kemennadenn dre skrid b., lizher-kemenn g., kemenn dre skrid g. ; **2.** [gwir] *gerichtliche Anzeige,* espled g. (Gregor) ; **3.** *strafrechtliche Anzeige,* engalv da zont dirak al lez-varn g. ; **4.** klemm g., diskuilh g., diskuliadenn b., diskuliadur g., flatrerezh g., gragailh g. ; *Anzeige gegen "Unbekannt",* klemm a-enep un den dianavez g. ; *eine Anzeige erstatten,* diskuliañ udb d'ar polis, ober klemm,

sevel klemm, ober an diskuilh ; **5.** enmoulladur g. ; *kleine Anzeige,* meneg e-barzh ar gazetenn g., kemennadenn verr b. ; **6.** *Heiratsanzeige,* lizher-eured g. ; **7.** *Geburtsanzeige,* lizher-ganedigezh g. ; **8.** [stlenn.] diskwel g.

Anzeigebrett n. (-s,-er) : **1.** taolenn-skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennoù b. ; **2.** [tekn.] taolenn gontrolliñ b.

Anzeigeinstrument n. (-s,-e) : [tekn.] meneger g., merker g.

anzeigen V.k.e. : **1.** disklêriañ, diskuliañ, flatrañ, toupinañ ; *der Behörde anzeigen, dem Gericht anzeigen,* disklêriañ (diskuliañ) d'ar justis ; **2.** [dre heñvel.] kemenn ; *in der Zeitung die Geburt seines Sohnes anzeigen,* kemenn er gelaouenn ganedigezh e vab ; *in aller Förmlichkeit anzeigen,* notañ ; **3.** [stlenn.] diskwel, diguzhat ; **4.** merkañ, diskouez ; *der Zähler zeigt den Stromverbrauch an,* ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; *die Uhr zeigt zehn nach acht an,* an horolaj a verk eizh eur dek.

Anzeigenabteilung b. (-,-en) : rann ar c'hemennadennoù b.

Anzeigenannahme b. (-,-n) : burev bruderezh g.

Anzeigenblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn digoust b., kazetenn gemennadennoù b.

Anzeigenteil g. (-s,-e) : rubrik ar c'hemennadennoù g.

Anzeigenvermittlungsbüro n. (-s,-s) : ajañs-vrudañ b., amsez vrudañ b.

Anzeigenwerber g. (-s,-) : gwazour un ajañs-vrudañ g., gwazour un amzez vrudañ g.

Anzeigepflicht b. (-,-en) : **1.** diskuliadur dre ret g. ; *Verletzung der Anzeigepflicht,* kuzherezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b. ; **2.** disklêriadur dre ret g.

anzeigepflichtig ag. : **1.** a ranker diskuliañ ; **2.** a ranker disklêriañ.

Anzeiger[1] g. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] meneger g., merker g. ; *Geschwindigkeitsanzeiger,* meneger an tizh g, takimetr, tizhventer g. ; **2.** *Richtungsanzeiger,* blinker g. ; **3.** [tredan.] konter g., jaoj g. ; *elektrischer Anzeiger,* jaoj elektrik g. ; *Stromanzeiger,* konter tredan g. ; **3.** merker g., kemenner g.

Anzeiger[2] g. (-s,-) : kannadig g., kelaouenn b., kazetenn b.

Anzeiger[3] g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g.

Anzeigetafel b. (-,-n) : panell b., panell ditouriñ b., panell skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b.

anzetteln V.k.e. (hat angezettelt) : **1.** [gwiad.] steuñviñ ; **2.** [dre skeud.] *ein Komplott anzetteln,* punañ (atizañ, sevel, kempenn) un irienn, irienniñ, gwiadiñ itrikoù, atizañ iriennoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh ; *ein Verbrechen anzetteln,* irienniñ lazhañ u.b., prientiñ ur muntr, prientiñ un torfed, kempenn un torfed.

Anzettler g. (-s,-) : atizer g., entaner g., kabaduilher g., kabaler g., irienner g.

anziehen V.k.e. (zog an / hat angezogen) : **1.** desachañ, dedennañ ; *der Magnet zieht den Nagel an,* ar warell (ar maen-touch) a zedenn an tach, ar magnet a zesach an tach ; *das Licht zieht die Schmetterlinge an,* dedennet e vez ar balafenned gant ar gouloù ; *seine Blicke wurden von dem feschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen,* dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet en e vetoù ; **2.** stardañ ; *die Schraube anziehen,* stardañ ar viñs ; **3.** stegnañ, stignañ ; *das Seil anziehen,* stegnañ (stignañ) ar fun ; *die Bremse anziehen,* stegnañ ar starderez ; **4.** tennañ ; *die Pferde zogen an,* ar c'hezeg a lakeas leizh ar vourell ; *die Zügel anziehen,* tennañ war ar rañjennoù ; **5.** *bei jemandem die Zügel straffer anziehen,* delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b. ; **6.** plijout, dedennañ, hoalañ ; *das Theater zieht ihn an,* plijout a ra dezhañ ar c'hoariva, douget eo d'ar c'hoariva, dedennet eo (troet eo) gant ar c'hoariva ; *sie fühlen sich davon angezogen,* an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; *sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen,* kaout hoal revel evit tud eus e rev ; *die Gegensätze ziehen sich an,* ar pennoù enep a zo douget an eil d'egile ; **7.** gwiskañ, lakaat ; *ein Kind anziehen,* gwiskañ ur bugel ; *sie zog ihm die Kleider seines Bruders an,* gwiskañ a reas dezhañ dilhad e vreur ; *einen Pulli über das Hemd anziehen,* lakaat ur stammenn dreist e roched ; *jemanden unmöglich anziehen,* droukwiskañ u.b., fagodenniñ u.b. ; *ein Kleid anziehen,* gwiskañ ur vrozh, lakaat ur gwiskamant, lakaat ur pezh dilhad dindan an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'e gorf ; *die Schuhe anziehen,* lakaat e votoù en e dreid, botaouiñ (arc'henañ) e dreid, arc'henañ, en em votaouiñ, gwiskañ e votoù ; *Handschuhe anziehen,* gwiskañ e vanegoù, lakaat e vanegoù en e zaouarn, manegañ ; *seine Strümpfe anziehen,* gwiskañ e dreid gant e loeroù, lakaat e loeroù en e dred, gwiskañ e loeroù en e dreid ; *dicke, warme Socken anziehen,* gronnañ e dreid ; *wieder anziehen,* adwiskañ ; *er ist ganz unmöglich angezogen,* greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, meurlarjez a zo gantañ, gwisket dotu eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhan, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen,* lakaat int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien ; *sie ist immer elegant angezogen,* honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi ; *gut angezogen,* fich, gwisket kran, e-grei, greiet cheuc'h, faro ; *er ist gut angezogen,* gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, gwisket mistr ha mibin eo, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo ; *schlecht angezogen,* gwisket fall, gwisket distres ; *er lag voll angezogen auf seinem Bett,* gourvezet e oa dilhad hag all war e wele ; *er war so angezogen wie alle Männer in der Gemeinde,* gwisket e oa evel holl wazed ar barrez.

V.em. : **sich anziehen** (zog sich an / hat sich (t-rt) angezogen) : en em wiskañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e

zilhad, lakaat e zilhad en-dro d'an-unan ; *sich sonntäglich anziehen,* lakaat e zilhad-Sul ; *ich hatte mich warm angezogen,* lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloanenn en-dro da'm c'horf ; *sich je nach Wetterlage entsprechend anziehen,* en em wiskañ diouzh an amzer a ra ; *zieh dich an !* gwisk da zilhad ! ; *er zieht sich an,* en em wiskañ a ra ; *sich wieder anziehen,* en em adwiskañ ; *sich schnell und ohne besondere Sorgfalt anziehen,* en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ dre hast, lammat en e vragoù, en em silañ en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.
V.gw. (zog an / hat angezogen) : gorren, keraat, uhelaat, kreskiñ ; *die Preise ziehen an,* gorren (keraat, uhelaat, kreskiñ) a ra ar prizioù ; *die Börse zieht an,* kanañ a ra an eskemmdi, kresk a zo en eskemmdi.
Anziehen n. (-s) : *das Anziehen der Kurse,* adkresk ar feurioù g.
anziehend ag. : dedennus, hoalus, lubanus, tennus.
Anzieher g. (-s,-) ; **1.** korn-botoù g. ; **2.** [korf.] kigenn nesaer b., nesaer g.
Anziehung b. (-,-en) : **1.** dedenn g., dedennerezh g., desach g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g. ; *auf jemanden eine Anziehung ausüben,* dedennañ u.b., desachañ u.b. ; **2.** desach g., sach g., dedennadur g. ; **3.** [tekn.] starderezh g., stardadenn b. ; *Anziehung einer Schraube,* starderezh ur viñs g.
Anziehungsbereich g. (-s,-e) / **Anziehungsfeld** n. (-es,-er) : maezienn desach b., maezienn dedennañ b., tachenn desach b., tachenn dedennañ b.
Anziehungskraft b. (-,-kräfte) : nerzh desach g., nerzh-dedennañ g., gwered ar pounnerder g., dedennusted b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g., dedennerezh g. ; *Anziehungskraft der Erde,* nerzh-dedennañ an Douar g.
Anziehungspunkt g. (-s,-e) : [dre skeud.] pol desach g., pol dedennañ g., dedenn g., blein dedennañ g.
anzischen V.k.e. (hat angezischt) : **1.** c'hwibanat ouzh, fuc'hañ ouzh, pufal ouzh, c'hwitellat ouzh ; **2.** [dre skeud.] dizarbenn [u.b.], skandalat [u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.].
Anzug g. (-s, Anzüge) : **1.** gwisk g., gwiskamant g., dilhad g., dilhad penn-da-benn g., ur re zilhad g. ; *dieser Anzug sitzt (passt) ihm wie angegossen,* ar gwiskamant-se a ya brav-kenañ dioutañ, ar gwiskamant-se a zegouezh mat dezhañ, ar gwiskamant-se a zo bet dibabet dezhañ ; *einen Anzug zuschneiden,* kemenañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen,* lakaat ober un dilhad penn-da-benn ; **2.** [dre skeud.] *es ist Gefahr im Anzug,* gwall arvarus e teu da vezañ, da ziwall ez eus, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *ein Gewitter ist im Anzug,* feson arnev zo ganti, arneviñ a ra an oabl, goriñ a ra an arnev, arnevek eo an amzer, arnevet eo an amzer, en em zastum (sevel) a ra an arnev, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, stummañ a ra d'ober arnev ; **3.** [lu] *die Truppen sind im Anzug auf (t-rt),* tostaat a ra ar bagadoù soudarded ouzh ...
anzüglich ag. : **1.** krakik, bouilh, kailh ; *anzügliche Blicke,* selloù krakik lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad kailh lies. ; **2.** dizereat, diazaouez, skoemp, divergont, lous, hudur, diwisk ha druz, liboudennek, a wallskouer, hakr, kras, pebret-lik, lik, ramp ; *anzügliche Reden führen,* bezañ dizereat (diazaouez, skoemp, divergont, lous, hudur, diwisk ha druz, distres, distrantell, hakr, pebret-lik, gadal, lik, kras, ramp) e gomzoù ; *anzügliche Geschichten,* koñchennoù kras lies. ; **3.** dihegar, dihetus, displijus, flemmus, hek, pik ; *anzüglicher Mensch,* den skoemp g.
Anzüglichkeit b. (-,-en) : komzoù diazaouez lies., komzoù dihegar lies., komzoù dihetus lies., skolpad g.
anzünden V.k.e. (hat angezündet) : enaouiñ, tanañ, elumiñ, c'hwezhañ, kregiñ, tangwallañ, tanflammañ, entanañ, lakaat an tan war, flammañ ; *ein Streichholz anzünden,* enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn, entanañ un alumetezenn, tanañ un alumetezenn ; *seine Pfeife anzünden,* tanañ e gorn-butun, lakaat an tan war e gorniad butun, flammañ e gorn-butun, lakaat ur vogedenn ; *ein Feuer anzünden,* ober ur c'hlaouiadenn dan, ober tan, lakaat an tan da gregiñ, enaouiñ un tantad, elumiñ un tantad, c'hwezhañ (enaouiñ) an tan, kregiñ an tan, kregiñ tan ; *er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden,* gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched.
Anzünden n. (-s) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaouidigezh b., entanadur g.
Anzünder g. (-s,-) : **1.** [den] elumer g., enaouer g. [*liester* enaouerien] ; **2.** [tekn.] enaouer g. [*liester* enaouerioù], entaner g. [*liester* entanerioù], tanerez b.
Anzündung b. (-) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaouidigezh b., entanadur g.
anzwecken V.k.e. (hat angezweckt) : P. stagañ gant tachoù-meud.
anzweifeln V.k.e. (hat angezweifelt) : *etwas anzweifeln,* kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb, arzaelañ udb.
anzwinkern V.k.e. (hat angezwinkert) : *jemanden anzwinkern,* gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b.
AOK b. : [*berradur evit* **allgemeine Ortskrankenkasse**] kef kentañ asurañs kleñved alaman g., kef surentez sokial lec'hel kleñved alaman g.
äolisch ag. : … an avel ; *äolische Erosion,* krignerezh an avel g., avelgrignerezh g.
Äon g. (-s,-en) : hoalad g.
Äonen lies. : [dre skeud.] kantvedoù lies., peurbadelezh b., peurbad g., hirbad g., hollbadelezh b., treamzerelezh b. ; *für die Äonen der Äonen,* evit kantvedoù ar c'hantvedoù, a-holl-viskoazh da virviken, a-viskoazh da viken.
Aorist g. (-s,-e) : [yezh.] amzer dremenet amresis b.

Aorta b. (-, Aorten) : [korf.] aortenn b., gwazhienn-veur b. ; *die linke Herzkammer führt das Blut in die Aorta,* gant ar c'hofig kleiz e vez kaset ar gwad en aortenn.
Aortenbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf., *Arcus aortae*] kammell an aortenn b.
Aortenklappe b. (-,-n) : [korf.] klapedenn an aortenn b., gwask an aortenn g./b.
Apache g. (-n,-n) : Apach g.
apagogisch ag. : [preder.] apagogek.
Adv. : dre zireizhpoell.
Apanage b. (-,-n) : argouroù roue g., pennaj g.
apart ag. : grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, strak, kran, cheuc'h, mistr, mistr ha mibin, a-stroñs, a-stok, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz ; *er ist apart,* un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, ur paotr lipet eo, neuz vat a zo ennañ.
Apartheid b. (-) : apartheid g.
Apartheidpolitik b. (-) : politikerezh diazezet war an apartheid g.
Apartment n. (-s,-s) : ranndi ur gambr enni b., studio g.
Apartmenthaus n. (-es,-häuser) : leti-annez g.
Apartmentwohnung b. (-,-en) : ranndi ur gambr enni b., studio g.
Apathie b. (-) : **1.** diersav g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., mored g., morzidigezh b., ankewant g. ; **2.** [preder.] digizidigezh b., digasted ene b.
apathisch ag. : lizidant, diek, dilamprek, lezirek, disaour, labaskennek, dibalamour, dibreder, diboan, dibouez, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, morzet, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distaouel, glac'har, klouar, abaf, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, gourt, lent ; *er ist apathisch,* n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, landreant, disaour, laosk, gwak) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, mors eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur goarenn, gourt eo, lugudus eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad.
APEC b. (-) : Kevredad Kenlabour Ekonomikel Azia-Meurvor Habask g.
Apennin g. / **Apenninen** lies. : *der Apennin, die Apenninen,* an Apenninoù lies.
aperiodisch ag. : **1.** amvareadek ; **2.** [skiantoù] antrovezh, antrovezhiek.
Aperitif g. (-s,-s/-e) : digor-kalon g., P. pitif g.
Apfel g. (-s, Äpfel) : **1.** aval g. ; *die Äpfel sind noch nicht reif,* c'hoazh eo glas an avaloù ; *die Äpfel reifen lassen,* lezel an avaloù da veleniñ ; *grauer Kurzstielapfel* [*Malum curtipendulum],* aval koupandu g. ; *Äpfel pflücken,* avalaoua, eostiñ avaloù, kutuilh avaloù ; *Äpfel suchen,* avalaoua ; *Äpfel essen,* drailhañ avaloù, debriñ avaloù, chaokat avaloù ; *Äpfel auspressen,* gwaskañ avaloù ; *Apfel der Sorte "Katzenkopf/Tête de Chat",* aval "penn-kazh" g. ; *die heruntergefallenen Äpfel verfaulen auf dem Boden,* emañ an avaloù kouezhet o koll war an douar, chom a ra an avaloù kouezhet da goll war an douar, emañ an avaloù kouezhet o vreinañ war an douar ; *gebratene Äpfel können einem nicht schaden,* an hini a zebr avaloù poazh biken askorn na gac'has ; **2.** *Adamsapfel,* aval ar gouzoug g., aval-gouzoug g. ; **3.** *Augapfel,* toull al lagad g. ; **4.** *Erdapfel,* aval-douar g. ; **5.** *Reichsapfel,* boulenn an impalaeriezh b. ; **6.** *der Apfel fällt nicht weit vom Stamm,* ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; **7.** *in den sauren Apfel beißen müssen,* bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kavout trenk ha c'hwerv, kaout e zelazhoù, bezañ tapet d'ober udb, ober udb gant dic'houst, ober udb gant diegi (lure, kerteri, dic'hred, glac'har, reked), ober udb a-enep ar galon (a-enep e galon, en desped d'e varv, e diegi, d'e ziegi), ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb en ur c'hinañ, ober udb a-gasoni, ober udb a-rekin, ober udb a-enep e c'hrad, bezañ bras gant an-unan ober udb, kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb) ; *da mussten wir in den sauren Apfel beißen,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; **8.** *die Äpfel aus Nachbars Garten schmecken am besten,* kastilli a-ziabell o deus tourioù uhel, an dimezioù a-bell ned int nemet tourioù ha kestell, atav e kaver eost an amezeg gwelloc'h eget hon hini.
Apfelbaum g. (-s,-bäume) : avalenn b., gwez avaloù str., mamm ar sistr b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen,* barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt,* ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra

skourroù an avalenn gant pouez an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar.
Apfelblüte b. (-,-n) : **1.** bleuñv avaloù str. ; **2.** bleuñvadeg ar gwez avaloù b.
Apfelbranntwein g. (-s,-e) : lambig g., calvados® g.
Apfelbutzen g. (-s,-) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.
Äpfelchen n. (-s,-) : [louza.] avalig g.
Apfelernte b. (-) : mare an avaloù g., dastumadeg an avaloù b.
Apfelessig g. (-s,-e) : gwinegr sistr g.
Apfelgarten g. (-s,-gärten) : avalenneg b.
Apfelgriebs g. (-es,-e) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.
Apfelhaut b. (-,-häute) : pel avaloù g., pluskenn un aval b.
Apfelkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz avaloù str., plusk avaloù str., greun avaloù str., had avaloù str., mellenn aval b.
Apfelkorn g. (-s) : lambig g., calvados® g.
Apfelkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell avaloù b.
Apfelmost g. (-[e]s, -e) : sistr g.
Apfelmühle b. (-,-n) : milin-avaloù b. ; *Trichter der Apfelmühle,* kern ar vilin-avaloù b.
Apfelmus n. (-es, -e) ; yodenn avaloù b., yod avaloù g.
äpfeln V.gw. (hat geäpfelt) : [kezeg] aboniñ.
Apfelsaft g. (-s,-säfte) : chug-avaloù g., dourenn-avaloù b., dour-avaloù g.
Apfelpresse b. (-,-n) : gwaskell d'ober sistr *pe* chug-avaloù b.
Apfelsäure b. (-,-n) : trenkenn avaloù b.
Apfelschale b. (-,-n) : pel avaloù g., pluskenn un aval b. ; *Apfelschalen,* plusk avaloù str.
Apfelschimmel g. (-s,-) : marc'h glas-marellet g., marc'h glas g.
Apfelschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig g., dour melen g., hini melen g.
Apfelschnitte b. (-,-n) : bignez avaloù str.
Apfelschorf g. (-s) : [louza.] gal an avaloù g.
Apfelsine b. (-,-n) : [louza.] aval-orañjez g., orañjez str., aouraval g.
Apfelsinenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-orañjez str., orañjezenn b., aouravalenn b.
Apfelsinenkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz orañjez str., plusk orañjez str., greun orañjez str., had orañjez str.
Apfelsorte b. (-,-n) : gouenn avaloù b.
Apfelstiel g. (-s,-e) : lostig an aval g., lost an aval g.
Apfelstrudel g. (-s,-) : gwastell avaloù ha rezin sec'h b.
Apfeltasche b. (-,-n) : pastez-avaloù g.
Apfeltorte b. (-,-n) : [kegin.] tartez avaloù str., tartezenn avaloù b., tourtenn avaloù b., tourtell avaloù b., pastez avaloù g.
Apfelwein g. (-s,-e) : sistr g., [dre fent] gwad avaloù g. ; *öliger Apfelwein,* sistr eoulek g., sistr eoulet g., sistr druz g. ; *schwerer Apfelwein,* sistr tarv g. ; *bitterer Apfelwein,* sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadig g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; *richtig gegorener Apfelwein, fertig gegorener Apfelwein,* sistr poazh-mat g., sistr goet-mat g. ; *dieser Apfelwein ist ungenießbar,* ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ ; *dieser Apfelwein schmeckt sauer,* kreñv eo ar sistr-mañ, kalet eo ar sistr-se, kriz eo ar sistr-se da evañ, trenk eo ar sistr-se, sistr skouarn eo, sistr tri lonk hag un houpadig an hini eo, sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug an hini eo ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet,* ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, ar sistr-mañ a zo re vat, sistr kabidan eo ; *dieser Apfelwein hat eine schöne Farbe,* livet mat eo ar sistr-mañ ; *Apfelwein in Flaschen,* sistr spoumus g. ; *schlechter Apfelwein,* chiboudenn b., chiboud g., gouezsistr g. ; *versüßtes Apfelwein- und Schnapsgemisch,* flip g. ; *Apfelwein zapfen,* disistrañ ur varrikenn, P. goro ur varrikenn sistr ; *Apfelwein keltern,* gwaskañ ar sistr, lakaat ar waskadenn dindan ar waskell ; *einen Schluck Apfelwein trinken,* dourañ e gorzailhenn gant ur banne sistr ; *um Apfelwein bitten,* sistra ; *Apfelwein saufen,* sistra, sistrailhañ ; *um Apfelwein Bittende(r),* sistraer g., sistraerez b. ; *Apfelwein einschenken,* diskenn sistr er gwer, diskenn ur volennad sistr, diskenn ur werennad sistr ; *jemandem Apfelwein einschenken,* sistra u.b. ; *mein Apfelwein wird ölig,* komañset eo va sistr da eouliañ, komañset eo va sistr eouliañ, krog eo va sistr da eouliañ ; *der Apfelwein wird schwarz,* duañ a ra ar sistr ; *sich an der Oberfläche des Apfelweines bildende Kahmhefen,* louedenn ar sistr b., blev war ar sistr str., gwele ar sistr g. ; *auf der Hefe ruhender Apfelwein,* sistr war e vamm g., sistr war e wele g. ; *der Apfelwein ist schimmelig geworden,* savet ez eus bleuñv war ar sistr, goloet a vleuñv eo ar sistr ; *dieser Apfelwein wurde durch Abstich von der Hefe getrennt,* ar sistr-mañ a zo diwar e vamm, ar sistr-mañ a zo diwar e wele.
Apfelweinessig g. (-s,-e) : gwinegr sistr g.
Apfelweinkellerei b. (-,-en) : sistrerezh b.
Apfelweinsäufer g. (-s,-) : sistrailher g., sistraer g., toull-sistr g.
Aphasie b. : [mezeg.] ankomz g., anlavarout g., simud g.
Aphelium n. (-s) : [stered.] pellheolvan g., heolbellvan g., afelienn b.
Aphodill g. (-s,-e) : milad str., kenin g.
Aphonie b. (-) : [mezeg.] anvouezh g.
Apophthegma n. (-s, Apophthegmen / Apophthegmata) : lezenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b.
Aphorismus g. (-, Aphorismen) : aforism g., berrsturienn b., setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g.
Aphrodisiakum n. (-s, Aphrodisiaka) : orgeteiad g., louzoù orgedus g., P. louzoù kas c'hoant g.
Aphthe b. (-,-n) : [mezeg.] burbu str., borb g., aftenn b. [*liester* aftoù].
Apnoe b. (-,-n) : apne b.
Apnoetauchen n. (-s) : [sport] splujerezh war apne g.
Apo b. (-) *I* **APO** b. (-) ; [*berradur evit* **außerparlamentarische Opposition**] emzav ar studierien e miz Mae 1968 e Bro-Alamagn g.
apodiktisch ag. : **1.** anatadurel ; **2.** ret.
Apogäum n. (-s, Apogäen) : [stered.] douarbellvan g., pellvan g., mog g., apogeenn b.
Apokalypse b. (-) : Apokalips g.

apokalyptisch ag. : ... an Apokalips, apokaliptek, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, gwallreuzus, reuzus.
apokryphisch ag. : [relij.] amwir, apokrifel.
apolitisch ag. : dibolitikel, anpolitikel, na ruz na gwenn.
Apoll g. : [mojenn.] Apollon g.
apollinisch ag. : a denn da Apollon, apolinian.
Apollo g. : [mojenn.] Apollon g.
Apolog g. (-s,-e) : fablenn skouerius b.
Apologet g. (-en,-en) : **1.** difenner (Gregor) g., didamallour g., kantreizher g. ; **2.** [relij.] apologet g.
Apologetik b. (-) : [relij.] **1.** difennouriezh b., didamallouriezh b. ; **2.** apologetik b.
apologetisch ag. : difennour, difenn, didamall, kantreizhus, apologetek.
Apologie b. (-) : kantreizhadenn b., difennadenn b.
Apoplexie b. (-,-n) : [mezeg.] lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g. ; *Apoplexie beim Vieh,* vourlogod g.
Aporie b. (-,-n) : [preder.] aporiezh b., poelldiaester g., poellbec'h g.
Apostasie b. (-) : dilez eus ar feiz kristen (Gregor) g., renavierezh g., nac'hidigezh b.
Apostel g. (-s,-) : abostol g. [*liester* ebestel, abostoled].
Apostelamt n. (-s,-ämter) : abostoliezh b.
Apostelbrief g. (-s,-e) : abostol g. ; *die Apostelbriefe,* lizheroù an ebestel lies., an abostoloù lies.
Apostelgeschichte b. (-,-n) : *die Apostelgeschichte,* Oberoù an Ebestel hervez sant Lukaz lies., an Aktoù lies.
Apostelkreuz n. (-es,-e) : rod-heol b., kroaz-rod b.
Apostelkuchen g. (-s,-) : [kegin.] briochenn b., pastez g.
a posteriori Adv. : a posteriori, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, goude arnodiñ, goude an arnodad.
Apostolat n. (-s) : **1.** abostolerezh g. ; **2.** abostoliezh b.
apostolisch ag. : abostolik, abostolel, abostolek ; *der Apostolische Stuhl,* ar sich abostolik g., ar sichenn abostolik b., sez ar bibien b., kador sant Pêr b. ; *das Apostolische Glaubensbekenntnis,* simbol an Ebestel g., kredenn an Ebestel b.
Apostroph g. (-s,-e) : [yezh.] virgulenn-grec'h b., skrab g., soc'h g.
apostrophieren V.k.e. (hat apostrophiert) : **1.** lakaat ur virgulenn-grec'h da, lakaat ur skrab da ; **2.** menegiñ, rakvenegiñ, ober meneg eus, ober anv eus, lavaret anv diwar-benn, ober keal eus, reiñ keal eus, envel, ober dave da, kounaat, tintal, toullañ eus, trinkañ ur ger diwar-benn udb, reiñ koun eus, ober koun eus ; **3.** doareañ, adanviñ, ober [eus u.b. udb] ; **4.** komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b.
Apotheke b. (-,-n) : apotikerezh b., ti an apotiker g., ti al louzaouer g., stal-apotiker b.
apothekenpflichtig ag. : da gaout en un apotikerezh nemetken.
Apotheker g. (-s,-) : apotiker g., louzaouer g.
Apothekergewicht n. (-s,-e) : pouez munut g.
Apothekerwaage b. (-,-n) : bindedoù lies.
Apotheose b. (-,-n) : **1.** douedadur g. ; **2.** kanmeul g., kanmeulerezh g., kanmeuladur g., meuleudigezh b., meuleudi b., uhelvruderezh g. ; **3.** [diwezh ur pezh-c'hoari] boked g.
Apparat g. ([e]s,-e) : **1.** ardivink g., mekanik g., benveg g., gwikefre b., ijin g., ijinenn b., ostilh g. ; **2.** [dre skeud.] *kritischer Apparat eines Textes,* notennaoueg b. ; **3.** benvegadur g. ; *Parteiapparat,* aozadur ur gostezenn bolitikel g., holl organoù ur gostezenn bolitikel lies., framm a-bezh ur gostezenn bolitikel g., benvegadur ur strollad politikel g. ; **4.** [korf.] benvegad g.
Apparatebau g. (-s) : mekanikerezh g., treloc'herezh g.
Apparatemedizin b. (-) : mekanoterapiezh b.
Apparatschik g. (-s,-s) : apparatchik g., aparatchik g.
Apparatur b. (-,-en) : aveadur g., benvegadur g.
Appartement n. (-s,-s) : **1.** [leti] heuliad kambroù g., heuliad g.; **2.** ranndi b. ; *ein Appartement,* ur c'hambroù g., ur ranndi b.
Appel g. (-s, Äppel) : [Bro-Alamagn an norzh] aval g.
Appell g. (-s,-e) : **1.** galv g., galvadenn b. ; *an jemanden einen Appell richten,* gelver u.b. da ober udb, ober ur c'halvadenn d'u.b., goulenn sikour digant u.b. ; [istor] *Appell vom 18. Juni,* galv-derc'hel de Gaulle g. ; **2.** galvadeg b., galv g., galv g. ; *beim Appell fehlen,* bezañ diank d'ar c'halvadeg ; *keiner fehlte beim Appell,* nikun ne vanke d'ar c'halvadeg ; *den Appell abhalten,* ober ar galv ; **3.** skrid-galv g., paper-galv g.
Appellant g. (-en,-en) : [gwir] engalver g.
Appellation b. (-, -en) : [Bro-Suis, gwir] engalv g.
Appellationsgericht n. (-s,e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.
appellieren V.gw. (hat appelliert) : *an die Solidarität mit der dritten Welt appellieren,* ober ur c'halvadenn evit skoazellañ an Trede Bed ; *an jemandes Gefühle appellieren,* mont d'u.b. dre e galon, ober ur c'halvadenn da galon u.b.
Äppelkahn g. (-s,-kähne) : *alter Äppelkahn,* kozh bag vrein b., penton g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b., bag lespos b.
Appendix[1] g. (-/-es, Appendizes/-e) : apendiks g., stagadenn b.
Appendix[2] b. (-, Appendices) : [korf.] *Appendix vermiformis,* divilhenn ar sac'henn b., divilhenn breñvek b., preñvenn b.
Appendizitis b. (-, Appendizitiden) : [mezeg.] apendikit g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwentl mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b.
Appenzell n. (-s) : **1.** kêr-Appenzell b., Appenzell b. ; **2.** kanton Appenzell g.
Apperzeption b. (-) : **1.** [preder.] spisverzerezh g. ; **2.** [bred.] *thematischer Apperzeptionstest,* prouad ezvannañ temek g., prouad ezvannañ dodennek g.
Appetit g. (-s) : ilboued g., c'hoant debriñ g., goust g., naon g. ; *Appetit haben,* bezañ ilboued gant an-unan, kaout ilboued, kaout naon, bezañ digor bras e galon, bezañ digor e skrin, debriñ c'hwek, debriñ kreñv, kavout mat e voued, bezañ yac'h e galon gant an-unan ; *mit Appetit essen,* debriñ kalonek, debriñ c'hwek, debriñ a galon zigor, debriñ a galon yac'h, mont a galon yac'h war ar boued, mont a galon yac'h d'e voued, debriñ a galon vat, kavout mat e voued, debriñ naonek, debriñ dibismig, kavout blaz gant e voued, kaout goust, kavout mat e geusteurenn, bezañ a-zevri gant e bred, gouzout pakañ e voued, pegañ war ar boued ; *er hat einen gesunden Appetit,* hennezh a oar pakañ e voued, hennezh a zo

yac'h e galon, hennezh a zo digor e galon, hennezh a ya a galon yac'h war ar boued, hennezh a ya a galon yac'h d'e voued, hennezh a gav mat e voued, hennezh a zo kreñv war ar chaokat, ur malouer mat en deus, hennezh a ra kof bras, pilat a ra boued a-c'hoari-gaer, hennezh ez a brav a-walc'h e voued gantañ, nag e vez debret c'hwek e voued gantañ ! ; *keinen Appetit haben,* bezañ serret e galon, bezañ kollet an debriñ gant an-unan, bezañ kollet ar c'hoant debriñ gant an-unan, bezañ sinac'h ; *er bekommt wieder Appetit,* dont a ra ilboued dezhañ en-dro, un tammig goust a zo deuet dezhañ en-dro ; *ohne Appetit essen,* tañva e voued gant begig e deod, mouzhañ ouzh ar boued, pismigañ e voued, pismigañ, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh ar boued, na vont don e zent e-barzh, debriñ gant nebeut a c'houst ; *guten Appetit !* kalon vat deoc'h ! diskenn mat deoc'h ! taol vat deoc'h ! sachit ganeoc'h ! krogit e-barzh ! skoit e-barzh ! debrit a galon zigor ! debrit a galon vat ! debrit a galon yac'h ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *die Mutter bekam Appetit auf Äpfel,* ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avaloù ; *Appetit auf Sex,* c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g. ; *Appetit erregen, den Appetit anregen,* bezañ ilbouedus, bezañ naonus, degas ilboued, degas c'hoant debriñ, tommañ ar c'hoant debriñ, reiñ goust da zebriñ, divouedañ ar c'hof, digeriñ ar galon, reiñ digor d'ar galon, digeriñ ar skrin, degas naon, reiñ (degas) c'hoant debriñ, hilligañ ar staon ; *unbändiger Appetit,* lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon bleiz g., naon rankles g., morserezh g. ; *jemandem den Appetit verschlagen, jemandem den Appetit verderben,* terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., dic'houstiñ u.b., divlazañ u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. / reiñ heug (doñjer) d'u.b. / degas heug (regred) d'u.b. (Gregor), serriñ kalon u.b. ; *ich möchte Ihnen dabei den Appetit nicht verderben,* lavarout a ran an dra-se gant respet d'ar boued benniget-mañ ; *er macht ihm damit Appetit,* emañ o lakaat c'hoant da sevel ennañ, emañ o lakaat c'hoant e-kichen ezhomm ; [kr-l] *der Appetit kommt beim (mit dem) Essen,* **a)** o tebriñ e teu ar c'hoant debriñ, an debr a zegas c'hoant debriñ, tammoù bihan hag alies a garg ar c'hof ha pa ve diaes ; **b)** [dre skeud.] seul vui en deus an den seul vui e fell dezhañ kaout - seul vui, seul c'hoazh - kalon an den a zo c'hoantus.

appetitanregend ag. : ilbouedus, ilboueder, blizin, friant, a domm ar c'hoant debriñ, a ro goust da zebriñ, a zivoued ar c'hof, a zigor ar galon, a ro digor d'ar galon, a zegas naon, a ro (a zegas) c'hoant debriñ, a hillig ar staon, naonus.

Appetithäppchen n. (-,-s) : pismigerezh g., lipaj g., abuzetez b., P. kaoc'herezh g., skarzh-dent g.

appetithemmend ag. : a dorr ar c'hoant debriñ, torr-ilboued, a serr ar galon, torr-naon.

appetitlich ag. : ilbouedus, friant, blizin, a domm ar c'hoant debriñ, a ro goust da zebriñ, a zivoued ar c'hof, a zigor ar galon, a ro digor d'ar galon, a zegas naon, a ro (a zegas) c'hoant debriñ, a hillig ar staon ; *etwas appetitlich finden,* kavout blaz gant udb., bezañ udb da c'houst an-unan (diouzh goust an-unan), reiñ udb goust d'an-unan d'e zebriñ ; *das riecht appetitlich,* ur vogedenn a sav diwar ar meuz-se.

appetitlos ag. : diilboued, disnaonek, sinac'h.

Appetitlosigkeit b. (-) : anilboued g., diilboued g., disnaon g.

Appetizer g. (-s,-) : [mezeg.] brouder ilboued g., atizer ilboued g., enaouer ilboued g.

Appetitzügler g. (-s,-) : torr-ilboued g., torr-naon g.

applanieren V.k.e. (hat applaniert) : kompezañ, planaat.

applaudieren V.k.e. (hat applaudiert) : *jemanden applaudieren,* strakal e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b., stlakadegañ u.b.

V.gw. (hat applaudiert) : strakal (stlakañ, strakañ, tarzhañ) e zaouarn, stlakadegañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn.

Applaus g. (-es,-e) : strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g., froterezh an daouarn g. ; *stürmischer Applaus,* strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strak-daouarn fonnus g.

Applet n. (-s,-s) : [stlenn.] arloadig g.

Applikation b. (-,-en) : [stlenn.] goulev arloañ g., prestiant g.

Applikatur b. (-,-en) : [sonerezh] bizverkadur g.

apportieren V.k.e. (hat apportiert) : [chas, hemolc'h] degas.

Apposition b. (-,-en) : [yezh.] kenlakadenn b., kenlakadur g., lezger g.

appretieren V.k.e. (hat appretiert) : [gwiad.] ampezañ, kaotañ.

Apprehension b. (-,-en) : **1.** intent kentizek g., meizañ kentizek g., dec'havael g. ; **2.** brizhaon g., damaon g., doan b., balc'heg g., prediri b.

Appretur b. (-,-en) : [gwiad] ampez g., kaot g., pask g. ; *die Appretur nehmen,* diampezañ, digaotañ.

Approbation b. (-,-en) : **1.** asant g., aotre g., darbenn g. ; **2.** aotre da voullañ g., aotreadur g. ; **3.** degemeridigezh en urzh ar vezeged b., degemeridigezh en urzh an apotikerien b.

approbieren V.k.e. (hat approbiert) : **1.** aotreañ ; **2.** degemer en urzh ar vezeged, degemer en urzh an apotikerien.

approbiert ag. : ezel eus urzh ar vezeged g., ezel eus urzh an apotikerien g.

Approximant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn dre dostaat b.

approximativ ag. : peuztost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, nesaet, brasjedet ; *approximative Zahl,* sifr diwar-dro g.

Adv. : war-dost (tost) da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, bordik, war vordik, peuzvat, sa, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, e-ser.

Apraxie b. (-) : [mezeg.] anoberiañ g., andigon g.

Après-Ski n. (-,-s) : **1.** diduelloù kinniget goude un devezh ski lies. ; **2.** [dilhad] botez feuret b., goudeski g.

Aprikose b. (-,-n) : abrikez str., brikez str.

Aprikosenbaum g. (-s,-bäume) : gwez-abrikez str., gwez-brikez str., abrikezenn b., brikezenn b.

Aprikosenmarmelade b. (-) : [kegin.] koñfitur abrikez g.

April g. (-s,-e) : Ebrel g., miz Ebrel g. ; *der erste April,* kala-Ebrel g., deiz kala-Ebrel g., kala miz Ebrel g., pesk-Ebrel g., ar pesk-Ebrel g., devezh ar pesk-Ebrel g. ; *am ersten April,* da gala-Ebrel, gant kala-Ebrel ; *von Dezember bis Ende April,* adalek Kerzu betek Ebrel echu ; *jemanden in den April schicken,* tapout u.b. d'ar pesk-Ebrel, tapout u.b. da besk-Ebrel.

April- : ebrelek, … Ebrel.

Aprilscherz g. (-es,-e) : pesk-Ebrel g., kogig Ebrel g.

Aprilwetter n. (-) : kaouadoù miz Ebrel lies., kontelloù miz Ebrel lies., morzholioù miz Ebrel lies. ; [krennlavarioù : Ebrel gant e gontelloù a gign ar saout hag al leueoù, miz Ebrel gant e vorzholioù a zo ken gwazh hag an Ankoù, miz Ebrel gant e vorzholioù a lazh al leueoù en o mammoù, miz Ebrel strizhennek a lazh an ebeul hag ar gazeg] ; [tro-lavar] *Weibergunst ist wie Aprilwetter,* ar merc'hed a dro ken buan, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin.

a priori Adv. : a priori, a-gentouez, diouzhtu-kaer, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, diwar blaen ha barr, kent arnodiñ, a-raok an arnodad.

apropos Adv. : **1.** p'emaon ganti, pa laran, a-brepoz, sellit va frepoz ; **2.** a-zivout, diwar-benn, diwar-bouez, evit pezh a sell ouzh, war divoud udb.

Apside b. (-,-n) **/ Apsis** b. (-, Apsiden) : [tisav.] adreñv-keur g., penn-chantele g.

Aquädukt g. (-[e]s,-e) : pont-dour g., dourbont g., pont-kanol g.

Aquakultur b. (-) : dourc'hounezerezh g.

Aquakulturunternehmen n. (-s,-) : douratant g., atant-mor g.

Aquamarin g. (-s,-e) : maen-dour-mor g.

aquamarinblau ag. : glas-dour-mor.

Aquaphobie b. (-) : [mezeg.] dourarur g., arur an dour g.

Aquaplaning n. (-s) : [kirri-tan] rikladenn war ur pallennad dour b., riklañ war ul lennad dour g., riklañ war dour a ballenn g., riklañ war ur pallennad dour g.

Aquarell n. (-s,-e) : dourlivadur g.

Aquarellfarbe b. (-,-n) : dourliv g.

aquarellieren V.gw. (hat aquarelliert) : dourlivañ.

Aquarellmaler g. (-s,-) : dourlivour g.

Aquarellmalerei b. (-,-en) : dourlivadur g., dourlivañ g.

Aquarium n. (-, Aquarien) : lestr-pesked g., doureg b., akwariom g.

Aquatinta b. (-, Aquatinten) : akwatint b.

Äquator g. (-s) : keheder g., linenn ar gedez b., linenn ar c'heheder b., roudenn-an-heol b., gouriz ar bed g. ; *thermischer Äquator,* keheder termek g. ; *den Äquator passieren,* treuziñ ar c'heheder ; *die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators,* a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanoù ; *der Staat Ecuador liegt am Äquator,* emañ Bro-Ecuador war linenn ar c'heheder.

äquatorial ag. : kehederel, ... ar c'heheder ; *äquatoriales Milieu,* metoù kehederel g.

Äquatorialklima n. (-s) : hinad kehederel b., hin kehederel b.

Äquatortaufe b. (-,-n) : kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.

Aquavit g. (-s,-e) : lambig ed pe avaloù-douar g., akwavit g.

äquinoktial ag. : kedezel, … ar gedez.

Äquinoktium n. (-s, Aquinoktien) : kedez b., keidel b.

Aquitanien n. : Akitania b.

äquivalent (t-d-b) ag. : par da, kevatal da (ouzh, gant), keittalvoudek gant, kendalvoudek, kendalvoud,.

Äquivalent n.(-s,-e) : kevatal g., keittalvoud g., par g.

Äquivalentdosis b. (-,-dosen) : [fizik] *höchstzugelassene Äquivalentdosis,* keittalvoud ar c'hementad uhelañ degemerus g.

Äquivalenz b. (-,-en) : kevaltader g., keittalvoud g., parder g. ; *logische Äquivalenz, formale Äquivalenz,* kevatalder logik g., kevatalder reizhpoelloniezhel g.

Äquivalenzrelation b. (-) : keñver a barder g.

Ar n. (-s,-e) : arad g., ar g. ; *etwa vier Ar,* ul lodenn-varr b.

Ära b. (-, Ären) : hoalad g., amzervezh b., marevezh g., oadvezh g., aodvezhiad g. ; *die christliche Ära,* an hoalad kristen g., ar marevezh kristen g., an amzervezh kristen b.

Araber g. (-s,-) : Arab g.

Arabeske b. (-,-n) : arabeskenn b.

Arabica-Kaffee g. (-s) : **1.** [kegin.] arabika g., kafe arabika g. ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees, der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees,* gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; **2.** [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.

Arabien n. (-s) : Arabia b.

arabisch ag. : arab, [yezh.] arabek ; *arabische Ziffern*, sifroù arab lies., sifroù berr lies./ sifroù Indez lies. (Gregor).

Arabistik b. (-) : studioù an arabeg lies.

Arachisnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].

Arachnide b. (-,-n) : [loen.] araknidenn b. [*liester* araknided, araknid].

Aragonien n. (-s) : Aragon b.

Aragonier g. (-s,-) : Aragonad g.

aragonisch ag. : aragonat, ... Aragon.

Aral-See g. (-s) : *der Aral-See,* Mor Aral g.

aramäisch ag. : [yezh.] arameek.

Aramäisch n. : [yezh.] arameeg g. ; *das Aramäische,* an arameeg g.

Aräometer n. (-s,-) : areometr g., menter ar bec'h alkool en ul likor g.
Ärar n.(-s,-e) : **1.** madoù Stad lies. ; **2.** [Bro-Aostria] teñzor publik g.
Araukarie b. (-,-n) : [louza.] gwez-araokaria str.
Arbeit b. (-,-en) : **1.** labour g., labourerezh g., oberiadegezh b., maneur g., micher b., fred g., trevell g., trepetoù lies., implij g., c'hwel g., gourc'hwel g., tailh g./b., feur g., krog g., jeu b., post g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] c'hoari g. ; *gute Arbeit leisten, saubere Arbeit verrichten,* ober labour vat, kaout ur maneur mat, ober mat e bost ; *er hat gute Arbeit gemacht, er hat gute Arbeit geleistet, er hat saubere Arbeit verrichtet,* n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; *etwas in Arbeit haben,* kaout udb war ar stern, kaout ul labour bennak war ober ; *er ist stolz auf seine Arbeit,* hennezh a zo c'hwezet dezhañ (a zo un tamm tro ennañ) gant al labour en deus graet ; *ein großes Stück Arbeit,* un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., ur frapad mat a labour g., ur pezhiad labour g., ur c'houlzad mat g., ur reuziad g. ; *ein schweres Stück Arbeit,* un taol-nerzh g. ; *ein Stück Arbeit im Voraus fertig machen,* lañsañ war e labour, ober ur bountad labour (ur frapad labour, ur gasadenn labour, ur prantad labour, ur reuziad labour, ur c'hrogad labour, ur c'houlzad, un tennad labour, ur pennad labour, un taol labour) en a-raok ; *das letzte Stück Arbeit,* ar frap diwezhañ g. ; *er macht jeden Tag ein Stück Arbeit,* ober a ra ur reuz bemdez a labour ; *jemandem bei der Arbeit helfen,* sikour u.b. war e labour, darbariñ u.b., darbariñ d'u.b., rein darbar d'u.b. ; *bei der Arbeit sein,* bezañ o c'hounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, bezañ gant e labour, bezañ er wakol, chaokat ar weskenn ; *seine Kinder zur Arbeit schicken,* lakaat e vugale el labour ; *voll bei der Arbeit sein,* bezañ krog en e labour, bezañ a-lazh-ki gant e labour, labourat a-zevri-kaer, labourat parfet ; *zur Arbeit gehen, zur Arbeit fahren,* mont d'e zevezh, mont da c'hounit, mont d'al labour, mont da labourat, mont war e labour ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit,* reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; *Arbeit macht das Leben süß, Faulheit stärkt die Glieder,* el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *Arbeit und Gebet machen das Leben süß,* al labour hag ar bedenn a vag hag a yac'ha an den ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit,* gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; *Arbeit habe ich genug,* n'eo ket al labour a vank din, n'eo ket al labour a ra diouer din, war va gwalc'h emaon, ne zioueran ket a labour, feur a-walc'h am eus, fred a-walc'h am eus d'ober, n'eo ket mank a labour am eus, labour am eus pezh a garan ; *hier findet jeder Arbeit,* amañ ez eus krog evit pep hini, pep hini a gavo krog amañ, amañ ez eus peadra da beuriñ evit pep hini, pep hini a gavo da beuriñ amañ ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit,* an hevelep gopr evit an hevelep labour - hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o vicher ; *in seiner Arbeit erfahren sein,* bezañ arroutet (bezañ ki, bezañ doazh, bezañ ifam) war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, gouzout diouzh e vicher ; *ein Jahr Arbeit, Arbeit für ein Jahr,* ur bloavezhiad labour g. ; *eine zwecklose Arbeit verrichten,* ober ul labour ven, ober ul labour didalvez, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, tremen e amzer o treiñ ar mein da sec'hañ a-benn ma teuy glav ; *jemandem die Arbeit vorkauen,* kinnig bara chaoket (boued pasket, pesked dizreinet) d'u.b. ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch,* gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin ; *Arbeit am laufenden Band,* labour en ur chadennad g., labour diouzh ar chadenn, labour a-steud g. ; *sich an die Arbeit machen,* stagañ gant al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, pegañ war al labour, mont e penn eus e labour, tagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ enni, bezañ krog ganti, mont dezhi, mont outi, komañs da labourat, komañs labourat, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, sterniañ da labourat, kregiñ en ervenn, kregiñ el labour, kregiñ gant ul labour, luskañ da labourat, en em reiñ da labourat ; *ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! krogomp enni ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi ! ; *er hat sich an die Arbeit gemacht,* komañset eo gant e labour, krog eo gant e labour, emañ lug, el lug emañ ; *die Arbeit aufnehmen,* kregiñ gant e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, pegañ war al labour, luskañ da labourat ; *die Arbeit wieder aufnehmen,* adkregiñ da labourat, distreiñ d'e feur ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? lug emaout adarre ? el lug emaout adarre ? ; *die Arbeit einstellen,* diskregiñ diouzh al labour, ehanañ gant al labour ; *eine Arbeit eilig abfertigen (erledigen),* kaoc'hañ al labour, daoulammat al labour, dihastañ al labour, ober al labour diwar vont, ober al labour diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober al labour diwar herr, ober al labour gant herr, ober al labour gant kalz a herr, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, bastardiñ) al labour, ober udb a-flav, kalamarc'henniñ, mac'homañ al labour, ober un tamm mac'homañ d'al labour, ober ul labour dreist-penn-biz ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach,* diankañ a ra alies diwar e labour, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, n'eo ket lamprek warni ; *sich vor der Arbeit drücken,* souzañ rak al labour, treiñ diwar ar bec'h, plijout ar pesked dizreinet (boued pasket, bara chaoket) d'an-unan, lammat pa weler an tamm hag tec'hel pa weler ar bec'h, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, mouzhañ ouzh al labour, ober aner, bezañ labour c'hraet ebat gant an-unan, karet labour c'hraet, bezañ ganet d'un deiz Sadorn, bezañ gourt da

labourat, kavout an douar gwall izel diouzh e vent, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober an nebeutañ ar gwellañ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, chom da velc'hweta, ober e zidalvez, bezañ skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, bezañ ganet skuizh ; *sich nach Arbeit umsehen, Arbeit suchen,* klask fred, klask labour, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ ; *jemandem Arbeit besorgen, jemandem Arbeit beschaffen,* titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; *Arbeit beschaffen,* degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten, von seiner Hände Arbeit leben,* bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, na gaout nemet pouez e zivrec'h da vevañ, bevañ diouzh e labour ; *keine Arbeit scheuen,* na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, lakaat e holl nerzh da labourat, plantañ e holl nerzh da labourat, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bouc'halañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, na vouzhañ ouzh al labour, labourat a-dro-vat, labourat a-nerzh, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, bezañ ur marc'h-labour (ur jav-labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur bleiz labour), bezañ paotr a-raok, bezañ ouesk da labourat, bezañ ki ouzh e gorf (ouzh e boan), mont dizamant dezhi, poaniañ a-lazh-korf, gwall boaniañ, labourat start, labourat tenn, merat, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h, bec'hiañ, reiñ bec'h d'al labour ; *eine schwere Arbeit, eine anstrengende Arbeit,* ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, tenn, brevus) g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b. ; *unkomplizierte Arbeit,* labour rez g. ; *gemeinnützige Arbeiten,* labourioù evit mad an holl lies., labourioù a laz foran lies. ; *die Arbeiten am Haus,* al labourioù war-dro an ti lies. ; *anfallende Arbeiten,* rabinadoù labour (pezhioù labour) evel ma teuont lies. ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof,* ar morloc'h g. ; *körperliche Arbeit, physische Arbeit,* labour korf g., pouez an divrec'h g. ; *geistige Arbeit,* labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b. ; *gigantische Arbeit,* labour ramzel g., labour a hir amzer g. ; *monotone, repetitive Arbeit,* labour borodus g., labour fastus g., labour arabadus g. labour enoeüs g., labour standur g. ; *schleppend vorangehende Arbeit,* labour lugudus g. ; *gut vorangehende Arbeit*, labour fonnus g. ; *Feldarbeit,* labour war ar parkeier g. ; *Heimarbeit,* labour graet er gêr g. ; *Schwarzarbeit,* labour kuzh g., labour du g. ; *Zusammenarbeit,* kenlabour g., kenskoazell b. ; *die Arbeit in den modernen Werken ist eintönig,* fastus eo oberiadegezh micherourien ar greantioù arnevez ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden,* bez e ranker kas al labour-se da benn, goude ha ma ve diaes en ober - goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn ; *er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen,* pell 'zo n'eo ket deuet war e labour ; *belanglose, unbedeutende Arbeit,* c'hoariell b., tamm labour dister g., belbiajoù lies. ; *eine ehrenamtliche Arbeit,* ul labour dic'hopr g., ul labour a youl vat g. ; *Tag der Arbeit,* gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g.

2. oberenn b., pezh-labour g., oberiad g., oberiadur g. ; *eine schriftliche Arbeit,* ul labour dre skrid g. ; *eine Hausarbeit,* ul labour d'ober er gêr g., labour-skol g. ; *eine Doktorarbeit,* un dezenn doktorelezh b. ; *eine gelungene Arbeit,* ul labour aet da vat g., ul labour a-zoare g. ; *erhabene Arbeit,* uhelvos g. ; *eingelegte Arbeit,* marelladur g. / marellerezh g. (Gregor), enskantadenn b., enskantadur g. ; *gestochene Arbeit,* kizelladur g., kizellerezh g. ; *Handarbeit,* pezh labour graet gant an dorn g., labour dorn g.

3. ober g., oberiañs b., oberiezh b. ; *Arbeit und Zubehör,* oberiañs ha danvez, oberiezh ha danvezioù, ober ha danvezioù.

4. [dre skeud.] *der Wein ist in Arbeit,* emañ ar gwin e go.

5. [krennlavarioù] *wie die Arbeit, so der Lohn,* gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi - bez' ez po gopr da labour - da c'hopr a vezo diouzh da labour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert,* pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; *ohne Arbeit kein Lohn,* mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr, ne gouezh morse aour e godell un den dilabour.

arbeiten V.gw. (hat gearbeitet) : **1.** labourat, bezañ o c'hounit, gounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, maniañ, poaniañ, trepetiñ, trevelliñ, ober e damm turgn, bezañ war e vicher, chaokat ar weskenn, bezañ krog en e labour, peuriñ ; *bei jemandem als Aupair-Mädchen arbeiten,* labourat en un ti bennak evit boued ha bod ; *für*

jemanden arbeiten, bezañ e gopr gant u.b. ; *an Wochen-, Sonn- und Feiertagen arbeiten,* labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad ; P. *arbeiten bis einem der Kopf raucht,* c'hweziñ dour ha gwad (an dour hag ar gwad) ; *an etwas (t-d-b) arbeiten,* kaout udb war ar stern, labourat war udb ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung,* an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat ; *er arbeitet bei uns als Gärtner,* emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; *bei wem arbeitet er ?* e ti biv emañ o labourat ? gant piv emañ e gopr ? ; *mit Unterbrechungen arbeiten,* labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-frapadoù ; *ohne Unterbrechung arbeiten,* bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep digeinañ, labourat hep distag nag ehan ; *jeder von uns hat mehr oder weniger für ihn gearbeitet,* graet hon eus holl krogad pe grogad evit an den-se ; *schwer arbeiten,* lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat start, labourat tenn, poaniañ, gwall boaniañ, dosañ, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour ; *rastlos arbeiten,* labourat a lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ e gorf, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, [plac'h] aveliñ he lostenn, bezañ ur gaerell anezhi ; *tüchtig arbeiten,* bezañ fonnus d'al labour, plantañ startijenn gant e labour, fonnañ, na vouzhañ ouzh al labour, labourat a-dro-vat, bezañ war ar charre, labourat dillo, kaout dillo da labourat, bezañ prim en e labour, ampletiñ gant e labour, kregiñ du el labour, labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour ; *übereifrig arbeiten,* lakaat ar bouc'h war an ti ; *er arbeitet schnell,* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a blant startijenn gant e labour, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *wie ein Berserker arbeiten,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, ober labour tri, labourat evel ul loen, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat leizh ar vourell, sachañ hardizh warni, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel ur c'hi, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, korfañ, bouc'halañ ; *arbeiten, dass die Späne fliegen,* labourat ken na strak, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, labourat a-lazh-ki ; *ich werde mal ein bisschen arbeiten,* mont a ran d'ober ur reuziad labour, (ur c'hrogad labour) ; *die arbeitende Klasse,* renkad al labourizien b., ar renkad oberiant b.

2. [dre skeud.] *mit Händen und Füssen arbeiten,* difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, ober bec'h bras, ober an diaoul hag e bevar, merat, daoubenniñ war al labour.

3. *jemandem in die Hand arbeiten,* toullañ (ober) evit u.b., eilañ u.b., reiñ lañs d'u.b.

4. mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; *der Motor arbeitet regelmässig,* treiñ a ra ar c'heflusker en un doare ingal, plaen e labour ar c'heflusker ; [dre skeud.] *das Schiff arbeitet bei stürmischer See,* emañ ar vag o stourm ouzh ar mor diroll ; *der Most arbeitet,* emañ ar fro e go ; *der Teig arbeitet,* emañ an toaz e go, goiñ a ra an toaz, emañ an toaz o labourat ; *das Holz arbeitet,* emañ ar c'hoad o kemer gwar, gwar a zo o vont er c'hoad, distummañ a ra ar c'hoad, labourat a ra ar c'hoad, ne chom ket marv ar c'hoad.

5. [arc'hant.] *das Kapital arbeiten lassen,* postañ arc'hant da zegas gounid ; *arbeitendes Kapital,* arc'hant postet g.

V.em. : **sich arbeiten** (hat sich (t-rt) gearbeitet) ; **1.** *sich tot, müde arbeiten,* bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, poaniañ, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, terriñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drastañ e gorf gant al labour, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour ; *er hat sich müde gearbeitet,* kement en deus labouret ken eo skuizh bremañ, kement en deus graet o labourat ma'z eo skuizh bremañ, skuizh eo bremañ goude re labourat, skuizh eo bremañ goude labourat re ; **2.** *sich durch den Urwald arbeiten,* digeriñ hent dre ar c'hoadeier gouez, fraeañ un hent dre ar c'hoadoù gouez ; **3.** *sich nach oben arbeiten,* dont a-benn dre hed poaniañ (dre forzh strivañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, dre zalc'h strivañ, dre fin poaniañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ).

Arbeiten n. (-s) : labourerezh g., oberiadegezh b., labour g. ; *gemeinsames Arbeiten,* kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b, kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g.

Arbeiter g. (-s,-) : micherour g., labourer g., gounider g., gwezhour g., oberour g., P. dilhad glas g. ; *erfahrener Arbeiter,* micherour arroutet war e vicher (skiant prenet dezhañ, akuit war e vicher, gourdon ouzh e labour, embreget, doazh ouzh e labour, kalet war e vicher) g., micherour dornet d'e vicher g. ; *fachgelernter Arbeiter,* micherour bet stummet war e vicher g., micherour perzhek g. ; *ungelernter Arbeiter,* micherour hep stummadur war ar vicher g., darbarer g. ; *organisierter Arbeiter,* micherour ezel eus ur sindikad g. ; *die Solidarität unter den Arbeitern fördern,* reiñ lañs d'ar c'hengred etre ar vicherourien ; *Arbeiter einstellen,* goprañ (tuta) micherourien ; *Gastarbeiter,* labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g. ; *die Arbeiter,* al labourerien lies., al labourizien lies., an oberizien lies., ar vicherourien lies.
Arbeiteraktionär g. (-s,-e) : goprad kevranneg g., goprad kenlodenner g., goprad kenlodeg g.
Arbeiterannahmestelle b. (-,-n) : burev tuta g.
Arbeiteranwerbung b. (-,-en) : tutadur g., tuta g.
Arbeiterausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor micherourien g.
Arbeiteraussperrung b. (-,-en) : lock-out g., ezkael g., ezkaelañ g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.
Arbeiterausstand g. (-es,-ausstände) : harz-labour g., diskrog-labour g.
Arbeiterbewegung b. (-,-en) : emsav micherour g.
Arbeiterfamilie b. (-,-en) : tiegezh micherour g.
Arbeiterfrage b. (-) : kudenn sokial ar vicherourien b.
Arbeiterführer g. (-s,-) : marc'h-blein ar vicherourien g., marc'h-kleur ar vicherourien g., bleiner ar vicherourien g.
Arbeitergewerkschaft b. (-,-en) : sindikad micherour g., c'hweluniad micherour g., uniad micherour g.
Arbeiterin b. (-,-nen) : [tud ha gwenan] labourerez b.
Arbeiterkind n. (-es,-er) : bugel micherour e dad g.
Arbeiterklasse b. (-) : renkad vicherour b., renkad al labourizien b., renkad ar vicherourien b.
Arbeiterkultur b. (-) : stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g.
Arbeitermangel g. (-s,-mängel) : diouer a labourerien g.
Arbeiterpartei b. (-,-en) : kostezenn bolitikel micherour b.
Arbeiterpriester g. (-s,-) : beleg micherour g., beleg labourer g.
Arbeiterschaft b. (-) : micherourien lies., labourizien lies.
Arbeitersiedlung b. (-,-en) : kêrig vicherourien b., karter micherourien g., keoded vicherourien b.
Arbeiter-und-Bauern-Staat g. (-es) : [istor, RDA] Stad ar vicherourien hag ar gouerien b.
Arbeiterviertel n. (-s,-) : karter micherourien g.
Arbeiterwohlfahrt b. (-) : kenwarez micherour g.
Arbeiterzug g. (-s,-züge) : tren micherourien g.
Arbeitgeber g. (-s,-) : gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g. ; *sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen,* **a)** mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; **b)** [doare ar gilstourmerien da welet an traoù] mont a-enep e vara ; *die Arbeitgeber waren zerstritten,* ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.
Arbeitgeber- patromel, … implijer, … an implijerien.
Arbeitgeberanteil g. (-s,-e) : skodenn implijer b., kargoù an implijer lies.
Arbeitgeberbeiträge lies. : skodenn implijer b., kargoù an implijer lies.
Arbeitgeberschaft b. (-) : gopraerien lies., goprerien lies., patromed lies., implijerien lies., patromelezh b., patromiezh b.
Arbeitgeberseite b. (-) : gopraerien lies., goprerien lies., patromed lies., implijerien lies., patromelezh b., patromiezh b.
Arbeitgeberverband g. (-s,-verbände) : aozadur an implijerien g., uniad patromed g.
Arbeitnehmer g. (-s,-) : goprad g., implijad g., gwezhour g. ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern,* gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ, mirout ouzh digresk galloud-prenañ ar c'hopridi ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer,* perzhiadur ar c'hopridi e gounidoù an embregerezh g.
Arbeitnehmeranteil g. (-s,-e) : skodenn implijad b., kargoù an implijad lies.
Arbeitnehmerbeiträge lies. : skodenn implijad b., kargoù an implijad lies.
Arbeitnehmerschaft b. (-) : gopridi lies., implijidi lies.
Arbeitnehmerseite b. (-) : gopridi lies., implijidi lies.
Arbeitsablauf g. (-s,-abläufe) : dibunadur al labour g.
arbeitsam ag. : oberiant, taolet-bras d'al labour, fonnus, labourus, lamprek, diskuizh, stummet da labourat ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt,* hennezh a zo bet foulet (foulmac'het) a-walc'h, hennezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez.
Arbeitsamkeit b. (-) : oberiantiz b., aket g., gred g.
Arbeitsamt n. (-s,-ämter) : ajañs evit al labour b. ; *internationales Arbeitsamt,* gwazadur etrebroadel al labour g.
Arbeitsanleitung b. (-,-en) : kemennadur e-keñver al labour g.
Arbeitsantritt g. (-s,-e) : **1.** deroù en ur garg bennak g. ; **2.** deroù an devezh labour g.
Arbeitsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad labour g./lies.
Arbeitsatmosphäre b. (-) : aergelc'h war al lec'h labour g.
Arbeitsauffassung b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g.
Arbeitsaufnahme b. (-) : adstag gant al labour g.
Arbeitsaufteilung b. (-,-en) : dastammadur al labour g.
Arbeitsaufwand g. (-s,-aufwände) : labour graet g., energiezh dispignet b.
arbeitsaufwändig ag. / **arbeitsaufwendig** ag. : labourus, a ro kalz a labour, bec'hius, kargus.
Arbeitsausfall g. (-s,-ausfälle) : koll labour g., ehan labour evit ur mare g.
Arbeitsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : bodad labour g., kengor g.
Arbeitsbedingungen lies. : aozioù labour lies., stuzoù labour lies. ; *befriedigende Arbeitsbedingungen,* aozioù labour dereat lies., stuzioù labour dereat lies.
Arbeitsbeginn g. (-s) : deroù an devezh labour g.
Arbeitsbereich g. (-s,-e) : tachenn labour b.
Arbeitsbericht g. (-s,-e) : danevell oberezh b.
Arbeitsbeschaffung b. (-) : krouiñ postoù labour g., kavout labour g.

Arbeitsbeschaffungsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn skoazell evit krouiñ postoù labour g., darbaroù skoazell evit krouiñ postoù labour lies.
Arbeitsbescheinigung b. (-,-en) : testeni labour g.
Arbeitsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn evit an aferioù b., gweladenn labour b.
Arbeitsbiene b. (-,-n) : [loen.] gwenan labourerez str., gwenan bleuniaouerez str.
Arbeitsbörse b. (-,-n) : ti al labour g.
Arbeitsbreite b. (-,-n) : [labour-douar] *Arbeitsbreite einer Mähmaschine,* treuziad ur vederez g.
Arbeitsbuch n. (-s,-bücher) : [istor] levrig micherour g.
Arbeitsdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr labour g., restr darbar g.
Arbeitsdauer b. (-) : pad al labour g., padelezh al labour b.
Arbeitsdienst g. (-es) : [istor, nazi, Vichy] servij al labour ret g., SLR g.
Arbeitseifer g. (-s) : gred g.
Arbeitseinheit b. (-,-en) : **1.** unvez labour b. ; **2.** [fizik] unanenn-labour b.
Arbeitseinstellung b. (-,-en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.
Arbeitseinteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwezhiennoù labour g.
Arbeitsende n. (-s,-n) : diwezh an devezh labour g.
Arbeitsentgeld n.(-s) : gopr g.
Arbeitserlaubnis b. (-,se) : aotre-labour g.
Arbeitserleichterung b. (-,-en) : skañvadur al labour g., aesaat al labour g.
Arbeitsessen n. (-s,-) : pred aferioù g.
Arbeitsexemplar n. (-s,-e) : skouerenn labour b.
arbeitsfähig ag. : gouest da labourat.
Arbeitsfähigkeit b. (-,-en) : gouestoni da labourat b.
Arbeitsfeld n. (-s,-er) : tachenn labour b., domani labour g.
Arbeitsfläche b. (-,-n) : gorreenn labourat b., gorre labourat g., taol-labour b. ; *Arbeitsfläche vor einem traditionellen Backofen,* aoter-forn b.
Arbeitsflucht b. (-) : ezvezantiz b., souzañ rak al labour g., sachañ war an ibil berr g., sachañ war an ibil a-dreñv g., terzhienn an didalvez b., terzhienn al leue b.
Arbeitsfreudigkeit b. (-) : gred g.
Arbeitsfriede g. (-ns) **/ Arbeitsfrieden** g. (-s) : peoc'h war an dachenn sokial g.
Arbeitsgang g. (-s,-gänge) : **1.** lankad labour g. , gwezhiadenn b. ; **2.** argerzhadur al labour g., oberiadur g.
Arbeitsgebiet n. (-s,-e) : tachenn labour b., domani labour g.
Arbeitsgedächtnis n. (-ses) : rahouennad kounaat b.
Arbeitsgemeinschaft b. (-,-en) : strollad labour g., kevelerezh g., kumuniezh labour b. ; *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (A.R.D.),* kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman ARD b.
Arbeitsgerät n. (-s,-e) : benveg labour g., ostilh labour g., klav labour g., prest labour g., ardivink labour g., gwikefre labour b., ijin labour g., ijinenn labour b., mekanik labour g.
Arbeitsgericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferioù micher b.
Arbeitsgestaltung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.
arbeitsgierig ag. : prez warnañ da labourat ; *arbeitsgierig sein,* kaout itik d'al labour.
Arbeitsgruppe b. (-,-en) : strollad labour g., laz labourerien g., jav g./b.
Arbeitsimmigrant g. (-en,-en) : labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g.
arbeitsintensiv ag. : labourus, bec'hius, kargus, a ro kalz a labour, trevellus, a daol labour ; *arbeitsintensive Industrie,* industriezh dornioù-labour b.
Arbeitskampf g. (-s,-kämpfe) : stourm war an dachenn sokial g.
Arbeitskittel g. (-s,-) : saro g., tavañjer gorfek b., tavañjer korfet b., flotantenn b., kaldrav g.
Arbeitskleid n. (-s,-er) **/ Arbeitskleidung** b. (-,-en) : dilhad labour g./lies., frag glas g., frag labour g., frag g.
Arbeitsklima n. (-s) : aergelc'h war al lec'h labour g.
Arbeitskollege g. (n,-n) : kamalad labour g., kenseurt g.
Arbeitskraft b. (-,-kräfte) : labourer g., micherour g. ; *Arbeitskräfte,* dornioù-labour lies., tud labour lies. ; *Arbeitskräfte für die Landwirtschaft,* dornioù labour-douar lies. ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften,* fuadur an dud labour stummet g.
Arbeitskräftemangel g. (-s,-mängel) : diouer a labourerien g., diouer a zornioù-labour g., oldud labour g.
Arbeitskreis g. (-es,-e) : strollad labour g., bodad labour g.
Arbeitslager n. (-s,-) : kamp labour forset g., kamp-labour g.
Arbeitslast b. (-) : bec'h labour g. ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden,* evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh, evit ma ne vo den e gwask ez eo mat ingalañ ar gwezhiennoù labour en un doare reizh.
Arbeitsleben n. (-s) : buhez vicher b.
Arbeitsleistung b. (-,-en) : askorad g. ; *Arbeitsleistung eines Winters,* goañvezhiad g. ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, keinem nachstand,* ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den.
Arbeitslohn g. (-s,-löhne) : gopr g., pae g./b.
Arbeitslohnsätze lies. : feurioù gopr lies.
arbeitslos ag. : dilabour, difred, hep labour, en dic'hwel, en dilabour ; *er ist arbeitslos,* emañ dilabour, dilabour eo, emañ hep labour, en dic'hwel emañ, en dilabour emañ, war kein ar wiz emañ, chomet eo war al lann ; *arbeitsloser Matrose,* martolod diroll g.
Arbeitslosengeld n. (-s,-er) **/ Arbeitslosenhilfe** b. (-,-n) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b.
Arbeitslosenquote b. (-,-n) : feur dilabour g.
Arbeitslosenunterstützung b. (-,-en) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b.
Arbeitslosenversicherung b. (-,-en) : asurañs dilabour b., kretadur dilabour g.
Arbeitslosenzahlen lies. **/ Arbeitslosenziffer** b. : niver an dud dilabour g.
Arbeitslosigkeit b. (-) : dilabour g. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute,* ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ;

Jugendarbeitslosigkeit, dilabour e-touez ar re yaouank g. ; *konjunkturelle Arbeitslosigkeit,* dilabour stag ouzh an degouezhadoù g. ; *zyklische Arbeitslosigkeit,* dilabour kendroel g. ; *verdeckte Arbeitslosigkeit,* dilabour skoachet g., dilabour kuzhet g.

Arbeitsmangel g. (-s,-mängel) : diouer a labour g.

Arbeitsmarkt g. (-s,-märkte) : nevid al labour g.

Arbeitsmaterial n. (-s) : **1.** dafar labour g. ; **2.** dafar skol g.

Arbeitsmedizin b. (-) : mezegiezh al labour b.

Arbeitsmediziner g. (-,-s) : mezeg al labour g.

Arbeitsmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] loen-labour g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., oberer g., paotr a-raok g., gwall labourer g.

Arbeitsmethode b. (-,-n) : doare labourat g., hentenn b.

Arbeitsminister g. (-s,-) : ministr al labour g.

Arbeitsministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh al labour g. ; **2.** [sez] ministrerezh al labour b.

Arbeitsmittel lies. : dafar labour g.

Arbeitsmoral b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g., c'hoant labourat g. ; *die Arbeitsmoral sinkt,* fallaat a ra an dud da boaniañ, diegusaat a ra an dud da labourat.

Arbeitsnachweis g. (-es,-e) : ajañs evit al labour b.

Arbeitsniederlegung b. (-,-en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.

Arbeitsoberfläche b. (-,-n) : [stlenn.] takad labour g.

Arbeitsopfer n. (-s,-) : gouzañvad ur gwallzarvoud labour g., gwallzarvoudad labour g.

Arbeitsordnung b. (-) : reolennadur al labour g.

Arbeitsorganisation b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

Arbeitsort g. (-s,-e) : lec'h labour g.

Arbeitspapiere lies. : **1.** teuliad labour g. ; **2.** teuliad micher g.

Arbeitspause b. (-,-n) : diskuizhadenn b., ehan diskuizhañ g.

Arbeitspensum n. (-s,-pensa/-pensen) : kementad labour da gas da benn g.

Arbeitspferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-labour g., jav-labour g.

Arbeitsplan g. (-s,-pläne) : roll-labour g.

Arbeitsplanung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

Arbeitsplatz g.(-es,-plätze) : post labour g., lec'h labour g., plas g., implij g. ; *jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen, jemandem einen Arbeitsplatz besorgen,* titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b.

Arbeitsplatzbeschreibung b. (-) : profil ar post labour g.

Arbeitsplatzwechsel g. (-s,-) : cheñchamant post labour g.

Arbeitsprobe b. (-,-n) : tañva eus e varregezhioù g.

Arbeitsraum g. (-s,-räume) : burev g., sal-labour b., sal labourat b.

Arbeitsrecht n. (-s) : gwir al labour g., lezennadur al labour g.

arbeitsrechtlich ag. : a denn da wir al labour.

arbeitsreich ag. : fonnus, leun a labour.

Arbeitsregelung b. (-,-en) : reolennadur al labour g.

Arbeitsrentabilität b. (-) : ampletusted al labour b., askorusted al labour b., spletusted al labour b., spletuster al labour g. ; *auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein,* labourat gant interest.

Arbeitsrhythmus g. (-,-rhythmen) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *den Arbeitsrhythmus erhöhen,* kreskiñ mentadur al labour.

Arbeitsrichter g. (-s,-) : barner e lez-varn an aferioù micher b.

Arbeitsruhe b. (-) : diwezh an devezh labour g.

arbeitsscheu ag. : ganet d'un deiz Sadorn, ganet skuizh, gourt da labourat, lugut da labourat, feneant da labourat, lezirek d'al labour, re izel an douar diouzh e vent, skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), digalon da labourat, gwak, diboan, lezirek, disaour, pladek, dibreder, skoeñvek, feneant, landreant, didalvez, lezober, diegus, mors, diek, dilamprek, lifret, hualet, euver, flai, sadornek, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lizidant, gourt o labourat, lor, lureüs, yeuek, ven.

Arbeitsschicht b. (-,-en) : skipailh labour g., kouch labourerien g., pare vicherourien b., laz micherourien g., rouladenn b.

Arbeitsschiedsgericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferioù micher b.

Arbeitsschluss g. (-es) : diwezh an devezh labour g.

Arbeitsschutz g. (-es) : dizarbenn ar riskloù war al lec'h labour g.

Arbeitsspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b.

Arbeitssperre b. (-,-n) : lock-out g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.

Arbeitssprache b. (-,-n) : yezh a vez graet ganti war al lec'h labour b.

Arbeitsstätte b. (-,-n) : lec'h labour g.

Arbeitsstelle b. (-,-n) : post labour g., lec'h labour g., plas g., implij g. ; *seine Arbeitsstelle aufgeben,* diskouez e seulioù, lezel e bost labour, mont diwar e labour.

Arbeitsstillstand g. (-s,-stände) : ehan al labour g., dilabour g.

Arbeitsstockung b. (-,-en) : ehan al labour evit ur mareig g.

Arbeitsstück n. (-s,-e) : pezh da fesoniñ g.

Arbeitsstunde b. (-,-n) : eurvezh labour b., eurvezhiad labour b., eurvezhiad b.

Arbeitssuche b. (-) : klask labour g.

Arbeitssuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b.

Arbeitstag g. (-s,-e) : **1.** deiz labour g., deiz oberat g., deiz pemdez g. ; *die Arbeitstage,* an oberad g., ar pemdez g. ; *an Arbeitstagen,* war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad, d'an deizioù oberat, d'an oberad, àr an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun ; *kommen Sie an einem Arbeitstag vorbei,* deuit d'un deiz oberat ; **2.** [Tag Arbeit] devezh labour g., devezh labouret g., devezhiad labour g., devezh g. ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten,* lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *mein Arbeitstag fängt um neun an,* kregiñ a ran gant va devezh

da nav eur ; *der hat lange Arbeitstage,* hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen,* me a daolo un devezhiad labour dit d'an traoñ ; *ein langes Sirenengeheul meldete ihnen das Ende des Arbeitstages,* un taol c'hwitellerez hir a gemennas dezho e oa echu o devezhiad labour.

Arbeitstagung b. (-,-en) : emvod labour g.

Arbeitstakt g. (-s,-e) : **1.** daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *den Arbeitstakt erhöhen,* kreskiñ mentadur al labour ; **2.** [keflusker] kadañs b., talm g., kellusk g.

Arbeitstarif g. (-s,-e) : gopr micherour g.

arbeitstätig ag. : gopret, oberiant.

Arbeitstätigkeit b. (-,-en) : micher b., labour g.

Arbeitsteam n. (-s,-s) : strollad labour g., laz labourerien g., jav g./b.

arbeitsteilig ag. : rannet al labour ennañ.

Arbeitsteilung b. (-) : rannadur al labour g. ; *geschlechtliche Arbeitsteilung,* rannadur al labour hervez ar reizh g. ; *Arbeitsteilung durch Berufsspaltung,* rannadur micherel al labour g. ; *Arbeitsteilung durch Spezialisierung,* rannadur teknikel al labour g., rannadur kalvezel al labour g. ; *die gesellschaftliche Arbeitsteilung,* rannadur kevredadel al labour g.

Arbeitstempo n. (-s,-s/-tempi) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *das Arbeitstempo erhöhen,* kreskiñ mentadur al labour ; *sein Arbeitstempo beschleunigen,* ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er legt ein gutes Arbeitstempo vor,* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober.

Arbeitstier n. (-s,-e) : [dre skeud.] loen-labour g., marc'h g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., paotr a-raok g., gwall labourer g.

Arbeitstisch g. (-s,-e) : taol-labour b., burev g., eskemmez g.

Arbeitstitel g. (-s,-) : [moull.] titl da c'hortoz g.

Arbeitsüberlastung b. (-) : prez labour g., relabour g.

Arbeitsuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b.

arbeitsunfähig ag. : dic'houest da labourat.

Arbeitsunfähigkeit b. (-) : dic'houested da labourat b.

Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung b. (-,-en) : testeni an dic'houested da labourat g.

Arbeitsunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud labour g., gwallzarvoud war al lec'h labour g., darvoud labour g. ; *Verhütung von Arbeitsunfällen,* diarbennadur ar gwallzarvoudoù labour g., dizarbenn ar gwallzarvoudoù war al lec'h labour g.

Arbeitsunterlage b. (-,-n) : teuliad labour g.

Arbeitsverdienst g. (-es,-e) : gopr g., pae g./b.

Arbeitsvereinfachung b. (-) : eeunadur al labour g.

Arbeitsverfahren n. (-s,-) : doare-ober g.

Arbeitsverhältnis n. (-ses,-se) : *betriebliche Arbeitsverhältnisse,* aozioù labour lies., stuzoù labour lies.

Arbeitsverlust g. (-es,-e) : koll labour g.

Arbeitsvermittlung b. (-,-en) : ajañs evit al labour b.

Arbeitsvermögen n. (-s) : galluster labour g., gouestoni labour b.

Arbeitsversäumnis n. (-ses,-se) : ezvezantiz b., ezvezañs diabeg eus al lec'h labour b.

Arbeitsverteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwechennoù g., ingaladur ar gwezhiennoù labour g.

Arbeitsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., feur-emglev g., koumanant g.

Arbeitsverweigerung b. (-,-en) : nac'h labourat g., dinac'h labourat g.

Arbeitsvorgang g. (-s,-vorgänge) : argerzhadur al labour g., oberiadur g.

Arbeitsweise b. (-,-n) : doare labourat g., hentenn b.

Arbeitswelt b. (-) : bed al labour g.

Arbeitswerkzeug n. (-s,-e) : benveg labour g., ostilh labour g., klav labour g.

Arbeitswert g. (-s,-e) : talvoud labour g., gwerzh ar boan g.

arbeitswillig ag. : taolet-bras d'al labour, tuet-mat da labourat, labourus, lamprek, dik, diskuizh, stummet da labourat ; *er ist arbeitswillig,* levezon en deus da labourat, c'hoant en deus da labourat, c'hoantek eo da labourat, tuet-mat eo da labourat.

Arbeitswoche b. (-,-n) : sizhunvezh labour b., sizhunvezhiad b.

Arbeitswut b. (-) : kounnar labourat b., araj labourat g., terzhienn stakhanov b., egar labourat g.

arbeitswütig ag. : un araj labourat ennañ, labourus, lamprek, dik, diskuizh, stummet da labourat.

Arbeitszeit b. (-,-en) : amzer labour b., euriadur labour g. ; *eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit,* un amzer-labour bevennet poellek g. ; *durchgehende Arbeitszeit,* labour diehan, labour diastal g., labour didroc'h g., devezh didroc'h g. ; *gleitende Arbeitszeit,* implij amzer rikl-dirikl, implij amzer cheñch-dicheñch g., euriadur labour hebleg g.

Arbeitszeiteinteilung b. (-,-en) : dasparzhidigezh an amzer labour b., dasparzh an amzer labour g., ingaladur an amzer labour g.
Arbeitszeitverkürzung b. (-,-en) / **Arbeitszeitverringerung** b. (-,-en) : digreskadur an amzer labour g., rabat labour g.
Arbeitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni labour g.
Arbeitszimmer n. (-s,-) : burev g., sal-labour b., sal labourat b., kambr-studi b.
Arbitrage b. (-,-n) : [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro en eskemmdi, arvrokerezh g.
arbitrieren V.k.e. : [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro en eskemmdi, arvrokañ.
archaisch ag. : **1.** a stumm kozh, henstumm, henamzerel, henaek, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, mil-gozh, kozh-gagn, kozh-bras, a c'hiz kozh, dispredet, diamzeret, aet kozh ; **2.** henstuzel ; *archaisches Volk,* pobl henstuzel b., henstuzidi lies.
Archaismus g. (-, Archaismen) : ger a c'hiz kozh g., kozhijenn b., henadur g., henstumm g., henstuz g., henfurm b.
Archäologe g. (-n,-n) : henoniour g., hendraour g., hendraezour g., arkeologour g.
Archäologie b. (-) : henoniouriezh b., henoniezh b., hendraouriezh b., hendraezouriezh b., arkeologiezh b.
archäologisch ag. : henoniel, hendrael, hendraouriezhel, hendraezouriezhel, arkeologek ; *archäologischer Fund,* dizoloadenn henoniel, dizoloadenn arkeologek b., kavadenn henoniel b., kavad arkeologek g.
Archäopteryx g./b. (-,-e/Archäopteryges) : [loen.] arc'haeopteriks g., arkaeopteriks g.
Arche b. (-,-n) : arc'h b. ; *Arche Noah,* arc'h Noe (Gregor) b. ; *die Arche Noah überstand die Sintflut,* arc'h Noe ne beñseas ket el Liñvadenn-Veur.
Archetyp g. (-s,-en) : kentpatrom g., pimpatrom g.
Archidiakon g. (-s/en,-e/-en) : [relij.] arc'havieler g., arc'hdiagon g., arriagon g.
Archidiakonat n. (-s,-e) : **1.** [karg] arriagonelezh b., arc'hdiagoniezh b. ; **2.** [bann] arriagondi g., arc'hdiagonded b., arriagonded b.
Archimedes g. : Arkimedes g.
archimedisch ag. : ... Arkimedes ; *archimedisches Prinzip, archimedisches Gesetz,* pennaenn Arkimedes b., savelenn Arkimedes b.
Archipel g. (-s,-e) : enezeg b., blokad inizi g. ; *der Kerguelen-Archipel,* Inizi Kergelenn lies.
Architekt g. (-en,-en) : tisavour g., savour-tiez g., arkitektour g., adeiladour g.
Architektonik b. (-,-en) : architektoneg b.
architektonisch ag. : tisavouriezhel, architektonek, adeiladel.
Architektur b. (-,-en) : tisavouriezh b., savouriezh b., tisaverezh g., adeiladouriezh b., adeiladur g. ; *die griechisch-römische Architektur,* ar savouriezh gresian-ha-roman b.
Architrav g. (-s,-e) : [tisav.] isrizenn b., isdaez g., gourzreust g.
Architravgesims n. (-es,-e) : [tisav.] gourzreust rizennek g.
Archiv n. (-s,-e) : **1.** dielloù lies., teulioù lies. ; **2.** diellaoueg b., diellđi g., ti an dielloù g., sanailh an dielloù b.
Archivar g. (-s,-e) : diellour g., teulier g., manac'h-diellour g.
Archivbild n. (-s,-er) : poltred diellet g., poltred tennet eus an dielloù g.
Archivexemplar n. (-s,-e) : skouerenn diellet b.
Archivgebäude n. (-s,-) : diellđi g., ti an dielloù g.
archivieren V.k.e. (hat archiviert) : diellañ.
Archivraum g. (-s,-räume) : sal an dielloù b., sanailh an dielloù b. ; *Archivraum einer Kirche,* kambr an eneoù b.
Archivolte b. (-,-n) : [tisav.] rizenn-volz b.
ARD b. (-) : [berradur evit *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland*] kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman b.
Ardennen lies. : *die Ardennen,* an Ardennoù lies.
Are b. (-,-n) : [Bro-Suis] arad g.
Areal n. (-s,-e) : tachenn b., takad g. ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs,* bered du b.
Areallinguistik b. (-) : yezhdouaroniezh b.
Arekanuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ arek str. [*Areca catechu*].
Arena b. (-, Arenen) : **1.** stourmva g., stourmlec'h g., aren g., leur-emlazh b. ; **2.** redva g., redlec'h g. ; **3.** [dre skeud.] lis g. ; *die politische Arena,* lisoù ar politikerezh lies., metoù ar bolitikourien g., ar renkad politikel b.
Areopag g. (-s) : **1.** [istor] Areopagos g., Areospagos g., Menez Ares g., torgenn Ares b. ; **2.** [bremañ] Areopagos g., Areospagos g., lez-veur Bro-C'hres b.
arg ag. : **1.** fall, drouk, gwall ; *sein ärgster Feind,* e washañ enebour g. ; *er ist ein arger Fuchs,* ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, hennezh a zo fin evel ul louarn, ul louarn fin eo hennezh, hennezh a zo louarn, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo tro en e laezh, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, hennezh a zo itrikoù tout, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, finesaoù a zo ouzh en ober, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *er hat mich in eine arge Lage gebracht,* gwall luziet en deus ac'hanon, lakaet en deus ac'hanon gwall nec'het ; *vor dem Ärgsten bewahren,* mirout ouzh ar pep gwashañ a zegouezhout, mirout ouzh (diarbenn, parraat) ar gwashañ ; *die Dinge liegen im Argen,* fall e ya an traoù ; *es ist ärger denn je,* gwashoc'h eo bremañ eget biskoazh, gwazh eo bremañ eget biskoazh, biskoazh em buhez kement all, biskoazh gwashoc'h c'hoazh ; *ein Schelm, der Arges dabei denkt,* goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; **2.** [relij.] *der Arge,* Paolig g., Gwilhoù gozh (Gregor) g., Paol Gornek g., Paol lostek g., an drougael g., an droukspered g., an diaoul g., ar spered lous g., an

Aerouant g., an Enebour g., Satanas priñs an ifern g., Satanas priñs an tenebroù g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g.
adv. : gwall, en un doare garv, kalz ; *jemanden arg mitnehmen,* reiñ e damm lip d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, gwallaozañ u.b. ; P. *man hat ihn arg zugerichtet,* hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *arg denkend,* bizet fall, mennet fall, droukyoulet ; *die Krankheit hat ihn arg mitgenommen,* gwall skoet eo bet gant ar c'hleñved-se, gwall dizeriet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *es (zu) arg treiben,* ober ar seizh diaoul hag e benn, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, kas warni, mont un tammig re bell ganti, c'hoari e reuz, ober e freuz hag e reuz, bezañ ur reuz en an-unan, c'hoari e gi (Gregor) ; *jemandem arg mitspielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, un dro-dall, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *arg strafen,* kastizañ en un doare garv, bezañ garv, kondaoniñ d'ur c'hastiz garv ; *er ist noch arg jung,* yaouankik eo c'hoazh ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt,* paredet eo ar patatez ; *sich arg freuen,* bezañ laouen-bras, bezañ laouen ken-ha-ken, bezañ dirollet gant al levenez, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ war ar pevarzek-kant, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol.
Arg n. (-s) : drougiezh b., droukrañs b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b. ; *ohne Arg sein,* na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, bezañ divalis, na vezañ tamm drougiezh en an-unan, na vezañ drougiezh ebet en an-unan, na vezañ an disterañ droukrañs en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ frank ha libr, bezañ didro, na vezañ ger evit an-unan, bezañ eeun en e baperioù, bezañ eeun a galon, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ frank a galon, bale gant un neudenn eeun, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti ; *kein Arg dabei finden,* na soñjal e droug (Gregor), na welet droug ebet en dra-se, na welet malis ebet en dra-se.
Argentan n. (-s) : maillechort g., mailhchor g.
Argentinien n. (-s) : Arc'hantina b.
Argentinier g. (-s,-) : Arc'hantinad g.
argentinisch ag. : arc'hantinat, arc'hantel ; *die argentinische Republik,* ar Republik Arc'hantel b.
Ärger g. (-s) : kontroliezh g., hegaz g., kerseenn b., heg g., desped g., chif g., brouez b., fum g., bulari g., arfleu g., dipit g., deur g., enebiezh b., fach g., fleuskeur g., jeu b., stourm g., maritell b., reuz g., rev g., trabas g., tregas g., trabaserezh g., trevell g., trubuilh g., strafuilh g., darbar g., kerse g., kint g., displijadur b., luziasenn b., rouestl g., mouzherezh g. ; *eine Menge Ärger,* amerdamantoù lies. ; *wenn wir jetzt Ärger haben, dann ist er daran schuld,* mar hon eus trubuilhoù, eñ eo a zo kiriek ; *sie wurde schnell diesen Ärger los,* an trabas-se ne badas ket pell ganti ; *sie werden sich damit Ärger einhandeln,* emaint o tarbariñ ur gwall gudenn dezho o-unan, emaint oc'h en em lakaat dindan vec'h, emaint o sachañ ar c'harr war o c'hein, emaint o sachañ bec'h war o c'hein, emaint o tennañ tan war o c'hein, emaint o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emaint o hadañ danvez keuz, emaint o hadañ greun keuz, emaint o hadañ kerse, emaint o prenañ kerse ; *deswegen werdet ihr noch Ärger bekommen,* trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; *dieser Winter brachte uns viel Ärger,* ur goañvezhiad trubuilhoù hor boa bet ; *dein Sohn wird dir großen Ärger bringen,* te a dapo ur friad lous gant da vab, darbar az po da walc'h gant da vab, deur az po gant da vab, da vab a roio deur dit, kavout a ri da gochañ gant da vab, da badout az po gant da vab, luziasennoù az po gant da vab, krog az po gant da vab, krog a-walc'h az po gant da vab, gwall grog az po gant da vab, kavout a ri krog gant da vab, kavout a ri krog a-walc'h gant da vab, kavout a ri gwall grog gant da vab ; *sich Ärger machen,* kemer dipit, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, doaniañ, chaokat e ivinoù, kemer nec'hamant / kemer nec'h / kemer chif (Gregor), nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, chifañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulìñ, en em drechalañ ; *Ärger machen,* kagalat, ober e Yann Gerdrubuilh, reiñ darbar, reiñ bec'h, reiñ safar, reiñ fred, reiñ deur, lakaat (c'hwezhañ) trubuilh, c'hoari e fri-butun, lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat c'hwen e loeroù ar re all, ober gaol, jabliñ, maritellañ, trabasat, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ ; *mit ihm gibt es nur Ärger,* n'eus nemet hegaz gantañ, ne vez nemet displijadur gantañ, n'eo mat nemet da lakaat poultr e soubenn ar re all ; *ich habe viel Ärger damit,* koad a-benn (darbar, mizer, d'ober, deur) am bez gant an dra-se, atapi am bez gant an dra-se, diaes e kavan an dra-se, an dra-se a ro blev gwenn din, darbariñ a ra ac'hanon, da badout em bez gant an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, krog am bez gant an dra-se, krog a-walc'h am

bez gant an dra-se, gwall grog am bez gant an dra-se, kavout a ran krog gant an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h gant an dra-se, kavout a ran gwall grog gant an dra-se, luziasennoù am bez gant an dra-se, kement-se a ro deur din, ur gwall reuz eo din an dra-se, bez' e rankan gouzañv meur a bik gant an dra-se, an dra-se a ro (a ra) fred din, ur gempenn am bez gant an dra-se, kalz a standur a vez gant an traoù-se ; *er hat eine Menge Ärger,* c'hwen a zo en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en deus, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo en ur morad a dourmant, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, e-kreiz ar poanioù emañ ; *seinen Ärger verbeißen, seinen Ärger in sich (hinein)fressen,* kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, moustrañ war e galon, derc'hel war e zroug, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, chaokat e ivinoù, bezañ laouen ouzh ar boan, derc'hel (moustrañ) war e zesped, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ ; *der Ärger steigt in ihm hoch,* ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *seinen Ärger an etwas (t-d-b) auslassen,* uzañ e imor ouzh udb ; *aus (vor) Ärger,* gant e imor, gant desped, diwar e zesped, dre zesped (Gregor).

ärgerlich ag. : **1.** hek, hegaz, hegazus, hegus, fachus, dipitus, kasaus, kazus, chifus, chastreüs, enoeüs, anoazus, heskinus, maritellus, amblijus, trabasus, tregasus, trevellus, trubuilhus, gwaskus, strafuilhus, atahinus, displijus, goular ; *wie ärgerlich !* pegen kasaus eo an dra-se ! pebezh bisk ! pegen biskenn ! boued kounnar ! fulorus eo ! dipitus-bras eo ! se 'zo hek 'vat ! o ! se a zo kazus ! ; *das finde ich ärgerlich,* ne gavan ket drol an dra-se ; **2.** mouzhet, chifet, anoazet, fachet, kontroliet, daoubennet, chifanet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, en e benn fall, treuflez, rekin, troet e breñv ; *ärgerlich werden,* kemer dipit, brouezañ, fumañ, arfleuiñ, fachañ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buanekaat, buanegezh, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ e spered ouzh an-unan ; *er fängt an, ärgerlich zu werden,* ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *er ist ärgerlich,* chifet eo, fachet eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, n'eo ket troet mat, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, o c'hinañ emañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, rekin eo, kamm eo e vlevenn, broc'het eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ, diaes eo en e benn, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, ober a ra e benn du ; *auf jemanden ärgerlich sein,* kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout broc'h, bezañ broc'het, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b. ; [dre skeud.] *der ärgerliche Augenblick,* mare ar vazhad g., ar mare da baeañ g., mare ar gont g. ; *ärgerlich machen,* fachañ, arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chikanañ, dipitañ, ereziñ, feulzañ, jabliñ, gwanikenniñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, heskinañ, chifañ, hegal, hegañ, harellat.

ärgern V.k.e. (hat geärgert) : *jemanden ärgern,* arabadiñ (fachañ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chikanañ, dipitañ, ereziñ, feulzañ, jabliñ, siguriñ, añjinañ, kontroliañ, fourgasiñ, isañ) u.b., gwanikenniñ u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., pismigañ u.b., regennañ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., atahinañ u.b., ober displijadur d'u.b., reiñ displijadur d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b. ; *das ärgert mich,* kement-se a ra desped din, kement-se a ra heg din, kement-se a laka ac'hanon da viskañ, kement-se a ra displijadur din, kement-se a ro displijadur din, kemer a ran displijadur o welet an dra-se, kazus eo ganin gwelet an dra-se, kasaus e kavan an dra-se, dipitus e kavan an dra-se, iskriv eo ganin gwelet an dra-se, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran bras (kalz, start, diaes) gwelet an dra-se ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *es ärgerte sie, so etwas zu sehen,* heg a rae dezhi gwelet an dra-se, kazus e oa ganti gwelet an dra-se ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen,* bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ.

V.em. : **sich ärgern** (hat sich (t-rt) geärgert) : **1.** fachañ, kemer dipit, kemer displijadur, kaout displijadur, sevel kintoù en an-unan, mont kintoù en an-unan, brouezañ, fumañ, arfleuiñ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buanekaat, buanegezh, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ e spered ouzh an-unan, fuloriñ, chifañ, en em gontroliañ ; *sich über etwas ärgern,* anoaziñ diwar udb, biskañ abalamour d'udb, kavout bras udb, kemer displijadur o welet udb, bezañ un tamm kintoù en an-unan abalamour d'udb ; *er hat sich furchtbar darüber geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen,* bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ ; *sich grün und gelb ärgern, sich furchtbar ärgern,* fachañ ruz, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ fuloret-mik, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ruz gant ar gounnar, mont klañv, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *er ärgert sich über jede Kleinigkeit,* diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig, evit dister abeg, diwar-goust netra, evit ket, evit ket ha netra), daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit man ebet ; *ärgern Sie sich nicht !* na grozit ket 'ta ! na daerit ket kement all ! ; **2.** *sich gegenseitig ärgern,* en em heskinañ.

Ärgernis n. (-ses,-se) : **1.** hegaz g., kerseenn b., heg g., desped g., chif g., brouez b., fum g., arfleu g., hegaster g., hegasted b., jabl g., chastre g., kontroliezh g., tregas g., trabas g., trevell g., stourm g., enebiezh b. ; *an einer Sache Ärgernis nehmen,* bezañ feuket gant udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varc'h bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout kasaus udb ; **2.** diaezamant g., displijadur g., kerseenn b. ; *Ärgernis geben,* reiñ neud da zirouestlañ, reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar), degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, tregas, trechal, trevell), kagalat, daoubenniñ, bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, tregasiñ, eogiñ, trabasat, trevelliñ, bezañ chastre gant an-unan, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], reiñ koad-tro [d'u.b.], reiñ fred [d'u.b.], reiñ dibun [d'u.b.], ober fred [d'u.b.], ober bec'h [d'u.b.], reiñ bec'h [d'u.b.], teuler bec'h [gant u.b.], lakaat c'hwen e loeroù u.b., darbariñ [u.b.].

Argheit b. (-,-en) : drougiezh b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b.

Arglist b. (-,-en) : ijin fall g., felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., kammigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., malis g./b., strobinell b., strobinellerezh g., taol-yud g., finesa b., ard g., ardivinkoù lies., taol gast g., tro lous b.

arglistig ag. : **1.** fell, ganas, yudas, gwidreüs, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kivioul, beskellek, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, drougiezhus, dizeeun, kamm, malisius, karget a valis, malis en e gorf, troidellek, troidellus, strobinellus, gwidilus, gwidal, kudennek, kudennek e galon ; *recht arglistig sein,* bezañ ul loen brein a zen, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ul loen lous, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur valis en an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall eus an-unan, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, kaout ardoù ouzhpenn unan, bezañ kivioul, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan ; *arglistig vorgehen,* displegañ e holl ardoù ; *arglistige Worte,* komzoù gwidreüs, komzoù korvigellus ; [gwir] *arglistige Täuschung,* fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g. truflerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., P. gastaj g., tro lous b., P. taol fobiez g, P. taol gast g, P. taol ganas g., P. barad g. ; **2.** faeüs, godiser, gogeer, flemmus, hek, pik.

Arglistigkeit b. (-) : yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g. felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., strobinellerezh g., taol-yud g.

arglos ag. : diwidre, didro, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun a galon, divalis, hep malis, frank a galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ, tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh, hep an disterañ droukrañs ; *argloser Spott,* goaperezh hep malis g. ; *er ist völlig arglos,* n'eus drougiezh ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, n'eus ger evitañ.

Arglosigkeit b. (-) : eeunded-kalon b., diwidre g.

Argon n. (-s) : [kimiezh] argon g.

Argonnen lies. */* **Argonner Wald** *die Argonnen, der Argonner Wald,* an Argonne b. [*Bro-C'hall*].

Argot g./n. (-s,-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., langaj g. ; *Argot aus La Roche-Derrien,* tunodo g., luc'haj ar Roc'h-Derrien g.

Argument n. (-s,-e) : arguzenn b., breutaenn b. ; *es gibt Argumente dafür und dagegen,* mat ha fall eo war un dro ; *unumstößliches Argument,* arguzenn na c'heller ket diarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b. ; *sich mit Argumenten wappnen,* lakaat biroù en e glaouier ; *Argumente ins Feld führen, Argumente ins Treffen*

führen, degas arguzennoù solut ; *etwas ins Feld führen, etwas ins Treffen führen,* kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb ; *ein Argument widerlegen,* dispenn un arguzenn, didalañ un arguzenn, diskolpañ un arguzenn, diskar un arguzenn ; *sich (t-d-b) jemandes Argumente anhören,* klevet difennoù u.b. ; *ausschlaggebendes Argument,* arguzenn skarus b. ; *fadenscheiniges Argument,* arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b.

Argumentation b. (-,-en) : arguzerezh g., breutaerezh g.

argumentativ ag. : … arguziñ, gant arguzennoù.

argumentieren V.gw. (hat argumentiert) : arguziñ, breutaat ; *durch langes Argumentieren,* dre arguzennoù a-walc'h, dre forzh arguziñ.

Argus g. : [mojenn.] Argus g., Argos g.

Argusaugen lies. : *Argusaugen haben,* bezañ ken krak e lagad hag hini ur goulm, bezañ krak e zaoulagad evel re un naer er c'hleuz ; *etwas mit Argusaugen beobachten,* **a)** na skuizhañ nepred o sellet ouzh udb ; **b)** chom e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, na lemel lagad ebet diwar udb, na dec'hout e zaoulagad diouzh udb, derc'hel e zaoulagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na zispegañ e zaoulagad diwar udb, na dreiñ e zaoulagad diwar udb, na ehanañ da sellet ouzh udb.

Argwohn g. (-s) : diskred g., disfiz g., disfiziañs b., droukziskred g., douetañs b., damgred g., gwallziskred g., amgred g., amgredoni b. ; *bei jemandem Argwohn erregen (erwecken),* bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ a-dreuz gouloù u.b., bezañ e gouloù u.b., lakaat droug da sevel en u.b. ; *Argwohn gegen jemanden hegen,* kaout droug ouzh u.b, diwall (disfiziout) ouzh u.b., kaout diskred war u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b., diwall dirak u.b. ; *Argwohn schöpfen,* sevel diskred en an-unan, kaout diskred.

argwöhnen V.k.e. (hat geargwöhnt) : douetiñ, raksantout, spurmantiñ, amgrediñ, diawelet, diskrediñ, disfiziout, sevel mar war, bezañ war var a.

argwöhnisch ag. : diskredik, disfizius, amgred, diskredik, amgredik, amgredonius ; *sie war argwöhnisch geworden, deshalb war sie gekommen, um nachzusehen,* douetet he doa un dra bennak, setu perak e oa deuet da welet.

Ariadnefaden g. (-s) : [mojenn.] neudenn Ariadne b.

Arianer g. (-s,-) : [relij.] ariad g. [*liester* ariaded], dalc'hiad Arius g.

arianisch ag. : [relij.] ariat, a sell ouzh dalc'hidi Arius hag ouzh o c'hredennoù.

arid ag. : krin, hesk, kras, dezerzhel, dizourek, treut ; *arides Klima,* hinad dezerzhel b.

Aridität b. (-) : krinder g., krinded b.

Arie b. (-,-n) : [sonerezh] ton g., tonenn b. ; *kurze Arie,* frapadig sonerezh g.

Arier g. (-s,-) : Arian g. [*liester* arianed].

Arierparagraph g. (-en) : [istor, nazi.] lezenn a-enep ar yuzevien b.

arisch ag. : **1.** arian ; [nazi.] *die arische Rasse,* ar ouenn arian b. ; **2.** [yezh.] ariek.

arisieren V.k.e. (hat arisiert) : [nazi.] arianaat.

Aristokrat g. (-en,-en) : brientin g., denjentil g., uheliad g.

Aristokratie b. (-,-n) : brientinelezh b., brientiniezh b., noblañs b., aristokratiezh b.

aristokratisch ag. : brientinel, ... an noblañs.

Aristophanes g. : Aristofanes g.

Aristoteles g. : Aristoteles g.

Aristoteliker g. (-s,-) : aristotelour g., aristotelad g.

aristotelisch ag. : aristotelek ; *die aristotelische Kosmologie,* ar vedoniezh aristotelek b.

Aristotelismus g. (-) : aristotelouriezh b., aristotelegezh b.

Arithmetik b. (-) : aritmetik g., niveroniezh b., [a-wechoù e brezhoneg] jedoniezh b. ; *die Substraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* al lamadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.

Arithmetik-Buch n. (-s,-Bücher) : levr niveroniezh g., levr aritmetik g.

Arithmetiker g. (-s,-) : aritmetikour g., niveroniour g., niverour g.

arithmetisch ag. : aritmetikel, niveroniel, [a-wechoù e brezhoneg] jedoniel ; *arithmetische Reihe,* progresadenn aritmetikel b., argammedadur niveroniel g. ; *arithmetisches Mittel,* keitad niveroniel g.

Arkade b. (-,-n) : [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b. ; *Arkaden lies.,* trepas dindan bolzioù-gwareg g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.

Arkadien n. (-s) : Arkadia b.

Arkanum n. (-s, Arkana) : kevrin g., tra guzh g., kuzhiadenn b., sekred g., rin g., moliac'h g., mister g.

Arkebuse b. (-,-n) : arbalastr g., fustwareg b., akebut b., akebutenn b., krozwareg b., skloped g. ; *mit einer Arkebuse erschießen,* sklopedañ.

Arkebusenschuss g. (-es,-schüsse) : sklopedad g.

Arkebusenschütze g. (n,-n) **/ Arkebusier** g. (-s,-e) : arbalastrer g., akebuter g., fustwareger g., kroazwareger g., sklopeder g.

Arktis b. (-) : *die Arktis,* Arktika b., an Arktik g.

arktisch ag. : arktikel, pennhanternozel.

arm ag. : **1.** paour, tavantek, ezhommek, berrek, reuzeudik, divadoù, dizanvez, morfontus, truilh, truilhek, berr an arc'hant gantañ, berr gant an arc'hant, berr en arc'hant, diskrog, dister, munut, kaezh ; *seine Mutter ist arm,* paour eo e vamm, ur c'haezh vaouez eo e vamm, ur gaezhez a vaouez eo e vamm, kaezh eo e vamm, ur baourez kaezh eo e vamm ; *die armen Leute,* ar c'haezh tud lies., ar c'heizh tud lies., an dud keizh lies., ar beorien gaezh lies., ar bevien gaezh lies., an dud paour lies., ar re baour lies., ar geizh lies., ar reuzeudien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., an dud dister lies. ; *arm wie eine Kirchenmaus,* paour-razh, paour-du, paour-ran, paour-noazh, paour-glad, paour-glan, paour-glez, paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), reuzeudik evel ur pesk war an traezh, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein ; *blutarm, bettelarm, arm wie Hiob,* ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, o tuañ gant ar vizer, paour-ran, paour ar paourañ, paour eus ar paourañ, maleürus evel ar mein, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, paour evel ur c'hi, n'en deus ket ur roched da wiskañ, n'en deus ket un hiviz da lakaat war he c'hein ; *arm machen,* kas da baour,

paouraat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh ; *arm werden,* dont da vezañ paour, paouraat, kouezhañ e levitenn war e votoù, kouezhañ an dienez war an-unan, mont da baour ; *wer arm ist, muss sparsam leben,* ar paour a vank dezhañ malañ munut, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz ; *sollen die Armen noch ärmer werden !* ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; *ein armes Land,* ur vro dreut b., ur vro baour b. ; **2.** [dre heñvel.] *arm an Geist, geistig arm,* diskiant, skañv e benn, inosant ; **3.** *armer Boden,* douar paour g., douar treut g. ; **4.** [dre astenn.] kaezh ; *armer Wicht, armer Teufel, armer Schlucker,* paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g., denjentil laou g., laoueg g. ; *armes Kind,* kaezh bihan g., kaezh bugel g., paourkaezh bugel g., kaezhig bihan g., bugel kaezh g. ; *die armen Kinder,* ar c'heizh vugale lies., ar vugale gaezh lies. ; *mein armes Kind !* kaezh Doue ! paourig ! ; *ich armer Mensch !* [paotr] kaezh 'zo ac'hanon ! ar c'haezh 'zo ac'hanon ! [plac'h] kaezhez 'zo ac'hanon ! ar gaezhez 'zo ac'hanon ! ; **5.** *ein armes Leben führen,* mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, reuziñ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, bezañ berr (bezañ tanav, na vezañ druz, na vezañ hir) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, spinañ gant an dienez, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **6.** [istor] *der arme Konrad,* Yann Gouer g., Yann Beizant g. [*kevre kouerien eus ar XVI^{vet} kantved*].

Arm g. (-s,-e) **1.** brec'h b. ; *muskulöse Arme,* divrec'h kigennet lies., divrec'h kigennek lies. ; *linker Arm,* brec'h kleiz b., brec'h fall b. ; *mit dem linken Arm kann er nicht sägen,* n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall ; *jemandem den Arm reichen, bieten,* kinnig e vrec'h d'u.b., ober kazel d'u.b. ; *Schmerzen im Arm,* brec'had b. ; *einen Korb am Arm tragen,* bezañ ur baner gant an-unan war koubl e vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan war pleg e vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan en e vrec'h ; *ein Bündel Heu unter dem Arm tragen,* dougen ur gazeliad foenn ; *ein Buch unter dem Arm tragen,* bezañ ul levr gant an-unan dindan e gazel ; *er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt,* e levr a oa gantañ dindan e gazel ; *jemandes Arm nehmen,* kregiñ e brec'h u.b., lakaat e zorn war brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b. ; *jemandem den Arm geben,* kazeliañ u.b. ; *Arm in Arm,* kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h ; *Arm in Arm mit jemandem gehen,* kazeliañ u.b., kazeliañ gant u.b., mont kazel-ha-kazel gant u.b., mont kazel-ouzh-kazel gant u.b., mont brec'h-ouzh-brec'h gant u.b. ; *die Arme verschränken,* kroaziañ e zivrec'h ; *die Arme ausstrecken,* gourhedañ e zivrec'h, astenn e zivrec'h ; *die Arme ausbreiten,* digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h ; *die Arme in die Hüften stemmen,* lakaat e zaouarn war e zivgroazell, bezañ e zaou zorn gant an-unan war e gornioù-klun ; *jemandem etwas aus den Armen reißen,* lemel udb a-dre zivrec'h u.b., diframmañ udb a-dre zivrec'h u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh divrec'h u.b. ; *mit Armen und Beinen um sich schlagen,* jestraouiñ, daoubenniñ, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, difretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, difelpañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, rigasat ; *die Arme frei haben,* bezañ dieub e zaouarn ; *etwas mit beiden Armen kräftig ziehen,* sachañ a-nerzh-brec'h war udb ; *etwas mit beiden Armen hochheben,* sevel udb a-nerzh-brec'h, sevel udb a-grog-divrec'h, sevel udb diwar-bouez e zivrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-divrec'h, dibradañ udb diwar nerzh e zivrec'h, houpañ udb, choupañ udb ; *etwas mit einem Arm hochheben,* sevel udb diwar-bouez e vrec'h, sevel udb a-benn brec'h, dibradañ udb a-benn brec'h ; *sie hatte das Kind auf den Arm genommen, sie hielt das Baby in den Armen,* dougen a rae ar c'hrouadur war he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war klin he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war koubl he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war pleg he divrec'h ; *sich jemandem in die Arme werfen,* en em deuler a-vriad etre divrec'h u.b., kouezhañ etre divrec'h u.b. ; *jemanden in seine Arme schließen,* moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h ; *mit den Armen schlenkern,* brañsellat e zivrec'h en ur vale, mont en un doare freilhek, difretañ e zivrec'h ; *mit herunterhängenden Armen,* e zivrec'h a-ispilh ; *ein Arm voll,* ur vriad b., ur vrec'hiad b., ur gazeliad b. ; *ein Arm voll Blumen,* ur vriad vleunioù b., ur vrec'hiad vleunioù b. ; *ein Arm voll Kohlblätter,* ur gazeliad kaol b. ; *zwei Arm voll Stroh,* ur c'hourhedad kolo b., ur gourhedad kolo g. ; *mit vollen Armen,* a-vriad, a-vriadoù ; *sie weinte sich in meinen Armen aus,* gouelañ a reas dourek ouzhin ; [korf.] *Oberarm,* paler g., humerus g. ; *Unterarm,* arvrec'h b. ; *einen Arm verlieren,* mognañ ; *jemandem einen Arm abreißen,* mognañ u.b., divrec'hañ u.b. ; [mezeg.] *sich (t-d-b) den Arm auskugeln, verrenken,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, diemprañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *Gottes Arm,* brec'h Doue b. ; *der machtvolle Arm Gottes,* brec'h c'halloudus an Aotrou Doue b. ; *ein kräftiger Arm,* ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h danvez enni b., ur vrec'h a zo houarn b. ; **2.** dant

g., biz g. ; *die Arme des Ankers,* dent an eor lies., bizied an eor lies. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden mit offenen Armen empfangen,* degemer u.b. a-dro-vriad, degemer u.b. a-vriad-kaer, degemer u.b. an divrec'h digor bras, ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober stad eus u.b. (d'u.b.), ober degemer mat d'u.b., ober un degemer a'r gwellañ d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *jemandem unter die Arme greifen*, **a)** kazeliañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] reiñ brec'h (un tamm skoaz, skoaz, skoazell, un tamm skoazell, un taol skoaz) d'u.b., dougen dorn d'u.b., astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., divec'hiañ u.b., dishualañ u.b. ; *einen langen Arm haben,* bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, bezañ hir e vrec'h, kaout penn-brec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *jemandem in den Arm fallen,* tapout krog e brec'h u.b. evit herzel anezhañ, delc'her war brec'h u.b., sparlañ d'u.b. ; P. *jemanden auf den Arm nehmen,* riñsañ e dreid d'u.b., ober ur genaoueg eus u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober (stagañ) goap ouzh u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomañ kelien (kañvaled), paskañ lus d'u.b, reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., pentañ lern d'u.b., nezañ u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b, tapout u.b., gwaskañ u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *die Beine unter die Arme nehmen,* mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, firitellat, ober gar, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'an daoulamm, daoulammat ; **4.** [dre heñvel.] brec'henn b., brec'h b., brank g. ; *mit einem Arm versehen sein,* bezañ brec'hek b., bezañ brec'hiet ; *Meeresarm,* gwazhenn-vor b., brec'h-vor b., kanol b., korzenn b., raz g., strizh-mor g., brec'henn b., stêr-vor b. ; *Flussarm,* brec'henn-stêr b., brec'h-stêr b., gwazhenn-stêr b., gwazh-stêr b. ; [stêrioù] *sich in zwei Arme teilen,* gaoliñ, gaolañ, forc'hañ, fourchiñ, skalfañ.

armamputiert ag. : divrec'het, divrec'h, ambidet ur vrec'h dioutañ, mank eus ur vrec'h, mogn, mankart ; *ein armamputierter Mensch,* un den mogn g., ur mogn g., ur mankard g., ur mank g. ; *eine Armamputierte,* ur vankell b.

Armatur b. (-,-en) : **1.** [kirri-tan] bizell b., lanker g. ; **2.** tuellennoù lies., tuellinier lies. ; **3.** [tekn.] framm g., frammadur g., gwiskadur g. ; **4.** [fizik] armadur g., induktad g., dereed g.

Armaturenbeleuchtung b. (-,-en) : gouleier an daolenn-stur lies.

Armaturenbrett n. (-es,-er) : taolenn-stur b.

Armband n. (-s,-bänder) : tro-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., chadennig-vrec'h b., gwalenn-vrec'h b.

Armbanduhr b. (-,-en) : eurier-brec'h g., montr-brec'h g., montr-arzorn g.

Armbeuge b. (-,-n) : klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g.

Armbinde b. (-,-n) : **1.** brec'henn b., lietenn b. ; **2.** [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b.

Armblatt n (-s,-blätter) : [gwiad.] konson g.

Armbruch g. (-s,-brüche) : torradur brec'h g., torr brec'h g.

Armbrust b. (-,-brüste/-e) : arbalastr g., fustwareg b., akebut b., akebutenn b., krozwareg b., skloped g. ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen ! (Schiller),* hag emaoc'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet !

Armbrustschütze g. (-n,-n) : arbalastrer g., akebuter g., fustwareger g., kroazwareger g., sklopeder g.

Ärmchen n. (-s,-) : brec'hig b.

armdick ag. : ken tev hag ar vrec'h.

Armdrücken n. (-s) : [sport] c'hoari plegañ pognez g., c'hoari plegañ ar pognez g., c'hoari pognez g., c'hoari terriñ ar pognez g. ; *komm, wir wollen beim Armdrücken unsere Kräfte messen,* deus 'ta da blegañ ar pognez ouzhin-me.

Arme(r) ag.k. g./b. : paour g. [*liester* peorien, pevien], paourez b., kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., Fañch ar Moan g. ; *Arme und Reiche,* bras ha bihan - bras ha munut - ar beorien hag ar binvidien - peorien ha pinvidien - ar re binvidik hag ar re baour - an holl, paour ha pinvidik ; *die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche,* ken paour, ken pinvidik ; *die Armen,* ar c'haezh tud lies., ar c'heizh tud lies., an dud keizh lies., ar beorien gaezh lies., ar bevien gaezh lies., ar baourizion lies., an dud paour lies., ar re baour lies., ar paour [anv hollek] g., ar geizh lies., ar reuzeudien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., an dud dister lies. ; *die neuen Armen,* an nevezpeorien lies. ; *verschämter Armer,* paour mezhek g., paour mezhus g. ; *du Ärmster !* va faourkaezh den ! kaezh 'zo ac'hanout ! ar c'haezh 'zo ac'hanout ! ; *du Ärmste !* ar gaezhez 'zo ac'hanout ! ar baourez kaezh 'zo ac'hanout ! va faourez

kaezh ! ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen,* kement o doa a rannent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a zioueren d'ar beorien, kement o doa a zioueren gant ar beorien, holl o leve a zioueren d'ar beorien ; *sollen die Armen noch ärmer werden !* ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; *nur die Ärmsten zeigen gern ihren Reichtum,* n'eus nemet al laoueien a ziskouez o gwenneien ; *die Ärmsten unter den Ärmsten,* ar beorien du lies., ar re baourañ e-touesk ar re baourañ lies.

Armee b. (-,-n) : **1.** arme b., armead b., lu g. [*liester* luioù, luoz], armoù lies. ; *sich bei der Armee melden,* mont da soudard, mont dindan an armoù, emouestlañ el lu, emrollañ el lu ; *die Grande Armée,* an Arme Veur b. ; *die Rote Armee,* an Arme Ruz b. ; *geheime Armee,* arme guzh b. ; *eine Armee besiegen,* douarañ un arme, dic'hastañ un arme ; *eine Armee straff aufbauen,* frammañ un arme ; *Armee mit einer klaren Befehlsstruktur,* arme frammet-mat b. ; **2.** [dre skeud] *eine Armee von Ameisen,* un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druilhadoù, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b.

Armee- sellit ivez ouzh **Heeres-**.

Armeebefehl g. (-s,-e) : kemennadenn an arme b.

Armeebereich g. (-s,-e) : 1. milourva g. ; 2. tachenn an arme b.

Armeegeneral g. (-s,-e/-generäle) : jeneral a arme g.

Armeekorps n. (-,-) : rann-arme b., korf arme g.

Armeelieferant g. (-en,-en) : pourvezer an arme g.

Ärmel g. (-s,-) : **1.** milgin g./b., mañch g., brec'h b., brec'hegenn b. ; *die Ärmel hochschlagen,* troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; *die Ärmel abschneiden,* divañchañ udb ; *Inhalt eines Ärmels,* mañchad g., milginad g./b. ; *mit Ärmeln versehen sein,* bezañ mañchek, bezañ milginek ; *weiter Ärmel,* flokenn b. ; *der rechte Ärmel seines Hemdes war am Ellbogen zerrissen,* roget e oa ilin dehou e roched ; **2.** [dre skeud.] *etwas aus dem Ärmel schütteln, etwas aus den Ärmeln schütteln,* ober udb war an tomm (diwar sav, war an tach, war an taol, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *das Geld lässt sich nicht aus dem Ärmel schütteln,* ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant ; **3.** P. *die Ärmel hochkrempeln,* troñsañ e vilginoù, stagañ ganti, mont dezhi, lakaat eoul kalon.

Ärmelaufschlag g. (-s,-aufschläge) : kil ar vilgin g., distroenn b., troñsenn b., troñs g.

Ärmelbrett n. (-es,-er) : [tekn.] plankenn da feriñ g.

Armeleuteessen n. (-s) : tinell dreut b., keusteurenn dreut b., pred Koraiz g.

Arme-Leute-Sarg g. (-s,-Särge) : P. sparl-moc'h g.

Armeleuteviertel n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., lastez kêr b.

Ärmelkanal g. (-s) : *der Ärmelkanal,* Mor-Breizh g.

ärmellos ag. : divilgin, divañch.

Ärmelschlitz g. (-es,-e) : faout traoñ ar vilgin g., skej traoñ ar vilgin g., skalf traoñ ar vilgin g.

Ärmelschoner g. (-s,-) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.

Ärmelstreifen g. (-s,-) : galoñs g., P. peñsel g.

Armenanwalt g. (-s,-anwälte) : alvokad ar beorien g., alvokad paeet gant ar skoazell sokial g.

Armenarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ar skoazell publik g.

Armenbüchse b. (-,-n) : kef g., gwifl g.

Armenhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ospis g., ospiti g., ti ar re baour g., herberc'hdi g., ti-repu evit ar beorien g., repu peorien g. ; **2.** [rannvro] *das Armenhaus des Staates,* paourañ rannvro ar Stad b.

Armenkasse b. (-,-n) : burev ar madobererezh g.

Armenküche b. (-) : soubenn voutin b.

Armenpflege b. (-) : skoazell publik b.

Armenrecht n. (-s) : skoazell sokial justis b.

Armenviertel n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., lastez kêr b.

Armenwesen n. (-s) : skoazell publik b.

Armenien n. (-s) : Armenia b.

Armenier g. (-s,-) : Armeniad g.

armenisch ag. : ... Armenia, armeniat.

Armesünder g. (-s,-) : [dre skeud.] paourkaezh den g., paourkaezh tra dreut g., reuzeudig g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., truant g.

Armesündergesicht n. (-s,-er) : [dre skeud.] dremm rust ha ganas b., penn truant g.

Armesünderglocke b. (-,-n) **/ Armesünderglöckchen** n. (-s,-) : kloc'h an anaon a veze sonet pa veze lakaet ur c'hondaonad d'ar marv g.

Armesünderstuhl g. (-s,-stühle) : [dre skeud.] *auf dem Armesünderstuhl sitzen,* bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.

Armflor g. (-s,-e) : brec'henn gañv b., lietenn gañv b., beginenn b.

Armfüßer g. (-s,-) **/ Armfüßler** g. (-s,-) : [loen.] brakiopod g., brec'htroadeg g.

Armhebel g. (-s,-) : [gouren] klav ouzh ur vrec'h g. ; *bei jemandem einen Armhebel ansetzen,* klaviañ brec'h u.b.

Armhöhle b. (-,-n) : toull-kazel g., kazel b.

armieren V.k.e. (hat armiert) : [tekn.] houarnañ, houarnwiskañ, hobregonañ ; *armierter Beton,* beton houarnet g.

Armierung b. (-,-en) : **1.** houarnadur g., houarwisk g. ; **2.** *Armierung von Festungen,* armadur ar c'hreñvlec'hioù g. ; **3.** *Armierung von Schiffen,* paramantadur (paramanterezh) ar bigi g. ; **3.** framm g. frammad g., stern g., frammadur g., enframmadur g. ; *Armierung von Maschinen,* frammadur ar mekanikoù g.

Armierungseisen n. (-s,-) : houarnadur g., houarn simant-kreñvaet g.
Armkachel b. (-,-n) : [istor, lu] ilinwisk g.
Armknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn-brec'h g.
armlang ag. : keit hag ar vrec'h.
Armlänge b. (-,-n) : **1.** hirder ar vrec'h g. ; **2.** hirder ar vilgin g.
Armlehne b. (-,-n) : brenk g., brec'h [ur gador-vrec'h] b., iliner g. ; *Sessel mit einer fehlenden Armlehne, Sessel mit fehlenden Armlehnen,* kador-vrec'h divrec'h b.
Armleuchter g. (-s,-) : **1.** kantolor skourrek g., kantolor-barrek g. ; *zentrale Säule eines Armleuchters,* gwalenn ur c'hantolor-barrek b. ; **2.** [dre skeud.] bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g., beulke g., patatezenn b., panezenn b., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., begeg g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., penn luch g., magn g., penn sot g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., loukez g., gogez g., bleup g., jaodre g., bourjin g.
ärmlich ag. : paour, paourik, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, munut, truilh, tru, truek ; *ein ärmliches Haus,* un tammig ti bihan divalav g., un ti dister g., un ti paour g. ; *ärmliche Behausung,* foukenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g. ; *eine ärmliche Behausung haben,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte,* souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *er führt ein ärmliches Dasein,* emañ o ren ur vuhez divalav, emañ o ruzañ anezhi, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, reuzeudik-meurbet eo e stad, emañ o c'hoari gant glac'harig, emañ o fritañ paourentez, emañ o fritañ laou, n'eo ket kreñv an arc'hant gantañ, n'eo ket kreñv an traoù gantañ, n'eo ket druz (tanav eo, berr eo, n'eo ket hir) ar peuriñ gantañ, berr eo an traoù gantañ, n'en deus ket da zioueriñ, gwall just eo an arc'hant gantañ, berr eo ar stal gantañ, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, c'hwezh an dienez a zo gantañ, emañ o spinañ gant an dienez, krog eo an dienez ennañ, mizeriñ a ra, emañ o tisec'hañ gant an dienez, reuziñ a ra, bevañ-bevaik a ra, bevañ a ra truilh, krakvevañ a ra, hennezh a zo lakaet da beuriñ, bevañ a ra er baourentez vras, ur vuhez treut en deus, bevañ a ra moan (en ezhomm, togn), gweañ a ra anezhi, emañ o chaokat mizer, emañ o fritañ mizer gant paourentez, ober a ra ur bevañ bihan, ober a ra e dammig silvidigezh, emañ o tuañ gant ar vizer, emañ o tuañ anezhi, emañ o punec'hiñ, mil boan en deus o skoulmañ an daou benn, bec'h en deus o skoulmañ ganti, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o walc'hiñ an eil dorn gant egile, tenn eo warnañ, bevata a ra, ur vriad leun hag un ere berr a zo gantañ, en em vevañ a ra divalav, bevañ a ra divalav, bevañ a ra er baourentez, morfontiñ a ra.
Ärmlichkeit b. (-) : paourentez b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b.
Ärmling g. (-s,-e) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.
Armloch n. (-s,-löcher) toull milgin g., toull mañch g.
armlos ag. : divrec'h, mank eus e ziv vrec'h, mank eus e zivrec'h, mogn.
Armmuskel g. (-s,-n) : kigenn vrec'h b.
Armorica n. (-s) **/ Armorika** n. (-s) : Arvorig b.
Armorikaner g. (-s,-) : Arvorigad g.
armorikanisch ag. : arvorigat ; *das Armorikanische Massiv,* torosad Arvorig g.
Armpolster n. (-s,-) : **1.** skoargenn b., skoazgenn b. ; **2.** bourell war brec'h ur gador b.
Armprothese b. (-,-n) : [mezeg.] faos brec'h b., brec'h faos b., osod brec'h g.
Armreif g. (-s,-) **/ Armreifen** g. (-s,-) : tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *einen Armreif ziselieren,* kizellañ un dro-vrec'h.
Armschiene b. (-,-n) : brec'hwisk g.
Armschlinge b. (-,-n) : [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b. [*liester* matezhoù-brec'h].
armselig ag. : **1.** paour, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, truezus, morfontus, teusk, truilh ; *armseliger Schüler,* paourkaezh skoliad g. ; *armseliges Loch,* kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einem armseligen Loch wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di ; *in armseligen Verhältnissen leben,* kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, ruzañ anezhi, bezañ berr (na vezañ druz, na vezañ hir, bezañ tanav) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ divalav, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur

vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] vil, displed, skars.

Armselige(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b., maleüruz g., maleüruzez b. ; *die Armseligen,* ar geizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., ar valeüruzien lies.

Armseligkeit b. (-) : **1.** paourentez b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; **2.** [dre skeud.] skarsder g., displedoni b., viloni b.

Armsessel g. (-s,-) **/ Armstuhl** g. (-s,-stühle) : kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., kador vrec'hek b.

Armstumpf g. (-s,-stümpfe) : brec'h voñs b.

Armstütze b. (-,-n) : harpell-vrec'h b., brenk g., aspled g., iliner g., helmoer g.

Armsündermiene b. (-,-n) : [dre fent] penn toutek g., penn keuzidik g.

Armut b. (-) : **1.** paourentez b., paouregezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., kernez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., diouer g., berrentez b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *geistige und materielle Armut,* berrentez speredel ha danvezel b. ; *in Armut leben,* bezañ en dienez, bevañ en dienez, bevañ er baourentez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, duiñ gant ar vizer ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben,* fritañ paourentez er billig a garantez ; *an Armut sterben,* mervel gant an dienez, mervel gant ar vizer, kreviñ gant an dienez hag ar vizer, bezañ dismantret gant ar vizer ; *bittere Armut,* dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; *sie tragen ihre bittere Armut mit Würde,* bevañ a reont e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ met karget a zellidoù int, bevañ a reont gant neuz e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ ; *in Armut geraten,* kouezhañ er baourentez, kouezhañ an dienez war an-unan, kouezhañ e levitenn war e votoù, mont da baour, erruout war an noazh (war ar raden), mont d'ar bern ; *sie haben genug Geld, um vor Armut sicher zu sein,* arc'hant a-walc'h o deus evit mirout ouzh an dienez ; *sich mit der Armut nicht abfinden, sich gegen die Armut wehren,* kiañ ouzh ar seizh dienez, klask an doare da sevel eus e baourentez ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen,* c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen,* lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro ; *Armut ist keine Schande,* paourentez n'eo ket dizenor ; *Armut ist keine Schande, doch weiter kommt man ohne sie,* bezañ paour n'eo ket pec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - dorn leun, diogel e berc'henn ; *Armut ist ein schlimmer Gast,* an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; *seine Armut beklagen,* klemm war e baourentez ; *in größter Armut leben,* mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bezañ en ezeved, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, bezañ berr (bezañ treut, bezañ tanav, na vezañ hir, na vezañ druz) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez ruz, bezañ en dienez ruz, gouzañv an duañ ezhomm, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *geistige Armut,* paourentez a galon b. (Gregor), paourentez speredel b., paourentez a spered b., skarsder a spered g., strizhder a spered g., bouc'hded b., bouc'hder g., teuc'hded b., teuc'hder g., tuzumder g., tuzumded b., diskiantegezh b., skañvelezh b., lourdiz b., lourdoni b., berrboellegezh b., berrboellded b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.

Armutsgelübde n. (-s) : [relij.] gouestl a baourentez g.

Armutsgrenze b. (-,-n) : treuzoù ar baourentez lies., bevenn ar baourentez b., gwehin ar baourentez g.

Armutszeugnis n. (-ses,-se) : **1.** testeni a baourentez g., testeni a davantegezh g. ; **2.** [dre skeud.] *damit stellt er sich ein Armutszeugnis aus,* oc'h ober an dra-se e tiskouez splann pegen divarrek eo, gant an dra-se e tegas ur brouenn anat eus e zivarregezh.

Armverband g. (-s,-verbände) : lienenn a lakaer en-dro d'ur vrec'h klañv b., magadenn b.

Armvoll g. (-,-) : briad b., brec'hiad b., kazeliad b., gourhedad b./g. ; *ein Armvoll Blumen,* ur vriad vleunioù b., ur vrec'hiad vleunioù b. ; *ein Armvoll Kohlblätter,* ur

gazeliad kaol b. ; *zwei Armvoll Stroh,* ur c'hourhedad kolo b., ur gourhedad kolo g.
Arnika b. (-,-s) : [louza.] arnika-menez g.
Aroche b. (-,-n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.
Aroma n. (-s,-s) : **1.** c'hwezh vat b., frond g. ; **2.** [kimiezh] arom g.
Aromatherapie b. (-) : [mezeg.] aromaterapiezh b.
aromatisch ag. : **1.** frondus. ; **2.** [kimiezh] aromatek.
aromatisieren V.k.e. (hat aromatisiert) : **1.** frondañ, saourañ ; **2.** [kimiezh] aromatizañ.
Aron g. (-s,-s) **/ Aronstab** (-[e]s,-stäbe) **/ Aronwurz** b. (-,-en) : [louza.] boued-naer g., boued-naered g., boued-an-naer g., louzaouenn-an-naer b., troad-leue g., goulaouenn-goar b., goulaouenn b. ; *italienischer Aronstab,* troad-leue melen g. ; *gefleckter Aronstab,* boued-naered brizh g.
Arpeggiatur b. (-,en) : [sonerezh] arpejadoù lies., dishiliadoù lies.
Arpeggio n. (-s,-s,/ Arpeggien) : [son.] arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; *als Arpeggio spielen,* arpejañ, dishiliadiñ.
Arpitanisch n. : [yezh.] arpitaneg g., frankoprovañseg g.
Arrak g. (-s,-s,/-e) : arak g.
Arrangement n. (-s,-s) : **1.** arenkadur g., aozadur g., kempenn g., kempennerezh g., kempennadur g., urzhiadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kenstummadur g., fichadennoù lies. ; **2.** kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., P. renkamant g. ; **3.** [son.] azasaat g., heñvelekadur g., kempennadur g.
arrangieren V.k.e. (hat arrangiert) : **1.** aozañ, prientiñ ; *ein Fest arrangieren,* aozañ ur gouel, prientiñ ur fest ; *für jemanden ein Treffen mit jemandem arrangieren,* lakaat tud d'en em welet, prientiñ un emwel ; **2.** kempenn, renkañ, kenstummañ, azasaat, fichañ, kenurzhiañ, parañ. V.em. : **sich arrangieren** (hat sich (t-rt) arrangiert) : **1.** *sich mit jemandem arrangieren,* en em glevet mat gant u.b., intent (erruout mat) gant u.b., en em gordañ gant u.b., bezañ kalz a gevredigezh etrezo, en em ober an eil ouzh egile, en em ingalañ mat an eil gant egile, en em renkañ gant u.b., en em zresañ gant u.b., en em bleustriñ, en em bakañ, en em gochañ ; **2.** en em azasaat, en em ober ; *sich mit etwas arrangieren,* en em ober diouzh udb, tremen gant udb.
Arrest g. (-es,-e) : **1.** dalc'h g., bac'hidigezh b., arestoù lies. ; [lu] *leichter Arrest,* inchaj g., devezh kloz g., devezhioù kloz lies. ; *strenger, verschärfter Arrest,* bac'hidigezh strizh b., toull-bac'h strizh g., karc'haridigezh strizh b. ; *Stubenarrest haben,* bezañ dalc'het kloz en e gambr, bezañ inchajet ; *einen Tag Stubenarrest bekommen,* tapout (pakañ) un devezh kloz, tapout (pakañ) un devezh inchaj ; *unter Arrest stellen,* dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz, lakaat en arestoù ; **2.** [gwir] sezi g. ; *mit Arrest belegen,* sezisañ.
Arrestlokal n. (-s,-e) **/ Arreststube** b. (-,-n) **/ Arrestzelle** b. (-,-n) **/ Arrestzimmer** n. (-s,-) : sal bolis b., kell vac'hañ b.
arretieren V.k.e. (hat arretiert) : **1.** dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz, lakaat en arestoù, lakaat harz war ; **2.** [tekn.] klaviañ, tolc'hañ.
Arretierung b. (-,-en) : **1.** bac'hidigezh b., harzidigezh b., serriñ g. ; **2.** [tekn.] stramm harzañ g., stramm skoilhañ g. ; **3.** klaviañ g., tolc'hañ g.,harzañ g., skoilhañ g.
arrivieren V.gw. (ist arriviert) : ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, erruout.
arriviert ag. : erru.
Arrivierte(r) ag.k. g./b. : den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g.
arrogant ag. : brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, glorius, tonius, gobius, orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, emfizius, lorc'hus, faeüs, randonus, grobis, fier, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, leun a valc'hder ; *arrogantes Frauenzimmer,* pennsac'henn b., pebrenn b., balc'henn b., gwall itron b., plac'h rok ha morgant b.
Arroganz b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies.
Arsch g. (-s, Ärsche) : **1.** P. revr g., siklutenn b., foñs g., dibuner g., fraezh g., kab ar revr g., krap ar revr g., Kerdarzhell b., Kervramm b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., toull ar patatez g., riboul ar patatez g., riboul an dar g., milin ar brenn b., milin-vrenn b., bailh ar brenn g., moñselloù lies., planedenn b. ; *mit dem Arsch wackeln,* hejañ e revr, rodal e revr, gweañ e revr ; *auf den Arsch fallen,* tapout ul lamm-revr, kouezhañ war e foñs, kouezhañ war e revr ; *auf den Arsch zu fallen ist schmerzhaft,* ul lamm-revr a dalv nav ; *einen schönen Arsch haben,* bezañ adreñvet brav ; *sie hatte einen dicken Arsch,* honnezh a oa pounner he foñs, honnezh he doa ur revr dev ; *jemandem einen Fußtritt in den Arsch verpassen,* botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *jemanden in den Arsch ficken,* enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn ; **2.** [dre skeud.] *er hat Feuer am Arsch,* redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e plouz e votoù, e lost e chupenn, e lost e roched), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù Gozh o klask lipat e revr dezhañ, redek a ra ken na strink tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, krog eo an tan en e fourch ; *ihm geht der Arsch auf Grundeis, ihm geht der Arsch mit Grundeis,* ur revriad aon a zo ennañ, emañ o kac'hat ar marv, n'eo ket gwall fier, moan eo e revr, moan eo e foñs, emañ o foerañ, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, sec'hañ a ra gant ar spont, ur c'horfad mat a aon a zo ennañ, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), santout (klevet) a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, c'hwen a zo en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, hennezh a zo flaer en e vragoù, mont a ra bihan e galon, bihan eo e galon, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, skoet eo gant an derzhienn-skeud ; *man muss nicht stärker furzen wollen, als der Arsch vermag,* arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; *sich (t-d-b) den Arsch aufreißen,* terriñ e revr,

foeltrañ e revr ; *der Motor ist im (am) Arsch,* aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar c'heflusker ; *der Urlaub ist im (am) Arsch,* aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù er c'harzh, troet eo ar vakansoù e gwelien, echu eo gant ar vakañsoù ; *er sieht aus wie ein Arsch mit Ohren,* vil eo evel ur revr, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezh troñsad den, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h ; *den Arsch voll bekommen,* tapout ur peñsad (ur revriad, ur feskennad, un dersad, ur pradad, ur pred, war e feskennoù, war e beñsoù) ; *jemandem den Arsch versohlen, jemandem den Arsch verbläuen, jemandem den Arsch voll hauen* peñsata u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor) ; *setz dich endlich auf deinen Arsch,* taol da revr lec'h bennak, laka da revr war e c'henoù, laka ar born war e c'henoù ; **3.** *jemandem in den Arsch kriechen,* lipat e revr d'u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lubaniñ u.b. ; *er hat den Arsch zugekneift,* serret en deus e revr, lipet en deus e loa, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e doull, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'hen, kreñvet eo, krevet eo, disweet eo, pibidañ en deus graet, foeltret eo, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo d'an tu all, aet eo er bord all ; [dre skeud.] P. *jemandem Zucker in den Arsch blasen,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b. ; *sich auf den Arsch setzen,* **a)** terriñ e revr, foeltrañ e revr, labourat tenn, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi ; **b)** chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ sabatuet ; *er hat den Arsch offen,* paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, toull eo e vurutell, aet eo ganto ; *einen kalten Arsch kriegen[1], sich den Arsch abfrieren,* kaout e walc'h a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da ga c'hat tachoù, kreviñ gant ar riv, tapout paourentez, bezañ rivet e sac'h, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, bezañ seizet gant ar riv, skornañ e doull, kaout labour da gaout riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern ; *einen kalten Arsch kriegen[2],* mervel, serriñ e revr, leuskel e vramm diwezhañ, serriñ e doull ; *leck mich am Arsch !* d'an diaoul ganit ! an diaoul da'z kaso gantañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! ; *Hummeln im Arsch haben,* na badout e revr e nep lec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfichal (o lavigañ), bezañ atav o lammat, bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, ur breskenner, ur revr bervet, un turmud, un drapikell, ur mesker) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kemenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, bezañ birvilh en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ poazh a revr, bezañ holen kras en e revr ; *kein Arsch in der Hose, aber „la Paloma" pfeifen !* teod hir ha piti berr ! penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; **4.** *er wohnt am Arsch der Welt,* emañ o chom en ur vro digenvez (digavennus, didud digevannez, dichañs-bras), emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un difouilh, emañ o chom en ur vro ouez, emañ o chom en un toull gouez, emañ o chom en ul lec'h digenvez, emañ o chom en ul lec'h distro, emañ o chom en un toull kêr, emañ o chom en un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue, emañ o chom en ur vourc'hadenn laou, emañ o chom en ul lec'h kollet, emañ o chom e Kerneblec'h, emañ o chom e Kernetra, emañ o chom e Kerneuz, emañ o chom e Keribil-Beuz ; **5.** P. *das passt wie der Arsch auf den Eimer,* kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; **6.** P. *sich in den Arsch beißen,* kaout keuz ruz d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout desped bras d'udb, kaout dipit bras d'udb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morc'hed vras d'an-unan) da vezañ graet udb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morc'hedus, kaout mil geuz o vezañ graet udb.

Arschbacke b. (-,-n) : feskenn b., peñs g., klun b., ters b.
Arschfick g. (-s) : enrevriadur g.
Arschficker g. (-s,-) : enrevrier g., pich kaoc'h g., pich melen g., pich pri g.
Arschkriecher g. (-s,-) : lip-revr g.

ärschlings Adv. : P. a-bennbouzell.
Arschloch n. (-s,-löcher) : **1.** toull ar revr g., toull diadreñv g., toull ar brenn g., milin ar brenn b., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul ar patatez g., riboul an dar g., dibuner g., fraezh g., genoù ar revr g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., Kerdarzhell b., siklutenn b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., letern g. ; **2.** *Arschloch !* foerouz ! revreg ! tarrevreg ! un den brav a ran ganit ! paourkaezh den ! penn joskenn ! kakouz ! tamm kakouz ! fri lous ! ; *dieses dicke Arschloch nimmt aber viel Platz ein,* ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revreg-mañ a stouv plas 'vat, ar revreg-mañ a gemer kalz a blas 'vat.
Arschspalte b. (-,-n) : gwask ar revr g., garbedenn b., P. rann b.
Arschtritt g. (-s,-e) : taol troad e revr u.b. g.
Arsen n. (-s) : [kimiezh] arsenik g., orpimant g., orpimant-gwenn g.
Arsenal n. (-s,-e) : [lu] **1.** arsanailh g., armaoueg b., armdi g. ; *das Brester Marinearsenal,* arsanailh ar morlu e Brest g. ; **2.** [dre skeud.] arsanailhad g., stalikerezh g.
arsenhaltig ag. : arsenik ennañ.
Arsenik n. (-s) : arsenik g., orpimant-gwenn g.
Arsensäure b. (-,-n) trenkenn arsenik b.
Art. [berradur evit **Artikel**] mellad g.
Art b. (-,-en) : **1.** natur b., anien b., gouenn b., tremp g., temz g. ; *das ist so seine Art,* a ouenn eo dezhañ ober seurt traoù, e-giz-se emañ, en dailh-se emañ, en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù, evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had (en e wad) emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se.
2. [dre astenn.] doare g., doareenn b., mod g., feson b., giz b., stumm g., stummad g., lank g., tailh b., aoz g./b., moaien b./g. ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde,* enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; *auf diese Art,* en doare-se, e-giz-se, giz-se, e-giz-mañ, er c'hiz-mañ, er c'hiz-se, evel-se, e stumm-se, evel-se, evel-mañ, mod-se, en dailh-se (Gregor), dre an hent-se, en hent-se, en aoz-se, er stad-mañ, er stad-se, er feson-se, er mod-se ; *auf jene Art,* e-giz-hont, evel-hont ; *auf diese eine Art,* en doare-mañ-doare, e-giz-mañ-giz ; *auf diese oder jene Art,* en doare-mañ pe en doare-hont ; *auf verschiedene Arten, auf unterschiedliche Arten,* e meur a zoare, e lies doare ; *auf jede Art und Weise,* n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, e pep stad, e pep doare, e kement feson a zo, e pep seurt feson, mod pe vod, e pep giz, e doare pe zoare, e pep keñver, e pep hent, forzh penaos, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, en un doare pe zoare, e feson pe feson, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern pe dre hent, ne vern dre be hent ; *sie hatten noch nie ein Wunder solcher Art erlebt,* n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine Arbeit dieser Art zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *nach deiner Art,* diouzh da c'hiz, diouzh da stumm, ez stumm, diouzh da zoare, diouzh da vod, diouzh da yezh, hervez da yezh, ez yezh, diouzh an dailh ac'hanout / diouzh an dailh ma'z ez ganti (Gregor) ; *auf keine Art und Weise,* tamm ebet, neudenn ebet, e doare ebet, a nep metoù, dre nep metoù, dre nep doare, e nep stad, e nep stumm, e mod ebet, e stumm ebet, e nep doare, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt,* ar voaien da zisallañ an dour mor b., ar mod da zisallañ an dour mor b., an doare da zisallañ an dour mor g. ; *auf anständige Art und Weise,* en onestiz, gant onestiz ; *nach Art von,* e giz ..., e doare ..., e stumm ..., e tailh .... ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll,* dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; [dre skeud.] *das ist doch keine Art !* n'eo ket mat ober an dra-se ! sell aze ur c'hiz ! an dud fur ne reont ket a draoù a seurt-se ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne faot ket ober an dra-se, memes tra ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ; *jeder soll nach seiner Art selig werden,* pep hini a vev hervez e blijadur, pep hini a vev evel ma plij gantañ, pep hini a vev diouzh ma plij gantañ, pep hini en e ziviz, pep hini diouzh e ziviz, pep hini diouzh e roll, pep hini en e roll, pep hini a ra e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini a gav mat evel ma ra.
3. gouenn b., seurt g., rumm g., rummad g., rummenn b., stumm g., spes g., spesad g., tremp g., goradenn b., darn b., gobari g., had g., sper g., orin g. ; *Menschen eurer Art dürfen den König nicht ansprechen,* ho rumm dud (ho rummad tud) ne gomzont ket ouzh ar roue ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden,* n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se ; *diese Art Tulpen,* ar seurt tulipez-se g., ar ouenn dulipez-se b. ; *Nachrichten dieser Art,* ur seurt keloù ; *er ist ganz aus der Art geschlagen,* falset (forset) eo bet e natur (Gregor), dilignezet eo, aet eo da fall, trec'h eo d'e ouenn, trec'het en deus gouenn, torret en deus ar ouenn.
4. [bevoniezh] spesad g. ; *die Art ist die Grundeinheit der biologischen Systematik,* ar spesad eo rummad diazez rummatadur ar bevien ; *diese Art stirbt aus,* ar spesad-se a ya da get ; *vom Aussterben bedrohte Art,* spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g. ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“,* gant Darwin eo bet skrivet al levr “a-zivout orin ar spesadoù“.
5. [dre skeud.] menestin g., doare g., meni g., asez g., seurt g. ; *Margarine ist eine Art von Butter,* ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhoroù d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; *es ist so eine Art Landhaus,* un doare maner eo - ur seurt maner eo - ur maner eo, pe n'ouzon ket petra ; *Unart*, pleg fall g. ; *Wesenart,* natur g., perzh g., doare g., anien

b. ; *Denkart,* doare da welet an traoù g. ; *Getreideart,* seurt ed g. ; [sonerezh] *Tonart,* tonegezh b., moz g.
6. [kr-l] *Art lässt nicht von Art,* ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.
Art déco g./n. (- -) : arzoù kinklañ lies.
Art Brut g./n. (- -) : arz diaoz g.
Artefakt n. (-s,-e) : **1.** artefakt g., kalvezad g. ; **2.** [mezeg.] daraozad g.
arteigen ag. : spesadel, spesadek, rummel.
arten V.gw. (ist geartet) : dougen da, tennañ da ; *er artet nach seiner Mutter,* ar vi diwar e vamm eo, tennañ (dougen) a ra d'e vamm ; *er ist nach der Mutter geartet,* taolet en deus d'e vamm, kostezenn e vamm en deus dalc'het ; *er ist gut geartet,* ur galon vat a zo en e greiz / hennezh en deus ur galon vat / natur vat a zo ennañ / un imor vat en deus (Gregor).
Artengruppenkombination b. (-,-en) : [louza.] kenstroll struj g.
artenreich ag. : kalz a spesadoù ennañ, kreñv ar spesadoù ennañ.
Artenkonstanz b. (-) : diemdroadouriezh b.
Artenschutz g. (-es) : kendalc'h ar spesadoù g., gwarez ar spesadoù g.
Artenschutzabkommen n. (-s,-) : kendivizad a-zalc'h ouzh gwarez ar spesadoù g.
Artensterben n. (-s) : spesadoù o vont da get lies.
Artenvielfalt b. (-) : bevliesseurted b., liesseurted ar spesadoù b.
Arterhaltung b. (-) : mirerezh ar spesad g., gwarez ar spesad g.
Arterie b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-gas b. [*liester* gwazhied-kas], arterenn b., gwadkaser g., talmerenn b.
arteriell ag. : ... arterenn.
Arterienverkalkung b. (-,-en) **/ Arteriensklerose** b. (-,-n) : [mezeg.] arterioskleroz g., skleroz an talmerennoù g.
Arteriographie b. (-,-n) : [mezeg.] arteriografiezh b.
artesisch ag. : artezian ; *artesischer Brunnen,* puñs artezian g.
artfremd ag. : arallouenn, dispesadel, diseurt, digustum, divoas, iskis.
artgemäß ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak.
Artgenosse g. (-n,-n) : kenouennad g., kenseurt g., den kendere g.
artgerecht ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak ; *Gras ist die artgerechte Ernährung für Kühe,* ar geot eo gwir voued ar saout.
Artgewicht n. (-s,-e) : pouezder rummel g.
artgleich ag. : heñvel o natur.
Arthritis b. (-) : [mezeg.] kenvellad, artrit g., poan-izili b.
arthritisch ag. : [mezeg.] artritek, artritel ; *arthritische Erkrankung,* artritegezh b..
Arthrose b. (-,-n) : [mezeg.] artroz g.
Arthur g. : Arzhur g. : *Sagenkreis um König Arthur,* kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g. ; *Arthurs Krönung zum König,* kurunidigezh ar roue Arzhur b.
arthurianisch ag. : arzhuriek ; *arthurianischer Erzählkreis,* kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.
Artifizialismus g. (-) : kalvezadelouriezh b. kalvezadouriezh b.
artig ag. : koant, koantik, jentil, moutik, sichant, fur, kourtes, seven, tro aes ennañ, aes ober outañ, tro vat ennañ, prop, sentus, reizh ; *recht artig sein,* bezañ gwall fur, bezañ gwall barfet, bezañ fur evel un ael (evel ur santig pri, evel ur santig plastr), bezañ pozet ; *man empfing ihn artig,* degemeret e voe gant onestiz / degemeret e voe gant kourtezi (Gregor), degemeret e voe gant doujañs hag onestiz, degemeret e voe gant un dereadegezh vras, graet e voe stad dezhañ ; *jemandem viel Artiges sagen,* kontañ flourennig (flourig) d'u.b., lavaret komzoù kaer d'u.b. / lavaret traoù koant d'u.b. / reiñ lorc'h d'u.b. / lubaniñ u.b. / likaouiñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b., komz brav ouzh u.b., ober ur steud gourc'hemennoù d'u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb ; *artiger werden,* sentusaat, furaat, reishaat ; *artiger machen,* sentusaat, furaat, reishaat.
-artig ag. : e doare [udb], a-zoare gant [udb], a-seurt gant [udb].
Artigkeit b. (-,-en) : komzoù kaer lies., traoù koant lies., dereadegezh b., doareoù mat lies., afesonded b., sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b., gras b., grasiuster g., grasiusted b. ; *er sagte ihr Artigkeiten,* komz a reas brav outi, lavaret a reas traoù koant dezhi, mont a reas dezhi gant komzoù kaer, sichant e voe outi.
Artikel g. (-s,-) : **1.** pennad-skrid g. ; *eingeschobener Artikel,* pennad-skrid berr g. ; *einen Artikel bearbeiten,* ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid ; *einen Artikel beschneiden, einen Artikel kürzen,* tennañ traoù eus ur pennad-skrid, ober un tamm krennañ d'ur pennad-skrid, berraat ur pennad-skrid ; *Artikel verfassen,* flutañ pennadoù-skrid, dozviñ pennadoù-skrid ; *Leitartikel,* pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; *Fortsetzung eines Artikels,* kendalc'h ur pennad g., dilerc'h ur pennad g. ; **2.** merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *Geheimartikel,* merkad (diviz) kuzh un emglev g. ; **3.** [kenw.] traezenn b., tra g., kenderc'had g., produ oberiet g., produadur g., oberiadenn b., aozad g., marc'hadourezh b., tamm marc'hadourezh g., gwerzhadenn b. ; *gängiger Artikel,* traezoù a gaver da brenañ un tammig e pep stal lies., marc'hadourezh a gaver un tammig e pep lec'h b., marc'hadourezh voutin b. ; *ein dankbarer Artikel,* traezenn hewerzh b., marc'hadourezh hewerzh b. ; *Gebrauchsartikel,* traezenn (marc'hadourezh) evit ar pemdez b., diankajoù lies. ;

Massenartikel, traezenn (marc'hadourezh) aozet a-steud (a-druilhadoù) b., traezenn (marc'hadourezh) aozet diouzh an druilh b. ; **4.** [yezh.] ger-mell g. ; *bestimmter Artikel,* ger-mell strizh g., ger-mell resis g. ; *unbestimmter Artikel,* ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; **5.** [relij.] *Glaubensartikel,* artikl a feiz g., penngredenn b., kredenn a feiz b. ; **6.** [gwir] mellad g., rannbennad b., kevrenn b.

artikular ag. : mellel, kenvellel, … kenvell, … kenvellañ; … ar c'henvelloù.

Artikulation b. (-,-en) : distagadur g., distilh g., distilhañ g., soniañ g.

artikulieren V.k.e. (hat artikuliert) : **1.** distilhañ, distagañ ; **2.** displegañ [e vennozhioù], gwiskañ [e vennozhioù] gant komzoù, lakaat gerioù [war e vennozhioù], ezteurel [e vennozhioù], geriañ [e vennozhioù].

V.em. : **sich artikulieren** (hat sich (t-rt) artikuliert) : **1.** diskuliañ e vennozh, en em ziavaeziñ ; **2.** [komzoù] bezañ sklaer ha fraezh.

Artillerie b. (-,-n) : kanolierezh g. ; *verladene Artillerie,* kanolierezh douget g., kanolierezh treuzdouget g.

Artilleriebeschuss g. (-es,-beschüsse) : kanoliadeg b.

Artillerieflieger g. (-s,-) : karr-nij graet gantañ evit reoliañ tennoù ar c'hanolioù g.

Artilleriegeschoss n. (-es,-e) : obuz g. ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat

Artillerieregiment n. (-s,-er) : **1.** [lu] rejimant konolierezh g.

Artilleriestellung b. (-,-en) : kanollec'h g., savenn ganolierezh b., strollad kanolioù g., stellad kanolioù g.

Artillerist g. (-en,-en) : kanolier g., bombezer g.

artilleristisch ag. : ... kanolierezh.

Artischocke b. (-,-n) : [louza.] artichaod str., artichaodenn b., askol-debriñ str., penn-artichaod g. ; *spanische Artischocke,* askol-du str.

Artischockenabfälle lies. : plusk artichaod str.

Artischockenboden g. (-s,-böden) : foñs artichaod g.

Artischockenherz n. (-ns,-en) : kalonenn artichaod b.

Artischockenstrunk g. (-s, -strünke) : treujenn artichaod b.

Artist g. (-en,-en) : **1.** kerzher-ouesk g., silwinkad g. ; **2.** gwinider g., ouesker g.

artistisch ag. : **1.** arzel ; **2.** ouesk.

Artois n. : *das Artois,* Artez b., Bro-Artez b.

Artus g. : Arzhur g. ; *Sagenkreis um König Artus,* kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.

Artushof g. (-s) : lez ar roue Arzhur b.

Artusrunde b. (-b) : marc'heien an Daol Grenn lies.

Artussage b. (-) : [lenn.] mojenn ar roue Arzhur b., kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g., romant ar Roue Arzhur g.

artverschieden ag. : disheñvel o natur.

artverwandt ag. : kar.

Artwärme b. (-) : [fizik] gwrezder rummel b.

Artwiderstand . (-s,-widerstände) : [fizik] harz rummel g.

Artwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-gwan g.

Arznei b. (-,-en) : louzoù [*liester* louzeier] g., remed g., dramm g., medisinerezh g., mezegiezh b., mezekniezh b., triakl g. ; *heilsame Arznei,* louzoù (remed) efedus g. ; *eine äußerst wirksame Arznei,* ul louzoù mat-asur g. ; *eine Arznei gegen Durchfall bei Menschen und Tieren,* ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; *diese Arznei wirkt auf die Verdauung,* gwerediñ a ra al louzoù-se war an ismoradur ; *diese Arznei tut mir gut, diese Arznei tut mir wohl,* al louzoù-se a ra vad din ; *bittere Arznei,* louzoù c'hwerv g., mezegiezh c'hwerv b. ; *eine Arznei verordnen, verschreiben,* reiñ ul louzoù bennak da gemer, reiñ un ordrenañs (Gregor) ; *eine Arznei verabreichen,* reiñ louzoù da lonkañ, reiñ ur remed, medisiniñ ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei,* ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g. ; *eine Arznei einnehmen,* kemer ul louzoù bennak, euvriñ un dramm bennak.

Arzneibuch n. (-es,-bücher) : marilh an danvezioù louzaouiñ g., reol apotiker b., kodeks an danvezioù louzaouiñ g.

Arznei-Ehrenpreis g. (-es) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Arznei-Eibisch g. (-es,-e) : [louza.] malv-gwenn str., kaol-malv-gwenn str.

Arzneifläschchen n. (-s,-) : bured b.

Arzneikunde b. (-) : farmakologiezh b., apotikouriezh b.

Arzneimittel n. (-s,-) : louzoù [*liester* louzeier] g., remed g., dramm g., medisinerezh g., mezegiezh b., mezekniezh b., aozad apotikel g., danvez louzaouiñ g. ; *ein Arzneimittel gegen Durchfall bei Menschen und Tieren,* ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; *ein äußerst wirksames Arzneimittel,* ul louzoù mat-asur g. ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht,* imbourc'het e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; *dank dieser Arzneimittel konnte ich das Fieber loswerden,* dre nerzh an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn ; *ein Arzneimittel verabreichen,* reiñ louzoù da lonkañ, reiñ ur remed, medisiniñ ; *jemandem zu viele Arzneimittel verabreichen,* drammañ u.b. ; *zu viele Arzneimittel einnehmen,* en em zrammañ ; *ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, euvriñ nebeut-tre eus un dramm bennak ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen,* al louzeier a oa chomet em c'hont din-me.

Arzneimittelforschung b. (-,-en) : enklaskoù farmakologiezh lies., enklaskoù apotikouriezh lies., imbourc'hioù apotikouriezh lies., imbourc'hioù farmakologiezh lies.

Arzneimittelgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout an danvezioù louzaouiñ b.

Arzneimittelhersteller g. (-s,-) : unvez produiñ danvezioù louzaouiñ b.

Arzneimittelkunde b. (-) : apotikouriezh b., farmakologiezh b.

Arzneimittellehre b. (-) : studi al louzeier b.

Arzneimittelmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : drougimplij an danvezioù louzaouiñ g.

Arzneimittelsucht b. (-) : drammgaezh g., drammgaezhiadezh b.
Arzneipflanze b. (-,-n) : louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier].
Arzneischrank g. (-s,-schränke) **/ Arzneischränkchen** n. (-s,-) : armelig an danvezioù louzaouiñ b.
Arzneitrank g. (-s,-tränke) : dramm g., braoued g.
Arzneiverordnung b. (-,-en) **/ Arzneiverschreibung** b. (-,-en) : ordrenañs b., roll al louzeier da gemer g.
Arzt g. (-es, Ärzte) : mezeg g., medisin g., medisinour g., sourzien g., gwellaer g., louzaouer g., doktor g. ; *als Arzt wirken, als Arzt tätig sein, als Arzt praktizieren,* mezegañ, ober mezegiezh, ober mezeg ; *den Arzt (nach dem Arzt) rufen,* lavaret d'ar mezeg dont, kemenn d'ar mezeg dont, gelver ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken rufen,* gelver ar mezeg war-dro ur c'hlañvour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlañvour, kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlañvour, kemenn ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken holen,* mont da gerc'hat ar medisin da gaout ur c'hlañvour, klask ar mezeg war-dro u.b. ; *zum Arzt laufen,* postañ da glask ar medisin, redek da gerc'hat ar mezeg ; *zum Arzt gehen,* mont da gaout ar mezeg ; *Assistenzarzt,* mezeg eiler g., mezeg skoazeller g. ; *der Arzt ist bei ihm,* emañ ar medisin war e dro ; *Augenarzt,* lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g. ; *Facharzt,* mezeg arbennigour g. ; *Lungenarzt,* medisin ar skevent g., analadour g. ; *Zahnarzt,* dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g. ; *behandelnder Arzt,* mezeg a ra ordinal war-dro u.b. g., mezeg boas g. ; *praktischer Arzt,* mezeg hollek g., mezeg-familh g., mezeg hollegour g. ; *sie ist mit einem Arzt verheiratet,* honnezh a zo gwreg d'ur mezeg ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei,* ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g.
Arztberuf g. (-s,-e) : micher vezeg b., micher a vezeg b. ; *Ausübung des Arztberufes,* embreg mezegel g.
Ärztebesteck n. (-s,-e) : trousenn vezeg b., troñsenn vezeg b.
Ärztekammer b. (-,-n) : kuzul Urzh ar vezeien g.
Ärztekollegium n. (-s,-kollegien) : kengor mezegiezh g.
Ärzteschaft b. (-) : mezeien lies., korfuniad ar vezeien g., korf ar vezeien g., urzh ar vezeien g.
Arztfrau b. (-,-en) : gwreg d'ur mezeg b.
Arzthelfer g. (-s,-) : skoazeller mezegel g., skoazeller mezegiezh g.
Ärztin b. (-,-nen) : mezegez b., medisinez b., medisinourez b., gwellaerez b. ; *praktische Ärztin,* mezegez hollek b., mezegez-familh b., mezegez hollegourez b.
ärztlich ag. : ... ar mezeg, ... ar vezegiezh, mezegel ; *ärztliche Praxis,* **a)** pratikoù ar mezeg lies. **b)** kabined mezegiezh g., studi-vezeg b., studi vedisin b., kuzulva g., ti ar mezeg g. ; *ärztliche Anordnung, ärztliche Verordnung, ärztliche Verschreibung,* ordrenañs ar medisin b. (Gregor), roll al louzeier da gemer g. ; *ärztliches Zeugnis, ärztliche Bescheinigung,* testeni ar mezeg g. ; *ärztliche Versorgung,* skoazell ar vezegiezh b. ; *ärztliche Beratung,* kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b. ; *sich ärztlich behandeln lassen,* bezañ mezeget, goulenn digant ur mezeg ober war e dro ; *ärztliche Untersuchung,* bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbourc'h medisin g., kuzuliadenn vezegel b., gweladenn vezeg b.
Arztpraxis b. (-,-praxen) : kabined mezegiezh g., studi vedisin b., studi-vezeg b., kuzulva mezeien g., ti ar mezeg g.
Arztsekretärin b. (-,-nen) : sekretourez vezegel b.
As n. (-,-) : [son.] la bouc'h g., la blot g. ; *As-Dur,* la blot major g., la bouc'h muiañ g. ; *As-Moll,* la blot minor g., la bouc'h leiañ g.
Asbest g. (-[e]s,-e) : amiant g., asbest g.
Asbestanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad amiant g., dilhad asbest g.
Asbestdichtung b. (-,-en) : joentr amiant g., junt asbest g.
Asbestzement g. (-es,-e) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.
Asch[1] g. (-s, Äsche) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [*liester* ombred].
Asch[2] g. (-s, Äsche) : pezel b., pod g.
Aschantinuss b. (-,-nüsse) : [Bro-Aostria] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].
Aschbecher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
aschblond ag. : melenc'hris, melen-louet.
Äsche b. (-,-n) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [*liester* ombred].
Asche b. (-,-n) : **1.** ludu g. ; *heiße Asche, glühende Asche,* ludu brout g. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen,* lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *lauwarme Asche,* ludu klouar g. ; *in Schutt und Asche legen,* pulluc'hañ, kas da ludu, luduañ, foeltrañ evel ludu, ober ludu eus ; *zu Asche werden,* luduañ, treiñ da ludu, treiñ e ludu, pulluc'hañ, mont da ludu, mont e ludu, poluiñ en tan ; *es brennt ohne zu Asche zu werden,* deviñ a ra hep pulluc'hañ ; *zu Asche verbrennen,* treiñ [udb] e ludu, pulluc'hañ, luduañ, leskiñ poazh ; *mit Asche bedecken,* luduañ, goleiñ gant ludu ; *sich mit Asche bedecken,* luduañ ; *das Feuer mit Asche zudecken,* pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *aus der Asche erstehen, wie ein Phönix aus der Asche steigen,* adsevel eus al ludu, dasorc'hiñ, adsevel eus e relegoù ; [dre fent] *sich (t-d-b) Asche aufs Haupt streuen,* goleiñ e benn a ludu, kaout mil geuz ; *ausgelaugte Asche,* koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen,* koaradenniñ ur chaodouron ; *nach Asche suchen,* ludua ; *Asche als Dünger,* ludu-tan g., ludu g. ; *so fein wie Asche,* ken munut ha ludu ; *Asche zu Asche, Staub zu Staub,* ned oc'h nemet poultr ha distreiñ a reot e poultr ; **2.** relegoù lies., ludu g. ; *Friede seiner Asche !* peoc'h d'e relegoù ! peoc'h d'e ene ! Doue d'e bardono ! ; **3.** [dre skeud.] *das Feuer glimmt unter der Asche fort,* glaou bev a zo c'hoazh dindan al ludu, traoù kuzhet evel an tan dindan al ludu a zo en hent, ur c'hoari bennak a zo en hent, un dra bennak a zo e gor.
Aschekegel g. (-s,-) : kern tanveneziek b., kern volkanek b.
Aschenbahn b. (-,-en) : [sport] roudenn ludu b.

Aschenbecher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
Aschenbrödel n. (-s) : Luduenn b., Luduennig b., [dre skeud.] luduerez b.
Aschenbrot [kegin.] foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g.
Ascheneimer g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g.
Aschenfall g. (-s,-fälle) : ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.
Aschenfalltür b. (-,-en) : trapig al ludueg g.
Aschengehalt g. (-s) : bec'h ludu g.
Aschenhändler g. (-s,-) : luduaer g.
Aschenkasten g. (-s,-kästen): ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.
Aschenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-ludu b.
Aschenkrug g. (-s,-krüge) : jarl-ludu g.
Aschenkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g., sulugenn b.
Aschenkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.
Aschenplatz g. (-s,-plätze) : **1.** tachenn vell-droad Rotgran® b. ; **2.** leur-dennis skilt b.
Aschenputtel n. (-s) : Luduenn b., Luduennig b., [dre skeud.] luduerez b.
aschenreich ag. : luduek.
Aschenregen g. (-s,-) : glav a ludu g., ludu o kouezhañ evel glav g.
Aschentuch n. (-s,-tücher) : sildrouerez b.
Ascher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
Aschermittwoch g. (-s,-e) : Merc'her-al-Ludu g., Merc'her meur g.
aschfahl ag. : morlivet, glaslivet, drouklivet, livet fall, gwall-livet, glas, distronk, karzhet e vizaj.
aschfarben ag. **/ aschfarbig** ag. : louet, glas, gris.
aschgrau ag. : **1.** louet, glas, gris ; **2.** [dre skeud.] *das geht ins Aschgraue, das geht bis ins Aschgraue,* re 'zo re, ur gont a zo da bep tra, ur gont a zo d'an holl draoù, ur somm a zo da bep tra ha pa vefe da zebriñ yod, ur ritenn a zo da bep tra, gant kement-se ez eer dreist ar roudenn (an arroudenn, ar pal), gant kement-se ez eer er-maez eus ar park, gant kement-se ez eer er-maez, gant kement-se ez eer dreist ar yev, gant kement-se ez eer dreist-penn.
aschig ag. : luduek.
Aschkenase g. (-n,-n) **/ Aschkenasi** g. (-, Aschkenasim) : Yuzev achkenaz g., Achkenaz g. [*liester* Achkenazed].
aschkenasisch ag. : achkenaz.
Aschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g., sulugenn b.
Aschkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.
äschylisch ag. : *die Äschylischen Tragödien*, trajediennoù Aichilos lies., trajediennoù Aesc'hulos lies.
Äschylus g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.
ASCII-Code g. (-s,-s) **/ ASCII-Zeichensatz** g. (-es,-sätze) : kod ASCII g., boneg ASCII b.
Aseität b. (-) : aseitidigezh b.
äsen V.gw. (hat geäst) : peuriñ, broustañ ; *das Wild äst,* bez emañ ar jiber o peuriñ.
Asepsis b.(-) : [mezeg.] aseptiezh b., anlest g., anlestegezh b.
Aseptik b.(-) : [mezeg.] aseptizañ g., aseptizadur g., anlestañ g.
aseptisch ag. : [mezeg.] aseptek, anlestek, … anlestañ ; *aseptische Behandlung,* intentoù en un endro divikrob.
Äser *liester evit* **Aas**.
asexuell ag. : hep reizh, ansekset, anrevel, anrevek.
Asiat g. (-en,-en) **/ Asiate** g. (-n,-n) : Aziad g., Reterad g.
asiatisch ag. : aziat ; *das asiatische Russland,* lodenn aziat Bro-Rusia b.
Asien n. (-s) : Azia b.
Askanier g. (-s,-) : [istor] unan eus lignez an Askanied g.
Askari g. (-s,-s) : [douar., lu] askari g.
Askaris b. (-, Askariden) : [loen., mezeg.] lenkernenn b. [*liester* lenkernennoù, lenkern].
Askese b. (-) : emgastiz g., gwanidigezh ar c'horf b., embleustrerezh g., askez g., askezegezh b.
Asket g. (-en,-en) **/ Asketiker** g. (-s,-) : askezad g., askezour g., penedour g., emgastizer g., embleustrer g. ; *wie ein Asket leben,* bevañ evel ur manac'h digenvez, bezañ vijil gant an-unan bemdez.
asketisch ag. : emgastizus, askezek, askezel.
Asklepios g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Asklepiosstab g. (-s,-stäbe) : bazh Asklepios b., naerwialenn b.
Askorbinsäure b. (-,-n) : trenkenn askorbek b.
Äskulap g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Äskulapstab g. (-s,-stäbe) : bazh Asklepios b., naerwialenn b.
Äsop g. : Aisopos g., Ezop g. ; *Äsops Fabeln,* mojennoù Aisopos lies., fablennoù Aisopos lies.
äsopisch ag. : *Äsopische Fabeln*, fablennoù (mojennoù) Aisopos lies.
asozial ag. : oreliat, diskevredat, amgevredigezhel, digevredigezhel, disokial.
Asoziale(r) ag.k. g./b. : oreliad g., disokialad g., distaoladenn b., spered amgevredigezhel a zen g., diskevredad g.
Aspe b. (-,-n) : **1.** [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str. ; **2.** [koad, prenn] koad-kren g., kren g.
Aspekt g. (-s,-e) : **1.** sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., gweled g., rezh g., everiañs b., neuz b. ; *wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen,* ma vez dalc'het kont eus an holl selladoù, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; *wir werden alle Aspekte dieser Frage betrachten,* tu ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez, dalc'het e vo kont eus holl selladoù an afer ; **2.** [stered.] *unter günstigem Aspekt geboren sein,* bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat ; **3.** [yezh.] *Verbalaspekt,* stumm ar verb g., arvez ar verb g.
Aspenholz n. (-es) : koad kren g., kren g.
Aspergill n. (-s,-e) : [relij.] sparf g., barr dour benniget g.
Asphalt g. (-s,-e) : asfalt g., ter-douar g., ter g., ter-du g., koultron g., bitum g.
Asphaltdecke b. (-,-n) : gwiskad asfalt g., gwiskad ter-douar g.
asphaltieren V.k.e. (hat asphaltiert) : terdouarañ, asfaltañ.
Asphaltierung b. (-) : terdouarañ g., terdouarerezh g., asfaltañ g., asfaltadur g.
asphaltisch ag. : asfaltek, bitumek, terdouarek, koultronek, terduek.

Asphaltpappe b. (-,-n) : kartoñs asfalt g.
Asphaltstraße b. (-,-n) : hent ter-douar g., hent koltarek g.
Asphodelos g. (-) / **Asphodelosblüte** b. (-,-n) / **Asphodill** g. (-s,-e) : [louza.] milad str., kenin g.
Aspik n. (-s,-e) : [kegin.] sun-koazhet g., aspig g.
Aspirant g. (-en,-en) : **1.** emstriver g. ; **2.** [lu] danvez ofiser g.
Aspiration b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g.
aspirierbar ag. : c'hwezhaus.
aspirieren V.k.e. (hat aspiriert) : [yezh.] c'hwezhañ, c'hwezhadenniñ.
Aspirin n. (-s) : aspirin g. ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig,* aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek.
Aspirintablette b. (-,-n) : kached aspirin g., moustrad aspirin g.
Ass[1] n. (-es,-e) : **1.** [kartoù] born g. [*liester* berniel, borniou], bid g., P. louz g. ; *das Karoass, das Karo-Ass,* ar born karo g. ar bid karo g., al louz karo g. ; *das Ass ist die höchste Karte,* ar born a zo mestr war ar c'hartennoù all ; **2.** [dre skeud.] mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g., tarinez b., pabor g., paborenn b., beuf g., hinkin g. ; *er ist ein Ass,* ur mailh eo, ur c'hwil eo, ur maout a zen eo, ki eo, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo ur chadenn den, hennezh a zo dreist, hennezh a zo ur pabor, hennezh a zo ur beuf, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *er ist ein Ass im Fahren,* hennezh a oar kas e garr-tan, ur mailh (un tad den, ampart-tre) eo evit bleniañ, da vleinañ eo ur mestr, ur mailh eo da vleniañ, ur blenier arroutet eo, tarin eo da vleinañ, un hinkin eo da vleinañ, dornet akuit eo da vleinañ, dreist eo da vleinañ, ur gwall vlenier eo, solut eo da vleinañ.
Ass[2] n. (-es,-e) : [Bro-Aostria] gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g.
Assekurant g. (-en,-en) : kretaer g., asurour g., asurañsour g.
Assekuranz b. (-,-en) : kretadur g., asurañs b.
Assekuranzschein g. (-s,-e) : testeni kretadur g., kevrat kretadur b., lizher kretadur g., lizher kretaat g.
Assekurat g. (-en,-en) : kretaad g., kretaed g., asurañsad g.
Assel b. (-,-n) : [loen.] moc'h-koad str., laou-dar str., gwrac'h b.
Assemblierprogramm n. (-s,-e) : [stenn.] kendroer g., kunteller g.
assertorisch ag. : diogelus.
Asservat n. (-s,-e) : [gwir] pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.
Asservatenkammer b. (-,-n) : mirlec'h ar prouennoù kendrec'hiñ g., mirlec'h ar pezhioù prouiñ g.
Assessor g. (-s,-en) : **1.** [gwir] advarner g. ; **2.** kelenner deraouad g.
Assi g. (-s,-s) : **1.** skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; **2.** oreliad g., disokialad g., distaoladenn b., diskevredad g., spered amgevredigezhel a zen g., sklanker g., foreant g., truilheg g., pilhaoueg g., labaskenn b., chelgenn a zen b., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., laoueg g.
Assignat n. (-s,-e) : asignal g.
Assimilation b. (-) / **Assimilierung** b. (-) : **1.** heñvelekadur g., hevelebekadur g., hevelebidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., entouezierezh g. ; **2.** [bev., mezeg.] bevelaat g. ; **3.** [yezh.] heñveladur g., deheñveladur g., deheñvelaat g.
assimilieren V.k.e. (hat assimiliert) : **1.** heñvelaat, hevelebekaat, heñvelekaat, enteuziñ, entoueziañ ; *die Ausländer wurden assimiliert,* deuet e oa an estrañjourien da vezañ heñvel ouzh tud ar vro, enteuziñ a reas an estrañjourien, dont a reas an estrañjourien da heñvelaat ouzh tud ar vro ; *die Ausländer ließen sich assimilieren,* en em heñvelaat a reas an estrañjourien ouzh tud ar vro ; *sie wollen die Elsässer assimilieren,* c'hoant o deus e kollfe an Elzasis o yezh hag o sevenadur ; **2.** [bev., mezeg.] bevelaat.
Assisen lies. : [Bro-Suis] touidi lies.
Assistent g. (-en,-en) : skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; *technischer Assistent,* dornataer g., darbarer g. ; *pharmazeutisch-technischer Assistent,* darbarer apotiker g.
Assistenz b. (-,-en) : skoazell b., harp g., skor g., gwared g., gwarederezh g. ; *unter Assistenz von,* gant harp (sikour, skoazell) u.b./udb.
Assistenzarzt g. (-es,-ärzte) : enklañvdiour g., medisin-ospital g., diabarzhad g.
Assistenzprofessor g. (-s,-en) : mestr prezegenner g.
assistieren V.k.e. (hat assistiert) : **1.** eilañ, skoazellañ, skoraña, reiñ harp da ; **2.** [dre astenn.] arvestiñ ouzh.
Assonanz b. (-,-en) : klotenn-vogalenn b., kengan g., kenganez ar vogalennoù b.
assortieren V.k.e. (hat assortiert) : pourvezañ.
assortiert ag. : [kenwerzh.] pourvezet ; *reich assortiertes Lager,* magazenn pourvezet mat b.
Assortiment n (-s,-e) : dibab g.
Assoziation b. (-,-en) : **1.** kevredigezh b., breuriezh b., kevredad g. ; **2.** [preder.] kenstrolladur mennozhioù g., strobad mennozhioù g., kenstroll mennozhioù g., strollata skeudennadurioù g., strollatad g. ; **3.** [Sigmund Freud] *freie Assoziation,* frankstrollata g. ; **4.** [louza.] kenstroll struj g.
Assoziationspsychologie b. (-) : strollataouriezh b.
Assoziativität b. (-) : kenstrollusted b., strollatadezh b.
assoziieren V.k.e. (hat assoziiert) : kenstrollañ, keveliñ, unaniñ, kevrediñ, kenlodegañ.
assoziiert ag. : kevelet, kevredet, kevelek, unanet, kenlodek ; *assoziierter Staat,* Stad kevelek b.
Assyrien n. (-s) : Asiria b.
Assyrier g.(-s,-) : Asiriad g.
assyrisch ag. : **1.** … Asiria, asiriat ; **2.** [yezh] asiriek.
Ast g. (-es, Äste) : **1.** brank g., skourr g., barr g., skoultr g. ; *ein dürrer Ast,* ur brank sec'h g., ur grinenn b. ; *der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder,* al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrankas (a varras) ; *einen Ast (ab)stutzen,* harpañ (tintañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; *sich in Äste teilen,* gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù ; **2.** [dre astenn.] *ein Brett mit vielen Ästen,* un tamm plankenn bosek (ulmennek) g., un

tamm plankenn koad-tro ennañ g. ; **3.** [tro-lavar] *er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt,* emañ o kac'hat en e dok hag a-benn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn ; *den Ast absägen, auf dem man sitzt,* en em antell e-unan, mont a-enep e vara, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, en em ziharpañ, toullañ dindan an-unan, ober e valapa, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra ; **4.** *sich einen Ast lachen,* tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ (sailhañ) da c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *auf dem absteigenden Ast sein,* bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da beurgoll, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

AStA g. (-/-s,-/-s/ Asten) : [berradur evit **Allgemeiner Studentenausschuss**] poellgor ar studierien g.

Ästchen n. (-s,-) : brankig g., skourrig g., barrig g., briñsenn b., briñsad str., bleñch g.

asten V.gw. (hat geastet) : P. dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-drovat, na vouzhañ ouzh al labour.

ästen V.gw. (hat geäst) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ.

Aster b. (-,-n) : [louza.] aster g., bokedoù-stered lies.

Astereognosie b. (-) : [mezeg.] ankounañmerzerezh g.

Asterngewächs n.(-es,-e) : [louza.] astereg g. [*liester* astereged], kompozeg b. [*liester* kompozeged].

Asteroid g. (-en,-en) : asteroidenn b.

astfrei ag. : reizh, rez ; *astfreies gerades Holz,* koad reizh g., koad rez g.

Astgabel b. (-,-n) : skalf g., gaol b. ; *kleine Astgabel zur Entfernung des Gestrüpps mit der Sichel,* fichell b. forc'hell b.

Astgewirr n. (-s) : greoñenn skourroù b., greoñennad skourroù b.

Asthenie b. (-) : [mezeg.] asteniezh b., asikter g.

Ästhet g.(-en,-en) : kenedelour g.

Ästhetik b. (-) : **1.** [neuz] kenedelezh b. ; **2.** [preder.] kenedoniezh b. ; **3.** [intentoù korf.] kenedouriezh b. ; **4.** [arzoù] arzoniezh b., arzouriezh b.

Ästhetiker g. (-s,-) : [preder.] kenedoniour g.

ästhetisch ag. : kenedel, arzoniel, brav, koant, kenedus.

Ästhetizismus g. (-) : **1.** [preder.] kenedelouriezh b. ; **2.** [arz] kenedeladurezh b.

Ästhetizist g. (-en,-en) : kenedelour g.

Asthma n. (-s) : astma g., berranal g./b., P. amezeg an Ankoù g. ; *dieses Asthma macht mir zu schaffen,* diaezamant am bez gant ar berranal (gant ar verranal) a vez ingal warnon, bec'hiet on gant ar verralan.

Asthmatiker g. (-s,-) : astmateg g. [*liester* astmateien], berranaleg g., den berranalek g., termer g.

asthmatisch ag. : astmatek, berranalek, berranal, peus.

ästig ag. : **1.** ulmennek, skoulmek, skodek, torzhellek, bosek, koad-tro ennañ ; **2.** bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.

astigmatisch ag. : astigmatek, dispiswel, amstiwelel.

Astigmatismus g. (-) : **1.** [fizik] amstiegezh b. ; **2.** [mezeg.] dispisweled g., amstiwel g.

ästimieren V.k.e. (hat ästimiert) : priziañ, prizañ, feuriañ.

Astknorren g. (-s,-) **/ Astknoten** g. (-s,-) : ulmenn b., skod g., flosk g.

Astloch n. (-[e]s,-löcher) : toull ulmenn g., toull skod g.

astlos ag. : diskoultr.

Astrachan[1] n. : [douar.] Astrakan b.

Astrachan[2] g. (-s,-s) : [dre astenn.] feur astrakan b., astrakan g.

astral- sterennel, astrel.

astrein ag. : **1.** [koad] reizh, rez ; **2.** [dre skeud.] *die Sache ist nicht ganz astrein,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, vi pe labous zo gant ar yar ; P. *astrein !* dispar ! disi ! direbech eo ! biskoazh gwell ! n'eman ket c'hwezh ar preñved gant an dra-se ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! difestur eo !

Astrodynamik b. (-) : astrodinamik g., sternerzhoniezh b.

Astrolab n. (-s,-e) **/ Astrolabium** n. (-s, Astrolabien) : astralab g., steredlec'hier g.

Astrolog g. (-en,-en **/ Astrologe** g. (-n,-n) : steredour g., hudsteredour g.

Astrologie b. (-) : steredouriezh b., hudsteredouriezh b., astrologiezh b.

astrologisch ag. : ... steredouriezh, steredouriezhel, … hudsteredouriezh, hudsteredouriezhel.

Astromechanik b. (-) : loc'honiezh an astroù b.

Astronaut g. (-en,-en) : astraer g., astronaot g., kosmonaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g.

Astronavigation b. (-,-en) : merdeadur steredoniel g., merdeadur diouzh ar stered g.
Astronom g. (-en,-en) : steredoniour g., astronomour g.
Astronomie b. (-) : steredoniezh b., astronomiezh b.
astronomisch ag. : ... steredoniezh, steredoniel, steredel, … astronomiezh, astronomel ; *astronomisches Objekt,* korf kosmek g.
Astrophysik b. (-) : astrofizik g.
Astrophysiker g. (-s,-s) : astrofizikour g.
Astschere b. (-,-n) : benerez b., gweltre b.
Aststummel g. (-s,-) : brog g., brogenn b.
Ästuar n. (-s,-e/Ästuarien) : [douar.] aber b./g.
Asturien n. (-s) : Asturiez b., Bro-Astur b.
Äsung b. (-,-en) : [hemolc'h] peuraj g.
Astwerk n. (-s,-e) : brankoù lies., barradur g., pennad-barroù g.
ASU b. (-,-s) : [*berradur evit* **Abgassonderuntersuchung**] kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.
Asyl n. (-s,-e) : minic'hi g./b., repu g., bodenn b. ; *jemandem Asyl gewähren,* reiñ golo d'u.b., reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., bodenniñ u.b. ; *Asyl suchen,* klask repu ; *Asyl genießen,* kavout bod, kaout herberc'h ; *politisches Asyl,* bod politikel g.
Asylant g. (-en,-en) : goulenner repu g.
Asylantrag g. (-s,-anträge) : goulenn repu g.
Asylbewerber g. (-s,-) : goulenner repu g.
Asylland n. (-es,-länder) : bro repu b.
Asylrecht n. (-s,-e) : gwir degemer g., gwir da zougen minic'hi g., gwir minic'hi g., gwir ar vinic'hi g., gwir-repuiñ g.
Asylsuchende(r) ag.k. g./b. : goulenner repu g., goulennerez repu b.
Asymbolie b. (-) : [mezeg.] diaroueziñ g.
Asymmetrie b. (-,-n) : amskouer g., ankemparzh g.
asymmetrisch ag. : amskouer, ha n'eo ket kenlinennek, ankemparzhek.
at [*berradur evit* **Atmosphäre**] [fizik] atmosfer g.
at [stlenn.] @, e ti, P. lost marmouz g., krogenn b.
A.T. [*berradur evit* **Altes Testament**] testamant kozh g., Lezenn Gozh b. (Gregor).
Ataraxie b. (-) : **1.** [mezeg.] hezoni b. ; **2.** [preder.] ataraksia b., ataraksiezh b., emdidrubuilh g.
Atavismus g. (-, Atavismen) : urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrerezh g., gouenn b.
Ataxie b. (-) : [mezeg.] digenurzh loc'hadel g.
Atelier n. (-s,-s) : **1.** [arzoù] atalier g. ; **2.** mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Atelieraufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn arz b.
Atelierfenster n. (-s,-) : velux® bras g., lukan vras b., lomber bras g., oued vras b.
Atelierwohnung b. (-,-en) : mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.

Atem g. (-s) : **1.** anal b., alan b., c'hwezh g. ; *übelriechender Atem,* anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b. ; *tief Atem holen,* kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; *ohne Atem zu holen,* hep dianalañ ; *außer Atem ankommen,* degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout *; mit keuchendem Atem,* dialan, dianal, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, berranal gantañ, berr warnañ, berr e anal, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, kollet e anal gantañ, c'hwitet (manket) e anal dezhañ, ar berralan warnañ, o verranalañ, berr war e gezeg, berr war e sparl, peus, berranalet ; *nach Atem ringen,* dihostal, mougañ, tagañ, dielc'hat, diroufal, dic'hwezhañ, trec'hwezhañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, berranalañ, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, stambouc'hañ, simuc'hiñ, bezañ izel e alan, berraat war an-unan, trealañ ; *außer Atem geraten,* koll e alan, mont berr e anal, tapout an dirouf, mont berr, dialanañ, dianalañ, dizanalañ, dielc'hat, bezañ dielc'het, bezañ dianalet, termal, peusiñ, simuc'hiñ ; *ich gerate sofort außer Atem,* me a ya berr warnon diouzhtu, me a c'hwit va alan din diouzhtu ; *jemanden außer Atem bringen, jemandem den Atem rauben, jemandem den Atem nehmen,* dianalañ u.b., mougañ e anal d'u.b., troc'hañ e anal d'u.b., terriñ anal u.b. ; *ich bin völlig außer Atem,* me a zo bouc'h 'vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalet ha miget emaon ; *laufen bis einem der Atem wegbleibt, sich außer Atem laufen,* dielc'hat o redek, redek betek bezañ dialan / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf, redek betek berranalañ ; *mein Atem rasselt,* va alan a zo o c'hwitellat ennon ; *dazu braucht man einen guten (einen langen) Atem,* ret eo kaout anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ hir e anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ uhel e anal evit ober an dra-se ; *Atem holen, Atem schöpfen,* tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, dic'hwezhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, kemer e anal, sachañ e anal, alanat, kaout e alan en-dro, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober un dizalaniñ, ober un dizanaliñ, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diwaskañ e gorf ; *wieder zu Atem kommen,* kaout e anal en-dro, frankaat war an-unan ; *sie kommt wieder zu Atem,* frankaet eo warni, emañ ar sparl oc'h astenn warni ; *jemanden wieder zu Atem kommen lassen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Atem anhalten,* delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, menel e alan en an-unan ; *mit fliegendem Atem,* dianalet, dianal, o tiadaviñ, o trec'hwezhañ, o trealañ, o tiroufal, o vac'hellat, oc'h halpiñ, berr (tenn) e anal dezhañ, berranal gantañ, o verranalañ, e anal o kinnig mankout ; *jemanden in Atem halten,* bezañ atav war gein

u.b., ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., reiñ dibun d'u.b., na baouez ouzh u.b., na reiñ tamm anal ebet d'u.b., na leuskel u.b. da zianalañ, ober gwallamzer d'u.b. ; *er hält mich dauernd in Atem,* hennezh a zo un tourmant labourat gantañ, un uz eo labourat gantañ, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a zen, ur brav n'eo ket labourat gant hennezh ; *man sollte sich davor hüten, den Atem eines Kranken zu inhalieren,* n'eo ket mat chom en anal un den klañv ; *das benimmt mir den Atem, das verschlägt mir den Atem,* **a)** [ster rik] un torr-alan eo an dra-se, un torr-anal eo an dra-se, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, peusiñ a ran gant an dra-se, chom a ra va anal ennon ; **b)** [dre skeud.] un estlamm gwelet ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ, chom a ran war va c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, lug e choman, chom a ran abafet-lip, badaouet on o welet an dra-se, menel a ran seizet ha dianal, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, gouest eo da bilat ac'hanoc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; **2.** *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,* dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ.

atembar ag. : analus, analadus, a c'heller analañ.

Atembeklemmung b. (-,-en) : berranal g./b., moug g., mougadenn b., mougadell b.

atembenehmend ag. / **atemberaubend** ag. : **1.** un estlamm gwelet, skodegus, sabatuus, sabaturus, badaouus, sebezus, bamus, boemus, estlammus, marzhus, marzh, moliac'hus ; **2.** torr-anal ; *eine atemberaubende Steigung,* ur sav torr-anal g.

Atembeschleunigung b. (-) : buanadur an analañ g.

Atembeschwerden lies. : poan evit analañ b., bec'h evit analañ g., simuc'h g.

Atemgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g., dewenter g.

Atemgeräusch n. (-es,-e) : trouz an analat g.

Atemgymnastik b. (-) : jiminas analat-dianalat g.

Atemholen n. (-s) : analadur g., analidigezh b. ; *er hat Schwierigkeiten beim Atemholen,* poan en deus evit analañ b., bec'h en deus evit analañ, poan en deus o kaout e alan, izel eo e alan dezhañ.

Atemlähmung b. (-) : moug g., mougerezh g., mougadur g., asfiksiezh b., angwent g.

atemlos ag. : berr warnañ, dianal, dielc'het, berranal gantañ, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, gant e anal o kinnig mankout, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, o verranalañ, berr e anal, kollet e anal gantañ, c'hwitet (manket, troc'het) e anal dezhañ, ar berralan warnañ, berr war e gezeg, berr war e sparl, o tihostal, peus, o trec'hwezhañ, tuzum, o tianalañ.

Atemlosigkeit b. (-) : asfiksiezh b., angwent g., moug g., mougerezh g., mougadur g., berralan b./g., dianal g., dihosterezh g., trec'hwezh g., simuc'h g., berrder g.

Atemluft b. (-) : aer analus b./g.

Atemmaske b. (-,-n) : benveg enanaliñ g., maskl analañ g., maskl oksigen g.

Atemnot b. (-) : mic'hwezh g., diankadell, dirouferez b., dielc'h g., dihost g., dihosterezh g., trec'hwezh g., asfiksiezh b., angwent g., mougadur g., mougerezh g., mougadell b., moug g.

Atempause b. (-,-n) : ehan g., tenn alan g., tenn anal g., tamm diskuizh g., diskuizh(ig) g., diskuizhadenn b., tamm diskrog g., tamm dizalaniñ g., tamm dizanaliñ g., ruilh g., rank g., kalmijenn b. ; *jemandem eine Atempause gönnen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da ziskuizhañ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Pferden eine Atempause gönnen,* diskuizhañ e gezeg ; *jemandem keine Atempause gönnen,* bezañ atav war chouk u.b.

Atemschutzgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g.

Atemschutzmaske b. (-,-n) : benveg enanaliñ g., maskl analañ g., maskl gwarez g., maskl oksigen g.

Atemspende b. (-) : [mezeg.] daskor-anal g.

Atemstillstand g. (-s,-stillstände) : apne b., ehan analat g.

Atemübung b. (-,-en) : jiminas analat-dianalat g.

Atemwege lies. : forzhioù analañ lies., hent an analañ g., hent analañ g.

Atemwegserkrankung b. (-,-en) : anaez stag ouzh ar forzhioù analañ g.

Atemzug g. (-s,-züge) : **1.** tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., analad b., huanad g., huanadenn b., c'hwezhadenn b. ; *in den letzten Atemzügen liegen,* bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ aet betek ar mouch, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ war an diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñviñ d'ar maez, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ en enkoù (Gregor) ; *er liegt in den letzten Atemzügen,* ne zaleo ket da vervel, aet eo betek ar mouch ; *den letzten Atemzug tun,* rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, ober e huanad diwezhañ ; *letzter Atemzug,* diwezhañ mouch a vuhez g., stank an anal g., huanad diwezhañ g., huanadenn diwezhañ b. ; **2.** *in einem Atemzug, im gleichen Atemzug, im selben Atemzug,* en un analad, war un analad, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, en ur ser.

Äthan n. (-s,-) : [kimiezh] etan g.

Atheismus g. (-) : andoueouriezh b., dizoueadegezh b., dizoueadelezh b.

Atheist g. (-en,-en) : andoueour g., dizouead g., nac'her-Doue g., den dizoue g.

atheistisch ag. : andoueat, andoue, dizoue ; *er wurde atheistisch erzogen,* savet dizoue e voe, savet eo bet en un doare andoue.
Athen n. : **1.** Aten b. ; **2.** [kr-l] *Eulen nach Athen tragen,* klask kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi.
Athener g. (-s,-) : Atenad g.
Äther g. (-s) : **1.** [kimiezh] eter g. ; **2.** [dre skeud., barzh.] ebr g., neñv g., oabl b. ; *etwas über den Äther schicken, etwas in den Äther schicken,* radioskignañ udb, skignañ udb ; **3.** [Henamzer] ar pempvet bonvoud g.
ätherisch ag. : **1.** dizanvezel, aezhennek, lusennek, skañv, oabrek, neñvel, eus an neñv ; **2.** [kimiezh] eterek, aezhidik ; *ätherisches Öl,* eoul esañs g., irad g.
atherman ag. : [fizik] harz-gwrez.
Atherosklerose b. (-,-n) : [mezeg.] ateroskleroz g.
Äthersucht b. (-) : eteromania g., eteromaniezh b., eteroboazenn b., eteroboemenn b., sujidigezh d'an eter b., estoue ouzh an eter g., etergaezhiadezh b. g.
Äthiopien n. (-s) : Etiopia b.
Äthiopier g. (-s,-) : Etiopiad b.
äthiopisch ag. : etiopiat.
Athlet g. (-en,-en) : atletour g., gourenour g.
Athletik g. (-en,-en) : atleterezh g., gourenelezh b.
athletisch ag. : atletek, … atleterezh, gourenel, … gourenelezh.
Äthylen n. (-s) : etilen g.
Äthylalkohol g. (-s,-e) : alkool etilek g.
Ätiologie b. (-) : **1.** [preder.] kaozoniezh b., abegoniezh b., arbennoniezh b. ; **2.** [mezeg.] arbennouriezh b.
Atlant g. (-en,-en) : [tisav.] atlant g. [*liester* atlantoù].
Atlantiaden lies / **Atlantiden** lies. : [stered.] *die Atlantiaden, die Atlantiden,* ar Pleiadezed lies., Yarig hec'h evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.
Atlantik g. (-s) : Atlantik g., Meurvor Atlantel g.
Atlantik-Charta b. (-) : karta Atlantel b.
Atlantikfestung b. (-,-en) : [istor, eil brezel-bed] enserradenn atlantel b.
Atlantikpakt g. (-s) : pakt atlantel g.
Atlantikstaaten lies. : bloc'h atlantel g., aliañs atlantel b.
Atlantiksturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort boutin g.
Atlantikwall g. (-s) : [istor, nazi.] moger an Atlantik b.
Atlantis n. / **Atlantiserdteil** g. : Atlantis b.
atlantisch ag. : atlantel, atlantek ; *Atlantischer Ozean,* Meurvor Atlantel g.
Atlas[1] g. (-) : [mojenn.] Atlas g.
Atlas[2] g. (-/-ses, -se) : kartennaoueg b., atlas g.
Atlas[3] g. (-/-ses,-se) : [gwiad.] satin g.
Atlas[4] g. (-) : [menezioù] *der Atlas,* an Atlas g.
atlasartig ag. : satinheñvel, e doare ar satin, a-zoare gant ar satin, a-seurt gant ar satin.
Atlasgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig an Atlas g.
atmen V.gw. (hat geatmet) : analat, analañ, tennañ e anal, sachañ e alan, dianalañ, dizalaniñ, dizanaliñ ; *tief atmen,* kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan, ruflañ an aer, ruflañ an avel ; *die Luft hier kann man kaum atmen,* amañ n'eus ket tu da dennañ e alan ; *wenn ich atme,* pa sachan va alan ; *solange er noch atmet,* tra ma c'hwezho un tamm alan ennañ, tra ma teuio alan dioutañ c'hoazh ; *ich atme nur schwer,* poan am eus o kaout va alan, izel eo va alan din, poan am eus o tianalañ ; *er atmet noch ein bisschen,* dont a ra anal c'hoazh dioutañ, c'hwezhañ a ra c'hoazh un tamm anal ennañ ; *rasselnd atmen,* ronkellañ.
Atmosphäre b. (-,-n) : **1.** [fizik] atmosfer g. ; *Druck von einer Atmosphäre,* gwask kevatal da un atmosfer ; **2.** aergelc'h g., aezhkelc'h g., gazkelc'h g. ; *Verunreinigung der Atmosphäre,* saotradur an aergelc'h g. ; *in die Atmosphäre geraten,* enaergelc'hiañ ; **3.** [dre skeud.] aergelc'h g., amva g., endro g. ; *gesellige Atmosphäre,* aergelc'h plijus g. ; *Großstadtatmosphäre,* aergelc'h ur gêr vras g., aergelc'h ar c'hêrioù bras g. ; *Treibhausatmosphäre,* aergelc'h tomm betek re g.
Atmosphärendruck g. (-s,-drücke) : aerwask g.
Atmosphärenüberdruck g. (-s,-drücke) : bar g.
atmosphärisch ag. : atmosferek, aergelc'hel, … aergelc'h, … an aergelc'h ; *atmosphärische Störungen,* direizhennoù atmosferek lies., strafuilhoù aergelc'h lies., direizhadennoù aergelc'h lies.
Atmung b. (-) : analadur g., tenn alan g., tenn anal g., analidigezh b. ; *künstliche Atmung,* daskor-anal g. ; *Ausatmung,* ezanaladur g., dianaladur g. ; *Einatmung,* enanaladur g.
atmungsaktiv ag. : [gwiad.] na zalc'h ket gwrez ha c'hwezenn ar c'horf.
Atmungsgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g.
Atmungsorgane lies. : benvegad analañ g., benveg analañ g.
Atoll n. (-s,-e) : atoll g.
Atom n. (-s,-e) : atom str., atomenn b. ; *das Atom spalten,* dispenn an atomenn, skiriañ an derc'han ; *ein Molekül besteht aus verschiedenen Atomen,* ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *Elektronenwolke eines Atoms,* koskor elektron un atomenn g.
Atomangriff g. (-s,-e) : argadenn nukleel b., tagadenn derc'hanel b.
Atomantrieb g. (-s,-e) : erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g.
atomar ag. : .. atom, .. atomenn, atomek, nukleel, atomel, derc'hanel ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour ez eus enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen.
Atombatterie b. (-,-n) : pod nukleel g., pod derc'hanel g.
Atombau g. (-es) : framm an atomenn g.
Atombindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.
Atombombardierung b. (-,-en) : [lu] bombezadenn atomek b., bombezadenn derc'hanel b.
Atombombe b. (-,-n) : bombezenn atomek b., bombezenn derc'hanel b.

Atombombenexplosion b. (-,-en) : tarzhadenn ur vombezenn atomek b., tarzhadenn ur vombezenn derc'hanel b.
atombombensicher ag. : enebatomel, gwarezet diouzh ar bombezennoù atomek, gwarezet diouzh ar bombezennoù derc'hanel.
Atombombenversuch g. (-s,-e) : taol-esae derc'hanel g.
Atombomber g. (-s,-) : [karr-nij, lu] bombezer atomel g., bombezer derc'hanel g.
Atombunker g. (-s,-) : goudor enebatomel g.
Atomenergie b. (-,-n) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b. ; *Antrieb durch Atomenergie,* erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g.
Atomexplosion b. (-,-en) : tarzhadenn atomek b., tarzhadenn nukleel b., tarzhadenn derc'hanel b.
Atomforscher g. (-s,-) : atomour g., arbennigour war ar fizik nukleel g., derc'hanour g.
Atomforschung b. (-,-en) : imbourc'h derc'hanel g., atomouriezh b., derc'hanouriezh b.
Atomgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout implij ar gremm nukleel b., lezenn a-zivout implij ar gremm derc'hanel b.
atomgetrieben ag. : dre erlusk nukleel, dre erlusk derc'hanel ; *atomgetriebenes U-Boot,* lestr-spluj dre erlusk derc'hanel g.
Atomgewicht n. (-s,-e) : tolz atomenn g.
Atomgewichtsbestimmung b. (-,-en) : didermenadur tolz an atomenn g., didermenadur an tolz atomek g.
Atomhülle b. (-,-n) : [fizik] gwiskad elektron g.
atomisch ag. : derc'hanel, atomek, atomel, nukleel.
atomisieren V.k.e. (hat atomisiert) : **1.** glizhenniñ ; **2.** bruzunañ, puzuilhañ ; **3.** pulluc'hañ.
Atomismus g. (-) **/ Atomistik** b.(-) : [preder.] atomouriezh b.
atomistisch ag. : [preder.] atomour, atomouriezhel ; *atomistischer Materialismus,* danvezelouriezh atomouriezhel b.
Atomkern g. (-s,-e) : derc'han g., nukleüz an atomenn g., kevrann greiz un atomenn b., lodenn greiz un atomenn b.
Atomkommissariat n. (-n) : komiseriezh e karg eus an energiezh atomek b.
Atomkontrolle b. (-,-n) : kontroll an energiezh nukleel g.
Atomkraft b. (-) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b., [lu] nerzh atomek g. ; *Atomkraft ? Nein, danke,* an derc'han ? n'em eus ket ezhomm.
Atomkraftgegner g. (-s,-) : **1.** enebour an nerzh nukleel g. ; **2.** enebour an energiezh nukleel g. ; **3.** enebour an armoù hag an energiezh nukleel g.
Atomkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn nukleel b., tredanva derc'hanel g., kreizenn derc'hanel b.
Atomkrieg g. (-s,-e) : brezel atomek g., brezel nukleel g.
Atommacht b. (-,-mächte) : bro armoù nukleel en he dalc'h b.
Atommasse b. (-,-n) : tolz atomenn g.
Atommeiler g. (-s,-) : reaktor nukleel g., dazgwereder derc'hanel g., pod atomel g.
Atommodell n. (-s,-e) : delvan atom g.
Atommüll g. (-s) : dilerc'hioù skinoberiek lies., lastez skinoberiek str. ; *große Mengen an Atommüll werden erzeugt,* dilerc'hiadoù skinoberiek a vez produet a gementadoù bras.
Atomphysik b. (-) : fizik nukleel g., fizik derc'hanel g., derc'hanouriezh b.
Atomphysiker g. (-s,-) : arbennigour war ar fizik nukleel g., derc'hanour g.
Atompilz g. (-es,-e) : kabell-touseg atomek g.
Atomrakete b. (-,-n) : fuc'hell derc'hanel b., fuzeenn nukleel b.
Atomreaktor g. (-s,-en) : reaktor nukleel g., dazgwereder derc'hanel g., pod atomel g.
Atomschutz g. (-es) : gwarez enepatomel g.
Atomschutzkeller g. (-s,-) : goudor enebatomel g.
Atomspaltung b. (-,-en) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegradur an atomenn g., fision b.
Atomsperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev nannskignañ g.
Atomsprengkopf g. (-es,-köpfe) : [lu] penn tarzh nukleel g.
Atomstreitmacht b. (-,-mächte) : **1.** bro armoù nukleel en he dalc'h b. ; **2.** [lu] barr skeiñ derc'hanel g., nerzhioù brezel atomek lies., nerzhioù brezel derc'hanel lies., nerzhioù brezel nukleel lies.
Atomstromerzeuger g. (-s,-) : ganer gremm derc'hanel g., ganer energiezh nukleel g.
Atomsymbol n. (-s,-e) : [kimiezh] arouez kimiezh b.
Atomtest g. (-s,-s) : taol-esae nukleel g.
Atomteststoppabkommen n. (-s,-) : feur-emglev a-zivout ehan an taolioù-esae nukleel g.
Atomtriebwerk n. (-s,-e) : erlusker nukleel g., erlusker derc'hanel g.
Atomuhr b. (-,-en) : horolaj atomek g.
Atomumwandlung b. (-,-en) : treuzkemmadur an atom g.
Atomversuch g. (-s,-e) : taol-esae nukleel g.
Atomwaffe b. (-,-n) : arm nukleel g. ; *ächtet die Atomwaffen !* kasait an armoù nukleel !
atomwaffenfrei ag. : *atomwaffenfreie Zone*, tachenn hep armoù nukleel enni b.
Atomwaffensperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev nannskignañ g.
Atomwaffenversuch g. (-s,-e) : taol-esae nukleel g.
Atomwirtschaft b. (-) : greanterezh tredanderc'hanel g., greanterezh nukleel g.
Atomwolke b. (-,-n) : koumoul skinoberiek str.
Atomzeitalter n. (-s) : marevezh atomel g., oadvezh derc'hanel g.
Atomzerfall g. (-s) **/ Atomzertrümmerung** b. (-) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegradur an atomenn g., fision b.
atonal ag. : amdonel ; *atonale Musik,* sonerezh amdonel g.
Atonalität b. (-) : amdonelezh b.
atoxisch ag. : nannpistrius, dibistri.
Atrium n. (-s, Atrien) : atriom g., patio g.
Atriumhaus n. (-es,-häuser) : ti gant un atriom g., ti gant ur patio g.

Atrophie b. (-) : [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., isteñv g. ; *Narbenatrophie,* isteñv kleizhennel g.
atrophisch ag. : [mezeg.] atrofiet, skoanet.
Atropin n. (-s,-e) : atropin g.
ätsch ! estl. : graet mat eo evitañ ! dleet-mat eo dezhañ ! a zo mat ! bevez eo ! kement-se n'eo ket bet laeret gantañ ! meritet en deus ! n'en deus nemet ar pezh a zellez ! bez en deus bremañ gopr e labour ! mat a zo graet dezhañ ! kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn ! kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ ! tampir evitañ ! n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ! ; *ätsch bätsch schleckerbatzl !* rask, rask, rask, hep e bask !
Attaché g. (-s,-s) : prezour kannaddi g.
attachieren V.k.e. (hat attachiert) : **1.** kevrennañ, liammañ, stagañ ; **2.** dileuriañ, dileuriñ, kannadiñ ; **3.** kevreañ gant.
Attacke b. (-,-n) : **1.** argadenn b., argad g., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tagerezh g., arsailh g. ; **2.** [mezeg.] barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g.; maread g.
attackieren V.k.e. (hat attackiert) : argadiñ, tagañ, arsailhañ.
Attentat n. (-s,-e) : **1.** gwalldaol g., mesbukad g. ; *ein Attentat verüben,* seveniñ (ober) ur gwalldaol, kas ur gwalldaol da benn ; **2.** arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g. ; *ein Attentat auf jemanden planen,* irienniñ lazhañ u.b., punañ (prientiñ) ur gwalldaol bennak a-enep u.b., falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor).
Attentäter g. (-s,-) : **1.** sponter g., sevener ur gwalldaol g. ; **2.** muntrer g., lazher g., drouklazher g.
Attest n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *ärztliches Attest,* testeni mezeg g.
attestieren V.k.e. (hat attestiert) : testeniekaat, testeniañ.
Attich g. (-s,-e) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.
Attika[1] n. : [douar.] Atika b.
Attika[2] b. (-, Attiken) : [dre astenn., tisav.] tog atika g., togenn atika b.
Attila[1] g. : Attila g.
Attila[2] b. (-,-s) : [lu] dolman g.
attisch ag. : atika, eus Atika, ... Atika, atikat, [yezh.] atikek ; [dre skeud.] *attisches Salz,* ampartiz spered b., finesa b., spered lemm g., taolioù spered lies., bommoù spered lies., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., taoladoù spered lies. (Gregor).
Attitüde b. (-,-n) : **1.** emzalc'h g., tro-spered b. ; **2.** *Attitüden,* ardoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., geizoù lies., andelloù lies., yekoù lies.
Attizismus g. (-) : doare skrivañ ha komz atika g., atikegadur g.
Attraktion b. (-,-en) : 1. dedenn g., dedennerezh g., desach g., blein desach g., blein dedennañ g. ; 2. dedenn g., dedennerezh g., desach g., hoal g.
attraktiv ag. : hoalus, dedennus, lubanus.
Attraktivität b. (-,-en) : hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoal g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *die touristische Attraktivität eines Landes,* touristelezh ur vro b.
Attrappe b. (-,-n) : tap g., drevezadenn b., touell g., trell-lagad b., touellenn b., lorb g., falsad g.
Attribut n. (-s,-e) : **1.** arouez b., doare g., penndoare g., ardamez g. ; **2.** [yezh.] **a)** stagenn b., anv-gwan-doareañ g. ; **b)** renadenn b. ; *Attribut zum Adjektiv,* renadenn-anv-gwan b.
attributiv ag. : [yezh.] *attributives Adjektiv,* stagenn b., doareenn b., doareenner g.
atü [berradur evit **Atmosphärenüberdruck**] bar g.
atypisch ag. : amrizhek, dispesius, diseurt, dibatrom, gouskoev.
at-Zeichen n. (-s,-) : [stlenn.] krogenn b., arouezenn @ [e ti] b., P. lost marmouz g.
Atzel b. (-,-n) : [loen.] pig b.
atzen V.k.e. (du atzt /hat geatzt) : paskañ, boueta, begadiñ, reiñ begadoù da.
ätzen V.k.e. (hat geätzt) : **1.** krignat, daskrignat, kengrignat ; *die Säure hat das Eisen geätzt,* devet eo an houarn gant an drenkenn ; **2.** leskiñ.
ätzend ag. : **1.** daskrignus, kengrignus, krignus ; **2.** [dre skeud.] flemmus, put, hek ; *ätzender Spott,* komzoù flemmus, flemm(adenn)où lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies., komzoù hek lies. ; P. *das ist echt ätzend,* emaomp e-barzh ar galeoù, ur groaz pounner eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, an dra-se a zo diaes-meurbet da gunduiñ, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, un uz eo an dra-se, un tourmant eo ober an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur brav n'eo ket ober an dra-se.
Ätzfigur b. (-,-en) : engravadur dre zour-kreñv g.
Ätzgas n. (-es,-e) : gaz daskrignus g., gaz kengrignus g.
Ätzkalk g. (-s) : raz-bev g., raz-kriz g.
Ätzkünstler g. (-s,-) : arzour a labour gant dour-kreñv g., engraver dre zour-kreñv g. [*liester* engraverien dre zour-kreñv].
Ätzmittel n. (-s,-) : danvez daskrignus g., danvez kengrignus g., loskuzenn b.
Ätznadel b. (-,-n) : engraver dre zour-kreñv g. [*liester* engravérioù dre zour-kreñv]
Ätznatron n. (-s) : hidroksidenn sodiom b., soda g.
Ätzstift g. (-es,-e) : [mezeg.] kreion nitrat arc'hant g.
Atzung b. (-,-en) : bouetadur g.
Ätzung b. (-,-en) : **1.** engraverezh dre zour-kreñv g. ; **2.** kengrignerezh g. ; **3.** [mezeg.] loskadur g., loskidigezh b.
Ätzwasser n. (-s) : dour-kreñv g., dour-ardant g.
au ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou ! ; *au Backe !* kern va buoc'h ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! daonet vo chipot-holen va mamm gozh ! daonet vo kroc'hen mil va ene ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! daonet 'vin ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !
Au b. (-,-en) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b.

AU b. (-) : [*berradur evit* **Abgasuntersuchung**] kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.
aua ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou !
Aua [tro-lavar] *er hat Aua,* boubou en deus, boubouig en deus.
Aubergine b. (-,-n) : [louza.] berjinez str.
aubergine ag. digemm **/ auberginefarben** ag. : el liv d'ar berjinez, berjinez.
auch Adv. : **1.** ivez, c'hoazh ; *auch seinen Bruder kenne ich,* e vreur a anavezan ivez, e vreur a anavezan c'hoazh ; *die Schwiegermutter kommt auch,* ar vammgaer a zeuio ivez ; *auch der kleinste Fehler darf nicht übersehen werden,* arabat disoñjal an disterañ fazi zoken ; *ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden,* studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden ; *das fehlte auch noch !* hag an dra-se war ar marc'had ! ; *ohne auch nur zu antworten,* hep ober an disterañ respont ; *nicht nur ... sondern auch ...,* neket hepken … met ivez …, estreget … hogen ... ivez, en tu all ma …, en tu-hont ma …, ouzhpenn ma … ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur er, sondern auch sie,* ket hennezh hepken, honnezh ivez ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer,* lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *auch du nicht,* te ivez ! na te kennebeut ! ket te zoken ! na te naket ! na te koulz-all ! ; *ich auch nicht,* na me kennebeut, me ivez, na me koulz all, na me kennebeut all, na me naket ; *ich gehe auch nicht hin,* ned in ket ivez, ned in ket kennebeut, ned in ket koulz-all, ned in ket naket ; *das glaube ich auch nicht,* an dra-se ne gredan ket ken bihan, an dra-se ne gredan ket kennebeut ; *auch mein Bruder wird nicht kommen,* va breur ne zeuio ket kennebeut, va breur ne zeuio ket ivez, va breur ne zeuio ket koulz-all, va breur ne zeuio ket naket ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, ihre Nachbarn auch nicht,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, meine Nachbarn auch nicht,* ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht,* ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun,* lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer,* ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *ich hatte auch die Kosten zu bezahlen,* hag ouzhpenn-se, bez' e oa ret din paeañ ar mizoù.
2. [ger pouezañ] ; *das ist auch wahr,* ra vin dall ma n'eo ket gwir an dra-se, d'an diaoul da'm lonkañ ma n'eo ket gwir, ar wirionez plaen ha netra ken eo, gwir-Bater (gwir-bev, gwir diarvar) eo kement-se, gwir eo evel ar Bater ; *er tat es auch,* ha graet en deus bet an dra-se, ha ne c'hwitas ket d'en ober ; *er tut es ja auch,* setu dres pezh emañ oc'h ober ; *so sieht er auch aus,* hag ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù, hag an neuz a zo warnañ da vezañ e giz-se ; *so ist es auch,* e-giz-se emañ, e-giz-se emañ kont, evel-se emañ an traoù ; *er wartete auf seinen Bruder, der dann auch kam,* gortoz a rae e vreur hag hennezh a zeuas evit gwir ; *das hat auch niemand behauptet,* den n'en deus lavaret kement-se.
3. *auch so einer !* ur seurt hini eo ivez !
4. stag. isurzh. : ***auch wenn***, ha, mat ha pa, mat ha ma, ha pa, forzh ha pa, daoust pegen, daoust ha pegen, ne vern pegen, n'eus forzh pegen, pegen bennak, pegement bennak ma, ha pa … zoken, ha bezañ e, hag-eñ pegen, ha goude ma, na pa, nag e, na bout e, ha posupl, na posupl ; *auch wenn es regnet,* ha glav a rafe, ha pa rafe glav, forzh ha pa rafe glav, ha bezañ e rafe glav, na pa raje glav, nag e rafe glav, na bout e rafe glav, ha posupl e rafe glav ; *auch wenn er mir seinen Wagen umsonst schenken würde, nähme ich ihn nicht an,* ha goude e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - na bout e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln,* pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *ich setze mich hierhin, auch wenn es Schlangen gibt,* azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; *wer auch,* n'eus forzh piv, piv bennak, neb piv bennak, daoust piv ; ***was auch***, petra bennak, pezh bennak, daoust petra, n'eus forzh petra ; *was auch geschehen mag,* mat ha ma ve, deuet ar bed evel ma c'hallo, erruet pe erruo (pe erruet), c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, pezh bennak a c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, forzh petra a vefe, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, daoust petra a c'hoarvezo, foeltr petra 'vo, petra bennak a c'hoarvezfe, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed ; *was du auch immer tun kannst,* gant a ri, pezh bennak a ri ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari ; *was mir auch zustoßen mag,* daoust petra a vezo, daoust d'ar pezh a c'hoarvezo ganin, pezh bennak a c'hoarvezo ganin, petra bennak a oufe c'hoarvezout ganin ; ***wenn** er **auch** so reich ist, **so** reich er **auch** ist,* ne vern pegen pinvidik e c'hall bezañ, n'eus forzh pegen pinvidik e vefe, daoust ha pegen pinvidik e vez, daoust pegen pinvidik e vez / pegen pinvidik bennak e vefe (Gregor) ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; ***so** stark er **auch** ist, er schafft es nicht,* gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust ha pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, ne dizh ket hag-eñ pegen bras eo e nerzh ; *und sei die Welt auch so blind und so verrückt, wir kämpfen weiter,* da zall, da foll ma'z eo ar bed, ni a gendalc'ho da stourm ; *wäre es **auch** wahr,* ha pa vefe gwir an dra-se, forzh ha pa vefe gwir an dra-se, ha bezañ e vefe gwir an dra-se, na posupl Doue 'vefe gwir ! ; *und sei die Arbeit **auch** schwer, sie muss geschafft werden,*

goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn - al labour-se, nag e vije diaes d'ober, a ranker kas da benn ; ***wer** er **auch** (immer) ist,* ne vern piv eo, ne ra forzh piv eo, piv bennak e vefe, daoust piv eo, petore den bennak e vefe ; ***wie** dem **auch** sei, wie dem auch immer,* foeltr petra 'vo, ne ra forzh penaos 'vo an traoù, ne ra forzh penaos emañ an traoù, forzh petra 'vo, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *ich schaffe es, **welche** Schwierigkeiten sich mir **auch** immer in den Weg stellen sollten,* dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *aus welchen Gründen auch immer,* n'eus forzh peseurt abegoù a vefe, daoust peseurt abegoù a zo, peseurt abegoù bennak a vefe.

Audienz b. (-,-en) : **1.** degemer g., degemeradenn b. ; *jemandem Audienz geben, jemandem Audienz gewähren, jemandem Audienz erteilen, jemanden in Audienz empfangen, jemanden zur Audienz zulassen,* selaou ur re (Gregor), asantiñ degemer u.b., grataat degemer u.b., asantiñ komz ouzh u.b., asantiñ selaou u.b. ; *jemanden um eine Audienz bitten,* goulenn bezañ klevet ; **2.** dalc'h g., breujoù lies., breudoù lies.

Audimax g. (-) : P. [*berradur evit* **Auditorium maximum**] selaouva meur g., [skol-veur] kelc'hva meur g.

Audiovision b. (-) : kleweled g., klev-gwel g.

audiovisuell ag. : klewelet, klev-gwel..

Audit n. (-s,-s) : aodit g., arc'hwil g.

Auditorium n. (-s, Auditorien) : selaouva g., [skol-veur] kelc'hva g.

Aue b. (-,-n) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b.

Auer g. (-s,-) : [loen.] gourejen g., ejen-meur g.

Auerhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog gouez g., kilhog raden g., kog-gouez g., brugyar b. [*liester* brugyer].

Auerhenne b. (-,-n) : [loen.] yar gouez b., yar raden b.

Auerhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] skilgog bras g. ; *das Auerhuhn baumt auf,* mont a ra ar skilgog da gludañ en ur wezenn.

Auerochs g. (-en,-en) / **Auerochse** g. (-n,-n) : [loen.] gourejen g., ejen-meur g.

auf

I. Araogenn
- **1.** en egor
  - **a)** a verk ur cheñchamant lec'h (t-rt) : e-barzh, da, war, war-zu, etrezek, da-geñver, etramek
  - **b)** hep cheñchamant lec'h (t-d-b) : war, e, e-barzh
- **2.** en amzer (t-rt) : a-benn, da, e, evit, betek
- **3.** a verk an doare : e, a, war, da, gant, eus
- **4.** a verk un heuliadenn : ouzh, (di)war, e, da, gant
- **5.** troioù-lavar

II. Adverb

III. Von ... auf

IV. Stagell isurzhiañ : **auf dass**

V. Rakverb rannadus

I. Araogenn.

1. en egor : **a)** a verk ur cheñchamant lec'h (t-rt). *auf den Schrank legen,* lakaat war gorre ar pres ; e*r ging auf die Straße,* mont a reas war ar straed, mont a reas er straed ; *er ging auf den Hof,* mont a reas war ar porzh ; *er ging auf die Wiese,* mont a reas d'ar foenneg ; *er ging auf das Land,* mont a reas war ar maez ; *aufs Gymnasium kommen,* kregiñ gant al lise, dont el lise ; *auf die Küste zu,* etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, da gavout, etramek) an aod ; *sie kommt auf mich zu,* dont a ra war va arbenn, dont a ra en arbenn din (davedon, war-zu ennon, war-du ennon, etrezek ennon, etramek ennon, da'm c'heñver, da'm diambroug, a-ziarbenn din, da gej ouzhin, da'm c'haout), mont a ra penn hent din (war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din) ; *auf etwas schießen,* tennañ war udb ; *das Zimmer geht auf den Garten,* ar gambr a sko war al liorzh ; *auf die Erde fallen,* kouezhañ war an douar ; *auf den Kopf fallen,* kouezhañ war e benn ; [dre skeud.] *auf jemandes Seite treten,* sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., difenn krog u.b., sevel krog u.b., pouezañ a-du gant u.b., mont en tu gant u.b., mont en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *auf den Gedanken kommen, etwas zu tun,* dont ar mennozh d'an-unan da ober udb, ober e vennozh ober udb, dont spered d'an-unan da ober udb ; *aufs Tapet bringen,* lakaat udb war an doubier, lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, degas udb war an daol ; *naß bis auf die Haut,* toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, ken gleb hag un touilh, trempet evel bara soubenn ; *den Becher bis auf die Neige leeren,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ.

b) hep cheñchamant lec'h (t-d-b) : *auf dem Schrank liegen,* bezañ war gorre an armel ; *er sitzt auf dem Dach,* kludet eo war an doenn ; *er sitzt auf dem Boden,* azezet eo war an douar (war al leur), war gab e revr emañ, emañ war genoù e revr war an douar (war al leur) ; *er ist auf dem Feld,* emañ o labourat er parkeier ; *er ist auf dem Hof,* emañ war ar porzh ; *er ist auf der Straße,* emañ e-barzh ar straed ; *auf hoher See,* war ar mor don, war ar mor bras, en donvor, er c'heinvor ; *auf Posten stehen,* bezañ ouzh gward ; *auf dieser Seite,* en tu-mañ ; [dre heñvel.] *sie ist auf ihrem Zimmer, auf der Post, auf dem Büro, auf dem Schloss,* en he c'hambr, en ti-post, er burev, er c'hastell emañ ; *er ist auf der Jagd,* emañ o chaseal, emañ oc'h hemolc'hiñ ; *sie ist auf dem Markt,* aet eo d'ar marc'had ; *auf dem Lande,* war ar maez ; *das Holz schwimmt auf dem Wasser,* neuñviñ (gourneuñviñ, neuennat, neuñvennat, flodañ) a ra ar c'hoad war gorre (war-benn) an dour ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar,* ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; *auf dem Wege, auf der Reise,* o veajiñ, war an hent, e-kerzh ar veaj ; *auf dem Klavier spielen,* seniñ ar piano,

seniñ gant ar piano, c'hoari gant (war) ar piano, c'hoari piano ; *auf frischer Tat ertappen,* tapout war an taol (war e ched, war ar fed, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, pakañ e droug, tapout o trougober, tapout o wallober / tapout war an taol-fed (Gregor), soupren àr an tarch, soupren àr an tomm, tapout dre c'haou, pakañ dre c'haou ; *etwas auf dem Herzen haben,* bezañ prederiet gant udb, kemer feur war-dro udb, bezañ stouvet (gwasket) en abeg d'udb, bezañ mouget e galon en abeg d'udb ; *etwas auf dem Gewissen haben,* bezañ gwasket e goustiañs gant udb ; *früh auf den Beinen sein,* bezañ mintin-mat war vale, sevel mintin-mat ; *auf der Stelle,* diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, pront, eskuit, timat, kentizh, war an tomm, war an tach, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, bremañ a-benn.

2. en amzer (t-rt) :

es geht auf vier Uhr, da beder eur e ya, peder eur e vo a-benn nebeut, tost da beder eur eo bremañ ; *in der Nacht von Montag auf Dienstag,* en nozvezh etre dilun ha dimeurzh ; *auf Ostern,* a-benn an amzer Fask, a-benn gouel Pask ; *sich auf zwölf Jahre bei der Kriegsmarine verpflichten,* sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *auf lange Zeit,* war hir dermen, evit pell amzer, evit hir amzer ; *auf einen Augenblick,* evit ur reuziad berr, evit ur frapadig ; *auf den ersten Blick,* diwar welet ur wech, diwar an taol-lagad kentañ ; *auf meine alten Tage,* pa vo erru un tamm mat a oad ganin, pa'm bo paket un tamm mat a oad, pa vin kozh, pa vin bras war an oad, pa vin erru kozh, pa vin erru war an oad ; *auf immer,* d'ar bed all, evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da virviken, evit ur james ; *auf drei Jahre,* evit tri bloaz ; *bis auf weiteres,* da c'hortoz gouzout hiroc'h, da c'hedal, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek-gouzout, war-vete gouzout, betek diwezhatoc'h.

3. a verk an doare : *auf diese Weise,* en doare-se, (e-)giz-se, er c'hiz-se, en dailh-se (Gregor), e stumm-se, evel-se, mod-se, en hent-se, dre an hent-se ; *auf folgende Art,* e-giz ma vo diskouezet deoc'h diouzhtu ; *auf Deutsch,* en alamaneg ; *auf alle Fälle,* bepred - gant a ri - n'eus forzh penaos - forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - bezet pe vezet - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *aufs Neue,* en-dro, a-nevez, adarre ; *aufs Geratewohl, auf gut Glück,* en avantur Doue, well-wazh, diouzh ma teuio, evel ma teu e teu, bourlik-ha-bourlok ; *auf mein Wort,* war va ger, war va feiz, m'en tou, m'en tou ruz, m'en tou ruz-glaou-tan, m'en tou dre an neñv, m'en tou dre va le, e feiz m'en tou ; *aufs Wort glauben,* krediñ u.b. war e c'her ; *auf Treu und Glauben,* hep soñjal e droug, a-fiziañs kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *auf der Hut sein,* bezañ war evezh, bezañ war ziwall ; *auf meine Kosten,* diwar va c'houst, em mizoù va-unan ; *auf Abruf,* diouzh an ezhomm, diwar c'houlenn, diwar goumanant ; *auf Kredit,* war zle, war gred ; *aufs Erste,* **a)** evit kregiñ, evit poent. **b)** a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-trumm, en ur flipad, dipadapa, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-benn-krak, a-daol-krak, a-daol-tarzh, krenn, krak, trumm, pik. **c**) en ur c'hrogad, stag-penn, en ul lonkad, hep diskrog, en un taol, en un analad, hep distekiñ ; *auf einmal,* **a)** a-daol-trumm, a-daol-herr, en ur flipad, dipadapa, a-daol-krenn, a-daol-tarzh, en un taol berr, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol kont, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-sav-daol, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, prim, brusk, krak, krenn, pik, trumm, dre spont, en ur freilhad ; **b)** en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen,* lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaouennoù en ur c'hwezhadenn ; [dre skeud.] *auf einen Zug austrinken,* evañ en ul lonkadenn (en un taol-lonk, en ul lonkad), ober toull flokon, ober toull foulin, ober toull founilh, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ ; *aufs Höchste,* ken-ha-ken, ken ma'z eo, dreist-penn, dreist-kemm, dreist pep tra, mui-pegen-mui ; *aufs Angenehmste,* en un doare eus ar plijusañ, en un doare plijus-meurbet.

4. a verk un heuliadenn (t-rt) : *Brief auf Brief,* lizhiri (lizheroù) lerc'h-ouzh-lerc'h ; *Schlag auf Schlag,* taol-ha-taol, taol-war-daol ; *Wein auf Bier,* gwin goude (war-lerc'h) bier ; *auf deine Bitte,* war (diouzh, diwar, hervez) da c'houlenn ; *auf Befehl,* dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b. , diouzh kemenn u.b. ; *auf deinen Rat,* diwar da ali, war da ali, war (dre) da atiz, war da c'her, dre da guzul, diwar da erbedoù ; *auf einen Wink,* diwar ur sin, war ur sin ; *auf jemandes Empfehlung hin,* **a)** dre erbed u.b., en erbed u.b., dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; **b)** diwar ali u.b., war ali u.b., war (dre) atiz u.b., war ger u.b., dre guzul u.b., diwar erbedoù u.b., aliet gant u.b. ; *auf Ihre Gefahr (hin),* en ho riskl, pirilh ha fortun (Gregor) ; *auf solches Benehmen, auf solches Betragen,* o vezañ peseurt doare a zo gantañ ; *Hoffnung auf etwas,* spi da gaout udb ; *auf etwas antworten,* respont d'udb ; *auf den Fall dass,* e ken kaz ma ... ; *stolz auf,* lorc'h ennañ gant, c'hwezet gant (udb) ; *eifersüchtig auf,* gwarizius ouzh, oazus ouzh (Gregor) ; *böse auf,* droug ennañ a-enep (u.b.).

5. troioù-lavar : *auf ein Wort !* un draig am eus da lavaret deoc'h ! ; *auf Ihr Wohl !* yec'hed ! yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hedoù ! yec'hed d'an holl ! d'ho yec'hed ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; *auf Leben und Tod !* **a)** ez vev pe ez varv, leal atav ! **b)** hep damant d'ar vuhez ! neuñviñ pe veuziñ, unan a zaou ! ; *auf Wiedersehen !* d'ar c'hentañ gweled ! d'ar wech all ! ken ar wech all ! ken a vi gwelet ! kenavo !

kenavezo ! ken evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! joa deoc'h ! P. keno ! ken a vezo ar c'hentañ gweled ! (Gregor) ; *auf Morgen !* ken warc'hoazh ! ; *auf ihn !* bec'h dezhañ ! dao dezhañ ! ; *auf jemanden warten,* gortoz u.b., gedal u.b. ; *das Wort Stadt endet auf dt,* echuiñ a ra ar ger "Stadt" gant "dt" ; *vertrauen auf,* kaout fiziañs e, fiziout e, lakaat e fiziañs e ; *hoffen auf,* kaout spi e ... [verb], kaout spi da ... [anv-verb], gortoz (u.b./udb) gant spi bras ; *sich auf etwas verlassen,* fiziout en (war) udb, kaout fiziañs en udb, lakaat (magañ) fiziañs en udb ; *auf etwas pochen,* **a)** fougeal gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ lorc'h en an-unan gant udb, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, ober stad vras eus udb ; **b)** chom hep diskregiñ diouzh udb, na zispegañ diouzh udb ; *bestehen auf,* pegañ ouzh udb, derc'hel mort (yud, start, mat, gwevn) d'udb ; *es darauf ankommen lassen,* lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, fiziout er chañs, chom da welet penaos e troio an traoù ; *es darauf absehen zu,* bezañ e zezev ober udb, ober e zezev (bezañ mennet) d'ober udb, ober dezev da seveniñ udb ; *Wert legen auf,* ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, ober kaz eus udb, bezañ pouezus bras udb d'an-unan ; *sich verstehen auf,* bezañ arroutet (ur mailh, barrek) war udb, bezañ stummet diouzh udb, bezañ gourdon d'ober udb, bezañ doazh d'ober udb, bezañ kalet war udb ; *das liegt auf der Hand,* anat eo da welet, splann eo ; *dem kommt es auf tausend Franken nicht an,* mil lur suis a zo belbiajoù (mibiliajoù) evitañ, ne ra forzh eus ur mil lur suis bennak, mil lur suis ? kement-se ne laz (ne vern) ket dezhañ, mil lur suis n'int nemet sikludoù evitañ, n'eo ket war-bouez mil lur suis ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *auf einen Freien kamen zwei Sklaven,* ouzh un den libr e oa daou sklav ; *es hat etwas auf sich,* un dra a bouez eo, pouez a zo gant kement-se ; *er hat etwas auf sich,* danvez a zo ennañ ; *es soll eine Million auf sich haben,* anv a vefe a-hervez eus ur milion, ger a zo eus ur milion ; *es hätte nichts auf sich, dass ...,* ne dennfe ket da vraz ma ..., ne vefe ket ur gwall afer ma ..., ne vefe ket kalz tra ma …, ne vefe ket kalz a dra ma …

II. Adverb

auf und ab gehen, mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *das Auf und Ab,* ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h hag ar morloc'h, [dre skeud.] ar gwelladennoù hag ar falladennoù ; *auf und davon fliegen,* nijal kuit ; [dre skeud.] *sich auf und davon machen,* en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, flipañ, diflipañ, rankout he c'hribat, mont kuit hep ober brud, fardañ kuit, diboufañ, ober gaol ; [dre heñvel.] *mein Vater war noch auf,* ne oa ket aet va zad da gousket c'hoazh, war vale edo va zad c'hoazh, war ar bale edo va zad c'hoazh ; *er ist früh auf,* hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h ; *auf sein,* **a)** bezañ digor bezañ dibrenn, bezañ diskloz ; *um acht ist die Schule auf,* da eizh eur e tigor ar skol ; **b)** bezañ war ar bale, bezañ war vale, bezañ dihun ; *nicht auf können,* na vezañ evit sevel eus e wele ; *meine Mutter ist wohl auf,* serzh (yac'h-pesk) eo va mamm ; [dre astenn] *die Tür stand weit auf,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) e oa an nor, digor e oa an nor war hec'h hed.

III. von .... auf

von Jugend auf, abaoe ma oa ur paotr yaouank anezhañ, abaoe e yaouankiz, a-yaouank ; *von klein auf,* a-vihanik, abaoe ma oa un den anezhañ, abaoe ma oa bihanik, abaoe e oad tener, a-yaouank-flamm ; *von unten auf,* eus penn an traoñ betek an nec'h, eus an traoñ betek al laez, adalek ar goueled betek al lein.

IV. Stagell isurzhiañ : *auf dass,* evit, evit ma ; [Bibl] *du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass es dir wohl ergehe und du lange lebest auf Erden,* da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni - da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi - tad ha mamm a enori ma roy Doue hirhoal dit.

V. Rakverb rannadus a verk :

1. al lec'hiadur war udb : *auflegen,* lakaat (war udb) ; *aufbürden,* kargañ, sammañ (gant udb).

2. an durc'hadur etrezek an nec'h : *aufgehen,* sevel ; *aufsteigen,* pignat ; *auffliegen,* nijal kuit ; *auf ! aufstehen !* sav ! war-sav ! ; *auf geht's !* yao en hent ! yao gant an hent ! yao el lev ! yao kuit ! deomp en hent ! dao dezhi ! dav dezhi ! dalc'hit tomm ! ; *auf zum Fest !* rip d'ar fest ! ; *auf in den Kampf !* **a)** argad ! war-raok ! d'an arsailh ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dao d'ar pigos ! dao d'an drailh ! dao dezho ! forzh warno ! ; **b)** [dre fent] war-raok ! deomp dezhi ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ! rousin dezhi !

3. an digoradur, an deroù : *aufmachen,* digeriñ ; *aufblühen,* [bleunioù] digeriñ, en em zispakañ ; *aufwachen,* dihuniñ, divorfilañ, divorzañ, divorediñ.

4. peursevenidigezh an ober : *aufbrauchen,* mont gant an-unan, diviañ, uzañ ; *aufhören,* ehanañ, paouez, chom a-sav ; *aufräumen,* renkañ, klenkañ, distlabezañ, kempenn ; *aufessen,* skubañ, lonkañ e asiedad, lipat mistr e asiedad ; *das Brot ist auf,* erru pare eo ar bara, n'eus ket mui a vara, ar bara a zo aet da netra, ar bara a zo aet war netra, ar bara a zo aet da vann, echu eo ar bara.

Auf n. : *das Auf und Ab, das Auf und Nieder,* ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h pebeilat g., al loc'h hag ar morloc'h, [dre skeud.] ar gwelladennoù hag ar falladennoù.

aufarbeiten V.k.e. (hat aufgearbeitet) : **1.** adkempenn, lakaat en e reizh, lakaat a-ratre, freskañ ; *ein Kleid aufarbeiten,* adkempenn ur pezh dilhad ; *ein Gemälde aufarbeiten,* freskaat un daolenn ; **2.** kas da benn, lakaat klok, pengenniñ ; *einen Stoß Akten aufarbeiten,* kas da

benn ur bern teuliadoù, studiañ ur bern teuliadoù ; **3.** studiañ, dielfennañ.
aufatmen V.gw. (hataufgeatmet) : **1.** tennañ e alan, sachañ e alan ; **2.** [dre skeud.] bezañ disammet, bezañ frankaet war an-unan.
aufbacken V.k.e. (bäckt auf // buk auf / backte auf // hat aufgebacken) : lakaat er forn e-pad berr amzer.
aufbahren V.k.e. (hat aufgebahrt) : sebeliañ, archediñ, lakaat war ar varskañv.
Aufbahrung b. (-,-en) : lakidigezh war ar varskañv b., archediñ g.
Aufbahrungshalle b. (-,-n) : kañvlec'h g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.
Aufbau g. (-[e]s,-bauten) : **1.** savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., adeiladur g., montadur g., konstruidigezh b. ; *Aufbau einer zerstörten Kirche,* adsavadur un iliz dismantret g. ; *im Aufbau begriffen sein,* bezañ boulc'het mat al labour evit sevel udb, bezañ kroget mat al labour evit adsevel udb, bezañ war ober ; *Aufbau einer Maschine,* montadur un ardivink, montaj ur mekanik ; *Wiederaufbau,* adsavadur g., adsavidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] framm g. frammad g., frammadur g., enframmadur g., struktur g., kenframm g., kenframmadur g., neuziadur g., urzhiadur g., aozadur g., urzhaz g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; *Aufbau des Staates,* urzhiadur ar Stad g., aozadur ar Stad g. ; *Aufbau des Schulwesens,* urzhiadur (aozadur) an deskadurezh-Stad g. ; **3.** [dre astenn.] steuñv g., steuñvenn b., framm g. ; *Aufbau einer Dichtung,* kenaozidigezh ur varzhoneg b., kenaozerezh ur varzhoneg g. ; *Aufbau eines Romans,* framm ur romant g. ; **4.** [skinwel] *Aufbau eines Fernsehbildes,* kevanaozadur ur skeudenn skinwel b. ; **5.** [merdead.] *Aufbauten eines Schiffes,* dreistframmoù ur vag lies., savadurioù diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre, a-uc'h pont) ur vag lies., kestell lies., kastilli lies., kastelloù lies., kastellad g. ; *Schiffsrumpf ohne Aufbauten,* krogenn sec'h b., klorenn sec'h b. ; **6.** [karr-tan] karroñsadur g., kludell b. ; **7.** [molekulenn] kenstalad g.
Aufbauarbeit b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., savadur g., montadur g., adeiladur g. ; **2.** aozadur g., frammadur g.
aufbauchen V.em. : **sich aufbauchen** (hat sich (t-rt) aufgebaucht) : gwarañ, gwariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en udb, korvigellañ, korleziñ, doliñ, bezañ dol gant udb, labourat
aufbauen V.k.e. (hat aufgebaut) : sevel, savelañ, frammañ, frammata, kenframmañ, kenurzhiañ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, savaduriñ, reizhaduriñ, steuñviñ, diazezañ, krouiñ ; *ein Haus wieder aufbauen,* adsevel un ti, sevel un ti eus e boull, peñseliat un ti ; *das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen,* lakaat ur vag war he c'hoad-kamm ; *das sozialistische System aufbauen,* adeiladiñ ar renad sokialour, savelañ ar renad sokialour, diazezañ ar renad sokialour ; *ein Land wieder aufbauen,* adlakaat plom ur vro, adlakaat ur vro en he flom ; *eine Armee straff aufbauen,* frammañ mat un arme, kenurzhiañ strizh un arme ; *eine Koalition von Parteien aufbauen,* kenurzhiañ strolladoù en un talbenn politikel ; *eine Geschichte aufbauen,* steuñviñ un danevell, frammañ un danevell ; *seine Meinung auf etwas (t-d-b) aufbauen,* diazezañ e vennozh war udb, kemer sol war udb, ober font war udb, fontañ e vennozh war udb, soliañ e vennozh war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb, en em fontañ war udb ; *straff aufgebaut, gut aufgebaut,* frammet-mat, kenurzhiet-mat, kenurzhiet strizh, urzhiet strizh, urzhiet start ; *schlecht aufgebaut,* frammet-laosk, frammet-fall.
Aufbaukurs g. (-es,-e) : kentelioù emvarrekaat lies.
aufbaumen V.gw. (hat aufgebaumt / ist aufgebaumt) : **1.** [laboused] kludañ, barrañ, brankañ ; *das Auerhuhn baumt auf,* mont a ra ar skilgog en un taol-nij da gludañ en ur wezenn ; **2.** [loened all] pignat a-lammoù en ur wezenn.
aufbäumen V.em. : **sich aufbäumen** (hat sich (t-rt) aufgebäumt) : **1.** gwintañ, disgwinkal, kabliñ, darlammat ; *das Pferd bäumt sich auf,* sevel a ra ar marc'h war e bavioù a-dreñv, gwintañ a ra ar marc'h, kabliñ a ra ar marc'h, darlammat a ra ar marc'h ; **2.** *sich gegen jemanden aufbäumen,* en em sevel ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., rebarbiñ ouzh u.b.
Aufbäumen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g.
Aufbauplan g. (-s,-pläne) : **1.** steuñv greantelaat g., steuñv diorren g. ; **2.** [tisav.] tres g.
Aufbaupräparat n. (-s,-e) : louzoù adnerzhañ g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus) g., louzoù-kreñvaat g.
Aufbauprinzip n. (-s,-ien) : berrdres kenframmañ g.
aufbauschen V.k.e. (hat auggebauscht) : **1.** c'hwezañ, foeñvañ, stambouc'hañ ; *der Wind bauscht die Segel auf,* an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; **2.** [dre skeud.] *etwas aufbauschen,* ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, lakaat war ar barr, mont amplik gant udb (d'udb), c'hwezañ udb, stambouc'hañ ar wirionez a-zivout udb, c'hwezañ ar wirionez a-zivout udb, lavaret amploc'h eget justoc'h a-zivout udb, poufal gevier, broudañ udb / kreskiñ udb (Gregor) ; *seine Haare aufbauschen,* poufal e vlev ; *aufgebauschtes Haar,* blev troñset str., blev c'hwezet str.
Aufbauschule b. (-,-n) : deskadurezh eil derez herrek b.
Aufbauseminar n. (-s,-e) : staj emvarrekaat g., stag barrekaat g.
Aufbaustudium n. (-s,-studien) : stummadur skol-veur kenglokaat g.
aufbegehren V.gw. (begehrte auf / hat aufbegehrt) : ober genoù, rebarbiñ, ourzal, ginañ.
aufbehalten V.k.e. (behält auf / behielt auf / hat aufbehalten) : *seinen Hut aufbehalten,* derc'hel e dog war e benn.
aufbekommen V.k.e. (bekam auf / hat aufbekommen) : **1.** dont a-benn da zigeriñ ; **2.** [deverioù skol] kaout da ober.
aufbereiten V.k.e. (bereitete auf / hat aufbereitet) : [tekn.] tretañ, aozañ, danzen, rakstummañ, stuziañ ; *Erze aufbereiten,* tretañ kailh, tretañ kailhennoù, treuzfurmiñ kailh, treuzfurmiñ kailhennoù ; *aufbereitete Kohle,* glaou tretet str., glaou aozet str. ; *wieder aufbereiten,* adtretañ, adaozañ.

Aufbereitung b. (-,-en) : **1.** tretañ g., treterezh g., aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b., adaozidigezh b., prientadur g., prienterezh g., ragaoz b., puradur g., puraat g. ; **2.** [kleweled] adaozañ g., adaozadur g.
Aufbereitungsanlage b. (-,-n) : kreizenn dretiñ b., kreizenn adaozañ b.
aufbersten V.gw. (birst auf / barst auf / ist aufgeborsten) : tarzhañ, dedarzhañ.
aufbessern V.k.e. (hat aufgebessert) : **1.** gwellaat, difallañ, mataat ; *sein Image aufbessern,* adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer. ; **2.** [dre skeud.] kreskiñ, muiantaat, talvoudekaat, talvoudusaat.
V.em. : **sich aufbessern** (hat sich (t-rt) aufgebessert) : gwellaat, mataat.
Aufbesserung b. (-,-en) : **1.** gwellidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., matadenn b., mataenn b. ; **2.** [dre skeud.] muiantadur g., kreskadurezh, kreskadur g., kresk g., kreskadeg b., kreskidigezh b. ; *Aufbesserung der Gehälter und Löhne,* kreskadurezh ar goproù b., kresk war ar goproù g., kreskadeg war ar goproù b.
aufbewahren V.k.e. (bewahrte auf / hat aufbewahrt) : mirout, lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren ; *einen Gegenstand aufbewahren,* mirout udb, bezañ fiziet udb d'e evezh ; *trocken aufbewahren,* mirout en ul lec'h sec'h, dastum en ul lec'h sec'h, gorren en ul lec'h sec'h ; *gut aufbewahrt,* klenk, kuzhet-kloz, alc'hwezet-kloz ; *bewahre das Buch auf !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout !
Aufbewahrer g. (-s,-) : mirer g.
Aufbewahrung b. (-,-en) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., mir g., mirerezh g., miridigezh b., dastumadur g. ; [hent-houarn] *Gepäckaufbewahrung,* [hent-houarn] **1.** mirerezh pakadoù g. ; **2.** pakva g., gouarndi g., fizlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh-pakadoù b. ; *das Silberstück wurde zur Aufbewahrung in ein Tuch eingewickelt,* miret e voe ar pezh arc'hant gronnet en ul lien.
Aufbewahrungsfrist b. (-,-en) : termen mirout g.
Aufbewahrungsgebühr b. (-,-en) : mizoù mirerezh lies.
Aufbewahrungskammer b. (-,-n) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.
Aufbewahrungskosten lies. : mizoù mirerezh lies.
Aufbewahrungsort g. (-es,-e) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.
Aufbewahrungsraum g. (-s,-räume) : **1.** [dilhad] gwiskva g. ; **2.** [boued] kambr-voued b., sanailh b. ; **3.** mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.
aufbieten V.k.e. (bot auf / hat aufgeboten) : **1.** pediñ, embann ; *zur Eheschließung aufbieten,* kas (skrivañ) an embannoù-dimeziñ, ober embannoù ; **2.** [lu] engervel, sevel ;*Truppen aufbieten,* sevel bagadoù soudarded ; **3.** [dre skeud.] *all(e) seine Kraft aufbieten,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, dastum e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl nerzh d'ober udb, mont dezhi a-holl-nerzh e gorf ; *alles aufbieten,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober kement ha (gwellañ, gwellikañ, pezh) ma c'haller, ober e seizh posupl (e wir wellañ, e seizh gwellañ), ober diouzh e wellañ-holl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober diouzh e wellañ, ober evit ar gwellañ (Gregor), en em aketiñ e pep doare, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *seine ganze Beredsamkeit aufbieten,* diskouez e holl helavarded.
Aufbietung b. (-,-en) : **1.** galv g., engalvadenn b., galvadeg b. ; [istor] *Aufbietung des ganzen Volkes,* galvadeg veur b. ; **2.** [dre skeud.] *unter Aufbietung aller Kräfte,* a-nerzh, a-holl-nerzh, hardizh.
aufbinden V.k.e. (banf auf / hat aufgebunden) : **1.** dilasañ, dilas, disifelennañ, dizeren ; *das Schuhband aufbinden,* dilasañ e votez, dilas ur votez ; **2.** [dre astenn.] troñsañ, dastum ; *das Haar aufbinden,* dastum e vlev, pakañ e vlev ; **3.** reiñ da grediñ ; *jemandem etwas aufbinden,* lavaret udb d'u.b. gant falsentez ; *jemandem eins aufbinden, jemandem einen aufbinden, jemandem einen Bären aufbinden,* reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ silioù (lostoù leue), tennañ siklezonoù d'u.b., c'hwennat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., paskañ lus d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., tennañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b. ; *sich etwas aufbinden lassen,* plomañ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù), lonkañ kelien, lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, lonkañ lostoù leue ; *sich keine Lügen aufbinden lassen,* na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvaled (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, prun), na vezañ hegredik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lêr, na vezañ den da lonkañ kement gaou a lavarer.
aufblähen V.k.e. (hat aufgebläht) : **1.** c'hwezañ, foeñvañ, stambouc'hañ, koeñviñ ; *der Wind bläht die Segel auf,* an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; *sein Bauch bläht sich auf,* deuet eo e gof da c'hwezañ, reutaat a ra e gof ; *die Kuh ist aufgebläht,* stambouc'het eo ar vuoc'h, houbet eo ar vuoc'h, bourdet eo ar vuoc'h, koeñvet eo ar vuoc'h, foeñvet eo ar vuoc'h ; **2.** [dre skeud.] *er ist aufgebläht,* c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a

ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. : **sich aufblähen** (hat sich (t-rt) aufgebläht) : **1.** koeñviñ, foeñvañ, stambouc'hañ, gloevenniñ, sac'hellañ ; **2.** P. [dre skeud.] *er bläst sich auf wie ein Frosch,* emañ o poufal gevier, c'hwezet eo, en em c'hwezañ a ra, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ober a ra teil, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

Aufblähung b. (-,-en) : **1.** stambouc'h g. ; **2.** koeñvadenn b., koeñv g., koeñvenn b., bronn b. ; **3.** [mezeg.] stambouc'hadenn b., loufoù lies., avel dianaou g., aveloù lies., avel drenk g.

aufblasbar ag. : a c'haller c'hwezañ ; *aufblasbare Gummipuppe,* poupinell c'hwez b.

aufblasen V.k.e. (bläst auf / blies auf / hat aufgeblasen) : **1.** c'hwezañ, foeñvañ, koeñviñ ; *seine Nasenlöcher aufblasen,* fronellañ, fronellat, froñsal ; *einen Luftballon aufblasen,* skeiñ un tamm c'hwez en ur c'hwezhigell, plantañ un tamm c'hwez en ur c'hwezhigell, c'hwezañ ur c'hwezhigell, lakaat c'hwez en ur c'hwezhigell ; *aufgeblasener Ball,* mell c'hwezet b. ; *gut aufgeblasen,* bouroun ; *nicht aufgeblasener Ball,* mell dic'hwez b. ; **2.** [dre skeud.] *er ist vor Stolz aufgeblasen,* c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

V.em. : **sich aufblasen** (bläst sich auf / blies sich auf / hat sich (t-rt) aufgeblasen) : [dre skeud.] poufal gevier, pompadiñ, ober re vras gaoliad, mont gant ar prun, dougen roufl, en em rollañ, bragal, rodal ; *er bläst sich auf,* emañ o poufal gevier, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

Aufblasen n. (-s) : c'hwezadur g.

aufblättern V.k.e. (hat aufgeblättert) : follennata.

aufbleiben V.gw. (blieb auf / ist aufgeblieben) : **1.** chom digor ; **2.** chom war ar bale, chom war vale, nozvezhiañ,

beilhañ, chom war zihun ; *er war die ganze Nacht aufgeblieben,* chomet e oa war ar bale a-hed an noz, chomet e oa war ar bale hed an noz, chomet e oa war ar bale dre hed an noz, chomet e oa war vale a-hed an noz.

aufblenden V.gw. (hat aufgeblendet) : [karr-tan] **1.** lakaat e c'houleier war grec'h ; **2.** distagañ un wignadenn, gwignal.

V.k.e. (hat aufgeblendet) : *die Scheinwerfer aufblenden,* lakaat e c'houleier war grec'h.

aufblicken V.gw. (hat aufgeblickt) : **1.** sellet d'an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad ; *von der Zeitung aufblicken,* sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; **2.** [dre skeud.] *zu jemandem aufblicken,* bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufblinken V.gw. (hat aufgeblinkt) : **1.** blinkata, gwilc'hata ; **2.** [karr-tan] distagañ un wignadenn, gwignal.

aufblitzen V.gw. (hat/ist aufgeblitzt) : **1.** [gouleier] (hat) luc'hañ, luc'hediñ, lugerniñ evel ar brogon ; **2.** [dre skeud.] (ist) dont trumm, tarzhañ ; *dieser Gedanke blitzte bei mir auf,* tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, treiñ a reas ar mennozh-se dre va fenn, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), tremen a reas ar soñj-se dre va spered.

Aufblitzen n. (-s) : luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str., taran g.

aufblühen V.gw. (ist aufgeblüht) : **1.** mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, bleuniañ, bleunviñ, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ ; *die Blume blüht auf,* digeriñ (diflukañ, en em zispakañ, diglorañ, dinodiñ, digeriñ) a ra ar vleunienn ; *eine frisch aufgeblühte Rose,* ur rozenn war an digor str. ; **2.** [dre skeud.] ober berzh, spletusaat, bleuniañ, bleuñviñ ; *wieder aufblühen,* adsevel, dihuniñ ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost.

Aufblühen n. (-s) : digoradur g., bleuniadur g., bleuñvidigezh b., bleuñvadeg b., bleuñvadur g. ; **2.** [dre skeud.] bleuñvidigezh b., prespolite g. ; *etwas zum Aufblühen bringen,* reiñ digor d'udb, reiñ tro d'udb da vleuniañ.

aufbocken V.k.e. (hat aufgebockt) : blodañ, tintañ ; *ein Auto aufbocken,* blodañ ur c'harr-tan, sevel ur c'harr-tan gant ur c'hrog-krik ; *ein Fass aufbocken,* tintañ ur varrikenn, skurziñ ur varrikenn.

aufbohren V.k.e. (hat aufgebohrt) : digeriñ gant un doullerez ; *jemandem den Schädel aufbohren,* trepanañ u.b.

aufbrauchen V.k.e. (hat aufgebraucht) : mont gant an-unan, diviañ, uzañ, debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har ; *sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen,* aet eo e arc'hant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.

V.em. : **sich aufbrauchen** (hat sich (t-rt) aufgebraucht) : bezañ o vont da get, bezañ erru pare, bezañ o vont da netra, bezañ o vont war netra, mont e skuilh hag e ber, dishiliañ, dont da vezañ enk, dont da vezañ bruzun, dont da vezañ prim, mont dre uz, mont gant an uz, uzañ, mont da fall, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk.

aufbrausen V.gw. (ist aufgebraust) : **1.** dont berv en an-unan, kregiñ da virviñ ; *das Meer braust auf,* diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, dont a ra ar mor da fuloriñ ; **2.** [dre skeud.] brouezañ, buanekaat, buanegezh, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, follañ, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ ; *leicht aufbrausen,* bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront), bezañ taer da vont droug en an-unan, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ buan da daeriñ, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *er brauste gegen die Nachbarn auf,* mont a reas e fulor gant an amezeien.

Aufbrausen n. (-s) : brouez b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernez b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taerded b., taerijenn b.

aufbrausend ag. : buanek, buanekaus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, barradek, loariek, loariet, kleiz, tev e glopenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon.

aufbrechen V.k.e. (bricht auf / brach auf / hat aufgebrochen) : **1.** terriñ, freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ, forzhañ ; *eine Tür aufbrechen,* divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor), forzhañ un nor ; *das Siegel aufbrechen,* terriñ (lemel) ar siell,

disiellat, digeriñ ; *einen Geldschrank aufbrechen,* digrogennañ ur c'houfr ; *das Pflaster aufbrechen,* dibavezañ un hent, lemel ar pavezad ; *das Eis aufbrechen,* terriñ ar skorn ; **2.** [tekn.] *einen Schacht aufbrechen,* kleuzañ un toull mengleuz ; **3.** *ein Reh aufbrechen,* divouzellañ ur youc'h ; **4.** [lu] *die Front aufbrechen,* ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien ; **5.** [labour-douar] plomañ.
V.gw. (bricht auf / brach auf / ist aufgebrochen) : **1.** diglorañ, tarzhañ, dedarzhañ, digeriñ ; *die Knospe bricht auf,* diglorañ a ra ar vroñsenn, bouilhasañ a ra ar vroustenn, broustañ a ra ar greskenn, broñsañ a ra ar bouilhas.
2. [dre skeud.] plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor ; *die Gesellschaft bricht auf,* ar gouvidi a ya kuit, ar gouvidi a ya pep hini d'e du, diflach (digludañ, dibradañ) a ra ar gouvidi ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keitmañ a-raok an deiz ? ; *warum wollt ihr so früh am Morgen aufbrechen ?* da betra mont en hent ken beure ? da betra mont en hent ken mintin-se ? da betra mont en hent kentizh ? ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keitmañ a-raok an deiz ? ; *wir müssen jetzt aufbrechen,* poent eo deomp mont bremañ, pred eo deomp mont kuit ; *wir brechen auf !* emaomp kuit ! aet omp ! ; *brecht ihr jetzt auf ?* aet oc'h ? ; *ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause,* gwelloc'h eo din mont d'ar gêr bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'hallfen ket erruout abred a-walc'h.
3. [gor] tarzhañ, toullañ, talpiñ, dedarzhañ ; [dre skeud.] *eine alte Wunde wieder aufbrechen lassen,* neveziñ poan u.b., denevezin poan u.b.
Aufbrechen n. (-s) : **1.** torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzerezh g. ; **2.** disparti g., loc'hañ g.
aufbringen V.k.e. (brachte auf / hat aufgebracht) : **1.** dastum, sevel, lakaat a-sav ; *das nötige Geld leicht aufbringen,* dastum aes-tre kement a arc'hant a zo ezhomm ; *die Kosten aufbringen,* goleiñ ar frejoù, herzel ouzh ar mizoù, paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, divizaouañ, respont evit ar frejoù ; **2.** [dre skeud.] *den Mut aufbringen, etwas zu tun,* sevel a-walc'h a galon d'an-unan evit ober udb, dastum nerzh-kalon a-walc'h evit ober udb ; *die Kühnheit aufbringen, etwas zu tun,* kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit krediñ ober udb ; **3.** kavout, degas ; *Gründe aufbringen,* degas abegoù, tennañ digarezioù, reiñ abegoù 'zo da zigarez ; *Verständnis aufbringen,* bezañ komprenus e-keñver u.b., diskouez komprenidigezh evit u.b. (Gregor), reiñ e c'hrad vat d'u.b. ; *eine Stiefmutter bringt selten die gleichen Gefühle für fremde Kinder auf, wie für eigene,* dibaot lezvamm a gar bugale all keit hag he re, dibaot eo e garfe ul lezvamm bugale all keit hag he re ; **4.** digeriñ, dont a-benn da zigeriñ ; *er bringt den Schrank nicht auf,* n'eo ket evit digeriñ ar pres, n'eus ket tu dezhañ da zigeriñ an armel ; **5.** *ein Gerücht aufbringen,* skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud ; **6.** fachañ, lakaat da fuloriñ, imoriñ, gwanikenniñ, inzrougiñ, ereziñ, taeraat, buanekaat, arfleuiñ, lakaat u.b. da daeriñ, lakaat d'arfleuiñ, lakaat droug [en u.b.], lakaat droug da vont [en u.b.], flammañ, froudennañ ; *er hat die Leute gegen sich aufgebracht,* troet eo bremañ meno an dud a-enep dezhañ, lakaet en deus an dud da vezañ a-enep dezhañ, hennezh emañ bremañ an holl e droug outañ, bremañ eo kruget an holl outañ, bremañ eo mouzhet an holl outañ, bremañ o deus an holl dud droug outañ, bremañ eo aet an holl e droug outañ, bremañ eo arloupet an holl warnañ, bremañ eo savet an holl en e enep ; *aufgebracht sein,* bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-mik, bezañ fuloret-ruz, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ arfleuet-ruz, bezañ brizh-du, bezañ droug ruz en an-unan, bezañ droug ruz gant an-unan, bezañ droug en e goukoug, bezañ en arfleu, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ imoret, bezañ un imor en an-unan, bezañ e revr war e chouk gant an-unan, bezañ fioun en an-unan, loeniñ, fuloriñ, follañ, kounnariñ, diodiñ, bezañ tro en e voned, bezañ aet tro en e voned, bezañ broc'h en an-unan, bezañ tommet, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ur sac'had droug en an-unan, bezañ ur c'horfad droug en an-unan, bezañ ur sac'had droug en e gorf, bezañ ur c'horfad taeroni gant an-unan, bezañ gouez, bezañ arloupet, bezañ egaret, bezañ en egar, bezañ leskidik, bezañ bervet, bezañ fachet, bezañ mouzhet, mouzhañ, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; **7.** [merdead., lu] *ein Schiff aufbringen,* pakañ ur vag a-daol-nerzh, kemer ur vag da breizh.
Aufbringung b. (-,-en) : **1.** [lu] engalvadeg b., savidigezh b. ; **2.** [merdead., bag] tapadenn b., kemeridigezh b., pakadur g.
Aufbruch g. (-s,-brüche) : **1.** torradur g., freuzerezh g. ; **2.** deroù g., lañs nevez g., azginivelezh b., loc'h g. ; *Aufbruch einer Nation,* dihun ur vroad g., azginivelezh ur vroad b., adsav ur vroad g. ; **3.** [jiber] bouzelloù lies., kourailhoù lies. ; **4.** *die Gäste sind im Aufbruch begriffen,* emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war bar da vont kuit, war ar pare da vont kuit, e par da vont kuit).
Aufbruchstimmung b. (-) : **1.** birvilh g., difreterezh g., berv g., kas g., strafuilh g., turlut g., lavig g., fourgas g., kabal b., fifil g., firbouch g., dever g., charre g., trekou g., bec'h g. ; **2.** startijenn b., lañs g., deltu g., spered nevez o tont war wel g.
aufbrühen V.k.e. (hat aufgebrüht) : ober ur berv da, skaotañ ; *Tee aufbrühen,* fardañ te.
aufbrummen V.k.e. (hat aufgebrummt) : P. *jemandem etwas aufbrummen,* bountañ udb gant u.b., barn u.b. d'udb, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b., kondaoniñ u.b. d'ur boan bennak, reiñ ur binijenn bennak d'u.b. ; *jemandem fünf Jahre Gefängnis aufbrummen,* bountañ pemp

bloavezh toull-bac'h gant u.b. ; *jemandem eine Strafarbeit aufbrummen,* bountañ ur binijenn gant u.b.

aufbrüsten V.em. : **sich aufbrüsten** (hat sich (t-rt) aufgebrüstet) : en em ambridañ, mont gant ar prun, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, pauniñ ; *er brüstet sich auf,* c'hwezet eo, mont a ra gant ar prun, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

aufbügeln V.k.e. (hat aufgebügelt) : **1.** feriñ, feriñ da, distennañ, houarniñ ; *eine Hose aufbügeln,* feriñ ur re vragoù, feriñ d'ur re vragoù ; **2.** [dre skeud.] arneveziñ, arnevesaat, modernaat.

aufbürden V.k.e. (hat aufgebürdet) : **1.** kargañ, sammañ, gwallsammañ ; *jemandem etwas aufbürden,* sammañ udb war chouk u.b.; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufbürden,* kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem eine Schuld aufbürden,* teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., lakaat udb war gont u.b., teuler an tamall (ar garez) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.

aufbürsten V.k.e. (hat aufgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust.

aufdämmen V.k.e. (hat aufgedämmt) : sevel ur chaoser, chaoseriañ, fardellañ, bardellañ.

aufdecken V.k.e. (hat aufgedeckt) : **1.** astenn, ledañ ; *das Tischtuch aufdecken,* dresañ (gwiskañ, staliañ) an daol, lakaat an doubier war an daol ; **2.** [dre astenn.] dizoleiñ ; *das Bett aufdecken,* dizoleiñ ar gwele ; *ein Verbrechen aufdecken,* dizoleiñ un torfed (ur muntr, ur garez) ; *ein Komplott aufdecken,* dizoleiñ un irienn ; **3.** [dre skeud.] diskuliañ, diskoachañ, diguzhat, diguzhañ, disklozañ, splannaat, anataat ; *teilweise aufdecken,* damzizoleiñ ; *die Karten aufdecken,* dispakañ e jeu ; *sein Spiel aufdecken,* diskuiliañ eus peseurt spered ez eur buhezet, diskuliañ splann peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez d'an dud petra zo o treiñ en e benn, mont eeun ouzh an dud, diskouez d'an dud peseurt jeu a zo gant an-unan, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, mont didro dezhi, mont didroidell dezhi, mont dezhi hep kuzh seurt ebet.

Aufdeckung b. (-,-en) : dizoloadur g., diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., diskuilh g. ; *Aufdeckung eines Anschlags,* dizoloadur un irienn, dizoloadur ur c'havailh.

aufdonnern V.k.e. (hat aufgedonnert) : **1.** kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ ; **2.** fagodenniñ, droukwiskañ.

V.em. : **sich aufdonnern** (hat sich (t-rt) aufgedonnert) : *sie donnert sich auf,* en em wiskañ a ra evel un dommderenn ; *sie ist aufgedonnert,* gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez, gwisket eo evel ur grampouezhenn bardon, keitet eo, aveet eo, dreket eo.

aufdrängen V.k.e. (hat aufgedrängt) : *jemandem etwas aufdrängen,* forsiñ udb war u.b, palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb, sujañ u.b. d'ober udb.

V.em. : **sich aufdrängen** (hat sich (t-rt) aufgedrängt) : **1.** emellout hep bezañ bet pedet d'en ober, ober war-dro traoù ar re all hep bezañ bet aotreet, sankañ e fri en un tu bennak, c'hoari e veg a-raok, en em lakaat war-wel, hegaziñ an dud, tregasiñ an dud, eogiñ an dud, hegal an dud, hegal ouzh an dud, bezañ un torr-revr, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, garchennat an dud, garchennat ouzh an dud, trubuilhañ an dud, arabadiñ an dud, andellat ouzh an dud, abuziñ an dud ; **2.** *etwas drängt sich jemandem auf,* ober un dra bennak a zo ur redi evit u.b.

aufdrehen V.k.e. (hat aufgedreht) : **1.** *den Hahn aufdrehen,* digeriñ ar c'hog ; **2.** *das Licht aufdrehen,* enaouiñ (elumiñ) ar gouloù ; **3.** *die Uhr aufdrehen,* sevel e bouezioù d'un eurier ; **4.** *eine Schraube aufdrehen,* distardañ ur viñs, diviñsañ ; **5.** diweañ, disgweañ, divouklañ.

aufdringen V.k.e. (drang auf / hat aufgedrungen) : *jemandem etwas aufdringen,* forsiñ udb war u.b, palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb, sujañ u.b. d'ober udb.

V.em. : **sich aufdringen** (drang sich auf / hat sich (t-rt) aufgedrungen) : hegaziñ an dud, tregasiñ an dud, eogiñ an dud, hegal an dud, hegal ouzh an dud, bezañ un torr-revr, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, garchennat an dud, garchennat ouzh an dud, trubuilhañ an dud, arabadiñ an dud, abuziñ an dud, andellat ouzh an dud.

aufdringlich ag. : **1.** hegazus, hegaz, hegus, arabadus, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, tregasus, diaezus, re hardizh, tagus, dalc'hus, atahinus ; *jemandem aufdringlich werden,* direnkañ u.b., arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., andellat ouzh u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., hegal u.b., hegal ouzh u.b., abuziñ u.b. ; *aufdringlicher Mensch,* garchenn g., garchenner g., andeller g., jablour g., bourouell g., hegazer g., atahiner g., heskiner g., heskin g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., genegell g., ostant g., direnker g., mall-e-gas

g. ; *ohne aufdringlich zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren,* c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h ; *aufdringliche Art,* hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus lies. ; **2.** [c'hwezh] re greñv, bec'hiek, tagus, diaezus ; **3.** [liv.] re welus, re heverk, trellus.

Aufdringlichkeit b. (-) : hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus lies.

Aufdringling g. (-s,-e) : garchenn g., garchenner g., andeller g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., trubuilher g., heskiner g., heskin g., atahiner g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., genegell g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g., ostant g., direnker g., mall-e-gas g.

aufdröseln V.k.e. (hat aufgedröselt) : difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; *ein Fadengewirr aufdröseln,* digemmeskañ ur gudenn neud.

Aufdruck g. (-s,-e) : roud g., louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g.

aufdrucken V.k.e. (hat aufgedruckt) : louc'hañ, enlouc'hañ, engwaskañ, lakaat ur merk war.

aufdrücken V.k.e. (hat aufgedrückt) : **1.** merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ, pouezañ war, gwaskañ war ; *sein Siegel aufdrücken,* lakaat e siell, lakaat e gached, siellañ, kachediñ ; **2.** *eine Tür aufdrücken,* bountañ war un nor evit digeriñ anezhi.

aufeinander Adv. : an eil war egile, an eil war eben, pok-ha-pok ; *die zwei Wagen sind aufeinander geprallt,* aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile (an eil a-benn ouzh egile) ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander,* ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander,* saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien ; *Holzscheite ordentlich aufeinander stapeln,* lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet.

Aufeinanderfolge b. (-,-n) : heuliad g., dibunadenn b., heuliadenn b.

aufeinanderfolgen V.gw. (sind aufeinandergefolgt) : en em eilañ, en em warlerc'hiañ, pebeilañ, ober chadenn ; *dicht aufeinanderfolgen,* en em heuliañ.

aufeinanderfolgend ag. : **1.** da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, stag-ouzh-stag, diouzhtu, lerc'hiadek ; **2.** [bred.] kenheul, lerc'hiadek.

aufeinanderliegen V.gw. (lagen aufeinander / haben aufeinandergelegen) : bezañ an eil war egile, bezañ an eil war eben, bezañ pok-ha-pok.

aufeinanderpassen V.k.e. (hat aufeinandergepasst) : lakaat da glotañ mat an eil gant egile.

V.gw. (haben aufeinandergepasst) : klotañ an eil gant egile, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile.

aufeinanderplatzen / aufeinanderprallen V.gw. (sind aufeinandergeplatzt / sind aufeinandergeprallt) : stekiñ an eil ouzh egile, mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, mont a-benn-kaer an eil ouzh egile, mont a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Wagen sind aufeinandergeprallt,* aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile, (an eil a-benn ouzh egile) ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander,* ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander,* saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.

aufeinanderstellen V.k.e. (hat aufeinandergestellt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h.

aufeinanderstoßen V.gw. (stießen aufeinander / sind aufeinandergestoßen) : stekiñ an eil ouzh egile, kenstekiñ, mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn en egile, mont an eil a-benn ouzh egile, mont a-benn-kas an eil en egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Mannschaften stoßen aufeinander,* ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen stießen aufeinander,* saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.

aufeinandertreffen V.gw. (trafen aufeinander / sind aufeinandergetroffen) : [sport] kevezañ, keñveriañ.

Aufenthalt g. (-s,-e) : **1.** arsav g., ehan g., paouez g., harp g., harz g., restadenn b., chomadenn b., chomadur g., chomidigezh b., tremen g., tremenadenn b. ; *der Zug hat hier zehn Minuten Aufenthalt,* dek munutenn arsav a vo gant an tren amañ, ehanañ a raio an tren dek munutenn amañ ; *ein längerer Aufenthalt,* ur chomadenn hirik a-walc'h b., ur chomadur hirik a-walc'h g. ; *ein kurzer Aufenthalt,* un dremenadenn verr b. ; *ohne Aufenthalt,* hep arsav, hep ehanañ, hep chom a-sav, en un tennad, en un tennad-hent ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten,* kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; **2.** annezlec'h g., annez g.

Aufenthalter g. (-s,-) : [Bro-Suis] estrañjour a labour e Bro-Suis gant un aotre termenet da chom er vro g.
Aufenthaltsdauer b. (-) : pad ar chomadenn g., padelezh ar chomadenn b.
Aufenthaltserlaubnis b. (-) **/ Aufenthaltsgenehmigung** b. (-,-en) : aotre da chom er vro g., aotre chom g., teul chom g.
Aufenthaltsort g. (-es,-e) : annezlec'h g. ; *seinen Aufenthaltsort frei wählen,* dibab e annez en e frankiz.
Aufenthaltsraum g. (-s,-räume) : sal dudi b., sal distenn b.
Aufenthaltsverbot n. (-s,-e) : berz chom g. ; *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein,* bezañ difennet groñs ouzh an-unan bezañ en ul lec'h bennak, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak.
Aufenthaltswechsel g. (-s,-) : cheñchamant annez g.
auferlegen V.k.e. (hat auferlegt) : reiñ, kargañ, sammañ ; *eine Strafe auferlegen,* kondaoniñ d'ur boan a gorf / reiñ ur binijenn d'u.b. (Gregor), kastizañ, kondaoniñ, punisañ ; *eine Kollektivstrafe auferlegen,* kastizañ a-stroll ; *eine Verpflichtung auferlegen,* reiñ un endalc'h groñs d'u.b. da seveniñ, endelc'her u.b. d'ober udb, delc'her u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, kargañ u.b. d'ober udb ; *Sie haben mir da eine schwere Last auferlegt,* taolet hoc'h eus ur bec'h pounner war va c'hein, taolet hoc'h eus ur bec'h pounner war va chouk.
auferstehen V.gw. (ersteht auf / aufersteht // erstand auf / auferstand // ist auferstanden) : **1.** adsevel, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, divervel ; *auferstanden aus Ruinen,* adsavet (dasorc'het) eus e zismantroù, savet eus e boull ; *Christus ist auferstanden,* distroet eo Jezuz Krist a varv da vev (Gregor), savet eo ar C'hrist a varv da vev, dasorc'het eo Jezuz Krist ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen,* pa ziveuzo Iz e veuzo Pariz ; **2.** [dre skeud.] *du bist ja wieder auferstanden !* evel pa'z pije ur vuhez nevez !
Auferstehung b. (-) : dasorc'h g., dasorc'hidigezh b., adsav g., adsavidigezh b. ; *die Auferstehung Japans nach der Niederlage im zweiten Weltkrieg,* adsavidigezh Japan goude an drouziwezh en eil brezel-bed b.
Auferstehungsfest n. (-es,-e) : gouel an dasorc'hidigezh g.
auferwecken V.k.e. (erweckte auf / hat auferweckt) : dihuniñ, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ eus e gousk ; *jemanden zum Leben auferwecken,* lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., adreiñ buhez d'u.b., adreiñ ar vuhez d'u.b., degas buhez en-dro d'u.b, degas buhez en-dro en u.b., lakaat u.b. da (ober d'u.b.) sevel a varv da vev.
Auferweckung b. (-) : dasorc'hidigezh b., adsavidigezh b.
aufessen V.k.e. (isst auf / aß auf / hat aufgegessen) : **1.** peurzebriñ, echuiñ ; **2.** pipañ, floupañ, kordañ.
auffächern V.k.e. (hat aufgefächert) : **1.** israннañ, azrannañ, eilrannañ, speurennañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn ; **2.** displegañ (renkañ, arenkiñ) evel un aveler pe ul lost paun ; *seine Spielkarten auffächern,* displegañ e gartoù evel un aveler ; **3.** frammañ sklaer, urzhiañ sklaer.
V.em. **sich auffächern** (hat sich (t-rt) aufgefächert) : en em israннañ,
Auffächern n. (-s) : kombodadur g., israннadur g.
auffädeln V.k.e. (hat aufgefädelt) : strobañ, strollañ, rollañ ; *Perlen auffädeln,* rollañ perlez, strobañ perlez / strollañ perlezennoù (Gregor).
auffahren V.gw. (fährt auf / fuhr auf / ist aufgefahren) : **1.** pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, taeraat, buanekaat, buanegezh, diodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; **2.** mont a-benn da, mont da stekiñ ouzh, tosiñ, stekiñ ; *der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren,* aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan ; **3.** pignat ; *gen Himmel auffahren,* pignat en neñv (Gregor) ; **4.** *der Bergmann fährt auf,* emañ ar mengleuzier o pignat d'al laez ; **5.** sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, sevel evel un tenn, dihoubañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; *aus dem Schlaf auffahren,* dihuniñ en ul lamm (en un taol-trumm, a-daol, a-stroñs), divorfilañ neuze-souden ; *erschreckt aus dem Schlaf auffahren,* dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs ; *aus seiner Träumerei auffahren,* dihuniñ en un taol-trumm (a-daol, a-stroñs) eus e soñjezonoù ; **6.** tostaat, erruout ; *die Wagen fahren auf,* tostaat a ra ar c'hirri ouzh an ti ; **7.** [merdead.] *ein Schiff fährt auf,* skeiñ ar ra ur vag, mont a ra ur vag da skeiñ, mont a ra ur vag da douch.
V.k.e. (fährt auf / fuhr auf / hat aufgefahren) : **1.** degas, charreat ; *Erde auffahren,* degas (charreat) douar ; **2.** [lu] *ein Geschütz auffahren,* lakaat ur c'hanol pare da dennañ ; **3.** [mengleuz.] kleuzañ, keviañ ; **4.** [dre astenn.] freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ.
Auffahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g.
auffahrend ag. : **1.** [kirri] *ein auffahrendes Fahrzeug,* ur c'harr tos-tos, un tos-tos g. ; **2.** buanek, kruk, brouezek, brouezus, imorus, bouilhus, feuls, kleiz, tik, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ.
Auffahrt b. (-,-en) : **1.** pignidigezh b. ; **2.** [relij.] Gorroidigezh ar Werc'hez b. ; **3.** [dre heñvel.] savenn b., sav g., krapenn b., krec'h g., krec'henn b., pign g. ; **4.** [tivsav., dirak ur c'hastell] krapenn b., dinaou g., skramp

moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g. ; **5.** denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; **6.** [gourhent] bretell c'hourhent b., hent-barzh gourhent g.

Auffahrunfall g. (-s,-unfälle) : stokadeg-kirri b., kenstokadeg b.

auffallen V.gw. (fällt auf / fiel auf / ist aufgefallen) : **1.** kouezhañ war ; **2.** [dre skeud.] sachañ evezh an dud war an-unan, difediñ, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, sebeziñ, souezhañ, diferañ ; *er muss immer auffallen,* n'eo ket evit ober evel ar re all, atav e klask difediñ dreist ar re all ; *er fiel unangenehm auf,* gant e emzalc'h dizoare en doa tennet evezh an dud warnañ, ne oa ket chomet war an ton, e emzalc'h ne oa ket bet a-zoare, peadra 'zo da lavaret diwar-benn e emzalc'h ; *in dem Stimmenwirrwarr fiel ihre Stimme auf,* klevet e veze he mouez war-greiz tout an dud ; *es fiel mir auf, dass ...,* pezh en doa souezhet ac'hanon eo e ... ; *als ich das Haus betrat, fiel mir sofort auf, dass man meine Sachen durchsucht hatte,* diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù ; **3.** [dre astenn.] *fällt dir nichts an ihm auf ?* ne gaves ket netra iskis gant hennezh ? ; *er ist mir sofort aufgefallen,* sachet en doa va evezh diouzhtu, tennet en doa va evezh diouzhtu, dalc'het en doa va evezh diouzhtu.

auffallend ag. : **1.** gwelus, heverk, sebezus, dic'hiz, iskriv, loukes, souezhus ; *dieses Kleid ist zu auffallend,* re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warnañ ; *die Kraft ist die auffallendste Qualität des Stieres,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; **2.** [fizik] *auffallendes Licht,* luc'h dehaezat g.

auffällig ag. : gwelus, heverk, sebezus, iskriv, loukes, souezhus ; *auffällige Kleidung,* dilhad a denn evezh an dud warno lies., dilhad iskriv lies., dilhad loukes lies. ; *sich auffällig machen,* na vezañ war an ton, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Auffälligkeit b. (-,-en) : esparded b.

auffalten V.k.e. (hat aufgefaltet) : displegañ, diblegañ, digeriñ.

V.em. : **sich auffalten** (hat sich (t-rt) aufgefaltet) : **1.** digeriñ ; **2.** [douar.] roufenniñ.

Auffangbecken n. (-s,-) : **1.** [dour] stroller g. ; **2.** [dre skeud.] dastumlec'h g., lec'h dastum g., dastumer g.

auffangen V.k.e. (fängt auf / fing auf / hat aufgefangen) : **1.** *einen Ball auffangen,* pakañ ur volotenn diwar nij (diwar lamm), plomañ ur volotenn ; **2.** terriñ nerzh ar stok, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, distreiñ, diarbenn, kaeañ, morzañ ; *einen Schlag auffangen,* diarbenn un taol, terriñ nerzh un taol, dihelliñ un taol, distreiñ un taol, morzañ un taol ; **3.** skrapañ, tapout, soupren, daspakañ, sigotañ ; *Briefe auffangen,* daspakañ lizhiri, sigotañ lizhiri, skrapañ lizhiri, distreiñ lizhiri, pakañ lizhiri / soupren lizhiri (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] *Flüchtlinge auffangen,* degemer repuidi ; **5.** dastum ; *das Rieselwasser auffangen,* dastum an dour-gouez, dastum an disec'h.

Auffanglager n. (-s,-) : kamp repuidi g., kreizenn degemer b.

auffärben V.k.e. (hat aufgefärbt) : livañ en-dro, freskaat al liv.

auffassen V.k.e. (hat aufgefasst) : **1.** dastum, sevel ; **2.** [dre skeud.] meizañ, kompren, intent ; *er fasst den Rat falsch auf,* kompren a ra ar c'huzul roet dezhañ a-dreuz, kompren (kemer, intent, klevet) a ra pig e lec'h bran.

Auffassung b. (-,-en) : soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., aviz g., savpoent g., doare-gwelet g., gweladur [eus] g., meizadenn b., meizadur g., danzead g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *meiner Auffassung nach,* da'm soñj, da'm meno, da'm feson, me a gav din, hervez va meno, hervez ma soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; *ich bin ganz Ihrer Auffassung,* aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h, emaon plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emaon ganeoc'h ; *er ist der Auffassung, dass ...,* hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e …, hennezh a ra aviz gantañ e … ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist,* an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Auffassungsfähigkeit b. (-,-en) : meizerezh g., meiz g., intenterezh g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

Auffassungsgabe b. (-) : spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegezh b.

Auffassungstest g. (-s,-s) : [bred.] *thematischer Auffassungstest,* prouad ezvannañ temek g., prouad ezvannañ dodennek g.

Auffassungsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intenterezh g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

auffindbar ag. : a c'haller kavout ; *schwer auffindbar,* difret.

auffinden V.k.e. (fand auf / hat aufgefunden) : dizoleiñ, kavout, kavadennañ, diskoachañ, diboufañ, dinoiñ, diguzhat, dibuchañ.

Auffindung b. (-,-en) : dizoloadenn b., kavadenn b., dizoloidigezh b.

auffischen V.k.e. (hat aufgefischt) : **1.** pesketa, tennañ er-maez eus an dour ; **2.** [dre skeud.] P. diskoachañ, diboufañ, ober ur stokenn.

aufflackern V.gw. (ist aufgeflackert) : **1.** flamminañ, flammañ, flamminennin, entanañ, teuler flammoù ; **2.** [dre skeud.] tarzhañ en-dro, adkregiñ ; *jemandes Schmerz wieder aufflackern lassen,* neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

aufflammen V.gw. (ist aufgeflammt) : **1.** flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, elumiñ ; *das Feuer wieder zum Aufflammen bringen,* dasorc'hiñ an tan ; **2.** [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; *wieder aufflammen,* adneveziñ, kaout nerzh en-dro.

aufflattern V.gw. (ist aufgeflattert) : nijal kuit en ur flapañ e zivaskell, nijal kuit en ur zivaskellañ, nijal kuit en ur zispafalat e zivaskell

aufflechten V.k.e. (flicht auf / flocht auf / hat aufgeflochten) : diblezhañ, diblezhenniñ, diblañsoniñ, digandenniñ.
auffliegen V.k.e. (flog auf / ist aufgeflogen) : **1.** nijal kuit, dizouarañ, kregiñ da nijal ; [laboused] *von einem Busch auffliegen,* divodañ ; **2.** [karr-nij] pignat, dibradañ ; **3.** [dre astenn.] tarzhañ, sklisennañ ; **4.** [dre skeud.] *die Tür fliegt auf,* trumm e tigor an nor ; **5.** [dre skeud.] bezañ dizoloet, bezañ tapet ; *der Agentenring flog auf,* dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien ; **6.** [dre skeud.] bezañ nullet, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, bezañ skubet ; *auffliegen lassen,* nullañ, skubañ.
aufflimmern V.gw. (ist aufgeflimmert) : flamminañ, flammañ, flamminennin, skediñ-diskediñ, strinkellikat, lugerniñ, luc'hañ, steredenniñ, lintrañ, lagadenniñ.
auffordern V.k.e. (hat aufgefordert) : **1.** kemenn, gourc'hemenn ; *jemanden auffordern, etwas zu tun,* kemenn d'u.b. ober udb, poursuiñ war u.b. d'ober udb, stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb ; *wir müssen sie auffordern, uns die Tür zu öffnen,* ret e vo kemenn dezho digeriñ an nor deomp, ret e vo goulenn groñs diganto ma vo digoret an nor deomp ; *sie forderten ihn auf mitzukommen,* graet e voe dezhañ dont ganto ; **2.** pediñ, kouviañ, goulenn ; *jemanden auffordern, etwas zu tun,* pediñ u.b. d'ober udb, goulenn digant u.b. ober udb ; *zum Tanzen auffordern, zum Tanz auffordern,* pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro zañs ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb,* paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ.
auffordernd ag. : ... ped, ... pediñ, ... kouvi.
Aufforderung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., gourc'hemenn g., gourc'hemennidigezh b., pedadenn b., kouvi g. ; *gerichtliche Aufforderung,* kemenn groñs a-berzh al lez-varn g., paper-galv a-berzh al lez-varn g., galvskrid a-berzh al lez-varn g. ; [arc'hant.] *Aufforderung zur Einzahlung,* goulennadenn arc'hant b., galv da gevalaoù g. ; **2.** galv g., galvadenn b. ; *die Aufforderung zum Gebet,* ar galv da bediñ g. ; *Aufforderung zur Wahl,* galv da votiñ g.
aufforsten V.k.e. (hat aufgeforstet) : koadañ, lakaat dindan goad ; *wieder aufforsten,* adkoadañ.
Aufforstung b. (-,-en) : koadañ g., koadadur g.
auffressen V.k.e. (frisst auf / fraß auf / hat aufgefressen) : **1.** peurzebriñ ; **2.** pipañ, floupañ, kordañ ; **3.** [dre skeud.] debriñ, ragnat, krignat.
V.em. : **sich auffressen** (fraßen sich auf / haben sich (t-rt) aufgefressen) : [dre skeud.] *sie fressen sich (t-rt) gegenseitig auf,* aze ez eus sach-disach, emañ an debr hag an dag etrezo.
auffrischen V.k.e. (hat aufgefrischt) : **1.** freskaat, distanañ ; **2.** [dre skeud.] nevesaat, adneveziñ, freskaat ; *ein Gemälde auffrischen,* freskaat un daolenn ; **3.** [dre skeud.] *die Wunde immer wieder auffrischen,* gwaskañ diehan (ingal-ingal) war ar gwiridig (war ar glañvenn), gwaskañ hep astal war ar gor ; **4.** [dre skeud.] addegas da soñj ; *jemandem das Gedächtnis auffrischen,* degas soñj d'u.b., degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet.
V.gw. (ist aufgefrischt) : *der Wind frischt auf,* emañ an avel o c'hlazañ ; *in Böen auffrischende Winde,* avel hag a c'hwezh a gaouadoù kreñv g., avel hag a c'hwezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù lies.
V.em. : **sich auffrischen** (hat sich (t-rt) aufgefrischt) : distanañ.
Auffrischung b. (-,-en) : **1.** freskadurezh b., sinadurezh b., distan g. ; **2.** [dre skeud.] nevesadur g.
Auffrischungsimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] dianvaksinadur g., ensinkladenn assav b.
aufführbar ag. : [c'hoariva] a c'haller kinnig war al leurenn.
aufführen V.k.e. (hat aufgeführt) : **1.** sevel ; *ein Gerüst aufführen,* sevel ur chafod ; **2.** *ein Schauspiel aufführen,* kinnig ur pezh-c'hoari, leurennañ ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück aufführen,* displegañ ur pezh-c'hoari ; [dre skeud.] *ein Theater aufführen,* c'hoari an toull kamambre, ober e reuzenn, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari ur gomedienn dirak u.b. ; **3.** *einen Zeugen aufführen,* kinnig (diskouez) un test ; **4.** *einzeln aufführen,* marilhañ dre ar munud, marilhañ diouzh ar munud, niverenniñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini).
V.em. : **sich aufführen** (hat sich (t-rt) aufgeführt) : [dre skeud.] en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn, kundu, kunduiñ, realiñ ; *sich gut aufführen,* bezañ direbech e emzalc'h, bezañ mat e gundu.
Aufführung b. (-,-en) : abadenn b., c'hoariadenn b., leurennadur g. ; *Uraufführung,* abadenn (c'hoariadenn) gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b.
Aufführungsrecht n. (-s,-e) : [c'hoariva] gwir da ginnig war al leurenn g., gwir da ginnig un abadenn sonerezh g.
auffüllen V.k.e. (hat aufgefüllt) : **1.** leuniañ, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *Benzin auffüllen, den Benzintank auffüllen,* ober e garg a zour-tan, lakaat leun a zour-tan, leuniañ ar penton dour-tan, kemer ul leuniadenn, adouilhañ ; *Reserven auffüllen,* klokaat e bourvezioù ; **2.** [tisav.] atrediñ.
auffurchen V.k.e. (hat aufgefurcht) : ervenniñ, ervennañ, erviñ, añchañ.
auffüttern V.k.e. (hat aufgefüttert) : magañ, sevel.
Aufgabe b. (-,-n) : **1.** roadenn b., roidigezh b., kasidigezh b. ; *Aufgabe des Gepäcks*, roidigezh ar pakadoù b.
2. dever g., dlead g., kefridiezh b., kefridi b., emell g., karg b., micher b., feur g., gwezhienn labour b., tamm labour g., pezh labour g., labour g., arc'hwel g., oberezh g., poellad g. ; *die Aufgaben gerecht verteilen,* kempouezañ ar c'hrefridioù, kempouezañ ar c'hargoù ; *vordringliche Aufgabe,* kefridi da gas da benn da gentañ-penn b., kefridi da gas da benn a-raok pep tra b., kefridi da gas da benn a-barzh pep tra b., kefridi da gas da

benn da gentañ ha dreist pep tra b. ; *jemandem eine Aufgabe stellen, jemanden mit einer Aufgabe betrauen, jemandem eine Aufgabe anvertrauen,* fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ u.b. ; *ich betraue Sie mit dieser Aufgabe,* reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn ; *seine Aufgabe besteht darin, dass ....,* roet eo bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], e poellad a zo [ober udb], kemennet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], dleet eo dezhañ [ober udb], dle eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo ..., e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], e garg eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; *die Aufgabe des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen,* obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *es ist Aufgabe des Lehrers, so etwas zu erklären,* d'ar c'helenner eo displegañ an dra-se, karg ar c'helenner eo displegañ an dra-se, micher ar c'helenner eo displegañ an dra-se ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont endro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun.

3. poelladenn b., labour skol g., skoulmadell b., skoulmad g. ; *schriftliche Aufgabe,* dever g. ; *mündliche Aufgabe,* kentel da zeskiñ b. ; *mathematische Aufgabe,* kudenn b., skoulmad g.

4. [lu] *taktische Aufgabe,* prantad gourdonerezh kadoniel g., pleustradenn war ar gadoniezh b.

5. [kenw.] urzhiad g. ; *laut Aufgabe,* hervez (diouzh) hoc'h urzhiad.

6. dilez g., dilezidigezh b. ; *Aufgabe eines Rechtes,* dilez eus ur gwir bennak g. ; *Aufgabe eines Gutes,* dilez eus un domani ; [sport] *Sieg durch Aufgabe,* trec'h dre zilez g.

7. [metal.] mouchal g.

aufgabeln V.k.e. (hat aufgegabelt) : **1.** P. diskoachañ, diboufañ ; *ich habe mir eine aufgegabelt,* graet em eus ur stokenn ; *seine Freundin machte mit ihm Schluss und gabelte sich einen anderen auf,* e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann aufgegabelt,* lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat ; **2.** *Stroh aufgabeln,* gwintañ forc'hadoù plouz, gwintañ krogadoù plouz, dibradañ forc'hadoù plouz, gwintañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-grogadoù, forc'hañ plouz.

Aufgabenbereich g. (-s,-e) **/ Aufgabengebiet** n. (-s,-e) : dalc'h g., kembeli b., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g., kaier deverioù g., kaier labour-skol g., deiziataer labour-skol g.

Aufgabenkreis g. (-es,-e) : kembeli b., dalc'h g., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenstellung b. (-,-en) : kudenn b., skoulmad g.

Aufgabenverteilung b. (-,-en) : dasparzhidigezh ar c'hefridioù b., dasparzh ar c'hefridioù g., ingaladur ar c'hefridioù g., ingaladur ar gwezhiennoù labour g.

Aufgabenverteilungsplan g. (-s,-pläne) : plan dasparzhidigezh ar c'hefridioù g.

Aufgabenzettel g. (-s,-) : paper-diskarg g., skrid-diskarg g.

Aufgabestation b. (-,-en) : ti-gar kargañ ha kas g.

Aufgabestempel g. (-s,-) : siell ti-post al lec'h kas b.

Aufgang g. (-s,-gänge) : **1.** pignidigezh b. ; **2.** *Sonnenaufgang,* sav-heol g. ; **3.** [ti] skalieroù lies., diri g. ; **4.** [dre astenn.] Sav-Heol g., reter g. ; **5.** digoradur g. ; **6.** [douar.] diskornadeg b., diloc'h g.

aufgebauscht ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus.

aufgeben V.k.e. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : **1.** reiñ ; *sein Gepäck aufgeben,* reiñ e bakadoù da vezañ marilhet ; *einen Brief aufgeben,* postañ ul lizher.

2. goulenn, urzhiañ ; [kenw.] *eine große Bestellung aufgeben,* sevel un urzhiad bras, ober un urzhiad bras.

3. kas.

4. ober e zilez eus, ober dilez eus, dilezel, lezel, dioueriñ, dizerc'hel, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh, ober e ziouer eus, ober e gañv da, lavaret kenavo [d'udb], kroaziañ war, kuitaat, treiñ kein da, ankounac'haat, chanañ, ehanañ gant, mont diouzh, kimiadiñ diouzh, leuskel, lezel e perch, leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *er gab ziemlich schnell diese Arbeit auf,* ne chomas ket gwall bell gant al labour-se, lezel a reas buan a-walc'h ar vicher, mont a reas buan a-walc'h diwar ar vicher-se ; *etwas zugungsten jemandes aufgeben,* ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b. ; *ein Recht aufgeben,* ober dilez eus ur gwir bennak, dilezel ur gwir bennak, lezel ur gwir da goll ; *seine Stelle aufgeben,* reiñ (lakaat) e zilez, dilezel e garg, diskouez e seulioù ; *sein Geschäft aufgeben,* dilezel e genwerzh (e goñvers), dispegañ diouzh (kuitaat) an aferioù, dont war e leve, distaliañ, disterniañ, disternañ, riklañ e vragoù ; *sein Nest aufgeben,* kasaat (kazañ, dilezel) e neizh, dineizhañ ; *sein Amt freiwillig aufgeben,* reiñ e zilez eus e garg, en em ziskargañ eus e garg, en em zigargañ eus e garg, dilezel e garg, lezel e garg, dispegañ diouzh e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *er hat das Trinken aufgegeben,* ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn ; *das Rauchen aufgeben,* ober e gañv d'ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, dispegañ diouzh ar butun ; *das Rennen aufgeben,* mont er-maez eus ar redadeg, leuskel.

5. [dre skeud.] *eine Meinung aufgeben,* argas ur mennozh diwar e spered, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar ur meno, dilezel ur mennozh, cheñch mennozh, dibennadiñ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *eine Meinung nicht aufgeben,* derc'hel mort (yud, gwevn) d'ur mennozh, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e vennozh ; *etwas aufgeben,* dilezel udb, dioueriñ udb, dispegañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, ober e ziouer eus udb, lavaret kenavo d'udb, ober e gañv d'udb ; *die Hoffnung aufgeben,* koll spi, laoskaat, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden,* ne wel ket mui kaout sav en e garg ur peur bennak ; *seine Illusionen*

aufgeben, diskanañ, disorc'henniñ, koll spi, koll esper, distreiñ diwar e emdouelloù, dilezel e emdouelloù, kavout kerse, disouezhiñ ; *einen Kranken aufgeben,* na vezañ d'e soñj distro ebet ken evit ur c'hlañvour, barn a-walc'h ur c'hlañvour da vervel ; *ich gebe das Raten auf, ich gebe es auf,* faezh on !

6. reiñ da soñjal ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf,* e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

7. [dre skeud.] *den Löffel aufgeben,* lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, pakañ ; [dre fent, ardivinkoù] *den Geist aufgeben,* diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, chom sac'het, findaoniñ, freuzañ.

V.gw. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, plegañ touchenn, koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., kac'hat en e vragez, lezel pep tra ouzh torgenn, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog, leuskel ; *er möchte aufgeben,* c'hoant en deus da leuskel ; *Mensch, der schnell aufgibt,* brizhyouleg g., krakyouleg g., pleger g., spered bouk a zen g., lopagn g.

Aufgeben n. (-s) : *Aufgeben der Briefe,* postadur g.

Aufgeber g. (-s,-) : kaser g.

Aufgeblähtheit b. (-) : stambouc'helezh b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b.

aufgeblasen ag. : **1.** stambouc'het, foeñvet, koeñvet, c'hwezet, boufet, bourr ; **2.** [dre skeud.] balc'h, otus, lorc'hus, rok, fier, faeüs, dichek, digoll, uhel, glorius, tonius, c'hwezet, moliac'hus, pompoulik, c'hwezhigell, leun a avel, avel gantañ leizh e benn ; *aufgeblasener Mensch,* boufantig g., pompoulig g., P. brammsac'h g.

Aufgeblasenheit b. (-) : **1.** stambouc'helezh b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b. ; **2.** [dre skeud.] fouge g., c'hwez g., pouferezh g., fougeerezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., lorc'hentez b., lorc'herezh g., avel g.

Aufgebot n. (-s,-e) : **1.** embannoù lies., enkant g., bann g. ; *Aufgebot eines Brautpaares,* embannoù-dimeziñ lies. ; *das Aufgebot aushängen,* skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann, lakaat e anv da zimeziñ ; **2.** [dre skeud.] dastumadeg b., tolpad g. ; *ein starkes Aufgebot von Polizeikräften,* un tolpad mat a archerien g., archerien a-vern war al lec'h lies. ; *unter Aufgebot aller seiner Kräfte,* en ur zastum e holl nerzh, a-holl-nerzh, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh, hardizh ; [lu] *das letzte Aufgebot,* ar bagad diwezhañ g. ; **3.** [istor] *militärisches Aufgebot,* bann g.

aufgebracht ag. : fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, tommet, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *schnell aufgebracht,* barradek, loariek, loariet, tev e glopenn, buanek, brouezek, brouezus, imorus, tik, taer, feuls, kleiz, arloupet, egaret, leskidik ; *gegen jemanden aufgebracht sein,* bezañ arloupet a-enep u.b., kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel droug) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

aufgedunsen ag. : **1.** koeñvet, toazennek, toazek, pennboufet, boufet, bourr, foeñvet ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunsenes Gesicht,* gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortizon, bourr eo e vizaj gant ar c'hortizon, foeñvet eo e fas gant ar c'hortizon ; **2.** [dre skeud.] brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, leun a fouge hag a lorc'h, fier, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn.

Aufgedunsenheit b. (-) : stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b.

aufgehängt ag. : a-istribilh, a-skourr, e-skourr, a-ispilh, e-pign, istribilhet, istribilh, ispilh, e-krap, a-grap, e-kroug.

aufgehen V.gw. (ging auf / ist aufgegangen) : **1.** sevel ; *die Sonne geht auf,* sevel a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaouiñ, sevel a ra ar beure ; *die Sonne geht immer früher auf,* emañ tarzh-an-deiz oc'h abretaat, emañ tarzh-an-deiz o veureaat da sevel, emañ tarzh-an-deiz o veureekaat ; *der Mond geht auf,* sevel a ra al loar a-uc'h an dremmwel, dont a ra al loar d'ober he mestr.

2. [dre heñvel.] goiñ, labourat, c'hwezañ, koeñviñ ; *der Teig geht auf,* sevel a ra an toaz, mont a ra an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; *der Teig ist aufgegangen,* goet eo an toaz ; *dank der Wirkung der Hefe geht der Teig auf,* ar goell a laka an toaz da c'hwezañ.

3. [louza.] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, labourat, broudañ, divroudañ ; *der Samen geht auf,* diwanañ a ra an had, kellidañ a ra ar greun, dizouarañ a ra an had, labourat a ra an had ; *die Kartoffeln sind alle gleichzeitig aufgegangen,* ar patatez a zo diwanet ingal ; *die Saat geht nicht gleichmäßig auf,* ne ziwan ket an had

heñvel-heñvel ; *die Saat ist aufgegangen,* diwan eo an had.
4. digeriñ ; *da die Tür jetzt verriegelt ist, wird sie nicht mehr aufgehen,* evit pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui ; *die Tür geht auf,* digeriñ a ra an nor ; *der Vorhang geht auf,* sevel a ra ar stign (ar rideoz) ; *die Jagd geht auf,* digor eo bremañ mare ar chase (mare an hemolc'h).
5. digoulmañ, diskoulmañ ; *der Knoten geht auf,* diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *die Naht geht auf,* distardañ a ra ar gwri, emañ ar gwri o tigeriñ, ar gwri ne zalc'h ket mui (a ya kuit), diflipañ a ra ar gwri, dineudañ a ra ar gwri, en em ziskoulmañ a ra ar gwri, diswriat a ra ar gwri ; *ihm sind die Schuhbänder aufgegangen,* dilas eo e votoù, dizereet eo lasoù e votoù, dilaset eo e votoù, diskoulm eo lasoù e votoù, dibrenn eo lasoù e votoù.
6. *ihm gehen die Augen auf,* dibikouzañ a ra e zaoulagad, kregiñ a ra da gompren, dont a ra meiz dezhañ tamm-ha-tamm, emañ e zaoulagad o tigeriñ, divanegiñ a ra e zaoulagad, krog eo da zivogediñ e spered ; *ein Licht geht mir auf,* savet ez eus bremañ un tamm sklêrijenn em spered, dont a ra da vezañ sklaeroc'h evidon, dont a ra va skiant tamm-ha-tamm da sklaeraat ; *ihm ging das Herz auf,* ur galonad a savas ennañ (en e greiz), teneraat a reas d'e galon ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf,* kompren a reas pegen pouezus e oa an darvoud-se.
7. P. *auf geht's,* **a)** krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel, sifel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; **b)** aet omp ! emaomp kuit !
8. teuziñ, mont da goll, kendeuziñ ; *er geht ganz in der Musik auf,* en em reiñ (en em ouestlañ) a ra korf hag ene d'ar sonerezh, gant ar sonerezh emañ e benn, n'eus nemet ar sonerezh a gont evitañ, sorc'hennet eo gant ar sonerezh, touellet eo gant ar sonerezh, hennezh a zo e albac'henn gant ar sonerezh, nesañ tra d'e galon eo ar sonerezh, nesañ tra dezhañ eo ar sonerezh, lakaat a ra e voemenn gant ar sonerezh, jourdoul eo evit ar sonerezh ; *in Schall und Rauch aufgehen,* mont e moged ; *in Flammen aufgehen,* peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ, bezañ boued d'an tan-gwall ; *alles, was im Haus war, ging in Flammen auf,* netra ne voe saveteet eus traoù an ti.
9. [mat.] *vier geht in zwölf auf,* rannapl eo daouzek dre bevar, daouzek a c'hall bezañ rannet dre bevar ; *die Division geht auf,* rik eo ar rannadur ; *die Rechnung geht glatt auf,* rik eo ar gont.
10. [gor] tarzhañ, dedarzhañ, toullañ, talpiñ, diskargañ ; *ein Geschwür geht auf,* ur pugnez a zedarzh, ur pugnez a darzh, ur gor a darzh, ur gor a doull, ur gor a dalp, ur gor a ziskarg (Gregor).
Aufgehen g. (-s) : [gwir] *Aufgehen der leichteren in der schwereren Strafe,* tolpadur ar barnedigezhioù g.

aufgehoben ag. : **1.** freuzet, nullet, torret ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben,* ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - me a lardo e billig dezhañ - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; *besser aufgeschoben als aufgehoben,* gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - an hini a c'hed en devez ; **2.** [dre skeud.] *gut aufgehoben,* klet, asur, diogel, en diogel, e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en ul lec'h klet ; *er ist gut aufgehoben,* pasturet mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet-brav e vez.
aufgeilen V.k.e. (hat aufgegeilt) : *sie geilt mich auf,* mont a ra va lost war sav ganti, sevel a ra serzh din ganti, koad a sav din ganti.
V.em. : **sich aufgeilen** (hat sich (t-rt) aufgegeilt) : lakaat e lost da vont war sav, sevel serzh d'an-unan.
aufgeklärt ag. : lennek, anaoudek, araokour, sklaerwel ; *ein aufgeklärtes Publikum,* tud ouiziek (lennek) lies., arvesterien anaoudek lies. ; *aufgeklärter Absolutismus,* despotegezh sklaerwel b.
Aufgeklärtheit b. (-) : mennozhioù araokour lies., araokouriezh b.
aufgeknöpft ag. : **1.** [dilhad] dispak, dibrenn ; **2.** [dre skeud.] kaozeüs, lavariant, dibrenn, farlaot.
aufgekratzt ag. : mesk ennañ, broudet ; *er ist aufgekratzt,* hemañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.
Aufgeld n. (-es,-er) : **1.** arrez g. ; **2.** [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizoù ouzhpennet lies., dreisttaos g. ; **3.** [istor] diner Doue g., diner arrez g., arrez g.
aufgelegt ag. : **1.** imoret tu pe du, tuet, douget, troet, sart ; *er ist gut aufgelegt,* war e du emañ, loariet-mat eo, war e du mat emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e benn mat emañ, en e blom emañ, en e devezhioù mat emañ ; *er ist schlecht aufgelegt*, en e benn fall emañ, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-

dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù ; *er ist nicht besonders gut aufgelegt,* n'eo ket gwall imoret-mat, bout ez eus kogus àr an heol, n'eo ket imoret gwall vat, n'eo ket troet gwall vat ; *sie ist nicht zum Tanzen aufgelegt,* n'eo ket tuet (douget, troet) da zañsal n'en deus ket lañs da zañsal ; *aufgelegt sein, etwas zu tun,* bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) d'ober udb, kaout lañs d'ober udb, bezañ a-du (bezañ laouen, bezañ kontant) d'ober udb, bezañ kontant a ober udb., asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb ; *er arbeitet, wenn er dazu aufgelegt ist,* labourat a ra pa gar.

2. anat, anat da welet, din da welet, sklaer, splann, hewelus, peursklaer, dizolo ; *das ist ein aufgelegter Unsinn,* n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sotoni tout, flugez eo se.

aufgelöst ag. : **1.** fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, tommet, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** brevet, brev, eok, forbu, forbuet, yost, yostet, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, broustet e gorf, distronket-holl, rentet, krevet, gell, karzhet e vizaj ; **3.** a-fuilh, dispac'het, foutouilhek, disparbuilhet, dispak ; *mit aufgelöstem Haare,* dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch. ; **4.** *in aufgelöster Ordnung,* a-stlabez, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh.

aufgeputzt ag. : aveet, dreket, keitet.

aufgeräumt ag. : **1.** renket, kempenn, klenk, klenk ha kempenn, distlabezet ; **2.** [dre skeud.] drant, gwiv, sart, seder, gae, gailhart, didorr, diskuizh, divrev, war e du, war e du mat, loariet-mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, tuet mat, e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat, e saout er gêr, e voc'h er gêr, e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat, en e charreoù, en e benn mat, en e blom, fresk, gardis, gwiv, joaus, jolis, koujourn, mav.

Aufgeräumtheit b. (-) : imor vat b., gwivded b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolisted b.

aufgeregt ag. : **1.** fringus, mesk ennañ, birvilh ennañ, kabalus, penndommet, bervet ; *sie waren alle aufgeregt,* eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl, tri mil enervet e oa an holl ; *schrecklich aufgeregt sein,* bezañ e reuz hag e treuz, kaout reuz ha treuz ; **2.** trevariet, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet, alvaonet, trefuet, en trubuilh ; *ich war ganz aufgeregt,* klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan.

Aufgeregtheit b. (-) : trefu g., entiz g., turmud g., breskenn g., brouez b., fum g., arfleu g., hegazerezh g., reuz g., diboell g., kas g.

aufgeschlossen ag. : **1.** dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz ; **2.** [dre skeud.] farlaot, digor e spered, dibrenn e galon, ledan e spered, lavariant, heresevus, heselaouus, kaozeüs, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, dibrenn, ouesk, tro aes ennañ, aes ober outañ ; *aufgeschlossen sein,* bezañ ledan e spered, bezañ digor e spered, bezañ farlaot, bezañ tro aes en an-unan, bezañ tro vat en an-unan, bezañ un den aes ober outañ, bezañ un den a oar en em ober.

Aufgeschlossenheit b. (-) : digoradur spered g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

aufgeschmissen ag. : P. *aufgeschmissen sein,* bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ, tapet genaouek, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern ; *er ist völlig aufgeschmissen,* ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus

pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), ne oar ket re vat petra ober, ne gav na tu na paramant, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom a ra war vordo, menel a ra war vordo, boud eo, en em gavout a ra boud, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ.

aufgeschossen ag. : lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein lang aufgeschossener Mensch,* un diskroger anduilh g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor) ; *hoch aufgeschossen,* mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, fin.

aufgesetzt ag. : *aufgesetztes Lächeln,* glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g.

aufgewärmt ag. : astomm.

aufgeweckt ag. : **1.** monedus, friol, c'hwek, eskuit, dihun, dilu, diskuizh, divorfil, diabaf, dibikouz, gwiv, bliv, abred, divreilh, frink, gardis, koujourn, digourdi, abil, buan a spered ; *ein aufgeweckter Junge,* ur frellad g., ur spered lemm a baotr g., un tamm paotr lemm a spered g., un tamm paotr lemm e spered g., ur paotr lemm e zaoulagad g, ur paotr dihun a spered g., ur paotr divorfil-kaer g., un tamm paotr divorfil g., un tamm paotr n'eus ket a wad mors ennañ g., un tamm paotr friol g., ur friol a baotr g., un tamm paotr c'hwek g., un tamm paotr dilu g., un tamm paotr abred g., un tamm paotr eskuit g., ul lammerig g. ; *ein aufgewecktes Tier,* ul loen digousk ha soutil g., ul loen dihun a-fet spered g. ; *aufgeweckt werden,* dic'hourdañ ; *er ist nicht sehr aufgeweckt,* n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, un tamm mat a wad mors a zo ennañ ; **2.** *aufgeweckte Augen,* daoulagad krak lies., daoulagad lemm lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad bev lies., daoulagad berv enno lies., daoulagad bliv lies.

Aufgewecktheit b. (-) : monedusted b., moneduster g., spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegezh b., divreilh g., digoradur spered g., ijin g., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g. ; *Aufgewecktheit der Augen,* krakter an daoulagad g., krakted an daoulagad b.

aufgeweicht ag. : disgwalc'het, tremp, distremp, trempet, distrempet, kemeret an tremp gantañ ; *aufgeweichter Weg,* hent distremp g., hent kemeret an tremp gantañ g., hent disgwalc'het gant ar glaveier g. ; *der Regen hat die Wege aufgeweicht,* distrempet (distremp, disgwalc'het) eo an hentoù gant ar glav.

aufgewühlt ag. : **1.** trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon, trejeboulet, daoubennet ; **2.** [mor] *aufgewühlte See,* mor rust g., mor bras g., mor houlek g., mor houlus g., mor pilhennek g., mor diroll g., mor dirollet g., mor dichadennet g., mor fuloret g., mor kounnaret g., mor direizhet g., mor gwall wagennek g., mor houlennek g., mor a dri zarzh g., mor divergont g., mor drailh ennañ g., mor fall g., mor gros g., gwall vor g., mor lourt g., mor pounner g., mor garv g. ; *die See war aufgewühlt und die Schiffe blieben im Hafen,* ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

aufgießen V.k.e. (goss auf / hat aufgegossen) : skuilhañ war, silañ, glec'hiañ, glec'hiñ ; *Tee aufgießen,* lakaat te e glec'h, glec'hiañ te, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, distrempañ te (Gregor).

aufgliedern V.k.e. (hat aufgegliedert) : frammañ, frammata, kenframmañ, steuñviñ ; *etwas in etwas (t-rt) aufgliedern,* lodennañ udb en udb. ; *weiter aufgliedern,* israннañ, azrannañ, eilrannañ.

V.em. : **sich aufgliedern** (hat sich aufgegliedert) : *sich (t-rt) in etwas (t-rt) aufgliedern,* mont udb d'ober an-unan, bezañ lodennet en udb.

Aufgliederung b. (-,-en) : lodennerezh g., dasparzh g. ; *Kostenaufgliederung,* dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

aufglimmen V.gw. (glomm auf / ist aufgeglommen) : **1.** deviñ hep flammoù, skleuriñ ; **2.** [dre skeud.] adkavout e startijenn, adkavout un tamm nerzh.

aufgraben V.k.e./V.gw. (gräbt auf / grub auf / hat aufgegraben) : kleuzañ, kleuziañ, dizouarañ ; *um einen Baum aufgraben,* dizoleiñ gwrizioù ur wezenn (Gregor), disklosañ (disevel, displantañ) ur wezenn.

aufgreifen V.k.e. (griff auf / hat aufgegriffen) : **1.** pakañ, tapout, kregiñ e, tapout krog e, skrapañ, herzel ; *jemanden aufgreifen,* teuler an dorn war u.b., tapout krog en u.b., kregiñ en u.b. (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *einen Gedanken aufgreifen,* ober (tennañ) e vad eus ur mennozh bennak, ober e c'hounid eus ur mennozh bennak, ober e c'hounidegezh eus ur mennozh bennak.

aufgrund *araogenn (t-c'h)* : en abeg da, a-ziarbenn da, abalamour da, palamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, dre benn da, dre an abeg da, dre berzh, kelo, da-heul, gant ; *aufgrund der Tatsache, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir e, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma.

Aufguss g. (-es,-güsse) : **1.** glec'h g., glec'hiadur g. ; **2.** ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b. ; **3.** aozad plantel g., dour diwar blant g. ; **4.** [kegin., gwastell] lindriñ g., lindrenniñ g. ; **5.** [dre skeud.] P. *ein zweiter Aufguss,* un adro eus ul levr g.

Aufgussbeutel g. (-s,-) : sac'hadig te g., glec'hier g., boul de b.

Aufgusstierchen n. (-s,-) : [loen. : blevaneged, skourjezeged hag amoeb] kentloen a c'hall bevañ en dour glec'h (en ur c'hlec'hiadenn) g.

aufhaben V.k.e. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. **1.** *einen Hut aufhaben,* bezañ e tog, bezañ toget (kabellet, kabellek, togek), bezañ e dog war e benn gant an-unan ; *die Mütze aufhaben,* bezañ e gasketenn war e benn gant an-unan ; **2.** [dre skeud., skolioù] kaout d'ober, kaout da zeskiñ, kaout da skrivañ ; *er hat ein Gedicht auf,* ur varzhoneg en deus da zeskiñ ; **3.** *sie hatte ein Auge auf und das andere zu,* hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; *er hat seine Jacke auf,* digor eo e chupenn gantañ, dibrenn eo e chupenn gantañ, divoutonet eo e chupenn gantañ.
V.gw. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. bezañ digor ; *der Laden hat heute auf,* digor eo ar stal hiziv.
aufhacken V.k.e. (hat aufgehackt) : pigellat, marrbigellat.
aufhaken V.k.e. (hat aufgehakt) : distagañ, diglochediñ, diskregiñ, diskourrañ.
aufhalsen V.k.e. (hat aufgehalst) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufhalsen,* sammañ udb war chouk u.b., stropañ udb ouzh u.b.
V.em. **sich aufhalsen** (hat sich (t-d-b) aufgehalst) : *sich (t-d-b) etwas aufhalsen,* kemer udb war e chouk ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen,* kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein.
aufhalten V.k.e. (hält auf / hielt auf / hat aufgehalten) : **1.** *das Geschäft aufhalten,* chom digor e stal gant an-unan ; *die Hand zum Betteln aufhalten,* astenn e zorn, goulenn an aluzen.
2. mirout, stankañ, daleañ, abuziñ, dilerc'hiañ, herzel, derc'hel, kaeañ ouzh ; *den Straßenverkehr aufhalten,* mirout ouzh ar c'hirri a dremen, stankañ an tremenerezh ; *wir wurden bei der Arbeit aufgehalten,* dilerc'hiet omp bet gant hol labour, dilañset omp bet war hol labour, kavet hor boa lug ; *jemanden aufhalten,* derc'hel u.b., daleañ u.b., abuziñ u.b., dilerc'hiañ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer, dilañsañ u.b., lakaat u.b. diwezhat ; *jemanden bei der Arbeit aufhalten,* dilañsañ u.b. war e labour ; *jemanden mit seinem dummen Gerede bei der Arbeit aufhalten,* direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b. ; *auf diesem Weg wurden wir immer wieder von tiefen und breiten Schlammlöchern aufgehalten,* dastroc'het e oa an hent gant krenegelloù don ha ledan a lakae ac'hanomp da goll amzer ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod,* daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *die Zeit kann man nicht aufhalten,* ne c'haller ket herzel ouzh an amzer a dremen, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm ; *die Nachhut der Armee versuchte den Feind aufzuhalten,* gward a-dreñv al lu a glaske lentaat an enebourien.
3. *jemanden im Fall aufhalten,* terriñ nerzh e gouezhadenn d'u.b., blotaat lamm u.b.
V.em. : **sich aufhalten** (hält sich auf / hielt sich auf / hat sich (t-rt) aufgehalten) : **1.** chom a-sav, daleañ, dilerc'hiañ, chom da staliañ, warlerc'hiañ ; *ohne sich von keinem aufhalten zu lassen,* hep daleañ nemeur e nep lec'h ; **2.** [dre heñvel.] chom ur pennad-amzer (un herrad amzer) en ul lec'h bennak ; *sich in Hamburg aufhalten,* chom ur pennad (un herrad amzer) e Hamburg ; *wir dürfen uns ruhig hier schon ein bißchen aufhalten,* amzer hon eus da zaleañ ; *er hat sich lange bei ihr aufgehalten,* bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he zi ; **3.** [dre skeud.] klakenniñ, katellat, dic'hourdañ e latenn, glaourenniñ, diroufennañ e deod, fistilhañ, raskañ, drailhañ langaj, langajal, grakal ; *sie halten sich über dein Benehmen auf,* emaint o klakenniñ diwar-benn da emzalc'h, emaint o fistilhañ diwar-benn da emzalc'h.
aufhängen V.k.e. (hat aufgehängt) : **1.** istribilhañ, ispilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-ispilh, skourrañ, krougañ, lakaat a-grap, lakaat e-krap, lakaat e-skourr, lakaat e-kroug ; *Gemälde aufhängen,* istribilhañ (ispilhañ) taolennoù, lakaat taolennoù ent istribilh (a-ispilh) ; *die Wäsche zum Trocknen aufhängen,* lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; **2.** krougañ, tagañ, stagañ ouzh ar groug ; *den Verbrecher aufhängen,* krougañ an torfedour ; *sie hätten dich doch aufhängen sollen,* gwell e vije ganin e vijes bet krouget, ken dezho bezañ da grouget ! ; *wir hätten ihn doch an Ort und Stelle aufhängen sollen,* lealoc'h e vije bet deomp e grougañ end-eeun eno.
V.em. : **sich aufhängen** (hat sich (t-rt) aufgehängt) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug, mont ouzh ar stag ; *er hat sich aufgehängt,* en em grouget eo.
Aufhängen n. (-s) : **1.** ispilhadur g., krogidigezh b. ; **2.** kroug b., krougadenn b., krougerezh g.
aufhängend ag. : a-istribilh, a-skourr, a-ispilh, e-pign, a-grap, e-krap, istribilhet, istribilh, ispilh.
Aufhänger g. (-s,-) : **1.** krog g., stagell b. ; **2.** *er wollte sie gerne ansprechen, er wusste nur noch keinen Aufhänger,* c'hoant bras en doa da gomz ganti met ne wele ket penaos boulc'hañ ar gaoz.
Aufhängung b. (-,-en) : **1.** ispilhadur g., krogidigezh b. ; **2.** kroug b., krougadenn b., krougerezh g. ; **3.** *federnde Aufhängung,* kiberoù stign-distign lies., distroñserioù stign-distign lies., gwinterelloù lies.
aufhaspeln V.k.e. (hat aufgehaspelt) : dibunañ.
aufhauen V.k.e. (haute auf / hieb auf // hat aufgehauen) : askañ, boulc'hañ, diskolpat, digeriñ.
V.gw. (haute auf / hieb auf // ist aufgehauen) : tosiñ, stekiñ.
aufhäufeln V.k.e. (hat aufgehäufelt) : **1.** ober bernioù bihan ; *sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäufelt,* graet o doa bernioù bihan gant an dilhad ; **2.** [labour-douar] *die Kartoffeln aufhäufeln,* douarañ an avaloù-douar.
aufhäufen V.k.e. (hat aufgehäuft) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, dastum, daspugn, kendaspugn, hogennañ, tesiñ ; *sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäuft,* dastumet o doa an dilhad en un douez.
V.em. : **sich aufhäufen** (haben sich (t-rt) aufgehäuft) : ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù.

Aufhäufung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., krugelladur g., kendaspugn g., berniadur g. ; **2.** yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., hogenn b.

aufheben V.k.e. (hob auf / hat aufgehoben) : **1.** sevel, dastum, serriñ, gorren, dibradañ, dibouezañ, houpañ ; *das Kind vom Boden aufheben,* sevel ar bugel diwar al leur ; *einen Stein aufheben,* sevel ur maen diwar an douar, dastum ur maen, serriñ ur maen, gorren ur maen, dibradañ ur maen ; *die Augen aufheben,* sellet d'an nec'h, gorren e zaoulagad.

2. [dre skeud.] klozañ, lakaat disoc'h da ; *die Tafel aufheben,* reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol ; *die Sitzung aufheben,* klozañ an dalc'h, lakaat disoc'h d'an emvod, klozañ an emvod ; [lu] *die Belagerung aufheben,* disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gêr (Gregor).

3. diskemenn, freuzañ, nullañ, foeltrañ, terriñ ; *einen Vertrag aufheben,* ober freuztaol, terriñ e varc'had, nullañ ur gevrat, terriñ al lizher ; *seinen Arbeitsvertrag als Knecht aufheben,* terriñ e c'hopr ; *eine Ehe aufheben,* freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ ; *eine Beschlagnahme aufheben,* desezisañ madoù 'zo, nullañ un dalc'h bet savet war madoù u.b. ; *ein Gesetz aufheben,* terriñ (nullañ) ul lezenn ; *Zweifel aufheben,* diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben,* ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! - me a lardo e billig dezhañ ! koustañ a ray ker d'e lêr ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; *besser aufgeschoben als aufgehoben,* gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - an hini a c'hed en devez ; *eine Kontosperre aufheben,* distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.

4. mirout, delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, restañ, lakaat a-gostez, tuañ, gorren, gouarn, sevel, dastum ; *hebe das Buch auf !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout ! ; *Geld aufheben,* restañ arc'hant, ober yalc'h a-dreñv, lakaat arc'hant a-gostez, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, ober boujedenn, sevel arc'hant ; *den besten Bissen für zuletzt aufheben, etwas für den Schluss aufheben,* miret un dra vat evit an tamm diwezhañ, na zebriñ ar vegenn kent an erienenn ; [dre skeud.] *er ist gut aufgehoben,* pasturet mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet-brav e vez.

5. [mat.] *einen Bruch aufheben,* eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhienn eeunañ.

V.em. : **sich aufheben** (hoben sich auf / haben sich (t-rt) aufgehoben) ; *sich aufheben, einander aufheben,* en em gempouezañ, nullañ (terriñ, dispenn) an eil egile ; *zehn minus zehn hebt sich auf,* dek nemet dek a zo mann ; [preder.] *die Gegensätze heben sich auf,* dispenn a ra an eneboù an eil egile.

Aufheben n. (-s) : **1.** gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., gwinterezh g., savidigezh b. ; [relij.] *Aufheben der Hostie,* gorreoù lies., gorre-Doue g., gorre g. ; **2.** [dre skeud.] pouez g., priz g., stad b., bern g., forzh g. ; *viel Aufhebens von etwas machen,* ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra ; **3.** [preder., Hegel] hontkrontroliezh b.

Aufhebung b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g. ; *Aufhebung des Leichnams,* savidigezh ar c'horf b., sav-korf g. ; [polit.] *Aufhebung einer Sperre,* savidigezh ur blokus b., digaleata g. ; **2.** freuzidigezh b., torridigezh b., torradur g., nulladur g. ; *Aufhebung der Zollschranken,* freuzidigezh ar c'hili maltoutel b. ; *Aufhebung der Ehe,* freuz-dimeziñ g. ; *Aufhebung eines Gesetzes,* torridigezh ul lezenn b., torradur ul lezenn g., nulladur ul lezenn g. ; *Aufhebung eines Haftbefehls,* torridigezh un urzh-herzel b., nulladur un urzh-herzel g. ; *Aufhebung eines Urteils,* torridigezh ur varnadenn (ur varnedigezh) b. ; *Aufhebung eines Vertrags,* torr-lizher g., torridigezh ur gevrat b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., torridigezh al lizher b. ; **3.** [preder., Hegel] hontkrontroliezh b.

Aufhebungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; *C mit Aufhebungszeichen,* do derik g.

aufheften V.k.e. (hat aufgeheftet) : **1.** stagañ, krafañ, klochediñ, troñsañ ; **2.** distagañ, diglochediñ.

aufheißen [verb digemm] V.k.e. (hat aufgeheißt) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; *Flagge, heißt auf !* savit ar banniel !

aufheitern V.k.e. (hat aufgeheitert) : **1.** sederaat, sioulaat ; **2.** [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divorennañ, diroufennañ [tal u.b.], diroufennañ [dremm u.b.], sartaat, laouenaat, sederaat, gaeaat, bouilhaat, joausaat, drevaat, gwivaat, degas [u.b.] war e du.

V.em. : **sich aufheitern** (hat sich (t-rt) aufgeheitert) : **1.** *der Himmel heitert sich auf,* toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, divoriñ, tavadenniñ, spisaat, sklaeradenniñ, fraeshaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, dont a ra an amzer da vat, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; *der Himmel hat sich aufgeheitert,* karzhet eo an amzer ; **2.** [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divorennañ, diroufennañ, sartaat, dont da laouenaat, mavaat, dont da sederaat, gaeaat, joausaat, en em c'haeaat, bouilhaat, drevaat, gwivaat.

aufheiternd ag. : sederaus.

Aufheiterung b. (-,-en) : **1.** bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b.,

splannadenn b., tavadenn b., sederaenn b., spisadenn b., spanaenn b. ; *Aufheiterung des Wetters am Samstag,* c'hoarzhadenn ar Werc'hez b. ; **2.** [dre skeud.] diduell b., diduamant g., diduadenn b., digrizadur g., laouenidigezh b., drantiz b., drevidigezh b.

aufheizen V.k.e. (hat aufgeheizt) : **1.** tommañ ; **2.** [dre skeud.] entanañ.

V.em. : **sich aufheizen** (hat sich (t-rt) aufgeheizt) : **1.** tommañ ; **2.** [dre skeud.] entanañ.

aufhelfen V.k.d (t-d-b) (hilft auf / half auf / hat aufgeholfen) : *jemandem aufhelfen,* sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, lakaat u.b. da sevel, daskoriñ u.b. a zo bet kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), sevel u.b. a zo bet kouezhet, lakaat u.b. en e sav.

aufhellen V.k.e. (hat aufgehellt) : **1.** sklaeraat ; *aufgehelltes Haar,* blev dislivet str., blev sklaeraet str. ; **2.** [dre skeud.] *eine Frage aufhellen,* dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, kavout an deun eus un afer bennak, teuler sklêrijenn war un afer bennak.

V.em. : **sich aufhellen** (hat sich (t-rt) aufgehellt) : **1.** *der Himmel hellt sich auf,* dispakañ a ra an heol, skarzhañ a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, dont a ra an amzer da sevel, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat, divorañ, fraeshaat, dizoleiñ) a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; **2.** dont da vezañ sklaeroc'h, sklaeraat.

Aufheller g. (-s,-) : danvez gwennañ g., danvez sklaeraat g., gwezher gwennañ g., gwezher sklaeraat g., gwenner g. ; *optischer Aufheller,* gwenner optikel g.

Aufhellung b. (-,-en) : **1.** sklaeridigezh b. ; **2.** [dre skeud.] sklaeridigezh b., disklêriadenn b., sklêrijenn b., spisadur g., sklaeriadenn b., sklaeriadur g.

aufhetzen V.k.e. (hat aufgehetzt) : **1.** isañ, atizañ, dispac'hañ ; *jemanden aufhetzen,* bountañ pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b., froudennañ u.b. ; *ich möchte euch wohl gegen keinen aufhetzen,* ne fell ket din froudennañ ac'hanoc'h a-enep hemañ pe henhont ; **2.** [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, truchañ, arabadiñ war.

Aufhetzen n. (-s) : isadennoù lies.., isañ g., atizañ g.

Aufhetzer g. (-s,-) : atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g.

aufhetzerisch ag. : entanus, tanus.

aufheulen V.gw. (hat aufgeheult) : **1.** yudal, youc'hal, houal, hudal ; **2.** tarzhañ da ouelañ, dirollañ da zifronkañ, dougen gouelvan bras (Gregor).

Aufheulen n. (-s) : *das Aufheulen der Sirenen,* bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennoù ar c'hwitellerezoù lies., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezoù b.

aufhissen V.k.e. (hat aufgehisst) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel.

aufhocken V.k.e. (hat aufgehockt) : **1.** lakaat war e gein, choukañ, choukata, sammañ war e zivskoaz ; **2.** [dre skeud.] *man hockt ihm alles auf,* lakaet e vez pep tra war e gein, lakaet e vez pep tra war e chouk, hennezh a zo mat e gein / brav e oar keinañ / kein mat en devez (Gregor).

aufhöhen V.k.e. (hat aufgehöht) : uhelaat, dreistuhelaat, gorren.

aufholen V.k.e. (hat aufgeholt) : **1.** adtapout, tizhout endro ; *verlorene Zeit wieder aufholen,* adtapout an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale) ; **2.** [merdead.] sevel, gorren.

aufholend ag. : [mezeg.] o tont war c'horre, diglañvour, o tiglañviñ, o pareañ, o peurbareañ, war e bare, peuzpare, war wellaat.

Aufholjagd b. (-,-en) : redadeg poursuiñ b.

aufhorchen V.gw. (hat aufgehorcht) : sevel e skouarn, astenn e skouarn ; *dieses Geraüsch ließ ihn aufhorchen,* an trouz-se a lakaas anezhañ da sevel e skouarn, an trouz-se a reas dezhañ astenn e skouarn.

aufhören V.gw. (hat aufgehört) : **1.** paouez, ehanañ, dihanañ, tevel, terriñ, arsaviñ, harpañ, herzel, astalañ, spanaat, chanañ, diskregiñ diouzh, dispegañ diouzh, distagañ diouzh, diskuizhañ [a ober udb], disterniañ, echuiñ gant, chom a-sav, menel a-sav ; *das Gehupe wollte nicht aufhören,* ne ehane ket ar c'hornioù-boud da vlejal ; *der Regen hört auf,* emañ ar glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ, ehanañ a ra ar glav ; *der Regen hat aufgehört,* tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul ; *der Regen wollte nicht aufhören,* diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; *das Weinen hörte auf,* dont a reas harz d'ar oueladenn ; *mit dem Lachen aufhören,* dic'hoarzhin, ehanañ da c'hoarzhin ; *er hatte aufgehört zu lachen,* dic'hoarzhet e oa ; *er hörte auf zu zittern,* terriñ a reas ar c'hren warnañ ; *sein Herz hat aufgehört zu schlagen,* mik eo e galon ; *hör auf mit dem Quatsch !* lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! peoc'h gant ar gaoz-se ! ro peoc'h din gant an dra-se ! ; *hör auf mit dem Gejammer !* ehan gant da geinvan ! tav da glemmoù ! da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! ro peoc'h gant da glemmicherezh ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez (ehan, tav) a ober da druantoù ! lez da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! tav din gant da druantoù ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; *hör auf zu grinsen ! hör auf mit dem Grinsen !* dihan da risignal ! paouez a risignal ! paouez da risignal ! diskuizh a risignal ! arsav da risignal ! ehan da risignal ! ehan a risignal ! ; *schließlich hörte er auf zu weinen,* hag hennezh a zeuas ha ne leñve ket ken, hag hennezh a zeuas na leñve ket ken ; *ich weiß nicht, ob ich weitermache oder aufhöre,* n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat ; *ihr solltet lieber aufhören !* gwell eo deoc'h paouez ! ; *hör auf zu weinen,* tav a ouelañ, tav da ouelañ, tav da zaeroù, ehan a ouelañ, ehan da ouelañ, paouez a ouelañ, paouez da ouelañ, paouez gant da zaeroù, arsav da ouelañ ; *hör auf zu lachen,* paouez a c'hoarzhin, paouez da c'hoarzhin, diskuizh a c'hoarzhin, arsav da c'hoarzhin, ehan da c'hoarzhin, ehan a c'hoarzhin ; *hör auf zu meckern,* lez da rebechoù ; *hör auf, mich zu befummeln !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon ! ; *seine Schmerzen wollen nicht aufhören,* hennezh ne ya ket ar poanioù dioutañ ; *aufhören zu rudern,* arsaviñ àr e roeñv ; *er hört [kurz] auf zu arbeiten,* harpañ a ra da

labourat, diskregiñ a ra diouzh e labour, distagañ a ra diouzh e labour, astalañ a ra gant e labour ; *er hört [definitiv] mit der Arbeit auf,* disterniañ (disternañ) a ra, dispegañ a ra diouzh e labour, lezel a ra e labour ; *er hat mit der Arbeit aufgehört,* diskrog eo diouzh e labour ; *mit dem Lärmen aufhören,* ehanañ d'ober trouz ; *mit dem Bellen aufhören,* tevel da harzhal, tevel da speuñial ; *die Liebe hört niemals auf,* ar garantez ne baouez biken, menel ne fell ket d'ar garantez gwech ebet ober ; *er hatte aufgehört, Bretonisch zu sprechen,* dihanet e oa da gomz brezhoneg, lezet en doa ar brezhoneg ; *ihre Liebe zu ihm hat aufgehört,* kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; *seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört,* en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispeg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; **2.** [dre skeud.] *da hört alles auf !* re 'zo re, aet on diwar re, en taol-mañ on gwasket evel un torch-listri, va revr gant an dra-se, en taol-mañ eo aet al loa dreist ar skudell, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! re bell holl ez it ganti ! kement-se a ya dreist ar roudenn (dreist d'an arroudenn, dreist d'ar yev) ! se zo mont re bell ganti ! arabat lammat dreist ar c'hleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! gounezet hon eus hon devezh !

Aufhören n. (-s) : arsav g., ehan g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., distag g., span g., spanaenn b., diwezh g., dilost g., fin g., dibenn g.

aufhussen V.k.e. (hat aufgehusst) : [Bro-Aostria] atizañ, broudañ, brochañ, bountañ, truchañ, arabadiñ war.

aufjagen V.k.e. (hat aufgejagt) : [hemolc'h] kas, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ ; *einen Hasen aufjagen,* kas ur c'had, sevel ur c'had gant an-unan, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dichedañ ur c'had, dibuchañ ur c'had.

aufjauchzen V.gw. (hat aufgejauchzt) : grouifal gant ar blijadur, tridal gant al levenez a zo en an-unan, tridal e galon hag e gorf gant ar joa, nijal gant al levenez ken e youc'h, tridal gant al lid (Gregor).

Aufkauf g. (-s,-käufe) : **1.** prenadenn a-vras b., pren a-vras g. ; **2.** rastellerezh g.

aufkaufen V.k.e. (hat aufgekauft) : **1.** prenañ a-vras ; **2.** rastellat.

Aufkäufer g. (-s,-) : **1.** prener g. ; **2.** rasteller g.

aufkehren V.k.e. (hat aufgekehrt) : ober ur skub da, skubañ.

Aufkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

aufkeilen V.k.e. (hat aufgekeilt) : *einen Stiel aufkeilen,* ober d'un troad chom start e lagadenn ur benveg, sankañ mat un troad e lagadenn ur benveg, bountañ ur c'henn en un troad.

aufkeimen V.gw. (ist aufgekeimt) : **1.** diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, divroudañ, joliñ, teñvañ, broudañ, divorfilañ, eginañ, sevel, labourat, reiñ kellid, dideñvañ ; *der Samen ist aufgekeimt,* diwan eo an hadenn ; **2.** [dre skeud.] diwanañ, dont, dinodiñ, sevel, kellidañ ; *in mir keimten Zweifel auf,* sevel a reas douetañsoù em spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kellidañ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon.

Aufkeimen n. (-s) : **1.** diwanidigezh b., diwan g. ; **2.** [dre skeud.] tarzh g., diwanidigezh b.

aufklaffen V.gw. (hat aufgeklafft) : bezañ digor-frank (digor-ledan, digor-bras).

Aufklang g. (-s,-klänge) : digoradur g., deroù g.

aufklappbar ag. : [karr-tan] distoennus, to-disto.

aufklappen V.k.e. (hat aufgeklappt) : [karr-tan] distoenniñ, digapotenniñ, digeriñ ; *sein Messer aufklappen,* digeriñ e gontell, dispakañ lavnenn e gontell.

aufklaren V.gw. (hat aufgeklart) : *das Wetter klart auf,* toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splanaat a ra an oabl, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor).

V.k.e. (hat aufgeklart) : [merdead.] kempenn, lakaat urzh e, renkañ, ober un tamm renk da, urzhiañ, lakaat war e reizh.

aufklären V.k.e. (hat aufgeklärt) : **1.** [lu] anaoudaduriñ, anavezadenniñ, ober ged-tro ; *das Gelände aufklären*, anaoudaduriñ an dachenn, ober un anaoudadenn ; **2.** [dre skeud.] *die Menschen aufklären,* kelenn an dud, digeriñ ar speredoù, emskiantekaat an dud ; *jemanden über einen Irrtum aufklären,* digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor), diskouez (displegañ) e fazi d'u.b. ; **3.** dirouestlañ, diluziañ, diveskañ, dibunañ, sklaeraat, sklêrijennañ, diskoulmañ, skarat war, gwentañ, gwiriañ, teuler sklêrijenn war ; *jemanden damit betrauen, etwas aufzuklären,* reiñ udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *einen Mord aufklären,* kavout penn ha lost d'un torfed, kavout ar rak hag ar perak (ar penn hag ar penaos) eus ur muntr, gwiriañ ur muntr ; *eine Frage aufklären,* dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, diluziañ ur gwiad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, sklêrijennañ un afer, teuler sklêrijenn war un afer, kavout ar poell eus udb, kavout an deun eus un afer bennak, gwentañ udb, lakaat sklaer un afer.

V.em. : **sich aufklären** (hat sich (t-rt) aufgeklärt) : *es klärt sich auf,* dispakañ a ra an heol, splannaat a ra an oabl, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, skarzhañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, spisaat, divorañ, fraeshaat, dizoleiñ) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; *der Himmel hat sich aufgeklärt,* karzhet eo an amzer.

A.g.v. : **aufgeklärt** *ein aufgeklärtes Publikum,* tud ouiziek (lennek) lies., arvesterien anaoudek lies.

Aufklärer g. (-s,-) : **1.** [preder.] hollboellour g., sklêrijennour g. ; **2.** karr-nij anaoudaduriñ g., nijerez anavezadenniñ b. ; **3.** [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Aufklärung b. (-,-en) : **1.** diskuliadur g., sklêridigezh b., sklaeriadenn g., sklêrijenn b., sklêrijennadur g., sklêrijennouriezh b. ; *das Zeitalter der Aufklärung,* ar Sklêrijenn b., kantved ar Skêrijennadur g., kantved ar

Sklêrijenn g., kantved ar sklêrijennouriezh g. ; **2.** [lu] anaoudadenn b., anaouderezh g., ged-tro g., anavezadenn b. ; *zur Aufklärung vorausgeschickt werden,* mont da welet petra 'zo en hent dirak an arme, mont da anaoudaduriñ an dachenn, mont da anavezadenniñ ; **3.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b., spisadenn b., spanaenn b.

Aufklärungsbuch n. (-es,-bücher) : levr kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredoù rev g.

Aufklärungsfilm g. (-s,-e) : film kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredoù rev g.

Aufklärungsflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij anaoudaduriñ g.

Aufklärungskampagne b. (-,-n) : koulzad kelaouiñ-kizidikaat g., koulzad emskiantekaat g.

Aufklärungspflicht b. (-,-en) : [mezeg.] endalc'h kelaouiñ g.

Aufklärungsquote b. (-,-n) : [polis] dregantad an aferioù dirouestlet g.

Aufklärungssatellit g. (-en,-en) : loarell arsellet g.

Aufklebeadresse b. (-,-n) : chomlec'h embeg g., tikedenn gas embeg b., tikedenn bostiñ embeg b.

aufkleben V.k.e. (hat aufgeklebt) : pegañ, spegañ ; *Marken aufkleben,* timbrañ.

Aufkleber g. (-s,-) : pegsun g., tikedenn embeg b.

Aufklebezettel g. (-s,-) : tikedenn-beg b.

aufklinken V.k.e. (hat aufgeklinkt) : tennañ ar c'hliked, distegnañ.

V.gw. (hat aufgeklinkt) : *die Tür klinkt auf,* digeriñ a ra an nor.

aufknacken V.k.e. (hat aufgeknackt) : **1.** terriñ ; *eine Nuss aufknacken,* terriñ ur graoñenn ; **2.** [karr-tan, armel-houarn] digeriñ dre dorradurezh, digeriñ dre enfreuz.

aufknöpfen V.k.e. (hat aufgeknöpft) : *seine Jacke aufknöpfen,* dibrennañ (dinozelañ, dinozelennañ, divoutonañ, digeriñ) e borpant ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen,* dibrennañ kolier e roched.

Anv-gwan verb **aufgeknöpft** : **1.** [dilhad] dispak, dibrenn ; **2.** [dre skeud.] kaozeüs, lavariant, dibrenn, farlaot.

aufknoten V.k.e. (hat aufgeknötet) : diskoulmañ, digeriñ, dizober, dilas, dilasañ, dispenn [ur skoulm], freuzañ [ur skoulm].

aufknüpfen V.k.e. (hat aufgeknüpft) : **1.** istribilhañ, ispilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-ispilh ; **2.** stagañ ouzh ar groug, krougañ, tagañ ; **3.** diskoulmañ, digeriñ, dizober, dilas, dilasañ, dizeren ; *einen Knoten aufknüpfen,* digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm.

V.em. : **sich aufknüpfen** (hat sich (t-rt) aufgeknüpft) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug.

aufkochen V.gw. (ist aufgekocht) : birviñ ; *das Wasser aufkochen lassen,* lakaat an dour da virviñ ; *etwas kurz aufkochen lassen,* ober un tamm bihan a virviñ d'udb, na ober nemet ur berv d'udb.

V.k.e. (hat aufgekocht) : lakaat da virviñ, ober ur berv da.

Aufkochung b. (-) : bervadur g., berverezh g., bervadenn b., berv g.

aufkommen V.gw. (kam auf/ ist aufgekommen) : **1.** sevel ; *vom Boden aufkommen,* sevel en e sav (Gregor), mont en e sav ; *ein Wind kommt auf,* sevel a ra ur bannac'h avel, sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel ; *Nebel kommt auf,* emañ ur vougenn o tont, dont a ra latar ; *wieder aufkommen,* sevel a-nevez (adarre, en-dro) ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen,* va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad.

2. [dre skeud.] *er kommt wieder auf,* sevel a ra war-c'horre, sevel a ra war-c'horre an dour, dont a ra war-c'horre e vec'h, sevel a ra diwar gleñved, sevel a ra e gein, en em gavout a ra, distreiñ a ra e yec'hed / yac'haat a ra / gwellaat a ra dezhañ / frankaat a ra warnañ (Gregor), war wellaat emañ, mont a ra war wellaat, difallañ a ra, dont a ra e yec'hed war wellaat, dont a ra d'e yezh ; *gegen jemanden nicht aufkommen können,* na vezañ evit u.b., na vezañ barrek war u.b., na vezañ gouest da c'hoari gant u.b.

3. *eine Mode kommt auf,* en em ledañ a ra ur c'hiz nevez, dont a ra ur c'hiz nevez war-wel ; *neue Staaten kommen in Osteuropa auf,* dont a ra stadoù nevez war-wel e reter Europa, savet e vez stadoù nevez e reter Europa ; *mir kommen Zweifel auf,* sevel a ra douetañsoù em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz ennon, sevel a ra disfiz ennon ; *ein Wunsch kam in ihm auf,* un santimant a zeuas dezhañ ; *eine Idee kam in ihm auf,* diwanañ a reas ur mennozh en e benn, dinodiñ a reas ur mennozh en e empenn, ur soñj a dremenas dre e spered, ur soñj a darzhas en e spered, dont a reas ur mennozh en e soñj, dont a reas ur mennozh en e spered, treiñ a reas ur mennozh dre e benn, dont a reas dezhañ ur mennozh en e benn (war e spered) ; *der Tod ihres Vaters ließ Traurigkeit in ihr aufkommen,* marv he zad a enaouas tristidigezh enni, marv he zad a engalvas tristidigezh enni ; *Freude kommt auf,* diwanañ a ra al levenez.

4. paeañ, digoll, dic'haouiñ, kaout mizoù gant, herzel ouzh mizoù udb ; *sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen,* mizoù he devez gant he mab ; *wir kommen für den Schaden nicht auf,* n'eus digoll ebet da c'hortoz diganeomp evit un droug a seurt-se ; *er kann für sich selbst aufkommen,* gouest eo da c'hounit e vuhezegezh, e-tailh emañ d'en em vevañ e-unan, e doare emañ da bourvezañ (da vastañ) d'e ezhommoù, e tro emañ da c'hounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), e tu emañ d'ober e dammig treuz ; *für die Kosten aufkommen,* paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouañ, respont evit ar frejoù, kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust, kemer udb en e garg ; *für die Reisekosten komme ich auf,* ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj.

Aufkommen n. (-s,-) : **1.** emziskouezidigezh b., tarzherezh g., donedigezh b., stummidigezh b., furmidigezh b., stummadur g. ; *Nebelaufkommen,* barr amzer vrumennek g., mougenn b. ; **2.** [arc'hant.] hollad g. ; **3.** [tailhoù] enkefiadur g., enkefiadoù lies.

Aufkömmling g.(-s,-e) : julod g., brizhaotrou g., paour astennet g., den erru g., unan kouezhet diouzh lost ar c'harr g.

aufkratzen V.k.e. (hat aufgekratzt) : **1.** kravat (skrabañ) betek ma red ar gwad ; **2.** krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, skrabañ ; **3.** [gwiad.] kribinañ, rañvellañ, inkardañ, breuzat ; **4.** [dre skeud.] lakaat war e du, laouenaat, gwivaat.
V.em. : **sich aufkratzen** (hat sich (t-rt) aufgekratzt / hat sich (t-d-b) etwas aufgekratz) : en em gravat (en em skrabañ) betek ar gwad.
Anv-gwan verb **aufgekratzt** : [dre skeud.] mesk ennañ, broudet ; *er ist aufgekratzt,* hemañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.
aufkreischen V.gw. (hat aufgekreischt) : yudal, youc'hal, gwic'hal, gragailhat, karnajal.
aufkrempeln V.k.e. (hat aufgekrempelt) : troñsañ, krizañ ; *die Ärmel aufkrempeln,* troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin.
V.em. : **sich aufkrempeln** (hat sich (t-d-b) etwas aufgekrempelt) : troñsañ ; *sich (t-d-b) die Ärmel aufkrempeln,* troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin.
aufkreuzen V.gw. (ist aufgekreuzt) : diskouez e fri, en em ziskouez, dont, erruout.
aufkriegen V.k.e. (hat aufgekriegt) : **1.** dont a-benn da zigeriñ ; *hast du versucht, die Tür aufzukriegen?* ha klasket ec'h eus digeriñ an nor ? ; **2.** [deverioù skol] kaout da ober.
aufkünden / aufkündigen V.k.e. (hat aufgekündet / hat aufgekündigt) : **1.** nullañ, terriñ ; *einen Mietsvertrag aufkündigen,* terriñ al lizher-feurm / terriñ ar c'hontrad-feurm (Gregor), terriñ e goumanant ; *er hat den Vertrag aufgekündigt,* nullet en deus ar c'hontrad ; *einen Waffenstillstand aufkündigen,* terriñ un dreverz (Gregor), terriñ un arsav-brezel ; *jemandem den Dienst aufkündigen,* terriñ (lemel) e garg digant u.b., dic'hoprañ u.b., kas kuit u.b., terriñ al lizher-marc'had ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft aufkündigen, ,* terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all, dilezel u.b., bezañ torret ar votez etre an-unan hag unan all, bezañ echu tout etre an-unan hag unan all.
Aufkündigung b. (-,-en) : **1.** torridigezh b., torr g., torr-lizher g., diskoulmidigezh b. ; **2.** dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., disparti g.
auflachen V.gw. (hat aufgelacht) : *laut (hell) auflachen,* dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, foeltrañ da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh ; *er lachte laut auf,* un taol c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.
Auflachen n. (-s) : *lautes Auflachen,* bommoù c'hoarzh lies., taolioù c'hoarzh lies.
aufladen V.k.e. (lädt auf / lud auf / hat aufgeladen) : kargañ, darbariñ ; *einen Wagen aufladen,* kargañ ur c'harr ; *Holz auf den Wagen aufladen,* kargañ koad war ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; *Heubündel auf einen Erntewagen aufladen,* ober ur c'harrad ; *sich (t-d-b) eine große Verantwortung aufladen,* kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *er lud sich (t-d-b) den Sack auf,* skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, houpañ a reas ar sac'h.
Aufladen n. (-s) : kargerezh g.
Auflader g. (-s,-) : karger g., simiad g., douger sammoù g., portezer g.
Auflage b. (-,-n) : **1.** karg b., taos g., tell b. ; **2.** moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b., embannadur g. ; *neu bearbeitete Auflage,* embannadur azgwelet ha reizhet g. ; *vermehrte Auflage,* embannadur kresket g. ; **3.** [gwir] kemenn g., gourc'hemenn g., gourgalv g., endalc'h g. ; **4.** *die Auflage haben, etwas zu tun,* bezañ endalc'het d'ober udb ; *jemandem Auflagen machen, jemandem etwas zur Auflage machen,* bountañ diferadurioù war u.b., gourlakaat diferadurioù d'u.b., merkañ divizoù d'u.b.; *mit der Aulage etwas zu tun,* en diviz ma vo graet udb, war an diviz ma vo graet udb.
Auflagefläche b. (-,-n) : gorre harp g., tal plaen ur joentr g.
Auflagehöhe b. (-,-n) : */* **Auflagenhöhe** b. (-,-n) : tennadenn b., moulladenn b., niver ar skouerennoù moullet g.
auflagenschwach ag. : dister niver ar skouerennoù moullet anezhañ.
auflagenstark ag. : bras niver ar skouerennoù moullet anezhañ, moullet a-vras.
Auflager n. (-s,-) : [tekn.] sichenn b., skor g., harp g., gorre harp g.
auflandig ag. : [merdead.] *auflandiger Wind,* avel vor g., avel vaez g.
Auflanger g. (-s,-) : [merdead.] esker b.
auflassen V.k.e. (lässt auf / ließ auf / hat aufgelassen) : **1.** dilezel, ober dilez eus ; *ein Recht auflassen,* ober dilez eus ur gwir, dilezel ur gwir ; [mengleuz.] *ein Bergwerk auflassen,* dilezel ur vengleuz, serriñ ur vengleuz ; **2.** [dre astenn.] *eine Tür auflassen,* leuskel (lezel) digor un nor ; **3.** *den Hut auflassen,* chom gant an-unan e dog war e benn, delc'her e dog war e benn.
Auflassung b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b. ; *Auflassung einer Hypothek,* disleadur g.
Auflassungsurkunde b. (-,-en) : akta noter g., gread noteriet g.
auflasten V.k.e. (hat aufgelastet) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas auflasten,* sammañ udb war chouk u.b.
auflauern V.k.d (t-d-b) (hat aufgelauert) : *jemandem auflauern,* spiañ u.b., gedal u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.
auflauernd ag. : spius.
Auflauf g. (-s,-läufe) : **1.** tolp g., tolpad g., tolpadeg b., druilhad g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., birvilh g., mac'h g., engroez g., diskrap g., emvodadeg b., gwask g., gwaskadeg b., houl g., karnaj g., kabaduilh b. ; **2.** [kegin.] souflez b.
Auflaufbremse b. (-,-n) : [karr-tan] starderez dre inertiezh b.
auflaufen V.gw. (läuft auf, lief auf, ist aufgelaufen) : **1.** c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ ; *die Ader läuft auf,* koeñviñ a

ra ar wazhienn ; **2.** [kegin.] sevel, goiñ ; *der Teig läuft auf,* sevel (goiñ) a ra an toaz ; **3.** [merdead.] *das Schiff läuft auf,* mont a ra ar vag da skeiñ, skeiñ a ra ar vag, mont a ra ar vag da douch.

Auflaufform b. (-,-en) : moull souflezioù g.

auflauschen V.gw. (hat aufgelauscht) : sevel e skouarn, astenn e skouarn.

aufleben V.gw. (ist aufgelebt) : **1.** adsevel, dihuniñ, buhezekaat, dasorc'hiñ, bevaat, divorediñ ; *wieder aufleben,* divervel, advevañ ; *er lebt wieder auf,* emañ o tont da zen adarre, emañ o tivatorelliñ, emañ ar vuhez oc'h addont ennañ ; **2.** kreskiñ, adkregiñ, tarzhañ en-dro.

Aufleben n. (-s) : adtaol g., ragain g., adkrog g., adlañs g., dasorc'hidigezh b. ; *ein erneuertes Aufleben des Terrorismus,* adtaol (ragain) ar sponterezh g.

auflecken V.k.e. (hat aufgeleckt) : lipat, lapañ ; *die Katze leckt die Milch auf,* emañ ar c'hazh o lipat al laezh, emañ ar c'hazh o lapañ al laezh (Gregor) ; *Stück aufgeleckter Nahrung,* lip g., tamm boued lipet g.

auflegen V.k.e. (hat aufgelegt) : **1.** lakaat ; *einem Pferd den Sattel auflegen,* dibrañ ur marc'h, lakaat an dibr war ur marc'h / lakaat an dibr war gein ur marc'h (Gregor) ; *eine Platte auflegen,* lakaat ur bladenn war an troer-pladennoù, lakaat ur bladenn da dreiñ, lakaat ur bladenn ; *den Arm auflegen,* harpañ e vrec'h ouzh udb, lakaat e vrec'h war udb ; *jemandem die Hände auflegen*, lakaat e zaouarn war benn u.b., lakaat e zaouarn war u.b., sakriñ u.b. / kroaziañ u.b. (Gregor) ; *die Hände auflegen, um die Hautflechte zu heilen,* spinañ diouzh an daroued en ur pourmen an dorn warno, lakaat an daouarn war u.b. evit spinañ ouzh an daroued, astenn an daouarn war u.b. evit spinañ diouzh an daroued ; *Pflaster auflegen*, palastrañ ur gouli, lakaat ur palastr war ur gouli ; *Steuern auflegen*, lakaat un dell (Gregor), sevel tailhoù ; [pellgomz] (*den Hörer) auflegen,* adskourrañ selaouer ar pellgomzer, advarc'hañ selaouer ar pellgomzer, skourrañ ar pellgomzer.

2. staliañ, displegañ, dispakañ ; *Waren auflegen,* staliañ marc'hadourezh / displegañ e varc'hadourezh (Gregor) ; *die Karten auflegen,* diskouez e gartoù, dispakañ e gartoù war an daol ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen,* staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; *das Tischtuch auflegen,* lakaat an doubier war an daol.

3. [arc'hant.] *eine Anleihe auflegen,* embann un amprest ; *Aktien auflegen,* embann un iskridadur.

4. [moull.] moullañ ; *ein Buch auflegen,* moullañ (embann) ul levr ; *neu auflegen,* eilmoullañ, adembann, advoullañ.

5. [merdead.] *ein Schiff auflegen,* dibaramantiñ ur vag, dic'hreiañ ul lestr (Gregor).

6. [tekn.] enskantañ, marellañ.

V.em. : **sich auflegen** (hat sich (t-rt) aufgelegt) : **1.** daouilinañ, helmoiñ [ouzh], brenkañ [war], alkodiñ, bruchiñ, aspleiñ ; **2.** *das Pferd legt sich auf,* diaes eo ar marc'h-se da ren, kintus eo ar marc'h-se, sifel eo ar marc'h-se.

auflehnen V.em. : **sich auflehnen** (hat sich (t-rt) aufgelehnt) : **1.** en em harpañ [war, ouzh], en em skorañ [war] ; *sich mit den Ellbogen auflehnen,* bezañ branket, bezañ alkodet, bezañ bruchedet, bezañ daouilinet, bezañ aspledet, en em aspleiñ, daouilinañ ; **2.** disujañ, rebarbiñ, ourzal, rebekat, en em reudañ ouzh, kabalat ; *sich gegen jemanden auflehnen,* en em sevel ouzh u.b., ober ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., disujañ d'u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., en em sevel enep u.b., en em sevel ouzh u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b. ; *sich gegen seine Eltern auflehnen,* en em zispac'hañ ouzh e dud, en em sevel ouzh e dud, disujañ d'e dud, mont enep e dud, sevel enep e dud, treiñ enep e dud, mont en enep d'e dud, ober ouzh e dud, rebarbiñ ouzh e dud ; *sie wagte es nicht, sich gegen ihren Vater aufzulehnen,* ne grede ket mont ouzh he zad ; *sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen,* **a)** mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; **b)** [doare ar gilstourmerien da welet an traoù] mont a-enep e vara ; *es gibt Leute, die sich ewig auflehnen,* darn a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet.

Auflehnung b. (-,-en) : emsavadenn b., emsav g., disujidigezh b., kabal b., kabalad b.

auflesen V.k.e. (liest auf / las auf / hat aufgelesen) : **1.** dastum diwar al leur, dastum diwar an douar, serriñ, sevel ; *Ähren auflesen,* pennaouiñ, tañvoueza, teskaouiñ, teskata ; *Steine auflesen,* diveinañ, dastum mein, serriñ mein ; **2.** *jemanden von der Straße auflesen,* tennañ u.b. eus ar vouilhenn, dibeskiñ u.b., divankout u.b., difallañ u.b.

aufleuchten V.gw. (ist aufgeleuchtet / hat aufgeleuchtet) : flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù ; *seine Augen leuchten auf,* luc'hedennoù a strink eus e zaoulagad.

auflichten V.k.e. (hat aufgelichtet) : **1.** distankañ, rouesaat ; *den Wald auflichten,* distankañ ar gwez er c'hoad, rouesaat ar c'hoad ; **2.** *die Farben auflichten,* tanavaat al livioù, sklaeraat al livioù.

aufliefern V.k.e. (hat aufgeliefert) : degas.

aufliegen V.dibers. (lag auf / hat aufgelegen) : *es liegt mir auf ...,* endalc'het on [d'ober udb], din-me eo [d'ober udb].

V.gw. : **1.** bezañ astennet, bezañ gourvezet ; **2.** *ihm lag er auf,* hegaziñ (garchennat) a rae anezhañ, garchennat a rae outañ, oc'h arabadiñ anezhañ edo, oc'h ober buhez warnañ edo.

V.em. : **sich aufliegen** (lag sich auf / hat sich (t-d-b) aufgelegen) : *sich (t-d-b) den Rücken aufliegen,* bezañ trouskennet e gein, bezañ trouskennoù ouzh e gein, bezañ deuet trouskennoù war e gein dre forzh chom astennet (gourvezet).

Aufliegen g. (-s) : [mezeg.] trouskenn b.

Auflieger g. (-s,-) : [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g.

auflisten V.k.e. (hat aufgelistet) : renabliñ, listennañ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; *beim Auflisten etwas vergessen,* bezañ mank ; *die Schüler auflisten,* sevel renabl ar skolidi ; *die Ausgaben auflisten,* renabliñ an dispignoù.

Auflistung b. (-,-en) : **1.** listennañ g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g. ; **2.** listenn b., renabl g., roll g., rolladur g.

auflockern V.k.e. (hat aufgelockert) : **1.** distardañ, diserriñ, laoskaat, distignañ, distartaat, distrizhañ ; *einen*

Knoten auflockern, distardañ ur skoulm ; **2.** blotaat, boukaat, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, munudañ, gwakaat ; *die Erde auflockern,* ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat, (boukaat, munudañ, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, freskaat, furchal) an douar, meskañ douar ; **3.** dic'hourdañ, divorzañ, divavañ, digropañ.

V.em. : **sich auflockern** (hat sich (t-rt) aufgelockert) : **1.** laoskaat, fraostaat ; *die Sitten lockern sich auf,* gwall laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezañ ; **2.** blodañ, blotaat, boukaat, rouesaat, gwakaat ; *der Boden lockert sich auf,* war vlodañ e ya an douar, mont a ra an douar war vlotaat , mont a ra an douar war voukaat, mont a ra an douar war rouesaat ; **3.** dic'hourdañ, dic'hourdañ e izili, en em reudiñ, en em zigropañ.

Auflockerung b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] blodadur g. ; **2.** [sport] gwevnadur g., soupladur g., divavadur g. ; **3.** laoskadur g.

auflodern V.gw. (ist aufgelodert) : **1.** flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, elumiñ ; *die Flammen lodern auf,* flammañ (flamminañ) a ra an tan, an tan a daol flammoù, sevel a ra flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù ; **2.** [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; *Widerstand lodert auf,* emañ an enebiezh o kreskiñ, emañ enebiezh o sevel, rustaat a ra an enebiezh.

auflohen V.gw. (ist aufgeloht) : flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ.

auflösbar ag. : **1.** [kimiezh] enteuzadus, enteuzus, dileizhadus, teuzus, teuzadus ; **2.** [kudenn, mat.] dirouestlus, diskoulmus, diskoulmadus, a c'haller diskoulmañ ; **3.** [polit.] a c'haller divodañ, loezadus.

Auflösbarkeit b. (-) : **1.** [kimiezh] dileizhadusted b., teuzusted b., teuzuster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g. ; **2.** [kudenn, mat.] diskoulmusted b. ; **3.** [polit.] loezadusted b.

auflösen V.k.e. (hat aufgelöst) : **1.** dispenn, dizober ; *sein Haar auflösen,* diskoulmañ e vlev, dispakañ e vlev ; *mit aufgelöstem Haare,* dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch.

2. [dre skeud.] diskoulmañ, dirouestlañ, diluziañ, dilasañ ; *einen Knoten auflösen,* digeriñ (dizober, diliammañ, dispenn, freuzañ) ur skoulm ; *ein Rätsel auflösen,* diskoulmañ un divinadell, kavout penn d'udb, kavout penn ha lost d'udb, kavout lost d'ur gudenn, dirouestlañ udb, dibunañ ur gudenn.

3. divodañ, divandennañ, dispenn, dismantrañ, distrewiñ, diaozañ, distrobañ, fontañ ; *ein Heer auflösen,* divodañ un arme, dic'hoprañ soudarded ; *in aufgelöster Ordnung,* a-stlabez, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh ; *eine Demonstration auflösen,* divodañ ur vanifestadeg ; [gwir] *eine Gesellschaft auflösen,* dispenn ur gevredigezh (Gregor), dismantrañ ur gevredigezh, divodañ ur gevredigezh.

4. [mat.] *einen Bruch auflösen,* eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhienn eeunañ ; *eine Gleichung auflösen,* diskoulmañ ur gevatalenn, diskoulmañ un atalad.

5. teuziñ, enteuziñ, dileizhañ.

V.em. : **sich auflösen** (hat sich (t-rt) aufgelöst) : **1.** teuziñ, enteuziñ, dileizhañ, steuziañ, steuziñ ; *das Stück Zucker hat sich aufgelöst,* teuzet eo an tamm sukr, dourdeuzet eo an tamm sukr, dileizhet eo an tamm sukr ; **2.** koazhañ, divorenniñ ; *der Nebel löst sich auf,* koazhañ a ra ar vrumenn, teuziñ a ra ar vrumenn ; [dre skeud.] *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf,* e garantez eviti a goazhas gorrek ; *die Sitten lösen sich auf,* laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezañ ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf,* dichalañ a ra an engroez ; **3.** mont dibrenn, mont dilas ; *meine Schnürsenkel haben sich aufgelöst,* lasoù va botoù a zo aet dibrenn, aet dilas eo va botoù, dilas eo va botoù, dilaset eo va botoù, diskoulm eo lasoù va botoù, diskoulmet eo lasoù va botoù, dizereet eo lasoù va botoù, dibrenn eo lasoù va botoù ; **4.** *sich in Tränen auflösen,* gouelañ druz / dougen gouelvan bras / daeraouiñ meurbet (Gregor) ; **5.** puzuilhañ, dispenn ; **6.** [dre skeud.] *sich in Luft auflösen,* mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ ; *es hat sich in Luft aufgelöst,* aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h din-me.

Auflösen n. (-s) : **1.** diskoulmadur g., dilas g. ; **2.** diaozadur g., dispennadenn b., dispennadur g., dismantridigezh b., torridigezh b. ; **3.** divodadur g., digouviadur g., loezadur g., loezañ g. ; **4.** teuzadur g., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g.

auflösend ag. : enteuzus, dileizhus, … dileizhañ, … dileizher.

Auflösung b. (-,-en) : **1.** diskoulmadur g. ; *Auflösung eines Knotens,* digoradur ur skoulm g., diskoulmadur g. ; **2.** *Auflösung eines Vereins,* dispennadenn b. (dispennadur g., dismantridigezh b., loezadur g., loezañ g.) ur gevredigezh b. ; **3.** divodadur g., digouviadur g. ; *Auflösung des Parlaments,* divodadur ar Parlamant g., loezadur ar Parlamant g. ; **4.** tec'hadeg b. ; *ein Heer in völliger Auflösung,* un arme divandennet b., un arme o tec'hout a-raok he fenn (Gregor) ; **5.** *Auflösung eines Vertrags,* torridigezh ur gevrat b., torradur ur gevrat g., freuztaol g. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes,* disrann a gorf g. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte,* gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; **6.** [dre skeud.] *Auflösung der Sitten,* filidigezh ar vuhezegezh b. / laoskentez an doareoù-bevañ b. (Gregor), dileberidigezh an doareoù-bevañ b. ; **7.** *Auflösung eines Rätsels,* diskoulm un divinadell g., diskoulm g. (dirouestl g., diskoulmadur g.) ur gudenn ; **8.** [kimiezh] enteuzadur g., enteuzidigezh b., teuzidigezh b., teuzadenn b., teuzadur g., steuziadur g., steuzidigezh b., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g., dileizhenn b., dispenn g., dipennadur g., digediadur g. ; *Auflösung eines Körpers,* digenaozadur ur c'horf g., digediadur ur c'horf g. ; *Auflösung einer Flüssigkeit*, dielfennadur un dourenn g. ; **9.** [fizik] *axiale Auflösung,*

diarunusted ahelel b. ; *Bildauflösung,* diarunusted b. ; **10.** [douarouriezh] digevanidigezh b., digevanañ g. ; **11.** [gwir, kenwerzh] dibennfreuz g., dibennfreuzadur g.

Auflösungsmittel n. (-s,-) : **1.** enteuzer g., dileizher g. ; **2.** [mezeg.] ambrougenn b.

Auflösungsrechnung b. (-,-en) : jedadur analitek g., jedadur dezrannel g.

Auflösungsvermögen n. (-s) : [fizik] galloud skarat g., galloud diarunañ g., diarunusted b.

Auflösungszeichen n.(-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; *C mit Auflösungszeichen,* do derik g.

aufmachen V.k.e. (hat aufgemacht) : **1.** digeriñ, diglozañ, diserriñ, disklozañ, igeriñ, distankañ, distouvañ ; *jemandem die Tür aufmachen,* digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen,* digeriñ war ar yer ; *halb aufmachen,* kornzigeriñ, damzigeriñ ; **2.** dispakañ ; *ein Paket aufmachen,* digeriñ ur pakad, dispakañ ur pakad ; **3.** distouvañ, didafañ ; *eine Flasche aufmachen,* distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh ; **4.** *Strickzeug wieder aufmachen,* dishiliañ stamm, fregañ stamm ; *eine Strickarbeit wieder aufmachen,* dishiliañ ul labour-stamm, fregañ ul labour-stamm ; **5.** [dre skeud.] kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn ; *sie ist aufgemacht,* aet eo war he fegement, en he c'haerañ emañ.

V.gw. (hat aufgemacht) : digeriñ.

V.em. : **sich aufmachen** (hat sich (t-rt) aufgemacht) : mont en e sav, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, kemer foet an nor ; [merdead.] *ein leichter Wind macht sich auf,* sevel a ra ur mouchig avel, sevel a ra ur bannac'h avel ; *der Wind macht sich auf,* sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel.

Aufmacher g. (-s,-) : **1.** pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; **2.** [skinwel] keloù kentañ un abadenn geleier g.

Aufmachung b. (-,-en) : **1.** digoradur g., digoridigezh b., igoridigezh b. ; **2.** oberouriezh b., stumm diavaez g., diskouez g., diskouezadur g., arbarad g. ; *Aufmachung eines Buches,* kenneuziadur ul levr b. ; *der Aufmachung entsprechend gelingt der Verkauf,* e-keñver ar fichañ ar gwerzhañ ; *die Aufmachung der Zeitschrift wurde etwa verbessert,* un tamm gwelladenn a zeuas e stumm diavaez ar gelaouenn, un tamm gwelladenn a zeuas e diskouezadur ar gelaouenn ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; **3.** [dre skeud.] atorn g., bravegezh g., braveri b. ; *in großer Aufmachung, in schönster Aufmachung,* en e gaerañ, en e vrav, en e granañ, stipet ha lipet, stipet evel da Sul, en e faro, gwisket-klok, gwisket en e gaer, gwisket evel da Sul, an dilhad Sul gantañ, gwisket gant e zilhad bravañ, gwisket kempenn ha dilastez, aet war e begement, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, gwisket kran, en e c'hloria mundi, en aotrou, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer ; *er liebt prunkvolle Aufmachung,* sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober pompad, plijout a ra dezhañ ober e bompad, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober digoroù, ober digorded), digoroù a vez gantañ frankik, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, modoù bras a vez gantañ frankik ; *das ist nur äußere Aufmachung,* ober a reont muioc'h a voged eget a dan, kaozioù nemet kaozioù nend int, digoroù kaer nemet digoroù kaer nend int, digorded n'eo ken, pompadoù n'eo ken, kement-se n'eo nemet modoù randonus ; **4.** [gwashaus] gitaj g., stignaj g., aoz g./b. ; *er läuft in einer merkwürdigen Aufmachung herum,* greiet drol eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh louskenn, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhad, gwisket eo evel ur meurlarjez.

aufmalen V.k.e. (hat aufgemalt) : livañ, tresañ, adlivañ.

Aufmarsch g. (-es,-märsche) : dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., kerzhadeg b. ; *Truppenaufmarsch,* dispak g., displegerezh soudarded er gwel eus ar stourm g. ; *strategischer Aufmarsch,* tolpadur soudarded g., kengreizadur soudarded g.

aufmarschieren V.gw. (ist aufmarschiert) : **1.** dibunañ ; **2.** en em zisplegañ, dispakañ ; **3.** en em vodañ, en em dolpañ ; **4.** mont d'al linenn-dan, mont war linenn an tan, mont d'e savlec'h stourm.

aufmaschen V.k.e. (hat aufgemascht) : azmailhañ, advailhañ, mailhañ en-dro.

aufmauern V.k.e. (hat aufgemauert) : uhelaat, gorren.

aufmeißeln V.k.e. (hat aufgemeißelt) : trepanañ, digeriñ gant ur gizell.

aufmerken V.gw. (hat aufgemerkt) : selaou, sevel e skouarn, astenn e skouarn.

V.k.e. (hat aufgemerkt) : *etwas aufmerken,* notennañ udb, merkañ udb, skrivañ udb.

aufmerksam ag. : **1.** evezhiek, evezhet, evezhius, war evezh, evezhiant, spiek, aketus, arvezet, goubec'h, pizh, pervezh, pozet, prederius, skeltr, heresevus, heselaouus ; *aufmerksame Schüler,* skolidi evezhiek lies. ; *ein Bild aufmerksam betrachten,* arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet gant pled ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, sellet-disellet ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, kompren war ur skeudenn, chom da gompren en ur skeudenn, ober ur gompren d'ur skeudenn, ober un tamm kompren d'ur skeudenn, evezhiañ ur skeudenn ; *du warst nicht aufmerksam genug,* ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket kemeret da ziwalloù ; *jemanden auf etwas aufmerksam machen,* sachañ (tennañ) evezh u.b. war udb, lakaat u.b. war evezh ouzh udb. ; *auf sich aufmerksam machen,* sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan ; *aufmerksam zuhören,* selaou pizh, sigotañ, selaou gant evezh, selaou gant pled ; *jemandem aufmersam zuhören,* en em stagañ da selaou pizh ar pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, selaou u.b. gant pled, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *aufmerksam zusehen,* sellet pizh ; **2.** jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv.

Aufmerksamkeit b. (-,-en) : **1.** evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b. ; *die Aufmerksamkeit auf sich lenken,* sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, tennañ selloù an holl war an-unan ; *jemandem große Aufmerksamkeit erweisen,* mont d'u.b. gant evezh bras, bezañ servijus (hegarat, karadek-bras) e-keñver u.b., ober lid (ober brav, ober stad vras) d'u.b., dougen bri d'u.b., bezañ evezhiek-bras ouzh u.b., kaout prederi ouzh u.b. ; *etwas (t-d-b) keine Aufmerksamkeit schenken,* na ober van eus udb, na ober van ouzh udb, na deuler evezh ouzh udb, na ober seblant ebet ag udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; *spontane Aufmerksamkeit,* trummevezh g. ; *bewusst gelenkte Aufmerksamkeit,* mennevezh g. ; **2.** kompren b., hegarated b. ; *jemandem Aufmerksamkeit schenken,* ober ur gompren d'u.b., ober un tamm kompren d'u.b.

aufmischen V.k.e. (hat aufgemischt) : P. *jemanden aufmischen,* kalkennata u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lardañ e billig d'u.b.

aufmöbeln V.k.e. (hat aufgemöbelt) : **1.** dresañ, kempenn, difallañ ; **2.** degas war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) da., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, bouilhaat, adlakaat en e blom, reiñ startijenn ; *so ein Trunk möbelt einen wieder auf,* ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas, setu aze ur banne hag a ra vad d'an den.

aufmontieren V.k.e. (montierte auf / hat aufmontiert) : sevel, frammañ, montañ.

aufmotzen V.k.e. (hat aufgemotzt) : P. addresañ, treuzfichañ, gwellaat ; *einen Motor aufmotzen,* kreskiñ galloudezh ur motor, kreskiñ galloudezh ur c'heflusker, kreskiñ perzh-galloud ur c'heflusker.

aufmucken V.gw. (hat aufgemuckt) : rebarbiñ, ourzal, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ, karnañ, chaokat e c'houstell ; *er wagt nicht aufzumucken,* bale a ra moan, kerzhet a ra moan, mont a ra eeun gant an hent, ne gred ket gwikal, bez e rank charreat moan, rankout a ra kerzhet gant an neudenn eeun ; *gegen jemanden aufmucken,* rebarbiñ ouzh u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b. ; *ohne aufzumucken,* hep rak na perak, hep peragiñ, hep lavaret grik a-enep, hep enebiezh, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, hep arguz (Gregor).

aufmuntern V.k.e. (hat aufgemuntert) : **1.** laouenaat, sartaat, drantaat, drevaat, sederaat, digrizañ, frevaat, gwivaat, dihuediñ, degas [u.b.] war e du ; **2.** reiñ kalon da, kalonekaat, kennerzhañ, reiñ gred da, broudañ, bouilhaat, kourajiñ, tommañ kalon u.b., birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., derc'hel deltu u.b. ; *seine Worte haben ihn aufgemuntert,* e gomzoù a oa bet ur gennerzh evitañ, e gomzoù o doa roet kennerzh dezhañ, e gomzoù o doa roet kalon dezhañ, e gomzoù o doa roet nerzh-kalon dezhañ, e gomzoù o doa lakaet kalon en e gof, e gomzoù o doa degaset anezhañ war e du, e gomzoù o doa degaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa kaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa adsavet e bouezioù dezhañ, e gomzoù o doa roet ton dezhañ, e gomzoù o doa kalonekaet anezhañ, e gomzoù o doa kennerzhet anezhañ, e gomzoù o doa tommet e galon dezhañ, e gomzoù o doa adsavet e zeltu dezhañ.

aufmunternd ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, broudus, lañsus, luskus.

Aufmunterung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g.

aufmüpfig ag. : amjestr, treuz, dizouj, kivioul, hek.

aufnähen V.k.e. (hat aufgenäht) : gwriat, bordañ, erienañ, gouremenniñ, gouremiñ, erioniñ.

Aufnahme b. (-,-n) : **1.** degemer g., degemeridigezh b., darbenn g., resevidigezh b., enstrolladerezh g., kenvreuriadur g. ; *um Aufnahme bitten,* goulenn digor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn dor zigor, klask digor ; *er fand eine gute Aufnahme,* degemeret mat e voe, graet e voe lid dezhañ, degemeret e voe e doare, degemeret e voe a-zoare ; *Aufnahme im Krankenhaus,* darbenn er c'hlañvdi g., degemeridigezh er c'hlañvdi b. ; *Aufnahme im Hotel,* darbenn el leti g., degemeridigezh el leti b. ; *Aufnahme in der Schule,* degemeridigezh er skol b. ; *Aufnahme eines Wortes,* degemeridigezh ur ger b. ; *feierliche Aufnahme,* degemeridigezh war an ton bras (war an ton uhelañ, gant lid bras) b. ; **2.** *in Aufnahme bringen,* reiñ lañs, reiñ lusk d'udb, brudañ udb, lakaat udb diouzh ar c'hiz, skignañ udb ; **3.** *Aufnahme eines Protokolls,* savidigezh ur rentañ-kont b., savidigezh ur skrid-gwiriañ b. ; **4.** [kenw.] *Aufnahme des Warenlagers,* renabl g. ; **5.** [filmoù] skeudtapadur g., talenn b., enrolladur g., enroll g. ; *eine Aufnahme machen,* tennañ ur poltred, filmañ ; *Achtung ! Aufnahme !* diwallit ! film war ober ! ; **6.** [son] *Tonaufnahme,* sonenrolladur g., sonenskrivadur g., enrolladur g., enroll g. ; **7.** kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b. ; *Filmaufnahme,* skeudtapadur film g., skeudtapout ur film g.,

fiñvskeudennadur g. ; **8.** [fizik] *Aufnahme von Wärme,* lugadur gwrez g., lugañ gwrez g. ; **9.** komprenezon b.

Aufnahmeantrag g. (-s,-anträge) : goulenn evit bezañ degemeret g., goulenn enskrivadur g.

Aufnahmeapparat g. (-s,-e) : **1.** [film] kamera g. ; **2.** [son] sonenroller g., sonenskriver g., sonenskriverez b.

Aufnahmebedingungen lies. : divizoù evit bezañ degemeret lies., diferadurioù evit bezañ degemeret lies.

aufnahmebereit ag. : **1.** lugus, desunus ; **2.** digor e spered, heresevus, heselaouus.

Aufnahmebüro n. (-s,-s) : [klañvdi] darbennva g.

aufnahmefähig ag. : **1.** lugus, desunus ; **2.** digor e spered, heresevus, heselaouus.

Aufnahmefähigkeit b. (-) : **1.** lugusted b., desunusted b. ; **2.** barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b. ; **3.** heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b.

Aufnahmegebühr b. (-,-en) : mizoù degemer lies., mizoù darbenn lies.

Aufnahmekapazität b. (-,-en) : barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.

Aufnahmeland n. (-es,-länder) : bro degemer b.

Aufnahmeplatte b. (-,-en) : [poltred] kliched g.

Aufnahmeprüfung b. (-,-en) : arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

Aufnahmepult n. (-s,-e) : letrin enrollañ g., penel enrollañ g.

Aufnahmeraum g. (-s,-räume) : studio enrollañ g., studio filmañ g.

Aufnahmetaste b. (-,-en) : stokell enrollañ b.

Aufnahmewagen g. (-s,-) : karr-tan kelaoua g.

Aufnahmezentrum n. (-s,-zentren) : ti-degemer g., kreizenn degemer b.

Aufnahmsprüfung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

aufnehmen V.k.e. (nimmt auf / nahm auf / hat aufgenommen) : **1.** dastum, serriñ, sevel ; *einen Stein vom Boden aufnehmen,* dastum ur maen, sevel ur maen diwar an douar (Gregor) ; *Heu mit der Gabel aufnehmen,* gwintañ forc'hadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, forc'hañ foenn ; [dre skeud.] *den Handschuh aufnehmen,* sevel ar vaneg, degemer an dae, asantiñ d'an dae, degemer an difiadenn,.

2. [dre heñvel.] degemer, herberc'hiañ, bodenniñ, enstrolladañ, kenvreuriañ, darbenn, resev ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen,* degemer u.b. en e di kelo un nozvezh ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen,* den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; *in ein Krankenhaus aufnehmen,* darbenn en ur c'hlañvdi, degemer en ur c'hlañvdi ; *er wurde sofort von uns aufgenommen,* degemeret e voe diouzhtu en hon niver, degemeret e voe diouzhtu en hon touez ; *jemanden freundlich aufnehmen,* degemer mat u.b., ober lid d'u.b., ober degemer vat d'u.b., reiñ un degemer kalonek d'u.b., reiñ un degemer c'hwek d'u.b., degemer u.b. kalonek ; *jemanden bei sich aufnehmen,* reiñ gwasked d'u.b., reiñ bod (bodenn, repu, goudor, kuzh, golo) d'u.b., degemer u.b. en e di, reiñ digor d'u.b., reiñ dor zigor d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *jemanden in einen Verein aufnehmen,* degemer u.b. en ur gevredigezh, asantiñ e teufe u.b. da vezañ ezel ur gevredigezh ; *in einen Mönchorden aufgenommen werden,* bezañ resevet da vanac'h.

3. [dre skeud.] *mit jemandem Kontakt aufnehmen,* skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da gavout u.b., jubenniñ u.b.

4. [dre skeud.] kemer, degemer ; *sie hat den Tod ihres Vaters gefasst aufgenommen,* chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad, ne reas seblant ebet o klevet e oa tremenet he zad ; *etwas als Scherz aufnehmen,* kemer udb a berzh vat / kemer ervat udb (Gregor) ; *etwas als Beleidigung aufnehmen,* kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf,* degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, laouen e veze e pep degouezh.

5. [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, boulc'hañ, digeriñ, tagañ, komañs, komañs da, mont e penn eus ; *den Kampf wieder aufnehmen,* stagañ a-nevez gant ar stourm, stagañ gant ur c'hrogad all, adkregiñ da stourm, adkregiñ gant ar stourm ; *die Jagd aufnehmen,* kregiñ gant ar chase, komañs chaseal, komañs da chaseal ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul e blegoù kozh, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Arbeit aufnehmen,* kregiñ gant e labour, kregiñ en e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, mont e penn eus e labour ; *die Arbeit wieder aufnehmen,* adkregiñ gant al labour, mont dezhi en-dro, adstagañ ganti, en em lakaat a-nevez da labourat, adstagañ da labourat, en em adlakaat da labourat, kemer e labour en-dro ; *die Arbeit wieder aufgenommen haben,* bezañ adarre war e labour, bezañ adkrog da labourat, bezañ lug adarre, bezañ el lug adarre ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? emaout lug adarre ? el lug emaout adarre ? ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen,* skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *Verhandlungen aufnehmen,* kregiñ gant kendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, digeriñ kendivizoù ; *den Faden wieder aufnehmen,* adkavout e neudenn, bezañ adkavet ar poell gant an-unan, bezañ adkavet penn e neudenn gant an-unan ; *das Gespräch wieder aufnehmen,* adstagañ, adkregiñ da gomz.

6. stourm ouzh, tagañ, em glask ouzh, mont da ; *Siegfried nahm es mit dem Drachen auf,* Siegfried az eas d'an aerouant, Siegfried a dagas an euzhvil, Siegfried a sailhas war an euzhvil ; *ich kann es nicht mit ihm aufnehmen,* n'on ket evit c'hoari outañ (gantañ), n'on ket evit keñveriañ outañ.

7. [gwir] stadañ ; *ein Protokoll aufnehmen,* sevel ur skrid-gwiriañ (ur skrid-tamall, ur rentañ-kont), paperañ ouzh u.b. ; *ein Testament aufnehmen,* sevel (lakaat dre skrid) testamant u.b.
8. renabliñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ ; *ein Warenlager aufnehmen,* ober renabl, renabliñ ar varc'hadourezh.
9. amprestiñ ; *eine Anleihe aufnehmen*, amprestiñ arc'hant digant u.b., ober un amprest ; *eine Hypothek aufnehmen*, lakaat dle ; *ein verzinsliches Darlehen aufnehmen,* kemer ur prest war gampi g., kemer ur prest diwar interest, kemer ur prest àr interest.
10. enrollañ ; [poltredoù] *einen Film aufnehmen,* enrollañ ur film, filmañ ; [sonerezh] sonenrollañ ; *auf Langspielplatte aufnehmen,* enrollañ war ur bladenn vikroirvi, enskrivañ war ur bladenn vikroirvi.
11. [fizik] *Hitze aufnehmen,* lugañ gwrez ; [bev.] *in sich aufnehmen,* bevelaat ; [geom.] *einen Grundriss aufnehmen,* sevel ur brastres ; [tekn.] *eine Masche wieder aufnehmen,* adober ur poent en ul labour stamm, adober ur c'hraf (ur mailh) stamm, sevel ur poent ; *Maschen wieder aufnehmen,* azmailhañ, advailhañ, mailhañ en-dro, lakaat e stamm war e reizh, sevel e boentoù.
Aufnehmer g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b.
äufnen V.k.e. (hat geäufnet) : [Bro-Suis, arc'hant] **1.** lakaat da labourat, lakaat da dalvezout, postañ ; **2.** dastum.
aufnötigen V.k.e. (hat aufgenötigt) : *jemandem etwas aufnötigen,* rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb.
aufopfern V.k.e. (hat aufgeopfert) : aberzhañ.
V.em. : **sich aufopfern** (hat sich (t-rt) aufgeopfert) : *sich für jemanden, für etwas aufopfern,* aberzhañ e vuhez evit u.b./evit udb., en em ouestlañ d'udb/d'u.b., en em reiñ d'udb/d'u.b.
aufopfernd ag. : emroüs, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf ; *sie hat ihn in aufopfernder Liebe gepflegt,* intentet he deus bet outañ gant kalz a garantez (hep damantiñ d'he foan).
Aufopferung b. (-,-en) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.
aufopferungsfreudig ag. : emroüs, prest atav d'en em reiñ en holl d'an holl (Gregor), prest atav d'en em reiñ korf hag ene, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf.
aufpacken V.k.e. (hat aufgepackt) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufpacken,* sammañ udb war chouk u.b.
aufpäppeln V.k.e. (hat aufgepäppelt) : degas war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) da., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, bouilhaat, dibaouraat, bevaat, reiñ startijenn da.
aufpassen V.k.d (t-d-b) (hat aufgepasst) : *jemandem aufpassen,* bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b., gedal u.b.
V.gw. (hat aufgepasst) : **1.** [dre skeud.] diwall, teuler evezh, teuler perzh, teuler pled, teuler meiz, teuler me, bezañ war e evezh, bezañ war e ziwall, bezañ war-sav, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, en em ziwall, kemer e ziwalloù ; *pass auf, dass du nicht fällst !* taol pled rak kouezhañ ! diwall da gouezhañ ! taol evezh da gouezhañ ! taol evezh na gouezhi ! laka evezh na gouezhi ! taol evezh na gouezhfes ! laka evezh na gouezhfes ! diwall na gouezhfes ! evesha a gouezhañ ! taol pled kouezhañ ! taol pled ne gouezhfes ! taol pled e kouezhfes ! ; *pass auf, dass ich dich nicht erwische !* taol evezh mar tapan ac'hanout ! laka evezh na vi paket ganin ! ; *pass auf, dass deine Handschuhe dir nicht herunterfallen,* diwall da gouezhañ da vanegoù, diwall da goll da vanegoù ; *scharf aufpassen*, diwall mat, teuler evezh bras, bezañ war e evezh, bezañ war e ziwall ; *pass gut auf dich auf !* bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! ; *aufgepasst ! aufpassen !* diwallit ! taolit pled ! evezh ! chomit war (bezit war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! bezit gant ho jeu ! dalc'hit digor ho lomberioù ! dalc'hit digor ho prennigennoù ! digorit mat ho tiv vrennigenn ! ; *du hast nicht aufgepasst,* ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket taolet pled, n'az poa ket kemeret da ziwalloù ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann machen sie es nur noch schlimmer,* pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *das nächste Mal werden wir besser aufpassen,* kentañ tro e vo diwallet, kentañ tro e vo taolet evezh ; *Vorsicht ! Pass auf deinen Kopf auf !* diwall da benn !
2. evezhiañ, eveshaat, eveshaat war, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, gwelet war, derc'hel war, teuler evezh war, teuler evezh ouzh, kompren e, teuler evezh en, teuler evezh da [udb], bezañ war evezh eus, teuler pled da [udb], teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant ; *auf die Kinder aufpassen,* evezhiañ ar vugale, eveshaat ouzh ar vugale, derc'hel war ar vugale, derc'hel tost war ar vugale, bezañ war evezh eus ar vugale, teuler evezh d'ar vugale, evezhiañ ouzh ar vugale, eveshaat war ar vugale, teuler evezh er vugale ; *pass auf die Milch auf,* diwall al laezh, evesha al laezh, laka evezh na zeufe al laezh d'an tan, taol evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall na zeuio al laezh d'an tan, laka evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan.
V.k.e. (hat aufgepasst) : *einen Deckel aufpassen,* lakaat ur goulc'her da glotañ, juntrañ (justaat) ur golo.
Aufpasser g. (-s,-) : **1.** evezhier g., diwaller g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., enseller g., piker g., gouarner g., gouarnour g., gedour g., gward g., mirer g. ; **2.** flatrer g. ; **3.** [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.
aufpeitschen V.k.e. (hat aufgepeitscht) : **1.** isañ, dispac'hañ, bountañ pennadoù e, pennadiñ, atizañ, bevaat, broudañ, brochañ, truchañ, arabadiñ war, divorediñ gwad u.b. ; **2.** *aufgepeitschte See,* mor rust (bras, houlek, houlus, pilhennek, diroll, dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, houlennek, a dri zarzh, divergont, drailh ennañ, gros, lourt, pounner, garv) g. ; *die See war aufgepeitscht und die Schiffe blieben im Hafen,* ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.
aufpeppen V.k.e. (hat aufgepeppt) : P. addresañ, treuzfichañ, gwellaat, difallañ.

aufpflanzen V.k.e. (hat aufgepflanzt) : plomañ, plantañ, lakaat, lakaat a-wel, diskouez a-wel ; *das Seitengewehr aufpflanzen,* lakaat ar vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh ; *mit aufgepflanztem Bajonett,* e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh.
aufpicken V.k.e. (hat aufgepickt) : **1.** beketal, pigosat, bekañ, bekat, begata, pigellat, pikañ ; *Körner aufpicken,* pigosat greun ; **2.** digeriñ a daolioù pigos.
aufpflügen V.k.e. (hat aufgepflügt) : devommañ, divommiñ.
aufpfropfen V.k.e. (hat aufgepfropft) : [louza.] lagadiñ, imboudañ ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen,* imboudañ pechez war brun ; [dre skeud.] *die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpfropfen,* imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.
Aufpfropfen n. (-s) : [louza.] imboud g., imboudadur g., lagaderezh g.
aufplatzen V.gw. (ist aufgeplatzt) : **1.** tarzhañ, dedarzhañ ; **2.** [gwri] diswriat ; *aufgeplatzt,* diswri.
aufplustern V.k.e. (hat aufgeplustert) : *sein Gefieder aufplustern,* c'hwezañ e bluñv .
V.em. : **sich aufplustern** (hat sich (t-rt) aufgeplustert) : **1.** c'hwezañ e bluñv ; **2.** [dre skeud.] en em ambridañ, mont gant ar prun, pauniñ, torodelliñ, lorc'henniñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, ober e varc'h-kaoc'h, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *pluster dich nur ruhig auf !* gra da fouge !
aufpolieren V.k.e. (polierte auf / hat aufpoliert) : **1.** lufrañ, levnañ ; **2.** [dre skeud.] *sein Image aufpolieren,* adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer.
aufpolstern V.k.e. (hat aufgepolstert) : bourellañ, bourellañ a-nevez, matarasennañ, matarasañ.
aufprägen V.k.e. (hat aufgeprägt) : louc'hañ, enlouc'hañ, lakaat ur merk war.
Aufprall g. (-s,-e) : stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g., sak g., sakad g., stroñs g. ; *der Aufprall gegen den Pfosten war gewaltig,* nerzh ar stok ouzh ar peul a oa bet spontus ; *beim Aufprall wurde er aus dem Schiff ins Meer geschleudert,* gant ar stroñs e skoas war e benn er mor ; *der Aufprall wurde durch das Gras gedämpft,* torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot.
aufprallen V.gw. (ist aufgeprallt) : adlammat, dazlammat, stekiñ ouzh, stekiñ ; *gegen etwas aufprallen,* tosiñ udb, stekiñ udb., mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb.
Aufpraller g. (-s,-) : [lu, sport] c'hwitadenn b., tenn c'hwitet g.
Aufpreis g. (-es,-e) : astenn g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.
aufpressen V.k.e. (hat aufgepresst) : louc'hañ, enlouc'hañ, koagañ, koagenniñ, galfrezañ, darsankañ.
aufprobieren V.k.e. (probierte auf / hat aufprobiert) : esaeañ ; *einen Hut aufprobieren*, esaeañ un tog.
aufprotzen V.k.e. (hat aufgeprotzt) : [lu] stagañ ouzh ar redelloù.
V.gw. (hat aufgeprotzt) : [dre skeud.] ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e galite), ober brasoni, bezañ un ober gant an-unan, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, ober teil, ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo).
aufpumpen V.k.e. (hat aufgepumpt) : *einen Reifen aufpumpen,* skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezhañ avel en ur vandenn-rod, plantañ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod ; *gut aufgepumpt,* bouroun ; *nicht aufgepumpt,* dic'hwez.
Aufpumpen n. (-s) : c'hwezadur g.
aufputschen V.k.e. (hat aufgeputscht) : broudañ, brochañ, atizañ, pistañ, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, divorediñ [gwad u.b., spered u.b.], reiñ kas da, lakaat kas e, reiñ startijenn da.
Aufputschmittel n. (-s,-) : [sport] louzoù pistañ g., pistuzenn b., louzoù ouzh an taolioù-dinerzh g., louzoù broudañ g.
Aufputz g. (-es) : **1.** kinklerezh g., atorn g., bravegezh g., brageriz g., bravderioù lies., braverioù lies., fich g., pinferezh g., stiperezh g., ficherezh g. ; **2.** [gwashaus] gitaj g., stignaj g.
aufputzen V.k.e. (hat aufgeputzt) : kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ.
V.em. : **sich aufputzen** (hat sich (t-rt) aufgeputzt) : en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em stipañ,

en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em lakaat en e vrav ; *aufgeputzt sein,* bezañ aveet, bezañ dreket, bezañ keitet, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ gwisket-faro, bezañ fichet-kaer.

aufquellen[1] V.gw. (quillt auf / quoll auf / ist aufgequollen) : **1.** mammenniñ, eienennañ, strinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, difukañ, diflukañ, delammat, strimpiñ ; **2.** c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ ; *aufgequollenes Bein,* gar c'hwezet b., gar foeñvet b.

aufquellen[2] V.k.e. (digemm : hat aufgequellt) : [kegin.] lakaat da resediñ.

aufraffen V.k.e. (hat aufgerafft) : dastum buan, skrapañ.

V.em. : **sich aufraffen** (hat sich (t-rt) aufgerafft) : **1.** *sich vom Sessel aufraffen,* dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; **2.** ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont ennañ e-unan, sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, kemer kalon (Gregor) ; *sich zu einer Tat aufraffen,* ober e soñj d'ober udb, plediñ d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, lakaat e spered d'ober udb, lakaat udb war e spered, bezañ mennet-start d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; *raff dich auf !* strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! ; *ich kann mich nicht dazu aufraffen, in die Schule zu gehen,* diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emaon da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol ; *er konnte sich nur schwer dazu aufraffen, in die Schule zu gehen,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol.

aufragen V.gw. (hat aufgeragt / ist aufgeragt) : sevel, sevel en e sav.

aufrahmen V.gw. (hat aufgerahmt) : diennañ, koaveniñ.

aufrappeln V.em. : **sich aufrappeln** (hat sich (t-rt) aufgerappelt) : **1.** *sich vom Sessel aufrappeln,* dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; **2.** difallañ, adsevel, dont da vad, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, sevel e gein en-dro, digeinañ, dont war e du en-dro, sevel war e elloù a-nevez, sevel war-c'horre an dour, dont war-c'horre e vec'h, dont en-dro war e du, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern.

aufrauen V.k.e. (hat aufgeraut) : **1.** garvaat, rustaat ; **2.** krifinat, krabisañ, spinac'hañ ; *einen Stoff aufrauen,* krifinat ur gwiad, krabisañ un entof.

aufräufeln V.k.e. (hat aufgeräufelt) : [rannyezh.] dizober, dispenn, c'hoalat, difi ; *aufgeräufelte Wolle,* pitrouilhez b.

aufräumen V.k.e. (hat aufgeräumt) : **1.** kempenn, distlabezañ, renkañ, klenkañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, divorañ, diac'hubiñ, distaliñ, disterniañ, disternañ, dijabliñ, distrobañ, distrobellañ, distrollañ, dizeriñ, urzhiata, lakaat an traoù war o zu, regennañ, ober renkoù ; *die Wohnung aufräumen,* ober un tamm renk d'ar ranndi, kempenn e ranndi, ober war-dro an ti, ober e charreoù, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, eeunaat traoù e diegezh, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù war o rez, lakaat reizhded en e diegezh, bezañ war ar maneuroù, bezañ gant trepetoù an ti, chom en-dro d'an ti, bezañ war ar venaj ; *gründlich aufräumen,* skarzhañ al leurenn, karzhañ pep tra, ober karzhadenn, skarzhañ pep tra, divorañ pep tra, distrobañ ul lec'h diouzh pep tra, dilojañ ul lec'h eus ar pezh a zo ennañ, dilorañ an dachenn ; *sorgfältig aufgeräumt,* renket-pervezh, renket brav, regennet ; **2.** [dre skeud.] *mit einer Sache gänzlich aufräumen,* kaout an dizober (an disamm, an dieub) eus udb, kaout an distag eus udb, frankaat da vat gant udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar hent hag eus e c'houloù, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, skarat war udb ; *mit dem, was der Idolatrie gedient hatte, räumte er gänzlich auf,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù ; **3.** *die Seuchen räumen unter der Bevölkerung auf,* da-heul ar c'hleñvedoù-red e ra ar marv e reuz war an dud, gant ar c'hleñvedoù-red e vez c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, tumpet, skoet) meur a hini.

Aufräumung b. (-,-en) : **1.** naetadur g., kempenn g., renkidigezh b., klenkadur g., klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierezh g. ; **2.** [kenwerzh] skarzhadeg vras b., difoar b., pilwerzh b., dibennwerzh b., peurwerzh b.

Aufräumungsarbeiten lies. : labourioù diatrediñ lies.

aufrechnen V.k.e. (hat aufgerechnet) : **1.** diskontañ, tennañ, dilemel ; **2.** lakaat war gont u.b. ; *jemandem etwas aufrechnen,* lakaat udb war gont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b.

aufrecht Adv. : **1.** a-blom, sonn, dres, sonn ha dres, a-zerc'h, a-bik, d'ar pik, a-serzh, en e sav-sonn, a-sonn ; *aufrecht stehen,* bezañ plom en e sav, chom plom en e sav, bezañ sonn en e sav, bezañ sonn ha dres en e sav, delc'her en e sav, P. bezañ sonn war e barlochoù, bezañ start war e arzelloù, bezañ start war e gilhoroù, bezañ plom war e gilhoroù, bezañ sonn war e bipedoù, bezañ krog start en e zouar, bezañ start war e dreid ; *das Baby steht aufrecht,* emañ ar babig oc'h ober e sant bihan ; *aufrecht halten,* derc'hel plom, derc'hel e plom, derc'hel en e blom.

ag. : **1.** serzh, sonn, pik, a-bik, a-blom, sont, dres, plom ; **2.** [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distag, onest, gwirion, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, eeun, frank, diouzhtu, prop.

aufrechterhalten V.k.e. (erhält aufrecht / erhielt aufrecht / hat aufrechterhalten) : **1.** [dre skeud.] mirout, kenderc'hel, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout, derc'hel e ratre (e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom), derc'hel en e blom, ober gwardoniezh war, gwarediñ ; *die Gemeinsamkeit*

der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo ; *eine Sprache aufrechterhalten,* derc'hel ur yezh, derc'hel ur yezh en he sav, kenderc'hel bev ur yezh, delc'her (mirout) bev ur yezh ; *den Frieden aufrechterhalten,* mirout ar peoc'h, delc'her ar peoc'h en e sav, kendelc'her a-sav ar peoc'h, lakaat ar peoc'h da badout, derc'hel ar peoc'h en e blom ; *die Disziplin aufrechterhalten,* lakaat ur c'henurzh strizh da ren ; *die Ehre seines Vaterlandes aufrechterhalten,* derc'hel plom enor e vro ; **2.** *das lässt sich nicht aufrechterhalten,* n'eus ket tu da zifenn an dra-se, n'eus ket tu da sevel en un tu gant an dra-se.

Aufrechterhaltung b. (-) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., gwardoniezh b., gwarez g., mirerezh g., miridigezh b., diwallerezh g. ; **2.** [dre skeud.] *Aufrechterhaltung der Ordnung,* gwardoniezh (dalc'hidigezh) an urzh vat b.

Aufrechtsehen n. (-s) : [fizik] gweled nanneilpennet g., gweled war an tu mat g.

aufrecken V.k.e. (hat aufgereckt) : sevel ; *den Kopf aufrecken,* sevel e bigos, sevel e benn.

V.em. : **sich aufrecken** (hat sich (t-rt) aufgereckt) : sevel, sevel e gein, sevel krenn en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach.

aufreden V.k.e. (hat aufgeredet) : P. *jemandem eine Ware aufreden,* gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b., bountañ udb war u.b., truchañ un arval.

aufregen V.k.e. (hat aufgeregt) : **1.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, truchañ, tuañ, reiñ ton da, reiñ kalonegezh da, divorzañ, divorfilañ ; **2.** strafuilhañ, trekouiñ ; *das Meer aufregen,* lakaat ar mor da verniañ, ober d'ar mor berniañ ; **3.** *jemanden aufregen,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, fromañ, nec'hañsiñ, añjinañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., ereziñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., trekouiñ u.b., lakaat berv en u.b., lakaat birvilh en u.b.

V.em. : **sich aufregen** (hat sich (t-rt) aufgeregt) : fromañ, brouezañ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, mont e fulor, mont e droug, mont e gounnar, mont e feuls, mont e berv, fuloriñ, follañ, taeraat, taeriñ, diodiñ, ober bil, ober biloù ; *sich über etwas aufregen,* mont droug (kounnar, imor) en an-unan en abeg d'udb, buanekaat abalamour d'udb, mont e gouez (en imor) abalamour d'udb, mont en egar en abeg d'udb, sevel fulor en an-unan en abeg d'udb, kounnariñ gant udb, fuloriñ war udb, feulziñ abalamour d'udb ; *regen Sie sich nicht so auf !* na gounnarit ket kement all !

Anv-gwan verb **aufgeregt** : **1.** fringus, birvilh ennañ, mesk ennañ ; **2.** trevariet, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet, alvaonet, trefuet, from, fromet ; *ich war ganz aufgeregt,* klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, berv a oa ennon ; *sie waren alle aufgeregt,* eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl.

aufregend ag. : fromus, entanus, gwall zedennus, trekouus, trivlius, trivliadus.

Aufregung b. (-,-en) : buanegezh b., kas g., strafuilh g., turlut g., birvilh g., turmud g., from g., fromadur g., fromadenn b., keflusk g., difreterezh g., bec'h g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., trekou g., hemolc'h g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, firbouch g., trekou g., dever g., charre g., reuz g., diboell g., diskrap g., troubl g., troublien b. ; *helle Aufregung,* turmud g., esmae g., trefu g., from bras g., birvilh g., strafuilh bras g., reuz g., trubuilh g./b, charre g., mesk g., meskadeg b., berv g., kas bras g. ; *ich war in heller Aufgerung,* e reuz hag e treuz e oan, reuz ha treuz am boa, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, en ur c'has bras edon, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, berv a oa ennon ; *jemanden in Aufregung bringen,* lakaat birvilh en u.b., lakaat berv en u.b., lakaat strafuilh da sevel en u.b., strafuilhañ spered u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., ober d'u.b. mont en imor.

aufreiben V.k.e. (rieb auf / hat aufgerieben) : **1.** braeañ, malañ ; *Farben aufreiben,* braeañ (malañ) danvez liv ; **2.** [lu] faezhañ, breviñ, uzañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dinerzhañ, dornañ, pilat, flastrañ, drastañ, pladañ ; *sie wurden aufgerieben,* distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, paket o doa un strilh, paket o doa un distrilh, lakaet e voent war o genoù, drastet e voent, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, peurdrec'het e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet e voent, flastret rac'h e voent, lakaet e voent lamm, roet e voe o lazh dezho, pladet e voent ; **3.** [dre skeud.] debriñ, ragnat, krignat ; **4.** diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

V.em. : **sich aufreiben** (rieb sich auf / hat sich aufgerieben) : **1.** diruskañ, krabisañ ; *er hat sich (t-rt) aufgerieben,* en em grafignet eo, tapet en deus ur grabisadenn, kignet en deus e groc'hen, disklipet eo e groc'hen ; *er hat sich (t-d-b) die Hand aufgerieben,* kignet en deus e zorn, disklipet eo e zorn ; **2.** uzañ e nerzh ; *er rieb sich (t-rt) auf,* kaset en doa e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en doa e gorf gant al labour, uzet en doa e gorf gant al labour ; **3.** mont dre uz, uzañ, mont gant an uz, uzañ gant ar froterezh, mont da fall.

aufreibend ag. : **1.** spinus ; **2.** [dre skeud.] *eine aufreibende Arbeit,* ul labour sammus (brevus, torrus, torrus d'ar c'horf, terridik, drastus, pounner) g., un torr-korf g., un uz tud g., ul lazherezh g., ul lazh tud, ul lazh-korf g., ul lazh g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ur glogorenn str., un aner g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g.

Aufreibung b. (-) : **1.** faezhidigezh b., flakted b., skuizhnez b. ; **2.** [lu] uzadur g., brevidigezh b.

aufreihen V.k.e. (hat aufgereiht) : **1.** listennañ, renabliñ, rollañ ; **2.** *Perlen aufreihen*, rollañ perlez, strobañ perlez / strollañ perlezennoù (Gregor).

V.em. : **sich aufreihen** (haben sich (t-rt) aufgereiht) : en em lakaat a-renk, en em lakaat war-renk, en em lakaat a-renkennadoù, en em lakaat a-regennadoù, sevel renkoù.

aufreißen V.k.e. (riss auf / hat aufgerissen) : **1.** parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, diframmañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, regiñ ; *der Pflug reißt den Boden auf,* an arar a rog an douar ; *das Pflaster aufreißen,* dibavezañ, lemel ar pavezad ; **2.** digeriñ rust ; *einen Brief aufreißen,* digeriñ ul lizher, digachediñ ul lizher (Gregor) ; *das Fenster aufreißen,* digeriñ rust ar prenestr ; **3.** *ein Mädchen aufreißen,* ober lez d'ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober selloù „deudik“ d'ur plac'h, ober selloù milliour d'ur plac'h, teuler gwilc'hadennoù milliour d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, flouretiñ ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h ; **4.** [dre skeud.] *vor Staunen die Augen aufreißen,* dispourbellañ (diskolpañ, divarc'hañ, diskalfañ, dislontrañ, dislonkañ, disloagal, chom dislontret) e zaoulagad gant ar souezh, dispourbellañ, bamañ ken na chom dispourbellet e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *mit breit aufgerissenen Augen,* dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, dislontret e zaoulagad, dispourbellet e zaoulagad, divarc'het e zaoulagad, diskolpet e zaoulagad, disloaget ; *jemanden mit breit aufgerissenen Augen ansehen,* dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b. ; *den Mund aufreißen,* rontaat e c'henoù, digeriñ frank e c'henoù, rampañ e c'henoù, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouiñ ouzh udb, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *Mund und Augen aufreißen,* rontaat e zaoulagad hag e c'henoù, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet ; **5.** silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ ; **6.** [mezeg.] *eine Wunde aufreißen,* regiñ (digeriñ a-nevez) ur gouli ; **7.** [dre skeud.] *eine alte Wunde aufreißen,* gwaskañ war ar glañvenn (ar gwiridig, ar gor, ar galedenn) ; **8.** [geom.] tresañ ; *einen Plan aufreißen,* raktresañ, sevel un tres, sevel ur raktres.

V.gw. (riss auf / ist aufgerissen) : fregañ, regiñ, freuzañ ; *der Sack reißt auf,* fregañ a ra ar sac'h, freuzañ a ra ar sac'h ; *die Haut reißt auf,* spinac'hañ (skalfañ, skarrañ) a ra ar c'hroc'hen ; *die Wunde reißt wieder auf,* digeriñ a ra ar gouli en-dro, gwadañ a ra ar gouli a-nevez, diwadañ a ra ar gouli a-nevez.

V.em. : **sich aufreißen** (riss sich auf / hat sich aufgerissen) : **1.** diruskañ, krabisañ ; *er hat sich (t-d-b) die Hand aufgerissen,* kignet en deus e zorn, disklipet eo e zorn ; **2.** *sich (t-rt) aufreißen,* regiñ, en em zrailhañ ; **3.** *sich (t-d-b) den Hintern aufreißen, sich (t-d-b) den Arsch aufreißen,* terriñ e revr, foeltrañ e revr.

Aufreißer g. (-s,-) : P. ki gaol g., paotr kailh g., flemmer g., gastaouer g., marc'h-limon g., pitaouaer g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., godiser merc'hed g., abuzer merc'hed g., abuzour merc'hed g., kailh g.

Aufreißerin b. (-,-nen) : paotretaerez b., farlaodenn b.

aufreiten V.em. : **sich aufreiten** (ritt sich auf / hat sich (t-rt) aufgeritten) : bloñsañ e revr o chom re bell war varc'h.

aufreizen V.k.e. (hat aufgereizt) : **1.** atahinañ, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, hegal, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, alej, truchañ, tuañ, reiñ kalonegezh da, reiñ ton da ; *Literatur muss die Gefühle anreizen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; **2.** *jemanden aufreizen,* lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kañjoliñ u.b., kontañ flourig d'u.b., chourañ, kanardiñ gant u.b., ober selloù „deudik“ d'u.b., ober selloù milliour d'u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretiñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b. ; **3.** *jemanden aufreizen,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., feulzañ u.b., atahinañ u.b.

aufreizend ag. : **1.** hegazus, hegaz, hegus, atahinus, atizus, heskinus, ifamus, kampagnus, trabasus, tregasus, trevellus ; **2.** *aufreizendes Mädchen,* loskadenn b. ; *sie hat sich aufreizend angezogen,* greiet eo evel un dommderenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.

Aufreizung b. (-,-en) : atahin g., atahinerezh g., heg g., heskin g., heskinadeg b., heskinerezh g.

aufribbeln V.k.e. (hat aufgeribbelt) : [rannyezh.] dizober, dispenn, c'hoalat, difi, disweañ.

Aufribbeln n. (-s) : [rannyezh.] difi g.

Aufrichte b. (-,-n) : [Bro-Suis] fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

aufrichten V.k.e. (hat aufgerichtet) : **1.** *etwas [wieder] aufrichten,* lakaat udb a-blom, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, lakaat udb en e sav, sevel udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonnaat udb, distouiñ udb, adsevel udb, troadañ udb, eeunañ udb, gwintañ udb, didortañ udb ; *den Körper aufrichten,* dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg,

digeinañ, digrommañ, digammañ, sevel e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein, sevel war e dach, sevel en e sav ; *den Kopf aufrichten,* sevel e bigos, sevel e benn ; *ein Denkmal aufrichten,* sevel un delwenn, sevel ur maen-koun ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in seinem Kummer aufrichten,* sevel e bouezioù d'u.b., lakaat u.b. war e du, frealziñ u.b. ; **3.** [polit.] sevel, diazezañ, krouiñ, amparañ ; *eine Diktatur aufrichten,* diazezañ (sevel, savelañ) un diktatouriezh ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten,* irienniñ adsevel ar rouantelezh.

V.em. : **sich aufrichten** (hat sich (t-rt) aufgerichtet) : **1.** sevel e gein, sevel krenn en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach, diharpañ diouzh udb ; *sich wieder aufrichten,* dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein ; **2.** houpiñ ; **3.** gwintal, skourrañ ; **4.** [dre skeud.] sevel e gein en-dro, digeinañ, sevel war e elloù a-nevez, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, sevel e chouk, dont war e du en-dro.

Aufrichten n. (-s) : sonnadur g., dres g.

aufrichtig ag. : didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distag, diouzhtu, karantek, onest, gwirion, gwir, gwiriek, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, eeun, jurdik, frank, dret, diflatr, raktal, farlaot, digamm, digammwidre, diwidre, divalis, hep malis, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, onest, prop ; *dies ist ein aufrichtiger Mensch,* setu un den gwir, hennezh a ya gant an eeun, hennezh a zo un den reizh hag eeun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, n'eus ket a veskelloù gantañ ; *es tut ihm aufrichtig Leid*, keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch.

Aufrichtigkeit b. (-) : gwirionded b., gwirionder g., eeunded b., eeunder g., eeunder a galon g., spered a eeunder g., onestiz b., onested b., frankiz b., gwirionez b. ; *das sage ich Ihnen in aller Aufrichtigkeit,* ez-leal el lavaran an dra-se deoc'h, gant pep onestiz (e pep onestiz) el lavaran deoc'h, em askre e lavaran an dra-se deoc'h ; *die Aufrichtigkeit einer Aussage anerkennen,* anavezout gwirionez un testeni.

Aufrichtung b. (-,-en) : sonnadur g., dres g.

aufriegeln V.k.e. (hat aufgeriegelt) : disparlañ.

Aufriss g. (-es,-e) : **1.** [tisav.] raktres g., tres g., tresadenn b., patrom g. ; **2.** damdresadenn b., berrdaolenn b.

aufritzen V.k.e. (hat aufgeritzt) : diruskañ, krabisañ.

V.em. : **sich aufritzen** (hat sich (t-rt/t-d-b) aufgeritzt) : diruskañ, krabisañ ; *ich hatte mir (t-d-b) das Bein aufgeritzt,* me a oa dirusket va gar.

aufrollen V.k.e. (hat aufgerollt) : **1.** dibunañ, dirollañ ; *ein Pergament aufrollen,* dirollañ ur barchenn ; **2.** [dre skeud.] *eine Frage aufrollen,* lakaat ar gaoz war ur c'hraf bennak, lakaat ur c'hraf bennak war an doubier ; **3.** rollañ, roltañ, roltiñ, rodellañ, polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, bloueañ, pellenniñ, kuilhañ ; **4.** [lu] tagañ dre ar c'hostez.

Aufrollen n. (-s) : **1.** dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g., gwedennerezh g. ; **3.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g.

aufrücken V.gw. (ist aufgerückt) : **1.** bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, enraokaat, tapout galoñsoù ; *er ist aufgerückt,* sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk ; **2.** *dicht aufrücken,* en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù.

Aufrückung b. (-,-en) : sav en e garg g., savidigezh b., enraog g., avañs b.

Aufruf g. (-s,-e) : **1.** galv g., galvadenn b., enkant g., bann g. ; *gemeinsamer Aufruf,* kengalv g., galvadeg b. ; *der Aufruf zum Gebet,* ar galv da bediñ g. ; *Aufruf zum Krieg,* galv d'ar brezel g. ; *Aufruf zum Kampf,* galv d'an emgann g. ; *Aufruf zur Demonstration,* galvadenn evit mont da vanifestiñ b. ; **2.** galvadeg b., galv g., galv g. ; *beim Aufruf fehlen,* bezañ diank d'ar c'halvadeg. ; *keiner fehlte beim Aufruf,* nikun ne vanke d'ar galv ; **3.** skrid-galv g., paper-galv g.

aufrufen V.k.e. (rief auf / hat aufgerufen) : **1.** gelver ; *die Namen der Schüler aufrufen,* gervel ar skolidi dre o anvioù, ober ar galv ; *mein Name wurde gerade aufgerufen,* klevet em eus galv din ; [gwir] *die Zeugen aufrufen,* gelver an testoù, gelver an testoù da zont ; *die Parteien aufrufen,* gelver ar c'hevrennoù ; *zum Kampf aufrufen,* gervel d'an emgann ; **2.** *Schüler aufrufen,* ober goulennoù ouzh skolidi 'zo ; **3.** *zu einer Demonstration aufrufen,* ober ur c'halvadenn evit mont da vanifestiñ ; *zu Spenden für jemanden aufrufen,* sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b., ober ur c'halvadenn evit dastum arc'hant evit u.b.

Aufruhr g. (-s,-e) : emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., ravolt b., rebellded b., harzerezh g., kabal b., kabalad b., turmud g., taol-freuz g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., bec'h g., kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., difframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., termaji g., foar b., mesk g., meskadeg b., meskadenn b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., keflusk g., bioc'henn b., trefu g., difreterezh sokial g., trubuilh g., rouestl g. ; *Aufruhr stiften,* plantañ reuz, degas trouz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, kabaduilhañ, c'hwezhañ trubuilh er vro, c'hoari e gi ; *das ganze Land ist in hellem Aufruhr,* birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur freuz hag un dispac'h a zo er vro a-bezh, ur charre a zo er vro a-bezh, e reuz hag e treuz emañ an dud er vro a-bezh, reuz ha treuz o deus an dud er vro a-bezh.

aufrühren V.k.e. (hat aufgerührt) : **1.** treiñ, meskañ, fourgasiñ ; *die Suppe aufrühren,* treiñ (meskañ) ar soubenn ;

2. [dre skeud.] *Erinnerungen aufrühren,* degas koun, degas soñj ; *den alten Quark wieder aufrühren,* malañ komzoù skuizh, bezañ adarre gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez ar gaoz war un darvoud ken kozh hag an douar, adkregiñ gant un afer a zo barv gwenn ganti, meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Aufrührer g. (-s,-) : dispac'her g., kabaduilher g., reveulzier g., rebell g., darsavad g., penn-dispac'h g., kabaler g., irienner g., emsavad g., emsaver g., emzispac'her g., fourgaser g., hutin g.

aufrührerisch ag. : dispac'hus g., kabalus, kavailhus, desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebell, darsavel.

Aufruhrstimmung b. (-) : turmud g., difreterezh sokial g., fourgas g. ; *im Volk herrschte eine Aufruhrstimmung,* ar bobl a oa o virviñ, sevel a rae ur pezh pigell, turmud bras a oa savet e-kreiz an dud.

aufrunden V.k.e. (hat aufgerundet) : **1.** rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; **2.** krennañ, rontaat ; [mat.] *eine Summe aufrunden,* krennañ ur sammad, rontaat ur sammad d'an unanenn.

aufrüsten V.k.e. (hat aufgerüstet) : armañ ; *das Land rüstet weiter auf,* derc'hel a ra ar vro da armañ, en em zerc'hel a ra ar vro da armañ.

Aufrüstung b. (-,-en) : armerezh g., armañ g.

aufrütteln V.k.e. (hat aufgerüttelt) : [dre skeud.] dihuniñ eus e vored, broudañ, atizañ, lemmaat ar spered ; *jemanden aufrütteln,* strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., lakaat bole e divesker u.b., hejañ leziregezh u.b., horjellat u.b., didortañ u.b., dihuniñ u.b. eus e vored, dihuniñ spered morgousket u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b.

aufs [berradur evit **auf das**] : war ar.

Aufsage b. (-,-n) : **1.** torr g., torr-lizher g., torridigezh b., digouvi g., freuzidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] *Aufsage der Freundschaft,* torridigezh al liammoù a vignoniezh b. ; **3.** [dre astenn.] kemenn g., kemennadenn b.

aufsagen V.k.e. (hat aufgesagt) : **1.** dislavaret, terriñ, digouviañ, reiñ an digouvi da ; **2.** reiñ e zilez ; **3.** [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft aufsagen,* treiñ kein d'u.b., troc'hañ an darempredoù a vignoniezh etre an-unan hag unan all, lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all ; **4.** [dre astenn.] *ein Gedicht aufsagen,* dibunañ ur varzhoneg.

Aufsagung b. (-,-en) : torr g., torridigezh b., torr-lizher g., digouvi g., freuzidigezh b.

aufsammeln V.k.e. (hat aufgesammelt) : dastum, serriñ ; *sammle sie alle sorgfältig auf,* dastum anezho tost, serr anezho tost, bez evezhet da serriñ anezho tost ; *einzeln aufsammeln,* pennaouiñ.

aufsässig ag. : **1.** amjestr, amsent, disuj, disent, treuz, dizouj, kivioul, hek, rebell ; *manche sind aufsässig,* darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *er ist aufsässig,* hennezh a zo ur penn-treuz, hennezh a zo ur spered kamm, hennezh a zo un abeger, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a zo un arzaeler, ur spered rekin eo, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf ; **2.** *jemandem aufsässig sein,* magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., kaout (delc'her) drougiezh ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

Aufsässigkeit b. (-) : amsentidigezh b., disentidigezh b., disujidigezh b.

aufsatteln V.k.e. (hat aufgesattelt) : dibrañ, lakaat an dibr war.

Aufsatz g. (-es,-sätze) : **1.** pennad-skrid g., skridaozadenn b., skrivadenn b., danevell b., displegerezh g., skrid-displeg g. ; *einen Aufsatz schreiben,* sevel ur skridaozadenn, sevel un danevell ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt,* mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; **2.** [tisav.] rizenn b., taledenn b., gouriblenn b., gouribl g., togenn b., tog g. ; **3.** [siminal] ribot g. ; **4.** [mekanik] goloenn b. ; **5.** *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen,* lakaat ar sil war ar grek ; **6.** *Tafelaufsatz,* gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g., kreiztaol g.

Aufsatzthema n. (-s,-themen/-themata) : danvez ar skridaozadenn g., dodenn ar skridaozadenn b.

aufsaugbar ag. : euvradus, spluiadus.

aufsaugen V.k.e. (sog auf / saugte auf // hat aufgesaugt / hat aufgesogen) : **1.** euvriñ, sorbiñ, spluiañ, sunañ, puñsañ, lonkañ, pibennañ ; *Wasser mit dem Schwamm aufsaugen,* spoueañ dour ; *Wasser aufsaugen,* euvriñ (sorbiñ, spluiañ, puñsañ, lonkañ) dour ; *der Boden saugt das Wasser auf,* puñset e vez an dour gant an douar ; *Gottes Worte gierig aufsaugen,* bezañ naonek da gomzoù Doue ; **2.** [aer, gaz] enanalañ.

Aufsaugen n. (-s) : **1.** euvradur b., euvridigezh b., lonkadur g., sunerezh g., sun g., sunadur g., sunadenn b., spluiadur g. ; **2.** [aer, gaz] enanaladur g.

aufsaugend ag. : euvrus, splu, spluius.

Aufsaugung b. (-) : **1.** sunerezh g., sunadenn b., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., lonkadur g., treant g. ; **2.** [aer, gaz] enanaladur g.

aufs beste Adv. : gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, a wellañ ma c'haller, gwalc'h-kalon.

aufschaben V.k.e. (hat aufgeschabt) : diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

aufschabend ag. : spinus.

aufscharren V.k.e. (hat aufgescharrt) : skrabañ-diskrabañ, kravellat, skrabellat ; *die Hühner scharren die Erde auf,* skrabañ-diskrabañ a ra ar yer an douar, kravellat a ra ar yer, skrabellat a ra ar yer.

aufschauen V.gw. (hat aufgeschaut) : **1.** sellet d'an nec'h ; **2.** [dre skeud.] *zu jemandem aufschauen,* bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufschaufeln V.k.e. (hat aufgeschaufelt) : dastum gant ur bal, berniañ, yoc'hañ, lakaat a-vern, lakaat en ur yoc'h.

aufschäumen V.gw. (ist aufgeschäumt) : **1.** eonenniñ, eoniñ, birviñ, spoumañ, krozañ, bouilhañ, chumenniñ ; *die See schäumt auf,* deñved a zo war ar mor, eonenniñ a ra ar mor, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, ar gazeg c'hlas a hej he moue eonennus ; **2.** [dre skeud.] fumañ, lammat gant ar gounnar, bezañ e c'henoù oc'h eonenniñ gant ar gounnar, babouzañ kement a fulor a zo en an-unan, bezañ eon etre e zent gant ar fioun a zo en an-unan, fuc'hañ ken a eonenn e c'henoù, fuc'hañ gant ar vuanegezh.

aufscheuchen V.k.e. (hat aufgescheucht) : spontañ, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, diskoachañ ; *ein Reh aufscheuchen,* spontañ ur yourc'h ; *einen Hasen aufscheuchen,* sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dichedañ ur c'had, divuzañ ur c'had, dibuchañ ur c'had ; *Rebhühner aufscheuchen,* dibradañ klujiri ; *das Wild aufscheuchen,* spontañ kement penn-jiber a zo ; *der Hund scheucht das Wild auf,* emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; *die Hunde haben ein Kaninchen aufgescheucht,* ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto ; *Fische aufscheuchen,* fistoulat pesked.
aufscheuern V.k.e. (hat aufgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.
V.em. : **sich aufscheuern** (hat sich aufgescheuert) : diruskañ, krabisañ, didammañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgescheuert,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet, didammet) va divesker.
aufschichten V.k.e. (hat aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, kalzañ, kalzennañ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, tesiñ ; *Heu aufschichten,* kalzennañ foenn.
V.em. : **sich aufschichten** (hat sich (t-rt) aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ.
Aufschichtung b. (-,-en) : berniadur g., yoc'hadur g., yoc'h b., yoc'had b., berniad g., hogenn b., krugelladur g.
aufschieben V.k.e. (schob auf / hat aufgeschoben) : goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, diferañ ober udb, dilerc'hiañ, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h, lezel d'ober ; *eine Versammlung auf einen späteren Zeitpunkt aufschieben,* daveiñ un emvod, kas un emvod da belloc'h ; *besser aufgeschoben als aufgehoben,* gedal n'eo ket koll, an distro am bo, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ ! bremaik e ray ur c'hoarzh all ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben,* ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - dale a ra vat a-wechoù.
aufschiebend ag. : astalus, daleüs, goursezus ; *aufschiebendes Veto,* veto astalus g., gouarzh astalus g.
Aufschieber g. (-s,-) : torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., hejer g.
Aufschiebling g. (-s,-e) : [tisav.] gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.
Aufschiebung b. (-,-en) : daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., gourzez g., gourzezadur g., dale g., warlerc'hierezh g.
aufschießen V.gw. (schoss auf / ist aufgeschossen) : **1.** kreskiñ, sevel ; **2.** *lang aufgeschossener Mensch,* diskroger anduilh g., pikol den g., troc'had mat a zen g., langouiner g., lank g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., lañsadenn b., paotr korfet evel ur gouarc'henn g., pezh pikol den bras g., bazh wisket b., treustel b., skilfenn a baotr g., korf mat a zen g., langouineg g., skarineg g., gaoleg g., louaneg g., tamm mat a zen g., freilhenneg g., markol den g., moanard g., pezh jelkenn a baotr g., peulvan g. (Gregor), skeul vabu b., paluc'henn b. ; **3.** strinkañ, dihoubañ, diflukañ.
V.k.e. : (schoss auf / hat aufgeschossen) : digeriñ gant un tenn, digeriñ gant un darzhadenn.
Aufschlag g. (-s,-schläge) : **1.** stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g. ; **2.** [dilhad] troñsenn b., distroenn b., troñs g. ; **3.** *Rockaufschlag,* kil ar chupenn g. ; **4.** [kartoù] kartenn ar pod b., distroñsenn b. ; **5.** [kenwerzh] kresk-priz g., keradur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., keraerezh g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b. ; **6.** [tennis] taol kregiñ g., servij g. ; **7.** [gwiad.] steuenn b., steuñvenn b. ; **8.** [louza.] gwez yaouank deuet en un doare naturel str.
aufschlagbar ag. : [karr-tan] to-disto, distoennus.
aufschlagen V.k.e. (schlägt auf / schlug auf / hat aufgeschlagen) : **1.** *Eis aufschlagen,* toullañ ar skorn ; **2.** *ein Ei aufschlagen,* terriñ ur vi ; **3.** digeriñ, igeriñ ; *die Augen aufschlagen,* digeriñ e zaoulagad ; *ein Buch aufschlagen,* digeriñ ul levr ; *schlagt Seite elf auf, schlagt die Seite elf auf,* digorit ho levrioù er pajenn unnek ; *ein Bett aufschlagen,* lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleiñ ur gwele, diaozañ ur gwele, freuzañ ur gwele ; **4.** *das Zelt aufschlagen,* displegañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ ; **5.** *seinen Wohnsitz in Rom aufschlagen,* ober e zemeurañs e Roma / menel e Roma (Gregor), lakaat e gêr e Roma, ober e annez e Roma, dont da chom e Roma, annezañ e Roma, diazezañ e Roma, en em ziazezañ e Roma, en em staliañ e Roma, kevannezañ e Roma, dont da annezañ e Roma, dont d'ober e annez e Roma, ober e azez e Roma ; **6.** *ein Baugerüst aufschlagen,* sevel ur chafod ; **7.** *sein Quartier aufschlagen,* staliañ e gamp, kampiñ , displegañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), kludañ ; **8.** [dre heñvel.] *die Ärmel aufschlagen,* troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; **9.** strinkañ, dihoubañ, diflukañ.
V.em. : **sich aufschlagen** (schlägt sich auf / schlug sich auf / hat sich aufgeschlagen) : *sich (t-d-b) das Knie aufschlagen,* gloazañ e c'hlin.
V.gw. (schlägt auf // schlug auf // ist aufgeschlagen / hat aufgeschlagen) : **1.** (ist) : *die Flamme schlug auf,* a-greiz-holl e strinkas ar flamm ; *mit dem Kopf auf den Tisch aufschlagen,* stekiñ (tosiñ) e benn ouzh an daol ; **2.** [lu] (ist) : *das Geschoss schlägt auf,* dazlammat a ra ar vannadell ; **3.** [kenw.] (hat) : keraat ; *der Kaufmann schlägt auf,* ar marc'hadour a laka kresk war e brizioù, ar marc'hadour a gresk e brizioù, ar marc'hadour a ginnig prizioù uheloc'h ; **4.** [tennis] (hat) : bannañ an taol kentañ, servijout ; **5.** (ist) *die Tür schlägt auf,* trumm e tigor an nor, digeriñ a ra an nor a-daol-trumm.
Aufschläger g. (-s,-) : [sport, tennis] servijer g.
Aufschlagfest n. (-es,-e) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Aufschlagpunkt g. (-s,-e) : poent enstok g. ; *die Kugel so werfen, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt,* pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho.
aufschließen V.k.e. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : **1.** *die Tür aufschließen,* dizalc'hwezañ (dialc'hwezañ,

dibrennañ) an nor ; **2.** *jemandem sein Herz aufschließen,* digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b. ; **3.** [mengleuz.] *ein Flöz aufschließen,* dizoleiñ ur wazhienn(ad).
V.gw. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : **1.** *jemandem aufschließen,* digeriñ war u.b.; **2.** [lu] en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù.
V.em. : **sich aufschließen** (schloss sich auf / hat sich aufgeschlossen) : en em ziavaeziñ ; *sich (t-rt) jemandem aufschließen,* digeriñ (diskuliañ, diskargañ, dizoleiñ, disammañ) e galon d'u.b.
aufschlingen V.k.e. (schlang auf / hat aufgeschlungen) : **1.** didortilhañ ; *einen Knoten aufschlingen,* dizober ur skoulm, digeriñ ur skoulm, dispenn ur skoulm, diliammañ ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; **2.** [dre skeud.] *etwas aufschlingen,* mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ udb, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, pipañ udb diwar dizh.
aufschlitzen V.k.e. (hat aufgeschlitzt) : skejañ, frailhañ, diwriat, diswriat, regiñ, diregiñ, troc'hañ ; *jemandem den Bauch aufschlitzen,* toullgofañ u.b., difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b., didorañ u.b., divouzellañ u.b. / distripañ u.b. (Gregor), disklipañ u.b. ; *der Tiger schlitzt seiner Beute den Bauch auf,* an tigr a zifast e breizh ; *mit aufgeschlitztem Bauch,* didor, toullgofet, difreuzet e vouzelloù en e gof.
Aufschlitzer g. (-s,-) : gwader g., toullgofer g.
Aufschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** digoradur g., digoridigezh b. ; **2.** disklêriadur g., titouroù lies., sklaeriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijenn b., sklêrijennadur g., sklaeriadur, sklaeridigezh b. ; *Aufschluss über etwas verlangen,* goulenn sklaeridigezhioù a-zivout udb (Gregor) ; *jemandem Aufschluss über etwas geben,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, daveiñ udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ keal d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, kelenn u.b. a-zivout udb ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls,* diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se.
aufschlüsseln V.k.e. (hat aufgeschlüsselt) : **1.** lodennañ, lodañ, ingalañ, rannañ, dasparzhañ, kroueriañ ; **2.** displegañ, disklêriañ.
Aufschlüsselung b. (-,-en) : renkadur g., rummatadur g. ; *Kostenaufschlüsselung,* dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.
aufschlussreich ag. : kentelius, kelennus, diogel ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.
aufschmeißen V.k.e. (schmiss auf / hat aufgeschmissen) : P. [dre skeud.] *eine Tür aufschmeißen,* digeriñ rust un nor, divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor).
aufschnallen V.k.e. (hat aufgeschnallt) : divouklañ ; *seinen Gürtel aufschnallen,* divouklañ e c'houriz.
aufschnappen V.k.e. (hat aufgeschnappt) : **1.** tapout, pakañ, plomañ, plaouiañ ; **2.** [dre skeud.] deskiñ diwar ar grib, klevet dre zegouezh ; *ich konnte nur Gesprächsfetzen aufschnappen,* n'em oa gallet klevet nemet bommoù eus ar gaozeadenn.
V.gw. (ist aufgeschnappt) : divantañ, distegnañ ; *die Feder schnappt auf,* divantañ (distegnañ) a ra ar winterell, dizantellañ a ra ar winterell, difrapañ a ra ar winterell.
aufschneiden V.k.e. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : digeriñ gant un troc'h, skejañ, troc'hañ, skorchañ, flañchañ, faoutañ ; *einen Karbunkel aufschneiden,* flañchañ un hesked, faoutañ un hesked ; *ein neues Buch aufschneiden,* troc'hañ pajennoù ul levr nevez ; *Geflügel aufschneiden,* troc'hañ laboused-porzh e tammoù, dispenn laboused-porzh.
V.gw. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : *er schneidet auf,* emañ oc'h ober tron, emañ oc'h ober pompad, emañ oc'h ober e bompad, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ o flipata, emañ oc'h ober bugad, emañ o vugadiñ, ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur brogoier) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e glipenn gantañ, ur fougeer an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, emañ o teilat dirak an dud, emañ o pompadiñ, emañ oc'h ober un tamm fougas.
Aufschneider g. (-s,-) : fringer g., lorc'heg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., bogolier g., kañfard g., konikl g., bugader g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., gedonaer g., brogoier g., c'hwezer g., breser g., breser kaoc'h g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., bern trein g., torodell g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g., fougaser brein g., koantat pabor g.
Aufschneiderei b. (-,-en) : pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., moliac'h g., taol moliac'h g.
aufschneiderisch ag. : teilek, otus, fougeüs, moliac'hus, fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, boufon, dichek, digoll, uhel, faeüs, pompoulik, pompus, pompadus, c'hwezhigell, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur beg-a-raok, ur glabouser, ur bugader) anezhañ.
aufschnellen V.k.e. (hat aufgeschnellt) : bannañ d'an nec'h.

V.gw. (ist aufgeschnellt) : adlammat, dazlammat, lammat d'an nec'h.

Aufschnitt g. (-s,-e) : **1.** flañchadenn b., flañch g., skejadenn b., skejadur g. ; **2.** [kegin.] kilhevardon g., deliennoù kig-moc'h lies. ; *kalter Aufschnitt,* deliennoù kig-moc'h yen lies. ; *Platte mit kaltem Aufschnitt,* pladad deliennoù kig-moc'h yen g.

aufschnüffeln / aufschnuppern (hat aufgeschnüffelt / hat aufgeschnuppert) : V.k.e. : P. [dre skeud.] diskoachañ, diboufañ, dizoleiñ.

aufschnüren V.k.e. (hat aufgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, dieren, dizeren ; *seine Schuhe aufschnüren,* dilasañ e votoù, diskoulmañ lasoù e votoù, dibrennañ e votoù ; *ein Paket aufschnüren,* lemel ar fiselenn a-ziwar ur pakad.

aufschrammen V.k.e. (hat aufgeschrammt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, diruskañ.

V.em. : **sich aufschrammen** (hat sich aufgeschrammt) : diruskañ, krabisañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgeschrammt,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet) va divesker.

aufschrammend ag. : spinus.

aufschrauben V.k.e. (hat aufgeschraubt) : **1.** biñsañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; **2.** [dre astenn.] diviñsañ, diserjantañ.

aufschrecken[1] V.k.e. [digemm] (hat aufgeschreckt) : *er schrechte ihn auf,* **a)** spontañ a reas anezhañ, efreizhañ a reas anezhañ, lorc'hiñ a reas anezhañ ; **b)** huchañ a reas evit e zihuniñ, strilhañ a reas anezhañ evit e zihuniñ, strilhañ a reas e c'hwen dezhañ, ober a reas un tamm hej dezhañ evit e zihuniñ, ober a reas un hejañ dezhañ evit e zihuniñ.

aufschrecken[2] V.gw. (schreckt auf / schrickt auf // schrak auf / schreckte auf // ist aufgeschreckt / ist aufgeschrocken) : gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, ober ur skamp ; *er schrak aus dem Schlaf auf,* dihuniñ a reas dre spont, dihuniñ a reas en ul lamm, dihuniñ a reas a-daol, dihuniñ a reas a-stroñs.

Aufschrei g. (-s,-e) : kriadenn skiltr b., chouadenn skiltr b., skrij g.

aufschreiben V.k.e. (schrieb auf / hat aufgeschrieben) : **1.** notennañ, merkañ, deskrivañ, dougen [war ur skor paper], kaierañ ; *er schreibt sich das auf,* notenniñ (merkañ mat) a ra an dra-se ; *einen Namen aufschreiben,* skrivañ un anv war un tamm paper, kemer un anv, dougen un anv war un tamm paper ; **2.** *der Polizist schreibt ihn auf,* ober a ra an archer ur skrid-tamall dezhañ, emañ an archer o sevel ur skrid-tamall dezhañ, emañ an archer o paperañ outañ.

aufschreien V.gw. (schrie auf / hat aufgeschrien) : **1.** estlammañ, sailhañ ur griadenn digant an-unan, dont trumm ur griadenn gant an-unan ; **2.** leuskel ur griadenn skiltr, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, leuskel ur c'hri rifal ; *laut aufschreien,* leuskel ur garm a souezh, leuskel ur garm a zisplijadur, enebiñ uhel ha kreñv ; *vor Angst aufschreien,* skrijal, leuskel ur griadenn a euzh.

Aufschrift b. (-,-en) : **1.** chomlec'h g. ; **2.** tikedenn b., skritellig b., skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *mit einer Aufschrift versehen,* tikedenniñ, skritellat ; **3.** enskrivadur g., enskrid g., enskrivadenn b., bomm-skrivadur g.

Aufschub g. (-s,-schübe) : goursez g., astenn amzer g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., astal g., warlerc'hierezh g., dilerc'hidigezh b. ; *jemandem einen Aufschub gewähren (bewilligen),* astenn an termen d'u.b., reiñ termen d'u.b., reiñ un tamm amzer d'u.b.

Aufschubsperiode b. (-,-n) : [mezeg.] amzer c'horiñ b., padelezh ar goriñ b., latañs b., daleañs b., maread engortoz g., prantad enkelez g.

aufschürfen V.k.e. (hat aufgeschürft) : diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

V.em. : **sich aufschürfen** (hat sich aufgeschürft) : diruskañ, krabisañ, didammañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgeschürft,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet, didammet, roget) va divesker.

aufschürfend ag. : spinus.

aufschürzen V.k.e. (hat aufgeschürzt) : **1.** troñsañ ; **2.** [merdead.] farleañ, pakañ, ferlinkiñ, serriñ ; *ein Segel aufschürzen,* serriñ (farleañ, pakañ, ferlinkiñ) ur ouel.

aufschütteln V.k.e. (hat aufgeschüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ, hejañ-dihejañ.

aufschütten V.k.e. (hat aufgeschüttet) : **1.** skuilhañ, fennañ, diskargañ ; **2.** *Kohlen aufschütten,* forniañ glaou, ifornañ glaou, boueta gant glaou ; **3.** *einen Damm aufschütten,* savennañ, sevel ur savenn, chaoseriañ.

Aufschüttung b. (-,-en) : **1.** yoc'had b., berniad g., yoc'hadur b., berniadur g., hogenn b., krugelladur g. ; **2.** douarañ g. ; **3.** plaenadenn b., savenn b., sav g., sav-douar g., chaoser g./b., rizenn b.

aufschwatzen / aufschwätzen V.k.e. (hat aufgeschwatzt / hat aufgeschwätzt) : P. [dre skeud.] *jemandem eine Ware aufschwatzen, jemandem eine Ware aufschwätzen,* gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b., bountañ ur varc'hadourezh war u.b.

aufschweißen V.k.e. (hat aufgeschweißt) : **1.** soudañ ; **2.** [tisav.] kourrezañ ; **3.** digeriñ gant un houarn soudañ.

aufschwellen V.k.e. [digemm : hat aufgeschwellt] : lakaat da goeñviñ, foeñvañ, c'hwezañ.

aufschwellen V.gw. (schwillt auf / schwoll auf / ist aufgeschwollen) : koeñviñ, foeñvañ, koeñvadenniñ, c'hwezañ.

aufschwemmen V.k.e. (hat aufgeschwemmt) : **1.** diwalc'hiñ, diswalc'hiñ ; **2.** [dichaladur] charreat ; **3.** [dre skeud.] *aufgeschwemmt,* koeñvet, toazennek, pennboufet, boufet ; *aufgeschwemmtes Gesicht,* dremm koeñv enni b. (Gregor), dremm koeñvet b., dremm c'hwezet b.

aufschwingen V.em. : **sich aufschwingen** (schwang sich auf / hat sich (t-rt) aufgeschwungen) : **1.** *sich zu etwas aufschwingen,* gounit war e ziegi d'ober udb, trec'hiñ war e lure d'ober udb, kemer e greñv war e gerteri d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb. ; **2.** kemer e lusk, kemer e lañs, kemer e randon, klask e randon, kemer e dizh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer herr, ober ul lañsadenn, lañsañ ; [labous] *sich zu etwas aufschwingen,* kemer e nij etrezek udb, kemer e nij da-geñver udb, kemer e nij etramek udb.

V.gw. : digeriñ, igeriñ.

Aufschwung g. (-s) : **1.** lañs g., lañsadenn b., lañs-krec'h g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., tizh g. ; **2.** lammgresk g., lañs g. ; [dre skeud.] luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., enraog g., araokadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brall g., bole g., berzh g. ; *das Geschäft nimmt einen ungeahnten Aufschwung,* den n'en dije kredet e rafe an afer kement a verzh ; *Wirtschaftsaufschwung,* lammgresk an armerzh g., lammgresk greantel g., kresk ekonomikel g., lañs en armerzh g., diloc'h armerzhel g., enraog armerzhel g., enraog an armerzh g. ; *schneller Wirtschaftsaufschwung,* trummgresk g., lamm g. ; *in vollem Aufschwung sein,* bezañ war vec'h, bezañ lañs en an-unan forzh pegement, bezañ lañs en dra-mañ-dra ken-ha-ken, bezañ lañs en dra-mañ-dra mui-pegen-mui, bezañ lañs en dra-mañ-dra ken-ha-kenañ, bezañ lañs en dra-mañ-dra kenañ-kenañ, trummgreskiñ.

aufsehen V.gw. (sieht auf / sah auf / hat aufgesehen) : *zu jemandem aufsehen,* **a)** sevel e zaoulagad etrezek u.b., sevel e zaoulagad da sellet ouzh u.b., sevel e zaoulagad da-geñver u.b., sevel e zaoulagad etramek u.b. ; **b)** [dre skeud.] azaouezañ u.b., doujañ u.b., revilan u.b.

Aufsehen n. (-s) : sebez g., esmae g., trouz bras g., souezhadeg b. ; *Aufsehen erregen,* sachañ evezh an dud war an-unan, esmaeañ, sebeziñ ; *das wird großes Aufsehen erregen,* kement-se a raio trouz bras ; *Aufsehen erregend,* heverk, sebezus ; *jedes Aufsehen vermeiden,* chom hep sachañ an evezh war an-unan, chom didrouz, chom sioul, na vont war-wel, chom en e doull ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren,* bete-gouzout a zroukskouer ; *viel Aufsehen(s) von etwas machen,* ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, ober kalz a reuz evit netra, karnajal en abeg d'udb.

aufsehenerregend ag. : heverk, sebezus, eveshaus, disheñvel.

Aufseher g. (-s,-) : **1.** gward g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., diwaller g., gedour g., enseller g., piker g. ; **2.** [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.

aufsetzen V.k.e. (hat aufgesetzt) : **1.** lakaat ; *den Hut aufsetzen,* lakaat e dog war e benn, gwiskañ e dog, goloiñ e benn, lakaat e dog ; *den Hut schief aufsetzen,* lakaat e dog a-we ; *er hat seinen Hut schief aufgesetzt,* riklik eo e dog gantañ, lakaet en deus e dog a-dreuz war e benn, a-we en deus lakaet e dog ; *jemandem einen Hut aufsetzen,* togañ u.b., kabellañ u.b. ; *jemandem den Lorbeerkranz aufsetzen,* kuruniñ u.b. a lore ; *eine Dornenkrone wurde ihm aufgesetzt,* kurunet e voe a spern ; *seine Brille aufsetzen,* lakaat e lunedoù war e fri, lakaat e lunedoù ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen,* pennañ un delwenn ; *einen Kranken im Bett aufsetzen,* sevel ur c'hlañvour en e goazez war e wele, sevel ur c'hlañvour en e azez war e wele, lakaat ur c'hlañvour en e azez war e wele ; [karv] *ein neues Geweih aufsetzen,* dont brankoù nevez d'an-unan ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf,* kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz ; **2.** *Garben aufsetzen,* semennañ / pempenniñ / pempaat / ober pempennoù / kroazelliñ ed / kalborniñ (Gregor), kakuadañ ; **3.** *ein Stockwerk aufsetzen,* lakaat un estaj ouzhpenn war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn ; **4.** *eine beleidigte Miene aufsetzen,* stummañ e c'henoù, stummañ un dremm feuket, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket, ober penn maout, kemer un aer feuket, dont ar stumm warnañ da vezañ feuket, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, ober e benn mouzh, dont tres c'hoant kac'hat warnañ, ober beg a-dreuz, ober ur beg kastrilhez, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourrennoù du, ober mourroù, bezañ kloz e veg evel ur gokouzenn ; *seinen Trotzkopf aufsetzen,* ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober penn maout, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e benn fall ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen,* ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni ; **5.** P. *einen Dickkopf aufsetzen, seinen Kopf aufsetzen,* aheurtiñ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, klopennek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ diaes ober outañ ; **6.** *jemandem Hörner aufsetzen,* doganiñ u.b., doganañ u.b., ober kornioù d'u.b., ober kerniel d'u.b., ober ur boned d'an dogan, tailhañ ur boned d'u.b., koefañ u.b. ; **7.** *das setzt allem die Krone auf !* biskoazh kement all ! **a)** biskoazh gwell ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh bravoc'h tra ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! ; **b)** [gwashaus] bremañ emaomp kempenn ganti ! brav emaomp ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! kur gaer ! ur gur gaer ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! gounezet hon eus hon devezh ! aze emañ ar boch ! ; **8.** [dre heñvel.] skrivañ, lakaat dre skrid ; *eine Bittschrift aufsetzen,* lakaat ur reked dre skrid ; *einen Kaufvertrag aufsetzen,* sevel ur gread gwerzhañ ; **9.** [dre

skeud.] *einen Dämpfer aufsetzen,* mont dousikoc'h dezhi ; *seinen Wünschen einen Dämpfer aufsetzen,* izelaat (krennañ, moustrañ war) e c'hoantoù ; *jemandem einen Dämpfer aufsetzen,* sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b.
V.em. : **sich aufsetzen** (hat sich (t-rt) aufgesetzt) : sevel en e goazez, sevel en e azez, en em lakaat en e azez.
V.gw. (hat aufgesetzt) : **1.** pradañ, leuriañ ; *das Flugzeug setzte zu hart auf,* re rust e touaras ar c'harr-nij ; **2.** brankañ ; *der Hirsch setzt auf,* brankoù nevez a zo o tont war penn ar c'harv, emañ ar c'harv o vrankañ a-nevez.
aufseufzen V.gw. (hat aufgeseufzt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.
Aufsicht b. (-,-en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., kontroll g., enselladenn b., ensellerezh g., ensell g., enselladur g., engweladenn b., gouarnidigezh b., gouarnerezh g. ; *jemanden unter Aufsicht stellen,* lakaat u.b. dindan ward, eveshaat (evezhiañ) ouzh u.b., eveshaat (derc'hel) war u.b., derc'hel tost war u.b., bezañ war evezh ouzh u.b. ; *das Geschäft steht unter Aufsicht,* gward a zo bet lakaet war ar stal, mêsaet eo ar stal, evezhiet e vez ar stal.
Aufsichtsbeamte(r) ag.k. g. : kontroller g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g.
Aufsichtsbehörde b. (-,-n) : pennadurezh kontrollañ b., pennadurezh evezhiañ b., aotrouniezh kembeliek b.
Aufsichtsführende(r) ag.k. g./b. : **1.** kontroller g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g. ; **2.** [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.
Aufsichtsführung b. (-) : gward g., evezhierezh g., kontroll g.
Aufsichtspersonal n. (-s) : koskor evezhiañ g., gwarded lies.
Aufsichtspflicht b. (-,-en) : dlead evezhiañ g., endalc'h evezhiañ g., redi evezhiañ g.
Aufsichtsrat[1] g. (-,-räte) : kuzul merañ g., kuzul evezhiañ g.
Aufsichtsrat[2] g. (-,-räte) : ezel eus ar c'huzul merañ g., ezel eus ar c'huzul evezhiañ g.
Aufsichtsratsvorsitzende(r) ag.k. g./b. : prezidant ar c'huzul evezhiañ g., prezidantez ar c'huzul evezhiañ b.
aufsitzen V.gw. (saß auf // hat aufgesessen / ist aufgesessen) : **1.** (hat) : sevel en e goazez, sevel en e azez, en em lakaat en e azez ; **2.** (ist) : mont war, pignat war, sevel war ; *hinten aufsitzen,* mont war an talier, sevel war an talier, sevel war lost ar marc'h ; *jemanden hinten aufsitzen lassen,* sevel (lakaat) u.b. war talier e varc'h ; **3.** [merdead.] (hat) : mont da skeiñ, mont da douch, stekiñ ouzh strad ar mor, chom sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor, chom sko ; **4.** (ist) : *jemandem aufsitzen,* bezañ nezet brav gant u.b., bezañ tapet brav gant u.b., bezañ tapet lous gant u.b., bezañ paket sellet gant u.b., bezañ tapet genaouek gant u.b., bezañ gwalldapet gant u.b., bezañ toazet brav gant u.b., bezañ riñset e dreid d'an-unan gant u.b., bezañ bratellet gant u.b., bezañ devet gant u.b., bezañ stranet gant u.b., bezañ straniget prop ha brav gant u.b., bezañ kabestret ha brav gant u.b., bezañ louzet brav ha kempenn gant u.b., bezañ kaotet ha peget prop ha brav gant u.b. ; **5.** [dre skeud.] *jemanden aufsitzen lassen,* dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), lezel u.b. e perch, treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b. ; *seine Freundin ließ ihn aufsitzen und gabelte sich einen anderen auf,* e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ.
Aufsitzstein g. (-s,-e) : maen-pignouer g., pignouer g.
aufspalten V.k.e. (hat aufgespaltet / hat aufgespalten) : faoutañ, rannañ, diskolpañ, dizoublañ, regiñ, skalfañ, diskalfañ, frailhañ ; *das Atom aufspalten,* digevanañ an atomenn, terriñ an atomenn, skiriañ an derc'han ; [stêr] *der Fluss spaltet seinen Lauf auf,* emwazhiennañ a ra ar stêr.
V.em. : **sich aufspalten** hat sich (t-rt) aufgespaltet / hat sich (t-rt) aufgespalten) : en em rannañ, en em lodennañ, skalfañ, frailhañ.
Aufspaltung b. (-,-en) : **1.** [fizik] digevanidigezh b., skiriadur g. ; **2.** [dre skeud.] disrann g./b., disrannadur g., disranniezh b., dizunvaniezh b.
aufspannen V.k.e. (hat aufgespannt) : **1.** antellañ, stegnañ, stignañ, bantañ, displegañ, dispakañ, astenn, reutaat, reudiñ, sonnaat ; *eine Leine aufspannen,* stegnañ ur siblenn ; *alle Segel aufspannen,* digeriñ (dispakañ, difarleañ) e holl ouelioù ; *den Regenschirm aufspannen*, digeriñ e zisglavier ; *aufgespannter Regenschirm,* disglavier digor g. ; [dre skeud.] *wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen,* skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz ; **2.** [dre skeud.] *mildere Saiten aufspannen,* mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantoù.
aufsparen V.k.e. (hat aufgespart) : mirout, espern, arboellañ, armerzh ; *das Beste bis zuletzt aufsparen, etwas bis zu guter Letzt aufsparen,* mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.
aufspeichern V.k.e. (hat aufgespeichert) : sanailhañ, grignoliañ, daspugn, daspun, hogennañ, magazennañ.
Aufspeicherung b. (-,-en) : dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., sanailhadur g.
aufsperren V.k.e. (hat aufgesperrt) : **1.** disparlañ, distankañ, digeriñ war ; **2.** [dre skeud.] *die Augen aufsperren,* rontaat e zaoulagad, dispourbellañ e zaoulagad , diskolpañ e zaoulagad , dislontrañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, divarc'hañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, dispourbellañ, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *den Mund aufsperren,* rontaat e c'henoù, digeriñ frank e c'henoù, rampañ e c'henoù, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *mit aufgesperrtem Mund,* balc'h e

c'henoù, e c'henoù war c'hwec'h eur gantañ, digor e c'henoù war nav eur hanter gantañ, rampet e c'henoù gantañ ; *weit aufgesperrt,* digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed.

aufspielen V.gw. (hat aufgespielt) : **1.** kregiñ da seniñ, stagañ da seniñ ; *zum Tanz aufspielen,* seniñ da zañsal, seniñ evit lakaat an dud da zañsal ; **2.** [kartoù, domino] digeriñ, kregiñ.

V.em. : **sich aufspielen** (hat sich (t-rt) aufgespielt) : c'hoari e baotr, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, jingellat ; *er will sich als den Herrn aufspielen,* c'hoari a ra e vestr, tailhañ a ra e vestr warnomp, ober a ra e renkoù war bep tra, ur c'hozh arloup a zo anezhañ, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ ; *sich als Chef aufspielen,* lezenniñ, c'hoari e lezenner, bezañ troc'h-holl, klask ober lezennoù, klask ober al lezenn d'ar re all, klask lezenniñ.

aufspießen V.k.e. (hat aufgespießt) : **1.** *jemanden aufspießen,* peuliañ u.b., peulveriañ u.b., beriañ u.b. penn-dre-benn ; **2.** *jemanden aufspießen,* toullgofañ u.b., brochañ u.b., treuzdidreuziñ u.b., enklavañ u.b. ; **3.** lakaat ouzh ar ber, enberiañ, beriañ, beraouañ ; *Kröten aufspießen,* beraouañ tousegi ; **4.** pikañ gant ur spilhenn, pikañ gant ur fourchetez ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch aufspießen,* pikañ un tamm kig gant ur fourchetez.

Aufspießen n. (-s) : [jahin] peulveriadur g.

aufspreizen V.k.e. (hat aufgespreizt) : astenn, dispakañ, ledañ.

V.em. : **sich aufspreizen** (hat sich (t-rt) aufgespreizt) : torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur pipi.

aufsprengen V.k.e. (hat aufgesprengt) : lakaat da darzhañ, terriñ.

aufsprießen V.gw. (spross auf / ist aufgesprossen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, divorfilañ, eginañ, sevel, labourat ; *die Saat ist aufgesprossen,* diwan eo an had ; *das Getreide sprießt auf,* krog eo an ed da c'hlazañ, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufspringen V.gw. (sprang auf / ist aufgesprungen) : **1.** sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, sevel evel un tenn, sevel en ul lamm, sevel a-daol, sevel a-stroñs, dihoubañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; *vom Stuhl aufspringen,* piklammat a-ziwar e gador, draskal (draskañ) a-ziwar e gador ; **2.** *während der Fahrt aufspringen,* lammat e-barzh an tren tra m'emañ hennezh o ruilhal ; **3.** tarzhañ, dedarzhañ, diskolpañ ; *die Frucht springt auf,* tarzhañ (dedarzhañ) a ra ar frouezhenn ; **4.** spinac'hañ, skalfañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, frailhañ ; *seine Lippen springen auf,* dont a ra e vuzelloù da spinac'hañ (da skalfañ, da skarrañ, da skarnilañ) ; *er hat aufgesprungene Hände,* paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarroù dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek) eo e zaouarn ; **4.** adlammat, dazlammat ; *auf etwas (t-d-b) aufspringen,* dazlammat war udb.

Aufspringen n. (-s) : **1.** lamm g., sailh g., sailhadenn b., sailherezh g., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g. ; **2.** [dre heñvel.] spinac'h g., spinac'hadur g., skalf g., skarrañ g., frailhañ g. ; **3.** [louza.] dihil g.

aufspritzen V.gw. (ist aufgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, diflistrañ, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, saflikañ.

V.k.e. (hat aufgesprizt) : strinkañ ; *Farbe aufspritzen,* pentañ gant ur bistolenn.

Aufspritzen n. (-s) : saflik g.

aufsprossen V.gw. (sprosste auf / ist aufgesprossen) : [louza.] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, labourat ; *die Saat ist aufgesprossen,* diwan eo an had ; *das Getreide sprosst auf,* kroget eo an ed da c'hlazañ, dizouarañ a ra an ed, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufsprudeln V.gw. (ist aufgesprudelt) : strinkañ, flistrañ, plomañ, delammat, diflukañ, difukañ, diflipañ, strimpiñ, birviñ, bouilhañ, bourbouilhañ, klogorennañ, klogoriñ.

aufsprühen V.gw. (ist aufgesprüht) : fulenniñ, elfenniñ, strinkañ fulennoù.

V.k.e. (hat aufgesprüht) : pentañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur vombell (un difruer), strinkañ, flistrañ, strimpiñ.

Aufsprung g. (-s,-sprünge) : lamm g., sailh g., sailhadenn b., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g.

aufspulen V.k.e. (hat aufgespult) : [gwiad.] pellennañ, kanellañ, punañ, ober un tamm pun da.

aufspunden V.k.e. (hat aufgespundet) : divontañ, distouvañ, distouvellañ.

Aufspunden n. (-s) : divonterezh g., distouvañ g., distouverezh g., distouvadur g.

aufspüren V.k.e. (hat aufgespürt) : diguzhat, diskoachañ, dinoiñ, diournat ; *man hat den Dieb aufgespürt,* kavet eo bet roud al laer.

aufstacheln V.k.e. (hat aufgestachelt) : [dre skeud.] **1.** *das Volk aufstacheln,* poulzañ ar bobl d'en em sevel, hegal ar bobl d'en em sevel ; **2.** broudañ, brochañ, luskañ, flemmañ, atizañ, bevaat, truchañ, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, arabadiñ war, reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle aufstacheln,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden aufstacheln,* bountañ pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b.

aufstampfen V.gw. (hat aufgestampft) : tripal, trepikal, mac'hellañ, pilpazañ, pigosat gant e dreid ; *vor Wut aufstampfen,* tripal gant ar fulor ; *mit dem Fuß*

aufstampfen, skeiñ e droad en douar, lopañ gant e droad war al leur, lopata gant e droad, pigosat gant e droad.
Aufstampfen n. (-s) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b./g., draskadennoù lies., mac'herezh g.
Aufstand g. (-s,-stände) : **1.** emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-freuz g., taol-dispac'h g., kabal b., kabalad b., taol-nerzh g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., harzerezh g., ravolt b., rebellded b., darsav g., darsaverezh g. ; *einen Aufstand unterdrücken,* mougañ un emsav, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig unterdrücken,* beuziñ un emsavadeg er gwad ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto,* emsavadeg ghetto Warszawa b. ; **2.** tabut g., sabad g., cholori g., termaji g., todilhon g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., kabaduilh b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., kabal b., keflusk g., kalz a hej hag a brez ; *was für ein Aufstand !* pebezh termaji !
aufständisch ag. : emsavet, emsavadegel, disent ouzh ar pennadurezhioù, desfailh, rebell, darsavet, darsavel ; *aufständische Gemeinde,* kumun emsavet b., kumun rebell b., kumun darsavet b.
Aufständische(r) ag.k. g./b. : emsavad g., emsavadez b., emsaver g., emsaverez b., emzispac'her g., emzispac'herez b., rebell g., darsavad g., darsaver g., darsaverez b.
aufstapeln V.k.e. (hat aufgestapelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, daspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, hogennañ, tesiñ.
Aufstapelung b. (-,-en) : dastumadur g., daspugnerezh g., daspugn g., daspugnadur g., sanailhadur g.
aufstauen V.k.e. (hat aufgestaut) : stankañ, chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; *Wasser aufstauen,* stankañ red an dour d'ober ul lenn.
V.em. : **sich aufstauen** (hat sich (t-rt) aufgestaut) : **1.** en em zastum, en em strollañ, en em dolpañ ; **2.** [dour] lennañ, stankennañ.
aufstechen V.k.e. (sticht auf / stach auf / hat aufgestochen) : **1.** digeriñ, toullañ, treuziñ ; **2.** [mezeg.] *ein Geschwür aufstechen,* tarzhañ ur gor (ur pugnez) d'u.b.
aufstecken V.k.e. (hat aufgesteckt) : **1.** *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken,* lakaat ur c'houlaouenn war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlaouenn er c'hantolor ; **2.** *die Flagge aufstecken,* gwintañ e vanniel, gwerniañ e c'hiton ; **3.** [dre heñvel.] pakañ, dastum ; *das Haar aufstecken,* pakañ (dastum) e vlev war e benn ; **4.** spilhennañ, brochañ, beriañ, lakaat ouzh ar ber ; **5.** P. *es aufstecken,* kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, lezel pep tra ouzh torgenn ; **6.** [dre skeud.] *jemandem ein Licht aufstecken,* **a)** P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** P. lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken,* gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ.
aufstehen V.gw. (stand auf / ist aufgestanden) : **1.** sevel, sevel en e sav, mont en e sav, sevel war e dreid, sevel e revr, sevel e foñs, sevel diwar e c'hourvez, sevel eus e c'hourvez, dihoubañ, plomañ ; *stehen Sie auf !* savit en ho sav ! sav ! war-sav ! ; *aufstehen !* poent eo sevel ! pred eo sevel ! war-sav ! sav ! poent eo dibradañ ! poent eo didoullañ ! poent eo didortañ ! ; *früh aufstehen,* diblouzañ abred, sevel mintin, sevel mintin-mat, dibradañ abred, didoullañ abred, didortañ abred, bezañ abred war vale, bezañ abred war ar bale, bezañ abred war-sav, bezañ beureek, bezañ mintinek, bezañ abred da sevel, sevel abred diouzh ar mintin, sevel abred-mat (abred-kaer, abredik diouzh ar mintin, a-vintin mat, mintinik, e-koulz bras), bezañ un dihuner abred ; *früher aufstehen als sonst,* beureaat da sevel, mintinaat da sevel, sevel mintinoc'h, sevel beureoc'h ; *spät aufstehen,* diveureiñ ; *er steht immer als Erster auf,* ar beureañ hini e vez atav, ar mintinañ e vez atav ; *beim ersten Hahnenschrei aufstehen,* sevel da gan ar c'hilhog, bezañ war-sav da gan ar c'hilhog, sevel da c'houloù-deiz, sevel kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, sevel kerkent ha tarzh an deiz, sevel kerkent hag an deiz ; *wer früh aufsteht, nutzt seinen Tag,* abred ne goll gwech ebet ; *wieder aufstehen,* en em zastum, sevel en-dro war-lerc'h kouezhañ ; *vom Knien wieder aufstehen,* dibennglinañ, dizaoulinañ ; *vom Stuhl aufstehen,* sevel diwar e gador, sevel e foñs diwar e gador, sevel e revr diwar e gador ; *vom Tisch aufstehen,* sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; *vom Bett aufstehen,* diweleiñ, sevel ag e wele, sevel eus e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwenañ, didortañ, dihoubañ diouzh e wele, ober fraoñv-lostenn, diglozañ ; *heute fiel es mir schwer, vom Bett aufzustehen,* poan ar c'hi am boa o sevel er mintin-mañ, mil pinijenn am boa o sevel er mintin-mañ, [dre fent] start e oa bet ar sav-korf hiziv vintin ; *na, aufgestanden ?* savet ar big diwar he neiz ? ; **2.** [dre skeud.] P. *er ist mit dem linken Fuß aufgestanden, er ist mit dem falschen Fuß aufgestanden,* savet eo war an tu enep, aet eo ar moc'h war ar gwinizh du gantañ, war e du fall emañ, loariet eo, broc'h a zo ennañ, aet ez eus tro en e voned, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ ; **3.** bezañ digor ; *die Tür stand weit auf,* digor-frank (digor-bras, digor frank-kaer, digor-ledan) e oa an nor, digor e oa an nor war hec'h hed.
aufsteigen V.gw. (stieg auf / ist aufgestiegen) : pignat, sevel, uhelaat, sevel er vann, krapañ, dihoubañ, gorren ; *das Flugzeug steigt auf,* pignat a ra ar c'harr-nij en nec'h,

gorren a ra ar c'harr-nij ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen,* sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, uhelaet eo bet e zerez-karg, lakaet eo bet en un derez-karg uheloc'h, savet eo bet uheloc'h en e garg, anvet eo bet war well, uhelaet eo bet, tapet en deus galoñsoù, savet eo e renk, savet eo e karg, pignet eo e karg, uhelaet eo bet e karg ; *zum Pfarrer aufsteigen,* mont eus kure da berson ; *sozial aufsteigen,* mont eus ar menez d'ar foenneg, mont eus al lanneg d'ar park, uhelaat e stad, uhelaat e gendere ; *Verwandter in aufsteigender Linie,* diagentiad g. ; *Perlen steigen im Sekt auf,* eonenniñ (bouilhañ) a ra ar gwin spoum, birviñ a ra ar gwin spoum ; *Rauchwolken steigen auf,* bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel ; *Erinnerungen steigen auf,* traoù ankounac'haet a sav war an eñvor, ur froudad eñvorioù a ya hebiou, ar spered a grog da eñvoriñ ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf,* kalm a zeuas d'he spered ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf,* ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *Zweifel steigt in mir auf,* sevel a ra douetañsoù em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz ennon, sevel a ra disfiz ennon.

Aufsteigen n. (-s) : **1.** pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; **2.** [dre skeud.] araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigezh en ur garg uheloc'h b., savidigezh dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b., pignadur g.

aufsteigend ag. : war gresk, war greskiñ, war-grec'h ; *aufsteigende Luftströmung,* redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *Verwandter in aufsteigender Linie,* diagentiad g.

Aufsteiger g. (-s,-) : **1.** [mell-droad] skipailh a bign er rummad a-us g., skipailh a ya d'ar rummad a-us ; **2.** den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g. ; **3.** [gwashaus] paotr-mac'hom g., bleiz g., fistouler g., lesaour g., tostenner g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g., sacher d'e du g., krimpidig g., remzadour g.

aufstellen V.k.e. (hat aufgestellt) : **1.** lakaat en e sav, lakaat war e zres, plomañ, troadañ, dresañ ; *eine Vase aufstellen,* lakaat ul lestr en e sav ; **2.** lakaat en ur plas bennak, klenkañ, reizhlec'hiañ, urzhiañ, urzhiata ; *in Reihen aufstellen,* renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ, linennañ ; *sich in Viererreihen aufstellen,* en em renkañ war bevar (dre bevaroù a-bevaroù, pevar-ha-pevar), en em lakaat war beder renk ; *sich zu Paaren aufstellen, sich paarweise aufstellen,* en em lakaat daou-ha-daou, en em barañ ; *sich in Zweierreihen aufstellen,* en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *wieder aufstellen,* eillec'hiañ ; *gut aufgestellt,* klenk ; **3.** sevel, staliañ, sternata, amparañ ; *ein Denkmal aufstellen,* sevel un delwenn (ur maen-koun) ; *das Programm des Festivals aufstellen,* raktaolenniñ dibunadur ar festival ; *die Satzung eines Vereins aufstellen, die Statuten eines Vereins aufstellen,* sevel reizhennoù ur gevredigezh, sevel dezvad ur gevredigezh, reizhennañ ur gevredigezh ; **4.** montañ, gwikefreañ ; *eine Maschine aufstellen,* montañ ur mekanik ; **5.** [kenw.] sevel, savelañ, ober ; *eine Rechnung aufstellen,* sevel ul lizher-dle (ur fakturenn), fakturenniñ ; **6.** [gwir] *Zeugen aufstellen,* lakaat testoù e gouloù, reiñ testoù da anaout, dizoleiñ (degas, diskouez) testoù ; **7.** *einen Beweis aufstellen,* degas (diskouez) ur brouenn ; **8.** *ein Unfallprotokoll aufstellen,* sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, paperañ (stadañ) ur gwallzarvoud ; **9.** [polit.] *Kandidaten aufstellen,* kinnig danvez kannaded, lakaat danvez kannaded war ar renk ; **10.** [sport] *einen Rekord aufstellen,* mont dreist ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; **11.** [lu] *ein Heer aufstellen,* sevel un arme, dastum un arme ; *Wachen aufstellen,* lakaat gwarded, staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; **12.** *eine Theorie aufstellen,* danzen un damkam ; *eine Hypothese aufstellen,* danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb.

Aufstellen n. (-s) : sonnadur g., dres g.

Aufstellung b. (-,-en) : **1.** montadur g., montadenn b. ; *Aufstellung einer Maschine,* montadur ur mekanik g., montadenn ur mekanik b. ; **2.** savidigezh b., aozerezh g., amparadur g., amparañ ; [lu] *Aufstellung einer Truppe,* savidigezh un arme b. ; [polit.] *Aufstellung eines Programms,* savidigezh ur programm b., aozerezh ur programm g. ; **3.** [sport] *Aufstellung einer Mannschaft,* aozidigezh ur skipailh b., kenaozerezh ur skipailh g., kenaozidigezh ur skipailh b. ; **4.** listenn b., renabl g., roll g., listennad b. ; **5.** diskouezadur g., kinnigadur g. ; **6.** arenkamant g., klenkadur, klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierezh g.

aufstemmen V.k.e. (hat aufgestemmt) : brankodiñ, harpañ, skoriañ, skoaziañ, skoazellañ.

V.em. : **sich aufstemmen** (hat sich (t-rt) aufgestemmt) : en em harpañ ouzh, en em skorañ ouzh.

aufstempeln V.k.e. (hat aufgestempelt) : timbrañ, merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ.

aufsticken V.k.e. (hat aufgestickt) : brodañ, nadoziñ, pikañ.

Aufstieg g. (-s,-e) : **1.** savidigezh b., pignidigezh b., kreskidigezh b., kresk g. ; **2.** [dre skeud.] *Aufstieg der Wirtschaft,* lañs war tachenn an armerzh g., lammgresk greantel g., lammgresk armerzhel g. ; **3.** *Aufstieg im Amt,* araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigezh en ur garg uheloc'h b., savidigezh dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b., pignadur g. ; *sozialer Aufstieg,* pignadur sokial g.

Aufstiegschance b. (-,-n) : diarsell araokadur war tachenn e vicher g.

Aufstiegsrunde b. (-,-n) : [sport] poull c'hwennat evit pignat d'ar rummad a-us g., poull skarzhañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

Aufstiegsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

aufstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : **1.** spontañ, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, diboufañ, divuzañ, diskoachañ ; *ein Reh aufstöbern,* spontañ ur yourc'h ; *Rebhühner aufstöbern,* dibradañ klujiri ; *einen Hasen*

aufstöbern, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dichedañ ur c'had, dibuchañ ur c'had, divuzañ ur c'had ; *das Wild aufstöbern,* spontañ kement penn-jiber a zo ; *die Hunde haben ein Kaninchen aufgestöbert,* ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto ; *der Hund stöbert das Wild auf,* emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; **2.** [dre skeud.] kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus udb. ; *jemanden aufstöbern,* diboufañ e neizh d'u.b., dineizhañ u.b., diskoachañ u.b.

aufstocken V.k.e. (hat aufgestockt) : **1.** kas en un estaj ouzhpenn, gorren, dreistuhelaat ; **2.** [kenwerzh] uhelaat.

aufstöhnen V.gw. (hat aufgestöhnt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

aufstöpseln V.k.e. (hat aufgestöpselt) : distouvañ, divontañ.

Aufstoß g. (-es,-stöße) : **1.** breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g. ; **2.** stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g.

aufstoßen V.k.e. (stößt auf / stieß auf / hat aufgestoßen) : **1.** bountañ, digeriñ, freuzañ, terriñ, stekiñ ; *die Läden aufstoßen,* bountañ war ar stalafioù evit digeriñ anezho ; **2.** *Sprudelwasser stößt uns auf,* dour nez a ra d'an den breugeudiñ, dour nez a laka an den da vreugeudiñ.

V.gw. (stößt auf // stieß auf // hat aufgestoßen / ist aufgestoßen) : **1.** (ist) : *das Schiff stößt auf,* skeiñ a ra ar vag war strad ar mor, mont a ra ar vag da douch ; **2.** [dre heñvel.] (hat / ist) : breugeudiñ, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, tarlonkañ ; *es stößt ihm auf, er muss aufstoßen,* dont a ra dezhañ dour kreñv en e c'henoù, kalon-dev en deus, kalon devet en deus, tanijenn en deus en e ziabarzh, sevel a ra e galon dezhañ ; **3.** (ist) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout ; **4.** (hat) stekiñ, tosiñ.

Aufstoßen n. (-s) : [mezeg.] kalon-dev b., breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

Aufstoßer g. (-s,-) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

aufstrahlend ag. : treluc'hus, mordanus.

aufstrebend ag. : **1.** lañs ennañ forzh pegement, lañs ennañ ken-ha-ken, lañs ennañ mui-pegen-mui, lañs ennañ ken-ha-kenañ, lañs ennañ kenañ-kenañ, war vec'h ; **2.** c'hoantek da sevel, lusket gant ar c'hoant sevel, lusket gant ar c'hoant uhelaat, youl-sevel gantañ, c'hoant erruout ennañ, youl-sevel ennañ, egar sevel ennañ.

aufstreichen V.k.e. (strich auf / hat aufgestrichen) : **1.** ledañ, astenn ; *Honig aufstreichen,* ledañ mel war e damm bara ; **2.** [dre heñvel.] *das Haar aufstreichen,* dastum e vlev war an a-dreñv.

aufstreifen V.k.e. (hat aufgestreift) : troñsañ ; *die Ärmel aufstreifen,* troñsañ e zivrec'h, sevel e ziv vilgin.

Aufstrich g. (-s,-e) : **1.** [boued druz] gwiskad g., troc'had g. ; **2.** [sonerezh] taol gwareg g. ; **3.** [moull., lodenn voan ul lizherenn] tanavenn b.

aufstülpen V.k.e. (hat aufgestülpt) : troñsañ, sevel bordoù udb. ; *seinen Hut aufstülpen,* sevel erienn e dog, troñsañ erienn e dog ; *den Kragen seines Mantels aufstülpen,* sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell.

aufstutzen V.k.e. (hat aufgestutzt) : sonnañ ; *den Schnurrbart aufstutzen,* sonnañ e vourroù ; *er hat sich den Schnurrbart aufgestutzt,* daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.

V.gw. (hat aufgestutzt) : selaou gant souezh, sellet gant souezh ; *das Pferd stutzt auf,* ar marc'h a sonn e zivskouarn, ar marc'h a reud e zivskouarn, ar marc'h a blom e zivskouarn.

aufstützen V.k.e. (hat aufgestützt) : harpañ, skorañ, skoaziañ, sintrañ, pantilhoniñ.

V.em. : **sich aufstützen** (hat sich (t-rt) aufgestützt) : en em harpañ [war], en em skorañ [war] ; *sich auf einen Ellbogen aufstützen,* helmoiñ war un ilin, ilinañ ; *sich mit den Ellbogen auf den Tisch aufstützen,* alkodiñ daoulin e zivrec'h war an daol, bezañ branket ouzh taol, brankodiñ ouzh taol, brenkañ ouzh taol, bezañ alkodet ouzh taol, bezañ bruchet ouzh taol, bezañ bruchedet ouzh taol, bezañ daouilinet war an daol, bezañ aspledet war an daol.

aufsuchen V.k.e. (hat aufgesucht) : **1.** mont da welet, gweladenniñ ; *den Notar aufsuchen,* noteriañ ; *die Toilette aufsuchen,* mont d'ar privezioù, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, d'ober, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour ; **2.** klask, furchal, imbourc'hiñ.

Aufsuchung b. (-,-en) : imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g.

auftakeln V.k.e. (hat aufgetakelt) : *ein Schiff auftakeln,* greiañ ul lestr, paramantiñ ul lestr, fardañ ul lestr.

V.em. : **sich auftakeln** (hat sich (t-rt) aufgetakelt) : en em zroukwiskañ, greiañ, gitañ.

Auftakelung b. (-) : [merdead.] **1.** paramanterezh g. ; **2.** paramantoù lies., fardaj g., greiamant g.

Auftakt g. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] digorell b., digorenn b., raksonadenn b. ; **2.** [dre skeud.] deroù g., ragabadenn b. ; *den Auftakt geben,* reiñ lañs da, reiñ lusk da, kas en-dro, lakaat da vont en-dro, luskañ, reiñ ar brall da (Gregor), lakaat e bole, reiñ bole da, plantañ bole e, lakaat bole e, kentradiñ.

auftanken V.k.e. (hat aufgetankt) : leuniañ.

V.gw. . (hat aufgetankt) : **1.** lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun ; **2.** [dre skeud.] P. diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, ober ur pennadig diskuizhañ, diskuizhañ.

auftauchen V.gw. (ist aufgetaucht) : **1.** divoriñ, divorañ, dizourañ, dont war wel, diveuziñ ; *das U-Boot tauchte auf,* divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *der Otter tauchte auf,* dizouriñ a reas an dourgi,

dont a reas an dourgi war-c'horre ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen,* pa ziveuzo Kêr-Iz e veuzo Pariz ; **2.** [dre skeud.] diflukañ, difoupañ, difourkañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, diskoachañ, disoc'h, tarzhañ, diguzhañ, dihoubañ, dispakañ, dispakañ e benn ; *plötzlich tauchte er auf,* en em ziskouez a reas a-daol-trumm, diflukañ (difoupañ, diboukañ, disailhañ, difourkañ, delammat, dibouchañ, diflipañ, dispakañ) a reas a-greiz-holl ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war,* ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ ; *wenn mein Bruder nicht aufgetaucht wäre, wäre ich erstickt,* panevet ma oa erruet va breur e oan bet mouget.

auftauen / auftaun V.k.e. (hat aufgetaut) : **1.** teuziñ, diskornañ, direviñ ; **2.** [kegin.] diskornañ ; **3.** [dre skeud.] *Forderungen auftauen,* mont dousikoc'h dezhi, ameniñ.

V.gw. (ist aufgetaut) : **1.** teuziñ, diskornañ, direviñ ; *der Boden ist aufgetaut,* diskorn eo an douar, diskornet eo an douar, direvet eo an douar ; **2.** diourzal, diourziñ, digrizañ ; *endlich taut er auf,* emañ o tigrizañ (distennañ a ra) a-benn ar fin.

Auftauen n. (-s) **/ Auftauung** b. (-) : diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.

aufteilbar ag. : keitrannadus, rannus, rannadus, herann, herannus.

aufteilen V.k.e. (hat aufgeteilt) : lodennañ, lodañ, kenlodennañ, rannañ, didammañ, diempran̄, dizoublañ, keitrannañ, kevrennañ, kombodiñ, darnaouiñ, dastammañ ; *etwas unter sich aufteilen,* lodennañ udb etre an holl, ober boutin-boutin gant udb, rannañ udb etre an holl, darnaouiñ udb, rannañ udb kenetrezo ; *in Gruppen aufteilen,* strolladenniñ ; *eine Bodenfläche aufteilen,* lodennañ un dachenn evit sevel tiez ; *neu aufteilen,* adlodennañ ; *die Kelten waren in Stämme aufgeteilt,* rannet e oa ar Gelted e meuriadoù ; [mat.] *in Grade aufteilen,* dereziañ, rannañ e derezioù.

Aufteilung b. (-,-en) : lodennerezh g., lodennadur g., kenlodennerezh g., rannadur g., rannerezh g., rannidigezh b., dasparzhidigezh b., dasparzh g., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., diempradur g., kevrennadur g., kombodadur g., dastammadur g. ; *Aufteilung von Vermögenswerten,* ingal (ingaladur) madoù g., ingaladenn vadoù b. ; *Aufteilung des Grundbesitzes,* lodennerezh an domani g., lodennadur an domani g.

auftischen V.k.e. (hat aufgetischt) : **1.** lakaat war an daol, diazezañ war an daol, servijañ ; **2.** *alte Geschichten auftischen,* lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, adlakaat un afer mil gozh war an daol, distilhañ komzoù skuizh, malañ kaozioù skuizh, dibunañ temzoù skuizh, notenniñ e demzoù skuizh, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Auftrag (-s, Aufträge) : **1.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g. ; *jemandem einen Auftrag geben,* fiziout ur gefridi en u.b., kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb, kefridiañ u.b. ; *einen Auftrag ausführen, einen Auftrag erledigen, einen Auftrag ausrichten,* seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag erledigt,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo da vat gant e gefridi ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieses Auftrages,* reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn ; *im Auftrag(e) von,* dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b., diwar c'houlenn u.b., en anv u.b., a-berzh u.b., eus perzh u.b., dre gannadur u.b. / dre gemennadurezh u.b. (Gregor) ; **2.** [kenw.] urzhiad g., urzh-prenañ g. ; *einen Auftrag ausführen,* seveniñ ur c'houlennadenn (ur c'hemenn, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urzh-prenañ, un urzh-werzhañ) ; *einen Auftrag rückgängig machen,* freuzañ ar werzh, nullañ al lizher-gwerzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, foeltrañ ar werzh ; **3.** *etwas in Auftrag geben,* kas kemennadurezh d'ober udb / kemenn ober udb (Gregor), ordren udb ; **4.** *öffentliche Aufträge, Aufträge der öffentlichen Hand,* urzhiadoù foran lies. ; **5.** [lu] kefridi b., kefridiezh b. ; *seinen Auftrag ausführen,* seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, degouezhout da vat gant e gefridi, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi.

auftragen V.k.e. (trägt auf / trug auf / hat aufgetragen) : **1.** *die Speisen auftragen,* diazezañ ar pladoù war an daol / servijañ ar pladoù / lakaat ar pladoù war an daol (Gregor) ; **2.** *Farben auftragen,* ledañ (lakaat) livioù, livañ ; **3.** *Vergoldung auftragen,* alaouriñ ; **4.** astenn, ledañ, lakaat ; *wir müssen eine dickere Schicht Zement auftragen,* ret eo tevaat ar gwiskad simant ; *Fett auf die Crêpe-Platte auftragen,* larjezañ ar billig ; **5.** [dre skeud.] *er hat zu dick aufgetragen,* aet eo re bell ganti, aet eo er-maez eus ar park, aet eo dreist ar roudenn (ar yev, an arroudenn), lammet eo dreist ar c'hleuz, aet eo dreist-penn ; **6.** [dre astenn.] *jemandem eine Arbeit auftragen,* endelc'her u.b. d'ober udb, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober ul labour, kemenn d'u.b. ober udb, fiziañ ul labour en u.b., lakaat u.b. d'ober udb, daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb / reiñ karg d'u.b. d'ober udb (Gregor) ; **7.** [dre skeud.] *Grüße an jemanden auftragen,* kas e wellañ gourc'hemennoù d'u.b., daveiñ e wellañ gourc'hemennoù d'u.b.

Auftragen n. (-s) : *die Gerichte vor dem Auftragen kosten,* ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor), raktañva ar meuzioù.

Auftraggeber g. (-s,-) : **1.** urzhier g., kefridier g., roer kefridi g., leurer g., arval g., pratik g., debarzher g., devenner g., gougemenner g. ; **2.** [bruderezh] kemenner g.

Auftragnehmer g. (-s,-) : kemennad g., leuriad g., debarzhadour g.

Auftragsbestätigung b. (-,-en) : kadarnadur an urzhiad g.

Auftragsbuch n. (-es,-bücher) : karned urzhiadoù g., kaier an urzhiadoù g.

Auftragserteilung b. (-,-en) : urzhiadiñ g.

auftragsgemäß ag. : evel ma oa bet urzhiadet.

Auftragshersteller g. (-s,-) : eilkevratour g.

Auftragskiller g. (-s,-) : lazher diwar c'hopr g., lazher gopret g., muntrer diwar c'hopr g., drouklazher diwar c'hopr g., drouklazher gopret g., lakepod g.

Auftragslage b. (-,-n) : stad an traoù war tachenn an urzhiadoù b., stad kaier an urzhiadoù b.

auftragslos ag. : digarg.

Auftragspolster n. (-s,-) : urzhiadoù tremen a-walc'h lies.
Auftragsproduzent g. (-en,-en) : eilkevratour g.
Auftragsrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk war tachenn an urzhiadoù g., laoskadur an urzhiadiñ g.
Auftragssperre b. (-,-n) : boikot g., boikotiñ g., kaeladur ouzh an urzhiadoù g.
Auftragsstreichung b. (-,-en) : freuztaol g., diskemenn an urzhiad g., freuz marc'had g.
auftragsweise Adv. : diwar urzhiad.
Auftragszettel g. (-s,-) : paperenn urzhiadiñ b.
auftreffen V.gw. (trifft auf / traf auf / ist aufgetroffen) : stekiñ, tosiñ, kouezhañ.
Auftreffpunkt g. (-s,-e) : poent enstok g.
Auftreffwinkel g. (-s,-) : korn enstok g.
auftreiben V.k.e. (auftrieb / hat aufgetrieben) : **1.** *Staub auftreiben,* stlepel poultrenn, lakaat poultrenn da sevel (da nijal), sevel poultrenn gant an-unan ; **2.** [hemolc'h] spontañ, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, diboufañ ; *Wild auftreiben,* sevel jiber gant an-unan, kas (sevel, diskoachañ, diboufañ) jiber ; **3.** P. [dre skeud.] *Waren auftreiben,* diskoachañ (diboufañ, pesketa) marc'hadourezh ; *das ist nicht mehr aufzutreiben,* digavadus eo, n'eus ket moaien da gaout ken ; *schwer aufzutreiben,* difret ; **4.** [dre skeud.] *jemanden auftreiben,* diboufañ e neizh d'u.b., diskoachañ u.b., dineizhañ u.b. ; **5.** [mezeg.] koeñviñ, koeñvadenniñ, foeñviñ, stambouc'hañ ; **6.** [louza.] bountañ da greskiñ buanoc'h ; **7.** [toaz] lakaat da vont e go, lakaat da c'hwezañ.
V.gw. (trieb auf / ist aufgetrieben) : **1.** [mezeg.] koeñviñ, koeñvadenniñ, foeñviñ, c'hwezañ, stambouc'hañ ; *sein Bauch war aufgetrieben,* stambouc'het e oa e gof, foeñvet e oa e gof ; **2.** [merdead.] mont da skeiñ, mont da douch.
Auftreiben n. (-s) : [mezeg.] stambouc'h g., stambouc'hadur g.
auftrennen V.k.e. (hat aufgetrennt) : dizober, diwriat, diswriat, dispenn ; *eine Naht auftrennen,* dizober ur gwri, diwriat krefen, diswriat krefen, dispenn ur gwri ; *aufgetrennt,* diswri.
auftreten V.k.e. (tritt auf / trat auf / hat aufgetreten) : *eine Tür auftreten,* skeiñ (bountañ) un nor en ti, divarc'hañ un nor a daolioù treid.
V.gw. (tritt auf / trat auf / ist aufgetreten) : **1.** kerzhout, mont war-raok ; *fest auftreten,* mont a gammedoù asur, mont disaouzan, mont hardizh ; **2.** [dre skeud.] mont war al leurenn ; *der Schauspieler tritt auf,* en em ziskouez (pignat, mont, dont) a ra ar c'hoarier war al leurenn ; *zum ersten Mal auftreten,* ober e dro gentañ war al leurenn, deraouiñ, c'hoari evit ar wech kentañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; **3.** darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout, dichañsañ, erruout ; *diese Seuche tritt selten auf,* ral a wech e vez gwelet ur pore a seurt-se ; *falls Schwierigkeiten auftreten,* ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma kavomp lug, ma teufe udb da gontroliañ ac'hanomp, mar c'hoarvez ur rouestl bennak ; **4.** [gwir] *als Kläger auftreten,* sevel prosez d'u.b., mont da glemmer en un afer a justis.
Auftreten n. (-s) : **1.** neuz g., doare g., tres g., derc'h g., enebañs b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., spes g., gwel g., gweled g., seblant g., spurmant g., stumm g., diskouez g. ; *ein sicheres Auftreten haben, Sicherheit im Auftreten haben,* bezañ disaouzan, kaout un neuz distag, bezañ dilent, na vezañ gwall lent anezhañ, na gaout aon rak e anv (rak e skeud), bezañ dizaon (dispont, hardizh, her), kaout nerzh-kalon, na vezañ moan e galon, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; **2.** degouezh g. ; [yezh.] *gemeinsames Auftreten zweier lexikalischer Einheiten,* kenreveziadenn b.
Auftrieb g. (-s,-e) : **1.** lusk g., lañs g., lañs-krec'h g. ; *der Industrie einen neuen Auftrieb geben,* reiñ lañs nevez d'ar greanterezh ; **2.** [fizik] nerzh pignat g. ; **3.** [labour-douar] deroù an treuzpeuriñ war-zu ar menezioù g.
Auftriebserhöhung b. (-,-en) : [karr-nij] kreskadur an nerzh pignat g.
Auftriebskraft b. (-,-kräfte) : [karr-nij] nerzh pignat g., nerzh dibradañ g.
Auftriebsverlust g. (-es,-e) : [karr-nij] koll nerzh pignat g.
Auftritt g. (-s,-e) : **1.** donedigezh b. ; *Auftritt eines Schauspielers,* donedigezh ur c'hoarier war al leurenn b. ; **2.** abadenn b. ; **3.** [dre astenn.] rannarvest g. ; *zweiter Auftritt des dritten Aktes,* eil rannarvest an trede arvest, eil lodenn an trede arvest ; **4.** [dre skeud.] tabut g., trouz g., jeu b., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., stag g. ; *es kam zwischen ihnen zu einem peinlichen Auftritt,* trouz bras (jeu, sach-blev, fich-blev, krog-blev, krogoù, chabous, patati, pigell, reuz, blev, bec'h, tabut, butun, ur gourdrouz bras, kroz) a savas etrezo.
auftrocknen V.k.e. (hat aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.
V.gw. (ist aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.
auftrumpfen V.gw. (hat aufgetrumpft) : **1.** c'hoari ur benngartenn, c'hoari un atoud ; **2.** c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober re vras gaoliad, pompadiñ ; **3.** mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant dezhi ; *jetzt werde ich erst mal auftrumpfen,* an tu o devo da vezañ balpet ganin.
auftun V.k.e. (tat auf / hat aufgetan) : **1.** digeriñ ; *den Mund auftun,* digeriñ e veg (e c'henoù), P. diserrañ e rann, digeriñ e logell ; *den Mund nicht auftun,* na lavaret (na rannañ, na faoutañ, na seniñ, na wikal) grik, na zaouhanteriñ ur ger, na zistagañ an disterañ ger, na rannañ ger, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na lavaret ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na lavaret poz ebet ; *ohne den Beutel aufzutun,* hep reiñ ur siseurt, hep miz, hep dispign na diner na mezell (Gregor) ; **2.** P. [dre astenn.] lakaat ; *Suppe auftun,* lakaat soubenn en asied ; **3.** kavout, diskoachañ ; *ein gutes Lokal auftun,* diskoachañ un ostaleri a-feson.

V.em. : **sich auftun** (tat sich auf / hat sich (t-rt) aufgetan) : **1.** digeriñ ; *das Meer tut sich vor ihnen auf,* digeriñ a ra ar mor dirazo ; **2.** [dre skeud.] torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen.

auftürmen V.k.e. (hat aufgetürmt) : kalzañ, kalzennañ, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, tesiñ.

V.em. : **sich auftürmen** (haben sich (t-rt) aufgetürmt) : **1.** kalzennañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, krugellañ ; **2.** en em dolpañ, en em vodañ , *Wolken türmen sich auf,* en em zastum a ra koumoul war an amzer ; **3.** [dre skeud.] *immer neue Schwierigkeiten türmten sich vor ihm auf,* bec'h a save diehan war e hent, bec'h a gouezhe diehan warnañ.

Auf-und-ab-Gehen n. (-s) : monedone g., donemonea g.

auf- und abrennen V.gw. (rannte auf und ab / ist auf- und abgerannt) : fraoñval, meskañ ha berviñ, turlutañ ; *die Mädchen rennen dauernd auf und ab,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, ar merc'hed ne reont ken nemet redek a-zehou hag a-gleiz, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed.

aufwachen V.gw. (ist aufgewacht) : **1.** divorfilañ eus e hun, divorediñ, divoriñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ, digousket, digeriñ e lagad, digeriñ e zaoulagad, digeriñ e leternioù pikouzet ; *es war schon heller Tag, als sie aufwachten,* uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet ; *er will nicht aufwachen,* n'eus ket a zihun dezhañ ; **2.** *aus seinem Irrtum aufwachen,* didouellañ, dibikouzañ, bezañ dizallet, digeriñ e zaoulagad, terriñ d'an-unan, difaziañ, dizallañ ; **3.** *wacht auf, Verdammte dieser Erde !* war-sav, tud daonet an Douar ! ; **4.** [dre skeud.] dic'hourdañ.

Aufwachen n. (-s) : dihun g. ; *beim Aufwachen,* o tihuniñ, en ur zihuniñ, pa zihunas, d'e zihun, d'an dihun.

aufwachsen V.gw. (wächst auf / wuchs auf / ist aufgewachsen) : kreskiñ, kreskaat, sevel.

Aufwachsen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b.

aufwägen V.k.e. [digemm ha kemmus : wägte auf / wog auf // hat aufgewägt / hat aufgewogen] : kempouezañ.

aufwallen V.gw. (ist aufgewallt) : **1.** *das Wasser wallt auf,* bourbouilhañ (birviñ) a ra an dour ; **2.** *sein Blut wallt auf,* birviñ a ra e wad en e gorf.

Aufwallung b. (-,-en) : **1.** brouez b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernez b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; **2.** trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., mezvadur g., treflamm g., turmud g. ; *freudige Aufwallung,* joa diroll b., hast diroll g.

Aufwand g. (-[e]s,-wände) : **1.** dispign g., frejoù lies., mizoù lies., ezkefiadur g. ; *Aufwand von Kraft,* dispign nerzh g. ; *mit großem Aufwand,* gant mizoù bras ; *Aufwand von Zeit,* dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g. ; [fizik] *Aufwand von Energie,* dispign (implij g., bevezerezh g.) energiezh g. ; *mit großem Aufwand von,* gant implij divuzul udb, gant kalz a …, gant ... forzh pegement, gant ... sof-kont, gant ... dreistkont, gant ... dizamant, gant ... frank-eston, gant … ken-ha-ken, gant … ken-ha-kenañ, gant … kenañ-kenañ, gant … mui-pegen-mui.

2. lorc'hajoù lies., lorc'haj g., pompadoù lies., digoroù lies., digorded b., roufl g., ton g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *großen Aufwand machen,* kas e vuhez (bevañ) war an ton bras, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig ; *er liebt den Aufwand,* sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober lorc'haj, plijout a ra dezhañ ober pompad, plijout a ra dezhañ ober e bompad, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober digoroù, ober digorded), digoroù a vez gantañ frankik, modoù randonus a vez gantañ frankik, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur paotr a-drolle eo, ur bern tron a vez gantañ.

Aufwandgesetz n. (-es,-e) : [istor] lezenn war an dispignoù b.

aufwändig ag. : **1.** koustus, mizus, kargus ; **2.** a c'houlenn kalz a amzer evit bezañ kaset da benn, dalc'hus, daletoc'h, daleüs, amzerus, a hir amzer, un abuz tud anezhañ, kargus.

Aufwandsentschädigung b. (-,-en) : digoll eus ar mizoù g.

aufwärmen V.k.e. (hat aufgewärmt) : **1.** astommañ, adtommañ, dianouediñ, tommaat ; *Speisen aufwärmen,* astommañ meuzioù ; **2.** [dre skeud.] *aufgewärmter Kohl,* un adro eus ul levr g., traoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent lies.

V.em. : **sich aufwärmen** (hat sich (t-rt) aufgewärmt) : [sport] en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihunañ e zivesker, divavañ e zivesker, lakaat e wad da labourat, en em zigropañ, digropañ e izili, diroufennañ e zivesker, divorfilañ e zivesker, direnñañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker, digros e zivesker,

aufwärmend ag. : tommus.

Aufwärmung b. (-,-en) : [amzer] tommadenn b., astommadenn b.

Aufwartefrau b. (-,-en) : plac'h ar c'hempenn b., plac'h tiegezh b., matezh b.

aufwarten V.k.d (t-d-b) (hat aufgewartet) : *jemandem mit etwas aufwarten,* gallout kinnig udb d'u.b. ; *womit kann ich Ihnen aufwarten ?* petra a c'hallfen ober evidoc'h ? ; *jemandem aufwarten,* **a)** servijañ u.b. **b)** ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.

Aufwärter g. (-s,-) : servijer g.

Aufwärterin b. (-,-nen) : plac'h ar c'hempenn b., plac'h tiegezh b., matezh b.

aufwärts Adv. : **1.** [bezañ lec'hiet] uheloc'h ; *flussaufwärts,* uheloc'h war vord ar stêr ; **2.** [mont] *flussaufwärts,* a-enep red an dour ; **3.** war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h ; *der Weg führt aufwärts,* pignat a ra an hent war-grec'h

(war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent ; **4.** [dre skeud.] *es geht wieder aufwärts,* gwelloc'h ez a an traoù, war wellaat e ya an traoù, war well e ya an traoù, gwelloc'h-gwell e ya an traoù, difallañ a ra an traoù.

Aufwärtsbewegung b. (-,-en) : [armerzh] lañs g., azlañs armerzhel g., adsav an nevid g.

Aufwärtsentwicklung b. (-) : **1.** araokadennoù lies. ; **2.** [armerzh] lañs armerzhel g., emastenn g., lammgresk g. ; **3.** [prizioù] kresk g.

Aufwärtshaken g. (-s,-) : [boks] uppercut g., taol war-grec'h g., groñjad b.

Aufwärtstrend g. (-s,-s) : tuadur d'ar c'hresk g., hewerzhekadur g.

Aufwartung b. (-,-en) : *jemandem seine Aufwartung machen,* mont da weladenniñ u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.

Aufwasch g. (-s) : **1.** [traoù da skaotañ] skaotaj g. ; **2.** [ar skaotañ] skaotaj g. ; **3.** P. [dre skeud.] *das ist ein Aufwasch,* an traoù-se a zo da lakaat asambles (er memes rummad), e-giz-se e vo graet div dro en unan.

aufwaschen V.k.e. (wäscht auf / wusch auf / hat aufgewaschen) : **1.** skaotañ ; **2.** uzañ dre forzh gwalc'hiñ ; **3.** [tro-lavar] *das ist ein Aufwaschen,* e-giz-se e vo graet div dro en unan, e-giz-se e vo lazhet div c'had gant un tenn, e-giz-se e vo lazhet div voualc'h gant ur maen.

Aufwaschlappen g. (-s,-) : leien g., liñsel-rouez b., lapas g., serpilherenn b.

aufwecken V.k.e. (hat aufgeweckt) : **1.** dihuniñ, digousket, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket ; **2.** [dre skeud.] dic'hourdañ, divorzañ, divorfilañ ; *ein aufgewecktes Kind,* ur spered lemm a vugel g., ur bugel eskuit g., ur bugel divorfil g, ur bugel dihun a spered, ur friol a vugel, ul lammerig g., ur bugel lemm e zaoulagad g. ; *aufgeweckt werden,* dic'hourdañ.

aufweichen V.k.e. (hat aufgeweicht) : **1.** disgwalc'hiñ, diwalc'hiñ, distrempañ ; *aufgeweichter Weg,* hent distremp g., hent kemeret an tremp gantañ g., hent disgwalc'het gant ar glaveier g. ; *der Regen hat die Wege aufgeweicht,* distrempet (disgwalc'het, diwalc'het) eo an hentoù gant ar glav. ; **2.** blodañ, blotaat, gwakaat, boukaat ; *Mittel zum Aufweichen,* danvez boukaus g.

V.gw. (ist aufgeweicht) : **1.** blotaat, gwakaat, boukaat ; **2.** laoskaat, blotaat, distardañ, distartaat, distrizhañ.

aufweisen V.k.e. (wies auf / hat aufgewiesen) : diskouez ; *sein Körper weist keine Spuren von Misshandlungen auf,* e gorf n'eo na duet na ruziet e nep lec'h ; *ein Defizit aufweisen,* diskouez ur c'holl (un dic'hounid, un divigad) ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf,* ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf,* ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf,* frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *große soziale Unterschiede aufweisend,* digevarzh, digevarzhel ; *das Land weist einen Geburtenüberschuss auf,* trec'h eo ar bev war ar marv er vro ; *die Kasse weist ein Fehlbetrag von dreihundert Euro auf,* tri c'hant euro mank a zo er c'hef ; *die Übersetzung weist Fehler auf,* mankoù a zo en droidigezh ; *Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf,* ar moc'h a ra un dispenn mat.

aufwenden V.k.e. (wandte auf / wendete auf // hat aufgewandt / hat aufgewendet) : **1.** dispign, implijout, lakaat, ezkefiañ ; *Geld aufwenden,* dispign arc'hant, implijout arc'hant, ezkefiañ arc'hant ; *er hat für den Bau seines Schiffes viel Zeit aufgewendet,* lakaet en doa kalz a amzer da sevel e vag, dispignet en doa kalz a amzer o sevel e vag, roet en doa kalz eus e amzer da sevel e vag ; *viel Kraft aufwenden,* dispign kalz a nerzh ; **2.** [dre skeud.] *alle Mittel aufwenden,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, bezañ mat pep tra d'an-unan, en em aketiñ e pep doare, kemer e du evit dont a-benn, lakaat an diaoul e pevar.

aufwendig ag. : **1.** koustus, mizus, kargus ; **2.** a c'houlenn kalz a amzer evit bezañ kaset da benn, a hir amzer, daletoc'h, daleüs, amzerus, un abuz tud anezhañ, kargus.

Aufwendung b. (-,-en) : implij g., dispign g.

Aufwendungen lies. : dispignoù lies., ezkefiadurioù lies., impignoù lies. ; *Aufwendungen für bezogene Leistungen,* mizoù evit gougor gwazadoù lies., mizoù evit ar pourchas servijoù lies.

aufwerfen V.k.e. (wirft auf / warf auf / hat aufgeworfen) : **1.** kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouiziñ ; *einen Graben aufwerfen,* kleuziañ ur foz, krouiziñ ur foz ; **2.** *einen Damm aufwerfen,* sevel ur chaoser, savennañ, sevel ur savenn, chaoseriañ ; **3.** [dre heñvel.] *die Lippen aufwerfen,* ober mourroù, ober mourrennoù, ober mourrennoù du, ober beg a-dreuz (beg kamm), ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, mousklenniñ ; *aufgeworfene Nase,* fri gwinteiz g. / fri war varc'h (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] *eine Frage aufwerfen,* lakaat ar gaoz war udb ; **5.** digeriñ rust ; **6.** *seine Karten aufwerfen,* bannañ e gartoù war an daol.

V.em. : **sich aufwerfen** (wirft sich auf / warf sich auf / hat sich (t-rt) aufgeworfen) : en em lakaat da ; *sich zum Richter aufwerfen,* en em lakaat da varner.

aufwerten V.k.e. (hat aufgewertet) : **1.** prizekaat, talvoudekaat, talvoudusaat, uswerzhekaat ; *der Dollar wurde aufgewertet,* lakaet e oa bet an dollar war e renk, kresket e oa bet talvoudegezh an dollar, uswerzhekaet e voe an dollar ; **2.** reiñ muioc'h a lufr (muioc'h a sked) da, brudañ, lakaat da lugerniñ.

V.em. : **sich aufwerten** (hat sich (t-rt) aufgewertet) : **1.** talvoudekaat, talvoudusaat, prizekaat ; **2.** reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer

Aufwertung b. (-,-en) : **1.** kresk gwerzh g., uswerzhekadur g., uswerzhekaat g. ; **2.** prizekadur g., talvoudekadur g., azgwerzhekadur g.

aufwickeln V.k.e. (hat aufgewickelt) : **1.** polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, roltañ, roltiñ, poellañ, bloueañ, goustelliñ, gweañ, gwedennañ, kaladuriañ, pellenniñ, steuñviñ, kuilhañ, rollañ, rodellañ ; *ein Seil aufwickeln,* punañ ur gordenn, kuilhañ ur fun, ober un tamm pun d'ur gordenn, rollañ ur gorden ; *ein aufgewickeltes Seil,* ur rollad kerdin b. ; *die Kettfäden auf einen Kettbaum aufwickeln,* steuñviñ, steuñviñ ar wiad, stignañ neudennoù ar steuñvenn war ur garvan ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln,* kargañ an nadoz ; **2.** [blev] parpilhotañ ; **3.** [dre astenn.] *Faden aufwickeln,* dirouestlañ (diluziañ) un neudenn ; **4.** dibunañ, divoullañ, dirollañ.

Aufwickeln n. (-s) : **1.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; **2.** [dre astenn.] dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

Aufwickelvorrichtung b. (-,-en) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., traouilh g.

Aufwicklung b. (-,-en) : **1.** rolladur g., pun g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; **2.** [dre astenn.] dirolladur g., dibunadur g., dibun g.

Aufwiegelei b. (-,-en) : atahin g., atahinerezh g., kabaduilh b., kavailh g., kabal g., kabalad g., irienn b.

aufwiegeln V.k.e. (hat aufgewiegelt) : *jemanden aufwiegeln,* poulzañ u.b. d'en em sevel, hegal u.b. d'en em sevel, atizañ u.b.

aufwiegen V.k.e. (wog auf / hat aufgewogen) : kempouezañ ; *das ist nicht mit Gold aufzuwiegen,* talvezout a ra an dra-se muioc'h eget e bouezad aour ; *das eine wiegt das andere auf,* kempouez a zo etrezo.

Aufwiegler g. (-s,-) : atizer g., atahiner g., hegazer g., entaner g., kabaduilher g., kabaler g., heskiner g., heskin g., tager g., irienner g., fourgaser g., toull reuz g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., paotr ar beilh g., kef-tan g., penn-tan g., emsavad g. ; *er ist ein Aufwiegler,* n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz.

aufwieglerisch ag. : dispac'hus, kabalus, kavailhus.

Aufwind g. (-es,-e) : **1.** redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; **2.** [dre skeud.] avel a-du g., avel vat g., lañs g., adlañs g.

aufwinden V.k.e. (wand auf / hat aufgewunden) : **1.** punañ, ober un tamm pun da, rollañ, roltañ, roltiñ, gweañ, gwedennañ, sevel, gwintañ, steuñviñ, kuilhañ ; *das Seil aufwinden,* punañ (rollañ, kuilhañ) ar gordenn (ar fun) ; **2.** [dre astenn.] diweañ, didortilhañ.

aufwirbeln V.k.e. (hat aufgewirbelt) : **1.** stlepel, lakaat da sevel (da nijal), sevel gant an-unan ; *der Wind wirbelt die Blätter auf,* an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; **2.** [dre skeud.] *viel Staub aufwirbeln,* ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars.

V.gw. (ist aufgewirbelt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, nijal-dinijal.

aufwischen V.k.e. (hat aufgewischt) : frotañ, torchañ, sec'hañ, gwalc'hiñ.

V.gw. (hat aufgewischt) : tremen al leien.

aufwogen V.gw. (hat aufgewogt) : *die See wogt wild auf,* emañ rust (bras, houlek, lourt, pounner, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, gros) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, direizhet eo ar mor, dichadennet eo ar mor, drailh a zo er mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas ; *die See wogte wild auf und die Schiffe blieben im Hafen,* ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

Aufwölbung b. (-,-en) : bolzennadur g.

Aufwuchs g. (-es,-wüchse) : plantadeg yaouank b.

aufwühlen V.k.e. (hat aufgewühlt) : **1.** c'hwiliañ, turlutañ, dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, gozellat ; *die Erde aufwühlen,* turiañ, finouc'hellañ, gozellat ; *von Maulwürfen aufgewühlte Erde,* fojadur g. ; **2.** [dre skeud.] trelatañ, fourgasiñ, lakaat berv en u.b., lakaat birvilh en u.b. ; *sie war ganz aufgewühlt,* en ur strafuilh bras edo, berv a oa enni ; *diese Nachricht hat mich zutiefst aufgewühlt,* badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst aufgewühlt,* trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon ; *viel Staub aufwühlen,* ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars ; **3.** *das Meer ist aufgewühlt,* emañ rust (bras, houlek) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, direizhet, dichadennet, diaes, gouez, gros, garv, lourt, pounner) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, follañ a ra ar mor, ruziañ a ra ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas.

Aufwurf g. (-s,-würfe) : savenn b., sav-douar g., tuchenn b., tosenn b., krug b., turumell b.

aufzählen V.k.e. (hat aufgezählt) : **1.** niverenniñ, diniveriñ, kontañ, ezrevell, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, renabliñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini) ; *beim Aufzählen etwas vergessen,* bezañ mank ; **2.** *ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld,* vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.

Aufzahlung b. (-,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.

Aufzählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., dibunidigezh b.

Aufzählungsliste (-,-en) : roll-niveriñ g.
aufzäumen V.k.e. (hat aufgezäumt) : **1.** harnezañ, sterniañ, bridañ, rañjennañ, kabestrañ ; **2.** [dre skeud.] *das Pferd beim Schwanz aufzäumen,* lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat spilhoù e revr ar saout, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh.
aufzehren V.k.e. (hat aufgezehrt) : **1.** debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ, teuziñ, drastañ ; **2.** *der Kummer zehrt ihn auf,* krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered.
aufzeichnen V.k.e. (hat aufgezeichnet) : **1.** tresañ, linennañ, arroudennañ ; **2.** notennañ ; **3.** enrollañ, enskrivañ, marilhañ, kaierañ.
Aufzeichnung b. (-,-en) : **1.** tresadenn b. ; **2.** notenn b., harp-memor g. ; 3. enrolladur g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g.
Aufzeichnungen lies. : eñvorennoù lies.
aufzeigen V.k.e. (hat aufgezeigt) : diskuliañ, diskouez.
Aufziehbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., dor-winterez b., porzh-gwint g.
Aufziehfeder b. (-,-n) : [tekn., eurieroù] saver-pouezioù g.
Aufziehfenster n. (-s,-) : prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.
aufziehen V.k.e. (zog auf / hat aufgezogen) : **1.** sevel ; *die Fahne aufziehen,* gwintañ (gwerniañ, sevel) ar banniel ; *den Vorhang aufziehen,* sevel ar rideoz, digeriñ ar rideoz, divouchañ ar prenestr, [c'hoariva] sevel ar ouel ; *die Segel aufziehen,* goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, sevel ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, sevel al lien ; **2.** [dre skeud.] *andere Saiten aufziehen,* mont (komz) rustoc'h d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b., derc'hel reutoc'h war u.b., derc'hel strishoc'h war u.b. ; *gelindere Saiten aufziehen,* mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantoù ; **3.** [dre heñvel.] *seine Uhr aufziehen,* adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen,* sevel pouezioù un horolaj ; **4.** *den Hahn des Gewehrs aufziehen,* stegnañ ki ar fuzuilh ; **5.** *ein Konkurrenzunternehmen aufziehen,* sevel un embregerezh kevezer ; **6.** P. *jemanden aufziehen,* hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b. ; **7.** sevel, desevel, diorren, stummañ, reizhañ, gorren, magañ, kundu, kunduiñ ; *ein Kind aufziehen,* desevel (diorren, kunduiñ) ur bugel ; **8.** digeriñ ; *die Schublade aufziehen,* sachañ war (digeriñ) an diretenn ; *die Flasche aufziehen,* divontañ (distouvañ) ar voutailh ; *die Schleife aufziehen,* dizober (digeriñ, dispenn, diliammañ) ar skoulm ; **9.** *Karten auf Leinwand aufziehen,* kreñvaat kartennoù gant ul lien ; *Stickerei aufziehen,* stegnañ ur pezh broderezh.
V.gw. (zog auf / ist aufgezogen) : **1.** *ein Gewitter zieht auf,* goriñ (en em zastum, sevel) a ra an arnev ; *Wolken ziehen auf,* sevel a ra koumoul ; **2.** *der Nebel zieht auf,* kouezhañ a ra ar vrumenn ; **3.** [lu] *die aufziehende Wache,* ar soudarded o vont d'ober gward lies.
Aufziehleine b. (-,-n) : senklenn digeriñ b. ; *selbsttätige Aufziehleine,* senklenn digeriñ emgefreek b., senklenn digeriñ emlusk b.
Aufzucht b. (-) : [labour-douar] **1.** magañ g., magerezh g., sevel g. ; **2.** plant str. ; **3.** loened yaouank lies.
Aufzug[1] g. (-s,-züge) : **1.** pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; **2.** [dre heñvel.] dibunadeg b., ambrougadeg b., amheuliadeg b. ; *Aufzug zu Pferde,* marc'hekadeg b. ; **3.** [c'hoariva] arvest g. ; *zweiter Aufzug,* eil arvest g.
Aufzug[2] g. (-s) : gitaj g., stuz g., aoz g./b., greiamant g.
aufzupfen V.k.e. (hat aufgezupft) : *einen Knoten aufzupfen,* digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm.
aufzwängen / aufzwingen V.k.e. (zwängte auf / zwang auf // hat aufgezwängt / hat aufgezwungen) : **1.** lakaat e-barzh dre nerzh ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas aufzwingen,* forsiñ udb war u.b., rediañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb ; *er wollte mir seine Meinung aufzwingen,* bountet en deus warnon evit ma savfen a-du gantañ ; *jemandem seinen Willen aufzwingen,* ober e zorn d'u.b.
V.em. **sich aufzwingen** (zwang sich auf / hat sich (t-rt) aufgezwungen) : *etwas zwingt sich jemandem auf,* ober un dra bennak a zo ur redi evit u.b.
aufzwirbeln V.k.e. (hat aufgezwirbelt) : sonnañ ; *seinen Schnurrbart aufzwirbeln,* sonnañ e vourroù (e vourrennoù) ; *er hat sich den Schnurrbart aufgezwirbelt,* daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.
Augapfel g. (-s,-äpfel) : **1.** boul al lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b., mammenn al lagad b. ; *sein Augapfel,* mab e lagad g., mammenn e lagad b., ibil e lagad g. ; **2.** *er hütet sie wie seinen Augapfel,* mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi, ken nes eo dezhañ ha maboù e zaoulagad.
Auge n. (-s,-n) :

I. Lodenn eus an dremm : lagad, dremm
II. Benveg ar gweled : lagad
III. Dre skeudenn-lavar
IV. Krennlavarioù
V. Louza.

VI. Sterioù all

I. lodenn eus an dremm : lagad g., dremm b., P. bernigenn b. [*liester* bernigennoù], letern g., prenestr g., kantolor g., lomber g., lukenn b. ; *große Augen,* daoulagad bras lies., daoulagad vras lies. ; *runde Augen,* daoulagad ront lies. ; *blaue Augen,* daoulagad glas lies., daoulagad c'hlas lies. ; *er hat blaue Augen,* daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo outañ ; *himmelblaue Augen,* daoulagad pers lies. ; *dunkelblaue Augen,* daoulagad glas-du lies. ; *schwarze Augen,* daoulagad c'hlas-mouar lies., daoulagad glas-mouar lies., daoulagad du lies. ; *kleine schwarze Augen,* daoulagad polos lies. ; *zwei dunkle Augen,* ur re zaoulagad du g. ; *grüne Augen,* daoulagad gwer lies., daoulagad wer lies. ; *meergrüne Augen,* daoulagad glas-beler lies., daoulagad c'hlas-beler lies. ; *kleine rote Augen,* daoulagad moc'h lies. ; *glasige Augen,* daoulagad disked lies., daoulagad gwerennet ; *heterochrome Augen,* daoulagad brizh lies. ; *verklebte Augen,* daoulagad pikous lies. ; *scharfe Augen,* daoulagad krak lies., daoulagad lemm lies. ; *scharfe Augen haben,* bezañ lagadek, bezañ daoulagad vat d'an-unan, bezañ lemm e zaoulagad ; *blau umränderte Augen,* daoulagad distronk(et) lies., daoulagad labiennet lies., daoulagad koarennet lies., daoulagad distroñset lies., daoulagad karzhet dindano lies. ; *starre Augen,* daoulagad difiñv (sonn) lies. ; *tränende Augen,* daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies. ; *scheele Augen,* daoulagad likorn lies., daoulagad luch lies. ; *ein Kind mit blauen Augen,* ur bugel glas e zaoulagad g., ur bugel lagad glas g., ur bugel dremmet-glas g., ur bugel lagadet-glas g. ; *mit verglasten Augen,* **a)** terzhiennek e zaoulagad [*evel re un den klañv*] ; **b)** disked e zaoulagad [*evel re un den marv*], koc'hennet e zaoulagad gant ar marv ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen,* kigennoù a embreg al lagad ; *das Weiße im Auge,* gwenn al lagad g. ; *man sieht nur das Weiße in seinen Augen,* ne weler ken nemet gwennoù e zaoulagad, ne weler nemet ar gwenn eus e zaoulagad ; *die Augen niederschlagen,* soublañ e zaoulagad, plegañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout ; *verweinte Augen haben,* bezañ ruziet e zaoulagad gant an daeroù ; *stechende Augen,* daoulagad talarek lies. ; *die Augen tränen mir,* dourenniñ (dizourañ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf,* dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dislontret (divarc'het, disloaget) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, hennezh a zo bourbellek, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, daoulagad brennig a zo en e benn, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tislontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; *hervortretende Augen,* daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad boulek lies., daoulagad voulek lies., daoulagad brennig lies. ; *tief liegende Augen haben,* bezañ lonket tout e zaoulagad, bezañ sanket don e zaoulagad en e benn, bezañ kleuzet e zaoulagad, bezañ koñfontet e zaoulagad ; *verstörte Augen,* daoulagad riboulek lies., daoulagad skrebeilhet lies., daoulagad skoerj lies. ; *die Augen öffnen,* digeriñ e zaoulagad, P. digeriñ e brenester ; *die Augen weit aufreißen,* rontaat e zaoulagad, dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, diskalfañ, diskolpañ) e zaoulagad, diflukañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad en e benn, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad, dispourbellañ, disloagal e zaoulagad ; *mit weit geöffneten Augen,* dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, disloaget ; *jemanden mit breit aufgerissenen Augen ansehen,* dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b. ; *die Augen schließen,* serriñ e zaoulagad, prennañ e zaoulagad, klozañ e zaoulagad, P. klozañ e brenester, serriñ e brenester ; *sie hatte ein Auge auf und das andere zu,* hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; P. *ein blaues Auge haben,* bezañ bloñset (bronduet, persduet) e lagad ; *seine Augen hin und her rollen, die Augen (mit den Augen) rollen,* ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruihal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e doulloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; *jemandem die Augen ausstechen,* broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ toulloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; *er ist auf seinem linken Auge erblindet, sein linkes Auge ist erblindet,* kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; *jemandem ein Auge wegnehmen, jemandem ein Auge einschlagen, jemandem ein Auge ausstechen,* borignal u.b., borniañ u.b., dilagadañ u.b. ; *jemandem etwas in die Augen streuen,* findallañ u.b. gant udb., stlepel udb d'u.b. a-dreuz e zaoulagad ; *zum Auge gehörig,* lagadel ; *die Augen tun ihm weh,* poan en deus en e zremm ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten,* gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn.

II. Benveg ar gweled : lagad g. ; *schlechte Augen haben,* bezañ belbich, bezañ fall e zaoulagad, bezañ pikous e zaoulagad, bezañ aet izel e zaoulagad, bezañ teñval e zaoulagad, bezañ dremm verr gant an-unan, bezañ berrwel, bezañ fall e vernigennoù ; *scharfe Augen haben,* bezañ krak e zremm, bezañ lemm e lagad, kaout daoulagad lemm, bezañ lemm e zaoulagad, bezañ bliv e zaoulagad, bezañ bouilh e zaoulagad, bezañ krak e zaoulagad / bezañ bev e zaoulagad (Gregor), bezañ lufr e zaoulagad, bezañ birvidik e zaoulagad ; *gute Augen haben,* bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ mat e zaoulagad, bezañ dibikouz e zaoulagad ; *seine Augen richten auf ...,* treiñ e zaoulagad war-zu ..., lakaat e zaoulagad da barañ war ... ; *mit den Augen suchen,* klask gant e zaoulagad ; *etwas im Auge haben,* bezañ e sell war udb, bezañ e sell d'ober udb, bezañ e soñj d'ober udb, bezañ lakaet e spered en udb ; *einen eventuellen Ehepartner habe ich schon lange im Auge,* un danvez pried a zo em gouloù abaoe pell ; *seine Augen überall haben,* gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, kaout ul lagad war bep tra, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; *ich habe es mit eigenen Augen gesehen,* gwelet em eus an dra-se gant va daoulagad va-unan, gwelet em eus an dra-se gant an daou lagad a zo em fenn, gwelet em eus an dra gant va daoulagad o-daou ; *jemandem gerade (tief, fest) in die Augen sehen, jemandem gerade (tief, fest) in die Augen schauen,* sellet a-benn ouzh u.b., sellet eeun ouzh

u.b., sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b., sellet a-bik e daoulagad u.b. ; *im Auge behalten, nicht aus den Augen verlieren,* chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar …, na dec'hout e zaoulagad diouzh …, derc'hel e zaoulagad war …, bezañ digor e lagad war …, na zispegañ e zaoulagad diwar …, na dreiñ e zaoulagad diwar …, na ehanañ da sellet ouzh … ; *wir dürfen die Verhältnismäßigkeit nicht aus den Augen verlieren,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *aus den Augen kommen,* mont a-ziwar (er-maez a, diwar) wel, mont diouzh gwel, steuziañ ; *ich habe ihn aus den Augen verloren, ich habe ihn aus dem Auge verloren,* kollet em eus an alberz dioutañ, kollet em eus an alberz outañ, n'ouzon ket mui petra eo deuet da vezañ ; *so weit das Auge reicht,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; *man sieht nicht die Hand vor den Augen,* ne vez ket gwelet palv an dorn, ne weler banne ; *vor Augen sehen,* gwelet dirazañ ; *sie hatten es eilig diesen Schuft nicht mehr vor Augen zu sehen,* mall bras a oa ganto dont a-zirak daoulagad an hailhon-se ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen,* ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *mit verstohlenem Auge blicken,* sellet a-gorn-lagad, sellet gant frailh al lagad, sellet a-gorn (dre zindan, dre laer, dre guzh, a-viziez, a-dreuz) ouzh ... ; *kein Auge abwenden von,* chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar …, na dec'hout e zaoulagad diouzh …, derc'hel e zaoulagad war …, bezañ digor e lagad war … ; *seine Augen weiden an ...,* bamañ ouzh ..., na skuizhañ nepred o sellet ouzh ... ; *mit den Augen verschlingen,* sellet brav ouzh udb, parañ e selloù war udb, debriñ u.b. gant e zaoulagad sellet gant esmae ouzh udb, bamañ ouzh (dirak, gant) udb, bamañ d'udb, bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh udb, lonkañ udb gant e zaoulagad ; *ein Auge auf jemanden, auf etwas haben,* bezañ e lagad war u.b. / udb, bezañ digor e lagad war u.b. / udb ; *mit bloßem Auge,* gant an daoulagad a zo en e benn, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, diwar ur gwel, evit ur gwel ; *vor meinen Augen,* dindan va daoulagad, dindan va selloù, dirazon ; *vor aller Augen,* dindan lagad an holl, a-wel d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan selloù an holl, dindan sell an holl, a-ouez an dud ; *jemandem unter die Augen treten,* mont dirak daoulagad u.b., en em ziskouez d'u.b., mont e fas u.b. / mont dirak u.b. (Gregor) ; *jemandem etwas vor Augen führen,* roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; *den Augen entziehen,* tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *in die Augen fallen, in die Augen springen, in die Augen stechen,* bezañ anat da welet, bezañ splann hag anat ; *jemandem in die Augen stechen,* plijout d'u.b. diwar ar c'hentañ gwel, sachañ diouzhtu evezh u.b. war an-unan, ober ur stokenn ; *unter vier Augen,* ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen,* me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *Aug' in Auge,* en ur sellet rag-eeun an eil ouzh egile, a-dal-penn, fri-ouzh-fri, dremm-ouzh-dremm ; *Auge in Auge stehen,* bezañ dremm-ouzh-dremm (keñver-ha-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, dirak pevar lagad, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri) ; *an den Augen absehen (ablesen), dass ...,* gwelet splann e daoulagad u.b. e ... ; *sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Augen aus dem Kopf heulen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sein Auge bricht,* teñvalaat a ra da welet, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vernigennoù ; *schwarz vor den Augen sehen,* mont en tu all, bezañ o vont da fatañ (da fatikañ, da semplañ), mezevelliñ e benn, bezañ badet, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e benn o vadinellañ, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell, bezañ aet fall ken e fell d'an-unan kouezhañ, bezañ deuet da vezañ fall, mennout mankout ; *schlaftrunkene Augen haben,* bezañ distronket (dislivet, koarennet, beuzet, distroñset) e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, bezañ karzhet e zaoulagad dindano ; *die ganze Nacht kein Auge zutun,* chom hep serriñ ul lagad a-hed an noz, chom hep serriñ ul lagad hed an noz, na serriñ lagad ebet a-hed an noz, na serriñ lagad ebet dre hed an noz ; *nur mit halbem Auge schlafen,* na ober nemet hanter gousket, kousket evel ki milin ; *einem Toten die Augen schließen,* serriñ e zaoulagad d'un den marv, klozañ e vizaj d'un den marv.

III. Dre skeudenn-lavar : *jemandem schöne Augen machen,* P. *mit den Augen klappern,* ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *seine Augen sind größer als sein Magen,* brasoc'h eo e c'henoù eget e gof ; *mit offenen Augen durch die Welt gehen,* bezañ dibikouz e zaoulagad, na vezañ dall e saout, gwelet sklaer, na vezañ pikouz e zaoulagad, gwelet bouilh, bezañ splann a lagad ; *große Augen machen,* rontaat e zaoulagad - bezañ souezhet mik - chom war e gement all - kouezhañ war e gement all - chom digor-bras e zaoulagad, alvaonet-holl - bezañ kalmet - estlammiñ - sebeziñ - mantrañ - chom bamet ; *die Augen gehen ihm auf, es fällt ihm wie Schuppen von den Augen,* emañ e zaoulagad o tigeriñ, komañs a ra e zaoulagad digeriñ, krog eo e spered da zigeriñ, kregiñ a ra da gompren,

divanegañ a ra e spered (Gregor), dibikouzañ (divanegañ) a ra e zaoulagad, lemel a ra diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lemel a ra diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, dont a ra meiz dezhañ tamm-ha-tamm, n'eo ket dall e gazh ken, krog eo da zivogediñ e spered, dizallañ a ra ; *er schläft mit offenen Augen,* gwelout a ra pep tra, ul lagad en deus war bep tra, kousket a ra evel ki milin, kousket a ra e zaoulagad digor ; *einen Schleier vor den Augen haben,* bezañ evel pa vije ur vorenn dirak e zaoulagad, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell ; *jemandem Sand in die Augen streuen,* alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., trellañ (lubaniñ) u.b., reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, poulc'had, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, sorc'henniñ u.b., reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; *jemandem die Augen öffnen,* didouellañ u.b., difaziañ u.b., digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., divleupañ ur gwaz bennak, divleupezañ ur vaouez bennak, sklêrijennañ u.b., disorbiñ u.b., divorodiñ u.b., dileueiñ u.b., disaoutiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., lemel diwar daoulagad u.b. ar rouedenn deñval lakaet warno, lemel ar rouedenn taolet war spered u.b. ; *seinen Augen nicht trauen,* bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a wel an-unan ; *um ihrer schönen Augen willen,* evit ober plijadur dezhi, abalamour e plij din kement-se he daoulagad, dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; *der Lump sieht ihm aus den Augen, ihm schaut der Schelm aus den Augen,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ein Auge bei etwas zudrücken,* pardoniñ, bezañ komprenus, chom hep klask abeg en u.b., lezel digastiz u.b. ; *beide Augen zudrücken,* disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor) ; *ein wachsames Auge auf etwas haben,* chom e lagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, derc'hel tost war udb ; *er hat ein Auge auf sie geworfen,* honnezh a zo en e c'houloù ; *etwas vor Augen haben,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, eveshaat ouzh udb, eveshaat war udb, reiñ pouez d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober fed d'udb, teuler perzh ouzh udb, teurel evezh ouzh udb, teuler pled gant (war, da) udb, teurel fed ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit,* seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni ; *ihre Augen erstrahlten vor Glück,* ur sederaenn a baras en he daoulagad ; *ganz Auge sein,* bezañ digor e zaoulagad, sellet gant evezh bras, sellet gant mil evezh ; *ein Auge für etwas haben,* kaout skiant udb, bezañ ampart war udb ; *jemandem ein Dorn im Auge sein,* bezañ e gouloù u.b., bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ evel un draen e kig u.b. ; *da blieb kein Auge trocken,* ha c'hoarzhet hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *bei dieser Dunkelheit musste man die Augen in die Hand nehmen, wenn man etwas erkennen wollte,* ne veze gwelet tost banne ebet gant an teñval ma oa, ne weled tost tamm (tost seurt ebet, tost netra, tost banne, tost berad) gant an teñval ma oa, ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; *ein Auge riskieren,* teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; P. *das geht ins Auge,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *mit einem blauen Auge davonkommen,* tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae) hep re a zroug, en em dennañ a boan hep re a zroug, en em dennañ brav.

IV. Krennlavarioù : *Aug' um Auge, Zahn um Zahn,* krog evit krog, lin evit lin ha stoub evit stoub - losk evit losk, gouli evit gouli - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *aus den Augen, aus dem Sinn,* aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; *vier Augen sehen mehr als zwei,* daou louarn kamm a zo trec'h da unan eeun - daou louarn kamm a ro bec'h da unan eeun - kordenn a dri gor a vec'h a dorrer ; *das passt wie die Faust aufs Auge,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se ne vern da netra, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; *den Splitter in des Nächsten Auge sehen, aber nicht den Balken im eigenen,* gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'hleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pod-houarn, klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houarn ! podez verenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan ! ar billig o tamall ar pod-houarn, na welet toull e loeroù.

V. [louza.] ; broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhas g., kreskenn b., lañsadenn b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., poulz str., poulzenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Kartoffelaugen,* kellid avaloù-douar str., poulz avaloù-douar str., poulzenn aval-douar b., lagadennoù lies., bountoù lies., daoulagad lies., lagadoù lies., bagudenn b.

VI. Sterioù all : *Pfauenauge* [*Inachis io*], balafenn baun b., pobelan paun g., melvenn baun b. ; *Suppenaugen,* daoulagad ar soubenn lies., lagadoù druzoni lies., lagadoù soubenn ar c'hig lies. ; *Tauwerkauge,* strob g. ; [lu] *Augen*

rechts ! pennoù a-zehou ! ; [diñsoù] bid g. ; [tekn.] lagad g., lagadenn b. ; *das Auge eines Hammerkopfes,* lagad ur morzhol g. ; [vioù] kilhegez b., kellidenn vi b. ; [gwiad.] lufr g.

Äugelchen n. (-s,-) / **Äugelein** n. (-s,-) : lagadig g. ; *jemandem Äugelchen machen,* ober lagad (al lagad dous, lagad bihan, lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadenn ouzh u.b.

äugeln V.gw. (hat geäugelt) : gwilc'hata, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, luc'hañ, ober luchadennoù.

äugen V.gw. (hat geäugt) : P. lugnañ, lugerniñ, dislugerniñ.

Augenarzt g. (-es,-ärzte) : lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.

augenärztlich ag. : ... oftalmologiezh, ... oftalmologour, oftalmek, … al lagad.

Augenaufschlag g. (-s,-schläge) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

Augenbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] gwalc'h an daoulagad g., gwalc'herezh an daoulagad g.

Augenbinde b. (-,-n) : mouch g., lien-mouch g. ; *mit einer Augenbinde,* mouchet e zaoulagad dezhañ, mouchet ul lagad dezhañ ; *die Augenbinde abnehmen,* divouchañ an daoulagad, divouchañ al lagad, divandennañ an daoulagad, divouchañ u.b., lemel ar mouch diwar an daoulagad.

Augenblick g. (-[e]s,-e) : predig-amzer g., pennadig-amzer g., taol-lagad g., mare g., koulz g., maread g., frap g., frapad g., frapadig g., herrad g., herrad amzer g., istant g., momed g., andred g., par g., poent g., poulzad g., prantad g., pred g., pred-amzer g., predad g., rabinad b., tachad g., sachad g., ampoent g., arroud g., begad g., berrig amzer g., berrig a amzer g., krapad g., krapadig g. ; *ein kurzer Augenblick der Freude,* ur mareig a blijadur g. ; *jeden Augenblick,* tro-pe-dro, ur mare pe vare, da bep mare, da bep koulz, da bep frap, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat ; *er muss jeden Augenblick kommen,* ne vo ket seizhdaleetoc'h o tont, ne vo ket ur begad o tont amañ, ne zaleo ket o tont, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *im günstigen Augenblick,* e koulz hag e kentel, e poent hag en amzer, e koulz vat, e poent hag e koulz, e poent hag e mare, krak d'ar c'houlz vat, P. ku-ha-ka ; *im Augenblick,* evit ar mare, bremañ, evit c'hoazh, evit an tremen *; jetzt ist der Augenblick gekommen, um es zu tun,* deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi ; *bis zu diesem Augenblick,* betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se ; *Sie werden sich bloß einen kurzen Augenblick gedulden müssen,* n'ho po nemet ur poulzadig (ur berrig amzer, ur berrig a amzer, un netraig a amzer, ur frapadig, ur momedig) da c'hortoz, n'ho po nemet ur begadig da c'hortoz ; *die letzten Augenblicke,* ar mareoù diwezhañ lies. ; *einen Augenblick später,* goude un abadenn, nebeud goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude ; *Augenblick mal !* gortozit un nebeud ! gortozit ur pennad ! gortozit ur pennadig bihan ! gortozit un herradig ! gortozit ! chomit da c'hortoz un tammig ! amzer ! war-bouez ! - pep ! pep ! - hep ! hep ! ; *einen Augenblick bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *ich habe das Haus nicht mal einen Augenblick verlassen,* n'on bet pennad ebet eus ar gêr, n'on bet pennad ebet diouzh an ti.

augenblicklich ag. : **1.** bremañ, a vremañ, amzeriat ; **2.** o ren bremañ.

Adv. : **1.** evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, evit bremañ, bremañ, evit an tremen ; **2.** diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, pront, eskuit, timat, war an tach, war an tomm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer.

Augenblinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., luchadennoù lies.

Augenbraue b. (-,-n) : abrant b., gourrenn g., souchenn-lagad b., bargurenn b., mourrenn-lagad [*liester* mourennoù-lagad, mourroù-lagad] b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b. ; *buschige Augenbrauen,* abrantoù foutouilhek lies., abrantoù fuilh evel ur vodenn-spern lies., divabrant foutouilhek lies. ; *zusammengewachsene Augenbrauen,* sparl g., divabrant stag lies. ; *zusammengewachsene Augenbrauen haben,* bezañ sparlet e dal, bezañ talbennet ; *geschweifte Augenbrauen,* abrantoù (gourrennoù) gwar lies. ; *die Augenbrauen runzeln,* krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, diskouez ur min rok, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal.

Augenbrauenbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg-abrant b., askorn an abrant g.

Augenbrauenstift g. (-[e]s,-e) : [gwezelad] kreion abrantoù g., kreion malvennoù g., eye-liner g., traoù du lies.

Augenbrauenwölbung b. (-,-en) : gwareg-abrant b., askorn an abrant g.

Augenbutter b. (-) : pikouz g., koar g. ; *sich die Augenbutter wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augenbutterfrei ag. : dibikous.

Augendeckel g. (-s,-) : P. malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *mit den Augendeckeln klappern,* ober lagad(ig) d'u.b., ober

al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

Augendienerei b. (-,-en) : mevelerezh g.

Augendrüsenschleim g. (-s,-e) : pikouz g., koar g. ; *sich den Augendrüsenschleim wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenschleim verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augendrüsenschleimfrei ag. : dibikous.

Augenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] oftalmiezh b., lagadfo g.

augenfällig ag. : **1.** anat, tremen anat, tremen splann ; **2.** gwelus, heverk.

Augenfarbe b. (-,-n) : liv an daoulagad g.

augenförmig ag. : stummet evel ul lagad, heñvel ouzh ul lagad, a-stumm gant ul lagad, e doare ul lagad, a-zoare gant ul lagad, a-seurt gant ul lagad.

Augenglas n. (-es,-gläser) : lunedenn-fri b., lunedenn b., lunedoù-fri lies.

Augengläser lies. : [Bro-Aostria] lunedoù lies.

Augenheilkunde b. (-) : oftalmologiezh b., lagadouriezh b.

Augenhöhe b. (-) : live an daoulagad g. ; *in Augenhöhe,* a-live gant an daoulagad.

Augenhöhle b. (-,-n) : poull al lagad g., pod al lagad g., poull-lagad g., pod-lagad g. ; *die Augenhöhlen,* poulloù an daoulagad g., bourbell an daoulagad g.

Augenhornhaut b. (-,-häute) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.

Augenklappe b. (-,-n) : mouch g., mouch dall g.

Augenkonturenstift g. (-[e]s,-e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., traoù du lies.

Augenkrankheit b. (-,-n) : lagadad g., droug lagad g.

Augenlicht n. (-es) : gweled g. ; *den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe,* ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled ; *das Augenlicht verlieren,* koll ar gweled, koll ar gwel ; *jemandem das Augenlicht wiedergeben,* dizallañ u.b., reiñ ar gwel en-dro d'unan dall ; *er hat sein Augenlicht zurückgewonnen,* deuet eo ar gweled dezhañ en-dro.

Augenlichtflechte b. (-) : [mezeg.] kevresae viruzel greunennek al lagad b., trakom g.

Augenlid n. (-s,-er) : malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

Augenlinse b. (-,-n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b., ferenn b.

Augenmaß n. (es,-e) : much g. ; *gutes Augenmaß haben,* bezañ mat da vuchañ, gouzout an taol, gouzout labourat dre vuchañ, bezañ dornet mat ; *nach Augenmaß,* a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, hep gouzout da vat ; *nach Augenmaß abschätzen,* braskontañ, brasventañ, brasprizout, muchañ, dewerzhañ a-wel dremm.

Augenmerk n. (-s) : evezh g. ; *sein Augenmerk auf etwas richten, sein Augenmerk auf etwas lenken,* teuler pled d'udb, bezañ sachet e evezh gant udb.

Augenmittel n. (-s,-) : kollir g., takennoù evit an daoulagad lies.

Augenmuskel g. (-s,-n) : kigenn lagad b.

Augennerv g. (-s,-en) : nervenn ar gweled b., nervenn weled b.

Augenoperation b. (-,-n) : oberatadenn diouzh ul lagad b., oberatadenn diouzh an daoulagad b.

Augenoptiker g. (-s,-) : lunedour g.

Augenränder lies. tro an daoulagad b.

Augenringe lies. **/ Augenschatten** lies. : distronkennoù lies., distronk str.

Augenschein g. (-s) : **1.** enselladenn b., taol-lagad g., taol-sell, gwel g. ; *etwas in Augenschein nehmen,* sellet pizh ouzh udb, ensellet udb, arsellet udb, sellet-disellet ouzh udb ; **2.** [Bro-Suis, gwir] gweled barn g. ; **3.** neuz g., tres g., seblant g. ; *nach dem Augenschein, dem Augenschein nach,* dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, hervez gwelet, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; *er gibt sich den Augenschein,* evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *es hat den Augenschein, dass / als / als ob …,* hervez pep doare e …, hervez kont e …, evit doare e…, hervez ar mod e…, hervez an dailh e…, hervez doare e…, diouzh doare e…, diouzh an doare e…, diouzh feson e…, hervez ar gwel e…, da welet e…, war a seblant e…, war a hañval e…, da grediñ ez eus e ... , peadra 'zo da grediñ e ... ; *etwas nach dem bloßen Augenschein urteilen,* mont d'udb diouzh e welet, barn udb diouzh e welet (diouzh an diavaez).

augenscheinlich ag. : [dre skeud.] splann, anat, anat da welet, peursklaer, hewelus ; *das ist augenscheinlich,* splann hag anat eo an dra-se, anat eo da welet, tremen anat eo, tremen splann eo.

Adv. : **1.** a-dra-sklaer, anat dit ! anat deoc'h ! ; **2.** diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, hervez gwelet, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon.

Augenscheinlichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.

Augenscheinseinnahme b. (-,-n) : [gwir] gweled-barn g., gweled-barner g.

Augenschirm g. (-s,-e) : **1.** [tog] erien g. ; **2.** [tekn.] skramm gwareziñ g. ; **3.** [tokarn] dremmwisk g. ; **4.** [kepi] lêrbenn g.

Augenschleier g. (-s,-) : gouelig-dremm b. [*liester* gouelioùigoù-dremm].

Augenschleim g. (-s,-e) : pikouz g., koar g. ; *sich den Augenschleim wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad,

dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenschleim verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.
augenschleimfrei ag. : dibikouz.
Augenschmaus g. (-es) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., esmaeenn b., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b.
Augenschmerzen lies. : lagadad g., droug lagad g. ; *vom Wind verursachte Augenschmerzen,* taol-avel fall g.
Augenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] oftalmoskop g., retinoskop g.
Augenschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] denedeo g.
Augenstar g. (-s) : [mezeg.] banne g., glazenn b.
Augenstern g. (-s,-e) : **1.** boul al lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b. ; **2.** *er hütet sie wie seinen Augenstern,* mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi.
Augentäuschung b. (-,-en) : **1.** touellwel g., kammzerc'h gweled g. ; **2.** [liverezh] trell-lagad g., touell-lagad g.
Augentropfen lies. : kollir g., takennoù evit an daoulagad lies.
Augentrost g. (-es) **/ Augentrostgras** n. (-es,-gräser) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str.
Augenwasser n.(-s) : imor dourek b.
Augenweh n. (-s) : lagadad g.
Augenweide b. (-,-n) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., esmaeenn b., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b. ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide,* n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad.
Augenweite b. (-,-n) : gwelvaez g., maezienn ar gweled b., maez ar gweled g., hed-gwel g., diraez-gweled g., doug ar gweled g. ; *in Augenweite,* a-hed gwel d'u.b., war-hed-gwel d'u.b.
Augenwimper b. (-,-n) : malgudenn b., malgud str., barvenn daoulagad b., blevenn daoulagad b., malvenn b.
Augenwink g. (-s,-e) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.
Augenwinkel g. (-s,-) : freilh al lagad g., korn al lagad g.
Augenwischerei b. (-,-en) : trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., bugaderezh g., bugad g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel.
Augenzahl b. (-,-en) : [diñsoù] niver a boentoù g., niver a vidoù g.
Augenzahn g. (-s,-zähne) : dant-lagad g., ankdant g.
Augenzeuge g. (-n,-n) : test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g., test a-lagad g.
Augenzeugenbericht g. (-s,-e) : danevell un test a-lagad b.
Augenzwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.
augenzwinkernd Adv. : en ur wignal, gant gwignadennoù, gant luchadennoù.
Augenzwinkernde(r) ag.k. g./b. : gwigner g., gwignerez b.
Augiasstall (-s,-ställe) : **1.** [mojenn.] marchosioù Augias lies., krevier Augias lies., marchosioù Augeias lies., krevier Augeias lies. ; **2.** [dre skeud.] *den Augiasstall ausmisten,* ober ur skarzh da bep viloni (d'an displeted spered), skarzhañ marchosioù Augias, ober karzhadenn e marchosioù Augias, karzhañ krevier Augias.
-äugig ag. : dremmet, lagadet ; *ein blauäugiges Mädchen,* ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet-glas b., ur plac'h lagadet-glas b. ; *großäugig,* lagadek, bourbellek, daoulagad vras dezhañ ; *großäugiger Mensch,* lagadeg g., bourbell g., bourbelleg g.
Äuglein n. (-s,-) : lagadig g.
Augmentativaffix n. (-es,-e) : [yezh.] brasaer g.
Augsburg n. (-s) : Augsburg b. ; [istor, relij.] *Augsburger Konfession* [1530]*,* disklêriadur Augsburg diwar-benn ar feiz adreizhet g.
Augspleiß g. (-es,-e) : [merdead.] strob g., lagadenn ur gordenn b.
Augur g. (-s/-en,en) : [mojenn.] aogur g., urisinour g., divinour g., diouganer g.
Augurenlächeln n. (-s) : [dre skeud.] minc'hoarzh a genouiziegezh g.
August[1] g. : **1.** Aogust g. ; **2.** *der dumme August,* [sirk] ar furlukin g., ar rampono g., Yann blev g., buoc'hig an Aotrou Doue b., Fañch ar peul g., Yann banezenn g., Yann ar Peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g., an arvailh g.
August[2] g. (-s,-e) : miz Eost g., Eost g. ; *der erste August,* kala-Eost g., deiz kala-Eost g., kala miz Eost g., ar c'hentañ a viz Eost g. ; *am ersten August,* gant kala-Eost, da gala-Eost ; *der fünfzehnte August,* Hantereost g.
Augustfeier b. (-,-n) : [Bro-Suis] gouel kala-Eost g.
Augustin g. : Eosten g., Aousten g., Aogustin g.
Augustiner g. (-s,-) **/ Augustinermönch** g. (-s,-mönche) : aogustinad g. [*liester* aogustiniz], chaloni-manac'h sant Aogustin g.
Augustinernonne b. (-,-n) : Aogustinadez b.
Augustinus g. : Eosten g., Aousten g., Aogustin g. ; *die Bekenntnisse des heiligen Augustinus,* anzavadoù sant Eosten lies.
August-Vollmond g. (-s,-e) : kann Eost g.
Auktion b. (-,-en) : gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh e santaol b., gwerzh dre sav-taol b., ekant g., enkant g., imboud g., gwerzhidigezh b. ; *jemanden ber einer Auktion überbieten,* lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten,* lakaat kresk war gresk ; *ein bei einer Auktion erworbener Tisch,* un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *Kerzenauktion,* gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b. ;

[gwir] *gerichtliche Auktion,* gwerzh da-heul un disentez varnerezh b., gwerzhadeg b.
Auktionator g. (-s,-en) : prizachour g., komiser prizacher g., enkanter g., imbouder g., embanner g.
auktionieren V.k.e. (hat auktioniert) : enkantiñ, gwerzhañ diouzh ar c'hresk.
Auktionsgebäude n. (-s,-) : **1.** ti ar gwerzhadegoù g. ; **2.** koc'hu ar pesked g.
Aula b. (-,-s / Aulen) : sal ar gouelioù b.
A-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] A daoubik warnañ g., a daoubik warnañ g., A-Umlaut g., a-Umlaut g.
Au-pair-Junge g. (-n,-n) **/ Aupairjunge** g. (-n,-n) : paotr a labour evit bod ha boued b., diabarad g. ; *bei jemandem als Au-pair-Junge arbeiten,* labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabarad e ti u.b., bezañ diabarad gant u.b.
Au-pair-Mädchen n. (-s,-) **/ Aupairmädchen** n. (-s,-) : plac'h a labour evit bod ha boued b., diabaradez b. ; *bei jemandem als Au-pair-Mädchen arbeiten,* labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabaradez e ti u.b., bezañ diabaradez gant u.b.
Au-pair-Stelle b. (-,-n) **/ Aupairstelle** b. (-,-n) : labour evit bod ha boued g., plas diabar g., plas diabaradez g., plas diabarad g.
Aura b. (-, Auren) : **1.** aergelc'h g., amva g., [henvrezhoneg] arwarzh g. ; *von der Aura eines Geheimnisses umgeben sein,* bezañ gronnet gant aergelc'h moliac'hus ur c'hevrin ; **2.** kelc'hienn b. ; **3.** [mezeg.] aora g.
Auray n. : An Alre b
Aureole b. (-,-n) : **1.** rod-heol b., kelc'hienn b., kelc'h g., rod b., rodenn b., lizenn b. ; *die Sonne hat eine Aureole,* kelc'hiet eo an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'an heol ; **2.** [relij.] kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b. ; *mit einer Aureole umgeben,* rodheoliañ.
Aurikel b. (-,n) : [louza.] boked-laezh an Alpoù g. [*primula auricula*].
Aurora (-) : [mojenn.] Aorora b., Aurora b.
Aurorafalter g. (-s,-) : [loen.] yarig ar beler-prad b. [*Anthocharis cardamines*].
A-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare A *b*.
aus

I. Araogenn (t-d-b).	
1. en egor	**2.** en amzer
3. a verk an danvez	**4.** a verk an abeg, an orin
5. a verk an doare	
II. Adverb **: aus, aus und ein, von ... aus ...**	
III. Rakverb rannadus a verk :	
1. an orin	
2. an ezteurel	
3. ez eo peurechu un ober	

I. Araogenn : 1. en egor ; eus, dimeus, diouzh, diwar, diwar-du, diwar-zu, diwar-greiz, a-vetoù, a-vesk, e-touez ; *aus dem Haus kommen,* dont (mont) er-maez eus an ti ; *aus der Stadt kommen,* dont eus kêr ; *aus der Türkei kommen,* dont eus Bro-Durkia, bezañ eus Bro-Durkia, bezañ genidik eus Bro-Durkia, bezañ dedarzhet diouzh Bro-Durkia ; *er ist aus Berlin,* eus Berlin eo, dedarzhet eo diouzh Berlin, genidik eo eus Berlin ; *er kam mit dem Wagen aus Berlin,* dont a reas gant e garr diwar-du Berlin ; *jemanden aus dem Haus werfen,* stlepel u.b. er-maez eus an ti ; *aus dem Fenster sehen,* sellet dre ar prenestr ; *aus der Hinterlassenschaft,* eus an hêrezh, deuet dre hêrezh ; *aus dem Gebüsch herausstürzen,* diboukañ eus kreiz ar strouezh, diboukañ eus touez ar strouezh, diboukañ a-greiz ar strouezh, diboukañ a-douez ar strouezh, diboukañ a-vetoù ar strouezh ; *plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten,* diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez ; *etwas aus der Hand geben,* diskregiñ diouzh udb ; *aus der Tiefe des Abgrundes,* eus donder(ioù) an islonk ; *aus dem Bretonischen übersetzen,* treiñ diwar ar brezhoneg ; *aus Hunderten einen wählen,* dibab unan e-touez kantadoù a dud all ; *aus einer Tasse trinken,* evañ diouzh un tas, evañ eus un dasenn ; *etwas aus einem Buch lernen,* deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb diwar lenn ; *Wasser aus einem Brunnen schöpfen,* tennañ dour eus ur puñs ; *aus einer Pfeife rauchen,* butunat e gorn, mogediñ ur c'hornad butun (Gregor) ; *Stelle aus einer Rede,* arroudenn eus ur brezegenn b. ; [dre skeud.] *aus dem Sinne kommen,* mont diwar ar spered ; *aus der Fassung geraten, aus der Haut fahren,* diboellañ gant e gounnar, diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, follañ, sodiñ, mont e benn e gin, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont er-maez eus e groc'hen, mont e revr war e chouk gant an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, glazañ, en em c'hlazañ, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e gouez (en egar, en imor, e feuls, e berv, e gounnar, e droug) ; *er ist aus guter Familie,* un den a diegezh vat eo, un den savet a diegezh vat eo ; *ich habe es aus erster Hand,* me zo sur eus ar pezh a lavaran, a berzh-vat (a hent vat) e teu ar c'heleier-se, diarvar on diwar-benn kement-se ; *was wird aus mir ?* ha petra vo ganin ? ha petra e teuin-me bremañ ? ; *aus ihm wird nichts,* ne ray mann vat ebet, n'en deus tu da vann, ne oar ober na kriz na poazh, ne c'hall ober na kriz na poazh, ne oar ket ober un hollvad, ne oar ardremez da netra ; *die Furcht spricht aus ihm,* ar spont an hini eo a laka anezhañ da gaozeal e-giz-se ; [kr-l] *aus den Augen, aus dem Sinn,* aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; *aus dem Regen in die Traufe kommen,* gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh ; *aus Kindern werden Leute,* gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki ; *er wollte aus seinem Sohn einen Volksschullehrer machen,* c'hoant en doa d'ober ur skolaer gant e vab ; *aus nichts wird nichts,* n'eo ket gant dour sklaer

e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, gant netra ne reer netra, gant netra ne reer mad / gant netra ne reer tra (Gregor).
2. en amzer ; *ein Märchen aus alten Zeiten,* ur vojenn eus an amzer wechall b. ; *aus der Zeit von ...,* eus marevezh ... ; *aus meiner Jugendzeit,* eus va amzer yaouank.
3. a verk an danvez ; *eine Uhr aus Gold,* un eurier aour g. ; *eine Mappe aus schwarzem Leder,* ur sac'h lêr du g. ; *aus Silber sein,* bezañ arc'hant, bezañ en arc'hant ; *aus reiner Seide sein,* bezañ bet graet gant seiz digemmesk, bezañ seizh-holl ; *aus reiner Wolle sein,* bezañ gloan-holl ; *dieses Hauses wurde aus großen Quadersteinen gebaut,* melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *die Möbel waren aus Eichenholz,* e derv e oa an arrebeuri.
4. a verk an abeg, an orin ; *aus diesem Grunde,* en abeg da se, dre an abeg-se, abalamour da se, dre berzh an dra-se ; *aus Überzeugung,* dre gredenn start ; *aus Mangel an,* dre ziouer a ; *aus Versehen,* dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, defot teuler evezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep rat, hep gouzout d'an-unan, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *aus Furcht, dass ...,* gant aon a (da, rak) + anv-verb, en aon a + anv-verb, gant (en, rak, da) aon na ..., gant aon e ... ; *etwas aus Zorn tun,* ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu ; *aus reiner Verzweiflung,* dre zizesper / gant dizesper (Gregor) ; *aus Liebe zu ihr,* abalamour dezhi / eviti / dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; *er ist aus Inkompetenz gescheitert,* c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh.
5. a verk an doare ; *aus Leibeskräften schreien,* huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal a-leizh e gorzailhenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal evel ur bleiz skaotet, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn ; *aus vollem Halse lachen,* c'hoarzhin a-leizh genoù, c'hoarzhin leizh e c'henoù, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin leizh e zent, c'hoarzhin a-greiz kalon, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin leizh e jave, c'hoarzhin leizh e gorzenn, c'hoarzhin evel roñseed, rampañ e c'henoù ; *aus dem Kopf hersagen,* dibunañ dre eñvor, dibunañ dindan eñvor, dibunañ dre 'n eñvor, dibunañ a-zindan eñvor ; *aus dem Stegreif hersagen,* ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn war an tomm, ober e brezegenn war an tach, ober e brezegenn diwar sav ; *aus eigenem Antrieb handeln,* ober diouzh e benn e-unan, ober udb hep nep redi (a c'hrad vat, a youl vat).
II. Adverb : *er ist aus,* aet eo d'ober un droiad, n'emañ ket en ti evit ar mare ; *der Wein ist aus,* n'eus ket mui a win, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra, ar gwin a zo aet war netra, ar gwin a zo aet da vann, echu eo ar gwin ; *der Film ist aus,* echu eo ar film, disoc'h eo ar film, fin a zo gant ar film, fin eo d'ar film, fin eo ar film ; *das Lied ist aus,* echu eo ar ganaouenn, fin a zo gant ar ganaouenn, fin eo d'ar ganaouenn, fin eo ar ganaouenn ; *die Zeit ist aus,* aet eo an amzer-se da get da vat ; *das Feuer ist aus,* marv eo an tan, marvet eo an tan, echu eo an tan ; *das Licht ist aus,* marv eo ar gouloù, marvet eo ar gouloù ; *Licht aus !* lazhit ar gouloù ! ; *es ist alles aus !* echu eo an abadenn ! graet eo ar stal ! gwerzhet al ludu ha paket an tan ! echu ar Bater ! e-barzh ar sac'h ! debret eo koan ! echu an neizh kegin ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo hon tro ganeomp ! graet eo ac'hanomp ! en dro-mañ omp koll ! ; *es ist aus mit mir,* tapet em eus va lip, lipet on, en taol-mañ ez eo graet va zro ganin, un den echu a zo ac'hanon, dibunet em eus va c'hudenn, kollet on, en taol-mañ ez eo echu ganin, en dro-mañ bepred eo graet ganin, en dro-mañ ez eus fin din, en dro-mañ bepred on paket, graet eo ac'hanon, graet eo va barv din en taol-mañ, sklaer eo va abadenn, setu graet an dro da viken, emañ ar marv ganin, en dro-mañ on koll, straket eo va c'hraoñenn, tapet on evel ur razhenn er griped ; *auf etwas aus sein,* bezañ gwrac'h (pitilh, nay, sot, ran, dall, troet-kenañ) gant udb, bezañ her war udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, mont dreist-penn gant udb, bezañ ur bouc'h gant udb ; *auf galante Abenteuer aus sein,* redek ar c'hwitell ; *bei jemandem aus- und eingehen,* bezañ mignon bras d'u.b., diskenn alies e ti u.b., hentiñ ti u.b. ; [dre skeud.] *nicht ein noch aus wissen,* na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar ; *jahraus, jahrein,* a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile ; [sport] *aus !* er-maez ! out ! ; *von hier aus,* adalek amañ, ac'hanen, avamañ ; *von meinem Fenster aus sehe ich das Gebirge,* va frenestr a zistro ouzh ar menezioù, dre va frenestr e welan ar menezioù ; *von meinem Versteck aus,* eus va c'huzh ; *von diesem Standpunkt aus,* diouzh (hervez) ar savboent-se ; *von Haus aus,* a-vihanik ; *von Haus aus arm,* savet a lec'h izel (Gregor), savet a dud izelek ; *von Grund aus,* penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, en holl d'an holl, penn-kil-ha-troad, glez, en e had, hed an neudenn, leizh an neud, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leun ; *von mir aus,* evit pezh a sell ouzhin, evidon-me, gray ma karo, kent a se ; *von mir aus kann er das tun,* daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo ! ; *von mir aus können wir spazieren gehen,* deomp da bourmen mar karez (mar karit).
III. Rakverb. **1.** a verk an orin ; *ausgehen,* mont er-maez ; *auswandern,* divroañ ; *ausgraben,* dizouarañ ; *ausziehen,* eztennañ ; *ausströmen,* disleuskel.
2. a verk an ezteurel ; *aussprechen,* ezteurel, displegañ ; *ausschwatzen,* diskuliañ ; *ausstellen,* diskouez.

3. a verk ez eo peurechu un ober ; *ausrauchen,* peurvutuniñ, kas da ludu ; *ausführen,* kas da benn, lakaat klok, pengenniñ, seveniñ ; *austrinken,* riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn ; *ausschöpfen,* diviañ, skubañ.

Aus n. (-) : **1.** [sport] *der Ball geht ins Aus,* mont a ra ar vell er-maez, mont a ra ar vell d'ar wrimenn ; **2.** [sport] diwezh ar c'hoari g., fin an abadenn b. ; **3.** dibenn g., fin b., diwezh g., finvez b., termen g. ; *das soziale Aus,* finvez evel oberer ar gedvuhez b. ; *das Aus für etwas,* fin udb b., diwezh udb g.

ausarbeiten V.k.e. (hat ausgearbeitet) : **1.** sevel, empennañ, danzen ; **2.** kas da benn, lakaat klok, peurober, P. peurlipat ; *sorgfältig ausarbeiten, bis ins Einzelne ausarbeiten,* kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, kalfichat.

Ausarbeitung b. (-,-en) : **1.** peurober g., peuraoz g., peurobererezh g., oberouriezh b., micherouriezh b. ; **2.** *schriftliche Ausarbeitung,* skridaozadur g., skridaozadenn b., skridaozidigezh b.

ausarten V.gw. (ist ausgeartet) : **1.** treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ ; **2.** bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ, na gaout stumm ebet, bezañ dizereat e emzalc'h, bezañ dibropoz, lezel e spered da zivarchiñ ; **3.** en em zisleberiñ, dilignezañ, dinaturiñ, breinañ, bastardaat, bastardiñ, en em zireizhañ.

Ausartung b. (-) : disleberidigezh b., dilignezadur g., skoanadur g.

ausästen V.k.e. (hat ausgeästet) : diskoultrañ, diskourrañ, krennañ, divarrañ, divrankañ, divleñchañ, dic'harzhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, divrankañ, dilañsañ, noashaat.

Ausästung b. (-,-en) : bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g., divrankadur g.

ausatmen V.gw. (hat ausgeatmet) : **1.** dianalañ, dic'hwezhañ, dic'hwezañ e skevent, c'hwezhañ e anal, c'hwezhañ ; *laut ausatmen,* pifigañ, dic'hwezhañ, dihostal ; **2.** [dre skeud.] diwaskañ e gorf, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, diskuizhañ, ehanañ, ober un ehan.

Ausatmung b. (-) : ezanaladur g., dianaladur g., dianaladenn b., dic'hwezhadenn b.

ausbaden V.k.e. (hat ausgebadet) : **1.** skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diswalc'hiñ, riñsañ ; **2.** [dre skeud.] *es ausbaden müssen,* kouezhañ ar bec'h war an-unan, kaout mizoù, koustañ ker d'an-unan, bezañ en e c'haou, paeañ diwar-bouez e groc'hen, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, dougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *die sollen doch jetzt bitte das Ganze ausbaden,* ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, dezho d'en em zibab bremañ, dezho eo bremañ da zirouestlañ o neud, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausbaggern V.k.e. (hat ausgebaggert) : kleuziañ, toullañ, kleviañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, karzhañ, skarzhañ, [merdead.] ravanelliñ.

Ausbaggern n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarzh g., [merdead.] ravanellerezh g.

ausbalancieren V.k.e. (balancierte aus / hat ausbalanciert) : **1.** kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage ausbalancieren,* kempouezañ ar bouezerez ; **2.** kementadiñ mat.

Ausbalancieren n. (-s) : kempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g.

ausbaldowern V.k.e. (baldowerte aus / hat ausbaldowert) : **1.** kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ ; **2.** ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.

ausbalgen V.k.e. (hat ausgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hañ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

Ausbau g. (-[e]s) : **1.** peuraozadur g. ; **2.** g. (-[e]s,-bauten) : astenn g., astennadur g. ; **3.** [tekn.] distrolladur g., divontañ g. ; **4.** [mengleuz.] koadadur g. ; **5.** kreñvadur g., stabiladur g., nerzhadur g., startadur g.

ausbauchen V.k.e. (hat ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ.

V.em. **sich ausbauchen** (hat sich ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ, krommaat, kofañ, baotañ, c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ.

Ausbauchung b. (-,-en) : [tisav.] bolzenn b., bolzennadur g., bolzadur g., kof g.

ausbauen V.k.e. (hat ausgebaut) : **1.** peuraozañ, peurechuiñ ; **2.** astenn, brasaat, startaat, kreñvaat, stabilaat ; **3.** kempenn, renkañ, danvezañ ; *seine Rede ausbauen,* reiñ tres (ton,tro) d'e brezegenn ; **4.** [tekn.] divontañ, dispenn, divarc'hañ ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine,* diwanoù lies. ; **5.** [mengleuz.] *einen Stollen ausbauen,* lakaat koadaj e-barzh ur riboul, koadañ un doullenn-vengleuz ; **6.** [lu] *eine Stellung ausbauen,* kreñvaat ul lec'h.

ausbaufähig ag. : **1.** azasadus ; **2.** gwellaus ; **3.** [sportour, skoliad] danvez ennañ evit mont pelloc'h, hag a zo tu da ziorren anezhañ.

ausbedingen V.k.e. (bedang aus / hat ausbedungen) : diferañ, divizout.

V.em. : **sich ausbedingen** (bedang sich aus / hat sich ausbedungen) : *sich (t-d-b) etwas ausbedingen*, mirout udb evit an-unan, lakaat udb da ziferadenn.

ausbeißen V.k.e. (biss aus / hat ausgebissen) : diframmañ gant e zent.

V.em. : **sich ausbeißen** (biss sich aus / hat sich ausgebissen) : **1.** *sich (t-d-b) einen Zahn ausbeißen,* terriñ e zant ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Zähne an etwas ausbeißen,* tapout un enkenn, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus udb, bezañ gwall nec'het o c'houzout penaos dont a-benn eus udb, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober

ganti, na c'houzout penaos ober diouti, na vezañ evit udb, ober kazeg, ober taol gwenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un tenn gwenn, ober un dro gazh, ober kazh, chom kazeg, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ udb dreist e vaner (dreist e nerzh), chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent.

ausbeizen V.k.e. (hat ausgebeizt) : tanezañ, leskiñ, tanañ, tanadeviñ.

Ausbesserer g. (-s,-) : krafer g., talfaser g., dreser g., peñselier g., aozer g., takoner g.

ausbessern V.k.e. (hat ausgebessert) : *etwas ausbessern,* ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, talfasat udb, renkañ udb, kempenn udb, daboniñ udb, chafrañsiñ udb, arlec'houiñ udb, feuzañ udb, pennadañ udb, diregiñ udb, takonañ udb, didoullañ udb, fichañ udb, tammañ udb, greiañ udb, rapariñ udb ; *ich musste dein Hemd an mehreren Stellen ausbessern,* ret e oa bet din ober meur a steredenn ez roched ; *die Wäsche ausbessern,* didoullañ an dilhad, peñseliat an dilhad, steredenniñ an dilhad, takonañ an dilhad, dresañ an dilhad ; *Socken ausbessern,* paseadenniñ berrloeroù, didoullañ berrloeroù, pennadañ berrloeroù, ober un tamm kraf e berrloeroù, peñseliat berrloeroù, ober ur steredenn e berrloeroù, takonañ berrloeroù, dresañ berrloereier, freselat berrloeroù, krafañ berrloeroù ; *Netze ausbessern,* didoullañ rouedoù, fichañ rouedoù, kempenn rouedoù, tailhañ rouedoù, divoullañ rouedoù, dresañ rouedoù ; *ein Gemälde ausbessern,* renkañ (dresañ, difallañ, aozañ, fichañ) un daolenn, ober un dres d'un daolenn ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern,* diaraogiñ ur pezh dilhad ; *diese Hose kann man noch ausbessern,* ar bragoù-se a zo mat da zresañ c'hoazh ; *Fehler ausbessern,* reizhañ fazioù ; *etwas notdürftig ausbessern,* turlutañ war-dro udb, talfasat udb evit ur pennad, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb ; *einen Weg ausbessern,* ingalañ un hent, ratreañ un hent, takonañ un hent, peñseliat un hent, didoullañ un hent, aozañ un hent, fichañ un hent, terkañ un hent fall, diskoasellañ un hent, gwellaat un hent, kempenn un hent.

Ausbesserung b. (-,-en) : **1.** azgwri g., kraf g., steredenn b., paseadenn b., dabon g., peñsel g., dreserezh g., aozerezh g., adaozerezh g., dresadur g., adaozadur g., adaozidigezh b., arlec'houadur g., arlec'houerezh g., kempenn g., kempennerezh, kempennidigezh b. ; **2.** takonadur g., takonerezh g., takonañ g., peñseliat g., peñselierezh g., daboniñ g., talfas g., talfaserezh g., talfasadur g., talfasañ g.

Ausbesserungsarbeiten lies : labourioù adaozañ lies., labourioù dresañ lies., labourioù kempenn lies., labourioù peñseliat lies.

ausbesserungsbedürftig ag. : a rank bezañ dreset, a rank bezañ adaozet, a rank bezañ kempennet, a rank bezañ peñseliet.

Ausbesserungsstück n. (-s,-e) : takon g., peñsel g., dabon g., tapis g.

ausbeulen V.k.e. (hat ausgebeult) : **1.** digoagañ, digoagenniñ, divosigernañ ; **2.** [dilhad.] distummañ, difurmañ.

V.em. **sich ausbeulen** (hat sich (t-rt) ausgebeult) : distummañ ; *dieser Hut beult sich aus,* an tog-mañ a goll e stumm, emañ an tog-mañ o tistummañ, emañ an tog-se o tont da vezañ diforch, emañ an tog-se o fraostaat.

ausbeutbar ag. : korvoadus.

Ausbeute b. (-,-n) : **1.** preizh g., preizhadenn b. ; **2.** ampled g., fonn g., frouezh g., ; **3.** [arc'hant.] gounid g., gounidegezh b., askor g., askorad g., korvo g. ; **4.** [dre skeud.; polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g.

ausbeuteln V.k.e. (hat ausgebeutelt) : **1.** burutellañ, bleutaat, kroueriañ, ridellat ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ausbeuteln,* kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

ausbeuten V.k.e. (hat ausgebeutet) : **1.** korvoiñ, lakaat dindan gorvo, tennañ korvo eus, tennañ gounid eus ; *etwas regelrecht ausbeuten,* ober e vad ar muiañ ar gwellañ eus udb, tennañ ar brasañ korvo eus udb ; *ein Kohlenflöz ausbeuten,* lakaat ur wazhennad c'hlaou da dalvezout, eztennañ glaou eus ur wazhenn, lakaat ur wazhennad c'hlaou dindan gorvo, tennañ korvo eus ur wazhennad c'hlaou, korvoiñ ur wazhennad c'hlaou, divengleuziañ ur wazhennad c'hlaou, mengleuziañ ur wazhennad c'hlaou, gounit glaou ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ausbeuten,* mac'homañ (gwaskañ, mac'hañ, sunañ, korvoiñ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; *ausgebeutet werden,* bezañ dizonet, bezañ korvoet gant tud all.

Ausbeuter g. (-s,-) : korvoer g., suner g., suner arc'hant g., mac'homer g., krigner g., kigner g., arloup g., skraper a zen g., loufrez g. ; *die Ausbeuter und die Ausgebeuteten,* ar gorvoerien hag ar gorvoidi.

Ausbeuterklasse b. (-) : renkad korvoer b. ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln,* terriñ yev ar renkad korvoer.

Ausbeutung b. (-,-en) : **1.** korvoerezh g., korvoadur g. ; **2.** [polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g., debr-tud g. ; *die Ausbeutung der Arbeiterklasse, die Ausbeutung der Proletarier,* korvoerezh diwar-goust al labourizien g., korvoerezh ar broleterien g. ; *die Ausbeutung des Menschen durch den Menschen,* korvoerezh an den gant an den g.

Ausbeutungskolonie b. (-,-n) : trevadenn gorvoiñ b.

ausbezahlen V.k.e. (bezahlte aus / hat ausbezahlt) : peurbaeañ ; *pünktlich, aufs Härchen ausbezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor), na azezañ war e votoù.

Ausbezahlung b. (-,-en) : peurbaeadur g., restaladur g.

ausbiegen V.k.e. (bog aus, hat ausgebogen) : **1.** plegañ, krommañ, kammañ, gwariañ, arfrankaat; lakaat war zigeriñ ; *ausgebogene Manschette,* berrvañch arfrankaet g., berrvañch war zigeriñ g., manchetez arfrankaet b., manchetez war zigeriñ b. ; **2.** [hervez Duden] disgweañ, diweañ, digammañ, digrommañ, diwarañ, eeunañ.

V.k.d (t-d-b) (bog aus, ist ausgebogen) : klask an dro diwar, treiñ diwar, tremen hebiou da ; *einer Schwierigkeit ausbiegen,* klask an dro diwar ur gudenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar spern, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harzh, sigotañ ur gudenn ; *einem Wagen auf der Straße ausbiegen,* treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr.

ausbilden V.k.e. (hat ausgebildet) : **1.** stummañ, reizhañ, aozañ, doareañ, furmiñ, kelenn, deskoniañ, skoliañ, skoliata, skolaat, gobariañ, diorren, barrekaat, gouestaat ; *einen Arbeiter ausbilden,* stummañ ur micherour war e vicher, reizhañ ur micherour war e vicher, deskiñ d'ur micherour ober e labour ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen,* n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour (ur micherour perzhek) ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer ; *sie hat sich als Schneiderin ausbilden lassen,* bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; *jemanden ausbilden,* reiñ deskadurezh d'u.b. ; *jemanden nach den eigenen Bedürfnissen ausbilden,* ober u.b. diouzh e zorn ; **2.** [lu] *ausgebildet werden,* ober e glasoù ; **3.** *voll ausgebildete Form,* stumm peurechu g. ; **4.** *die kleinen Weizenpflanzen bilden Nebensprossen aus,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh.

V.em. **sich ausbilden** (hat sich (t-rt) ausgebildet) : **1.** dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ, stummañ ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus,* an nimfenn a dro da valafenn . **2.** [micher] en em stummañ.

ausbildend ag. : sevenaus.

Ausbilder g. (-s,-) : **1.** stummer g., kentelier g. ; **2.** [lu] gourdoner g.

Ausbildner g. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] **1.** stummer g., kentelier g. ; **2.** [lu] gourdoner g.

Ausbildung b. (-,-en) : **1.** furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., savidigezh b. ; **2.** stummadur g., stummadurezh b., stummerezh g., deskamant g., diorroadur g., magadur g., kelennerezh g., deskoni b., deskadur g., deskadurezh b., desk g. ; *er ist von seiner Ausbildung her Lehrer,* kelenner eo a (dre e, diouzh e) stummadur ; *Ausbildung am Arbeitsplatz,* stummadur war ar post-labour g. ; *Ausbildung des Geistes,* stummadur (diorroadur, magadur, deskadurezh) ar spered g. ; *sie hat eine Ausbildung als Schneiderin bekommen,* bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; **3.** [lu] gourdonerezh g.

Ausbildungsbeihilfe b. (-,-n) : skorenn stummerezh b.

Ausbildungsberuf g. (-s,-e) : **1.** micher hag a c'houlenn ur stummadur b. ; **2.** micher stummañ b., micher stummer b., stummerezh g.

Ausbildungsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh ur greizenn stummañ dezhañ g.

ausbildungsfähig ag. : danvez ennañ evit mont pelloc'h, hag a zo tu da ziorren anezhañ ; *er ist ausbildungsfähig,* tu 'zo da ziorren anezhañ.

Ausbildungsförderung b. (-,-en) : skorenn stummerezh b.

Ausbildungskompagnie b. (-,-n) : kreizenn c'hourdonañ b.

Ausbildungsleiter g. (-s,-) : rener staj g., rener stummadur g. ; *er wäre der ideale Ausbildungsleiter,* hennezh a veritfe ren ar staj.

Ausbildungsplatz g. (-es,-plätze) : post deskard g.

Ausbildungsstand g. (-es) : live stummadur g.

Ausbildungsvergütung b. (-,-en) : gopr deskard b.

Ausbildungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat stummadur b.

Ausbildungszeit b. (-,-n) : prantad stummadur g.

Ausbildungsziel n. (-s,-e) : pal ar stummadur g.

ausbitten V.k.e. (bat aus / hat ausgebeten) : goulenn.

V.em. : **sich ausbitten** (bat sich aus / hat sich ausgebeten) : **1.** *sich (t-d-b) ein Buch ausbitten,* amprestañ ul levr ; **2.** sevel a-enep, enebiñ ouzh ; *das möchte ich mir ausbitten,* sell aze ur c'hiz ! paouezit ouzhin, mar plij ! n'on ket evit gouzañv un emzalc'h a seurt-se !

ausblasen V.k.e. (bläst aus / blies aus / hat ausgeblasen) : **1.** lazhañ dre c'hwezhañ ; *das Feuer ausblasen,* lazhañ an tan, mougañ an tan ; *die Kerze ausblasen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, lazhañ al lutig, c'hwezhañ e fri d'ar c'houlaouenn-goar, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlaouenn-goar, mouchañ ar c'houlaouenn-goar ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen,* lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaouennoù en ur c'hwezhadenn ; **2.** [tekn.] *Glas (aus)blasen,* c'hwezhañ gwer ; **3.** [dre skeud.] *überall etwas ausblasen,* embann udb war ar groaz, embann (skignañ) udb d'ar seizh avel, trompilhañ udb ; P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen,* lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

ausbleiben V.gw. (blieb aus / ist ausgeblieben) : **1.** bezañ ezvezant, chom hep dont, fellout, mankout, dizerc'hel ; **2.** *mit der Zahlung ausbleiben,* kaout dale evit paeañ ; **3.** [tredan] *der Strom bleibt manchmal aus,* troc'hioù tredan a vez a-wechoù, a vare da vare e vez stanket red an tredan, a-wechoù e c'hwit an tredan ; **4.** [dre skeud.] *das konnte nicht ausbleiben,* tonket e oa an dra-se, da c'hoarvezout e oa, lakaet e oa da c'hoarvezout.

Ausbleiben n. (-s) : ezvesañs b., diank g., dizalc'h g.

ausbleichen V.k.e. (bleichte aus / blich aus // hat ausgebleicht / hat ausgeblichen) : dislivañ, dilivañ, gwennañ, gwennaat.

ausblenden V.k.e. (hat ausgeblendet) : **1.** [film, poltred] troc'hañ ; **2.** [kleweled] lakaat da steuziañ en arveuz, lakaat da echuiñ en arveuz.

V.em. : **sich ausblenden** (hat sich (t-rt) ausgeblendet) : [kleweled] mont diwar skign.

Ausblick g. (-s,-e) : **1.** gwel g., digor g., diabellweled g., gweled g., taol-lagad g. ; *Ausblick auf das Tal,* gwel war an draoñienn g., digor war an draoñienn g., taol-lagad war an draoñienn g. ; **2.** diawelad g., diarsell g.

ausblicken V.gw. (hat ausgeblickt) : *nach jemandem ausblicken,* klask u.b. gant an daoulagad, klask u.b. a-daol-lagad.

ausblühen V.gw. (ist ausgeblüht) : gweñviñ, divleuñviñ.

ausbluten V.gw. (ist ausgeblutet) : diwadañ, diwadañ holl, diwadañ betek penn ag e wad.
ausbohren V.k.e. (hat ausgebohrt) : toullañ, talariñ, divouedañ, poullañ, trogleuziñ.
ausbomben V.k.e. (hat ausgebombt) : distrujañ gant ur vombezadeg, distrujañ gant bombezadegoù, rezañ gant bombezadegoù ; *ein Ausgebombter (ag.k.),* un den lakaet war an hent gant ur vombezadeg g., droukreuziad ur vombezadenn g., reuzied ur vombezadeg [*liester* reuzidi ar bombezadegoù] g.
ausbooten V.k.e. (hat ausgebootet) : **1.** dilestrañ ; **2.** [dre skeud.] distroadañ, diskouviañ, dic'hoprañ, skubañ, lakaat er porzh, bannañ er maez, reiñ herr da ; *einen Beamten ausbooten,* skarzhañ ur c'hargiad ; *ausgebootet werden,* chom e toull ar c'hae, chom war ar c'hlud, bezañ lakaet war e dorchenn vihan, bezañ dirollet, bezañ kaset kuit, chom war al lann, bezañ lakaet war kein ar wiz.
ausborgen V.k.e. (hat ausgeborgt) : reiñ e prest, prestañ ; *ich borge ein Buch aus,* reiñ a ran ul levr e prest, prestañ a ran ul levr.
V.em. : **sich ausborgen** (hat sich ausgeborgt) : *sich (t-d-b) etwas ausborgen,* amprestañ udb.
ausbrechen V.k.e. (bricht aus / brach aus / hat ausgebrochen) : **1.** dismantrañ, diskar, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, bannañ d'an traoñ, diframmañ, terriñ, distrujañ ; *Steine ausbrechen,* eztennañ mein ; [mengleuz.] *einen Gang ausbrechen,* eztennañ kement ha ma c'haller eus ur wazhennad ; **2.** [tekn.] *Zähne aus dem Zahnrad ausbrechen,* dizantañ ar graouenn, dizantañ ar pagnon, dizantañ ar rodig dantek ; **3.** dislonkañ.
V.gw. / V.k.d. (bricht aus / brach aus / ist ausgebrochen) : **1.** mont er-maez dre nerzh, difoupañ, diflukañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, strinkañ er-maez, tec'hout, achap, delammat, disailhañ ; *aus dem Gefängnis ausbrechen,* achap eus ar prizon, delammat eus an toull-bac'h, tec'hout eus an toull-bac'h ; *der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen,* dic'hlannet (distanket, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz ; **2.** dislonkañ, dedarzhañ ; *der Vesuv bricht aus,* dislonkañ (dedarzhañ) a ra ar Vesuvio ; *der Ausschlag bricht aus,* dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; **3.** *aus dem alten Trott ausbrechen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un dichap, ober un dichapadenn ; **4.** *das Pferd bricht aus,* ar marc'h a ra ul lamm-treuz ; **5.** [dre skeud.] kregiñ, tarzhañ, dedarzhañ, dirollañ, diskordañ, en em zisvantañ, strakal, dichadennañ ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik,* pa grogas an tan-gwall e savas skrap - kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafuilhet - kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; *er schlief, als der Brand ausbrach,* peget eo an tan en e di dre ma oa o kousket ; *in Flammen ausbrechen,* entanañ, kregiñ, teuler flammoù, flamminañ, flammañ en un taol-kont, flamminennin ; *eine Revolution brach aus,* dispac'h a savas ; *ein Krieg bricht aus,* tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; *als der Krieg ausbrach,* pa zirollas ar brezel ; *der Krieg war ausgebrochen,* tarzhet e oa ar brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel ; *das Gewitter bricht aus,* dedarzhañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev, dirollañ a ra ar barr arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev,en em zisvantañ a ra ar barr-arnev ; *ein Streit brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, un tamm pigell, ur pezh pigell) etrezo, strakal a reas an traoù, war daeriñ ez eas an arguz etrezo ; *eine Grippeepidemie ist ausgebrochen,* ar grip a zo o redek nevez 'zo ; *der Regenschauer bricht aus,* pokañ a ra ar glav ; *ein wildes Durcheinanderwogen brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, sevel a reas ur c'hemmesk spontus e-touez an dud ; *in Tränen ausbrechen,* tarzhañ da ouelañ, dirollañ da zifronkañ, dougen gouelvan bras (Gregor), bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in lautes Gelächter ausbrechen,* dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, disvantañ, distignañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e c'henoù, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *ein lautes Gelächter brach aus,* sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas, c'hoarzhoù a flistras ; *in Zorn ausbrechen,* sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, feulziñ, mont er-maez eus e groc'hen, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e serch ; *er brach in Wut gegen seine Nachbarn aus,* mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug

ennañ ouzh e amezeien ; **6.** dont ; *ihm brach der kalte Schweiß aus,* deuet e oa un aezhenn yen warnañ, deuet e oa un aezhenn yen drezañ, ur c'hwezenn-yen a oa deuet warnañ, ur c'hwezenn-yen a redas a-hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas dre hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a darzhas àrnezañ ; *mir bricht der Schweiß aus,* dont a ra ur c'hwezenn dreizon (ennon, warnon).

Ausbrechen n. (-s) : **1.** deroù g., tarzhidigezh b. ; **2.** dislonkadenn b. ; **3.** merkoù kentañ ur c'hleñved lies., diwan ur c'hleñved g. ; **4.** lamm-treuz g. ; **5.** tec'hel g. ; **6.** eztennerezh g.

Ausbrecher g. (-s,-) : divac'had g., tec'had g.

ausbreiten V.k.e. (hat ausgebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, diblegañ, dispakañ, dirollañ, ledañ, lakaat war e led, ober ul led da, gourledañ, diverniañ, strewiñ, [barzh.] diruilhat ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus,* ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispakkaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *eine Decke ausbreiten,* displegañ ur pallenn, ledañ ur pallenn ; *die Wäsche auf der Wiese ausbreiten,* pradañ al liñselioù war ar pradouer ; *Heu ausbreiten,* dispakañ foenn, dispac'hañ foen, ledañ foenn, astenn foenn, lakaat foenn a-skign, diregennañ foenn, dispakañ foen, lakaat foenn war e led, ober ul led d'ar foenn ; *Mist ausbreiten,* skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, gardennañ teil, teilañ (temzañ, trempañ) ur park ; *Waren ausbreiten,* staliañ (displegañ, dispakañ) marc'hadourezh ; *seine Flügel ausbreiten,* digeriñ (dispakañ, displegañ) e zivaskell ; *mit ausgebreiteten Flügeln,* dispak e zivaskell, displeg e zivaskell ; *die Arme ausbreiten,* digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h.

V.em. : **sich ausbreiten** (hat sich (t-rt) ausgebreitet) : **1.** en em skignañ, en em stlabezañ, emledañ, en em ledañ, gourledañ, ec'honaat, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, dont a vihan da vras, frankaat, gounit tachenn, luskañ war-raok, [plant] ledañ ; *die Krankheit hat sich ausgebreitet,* en em skignet (en em ledet) eo ar c'hleñved, deuet eo ar c'hleñved d'en em ledañ kaer (Gregor) ; *das Unkraut breitet sich aus,* ledañ a ra al louzeier fall ; **2.** digeriñ, en em astenn ; *das weite Meer breitet sich vor ihnen aus,* digeriñ a ra ar mor bras dirazo, gwel ebet ne welont nemet ar mor digor.

Ausbreitung b. (-) : emastenn g., emled g., astenn g., astennidigezh b., emledigezh b., dispakerezh g., brudadur g., displeg g., displegerezh g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., skign g., skignerezh g., skignadur g., stlabez g., stlabezerezh g., strewadur g., strewerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilhadur g., skuilherezh g., treled g., ledad g. ; *Ausbreitung des Lichtes,* treled al luc'h g.

ausbrennen V.k.e. (brannte aus / hat ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ, beveziñ ; **2.** *eine Wunde ausbrennen,* tanezañ ur gouli*,* tanañ ur gouli*,* leskiñ (tanadeviñ) ur gouli.

V.gw. : (brannte aus / ist ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ ; *das Haus brannte aus,* pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti gant an tangwall, peurlesket e voe an ti gant an tangwall, devet-lip e voe an ti, luduet e voe an ti ; **2.** mervel, mougañ, soetiñ ; *die Kerze brennt aus,* deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vervel, emañ ar c'houlaouenn oc'h ober e zalaroù.

ausbringen V.k.e. (brachte aus / hat ausgebracht) : **1.** lemel, eztennañ ; **2.** *einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

Ausbruch g. (-s,-brüche) : **1.** deroù g., tarzhidigezh b. ; *zum Ausbruch kommen,* tarzhañ, kregiñ, dedarzhañ, dichadennañ, dirollañ ; **2.** barr g., barrad g., fourrad g., kaouad b./g. ; *Zornausbruch,* barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., kaouad fulor b./g., sodadenn b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn b., aradenn b., aradennad b., euzhenn b. ; *Zornausbrüche,* barlennadoù taeroni lies. ; **3.** dislonkadenn b., didarzhadenn b. ; *eruptiver Ausbruch,* dislonkadenn mein-teuz b. ; **4.** merkoù kentañ [ur c'hleñved] lies., diwan [ur c'hleñved] g. ; **5.** [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., ermaeziadenn b. ; **6.** [gwin] froud g.

Ausbruchsversuch g. (-s,-e) : taol-achap g., taol-tec'hel g., argeziad tec'hel g.

ausbrühen V.k.e. (hat ausgebrüht) : skaotañ.

ausbrüten V.k.e. (hat ausgebrütet) : **1.** goriñ, diglorañ, lakaat da ziglorañ, lakaat da zinodiñ ; *Eier ausbrüten,* goriñ vioù, diglorañ vioù ; **2.** [dre skeud.] ijinañ, prientiñ un drogamm bennak en e benn, itrikañ, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go ; **3.** [mezeg.] *eine Krankheit ausbrüten,* bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad.

Ausbrüten n. (-s) : goradur g.

ausbuchten V.k.e. (hat ausgebuchtet) : krouiziñ.

V.em. : **sich ausbuchten** (hat sich (t-rt) ausgebuchtet) : bezañ krouizet.

Ausbuchtung b. (-,-en) : krouizadur g.

ausbuddeln V.k.e. (hat ausgebuddelt) : **1.** dizouarañ, toullañ war ; **2.** [dre skeud.] diskoachañ, diboufañ, difoupañ, digochiñ.

ausbügeln V.k.e. (hat ausgebügelt) : **1.** peurferiñ, peurzistennañ, lemel ar plegoù dre feriñ ; *die Knitter ausbügeln,* kempenn ar rodelloù dre feriñ, lemel ar roufennoù dre feriñ, lemel ar jogadennoù dre feriñ ; **2.** [dre skeud.] adtapout, kempouezañ ; **3.** kompezañ, renkañ, didrenkañ ar soubenn, reizhañ, heñvelaat.

ausbuhen V.k.e. (hat ausgebuht) : *jemanden ausbuhen,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., c'hwibanat ouzh ub, choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgebuht,* sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ, huataet e voe gant an holl.

Ausbund g. (-[e]s,-bünde) : gwiad g./b., skouer-dreist b., patrom g., pimpatrom g. ; *ein Ausbund von Tüchtigkeit,* gwellañ den a zebr bara g., gwellañ den 'zo o vale g., gwellañ den a daol troad war an douar g., gwellañ den dindan tro an heol g., gwellañ den dindan an Neñv g., ur gwiad perzhioù mat oc'h ober anezhañ g., ur skouer a vertuz b.

ausbürgern V.k.e. (hat ausgebürgert) : *jemanden ausbürgen,* lemel e wirioù keodedour digant u.b., forc'hañ u.b. diouzh e wirioù keodedour ; *ausgebürgert werden,* bezañ forc'het diouzh e wirioù keodedour, kemer ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz.

Ausbürgerung b. (-,-en) : lamadur ar gwirioù keodedour digant u.b.

ausbürsten V.k.e. (hat ausgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust ; *einen Mantel ausbürsten,* palouerat ur vantell ; *den Staub aus einem Mantel ausbürsten,* diboultrennañ ur vantell gant ur broust.

ausdampfen V.gw. (ist ausgedampft) : aezhenniñ, diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh, koazhañ, mont e koazh.

Ausdauer b. (-) : kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., pegadur g., dalc'h g., poell g. ; *der hat Ausdauer,* kalet eo ouzh ar skuizhder, padusted en deus ; *das ist kein schnelles Pferd, es hat aber Ausdauer,* n'eo ket lijer ar marc'h, met padus eo - n'eo ket ur marc'h herrek, met padus eo - n'eo ket ampl ar marc'h, met padus eo.

ausdauern V.gw. (hat ausgedauert) : [kozh] trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

ausdauernd ag. : padus, trebadel, trebadek, dalc'hus, hezalc'h, kendalc'hus, gouzañvus, hirboanius, patiant, hirbasiant, didro, diskuizhus ; *er ist außerordentlich ausdauernd,* kalet eo ouzh ar skuizhder, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ, ur c'hendalc'her a-feson eo, hennezh e vez dalc'hamant gantañ.

ausdehnbar ag. : astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, gwevn, orjalus, govelius, mezell.

ausdehnen V.k.e. (hat ausgedehnt) : **1.** astenn, stiral, skignañ, dienkañ, brasaat, ledanaat, distrizhañ, larkaat, ec'honaat, kreskiñ ; *sein Tätigkeitsfeld ausdehnen,* ledanaat tachenn e oberezhioù ; **2.** *Handschuhe ausdehnen,* distegnañ manegoù, ledanaat manegoù ; **3.** [dre skeud.] *seinen Weg ausdehnen bis … ,* mont betek ..., reiñ tro d'e hent betek ... ; **4.** *eine ausgedehnte Kundschaft,* un niver bras (un toullad mat) a arvalien g. ; **5.** *seine Macht ausdehnen,* astenn e c'halloud, astenn e veli, kreskiñ e veli, kreskiñ e c'halloud ; **6.** *im ausgedehnten Sinne,* dre astenn-ster.

V.em. : **sich ausdehnen** (hat sich (t-rt) ausgedehnt) : **1.** en em skignañ, en em ledañ, emledañ, gourledañ, en em zistenn, dienkañ, brasaat, hiraat, distrizhañ, ec'honaat, stiral, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, frankaat ; *die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen,* arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; **2.** [dre skeud.] ober evel un deveradenn eoul, ober evel un veradenn eoul, bezañ skignet (enkantet) buan, redek evel keloù an tan, redek buan a di da di, dont a vihan da vras.

Ausdehnung b. (-,-en) : **1.** ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., gorread g., ment b., mentelezh b. ; *Ausdehnung eines Gartens,* ec'honder ul liorzh g., gorread ul liorzh g. ; **2.** emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., emledigezh b., displegerezh g., displegidigezh b., ledad g. ; *Ausdehnung eines Kolonialreiches,* emled trevadennel g., emastenn trevadennel g.

Ausdehnungskraft b. (-,-kräfte) : [fizik, kimiezh] nerzh deledañ g.

Ausdehnungsmesser g. (-s,-) : arledventer g.

Ausdehnungsvermögen n. (-s) : astennadusted b., emleduster g.

ausdenken V.k.e. (dachte aus / hat ausgedacht) : **1.** ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ ; **2.** mennozhiañ, meizañ, dec'hmegañ ; *eine Hypothese ausdenken,* danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb ; [tro-lavar] *das ist nicht auszudenken,* un dra digompren eo.

V.em. : **sich ausdenken** (dachte sich aus / hat sich (t-d-b) ausgedacht) : **1.** ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ ; **2.** krediñ, kavout d'an-unan, emskeudenniñ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, empentiñ, empennañ, dec'hmegañ, forjañ, imbroudiñ, pennsoñjal ; *sich (t-d-b) etwas ausdenken,* ijinañ udb, lakaat udb en e benn, lakaat udb en e spered, riklañ da grediñ udb ; **3.** *sich (t-d-b) eine Ausrede ausdenken,* tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelorn ; *sich eine Antwort ausdenken,* prederiañ penaos respont ; **3.** *du darfst dir ausdenken, was du wünschst,* gra da zibab ha graet e vo pep tra diouzh da c'hoant.

ausdeuten V.k.e. (hat ausgedeutet) : displegañ, disklêriañ, dazlenn, digejañ, degompren, dezintent, deveizañ, desteriañ.

Ausdeutung b. (-,-en) : displegadur g., disklêriadur g., dazlennadur g., digejadur g., desteriadur g., deveizadur g.

ausdienen V.gw. (hat ausgedient) : kas e amzer soudard da benn ; *ausgedienter Soldat,* soudard dic'hopret (bet, war e leve, kozh, echu e amzer gantañ) g., soudard disluet g. ; *ausgedientes Pferd,* marc'h graet e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Kleid,* dilhad teuc'h g., dilhad aet da fall g.

ausdingen V.k.e. (dang aus/ hat ausgedungen) : diferiñ, divizañ.

V.em. : **sich ausdingen** (dang sich aus/ hat sich (t-rt) ausgedungen) : ober gopr eost, ober marc'had eost, ober koumanant eost, koumanantiñ.

ausdiskutieren V.k.e. (diskutierte aus / hat ausdiskutiert) : *etwas ausdiskutieren,* breutaat holl selladoù udb, divizout diwar-benn holl selladoù udb, mont war don udb.

V.gw. : *sie haben ausdiskutiert,* echu eo o c'hendiviz ganto.

ausdorren V.gw. (ist ausgedorrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, krinañ, goeñviñ, serinañ gant an avel, disaouriñ.

ausdörren V.k.e. (hat ausgedörrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, disabrañ, krinañ, riñsañ, rostañ, tanailhañ, deviñ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ.
V.gw. (ist ausgedörrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, krinañ, disaouriñ, goeñviñ, serinañ gant an avel ; *etwas gegen seine ausgedörrte Kehle tun,* distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine ausgedörrte Kehle haben,* kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed.
ausdrehen V.k.e. (hat ausgedreht) : **1.** divouedañ ; *auf der Drehbank ausdrehen,* trogleuziñ ; **2.** [dre heñvel.] *eine Schraube ausdrehen,* distardañ ur viñs ; **3.** *das Licht ausdrehen,* lazhañ (mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù.
ausdreschen V.k.e. (drischt aus / drosch aus / hat ausgedroschen) : **1.** dornañ ; *das Getreide ausdreschen,* dornañ an ed ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ausdreschen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b.
Ausdruck[1] g. (-s,-drücke) : **1.** bomm-lavar g., lavar g., lavarenn b., tro-lavar b., komzenn b., troienn b., troenn b., termen g., anvad g. ; *kurzer und knapper Ausdruck,* berrlavar g. ; *kerniger Ausdruck,* tro-lavar nerzhus b. ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck,* pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen,* fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *gebräuchlicher, fester Ausdruck,* tro-lavar voutin b., troienn sonnet b. ; *veralterter Ausdruck,* tro-lavar na implijer ket mui er yezh a vremañ b., tro-lavar diamzeret b., tro-lavar gozhik b., henstumm g. ; *bildlicher Ausdruck,* treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b., leterc'had g. ; *nach dem rechten Ausdruck suchen,* klask ar gerioù a glot ar gwellañ, klask ar gerioù dik ; *seinen Gedanken Ausdruck verleihen,* displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù ; *zum Ausdruck bringen,* displegañ, disklêriañ, dispakañ, komz diwar-benn ober udb, mouezhiañ, ezteurel, geriañ ; *er hat nie den Wunsch zum Ausdruck gebracht, dass er aufhören wollte,* n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ ; *seine Freude zum Ausdruck bringen,* bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levenez, diavaeziñ e levenez, ezteuler e levenez ; **2.** *ein Lied mit Ausdruck singen,* lakaat kalon (santadoù) en e ganaouenn ; **3.** [dre astenn.] emzalc'h g., eztaol g. ; *Gesichtsausdruck,* dremmvez b., min g., neuz b., aer g., aeridigezh b., seblant g., neuz-dremm b., enebrezh b., liv g., tres g., stumm g. ; *der Ausdruck ihres Gesichtes,* al liv (an tres, ar stumm) hag a zo war he dremm, an neuz hag a zo ganti war he dremm, he dremmvez b. ; *seine Augen bringen seinen Schmerz zum Ausdruck,* liv ar boan a zo war e zremm, diouzh e zremm e weler e c'houzañv kalz, e zaoulagad a ziavaez e boan ; *künstlerischer Ausdruck,* eztaol arzel g.
Ausdruck[2] g. (-s,-drucke) : embannadur g., moulladur g.
ausdrucken V.k.e. (hat ausgedruckt) : moullañ.
ausdrücken V.k.e. (hat ausgedrückt) : **1.** gwaskañ, mac'hañ, flastrañ, frigasañ, frikañ ; *eine Zitrone ausdrücken,* gwaskañ ur suraval evit kaout e zour, tennañ an dourenn eus ur suraval (Gregor), dichugañ ur suraval, deverañ ur suraval ; **2.** [dre skeud.] eztaoliñ, ezteurel, diskouez, mouezhiañ, diavaeziñ, dispakañ, geriañ, dec'heriañ ; *seine Freude ausdrücken,* diskouez e levenez, diavaeziñ e levenez, ezteuler e levenez ; *sein herzliches Beileid ausdrücken,* kinnig e c'hourc'hemennoù doujus a gengañv ; *deutlich ausdrücken,* pishaat, spisaat, ezteuler [udb] en un doare fraezh ha sklaer ; *seine Gefühle ausdrücken,* geriañ e santadoù.
V.em. : **sich ausdrücken** (hat sich (t-rt) ausgedrückt) : komz ; *sich fein ausdrücken,* bezañ dibabet en e gomzoù, komz brav, ober gant komzoù tonius, ober gant komzoù mistr ; *er drückt sich immer sehr gewählt aus,* ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh ; *sich kurz und bündig ausdrücken,* distagañ komzoù rik ; *sich für jemanden verständlich ausdrücken,* en em lakaat en ardremez u.b., en em lakaat en akomod d'u.b. ; *sich klar und deutlich ausdrücken,* ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer, komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj ; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken,* bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet ; *sich vulgär ausdrücken,* kaozeal gast,

bezañ lourt e barlant, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù gros.

Ausdrücken n. (-s) : eztaol g.

ausdrücklich ag. : groñs, fraezh, just-ha-just, strizh, krenn, sklaer, spis, displeg, ezpleg ; *ausdrücklicher Befehl,* urzh groñs g., gourc'hemenn groñs g. ; *jemandem ausdrücklich befehlen, etwas zu tun,* gourc'hemenn groñs d'u.b. ober udb.

Ausdrucksart b. (-,-en) : doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteurel e santimant g.

ausdruckslos ag. : divuhez, divev, diene, amlavar, [arz] dinerzh.

ausdrucksvoll ag. : **1.** skeudennus ; **2.** buhezek, leun a vuhez, helavar, eztaolus, fraezh ; *ein ausdrucksvoller Blick,* ur sell leun a vuhez g., ur sell helavar g., ur sell eztaolus g.

Ausdrucksweise b. (-,-n) : doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteurel e santimant g.

ausduften V.gw. (ist ausdeduftet) : aveliñ, koll e c'hwezh vat.

ausdünnen V.k.e. (hat ausgedünnt) : distankañ, distankaat, tanavaat, rouesaat ; *jemandem das Haar ausdünnen,* ober un tamm distankañ da vlev u.b. ; *Gemüse ausdünnen,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'al legumaj.

ausdünsten V.k.e. (hat ausgedünstet) : [c'hwezh] *einen Geruch ausdünsten,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an-unan, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-unan, teurel ur c'hwezh bennak, gwentañ ur frond bennak.

V.gw. (hat ausgedünstet / ist ausgedünstet) : dic'hwezhañ, diaezhennañ.

Ausdünstung b. (-,-en) : dic'hwezhadenn b., mogedenn b., diaezhennadur g., banne c'hwezh g., fulor g., aezhenn ; *ungesunde Ausdünstungen,* fulor noazus g., mogedennoù flaerius lies., afenn noazus b.

auseinander Adv. : an eil diouzh egile, an eil diouzh eben, dijoent ; *sie sind weit auseinander,* pell emaint an eil diouzh egile ; *der Schrank bricht auseinander,* ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiemprañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel ; *er kann schlecht die Farben auseinander halten,* diaes eo dezhañ anaout al livioù ; *das Stück Fleisch fällt auseinander,* dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; *die zwei Städte liegen 100 Km auseinander,* ur c'hant kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; *die Gehöfte liegen weit auseinander,* an atantoù a zo pell an eil diouzh egile ; *eine Karte auseinander falten,* dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; *die Zeitung auseinander falten,* dispakañ ar gelaouenn ; *auseinander streuen,* strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ ; *auseinander wirren,* dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ ; *alles lief fluchtartig auseinander,* skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du ; *die Verbündeten gingen auseinander,* ar re unanet a zispartias an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; *die Demonstranten gingen auseinander,* ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas) ; [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber gehen auseinander,* n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *die Ansichten der Sachverständigen gehen auseinander,* ar brizachourien n'int ket a ali an eil gant egile, ar brizachourien n'int ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander,* an testenioù ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, an testoù ne ganont ket ar gousperoù war an hevelep ton ; *im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander,* mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaa ; *seine Gründe auseinander setzen,* reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober ; *sich auseinander setzen,* tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, arguziñ ; *sich mit etwas auseinander setzen,* en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, poelladiñ war udb.

auseinanderbrechen V.gw. (bricht auseinander / brach auseinander / ist auseinandergebrochen) : dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diemprañ, difoeltrañ, dismantrañ ; *der Schrank bricht auseinander,* ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiemprañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel.

auseinanderbreiten V.k.e. (hat auseinandergebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, dispakañ, ledañ.

auseinanderbringen V.k.e. (brachte auseinander / hat auseinandergebracht) : distrollañ, digevreañ, distokañ, disjuntrañ, disjoentañ, dispartiañ an eil diouzh egile, dizunvaniñ, dizunaniñ.

auseinanderdrehen V.k.e. (hat auseinandergedreht) : diweañ, disgweañ, divouklañ.

auseinanderfallen V.gw. (fällt auseinander / fiel auseinander / ist auseinandergefallen) : dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diemprañ, difoeltrañ, drailhañ, dismantrañ, digevreañ, dispenn ; *das Stück Fleisch fällt auseinander,* dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander,* ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh).

auseinanderfalten V.k.e. (hat auseinandergefaltet) : dispakañ, displegañ, diblegañ, dizaoublegañ ; *eine Karte auseinanderfalten,* dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; *die Zeitung auseinanderfalten,* dispakañ ar gelaouenn, displegañ ar gelaouenn, digeriñ ar gelaouenn.

auseinanderfliegen V.gw. (flog auseinander / ist auseinandergeflogen) : en em strewiñ, tarzhañ, sklisennañ, terriñ a-darzh, diskolpañ.
Auseinanderfliegen n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Auseinanderfliegen,* dre ziskolp.
auseinandergehen V.gw. (ging auseinander / ist auseinandergegangen) : **1.** dispartiañ, digevrediñ, divodañ, en em zivodañ, en em strewiñ, en em zispartiañ, divandenniñ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, en em skuilhañ ; *die Verbündeten gingen auseinander,* ar re unanet a zispartias an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; *die Demonstranten gingen auseinander,* ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas, a zivandennas) ; *geht auseinander !* freuzit ! pep hini d'e du ! ; **2.** difediñ, diforc'hiñ ; **3.** dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, dismantrañ, diemprañ, difoeltrañ, drailhañ, digevreañ, dispenn ; **4.** [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber gehen auseinander,* n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *die Ansichten der Sachverständigen gehen auseinander,* ar brizachourien n'int ket a ali an eil gant egile, ar brizachourien n'int ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander,* an testenioù ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, an testoù ne ganont ket ar gousperoù war an hevelep ton ; *im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander,* mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat.
auseinanderhalten V.k.e. (hält auseinander / hielt auseinander / hat auseinandergehalten) : **1.** dispartiañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn ; **2.** difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; **3.** diforc'h, digemmañ, merzout, disheñvelaat, dilenn, difarantiñ ; *er kann schlecht die Farben auseinanderhalten,* diaes eo dezhañ anaout al livioù ; **4.** distokañ, rampañ ; *beim Gehen die Beine auseinanderhalten,* bezañ kravazhek.
auseinanderklaffen V.gw. (hat auseinandergeklafft) : **1.** bezañ digor-frank, digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; **2.** bezañ kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras) etrezo, bezañ disheñvel-krenn an eil diouzh egile, na vezañ da dostaat, bout kemm a-yoc'h etrezo ; *ihre Worte und Taten klaffen weit auseinander,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù.
auseinanderlaufen V.gw. (läuft auseinander / lief auseinander / ist auseinandergelaufen) : skampañ kuit pep hini diouzh e du, tec'hel pep hini d'e du, en em strewiñ, en em skuilhañ, divodañ d'ar red, en em zivodañ d'ar red, divandenniñ d'ar red ; *alles lief fluchtartig auseinander,* skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du.
Auseinanderlaufen n. (-s) : tec'hadeg b., skampadeg b.
auseinanderlegen V.k.e. (hat auseinandergelegt) : **1.** distrollañ, digevreañ, divontañ, dispartiañ, displegañ, ledañ, digengreizañ ; **2.** [dre skeud.] displegañ, disklêriañ.
Auseinanderlegung b. (-,-en) : digengreizañ g.
auseinanderliegen V.gw. (lag auseinander / hat auseinandergelegen) : bezañ pell an eil diouzh egile ; *die zwei Städte liegen 100 Km auseinander,* ur c'hant kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; *die Gehöfte liegen auseinander,* an atantoù a zo pell an eil diouzh egile.
auseinandernehmen V.k.e. (nimmt auseinander / nahm auseinander / hat auseinandergenommen) : distrollañ, divontañ, dizober, dibezhiañ, diemprañ, disjoentañ, digevreañ, divodañ, dizastum, dispenn, goullonderiñ.
auseinandergenommen ag. : divontet, distrollet dibezhiet, dispennet, diaozet, divarc'het.
auseinanderreißen V.k.e. (riss auseinander / hat auseinandergerissen) : diframmañ, diskalfañ, dispenn, freuzañ, palefarzhiñ, diemprañ.
auseinanderrollen V.k.e. (hat auseinandergerollt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ.
Auseinanderrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.
auseinandersetzen V.k.e. (hat auseinandergesetzt) : **1.** dielfennañ ; **2.** [dre skeud.] displegañ, disklêriañ ; *seine Gründe auseinandersetzen,* reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober.
V.em. : **sich auseinandersetzen** (hat sich (t-rt) auseinandergesetzt) : **1.** tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, en em vreutaat, daelañ, arguziñ ; **2.** *sich mit etwas auseinandersetzen,* en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, poelladiñ war udb.
Auseinandersetzung b. (-,-en) : **1.** dielfennadur g. ; **2.** breud g., breutadenn b., breutadeg b., breujad g., breujoù lies., breutaerezh g., breudvell g., striv g., dael g., daelerezh g., rendael g. ; *Auseinandersetzung über das dialektische Verhältnis von Theorie und Praxis,* daelerezh damkam-embreg g. ; **3.** [dre skeud.] rendael b., tabut g., saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. mesk g., meskadenn b., meskadeg b. ; *es kam zu einer Auseinandersetzung mit den feindlichen Truppen,* saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad hor boa bet gant lu an enebourien ; *Auseinandersetzung zwischen Volksgruppen,* diemglev etregenel g. ; **4.** broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., fuilhadeg b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., gourdrouz g., breud g., breutadeg b., striv g., diemglev g., dizemglev g., sinkan b., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., dael b., frot g., jeu b., stag g., reuz g., rendael b., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., noaz g., tatin g.,

tousmac'h g., diframm g., sach-blev g., arguz g., arguzerezh g., brete g.

auseinanderstieben V.gw. (stob auseinander / ist auseinandergestoben) : en em strewiñ, en em skuilhañ ; *die Menge stob auseinander,* an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du.

auseinanderstreuen V.k.e. (hat auseinandergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ.

Auseinanderstreuung b. (-,-en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

auseinandertreiben V.k.e. (trieb auseinander / hat auseinandergetrieben) : divodañ, distrollañ.

auseinanderwerfen V.k.e. (wirft auseinander / warf auseinander / hat auseinandergeworfen) : strewiñ, skignañ, stlabezañ, dispac'hañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ.

auseinanderwinden V.k.e. : (wand auseinander / hat auseinandergewunden) : diweañ, disgweañ, divouklañ.

auseinanderwirren V.k.e. (hat auseinandergewirrt) : dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ.

auserkoren anv-gwan ar verb **auserkiesen** ; *die Auserkorenen (ag.k.),* ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zilennet, an dibab g. / an diuz g. / an dilenn g. (Gregor) ; *die Auserkorene (ag.k. b.),* ar muiañ-karet g.

auserkiesen V.k.e. (erkor aus / hat auserkoren) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ.

auserlesen V.k.e. (erliest aus / erlas aus / hat auserlesen) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ ; *auserlesene Früchte,* frouezh eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, a'r gwellañ, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, kentañ troc'h), frouezh eus an diuz / frouezh eus an dilenn (Gregor), frouezh dibab str.

ausersehen V.k.e. (ersieht aus / ersah aus / hat ausersehen) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, tonkañ.

auserwählen V.k.e. (erwählte aus / hat auserwählt) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, debarzh, tonkañ, aroueziñ ; *die Auserwählten(ag.k.),* ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zilennet, an dibab / an diuz / an dilenn g. (Gregor), ar barfeded lies. ; *Versammlung der Auserwählten,* bodadeg ar barfeded b. ; *die Auserwählte(ag.k. b.),* ar muiañ-karet g.

Auserwählung b. (-,-en) : dibabidigezh b.

ausessen V.k.e. (isst aus / aß aus / hat ausgegessen) : **1.** kas e bred da benn ; **2.** [dre heñvel.] peurzebriñ, pipañ, peurgas, peurlipat, razhañ, ober ar riñs war ; *seinen Teller ausessen,* lonkañ kement tra 'zo en e asied, riñsañ e asied, skubañ e asiedad, pipañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, peurlipat e asiedad, echuiñ e asiedad, peurgas e asied, mont an holl asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, mont tout an asiedad gant an-unan, goulloiñ e skudell, goullonderiñ e skudell.

ausfachen V.k.e. (hat ausgefacht) : kombodiñ ; *einen Schrank ausfachen,* kombodiñ un armel.

ausfächern V.gw. (ist ausgefächert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù ; *der Fluss fächert in ein Delta aus,* ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel d'ober un delta.

V.k.e. (hat ausgefächert) : kombodiñ, rannañ e meur a rummad.

V.em. **sich ausfächern** (hat sich ausgefächert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù.

ausfädeln V.k.e. (hat ausgefädelt) : dineudenniñ, lemel kuit eus an nadoz.

V.gw. (ist ausgefädelt) : dineudenniñ, mont kuit eus an nadoz.

V.em. **sich ausfädeln** (hat sich (t-rt) ausgefädelt) : [karr-tan] diboukañ, cheñch forzh b., cheñch banell b.

ausfahrbar ag. : hag a c'haller plegañ, pleg-dibleg, pak-dispak, gwintapl, empakus ; *ausfahrbares Fahrgestell,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., stramm-leuriañ pak dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies.

ausfahren V.gw. (fährt aus / fuhr aus / ist ausgefahren) : **1.** [karbed] mont er-maez, mont d'ober un dro ; **2.** [merdead.] kuitaat ar porzh ; **3.** [mengleuz.] *aus dem Schacht ausfahren,* adpignat war-c'horre ; 4. [karr-nij] dispakañ e leurier, dispakañ e redell.

V.k.e. (fährt aus / fuhr aus / hat ausgefahren) : **1.** *das Kind ausfahren,* kas ur bugel d'ober un droiad en e garrigell ; **2.** [dre astenn.] diheiliañ, uzañ, difoeltrañ, foeltrañ, fontañ ; *die Geleise ausfahren,* diheiliañ ar roudennoù dre forzh ruilhal warno ; *ausgefahrene Wege,* **a)** hentoù difoeltret lies., hentoù foeltret lies., gwall hentoù lies., hentoù fall lies., hentoù rust ha diaes lies., hentoù bleiz lies., hentoù sodellek lies., hentoù fontet lies. ; **b)** [dre skeud.] hentoù pilet lies., hentoù kannet lies., gwenodenn ar c'hi b., al leur gozh b., fankigell ar gardennoù boutin b.

Ausfahrt b. (-,-en) : **1.** dor-maez b., dor ezkerzh, hent-maez g., hent ezkerzh g., bretell mont er-maez b., ezkerzh gourhent g., isuenn b., difourk g. ; *Achtung ! Ausfahrt !* diwallit ! kirri a ya er-maez dre amañ, diwallit ! ezkerzh ; **2.** pourmenadenn gant ur c'harr-tan b., ermaeziadenn b.

Ausfahrtschild n. (-es,-er) **/ Ausfahrtsschild** n. (-es,-er) : panell mont er-maez eus ar gourhent b., panell ezkerzh gourhent b.

Ausfall g. (-s,-fälle) : **1.** kouezh g. ; *Ausfall der Haare,* koll blev g., kouezh ar blev, disvleviñ g. ; **2.** [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., tagadenn b., argadenn b., ermaeziadenn b. ; **3.** [klezeiaterezh] taol feuk g., feukadenn b. ; *einen Ausfall im Fechten tun,* reiñ un taol entok d'u.b. gant ijin / reiñ un taol feuk d'u.b. / feukañ u.b. (Gregor), skeiñ gant ar beg ; **4.** [lu] koll g. ; *die Truppe hatte viele Ausfälle,* kolloù bras a oa bet gant ar rejimant ; **5.** [kenwerzh] olgounid g., koll g., disgwerzhad b., disavad g. ; **6.** [dre skeud.] disoc'h g., frouezh g. ; *Ausfall der Anleihe,* disoc'h an amprest g. ; **7.** [tekn.] sac'hadenn b., chanad g.

ausfallen V.gw. (fällt aus / fiel aus / ist ausgefallen) : **1.** kouezhañ ; *die Zähne fallen ihm aus,* koll a ra e zent ; **2.** *das Korn fällt aus,* dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had ; **3.** [lu] disailhañ, strinkañ er-maez

; *die Belagerten fallen aus,* ar re sichet a glask freuzañ ar gronnadur gant un argadenn ; **4.** [dre astenn.] bezañ nullet, bezañ freuzet ; *die Sitzung fällt aus,* ne vo ket eus an dalc'h-azez (eus an emvod) ; **5.** [dre skeud.] echuiñ, kaout isu mat pe fall ; *das Fest ist gut ausgefallen,* ar gouel en doa graet berzh ; *zum Nachteil ausfallen,* treiñ da fall ; *die Ernte fällt gut aus,* fonnus eo an eost ; *wenn der Prozess zu Ihren Gunsten ausfällt,* mar hoc'h eus un isu mat d'ho prosez ; **6.** *gegen jemanden ausfallen,* reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., huchal leoù-Doue war u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad mallozhennoù war u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù war u.b., diskargañ ul las kunujennoù war u.b. ; **7.** [tredan, gaz] c'hwitañ ; *der Strom ist ausgefallen,* c'hwitet eo an tredan ; *die Gasversorgung ist ausgefallen,* c'hwitet eo ar gaz ; [keflusker] chom sac'het, chom a-sac'h, sac'hañ, bourdiñ, chom bourdet, chom gludet, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ ; **8.** [iskrim] rampañ, feukañ ; **9.** *als Erbe ausfallen,* koll e wir war un hêrezh ; *als Gesamterbe ausfallen,* bezañ dibennet.

ausfällen V.k.e. (hat ausgefällt) : **1.** [kimiezh] gouelezenniñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung ausfällen,* dierc'hiñ un dileizhenn ; **2.** [Bro-Suis] dougen, barn da, lakaat ; *über jemanden das Todesurteil ausfällen,* barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv

ausfällend ag. **/ ausfällig** ag. : kunujennus, dismegañsus, dipitus.

ausfallsicher ag. : [tekn.] suraet diouzh ar falladurioù.

Ausfallstraße b. (-,-n) : hent evit mont er-maez eus kêr g.

Ausfalltor n. (-s,-e) : addor b., dor guzh b., postern g.

Ausfallwinkel g. (-s,-) : korn disvannañ g.

Ausfallzeit b. (-,-en) : amzer dilabour b., amzer gollet b., padelezh ar c'hlaviadur b.

ausfasern V.k.e. (hat ausgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ, c'hoalat, tilhenniñ, treilhiñ.

V.gw. : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

V.em. : **sich ausfasern** (hat sich (t-rt) ausgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

Ausfasern n. (-s) : difi g.

ausfechten V.k.e. (ficht aus / focht aus / hat ausgefochten) : **1.** kas da benn, pengenniñ, skarat, skarat war ; *einen Streit ausfechten,* skarat un diemglev, skarat war un diemglev bennak, diskoulmañ un diemglev da vat ; *ein Duell ausfechten,* duvelliñ, en em gannañ e duvell ; **2.** [iskrim] *einen Gang mit jemandem ausfechten,* arsailhañ u.b.

ausfegen V.k.e. (hat ausgefegt) : *etwas ausfegen,* reiñ un taol skubell da leur udb ; *den Schmutz aus dem Zimmer ausfegen,* ober un taol skub d'ar gambr, reiñ un taol skub d'ar gambr ; *nur die Laufzonen im Haus ausfegen,* na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

ausfeilen V.k.e. (hat ausgefeilt) : **1.** livnañ, lufrañ ; **2.** [dre skeud.] kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, kalfichat ; *einen Text ausfeilen,* turgnañ ur pennad-skrid, lipat ur pennad-skrid, lipat ha peurlipat ur pennad-skrid, flourañ ur pennad-skrid, kalfichat ur pennad-skrid.

ausfertigen V.k.e. (hat ausgefertigt) : sevel, aozañ, grosañ ; *einen Wechsel ausfertigen,* sevel ul lizher-eskemm ; *eine Urkunde ausfertigen,* sevel un akta.

Ausfertiger g. (-s,-) : sevener g., haneiler g.

Ausfertigung b. (-,-en) : **1.** sevenidigezh b. ; **2.** [gwir] bazh b., eilskrid g., eilad g., haneiladenn b. ; *in doppelter, dreifacher Ausfertigung,* div / teir skouerenn anezhañ ; *für die Richtigkeit der Ausfertigung,* evit testeniekaat eo heñvel ar skouerenn ouzh ar patrom orin, evit testeniekaat eo kewir an eilad gant ar skrid orin, evit testeniañ kewir an eilad.

ausfinden V.k.e. (fand aus / hat ausgefunden) : kavout.

V.em. : **sich ausfinden** (fand sich aus / hat sich (t-rt) ausgefunden) : en em zibab, en em dennañ, en em bakañ, dirouestlañ e neud, dibunañ e gudenn, en em embreger, kavout penn d'e draoù.

ausfindig ag. : *ausfindig machen,* kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus udb ; *ich werde schon Zeugen ausfindig machen, um herauszubekommen, ob es wahr ist,* kavout a rin testoù da c'houzout ha gwir eo an dra-se ; *er konnte das Buch nicht ausfindig machen,* c'hwitañ a reas war al levr, kollet-naet e oa al levr gantañ, peurgollet e oa al levr gantañ ; *ich kann mein Buch nicht ausfindig machen,* ne zeuan ket a-benn da ziskoachañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had.

ausflicken V.k.e. (hat ausgeflickt) : *etwas ausflicken,* ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, takonañ udb, talfasat udb, renkañ udb, kempenn udb.

ausfliegen V.gw. (flog aus / ist ausgeflogen) : **1.** nijal kuit, kasaat e neizh ; **2.** [dre skeud.] troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat.

V.k.e. (flog aus / hat ausgeflogen) : kas kuit gant ur c'harr-nij.

ausfließen V.gw. (floss aus / ist ausgeflossen) : **1.** redek, berañ, deverañ, diruilh, dishalañ, silhañ, dizourañ ; **2.** [mezeg.] diskargañ, dislinañ.

Ausfließen n. (-s) : silhadenn b., dizour g.

ausflippen V.gw. (ist ausgeflippt) : P. dizatiñ, brizhañ, mont dreist-penn, mont e gouez, alfoiñ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e benn, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, krial evel un egaret ; *er flippt aus,* koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

Ausflockung b. (-,-en) : [nukl.] malzennañ g., malzennadur g.
Ausflucht b. (-,-flüchte) : remistenn b., risklenn b., digarez g., digarez ki g., digarez toull g., falszigarez g., lank g., displeg g., luz g., kidroenn b., sigur g. ; *Ausflüchte,* esprejoù lies. ; *leere Ausflüchte,* remistennoù lies., risklennoù lies., digarezioù ki lies., digarezioù toull lies., diagarezioù war-bouez un neudenn vrein lies., digarezioù ken teñval hag an noz lies., digarezioù goullo lies, kantikoù seurezed lies., fariennoù lies. falszigarezioù lies., digarezioù didalvoud lies., fall digarezioù lies. ; *das sind nur Ausflüchte,* respont eo ha respont n'eo ket, n'eo ket eeun ar gont gantañ ; *Ausflüchte suchen,* klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digarezioù, mont a gildroennoù d'u.b.
Ausflug g. (-s,-flüge) : **1.** baleadenn b., tro b., tro-vale b., troiad b., troad b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ermaeziadenn b. ; **2.** [dre skeud.] diskerzh g., distro-prezeg g., tec'hadenn b.
Ausflügler g. (-s,-) : baleadenner g., baleer-bro g.
Ausflugsdampfer g. (-s,-) : bag pourmen war stêrioù b., bag pourmen war vor b.
Ausflugslokal g. (-s,-e) : preti touristed g.
Ausflugsort g. (-es,-e) : lec'hiad touristel g., lec'h bale g.
Ausflugsziel n. (-s,-e) : pal an dro-vale g.
Ausfluss g. (-es,-flüsse) : 1. beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dishal g., dizour g. ; 2. toull diskarg g., skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-foll g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., dinaou g., toull an dizour g., riboul an dar g. ; 3. [mezeg.] amzerioù gwenn lies., diskargadur g., dislinadur g., flus g. ; 4. [tekn.] diskargadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; 5. [dre skeud.] disoc'h g., frouezh g.
Ausflussmenge b. (-,-n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g.
Ausflussrohr n. (-s,-e) : **1.** kan-dastum g., kan-distrouilh g., kan-foll g., kan-skarzh g. ; **2.** tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.
Ausflussventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ, klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.
ausfolgen [Bro-Aostria] V.k.e. (hat ausgefolgt) : reiñ, dereiñ.
ausforschen V.k.e. (hat ausgeforscht) : furchal, imbourc'hiñ, sontañ, sonteal, fuketal.
ausfragen V.k.e. (hat ausgefragt) : atersiñ, goulennata, goulennata ouzh, kuriuziñ, kuriuzennañ, peragiñ ; *jemanden gründlich ausfragen,* atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouzh u.b., ober goulennoù ken-ha-ken ouzh u.b., ober goulennoù ken-ha-kenañ ouzh u.b., ober goulennoù kenañ-kenañ ouzh u.b., ober goulennoù mui-pegen-mui ouzh u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden über etwas (t-rt) ausfragen,* atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulenn diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb.
ausfransen V.k.e. (hat ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, treilhiñ, tilhenniñ, dishiliañ.
V.gw. (ist ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.
V.em. : **sich ausfransen** (hat sich (t-rt) ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.
ausfressen V.k.e. (frisst aus / fraß aus / hat ausgefressen) : **1.** lonkañ, plaouiañ ; **2.** P. *etwas ausgefressen haben,* bezañ aet a-enep al lezenn e doare pe zoare, bezañ graet ur gwalldaol bennak, na vezañ glan a dorfed (a garez).
ausfrieren V.gw. (fror aus / ist ausgefroren) : **1.** skornañ penn-da-benn ; **2.** skornañ ; **3.** bezañ treuzet gant ar riv, bezañ treantet gant ar riv.
ausfugen V.k.e. (hat ausgefugt) : [tekn.] chikañ, chekañ.
Ausfuhr b. (-) : ezporzhiadur g., ezporzhierezh g., diborzhiadur g., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroañ g. ; *die Ausfuhr fördern,* reiñ skoaz d'an ezporzhiadurioù ; *massive Ausfuhr,* ermaeziadeg b.
Ausfuhrabteilung b. (-,-en) : servij an ezporzhiadurioù g., gwazrann an ezporzhiadurioù b.
ausführbar ag. : **1.** ezporzhius, ezporzhadius ; **2.** sevenus, sevenadus, diraezus, greadus, greüs, graus, hag a c'hall bezañ graet, a c'heller seveniñ, a c'heller ober.
Ausführbarkeit b. (-) : sevenusted b., sevenadusted b., diraezusted b., greüsted b., greüster g., greadusted b.
Ausfuhrbestimmungen lies. : reolennadur an ezporzh g.
ausführen V.k.e. (hat ausgeführt) : **1.** *den Hund ausführen,* kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantren e gi.
2. *Waren ausführen,* ezporzhiañ (diborzhiañ, divroañ, disvroañ, ermaeziañ) marc'hadourezh, kas marc'hadourezh er-maez eus ar vro.
3. kas da benn, kas da vat, embregañ, embreger, lakaat klok, kas en-dro, seveniñ, ober ouzh, ober diouzh ; *einen Auftrag ausführen,* **a)** [kenwerzh.] seveniñ ur c'houlennadenn (ur c'hemenn, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urzh-prenañ, un urzh-werzhañ) ; **b)** seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag ausgeführt,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *etwas sorgfältig ausführen,* peurlipat udb, lipat ha peurlipat udb, turgnañ udb, flourañ udb ; *einen Bau ausführen,* sevel un ti bennak ; *nicht bis zum Ende ausführen,* darniñ ; *nicht bis zum Ende ausgeführt werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom diechu, chom e boulc'h ; [sport] *ein Rad ausführen,* rodal.
4. *ein Thema ausführen,* disec'hañ un tem bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, diskejañ kement kraf 'zo en un tem bennak.

5. seveniñ ; *einen Befehl ausführen,* seveniñ ur gourc'hemenn.
ausführend ag. : **1.** [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traoñ ; **2.** [polit.] *ausführende Gewalt,* galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ, erounid g.
Ausführende(r) ag.k. g./b. : [c'hoariva] c'hoarier g., dezerc'her g.
Ausführer g. (-s,-) : **1.** ezporzhier g., diborzhier g. ; **2.** sevener g., erounezer g.
Ausfuhrerlaubnis b. (-,-se) : aotre ezporzhiañ g.
Ausfuhrhafen g. (-s,-häfen) : porzh ezporzhiañ g.
Ausfuhrindustrie b. (-,-n) : greanterezh ezporzhiañ g.
Ausfuhrkredit g. (-s,-e) : kred ezporzhiañ g.
Ausfuhrland n. (-es,-länder) : bro ezporzhier b.
ausführlich ag. : klok, spis, resis, pizh, dik, pervezh ; *ausführlich erzählen,* kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), kontañ a-grenn hag e pep gwirionez, ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù, kontañ mat pep tra, kontañ pervezh pep tra.
Ausführlichkeit b. (-) : resister g., dikted b., pervezhded b.
Ausfuhrlizenz b. (-,-en) : aotre ezporzhiañ g.
Ausführung b. (-,-en) : **1.** oberiezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., erounidigezh b., oberouriezh b., micherouriezh b., aozerezh g. ; *in Ausführung,* war ober, war ar stern, war ar portolof ; *zur Ausführung bringen,* lakaat e pleustr, lakaat da dremen er pleustr, seveniñ, treiñ ar c'homzoù en oberoù, kas da vat, kas da benn, pengenniñ, lakaat klok, kas en-dro ; *er hat seinen Auftrag zur Ausführung gebracht,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen,* efediñ un testamant ; *zur Ausführung kommen,* tremen er pleustr, bezañ lakaet e pleustr, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, bezañ kaset en-dro ; [kenw.] *Ausführung eines Auftrags,* sevenidigezh un urzhiad b. ; **2.** [dre astenn.] danevell b., rentañ-kont g. ; *schriftliche Ausführung,* rentañ-kont dre skrid g., displegadenn dre skrid b. ; *vernünftige Ausführung,* reizhveizad g. ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden,* goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner ; **3.** [kenwerzh] perzhded b. ; **4.** patrom g., handelv b., stumm g. ; **5.** evezhiadenn b.
Ausführungsbestimmung b. (-,-en) : diferadur evit kas da benn udb g. ; *Ausführungsbestimmungen erlassen,* merkañ an doare da lakaat udb da dremen er pleustr, merkañ an doare da lakaat udb e pleustr, bevenniñ pizh sevenidigezh udb.
Ausführungsschein g. (-s,-e) : [arc'hant.] kel gwezhiadenn g.
Ausführungsverordnung b. (-,-en) : dekred arverañ al lezenn g.
Ausfuhrvergütung b. (-,-en) : skoazell d'an ezporzhiañ b.
Ausfuhrwaren lies. : marc'hadourezh da vezañ ezporzhiet b., ezporzhiadoù lies.
Ausfuhrzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù ezporzhiañ lies., deverioù ezporzhiañ lies.
ausfüllen V.k.e. (hat ausgefüllt) : **1.** leuniañ, kargañ, leunaat, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *einen Graben ausfüllen,* leuniañ ur foz, stankañ un douvez, kargañ un douflez ; *ein Formular ausfüllen,* leuniañ ur furmskrid, leuniañ ur baperenn, kargañ ur furmskrid ; *einen Fragebogen ausfüllen,* leuniañ ur roll-goulennoù, respont d'ur roll-goulennoù, kargañ ur roll-goulennoù ; *Lücken ausfüllen,* stankañ toulloù ; **2.** [karg] ober, seveniñ ; **3.** *seine Zeit mit etwas ausfüllen,* tremen e amzer gant udb ; **4.** *jemanden voll ausfüllen,* reiñ (seveniñ) e c'hoantoù d'u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ (distanañ) da c'hoantoù u.b.
ausfüllend ag. : gourleunius.
Ausfüllung b. (-,-en) : **1.** kargadur g., leuniadur g. ; **2.** sevenidigezh b., gwalc'h g.
ausfüttern V.k.e. (hat ausgefüttert) : **1.** magañ, lardañ, blouc'haat, lartaat ; **2.** [dre heñvel.] doublañ, feurañ ; *mit Stroh ausfüttern,* plouzañ ; *mit Stroh ausgefüttert,* plouzet.
Ausfütterung b. (-,-en) : **1.** bouetadur g., paskadur g., bouetadenn b., bouetadurezh b. ; **2.** doubladur g., doubleür g.
Ausgabe b. (-,-n) : **1.** dispign g., ezkefiadur g. ; *eine Ausgabe machen,* dispign arc'hant, kaout miz, kaout frejoù, koustamantiñ, kemer frejoù, kemer dispign, ezkefiañ arc'hant ; *unvernünftige Ausgaben,* dispignoù dijaoj lies., dispignoù foll lies., dispignoù direzon lies., dismantr euzhus a arc'hant g., dispignoù divoder lies., gwallzispignoù lies, droukzispignoù lies., kolladennoù lies. ; *Einnahmen und Ausgaben,* savadoù ha dispignoù ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen,* drailhañ a reomp muioc'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muioc'h eget na lakaomp ; *die Ausgaben auflisten,* renabliñ an dispignoù ; *seine Ausgaben einschränken,* krennañ e zispignoù, krennañ war e zispignoù, krennañ war an dispignoù, bihanaat e zispignoù, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriñ, arbenniñ e arc'hant, moustrañ war e yac'h ; *die Ausgaben steigen immer weiter,* kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober e zispign diouzh e c'hounidigezh, reizhañ e zispign diouzh e c'hounidigezh, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober e lenn diouzh e drezenn ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus,* ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Ausgaben bestreiten,* bastañ d'an dispignoù, goleiñ an dispignoù, pourchas arc'hant an dispignoù, pourvezañ arc'hant an dispignoù, darbariñ arc'hant an dispignoù, paeañ, diyalc'hañ, herzel ouzh ar mizoù ; *laufende Ausgaben,* dispignoù (mizoù, frejoù) boutin lies. ; *öffentliche Ausgaben,* dispignoù an arc'hant

foran lies. ; *abzugsfähige Ausgaben,* dispignoù hag a c'hall bezañ tennet eus disklêriadur ar gounidoù lies. ; *mit Ausgaben verbunden,* koustus, mizus, diarc'hantus, dispignus ; *sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen,* mizoù he devez gant he mab ; **2.** [dre astenn.] *Ausgabe von Fahrkarten,* roidigezh bilhedoù (tikedoù) b. ; **3.** [moull.] moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b., embannadur g. ; *die neueste Ausgabe,* an niverenn nevez embannet b., an embannadenn ziwezhañ b., ar voulladenn ziwezhañ b. ; *zweite Ausgabe,* eilmoulladur g. ; *die zehnte Ausgabe,* an dekvet embannadur g. ; *überarbeitete Ausgabe,* embannadur azgwelet ha reizhet g.

Ausgabeeinheit b. (-,-en) **/ Ausgabegerät** n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez diskas b., unvez maez b., stagad diskas g., stagad maez g., organ ec'hankañ g., unvez ec'hankañ b.

Ausgabenbeleg g. (-s,-e) : fakturenn b., tiked kefierez g., tiked kef g.

Ausgabenkürzung (-,-en) **/ Ausgabensenkung** (-,-en) : krennadur an dispignoù g., ar c'hennañ war an dispignoù g.

Ausgabeschalter g. (-s,-) : dorikell b., draf g., gwiched b.

Ausgang g. (-s,-gänge) : **1.** digêriadenn b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., ezkerzh g. ; *einen Ausgang machen,* ober un dro(iad), mont da bourmen, ober ur bourmenadenn, ober un dro-vale, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ ; *das Mädchen hat Ausgang,* hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak) ar vatezh, plac'h a vale eo ar vatezh hiziv.

2. [dre astenn.] hent-maez g., isuenn b., isu g., toull distank g., difourk g., ermaez g. ; *wo ist der Ausgang ?* pelec'h emañ an nor evit mont er-maez ?, pelec'h emañ an nor ezkerzh ?, pelec'h emañ an difourk ? ; *kein Ausgang !* hent dall ! tremen ebet ! ; *das Haus hat Ausgang nach zwei Straßen,* sko ouzh div straed emañ dorioù an ti-se, skeiñ a ra dorioù an ti-se war div straed.

3. [dre skeud.] dibenn g., echuadur g., echuamant g., isu g., disoc'h g., disoc'had g., diskoulm g. ; *der Ausgang des Romans,* diwezh ar roman g., fin ar roman g., an diskoulm eus istor ar romant g. ; *Ausgang des Krieges,* diskoulm ar brezel g., isu ar brezel g. ; *Ausgang der Verhandlungen,* disoc'h an divizoù g., disoc'h ar c'hendivizoù g., isu ar c'hendivizoù g. ; *unglücklicher Ausgang,* gwallfinvez b., drouziwezh g., dibenn mantrus g., diwezh prendennus g., gwall isu g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution, protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution,* disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g.

Ausgangsbasis b. (-,-basen) : diazez deraouiñ g., bon loc'hañ g.

Ausgangsimpedanz b. (-,-en) : [fizik] luzded diskas b.

Ausgangsleistung b. (-,-en) : [fizik] galloudezh diskas b.

Ausgangspunkt g. (-s,-) : poent-deroù g., poent loc'hañ g., penn hent g.

Ausgangssperre b. (-,-n) : **1.** keulfe g. ; *laute Anküngigung der Ausgangssperre,* keulfe g. ; *die Ausgangssperre ankündigen, die Ausgangssperre ertönen lassen,* seniñ keulfe ; *die Ausgangssperre verhängen,* kalaat keulfe e kêr ; **2.** [lu e Bro-Suis] inchaj g., dalc'hidigezh er c'hazarn b. ; *über jemanden Ausgangsperre verhängen, jemandem Ausgangsperre erteilen,* inchajiñ u.b., derc'hel u.b. en inchaj, delc'her u.b. er c'hazarn ; *Ausgangssperre haben,* bezañ inchajet, bezañ dalc'het er c'hazarn.

Ausgangssprache b. (-,-n) : yezh kein b.

Ausgangsstellung b. (-,-en) : **1.** [lu] bon loc'hañ g., savlec'h loc'hañ g. ; **2.** [sport] lakadur deraouiñ g., emlakadur deraouiñ g., lakadur loc'hañ g., emlakadur loc'hañ g.

ausgebaucht ag. : kofek, bolzennek, bolzek.

ausgebaut ag. : terket.

ausgeben V.k.e. (gibt aus / gab aus / hat ausgegeben) : **1.** dispign, ezkefiañ, digefiañ, drailhañ, skuilhañ, diyalc'hañ, flipañ, dismantrañ, foeltrañ ; *Geld ausgeben,* dispign arc'hant, dilouediñ e arc'hant, reiñ aer d'e arc'hant, na leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, flipañ e arc'hant, dismantrañ e arc'hant, foeltrañ e arc'hant, foetañ arc'hant, dispign, kemer frejoù, kemer dispign, ober dispignoù ; *er gibt viel aus,* kalz a arc'hant a ya gant hennezh ; *sein Geld für nichtige Dinge ausgeben,* dispign e arc'hant war gac'herezh ; *sein Sohn hatte das ganze Geld ausgegeben,* peurzispignet e voe pep tra gant e vab ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus,* dispign a ra dre ma c'hounez ; *alles, was ich bei mir habe, muss ausgegeben werden,* kement a zo ganin a rank bout dispignet ; *obwohl er reich ist, gibt er wenig aus,* goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ha goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, bevañ a ra hep nemeur a zispign goude dezhañ bezañ pinvidik ; *sie hat bloß zehn Euro ausgegeben,* n'eus aet nemet dek euro diganti, n'eus aet nemet dek euro eus e yalc'h, dispignet he deus dek euro nemetken, dismantret he deus dek euro nemetken, flipet he deus dek euro nemetken, foeltret he deus dek euro nemetken ; *er hat sein ganzes Geld bis zum letzten Pfennig ausgegeben,* touzet en deus e wenneien betek an hini diwezhañ, diskantet en deus e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, debret en deus tout e wenneien, e holl wenneien a zo aet en e revr, dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken ez eo aet e yalc'h d'an hesk, peurzispignet en deus e arc'hant ; *das Geld der Kasse ausgeben,* touzañ ur gelienenn er c'hef, kemer arc'hant e genlodeien en tu diouzh an-unan, touzañ e vignoned (Gregor), tuañ arc'hant e genlodeien, sachañ arc'hant e genlodeien d'e du, truflañ, truflennat, trutal ; *Unsummen ausgeben,* ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, ober kolladennoù ; P. *jemandem einen ausgeben,* gwalc'hiñ e gorzhailhenn d'u.b., paeañ da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b. ; *eine Runde ausgeben,* paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; **2.** [dre astenn.] lodennañ, lodañ, ingalañ, rannañ, reiñ, darbar, darbariñ, dasparzhañ ; **3.** [lu] *die Parole ausgeben,* lavaret ar ger a vrezel, reiñ arouez ar ged (Gregor) ; **4.** *die Karten ausgeben,* ober an dorn, reiñ ar c'hartoù ; **5.** embann, moullañ ; [arc'hant.] *Banknoten ausgeben,* embann bilhedoù-bank.

V.em. : **sich ausgeben** (gibt sich aus / gab sich aus / hat sich (t-rt) ausgegeben) : [dre skeud.] *sich für etwas ausgeben,* reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb, en em reiñ evit udb, en em dremen da udb ; *er gibt sich für einen Arzt aus,* reiñ a ra da grediñ e vefe

mezeg, lavaret a ra bezañ mezeg, en em lakaat a ra mezeg, en em reiñ a ra evit ur mezeg, en em dremen a ra da vezeg ; *er gibt sich für älter aus, als er ist,* en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez.

Ausgebeutete(r) ag.k. g./b. : korvoed g. [*liester* korvoidi], korvoedez b.

ausgebrannt ag. : **1.** peurlosket, peurzevet, pulluc'het, pulluc'h ; **2.** [dre skeud.] brevet, brev, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, yost, yostet, nezet tout e izili dindanañ, rentet, krevet, gell, eoget gant ar skuizhder.

Ausgebranntsein n. (-s) : [mezeg.] divennerezh dre uz g., azoniad an divennerezh micherel dre uz g.

ausgebucht ag. : plas ebet ken ennañ, plas ebet ken da werzhañ ; *das Hotel ist ausgebucht,* holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas evit ho lojañ.

ausgebufft ag. : **1.** gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, troidellus, kudennek, kudennek e galon ; *er ist ausgebufft wie selten einer,* hennezh a zo ul louarn mard eus hini, hennezh a zo ul louarn ma'z eus unan (a zo itrikoù tout, a zo gwriet a finesaoù, a zo kordet a finesaoù), hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak kamm a zo en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, gwidre an diaoul a zo en e gorf, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo ur minor-plouz, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, diouzh ar mintin eo, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, un fouin eo hennezh, ur sakre den kordet eo, pegen louarn eo hennezh ! ; **2.** *das ist ja ausgebufft,* n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost a zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz.

Ausgeburt b. (-,-en) : frouezh g. ; *Ausgeburt einer krankhaften Fantasie,* frouezh ur faltazi diroll ha klañv g. ; *Ausgeburt der Hölle,* mab (boued, mevel, lakez) an diaoul g., kef-ifern g. ; *er ist eine Ausgeburt der Hölle,* mil diaoulerezh a zo en e sac'h.

ausgedacht ag. : punet a-bell, nezet a-bell ; *das ist ein ausgedachter Streich,* ur gwalldaol bet punet a-bell 'zo an hini eo, ar gordenn-se a zo bet nezet a-bell 'zo.

ausgedehnt ag. : **1.** ampl, bras-ec'hon, ec'hon, frank, ledan, diere, distrob, ledek, mentek ; *ausgedehnte Bucht,* bae digor g., pleg-mor ec'hon g., pleg-mor ledan g. ; **2.** *im ausgedehnten Sinne,* dre astenn-ster.

ausgedient ag. : *ausgedienter Soldat, soudard disluet g.,* soudard dic'hopret (bet, war e leve, kozh, echu e amzer gantañ) g. ; *ausgedientes Pferd,* marc'h graet e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Kleid,* dilhad teuc'h g., dilhad graet e reuz gantañ g., dilhad aet da fall g.

Ausgedinge n. (-s,-) : [Bro-Aostria] leve g.

ausgedorrt ag. / **ausgedörrt** ag. : sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, spelc'het, disec'het-pizh, krinet, krin, krak, skarnilek, skarnilet, dic'hlasvez, hesk, kras, devet, gay, sec'h-koadesk, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; *ausgedörrtes Buschwerk,* krin g. ; *ein ausgedörrter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor,* en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *etwas gegen seine ausgedörrte Kehle tun,* distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine ausgedörrte Kehle haben,* kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed.

ausgefallen ag. : **1.** digunvez, digustum, divoas, divoutin, ral, rouez ; **2.** [dre astenn.] iskis, brizh, stultennus, dreistordinal, espar, arsot, arziot, drol, droch ; *ausgefallene Idee,* pennad g., stultenn b., sorc'henn b. ; *ausgefallene Geschichten erzählen,* reiñ paribolennoù drol da glevet.

ausgeglichen ag. : **1.** [hin] digriz, klouar, kerreizh ; **2.** [temz-spered] kempouezet, habask, pozet, poellek, kompez, diazezet, ingal, unvan e demz-spered, kembouez e youloù, plom, poellet mat ; **3.** *ausgeglichener Kampf,* stourmad kompez g.

Ausgeglichenheit b. (-) : **1.** kempouez g. ; **2.** [temz-spered] ingalder a spered g., ingalder a imor g., poellegezh b., kompezded spered b., plom g. ; **3.** [hin] kerreizhded b., klouarded b.

ausgehen V.gw. (ging aus / ist ausgegangen) : **1.** mont er-maez, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ, mont tu bennak, mont eus ar gêr, na chom er gêr, ermaeziañ, sortial, diankañ, ober un ermaeziadenn ; *aus- und eingehen,* mont ha dont, antreal ha sortial ; **2.** *leer ausgehen,* bezañ beleg, ober kazh, ober flagas, ober tro c'houllo, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un dro gazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, menel warni, menel war e c'houlenn, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent,

ober un tenn gwenn, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull, dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo ; **3.** [dre heñvel.] diviañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, c'hwitañ, skarsaat, skortaat, dont da vankout ; *die Ware geht aus,* erru pare eo ar varc'hadourezh, emañ ar pourvezioù o vont da netra, emañ ar pourvezioù o vont war netra, emañ ar pourvezioù o vont da vann ; *das Brot geht aus,* dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, deuet eo ar bara da vezañ prim, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, prim eo ar bara, hep dale e vo echu ar bara ganeomp, prestik e vo echu ar bara ganeomp, erru eo tanav ar bara, berr a vara omp, berr e bara omp, berr war ar bara omp, en em gavet omp berr gant ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ ; *die Wochenvorräte gehen aus,* sadorniñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù ; *der Brunnen wird nie ausgehen,* ar vammenn ne c'hwito biken, biken ned aio ar vammenn da hesk, biken nend aio ar vammenn da zisec'h, biken ne zisec'ho ar vammenn-se ; *und was machen wir dann, wenn uns das Geld ausgeht ?* petra a raimp neuze mar deu an arc'hant da vankout ? ; **4.** mervel, mougañ, migañ, soetiñ ; *das Feuer geht aus,* mougañ a ra an tan, mervel a ra an tan ; *das Licht geht aus,* erru eo pare ar gouloù, migañ a ra ar gouloù ; *die Kerze geht aus,* deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vervel ; *die Kerze ist ausgegangen,* marv eo ar gantol, marvet eo ar gantol, miget eo ar gouloù, aet eo ar c'houlaouenn da soetiñ ; *ausgegangene Zigarette,* sigaretenn aet dienaou b., sigaretenn aet didan b. ; **5.** *die Geduld geht mir aus,* erru on e penn va seizh pasianted ; **6.** *ihm geht die Luft aus,* koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalet, termal a ra, c'hwitañ a ra e anal dezhañ ; *die Haare gehen ihm aus,* divleviñ a ra, koll a ra e vlev ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,* dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ ; **7.** [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; *das geht gut aus,* mat eo pep tra oc'h echuiñ mat, un disoc'h mat a zo gant an dra-se, dont a ra an dra-se da vat ; *das geht noch schlecht aus,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, emañ an traoù o treiñ war an tu a-enep, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausgehen wird,* emañ e gouign e go ; [yezh.] *auf einen Vokal ausgehen,* echuiñ gant ur vogalenn ; **8.** [dre skeud.] *er geht auf Abenteuer aus,* mont a ra da redek an avantur, mont a ra da redek e reuz (war-lerc'h e chañs, da glask e chañs, en avantur Doue, gant e avel) ; **9.** dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ) eus, deredek diouzh ; *die Staatsgewalt geht vom Volke aus,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *die Initiave geht von ihm aus,* eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se ; **10.** [relij.] *der Sohn geht vom Vater aus,* sevel (dont, dinaouiñ) a ra ar mab eus an tad (Gregor) ; **11.** *wenn wir davon ausgehen,* ma vez lakaet an dra-se e penn-kont, ma vez lakaet an dra-se e-barzh, ma vez dalc'het kont eus ar selladoù-se, ma vez kroget gant an dra-se ; *wir gehen davon aus, dass ...,* d'hor soñj ..., war hor meno ..., lakaat a reomp e …

Ausgehen n. (-s) : **1.** ermaeziadenn b. ; **2.** [dre heñvel.] diviadur g., steuziadur g.

ausgehend ag. : war e fin, war an diwezhad, war an diwezhadoù, oc'h echuiñ, war an diwezh eus.

ausgehöhlt ag. : kleuz, toull, goullo, krouis, kev, kleuziek, kavarnek, vakuolel ; *ausgehöhltes Ufer,* klot g., tornaod kev g.

ausgehungert ag. : marnaoniek, marnaonek, marnaoniet, naonek, naoniek, diwalc'het, arloupet, blank e gof, dare gant an naon, diviet gant an naon ; *ausgehungert sein,* krazañ gant an naon, duañ gant an naon, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned , bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, kaout naon ruz, kaout un naon-ki, bezañ erru blank e gof, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegel, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, tremen gant e naon, bezañ arloupet ; *die Kühe sind ausgehungert,* krignat a ra ar saout ar mogerioù.

Ausgehungerte(r) ag.k. g./b. : naoneg g. ; *die Ausgehungerten,* ar re naoniet lies., an naoneien lies.

Ausgehuniform b. (-,-en) : gwiskamant soudard evit mont er-maez g., gwiskamant kran g., gwiskamant cheuc'h g.

Ausgehverbot n. (-s,-e) : inchaj g. ; *jemandem Ausgehverbot erteilen,* inchajiñ u.b. er gêr, derc'hel u.b. en inchaj ; *Ausgehverbot haben,* bezañ inchajet.

ausgeklügelt ag. : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin, gourijinekaet.

ausgekocht ag. : [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek ; *das ist ein ausgekochter Schuft,* n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

ausgelassen ag. : **1.** birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv ; *ausgelassener Tanz,* dañs diroll g. ; *die Jugend ist ausgelassen,* war orjal emañ ar re yaouank, lavig a vez

atav gant ar re yaouank, mesk a zo er re yaouank, foll eo ar yaouankiz ; *die Kinder sind ausgelassen,* diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; **2.** seder ; *ausgelassene Stimmung,* sederoni b., sederidigezh b.

Ausgelassenheit b. (-) : birvidigezh b., bividigezh b., berv g., turmud g., friantiz b., friantaj g., gwivded b., gwivder g.

ausgelatscht ag. : P. *ausgelatschte Schuhe,* botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies., botoù aet da fall lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies.

ausgelaugt ag. : **1.** [douar] diwadet, disec'het ; **2.** *ausgelaugte Asche,* koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen,* koaradenniñ ur chaodouron ; **3.** [dre skeud.] divi, asik, asiket, faezh, eoget, og, eok, falsvarchet, fat, fatik, flak, flakik, yost, yostet, brevet, brev, dinerzh, torr, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, kaset, distruj, karzhet ; *ausgelaugt sein,* bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, skuizh-faezh), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ erru dilañs, bezañ distronk, bezañ kaset, bezañ distruj, bezañ flakik, bezañ dinerzhet, bezañ torr, bezañ og, bezañ eok, bezañ forbuet, bezañ forbu, bezañ brevet, bezañ brev, bezañ hernet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ yost gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, gouzañv skuizhder, bezañ karzhet e gorf ; *er ist ausgelaugt,* aet eo faezh, karzhet eo e gorf.

ausgelernt ag. : echu e amzer deskard gantañ.

ausgemacht ag. : **1.** *es ist ausgemacht, dass ...,* divizet ez eus bet e ... ; *es ist ausgemacht,* tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'haou aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache,* graet eo ar gra ; **2.** touet, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar re washañ, arloupet, echu, peurechu, pomet, daonet, sakre, sapre ; *ein ausgemachter Dummkopf,* ul loukez echu g. ; *ein ausgemachter Esel,* un azen touet g. ; *ein ausgemachter Lügner,* un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiat g., ur gaouiad pomet g. ; *ein ausgemachter Schuft,* ur stronk labous g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., un higenn b., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

ausgemergelt ag. : kastiz, digiget, digig, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, distruj, skarn, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, karzhet e gorf, kaset, distruj ; *ein ausgemergeltes Gesicht,* ur fas kinviet g./b.

ausgemistet ag. : P. sklutet, supet.

ausgenommen ag. : war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, estreget, estrevit, nemet, panevet ; *Anwesende ausgenommen,* war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, oc'h esevañ ar re a zo deuet.

ausgepicht ag. : **1.** kalafetet gant pech ; **2.** [dre skeud.] *ein ausgepichter Kerl,* ur paotr gwriet a finesaoù g., ul louarn kozh g., ur paotr itrikoù tout (leun a widre, finoc'h evit kaoc'h-louarn) g., Fañch an Itrikoù, un ebeul g., ur fouin g., ur sapre den kordet g., un higenn a zen b., un hinkin a zen g. ; **3.** *er hat eine ausgepichte Kehle,* plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, kreñv eo war ar boeson, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, hennezh a zo kreñv war an evañ, ned a ket fall an evañ gantañ, hennezh ne vez pell o tisec'hañ gwer, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen.

ausgepowert ag. : **1.** brev, brevet, divi, eok, forbu, forbuet, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, yost, yostet, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, rentet, krevet, gell ; **2.** teuc'h, uzet, aet da fall ; **3.** kaset da baour, paouraet, kaset war ar plaen, lakaet war ar plaen, kaset d'ar bern, taolet war an douar noazh.

ausgeprägt ag. : **1.** bras-meurbet ; *eine ausgeprägte Persönlichkeit besitzen,* bezañ un den dioutañ e-unan, kaout ur bersonelezh kreñv ; **2.** *ausgeprägte Gesichtszüge,* dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor) b.

ausgerechnet Adv. : dres, end-eeun ; *ausgerechnet, als,* krak d'ar mare ma, just d'ar mare ma, diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa, d'ar just e-giz ma ; *ausgerechnet an diesem Tag,* krak en devezh-se - en devezh-se, dres-mat - en devezh-se, eeun-hag-eeun - en devezh-se, eeun-mat - just avat en devezh-se - just-ha-just en devezh-se - en devezh-se, ken just ha fri ar c'hazh ; *ausgerechnet du musst mir das erzählen !* ha te an hini eo a gred kontañ an dra-se din !

ausgereift ag. : darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür ; *das Getreide ist ausgereift,* darev eo an ed ; *ausgereifter Kompost,* rotel ble g. ; *die Erbsen sind jetzt ausgereift,* klor a-walc'h eo ar piz ; *das Geschwür ist*

ausgereift, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.
ausgeruht ag. : diskuizh, didorr ; *entspannt und ausgeruht,* skañv e spered ha didorr e gorf.
ausgeschlafen ag. : **1.** diskuizh, kousket e walc'h gantañ, dihun-mat ; *er ist noch nicht richtig ausgeschlafen,* n'eo ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha dihun emañ c'hoazh, pikouz a zo gant e zaoulagad ; **2.** [dre skeud.] ijinus, ijinet-mat, gwidreüs, beskellek, korvigellus, fin ; *er ist ein ausgeschlafener Kerl,* n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo paotr an itrikoù.
ausgeschlossen ag. : **1.** skarzhet kuit, lakaet er-maez, diberzh, esevet ; **2.** [dre skeud.] *es ist ausgeschlossen,* dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ne c'hall ket bezañ ! e nep giz ! e nep keñver ! e nep tu ! seurt-Doue ! e nep doare ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann 'vat ! nann avat ! nann da ! e giz ebet ! griñsenn ! war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent ! (Gregor) ; **3.** *Sonntag ausgeschlossen,* nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, war-bouez da Sul, war-bouez ar Sul.
ausgeschmückt ag. : kinkl.
ausgeschnitten ag. : dispak war ar bruched, digor war ar bruched, dislontret, diskloz war ar bruched ; *ausgeschnittenes Kleid,* dilhad dispak (digor, diskloz) war ar bruched g.
ausgeschrieben ag. : *eine ausgeschriebene Handschrift haben,* skrivañ brav, stummañ brav pep lizherenn.
ausgesetzt ag. : arvaret da ; *allem Wind und Wetter ausgesetzt,* skoet gant ar seizh avel, e fri etre ar pevar avel, er pevar avel, etre ar pevar avel, e ti ar pevar avel, dispak d'an avelioù, durc'haet d'ar seizh avel, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, a-youl avel, avelek.
Ausgesiebte(s) ag.k. n. : gwentadur g., lostadennoù lies., boskon g.
ausgespannt ag. : [kezeg] distern.
ausgesprochen ag. : splann, anat ; *ein ausgesprochener Fehltritt,* ur falsvarchadenn, mard eus unan b., ur falsvarchadenn, mard eus hini b.
Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan, mard eus hini.
ausgestalten V.k.e. (gestaltete aus / hat ausgestaltet) : **1.** terkañ, aveiñ, aozañ, kempenn, annezañ ; **2.** [skridoù] displegañ hiroc'h, reiñ tro d'e zisplegadennoù.
ausgestorben ag. : **1.** aet da get, marv ; *dieser Menschenschlag ist ausgestorben,* n'eus ket ken a dud e-giz-se ; *bei uns ist die Weberei ausgestorben,* ar gwiaderezh a zo marv en hor bro ; **2.** [dre skeud.] buhez ebet ennañ, marv ; *die Stadt ist wie ausgestorben,* didud eo kêr, buhez ebet e kêr, marv eo kêr.
Ausgestoßene(r) ag.k. g./b. : kakouz g., distaoladenn b., paria g.
ausgesucht ag. : eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab.
Adv. : dibab, -kenañ, -meurbet, -distailh, -kruel.
ausgetreten ag. : *ausgetretener Weg,* hent toullet g., hent digor g., hent fraeet g. ; *ausgetrene Schuhe,* botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies., botoù aet da fall lies.
ausgetrocknet ag. : peursec'h, disec'h, disec'het, dever, dizour, kras, hesk, krin, disaour, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek, sec'h evel stoub, disec'het-pizh, spelc'het, gay ; *ausgetrockenetes Flussbett,* arroudenn b. ; *die Erde ist ausgetrocknet,* o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar.
ausgewachsen ag. : **1.** deuet d'e vent, en e vraz, en e vent ; [tud] *er ist jetzt ausgewachsen,* graet eo e lammgresk gantañ, deuet eo d'e vent bremañ, en e vent emañ bremañ, en e vraz emañ bremañ ; **2.** [dre skeud.] echu, peurechu, daonet, touet, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, pomet, mard eus unan, mard eus hini.
ausgewählt ag. : eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab, mistr.
ausgewandert ag. : divroet.
ausgewiesen ag. : **1.** ampart, mailh, gouiziek, gourdon ; **2.** anat, touet, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, echu, peurechu, daonet.
ausgewogen ag. : **1.** kempouezet, pozet, poellek, kompez, diazezet ; *wohl ausgewogener Geist,* spered kompez g. ; **2.** *ausgewogene Ernährung,* magadur kempouezet mat g. ; **3.** [dre skeud.] *eine ausgewogene Rede,* ur brezegenn voder (gerreizh, fur, pozet, pouezet mat pep ger enni) b.
Ausgewogenheit b. (-) : kempouez g., kompezded spered b., hent etre re ha re nebeut g.
ausgezeichnet ag./Adv. : pase mat, peurvat, re vat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, diouzh ar penn, eus ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, mat dreistkont, mat-eston, disheñvel, dispar, kabidan, beuz, manifik, brav ha kempenn, a dalvoudegezh, dibab, ervat, forzh vat ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet,* ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, re vat eo ar sistr-mañ, sistr kabidan eo ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees,* gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *sie kocht ausgezeichnet gut,* mat-distailh eo da geginañ, ur vestrez d'ober kegin eo, ur geginerez touet eo hi, honnezh a zo ur geginerez eus ar penn, honnezh a zo ur geginerez diouzh ar penn, pipi eo da geginañ, keginañ a ra dilastez, keginañ a ra dispar, dreist eo da geginañ, keginañ a ra ervat, hi a oar kempenn boued mat.

ausgiebig ag. : ampletus, fonn, fonnus, fonnapl, kaougant, stank, druz, frontal, puilh, ampl, fetis, frank ; *eine ausgiebige Mahlzeit,* ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *wenn Gäste kommen, dann bereite ich eine ausgiebigere Mahlzeit vor,* pa zeu tud du-mañ e vez reutoc'h va jeu, pa zeu tud du-mañ e vez rmuioc'h a larjez, pa zeu tud du-mañ e vez drusaet ar predoù, pa zeu tud du-mañ e vez farz da lein.
Adv. : dizamant, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken a findaon, ken na wic'h, a-fonn, a-yoc'h, gant largentez.
ausgießen V.k.e. (goss aus / hat ausgegossen) : **1.** skuilhañ, fuilhañ, fennañ ; *ein Glas ausgießen,* skuilhañ (fuilhañ, fennañ) ur werennad ; *Wasser in Strömen ausgießen,* skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-puilh ; **2.** [dre heñvel.] *das Feuer ausgießen,* beuziñ an tan, lazhañ an tan gant dour ; **3.** [dre astenn.] *mit Zement ausgießen,* skuilhañ simant er gremoù ; *eine Form ausgießen,* leuniañ ur moull.
Ausgießen n. (-s) : skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b.
Ausgießer g. (-s,-) : [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b.
Ausgleich g. (-s,-e) : **1.** justadur g., kempouez g., kempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g., digoll g., daskeitadur g., askevarzhadur g., assteudadur g., penntrok g., bilañs g. ; *Ausgleich von Währungen,* daskeitadur ar feurioù eskemm g., steudadur ar moneizioù g. ; *Jahresausgleich,* daskeitadur bloaz g., askevarzhadur bloaz g., assteudadur bloaz g. ; *Ein- und Ausfuhrausgleich,* kempouez an ezporzhiadurioù hag an enporzhiadurioù g., bilañs ar c'henwerzh g. ; **2.** *zum Ausgleich unserer Rechnung,* da beurechuiñ ar gont, evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur ar gont ; *Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche,* kuitañs peurreizhañ b. ; **3.** treuzvarc'had g., treuzemglev g., kompezadur g., amziviz g., emglev g. ; *zu einem Ausgleich kommen,* en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober treuzvarc'had, treuzvarc'hata, skoulmañ un treuzemglev, skoulmañ un amziviz, heñvelaat o mennozhioù, erruout mat ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Ausgleich gefunden werden,* diaesterioù (dizemglevioù) a bep seurt a skoilhas an amziviz ; **4.** digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b. ; *jemandem etwas als Ausgleich geben,* reiñ udb da zigoll d'u.b.
ausgleichbar ag. : kempouezadus.
ausgleichen V.k.e. (glich aus / hat ausgeglichen) : **1.** kempouezañ, ober kempouez da, bezañ pouez-ha-pouez gant, keidañ, digoll, dic'haouiñ [evit udb], difallañ, daspouezañ, balañsiñ, ingalañ, kementiñ ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus,* e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni ; *das eine gleicht das andere aus,* kempouez a zo etrezo, a-gempouez emaint an eil gant egile ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen,* garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; **2.** [kenw.] *das Defizit ausgleichen,* stouvañ an toull hag a zo er c'hef, lakaat par e gontoù, kempouezañ an divigad ; *den Fehlbetrag ausgleichen,* kempouezañ ar c'holl, kempouezañ an divigad, barrañ an divigad ; *eine Rechnung ausgleichen,* paeañ un dle, paeañ ur fakturenn ; *ein Konto ausgleichen,* mentelañ (kempouezañ)) ur gont.
Ausgleichen n. (-s) : kementadur g., kempouezerezh g., kevataladur g.
ausgleichend ag. : [temz spered] unvanus, a emglev.
Ausgleichgewicht n. (-e) : eneppouez g., kempouez g., aspouez g.
Ausgleichhebel g. (-s,-) : kempouezer g.
Ausgleichsabgabe b. (-,-n) : taos kempouezañ g. ; *Ausgleichsabgaben,* arc'hant kempouezañ g., pourvezadenn gempouezañ b.
Ausgleichsabkommen n. (-s) : [arc'hant.] kempouezadur g.
Ausgleichsbetrag g. (-s,-beträge) : arc'hant kempouezañ g., pourvezadenn gempouezañ b., penntrok g.
Ausgleichsfonds g. (-) : font kempouezañ g.
Ausgleichsgetriebe n. (-s) : [tekn.] rodaoueg tregemmel b., tregemmad g.
Ausgleichsgewicht n. (-e) : eneppouez g., kempouez g.
Ausgleichskasse b. (-,-n) : [Bro-Suis] kef goproù-tiegezh [KGT] g.
Ausgleichsmetropole b. (-,-n) : meurgêr gempouez b., penngêr gempouez b.
Ausgleichsrennen n. (-s,-) : redadeg kempouezet b. [*gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen*].
Ausgleichssport g. (-s) : sport kempouezet g. [*gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen*].
Ausgleichstor n. (-s,-e) **/ Ausgleichstreffer** g. (-s,-) : [sport] pal rampoiñ g.
Ausgleichsverfahren n. (-s,-) : **1.** reizhenn varnerezhel b. ; **2.** [arc'hant.] kempouezadur g.
Ausgleichszahlung b. (-,-en) : pourvezadenn gempouezañ b., penntrok g.
Ausgleichszulage b. (-,-n) : gopr dic'haou g.
Ausgleichung b. (-,-en) : [kenwerzh] kempouezadur g., daskeitadur g.
ausgleiten V.gw. (glitt aus / ist ausgeglitten) : diflipañ, riklañ, disruzañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.
Ausgleiten n. (-s) : rampadenn b.
ausgliedern V.k.e. (hat ausgegliedert) : **1.** lemel, dilemel, tennañ kuit, lakaat a-gostez ; *dieses besonders heikle Problem wurde bei den Verhandlungen ausgegliedert,* ar gudenn gwall skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù ; **2.** dispartiañ, digevrediñ, distrollañ, distagañ, ermaeziañ ; *ein Gebiet aus einem Staatsverband ausgliedern,* distagañ ur c'horn-bro diouzh ur Stad.
ausglitschen V.gw. (ist ausgeglitscht) : diflipañ, riklañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.
ausglühen V.gw. (ist ausgeglüht) : mervel, mougañ, migañ, dilugerniñ ; *die Kerze glüht aus,* deuet eo pare ar gouloù,

peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vervel, emañ ar c'houlaouenn oc'h ober he zalaroù.

ausgraben V.k.e. (gräbt aus / grub aus/ hat ausgegraben) : **1.** *ein Loch ausgraben,* ober un toull en douar, poullañ un toull, toullañ (kleuzañ, kavañ, krouizañ) an douar ; **2.** *eine Leiche ausgraben,* dizouarañ (diveziañ, dizinteriñ, toullañ war) korf un den marv ; *einen Schatz ausgraben,* dizouarañ un teñzor, tennañ un teñzor eus an douar ; **3.** [dre skeud.] *eine alte Geschichte ausgraben,* lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, degas en-dro un afer mil gozh war an daol, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Ausgraben n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g.

Ausgrabung b. (-,-en) : **1.** dizouaradur g., diveziadur g. ; **2.** *Ausgrabungen,* furchadennoù henoniezh lies., furchadurioù arkeologiezh lies.

ausgreifen V.gw. (griff aus / hat ausgegriffen) : **1.** astenn e gammedoù ; *das Pferd greift aus,* astenn a ra ar marc'h e gammedoù ; **2.** [dre skeud.] na vezañ diwezh ebet d'e brezegenn, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, bezañ pell diouzh ar gêr, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

ausgreifend ag. : [dre skeud.] *weit ausgreifende Pläne,* raktresoù a hed-diraez bras lies.

ausgrenzen V.k.e. (hat ausgegrenzt) : forc'hiñ, argas, lakaat a-gostez, lakaat er-maez, diarbenn ; *jemanden ausgrenzen,* lakaat u.b. en dizarempred, lakaat u.b. e Koraiz, lakaat u.b. er c'horn, disprizañ komz ouzh u.b.

Ausgrenzung b. (-,-en) : forc'h g., forc'hidigezh b., argaserezh g.

ausgrübeln V.k.e. (hat ausgegrübelt) : [dre skeud.] marsoñjal.

Ausguck g. (-s,-e) : [merdead.] gwernier g., gedour g., kasteller g. ; *Ausguck halten,* sellet pizh en-dro d'an-unan, bezañ war-c'hed, klask gant an daoulagad, gedal.

ausgucken V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeguckt) : **1.** [merdead.] bezañ war-c'hed, gedal ; **2.** [dre heñvel.] *sich (t-d-b) die Augen ausgucken,* dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, astenn, dislonkañ, diskolpañ) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *dort wirst du dir die Augen ausgucken,* eno az po peadra da luc'hañ.

Ausguss g. (-es,-güsse) : **1.** skuilherezh g. ; **2.** [dre astenn.] dar b. ; **3.** [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; **4.** [tekn.] teuzredenn b.

aushaben V.k.e. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : **1.** *etwas aushaben,* bezañ tennet udb., bezañ diwisket udb.

2. *etwas aushaben,* bezañ echu udb gant an-unan.

V.gw. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : *er hat aus,* **a)** echu eo e gentel gantañ ; **b)** mont a ra kuit, mont a ra er-maez ; *das Mädchen hat heute aus,* hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak) ar vatezh, plac'h a vale eo ar vatezh hiziv.

aushacken V.k.e. (hat ausgehackt) : diframmañ, tennañ ; *eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus,* dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'hen az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez.

aushaken V.k.e. (hat ausgehakt) : **1.** diglochediñ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ ; **2.** P. brizhañ, dizatiñ, bezañ o kinnig sodiñ, alfoiñ, mont dreist-penn ; *bei ihm hakt es aus,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen), koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

V.em. : **sich aushaken** (hat sich (t-rt) ausgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich ausgehakt,* udb a zo diskrog.

aushalsen V.k.e. (hat ausgehalst) : [tekn.] dic'houzougennañ.

aushalten V.k.e. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : **1.** gouzañv, padout ouzh, padout gant, diwaskañ poan, reuziñ, bezañ gwasket, souten, hulmañ, dizeriñ, herzel gant, herzel ouzh, herzel o, derc'hel mat ; *er musste bestialische Schmerzen aushalten,* malet e oa gant ar c'hloaz, taget e oa gant ur boan ifern, kouezhañ a rae gloazioù kreñv warnañ, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, reuziñ a rae poanioù ifern, reuziñ a rae poanioù disaour, gouzañv a rae poanioù kriz, diwaskañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gwasket da vat e oa ; *die Schmerzen aushalten,* herzel ouzh ar poanioù, gouzañv ar boan, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan ; *er kann viel aushalten,* kalet eo ouzh ar boan, start eo ouzh ar boan ; *ich halte es nicht mehr aus,* ne badan mui, n'on ket mui evit gouzañv an dra-se, ne c'hallan mui diouti, n'on ket ken evit padout ouzh kement-se, n'on ket kap ken, n'on ket evit herzel, bemdez a zo alies ; *ich halte diese Schmerzen nicht mehr aus,* ne harzan ket mui gant ar boan, ne c'hallan mui padout gant ar boan, n'on ket mui evit padout gant ar boan, n'on ket evit herzel gant ar boan am eus ; *die Kälte aushalten,* harpañ ouzh ar riv, padout ouzh ar riv ; *bei dieser Kälte wirst du es nicht aushalten können,* ne c'halli ket padout dindan an amzer yen-se ; *bei einer solchen Preissteigerung werden wir es nicht lange aushalten können,* ne vo ket tu da badout ken gant ar c'her m'eo deuet an traoù da vezañ ; **2.** [sonerezh] *den Ton aushalten,* chom war un notenn, derc'hel d'un notenn ; **3.** [dre astenn.] *jemanden aushalten,* bastañ da ezhommoù u.b., gounit boued d'u.b.

V.gw. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : kenderc'hel, derc'hel, padout, derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol ; *noch lange aushalten,* padout pell c'hoazh ; *bei ihm ist es nicht auszuhalten, er ist nicht zum Aushalten,* n'eus ket tu da badout outañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket va buhez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ.

aushandeln V.k.e. (hat ausgehandelt) : *etwas aushandeln,* marc'hata diwar-benn udb., breutaat udb, kevraouiñ diwar-benn udb, kevraouiñ udb.

aushändigen V.k.e. (hat ausgehändigt) : dereiñ, reiñ ; *jemandem etwas persönlich aushändigen,* reiñ udb d'u.b. etre e zaouarn, reiñ udb d'u.b. en e zaouarn ; *eine Karte aushändigen,* dereiñ ur gartenn, lakaat ur gartenn etre daouarn u.b. (Gregor).

Aushändigung b. (-,-en) : deroadur g., roidigezh b.

Aushang g. (-s,-hänge) : skritell b., liketenn b., parchenn b.
aushängen[1] V.k.e. (hat ausgehängt) : **1.** ledañ, displegañ, astenn, dispakañ, skritellañ, liketañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer ; *das Aufgebot aushängen,* skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann ; **2.** divarc'hañ, diskregiñ, diskourrañ ; *ein Fenster aushängen,* divarc'hañ ur prenestr, treuzvarc'hañ ur prenestr, divudurunañ ur prenestr, dibradañ ur prenestr.
V.k.e. **sich aushängen** (hat sich (t-rt) ausgehängt) : [plegoù, dilhadoù] steuziañ, mont kuit, divresañ, dijogañ, diroufennañ.
aushängen[2] V.gw. (hing aus / hat ausgehangen) : **1.** bezañ skritellet, bezañ liketet ; **2.** [Bro-Suis] *es hängt bei mir aus, es hängt mir aus,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on, darev on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, me a zo lor gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !
Aushängeschild n. (-es,-er) : **1.** barr-ti g., skritell b., panellerezh kenwerzh g., asagn g., arouezinti b. ; **2.** [dre skeud.] asagn brudus g., arouezinti vrudus b.
Aushängetafel b. (-,-n) : skritell b.
ausharren V.gw. (hat ausgeharrt) : padout ouzh, diwaskañ poan, kenderc'hel gant ; *in der Knechtschaft ausharren müssen,* bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh.
aushärten V.k.e. (hat ausgehärtet) : kalediñ, kaledenniñ, kaletaat ; *eine Aluminiumlegierung aushärten,* kaletaat ur c'hendeuzad aluminiom.
V.gw. (ist ausgehärtet) : mont kalet, mont start, kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, dont da galediñ ; *der Gips härtet aus,* emañ ar plastr o kaletaat.
aushauchen V.k.e. (hat ausgehaucht) : dic'hwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, mervel ; *seine Seele aushauchen,* mont d'an Anaon, tremen, mont d'ar c'hloar, rentañ e vuhez, rentañ e galon, rentañ e ene da Zoue, rentañ e ene d'e Grouer, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ.
aushauen V.k.e. (hieb aus / hat ausgehauen) : **1.** kleuzañ, kleuziañ, divouedañ ; **2.** [dre astenn., koadeg] rafantiñ, didroc'hañ, rouesaat, tanavaat, distankaat ; **3.** [mengleuz.] korvoiñ ; **4.** [tekn.] kizellañ ; *ein Standbild in Marmor aushauen,* kizellañ un delwenn a vaen-marbr, kizellañ un delwenn varbr.
aushebeln V.k.e. (hat ausgehebelt) : **1.** *jemanden aushebeln,* distroadañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., diskar u.b., douarañ u.b., torgennañ u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, pradañ u.b., pennboelliñ u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. d'ar baz ; **2.** kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, e skuilh hag e ber), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet,, peurgas, goullonderiñ.
ausheben V.k.e. (hob aus / hat ausgehoben) : **1.** kemer, lemel ; *ein Nest ausheben,* kemer ar vioù a zo en un neizh, dineizhañ un neizh ; **2.** [dre skeud.] *ein Verbrechernest ausheben,* herzel (prizonañ) ur vandennad laeron, dineizhañ un toull laeron ; **3.** [lu] gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, tuta, sevel, enfredañ ; *Soldaten ausheben,* enluañ soudarded, rejimantiñ, enrollañ soudarded, engouestlañ soudarded, tuta soudarded ; **4.** [dre heñvel.] *einen Graben ausheben,* toullañ ur foz (un douvez), kleuzañ (kleuziañ, krouiziñ) un douflez ; **5.** [tekn.] distrollañ, divontañ, dibezhiañ.
Ausheber g. (-s,-) : **1.** [lu] tutaer g. ; **2.** [labour-douar] diblanter g. ; **3.** [tekn.] distegner g., diskrog g.
Aushebung b. (-,-en) : **1.** kemeridigezh b. ; **2.** [lu] engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g. ; **3.** [Bro-Suis, lu] enluadeg b., rejimantiñ g.
aushecken V.k.e. (hat ausgeheckt) : **1.** goriñ ; **2.** P. itrikañ, iriennañ, steuñviñ, ijinañ, imbroudiñ, goriñ ; *einen Streich aushecken,* prientiñ un dro-gamm bennak en e benn, itrikañ un taol-gwidre bennak, kempenn un dro-gamm, itrikañ un taol-ganas bennak, goriñ e daol, nezañ ur gordenn bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, ijinañ un taol-gwidre bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go.
ausheilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.
ausheilen V.gw. (ist ausgeheilt) : dispegañ, pareañ, yac'haat ; *die Wunde heilt aus,* gwellaat (pareañ, teñvañ, yac'haat) a ra ar gouli ; *nicht ausheilen,* chom digor.
V.k.e. (hat ausgeheilt) : pareañ, yac'haat, goeñviñ ; *der Arzt heilt ihn aus,* ar mezeg a gas kuit ar c'hleñved diwar e dro, e yac'haat a ra ar mezeg, pareañ a ra ar mezeg anezhañ, e zijabliñ a ra ar mezeg ; *eine Wunde ausheilen,* pareañ ur gouli.
Ausheilung b. (-) : [mezeg.] **1.** pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b. ; **2.** kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; **3.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.
aushelfen V.k.d (t-d-b) (hilft aus / half aus / hat ausgeholfen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, sikour, eilañ ; *jemandem mit Geld aushelfen,* astenn arc'hant d'u.b.
Aushelfer g. (-s,-) : kefridiad g., komis g., eil g., eiler g., skoazeller g.
ausheulen V.gw. (hat ausgeheult) : ehanañ da ouelañ.
V.em. : **sich ausheulen** (hat sich (t-rt) ausgeheult) : **1.** gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ dourek ; **2.** kontañ e reuz, digeriñ (diskargañ, disammañ) e galon glac'haret, dizoleiñ e c'hlac'har, diskuliañ e boan-spered.

Aushilfe b. (-,-n) : **1.** skoazell b. ; **2.** darbarer g., eiler g. ; **3.** etreadegerezh g. ; **4.** etreadegour g.
Aushilfskraft b. (-,-kräfte) : etrekargiad g., labourer-etretant g., etreadegour g.
Aushilfspersonal n. (-s) : koskor etreadegat g., etreadegourien lies.
aushilfsweise Adv. : evel etreadegour.
aushöhlen V.k.e. (hat ausgehöhlt) : **1.** kleuzañ, kleuziañ, toullañ, divouedañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, garanañ ; *der Regen hat die Wege ausgehöhlt,* erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, toullet-didoullet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier ; *mit einem Löffel aushöhlen,* loaiata ; *Holzschuhe aushöhlen,* divouedañ botoù-koad, kleuzañ botoù-koad ; **2.** krignat, drastañ, ragnat, dinerzhañ ; *das Fieber höhlt ihn aus,* an derzhienn a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisec'hañ gant an derzhienn.
Aushöhlen n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g.
Aushöhlung b. (-,-en) : kleuz g., kleuzenn b., kavenn b., riolenn b., goulloenn b., toull-kleuz g., kleuzadenn b., kev g., mougev b., kavarn g., groc'h g., skoasell b. ; *die Aushöhlung im Baum,* krouizenn ar gleuzenn b.
ausholen V.gw. (hat ausgeholt) : **1.** sevel e vrec'h ; *zum Schlag ausholen,* sevel e zorn evit skeiñ ; *mit weit ausholender Geste,* a-zorn-nij, gant ur jestr ampl ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen,* falc'hat a-dro-hir ; **2.** *zum Wurf ausholen,* kemer e lañs (kemer herr, kemer e randon, klask e randon, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer e dizh) a-raok bannañ ; **3.** [dre skeud.] *weit ausholen,* mont da glask amzer Noe, mont da glask traoù hag o deus barv gwenn, mont pell diouzh e gazeg, komz eus traoù hag a zo ken kozh hag an douar, bezañ pell diouzh ar gêr, mont pell diouzh ar gêr da wriat ; *zum Rundumschlag ausholen,* disac'hañ e gaoz.
V.k.e. : [dre skeud.] atersiñ, goulennata.
aushorchen V.k.e. (hat ausgehorcht) : [dre skeud.] *jemanden aushorchen,* atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouz u.b.
ausholzen V.k.e. (hat ausgeholzt) : digoadañ ; *einen Wald ausholzen,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg.
aushülsen V.k.e. (hat ausgehülst) : diglorañ, dibluskañ, disac'hañ, diglosañ, dispenn ; *Erbsen aushülsen,* dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) piz-bihan ; *ausgehülst,* disac'h.
aushungern V.k.e. (hat ausgehungert) : marnaoniañ, marnaonañ, naoniañ, naonegañ, disvouedañ ; *eine Stadt aushungern,* naoniañ ur gêr.
Aushungerer g. (-s,-) : naoneger g.
aushusten V.k.e. (hat ausgehustet) : teurel [kraost h. a.]
V.gw. (hat ausgehustet) : ehanañ da basaat.
V.em. : **sich aushusten** (hat sich (t-rt) ausgehustet) : pasaat e walc'h.
ausjäten V.k.e. : c'hwennat, pechat, meskañ ; *ausgejätetes Unkraut,* c'hwennadoù lies., c'hwennadur g.
ausjohlen V.k.e. : *jemanden ausjohlen,* hual (huataat, hudal, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., ober an hu war u.b., c'hwibanat ouzh ub, ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgejohlt,* sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ.
Auskämmekamm g. (-s,-kämme) : diluzierez b., dirouestlerez b.
auskämmen V.k.e. (hat ausgekämmt) : lemel gant ur grib, diluziañ, dirouestlañ ; *ausgekämmte Haare,* kribadurioù lies.
auskämpfen V.k.e. (hat ausgekämpft) : [dre skeud.] *eine Sache auskämpfen,* skarat un arguz, skarat war ur gudenn bennak, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ udb da vat.
V.gw. (hat ausgekämpft) : stourm betek penn.
auskehlen V.k.e. (hat ausgekehlt) : **1.** garanañ ; **2.** [kegin.] *Fische auskehlen,* dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, goulloiñ, goullonderiñ) pesked.
Auskehlung b. (-,-en) : **1.** garanañ g. ; **2.** [dre heñvel., tisav.] garan b., garanadur g., kleuzenn b.
auskehren V.k.e. (hat ausgekehrt) : ober ur skub da, skubañ ; *das Haus auskehren,* reiñ un taol skub d'an ti, ober ur skub d'an ti ; *nur die Laufzonen im Haus auskehren,* na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.
Auskehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.
auskeilen V.k.e. (hat ausgekeilt) : **1.** blodañ, skourjañ, skorañ ; **2.** [kezeg] rual, gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal, distagañ ur winkadenn ; *nach jemandem auskeilen,* gwinkal ouzh u.b.
auskeimen V.gw. (ist ausgekeimt) : kellidañ, korzenniñ, broudañ, diwanañ, dont, dizouarañ, dideñviñ, joliñ, teñvañ, divorfilañ, eginañ, sevel, reiñ kellid, labourat ; *der Samen ist ausgekeimt,* diwan eo an hadenn.
auskennen V.em. : **sich auskennen** (kannte sich aus / hat sich (t-rt) ausgekannt) : gouzout diouzh, gouzout anezhi war, kaout anaoudegezh e, kaout anaoudegezh e-barzh, anavezout, bezañ gouiziek eus, beziañ gouiziek da, bezañ anaoudek eus, bezañ anaoudek war, bezañ anaoudek war-dro ; *ich kenne mich hier nicht aus,* me n'anavezan ket an doareoù dre amañ, me n'anavezan ket kaer doare al lec'h amañ, n'anavezan ket an ardremez dre amañ, n'ouzon ket diouzh an ardremez dre amañ, n'anavezan ket an trowardroioù dre amañ, n'em eus ket anaoudegezh en trowardroioù dre amañ, n'on ket anaoudek eus an trowardroioù dre amañ, n'on ket gouiziek eus an trowardroioù dre amañ ; *er kennt sich mit Waffen aus,* gouzout a ra mat diouzh an armoù, gouzout a ra diouzh stok an armoù, gouiziek eo eus an armoù, gouiziek eo diouzh an armoù, anaoudek eo eus an armoù ; *sich in etwas (t-d-b) gründlich auskennen,* bezañ anaoudek war-dro udb, bezañ anaoudek eus udb, bezañ reizh war udb, gouzout brav diouzh udb / bezañ en e grog (en e daol, en e blom) gant udb (Gregor), bezañ don war udb., bezañ kreñv war udb, bezañ arroutet (ur mailh) war udb, bezañ akuit-mat gant udb, bezañ barrek ouzh udb, kaout skiant udb, bezañ un tad den war udb, bezañ ur

mestr d'ober udb, bezañ ifam war udb, bezañ doazh war udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ gouiziek d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, gouzout anezhi war udb ; *er kennt sich da aus,* hennezh a zo ur mestr d'ober, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *du kennst dich da nicht besser aus als ich,* n'out ket maoutoc'h egedon ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus,* un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *sich in etwas (t-d-b) ein bisschen auskennen,* damanavezout udb, na c'houzout ur c'hagnad war-dro udb.

auskerben V.k.e. (hat ausgekerbt) : askañ, askennañ, kochañ, boulc'hañ, diskolpat, ingochañ.

Auskerbung b. (-,-en) : ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g.

auskernen V.k.e. (hat ausgekernt) : disgreuniñ, divaenañ, diaskornañ, displusañ.

auskippen V.k.e. (hat ausgekippt) : diskargañ, skarzhañ, karzhañ.

auskitten V.k.e. : mastikañ, kalafetiñ.

ausklammern V.k.e. (hat ausgeklammert) : **1.** lakaat etre krochedoù ; **2.** [dre skeud.] lakaat a-gostez.

Ausklang g. (-s,-klänge) : **1.** notenn ziwezhañ b., fatadur g. ; **2.** [dre skeud.] dibenn g., diwezh g. ; *Ausklang des Festes,* diwezh ar gouel g., ar gouel o tennañ d'e fin g. (Gregor).

ausklappbar ag. : gwintabl, empakapl, hag a c'haller plegañ, pak-dispak, astenn-diastenn, war astenn, pleg-displeg.

ausklappen V.k.e. (hat ausgeklappt) : gwintañ, empakañ, plegañ ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen,* digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *ausgeklapptes Taschenmesser,* kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

ausklatschen V.k.e. (hat ausgeklatscht) : brudañ, diskuliañ, gwerzhañ.

ausklauben V.k.e. (hat ausgeklaubt) : **1.** didoueziañ gant poan gant e vizied ; **2.** [dre skeud.] diskantañ, dibluskañ ervat, c'hwennat, sellet a-dailh ouzh, nizañ, diskejañ, disec'hañ ; *Fehler ausklauben,* diskantañ pizh un destenn / dibluskañ ervat ur pennad-skrid (Gregor), c'hwennat ar fazioù diouzh ur pennad-skrid, peurreizhañ ur pennad-skrid.

auskleben V.k.e. (hat ausgeklebt) : pegañ ; *mit Tapeten auskleben,* gwiskañ (goloiñ) gant paper-moger.

auskleiden V.k.e. (hat ausgekleidet) : **1.** *jemanden auskleiden,* diwiskañ u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b., lemel e zilhad diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhad d'u.b., tennañ e zilhad d'u.b. ; **2.** [tekn.] gwiskañ, gwarnisañ.

V.em. : **sich auskleiden** (hat sich (t-rt) ausgekleidet) : en em ziwiskañ.

Auskleidezimmer n. (-s,-) **/ Auskleideraum** g. (-s,-räume) : gwiskva g., gwisklec'h g.

ausklingeln V.k.e. (hat ausgeklingelt) : kemenn gant ur c'hloc'hig.

V.gw. (ist ausgeklingelt / hat ausgeklingelt): ehanañ da seniñ.

ausklingen V.gw. (klang aus / ist ausgeklungen / hat ausgeklungen) : **1.** fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mougañ, paouez ; **2.** [dre skeud.] echuiñ.

ausklinken V.k.e. (hat ausgeklinkt) : **1.** [fun] distagañ, leuskel da vont ; **2.** [bombezennoù] dilaoskiñ, disteurel, teurel, dozviñ ; **3.** [tekn.] dizleizennañ, distegnañ.

V.em. **sich ausklinken** (hat sich (t-rt) ausgeklinkt) : *sich aus etwas ausklinken,* diskregiñ diouzh udb, en em dennañ eus udb.

Ausklinkvorrichtung b. (-,-en) : biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g., distegnerez b., dizleizenner g.

ausklopfen V.k.e. (hat ausgeklopft) : **1.** skeiñ gant, kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; *Teppiche ausklopfen,* kannañ (lopañ, bazhata, diboultrennañ) pallennoù ; *Wäsche ausklopfen,* kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank ; *die Wäsche wird ausgeklopft,* emañ an dilhad o kannañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ausklopfen,* frotañ kaer u.b., skrivellañ mat u.b., diboultrañ pizh dilhad u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, sevel koad dreist u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., mont rust (dre vil) d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, lardañ e billig d'u.b.

Ausklopfer g. (-s,-) : loper g.

ausklügeln V.k.e. (hat ausgeklügelt) : ijinañ, gwellaat, klokaat.

V.em. : **sich ausklügeln** (hat sich ausgeklügelt) : *sie klügelte sich (t-d-b) etwas Neues aus,* itrikañ (irienniñ, steuñviñ) a reas un taol nevez.

Anv-gwan verb **ausgeklügelt** : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin.

auskneifen V.gw. (kniff aus / ist ausgekniffen) : P. diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

ausknipsen V.k.e. (hat ausgeknipst) : [gouloù, kleuzeur] lazhañ.

ausknobeln V.k.e. (hat ausgeknobelt) : **1.** tennañ d'ar sord gant diñsoù, brokañ en ur c'hoari diñsoù, bilhiñ ; **2.** [dre astenn.] ijinañ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ.

ausknöpfbar ag. : lem-laka, bouton-divouton, helam, lamadus.

auskochen V.gw. (hat ausgekocht) : **1.** bezañ o peurboazhañ, bezañ oc'h echuiñ da boazhañ ; **2.** mont en tan ; **3.** aezhenniñ en ur boazhañ.

V.k.e. (hat ausgekocht) : **1.** *Fleisch auskochen,* poazhañ mat kig ; **2.** [mezeg.] *die Instrumente auskochen,* ober ur berv d'ar binviji evit dishadennañ anezho ; **3.** *ausgekocht,* [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek ; *ein ausgekochter Schuft,* ur fripon touet g., ur filouter daonet g., ur fripon eus ar penn g., ul lampon

diouzh ar penn g. ; *das ist ein ausgekochter Schuft,* n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

auskommen V.gw. (kam aus / ist ausgekommen) : **1.** mont er-maez, sortial ; **2.** brudañ, dont da vezañ brudet ; **3.** dont a-benn, en em dennañ, en em bakañ, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em gavout, P. pakañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, skoulmañ, skoulmañ ganti, skoulmañ an daou benn, kaout a-walc'h evit ober e dreuz ; *ohne Dolmetscher auskommen,* en em glevet kuit a jubennourien ; *mit wenig auskommen, mit wenigem auskommen, mit Wenigem auskommen,* **a)** bevañ diwar nebeut, bevañ moan, tremen gant nebeut a dra ; **b)** bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ treut, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bevañ diwar bara ha dour ; **c)** ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ traoù ; *mit seinem Lohn kommt er nicht aus,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus,* gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, gant va gopr e c'hellan justik en em gavout, amañ n'emañ ket ar vammenn, n'em eus ket da zioueriñ gant va gopr, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *dürftig auskommen,* ruzañ anezhi, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, na gaout da zioueriñ, fritañ paourentez, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, bevañ divalav, bevañ treut, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *ohne unsere Computer können wir nicht mehr auskommen,* n'eur ket evit dioueriñ an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ dizonet diouzh an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ forc'het a'n urzhiataerioù ken ; *ohne Geld auskommen,* ober (tremen, ober e dreuz) hep arc'hant ; *ohne Tabak auskommen müssen,* yunañ a vutun, rankout dioueriñ butun, bezañ forc'het a'r butun ; *ohne Hilfe kommen wir nicht aus,* n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vout sikouret, sikour a rankomp da gaout ; *nicht ohne seine Mutter auskommen können,* na vezañ evit dioueriñ e vamm ; *sie können ohne einander nicht auskommen,* n'int ket evit en em zioueriñ ; **4.** [dre skeud.] en em glevet, en em gordañ, en em ober, en em bleustriñ, en em bakañ, en em gochañ, en em gavout par, en em ingalañ, asantiñ, en em dremen ; *ich komme gut mit ihm aus,* en em glevet a ran mat gantañ, en em ober a ran outañ, asantiñ a ran gantañ, en em dremen a ran outañ, en em dremen a ran dioutañ, tremen a ran dioutañ, ober a ran dioutañ, ober a ran gantañ, mat e vezan gantañ ; *gut miteinander auskommen,* en em glevet mat, en em ingalañ mat, en em bleustriñ, bezañ kalz a gevredigezh etrezo, en em ober an eil diouzh egile, en em ober etrezo, en em bakañ, en em gochañ, en em gavout par, ober segal an eil gant egile, bezañ emglev en o zouez ; *mit ihm kommt man schwer aus,* diaes eo kaout afer outañ, diaes eo ober dioutañ, diaes eo ober gantañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes.

Auskommen n. (-s) : korvoder g., gopr g., pae g., leve g. ; *er hat sein Auskommen,* n'en deus ket da glemm, gounit a ra peadra, e c'hopr a zo a-walc'h d'e gunduiñ, dont a ra a-benn da dennañ e gof er-maez a vizer, en em gavout a ra, a-walc'h en deus d'ober e dreuz, a-walc'h en deus evit ober e dreuz, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar vuhez, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar bed, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, foenn a-walc'h en deus en e rastell, foenn a-walc'h en deus en e rastell evit debriñ ; *er hat sein gutes Auskommen,* koumanant mat en deus, gounit a ra ur gopr a-zoare, gopret mat eo, druz eo e stal, ur gounider bara eo, barrek eo, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, gouest eo.

auskömmlich ag. : a-walc'h, trawalc'h.

auskoppeln V.k.e. (hat ausgekoppelt) : **1.** [hemolc'h] diskoublañ, distrollañ ; **2.** [tekn.] dizenkrogañ, diantellat, dilugañ, digevreañ.

auskörnen V.k.e. (hat ausgekörnt) : dishiliañ, dihiliañ, disgreuniañ, rifiñ, dihadiñ, dirañvañ, diroñjiñ.

Auskörnen n. (-s) : dishilh g.

auskosten V.k.e. (hat ausgekostet) : **1.** saouriñ, tañva, blazañ ; *das Leben auskosten,* ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan, profitañ eus ar vuhez ; *sein Glück auskosten,* profitañ eus e blijadur, lakaat e amzer da brofitañ eus e blijadur, kemer e blijadur ; **2.** [dre skeud.] *bis zur Neige auskosten,* evañ betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ.

auskotzen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgekotzt) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon.

V.em. : **sich auskotzen** (hat sich (t-rt) ausgekotzt) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon.

auskragend ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valeg.

auskramen V.k.e. (hat ausgekramt) : **1.** staliañ, dispakañ, displegañ ; *Waren auskramen,* staliañ (dispakañ, displegañ) marc'hadourezh ; **2.** [dre skeud.] ober digoroù gant, bragal gant, dougen randon gant ; **3.** *alte Einnerungen auskramen,* dibunañ eñvoradennoù kozh ; **4.** *Geheimnisse auskramen,* diskuliañ kevrinoù, disklêriañ kevrinoù, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, P. dispakañ e grampouezh.

auskratzen V.k.e. (hat ausgekratzt) : **1.** skrabañ, kravat, diskrabañ ; **2.** *jemandem die Augen auskratzen,* tennañ e zaoulagad eus e benn d'u.b., diframmañ e zaoulagad diouzh e benn d'u.b. ; **3.** [mezeg.] karzhellañ, karzhañ, skarzhañ.

Auskratzer g. (-s,-) : **1.** raker g., raklerez b., karzhprennig g. ; **2.** [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b.

auskriechen V.gw. (kroch aus / ist ausgekrochen) : **1.** ruzañ er-maez, en em stlejañ er-maez, skrampañ er-maez, mont a-stlej er-maez, mont a-ruz-korf er-maez, mont a-ruzoù er-maez, buzhugenniñ evit dont er-maez, mont a-ruz er-maez, en em arat er-maez ; **2.** [laboused] diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ.

Auskriechen n. (-s) : [laboused] nodadur g.

auskriegen V.k.e. (hat ausgekriegt) : **1.** dont a-benn da ziwiskañ, dont a-benn da dennañ ; **2.** dont a-benn da echuiñ, kas da benn, pengenniñ.

auskristallisieren V.k.e. (kristallisierte aus / hat auskristallisiert) : strinkennañ.

V.gw. (kristallisierte aus / ist auskristallisiert): strinkenniñ, mont da strinkenn, dilaviñ ; *das Salz kristallisiert aus,* dilaviñ a ra an holen.

V.em. : **sich auskristallisieren** (kristallisierte sich aus / hat sich (t-rt) auskristallisiert) : strinkennañ, mont da strinkenn.

auskugeln V.k.e. (hat ausgekugelt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, divellañ, diflach, dilec'hiañ, dioeñsiñ.

V.em. : **sich auskugeln** (hat sich ausgekugelt) : [mezeg.] *sich (t-d-b) den Arm auskugeln,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, diemprañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *sich (t-d-b) die Schulter auskugeln,* diskoaziañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, dilec'hiañ, diemprañ) e skoaz.

Auskugelung b. (-,-en) : diempradur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadur.

auskühlen V.k.e. (hat ausgekühlt) : skornañ, yenañ, gouyenaat, freskaat.

V.gw. (ist ausgekühlt) : **1.** anouediñ, dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (pakañ, tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez ; **2.** yenañ, yenaat ; *auskühlen lassen,* lezel da yenañ, leuskel da yenañ, lezel da deurel e dan.

Auskühlung b. (-) : **1.** taol yen g., riv g., korfad riv g., barr riv g., anoued g., anouedadur g., paourentez b., arwez g., barr arwez g., iswrester g. ; *an Auskühlung sterben,* mervel gant ar riv, mervel gant an iswrester ; **2.** skornadur g., yenadur g.

Auskultation b. (-,-en) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ, selaouennadenn b.

Auskultations- : [mezeg.] … selaouennañ, … klevata, … selaouennel.

auskultieren V.k.e. (auskultierte / hat auskultiert) : [mezeg.] selaouennañ, klevata.

auskundschaften V.k.e. (hat ausgekundschaftet) : **1.** spiañ, furchal, klask titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, disaouzan war divoud udb, ober enklask diwar-benn udb. ; **2.** anavezadenniñ, anaoudaduriñ.

Auskundschaften n. (-s) : **1.** spierezh g. ; **2.** anavezadenniñ g., anaoudaduriñ g.

Auskundschafter g. (-s,-) : **1.** spier g., kelaouer g., titourer g. ; **2.** [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Auskunft b. (-, Auskünfte) : titour g., ditour g., disklêriadur g., kelaouadur g., stlenn g. ; *jemandem Auskunft über etwas erteilen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, daveiñ udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, disklêriadennañ udb d'u.b., kelenn u.b. a-zivout udb ; *dies wird uns Auskunft über seine Herkunft geben,* en doare-se en em lakaimp war an tres evit gouzout a belec'h eo ; *jemanden um eine Auskunft bitten,* goulenn titouroù diwar-benn udb ouzh u.b. ; *über etwas Auskünfte einholen,* mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, kelaoua diwar-benn udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt,* graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *Auskünfte verschaffen,* kelennata.

Auskunftei b. (-,-en) : ajañs titouriñ b., burev titouriñ g.

Auskunftsbeamte(r) ag.k. g. : gwazour e karg eus an titouriñ g.

Auskunftsbüro n. (-s,-s) : burev titouriñ g., servij titouriñ g., lec'h titouriñ g.

Auskunftsquelle b. (-,-en) : tarzh titouroù g., mammenn ditouroù b.
Auskunftsschalter g. (-s,-) : burev titouriñ g., servij titouriñ g., lec'h titouriñ g.
auskungeln V.k.e. (hat ausgeklungelt) : P. ijinañ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ.
auskuppeln V.k.e. (hat ausgekuppelt) : [tekn.] dizenkrogañ, diantellat ; *einen Gang auskuppeln,* dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh.
V.gw. (hat ausgekuppelt) : [tekn.] dizenkrogañ, diantellat.
auskurierbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.
auskurieren [mezeg.] V.k.e. (kurierte aus / hat auskuriert) : kas kuit, pareañ ; *seinen Schnupfen auskurieren,* disiferniañ.
Auskurierung b. (-) : [mezeg.] **1.** pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b. ; **2.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.
auslachen V.k.e. (hat ausgelacht) : *jemanden auslachen,* c'hoarzhin diwar-goust u.b., goapaat diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap war (a, ouzh, diouzh) u.b., c'hoarzhin goap d'u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., ober foei d'u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., dejanal gant u.b.
V.em. : **sich auslachen** (hat sich (t-rt) ausgelacht) : *sich tüchtig auslachen,* bezañ aet ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, c'hoarzhin a-strak (evel roñseed, gwalc'h e galon, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e zent, leizh e c'henoù), c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin a galon vat, c'hoarzhin a-greiz kalon, rampañ e c'henoù.
Auslad g. (-[e]s) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g.
ausladen V.k.e. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : **1.** diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; **2.** [merdead.] dilastrañ, dilestrañ, difardañ ; **3.** [dre astenn.] digouviañ, diskouviañ.
V.gw. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : [tisav.] balirañ, balegiñ.
Ausladen n. (-s) : **1.** diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; **2.** [merdead.] dilastrañ g., dilestradur g., difardañ g. ; **3.** [dre astenn.] diskemenn g.
ausladend ag. : **1.** [gwez] hag a skign pell e skourroù ; **2.** bras, balirek, balegeg ; *ausladende Nase,* fri da blantañ kaol g., fri hinkin g., fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., fri koad g. ; **3.** ledan, tev, frank, ec'hon ; **4.** ampl ; *mit weit ausladender Geste,* a-zorn-nij, gant ur jestr ampl.
Ausladestelle b. (-,-n) : kae-dilestrañ g.
Ausladung b. (-,-en) : **1.** diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; **2.** [merdead.] dilastrañ g., dilestradur g., dilestradenn b., difardañ g. ; **3.** [dre astenn.] diskemenn g.
Auslage b. (-,-n) : **1.** dispign g., koust g. ; *allgemeine Auslagen,* frejoù dre vras lies. ; *sonstige Auslagen,* frejoù a bep seurt lies. ; *die Auslagen decken, die Auslagen zurückerstatten,* resteuler ar frejoù (ar mizoù), daskoriñ ar mizoù ; *jemandem seine Auslagen vergüten,* divizañ u.b., difrejañ u.b. ; **2.** staliad g., stalikerezh g. ; **3.** diskouez g., diskouezadur g.
Auslagendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laerezh marc'hadourezh dispak g., laerezh er stalioù g., skraperezh marc'hadourezh dispak g.
auslagern V.k.e. (hat ausgelagert) : **1.** treuzlec'hiañ, treuzkas, diboullañ, divorañ ; **2.** [kenw.] divagazennañ, dic'hrignoliañ, disanailhañ, distokañ.
Auslagerung b. (-,-en) : treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzlec'hiadur g.
Ausland n. (-[e]s) : estrenvro b., pellvro b., arallvro b., broioù estren lies., diavaez bro g. ; *fürs Ausland bestimmt,* da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenvro ; *im Ausland,* en estrenvro, er broioù estren, arallvro ; *ins Ausland ziehen,* mont d'an estrenvro, mont da vaez bro ; *fernes Ausland,* pellvro b. ; *im Ausland geboren,* ganet arallvro, ganet en estrenvro ; *im Ausland investieren,* postañ arc'hant arallvro (en estrenvro) ; *aus dem Ausland kommend,* a ziavaez bro, o tont a-vaez-bro, degaset a-ziavaez bro.
Ausländer g. (-s,-) : estren g., estrañjour g., divroad g., den a-vaez-bro g., ermaeziad g., [dre zismeg.] lustrugenn g.
ausländerfeindlich ag. : estrengas, digar e-keñver an estrañjourien.
Ausländerfeindlichkeit b. (-) : estrengasoni b.
Ausländerwahlrecht n. (-s) : gwir da votiñ evit an estrañjourien g.
Ausländerwohnheim g. (-s,-e) : bod evit an estrañjourien g., oaled evit an estrañjourien b.
ausländisch ag. : arallvro, estren, estrenel, a-vaez-bro, a-ziavaez bro, diavaez-bro, estrañjour, divroad ; *ausländische Geldsorten,* moneizioù estren lies. ; *ausländische Valuta,* moneiz estren g.
Auslandsanleihe b. (-,-n) : amprest digant broioù estren g., amprestadenn en estrenvro b., amprestadenn diavaez b.
Auslandsaufenthalt g. (-s,-e) : chomadenn en estrenvro b.
Auslandsdeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman hag a zo o chom en estrenvro g., Alamanez hag a zo o chom en estrenvro b.
Auslandsbeziehungen lies. : darempredoù gant ar broioù estren lies., darempredoù etrebroadel lies.
Auslandsgeschäft g. (-s,-e) : oberiadenn genwerzh gant broioù estren b.
Auslandskorrespondent g. (-en,-en) : doaretaer en estrenvro g.
Auslandslieferung b. (-,-en) : [kenw.] **1.** kasadenn d'an estrenvro b. ; **2.** degasadenn o tont eus an estrenvro b.
Auslandsmarkt g. (-s,-märkte) : [kenw.] marc'had diavaez g., nevid diavaez g.
Auslandsporto n. (-s,-s) : mizoù kas evit ar broioù estren lies.
Auslandsreise b. (-,-n) : beaj d'an estrenvro b., beaj da vaez bro b., beaj en estrenvro b.
Auslandsschulden lies. **/ Auslandsverschuldung** b. (-) : dle diavaez g.
Auslandsschutzbrief g. (-s,-e) : [kirri-tan] kevrat kretaat evit an estrenvro b.
Auslandssemester n. (-s,-) : c'hwec'hmiziad studioù en estrenvro g.
Auslandsunternehmen (-s,-) : embregerezh diazezet en ur vro estren g., embregerezh arallvro g.
Auslandsverbindlichkeiten lies. : [arc'hant.] dle diavaez g.

Auslandsverlagerung b. (-,-en) : [armerzh] treuzlec'hiañ d'an estrenvro g., treuzlec'hiadur d'an estrenvro g.
Auslandsvertreter g. (-s,-) : gwazour kenwerzh o labourat en estrenvro g.
Auslandsvertretung b. (-,-en) : **1.** [pol.] legati g. ; **2.** [kenw.] kontlec'h g., iskevredad en estrenvro g.
Auslandsware b. (-,-n) : [kenw.] marc'hadourezh arallvro b., marc'hadourezh a-vaez-bro b., marc'hadourezh diavaez-bro b.
Auslandszulage b. (-,-n) : digoll evit al labour en estrenvro g.
auslangen V.gw. (hat ausgelangt) : **1.** astenn ; *mit dem Arm auslangen,* astenn e vrec'h ; *mit dem Arm zum Schlag auslangen,* sevel e zorn evit skeiñ.
2. padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ ; *ich lange mit meinem Geld aus,* gounit a ran peadra, tu 'zo din da skoulmañ ganti, trawalc'h am eus evit bevañ, en em dennañ (en em bakañ) a ran e-keñver arc'hant, trawalc'h am eus evit skoulmañ an daou benn ; *mein Geld langt nicht aus,* berr on gant an arc'hant, berr eo an arc'hant ganin, re just eo an arc'hant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, staget berr on, skort eo an arc'hant ganin, emañ Fañch ar Berr ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, bec'h am bez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h am bez o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *das Geld langt für einen Monat aus,* a-walc'h a arc'hant a zo evit padout ur miz, an arc'hant-se a bado ur miz ouzhomp.
Auslass g.(-es,-lässe) : difourk g., diskarzh g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g.
auslassen V.k.e. (lässt aus / ließ aus / hat ausgelassen) : **1.** tremen hep, lezel a-gostez, esevañ ; *sein Frühstück auslassen,* mont war var e lein, tremen hep e lein ; *bei seinem Gebet das letzte Stück auslassen,* darniñ e bedennoù ; **2.** [dre skeud.] *an jemandem seinen Zorn auslassen,* diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ, pellezvannañ) e gounnar war u.b., terriñ e imor war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., en em gounnariñ ouzh u.b. ; *seine schlechte Laune an etwas (t-d-b) auslassen,* uzañ e imor ouzh udb ; **3.** [dre astenn.] disoñjal, tremen dreist ; **4.** [sonerezh] *eine Note auslassen,* tremen dreist un notenn ; **5.** [kegin.] *Fett auslassen,* teuziñ druzoni, rouzañ druzoni ; **6.** [skridoù] *ein Kapitel auslassen,* tremen dreist ur pennad, chom hep menegiñ (hep studiañ) ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, sigotañ ur pennad ; *in seinem Bericht hat er absichtlich manches ausgelassen,* damlavaroù a zo en e zanevell ; **7.** chom hep enaouiñ, leuskel dienaou ; **8.** [keflusker] leuskel lazhet, leuskel sac'het, chom hep reiñ tro da ; **9.** [dilhad] chom hep gwiskañ ; **10.** [Bro-Aostria] leuskel, lezel da vont, dieubiñ, reiñ e frankiz da.
V.em. : **sich auslassen** (lässt sich aus / ließ sich aus / hat sich ausgelassen) : *sich (t-rt) über etwas auslassen,* displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskoursiñ diwar-benn udb., displegañ udb just-ha-just ; *sich (t-rt) lang und breit über etwas auslassen,* stambouc'hañ udb.
Anv-gwan verb **ausgelassen** **1.** birvidik, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll ; *ausgelassener Tanz,* dañs diroll g. ; *die Kinder sind ausgelassen,* diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; **2.** seder ; *ausgelassene Stimmung,* sederoni b., sederidigezh b.
Auslassung b. (-,-en) : **1.** mank g., mankadenn b., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b. ; **2.** displegerezh g., lavar g. ; **3.** [yezh.] koazhadur g., berrdro b., berrgomz b., arboell g.
Auslassungsfehler g. (-s,-) : mankadenn b., mank g., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b.
Auslassungspunkte lies. : pikoù-arsav lies.
Auslassungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b., soc'h g.
Auslassventil n. (-s,-) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.
auslasten V.k.e. (hat ausgelastet) : korvoiñ ar varregezh kenderc'hañ ; *voll auslasten,* **a)** lakaat da dreiñ e barr e ampled ; **b)** beuziñ gant al labour, debriñ gant al labour ; *voll ausgelastet sein,* kaout implij d'e eurioù, bezañ beuzet gant al labour, bezañ debret gant al labour, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan.
Auslastung b. (-,-en) : [tekn.] korvoerezh ar varregezh kenderc'hañ g. ; *volle Auslastung,* askorad uhelañ g., askorad e barr e ampled g.
Auslastungsplan g. (-s,-pläne) : raktres al labourioù korvoiñ g., steuñv labour g., steuñv korvoiñ g.
auslatschen V.k.e. (hat ausgelatscht) : *Schuhe auslatschen,* torkuliñ botoù, diseuliañ botoù.
Auslauf g. (-s,-läufe) : **1.** beradur g., dever g., deveradur g., diskarg g., diruilhad g., dizour g. ; **2.** toull skarzh g., riboul g., genoù g., dinaou g., toull an dizour g. ; *Auslauf der Wasserrinne,* genoù san an dour lous g., genoù kan an dour lous g., toull skarzh an dour lous g., riboul an dour lous g. ; **3.** [merdead.] digaeadur g., loc'hañ g., diborzhiañ g. ; *Auslauf eines Schiffes,* disparti ul lestr g., loc'hañ ul lestr g. ; **4.** plas g., lec'h g., lijor g. ; *hier werden die Tiere genug Auslauf haben,* amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened.
Auslaufbahn b. (-,-en) : [karr-nij] leurenn ruilhal goude ar pradañ b., roudenn ruilhal goude ar pradañ b.
auslaufen V.gw. (läuft aus / lief aus / ist ausgelaufen) : **1.** sortial, mont kuit ; *ein- und auslaufen,* mont ha dont, antreal ha sortial ; *das Schiff läuft aus,* emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiborzhiañ, emañ al lestr o vont kuit, dizouarañ a ra al lestr a'r porzh, digaeañ a ra al lestr, mont a ra ar vag er-maez.
2. berañ, diverañ, silhañ, dizourañ ; *das Fass läuft aus,* koll (berañ) a ra ar varrikenn ; *der Teich läuft aus,* dic'hlannañ (fotañ) a ra ar poull-dour ; *hier läuft uns das Wasser aus,* amañ emañ ar c'holl, dre amañ e silh an dour.
3. mont da get, echuiñ, chom a-sav ; *der Fluss läuft in der Wüste aus,* mont a ra ar stêr da hesk (da zisec'h) e-barzh ar gouelec'h, mont a ra dour ar stêr da netra (war netra, da goll,

da vann, da beurgoll) er gouelec'h ; *spitz auslaufen,* echuiñ gant ur beg ; *die Maschine läuft aus,* ehanañ (paouez) a ra ar mekanik da dreiñ.
4. [amzer] echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, soetiñ ; *der Vertrag läuft aus,* emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat.
5. [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; *das läuft gut aus,* mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; *das läuft noch schlecht aus,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn auslaufen wird,* emañ e gouign e go.
V.k.e. (läuft aus // lief aus // hat/ist ausgelaufen) : *die Bahn auslaufen,* mont (redek) eus eil penn an hent-red d'egile.
V.em. **sich auslaufen** (läuft sich aus / lief sich aus / hat sich (t-rt) ausgelaufen) : daoubenniñ, difretañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, froudañ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ.
Auslaufen n. (-s) : **1.** [merdead.] digaeadur g., diborzhiañ g. ; **2.** silhadenn b., dizour g. ; **3.** redadur g., redek g.
Ausläufer g. (-s,-) : **1.** rakmenez g., pennroz g., skoazenn venez b., skoaz venez b., harpell venez b. ; **2.** skourr g. ; **3.** kreskenn b., redenn b., stolon g., rederez b., garenn-red b., korzenn-red b. ; *die Pflanze ist dabei, Ausläufer zu entwickeln,* krog eo ar blantenn da redek.
Auslaufhahn g. (-s,-hähne) : kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distaol g., kog skarzhañ g., kog diskas g.
Auslaufmodell n. (-s,-e) : produ eus fin ar steudad g., kenderc'had eus fin ar steudad g.
Auslaufrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.
auslaugen V.k.e. (hat ausgelaugt) : **1.** sachañ, sunañ ; *den Erdboden auslaugen,* diwadañ an douar, disec'hañ an douar, skuizhañ an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, disasuniñ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgelaugt,* diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwrizioù ar pin ; *Kohl laugt den Boden aus,* ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; **2.** [kimiezh] koueziañ, lisiviñ, bugadiñ ; *Salz auslaugen,* diveinelaat ; *ausgelaugte Asche,* koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen,* koaradenniñ ur chaodouron ; **3.** mac'homiñ, faezhañ, diviañ, skuizhañ, dinerzhañ, breviñ, lazeriañ ; *die Arbeit hat ihn ausgelaugt,* kaset en deus e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en deus e gorf gant al labour, uzet en deus e gorf gant al labour.
Auslaugen n. (-s) **/ Auslaugung** b. (-) : [tekn.] sildrouezhiñ g.
Auslaugkessel g. (-s,-) : bailh-kouez g., bod b., penton-kouez g., berverez b., lisiverez b.
Auslaut g. (-s,-e) : [yezh.] soniad diwezhañ g. ; *im Auslaut,* er fin, oc'h echuiñ udb.
auslauten V.gw. (hat augelautet) : [yezh.] *auf etwas (t-rt) auslauten,* echuiñ gant udb.
ausläuten V.k.e. (hat ausgeläutet) : lakaat ar c'hleier da seniñ [evit kemenn udb].
V.gw. (hat ausgeläutet / ist ausgeläutet) : echuiñ da seniñ.
ausleben V.k.e. (hat ausgelebt) : **1.** peurziorren, gwerc'helaat, brunellat, degas da wir ; **2.** dilasañ, diskargañ, pellezvannañ.
V.em. : **sich ausleben** (hat sich (t-rt) ausgelebt) : **1.** ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan ; **2.** [dre skeud.] anadiñ, erzerc'hañ, dont war wel, en em ziskouez.
auslecken V.k.e. (hat ausgeleckt) : lipat ; *seinen Teller auslecken,* ober ul lip d'e asied.
ausleeren V.k.e. (hat ausgeleert) : **1.** goulloiñ, goullonderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, diskargañ, spurjañ ; **2.** [dre skeud.] *sein Herz ausleeren,* en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, disammañ, divarrañ) e galon.
V.em. : **sich ausleeren** (hat sich (t-rt) ausgeleert) : **1.** [mezeg.] ezwagrennañ e lin, ezverañ e lin, diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, P. dizourañ ; **2.** P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, ober, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.
Ausleerung b. (-,-en) : **1.** karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; **2.** [post] sav-lizheroù g. ; **3.** [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g., dourennadur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g.
Auslegearbeit b. (-,-n) : marelladur g.
auslegen V.k.e. (hat ausgelegt) : **1.** staliañ, dispakañ, displegañ, lakaat, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Waren auslegen,* staliañ (displegañ) marc'hadourezh.
2. [dre skeud.] displegañ, disklêriañ, degompren, dezintent, deveizañ ; *ein Gesetz auslegen,* displegañ (disklêriañ) ul lezenn ; *einen Text auslegen,* displegañ (disklêriañ) un destenn.
3. gwiskañ, goleiñ, marellañ, brizhellat, enskantañ, rikamaniñ, damaskinañ ; *mit Fliesen auslegen,* gwiskañ gant daroù (gant mein plat), karrezañ, karrezennañ, karraozennañ, darañ, karrellañ ; *mit Fliesen ausgelegt,* leuriet a garraozennoù, karrellet.
4. *Geld auslegen,* diyalc'hañ, digefiañ, astenn arc'hant, foñsañ arc'hant (Gregor).
5. [tekn.] krouiñ, koñseviñ, sevel, ober.
6. [kegin.] *eine Form auslegen,* foñsañ ur moull.

Auslegen n. (-s) : **1.** [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g. ; **2.** displeg g., addispleg g., displegadenn b., displegadur g., disklêriadur g. ; **3.** [tekn.] marelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.
Auslegeordnung b. (-,-en) : [Bro-Suis] **1.** [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù lies. ; **2.** roll g., listenn b., renabl g.
Ausleger g. (-s,-) : **1.** displeger g., disklêrier g. ; **2.** sichenn b., korbell g. ; **3.** [gavr-houarn] brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b. ; **4.** [merdead.] kempouezer g., adwern b.
Auslegerbrücke b. (-,-n) : pont baleget g., pont-skourr a-skarv g.
Auslegetisch g. (-es,-e) : [kenw.] taol dispakañ b.
Auslegung b. (-,-en) : **1.** [kenw.] staliadur g., displegerezh g., dispakerezh g. ; **2.** displeg g., addispleg g., displegadenn b., displegadur g., disklêriadur g., devarnouriezh b. ; *Textauslegung,* displegadenn destenn b., displegadur testenn g., displegerezh g. ; *Bibelauslegung,* prezegenn santel b. ; **3.** [tekn.] marelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.
Auslegungssache b. (-,-n) : afer a steradur b., kistion a gomprenidigezh b.
ausleiden V.gw. (litt aus / hat ausgelitten) : **1.** bezañ e boanioù oc'h echuiñ ; **2.** [dre skeud.] *er hat ausgelitten,* echu eo gant e boanioù er bed-mañ, ar marv en deus lakaet diwezh d'e boanioù, an Ankoù en deus disammet anezhañ eus e boanioù.
ausleiern V.k.e. (hat ausgeleiert) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz en udb ; *ausgeleiertes Gewinde,* aegou dall g., aegou dallet g., aegou togn g.
V.em. : **sich ausleiern** (hat sich (t-rt) ausgeleiert) : dont da vezañ laosk, dont trec'houllo en dra-mañ-tra, dont laoskijenn en dra-mañ-tra, skarpiñ.
Anv-gwan verb **ausgeleiert** : poazh, uzet, teuc'h.
Ausleihe b. (-,-n) : **1.** prest g., prestadenn b. ; **2.** draf ar prestadennoù g., gwiched ar prestadennoù b.
ausleihen V.k.e. (lieh aus / hat ausgeliehen) : **1.** prestañ, reiñ e feurm, reiñ war zistaol, reiñ e prest ; *Geld auf hohe Zinsen ausleihen,* prestañ arc'hant war gampi uhel, prestañ arc'hant gant uzurerezh (Gregor) ; *gegen Pfand ausleihen,* prestañ war ouestl, goulenn kredoù a-raok prestañ arc'hant ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad ausleihen ?* ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houarn din ? ; **2.** amprestañ, kemer e prest ; s*ich bei jemandem etwas ausleihen,* goulenn udb war brest digant u.b., amprestañ udb digant u.b.
Ausleiher g. (-s,-) : prester g., louacher g.
Ausleihung b. (-,-en) : prest g., prestadenn b.
auslernen V.gw. (hat ausgelernt) : *man hat nie ausgelernt,* neb a oar a gavo desk, pep tra en deus e gentel.
V.k.e. (hat ausgelernt) : deskiñ betek penn ; *er hat sein Handwerk ausgelernt,* desket en deus e vicher, echu eo e stummadur.
Auslese b. (-,-n) : **1.** dibaberezh g., diforc'hidigezh b. ; **2.** [bev.] diuzouennañ g. ; *die natürliche Auslese,* an diuzouennañ naturel g. ; **3.** dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b. ; **4.** [lenn.] *literarische Auslese,* dastumad skridoù g., teskad g., bokedad skridoù lennegel g. ; **5.** [gwin] anvadur orin kontrollet g.
auslesen V.k.e. (liest aus / las aus / hat ausgelesen) : **1.** dastum, serriñ, sevel ; *Steine auslesen,* diveinañ, dastum mein ; **2.** [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, dilenn, didoueziañ, choaz, dibab, diuzañ, dispartiañ ; *sorgfältig auslesen,* digejañ (Gregor), dilenn (dibab, diuzañ, dispartiañ) ar pep gwellañ, ober un dibab da, ober dilenn da, c'hwennat ; *Kartoffeln auslesen,* ober dilenn d'an avaloù-douar, dibab avaloù-douar, ober un dibab d'ar patatez, dilenn an avaloù-douar.
Auslesen n. (-s) : [stlenn.] *Auslesen von Daten,* tennañ roadennoù g.
Ausleseprozess g. (-es,-e) : **1.** dibaberezh g., diforc'hidigezh b. ; **2.** [bev.] diuzouennañ g.
Ausleseverfahren n. (-s,-) : dibaberezh g., diforc'hidigezh b.
ausleuchten V.k.e. (hat ausgeleuchtet) : **1.** sklêrijennañ, goulaouiñ (implij en tu gouzañv e brezhoneg nemetken), sklaeriañ ; **2.** [dre skeud.] sklaeraat.
auslichten V.k.e. (hat ausgelichtet) : dizerc'hiñ, diskoultrañ, divarrañ, noashaat.
Auslieferer g. (-s,-) : kaser g., dezouger g., deroer g.
ausliefern V.k.e. (hat ausgeliefert) : **1.** *Waren ausliefern,* degas marc'hadourezh, dereiñ marc'hadourezh, dezougen marc'hadourezh ; **2.** droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ ; **3.** [gwir] *dem Gericht ausliefern,* lakaat etre daouarn ar justis ; **4.** [gwir] *einen Gefangenen ausliefern,* dazbroañ ur prizonad ; **5.** *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein,* bezañ e vuhez etre daouarn u.b., bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ dindan truez pe zidruez u.b., bezañ e trugarez u.b. (Gregor), bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *den wütenden Fluten ausgeliefert sein,* bezañ taolet ha distaolet gant an tarzhioù mor dirollet eus an eil tu d'egile evel ur c'hoariell.
Auslieferung b. (-,-en) : **1.** deroadur g., degasadenn b., dezougerezh g., dezougadur g. ; **2.** [dre skeud.] *Auslieferung eines Geheimnisses,* diskuliadur ur c'hevrin ; **3.** [gwir] *Auslieferung von Verbrechern,* dazbroadur torfedourien g.
Auslieferungsschein g. (-s,-e) : [kenw.] paperenn dereiñ b.
Auslieferungsvertrag g. (-s-verträge) : [gwir] kendivizad etrebroadel a-zivout an dazbroañ g.
ausliegen V.gw. (lag aus / hat ausgelegen) : bezañ displeget, bezañ dispak, bezañ staliet.
Auslieger g. (-s,-) : **1.** [merdead.] gward-aod g. ; **2.** displeger g. ; **3.** post-kroug g., sichenn b., korbell g. ; **4.** [gavr-houarn] brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b. ; **5.** [bigi] kempouezer g., adwern b.
Ausliegerberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b
Auslinie b. (-,-n) : [sport] linenn wrimenn b., linenn gostez b.
auslochen V.k.e. (hat ausgelocht) : [tekn.] minaouediñ, bilhiñ.
auslöffeln V.k.e. (hat ausgelöffelt) : **1.** debriñ gant ul loa, debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; **2.** [dre skeud.] *für jemanden die Suppe auslöffeln müssen,* dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; *er muss die*

Suppe (den Brei) auslöffeln, paeañ a ra bremañ diwar-bouez e groc'hen (Gregor), dezhañ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus kement-se, en em gavout a ra diaes eus kement-se ; *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln,* ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, dezho d'en em zibab bremañ, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, dezho eo bremañ da zirouestlañ o neud, gwazh a se evito, dre o faot eo ha n'o deus den da damall, pennkaoz int eus o maleur, pennkaoz int mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausloggen V.gw. (hat ausgeloggt) : [stlenn.] klozañ un dalc'h, serriñ un dalc'h.

V.em. : **sich ausloggen** (hat sich (t-rt) ausgeloggt) : [stlenn.] klozañ un dalc'h, serriñ un dalc'h.

auslöhnen V.k.e. (hat ausgelöhnt) : **1.** paeañ ; **2.** [dre astenn.] dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ.

auslöschen V.k.e. (hat ausgelöscht) : **1.** lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *er löschte das Feuer aus,* mougañ a reas an tan ; **2.** [dre skeud.] *ein Übel auslöschen,* diwriziennañ un droug bennak, diwriziennañ ha distrujañ un droug (Gregor), terriñ war un droug bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; *das Almosen löscht die Sünden aus,* aluzen a walc'h ar pec'hedoù ; **3.** *eine Schuld auslöschen,* renkañ un dle : **a)** peurbaeañ un dle ; **b)** diendleañ u.b., dizleañ u.b. ; **4.** diverkañ, difasañ, raskañ, teuziñ.

Auslöschung b. (-,-en) : **1.** mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b. ; **3.** diverkadur g., difasadur g.

Auslösehebel g. (-s,-) : distegner g., dizleizenner g., biz g., pluenn b., draenn b., ki g., diskrog g., distigner g., distegnerez b., spletenn b., delanker g., delusker g., diasker g.

Auslöseknopf g. (-s,-knöpfe) : meudikerez b., pluenn b.

auslösen V.k.e. (hat ausgelöst) : **1.** distrollañ, distrobañ, distrobellañ ; **2.** dasprenañ, akuitañ ; *Gefangene auslösen,* dasprenañ prizonidi ; **3.** *ein Pfand auslösen,* tennañ (dilasañ) ar pezh a oa bet roet e gouestl / diouestlañ udb (Gregor) ; **4.** [lu] *einen Angriff auslösen,* distagañ un argadenn ; *das Feuer auslösen,* distagañ tennoù, tennañ ; **5.** [tekn.] distignat, dizleizennañ, distegnañ ; *einen Hebel auslösen,* distignat ul linier ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen,* digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harzlamm ; **6.** [kenw.] diendleañ, dizleañ ; **7.** [mezeg.] diempañ, divellañ, dioeñsiñ ; **8.** *Knochen auslösen,* diaskornañ ; **9.** [dre skeud.] degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ d'e heul, tennañ war e lerc'h, delankañ ; *eine Kettenreaktion auslösen,* delankañ un dazgwered ristennek ; *ein Gefühl auslösen,* degas ur santad d'e heul, lakaat ur santad da sevel e kalon u.b.

auslosen V.k.e. (hat ausgelost) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, teuler d'ar sord, tennañ d'ar sord, teuler bilhoù àr udb, tennañ ar bilhed ; *die Anteile einer Erbschaft auslosen,* teuler kemblac'h war al lodennoù ; *mit einem Messerwurf auslosen,* terchal.

Auslöser g. (-s,-) : **1.** [tekn.] biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g., distegnerez b., dizleizenner g., distigner g., spletenn b., delanker g., delusker g., diasker g., meudikerez b. ; **2.** [dre skeud.] abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g.

Auslösezählrohr n. (-s,-e) ; [tekn.] konter (muzulier) Geiger g. ; *das Auslösezählrohr spielt verrückt,* pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger.

Auslosung b. (-,-en) : tennerezh d'ar bilh g., tennerezh d'ar sord g. ; *Auslosung von Losen,* tennerezh ar prizioù da c'hounit g.

Auslösung b. (-,-en) : **1.** daspren g., dasprenadenn b., dasprenadur g., dieubidigezh b., distrob g., diluz g. ; **2.** [kenw.] diskarg g. ; **3.** [mezeg.] diempradur g., divelladur g., dioeñsadur g. ; **4.** [tekn.] distignadur g. ; *impulsgesteuerte Auslösung,* distignadur dre skogoù g.

ausloten V.k.e. (hat ausgelotet) : gourhedañ, sonteal, sontañ, muzuliañ gant ar plom.

auslüften V.k.e. (hat ausgelüftet) : reiñ avel da, lakaat da aveliñ ; *Kleidungsstücke auslüften,* reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat dilhad da aveliñ, lakaat dilhad d'ober un aveladenn.

Auslug g. (-s,-e) : [lu, kozh] post-evezhiañ g., post-ged g.

auslugen V.gw. (hat ausgelugt) : gedal, spiañ, evezhiañ, bezañ e spi, bezañ war c'hed, bezañ war evezh.

ausmachen V.k.e. (hat ausgemacht) : **1.** tennañ ; *Kartoffeln ausmachen,* tennañ patatez ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen,* darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; **2.** [dre heñvel.] *das Feuer ausmachen,* lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) an tan ; *das Licht ausmachen,* lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; **3.** kendivizout ; *einen Preis ausmachen,* en em glevet war ur priz, en em gordañ war ur priz, tonkañ ur priz ; *ein Treffen ausmachen,* divizout peur ha pelec'h en em welet, merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, merkañ un arroud ; **4.** [dre skeud.] mont d'ober, bezañ [udb] eus an-unan, bezañ [udb] eus an dra-mañ-tra, bezañ anezho ; *im Ganzen macht das zehn Mark aus,* dek mark e vo en holl ; *diese zwei Zimmer machen die Wohnung aus,* an daou bezh-se (an div gambr-se) a ya d'ober ar ranndi ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus,* n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus,* ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *bei der Versammlung machten Jugendliche den größten Teil der Anwesenden aus,* en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ a-bell ; **5.** *Ihr Spott machte ihm nichts aus,* lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh, dichastre e oa diouzh o goapaerezh ; *die paar Minuten machen nichts aus,* n'omp ket war-bouez pemp munut ; *das machte ihm nicht viel aus,* ne oa ket gwall nec'het gant an dra-se ; *das macht nichts aus !* ne ra forzh ! ne vern ! heñvel eo ! ne lazh ket ! daoust da se ! ne denn ket da vraz ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket strikt ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket grevus ! n'eo netra ! nebeut a dra n'eo ken ! gwall nebeut a dra eo ! re nebeut a dra eo ! avel traken ! n'eus droug ebet ! n'eus ket a zroug ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket

war-bouez an dra-se ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? n'on ket chalet gant an dra-se, n'on ket darbaret gant an dra-se, forzh a se ! ; *was macht das aus ?* pe laz ? / pe kaz a zo ? / pe vern ? / pe forzh a zo ? (Gregor), petra vern an dra-se ? forzh a se ! ; **6.** diguzhat, diskoachañ, dinoiñ, diournat, lec'hiañ, diforc'hiñ, kavout ; *jemanden in der Menge ausmachen,* gwelet u.b. war-greiz tout an dud ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht,* kavet em eus meskont.

Anv-gwan verb **ausgemacht** : **1.** tonket, termenet, divizet, merket ; *es ist ausgemacht,* tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'haou aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache,* graet eo ar gra ; **2.** touet, echu, peurechu, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, kaledet, aheurtet, a-dreist par, eus ar re washañ ; *ein ausgemachter Dummkopf,* ul loukez echu g. ; *ein ausgemachter Schuft,* ur stronk labous g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., un higenn b., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

ausmahlen V.k.e. (mahlte aus / hat ausgemahlen) : malañ, burutellat, bleutaat, burutellañ.

Ausmahlen n. (-s) : mal g., maladenn b., maladur g., maladeg b., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.

Ausmahlung b. (-,-en) : mal g., maladenn b., maladeg b., arreval g.

Ausmahlungssatz g. (-es,-sätze) : feur bleutaat g.

ausmalen V.k.e. (hat ausgemalt) : **1.** peurlivañ ; **2.** enlivañ, livañ ; **3.** [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell.

V.em. : **sich ausmalen** (hat sich ausgemalt) : *sich (t-d-b) etwas ausmalen,* faltaziañ (ijinañ, empentiñ, gwelet) udb, soñjal gant an-unan, soñjal d'an-unan.

ausmanövrieren V.k.e. (manövrierte aus, hat ausmanövriert) : skarzhañ, bannañ er-maez, dizorniañ, distroadañ.

Ausmarsch g. (-es, -märsche) : [lu] loc'hañ g., ermaezhiadeg b.

Ausmaß n. (-es,-e) : **1.** muzul g., ment b., mentelezh b., ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., astenn g. ; *in großem Ausmaß,* largik, a-vras, a-lark, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, paot-mat, gras Doue, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, e-leizh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Ausmaß zu korrigieren,* n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands,* ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen,* ur savadur ramzel g. ; **2.** pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b. ; *internationale Ausmaße annehmen,* etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *gewaltige Ausmaße annehmen,* dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul.

ausmauern V.k.e. (hat ausgemauert) : [tisav.] priata, mogeriañ, muriañ, mañsonat.

Ausmauerung b. (-,-en) : mañsonerezh g., priata g., mogeriañ g.

ausmehren V.k.e. (hat ausgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav-dorn, divizout dre sav-dorn.

ausmeißeln V.k.e. (hat ausgemeißelt) : kizellañ, divouedañ, kleuzañ, kleuziañ.

ausmergeln V.k.e. (hat ausgemergelt) : skuizhañ, faezhañ, breviñ, lazeriañ, dinerzhañ, treutaat, kinviañ.

Anv-gwan verb **ausgemergelt** : kastiz, digiget, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, dizeriet, diviet, koazhet ; *ein ausgemergeltes Gesicht,* ur fas kinviet g./b.

ausmerzen V.k.e. (hat ausgemerzt) : **1.** diouennañ, dinodiñ, distrujañ ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausmerzen können,* ne c'hallor morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *mögen alle Erdbewohner ausgemerzt werden,* ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; **2.** [dre skeud.] c'hwennat ; *die Druckfehler aus einem Buch ausmerzen,* lemel an holl fazioù bizskrivañ (ar vioù koukoug) diouzh ul levr, difaziañ ul levr, c'hwennat ar vioù koukoug diouzh ul levr, peurreizhañ ul levr, peurreishaat ul levr ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen,* tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh ; *diese Krankheit kann auch anders ausgemerzt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausmerzen,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud.

Ausmerzung b. (-,-en) : **1.** diouennadur g. ; **2.** lamedigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., rask g.

ausmessen V.k.e. (misst aus / maß aus / hat ausgemessen) : **1.** mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù udb ; **2.** [mat.] diñsañ, trimac'hañ ; **3.** [merdead.] jaojañ ; **4.** [kenw.] munudañ, dibezhiañ.

Ausmessen n. (-s) / **Ausmessung** b. (-, -en) : **1.** muzuliadur g., mentadur g., metradur g. ; **2.** [mat.] diñsadur g., trimac'hañ g. ; **3.** [merdead.] jaojadur g.

ausmisten V.k.e. (hat ausgemistet) : skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dideilañ, goulloiñ, digaoc'hañ ;

den Stall ausmisten, skarzhañ dindan ar saout, skarzhañ dindan al loened, skarzhañ ar c'hraou, karzhañ ar c'hraou, riñsañ ar c'hraou, digaoc'hañ ar c'hraou, disaotrañ ar c'hraou, goulloiñ ar c'hraou, skarzhañ ar staol, karzhañ ar staol, riñsañ ar staol ; *ausgemistet,* skarzh, riñset ; *den Stall mit der Kotkrücke (mit der Mistkrücke, mit dem Kotschieber) ausmisten,* skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

ausmünzen V.k.e. (hat ausgemünzt) : moneisaat, moneizañ, skeiñ moneiz.

Ausmünzen n. (-s) : moneizadur g., monidigezh b.

ausmustern V.k.e. (hat ausgemustert) : **1.** ensellet ; [kenw.] *Waren ausmustern,* digej ar varc'hadourezh, dibab marc'hadourezh, standilhonañ marc'hadourezh ; **2.** disluañ, diluañ, pellaat, kas kuit diouzh an arme ; *ausgemusterter Soldat,* soudard dic'hopret g., soudard disluet g. ; *ausgemusterte Pferde,* kezeg o deus graet o amzer lies. ; *ausgemusterte Kuh,* pratenn b.

Ausmusterung b. (-,-en) : **1.** dibab g., choaz g., diuz g., dilenn g., dibaberezh g., diforc'hidigezh b., digejadur g., didoueziadur g., standilhonerezh g. ; **2.** [lu] disluañ g., disluadur g.

Ausnahme b. (-,-n) : esevded b., nemedenn b., ezreolenn b., ezreolder g., ezreol b., direizhadenn b., direizhenn b., esparadenn b., direizhder g., direolder g., dibarded b., dibarder g. ; *eine Ausnahme machen, eine Ausnahme bilden,* bezañ direizh e-keñver ar reolenn, mont diwar ar reolenn, bezañ un nemedenn eus an dra-mañ-tra, esevañ ; *mit Ausnahme von,* oc'h esevañ (Gregor), nemet, panevet, estreget, estrevit, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek ; *die Ausnahme bestätigt die Regel,* e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihiviz ; *alle ohne Ausnahme,* tout-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-pizh-razh, razh a-bezh, an holl gwitibunan, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep esevañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, an holl en ur ser, an holl ser-ha-ser, an holl e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, kement den a zo tout, an dud holl gwitibunan, pizh an dud ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen,* ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se.

Ausnahmebestimmung b. (-,-en) : diarbenn esevded g., esevded b.

Ausnahmeerscheinung b. (-,-en) : plegenn dreistordinal b., tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausnahmefall g. (-s,-fälle) : nemedenn b., direizhadenn b., esparadenn b., direizhder g., esevded b., ezreolder g., darvoud nemedennek g., darvoud nemedel g.

Ausnahmegenehmigung b. (-,-en) : aotre dreistordinal g.

Ausnahmegericht n. (-s,-e) : lez-varn esevded b.

Ausnahmegerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh esevded g.

Ausnahmegesetz n. (-es,e) : lezenn esevded b.

Ausnahmepreis g. (-es,-e) : priz dibar g., priz dreistordinal g.

Ausnahmeregelung b. (-,-en) : reoladur dibarek g., reoladur esevded b., reoladur dreistordinal b.

Ausnahmesituation b. (-,-en) : plegenn dreistordinal b., stad dreistordinal an traoù b., stad-difrae b., stad a zifrae b., saviad dreistordinal g., plegenn nemedel b., plegenn nemedennek b.

Ausnahmezustand g. (-s,-zustände) : stad dreistordinal b., stad-difrae b., stad a zifrae b., stad-seziz b., stad a c'hronn b.

ausnahmslos ag/Adv. : *alle ausnahmslos,* an holl hep diforc'h nikun, an holl a-zifec'h, an holl a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, pizh an dud, tout-pizh-razh, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl asambles, an holl hep digarez ebet.

ausnahmsweise Adv. : ezreol, en un doare dreistordinal, en un doare direizh e-keñver ar reolenn, en ur vont diwar ar reolenn evit ur wech.

ausnehmen V.k.e. (nimmt aus / nahm aus / hat ausgenommen) : **1.** *ein Nest ausnehmen, Vögel ausnehmen,* dineizhañ laboused, dineizhiañ laboused, difoupañ un neizh, digrakañ un neizh, difoupañ ploged, difontañ un neizh, distekiñ un neizh ; **2.** *einen Bienenstock ausnehmen,* goulloiñ ur gestad wenan ; **3.** *Geflügel ausnehmen,* divouzellañ (skarzhañ, distripañ) laboused-porzh ; **4.** *Fische ausnehmen,* dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, goulloiñ, goullonderiñ, dilenn, renkañ) pesked ; **5.** [dre skeud.] *jemanden ausnehmen,* kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; **6.** *jemanden im Spiel ausnehmen,* peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b. ; **7.** [dre heñvel.] esevañ, diskontañ ; *Anwesende ausgenommen,* war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, oc'h esevañ ar re hag a zo deuet ; **8.** [dre skeud.] *das nimmt sich gut aus,* n'eo ket ur vezh da welet, brav eo da welet, neuz en deus an dra-se.

ausnehmend ag. : dreistordinal, dibar, espar.

Adv. : dreistordinal ; *ausnehmend schön,* koant, mard eus unan - koant, mard eus hini - koant-tre - brav-kenañ - kaer-distailh - kaer-eston - kaer-meurbet - koant-hardizh - koant-ifam - brav-hardizh - brav-ifam - brav-kruel.

ausnüchtern V.k.e. (hat ausgenüchtert) : divezviñ.

V.gw. (ist ausgenüchtert) : divezviñ, diabafiñ, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.

V.em. : **sich ausnüchtern** (hat sich (t-rt) ausgenüchtert) : divezviñ, diabafiñ, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.

Ausnüchterung b. (-) : divezviñ g.

Ausnüchterungszelle b. (-,-n) : kell divezviñ b., kell diabafiñ b.

ausnutzbar ag. : gounezus, gounezadus, korvoadus.

ausnutzen / ausnützen V.k.e. (hat ausgenutzt / hat ausgenützt) : **1.** *etwas ausnützen,* mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, kemer tro eus, kemer e dro eus, bezañ gwell eus udb, en em gavout gwell eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ e vad eus udb, kaout e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, kemer tro eus udb, kemer tro ag udb, kemer tro da udb, lakaat udb da dalvezout, lakaat udb dindan gorvo, kerziñ udb, kerzañ udb, ampletiñ udb, profitañ eus udb ; *eine Lage ausnützen,* malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e vad eus ur blegenn, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn ; **2.** *jemanden ausnützen,* gwaskañ (korvoiñ, mac'homañ, krignat) u.b., bevañ diwar-goust u.b., abuziñ u.b., profitañ eus u.b. ; **3.** *alle Vorteile ausnützen,* bezañ mat pep tra d'an-unan, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn.

Ausnutzung b. (-,-en) **/ Ausnützung** b. (-,-en) : implij g., tennerezh splet g., korvoerezh g., korvoadur g.

auspacken V.k.e. (hat ausgepackt) : **1.** dispakañ, disac'hañ ; **2.** [dre skeud.] disac'hañ e gaoz ; *die Wahrheit auspacken,* dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *tüchtig auspacken,* dont didroidell gant an-unan, dont krak-ha-berr gant an-unan, dont berr-ha-krenn gant an-unan, komz didortilh, komz distag, na chom da chaokat e c'henoù, komz didro, komz displeg, na ober tro gant e gaoz, na reiñ tro d'e gomzoù, na reiñ tro d'e lavar. V.gw. : **1.** dispakañ, disac'hañ, dizober ur pakad ; **2.** [dre skeud.] tintal, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dispakañ e grampouezh.

Auspacken n. (-s) : dispak g.

auspauken V.k.e. (hat ausgepaukt) : **1.** embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ ; **2.** [dre astenn.] duvelliñ.

auspeitschen V.k.e. (hat ausgepeitscht) : skourjezata, skourjezañ, foetañ, kelastrennañ, reiñ lêrenn [d'u.b.], reiñ kerc'h [d'ub] gant lêrenn e skourjez, lêrennañ ; *mit einem Lederriemen auspeitschen,* lêrennañ ; *jemanden mit Brennnesseln auspeitschen,* reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b.

Auspeitschen n. (-s) : foetadur g., foeterezh g., skourjezataerezh g.

Auspeitscher g. (-s,-) : skourjezataer g., foeter g.

auspfänden V.k.e. (hat ausgepfändet) : [gwir] sezisañ, lakaat seziz war, lakaat ar seziz war.

Auspfänder g. (-s,-) : [gwir] sezizer g., sezizour g.

Auspfändung b. (-,-en) : [gwir] seziz b.

auspfeifen V.k.e. (pfiff aus / hat ausgepfiffen) : *jemanden auspfeifen,* c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., ober hu hag hop war u.b. ; *er wurde ausgepfiffen,* sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ.

auspflanzen V.k.e. (hat ausgepflanzt) : displantañ, diblantañ, treuzplantañ, dibodañ.

Auspflanzung b. (-,-en) : displantadenn b., displantadur g., displantadeg b., treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b.

auspflücken V.k.e. (hat ausgepflückt) : rouesaat (tanavaat, distankaat) ar frouezh [en ur wezenn].

auspichen V.k.e. (hat ausgepicht) : *etwas auspichen,* induiñ diabarzh udb gant peg du.

Auspizium n. (-s, Auspizien) : diougan g., evndiouganerezh g. ; *unter jemandes Auspizien,* dindan gwarez u.b., dindan askell u.b.

ausplätten V.k.e. (hat ausgeplättet) : lavnennañ, follennañ.

ausplaudern V.k.e. (hat ausgeplaudert) : brudañ, diskuliañ, divegiñ ; *ein Geheimnis ausplaudern,* diskuliañ ur c'hevrin, disklêriañ ur c'hevrin, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar ; *sie plaudert alles aus,* sioul eo evel ur sac'had minaouedoù, honnezh a zo evel ur minaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sac'h dizere a zo anezhi ; *bei jemandem etwas ausplaudern,* plantañ udb gant u.b.

ausplündern V.k.e. (hat ausgeplündert) : preizhañ, preizhata, ober ar skrap, skrapañ, divorañ, gwastañ, glac'hariñ, peliat, dibourc'hañ, riblañ, diannezañ, dizalbadiñ, enebouriñ, dic'hloanañ ; *etwas regelrecht ausplündern,* ober skrap ha riñs en udb, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak ; *ein Haus ausplündern,* diannezañ un ti, skrapañ kement a zo en un ti, divorañ kement a zo en un ti, plaouiañ kement a zo en un ti, ober skrap en un ti, ober skrap ha riñs en un ti, lakaat un tiegezh e skrap, ober ar riñs en un ti ; *sie werden Sie ausplündern,* laeret e viot ganto.

Ausplünderung b. (-,-en) : arigrap g., skrap g., preizhadeg b., preizhadenn b., preizherezh g., skrapadeg b., skraperezh g., peilh b., dibourc'herezh g., freuz g., drast g., reuz g., dismantr g., distruj g., dizalbad g., gwastidigezh b.

auspolstern V.k.e. (hat ausgepolstert) : golc'hediñ, matarasenniñ, bourellañ.

Auspolsterung b. (-,-en) : bourelladur g., bourell b., dibouboù lies.

ausposaunen V.k.e. (posaunte aus / hat ausposaunt) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ, taboulinañ.

auspowern V.k.e. (hat ausgepowert) : kas da baour, paouraat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, mac'homañ, gwaskañ, mac'hañ, sunañ, gwallañ, gaouiañ, grevañ, ober gaou ouzh, flipat, touzañ, debriñ, kignat, diwadañ.

V.em. **sich auspowern** (hat sich (t-rt) ausgepowert) : re strivañ, reforsiñ, en em ziviañ, gwallgas e gorf, en em darzhañ, en em lazhañ, lazhañ e gorf, na zamantiñ d'e gorf, bezañ dizamant ouzh e gorf, bezañ re zizamant eus

e boan, na gaout damant ebet d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, lakaat re a gas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, bezañ re galet ha re zidruez ouzh e gorf, reiñ re a vec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ, ruilhal ha merat re e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bezañ re zidruez outañ e-unan

ausprägen V.k.e. (hat ausgeprägt) : **1.** merkañ, arouezennañ, doareañ ; **2.** [dre astenn.] skeiñ moneiz, moneizañ ; **3.** [dre skeud.] spisaat, fraeshaat, splannaat, kreskiñ, pouezañ war, lakaat anat.

Anv-gwan verb **ausgeprägt** : *ausgeprägte Gesichtszüge,* dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor).

Ausprägung b. (-,-en) : **1.** doare g., stumm g., tro b. ; **2.** derez lemmder g.

auspressen V.k.e. (hat ausgepresst) : **1.** gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ ; *eine Frucht auspressen,* gwaskañ ur frouezhenn evit kaout he dour, tennañ an dourenn eus ur frouezhenn (Gregor), deverañ ur frouezhenn, dichugañ ur frouezhenn ; *Trauben auspressen,* gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell, moustrañ rezin ; *die Maische auspressen,* gwaskañ ar voudenn, gwaskañ an dorchenn ; **2.** [dre skeud.] *jemanden auspressen,* kignat (mac'hañ, gwaskañ, diennañ, mac'homañ) u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., korvoiñ u.b. ; *die Steuerzahler auspressen,* sunañ ar gevrozourien.

Auspressung b. (-,-en) : **1.** eztennerezh g., eztennadur g., gwask g., gwaskadenn b., gwaskadur g., gwaskerezh g., gwaskadurezh b., mac'herezh g. ; **2.** [dre skeud.] korvoerezh g., mac'homerezh g., gwask g., gwaskerezh g.

ausproben / ausprobieren V.k.e. (hat ausgeprobt // probierte aus / hat ausprobiert) : esaeañ, esa.

ausprügeln V.k.e. (hat ausgeprügelt) : *jemanden ausprügeln,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, bleukata u.b., malañ u.b. a daolioù, ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Auspuff g. (-s,-e) : **1.** diaezhennerez b. ; **2.** karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhañ g., diskarzh g. ; **3.** pod skarzhañ g., tuellenn skarzhañ b., korzenn-diaezhenniñ b., korzenn an aezhennoù devet b., korzenn ar moged b.

Auspuffgas n. (-es,-e) : aezhennoù skarzhet lies., gaz diskarzh g., moged g.

Auspuffkrümmer g. (-s,-) : tuelleg-diaezhenniñ b., tuelleg skarzhañ b., tuelleg an aezhennoù devet b., tuelleg ar moged b.

Auspuffrohr n. (-s,-e) : tuellenn skarzhañ b., korzenn-diaezhenniñ b., korzenn an aezhennoù devet b., korzenn ar moged b.

Auspufftopf g. (-s,-töpfe) : pod skarzhañ g., pod karzhañ g., didrouzer g., mouger-trouz g., mouger g.

auspulen V.k.e. (hat gepult) : [norzh Bro-Alamagn] dibluskañ, eskaoutiñ, diglorañ ; *Krabben auspulen,* dilenn kranked.

auspumpen V.k.e. (hat ausgepumpt) : **1.** bangounellat, riboulat, goullonteriñ ; **2.** [mezeg.] *den Magen auspumpen,* ober un tamm gwalc'hiñ d'ar bouzelloù, reiñ ur c'hristal / strinkellat bouzelloù u.b. (Gregor) (*ar ger 'kristal' a ra Gregor a Rostren gantañ a zo deveret eus ar galleg 'clystère', latin : clyster : gwalc'hiñ*) ; **2.** [dre skeud.] *er ist ausgepumpt,* war e nerzh emañ, skuizh divi eo, skuizh marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, yost eo, yostet eo, paket en deus un taol-dinerzh, brev eo, brevet eo, divi eo, gell eo.

auspunkten V.k.e. (hat ausgepunktet) : [sport] *jemanden auspunkten,* gounit war u.b. diouzh ar poentoù, trec'hiñ u.b. diouzh ar poentoù.

auspusten V.k.e. (hat ausgepustet) : P. lazhañ dre c'hwezhañ ; *die Kerze auspusten,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlaouenn-goar, mouchañ ar c'houlaouenn-goar.

Ausputz g. (-es,-e) : kinkl g., kinkladur g., gwarnisadur g.

ausputzen V.k.e. (hat ausgeputzt) : **1.** kinklañ ; *den Christbaum ausputzen,* kinklañ gwezenn Nedeleg ; **2.** [dre heñvel.] kempenn, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, dilastezañ ; *ein Fass ausputzen,* riñsañ ur varrikenn ; **3.** *das Licht ausputzen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù / divouchañ ar gouloù (Gregor) ; **4.** *einen Baum ausputzen,* diskoultrañ (diskourrañ, divazhañ, divarrañ, divleñchañ, divrankañ, krennañ, noashaat) ur wezenn ; **5.** [dre skeud.] P. *jemanden ausputzen,* kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b.

V.em. : **sich ausputzen** (hat sich (t-rt) ausgeputzt) : en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em stipañ, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask,

en em wiskañ en e faroañ, en em lakaat en e vrav ; *ausgeputzt,* aveet, dreket, keitet, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer.

Ausputzer g. (-s,-) : dic'harzher g.

ausquartieren V.k.e. (quartierte aus / hat ausquartiert) : dilojañ, diannezañ.

ausquetschen V.k.e. (hat ausgequetscht) : **1.** gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ, flastrañ, frigasañ, frikañ, chikañ, chikiñ, gourfouliñ, pladañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ausquetschen,* atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouz u.b.

ausradieren V.k.e. (radierte aus / hat ausradiert) : **1.** diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, lemel ; **2.** [dre skeud.] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, disac'hañ, dic'hastañ, drastañ, freuzañ, peurzistrujañ ; *ein Volk ausradieren,* diouennañ ur bobl, diwriziennañ ha distrujañ ur bobl, lazhadegañ ur bobl ; *diese Krankheit kann auch anders ausradiert werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausradieren,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud.

ausrangieren V.k.e. (rangierte aus / hat ausrangiert) : teurel d'ar blotoù, teurel war an teil, teuler d'ar bern, reputuiñ, reputañ.

ausrasieren V.k.e. (rasierte aus / hat ausrasiert) : troc'hañ, touzañ.

ausrasten V.gw. (ist ausgerastet) : **1.** [tekn.] diskregiñ, mont kuit ; **2.** [dre skeud.] P. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dreist-penn, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, kas warnezi, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, diaoulat ; *er rastet aus,* koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

V.dibers. (hat ausgerastet) : *es rastet bei ihm aus,* **a)** P. dirollañ a ra, emañ o vont e breskenn, folliñ a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra e belbi (e berlobi), diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezv, koll a ra mik e benn, follañ a ra, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, aet eo gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; **b)** boud eo, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emañ, chom a ra en entremar, dall eo e gazh, dall eo e saout.

ausrauben V.k.e. (hat ausgeraubt) : **1.** dibourc'hañ, skrapañ e draoù digant, divorañ e draoù digant, c'hwiliañ (u.b.), dirannañ [u.b. eus udb], dic'hloanañ [u.b.] ; *sie werden Sie ausrauben,* laeret e viot ganto ; **2.** [mengleuz.] digoadañ, lemel ar c'hoadaj.

ausrauchen V.k.e. (hat ausgeraucht) : butuniñ betek penn, peurvutuniñ, kas da ludu ; *ich habe meine Pfeife ausgeraucht,* aet eo va c'horniad e ludu, aet eo va c'horniad butun e ludu, aet eo va c'hornedad e ludu, luduet em eus va c'horniad, luduet eo va c'horniad ganin.

V.gw. (hat ausgeraucht) : **1.** butuniñ betek penn, peurvutuniñ ; **2.** mont e ludu, peurzeviñ.

ausräuchern V.k.e. (hat ausgeräuchert) : mogedenniñ, mogediñ, mogidellañ ; *die Mücken ausräuchern,* mogediñ evit chaseal ar c'hwibu.

Ausräucherung b. (-) : mogedennadur g., mogediñ g.

ausraufen V.k.e. (hat ausgerauft) : tennañ, diskolpañ, diskalfañ.

V.em. : **sich ausraufen** (hat sich ausgerauft) : *sich (t-d-b) die Haare ausraufen,* **a)** divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; **b)** [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, bec'h, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori, patati) ganto, blevata, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù.

ausräumen V.k.e. (hat ausgeräumt) : goulloiñ, goullonderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diskarzhañ, distaliañ, distaliñ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, riñsañ ; *ein Zimmer ausräumen,* diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannezañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; *ausgeräumt,* skarzh, riñset, distlabezet.

Ausräumung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., diskarzh g., skarzherezh g., diskarzherezh g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., distalaj g., riñs g.

ausrechnen V.k.e. (hat ausgerechnet) : jediñ, dejediñ, kontañ, mentañ.

V.em. : **sich ausrechnen** (hat sich (t-d-b) ausgerechnet) : **1.** *sich (t-d-b) etwas ausrechnen,* bezañ war c'hortoz eus udb, gedal udb, gortoz udb ; **2.** *sich (t-d-b) etwas ausrechnen,* ijinañ udb., prizañ udb

Ausrechnung b. (-,-en) : jed g., jedadenn b., jedadur g., kont b., konterezh g., dejedadur g.

ausrecken V.k.e. (hat ausgereckt) : astenn, ahediñ.

Ausrede b. (-,-n) : remistenn b., risklenn b., kildroenn b., digarez g., falszigarez g., lank g., rezon b. ; *faule Ausrede,* remistenn b., risklenn b., digarez ki g., digarez toull g., digarez goullo g., digarez war-bouez un neudenn vrein g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennoù lies., farielloù lies., falszigarez g., digarez didalvoud g., fall digarez g. ; *um eine Ausrede nicht verlegen sein,* kavout atav mil digarez da dennañ, na vankout morse digarez d'an-unan, kavout atav un digarez pe un all ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe,* kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *da hilft keine Ausrede,* n'eus ket da dortañ, n'eus ket da gaeañ ; *Ausreden suchen,* klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digarezioù, mont a gildroennoù d'u.b.

ausreden V.k.e. (hat ausgeredet) : **1.** peurlavaret, peurechuiñ e gomzoù ; **2.** [dre astenn.] *jemandem etwas ausreden,* argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. d'ober udb., dibennadiñ u.b. a ober udb.
V.gw. : komz betek penn, echuiñ e gomz.
V.em. : **sich ausreden** (hat sich ausgeredet) : **1.** *sich (t-rt) mit jemandem ausreden,* en em ingalañ (en em renkañ) gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] tennañ digarezioù toull, mont a gildroennoù d'u.b. ; *sie redet sich (t-rt) aus,* mont a ra di war-bouez un neudenn vrein, en em dennañ (en em bakañ) a ra gant digarezioù ki (gant digarezioù toull ha gaouiat, gant remistennoù, gant risklennoù, gant falszigarezioù, gant digarezioù didalvoud, gant digarezioù goullo, gant kantikoù seurezed, gant fall digarezioù), emañ o klask troioù, emañ o klask troioù-pleg.
Ausreder g. (-s,-) : digarezour g., risklennour g.
ausreffen V.k.e. (hat ausgerefft) : [merdead.] leuskel ur riz.
ausreiben V.k.e. (rieb aus / hat ausgerieben) : **1.** frotañ, rimiañ ; **2.** [tekn.] trogleuziñ, divouedañ.
V.em. : **sich ausreiben** (rieb sich aus / hat sich ausgerieben) ; *sich (t-d-b) die Augen ausreiben,* dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù.
ausreichen V.gw. (hat ausgereicht) : spirañ, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h eus an-unan, bezañ pezh a gar ; *mein Geld reicht aus,* a-walc'h a arc'hant am eus, barrek on gant an arc'hant ; *mein Geld reicht nicht aus,* berr on gant an arc'hant, berr eo an arc'hant ganin, re just eo an arc'hant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, staget berr on, skort eo an arc'hant ganin, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, emañ Fañch ar Berr ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, n'em eus ket a-walc'h na hanter eus an arc'hant a zo ezhomm ; *zum Spielen reicht dieser Platz aus,* pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus,* an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten,* lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *meine Tabakvorräte werden nicht bis Ende der Woche ausreichen,* me ne bado ket va butun ouzhin betek fin ar sizhun.
ausreichend ag. : bastus, spirus, a-walc'h, trawalc'h, peadra, ar pezh a ranker, e gont a, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; *notwendige und ausreichende Bedingung,* amveziad ret ha spirus g. ; *ausreichend frankiert,* an timbroù rekis warnañ, timbret evel ma'z eo dleet, timbret evel ma faot.
ausreifen V.gw. : **1.** krouiñ, dareviñ, azviñ, meüriñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ ; *die Sonne lässt die Früchte ausreifen,* an heol a ra d'ar frouezh azviñ, gant an heol ne vo ket pell ar frouezh o tareviñ, gant an heol e tarev ar frouezh ; *das Geschwür reift aus,* emañ ar gor o c'horiñ, emañ ar gor o fumañ ; *das Geschwür ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor ; **2.** [dre skeud.] *ein dichterisches Werk ausreifen lassen,* leuskel amzer d'ur varzhoneg da zareviñ (da vezañ peurvat).
ausreinigen V.k.e. (hat ausgereinigt) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, freskañ, yac'husaat, onestaat, riñsañ, spurjañ.
Ausreise b. (-,-n) : treuzadenn an harzoù b., tremenidigezh an harzoù b., ermaeziadenn b.
Ausreiseantrag (-s,-anträge) : [istor, RDA] goulenn viza evit kuitaat ar vro g.
Ausreiseerlaubnis b. (-,-se) **/ Ausreisegenehmigung** b. (-,-en) : [istor, RDA] aotre da guitaat ar vro g.
ausreisen V.gw. (ist ausgereist) : kuitaat ar vro, tremen an harzoù.
Ausreisevisum n. (-s,-visen) : [istor, RDA] viza evit kuitaat ar vro g.
Ausreisewillige(r) ag.k. g./b. : den hag a zo a-du da guitaat ar vro g.
ausreißen V.gw. (riss aus / ist ausgerissen) : **1.** tec'hel, tec'hout, delammat, sachañ e skasoù gant an-unan, achap ; *von zu Hause ausreißen,* mont da redek dre laer, mont d'ober ur c'haloupadenn, mont da c'haloupat, ober un dec'hadenn, ober un achap, ober un achapadenn, mont kuit eus ar gêr, mont el lev, mont da vreskenn ; **2.** mont kuit, distagañ, dispegañ.
V.k.e. (riss aus / hat ausgerissen) : **1.** tennañ, diskolpañ, diframmañ, diskalfañ, difreuzañ, digrakañ, diblantañ, displantañ, diboullañ, dizouarañ ; *die Stoppeln ausreißen,* soulañ, skolpiñ ; *Unkraut ausreißen,* lazhañ al louzeier fall, lazhañ ar c'hagn, tennañ al louzoù, c'hwennat, digrakañ al louzeier fall, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar ; *Haare ausreißen,* displantañ blev ; [dre skeud.] *mit der Wurzel ausreißen,* diwriziennañ, diframmañ, lemel, tennañ kuit, sachañ kuit, heskiñ, diwriziennañ ha distrujañ (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *Bäume aureißen,* ober traoù dispar.
V.em. : **sich ausreißen** (riss sich aus / hat sich ausgerissen) : *sich (t-d-b) die Haare ausreißen,* **a)** divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn, dirañsañ e vlev ; **b)** [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, bec'h, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, blevata, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù ; *er hat sich (t-d-b) dafür die Beine ausgerissenn,* lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, foeltret en deus bet e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'het en doa d'ober an dra-se, kabalet en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; *sie hat sich (t-d-b) dafür die Beine ausgerissenn,* avelet he doa he lostenn evit dont a-benn eus an dra-se ; *er reißt sich (t-d-b) kein Bein aus,* ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne vo ket lazhet gant al labour, ne rafe ket an disterañ kraf, ober a ra e

varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, ur paotr diskuizh eo, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh a zo ganet skuizh, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner ; *er hat sich (t-d-b) wirklich kein Bein ausgerissen,* n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se, n'en deus ket torret e rañjenn oc'h ober se ; *er würde sich (t-d-b) für ihn ein Bein ausreißen,* e groc'hen a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ, en em zivadeziñ a rafe d'ober evitañ.

Ausreißen n. (-s) : **1.** diframm g., diframmad g., diframmerezh g., diskolp g. ; **2.** tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., galoupadenn b.

Ausreißer g. (-s,-) : **1.** achaper g., tec'her g., tec'had g., diankad g., paotr tec'hidik g. ; **2.** dezertour g. ; **3.** [sport] tenn c'hwitet g. ; **4.** tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausreißerei b. (-,-en) : achapadenn b., achap g., galoupadenn b., tec'hadenn b.

ausreiten V.gw. (ritt aus / ist ausgeritten) : ober un droiad war varc'h.

V.k.e. (ritt aus / hat ausgeritten) : *ein Pferd ausreiten,* kas ur marc'h d'ober un dro-vale.

ausreizen V.k.e. (hat ausgereizt) : **1.** [kartoù] ober ar gemennadenn uhelañ aotreet ; **2.** [dre skeud.] *ein Thema ausreizen,* disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) ur c'hraf bennak ; *alle Möglichkeiten ausreizen,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellikañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller

ausrenken V.k.e. (hat ausgerenkt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, divellañ, dioeñsiñ, diflach, dilec'hiañ.

V.em. : **sich ausrenken** (hat sich ausgerenkt) : *sich (t-d-b) den Arm ausrenken,* gweañ (distresañ, divoestañ, divellañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *sich (t-d-b) die Schulter ausrenken,* diskoaziañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, divellañ, diflach, diemprañ) e skoaz ; *das Kind hat sich den Kiefer ausgerenkt,* ar bugel a zo divarc'het (diaozet) e c'henoù, dizahelet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henoù.

Ausrenkung b. (-,-en) : diempradur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadur.

ausrichten V.k.e. (hat ausgerichtet) : **1.** steudañ, renkañ, eeunañ, diblegañ, addresañ ; **2.** [mengleuz.] *ein Flöz ausrichten,* dizoleiñ ur wazhennad ; **3.** [moull.] *linksbündig ausrichten,* marzekaat a-gleiz ; *rechtsbündig ausrichten,* marzekaat a-zehou ; **4.** *einen Gruß ausrichten,* ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. a-berzh unan all ; **5.** [tekn.] diwariañ, kreizañ ; **6.** prientiñ, aozañ ; **7.** ober ur gefridi, kas en-dro, seveniñ, kas da benn ; *einen Auftrag ausrichten,* seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag ausgerichtet,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs,* ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent ; *ich habe ihm ausrichten lassen, dass ich morgen komme,* roet em eus kefridi da zegemenn dezhañ e teuin warc'hoazh ; **8.** [dre skeud.] dont a-benn eus ; *er hat nicht viel ausgerichtet,* n'eo ket aet gwall bell ganti, n'eo ket deuet gwall vat gantañ, chomet eo da ruzañ anezhi ; *damit ist nichts ausgerichtet,* n'hon eus diverret tamm, kement-se ne gas ket al labour war-raok.

V.em. : **sich ausrichten** (hat sich (t-rt) ausgerichtet) : *sich nach etwas ausrichten,* delc'her tost d'udb, heuliañ pizh udb, mont diouzh udb, ober diouzh udb, kemer udb da skouer, kemer skouer diouzh udb, kemer skouer diwar udb, tennañ skouer diouzh udb, reizhañ e emzalc'h diouzh udb. ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft,* labour-douar bevidik g.

Ausrichter g. (-s,-) : prienter g., aozer g.

Ausrichtung b. (-,-en) : **1.** aozadur g., oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b. ; **2.** treuzkasadur g., treuzkas g. ; **3.** durc'hadur g., tuadur g. ; **4.** renkadur g. ; **5.** [optik] *schlechte Ausrichtung,* digreizañ g. ; **6.** [tekn.] diwariadur g., diwaradur g.

ausringen V.gw. (rang aus / hat ausgerungen) : *er hat ausgerungen,* deuet eo ar marv da zisammañ anezhañ eus e boanioù, echu eo gant e boanioù, serret en deus e levr.

ausrinnen V.gw. (rann aus / ist ausgeronnen) : redek, berañ, deverañ, diruilh.

Ausritt g. (-s,-e) : baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marc'hekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g.

ausroden V.k.e. (hat ausgerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, digeriñ.

Ausrodung b. (-,-en) : difraosterezh g., diwriziennadur g., distrouezhadeg b.

ausrollen V.k.e. (hat ausgerollt) : **1.** dirollañ, dibunañ ; **2.** *Teig ausrollen,* ledañ toaz gant ar ruilhenn.

V.gw. (ist ausgerollt) : echuiñ da rollañ, peurrollañ.

ausrotten V.k.e. (hat ausgerottet) : **1.** diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ ha distrujañ, diwriziennañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwennat ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können,* ne c'haller ket kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *mögen alle Erdbewohner ausgerottet werden,* ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; **2.** [dre skeud.] *ein Laster ausrotten,* diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, heskiñ mammenn un tech fall, lemel ur pleg fall ; *diese Krankheit kann auch anders ausgerottet werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausrotten,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten,* klask a reont reiñ lamm d'ar brezhoneg, klask a reont lazhañ ar brezhoneg.

Ausrottung b. (-,-en) : distruj g., peurlazh g, lazhadeg b., diouennadur g., marvidigezh b.
ausrücken V.gw. (ist ausgerückt) : mont kuit, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, mont el lev ; *bei Nacht und Nebel ausrücken,* ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; [lu] *die Truppen rücken aus,* ar rejimantoù a ya kuit, ar rejimantoù a gemer penn an hent.
V.k.e. (hat ausgerückt) : [tekn.] *Zahnräder ausrücken,* dizenkrogañ rodoù dantek, diantellat kraoñennoù.
Ausrückung b. (-,-en) : **1.** disparti g., dilec'h g., ermaeziadenn b. ; **2.** [tekn.] diantelladur g., distign g.
Ausruf g. (-s,-e) : **1.** estlammadenn b., estlammadell b. ; **2.** embann g., embannidigezh b., enkant g.
ausrufen V.k.e. (rief aus / hat ausgerufen) : **1.** estlammañ, sailhañ digant an-unan, dont trumm gant an-unan ; **2.** *Zeitungen ausrufen,* embann kelaouennoù dre gêr (Gregor), youc'hal kelaouennoù ; *öffentlich ausrufen,* embann, bannañ, enkantiñ ; *zum König ausrufen,* lakaat u.b. da roue war an tron.
V.gw. (rief aus / hat ausgerufen) : youc'hal.
Ausrufepartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig estlammañ b.
Ausrufer g. (-s,-) : **1.** [istor] harod g. ; **2.** hoper g., krier g. ; *öffentlicher Ausrufer,* embanner g., enkanter g., bannour g., krier g., tabouliner g. ; *Totenausrufer,* embanner an dud varv g.
Ausrufesatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn estlammiñ b.
Ausrufezeichen n. (-s,-) : [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.
Ausrufung b. (-,-en) : **1.** embann g., embannidigezh b., enkant g. ; **2.** estlammadenn b., estlammadell b.
Ausrufungspartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig estlammañ b.
Ausrufungswort n. (-es,-wörter) : [yezh.] estlammadenn b., estlammadell b., rannig estlammiñ b., ger gervel g.
Ausrufungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.
Ausrufzeichen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.
ausruhen V.k.e. (hat ausgeruht) : diskuizhañ.
V.gw. (hat ausgeruht) pe V.em. : **sich ausruhen** (hat sich (t-rt) ausgeruht) : **1.** diskuizhañ e begement, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober un diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, repoziñ un tamm, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, difaezhañ, ec'hoazañ, paouez, chom da baouez ; *sich von den Strapazen ausruhen,* diskuizhañ eus e boanioù ; *sich im Stehen ausruhen,* ober un diskuizh merser ; **2.** [labour-douar] bezañ war gozh, bezañ war e gozh, diskuizhañ, paouez, yenañ, kozhañ ; *Felder als Weideland ausruhen lassen,* lezel parkeier da ziskuizhañ dindan peuriñ.
ausrupfen V.k.e. (hat ausgerupft) : **1.** tennañ, diskolpañ, dirañsañ, sachañ ; *Haare ausrupfen,* divleviñ ; *Federn ausrupfen,* dibluañ, displuañ, displuennañ ; **2.** [gwiad.] dibilpouzañ.
ausrüsten V.k.e. (hat ausgerüstet) : aveiñ, gwarnisañ, terkañ, greiañ, bastañ, binviaoua, sterniañ, fardañ, harnezañ ; *ein Schiff ausrüsten,* fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ul lestr, sterniañ ul lestr, terkañ ul lestr.
Ausrüsten n. (-s) : **1.** paramantadur g., paramanterezh g., sterniadur g. ; **2.** aveadur g., aveerezh g., gwarnisadur g., terkerezh g.
Ausrüster g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g.
Ausrüstung b. (-,-en) : **1.** prestoù lies., reizhoù lies., rikoù lies., binviachoù lies. ; [lu] *in feldmarschmäßiger Ausrüstung,* gwisket evit mont d'ar stourm, fardet gant e glavioù brezel, harnezet gant e glavioù brezel ; **2.** fardaj g., paramant g., paramantadur g., paramanterezh g., sterniadur g. ; **3.** aveadur g., aveerezh g., gwarnisadur g., terkerezh g. ; **4.** [tekn.] *Ausrüstung eines Stoffes,* kempennidigezh un entof b. (Gregor).
Ausrüstungsgegenstand g. (-s,-gegenstände) / **Ausrüstungsstück** n. (-es,-e) : pezh aveiñ g., aveadur g.
ausrutschen V.gw. (ist ausgerutscht) : **1.** diflipañ, riklañ, risklañ, rampañ, lampraat, tec'hel diwar an hent ; *ich war ausgerutscht,* me a oa rampet va zreid ; *jemandem rutscht etwas aus,* diflipañ a ra udb a-dre zaouarn u.b. ; *das Glas ist mir ausgerutscht,* va gwerenn a zo aet diganin ; *bei Glatteis ausrutschen,* risklañ war ar riell ; **2.** P. [dre skeud.] *sie ist ausgerutscht,* torret he deus he botez, faoutet he deus he botez, toullet he deus he botez, faotet he deus, faziet eo, manket eo, bet eo en aod a-raok ar Chandelour ; *ihm rutsch leicht die Hand aus,* n'eo ket evit e zorn, prim eo : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, emañ atav e zorn araozañ, mont a ra d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, hennezh a zo buan da skeiñ, mont a ra diouzhtu d'an taolioù, dantañ a ra kent harzhal, taer eo e bav, techet eo da gregiñ mut en dud.
Ausrutscher g. (-s,-) : **1.** c'hwitadenn b., fallaenn b. ; **2.** fazienn b., fallvarch g., beiadur g.
Aussaat b. (-,-en) : *die Aussaat,* an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., koulz an hadañ g., koulz an haderezh g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g., mare an haderezh g., koulz an here g. ; *die Aussaat ist vorbei,* bet eo ar yar-here ; *heute ist die Aussaat zu Ende,* hiziv emañ ar yar-here.
aussäen V.k.e. (hat ausgesät) : hadañ ; *Samen aussäen,* hadañ greun, teuler had.
aussacken V.k.e. (hat ausgesackt) : disac'hañ, tennañ eus ur sac'h.
Aussage b. (-,-n) : **1.** lavaroù lies., disklêriadur g., diogeladur g., dazlavar g., lavared g., lavarenn b., lavar g. ; [gwir] testadur g., testenabez b., testeni g. ; *Aussage eines Zeugen,* testeni g. ; *beeidigte Aussage,* testeni war (dre) e le g. ; *wahrheitsgetreue Aussage,* testeni gwir g. ; *seine Aussage widerrufen,* diskanañ (Gregor), dislavaret e desteni, en em zislavaret, distreiñ diwar e desteni ; *jede Aussage verweigern,* na respont grik - chom dilavar a-grenn, serret e c'henoù gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war dav - derc'hel gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derc'hel kloz war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derc'hel war e latenn - moustrañ war e soñjoù - nac'h komz - klozañ war e veg - prennañ kloz e c'henoù - prennañ kloz e veg - tevel mik - chom mut - chom simudet - simudiñ - mudañ - ourzal ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden,* n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ;

2. *er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen,* dalbezh e lavar traoù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, fur-meurbed e vez atav pezh a lavar ; *nach Aussage von,* hervez, poz da, post da, liz da, gouez da, hervez lavar u.b., diwar lavaroù u.b., da lavaras u.b., evel ma lavaras u.b., diouzh pezh a lavar u.b., diouzh klevet u.b. ; *nach Aussagen der Historiker,* war anzav an istorourien, hervez testeni an istorourien ; **3.** [preder.] lavarenn b.

Aussagekraft b. (-) : nerzh prouiñ g., nerzh prouek g., pouez g.

aussagekräftig ag. : prouek.

aussagen V.k.e. (hat ausgesagt) : disklêriañ, diogeliñ, lavaret ; *das sagt nichts darüber aus,* ne ro ket muioc'h a sklêrijenn deomp, kement-se ne zispleg netra.

V.gw. (hat ausgesagt) : [gwir] *vor Gericht aussagen,* reiñ (dougen, rentañ) testeni dirak al lez-varn, testiñ ; *zu Gunsten von jemandem aussagen,* testeniañ a-du gant u.b., difenn u.b. gant e desteni ; *gegen jemanden aussagen,* testeniañ a-enep u.b., kargañ war u.b.

aussägen V.k.e. (hat ausgesägt) : troc'hañ gant un heskenn, heskennat.

Aussagenfunktion b. (-,-en) : [mat.] kendaveenn lavarennel b.

Aussagenlogik b. (-) : [preder.] logik lavarennel g., reizhpoelloniezh lavarennel b.

Aussagesatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn-diogeliñ b. ; *affirmativer Aussagesatz,* nannnac'hadenn b., lavarenn gadarnaat g.

Aussageverweigerung b. (-,-en) : nac'h dougen testeni g.

Aussagewort n. (-es,-wörter) : [yezh.] doareenn b.

Aussamung b. (-,-en) : [louza.] distrewiñ g.

Aussand g. (-[e]s,-sände) : [Bro-Suis] kas g., kasadenn b.

Aussatz g. (-es,-sätze) : lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g. ; *vom Aussatz befallen werden,* lovreañ ; *vom Aussatz stark entstellt,* lovr-pezhell, lovr brein.

aussätzig ag. : lovr, lovrek, loup, mezellek.

Aussätzige(r) ag.k. g./b. : lovr g., lovrez b., lovreg g., lovregez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.

aussaufen V.k.e. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : peurevañ, peurlonkañ.

V.gw. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : rinsañ e werenn, lonkañ e werenn en ul lamm (en ur c'hrogad, en ul lonkad, en un takad, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en un taol).

aussaugen V.k.e. (saugte aus / sog aus // hat ausgesaugt / hat ausgesogen) : **1.** sunañ ; *den Erdboden aussaugen,* diwadañ an douar, skuizhañ an douar, disec'hañ an douar, peurgoll an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar, disasuniñ an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgesaugt,* diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwrizioù ar pin ; *Kohl saugt den Boden aus,* ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a beurgoll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; *diese Schmarotzerpflanzen saugen die Bäume aus,* al loustoni arvevat-se a ziwad ar gwez ; *eine Wunde aussaugen,* spinañ ur gouli ; **2.** [dre skeud.] *jemanden aussaugen,* kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Aussaugen n. (-s) : sunerezh g., sun g., sunad g., sunadenn b.

ausschaben V.k.e. (hat ausgeschabt) : **1.** purañ, spurañ, skrabañ ; **2.** [mezeg.] karzhellañ, skarzhañ, karzhañ.

Ausschabung b. (-,-en) : [mezeg.] karzhellañ g., skarzhidigezh b., karzhidigezh b.

ausschachten V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeschachtet) : kleuzañ, kleuziañ, keviañ, kavañ, klazañ, krouiziñ, toullañ, poullañ.

Ausschachten n. (-s) / **Ausschachtung** b. (-,-en) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., keviañ g., krouizadur g.

Ausschachtungsarbeiten lies. : labourioù kleuziañ lies., labourioù keviañ lies.

ausschaffen V.k.e. (hat ausgeschafft) : [Bro-Suis] teuler er-maez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannañ eus ar vro, ermaeziañ ; *einen Ausländer ausschaffen,* teuler (skarzhañ, argas) un estrañjour er-maez eus ar vro, bannañ un estrañjour eus ar vro, ermaeziañ un estrañjour.

Ausschaffung b. (-,-en) : [Bro-Suis] argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g.

ausschalen V.k.e. (hat ausgeschalt) : digeriñ ; *Austern ausschalen,* digeriñ istr, digrogennañ istr ; [tekn.] digoadañ, dispeuriñ, dispeurennañ, tennañ ar c'hoadaj.

Ausschalen n. (-s) : [tekn.] digoadañ g., dispeuriñ g., dispeurennañ g.

ausschälen V.k.e. (hat ausgeschält) : **1.** diglosañ, diglorañ, dibluskañ, diskroc'henañ, peliat ; *Äpfel ausschälen,* dibluskañ avaloù, diskroc'henañ avaloù, peliat avaloù ; *Nüsse ausschälen,* dibluskañ kraoñ (Gregor) ; *Erbsen ausschälen,* dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) piz-bihan ; *Krabben ausschälen,* dilenn kranked ; **2.** [mezeg.] tennañ.

ausschalten V.k.e. (hat ausgeschaltet) : **1.** raskiñ, dilammat, kas kuit, lakaat er-maez ; *einen Konkurrenten ausschalten,* diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, sevel war varr, kemer e greñv war ur c'hevezer, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer ; **2.** [tredan] *den Strom ausschalten,* lazhañ an tredan, troc'hañ an tredan, troc'hañ red an tredan ; *das Licht ausschalten,* moustrañ war an nozelenn, lazhañ ar gouloù ; *ausgeschaltete Lampen,* lampoù dienaou lies., lampoù didan lies. ; **3.** [kirri-tan] *einen Gang ausschalten,* dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh, cheñch tizh ; **4.** lazhañ, herzel, distignañ ; *den Motor ausschalten,* lazhañ ar c'heflusker, ober d'ar c'heflusker sac'hañ, herzel ar c'heflusker ; **5.** [tekn.] *die Kupplung ausschalten,* dizenkrogañ, diantellat.

Ausschalter g. (-s,-) : [tekn.] afell b., spanaer g., disjunter g., disreder g., troc'h-red g.
Ausschaltung b. (-,-en) : **1.** [tredan] troc'h g., disjuntañ g., disjuntadur g. ; **2.** [dre skeud.] [polit.] *die Ausschaltung eines Ministers,* skarzherezh ur maodiern g., torridigezh ur maodiern eus e garg b., diskargadur ur ministr g.
Ausschank g. (-s,-schänke) : **1.** ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., ti-evañ g., evlec'h g. ; **2.** taol-gont b., kontouer g. ; **3.** gwerzhidigezh diedoù alkoolek b.
Ausschankerlaubnis b. (-,-se) **/ Ausschankrecht** n. (-s,-e) : aotre derc'hel tavarn g.
Ausschankzelt n.(-es,-e) : kaborell b.
ausscharren V.k.e. (hat ausgescharrt) : **1.** skrabañ, kravat, diskrabañ ; **2.** [kozh, skol-veur] *einen Dozenten ausscharren,* diskolpañ tammoù bihan gant ur c'helenner, ober trouz treid e-pad ur prantad kelenn, strakal gant an treid evit ober al lu gant ur c'helenner.
ausschattieren V.k.e. (schattierte aus / hat ausschattiert) : skeudañ, stompañ, teñvaliñ.
Ausschau b. (-) : *nach jemandem Ausschau halten,* gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b. ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten,* bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.
ausschauen V.gw. (hat ausgeschaut) : **1.** *nach jemandem ausschauen,* klask u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b., gedal u.b. ; **2.** [dre astenn.] *böse ausschauen,* **a)** bezañ ar stumm warnañ da vezañ drouk. **b)** [dre skeud.] na vezañ gwall vat, bezañ gwall sinadoù d'u.b.
ausschaufeln V.k.e. (hat ausgeschaufelt) : **1.** kleuzañ (kleuziañ, toullañ, krouiziñ) gant ur bal ; **2.** diatrediñ (skarzhañ, karzhañ) gant ur bal.
ausschäumen V.k.e. (hat ausgeschäumt) : gwarnisañ gant spoue, bourellañ gant spoue.
ausscheiden V.gw. (schied aus / ist ausgeschieden) : **1.** mont kuit, distagañ ; *aus dem Geschäft ausscheiden,* dont war e leve, dilezel an aferioù, kuitaat an aferioù, reiñ e zilez ; *ein Beamter scheidet aus,* ur c'hargiad a zeu war e leve ; **2.** [sport] *eine Mannschaft scheidet aus,* skarzhet (skaret) ez eus bet ur skipailh eus ar genstrivadeg, roet ez eus bet lamm d'ur skipailh.
V.k.e. (schied aus / hat ausgeschieden) : **1.** dispartiañ, disrannañ, lemel, digevreañ, digevrediñ ; [kimiezh] *ein Gas ausscheiden,* dileuskel un aezhenn ; **2.** ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, dourennaouiñ, borc'hañ ; *Eiter ausscheiden,* teuler lin, diskargañ lin ; *Kuhfladen ausscheiden,* beuzelat ; *Kot ausscheiden,* kac'hat, difankañ, fankañ, ober àr e gorf, ober ; **3.** [Bro-Suis] mirout ; **4.** [Bro-Suis] pennaroueziañ, disheñvelout [diouzh], dishañvalout [diouzh], diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], digejañ, didoueziañ, c'hwennat.
Ausscheidung b. (-,-en) : **1.** rask g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzerezh g. ; **2.** disparti g. ; **3.** [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwennat b. ; **4.** [mezeg.] ezveradur g., ezwragrennadur g., diveradur g., diskarg g., diskargadur g., diwragrennadur g., diwagrennerezh g. ; **5.** fank g., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., stronk g., mon g., mours g., brenn str. ; *flüssige Ausscheidung,* **a)** staot g. ; **b)** foer b., foerell b. ; *die Exkremente und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere,* an daou orin lies., an diouladoù lies.
Ausscheidungskampf g. (-es,-kämpfe) : [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwennat b.
Ausscheidungsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ g., krogad dibab g., krogad skarat g., krogad skarzhañ g., abadenn skubañ b.
Ausschelte b. (-,-n) : kroz g., krozadenn b., krozerezh g., gourdrouz g., gourdrouzerezh g.
ausschelten V.k.e. (schilt aus / schalt aus / hat ausgescholten) : **1.** skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas da, teñsañ, chikanal, chikanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober kroz da, ober brud da, gourmachiñ, reiñ ur skandalenn [d'u.b.], pouilhañ, soroc'hal da ; **2.** *jemanden ausschelten,* langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., argarzhiñ u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., hueriñ u.b., hujaotal u.b., pouilhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., soroc'hal d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.
ausschenken V.gw. (hat ausgeschenkt) : **1.** ober an dorn, servijañ banneoù ; *jemandem ausschenken,* diskenn ur banne d'u.b., teuler ur banne d'u.b., diskargañ ur banne d'u.b. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk,* hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g. ; **2.** [dre astenn.] derc'hel tavarn
ausscheren[1] V.k.e. (schor aus / hat ausgeschoren) : **1.** troc'hañ ; **2.** [merdead.] *ein Tau ausscheren,* spisañ ur fun.
ausscheren[2] V.gw. (ist ausgeschert) : **1.** cheñch hent, treiñ diwar e hent, diroudañ ; **2.** [karr-tan] disteudiñ ; *aus einer Fahrspur ausscheren,* cheñch forzh b., cheñch banell b. ; **3.** mont kuit, treiñ kein, pellaat.
ausscheuern V.k.e. (hat ausgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.
ausschicken V.k.e. (hat ausgeschickt) : **1.** kas, daveiñ ; **2.** argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, diberzhiañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.
ausschießen V.k.e. (schoss aus / hat ausgeschossen) : **1.** Tennañ ; **2.** distruj gant un tenn ; *ihm wurde ein Auge ausgeschossen,* un tenn a bochas (a darzhas) dezhañ ul lagad en e benn (Gregor) ; **3.** uzañ dre forzh tennañ ; **4.** [dre heñvel.] *einen Preis ausschießen,* mont ur priz gant an-unan en un dennadeg, gounit ur priz en dennadeg ; **5.** digemmañ, didoueziañ, reputuiñ ; *schlechte Ware ausschießen,* reputuiñ marc'hadourezh didalvoud.
V.gw. (schoss aus / ist ausgeschossen) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] koll e liv, dislivañ.
ausschiffen V.k.e. (hat ausgeschifft) : dilestrañ, douarañ.

Ausschiffung b. (-,-en) : douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g., diskenn g.
ausschildern V.k.e. (hat ausgeschildert) : panellañ, diskouez gant panelloù, heñchañ, balizennañ ; *ausgeschildert,* panellet, balizennet.
ausschimpfen V.k.e. (hat ausgeschimpft) : skandalat, kas da, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, chikanal, chikanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober brud da, hujaotal, pouilhañ, soroc'hal da, argarzhiñ, delazhiñ kunujennoù war, rendaeliñ ; *dein Vater wird dich ausschimpfen,* klevet a ri kroz gant da dad, klevet a ri ur guchenn gant da dad, klevet a ri da jeu gant da dad, klevet a ri ur vuhez gant da dad, klevet a ri da santa maria gant da dad, klevet a ri ar gousperoù gant da dad, storlok a glevi gant da dad, soroc'h az po gant da dad, klevet a ri trouz gant da dad, klevet a ri da begement gant da dad, tapout a ri da begement gant da dad, tapout a ri da draoù gant da dad, klevet a ri da bater gant da dad, tapout a ri trouz gant da dad, tapout a ri kroz gant da dad, gourdrouzet e vi gant da dad, pakañ a ri ur guchenn digant da dad, klevet a ri traoù gant da dad ; *jemanden ausschimpfen,* langajal u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., rendaeliñ u.b., krignat fri u.b., hujaotal u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.
ausschirren V.k.e. (hat ausgeschirrt) : disterniañ.
ausschlachten V.k.e. (hat ausgeschlachtet) : **1.** dispenn, dibezhiañ ; *einen Wagen ausschlachten,* dispenn ur c'harr ; **2.** [dre skeud.] *alles für sich ausschlachten,* bezañ mat pep tra d'an-unan, tennañ e vad eus kement tra 'zo, ober e c'hounid eus pep tra, ober e c'hounidegezh eus pep tra, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn ; **3.** [kelaouennoù] *ein Ereignis ausschlachten,* disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) un darvoud bennak.
ausschlacken V.k.e. (hat ausgeschlackt) : tennañ kuit ar c'haoc'h-houarn (ar skant-houarn, ar c'henn) diouzh, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dibriañ, difankañ, puraat.
ausschlafen V.k.e. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) : [dre skeud.] *seinen Rausch ausschlafen,* kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.
V.gw. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) ha V.em : **sich ausschlafen** (schläft sich aus / schlief sich aus / hat sich (t-rt) ausgeschlafen) **1.** diskuizhañ, kousket e walc'h ; **2.** chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da ziveureiñ, chom da flaeriañ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor).
Anv-gwan verb **ausgeschlafen** : **1.** diskuizh, kousket e walc'h gantañ, dihun-mat ; **2.** [dre skeud.] ijinus, ijinet-mat, gwidreüs, korvigellus, beskellek, fin ; *er ist ein ausgeschlafener Kerl,* n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo paotr an itrikoù.
Ausschlag g. (-s,-schläge) : **1.** luskelladur g., drivadenn b. ; [fizik] *Ausschlag der Magnetnadel,* drivadenn an nadoz warellek b., amdennad an nadoz warellek g.; **2.** [dre skeud.] *den Ausschlag geben,* ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus ; **3.** [mezeg.] dispuilh g., burbu str., burbuennoù lies., porbolennoù lies., boutonoù lies., nozelennoù lies., daroued str. ; *Ausschlag bekommen,* burbueniñ, darouedeniñ, feloniñ ; *der Ausschlag bricht durch, der Ausschlag bricht aus,* dispuilhañ a ra ar burbu, burbueniñ a ra ar c'horf, darouedeniñ a ra ar c'horf ; *vom Ausschlag befallen sein,* bezañ porbolennet e gorf, bezañ burbuennet e gorf ; *er ist vom Ausschlag befallen,* ur bern burbu a zo dispuilhet dezhañ ; *Hautausschlag,* daroued-ruz str., darouedenn b., derederez b., felon g., dispuilh g.
ausschlagartig ag. : [mezeg.] darouedennek, e doare ar burbu, a-zoare gant ar burbu, a-seurt gant ar burbu.
ausschlagen V.k.e. (schlägt aus / schlug aus / hat ausgeschlagen) : **1.** terriñ ; *einen Zahn ausschlagen,* terriñ un dant ; *ein Ei ausschlagen,* terriñ ur vi ; *einem Fass den Boden ausschlagen,* didalañ ur varrikenn, dizeunat ur varrikenn, direvrañ ur varrikenn, distradañ ur varrikenn ; **2.** *Wäsche ausschlagen,* kannañ an dilhad fank ; **3.** [dre skeud.] *das schlägt dem Fass den Boden aus !* aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar voesel (Gregor), re zo re, kement-se a ya dreist ar yev (dreist an arroudenn, dreist ar roudenn), kement-se a sko diwar re, biskoazh kement all ! aze emañ ar boch ! ; **4.** [dre heñvel.] *mit Samt ausschlagen,* gwiskañ gant voulouz, voulouzañ ; *mit Pelz ausschlagen,* doublañ gant ur foulinenn, feurañ ; *ein Zimmer schwarz ausschlagen,* stignañ ur gambr e du ; **5.** [dre astenn.] diarbenn, nac'hañ, nac'h, nakañ, refuziñ, disteurel ; *eine Bitte ausschlagen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie ausgeschlagen,* refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *eine Einladung ausschlagen,* dinac'h ur bedadenn, dinac'h ur gouviadenn, nac'h ur bedadenn, nac'h ur gouviadenn, disteurel ur gouviadenn.
V.gw. (schlägt aus // schlug aus // hat ausgeschlagen / ist ausgeschlagen) : **1.** (hat) : *das Pferd schlägt aus,* rual (gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal) a ra ar marc'h, darc'haouiñ a ra ar marc'h un taol gwink, reiñ a ra ar marc'h un taol gwink, distagañ a ra ar marc'h ur

winkadenn, distagañ a ra ar marc'h ur ruadenn ; *nach jemandem ausschlagen,* gwinkal ouzh u.b. ; *mehrmals ausschlagen,* gwinkal ha diswinkal ; *ausschlagendes Pferd,* marc'h gwinker g., marc'h gwaller g., marc'h tik g. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen,* divoazañ ul loen eus ar gwinkal ; **2.** (hat) : *das Herz hat ausgeschlagen,* paouezet he deus ar galon da dalmañ, serr eo ar galon ; **3.** (hat/ist) : *die Waage schlägt aus,* lañs (gwalenn) ar bouezerez a ya war un tu ; **4.** [louza.] (hat/ist) : broñsañ, bouilhasañ, broustañ, bosañ, joliñ, teñvañ, diglorañ, dideñviñ, lagadenniñ, sapiñ, divorfilañ, eginañ, sevel, deliañ, deliaouiñ ; *die Bäume schlagen aus,* diglorañ a ra broñsoù war ar gwez, broñsoù a zo o tont (broust a ziglor) war ar gwez, bouilhasañ (broñsañ, broustañ, bosañ, lagadenniñ) a ra ar gwez, deliañ a ra ar gwez, deliaouiñ a ra ar gwez ; *unten stark ausschlagen,* bodenniñ ; *unten stark ausschlagend,* bodellek ; **5.** [dre skeud.] (ist) : *es schlägt zu meinem Vorteil aus,* emañ ar rod o treiñ a-du ganin, emañ ar voul ganin, kement-se a ra va jeu, gwell on eus kement-se ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausschlagen wird,* emañ e gouign e go ; **6.** (ist) : *zum Guten ausschlagen,* treiñ da vat ; *zum Schlechten ausschlagen,* treiñ da fall.

Ausschlagen n. : **1.** [kezeg] gwink g., gwinkadenn b., ruadenn b., teisadenn b., taol gwink g., gwinkal g. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen,* divoazañ ul loen eus ar gwinkal ; **2.** [louza.] deliaouiñ g., deliañ g.

ausschlaggebend ag. : skarus, krennus, krenn, diskoulmus, diarvarus, gourfouezus, -dispartiañ, tu pe du ; *ausschlaggebendes Argument,* arguzenn skarus b.

Ausschlagung b. (-,-en) : [gwir] dilez g., dilezidigezh b., dizalc'h g., nac'h g., nac'hadenn b., dinac'h g., refuz g.

ausschlämmen V.k.e. (hat ausgeschlämmt) : difankañ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; *einen Graben ausschlämmen,* riñsañ ur foz, karzhañ un douflez, skarzhañ un douflez, difankañ ur foz.

ausschleifen V.k.e. (schliff aus / hat ausgeschliffen) : [tekn.] **1.** breolimañ, teneraat ; **2.** lemmañ ; **3.** divouedañ ; **4.** rimiañ.

ausschließen V.k.e. (schloss aus / hat ausgeschlossen) : **1.** forc'hiñ, esevañ, diberzhañ, skarzhañ, touch kuit, diskouviañ, ermaezhiañ, lakaat er-maez, ezkaelañ, ruzañ kuit ; *niemanden davon auschließen,* na lezel den ebet e toull ar c'hae, esevañ nikun / espern den ebet (Gregor), na lakaat den ebet a-gostez ; **2.** prennañ an nor ouzh u.b. ; *er hat mich ausgeschlossen,* serret (prennet) en doa an nor ouzhin ; **3.** boikotiñ.

Anv-gwan verb **ausgeschlossen 1.** skarzhet kuit, lakaet er-maez, esevet, diberzh ; **2.** [dre skeud.] *es ist ausgeschlossen,* dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ; **3.** *Sonntag ausgeschlossen,* nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, war-bouez da Sul, war-bouez ar Sul.

ausschließlich ag. : digen, evit unan hepmuiken, forc'hus, dispellaus ; *eine ausschließliche Gunst,* ur c'hrad vat hag a dalv evit unan bennak nemetken b., ur c'hrad vat divoutin (Gregor) b., ur c'hrad vat miret strizh evit u.b. b., ur c'hrad vat digen b.

Adv. : nemet, nemetken, hepmuiken ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht,* hennezh a viton e yec'hed.

Ausschließlichkeit b. (-) : forc'husted b., diforc'had g., digended b.

Ausschließung b. (-,-en) : forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., ermaezhidigezh b., ezlakadur g., ezkaeladur g.

Ausschließungsprinzip n. (-s) : [fizik] digenlec'hiaduster g., pennaenn an ezkaeladur b.

ausschlüpfen V.gw. (ist ausgeschlüpft) : **1.** diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ ; *die Küken werden bald ausschlüpfen,* deuet eo poent nodadur al laboused bihan ; *die Küken sind ausgeschlüpft,* difluk eo ar poñsined, difluket eo ar poñsined, digloret eo ar poñsined, digloset eo ar poñsined, (di)nodet eo ar poñsined ; **2.** en em silañ er-maez.

Ausschlüpfen n. (-s) : nodadur g.

Ausschluss g. (-es, Ausschlüsse) : **1.** argasidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., ezlakadur g., ezkaeladur g. ; *Ausschluss aus einem Verein,* skarzhadur eus ur gevredigezh g., skarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadenn b., diskarzhadeg b. ; **2.** [gwir] *Ausschluss der Gütergemeinschaft,* disparti a vadoù g. (Gregor), disrann a vadoù g. ; **3.** *unter Ausschluss der Öffentlichkeit,* prennet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **4.** [melestr.] *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst,* torridigezh eus e garg evit ur pennad b., astal g. ; **5.** [sport] divarrekaat g., skarzhadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g.

Ausschmelzung b. (-,-en) : [tekn.] teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., digemmeskadur g.

ausschmieden V.k.e. (hat ausgeschmiedet) : goveliañ, morzholiañ.

ausschmieren V.k.e. (hat ausgeschmiert) : [tekn.] lardañ, eouliñ, lindrenniñ (induiñ) gant lard, lindriñ gant lard, lenkraat.

ausschmücken V.k.e. (hat ausgeschmückt) : **1.** stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, pinfañ, gwiskañ brav, kempenn, paramantiñ, mariklezañ, rikamaniñ ; *seine Rede ausschmücken,* reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; **2.** [dre skeud.] *eine Nachricht ausschmücken,* propikat (falsañ, alaouriñ) ur c'heloù, ober un tamm kempenn d'ur c'heloù, alaouriñ an neudenn.

ausschmückend ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.

Ausschmückung b. (-,-en) : kaeradur g., bravadur g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., aornadur g., fich g., kempennadur g., kinkl g.

ausschnappen V.gw. (hat ausgeschnappt) : diantellañ, distignañ, distegnañ.

ausschnaufen V.gw. (hat ausgeschnauft) : tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, kemer e anal, sachañ e anal, alanat, kaout e alan en-dro, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer ur pennad

ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, diwaskañ e gorf.

Ausschneidebogen g. (-s,-/-bögen) : follenn gant tresadennoù da zidroc'hañ b.

ausschneiden V.k.e. (schnitt aus / hat ausgeschnitten) : **1.** troc'hañ, didroc'hañ, skejañ ; *zackig ausschneiden,* dantelezhañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; **2.** dic'harzhañ ; *einen Baum ausschneiden,* krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; **3.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ ; **4.** dic'houzougennañ, krouiziñ ; *ausgeschnittenes Kleid,* dilhad dispak (digor) war ar bruched.

Ausschneidung b. (-,-en) : [labour-douar] bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g.

Ausschnitt g. (-s,-e) : **1.** krouizadur g., troc'h g., troc'hadenn b., skej g., skejadur g., skejadenn b. ; **2.** *Ausschnitt aus einem Buch,* pennad tennet eus ul levr g., arroudenn tennet eus ul levr b. ; **3** *zackiger Ausschnitt,* drailh g., drailhadur g., drailhadenn b., kammoù lies. ; **4.** [kenw.] *im Ausschnitt verkaufen,* gwerzhañ a-hini-da-hini, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ dre ar munudoù, gwerzhañ dre ar munud / gwerzhañ diouzh ar walenn / gwerzhañ diouzh ar pouez (Gregor) ; **5.** *Zeitungsausschnitt,* pennad-skrid didroc'het diouzh ur gelaouenn g. ; **6.** [dilhad.] fal g., brennid g./b., P. dic'houzougadenn b. ; *tiefer Ausschnitt,* askre dispak b./g., brennid dispak g./b., brennid dibrenn g./b., dilhad digor-mat war ar brennid g., digerc'henn don g.

ausschöpfen V.k.e. (hat ausgeschöpft) : **1.** puñsañ ; **2.** [merdead.] *Wasser ausschöpfen,* riboulat dour, karzhañ dour, dizourañ, skobañ ; **3.** kas da hesk, disec'hañ, heskiñ ; *einen Brunnen ausschöpfen,* kas (lakaat) ur puñs da hesk, disec'hañ ur puñs ; **4.** [dre skeud.] *alle Möglichkeiten ausschöpfen*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellikañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller.

Ausschöpfen n. (-) : puñserezh g.

ausschöpfend ag. : klok, spis, resis, pizh, dik.

ausschoten V.k.e. (hat ausgeschotet) : diglosañ, diglorañ, dibluskañ.

ausschrägen V.k.e. (hat ausgeschrägt) : [tisav.] digeriñ a-skizh, ober ur skizhadenn.

ausschrauben V.k.e. (hat ausgeschraubt) : distardañ, diviñsañ, diserjantañ.

ausschreiben V.k.e. (schrieb aus, hat ausgeschrieben) : **1.** *seinen Namen (voll) ausschreiben,* lakaat e anv a-bezh dre skrid, skrivañ e anv a-bezh.

2. [dre heñvel.] treuzskrivañ, adskrivañ ; *eine Rechnung ausschreiben,* ober ur gont, sevel ur fakturenn.

3. embann ; *eine Stelle ausschreiben,* kinnig ur post-labour ; *einen Wettbewerb ausschreiben,* embann aozadur ur genstrivadeg.

Ausschreiber g. (-s,-) : adskriver g., eilskriver g., diskriver g.

Ausschreibung b. (-,-en) : **1.** skrivadur g., skridaozañ g. ; **2.** [dre heñvel.] diskrivadur g., diskrivadenn b., eilskrid g., adskrid g. ; **3.** [melestr.] *Ausschreibung eines Wettbewerbs,* embannadur kefridiel ur genstrivadeg g. ; **4.** [armerzh] galv da ginnigoù g.

ausschreien V.k.e. (schrie aus / hat ausgeschrien) : *Zeitungen ausschreien,* embann kelaouennoù dre gêr (Gregor), youc'hal kelaouennoù ; *etwas ausschreien,* reiñ udb da c'houzout e pevar c'horn ar barrez, trompilhañ udb, brudañ udb.

Ausschreier g. (-s,-) : **1.** [istor] harod g. ; **2.** hoper g., krier g. ; *öffentlicher Ausschreier,* embanner g., enkanter g., bannour g., krier g.

ausschreiten V.gw. (schritt aus / ist ausgeschritten) : **1.** gaoliata, astenn e gammedoù, astenn e c'har ; **2.** skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti.

Ausschreitung b. (-,-en) : *Ausschreitungen,* disolañsoù lies., stlabezennoù lies., gwalldaolioù lies., mestaolioù lies., gwalloberioù lies., taolioù kriz lies., krizderioù lies., targemedoù lies. ; *Ausschreitungen begehen,* ober gwalldaolioù, ober traoù direizh, ober e renkoù, drastañ ha gwallañ, preizhañ, preizhata, felladenniñ, skeiñ diwar re, degas (hadañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, seveniñ taolioù kriz, targemediñ tud ; *die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen,* freuz ha reuz (krizderioù, targemedoù) a oa bet gant ar soudarded ; *die Ausschreitungen der Engländer in Irland,* gwalldaolioù ar Saozon en Iwerzhon lies., taolioù kriz a-berzh ar Saozon en Iwerzhon lies., krizderioù ar Saozon en Iwerzhon lies., targemedoù ar Saozon en Iwerzhon lies.

Ausschuss g. (-es, Ausschüsse) : **1.** [lu] ermaeziadur ur vannadell g., bannerezh g. ; **2.** kengor g., kuzul g., poellgor g., bodad-labour g., kengefridiezh b., komision b., strollad-kefridi g. ; *beratender Ausschuss,* kuzul aliañ g., poellgor kuzuliañ g. ; *geschäftsführender Ausschuss,* kuzul (poellgor) merañ g. ; **3.** [kenw.] repuajoù lies., reputailhoù lies., ravaladoù lies., distaoladennoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor), dichoaz g..

Ausschussbrett n. (-s,-er) : krustenn b.

Ausschussholz n. (-es) : koad blod g.

Ausschussmitglied n. (-s,-er) : ezel ur c'hengor g., ezel ur c'huzul g., ezel ur poellgor g., ezel ur bodad-labour g.

Ausschusssitzung b. (-,-en) : emvod ur c'hengor g., emvod ur c'huzul g., emvod ur poellgor g., emvod ur bodad-labour g.

Ausschussware b. (-,-n) : repuajoù lies., reputailhoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor).

ausschütteln V.k.e. (hat ausgeschüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ.

ausschütten V.k.e. (hat ausgeschüttet) : **1.** skuilhañ, fennañ, riñsañ ; *einen Eimer ausschütten,* skuilhañ (fennañ, riñsañ) ur c'helorn ; *Wasser in Strömen ausschütten,* skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-

puilh ; **2.** [arc'hant.] *eine Dividende ausschütten,* dispartiañ ar ranndalioù, dispartiañ ar c'hampi gounezet diwar ar c'hevrannoù ; **3.** P. *sein Herz ausschütten,* digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, dispakañ, divarrañ) e galon, en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, dispakañ frank e galon, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ, lavaret e nec'hañs d'u.b., diskouez e ene en noazh ; **4.** *das Kind mit dem Bad ausschütten,* lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, deviñ ar gwinizh war un dro gant an dreog ; **5.** [dre heñvel.] leuniañ, stankañ, kargañ, atrediñ, peurgargañ, induiñ.

V.em. : **sich ausschütten** (hat sich ausgeschüttet) : *sich (t-rt) vor Lachen ausschütten,* bezañ puchet kement e c'hoarzher, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ, daoudortañ da c'hoarzhin, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan.

Ausschüttung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] *Ausschüttung der Dividende,* paeamant ar ranndalioù g. ; **2.** plaenadenn b., savenn b., sav g., sav-douar g., chaoser g./b. ; **3.** skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g.

ausschwärmen V.gw. (ist ausgeschwärmt) : nijal kuit, teuler, teuler e hed, ober e hed, barriñ ; *die Bienen schwärmen aus,* teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed ; *zum zweiten Mal ausschwärmen,* adtaoliñ ; *zum dritten Mal ausschwärmen,* flac'hadiñ.

Ausschwärmen n. (-s) : barriñ g. ; *erstes Ausschwärmen,* kenthed g. ; *zweites Ausschwärmen,* tarvhed g., tarvhedad g. ; *drittes Ausschwärmen,* losthed g., flac'had b.

ausschwefeln V.k.e. (hat ausgeschwefelt) : soufrañ, sulfurañ.

Ausschwefelung b. (-) : soufrañ g., sulfurañ g.

ausschweifen V.k.e. (hat ausgeschweift) : [tekn.] **1.** kantourniñ, heskennat a-dro ; **2.** krouiziñ ; **3.** divouedañ.

V.gw. : **1.** riboulat, furikat, ribodal, rouliñ, mont da vreskenn, pailhardiñ, reilhennat, riblañ, riotal, tourc'heta, c'hoari las, bambochal, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'an diroll, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, bevañ en diroll, riboulat noz ; **2.** mont re lark ganti ; **3.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ, lezel e spered da vale, treiñ diwar ar gaoz, P. dibarkañ.

Anv-gwan verb **ausgeschweift** : krouizet, bolzennek, bolzek, teurennek.

ausschweifend ag. : **1.** diroll, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disolit, distrantell, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll ; *ausschweifender Lebensswandel,* doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., riblerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., follentezioù lies., follezh b. ; *eine ausschweifende Jugend verleben,* roulat e yaouankiz ; *er führt ein ausschweifendes Leben,* en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, ren a ra ul lor vuhez, ren a ra ur vuhez lor, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, roulat a ra an ebatoù, roulat a ra an ebat, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, punañ a ra ur fall vuhez, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; *er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab,* en em zerc'hel a reas da vambochal.

2. diziwezh, hir-spontus, luziet, disklaer, stambouc'het, stambouc'hus, ranezennek, gourfonngeriat, flapus ; *sich (t-rt) ausschweifend über etwas auslassen,* stambouc'hañ udb., displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ udb just-ha-just, reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskoursiñ diwar-benn udb. ; *eine ausschweifende Fantasie,* ur faltazi dirollet b., ur faltazi hag a ya da vale bro b., ur faltazi diroll b.

Ausschweifung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] kantourniñ g., heskennat a-dro g., krouizadur g. divouedadur g. ; **2.** doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follezh b., follentez b. ; *Ausschweifungen,* diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., follentezioù lies., follezh b., bordelerezh g., dizurzh g., ebatoù dizurzh lies., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., lor vuhez b., buhez lor b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., direolamant g., gadalezh g. ; **3.** eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

ausschweigen V.em. : **sich ausschweigen** (schwieg sich aus / hat sich (t-rt) ausgeschwiegen) : tevel e c'henoù ; *sich (t-rt) über etwas (t-rt) ausschweigen,* tevel war udb (Gregor), ober an tav war udb, delc'her udb en e c'henoù.

ausschwemmen V.gw. ha V.k.e. (hat ausgeschwemmt) : **1.** lemel, ezverañ, ezwagrennañ, gwalc'hiñ ; *Schnecken ausschwemmen lassen, Schnecken ausschwemmen,* lakaat melc'hwed da deurel o c'hrañch ; **2.** silañ.

Ausschwemmung b. (-,-en) : [mezeg.] ezwagrennadur troazh g., ezveradur troazh g., troazhañ g.

ausschwenkbar ag. : [tekn.] **1.** gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, war wint, gorre-gouziz, sav-disav ; **2.** koublet, kenvellet, oaoellus.
ausschwenken V.k.e. (hat ausgeschwenkt) : **1.** riñsañ, disgwalc'hiñ, tremen en dour ; **2.** lakaat da dreiñ war e ahel, lakaat da dreiñ war e baoell ; **3.** gwintañ, gwintellañ.
V.gw. (ist ausgeschwenkt) : **1.** [tekn.] gwintañ, paoellañ ; **2.** [karbedoù] disteudiñ.
Ausschwenkung b. (-) : **1.** [tekn.] gwintañ g., paoellañ g., paoellerezh g. ; **2.** [karbedoù] disteudiñ g. ; **3.** riñsañ g., disgwalc'hiñ g.
ausschwitzen V.k.e. (hat ausgeschwitzt) : **1.** c'hweziñ, kas kuit diwar c'hweziñ ; **2.** [mezeg.] naoueziñ.
V.gw. (hat ausgeschwitzt) : **1.** c'hweziñ kalz ; **2.** naoueziñ, dourasenniñ, berañ, gouelañ.
Ausschwitzen n. (-s) : **1.** c'hwezadur g. ; **2.** naoueziñ g., naouezadur g., dourasenn b.
Aussegnung b. (-,-en) : *die Aussegnung des Toten,* ar sav-korf g.
aussehen V.gw. (sieht aus / sah aus / hat ausgesehen) : **1.** gwelet ; *von dieser Warte sieht man weit aus,* eus ar were-mañ e vez gwelet pell ; **2.** klask ; *der Türmer sieht nach dem Schiffe aus,* paotr an tour-tan a glask ar vag war ar mor ; **3.** [dre heñvel.] seblantout, hañvalout, diskouez bezañ, kaout doare da vezañ, kaout gobari da vezañ, kaout ar gobari da vezañ, bezañ doare war an-unan da vezañ, bezañ doare d'an-unan da, fesoniñ, bezañ treset, stummañ, stummañ da vezañ, bezañ a-stumm da vezañ, bezañ an neuz war an-unan da vezañ, kaout un neuz bennak ; *sie sah echt wütend aus,* un dremm fuloret a oa outi ; *er sieht gut aus,* ruz eo e benn, dremmet-mat eo, neuz vat a zo warnañ, neuz vat en deus, doare vat en deus, feson vat en deus, fesonet mat eo, brav eo e stumm, stummet mat (stummet brav) eo, stumm mat en deus, doare vat a zo warnañ, doareet-mat eo, un den a arvez mat eo, arvez mat en deus, un den treset mat eo, un den a dres eo, un tres kaer a zen eo, hennezh a zo askornet mat ha livet kaer ; *wer gesund isst, sieht gut aus,* diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *er sieht gesund aus,* hennezh a zo livet yac'h, liv ar yec'hed a zo warnañ, liv yac'h a zo warnañ, liv livrin a zo war e zivjod, liv kreñv a zo dezhañ, gobari en deus da vezañ yac'h, hennezh en deus ar gobari da vezañ yac'h, yac'h eo da welet, gwelet e vez warnañ ez eo yac'h, feson yac'h en deus, un neuz yac'h en deus, lintrañ a ra ar yec'hed war e dal, ruz eo e benn ; *sie sieht gar nicht krank aus,* n'he deus ket feson glañv, n'he deus ket doare da vezañ klañv ; *er sieht schlecht aus,* neuz fall a zo warnañ, neuz fall en deus, droukneuz a zo warnañ, droukneuz en deus, ul liv a zo war e c'henoù, liv an diyac'h a zo warnañ, tres fall a zo warnañ, hennezh a zo livet fall, gwall-livet eo, min fall en deus, doareet-fall eo, n'emañ ket en e liv, n'en deus ket feson yac'h, al liv peñver a zo gantañ ; *er sieht müde aus,* tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh ; *er sieht freundlich aus,* neuz un den hegarat a zo gantañ, diskouez a ra bezañ hegarat, hegarat eo da welet, hegarat eo an dremm anezhañ, dremm vat a zo gantañ, un den a zremm vat eo, dremm un den mat a zo warnañ, un dremm seder ha hegarat a zo gantañ, hennezh en deus un aer vat, hennezh en deus un aer jentil, neuz-dremm un den hegarat a zo warnañ, doare un den hegarat a zo warnañ da vezañ, doare a zo dezhañ da vezañ un den hegarat, stummañ a ra hegarat, stummañ a ra da vezañ hegarat ; *er sieht sehr freundlich aus,* hennezh en deus un aer vat e vec'h, dremmoù kuñv a zo dezhañ ; *er sieht elegant aus,* un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo ; *betrübt aussehen, bekümmert aussehen,* bezañ un aer nec'het war e benn, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, bezañ neuz an enkrez war e zremm ; *warum seht ihr so betrübt aus ? warum seht ihr denn so bekümmert aus ?* petra a laka du ho penn ? petra a ra deoc'h bezañ ken nec'het ? perak dremmoù ken doaniet ? ; *er sieht stattlich aus,* tres kaer a zo warnañ, neuz kaer en deus, doare-vras en deus, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a droc'h eo, diskouez kaer en deus, dremmoù brav a zo dezhañ, hennezh a zo un den askornet mat ha livet kaer ; *er sieht nach nichts aus,* n'en deus stumm ebet, stuziet-fall eo, ur paourkaezh den eo da welet, un den a netra (un hanter den) eo war a seblant, n'eus ken nemet liv dister warnañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ur paourkaezh tra dreut, liv an dienez a zo warnañ, feson an dienez a zo warnañ, pleg fall en deus, c'hwezh an dienez a zo gantañ, dougen a ra un aer baour a-walc'h ; *er sieht ganz harmlos aus,* liv divalis a zo warnañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerañ dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ ; *er sieht jünger aus als er ist*, n'emañ ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'en deus ket doare da vezañ ken kozh-se, n'eo ket ken yaouank ha m'en deus doare da vezañ, diskouez a ra bezañ yaouankoc'h ; *er sieht todkrank aus,* liv ar marv a zo en e gerc'henn, merket eo gant bizied an Ankoù, hennezh a zo hudur da welet ; *er sieht danach aus,* ar stumm zo warnañ ; P. *wie der aussieht !* neuziet divalav eo, hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, digempenn eo, foutouilhek eo, disparbuilh eo, ur strouilh a zo anezhañ, chelgenn eo dezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo ; *die Sache sieht günstig aus,* sin vat a zo gant an afer, treiñ a ra an afer da vat, reze a zo gant an afer da echuiñ mat, emañ ar rod o treiñ a-du ganeomp, emañ ar voul ganeomp, ar voul a ruilh ganeomp ; *aussehen wie,* bezañ heñvel ouzh, bezañ feson (stumm, neuz, doare, tres) udb gant an-unan, bezañ stummet (fesonet) evel (e-giz), bezañ treset da ; *es sieht so aus, als wäre er tot,* neuz ar marv a zo warnañ, ne ra alamant ebet, ne ra esmae ebet, hañvalout a ra bezañ marv, seblantout a ra bout marv, ne fiñv ket kennebeut ha pa vefe marv ; *das Wetter sieht schlecht aus,* doareet-fall eo an amzer, fesonet fall eo an amzer, emañ o c'horiñ amzer fall, tres fall a zo war an amzer, a-stumm da vezañ fall emañ an amzer ; *es sieht nach Winter aus,* goañv a

zo ganti ; *es sieht so aus, als ob der Regen noch lange dauern wolle,* keal da badout a zo gant ar glav, reze a zo gant ar glav da badout ; *es sieht nach Regen aus - es sieht so aus, als ob es regnen wollte,* homañ a zo glav ganti, 'm eus aon, risklañ a reomp kaout glav, amzer-c'hlav a zo, 'm eus aon, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), 'm eus aon, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, 'm eus aon, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, 'm eus aon, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, doareet-fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'hleboriñ, emañ o c'horiñ glav, amzer fall a zo ganti, 'm eus aon, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, an amzer a zo o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en (gant an, war an) amzer, emañ o tommañ dour dimp, 'm eus aon, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, glav a vo, 'm eus aon, kinnig a ra ar glav kouezhañ ; *es sieht nach Schnee aus,* boudederc'h a zo en amzer, emañ o c'horiñ erc'h, erc'hus-bras eo an amzer, emañ an amzer e toull an erc'h, liv an erc'h a zo war an amzer, erc'h a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm an erc'h war an amzer, gwelet e vez distrap an erc'h war an amzer, risklañ a reomp kaout erc'h, feson erc'h zo gant (war) an amzer, lusk d'an erc'h a zo gant an amzer, sin erc'h a zo ganti, liv an erc'h a zo ganti, gouenn erc'h a zo, o ouennañ reiñ erc'h emañ, troet eo an amzer war an erc'h, stumm erc'h a zo ganti, stummet eo an amzer d'an erc'h, an amzer zo stummet diouzh ober erc'h, feson an erc'h a zo ganti, sin (seblant) erc'h eo an dra-se, seblant a erc'h eo kement-se, diougan erc'h a zo en (gant an, war an) amzer, erc'h a vo, 'm eus aon ; *es sieht nach Gewitter aus,* feson arnev a zo gant an amzer, arneviñ a ra an oabl, risklañ a reomp kaout un arnev ; *das sieht nach etwas aus,* brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen,* tud 'zo a ra niver ha netra ken ; *damit es nach mehr aussieht,* evit ober niver ; **4.** P. *alt aussehen,* **a)** bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous ; **b)** bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

V.em. : **sich aussehen** (sieht sich aus / sah sich aus / hat sich (t-d-b) ausgesehen) : **1.** gwelet betek penn, peurwelet ; **2.** *sich (t-d-b) die Augen aussehen,* skuizhañ e zaoulagad, dallañ mouilc'hi, ober gaou ouzh e zaoulagad.

Aussehen n. : doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., neuz-dremm b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., stumm g., liv g., feson b., tres g., gwel g., gweled g., diavaez g., diavaezioù lies., derc'h g., enebañs b., gobari g., tailh b., seblant g., spes g., spurmant g., taol g., aoz g./b., diskouez g., pok g. ; *ungesundes Aussehen,* liv an diyac'h g., liv peñver g. ; *stattliches Aussehen,* doare-vras g., tres kaer g., feson vat b., stad b., troc'h g., diskouez kaer g. ; *jemanden nach dem (bloßen) Aussehen beurteilen,* mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez).

aussehend ag. : *gut aussehend,* doare vat gantañ, neuz vat gantañ, feson vat gantañ, doareet-mat, brav an diavaez anezhañ, brav da welet, brav diwar c'horre, dremmet-mat, livet kaer ; *ein gut aussehender Mann,* un den a droc'h g., un den brav e dreuz g., ur paotr lipet g., un tres kaer a zen g., un den a dres g., un den treset mat g., un den kaer an taol anezhañ g., un neuz vat a zen b., ur stumm mat a zen g., un arvez brav a zen g., un dremm gaer a zen b., un den askornet mat ha livet kaer g. ; *gesund aussehendes hübsches Mädchen,* bouilhez b., plac'h livet yac'h b.

ausseigern V.k.e. (hat ausgeseigert) : [tekn.] digemmeskañ.

Ausseigerung b. (-,-en) : [tekn.] digemmeskadur g.

ausseihen V.k.e. (hat ausgeseiht) : silañ.

aus sein (ist aus / war aus/ ist aus gewesen) : **1.** bezañ echu ; **2.** *auf etwas aus sein,* klask udb, bezañ war c'hed udb.

außen Adv. : er-maez, en diavaez, a-ziavaez, diavaez ; *außen herumgehen,* ober an dro dre an diavaez ; *nach außen,* war an diavaez, war ziavaez ; *diese Tür öffnet sich nach außen,* digeriñ a ra an nor-mañ war an diavaez ; *von außen betrachtet,* gwelet eus an diavaez (en diavaez, diwar-c'horre, diwar-benn, a-ziwar-c'horre, a-ziavaez) ; *von außen her,* diouzh an diavaez, eus an diavaez, a-ziavaez ; *von innen nach außen,* eus an diabarzh d'an diavaez.

Außen g. (-s,-) : [sport] askeller g. ; *Linksaußen,* askeller kleiz g. ; *Rechtsaußen,* askeller dehou g.

Außenabteilung b. (-,-en) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenaltar g. (-s, Altäre) : [relij.] telt g.

Außenanlage b. (-,-n) : terkadur diavaez g., aveadur diavez g.

Außenansicht b. (-,-en) : gwel a-ziavaez g., gweled a-ziavaez g.

Außenantenne b. (-,-n) : stign diavaez g., rastell diavaez b.

Außenaufnahme b. (-,-n) : skeudtapout en diavaez g.

Außenbahn b. (-,-en) : [sport] **1.** [sportva] roudenn diavaez b. ; **2.** [poull-neuial] roudenn-dour diavaez b.

Außenbeleuchtung b. (-,-en) : **1.** gouleier diavaez lies. ; **2.** [karr-tan] gouleier lies.

Außenbezirk g. (-s,-e) : karter bannlev g., karter tro kêr g.

Außenbordmotor g. (-s,-en) : keflusker diavaez-bourzh g., keflusker ezvourzh g., pouleñverez b., keflusker lem-laka g., keflusker helam g.

Außenbordmotorboot n. (-s,-e) : kanod dre dan g.

aussenden V.k.e. (sendete aus / sandte aus // hat ausgesendet / hat ausgesandt) : **1.** kas, daveiñ ; *Boten aussenden,* kas kannaded ; **2.** (sendete aus / hat ausgesendet) : skignañ, skingas ; *Funksignale aussenden,* skingas skinaroueziou ; *ein Radioprogramm aussenden,* skignañ ur program skingomz, skignañ abadennoù ; **3.**

strinkañ ; *die Sonne sendet ihre Strahlen aus,* strinkañ a ra an heol e vannoù grizias, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol, o terriñ e c'houzoug emañ an heol.

Außendienst g. (-es,-e) : servij diavaez g., servij skignañ g., servij arvalien g., nerzh gwerzhañ g.

Außendienstmitarbeiter g. (-s,-) : beajour kenwerzh g., biziter g., difraeer g., derc'houezour kenwerzh g., P. chiner g.

Außendurchmesser g. (-s,-) : [mat.] treuzkiz diavaez g.

Außenfassade b. (-,-n) : talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., tu diaraok g. ; *die Außenfassade ist für das Erscheinungsbild eines Hauses maßgebend,* an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwel un ti, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gweled un ti.

Außenfilm g. (-s,-e) : film troet en diavaez g., film troet en un endro gwir g.

Außenfläche b. (-,-n) : gorread diavaez g.

Außenhafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] rakporzh g.

Außenhandel g. (-s) : kenwerzh diavaez g./b.

Außenhandelsüberschuss g. (-es,-schüsse) : reñver mentel ar c'henwerzh diavaez g.

Außenhaut b. (-,-häute) : **1.** [karr-nij] gwiskad diavaez g. ; **2.** [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h lies., bourdachenn b., bordaj g., bordajenn b.

Außenkurve b. (-,-n) : diavaez ur gammdro g.

Außenminister g. (-s,-) : ministr an Diavaez g.

Außenministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

Außenpolitik b. (-) : politikerezh estren g., politikerezh diavaez g.

außenpolitisch ag. : war tachenn ar politikerezh diavaez, hag a sell ouzh ar politikerezh diavaez.

Außenquartier n. (-s,-e) : [Bro-Suis] karter bannlev g., karter tro kêr g.

Außenschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwar g., ezwarded lagadel b.

Außenseite b. (-,-n) : **1.** tu diavaez g., tu a-ziavaez ; **2.** [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., araog an ti g. ; **3.** [dilhad.] tu mat g., tu diavaez g.

Außenseiter g. (-s,-) : **1.** [sport] sportour a eilrenk g., marc'h a eilrenk g. ; **2.** *gesellschaftlicher Außenseiter,* arlezad g., oreliad g., disokialad g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., distaoladenn b., lankon g. ; *er ist ein Außenseiter,* bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, chom a ra d'ober e lankon.

Außenseiterrolle b. (-,-n) : **1.** [sport] roll a eilrenk g. ; **2.** roll er marz g., roll a eilrenk g., roll arlezat g.

Außenseitertum n. (-s) : orelezh b., arlezadegezh b., arlezadezh b., oreliadegezh b.

Außenspiegel g. (-s,-) : kilseller diavaez g.

Außenstände lies. : kredouriezhoù lies., dleoù da enkefiañ lies., dilerc'h dle g., restaloù lies.

Außenstehende(r) ag.k. g./b. : den er-maez eus ar jeu g., den diberzh g., diavaeziad g.

Außenstelle b. (-,-n) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenstellung b. (-,-en) : [lu] raklec'h g., rakpost g.

Außenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller g.

Außentasche b. (-,-n) : godell war-benn b.

Außentaster g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier mentañ g.

Außentür b. (-,-en) : dor diavaez b. ; *Außentür zum Dachboden,* oued b.

Außenverputzverkleidung b. (-,-en) : [tisav.] paramant g.

Außenwand b. (-,-wände) : **1.** [savadur] moger diavaez b., paramant g. ; **2.** [teltenn] lien diavaez g.

Außenwelt b. (-) : bed diavaez g. ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden,* ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e vefe ar gourhent-se ; *sich der Außenwelt (t-d-b) öffnen,* **a)** treiñ e spered ouzh an traoù a-ziavaez ; **b)** [polit.] digeriñ e vro war ar bed.

Außenwerk n. (-s,-e) : [lu] rakvur b., rakdifenn g.

Außenwinkel g. (-s,-) : korn diavaez g.

Außenwirtschaft b. (-) : kenwerzh diavaez g./b.

außer araog. + t-d-b (rouez : + t-c'h) : **1.** en diavaez eus, er-maez eus, a-ziavaez da ; *außer Hause sein,* na vezañ er gêr , bezañ er-maez eus ar gêr ; *außer Hause essen,* debriñ e kêr ; *außer Landes gehen,* divroañ, disvroañ, divroadenniñ, ermaeziañ, kuitaat ar vro, mont kuit eus ar vro.

2. [dre heñvel.] *ein Werk außer Tätigkeit setzen,* serriñ ul labouradeg ; *außer Gefecht setzen,* ledañ ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, reiñ lamm [d'u.b.], faezhañ, daoubenniñ, pilat, trec'hiñ, pladañ, disparfoeltrañ [ul lu], flastrañ rac'h [ul lu] ; *außer Kurs setzen,* terriñ talvoudegezh udb, lemel diouzh red an arc'hant, lemel eus an amred, nullañ ; *außer Dienst, (a.D),* war e leve, er-maez eus e garg, dilabour ; *die Maschine ist außer Betrieb,* direnket eo ar mekanik, direizhet eo ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se.

3. er-maez a, hep ; *außer Sicht, außer Sichtweite,* er-maez a wel, a-ziabell gweled, a-zisgwel ; *die Schiffe sind jetzt außer Sicht,* ar bigi a zo aet diwar-wel, ar bigi a zo aet a-ziwar wel, ar bigi a zo aet diouzh gwel, ar bigi a zo aet koll-gwel ; *außer Gefahr,* diwall, gwarez, salv, dizañjer, er-maez a zroug ; *der Verletzte ist außer Gefahr,* sampar eo ar gloaziad bremañ, barrek eo ar gloaziad bremañ, dizañjer emañ ar gloaziad bremañ, n'emañ ket ar gloaziad en argoll ken, bez emañ ar gloaziad er-maez a zañjer (er-maez a zroug) ; *außer Atem,* dianalet / dielc'het (Gregor), dianalet ha miget, berranalet, dialan, berranal gantañ, berr e anal, tenn e anal, berr warnañ, gant e anal o kinnig mankout, o tielc'hat, kollet e anal gantañ, manket e anal dezhañ, berr war e gezeg ; *sich außer Atem laufen,* redek betek bezañ dialan / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf ; *ich bin völlig außer Atem,* me a zo bouc'h 'vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalet ha miget emaon ; *außer Fassung,* stouvet, mantret, sebezet, saouzanet, abaf, divarc'het, skoelfet, alvaonet-holl, kalmet ; *außer Rand und Band geraten,* bezañ diroll, bezañ dirollet, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, krial evel un egaret, ober un trouz an diaoul ; *außer sich sein,* bezañ aet er-maez anezhañ e-unan, na vezañ mui mestr war e imor, na vezañ

mui mestr d'e gorf, bezañ dic'halloud evit pouezañ war e imor, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-mik, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ war e varc'h, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, fuc'hañ gant ar vuanegezh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *außer sich geraten,* belbiañ, mont e belbi, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, diboellañ gant e gounnar, diskiantañ, diskiantaat, breskenn, folliñ, follañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, sodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e gouez (e fulor, e kounnar), mont e droug, mont e feuls, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *ich bin außer mir vor Freude,* er-maez ac'hanon emaon gant al levenez, ouzhpenn laouen on, o nijal gant al levenez emaon, peuzfoll on gant ar joa, laouen on ken-ha-ken, laouen on mui-pegen-mui, ken laouen ha tra on, dirollet on gant al levenez, digor eo din, ne zoug ket mui an douar ac'hanon, war ar pevarzek-kant emaon, fest a zo ennon, em laouenañ emaon, kement a zo ennon a drid gant al levenez, trefuet-holl on gant al levenez, bleuniañ a ra va c'halon gant al levenez, santout a ran ar joa o redek dre va holl wazhied ; *außer Reichweite,* er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreist diraez ; *etwas außer Acht lassen,* bezañ digas ouzh udb, bezañ diseblant ouzh udb (dirak udb), na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, lakaat udb en ankounac'h, na ober na man na mordo eus udb, tremen dreist udb, na ober forzh gant udb, na zerc'hel kont eus udb, na ober a fed eus udb, sigotañ udb ; *außer allem Zweifel, außer Zweifel,* hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank ; hep douetañs ebet, hep mar ebet, hep mar, hep lakaat mar, hep ket a var, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep kretaat.

4. nemet, estreget, estrevit, estr, estroc'h, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, e-skeud, en tu hont da, ouzhpenn ; *außer ihm habe ich keinen Freund,* n'em eus mignon ebet estregetañ (estrevitañ), va mignon nemetañ eo, n'em eus ken mignon nemetañ ; *sie hat niemand außer mir,* n'he deus kristen nemedon ; *er wollte außer dem Geld auch noch Hilfe haben,* e-skeud an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour ivez, ouzhpenn an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour ivez ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, außer von einer Seite,* Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu.

5. stagell genurzhiañ. : a-vihanoc'h …, keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ … ; *außer es ist etwas passiert,* nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; *er wird bestimmt kommen, außer er ist krank,* sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; *ich glaube dir nicht, außer du zeigst mir den Brief,* ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher

außer dass stag. isurzh. : paneve ma, panevet ma, panevet e, keneve ma, nemet ma, nemet, nemet hag-eñ, salv ma ; *sie ist eine schöne Frau, außer dass sie zu groß ist,* ur vaouez koantik eo panevet ma'z eo re vras (nemet ma'z eo re vras, keneve ma'z eo re vras, nemet hag-eñ ez eo re vras, nemet re vras eo, salv ma'z eo re vras) ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten,* ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *er war geheilt, außer dass er in der Erregung manchmal stotterte,* pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuilh ennañ ; *die Eltern gestatten der Tochter viel, außer dass sie allein verreist,* lezel a ra an tad hag ar vamm o merc'h d'ober he roll, nemet ne aotreont ket anezhi da vont da veajiñ hi hec'h-unan ; *er wird kommen, außer dass er krank wäre,* dont a raio, nemet klañv e vefe.

außer wenn stag. isurzh. : keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma... ; *ich gehe täglich spazieren, außer wenn es regnet,* mont a ran bemdez da bourmen, nemet pa vez glav – mont a ran bemdez da bourmen, keneve ma vez glav.

Außerachtlassung b. (-) : anvirerezh g.

außeramtlich ag. : anofisiel, amgefridiel.

außerbetrieblich ag. : na sell ket ouzh an embregerezh, diavez d'an embregerezh.

Außerbetriebsetzung b. (-,-en) : lakidigezh e-maez arver b.

außerdem Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, a-hend-all, a-du-arall, zo-mui-ken.

außerdienstlich ag. : prevez, na sell ket ouzh al labour, er-maez eus an eurvezhioù labour.

Äußere(s) ag.k. n. : diavaez g., neuz b., arvez g., diavaezioù lies., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., gwel g., gweled g., spes g., seblant g., spurmant g., gobari g., koc'henn b., pok g., aer g., aeridigezh b. ; *von angenehmem Äußeren,* plijus da welet, plijus an diavaez anezhañ, plijus diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre) ; *viel auf das Äußere geben,* lakaat an diavaezioù e penn-kont, reiñ fed d'an diavaezioù, plijout d'an-unan an diavaezioù kaer, ober stad vras eus an diavaezioù, barn an traoù diouzh an diavaez anezho nemetken, mont d'an (barn an) traoù diouzh o gweled nemetken, na sellet nemet ouzh an diavaez, na sellet ouzh ar goc'henn nemetken, sellet ouzh an traoù hervez an doare anezho ; *jemanden nach seinem Äußeren beurteilen,* mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez) ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein,* neuz a zo warnañ da vezañ brezelour ; *auf sein Äußeres bedacht sein, auf sein Äußeres halten,* bezañ bepred fichet brav ; *sie ist auf ihr Äußeres bedacht,* ur verc'h eo hag a zo stad

enni, ur verc'h kran eo ; [polit.] *Minister des Äußeren,* maodiern an Diavaez g., ministr an Aferioù diavaez g.

äußere(r,s) ag. : diavaez, a-ziavaez ; *äußerer Rand,* bevenn diavaez b., bord diavaez g. ; *der äußere Schein,* an diavaez g., an neuz diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre) b., an neuz a-ziavaez b. ; [mat] *äußerer Winkel,* korn diavaez g. ; [nukl] *äußere Strahlenbelastung,* skinatadur diavaez g., skinata diavaez g.

außerehelich ag. : e-maez dimeziñ, anpriedel ; *außereheliches Kind,* bugel anpriedel g., bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel bet diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-trokein an iliz g.

außeretatmäßig ag. : ezkellidsteuñvel, ezkellidel.

außereuropäisch ag. : eus diavaez Europa, aralleuropat.

außerfahrplanmässig ag. : *außerfahrplanmässiger Zug,* tren ouzhpenn g.

außergerichtlich ag. : amkefridiel ; *außergerichtlicher Vertrag,* akta dindan siell brevez g.

außergewöhnlich ag. : dreistordinal, dic'hiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, nemedennek, nemedel, disheñvel, marvailhus, moliac'hus, dis, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur.

Adv. : dreistordinal, dreistnatur, -dreist, -ral ; *dieses Kind ist außergewöhnlich vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *außergewöhnlich freundlich,* hegarat dreistnatur, hegarat-espar.

außerhalb araog. + t-c'h : en diavaez eus, er-maez eus, e-maez, a-ziavaez da, diavaez ; *ich weile außerhalb,* n'emaon ket er gêr, aet on diouzh an ti, emaon diavaez an ti ; *außerhalb der Stadt,* en diavaez eus kêr, er-maez eus kêr, a-ziavaez da gêr, e-maez kêr, er-maez a gêr (Gregor) ; *außerhalb des Landes,* en estrenvro, er-maez eus ar vro, a-ziavaez d'ar vor ; *außerhalb der zulässigen Maße,* e-maez gobari ; *die Arbeiten innerhalb und außerhalb des Hauses,* labourioù an ti ha labourioù ar maez lies.

außerirdisch ag. : ezdouarat, ezdouar, ezvedel.

Außerkraftsetzung b. (-,-en) : freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diwiriekadur g.

Außerkurssetzung b. (-,-en) : divoniañ g., divoneizañ g.

äußerlich ag. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, diavaez, a-ziavaez, diavaezel ; *äußerliche Ruhe,* peoc'h diwar-c'horre g., sioulder war a seblant g., sioulded diouzh an doareoù b. ; *äußerlicher Eindruck,* santadur diwar-c'horre g. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt,* se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; [dre skeud.] *äußerlicher Mensch,* spered diwar-c'horre a zen g. ; [mezeg.] *äußerliches Heilmittel,* louzoù da implijout war ziavaez ar c'horf g. ; [preder.] *äußerlicher Wert,* talvoud diavaezel g.

Adv. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, en diavaez, er-maez, a-ziavaez ; *er ist nur äußerlich fromm,* devot eo hervez feson nemetken, ar spes en devez da vezañ devot hepmuiken, devot eo da welet hepmuiken, devot eo diwar-c'horre, ur c'hristen a zo anezhañ me 'ra goap, ur c'hristen bihan boazh a zo anezhañ, ur c'hristen tremenet dre ar ridell a zo anezhañ, ur brizhkristen (ur c'hrakkristen, ur c'hrakdevod, ur c'hristen bouk, ur c'hristen yen klouar) a zo anezhañ (Gregor), ur c'hristen fall a zo anezhañ e gwirionez.

Äußerlichkeit b. (-,-en) : diavaez g., diavaester g., doare g., arvez g. ; *sich nur an Äußerlichkeiten halten,* barn an traoù diouzh an diavaez anezho nemetken, mont d'an (barn an) traoù diouzh o gwelet nemetken, reiñ fed d'an diavaezioù kaer, ober kalz a stad eus an diavaezioù, derc'hel kalz a stad eus an diavezioù, lakaat an diavaezioù e penn-kont, ober stad vras eus an diavaezioù, sellet ouzh an traoù hervez an doare anezho.

äußerln V.k.e. (hat geäußerlt) : [Bro-Aostria] *den Hund äußerln,* ober un dro gant e gi, pourmen e gi, bale e gi.

äußern V.k.e. (hat geäußert) : **1.** reiñ udb da c'houzout, mouezhiañ, ezteurel, lavariañ, diavaeziñ, dispakañ ; *einen Wunsch äußern,* reiñ ur c'hoant bennak da c'houzout, reiñ un het da c'houzout, goulenn udb ; *die Leute äußerten den Wunsch, dorthin zu gehen,* an dud a c'houlennas mont di ; *seine Meinung äußern,* reiñ e vennozh da c'houzout (da anaout), lavaret e soñj, lavaret e santimant, distagañ e glapad, teuler e vennozh, reiñ e ali, dispakañ e vennozh, eztaoliñ e soñj ; *als erster seine Meinung äußern,* kentkuzuliañ ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; **2.** diskouez, eztaoliñ, diskouezata ; *seine Freude äußern,* bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levenez, diavaeziñ e levenez.

V.em. : **sich äußern** (hat sich (t-rt) geäußert) : **1.** en em ziskouez ; *wodurch äußert sich (t-rt) die Krankheit ?* dre beseurt merkoù en em ziskouez ar c'hleñved ? ; **2.** lavaret e soñj, komz, en em ziavaeziñ ; *sich (t-rt) zu etwas äußern,* lavaret e soñj diwar-benn udb. ; *sich abfällig über etwas äußern,* ober goap eus udb, ober fae eus (ouzh, war) udb ; *sich (t-rt) vorsichtig äußern,* pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon.

außerordentlich ag. : dreistordinal, amordinal, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disheñvel, nemedennek, nemedel, marvailhus, dis ; [skol-veur] *außerordentlicher Professor,* kelenner hep kevrat didermen g.

Adv. : penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, dispar, -kenañ, -meurbet, -spontus, -eston, -iskis, -dreist, -ral, dreistordinal, dreistnatur, kenañ-kenañ ; *außerordentlich schön,* brav-iskis, brav kenañ-kenañ, brav-dreist, brav-ral ; *dieses Kind ist außerordentlich vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *außerordentlich freundlich,* hegarat dreistnatur, hegarat-espar.

außerorts Adv. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] er-maez eus kêr, en diavaez eus kêr.

außerparlamentarisch ag. : e-maez parlamant ; *außerparlamentarische Opposition,* emsav ar studierien e miz Mae 1968 e Bro-Alamagn ar C'hornôg g., eneberezh e-maez parlamant g.
außerplanmäßig ag. : **1.** ouzhpenn, er-maez raklun ; **2.** [arc'hant] ezkellidel.
außerschulisch ag. : er-maez eus ar skol, en diavaez eus ar skol, diavaez ar skol.
außersinnlich ag. : ezskiantennel, er-maez eus ar skiantoù, dreistmerzadel.
Außersinnlichkeit b. (-) : ezskiantennelezh b., dreistmerzadelezh b.
äußerst ag. : pellañ, diwezhañ-holl, eizhañ ; *der äußerste Stadtrand,* ar bannlevioù pellañ diouzh kreiz-kêr lies., ar c'harterioù tro kêr lies. ; *das äußerste Dorf,* ar gêriadenn bellañ ; *das äußerste Ende,* ar penn all tre g., ar penn pellañ g. ; *im äußersten Westen des Landes,* e kornôg pellañ ar vro ; *äußerster Termin,* termen diwezhañ g. ; *äußerste Linke,* tu kleiz pellañ g. ; *äußerste Grenze,* peurvevenn b. ; [dre skeud.] *im äußersten Falle,* d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da ziwezhañ-holl, d'ar gwashañ tout, da rekour diwezhañ, gant ar stard, nemet ret-holl e ve ; *jemanden zum Äußersten bringen,* dismantrañ spered u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da vont e gouez, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen ; *er geht immer bis zum Äußersten,* pa vez krog ne ziskrog ket ; *jemanden aufs Äußerste treiben,* mont dreist ar pal gant u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ ; *als äußerstes Mittel,* da rekour diwezhañ ; *die äußersten Mittel anwenden,* [dre skeud.] bezañ mat pep tra d'an-unan, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch ; *zum Äußersten kommen,* mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller ; *auf das (aufs) Äußerste,* diwar re, kalz re, divuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep tra, dreist-muzul, dreist pep muzul, dreist kemm, dreist reizh, betek re ; *aufs Äußerste gefasst sein,* bezañ o c'hortoz ar gwashañ traoù da c'hoarvezout, bezañ e sell e c'hoarvezfe ar gwashañ traoù ; *sein Äußerstes tun,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellikañ) ma c'haller, ober e seizh gwellañ (e seizh posupl), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *in äußerster Not sein,* bezañ en estrenvan, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spern ; P. *das ist das äußerste der Gefühle,* ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se.
Adv. : -groñs, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, iskis, spontus, eston, -terrupl, -diremed, -echu, kenañ-kenañ, -meurbet, -ral ; *das ist äußerst lächerlich,* un dra lu eo mard eus unan, un dra lu eo mard eus hini ; *ich sage euch das nur äußerst ungern,* diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h, meurbet a ziegi a zo ennon o lavaret an dra-se deoc'h ; *äußerst grausam,* kriz-groñs, kriz kenañ-kenañ, kriz-meurbet, meurbet kriz ; *äußerst starke Schmerzen,* ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., droug braouac'h g., bazhadoù lies., poanioù kriz-diremed lies., poanioù disaour lies., poanioù terrupl lies., poanioù grevus lies., poanioù divat lies., gloazioù kreñv lies., ur boan ifern b., un araj poan g., poanioù da grial lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù dreist-penn lies., poanioù kalet lies., poanioù kriz lies. ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln,* miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toullet da zen eus hon afer ; *ein äußerst wirksames Arzneimittel,* ul louzoù mat-asur g. ; *er geht äußerst vorsichtig vor,* mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant ar brasañ evezh, pizh ha kempenn), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi ; *äußerst sparsam leben,* bevañ divisañ ma c'haller, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour, bevañ gant pizhoni ; *äußerst wenig,* gwall nebeut, gwall zister ar c'hementad anezho, kement ha bezañ, ken nebeut ha tra, forzh nebeut ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen,* dalbezh e lavar traoù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, fur-meurbet e vez atav pezh a lavar ; *äußerst schlecht,* fall-fin, fall-put, fall-daonet, fall-hoc'h, fall-du ; *äußerst schwierig, äußerst schwer,* diaes-ral.
außerstande Adv. : en dic'halloud, dic'houest ; *außerstande sein, etwas zu tun,* na vezañ evit ober udb, na c'hallout ober udb, bezañ en dic'halloud d'ober udb ; *jemanden außerstande setzen, der Gesellschaft zu schaden,* lakaat

u.b. en dic'halloud da genderc'hel gant e walloberoù, lakaat u.b. en dic'halloud da noazout d'ar gevredigezh, lakaat harz da wallobeoù u.b.

äußerstenfalls Adv. : gant ar stard , d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor).

außertourlich ag. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] a-gresk, ouzhpenn.

Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

Äußerung b. (-,-en) : **1.** disklêriadur g., lavar g., lavarad g., lavaradur g., displegerezh g., bomm-lavar g., lavarenn b., lavared g., komzenn b., prepoz g., distaoladenn b. ; **2.** evezhiadenn b. ; **3.** *gutachtliche Äußerung,* prizadur g., prizachadenn b., prizacherezh g. ; **4.** raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., ardamez g., arouezenn b., arouez b. ; **5.** ermaeziadenn b., ermaeziadur g., eztaol g.

außerweltlich ag. : ezvedel.

aussetzen V.k.e. (hat ausgesetzt) : **1.** *ein Rettungsboot aussetzen,* morañ ur vag saveteiñ ; *der Sonne aussetzen,* heoliañ.

2. *ein Kind aussetzen,* dilezel ur bugel, kas ur bugel da gavad, degas ur bugel da gavad ; *ein Tier aussetzen,* **a)** dilezel ul loen, kas ul loen da gavad, degas ul loen da gavad ; **b)** leuskel ul loen da vont en e frankiz, reiñ e frankiz en-dro d'ul loen, dilaoskiñ ul loen.

3. *in einem Teich Fische aussetzen,* lakaat pesked en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn.

4. *jemanden einer Gefahr (t-d-b) aussetzen,* lakaat u.b. en dañjer, lakaat u.b. en arvar, lakaat u.b. dirak un dañjer bras, arvariñ u.b., pirilhañ u.b., lakaat u.b. en argoll.

5. [dre heñvel.] *jemandem eine Rente aussetzen,* leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediñ u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b. ; *einen Preis aussetzen,* kinnig ur garedon, reiñ ur priz, reiñ ur gopr.

6. [dre astenn.] deren, dereniñ, daleañ, goursezañ, ampellañ, kas da belloc'h ; *die Zahlungen aussetzen,* ehanañ da baeañ, chom a sav gant ar paeamantoù, daleañ ar paeamantoù ; *eine Reise aussetzen,* deren(iñ) ur veaj, daleañ ur veaj, goursezañ ur veaj ; [gwir] goursezañ, ampellañ, astalañ ; *die Vollstreckung des Urteils aussetzen,* daleañ sevenidigezh ur varnadenn, dereniñ sevenidigezh ur setañs, goursezañ d'ur c'hastiz bennak, astalañ oberiadur ur setañs.

7. laesañ, legadiñ.

8. *an etwas (t-d-b) aussetzen,* kavout abeg en udb., kavout si en udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb ; *an dir ist manches auzusetzen,* war da gont ez eus ur bern traoù da lavaret ; *es gibt mancherlei an diesem Werk auszusetzen,* peadra a vefe da rebech d'an oberenn-se, abegoù a-walc'h a vefe kavet en oberenn-se ; *du hast immer etwas auszusetzen,* n'out mat nemet da gaoc'hañ ar stal - te ne deuz ket ar sukr ez kenoù - te a gav atav abeg e kement tra a zo tout - te a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - ne rez nemet dispenn da nesañ - klask a rez abeg bepred - n'ouzez nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gavez nemet rebechoù d'ober - atav e kavez abeg e pep tra - te a gav atav tro da abegiñ - kavout a rez bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gavez netra vat - ne gavez nep tra vat - bepred e kavez da lavaret e kement bramm 'zo tout - te a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gavez e kement tra 'zo tout - klask a rez atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rez da amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rez da amzer o tivrudañ ar re all - ne gavez gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer da c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer da c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet da c'hrad - klask a rez kant si d'an holl - ne baouezez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dit kaout gwell pe well - ne welez netra nemet a-dreuz - te a blij dit rezoniñ - ur spered rekin out - ur penn-treuz out - ur spered kamm out - atav e vezez o figuzañ - atav e vezez o pismigañ - atav e vezez o pigosat - atav e vezez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo ac'hanout - ur pismiger out - ur c'hac'her diaes a zo ac'hanout - ur chaoker-laou a zo ac'hanout - ur flemmer out - un nagenner out - ur chikaner out - un noazour out ; *ich finde daran nichts auszusetzen,* ne'z an ket a-enep kement-se, ne gavan netra da damall en dra-se.

V.gw. (hat ausgesetzt) : **1.** *mit der Arbeit aussetzen,* diskregiñ diouzh al labour, paouez da labourat ; *ein- und aussetzen,* spanaat ; *ein- und aussetzend,* spanaus, astalus, mareadek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-goulzadoù, bep eil mare ; **2.** [mezeg.] *das Herz setzt aus,* c'hwitañ a ra ar galon, paouez a ra ar galon da dalmañ ; **3.** [tekn.] *der Motor setzt aus,* c'hwitañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket mui en-dro, sac'het eo ar c'heflusker, sac'hañ a ra ar c'heflusker, chanañ a ra ar c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, ur skoilh a zo gant ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, mouzhañ a ra ar c'heflusker, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, bourdiñ a ra ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp ; **4.** [c'hoari] *er setzt aus,* **a)** ehanañ a ra ; **b)** dilezel a ra e dro, leuskel a ra e dro da dremen.

V. dibers. (hat ausgesetzt) : P. **1.** *es setzt bei ihm aus,* **a)** chom a ra boud, n'eus alamant ebet dezhañ ; **b)** dirollañ a ra, mont a ra e breskenn, folliñ a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra e belbi (e berlobi), belbiañ a ra, diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezv, koll a ra mik e benn, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, mont a ra gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; **c)** emañ o vont er-maez eus e groc'hen, emañ o vont e gouez (e fulor, e kounnar), emañ o sevel war beg e dreid, emañ o vont diwar e dreid, emañ e volc'h o vont diwar e lin, emañ o koll e bothouarn bihan, fachañ a ra ruz, emañ kounnar vras o tont ennañ, emañ droug o tont ennañ, emañ o hejañ e gi, emañ o taeriñ gant ar fulor, emañ tro o tont en e voned, lakaat a ra e voned ruz, emañ o vont d'ober ur roñse bras, prest eo da lammat war ar marc'h glas, emañ o vont d'ober ur marc'h bras, emañ e revr o vont war e chouk gantañ, pignat a ra en e wezenn uhelañ, sevel a ra en e avalenn, ober a ra ur folladenn, dispakañ a ra e gounnar, fuloriñ a ra, follañ a ra, krugañ a ra, brouezañ a ra, brizhañ a ra, distalmañ a ra, en em zistalmañ a ra, loariañ a ra, imoriñ a ra, taeriñ a ra, fumañ a ra, kounnariñ a ra, mont a ra dreist penn, sevel a ra ar grug ennañ,

sevel a ra ar grug dezhañ, lammat a ra dreist penn, glazañ a ra, en em c'hlazañ a ra, mont a ra e-barzh blev kriz, mont a ra war e varc'h / divudurunañ a ra / divarc'hañ a ra (Gregor) ; **2.** *jetzt setzt's aber aus !* re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! war dri zroad emaout ! trevariañ a ra da skiant ! emaout o c'hoari gant da voned ! diskiantiñ a rez ! n'emañ ket mat da benn ! n'out ket mat gant da benn ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi) ! paket ac'h eus anezho ! aet out ganto ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret) eo da spered ! goap a rez !

V.em. : **sich aussetzen** (hat sich ausgesetzt) : *sich (t-rt) einer Gefahr (t-d-b) aussetzen,* kemer ur riskl, en em forsiñ, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ ur riskl war an-unan, tennañ reuz war-an-unan, en em lakaat dindan vec'h ; *sich der Gefahr aussetzen, abzustürzen,* mont e gwall (war var, e-tailh) da gouezhañ, en em lakaat e-tailh da gouezhañ, bezañ risklet da gouezhañ ; *sich (t-rt) der Kritik aussetzen,* en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat war var da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, reiñ abeg da rebechoù, bezañ risklet da dapout brud fall ; *sich (t-rt) strafrechtlicher Verfolgung aussetzen,* bezañ dellezek a brosez, tennañ (sachañ, tennañ riskloù) ur prosez war an-unan, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ kaset dirak ar varn, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ poursuet dirak al lez-varnn, bezañ risklet da vezañ poursuet dirak al lez-varn ; *sich (t-rt) der Lächerlichkeit aussetzen,* en em lakaat war var da vezañ goapaet, ober diouzh bezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen,* sachañ bec'h war e gein, en em lakaat dindan vec'h, en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ tan war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h, bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o prenañ kerse, tennañ reuz war an-unan ; *sich der Sonne aussetzen,* mont da heoliañ, mont dindan sked an heol.

Anv-gwan verb **ausgesetzt** **1.** *allem Wind und Wetter ausgesetzt,* skoet gant ar seizh avel, etre ar pevar avel, dispak d'an avelioù, e-kreiz ar gas, digledour, diglet ; *der Flut ausgesetzte Flussmündung,* aber b., kanol b. ; **2.** *dem Spott ausgesetzt sein,* bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañv goapaerezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ tregaset dalc'hmat ; **3.** *die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden,* sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlazont ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind,* an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; **4.** *ausgesetztes Kind,* kavadenn b., kavad g.

Aussetzen n. (-s) **/ Aussetzung** b. (-,-en) : **1.** *Aussetzung von Truppen,* dilestradeg soudarded b., dilestradur soudarded g., dilestradenn soudarded b. ; **2.** dilez g., dilezidigezh b. ; *Aussetzung eines Kindes,* dilezidigezh ur bugel b., kasidigezh ur bugel da gavad b., degaserezh ur bugel da gavad g. ; **3.** [dre heñvel.] *Aussetzung einer Rente,* kenaozadur ul leve g. ; **4.** kinnig g. ; *Aussetzung eines Preises,* roidigezh ur priz b. (ur gopr, ur garedon) ; **5.** [arc'hant.] *Aussetzung von Kursnotierungen,* feuriadur miret g. ; **6.** [dre astenn.] *Aussetzung der Arbeit,* dilezadeg-labour b., diskrog-labour g. ; **7.** [tekn.] *Aussetzung des Stromes,* troc'h(adur) tredan g., troc'hadenn dredan b. ; **8.** *Aussetzung des Motors,* c'hwitadenn ar c'heflusker b., stroñsoù ar c'heflusker lies. ; **9.** [mezeg.] *Aussetzung des Pulses,* gwazhienn veud dizingal b. / gwazhienn veud o skeiñ a-roadennoù b. (Gregor), poulz dizingal g. ; **10.** goursez g., diwezhataat g. ; **11.** legad g., laes g. ; **12.** pismigerezh g., pismigadenn b., abegadenn b. ; **13.** *zeitweiliges Aussetzen, zeitweilige Aussetzung,* spanaenn b., span g., spanaat g.

Aussicht b. (-,-en) : **1.** gwel g., digor g., taolennad g., selladur g., gweled g., taol-lagad g. ; *schöne Aussicht aufs Meer,* gwel brav war ar mor g., digor brav war ar mor g., taol-lagad brav war ar mor g. ; *eine schmale Aussicht zwischen Bäumen,* un digor strizh etre ar gwez g. ; **2.** [dre skeud.] diawelad g., diarsell g., diougan g. ; *Zukunftsaussichten,* diaweladoù lies., diarselloù lies. ; *gute Aussichten haben,* bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod o treiñ a-du gant an-unan, bezañ avel vat gant an-unan, bezañ avel a-du gant an-unan, bezañ war an hent mat, bezañ war an hent da zisoc'h ; *keine Zukunftsaussichten bieten,* kinnig un oabl bac'h, kinnig un dazont dic'hoanag ; *etwas in Aussicht haben,* bezañ e sell eus (a) udb ; *in Aussicht nehmen,* kinnig ober udb, bezañ e sell da ober udb ; *jemandem etwas in Aussicht stellen,* reiñ esper d'u.b. da gaout udb (Gregor), ober d'u.b. esperout udb ; *man hat uns einen Lohn in Aussicht gestellt,* bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paet.

aussichtslos ag. : didalvoud, dic'hoanag, aner, diremed, hep achap, dispi ; *aussichtsloser Fall,* kaz (pleg g., afer b.) diremed g. ; *die Lage ist aussichtslos,* n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, nend eus ket a achap, n'hon eus na tu na lañs, en dic'halloud emaomp, emaomp koll ; *die aussichtslose Lage der ärmeren Bevölkerungsschichten,* oabl bac'h an dud paour g., dazont dic'hoanag an dud paour g. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation,* arloup yac'hadel g.

Aussichtslosigkeit b. (-) : vended b., vender g., oabl bac'h g., dazont dic'hoanag g., dispi g., dizemper g., dizemperañs b., dizesper g., dic'hoanag g., pleg diremed g. ; *zur Aussichtslosigkeit verurteilt,* tonket da c'hwitañ.

Aussichtspunkt g. (-s,-e) : gwel kaer war ar vro tro-dro g., arvestva g.
aussichtsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h ; *das aussichtsreichste Pferd beim Rennen,* ar marc'h stummet ar gwellañ da c'hounit g., ar marc'h diarsell trec'h gantañ g.
Aussichtsturm g. (-s,-türme) : gwere b., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.
aussichtsvoll ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h.
aussieben V.k.e. (hat ausgesiebt) : **1.** kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourneriañ, gournat, grellat, kroelardiñ, ridellat ; **2.** [dre skeud.] ober un dibab da, ober dilenn da, kroueriañ ; *die Menschen, die reinwollen, werden streng ausgesiebt,* ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.
aussiedeln V.k.e. (hat ausgesiedelt) : divroañ, kas kuit eus e vro.
Aussiedler g. (-s,-) : **1.** divroer g., divroad g. ; **2.** advroer g., advroad g.
aussingen V.k.e. (sang aus / hat ausgesungen) : **1.** kanañ betek fin ; **2.** *eine ausgesungene Stimme,* ur vouezh distreset dre forzh kanañ b., ur vouezh distreset dre fin kanañ b., ur vouezh groilhet dre zalc'h kanañ b. ; *sie hat sich ausgesungen,* gwelet (tapet) he deus ar bleiz, groilh eo he mouezh dre zalc'h kanañ.
aussinnen V.k.e. (sann aus / hat ausgesonnen) : ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.
aussitzen V.k.e. (saß aus / hat ausgesessen) : **1.** uzañ [un azezenn] ; *ausgesessener Stuhl,* kador uzet b. ; **2.** [dre skeud.] lezel [udb] da c'hoiñ, chom war vete gwelet [disoc'h udb], lezel an amzer da ober.
aussöhnen V.k.e. (hat ausgesöhnt) : *jemanden mit jemandem aussöhnen,* difachañ u.b. e-keñver u.b. all, unvaniñ u.b. gant u.b. all, unaniñ u.b. gant u.b. all, adunvaniñ u.b. gant u.b. all, distennañ ar gordenn etre u.b. hag unan all, lakaat u.b. ervat gant unan all.
V.em. : **sich aussöhnen** (hat sich (t-rt) ausgesöhnt) : **1.** *sich mit jemandem aussöhnen,* lakaat diwezh d'an droukrañs etre an-unan hag unan all, peoc'haat ouzh u.b., bezañ emglev adarre (bezañ distennet ar gordenn) etre an-unan hag unan all, difachañ, divroc'hañ, en em un(v)aniñ gant u.b. / ober e beoc'h gant u.b. / en em lakaat ervat gant u.b. (Gregor) ; *sie haben sich ausgesöhnt,* difachet int, difach int ; *sich mit etwas aussöhnen,* en em ober diouzh udb, tremen diouzh udb, en em ober gant udb, degemer udb, asantiñ d'udb ; **2.** dfachañ, divroc'hañ, peoc'haat, unvaniñ en-dro, unaniñ en-dro, P. dont kaoc'h-foer.
Aussöhnung b. (-,-en) : adunvanidigezh b., adunvanadur g., unvanidigezh b.
aussondern V.k.e. (hat abgesondert) : **1.** diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], disrannañ [diouzh], digevreañ, digevrediñ, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, dibab, dilenn, ober dilenn da, c'hwennat ; **2.** [kimiezh] ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, teuler, diskargañ, dourennaouiñ, borc'hañ.
Aussonderung b. (-,-en) : **1.** digejadur g., disparti g., didoueziadur g., dibaberezh g., disrannadur g., disrann g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g. ; *Aussonderung von Büchern,* digejadur levrioù g., disparti levrioù g., didoueziadur levrioù g. ; **2.** [kimiezh] ezveradur g., ezwragrennadur g., diveradur g., diwragrennadur g., diwagrennerezh g.
aussorgen V.gw. (hat ausgesorgt) : lakaat arc'hant a-gostez evit e gozhni, lakaat arc'hant a-gostez (tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, restañ arc'hant, arboellañ arc'hant, kosteziañ arc'hant, espern arc'hant, sevel arc'hant, erbediñ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv) e-sell ar gozhni, dastum arc'hant evit ar gozhni.
aussortieren V.k.e. (sortierte aus / hat aussortiert) : dibab, dilenn, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, ober dilenn da, ober un dibab da, jaojañ, dispartiañ, c'hwennat, kroueriañ ; *Kartoffeln aussortieren,* ober un dibab d'an avaloù-douar, ober dilenn d'an avaloù-douar, dibab avaloù-douar, dilenn avaloù-douar, dispartiañ avaloù-douar ; *die faulen Äpfel aussortieren,* divreinañ avaloù, lemel an avaloù brein diouzh ar re yac'h.
ausspähen V.gw. (hat ausgespäht) : *nach jemandem ausspähen,* gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b.
V.k.e. (hat ausgespäht) : **1.** [lu] anaoudaduriñ, anavezadenniñ, ober ged-tro ; **2.** [gwashaus] spiañ.
Ausspann g. (-s,-e) : **1.** ostaleri b. ; **2.** [tekn.] distrolladur g., divontañ g., distardañ g.
ausspannen V.k.e. (hat ausgespannt) : **1.** displegañ, dispakañ, ledañ, gourledañ ; *seine Flügel ausspannen,* displegañ (digeriñ, dispakañ) e zivaskell ; **2.** disterniañ, distagañ ; *ein Pferd ausspannen,* distagañ ur marc'h, disterniañ ur jav, disterniañ ul loen-kezeg diouzh ur c'harr ; **3.** P. kemer; amprestañ ; **4.** tennañ ; **5.** P. truflañ, lakaat en tu diouzh an-unan, divorañ, skrapañ ; **6.** reutaat, stegnañ, reudiñ, sonnaat.
V.gw. (hat ausgespannt) : [dre skeud.] distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, diskuizhañ, ober un tamm diskuizh, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh.
V.em. **sich ausspannen** (hat sich (t-rt) ausgespannt) : distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, diskuizhañ, ober un tamm diskuizh, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur ruilh.
Ausspannung b. (-,-en) : ehan g., diduell b., diduadenn b., diskuizh g., diskuizhadenn b.
aussparen V.k.e. (hat ausgespart) : **1.** mirout diac'hub, derc'hel diac'hub ; *einen Platz für jemanden ausparen,* mirout ur plas evit u.b. ; **2.** lezel e-maez, lezel a-gostez, lakaat a-gostez, ober hep, tremen hep, chom hep ; *dieses besonders heikle Problem blieb bei den*

Verhandlungen ausgespart, ar gudenn gwall skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù.

Aussparung b. (-,-en) : **1.** kognell b., krouizadur g., kleuzenn b., pukadenn b. ; **2.** digor g., toull g. ; **3.** plas diac'hub g.

ausspeien V.k.e. (spie aus / hat ausgespien) : disteurel, dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, lañsañ, lañsañ diwar e galon, reboursiñ, rechetiñ, tufañ, skopañ, krañchat, sklabousat.

Ausspeien n. (-s) : **1.** skopadur g., tuferezh g., tufadur g. ; **2.** dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.

aussperren V.k.e. (hat ausgesperrt) : **1.** *jemanden aussperren,* serriñ (prennañ) an nor ouzh u.b. evit mirout outañ a zont tre ; **2.** [dre astenn.] *Arbeiter aussperren,* kas micherourien d'ar gêr, ezkaelañ ar greanti ; **3.** [dre skeud.] pellaat, lakaat a-gostez.

V.em. **sich aussperre**n (hat sich (t-rt) ausgesperrt) : prennañ an nor surentez war-lerc'h an-unan ha lezel an alc'hwezioù e-barzh an ti.

Aussperrung b. (-,-en) : ezkael g. ; *die Aussperrung beschließen,* divizout ezkaelañ ar greanti.

ausspielen V.k.e. (hat ausgespielt) : **1.** c'hoari ; *eine Karte ausspielen, ein Blatt ausspielen,* c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn ; *er spielt die Herzkönigin aus,* lakaat a ra an damez keur war an daol ; **2.** lakaat er c'hoari, lakaat el lotiri, brokañ ; **3.** [dre skeud.] *er spielt den letzten Trumpf aus,* emañ o c'hoari koll pe c'hounit, o c'hoari an taol tu pe du emañ, emañ en e sach diwezhañ.

V.gw. (hat ausgespielt) : **1.** c'hoari da gentañ, digeriñ ar c'hoari, bezañ an dorn gant an-unan ; **2.** c'hoari ur match ; **3.** [dre skeud.] *er hat ausgespielt,* aet eo pellañ (an hirañ) ma c'hall mont, echu eo gantañ, lipet eo, dibunet eo e gudenn, P. kac'het eo ar gwellañ gantañ.

Anv-gwan verb **ausgespielt** uzet ; *eine ausgespielte Platte,* ur bladenn sonerezh uzet b.

Ausspielung b. (-,-en) : [c'hoari, lotiri] tennadenn b.

ausspinnen V.k.e. (spann aus / hat ausgesponnen) : **1.** *Fäden ausspinnen,* neudenniñ ; **2.** ijinañ, imbroudiñ, steuñviñ, forjañ ; *eine Geschichte ausspinnen,* ijinañ un istor.

ausspionieren V.k.e. (spionierte aus / hat ausspioniert) : spiañ.

Ausspionierer g. (-s,-) : konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., furcher g., firbouch g., firboucher g., c'hwiletaer g., c'hwilier g., furiker g., fuketer g., spered kurius a zen g.

ausspotten V.k.e. (hat ausgespottet) : ober al lu gant, ober al lu eus, goapaat, dejanal.

Aussprache b. (-,-n) : **1.** distagadur g., distag g., distilh g., giz prezeg b. ; *eine gute Aussprache haben,* distilhañ mat, bezañ mat (reizh) e zistagadur, distagañ mat, distagañ mat e gomzoù, distagañ e c'herioù a-vad, dispegañ mat ur yezh, bezañ distagell, bezañ distag e c'her ; *eine schlechte Aussprache haben,* chaokat, bezañ berr e deod, drailhañ plouz ; *eine fremdartige Aussprache haben,* distagañ ar yezh gant ur pouez-mouezh estren ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache,* roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g. ; **2.** [dre astenn.] disklêriadur g., diviz g. ; *ich wünsche eine offene Aussprache mit Ihnen,* c'hoant 'm eus ho kwelet evit komz fraezh ganeoc'h ; **3.** [dre skeud.] *eine feuchte Aussprache haben,* skopigellat pa vezer o komz, sklabousat, bezañ ur flistrer eus an-unan.

Ausspracheangabe b. (-,-n) : */* **Aussprachebezeichnung** b. (-,-en) : treuzskrivadur soniadel g.

Aussprachewörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur distagadur g.

aussprechen V.gw. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : **1.** distilhañ, distagañ, disklipañ ; *gut aussprechen,* distilhañ mat, distagañ mat, disklipañ brav, disklipañ mat ; *laut aussprechen,* distagañ a vouezh uhel ; **2.** lavaret e soñj, displegañ e vennozh ; *er hatte noch nicht ausgesprochen,* ne oa ket e gomz peurlavaret.

V.k.e. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : **1.** distilhañ, distagañ, distrobañ, dispegañ, digejañ, distripañ, disklipañ, divegañ ; **2.** mouezhiañ, ezteurel, eztaoliñ, diavaeziñ ; *seine Meinung aussprechen,* lavaret e soñj, displegañ e vennozh, reiñ e vennozh da anaout, eztaoliñ e soñj ; *sein Bedauern aussprechen,* diskouez e geuz, keuziañ, lavaret e geuz ; *ein Urteil aussprechen,* dougen ur varnedigezh ; *sein herzliches Beileid aussprechen,* kinnig e c'hourc'hemennoù doujus a gengañv ; *die Leute sprachen den Wunsch aus, dorthin zu gehen,* an dud a c'houlennas mont di ; *etwas nicht zu Ende aussprechen,* lavaret udb diwar hanter.

V.em. : **sich aussprechen** (spricht sich aus / sprach sich aus / hat sich ausgesprochen) : **1.** *sich (t-rt) für jemanden aussprechen,* mont a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., sevel en tu (en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en un tu gant u.b. ; *er hat sich (t-rt) für diese Lösung ausgesprochen,* deuet eo a-du gant an diskoulm-se ; **2.** *sich (t-rt) leicht aussprechen,* bezañ aes da zistagañ ; **3.** *sich (t-rt) mit jemandem aussprechen,* komz fraezh gant u.b. ; **4.** *sich (t-rt) ausprechen,* tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb.

Anv-gwan verb **ausgeprochen** : splann, anat ; *ein ausgesprochener Fehltritt,* ur falsvarchadenn, mard eus unan b.

Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan.

ausspreizen V.k.e. (hat ausgespreizt) : rampañ, dispakañ, distennañ, stampañ ledan, digeriñ, diskalfañ.

aussprengen V.k.e. (hat ausgesprengt) : lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ ; *Wurzeln aussprengen,* diframmañ gwriziennoù.

aussprießen V.gw. (spross aus / ist ausgesprossen) : kellidañ, korzenniñ, eginañ, diwanañ, dont, dizouarañ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, divorfilañ, eginañ, sevel, labourat ; *die Saat ist ausgesprossen,* diwan eo an had.

ausspringen V.gw. (sprang aus // ist ausgesprungen / hat ausgesprungen) : **1.** (ist) : diantellañ, distignañ, distegnañ ; *eine Feder springt aus,* distignat a ra ur winterell ; **2.** (ist) [tisav.] balirañ, balegiñ ; **3.** (hat) : ehanañ da lammat.

ausspritzen V.k.e. (hat ausgespritzt) : strinkañ dour war, flistrañ dour war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zelammat gant.
V.gw. (hat ausgespritzt) : **1.** strinkañ, flistrañ, plomañ, delammat, diflipañ, diflukañ, difukañ, strimpiñ ; **2.** P. diskargañ, skopañ, strujañ, tufañ.
Ausspritzung b. (-,-en) : [mezeg.] krizal g., P. spurjañ dre dreñv g.
Ausspruch g. (-s,-sprüche) : **1.** bomm-lavar g., evezhiadenn b., arroud g., arroudenn b. ; **2.** barn g., barnedigezh b., setañs b., devarn b. ; *Ausspruch der Geschworenen,* barnedigezh an douidi b., devarn an douidi b.
ausspruden V.gw. : **1.** (ist ausgesprudelt) strinkañ er-maez en ur virviñ, strinkañ er-maez en ur vouilhañ, strinkañ er-maez en ur vourbouilhañ, strinkañ er-maez en ur glogorennañ, strinkañ er-maez en ur glogoriñ ; **2.** [dre skeud.] (hat ausgesprudelt) komz dilokez, komz jore-dijore, komz puilh, drailhañ e c'henoù, drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, trabellat, treiñ (malañ) avel, pilprenn e c'henoù, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, distagañ komzoù mesk-divesk.
ausprühen V.k.e. (hat ausgesprüht) : strinkañ, teuler, strimpiñ ; *Funken ausprühen,* fulenniñ, elfenniñ, teuler fulennoù, teuler elfennoù.
ausspucken V.k.e. (hat ausgespuckt) : **1.** tufañ, skopañ, krañchat, sklabousat, rechetiñ ; *spuck den Kirschkern aus,* tuf da askorn kignez en-dro ; *den ganzen Dreck, der sich in deiner Kehle abgelagert hat, musst du ausspucken,* bez e rankez teuler er-maez tout an traoù lous a zo e-barzh da c'houzoug ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus,* an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; **2.** [dre skeud.] tufañ, dislonkañ, disteuler, strinkañ.
Ausspucken n. (-s) : skopadur g., tuferezh g., tufadur g.
ausspülen V.k.e. (hat ausgespült) : **1.** skaotañ, gwalc'hiñ ; *das Geschirr ausspülen,* skaotañ an traoù (al listri), gwalc'hiñ an traoù ; **2.** riñsañ, diswalc'hiñ, riboulat, strabouilhat ; *den Mund ausspülen,* riñsañ e c'henoù ; *die Gläser ausspülen,* ober un tremen d'ar gwerennoù, riñsañ ar gwerennoù, ober un tamm riñs d'ar gwerennoù ; *Schluck Schnaps zum Ausspülen der Tasse nach dem Kaffeetrinken,* banne riñs tas g., riñsadenn b. ; **3.** krignat ; *das Ufer ausspülen,* krignat ribl ar stêr ; **4.** *die Wurzeln ausspülen,* lakaat ar gwriziennoù war-wel, disklosañ ur blantenn, dizoleiñ gwrizioù ur wezenn (Gregor).
ausspülend ag. : [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traoñ, laoskus.
Ausspülung b. (-,-en) : **1.** skaot g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g. ; **2.** riñsañ g., diswalc'hiñ g. ; **3.** krignerezh g.
ausspüren V.k.e. (hat ausgespürt) : diguzhat, diskoachañ, dinoiñ, diournat.
ausstaffieren V.k.e. (staffierte aus / hat ausstaffiert) : **1.** gwiskañ, gitañ, droukwiskañ, fagodenniñ ; *jemanden unmöglich ausstaffieren,* droukwiskañ u.b., fagodenniñ u.b. ; **2.** aveiñ, terkañ, greiañ ; *ausstaffiert,* aveet, dreket, keitet.
V.em. : **sich ausstaffieren** (staffierte sich aus / hat sich (t-rt) ausstaffiert) : en em c'hreiañ brav, mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em binfañ, en em ginklañ, en em stipañ, en em fichañ kaer ; P. *sich unmöglich ausstaffieren, sich lächerlich ausstaffieren,* en em fagodenniñ (Gregor), en em wiskañ evel ur forc'h, en em wiskañ evel ur vaskaradenn, lakaat dilhad hag a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, en em zic'hizañ, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich ausstaffiert, er ist lächerlich ausstaffiert,* greiet drol eo, gwisket dotu eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) a zo anezhañ, ur farsite eo an doare m'eo gwisket hennezh, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, ur moc'hailh a zo anezhañ ; *lächerlich ausstaffierte Frau,* loukezenn b., stramm g.
Ausstaffierung b. (-,-en) : [gwashaus] gitaj g., stignaj g., greiamant g., kourtaj g., grei g., moc'hailh g.
Ausstand g. (-es,-stände) : **1.** diskrog-labour g., harz-labour g. ; *in den Ausstand treten,* dilezel al labour, diskregiñ diouzh al labour, ober un diskrog-labour, paouez gant al labour ; **2.** [kenw.] *Ausstände,* dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies. ; *Ausstände einziehen,* adkavout an arc'hant dleet, enkefiañ kredouriezhoù ; **3.** [dre astenn;] *Ausstand geben,* reiñ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), askouezhañ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), astenn an termen d'ober udb, daleañ, reiñ termen d'u.b. ; **4.** [Bro-Suis] disparti g., dilez g..
ausständig ag. : **1.** *ausständige Arbeiter,* harzlabourerien ; **2.** [kenw;] *ausständige Zahlungen,* paeamantoù dleet a-bell 'zo lies., paeamantoù dale ganto lies.
ausstanzen V.k.e. (hat ausgestanzt) : [metal.] stampiñ.
ausstatten V.k.e. (hat ausgestattet) : **1.** aveiñ, bastañ, gwarnisañ, terkañ, binviaoua, greiañ, kenstummañ, kenurzhiañ, staliañ, gwiskañ brav ; *ein Zimmer ausstatten,* aveiñ (meubliñ, kempenn, annezañ, greiañ, gwarnisañ) ur gambr ; *mit Rädern ausgestattet sein,* bezañ rodek, bezañ rodellek ; *mit imposanter Männlichkeit ausgestattet, gut ausgestattet,* kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek ; **2.** *die Tochter austatten,* reiñ argouroù d'e verc'h, argouraouiñ e verc'h, reiñ argouroù d'e verc'h, sevel argouroù d'e verc'h, reiñ udb d'e verc'h en argouroù (Gregor) ; **3.** *ein Schiff ausstatten,* fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ur vag ; **4.** *mit Vollmacht ausstatten,* reiñ prokul d'u.b. / reiñ kannadur (kemmenadurezh dreistordinal) d'u.b. (Gregor), reiñ galloud diharz d'u.b.
Ausstatten n. (-s) : terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., terkerezh g., stalierezh g.

Ausstatter g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g.
Ausstattung b. (-,-en) : **1.** terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., terkerezh g., stalierezh g. ; **2.** *Ausstattung eines Schiffes,* paramantadur ur vag g., paramanterezh ur vag g., paramantoù ur vag lies. ; **3.** *Ausstattung eines Buches,* kenaozadur ul levr g., kenaozadenn ul levr b., diskouez ul levr g., arbarad ul levr g. ; **4.** *vornehme Ausstattung,* dilhadoù cheuc'h lies., doare cheuc'h d'en em wiskañ g., jolifted b., diskouez kaer g. ; **5.** [c'hoariva] *Ausstattung,* leurginkladur g., loadur g. ; **6.** *Oper in großer Ausstattung,* abadenn c'hoarigan war an ton bras (war an ton uhelañ) b., opera war an ton bras (war an ton uhelañ) g. ; **7.** [kenw.] arbarañ g., arbaradur g., arbarad g. ; **8.** argouroù lies., troñs g., troñsell b.
Ausstattungsfilm g. (-s,-e) : film tonius g., film pompadus g.
ausstauben / ausstäuben V.k.e. (hat ausgestaubt / hat ausgestäubt) : diboultrennañ, diboultrañ.
ausstechen V.k.e. (sticht aus / stach aus / hat ausgestochen) : **1.** *Rasensoden ausstechen,* tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas, diskantañ an douar ; **2.** *Torf ausstechen,* taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h) gant an heskenn-brad ; **3.** *jemandem die Augen ausstechen,* broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ toulloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; *jemandem ein Auge ausstechen,* borniañ u.b., dilagadañ u.b., borignal u.b. ; **4.** *Flaschen ausstechen,* distouvañ boutailhoù ; **5.** *einen Konkurrenten ausstechen,* diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, didroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, kemer e greñv war ur c'hevezer, sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, touzañ e varv d'ur c'hevezer.
Ausstechform b. (-,-en) : didammer g.
ausstecken V.k.e. (hat ausgesteckt) : **1.** gwintañ, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; *die Fahne ausstecken,* gwintañ (gwerniañ) ar banniel ; **2.** [dre heñvel.] plantañ, sankañ, gwarnisañ ; *den Hut mit Federn ausstecken,* lakaat plu ouzh e dog.
ausstehen V.gw. (stand aus / hat ausgestanden) : **1.** bezañ staliet, bezañ displeget ; **2.** kaout dale, bezañ gortozet ; *seine Antwort steht noch aus,* n'eus respont ebet eus e berzh c'hoazh, n'en deus ket respontet c'hoazh ; **3.** [kenw.] *ausstehende Gelder,* arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies.
V.k.e. (stand aus / hat ausgestanden) : padout gant, gouzañv, hulmañ ; *Höllenqualen ausstehen,* diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer ; *den Schmerz ausstehen,* padout gant (herzel ouzh, gouzañv) ar boan ; *jemanden nicht ausstehen können,* na badout ouzh u.b., na vezañ evit gouzañv u.b., na vezañ evit aveliñ u.b., na vezañ evit pakañ u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b. ; *er kann mich nicht mehr ausstehen,* droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, ur malis en deus bremañ ouzhin ; *sich nicht ausstehen können,* na vezañ evit aveliñ an eil egile, na vezañ evit pakañ an eil egile, na vezañ evit en em bakañ, na vezañ evit en em c'houzañv, na vezañ evit en em ahelañ, na vezañ evit ahelañ an eil gant egile, bezañ e malis an eil ouzh egile, em gasaat, en em ereziñ, en em giañ, bezañ ar vouch o karzhañ etrezo, bezañ bec'h bras etrezo, bezañ evel ki ha kazh, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn.
ausstehend ag. : *ausstehende Gelder,* arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies.
ausstehlen V.k.e. (stiehlt aus / stahl aus / hat ausgestohlen) : dibourc'hañ, divorañ e draoù digant, skrapañ e draoù digant, preizhañ, preizhata.
aussteifen V.k.e. (hat ausgesteift) : **1.** stañsoniñ, skorañ, harpañ, peurellañ ; **2.** doublañ ; **3.** kreñvaat, startaat.
Aussteifung b. (-,-en) : kreñvadur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., speurellañ g.
aussteigen V.gw. (stieg aus / ist ausgestiegen) : **1.** diskenn, mont diwar ; *alles aussteigen !* diskennit gwitibunan ! diskennit holl a-zifec'h ! diskennit holl ! ; *vom Schiff aussteigen,* dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar ; **2.** dispegañ diouzh e garg.
Aussteigen n. (-s) : diskenn g.
Aussteiger g. (-s,-) : **1.** den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., arlezad g., oreliad g., disokialad g., distaoladenn b. ; **2.** [polit.] keuziad g., den hag en deus troet kein d'e strollad sponterien g. ; **3.** den hag en deus dilezet ar stourm g.
aussteinen V.k.e. (hat ausgesteint) : **1.** [frouezh] disgreuniñ, divaenañ, diaskornañ, displusañ ; **2.** divaenañ.
ausstellen V.k.e. (hat ausgestellt) : **1.** kinnig, diskouez, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Bilder ausstellen,* kinnig un diskouezadeg taolennoù ; *ausgestellt werden,* bezañ war ziskouez, bezañ o tiskouez ; *im Museum werden schöne Exponate ausgestellt,* traezoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traezoù brav a vez o tiskouez er mirdi ; **2.** *Waren ausstellen,* dispakañ marc'hadourezh, staliañ marc'hadourezh / displegañ marc'hadourezh (Gregor) ; **3.**

[lu] *Posten ausstellen,* lakaat gwarded, lakaat gwardoù, lakaat soudarded da eveshaat (da vesa, da ziwall, d'ober gward), staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; **4.** [kenw.] sevel ; *eine Rechnung ausstellen,* sevel ur fakturenn, fakturenniñ ; *einen Scheck, einen Wechsel ausstellen,* leuniañ ur chekenn, tennañ ur chekenn, leuniañ ul lizher-eskemm, sevel ul lizher-eskemm ; *einen Schuldbrief ausstellen, einen Schuldschein ausstellen,* ober merk ; *einen Schuldbrief in Höhe von tausend Euro ausstellen,* ober merk evit mil euro ; *jemandem einen Scheck ausstellen, einen Scheck auf jemanden ausstellen,* tennañ ur chekenn e gourc'hemenn u.b. ; [melestr.] *eine Bescheinigung, ein Zeugnis ausstellen,* sevel ur skrid-testeni ; *einen Pachtbrief auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b. ; **5.** [tekn.] lazhañ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, herzel.

Ausstellen n. (-s) : [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g.

Aussteller g. (-s,-) : **1.** diskouezer g. ; **2.** pestalier g. ; **3.** saver g., siner g.

Ausstellfenster n. (-s,-) : [tekn., kirri] prenestr kostez bihan paoellus a zigor war an diavaez g.

Ausstellung b. (-,-en) : **1.** diskouezadeg b., diskouez g., saloñs g. ; *Ausstellung von Gemälden*, diskouezadeg taolennoù b., diskouez taolennoù g. ; **2.** [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g. ; **3.** diskouezadur g. ; **4.** *Ausstellung einer Rechnung*, savidigezh ur fakturenn b. ; *Ausstellung eines Wechsels,* savidigezh ul lizher-eskemm b. ; *Ausstellung eines Visums,* savidigezh ur viza b.

Ausstellungsdatum n. (-s,-daten) : deiziad savidigezh g.

Ausstellungsfläche b. (-,-n) : gorread diskouezadegañ g.

Ausstellungsgegenstand g. (-s,-stände) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn war ziskouez b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungsgelände n. (-s,-) : tachenn an diskouezadegoù b., diskouezva g.

Ausstellungshalle b. (-,-n) : sal-diskouezadegañ b., sal an diskouezadegoù b.

Ausstellungsstand g. (-s,-stände) : diskouezlec'h g., stal-diskouezadegañ b.

Ausstellungsstück n. (-s,-e) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungstag g. (-s,-e) : **1.** deiz an diskouezadeg g. ; **2.** deiz savidigezh g.

Ausstellungstier n. (-s,-e) : *Ausstellungstier bei einem Landwirtschaftswettbewerb,* loen prizioù g.

Ausstellungsware b. (-,-n) : marc'hadourezh da vezañ lakaet war ziskouez b.

Aussterbeetat g. (-s,-s) : *auf den Aussterbeetat setzen,* na welet dazont ebet evit udb, lakaat udb e-touez an traoù o vont da get (an traoù o vont da goll, an traoù barnet a-walc'h da vont da get), bezañ udb kollet da vat evit an-unan, na welet doare da wellaat udb.

aussterben V.gw. (stirbt aus / starb aus / ist ausgestorben) : **1.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont d'ar bern, mont da beurgoll, dizeriañ, mont war zizeriañ, mont da droadañ, mervel ; *die sind nicht alle ausgestorben,* c'hoazh ez eus diouto ; *dieser Menschenschlag ist ausgestorben,* n'eus ket ken a dud e-giz-se ; *bei uns ist die Weberei ausgestorben,* ar gwiaderezh a zo marv en hor bro, ar gwiaderezh en hor bro a zo aet da droadañ ; *wenn unsere Sprache ausstirbt,* mar deu hor yezh da vervel ; *Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus,* a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; **2.** *die Stadt ist wie ausgestorben,* didud eo kêr, buhez ebet e kêr, marv eo kêr.

Aussterben n. (-s) : *im Aussterben begriffen,* o vont da get, hag a ya da get, en arvar da vervel, war an hent da vervel, aet tost da netra, aet tost da vann ; *vom Aussterben bedrohte Art,* spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g., spesad o vont da get g. ; *keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben,* ret eo genel pe venel.

Aussteuer b. (-,-n) : argouroù lies., troñs g., troñsell b. ; *jemandem eine Aussteuer mitgeben, jemanden mit einer Aussteuer versehen,* argouraouiñ u.b., reiñ argouroù d'u.b., sevel argouroù d'u.b. ; *etwas als Aussteuer mit in die Ehe bringen,* degas udb da argouroù ; *eine ansehnliche Aussteuer mit in die Ehe bringen,* degas un tamm mat a argouroù ; *etwas als Aussteuer bekommen,* kaout udb en argouroù ; *damit eure Tochter unseren Sohn heiraten darf, muss eure Familie zehn Kühe als Aussteuer erbringen,* evit ma c'hallfe ho merc'h dimeziñ d'hor mab, e rank ho tiegezh degas un argouroù a zek buoc'h.

aussteuern V.k.e. (hat ausgesteuert) : **1.** Argouraouiñ, reiñ argouroù [d'u.b.], sevel argouroù [d'u.b.] ; *jemanden mit etwas aussteuern,* reiñ udb d'u.b. en argouroù (evit argouroù) ; **2.** [dre heñvel.] *jemanden mit etwas aussteuern,* aveiñ u.b. gant udb, fournisañ u.b. eus udb (Gregor).

Ausstich g. (-s,-e) : [Bro-Suis] **1.** [sport] match dispartiañ g. ; **2.** dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.

Ausstieg g. (-s,-e) : **1.** diskenn g. ; **2.** [karbedoù] dor ezkerzh b., mont er-maez beajourien g., ermaez g.

ausstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : diguzhat, diskoachañ, dineizhañ, diboufañ, dinoiñ, diournat.

Ausstockung b. (-,-en) : **1.** difraosterezh g., diwriziennadur g.

ausstopfen V.k.e. (hat ausgestopft) : **1.** choukañ, kargañ, bourellañ, kalafeltriñ ; **2.** plouzañ ; *Tiere ausstopfen,* plouzañ krec'hin loened, kargañ krec'hin loened gant plouz ; *ausgestopfte Tiere,* loened plouzet lies. ; **3.** [kegin.] farsañ.

Ausstopfer g. (-s,-) : plouzer g.

Ausstopfung b. (-,-en) : plouzadur g.

Ausstoß g. (-es,-stöße) : **1.** [barrikenn] lakidigezh war doull b. ; **2.** tufadenn b., distaol g., dilaoskadenn b. ; *Dampfausstoß,* tufadenn aezhenn b., tufadenn vurezh b., bouilh aezhenn g., bouilh burezh g., bomm aezhenn g., bomm burezh g., dilaoskadenn vurezh b., dilaoskadenn aezhenn b. ; **3.** kenderc'hadur g., kenderc'had g..

ausstoßen V.k.e. (stößt aus / stieß aus / hat ausgestoßen) : **1.** argas, kas kuit, kas er-maez,

ermaeziañ, skarzhañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ruzañ kuit ; **2.** *einem Fass den Boden ausstoßen,* didalañ ur varrikenn ; **3.** disteurel, dileuskel ; *Feuer ausstoßen,* tufañ (dislonkañ, disteuler) tan ; *schwarzen Rauch ausstoßen,* mogediñ du ; *Rauchwolken ausstoßen,* poufal, teuler bouilhoù moged ; **4.** leuskel, lezel ; *einen Schrei ausstoßen,* leuskel ur garm skiltr, ober ur griadenn, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, lezel ur griadenn, leuskel ur c'hri, leuskel ur youc'hadenn, argadiñ ; *sie stieß einen Schrei der Verwunderung aus,* lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm ; *das Schwein stieß ein Grunzen aus,* ar pemoc'h a laoskas un oc'h, ar pemoc'h a laoskas un oc'hadenn ; **5.** *Drohungen ausstoßen,* stlepel (dislonkañ, dic'henaouiñ) gourdrouzoù, gourdrouz ; **6.** *Verwünschungen ausstoßen,* dic'henaouiñ mallozhioù, distagañ mallozhioù, foeltradiñ, kunujenniñ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, karnajal, leuskel jarneoù ; *der Betrunkene stößt Verwünschungen aus,* emañ ar mezvier o kalkennañ, emañ ar mezvier o tic'henaouiñ tourc'haj ; **7.** *einen Bewunderungspfiff ausstoßen,* leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm ; **8.** *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus,* ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a ziskarzh he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a ziskarzh he gwisk, ar vuoc'h a daol he gwisk ; **9.** *aus einer Partei ausstoßen,* skarzhañ er-maez eus ur gostezenn bolitikel ; *jemanden aus einem Land ausstoßen,* skarzhañ u.b. er-maez eus ur vro, bannañ u.b. eus ur vro ; *aus der Kirche ausstoßen,* eskumunugañ ; **10.** [lu] *ein Torpedo ausstoßen,* bannañ un dorpedenn (un darzherez) ; **11.** *jemandem die Augen ausstoßen,* skarzhañ toulloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor), broudañ e zaoulagad d'u.b. ; **12.** *jemandem einen Zahn ausstoßen,* terriñ un dant d'u.b. ; **13.** *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus,* ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; **14.** produiñ, kenderc'hiñ, fardañ, oberiañ, oberiata.

Ausstoßen n. (-s) */* **Ausstoßung** b. (-,-en) : **1.** distaolidigezh b. ; **2.** argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g. ; **3.** [fuc'helloù] bannerezh g.

ausstrahlen V.k.e. (hat ausgestrahlt) : **1.** skinañ, bannañ ; **2.** *Wärme ausstrahlen,* dileuskel gwrez ; *einen Geruch ausstrahlen,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an-unañ, leuskel ur c'hwezh bennak, skignañ ur c'hwezh bennak, fennañ ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-unan, teurel ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentañ ur frond bennak.

Ausstrahlung b. (-,-en) : **1.** arwarzh g., karism g. ; **2.** [skingomz] skingaserezh g. ; **3.** [fizik] skinaerezh g., skinad g., skinaat g. ; *spektrale Ausstrahlung,* gremsked skalfadel g. ; *Ausstrahlung von Wellen,* ec'hodiñ gwagennoù g.

ausstrecken V.k.e. (hat ausgestreckt) : astenn, ledañ, gourledañ, skignañ, gourhedañ, stiral, strewiñ, dispakañ ; *der Baum streckt seine Zweige weit aus,* ar wezenn a skign (a strew) pell e skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn ; *die Arme ausstrecken,* gourhedañ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, digeriñ e zivrec'h ; *die Hand zum Betteln ausstrecken,* astenn e zorn.

V.em. : **sich ausstrecken** (hat sich (t-rt) ausgestreckt) : astenn e izili, en em astenn, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ.

Ausstreckung b. (-,-en) : emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledigezh b., displegerezh g., displegidigezh b.

ausstreichen V.k.e. (strich aus / hat ausgestrichen) : **1.** lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, kroaziañ, razañ ; *ein Wort ausstreichen,* lemel ur ger gant un taol pluenn, diverkañ (barrennañ, raskañ, kroaziañ, razañ) ur ger ; *die Falten ausstreichen,* diverkañ ar plegoù ; **2.** [dre heñvel.] *mit Fett ausstreichen,* lindrenniñ (induiñ) gant druzoni, lindriñ gant lard ; *mit Farbe ausstreichen,* lindrenniñ (induiñ) gant liv, lindriñ gant liv.

V.gw. (strich aus / hat ausgestrichen) : [mengleuz] dont a-rez, rezañ, dont a-resed, resediñ ; *eine Gesteinschicht streicht aus,* ur wazhenn gailh a red a-rez gorre an douar ; *an der Erdoberfläche ausstreichendes Gestein,* sourn g., resed roc'hellek g.

Ausstreichung b. (-,-en) : **1.** raskadur g. ; **2.** lamidigezh b. ; **3.** lintraj g. ; **4.** lardadur g. ; **5.** resediñ g.

ausstreuen V.k.e. (hat ausgestreut) : **1.** strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ ; **2.** *Gedanken ausstreuen,* skignañ (brudañ) mennozhioù, gwentañ komzoù en avel ; **3.** *Gerüchte ausstreuen,* skignañ brudoù, lakaat brudoù da redek, gwentañ brudoù en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel voltennoù, skignañ brozennoù, brozennat, dozviñ istorioù e-touez an dud, sevel brudoù, lezel brudoù faos da vont e-touez an dud.

Ausstreuung b. (-,-en) : **1.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *Ausstreuung von Gedanken,* skignerezh (skignadur g., brudadur g.) mennozhioù g.

ausströmen V.gw. (ist ausgeströmt) : **1.** redek diouzh an druilh, ruilhal, diruilh, en em skignañ, deverañ ; **2.** evodiñ, sevel, diaezhañ ; **3.** fuiñ ; *Gas strömt aus,* fuiñ a ra an aezhenn.

V.k.e. (hat ausgeströmt) : **1.** disleukel, leuskel, teurel, fennañ, skuilhañ ; *einen Geruch ausströmen,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an-dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, skuilhañ ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, reiñ ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentañ ur frond bennak ; *die Sonne strömt Wärme aus,* fennañ a ra an heol e dommder, skuilhañ a ra an heol e dommder, an heol a skuilh gor ; **2.** [dre skeud.] *dieser Mensch strömt Kraft und Ruhe aus,* hennezh a bar youl ha peoc'h war e dal.

Ausströmen n. (-s) : [gaz] fuadur aezhenn g.

Ausströmung b. (-,-en) : **1.** deveradur g., beradur g., dever g., diskarg g., diruilhad g. ; **2.** [fizik] fenn g., amstrewiñ g. ; **3.** [kimiezh] dilaoskadenn b., dilaosk g., evodadur g., evodad g., diaezhañ g.

Ausstülpung b. (-,-en) : [mezeg.] koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor).

ausstützen V.k.e. (hat ausgestützt) : stañsoniñ, skorañ, speurellañ, harpañ.
aussuchen V.k.e. (hat ausgesucht) : choaz, dibab, dilenn, diuz, diuzañ, diforc'hiñ, ober un dibab da, ober dilenn da, digejañ, didoueziañ, c'hwennat, dispartiañ, kroueriañ ; *sorgfältig aussuchen,* didoueziañ pizh ; *ausgesuchte Ware,* marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.
austäfeln V.k.e. (ausgetäfelt) : plañchodiñ, plañcherisiñ, parkediñ, doublañ, lambruskañ, koadañ, koataat, koata.
austapezieren V.k.e. (tapezierte aus / hat austapeziert) : paperañ, pallennañ, stignañ.
austarieren V.k.e. (tarierte aus / hat austariert) : kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage austarieren,* kempouezañ ar bouezerez.
Austausch g. (-es,-e) : eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kemm g., trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g. ; *Güteraustausch,* redennoù kenwerzh lies., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.
austauschbar ag. : eskemmadus, eskemmus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch.
Austauschbarkeit b. (-) : eskemmusted b., eskemmuster g.
austauschen V.k.e. (hat ausgetauscht) : eskemmañ, kemmañ, trokañ ; *die alten Maschinen gegen neuere austauschen,* erlec'hiañ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh.
Austauschmotor g. (-s,-en) : keflusker a eil dorn g., keflusker eildorn g.
Austauschpartner g. (-s,-) : kenskriver g., kenseurt g., eskemmer g., eskemmour g.
Austauschprofessor g. (-s,-en) : kengelenner-erlec'hiad g.
Austauschschüler g. (-s,-) : skoliad hag a gemer perzh en un eskemm g.
Austauschstoff g. (-s,-e) : danvez divankañ g., kendanvez g., meni g., erlec'hiad g., ersatz g.
austeilen V.k.e. (hat ausgeteilt) : **1.** darnaouiñ, lodañ, lodennañ, kenlodennañ, dasparzhañ, kevrennañ, ingalañ, rannañ, reiñ ; *Geschenke austeilen,* ingalañ profoù, reiñ pep a brof ; **2.** *Faustschläge austeilen,* distagañ (skeiñ) dornadoù, findaoniñ dornadoù, difoeltrañ dornadoù, darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ) dornadoù, dic'hastañ dornadoù, sankañ gennoù ; **3.** [relij.] *seinen Segen austeilen,* reiñ e vennozh, skuilhañ e vennozh, skuilhañ e c'hrasoù ; *ein Sakrament austeilen,* ministrañ ur sakramant, sakramantañ.
Austeiler g. (-s,-) : darnaouer g., ingaler g., lodenner g., pourchaser g.
Austeilung b. (-,-en) : **1.** darnaouiñ g., ingaladur g., lodennadur g., lodennerezh g., kenlodennerezh g., dasparzh g., dasparzhidigezh b., roidigezh b., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., kevrennadur g. ; **2.** [relij.] *Austeilung des Segens,* binnigadur g.
Auster b. (-,-n) : [loen.] istr str., istrenn b. ; *reich an Austern,* istrek ; *portugiesische Auster,* istr Portugal str. ; *europäische Auster,* istr boutin str., istr plat str. ; *pazifische Felsenauster,* istr don str. ; *Austern suchen, Austern sammeln, Austern ernten,* istra.
Austerität b. (-) : strizhentez b., strizhded b., strizhder g., garventez b., ruster g.
Austeritätspolitik b. (-) **/ Austerity-Politik** b. (-) : strizhentez politikel b., ruster politikel g.
Austernbank b. (-,-bänke) : istreg b.
Austernfischer g. (-s,-) : [loen.] morbig b., pig-vor b.
Austernhändler g. (-s,-) : marc'hadour istr g.
Austernlaich g. (-s,-e) : [loen.] had istr str.
Austernlarve b. (-,-n) : larvenn istr b. ; *Austernlarven,* munus istr g., larved istr lies.
Austernmesser n. (-s,-) : kontell-istr b., kontell-gregin b.
Austernpark g. (-s,-e/-s) : istreg b., park-istr g., parkad istr g., park istrerezh g.
Austernpilz g. (-es,-e) : [louza.] skouarnog g.
Austernschale b. (-,-n) : krogenn istr b., krogenn un istrenn b., klorenn istr b.
Austernwasser n. (-s) : lenn b.
Austernzucht b. (-) : istrerezh g., sevel istr g., saverezh istr g., magerezh istr g., magañ istr g.
Austernzuchtanlage b. (-,-n) **/ Austernzuchtbetrieb** g. (-s,-e) : istrerezh b., magerezh istr b.
Austernzüchter g. (-s,-) : istraer g., istrer g., istrour g., saver-istr g., mager istr g.
austicken V.gw. rannadus (ist ausgetickt) : brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, mont dreist-penn, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ troet en un tarv, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa.
austiefen V.k.e. (hat ausgetieft) : kleuzañ, kleuziañ, donaat.
austilgen V.k.e. (hat ausgetilgt) : **1.** diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ ha distrujañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwennat, lemel ; *diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest austilgen,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *mögen alle Erdbewohner ausgetilgt werden,* ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; **2.** [dre skeud.] *eine Schuld austilgen,* ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, diendleañ, en em lakaat kuit eus un dle; mougañ un dle ; **3.** [fazioù reizhskrivadur] c'hwennat.
Austilgung b. (-) : **1.** distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., distruj g., diouennadur g., diwriziennadur g. ; **2.** [arc'hant.] diendleadur g., ardaladur g.
austoben V.gw. (hat ausgetobt) : diskargañ e imor, diskargañ e gounnar, terriñ e gounnar.
V.k.e. (hat ausgetobt) : *seinen Zorn austoben,* diskargañ e imor (e gounnar), terriñ e gounnar.
V.em. : **sich austoben** (hat sich (t-rt) ausgetobt) : ebatal, ober joa, bragal, c'hwistañ, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, ober e reuz paotr yaouank, breddiskargañ ; *Jugend will sich austoben,* evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank teuler o grom (Gregor)

- evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank ebatal en o diviz da gentañ - a-raok dezho dont da dud a-dra e rank an dud yaouank ober un nebeud taolioù diroll - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an hailhoned eo a ra ar wazed - gant kolo, heol hag amzer, e teu bouk ar mesper.

austollen V.em. : **sich austollen** (hat sich (t-rt) ausgetollt) : ebatal, ober joa, bragal, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran.

austönen V.gw. (hat ausgetönt / ist ausgetönt) : fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mougañ, paouez.

austopfen V.k.e. (hat ausgetopft) : dibodañ.

Austrag g. (-s, Austräge) **1.** diskoulm g., renkadur g. ; *zum Austrag bringen,* renkañ (un afer), kompezañ an traoù , heñvelaat, plaenaat ; **2.** [sport] *einen Wettkampf zum Austrag bringen,* aozañ ur genstrivadeg.

austragen V.k.e. (trägt aus / trug aus / hat ausgetragen) : **1.** *Post austragen,* dasparzhañ al lizhiri ; **2.** [kenw.] *eine Summe austragen,* tennañ arc'hant diwar ur gont, lemel arc'hant diwar ur gont ; **3.** *einen Streit austragen,* kas ur rendael betek penn, peurgas un diemglev, skarat un arguz, skarat war un arguz bennak, diskoulmañ un arguz da vat ; **4.** *ein Duell austragen,* duvelliñ, en em gannañ e duvell ; **5.** *etwas auf internationaler Ebene austragen,* etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb ; **6.** [dre astenn.] *ein Kind austragen,* mont betek an termen (hep diforc'hañ); **7.** [sport] *einen Wettkampf austragen,* aozañ ur genstrivadeg ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 wurden in London ausgetragen,* e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012 ; **8.** lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, razañ, kroaziañ.

Anv-gwan verb **ausgetragen** : *ausgetragenes Kind,* bugel bet ganet d'an termen, bugel aet betek an termen g. ; *ausgetragene Kleider,* dilhadoù tremen teuc'h lies., dilhadoù graet o reuz ganto lies.

Austräger g. (-s,-) : **1.** paotr-al-lizhiri g., dasparzher g., kemenner g., kannad g. ; **2.** douger g. dougenner g., portezer g., kaser g., degaser g. ; **3.** [dre skeud., brudoù] siler g., pakajer g.

Austragung b. (-,-en) : **1.** dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; **2.** dougadur g., dougerezh g., doug g., portezañ g. ; **3.** tennadenn arc'hant diwar ur gont g. ; **4.** diskoulm g., renkadur g. ; **5.** [sport] dibunadur g., dalc'h g. ; *als Ort für die Austragung der Olympischen Spiele ist Berlin vorgesehen,* e Berlin eo emañ ar c'hoarioù olimpek da vezañ.

Austragungsort g. (-es,-e) : [sport] lec'h ma vez dalc'het ar gevezadeg g.

Australien n. (-s) : Aostralia b.

Australier (-s,-) : Aostralian g.

Australierin b. (-,-nen) : Aostralianez b.

australisch ag. : aostralian, ... Aostralia, ... eus Aostralia.

Austrasien n. (-s) : [istor] Aostrazia b.

austräumen V.gw. (hat ausgeträumt) : kuitaat e huñvreoù ; *etwas ist ausgeträumt,* aet ez eus un huñvre bennak e puñs an avel, aet ez eus un huñvre bennak da stoupa, aet ez eus un huñvre da netra.

austreiben V.k.e. (trieb aus / hat ausgetrieben) : **1.** argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, ermaeziañ, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war ; *die Juden wurden aus der Stadt ausgetrieben,* e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; **2.** *das Vieh austreiben,* kas ar chatal da beuriñ (da vaez) ; **3.** *Knospen austreiben,* bouilhasañ, diglorañ broñsoù war an-unan, broñsañ, bosañ ; **4.** [dre skeud.] *den Teufel austreiben,* argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; *den Teufel durch Beelzebub austreiben,* mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, kas kuit an diaoulien dre Veelzebul ; **5.** [dre heñvel.] divoaziañ diouzh, dizonañ diouzh, lemel, terriñ ; *ein Übel austreiben,* lakaat diwezh d'un droug bennak, argas (remediñ) un droug bennak, troc'hañ ur c'hiz fall, terriñ un tech fall, lemel ur pleg fall ; *ich werde dir schon die Lust austreiben, dorthin zu gehen,* me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! ; *dem werde ich das Lachen schon noch austreiben,* me a zesko dezhañ c'hoarzhin c'hoazh ! me a zesko dezhañ dic'hoarzhin ! m'e gaso da c'hoarzhin c'hoazh ! me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoarzhin ! emañ o c'hoarzhin c'hoazh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoarzh all ! bremaik e tic'hoarzho ! me a zistago ar c'hoarzhin dioutañ ! me a lamo e c'hoant c'hoarzhin digantañ ! ; *euch werde ich das Schimpfen schon austreiben,* m'ho kaso da douiñ ! ; *jemandem seine Launen austreiben,* difroudennañ u.b., diloariañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b. ; *jemandem die Neugierde austreiben,* kizañ e fri d'u.b. ; *jemandem den Hochmut austreiben,* diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; **6.** [tekn.] darsankañ.

V.gw. (trieb aus / hat ausgetrieben) : kellidañ, korzenniñ, eginañ, diwanañ, dont, dizouarañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, broudañ, bosañ, sevel, labourat ; *die Saat hat ausgetrieben,* diwan eo an had.*der Samen ist aufgekeimt,* diwan eo an hadenn ; *der Samen ist aufgekeimt,* diwan eo an hadenn ;

Austreibung b. (-,-en) : **1.** argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., skarzherezh g. ; *Austreibung aus dem Besitz,* argasadenn (argasidigezh) eus e vadoù b., diberc'hennadur da-heul un disentez varnerezh g. ; **2.** *Austreibung aus dem Paradies,* argasidigezh eus ar baradoz b. ; **3.** *Austreibung von bösen Geistern,* stoliadur g.

austreten V.gw. (tritt aus / trat aus / ist ausgetreten) : **1.** *der Fluss tritt aus,* dic'hlannañ a ra ar stêr, dinaoziañ a ra ar stêr ; **2.** *hier tritt uns das Wasser aus,* amañ emañ ar c'holl dour ; **3.** *aus einem Verein austreten,* dilezel ur gevredigezh, treiñ kein d'ur gevredigezh, diemezelañ ; **4.** *aus dem Kloster*

ausgetretener Mönch, divanac'h g., manac'h divanac'het g., manac'h aet er-maez a vanac'h g. ; *ausgetrener Priester,* diveleg g., kloareg diveleget g. ; **5.** P. *austreten,* mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'ober, mont da zozviñ ur vi hep pluskenn, mont da lakaat un tamm da yenañ, mont d'ober e aezamant, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], mont en distro, mont da stignañ e revr, mont d'ober un neizh, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn, mont d'ar staol.
V.k.e. (tritt aus / trat aus / hat ausgetreten) : **1.** flastrañ, frikañ, bresañ, pladañ ; *ausgetretener Weg,* hent toullet g., hent digor g., hent fraeet g. ; **2.** *Schuhe austreten,* uzañ botoù, torkuliñ botoù, diseuliañ botoù ; *ausgetretene Schuhe,* botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., botoù aet da fall lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies., gagnoù lies. ; **3.** *Feuer austreten,* mougañ an tan gant an treid, lazhañ an tan gant e dreid ; **4.** [dre skeud.] *er hat seine Kinderschuhe ausgetreten,* aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.
Austria n. (-s) : Aostria b., Bro-Aostria b.
austricksen V.k.e. (hat ausgetrickst) : P. *jemanden austricksen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, flemmañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou dre veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., strobinellañ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.
austrinken V.k.e. (trank aus / hat ausgetrunken) : **1.** evañ betek ar berad diwezhañ, touzañ (heskiñ, peurgas) e vanne, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn, disec'hañ gwer, echuiñ e werennad, goulloiñ e werenn, goullonderiñ e werenn, skarzhañ e werenn, ober ar riñs war udb ; *eine Flasche bis zur Hälfte austrinken, eine Flasche zur Hälfte austrinken, eine Flasche halb austrinken,* degas ur voutailhad d'an hanter ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken,* ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh a skarzhas pront e voutailhad, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailhad ; **2.** *auf einen Zug austrinken,* evañ en ul lamm (en ur c'hrogad, en ul lonkad, hep diskrog, en ul lonkadenn, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h), ober un taol c'hwitell, klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn.
Austritt g. (-s,-e) : **1.** disparti g., ezkerzh g., ermaez g. ; **2.** emziskarg g./b., dilez g. ; **3.** [kimiezh] *Austritt von Gas,* dilaoskadenn aezhenn b., dilaosk aezhenn g.
Austrittskanal g. (-s,-kanäle) : kan-foll g., kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g.
Austrittsventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.
austrocknen V.k.e. (hat ausgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, tanailhañ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ ; *vom Wind ausgetrochnete Lippen,* muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) lies.
V.gw. (ist ausgetrocknet) : disec'hañ, disec'haat, dizourañ, mont da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, serinañ gant an avel ; *das Brot trocknet aus,* diazezañ a ra ar bara, disec'hañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; *die Erde ist ausgetrocknet,* o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar, hesk eo an douar.
Austrocknen n. (-s) : digleboradur g., digleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g.
austrocknend ag. : disec'hus, heskus, sec'hus, skarnilus, skarnil, spelc'h, spelc'hus.
Austrocknung b. (-) : digleboradur g., digleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g.
austrommeln V.k.e. (hat ausgetrommelt) : **1.** embann ouzh son an daboulin ; **2.** [dre skeud.] brudellat.
austrompeten V.k.e. (trompetete aus / hat austrompetet) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, trompilhañ, taboulinañ.
auströpfeln / austropfen V.gw. (ist ausgetröpfelt / ist ausgetropft) : takenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ.
autsch estl. : *autsch !* aiaou ! aiou ! oei !
austüfteln V.k.e. (hat ausgetüftelt) : **1.** talfasat, kalfichat, bitellat, bitrakiñ, trikarmadiñ ; **2.** itrikañ, iriennañ, steuñviñ.
austuschen V.k.e. (hat ausgetuscht) : gwalc'hlivañ.
ausüben V.k.e. (hat ausgeübt) : **1.** *einen Beruf ausüben,* bezañ war (eus) ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher, embreger ul labour ; *seinen erlernten Beruf ausüben,* labourat war e vicher ; **2.** *Einfluss auf etwas (t-rt) ausüben,* kaout (dougen) levezon war udb, levezonañ udb, delanvadiñ udb ; *auf jemanden Einfluss ausüben,* kaout peg (krog, hoal, perzh, levezon) war u.b., kaout krog en u.b., levezonañ u.b., awenañ u.b., broudañ u.b. ; **3.** *Reiz ausüben,* chalmiñ / boemañ (Gregor), bezañ plijus (bezañ un dudi) da welet ; **4.** *einen Druck auf jemanden ausüben,* aliañ start u.b, gwaskañ u.b, c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b, gwaskañ war dibab u.b ; **5.** *an jemanden Rache ausüben,* tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b.,

talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs graet, kaout digoll eus un dismegañs ; **6.** [polit.] *ausübende Gewalt,* galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ g., erounid g. ; **7.** [gwir] *ein Recht ausüben,* ober diouzh ur gwir, implijout ur gwir ; **8.** *ein Verbrechen ausüben,* seveniñ un torfed ; **9.** [arc'hant] *eine Option ausüben,* akuizitañ da vat, seveniñ al lizher-gwerzh, sevel un diuzad.

Ausüben n. (-s) **/ Ausübung** b. (-) : sevenidigezh g., implij g., embreg g., embregerezh g., embregadur g., pleustrerezh g., pratik g., pleustr g. ; *Ausübung eines Berufs,* sevenidigezh ur vicher b., pleustr ur vicher g. ; *Ausübung des Arztberufes,* embreg mezegel g., pleustrerezh ar vezegiezh g. ; [gwir] *Ausübung eines Rechtes,* implij eus ur gwir g. ; [melestr.] *in Ausübung seines Dienstes,* pa vez (pa oa) o seveniñ e garg, hag hennezh en e garg, en embreg e garg, oc'h ober diouzh e garg, en e garg, e karg ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen,* mervel e karg ; [relij.] *Ausübung des Glaubens,* pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrerezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).

ausufern V.gw. (ist ausgeufert) : **1.** dic'hlannañ, dinaoziañ ; **2.** [dre skeud.] treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ.

Ausverkauf g. (-s,-käufe) : **1.** difoar b., pilwerzh g., dibennwerzh b., peurwerzh g., arc'hantadur g., taol balaenn g. ; **2.** [gwashaus] dilez g., dilezadenn b., dibennfreuz g.

ausverkaufen V.k.e. (verkaufte aus / hat ausverkauft) : difoarañ, ober ur skub d'ar varc'hadourezh, peurwerzhañ, gwerzhañ war zistaol, pilwerzhañ, lakaat e pilwerzh, gwerzhañ a-stok-varc'had, arc'hantañ.

ausverkauft ag. : **1.** *die Ware ist ausverkauft,* n'eus ket mui eus an traezoù-se (eus ar varc'hadourezh-se), an traezoù-se n'eus ket ken anezho, ar varc'hadourezh-se n'eus ket ken anezho ; **2.** [c'hoariva] *das Stück ist ausverkauft,* leun-chouk eo ar sal-arvestiñ, leun-chek eo ar sal-arvestiñ, bourr-sank eo ar sal-arvestiñ, n'eus ket ken a vilhedoù evit ar pezh-c'hoari.

Ausvierung b. (-) : [tekn.] karreerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

auswachsen V.gw. (wächst aus / wuchs aus / ist ausgewachsen) : **1.** dont d'e vent ; *er ist fast ausgewachsen,* tost echu eo e gresk gantañ ; *er ist jetzt ausgewachsen,* en e vraz emañ bremañ, deuet eo d'e vent, en e vent emañ bremañ ; *ausgewachsener Jüngling,* krennard mat g., krennard deuet d'e vent g. ; *noch nicht ausgewachsene Schweine,* moc'h-krenn lies., krennarded lies., perc'hell lies. ; *beinahe ausgewachsene Schweine,* moc'h krenn-mat lies. ; **2.** [labour-douar] *das Getreide wächst aus,* deuet eo an ed da gellidañ diwar o gar ; **3.** [dre skeud.] *das ist ja zum Auswachsen,* koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon, peadra a zo da goll kalon, peadra a zo da bennsaoutiñ.

V.em. : **sich auswachsen** (wächst sich aus / wuchs sich aus / hat sich (t-rt) ausgewachsen) : **1.** dont a vihan da vras, mont war gresk betek bezañ udb bras ; *diese Streitigkeiten wachsen sich zu einem Krieg aus,* da-heul ar rendaeloù-se e teuio ur brezel, ar rendaeloù-se a gaso d'ar brezel ; **2.** *sich zu Ähren auswachsen,* pennañ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / disac'hañ (Gregor) ; *der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen,* disac'h eo ar gwinizh.

auswägen V.k.e. (wog aus / wägte aus // hat ausgewogen / hat ausgewägt) : pouezañ ha dibouezañ, pouezañ, pouezata, lakaat e kemm, keñveriañ, hañvalout, studiañ pizh.

Auswahl b. (-,-en) : **1.** dibab g. dibabadur g., dibaberezh g., choaz g., diuz g., dilenn g., savadenn b. ; *eine Auswahl treffen,* dibab, divizout, diuz(añ), choaz, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz) ; [kenw.] *zur Auswahl,* war zibab, da zibab, da ziuzañ, da choaz, diouzh ho tiviz ; *eine große Auswahl vorlegen,* kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat ; *literarische Auswahl,* dastum g., dastumad g., dastumadenn b. ; **2.** savadenn b. ; *erste Auswahl,* dreistdibab g. bleuñv g., diuz g., dibab g., begenn b., boked g., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.

auswählen V.k.e. (hat ausgewählt) : **1.** dibab, divizout, diuz(añ), choaz, diforc'hiñ, dispartiañ, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz), barn, dilenn, kroueriañ ; *ich würde ihn auswählen,* e zibab a rafen a-dreist pep hini ; **2.** [kr-l] *viele sind berufen aber wenig sind ausgewählt,* kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet.

Auswahlknopf g. (-s,-knöpfe) : [stlenn.] padellig b.

Auswahlmannschaft b. (-,-en) : [sport] dibabidi lies.

Auswahlmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] barrenn al lañserioù b.

Auswahlprüfung b. (-,-en) : kenstrivadeg b., diplom g. ; *in den Schulen hat die Zeit der Auswahlprüfungen begonnen,* er skolioù emañ loc'het ar gouren evit ar c'henstrivadegoù.

Auswahlqualität b. (-,-en) : begenn b., marc'hadourezh heberzh b., dibab g., kentañ troc'h g., diuz g., dilenn g., dreistdibab g.

Auswahlspieler g. (-s,-) : dibabad g., c'hoarier dibabet g., dibabad g.

Auswahlverfahren n. (-s,-) : **1.** [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-skarat b. ; **2.** kenstrivadeg b.

auswalken V.k.e. (hat ausgewalkt) : **1.** kommañ ; **2.** merat, mezañ, dorloiñ, ledañ gant ar ruilhenn ; *Teig auswalken,* ledañ toaz gant ar ruilhenn.

auswalzen V.k.e. (hat ausgewalzt) : **1.** [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ, stiral ; **2.** [dre skeud.] *etwas auswalzen,* ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, mont dreist ar roudenn, lavaret amploc'h eget justoc'h, lakaat war ar barr.

Auswalzung b. (-,-en) : [metal.] lavnennañ g., follennañ g., pladañ g., stiral g.

Auswanderer g. (-s,-) : divroer g., divroad g.

auswandern V.gw. (ist ausgewandert) : **1.** divroañ, disvroañ, divroadenniñ, ermaeziañ, mont da vaez bro, kuitaat ar vro ; **2.** treuzannezañ.

Auswanderung b. (-,-en) : **1.** ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroadeg b., divroerezh g., divroañ g., divroadur g., divroadenn b. ; **2.** treuzannezadur g.

auswärtig ag. : diavaez, a-ziavaez, a vaez bro ; [kenw.] *auswärtiger Handel,* kenwerzh diavaez g./b. ; [polit.] *die*

auswärtigen Angelegenheiten, an Aferioù diavaez, an Diavaez g. ; *auswärtiges Amt,* ministrdi an Diavaez g. ; *Minister des Auswärtigen,* ministr (maodiern) an Diavaez (an Aferioù diavaez) g. ; *auswärtige Politik,* politikerezh diavaez g. ; *auswärtiger Krieg,* brezel diavaez g. ; *auswärtiger Schüler,* diavaeziad g.

auswärts Adv. : **1.** er-maez, en diavaez ; **2.** *auswärts essen,* debriñ e kêr, debriñ en un ostaleri ; *auswärts schlafen,* kousket el lec'h all ; **3.** *auswärts wohnen,* bezañ o chom pell diouzh kreiz-kêr, bezañ o chom er bannlev, bezañ o chom en diavaez kêr ; **4.** *die Füße auswärts setzen,* bezañ war ar charre, kerzhet war charre, bale war skuilh, kerzhet war skuilh, kerzhet an treid war vaez, kerzhet e dreid gant an-unan war ziavaez, kerzhet gant begoù e dreid en diavaez, bezañ mors ; *auswärts gerichtete Füsse,* treid panez lies., treid war vaez lies., treid war ziavaez lies., treid lakez lies.

Auswärtsschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwar g., ezwarded lagadel b.

Auswärtsspiel n. (-s,-e) : [sport] match en diavaez g.

auswaschen V.k.e. (wäscht aus / wusch aus / hat ausgewaschen) : **1.** riñsañ, gwalc'hiñ, diwalc'hiñ, disgwalc'hiñ ; **2.** *Wäsche auswaschen,* ober kouez, redek ar c'houez, ober lisiv, bugadiñ, ober ur vugadenn, ober bugadenn, kannañ ; **3.** *Wolle auswaschen,* dizruzañ gloan ; **4.** *einen Fleck auswaschen,* lemel ur saotr diwar ur pezh dilhad ; **5.** dislivañ dre forzh gwalc'hiñ ; *ausgewaschenes Kleid,* pezh dilhad dislivet g. ; **6.** *die Augen auswaschen,* soubouilhañ e zaoulagad ; **7.** [douar.] *das Ufer auswaschen,* krignat ar ribl, dispenn ar ribl ; **8.** *der Regen hat die Wege ausgewaschen,* erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, toullet-didoullet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier ; **9.** *Maniok auswaschen,* lakaat maniok da c'hlec'hiañ ha da eogiñ.

auswaschend ag. : krignus.

Auswaschung b. (-,-en) : **1.** gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g. riñsañ g., disgwalc'hiñ g. ; **2.** krign g., krignerezh g., krignañchadur g. ; **3.** [tekn.] sildrouezhiñ g.

auswechselbar ag. : eskemmadus, eskemmus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, lem-laka.

Auswechselbarkeit b. (-) : eskemmusted b., eskemmuster g.

auswechseln V.k.e. (hat ausgewechselt) : cheñch, eskemmañ, erlec'hiañ ; *ein Rad auswechseln,* erlakaat ur rod, cheñch ur rod ; *die alten Maschinen gegen neuere auswechseln,* erlec'hiañ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh.

Auswechselspieler g. (-s,-) : [sport] eilc'hoarier g.

Auswechselung b. (-,-en) / **Auswechslung** b. (-,-en) : eskemm g., erlec'hiadur g.

Ausweg g. (-s,-e) : **1.** diflip g., difourk g., isuenn b., toull distank g., diank g. ; **2.** [dre skeud.] diskoulm g., disentez b., achap g., hent an dienkañ g., moaien b./g., diflip g. ; *als letzter Ausweg,* da rekour diwezhañ, da ziwezhañ ; *einen Ausweg suchen,* klask un toull-karr da dec'hel kuit, klask toull d'ober udb., klask un disentez d'ur gudenn, klask an dro d'en em dennañ, klask an dro d'en em bakañ ; *für Sie gibt es keinen Ausweg mehr,* n'eus moaien ebet mui evidoc'h, n'eus diflip ebet ken evidoc'h, n'oc'h eus na tu na lañs ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten,* ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp.

ausweglos ag. : diremed, dic'hoanag, dispi, hep achap ebet ; *sie sind in ausweglos Lage,* gwall arvarus eo o doare, en avel d'o moue emaint, en un enkadenn emaint, en ur blegenn diremed emaint, chom a reont en diaskren, nend eus ket a achap dezho, n'o deus diank ebet ; *die Lage ist ausweglos,* n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'hon eus na tu na lañs, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, achap nend eus ket, en dic'halloud emaomp.

Ausweglosigkeit b. (-) : dispi g., dizesper g., dic'hoanag g., plegenn hep achap ebet b., plegenn hep diflip ebet b., plegenn diremed b.

ausweichen V.k.d (t-d-b) (wich aus / ist ausgewichen) : **1.** *einem Wagen ausweichen,* treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr ; **2.** *einem Stoß ausweichen, einem Schlag ausweichen,* diarbenn un taol, treiñ diwar un taol, mirout ouzh un taol a dizhout an-unan, gwichañ un taol ; **3.** *dem Kampf ausweichen,* tec'hout diouzh kement krogad 'zo, chom pell diouzh e enebour, na reiñ krog ebet d'e enebour ; **4.** *einer Frage ausweichen,* tremen hebiou ur goulenn, treiñ diwar ur goulenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), respont hebiou, ober an tav war ur c'hraf bennak, sigotañ ur gudenn ; **5.** *einer Gefahr ausweichen,* tec'hout diouzh un dañjer, diwall na gouezhfe ur bec'h bennak war e chouk, en em virout ouzh un dañjer, dizarbenn un dañjer, pellaat diouzh ar billig pa vez o virviñ ; **6.** *auf etwas (t-rt) ausweichen,* ober gant udb e defot gwell.

V.gw. (wich aus / ist ausgewichen) : komz tanav, kaozeal tanav.

ausweichend ag. : *ausweichende Antwort,* respont dispis g. (toull, displann, kudennek, amster, damsklaer, forc'hellek, troidellus, hebiou), lank g.

adv. : *ausweichend antworten,* respont hebiou, bezañ dispis (forc'hellek) e respontoù, bezañ berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., klask tro, komz tanav ; *er hat ausweichend geantwortet,* chomet eo e respont en entremar, respontet en deus hebiou ; *hätte sie mir ausweichend geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen,* n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhtu.

Ausweichflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh rekour g., aerporzh sikour g.

Ausweichgeleise n. (-s,-) / **Ausweichgleis** n. (-es,-e) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichklausel b. (-,-n) : [gwir] diferadenn astalus b.

Ausweichmanöver n. (-s,-) : **1.** embregadenn evit tremen hebiou b., maneur evit treiñ diwar an enebourien g. ; **2.** [dre skeud.] diflip g., tec'h g., tec'hadenn b., lank g., remistenn b.

Ausweichschiene b. (-,-n) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichstelle b. (-,-en) : **1.** hent a-gostez g., lec'h tremen hebiou g., goudorlec'h g. ; **2.** [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

ausweiden V.k.e. (hat ausgeweidet) : distripañ, divouzellañ, difastañ, disklipañ, goulloiñ, goullonderiñ.
ausweinen V.gw. (hat ausgeweint) : echuiñ da leñvañ.
V.k.e. (hat ausgeweint) : *etwas bei jemandem ausweinen,* kontañ e drubuilhoù d'u.b. en ur ouelañ dourek.
V.em. : **sich ausweinen** (hat sich ausgeweint) : *sich (t-d-b) die Augen ausweinen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad ; *sie weinte sich (t-rt) in meinen Armen aus,* gouelañ a reas dourek ouzhin.
Ausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teul-anaout g. ; *den Ausweis vorzeigen,* diskouez e baperioù (e lizher-tremen, e dremen-hent).
ausweisen V.k.e. (wies aus, hat ausgewiesen) : **1.** argas, kas kuit, kas er-maez, divroañ, disvroañ, forbanisañ, forbannañ, skarzhañ, ermaeziañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war, ruzañ kuit ; *die Juden wurden aus der Stadt ausgewiesen,* e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; *jemanden aus dem Lande ausweisen,* skarzhañ u.b. er-maez eus ar vro, teuler u.b. er-maez eus ar vro, skarzhañ u.b. eus ar vro, argas u.b. diouzh ar vro, forbannañ u.b., forbanisañ u.b., isilañ u.b., bannañ u.b. eus ar vro ; **2.** [dre astenn.] diskouez, prouiñ, anataat, gwiriañ, splannaat.
V.em. : **sich ausweisen** (wies sich aus, hat sich (t-rt) ausgewiesen) : **1.** diskouez e gartenn-anv, diskouez un teul-anaout ; *sich nicht ausweisen können,* bezañ dibaper ; **2.** *sich als ... ausweisen,* diskouez bezañ ; **3.** [Bro-Suis] *sich über etwas (t-rt) ausweisen,* kantreizhañ udb gant teulioù.
Anv-gwan verb **ausgewiesen** : gwiriet, prouet gant teulioù, kantreizhet.
Ausweiskarte b. (-,-n) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teul-anaout g.
Ausweiskontrolle b. (-,-n) : kontroll paperioù g.
ausweislich araogenn + t-c'h : testeniekaet gant [teulioù kantreizhañ], gwiriekaet gant.
Ausweispapier n. (-s,-e) : teul-anaout g., kartenn-anv b., paperioù lies., paperoù lies. ; *keine Ausweispapiere bei sich haben,* bezañ dibaper.
Ausweisung b. (-,-en) : ermaezhidigezh b., argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., skarzhadenn diouzh ar vro b., berz chom er vro g., divroañ g.
ausweiten V.k.e. (hat ausgeweitet) : ledanaat, brasaat, astenn, ec'honaat.
V.em. : **sich ausweiten** (hat sich (t-rt) ausgeweitet) : **1.** ledanaat, brasaat, mont war ledanaat, mont war vrasaat, mont war zigeriñ, en em astenn, emastenn, emledañ, en em ledañ, bezañ war emastenn, ec'honaat, dont a vihan da vras ; *sich international ausweiten*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; **2.** distennañ, distignañ ; **3.** treiñ da fall, gwashaat, mont war gresk.
Ausweitung b. (-,-en) : ledanadur g., frankadur g., astenn g., emastenn g., astennadur g., kresk g., emled g.
auswendig ag. : **1.** diavaez ; *die auswendige Seite,* an tu diavaez g. ; **2.** [dre skeud.] dindan eñvor, dre eñvor, dre 'n eñvor, a-zindan eñvor, rez ; *einen Wald auswendig kennen,* gouzout an ardremez eus ur c'hoad dindan eñvor, anavezout kement korn ha digorn hag a zo en ur c'hoad (Gregor) ; *etwas auswendig lernen,* deskiñ udb evel e Bater ; *ein Gedicht auswendig lernen,* deskiñ ur varzhoneg dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor) ; hennezh en doa desket e gentel betek ar bomm diwezhañ ; *auswendig können,* gouzout dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bater), gouzout rez ; *er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen,* reiñ a ra ur varzhoneg da zeskiñ dezhañ evit pinijenn ; *er kennt das ganze Lied auswendig,* gouzout a ra ar son-se war he hed, gouzout a ra rez ar son-se ; *einen Menschen in- und auswendig kennen,* gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ debret ur minod holen gant u.b.
Auswendiglernen n. (-s) : deskiñ dindan eñvor g., deskiñ dre eñvor g., deskiñ dre 'n eñvor g., deskiñ a-zindan eñvor g.
auswerfen V.k.e. (wirft aus / warf aus / hat ausgeworfen) : **1.** argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; **2.** toullañ, kleuzañ, kleuziañ, keviañ, krouiziñ ; *einen Graben auswerfen,* toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez, kleuziañ un douvez, fozellat, touflañ, krouiziñ ur foz ; **3.** disteurel, tufañ, dislonkañ ; *Patronenhülsen auswerfen,* disteurel klaouennoù tennoù ; **4.** [merdead.] teuler, stlepel ; *den Anker auswerfen,* teuler an eor er mor ; *ein Netz auswerfen,* stlepel ur roued ; **5.** [mezeg.] *Blut auswerfen,* teurel gwad, disteurel gwad ; **6.** [arc'hant] *jemandem eine Summe auswerfen,* grataat (deverkañ, derannañ, reiñ) ur somm arc'hant d'u.b.
Auswerfen n. (-s) : [mezeg.] dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.
auswerten V.k.e. (hat ausgewertet) : **1.** tennañ splet eus, lakaat da dalvezout, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; **2.** dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, priziañ, dihaeziñ, dibluskañ ; *einen Text auswerten,* dihaeziñ un destenn, dibluskañ un destenn ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten,* sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi.
Auswertung b. (-,-en) : **1.** gounezerezh g., korvoerezh g. ; **2.** dielfennadur g., dezrann b., priziadur g.
auswetzen V.k.e. (hat ausgewetzt) : *eine Scharte auswetzen,* **a)** [ster rik] lemel ur boulc'h en ul lavnenn dre livnañ. **b)** [dre skeud.] dispenn un droug bennak, digoll (kempouezañ, dispenn) an droug graet, dic'haouiñ evit an droug graet, difallañ (renkañ, digoll) udb.
auswickeln V.k.e. (hat ausgewickelt) : **1.** dispakañ ; **2.** *ein Baby auswickeln,* divailhuriñ ur vagadell.
auswiegen V.k.e. (wog aus / hat ausgewogen) : pouezañ pizh, pouezañ rik.

Anv-gwan verb **ausgewogen** **1.** kempouezet, pozet, poellek, kompez, diazezet ; **2.** *ausgewogene Ernährung,* magadur kempouezet mat g. ; **3.** [dre skeud.] *eine ausgewogene Rede,* ur brezegenn voder (gerreizh, fur, pozet, pouezet mat pep ger enni) b.

auswinden V.k.e. (wand aus / hat ausgewunden) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] gweañ, gwaskañ, dizourañ.

auswintern V.k.e. (hat ausgewintert) : lakaat da dremen ar goañv, goañviñ.

V.gw. (ist ausgewintert) : bezañ gwastet gant ar riv.

auswirken V.k.e. (hat ausgewirkt) : **1.** [kegin.] *den Teig auswirken,* merat (mezañ, dorloiñ, embreger) an toaz / lakaat an toaz e go (Gregor) ; **2.** [dre astenn] pourchas, pourvezañ, degas, darbariñ, bastañ ; *jemandem eine Vergünstigung auswirken,* toullañ evit u.b., ober evit u.b., darbariñ d'u.b.

V.em. : **sich auswirken** (hat sich (t-rt) ausgewirkt) : *sich (voll) auf etwas auswirken,* dazgwerediñ ouzh udb, disteuler e efedoù war udb, efediñ a-zevri-bev war udb, efediñ parfet war udb, kaout efed dre adlamm war udb, adlammat a-daol-dall war udb, teuler war udb, kouezhañ dre adtaol war udb ; *es kann sich gut auswirken,* efedoù mat a c'hell dont da-heul an dra-se, an dra-se a c'hell ober gwell, an dra-se a c'hell ober vad ; *sich nachteilig auswirken,* bezañ noazus, ober (degas) gaou.

Auswirkung b. (-,-en) : gwered g., dazgwered g., efed g., dilerc'h g., heul g., heuliad g., delanvad g. ; *die katastrophalen Auswirkungen der Dürre,* gwered drastus ar sec'hor g.

auswischbar ag. : hag a c'haller diverkañ.

auswischen V.k.e. (hat ausgewischt) : **1.** diverkañ, disfasañ, spoueañ, torchañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem eins auswischen,* ober an dall (ur gwall dro, un dro lous) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., straniñ d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalav d'u.b., ober un divalaverezh d'u.b., ober un divalaventez d'u.b.

auswittern V.k.e. (hat ausgewittert) : **1.** c'hwesha, klevet, ruflañ, musa, musat, fronal ; **2.** *ein Geheimnis auswittern,* dizoleiñ ur c'hevrin, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin, sikañ e viz en toull.

V.gw. (ist ausgewittert) : **1.** bezañ gwastet gant an amzer, mont a-dammoù, bruzunañ, bezañ krignet ; **2.** [mengleuz., kimiezh] ec'huziñ.

auswölben V.k.e. (hat ausgewölbt) : bolzañ, krommañ.

auswringen V.k.e. (wrang aus / hat ausgewrungen) : dizourañ, gwaskañ stegn, gwaskañ-diwaskañ, gweañ ha disgweañ, tortisañ, moustrañ ; *die Wäsche auswringen,* tortisañ ar c'houez, gwaskañ-diwaskañ al liñselioù, gweañ ha disgweañ ar c'houez, gwaskañ stegn al liñselioù, dizourañ ar c'houez, moustrañ ar c'houez ; *ausgewrungene Wäsche,* dilhad diwask lies. ; *sich (t-d-b) das Haar auswringen,* gwaskañ e vlev d'o dizourañ.

Auswuchs g. (-es, Auswüchse) : **1.** disneuz b., disleberded b., diforched b. ; **2.** torzhell b., kreskenn b., tagos g., torosenn b., tort g., loupenn-gig b., yoc'henn b. ; **3.** *Auswüchse,* dirollerezh g., disolañsoù lies., stlabezennoù lies., gwalldaolioù lies., mestaolioù lies., gwalloberioù lies., taolioù kriz lies., krizderioù lies., diboellded b. ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen,* garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den.

auswuchten V.k.e. (hat ausgewuchtet) : [tekn.] kempouezañ.

Auswuchten n. (-s) : [tekn.] kempouezañ g., kempouezerezh g., kempouezadur g.

Auswurf g. (-s, Auswürfe) : **1.** skop g., skopadenn b., skopitell b., tufadenn b., krañch g., krañchad g., kranchadenn b., kroz g., dislonk g., dislonkadur g., distaol g., distaoladenn b., dislonkadenn b. ; *Husten mit Auswurf von Schleim,* paz brein g. ; **2.** *eruptiver Auswurf,* dislonkadenn mein-teuz b., dislonkadenn lava b. ; **3.** *Auswurf der Gesellschaft,* **a)** paourkaezh treul g., labaskenn b. ; **b)** stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ravalidi lies., noueañs b., lastez str., breinaj g., lignez b., tud didalvez lies.

auswürfeln V.k.e. (hat ausgewürfelt) : tennañ d'ar sord gant diñsoù, brokañ en ur c'hoari diñsoù.

Auswurfmasse b. (-,-n) : diskargadur ur menez-tan g.

Auswurfschale b. (-,-n) : krañchouer g.

auszacken V.k.e. (hat ausgezackt) : **1.** drailhañ, dantelezhañ, krouiziñ, didroc'hañ ; *ausgezackte Blätter,* **a)** delioù kranellek lies. ; **b)** follennoù dantelezhet ; **2.** [lu, tisav.] kranellañ, tarzhellañ.

Auszackung b. (-,-en) : **1.** diskolpadur g., drailhadenn b., drailhadur g., krouizadur g., dentadur g. ; **2.** [tekn.] kranellañ g., kranelladur g.

auszahlbar ag. : paëus, taladus.

auszahlen V.k.e. (hat ausgezahlt) : **1.** peurbaeañ, peurdalañ ; *jemandem seinen Lohn auszahlen,* goprañ u.b., paeañ e c'hopr d'u.b. ; *jemandem seinen Lohn nicht auszahlen,* derc'hel e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b. ; **2.** *die Angestellten auszahlen,* reiñ o goproù d'an implijidi, paeañ o c'houmanantoù d'an implijidi.

auszählen V.k.e. (hat ausgezählt) : **1.** kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, diniveriñ ; *die Stimmzettel auszählen,* kontañ ar mouezhioù ; **2.** [sport] *einen Boxer auszählen,* kontañ "out" ur bokser, kontañ an dek eilenn.

Auszahler g. (-s,-) : paeer g., taler g.

Auszählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., kont b., konterezh g.

Auszahlung b. (-,-en) : paeamant g., taladur g. ; *telegraphische Auszahlung,* paeamant dre lizher-arc'hant g., taladur dre lizher-arc'hant g.

Auszahlungsabschnitt g. (-s,-e) : paperenn baeamant b., paperenn daladur b.

Auszahlungsanordnung b. (-,-en) : urzh-paeañ g., urzh-talañ g.

Auszahlungsschein g. (-s,-e) : kemenn paeamant g., kel taladur g.

auszahnen V.k.e. (hat ausgezahnt) : dantelezañ.

auszanken V.k.e. (hat ausgezankt) : skandalat, kas [d'u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, gourdrouz, gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal, ober brud da, soroc'hal da, delazhiñ kunujennoù war, rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b.

auszapfen V.k.e. (hat ausgezapft) : tennañ eus ar varrikenn.

auszehren V.k.e.(hat ausgezehrt) : lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, krignat, drastañ, treutaat.
V.em. : **sich auszehren** (hat sich (t-rt) ausgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, langisañ.
Auszehrung b. (-) : **1.** gwanadur g., gwanidigezh b., kastizadur g., treutadur g., langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g., amwad g., tizik g., fallezh b. ; **2.** koll danvez g., koll bouedenn g., koazhadur g.
auszeichnen V.k.e. (hat ausgezeichnet) : **1.** merkañ, aroueziañ, diforc'h, tikedenniñ, skritellat ; *die Waren auszeichnen,* lakaat prizioù (liketañ ar prizioù) war an traezoù (war ar varc'hadourezh) ; **2.** medalennañ, goprañ gant enor ; *Mitarbeiter auszeichnen,* medalennañ kenlabourerien ; *mit einem Preis auszeichnen,* prizañ, reiñ ur priz da ; *einen Schriftsteller mit einem Preis auszeichnen,* loreañ ur skrivagner.
V.em. : **sich auszeichnen** (hat sich (t-rt) ausgezeichnet) : bezañ dreist, dreistaat, en em vrudañ ; *sich (t-rt) durch gute Leistungen auszeichnen,* bezañ mat-dispar e zisoc'hoù, en em zisheñvelaat dre e zisoc'hoù mat, dreistaat.
Auszeichnung b. (-,-en) : **1** merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b. ; **2.** tikedennerezh g. ; **3.** medalenn a enor b. ; **4.** enor g., meneg g. ; *die Prüfung mit Auszeichnung bestehen,* bezañ degemeret gant ur meneg, tapout ur meneg en un arnodenn, ober berzh en e arnodenn gant gourc'hemennoù, tremen un arnodenn gant enor ; **5.** [moull.] lizherennadur g.
Auszeit b. (-,-en) : [sport] astal-c'hoari g., pennad dic'hoari g.
ausziehbar ag.: **1.** teleskopek ; **2.** astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, rikl-dirikl, pak-dispak, astenn-diastenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg ; *ausziehbarer Tisch,* taol war astenn b. ; **3.** orjalus, orjalennus, orjalennadus.
ausziehen V.k.e. (zog aus / hat ausgezogen) : **1.** tennañ, ermaeziañ, lemel, diwiskañ ; *den Mantel ausziehen,* tennañ e vantell diwar e dro, diwiskañ e vantell, lemel e vantell ; *seine Weste ausziehen,* tennañ e jiletenn war-c'horre ; *seine Strümpfe ausziehen,* diwiskañ e loeroù, tennañ e loeroù, lemel e loeroù ; *die Schuhe ausziehen,* lemel e votoù eus e dreid, lemel e votoù, diarc'henañ e dreid, tennañ e votoù, diwiskañ e votoù, divotiñ, diarc'henañ / tennañ e lêroù (Gregor) ; *jemanden ausziehen,* lemel dilhad u.b. diwar e dro ; *jemandem die Hose ausziehen,* divragezañ u.b., divragaouiñ u.b., dilavregañ u.b. ; *jemanden nackt ausziehen,* diwiskañ u.b. en noazh, noashaat u.b. ; [dre skeud.] *den alten Adam ausziehen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *jemanden bis aufs Hemd ausziehen,* lakaat u.b. en noazh / dibourc'hañ u.b. / diwiskañ u.b. en noazh (Gregor), displuñvañ u.b. ; *jemanden beim Spiel bis aufs Hemd ausziehen,* peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b. ; *die Uniform ausziehen,* kuitaat al lu, mont kuit (reiñ e zilez) eus an arme, dilezel an arme ; **2.** [dre heñvel.] eztennañ ; [kimiezh] *einen Stoff ausziehen,* eztennañ un danvez, douhenniñ un danvezenn ; [labour-douar] *Rüben ausziehen,* tennañ beterabez ; **3.** astenn ; *die Tischplatte ausziehen,* astenn an daol ; **4.** *eine Zeichnung mit Tinte ausziehen,* adober linennoù un dresadenn gant liv-skrivañ ; **5.** [tekn.] stirañ, stiral, neudennañ ; *Draht ausziehen,* stirañ orjal ; **6.** *die Sonne zieht die Farben aus,* an heol a ra d'al livioù dislivañ, dislivañ a ra al livioù gant an heol ; **7. a)** *jemandem die Kleidung ausziehen,* diwiskañ u.b., lemel e zilhad diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhad d'u.b., diwiskañ u.b. eus e zilhad, tennañ e zilhad d'u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b. ; **b)** [dre skeud.] P. *jemanden ausziehen,* dibourc'hañ u.b., lakaat u.b.war an noazh, lakaat u.b. a-blad, goro e arc'hant digant u.b., tennañ e arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.
V.k.d / V.gw. (zog aus / ist ausgezogen) : mont kuit, dilojañ ; *aus der Heimat ausziehen,* divroañ, kuitaat ar vro ; *aus der Wohnung ausziehen,* dilojañ, ober cheñch-ti ; *heimlich ausziehen,* ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; *auf Abenteuer ausziehen,* mont da redek an avantur, mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel.
V.em. : **sich ausziehen** (zog sich aus / hat sich (t-rt) ausgezogen) : en em ziwiskañ, en em ziwiskañ eus e zilhad, diwiskañ, lemel e zilhad diwar e dro, diwiskañ e zilhad, tennañ e zilhad ; *sich nackt ausziehen,* mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.
Ausziehen n. (-s) : tennadur g., tennerezh g.
Auszieher g. (-s,-) : tenner g.
Ausziehfeder b. (-,-n) : doug-pluenn linennañ g.
Ausziehleiter b. (-,-n) : skeul astenn-diastenn b., skeul-rikl b.
Ausziehplatte b. (-,-n) : astenn g.
Ausziehrohr n. (-s,-e) : tuellenn deleskopek b., tuellenn astenn-diastenn b.
Ausziehschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull aerañ g.
Ausziehtisch g. (-s,-e) : taol war astenn b.
Ausziehtusche b. (-,-n) : liv Sina g.
Ausziehwinde b. (-,-n) : [tekn.] difornerez b., difornier g.
auszieren V.k.e. (hat ausgeziert) : kinklañ, fichañ, stipañ.
auszischen V.k.e. (hat ausgezischt) : *jemanden auszischen,* c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu war u.b., lakaat an hu hag ar you war

u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.

auszoomen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgezoumt) : zoumañ war-dreñv.

Auszubildende(r) ag.k. g./b. : stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-micher b., bugelez b., mous g.

Auszug g. (-s,-züge) : **1.** arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; *Auszüge aus einem Buch,* arroudennoù eus ul levr, pennadoù tennet eus ul levr ; *ich habe nur Auszüge aus diesem Buch gelesen,* n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se ; **2.** danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; *Auszug aus einem Konto,* stad ur gont b. ; **3.** [gwir] *Auszug aus dem Strafregister,* skrid-testeni eus roll al lez-varn g. ; **4.** ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., dilojadeg b., dilojadenn b., diloj g., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; [istor] *Auszug der Juden,* treuztiriadur pobl Israel, divroadeg an Hebreiz (an Hebruzed, an Hebreed, an Hebreaned) b. ; **5.** *im Auszug,* e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; *in Abzügen,* a-dammoù, a bennadoù ; **6.** [kimiezh] douhennad g., eztenn g., tennad g., strilhadur g. ; **7.** dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., prosesion g. ; **8.** astenn taol g.

Auszugsmehl n. (-s) : flourenn vleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor).

auszugsweise Adv. : **1.** e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; **2.** a-dammoù, a bennadoù.

auszupfen V.k.e. (hat ausgezupft) : dibluañ, divleviñ ; *die Haare auszupfen,* divleviñ.

autark ag. / **autarkisch** ag. : klozarmerzhel, -emvastañ ; *autark leben,* bevañ diwar e beadra, bevañ e klozarmerzh, pleustriñ an emvasterezh.

Autarkie b. (-,-n) : emvastañ g., emvasterezh g., ekonomiezh kloz b., klozarmerzh g., emwalc'h g.

authentisch ag. : **1.** gwir, gwirion, peurwirion, gwiriek, diles ; *authentische Abschrift,* eilskrid hag a glot gant ar skrid orin g., eilskrid gwiriekaet (testeniekaet) g. ; **2.** [preder.] diles, gwirion.

Authentizität b. (-) : **1.** dilested b., gwiriegezh b., gwirionder g., gwirionded b., peurwirionded b., peurwirionder g. ; **2.** [preder.] dilested b., gwirionder g.

Autismus g. (-) : aotegezh b.

Autist g. (-en,-en) : aoteg g. [*liester* aoteien].

autistisch ag. : aotek.

Auto n. (-s,-s) : **1.** karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., karr g., oto g./b., gwetur b., gwetur-dre-dan b. ; *ein Auto fahren, ein Auto lenken, ein Auto führen,* bleniañ (bleinañ) ur c'harr-tan ; *Auto mit Raupenantrieb,* karr-tan war raouier g., karr-biskoulenn g. ; *ein amerikanisches Auto,* un amerikanenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er guckt wie ein Auto,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.

Autoabschleppwagen g. (-s,-) : disac'herez b.

Autoanhänger g. (-s,-) : adkarr g.

Autoanruf g. (-s,-e) : taksilec'h g.

Autobahn b. (-,-en) : gourhent g. ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden,* ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e vefe ar gourhent-se ; *gebührenpflichtige Autobahn,* gourhent dindan dreizhaj g., gourhent dindan gwir-treizh g. ; *vierspurige Autobahn,* gourhent peder forzh g.

Autobahnabschnitt g. (-s,-e) : tamm gourhent g., pennad gourhent g.

Autobahnanschlussstelle b. (-,-n) : bretell gourhent b.

Autobahnausfahrt b. (-,-en) : mont e-maez ar gourhent g., bretell mont e-maez b., hent-maez gourhent g., isuenn gourhent b., ezkerzh gourhent g.

Autobahnbenutzungsgebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g., gwir-treizh g., treizhaj g.

Autobahndreieck n. (-s,-e) / **Autobahnkreuz** n. (-es,-e) :] [gourhentoù] eskemmer g., dihenter g., treuzforzher g.

Autobahngebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g.

Autobahnkreuz n. (-es,-e) : [gourhentoù] eskemmer g., dihenter g., treuzforzher g.

Autobahnnetz n. (-es,-e) : rouedad gourhentoù b.

Autobahnraststätte b. (-,-en) : tavarn-preti gourhent b.

Autobahnring g. (-s,-e) : gourhent tro-kêr g., gourhent trobarzh g.

Autobahnvignette b. (-,-n) : pegsun an taos gourhent g.

Autobahnzubringer g. (-s,-) : bretell gourhent b., hent-barzh gourhent g.

Autobatterie b. (-,-n) : batiri karr-tan g., pod-tredan g., daspugner g.

Autobau g. (-[e]s,-e) : tangarrerezh g., karrtanerezh g.

Autobiographie b. (-,-n) : emvuhezskrid g., danevell vuhez b., emvuheziadur g.

Autobombe b. (-,-n) : karr-pej g., karr bombezenn ennañ g.

Autobombenattentat n. (-s,-e) : gwalldaol gant ur c'harr-pej g.

Autoboot n. (-s,-e) : bag-a-dan b.

Autobus g. (-ses,-se) : karr-boutin g., bus g., aotobus g., kengarr g.

Autobusdoppeldecker g. (-s,-) : karr-boutin daou estaj g.

Autobussammelstelle b. (-,-en) : pennlec'h g.

Autocar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin g., bus g., aotobus g., kengarr g.

autochthon ag. : henvroat, engenidik, orinadel, kentidik.

Autochthone ag.k. g./b. : henvroad g. [*liester* henvroidi, henvroiz], engenidig g. [*liester* engenidien], henvroadez b., engenidigez b., kentidig g., kentidigez b.

Autodidakt g. (-en,-en) : emzeskad g. [*liester* emzeskaded], emzesker g.

autodidaktisch ag. : emzeskat.

Adv. : evel emzeskad, drezañ e-unan.

Autodieb g. (-s,-e) : skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.

Autodiebstahl g. (-s,-diebstähle) : skraperezh kirri-tan g.

Autodrom n. (-s,-e) : **1.** karrva g., redva kirri g. ; **2.** [Bro-Aostria] roudenn kirri tos-tos b.

Autodroschke b. (-,-n) : taksi g.

Autoelektrik b. (-) : staliadur tredan en ur c'harr-tan g.
Autoersatzteile lies. : pezhioù eskemm lies.
Autofähre b. (-,-n) : karrlestr g., ferri g., lestr-ferri g., bag-treizh b., lestr-treizh g.
Autofahren 1. bleinañ kirri g. ; 2. beajiñ gant kirri g.
Autofahrer g. (-s,-) : karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester* bleinerien-girri].
Autofahrschule b. (-,-n) : skol-vleinañ b.
Autofahrt b. (-,-en) : beaj gant ur c'harr-tan g.
Autofokus g. (-,-se) : fokusadur emgefre g., fokusañ emgefre g., gwikefre unanstiañ b.
autofrei ag. : difennet d'ar c'hirri-tan, berzet ouzh ar c'hirri-tan.
Autofriedhof g. (-s,-höfe) : bered kirri b., P. park ar c'hozh kirri peñse g.
Autoführerschein g. (-s,-e) : aotre-bleinañ g., [dre fent] madagaskar g.
Autogarage b. (-,-n) : karrdi g., lab-karr g.
Autogas n. (-es) : gaz tireoul liñvennet g., G.T.L. g.
autogen ag. : [tekn.] aotogenek ; *autogen schweißen,* keveldeuziñ.
Autogenese b. (-) : **1.** ortogeniezh b., reizhengehent g. ; **2.** ontogeniezh b., bouddedarzh g., unandarzh g.
Autogenschweißer g. (-s,-) : keveldeuzer g.
Autogenschweißung b. (-,-en) : keveldeuziñ g.
Autogeschütz n. (-es,-e) : [lu] mindrailherez emgefre b.
Autograf n. (-s,-e/-en) / **Autograph** n. (-s,-e/-en) : emzornskrid g.
Autogramm n. (-s,-e) : sinadenn b.
Autogyro g. (-s,-s) : karr-nij-tro g., tronijerez b.
Autohalle b. (-,-n) : ti-kirri g., hall kirri war ziskouez g.
Autoheber g. (-s,-) : krog-krik g., krogell b., dibrader g., marc'h-karr g.
Autohersteller g. (-s,-) : 1. saver kirri g. ; 2. [dre astenn.] merk karr g.
Autohof g. (-s,-höfe) : gar kirri-samm b., gar-hent g., parklec'h kirri-samm g.
Autohupe b. (-,-n) : korn g.
Autoimmunkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved emwaredek g., kleñved unanhangaeel g.
Autoindustrie b. (-) : tangarrerezh g., karrtanerezh g.
Autoinsasse g. (-n,-n) : beajer g., pasajour g., treizhad g.
Autokappe b. (-,-n) : kalabousenn lêr b.
Autokarte b. (-,-n) : kartenn-hent b.
Autokino n. (-s,-s) : parklec'h sinema g.
Autoklav g. (-en,-en) : [tekn.] aotoklav g., kaoter-gloz b.
Autoknacker g. (-s,-) : skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.
Autokoffer g. (-s,-) : mal b., koufr g.
Autokolonne b. (-,-n) : lostad gweturioù g., lostennad kirri b., steudad kirri b.
Autokran g. (-s,-kräne) : karr-samm-gavr g.
Autokrat g. (-en,-en) : unveliour g., groñsveliad g.
Autokratie b. (-,-n) : unveliouriezh b., groñsveli b.
autokratisch ag. : unveliek, groñsveliek.
Autolenker g. (-s,-) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [liester : bleinerien-girri].
Automarder g. (-s,-) : **1.** [loen.] mart g. ; **2.** [dre skeud.] P. skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.
Automarke b. (-,-n) : merk karr g.
Automat g. (-en,-en) : emgefread g., ingaler emgefre g., emfiñver g., emlusker g., darbarer g. ; *Briefmarkenautomat,* darbarer timbroù g.
Automatenbüffet n. (-s,-s) : preti emservij gant ingalerioù boued emgefre g.
Automatenknacker g. (-s,-) : skraper ingalerioù emgefre g.
Automatenrestaurant n. (-s,-s) : preti emservij gant ingalerioù boued emgefre g.
Automatik[1] b. (-) : **1.** emgefre b., emfiñverezh g. ; **2.** boest an tizhoù emgefre b. ; **3.** emzianteller g.
Automatik[2] g. (-s,-s) : karr-tan emgefre g.
Automatikgetriebe n. (-s,-) : boest an tizhoù emgefre b.
Automation b. (-) : aotomataat g., aotomatadur g., emgefrekaat g., emluskerezh g.
automatisch ag. : emgefre, emgefreek, emlusk, emfiñv, emfiñvus ; *automatische Steuerungsanlage,* emstur g. ; *sich automatisch einstellen,* en em reoliñ diwar emlusk, en em reoliñ en un doare emgefreek, en em reoliñ hep emell an den.
automatisieren V.k.e. (hat automatisiert) : emgefrekaat, robotekaat.
Automatisierung b. (-) : emgefrekaat g., emluskerezh g., emfiñvadur g., robotekadur g., robotekaat g.
Automatismus g. (-, Automatismen) **1.** [tekn.] emgefre b., emgefreegezh b., emfiñverezh g., emlusk g. ; **2.** diyoul b., divennerezh g., diyoulegezh b., diarzoug g.
Automechaniker g. (-s,-) : mekaniker g., karrdiour g.
Automobil n. (-s,-e) : karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., oto b.
Automobilausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.
Automobilbau g. (-[e]s,-e) : tangarrerezh g., karrtanerezh g.
Automobilclub g. (-s,-s) : klub karrtanerien g.
Automobilist g. (-en,-en) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [liester : bleinerien-girri].
Automobilklub g. (-s,-s) : kleub karrtanerien g.
Automobilmarke b. (-,-n) : merk karr g.
Automobilsalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.
Automodell n. (-s,-e) : patrom karr g., doare karr g.
autonom ag. : emren, emrenek ; *teilweise autonom,* dememren ; *autonome Szene,* tu kleiz pellañ emren g. ; *autonom sein,* bezañ emren, ober e stal e-unan.
Autonomie b. (-) : emrenerezh g., emren g., emrended b., emreizherezh g.
Autonomismus g. (-) : **1.** emrenelouriezh b. ; **2.** tu kleiz pellañ emren g.
Autonomist g. (-en,-en) : **1.** emrenelour g. ; **2.** ezel eus an tu kleiz pellañ emren g.
Autonummer b. (-,-n) : niverenn-anaout ar c'harr b., niverenn ar blakenn-varilh b.
Autopark g. (-s,e) : karbedeg b., parkad-kirri g.
Autopilot g.(-en,-en) : [kirri-nij] sturier emgefreek g., stur emgefreek g.
Autopsie b. (-,-n) : korfskejadur g., korfskejerezh g., kelanskejadur g., kelanskejañ g., dispennadur-korf g.
Autor g.(-s,-en) : skrivagner g., aozer g., oberour g., oberer g., saver g. ; *Korrekturen des Autors, Korrekturen durch den Autor,* divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies. ; *der Autor lässt seinen*

Roman in Berlin spielen, lec'hiet en deus ar skrivagner e roman e Berlin.
Autoradio n. (-s,-s) : skingomzer karr g.
Autorahmen g. (-s,-) : kastell-karr g., kastell g.
Autoreifen g. (-s,-) : bandenn-rod b. [*liester* bandennoù-rod].
Autoreisezug g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren houarnrouta g., tren hent-houarn-hent g.
Autorennbahn b. (-,-en) : redva-kirri g., karrva g.
Autorennen n. (-s,-) : redadeg kirri b.
Autorenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwirioù miret strizh an oberour g.
Autoreparatur b. (-,-en) : ratreañ kirri g., disac'herezh-kirri g., dreserezh kirri g.
Autoreparaturwerkstatt b. (-,-stätten) : karrdi g., atalier ratreañ mekanikerezh g.
Autorisation b. (-,-en) : aotre g., asant g., aotreadur g., koñje g.
autorisieren V.k.e. (hat autorisiert) : aotren, aotreañ ; *jemanden zu etwas autorisieren,* aotren udb d'u.b., reiñ aotre d'u.b. d'ober udb, reiñ an aotre d'u.b. d'ober udb., reiñ koñje d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, reiñ asant d'u.b. d'ober udb, lezel u.b. d'ober udb.
autoritär ag. : beliek, taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrounius, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, mestronius, mac'hom, douget d'e benn e-unan, arloup ; *autoritärer Staat,* Stad aotrouniek b., Stad veliek b., Stad arloup b. ; *er ist ziemlich autoritär,* paotr a-walc'h eo, gwaz a-walc'h eo, hennezh a zo kreñv d'e benn, douget eo da c'hourc'hemenn, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h eo, hennezh a zo ur c'hole, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh a zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *sie ist ziemlich autoritär,* honnezh a zo kreñv d'he fenn, douget eo da c'hourc'hemenn, plac'h a-walc'h eo, ur gwall vaouez eo.
Autoritarismus g. (-) : aotrouniegezh b., aotrouniuster g., aotrouniusted b.
Autorität b. (-,-en) : **1.** aotrouniezh b., beli b., mestroni b., mestroniezh b., perzh g., reizh b. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *Autorität, nicht Majorität* [Stahl, 1850], kentoc'h aotrouniezh eget youl ar muianiver ; *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität,* darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouniezh, lod 'zo a nac'h pep stumm a aotrouniezh ; *sich Autorität verschaffen,* tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, gounit doujañs an dud, dougen d'an doujañs ouzh an-unan ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Autorität eines Superiors,* en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; **2.** den barrek g., mestr g., mailh g., tad den g., tarin g., tarinez b., beuf g., briegezh b. ; *Autorität genießen,* bezañ doujet ; *als Autorität gelten,* tremen da vailh, bezañ un den a bouez war e dachenn, kaout pouez war e dachenn, bezañ ki war e dachenn, bezañ ur mestr d'ober war e dachenn, gouzout an dibenn eus an dra, bezañ un tad den war e dachenn.
Autoritätsargument n. (-s,-e) : arguzenn ar vriegezh b.
autoritätsgläubig ag. : sentus evel un den skoelfet, sentus da vezañ displet.
Autoritätsgläubigkeit b. (-) : sentidigezh displet b.
Autorkorrekturen lies. : divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies.
Autorschaft b. (-) : 1. perzhded a oberour b. ; 2. [dre astenn.] kevread an oberourien g.
Autosalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.
Autoschalter g. (-s,-) : gwiched drive-in b.
Autoschau b. (-,-en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.
Autoschlange b. (-,-n) : lostad kirri-tan g., lostennad kirri b., steudad kirri b.
Autoschlosser g. (-s,-) : mekaniker kirri g., karrdiour g.
Autoschlusslicht n. (-es,-er) : gouloù a-dreñv g.
Autoschneekette b. (-,-n) : chadenn b.
Autoschuppen g. (-s,-) : karrdi g., lab g., skiber b.
Autoschutzbrief g. (-s,-e) : kretadur disac'herezh ha skoazell g.
Autoskooter g. (-s,-) : manej tos-tos g., tos-tos g.
Autoskooterchaise b. (-,-n) : oto tos-tos b., karr tos-tos g., tos-tos g.
Autostraße b. (-,-n) : gourhent g.
Autostrich g. (-s,-e) : karter a louvigezh e kirri-tan g.
Autostunde b. (-,-n) : eurvezh hent gant ur c'harr-tan b.
Autosuggestion b. (-,-en) : ematiz g., emvouskinnig g., emc'houdreiñ g.
Autoteile lies. : reizhoù karr lies., rikoù karr lies.
Autotelefon n. (-s,-e) : pellgomzer-skingaser staliet en ur c'harr g.
Autotypie b. (-,-en) : emskriverezh g.
Autounfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud gant ur c'harr-tan g., gwallzarvoud karr-tan g.
Autoventil n. (-s,-e) : begel rod Schrader g.
Autoverkehr g. (-s) : riboulerezh g., tremenerezh g., tremeniri b., tremen-distremen g.
Autoverlad g. (-s) [Bro-Suis] / **Autoverladung** b. (-) : hent-houarn-hent g., houarnrouta g.
Autoverleih g. (-s,-e) : ajañs kirri da feurmiñ b., ajañs feurmiñ kirri b., burev feurmiñ kirri-tan g., ajañs louaj b.
Autovermieter g. (-s,-) : feurmer kirri-tan g., louajer kirri g.
Autovermietung b. (-,-en) : ajañs kirri da feurmiñ b., ajañs feurmiñ kirri b., burev feurmiñ kirri-tan g., ajañs louaj b.
Autoversicherung b. (-,-en) : kretadur karr g., asurañs karr b.
Autowaschanlage b. (-,-n) : porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.
Autowäsche b. (-,-n) : **1.** gwalc'herezh kirri-tan g., gwalc'herezh ar c'harr-tan g. ; **2.** porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.
Autowerkstatt b. (-,-stätten) : karrdi kirri g., atalier ratreañ mekanikerezh g.
Autowrack n. (-s,-e) : kozh karr-tan peñse g.
Autozoom n./g. (-s,-s) : zoum emgefre g.
Autozubehör g./n. (-s) : reizhoù karr-tan lies., rikoù karr-tan lies.
Autozug g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren hent-houarn-hent g., tren houarnrouta g.
autsch ! auweh ! auwei ! auweia ! estl. : aiaou !

Auvergne b. (-) : *die Auvergne,* Arvern b.
Aval g. (-s,-e) : ergein g., kretadenn b. ; *per Aval,* kement-mañ o talvezout da ergein.
Avalgeber g. (-s,-) : ergeiner g.
avalieren V.k.e. (hat avaliert) : ergeinañ.
Avalprovision b. (-,-en) : pourvezad kretadennañ g.
Avance b. (-,-n) : *jemandem Avancen machen,* ober kinnigoù d'u.b., ober ur c'hrog war u.b. ; *sie hatte ihn bei seinen Avancen ermuntert,* roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.
Avancement n. (-s,-s) : uhelidigezh b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b.
avancieren V.gw. (ist avanciert) : uhelaat e karg, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, sevel e karg, pignat e karg ; *er ist zum Hauptmann avanciert,* lakaet eo bet da gabiten, er rez a gabiten emañ bremañ.
Avantgarde b. (-,-n) : penn a-raok g.
Avantgardist g. (-en,-en) : pennaraokaour g.
avantgardistisch ag. : penn a-raok, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.
AvD [berradur evit : **Automobilclub von Deutschland**] kleub alaman ar garrtanerien g.
Ave n. (-/-s,-/-s) **/ Ave-Maria** n. n. (-/-s,-/-s) : Ave b., Ave Maria b.
Avenue b. (-,-n) : bali b., rabin b.
Aversion b. (-,-en) : kas g., erez b., baleg g., onglenn b., glazentez b., digengarantez b., digarantez g./b., droukc'has b. [*gegen,* ouzh].
Avis g./n. (-/-es,-/-e) : kemenn g., kel g.
avisieren V.k.e. (hat avisiert) : kemenn.
Aviso g. (-s,-s) : [merdead.] lestr-avizer g., bag-kanoliañ b.
Avocado b. (-,-s) **/ Avocato** b. (-,-s) : [louza.] avoukez str.
Avogadro g. : Avogadro g. ; *Avogadrosches Gesetz, Gesetz von Avogadro, Avogadrosches Prinzip, Satz von Avogadro,* savelenn Avogadro b.
Avogadro-Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] niver Avogadro g.
Avranches n. : Avrañchez b.
Avunkulat n. (-s) : eontrelezh b.
Axel g. (-s) : Absalom g.
axial ag. : ahelek, ahelel.
Axiologie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.
Axiom n. (-s,-e) : anataenn b., pennwirionez b., aksiomenn b.
Axiomatik b. (-) : [mat.] aksiomatik g.
axiomatisch ag. : aksiomatek.
Axiomatisieren n. (-s) : aksiomatekadur g., aksiomatekaat g.
Axt b. (-, Äxte) : **1.** bouc'hal b. ; *kleine Axt,* bouc'hal vihan b., bouc'halig b. ; *breitblättrige Axt,* bouc'hal digor b. ; *mit einer Axt bearbeiten,* bouc'halañ ; *mit der Axt fällen,* bouc'haliañ ; *die Axt steckte fest im Holzklotz,* gennet e oa ar vouc'hal er piltos ; **2.** [dre skeud.] *die Axt an die Wurzel legen,* troc'hañ ar c'hentañ droug, mont en arbenn d'an droug, terriñ war abeg an droug ; *sich benehmen wie die Axt im Walde,* bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun, bezañ dichek, bezañ digoll, bezañ diardoù, bezañ digomplimant, bezañ difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan ; *die Axt im Hause erspart den Zimmermann,* an neb en em veul e-unan en em veul pa gar.
Azalee b. (-,-n) : [louza.] gourvrug-roz g., brugig-roz g.
Azetat n. (-s,-e) : [kimiezh] aketat g.
Azeton n. (-s) : [kimiezh] aketon g.
Azetylen n. (-s) : [kimiezh] aketilen g.
Azetylenentwickler g. (-s,-) : ganer aketilen g.
Azimut n./g. (-s,-e) : azimut g., hanle g.
Azoren lies. : *die Azoren,* inizi Azorez lies.
Azoren-Wolfsmilch b. (-,-en/-e) : [louza.] laezh-bleiz Azorez g.
Azot n. (-es) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Azteke g. (-n,-n) : Aztek g.
Azubi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [berradur evit : **Auszubildende(r)**] stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-vicher b., bugelez b., mous g.
Azur g. (-s) : ebr g. ; *Azur des Meeres,* pers g.
azurn ag. **/ azurblau** ag. : glas-oabl, glas-pers, pers, glas-mor, damc'hlas.
azyklisch ag. : **1.** [mezeg.] ankelc'hiadek ; **2.** [kimiezh] digorvellek ; **3.** [louza., petalennoù] lakaet war droellenn, lakaet a-droellenn.

B

B, b n. (-,-) : **1.** B, b g. ; **2.** *B* [*berradur evit* **Brief**], lizher ; **3.** *b.* [*berradur evit* **bei**], e ti, nes da ; **4.** [sonerezh] *B,* **a)** beblot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; **b)** si bouc'h g. ; **5.** *wer A sagt muss auch B sagen,* ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ - arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'het 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to.
Baal g. : [relij.] Baal g.
Baba b. : **1.** P. gwele g., lalla g., toutou g., toutouig g. ; **2.** [dre astenn.] mammig-kozh b., nenn b.
bäbä estl. : ac'h, ec'h, kakac'h ; *das ist bäbä,* ac'h eo an dra-se, ec'h eo an dra-se, an dra-se a zo kakac'h, flaer a zo gant kement-se.
Babbelei b. (-,-en) : 1. balbouz g., balbouzerezh g. ; 2. P. fistilh g., bourouell g., ragach g., ragacherezh g.
babbeln Vgw. (hat gebabbelt) : fistilhañ, faragouilhañ.
Babel n. : **1.** Babel b. ; *Turmbau zu Babel,* savidigezh tour Babel b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Sündenbabel,* ul lec'h a gollidigezh g.
Babuin g. (-s,-e) : [loen.] babouz g.
Babusche b. (-,-n) : babouchenn b. [*liester* babouchoù].
Baby n. (-s,-s) : babig g., poup g., poupig g., poupenn b., bapa g., krouadur g. ; *ein Baby einlullen,* dastum ur bugel da gousket, lakaat ur babig da gousket ; *er ist noch ein richtiges Baby,* n'eo ket dizonet c'hoazh ; *das Baby schläft friedlich,* ar babig a zo kousk-dous, kousket-c'hwek a ra ar babig ; *unser Baby ist geboren,* keloù mat a zo du-mañ, keloù nevez a zo du-mañ, kresket eo an dud du-mañ ; *das Baby ist geboren,* ganet eo ar bugel, P. kouezhet eo ar voger ; *sie hat ihr Baby gekriegt,* hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoñ, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *die Nachbarn haben ihr Baby bekommen,* kouezhet eo ar pignon en ti-all ; *das Baby im Bauch der Mutter, das Baby im Mutterleib,* ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougostez he mamm g. ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte,* he bugel a verzas o tridal enni ; *geburtsreifes Baby,* krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich,* ar vabiged o devez kroc'hen berr ; *jaaa, ist alles guut, Baby !* la, la !
Babyausstattung b. (-,-en) : dilhad babigoù lies., dilhad babiged lies.
Babyboom g. (-s) : bomm genel g., baby-boom g., trummgresk ar feur genel g., tarzhidigezh ar feur genel b., trummgresk ar boblañs g.
Babyflasche b. (-,-n) : chutenn b., pod-bronnek g.
Babydoll n. (-s,-s) : baby-doll g., hivizennig b.
Babyjahr n. (-[e]s,-e) ehan labour evit desevel ur bugel g.
Babylon n. (-s) : Babilon b.
Babylonier g. (-s,-) : Babilonad g.
babylonisch ag. : **1.** babilonat, eus Babilon, ... Babilon ; *Babylonische Gefangenschaft,* sklaverezh an Hebruzed e Babilon g. ; **2.** [dre skeud.] *babylonische Verwirrung,* tud dall ha mezv evel ar yer e-kerzh an eost lies., un tamm brav a flav-flav g., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luziadeg b., luz g., reustladenn b., kreoñenn b., fuilh g., fuilhadeg b., rouestl g., rouestlad g., rouestadell b., rouestladenn b., direizhamant spontus g., dirollerezh spontus g., gwir veskailhez g./b., sapre bordel g., diluzioù lies., reuz g., freuz ha reuz.
Babynahrung b. (-,-en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.
Babyschlafsack g. (-s,-säcke) : sac'h-kousket evit ar vabiged g.
babysitten V.gw. [*anv-verb nemetken*] : diwall ur babig, diwall babiged, ober war-dro ur babig, ober war-dro babiged.
Babysitter g. (-s,-) : diwaller babiged g., diwaller bugale vihan g.
Babysitterin b. (-,-nen) : diwallerez vabiged b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b.
Babyspeck g. (-s) : P. [dre fent] kuilhder evel hini ur babig g.
Babystrich g. (-s) : P. **1.** louvigezh ar vinored b. ; **2.** lec'h ma vez minored o louvigezhiñ g.
Babytragekorb g. (-s,-körbe) : kofin g.
Babytragetasche b. (-,-n) : doug babigoù g., sac'h-kein da zougen babigoù g.
Babywaage b. (-,-n) : pouezerez vabigoù b.
Babywippe b. (-,-n) : kador-vrañsell evit ar vabiged b.
Bacchanal n. (-s,-ien) : P. pante g., panteoù lies., bakanalioù lies.
Bacchant g. (-en,-en) : [mojenn.] bakant g.
Bacchantin b. (-,-nen) : [mojenn.] bakantenn b. [*liester* bakantenned, bakanted, bakantezed], menadenn b. [*liester* menaded, menadenned, menadezed].
bacchantisch ag. : … bakanted, … menaded.
Bacchus g. : [mojenn.] Bakus g., Bacchus g.
Bach g. (-s, Bäche) : **1.** gouer b., gouerenn b., goueriad b., gouer-dour b., gwazh b., gwazhenn b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer b., richeriad b., ruzelenn b., froud g./b., goaratenn b., riolenn b., riolennad b.,

dour g., [rannyezh. bzh] roudouz b. ; *der Bach murmelt,* sarac'hañ a ra ar richer, hiboudiñ a ra ar wazh-dour, sourral a ra ar richer, kanañ a ra ar richer, ragachat a ra ar richer, richanañ a ra ar richer ; *durch diesen Acker fließt ein Bach,* bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se, bez' ez eus un dour a ya dre ar park-se ; *von zahlreichen Bächen durchzogene Gegend,* gwazheg b. ; *von einem Bach durchzogene Weide,* gwazhell b. ; *über einen Bach springen, über einen Bach setzen,* lammat dreist ur c'houer ; *gesamtes Wasser eines Baches,* gwazhiad dour b. ; *gesamter Fischbestand eines Baches,* gwazhiad pesked b. ; *hier fließt der Bach in den Untergrund,* amañ emañ ar c'holl ; *Gemurmel des Baches,* kan ar richer g., mouskan ar richer g., mouezh ar richer b., ragach ar richer g. ; **2.** [dre skeud.] *über den Bach springen,* mervel, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont kuit, mont d'an Anaon, reiñ e spered, menel, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, pibidañ, disweañ, kreñviñ, kreviñ, serriñ e levr, ober (leuskel) e vramm diwezhañ, serriñ e doull, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, koll e c'hwitell, foeltrañ ; *den Bach heruntergehen,* mont da goll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da beurgoll, mont da neuz, mont da vann, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, mont e skuilh hag e ber, mont da hesk, mont d'an hesk, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont ar stal d'an dour, islonkañ, mont ar plouz da ludu ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Bach herunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - war-bouez kalz - kalz a vank - kalz a faot - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *viele Tropfen machen einen Bach,* an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez.

bachab Adv. [Bro-Suis] **/ bachabwärts** Adv. : en traoñ, en diaz, izeloc'h ; *bachabwärts fließen,* diskenn gant ar richer, mont gant ar richer, mont war-bouez (gant red) an dour, mont war-zu ar mor ; *bachabwärts gelegen,* lec'hiet izeloc'h, en traoñ, en ardraoñ, en diaz.

bachaufwärts Adv. : **1.** uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrec'h ; **2.** war-zu an eienenn.

Bache b. (-,-n) : [loen.] gwiz-ouez b.

Bächelchen n. (-s,-) : gouerig b., gouer-dour b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b.

Bachforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh fario g. [*Salmo trutta fario*].

Bächlein n. (-s,-) : gouerig b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b., gouer-dour b.

Bachsaibling g. (-s,-e) : [loen.] dluzh feuntenn g.

Bachschmerle b. (-,-n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b., kouskerez b.

Bachstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez ar vengleuz b., kannerez c'hris b., hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g.

Bachtuff g. (-s,-e) : tufev g.

Bachweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh glas str.

back ag. : [merdead.] a-dreñv, en a-dreñv.

Back[1] b. (-s,-en) : [merdead.] **1.** tilher a-raok g. ; **2.** taol-zebriñ b. ; **3.** plad g., kirin b., podez b., podenn b., basin b., terinenn b., skudell b. ; **4.** taoliad tud b.

Back[2] g. (-s,-s) : [Bro-Suis, sport] adreger g., paotr-adreñv g.

Backblech n. (-s,-e) : plakenn forn b.

Backbord n. (-s,-e) : babourzh g.

backbord Adv. **/ backbords** Adv. : war vabourzh, a vabourzh.

Bäckchen n. (-s,-) : jodig b., boc'hig b., bougennig b.

Backe b. (-,-n) **/ Backen** g. (-s,-) : **1.** jod b., boc'h b., bousell b., bougenn b., boug b., gen b. ; *mit vollen Backen kauen*, debriñ a-leizh kof, pegañ war ar boued, kavout blaz gant e voued, sachañ war ur meuz, debriñ a galon digor, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifañ / bourellañ ervat e borpant (Gregor) ; *eine dicke Backe haben,* bezañ koeñvet e jod ; *hohle, eingefallene Backen,* divjod kleuz (treut) lies., divoc'h kleuz (skarn) lies., divougenn disleber lies. ; *dicke, volle Backen,* divjod bousellek lies., divjod bougennek lies., divoc'h bousellek lies., divougenn bousellek lies., fas loar g./b. / fas kann al loar g./b. / bougennoù c'hwezet lies. / divougenn boufet lies. (Gregor), divjod kuilh lies., penn javedek g. ; *zwei rote Backen,* un divjod ruz ; *die Backen eines Schweines,* divjod ur pemoc'h lies. ; **2.** [dre skeud.] *über beide Backen strahlen,* bezañ seder e zaoulagad gant ar joa a zo ennañ, skediñ (parañ) al levenez war e zremm ; **3.** [dre astenn.] *Hinterbacke,* feskenn b., peñs g., klun b., ters b. ; *die Backen zusammenkneifen,* stardañ e beñsoù ; **4.** [tekn., dre heñvel.] javed b., karvan b. ; *Bremsbacke,* botez ar starderez b. ; *Schraubstockbacke,* beg ar viñs-taol g., javed intrañv g., javed biñs-taol g., karvan krog-bank b., karvan biñs-taol b. ; *die zwei Backen,* an div gazeg lies.

backen V.k.e. (bäckt / backt // backte / buk // hat gebacken) : **1.** poazhañ er forn, pobañ, fritañ ; *Brot backen,* pobañ bara, poazhañ bara, ober bara, ober forniad ; *Tag, an dem Brot gebacken wird,* deiz ar forniad g. ; *das Brot nicht ganz gar backen,* bourboazhañ ar bara ; *das Brot ist schlecht gebacken,* stirenniñ a ra ar bara ; *halb gebackenes*

Brot, bara mioc'h g. ; *schlecht gebackenes Brot,* bara stirennek g. ; *zu wenig gebackenes Brot,* bara bihan boazh g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g. ; *in Asche gebackenes Brot,* foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen,* lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *zu Hause gebackenes Brot, hausgebackenes Brot,* bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker,* gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; *Fisch backen,* fritañ pesked ; *Eier backen,* fritañ vioù, poazhañ vioù war ar billig ; *Ziegel backen,* poazhañ teol ; **2.** *frisch gebackener Ehemann,* den nevez dimezet g., gwaz nevez dimezet g., gwaz-nevez g., paotr yaouank b. ; *frisch gebackene Ehefrau,* plac'h nevez dimezet b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b. ; **3.** [dre skeud.] P. *Schliff backen,* skeiñ hebiou, bourdiñ, mankout war e daol, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf.

V.gw. (backt / backte / hat gebackt) : **1.** karnañ, chom peg, stagañ ; *der Schnee backt mir an den Schuhen,* karnañ a ra va botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh va botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh va botoù, erc'h karnet a zo stag ouzh va botoù ; **2.** chadenniñ, tolzennañ ; *die Kohle backt,* chadenniñ a ra ar glaou, tolzennañ a ra ar glaou.

Backen n. (-s) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberezh g.

Backenbart g. (-s,-bärte) : fabourchoù lies., kuchad-barv war an divjod kostez an div skouarn g.

Backenknochen g. (-s,-) : askorn-jod g., marchodenn b., korn-jod g., korn-boc'h g.

Backenschiene b. (-,-en) : [trenioù] adroudenn b.

Backenstreich g. (-s,-e) : skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., bozad b.

Backentasche b. (-,-n) : adjod b., advoc'h b.

Backenzahn g. (-s,-zähne) : dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g. ; *vordere Backenzähne,* rakkildent lies., dent rakvaler lies. ; *hintere Backenzähne,* kildent a-dreñv lies., dent-malañ a-dreñv lies.

Bäcker g. (-s,-) : baraer g., pober g., bouloñjer g., fornier g.

Backerbsen lies. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouloùigoù da lakaat er soubenn lies. [tamm-pe-damm : *diñsoù soubenn, diñsoù d'ober soubenn*].

Bäckerei b. (-,-en) : **1.** [stal] baraerezh b., poberezh b., ti ar baraer g., stal ar baraer b., ti-forn g., bouloñjerezh b., bouloñjeri b., baraerdi g. ; **2.** [micher] baraerezh g., poberezh g., bouloñjerezh g.

Bäckerin b. (-,-nen) : baraerez b., poberez b., bouloñjerez b.

Bäckerjunge g. (-n,-n) : paotr-baraer g.

Bäckergeselle g. (-n,-n) : *er ist Bäckergeselle,* danvez-baraer eo, hennezh a zo mous e ti ar baraer, hennezh a zo mevel e ti ar baraer.

Bäckerladen g. (-s,-läden) : baraerezh b., poberezh b., ti ar baraer g., ti-forn g., bouloñjerezh b., bouloñjeri b.

Bäckermeister g. (-s,-) : mestr baraer g., mestr pober g., mestr bouloñjer g.

Bäckerschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.

Bäckersfrau b. (-,-en) : baraerez b., poberez b., bouloñjerez b.

Backfeige b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b.

backfertig ag. : prest da vezañ lakaet er forn da bobañ, prest da bobañ.

Backfisch g. (-s,-e) : **1.** peskig g. ; **2.** plac'h yaouank-flour b., krennardez b., kañfardez b., lamponez b.

Backfischalter n. (-s) : oad diaes g., oad droch g., krennoad g.

Backform b. (-,-en) : moull da boazhañ toaz g., moull-gwestell g.

Backgeld g. (-es) : gwir forn g. / gwir ar fornier g. / ifornaj g. (Gregor).

Background g. (-s,-s) : **1.** endro g. ; **2.** skiant-prenañ b., skiant-prenet b., chem g., chemet g. ; **3.** dindan kuzh un afer g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g. ; **4.** [filmoù] kenarroud g., kemperzh g. ; **5.** [sonerezh] eilad g., eiladur g., eilton g., foñs son g.

Backhähnchen n. (-s,-) : kig-yar rostet g.

Backhaube b. (-,-n) : forn vihan da lakaat war ur fornigell dre c'haz b.

Backhaus n. (-es,-häuser) : ti-forn g.

Backhendl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kig-yar rostet g.

Backhitze b. (-,-n) : gwrez ar forn b.

Backholz n. (-es) : gor forn g., keuneud da dommañ ar forn str.

Backkohle b. (-) : [mengleuz] glaou pegus str., glaou spegus str.

Backmischung b. (-,-en) : meskadenn doaz ragaozet b.

Backmulde b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Backobst n. (-es) : frouezh sec'h str.

Backofen g. (-s,-öfen) : forn b., forn da bobañ b., krazunell b., stoufailh b. ; *Arbeitsplatte vor einem traditionellen Backofen,* aoter-forn b., leur ar forn b. ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern,* skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn ; *heute ist eine Hitze wie in einem Backofen,* gor forn a zo en amzer hiziv, krazañ a ra hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn.

backofenfest ag. : hag a c'hall chom er forn hep terriñ.

Backofentür b. (-,-en) : dor ar fornigell b., dorikell ar fornell b.

Backpfanne b. (-,-n) : paelon b., palarenn b., pillig-lostek b., poazherez b., darbod g.

Backpfeife b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., bozad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g.

Backpflaume b. (-,-n) : prunaoz str., pruneoz str., prun-sec'h str., prunev str.

Backpulver n. (-s) : goell kimiek g.

Backraum g. (-s,-räume) : ti-forn g.

Backrohr n. (-s,-e) [Bro-Aostria] **/ Backröhre** b. (-,-n) : forn b.

Backschaufel b. (-,-n) : **1.** iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn] ; **2.** [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenn b.
Backschieber g. (-s,-) : iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn].
Backschüssel b. (-,-n) : kostinell b.
Backspiere b. (-,-n) : [merdead.] teñgon g.
Backstein g. (-s,-e) : **1.** brikenn b., brik str. ; **2.** dar-bobañ b.
Backsteinbau g. (-s,-bauten) : **1.** savadur graet gant brikennoù g. ; **2.** brikennadur g.
Backsteinbrennen n. (-s) : brikennerezh g.
Backsteingotik b. (-) : goteg brikennoù b.
Backstube b. (-,-n) : ti-forn g.
Backtrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.
Back-up n./g. (-s,-s) : [stlenn.] saveteiñ g., gwarediñ g.
Backwanne b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.
Backwaren lies. : bara ha gwispid ; *feine Backwaren,* pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g. ; *feine Backwaren zubereiten,* pastezañ.
Backzeit b. (-,-en) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberezh g. ; *kurz vor Ende der Backzeit streue man Salz darauf,* lakait holen da fin ar pobadur.
Bad n. (-s, Bäder) : **1.** kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b. ; **2.** kibell g. ; *ein Bad bereiten,* leuniañ ar gibell ; *Zimmer mit Bad,* kambr gant ur sal-gibellañ b. ; *ins Bad gehen, ins Bad steigen,* mont da gibellañ ; **3.** *Bad in einer Badewanne,* kibelladenn b., kibellerezh g., kibelladur g. ; *sich nach dem Bad abtrocknen,* sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn ; **4.** soub g., soubidigezh b. ; **5.** kibelldi g., kibellec'h g. ; **6.** kêr gouronkañ b., kouronklec'h g. ; **7.** kêr-zour b., kurva dour g. ; **8.** [dre skeud.] *das Kind mit dem Bad ausschütten,* lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, deviñ ar gwinizh war un dro gant an dreog.
Badeanstalt b. (-,-en) : **1.** poull-neuial g., poull-neuñviñ g. ; **2.** kibelldi g., kibellec'h g.
Badeanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b. ; *zweiteiliger Badeanzug,* sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g.
Badearzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ur c'hurva dour g., mezeg kibelldi g., mezeg kibellec'h g.
Badebecken n. (-s,-) : azezenn-walc'hiñ b., azezenn-emwalc'hiñ b., gwalc'houer g.
Badefrau b. (-,-en) : kouronkerez b.
Badegast g. (-es,-gäste) : **1.** kurad g. ; **2.** kouronker g.
Badegelegenheit b. (-,-en) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b.
Badehandtuch n. (-s,-tücher) : serviedenn-dev b., serviedenn b.
Badehose b. (-,-n) : dilhad-neuial g., bragoù-kouronkañ lies.
Badekabine b. (-,-n) : logell gwiskañ-diwiskañ b., gwisklec'h g.
Badekappe b. (-,-n) : boned kouronkañ g., boned neuial g.
Badekleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.
Badekur b. (-,-en) : kur zour b.
Bademantel g. (-s,-mäntel) : sae-gibellañ b.
Badematte b. (-,-n) : tapis kibellañ g.
Bademeister g. (-s,-) : mestr neuñver saveteer g.
Bademütze b. (-,-n) : boned-kouronkañ g., boned neuial g.
Baden[1] n. : Bro-Vaden b., Baden b.
Baden[2] n. (-s) : **1.** kouronkerezh g., kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b., neuñviadeg b. ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; **2.** kibelladenn b., kibellerezh g., kibelladur g.
baden V.k.e. (hat gebadet) : kibellañ, kibellat.
V.gw. (hat gebadet) : **1.** kouronkañ, gouronkediñ, neuñviñ, neuial ; *am Wochenende waren wir baden,* e-pad an dibenn-sizhun omp bet o neuial ; **2.** kibellañ, kibellat ; *kalt baden,* kibellat en dour yen ; **3.** [dre skeud.] *tränengebadet,* beuzet en e zaeroù, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] *schweißgebadet,* er c'hwez bev, dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-holl, o c'hweziñ evel un touilh, ar c'hlizhenn warnañ, trempet gant ar c'hwezenn, beuzet en e c'hwez, gleb (leizh) gant ar c'hwezenn ; **5.** P. [dre skeud.] *baden gehen,* c'hwitañ, ober tro-c'houllo, kaout un distokadenn, tapout un distokadenn, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazeg, chom kazeg, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, chom berr, en em gavout berr, ober kazh, chom a-sac'h, menel warni, bezañ kazeg ganti, tapout lamm, mont er c'harzh, mankout war e daol, c'hwitañ e graf, afochiñ.
V.em. : **sich baden** (hat sich (t-rt) gebadet) : **1.** kouronkañ, gouronkediñ ; **2.** kibellañ, kibellat.
Badende(r) ag.k. g./b. : **1.** kouronker g., kouronkerez b. ; **2.** kibeller g., kibellerez b.
Badener g. (-s,-) **/ Badenser** g. (-s,-) : Badenad g., annezad Bro-Vaden g.
Badenixe b. (-,-n) : [dre fent.] morwreg b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b.
Baden-Württemberg n. : Baden-Württemberg b.
Badeofen g. (-s,-öfen) : tommer-dour g.
Badeort g. (-es,-e) : **1.** kouronklec'h g., kêr gouronkañ b., kêriadenn kouronkoù-mor b., kêriadenn dudi-mor b., plas kouronkañ g. ; **2.** kibelldi g., kibellec'h g. ; **2.** kurva dour g., kurlec'h dour g., kêr zour b.
Badeplatz g. (-es,-plätze) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., plas kouronkañ g., kouronk g.
Bader g. (-s,-) : barver g.
Badereise b. (-,-n) : **1.** beaj d'ur c'houronklec'h b. ; **2.** beaj d'ur c'hurva dour b., beaj d'ur c'hurlec'h dour b.
Badesaison b. (-) : **1.** maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; **2.** maread ar c'hurioù dour g., koulzad ar c'hurioù dour g.
Badesalz n. (-es, -e) : halioù emwalc'hiñ lies., holenoù emwalc'hiñ lies.

Badeschuh g. (-s,-e) : sandalenn gibellañ b., sandalenn gouronkañ b.
Badeschwamm g. (-s,-schwämme) : spoueenn gibellañ b., spoueenn emwalc'hiñ b.
Badestelle b. (-,-n) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., kouronk g.
Badestrand g. (-s,-strände) : traezhenn b.
Badetuch n. (-es,-tücher) : serviedenn-dev b., serviedenn draezh b.
Badewanne b. (-,-n) : kibell b. ; *die Badewanne läuft über,* fennañ (fotañ) a ra ar gibell, zrodiñ a ra an dour diwar bord ar gibell.
Badewasser n. (-s) : **1.** dour kibellañ g. ; **2.** dour kouronkañ g.
Badewetter n. (-s) : amzer a-feson evit mont da gouronkañ b.
Badezeit b. (-,-en) : **1.** maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; **2.** eurioù digeriñ ar poull-neuial lies. ; **3.** eurioù kouronkañ lies.
Badezelle b. (-,-n) : logell gwiskañ-diwiskañ b., gwisklec'h g.
Badezeug n. (-s) : **1.** reizhoù kouronkañ lies., rikoù kouronkañ lies., traouegezh kouronkañ b., traouerezh kouronkañ g. ; **2.** reizhoù kibellañ lies., rikoù kibellañ lies., traouegezh kibellañ b., traouerezh kibellañ g.
Badezimmer n. (-s,-) : sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b., sal-emwalc'hiñ b.
Badezusatz g. (-es,-zusätze) : halioù emwalc'hiñ lies., holenoù emwalc'hiñ lies.
badisch ag. : eus Bro-Vaden, badenat.
Badkleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.
Badkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] marjol g.
Badminton n. (-) : badminton g.
bäen V.gw. (hat gebät) : begeliat, bekal, begiat.
Baerente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Baer g.
Bafel g. (-s,-) : **1.** [kenwerzh] distaoladur g., repuajoù lies., reputailhoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., kozh marc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor) ; **2.** P. kozh tra g. ; **3.** fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabous g., glabouserezh g., barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flapaj g.
baff ag. : beiet, beudet, beziv, bezivet, balzelk, abafet-lip, tapet lopes, sabatuet-mik, skoelfet, skodeget, divarc'het, divontet, souezhet evel un teuzer kloc'h, en estlamm, skoet-mik gant ar souezh, souezhet-mik, souezhet-marv, gak gant ar souezh, miget, alvaonet-holl, kalmet, taolet en alvaon, batet, batorellet, boemet ; *baff sein,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), bezañ souezhet-marv, chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, chom miget, chom mik, chom abafet-lip, bezañ kalmet, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom en estlamm, chom gak gant ar souezh, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouiñ ouzh udb, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan ; *ich war baff,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, miget e oan, chomet e oan mik, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl, batorellet), kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, bac'het e oa va genoù din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.
BAFöG n. (-/-s) : [*berradur pobl evit ur ger eus alamaneg ar velestradurezh* **Bundesausbildungsförderungsgesetz**] P. yalc'had evit ar studioù b., lezenn gevreadel evit gwellaat ar stummadur b., reol gevreadel ar skodennoù stummadur b.
Bagad g. (-,Bagadoù) : [sonerezh] bagad g., bagad sonerien g.
Bagadmeister g. (-s,-) : [sonerezh] pennsoner g.
Bagage b. (-,-n) : **1.** pakadennoù b., pakadoù lies., pakoù lies. ; **2.** P. an holl diad - kar, par ha yar - kar ha karrigell ; **3.** [lu] stalabard g.
Bagatelldelikt n. (-s,-e) : felladenn dister b., disterdra g., rambre g.
Bagatelle b. (-,-n) : disterdra g., bihan dra g., tra a get g., netraig g., disteraj g., disterajoù lies., disterajigoù lies., inglodaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., siklud g., avel g., belbeterezh g., belbiaj g., rambre g. ; *er wurde wegen einer Bagatelle eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre.
bagatellisieren V.k.e. (hat bagatellisiert) : disteraat, bihanaat.
V.gw. (hat bagatellisiert) : disteraat an afer.
Bagatellklage b. (-,-n) : klemm evit disterdra g.
Bagatellsache b. (-,-n) : disterdra g., bihan dra g., netraig g., disteraj g., inglodaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., belbeterezh g., belbiaj g.
Bagatellschaden g. (-s,-schäden) : gaou bihan g., gaou a netra g., droug disterik g., droug gwall disterik g., noaz disterik g.
Bagdad-Pakt g. (-s) : [istor] pakt Bagdad g., feur-emglev Bagdad g., kengrad Vagdad b.
Bagger g. (-s,-) : kleuzer g., kevierez b., kevier g., pal vekanikel b., palerez b., traktor-pal g., [merdead.] ravanell b.
Baggereimer g. (-s,-) : **1.** bailh kevierez g., bailh kevier g., loa gevierez b., loa gevier b., benn g. ; **2.**[merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.
Baggerführer g. (-s,-) : blenier traktor-pal g.
Baggergut n. (-s) : atredoù lies.
Baggerkübel g. (-s,-) : **1.** bailh kevierez g., bailh kevier g., loa gevierez b., loa gevier b., benn g. ; **2.**[merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.
baggern V.k.e. ha V.gw. (hat gebaggert) : kleuzañ, keviañ, toullañ, [merdead.] ravanelliñ.

V.gw. (hat gebaggert) : **1. a)** [paotred] chourañ, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal ; **b)** [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, fringal ; **2.** [sport, volle] smachañ.

Baggern n. (-s) : **1.** kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarzh g., [merdead.] ravanellerezh g. ; **2.** [sport, volle] smach g. ; **3. a)** merc'hetaerezh g., plac'hetaerezh b., merc'heta g., plac'heta g. ; **b)** paotretaerezh g., paotreta g.

Baggerschiff n. (-s,-e) : lestr-ravaneller g., ravaneller g.

Baggersee g. (-s,-n) : lenn hag a zo bet krouet dre gleuziañ b., tachenn dour b.

Bagno n. (-s,-s/Bagni) : galeoù lies.

Baguette b. (-,-n) / n. (-s,-s) : [kegin.] baget bara str., baget str., bagetenn b. [*liester* bagetennoù, bagetinier].

bah estl. **/ bäh** estl. : *bah ! bäh !* bo !

Bahn b. (-,-en) : **1.** hent g., roud g., straed b., arroudenn b. ; *die Bahn ist frei,* n'eus netra o strobañ ac'hanomp war an hent, distank eo an hent, digor eo an hent, frank eo an hent, distrobell eo an hent ; *die Sonne wandelt ihre Bahn,* mont a ra an heol gant e hent, ober a ra an heol e dro, an heol a ya en e roud, an heol a gerzh en oabl ; [dre skeud.] *Bahn brechen,* digeriñ an hent, reiñ an ton nevez, digeriñ an erv, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, toullañ an hent ; *reine Bahn machen,* lakaat an traoù fraezh, reiñ lamm da ziaesterioù 'zo, peurskarat ar c'hudennoù ; *ausgetretene Bahnen gehen,* chom war gwenodenn ar c'hi, chom war an hentoù gwenn, chom war an hentoù pilet, chom war an hentoù kannet, na vont er-maez eus al leur gozh, chom e fankigell ar gardennoù boutin, heuliañ an hent fraeet / heuliañ an hent pilet / heuliañ an hent gwenn (Gregor) ; *das Gespräch in andere Bahnen lenken,* treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg ; *freie Bahn haben,* bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ laosk ar c'habestr war e voue, bezañ e gabestr war e voue, bezañ laosket en e roll, bezañ lezet en e ziviz, kaout pep frankiz d'ober pezh a blij d'an-unan, gallout ober diouzh e c'hoant / gallout ober evel ma karer / gallout ober evel ma plij gant an-unan / bezañ vak war an-unan (Gregor) ; [dre skeud.] *auf die schiefe Bahn kommen,* distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, mont diwar an arroudenn, tec'hel diwar an arroudenn, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; *auf der rechten Bahn bleiben,* heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf die rechte Bahn führen,* lakaat u.b. war an hent mat, treiñ u.b. war an tu mat, degas u.b. d'ar gêr, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; *wieder auf die rechte Bahn kommen,* difaziañ ha distreiñ war an hent mat.

2. [dre heñvel.] amestez (ur blanedenn) g. ; *durchlaufende Bahn,* treug g., treizhhent g., bannhent g., hent-bann g.

3. [gwiad] lec'hed g. ; *der Rock ist zwei Bahnen weit,* daou lec'hed a ya d'ober ar vrozh-se.

4. hent-houarn g., linenn hent-houarn b., tren g. ; *per Bahn schicken,* kas gant an tren ; *frei Bahn,* hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houarn termen ; *mit der Bahn,* gant an tren ; *er arbeitet bei der Bahn, er ist bei der Bahn,* emañ war an hent-houarn, emañ o labourat en hent-houarn ; *zur Bahn bringen,* kas d'ar porzh-houarn, kas d'an tren ; P. *ich hole dich an der Bahn ab,* mont a rin d'an ti-gar da gerc'hat ac'hanout ; *eine Bahn in Betrieb setzen,* digeriñ ul linenn hent-houarn.

5. [sport] redhent g., hent-red g., roudenn b., banell b. ; *Innenbahn,* roudenn diabarzh b. ; *Außenbahn,* roudenn diavaez b.

6. [stered.] amestez g., kelc'htro b., kelc'htroad b., reveulzienn b., reveulzi b. ; *geostationäre Bahn,* kelc'htro c'heoarsavel b., amestez douargestal g.

7. *die Bahn einer Säge,* hent un heskenn g. ; *meine Säge hat nicht genug Bahn,* diheñchet eo va heskenn, va heskenn n'he deus ket hent a-walc'h ken.

8. penn kompez tolzenn vetal ur morzhol g. ; *die zwei ebenen Bahnen eines Schlegels,* daou benn kompez ur mailh lies.

Bahnaktie b. (-,-n) : kevrann ur gompagnunezh hent-houarn b.

Bahnanlage b. (-,-n) : aveadurioù hent-houarn lies..

Bahnanschluss g. (-es,-anschlüsse) : **1.** hent-houarn gougediañ g. ; **2.** tren kevreet g., tren keneren g.

Bahnarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., cheminod g., paotr-an-hent-houarn g.

Bahnaufseher g. (-s,-) : gward hent-houarn g., diwaller hent-houarn g.

Bahnauskunft b. (-,-auskünfte) : [ti-gar] titouroù lies., servij titouriñ g.

Bahnbeamte(r) ag.k. g. : implijad ur gompagnunezh hent-houarn g.

bahnbrechend ag. : hag a zigor hentoù nevez, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius, dispac'hus ; *bahnbrechende Erfindung,* kavadenn hag a zigor hentoù nevez b.

Bahnbrecher g. (-s,-) : touller-hent g., difraoster g., gwastadour g., diaraoger g., nevezer g., nevezour g., nevezintier g., lañsadenn gentañ b.

Bahnbus g. (-ses,-se) : karr-boutin ur gompagnunezh hent-houarn g.

Bahndamm g. (-s,-dämme) : savenn b.

bahnen V.k.e. (hat gebahnt) : digeriñ, fraeañ, toullañ [un hent] ; *sich einen Weg bahnen,* fraeañ (digeriñ, toullañ, regiñ) e hent, digeriñ klaz, digeriñ hent ; *jemandem einen Weg bahnen,* digeriñ hent d'u.b. ; *sich einen Weg durch die Menge bahnen, sich einen Weg durch das Gedränge bahnen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; *sich einen Weg durch das Gestrüpp bahnen,* digeriñ ur voulc'henn dre-vesk ar strouezh, digeriñ ur voulc'henn dre-douez ar strouezh ; [dre skeud.] *den Weg bahnen,* ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, plaenaat an hent, aozañ ha kompezañ pep tra, digeriñ an hent, leuskel a-raok ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt,* Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez.

Bahnfahrt b. (-,-en) : beaj gant an tren b.

Bahnfracht b. (-,-en) : fred hent-houarn g.

bahnfrei ag. : hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houarn termen, kuit a vizoù kas.

Bahngeleise n. (-s,-) : hent-houarn g., roudennoù lies.

Bahngeschwindigkeit b. (-,-en) : [fizik] tizh linennel g.

Bahngleis n. (-es,-e) : hent-houarn g., roudennoù lies.

Bahnhof g. (-s,-höfe) : **1.** gar b., ti-gar g., porzh-houarn g., ti-hent-houarn g., ti-diskenn g. ; *ein kleiner Bahnhof,* ur gar vihan b. ; *der Hauptbahnhof,* ar gar bennañ b., an ti-gar pennañ g., ar porzh-houarn pennañ g., ar gar vras b., ar porzh-houarn bras g. ; *Güterbahnhof,* porzh-houarn an trenioù marc'hadourezh g. ; *ich werde auf dem Bahnhof auf dich warten,* te am c'havo er porzh-houarn ouzh da c'hedal ; **2.** [dre skeud.] P. *ich verstehe nur Bahnhof,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn er pezh a lavarez ; **3.** [dre skeud.] P. *es gibt einen großen Bahnhof für ihn,* graet e vez tron dezhañ, degemeret e vez war an ton bras, degemeret e vez war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemeret e vez gant lid bras, toullet e vez digor dezhañ, graet e vez ur gaeradenn dezhañ.

Bahnhofsgaststätte b. (-,-n) : ostaleri an ti-gar b.

Bahnhofshalle b. (-,-n) : hall an ti-gar g.

Bahnhofsmission b. (-,-en) : kreizenn degemer ha skoazell an ti-gar b.

Bahnhofsplatz g. (-es,-plätze) : plasenn an ti-gar b.

Bahnhofspolizei b. (-) : komiserdi polis en un ti-gar g., polis an hent-houarn g.

Bahnhofsuhr b. (-,-en) : horolaj an ti-gar g.

Bahnhofsvorstand g. (-es,-vorstände) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofsvorsteher g. (-s,-) : rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofswache b. (-,-n) : burev polis an ti-gar g.

Bahnhofswirtschaft b. (-,-en) : ostaleri an ti-gar b.

Bahnkörper g. (-s,-) : savenn hent-houarn b., pladenn hent-houarn b., hent-houarn g.

bahnlagernd ag. : war c'hortoz e mirlec'h an ti-gar.

Bähnler g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. henthouarnour g.

Bahnlinie b. (-,-n) : linenn hent-houarn b., linenn houarn b. ; *eine Bahnlinie anlegen,* diazezañ ul linenn hent-houarn.

Bahnpolizei b. (-) : polis an hent-houarn g.

Bahnpost b. (-) : [lizheroù] post hent-houarn g.

Bahnpostwagen g. (-s,-) : [lizheroù] bagon-bost b.

Bahnräumer g. (-s,-) : skarzh hent-houarn g., skarzh-hent g.

Bahnrennen n. (-) : [sport] redadeg war roudennoù b.

Bahnschranke b. (-,-n) : b. : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnschranken g. (-s,-) [Bro-Aostria] : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnsteig g. (-s,-e) : kae g.

Bahnsteigkarte b. (-,-n) : kartenn gae b.

Bahnstrecke b. (-,-n) : linenn hent-houarn b.

Bahnüberführung b. (-,-en) : treuzenn laez b., pont hag a dreuz un hent-houarn g.

Bahnübergang g. (-s,-übergänge) : treuzenn hent-houarn b., treuzenn a-rez b. ; *unbewachter Bahnübergang,* treuzenn hent-houarn hep ti-gward g.

Bahnunterführung b. (-,-en) : treuzenn dindan b., treuzenn traoñ b., hent-kev g., riboul dindan zouar g., hent-riboul hag a dreuz un hent-houarn g.

Bahnverbindung b. (-,-en) : hent-houarn gougediañ g., kehent dre hent-houarn g.

Bahnversand g. (-s,-e) : kasadenn dre hent-houarn b.

Bahnwärter g. (-s,-) : gward-kloued g., gward an draf g., gward-kael g.

Bahnwärterhäuschen n. (-s,-) : ti-gward g., ti gward-kloued g., ti gward an draf g., ti gward-kael g.

Bahnzeit b. (-) : [melestradur] eur hervez al lezenn b., eur ofisiel b.

Bahre b. (-,-n) : **1.** marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g., arched g., triketoù lies. ; *von der Wiege bis zur Bahre,* eus ar c'havell d'ar bez, eus ar c'havell-badeziant d'ar c'havell-bez ; *Totenbahre,* arched g., geler g. ; *hochgestellte Bahre,* marvskaoñ b., marskaoñ b., geler g., gwele kañv g. ; **2.** kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier], palankoù lies., karavell b. ; *auf einer Bahre tragen,* kravazhañ, kravazhata ; *Krankenbahre,* palankoù lies., kravazh daoubennek g. (Gregor) ; *Haltegriffe einer Bahre,* brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies. ; *Inhalt einer Bahre,* kravazhiad g. ; **3.** karavell b. ; *Holz auf einer Bahre tragen,* diboullañ (divorañ) keuneud gant ur garavell, karavellañ keuneud.

Bahrenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., karaveller g., kravazher g.

Bahrtuch n. (-es,-tücher) : pallenn-kañv g.

Bai b. (-,-en) : [merdead.] pleg-mor g., ouf g.

Baikalente b. (-,-n) : [loen.] kragell-Azia b.

bairisch ag. : [yezh.] bavarek.

Baiser n. (-s,-s) : [kegin.] gwastell-sukr b., merengenn b., mereng g., meuring g.

Baisse b. (-,-n) : digresk g., koazhadur g., laoskaenn b. ; *auf Baisse spekulieren, à la baisse spekulieren,* arvrokañ war zigresk, lugerniñ ouzh digresk an talvoudoù en eskemmdi,

steredenniñ ouzh digresk talvoudegezh ar c'hevrannoù (Gregor), trafikañ en engortoz eus un digresk en eskemmdi ; *in einer Baisse kaufen,* prenañ war zigresk ; *die Baisse des Dollars,* koazhadur an dollar g., laoskaenn war an dollar b.
Baissier g. (-s,-s) : arvroker war zigresk g., digreskadour g., laoskadour g.
Bajadere b. (-,-n) : [India] baiaderez b.
Bajazzo g. (-s,-s) : farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., oristal g., oristal a zen g., pichon g., impopo g.
Bajonett n. (-s,-e) : baionetez b., baionetez str., baionetezenn b., kleze-fuzuilh g., broud-fuzuilh g. ; *mit aufgepflanztem Bajonett,* e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh ; *das Bajonett fällen,* bukañ (poentañ) e vaionetezenn, gouzizañ (poentañ) e vaionetez, bukañ e gleze-fuzuilh ; *mit dem Bajonett kämpfen,* baionetezañ.
Bajonettangriff g. (-s,-e) : argadenn gant begoù ar baionetez b., argadenn vaionetez b.
Bajonettverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr baionetez g.
Bajuware g. (-n,-n) : Henvavarad g., Bayouvarad g
Bajuwarin b. (-,-nen) : Henvavaradez g., Bayouvaradez b.
bajuwarisch ag. : **1.** henvavarat, bayouvarat ; **2.** [yezh.] henvavarek, bayouvarek.
Bake b. (-,-n) : **1.** balizenn b. ; *mit Baken markieren,* balizennañ ; **2.** [merdead.] boue g., merk g. ; *sich an den Baken orientieren,* kemer merkoù en douar.
Bakelit n. (-s,-e) : bakelit g.
Bakkarat n. (-s) : bakara g.
Bakschisch n. (-es,-e) : bakchich g., manegad b., manegoù lies., spilhoù lies., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.
Bakterie b. (-,-n) : bakteri str., bakterienn b.
bakteriell ag. : bakteriel, -bakteri ; *bakteriell bedingt,* deuet dre vakteri.
Bakterienforschung b. (-) : bakteriologiezh b.
Bakterienherd g. (-s,-e) : tropad mikroboù g., tropad bakteriennoù g., annon bakteriennoù g., kludad vakteri g.
Bakterienkultur b. (-,-en) : magerezh bakteri g., tiñvañ bakteri g., tiñvañ garvevien g., tiñvadenn c'harvevel b., tiñvadenn bakteriel b.
Bakterienkunde b. (-) : [mezeg.] mikrobiologiezh b., korrvevoniezh b., bakteriologiezh b.
bakterientötend ag. : … lazh bakteri, bakterilazh, garvevlazh.
Bakteriologe g. (-n,-n) : bakteriologour g.
Bakteriologie b. (-) : bakteriologiezh b.
bakteriologisch ag. : bakteriologek.
bakterizid ag. : lazh bakteri, bakterilazh, garvevlazh.
Bakterizid n. (-s,-e) : bakterilazher g., garvevlazher g.
Baktrien n. (-s) : Baktria b.
baktrisch ag. : … Baktria ; *baktrisches Kamel,* kañval Baktria g.
Balalaika b. (-,-s/ Balalaiken) : balalaika g.
Balance b. (-,-en) : **1.** kempouez g. ; **2.** [armerzh] mentel b.
Balanceakt g. (-[e]s,-e) : **1.** tro ouesk b., tro silwinkad b. ; **2.** [dre skeud.] silwinkadenn b., brañselladenn b.
Balancier g. (-s,-s) : momeder b., balañsinenn b., brañsellerez b., balañser g.
balancieren V.k.e. (hat balanciert) : keidañ, lakaat par, kempouezañ, balañsiñ ; *ausbalancieren*, **a)** kempouezañ, keidañ ; **b)** kementadiñ mat.
Balancierstange b. (-,-n) : bazh kempouezañ b., brañsellerez b., kempouezer g.
balbieren V.k.e. (hat balbiert) : [rannyezh] **1.** ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; **2.** [dre skeud.] *jemanden über den Löffel balbieren,* houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., flemmañ u.b., c'hoari u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.
bald Adv. : **1.** a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden ; *mein Vater kommt bald wieder,* va zad ne zaleo ket d'en em gavout, pelloc'h e tistroio va zad ; *er wird bald heiraten,* a-barzh nemeur e vezo dimezet, bremaik e kemero ur verourez, war zimeziñ emañ, dindan dimeziñ emañ ; *es ist bald zehn Uhr,* da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut ; *es wird bald fünf schlagen,* emañ pemp eur o vont da seniñ ; *wir können essen gehen, es ist bald Mittag,* kreisteiz a-walc'h eo evit mont da verennañ ; *er war bald wieder gesund,* ne voe ket pell na voe pare *; ich bin bald mit meiner Arbeit fertig,* erru eo pare c'hraet va labour, dambrest eo va labour ; *ich wohne bald drei Jahre hier,* lod a dri bloaz a zo emaon amañ, tost da dri bloaz 'zo emaon o chom amañ, tri bloaz dijaik emaon o chom amañ ; *bald ist Neujahr,* ar bloaz nevez a ya da zigeriñ ; *komm bald wieder !* deus buan en-dro ! kenavo an distro ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! ; *bis bald,* kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken emberr ! ken bremaik ! bete-goude ! P. ken tuch ! ; *so bald wie möglich, möglichst bald, baldmöglichst,* an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; *so bald nicht,* ket arc'hoazh kentañ, ket an tasoù, ket araok pell, ket ken ma vo pell ; *die Gelegenheit kommt so bald nicht wieder,* arabat mankout d'ar c'hrog-se, ne vo ket unan all a-raok pell (ne vo ket unan an tazoù, ne vo ket unan all kent ma vo pell) ; *den werden wir hier so bald nicht wieder sehen,* ne vo ket gwelet amañ en-dro a-raok pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro kent ma vo pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro an tazoù ; *bald darauf,* tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost

goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *er wurde bald darauf hingerichtet,* ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen,* n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; P. *wird's bald ?* erru oc'h ? erru out ? pell e pado c'hoazh ? hastañ buan 'ta ! hast buan ! hast a-fo ! hiziv peotramant warc'hoazh ! ; **2.** *das ist bald gesagt,* chom(it) da lavaret ! te (c'hwi) 'lavar ! te (c'hwi) 'lavar a-walc'h ! ; *was du tust, das tue bald,* gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, na zale ket d'ober da dra, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll jamez, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; *je bälder, je lieber,* an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; **3.** [dre astenn.] *es ist bald keinem Menschen mehr zu trauen,* ne c'haller kaout fiziañs e den ebet mui tost da vat ; *ich hätte bald etwas gesagt,* war-nes lavaret udb e oan, tost e oa bet din lavaret udb, ken buan all (ken dillo, ken kaer all) em bije lavaret udb, ken prim all em bije lavaret udb, war ar mare e oan da lavaret udb ; **4.** *bald ..., bald ...,* gwech ... gwech ..., taol ... taol ..., a-wechoù ... a-wechoù ... / ... bremañ ... goude / e-verr ... e-verr ... / bremañ ... goude-se ... (Gregor) ; *der Drache erschien bald in Gestalt einer Schlange, bald in Gestalt eines jungen Mädchens,* en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech en aoz un naer, gwech en aoz ur plac'h yaouank.

Baldachin g. (-s,-e) : stel-gwele g., daez g., stel g., tabarlank g.

Bälde b. (-) : *in Bälde,* a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden.

baldig ag. : prim ; *auf baldiges Wiedersehen,* kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ma c'hallin !

baldigst Adv. : a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, bremija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden.

baldmöglichst Adv. : an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

baldowern V.k.e. (hat baldowert) : spiañ, furchal, klask titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, ober enklaskoù (imbourc'hadennoù) war, imbourc'hiñ war, enklask, enserch, ditourañ.

Baldrian n. (-s,-e) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b.

Baldriantropfen lies. : dour beler-moger g., dour louzaouenn-ar-miliner b.

baldtunlichst Adv. : an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

Balduin g. : Baldoen g.

Balearen lies. : *die Balearen,* inizi Balearez lies.

Balearensturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort gell g., tort gwenn g., tort-Balearez g.

Balg[1] g. (-s, Bälge) : **1.** ken g., dibourc'h g., diwisk g. ; *ausgestopfter Tierbalg,* kroc'hen plouzet g. ; *ausgestopfter Balg,* jak g., jak plouz g. ; **2.** c'hwezherez b., megin b., soufletez b.

Balg[2] g. (-s, Bälge/Bälger) : P. bapa g., gouspin g. ; *die Bälger lies.,* an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b.

balgen V.k.e. (hat gebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibrennañ chupenn ul loen.

V.em. : **sich balgen** (hat sich (t-rt) gebalgt) : P. en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo.

Balgerei b. (-,-en) : kabaduilh b., riot g., tabut g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., chao g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., chikan g., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., lazh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chabous g. ; *es kam zu einer Balgerei, eine Balgerei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.

Baliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b., bannerez b., taolerez-daredoù b.

Balkan g. : *der Balkan,* ar Balkanioù lies.

Balkanbewohner g. (-s,-) : Balkaniad g.

Balkanhalbinsel b. (-) : *die Balkanhalbinsel,* ledenez ar Balkanioù b., ar Balkanioù lies.

Balkanisierung b. (-) : balkanidigezh b.

Balkankrise b. (-) : enkadenn ar Balkanioù b.

Balken g. (-s,-) : **1.** treust g., treustenn b., sol g., sourinell b., steuc'henn b. ; *kleiner Balken,* sourinig b. / kebrig g. / sourin verr b. / kebr berr g. (Gregor), gwiflig g., gwifl berr g. ; *aufrechtstehender Balken,* post g. ; *eingespannter Balken,* treust enasket g. ; *mit Balken befestigen,* soliañ ; **2.** gwalenn ar bouezerez b. ; **3.** lazh an arar b., gwalenn arar b., sparl

an arar g. ; **4.** [dre skeud.] *er lügt, dass sich die Balken biegen,* nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, livañ a ra gevier bern-war-vern, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen,* gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier ; **5.** *das Wasser hat keine Balken,* treitour eo ar bluñvenn war an dour - ar mor a zo treitour - e-lec'h m'eo an dour sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl ; **6.** *den Splitter in des Nächsten Auge sehen, aber nicht den Balken im eigenen,* gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'hleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? ar billig o tamall ar pod-houarn, ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pod-houarn, klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houarn ! podez verenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan ! na welet toull e loeroù ; **7.** galoñs g. ; **8.** [ardamezioù] barrenn greiz b..

Balkendiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] kevregad a-vizhier g., diagramm a-vizhier g.

Balkenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] treuziad g.

Balkenkonstruktion b. (-,-en) : frammadur prenn g., framm-koad g., framm-prenn g., kenstrollad treustoù g.

Balkenlage b. (-,-n) : framm g., frammadur g.

Balkenüberschrift b. (-,-en) : talbenn g., ustitl g.

Balkenwaage b. (-,-n) : balañs roman b., krog-pouez g.

Balkenweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Balkenwerk n. (-s,-e) : frammadur prenn g., framm-prenn g., framm-koad g., koadaj g., koubloù-koad lies., koubloù-kamm lies.

Balkon g. (-s,-e) : pondalez g., pondalez-a-ziavaez g., pondalez-diavaez g., pondalez-prenestr g., balkon g.

Balkonpflanze b. (-,-n) : plant pondalez-a-ziavaez str.

Balkontür b. (-,-en) : dor pondalez-diavaez b., dor bondalez-a-ziavaez b.

Balkonzimmer n. (-s,-) : kambr gant pondalez-diavaez b.

Balkweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Ball[1] g. (-s, Bälle) : **1.** mell b., bolod g., polod g., polotenn b. ; *Handball,* pellenn b., polotenn b., bolotenn b., mell b. ; *einen Ball schießen, werfen,* kas (bannañ) ur volotenn ; *den Ball treten,* c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn ; *Ball spielen,* melladañ, mellañ, polodiñ, c'hoari pellenn, c'hoari polotenn, c'hoari bolod (Gregor) ; *praller Ball,* mell c'hwezet b. ; *nicht aufgeblasener Ball,* mell dic'hwez b. ; *dem Ball hinterherlaufen,* redek war-lerc'h ar vell ; **2.** *Billardball,* boulig vilhard b. ; **3.** [dre skeud.] *ein (Spiel)ball seiner Leidenschaften sein,* na vezañ mestr d'e youloù (d'e c'hoantoù), mont da-heul e c'hoantegezhioù, mont da-heul ; **4.** *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu,* **a)** [ster rik] bolodiñ a reont ; **b)** [dre skeud.] teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **c)** [dre skeud.] an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu ; **5.** [dre skeud.] *am Ball bleiben,* chom hep dispegañ diouzh un afer bennak, pegañ ouzh un afer bennak, chom hep diskregiñ diouzh un afer bennak, delc'her peg ouzh un afer bennak ; **6.** P. *die Bälle,* ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.

Ball[2] g. (-s, Bälle) : bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g. ; *auf den Ball gehen,* mont da zañsal, mont d'an ebat, mont d'an dañsoù ; *auf keinem Ball fehlen,* redek ar festoù-noz, galoupat ar festoù-noz, redek ar panteoù, na vezañ da ziwezhañ o vont d'an dañsoù, redek ar festoù, galoupat ar festoù, hentiñ ar festoù, na goll fest ebet, na c'hwitañ fest ebet, bezañ reder an dañsoù.

Ballabend g. (-s,-e) : nozad c'hala b., nozad dañs b., nozad dañsadeg b.

Ballade b. (-,-n) : gwerz b., gwerzenn b. ; *eine Ballade singen,* kanañ ur werz ; *das Dichten einer Ballade,* savidigezh ur werz b.

balladenhaft ag. **/ balladesk** ag. : e doare ur werz, hag a denn d'ur werz.

Ballast g. (-es,-e) : **1.** [merdead.] lastr g., balastr g. ; *mit Ballast beladen,* lastrañ, balastrañ ; **3.** [dre skeud.] karg g., strob g., kargadur g., stlabez str., luz g.

Ballastblock g. (-s,-blöcke) : [tekn.] bloc'h houarn g., sol houarn g.

ballasten V.k.e. (hat geballastet) : lastrañ, balastrañ.

Ballastgrube b. (-,-n) : balastreg b.

Ballaststoffe lies. : fibrennoù boued lies.

Ballasttank g. (-s,-s) : [merdead.] balastr g.

Ballastwasser n. (-s) : [merdead.] dour lastr g., dour balastr g.

Bällchen n. (-s,-) : **1.** mellig b., pellennig b., polotennig b. ; **2.** pakadig g., pakadennig b.

Ballei b. (-,-en) : [istor] beliezh b.

Balleisen n. (-s,-) : [tekn.] kizell ingochiñ b.

ballen V.k.e. (hat geballt) : **1.** ober ur voull, ober ur volotenn ; *die Faust ballen,* serriñ an dorn, marc'hañ e zorn, stardañ e zorn, serriñ meilh e zorn, stardañ e veilh-dorn, diskouez ar pevar hag ar meud, ober dorn ; *Schnee ballen,* ober bouloù erc'h, ober pouloudennoù erc'h, ober kouignoù erc'h ; **2.** [dre skeud.] *die Fäuste in der Tasche ballen,* moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped.

V.em. : **sich ballen** (hat sich (t-rt) geballt) : mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, en em zastum, en em dolpañ, en em vodañ, kreskiñ ; *Wolken ballen sich,* koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.

Ballen g. (-s,-) : **1.** pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobad g., gronn g. ; *Ballen Flachs, Ballen Werg, Ballen Hede,* penngod g. ; *ein Ballen Baumwolle,* ur pakad koton g. ; **2.** *ein Ballen Stroh, ein Quaderballen Stroh,* ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur voutell golo gwasket stard ha karrez b., ur balodad plouz g. ; *runder Heuballen, Rundballen Heu,* rodell foenn b. ; *in Ballen pressen,* boutellañ, tortellañ, balodiñ ; *Heu in Rundballen pressen,* rodellañ foenn ; **3.** *ein Ballen Papier,* un daou c'hant menad paper / un dek ram paper (Gregor) ; **4.** [iskrim] boulig surentez e beg ar fleured b. ; **5.** [kigenn] bosenn gig b. ; **6.** [pavioù] golc'hedenn b., polod troad g. ; **7.** *Fußballen,* [tud] bosenn gig war sol an troad b., bosenn gig war plant an troad b., [loened] golc'hedenn bav b. ; *Handballen,* bosenn gig e palv an dorn b. ; *die zwei Handballen sind der Thenar und der Hypothenar,* an div vosenn gig e palv an dorn a zo anezho ar c'houvozenn hag ar c'hourbozenn.

ballenweise Adv. : a bakadennoù.

Ballerei b. (-,-en) : P. strakadeg b., stlakadeg tennoù b., tennadeg b., tennata g.

Ballerina[1] b. (-, Ballerinen) : **/ Ballerine** b. (-,-n) : korollerez b., barrezherez b.

Ballerina[2] b. (-, Ballerinen) : kofignon korolliñ g., botez korolliñ b.

Ballerino g. (-s,-s) : koroller g., barrezher g.

Ballermann g. (-s,-männer) : P. kozh pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b.

ballern V.gw. (hat geballert) : tennañ, strakal, tennata.

V.k.e. (hat geballert) : P. teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, rual ; *er ballerte ihm eine (Ohrfeige),* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).

Ballett n. (-s,-e) : korolladeg b., koroll g., korollarvest g., barrezh b. ; *Opernballett,* opera-barrezh g., abadenn gorolladeg er c'hoarigandi b., korollarvest er c'hoarigandi g.

Ballettdichter g. (-s,-) : korollour g.

Balletteuse b. (-,-n) : korollerez b.

Ballettkompanie b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballettkorps n. (-,-) : korf barrezh g.

Ballettkunst b. (-) : korollouriezh b.

Ballettmeister g. (-s,-) : penn barrezh g.

Ballettröckchen n. (-s,-) : tutu g., tultenn b., berrsae gorolliñ b.

Balletttänzer g. (-s,-) : koroller g., barrezher g.

Balletttruppe b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballgesellschaft b. (-,-en) : **1.** nozad dañs b. ; **2.** mintinad dañs g.

Ballholzhammer g. (-s,-hämmer) : [sport] terch g.

ballhornisieren V.k.e. (hat ballhornisiert) : saotrañ, konoc'hiñ, disleberiñ, drastañ, galvagnat, lavagnonat, glac'hariñ, gwastañ.

ballig ag. : [tekn.] bolzek, bolzennek ; *ballig drehen,* bolzenniñ gant an turgn.

Balliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b., bannerez b., taolerez-daredoù b.

Ballistik b. (-) : bannouriezh b.

ballistisch ag. : bannouriezhel, … kerc'hellañ, … bannañ ; *ballistische Kurve,* bannhent g.

Balljunge g. (-n,-n) : [tennis] dastumer polotennoù g.

Ballkleid n. (-s,-er) : dilhad bal g./lies.

Ballon g. (-s,-s) : **1.** aervag b., aerlestr g., baloñs g. ; *Fesselballon,* aervag ouzh ar stag b., aervag dalc'het stag ouzh an douar b., baloñs stag g. ; **2.** beol b., boullestr g. ; **3.** touk g., toukenn b., melt b., meltad b., bigalenn b., rob g. ; [kimiezh] *Glasballon,* melt b. ; *Inhalt eines Glasballons,* meltad b. ; **4.** P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g.

Ballondilatation b. (-) : [mezeg.] angioplastiezh skoazellet gant laser b., frankadur an talmerennoù g., usvoll an talmerennoù g.

Ballonfahrer g. (-s,-) : aervageer g., aervagour g.

Ballonfahrt b. (-,-en) : beaj gant un aervag b.

Ballonflasche b. (-,-n) : touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g.

Ballonmütze b. (-,-n) : kasketenn veginek b.

Ballonreifen g. (-s,-) : bandenn-rod tev b.

Ballonrock g. (-s,-röcke) : brozh volzennus b.

Ballotage b. (-,-n) : voterezh gant bouloù gwenn ha du g.

Ballrose b. (-,-n) : [louza.] vibourna b.

Ballsaal g. (-s,-säle) : sal ar balioù b., sal an dañsadegoù b., sal ar c'horolladegoù b., sal an nozvezhioù gala b.

Ballschlag g. (-s,-schläge) : mellad b., melladenn b.

Ballschuss g. (-es,-schüsse) : mellad b., melladenn b., tenn g.

Ballspiel n. (-s,-e) : c'hoari bolod g., mellad b., melladeg b., melladenn b., c'hoari ar vell g., c'hoari mellad g. ; *baskisches Ballspiel,* c'hoari bolod euskarat g., polod euskarat g.

Ballspieler g. (-s,-) : meller g.

Ballstaat g. (-s) : dilhad gala g./lies.

Ballstoß g. (-es,-stöße) : mellad b., melladenn b.

Ballungsgebiet n. (-s,-e) **/ Ballungsraum** g. (-s,-räume) **/ Ballungszentrum** n. (-s,-zentren) : tolpad kêrioù g., tolpad kêrel g., tolpadur kêrioù g., kengêriad b., daskêriad b., kreizenn gêrel b.

Balsam g. (-s,-e) : **1.** balzam g., louzoù g., traet g. ; *mit Balsam einreiben,* balzamañ, louzaouiñ gant balzam ; **2.** [dre skeud.] balzam g., frealz g., louzoù g. ; *ihn wiederzusehen, das war Balsam für mein wundes Herz,* ur balzam e voe e adwelet, ul louzoù c'hwek e voe e adwelet.

Balsambaum g. (-s,-bäume) : gwez-balzam str.

Balsamgeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh valzam b.

balsamieren V.k.e. (hat balsamiert) : balzamañ.

balsamierend ag. : balzamus.

Balsaminengewächs n. (-es,-e) : [louza.] **1.** plant eus genad ar *Balsaminaceae* str., balsamin str. ; **2.** louzaouenn-ar-Werc'hez b. [*Impatiens noli-tangere*].

balsamisch ag. : **1.** balzamek, … balzam ; **2.** balzamet ; **3.** frondus, c'hwezh-vat gantañ.

Balsamkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] arwaz g., bent-ar-Werc'hez b. [*Tanacetum balsamita*].

Balsamöl n. (-s,-e) : eoul balzam g., dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Balte g. (-n,-n) : Balt g.
Baltin b. (-,-nen) : Baltez b.
Baltikum n. (-s) : *das Baltikum,* ar broioù balt lies., ar broioù baltek lies.
baltisch ag. : balt, baltel, baltek ; *das Baltische Meer,* ar Mor Baltel g. ; *die baltischen Sprachen,* ar yezhoù baltek lies.
Baluster g. (-s,-) : gwerzhid b.
Balustrade b. (-,-n) : bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., kañsell b.
Balz g. (-es,-e) : koroll parañ al laboused g., bragerezh-eured al laboused g.
balzen V.gw. (hat gebalzt) : **1.** [laboused] korolliñ dirak ur barez ; *balzender Auerhahn,* kilhog gouez en tommder, kilhog gouez e rut g. ; **2.** [dre fent] turzhunelliñ, chourañ, friandellat, flouretiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, lesaat, ober chiboudoù d'u.b., ober askellig, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig), kontañ flourig, kontañ lallaig, kontañ lallig, kañjoliñ, douseta, floc'hañ, kundu, kunduiñ, lavaret kaer, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor), likaouiñ ouzh.
Balzzeit b. (-,-en) : mare parañ al laboused g., mare bragerezh-eured al laboused g.
Bambus g. (-ses,-se) : [louza.] bambouz str., korz-bambouz str.
Bambushorst g. (-es,-e) : [louza.] bod bambouz g., bodenn vambouz b., bodennad vambouz b., bochad bambouz g.
Bambusplantage b. (-,-n) : [louza.] bambouzeg b. [*liester* bambouzegi].
Bambusrohr n. (-s,-e) : [louza.] bambouzenn b.
Bambussprossen lies. : [louza.] struj bambouz str., broñsoù bambouz lies.
Bambusstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwalenn vambouz b., bambouzenn b.
Bammel b. (-,-n) : pafenn b., aon g., rouzaon g., foerigell b., milaon g., revriad aon g., korfad aon g., terzhienn-skeud b. ; *Bammel haben,* na vezañ c'hwezet d'an-unan, difoeñviñ, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù ; *die Diebe hatten Bammel gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent.
bammeln V.gw. (hat gebammelt) : **1.** divilhañ ; **2.** bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.
bamstig ag. : [Bro-Aostria] foeñvet, c'hwezet, koeñvet.
banal ag. : boutin, plaen, boas, boaziek, dister, disterik, diliv ; *banales Geschwätz,* fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., komzoù didalvez lies., komzoù goullo lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.
banalisieren V.k.e. (hat banalisiert) : boutinekaat.
Banalisierung b. : boutinekadur g.
Banalitäten lies. : plataj g., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., boutinder g., boutinded b., komzoù ven lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù goullo lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.
Banane b. (-,-n) : bananez str., bananezenn b. ; *Bananen werden unreif geerntet,* kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.
Bananenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] bananezenn b. [*liester* bananezenned, bananezed].
Bananenbüschel n. (-s,-) : blokad bananez g., bodad-bananez g.
Bananendampfer g. (-s,-) : lestr-bananez g., bananezer g., lestr bananezer g.
Bananenrepublik b. (-,-en) : republik bananez b.
Bananenschale b. (-,-n) : pluskenn vananez b., plusk bananez str.
Bananenstaude b. (-,-n) : [louza.] bananezenn b. [*liester* bananezenned, bananezed].
Bananenstecker g. (-s,-) : [tekn.] sankell vananez b.
Banause g. (-n,-n) : pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pompader g., pabor g., loukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., bajaneg g., balteg g., begeg g., beulke g., bleup g., jaodre g., diod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., louad g., sod g., darsod g., bleup g.
Banausin b. (-,-nen) : paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegez b., arziodez b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., loukezenn b., louadez b., brizhenn b., bailhez b., bleupez b.
Band[1] n. (-s, Bänder) : **1.** seizenn b., lietenn b., bandenn b., lienenn b., lurell b., rubanenn b. [*liester* rubanennoù, rubanoù], mouch g., galoñs g., chinkell b. ; *ein Band im Haar,* ur seizenn en he blev ganti ; *mit einem Band umbinden,* lietennañ, lurellañ ; *mit Bändern schmücken,* rubanañ, rubanennañ, seizennañ, lietenniñ, kinklañ gant chinkelloù ; *mit Bändern geschmückt,* seizennek, seizennet ; *zwanzig Meter Band,* ugent metrad lurell lies. ; **2.** stagell b., stag g., liamm g., las g. , kevre g., ere g.,

ereenn b. ; **3.** bevenn-lien b. ; **4.** [tekn.] *am laufenden Band,* en ur chadennad, a-steud ; **5.** lêrenn b., korreenn b., storeenn b. ; *Förderband, Laufband,* lêrenn dezougen b., leur-ruilh b. ; **6.** *Schuhbänder,* lasoù lies. ; **7.** [korf.] stagell b.

Band[2] n. (-s, -e) : [difetis] **1.** liamm g., ere g., strob g., kenliamm g., chadenn b., rañjenn b. ; *das Band der Freundschaft,* al liammoù a vignoniezh lies., ar c'henliammoù a vignoniezh lies., chadenn ar vignoniezh b., ereoù ar vignoniezh lies., rañjenn ar vignoniezh b. ; *die Liebesbande,* al liammoù a garantez lies., ar c'henliammoù a garantez lies., chadenn ar garantez b., ereoù ar garantez lies., rañjenn ar garantez b. ; **2.** *außer Rand und Band geraten,* mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perc'hennet gant an diaoul), kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul ; **3.** [barzhon.] *in Banden liegen,* bezañ ar c'hefioù war e zaouarn / bezañ potailhet e izili / bezañ an houarn bras en e dreid (Gregor) ; *jemanden in Bande schlagen,* lakaat ar c'hef(ioù) war daouarn u.b. / lakaat an houarn bras e treid u.b. / potailhañ treid (daouarn) u.b. (Gregor).

Band[3] g. (-s, Bände) : **1.** levrenn b., eurioù g. ; *in acht Bänden,* hag a ya d'ober eizh levrenn, eizh levrenn oc'h ober anezhañ ; *die einzelnen Bände sind separat erhältlich,* tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; **2.** [dre skeud.] *das spricht Bände,* diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann eus peseurt spered eo buhezet, diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann peseurt spered a geflusk anezhañ, kement-se a ziskouez splann peseurt mennozh a zo en e spered, diouzh ar pezh a ra e c'haller gouzout, e zoare a ziskouez mat petra zo en e benn, e jeu a ziskouez mat piv eo, kement-se a ziskouez mat peseurt jeu a zo en e benn, kement-se a ziskouez anat pet kompren a zo ennañ.

Band[4] b. (-,-s) : strollad sonerien g., bagad sonerien g., lazsenin g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; *während die Bands spielten,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.

Bandage b. (-,-n) : **1.** lienenn b., bandenn b., bevenn b. ; **2.** [dre skeud.] *das sind harte Bandagen,* te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) !

bandagieren V.k.e. (hat bandagiert) : bandennañ, lienañ.

Bandaufnahme b. (-,-n) : enrolladur war ur vandenn warellek b., enrolladur war ur vandenn son b., enrolladur war ul lurell warellek b.

Bandbreite b. (-,-n) : **1.** [goproù] skeuliad ar goproù b. ; **2.** [feurioù, tailhoù] lec'hed neuenniñ g. ; **3.** [skingomz] lec'hed bann g.., redled g. ; **4.** [fizik] bann drafet g.

Bändchen n. (-s,-) : **1.** seizennig b., lietennig b., bandennig b., lienennig b., lurellig b., nac'henn b. ; **2.** levrig g.

Bande[1] b. (-,-n) : bandennad b., bandenn b., stroll g., strollad g., strolladenn b., bagad g., maread g., pare b., gronn g., gronnad g., kouch g., nasad g., rumm g., rummad g., tolp g., tolpad g., torkad g., strobad g., ajad g., tropad g., duilhad g., rejimant g., remziad g. ; *Räuberbande,* bandennad laeron b., bagad laeron g., maread laeron g., pare laeron b., rejimant laeron g., remziad laeron g.

Bande[2] b. (-,-n) :**1.** [sport] bevenn b., riblenn b., rizenn b. ; **2.** [bilhard] brenk g.

Bandeisen n. (-s,-) : houarn feilhennek g., feilhoù lies.

Bändel g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] **1.** seizennig b., lietennig b., bandennig b., lienennig b., lurellig b. ; **2.** las g.

Bandelier n. (-s,-e) : [lu] gouriz-skoaz g., bodriel g.

Bandenchef g. (-s,-s) **/ Bandenführer** g. (-s,-) : penn ar bagad g., penn ar vandennad g., kabiten g., mestr d., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner ar vandennad g.

Bandenkriminalität b. (-) : felliezh a-stroll b., felliezh dre vandennoù b., torfederezh dre vandennoù g.

Bandenwerbung b. (-) : bruderezh war an tachennoù-sport g.

Bänderkrämer g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.

Banderole b. (-,-n) : **1.** giton g., seizenn b., flammenn b. ; **2.** lietenn b., seizenn b., bandenn b., lurell b.

Bänderriss g. (-es,-e) : [sport] rogadenn stagelloù b.

Bänderzerrung b. (-,-en) : [sport] diantelladenn b., forsadenn b., stennadur g.

Bänderschuh g. (-s,-e) : spadrilhenn b. [*liester* spadrilhoù].

Bandfabrikant g. (-en,-en) : rubaner g., seizenner g.

Bandförderer g. (-s,-) : lêrenn dezougen b., leur-ruilh b., tapis-ruilh g.

bandförmig ag. : lietennek, e doare ur seizenn, e doare ul lietenn, e doare ur vandenn, e doare ul lienenn, e doare ul lurell, e doare ur rubanenn, a-zoare gant ur rubanenn, a-zoare gant ur seizenn, a-seurt gant ul lienenn, a-seurt gant ur vandenn.

Bandhandel g. (-s) : rubanerezh g., seizennerezh g.

Bandhändler g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.

-bändig ag. : *dreibändig,* teir levrenn oc'h ober anezhañ ; *mehrbändig,* meur a levrenn oc'h ober anezhañ.

bändigen V.k.e. (hat gebändigt) : **1.** doñvaat, sujañ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rañjennañ, dont a-benn eus, mestroniañ, sparlañ, reizhañ, souplaat, plegañ ; **2.** [dre skeud.] reizhañ, mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ ; *jemanden bändigen,* derc'hel war u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., damesaat u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b.

V.em. **sich bändigen** (hat sich (t-rt) gebändigt) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.

Bändiger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g.

Bändigung b. (-) : **1.** damesaerezh g., doñvadur g. ; **2.** mestroniadur g.

Bandit g. (-en,-en) : gangster g., laer bras g., forbann g., ribler g., loufrez g.

Bandlaufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] strimer g., enroller-lenner lurelloù gwarellek g.

Bandleuchte b. (-,-n) : [tredan] rezad lugelloù b.

Bandmaß n. (-es,-e) : muzul g., seizenn vuzuliañ b.

Bandnudeln lies. : tagliatelle g., toazennoù plat lies.

Bandoneon n. (-s,-s) : bandoneon g.

Bandpassfilter g./n. (-s,-) : [tredan] sil tremen bann g., sil drafañ g., sil drafañ bann g.

Bandrochen g. (-s,-) : [loen.] travank gwenn g.
Bandrolle b. (-,-n) : lietenn b., seizenn b., bandenn b., lurell b.
Bandsäge b. (-,-n) : heskenn lietenn b.
Bandscheibe b. (-,-n) : [korf.] disk etremellek g., disk etremelloù g.
Bandscheibenschaden (-s,-schäden) : [korf.] disleberadur an disk etre-melloù g.
Bandscheibenvorfall g. (-s,-vorfälle) : [korf.] avelenn en disk etre-melloù b., diskogad g.
Bandschnalle b. (-,-n) : [lu] treuziad medalennoù g.
Bandseil n. (-s,-e) : [tekn.] fun blat b.
Bandskimmer g. (-s,-) : [tekn.] leur-ruilh daspugner eoul b., leur-ruilh atorer eoul b.
Bandstahl g. (-s,-stähle) : dir feilhennek g., feilhoù lies.
Bandwickler g. (-s,-) : mekanik rubanañ g., mekanik lietenniñ g., rubanerez b., lietennerez b.
Bandwirker g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.
Bandwirkerei b. (-) : rubanerezh g., seizennerezh g.
Bandwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] lenkern-bras str., preñv-chadennek g. ; *er hat sich einen Bandwurm geholt,* ar preñv bras a zo ennañ.
bang ag. / **bange** ag. : ankeniet, aonik, leun a enkrez, malañjer, malañjerek, beget e galon, dindan e anken, bec'h warnañ, e bec'h, diwar aon, war aon, dindan e aon, gant e aon ; *in banger Erwartung,* trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù ; *mir wird bang,* sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emaon o serriñ ar gwall avel ; *mir ist angst und bang(e),* treant a zo ganin / gant ar gloazoù emaon (Gregor), bec'h a zo warnon, e bec'h emaon, aon bras am eus, war aon emaon, krenañ a ran gant an aon, skoet on gant an derzhienn-skeud, euzh am eus, me a zo moan va revr, me a zo moan va foñs, emaon o foerañ, kaoc'h tomm a zo em bragoù, sec'hañ a ran gant ar spont, moan eo an traoù ganin, me a zo aet bihan va c'halon, melre a zo ganin, dindan va aon emaon, gant va aon emaon, war aon emaon, diwar aon emaon, dindan va aon emaon, aoniñ a ran, bec'h a zo warnon, e bec'h emaon.
Bange b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., anken b., enkrez b., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., torr-spered g. ; *ohne Bange,* dizaon, dizaonik, disaouzan, diabaf, dispont, hardizh, her ; *jemandem Bange machen,* lakaat aon da sevel gant u.b., spontañ (spouronañ, lorc'hañ, estlammiñ, chalañ, enkreziñ) u.b., aoniñ u.b., ober from d'u.b.
bangen V.gw. (hat gebangt) : krenañ, kaout aon, aoniñ, kaout from, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant e aon, kaout euzh, gouzañv anken ; *um etwas bangen,* bezañ e chal gant udb, kaout enkrez gant udb ; *er bangt um sein Leben,* aon en deus da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon (aon zo gantañ) da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon ag e vuhez.
Bangen n. (-s) : doan b., anken b., enkrez b., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., torr-spered g. ; *mit Hangen und Bangen,* trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù, dindan e anken, treant gantañ / gant ar gloazoù (Gregor), o krenañ gant an aon, skoet gant an derzhienn-skeud, bec'h warnañ, e bec'h, moan e revr, moan e foñs, o foerañ, o sec'hañ gant ar spont, kaoc'h tomm en e vragoù, moan an traoù gantañ, aet bihan e galon, melre gantañ, gant poan vras, dre (a) boan vras, goude kalz a boan, gant kant ha mil boan, bec'h-ha-bec'h.
Bangigkeit b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., anken b., enkrez g., enkrezenn b., nec'h g., chal g., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., gouli g., torr-spered g.
Bangkok n. : Bangkok b.
Bangladesch n. : Bangladesh b.
bänglich ag. : ankeniet, aonik, damaonik, maraonik, spontidik, doanik, leun a enkrez ; *ihm ist bänglich zumute,* dindan (gant) e aon emañ, dindan (gant, war) aon emañ, emañ o foerañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, dindan e anken emañ.
Banjo n. (-s,-s) : banjo g.
Bank[1] b. (-,Bänke) : **1.** bank g., skaon g./b., brich b., pased b. ; *Steinbank,* menk g., skaon maen ; *vor leeren Bänken spielen,* c'hoari dirak ur sal c'houllo ; *zwischen Tisch und Bank,* e pleg an daol ; *Bank vor einem Schrank,* sourbank g. ; *Bank vor einem Schrankbett,* bank tosel g., skaon wele b. ; *Bank mit Rückenlehne,* skaon-geinek b. ; *eine Bank voll sitzender Kinder,* ur bankad bugale g. ; *sich auf eine Bank setzen,* teuler e bouez war ur bank, azezañ war ur bank, lakaat e revr war ur bank, pikañ e revr war ur bank ; *von einer Bank aufstehen,* divankañ ; *die Bank wechseln,* divankañ ; *Tisch mit Bänken,* taol harzell b., taol ledet gant skinier hir b. ; **2.** eskemmez g., eskemmer g., taol-labour b., based g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben,* mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, buzhugenniñ udb, goulerc'hiñ d'ober udb, daleañ d'ober udb, daleañ udb, deren(iñ) udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; **4.** *durch die Bank,* well-wazh ; **5.** P. *auf der Anklagebank sitzen,* bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ dindan lagad an holl, bezañ tapet e kaoz, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn ; **6.** [loen.] tolpad g., bank g., bankad g. ; *Muschelbank,* rouzenn b., bank kregin g., bankad kregin g. ; *Heringsbank,* gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., gwazhiennad harinked b., taol harinked g., bank harinked g., bankad harinked g., klodad harinked g., moudenn harinked b. **7.** *Sandbank,* erv-traezh b., reuzeulenn-draezh b., traezhenn b., bank traezh g.
Bank[2] b. (-, -en) : **1.** bank g., ti-bank g., arc'hanti g. ; *Geld auf der Bank haben,* kaout arc'hant war e anv en ti-bank ; *Kreditbank,* bank postañ g., ti-bank an aferioù kenwerzh g. ; *Notenbank,* bank monañ g. ; *Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung,* Bank Europa evit an Adsevel hag an Diorren g. ; *die Banken sind Intermediäre,* hantererien eo ar bankoù ; *die Bank*

wechseln, treuzkas e gont d'ur bank all ; *er wurde zum Direktor der Bank ernannt,* lakaet e oa bet da vestr er bank ; **2.** [dre heñvel.] [c'hoarioù] pod g., kef g., bank g. ; *die Bank halten,* ober war-dro ar bank (ar c'hef), bezañ e karg eus ar pod ; *die Bank sprengen,* dont ar gounid bras gant an-unan, dont an holl ouestloù gant an-unan, fregañ ar bank, riñsañ ar pod, mont holl arc'hant ar pod gant an-unan .

Bank- : bankel, … bank.

Bankabschluss g. (-es,-abschlüsse) : stad kont b., mentel b.

Bankagio n. (-s,-s) : agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizioù ouzhpennet lies.

Bankakzept n. (-es,-e) : asant an ti-bank g.

Bankamboss g. (-es,-e) : [tekn.] annev hezoug b., annevig b.

Bankangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad bank g., implijadez vank b.

Bankanweisung b. (-,-en) : chekenn-vank b.

Bankauftrag g. (-es,-aufträge) : urzh roet d'un ti-bank g.

Bankausweis g. (-es,-e) : stad an arc'hant gant un ti-bank b., mentel b.

Bankauszug g. (-s,-züge) : daveennoù bank lies.

Bankautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g.

Bankaval g. (-s,-s) : ergein g., gwarant bank g.

Bankaxt b. (-,-äxte) : [tekn.] bouc'hal galvez b.

Bankbeamte(r) ag.k. g. : implijad bank g.

Bankbeamtin b. (-,-nen) : implijadez vank b.

Bankbürgschaft b. (-,-en) : gwarant bank g.

Bankdepositen lies. : fiziadoù arc'hant lies.

Bankdirektor g. (-s,-en) : rener ti-bank g.

Bankdiskont g. (-en,-en) : diskont bank b.

Bankeinlage b. (-,-n) : fiziad arc'hant g., fiz-bank g.

Bankeisen n. (-s,-) : [tekn.] krog-bank g.

Bänkelgesang g. (-s,-gesänge) : kanaouenn bobl b.

Bänkelkind n. (-s,-er) : bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat ein Bänkelkind bekommen,* kouezhet ez eus ur berenn diouti.

Bänkellied n. (-s,-er) : kanaouenn bobl b.

Bänkelsänger g. (-s,-) : kaner baleer g.

Bankenaufsicht b. (-) : kuzul-enklask war an tiez-bank g., kengor kontrollañ labour an tiez-bank g.

Bankenkonsortium n. (-s,-konsortien) : kevuniad bankoù g.

Bankenkrach g. (-s,-e) : freuz bank g., koemp g.

Bankenviertel n. (-s,-) : karter an tiez-bank g.

Bankerott g. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Bankrott**

Banker g. (-s,-) : banker g., bankour g.

Bankert g. (-s,-e) : [gwashaus] bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat einen Bankert bekommen,* kouezhet ez eus ur berenn diouti.

Bankett[1] n. (-s,-e) : banvez g., kouvi g.

Bankett[2] n. (-s,-e) **/ Bankette** b. (-,-n) : ribl-hent g. ; *Bankette nicht befahrbar,* ribl-hent gwak !

Bankettteilnehmer g. (-s,-) : banvezer g., frikoter g.

Bankfach n. (-s,-fächer) : **1.** koufr g. ; **2.** [micher] bankerezh g., gennad bankel g.

bankfähig ag. : hag a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus.

Bankfähigkeit b. (-) : bankadusted b., bankaduster g.

Bankforderungen lies. : kredouriezhoù bank lies.

Bankgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred bank g., rin bankel g.

Bankgeschäft n. (-s,-e) : **1.** oberiadenn vank b., gwezhiadenn vank b., bankerezh g., oberezh arc'hant g., oberezh arc'hantaouiñ g. ; *Bankgeschäfte tätigen,* seveniñ oberiadennoù bank, seveniñ gwezhiadennoù bank ; *elektronisches Bankgeschäft,* [stlenn.] bankerezh elektronek g. ; **2.** ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankguthaben n. (-s,-) : kaoudoù er bank lies.

Bankhalter g. (-s,-) : [c'hoarioù] banker g., den e karg eus ar bank g., den e karg eus ar pod g., den e karg eus ar c'hef g.

Bankhaus n. (-es,-häuser) : ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankier g. (-s,-s) : banker g., bankour g., arc'hantour g.

Banking n. (-s) : bankerezh g. ; *electronic Banking,* [stlenn.] bankerezh elektronek g.

Bankinstitut n. (-s,-e) : ti-bank g., arc'hanti g., diazezadur bankel g., ensavadur bankel g.

Bankkapital n. (-[e]s,-ien) : kevala bank g.

Bankkaufmann g. (-s,-leute) : implijad bank diplomet g.

Bankkauffrau b. (-,-en) : implijadez vank diplomet b.

Bankkonto n. (-s,-konten) : kont-vank b.

Bankkredit g. (-s,-e) : kred bank g., kredad bank g.

Banklehre b. (-) : deskarderezh en un ti-bank b.

Bankleitzahl b. (-,-en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankleitzahl und Kontonummer,* daveennoù bank lies., daveennoù ar gont-vank lies.

bankmäßig ag. : **1.** hag a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus ; **2.** [kenw.] *bankmäßige Deckung,* kretadur (kretadurezh b.) dre an ti-bank g.

Bankmonopol n. (-s,-e) : monopol monañ g.

Bankniederlassung b. (-,-en) : amsez vank b., diazezadur bankel g.

Banknote b. (-,-n) : bilhed-bank g., paper-arc'hant g., P. tamm g., pezh g. ; *im Umlauf befindliche Banknoten,* bilhedoù bank en implij lies., bilhedoù amred lies.

Banknotenausgabe b. (-,-n) : enamredañ bilhedoù bank g.

Banknotenfälscher g. (-s,-) : falser bilhedoù bank g.

Banknotenpresse b. (-,-n) : moull bilhedoù g.

Bankpapiere lies. : talvoudennoù lies., paperioù-leve lies.

Bankplatz g. (-es,-plätze) : plas arc'hantel g., sez arc'hantel b., kreizenn vankel b., kêr ma kaser da benn oberezhioù arc'hantaouiñ stank b.

Bankpraxis b. (-) : arverioù an tiez-bank lies., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.

Bankprovision b. (-,-en) : mizoù bank lies., arvuziad bank g.

Bankraub g. (-s,-e) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

Bankräuber g. (-s,-) : bankskraper g., laer ti-bank g.

Bankrecht n. (-s,-e) : gwir hag a sell ouzh mont en-dro ar bankoù g.
Bankreferenz b. (-,-en) : daveennoù bank lies., daveennoù ar gont vank lies.
Bankrott g. (-s,-e) : freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., banktorr g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *Bankrott machen,* ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziañ, ober bank, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh ; *betrügerischer Bankrott,* freuz-stal flodus ha malisius (Gregor) g., freuz-stal dizonest g., banktorr flodus g. ; *er hat Bankrott gemacht,* freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, aet eo dreist penn e draoù, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, ; *die Gaststätte hat Bankrott gemacht,* aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr.
bankrott ag. : *bankrott werden,* ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziañ, ober bank, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh ; *für bankrott erklären,* embann ar freuz-stal, disklêriañ en deus graet freuz-stal un embregerezh bennak.
Bankrotterklärung b. (-,-en) : disklêriadur ar freuz-stal g., embannidigezh ar freuz-stal b.
Bankrotteur g. (-s,-e) : banktorrer g.
Banksatz g. (-es,-sätze) : feur bank g.
Bankschalter g. (-s,-) : gwiched vank b., dorikell ar bank b., draf ar bank g.
Bankschließfach n. (-s,-fächer) : kombod surentez en ti-bank g., koufr-houarnet g., koufr-kreñv g.
Banksystem n. (-s,-e) : reizhiad vankel b. ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen,* reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan.
Banktratte b. (-,-n) : lizher-paeañ g.
Banküberfall g. (-s,-fälle) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g.
Banküberweisung b. (-,-en) : treuzkasadenn arc'hant b., treuzdougadur bankel g.
banküblich ag. : diouzh arverioù an tiez-bank, diouzh ar pleustr bankel.
Bankung b. (-,-en) : gweleadoù gouelezennek bern-ha-bern lies.
Bankusance b. (-,-n) : arverioù an tiez-bank lies., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.
Bankverbindlichkeit b. (-,-en) : dle e-keñver un ti-bank g., endalc'henn e-keñver un ti-bank b., enkoulm bankel g., enkoulmidigezh vankel b., endalc'h bankel g.
Bankverbindung b. (-,-en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankverbindung und Kontonummer,* daveennoù bank lies., daveennoù ar gont-vank lies.
Bankvollmacht b. (-,-en) : leunc'halloud evit ober war-dro kont-vank u.b. g., prokul evit ober war-dro kont-vank u.b. g.
Bankwechsel g. (-s,-) : lizher-paeañ g.
Bankwelt b. (-) : bed ar bankoù g., metoù ar bankoù g., kelc'hiadoù ar bankerezh lies.
Bankwert g. (-es,-e) : talvoudenn b., paperioù-leve g.
Bankwesen n. (-s,-) : tiez-bank lies., bankoù lies., bankerezh g., reizhiad vankel b.
Bann g. (-es,-e) : **1.** anaoue g., forbannerezh g. ; *den Bann ausüben,* bezañ ar gwir a forbannerezh gant an-unan ; *jemanden in Acht und Bann schlagen, jemanden mit dem Bann belegen, den Bann über jemanden verhängen, den Bann über jemanden aussprechen,* forbannañ u.b., ober u.b. forbann / forbanisañ u.b. (Gregor), anaoueañ u.b., teurel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., lakaat u.b. war pedenn ar Sul ; **2.** boem b., hoal g., chalm g. strobinell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., boemerezh g., strobinellerezh g., kazel-ge b., rouestl-hud g., trugar b., dudi g., bam g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., touellerezh g., touellenn b., sort g., gouestl g. ; *im Bann stehen,* bezañ dindan gazel-ge ; *den Bann brechen,* terriñ (treiñ) ar blanedenn, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *in Bann schlagen,* achantañ, hudañ, boemañ, strobinellañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, treiñ ha distreiñ, mezevelliñ, gouestlañ [spered u.b.], chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, filimiñ, fileniñ, tizhout, lorc'hañ, sorsiñ, barn, teuler breoù war ; *in den Bann eines Menschen geraten,* bezañ (bezañ erru) e anal u.b., degouezhout e anal u.b., bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus davet u.b., bezañ mezevellet gant u.b., bezañ hoalet gant u.b. ; *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann,* gouestlañ a reas ar prezegenner e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalet, filimet) en doa ar prezegenner e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenner e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenner, gouezet en doa ar prezegenner gounit e selaouerien ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berauschenden Wollust gefangen,* ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal ; **3.** [istor] *ein Bann Heerleute,* ur vandennad soudarded b. (Gregor) ; *Heerbann,* bann ar re nobl g., bann an noblañs (Gregor) g.
Bannberechtigte(r) ag.k. g./b. : [istor] marc'hegour bannielek g.
bannen V.k.e. (hat gebannt) : **1.** anaoueañ, interdizañ, forc'hiñ, argas, bannañ ; *den Teufel bannen,* argas an diaoul, touch an diaoul kuit ; *die Sorgen bannen,* argas an trubuilhoù, argas trechal ha trefu ; **2.** [dre skeud.] treiñ ha distreiñ, lakaat dindan gazel-ge, filimiñ ; *er ist wie gebannt,* alvaonet-holl eo, evel dindan gazel-ge emañ, evel strobinellet eo, kalmet eo, skoelfet eo ; **3.** luc'hskeudenniñ, tresañ, livañ.
Banner n. (-s,-) : **1.** banniel g., standard g. ; **2.** [stlenn.] giton g.
Bannerherr (-n,-en) : [istor] marc'heg-bannieler g. [*liester* marc'heien-vannielerien].
Bannerträger g. (-s,-) : douger-banniel g., bannieler g.
Bannerwerbung b. (-) : [stlenn.] bruderezh dre c'hitonioù g.

Bannfluch g. (-s,-flüche) : eskumunugenn b., anaoue g. ; *jemanden mit dem Bannfluch belegen,* anaoueañ u.b., eskumunugañ u.b., teuler (dougen) un eskumunugenn war ur re bennak (Gregor), interdizañ u.b.
Banngut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh flod b.
Bannkreis g. (-es,-e) : **1.** bann g., lev-varn b. ; **2.** talvoudva g., takad oberezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.
Bannmeile b. (-,-n) : lev-varn b., bann g.
Bannmühle b. (-,-n) : [istor] milin voutin b., kenvilin b., milin-dalc'h b., milin-aotroù b.
Bannofen g. (-s,-öfen) : forn voutin b., kenforn b., forn-dalc'h b., forn-aotrou b.
Bannpflicht b. (-) : banaliezh b. ; *bannpflichtfreier Ofen,* fourn-red b.
Bannstrahl g. (-s,-en) : eskumunugenn b., anaoue g.
Bannwald g. (-es,-wälder) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] koadeg wareziñ b., koadeg gwarez ouzh an disac'hadennoù b.
Bannware b. (-,-n) : marc'hadourezh flod b.
Bantamgewicht n. (-s,-e) : [sport] pouez kilhog g.
Bantamgewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez kilhog g.
Baobab g. (-s,-s) : [louza.] baobab g./str., baobabez str.
Baptismus g. (-) : [relij.] badezouriezh b.
Baptist g. (-en,-en) : [relij.] badezour g.
Baptisterium n. (-s, Baptisterien) : chapel-vadeziñ b., chapel vadez b., chapel ar vadeziant b.
bar ag. : **1.** noazh, hep ; *baren Hauptes, barhäuptig,* diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh ; *barfuß, barfüßig,* diarc'hen, diarc'hen-bev, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid ; *aller Vernunft bar,* diskiant da vat, kollet e skiant-vat gantañ ; *jedes Geldes bar,* gwenneg ebet el loch gantañ, diarc'hant da vat, plat e yalc'h, tanav e yalc'h ; *bar jeder Habe sein,* bezañ en diouer a bep tra, en em gavout en dilez ar brasañ, na vevañ nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann d'an-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, bezañ dibourvez eus pep tra, bezañ difournis a bep tra, bezañ diarc'hant, bezañ dizanvez, bezañ didra, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gwenneg ebet, bezañ skañv (diskantet, plat, ridet, moan, treut, tanav) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na gaout takenn ebet, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan.
2. *bares Geld,* arc'hant dizolo g., arc'hant laosk g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dibres g. ; *in barem Geld,* war an taol, war an tach, war al lec'h, dre ma'z eer, en un dornad, gant arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn), war ar peul, war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *bares Geld lacht,* arc'hant diouzhtu a lak ar c'hredour war e du.
3. [dre skeud.] *etwas für bar (für bare Münze) nehmen,* plomañ kañvaled (kelien, poulc'hennoù), lonkañ silioù (prun, lostoù leue, kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ hegredik betek re, lonkañ kement gaou a lavarer ; *das ist ja barer Unsinn,* n'eus dalc'h na poell gant kement-se, diskiant da vat eo an dra-se, n'eus penn na lost gant kement-se, diboell eo kement-se ken ez eo.
4. e-lec'h "Bargeld" : *gegen bar, in bar,* gant ma vo paeet diouzhtu, evit arc'hant diouzhtu, da baeañ war al lec'h ; *nur gegen bar verkaufen,* gwerzhañ war an tach, gwerzhañ war an daol, gwerzhañ war an dorn, gwerzhañ hep termen, gwerzhañ gant ma vo paeet diouzhtu ; *bar bezahlen,* paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik-ha-rak war an taol, paeañ rik war an taol ; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle / ich bezahle dann alles bar auf die Hand,* me 'baeo tout pizh-razh en un taol.
-bar ag. : [lostger] *trinkbar,* mat da evañ, evus ; *lesbar,* lennus, lennadus, aes da lenn (Gregor).
Bar b. (-,-s) : ostaleri b., tavarn b., bar g., evlec'h g. ; *sich in Bars herumtreiben,* hentiñ an tavarnioù, redek an ostalerioù.
bar / Bar n. (-s,-s) : [fizik] bar g.
Bär[1] g. (-en,-en) : **1.** arzh g., ourz g. ; *der Bär brummt,* krozal a ra an arzh ; *der Bär brummte ihn an,* diskrognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ ; **2.** [dre skeud.] *ein Bär,* ur markol g., un treuztelleg g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, ur c'horf mat a baotr g., ur pres laezh g., Yann-e-vazh-houarn g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor) ; *er ist stark wie ein Bär,* hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh ; **3.** [dre skeud.] *jemandem einen Bären aufbinden,* reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ silioù (lostoù leue), tennañ siklezonoù d'u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., paskañ lus d'u.b. ; **4.** P. *er ist ein rechter Bär,* hennezh 'zo ur paotr hek e c'henoù, un tagnouz a zo anezhañ, hennezh a zo ourz, goeñvet (araous, grignous, pikous, ranous, tagnous, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, ratous) eo, ur penn kegin a zo anezhañ, ur rachouz a zo anezhañ, ur ragain a zo anezhañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober outañ, rust eo evel ur

bod-spern, hegarat eo evel ur bod linad ; **5.** [stered.] *der Große Bär,* ar C'hastell-Karr-Kamm g., ar C'hastell-Karr-Bras g., ar C'hastell-Karr g., ar C'harr-Kamm g., Kastell ar Seizh Ejen-Arat g., ar Seizh Ejen-Arat lies., Karr-Arzhur g., al Lost Arar g., ar Seizh Steredenn lies. ; *der Kleine Bär,* Karr-Ahez g., ar C'hastell-karr-Kamm bihan g., ar C'harr-kamm bihan g.

Bär[2] g. (-s,-en/-e) : [tekn.] horzherezh-sankañ b., morzholierez-sankañ b.

Barabfindung b. (-,-en) : digoll gant arc'hant mat g., dic'haou gant arc'hant kontet g.

Baracke b. (-,-n) : lochenn b., logell b., log plenk b., barakenn b., ti-prenn g., siklutenn b., siklud g., foukenn b., kombod g.

Barackenlager n. (-s,-) : logelleg b.

Barauslage b. (-,-n) : mizoù lies.

Barbakane b. (-,-n) : garid b., rakvur b.

Barbar g. (-en,-en) : **1.** [istor] Barbar g. ; **2.** barbar g.

Barbara b. : Barba b.

Barbarei b. (-) : barbarelezh b., barbariezh b., krizder g., gouezoni b., gouezder g. ; *vom Fanatismus zur Barbarei ist es nur ein Schritt,* eus an diboellgredenn (eus ar varanegezh) d'ar varbariezh n'eus nemet treuz ur c'hammed.

Barbareske g. (-n,-n) : Barbareskad g. [*liester* Barbareskiz].

barbarisch ag. : barbar, barbarel, barbarek, kriz, gouez.

Barbarismus g. (-, Barbarismen) : barbaregadur b.

Barbarossa g. : Barv Ruz g.

Barbe b. (-,-n) : [loen.] barz g., draeneg g., dreineg g., barbot g., kloian g., lebin g., braog g., malbar g., broc'h g.

bärbeißig ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, rachous, ourz, chakous, c'hwerous, mouzher, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ratous ; *bärbeißig werden,* dont droug en e gorf, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont dreist penn, lammat dreist penn ; *bärbeißig sein,* bezañ araous (goeñvet, grignous, tagnous, blech, kintus, ginet, kivioul), bezañ ourz, bezañ divalav ouzh an holl, bezañ hek e c'henoù, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ rust evel ur bod-spern, na deuziñ ar sukr en e c'henoù, bezañ divalav e-keñver an holl, bezañ ur penn kegin eus an-unan, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ un ourz eus an-unan, bezañ diaes ober ouzh an-unan ; *er ist bärbeißig,* hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ.

Bärbeißigkeit b. (-) : mouzherezh g., araousted b., araouster g.

Barbestand g. (-s,-bestände) : enkef g., kefiad g.

Barbet g. (-s,-s) : [loen.] ki foutouilhek g., barbed g.

Barbetorte g. (-s) : [istor] Alan Breizh g., Alan Al Louarn g., Alan Varvek g.

Barbetrag g. (-s,-beträge) : somm arc'hant dizolo b.

Barbier g. (-s,-e) : barver g., [dre fent] diskarer-barv g.

barbieren V.k.e. (hat barbiert) : **1.** ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; **2.** [dre skeud.] *jemanden über den Löffel barbieren,* houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., c'hoari u.b., flemmañ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; **3.** *lieber andere barbieren als selbst barbiert werden,* gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - n'eo ket pec'hed nemet mad mougañ an naer gant he c'hofad.

Barbieren n. (-s) : barverezh g.

Barbiermesser n. (-s,-) : aotenn b.

Barbierschüssel b. (-,-n) : plad-barver g.

Barbiturat n. (-s,-e) : louzoù barbiturek g., barbutureg g. [*liester* barbitureier].

Barbitursäure b. (-,-n) : trenkenn varbiturek b.

barbusig ag. : he divronn en o noazh, dispak he divronn ganti.

bardauz estl. : *bardauz !* poudouroum !

Barchent g. (-s,-e) : [gwiad.] fustenn b.

Barchenthändler g. (-s,-) : fustenner g.

Bardame b. (-,-n) : **1.** matezh ostaleri b., barmaid b. ; **2.** [dre astenn.] lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

Barde g. (-n,-n) : barzh g.

Bardenlieder lies. : barzhaz g.

Bardeckung b. (-,-en) : kretadur gant arc'hant dizolo g., kretadurezh gant arc'hant dizolo b., ateb metal g.

Bareingang g. (-s;-eingänge) : **1.** enkefadurioù lies. ; **2.** antre an ostaleri g., toull-dor ar bar g.

Bärenbeißer g. (-s,-) : [loen.] dogez-saoz g., ki-boulldok g.

Bärendienst g. (-es,-e) : diservij g. ; *jemandem einen Bärendienst leisten,* ober gaou ouzh u.b. hep ratozh, ober noaz ouzh u.b. hep gouzout d'an-unan, diservijañ u.b. o klask e servijañ, diharpañ u.b. o klask e harpañ.

Bärendreck g. (-s) : [su Bro-Alamagn] regalis g.

Bärenfell n. (-s,-e) : feur arzh b., foulinenn arzh b., kroc'hen arzh g.

Bärenführer g. (-s,-) : diskouezer arzhed g.

Bärenhaut b. (-,-häute) : **1.** kroc'hen arzh g., feur arzh b., foulinenn arzh b. ; **2.** *auf der Bärenhaut liegen,* chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, en em deurel dezhi, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ,

labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, sorañ ; **3.** *man soll nie die Bärenhaut verkaufen, bevor man den Bären erlegt hat,* arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yar, ne vank ket deoc'h gwerzhañ an ui a-raok na ve dozvet, ret eo gortoz an noz evit lavaret ez eo bet kaer an deiz, an toull hebiou a zo frank.

Bärenhäuter g. (-s,-) : sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., kouskadenn b., kousker g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g.

Bärenhunger g. (-s) : marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debron jave g., debron en e fri g. ; *einen Bärenhunger haben,* kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, bezañ ilbouet, bezañ marnaoniet, bezañ darev gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, bezañ du gant an naon, kaout un naon-ki, kaout un naon rankles, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegel, mervel gant an naon, glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, bezañ gouest da zebriñ un dumporellad traoù, kaout debron jave, kaout debron en e fri.

Bärenjagd b. (-) : arzhetaerezh g., hemolc'h arzhed g.

Bärenjäger g. (-s,-) : arzhetaer g., hemolc'her arzhed g.

Bärenkälte b. (-) : yenijenn du b., yenijenn griz b., yenijenn rip b., amzer yen du b., amzer griz b., amzer rip b., amzer yen-sklas b., amzer yen-put b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., krizaj g.

Bärenklau b. (-) / g. (-s) : [louza.] kraban-arzh b., korz-babouz str., korz-kanell str., korz-prad str., panez gouez str.

Bärenkräfte lies. : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur marc'h g.

Bärenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] *kleiner Bärenkrebs,* [*Scyllarus arctus*] grilh-saoz g., grilh-maen g. ; *großer Bärenkrebs,* [*Scyllarides latus*] grilh-saoz bras g., grilh-maen bras g.

Bärenmütze b. (-,-n) : boned foulinenn g., boned feur g., kalabousenn b.

Bärennatur b. (-) : *er hat eine Bärennatur,* yac'h eo evel ar beuz, yac'h-pesk eo, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, yac'h-kloc'h eo, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-frev eo.

bärenstark ag. : **1.** kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh ; **2.** dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs.

Bärenzwinger g. (-s,-) : toull an arzhed g., kaoued an arzhed b., foz an arzhed b.

Barett n. (-s,-e) : **1.** [lu] bered g. ; **2.** [justis] kalabousenn b. ; **3.** [relij.] barretenn b.

barfuß ag./Adv. **/ barfüßig** ag./Adv. : diarc'hen, diarc'hen-vev, kuit a votoù, divotoù, divot, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid, na botoù na mann en e dreid ; *barfuß gehen,* kerzhet divotoù, kerzhet gant an treid diarc'hen, kerzhet diarc'hen, kerzhet diarc'hen-bev, kerzhed gant netra en e zreid, bezañ war e dreid noazh, bale war e dreid noazh ; *man hörte, wie sie barfuß auf dem Parkett trippelte,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

Barfüßer g. (-s,-) : [relij.] santfrañzesad g.

Bargeld n. (-s) : arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant kontet g., moneiz-red g., pezhioù-moneiz lies. ; *in Bargeld,* war an taol, war al lec'h, dre ma'z eer, gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant a-benn, war an tomm hag hep termen (Gregor), war an tach, gant arc'hant kontet.

Bargeldbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] enkef g., kefiad g.

bargeldlos ag. : hep arc'hant dizolo ; *bargeldloser Verkehr,* treuzmarc'hadoù hep arc'hant dizolo lies.

barhaupt Adv. **/ barhäuptig** ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn.

Barhocker g. (-s,-) : tous g., skabell b.

Bärin b. (-,-nen) : arzhez b.

Bariton g. (-s,-e) : [kaner] bariton g. [*liester* baritoned].

Baritonstimme b. (-,-en) : krennvouezh izel b.

Barium n. (-s) : bariom g.

Bark b. (-,-en) : [merdead.] teirgwern g.

Barkarole b. (-,-n) : [sonerezh] barkarollenn b., kanaouenn gondoler b., bageergan g.

Barkasse b. (-,-n) : [merdead.] tignol-karg g.

Barkauf g. (-s,-käufe) : prenadenn paeet gant arc'hant dizolo b., prenadenn war an tach b.

Barke b. (-,-n) : [merdead.] bag b., bark g.

Barkeeper g. (-s,-) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barkhölzer lies. : [merdead.] gwegr b.

barköpfig ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn.
Bärlapp g. (-s,-e) **/ Bärlappgewächs** n. (-es,-e) : [louza.] likopod g. ; *Keulenbärlapp,* louzaouenn-ar-saouzan, saouzanenn b.
Bärlauch g. (-[e]s,-e) : [louza.] ramps str., kignen gouez str.
Barlauf g. (-s) : [c'hoari a-stroll alaman] c'hoari prizonañ g.
barlaufen V.gw. (läuft bar / lief bar / ist bargelaufen) : c'hoari prizonañ.
Barm g. (-s) : goell g.
Barmann g. (-s-männer) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.
Barmädchen n. (-s,-) : matezh ostaleri b., barmaid b.
Bärme b. (-) : goell g.
Barmeister g. (-s,-) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.
Barmen g. (-s) : goell g.
barmherzig ag. : truezus, trugarezus, madelezhus, a galon vat, karantezus, aluzenus ; [relij.] *der barmherzige Samariter,* ar Samaritan madelezhus (mat, a galon vat g.) ; *barmherzige Brüder,* breudeur (frered) a garitez lies., breudeur ar garantez lies.
Barmherzigkeit b. (-) : karitez b., karantez b., kendruez b., trugarez b., trugar b., truez b., istim b., damant g. ; *von der Barmherzigkeit der anderen leben,* bevañ diwar an aluzen, bezañ en aluzen, bezañ war an aluzen ; *ich habe nicht immer von der Barmherzigkeit der anderen gelebt,* n'on ket bet atav en aluzen ; *Barmherzigkeit macht nicht ärmer,* reiñ aluzen d'ar paour alies ne ziverras biskoazh an danvez ; *auch dein schlimmster Feind verdient deine Barmherzigkeit,* ro d'ar paour ha pa ve da vrasañ enebour.
Barmittel lies. : arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g.
Barmixer g. (-s,-) : barman g., mevel ostaleri g.
Barnabas g. : Barnabaz g.
Barnabit g. (-en,-en) : [relij.] barnabazad g. [*liester* barnabaziz].
barock ag. : **1.** barok ; **2.** [dre skeud.] iskis, dic'hortoz, dic'hiz ; *ein barocker Mensch,* un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ur pichon g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikefre g., un diaoul a zen g.
Barock n./g. (-s/-) : barokelezh b., barok g.
Barockantiqua g. (-) : [moull.] font garamond g.
Barockstil g. (-s) : doare barok g., barokelezh b.
Barockzeit b. (-) : barokelezh b., marevezh ar varokelezh g.
Barograf g. (-en,-en) : [fizik] barograf g., aerbouezer enroller g.
Barometer n./g. (-s,-) : aerbouezer g., barometr g. ; *das Barometer steht hoch,* an aerbouezer a ziskouer amzer vrav, an aerbouezer a verk amzer vrav ; *das Barometer steht auf veränderlich,* diskouez a ra an aerbouezer amzer cheñch-dicheñch (amzer ramp, amzer hedro, amzer kemm-digemm, amzer diasur, amzer c'hadal, amzer amjestr, amzer variant, amzer chañsus, amzer vrizh, brizhamzer) ; *das Barometer steht auf Regen,* diougan glav 'zo gant an aerbouezer.
Barometerstand g. (-s) : tuadur aerwask g.
barometrisch ag. : barometrek, aerbouezel.
Baron g. (-s,-e) : baron g. ; *der Mensch fängt erst beim Baron an,* ar re dindan ar renk a varon n'eus ket tud anezho.
Baroness b. (-,-en) **/ Baronesse** b. (-,-n) : baronez b.
Baronie b. (-,-n) : 1. [tachenn-douar] baronelezh b., baronigelezh b. ; 2. [titl a noblañs] baroniezh b.
Baronin b. (-,-nen) : baronez b.
baronisieren V.k.e. (hat baronisiert) : lakaat da varon.
Baroskop n. (-s,-e) : gwaskseller g., baroskop g.
Barpreis g. (-es,-e) : priz pa vez paeet gant arc'hant dizolo g., priz pa vez paeet war an tach g
Barras g. (-) : P. skalf g., servij-soudard g., amzer-soudard g., koñje g.
Barre b. (-,-n) : [merdead.] barrenn b.
Barrel n. (-s,-s) : barilh b.
Barren g. (-s,-) : **1.** barrenn b., tolzenn b. ; *Gold in Barren,* aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g. ; **2.** [sport] divvarrenn lies., barrennoù kenstur lies.
Barrengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g.
Barriere b. (-,-n) : **1.** skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b. ; **2.** kael b., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kloued-wint b., klouedenn-winteiz b., kef-harz g., draf g., endraf g. ; **3.** [bredoniezh] sourdadur g.
Barrierereiff n. (-s,-e) : karreg-kloued b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., kouraleg kloued b.
Barrikade b. (-,-n) : bardell b., bardellad b. ; *eine Barrikade errichten,* sevel ur vardell ; *auf die Barrikaden steigen,* mont war ar bardelloù.
barrikadieren V.k.e. (hat barrikadiert) : bardellañ, stankañ, sparlañ.
barsch ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, kivioul, rok, rust, put, hegaz, diaes, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, dic'hras, jeneprus, ratous, trenk ; *in barschem Ton,* krak, distag, trenk, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vouezh kroz, gant ur vouezh rok, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk ; *jemandem barsch entgegenkommen,* degemer u.b. evel ur c'hi en iliz, degemer u.b. e-giz ur c'hi divestr, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *barsch antworten,* taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok ; *das wurde ihm barsch vorgeworfen,* an dra-se a voe rebechet c'hwerv dezhañ ; *zu barsch verfahren,* mont re zizamant ganti, mont re deusk ganti ; *jemanden barsch anfahren,* dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont

feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b.

Barsch g. (-es,-e) **/ Bärsch** g. (-es,-e) **/ Bärsche** b. (-,-n) : [loen.] brell g. ; *Wolfsbarsch, Seebarsch,* barz g., draeneg g., kloian g., lebin g., braog g.

Barschaft b. (-) : arc'hant prest g., arc'hantoù lies. ; *seine Barschaft,* e dammig arc'hant g.

Barscheck g. (-s,-s) : chekenn divarrenn b.

Barschheit b. (-) : ruster g., rustoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g.

Bart g. (-[e]s, Bärte) : **1.** barv g./str., barvenn b., P. pan g., reun str. ; *einen Bart haben, einen Bart tragen,* kaout barv, kaout ur barv, bezañ barvek ; *dein Bart ist nicht gepflegt,* da varv n'int ket kempenn, difez (fraost) eo da varv ; *dichter Bart,* barv stank g./str., barv stoket g., troc'had barv fonnus g. ; *schütterer Bart,* barv rouez g./str., barv distank g./str., [dre fent] skaoñ-lavnek g./b. ; *einen Ziegenbart tragen,* bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj ; *ein vierzehn Tage alter Bart,* pemzek devezhiad barv ouzh e elgezh lies., ur varvenn a bemzek devezhiad b. ; *kratziger Bart,* barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str. ; *ein Mann mit struppigem Bart,* un den ur fasad barv gantañ g. ; *sich (t-d-b) den Bart wachsen lassen,* leuskel e varv, na lemel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; *sich den Bart stutzen lassen,* lakaat ober e varv, lakaat divarrañ e varv, lakaat ober ur peuriñ d'e varv ; *jemandem den Bart abrasieren,* divarvañ u.b., direunañ u.b., lemel (touzañ, troc'hañ, diskar, ober) e varv d'u.b. ; **2.** *er murmelte etwas in seinen Bart,* P. mouskomz a reas un nebeud gerioù, simudiñ a reas udb etre e zent, jagouilhat a reas udb, teñsañ a reas udb etre e zent, mandrouilhat a reas udb, lavarout a reas udb (komz a reas) etre e zent, grozmolat a reas udb etre e zent, en em lakaat a reas da vourboutal, en em lakaat a reas da c'hromellat, komz a reas etre e zent, grognonañ a reas, grognonat a reas, grognal a reas, ranouziñ a reas, gouerouzat a reas, grignouzal a reas, ronkal a reas, grumuzat a reas (Gregor) ; **3.** P. *jemandem Honig um den Bart schmieren, jemandem um den Bart gehen,* fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., tostennañ u.b., lubaniñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., reiñ kaol (reiñ pour) d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, hejañ per melen d'u.b., loavañ u.b., plantañ pour gant u.b., bountañ pour glas gant u.b., reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., lavaret komzoù brav d'u.b., lavaret kaozioù brav d'u.b., flodañ d'u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, ober e glufan, ober e gazh gleb ; **4.** *in den Bart hineinlügen,* na vezañ a denner-dent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ gaouiat evel un Tregeriad, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier, bezañ ur marc'h-gevier, na vezañ nemet gevier gant an-unan, na dagañ diwar e gentañ gaou ; **5.** *sich um des Kaisers Bart streiten,* klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, klask laou el lec'h na vez ket nez, pismigañ, klask digarezioù, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, breujata, skandalat evit disterdra, en em rezoniñ evit disterdra, chikanal, chikanañ, ingenniñ, skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; **6.** *der Witz hat einen Bart,* klevet eo bet ar fentigell-se seizh kant gwech warn-ugent dija ; *der Bart ist ab !* paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! emaomp kazeg ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! kazh eo an taol !

Bartbinde b. (-,-n) : lurell da stagañ ar mourennoù e-pad an noz b., lurell mourennoù b.

Bartbürste b. (-,-n) : broust-barv g.

Bärtchen n. (-s,-) : bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g.

Bartdorsch g. (-es,-e) : [loen.] boc'heg g., gouleg g., libontr g., moulleg g., penntoupenn g.

Barte b. (-,-n) : [loen.] fanol g. ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde,* fanolioù ar morviled a zo ur furmadur karnek anezho.

Bartel g. : [*berradur evit* **Bartholomäus**] **1.** Bertele g., Bartelame g. ; **2.** *er weiß, wo Bartel den Most holt,* hennezh zo finoc'h eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, hennezh a zo itrikoù tout, hemañ zo un ebeul, hennezh a zo ur fouin, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, meret eo bet e bleud tanav, n'eo ket dall e saout, hennezh a zo gwriet a finesaoù, diouzh ar mintin eo, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, korvigell a zo en e gorf, hennezh a zo ur paotr fin, hemañ zo ul labous a zen, hennezh a zo itrikoù tout, gwidre an diaoul a zo en e gorf, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh !

Bartenwal g. (-s,-e) : [loen.] balum g./b., morvil fanoliek g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen,* ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir.

Bartfäden lies. : [loen., pesked] kigelligoù lies., mourennoù lies.

Bartfedern lies. : [loen., evned] *die Bartfedern des Hahnes,* barv ar c'hilhog g./str.

Bartflechte b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] daroued str., liken g., P. droug-al-lann g. ; **2.** [louza.] man g., touskan g., gwiñvre g.

Bartgeier g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Bartgrundel b. (-,-n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b., kouskerez b.
Barthaar n. (-s,-e) : barvenn b.
Bärthel g. : [*berradur evit* **Bartholomäus**] Bertele g., Bartelame g. ; *(sellit ouzh* **Bartel***)*.
Bartholomäus g. : Bertele g., Bertelame g.
Bartholomäusnacht b. (-) : *die Bartholomäusnacht,* nozvezh sant Bertele (sant Bertelame) b. [*lazhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertele e fin miz Eost 1572*]
bärtig ag. : barvek ; *ein Bärtiger,* ur barveg g. ; *bärtige Frau,* barvegez b., [dre fent] maouez bet badezet gant olev mab b.
bartlos ag. : divarv, blouc'h ; *bartloser Mann,* [dre fent] gwaz bet badezet gant olev merc'h g. ; *bartlos werden,* divarvañ.
Bartmoos n. (-es,-e) : [louza.] man g., touskan g., gwiñvre g.
Bartnelke b. (-,-n) : [louza.] jenofl barvek str.
Bartstoppeln lies. : barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str.
Bartwichse b. (-,-n) : gwezelad evit ar barv g., traet evit ar barv g.
Bartwisch g. (-es,-e) : [Bro-Aostria] skubellig b.
Bartwuchs g. (-es,-wüchse) : barv g./str., blevennoù lies. ; *einen schütteren (dünnen) Bartwuchs haben,* bezañ gloev e varv.
Barverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh evit arc'hant diouzhtu b.
Barvermögen n. (-s) : arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g.
Barvorschuss g. (-es,-vorschüsse) : astenn graet gant arc'hant dizolo g., rakpae graet gant arc'hant dizolo g.
Bärwurz b. (-,-en) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.
Baryt g. (-s) : barit g.
barythaltig ag. : barit ennañ, baritek.
Barzahlung b. (-,-en) : paemant graet gant arc'hant dizolo g., paemant war an tach g.
Basalt g. (-s,-e) : bazalt g.
Basaltfelsen g. (-s,-) : roc'h vazaltek b.
basaltförmig ag. : bazaltheñvel, e doare ar balzalt, a-zoare gant ar bazalt, a-seurt gant ar bazalt.
basalthaltig ag. : bazaltek.
Basaltporphyr g. (-s,-e) : bazalt porfirek g.
Basaltschiefer g. (-s,-) : bazalt skiltek g.
Basanleder n. (-s,-) : maoutken g.
Basar g. (-s,-e) : **1.** bazar g., stalabard g. ; **2.** gwerzhidigezh evit sikour ar beorien b., gwerzhidigezh a garitez b., gwerzhadeg a garitez b.; **3.** supermarc'had g., gourmarc'had g., stal vras b.
Bäschen n. (-s,-) : kenitervihan b., kenitervig b.
Baschkire g. (-n,-n) : **1.** Baskirian g. ; **2.** marc'h baskirian g.
Base[1] b. (-,-n) : **1.** moereb b. ; **2.** [dre astenn.] kenitervb [*liester* kenitervezed] b. ; **3.** [dre skeud.] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Base[2] b. (-,-n) : [kimiezh] bazenn b., didrenkenn b. ; *konjugierte Base,* bazenn geveilet b.
Baseball g. (-s) : baseball g.
Baseballschläger g. (-s,-) : bazh-vaseball b.
Basedow g. (-s) : kleñved Basedow g.
Basedowkrankheit b. (-) / **Basedowsche Krankheit** b. (-) : kleñved Basedow g.
Basel n. : Basel b.
basieren V.k.e. (hat basiert) : diazezañ.
V.gw. (hat basiert) : *auf etwas (t-d-b) basieren, auf etwas (t-d-b) basiert sein,* bezañ diazezet war udb, en em harpañ war ; *ihr Einkommen basiert vor allem auf Viehzucht,* diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid.
Basilie b. (-,-n) : [louza.] bazilik g.
Basilika b. (-, Basiliken) : penniliz b., iliz-rouanez b.
Basilikum n. (-s,-s/Basiliken) : [louza.] bazilik g.
Basilisk g. (-en,-en) : **1.** [mojenn.] bazilisk g., kokatris g. ; **2.** [loen.] bazilik g.
Basiliskenblick g. (-s) : sell ken krak ha hini an naer er c'hleuz g., lagad ken krak ha hini ur goulm g.
Basis b. (-, Basen) : **1.** diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g., sichenn b., tachoù lies., traoñ g., troad g. ; *als Basis einer Sache dienen,* ober diazez dindan un dra bennak ; **2.** [lu] bon g., diazezlec'h g.
Basisaffekt g. (-s,-e) : [bred.] trivlidigezh kentael b.
Basisarbeit b. (-,-en) : labour diazez g.
Basiscamp n. (-s,-s) : kamp diazez g., diazezlec'h g.
basisch ag. : [kimiezh] bazek.
Basisdemokratie b. (-) : demokratiezh eeun hep dileuridi b.
basisdemokratisch ag. : a zemokratiezh eeun hep dileuridi b.
Basisgruppe b. (-,-n) : strollad diazez g.
Basisindustrie b. (-) : industriezh diazez b.
Basislager n. (-s,-) : kamp diazez g., diazezlec'h g.
Basizität b. (-,-en) : [kimiezh] bazegezh b.
Baske g. (-n,-n) : Euskarad g. [*liester* Euskariz].
Baskenland n. (-es) : *das Baskenland,* Euskadi b., Euskal Herria b., Bro-Vask b.
Baskenmütze b. (-,-n) : boned bask g., bered g.
Basketball g. (-s) : basket-ball g. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; *die 3-Sekunden-Regel beim Basketball,* reolenn an teir eilenn er c'hoari basket-ball b.
Basketballmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh basket-ball g., laz basket-ball g.
Basketballspieler g. (-s,-) : c'hoarier basket-ball g.
Baskin b. (-,-nen) : Euskaradez b.
baskisch ag. : **1.** euskarat ; *baskisches Ballspiel,* c'hoari bolod euskarat g. . **2.** [yezh.] euskarek.
Baskisch n. : [yezh.] euskareg g., baskeg g. ; *das Baskische,* an euskareg g.
Basler ag. digemm : eus Basel ; *Bas(e)ler Konzil,* sened-iliz Basel g.
Basrelief n. (-s,-s/e) : [arz.] izelvos g.
bass Adv. : -tre, -kenañ, -meurbet, gwall ; *ich war bass erstaunt,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl), kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan

bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, bac'het e oa va genoù din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

Bass g. (-es, Bässe) : [sonerezh] **1.** mouezh voud b., boudenn b. ; **2.** *erster Bass,* kaner krennvouezhiek g., bariton g. ; *zweiter Bass,* (dis)kaner isvouezhiek g. ; *begleitender Bass,* eiler isvouezhiek, eilier boud g., boudour g. ; *Bass singen,* kanañ gant ur vouezh pounner ; *den Bass singen,* ober ar vouezh pounner, kanañ al lodenn evit ar vouezh pounner, kanañ ar voudenn.

Bassbariton g. (-s,-e) : [sonerezh] bariton boud g.

Bassbläser g. (-s,-) : [sonerezh] gourbombarder g., basonour g.

Bassena b. (-,-s) : [Bro-Aostria] gwalc'heris boutin evit ar solieradur a-bezh g.

Bassgeige b. (-,-n) : boudvioloñs b., gourbiolin g., gourrebed g. ; *große Bassgeige,* gourrebed-boud g. ; *kleine Bassgeige,* gourrebed g., gourbiolin g.

Bassgeiger g. (-s,-) : [sonerezh] gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basshorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] gourc'horn g.

Bassin n. (-s,-s) : **1.** poull g. ; **2.** sistern g., oglenn b.

Bassist g. (-en,-en) : [sonerezh] **1.** boud g., boudour g. ; **2.** gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basssänger g. (-s,-) : [sonerezh] boud g., boudour g.

Bassschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez fa g.

Bassstimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh voud b., boudenn b.

Basstölpel g. (-s,-) : [loen.] morskoul g., ganak g.

Basstrompete b. (-,-n) : [sonerezh] pilgorn g.

Bast g. (-es,-e) : **1.** [louza.] gwiad plant g/b., gwienn blant b., liber g. ; **2.** rafia g. ; **3.** stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g., breun str. ; **4.** [loen.] kroc'hen voulouzek brankoù ar c'harveged g., voulouz brankoù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g. ; *der Hirsch fegt seinen Bast ab,* emañ ar c'harv o klask en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankoù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ a groc'hen voulouzek e vrankoù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ diouzh kroc'hen voulouzek e vrankoù.

basta ! estl. : ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! ha kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! trawalc'h ! trawalc'h bremañ ! la ! laoskomp se neuze !

Bastard g. (-s,-e) : bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat einen Bastard bekommen,* kouezhet ez eus ur berenn diouti.

bastardieren V.k.e. (hat bastardiert) : bastardiñ, bastardaat, dilignezañ, disleberiñ.

Bastardierung b. (-) : bastarderezh g.

Bastard-Rossminze b. (-,-n) : [louza.] bent ront g./b.

Bastei b. (-,-en) : beg-moger g., ramparzh g., boulouard [*ster kentañ ar ger*] g., rakdifenn g.

Bastelarbeit b. (-,-en) : 1. bitellerezh g., bitellat g. ; 2. labour dorn g.

Bastelei b. (-,-en) : 1. [gwashaus] tamm brizh labourat g., belbeterezh g., kalficherezh g. ; 2. labour skoemp g., uz-spered g.

basteln V.gw. (hat gebastelt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, taniellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labourioù, dresañ, teukañ, belbetat, teusteukat, kinkailhat, belbisat, belbiat, c'hoari micherig, firbouchal, feuzañ [udb].

V.k.e. (hat gebastelt) : kalfichat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat ; *einen Hampelmann basteln,* ober ur meurlarjez, bitellat ur meurlarjez.

Basteln n. (-s) : bitellerezh g., bitellat g., belbeterezh g., kalficherezh g.

Basthaut b. (-,-häute) : [loen.] kroc'hen voulouzek brankoù ar c'harveged g., voulouz brankoù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g.

Bastide b. (-,-n) : **1.** [kêriadenn] bastidenn b. ; **2.** [ti-annez] maner g., kenkiz b.

Bastille b. (-) : bastilhenn b. ; *Erstürmung der Bastille, Sturm auf die Bastille,* kemeridigezh ar Vastilhenn b.

Bastion b. (-,-en) : **1.** beg-moger g., ramparzh g., boulouard [*ster kentañ ar ger*] g., rakdifenn g. ; **2.** [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez b., uhellec'h g., neved g.

Bastionskatze b. (-,-n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalierioù].

Bastler g. (-s,-) : biteller g., balbeter g., kalficher g.

Bastseide b. (-) : seiz kriz (Gregor) g.

Bastseil n. (-s,-e) : kordenn ganab b.

BAT [*berradur evit* **Bundesangestelltentarif**] : kael goproù implijidi ar servij publik b.

Bataillon n. (-s,-e) : batailhon g./b.

Bataillonskommandeur g. (-s,-e) : komandant batailhon g.

Batate b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.

batavisch ag. : batavek ; *batavischer Tropfen,* daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

Bathseba b. : Betsabe b.

Bathymetrie b. (-) : dondervuzulierezh g., batimetriezh b.

Batik b. (-,-en) : batik g., indian g.

batiken V.k.e. (hat gebatikt) : ober batik war.

V.gw. (hat gebatikt) : sevel traoù batik.

Batikstoff g. (-s,-e) : batik g., indian g.

Batist g. (-[e]s,-e) : [gwiad.] batist g.

Batterie b. (-,-n) : **1.** [lu] kanollec'h g., strollad-kanolioù g., stellad g. ; *Batterie zu sechs Geschützen,* kanollec'h c'hwec'h kanol (c'hwec'h pezh) g., stellad c'hwec'h kanol (c'hwec'h pezh kanol) g. ; **2.** [tredan] pod-tredan g., pil g., batiri g., baterienn b., daspugner tredan g. ; *Akkumulatorenbatterie,* pod-tredan dre zaspugn g., daspugner tredan g. ; *eine Batterie laden,* kargañ ur pod-tredan, bec'hiañ ur pod-tredan ; *Atombatterie,* pil nukleel g., pod nukleel g., pod atomel g., pod derc'hanel g. ; **3.** kemmesker g., mesker g. ; **4.** *eine ganze Batterie von …,* un arsanailhad … g.

batteriebetrieben ag. : kaset en-dro gant ur batiri, kaset en-dro gant ur pod-tredan.
Batterieelement n. (-s,-e) : ganer tredan en ur pod-tredan g.
Batteriehuhn n. (-s,-hühner) : penn-yar kombod-strob g., penn-yar kaouedoù g., penn-yar kelioù g.
Batterieklemme b. (-,-n) : bonn batiri g., bonn pod-tredan g.
Batterieladegerät n. (-s,-e) : karger batiri g., bec'hier batiri g., karger pod-tredan g., bec'hier pod-tredan g.
Batterie- und Netzbetrieb g. (-s) : pourvez tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g., porzherezh tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g.
Batzen g. (-s,-) : **1.** tolzenn b., blodenn b., pezhienn b., bloc'h g., moudenn b., klochenn (lies : klochad) b. ; **2.** [Bro-Suis] pezh dek santim g. ; **3.** gwenneg g., blank g. ; *einen schönen Batzen Geld haben,* kaout un tamm brav a arc'hant war e anv, bezañ mat e gerz ; *manchen Batzen haben,* bezañ an aour war ar raden gant an-unan, kaout moaien, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ arc'hantet bravik, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ pinvidik-mor, bezañ pinvidik-pounner, bezañ pinvidik-lous, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ.
Bau g. (-[e]s,-e/Bauten) : **1.** (-[e]s, Bauten) : savadur g., batis g., edifis g., pezh mañsonerezh g., konstruadur g., adeilad g., adeiladur g. ; ö*ffentliche Bauten,* diazezadurioù foran lies.
2. (-[e]s,-e) : bertim b., douarenn b., riboul g., toull g., retred g./b. ; *Fuchsbau,* toull-louarn g., douarenn louarn b., riboul louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b. ; *der Fuchs hat sich in seinen Bau verkrochen,* groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, douaret eo al louarn ; *der Hunger treibt den Fuchs aus dem Bau,* an naon a ra d'al louarn didoullañ, an naon a ra d'al louarn en em ziskouez ; *einen Fuchs aus seinem Bau vertreiben,* dichedañ ul louarn, didoullañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull ; [dre skeud.] *immer in seinem Bau sitzen,* bezañ ul luduenn, bezañ ul ludueg, bezañ luduek, bezañ yeuek, chom atav souchet (groc'het) er gêr, en em glenkañ en e di.
3. (-[e]s) : savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; *das Haus ist im Bau,* war ober emañ an ti, war sevel emañ an ti, n'eo ket echu an ti c'hoazh ; *zum Bau dieses Hauses wurden große Quadersteine verwendet,* melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *Bau einer Bahnlinie,* diazezadur (savidigezh b.) ul linenn hent-houarn g.
4. (-[e]s) : frammadur g., aozidigezh b.
5. (-[e]s) : chanter g.
6. (-[e]s) : sevel tiez g., tisaverezh g., adeiladerezh g. ; *er ist vom Bau,* **a)** ober a ra war-dro ar sevel tiez ; **b)** [dre skeud.] unan eus ar vicher eo, unan ac'hanomp a zo anezhañ, hennezh a zo ur mestr d'ober, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra.
7. bidouf g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., picheter g., prizon g. ; *in den Bau kommen,* bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol.
Bau- : savadurel, savouriel.
Bauabschnitt g. (-es,-e) : troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g.
Bauabteilung b. (-,-en) : **1.** [tisav.] servij savaduriñ g., servij adeiladiñ g. ; **2.** [mengleuz] servij korvoiñ g.
Bauakademie b. (-) : akademiezh ar adeiladouriezh b.
Bauamt n. (-s,-ämter) : ofis foran an terkañ hag ar savaduriñ g., servij ar sevel tiez hag al labourioù foran g., servij ar sevel tiez hag al labourioù kevridik g., ofis publik an adeiladerezh g.
Bauanschlag g. (-s,-anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.
Bauarbeiten lies. : **1.** labourioù savaduriñ lies., labourioù adeiladiñ lies. ; **2.** labourioù terkañ lies.
Bauarbeiter g. (-s,-) : micherour sevel tiez g., micherour adeladerezh g., oberour tiez g., saver tiez g.
Bauart b. (-,-en) : doare savadur g., adeiladezh b., stil g.
Baubedarf g. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g.
Baubeitrag g. (-s,-beiträge) : [Bro-Suis] skoziad adeiladiñ b., skoaziadenn evit ar sevel tiez b., font evit skoazellañ al lojeiz g.
Baubeschrieb g. (-[e]s,-e) : [Bro-Suis] teul deskrivañ ar savadur g., deskrivadell an adeilad b.
Baubetreuer g. (-s,-) : mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.
Baubewilligung b. (-,-en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.
Baubude b. (-,-n) : lochenn chanter b., logell chanter b., barakenn chanter b., log chanter b.
Bauch g. (-s, Bäuche) : **1.** kof g., stomog g., poull-kalon g., kalon b., sac'h-boued g., piron g., pironenn b., kreuz g., tor g., P. plankenn ar stomog g., sac'h-yod g., kased g./b., Kergof b., [yezh ar vugale] tonton g.; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte,* he bugel a verzas o tridal enni ; *voller Bauch,* kof diroufenn g., kof karget kaer g., kof tennet a vizer g., kof reut g. ; *dicker Bauch,* kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g. ; *er hat einen dicken runden Bauch,* ront eo e gof, prest eo d'ober “plok”, teurennek (kofek, kofellek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, teuc'h) eo, kofek eo, kofellek eo, hennezh en deus korf, ur pezh bouzelloù en deus ; *leerer Bauch,* kofig moan, kof goullo g. ; *auf dem Bauch liegen,* bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ gourvezet a-dreuz e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gorf, a-stok e lañjer, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *sich auf den Bauch legen,* mont war e gof ; *dem Bauch dienen,* bezañ mignon d'e gof, bezañ douget d'e gof, bezañ douget evit e gof, bezañ don e gof, na herzel ouzh e lontegezh, na vezañ mestr d'e lontegezh, ober un doue eus e gof, bezañ kleuz betek begoù e dreid, bezañ paotr e gof ;

sich (t-d-b) den Bauch reiben, sich (t-d-b) den Bauch massieren, tremen mont-dont e zaouarn war e gof, frotañ e gof ; *er bekommt einen Bauch,* emañ o kofañ, hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennañ, bourouniñ a ra, dont a ra da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), kemer a ra tro, dont a ra tro ennañ, torekaat a ra ; *bedeck deinen Bauch !* kuzh da stripoù gant ar vezh ! - diwall ! emaout o tivouzellañ ! ; *bis zum Bauch,* betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; *auf den Bauch fallen,* mont war e gov, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, hed e gorf, dre hed e gorf, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf, a-hed e gof) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù ; *sich vor Lachen den Bauch halten,* ober ur c'hofad c'hoarzhin, tarzhañ e vouzelloù o c'hoarzhin, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), c'hoarzhin forzh, bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *auf dem Bauche kriechen,* mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf, mont a-stlej e gof ; *sich den Bauch vollstopfen, sich den Bauch vollschlagen*, *sich den Bauch vollpfropfen,* debriñ betek stambouc'hañ, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), kloukañ, en em dafañ, gloutañ, gloutoniañ, ober e borc'hell, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, ober ur c'horfad, kofata, korfata, bourouniñ ; *das Baby im Bauch der Mutter,* ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougostez e vamm g. ; *den Bauch herausstrecken, um etwas darauf zu tragen,* kofañ ouzh udb ; [kezeg] *sich auf den Bauch hinlegen,* ober ur sav-buoc'h ; **2.** *Bauch eines Topfes,* kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; **3.** [dre skeud.] *ich habe Schmetterlinge im Bauch,* lammat a ra va gwad em gwazhied ; *sich die Beine in den Bauch stehen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober strapenn.

Bauchansatz g. (-es,-ansätze) : tammig kof g., korfad kig g., kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b.

Bauchbinde b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] gouriz kof g. ; **2.** [segalennoù] gwalenn b. ; **3.** [levrioù] lurell b.

Bauchdecke b. (-) : kigennoù kof lies.

Bauchdeckenreflex g. (-es,-e) : [mezeg.] refleks ar c'higennoù kof g., damoug ar c'higennoù kof g.

Bauchfell n. (-s,-e) : [korf.] rouedenn-gof b., ampelenn b., rouedenn ar bouzelloù b.

Bauchfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn ar rouedenn-gof b., droug ar rouedenn-gof g., ampelennfo g. ; *er hat eine Bauchfellentzündung,* deuet eo e rouedenn-gof da c'horiñ, gant un ampelennfo emañ.

Bauchfleck g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b.

Bauchfleisch n. (-es) : kig-sall g.

Bauchflosse b. (-,-n) : angell gof b.

Bauchfluss g. (-es) : [mezeg.] foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g.

bauchflüssig ag. : foerous.

Bauchfüßler g. (-s,-) : [loen.] gasteropod g., koftroadeg g. ; *die Bauchfüßler,* ar blodeged gasteropodek lies., ar blotviled koftroadek lies.

Bauchgrimmen n. (-s) : droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., laerez b.

Bauchgurt g. (-s,-e) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senklenn-gof b., sivelenn b., kentañ senklenn b.

Bauchhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar c'hof b., kavenn-stomog b.

Bauchhöhlenschnitt g. (-es,-e) : skej ar c'hof g., laparotomiezh b.

Bauchhöhlenschwangerschaft b. (-,-en) : brazezded ezkrozhel b.

bauchig ag. : kofek, bolzek, bolzennek ; *ein bauchiger Topf,* ur pod kofek g. ; *bauchiger Bug,* moñsell b., staon skoazet b. ; *bauchige Korbflasche,* touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g. ; *das Focksegel ist bauchig geschnitten,* ar fok en deus un tamm barlenn.

bäuchig ag. : kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, torek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, pilgofek, hag en deus korf.

Bauchklatscher g. (-s,-) : P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b.

Bauchkneifen n. (-s) **/ Bauchkneipen** n. (-s) : [mezeg.] gwentl g., laerez b.

Bauchkrankheit b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] kleñved kof g. ; **2.** P. droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., poan stomog b., kalondev b.

Bauchladen g. (-,-läden) : stalig red douget dirak ar c'hof gant brikoloù b. ; *er besitzt einen Bauchladen,* dougen a ra e voutikl war e c'houzoug.

Bauchlandung b. (-,-en) : **1.** [kirri-nij] *eine Bauchlandung machen,* douarañ a-blad-kaer war e c'herlink ; **2.** [tud] droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; *eine Bauchlandung machen,* lakaat e zorn en e c'houloù ha brav, lakaat e zorn en e zisheol ha brav, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh, pakañ ur strilh, pakañ un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout e lip, tapout ul louzenn, bezañ krazet naet, bezañ distrilhet brav ha kempenn, bezañ lakaet war e c'henoù, bezañ trec'het treuz-ha-hed, degas ur penn leue d'ar gêr, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), ober kazeg, chom kazeg, kaout ar billig toull, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav.

Bäuchlein n. (-s,-) : tammig kof g., korfad kig g. ; *ein Bäuchlein ansetzen,* sevel un tammig kof d'an-unan, sevel kof ouzh an-unan, bezañ o kofañ, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bourouniñ, dont da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzellek), teuc'haat.

bäuchlings Adv. : *bäuchlings liegen,* bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gorf, a-dreuz-kof, a-stok e lañjer, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *bäuchlings stürzen,* mont war e gov, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, hed e gorf, dre hed e gorf, a-stok e lañjer, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, a-hed e gof, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, kouezhañ àr e zivbav, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù.

Bauchmuskeln lies. : kigennoù kof lies.

Bauchnabel g. (-s,-) : [korf.] begel g., P. bouton kof g., bouton krampouezh g., bouton-korf g., bouton-kreiz g., bouton-koko g., bouton rous g.

Bauchpilz g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

bauchreden V.gw. [*anv-verb nemetken*] : torvouezhiañ.

Bauchredner g. (-s,-) : torvouezhier g.

Bauchrednerei b. (-) : torvouezhierezh g.

Bauchriemen g. (-s,-) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senklenn-gof b.

Bauchsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn vras daou benn b., harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Bauchschmerzen lies. : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g. ; *er hat Bauchschmerzen,* droug-kof en deus, poan-gof en deus, klañv eo gant an droug-kof, klañv eo gant ur c'hofad, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, gwentl en deus, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat heftige Bauchschmerzen,* gant al laerez emañ, gant an dipadapa emañ, bez' en deus gwentl a ro dezhañ paonioù skrijus ; *er wird an seinen Bauchschmerzen nicht sterben,* ne frizo ket an avel diwar e gov.

Bauchschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** gloaz er c'hof da-heul un tenn arm-tan g., gouli er c'hof da-heul un tenn arm-tan g., gloazadenn er c'hof da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er c'hof da-heul un tenn arm-tan g. ; *einen Bauchschuss bekommen,* pakañ un tenn en e gof, P. pakañ plom en e gased, pakañ ur brunenn en e gof ; **2.** P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e gof g.

Bauchspeck g. (-s) : kig-sall g.

Bauchspeicheldrüse b. (-,-n) : [korf.] ilgreiz g.

Bauchspeicheldrüsensaft g. (-s,-säfte) : [korf.] sug an ilgreiz g.

Bauchstimme b. (-,-en) : mouezh-kof b., torvouezh b.

Bauchtanz g. (-es,-tänze) : dañs ar c'hof g.

Bauchtänzerin b. (-,-nen) : plac'h dañs ar c'hof b.

Bauchtyphus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

Bauchung b. (-,-en) : bolzenn b., bolzadur g., bos g., kof g.

Bauchweh n. (-s) : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g.

Bauchwürmer lies. : preñved bouzelloù lies., kest lies., lenkern str.

Baudarlehen n. (-s,-) : prest d'ar savaduriñ g., prest d'an adeiladiñ g., prest d'ar sevel tiez g.

Baud n. (-/-s,-) : [stlenn.] baod g.

Baude b. (-,-n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., loj g., lab g., kabanenn b., foukenn b.

Baudenkmal n. (-[e]s,-e/-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g.

Bauelement n. (-s,-e) : **1.** pezh savouriezh g. ; **2.** pezh arrebeuri g. ; **3.** parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kedrann b., parzh elektronek g.

bauen V.k.e. (hat gebaut) : **1.** sevel, savaduriñ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, diazezañ, fardañ, pakañ ; *sich (t-d-b) ein Haus bauen lassen,* sevel ti, lakaat sevel ti, ober sevel un ti ; *ein Haus bauen,* sevel un ti ; *Wohnungen bauen,* sevel tiez, sevel flojennoù, diazezañ tiez ; *Maschinen bauen,* sevel mekanikoù ; *eine neue Straße bauen,* digeriñ un hent nevez ; *dieses Hauses wurde aus großen Quadersteinen gebaut,* melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *ein Schiff bauen,* sevel ur vag, fardañ ur vag ; *die Vögel bauen (sich) Nester,* al laboused a sav neizhioù, al laboused a fard neizhioù, neizhiañ a ra al laboused ; *ein Schiff aus unverottbarem Holz bauen,* pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vrein ket en dour ; [dre fent] *hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen,* mat eo deomp chom amañ, kevannezus eo deomp amañ, amañ eo laouen bevañ ; *er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen,* lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn ; *sein Haus auf Fels bauen,* diazezañ e di war ar garreg ; *sein Haus auf Sand bauen,* sevel e di war an traezh, sevel e di war ar pri rik ; [dre skeud.] *ich habe Häuser auf ihn gebaut,* ur fiziañs hep muzul am boa lakaet ennañ ; [dre astenn.] P. *seinen Doktor bauen,* tremen an doktorelezh ; [goapaus] *einen Unfall bauen,* tapout ur pegad, tapout ur c'hrogad gant e garr, erruout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, koagañ e garr ; P. *Scheiße bauen,* kaoc'hmoc'hiñ, alkaniñ, brellañ, dekoniñ, labourat a vil vallozh kaer, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ,

mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan.
2. *den Boden (be)bauen,* labourat douar, labourat an douar, gounit parkoù, derc'hel douar ; *Wein (an)bauen,* lakaat douar dindan wini, gounit gwin.
3. [mengleuz] eztennañ, korvoiñ.
V.k.d. (hat gebaut) : **bauen an** ober war-dro ; **bauen auf** kontañ war ; *darauf ist nicht zu bauen,* arabat kontañ re war an dra-se, kement-se ne zisoc'ho da netra, n'eus ket da gontañ war an dra-se, n'eus ket da gaout fiziañs en dra-se, ne c'haller fiziout tamm en dra-se, n'eus ket da fiziout en dra-se, arabat reiñ kred d'an dra-se.
Anv-gwan verb : **gebaut** : [diwar-benn an dud hag al loened] *gut gebaut,* paket mat, korfet mat, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliek, iziliet mat, iziliet kaer, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, askornet mat ha livet kaer, stummet brav, stummet kaer, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ.
Bauen n. (-s) : savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; *gemeinsames Bauen,* savadeg b.
Bauentwurf g. (-s,-entwürfe) : raktres adeiladiñ g., tres adeiladiñ g.
Bauer[1] g. (-n/-s,-n) : **1.** kouer g., koueriad g., ploueziad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., menajer g., feurmer g., metaer g., merour g., Yann Gouer g., Yann Beizant g., Pipi Gouer g., troc'her buzhug g., spazher buzhug g., lazher touseg g., troer-douar g., paotr plouz g., klap-yod g. [*liester* klaperien-yod], tieg g., tiekaer g., labourer g. ; *schlampiger Bauer,* turieller-douar g., turier-douar g., tourc'heller douar g. ; *Bauer sein,* derc'hel douar, derc'hel menaj, derc'hel feurm, derc'hel un atant, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *als Bauer besitzt er drei Pferde,* ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden,* re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; *die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln,* n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs, fallañ tud ... muiañ chañs ; *es ist keine Schande, Bauer zu sein,* ur paotr plouz a dalv ur plac'h voulouz ; *was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht,* ret eo anavezout a-raok karout.
2. kenderc'her g., produer g., produour g., oberiataer g., oberiataour g., oberer g., oberour g., oberier g. ; *Orgelbauer,* oberour ograou g., orglezour g.
3. [gwashaus] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g. ; *(ein) Bauer bleibt (ein) Bauer,* Yann eo, Yann e vo - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - al louarn a vev en e groc'hen hag a varvo en e groc'hen - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh.
4. [echedoù] pezh gwerin g.
5. [kartoù] lakez g.
Bauer[2] g./n. (-s,-) : kaoued b., kaouidell b.
Bäuerchen n. (-s,-) : **1.** kouer bihan g., koueriad bihan g., ploueziad bihan g., peizant bihan g. ; **2.** [yezh ar vugale] beug g., breugeud g.
Bäuerin b. (-,-nen) / **Bäurin** b. (-,-nen) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.
bäuerisch ag. : **1.** a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel ; **2.** [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gourt.
bäuerlich ag. : dezhañ perzhioù a-ziwar ar maez, maeziek, maeziat, a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel.
Bauerlaubnis b. (-,-se) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.
Bauernadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b.
Bauernaufstand g. (-s,-aufstände) : emsavadeg a-ziwar ar maez b., emsavadeg Yann Gouer b., emsavadeg Yann Beizant b., dispac'hadeg koueriaded b.
Bauernbengel g. (-s,-) : [dre skeud.] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g.
Bauernbub g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] paotr kouer e dad g., mab ur c'houer g.
Bauernbrot n. (-s,-e) : bara a-ziwar ar maez g., bara segal g.
Bauernfang g. (-s) : *auf Bauernfang gehen,* mont da glask tapout ul loukez bennak, mont da glask flipat ul loukez bennak.
Bauernfänger g. (-s,-) : filouter g., fripon g., korbiner g., trufler g., toupiner g., sklanker g., c'hwib g., c'hwiblaer g., hailhevod g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], standilhon g., taper g., paker g.
Bauernfängerei b. (-) : fliperezh g., korbinerezh g., hailhonerezh g., friponaj g., friponerezh g., filouterezh g.
Bauernfest n. (-es,-e) : gouel war ar maez g.
Bauernfrühstück n. (-s,-e) : meuziad avaloù-douar rostet gant kig-sall ha vioù mezet g.
Bauerngut g. (-es,-güter) : merouri b., atant g., feurm b., tiegezh g., menaj g., tachenn b., koumanant g., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b.
Bauernhaus n. (-es,-häuser) : merouri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kêr b., tiegezh g. ; *kleines Bauernhaus,* pennti g.
Bauernhochzeit b. (-,-en) : eured war ar maez b.
Bauernhof g. (-s,-höfe) : merouri b., mereuri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., menaj g., kêr b., tachenn b., tiegezh g., plas g., koumanant g. ; *Bauernhof mit weit verstreuten Feldern,* atant garlotus g., kêr c'harlotus b. ; *einen Bauernhof betreiben,* derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *sein Bauernhof ist genauso groß wie meiner,* e atant a zo kement ha va hini ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof,* ar morloc'h g.
Bauernjunge g. (-n,-n) : paotr kouer e dad g., mab ur c'houer g.
Bauernkarre b. (-,-n) : kariolenn b., karrigell b. ; *mit einer Bauernkarre transportieren,* karrigellat.
Bauernkittel g. (-s,-) : saro g.
Bauernknecht g. (-s,-e) : mevel g., micherour-douar g.
Bauernkrieg g. (-s,-e) : brezel ar gouerien g.
Bauernland n. (-s,-länder) : bro labour-douar b.
Bauernlümmel g. (-s,-) : paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g.

Bauernmagd b. (-,-mägde) : matezh b., plac'h b.
Bauernopfer n. (-s,-) : [echedoù] aberzh ur pezh gwerin g.
Bauernregel b. (-,-n) : lavar ar bobl g., krennlavar g.
Bauernschaft b. (-) : kouerien lies.
Bauernschenke b. (-,-n) : ostaleri a-ziwar ar maez b., tavarn a-ziwar ar maez b., ostaleri diwar ar maez b., tavarn diwar ar maez b.
bauernschlau ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, itrikoù tout, fin.
Bauernschläue b. (-) : tro-widre b., kammdro b., kammigell b., tun g., griped g.
Bauernstand g. (-s,-stände) : **1.** kouerien lies., koueriadelezh b. ; **2.** [istor] bileniezh b.
Bauernstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari pobl g.
Bauerntölpel g. (-s,-) : amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., plouk g., peizant g., pampez g., paltok g., palod g., den diardoù (digomplimant, difoutre, dibalamour) g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., gogez g., nouch g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., takezenn b., krampouezhenn b., choukenn b., sod g., bleup g.
Bauerntracht b. (-,-en) : gwiskamant a-ziwar ar maez g., gwiskamant diwar ar maez g., dilhad peizant g.
Bauerntum n. (-s) : koueriadelezh b.
Bauernwirtschaft b. (-,-en) : stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., merouri b., atant b./g., feurm b., tiegezh g., menaj g.
Bauersfrau b. (-,-en) : kouerez b., koueriadez b., plouezíadez b., peizantez b.
Bauersleute lies. : kouerien lies.
Bauerwartungsland n. (-s,-länder) : takad labour-douar da gêriekaat g.
Baufach n. (-s,-fächer) : adeiladerezh g., tisaverezh g.
baufällig ag. : flodac'het, dirapar, dismantret, brein, darev da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, prest da gouezhañ en e boull, en arvar da bilat, damgouezhet, diaoz, en dismantr, distruj, aet distruj ; *baufällig sein,* kinnig kouezhañ en e boull, bezañ darev da gouezhañ en e buch, bezañ en arvar da bilat, bezañ dirapar, bezañ peñse ; *baufällig werden,* mont da zismantroù, mont en dismantr, mont da beñse, mont war e gement all, kinnig kouezhañ en e boull, mennout kouezhañ en e buch, dont da vezañ dirapar, dismantriñ, dishiliañ ; *baufälliges Haus,* ti flodac'het g., ti dirapar g., ti brein g., kozh ti g., kozh toull ti g., toull lous g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., lastez ti g., foukenn b., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti en arvar da bilat g., ti darev da gouezhañ en e boull g., ti darev da gouezhañ en e buch g. ; *in einem baufälligen Haus wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Baufälligkeit b. (-) : dismantradur g., dismantr g., dishiliadur g., breinder g., breinded b., kozhded b., kozhder g.
Baufirma b. (-,-firmen) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g., embregerezh adeiladiñ g., embregerezh mañsonerezh g.
Bauflucht b. (-) **/ Baufluchtlinie** b. (-) : steudad savadurioù b., renkennad savadurioù b.
Bauformel b. (-,-n) : [kimiezh] formulenn dispaket b., delun dispaket g.
Baufreigabe b. (-,-n) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lañvaz sevel ti g.
Bauführer g. (-s,-) : rener labourioù g.
Baugelände n. (-s,-) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.
Baugenehmigung b. (-,-en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., lanvaz sevel ti g.
Baugeld n. (-s) **/ Baugelder** lies. : font evit skoazellañ al lojeiz g.
Baugerüst n. (-es,-e) : chafod g., chafotaj g. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert,* gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod.
Baugeschäft n. (-s,-e) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g., embregerezh adeiladiñ g., embregerezh mañsonerezh g.
Baugesellschaft b. (-,-en) : pennembregerezh terkañ ha savaduriñ g., kevredad adeiladerezh g., kevredad adeiladiñ g.
Baugesuch n. (-s,-e) : goulenn aotre sevel ti g.
Baugewerbe n. (-s) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g., adeiladiñ g.
Baugrube b. (-,-n) : furchadennoù savaduriñ lies., furchadennoù adeiladiñ lies.
Baugrund g. (-s,-gründe) **/ Baugrundstück** n. (-s,-e) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.
Bauhandwerk n. (-s,-e) : tisaverezh g., adeiladerezh g., mañsonerezh g.
Bauhandwerker g. (-s,-) : saver tiez g., mañsoner g.
Bauhaus n. (-es) : [tisav.] Bauhaus g.
Bauheben n. (-s) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Bauherr g. (-n,-en) mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g., tisavour g., penngaser g.
Bauherrenmodell n. (-s,-e) : font postañ evit ar sevel tiez skoazellet gant spletoù kemedel g.
Bauhof g. (-s,-höfe) : chanter g.
Bauholz n. (-es,-hölzer) : prenn g., koad prenn g., koad-annez g., koad-labour g.
Bauindustrie b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.
Bauingenieur g. (-s,-e) : ijinour sevel tiez g., ijinour adeiladerezh g.
Baujahr n. (-s) : bloaz fardañ g., bloaz oberiañ g.
Baukapital n. (-s,-ien) : font savaduriñ g., font adeiladiñ g.
Baukasten g. (-s,-kästen) : c'hoari sevel tiez gant diñsoù g.

Baukastensystem n. (-s) : adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladoù g.
Bauklotz g. (-es,-klötze) : **1.** pezh ur c'hoari sevel tiez g., diñs g. ; **2.** [dre skeud.] P. *Bauklötze staunen,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, rontaat e c'henoù hag e zaoulagad, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, bezañ souezhet-mik (-marv, -bras, -naet), chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom skodeget, chom abaf (batet, alvaonet-holl), bezañ kalmet, chom a-bann, bezañ abafet-holl, chom mantret, chom sabatuet-holl, bezañ sebezet-holl, bezañ sonnet (motet) gant ar souezh, bezañ kouezhet an alvaon war an-unan, bezañ sebezet, bezañ trellet, bezañ distroadet penn-kil-ha-troad, bezañ distroadet glez, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom balc'h e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouegiñ ouzh udb, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan.
Baukosten lies. : koustoù savaduriñ lies., koustoù adeiladiñ lies.
Baukostenvoranschlag g. (-s,-anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.
Baukredit g. (-s,-e) : kredad sevel tiez g., kredad adeiladiñ g.
Baukunst b. (-) : adeiladouriezh b., tisavouriezh b., savouriezh b., tisaverezh g. ; *die griechisch-römische Baukunst,* ar savouriezh gresian-ha-roman b., an adeiladouriezh gresian-ha-roman b.
Bauland n. (-s) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladuriñ b.
Bauleiter g. (-s,-) : rener labourioù g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.
Bauleitplan g. (-s,-pläne) : *verbindlicher Bauleitplan,* goulun sturiañ g. ; *vorbereitender Bauleitplan,* raksteuñv kêraozañ g.
Bauleitung b. (-,-en) : renerezh al labourioù g.
Bauleute lies. : saverien diez lies., adeiladerien lies.
baulich ag. : savadurel, savouriel, ... savouriezh.
Baulichkeit b. (-,-en) : savadur g., batis g., adeilad g., adeiladur g.
Baulinie b. (-) : steudad savadurioù b., renkennad savadurioù b.
Baulöwe g (-n,-n) : mestr-meur ar sevel tiez g., chevañsour ar sevel tiez g.
Baulücke b. (-,-n) : douar vak g., tachenn vak b.
Baum g. (-s, Bäume) : **1.** [louza.] gwez str. ; *ein schöner Baum,* ur gaer a wezenn ; *ein zwanzig Meter hoher Baum,* ur wezenn ugent metr uhelder g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; *ein dicht belaubter Baum,* ur wezenn vodennek str. ; *ein spärlich belaubter Baum,* ur wezenn dibaot delienn outi str., ur wezenn nemeur a zelioù outi str., ur wezenn zibourc'h str. ; *fruchtlose Bäume,* gwez difrouezh str. ; *ein abgestorbener Baum, ein vertrockneter Baum,* ur sec'henn b., ur grinenn b. ; *ein gesunder Baum,* ur wezenn difestur str., ur wezenn yac'h str. ; *ein vom Wind gebeugter Baum,* ur wezenn bet kostezet gant an avel ; *junger Baum,* plañsonenn b., plañson str., plañson g., gwezennig b., plantenn b. ; *ein junger Eichenbaum,* un dervenn yaouank b., ur wezenn-zerv yaouank b., ur blañsonenn zerv b., ur blantenn zerv b., ur plant derv g. [plant *o vezañ gourel dirak un anv hollek hag o talvezout neuze kement ha* plañsonenn] ; *strauchartige Bäume,* gwez izel str. ; *junger hoher kerzengrader Baum,* lañsenn b., lañsadenn b. ; *immergrüne Bäume,* gwez padus o delioù str., gwez pourc'hidik str., gwez dizibourc'h str. ; *laubabwerfende Bäume,* gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez dibad o delioù str. ; *mit Bäumen bewachsene Wallhecken,* kleuzioù koadet lies. ; *der Baum bekommt Früchte,* frouezhañ (frouezhiñ) a ra ar wezenn ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ ; *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle,* ar gwez-mañ a daol (a zoug) frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *die Bäume bekommen Blätter, die Bäume werden grün,* emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o fouilhezañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat,* gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; *im Herbst werfen die Bäume ihre Blätter ab,* d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *der Baum verliert seine Blätter,* emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *Bäume pflanzen,* plantañ gwez ; *einen Baum ausschneiden,* krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus,* ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes,* ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; *einen Baum köpfen, einen Baum abköpfen, einen Baum abkappen,* divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn ; *geköpfter Baum, gekappter Baum,* penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g. ; *Baum und Busch,* gwez ha brouskoad ; *einen Baum pfropfen,* lakaat un imboudenn ouzh ur wezenn ; *auf einen Baum steigen,* pignat ouzh (gant) ur wezenn, krapat en ur wezenn, sevel en ur wezenn ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *die Stare schlafen in den Bäumen,* kousket a ra an dridi war ar gwez, kousket a ra an dridi e-barzh ar gwez ; *alle Äpfel, die an einem bestimmten Baum hängen,* ur wezennad avaloù b. ; *von*

einem Baum fallen, von einem Baum stürzen, kouezhañ eus ur wezenn ; **2.** *wie der Baum so die Frucht,* diouzh ar frouezh ez anavezer ar wezenn - diouzh ar frouezh e vez anavezet ha prizachet ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh al labour, ar micherour - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; *man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht,* ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *auf einen Hieb fällt kein Baum,* gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer ; *die Bäume wachsen nun einmal nicht in den Himmel,* bez ez eus mol da gement tra 'zo, ur gont a zo da bep tra, ur muzul 'zo da bep tra ha pa ve d'ober tokeier ; *zwischen Baum und Borke,* etre daou bleg lous, etre lost ar bleiz ha toull e revr, etre an horz hag ar c'henn ; **3.** *der Baum der Verstorbenen,* gwezenn an Anaon b. ; *der Baum des Wissens, der porphyrianische Baum,* gwezenn Borfurios b. ; [Bibl] *der Baum der Erkenntnis von Gut und Böse,* gwezenn anaoudegezh an Droug hag ar Mad b., gwezenn an Droug hag ar Mad b., ar wezenn difennet b. ; *der Baum des Lebens,* gwezenn ar vuhez b. ; **4.** *Stammbaum,* gwezenn ar gerentiezh b. [liester : gwezennoù] ; **5.** [dre skeud.] *Bäume aureißen,* ober traoù dispar ; *jemanden auf den Baum bringen,* ober d'u.b. fuloriñ, lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da gounnariñ, lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar ; P. *es ist, um auf die Bäume zu klettern,* leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; **6.** [merdead.] bomm g., gwerzhid b.

-baum g. (-s,-bäume) : gwez-, … gwez..

baumähnlich ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zoare gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn.

Baumanager g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., penngaser g.

Baumarkt g. (-es,-märkte) : **1.** bitellerezh b., stal-vitellat b. ; **2.** sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., adeiladerezh g.

baumartig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zoare gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn.

Baumaschine b. (-,-n) : mekanik chanter g.

Baumaterial n. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.

Baumbart g. (-s,-bärte) : [louza.] man g., man-kebell-touseg g., touskan g., liken g., barv ar gwez str., barv gwez str., barv an ozhac'h kozh str.

Baumbehang n. (-s) : karg frouezh ur wezenn b., bec'h frouezh ur wezenn g., gwezennad frouezh b.

Baumbeschneidung b. (-,-en) : bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g., divrankadur g.

Baumbestand g. (-s,-bestände) : niverad gwez g., stankter gwez g., stankted ar gwez b.

Baumbewohner g. (-s,-) : [loen.] loen gwezennek g.

Baumblüte b. (-,-en) : **1.** bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b. ; **2.** bleuñv str., bleuñvadeg g.

Bäumchen n. (-s,-) : gwezig str. [stumm unan : gwezennig b.], plañsonenn b., plañson str., plañson g., dardenn b., krennwez str., plantenn b.

Baumeister g. (-s,-) : tisavour g., savour-tiez g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.

Baumel b. (-) : aon g., rouzaon g., foerigell b., milaon g. ; *Baumel haben,* na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unañ, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unañ, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

baumeln V.gw. (hat gebaumelt) : divilhañ, bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet, istribilhañ ; *mit baumelnden Beinen,* a-grap e revr, e dreid dibrad diouzh al leur ; *mit den Beinen baumeln,* lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; [dre skeud.] *die Seele baumeln lassen,* ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).

bäumen V.em. : **sich bäumen** (hat sich (t-rt) gebäumt) : gwintal, disgwinkal, kabliñ, darlammat ; *das Pferd bäumt sich,* sevel a ra ar marc'h war e bavioù a-dreñv, gwintañ a ra ar marc'h, kabliñ a ra ar marc'h, darlammat a ra ar marc'h.

Baumeule b. (-,-n) : [loen.] kaouenn-gazh b., kaouenn penn-tev b., hoper-noz g.

Baumfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun-gwez g., hoberell b.

Baumfarn g. (-s,-e) : [louza.] gwez-raden str., raden gwezheñvel str.

baumförmig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, e doare ar gwez, a-zoare gant ur wezenn, a-zoare gant ar gwez, a-seurt gant ur wezenn, a-seurt gant ar gwez.

Baumfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantr g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g.
Baumgabelung b. (-,-en) : skalf ar wezenn g., kavaz ar wezenn g., gaol ar wezenn b.
Baumgärtner g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., magergwez g.
Baumgärtnerei b. (-,-en) : **1.** gwezegouriezh b. ; **2.** spluseg b.
Baumgrenze b. (-,-n) : bevenn uhelañ ma vez kavet gwez er menezioù b., bevenn ar gwez b.
Baumgruppe b. (-,-en) : takad gwez g., torkad gwez g., bodad-gwez g., bodenn wez b., bodennad wez b., bochad gwez g., killi b., koadig g., bod gwez g.
Baumheide b. (-,-n) : [louza.] gourvrug str., gwez-brug str.
baumhoch ag./Adv. : ken uhel hag ar gwez.
Baumhöhlung b. (-,-en) : krouizenn b., kleuzenn ur wezenn b., kleuz ur wezenn g.
baumkantig ag. : *baumkantiges Brett,* krustenn b.
Baumkrebs g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.
Baumkrone b. (-,-n) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.
Baumkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell eured b., gwastell savet b.
baumlang ag. : P. divent, bras-spontus, bras-bras, bras kenañ-kenañ.
Baumläufer g. (-s,-) : [loen.] krimper-liorzhoù g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., poker kraoñ g., torr-mein-glas g.
Baumleiter b. (-,-n) : [tro-lavar] *für jemanden die Baumleiter machen,* ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.
Baumlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-gwez g.
Baumliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.
baumlos ag. : gwez ebet ennañ, kuit a wez, hep gwez.
Baummalve b. (-,-n) : [louza.] malv-gwenn str.
Baummarder g. (-s,-) : [loen.] mart g.
Baummesser n. (-s,-) : strepig g., falz-strop b.
Baumniederholer g. (-s,-bäume) : [merdead.] frap traoñ g.
Baumnuss b. (-,-nüsse) : [Bro-Suis] kraoñ str.
Baumnymphe b. (-,-n) : [mojenn.] nimfenn-wez b. [*liester* nimfezed-gwez], hamadriadenn b. [*liester* hamadriadezed].
Baumpflanzung b. (-,-en) : planterezh gwez g.
Baumpieper g. (-s,-) : [loen.] sidan-gwez g., sidan-koad g.
baumreich ag. : gwezek, gwezennek, gwezus, koadek, kreñv ar gwez ennañ ; *baumreiche Gegend,* gwezeg b., gwezenneg b.
Baumriese g. (-n,-n) : mell gwezenn g. [*liester* melloù gwez], moñs gwezenn g. [*liester* moñsoù gwez].
Baumrinde b. (-,-n) : rusk gwez g., ruskenn wez b.
Baumsaft g. (-s,-säfte) : sev g., sabr g., teñv g., sap g.
Baumschere b. (-,-n) : benerez b., bener g. [*liester* benerioù], gweltre-benañ b.
Baumschröter g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g.
Baumschule b. (-,-n) : spluseg b., magerezh-wez b. ; *auf Eichen spezialisierte Baumschule,* magerezh vez b.
Baumschulengärtner g. (-s,-) : gwezegour g., magergwez g., spluseger g., splusegour g.
Baumschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] bolzog b.
Baumstamm g. (-s,-stämme) : kef g., kelf g., fust g., garenn b., gar b., treujenn b., trojenn b., solenn b., pilgos g. ; *toter Baumstamm,* koadenn b. ; *gewundener Baumstamm,* kef korvigellek g. ; *der gefallene Baumstamm diente als Brücke,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen,* lakaat kef ur wezenn d'ober pont.
baumstark ag. : kreñv evel un dervenn, kreñv evel ur marc'h, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.
Baumsterben n. (-s) : [endro] ar gwez o vont da get lies., ar gwez o vervel lies., tremenvan ar gwez b., marv ar gwez g., ar marvoù gwez lies., marvidigezh ar gwez b.
Baumstruktur b. (-,-en) : [stlenn.] gwezennadur g., gwezenn b. [*liester* gwezennoù].
Baumstumpf g. (-s,-stümpfe) : skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pilgos g., pennskod g., skod g., skodenn b., kevenn b., kef g., tos g., chaos g., pennad gwezenn b., P. revr gwezenn g. ; *er saß auf einem Baumstumpf,* azezet e oa war ur revr gwezenn ; *mit Baumstümpfen übersät,* skodek, skodennek ; *mit Baumstümpfen übersätes Gelände,* skodeg b., skodenneg b. ; *Baumstümpfe beseitigen,* skidiñ.
Baumtier n. (-s,-e) : [loen.] loen gwezennek g.
Baumvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous gwezennek g., kluder g.
Baumwanze b. (-,-n) : [loen] laou-koad str.
Baumwipfel g. (-s,-) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.
Baumwollanbau g. (-s) : ar gounit koton g.
Baumwollarbeiter g. (-s,-) : kotoner g.
baumwollartig ag. : kotonek.
Baumwolle b. (-) : **1.** [louza.] kotoñs g., koton g. ; *ein Ballen Baumwolle,* ur pakad koton g. ; *Baumwolle pflücken,* kotona ; **1.** [tekn., danvez gwrezdisfuiñ] gloan koton g.
baumwollen ag. : ... kotoñs, … koton ; *baumwollener Satin,* satinig g.
Baumwolernte b. (-,-n) : kotona g.
Baumwollfeld n. (-s,-er) : kotoneg b.
Baumwollgarn n. (-s) : neud kotoñs str.
Baumwollindustrie b. (-) : ijinerezh ar c'hoton g., kotonerezh g.
Baumwollpflanze b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.
Baumwollpflanzung b. (-,-en) : **1.** kotoneg b. ; **2.** ar plantañ kotonenned g., ar plantañ gwez-koton g.
Baumwollpflücker g. (-s,-) : kotonaer g.
Baumwollplantage b. (-,-n) : kotoneg b.
Baumwollspinnerei b. (-,-en) : **1.** [labour] kotonerezh g. ; **2.** [stal-labour] kotonerezh b.
Baumwollstaude b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.
Baumwollstoff g. (-s,-e) : kotonad g., lien-kotoñs g. ; *bedruckter Baumwollstoff,* batik g., indian g.

Baumwollstrauch g. (-s,-sträucher) : plant-kotoñs str., kotonenn b., gwez-koton str.
Baumwolltuch n. (-es,-tücher) : lien-kotoñs g., lien-koton g.
Baumwollwaren lies. / **Baumwollzeug** n. (-s) : kotonadoù lies., danvezioù kotoñs lies., danvezioù koton lies., gwiadennoù kotoñs lies., gwiadennoù koton lies.
Baumwunde b. (-,-n) : diskolp g.
Baumzange b. (-,-n) : benerez b., bener g. [*liester* benerioù], gweltre-benañ b.
Baumzucht b. (-) : gwezegouriezh b., gounit gwez g.
Baumzüchter g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., splusegour g., mager-gwez g.
Baunormung b. (-,-en) : skoueriekadur ar savaduriñ g., skoueriekadur an adeiladiñ g.
Bauordnung b. (-) : reolennadur ar savaduriñ g., reolennadur an adeiladiñ g.
Bauplan g. (-s,-pläne) : **1.** raktres adeiladiñ g., raksteuñv savaduriñ g. ; **2.** [bev.] *einheitlicher Bauplan der Lebewesen,* doareennoù kenglotus lies., kengloterezh ar stummoù g.
Bauplatz g. (-s,-plätze) : chanter g., chanter sevel tiez g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g., chanter adeiladiñ g.
Baupolizei b. (-) : servij kêraozañ g.
Baupreis g. (-es,-e) : priz ar sevel tiez g., priz adeiladiñ g.
Baurat g. (-s,räte) : tisavour g., adeiladour g.
Baurecht n. (-s,-e) : gwir a-zalc'h ouzh ar sevel tiez g.
baureif ag. : prest da vezañ savet, adeiladus.
Baureihe b. (-,-n) : steudad fardañ b.
Bäurin b. (-,-nen) : kouerez b., koueriadez b., plouezíadez b., peizantez b.
bäurisch ag. : **1.** a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel ; **2.** [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gourt.
Bauriss g. (-es,-e) : tresadenn b., tres g.
Bauruine b. (-,-n) : savadur chomet diechu g., savadur chomet e boulc'h g.
Bausatz g. (-es,-sätze) : kit g.
Bausch g. (-es, Bäusche) : **1.** bouf g., bolzenn b., bolz g., bos g., bourled g., stambouc'hadenn b., riz g. ; **2.** [dilhad.] boufant g. ; **3.** polotenn b., polotennad b., pellenn b., pellennad b., kudenn b., kudennad b. ; **4.** [dre skeud.] *in Bausch und Bogen kaufen,* prenañ dre vern, prenañ a-dolpad, prenañ a-vras, prenañ a-drak, prenañ a-dreuz, prenañ a-dreuz-varc'had, prenañ en un douez, prenañ evel-evel, prenañ a-vloc'h, prenañ an eil dre egile / prenañ war un dro / prenañ holl a-dreuz / prenañ bloc'h e-giz m'emañ (Gregor) ; *in Bausch und Bogen verkaufen,* gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ ; *in Bausch und Bogen verurteilen,* barn a-vloc'h.
Bauschärmel g. (-s,-) : milgin bolzennus g., milgin volzennus b.
bauschen V.k.e. (hat gebauscht) : koeñviñ, c'hwezañ, lakaat da goeñviñ, reutaat ; *der Wind bauscht die Segel,* c'hwezet e vez goulioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ goulioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ goulioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ goulioù ar vag, dont a ra reut ar goulioù gant an avel, kregiñ a ra an avel er goulioù.
V.gw. (hat gebauscht) : koeñviñ.
V.em. : **sich bauschen** (hat sich (t-rt) gebauscht) : c'hwezañ, gloevenniñ, koeñviñ, foeñviñ, sac'hellañ ; *die Segel bauschen sich im Wind,* c'hwezet e vez goulioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ goulioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ goulioù ar vag, dont a ra reut ar goulioù gant an avel, emañ an avel o c'hwezañ goulioù ar vag, kregiñ a ra an avel er goulioù.
bauschig ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus, sac'hellek.
Bauschlosser g. (-s,-) : alc'hwezer adeiladerezh g., junter-houarn adeiladerezh g., houarner adeiladerezh g.
Bauschung b. (-,-en) : bolzennadur g.
Bauschutt g. (-s) : atredoù lies.
bausparen V.gw. [*anv-verb nemetken*] : espern evit e lojeiz.
Bausparer g. (-s,-) : piaouer ur steuñv espern lojeiz g.
Bausparkasse b. (-,-n) : kef espern evit al lojeiz g.
Bausparvertrag g. (-s,-verträge) : steuñv espern lojeiz g.
Baustätte b. (-,-n) : **1.** takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; **2.** chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.
Baustein g. (-s,-e) : **1.** [tisav.] maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., maen-mañson g. ; **2.** kedelfenn b. ; **3.** [stlenn.] krug elektronek b. ; **4.** [c'hoari konstruiñ] diñsenn b., diñs g.
Baustelle b. (-,-n) : **1.** takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; **2.** chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.
Baustellenleiter g. (-s,-) : rener labourioù g., rener chanter g., penn chanter g.
Baustil g. (-s,-e) : doare tisavouriezh g., stil g., adeiladerezh g.
Baustoff g. ([e]s,-e) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.
Baustofflager n. (-s,-) : sanailh dafar sevel tiez b., etrepaouez dafar adeiladiñ g.
Baustoffwechsel g. (-s) : [mezeg.] metabolegezh b., kennevid g.
Baustopp g. (-s,-s) : ehan al labourioù g., harz al labourioù g.
Bausubstanz b. (-,-en) : braslabourioù lies. ; *der Zustand der Bausubtanz,* stad ar braslabourioù b.
Bautätigkeit b. (-) : labourerezh g., terkañ ha savaduriñ, adeiladiñ g., adeiladur g.
Bautechniker g. (-s,-) : teknikour terkañ ha savaduriñ g., teknikour eus an ijin trevourel g., teknikour adeiladerezh g.
Bauteil[1] g. (-s,-e) : lodenn echu ur savadur b., lodenn echu un adeilad b., troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g.
Bauteil[1] n. (-s,-e) : **1.** [tisav.] kedelfenn ragoberiet b. ; **2.** [tekn.] pezh kenaozañ g., kedaozenn b.
Bauten lies. : savadurioù lies., adeiladoù lies., adeiladurioù lies.
Bautischler g. (-s,-) : munuzer sevel tiez g., munuzer adeiladerezh g.
Bauträger g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., adeiladour g., penngaser g.

Bauunternehmen n. (-s,-) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g.
Bauunternehmer g. (-s,-) : embregour sevel tiez g., tisaver g., saver-tiez g., oberour tiez g., adeiladour g., embregour-labourioù g.
Bauvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat savaduriñ b., kevrat adeiladiñ b.
Bauvorhaben n. (-s,-) : raktres adeiladiñ g., raksteuñv savaduriñ g.
Bauweise b. (-,-n) : doare da sevel tiez g., doare tisavouriezh g., adeiladerezh g., stil g.
Bauwerk n. (-s,-e) : savadur g., batis g., konstruadur g., edifis g., pezh mañsonerezh g., adeilad g., adeiladur g. ; *großes Bauwerk,* ti-meur g.
Bauwesen n. (-s) : terkañ ha savaduriñ, sevel-tiez g., tisaverezh g., adeiladerezh g., ijin trevourel g. ; *Ministerium für Bauwesen und Verkehr,* ministrerezh al labourioù foran g., ministrerezh al Labourioù Kevridik g.
Bauwirtschaft b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.
Bauxit g. (-s,-e) : [kimiezh] balzit g.
bauz estl. : *bauz !* dao ! padadao ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf !
Bauzaun g. (-s,-zäune) : kael chanter b., sklotur chanter g., peulgae g., peulieg b.
Bauzeichnung b. (-,-en) : tres adeiladerezh g.
Bauzeit b. (-,-en) : pad ar chanter g., pad al labourioù g.
Bayer g. (-n,-n) : annezad Bavaria g., Bavarad g.
Bayerin b. (-,-nen) : annezadez Bavaria b., Bavaradez b.
bayerisch ag. : **1.** eus Bavaria, bavarat ; *bayerische Alpen,* Alpoù Bro-Vavaria lies., Alpoù Bavaria lies. ; **2.** [yezh., *gwelloc'h ober gant* **bairisch**] bavarek.
Bayern n. (-s) : Bavaria b., Bro-Vavaria b., Bavaria b.
Bazillenabtötungsmittel n. (-s,-) : antibiotik g., bevastaler g., enepbevenn b., digontamm g., dilouezer g.
Bazillenkraut n. (-s) : [louza.] fanouilh-mor g., kroazig-an-aod b., louzaouenn-droug-sant-Pêr b., louzaouenn-sant-Pêr b., skaouarc'h str.
bazillentötend ag. : [mezeg.] … bevastaler, digontammus, … digontammiñ, … dilouezer, … dilouezañ.
Bazillenträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger bazhilli g., gwezher tredizh g.
Bazillus g. (-, Bazillen) : bazhell b. [*liester* bazhilli], hadenn a gleñved b. ; *Bazillus Calmette-Guérin,* bazhell Calmette-Guérin b.
BCG®-Schutzimpfung b. (-,-en) : vaksin BCG® g.
Bd. / Bde [*berradur evit* **Band / Bände**] levrenn b., levrennoù lies.
BDI b. (-) : [*berradur evit* **Bundesverband der Deutschen Industrie**] kevredigezh kevradel ar greanterezh alaman b.
BDÜ g. (-) : [*berradur evit* **Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer**] kevredigezh kevradel ar jubennourien hag an droerien b.
b-Dur n. (-) : [sonerezh] si muiañ g.
be- rakverb stag hep pouez-mouezh. Implijet e vez evit sevel verboù kreñv eeun :
1. diwar verboù simpl dieeun : *auf den Berg steigen, / den Berg besteigen,* krapañ gant tor ar menez.
2. diwar verboù simpl eeun evit lakaat ar pouez war an ober : *grüßen,* saludiñ / *begrüßen,* saludiñ gant lid.
3. diwar anvioù-kadarn gant ar ster "terkañ gant" : *die Seele,* an ene / *beseelen,* reiñ (lakaat) buhez, buhezañ.
4. diwar anvioù-gwan : *fähig,* gouest / *befähigen,* gouestaat.
Be n. : [sonerezh] **1.** be-blot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; **2.** si bouc'h g.
beabsichtigen V.k.e. (hat beabsichtigt) : mennadiñ, bezañ e-sell da, raktresañ ; *beabsichtigen, etwas zu tun,* mennadiñ udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e santimant ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennout ober udb ; *ich beabsichtige etwas ganz anderes,* n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad ; *ich beabsichtige, nach Köln zu fahren,* dezev am eus da vont da Golun, va soñj a zo mont da Golun, va santimant a zo mont da Golun, emaon e-sell da vont da Golun, emaon o soñjal mont da Golun ; *ohne Böses zu beabsichtigen,* hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug, hep an disterañ rat d'ober droug ; *wir beabsichtigen, im Obergeschoss zwei Zimmer einzurichten,* soñj a zo da sevel div gambr er solier.
beabsichtigt ag. : mennadel, mennet, ratozhet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, dre rat.
Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, dre rat ha dre vennozh, a-youl, a-gentizh-kaer, a-vennifiañs.
Beabsichtigung b. (-) : ratozh b., rat b., mennad g., soñj g., dezev g., amboaz g., aviz g., diviz g., ampriz g., raktres g., raktresadenn b.
beachten V.k.e. (hat beachtet) : **1.** teurel evezh ouzh, teurel fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus, merzout ; **2.** mirout, doujañ da, seveniñ da ; *ein Gesetz nicht beachten,* terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, na zoujañ d'ul lezenn, na seveniñ d'ul lezenn, na virout ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn.
beachtenswert ag. : hag a ranker ober fed outañ, a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dost, a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dostoc'h, a dalvez bezañ sellet (studiet) gant evezh, heverk, eveshaus.
beachtlich ag. : bras, meur, meurdezus, pouezus, a bouez, heverk, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm (-kont, -goñvor), divoder, hep moder, divent, diharz.
Adv. : -tre, -kaer, -kenañ, -bras, -meurbet.
Beachtung b. (-) : **1.** sellad g., doujañs b. ; *lebhafte Beachtung finden,* bezañ graet stad vras eus an-unan,

bezañ lakaet e penn kont, bezañ kavet dedennus-tre, plijout kalz, kavout kalz heklev ; *etwas (t-d-b) keine Beachtung schenken,* na deuler pled da (gant, ouzh, war) udb, na ober van ebet eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober seblant ebet ag udb ; *etwas (t-d-b) wenig Beachtung schenken,* ober bihan a forzh eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb, na ober kalz a van eus udb, na ober kalz a van ouzh udb, na ober kalz a seblant ag udb ; *den Armen wird keine Beachtung geschenkt,* ne vez ket sellet ouzh ar beorien, ne vez ket graet van eus ar beorien, ne vez ket graet van ouzh ar beorien ; *jemandem wenig Beachtung schenken,* ober nebeut a stad eus u.b., derc'hel nebeut a stad eus, derc'hel nebeut a stad a u.b., derc'hel nebeut a gont eus u.b., derc'hel nebeut a gont a u.b., na ober kalz a van eus u.b., na ober kalz a van ouzh u.b. ; **2.** mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b. ; *Beachtung eines Gesetzes,* miridigezh ul lezenn b. ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach,* mont a ra ar yezhadur war laoskaat.

beackern V.k.e. (hat beackert) : **1.** labourat [an douar], labourat [douar], gounit [parkoù], derc'hel [douar], enandiñ, arat ; **2.** kiañ [ouzh udb], en em zuañ [o studiañ udb], brevañ e spered [o studiañ udb], ruilhal ha merat e spered [o studiañ udb] ; **3.** *jemanden beackern,* lakaat gwask war u.b., fourgasiñ u.b., bountañ war u.b., derc'hel war u.b., c'hoari war u.b., ober war u.b., ober ouzh u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., taeriñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù.

Beamte(r) ag.k. g. : **1.** kargiad g., den-e-karg g., mevel ar gouarnamant g., ofiser g., P. ki-stag g. ; *hoher Beamter,* uhelgargiad g. ; *planmäßiger Beamter,* kargiad gant ur post-labour didermen g. ; *Beamter werden,* dont da vezañ kargiad ; *einen Beamten versetzen,* lakaat ur c'hargiad war ur post-labour all ; *einen Beamten absetzen,* terriñ ur c'hargiad eus e garg, difredañ ur c'hargiad, ezfredañ ur c'hargiad, dizorniañ ur c'hargiad, digouviañ ur c'hargiad, digargañ ur c'hargiad ; *das sind Staatsbeamte,* ar re-se a zo dindan ar gouarnamant, ar re-se a zo dindan ar Stad ; **2.** implijad g.

Beamtenabbau g. (-s) : digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postoù kargidi g.

Beamtenanwärter g. (-s,-) : danvez kargiad g.

Beamtenbeleidigung b. (-,-en) : dismeg ouzh amaezhiad g., dismeg ouzh reizhaouer g., dismeg ouzh poliser g.

Beamtenbestechung b. (-,-en) : goubrenerezh kargiad g., prenidigezh kargiad b., prenadur kargiad g., prenidigezh kargidi b., prenadur kargidi g.

Beamtenherrschaft b. (-) : burevveliezh b.

Beamtenlaufbahn b. (-,-en) : red-micher evel kargiad g., remzad kargiad g.

Beamtenmentalität b. (-,-en) : tro-spered kargiad b., temz-spered kargiad g., speredegezh a gargiad b.

Beamtenrecht n.(-s) : statud ar velestradurezh foran g., statud ar gefridi foran g., statud ar gargidi g., statud an amaezh foran g., dezvad an amaezh foran g.

Beamtenschaft b. (-) : **1.** kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g. ; **2.** melestradurezh foran b.

Beamtenstand g. (-s) : kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Beamtentum n. (-s) : **1.** kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g. ; **2.** melestradurezh foran b., amaezhouriezh b.

Beamtenvergehen n. (-s,-) : trozwazerezh g., fellerezh sevenet gant ur c'hargiad g., torfederezh a-berzh ur c'hargiad g.

Beamtenverhältnis n. (-ses) : statud a gargiad g.

beamtet ag. : **1.** lakaet kargiad, amaezhiadekaet ; **2.** [kelennerien] titlet, entitlet, a-berzh-Stad.

Beamtin b. (-,-nen) : **1.** kargiadez b., ofiserez b. ; **2.** implijadez b.

beängstigen V.k.e. (hat beängstigt) : spontañ, ober spont da, spontailhañ, nec'hiñ, ankeniañ, enkreziñ, chalañ, trefuiñ, trekouiñ, sourpren, aoniñ, gwaskañ.

V.em. : **sich beängstigen** (hat sich (t-rt) beängstigt) : en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, aoniñ, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalañ, trefuiñ, turlutañ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, kemer enkrez, bezañ enkrezet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, treboulet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, sorbet, soursius), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ dindan e anken, bezañ lakaet diaes e spered, bezañ sammet e spered, bezañ gwasket e spered, bezañ diaes e galon, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ en trubuilh, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ melre gant an-unan, aoniñ, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ karget e vazh a spern.

beängstigend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, ankenius, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, chalus, chifus, gwaskus, doanius, glac'harus, estrenvanus, pennfollus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuus, trubuilhus, strafuilhus.

beängstigt ag. : ankeniet, aon ennañ, spontet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, dindan e anken, digalon, doujus, maraonik.

Beängstigung b. (-) : nec'h g., enkrez g., enkrezenn b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., strabouilh g., trefu g., trekou g., treboul g., turlut g., erez b., esgoar g., estlamm g., hirvoud g., treant g., tregas g., trevell g.

beanspruchen V.k.e. (hat beansprucht) : **1.** *von der Arbeit stark beansprucht sein,* bezañ dalc'het (foulet, foulmac'het, sammet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ ur bern traoù gant an-unan war ar ramp, kaout re garrad, bezañ dall gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ sammet e gein gant al labour ; **2.** arc'hañ, azgoulenn, goulenn ; *jemanden stark beanspruchen,* goulenn kalz digant u.b. ; *etwas als Eigentum für sich beanspruchen,* goulenn e vefe lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiñ udb, arc'hañ udb ; **3.** [tekn.] gougorzhañ ; *das Material zu stark beanspruchen,* goulenn re digant an ardivinkoù, gougorzhañ an ardivinkoù, gwallgas an ardivinkoù ; *der Fotokopierer wird stark beansprucht,* al luc'hskeudennerez a ya en-dro, al luc'hskeudennerez a vez implijet kalz.

Beanspruchung b. (-,-en) : gougorzh g., striv g., bec'h g., bec'hadenn b. ; *zulässige Beanspruchung,* striv aotreet g., bec'h aotreet g., bec'hadenn degemerus b.

beanstanden V.k.e. (hat beanstandet) : nagenniñ, abegiñ, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiñ diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h, begonata, kavout anv e, gouzout anv e, stagañ drezenn ouzh ; *es gibt mancherlei an diesem Bau zu beanstanden,* abegoù a-walc'h a zo da gavout er savadur-se, ur bern traoù a zo da rebechiñ d'ar savadur-mañ.

Beanstandung b. (-,-en) : abegadenn b., abeg g., nagennerezh g. ; *Beanstandungen erheben,* enebiñ, klemm, arguziñ.

beantragen V.k.e. (hat beantragt) : **1.** kinnig ; **2.** goulenn, reketiñ, ober ar goulenn da [ober udb], azgoulenn, solitiñ.

beantworten V.k.e. (hat beantwortet) : respont, respont da ; *einen Brief beantworten,* respont ul lizher, respont d'ul lizher ; *jemandes Brief beantworten,* diskrivañ d'u.b. ; *eine Frage beantworten,* eilgeriañ ur goulenn, respont d'ur goulenn, respont u.b. ; *einen Fragebogen beantworten,* leuniañ ur roll-goulennoù, respont d'ur roll-goulennoù.

Beantwortung b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b.

bearbeiten V.k.e. (hat bearbeitet) : **1.** labourat, labourat war, ober war-dro ; *das Holz bearbeiten,* labourat ar c'hoad ; **2.** fesoniñ, aozañ, fardañ, stummañ, molumiñ, oberiata, oberiañ, danzen ; [tekn.] *im Rohen bearbeiten, grob bearbeiten,* divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ ; *ein Stück Holz grob bearbeiten,* divrazañ ur goadenn, digoadañ ur goadenn ; *nicht bearbeiteter Acker,* douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, distuz) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *bearbeiteter Acker,* trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; *den Boden schlampig bearbeiten,* pismigañ douar ; **3.** [lenn., son.] ober ur c'hempenn da, kempenn, azasaat ; *eine neu bearbeitete Auflage,* un adembannadur gwellaet g. ; *neu bearbeiten,* arnevesaat, modernaat, arneveziñ, nevesaat, bremanaat ; *für die Bühne bearbeitet,* adaozet evit ar c'hoariva, azasaet ouzh ar c'hoariva ; *einen Artikel bearbeiten,* ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid ; **4.** *jemanden mit den Fäusten bearbeiten,* groummañ u.b.

Bearbeiter g. (-s,-) : **1.** oberier g. ; **2.** *Sachbearbeiter,* arbennigour g. ; **3.** [c'hoariva] reizher g., azasaer g., kempenner g.

Bearbeitung b. (-,-en) : **1.** labour g., oberiañs b., oberiezh b., ober g., oberiataerezh g., aoz g./b. ; *Bearbeitung aus dem Groben,* dic'hroserezh g., labour dic'hrosaat g., digrizadur g., divrazadur g., groserezh g., groseri b. ; *Bearbeitung des Bodens,* aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g. ; **2.** aozadur g., aozidigezh b., adaozadur g., azasaat g., azasadur g., kempennadur g., kempennerezh g., kempenn g., azasadenn b. ; **3.** studiadenn b.

Bearbeitungsgebühren lies. : mizoù prientiñ lies., mizoù aozañ lies., mizoù aoz lies., mizoù tretañ lies., mizoù merañ lies., mizoù meradur lies.

beargwöhnen V.k.e. (hat beargwöhnt) : diskrediñ war, kaout (magañ) disfiziañs ouzh, disfiziout a (ouzh, diouzh, diwar-benn), arvariñ war, kaout diskred ouzh.

Beat g. (-/-s,-s) : beat g.

Beatband b. (-,-s) : strollad pop g.

Beate b. : Beatris b.

beatmen V.k.e. (hat beatmet) : **1.** *jemanden beatmen,* ober un daskor-anal d'u.b., defraouiñ u.b. gant un daskor-anal ; *jemanden von Mund zu Mund beatmen,* ober un daskor-anal genoù-ouzh-genoù d'u.b. ; *er wurde mit dem Sauerstoffgerät beatmet,* advevaet e voe gant ur foer oksigen, defraouet e voe gant un dewenter oksigen ; **2.** adoksigenañ ; *einen See beatmen,* adoksigenañ ul lenn.

Beatmung b. (-) : **1.** *Beatmung von Mund zu Mund,* daskor-anal genoù-ouzh-genoù g. ; **2.** adoksigenadur g.

Beatmungsgerät n. (-s,-e) : maskl oksigen g.

Beatmusik b. (-) : sonerezh pop g.

Beau g. (-,-s) : [tud] brav g., brav a baotr g., paotr a droc'h g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.

Beaufortskala b. (-) : skeuliad Beaufort b.

beaufsichtigen V.k.e. (hat beaufsichtigt) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, gwardoniañ, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwelet war, spiañ, kontrollañ, ensellet, bezañ war evezh eus.

Beaufsichtiger g.(-s,-) : evezhier g., kontroller g.

Beaufsichtigung b. (-,-en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., diwallerezh g., spierezh g., kontroll g., kontrollerezh g., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g.

beauftragen V.k.e. (hat beauftragt) : kargañ, dileuriañ, leuriñ, kannadañ, kefridiañ, reiñ kefridi da ; *jemanden mit etwas beauftragen, jemanden damit beauftragen, etwas zu tun,* kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb. ; *jemanden damit beauftragen, etwas zu regeln,* reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit beauftragen, etwas aufzuklären,* reiñ

udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *wer hat Sie damit beauftragt ?* digant piv hoc'h eus-hu kefridi d'ober kement-se ? digant piv hoc'h eus-hu bet karg evit ober kement-se ? dre gemenn piv e rit an dra-se ? piv en deus lakaet ac'hanoc'h d'ober an dra-se ? ; *mit einer Mission beauftragt sein,* bezañ karget a gefridi, kaout kefridi digant u.b. ; *ich war damit beauftragt, die Post abzuholen,* din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, karget e oan da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri, em c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, em c'hefridi e oa kerc'hat al lizhiri, unan eus va foelladoù a oa kerc'hat al lizhiri.

Beauftragte(r) ag.k. g./b. : kargiad g., kargiad a gefridi g., kefridiad g., kefridiadez b., komiser g., komiserez b., kefridiour g., kefridiourez b., dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b., aotreeg g.

Beauftragung b. (-,-en) : kargerezh g., kargañ g., leuriadur g., dileuriadur g. ; **2.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g.

beäugen / beäugeln V.k.e. (hat beäugt / hat beäugelt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh, sellet a-bann ouzh, turluchañ ouzh ; *er beäugelte das Mädchen,* rigadella a rae e zaoulagad war plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h.

beaugenscheinigen V.k.e. (hat beaugenscheinigt) : ensellet, dont e-unan da gontrollañ.

bebaken V.k.e. (hat bebakt) : balizennañ.

Bebaken n. (-s) : balizennadur g.

bebändern V.k.e. (hat bebändert) : rubanañ, rubanennañ, seizenniñ, lietenniñ.

bebändert ag. : seizennek.

bebaubar ag. : hentaouet, adeiladusaet ; *bebaubares Gelände,* tachenn sevel tiez hentaouet b., tachenn adeiladusaet b.

bebauen V.k.e. (hat bebaut) : **1.** lakaat tiez war, sevel tiez war ; *bebautes Grundstück,* tachenn savadurioù warni b., tachenn adeiladet ; **2.** [labour-douar] labourat, digeriñ, treiñ, gounit ; *den Boden bebauen,* labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar ; *nie bebautes Land,* douar chomet dilabour a-viskoazh g. ; *nicht bebauter Acker,* douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *bebauter Acker,* trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g.

Bebauung b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., diazezadur g., saverezh g., adeiladiñ g. ; **2.** [labour-douar] gounidegezh-douar g., labour-douar g.

Bebauungsplan g. (-s,-pläne) : steuñv terkañ kenbrientet g., brastres terkañ g., brastres kêraozañ g.

Bébé n. (-s,-s) : [Bro-Suis] babig g., poup g., poupig g.

beben V.gw. (hat gebebt) : **1.** krenañ, daskrenañ, gougrenañ ; *die Erde bebt,* emañ an douar o krenañ ; **2.** [dre skeud.] tridal, skrijañ, trivliañ, birviñ ; *vor Freude beben,* tridal gant al levenez (gant ar joa), tridal e galon hag e gorf gant ar joa, bezañ peuzfoll gant ar joa, divarrañ levenez e galon, tridal e galon gant al levenez, bezañ o nijal (bezañ dirollet, bezañ er-maez eus an-unan, lammat) gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan, bezañ o nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ trefuet-holl gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ peuzfoll gant al levenez, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol ; *vor Zorn beben,* birviñ e wad gant an droug a zo en an-unan, bezañ e wad o virviñ en e wazhied gant ar gounnar, migañ, skrijañ gant ar gounnar, bezañ e laezh o virviñ.

Beben n. (-s) : **1.** kren g., krenadenn b., krenerezeh g., krenañ g., krenaioù lies., daskren g., daskrenadennoù lies., krenijennoù lies. ; **2.** skrij g., skrijadenn b.

bebend ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrenus ; *mit bebender Stimme sprechen,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

bebildern V.k.e. (hat bebildert) : skeudennaouiñ, skeudenniñ, taolennañ.

bebildert ag. : gant skeudennoù, skeudennek, skeudennaouek, skeudennet.

beblättern V.em. : **sich beblättern** (hat sich (t-rt) beblättert) : deliaouiñ.

beblümt ag. : bleuniek, bokedek, bleuñvek, bleuniet, bokedet.

bebrillt ag. : lunedek, lunedoù gantañ, hag a zoug lunedoù.

bebrüten V.k.e. (hat bebrütet) : goriñ, gwiriñ, treiñ e gor.

Bebrüten n. (-s) **/ Bebrütung** b. (-) : goradur g., goriñ g., gwiriñ g.

Becher g. (-s,-) : **1.** kib g., hanaf g./b., kalir g. ; **2.** gob b., gobad b., gobed b., gobedad b., gobeled b., gobeledad b., godig b., kokenn b., kochenn b. ; **3.** gwerenn baper b., gwerenn b., gwer paper str., gwer plastik str., pod-gwer g., pod plastik g., pod mezell g. ; **4.** tas g. ; **5.** barkedig g., barkig g. ; **6.** [tekn.] bailh g. ; **7.** [sonerezh] founilh g. ; *der Becher der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette,* founilh ar glerinell g. ; **8.** [Bro-Suis] gwerenn-vier b., chopenn b., chopennad b. ; **9.** [diñsoù] korned diñsoù g. ; **10.** [dre skeud.] *den Becher bis auf die Neige leeren,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ ; *den Becher des Leidens leeren,* diwaskañ (reuziñ) kement poanioù hag a zo holl.

Becherförderer g. (-s,-) : [tekn.] saverez gant bailhoù b.

becherförmig ag. : stummet evel un hanaf, stummet evel ur c'hobed, a-stumm gant un hanaf, e doare un hanaf, e doare hanafioù, a-zoare gant un hanaf, a-zoare gant hanafioù, a-seurt gant un hanaf, a-seurt gant hanafioù.

Becherglas n. (-es,-gläser) : **1.** gwerenn b., pod-gwer g. ; **2.** [kimiezh] becher g., lestr becher g.

Becherblume b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Becherwerk n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] saverez gant bailhoù b., soulsaver gant bailhoù g., pign gant bailhoù g. ; **2.** [labour-douar] rod puñsañ b., rod-dourañ b., noria b.
bechern V.gw. (hat gebechert) : P. sistra, lagouta, charinkat, kammañ e ilin, chopinat start, boesoniñ, toulladiñ ; *er bechert gerne,* hennezh a gar plegañ e vrec'h.
becircen V.k.e. (hat becirct) : P. ober e baotr brav [dirak u.b.].
Becken n. (-s,-) : **1.** oglenn b., poull g., poull-liorzh g., poull-dour g., kibell b., kibellad b. ; *das Becken ablassen, das Wasser aus dem Becken ablassen,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, lakaat goullo, goullonder, goullonderiñ) ar poull-dour, digeriñ war ar poull-dour ; **2.** gwalc'heris g., gwalc'houer g., kibellig b. ; **3.** beol b., bailh g., kirin b., grenn b., botenn b., kibell b., disk g., diskell b. ; **4.** [korf.] *menschliches Becken,* lestr g. ; **5.** [kimiezh] *Klärbecken,* poull dilaviñ g. ; **6.** *Hafenbecken,* lenn-borzh b., porzhlenn b., poull-porzh g. ; **7.** [mengleuz] mengleuzeg b., diazad g. ; *Kohlenbecken,* glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. ; **8.** [sonerezh] simbalenn b., diskell b. ; *Becken spielen,* simbalennañ.
Beckenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn al lez g.
Beckenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] lestr torret g., torradur al lestr g.
Beckenendlage b. (-,-n) : [mezeg.] enluskadur ar babig er c'hanioù-gouennañ gant e revr da gentañ g., enluskadur revr da gentañ g. ; *er ist als Beckenendlage zur Welt gekommen,* deuet eo en enep, ganet eo en enep, deuet eo war an douar enep e izili, ganet eo enep e izili, ganet eo gant e revr da gentañ.
Beckengürtel g. (-s,-) : [korf.] gouriz g.
Beckenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn al lestr b.
Beckenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn eus al lestr g.
Beckenschläger g. (-s,-) **/ Beckenspieler** g. (-s,-) **:** [son.] simbalennour g.
Becquerel n. (-s,-) : [fizik] bekerel g.
bedachen V.k.e. (hat bedacht) : teiñ ; *fertig bedachen,* peurdeiñ.
bedacht ag. : **1.** *bedacht sein (auf t-rt),* kemer (kaout) preder gant ..., bezañ e breder gant ..., chom war evezh evit pezh a sell ouzh ..., teuler perzh ouzh ..., bezhañ evezhiek ouzh … ; *er ist auf sein Äußeres bedacht,* fichet brav e vez atav ; *sie ist auf ihr Äußeres bedacht,* ur verc'h eo hag a zo stad enni, ur verc'h kran eo, ur plac'h tonius eo ; *er ist auf seine Gesundheit bedacht,* hennezh a oar gouarn e yec'hed, arboellañ a ra e yec'hed, erbediñ a ra e yec'hed, kendelc'her a ra e yec'hed ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht,* hennezh a viton e yec'hed ; *auf seine eigenen Interessen bedacht sein,* arglask e lazioù, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu ; *auf das eigene Vergnügen bedacht sein,* bezañ darbaret gant e blijadur hepken ; *nur auf sich bedacht sein,* bezañ karg gantañ e-unan, bezañ douget dezhañ e-unan, bezañ porc'hell, bezañ ur mag-e-doull, bezañ pizh ouzh pep unan nemet outañ e-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, bezañ prederiet gantañ e-unan nemetken, bezañ prederiet nemet gantañ e-unan, bezañ douget d'e aezamant, klask atav sachañ an dour d'e vilin ; *auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein,* labourat gant interest ; **2.** *alles wohl bedacht,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; **3.** [dre skeud.] *reichlich bedacht sein,* bezañ lodet mat, bezañ kouchet mat ; *von der Natur schlecht bedacht,* dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur.
Bedacht g. (-s) : preder g., prederi b., evezh g., evezhiegezh b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., poell g. ; *mit Bedacht,* **a)** gant preder, gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezhiegezh, gant aviz ha poell, gant furnez ; **b)** a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *er spricht mit Bedacht,* komz a ra fur, komz a ra gant furnez, lavaret a ra traoù fur ; *Bedacht nehmen (auf t-rt),* delc'her kont eus, teuler pled da (gant, ouzh, war), lakaat evezh da (gant, ouzh, war), ober fed da, reiñ fed da, reiñ a fed da, teuler meiz da (ouzh, war), ober stad ouzh, dougen bri da ; *er handelt mit Bedacht,* ober a ra diouzh ar furañ, un den a boell eo, un den poellek an hini eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den pozet eo, ur den a boell hag a furnez eo, un den diazez eo, un den avizet eo, eñ a ra tout ganz aviz ha poell ; *ohne Bedacht,* diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, pront ; *ohne Bedacht handeln,* mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont gwall vuan ganti, mont dezhi diwar skañv.
Bedachte(r) ag.k. g./b. : [gwir] legader g., laesadour g.
bedächtig ag. : evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh ; *er ist bedächtig,* un den a boell eo, un den poellek an hini eo, un den pozet eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den diazez eo, un den avizet eo, ur paotr a boell hag a furnez eo, un den prederiek eo.
Bedächtigkeit b. (-) : **1.** preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiegezh b., pled g., poell g., dalc'h g., parfeted b. ; **2.** [dre fent] gorregezh b., goursez g., lentegezh b.
bedachtsam ag. : evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh, a boell hag a furnez, parfet.
Bedachtsamkeit b. (-) : preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiegezh b., pled g., poell g., dalc'h g.
Bedachung b. (-,-en) : **1.** to g., toenn b., golo g. ; **2.** toerezh g.
Bedämpfung b. (-,-en) : [fizik] moug an heklev g., traoladur an advant g.
bedanken V.em. : **sich bedanken** (hat sich (t-rt) bedankt) : **1.** *sich bei jemandem für etwas bedanken,* trugarekaat u.b. evit udb ; *ich muss mich bei ihm bedanken,* d'ober

em eus e drugarekaat, d'ober em eus eñ trugarekaat, bez' e rankan e drugarekaat ; *er hat sich bei uns ebenso wenig bedankt wie sein Bruder,* n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; **2.** [P. goapaus] *dafür bedanke ich mich,* va gwalc'h am eus graet dija, roet 'm eus va lod dija, graet 'm eus va lodenn dija.

Bedarf g. (-s) : **1.** ezhomm g., dober g., diankajoù lies. ; *dringender Bedarf,* ezhomm mallus (difraeüs) da vastañ b. ; *lebenswichtiger Bedarf,* ezhomm ret-holl da vastañ g. ; *je nach Bedarf,* hervez (diouzh) an ezhommoù, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo, war ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm ; *an etwas (t-d-b) Bedarf haben,* kaout ezhomm ag udb (eus udb), kaout dober ag udb (eus udb) ; *bei Bedarf, im Bedarfsfall,* e ken kaz ma vefe ezhomm, war ezhomm, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *den Bedarf decken,* bastañ d'an ezhommoù, bastañ d'an doberioù ; *er schafft es nicht, den Bedarf seiner Kunden zu decken,* amploc'h eo an dud war ar goulenn eget nend eo eñ war an ober ; P. *mein Bedarf ist gedeckt,* va delazhoù am eus a-walc'h anezho ; **2.** [tekn.] dafar g., aveadur g., traezoù lies., reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., paramantoù lies. ; *Bürobedarf,* dafar burev g., aveadur burev g.

Bedarfsartikel lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies., traezoù lies.

Bedarfsfall g. (-s,-fälle) : *im Bedarfsfall,* e ken kaz ma vefe ezhomm, war ezhomm, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm.

Bedarfsgegenstände lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies.

bedarfsgerecht ag. : azas ouzh an ezhommoù, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo.

Bedarfsgüter lies. : madoù-beveziñ lies., dafar g., aveadurioù lies.

Bedarfshaltestelle b. (-,-n) : arsav bus diret g., arsav bus diwar c'houlenn g.

bedauerlich ag. : keuzius, keuziadus, despetus, damantus, goular ; *es ist bedauerlich, dass ...,* kerse eo e ..., gwazh a se e ..., gwazh a se ne ..., euver eo e ... ; *es ist sehr bedauerlich, dass er nicht gekommen ist,* biskenn eo ne vije ket deuet, domaj eo n'eo ket deuet.

bedauerlicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichañs.

bedauern V.k.e. (hat bedauert) : **1.** keuziañ da, keuziañ [udb], kaout keuz da, kaout morc'hed, kaout dipit da, en em zamantiñ, morc'hediñ, trueziñ da, hiraezhiñ da, kaout kerse da, kavout kerse da, kaout ezeved da, kaout desped da, diskanañ ; *jemandes Betragen bedauern,* kavout diaes da c'houzañv emzalc'h u.b. ; *ich bedaure, dass ich Sie habe warten lassen,* me am eus desped ken em eus pa'z on erruet re ziwezhat, desped am eus da vezañ daleet keit amzer ; *ich bedaure sehr, dass er nicht kam,* kavout a ran diaes-meurbet ne vije ket deuet, kavout a ran domaj ne vije ket deuet ; *er bedauert, was er getan hat,* kerse eo gantañ d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall, keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz a zo deuet dezhañ da vezañ graet an dra-se, hennezh a zo kerse gantañ bezañ graet an dra-se ; *ich hatte es lebhaft (unendlich) bedauert,* kerse ruz a oa kouezhet ganin, kerse ruz a oa denijet warnon ; *ich bedauere lebhaft (unendlich), dass ...,* keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da …, mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *du wirst das noch bedauern,* keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed ! ; *ich bedauere es heute nicht,* n'em eus ket a geuz bremañ, n'em eus meskont ebet bremañ, ne ro ket kerse din hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; **2.** [dre astenn] *er ist zu bedauern,* fall eo dezhañ, mont a ra fall ar bed gantañ, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, deur am eus gantañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ / e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor), truez am eus dezhañ ; *er ist nicht zu bedauern,* n'eo ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *jemanden bedauern,* kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b.

Bedauern n. (-s) : keuz g., keuzidigezh b., kerse g., kensant g., kensantidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., desped g., displijadur b., ezeved g. ; *zu meinem großen Bedauern,* evit va brasañ displijadur, daoust da'm c'heuz bras, siwazh din, siwazh gant va c'halon, gwazh a se dimp ; *zu meinem großen Bedauern kam er nicht,* kavet em boa diaes-meurbet ne vije ket deuet ; *sein Bedauern aussprechen,* diskouez e geuz, keuziañ, lavaret e geuz, kensantout.

bedauernd ag. : a druez, kensantus, truezus, trugarezus. Adv. : gant truez, gant kensantidigezh, gant keuz.

bedauernswert ag. / **bedauernswürdig** ag. : truezus, keuzius, keuziadus, despetus, reuzeudik, gwalleürus, maleürus, da glemm, kaezh, damantus bras, tristidik.

bedecken V.k.e. (hat bedeckt) : **1.** goleiñ, gwiskañ, teiñ, pallennañ ; *mit Sand bedecken,* goleiñ gant traezh, traezhañ ; *ein weißes Gewand bedeckte sie von Kopf bis Fuß,* ur grezenn wenn he gwiske eus he fenn d'an treid ; *seine Blöße bedecken,* goleiñ e noazhded ; *den Tisch mit einem Tischtuch bedecken,* lakaat un doubier war-c'horre an daol ; *die Frauen mussten irgendwie ihr Haar bedecken,* ret e oa d'ar merc'hed pakañ o blev ; *zur Hälfte bedecken,* damc'holeiñ ; *bedeckter Himmel,* oabl koumoulek g., amzer vouchet g., heol mouchet (goloet) g. ; *bedeck deinen Bauch !* kuzh da stripoù gant ar vezh ! - diwall ! emaout o tivouzellañ ! ; *sie hatte ihr Gesicht mit den Händen bedeckt,* he bizaj a oa ganti en he daou zorn, lakaet he doa he daouarn war he dremm ; *das Saatgut mit Erde bedecken,* glannañ an had, gourzeurel ; **2.** [dre

skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe bedecken,* disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor) ; **3.** [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ, reiñ par da ; *eine Kuh bedecken,* tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich bedecken lassen,* kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bedecken,* kemer a ra ar vuoc'h.

V.em. : **sich bedecken** (hat sich (t-rt) bedeckt) : **1.** *bedecken Sie sich !* lakait ur pennwisk war ho pennoù ! ; **2.** [dre skeud.] *sich mit Ruhm bedecken,* en em vrudañ, teurel brud war e anv, akuizitañ klod, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; **3.** *der Himmel bedeckt sich,* drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, an oabl a zeu da goc'hennañ, moriñ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; *sich mit Schichtwolken bedecken,* lizennañ.

bedeckt ag. : **1.** goloet, koumoulek, koumoulet, koc'hennet, trubuilhet, beuzet, kudennek, mouchet ; *mit Wolken bedeckter Himmel,* oabl koumoulek (du, koumoulet, kudennek) g., amzer goumoulek b., amzer goumoulet b., amzer goc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer vouchet b., amzer vouk b. ; *mit Schichtwolken bedeckt,* lizennek ; *der Himmel ist bedeckt,* amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, mouchet eo an amzer, mougañ a ra an amzer, koc'hennet-holl eo an oabl, kufennek eo an oabl ; **2.** *sich in etwas (t-db) bedeckt halten,* derc'hel kloz war e soñjoù a-zivout udb, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered diwar-benn udb, moustrañ war e soñjoù, komz tanav.

Bedeckung b. (-,-en) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g., goloadurezh b., goloerezh g. ; **2.** goudor g., gwasked g. ; **3.** [lu] gwarezadur g. ; *unter Bedeckung,* ambrouget, gwarezet.

bedenken V.k.e. (bedachte / hat bedacht) : **1.** prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat meiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], chom da gompren [udb], chom da gompren [en udb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh, pouezañ, desellet [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], sellet gant evezh [ouzh udb], eveshaat [ouzh udb] ; *bedenke wohl diese Wahrheit !* dit da bouezañ ervat ar wirionez-mañ ! ; *die Folgen von etwas nicht bedenken,* na soñjal ervat er pezh a zeuio da-heul udb, disoñjal an efedoù a zeuio da-heul udb ; *im Voraus bedenken, vorher bedenken,* rakprederiañ, rakpoellat, kentpoelladiñ ; *das gibt zu bedenken,* peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo evit prederiañ ; *alles wohl bedacht,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *ich gebe Ihnen zu bedenken,* arabat deoc'h disoñjal, tennañ a ran hoc'h evezh war ; *weiterhin ist Folgendes zu bedenken,* en tu-hont da se e rankomp derc'hel kont eus un dra all ; *bedenkt man's recht, so ...,* pa vez sellet pizh ouzh pep tra e .... ; *wenn man bedenkt, dass ich es wusste,* hag-eñ e ouien an dra-se, pa soñjer e ouien an dra-se, gwelet e ouien an-dra-se ; *bedenken Sie mal, dass sie erst achtzehn ist,* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz, pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz, gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ; **2.** [dre heñvel.] chom war var, tarc'hwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chom etre daou, etredaouiñ, en em soñjal, prederiañ, termal, digareziñ, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'hler, kaout diegi ; *sich eines Besseren bedenken,* distreiñ diwar e vennozh, treiñ mennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, lentaat, lentañ, cheñch tu d'e grampouezhenn ; **3.** [dre astenn] *jemanden in seinem Testament bedenken,* menegiñ (lakaat) u.b. en e destamant ; **4.** *zu Weihnachten werden die Kinder mit Geschenken bedacht,* da Nedeleg e vez roet profoù d'ar vugale ; *er hat das Museum mit einer Schenkung bedacht,* en em ziannezet eo evit ar mirdi, graet en deus un donezon d'ar mirdi ; **5.** [dre skeud.] *von der Natur schlecht bedacht,* dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur.

V.em. : **sich bedenken** (bedachte sich / hat sich (t-rt) bedacht) : en em soñjal, prederiañ.

Bedenken n. (-s,-) : **1.** douet g., douetañs b., amgred g., diskred g., disfiz g., disfiziañs b., mar g., emharz g., damant g., dalc'h-spered g., lure g., mordo g., lugud g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., troidelloù lies. ; *ich habe große Bedenken,* ur vorc'hed vras am eus ; *ihm kamen Bedenken,* diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; *ohne Bedenken,* hep douet ebet (Gregor), ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep chom da

dermal, hep tamm diegi ebet, brav-mat, hep karnañ, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *seine Neugier überwog alle Bedenken,* kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; *ich werde ohne Bedenken die Polizei anrufen,* ne vin ket seizhdaleetoc'h evit pellgomz d'an archerien, ne vin ket daletoc'h evit pellgomz d'an archerien ; *ohne weiteres Bedenken,* hep ober seizh soñj ; *voller Bedenken,* leun a ziegi, en ur c'hinañ, diaes e benn, leun a zouetañs, gant douetañs vras ; *das hat kein Bedenken,* n'eus na si na gwri en dra-se, direbech eo, n'eus kudenn ebet, n'eus ket a we en dra-se, n'eus drezenn ebet da stagañ ouzh an dra-se ; *jemandes Bedenken verscheuchen,* lakaat aes spered u.b., kas disfiz u.b. da netra, skarzhañ an disfiz (argas an diskred) eus spered u.b., dismantrañ diskred u.b. ; **2.** prederiadenn b., preder g., emsoñj g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g. ; *nach reiflichem Bedenken,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude pouezañ ha dibouezañ, goude hañvalout ; *Bedenken tragen, Bedenken hegen,* amgrediñ, chom war var, tarc'hwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, digareziñ, chom etre daou, etredaouiñ, en em soñjal, prederiañ, termal, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'hler, kaout diegi.

bedenkenlos ag. : **1.** untuet, diampleg, untuek, a-grenn, divrall ; **2.** divorc'hed, dinec'h, dibreder, diskorpul, distrafuilh, didrubuilh, difrom, digaz, dievezh, diflach.

Adv. : **1.** hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, brav-mat ; **2.** hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilhet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, dibreder, diskorpul-kaer ; *sein Geld bedenkenlos ausgeben,* dispign arc'hant e ven.

Bedenkenlosigkeit b. (-) : **1.** berrboellegezh b., diavizded b., diboellegezh b. ; **2.** difrom g., digasted b., dibrederi b., distrafuilh g.

Bedenkenträger g. (-s,-) : den a chom diskredik g., den amgredik g.

Bedenkfrist b. (-,-en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedenklich ag. : **1.** arvarus, skeudik, skoemp, martezeüs, disur, douetus, disfizius, trubuilhus, strafuilhus, nec'hus, morc'hedus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, gwaskus ; *eine bedenkliche Angelegenheit,* un afer gazus b., un afer skoemp (amjestr) b., ur gwall c'hoari g., ur gwall afer b. ; *eine bedenkliche Lage,* un enkadenn b., ur blegenn ziaes b., ur gwall blegenn b., ur blegenn arvarus b. ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage,* arvarus eo e zoare, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, trist eo ar jeu gantañ, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, tenn eo an taol gantañ ; **2.** trubuilhet, chalet, prederiet, sorbet, soursius, mesket e spered, rouestlet, trechalet, nec'het, darbaret, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spern ; *das stimmt bedenklich,* peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron.

Bedenkzeit b. (-,-en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedeppert ag. : P. abafet, batet, alvaonet, skodeget, sabatuet-mik, abafet-lip, tapet lopes, skoelfet, kalmet, du e benn, du e zremm ; *bedeppert sein,* chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, bezañ tapet lopes, chom bamet, bezañ kalmet, chom balc'h e c'henoù, chom abafet-lip, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom abaf ; *ich stand ganz bedeppert da,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan abafet-lip, tapet lopes e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod ; *warum siehtst du denn so bedeppert aus ? warum machst du ein so bedeppertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

bedeuten 1. talvezout, talvezout kement ha, talvezout keit ha, talvout, sinifiañ ; *das Kreissymbol bedeutet Ewigkeit,* ar c'helc'h a dalv da arouez evit ar beurbadelezh ; *was bedeutet das auf Bretonisch ?* petra a dalv an dra-se e brezhoneg ? ; *in vielen Ländern bedeutet Dürre Elend und Hungersnot,* war vroioù ar sec'hor e kouezh alies ar gernez ; *ich weiß, was eine solche Reise für einen kranken Menschen bedeutet,* gouzout a ran mat petra eo d'un den klañv ober ur seurt beaj ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen,* gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben,* ret eo genel pe venel ; *das hat nichts zu bedeuten,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant

an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket kalz tra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; *was bedeuten schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnt,* n'eo ket ar pellder a zo da vevañ ! evit an hed (evit ar c'heit) a zo da vevañ ! evit an nebeudig amzer hon eus da vevañ ! ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet,* neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; **2.** [dre heñvel.] ragaroueziañ ; *das bedeutet nichts Gutes,* an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a geloù fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, kement-se a zo techet da wall fin, kement-se a yelo e drouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, sin gwall fin eo an dra-se, gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, gwallseblantus eo an dra-se ; **3.** [dre astenn] kemenn, gourc'hemenn ; *ich bedeutete ihm, zu schweigen,* kemenn a ris dezhañ chom sioul, ober a rin dezhañ tevel.

bedeutend ag. : pouezus, pouezek, bras, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner ; *ein bedeutender Mann,* un den a-stok g., un den a bouez g., un den pouezus g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle,* pouezus eo ar sevenadur e buhez ur vro ; *ein bedeutender Gelehrter,* ur gouizieg eus ar vegenn g. ; *eine bedeutende Summe,* ur somm vrav a arc'hant b., ur somm vras a arc'hant b., un tousegad brav a arc'hant g., ur poullad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., un dornad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur sammad gouest g., ur varlennad arc'hant b., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *immer bedeutender werden,* dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, ober lammgresk ; *Singapur ist der bedeutendste Handelshafen der Welt,* kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet ; *den Bedeutenden spielen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ un ton en an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, ober muioc'h a voged eget a dan, sachañ dour d'e foenneg, ober e babor, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

bedeutsam ag. : **1.** pouezus, bras, meur, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, pouezek ; **2.** poellus, arouezus, arouezius, heverk, sterleun, diskulius.

Bedeutsamkeit b. (-,-en) / **Bedeutung** b. (-,-en) : **1.** talvoudegezh b., ster g., intent g., pouezerezh g. ; *Bedeutung eines Wortes,* ster ur ger g., talvoudegezh ur ger b., intent ur ger g. ; *eigentliche Bedeutung,* ster rik (strizh) g., ster natur (Gregor) g. ; *in des Wortes wahrster Bedeutung,* ar ger o vezañ implijet gant e dalvoudegezh (e ster) rik, ent strizh ; *bildliche Bedeutung,* ster dre skeudenn-lavar g. ; *leicht abweichende Bedeutung,* arster g. ; *Wörter mit gegensätzlicher Bedeutung,* gerioù enepster lies. ; **2.** [dre astenn.] pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b., braster g., talvoudegezh b., bern g., priz g., stad b., forzh g. ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf,* kompren a reas pegen pouezus e oa an darvoud-se ; *an Bedeutung gewinnen,* dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, luskañ war-raok, ober lammgresk ; *die Seehäfen haben eine hohe Bedeutung für die Weltwirtschaft,* ar porzhioù-mor a zo dezho ur pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a zoug pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a gont kalz en armerzh ar bed ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung,* un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; *eine Persönlichkeit von Bedeutung,* un den a bouez g., un den pouezus g. ; *Mensch ohne jede Bedeutung,* den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den ebet g., nikun g. ; *ein Werk von großer Bedeutung,* un oberenn veur b. ; *ohne (jede) Bedeutung, nicht von Bedeutung,* dister, hep pouez ebet, na denn ket da vraz, na gont ket kalz, dibouez, nebeut a bouez dezhañ ; *das ist nicht von Bedeutung,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; *einer Sache Bedeutung beimessen,* reiñ pouez bras d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant

udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei,* me ne ran ket a fed da draoù evel-se, astut eo kement-se din ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarnded ?

Bedeutungselement n. (-s,-e) : [yezh.] sterad g.

Bedeutungserweiterung b. (-,-en) : [yezh.] astenn-ster g.

Bedeutungsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

bedeutungslos ag. : dibouez, dister, disterik, a eil renk, eilrenk, hep pouez ebet, na denn ket da vraz, astut, astudik, bihan, diliv.

Bedeutungslosigkeit b. (-) : dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b.

bedeutungsvoll ag. : pouezus, pouezek, bras, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, meur.

Bedeutungswandel g. (-s,-) : cheñchamant ster g., kemm ster g., kemmadenn ster b.

Bedeutungswörterbuch n. (-[e]s,-bücher) : geriadur termenañ g., geriadur displegañ g.

bedienen V.gw. (hat bedient) : **1.** servijañ, servijout, meveliat ; *bei Tisch bedienen,* servijañ ouzh taol ; **2.** P. *ich bin bedient !* va gwalc'h am eus bet dija ! roet eo bet din va lod dija ! graet em eus va lodenn dija ! re 'zo re !

V.k.e. (hat bedient) : **1.** ober war-dro, ober diouzh, servijañ, servijout ; *einen Kunden bedienen,* ober war-dro un arval, ober en-dro d'un arval, ober diouzh un arval, ober ouzh un arval, ober evit un arval, servijout un arval ; *einen Gast mit den von ihm mitgebrachten Speisen oder Getränken bedienen,* servijañ ar sant diwar e goust ; *bei ihr wird man bei Tisch nicht gerade großzügig bedient,* honnezh a zo moan he bizied, kegin dreut a vez ganti, treutik-eston e vez ar geusterenn ganti, tinell dreut a vez ganti ; **2.** [lu] maneuriñ, maniañ, embreger ; *ein Geschütz bedienen,* ober war-dro ur pezh kanol ; [tekn] *eine Maschine bedienen,* ober war-dro ur mekanik, kas un ardivink en-dro ; **3.** [kenwerzh] degas ; **4.** [kartoù] c'hoari ; **5.** [kirri-boutin, treuzdougen] mont da, darbariñ ; **6.** [arc'hant.] paeañ, en em ziendleañ.

V.em. : **sich bedienen** (hat sich (t-rt) bedient) : **1.** *sich einer Sache (t-c'h) bedienen,* arverañ udb, ober implij eus udb, ober ampled eus udb, ober gant udb, implijout udb, implij udb, en em servijout eus udb ; **2.** kemer ; *bitte, bedienen Sie sich !* ale, sachit ganeoc'h, 'ta ! krogit e-barzh, mar plij !

Bediener g. (-s,-) : **1.** implijer g., arveriad g. ; **2.** oberataer g., oberier g., oberour g. ; **3.** [Bro-Aostria] *Bedienerin,* plac'h ar c'hempenn b.

bedienerfreundlich ag. : aes da implijout, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, hedenn, hebleustr, kovlus.

Bedienerführung b. (-,-en) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal arveriad g.

Bedienhebel g. (-s,-) : [tekn.] dornell gontrolliñ b., lanker kontrolliñ g., dornell sturiañ b., lanker sturiañ g.

bedienstet ag. : implijet, gopret.

Bedienstete(r) ag.k. g./b. : [gourel] implijad g., gwezhour g., mevel g., gour g., paotr g., lakez g., [benel] matezh b., plac'h b.

Bedienstetenpack n. (-s) : mevelaj g., meveloù lies.

bedient ag. : servijet.

Bediente g. (-n,-n) : servijer g., mevel g., gour g., gwaz g., paotr g., lakez g.

Bedientenkleidung b. (-,-en) : lifre g., robenn b.

Bedienung b. (-,-en) : **1.** matezh b., plac'h an ostaleri b., servijer g., servijourez b. ; **2.** darbarerien lies., bouetaerien lies. ; *Geschützbedienung,* kanolierien lies., soudarded e karg eus ur pezh kanol lies., soudarded e karg eus ar c'hanolioù lies., darbarerien ganol lies., darbarerien ganolioù lies., bouetaerien ganol lies., bouetaerien ganolioù lies. ; **3.** servij g., mevelerezh g. ; **4.** maneuriñ g., embreg g., embreger g., embregerezh g., dornataerezh g., dornata g., arver g., arc'hwelerezh g., arc'hweladur g., arc'hwelañ g., mont en-dro g. ; *Bedienung einer Maschine,* maneamant un ardivink g., arver un ijinenn g., arc'hwelerezh un ijinenn g., arc'hweladur un ijinenn g., arc'hwelañ un ijinenn g. ; **5.** [arc'hant.] paeamant g., diendleadur g.

Bedienungsanleitung b. (-,-en) : **1.** mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies. ; **2.** sturlevr implijout g., dornlevr arverañ g., levr-dorn arverañ g., dornlevr implijout g., levr-dorn implijout g.

Bedienungsfehler g. (-s,-) : treuzembregad g.

Bedienungsgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g.

Bedienungshebel g. (-s,-) : lanker g., dornell b.

Bedienungshinweise lies. : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies.

Bedienungskomfort g. (-s) : aested da implijout b., implij aes g., embregaduster g., embregadusted b., embreguster g., embregusted b., hedennded b., hebleustrded b., kovluster g., kovlusted b.

Bedienungsmann g. (-es,-leute) : oberataer g., oberier g., oberour g., bleiner g., ardivinkour g., darbarer b., bouetaer g.

Bedienungsmannschaft b. (-,-en) : [lu] kanolierien lies., soudarded e karg eus ur pezh kanol lies., soudarded e karg eus ar c'hanolioù lies., darbarerien ganol lies., darbarerien ganolioù lies., bouetaerien ganol lies., bouetaerien ganolioù lies.

Bedienungspersonal n. (-s,-e) : **1.** koskor e karg eus an arvalien g. ; **2.** [treuzdougen] koskor g.

Bedienungsvorschrift b. (-,-en) : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies.

bedingen V.k.e. (bedang / bedingte // hat bedungen / hat bedingt) : diferañ, divizout, arc'hiñ ; *vorher bedingen,* rakdivizout ; *zwei Dinge bedingen einander,* daou dra a zo kendave.

bedingt ag. : **1.** amplegadek, diwar ziviz, gant diferadennoù, gant strishadennoù, goulakadurel, war ziviz, arzivizek, keñverel, keñveriek ; *bedingt sein,* bezañ diwar ziviz, bezañ diouzh (udb), bezañ hervez (udb) ; *bedingter Kauf,* prenadur diwar ziviz g., prenadur gant

diferadennoù g. ; [gwir] *bedingte Haftentlassung,* divac'hadur war ziviz g. ; [skiantoù] *bedingte Wahrscheinlichkeit,* tebegezh amveziadek b. ; *bedingter Erwartungswert,* engortoz amveziadek g. ; [stlenn] *bedingter Sprung,* lamm amplegadek g. ; **2.** o tont eus, deuet eus, deuet diwar ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz ; **3.** darblegadel ; *bedingter Reflex,* emzastaol darblegadel g., damoug darblegadel g. ; **4.** [Bro-Suis, gwir] gant goursez.
Adv. : *das ist bedingt zulässig,* aotreet eo betek-gouzout, aotreet eo gant strishadennoù, degemeret e vez gant diferadennoù.
Bedingte(s) ag.k. n. : [preder] keñveriad g.
Bedingtheit b. (-) : keñverelezh b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g., kenfeurelezh b.
Bedingung b. (-,-en) : **1.** diferadenn b., diviz g., divizadur g., amplegad g., amveziad g., strishadur g., strizhadenn b., endalc'h g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *die denkbar günstigsten Bedingungen,* ar gwellañ divizoù a c'heller ijinañ lies. ; *seine Bedingungen stellen,* ober e zivizoù ; *Bedingungen festlegen,* merkañ divizoù ; *die festgelegten Bedingungen einhalten, sich an die festgelegten Bedingungen halten,* mirout an divizoù merket ; *die Bedingungen vortragen,* dibunañ roll an divizoù ; *etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen,* lakaat udb dindan ziviz ; *an eine Bedingung gebunden, an Bedingungen gebunden,* arzivizek, war ziviz, dindan ziviz, dindan diviz, gant diviz ; *zu sehr günstigen Bedingungen,* evit ur priz marc'had-mat vil, evit ur priz marc'had-mat lous, gant divizoù emsavus-kenañ, gant diferadennoù emsav-tre ; *unter (bei) den gegenwärtigen Bedingungen,* diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv ; *unerlässliche Bedingung,* diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g. ; *hinreichende Bedingung,* amplegad spirius g. ; *unerlässliche Bedingung,* diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., amveziad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g. ; *notwendige und ausreichende Bedingung,* amveziad ret ha spirus g. ; *die wirtschaflichen Bedingungen,* an amveziadoù armerzhel lies. ; *dazugehörige Bedingung,* diferadenn hag a ya da-heul b., diviz stag ouzh an emglev g., mellad eus ar gevrat g. ; *unter der Bedingung, etwas zu tun,* a-bouez ober udb ; *unter der Bedingung, dass ...,* en diviz ma, adal ma, gant ma, war an diviz ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *unter der einen Bedingung,* war an diviz (en diviz) nemetañ ma ...., gant un diferadenn nemetken : ... ; *an keine Bedingung gebunden,* hep diferadennoù endalc'hus, hep strishadennoù, diendalc'h, hep endalc'hioù, hep nep redi ; *unter diesen Bedingungen,* mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an traoù o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se .
2. aoz g./b. ; *befriedigende Arbeitsbedingungen,* aozioù labour dereat lies., stuzioù labour dereat lies., stuzioù labour prop lies.
3. [gwir] abeg g. ; *auflösende Bedingung,* abeg a-walc'h evit freuzañ ur marc'had g., abeg a-walc'h evit nullañ ul lizher g., abeg a-walc'h evit ober freuztaol g. ; *aufschiebende Bedingung,* abeg daleañ g.
Bedingungsform b. (-) : [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g.
bedingungslos ag. : hep diviz a nep seurt, hep diviz ebet, diziviz, diampleg, diamplegadel, divrall, hep marc'hata, a-grenn ; *bedingungsloser Anhänger,* dalc'hiad divrall g., dalc'hiad diampleg g., dalc'hiad a-grenn g., margredour g., bamad g., gredeg g. ; [lu, polit.] *bedingungslose Kapitulation, bedingungslose Übergabe,* kodianidigezh diziviz b., rentidigezh hep diviz ebet b., daskoridigezh hep diviz a nep seurt b., daskor hep diviz ebet g., daskoridigezh e diviz an enebour b.
Bedingungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn divizout b.
Bedingungsschlüssel g. (-s,-) : [stlenn.] kod amplegadek g., boneg amplegadek b.
bedingungsweise Adv. : diwar ziviz, gant diferadennoù, gant strishadennoù.
bedrängen V.k.e. (hat bedrängt) : **1.** moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, bec'hiañ, mac'hañ war, enkaat, enkañ, grevañ ; *in bedrängter Lage,* en avel d'e voue, paket fall, en un enkadenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn fall, en ur blegenn ziaes, en ezhomm, tenn an taol gantañ, tapet e droug ; **2.** [dre astenn.] *jemanden hart bedrängen,* fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; *jemanden mit Fragen bedrängen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *eine Frau sexuell bedrängen,* goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegen-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegen-gwazh, harellat ur vaouez.
Bedrängnis b. (-,-se) : diaezamant g., nec'hamant g., nec'hañs b., estrenvan b., disvoued-penn g., enkted b., enkadenn b., azrec'h g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., melre g., mizer b., mougenn b. ; *in großer Bedrängnis sein,* bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en ur vizer vras, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ enkrezet-holl, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h

eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, bezañ tapet en ur pleg berr, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en ezhomm, bezañ berr an traoù gant an-unan, en em gavout en diouer, bezañ aet betek ar mouch, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern ; *in Bedrängnis geraten,* kavout avel a-benn, kavout avel gwall, kavout avel drouk, kavout avel fall, kavout mor diaes, degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, bezañ lakaet nec'het, dont bec'h war an-unan, kouezhañ bec'h war an-unan, kavout koad-tro, kavout harz.

bedripst ag. : P. abafet-lip, tapet lopes, batet, alvaonet, kalmet, skodeget, sabatuet-mik, skoelfet ; *bedripst sein,* chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom abafet-lip, bezañ tapet lopes, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom abaf, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, bezañ kalmet, chom bamet ; *ich stand ganz bedripst da,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan abafet-lip, tapet lopes e oan, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

bedrohen V.k.e. (hat bedroht) : gourdrouz, gourdrouz gant, gourdrouz war-lerc'h, kinnig koll da ; *jemanden bedrohen,* gourdrouz u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; *jemanden mit erhobener Faust bedrohen,* ober dorn d'u.b., diskouez ar pevar hag ar meud d'u.b. ; *jemanden mit einer Strafe bedrohen,* gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *jemanden mit dem Tode bedrohen,* gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b. ; *von etwas bedroht sein,* bezañ lakaet en arvar (en dañjer) gant udb, bezañ ur bec'h bennak o kinnig kouezhañ war an-unan ; *vom Zusammenbruch bedroht,* brall-divrall war e sichenn, o kinnig disac'hañ, o kinnig kouezhañ en e boull, o kinnig kouezhañ en e buch, o vennout kouezhañ en e boull, o vennout kouezhañ en e buch, o fellout dezhañ kouezhañ en e boull, o fellout dezhañ kouezhañ en e buch, en arvar da bilat.

Bedroher g. (-s,-) : gourdrouzer g.

bedrohlich ag. : arvarus, dañjerus, gourdrouzus, nec'hus ; *höchst bedrohlich,* gourdrouzus-c'hwerv.

Bedrohung b. (-,-en) : gourdrouz g., taraz g., argoll g., riskl g., dañjer g., arvar g., kinnig g.

Bedrohungsanalyse b. (-,-n) : dielfennadenn riskloù b., dielfennadur ar riskloù g.

bedrucken V.k.e. (hat bedruckt) : moullañ ; *bedruckter Baumwollstoff,* batik g., indian g.

bedrücken V.k.e. (hat bedrückt) : moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, ober gwask da [galon u.b.], bec'hiañ, sammañ, gwallsammañ, nec'hiñ, direnkañ, nec'hañsiñ, ankeniañ, ober anken da, mac'hañ war, pouezañ pounner war, ober diaez da, ober enk da, enkreziñ, doaniañ, poaniañ, glac'hariñ, gloazañ [kalon u.b.], mantrañ, gwanañ, souriñ war, pouezañ war [spered u.b.] ; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn,* sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennoù er skol ; *seine Sünden bedrücken sein Gewissen,* e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs ; *das bedrückt ihn,* gwasket en em gav gant an dra-se, an dra-se a wask e galon, an dra-se a bouez war e spered, bec'hiet eo gant an dra-se, gwanet eo e galon gant an dra-se, ober a ra an dra-se bec'h warnañ, stouvet eo gant an dra-se, sammet eo e galon (e spered) gant an dra-se, bec'hiet eo e galon (e spered) gant an dra-se, gloazañ a ra kement-se e galon, stardet eo e galon gant an dra-se, aet eo bihan e galon gant an dra-se, skoet eo e galon gant an dra-se, mantret eo e galon gant an dra-se, an dra-se a ra gwask d'e galon, P. an dra-se a ya da greviñ anezhañ.

bedrückend ag. : sammus, bec'hius, mac'hus, moustrus, gwaskus, morc'hedus, mac'hus, mac'homus, dinerzhus, enkrezus, ankenius, ranngalonus, doanius, glac'harus, nec'hus, chalus, chifus, mantrus, anoazus, mouk, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, mougus.

Bedrücker g. (-s,-) : [dre skeud.] mouger g., moustrer g., gwasker g., mac'her g., mac'homer g.

bedrückt ag. : gwasket, gwaskennet, bec'hiet, bec'h warnañ, stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, sammet e spered, bec'hiet e spered, stardet e galon, aet bihan e galon, skoet e galon, mantret e galon, trist, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, strizh warnañ, enk warnañ, beunek, ur galonad en e greiz, enkrezet, war enkrez, lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, un enkrez war e spered, mantr en e galon ; *bedrückt aussehen, ein bedrücktes Gesicht machen,* bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ mantret e zremm, ober ur penn kozh, bezañ trist

evel ur pesk en ur bod lann, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ beunek e benn, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ trist evel ar marv ; *warum siehtst du denn so bedrückt aus ? warum machst du ein so bedrücktes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Bedrücktheit b. (-) **/ Bedrückung** b. (-,-en) : enkrez g., enkrezenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., tristidigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g.

Beduine g. (-n,-n) : Bedouin g.

Beduinin b. (-,-nen) : Bedouinez b.

bedürfen V.k.d (t-c'h) (bedarf / bedurfte / hat bedurft) : kaout ezhomm eus, bezañ en ezhomm eus, kaout dober eus, kaout dober a, faotañ ; *das bedarf einer Erklärung,* ret eo reiñ un nebeud disklêriadennoù ouzhpenn, mat e vefe reiñ un displeg bennak, mat e vefe displegañ an abalamour eus an dra-se.

Bedürfnis n. (-ses,-se) : **1.** ezhomm g., diankajoù lies., dober g., diank g., defot g., berrentez b., dienez b., ezeved g., faot g., mank g. ; *Bedürfnis nach etwas,* ezhomm (ag, eus) udb g., dober ag (eus) udb ; *sein Bedürfnis stillen,* tapout e c'hoant, en em walc'hañ ; *jemandes Bedürfnisse befriedigen,* dic'hoantañ ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., pourvezañ (bastañ) da ezhommoù u.b. ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen !* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù ! ; *je nach Bedürfnis,* hervez (diouzh) an ezhommoù, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, war ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ma veze ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm ; *damit wird nicht einmal die Hälfte unserer Bedürfnisse gedeckt,* n'hon eus ket an hanter eus an dra-se, n'hon eus ket an hanter eus ar pezh a zo ezhomm ; **2.** [dre skeud.] ezhomm ar c'horf g., c'hoant ar c'horf g. ; *ein Bedürfnis befriedigen,* mont da blegañ, mont da zifankañ, mont war vaez, mont d'ober ur blegadenn, ober, mont d'ober ur gac'hadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, mont da garzhañ e revr, ober e aezamant, leuskel un huanad da gouezañ, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [*ibil koad ar vragez eveljust !*], mont en distro, stignañ e revr, mont d'ar staol, [loened] ober e lous, kac'hat.

Bedürfnisanstalt b. (-,-en) : privezioù foran lies., troazhlec'h g., staotlec'h g., P. kac'heri b., kac'herezh b.

bedürfnislos ag. : dilontek, sinac'h, emzioueurs, dirwestel.

Bedürfnislosigkeit b. (-) : dilontegezh b., dalc'h g.

bedürftig ag. : tavantek, dienek, ezhommek, ezhommus, reuzeudik, truek, berrek ; *bedürftig sein,* ezhommekaat, bezañ en aluzen, bezañ en ezeved, bezañ en dienez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek ; *bedürftig werden,* mont da baour, paouraat, kouezhañ an dienez (an davantegezh) war an-unan.

Bedürftige(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b. ; *die Bedürftigen,* ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., ar re en ezeved lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., an dud ezhommek lies., an dud dienek lies., ar gorked lies., an druanted lies. ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln,* kestal dilhad evit ar re baour.

Bedürftigkeit b. (-) : dienez b., berrentez b., tavantegezh b., truegezh b., ezeved g., reuzeudigezh b.

beduseln V.k.e. (hat beduselt) : P. mezviañ, mezviñ, mezveziñ (ur vaouez), badaouiñ, pennvezviñ, ifamañ, troñsañ, P. louzaouiñ.

V.em. : **sich beduseln** (hat sich (t-rt) beduselt) : P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, tapout un tortad, toulladiñ, kargañ e boch, ober ur picherad, tapout ur picherad, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

Beefsteak n. (-s,-s) : stek kig-bevin g., bifstek g.

beehren V.k.e. (hat beehrt) : enoriñ ; *beehren Sie mich bald wieder mit Ihrem Besuch,* enoret bras e vefen da zegemer ac'hanoc'h en-dro ar c'hentañ ar gwellañ, kenavo an distro ! ken a viot gwelet ! kenavo ar c'hentañ ar gwellañ !

V.em. : **sich beehren** (hat sich (t-rt) beehrt) : bezañ enoret bras ; *Hans und Katharine beehren sich, ihre Verlobung bekannt zu geben,* enoret bras eo Yann ha Katell o kemenn deoc'h o fromesaoù-dimeziñ.

beeiden V.k.e. (hat beeidet) : touiñ, leañ, feizañ ; *eine beeidete Aussage machen,* ober testeni war e le (dre e le).

beeidigen V.k.e. (hat beeidigt) : **1.** touiñ, leañ, feizañ ; *seine Aussage vor Gericht beeidigen,* testeniañ war e le (dre e le) dirak al lez-varn ; **2.** [Bro-Aostria] *jemanden beeidigen,* lakaat u.b. da douiñ, kemer ledoued u.b., degemer le u.b.

Beeidigte(r) ag.k. g./b. : touad g., touadez b., touer g., touerez b.

Beeidigung b. (-,-en) : touadenn b.

beeifern V.em. : **sich beeifern** (hat sich (t-rt) beeifert) : en em aketiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, en em zrastañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, sachañ war e ivinoù, hastañ fonnus, lakaat tizh, lakaat kas war e gorf.

Beeiferung b. (-,-en) : gred g., resevender g., hast g., hastidigezh b., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., bec'h g.

beeilen V.em. : **sich beeilen** (hat sich (t-rt) beeilt) : plumiñ, hastañ buan, hastañ a-fo, presañ, en em bresañ,

kemer prez, bezañ e prez, ober prim, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, difraeañ, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiiñ, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, birviñ [d'ober udb] ; *beeile dich !* gra diampech ! hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampech ! gra da ziampechoù ! kentroù ! dibrouilh da revr ! ; *sich beeilen, seine Arbeit zu erledigen,* difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, diskrapañ evit ober e labour, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, presañ d'ober e labour, en em bresañ a ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour.

Beeilung b. (-) : hast g., hastidigezh b., hastifted b., hastifter g., haztizded b., hastizder g., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., despailh g., deoui g., kabal b., fougas g., kas g.

beeindrucken V.k.e. (hat beeindruckt) : **1.** fromañ, skeiñ, skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], trivliañ, ober efed da, ober un efed war, ober efed war ; *ungünstig beeindrucken,* displijout ; *er hat mich stark beeindruckt,* skoet e oan bet gantañ ouzh e welet, graet en doa efed din, graet en doa un efed warnon, graet en doa efed warnon, hennezh en doa skoet sonn em spered ; *der Ernst Ihrer Worte hat die Zuhörer stark beeindruckt,* skoet eo bet ar selaouerien gant pounnerder ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant parfeted ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant ho komzoù dic'hoarzh ; **2.** lentaat, lakaat da lentaat, abafiñ, ober aon da, lakaat diaes, lakaat nec'het ; *lasst euch von so was nicht beeindrucken,* arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut all, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut all ; *eure Drohungen beeindrucken mich nicht,* ho kourdrouzoù na'm spontont ket, ne zoujan ket ho kourdrouzoù, ho kourdrouzoù ne reont mann din-me, ne ran na forzh na brall gant ho kourdrouzoù ; *ich lasse mich durch eure Drohungen nicht beeindrucken, ich lasse mich von euren Drohungen nicht beeindrucken,* ne blegin ket dirak ho kourdrouzoù.

beeindruckend ag. : fromus, trivlius, estlammus, souezhus-eston ; *das ist ja beeindruckend !* ur marzh eo ! fromus eo da welet ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ !

beeinflussbar ag. : hag a c'haller levezonañ, levezonadus.

beeinflussen V.k.e. (hat beeinflusst) : teuler war, levezonañ, kaout levezon war, kaout pleg war, kaout perzh war, kaout krog war, pouezañ war, gwaskañ war, atizañ, efediñ war, bountañ war, delanviñ, delanvadiñ, goudreiñ ; *jemanden bei seiner Wahl beeinflussen,* gwaskañ war dibab u.b. ; *'Gwalarn' hat die spätere Entwicklung der bretonischen Literatur stark beeinflusst,* 'Gwalarn' a levezonas krenn emdroadur lennegezh Breizh ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen,* mont d'u.b. dre guzulioù ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte,* dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont an embregerezh tu pe du.

Beeinflusser g. (-s,-) : levezoner g.

Beeinflussung b. (-,-en) : **1.** levezon b., atiz g., krog g., enkrog g., goudroadur g. ; *gegenseitige Beeinflussung,* etregwered g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b., kevanaoz g. ; **2.** [endro] *thermische Beeinflussung,* saotradur gwrezel g., saotradur termek g.

beeinträchtigen V.k.e. (hat beeinträchtigt) : noazout da, noazout ouzh, gaouiñ, gaouiñ ouzh, ober gaou da, ober gaou ouzh, stekiñ ouzh, lakaat en arvar, diframmañ, gwallañ, chaokat, gwallaozañ, direizhañ ; [gwir] *jemandes Rechte beeinträchtigen,* mac'homañ gwirioù u.b. (Gregor), krennañ gwirioù u.b., ober e rann (e gerz) eus gwirioù u.b., aloubiñ war gwirioù u.b., perc'hennañ gwirioù u.b., ober gaou ouzh gwirioù u.b., gaouiñ gwirioù u.b. ; *jemandes Ehre beeinträchtigen,* stekiñ ouzh enor u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor) ; *jemandes Ruf beeinträchtigen,* stekiñ ouzh brud u.b., ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b.

Beeinträchtigung b. (-,-en) : gaou g., noaz g., diframm g., gwallerezh g., direizhamant g.

beelenden V.k.e. (hat beelendet) : [Bro-Suis] doaniañ, glac'hariñ, enkreziñ, ankeniañ, anoaziñ, gloazañ kalon u.b., gloazañ.

Beelzebub g. : Beelzebul g., Beelzebud g. ; *den Teufel mit dem Beelzebub austreiben,* kas kuit an diaoulien dre Veelzebul - kas kuit an drouksperedoù dre Veelzebud, mestr an drouksperedoù - mont a zroug da wazh (Gregor) - dimeziñ an naon gant ar sec'hed - mont eus ti al louarn da di ar bleiz - kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant - kouezhañ eus ar billig en tan - mont eus ar foenneg d'ar menez (eus ar park d'al lanneg).

beenden V.k.e. (hat beendet) : klozañ, echuiñ, finisañ, peurechuiñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h, disoc'h d'ober udb, lakaat diwezh da, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peuraozañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ober ouzh, ober diouzh ; *wir müssen aber jetzt dieses Gespräch beenden,* poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *eine Arbeit beenden,* peurechuiñ ul labour, peurober e feur, kas da benn ul labour, lakaat ul labour klok, echuiñ ul labour, talarat, ober ouzh e labour, ober diouzh e labour ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe

ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *etwas nicht beenden,* darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, ober udb diwar hanter, lezel udb hep e echuiñ, chom hep echuiñ udb, lezel udb da ober, lezel an arar e-kreiz an erv, labourat evel ur yar dilost ; *nicht beendet werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

beendigen V.k.e. (hat beendigt) : klozañ, echuiñ, peurechuiñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, finisañ, gourfenn, peuraozañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ehanañ gant, ober ouzh, ober diouzh ; *die Sitzung beendigen,* klozañ an emvod (an dalc'h-azez), lakaat disoc'h d'an emvod ; *nicht beendigen,* darniñ, dilostañ, chom e-pign gant, ober diwar hanter ; *nicht beendigt werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

Beendigung b. (-,-en) : dibenn g., dilost g., ehan g., paouez g., fin b., echuadur g., echuamant g., peuraozadur g.

beengen V.k.e. (hat beengt) : strishaat, enkañ, enkaat, strobañ.

beengt ag. : luziet, strobet, war enk, en enk, stumm ; *beengt wohnen*, bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *ich fühle mich nicht gern in meiner Bewegungsfreiheit beengt,* ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra ; *er fühlt sich beengt in seiner Jacke,* kazelioù e borpant (toulloù e vilginoù) a zo re strizh, n'emañ ket aes en e borpant ; *bei seinen Eltern zu Hause fühlte er sich in seiner Freiheit beengt,* e ti e zud ne veze ket en e frankiz.

Beengtheit b. (-) : strizhder g., enkter g., stummder g.

beerben V.k.e. (hat beerbt) : *jemanden beerben,* hêrezhiñ a-berzh u.b., kaout un hêrezh a-ziwar-lerc'h u.b.

Beerblau n. (-) : [kimiezh] glaz plant g.

beerdigen V.k.e. (hat beerdigt) : sebeliañ, douarañ, kas d'an douar, beziañ, besaat, interiñ, berediñ, plantañ en douar ; *die Toten beerdigen,* beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beerdigt werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi.

Beerdiger g. (-s,-) : interer g.

Beerdigung b. (-,-en) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g. ; *tränenlose Beerdigung,* interamant sec'h g. ; *sie sehen sich nur zu (bei) Taufen und Beerdigungen,* en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *sie war hier bei der Beerdigung ihres Schwagers,* amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Beerdigungsfeier b. (-,-n) : obidoù lies., interamant g., kañvlidoù lies., lid-kañv g., kañv g., mortuaj g.

Beerdigungsinstitut n. (-s,-e) / **Beerdigungsunternehmen** n. (-s,-) : embregerezh kañvlidoù g., embregerezh lidoù kañv g., liderezh kañv b.

Beerdigungsschein g. (-s,-e) : aotre sebeliañ g., aotre beziañ g.

Beere b. (-,-n) : **1.** hugenn b., paterenn b., irin str. ; *Erdbeere,* sivi str. ; *Himbeere,* flamboez str. ; **2.** rezinenn b., greun rezin str., hugenn rezin g.

Beerenauslese b. (-) : gwin likorek g.

beerenförmig ag. : hugennheñvel, a-stumm gant un hugenn, stummet evel un hugenn, e doare un hugenn, e doare hugennoù, a-zoare gant un hugenn, a-zoare gant hugennoù, a-seurt gant un hugenn, a-seurt gant hugennoù.

beerenfressend ag. : hugenndebrer.

Beerenfrucht b. (-,-früchte) : hugenn b., paterenn b., irin str.

Beerenobst n. (-es) : frouezh ruz str.

Beerenstrauch g. (-es,-sträucher) : bod-hugennoù g.

beerentragend ag. : hugennek.

beerenweise Adv. : hugenn-hag-hugenn, greunenn-ha-greunenn.

Beet n. (-es,-e) : plañchenn b., plañchennad b., ervenn b., palejad g. ; *Gemüsebeet,* pengenn g., pengennad g., gwelead g. ; *Blumenbeet,* bleuñveg b., tachennadig bleunioù b., palejad bleunioù g., karrezad bleunioù g., gwelead bokedoù g. ; *Rasenbeet,* tachennadig leton b., palejad leton g., karrezad leton g. ; *eingesätes Beet,* hadeg b. ; *Beete anlegen,* ober ervennoù.

Beete b. (-,-n) : [louza.] **1.** kaol-rabez str. ; **2.** *rote Beete,* beterabez ruz str., boetrabez liorzh str.

befähigen V.k.e. (hat befähigt) : gouestaat, barrekaat, perzhekaat, perzhegañ, aotren, engwiriañ, doareañ [evit ober udb] ; *die Kinder zu selbstständigem Handeln befähigen,* lakaat ar vugale e doare (e tro, e tu, e par, e stad) da vezañ emren.

befähigt ag. : barrek, perzhek ; *zu etwas befähigt sein,* bezañ barrek war udb, bezañ aotreet d'ober udb, kaout gwir d'ober udb, bezañ doareet evit ober udb.

Befähigung b. (-,-en) : **1.** barregezh b., barrekadur g., gouested b., gouester g., gouestoni b., perzhegezh b., ampartiz b. ; **2.** perzhekadur g.

Befähigungsnachweis g. (-es,-e) : testeni gouested g.

befahrbar ag. : **1.** hag a c'haller hentiñ gant ur c'harr, hedremen, hag a c'haller pleustriñ, hag a c'haller mont gantañ, hag a c'haller mont drezañ ; *mit dem Fahrrad befahrbar,* hag a c'haller hentiñ war varc'h-houarn, mat evit ar marc'hoù-houarn ; *ein befahrbarer Weg,* un hent-karr g., ur c'harrhent g., un hent likant g., un hent kasant g., un hent hedremen g., un hent darempredus g. ; **2.** [stêr] bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

Befahrbarkeit b. (-) : **1.** darempredusted b., hedremended b. ; **2.** [merdead.] bageüsted b., bageadusted b., merdeüsted b. merdeadusted b.

befahren V.k.e. (befährt / befuhr / hat befahren) : **1.** tremen war, mont gant [un hent], mont dre [un hent], darempredin [un hent] ; *eine stark befahrene Straße,* ur straed gant kalz a dremeniri b., ur straed kalz a bleustr ganti b., ur straed darempredet stank b., ur straed kalz darempred gant ar c'hirri warni b. ; *eine schwach befahrene Straße,* ur straed diac'hub a girri-tan b., ur

straed dibleustr b., ur straed nemet un nebeud kirri-tan o vont drezi b. ; **2.** [mengleuz.] *einen Schacht befahren,* **a)** diskenn en un toull mengleuz, **b)** [dre astenn.] lakaat ur vengleuz da dalvezout, lakaat ur vengleuz dindan gorvo.

Befahren n. (-s) : tremen g., tremeniri b., tremen-distremen g.

Befall g. (-s, Befälle) : magnez g., astuz g., amprevaned lies., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened lies., lorgnez str.

befallen V.k.e. (befällt / befiel / hat befallen) : **1.** tagañ, sailhañ war, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war ; **2.** [dre skeud.] skeiñ, spinañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, reuziañ, pegañ e ; *von Furcht befallen werden,* bezañ krog ar spont (an aon) en an-unan, kemer aon (spont), komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, sevel aon (spouron) gant an-unan, sevel spouron en e greiz ; *eine Anwandlung von Furcht befiel ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, un taol hiris a begas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad anken ; *mich befällt ein Schauder,* ur gridienn aon a spin va ene, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a zo warnon, ur gridienn yen a sav warnon, ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed va livenn-gein, ur gridienn a red hed va livenn-gein, ur gridienn a red dre hed va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon, drezon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *von heftigen Schmerzen befallen sein,* bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poanioù kriz ouzh e waskañ, bezañ gwasket da vat ; *von qualvollen Schmerzen befallen werden,* dont reuziad d'an-unan, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan ; **3.** azrec'hiñ, lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, drastañ, glac'hariñ, freuzañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, plavañ war, reuziañ ; *die Seuche befällt das ganze Dorf,* ar c'hleñved-red a zo war ar barrez a-bezh, ti ebet er barrez a zo bet espernet gant ar c'hleñved-red, emañ ar poread oc'h ober e reuz er barrez a-bezh, krog eo ar c'hleñved-red er barrez a-bezh, pegañ a ra ar c'hleñved-red er barrez a-bezh ; *das Land wurde von einer Seuche befallen,* ur c'hleñved pegus a blavas war ar vro, ur c'hleñved pegus a gouezhas war ar vro, ur c'hleñved pegus a redas dre ar vro, ur c'hleñved pegus a oa o ren er vro, ur c'hleñved pegus a grogas er vro, gwazh e voe ar vro eus ur c'hleñved pegus ; *die Kartoffeln sind von Schädlingen befallen,* gwashaet eo ar patatez, stag eo ar c'hleñved war an avaloù-douar, kouezhet ez eus ur c'hleñved war an avaloù-douar ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen,* ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ al luc'hed o skaotañ ar gwinizh, emañ ar gwinizh o luc'hediñ (oc'h intrañ), emañ ar gwinizh o skaoduañ, taget eo ar gwinizh gant an duad ; *von Stummheit befallen,* mudet ; *das Obst ist von Würmern befallen,* preñvediñ a ra ar frouezh, preñvedet eo ar frouezh, gwazh eo ar frouezh eus ar preñved.

befangen ag. : **1.** abaf, lent, seizhdaleet, ginet, diaes evel en ur roched reun ; *befangen sein,* bezañ diaes evel en ur roched reun, lentañ, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh ; **2.** untuek, untuet, douget d'un tu ; *in Vorurteilen befangen,* dalc'het en e spered gant ur bern rakvarnioù, nasket e spered gant ur bern rakvarnioù, leun e spered a rakvarnioù, kraouiet en e rakvarnioù, luziet e spered gant rakvarnioù, garzhet en e rakvarnioù ; **3.** diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louad, gars, patellek, pestuek, silhek.

Befangenheit b. (-) : **1.** abafted b., lentegezh g., lentidigezh b. ; **2.** untuegezh b., doug d'un tu g., dougidigezh b. ; *Besorgnis der Befangenheit,* diskred a untuegezh g. ; **3.** diampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, glaouch) g.

befassen V.k.e. (hat befasst) : **1.** *jemanden mit etwas befassen,* kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb ; **2.** [rannyezh.] teuta, teutañ, meudikañ, meudata, meuta, dornata.

V.em. : **sich befassen** (hat sich (t-rt) befasst) : *sich mit etwas befassen,* plediñ gant (war, ouzh) udb, intent ouzh udb, prederiañ gant udb ; *sich mit allerlei Geschäften befassen,* bezañ ur Yann mil micher (ur Yannig mil vicher, ur Yann e vil vicher, ur Yannig a vil vicher) ; *das Buch befasst sich mit ...,* plediñ a ra al levr gant ....

Befassung b. (-,-en) : [gwir] arhop g., arhopadenn b.

befehden V.k.e. (hat befehdet) : stourm ouzh, stourm a-enep da, ober brezel da, brezeliañ a-enep.

V.em. : **sich befehden** (haben sich (t-rt) befehdet) : brezelekaat (ober brezel) an eil ouzh egile.

Befehl g. (-s,-e) : urzh g., gourc'hemenn g., kemenn g., hol g. ; *mündlicher Befehl an ein Arbeitstier,* hop g. ; *strikter Befehl, ausdrücklicher Befehl,* urzh groñs g., gourc'hemenn groñs g. ; *widersprüchliche Befehle,* urzhioù kontrol an eil d'egile lies. ; *einen Befehl geben, einen Befehl erteilen,* dougen (ober) ur gourc'hemenn, kemenn d'u.b. ober udb, reiñ urzh d'ober udb, urzhiañ ober udb, kas kemennadurezh (Gregor) ; *er erteilt den Befehl, den Scheiterhaufen anzuzünden,* gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; *er erteilte den Befehl, ihn hereinzulassen,* gourc'hemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vefe roet digor dezhañ ; *einen Befehl erhalten, einen*

Befehl empfangen, einen Befehl bekommen, degemer (kaout, resev) urzh d'ober udb, degemer ur gourc'hemenn ; *einen Befehl ausführen, einen Befehl vollziehen, einen Befehl befolgen,* heuliañ (seveniñ) un urzh, sentiñ ouzh ur c'hemenn, sentiñ ouzh ur gourc'hemenn, delc'her d'ur gourc'hemenn ; *sich einem Befehl unterwerfen,* sentiñ ouzh un urzh, plegañ d'ur gourc'hemenn ; *er hat den Befehl bekommen, sofort abzureisen,* urzh a zo bet roet dezhañ da vont kuit diouzhtu ; *manche wollen sich keinem Befehl unterwerfen,* darn a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *sich einem Befehl widersetzen,* nac'h sentiñ ouzh ur c'hemenn, nac'h seveniñ un urzh, disentiñ ouzh ur gourc'hemenn, arbenniñ (enebiñ, en em reudiñ) ouzh un urzh ; *einen Befehl umgehen,* mont hebiou d'ur gourc'hemenn, treiñ diwar ur gourc'hemenn ; *einen Befehl überschreiten,* mont dreist d'ar pezh a oa bet gourc'hemennet d'an-unan ober, mont en tu-hont d'ar pezh a oa bet kemennet d'an-unan ober, mont dreist an urzh bet roet d'an-unan, regiñ un urzh ; *einen Befehl einschärfen,* sankañ don ur gourc'hemenn e penn tud 'zo, diferañ ur gourc'hemenn d'u.b., plantañ don ur gourc'hemenn e penn u.b. ; *etwas auf jemandes Befehl tun,* ober udb war gourc'hemenn u.b., ober udb dre gemenn (dre urzh, diouzh lavar) u.b. ; *bis auf gegenteiligen Befehl,* betek-gouzout, war-vete gouzout, nemet e vefe dislavaret an urzh bet roet deomp, nemet e teufe un diskemenn, nemet e teufe un urzh kontrol (Gregor) ; *zu Befehl, Herr Hauptmann !* gourc'hemennit din hag e sentin, aotrou kabiten ! en ho kourc'hemenn emaon, aotrou kabiten ! en ho servij emaon, aotrou kabiten ! ; *auf königlichen Befehl,* dre gemenn (dre urzh) ar roue ; *unter seinem Befehl,* en e c'hourc'hemenn ; *Befehl ist Befehl,* ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ur gourc'hemenn a zo ur gourc'hemenn, n'eus ket da chipotal - gwell eo ober labour fall evit disentiñ ouzh ar mestr ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl,* n'eo ket ur ped eo, ur c'hemenn ne lavaran ket ; *was steht zu Befehl ?* en ho kourc'hemenn emaon ! gourc'hemennit din hag e sentin ! en ho servij emaon !

befehlen V.k.e. (befiehlt / befahl / hat befohlen) : **1.** gourc'hemenn, arc'hiñ, urzhiañ, kemenn, enderc'hel, ordren, reiñ urzh da, reiñ urzh evit ma, degemenn, lavaret, mennout ; *jemandem ausdrücklich befehlen, etwas zu tun,* gourc'hemenn groñs d'u.b. ober udb ; *er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden,* gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; *lauthals befehlen, etwas zu tun,* krial ober udb ; *er befahl, ihn hereinzulassen,* gourc'hemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vefe roet digor dezhañ ; *er hat mir befohlen, es zu tun,* gourc'hemennet en doa din ober an dra-se, lavaret en doa din ober an dra-se, roet en deus bet urzh din d'en ober, lakaet en deus bet ac'hanon d'en ober, urzhiet en doa din ober an dra-se, kemennet en doa din ober an dra-se, degemennet en doa din ober an dra-se ; *er hat mir befohlen, so etwas nicht zu tun,* gourc'hemennet en doa din na rafen ket an dra-se, gourc'hemennet en doa din chom hep ober an dra-se, lavaret en doa din chom hep ober an dra-se, roet en deus bet urzh din da chom hep en ober, urzhiet en doa din chom hep ober an dra-se, kemennet en doa din chom hep ober an dra-se, degemennet en doa din chom hep ober an dra-se ; *ich befehle euch, pünktlich zu sein,* kemenn a ran deoc'h bezañ d'an eur, urzhiañ a ran deoc'h bezañ d'an eur, mennout a ran ma viot d'an eur ; *wer befehlen will, muss gehorchen lernen,* a-raok ober e renkoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok klask ober lezennoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok ober al lezenn d'ar re all ez eo ret deskiñ sentiñ, kent lezenniñ ez eo ret deskiñ sentiñ ; **2.** [dre skeud.] *wie Sie befehlen !* evel a garot ! evel ma karot ! evel a hetot ! graet e vo diouzh ho tiviz ! ; *Gott befohlen,* kenavo er bed all ! ; *seine Seele Gott befehlen,* erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennoù ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue.

Befehlen n. (-s) : gourc'hemennidigezh b., gourc'hemenn g.

befehlend ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, gourc'hemennus, mestronius, aotrounius, mac'hus, mac'hom, mac'homus.

befehligen V.k.e. (hat befehligt) : ren, gouarn, bleniañ, mestriñ da.

Befehlsausgabe b. (-,-n) : [lu] skignerezh ar gourc'hemennoù g.

Befehlsempfänger g. (-s,-) : sevener g.

Befehlsform b. (-) : [yezh.] doare-gourc'hemenn g.

befehlsgemäß ag. : hag a glot gant ar pezh a zo bet gourc'hemennet ober, hag a glot gant ar c'hemennoù, hag a glot gant ar gourc'hemennoù.

Adv. : evel ma oa bet gourc'hemennet ober, hervez ar c'hemennoù, diouzh ar gourc'hemennoù.

Befehlsgewalt b. (-) : *Befehlsgewalt über (t-r-t),* renadur war g. ; *jemandes Befehlsgewalt unterstehen,* bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ dindan urzhioù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b. ; *die Befehlsgewalt übernehmen,* kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn.

Befehlshaber g. (-s,-) : rener g., gourc'hemennour g., gourc'hemenner g., komandant g. ; *Oberbefehlshaber,* pennjeneral g., penngadour g., pennc'hourc'hemennour g., penngomandant g., komandour g. ; [relij.] *Befehlshaber der Gläubigen,* komandour ar grederien g.

befehlshaberisch ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, mestronius, aotrounius, gourc'hemennus, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'hemenn, troc'h-holl, ur spered gourc'hemenn dezhañ.

Befehlssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn en doare-gourc'hemenn g.

Befehlsstab g. (-s,-stäbe) : **1.** [lu] penngarter g., sturvod g. ; **2.** [hent-houarn] kantenn c'hourc'hemenn b., pladenn c'hourc'hemenn b.

Befehlsstelle b. (-,-n) : stael gourc'hemenn g., post-gourc'hemenn g.

Befehlstaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell lankañ b.
Befehlston g. (-s) : ton strizh g., ton gourc'hemennus g., mouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer) b., mouezh c'hros b., ton reut g., komzoù krak-ha-krenn lies., notenn vras b. / notenn uhelañ b. (Gregor), ton rust (rok, dibalamour, groñs, mestronius) g.
Befehlsstruktur b. (-,-en) : [lu] frammadur an arme g. ; *Armee mit einer klaren Befehlsstruktur,* arme frammet-mat b.
Befehlsverweigerer g. (-s,-) : disentad g.
Befehlsverweigerung b. (-,-en) : disujidigezh b., disentidigezh b.
befehlswidrig ag. : a-enep ar gourc'hemenn, kontrol d'ar gourc'hemenn.
Befehlszeile b. (-,-n) : [stlenn.] linenn urzhiañ b., linenn urzhioù b.
befeilen V.k.e. (hat befeilt) : [tekn.] livnañ.
befeinden V.k.e. (hat befeindet) : stourm ouzh, strivañ a-enep.
V.em. : **sich befeinden** (haben sich (t-rt) befeindet) : bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo ; *sie befeinden sich,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, c'hoari a zo etrezo, jeu a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, treiñ a ra d'ar put etrezo.
befestigen V.k.e. (hat befestigt) : **1.** stardañ, startaat, stagañ, stabilaat, stabiliañ, skorañ, kadarnaat, sikañ, diazezañ mat, kantañ, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ, lakaat a-varv ; *der Strohhaufen muss befestigt werden,* ret eo stardañ ar bern plouz ; *eine Wagenladung befestigen,* stabilaat ur gargad war ur c'harr ; *mit einem Riemen befestigen,* stagañ gant ur senklenn ; *seine Macht befestigen,* diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; **2.** [lu] kreñvaat, kreñvlec'hiañ, mogeriañ, ramparzhiñ, gwikadellañ ; *eine Stadt befestigen,* kreñvaat ur gêr, ober eus ur gêr ur c'hreñvlec'h, kreñvlec'hiañ ur gêr, gwikadellañ ur gêr, mogeriañ ur gêr, ramparzhiñ ur gêr ; *befestigte Stadt,* kêr-gloz b., plas surentez g., fortaras g. ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen,* falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennoù sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou ; *jemandes Glauben befestigen,* kreskiñ feiz u.b., reiñ muioc'h-mui a nerzh da feiz u.b., kreñvaat feiz u.b., startaat feiz u.b. ; **3.** [merdead.] *mit einem Tau befestigen,* stagañ gant ur fun ; **4.** [tekn.] *mit Bolzen befestigen,* serjantañ, ibilhouarnañ.
V.em. : **sich befestigen** (hat sich (t-rt) befestigt) : [dre skeud.] kreñvaat, startaat, kadarnaat ; *sich im Glauben befestigen,* en em dommañ mui-ouzh-mui en e feiz, reiñ muioc'h-mui a nerzh d'e feiz, kreñvaat e feiz.
Befestigen n. (-s) : stabiladur g., startadur g.
befestigend ag. : startaus, stabilaus.
Befestigung b. (-,-en) : **1.** startadur g., stabiladur g. ; **2.** [lu] difennoù lies., kreñvvogerioù lies., kreñvadurioù lies.
Befestigungsanlage b. (-,-n) : difennoù lies., kreñvvogerioù lies., kreñvadurioù lies.
Befestigungsklaue b. (-,-n) : [tekn.] stag g., stagell b., strapenn b., tach-krog g.
Befestigungskunst b. (-) : [lu, tisav.] savouriezh difennoù b., savouriezh kreñvvogerioù b., savouriezh kreñvadurioù b.
Befestigungspflock g. (-s,-pflöcke) : [kirri] stilh g., stilhon g., starderez b. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Befestigungspflöcke festbinden,* stilhiñ ar charread g.
Befestigungsschraube b. (-,-n) : biñs stagañ b., biñs juntañ b.
Befestigungswerk n. (-s,-e) : savadur kreñvaet g., kreñvvoger b., mogeriadur g., difennoù lies., kreñvvogerioù lies.
befeuchten V.k.e.(hat befeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *den Staub befeuchten,* lazhañ ar boultrenn gant dour ; *einem Kranken die Lippen befeuchten,* souplaat e vuzelloù d'ur c'hlañvour.
Befeuchten n. (-s) : dourerezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., mouestadur g.
befeuchtend ag. : glebius, mouestus.
Befeuchter g. (-s,-) : leizher g.
Befeuchtung b. (-,-en) : dourerezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.
Befeuchtungstuch n. (-s,-tücher) : lapas g.
befeuern V.k.e. (hat befeuert) : **1.** tommañ ; **2.** bouetañ an tan ; **3.** [merdead., nijerezh] balizennañ ; **4.** [lu] bombezañ, bombezennañ ; *eine Stellung befeuern,* bombezañ ur savlec'h ; **5.** [lu] mindrailhañ ; **6.** [dre astenn.] *jemanden mit etwas befeuern,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b. (gant u.b.), labezañ u.b. gant udb.
Befeuerung b. (-,-en) : [merdead., nijerezh] balizennadur g., balizennañ g.
Beffchen n. (-s,-) : rabad g., rambraz g.
befiedern V.k.e. (hat befiedert) : stuc'hennañ, stuc'hiañ, pluañ, pluñvañ ; *das Vögelchen ist nun befiedert,* pluet eo al labousig ; *befiederter Pfeil,* bir askellek g.
V.em. **sich befiedern** (hat sich (t-rt) befiedert) : pluañ, pluñvañ ; *das Vöglein befiedert sich,* al labousig a ra e bluñv, an evnig a ra pluñv, dont a ra pluñv d'an evnig, dont a ra e bluñv d'an evnig, sevel a ra plu war al labousig, pluañ a ra al labousig, pluñvañ a ra al labousig.
Befiederung b. (-) : stuc'hennad b., stuc'hennoù lies., stuc'hioù lies.
befinden V.k.e. (befand / hat befunden) : **1.** kavout ; *es (für) gut befinden,* kavout mat udb (ober udb) ; **2.** [gwir] barn ; *jemanden für schuldig befinden,* dougen en e varnadenn ez eo kablus u.b. ; *das Gericht wird darüber befinden,* reiñ a raio al lez-varn he disentez.
V.em. : **sich befinden** (befand sich / hat sich (t-rt) befunden) : **1.** bezañ lec'hiet, bezañ goursezet, bezañ, ren ; *der Eingang befindet sich dort,* du-hont emañ an nor evit mont e-barzh ; *das Hotel befindet sich mitten im Wald,* goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad, al leti a ren e-kreiz ar c'hoad ; **2.** [dre heñvel.] en em gavout, en em santout ; *wie befinden Sie sich ?* penaos emañ kont ganeoc'h ? penaos emañ ar bed ganeoc'h ? penaos e ya an traoù ganeoc'h ? hag ar yec'hed ? ; *sich äußerst wohl*

befinden, bezañ en e vleud, bezañ en e aez, bezañ en e yec'hed, bezañ yac'h-pesk, bezañ yac'h-beuz, bezañ yac'h-klok, bezañ yac'h evel ur pesk, bezañ yac'h evel ar beuz, bezañ war e yec'hed, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, bezañ en e vutun, bezañ en e jeu, bezañ er friko, bezañ en ur friko, bezañ en e wellañ, koñfortiñ ; *sie befindet sich in anderen Umständen,* keloù mat (keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti, anv a zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, war he chaosonoù emañ, prenet he deus un davañjer nevez, prenet he deus ur vrennidenn nevez, ur bugel a zo en he c'herc'henn, bugel a zo ganti, war he fedennoù emañ, un taol-gwenan a zo da vezañ.

Befinden n. (-s) : **1.** stad b., doare g., jeu b. ; *sich nach jemandes Befinden erkundigen,* goulenn keloù eus yec'hed u.b., goulenn keloù eus an doare m'emañ ar bed gant u.b. ; **2.** meno g., soñj g. ; *nach seinem Befinden,* d'e soñj, d'e veno, war (hervez) e veno, war e soñj, a gav dezhañ.

befindlich ag. : *das dort befindliche Museum,* ar mirdi hag a zo eno.

befingern V.k.e. (hat befingert) : **1.** tastornat, dornata, merat, maniañ, fistoulat ; **2.** chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, ober fistoulig da, frotañ ; *hör auf, mich zu befingern !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befingern n. (-s) : tastornerezh g., dornataerezh g.

beflaggen V.k.e. (hat beflaggt) : bannielañ, seizennañ.

beflaggt ag. : bannielek, bannielet, seizennek.

Beflaggung b. (-,-en) : 1. bannielañ g. ; 2. bannieloù lies.

beflecken V.k.e. (hat befleckt) : **1.** saotrañ, tarchañ, kousi, kousiañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, kouilhourañ, louzañ, lousaat, nammañ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, strakiñ, kac'higelliñ, fankañ, ober mastar war ; *sein Kleid beflecken,* saotrañ e vrozh , kousi e vrozh, strakiñ e sae, ober mastar war e sae ; *mit Blut beflecken,* enwadañ / goleiñ gant gwad (Gregor), gwadañ, saotrañ gant gwad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; *mit Fett beflecken,* druzañ ; **2.** [dre skeud.] *seinen guten Namen beflecken,* kas e anv vat da ludu, kailharañ e vrud, ober gaou ouzh e anv mat, koll e vrud, bihanaat e vrud vat ; *seine Seele beflecken,* lezel ar pec'hed da gramenniñ e ene, louzañ e ene, saotrañ e ene ; *jemandes Ehre beflecken,* ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor).

befleckt ag. : **1.** saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet ; **2.** brizh, brizhellek, marellet ; *schwarz befleckt,* brizhelloù du warnañ, brizh du, pik-du.

Befleckung b. (-,-en) : 1. saotr g., tarch g., saotradur g., mastar g., mastarenn b., stlabez g., kousi g., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., stlabez g. ; 2. saotridigezh b., saotrerezh g.

befleißigen V.em. : **sich befleißigen** (hat sich (t-rt) befleißigt) : *sich einer Sache befleißigen,* poaniañ war udb, poelladiñ war udb, sellout pizh ouzh udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, imbourc'hiñ ervat udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi ur c'hraf bennak, kompren war udb, strivañ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, ditourañ udb, plediñ ervat gant (war, ouzh) studi udb, plediñ parfet gant (war, ouzh) studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor).

befliegen V.k.e. (beflog / hat beflogen) : ernijal, darempredi [ul linenn girri-nij] ; *eine stark beflogene Strecke,* ul linenn girri-nij darempredet stank b.

beflissen ag. : aketus, gredus, leun a c'hred, pervezh, dik, dilas, fonnus, gres, grizias, labourus, lamprek, oberiant, oberius, prederius, bev, greant.

Beflissenheit b. (-) : aket g., pervezhded b., preder g., prederi b., jourdoul g., startijenn b., lusk g., bre g., diampech g., fougas g., oberiantiz b., servijuster b., servijusted b. ; *mit Beflissenheit,* ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, prezour.

beflissentlich Adv. : ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, prezour.

beflügeln V.k.e. (hat beflügelt) : **1.** askellekaat ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, reiñ lusk da, broudañ ; *dieses Unglück hat ihn beflügelt,* nerzh nevez en deus kavet en e walleur, diwar an taol fall-se ez eo bet broudet ; *seine Schritte beflügeln,* hastañ, pikañ buan, pikañ stank, stekiñ stank, skeiñ mibin, en em zifretañ, stampañ kaer, bale kaer, kerzhet kaer, kerzhet mistr, ober kammedoù hir, ober stampoù bras, fardiñ.

beflügelt ag. : **1.** askellek, eskellek, divaskellek ; **2.** [dre skeud.] prim, buan, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, mibin a droad, skañv da redek.

befluten V.k.e. (hat beflutet) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ.

befolgen V.k.e. (hat befolgt) : **1.** heuliañ, sentiñ ouzh, sujañ da, doujañ da ; *einen Rat befolgen,* selaou un ali, ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., ober diouzh kelenn u.b., heuliañ kelenn u.b., heuliañ kentel (kuzul, ali) u.b. ; *jemandes Anweisungen genau befolgen,* ober pizh lavarioù u.b., ober pizh e lavarioù d'u.b., ober rez lavar u.b., heuliañ rez lavarioù u.b. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns,* evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *warum sollte ich seinen Rat befolgen ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; **2.** seveniñ, mirout ; *ein Gesetz befolgen,* sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *ein Gesetz nicht befolgen,* terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, na virout ul lezenn, na vezañ doujus d'ul lezenn.

Befolger g. (-s,-) : mirer g.
Befolgung b. (-) : mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.
Beförderer g. (-s,-) : treuzdouger g., chalboter g., kaser g., treuzkaser g., karrsammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., karrener g., viturer g., tumporeller g.
befördern V.k.e. (hat befördert) : **1.** kas, treuzdougen, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas, [merdead.] bageal ; *Waren befördern,* kas (treuzdougen, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas) marc'hadourezh ; *ein Paket durch die Post befördern lassen,* kas ur pakad gant ar post ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert,* pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; P. *ins Jenseits befördern,* reiñ e gont (e stal) d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ (ober) e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b. ; **2.** [dre heñvel.] sevel en ur garg uheloc'h, enraokaat, uhelaat, kas a-raok, herouezañ ; *zum Major befördert werden,* bezañ savet d'ar renk a vajor, bezañ lakaet e rez ur major, bezañ lakaet da vajor ; *befördert werden,* bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, tapout galoñsoù, sevel e renk, sevel e karg, pignat e karg, uhelaat e karg ; **3.** kas war-raok, luskañ war-raok, harpañ.
Beförderung b. (-,-en) : **1.** kasadenn b., kas g., kasidigezh b., treuzdoug g., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., doug g., dougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., heñcherezh g., heñchadur g. ; *die Beförderung der Fahrgäste und der Güter,* an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *Beförderung mit der Eisenbahn,* treuzdougadur gant an tren g., kasidigezh gant an tren g., dezougen dre hent-houarn g. ; **2.** sav en e garg g., enraog g., savidigezh b., avañs b., pignadur g., enraokaat g., herouezañ g. ; [lu] *Beförderung nach Dienstalter,* uhelidigezh en ur garg hervez an oad a resevidigezh (hervez ar gozhni war ar vicher) b., herouezadur diwar hended g., herouezañ diwar hended g. ; *Beförderung nach Qualifikation,* uhelidigezh en ur garg hervez an dellidoù b., herouezadur diwar dellezegezh g., herouezañ diwar dellezegezh g.
Beförderungsart b. (-,-en) : mod treuzdougen g., doare treuzdougen g.
Beförderungsbedingungen lies. : aozioù treuzdougen lies.
Beförderungseinrichtung b. (-,-en) : treuzdouger g., treuzkaser g.
Beförderungsgesuch n. (-[e]s,-e) : goulenn avañs g., goulenn savidigezh en e garg g., goulenn herouezañ g.
Beförderungskapazität b. (-,-en) : barregezh treuzdougen b.
Beförderungsleistung b. (-,-en) : fonnder treuzdougen g. ; *Beförderungsleistung eines Verkehrsmittels,* fonnder ur benveg treuzdougen g., fonnder un araez treuzdougen g.
Beförderungsmittel n. (-s,-) : benveg treuzdougen g., araez treuzdougen g., araez beajiñ g., loc'hell b., ardivink-lusk g., benveg trañsportiñ g.
Beförderungspflicht b. (-,-en) : redi treuzdougen g.
Beförderungswesen n. (-s) : dezougerezh g., treuzdougerezh g., dezougen g., treuzdougen g., treuzdoug g.
beforsten V.k.e. (hat beforstet) : koadañ.
Beforstung b. (-,-en) : koaderezh g., koadañ g.
befrachten V.k.e. (hat befrachtet) : [merdead.] kargañ, frediñ, fretañ ; *ein Schiff befrachten,* frediñ ur vag, fretañ ur vag, kemer ur vag e fred.
Befrachter g. (-s,-) : freter g., sammer g., karger g.
Befrachtung b. (-,-en) : *Befrachtung eines Schiffes,* fred g., kargerezh ur vag g., fretañ g., fredadur g., feurmadur g.
Befrachtungsvertrag g. (-s,-verträge) : [merdead.] kevrat frediñ b., paper-anavezout g., lizher-fard g.
befragen V.k.e. (hat gefragt) : atersiñ, goulennata ouzh, goulennata, goulenn, peragiñ ; *er wurde befragt,* goulennet ez eus bet outañ, goulenn a zo bet graet outañ, goulenn a zo bet graet dezhañ diwar-benn an drase, goulennataet eo bet ; *jemanden über etwas (t-rt) befragen,* atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulenn diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb ; *jemanden um etwas befragen,* goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn ali u.b., goulenn kuzul digant u.b., goulenn e aviz ouzh u.b., en em erbediñ ouzh u.b., goulenn udb ouzh u.b., atersiñ udb gant u.b. ; *den Arzt befragen,* goulenn kuzul (e ali) digant ar mezeg ; *jemanden peinlich befragen,* reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b.
V.em. : **sich befragen** (haben sich (t-rt) befragt) : *sich gegenseitig befragen,* ober goulennoù an eil ouzh egile, en em atersiñ kenetrezo.
Befragte(r) ag.k. g./b. : den goulennataet g., den aterset g.
Befragung b. (-,-en) : goulennataerezh g., goulennidigezh b., aters g., goulennadenn b., enklask g. ; *Befragung durch den Reporter,* goulennataerezh dre ar c'hazetenner g. ; *statistische Befragung,* enklask stadegel g. ; [mezeg.] *Befragung durch den Arzt,* kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g. ; [gwir] *gerichtliche Befragung,* goulennataerezh g., aters g., atersadur g. ; *peinliche Befragung,* jahinerezh g., jahin g., boureverezh g.
befreien V.k.e. (hat befreit) : **1.** dieubiñ, frankizañ, disujañ, digabestrañ, dishualañ, dinaskañ, diac'hubiñ, dieren, dizeren, dizeriñ, dijabliñ, dilasañ, diliammañ ; *einen Gefangenen befreien,* reiñ e frankiz en-dro d'ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont, divac'hañ (digarc'hariañ) ur prizoniad, didoullañ ur prizionad, leuskel ur prizoniad kuit ; *einen Sträfling befreien,* reiñ e frankiz en-dro d'ur galeour, dibrizoniañ u.b. (Gregor) ; *ein Land von der Tyrannei befreien,* digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, dijabliñ) ur vro diouzh an tiranterezh, gwalc'hiñ ur vro eus an tiranterezh, karzhañ ur vro eus an tiranterezh ; **2.** [dre

skeud.] *sein Gewissen befreien,* disammañ e goustiañs, divec'hiañ e goustiañs ; *jemanden von einer Verantwortung befreien,* disammañ u.b. eus un atebegezh bennak, diskargañ u.b. ag udb, digargañ u.b. ag udb, dienderc'hel u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. eus udb, lemel udb diwar u.b. ; *Kastanien von ihren stacheligen Hüllen befreien,* didogañ kistin, tennañ kistin diouzh o bolc'h, lemel ar belc'h diwar ar c'histin ; *jemanden von seinen Ängsten befreien,* disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b., lemel u.b. ag e anken, lemel an aon diwar spered u.b., tennañ ar sponterezig diouzh u.b. ; **3.** [dre heñvel.] ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh ; *Schüler vom Turnunterricht befreien,* diskargañ (lakaat kuit, ober kuit) skolidi eus ar prantadoù embregerezh-korf ; *jemanden von einer Geldschuld befreien,* kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus un dle, reiñ diskarg d'u.b. eus un dle, diskargañ u.b., disteuler un dle d'u.b., disteuler dle diwar u.b., reiñ an distaol eus e zle d'u.b., lemel e zle diwar u.b., diendleañ u.b., ober kuit u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. eus e zle, kuitaat u.b. diouzh e zle ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien,* distankañ kontell an arar.

V.em. : **sich befreien** (hat sich (t-rt) befreit) : disujañ, c'hoari e hent ; *sich aus etwas befreien,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb., en em zirouestlañ a-douez udb, em zirouestlañ a-vetoù udb, dispegañ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb, en em zisujañ eus u.b., frankaat gant udb ; *das Pferd hat sich befreit,* en em zishualañ en deus graet ar jav.

befreiend ag. : hag a zegas didorr d'ar boan, … dieubiñ, … dishualañ.

Befreier g. (-s,-) : dieuber g.

befreit ag. : divec'h, disamm, dieub, digabestr, digabestret, dinask, dispeg, distrob, dishual ; *ein befreites Land,* ur vro digabestret b.

Befreiung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., frankizadur g., disujidigezh b., dishualidigezh b. ; **2.** *Befreiung aus dem Gefängnis,* divac'hidigezh b., dibrizoniadur g., digarc'haridigezh b., divac'hañ g., dibrizoniañ g., didoullañ g. ; **3.** [polit.] *Befreiung eines Landes,* dieubidigezh ur vro b. ; **4.** [arc'hant] *Befreiung von Lasten und Steuern,* diskargadur eus taosoù ha tailhoù g. ; **5.** [melest.] diskarg g., digarg g., disamm g., diendalc'h g., dizober g. ; *jemandem eine Befreiung erteilen,* reiñ un diskarg d'u.b., dienderc'hel u.b.

Befreiungsbewegung b. (-,-en) : emsav a zieubidigezh g., emsav dieubiñ g.

Befreiungsfront b. (-,-en) : talbenn dieubidigezh g., talbenn dieubiñ g.

Befreiungskampf g. (-es,-kämpfe) : stourm a zieubidigezh g., stourm dieubiñ g.

Befreiungskrieg g. (-s,-e) : brezel a zieubidigezh g., brezel dieubiñ g.

Befreiungsorganisation b. (-,-en) : aozadur dieubidigezh g. ; *Palästinensische Befreiungsorganisation,* Aozadur Dieubidigezh Palestina g.

Befreiungsschlag g. (-s,-schläge) : [sport, polit.] tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g.

Befreiungstheologie b. (-) : doueoniezh an dieubidigezh b., teologiezh an dieubidigezh b.

Befreiungsversuch g. (-s,-e) : taol dieubiñ g., esae dieubiñ g., argeziad dieubiñ g.

befremden V.k.e. (hat befremdet) : mantrañ, abafiñ, divarc'hañ, sebezañ, saouzaniñ, sabatuiñ, skodegiñ, bamañ ; *sein Benehmen befremdet mich,* e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ.

V. dibers. (hat befremdet) : *es hat mich sehr befremdet,* kavet em boa iskis-kenañ an dra-se, kavet em boa drol an dra-se.

Befremden n. (-s) : sebez g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befremdend ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, bamus, iskis, iskriv, loukes, drol, digunvez, estrañch, ivin, souezhus.

befremdet ag. : sebezet, sabatuet, skodeget, bamet, souezhet.

befremdlich ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, bamus, iskis, iskriv, loukes, drol, digunvez, ivin, estrañch, souezhus.

Befremdung b. (-,-en) : sebezenn b., sebez g., sebezadur g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befreunden V.k.e. (hat befreundet) : kamalata, lakaat da goata, lakaat d'en em glevet ; *wir sind beide befreundet,* kamalad eo din, kamalata a reomp, kamaladed omp ; *Leute miteinander befreunden,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *miteinander befreundet sein,* bezañ mignon(ed) ; *sie sind eng befreundet,* mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, mignoniezh don a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, kamalata a reont, amied int evel moc'h ; *wir sind weder befreundet noch verwandt,* n'eus na kar na par etrezomp, n'omp na kar na par, n'omp na kar na par na yar, n'omp na kar na karrigell, hennezh n'eo mann ebet din ; *er ist mit ihr befreundet,* darempredi ña ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie sind miteinander befreundet,* en em hentiñ a reont, en em zarempredi ña reont, en em heuliañ a reont.

V.em. : **sich befreunden** (hat sich (t-rt) befreundet) : **1.** kamalata, kamaladiñ, mignoniñ ; *sich mit jemandem befreunden,* dont da vezañ mignon gant u.b. (d'u.b.), skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaladiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kamaladiñ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] boazañ ouzh, en em voazhañ ouzh ; *sie hat sich mit diesem Gedanken befreundet,* deuet eo da voazañ ouzh ar mennozh-se.

befrieden V.k.e. (hat befriedet) : **1.** peoc'haat, peoc'hiañ ; *ein Land befrieden,* lakaat ar peoc'h da ren en ur vro, lakaat ar peoc'h en ur vro, peoc'haat ur vro ; **2.** [dre skeud.] *sein Herz befrieden,* sederaat e galon, peoc'haat e

spered, adkavout ar peoc'h a spered (Gregor) ; **3.** kaeañ, garzhañ, enklozañ.

befriedigen V.k.e. (hat befriedigt) : **1.** dic'hoantañ, bastañ da, gwalc'hañ, leuniañ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ boz da, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e c'houlenn da, seveniñ e c'hoant da, ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.] ; *seinen Wunsch befriedigen,* kaout e c'hoant, kaout e c'houlenn, kaout e vennad, kaout e youl, kaout e walc'h, terriñ e c'hoant, tapout e c'hoant, tremen e c'hoant, seveniñ e c'hoant, en em walc'hañ, kaout e gont, kavout e gont ; *ich bin voll befriedigt,* ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet ; **2.** *jemandes Bedürfnisse befriedigen,* pourvezañ da ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., bastañ da ezhommoù u.b., dic'hoantañ ezhommoù u.b. ; **3.** [gwir] *einen Gläubiger befriedigen,* reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, gwalc'hañ ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour.

V.em. : **sich befriedigen** (hat sich (t-rt) befriedigt) : *sich selbst befriedigen,* ober e blijadur e-unan en e wele, en em vasturbiñ, c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, en em voloiñ ; *er befriedigt sich selbst,* c'hoari a ra gant e flip, ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, c'hoari a ra bazh-noilh, frotañ a ra e beul ; *sie befriedigt sich selbst,* c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn.

befriedigend ag. : bastus, dereat, prop, mat a-walc'h, gwalc'hus ; *befriedigende Arbeitsbedingungen,* aozioù labour dereat lies., stuzioù labour dereat lies., stuzioù labour prop lies. ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung,* an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat.

befriedigt ag. : gwalc'het e youl gantañ, torret e c'hoant gantañ, tapet e c'hoant gantañ, dic'hoantet, laouen, torret e anken dezhañ ; *ich bin voll befriedigt,* ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet.

Befriedigung b. (-) : **1.** laouenidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hadur g., gwalc'hañ g., misi g., boz g., stad b. ; *Befriedigung empfinden,* bezañ laouen ; *diese Arbeit gewährt mir volle Befriedigung,* plijadur bras am bez oc'h ober al labour-se, un dudi eo al labour-mañ evidon, bourrañ bras a ran oc'h ober al labour-se ; **2.** [gwir, kenw.] *anteilsmässige Befriedigung,* digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.

Befriedung b. (-) : peoc'hadur g., peoc'hidigezh b.

befristen V.k.e. (hat befristet) : termenañ, bevenniñ ; *befristetes Angebot,* kinnig bevennet en amzer g., kinnig bevennet e bad g., kinnig dibadus g.

Befristung b. (-,-en) : **1.** pad termenet g., pad bevennet g., padelezh termenet b., termen g. ; **2.** prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g.

befruchten V.k.e. (hat befruchtet) : **1.** frouezhusaat, frouezhañ, frouezhiñ, frouezhigiñ, speriañ, hiliañ, [kezeg] kenebiñ ; *künstlich befruchten,* ensperiañ ; **2.** [dre skeud.] pinvidikaat, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, reiñ lusk da, erluskañ, kefluskañ, atizañ, kentraouiñ, awenañ.

Befruchtung b. (-,-en) : speriadur g., frouezhusadur g., krouañs b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., hiliadur g. ; *künstliche Befruchtung,* ensperiadur g., ensperiadenn b. ; *bei dieser Kuh bleiben alle Befruchtungsversuche erfolglos,* ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole

Befruchtungsorgane lies. : benvegad speriañ g., benvegad frouezhusaat g., benvegad hiliañ g.

befugen V.k.e. (hat befugt) : aotren, engwiriañ, barrekaat, gouestaat.

Befugnis b. (-,-se) : engwiriadur g., barregezh b., barrekadur g., gouested b., gouester g., gouestoni b., karg b., kefridi b., aotre g., aotreadur g., perzhegezh b., perzh g. ; *ohne Befugnis,* hep aotre ; *seine Befugnisse überschreiten,* mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont.

befugt ag. : aotreet, barrek, perzhek, gouest, engwiriet ; *befugter Richter,* barner e dalc'h (e karg) eus an afer g. ; *befugt sein zu ...,* bezañ e dalc'h gant an-unan ..., kaout gwir da ..., kaout droed da …, kaout an droed da …, bezañ gouest da … ; *du bist nicht dazu befugt,* n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober, n'out ket gouest d'en ober.

befühlen V.k.e. (hat befühlt) : dornata, tastornat, merat, butukañ, talmeta, palvata ; *mit dem Daumen befühlen,* meudañ, meudata, meuta.

befummeln V.k.e. (hat befummelt) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, tarasiñ, ober boufon da, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, dorloiñ, tarasiñ, dornata, boufoniñ, flac'hotañ, tastornat ; *die Mädchen am Hintern befummeln,* ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, dornata feskennoù ar merc'hed, boufoniñ feskennoù ar merc'hed, flac'hotañ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu befummeln !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befummeln n (-s) : tastornerezh g., dornataerezh g., herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennoù lies., chourig g., chouroù lies., sev g.

Befund g. (-s,-e) : [mezeg.] disoc'h g., anaouadur g. ; *ärztlicher Befund,* disoc'hoù ar prouadoù mezegiezh (ar prouadoù yec'hed) lies., disoc'hoù an arnodennoù yec'hed lies.

befürchten V.k.e. (hat befürchtet) : doujañ, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout doujañs ouzh ; *es steht zu befürchten,* … 'm eus aon bras, dañjer 'zo e ...., dañjer 'zo da ... ; *befürchten, etwas zu tun,* kaout aon d'ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb ; *er befürchtet hinabzustürzen,* aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ kouezhañ, doujañ a ra kouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe.

Befürchtung b. (-,-en) : aon g., brizhaon g., damaon g., doan b., doujañs b., lure g. ; *Befürchtungen hegen,* kaout brizhaon tamm-pe-damm, damaoniñ, kaout doan, kaout torr-spered, bezañ ankeniet, kaout lure.
befürworten V.k.e. (hat befürwortet) : asantiñ gant, kavout mat, erbediñ, sevel a-du gant, darbenn, aprouiñ, aotren ; *er bereut, es befürwortet zu haben,* keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet.
Befürworter g. (-s,-) : **1.** aduad g., dalc'hiad g., skorer g., harper g., kensanter g. ; **2.** [dre skeud.] alvokad g.
Befürwortung b. (-,-en) : erbed g., harp g., skor g., darbenn g., asant g.
Beg g. (-s,-e) : [istor] uheliad otoman g., beg g.
begaben V.k.e. (hat begabt) : *jemanden mit etwas begaben,* donezoniñ udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., pourvezañ udb d'u.b., pourvezañ u.b. eus udb, darbariñ udb d'u.b.
begabt ag. : **1.** donezonet-kaer, ijinet-kaer, dornet mat, dornet dispar, galloudoù dispar dezhañ, gouenn ennañ ; *er ist hoch begabt,* donezonet-kaer eo, ijinet-mat eo, dreistdonezonet eo, dreistbarrek eo, galloudoù dispar en deus ; *er ist musikalisch hoch begabt,* kreñv eo war ar sonerezh, don eo war ar sonerezh, ur mailh eo war ar sonerezh, donezonet-kaer eo evit ar sonerezh ; *als Dichter ist er begabt,* hennezh emañ gantañ skiant ar gwerzaouiñ ; *er ist sprachbegabt,* deskiñ a ra ken aes ha tra kement yezh a zo, deskiñ a ra aes-ral kement a yezh a zo, barrek eo war ar yezhoù ; *ein begabter Chirurg,* ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g. ; *ein begabter Schriftsteller,* ur skrivagner donezonet e bluenn g., ur skrivagner dornet dispar g. ; *als Maler ist er begabt,* hennezh a zo ampart da gunduiñ e varr-livañ ; **2.** lodet ; *schlecht begabt,* dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur ; *die Menschen sind mit Vernunft und Gewissen begabt,* poell ha skiant 'zo d'an dud.
Begabung b. (-,-en) : donezon g./b., mailhoni b., ijin g., stek g., chemet g., galloudoù dispar lies., galloudezhioù dispar lies.
begaffen V.k.e. (hat begafft) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh ; *er begaffte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h.
begasen V.k.e. (hat begast) : [lu] gazañ.
begatten V.k.e. (hat begattet) : sailhañ, lammat, kogiñ, reiñ par da ; *sich begatten lassen,* kemer ar par, kemer par ; *der Hahn begattet die Henne,* ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud, a lamm) ar yar, ar c'hilhog a gluch.
V.em. : **sich begatten** (haben sich (t-rt) begattet) : en em goublañ, en em barat, embarañ, gouennañ, parat, kejañ, kediañ, revgediañ.
Begattung b. (-,-en) : paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b., kediadenn b.
Begattungsorgan n. (-s,-e) : organ kediañ g.
Begattungstrieb g. (-s,-e) : reuz-par g., rud g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., luzad revel g., poulzad revel g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g.
begaunern V.k.e. (hat begaunert) : *jemanden begaunern,* flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., lorbañ u.b., kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., c'hwennat u.b., sunañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., fripañ udb digant u.b., silc'hañ udb digant u.b., razhañ udb digant u.b., laerezh u.b., strobinellañ u.b., sklankenniñ, sklankal.
begebbar ag. : [kenwerzh] nevidadus ; *begebbarer Wechsel,* lizher-eskemm a c'heller arc'hantañ g., lizher-eskemm nevidadus g.
begeben V.k.e. (begibt / begab / hat begeben) : *einen Wechsel begeben,* nevidañ ul lizher-paeañ, nevidañ un dennadenn, nevidañ un teul ; *eine Anleihe begeben,* kinnig un amprest, embann un amprest.
V.em. : **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich (t-rt) begeben) : **1.** ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel ; *sich eines Vorteils begeben,* ober dilez eus un ampled bennak, dilezel un emsav bennak ; [gwir] *sich einer Erbschaft begeben,* ober dilez eus un hêrezh, nac'h un hêrezh.
2. [dre astenn.] *sich nach Berlin begeben,* mont da Verlin, en em rentañ e Berlin ; *sich zur Ruhe begeben,* mont da gousket, mont d'e wele ; *sich auf die Flucht begeben,* kemer an tec'h, tec'hel, mont war dec'h ; *sich an Ort und Stelle begeben,* mont war al lec'h ; *sich in Gefahr begeben,* en em lakaat en arvar, en em lakaat e riskl, en em forsiñ, en em lakaat war var ; *sich in Lebensgefahr begeben,* risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, avanturiñ e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *sich in jemandes Gewalt begeben, sich in jemandes Hände begeben,* en em lakaat etre daouarn u.b. hag en e drugarez.
V.dibers. **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich begeben) : [barzh.] *es begab sich, dass ....,* degouezhout (c'hoarvezout) a reas [gant u.b. ober udb] (Gregor).
Begebenheit b. (-,-en) : degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., taol g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., abadenn b. ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten,* distagañ keloù, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'heleier, reiñ nevezioù da c'houzout ; *sie unterhalten sich über die letzten Begebenheiten in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter.
Begebung b. (-,-en) : [arc'hant.] **1.** embannidigezh b. ; **2.** nevidadur ; **3.** postadur g., postañ g.
begegnen V.k.d. + t-d-b (ist begegnet) : **1.** *jemandem begegnen,* en em gavout (degouezhout) gant u.b., kejañ ouzh u.b., diarbenn u.b. ; *sie ist mir begegnet,* en em

gavet on bet ganti, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhi, degouezhet e oa ganin, erruet on bet ganti en hent, tremenet he doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhi war an hent, paseet em boa anezhi war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa ganti ; *da sie über einen anderen Weg gekommen war, war er ihr nicht begegnet,* o vezañ ganti kemeret un hent all, n'en doa ket he gwelet ; *einander begegnen,* kengejiñ, kendegouezhout, emgejañ, en em gavout asambles ; *ich glaube, wir sind uns noch nie begegnet,* n'ouzon ket hoc'h anaout ; **2.** *mir ist ein Unglück begegnet,* ur gwalleur 'zo degouezhet ganin, ur gwalleur 'zo kouezhet warnon ; **3.** *jemandem höflich begegnen,* mont gant sevended d'u.b., bezañ seven ouzh u.b., mont dre sevended gant u.b. ; *jemandem freundlich begegnen,* mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., cherisañ u.b. ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen,* dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh ; **4.** [dre astenn.] *etwas (t-d-b) begegnen,* enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, talañ ouzh udb, taliñ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, stourm ouzh udb, arbenniñ ouzh udb., kiañ ouzh udb., ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, pennañ ouzh udb, parraat ouzh udb ; *einem Übelstand begegnen,* mont en arbenn d'un droug, klask terriñ war abegoù un droug ; *der Gefahr begegnen,* taliñ ouzh an dañjer ; *der Armut tapfer begegnen,* kiañ ouzh ar seizh dienez ; **5.** [dre skeud.] P. *der soll mir im Mondschein begegnen, der kann mir im Mondschein begegnen,* d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! .

Begegnis n. (-ses,-se) : [kozh] **1.** kejadenn b., kendegouezh g., emgav g. ; **2.** [dre astenn.] degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., tro b.

Begegnung b. (-,-en) : **1.** kej g., kejadenn b., kendegouezh g., emgav g., emgej g., etreweladenn b., emwel g., emweladenn b. ; *zufällige Begegnung,* kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavadenn b. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; **2.** [sport] kevezadenn b.

Begegnungsstätte b. (-,-n) : lec'h emgav g., kejlec'h g.

begehbar ag. : ergerzhus, darempredus, hag a c'haller darempredi̱ñ war droad, hag a c'haller mont gantañ, hag a c'haller mont drezañ, hag a c'haller pleustriñ, hag a c'haller hentiñ war droad, hedremen ; *ein begehbarer Weg,* un hent kaer (Gregor) g., un hent aes da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent hedremen g. ; *schwer begehbarer Pfad,* hent-bleiz g., hent lourt g., hent teuc'h g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g., hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g., hent rust ha diaes g., gwenodenn ziaes b., gwenodenn difonn da vale b.

begehen V.k.e. (beging / hat begangen) : **1.** tremen war, mont gant [un hent], mont dre [un hent], darempredi̱ñ [un hent] ; *dieser Weg ist stark begangen,* ne dorr ket an hent-se gant an dud a dremen, ne dorr ket ar steud tud war an hent-se, kalz darempred a zo gant an dud war an hent-se, kalz a bleustr a zo gant an hent-se, darempredet-stank eo an hent-se, kevannezus eo an hent-se, pleustret ingal-ingal e vez an hent-se, a-hentadoù e tremen an dud du-se ; *viel begangene Pfade,* hentoù gwenn (pilet, kannet) lies. ; *dieser Weg wird von Spaziergängern wenig begangen,* un hent digevannez (un hent glas, un hent dizarempred, un hent dibleustr, un hent digenvez, un hent distro, un hent dibleustr) eo ; [linennoù-houarn] *eine Strecke begehen,* mont war droad a-hed (hed, dre hed) al linenn evit gwelet e peseurt stad emañ, ensellet ur pennad hent-houarn war droad ; **2.** [dre heñvel.] lidañ ; *ein Jubiläum begehen,* lidañ ur jubile ; *eine Feier begehen,* lidañ ur gouel, mirout ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel, reiñ lid d'ur gouel ; **3.** [dre skeud.] seveni̱ñ, ober ; *einen Fehler begehen,* ober ur fazi (ur faot), faziañ, mankout, kouezhañ en ur faot ; *eine Sünde begehen,* pec'hiñ a-enep Doue, kaout pec'hed, ober ur pec'hed, kouezhañ en ur pec'hed ; *Selbstmord begehen,* en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue ; *ein Verbrechen begehen,* ober un torfed, ober ur muntr, seveni̱ñ un torfed, felladenni̱ñ, torfediñ ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt,* barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; *einen Meineid begehen,* ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gegor) ; *alle Übeltaten, die ihr begangen habt,* an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet ; *die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen,* freuz ha reuz (krizderioù, targemedoù) a oa bet gant ar soudarded ; *Ehebruch begehen,* tromplañ e bried, tromplañ he fried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat.

Begehen n. (-s) : *Begehen eines Festes,* lidadur ur gouel g., liderezh ur gouel g.

Begehr n./g. (-s) : [barzh.] c'hoant g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., goulenn g., pedenn b. ; *was ist Ihr Begehr ?* ha petra 'fell deoc'h ? ha petra ho po ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra hoc'h eus ezhomm ? pesavat ? (Gregor).

begehren V.k.e. (hat begehrt) : *etwas begehren,* c'hoantaat udb, trac'hoantaat udb, kouvetañ udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, droukc'hoantaat udb, gwallc'hoantaat udb, bezañ taer

war udb ; *eine Frau begehren,* c'hoantaat ur vaouez ; *etwas heiß begehren,* kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb ; *Pferde dieser Farbe sind heiß begehrt,* al liv kezeg-se a zo klask warnañ ; *von jemandem etwas begehren,* goulenn udb digant u.b. ; *ein begehrter Gast,* ur c'houviad skrap (klask, prez) warnañ g., ur c'houviad kalz goulennn dezhañ g., ur c'houviad prez war e lerc'h g. ; *ein begehrter Dachdecker,* un toer kalz goulenn dezhañ g., un toer prez war e lerc'h g. ; *sein Posten ist heiß begehrt,* mall a zo war e blas, en alan an dud emañ e bost ; [kenw.] *sehr begehrter Artikel,* traezoù hewerzh lies., traezoù skrap (klask, kas, mall, prez, reked) warno lies., traezoù reked outo lies., traezioù kalz goulennn dezho lies., traezoù kalz goulennn warno lies., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh hag a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh skrap (klask, kas, mall, prez, reked, goulenn) warno b., marc'hadourezh reked outo b., marc'hadourezh goulenn dezho b. ; [Bibl] *du sollst nicht begehren deines Nächsten Frau,* na c'hoanta dre luksur pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji / na c'hoanta dre ar c'hig pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji ; *du sollst nicht das Hab und Gut deines Nächsten begehren,* madoù re all na zezir ket evit o c'haout hep gwir ebet.

Begehren n. (-s) : lusk ar c'hoant g., c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoant du g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., atapi g., goulenn g., pedenn b., gwallc'hoant g., rec'hoantegezh g., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., youl b., naon g. ; *Begehren nach,* c'hoantegezh eus g., c'hoantidigezh eus b.

begehrenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantus ; *das ist ja begehrenswert,* c'hoant a yafe ganin.

Begehrungsvermögen n. (-s) : c'hoantaerezh g.

begehrlich ag. : c'hoantus, c'hoantek, trac'hoantek ; *begehrliche Blicke,* selloù c'hoantus lies., taolioù lagad kazh lies. ; *begehrliche Liebe,* karantez sachus b. ; *er musterte das Mädchen mit begehrlichen Blicken,* e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, gant trac'hoant, gant kouvetiz, c'hoantek, a-druez.

Begehrlichkeit b. (-,-en) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoantidigezh vras b., c'hoantegezh b., c'hoantegezhioù lies., c'hoantegezhioù fall lies., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., skloufoni b., mac'homerezh g.

Begehung b. (-) : sevenidigezh b. ; *Begehung eines Verbrechens,* sevenidigezh un torfed b.

begeifern V.k.e. (hat begeifert) : *jemanden begeifern,* kunujenniñ u.b., flemmañ u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b.

begeistern V.k.e. (hat begeistert) : birvidikaat, entanañ, tanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, goursevel, dibradañ, chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.], lorc'hiñ u.b.

V.em. : **sich begeistern** (hat sich (t-rt) begeistert) : birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, treflammañ, bezañ troet gant, bezañ trelatet gant, bezañ taer war ; *sie begeistert sich für Kunst,* tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) eo gant an arzoù kaer, douget eo d'an arzoù kaer, an arzoù kaer a laka birvilh enni, deur he deus gant an arzoù kaer, entanet (jourdoul) eo evit an arzoù kaer, taer eo war an arzoù kaer, ampl eo d'an arzoù kaer, ampl eo war an arzoù kaer, blizidik eo war gement a sell ouzh an arzoù kaer ; *er begeistert sich für die Geschichte seiner Stadt,* poaniañ a ra war istor e gêr ; *ich kann mich dafür nicht begeistern,* n'on ket evit en em dommañ ouzh kement-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket taer war an traoù-se ; P. *sich wild begeistern,* entanañ korf hag ene ; *begeisterter Kinogänger,* paotr (mignon bras) ar fiñvskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) gant ar sine, paotr ar sinema g.

begeisternd ag. : trelatus, entanus, birvilhus.

begeistert ag. : goursavet, entanet, gwrezus, tomm, birvidik, gant jourdoul, birvilh ennañ, birvilhet, trelatet, berv ennañ, bervidant, dibradet, grizias, treflammet ; *begeisterter Anhänger,* entanad g., bamad g., dalc'hiad grizias g.

Begeisterung b. (-) : berv-kalon g., birvilh g., entan g., gred g., gred bervidant g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., bervidanted b., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., treflamm g., startijenn b., lusk g., postur b. ; *vor Begeisterung trampeln,* tripal gant ar blijadur ; *helle Begeisterung auslösen,* ober berzh forzh pegement, ober berzh dreist, ober berzh ken-ha-ken, ober pezh a gar berzh, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, kargañ kalon an dud a levenez, dibradañ an dud ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht,* un huchadeg spontus a savas en enor dezhañ.

begeisterungsfähig ag. : gouest da entanañ, gouest da virviñ, gouest da dridal, gouest da virvilhañ.

Begeisterungsfähigkeit b. (-) : gouestoni da entanañ b., gouestoni da virviñ b., gouestoni da dridal b., gouestoni da virvilhañ b.

Begeisterungsrausch g. (-es,-räusche) : goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b.

Begeisterungssturm g. (-s,-stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na fu, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn tanijennet, youc'hadennoù tanijennet lies., trivliadeg g.

Begichtung b. (-,-en) : [metal.] kargerezh ar mouchal g.

Begier b. (-) **/ Begierde** b. (-,-n) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoant bras g., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., atapi g., debron g., sec'hed g., naon g., hoal g., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., gwallc'hoant g.,

gwallc'hoantegezh b., youl b., youlegezh b. ; *Begierde nach Ruhm,* debron bezañ brudet g., c'hoant bras da vezañ brudet g., terzhienn ar vrazentez b., egar sevel g., uhelegezh b. ; *Begierde nach Reichtum,* debron pinvidikaat g., sec'hed a binvidigezhioù g., atapi ouzh an aour hag an danvez g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g. ; *Blicke voll Begierde,* lagadennoù lies., lagad krakik g., taolioù lagad kazh lies. ; *Begierde nach Geschlechtsverkehr,* c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., c'hoant g., friantiz b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g., kastr ar c'hig g. ; *bei jemandem Begierde wecken,* broudañ c'hoantidigezh u.b., atizañ c'hoantidigezh u.b. ; *vor Begierde brennen,* bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñv en e revr.

begierig ag. : c'hoantek, trac'hoantek, youlek, youlus, c'hoantus, c'hoantaus, goubec'h, goubec'het, tavantek, angoulet, arloupet, leun a zroukyouloù, naonek ; *ruhmbegierig sein,* bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar, gant an egar sevel), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù ; *wissbegierig,* c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant trac'hoant, gant kouvetiz, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, c'hoantek, gant avi, a-druez ; *sie sah ihn begierig an,* sellet a rae a-druez outañ, lugerniñ a rae outañ, sellet a rae outañ gant ul lagad krakik, ober a rae lagadenn dezhañ.

begießen V.k.e. (begoss / hat begossen) : **1.** doura, douraat, dourañ, glebiañ, glizhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, distrempañ ; *Blumen begießen,* doura bleunioù ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen,* mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù, mar deu ar glav e vimp kuit da lakaat dour gant ar bleunioù ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen,* ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; **2.** *wie ein begossener Pudel dastehen,* bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet (bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ izel e gribell, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell.

Begießen n. (-s) : dourerezh g., dourañ g., doura g.

Begine b. (-,-n) : [relij.] beginez b.

Beginenhof g. (-s,-höfe) : beginerezh b.

Beginn g. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarzh g., krog g., kentaoù lies., komañsamant g. ; [c'hoariva] *Beginn der Vorstellung um acht Uhr,* kregiñ a raio an abadenn da eizh eur ; *Schulbeginn,* distro-skol g./b. ; *Frühlingsbeginn,* diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzoù an nevez-amzer lies. ; *Sommerbeginn,* deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarzh an hañv ; *zu Beginn des zwanzigsten Jahrhunderts,* e deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *bei Beginn des Winters,* e deroù (e penn, e penn kentañ, pa grogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor, e kentaoù ar goañv ; *gleich zu Beginn, seit Beginn,* abaoe ar penn kentañ-holl, kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grogas, en deroù-tre, abaoe da gomañs.

beginnen V.k.e. (begann / hat begonnen) : **1.** kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, deraouiñ, boulc'hañ, digeriñ, bezañ krog da, tagañ, komañs ; *den Kampf beginnen,* kregiñ (stagañ) gant ar stourm, distagañ an argadenn, digeriñ an emgann, komañs an emgann, lakaat ar poultr da grozal ; *ein Geschäft beginnen,* stagañ gant un afer ; *ein Gespräch beginnen,* digeriñ ar gaoz, digeriñ ar boulc'h, boulc'hañ ur gaoz ; *eine begonnene Arbeit,* ul labour boulc'h g. ; [dre astenn] *was nun beginnen ?* petra ober bremañ ?

V.gw. ha V.k.d. (begann / hat begonnen) : kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ ; *die Ernte hat begonnen,* emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, emañ loc'het an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute beginnt die Ernte,* hiziv e tigor ar mediñ ; *die Schule hat wieder begonnen,* adkrog eo ar skol ; *die Wehen begannen,* kregiñ a reas ar gwigour, dont a reas ar gwaskadennoù ; *der Kampf beginnt,* digeriñ a ra an emgann, loc'hañ a ra an emgann ; *mit einer Arbeit beginnen,* kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, stegnañ ul labour, sterniañ d'ober udb, tagañ ul labour, komañs ul labour, kregiñ gant ul labour, kregiñ en ul labour ; *sie haben mit der Arbeit begonnen,* emaint lug, el lug emaint, komañset int gant o labour, krog int gant o labour, krog int da labourat ; *das Wort beginnt mit P,* deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *von Neuem beginnen, noch einmal beginnen,* dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro ; *der Tag beginnt,* tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaouiñ ; ; *mein Arbeitstag beginnt um neun,* kregiñ a ran gant va devezh da nav eur ; *frisch begonnen ist halb gewonnen,* an taol abred a c'hounez ordinal - an hini na vrok netra, na koll na gounid ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounit ne ra - labourit a-dreuz, labourit a-hed, teilit mat hag ho po ed - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho po ed leun ar solier - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour ; **2.** en em lakaat da, en em reiñ da, deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da ; *er hat begonnen, Französisch zu lernen,* kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en

deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskiñ galleg ; *und dann begannen wir, Karten zu spielen,* ha ni da stagañ da c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp da c'hoari 'r c'hartoù ; *er begann, ihnen zu erzählen, was ihm zugestoßen war,* komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; *die Demonstranten beginnen, laut zu schreien,* emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; *zu zittern beginnen,* en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; *zu erzählen beginnen,* boulc'hañ ur gontadenn.

Beginnen n. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarzh g., krog g., kentaoù lies.

beginnend ag. : deraouus ; *eine beginnende Krankheit,* merkoù kentañ ur c'hleñved lies., arouezioù kentañ ur c'hleñved lies., diwan ur c'hleñved g., sinoù ur c'hleñved da zont lies., diouganoù ur c'hleñved da zont lies. ; *die beginnende Nacht,* an digor-noz g., ar rouz-noz g., toullig an noz g., ar beuznoz b., ar serr-noz g., mare ar rouedoù g., an abardaez-noz g., ar bannwel-noz g.

begipsen V.k.e. (hat begipset) : plastrañ.

beglänzen V.k.e. (hat beglänzt) : goulaouiñ [*en tu gouzañv hepken e brezhoneg*], sklêrijennañ, sklaeriañ ; *die Morgensonne beglänzt die Gipfel,* goulaouet e vez kribelloù ar menezioù gant heol an deiz yaouank, emañ an deiz yaouank o sklêrijennañ kribelloù ar menezioù.

beglaubigen V.k.e. (hat beglaubigt) : **1.** testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *eine Unterschrift amtlich beglaubigen,* gwiriekaat ez kefridiel ur sinadur ; *Abschrift beglaubigt,* "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eilad testeniet kewir", "eilskrid kewir gant ar skrid orin" ; *beglaubigte Urkunde,* diell testeniet hec'h orin b., diell gwiriekaet b., akta gwiriekaet (Gregor) ; *etwas notariell beglaubigen lassen,* noteriañ udb. ; **2.** enkredekaat, fiziekaat ; *einen Botschafter beglaubigen,* fiziekaat ur c'hannadour.

Beglaubigung b. (-,-en) : **1.** testeni reizhwirded g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; **2.** lezennekadur g., lezennelaat g. ; **3.** *zur Beglaubigung dessen,* war (e, dre) feiz kement-se ; **4.** kretadenn b., kretadur g., kred g., fiziekadur g., enkredekaat g. ; **5.** gwiriadur g.

Beglaubigungsschreiben n. (-s,-) : [polit.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., lizher fiziekaat g.

begleichen V.k.e. (beglich / hat beglichen) : **1.** paeañ, akuitañ, peurbaeañ, diendleañ ; *eine Rechnung begleichen,* paeañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), ober ur paeamant ; *eine Schuld begleichen,* paeañ un dle, peurbaeañ un dle ; *einen Wechsel begleichen*, paeañ ul lizher-eskemm ; **2.** *ein Konto begleichen,* mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont.

Begleichung b. (-,-en) : paeamant g., peurbaeadur g., restaladur g. ; *zur Begleichung aller Forderungen,* evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur pep kont.

Begleitbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b. ; **2.** [treuzdougen] lizher fard g.

begleiten V.k.e. (hat begleitet) : **1.** amheuliañ, ambroug, kenambroug, amheuliata, kompagnunekaat, kundu, kunduiñ, ober un ambroug da, diambroug, heñchañ gant, ober hent gant, ober kompagnunezh da ; *jemanden nach Hause begleiten,* ambroug (mont gant, kompagnunekaat, mont da ambroug) u.b. betek e di, diambroug u.b. da vont d'e di ; *ich habe sie gestern bis zu unserem Haus begleitet,* o degaset am boa d'ar gêr dec'h ; *er wird uns begleiten, wenn sein Vater es erlaubt,* mont a raio ganeomp gant ma asanto e dad ; *jemanden überallhin begleiten,* heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya ; *einen Besucher noch ein Stück Weges begleiten,* digêriañ ur gweladenner e-pad ur pennad hent, ober un tamm ambroug d'ur gweladenner, ober ur paz ki gant ur gweladenner ; [paotred] *ein Mädchen abends bis zu ihrer Haustür begleiten,* c'hoari kas d'ar gêr, P. kraouiañ ur plac'h ; *jemanden ein Stück Weges begleiten,* ober ur pennad (ur gazeliadig, ur flipad, un herrad, ur c'hwistad, ur ribinad, ur frapad, un tennad) hent gant u.b. ; **2.** [sonerezh] eilañ, eiltoniañ ; *den Sänger auf dem Klavier begleiten,* eilañ ar c'haner gant (war) ar piano.

V. em. **sich begleiten** (hat sich (t-rt) begleitet) : [sonerezh] en em eilañ ; *sich auf dem Klavier begleiten,* en em eilañ war ar piano, en em eilañ gant ar piano.

Begleiter g. (-s,-) : **1.** ambrouger g., kompagnun g., heulier g. ; *Begleiter von Geldtransporten,* charretour arc'hant g., dezouger arc'hant g. ; **2.** [sonerezh] eiler g.

Begleiterin b. (-,-nen) : **1.** ambrougerez b., kompagnunez b., dimezell-a-heul b. ; **2.** [sonerezh] eilerez b.

Begleiterscheinung b. (-,-en) : azon kempred g., isanadenn b., anadenn gendegouezhus b., azon kendegouezhus g., eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.

Begleitinstrument n. (-s,-e) : benveg eilañ g., klav eilañ g.

Begleitmannschaft b. (-,-en) : heuliad g., amheuliad g., amheuliadeg b., amheuliadenn b., ambrougadenn b., skouadrenn ambroug b., strollad ambroug g.

Begleitmusik b. (-,-en) : sonerezh eilañ g.

Begleitperson b. (-,-en) : **1.** ambrouger g., amheulier g. ; **2.** charretour arc'hant g., dezouger arc'hant g.

Begleitschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.

Begleitschein g. (-s,-e) / **Begleitschreiben** n. (-s,-) : **1.** lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b. ; **2.** [treuzdougen] lizher-kas g., lizher fard g.

Begleitschiff n. (-s,-e) : lestr ambrouger g., korvetenn b.

Begleitschutz g. (-es) : [lu] ambrougerezh g., ambroug g.

Begleitumstände lies. : degouezhioù kempred lies., kendegouezhioù lies. ; *bevor ich die Begleitumstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung,* ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout.

Begleitung b. (-,-en) : **1.** ambroug g., ambrougerezh g., kompagnunezh b. ; *in Begleitung von,* a-gevret (ambrouget, asambles, war un dro) gant, war-dro gant, a-unan gant, e-metoù [u.b.], e-ser [u.b.], e kavandenn [u.b.], e kenseurtiz [u.b.], e kompagnunezh [u.b.] ; **2.** ambrouger g., amheulier g. ; **3.** [sonerezh] eiladur g., eilad g., eilton g., ton-eilañ g., ton-harpañ g.

Begleitworte lies. **/ Begleitzettel** g. (-s,-) : lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b.
beglotzen V.k.e. (hat beglotzt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh, dislugerniñ ouzh ; *er beglotzte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h.
beglücken V.k.e. (hat beglückt) : eürusaat, laouenaat, dic'hoantañ, gwalc'hañ.
Beglücker g. (-s,-) : **1.** madoberour g. ; **2.** [dre skeud.] *sie hat sich einen neuen Beglücker angeschafft,* kavet he deus ur servijer nevez, lakaet he deus he c'hrog war ur servijer nevez.
beglückt ag. : gwalc'het, dic'hoantet, laouen-ran, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ.
Beglücktheit b. (-) **/ Beglückung** b. (-) : eurvad b., eur b., eurded b., eürusted b., eüruster g., levenez b., laouenidigezh b., hevoud g., plijadur b., joa b., misi g.
beglückwünschen V.k.e. (hat beglückwünscht) : gourc'hemennaouiñ ; *jemanden zu etwas beglückwünschen,* ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. da geñver udb.
Beglückwünschung b. (-,-en) : gourc'hemennoù lies.
begnaden V.k.e. (hat begnadet) : **1.** *jemanden begnaden,* dont e c'hras vat d'u.b. ; **2.** *ein begnadeter Künstler,* un arzour donezonet kaer g. ; *er ist ein begnadeter Sänger,* un drugar eo e glevet o kanañ, ur yec'hed eo e glevet o kanañ, ur chalm eo e glevet o kanañ, ur voem eo e glevet o kanañ, kanañ a ra ken brav ma'z eo un dudi e glevet, gwashat ma kan brav !
begnadigen V.k.e. (hat begnadigt) : *jemanden begnadigen,* ober gras d'u.b., grasiañ u.b., reiñ trugarez d'u.b., digastizañ u.b., trugareziñ d'u.b., trugareziñ ouzh u.b., retren u.b. ; *er wurde begnadigt,* retreet e voe, grasiet e voe.
Begnadigung b. (-,-en) : distaol g., pardon g., gras b., retren g., trugarez b. ; *jemandem die Begnadigung verweigern,* nac'h e bardon ouzh u.b., nac'h ober gras d'u.b., nac'h grasiañ u.b., nac'h reiñ trugarez d'u.b., nac'h digastizañ u.b., nac'h trugareziñ d'u.b., nac'h trugareziñ ouzh u.b., nac'h retren u.b.
Begnadigungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn gras g., goulenn retren, mennadenn c'hras b.
Begnadigungsrecht n. (-s) : gwir d'ober gras g., gwir da c'hrasiañ g., gwir da reiñ trugarez g.
Begnadigungsschreiben n. (-s,-) : lizher gras g., lizher grasiañ g.
begnügen V.em. : **sich begnügen** (hat sich (t-rt) begnügt) : *sich mit etwas begnügen,* tremen gant udb, en em zerc'hel d'udb, ober gant un dra bennak e defot gwell, en em stropañ gant udb, mont udb nemetken gant an-unan, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, bastañ udb d'an-unan, echuiñ gant udb, paseal gant udb.
begnügsam ag. : dilorc'h, dilontek.
Begonie b. (-,-n) : [louza.] begonia g.
begönnern V.k.e. (hat begönnert) : **1.** donezoniñ g., sikour gant brokusted g., gwareziñ, paeroniañ ; **2.** [dre astenn.] damantiñ da, mont gant teurvoudegezh da.
begraben V.k.e. (begräbt / begrub / hat begraben) : **1.** douarañ, enkeviñ, sebeliañ, beziañ, besaat, interiñ, kas d'an douar, berediñ, plantañ en douar ; *die Toten begraben,* beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden,* pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe begraben werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; **2.** [dre skeud] goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ, sebeliañ ; *Schneemassen begruben sie unter sich,* goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) int bet gant an disac'hadenn-erc'h ; **3.** [dre skeud.] kroaziañ war, ober e gañv da, ober kañvoù da ; *seine Hoffnungen begraben,* mont e holl spi gant an avel (e puñs an avel, e puñs ar mor), koll an disterañ spi ; **4.** *da liegt der Hund begraben,* aze emañ ar skoulm (ar c'hraf, an dalc'h, ar gempenn), ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ mudurun an afer.
Begraber g. (-s,-) : interer g.
Begräbnis n. (-ses,-se) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g. ; *sie war hier beim Begräbnis ihres Schwagers,* amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.
begradigen V.k.e. (hat begradigt) : eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ ; *eine Straße begradigen,* lakaat tiez ur straed en ur steudad, steudañ tiez ur straed, eeunañ ur straed, eeunaat ur straed, digorniañ ur straed, digammañ ur straed ; *einen Acker begradigen,* digorniañ ur park.
V.em. **sich begradigen** (hat sich (t-rt) begradigt) : eeunaat, resaat, eeunañ.
Begradigung b. (-,-en) : eeunadenn b., eeunaat g.
begrapschen V.k.e. (hat begrapscht) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, ober fistoulig da, fistoulat, ober boufon da, herlinkat, pavata, tarasiñ, frotañ, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, dorloiñ, dornata, tastornat ; *die Mädchen am Hintern begrapschen,* ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu begrapschen !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !
Begrapschen n (-s) : tastornerezh g.
begrasen V.k.e. (hat begrast) : lakaat plant (bleunioù, leton, struzh) e, glasaat, glazañ.
V.em. **sich begrasen** (hat sich (t-rt) begrast) : dont da vezañ glas, glazañ, glasveziñ, glazeriñ, glasaat, glaziñ.
begrast ag. : geotek.
begreifbar ag. : empennadus, meizadus, komprenus, meizus.
begreifen V.k.e. (begriff / hat begriffen) : intent, meizañ, kompren, empennañ, mennozhiañ, poellañ ; *leicht begreifen,* kompren buan ; *schwer begreifen,* bezañ pout (bouc'h) da gompren, bezañ gwan a spered, bezañ lourt

e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered (pout a spered, pouer a spered, berr e spered, tuzum, pounner a spered, ur skiant verr a zen, divalav e spered, gorrek a spered), bezañ toulloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vont herrus gant an-unan, bezañ tev e voned, bezañ ul lastez hir e skouarn ; *das ist einfach nicht zu begreifen,* digomprenus a-grenn eo kement-se, n'on ket evit krediñ an dra-se, n'eo ket kredapl, ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ; *ich begreife dich nicht,* ne gomprenan ket ennout, n'on ket evit kompren ennout, ne gomprenan ket perak e rez seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare ganit (perak n'ac'h eus ket a gundu, perak e talc'hez ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em renez ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist,* an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.
Sellit ivez ouzh **begriffen**.

Begreifen n. (-s) : meizherezh g., meiz g., komprenezon b., komprenusted b., intentegezh b., poell g., skiant-poell b. ; *tiefes Begreifen,* donveiz g.

begreiflich ag. : komprenus, meizadus, meizus ; *etwas begreiflich machen,* reiñ udb da intent, reiñ udb da gompren ; *das ist schwer begreiflich,* un dra digompren eo, diaes a-walc'h eo da gompren.

begreiflicherweise Adv. : evel-just, evel-dres, evel just ha rezon, forset mat.

begrenzen V.k.e. (hat begrenzt) : bevenniñ, lezennañ, bonnañ, termenañ, lakaat ur maen-harz da, lakaat mein-harz da.

Begrenzer g. (-s,-) : [tekn.] bevenner g., bevennerez b.

begrenzt ag. : **1.** bevennet, bevennek, termenek, harzek ; **2.** [dre skeud.] pout da gompren, bouc'h da gompren, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, berr e spered, tuzum, pounner a spered, gwan a spered, difonn da zeskiñ, ur skiant verr a zen anezhañ, toulloù talar en e benn, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, buoc'h a-walc'h, gorrek da gompren, pouer, divalav e spered.

Begrenztheit b. (-) : bevennegezh b., termenegezh b., harzegezh b., strizhded b.

Begrenzung b. (-,-en) : bevennadur g., bevennañ g. ; *eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit,* un amzer-labour bevennet poellek g.

Begrenzungsleuchten lies. : [treuzdougen] gouleier gobari lies.

Begriff g. (-s,-e) : **1.** [preder.] derc'henn b., meizad g., keal g., mennozhiad g., termen g., danzead-spered g. ; *Philosophie des Begriffs,* prederouriezh ar mennozhiadoù b. ; *der Begriff der Freiheit,* derc'henn (meizad g., keal g., mennozhiad g.) ar frankiz b. ; *der Begriff des Guten,* keal ar Mad g. ; *der Begriff des Schönen,* keal ar gened b. ; *der Begriff der Entfremdung bei Karl Marx,* meiziad an arallekaat e kelennadurezh Karl Marx g., keal an arallekadur e kelennadurezh Karl Marx g. ; *ein klarer Begriff*, ur meizad sklaer g., un termen sklaer g. ; *einen Begriff geben,* termenañ, sevel un termen, ergrafañ ur meizad ; *allgemeine Begriffe,* hollegoù lies., hollegadoù lies., hollvedeladoù lies., hollvedegadoù lies. ; [logik] *Unterbegriff,* termen strishañ g. ; *Oberbegriff,* termen ledanañ g. ; *Mittelbegriff,* hanterad g., termen etre g. ; **2.** arouez b. ; **3.** meno g., soñj g. ; *nach unseren Begriffen,* d'hor meno (war hor meno) hervez hor meno, war hor soñj, d'hor soñj, hervezomp, deomp ; *sich einen Begriff von etwas machen,* meizadenniñ udb, kemer un alberz eus udb, dont da gaout un tamm anaoudegezh (un tamm naoutur) eus udb ; *gar keinen Begriff von etwas haben,* na c'houzout alberz (keal, anv) ebet eus udb, na c'houzout keal (keloù, ster, ger, grik) ag udb, na c'houzout doare d'udb, na c'houzout keloù (ster, ger, grik) eus udb, na gaout naoutur ebet eus (ag) udb, na gaout keal ebet eus (ag) udb ; *das geht (steigt) über alle Begriffe,* n'eus ket tu da grediñ an dra-se, dreistkred eo, an dra-se a zo dreist kement a c'haller soñjal (Gregor), se 'zo dreist spered an den ; *er hat einen hohen Begriff von seinem Amt,* ober a ra (derc'hel a ra) stad vras eus e garg ; *schwer (schwach) von Begriff sein,* bezañ gwan a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ gorrek a spered, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ ur spered besk a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ pout e spered, bezañ pounner a spered, bezañ dister a spered, bezañ berrik a spered, bezañ bac'h a spered, bezañ pounner a benn, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ pouer, bezañ ur spered pouer a zen eus an-unan, bezañ buoc'h a-walc'h, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ stouvet ; **4.** [dre astenn.] *im Begriff stehen, etwas zu tun / im Begriff sein, etwas zu tun,* bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb., bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o

fardañ ober udb, kinnig ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *er steht im Begriff abzureisen,* emañ o fardañ (emañ war-nes, emañ war-sin, emañ dindan) mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ a-wel (e-tailh, en ampoent, war-dost, war ar mare) da vont kuit, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ war e gimiad ; *er war im Begriff, eine andere zu heiraten,* eñ a oa bet evit dimeziñ un all, edo o vont da zimeziñ unan all, eñ a oa bet e-kichen dimeziñ un all.

begriffen ag. : **1.** stag ouzh, lod eus ; *die Klausel ist im Vertrag (ein)begriffen,* stag eo an diferadenn-mañ ouzh ar gevrat, ar merkad-mañ a zo lod eus ar gevrat ; *mit inbegriffen*, e-barzh, da-heul, hag all ; **2.** [dre astenn.] war, war-nes, o ; *die Gäste sind im Aufbruch begriffen,* emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war ar pare da vont kuit, war bar da vont kuit, e par da vont kuit) ; *in der Ausführung begriffen,* war ober, war ar stern, war ar portolof ; *die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen,* digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat, mont en diminu, mont war ziminu) a ra niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; *im Zunehmen begriffen,* war gresk, war greskiñ, o kreskiñ.

begrifflich ag. : steroniel, steradel, mennozhiadel, mennozhiadek, meizadel, meizadek.

Begrifflichkeit b. (-,-en) : **1.** termenoniezh b. ; **2.** ger g., termen g. ; **3.** [preder] mennozhiadegezh b., meizadegezh b.

Begriffs- : kealel, ... ster.

Begriffsbestimmung b. (-,-en) : termenadur g., displegster g.

Begriffsbildung b. (-,-en) : mennozhiadur g., meizadur g.

Begriffsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

Begriffsinhalt g. (-s,-e) : [preder., yezh.] endalc'h g., ental g.

begriffsmäßig ag. : **1.** difetis ; **2.** hag a glot gant an derc'henn ; **3.** diouzh e ster, dre dermenañ.

Begriffsschrift b. (-,-en) : skritur dre arouezlunioù g./b.

begriffsstutzig ag. : *begriffsstutzig sein,* bezañ berrboell, na gaout tamm skiant varn, bezañ berr a skiant, bezañ ur skiant verr a zen eus an-unan, bezañ berr a spered (e spered, e skiant), bezañ berr ar vent a skiant roet d'an-unan, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ sempl ha berrwel, bezañ ur spered besk a zen, bezañ gorrek a spered, bezañ ur spered gorrek a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ berrwelet da vat, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ pout a spered, bezañ pout e spered, bezañ pouer a spered, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, bezañ genaoueg evel ur ribod.

Begriffsstutzigkeit b. (-) : tuzumder a spered g., tuzumded a spered b., berboellegezh b.

Begriffsumfang g. (-s,-umfänge) : [preder., yezh.] erastenn g., erdal g.

Begriffsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intentamant g., intenterezh g., intentegezh b., galloudezh dezvarn b., skiant varn b., poell g., skiant b. ; *das geht über mein Begriffsvermögen,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

Begriffszeichen n. (-s,-) : mennozharouez b., arouezlun g.

begründen V.k.e. (hat begründet) : **1.** diazezañ, sevel, fontañ ; *einen Hausstand (be)gründen*, diazezañ un tiegezh, kemer un hanter diegezh ; **2.** gwiriañ, displegañ, dispakañ, reizhabegañ, savelañ, kantabegañ, kantreizhañ ; *seine Ansicht begründen*, displegañ (dispakañ) e vennozh, displegañ (dispakañ) e soñj, reizhabegañ e vennozh ; *das ist nicht begründet,* n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, disol eo an dra-se ; **3.** *etwas mit etwas begründen,* diazezañ udb war udb all.

Begründer g. (-s,-) : saver g., diazezer g.

begründet ag. : reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh ; *nicht begründet,* direizh, direizhwir, direizhwiriek, disol ; *prüfen, ob eine Reklamation begründet ist,* sellet ha reizh eo ur c'hlemm ; *begründetes Interesse,* c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *begründete Frage,* goulenn reizh g. ; *das ist nicht begründet,* n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, disol eo an dra-se.

Begründung b. (-,-en) : **1.** krouidigezh b., diazezidigezh b. ; **2.** [gwir] *Begründung eines Rechtes,* diazezadur ur gwir nevez ; **3.** [dre skeud.] arguzenn b., reizhadur g., kantabeg g. ; *zur Begründung seiner Aussage,* evit prouiñ (gwiriekaat) pezh a lavar, evit reizhabegañ e lavar (e gomzoù), evit kantreizhañ e lavar (e gomzoù).

begrünen V.k.e. (hat begrünt) : glasaat, glazañ.

V.em. : **sich begrünen** (hat sich (t-rt) begrünt) : glasaat, glaziñ, dont da vezañ glas, glazañ, glasveziñ, glazeriñ.

begrüßen V.k.e. (hat begrüßt) : **1.** saludiñ, boñjouriñ, demata ; *jemanden begrüßen,* tennañ e dog d'u.b., saludiñ u.b., demata u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. ; *der Hund begrüßt freudig seinen Herrn,* ober a ra ar c'hi hast ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi chalantiz d'e vestr,

ober a ra ar c'hi fistoulig d'e vestr, cherisañ a ra ar c'hi e vestr, ober a ra ar c'hi kalz a joa d'e vestr, diskouez a ra ar c'hi joa ouzh e vestr ; *sich begrüßen,* en em genderviñ (Troude), en em saludiñ ; **2.** kavout mat, sevel a-du gant ; *ein Ereignis begrüßen,* joausaat o welet un darvoud bennak (Gregor), joausaat o klevet anv eus un darvoud bennak, ober lid d'un degouezh bennak, laouenaat ouzh un degouezh bennak ; *ich begrüße diese Entscheidung,* an diviz-mañ a blij din dreist.

begrüßenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantus.

Begrüßung b. (-,-en) : **1.** salud g., gourc'hemennoù lies. ; **2.** degemer g.

begucken V.k.e. (hat beguckt) : **1.** sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; **2.** P. lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, luc'hañ ouzh ; *er beguckte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; **3.** [dre skeud.] P. *sich von innen begucken,* ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.

begünstigen V.k.e. (hat begünstigt) : mont a-du gant, bezañ a-du gant, harpañ, harpañ war well, luskañ war-raok, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, bezañ lañsus da, lakaat dreist, ober evit, tuiñ da, skoazellañ, reiñ sav da, dougen dorn da, reiñ biz da, degas en e jeu, lakaat da ziorren, aesaat, broudañ, paeroniañ, lakaat da fonnañ, distankañ war ; *der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt,* ar beilh war an aour a oa bet poblus evit Kalifornia ; *schwüles, feuchtes Wetter begünstigt den Wurmbefall,* an amzer bouer a zo preñvedus, an amzer bouer a laka ar preñved da fonnañ, pa vez pouer an amzer e puilh ar preñved ; *jemanden begünstigen,* mont a-du gant u.b., dougen dorn d'u.b., dougen (reiñ) biz d'u.b., ober (toullañ) evit u.b., reiñ sav d'u.b., reiñ lañs d'u.b., reiñ al lañs d'u.b., ober diouzh u.b., bezañ gant u.b., paeroniañ u.b., brientekaat u.b. ; *begünstigt werden,* bezañ brientekaet, bezañ roet lañs d'an-unan, bezañ lakaet dreist, kaout muioc'h eget ar re all, kaout dreist ar re all, bezañ degaset en e jeu ; *die am meisten begünstigten Klassen,* ar renkadoù o deus ar muiañ lies., ar renkadoù pinvidikañ lies., ar vrientinien lies., ar vrienteged lies.

Begünstigte(r) ag.k. g./b. : gounezer g., gounideg g., gwarezad g., brienteg g.

Begünstigung b. (-,-en) : brientekadur g., gwellvez b., ampled g., lañs g., grad-vat b., bontez b., diuz g. ; *unter Begünstigung der Nacht,* e-ser an noz, a-fed noz, oc'h ober e vad eus an noz.

Begünstigungsklausel b. (-,-n) : [kenwerzh] diferadenn a-well b., diferadenn wellvezel b.

Begünstigungstarif g. (-s,-e) : [kenwerzh] feurbriz a-well g., feurbriz gwellvezel g.

Begünstigungswesen n. (-s) : mignonerezh g., nizelegezh b., nizelouriezh b., nepotegezh b., lelligouriezh b.

begutachten V.k.e. (hat begutachtet) : kevarouezañ, prizachiñ, priziañ, burutellañ, tamouezat, ridellat, barn.

Begutachter g. (-s,-) : kevarouezour g., prizacher g., prizachour g., barner g.

Begutachtung b. (-,-en) : kevarouezerezh g., kevarouezañ g., prizach g., prizacherezh g., prizachadenn b., burutelladenn b. ; *dem Sachverständigen zur Begutachtung vorlegen,* reiñ da gevarouezañ, reiñ da brizachañ, reiñ da brizañ.

begütert ag. : fortuniet, fortunius, madek, leveet, leveet mat, en e aez, war e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geusteurenn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *sie waren nicht sehr begütert,* ne oa ket gwall frank ar stal ganto, tenn e oa ar bed ganto, ne oa ket frank ar stal ganto ; *sie waren begütert,* ar re-se o doa arc'hant mat, ar re-se o doa moaien, glad o doa, madoù e-leizh o doa war o anv, ar re-se e oa mat o c'herz, kreñv e oa an traoù ganto, madoù e-leizh o doa a-leve, ur madoù bras o doa, madoù bras o doa, danvez bras a oa dezho, danvez o doa, en o feadra e oant, traoù o doa, largentez o doa, arc'hant o doa, uhel e oa an dour en o milin, tud a dra (a beadra, a zanvez) a oa anezho, ar re-se e oa mat ar bed ganto.

begütigen V.k.e. (hat begütigt) : sioulaat, habaskaat, kuñvaat, dousaat, peoc'haat, digrizañ.

begütigend ag. : peoc'haus, sioulaus, kuñvaus, habaskaus.

Begütigung b. (-) : peoc'hadur g., siouladur g., habaskadur g., kuñvadur g.

behaaren V.em. : **sich behaaren** (hat sich (t-rt) behaart) : blevenniñ, kreoñañ.

behaart ag. : blevek, blevennek, blevennaouek, kreoñek, kreoñennek, panek ; *stark behaarter Typ,* bleveg g. [*liester* bleveien] ; *stark behaarte Hände,* daouarn blevek lies.

Behaartheit b.(-) : blevegezh b.

Behaarung b. (-) : blev str. ; *der Pudel hat eine gekräuselte Behaarung,* kluchet eo blev ar c'hi-rodellek.

behaben V.em. : **sich behaben** (hat sich (t-rt) behabt) : en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn.

Behaben n. (-s) : emzalc'h g., doareoù lies., kundu b.

behäbig ag. : **1.** dibres, habask, sioul, tezeok, parfet ; *ein behäbiger Mensch,* un den war e blaen g. ; **2.** [Bro-Suis] pinvidik, cheuc'h, pastellek ; **3.** aes, aezet, emzav, klet, sasun.

Adv. : kempennik, koul, koulik, ken distrafuilh ha tra, kempennik ha brav, war e oarig, àr e oar-oarigoù, war e bouezig, a-zoug e gamm, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, war e boz, plarik, dizouj-kaer.

Behäbigkeit b. (-) : **1.** aez g., aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b. ; **2.** parfeted b., habaskted b.

behacken V.k.e. (hat behackt) : **1.** kravellat, pechat, meskañ, c'hwennat, pigosat, pigellat ; *die Erdbeeren behacken,* meskañ ar sivi, meskañ an douar tro-dro d'ar sivi, pigosat an douar tro-dro d'ar sivi, kravellat an douar tro-dro d'ar sivi, c'hwennat ar sivi ; **2.** pigosat ; *die Rinde hat ein Specht behackt,* pigoset eo bet ar rusk gant ur gazeg-koad ; **3.** P. punañ, gennañ, riañ ; *jemanden um etwas behacken,* ober gaou ouzh u.b. ag udb, c'hwiblaerezh

(skrapañ) udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., sammañ udb d'u.b., gennañ u.b. eus udb, riañ u.b. diouzh udb, houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., friponat u.b., fripañ udb digant u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., strobinellañ u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu behacken,* klasket en doa e c'hennañ eus dek euro, klasket en doa e riañ diouzh dek euro ; *er wurde um seinen Tageserlös behackt,* outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour.

behaftet ag. : dalc'het ; **1.** *mit Schulden behaftet,* sammet a zle, gwriet a zle, stag e vag dre-holl, dleoù forzh pegement war e anv, dleoù ken-ha-ken war e anv, dleoù ken-ha-kenañ war e anv, dleoù kenañ-kenañ war e anv, dleoù war e anv mui-pegen-mui, dleoù war e anv gwazh-pegen-gwazh, karget a zle (Gregor), ur bern dle dezhañ, ur bern dleoù war e gein, bec'hiet gant an dleoù, Fañch ar Berr gantañ, dle gantañ betek toull e c'houzoug, dalc'het a bep lec'h ; **2.** [mezeg.] *mit einer Krankheit behaftet,* dalc'het (skoet, taget) gant ur c'hleñved bennak, stag ur c'hleñved bennak outañ, kouezhet ur c'hleñved bennak warnañ, peg (krog) ur c'hleñved bennak ennañ, ur c'hleñved bennak o c'hoari e reuz gantañ, vi pe labous o c'hoari gantañ ; **3.** [dre skeud.] *mit Mängeln behaftet,* sioù (nammoù, mankoù) dezhañ, siek, nammek.

behagen V. dibers. (hat behagt) : plijout, hetaat ; *wie es ihm behagt,* hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez e faltazi, diouzh e benn e-unan, diouzh e santimant ; *es behagt mir sehr, so etwas zu tun,* bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourrañ a ran an dra-se, bourrañ a ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran bourd en dra-se, kemer a ran goust oc'h ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, un abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, an dra-se a blij din, kemer a ran va ebat gant kement-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, kavout a ran dudi (en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiñ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, da eo an dra-se din, kement-se a ra vat da'm c'halon, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se.

Behagen n. (-s) : plijadur b., gwalc'h g., da g., esmaeenn b., aez g., hevoud g., het g., hetañs b., pleustr g., plijuster g., plijusted b. ; *er lebt nach seinem Behagen,* bevañ a ra diouzh e c'hoant, bevañ a ra hervez e blijadur, bevañ a ra evel ma plij gantañ, bevañ a ra diouzh ma plij gantañ, bez emañ ar brid war e voue, ober a ra e c'hiz (e roll, pezh a gar, e vod), bevañ a ra en e c'hiz, bevañ a ra en e roll (en e ziviz), heuliañ a ra e roll (e benn), frank eo warnañ, bevañ a ra diouzh e c'hiz / emañ en e yezh (Gregor), bevañ a ra en e yezh, bevañ a ra diouzh e yezh, bevañ a ra hervez e yezh, ne ra ken ar pezh a gar.

behaglich ag. : c'hwek, plijus, bourrus, hetus, hevoudek, sasun, klet ; *sich behaglich fühlen,* bezañ en e wellañ, bezañ en e aez (en e vleud), koñfortiñ, bezañ en e aez hag en e blijadur, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, bezañ en e jeu, bezañ en e vutun, bezañ er friko, bezañ en ur friko, en em gavout en aez, bezañ barrek, kavout ur misi ; *eine behagliche Stimmung,* un aergelc'h c'hwek g. ; *hier werden Sie's behaglich haben,* amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h.

Behaglichkeit b. (-) : aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b., plijuster g., plijusted b., bourrusted b., c'hwekted b., c'hwekter g., frankiz b.

behalten V.k.e. (behält / behielt / hat behalten) : **1.** delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, kendelc'her gant, mirout, chom ; *seinen Platz in einer Warteschlange behalten,* difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro, delc'her e renk en ul lostad tud ; *den Hut auf dem Kopf behalten,* delc'her (lezel) e dog war e benn, chom gant e dog war e benn, chom e dog war e benn gant an-unan ; *etwas für sich behalten,* lakaat (kemer) udb en tu diouzh an-unan, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, delc'her udb evitañ e-unan, kendelc'her udb evit an-unan, chom udb gant an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb, lakaat udb war e anv ; *behalte das Buch für dich !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout ! ; *jemanden im Krankenhaus behalten,* derc'hel u.b. en ospital, kenderc'hel u.b. en ospital ; *wir können ihn nicht bei uns behalten,* n'omp ket evit derc'hel anezhañ ganeomp er gêr ; *jemanden im Warmen behalten,* derc'hel u.b. en tommder ; *die Küste in Sicht behalten,* bageal a-wel d'an aod, merdeiñ hep koll gwel a'n aod ; *etwas im Gedächtnis behalten,* delc'her udb er penn, delc'her udb en e benn ; **2.** [dre skeud.] *ein Geheimnis für sich behalten,* chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, lakaat udb dindan e votoù, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; *sie kann kein Geheimnis für sich behalten,* honnezh a zo evel ur vinaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sac'h diere a zo anezhi, ur ridell doull a zo anezhi, honnezh a zo ur plac'h rouez ; *sie kann Namen nicht behalten,* n'emañ ket evit derc'hel soñj eus anvioù an dud, divemor eo e-keñver anvioù an dud ; *er behält diese Sache im Auge, er behält diese Sache im Blickfeld,* chom a ra e lagad war an afer-se, ne goll ket ar gwel eus an dra-se, delc'her a ra kloz war an dra-se ; *behalten Sie mich lieb,* chomit douget din, mirit un eñvorig evidon, mirit ac'hanon en ho kalon, mirit ho karantez evidon ; *behalt dich wohl,* dalc'h mat da'z krog ! dalc'h da grog ! bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! ; *die Oberhand behalten,* chom an tu kreñv gant an-unan ; *das Feld behalten,* kaout an tu kreñv, kaout e greñv (ar c'hreñv), bezañ ar c'hreñv (an tu kreñv, ar gounid) gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par ; *seine Fassung behalten,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf,* chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *Recht behalten,* bezañ ar rezon (ar gwir) gant an-unan ; [mat.]

sechs schreiben, zwei behalten, skrivañ c'hwec'h ha lakaat daou a-gostez, lakaat c'hwec'h ha mirout daou.

Behälter g. (-s,-) **/ Behältnis** n. (-ses,-se) : endalc'her g., dalc'her g., lestr g. ; *Behältnis und Inhalt,* an endalc'her hag an endalc'had.

behämmert ag. : P. sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

behänd ag. **/ behände** ag. : dibilh, dornet-mat, diliamm, blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, apert, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, dilu e izili, dilu a gorf, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, likant, likant e rodoù, skañv da redek.

Adv. : buan-buan, prim.

behandeln V.k.e. (hat behandelt) : **1.** *jemanden gut behandeln,* mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., bezañ mat ouzh u.b., bezañ mat d'u.b., bezañ mat gant u.b., bezañ mat e-keñver u.b. ; *jemanden schlecht behandeln,* mont dre heg (dre griz, dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont dre heg (dre griz, dre vil) gant u.b., gwallgas u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober fall d'u.b., ober divalav d'u.b., ober buhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, bezañ fall gant u.b., bezañ fall ouzh u.b., bezañ fall e-keñver u.b., bezañ drouk ouzh u.b. ; *jemanden grausam behandeln,* bezañ kriz ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b., mont gant kruelded d'u.b. ; *jemanden halbherzig behandeln,* ober etre c'hwek ha c'hwerv d'u.b. ; *jemanden gerecht behandeln,* ober mat ouzh u.b., bezañ reizh e keñver u.b. ; *jemanden anständig behandeln,* ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *jemanden kalt behandeln,* bezañ digas (diseblant) ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., mont gant yenijenn d'u.b. ; *jemanden stiefmütterlich behandeln,* mont d'u.b. gant dispriz (disprizañs dizoujañs), bezañ dizamant (dizouj) e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b. ; *jemanden unsanft behandeln,* bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *eine Frau wie eine vornehme Dame behandeln,* ober un itron gant ur vaouez bennak ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich bekandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln,* pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde,* enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; *er behandelt mich wie ein Kind,* da vugel e vezan lakaet gantañ ; *er behandelt mich als ebenbürtig,* mont a ra ganin par-ouzh-par ; *alle Leute gleich behandeln,* lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt,* amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund, er behandelt mich wie Luft,* ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; **2.** [mezeg.] intent ouzh, prederiañ, prederiañ ouzh, soursial ouzh, ober war-dro, ober diouzh, plediñ gant, damañtiñ, louzaouiñ, mezegañ, medisiniñ, tretañ ; *einen Kranken behandeln,* intent ouzh ur c'hlañvour, prederiañ ur c'hlañvour, prederiañ ouzh ur c'hlañvour, soursial ouzh ur c'hlañvour, ober war-dro ur c'hlañvour, bezañ war-dro ur c'hlañvour, ober diouzh ur c'hlañvour, plediñ gant ur c'hlañvour, damañtiñ ur c'hlañvour, louzaouiñ ur c'hlañvour, mezegañ ur c'hlañvour, medisiniñ ur c'hlañvour ; *eine Krankheit behandeln,* prederiañ ur c'hleñved, prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved ; *eine Psychose behandeln,* prederiañ ur psikoz ; *jemanden stationär behandeln,* intent ouzh u.b. er c'hlañvdi ; *behandelnder Arzt,* mezeg a ra war-dro ar c'hlañvour g., mezeg boas g. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden,* ne zleer morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon ; *mit einem Pestizid behandeln,* diastuziñ, louzaouiñ ; **3.** [dre skeud.] plediñ gant ; *ein Thema behandeln,* plediñ gant ur c'hraf bennak ; *ein Thema gründlich behandeln,* disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln,* miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toullet da zen eus hon afer.

behändigen V.k.e. (hat behändigt) : **1.** kemer, kregiñ e, tapout krog e ; **2.** [kenwerzh] kemer e karg, degemer.

Behändigkeit b. (-) : mibinder g., gwevnder g., primder g., eskuited b., eskuiter g.

Behandlung b. (-,-en) : **1.** *ärztliche Behandlung,* intentoù lies., louzaouadur g., mezegadur g., louzaouerezh g. mezegañ g., louzaouiñ g., treterezh g., predererezh g., prederiadur g., kur b. ; *Behandlung mit Röntgenstrahlen,* treterezh dre skinoù X g. ; *ambulante Behandlung,* intentoù er gêr lies., intentoù er-maez eus an ospital lies. ; *stationäre Behandlung,* intentoù er c'hlañvdi lies. ; *dort bekommst du die angemessene Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *der Arzt ließ die Behandlung einstellen,* lakaat a reas ar mezeg ehanañ al louzaouadur-se ; **2.** danzeerezh g., danzeadur g., danzen g. ; **3.** [plant, labour-douar] louzaouiñ g., louzaouadur g.

Behandlungsart b. (-,-en) : **1.** mod louzaouiñ g., doare danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b.

behandlungsbedürftig ag. : hag a rank bezañ mezeget, hag a rank bezañ tretet.

Behandlungskosten lies. : [mezeg.] koust mezegañ g., frejoù mezegañ lies.

Behandlungsmethode b. (-,-n) : **1.** doare tretiñ g., mod louzaouiñ g., doare danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b.

Behandlungsraum g. (-s,-räume) **/ Behandlungszimmer** n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar prederioù b.

behandschuhen V.k.e. (hat behandschuht) : manegañ.

Behang g. (-s, Behänge) : **1.** stign g., stenneris g., tenneris g., pallenn g., lien-stign g. ; **2.** kinkladur ar wezenn Nedeleg g. ; **3.** [chas] divskouarn hir a-istribilh

lies. ; **4.** *Behang eines Baumes,* bec'h frouezh ur wezenn g., gwezennad frouezh b.

behängen V.k.e. (hat behängt) : **1.** stignañ, istribilhañ ; *die Wände mit Teppichen behängen,* stignañ ar mogerioù gant pallinier, stignañ pallennoù ouzh ar mogerioù, teltañ ur gambr, pallennañ ar mogerioù ; *eine Kirche schwarz behängen,* stignañ un iliz e du ; **2.** *mit Orden behängt,* ur bern medalennoù a-istribilh ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-ispilh ouzh e vruched.

behangen ag. : **1.** karget a ; **2.** [hemolc'h] *ein schön behangener Hund,* ur c'hi gant divskouarn hir a-istribilh g.

beharken V.k.e. (hat beharkt) : **1.** rastellat, rozellat, grifañ ; **2.** [lu] bombezañ, bombezennañ.

beharren (hat beharrt) : **1.** delc'her, kendelc'her, forsiñ, padout ; *auf seiner Meinung beharren,* chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn, mort) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her d'e veno, delc'her gant e veno ; *auf etwas beharren,* pouezañ war udb, delc'her war udb, forsiñ war udb, kenderc'hel start gant udb (Gregor), padout d'ober udb, lakaat imor d'ober udb, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb ; *eigensinnig auf etwas beharren,* chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb ; **2.** chom, menel.

Beharren n. (-) : padadur g., pegadur g., dalc'h g., dalc'hadur g., kendalc'h g.

beharrlich ag. : kendalc'hus, tagus, dalc'hus, padus, pennek, divrall, hirboanius, patiant, hirbasiant, didro, parfet, start en e vennozhioù ; *beharrliche Arbeit,* labour dalc'hus g. ; *nach langem, beharrlichem Wandern erreichte er die Küste,* dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, forzh da vale e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, gant kendelc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez delc'her da bilat hent e tegouezhas gant an aod ; *durch seine beharrliche Arbeit,* dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; *durch beharrliches Üben,* a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser pleustriñ, war-bouez pleustriñ, gant kendelc'her da boaniañ, dre hir bleustriñ ; *beharrlich auf etwas bestehen,* na ziskregiñ diouzh udb, derc'hel mort (yud, start, gwevn) d'udb, pegañ ouzh udb, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb, kilverziñ, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb, chom mort war e soñj ; *beharrlich arbeiten,* labourat gant dalc'h, labourat gant kendalc'h, derc'hel mort da labourat, bezañ pennek war al labour, bezañ taer da labourat, bezañ kalonek da labourat, labourat kalonek ; *beharrlich sein,* kaout youl en e benn, bezañ didro, bezañ kendalc'hus, bezañ dalc'hus, bezañ ur paotr a-raok, kaout padusted, diskouez dalc'hamant, bezañ parfet, bezañ start en e vennozhioù, bezañ un den a-well-forzh.

Beharrlichkeit b. (-) : kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., starter g., started b., divrallder g., patianted b., pegadur g., parfeted b., poell g. ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel,* o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'her da c'houlenn e vezer selaouet ; *mit Beharrlichkeit kämpfen,* stourm gant dalc'hegezh, stourm gant dalc'h, derc'hel stenn da stourm, derc'hel mort (yud, gwevn) da stourm, stourm gwevn.

Beharrung b. (-) : kendalc'husted b., dalc'husted b., padusted b., padelezh b., padadur g., aket g.

Beharrungskraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh anniñv g., nerzh inertiezh b., gremm enkel g., energiezh enkel b.

Beharrungsvermögen n. (-s) : **1.** kendalc'husted b., dalc'husted b., padusted b., aked g. ; **2.** [fizik] nerzh inertiezh g., nerzh anniñv g., gremm enkel g., energiezh enkel b.

behauchen V.k.e. (hat behaucht) : **1.** c'hwezhañ war ; **2.** lizenniñ, nivlenniñ, dilufrañ ; *die Windschutzscheibe ist behaucht,* glizh a zo war gwerenn-dal ar c'harr-tan, lizennet eo gwerenn-dal ar c'harr-tan.

Behauchung b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g.

behauen V.k.e. (hat behaut) : bouc'halañ, divrazañ gant ar vouc'hal, keizañ, pikañ, kizellañ ; *einen Felsblock behauen,* kizellañ un dousenn vaen, pikañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skolpadoù ; *Holz rechtwinklig behauen*, *Holz vierkantig behauen,* karrezañ, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; *behauener Stein,* maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e benadurezh g.

Behauen n. (-s) **/ Behauung** b. (-) : **1.** diwariadur g., karrezadur g. ; **2.** benadur g., benerezh g., ben g., pikañ g., maenvenerezh g., maenvenouriezh b., ar benañ mein g.

behaupten V.k.e. (hat behauptet) : **1.** diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout, reiñ da wir ; *etwas steif und fest behaupten,* derc'hel start d'ur mennozh, chom divrall e veno, diogeliñ kreñv hag uhel udb, difenn uhel ha kreñv udb, difenn groñs ha start udb, haeriñ udb ; *behaupten, dass …,* mennout e ; *er ging so weit zu behaupten, dass ich selbst daran schuld wäre,* aet e oa betek lavaret e vijen kiriek d'an droug-se ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner,* neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; *ich habe gehört, wie ein gewisser Jemand so etwas behauptete,* klevet em eus neb-mañ-neb o lavaret an dra-se ; *ich behaupte das Gegenteil,* an dro enep eo hag a zo gwir da'm soñj ; *er behauptete mit Stolz, er sei Heilmagier,* fougasiñ a rae e oa diskonter ; *ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie Geldsorgen habe,* he c'hlevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad ; *wie ihm behauptet wurde,* diouzh ma oa bet lavaret dezhañ ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er*

behauptet, dass er es allein schaffen kann, war e veno (d'e veno) e vo gouest d'ober pep tra e-unan ; *er behauptet, dass er allen überlegen wäre,* en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) e vije barrekoc'h eget forzh piv.
2. *seinen Rang behaupten,* delc'her d'e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *das Feld behaupten,* chom mestr war an dachenn, chom an tu kreñv (an tu war-c'horre) gant an-unan, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv), chom ar c'hreñv gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par, pakañ an tu war-c'horre.
V.em. : **sich behaupten** (hat sich (t-rt) behauptet) : **1.** kenderc'hel, padout, delc'her start (mat, yud, mort, gwevn, ervat, betek ar penn), en em haeriñ ; **2.** ober e renkoù, bezañ trec'h, bezañ gounit, pakañ an tu war-c'horre, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par.
Behauptung b. (-,-en) : **1.** diogeladur g., diogeladenn b., kadarnadur g., kadarnadenn b., arlavaradur g., arlavaradenn b., haeradenn b., haeradur g., lavared g. ; *bloße Behauptung,* diogeladur diabeg g., diogeladur disol g., diogeladur hep dalc'h na poell g. ; *eine Behauptung aufstellen,* lavarout udb, kinnig ur mennozh, kinnig ur mennad, lavaret e soñj, displegañ e soñj, displegañ e vennozh ; *die Behauptung aufstellen, dass …,* mennout e ... ; *solche Behauptungen sind reine Lügen,* al lavaredoù-se n'int nemet gevier, al lavaredoù-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredoù-se ; **2.** kendalc'h g. ; **3.** kadarnadur g.
Behauptungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn diogeliñ b., lavarenn gadarnaat b.
Behausung b. (-,-en) : annez g., lojeiz g., herberc'h g., tiadur g. ; *ärmliche Behausung,* foukenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., toull lous g. ; *eine ärmliche Behausung haben,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di.
Behauung b. (-) : diwariadur g., karrezadur g.
Behaviorismus g. (-s) : behaviorouriezh b., behavioregezh b., ersavoniezh b., ersavouriezh b., psikologiezh an ersavioù b.
Behaviorist g. (-en,-en) : behaviorour g., ersavour g.
beheben V.k.e. (behob / hat behoben) : **1.** renkañ, plaenaat, kompezañ, pellaat, remediñ, reizhañ ; *Schwierigkeiten beheben,* renkañ (kompezañ) traoù 'zo, lakaat diwezh da ziaezamantoù 'zo, kas da get (pladañ, reizhañ) diaesterioù 'zo, plaenaat an traoù ; *Fehler beheben,* reizhañ fazioù ; *eine Panne beheben,* disac'hañ udb, dresañ udb, rapariñ udb, ratreañ udb, difallañ udb, kempenn udb, renkañ udb, kas udb da blom, degas udb e ratre vat en-dro, dihoubañ udb, greiañ udb ; *jemandes Panne beheben,* disac'hañ u.b., distankañ u.b. ; *einen Mangel beheben,* kavout remed ouzh ur mank, divankañ udb, remediñ ouzh ur mank bennak, lakaat diwezh d'ur mank bennak, dinammañ udb, disiañ udb ; **2.** [Bro-Aostria, arc'hant.] tennañ.
Behebung b. (-,-en) : **1.** dreserezh g., aozerezh g., reizhadur g., lamedigezh b. ; **2.** [Bro-Aostria, arc'hant.] tennadenn b.
beheimaten V.k.e. (hat beheimatet) : diazezañ, staliañ, annezañ.
beheimatet (in) ag. : o chom (e), genidik (eus).
beheizbar ag. : **1.** hag a c'hell bezañ tommet, terket gant un dommerez ; **2.** tommus.
beheizen V.k.e. (hat beheizt) : tommañ.
Beheizung b. (-) : tommerezh g.
Behelf g. (-s,-e) : tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b., diank g.
behelfen V.em. : **sich behelfen** (behilft sich / behalf sich / hat sich (t-rt) beholfen) : **1.** en em sachañ, en em zibab, dirouestlañ e neud, tennañ e blegoù, en em embreger ; **2.** tremen gant udb e defot gwell ; *sich mit wenigem behelfen,* tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour.
Behelfsausfahrt b. (-,-en) : [hentoù] hent distankañ g.
Behelfsbrücke b. (-,-n) : pont da c'hortoz e defot gwell g.
behelfsmäßig ag. : da c'hortoz, da c'hedal, e defot gwell.
behelligen V.k.e. (hat behelligt) : arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, hegaziñ, trabasat, darbariñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, kontroliañ, heskinañ, chifañ, hegal ouzh, ober an heg ouzh, ober bisk da, hejañ e gerc'h da, hegañ da, lakaat droug e, harellat, siguriñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ, bezañ dic'hrad [ouzh u.b.].
Behelligung b. (-,-en) : trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., harellerezh g.
behelmen V.k.e. (hat behelmt) : tokarnañ.
behelmt ag. : tokarnet, un tokarn war e benn gantañ.
behend ag. : dibilh, dornet-mat, blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, mistr, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, apert, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, gres, pront, dilu e izili, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv, libr e gorf.
Adv. : buan-buan, prim, en un taol berr, herrus, mibin.
Behendigkeit b. (-) : mibinder g., mibinded b., gwevnder g., gwevnded b., primder g., primded b., eskuited b., eskuiter g., mistrer g., mistred b., oueskted b., oueskter g.
beherbergen V.k.e. (hat beherbergt) : *jemanden beherbergen,* reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ digor d'u.b., bodenniñ u.b., reiñ bod d'u.b., herberc'hiañ u.b., annezañ u.b., repuiñ u.b., lojañ u.b.
Beherbergung b. (-) : herberc'hierezh g., herberc'hiadur g., herberc'hidigezh b.
Beherbergungsgewerbe n. (-s,-) / **Beherbergungswesen** n. (-s,-) : letierezh g.
beherrschbar ag. : mestroniadus.
beherrschen V.k.e. (hat beherrscht) : **1.** mestroniañ, ren, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv) war, gouarn, aotrouniañ, aotrouniekaat, delc'her, bezañ udb en e zalc'h, bezañ udb dindan e zalc'h, derc'hel beli war, kaout beli war,

bezañ mestr war, kaout ar vestroni war ; *ein Land beherrschen,* delc'her ur vro, gouarn ur vro, kaout beli war ur vro, derc'hel beli war ur vro, bezañ ur vro en e zalc'h, bezañ ur vro dindan e zalc'h, bezañ ur vro en e c'hourc'hemenn, ober e renkoù en ur vro, ren ur vro, bezañ mestr en ur vro, mestroniañ ur vro ; *jemanden beherrschen,* bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout berzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., kaout mestroni war u.b., kaout da welet war u.b. ; *er übt einen beherrschenden Einfluss auf seine Kollegen,* ar c'hreñv en deus war e geneiled, mestroniañ a ra speredoù e geneiled ; *die Naturkräfte beherrschen,* doñvaat nerzhioù an natur, damesaat nerzhioù an natur, rañjennañ nerzhioù an natur, reizhañ nerzhioù an natur ; *es ist dem Menschen gelungen, die Elektrizität zu beherrschen,* doñvaet en deus mab-den an tredan, rañjennet en deus mab-den an tredan ; **2.** [dre heñvel.] *eine Sprache beherrschen,* dont mat (brav, aes) ur yezh gant an-unan, bezañ reizh war ur yezh, dont riel ha fraezh ur yezh gant an-unan, bezañ akuit war ur yezh, bezañ barrek war ur yezh, bezañ gourdon ouzh ur yezh ; **3.** *das Alphabet gut beherrschen,* gouzout mat al lizherennoù ; *das Rechnen schlecht beherrschen,* bezañ kleiz da jediñ, dont krog-diskrog ar jediñ gant an-unan ; *er beherrscht sein Metier*, reizh eo war e labour, hennezh a zo ur mestr war e vicher, dornet eo d'e vicher, tuet-mat da labourat eo, barrek (akuit, ur mailh, doazh, ifam, kalet, ouesk, ampart) eo war e vicher, gourdon eo ouzh e vicher, gouzout a oar e vicher, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war e vicher, arroutet eo war e vicher, ur mestr d'ober eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war e vicher, un den mat-krak eo war e vicher, un tarin eo war e vicher ; **4.** reizhañ, mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, doñvaat, kabestrañ, plegañ, sujañ, damesaat, reoliñ ; *seine Leidenschaften beherrschen,* gwakoliañ e c'hoantoù, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war e galon, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kaout al levezon war e youloù fall, ober (derc'hel) penn d'e youloù fall, trec'hiñ e youloù fall, moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; **5.** [dre skeud.] *die Türme beherrschen das Stadtbild,* an tourioù eo a sach an evezh diouzhtu pa vez sellet ouzh kêr.

V.em. : **sich beherrschen** (hat sich (t-rt) beherrscht) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan, en em ameniñ ; *er konnte sich nicht beherrschen,* dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (war e gorf, d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit e izili, trec'h e oa e gorf warnañ.

Beherrscher g. (-s,-) : mestr-bras g., mestronier g.

beherrscht ag. : mestr war e imor, mestr d'e gorf (d'e imor), plaen e spered, fur, pozet, avizet, parfet, karget a furnez, a boell hag a furnez.

Beherrschtheit b. (-) : emvestroni b., emvestroniezh b., emouarn g., emreol b., parfeted b.

Beherrschung b. (-) : **1.** gouiziegezh b., mailhoni b. ; **2.** emouarn g., emreol b., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., poell g. ; **3.** aotrouniezh b., damani g., beli b., galloud g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., mestroni b., mestroniezh b., mestroniadur g.

beherzigen V.k.e. (hat beherzigt) : **1.** *etwas beherzigen,* stagañ e galon ouzh udb, en em dommañ ouzh udb, kemer udb a-barfeted ; **2.** derc'hel kont eus, heuliañ, sentiñ ouzh ; *er beherzigt ihren Rat,* ober a ra diouzh hec'h ali, heuliañ a ra he c'hentel, ober a ra diouzh (hervez) he lavar.

beherzt ag. : disaouzan, hardizh, baot, dilent, dizaon, dispont, dispouron, dichipot, kadarn, kalonek, glev, taer, serzh, her ; *beherzt sein,* bezañ start e galon en e greiz, na vezañ laosk e galon, bezañ rebarb en an-unan.

Beherztheit b. (-) : disaouzan g., herder g., herded b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., hardison b., heroñsi b., dizaon g., dispont g., dispouron g., kadarnded b., kalonegezh b., taerded b., taerder g., rebarb g.

behexen V.k.e. (hat behext) : strobinellañ, hudañ, chalmiñ, sordañ, sorsiñ, strobinellañ, strobellañ, strobañ, kilhañ, kelc'hiañ, lorc'hiñ, signañ, reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, teuler barr war, teuler ar saoz gant, teurel ur sort war, drougavizañ, lakaat dindan gazel-ge, tizhout, gouestlañ [spered u.b.], bamañ, barn, teuler breoù war ; *jemanden behexen,* reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., teuler ar barr war u.b., strobinellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., signañ u.b., bamañ u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; *eine Kuh behexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h.

Behexung b. (-,-en) : strobinellerezh g., achanterezh g., boemerezh g., strobinell b., strobinelladur g., sort g., ereerezh-hud g., signadur g., bam g., bamadur g., bamerezh g.

behilflich ag. : skoazellus, harpus, skorus, sikourus ; *jemandem behilflich sein,* reiñ un tamm skoazell d'u.b., rentañ vad d'u.b., skoazellañ u.b., daskoriñ servij d'u.b., talvezout d'u.b. ; *kann ich Ihnen behilflich sein ?* ha gallout a rafen ho sikour ? ; *bei etwas behilflich sein,* sikour ober udb, sikour ouzh udb.

behindern V.k.e. (hat behindert) : diaezañ, lakaat diaes, direnkañ, ober diaez da, strobañ, strobellañ, luziañ, sparlañ ouzh, sparlañ da, ampusturiñ, heudañ, lakaat harz da, kaeañ ouzh, naskañ ; *dieser Verband behindert mich bei der Arbeit,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn ; *ein Behinderter,* un nammad g., ur mac'hagned g., un den mac'hagnet (siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g. ; *den fließenden Verkehr behindern,* ampusturiñ ar ruilherezh ; *behindert sein,* bezañ nammet, bezañ mac'hagnet, bezañ siek, bezañ siet, bezañ muturniet, bezañ nodet, bezañ ampechet, bezañ dalc'het en e gorf gant un namm bennak, na vezañ libr ; *er ist am linken Arm behindert,* seizet (mac'hagnet, mac'hagn, muturniet, siek, siet, nammet, ampechet, morzet, peluzet, nodet, soret) eo e vrec'h kleiz, dalc'het eo en e vrec'h kleiz, n'eo ket libr gant e vrec'h kleiz ; *geistig behindert,* dalc'het en e spered, ampechet e spered, gwan a spered.

behindernd ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus, stankus, stankaus, strobus, chastreüs, landrammus, diaezus.

Behinderte(r) ag.k. g./b. : nammad g., nammadez b., nammed g., nammedez b., mac'hagned g., mac'hagnedez b., moñs g., den mac'hagnet (mac'hagn, siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g., den aflijet g., P. den biñset g.

Behindertenausweis g. (-es,-e) : testeni nammded g., kartenn nammad b.

Behindertenparkplatz g. (-es,-plätze) : lec'h parkañ miret evit an nammidi g.

Behindertenversicherung b. (-,-en) : kretadur nammded g.

Behinderten-WC n. (-/-s,-/-s) : golc'hiri nammidi b., privezioù nammidi lies.

Behinderung b. (-,-en) : **1.** kontroliezh b., diaezamant g., luziadell b., strobad g., strob g., luz g., skoilh g., hual g., dizarbenn g., diarbenn g., rouestl g., reustl g., treuzhent g., treuzkerzh g., sparl g., harzadur g., harz g., sparlenn b., sternaj g., stoc'h g., dalc'h g. ; **2.** [mezeg.] mac'hagn g., si g., namm korf g., nammded b., nammder g., dalc'h korf g., perkuzadur g., divarridigezh b. ; **3.** [sport] stankadenn b.

Behinderungsgrad g. (-s,-e) : [mezeg.] feur divarridigezh g., feur divarregezh g.

behobeln V.k.e. (hat gehobelt) : [tekn.] rabotañ, plaenaat, diwariañ.

Behobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.

beholzen V.k.e. (hat beholzt) : **1.** koadañ ; **2.** [dre astenn.] diskar (pilat) gwez, diskar koad / diskar keuneud (Gregor), troc'hañ keuneud.

beholzt ag. : **1.** koadek, gwezek ; **2.** bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.

behorchen V.k.e. (hat behorcht) : **1.** selaou, spiañ ; **2.** [mezeg.] selaouennañ, klevata ; *die Brust behorchen,* selaouennañ ar bruched.

Behorchung b. (-) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Behörde b. (-,-n) : **1.** pennadurezh b., gwazadur g., servij g., melestradurezh b., melestradur g., melestrerezh g. ; *zuständige Behörde,* pennadurezh e karg eus an afer b., pennadurezh kembeliek b., gwazadur e karg eus an afer g. ; *Steuerbehörde*, mererezh an tailhoù g. ; *die städtischen Behörden,* ar gwazadurioù-kêr lies. ; *die obersten Behörden,* ar C'horfoù Bonsavet lies. ; *die öffentlichen Behörden,* ar galloudoù foran lies., ar galloudoù kevredik lies., ar velestradurezh b. ; **2.** savadur melestradurel g.

Behördengang g. (-s,-gänge) : difrae gant ar velestradurezh g., difrae melestradurel g.

Behördenwillkür b. (-) : tidegezh ar velestradurezh b., tid ar velestradurezh b.

behördlich ag. : kefridiel, ofisiel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel.

Behuf g. (-s) : pal g., amkan g., finvez b., dezev g., amboaz g., mennad g. ; *zu diesem Behuf,* war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, e sell d'an dra-se, evit seveniñ an dezev-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor).

behufs araog. + t-c'h : [kozh] abalamour da, en abeg da, en arbenn da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da.

behüten V.k.e. (hat behütet) : gwareziñ, diwall, evezhiañ, mirout, gouarn, beilhañ war ; *behüt' dich Gott !* Doue da'z tiwallo ! ; *Gott behüte !* Doue ra viro ! Doue r'hon miro ! biskoazh ! (Gregor).

Behüter g. (-s,-) : gwarezer g., diwaller g., evezhier g., mirer g., gouarner g., gouarnour g.

behütet ag. : [dre skeud.] gwarezet, savet e-barzh ur goloenn, savet e-barzh ar plu, mignet.
Adv. : gwarezet diouzh ar bed.

behutsam ag. : evezhiek, pervezh, avizet, poellek.
Adv. : gant evezhegiezh vras, dre sil, a-silik, dre vrav, dre gaer, gant moder, dre voder, dousik, bravik, koul, koulik, dres, war e zres, war e zresik, war an dres, war an dresik, gant evezh, plarik, dre gaerig ; *behutsam zu Werke gehen,* mont dezhi gant evezh bras, mont dezhi gant mil evezh, mont dousik dezhi ; *er geht sehr behutsam vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi ; *geht behutsam vor !* dousik dezhi ! dousik ! it dousik ha plaen ganti ! ent habaskik ! goustadik ! habaskterit ! war ho pouez ! war ho pouezig !

Behutsamkeit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avizded b., avister g., avisted b., poell g., diwall g.

Behütung b. (-) : gwarez g., diwall g., gouarnidigezh b.

bei

I. Araogenn (t-d-b)
1. en egor **2.** o verkañ an doare
3. en amzer **4.** o verkañ ur stad
5. o verkañ un diviz **6.** o verkañ an abeg
7. o verkañ ur strishadenn **8.** o verkañ un heuliad
9. o verkañ ur brasjedadur
II. Adverb
III. Rakverb rannadus

I. Araogenn (t-d-b) en egor **1.** en egor : *bei jemandem bleiben,* chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *Grinzing bei Wien,* Grinzing e-kichen Vienna ; *Gesandter beim Vatikan,* kannad lez ar Vatikan, kannad er Vatikan (e nes ar Vatikan) ; *Gesandter bei der Königin,* kannad lez ar rouanez, kannad e-kichen ar rouanez (e nes ar rouanez) ; *bei Hof(e),* el lez ; *bei mir,* em zi, du-mañ, em c'hêr ; *bei dir,* ez ti, du-se, dre zu-se, ez kêr ; *bei ihnen,* en o zi, du-hont, eno, en o c'hêr ; *bei Peter,* e ti Bêr ; *bei wem ?* e ti biv ? pelec'h ? ; *bei uns zu Hause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *Anwalt beim Landgericht,* breutaer el lez uhel a justis g. ; *er ist bei Meiers eingeladen,* ar Veiered o deus kaset ur bedadenn dezhañ ; *er dient bei der Luftwaffe,* soudard eo en aerlu ; *bei jemandem Stunden haben,* **a)** heuliañ kentelioù prevez u.b. ; **b)** heuliañ kentelioù prevez e ti u.b. ; *bei jemandem in Stellung sein,* bezañ e gourc'hemenn (e servij) u.b., bezañ e gopr gant u.b. ; *das ist bei uns nicht Sitte,* an dud amañ n'int ket boas d'ober seurt traoù ; *bei Goethe lesen wir ...,* lenn a reomp diwar pluenn C'hoethe …, lenn a reomp digant Goethe ... ; *die Schlacht bei Leipzig,* emgann Leipzig g. ; *beim Gymnasium wohnen,* bezañ o chom e-kichen (tost a-walc'h) d'al lise ; *Geld bei sich haben,* bezañ arc'hant gant an-unan ; *hast du kein Messer bei dir ?* n'eus ket ur gontell ganit ? ; *sie hatte ihre zwei Kinder bei sich,* he daou vugel a oa ganti war he zro, he daou vugel a oa en he metoù ; *etwas bei der Hand haben,* bezañ udb dindan e zorn ; *der Arzt ist bei ihm,* emañ ar mezeg war e dro.

2. o verkañ an doare : *jemanden bei der Hand führen,* kas u.b. war-bouez (a-bouez) e zorn ; *jemanden bei der Hand nehmen,* kregiñ e dorn u.b. ; *jemanden beim Kragen fassen,* tapout u.b. dre e golier, kregiñ en ur re bennak / teuler an dorn war ur re bennak / kemeret ur re dre ar chouk (dre ar gouzoug) (Gregor) ; *bei Gott !* dre an neñv ! dre anv Doue ! ; *bei meiner Ehre !* m'en tou dre va enor ! ; *beim Barte des Propheten !* dre varv an diouganer ! dre varv ar profed !

3. en amzer : *bei seiner Ankunft,* pa erruas ; *bei Gelegenheiten, bei Gelegenheit,* diwar dremen, pa vez tu, pa vez lec'h, ma vo tro, ma'z eus tro, diouzh ma vez, diouzh ma vez tro, pa gavin an dro, dre ma kavin va zu, dre zegouezh ; *ein bei einer Auktion erworbener Tisch,* un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *bei Lebzeiten meines Großvaters,* e bev va zad-kozh ; *bei seiner Abreise,* pa oa o vont kuit ; *bei der Arbeit singen,* kanañ e-ser labourat ; *bei Beginn des Winters,* e deroù (e penn, e penn kentañ, pa grogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor ; *beim Beginn des Krieges,* pa grogas ar brezel ; *beim Frühstück,* e-pad an dijuniñ, pa vez (pa oa) gant e lein, e-kreiz dijuniñ, e grez dijuniñ ; *beim Aufstehen,* pa saver, d'an dihun, en ur sevel, o sevel ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen,* mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan, mervel a reas trumm e grez koaniañ ; *er ist gerade beim Essen,* emañ o kemer e bred, emañ gant e bred, emañ o predañ ; *bei Tag,* war (e-pad, e-doug) an deiz, en deiz ; *bei Nacht,* a-fed-noz, diouzh (an) noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan noz, dindan an noz ; *bei Nacht und Nebel,* e-ser an noz ; *bei Sonnenaufgang,* da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da darzh an deiz ; *beim ersten Wink,* d'ar c'hentañ sin ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; *bei diesen Worten,* kerkent (kenkent) ha lavaret, kerkent (kenkent) hag ar ger, war-se, war gement-se, war ar gaoz-se ; *beim Verlassen des Hauses sah ich, wie er gerannt kam,* o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek ; *beizeiten,* **a)** e-koulz-vat, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; **b)** war an abred ; *sie sehen sich nur bei Taufen und Beerdigungen,* en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *bei Nacht sind alle Katzen grau,* meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz.

4. o verkañ ur stad : *bei Kräften sein,* bezañ leun a nerzh hag a yec'hed ; *bei Laune sein,* bezañ en e benn mat, bezañ war e du, bezañ en e charreoù, bezañ en e blom, bezañ imoret-mat, bezañ troet-mat, bezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan ; *bei Stimme sein,* ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, komz kaer ; *bei Verstand sein,* bezañ e benn gant an-unan ; *er ist schon bei Jahren,* erru eo war an oad dija, erru eo un tamm mat a oad dezhañ dija, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad ; P. *bei Kasse sein,* bezañ frank an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ arc'hantet bravik (bourellet brav e yalc'h, kreñv e gein, barrek, gouest), bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ mat an traoù gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *bei Wasser und Brot sitzen,* yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an-unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *etwas bei Licht besehen,* sellet ouzh udb ouzh gouloù an deiz, lakaat udb er gouloù evit sellet outañ, sellet ouzh udb ouzh sklêrijenn ur pennad gouloù ; *das Beste bei der Sache,* gwellañ pezh en afer-se 'zo e, gwellañ pezh en afer-se eo e, gwellañ tra en afer-se, ar vegenn en afer-se, ar pep gwellañ en afer-se ; *ich dachte bei mir ...,* lavaret a raen da'm zog (etre va zog ha me, etre va roched ha va

chouk, etre va roched ha va bruched, da'm roched) ... ; *bei sich anfangen,* kregiñ gant an-unan, kregiñ gantañ e-unan ; *er ist nicht ganz bei Trost,* diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, diank eo e spered, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, aet eo e benn un tammig digantañ, parfediñ a ra ; *es bleibt beim Alten,* n'eus cheñchamant ebet, chom a ra an traoù evel ma oant ; *nicht ganz bei sich sein,* bezañ difur a-walc'h.

5. o verkañ un diviz : *bei schlechtem Wetter,* pa vez fall an amzer, dindan an amzer fall ; *bei Westwind,* pa vez avel gornog, gant (an) avel gornog, pa zeu (pa c'hwezh) an avel eus ar c'hornog ; *bei Frost,* pa vez rev, gant ar rev ; *bei dem Wetter,* gant an amzer-se ; *etwas bei Todesstrafe verbieten,* berzañ udb dindan boan da vezañ krouget, difenn udb dindan boan da vezañ barnet d'ar marv ; *bei einem Unfall,* en (da-heul, pa vez) ur gwallzarvoud, e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak ; *bei näherer Erkundigung,* goude bezañ kemeret kentel evit gouzout hiroc'h (Gregor) ; *bei näherer Betrachtung,* goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, pa vez sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se.

6. o verkañ an abeg : *bei seiner Schüchternheit,* o vezañ ma'z eo ken lentik, gant al lentik ma'z eo ; *bei seinem Charakter muss man vorsichtig handeln,* gant ar buan a vreskenn ez eo gwelloc'h mont dousik dezhañ, o vezañ n'eo ket pell e revr da vont gantañ war e chouk ez eo gwelloc'h mont gant evezh bras dezhañ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin eo ; *bei seinem Zustand,* er stad m'emañ, er mod m'emañ ; *bei der allgemeinen Lage,* an traoù o vezañ evel m'emaint.

7. o verkañ ur strishadenn : *bei all seinem Wissen,* daoust d'e ouiziegezh ; *bei all seinem Reichtum bleibt er arm,* pegen bras bennak (daoust pegen bras) e c'hall bezañ e zanvez e chom hennezh un den paour ; *beim besten Willen kann ich nicht,* daoust da'm youl vat ne c'hallan ket en ober, chom a ra kement-se dreist va nerzh daoust da'm holl youl vat ; *bei alledem,* daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

8. o verkañ un heuliad : *Meter bei Meter,* metrad-ha-metrad ; *Schritt bei Schritt,* kammed-ha-kammed ; *Tag bei Tag wartete Gudrun,* a zeiz da zeiz e c'hortoze Gudrun, deiz-ha-deiz e chome Gudrun war-c'hed.

9. o verkañ ur brasjedadur : *bei tausend Mann, so bei tausend Mann,* war-dro mil den, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, mil soudard tost da vat ; *bei Weitem,* a-galz, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *bei Weitem besser,* kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *bei Weitem schöner,* kalz bravoc'h, pell bravoc'h, ur barr bravoc'h, un toullad bravoc'h, un tamm mat bravoc'h ; *bei Weitem schlimmer,* kalz gwashoc'h, pell gwashoc'h, ur barr gwashoc'h, un toullad gwashoc'h, un tamm mat gwashoc'h ; *er ist bei Weitem nicht so alt,* pell eo dezhañ bezañ ken kozh-se - n'eo ket ken kozh-se, pell ac'hano (war bell, a-hed pell, paot a faot, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) - n'eo ket war-dost ken kozh-se ; *er ist bei Weitem nicht so tüchtig wie Paul,* n'eo ket ken barrek ha Paol, pell ac'hano ! - n'eo ket war-dost ken barrek ha Paol ; *bei Weitem nicht,* pell ac'hano, paot a faot, pell diouzh eno, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot, n'eo ket tost dezhañ e vefe, ket war-dost, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù.

II. Adverb : P. *da ist nichts bei,* n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, an hanter eus netra eo, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, ne denn ket da vraz, n'eo ket strikt, dibouez eo, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! ; *dabei bleibt es,* echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! la ! laoskomp se neuze ! ; *anbei eine Photographie,* amañ kevret ul luc'hskeudenn, amañ e-barzh ur poltred ; *hierbei sagte er ...,* war-se (o welout an dra-se, war gement-se) e lavaras ...

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. An denesadur : beitreten, beiwohnen, beimengen.

2. Ar skoazell : beistehen, beitragen.

3. Ur strishadenn : beigeben. *er gibt klein bei,* soublañ a ra, emañ o vale moan, emañ o vale strizh, emañ o vale kempenn, plegañ a ra e douchenn, stouiñ a ra e dal, lentañ a ra ; *beidrehen,* gorrekaat.

Beiauge n. (-s,-n) : [louza.] taolaj str.

beibehalten V.k.e. (behält bei / behielt bei / hat beibehalten) : delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, mirout, gouarn ; *einmal im Monat, um die Gewohnheit beizubehalten,* ur wech ar miz kement ha derc'hel ar c'hiz, ur wech ar miz kement ha kenderc'hel ar c'hiz.

Beibehaltung b. (-) : dalc'h g., kendalc'h g., mirerezh g., gouarnidigezh b.

beibiegen V.k.e. (bog bei / hat beigebogen) : P. *jemandem etwas beibiegen,* plantañ pennadoù en u.b., sankañ pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b.

Beiblatt n. (-s,-blätter) : ouzhpennadenn b., stagadenn b.

Beiboot n. (-s,-e) : bag-sikour b.

beibringen V.k.e.(brachte bei / hat beigebracht) : **1.** degas, diskouez, kinnig ; *Zeugen beibringen,* kinnig testoù, degas testoù / reiñ testoù da anaout (Gregor) ; *Beweise, Gründe beibringen,* diskouez prouennoù, degas prouennoù ; *dem Gegner große Verluste beibringen,* lakaat an enebour da ziwaskañ kolloù bras, plantañ kolloù bras war an enebourien.

2. [dre skeud.] deskiñ, kelenn, reizhañ, bountañ e penn u.b., deskiñ u.b. ouzh udb, diskouez penaos ober ; *er brachte mir das Tanzen bei,* desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *jemandem das Skilaufen beibringen,* deskiñ d'u.b. skiañ, deskiñ d'u.b. penaos skiañ, deskiñ u.b. da skiañ, reizhañ u.b. war ar skiañ ; *jemandem das Lesen beibringen,* deskiñ lenn d'u.b., kelenn lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *jemandem beibringen, wie man mit Waffen umgeht,* deskiñ u.b. ouzh an armoù ; *jemandem ein Lied beibringen,* deskiñ ur ganaouenn d'u.b. ; *jemandem Manieren beibringen,* dic'hourdañ u.b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen,* ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *man kann es ihm nicht beibringen,* n'eus ket tu da lakaat an dra-se en e benn, kement-se 'zo dreist e

skiant, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, kement-se a zo trec'h dezhañ, kement-se a zo ouzhpenn dezhañ ; *jemandem [die] Flötentöne beibringen,* ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., sevel e loaioù d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., reiñ avel a-benn d'u.b. ; *ich werde dir Flötentöne beibringen,* me da zreso, me da sujo, me a zesko dit, te az po war da groc'hen ; *jemandem Vernunft beibringen,* reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout penn vat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, furaat u.b., disodiñ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; *jemandem Gehorsam beibringen,* plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan, sentusaat u.b., furaat u.b., reishaat u.b., ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b. ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen,* doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ.

3. notañ, kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da glevet, reiñ da anavezout, tintal, reiñ keal eus, reiñ avel da, hanterañ ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte,* ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket da just (d'ar just) penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm.

Beibringung b. (-) : **1.** degasadur g., diskouezadur g., kinnigadur g. ; **2.** kemennadur g., kemennerezh g., kemennadurezh b., notadur g.

Beichte b. (-,-n) : kofez g., kofezadur g. ; *zur Beichte gehen,* mont da gofes ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte,* a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *jemandes Beichte hören, jemandem die Beichte abnehmen,* kofes u.b., kofesaat u.b. ; *älteren Frauen die Beichte abnehmen,* diskantañ gwrac'hed ; *eine Beichte ablegen,* kofes, kofesaat, kofes e bec'hedoù, anzav e bec'hedoù, kofesaat e faotoù ; *ohne Beichte sterben, sterben, ohne die Beichte abzulegen,* mervel digofez, mervel disakramant, mervel en e bec'hed ; *bei jemandem zur Beichte gehen,* kofes gant u.b., kofes ouzh u.b. ; *die Sünden, die er nicht gebeichtet hat,* ar pec'hedoù lezet gantañ da gofes.

beichten V.k.e. ha V.gw. (hat gebeichtet) : kofes, kofesaat, bezañ kofesaet ; *beichten gehen,* mont da gofes ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr beichten,* a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *seine Sünden beichten,* kofes e faotoù, kofes e bec'hedoù, kofesaat (anzav, diskuliañ) e bec'hedoù, kofesaat e fazioù, kofesaat e vankoù ; *bei jemandem beichten,* kofes gant u.b., kofes ouzh u.b.

Beichtende(r) ag.k. g./b. : penedour g.

Beichtformel b. (-) : koñfiteor b.

Beichtgeheimnis n. (-ses) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtgroschen g. (-s,-) : diner ar c'hofez g.

Beichtiger g. (-s,-) : kofesour g.

Beichtkind n. (-s,-er) : penedour g.

Beichtsiegel n. (-s) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtstuhl g. (-s,-stühle) : kador-gofez b.**,** kador ar c'hofesour b., kador a binijenn b.

Beichtstuhlfenster n. (-s,-) : dorikell ar gador-gofez b.

Beichtvater g. (-s,-väter) : kofesour g., tad kofesour g. ; *strenger Beichtvater,* P. kivijer g.

Beichtzettel g. (-s,-) : testeni kofez g.

beidarmig ag. : **1.** ken barrek gant ur vrec'h hag eben, ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; **2.** *beidarmige Amputation,* ambidadur an div vrec'h g.

Adv. : **1.** gant e zaouarn, gant e zivrec'h ; **2.** *beidarmig amputiert,* ambidet e ziv vrec'h dioutañ, mogn.

beide ag. : an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; *wir beide,* ni hon-daou, hon-daouig, ni hon-div, hon-divig ; *wohin wollt ihr, ihr beide ?* da belec'h emaoc'h o vont, daou gañfard ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi daou ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi ho-daou ? da belec'h emaoc'h o vont, div gañfardez ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi div ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi ho-div ? ; *beide sind genauso tüchtig,* an daou-se a ra par o micher ; *es kam zu einem kurzen Wortwechsel zwischen den beiden,* un tamm trouz a oa bet etrezo o-daou ; *auf beiden Seiten,* eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor) ; *ihre beiden Beine waren gelähmt,* seizet e oa he div c'har, seizet e oa he divhar o-div ; *die beiden,* an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; *keiner von beiden,* nag an eil nag egile ; *keine von beiden,* nag an eil nag eben ; *die beiden Brüder,* an daou vreur ; *eins, einer von beiden,* unan a zaou, pe an eil pe egile ; *beide Mal, beide Male,* an div wech ; *beide gehören mir,* din int o-daou (o-div) ; [gwir] *Doktor beider Rechte,* doktor in utroque jure g. (Gregor), doktor war ar gwir foran ha war gwir an iliz g.

beiderlei Adv.. : an daou, an div, eus an daou, eus an div, kement an eil hag egile, kement an eil hag eben ; **1.** *auf beiderlei Art,* kement en eil doare hag en egile ; **2.** [relij.] *Abendmahl unter beiderlei Gestalt,* komunion dindan ar spesoù a vara hag a win b., komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareoù a vara hag a win b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b.

beiderseitig ag. : daouduek, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; *beiderseitiges Einverständnis,* kenglev g., kenemglev g., kengrad b., kenasant g. ; *in beiderseitigem Einverständnis,* dre genasant, dre gengrad, a-genglev ; *Scheidung auf Grund beiderseitigen Einverständisses,* torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - torr-dimeziñ dre genglev g. - dibriediñ a-gengrad g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g..

beiderseits Adv. : **1.** pep hini d'e du ; **2.** eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

Beiderwand b. (-) / n. (-s) : [gwiad.] berliñj g., tirtenan g.

beides raganv amresis n. : an daou dra lies., an daou lies., an div lies.
beidfüßig ag. : **1.** treid a-stok, junt, plom ; **2.** [sport] ken barrek gant un troad hag egile, daouzehouiat ; **3.** *beidfüßige Amputation,* ambidadur an daou droad g.
Adv. : **1.** treid a-stok, a-lamm-plom ; *beidfüßig abspringen,* ober ul lamm plomb, ober ul lamm junt ; **2.** *beidfüßig amputiert,* ambidet e zaou droad dioutañ.
Beidhänder g. (-s,-) : kleze-meur g., foulc'h b.
beidhändig ag. : **1.** ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; **2.** gant an daouarn ; **3.** *beidhändige Amputation,* ambidadur an daou zorn g.
Adv. : **1.** gant an daouarn ; **2.** *beidhändig amputiert,* ambidet e zaou zorn dioutañ, mogn.
beidlebig ag. : [louza., loen.] amfibian, divanalek, divelfennek, divelfennat, ueanalat, dour ha douar.
beidrehen V.gw. (hat beigedreht) : [merdead.] **1.** kapeal, lakaat ar vag er c'hap, lakaat ar vag war gostez a-dreuz ; **2.** gorrekaat, chom a-sav.
beidseitig ag. : **1.** daouduek, daoudu, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; **2.** eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).
beidseits Adv. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).
beieinander Adv. : **1.** en ur gichen, an eil e-kichen egile, an eil e-kichen eben, a-gevret ; *dicht beieinander,* chouk-ha-chouk, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, stok-ouzh-stok ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander,* en em heuliañ a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; **2.** *du hast sie wohl nicht alle beieinander !* war dri zroad emaout ! trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned ! diskiantiñ a rez ! aet out e belbi (e berlobi) ! aet out ganto ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ! n'emañ ket mat da benn ! n'out ket mat gant da benn ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? paket ac'h eus anezho !
Beieinander n. : [dre skeud.] emwel g., emweladenn b., emvod g. ; *ein fröhliches Beieinander,* un emvod drant ha laouen g.
beieinanderliegen V.gw. (lag beieinander / hat beieinandergelegen) : bezañ tost an eil d'egile ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander,* en em heuliañ a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinanderliegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.
Beierwand b. (-) / n. (-s) : [gwiad.] berliñj g., tirtenan g.
Beifahrer g. (-s,-) : **1.** [sport] eil blenier g. ; **2.** treizhad azezet e-kichen ar blenier g.
Beifahrerairbag g. (-s,-s) : airbag azezenn an treizhad g., torchenn-aer azezenn an treizhad b.
Beifahrersitz g. (-es,-e) : [karr-tan] azezenn a-raok evit an treizhad azezet e-kichen ar blenier g. b., azezenn diaraok treizhad b.
Beifall g. (-s) : stlakadeg daouarn b., strakadeg daouarn b., strak daouarn g., stlakadennoù lies., kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b. ; *jemandem Beifall spenden,* strakal e zaouarn d'u.b., kenyouc'hañ d'u.b. ; *Beifall klatschen,* strakal (stlakañ, strakañ, tarzhañ) e zaouarn, stlakadegañ ; *stürmischer Beifall, rasender Beifall,* strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall,* tregerniñ a rae ar sal gant ar strakadeg-daouarn ; *Beifall ernten, Beifall finden,* ober berzh, kaout berzh-mat ; *laut(en) Beifall spenden,* youc'hal brav-brav a-leizh korzenn ; *er erntete stürmischen Beifall,* youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a oa bet graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.
beifallen V.gw. (fällt bei / fiel bei / ist beigefallen) : **1.** dont en-dro d'an-unan soñj (koun, eñvor) eus udb ; **2.** [dre astenn.] bezañ a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., asantiñ.
beifällig ag. : asantus, a-du.
Beifallklatschen n. (-s) : stlakadeg daouarn b., strak daouarn g.
Beifallsbekundung b. (-,-en) **/ Beifallsbezeigung** b. (-,-en) : diskouezadur e asant g.
Beifallsruf g. (-s,-e) : youc'hadenn b.
Beifallssturm g. (-s,-stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.
Beifilm g. (-s,-e) : film berr g.
beifolgend ag. : amañ stag, amañ kevret, amañ e-barzh ; *beifolgender Brief,* al lizher amañ kevret g., al lizher amañ e-barzh g.
Beiform b. (-,-en) : [yezh.] anv-gwan verb g.
beifügen V.k.e. (hat beigefügt) : stagañ [udb ouzh udb], lakaat ouzhpenn, kengevrediñ, ouzhpennañ, stagadenniñ, enklozañ ; *dem Brief einen Scheck beifügen,* enklozañ ur chekenn.
Beifügung b. (-,-en) : **1.** stagadur g. ; **2.** [yezh.] renadenn an anv-kadarn b. ; **3.** kenlakadur g., kenlakadenn b. ; **4.** [anv-gwan] stagenn-doareañ b.
Beifügungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] kenlavarenn b.
Beifuß g.(-es) : [louza.] **1.** huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b. ; **2.** *bitterer Beifuß,* huelenn-c'hwerv b.
Beigabe b. (-,-n) : **1.** stagadur g., ouzhpennadur g., ouzhpennadenn b. ; **2.** *würzige Beigabe,* temz-boued g. ; **3.** arc'hopr g. ; **4.** prof g., profadenn b., road g., roadenn b. ; **5.** [kimiezh] ouzhpennadur g.
beige ag. digemm : louet-gell
Beige[1] n. (-,-/-s) : loued-gell g.

Beige[2] b. (-,-n) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bern g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g.
beigefarben ag. : louet-gell, livet e louet-gell.
beigeben V.k.e. (gibt bei / gab bei / hat beigegeben) : **1.** stagañ [ouzh], reiñ war ar barr, reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ war briz, reiñ e prof, reiñ war ar bouez, lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; **2.** [gwir] *beigegebener Vormund,* adward g. ; **3.** [c'hoari] *eine Karte beigeben,* reiñ ur gartenn ; **4.** [dre skeud.] soublañ, plegañ ; *klein beigeben,* bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b.
beigehen V.gw. (ging bei / ist beigegangen) : [rannyezh.] **1.** stagañ da, mont dezhi, stagañ gant, mont e penn eus, en em stagañ da : **2.** erruout, degouezhout, en em gavout.
Beigeordnete(r) ag.k. g./b. : eiler g., keneil g., eil g., chuin g.
Beigericht n. (-s,-e) : [kegin.] rakveuz g., kentveuz b., digor-pred g.
Beigeschmack g. (-s) : **1.** blaz iskis g., advlaz g., distag g. ; **2.** [dre skeud.] arliv g. ; *ein Lob ohne jeden Beigeschmack,* meuleudioù hep kuzh seurt ebet lies., meuleudioù didroidell lies. ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack,* blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, blaz ar c'hwerv a chom eus dilerc'h ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se.
Beigeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] etresolieradur g., etreleur b.
beigesellen V.k.e. (gesellte bei / hat beigesellt) + t-d-b : reiñ da geneil, reiñ da eil, keneilañ [gant].
V.em. : **sich beigesellen** (gesellte sich bei / hat sich (t-rt) beigesellt) : kenstrollañ, kevedriñ, keveliñ, unaniñ.
Beigesetzte(r) ag.k. g./b. : **1.** sebeliad g., sebeliadez b. ; **2.** [relij.] vikel g., kure g.
Beiheft n. (-s,-e) : **1.** enlevradur g. ; **2.** stagadenn b. ; **3.** levr ar c'helenner g.
beiheften V.k.e. (hat beigeheftet) : stagañ, klochedañ.
beiher Adv. : diwar dremen, diwar vont, diwar nij, diwar mont ha hanter vont, hep ober van, etre div gaoz, prim-prim, dre laer, dre guzh, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ken distrafuilh ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant, digomplimant.
Beihilfe b. (-,-n) : **1.** skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b., skorenn b. ; *staatliche Beihilfe,* skoazell Stad b., skoazell dre ar Stad b. ; **2.** *Beihilfe zu einem Verbrechen,* kenwallerezh g.
beiholen V.k.e. (hat beigeholt) : [merdead.] bordañ, diskenn ; *die Segel beiholen,* amenañ (Gregor), ameniñ ar gouelioù, diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, bordañ al lien, teuler al lien en traoñ.
Beiklang g. (-s,-klänge) : **1.** dasson g. ; **2.** [sonerezh] digenton g. ; **3.** [fizik] ledson g.
beikommen V.k.d (t-d-b) (kam bei / ist beigekommen) : **1.** tostaat ouzh, denesaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh ; **2.** [dre skeud.] dont a-benn eus ; *jemandem nicht beikommen können,* na gaout a grog war u.b., na gaout a beg war u.b., na gaout a glav war u.b.
Beikost b. (-) : advezhur g.
Beil n. (-s,-e) : bouc'halig b. ; *großes Beil,* bouc'hal digor b. ; *mit dem Beil hingerichtet werden,* bezañ dibennet gant ar vouc'hal.
Beilage b. (-,-n) : **1.** ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *wir bitten Sie um Beilage der Rechnung,* kasit deomp ar fakturenn gant ho lizher, mar plij ! lakait ar fakturenn e-barzh ho lizher, mar plij ! ; **2.** [stlenn.] pezh stag g., restr stag b. ; **3.** [kegin.] gwarnisadur legumaj g.
beiläufig ag./Adv. : **1.** diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, hep ober van, etre div gaoz, ken distrafuilh ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant ; *das ist ein beiläufiger Bekannter,* en em anavezout a reomp diwar dremen ; *er sagte beiläufig ...,* lavarout a reas etre div gaoz ..., lavarout a reas hep ober van ..., lavarout a reas diwar mont ha hanter vont …, lavarout a reas diwar nij … ; **2.** [Bro-Aostria] peuztost, peuznes, tostik, war-dost (tost) da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, bordik, war vordik, peuzvat, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, sa, e-ser.
Beiläufigkeit b. (-,-en) : **1.** darvoudegezh b., degouezhusted b. ; **2.** digasted b., diseblanted b.
beilegen V.k.e. (hat beigelegt) : **1.** stagañ, ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, stagadenniñ ; *einem Schreiben eine Rechnung beilegen,* lakaat ur fakturenn e-barzh ul lizher ; **2.** *jemandem einen Titel beilegen,* reiñ un titl a enor d'u.b., reiñ ul lesanv a enor d'u.b. ; **3.** [merdead.] kapeal, lakaat er c'hap, lakaat war gostez a-dreuz ; **4.** *einer Sache Bedeutung beilegen,* reiñ pouez bras d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; **5.** [dre heñvel.] *einen Streit beilegen,* lakaat diwezh d'un dael, renkañ un dael, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, plaenaat an traoù, ingalañ ur rendael, skarat un arguz, reizhañ un dizemglev, heñvelaat ar mennozhioù ; **6.** [moull.] enlevrañ.
V.em. **sich beilegen** (hat sich (t-d-b) beigelegt) : perc'hennañ, lakaat war e gont, lakaat war e anv.
Beilegung b. (-) : **1.** stagadur g. ; **2.** roadur g. ; **3.** [dre heñvel.] emglev g., emglevadenn b. ; *gütliche Beilegung,* emglev dre gaer g., emglev hep arguz g. (Gregor) ; **4.** [merdead.] *Beilegung eines Schiffes,* kapeal g., lakidigezh ur vag er c'hap b., lakidigezh ur vag war gostez a-dreuz b.
beileibe Adv. : *beileibe nicht !* e nep keñver / a nep hent / e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra (Gregor) ! tamm ebet ! neudenn ebet ! nann avat ! nann 'vat ! ket ! nann laouen 'vat ! e doare ebet ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann da ! e giz ebet ! eskenn ! brienenn ! e nep feson ! e nep hent !
Beileid n. (-s) : kengañv g. ; *jemandem sein Beileid ausdrücken, jemandem sein Beileid aussprechen, jemandem sein Beileid bezeigen,* ober e c'hourc'hemennoù a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ ; *herzliches Beileid !* va gourc'hemennoù doujus a gengañv ! gant va c'halonekañ kengañvoù !

Beileidsbesuch g. (-s,-e) : gwel graet d'u.b. evit ober e c'hourc'hemennoù a gengañv dezhañ g.
Beileidsbezeigung b. (-,-en) **/ Beileidsbezeugung** b. (-,-en) : gourc'hemennoù a gengañv lies., gourc'hemennoù kañv lies.
Beileidsschreiben n. (-s,-) : lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañvoù g.
beilförmig ag. : bouc'halheñvel, a-stumm gant ur vouc'hal, stummet evel ur vouc'hal, e doare ur vouc'hal, e doare bouc'hili, a-zoare gant ur vouc'hal, a-zoare gant bouc'hili, a-seurt gant ur vouc'hal, a-seurt gant bouc'hili.
Beilhammer g.(-s,-hämmer) : mell g., horzh-vouc'hal b.
beiliegen V.k.d. + t-d-b (lag bei / hat beigelegen) : bezañ stag ouzh, bezañ a-gevret gant ; *dem Brief beiliegen,* bezañ e-barzh al lizher, bezañ a-gevret gant al lizher.
V.gw. (lag bei / hat beigelegen) : [merdead.] *das Schiff liegt bei,* emañ ar vag war gostez a-dreuz, emañ ar vag war gap, emañ ar vag er c'hap.
beiliegend ag. : amañ kevret, amañ e-barzh, amañ stag.
Beilstein g. (-s,-e) : maen-jad g., jad g., nefrit g.
beim *berradur evit* **bei dem**.
beimengen V.k.e. (hat beigemengt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, kengejiñ, kengevrediñ, lakaat [udb e-touez udb all] ; *dem Sand Zement beimengen,* lakaat simant e-mesk an traezh.
Beimengung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g.
beimessen V.k.e. (misst bei / maß bei / hat beigemessen) : *einer Sache Glauben beimessen,* krediñ da gomzoù 'zo (Gregor), degemer udb da wir, kaout fiziañs en udb, reiñ kred d'udb ; *einer Sache Bedeutung beimessen,* reiñ pouez bras d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei,* me ne ran ket a fed da draoù evel-se, astut eo kement-se din ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarnded ?
beimischen V.k.e. (hat beigemischt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, lakaat [udb e-touez udb all] ; *dem Dieselkraftstoff Benzin beimischen,* lakaat strilheoul e-mesk an diezel.
Beimischung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g.
Bein n. (-s,-e) : **1.** gar b., pav g./b. [*liester* divbav, pivier, pavioù] ; *die Beine,* ar garoù lies., an divesker lies., an divhar lies., an divharoù lies., ar pavioù lies., ar pivier lies., an divbav lies., P. ar c'haravelloù lies., an aheloù lies., an elloù lies., ar skasoù lies., ar c'hilhoroù lies., ar c'hilhoù lies., ar freilhoù lies., an ibilioù lies., an ibilien lies., al loaioù lies., ar pipedoù lies. ; *gerade Beine,* divhar eeun lies., divhar sonn lies., divesker sonn lies., divhar plomet-mat lies., garoù plom lies. ; *wohlgestaltete Beine,* divhar kigennet flour lies., divhar frammet-mat lies. ; *er hat krumme Beine, er hat eingebogene Beine,* nezet eo e zivhar gantañ, ramp eo e zivhar gantañ, divesker kromm a zo outañ, divesker war-gromm a zo outañ, divesker rampik a zo outañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo ; *er hat ein krummes Bein,* ur c'har dezhañ a zo kamm ; *krummes Bein,* gar dreuz b., gar gamm b., gar dort b. ; *lange und dünne Beine,* divesker (divhar) gwerzhidi lies., divhar evel bizhier lies., divhar evel treid palioù lies., divhar evel ibilien lies., firitelloù lies., divhar hirvoan lies. ; *er hat lange Beine,* garek (skolpennek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek) eo ; *er hat starke wohlgeformte Beine,* garet mat eo, garet eo ; *X-Beine haben,* bezañ treuzkamm, bezañ e zaoulin war-zastum, bezañ e zaoulin a-stok, bezañ pok e zaoulin ; *künstliches Bein,* gar faos b., gar lakaet b., osod g. ; *mit angezogenen Beinen sitzen,* bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; *das Tierchen zappelt mit den Beinen,* pafalañ a ra al loenig ; *mit den Beinen baumeln,* lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; *mit baumelnden Beinen,* a-grap e revr, azezet e dreid dibrad diouzh al leur ; *die Beine kreuzen, die Beine übereinander schlagen,* kroaziañ e zivesker, lakaat e zivesker e kroaz ; *die Beine spreizen,* stampañ ledan e zivesker, ober d'e zivesker rampañ, divhariñ, skarañ e zivesker, digeriñ an divhar, digeriñ bras e zivesker ; *mit gespreizten Beinen,* stampet ledan e zivesker gantañ, garbet, frakellek ; *von einem Bein aufs andere treten,* lammat-dilammat eus un troad war egile ; *(sich) ein Bein brechen,* terriñ e c'har ; *er hat sich (t-d-b) das Bein gebrochen,* torret en deus e c'har ; *sich (t-d-b) ein Bein auskugeln,* divoestañ askorn e c'har, diempran (diaozañ, distresañ) e c'har ; *sich(t-d-b) das Bein verrenken,* distresañ (gweañ, diaozañ) e c'har ; *ein Bein einbüßen,* koll ur c'har ; *meine Beine kribbeln, meine Beine prickeln,* kemenerien a zo em divhar, klevout a ran debron em divesker, kemenerien am eus em divhar, emañ ar verv em zreid, me a sant ar verv em zreid ; *auf den Beinen stehen,* bezañ plom en e sav, chom plom en e sav, bezañ war e gilhoroù, troadañ, bezañ plom war e dachoù ; *auf einem Bein hüpfen,* mont war garig-kamm, mont a droadig-kamm, [c'hoari] c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig(-kamm), c'hoari derezioù ; *sie hat Elefantenbeine,* honnezh a zo un divhar outi kement a ribodoù ; *mir (mich) schmerzt das Bein,* va gar a ra poan din, poan am eus em gar, poan am eus em gar, droug am eus em gar, skoet ez eus poan din em gar, pinijenn am eus gant va gar, poaniañ a ra va gar, pistig am eus em gar, pikañ a ra din va gar, poan c'har am eus, gant ar boan c'har emaon, gouzañv a ran gant va gar, dalc'het on em gar, ur c'harad am eus, klañv eo va gar, gant ur garwask emaon ; *sie hat eine Wunde am Bein, sie hat Schmerzen in den Beinen,* ur c'harad he deus ; *der Schuss traf ihn ins Bein,* an tenn a yeas da lojañ en e c'har ; *mit einem Bein niederknien, um zu schießen,* tennañ diwar benn ar glin, tennañ diwar benn ur glin.
2. [loen.] troad g. [*liester* daoudroad, treid], pav g./b. [*liester* divbav, pivier, pavioù], gar b. ; *die Beine eines Pferdes,* treid ur marc'h lies., pavioù ur marc'h lies., pivier ur marc'h lies., divesker ur marc'h lies., divhar ur marc'h lies., peder gar ur marc'h lies. ; *die Beine eines Vogels,* treid ul labous lies., divhar ul labous lies ; *das Tierchen bewegt seine Beinchen,* pafalañ a ra al loenig.
3. *Hosenbein,* loerenn b., loerezenn b., bragezenn b., garenn b., gar b. ; *Strumpfbein,* gar loer b. ;

Strumpfbeine, divhar loeroù lies., divhar loereier lies., divc'haroù loeroù lies., divc'haroù loereier lies.
4. troad g., botez b., P. pav g. ; *die Beine eines Schrankes,* botizi (treid, pavioù, pivier) un armel lies. ; *die Beine eines Stuhles,* botizi (treid, pavioù, pivier) ur gador lies.
5. askorn g. ; *es ist nichts als Haut und Bein an ihm,* spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut-eskern eo, treut-askorn eo, treut-ki eo, treutoc'h eo eget ur sklisenn, kastiz eo evel an Ankoù, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, treut eo evel ur c'hant tachoù, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, n'eus mann outañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *zu Bein werden,* askornañ ; [dre skeud.] *das geht mir durch Mark und Bein,* kement-se a sank don em c'halon, kement-se a sank don ennon betek mel va eskern, kement-se a sko va c'halon betek ar vouedenn, kement-se a sko va c'halon betek ar bev ; *der Schrei ging mir durch Mark und Bein,* ar garm-se a dreantas ac'hanon betek mel va eskern ; *dieser eisige Wind geht einem durch Mark und Bein,* an avel yen-se a grog en dud ; *dieser eisige Wind geht mir durch Mark und Bein,* an avel put-se a ya drezon evel dre ur sil ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein,* an aod a zo naonus ha paourentezus ; *diese Kälte geht mir durch Mark und Bein,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, krugañ a ran gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *es friert Stein und Bein,* skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skorn du a zo, skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skorn bras a ra, skorn ruz a ra, yen-du eo, yen eo ken a skarnil, un amzer da gac'hat tachoù a zo ; *er schwor Stein und Bein, dass,* touiñ a reas ruz e …, touiñ a reas ruz glaou-tan e …
6. troioù-lavar : **a)** ster rik : *meine Beine wollen nicht mehr*, mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va divesker, lazhet eo va divesker, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, erru eo skuizh koubloù va divhar, marv eo va divhar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, fontet eo va zreid ; *sich auf die Beine machen,* mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sevel da vale, sterniañ da vont, lavaret yao, distaliañ, kemer foet an nor, sachañ e freilhoù eus an ti ; *er ist früh auf den Beinen,* hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h, un dihuner abred a zo anezhañ ; *er steht fest auf seinen Beinen,* start eo war e arzelloù, start eo war e gilhoroù, sonn eo war e barlochoù, sonn eo war e bipedoù, start eo war e elloù, hennezh a zo krog start en e zouar, hennezh a zo start war e dreid, serzh eo, postek eo, stamp a zo gantañ, aes eo war e dachoù, sonn eo war e dachoù ; *er ist noch gut auf den Beinen,* hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh, leun a vuhez (a nerzh hag a yec'hed) eo c'hoazh, hennezh a zo chomet koujourn, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, bale a ra brav c'hoazh, hennezh a zalc'h da vont en-dro ; *er ist schwach auf den Beinen,* gwall fall eo eus e sav, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar amann en deus, divhar yod en deus, laosk eo war e zivesker, blank evel ul leue eo, bec'h en devez o chom war e elloù, n'eo ket start war e gilhoroù, n'eo ket re blom war e gilhoroù, n'eo ken eon tout, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus, erru eo ar fallañ ma c'haller, erru eo fallañ ma c'haller ; *die Matrosen konnten sich (t-rt) kaum auf den Beinen halten,* mil boan o doa ar vartoloded o klask chom en o sav, mil boan o doa ar vartoloded o klask en em zerc'hel en o sav ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt,* ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; *den ganzen Tag auf den Beinen sein,* bezañ war ar bale e-pad Doue an deiz, bezañ war vale a-hed (hed, dre hed) an deiz ; *lange Beine machen,* skarañ er ouinell, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, tec'hel kuit, klask e ribinoù, klask e ribouloù, skarzhañ, karzhañ, sachañ e c'har gant an-unan, ober gaol, skarañ kuit, sachañ e dreid (e skasoù, e loaioù) gant an-unan ; *die Beine in die Hand nehmen, die Beine unter die Arme nehmen,* mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel,

ferañ, ober gaol, firitellat, ober gar, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'an daoulamm, daoulammat ; *ihre beiden Beine waren gelähmt,* seizet e oa he div c'har, seizet e oa he divhar o-div ; *jemandem wieder auf die Beine helfen,* [ster rik] sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, daskoriñ u.b. a zo kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), lakaat u.b. da sevel, sevel u.b. a zo kouezhet, lakaat u.b. en e sav ; [dre skeud.] degas u.b. war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, difallañ u.b. ; *ein Land wieder auf die Beine bringen,* pareañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *wieder auf die Beine kommen,* gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, difallañ, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, en em gavout, sevel diwar gleñved, distagañ diouzh kleñved, dont e-barzh, dont e yec'hed war wellaat, dont da vad ; *er ist wieder auf den Beinen,* savet en deus e gein en-dro, gwellaet eo dezhañ, savet eo diwar gleñved, en em gavet eo, distro eo e yec'hed, frankaet eo warnañ (dezhañ), distaget eo diouzh kleñved, savet eo en-dro war-c'horre an dour, deuet eo a-benn da zont war-c'horre e vec'h, savet eo war-c'horre, emañ war-c'horre, deuet eo e-barzh, deuet eo d'e yezh.

b) [dre skeud.] *etwas auf die Beine bringen,* kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; *ein Heer auf die Beine bringen,* sevel un arme, dastum un arme ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine,* ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; *mit beiden Beinen fest auf der Erde stehen,* bezañ kog start en e zouar, kaout penn, bezañ plomennet mat, kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den, bezañ ur skiant vat a zen, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ un den a ijin, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue, bezañ lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen ; *jemandem Beine machen,* hastañ u.b., lakaat u.b. da redek, lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., lakaat u.b. da astenn e gammedoù, lakaat aer e kilhoroù u.b., kas u.b. diwar e dro, kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b. ; P. *sich (t-d-b) etwas ans Bein binden,* kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb ; *mit einem Bein im Grab stehen,* kaout un troad en ti bihan, bezañ aet betek ar mouch, nezañ e neudenn ziwezhañ, nezañ e sae, nezañ e gevre, kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ war an diwezhañ, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ darev da vervel, bezañ arouez plankenn gant an-unan ; *er steht schon mit einem Bein im Grab,* ne zaleo ket da vervel ; *mit dem linken Bein zuerst aufgestanden sein,* na vezañ en e benn mat, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, na vezañ en e charreoù, bezañ aet ar moc'h war ar gwinizh du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ troet fall, bezañ war e du fall ; *der Dieb nahm die Beine unter die Arme,* al laer a gemeras hed e c'har, al laer a tapas botoù-kazel, al laer a skampas ; *jemandem ein Bein stellen,* lakaat gar d'u.b., distagañ un taol biz-troad d'u.b., ober ul luziañ pav d'u.b., ober ur c'hrog-gouren ha reiñ lamm d'u.b. / kemer an enkloch ha reiñ lamm kaer d'u.b. (Gregor), ober ur c'hrog-gouren (un taol-kliked, ur c'hliked, ur peg-gouren) d'u.b. ; *das habe ich ans Bein gebunden,* dic'hlac'haret em eus ar c'holl-se, graet em eus va c'hañv (va diouer) eus an dra-se ; *er hat sich dafür die Beine ausgerissenn,* lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, foeltret en doa e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'het en doa d'ober an dra-se, kabalet en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; *er reißt sich kein Bein aus,* ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), na ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ober a ra aner, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, ur paotr diskuizh eo, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h ; *er würde sich für ihn ein Bein ausreißen,* e groc'hen a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ ; *er hat sich wirklich kein Bein ausgerissen,* n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se, n'en deus ket torret e rañjenn oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se ; *sich die Beine in den Leib stehen, sich die Beine in den Bauch stehen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, reuziñ, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn ; *Beine bekommen, Beine kriegen,* mont da goll, bezañ laeret ; P. *die Beine unter den Tisch stecken,* chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, en em deurel dezhi, ober e zidalvez, na

ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, sorañ.

7. Troioù-lavar : *das hat lange Beine,* amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze hag ac'hanenn di en devo harzhet meur a gi, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, graet e vo an devezh goude biken pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, graet e vo pa nijo ar moc'h, graet e vo pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; [krennl.] *Lügen haben kurze Beine,* an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'het - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet.

beinahe Adv. : peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, war-vete nebeut, war-vete se, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, ken buan all, ken kaer all, ken dillo, ken prim all, tost pe dost, burzhud, tuchant, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, war-nes, war-nes tost, e-ser, koulz lavaret, evel pa lavarfed, koulz ha, dija, dijaik ; *beinahe fertig,* damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, hogos echu, koulz hag echu ; *beinahe alles,* war-nes tost, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, damholl, peuzholl ; *beinahe überall,* dam dre holl ; *beinahe alle,* damholl, peuzholl, hogos an holl ; *es waren beinahe nur Deutsche da,* an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *es sind jetzt beinahe zwanzig Jahre her,* bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz ; *er hätte beinahe den Zug verpasst,* erruet e oa krip-ha-krap evit pignat en tren, war-hed nebeut en dije c'hwitet an tren ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt,* darbet eo bet din ober ur maleur ; *beinahe hätte ich gewonnen,* tapet on bet re verr just d'ar poent diwezhañ, deuet e vije bet ganin war-nes nebeut a dra, tost e oan bet da vezañ trec'h, tost e oa bet din bezañ trec'h, darev e oa bet din bezañ gounit, darbet e oa bet din bezañ trec'h, war-nes nebeut e vijen bet gounit, ken buan all e vijen bet trec'h, ken kaer all e vijen bet trec'h, ken prim all e vijen bet gounit ; *einer von ihnen wäre beinahe gestorben,* unan anezho a oa bet prestik da vervel, tost-kaer e oa bet unan anezho mont da goll, unan anezho a vennas en em goll ; *er wäre beinahe abgestürzt,* hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije kouezhet, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, mennout a reas kouezhañ, ken buan all e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h, prestik) e vije kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, prest a-walc'h e oa kouezhet, prestik e vije kouezhet, e-kichen kouezhañ e oa bet, war-nes kouezhañ e oa bet ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts,* ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe, e-kichen prenañ an ti-se e oan bet ; *beinahe jeden Tag kommt er hier vorbei,* bemdez a-walc'h (hogos bemdez, koulz bemdez) e vez gwelet amañ.

Beinahezusammenstoß g. (-es,-stöße) : kenstok hag a oa bet tost dezhañ c'hoarvezout g., kenstokadenn hag a vefe bet c'hoarvezet war-nes nebeut b.

Beiname g. (-ns,-n) : lesanv g., moranv g. ; *mit dem Beinamen,* lesanvet, moranvet, hag a vez graet anezhañ ; *einen Beinamen geben,* lesenvel, morenvel, envel, reiñ ur moranv da.

Beinamputation b. (-,-en) : ambidadur gar g.

beinamputiert ag. : ambidet ur c'har dioutañ ; *er ist beinamputiert,* troc'het ez eus bet ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har dioutañ.

Beinarbeit b. (-,-en) : c'hoari divesker g.

Beinausreißen n. (-s) : P. *zum Beinausreißen,* a-lazh-korf.

Beinbinde b. (-,-n) : lurell-c'har b.

Beinbrecher g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Beinbruch g. (-s,-brüche) : **1.** torr ar c'har g., torradur ar c'har g. ; **2.** *Hals- und Beinbruch !* chañs vat dit ! chañs ha yec'hed dit ! berzh dit ! ra zeuio pep tra da vat ganit ! kant eurvad da heulio ! ra vi eürus ! avantur vat dit !

Beinchen n. (-s,-) : **1.** garig b. ; *das Tierchen bewegt seine Beinchen,* pafalañ a ra al loenig ; **2.** askornig g.

beinern ag. : **1.** askorn ; **2.** olifant.

Beinfreiheit b. (-) : ichoù evit an divhar g.

beinhalten V.k.e. (beinhaltete / hat beinhaltet) : derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en an-unan.

beinhart ag. : P. didrugar, digernez, digoant, didruez, digalon, digar, dihegar.

Beinhaus n. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b. ; *die Gebeine im Beinhaus,* relegeier ar garnel lies.
Beinhaut b. (-,-häute) : [korf.] amaskornenn b., toagenn an askorn b.
Beinheil n. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.
Beinholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
-beinig ag. : *zweibeinig*, daoudroadek ; *vierbeinig*, pevarzroadek ; *langbeinig,* skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek.
Beinknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn askorn b.
Beinleder n. (-) : [lu] gargen g., maoutken g., heuz g., bodre g.
Beinleiden lies. : garad b., garwask g.
Beinling g. (-s,-e) : gar loer b.
beinlos ag. : moñs, biñset ; *beinloser Krüppel,* doug-e-droad g., nammad moñs e zivesker g., den biñset g.
Beinprothese b. (-,-n) : osod gar g., gar faos b., gar lakaet b.
Beinröhre b. (-,-n) **/ Beinschiene** b. (-,-n) : garwisk g., gargen g. ; *stahlbeschlagene Beinröhre,* garwisk lavnennet a houarn g.
Beinschmerzen lies. : garad b., garwask g. : *Beinschmerzen bei Säugetieren,* peud g., pavad g./b.
Beinschraube b. (-,-n) : garwask g., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; *bei jemandem die Beinschraube anwenden,* garwaskañ u.b.
Beinschutz g. (-es,-e) **/ Beinschützer** g. (-s,-) : garwisk g., gargen g.
Beinschwarz n. (-es) : ludu du g.
Beinstellen n. (-s) : enkloch g., kliked g., taol kliked g., taol-skarzh g., taol biz-troad g., krog-gouren g.
Beinstumpf g. (-s,-stümpfe) : morzhed voñs b., moñs g., moñsad g.
Beinwell g. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.
Beinwickel g. (-s,-) : lurell-c'har b.
Beinwurz b. (-) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.
beiordnen V.k.e. (hat beigeordnet) : lakaat da geneil, lakaat da eil, keveleriñ, keveliñ, keneilañ [gant] ; [yezh.] *beigeordneter Satz,* kenlavarenn b., lavarenn kenurzhiet b.
beiordnend ag. : [yezh.] -kenurzhiañ ; *beiordnende Konjunktion,* stagell-genurzhiañ b., stagell-kenurzhiañ b.
Beiordnung b. (-,-en) : keneiladur g.
Beipack g. (-s) : fred ouzhpenn g.
Beipackzettel g. (-s,-) : notennig b.
Beipferd n. (-s,-e) : eil marc'h kaset gant an dorn g.
beipflichten V.k.d. + t-d-b (hat beigepflichtet) : *jemandem beipflichten,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ, bezañ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *in diesem Punkt pflichte ich Ihnen bei,* a-du emaon ganeoc'h war ar poent-se ; *jemandem voll beipflichten,* skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b. ; *ich pflichte Ihnen voll bei,* emaon plom er soñj ganeoc'h.
Beiprogramm n. (-s,-e) : keleier lies., film berr g.
Beirat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul g., poellgor aliañ g., kengor g. ; **2.** kuzulier g. ; *jusristischer Beirat,* alvokad kuzulier g. (Gregor).
Beiried b. (-) / n. (-s) : [Bro-Aostria] rost bevin g.
beirren V.k.e. (hat beirrt) : abafiñ, touellañ, kilhañ, divarc'hañ ; *sich nicht beirren lassen,* chom diabaf e spered ; *sie lässt sich nicht beirren,* n'eus ket tu da abafiñ anezhi.
beisammen Adv. : a-gevret, asambles, en ur geñver, en ur ser, ser-ha-ser ; *beisammen sein,* bezañ holl a-gevret, bezañ holl asambles, bezañ en ur geñver, bezañ bodet.
beisammenhaben V.k.e. (hat beisammen / hatte beisammen / hat beisammengehabt) : **1.** *etwas beisammenhahen,* bezañ udb dindan e zorn, kaout udb dindan dorn, bezañ dastumet (bodet, tolpet, strollet, daspugnet) udb ; **2.** [dre skeud.] *er hat sie nicht alle beisammen,* n'emañ ket e spered gantañ, war dri zroad emañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eus dibenn ar bloaz eo.
Beisammensein n. (-s) : kavandenn b., kompagnunezh b. ; *gemütliches Beisammensein,* emvod hep roll-labour g., emvod er-maez a garg g., kavandenn vourrus b.
Beisasse g. (-n,-n) : [istor] annezad estren hep gwirioù keodedad g.

Beisatz g. (-es,-sätze) : **1.** stagadenn b., ouzhpennadenn b. ; **2.** [yezh.] kenlakadenn b.
beischaffen V.k.e. (hat beigeschafft) : degas, kas, dezougen.
beischießen V.k.e. (schoss bei / hat beigeschossen) : sikour, harpañ.
Beischlaf g. (-s,) : **1.** kenvuhez b., kenannezadur g. ; **2.** [gwashaus] serc'herezh g., riboderezh g., ajolberezh g. ; **3.** [mezeg.] darempredoù rev lies., paradur g., embaradur g.
beischlafen V.gw. (schläft bei / schlief bei / hat beigeschlafen) : *jemandem beischlafen,* ober gwele gant u.b., kousket gant u.b.
Beischläfer g. (-s,-) : serc'h g., serc'heg g., orgeder g., oriad g., P. ribod g.
Beischläferin b. (-,-nen) : serc'h b., oriadez g., mestrez b., adwreg b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b., ajolbadenn b.
Beischlag g. (-s,-schläge) : [tisav.] menk-ti g., pondalez g.
beischließen V.k.e. (schloss bei / hat beigeschlossen) : stagañ, lakaat ouzhpenn ; *beigeschlossene Rechnung,* fakturenn lakaet amañ kevret (amañ e-barzh) b.
Beischlüssel g. (-s,-) : alc'hwez kuzh / eil alc'hwez / fals alc'hwez g. (Gregor).
Beischoss n. (-es,-e) **/ Beischösslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.
beischreiben V.k.e. (schrieb bei / hat beigeschrieben) : skrivañ ouzhpenn, skrivañ er marz.
Beisegel n. (-s,-) : [merdead.] eilgouel b., adgouel b., adc'houel b.
Beisein n. (-s) : bezañs b. ; *im Beisein des Notars,* dirak un noter.
beiseite Adv. : en distro, distok, a-gostez, ez distag, en e bart e-unan, a-dro ; *räume diesen Stuhl beiseite !* tec'h ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se diwar hent ! ; *beiseite schieben,* lakaat a-gostez ; *beiseite lassen,* leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *Scherz, Spaß beiseite,* fin d'ar pardon, hep fars (ebet) / fars a-gostez / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, ent dic'hoarzh, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, evit gwir, ent sirius, hep ober goap ; *beiseite legen,* lakaat a-gostez, tuañ ; *Geld beiseite legen,* restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant er armerzh, ober yalc'h a-dreñv, ober boujedenn ; *dank der Herstellung von Arzneimitteln hatte er an die neunhundert Franc beiseite gelegt,* hemañ en doa dastumet, goude ober louzeier, nav c'hant lur pe war-dro ; *jemanden beiseite nehmen,* mont a-gostez gant u.b., lavaret udb a-du d'u.b., lavaret udb d'u.b. a-gostez ; *beiseite stehen,* bezañ distok diouzh ar re all ; *beiseite bleiben,* chom distok diouzh ar re all, chom a-gostez, chom en e bart e-unan, simudiñ, mont ez distag, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud ; *jemanden beiseite schaffen,* P. kaout an dizober (en em zizober, en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus u.b., skubañ u.b., diskar u.b., kas u.b. kuit, ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b. ; *beiseite bringen,* tuañ, distreiñ, skrapañ, divorañ, truflañ, bogodiñ.
Beiseitelegung b. (-) : tuadenn b.
Beisel n. (-,-n/-) : [Bro-Aostria] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
beisetzen V.k.e. (hat beigesetzt) : **1.** [dre heñvel.] *jemanden beisetzen,* lakaat u.b. en douar, beziañ u.b., besaat u.b., interiñ u.b., sebeliañ u.b., douarañ u.b., berediñ u.b., plantañ u.b. en douar ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beigesetzt werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; **2.** [merdead.] *Segel beisetzen,* dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ) e holl ouelioù, sevel e holl ouelioù d'al laez.
Beisetzung b. (-,-en) : douaridigezh b., beziadur g., obidoù lies., sebeliadur g., mortuaj g. ; *tränenlose Beisetzung,* interamant sec'h g.
Beisetzungsfeier b. (-,-n) : lid-kañv g., kañvlidoù lies.
beisitzen V.gw. (saß bei / hat beigesessen) : bezañ war-dro, sezañ.
Beisitzer g. (-,-) : advarner g., harper g.
Beisl n. (-,-n/-) : [Bro-Aostria] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
Beispiel n. (-s,-e) : skouer b. ; *zum Beispiel,* da skouer ; *Beispiel für etwas,* skouer eus udb ; *nach jemandes Beispiel,* diouzh (diwar) skouer u.b., diouzh skouer ha kentel u.b., hervez skouer u.b., diouzh patrom u.b. ; *etwas als Beispiel anführen, etwas als Beispiel aufstellen,* skoueraat udb, kinnig (reiñ) udb evel skouer, skoueriañ gant udb ; *mit gutem Beispiel vorangehen,* bezañ ur skouer, diskouez an hent mat, diskouez (reiñ) ar skouer vat, reiñ kentel vat d'ar re all, reiñ skol vat d'ar re all, skoliañ ervat ar re all ; *ein abschreckendes Beispiel,* ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b. ; *du solltest dir ein Beispiel an ihm nehmen,* mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ (kemer skouer dioutañ, kemer patrom dioutañ, ober diouzh e skouer) ; *ein böses Beispiel,* un droukskouer b., ur wallskol b., ur wallgentel b., ur wallskouer b., ur skouer argarzhus b. / ur skouer gollus b. / ur skouer noazus b. / ur gwall skouer b. (Gregor) ; *ein böses Beispiel für die Kinder abgeben,* gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale.
beispielhaft ag. **/ beispielgebend** ag. : skouerius, skouer, kelennus, kentelius, skolius, a skouer vat, yac'hus d'ar speredoù, yac'h ; *er hat ein beispielhaftes Leben geführt,* ur vuhez skouer en doa bet.
beispiellos ag. : **1.** dizoare, dianvez, dijaoj ; **2.** dibar, dispar, dishevelep, a-dreist par, dreistpar.
Beispielsatz g. (-es,-sätze) : frazenn skouer b. ; *Beispielsätze als Muster nehmen,* sevel frazennoù diouzh patromoù.
beispielsweise Adv. : da skouer.
beispringen V.k.d (t-d-b) (sprang bei / ist beigesprungen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, skorañ, sikour, eilañ, hastañ da vont (da zont) war sikour u.b.
Beißbeere b. (-,-n) : [louza.] pebr-Spagn g., pimant g.
beißen V.k.e. (biss / hat gebissen) : dantañ, begañ, kregiñ gant an dent [en udb/u.b.], skeiñ un taol dent [gant udb/u.b.], [chas, naered] kregiñ e, [naered] flemmañ,

pikañ ; P. *nichts zu beißen und zu nagen haben,* na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout griñsenn da zebriñ, na gaout ur boulifrenn da lakaat etre e zent, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan), rankout menel war e naon ; *nichts zu beißen und zu trinken haben,* na gaout na tamm na takenn ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen,* kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *die Schlange hatte den Hund gebissen,* kroget he doa an naer er c'hi, flemmet (piket) e voe ar c'hi gant an naer ; *dieser Rauch beißt mich in den Augen,* kregiñ a ra ar moged em daoulagad ; *die Sonne beißt mich in den Augen,* an heol a grog e-barzh va daoulagad, an heol a dag va daoulagad ; [dre skeud.] *den letzten beißen die Hunde,* gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat ; *etwas in sich beißen,* moustrañ war udb, delc'her kuzh udb ; P. *vom wilden Affen gebissen sein,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

V.gw. ha V.k.d. (biss / hat gebissen) : dantañ, kregiñ e ; *tapfer beißen,* dantañ kaer, debriñ naonek ; *an die Angel beißen,* kregiñ en higenn ; *Pfeffer beißt auf der Zunge,* pikañ (broudata, tagañ) a ra ar pebr an teod ; *die Schlange beißt,* flemmañ a ra an naer, kregiñ a ra an naer, pikañ a ra an naer ; *Flöhe beißen,* broudañ a ra ar c'hwen, flemmañ a ra ar c'hwen, gwanañ a ra ar c'hwen ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen,* ki kildrouk g. ; [dre skeud.] *in den sauren Apfel beißen,* bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kaout e zelazhoù, kavout trenk ha c'hwerv, ober udb en desped d'an-unan (daoust d'an-unan, en enep d'an-unan, en eneb d'an-unan, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, gant diegi, gant glac'har, gant reked) ; *ins Gras beißen,* **a)** lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad ; **b)** kreñviñ, pibidañ, disweañ, kreviñ, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, foeltrañ, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont da Gankari ; *ein toter Hund beißt nicht,* ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket.

V.em. **sich beißen** (biss sich / hat sich gebissen) : *sich (t-d-b pe t-rt) auf die Lippen beißen, um nicht lachen zu müssen,* skrignal e zent war e vuzelloù evit mirout a c'hoarzhin ; [dre skeud.] *die Farben beißen sich (t-rt),* dijaoj eo al livioù-se, al livioù-se n'int ket an eil diouzh egile, mont a ra al livioù-se asambles evel gar ur c'hi en ur sac'h.

beißend ag. : lemm, flemmus, krogus, put, hek ; *beißender Schmerz,* poan sankus b. / poan lemm (Gregor), poan flemmus, ber g., bir g. ; *beißender Witz,* bourd put g., bourd flemmus / bourd dantus (Gregor) ; *beißender Stil,* doare-skrivañ flemmus g. ; *beißender Rauch,* moged tagus g., moged mougus g., moged put g., mogedenn but b. ; *beißende Kälte,* riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b. ; *grelle sich beißende Farben,* livioù dallus (trellus, dijaoj) ; *beißender Senf,* sezv brout g., sezv blazet kreñv g., sezv grizias g., sezv put g., sezv tagus g.

Beißerchen n. (-s,-) : dantig g. [*liester* dentigoù].

Beißkohl g. (-s,-e) : [louza.] beotez str., kaol-beotez str., kaolenn-veotez b.

Beißkorb g. (-s,-körbe) : minwal b., minwalenn b., minwask g., minell b. ; *einem Hund den Beißkorb anlegen,* muzelliñ ur c'hi, minwalañ ur c'hi, minellat ur c'hi, mojelliñ ur c'hi.

Beißring g. (-s,-e) : ruilhenn dantañ b., ruilhodenn dantañ b.

Beißzahn g. (-s,-zähne) : rakdant g., dant a-raok g.

Beißzange b. (-,-n) : [rannyezh] turkez b.

Beistand g. (-s,-stände) : skoazell b., harp g., skor g., gwarez g., taol-skoaz g., sikour b., skoaz b. ; *jemandem Beistand leisten,* reiñ dorn d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., skoazellañ u.b., sikour u.b., skoazellañ u.b. en e zoanioù ; *gegenseitiger Beistand,* kenskoazell b., kengred g., kengrediezh b., karantez b.

Beistandsgelder lies. : skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b.
Beistandsleistung b. (-,-en) : skoazell b., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., gwarez g., kennerzh g./b., taol-skoaz g., souten g.
Beistandspakt g. (-s,-e) : emglev kenskoazell g.
beistehen V.k.d. + t-d-b (stand bei / hat beigestanden) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, skorañ, gwarediñ, sikour, eilañ, reiñ dorn da, reiñ an dorn da, reiñ un tamm skoazell da, reiñ souten da, souten, ober kadorig da, skoazellañ en e zoanioù, ober evit ; *Gott steh mir bei !* Doue da'm sikouro ! ; *keiner wird dir beistehen,* ne gavi nikun ez metoù ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen,* sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b.
beistellen V.k.e. (hat beigestellt) : [Bro-Aostria] *jemandem etwas beistellen,* lakaat ar gerz eus udb gant u.b., lakaat udb e gourc'hemenn u.b., reiñ an aotre d'u.b. d'ober gant udb pa garo.
Beistellmöbel n. (-s,-) : pezh-arrebeuri sikour g., pezh arrebeuri skoazell g.
Beistelltisch g. (-es,-e) : taol sikour b., taol skoazell b., astenn g.
Beisteuer b. (-,-n) : skoaziadenn b., harp g., skor g., skoazell-arc'hant b., skod g., skodad g., skodenn b.
beisteuern V.k.e. (hat beigesteuert) : *Geld beisteuern,* reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn ; *sein Scherflein zu etwas beisteuern,* **a)** reiñ e skodennig evit udb. **b)** [dre skeud.] reiñ un tamm sikour (un tamm skoazell) evit udb, pouezañ da ober udb, kenlabourat d'udb, kenlabourat d'ober udb.
beistimmen V.k.d. + t-d-b (hat beigestimmt) : *jemandem beistimmen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ gant u.b., bezañ asant gant u.b., bezañ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., toniañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *in diesem Punkt stimme ich Ihnen bei,* a-du emaon ganeoc'h war ar poent-se ; *jemandem voll beistimmen,* skeiñ e park u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b. ; *ich stimme Ihnen voll bei,* emaon plom er soñj ganeoc'h.
beistimmend ag. : asantus.
Adv. : evit asantiñ.
Beistimmung b. (-) : asant g., aotre g.
Beistrich g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] skej g., virgulenn b.
Beitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell-goad b.
Beitrag g. (-s, Beiträge) : **1.** degasadenn b., skoazell b., harp g., skor g., perzhiadur g., kenober g., kenobererezh g., kendaolad g., lodenn b. ; *seinen Beitrag leisten,* **a)** kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; **b)** reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, paeañ e skodenn, paeañ skodenn ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern,* boueta an dael ; **2.** *Mitgliedsbeitrag,* skod g., skodad g., skodenn b. ; **3.** [dre heñvel. lenn.] pennad-skrid g. ; *einen Beitrag für eine Zeitung liefern,* kas ur pennad-skrid d'ur gelaouenn.
beitragen V.k.d. *(zu)* (trägt bei / trug bei / hat beigetragen) : **1.** kendougen, dafariñ (da), kendeurel (da), reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, lakaat e damm, reiñ un tamm sikour, reiñ un tamm skoazell, perzhiañ [e], kemer perzh [e], kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'udb, d'ober udb], bezañ kevrann [e] ; **2.** [dre heñvel.] *viel zu etwas beitragen,* kaout un tamm mat a lod en udb, sikour un tamm mat eus e berzh e-unan evit ober udb, pouezañ un tamm mat d'ober udb. ; *die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen,* ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù ; *zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel.
Beitragsanteil g. –s,-e) : kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lodenn b., perzhiadur g., keitrann b.
Beitragsbemessungsgrenze b. (-) : usvevenn ar surentez sokial b.
beitragsfrei ag. : digoust, evit netra.
Beitragsklasse b. (-,-n) : troc'had skodenniñ g.
beitragspflichtig ag. : dindan skodennoù.
Beitragsrückerstattung b. (-,-en) : daskor ar skodennoù g.
Beitragssatz g. (-es,-sätze) : feur skodenniñ g.
Beitragszahler g. (-s,-) : skodenner g.
beitreibbar ag. : goulennadus, enkefiadus, dastaladus, hag a c'haller dastum, hag a c'haller enkefiañ, hag a c'haller daspugn, hag a c'haller deogiñ, hag a c'haller rekizañ.
beitreiben V.k.e. (trieb bei / hat beigetrieben) : **1.** dastum, enkefiañ, daspugn ; *Steuern beitreiben,* dastum (enkefiañ) tailhoù ; *Forderungen beitreiben,* enkefiañ arc'hant dleet ; **2.** [hemolc'h] *Wild beitreiben,* degas ar jiboez, poulzañ ar jiboez ; **3.** [lu] deogiñ, rekizañ.
Beitreibung b. (-,-en) : **1.** dastumadeg b., dastumadur g., enkefiadur g., daspugnadur g. ; **2.** [hemolc'h] degas-jiboez g. ; **3.** [lu] deogadur g., rekizadur g.
Beitreibungsauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh enkefiañ g.
Beitreibungsgebühr b. (-,-en) : mizoù enkef lies.
beitreten V.k.d. + t-d-b (tritt bei / trat bei / ist beigetreten) : emezelañ, kenezelañ, emouestlañ, enrollañ ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaften beitreten,* emezelañ ouzh ur sindikad evit difenn e lazioù ; *einer Gesellschaft beitreten,* emezelañ ouzh ur gevredigezh, mont e-barzh ur gevredigezh, dont da vezañ ezel en ur gevredigezh, enrollañ en ur gevredigezh, en em enrollañ ; *einem Vertrag beitreten,* dont da vezañ ezel (lodek) en ur c'henemglev, mont e-barzh ur c'henemglev ; *einer Partei beitreten,* kemer e gartenn-ezel en ur gostezenn bolitikel, mont e-barzh ur gostezenn bolitikel, emezelañ ouzh ur gostezenn bolitikel,

emouestlañ en ur strollad politikel, enrollañ en ur strollad politikel.
Beitritt g. (-s,-e) : emezeladur g., kenezeladur g., enroll g., enrolladur g. ; [polit.] *Beitritt zu einem Staatsvertrag,* emezeladur en ur feur-emglev g.
Beitrittserklärung b. (-,-en) : disklêriadur emezeladur g., disklêriadur kenezeladur g.
Beitrittsgesuch n. (-s,-e) : goulenn emezeladur g., goulenn kenezeladur g.
Beitun n. (-s) : *ohne mein Beitun,* hep ma vijen aet da emellout en dra-se, hep din emellout, hep skoazell ebet eus va ferzh, hep din bezañ lodek e doare pe zoare.
Beitzker g. (-s,-) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b.
Beiwagen g. (-s,-) : adkarr g., sitkarr g., kavell kostez g., botez b. ; *Motorrad mit Beiwagen,* karr-botez g.
Beiwagenfahrer g. (-s,-) : treizhad sitkarr g.
Beiwerk n. (-s,-e) : **1.** advitrakoù lies., advinviajoù lies., advenvegoù lies. ; **2.** [c'hoariva] kinklerezh g. ; **3.** [dre skeud.] *schmückendes Beiwerk,* stagadenn b., ouzhpennadenn b., stagadur g., tra ouzhpenn g.
Beiwert g. (-s,-e) : [mat.] kenefeder g., faktor g., gwereder g., devouder g., parenn b., gwezhiader g.
beiwohnen V.k.d. + t-d-b (hat beigewohnt) : **1.** arvestiñ ouzh, kemer perzh e, bezañ war al lec'h, bezañ war-dro ; *einem Feste beiwohnen,* kemer perzh en ur gouel ; **2.** kenvevañ b., kenannezañ ; *ehelich beiwohnen,* bevañ a-gevret evel priedoù, c'hoari ti bihan.
Beiwohner g. (-s,-) : [istor] annezad estren hep gwirioù keodedad g.
Beiwohnung b. (-) : **1.** kenvuhez b., kenannezadur g. ; **2.** [gwashaus] serc'herezh g. ; **3.** darempredoù rev lies., paradur g., embaradur g. ; **4.** bezañs b., arvesterezh g.
Beiwort n. (-s,-wörter) : **1.** [yezh.] anv-gwan-doareañ g., anv-doareañ g. ; **2.** [dre skeud.] *schmückendes Beiwort,* pri g., stagenn didalvoud b.
Beizanlage b. (-,-n) : [tekn.] staliadur skuriañ g., staliadur spurañ g., kenreizhiad skuriañ b., kenreizhiad spurañ b.
Beizbad n. (-s,-bäder) : [tekn.] soub skuriañ g., soub spurañ g.
Beize[1] b. (-,-n) : **1.** livaj g., intr g. ; **2.** danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., danvez spurañ g., spuruzenn b. ; **3.** [kegin.] hilienn b., glec'h-gwinêgr g. ; **4.** [hemolc'h] falc'hunerezh g.
Beize[2] b. (-,-n) : [rannyezh] : ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
beizeiten Adv. : **1.** e-koulz-vat, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; **2.** war an abred.
beizen V.k.e. (hat gebeizt) : **1.** [kegin.] hiliañ, hiliennañ, glec'hiañ, glec'hiñ ; *in Essig beizen,* hiliennañ e-barzh gwinegr ; **2.** [tekn.] *schwarz beizen,* ebenaat, duaat, duañ [ar c'hoad] ; **3.** livañ, intrañ ; **4.** daskrignat, skuriañ, spurañ.
beizend ag. : krignus, daskrignus, spurus.
Beizjagd b. (-) : [hemolc'h] falc'hunerezh g.
Beizjäger g. (-s,-) : falc'huner g.
Beizkraft b. (-,-kräfte) : [kimiezh] daskrignusted b., nerzh daskrignat g.
Beizmittel n. (-s,-) : [kimiezh] danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., spuruzenn b.
Beizung b. (-) : daskrign g., skurierezh g., spuradur g.
Beizvogel g. (-s,-vögel) : labous falc'hunerezh g.
bejahen V.k.e. (hat bejaht) : asantiñ da, kavout mat, lavaret ya da, aprouiñ, bezañ a-du gant, grataat ; *wer schweigt, der bejaht,* neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant.
bejahend ag. : **1.** asantus ; *im bejahenden Fall,* e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya ; **2.** [yezh.] … kadarnaat, … diogeliñ ; *bejahender Aussagesatz,* nannnac'hadenn b., lavarenn gadarnaat b., lavarenn diogeliñ b. ; *bejahende Form,* stumm kadarnaat g., stumm diogel g.
bejahendenfalls Adv. : e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya.
bejahrt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad, un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, avañset en oad, avañsedik en oad.
Bejahung b. (-,-en) : asant g., asantadur g., asantadenn b., nannnac'hadenn b., kanardanenn b., digeladur, haeradur g., dogeladenn b., haeradenn b.
bejammern V.k.e. (hat bejammert) : klemm en abeg da (eus, a, diwar-benn), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, bezañ glac'haret gant, kañvaouiñ war udb, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har en abeg da ; *jemanden bejammern,* kaout truez ouzh u.b., truantal d'u.b., trueziñ ouzh u.b. ; *etwas bejammern,* dougen kañvoù bras d'udb, kañvaouiñ d'udb, gouelañ d'udb.
bejammernswert ag. / **bejammernwürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, glac'harus, doanius, da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, keuzius, reuzeudik, ranngalonus, daeraouus, kaezh [*liester* keizh], gouelus, gouelvanus, kañvaouus, morfontus, truek, tru, tristidik.
Bejammernswürdigkeit b. (-) : reuzeudigezh b., truegezh b., kaezhnez b., kaezhned b.
bejauchzen V.k.e. (hat bejauchzt) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennoù a levenez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].
bejubeln V.k.e. (hat bejubelt) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennoù a levenez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].
bekakeln V.k.e. (hat bekakelt) : [rannyezh.] *etwas bekakeln,* reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz diwar-benn udb gant ur foerell a zisplegadurioù, dibluskañ pizh betek re ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit komz eus udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn), arabadiñ udb, stambouc'hañ udb., komz a-dreuz hag a-hed eus udb.
bekalmen V.k.e. (hat bekämpft) : [merdead.] dizaveliñ.
Bekalmungskegel g. (-s,-) : [merdead.] kernenn dizaveliñ b.
bekämpfen V.k.e. (hat bekämpft) : stourm ouzh, stourm a-enep da, talañ ouzh, gouren ouzh, ober brezel da, brezeliañ a-enep, en em gannañ gant, dizarbenn, diarbenn, parraat, parraat ouzh, mont en arbenn da, mougañ, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, kaeañ ouzh, kas a-enep, difenn ouzh ; *die schlechten Gewohnheiten bekämpfen,* gouren

ouzh an techoù ha plegoù fall ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus,* ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalaouriezh ; *falsche Gerüchte bekämpfen,* leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, divrudañ brudoù faos, dizarbenn brudoù faos, kaeañ ouzh brudoù faos ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen,* difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro, ober brezel da saotradur an endro, difenn ouzh saotradur an endro.

Bekämpfung b. (-,-en) : stourm [ouzh] g., stourmerezh [ouzh] g., diarbenn g., dizarbenn g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.

bekannt ag. : **1.** anavezet, brudet, anav, anavet ; *das ist allgemein bekannt,* se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *ich bin mit ihm bekannt,* en em anavezout a reomp, anaoudeien omp (Gregor), anavezout a ran anezhañ, unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *dieser Mann ist mir nicht bekannt,* an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo un diavaezour evidon, an den-se a zo dianaoudek din, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ ; *soviel mir bekannt ist,* din da c'houzout, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, war a ouzon, war a glevan, a gement am befe soñj gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, gant ma oufen ; *bekannt machen, bekannt geben,* reiñ da c'houzout, reiñ anaoudegezh eus, lakaat anavezout [udb], reiñ [udb] da anavezout, embann, bannañ, diferañ, kemenn, enkantiñ, anzav, doaretaat, liketañ, skritellañ, reiñ avel da, brudañ, disklozañ, diskuliañ, reiñ keal eus, dozviñ, disklêriañ ; [skingomz] *etwas über die Sender bekannt geben,* skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, disklozañ udb dre ar skingomz, dozviñ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *feierlich bekannt machen,* embann war an ton bras, embann gant lid. ; *jemanden mit jemand anderem bekannt machen,* kinnig u.b. da u.b. all, lakaat u.b. d'ober anaoudegezh gant u.b. all ; *darf ich Sie mit ihm bekannt machen ?* ha bez' e c'hellan kinnig anezhañ deoc'h ? ; *jemanden mit etwas bekannt machen,* diskuliañ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, enlaeziñ u.b. en udb, enlaeziñ u.b. d'udb. ; *mit etwas bekannt werden,* ober anaoudegezh gant udb ; *er ist in Wien bekannt,* anavezet eo e Vienna, brudet eo e Vienna, brud en deus e Vienna ; *das ist eine bekannte Sache,* brud a zo dre-holl eus an dra-se, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, gouezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, embannet eo bet war ar groaz, embannet eo bet d'ar seizh avel, anat eo d'an holl ; *bekannt werden,* **a)** en em skignañ, en em ledañ, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud ; **b)** brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; *er ist dafür bekannt, dass er jähzornig ist,* ar brud en deus da vezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, nervus) ; *dieser Frevel wurde schnell überall bekannt,* ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; *von einem kleinen Kreis bekannt,* anavezet nebeut ; **2.** [dre skeud., P.] *er ist bekannt wie ein bunter Hund,* brudet eo e pevar c'horn ar vro, anavezet eo e kement korn 'zo, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo evel ar bleiz ruz, anavezet eo a bep tu.

Bekannte(r) ag.k. g./b. : anaoudeg g., mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *wir sind alte Bekannte,* en em anavezout a reomp abaoe pell, anaoudeien a-gozh omp ; *das ist ein Bekannter von mir,* unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *Bekannte von mir wohnen in dieser Stadt,* anaoudegezh am eus er gêr-se, anaoudegezhioù din a zo o chom er gêr-se ; *sie wollte alte Bekannte besuchen,* c'hoant he doa mont da welet anaoudegezh kozh dezhi ; *dieser Herr ist ein guter Bekannter von Ihnen,* an aotrou-se en deus anaoudegezh vat ac'hanoc'h ; *er hat keine Bekannten und keine Familienangehörigen in der Gegend,* n'en deus na karr na kilhoroù er vro ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen,* ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.

Bekannte(s) ag.k. n. : gouvezad g.

Bekanntenkreis g. (-es,-e) : kelc'h an anaoudeien g., kelc'h ar vignoned g., darempredерezh g., anaoudegezhioù lies. ; *er hat einen breiten Bekanntenkreis,* anavezout a ra ur bern tud.

bekanntermaßen Adv. : evel ma ouzomp, anat eo, anat eo d'an holl.

Bekanntgabe b. (-,-n) : **1.** kemenn g., kemennadenn b., kemennad g., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g., disklêriadur g., notadur g., notenn b., dougidigezh b. ; *öffentliche Bekanntgabe,* kemenn d'an holl g., embann war ar groaz g., embann d'ar seizh avel g. ; **2.** diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b. ; *Bekanntgabe eines Geheimnisses,* diskuliadur (diskulierezh) ur c'hevrin g.

Bekanntheit b. (-) : brud g., anvegezh b.

Bekanntheitsgrad g. (-,-e) : derez anvegezh g.

Bekanntheitstäuschung b. (-,-en) : [bred.] ledkounañ g., lezvemor g., falskounañ g., touellkounañ g.

bekanntlich Adv. : evel ma ouzomp, anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, anat eo, anat eo d'an holl.

Bekanntmachung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kelaouadenn b., bann g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g., enkant g., notadur g., notenn b., skrid-embann g., dougidigezh b. ; *amtliche Bekanntmachung,* kemenn kefridiel g., kemennadenn a-berzh ul levierezh Stad b., kemenn d'an holl g. ; *gerichtliche Bekanntmachung,* embann al lez-varn g. ; *laut Bekanntmachung,* evel ma oa bet embannet (kemennet), hervez pezh oa bet embannet ; *Bekanntmachung von Gesetzen,* embannidigezh lezennoù 'zo b., embannerezh lezennoù

'zo g., dougidigezh lezennoù 'zo b. ; **2.** skritell b., liketenn b., parchenn b.

Bekanntschaft b. (-,-en) : **1.** anaoudegezh b. ; *mit jemandem Bekanntschaft machen,* ober anaoudegezh gant (ouzh, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *er gewinnt bei näherer Bekanntschaft,* talvezout a ra ar boan ober gwelloc'h anaoudegezh gantañ, talvezout a ra ar boan klask e anavezout gwelloc'h ; *neue Bekanntschaften schließen,* ober anaoudegezh gant (ouzh, e) tud nevez, kaout anaoudegezh gant tud nevez ; *sehr erfreut, Ihre Bekanntschaft zu machen,* laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; **2.** anaoudeg g., anaoudegezh b., mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *er hat viele Bekanntschaften,* anavezout a ra ur bern tud.

Bekassine b.(-,-n) : [loen.] gioc'h g., gioc'h-lann g., gavrig-an-hañv b., kefeleg-lann g.

bekehren V.k.e. (hat bekehrt) : **1.** kemmañ, treiñ, amdreiñ ; **2.** gounit d'ar feiz, gounit da Zoue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, treiñ war-du Doue, treiñ ouzh Doue, andreiñ, distreiñ ; *zum Christentum bekehren,* avielañ ; *zum Islam bekehrt,* kanttroet d'an Islam ; **3.** kendrec'hiñ, gounit war.

V.em. : **sich bekehren** (hat sich (t-rt) bekehrt) : kemmañ kredenn, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue, treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-du Doue, en em dreiñ etrezek Doue ; *sich zum Katholizismus bekehren,* andreiñ ouzh ar gatoligiezh, degemer ar feiz katolik, degemer ar gatoligiezh da gredenn, treiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-du ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, en em dreiñ etramek ar gatoligiezh, en em dreiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-du ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, kanttreiñ d'ar gatoligiezh.

Bekehrer g. (-s,-) : androer g.

Bekehrung b. (-,-en) : andro g., andreiñ g., distro da Zoue b., distro ouzh Doue b., emzistro da Zoue b., gounidegezh d'ar feiz b., kemm-kredenn g. ; *Bekehrung des Apostels Paulus, Bekehrung des Paulus, Pauli Bekehrung,* distro sant Paol ouzh Doue b. ; *Bekehrung des Sünders,* distro ar pec'her b.

Bekehrungseifer g. (-s) **/ Bekehrungswut** b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

bekennen V.k.e. (bekannte / hat bekannt) : anzav, disklêriañ, diskuliañ, kofes, kofesaat ; *seine Sünden bekennen,* anzav (diskuliañ, kofes, kofesaat) e bec'hedoù ; *seine Weltanschauung bekennen,* diskuliañ e gredenn, anzav e gredenn ; *er musste endlich Farbe bekennen,* a-benn ar fin e rankas diskuliañ eus peseurt spered e oa buhezet, a-benn ar fin e rankas dispakañ e jeu, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt mennozh a oa en e spered, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt spered a geflusk anezhañ, a-benn ar fin e rankas diskuliañ petra a oa anezhañ e gwirionez, a-benn ar fin e rankas diskouez e wir zremm, a-benn ar fin e rankas mont gant an eeun, a-benn ar fin e rankas mont eeun ganti, a-benn ar fin e rankas mont didroidell dezhi, a-benn ar fin e rankas mont dezhi (lavaret e vennozh) hep kuzh seurt ebet, a-benn ar fin e rankas en em reiñ da anavezout (Gregor) ; *nicht zu bekennen sein,* bezañ dianzavus.

V.em. **sich bekennen** (bekannte sich / hat sich (t-rt) bekannt) : *sich schuldig bekennen,* anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e gabluster, anzav bezañ kablus, dislonkañ e dorfed, en em lakaat da gablus, diskargañ e c'hor, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *ich bekenne mich schuldig,* anzav a ran ez on kablus ; *sich zu einem Anschlag bekennen,* sammañ atebegezh ur gwalldaol, reiñ da c'houzout eur aozer ur gwalldaol, reiñ da anavezout eur oberer ur gwalldaol, reiñ da anavezout ez eus bet c'hoarvezet ur gwalldaol en anv an-unan ; *sich zum Islam bekennen,* disklêriañ e fas an heol bezañ a-du gant an Islam, disklêriañ e feiz en Islam, anzav e feiz en Islam ; *sich zu einem Kind bekennen,* anzav ur bugel, anzav ez eo u.b. e vugel hervez al lezenn, lakaat ur bugel war e anv, asantiñ e vefe lakaet ur bugel war e anv.

Bekenner g. (-s,-) : **1.** diskibl g., feiziad g., dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g., sektennour g. ; **2.** anzaver ar feiz g.

Bekenneranruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn evit sammañ atebegezh ur gwalldaol bennak b., pellgomzadenn evit anzav ur gwalldaol bennak b.

Bekennerbrief g. (-s,-e) **/ Bekennerschreiben** n. (-s,-) : lizher evit sammañ atebegezh ur gwalldaol bennak g., lizher evit anzav ur gwalldaol bennak g.

Bekenntnis n. (-ses,-se) : **1.** anzav g., anzavidigezh b. ; *ein Bekenntnis ablegen,* anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedoù, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedoù ; *die Bekenntnisse des heiligen Augustinus,* anzavadoù sant Eosten lies. ; **2.** kredenn b. ; *die grundlegenden Bekenntnisse,* ar c'hreañsoù lies. ; **3.** disklêriadur a feiz g.

Bekenntnisfreiheit b. (-) : frankiz war tachenn ar relijion b., frankiz krediñ b.

Bekenntniskirche b. (-) : iliz anzaverien ar feiz b. [*iliz protestant eus an XX^{vet} kantved*].

bekenntnislos ag. : digredenn.

Bekenntnisschule b. (-,-n) : skol gredennel b., skol stag ouzh ur gredenn bennak b.

bekielen V.k.e. (hat bekielt) : pluañ.

beklagen V.k.e. (hat beklagt) : **1.** klemm ; *er ist zu beklagen,* fall eo dezhañ, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, mont a ra fall ar bed gantañ, deur am eus gantañ, trueziñ a ran outañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ / e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor) ; *er ist nicht zu beklagen,* n'eo ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *jemanden beklagen,* kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b. ; **2.** klemm en abeg da (eus, a, diwar-benn, diouzh), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, keuziañ da, bezañ glac'haret gant, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har en abeg da ; *sein Los beklagen,* klemm war e stad,

klemm ouzh e blanedenn ; *ein Unglück beklagen,* bezañ glac'haret gant ur gwalleur bennak, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har en abeg d'ur walleur bennak ; *seine Armut beklagen,* klemm war e baourentez.
V.em. : **sich beklagen** (hat sich (t-rt) beklagt) : klemm, termal, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, truantal, en em chaokat, trueziñ, cherjal, damantiñ ; *sich über seine Lage beklagen,* klemm war e stad ; *sich über sein Los beklagen,* klemm ouzh e blanedenn ; *er beklagt sich dauernd,* bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebezh klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, hennezh a zo ur bugel pikous ; *sie beklagen sich nicht allzu sehr,* ne glemmont ket re en holl ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd,* hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *diese Leute, die sich dauernd beklagen, können einem auf die Nerven gehen,* kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout ; *sich über etwas (t-rt) beklagen,* klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm diouzh udb, klemm ouzh udb, klemm eus udb, klemm ag udb, klemm gant udb ; *sich über etwas (t-rt) bei jemandem beklagen,* klemm ouzh u.b. war udb, klemm ouzh u.b. diwar-benn udb, ober e glemmoù ; *sich über seine Lage beklagen,* klemm doanius war e stad ; *sie beklagen sich über die Höhe der Miete,* klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *er kann sich nicht beklagen,* n'en deus ket da glemm, n'eo ket da glemm, arabat dezhañ klemm, pec'hed en dije o klemm, pec'hed e vefe dezhañ klemm ; *sich darüber beklagen, dass, sich bekagen, dass,* klemm e ...
beklagenswert ag. / **beklagenswürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, doanius, glac'harus, kañvaouus, keuzius, keuziadus, morfontus, despetus, reuzeudik, gwalleürus, maleürus, da glemm, truezus, truezek, reuzeudik, ranngalonus, kaezh [*liester* keizh], gouelus, gouelvanus, klemmvanus, tristidik.
beklagt ag. : enkablet.
Beklagte(r) ag.k. g./b. : tamallad g., tamalladez b., enkabled g., enkabledez b., emzifenner g., emzifennerez b.
beklatschen V.k.e. (hat beklatscht) : **1.** *jemanden beklatschen,* strakal e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b. ; **2.** [dre astenn.] *jemanden in übler Weise beklatschen,* droukkomz eus u.b. gant displedoni, ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., drouklavaret war u.b. gant displedadurezh, flipata u.b., pilat u.b., dantañ u.b. en un doare displed, lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e benn d'u.b. gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwallgomz eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.
beklauen V.k.e. (hat beklaut) : *jemanden beklauen,* laerezh u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b.
bekleben V.k.e. (hat beklebt) : **1.** pegañ, spegañ, kaotañ ; **2.** skritellañ, liketañ, tikedenniñ.
bekleckern / beklecksen V.k.e. (hat bekleckert / hat bekleckst) : P. saotrañ, tarchañ, kousiañ, bastrouihañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober glabousoù war, ober mastar war ; *er hat sein Heft bekleckert,* graet en deus mastar war e gaier.
bekleiden V.k.e. (hat bekleidet) : **1.** gwiskañ, goleiñ ; *wer so leicht bekleidet ist, kann nur frieren,* an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; *mit einem Pullover bekleidet,* war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn ; *mit Holz bekleiden,* koadañ, lambruskañ ; *mit Marmor bekleiden,* marbrañ ; *mit Papier bekleiden,* paperañ, lakaat paper-moger ouzh ; *mit Tafelwerk bekleiden,* lambruskañ ; **2.** [dre skeud.] delc'her, embreger, seveniñ ; *ein hohes Amt bekleiden,* bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel ; *mehrere Ämter bekleiden,* berniañ kargoù, [dre fent] laerezh poan ar re zilabour.
V.em. : **sich bekleiden** (hat sich (t-rt) bekleidet) : en em wiskañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e zilhad.
bekleidet ag. : gwisket.
Bekleidung b. (-,-en) : **1.** gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./lies. ; **2.** [dre skeud.] *Bekleidung eines Amtes,* enkargadur g., sevenidigezh ur garg bennak b., embregerezh ur garg bennak g. ; *Bekleidung einer Würde,* embregerezh un uhelgarg bennak g., enkargadur en ur vriegezh bennak g.
Bekleidungsindustrie b. (-) : dilhaderezh g., aozerezh dilhad g.
bekleistern V.k.e. (hat bekleistert) : induañ gant kaot, lindrenniñ gant peg.
beklemmen V.k.e. (hat beklemmt) : **1.** gwaskañ, gwaskennañ, stardañ, enkañ, moustrañ, mac'hañ, mac'hañ war, mougañ ; **2.** [dre skeud.] ankeniañ, enkreziñ, nec'hiñ, direnkañ, nec'hañsiñ, doaniañ, mantrañ, gwanañ, mac'hañ war, anoaziñ, souriñ war.
beklemmend ag. : estlamm, ankenius, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, estrenvanus, sammus, bec'hius, moustrus, gwaskus, dinerzhus, ranngalonus, doanius, glac'harus, anoazus, rec'hus, tagus, trabasus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, chifus, bac'h, mougus ; *eine beklemmende Lage*, ur blegenn ziaes b., un enkadenn b., ur gwall blegenn b., ur stad ankenius b.

Beklemmung b. (-,-en) : **1.** anken b., enkrez g., enkrezenn b., nec'h g., barr enkrez g., tarzh-kalon g., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., mac'herezh g., stardadenn b., estlamm g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., hirvoud g. ; **2.** [mezeg.] simuc'h g.

beklommen ag. : enkrezet, war enkrez, nec'het, ankeniet, gwasket, gwaskennet, stouvet, stardet, doaniek, mantret, morc'hedus, karget e vazh a spern, dindan e anken, du e benn, du e zremm, ur galonad en e greiz ; *beklommenen Herzens,* stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, stardet e galon, diaes e galon, bihan e galon, gwasket e galon, skoet e galon, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, mantr en e galon, mantret e galon ; *beklommen aussehen,* bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *warum siehtst du denn so beklommen aus ? warum machst du ein so beklommenes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Beklommenheit b. (-) : enkrez g., enkrezenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., tristidigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g., treant g.

beklopfen V.k.e. (hat beklopft) : **1.** skeiñ a daolioù bihan gant, pigosat a daolioù skañv war ; **2.** [mezeg.] ; skeiñ a daolioù bihan ouzh, pigosat war ; **3.** [mengleuz.] sontañ.

beklоppt ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

beknabbern V.k.e. (hat beknabbert) : krignat.

beknackt ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

beknien V.k.e. (hat bekniet) : P. *jemanden beknien,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., terriñ e benn d'u.b., atahinañ u.b.

beködern V.k.e. (hat beködert) : boueta, paskañ ; *einen Haken beködern,* boueta un higenn ; *nicht beköderter Haken,* higenn divoued b.

bekohlen V.k.e. (hat bekohlt) : [merdead.] pourvezañ glaou da, pourvezañ eus glaou, pourchas glaou da, darbariñ glaou da.

bekommen V.k.e. (bekam / hat bekommen) : **1.** dont da gaout, kaout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was bekommst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *wie viel bekommen Sie von mir ?* pegement e tlean deoc'h ? ; *einen Brief bekommen,* kaout lizher, kaout (degemer, resev) ul lizher, degouezhout ul lizher d'an-unan ; *Ihr Paket habe ich gestern bekommen,* degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; *ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen,* dec'h em boa bet lizher diganti ; *von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief,* bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht,* n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav) ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort,* e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *vergleichbare Produkte bekommen Sie nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *Geld bekommen,* resev arc'hant / touch arc'hant (Gregor), degemer arc'hant, kaout arc'hant digant u.b., degouezhout arc'hant d'an-unan ; *seinen Lohn bekommen,* touch e bae ; *etwas umsonst bekommen,* kaout udb evit netra, bezañ roet udb d'an-unan evit netra, kaout udb hep paeañ ur siseurt ; *er bekommt alles, was er will,* ne vez dirannet eus seurt ebet ; *sie hätte so gern Kinder bekommen,* goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *ich habe nicht die Frau bekommen, die ich hätte bekommen sollen,* n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen,* pakañ un taol reolenn war e vizied ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù.

2. gant *zu* + un anv-verb : dichañsañ ; *das spannendste Buch, das ich jemals zu lesen bekommen habe,* al levr plijusañ ez eo bet dichañset din lenn ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe,* n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *er bekommt es mit mir zu tun,* d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, bekommt er es mit mir zu tun,* e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *wenn ich nach Hause komme, werde ich etwas zu hören bekommen,* soroc'h am bo (trouz am bo, gourdrouz a glevin, ur guchenn a glevin, ur guchenn a bakin, va jeu a glevin, kroz a glevin, gourdrouzet e vin, klevet a rin traoù, graet e vo un dañs hep soner ganin, langaj am bo, pakañ a rin va fegement, klevet a rin storlok, tapout a rin trouz, tapout a rin kroz) p'en em gavin er gêr.

3. gant un anv-gwan verb ; *er bekommt das Buch geschenkt,* profet e vo al levr dezhañ ; *er bekommt den Aufsatz geschickt,* kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter bekommt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen,* pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *von jemandem etwas geliehen bekommen,* (am)prestañ udb digant u.b., bezañ prestet udb d'an-unan gant u.b. ; *ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen,* ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv.
4. gant un anv-gwan ; *etwas satt bekommen,* dont da vezañ skuizh (eok) gant udb, tapout e walc'h eus udb, sevel heug d'an-unan ouzh udb, bezañ erru heug (faezh, dotu, skuizh, poazh) gant udb, bezañ darev gant udb.
5. [dre heñvel.] *ein Kind bekommen,* gwilioudiñ, kaout ur bugel, genel ur bugel d'an-unan, degouezhout ur bugel gant an-unan ; *Junge bekommen,* kelinañ, porc'hellañ, halañ, nodiñ, treiñ ; *die Bäume bekommen im Frühling Laub,* deliaouiñ a ra ar gwez en nevez-amzer ; *Zähne bekommen,* sevel dent d'an-unan, kas dent ; *Federn bekommen,* sevel plu war an-unan ; *Runzeln bekommen,* krec'higelliñ, roufennañ, gweñvañ, krizañ ; *sie bekamen Durchfall,* deuet e oa ar red-kof dezho ; *einen roten Kopf bekommen,* dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruziañ ; *der Mörtel bekommt Risse,* komañs a ra an indu skarnilañ, komañs a ra an indu da skarnilañ, emañ an indu o skarnilañ ; *den Schnupfen bekommen,* dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *Hunger bekommen,* sevel naon gant an-unan, sevel naon d'an-unan, dont e galon da zigeriñ, dont naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *einen Verweis bekommen,* tapout ur c'hemenn groñs, bezañ karezet, tapout ur garez ; *Furcht vor etwas bekommen,* sevel aon gant an-unan (kregiñ aon en an-unan, kemer aon) rak udb ; *er bekommt Lust zu ...,* treiñ a ra en e benn [ober udb], sevel a ra c'hoant dezhañ [d'ober udb].
6. [dre astenn.] *von etwas Wind bekommen,* kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb ; *zu Gesicht bekommen,* merzout, gwelet al liv eus ; *er hat noch nie etwas von seinem Geld zu Gesicht bekommen,* n'end eus morse gwelet al liv eus e arc'hant ; *jemanden in seine Gewalt bekommen,* lakaat u.b. da sujañ d'e veli, trec'hiñ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, kaout al levezon war u.b. ; *sich (t-rt) wieder in seine Gewalt bekommen,* kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern, sevel e chouk ; P. *einen Korb bekommen,* kaout ur c'habestr, pakañ un torkad kerc'h, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e sac'h digant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.
V.k.d. + t-d-b (bekam / ist bekommen) : bezañ diouzh, degouezhout ; *der Wein bekommt dir nicht,* ar gwin ne zegouezh ket dit, ar gwin n'eo ket diouzhit ; *dieses Fleisch ist mir nicht gut bekommen,* diaezet e oan bet gant ar c'hig-se, en em gavet e oan diaes diwar an tamm kig-se, deuet e oa an tamm kig-se da neuñviñ war va c'halon ; *wohl bekommt's,* da skrin ho kalon ! d'ho tied ! yec'hed deoc'h ! yec'hed digant Doue ! kalon vat deoc'h ! Doue r'ho pennigo (d'ho miro, d'ho kendalc'ho) ! mil vad deoc'h ! ; *es wird ihm nicht gut bekommen, weiter unter freiem Himmel zu arbeiten,* fall eo dezhañ chom er-maez da labourat.
V.em. : **sich bekommen** (bekamen sich / haben sich (t-rt) bekommen) : P. *endlich bekamen sie sich,* hag a-benn ar fin e oant deuet a-benn da zimeziñ an eil d'egile.
bekömmlich ag. : **1.** hag a c'haller kavout ; **2.** mat, aes da ziskenn, skañv, treizhus, treizh, disamm, divec'h, goüs ; *schwer bekömmlich,* teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ ; *Bohnen sind schwer bekömmlich,* poazhadur ar fav a vez diaes, fav a vez diaes da wiriñ, fav a zo diaes da ziskenn, fav a chom war ar galon, fav a vez diaes da boazhañ er c'hof, fav a vez diaes da boull ar galon, fav a zo kriz da boull ar galon, fav a vez kalet da boull ar galon, boued teuc'h da zebriñ a zo eus ar fav ; *bekömmliche Kost,* boued aes da ziskenn, boued skañv (treizhus, disamm, divec'h) g. ; **3.** salvus, emsavus, spletus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus, gounidus ; *für jemanden bekömmlich,* diouzh u.b., mat diouzh u.b., dereat ouzh u.b., stummet diouzh u.b., azas ouzh u.b., hag a zegouezh d'u.b.
Bekömmlichkeit b. (-) : treizhusted b.
beköstigen V.k.e. (hat beköstigt) : magañ, bevañ, predañ, pasturiñ, mezhur [anv-verb nemetken] ; *er wird dort beköstigt,* paeañ a ra evit e voued en ti-se.
Beköstigung b. (-) : bevañs g., boued g., magadur g., magadurezh b., keusteurenn b., mezhur g., pask g., paskadur g., peuriñ g. ; *Zimmer mit Beköstigung,* bod ha loj, ti hag aoz hag ur gwele evit an noz, pañsion leun b., holl bredoù ha lojeiz, al lojeiz hag ar peuriñ.
bekräftigen V.k.e. (hat bekräftigt) : startaat, kadarnaat, diogeliñ, kretaat, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, kreñvaat, nershaat, sintrañ, stardañ ; *seine Worte wurden durch sein vorbildliches Leben bekräftigt,* skouerioù e vuhez a roas nerzh d'e gomzoù.
Bekräftigung b. (-,-en) : skor g., harp g., kadarnadur g. ; *zur Bekräftigung seiner Aussage,* evit harpañ e lavar, evit skorañ e gomzoù, evit pantilhoniñ e lavar, evit nershaat e lavar.
bekrallt ag. : krabanek, skilfek.
bekränzen V.k.e. (hat bekränzt) : kurunenniñ, kuruniñ, garlantezañ, kribellañ, kribennañ.
bekreuzen / bekreuzigen V.k.e. (hat bekreuzt / hat bekreuzigt) : kroziañ [u.b.], kroaziañ war [u.b.], lakaat arouez ar groaz war.
V.em. : **sich bekreuzen / sich bekreuzigen** (hat sich (t-rt) bekreuzt / hat sich (t-rt) bekreuzigt) : ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat arouez ar groaz ouzh e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn, gwiskañ sin ar groaz en e gerc'henn.
bekriegen V.k.e. (hat bekriegt) : ober brezel ouzh, brezeliañ a-enep.

V.em. : **sich bekriegen** (haben sich (t-rt) bekriegt) : ober brezel an eil ouzh egile, brezeliañ an eil a-enep egile.

Bekritteler g. (-s,-) : P. nagenner g., nagenn g., ingennour g., arveller g., divruder g., gwallvruder g., droukprezeger g., droukkomzer g., teodeg g., lañchenn b., chikaner g., noazour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., rekiner g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., den na wel netra nemet a-dreuz g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., diskol g., disuj g., den ranous g. tagnouz g., revr war wigour g., chipoter g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

bekritteln V.k.e. (hat bekrittelt) : ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata, nagenniñ, rekinat, klask digarezioù, divrudañ ; *etwas bekritteln,* pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata udb, nagenniñ udb ; *ein Werk bekritteln,* dibluskañ un oberenn / diskantañ un oberenn (Gregor) ; *er bekrittelt immer und alles,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bekrittelnd ag. : abegus, pismigus, flemmus, hek, pik, nagenner.

bekrönen V.k.e. (hat bekrönt) : kurunenniñ, kuruniñ.

Bekrönung b. (-,-en) : kurunadur g., kurunidigezh b.

bekümmern V.k.e. (hat bekümmert) : enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniñ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, maritellañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ranngaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *bekümmert sein,* bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ eferet, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, turlutañ, kaout poan-galon, ranngaloniñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, melreañ, kaout melre, bezañ melre gant an-unan, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, tapout kalonad, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rouestled, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spern.

V.em. : **sich bekümmern** (hat sich (t-rt) bekümmert) : **1.** gwalañjeriñ, glac'hariñ, kemer glac'har, malañjeriñ, tregasiñ, melreañ, kaout melre, morfontiñ, niñval ; **2.** *sich um etwas bekümmern,* prederiañ gant udb, soursial ouzh udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, en em lakaat e poan gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, kemer albac'henn gant udb,

lakaat e albac'henn gant udb ; *sich um nichts bekümmern,* na ober na forzh na brall eus ar bed en-dro d'an-unan, na ober kaz a netra, bezañ digas (dibalamour), na ober van ebet, na deuler kont eus netra, na ober na mik na mann a netra, na sellet ouzh mann, na ober forzh a netra, na ober forzh gant netra, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, lezel pep tra a-gostez, lezel pep tra war e revr.

bekümmernd ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, doanius, anoazus, margalonus, maritellus, morfontus, melreüs, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, trefuus, ankenius.

Bekümmernis b. (-,-se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., glac'har g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkrez g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., trekou g., turlut g., treboul g., trabas g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., malañjer g., trefu g., torr-spered g.

bekümmert ag. : damani, trist, tristik, malañjer, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, morc'hedus, nec'hek, nec'hañset, anoazet, sorbet, soursius, chifet, doaniet ; *bekümmert aussehen,* bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ un aer nec'het war e benn, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezañ neuz an enkrez war e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *bekümmert sein,* damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, glac'hariñ, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, ranngaloniñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kaout torr-spered ; *warum siehtst du denn so bekümmert aus ? warum machst du ein so bekümmertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

bekunden V.k.e. (hat bekundet) : **1.** kemenn, diskouezata, diskouez, embann, disklêriañ ; *seine Freude bekunden,* bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levenez ; **2.** testeniañ.

Bekunden n. (-s) **/ Bekundung** b. (-,-en) : **1.** kemenn g., embann g., disklêriadur g. ; **2.** testeni g., diskouezadur g. ; *nach Bekunden der Historiker,* war anzav an istorourien, hervez testeni an istorourien.

Bel g. (-s,-) : [fizik] bel g.

belächeln V.k.e. (hat belächelt) : **1.** mousc'hoazh diwar-benn ; **2.** [dre skeud.] *jemanden belächeln,* c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisat, gogeal) u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

belachen V.k.e. (hat belacht) : *jemanden belachen,* c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisat, gogeal) u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz

genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

beladen V.k.e. (belädt / belud / hat beladen) : **1.** kargañ, sammañ, bec'hiañ, gwallsammañ ; *den Wagen mit Holz beladen,* kargañ koad e-barzh ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; *einen Wagen beladen,* karradiñ ; *du bist aber schwer beladen,* ur gwall garg a zougez, karget out evel ur vulez, gwall vec'hiet out ; *ein schwer beladener Wagen,* ur c'harr karget-pounner g. ; *ein voll beladener Wagen,* ur c'harr karget-leun g. ; **3.** [merdead.] fardiñ, frediñ, lestrañ.

V.em. : **sich beladen** (belädt sich / belud sich / hat sich (t-rt) beladen) : *sich mit etwas beladen,* en em lastrañ gant udb, kemer ar garg eus udb, en em luziañ gant udb, sammañ udb war e chouk ; *sich mit einer großen Verantwortung beladen,* kemer luz war e gein.

Beladung b. (-) : 1. kargerezh g. ; 2. karg b., kargad b., samm g., bec'h g., bec'hiad g. ; 3. [merdead.] lestrad g., fard g., fred g.

Belag g. (-s, Beläge) : **1.** gwiskad g., gwisk g., palastr g. ; *Zementbelag,* gwiskad simant g., chap simant g. ; *Mosaikbelag,* palastr mosaik g. ; **2.** *Brückenbelag,* leurenn-bont b., leur-bont b. ; **3.** [mezeg.] *Belag der Zunge,* tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b. ; *Zahnbelag,* kresten dent str. ; **4.** [kegin.] gwarnisadur g., gwiskad g. ; **5.** [tekn.] *Bremsbelag,* gwiskadur ar starderez g. ; **6.** [hentoù] gwiskad ruilhal g.

Belagerer g. (-s,-) : sezizer g., gronner g., sicher g.

belagern V.k.e. (hat belagert) : lakaat seziz war, sezizañ, gronnañ, sichañ, kelc'hiañ ; *eine Stadt belagern,* lakaat seziz war ur gêr, lakaat ar gronn war ur gêr, gronnañ ur gêr, sezizañ ur gêr, kelc'hiañ ur gêr ; *die Stadt wird belagert,* gronnet eo kêr.

Belagerte(r) ag.k. g./b. : sezizad g., sezizadez b., gronnad g., gronnadez b.

Belagerung b. (-,-en) : seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g. ; *die Belagerung einer Stadt aufheben,* disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, dic'hronnañ ur gêr, digelc'hiañ ur gêr, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gêr (Gregor) ; *Kunst der Belagerung,* sezizouriezh b.

Belagerungsring g. (-s,-e) : gouriz gronnañ g., gronn g., gronnadur g., kelc'hiadur g. ; *den Belagerungsring durchbrechen,* disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, dic'hronnañ ur gêr, digelc'hiañ ur gêr, terriñ ar gronnadur, terriñ ar gronn.

Belagerungszustand g. (-s,-stände) : stad-seziz b., stad a c'hronn b. ; *den Belagerungszustand über eine Stadt verhängen,* lakaat ur gêr e stad a c'hronn.

belämmert ag. : **1.** pinous, toutek, lostek, mezhek, izel e gribell, kouezhet d'an-unan klipenn hag askell ; **2.** brein, lous ; **3.** sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

Belang[1] g. (-es,-e) : talvoudegezh b., pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; *ohne Belang,* dister, didalvez, didalvoud, dibouez ; *das ist nicht von Belang,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, astut eo kement-se, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken.

Belange[2] lies. : lazioù lies., interestoù lies. ; *öffentliche Belange,* aferioù foran lies. ; *seine Belange wahren,* difenn e grog (e wirioù, e lod, e lazioù, e gilhoù, e renk), bezañ aketus d'e lazioù, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, ober diouzh e lazioù, delc'her d'e grog, delc'her e droad er par.

belangen V.k.e. (hat belangt) : **1.** sellet ouzh ; *was uns belangt,* evit pezh a sell ouzhomp, evit a sell ouzhomp ; **2.** poursuiñ ; *jemanden gerichtlich belangen,* boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., lakaat ur prosez war choug u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., mont da brosezañ a-enep u.b., sezisañ ar justis, poursuiñ u.b. dirak al lez-varn.

belanglos ag. : dister, didalvez, didalvoud, dibouez, mibilius, astut, bihan, goullo ; *belanglose Dinge,* disterajoù lies., lugudajoù lies., belbiajoù lies., traoù netra lies., mibiliajoù lies., mibiliezhoù lies., belbi g., belbeterezh g. ; *ein belangloses Gespräch führen,* kontañ kaozioù war ar stank, komz eus traoù ha traoù all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; *das ist ja nur eine belanglose Angelegenheit,* ne denn ket da vraz, dibouez eo kement-se, bihan dra eo kement-se, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, astut eo kement-se, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, se ne ra mann ebet, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken.

Belanglosigkeit b. (-,-en) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., mannelezh b., nullentez b., goullonter g., goullo g., goulloded b., goulloder g., netraig g., rambre g. ; *er wurde wegen einer Belanglosigkeit eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre.

belangreich ag. : pouezus, pouezek, talvoudus, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz, grevus, pounner, bras.

belassen V.k.e. (belässt / beließ / hat belassen) : leuskel, lezel ; *er hat es dabei belassen,* n'en doa ket goulennet

hiroc'h, ne oa ket aet pelloc'h ganti, n'en doa ket klasket gouzout hiroc'h, laosket en doa an traoù evel ma oant, distroet e oa diwar an diviz ; *jemanden in seinem Amt belassen,* kenderc'hel u.b. en e garg.

belastbar ag. : **1.** dalc'hus ; **2.** [kont-vank] hag a c'hall kemer dle, hag a c'hall bezañ dleekaet, hag a c'hall bezañ lakaet war dle.

Belastbarkeit b. (-) : dalc'huster g., dalc'hañs b. ; [mezeg.] *körperliche Belastbarkeit,* dalc'huster ar c'horf g., kaleter g.

belasten V.k.e. (hat belastet) : **1.** gwallsammañ, gwallvec'hiañ, kargañ, sammañ, bec'hiañ, luziañ, souriñ war, lakaat ur samm war, pouezañ pounner war ; *der Wagen ist zu schwer belastet,* emañ re garg ar c'harr, re a bouez a zo er c'harr ; *der Wagen ist vorne zu schwer belastet,* pouez a-raok a zo gant ar c'harrad ; *der Wagen ist hinten zu schwer belastet,* pouez a-dreñv a zo gant ar c'harrad ; *diese Arbeit belastet ihn,* ur gwall samm eo al labour-se evitañ, ober a ra al labour-se bec'h warnañ, kargañ a ra al labour-se warnañ ; *sich mit einer großen Verantwortung belasten,* kemer luz war e gein ; *seine Sünden belasten sein Gewissen,* e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs ; **2.** bec'hiañ, duañ, grevañ, kargañ [war u.b.] ; *belastende Zeugenaussagen,* testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies., testenioù tamallus (sammus, bec'hius) lies. ; **3.** [kenw.] *jemanden belasten,* lakaat war gont u.b., kargañ u.b. ; **4.** *ein Produkt mit Steuern belasten,* sevel tailhoù diwar ur c'henderc'had ; **5.** *ein Konto belasten,* kargañ ur gont-bank a zle, lakaat dleoù war ur gont-bank, dleekaat ur gont-vank, lakaat ur gont-vank war dle ; *mit Schulden belasten,* kargañ a zle (Gregor) ; **6.** [mezeg.] *erblich belastet sein,* bezañ stag un namm hêrezhel ouzh an-unan, bezañ deuet un namm bennak d'an-unan dre hêrelezh ; **7.** [merdead.] lastrañ, balastrañ.

belastend ag. : **1.** chastreüs, sammus, bec'hius, mac'hus, gwaskus, kargus, brevus, flastrus, lourt ; **2.** [gwir] tamallus, grevus ; *belastende Zeugenaussagen,* testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies., testenioù tamallus (sammus, bec'hius) lies.

belästigen V.k.e. (hat belästigt) : *jemanden belästigen,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, nec'hañsiñ, diaezañ, enoeiñ, fourgasiñ, hegaziñ, jabliñ, jahinañ, ifamañ, ampoezoniñ, kontroliañ, hegal) u.b., garchennat ouzh u.b., dichekal u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b.**,** hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ u.b., bezañ dic'hrad ouzh u.b., isañ u.b. ; *ich fühle mich durch diesen Lärm belästigt,* diaezet e vezan gant an trouz-se ; *in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen,* er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h.

belästigend ag. : hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, harellus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, atahinus.

Belästigung b. (-,-en) : **1.** trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., heskin g., harellerezh g., atahinerezh g., chastre g., deur g., fleuskeur g., jabl g., doareoù heskinus lies. ; *sexuelle Belästigung*, harellerezh revel g., heskinerezh gadal (hudur) g. ; *telefonische Belästigung,* heskinerezh dre bellgomz g., harellerezh dre bellgomz g. ; **2.** noazadur g. ; *Lärmbelästigung,* noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Belästigungsbrief g. (-s,-e) : lizher heskinus g., lizher harellus g.

Belastung b. (-,-en) : **1.** samm g., karg b., bec'h g., chastre g., grevañs b. ; *zulässige Belastung,* samm (karg b.) aotreet g. ; **2.** [mezeg.] si g., namm g. ; *erbliche Belastung,* namm (si) deuet diwar hêrezh g. ; **3.** noazadur g. ; *Lärmbelastung,* noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Belastungsanzeige b. (-,-n) **/ Belastungsaufgabe** b. (-,-n) : kemenn tennadenn diwar ar gont-vank g., kemenn dleekaat g., skridennad dle g.

belastungsfähig ag. : hag a c'hall kemer dle, hag a c'hall bezañ dleekaet, hag a c'hall bezañ lakaet war dle.

Belastungsgewicht n. (-s,-e) : [tekn.] bloc'h houarn g., sol houarn g.

Belastungsgrad g. (-s,-e) : derez karg g.

Belastungsgrenze b. (-,-n) : bevenn gargañ uc'hek b.

Belastungsmaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ lies., prouennoù kendrec'hiñ lies., prouennoù karg lies., prouennoù tamallus lies.

Belastungsprobe b. (-,-n) : amprouenn dalc'huster b., amprouadenn kaleter b., arnod dalc'huster g.

Belastungswiderstand g. (-s,-stände) : [tredan] luzded b., harz ouzh an amdreugañ g.

Belastungszeuge g. (-n,-n) : test-karg g., test tamaller g.

belatten V.k.e. (hat belattet) : goulazhañ.

Belattung b. (-,-en) : 1. goulazhañ g. ; 2. goulazheg b., goulazh str.

belauben V.k.e. (hat belaubt) : goleiñ gant delioù.

V.em. : **sich belauben** (hat sich (t-rt) belaubt) : deliaouiñ, delian.

belaubt ag. : deliaouek, deliek, deliet ; *dicht belaubt,* deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, gwaskedek, toupek ; *grün belaubt,* glasvezus.

belauern V.k.e. (hat belauert) : spiañ, gedal ; *jemanden belauern,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

belaufen V.k.e. (beläuft / belief / hat belaufen) : **1.** *eine Strecke belaufen,* ober ur pennad-hent (un herrad, un hentad), ensellet stad ur pennad hent ; **2.** [dre skeud.] *der Spiegel ist belaufen,* glizh a zo war ar melezour.

V.em. : **sich belaufen** (**auf** t-rt) (beläuft sich / belief sich / hat sich (t-rt) belaufen) : sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; *seine Schulden belaufen sich auf fünftausend Euro,* mont a ra e zleoù d'ober pemp mil euro, sevel a ra e zleoù da bemp mil euro, sevel a ra e zleoù d'ar somm a bemp mil euro.

belauschen V.k.e. (hat belauscht) : spiañ ; *sie belauschten sie,* teurel a raent evezh mat ouzh o c'haoz.

Belchen g. (-/-s,-) : bronnenn b., menez ront g., krugell b. ; *Elsässer Belchen,* menez ront eus Bro-Elzaz g., krugell eus Bro-Elzaz b., bronnenn eus Bro-Elzaz b.

beleben V.k.e. (hat belebt) : buhezekaat, bevaat, buhezañ, birvidikaat, lakaat buhez e, lakaat fiñv e, reiñ buhez da, luskañ, erluskañ, luskañ war-raok, lakaat lusk

e, sartaat, sederaat, broudañ, atizañ, nerzhekaat, enaouiñ, reiñ startijenn da, kas en-dro, kefluskañ ; *wieder beleben, neu beleben,* advuhezekaat, advevañ, reiñ lañs en-dro da, reiñ birvidigezh en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel, nevesaat, neveziñ ; *der Wein belebt die Seele,* ar gwin a zo hael da galon an den ; *eine Unterhaltung beleben,* kas un diviz en-dro ; *etwas beleben,* lakaat lusk (fiñv, berv, buhez, herr) en udb, reiñ lusk (fiñv, berv, buhez, herr) d'udb.
V.em. : **sich beleben** (hat sich (t-rt) belebt) : buhezekaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont birvidigezh en an-unan, dont buhez en an-unan, dont fiñv en an-unan, nevesaat.
belebend ag. : broudus, atizus, lañsus, luskus, nerzhekaus, bevaus, buhezus, kalonus, kalonek, bividik.
belebt ag. : **1.** bev-buhez, bev-buhezek, buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, charre ennañ, fiñv ennañ ; *eine belebte Straße,* ur straed buhez enni b., ur straed kas-digas (kas, birvilh, mesk, charre, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez) enni b. ; **2.** bev.
Belebtheit b. (-) : buhez b., bividigezh b., bevder g.
Belebung b. (-) : **1.** lañs g., startijenn b. ; **2.** broud g., atiz g.
belecken V.k.e. (hat beleckt) : lipat.
Beleg g. (-s,-e) : **1.** tiked kef g., paper-diskarg g. ; **2.** teuliad g., teul harpañ g., arroudenn b. ; **3.** diell b., testeni g., prouenn b., kantreizh g. ; *als Beleg,* evel testeni, evel prouenn ; *sich über etwas Belege verschaffen,* pennaouiñ titouroù (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klask testenioù diwar-benn udb ; *Belege verschaffen,* kelennata.
Belegarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg gweleoù prevez dezhañ en ur c'hlañvdi publik g.
belegbar ag. : gwiriadus, kantreizhadus.
Belegbett n. (-s,-en) : gwele prevez en ur c'hlañvdi publik g.
Belegbuch n. (-s,-bücher) : levrig studier g., levrig enskrivañ g.
belegen V.k.e. (hat belegt) : **1.** goloiñ, gwiskañ, gwarnisañ ; *Brötchen mit Schinken belegen,* lakaat morzhed-hoc'h war un tamm bara, drusaat un tamm bara gant morzhed-hoc'h ; *Crêpes belegen,* gwarnisañ krampouezh ; *den Boden mit Fliesen belegen,* karrellañ (darañ) al leurenn ; *mit Fliesen belegt,* leuriet a garraozennoù, karellet ; **2.** [dre skeud.] *einen Platz belegen,* mirout ur plas ; **3.** [kenw.] *ein Schiff mit Beschlag belegen,* berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, endelc'her ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag, lakaat an embargo war ur vag ; **4.** prouiñ, gwiriañ, testeniekaat, kantreizhañ, skarat war ; *eine Rechnung belegen,* kantreizhañ ur fakturenn ; **5.** *jemanden mit einer Strafe belegen,* kondaoniñ (barn) u.b. d'ur c'hastiz bennak, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b. ; **6.** *jemanden mit einem Fluch belegen,* reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., teuler barr war u.b., teuler ar saoz gant u.b., strobinellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; **7.** [arc'hant.] *mit Steuern belegen,* sevel tailhoù [war udb, diwar udb], tailhañ [udb], taosañ [udb] ; **8.** [skol-veur] *eine Vorlesung (eine Vorlesungsreihe) belegen,* enskrivañ evit kentelioù 'zo, lakaat e anv evit heuliañ ur rummad kentelioù ; **9.** [lu] *eine Stadt mit Bomben belegen,* bombez(enn)añ ur gêr ; *mit Feuer belegen,* tennañ war ; *etwas mit Geschützfeuer belegen,* kanoliañ udb, kanoliata udb, tennañ gant ar c'hanol war udb ; **10.** [lenn.] *durch Zitate belegen,* ober dave da oberoù 'zo, kinnig arroudennoù ; **11** [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ, reiñ par da ; *eine Kuh belegen,* tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich belegen lassen,* kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich belegen,* kemer a ra ar vuoc'h ; *eine Hündin andersrassig belegen,* mastinañ ur giez ; **12.** feurmiñ ; **13.** annezañ.
anv-gwan-verb : **belegt 1.** ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt,* plas ebet ken ennañ ; **2.** *belegte Stimme,* mouezh voug b., mouezh damvouget b., mouezh revet b., mouezh goloet b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; **3.** *er hat eine belegte Zunge,* lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; **4.** *ein belegtes Brötchen,* ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara pok-ha-pok g.
Belegen 1. [tisav.] gwiskadur g. ; **2.** daradur g. ; **3.** karrelladur g., karrezadur g. ; **4.** [kenw.] berz g., embargo g., dalc'h g., seziz g., diberc'hennadur g., lamidigezh b. ; **5.** [fakturenn] kantreizhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; **6.** [gwir] telladur g., tellañ g. ; **7.** [skol-veur] enskrivadur g. ; **8.** [lennegezh] meneg g., dave g. ; **9.** [loen.] sailh g., paradur g. ; **10.** [ti] annezañ g. ; **11.** [lu] *Belegen mit Bomben,* bombezerezh g., bombezadeg b.
Belegexemplar n. (-s,-e) : **1.** teul harpañ g., teul kantreizhañ g. ; **2.** [levr] skouerenn b.
Beleglesen n. (-s) : [stlenn.] luc'hlenn g., lennadur optikel g., lenn optikel g.
Belegnummer b. (-,-n) : **1.** teul harpañ g., teul kantreizhañ g. ; **2.** [levr] skouerenn b. ; **3.** adverk g., azverk g. ; *mit einer Belegnummer versehen,* azverkañ.
Belegschaft b. (-,-en) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., koskor g. ; *zu große Belegschaft,* dreistniver koskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver lies.
Belegschaftsaktie b. (-,-n) : kevrann eus ar c'hevala b. ; *Mitbesitz in Form von Belegschaftsaktien,* kevrannegezh vicherour b.
Belegschaftsmitglied n. (-s,-er) : implijad g.
Belegschaftsrabatt g. (-s,-e) : distaol asantet d'an implijidi g.
Belegstück n. (-s,-e) : teul harpañ g., teul kantreizhañ g., diell b., testeni g., prouenn b.
belegt ag. : **1.** ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt,* plas ebet ken ennañ ; **2.** *belegte Stimme,* mouezh voug b., mouezh damvouget b., mouezh revet b., mouezh goloet b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; **3.** *er hat eine belegte Zunge,* lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; **4.** *ein belegtes Brötchen,* ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara pok-ha-pok g.
Belegtheit b. (-) : *Belegtheit der Stimme,* raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; *leichte Belegtheit der Stimme,* gouraouadur g.

Belegung b. (-,-en) : **1.** [tisav.] gwiskadur g. ; **2.** daradur g. ; **3.** karrelladur g., karrezadur g. ; **4.** [kenw.] berz g., embargo g., dalc'h g., seziz g., diberc'hennadur g., lamidigezh b. ; **5.** [fakturenn] kantreizhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; **6.** [gwir] telladur g., tellañ g. ; **7.** [skol-veur] enskrivadur g. ; **8.** [lennegezh] meneg g., dave g. ; **9.** [loen.] sailh g., paradur g. ; **10.** [ti] annezañ g. ; **11.** [lu] *Belegung mit Bomben,* bombezerezh g., bombezadeg b.

Belegunterlage b. (-,-n) : paperioù testeniekaat lies., testenioù lies., pezhioù testenius lies., pezhioù kantreizhus lies., titloù gwiriekaat lies., dielloù rekis lies., dielloù-harpañ lies.

belehnen V.k.e. (hat belehnt) : [istor] *jemanden belehnen,* reiñ un douar e dalc'h d'u.b., reiñ ur gwir bennak e dalc'h d'u.b., reiñ ur garg bennak e dalc'h d'u.b.

Belehnung b. (-) : roidigezh un douar e dalc'h b., roidigezh ur gwir bennak e dalc'h b., roidigezh ur garg bennak e dalc'h b.

belehrbar ag. : hag a c'heller reizhañ, gwellaus.

belehren V.k.e. (hat belehrt) : **1.** ditourañ, titouriñ, kelaouiñ, kenteliañ, kendrec'hiñ ; **2.** *jemanden belehren,* kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., ober katekiz d'u.b., doktrinañ u.b., reiñ kelennadurezh d'u.b. ; *sich belehren lassen,* dont skiant vat d'an-unan, divanegañ e spered (Gregor), lemel diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lemel diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, divanegañ e zaoulagad, sevel skiant d'an-unan ; *jemanden eines Besseren belehren,* digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., disorbiñ u.b., divorodiñ u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., distromplañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor) ; *jemanden über Glauben belehren,* prezeg u.b.

belehrend ag. : **1.** doktorel, evel un doktor ; **2.** kentelius, kelennus.

Adv. : war un ton kelennus, en un doare kelennus.

Belehrung b. (-,-en) : **1.** kentel b., ali g., kuzul g., kelenn b. ; **2.** rebechoù lies., kemenn groñs g., berz g. ; **3.** kelaouadur g.

beleibt ag. : tevart, kuilh, danzeat, teurennek, kofek, korfek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, teuc'h, teuc'hek, tev evel un tamm toaz, lart evel an toaz, lart-toaz, maget-druz ; *er ist beleibt,* hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, maget-druz) eo, ur strapennad vat a zen a zo anezhañ.

Beleibtheit b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

beleidigen V.k.e. (hat beleidigt) : *jemanden beleidigen,* feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., gwanikenniñ u.b., letaat u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., huerniñ u.b., hujaotal u.b., kunujenniñ u.b., kunujañ u.b., pouilhañ u.b., argarzhiñ u.b., faeañ u.b., dichekal u.b.

beleidigend ag. : feukus, dismegañsus, dismegus, dismeg, flemmus, hek, hegus, pegus, broudus, put, faeüs, dispriz, disprizus, disprizañsus, kunujennus, ledus, dipitus, gloazus, flipatus ; *beleidigende Worte,* komzoù pegus (dismegañsus, hek, hegus, flemmus, feukus, broudus, put, flipatus, berius) lies., lañchennadoù lies., kaozioù pounner lies., distaoladennoù naer-wiber lies., flipadennoù lies. ; *höchst beleidigend,* dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.

beleidigt ag. : feuket, broc'het, chifet, arfleuet, fumet, mouzhet ; *sich beleidigt fühlen,* feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ broc'het, biskañ, chifañ, bezañ chifet ; *er wurde schwer beleidigt,* dismegañset ruz e oa bet ; *er ist schwer beleidigt,* feuket ruz eo, emañ e revr war e chouk gantañ ; *er ist schnell beleidigt,* feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, gwall wiridik eo e lêr, aes eo da feukañ, anoazus eo, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e choug ; *sie fühlte sich so schwer beleidigt, dass sie drohend ihren Pfannenwender erhob,* sevel a reas he spanell diwar he feuk, prest da skeiñ ; P. *beleidigte Leberwurst,* penn-mouzh g., penn maout g., mouzher g., ourz g., heureuchin g.

Beleidiger g. (-s,-) : dismegañser g., kunujenner g., dorner g.

Beleidigung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., dismeg g., mezhadenn b., kunujenn b., teodad druz g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., anoaz g., led g., flipataerezh g., letaerezh g., mezhadenn b., begad g., teodad g., kaoz b., kaozioù lies. ; *tätliche Beleidigung,* akt a zismegañs g., ober dismegañsus g., taol dismeg g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre feulster g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgaserezh g. ; *Beleidigungen,* langaj g. ; *deine Beleidigungen will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj ; *eine Beleidigung einstecken,* moustrañ war e imor evit leuskel direspont un dismegañs bet graet d'an-unan, leuskel ur feukadenn direspont, gouzañv un dismegañs, mougañ en e galon ur feukadenn bennak ; *eine schwere Beleidigung einstecken,* tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, gouzañv un dismegañs ; *eine Beleidigung abwaschen,* gwalc'hiñ ur flemm.

Beleidigungsklage b. (-,-n) : klemm savet evit gwallvruderezh b./g.

beleihbar ag. : gouestladus, hag a c'hall bezañ lakaet e gouestl.

beleihen V.k.e. (belieh / hat beliehen) : **1.** gouestlañ ; *ich beleihe mein Haus,* lakaat a ran va zi e kred (e gouestl), gouestlañ a ran va zi, reiñ a ran va zi da ouestl ; **2.** [dre astenn.] kemer e gouestl ; *du beleihst mein Haus,* reiñ a ran dit va zi da ouestl evit an arc'hant a astenni din.

Beleihung b. (-,-en) : gouestladur g.

belesen ag. : lennek-bras, desket-bras, desket-kaer, desket-mat, studiet-bras, studiet-mat, studiet-kaer, gouiziek, deskadurezh gantañ ; *ein belesener Mann,* un den lennek-bras g., un den desket-bras (desket-kaer, desket-mat), ul lenneg g.

Belesenheit b. (-) : *ein Mann von großer Belesenheit,* un den lennek-bras g., un den desket-bras (desket-kaer,

desket-mat, studiet-bras, studiet-mat, studiet-kaer), ul lenneg g., un den deskadurezh gantañ g.
Beletage b. (-) : [tisav., istor] estaj kentañ g., estaj cheuc'h g.
beleuchten V.k.e. (hat beleuchtet) : **1.** sklêrijennañ, sklaeriañ, goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), flamminañ ; *die Stube beleuchten,* sklêrijennañ ar sal ; *ein Wandleuchter beleuchtet die Treppe,* goulaouet e vez an diri gant ur gleuzeur-voger ; *beleuchtetes Fenster,* prenestr dindan c'houloù g. ; **2.** [kirri-tan] *den Wagen beleuchten,* bannañ gouleier ar c'harr-tan ; **3.** sellet pizh ouzh, imbourc'hiñ, enklask.
Beleuchter g. (-s,-) : sklêrijenner g., goulawour g., P. paotr ar gouloù g.
Beleuchtung b. (-,-en) : sklaeriadeg b., goulaouerezh g., goulaouadeg b., goulaouidigezh b., goulaouadur g., gouloù g., sklêrijenn b., sklêrijennerezh g., sklêrijennadenn b., sklêrijennadeg b. ; *indirekte Beleuchtung,* goulaouerezh dieeun g.
Beleuchtungsanlage b. (-,-n) : aveadurioù sklêrijennañ lies., staliadur goulaouiñ g., kenreizhiad goulaouiñ b., gouleier lies.
Beleuchtungskörper g. (-s,-) : gouloù g., gouleier lies.
Beleuchtungstechniker g. (-s,-) : sklêrijenner g., goulawour g., P. paotr ar gouloù g.
beleumdet ag. **/ beleumundet** ag. : *gut beleum(un)det,* brudet mat, brud vat dezhañ, anv mat dezhañ ; *ein übel beleumdeter Mensch,* un den fallvrudet g., un den gwall vrudet g., un den brudet fall g., un den gwall-e-vrud g.
belfern V.gw. (hat gebelfert) : **1.** speuñial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat, sklankal, gwic'hal, karnajañ, harzhal, faragouilhañ, glabousat ; **2.** [dre skeud.] krozal, ronkal, gourdrouz, sikanañ, skandalat, langajal, pec'hiñ.
Belfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-ged g., befrez g., tour-meur g., tourell b.
Belgien n (-s) : Belgia b., Bro-Velgia b.
Belgier g. (-s,-) : **1.** Belgiad g. ; **2.** *schwerer Belgier,* marc'h eus an Ardennoù g., marc'h ardennat.
Belgierin b. (-,-nen) : Belgiadez b.
belgisch ag. : belgiat, ... Belgia.
Belgrad n. : Beograd b.
belichten V.k.e. (hat belichtet) : kizañ, louc'hañ, enluc'hañ ; *den Film belichten,* kizañ ar film, louc'hañ ar film, enluc'hañ ar film.
Belichtung b. (-,-en) : kizañ g., louc'hañ g.
Belichtungsautomatik b. (-) : lanker emgefre ar c'hizvezh g.
Belichtungsdauer b. (-,-n) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.
Belichtungsmesser g. (-s,-) : kizventer g., louc'hventer g., P. kellig b.
Belichtungszeit b. (-,-en) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.
belieben V. dibers. (hat beliebt) : **1.** plijout, bourrañ, hetañ, hetiñ, c'hoarzhin [ouzh] ; *wie es ihm beliebt,* hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e benn e-unan, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e santimant, hervez e faltazi, en e ziviz, diouzh e ziviz ; *ganz wie es dir beliebt,* me a zo holl dit, evel a blijo ganit (Gregor), evel a gari, evel ma kari, diouzh da vod e vo graet, diouzh da ziviz e vo ; *wie beliebt ?* petra vo ? petra ho po ? petra a fell deoc'h ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? pesavat ? (Gregor) ; *wann es ihnen beliebte,* pa oa plijet ganto ; **2.** *es beliebt ihm, etwas zu tun,* teurvezout a ra ober udb.
V.gw. (hat beliebt) : *Sie belieben wohl zu scherzen,* n'oc'h ket sirius, ur farsadenn eo, emaoc'h o farsal.
Belieben n. (-s) : c'hoant g., diviz g., lavar g., dere g., grad b., doare g., het g., hetañs b., jaoj g., jaojadur g., faltazi b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., yezh b. ; *nach Belieben schalten und walten,* ober diouzh e c'hoant, ober ar pezh a blij d'an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan, ober ar pezh a zo en e volontez, bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, na ober ken ar pezh a garer, ober udb hervez e zorn, ober e c'hiz, bezañ mestr en e di, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor), bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bezañ en e roll, ober pep tra hervez e blijadur, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ober pep tra diouzh e imor, ober e santimant, ober e volontez, ober pep tra diouzh e vod, ober pep tra hervez e faltazi, ober pep tra diouzh e faltazi ; *es steht ganz in deinem Belieben,* dit da welet, diouzh da ziviz e vo, graet e vo da'z koust, diouzh da vod e vo graet, evel a blijo ganit (Gregor) ; *nach Belieb, nach Belieben,* pezh a garer, diouzh c'hoant, d'e c'hrad, en (diouzh) e ziviz, diouzh e c'hoant, diouzh e vod, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, hervez e blijadur, hervez ho plijadur, hervez hon plijadur, hervez o flijadur, kement ha ma plijo ganeoc'h, evel a blijo [gant u.b.] ; *nach seinem Belieben,* en e zere, diouzh e zere, d'e c'hrad, d'e c'houst, diouzh e zoare, en e blijadur, hervez e blijadur, evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, diouzh e jaoj, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e yezh, hervez e yezh, en e yezh.
beliebig ag. : ... bennak, ... pe ... ; *ein beliebiges Buch,* levr pe levr ; *jeder beliebige,* hini pe hini, ar c'hentañ deuet, n'eus forzh piv, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *zu jeder beliebigen Stunde,* da n'eus forzh pet eur, pet eur bennak a ve / daoust pe da eur (Gregor), ne laz da bet eur, n'eus forzh (n'eus kaz, ne vern) da bet eur, d'ur pe amzer, tro-distro, ur peur bennak, koulz pe goulz ; *x-beliebig,* ne laz peseurt, n'eus forzh peseurt, n'eus kaz peseurt, ne vern peseurt.
Adv. : diouzh c'hoant, evel a blijo [gant u.b.], pezh a garer.
beliebt ag. : doujet, karet, brudet, deuet-mat, erru-mat gant an dud, istimet, priziet, karet gant an dud ; *ein beliebter Schauspieler,* ur c'hoarier a blij kalz g., ur c'hoarier priziet gant an dud g., ur c'hoarier a ra berzh ; *sich bei jemandem beliebt machen,* dont da vezañ deuet-mat gant u.b., ober diouzh gounit istim u.b. ; *sich (t-rt) beliebt machen,* ober diouzh gounit kalon (istim) an dud ; *diese Radiosendung ist sehr beliebt,* kalz a dud a selaou an abadenn-se, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij

kalz ; *diese Fernsehsendung ist sehr beliebt,* kalz a dud a sell ouzh an abadenn-se, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij kalz.
Beliebtheit b. (-) : brud g./b., istim b., berzh g. ; *sich großer Beliebtheit erfreuen,* bezañ erru mat gant an dud, ober berzh forzh pegement, bezañ klask bras warnañ, plijout kalz, bezañ prizet kenañ, bezañ prizet ken-ha-ken, bezañ priziet ken-ha-kenañ, bezañ priziet kenañ-kenañ, bezañ priziet mui-pegen-mui.
Beliebtheitsgrad g. (-s,-e) : derez istim g., derez brud vat g., derez berzh g.
beliefern V.k.e. (hat beliefert) : pourveziñ, pourchas [udb da], darbariñ, kas [udb da], degas [udb da] ; *einen Laden beliefern,* pourvezañ ur stal a varc'hadourezh, darbariñ ur stal gant marc'hadourezh.
Belieferung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b., kasadur g.
Belladonna b. (-, Belladonnen) : **1.** [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b. ; **2.** [kimiezh] atropin g.
Belle-Île-en-Mer n. : Enez ar Gerveur b.
Bellen n. (-s) : harzhadennoù lies., harzh g., harzhadeg b., harzherezh g., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chinkerezh g., chinkadennoù lies. ; *wütendes Bellen,* razailh g.
bellen V.gw. (hat gebellt) : **1.** harzhal, chalpat, chilpat, chinkat ; *die Hunde bellen,* harzhal a ra ar chas ; *bell, mein Hund, bell doch !* harzh, va faotr, ha gra ! ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen,* kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *wütend bellen,* harzhal a-razailh, razailhat ; *zweimal kurz bellen,* ober div harzhadenn ; **2.** speuñial, ober yezhoù, garmiñ ; *die Füchse bellen,* speuñial a ra al lern, garmiñ a ra al lern, ober a ra al lern yezhoù ; *mit dem Bellen aufhören,* tevel da harzhal, tevel da speuñial ; **3.** [dre skeud.] *der getroffene Hund bellt,* kriz eo a-wechoù klevet ar wirionez, ar wirionez a vez displijus da glevet a-wechoù, ar wirionez a zo kasaus d'an neb a zo kablus, ar wirionez a zo kasaus hag an hini he lavar a zo arabadus.
V.k.e. (hat gebellt) : [dre skeud.] beogal, blejal, bekal ; *Befehle bellen,* beogal urzhioù, blejal gourc'hemennoù, bekal urzhioù.
bellend ag. : **1.** youc'hus, skiltr, rok, rust ; **2.** raouliet, raouet, groilhet.
Beller g. (-s,-) : **1.** harzher g. ; **2.** blejer g.
Belletrist g. (-en,-en) : [lennegezh] den a bluenn g., lenneger g., lennegour g., kazetenner g., skrivagner g.
Belletristik b. (-) : [lennegezh] Lizhiri Kaer lies.
belletristisch ag. : [lennegezh] lennegel.
belobigen V.k.e. (hat belobigt) : meuliñ, gourc'hemennaouiñ, ober gourc'hemennoù da, tresañ ton da.
Belobigung b. (-,-en) : meuleudigezh b., meuleudioù lies., meneg-a-enor g., gourc'hemennoù lies.
Belobung b. (-) : meuleudi b., meuleudigezh b.
belohnen V.k.e. (hat belohnt) : goprañ, digoll, gopraat, garedonañ.
Belohnung b. (-,-en) : gopr g., garedon g./b. ; *was er tut, verdient eine Belohnung,* aluzen en deus oc'h ober an drase.
Belsazar g. : Baltazar g.
Belt g. (-s,-e) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b.
beluchsen V.k.e. (hat beluchst) : P. spiañ, gedal.
belüften V.k.e. (hat belüftet) : aerañ, aveliñ, gwentañ.
Belüftung b. (-) : **1.** [ober] avelerezh g., aveladenn b., aererezh g., gwentañ g., gwentadur g., gwenterezh g. ; **2.** [benveg] avelerez b., aererez b., gwenterez b.
Belüftungsschacht g. (-s,-schächte) : san aerañ g., san gwenterezh g. ; *Öffnung des Belüftungsschachts,* toull avel g., toull avelerezh g.
Beluga b. (-,-s) : **1.** [loen.] morhoc'h gwenn g., belouga g., P. seurez wenn b. ; **2.** [kegin.] kaviar sturj meur g.
Belouga-Stör g. (-s,-e) : [loen.] belouga g., sturj meur g.
belügen V.k.e. (belog / hat belogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'hennoù da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; *du hast mich belogen,* livet (pentet, troadet, gwriet, dornet, displantet, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn din, kontet ec'h eus poulc'hennoù din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had da grediñ.
belustigen V.k.e. (hat belustigt) : diduellañ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, ambuziñ, laouenaat, sederaat, gaeaat, sartaat, gwivaat, joausaat, reiñ dudi da ; *die Gesellschaft belustigen,* diverrañ an dud, ober e farouell, reiñ diduamant d'an dud.
V.em. : **sich belustigen** (hat sich (t-rt) belustigt) : diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em zudiañ, en em ziduañ, en em ziduellañ, kemer e ziduelloù, kemer berramzer, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, ober bourrus, ober bourrusted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, diverrañ e amzer, berraat e amzer, farlotañ, kemer e ebat, c'hoariellat.
belustigend ag. : fentus, diduellus, diduant, dihuedus, dudius, c'hoarzhus, farsus, ebat.
belustigt ag. : diduet, seder, laouen, sart, drant, lirzhin, fent gantañ.
Adv. : gant dudi, en dudi, gant drantiz, fent gantañ.
Belustigung b. (-,-en) : **1.** dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., plijadur b., ebat g., faribolenn b., fent g., c'hoari gaer g. ; **2.** godis g., godisadur g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., goge g., gogeadenn b., luerezh g., dejan g.
bemächtigen V.em. : **sich bemächtigen** (+t-c'h) (hat sich (t-rt) bemächtigt) : **1.** aloubiñ, perc'hennañ, kregiñ e, tapout krog e, kemer dre nerzh, skrapañ, ober e rann eus ; *sich des Thrones bemächtigen,* ober e rann eus tron u.b., kemer an tron en tu dioutañ, skrapañ an tron digant unan all, lakaat e grabanoù war tron unan all, krabanata tron unan all, aloubiñ tron u.b., perc'hennañ tron unan all, ober e gerz eus tron u.b. ; *sich eines Gegenstandes bemächtigen,* kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb,

krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu dioutañ, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kenberc'hennañ udb, kemer udb en tu dioutañ, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu dioutañ, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; *sich einer Festung bemächtigen,* forzhañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** sevel e, dont e. ; *Wut bemächtigt sich seiner,* dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentroù (en e goukoug), sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra e wad d'e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, sevel a ra droug ennañ, gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

bemakeln V.k.e. (hat bemakelt) : saotrañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, tarchañ, dizenoriñ, divrudañ, dichekal.

bemäkeln V.k.e. (hat bemäkelt) : *etwas bemäkeln,* pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb. ; *er findet stets an allem etwas zu bemäkeln,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bemalen V.k.e. (hat bemalt) : livañ, pentañ, gwisponañ, [gwashaus] brikailhat, livajañ ; *bunt bemalen,* marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ ; *neu bemalen,* adlivañ ; *schwarz bemalen,* livañ e du ; *bemalter Gegenstand,* livadenn b.

V.em. : **sich bemalen** (hat sich (t-rt/t-d-b) bemalt) : P. **1.** (t-rt) en em livajañ, en em vrikailhat ; **2.** *sich (t-d-b) das Gesicht bemalen,* brikailhat e zremm, livajañ e zremm.

Bemalung b. (-,-en) : livadur g., liverezh g., gwisponerezh g.

bemängeln V.k.e. (hat bemängelt) : *etwas bemängeln,* kavout keuzius udb, kavout dipitus udb, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.

Bemängelung b. (-,-en) : abegadenn b.

bemannen V.k.e. (hat bemannt) : *ein Schiff bemannen,* tuta ur bourzhiad, enrollañ ur skipailh, akipañ ul lestr.

bemannt ag. : *bemannter Raumflugkörper,* egorlestr ur skipailh ennañ g.

Bemannung b. (-,-en) : 1. tutadur g., tuta g. ; 2. bourzhiad g., paread b., kouch g., akipaj g., skipailh g.

bemänteln V.k.e. (hat bemäntelt) : gwiskañ, kuzhat, skoachañ, touellivañ, touellaozañ, treuzlivañ, treuzfichañ, goleiñ ; *jemandes Fehler bemänteln,* goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b. ; *die Wahrheit bemänteln,* propikat ar wirionez, findaoniñ ar wirionez, skoachañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez.

bemasten V.k.e. (hat bemastet) : [merdead.] gwerniañ.

Bemasten n. (-s) : [merdead.] gwernierezh g., gwerniadur g., gwernidigezh b., gwerniañ g.

Bemastung b. (-) : [merdead.] **1.** [ober] gwernierezh g., gwerniañ g. ; **2.** [holl wernioù ul lestr] gwerniadur g., gwernidigezh b.

Bemastungsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] gwernierez b.

Bembel g. (-s,-) : [rannyezh] picher [evit ar sistr] g.

bemeiern V.k.e. (hat bemeiert) : P. tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.

bemeistern V.k.e. (hat bemeistert) : mestroniañ, kabestrañ, aotrouniañ, trec'hiñ, sujañ, plegañ, bazhyevañ, reoliñ.

V.em. : **sich bemeistern** (hat sich (t-rt) bemeistert) : **1.** derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **2.** *sich einer Sache (t-c'h) bemeistern,* skrapañ (aloubiñ, perc'hennañ) udb, ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, kemer udb en tu dioutañ ; *Wut bemeistert sich seiner,* dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentroù (en e goukoug), sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra e wad d'e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, sevel a ra droug ennañ,

gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

bemerkbar ag. : merzus, heverk, heverz, heverzus ; *sich bemerkbar machen,* tennañ (sachañ) evezh an dud war an-unan ; *kaum bemerkbar,* damziverzus.

bemerken V.k.e. (hat bemerkt) : **1.** merkañ, merzout, teurel perzh eus, remerkout, spurmantañ, gouzout, gwelet, skeiñ e lagad war ; *das hatte ich bemerkt,* merket (merzet) em boa an dra-se, taolet em boa fed war an dra-se ; *als ich bemerkte, dass das Geld mir abhanden gekommen war,* p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; *ohne dass die Welt es bemerkt hätte,* dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *ohne dass ich es bemerkt hätte,* hep gouzout din, hep rat din, hep ratozh din, en dic'houzoud din, dic'houzvez din, anez gouzout dare din, e kuzh din, e kuzh ouzhin, a-guzh din, a-guzh-kaer diouzhin ; *als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte,* diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù, diouzhtu o tont em zi, e welis e oa bet tud o furchal va zraoù ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war,* gwelet a reas jileten e vab roget ; *ich hatte es überhaupt nicht bemerkt,* me a oa bet dall-poch war an dra-se, en taol-mañ e oa bet lakaet ganin ul lunedoù koad war va daoulagad ; **2.** [dre astenn.] ober un evezhiadenn, remerkout ; *ich habe manches zu deinen Worten zu bemerken,* evezhiadennoù am bo d'ober a-zivout ar pezh emaout o paouez lavaret.

bemerkenswert ag. : heverk, dreist, dispar, -distailh, -kaer, eveshaus ; *ein bemerkenswert intelligenter Mensch,* un den speredet-kaer g.

bemerklich ag. : merzus, heverk.

Adv. : kalzik, un tamm mat.

Bemerkung b. (-,-en) : evezhiadenn b., evezhiadur g., notenn b., remerk g. ; *alberne Bemerkungen,* evezhiadennoù sot-mat lies. ; *witzige Bemerkung,* ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., bomm lavar g. ; *unanständige Bemerkung,* skolpad g. ; *unsachliche Bemerkung,* diogeladenn disol b. ; *eine Bemerkung machen,* ober un evezhiadenn ; *spitze Bemerkung, bissige Bemerkung,* flipad g., flipadenn b., flemmad g., flemmadenn b., piñsadenn b., lañchennad b., teodad g., bazhad b., begad g., taol-flemm g., distaoladenn naer-wiber b. ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen,* darc'haouiñ teodadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., flipañ u.b., darc'haouiñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b., ober ur c'hrog lemm d'u.b. ; *ihr könnt euch eure Bemerkungen sparen !* chomit ho kaozioù ganeoc'h !

bemessen V.k.e. (bemisst / bemaß / hat bemessen) : muzuliañ, mentañ, jediñ ; *knapp bemessen sein,* bezañ justik-justik, bezañ un tammig berr, bezañ skortik.

Bemessung b. (-,-en) : muzul g., jedadur g.

Bemessungsgrundlage b. (-,-n) : azez g., diaz jediñ g., taolenn-feurioù b., barem g.

Bemistung b. (-) : teiladur g., kardelladur g., temzerezh g.

bemitleiden V.k.e. (hat bemitleidet) : *jemanden bemitleiden,* kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugareziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b.

bemitleidenswert ag. / **bemitleidenswürdig** ag. : da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, reuzeudik, kaezh [*liester* keizh], tristidik.

Bemitleidung b. (-) : kendruez b., trugarez b., truez b., istim b., damant g.

bemittelt ag. : fortuniet, en e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moaien dezhañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geusteurenn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ.

bemogeln V.k.e. (hat bemogelt) : P. tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.

bemoost ag. : **1.** kinviet, kinviek, manek, touskanek, ur gwisk man warnañ, gwisket gant ur pallennad kinvi, limouzek, glasvezet gant ar man ; *bemooste Fläche,* touskaneg b. ; **2.** P. kozh, blev-gwenn, kozh-Douar, kozh evel an Douar.

bemühen V.k.e. (hat bemüht) : **1.** *jemanden bemühen,* direnkañ u.b., goulenn skoazell digant u.b., treiñ ouzh (war-zu) u.b., en em erbediñ (mont) ouzh u.b., mont da gaout (da-geñver) u.b., mont da gavout u.b. ; *jemanden in einer Sache bemühen,* direnkañ u.b. evit un afer bennak, goulenn skoazell digant u.b. a-zivout un afer, goulenn digant u.b. ober evit an-unan en un afer ; **2.** ober gant, kemer harp war, arverañ, implijout, ober implij eus, ober ampled eus.

V.em. : **sich bemühen** (hat sich (t-rt) bemüht) : **1.** strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, poaniañ, kemer poan, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, poursuiñ, aketiñ, breañ, forsiñ, bec'hiañ, labourat start, labourat tenn, trevelliñ, merat, igouniañ, ober luskoù ; *sich um etwas bemühen,* lakaat e boan da zont a-benn eus udb, lakaat e striv da gaout udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, trevelliñ d'ober udb, strivañ d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stardañ d'ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb, en em boaniañ evit ober udb, poaniañ ouzh udb, poaniañ d'ober udb, igouniañ d'ober udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, plediñ d'ober udb, kemer poan d'ober udb, kemer fred gant udb, kemer poan gant udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, kemer poellad da zont a-benn eus udb, poellañ d'ober udb, poelladiñ d'ober udb, aketiñ d'ober udb, kemer charre gant udb, prederiañ gant udb ; *sich um das Abitur bemühen,* strivañ da dapout ar

vachelouriezh, lakaat e boan da dapout ar vachelouriezh, en em boaniañ evit tapout ar vachelouriezh, kemer poell (kemer poellad) da dapout ar vachelouriezh ; *sosehr er sich auch bemühte, er erreichte nichts,* daoust d'e holl strivoù ne dizhas ober netra, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantañ, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra da vat dezhañ, pegement bennak a strive ne zeue netra ebet da vat gantañ, ne vern pegen bras e oa e strivoù ne zeue netra da vat gantañ ; *sich unentwegt bemühen,* labourat gant dalc'h, lakaat e holl boan hag e holl aket, derc'hel mort (yud, gwevn) da labourat, labourat kalonek ; *sich vergeblich bemühen, sich umsonst bemühen,* redek ar c'had ; *er bemühte sich übereifrig um die hübschen jungen Damen,* kabal a veze warnañ da vezañ gant ar merc'hed koant, prest e oa atav d'ober e gi bihan dirak ar ar merc'hed koant, doublañ a rae da lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *sich für jemanden bemühen,* poaniañ gant u.b., poaniañ war-dro u.b., ober evit u.b., toullañ evit u.b., ober difretoù evit u.b., ober war-dro u.b., ober en-dro d'u.b., bezañ en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., intent ouzh u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant u.b., kemer ur charre gant u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., kemer preder gant u.b., kaout preder ouzh u.b. ; *sich eifrig um jemanden bemühen,* ober sardik d'u.b. ; *sich eifrig um etwas bemühen,* birviñ oc'h ober udb ; **2.** mont, dont da welet, en em zirenkañ, en em zirañjiñ da zont.

Bemühen n. (-s) : strivoù lies.

bemüht ag. : aketus ; *bemüht sein etwas zu tun,* poaniañ (strivañ) evit ober udb, igouniañ d'ober udb ; *um Haltung bemüht sein,* klask e neuz.

Bemühung b. (-,-en) : **1.** striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., poellad g., trevell g., lusk g. ; **2.** *ärztliche Bemühungen,* intentoù mezegiezh lies., intentoù yec'hed lies., prederioù mezegiezh lies. ; **3.** servij g.

bemüßigen V.k.e. (hat bemüßigt) : forsiñ, rediañ, enderc'hel, delc'her, P. kanarjiñ.

bemüßigt ag./Adv. : *sich bemüßigt fühlen (sehen), zu,* bezañ endalc'het da, bezañ dalc'het da, bezañ rediet da.

bemustern V.k.e. (hat bemustert) : [kenwerzh] standilhonañ.

Bemusterung b. (-) : [kenwerzh] standilhonadur g., standilhonerezh g., standilhonañ g.

bemuttern V.k.e. (hat bemuttert) : moumounañ, ober kaezhigoù da, ober kaezh da, kaezhigañ, kaezhañ, noilhat, cherisañ, flourikañ, chourañ, koulouchal, ober sev da, ober noilh da, turlutañ, ober brav-brav da, ober allazigoù da, dodoennañ, ober karantezioù da.

Bemutterung b. (-) : moumounerezh g.

benachbart ag. : nes, nesañ, e-kichen, amezek, all, tostañ ; [sonerezh] *benachbarte Tonstufe,* nesderez g.

benachrichtigen V.k.e. (hat benachrichtigt) : kelaouiñ, titouriñ, kemenn, degemenn, kenteliañ, stlennañ, reiñ titouroù da, kas keloù da, degas kemennadurezh da ; *jemanden von etwas benachrichtigen,* degemenn udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *er wurde sofort von dem Unfall benachrichtigt,* ar gwallzarvoud a voe ditouret dezhañ diouzhtu, diouzhtu e voe kaset keloù dezhañ eus ar gwallzarvoud, diouzhtu e voe kaset kemenn dezhañ e oa c'hoarvezet ur gwallzarvoud ; *ich wurde nicht benachrichtigt,* ne oan ket bet kelaouet, ne oa ket bet kemennet din, ne oa ket bet lavaret din ; *jemanden von der eigenen baldigen Ankunft benachrichtigen,* degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout a-benn nebeut.

Benachrichtigung b. (-,-en) : **1.** kelaouerezh g., titourerezh g., ar reiñ titouroù g. ; **2.** kemenn g., kemennadenn b., kel g., keal g., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; *schriftliche Benachrichtigung,* kemenn dre skrid g. ; *vorherige Benachrichtigung,* rakkemenn g., kentkemenn g.

benachteiligen V.k.e. (hat benachteiligt) : gwegañ, dilañsañ (u.b. war udb), diharpañ, ober gaou da, noazout da, noazout ouzh, ober an anoaz da, ober droug da, diharpañ, gwallziforc'hañ, droukziforc'hañ ; *er wurde benachteiligt,* gaou a oa bet graet outañ, ifamet e voe, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred.

Benachteiligte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Benachteiligten,* ar re zibourvez lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies., ar re skoazellet nebeut lies., ar re skoazellet nebeutoc'h lies., ar re skoazellet an nebeutañ lies.

Benachteiligung b. (-,-en) : **1.** gaouiñ g., diharpañ g., gwallziforc'h g., gwallziforc'hidigezh b., droukziforc'hidigezh b., droukziforc'h g. ; *der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen,* lakaat termen d'ar gwallziforc'hoù a ra gaou ouzh ar merc'hed ; **2.** dilañs g.

benageln V.k.e. (hat benagelt) : tachañ, enklaouiñ, broudañ, stagañ gant broudoù.

benagen V.k.e. (hat benagt) : krignat.

benamsen V.k.e. (hat benamst) : envel, lesanviñ, moranviñ.

benässen V.k.e. (hat benässt) : glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, dousaat.

benebeln V.k.e. (hat benebelt) : **1.** latarennañ, brumenniñ, morenniñ, mogidellañ ; **2.** [dre skeud.] koabrenniñ [e spered d'u.b.], koc'hennañ [e spered d'u.b.], diotaat, chatalat, strafuilhañ, strabouilhat, badaouiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, skoelfiñ, trellañ, dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ.

V.em. : **sich benebeln** (hat sich (t-rt) benebelt) : [dre skeud.] damvezviñ.

benebelt ag. : [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, badaouet, pennveudet, motet, skeltr, skoelfet ; *er war vom Alkohol ganz benebelt,* brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e

spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson.
benedeien V.k.e. (hat benedeit) : kanañ gloar da, kanmeuliñ, meuliñ, bennigañ.
Benedikt g. : Benead g.
Benediktiner g. (-s,-) : beneadad g.
Benediktendistel b. (-,-n) **/ Benediktenkraut** n. (-s,-kräuter) **/ Benediktenwurz** b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.
Benediktinerorden g. (-s) : urzh sant Benead g.
Benefiz n. (-es,-e) : **1.** [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; **2.** gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b. ; **3.** [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; **4.** mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.
Benefizialerbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr benefisour g., hêr an invantor gwenn g.
Benefizium n. (-s, Benefizien) : **1.** [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; **2.** [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; **3.** mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.
Benefizvorstellung b. (-,-en) : gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b.
benehmen V.k.e. (benimmt / benahm / hat benommen) : terriñ, argas, kas kuit, troc'hañ ; *das benimmt mir den Atem,* **a)** [ster rik] un torr-alan eo an dra-se din, un torr-anal eo an dra-se din, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, chom a ra va anal ennon ; **b)** [dre skeud.] un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ, chom a ran war ma c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet-lip, tapet lopes on, menel a ran seizet ha dianal, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; *die Zweifel benehmen,* argas an diskredoni (an diskred, an disfiz) diwar spered u.b. ; *jemandem den Mut benehmen,* digalonekaat u.b., diskalonekaat u.b., kas deltu u.b. d'an traoñ, terriñ e zeltu d'u.b., ober d'u.b. koll kalon.
Anv-gwan-verb : **benommen** abaf, abafet, badaouet, sabatuet, alvaonet, kalmet, bojardet, badinellet, beiet, badet, batet ; *er war ganz benommen,* alvaonet-holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, skoelfet e oa, maoutañ a rae, kalmet e oa, abafet e oa, batet e oa, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; *er war leicht benommen,* skeltr e oa e benn ; *benommen machen,* **a)** mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, badaouiñ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ ; **b)** bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; *vom Lärm völlig benommen,* bouzaret-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen,* lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !
V.em. : **sich benehmen** (benimmt sich / benahm sich / hat sich (t-rt) benommen) : en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn, kundu, kunduiñ, realiñ ; *sich gut benehmen,* en em ren mat, en em zelc'her mat dirak an dud ; *sich schlecht benehmen,* bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ ; *sich vernünftig benehmen,* en em ren gant poellegezh ; *sich nicht zu benehmen wissen,* na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ gros e grouer ; *er sollte sich anständiger benehmen,* mat e vefe dezhañ en em zelc'her gant muioc'h a zoare ; *er benimmt sich anständiger als sein Bruder,* azoareoc'h eo eget e vreur ; *er weiß sich zu benehmen,* hennezh a zo bet savet mat, stummet-mat eo, hennezh a oar pakañ an tonioù bras ; *sich unmöglich benehmen, sich benehmen wie die Axt im Walde,* bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun, bezañ dichek, bezañ digoll, bezañ diardoù, bezañ digomplimant, bezañ difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan ; *du benimmst dich auch immer völlig daneben,* te a oar anezhi, te ! ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos,* n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen,* komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ, mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ dichek e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., bezañ digoll e-keñver u.b.
Benehmen n. (-s) : **1.** emzalc'h g., dalc'h g., doareoù lies., kundu b., neuz-dalc'h b., stuzioù lies., stumm g., giz b., gread g. ; *musterhaftes Benehmen,* emzalc'h direbech g., emzalc'h skouerius evit ar re all g., kundu direbech b. ; *schlechtes Benehmen,* gwallgundu b., gizioù fall lies. ; *ein linkisches Benehmen,* doare ur Yann Seitek g., doare kropet g., doare un amparfal g., doare lopes g., doare ur c'hozh palastr g. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *der hat überhaupt kein Benehmen,* hennezh ne oar ket en em zerc'hel dirak an dud, hennezh n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, n'en deus alamant ebet, n'eus alamant ebet dezhañ, gros eo e grouer ; *du hast vielleicht ein Benehmen !* sell aze ur c'hiz ! ; *das Benehmen eines Kindes entspricht dem Benehmen, das man ihm gegenüber hat,* ur bugel a ra diouzh ma vez graet dezhañ ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf,* e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ ; **2.** [dre skeud.] *sich mit jemandem ins Benehmen setzen,*

en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., en em guzuliañ gant u.b., ober emglev gant u.b.

beneiden V.k.e. (hat beneidet) : aviañ, c'hoantaat, gourvennañ ; *jemanden um etwas beneiden,* magañ (goriñ) avi ouzh u.b. en abeg d'udb, hirvoudiñ d'u.b. en abeg d'udb, kemer jalouzi ouzh u.b. abalamour d'udb, c'hoantaat (bezañ c'hoantek a) udb a zo d'unan all, c'hoantaat u.b. en abeg d'udb, bezañ c'hoantus ouzh madoù u.b., gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, ereziñ u.b. en abeg d'udb, bezañ gourvennek ouzh u.b., aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, sellet gant avi ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout gwarizi ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius eus u.b. abalamour d'udb, bezañ jalous ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius ouzh u.b. abalamour d'udb, karet mad u.b., gwallc'hoantaat udb, droukc'hoantaat udb, mont gant ar piged ; *er ist nicht zu beneiden,* n'emañ ket da vezañ c'hoantaet, hennezh a zo da glemm.

beneidenswert ag. : hag a c'hell bezañ aviet, hag a c'hell bezañ c'hoantaet, da c'hoantaat, c'hoantaus, c'hoantus, hetus, avius.

Benelux n. (-) : Beneluks b.

Beneluxländer lies. **/ Beneluxstaaten** lies. : broioù Beneluks lies., Stadoù Beneluks lies.

benennen V.k.e. (benannte / benannt) : **1.** envel, doareañ, aroueziñ, ober (un anv a, un anv eus, un anv ouzh, un anv diouzh) ; *nach jemandem benennen,* lakaat en anv unan bennak ; *er hat seinen Sohn nach dem Großvater benannt,* lakaet en deus e vab en anv an tad-kozh ; **2.** lakaat, merkañ, savelañ, disavelañ, didermenañ ; *Zeit und Ort benennen,* merkañ an eur (an deiziad) hag al lec'h ; [mat] *benannte Zahlen,* niveroù lakaet lies.

Benennung b. (-,-en) : **1.** anvidigezh b., anvadur g. ; **2.** anv g., lesanv g. ; **3.** anvad g., anvadur g.

benetzen V.k.e. (hat benetzt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *den Staub benetzen,* lazhañ ar boultrenn gant dour ; *mit Tränen benetzen,* intrañ gant daeroù, glebiañ gant e zaeroù, distronkiñ.

Benetzen n. (-s) **/ Benetzung** b. (-) : dourerezh g., glebierezh, glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., soubouilh g.

Bengale g. (-n,-n) : annezad Bro-Vengal g.

Bengalen n. (-s) : Bengal b., Bro-Vengal b.

Bengalin b. (-,-nen) : annezadez Bro-Vengal b.

bengalisch ag. : **1.** ... Bro-Vengal, eus Bro-Vengal, bengali ; *bengalisches Feuer,* tan-arvest g., goueliadenn-roial b., tan ijinus g., P. mespont g. ; **2.** [yezh.] bengaliek.

Bengel g. (-s,-) : blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., skrilh g., beginod g., chalvant g., ravailhon g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g., preñvig g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., babouz g., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., penndolog g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., plog g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., renavi g., ampouailh g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., kantolor g., lampavan g., gwidal g., kampinod g., kañfard g., konikl g., kastreg g., kastregenn g., kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], alvaon g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., gast vihan b., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

Bengelei b. (-,-en) : [dre skeud.] dizereadegezh b., disevender g., hailhonerezh g., hailhevodaj g.

bengelhaft ag. : gwidal ; *bengelhaftes Benehmen,* doare ul lampon g., hailhonerezh g., hailhevodaj g.

Benimm g. (-s) : P. emzalc'h g., doareoù lies., kundu b.

Benjamin g. (-s,-e) : 1. Benoni g. ; 2. benoni g., bidoc'hig g., gwidorig g., gwidor g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., yaouanker g., yaouaer g., lostig-an-ti g., [dre fent] mevel bihan g.

benommen ag. : abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, kalmet, bojardet, beiet, badinellet, badet ; *er war ganz benommen,* alvaonet-holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, skoelfet e oa, kalmet e oa, maoutañ a rae, badaouiñ a rae e benn, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; *er war leicht benommen,* skeltr e oa e benn ; *benommen machen,* **a)** mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ ; **b)** bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; *vom Lärm völlig benommen,* bouzaret-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen,* lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

Benommenheit b. (-) : badinell b., sebez g., alvaon g., alvaonerezh g.

benörgeln V.k.e. (hat benörgelt) : [dre skeud.] *etwas benörgeln,* pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.

benoten V.k.e. (hat benotet) : notenniñ, priziañ.

benötigen V.k.e. (hat benötigt) : kaout ezhomm eus, kaout d'ober eus, kaout afer [udb] ; *zur Zubereitung dieses Kuchens benötige man fünf Eier,* pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se.

Benotung b. (-,-en) : notadur g., priziadur g.

benummern V.k.e. (hat benummert) : niverenniñ.

benutzbar ag. : arveradus, hag a c'haller tennañ arver anezhañ, hag a c'heller implijout, implijus, spletus, implijadus.

benutzen / **benützen** V.k.e. (hat benutzt / hat benützt) : arverañ, implijout, implij, boaziañ, ober implij eus, ober ampled eus, ober gant, uzañ, kaout uz [d'udb], tennañ arver eus, ober implij diouzh, ober implij gant, lakaat en implij, danvezañ, labourat gant, en em servijout eus, P. dilouediñ, mont [udb] en-dro gant an-unan, kas [udb] en-dro ; *etwas sinnvoll benutzen,* ober un implij mat eus

udb ; *wir benutzen viel davon,* ni a ra gant kalz ; *die Gelegenheit benützen,* malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, tennañ e vad eus un dro bennak, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, ober e c'hounid eus un dro bennak, ober e c'hounidegezh eus un dro bennak, en em gavout gwell eus un dro bennak, en em gavout mat eus un dro bennak, kemer tu d'ober udb, kemer tro eus udb evit ober udb, ober e vad eus un degouezh bennak ; *eine Sprache benutzen,* ober gant ur yezh, implijout ur yezh, ober implij eus ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh, ober gant ur yezh ; *ein Werkzeug benutzen,* ober ampled eus ur benveg, ober gant ur benveg, c'hoari gant ur benveg, arverañ ur benveg, labourat gant ur benveg, P. kas ur benveg en-dro, dilouediñ ur benveg ; *die Klopfpeitsche wurde früher benutzt, um den Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen,* implij a veze gwechall d'ar wilastrenn (d'ar sifelenn) war unwiskoù ar soudarded evit o dipoultrennañ ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *diese Werkzeuge werden nicht mehr benutzt,* ar binvioù-se o deus graet o reuz, ar binvioù-se a zo aet ar c'hiz anezho ; *diesen Stein können wir als Hammer benutzen,* ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen,* lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *benutzt werden,* dilouediñ, bezañ implijet, bezañ lakaet en implij ; *diese Steine werden wir beim Bau der Mauer benutzen,* kavout a raimp implij d'ar mein-se evit sevel ar voger ; *leicht zu benutzen,* aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; *bei etwas die Hände benutzen,* maniañ e zaouarn evit ober udb.

Benutzer g. (-s,-) : **1.** implijer g., arveriad g. ; *regelmäßiger Benutzer,* boazier g. ; **2.** [stlenn.] implijer g.

benutzerfreundlich ag. : **1.** aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; **2.** [stlenn.] kovlus.

Benutzerfreundlichkeit b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Benutzerhandbuch n. (s,-bücher) : sturlevr g.

Benutzeroberfläche b. (-,-n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g. ; *graphische Benutzeroberfläche,* etrefas grafek implijer g., ketal grafek implijer g., etrefas implijer grafek g., ketal implijer grafek g.

Benutzerprofil n. (-s,-e) : [stlenn.] profil an implijer g., aelad an implijer g.

Benutzerschnittstelle b. (-,-n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g.

benutzerunfreundlich ag. : diaes da implijout, diaes da embregañ, diaes da vaniañ, diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk.

Benutzung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., ober g., uz g., danvezadur g., danvezerezh g., danveziñ g.

Benutzungsgebühr b. (-,-en) : taos implijout g.

Benutzungsrecht n. (-s,-e) : gwir implijout g., gwir kerzañ g., gwir ar barr g.

Benzin n. (-s) : strilheoul g., esañs g., P. dour-tan g., eoul-maen g., benzin g. ; *Benzin ist verdammt teuer geworden,* ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; *dem Dieselkraftstoff Benzin beimischen,* lakaat strilheoul e-mesk an diezel ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte,* klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.

Benzinbehälter g. (-s,-) : beol strilheoul b.

Benziner g. (-s,-) : P. karr-tan strilheoul g.

Benzinfeuerzeug n. (-s,-e) : direnn strilheoul b.

Benzingutschein g. (-s,-e) : talvoudenn strilheoul b., skrid-prenañ evit strilheoul g.

Benzinkanister g. (-s,-) : bidon strilheoul g.

Benzinkocher g. (-s,-) : gwrezer strilheoul g., tommerig strilheoul g.

Benzinmotor g. (-s,-en) : keflusker strilheoul g.

Benzinpreis g. (-es,-e) : priz ar strilheoul g. ; *die hohen Benzinpreise,* keraouegezh ar strilheoul b., keraouez ar strilheoul b., kernez ar strilheoul b., kerteri ar strilheoul b. ; *die Benzinpreise sind ganz schön hoch,* ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; *die Benzinpreise steigen,* kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul.

Benzinpumpe b. (-,-n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzinprüfer g. (-s,-) : douesventer strilheoul g.

Benzinstandanzeiger g. (-s,-) / **Benzinstandmesser** g. (-s,-) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzintank g. (-s,-e) : beol ar strilheoul b.

Benzinuhr b. (-,-en) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzinverbrauch g. (-s) : bevezerezh eoul-maen g., dispign dour-tan g.

Benzinzapfstelle b. (-,-n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzoe b. (-) : [louza.] storaks str., benzoin str., rousin-Indez g.

Benzoebaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez benzoin str., gwez rousin-Indez str.

Benzoeöl n. (-s,-e) : eoul benzoek g.

Benzoesäure b. (-,-n) : trenkenn venzoek b.

Benzoetinktur b. (-,-en) : dourenn venzoin b.

Benzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g.

beobachtbar ag. : gwelus, evezhiadus, arselladus, a c'heller arselliñ, a c'heller evezhiañ.

beobachten V.k.e. (hat beobachtet) : **1.** arselliñ, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, kompren war, kompren e, plediñ ouzh, evezhiañ ; *die Natur beobachten,* arvestiñ ouzh an natur, kompren war an natur, kompren en natur ; *die Vögel beobachten,* plediñ gant al laboused ; *etwas genau beobachten,* sellet-disellet ouzh udb, sellet pizh ha kempenn ouzh

udb, sellet mat ouzh udb, nizañ (nizat) udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, evezhiañ udb, arvestiñ pizh ouzh udb ; *etwas durch Beobachten lernen,* deskiñ udb dre berzh al lagad ; *jemanden heimlich beobachten,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; **2.** *Stillschweigen beobachten,* chom peoc'h, chom sioul, chom mut, tevel ; **3.** mirout, seveniñ da, doujañ da, heuliañ, sentiñ ouzh ; *Regeln beobachten,* mirout reolennoù 'zo, ober diouzh reolennoù 'zo, seveniñ da reolennoù 'zo, doujañ da reolennoù 'zo, heuliañ reolennoù 'zo.

Beobachter g. (-s,-) : arvester g., arvestour g., eveshaer g., sellour g., evezhier g., test g. ; *wissentschaflicher Beobachter,* arseller g.

Beobachtung b. (-,-en) : **1.** evezhiadur g., eveshadenn b., evezherezh g., evezhierezh g., evezhiadenn b. ; **2.** evezhiadenn b., remerk g. ; **3.** arsell g., arselladenn b., arselladeg b., arsellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., sellerezh g., gweledigezh b., gweled g. ; *etwas einer genauen Beobachtung unterziehen,* sellet-disellet ouzh udb, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, arselliñ udb, arvestiñ pizh ouzh udb ; **4.** mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.

Beobachtungsballon g. (-s,-e/-s) : aervag arselliñ b., aerlestr arselliñ g., baloñs arselliñ g.

Beobachtungsflugzeug n. (-s,-e) : nijerez arselliñ b.

Beobachtungsgabe b. (-,-n) : donezonoù evit arsellet lies.

Beobachtungsposten g. (-s,-) : gedlec'h g., post arselliñ g., post evezhiañ g., observatoriom g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungssatellit g. (-en,-en) : loarell arselliñ b.

Beobachtungssperre b. (-,-n) : dizarempred g., dispell g., dihentadur g., digenvez g.

Beobachtungsstand g. (-s,-stände) : gedlec'h g., post arselliñ g., post evezhiañ g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungsstelle b. (-,-n) : arsellva g., arvestva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungsturm g. (-s,-türme) / **Beobachtungswarte** b. (-,-n) : gwere b., mirador g., tour-ged g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

beordern V.k.e. (hat beordert) : **1.** gourc'hemenn, kemenn, degemenn, ordren, daveiñ, kas ; *man beorderte ihn nach Berlin,* ordrenet e voe da Verlin, daveet e oa bet da Verlin, kaset e voe da Verlin, kemennet e voe dezhañ mont da Verlin, degemennet e voe dezhañ mont da Verlin, dileuriet e voe da Verlin, roet e voe (an) urzh dezhañ da vont da Verlin, goulennet e voe da Verlin ; **2.** gervel.

Beorderung b. (-,-en) : gourc'hemenn g., kemenn g., urzh g.

bepacken V.k.e. (hat bepackt) : sammañ, bec'hiañ, kargañ.

bepackt ag. : karget, sammet, bec'hiet ; *schwer bepackt,* gwall sammet, gwall garget.

bepanzern V.k.e. (hat bepanzert) : hobregonañ, houarnwiskañ ; *bepanzertes Fahrzeug,* karbed hobregonet (hobregonek) g.

bepflanzen V.k.e. (hat bepflanzt) : lakaat [un dachenn] dindan plant ; *reich bepflanzt,* plantek, plantennek.

Bepflanzung b. (-) : planterezh g.

bepflastern V.k.e. (hat bepflastert) : **1.** pavezañ ; **2.** [dre skeud.] P. *mit Orden bepflastert,* medalennet-holl, galoñset-holl, medalennoù forzh pegement ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-ispilh ouzh e vruched.

bepflügen V.k.e. (hat bepflügt) : [labour-douar] arat.

bepinkeln V.k.e. (hat bepinkelt) : staotañ ouzh, staotañ war.

bepinseln V.k.e. (hat bepinselt) : **1.** gwisponañ, gwisponat, induañ ; **2.** stlabezañ, skrabadenniñ ; **3.** [mezeg.] lindrenniñ, induañ.

beplanken V.k.e. (hat beplankt) : [tekn.] gwiskañ gant plenk ; *ein Schiff beplanken,* bourzhiñ ur vag.

Beplankung b. (-,-en) : **1.** koadadur g., koadaj g. ; **2.** [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h lies., bourdachenn b., bordaj g., bordajenn b.

bepolstern V.k.e. (hat bepolstert) : bourellañ, matarasennañ, torchenniñ.

bepudern V.k.e. (hat bepudert) : poultrañ, poultrennañ.

Bepudern n. (-s) : poultradur g.

bequatschen V.k.e. (hat bequatscht) : **1.** divizout diwar-benn, breutaat, komz eus, komz diwar-benn ; **2.** *jemanden bequatschen,* c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., pouezañ war u.b., poursuiñ war u.b., delc'her war u.b., forsiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *sich bequatschen lassen,* lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer.

bequem ag. : **1.** aes, klet, klok, akomod, sasun, karantezus d'ober gantañ ; *ein bequemer Weg,* un hent kaer (Gregor) g., un hent hebleustr g., un hent aes da vont gantañ g., un hent karantezus da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent likant g., un hent kasant g. ; *bequeme Schuhe,* botoù aes en treid lies., botoù sasun lies. ; *eine bequeme Arbeit,* un tamm labour diboan g., un tamm labour aes g., un tamm labour aes d'ober g., un tamm labour didorr g., un tamm labour dilu g., un tamm labour karantezus d'ober g., un tamm labour na ro ket kalz a lavig g., un tamm labour plijus g. ; *bequemer Stuhl,* kador aes b. ; **2.** [dre flourlavar] lezober, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, digas, difoutre, dibalamour, digaz, dievezh, gwallek, dilamprek, lizidant, gourt, lezirek, disaour, dibreder, diboan, diskuizh, landrammus, landrennek, landrennus, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, lureek, pladek, amlez ; *bequemer Schüler,* skoliad lezirek g., penn-karn g., skoliad diboan g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., skoliad lugut da zeskiñ ; *er ist ziemlich bequem,* un tammig eo techet d'al leziregezh.

Adv. : klok, aes ; *bequem sitzen,* bezañ azezet klok, bezañ azezet en e aez ; *hier sitzt es sich bequem,* an azezenn-mañ a zo aezet, brav eo bezañ azezet er gador vourret-se, ur gador aes an hini eo ; *machen Sie es sich bequem !* grit evel er gêr ! amañ emaoc'h er gêr ! amañ

emañ ho kêr ! kemerit hoc'h aezamant ! grit hoc'h aez ! ; *hier werden Sie's bequem haben,* amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h ; *sich es bequem machen,* brakañ, ober grallig, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù, ober udb en e aez, ober udb war e aez, ober e aez ; *er macht es sich bequem,* ur paotr diskuizh eo, ne dorr ket e gein gant al labour, ne foeltr ket e revr, goustadik e ya dezhi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, war e bouezig e ya ganti, war e zresig (war e sklavig, war e zres, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, d'e boz) e ya ganti, damantiñ a ra d'e boan, ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, reiñ a ra bec'h d'ar gordenn laosk, hennezh a oar derc'hel a-dreñv, hennezh a denn war-dreñv, hennezh a sach da c'hennañ, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann ; *jemandem eine Arbeit bequem machen,* kinnig pesked dizreinet d'u.b., kinnig bara chaoket d'u.b., aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., aesaat e labour d'u.b., aezetaat e labour d'u.b., plaenaat e labour d'u.b.

bequemen V.em. : **sich bequemen** (hat sich (t-rt) bequemt) : *sich bequemen, etwas zu tun,* asantiñ (teurvezout, prizañ, grataat) ober udb, plegañ (damantiñ) d'ober udb ; *endlich bequemte er sich aufzustehen,* a-benn ar fin e teurvezas sevel e revr, diwar ar mare e teurvezas sevel e revr.

Bequemlichkeit b. (-,-en) : **1.** aezamant g., aez g. ; *Wohnung mit allen Bequemlichkeiten,* ranndi gant pep aezamant b. ; *seine Bequemlichkeit lieben,* bezañ troet gant aezamantoù ar vuhez, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù ; **2.** [dre flourlavar] diegi b., lure g., lizouregezh b., leziregezh b., kostenn b., lentegezh b., landreantiz b., lizidanted b., lovrentez b., didalvez g., didalvoudegezh b., landrenn b., stranerezh g., mored g. ; *aus Bequemlichkeit,* dre leziregezh, dre ziegi.

berändern V.k.e. (hat berändert) : **1.** bevenenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, bardellañ, lezennañ ; **2.** [tekn.] kordigellañ, tortisañ.

berändert ag. : rizennek.

beranken V.k.e. (hat berankt) : goleiñ gant delioù-gwini, goleiñ gant barroù-gwini.

Berapp g. (-s) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g., gwisk g., gwiskad g.

berappen V.k.e. (hat berappt) : **1.** [tisav.] induañ, fuilhañ, chekañ ; **2.** P. meudañ, diyalc'hañ, paeañ.

V.gw. (hat berappt) : P. meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

beraten[1] V.k.e. (berät / beriet / hat beraten) : **1.** kuzuliañ, aliañ, heñchañ, bazhvalaniñ da, ober katekiz da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.], mont [d'u.b.] dre guzulioù ; *jemanden gut beraten,* reiñ kuzulioù mat d'u.b., kuzuliañ mat u.b. ; *meine Schwester kann dich gut beraten,* alioù mat az po digant va c'hoar ; *ein Kind beraten,* mont d'ur bugel dre guzulioù ; **2.** divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ ; *eine Gesetzvorlage beraten,* en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : divizout, emguzuliat, breutaat, daelañ.

V.em. : **sich beraten** (beraten sich / berieten sich / haben sich (t-rt) beraten) en em guzuliañ, emguzuliañ, en em glevet, breutaat, delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kenbrezeg.

beraten[2] ag. : **1.** kuzuliet, aliet, eilet ; **2.** *er ist gut beraten, das zu tun,* aviz ha poell a vo gantañ ma ra an dra-se, reizh e vefe dezhañ ober an dra-se, mat e vefe dezhañ ober an dra-se, gras dezhañ ober an dra-se, un taol mat e vefe dezhañ ober an dra-se, fur e vefe dezhañ ober an dra-se ; *sie wären gut beraten, wenn sie kämen,* mat e vefe dezho dont ; **3.** *du bist mit ihm gut beraten,* en em gavet out gant an den reizh.

beratend ag. : *beratender Anwalt,* alvokad kuzulier g. (Gregor) ; *beratender Ingenieur,* ijiner kuzulier g. ; *mit beratender Stimme,* ar gwir gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ gantañ, ar gwir kuzuliañ gantañ ; *beratende Körperschaften,* organoù-kuzuliañ lies. ; *beratende Funktion,* roll kuzuliañ g. ; *beratender Auschuss,* kuzul aliañ g., poellgor kuzuliañ g. ; *beratende Versammlung,* bodadenn-guzuliañ b.

Berater g. (-s,-) : kuzulier g., alier g., heñcher g.

Beratertätigkeit b. (-) : kuzulierezh g.

Beratervertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kuzulier b.

beratschlagen V.k.e. (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ ; *eine Gesetzvorlage beratschlagen,* en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ.

Beratschlagung b. (-,-en) : 1. kuzulierezh g. ; 2. kuzuliadeg b., kuzuliadenn b.

Beratung b. (-,-en) : **1.** kuzuliadenn b., kuzuliadeg b. ; **2.** kuzulierezh g., heñcherezh g. ; **2.** [mezeg.] *ärztliche Beratung,* kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b.

Beratungsauschuss g. (-s,-ausschüsse) : poellgor aliañ g., poellgor kuzuliañ g.

Beratungsfunktion b. (-,-en) : roll kuzuliañ g.

Beratungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn skoilhañ ouzh an diforc'hidigezh b. [*danvez lezenn nac'het e Bro-Alamagn e 1989*].

Beratungsstelle b. (-,-n) : kreizenn guzuliañ b., kuzulva g., kreizenn heñchañ b.

berauben V.k.e. (hat beraubt) : **1.** laerezh (udb digant u.b., udb diwar-goust u.b.), laerezh (u.b.), skrapat (udb digant u.b.), dibourc'hañ (u.b. eus udb), dirannañ (u.b. eus udb), dioueriñ (u.b. eus udb), lemel (udb digant u.b.), kemer (udb digant u.b.), c'hwiliañ (u.b.), diframmañ (udb digant e wir berc'henn) ; *seines Eigentums beraubt werden,* bezañ tennet e berc'hentiezh digant an-unan, bezañ diberc'hennet, bezañ lakaet er-maez eus e dra, bezañ lamet e vadoù digant an-unan, bezañ kemeret e vadoù digant an-unan, bezañ kenkizet, bezañ laeret e vadoù diwar e goust, bezañ digarget eus e beadra ; *er wurde seines Geldes beraubt,* laeret e voe e arc'hant digantañ ; **2.** [dre astenn.] *jemanden der Freiheit berauben,* lemel e frankiz digant u.b., forc'hañ u.b. eus e frankiz, lakaat harz da frankiz u.b., naskañ u.b. ; *ich wurde der Ehre beraubt,* lamet e voe va enor diganin ; *etwas seines Reizes berauben,* difaganiñ udb ; **3.** [dre

skeud.] *sich (t-rt) des Vorteils berauben,* mankout d'e grog, koll al lañs, dispegañ diouzh e grog.
Beraubung b. (-,-en) : preizherezh g., preizhadur g., skraperezh g., dibourc'herezh g., diberc'hennadur g., kenkizerezh g.
beräuchern V.k.e. (hat beräuchert) : mogediñ, mogidellañ.
berauschen V.k.e. (hat berauscht) : drevaat, mezviñ, mezveziñ [ur vaouez], mezevelliñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, badaouiñ, P. louzaouiñ.
V.em. : **sich berauschen** (hat sich (t-rt) berauscht) : *sich an etwas (t-d-b) berauschen,* birvilhañ evit udb, lakaat e voemenn gant udb., bourrañ ag udb, bourrañ gant udb, saouriñ udb.
Berauschen n. (-s) : mezverezh g., lonkerezh g.
berauschend ag. : pennadus, mezevellus, mezvus, badaouus, drant ; *ein berauschender Duft,* ur c'hwezh hag a sko er penn b., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezevellus g. ; *berauschende Getränke,* diedoù pennadus lies., evajoù mezvus lies., evajoù drant lies. ; *berauschender Wein,* gwin penn (kalonek, speredus, kreñv, drant, mezevellus, mezvus) g.
Berauschtheit b. (-) **/ Berauschung** b. (-) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.
Berber g. (-s,-) : **1.** Berber g. ; **2.** [dre skeud.] sklanker g., treul g. ; **3.** [loen.] marc'h barber g. ; **4.** pallenn berber g.
Berberaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-golf g., makak golf g.
Berberei b. (-) : *die Berberei,* Bro ar Verbered b.
Berberitze b. (-,-n) : [louza.] spern-trechonek str., berberez str.
Berberpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h barber g.
Berberteppich g. (-s,-e) : pallenn berber g.
berechenbar ag. : **1.** jedus, jedadus, prizadus ; **2.** rakwelus, diawelus.
Berechenbarkeit b. (-) : **1.** jedusted b., jedadusted b. ; **2.** rakwelusted b., diawelusted b.
berechnen V.k.e. (hat berechnet) : jediñ, teuler d'ar jed, dleata, fakturenniñ, istimañ, istim, dewerzhañ, komputiñ, kompodiñ, sifrañ, kontañ, mentañ ; *die Fläche eines Kreises berechnen,* mentañ gorread ur c'helc'h ; *Kosten berechnen,* jediñ frejoù, jediñ ur c'houst, sifrañ ur c'houst, kontañ ur c'houst ; *Preise berechnen,* jediñ prizioù ; *Delkredere berechnen,* lakaat war ar gont-warant ; *die Geburtenziffer prozentual berechnen,* dewerzhañ feur-genel ar boblañs dre un dregantad ; *nach Fässern berechnen,* barrikennata.
Berechnen n. (-s) : jederezh g., jed g., konterezh g., kont b.
berechnend ag. : hag a oar prientiñ e daolioù, evezhiek.
Adv. : gant evezh.
Berechnung b. (-,-en) : **1.** jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., sifradur g., kont b., konterezh g. ; *außer aller Berechnung,* na c'haller ket jediñ, dijedus, dijedadus ; *überschlägige Berechnung*, jedadur dre vras ; *genaue Berechnung,* jederezh dre vunudoù g. ; **2.** [dre skeud.] itrik g., korvigell b., ardivinkoù lies., ijin g., gwidre g. ; *bei ihm ist alles Berechnung,* hennezh zo itrikoù tout, ur Fañch an itrikoù a zo anezhañ ; **3.** rakjedadur g., ragempentadenn b., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g. ; *sich jeder Berechnung entziehen,* na c'hallout bezañ rakjedet, bezañ dijedus, bezañ dijedadus, bezañ dreist pezh a c'hall bezañ jedet, chom dizivinus, na c'hallout bezañ rakwelet, bezañ chañs-dichañs ; **4.** ratozh b., mennad g., amboaz g., aviz g., dezev g. ; *aus Berechnung,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat ; *jemandes Berechnungen zuschanden machen,* kontroliañ raktresoù u.b., dispenn mennad u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., kas da get dezev u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., stankañ an hent d'u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar brad u.b., tennañ dour diwar brad u.b., troc'hañ en e raok d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b., diaraogiñ (diarbenn) u.b., goullonderiñ kompodoù u.b., kas da netra kompodoù u.b. (Gregor).
Berechnungsgrundlage b. (-,-n) : diazez jediñ g.
berechtigen V.k.e. (hat berechtigt) : **1.** aotren, barrekaat, gouestaat, engwiriañ ; *jemanden berechtigen, etwas zu tun,* aotren udb d'u.b., reiñ koñje (aotre, asant, urzh) d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb ; *berechtigt sein, etwas zu tun,* bezañ e dalc'h gant an-unan ober udb, bezañ aotreet (kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout droed, kaout an droed) d'ober udb, kaout perzh en udb ; *was berechtigt Sie hierzu?* dre beseurt gwir e rit kement-se ? dre be wir e rit kement-se ? pe dre wir e rit kement-se ? ; **2.** *sein Tun berechtigt zur Annahme dass ...,* o welet penaos en em ren hon eus gwir abeg da grediñ e ..., dre e zoare-ober ez omp aotreet da grediñ e ...
berechtigt ag. : **1.** reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh ; *nicht berechtigt,* direizh, direizhwir, direizhwiriek, disol ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist,* sellet ha reizh eo ur c'hlemm ; *berechtigtes Interesse,* c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *berechtigte Frage,* goulenn reizh g. ; **2.** perzhek, kembeliek ; *dazu bist du nicht berechtigt,* **a)** n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket ez karg ober war-dro seurt traoù, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket ez kefridi ober war-dro seurt traoù, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober ; **b)** n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dit.
Berechtigte(r) ag.k. g./b. : gwireg g., perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g.
berechtigterweise Adv. : gant abeg, gant gwir abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg.
Berechtigung b. (-,-en) : **1.** aotre g., reizh b., gwir g., gwir abeg g., reizhelezh b., reizhded b., reizhder g. ; *ohne jede Berechtigung,* hep gwir nag abeg, hep ket a wir, hep aotre ebet, hep abeg na reizh, a-enep pep gwir / e gaou / dre heg (Gregor), hep droed na koñje ; **2.** aotreadur g., barrekadur g., engwiriadur g., reizhekadur g., gwiriekadur g.
Berechtigungsnachweis g.(-es,-e) : teul harpañ g., prouenn aotre b., paperenn aotre b.

Berechtigungsschein g.(-s,-e) : paperenn aotre b.
bereden V.k.e. (hat beredet) : **1.** divizout diwar-benn, breutaat, daelañ a-zivout, komz eus ; *sie bereden ihre Ferienpläne miteinander,* divizout a reont diwar o raktresoù evit ar vakañsoù o tont ; *wir sollten dieses Projekt miteinander bereden,* mat e vefe komz etrezomp eus ar raktres-se ; **2.** kendrec'hiñ ; **3.** [gwasaus] *jemanden bereden,* dornañ traoù diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., dispenn brud vat u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwashaat u.b., droukkomz eus u.b., pilat u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.
V.em. **sich bereden** (hat sich (t-rt) beredet) : **1.** en em guzuliañ, en em glevet, breutaat ; **2.** *sich mit jemandem bereden,* merkañ deiziad ha lec'h un emwel.
beredsam ag. : **1.** lokañsus, lokant, teodet-mat, teodet-dreist, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, helavar, beget-mat, amparlet ; **2.** [dre fent] tavedek, dilavar, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr e lañchenn.
Beredsamkeit b. (-) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b.
beredt ag. : **1.** lokañsus, lokant, teodet-mat, teodet-dreist, helavar, beget-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, emparlet ; *ein beredter Mensch,* ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., ur c'haozeer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g. ; **2.** eztaolus, splann ; *beredtes Schweigen,* tav helavar g., tav hag a gomz fraezh g., muderezh helavar g.
beregnen V.k.e. (hat beregnet) : doura, douraat.
Beregnung b. (-,-en) : dourerezh g., doura g.
Bereich g.(-s,-e) : takad g., tachad g., tachenn b., tolead g., domani g. ; *im Bereich der Stadt,* en diabarzh kêr ; *Verwaltungsbereich,* pastellad b., bann g., pastell-vro b. ; *Bereich eines Ministers,* dalc'h ur maodiern g. ; *das gehört nicht zu meinem (in meinen) Bereich,* n'emaon ket e karg eus an dra-se, n'eo ket diouzh va galloud (n'eo ket e dalc'h ganin) ober war-dro an dra-se, n'emañ ket an dra-se em dalc'h, n'em eus emell ebet war an dra-se, n'emañ ket an dra-se em emell ; *Einflussbereich,* kelc'h levezon g., levezonva b. ; *er kennt sich in diesem Bereich gut aus,* desket bras eo war an dachenn-se, reizh eo war an dachenn-se, gouzout a ra brav diouzh an traoù-se / en e grog (en e daol, en e blom) emañ gant an traoù-se (Gregor), don eo war an dachenn-se, arroutet (ur mailh) eo war an dachenn-se, barrek eo ouzh an traoù-se, skiant an traoù-se en deus, un tad den (ur mestr) eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden,* ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *das liegt im Bereich des Möglichen,* an dra-se a zo posupl, marteze a-walc'h, graet e c'hall bezañ, e (a) c'hallfe bezañ, posupl a-walc'h eo, n'eo ket dibosupl, kement-se a c'hallfe c'hoarvezout ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz,* skalf an dorn g.
bereichern V.k.e. (hat bereichert) : pinvidikaat, lardañ, larjezañ, danvezañ.
V.em. **sich bereichern** (hat sich (t-rt) bereichert) : pinvidikaat, dont da binvidig, mont da binvidig, pluñvañ, stuc'hiañ, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, kreoñañ, ober yalc'h, ober godell, ober god, ober fortun, ober ur fortun, lardañ, lartaat, redek an dour d'e vilin, dastum madoù ; *sich auf jemandes Kosten bereichern,* ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b. ; *sich auf Kosten des Volkes bereichern,* lardañ gant c'hwezenn ar bobl ; *sich unrechtmäßig bereichern,* dont da vezañ pinvidik dre gammdroioù.
Bereicherung b. (-,-en) : pinvidikadur g., pinvidikaerezh g. ; *geistige Bereicherung,* gounidoù speredel lies. ; *sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen,* dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad.
bereifen[1] V.k.e. (hat bereift) : goleiñ gant rev gwenn.
bereifen[2] V.k.e. (hat bereift) : **1.** kelc'hiañ, kilhañ, lakaat ur c'helc'h da ; *ein Fass bereifen,* kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; **2.** lakaat bandennoù-rod da.
Bereifung b. (-,-en) : **1.** fret g., kilhaj g., kilh g. ; **2.** bandennoù-rod lies.
bereinigen V.k.e. (hat bereinigt) : **1.** naetaat ; **2.** [dre skeud.] *eine Angelegenheit bereinigen,* kompezañ (plaenaat, renkañ, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ) un afer, dibunañ ur gudenn, reizhañ un dizemglev, heñvelaat ar mennozhioù ; *eine Schuld bereinigen,* paeañ un dle, talañ un dle, akuitañ un dle ; *ein Konto bereinigen,* peurwiriañ ur gont, eeunañ ur gont.
Bereinigung b. (-,-en) : **1.** naetadur g. ; **2.** peurwiriadur g., eeunadur g. ; **3.** taladur g., paeamant g. ; **4.** kompezadur g., diskoulmadur g., renkadur g.
bereisen V.k.e. (hat bereist) : beajiñ e (dre), ober ur veaj e (dre).

bereit ag. : **1.** prest, darev, pare, e pourchas, e tu, war an tu, e tro, pourchaset, war ar pare, e ratre ; *stets bereit,* prest atav ; *seid bereit,* bezit prest, bezit pourchaset, ra vezo pep tra e pourchas ganeoc'h, bezit e pourchas, bezit war ar pare ; *alles ist bereit,* emañ pare an traoù, pep tra a zo e ratre, bez' emañ pep tra e pourchas ; *sich bereit finden,* bezañ prest (pare, darev, pourchaset, e pourchas, war ar pare) ; *sich bereit erklären, etwas zu tun,* reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, bezañ mennet d'ober udb, prizañ ober udb, teurvezout ober udb, bezañ kontant d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ e tro d'ober udb, bezañ e tres d'ober udb ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen,* den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; *sich bereit halten,* en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ e ratre ; *bereit zu etwas sein,* bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro, e tu, war an tu, kontant) d'ober udb ; **2.** [arc'hant] *bereite Kapitalien,* arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn, dibres) g.

bereiten[1] V.k.e. (beritt / hat beritten) : *ein Pferd bereiten,* mont war ur marc'h, marc'hegezh ur marc'h.

bereiten[2] V.k.e. (hat bereitet) : **1.** aozañ, fardañ, fichañ, dareviñ, terkañ, prientiñ, reiñ un terk da, kempenn, darbariñ, pourchas, lakaat e ratre, reizhañ ; *eine Speise bereiten,* aozañ (fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, dareviñ, kempenn) ur meuz ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ?* gant petra eo bet aozet ar chaousse ? ; *den Tisch bereiten,* staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ) an daol ; [dre skeud.] *jemandem den Weg bereiten,* plaenaat an hent d'u.b., ober hent en-dro d'ar park ; *Laeneg hat der modernen Medizin den Weg bereitet,* Laeneg en deus digoret an hent d'ar vezegiezh a-vremañ ; **2.** [dre skeud.] reiñ, ober, degas ; *jemandem Freude bereiten,* ober plijadur d'u.b., lakaat levenez e kalon u.b., degas ur galonad levenez d'u.b. ; *jemandem Kummer bereiten,* ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, glac'hariñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ) u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ kerse d'u.b., darbariñ u.b., degas poan-galon (enkrez) d'u.b., ranngaloniñ u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., ober fred d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *er bereitet mir Kummer,* predadoù anken am bez gantañ, kalz a boan hag a soursi am bez gantañ, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'hontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, darbariñ a ra ac'hanon, reiñ a ra blev gwenn din, deur (poan, darbar) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din, hennezh a zo ur reuz ennañ ; *das bereitet mir Kopfzerbrechen,* un uz spered eo an dra-se ; *er bereitet mir Kopfzerbrechen,* hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered ; *eine Überraschung bereiten,* irienniñ (aozañ) ur souezhadenn (un dapadenn) ; *das bereitet Mühe,* tenn eo, rust eo, poanius eo kement-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant kostoù an den embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den o klask kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, micher a-walc'h eo, n'eo ket ur soubenn eo, honnezh a zo micher a-walc'h, darev eo d'an den dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Bereiter g. (-s,-) : 1. darbarer g., prienter g., farder g., aozer g. ; 2. marc'heger g., embreger kezeg g., pleustrer kezeg g.

bereithaben V.k.e. (hat bereit / hatte bereit / hat bereitgehabt) : kaout dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant.

bereithalten V.k.e. (hält bereit / hielt bereit / hat bereitgehalten) : kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant, derc'hel prest.

bereitlegen V.k.e. (hat bereitgelegt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest.

bereitliegen V.gw. (lag bereit / hat bereitgelegen) : bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ pourchaset, bezañ e pourchas.

bereitmachen / bereit machen V.k.e. (hat bereitgemacht / hat bereit gemacht) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ.

bereits Adv. : dija, seulabred, endeo, erru, c'hoazh.

Bereitschaft b. (-,-en) : **1.** pleg g., doug g. ; *seine Bereitschaft erklären,* bezañ mennet d'ober udb, teurvezout ober udb ; **2.** *in Bereitschaft sein (liegen, stehen),* en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ prest da stourm, bezañ e ratre.

Bereitschaftsabteilung b. (-,-en) : [lu] adarme prest da stourm b., piked g.

Bereitschaftsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg diouzh tro g.

Bereitschaftsdienst g. (-es) : servij gward g., servij diouzh tro g.

Bereitschaftspolizei b. (-) : archeriezh-red b., strollad emellout an archeriezh g., gward-red g.

Bereitschaftspolizist g. (-en,-en) : archer-red g., gward-red g.
bereitstehen V.gw. (stand bereit / hat bereitgestanden) : en em zerc'hel e pourchas, bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ e pourchas ; *das Abendessen steht bereit,* prest eo koan ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit,* emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ.
bereitstellen V.k.e. (hat bereitgestellt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest ; *einen Kontoauszug bereitstellen,* savelañ ur gont, savelañ stad ur gont.
Bereitstellung b. (-,-en) : **1.** prientadur g., prienterezh g., pourvezadur g. ; **2.** [lu] engalvadeg g., savadeg b., alarmiñ g.
bereitwilig ag./Adv. : a-youl vat, a-c'hrad-vat, a-youl gaer, a galon vat, a-youl-frank, dre gaer, a-berzh-vat, servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus.
Bereitwiligkeit b. (-) : youl vat b., grad vat b., servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b., asant g.
berennen V.k.e. (berannte / hat berannt) : **1.** arsailhañ, argadiñ, tagañ ; **2.** [dre astenn.] gronnañ, sezizañ, sichañ, kelc'hiañ.
bereuen V.k.e. (hat bereut) : bezañ leun a geuz en abeg da, kaout glac'har eus, kaout glac'har da, keuziñ da, keuziañ da, keuziañ [udb], keuzidikaat en abeg da, kaout keuz da, kaout dipit da, morc'hediñ da, kaout morc'hed en abeg da, en em zamantiñ en abeg da, trueziñ da, hiraezhiñ da, kaout desped da, diskanañ, kaout kerse, bezañ kerse gant an-unan ; *etwas bitter bereuen,* kaout keuz ruz d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout desped bras d'udb, kaout dipit bras d'udb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morc'hed vras d'an-unan) da vezañ graet udb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morc'hedus, kaout mil geuz o vezañ graet udb ; *er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein,* mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; *ich bereue es heute nicht,* n'em eus ket a geuz bremañ, ne ro ket kerse din hiziv, n'em eus meskont ebet hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; *seine Sünden bitter bereuen,* kaout ur gwir geuz d'e bec'hedoù, bezañ e bec'hedoù morc'hedus war e goustiañs ; *er bereut, es bewilligt zu haben,* keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *er bereut, was er getan hat,* kerse eo gantañ d'ar pezh en deus graet, hennezh a zo kerse gantañ bezañ graet an dra-se, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall, keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz a zo deuet dezhañ da vezañ graet an dra-se ; *sie fing an zu bereuen,* keuz a savas enni, keuz a savas ganti, keuz a savas dezhi, keuz a grogas enni, keuz a zenijas warni, keuz a zeuas dezhi, kerse a gouezhas ganti, morc'hed a savas enni, morc'hed a savas ganti, morc'hed a savas dezhi, morc'hed a grogas enni, morc'hed a zenijas warni, morc'hed a zeuas dezhi, morc'hed a gouezhas ganti ; *bleib ihm fern, sonst wirst du es noch bereuen !* n'a ket war-dro hennezh pe neuze ez po keuz ! ; *das könntest du noch bereuen ! du wirst es noch bereuen !* keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed ! ; *du wirst es nicht bereuen !* gwell eus se e vi ! kerse war vat a gavi ! kerse war vat e vo evidout ! n'az po ket keuz goude ! n'az po ket a geuz goude ! n'az po keuz ebet goude ! n'az po meskont ebet goude ! n'az po ket a dro da geuziñ goude ! ne gavi ket da geuz da brenañ goude ! mat e vo dit bezañ graet an dra-se ! un dro vat e vo dit ! mat e vo se dit ! ; *man soll nichts bereuen,* ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz.
Berg g. (-s,-e) : **1.** menez g., bre g. ; *Ottilienberg,* menez santez Odil g. ; *Ölberg,* Menez an olivez g., liorzh an olivezenned, Menez an olivezenned g. ; *ein steiler Berg,* ur menez serzh g., ur menez sonn g., ur menez diaes da bignat (Gregor) g. ; *ein waldbedeckter Berg,* ur menez koadek g. ; *Feuer speiender Berg,* menez-tan g. ; *der Berg ist tausend Meter hoch,* mil metrad uhelder a zo d'ar menez ; *auf einen Berg steigen, einen Berg besteigen,* krimpañ ur menez, krimpañ war ur menez, krapañ gant tor ur menez, krapañ war ur menez, pignat ur menez, pignat war ur menez ; *vom Berg heruntersteigen,* diskenn diwar ar menez, pignat da draoñ ar menez, krapat da draoñ ar menez ; *einen Berg umgehen,* ober an dro d'ur menez ; *einen Berg durchbohren,* toullañ ur menez evit sevel un hent-kev (evit sevel un tunel) ; *in den Bergen trägt die Stimme weit,* er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; **2.** *über Berg und Tal wandern,* mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent - tennañ bro - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù ; **3.** *über alle Berge sein,* bezañ mil bell dija, bezañ aet diwar-wel, bezañ sachet e skasoù gant an-unan, bezañ aet da foar an diaoul ; **4.** bern g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g., daspugnadur g., daspugn g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhad g., maread g., hogenn b., touesk g., stroll g., strollad g. ; *Berge von Kartoffeln,* bernioù patatez, patatez a-vil-vern, yoc'h(ad)où patatez, patatez a-yoc'h ; **5.** [dre skeud.] *goldene Berge versprechen,* prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; *dastehen wie der Ochse vorm Berg,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom sebezet-mik, chom genaouek,

chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom da c'henaouegiñ, chom da vamañ evel ur genaoueg ; *mit seiner Meinung nicht hinter dem Berg halten,* komz didroidell, komz displeg, komz distag, bezañ distlabez da lavaret e soñj, lavarout e soñj hep kuzh seurt ebet ; *mit seiner Meinung hinter dem Berg halten,* derc'hel kloz war e soñjoù, moustrañ war e soñjoù, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e soñj, na lavaret an oferenn war gan ; *jemandem über den Berg helfen,* reiñ un tamm skoazell d'u.b. evit dont a-benn eus un ampech bennak, astenn ar skeul d'u.b., ober avel d'u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, ober kadorig d'u.b. ; *noch nicht über den Berg sein,* chom gant an-unan ur gwall grogad d'ober c'hoazh, na vezañ graet ar pep gwashañ c'hoazh, bezañ c'hoazh er vourellenn startañ, bezañ charre c'hoazh ; *er ist noch nicht über den Berg,* n'eo ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn ; *über den Berg sein,* bezañ savet war-c'horre an dour, bezañ deuet a-benn da zont war-c'horre e vec'h, bezañ savet war an dour, bezañ savet war-c'horre, bezañ war-c'horre, bezañ diboaniet ; *ihm stehen die Haare zu Berge,* sevel a ra e reun war e benn, a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ a ra e vlev en e benn, savet eo e vlev war e benn, sonn eo e vlev war e benn, sevel a ra e reun en e benn, sevel a ra blev e benn, pikek eo e vlev, hirisiñ a ra e vlev àr e benn, sevel a ra eeun e vlev war e benn, sevel a ra e vlev en e benn gant ar morc'hed, sevel a ra e vlev en e benn gant euzh (Gregor) ; *ihr stehen die Haare zu Berge,* gant ar spont e sav he c'hoef diwar he fenn ; *der Glaube versetzt Berge,* ar feiz a c'hall dibradañ (dilec'hiañ) menezioù ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *hinterm Berg wohnen auch Leute,* kant sant, kant santimant - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

bergab Adv. / **bergabwärts** Adv. : **1.** war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin ; *bergab gehen,* diskenn, mont d'an traoñ, mont war-draoñ ; *der Weg geht bergab,* mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, diribin a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent, diskenn a zo gant an hent ; **2.** [dre skeud.] *es geht mit ihm bergab,* gwastañ a ra e stad, dont a ra a-dreñv, emañ e aferioù o treiñ fall, emañ e aferioù o treiñ da fall, e aferioù a ya war an tu-gin, emañ fall an traoù gantañ, emañ an traoù o treiñ da fall gantañ, ne dalv tra penaos e tro an traoù gantañ, emañ o vont e drouziwezh, mont a ra e aferioù en tu rekin, mont a ra d'ar baz, mont a ra e soubenn war drenkaat, digompez e ya an traoù gantañ, mont a ra e vleud da vrenn, war fallaat e ya e aferioù ; [mezeg.] war e ziskar emañ, en e ziskar emañ, da fall ez a e yec'hed, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, falloc'h-fallañ eo e yec'hed, mont a ra war zizeriañ, fallaat a ra, gwanaat a ra e nerzh, mont a ra e nerzh kuit, ne ra ket ruskenn vat, klañvoc'h-klañvañ eo, hennezh a ra ruskenn fall, gwashaat a ra, gwanaat a ra, emañ oc'h ober e gozh lien, emañ o nezañ e neudenn ziwezhañ (e sae, e gevre), tro en deus en e chabl ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde,* mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ.

Bergabhang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g., krap g., skrap g., krispenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù].

Bergabteilung b. (-) : melestradurezh ar mengleuzioù b.

bergabwärts Adv. : war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin.

Bergahorn g. (-s,-e) : [louza.] sikamor marellet str., skav-gwrac'h-gwenn str., fiezenn-var b.

Bergakademie b. (-) : skol vroadel ar mengleuzioù b., skol vroadel ar mengleuzerezh b.

Bergamotte b. (-,-n) : [louza.] bergamotez str.

Bergampfer g. (-s,-) : [louza.] trichin str.

Bergamt n. (-s,-ämter) : servij ar mengleuzioù g., gwazadur ar mengleuzioù g.

bergan Adv. : war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h.

Bergarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g., miner g.

Bergarbeitersiedlung b. (-,-en) : karter mengleuzierien g., koron g.

bergauf Adv. / **bergaufwärts** Adv. : **1.** war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h ; *bergauf gehen,* pignat, mont war-grec'h, mont war-sav, mont war-bign ; *der Weg geht bergauf,* pignat a ra an hent war-grec'h (war-laes, d'al laez, d'an nec'h), sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-bign emañ an hent, war-grec'h emañ an hent, war sevel e ya an hent ; **2.** [dre skeud.] *es geht wieder bergauf,* gwelloc'h ez a an traoù, war wellaat e ya an traoù, war well e ya an traoù, gwelloc'h-gwell e ya an traoù, difallañ a ra an traoù.

Bergaufsicht b. (-) : ensellerezh ar mengleuzioù g.

bergaufwärts Adv. : *sellit ouzh :* **bergauf**.

Bergbahn b. (-,-en) : hent-houarn dre zrezenn g.

Bergbach g. (-s,-bäche) : froud g./b.

Bergbau g. (-s) : mengleuzierezh g., mengleuziañ g., labour-mengleuziañ g. ; *Bergbau betreiben,* mengleuziañ.

Bergbauarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g.

Bergbaugebiet n. (-s,-e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.

bergbaulich ag. : a sell ouzh ar mengleuzioù, a sell ouzh ar mengleuzierezh.

Bergbaurevier n. (-s,-e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.
Bergbautechnik b. (-) : mengleuzierezh g.
Bergbautreibende(r) ag.k. g./b. : gounezer mengleuzioù g., korvoer mengleuzioù g.
Bergbesteigung b. (-,-en) : pignidigezh b., krapadenn b., pignadenn b.
Bergbewohner g. (-s,-) : meneziad g. [*liester* menezidi, meneziz].
Bergeanfall lies. (-) : [mengleuz.] restadoù ur vengleuz lies., atredoù lies.
Bergegeld n. (-s,-er) : digoll saveteerezh g.
Bergegut n. (-s,-güter) : 1. tamm peñse g. ; 2. tra saveteet diouzh ur peñse g.
Bergehalde b. (-,-n) : [mengleuz.] terril g., fagnaj g., koc'hieneg b., bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g., menez restadoù mengleuz g.
bergehoch ag. : ken uhel hag ur menez ; *bergehoch dastehen,* meneziañ.
Bergeidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard bevc'haner g.
Bergelohn g. (-s,-löhne) : digoll saveteerezh g.
Berglöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g., kougouar g.
bergen V.k.e. (birgt / barg / hat geborgen) : **1.** *die Ernte bergen,* degas (kerc'hat) an eost d'ar gêr, grignoliañ an eost, lakaat an eost er solier ; **2.** [merdead.] *die Segel bergen,* diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, pakañ al lien, farleañ, ameniñ ar gouelioù, serriñ al lienoù ; **3.** *die Ladung des Schiffes bergen,* dilestrañ ur c'hargad, diskargañ ur vag ; **4.** [dre heñvel.] kuzhat, goudoriñ, enderc'hel ; *die Erde birgt viele Schätze in sich,* bez' ez eus pinvidigezhioù e-leizh e-barzh an douar ; **5.** tennañ ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden,* marv e oant dija pa voent tennet eus ar vengleuz ; **6.** saveteiñ ; **7.** diatrediñ, divorañ, dizourañ, digonfontañ, diveuziñ.
Bergente b. (-,-n) : [loen.] **1.** morilhon louet g. ; **2.** *kleine Bergente,* morilhon bihan g.
Bergerecht n. (-s,-e) : gwir da gaout digolloù saveteerezh g.
Bergfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn treuz bro (MTB) g.
Bergfahrt b. (-,-en) : **1.** troiad er menezioù b. ; **2.** [merdead.] bageerezh a-enep red an dour g., bageadenn a-enep red an dour ; **3.** [trenioù] pignadenn b.
Bergfahrer g. (-s,-) : [marc'hhouarner, sport] kraper g.
Bergforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh fario g.
Bergfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-ged g., befrez g., tourmeur g., tourell b.
Bergführer g. (-s,-) : heñcher er menezioù g.
Bergfuß (-es,-füße) : troad menez g., tostal g., tostalenn b., chouk menez g., diaz eus ar menez g.
Berggesetz n. (-es,-e) : **1.** kod ar vengleuzierien g., dezveg ar vengleuzierien b., lezennaoueg ar vengleuzierien b. ; **2.** aotreadur mengleuziañ g., aotre mengleuziañ g., anzavad mengleuzel g.
Berggewerkschaft b. (-,-en) : kevredad korvoerien vengleuzioù g.
Berggipfel g. (-s,-) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., pikern g., pikernenn b. ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel,* bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.
Berggrat g. (-s,-e) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g.
Berghang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g., deval g., devalenn ur menez g., krispenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], krap g. ; *am Berghang,* e-krap ar menez, war grap ar menez ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge,* an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù.
Bergharz n. (-es,-e) : ter-douar g., bitum g.
Berghauptmann g. (-s,-männer) : **1.** pennijinour mengleuzier, pennijinour a vengleuzierezh g. ; **2.** pennenseller ar mengleuzioù g.
Berghütte b. (-,-n) : ti-menez g., bod er menezioù g.
bergig ag. : meneziek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, torimellus, turumellek.
Bergingenieur g. (-s,-e) : ijinour mengleuzier g., ijinour a vengleuzierezh g.
Berginspektor g. (-s,-en) : enseller ar mengleuzioù g.
Bergkaffee g. (-s) : [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.
Bergkamm g. (-s,-kämme) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.
Bergkette b. (-,-n) : steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aradenn-venezioù b., aridennad venezioù b.
Bergknappschaft b. (-,-en) : korfuniad mengleuzierien g.
Bergkristall g. (-s,-e) : maen-strink g.
Bergkunde b. (-) : torosouriezh, orografiezh b.
Bergkuppe b. (-,-n) : 1. krugell b., menez ront g., bronnenn b., deval g. ; 2. krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., krapell b., lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g.
Bergland n. (-s,-länder) : bro venezioù b., bro veneziek b.
Berglandschaft b. (-,-en) : gweledva menezioù g., dremmvro veneziek b. ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften,* hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù.
Berglehne b. (-,-n) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g.
Berglöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g.
Bergmann g. (-es,-leute) : mengleuzier g., miner g.
Bergmännchen n. (-s,-) : [mojenn.] kornandon g.
bergmännisch ag. : e doare ar vengleuzierien.
Bergmannstracht b. (-,-en) : gwiskamant hengounel ar vengleuzierien g.
Bergmassiv n. (-s,-e) : tolzennad-venezioù b., menezeg b., torosad g.
Bergmine b. (-,-n) : mengleuz b., embregerezh eztennañ kailh g., min g. ; *zum Abbau freigegebene Bergmine,* anzavad mengleuzel g.
Bergminze b. (-,-n) : [louza.] bent moger g., bent koad g./b.

Bergnot b. (-) : argoll g.
Bergnymphe b. (-,-n) : [mojenn.] oreadenn b., boudig ar menez b.
Bergpartei b. (-) : [istor, polit.] Menez g., Menezidi lies.
Bergpolizei b. (-) : ensellerezh ar mengleuzioù g.
Bergpredigt b. (-) : [relij.] prezegenn Jezuz war ar menez b.
Bergrat g. (-s,-räte) : ijinour mengleuzier g., ijinour a vengleuzierezh g. ; *erster Bergrat,* pennijinour mengleuzier, pennijinour a vengleuzierezh g.
Bergrecht n. (-s,-e) : kod ar mengleuzioù g., dezveg ar mengleuzioù b.
Bergrevier n. (-s,-e) : mengleuzeg b., bro vengleuziek b.
Bergrücken g. (-s,-) : kribenn (kribell b., kern b., penn g., lein g., beg g., barr g.) ar menez b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.
Bergrutsch g. (-es,-e) : rikl-douar g., riskl-douar g., disac'had g., disac'hadeg b., disac'hadenn b., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikl mein g., rikladeg vein b.
Bergsalz n. (-es,-e) : holen-maen g., holen mengleuz g.
Bergsattel g. (-s,-sättel) : **1.** kribenn gromm (kern gromm) ur menez b. ; **2.** tachenn izeloc'h etre div grouzell b.
Bergschaden g. (-s,-schäden) : reuz (freuz g., droug g., gaou g., gwast g., gwall g.) war gorre an douar degaset gant rikloù-douar (gant ar gwantañ) en ur mengleuz g.
Bergschicht b. (-,-en) : **1.** gwelead douarouriel er menezioù g., gwiskad geologek er menezioù g. ; **2.** skipailh mengleuzierien g., laz mengleuzierien g., kouch mengleuzierien g., pare mengleuzierien g.
Bergschlitten g. (-s,-) : luj b., ruzikell b., stlejell b., tranell b.
Bergschlucht b. (-,-en) : islonk g., kampoull g., kampoullenn b., kanienn b.
Bergschuh g. (-s,-e) : botez menez b., botez gant krapoù b., brodikin g.
Bergschuhnägel lies. : krapoù lies.
Bergschule b. (-,-n) : skol ar mengleuzierezh b.
Bergsee g. (-s,-n) : lenn er menezioù b.
Bergspitze b. (-,-n) : **1.** pikern g., pikernenn b. ; **2.** lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g., fri g.) ar menez g. ; *bis zur Bergspitze klettern,* pignat betek kribell ar pikern.
Bergsport g. (-s) : alpaerezh g.
Bergstation b. (-,-en) : lec'h arsav uhelañ ar fungirri g.
bergsteigen V.gw. (*rouez :* bergstieg / ist berggestiegen / *peurliesañ anv-verb nemetken*) : krimpañ ouzh ar menezioù.
Bergsteigen n. (-) : *das Bergsteigen,* ar c'hrimpañ menezioù g., an alpaerezh g.
Bergsteiger g. (-s,-) : krimper g., alpaer g., kraper g.
Bergstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez-dour b., kannerez louet b.
Bergstiefel g. (-s,-) : botez menez b.
Bergstock g. (-s,-stöcke) : bazh houarnet b.
Bergstollen g. (-s,-) : toullenn vengleuz b., garidenn b.
Bergstraße b. (-,-n) : **1.** hent menez g. ; **2.** korn-bro alaman er c'hornôg d'an Odenwald g.
Bergstrom g. (-s,-ströme) : froud g./b. ; *das Tosen des Bergstroms, das Brausen des Bergstroms,* kroz ar froud g., krozadenn ar froud b.
Bergsturz g. (-es,-stürze) : rikl-douar g., rikladeg-douar b., riskl-douar g., disac'h g., disac'hadenn b., disac'hadur g., disac'hadeg b., diruilhad g.
Bergtour b. (-,-en) : tro-vale er menezioù b.
Berg- und Talbahn b. (-,-en) : trenig kermes sav-disav g.
Bergung b. (-,-en) : **1.** saveteerezh g., saveteadenn b. ; **2.** [merdead.] divoradur g., dizouradur g. ; **3.** diatredadur g.
Bergungsarbeiten lies. : **1.** saveteadenn b. ; **2.** [merdead.] divoradur g., dizouradur g. ; **3.** diatredadur g.
Bergungsgut g. (-s,-güter) : tamm peñse g.
Bergungskosten lies. : frejoù saveteerezh lies.
Bergungsmann g. (-es,-leute) : saveteer g.
Bergungsmannschaft b. (-,-en) : skipailh saveteerien g., laz saveteerien g., kouch saveteerien g., pare saveteerien g.
Bergungstrupp g. (-s,-s) : strollad saveteerien g.
bergversetzend ag. : [tr-l] *ein bergversetzender Glaube,* ur feiz ken kreñv ma c'hallfe dibradañ (dilec'hiañ) menezioù b.
Bergvorsprung g. (-s,-vorsprünge) : kentrell b., baleg g., balir g., balirad g.
Bergwacht b. (-) : kreizenn-sikour er menezioù b.
Bergwand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g.
Bergwanderung b. (-,-en) : tro-vale er menezioù b.
Bergwerk n. (-s,-e) : mengleuz b., embregerezh eztennañ kailh g., min g. ; *Kohlenbergwerk,* mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. ; *zum Abbau freigegebenes Bergwerk,* anzavad mengleuzel g. ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden,* marv e oant dija pa voent tennet eus ar vengleuz.
Bergwerksabgabe b. (-,-n) : pennwir mengleuz g., skodenn vengleuzierezh b.
Bergwerksanlagen lies. : aveadurioù mengleuz lies.
Bergwerksanteil g. (-s,-e) : lodenn vengleuz b.
Bergwerksbedarf g. (-s) : dafar mengleuz g.
Bergwerksbetrieb g. (-s,-e) : korvoerezh mengleuz g., mengleuzierezh g., mengleuziañ g.
Bergwerksverleihung b. (-,-en) : anzavad mengleuzel g.
Bergwerkswesen n. (-s) : mengleuzierezh g.
Beriberi b. (-) : [mezeg.] beriberi g., avitaminoz B1 g.
Bericht g. (-s,-e) : rentañ-kont g., danevell b., danevellad b., danevelladur g., danevellskrid g., skrid-danevell g., dezrevell b., dezrevellerezh g., kemennadenn b., kelaouadenn b., pennad-skrid g., displeg g., displegadenn b. ; *laut Bericht,* hervez ar c'hemenn, hervez ar rentañ-kont ; *einen Bericht entgegennehmen,* selaou ur rentañ-kont ; *Bericht erstatten,* lavaret pezh a zo bet, reiñ un danevell, ober un danevell [eus udb], danevellañ [udb d'u.b.], ober ur rentañ-kont, daskor kont [eus udb d'u.b.], rentañ kont [eus udb d'u.b.] ; *Auslandsbericht,* pennad-skrid kaset d'ur gelaouenn eus an estrenvro g. ; *Heeresbericht,* kemennadenn al lu b. ; *Wetterbericht,* danevell amzer b.
berichten V.gw. (hat berichtet) : **1.** kelaoua, lavaret pezh a zo bet ; *ausführlich berichten,* kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pervezh) pezh a zo bet, displegañ just-ha-just petra a zo bet, ober ur rentañ-kont dre ar munud,

reiñ un danevell dre ar munud, ober un danevell bervezh, ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten,* keloù reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz ; **2.** [Bro-Suis] kontañ kaoz, kaozeal, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad.
V.k.e. (hat berichtet) : kontañ, kontañ keloù eus, dezrevell, dezrevellañ, displegañ, dibunañ, reiñ un danevell eus, ober un danevell eus, danevellañ, ober ur rentañ-kont eus, daskor kont eus, rentañ kont eus, restañ [udb] ; *ich habe nichts Neues zu berichten,* n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten,* keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *ich habe nur Erfreuliches zu berichten,* kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontañ deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *ich habe Ihnen Wichtiges zu berichten,* un dra a bouez bras am eus da zisklêriañ deoc'h, traoù pounner am eus da zisplegañ deoc'h, traoù bras am eus da zisplegañ deoc'h, kaozioù pounner am eus da lavaret deoc'h, un dra c'hrevus am eus da zisklêriañ deoc'h.
Berichterstatter g. (-s,-) : kelaouenner g., doaretaer g., kelskriver g., kelaouer g., daneveller g.
Berichterstattung b. (-,-en) : **1.** kelaouadenn b., kelaouerezh g., kelaouadur g., rentañ-kont g., danevell b., kemennadenn b., pennad-skrid g., kelskrid g. ; *eine tendenziöse Berichterstattung,* un doare kelaouiñ (un doare rentañ-kont) gwallduek ; **2.** [polit.] kuzuliadenn b.
berichtigen V.k.e. (hat berichtigt) : **1.** reizhañ, reishaat, lakaat war e reizh, divankañ, difaziañ, difallañ, eeunañ ; *einen Irrtum berichtigen,* reizhañ ur fazi ; *ein Gesetz berichtigen,* eeunañ ul lezenn ; **2.** [kenw.] *ein Konto berichtigen,* peurwiriañ ur gont, reizhañ ur gont, lakaat ur gont war he reizh, eeunañ ur gont.
V.em. **sich berichtigen** (hat sich (t-rt) berichtigt) : reishaat, en em zifaziañ, difaziañ, adsevel.
Berichtigung b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., gwelladur g., difaziadenn b., reizhamant g., difaziadur g., divankadur g., eeunadur g. ; *zur Berichtigung unserer Anzeige,* evit reizhañ pezh hon eus bet kemennet, evit reizhañ hor c'hemennadenn ; *amtliche Berichtigung,* kemennadenn gefridiel reishaat b. ; **2.** [kenw.] *buchungsmässige Berichtigung,* reishadur ar c'hontoù g., peurwiriadur g., reizhadenn degaset d'ar c'hontoù b., eeunadur ar c'hontoù g. ; *Berichtigung einer Schuld,* diendleadur g. ; **3.** [stlenn.] *automatische Berichtigung,* reishadur emgefreek g., emreishadur g., reizhañ emgefreek ar fazioù g. ; **4.** [tekn.] junterezh g., skarvañ g.
Berichtigungsanzeige b. (-,-n) : kemennadenn reishaat b.
Berichtigungsblatt n. (-s,-blätter) : folenn reishaat b.
Berichtigungsfaktor g. (-s,-en) : termen reizhañ g.
Berichtigungshaushalt g. (-s,-e) : darbarad kellidsteuñvel g., kellidsteuñv reizhañ g., kellidsteuñv reishaat g.
Berichtsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g. g.
beriechen V.k.e. (beroch / hat berochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, c'hweshata, ruflañ, fronal, blasaat, frondiñ.
berieseln V.k.e. (hat berieselt) : **1.** dourañ, gouerañ, gwazhiañ, glebiañ, gouzourañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, doura, dousaat ; **2.** skuilhañ g., fuilhañ ; **3.** [dre skeud.] teuler war, levezonañ dre zindan, kaout pleg war, kaout perzh war, pistigañ dre zindan, broudañ dre zindan.
Berieselung b. (-) : **1.** dourerezh g., dourañ g., doura g. ; **2.** skuilhadeg b., skuilherezh g., skuilhañ g., fuilhañ g. ; **3.** [dre skeud.] pistigadur dre zindan g. ; *Berieselung mit (durch) Werbung,* bruderezh a-sil g. ; *Dauerberieselung durch die Werbung,* fraoulerezh daranvel g.
Berieselungsanlage b. (-,-n) : 1. staliadur dourañ g., kenreizhiad doura b., staliadur doura g. ; 2. staliadur fuilhañ g., staliadur skuilhañ g., fuilherez b.
Berieselungsfeld n. (-s,-er) : **1.** park douret g. ; **2.** gorread fuilhañ g.
Berieselungskühler g. (-s,-) : [tekn.] reizhiad yenaat dre zourerezh b., yenaer dre riolenniñ g.
berinden V.k.e. (hat berindet) : pluskañ.
V.k.e.: **sich berinden** (hat sich (t-rt) berindet) : pluskañ.
berindet ag. : pluskennek.
beringen V.k.e. (hat beringt) : enveziañ, lakaat ur bizoù war, lakaat ur walenn war, lagadenniñ, minellañ, minwalañ ; *die Schnauze eines Schweines beringen,* fibliñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h ; *die Scheide einer Stute beringen,* lagadenniñ ur gazeg.
beringt ag. : **1.** ur walenn gantañ war e viz ; **2.** [tekn.] ruilhennek.
Beritt g. (-s,-e) : **1.** embregerezh kezeg g., pleustrerezh kezeg g. ; **2.** [lu] tolead g., tachenn b. ; **3.** [dre astenn.] strolladig marc'hegerien g.
beritten ag. : war varc'h ; *die berittene Polizei,* an archerien war varc'h lies., ar polis war varc'h g. ; *berittene Truppen,* marc'hegerezh g., marc'hegiezh b., kavaliri b.
Berkelium n. (-s) : [kimiezh] berkeliom g.
Berle b. (-,-n) : [louza.] panez-gouez str.
Berlin n. (-s) : Berlin b. ; *ich habe Berlin lieber als London,* kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez.
Berlin-Blockade b. (-) : [istor] kaeladur Berlin g., blokus Berlin g.
Berline b. (-,-n) : gwetur peder-dor b., berlinenn b.
Berliner[1] g. (-s,-) : **1.** Berlinad g. ; *die Berliner,* Berliniz lies., ar Verliniz lies., tud Berlin lies. ; **2.** [kegin.] bignez str., bignezenn b.
Berliner[2] ag. digemm : berlinat, ... Berlin ; *Berliner Blau,* glaz prusian g., glaz Bro-Brusia g. ; *die Berliner Mauer*, Moger Berlin b., ar Voger b., Moger ar vezh b.
berlinerisch ag. : berlinat, ... Berlin.
berlinern V.gw. (hat berlinert) : gregachiñ e berlineg, komz e stumm Berlin, berlinegañ.
Berlin-Krisen lies. : [istor] enkadennoù Berlin lies.
Bermudadreieck n. (-s) : tric'horn ar Bermudez g., tric'horn Bermuda g. ; *im Bermudadreieck sind schon viele Schiffe untergegangen,* peñseüs eo tric'horn Bermuda.

Bermudainseln lies. : *die Bermudainseln,* inizi Bermuda lies.
Bermudas[1] lies. : *die Bermudas,* ar Bermudez lies., Bermuda b.
Bermudas[2] lies. **/ Bermudashorts** lies. : [dilhad] bermuda g.
Bern n. (-s) : Bern b.
Bernarda b. **/ Bernarde** b. : Bartrez b.
Berner[1] g. (-s,-) : Bernad g.
Berner[2] ag. digemm : bernat, ... Bern.
Bernhard g. : Bernez g.
Bernhardiner g. (-s,-) : **1.** bernezad g. **2 .** ki-sant-Bernez g., ki-menez g.
Bernhardinerwurzel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.
Bernstein g. (-s,-e) : goularz g. ; *nach Bernstein suchen,* goularsa ; *reich an Bernstein,* goularzus.
Bernsteinfarbe b. (-,-n) : liv goularz g.
bernsteinfarben ag. : ... goularz.
Bernsteinkette b. (-,-n) : chadenn a c'hreun goularz b., kelc'henn c'hoularz b.
bernsteinreich ag. : goularzus.
Bernsteinsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn sukinek b.
Bernsteinsucher g. (-s,-) : goularsaer g.
Bersch g. (-es,-e) : [loen.] brell g.
Berserker g. (-s,-) : **1.** brezelour taer ha feuls g. ; **2.** den kriz g., den kollet e skiant-vat gantañ ; *er tobte wie ein Berserker,* maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, hennezh a grie evel un egaret, diskiantet e oa gant ar gounnar, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegen-mui, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, frank a reuz en doa graet ; *wie ein Berserker arbeiten,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Berserkerwut b. (-) : kounnar ruz g./b., fulor ruz g., droug ruz g., imor santel b., frenezi b.
bersten V.gw. (birst / barst / ist geborsten): **1.** tarzhañ, dedarzhañ, terriñ, frailhañ, skarnilañ, skarrañ, skalfañ, diskolpañ, kreviñ ; *das Eis barst,* terriñ a reas ar skorn, kreviñ a reas ar gwiskad skorn en un taol ; *die Granate birst,* tarzhañ a ra ar c'hreunadenn, tarzhañ a ra an obuz, kreviñ a ra an obuz ; *bei der Dürre birst die Erde,* skarnilañ (frailhañ) a ra an douar gant ar sec'hor (gant ar sec'honi) ; *etwas bersten machen,* tarzhañ udb, lakaat udb da darzhañ, ober d'udb tarzhañ ; **2.** [dre skeud.] *vor Wut bersten,* difoñsañ gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e fulor ruz, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-ran, bezañ en ur fulor, bezañ fuloret-naet, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, koll e bothouarn bihan, bezañ brizh-du, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ arfleuet-ruz, bezañ ar gounnar gant an-unan, taeriñ ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ droug ruz en an-unan, migañ, migañ gant ar gounnar, fuc'hañ gant ar vuanegezh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn ; *vor Lachen bersten,* dirollañ (tarzhañ, disvantañ, diskordañ) da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin leizh e c'henoù, c'hoarzhin a-leizh genoù, c'hoarzhin ken a strak.
Bersten n. (-s) : **1.** tarzh g., frailhadur g., diskolp g. ; *durch Bersten,* dre ziskolp ; **2.** [dre skeud.] *zum Bersten voll,* karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek.
Berstschutz g. (-es,-e) : gwarez eneptarzh g., kloued surentez eneptarzh b.
Berta b. : Berta b.
Bertram[1] g. (-s) : [louza.] piretr g.
Bertram[2] g. **/ Bertrand** g. : Beltram g.
berüchtigt ag. : brudet-fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, born.
berücken V.k.e. (hat berückt) : **1.** achantañ, hudañ, boemañ, strobinellañ, gouestlañ [spered u.b.], touellañ, lakaat dindan gazel-ge, mezevelliñ, mezviñ, kilhañ, goursevel, bamañ, dibradañ, hoalañ, sordañ, sorsiñ, chalmiñ, lorc'hiñ, strobellañ, strobañ, signañ, barn, teuler breoù war, filimiñ ; *eine Kuh berücken, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h ; **2.** *jemanden mit Worten berücken,* dastum u.b., strobinellañ spered u.b., gouestlañ spered u.b., kelc'hiañ u.b., kilhañ u.b., lakaat spered u.b. dindan gazel-ge, sorc'henniñ u.b. gant e gomzoù brav, sorc'henniñ u.b. gant e gaozioù brav, boemañ u.b. gant e gomzoù kaer, chalmiñ santimant u.b., lorc'hañ u.b.
berückend ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, signus, marzhus, estlammus, mezevellus, mezvus.
berücksichtigen V.k.e. (hat berücksichtigt) : lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, teuler kont eus, eveshaat ouzh, eveshaat war, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da, teuler perzh ouzh, teurel evezh ouzh, teuler pled gant (war, da), teurel fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus ; *berücksichtigt werden,* bezañ lakaet e penn-kont, bezañ lakaet e-barzh, bezañ dalc'het kont ouzh an-unan, bezañ taolet kont ouzh an-unan, bezañ roet pouez (roet fed) d'an-unan, bezañ graet fed d'an-unan, bezañ taolet evezh (pled) ouzh an-unan, bezañ taolet pled gant an-unan (war an-unan, d'an-

unan) ; *ein Kapitel nicht berücksichtigen,* tremen dreist ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, lakaat ur pennad er-maez, sigotañ ur pennad.

Berücksichtigung b. (-) : fed g., sellad g., pled g., respet g., preder g., evezh g., meiz g., istim b. ; *unter Berücksichtigung von,* en ur zerc'hel kont eus, o vezañ, dre ma, evit reiñ fed da, evit reiñ a fed da, abalamour da / gant resped evit / en abeg da / dre an abeg da (Gregor), dre abeg ma, en abeg ma, dre an abeg ma, hep disoñjal, en ur zerc'hel kont eus ; *unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates,* en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pinvidigezh pep bro.

Berückung b. (-) : eurvad b., laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., plijadurezh b., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., bamerezh g., estlamm g., trugar b., ebat g., chalm g., esmaeenn b., goursav g., sorc'hennerezh g.

Beruf g. (-s,-e) : micher b., etad b., labour g. ; *freier Beruf,* frankvicher b. ; *handwerklicher Beruf,* micher-dorn b., micher-zorn b., micher artizan b., labour artizan g., labour dornwezhour g. ; *Beruf mit Zukunft,* micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; *einen Beruf ergreifen, einen Beruf wählen, in einem Beruf tätig werden,* mont war ur vicher, mont war ul labour ; *er hat den Lehrerberuf ergriffen, er hat den Lehrerberuf gewählt,* aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner ; *einen Beruf ausüben,* bezañ war (eus) ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher, embreger ul labour ; *seinen erlernten Beruf ausüben,* labourat war e vicher ; *den Beruf wechseln,* mont diwar e vicher, cheñch micher, treiñ micher ; *er wechselt ständig den Beruf,* ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) a zo anezhañ, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhañ, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hmat e vez etre ar c'hrog hag an diskrog ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren,* distreiñ da labourat war e vicher ; *er gab bald diesen Beruf auf,* ne oa ket chomet pell war ar vicher, buan a-walc'h e tilezas ar vicher ; *er fängt in diesem Beruf an,* nevez eo war ar vicher-se, nevez eo er vicher-se ; *einen Beruf erlernen,* bezañ o teskiñ micher, bezañ lakaet war ur vicher ; *bei seinem erlernten Beruf bleiben,* chom war e vicher ; *er ist von Beruf Arzt,* mezeg eo dre vicher (dre e vicher, a vicher, diouzh e vicher), ober a ra mezeg, e vicher a zo mezeg, mezegañ a ra ; *was bist du von Beruf ?* war betore micher ez out ? war beseurt micher out ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ? ; *er geht seinem Beruf fleißig nach,* gant e jeu e vez atav pa vez o labourat, hennezh a ren e vicher da vat ha kaer (Gregor), mont a ra da vat-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, labourat a ra parfet ; *er ist noch recht jung für diesen Beruf,* yaouankik eo da vont war ar vicher-se, yaouankik eo da vezañ lakaet war ar vicher-se ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status,* micherioù izelañ lies. ; *jeder Beruf hat seinen Wert,* micher ebet ne zizenor un den, pep stad a zeu digant Doue ; *Abfärben des Berufs auf das Privatleben, Abfärben des Berufs auf den Menschen,* treuzvoaz micherel g. ; *die Nachteile dieses Berufs,* chastre ar vicher-se g. ; *die Vorteile dieses Berufs,* gwellentez ar vicher-se b. ; *Arztberuf,* micher vezeg b., micher a vezeg b.

berufen[1] V.k.e. (berief / hat berufen) : gervel, envel, daveiñ, dileuriañ, dileuriñ, aroueziñ, kadoriañ, krouiñ, lakaat da ; *jemanden auf ein Amt berufen,* daveiñ u.b. d'ur garg bennak, gervel u.b. d'ur garg, envel u.b. d'ur garg, dileuriañ u.b. d'ur garg bennak ; *jemanden zum Nachfolger berufen,* gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor), envel u.b. da warlerc'hiad ; *jemanden auf einen Lehrstuhl berufen,* envel (gervel) ur c'helenner d'ur gador-gelenn, daveiñ (dileuriñ) u.b. d'ur gador-gelenn, kadoriañ u.b. ; *eine Versammlung berufen,* gervel d'ur vodadeg, pediñ d'un emvod ; *Gott berief ihn zum Priester,* galvet e voe gant Doue d'ar stad a veleg, galvet e voe da veleg gant Doue.

V.em. **sich berufen** (berief sich / hat sich (t-rt) berufen) : *sich auf etwas (t-rt) berufen,* ober meneg eus udb, ober dave d'udb, reiñ udb da abeg e ober, menegiñ udb, reiñ udb da zigarez, kemer digarez diouzh udb, reizhabegañ e ober gant udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb, soliañ e vennozh war udb, ober e vad eus udb, amc'houlenn udb ; *sich auf jemanden berufen,* en em harpañ war u.b., ober meneg eus asant u.b., lavarout bezañ e gourc'hemenn u.b., lavarout bezañ diouzh dorn u.b. ; [gwir] *sich auf seine Unschuld berufen,* touiñ bezañ digablus, lavarout kreñv bezañ didamall ; *sich auf ein Recht berufen,* daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houlenn ur gwir bennak.

berufen[2] ag. : [dre skeud.] **1.** penn-kil-ha-troad, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, en e had ; *berufener Vertreter,* kinniger marc'hadourezh leizh ar gudenn g., kinniger marc'hadourezh glez g., paotr eus gouenn ar ginnigerien varc'hadourezh g. ; **2.** *er fühlte sich zum Lehrer berufen,* e c'halvedigezh a oa kelenn ; *zu etwas berufen sein,* bezañ bet galvet gant Doue da vezañ udb, bezañ bet galvet d'ober udb, bezañ bet galvet d'udb, bezañ bet galvet d'ur stad bennak ; [krl] *viele sind berufen, aber wenig sind ausgewählt,* kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet.

beruflich ag. : micherel, micherourel, a vicher, … micher ; *berufliche Eignung,* barregezh war ur vicher b., gouestoni (donezon natur b./g.) evit ober ur vicher b., perzhegezh b. ; *berufliche Mobilität,* dilec'hiusted vicherel b., fiñvusted war ar vicher b., fiñvuster war ar vicher g., fiñvusted vicherel b., fiñvuster micherel g. ; *beruflich tätig sein,* bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, na vezañ dilabour ; *beruflich aufsteigen,* uhelaat, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, pignat, sevel, mont en ur garg uheloc'h, sevel dreist e renk, kaout sav en e garg, kaout avañs en e garg ; *was bist du beruflich ?* war betore micher ez out ? war beseurt micher out ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ?

Berufsarbeit b. (-,-en) : labour micherel g.

Berufsausbildung b. (-) : deskadurezh vicherel b., stummadur micherel g., deskadurezh vicher b., stummadur micher g.
Berufsausbildungskurse lies. : stummadur emvarrekaat g., stummadur arwellaat g., stummadur barrekaat g.
Berufsaussichten lies. : diarselloù micher lies.
Berufsbeamtentum n. (-s) : kargidi lies., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.
Berufsbefähigung b. (-,-en) : gouested war ur vicher b., gouested vicherel b., perzhegezh b.
berufsbedingt ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, … micher.
Berufsberater g. (-s,-) : kuzulier-heñcher g.
Berufsberatung b. (-,-en) : aliañ hag heñchañ war ar micherioù b., heñchadur micherel g., heñcherezh micherel g.
Berufsberatungsstelle b. (-,-n) : kreizenn aliañ hag heñchañ war ar micherioù b.
Berufsbezeichnung b. (-,-en) : micher b., karg b., saviad g., rezh g., stad b.
berufsbezogen ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, … micher.
Berufsbild n. (-s,-er) : profil ur vicher g., aelad micherel g.
Berufsehre b. (-) : koustiañs vicherel b.
Berufseingliederung b. (-,-en) : kenemprerezh dre al labour g., kenemprañ micherel g.
Berufserfahrung b. (-,-en) : skiant-prenañ war ur vicher b., skiant-prenet war ur vicher b., skiant-pren war ur vicher b., perzhegezh b. ; *er hat genug Berufserfahrung, um das zu schaffen,* micherour a-walc'h eo evit dont a-benn eus an dra-se. ; *Berufserfahrungen sammeln,* dont da vailh war e vicher.
Berufsethik b. (-) **/ Berufsethos** n. (-) : dleoniezh vicherel b., dleadoniezh vicherel b., koustiañs vicherel b.
Berufsfachschule b. (-,-n) : lise ar micherioù g., lise deskadurezh vicherel g.
Berufsfahrer g. (-s,-) : **1.** bleinier a vicher g. ; **2.** [sport] bleiner kirri redek a vicher g.
Berufsfeuerwehr b. (-) : pomperien a vicher lies.
Berufsfreiheit b. (-) : frankiz labourat b.
berufsfremd ag. : **1.** nannstummet war ar vicher ; **2.** na sell ket ouzh ar vicher.
Berufsgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred micher g., siell ar vicher b., rin micherel g. ; *sich hinter dem Berufsgeheimnis verschanzen,* kavout abeg e sekred e vicher evit tevel, kemer digarez diouzh ar rin micherel evit tevel, digareziñ ar rin micherel evit tevel, siguriñ ar rin micherel evit tevel.
Berufsgenosse g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.
Berufsgenossenschaft b. (-,-en) : **1.** kef ragevezh gwallzarvoudoù g. ; **2.** korfuniad g.
Berufshandel g. (-s) : [gwir] felladenn anlaezed b., felladenn dre c'houzout a-berzh e garg b., felladenn dre c'houzout a-fet e garg b.
Berufsheer n. (-s,-e) : lu a vicher g., arme a vicher b.
Berufskleidung b. (-,-en) : dilhad micher g./lies.
Berufskrankheit b. (-,-en) : kleñved micher g.
Berufsleben n. (-s) : buhez war al labour b., buhez vicher b., buhez vicherel b., buhez oberiat b. ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht,* ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher.
berufsmäßig ag. : **1.** micherel, micherourel, a vicher, … micher ; **2.** a-berzh e garg, a-fet e garg.
Berufsoffizier g. (-s,-e) : ofisour a vicher g.
Berufspficht b. (-,-en) : endalc'h stag ouzh ar vicher g.
Berufsrisiko n. (-s,-s/-risiken) : reuzioù ar vicher lies., riskloù ar vicher lies., reuzioù al labour lies. ; *das ist Berufsrisiko,* reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo.
Berufssänger g. (-s,-) : kaner a vicher g.
Berufsschule b. (-,-n) : kreizenn stummañ b., skol vicherel b.
Berufsschüler g. (-s,-) : skoliad ur greizenn stummañ g., skoliad ur skol vicherel b.
Berufsschulung b. (-,-en) : deskadurezh vicherel b., deskadurezh vicher b., stummadur war ur vicher g.
Berufssoldat g. (-en,-en) : soudard a vicher g., milour g.
Berufssparte b. (-,-n) : rumm kevredadel-micherel g.
Berufsspieler g. (-s,-) : c'hoarier a vicher g.
Berufssportler g. (-s,-) : sportour a vicher g.
Berufsstand g. (-s,-stände) : korfuniad g.
berufsständisch ag. : korfuniadel, kevredadel-micherel ; *berufsständisch organisiertes Wahlsystem,* mouezhiañ korfuniadel g.
Berufssystematik b. (-,-en) : rummatadur ar micherioù g.
Berufstänzer g. (-s,-) : dañser a vicher g., triper g.
berufstätig ag. : war ur vicher, oberiant, oberiat ; *berufstätig sein,* bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, na vezañ dilabour, bezañ oberiant, kaout krog, kaout fred ; *berufstätige Bevölkerung,* poblañs labour b., poblañs oberiant b., poblañs oberiat b.
Berufstätige(r) ag.k. g./b. : den oberiant gopret g., oberiad g. [*liester* oberiaded, oberidi], oberiant [*liester* oberianted] g., oberiadez b., oberiantez b.
Berufstätigkeit b. (-,-en) : oberezh micherel g.
Berufstrick g. (-s,-e/-s) : tro-vicher b., tun micher g., kalvezad g.
Berufstüchtigkeit b. (-) : barregezh war e vicher b., barregezh vicherel b.
berufsunfähig ag. : divarrek da labourat, dic'houest da labourat.
Berufsunfähigkeit b. (-) : divarregezh labour b., dic'houested labour b. ; *dauernde Berufsunfähigkeit,* divarregezh labour padus b., divarregezh labour didermen b., dic'houested trebadek b. ; *vorübergehende Berufsunfähigkeit,* divarregezh (dic'houested) labour evit ur mare b.
Berufsunfähigkeitsrente b. (-,-n) : leve divarregezh labour g.
Berufsverband g. (-s,-verbände) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., korf g., kenezeliezh b., kevmicher b.
Berufsverbot n. (-s,-e) : berz seveniñ ur vicher g., berz seveniñ e vicher g.
Berufsverbrecher g. (-s,-) : torfedour a vicher g.
Berufsvereinigung b. (-,-en) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kevmicher b.
Berufsverkehr g. (-s) : **1.** eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar

brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies. ; **2.** monedone reoliek etre al lec'h annez hag al lec'h labour g.

Berufsvorbereitungsjahr n. (-s,-e) : bloavezh studi a-raok ur staj micher g.

Berufswahl b. (-,-en) : dibab micher g., choaz micher g. ; *jeder hat das Recht auf freie Berufswahl,* pep den en deus gwir da zibab al labour a gar.

Berufswechsel g. (-s,-) : cheñchamant micher g., kemm micher g.

berufswidrig ag. : kontrol d'an endalc'hioù stag ouzh ar vicher.

Berufung b. (-,-en) : **1.** engalvadeg b., kengalv b. ; *Berufung des Bundestages,* engalvadeg ar breudoù b., engalvadeg Breujoù ar C'hevread Alaman b.

2. anvidigezh b. ; *Berufung eines Ministers,* anvidigezh ur maodiern b., choaz ur maodiern g. (Gregor).

3. galvidigezh b., davitad g. ; *Berufung zum Musiker,* galvidigezh da vezañ soner b.

4. [gwir] **1.** galv g., galv da derriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *Berufung einlegen [gegen],* teuler (ober) galv [a-enep ur setañs bennak], mont war c'halv [a-enep ur setañs bennak], gelver da derriñ barn, gelver d'ul lez uheloc'h [en un afer justis bennak], teuler engalv eus un disentez varnerezh, teuler engalv eus ur varnadenn, gelver eus ur varn, sevel amoug d'al lez terriñ, gelver eus ur setañs bennak, ober engalv, engelver.

5. [tr-l] *unter (mit) Berufung auf,* o vezañ ma, dre ma, abalamour da, en (dre an) abeg da (Gregor), en abeg ma, dre abeg ma, dre an abeg ma.

Berufungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] fed skouer g., diaraogad g.

Berufungsfrist b. (-,-en) : [gwir] termen evit ober galv g.

Berufungsgericht n. (-s,-e) **/ Berufungsinstanz** b. (-,-en) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.

Berufungsklage b. (-,-en) : [gwir] engalv g., galv g., galv da derriñ barn g., amoug d'al lez terriñ g.

Berufungsrichter g. (-s,-) : barner el lez-varn galv g., barner el lez-engalv g.

beruhen V.gw. (hat beruht) : **1.** bezañ diazezet war, bezañ harp war, pouezañ war, harpañ war, en em harpañ war, dont eus, dont da-heul, dont diwar ; *das beruht auf einem Irrtum,* ur fazi a zo pennabeg d'an dra-se, disoc'h ur fazi eo ; *das beruht auf Gegenseitigkeit,* boutin a-unan eo kement-se / boutin eo ken en un tu ken en egile (Gregor), diazezet eo kement-se war ar c'henober, ober a reont kemm-ouzh-kemm ; *ihre Liebe beruht auf Gegenseitigkeit,* karantez a vagont an eil evit egile ; **2.** *wir lassen es auf sich beruhen,* ne vo ket klasket pelloc'h, ne vo ket goulennet hiroc'h, echu eo ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, ned aimp ket pelloc'h gant an afer-se, ra chomo an traoù evel m'emaint, laoskomp an traoù evel m'emaint, laoskomp se.

beruhigen V.k.e. (hat beruhigt) : *jemanden beruhigen,* sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., dinec'hañ u.b., distrafuilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubuilhañ u.b., sederaat u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., dizaoniñ u.b., dispontañ u.b., disaouzanañ u.b., dizoaniañ u.b., kalmiñ u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., doñvaat u.b., disouezhiñ u.b., tevel nec'h u.b., lakaat u.b. da vont war e du, distanañ da soubenn u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., dousaat da fulor u.b. ; *deine Worte haben mich beruhigt,* peoc'haet eo va c'halon gant da gomzoù, peoc'haet eo va c'halon gant ar c'homzoù ac'h eus lavaret din, peoc'haet e voe va c'halon gant da gomzoù, gwakaet eo va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o deus lakaet kalm da sevel da'm spered.

V.em. **sich beruhigen** (hat sich (t-rt) beruhigt) : sioulaat, habaskaat, peoc'haat, digrizañ, distanañ d'an-unan, dont da galmiñ, kalmiñ d'an-unan, rabatiñ d'an-unan, terriñ d'an-unan, distanañ da soubenn an-unan, sederaat, distrafuilhañ, dizaoniñ, dispontañ, en em zispontañ, reishaat, ameniñ, didaeriñ, dinec'hiñ, en em zinec'hiñ, difachañ, disouezhiñ, dont sioul, dousaat, dousaat e spered, dousaat d'an-unan, dont e spered da gompezañ ; *er beruhigt sich,* terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, didaeriñ a ra, dousaat a ra dezhañ, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gompezañ ; *sie beruhigte sich,* kalm a zeuas d'he spered ; *er hat sich wieder beruhigt,* aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, dousaet en deus e spered, deuet eo e spered da gompezañ, dousaet eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, habaskaet eo dezhañ ; *er hat sich noch nicht beruhigt,* n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; *beruhigen Sie sich !* **a)** n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit dizaon ! bezit hep aon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! bezit distrafuilh ! na vezit ket war enkrez ! nebaon ! ; **b)** sioulait ! yenait ho penn ! didaerit ! kalmit ! n'hoc'h eus ket a ezhomm da vont droug ennoc'h !

beruhigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus.

Beruhiger g. (-s,-) : disponter g., dienkrezer g., habaskaer g.

beruhigt ag. : seder, dinec'h, freals, sioulaet.

Beruhigung b. (-) : **1.** disamm g., siouladur g., siouladenn b., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b. ; *zur Beruhigung des Gewissens,* evit an diskarg eus e goustiañs (Gregor), evit sioulaat e goustiañs ; **2.** [avel] *kurze Beruhigung,* spanaenn b..

Beruhigungsmittel n. (-s,-) : louzoù distanus g., louzoù distanañ g., dienkrezer g., habaskaer g.

Beruhigungspille b. (-,-n) : pilulenn distanañ b., pilulenn distanus b., dienkrezer g., habaskaer g.

Beruhigungssauger g. (-s,-) : chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., sunig g.

Beruhigungsspritze b. (-,-n) : pikadenn distanañ b., pikadenn distanus b.

berühmt ag. : **1.** brudet, brudek, uhelvrud, illur, glorius, enorus, flamm, klodus, arwarzhek, mil anavezet, anavezet-kaer, lintrus e anv, meur ; *ein berühmter Mann,* un den brudet g., un den meur g. ; *der berühmteste Vorfall,* an degouezh anavezetañ g. ; *er ist berühmt,* ar brud a zo gantañ, anavezet-kaer eo e-touez an dud ; *berühmt werden,* brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; **2.** [dre skeud.] *das war nicht gerade berühmt*, ne oa ket gwall fin ober kement-se, n'eus ket peadra da vezañ c'hwezet, n'eus ket peadra da estlammiñ.

Berühmtheit b. (-,-en) : **1.** brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., anv kaer g. ; *er genießt große Berühmtheit,* brudet-bras eo ; **2.** [dre astenn.] den brudet g. ; *er ist eine Berühmtheit,* brudet-bras eo an den.

berührbar ag. : stokadus, hestok.

berühren V.k.e. (hat berührt) : **1.** stekiñ ouzh, stekiñ e, touch, touch ouzh, touch da, bezañ touch ouzh, pokañ da ; *bitte, das Brot nicht berühren !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! na douchit ket ho taouarn ouzh ar bara ! na douchit ket d'ar bara gant ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! pas touch d'ar bara ! pas touch ouzh ar bara ! ; *wir werden nichts berühren,* ne vo stoket e mann ebet (ouzh mann ebet), ne stokimp hon daouarn ouzh netra ; *sein Kinn berührte ihre Nase,* e elgezh a boke d'he fri ; *sanft berühren,* chourañ, flourañ ; *der Kerl hat sie genital berührt,* al loen brein-se en deus bet graet hillig d'he c'haezourennig, al loen lous-se en deus bet graet jestroù fall outi, al loen vil-se (an dra milliget-se) en deus roet flouradoù hakr dezhi ; *beim Berühren des Bodens hat sich der Fallschirmspringer verletzt,* gloazet e voe an harzlammer o stekiñ ouzh an douar ; *seine Füße berührten den Boden nicht,* ne douche ket e dreid d'an douar, e dreid a oa dibrad diouzh an douar ; *der Heuhaufen berührte den Boden nicht,* ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn ; *leicht berühren,* spinañ, klisiañ, rezañ ; **2.** tremen dre ; *einen Ort auf der Reise berühren,* tremen dre ul lec'h e-kerzh ur veaj ; **3.** menegiñ, ober meneg eus ; *er hat diesen Punkt nicht berührt,* n'en doa ket graet meneg eus ar c'hraf-se, n'en deus bet graet meneg ebet eus ar c'hraf-se, graet en deus bet an tav war ar c'hraf-se ; *ein heikles Thema berühren,* reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; **4.** tizhout, teneraat, dousaat, fromañ, esmaeañ, trivliañ, touch, lakaat da vezañ esmaeet ; *es berührt mich schmerzlich,* un distokadenn eo evidon, va foaniañ a ra kalz ar pezh 'zo c'hoarvezet, glac'haret on gant kement-se, doaniet (mantret) on gant an dra-se, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, kriz (kasaus) e kavan an dra-se, va c'halon a zo don estonet, kement-se a laka ac'hanon en ur chif bras, piket eo va c'halon gant an dra-se ; *das berührt mich am meisten,* nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *jemanden an seiner empfindlichsten Stelle berühren,* gwaskañ war ar gor, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., mont d'u.b. dre e du gwan, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn ; *das berührt mich nicht,* n'on ket touchet gant an dra-se, n'em eus netra da welet gant an dra-se, an dra-se ne ra netra din, ne cheñcho netra evidon, me ne ran forzh eus an dra-se, kement-se a zo pell diouzh va santimant.

V.em. **sich berühren** (haben sich (t-rt) berührt) : **1.** bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ stok-ha-stok, bezañ harzant, bezañ sko, bezañ stok-ouzh-stok, bezañ a-stok, bezañ kenstok, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ stag, bezañ stag-ha-stag, bezañ pok-ha-pok, bezañ krog-ha-krog, bezañ touch an eil ouzh egile ; *unsere Häuser berühren sich,* emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom stok-ha-stok, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzh-ti, touch eo hon daou di an eil ouzh egile ; **2.** *sich in etwas (t-d-b) berühren,* klotañ an eil gant egile war poent pe boent.

berührend ag. : *sich berührend,* **1.** [mat.] a-spin ; **2.** dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, harzant, sko, stok-ouzh-stok, a-stok, kenstok, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, stag, stag-ha-stag, pok-ha-pok, krog-ha-krog, touch an eil ouzh egile.

berührt ag. : touchet, from, fromet, esmaeet, piket e galon ; *schmerzlich berührt,* doaniet, gwiridik ; *tief berührt,* gwallfromet ; *das hat mich tief berührt,* gwallfromet e oan bet, gwir-strafuilhet e oan bet, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se.

Berührung b. (-,-en) : **1.** spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g. ; *in Berührung mit etwas stehen,* bezañ sko ouzh (en) udb, bezañ stok ouzh (da, en) udb, bezañ a-stok ouzh (gant) udb, bezañ kenstok gant udb, bezañ stag ouzh udb, bezañ harzant ouzh, bezañ touch ouzh udb, bezañ harp ouzh ; *bei der Berührung mit etwas,* e diastok udb ; *wenn es mit Wasser in Berührung kommt,* e diastok an dour ; **2.** meneg g., anv g. ; **3.** [dre skeud.] *mit jemandem in Berührung kommen,* dont e darempred gant u.b., dont e kehent gant u.b., hentiñ u.b., pleustriñ u.b., kaout pleustr gant u.b., bezañ e darempred (kaout darempred(où)) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kejañ gant u.b., daremprediñ u.b., degouezhout gant u.b., en em gavout gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; *mit jemandem geschäftlich in Berührung kommen,* mont e darempred kenwerzh gant u.b., mont e darempred gant u.b. evit ober afer gantañ,

skoulmañ darempredoù kenwerzh gant u.b., klask skoulmañ anezhi gant u.b., klask ober afer gant u.b.
Berührungsangst b. (-,-ängste) : brizhaon g., damaon g.
Berührungsbilschirm g. (-s,-e) : skramm touch g., skramm stekiñ g.
Berührungsempfindlichkeit b. (-) : hiperesteziezh b.
Berührungslinie b. (-,-n) : [mat.] spinenn b., tangent g.
Berührungspunkt g. (-s,-e) : **1.** kenboent g. ; **2.** [mat.] poent stekiñ g.
berußen V.k.e. (hat berußt) : huzilañ, mardoziñ, duaat gant huzil, bastrouilhañ, palastrañ gant huzil, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ.
Beryll g. (-s,-e) : maen beril g., beril g., gwervaen g., emrodenn b., emrodez str.
Beryllium n. (-s) : [kimiezh] beriliom g.
besabbeln / besabbern V.k.e. (hat besabbelt / hat besabbert) : **1.** glaouriñ war, glaourenniñ war; babouzañ war ; **2.** [dre skeud.] *jemanden besabbeln,* labezañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ, duañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b.
besäen V.k.e. (hat besät) : **1.** hadañ e, lakaat dindan ; *einen Acker mit Korn besäen,* hadañ ed en ur pezh douar / lakaat ur pezh douar dindan ed (Gregor) *; frisch besätes Feld,* park fresk hadet g. ; **2.** [dre skeud.] dasstrewiñ, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ.
besagen V.k.e. (hat besagt) : talvezout, displegañ, prouiñ ; *das besagt nicht viel,* ne ro ket an dra-se kalz a sklêrijenn deomp, ne zeu ket kalz a sklêrijenn deomp diwar an dra-se, ne zisklêr ket kalz a draoù ; *das will gar nichts besagen,* n'eus pouez ebet (talvoudegezh ebet) gant an dra-se, ne brou netra, se 'zo komzoù penn-diouzh-penn.
besagt ag. : rakveneget, meneget en araog, kentlavaret ; *der besagte Herr Schmidt,* an aotrou Schmidt meneget en araog, hon aotrou Schmidt, an aotrou Schmidt kentlavaret.
besahnen V.k.e. (hat besahnt) : diennañ.
besaiten V.k.e. (hat besaitet) : lakaat kerdin nevez [ouzh ur benveg dre gerdin], kordennañ ; *einen Tennisschläger besaiten,* kordennañ ur baliked tennis.
besaitet ag. : *zart besaitet,* kizidik-bras, santidik, tener, bouk e galon ; *ein zart besaitetes (ein fein besaitetes) Gemüt,* ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g.
besamen V.k.e. (hat besamt) : speriañ, [kezeg] kenebiñ ; *künstlich besamen,* ensperiañ ; *die Kuh wurde künstlich besamt,* an tarv kaoutchoug he doa bet ar vuoc'h, ensperiet e oa bet ar vuoc'h.
besammeln V.k.e. (hat besammelt) : [Bro-Suis] bodañ, tolpañ.
Besammlung b. (-,-en) : [Bro-Suis] bodadeg b., emvod g.
Besamung b. (-,-en) : speriadur g. ; *künstliche Besamung,* speriadur artifisiel g., ensperiadur g. ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt,* dalc'het he deus ar vuoc'h ; *bei dieser Kuh bleiben alle Besamungsversuche erfolglos,* ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole.
Besan g. (-s,-e) : [merdead.] **1.** gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b. ; **2.** gouel a-dreñv b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b.
Besanbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] gilh g., gi g.
Besanmast g. (-es,-en) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b.
Besansegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel a-dreñv b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b. ; *das Besansegel setzen, das Besansegel hissen,* sevel ar ouel vizan kornek, gorren ar ouel vizan kornek, astenn e ouel-volosk, astenn ar ouel-volosk, sevel ar ouel-volosk d'an nec'h.
besänftigen V.k.e. (hat besänftigt) : *jemanden besänftigen,* sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., tevel nec'h u.b., dinec'hañ u.b., distrafuilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubuilhañ u.b., sederaat u.b., gwakaat kalon u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., hegaraat u.b., dic'harvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., distanañ u.b., kalmiñ u.b., pozetaat u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., doñvaat u.b., distanañ da soubenn u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b. ; *deine Worte hatten mich besänftigt,* peoc'haet e voe va c'halon gant ar c'homzoù az poa lavaret din, peoc'haet e voe va c'halon gant da gomzoù, gwakaet e voe va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o deus lakaet kalm da sevel da'm spered.
V.em. **sich besänftigen** (hat sich (t-rt) besänftigt) : sioulaat, habaskaat, peoc'haat, kuñvaat, dousaat, digrizañ, distanañ d'an-unan, dic'harvaat, dont da galmiñ, kalmiñ, pozetaat, reishaat, ameniñ, didaeriñ, difachañ, uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, dousaat e spered, dousaat d'an-unan, dont e spered da gompezañ, gwakaat ; *er hat sich besänftigt,* dousaet eo dezhañ, dousaet en deus e spered, habaskaet eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, aet eo e zroug e puñs an avel, deuet eo e spered da gompezañ, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, gwakaet eo e galon.
besänftigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus.
Besänftigung b. (-,-en) : siouladur g., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b.
besät ag. : **1.** goloet a, brizh gant, briket gant ; *der Boden ist mit Blumen besät,* ur strewad bleunioù a zo war al leur, bleunioù a zo strewet war al leur ; **2.** *frisch besätes Feld,* park fresk hadet g.
Besatz g. (-es, Besätze) : **1.** lurell b., gourem b., pasamant g., riblenn b., bevenn b. ; **2.** [loen.] pobladur g., pobladoù lies.
Besatzer g. (-s,-) : dalc'her g., gouzalc'her g., ac'huber g., skoater g., skwater g.
Besatzung b. (-,-en) : **1.** arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b. ; **2.** [lu] gouzalc'herezh g., dalc'herezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., perc'hennidigezh b., ac'huberezh g., ac'hubiñ g., [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g. ; **3.** gwarnizon g. ; **4.** pare b., skipailh g., laz g., paread b.,

kouch g., bourzhiad g., koskor g. ; *ein Schiff mit fünfzehn Mann Besatzung,* ur vag ur c'houch a bemzek den warni b., ur vag ur bourzhiad a bemzek den warni b.

Besatzungsarmee b. (-,-n) **/ Besatzungsheer** n. (-s,-e) : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b.

Besatzungsmacht b. (-,-mächte) : bro alouber b., bro ac'huber b., bro gouzalc'her b.

Besatzungstruppen lies. : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., arme gouzalc'her b.

Besatzungszeit b. (-) : [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g.

Besatzungszone b. (-,-n) : lodenn aloubet ar vro b., lodenn ac'hubet b., tachad gouzalc'het g., tiriad aloubet g., tiriad dindan dalc'h g., takad-aloubiñ g., zonenn aloubet b.

besaufen V.k.e. (besäuft / besoff / hat besoffen) : lakaat da vezañ mezv, mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), beuziñ, plantañ boeson [en u.b.], P. louzaouiñ.

V.em. **sich besaufen** (besäuft sich / besoff sich / hat sich (t-rt) besoffen) : P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un troñsad, un tortad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, ober un tortad, ober pant, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, lakaat tenn war e vegel, ober ur senklennad ; *sie besäuft sich,* emañ o vezveziñ ; *er ist besoffen,* mezv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, brignen a zo ouzh e c'henoù, barr eo, trenk eo e doull, leun eo, leun eo e revr ; *sie ist besoffen,* honnezh a zo mezvez ; *völlig besoffen, sinnlos besoffen,* dotu, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-put, mezv-poch, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, moñs-dall, bourr da greviñ, na c'hall ket mui dougen e gig.

Besäufnis n. (-ses,-se) : mezverezh g., mezvidigezh b., mezvadeg b., lonkadeg b., evadeg b., everezh g.

besäumen V.k.e. (hat besäumt) : bevenniñ, riblañ, bordañ, erienañ.

besäuseln V.em. **sich besäuseln** (hat sich (t-rt) besäuselt) : mezvigelliñ.

besäuselt ag. : digadao, loufok, kazeg, hanter gazeg, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, tommet dezhañ, ur banne dindan e fri, ur banne warnañ, trenk e doull, drev, suilhet, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, hanter vezv, un tammig frev, penndommet, abafet, chokolad, a-strew, ur banne e-barzh e fas.

beschädigen V.k.e. (hat beschädigt) : distresañ, labezañ, disleberiñ, foeltrañ, grilhañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, gwallañ, gwall-lakaat, gwallaozañ, euveriñ, gwallegañ, mekaat, gardennañ, mazaouiñ, diheiliañ, diwikefreañ, dizeeunañ, gloazañ, ifamañ, gwatalañ, nammañ, tizhout, toufañ, tapout, bloñsañ, frikañ, gaouiñ, gaouiñ ouzh ; *das Dach wurde beschädigt,* gwall-lakaet e oa bet an doenn, c'hoarvezet e oa bet droug gant an doenn ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen,* darnañ patatez, darnañ avaloù-douar.

beschädigt ag. : diheiliet, gwastet, disleberet ; *beschädigte Kartoffeln,* patatez darnet str. ; [lu] *Kriegsbeschädigter,* den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagned a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Beschädigung b. (-,-en) : **1.** diheierezh g., dic'hraderezh g., gwasterezh g., gwast g./b., gwallerezh g. ; *Beschädigung des Geräts,* diheierezh an ardivink g., dic'hraderezh ar mekanik g. ; **2.** domaj g., reuz g., freuz g., freuz traoù g., droug g., distruj g., dismantr g., gwast g.

beschaffen[1] V.k.e. (hat beschafft) : pourvezañ, pourchas, degas, darbariñ, delc'her, titouriñ, en em warnisañ a, bastañ ; *Geld beschaffen,* pourvezañ arc'hant, pourchas arc'hant, degas arc'hant, darbariñ arc'hant, en em warnisañ a arc'hant ; *beschaffen Sie uns Fleisch und Brot,* pourchasit deomp bara ha kig, pourvezit ac'hanomp a gig hag a vara, dalc'hit deomp kig ha bara, kerc'hit deomp kig ha bara ; *Arbeit beschaffen,* degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; *jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen,* titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b.

V.em. **sich beschaffen** (hat sich (t-d-b) beschafft) : *sich (t-d-b) etwas beschaffen,* pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourchas eus udb.

beschaffen[2] ag. : doareet, stummet, korfet ; [tr-l] *mit der Sache ist es folgendermaßen beschaffen,* setu penaos emañ kont gant an afer, setu penaos emañ an doareoù gant hon afer ; *wohl beschaffener Junge,* paotr korfet mat g., paotr paket mat g., paotr a droc'had mat g., paotr temzet mat g., paotr troc'het-mat g., paotr diskoupl g., paotr iziliek g., paotr iziliet mat g., paotr rollet-mat g., paotr rollet-divlam g., paotr a-dailh g., paotr mentek-dreist g., paotr frammet-kaer g., paotr frammet-mat g., paotr stummet brav g., paotr a vent vat g., paotr heneuz g.

Beschaffenheit b. (-) : teisadur g., gwiadur g., temz g., doare g., neuz b., neuziadur g., tres g., stumm g., aoz g./b., aozidigezh b., statur b., perzh g., doaread g., tremp g., natur b. ; *äußere Beschaffenheit,* tres diavaez g., stumm diavaez g., neuz diavaez b., aoz g./b., doare g., doareoù lies. ; *körperliche Beschaffenheit,* kigenn b. / temz korf-den g. (Gregor), temz-korf g., temzid b., neuz korf b., korfadur g., neuziadur korf g. ; *Beschaffenheit des*

Mondes, ardremez al Loar g. ; *die Beschaffenheit des Ortes,* an ardremez g.

Beschaffung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b. ; *Beschaffung von Geldern,* pourvezadur arc'hant, dastumadur arc'hant g.

Beschaffungskriminalität b. (-) : felladennoù sevenet a-benn prenañ dramm lies.

Beschaffungsprostitution b. (-) : louvigezh a-benn prenañ dramm b.

beschäftigen V.k.e. (hat beschäftigt) : **1.** implijout, reiñ labour da ; *dieses Werk beschäftigt tausend Arbeiter,* al labouradeg-se a ro labour da vil micherour ; **2.** reiñ un dra d'ober da ; **3.** [dre skeud.] trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, chalañ, ober chal da, prederiañ, trechalañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, tregasañ, trefuiñ, trevelliñ, reiñ da soñjal da, labourat spered u.b. ; *der Vorfall beschäftigt mich,* lakaet eo diaes va spered gant pezh a zo c'hoarvezet, prederiet on gant an degouezh-mañ, an degouezh-mañ a labour va spered, darbaret eo va spered gant an darvoud-se, nec'hañset on gant an darvoud-se, an darvoud-se a ro din da soñjal, kavout a ran iskis an darvoud-se, kavout a ran drol an darvoud-se.
V.em. **sich beschäftigen** (hat sich (t-rt) beschäftigt) : trepetiñ, trevelliñ ; *sich mit etwas beschäftigen,* intent ouzh udb, plediñ gant udb, plediñ war udb, plediñ ouzh udb, pleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, ober war-dro udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, bezañ en-dro d'udb, c'hoari gant udb, soursial ouzh udb, en em reiñ d'udb, vakiñ gant udb, vakiñ d'udb, prederiañ gant udb ; *sich mit einem Problem beschäftigen,* poelladiñ war (ober war-dro) ur gudenn bennak, en em reiñ d'ur gudenn bennak, studiañ ur gudenn bennak ; *sie wissen nicht, womit sie sich beschäftigen sollten,* n'ouzont ket petra ober gant o c'horfoù, n'ouzont ket peseurt implij ober eus o eurioù ; *sie müssen sich doch irgendwie beschäftigen,* kenkoulz eo dezho ober un dra bennak gant o amzer ivez ; *wir haben uns nur mit uns selbst beschäftigt,* ne oamp darbaret nemet gant hor buhez hepken ; *sie beschäftigen sich nur mit sich selbst,* ar re-mañ n'o deus nemet o fenn hag o lost ; *wir werden uns ernsthaft mit Ihnen beschäftigen,* emeur o vont deoc'h a-zevri.

beschäftigt ag. : **1.** implijet, gopret, oberiat ; *er ist bei uns als Gärtner beschäftigt,* emañ oc'h ober liorzhour dumañ, liorzhour eo ganeomp ; **2.** ac'hub, ac'hubet, dalc'het, o labourat ; *mit etwas beschäftigt sein,* bezañ dalc'het gant udb, bezañ gant udb, bezañ oc'h ober udb, plediñ war (ouzh, gant) udb, pleustriñ gant udb, ober war-dro udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, c'hoari gant udb, soursial ouzh udb, intent ouzh udb, bezañ en-dro d'udb, bezañ ac'hubet da ober udb.

Beschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b. oberiad g. [*liester* oberiaded, oberidi], oberiadez b.

Beschäftigung b. (-,-en) : labour g., gourc'hwel g., karg b., trevell g., trepetoù lies., frelle g., obererezh g., oberiantiz b., oberiadegezh b. ; *eine regelmässige Beschäftigung ausüben,* bezañ ingal gant ul labour bennak, bezañ gopret da vat, kaout ul labour asur ; *ich werde ihm schon eine Beschäftigung finden,* me a gavo labour dezhañ, kavout a rin fred dezhañ.

Beschäftigungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn evit skoazellañ ar grouidigezh postoù-labour b.

Beschäftigungsgrad g. (-s,-e) : feur oberiantiz g., derez oberiantiz g.

Beschäftigungsindex g. (-es,-e) : [kenwerzh] feuriader obererezh armerzhel g.

beschäftigungslos ag. : dilabour, hep labour, vak warnañ, vak, aouarek, dibreder.

Beschäftigungsprogramm n. (-s,-e) : steuñv evit krouiñ postoù-labour g.

Beschäftigungsstand g. (-s) : stad an traoù war nevid al labour b.

Beschäftigungstherapie b. (-) : ergoterapiezh b., bregurañ g.

beschalen V.k.e. (hat beschalt) : [tekn.] gwiskañ gant plenk, koadañ.

beschälen V.k.e. (hat beschält) : **1.** dibluskañ, diruskañ, kignat ; **2.** [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; *sich beschälen lassen,* kemer ar par, kemer par ; *eine Stute beschälen lassen,* lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg.

Beschäler g. (-s,-) : [loen.] marc'h kalloc'h g., marc'h anterin g., marc'h servij g.

beschallen V.k.e. (hat beschallt) : sonekaat, stenwezañ.

Beschallung b. (-,-en) : sonekaat g., stenwezañ g.

Beschälung b. (-,-en) : sailh g., paradur g.

beschämen V.k.e. (hat beschämt) : mezhekaat, mezhañ, kargañ a vezh, eleveziñ, lakaat mezh da, plantañ mezh e ; *jemanden durch Großmut beschämen,* kargañ u.b. a vezh dre ziskouez haelded spered an-unan, mezhekaat u.b. (lakaat mezh d'u.b., plantañ mezh en u.b.) dre ziskouez haelded kalon an-unan.

beschämend ag. : mezhus, mezhekaus.

beschämt ag. : mezhek, mezhus, lostek, pinous, toutek, kamolek, izel e gribell, kouezhet dezhañ klipenn hag askell ; *beschämt sein,* kaout mezh, bezañ mezhek, bezañ mezhus.

Beschämung b. (-,-en) : mezhekadur g., mezhegezh b.

beschatten V.k.e. (hat beschattet) : **1.** disheoliañ, reiñ skeud da, gwaskedenniñ, gwaskediñ, skeudenniñ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden beschatten,* **a)** spiañ u.b., heuliañ u.b. dre guzh, ober ged war u.b., evezhiañ u.b. dre guzh, hemolc'hiñ u.b. ; **b)** [sport] derc'hel tost d'u.b., derc'hel kloz d'u.b.

Beschatter g. (-s,-) : **1.** [polis] heulier kuzh g., spier g., evezhier kuzh g., hemolc'her g. ; **2.** [sport] evezhier g., [dre fent] ael-mat g., gward-korf g.

Beschattung b. (-,-en) : [polis] heuliañ dre guzh g., spierezh g., evezhierezh kuzh g., hemolc'h g.

Beschau b. (-) : ensellerezh g., enselladenn b. ; *Fleischbeschau,* enselladenn stad yec'hedel ar c'hig b.

beschauen V.k.e. (hat beschaut) : sellet pizh ouzh, ensellet, gweladuriñ.

Beschauer g. (-s,-) : enseller g.

beschaulich ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arvestel, arvestat ; *ein beschauliches Leben führen,* ren ur vuhez arvestat, bevañ pell diouzh trouz (diouzh safar) ar bed, ren e vuhez en un doare sioul (didrouz, parfet, habask) ; *beschaulicher Orden,* urzh an tadoù arvestat g., urzh an arvestidi g., urzh-arvestiñ g.

Beschaulichkeit b. (-) : arvestidigezh b., arvesterezh g., emsoñj g., prederiadur g., uhelweladurezh b.
Beschauzeichen n. (-s,-) : merk g., siell b. [lakaet war ar c'hig gant gwazadur ar Yec'hed].
Bescheid g. (-s,-e) : **1.** keloù g., kemenn g., titour g. ; *Bescheid wissen,* gouzout anv [eus udb], na vezañ hep gouzout, bezañ e-barzh ar jeu, gouzout an doareoù (ar gartenn, ar ribouloù, an tres, doare an traoù), gouzout ar penaos hag ar perag, kaout ar stek, gouzout an tu, anaout an tres, na vezañ en arvar [ag udb, a-zivout udb], bezañ bet o telc'her ar gouloù ; *über jemanden Bescheid wissen,* gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas Bescheid wissen,* gouzout penn d'udb. ; *über etwas nicht Bescheid wissen,* bezañ diouiziek eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb, bezañ en dic'houzout kaer eus udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb ; *er weiß darum Bescheid, er weiß darüber Bescheid,* gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra anv eus an dra-se, gouzout a ra keal eus an dra-se, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, klevet en deus, e-barzh ar jeu emañ ; *ich weiß doch Bescheid !* gouzout a ran, me ! ; *Sie wissen Bescheid genauso gut wie ich,* gouzout a rit se kenkoulz ha me ; *er weiß nicht Bescheid,* ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù, ne oar keal eus an dra-se ; *jetzt weiß ich Bescheid !* bremañ e ouzon ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so,* goude gouzout e talc'h atav d'ober heñvel ; *der Anführer muss Bescheid wissen,* ret eo bezañ sturiet gant unan hag a oar doare an traoù ; *auf alles Bescheid wissen,* kaout respont da bep tra, kavout un ibil da lakaat (da vountañ) e pep toull, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont, na vezañ morse gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ.
2. *jemandem Bescheid sagen,* **a)** daveiñ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ keloù d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), degemenn udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; **b)** kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b. ; *sobald ich ihn sehe, sage ich ihm Bescheid,* kentañ gwech ma welin anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ - mar gwelan anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout.
3. respont g., kemennadur g. ; *Bescheid geben,* reiñ ur respont, titouriñ, kas keloù, kelaouiñ, degas kemenn, degas keloù, reiñ liv, degemenn ; *abschlägiger Bescheid, negativer Bescheid,* nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen,* nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; *einen abschlägigen Bescheid bekommen,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.
4. diviz g., disentez b., dekred g., barnadenn b., urzh g., gourc'hemenn g. ; [gwir] devredad g. ; *gerichtlicher Bescheid,* barnadenn b., arest g., disentez varnerezh b.
bescheiden[1] V.k.e. (beschied / hat beschieden) : **1.** reiñ da lod da, rannañ da ; *ihr beschiedenes Teil,* al lodenn a zegouezh dezhi (ganti) b. ; *mir ist beschieden, etwas zu tun,* karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.
2. respont, kelaouiñ, divizout ; *jemanden_abschlägig bescheiden,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.
3. gervel, kemenn dont, degemenn ; *man hat ihn aufs Schloss beschieden,* kemennet eo bet dezhañ dont d'ar c'hastell ; [gwir] *vor Gericht bescheiden,* gelver dirak al lez-varn, gourgervel, devennañ.
V.em. **sich bescheiden** (beschied sich / hat sich (t-rt) beschieden) : tremen gant ; *sich mit wenig bescheiden,* bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra.
bescheiden[2] ag. : **1.** simpl, dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, difouge, astut, displed, displet, izel a spered, izel a galon ; *ein bescheidenes Mädchen,* ur plac'h simpl (dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, astut) b., ur verc'h eleveziek b. ; *er war sehr bescheiden,* ne oa tamm lorc'hus ebet ; *ein bescheidenes Leben führen,* bevañ dilorc'h ; **2.** disterik a-walc'h, divalav, treut, dister, paour, izel, izelek ; *ein bescheidener Lohn,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; *bescheidenes Essen,* tinell baour b., tinell dreut b., pred dister g., tammig pred g. ; *bescheidenes Haus,* ti dister, tiig, ti bihan g. ; *von bescheidenem Herkommen,* a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, bilen a ouenn, partabl a lignez, savet a dud izelek.

Bescheidenheit b. (-) : elevez b., uvelded b., uvelder g., izelded b., izelded a galon b., izelder g., izelder a galon g., izelegezh b., difouge g., emzalc'h g., mezh-c'hanet b. ; *gekünstelte Bescheidenheit,* falselevez b., falsizelegezh b., lentigoù lies., orbidoù lies. ; *bei aller Bescheidenheit,* hep tamm fougaserezh, hep ober tamm digoroù ; *mit größter Bescheidenheit, in aller Bescheidenheit,* en un doare uvel, disleber ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie,* gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwell - n'em eus ket mezh, ar mez a zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut ; *Bescheidenheit ist das schönste Kleid,* evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn - ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel - ar glipenn re uhel ne c'hall ket mont war well - divalav eo kanañ e veuleudi e-unan - ober ha tevel - bezit mut pa roit, pa roer deoc'h komzit - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - al lentegezh a vez merk a furnez a-wechoù.

bescheinen V.k.e. (beschien / hat beschienen) : goulaouiñ (da implijout en tu gouzañv e brezhoneg), sklêrijennañ, heoliañ, parañ war, sklaeriañ ; *die Sonne bescheint das Haus,* heoliek eo an ti, parañ a ra an heol war an ti.

bescheinigen V.k.e. (hat bescheinigt) : [gwir] testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *die Unterschrift bescheinigen,* testeniañ gwiriegezh ar sinadur, gwiriekaat ar sinadur.

Bescheinigung b. (-,-en) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.

bescheißen V.k.e. (beschiss / hat beschissen) : P. ripañ, flipat, bourdañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ, filoutañ, laerezh flour, bouc'hañ, deviñ, flemmañ, gennañ, gludañ, louzañ, puniñ, tizhout, kaotañ ha pegañ.

V.gw. (beschiss / hat beschissen) : P. truchañ, ober truch, baratañ, meudikañ.

beschenken V.k.e. (hat beschenkt) : reiñ ur prof da, ober un donezon da, reiñ un donezon da.

Beschenkte(r) ag.k. g./b. : [gwir] donezonadour g., donezonadourez b.

Beschenkung b. (-,-en) : prof g., donezonadur g., profadenn b., roadenn b.

bescheren V.k.e. (hat beschert) : *jemandem etwas bescheren, jemanden mit etwas bescheren,* reiñ udb d'u.b. e prof, profañ udb d'u.b., reiñ udb e donezon d'u.b., kinnizien udb d'u.b. (Gregor).

Bescherung b. (-,-en) : **1.** roidigezh ar profoù Nedeleg b., kalanna g., eginad g., prof g., profadenn b. ; **2.** [dre skeud.] *eine schöne Bescherung !* ma, prop eo ! diouzh ar c'hentañ ! setu aze kempennoù deomp-ni 'vat ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! eus ar c'hentañ ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! ; *da haben wir die Bescherung !* biskoazh kement all ! debret eo koan ! riñset omp ! echu an neizh kegin ! tapet brav omp bremañ ! bremañ emaomp kempenn ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! el lagenn emaomp bremañ ha brav ! pebezh kaoc'henn ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! setu aze ur soubenn vrav ! gounezet hon eus hon devezh !

bescheuert ag. : sot-magn, nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ ; *er ist bescheuert angezogen,* greiet drol eo, gwisket eo evel ur forc'h, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket dotu eo, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ.

beschichten V.k.e. (hat beschichtet) : gwiskañ, goleiñ.

beschichtet ag. : gwisket, goloet.

Beschichtung b. (-) : gwiskadur g.

beschicken V.k.e. (hat beschickt) : **1.** kas, dileuriañ, kannadañ ; *eine Ausstellung mit Gemälden beschicken,* kas taolennoù d'un diskouezadeg ; *den Markt beschicken,* bastañ da ezhommoù ar marc'had, pourvezañ ar marc'had ; **2.** [dre skeud.] *sein Haus beschicken,* lakaat urzh en e draoù a-raok mervel ; **3.** [tekn.] boueta ; *den Ofen beschicken,* boueta an uhelforn ; *nicht mehr beschicken,* divoueta ; **4.** *Gold mit Legierung beschicken,* meskañ an aour gant ur c'hendeuzad bennak.

beschieden ag. : *sellit ivez ouzh* **bescheiden**[1] : *mir ist beschieden, etwas zu tun,* karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.

beschienen V.k.e. (hat beschient) : **1.** [tekn.] staliañ roudennoù hent-houarn e (war) ; **2.** [mezeg.] sklisennañ, sklisaouiñ.

beschießen V.k.e. (beschoss / hat beschossen) : **1.** bombezañ, bombezennañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata ; *eine Stadt beschießen,* tennañ war ur gêr ; *mit einem Maschinengewehr beschießen,* mindrailherezañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Fragen beschießen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, hegaziñ u.b. gant goulennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Beschießung b. (-,-en) : bombezadenn b., bombezadeg b., bombezerezh g., mindrailhadeg b., kanoliadeg b., tennoù kanol lies.

beschiffbar ag. : bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

beschildern V.k.e. (hat beschildert) : **1.** tikedennañ, skritellat ; **2.** lakaat panelloù war, diskouez gant panelloù, panellañ, arhentañ ; **3.** lakaat plakennoù niverenn garbed ouzh.

beschildert ag. : panellek, skritellet, tikedennet.

Beschilderung b. (-,-en) : **1.** tikedennerezh g., skritellerezh g. ; **2.** panellerezh g., panelladur g., arhentadur g.

beschimpfen V.k.e. (hat beschimpft) : *jemanden beschimpfen,* langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal leoù-Doue war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., kanañ salmennoù d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., hujaotal u.b., pouilhañ u.b., reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., argarzhiñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b. ; *von jemandem beschimpft werden,* klevet e holl anvioù gant u.b., klevet e seizh seurt gant u.b., klevet ur vuhez gant u.b., klevet ger gant u.b.

Beschimpfer g. (-s,-) : kunujenner g., langajer g.

Beschimpfung b. (-,-en) : **1.** kunujenniñ g. ; **2.** kunujenn b., salmenn b., ger bras g., dismegañs b., dismeg g., led g., letaerezh g., mezhadenn b., teodad druz g. ; *Beschimpfungen,* areizh b., langaj g. ; *deine Beschimpfungen will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.

beschirmen V.k.e. (hat beschirmt) : **1.** gwaskediñ, gwaskedenniñ, goudoriñ, andoriñ, kledouriñ ; **2.** [dre skeud.] gwareziñ, gwarediñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, gouarn, paeroniañ.

Beschiss g. (-es) : P. truflerezh g., bratellerezh g., lorberezh g., toupinerezh g., filouterezh g.

beschissen ag. : P. kaoc'hus, fall-kenañ, fall-put; brein, lovr-brein, lovr-pezhell ; *beschissene Lage,* jeu gaoc'h b., kaoc'henn b., krenegell b., lagenn b., bouilhenn b. ; *er ist in einer beschissenen Lage, er steht beschissen da,* sac'het eo en ur gaoc'henn, sac'het eo en ur vouilhenn, en ur gempenn emañ, paotr brav eo, kempenn eo ganti, en ur grenegell emañ, el lagenn emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, en ur blegenn lous emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, paotr brav eo.

Adv. : *stell dich nicht so beschissen an,* arabat eo dit c'hoari da loen brein (da loen vil, da loen lous, da loen fall, da louston) ; *es schmeckt beschissen,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo war an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-du, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-gast, fall-hoc'h) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *er fühlt sich beschissen,* n'emañ ket en e blom, n'emañ ket en e lec'h, n'emañ ket en e jeu, n'emañ ket en e charreoù, n'emañ ket war e du tamm ebet, diaes eo dezhañ, klañv eo evel ur c'hi, klañv-moñs eo, klañv-diglañv eo, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat, hemañ a ra ruskenn fall, hemañ ne ra ket ruskenn vat, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, gwastañ a ra e stad, ober a ra neuz fall.

beschlafen V.k.e. (beschläft / beschlief / hat beschlafen) : **1.** *jemanden beschlafen,* kousket gant u.b., P. tennañ un taol gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b. ; **2.** *etwas beschlafen,* sellet pizh ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, pouezañ mat pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-zevri e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal parfet e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-barfeted e pep tra a-raok kemer un diviz, en em soñjal mat a-raok kemer un diviz, pouezañ mat ar rag hag ar perag eus an afer a-raok kemer un diviz, sellet pizh ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, sellet a-zevri ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, ober e zaou vennozh a-raok kemer un diviz, pouezañ ha dibouezañ a-raok kemer un diviz, hañvalout a-raok kemer un diviz, ober e zaou soñj a-raok kemer un diviz.

Beschlag g. (-s, Beschläge) : **1.** houarnadur g., houarnenn b., houarnaj g., klaouenn b., klaoutenn b., klav g., klavenn b. ; *Radbeschlag,* bandenn-rod houarn b., kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b.

2. prenner g. ; *Buchbeschlag,* kloched (Gregor) g.

3. framm houarn g. ; *Maschinenbeschlag,* frammadur g.

4. [gwir] dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g., deogadur g., kenkizadur g., rekizadur g. ; *mit Beschlag belegen,* kenkizañ, lakaat seziz war udb, lakaat dalc'h war udb, lakaat krog war udb, deogiñ udb, rekizañ udb, lakaat udb e tredeog (Gregor) ; *jemandes Vermögen mit Beschlag belegen,* kenkizañ madoù u.b., lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b.

5. *in Beschlag nehmen,* aloubiñ, skrapat ; [dre skeud.] *jemanden in Beschlag nehmen,* borodiñ u.b., arabadiñ u.b., abuziñ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer ; *ein Mädchen mit Beschlag belegen, ein Mädchen in Beschlag nehmen,* naskañ ur plac'h, lakaat krog war ur plac'h, lakaat ur plac'h en nask, perc'hennañ ur plac'h, lakaat e graban war ur plac'h, plantañ e graban war ur plac'h.

6. [merdead.] *ein Schiff mit Beschlag belegen,* mirout ouzh ur vag a guitaat ur porzh, berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, reiñ urzh d'ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag.

7. glizh str., glizhenn b., lizenn b., aezhenn b., burezh b., glizhennadur g. ; *Fensterbeschlag,* glizh war gwerennoù ar prenester str., lizenn war gwerennoù ar prenester b.

beschlagen[1] V.k.e. (beschlägt / beschlug / hat beschlagen) : *mit Eisen beschlagen,* houarnañ, houarnennañ, hernajiñ, minellañ boutoù, lakaat klavenn war ul lietenn, klaviañ ; *mit Stahl beschlagen,* dirañ ; *ein Pferd beschlagen,* houarnañ ur marc'h, lakaat hern d'ur marc'h, lakaat houarnoù war treid ur marc'h ; *ein Pferd mit einem Satz Hufeisen beschlagen,* pevarhouarnañ ur marc'h ; *scharf beschlagen,* lakaat hern-kezeg krapoù dezho ; *Holzschuhe mit einem Eisenreifen (mit einem Eisenring, mit einem Blechband, mit einem Blechreif)*

beschlagen, fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad ; *Schuhsohlen beschlagen,* houarnañ botoù, minellañ botoù ; *ein Fass mit Reifen beschlagen,* kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen,* houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr.
V.em. **sich beschlagen** (beschlägt sich / beschlug sich / hat beschlagen) : glizhenniñ, lizennañ ; *sich mit Feuchtigkeit (t-rt) beschlagen,* dont glizh warnañ, glizhenniñ, lizennañ.
beschlagen[2] ag. : **1.** *meine Brillengläser sind beschlagen, meine Brille ist beschlagen,* lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù ; *eine beschlagene Scheibe,* ur werenn c'hlizhennek (c'hlizhus, lizennet) b. ; **2.** houarnet, gwisket gant houarn, gwisket gant hern ; *stahlbeschlagene Beinröhre,* garwisk lavnennet a houarn g. ; *beschlagenes Pferd,* marc'h houarnet g. ; **3.** [dre skeud.] *in etwas wohl (echt) beschlagen sein,* gouzout anezhi, gouzout mat diouzh udb, gouzout anezhi war udb, bezañ ur mailh (un tad den, ur mestr, ampart-tre, gouest, reizh, don, ifam, kalet) war un dachenn bennak, bezañ solut d'ober udb, bezañ en e zouar gwinizh gant udb, bezañ udb e greñv (e graf, e grog, e daol), bezañ gourdon ouzh udb, bezañ en e grog / en e blom / en e daol gant udb (Gregor).
Beschlagenheit b. (-) : [dre skeud.] gouiziegezh b., skiant b., speredegezh b.
beschlagfördernd ag. : glebius, glizhus.
Beschlaggestell n. (-s,-e) : [kezeg] stern g.
Beschlagnahme b. (-,-n) : kenkizadur g., dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g., deogadur g., rekizadur g. ; *Beschlagnahme von Waren,* dalc'h lakaet war ar varc'hadourezh g., krog lakaet war ar varc'hadourezh g. ; *Beschlagnahme von Möbeln,* krog lakaet war ar pezhioù arrebeuri ; *Beschlagnahme eines Schiffes,* krog (dalc'h, seziz) lakaet war ur vag enebour g. ; *Beschlagnahme neutraler Schiffe,* krog (dalc'h, seziz) lakaet war bigi ur vro neptu g. ; *die Beschlagnahme aufheben,* desezizañ, sevel ar c'hrog (an dalc'h, ar seziz) bet lakaet war udb.
beschlagnahmen V.k.e. (beschlagnahmte / hat beschlagnahmt) : kenkizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), skrapat, aloubiñ, lemel [udb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e., ober ur bragoù paper d'u.b., deogiñ, rekizañ.
Beschlagschmied g. (-s,-e) : marichal g., gov g., houarner-kezeg g.
Beschlagteile lies. : houarnadurioù lies., houarnennoù lies., houarnaj g.
beschleichen V.k.e. (beschlich / hat beschlichen) : **1.** denesaat ouzh ; *der Jäger beschleicht das Wild,* denesaat a ra an hemolc'her ouzh e breizh hep trouz ebet ; *jemanden beschleichen,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Angstgefühl beschlich ihn,* aon a savas gantañ, kregiñ a reas aon ennañ, serriñ a reas ar gwall avel, kemer a reas from.
beschleunigen V.k.e. (hat beschleunigt) : **1.** buanaat, herrekaat, hastañ, presañ, reiñ tizh da, lakaat kas e, fonnusaat ; *seine Rückkehr beschleunigen,* difreañ da zistreiñ ; *die Abreise beschleunigen,* hastañ an disparti, hastañ da vont kuit ; *die Produktion beschleunigen,* buanaat ar produadur, presañ ar c'henderc'h ; *das Arbeitstempo beschleunigen,* ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *seinen Schritt beschleunigen,* astenn e c'har, astenn e gammedoù, astenn e gammed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, kerzhet gant muioc'h a gas, hastañ e dizh, hastañ e herr, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gilhoroù e gwigour, paziañ ; **2.** [gwir] *beschleunigtes Verfahren,* prosez war ar fed (Gregor) ; *das Verfahren beschleunigen,* hastañ ar prosez ; **3.** [fizik] c'hwimmañ.
V.gw. (hat beschleunigt) : plantañ tizh, sankañ tizh, lakaat tizh, mont buanoc'h, mont herroc'h, reiñ herr, lakaat herr.
Beschleuniger g. (-s,-) : buanaer g., herrekaer g., [fizik] c'hwimmer g.
Beschleunigung b. (-) : buanadur g., buanidigezh b., buanaat g., [fizik] c'hwimm g.
Beschleunigungsmesser g. (-s,-) : muzulier buanadur g., merker buanadur g., menter buanadur g., buanadurventer g., c'hwimmventer g.
Beschleunigungsvermögen n. (-s) : galloud buanaat g., galloud c'hwimmañ g.
beschlichten V.k.e. (hat beschlichtet) : [gwiad.] strogañ.
beschließen V.k.e. (beschloss / hat beschlossen) : **1.** divizout, kemer e ratozh, ober e vennozh, ober e soñj, ober e zisentez, diferañ ; *beschließen, etwas zu tun,* kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, ober e zisentez d'ober udb, ober e zisentez a ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb ; *ich habe beschlossen, nach Köln zu fahren,* graet em eus va soñj mont da Golun, lakaet em eus em soñj mont da Golun, divizet em eus etre va zog ha me ez afen da Golun ; *sie hatten beschlossen als Märtyrer zu sterben,* divizet o doa mervel evel merzherien ; *sie beschlossen also, in den Streik zu treten,* divizet e voe neuze e vije paouezet gant al labour ; *es wurde beschlossen, dass es dem Gemeinwohl dienen soll,* divizet ez eus ma talvezo an dra-se d'an holl, divizet e voe ma talvezfe an dra-se d'an holl.
2. echuiñ, klozañ, lakaat un termen da, lakaat harz da, lakaat disoc'h da ; *eine Sitzung beschließen,* klozañ (lakaat disoc'h d') un emvod, klozañ un dalc'h-azez.
3. [dre heñvel.] mouezhiañ udb ; *das Parlament beschließt die Absetzung des Königs,* divizout a ra ar breudoù digargañ ar roue (lemel ar roue diwar e dron, didronañ ar roue) ; *das ist beschlossene Sache,* graet eo an diviz, graet eo ar gra, graet eo ar stal, graet eo ar marc'had, tonket eo ar marc'had, ken sur ha graet eo.
beschlossenermaßen Adv. : evel ma oa bet divizet.
Beschluss g. (-es, Beschlüsse) : **1.** klozadur g., disoc'h g. ; *zu keinem Beschluss kommen,* na zisoc'h da benn ; *zum Beschluss,* evit echuiñ, evit klozañ ; **2.** [dre astenn.] diviz g., divizad g., disentez b., dezev g., mennad g., arest g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., urzhreolenn b., diferadenn b., krennlezenn

b., dekred g., deved b., skrid-embann g., prepoz g. ; *einen Beschluss fassen,* ober e vennozh, ober e soñj, kemer e ratozh, ober e zisentez, kemer un disentez, kemer un diviz, divizout udb, ober ul lamm, reiñ un disentez, ober e zezev [d'ober udb], kemer ar mennozh d'ober udb, ober e vennozh ober udb ; *sich an einen Beschluss halten,* heuliañ un diviz ; [melestr.] *Beschluss einer Versammlung,* diviz bet kemeret gant ur vodadeg g. ; **3.** [gwir] *Beschluss eines Richters,* devredad g., barnedigezh b., barnadenn b., setañs b., arest g., disentez varnerezh b. ; *laut Beschluss des Gerichts,* diwar diviz al lez-varn, diouzh disentez al lez-varn.

beschlussfähig ag. : hag a dizh ar retniver ha dre-se aotreet da gemer divizoù ; *beschlussfähige Versammlung,* bodadenn aotreet da gemer divizoù b.

Beschlussfähigkeit b. (-) : barregezh da gemer divizoù b., galloudegezh divizout b.

Beschlussfassung b. (-,-en) : diviz g., disentez b., skaradur g.

beschlussunfähig ag. : na dizh ket ar retniver ha dre-se divarrek da gemer divizoù.

beschmeißen V.k.e. (beschmiss / hat beschmissen) : P. *jemanden mit Steinen beschmeißen,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein gant u.b., meinata (labezañ) u.b.

beschmieren V.k.e. (hat beschmiert) : **1.** induañ, lardañ, druzañ, eouliñ, lenkraat, lampraat, libouziñ, lifrañ, lindrenniñ ; *mit Butter beschmieren,* amanennañ, lakaat amann war, lakaat ur gontellad amanenn war ; *eine Crêpe mit Butter beschmieren,* lardañ ur grampouezhenn ; *die Crêpe-Platte beschmieren,* larjezañ ar billig ; **2.** P. mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, libouziñ, druzañ ; *Papier beschmieren,* bastrouilhañ un tamm paper ; *eine Wand beschmieren,* stlabezañ ur voger gant bommoù-skrivadur, bastrouilhañ ur voger gant tresadennoù, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ) ur voger ; *mit Farbe beschmieren,* brikailhat ; *mit (von) Ruß beschmiert,* duaet gant an huzil, palastret gant huzil.

V.em. **sich beschmieren** (hat sich (t-rt) beschmiert) : en em stlabezañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gailharañ, en em gargañ, lousaat.

beschmutzen V.k.e. (hat beschmutzt) : **1.** stlabezañ, louzañ, lousaat, labezañ, lastezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, saotrañ, kailharañ, hakraat, huduraat, kouilhourañ, libouziñ, mailhañ, mardoziñ, nammañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, tarasiñ, tarchañ, strouilhañ, stronkañ, strodañ, duañ, ober mastar war ; *mit Schlamm beschmutzen,* priellañ, kailharañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, mailhañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Ruf beschmutzen,* ruilhañ u.b. er pri, divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b.

V.em. **sich beschmutzen** (hat sich (t-rt) beschmutzt) : en em stlabezañ, en em gailharañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gargañ, lousaat.

Beschmutzer g. (-s,-) : saotrer g.

beschmutzt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, kailharet, tarchet, stlabezet ; *mit Erde beschmutzt,* douarek, mastaret gant douar.

Beschmutzung b. (-,-en) : saotradur g., saotrerezh g., saotridigezh b., mastar g., mastarenn b.

beschneiden V.k.e. (beschnitt / hat beschnitten) : **1.** benañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, skejañ, divarrañ, dilañsañ, divleñchañ ; *Bäume beschneiden,* benañ (krennañ, divleñchañ, divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *der Buchbinder beschneidet die Bücher,* krennañ a ra ar c'heiner (ar c'houbler) al levrioù ; *einen Film beschneiden,* didroc'hañ ur film, dastroc'hañ ur film ; *einem Vogel die Flügel beschneiden,* krennañ e zivaskell d'ul labous ; **2.** [tekn.] *den Rand beschneiden,* divevenniñ, chafrenañ ; **3.** [relij., paotred] amdroc'hañ, trodroc'hañ, gouvenañ ; *jemanden beschneiden,* troc'hañ kroc'hen e bidenn d'u.b. ; [relij., merc'hed] eztroc'hañ, gouvenañ ; **4.** krennañ, strishaat, tailhañ.

Beschneider g. (-s,-) : **1.** troc'her g. ; **2.** [relij., paotred] amdroc'her g., gouvener g. ; **3.** [relij., merc'hed] eztroc'her g., gouvener g.

Beschneidung b. (-,-en) : **1.** krennadur g., benerezh g., troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g., skej g., skejadur g., skejadenn b., diskoultradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., tailh b. **; 2.** [relij., paotred] amdroc'h g., amdroc'hadur g., trodroc'h g., trodroc'hadur g., gouvenadenn b. ; [relij., merc'hed] eztroc'h g., gouvenadenn b. ; **3.** strishadur g. ; **4.** [filmoù] dastroc'h g., didroc'hañ g.

beschneien V.k.e. (hat beschneit) : erc'hekaat.

beschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

Beschneiungsanlage b. (-,-n) : kanolioù-erc'h lies.

beschnitten ag. : **1.** [relij., paotred] amdroc'het, trodroc'het ; *beschnittener Penis,* kalc'h dispourbellet g. ; **2.** [relij., merc'hed] eztroc'het.

Beschnittene(r) ag.k. g./b. : **1.** [relij., paotred] *ein Beschnittener,* ur paotr amdroc'het g., ur paotr trodroc'het g., un amdroc'hiad g. ; **2.** [relij., merc'hed] *eine Beschnittene,* ur plac'h eztroc'het b., un eztroc'hiadez b.

beschnüffeln / beschnuppern V.k.e. (hat beschnüffelt / hat beschnuppert) : **1.** musa, musat, museta, c'hweshaat, c'hwesha, c'hwesheta, ruflañ, fronal, blasaat, frondiñ ; **2.** [dre skeud.] furchal, furchata.

V.em. **sich beschnüffeln / sich beschnuppern** (haben sich (t-rt) beschnüffelt / haben sich (t-rt) beschnuppert) : [chas] en em c'hweshaat.

Beschnüffeln n. (-s) **/ Beschnuppern** n. (-s) : c'hweshadenn b., ruflerezh g.

beschönigen V.k.e. (hat beschönigt) : **1.** stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, kenedekaat, propikat ; **2.** disteraat, propikat.

Beschönigung b. (-,-en) : bravadur g., propikadur g. ; *ohne Beschönigung,* hep kamambre, diardoù, digomplimant, netra dreist, hep klask propikat an traoù.

beschopft ag. : bouchek, kribellek, kabellek, bechennek.
beschottern V.k.e. (hat beschottert) : meinañ ; *einen Weg beschottern,* meinañ un hent.
Beschotterung b. (-) : meinadur g., meinañ g.
beschranken V.k.e. (hat beschrankt) : lakaat ur gloued da.
beschränken V.k.e. (hat beschränkt) : **1.** bevennañ, lezennañ, termenañ, bonnañ ; **2.** krennañ, rouesaat, strishaat, lakaat ur maen-harz da ; *die Ausgaben beschränken,* krennañ e zispignoù ; *jemanden in seiner Freiheit beschränken,* krennañ frankiz u.b., strishaat frankiz u.b., stardañ e nask d'u.b., naskañ u.b., lakaat harz da frankiz u.b., lakaat ur maen-harz da frankiz u.b.
V.em. **sich beschränken** (hat sich (t-rt) beschränkt) : *sich auf etwas (t-rt) beschränken,* tremen gant udb hepmuiken, en em zerc'hel d'udb ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour.
beschränkt ag. : **1.** skort, berr, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak ; *über beschränkte Mittel verfügen,* na vezañ bras e beadra, bezañ dister e beadra, na vezañ frank an traoù gant an-unan, na gaout nemeur a arc'hant, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant a zo gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr ; *beschränktes Monopol,* unwerzhouriezh amduek b. ; **2.** bevennet, harzek ; [kenw.] *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [G.m.b.H]*,* kevredad bevennet e atebegezh (KEBAT) g. ; **3.** [dre skeud.] pout da gompren, bouc'h da gompren, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, lourt e spered, lourt a spered, ur spered besk a zen anezhañ, lourt a benn, berr e spered, enk e spered, strizh e spered, tuzum, divalav e spered, pounner a spered, gwan a spered, ur skiant verr a zen anezhañ, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, toulloù talar en e benn, gorrek da gompren, strizhspered ; *er ist beschränkt,* ur penn pout zo anezhañ, hennezh a zo berrwel, hennezh a zo ur spered besk a zen, ne ya ket herrus gantañ ; *beschränkte Ansichten haben,* bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ un den a spered enk.
Beschränktheit b. (-) : **1.** strizhder g., berregezh b., berrentez b., berrenn b., primder g., primded b., rouezder g., dienez b., tanavder g., tanavded b. ; *Beschränktheit der Mittel,* berrentez a arc'hant b. ; **2.** [dre skeud.] amoedigezh b.
Beschränkung b. (-,-en) : bevennadur g., krennadur g., strishadur g. ; *sich Beschränkungen auferlegen,* ameniñ, tremen hep traoù 'zo, dioueriñ traoù 'zo, krennañ e c'hoantoù, krennañ e zispignoù, mont dousikoc'h dezhi, chom hep kerziñ traoù 'zo ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein,* bezañ bevennet gant al lezenn en e wirioù hag en e frankiz ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion,* ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion.
beschreiben V.k.e. (beschrieb / hat beschrieben) : **1.** skrivañ war ; *beschriebenes Blatt,* follenn bet skrivet warni b. ; **2.** duañ ; *Papier beschreiben,* duañ paper ; **3.** [mat.] *einen Kreis beschreiben,* tresañ ur c'helc'h ; **4.** [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell, skeudenniñ ; *eine Landschaft beschreiben,* taolenniñ ur gweledva, deskrivañ ur c'horn-bro ; *ein Erlebnis beschreiben,* danevelliñ (dezrevell) un darvoud bennak, ober un dezrevell eus un darvoud bennak, ober un daolenn eus un darvoud bennak ; *beschreiben Sie mir mal den Hergang,* lavarit ho kont din diwar-benn an darvoud-se ; *das ist nicht zu beschreiben,* n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se, dreistlavar eo kement-se, dilavaradus eo ; *das lässt sich nur schwer beschreiben,* diaes eo lavaret just petra eo ; **5.** ober, seveniñ, kas da benn, kas da vat, peurseveniñ, pengenniñ.
beschreibend ag. : skeudennadurel, … deznaouiñ.
Beschreibung b. (-,-en) : **1.** taolennadur g., taolenn b., taolennad b., dezrevell b., danevell b., deskrivadenn b., deskrivadur g., skeudennerezh g., skeudennadur g., depegn g. ; *Reisebeschreibung,* dezrevell veaj b. ; *eine Beschreibung geben,* ober un dezrevell (eus), ober un danevell (eus), ober un daolenn (eus) ; *das spottet jeder Beschreibung,* en tu all d'ar pezh a c'hell bezañ danevellet emañ, dreistlavar eo kement-se, n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se ; **2.** ardamez g., arouezennoù lies. ; *Beschreibung des Täters,* tresoù an torfedour lies. ; **3.** P. displeg-implij g., notennig b., mod arverañ g.
beschreien V.k.e. (beschrie / hat beschrien) : **1.** gwallvrudañ, reiñ gwallvrud da, fallgomz eus, binimañ ; **2.** reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, strobinellañ, sordañ, sorsiñ, teurel ur sort war, drougavizañ, skeiñ, teurel an drougavel war, bountañ an drougavel war, kilhañ, kelc'hiañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], barn, teuler breoù war.
beschreiten V.k.e. (beschritt / hat beschritten) : mont gant ; *einen Weg beschreiten,* mont gant un hent ; *den Rechtsweg beschreiten,* sezisañ ar justis, ober prosez, digeriñ ur prosez, boulc'hañ ur prosez.
beschriften V.k.e. (hat beschriftet) : **1.** enskrivañ war, lakaat un enskrivadur war ; **2.** tikedenniñ, skritellat ; **3.** engravañ, kizellañ.
Beschriftung b. (-,-en) : **1.** enskrivadur g. ; **2.** tikedennerezh g., skritellerezh g. ; **3.** engravadur g.
beschroten V.k.e. (hat beschrotet) : krennañ, divarviñ, divarbekaat.
beschuhen V.k.e. (hat beschuht) : botaouiñ, arc'henañ.
beschuldigen V.k.e. (hat beschuldigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war, teurel an tamall war, teurel ar bec'h war, enkablañ ; *jemanden beschuldigen,* teuler ar garez war u.b., teuler an digarez war u.b., kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallin war u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *fälschlich beschuldigen,* falstamall, tamall e faos, tamall e gaou ; *einer strafbaren Handlung beschuldigt werden,* bezañ ar bec'h war an-unan, bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan, bezañ lakaet da gablus war ur felladenn, bezañ lakaet da gablus ag ur felladenn,

bezañ lakaet da gablus d'ur felladenn ; *jemanden eines Verbrechens beschuldigen,* tamall u.b. a dorfed, tamall u.b. da vezañ sevenet un torfed, tamall un torfed d'u.b. ; *beschuldigt werden,* bezañ tapet e kaoz ; *er wurde des Diebstahls beschuldigt,* tamallet e voe dezhañ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi, tamallet e voe al laeroñsi dezhañ ; *sich selbst beschuldigen,* emdamall, en em damall ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen,* tenn eo en em damall.

Beschuldigte(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enklabledez b., tamallad g., tamalladez b., den rebechet g., den tamallet g.

Beschuldigung b. (-,-en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., tamall g., karez b., enkabladur g., enkablidigezh b. ; *gegenseitige Beschuldigungen,* emdamalloù lies. ; *Falschbeschuldigungen gegen jemanden erheben,* tamall u.b. e gaou, tamall u.b. e faos.

beschummeln V.k.e. (hat beschummelt) : P. ripañ, flipat, bourdañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ ; *jemanden um etwas beschummeln,* laerezh udb digant u.b., skrapat udb digant u.b., kemer udb a-gildorn digant u.b., flipañ udb a-gildorn digant u.b., rañvat udb digant u.b., silc'hañ udb digant u.b., razhañ udb digant u.b. V.gw. (hat beschummelt) : P. truchañ, ober truch, baratañ, meudikañ.

beschuppt ag. : skantek.

Beschuss g. (-es, Beschüsse) : tennadeg b., bombezadeg b., mindrailhadeg b. ; *sich unter Beschuss befinden,* bezañ tennet warnañ ; *unter Beschuss nehmen,* bombezañ, bombezennañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata ; *unter Maschinengewehrbeschuss nehmen,* mindrailherezañ.

beschütten V.k.e. (hat beschüttet) : skuilhañ war, fotañ war, fennañ war, fuilhañ war, stlabezañ war, lakaat war ; *den Tisch mit Milch beschütten,* skuilhañ (fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ) laezh war an daol ; *einen Weg mit Kies beschütten,* lakaat grouan war un hent, grozolañ un hent.

beschützen V.k.e. (hat beschützt) : gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, andoriñ, gwaskediñ, gwaskedenniñ, kledouriñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniezh war, kaeañ, gouarn, paeroniañ, mirout.

Beschützer g. (-s,-) : gwarezer g., gwarezour g., gwaredour g., diwaller g., diwallour g., mirer g., gwarant g. [*liester* gwaranted].

beschwänzt ag. : lostek.

beschwatzen V.k.e. (hat beschwatzt) : **1.** *jemanden beschwatzen,* fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gomzoù brav, klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gaozioù brav, forsiñ war u.b. gant komzoù brav, c'hoari war u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., sorc'henniñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., loavañ u.b., truflennat u.b. ; *sich beschwatzen lassen,* lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer ; **2.** *etwas beschwatzen,* komz eus udb.

Beschwatzer g. (-s,-) : loaver g., lorbour g., godiser g., distilhour g., kouloucher g., kañjoler g., likaouer g., kaozeer brav g., komzer brav g., sorc'henner g.

Beschwer b. (-) **/ Beschwerde** b. (-,-n) : **1.** diaezamant g., poan b., droug g., gwander g. ; *über Beschwerden klagen,* klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *ohne Beschwerde,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, hep poan ebet, war blaen, plaen ha brav ; *Beschwerden haben,* kaout poan, bezañ diaes, bezañ sammet gant un droug bennak, bezañ sammet gant poanioù ; *er leidet an Magenbeschwerden,* klañv eo gant an droug-kof, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat Gehbeschwerden,* ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, diaezamant en devez o kerzhet, dalc'het e vez da vale, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, deuet eo da vezañ peudek, ned a nemet a-ruz ; **2.** [dre astenn.] klemm g./b., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b. ; *Beschwerde einlegen gegen, Beschwerde erheben gegen,* klemm eus (diwar-benn, a), sevel (ober) klemm a-enep ; *einer Beschwerde stattgeben,* degemer ur glemm, asantiñ d'ur c'hlemm ; *ich habe ihm gegenüber Beschwerden vorzubringen,* abegoù am eus a-enep dezhañ ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; *er hat immer irgendwelche Beschwerden,* bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebezh klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; **3.** [gwir] **a)** azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.

Beschwerdebuch n. (-s,-bücher) : marilh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlemmvanoù g., marilh ar c'hlemmarc'hadennoù g.

Beschwerdeerhebung b. (-,-en) : [gwir] a) azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; b) arhop g., arhopadenn b.

beschwerdefrei ag. : diboan.

Beschwerdefrist b. (-,-en) : termen evit sevel amoug g.

Beschwerdeführer g. (-s,-) : **1.** klemmarc'hour g. ; **2.** [gwir] reketer g.

Beschwerdeheft n. (-s-e) : marilh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlemmvanoù g., marilh ar c'hlemmarc'hadennoù g.

Beschwerdeschrift b. (-,-en) : [gwir] **a)** azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.

Beschwerdeweg g. (-s,-e) : argerzhad azgervel g.

beschweren V.k.e. (hat beschwert) : **1.** lastrañ, pounneraat, poutaat, lourtaat ; *das Netz mit Bleikugeln*

beschweren, plomañ ar roued ; **2.** lakaat diaes, sammañ, gwallsammañ, pouezañ pounner war, diaezañ, ifamañ, ampoezoniñ ; *den Magen beschweren,* chom war ar galon, sammañ ar stomog, lakaat diaes ar stomog, bezañ stambouc'hus d'ar galon, bezañ sammus d'ar stomog, bezañ kargus d'ar stomog, ober poan gof ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Gewissen beschweren,* lakaat diaes koustiañs u.b., gwaskañ koustiañs u.b., sammañ koustiañs u.b., bec'hiañ koustiañs u.b., pouezañ pounner war koustiañs u.b.

V.em. **sich beschweren** (hat sich (t-rt) beschwert) : klemm, klemmarc'hañ ; *sich über etwas (t-rt) beschweren,* klemm eus (ag, diwar-benn, diouzh, gant, war) udb ; *dein Lehrer ist vorbeigekommen, um sich über dich zu beschweren,* bet eo da skolaer amañ oc'h ober da c'hourc'hemennoù ; *sich bei jemandem beschweren,* gwikal d'u.b., klemm ouzh u.b., ober e glemmoù d'u.b. ; *sie beschweren sich über die Höhe der Miete,* klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *diese Leute, die sich dauernd beschweren, können einem auf die Nerven gehen,* kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; *sich darüber beschweren, dass, sich beschweren, dass,* klemm e ...

beschwerend ag. : brevus, sammus, bec'hius, gwaskus, kargus.

beschwerlich ag. : poanius-bras, doanius, gloazus, diaes, drastus, tenn, hegazus, hegaz, hegus, chastreüs, brevus, terridik, sammus, bec'hius, gwaskus, kargus, skuizhant, kruel, rouestlus, labourus, trevellus, strobus, pounner ; *jemandem beschwerlich fallen (werden, sein),* bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b.**,** hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b.

Beschwerlichkeit b. (-,-en) : poanioù lies., diaezamantoù lies., strafuilhoù lies., strabouilhoù lies., bulari g., enkter g., enkted b. kruelder g., kruelded b., ; *die Beschwerlichkeit einer Reise,* poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, strabouilhoù) ur veaj lies.

Beschwernis n. (-ses,-se) : poan b., diaezamant g., strafuilh g., strabouilh g., diaester g., enkter g., enkted b.

Beschwerung b. (-,-en) : karg b., bec'h g., samm g., grevañs b.

beschwichtigen V.k.e. (hat beschwichtigt) : **1.** sioulaat, habaskaat, peoc'haat, kuñvaat, dousaat, digrizañ, kompezañ, plaenaat, heñvelaat ar mennozhioù ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Zorn beschwichtigen,* distanañ arfleu u.b., distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat u.b., habaskaat u.b., terriñ e gounnar d'u.b., tevel kounnar u.b., ameniñ buanegezh u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ nerzh e gounnar d'u.b., kalmiñ u.b.

beschwichtigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus ; *beschwichtigende Worte,* komzoù peoc'hus lies., komzoù sioulaus lies., komzoù sederaus lies., komzoù habaskaus lies.

Beschwichtigung b. (-,-en) : **1.** peoc'hadur g., siouladur g., distan g. ; **2.** [dre skeud.] disamm g. ; *zur Beschwichtigung meines Gewissens,* evit bezañ e peoc'h gant va c'houstiañs.

Beschwichtigungsformel b. (-,-n) : gerienn sioulaat b.

Beschwichtigungspolitik b. (-) : politikerezh sioulaat g.

beschwindeln V.k.e. (hat beschwindelt) : *jemanden beschwindeln,* flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, punañ, korvigellañ) u.b., c'hwennat u.b., lorbañ u.b., kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., laerezh u.b., strobinellañ u.b., sklankenniñ, sklankal.

beschwingen V.k.e. (hat beschwingt) : **1.** askellekaat ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, broudañ.

beschwingt ag. : **1.** askellek, eskellek, divaskellek ; **2.** [dre skeud.] goursavet, entanet, tomm, birvidik, gant jourdoul, birvilh ennañ, startijenn gantañ, lusk gantañ, skañvik e gerzh, mistr, skañv e droad, skañv e zivhar, mibin a droad, skañv da redek ; *sie läuft beschwingten Schrittes davon,* redek a ra kuit evel un heizez - redek a ra kuit, treid skañv dezhi - redek a ra kuit, mibin a droad ; *beschwingt tanzen,* dañsal evel ur bizenn, dañsal plaen.

beschwipst ag. : damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, tommet, lañset, lanson, mav, abafet, a-strew, badaouet, chokolad, tomm e glipenn, sañson ; *er ist beschwipst,* digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, suilhet eo, badaouet eo, lañset eo, abafet eo, tomm eo e glipenn, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, penndommet) eo, emañ a-strew, damdomm eo dezhañ, evedik eo dezhañ, tommedik eo dezhañ.

beschwören V.k.e. (beschwor / hat beschworen) : **1.** touiñ ; *seine Aussagen vor Gericht beschwören,* touiñ dre (war) e le ez eo gwir e desteni ; *die Verfassung beschwören,* touiñ war al lezenn-diazez, touiñ war al lezenn vonreizh ; **2.** [dre heñvel.] aspediñ ; *jemanden beschwören, von etwas abzulassen,* pediñ hag aspediñ u.b. da chom hep ober udb ; **3.** [dre astenn.] chalmiñ, teogiñ, stoliañ ; *einen Besessenen beschwören / den Teufel beschwören,* argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an

diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; **4.** reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, strobinellañ, sordañ, sorsiñ, teurel ur sort war, drougavizañ, skeiñ, teurel an drougavel war, bountañ an drougavel war, kilhañ, kelc'hiañ, lakaat dindan gazel-ge, barn, gouestlañ [spered u.b.], teuler breoù war ; **5.** eñvoriñ, degas koun eus.

beschwörend ag. : aspedus.

Beschwörer g. (-s,-) : chalmer g., teoger g., boemer g.

Beschwörung b. (-,-en) : **1.** touadenn b., tou g. ; **2.** aspedenn b. ; **3.** [dre astenn.] *Beschwörung von Geistern,* argasidigezh an droukspered où g., stoliadur g. ; **4.** garm-hud g. ; **5.** eñvoridigezh b., eñvoradur g.

Beschwörungsbuch n. (-s,-bücher) : agripa g.

beseelen V.k.e. (hat beseelt) : **1.** lakaat buhez e, buhezekaat, bevaat, enaouiñ ; **2.** awenañ, buhezañ, enaouiñ, broudañ, atizañ, kefluskañ ; *von einem frommen Eifer beseelt,* lusket gant gred e feiz, broudet gant fo ar feiz, lusket gant ur feiz virvidik, buhezet gant ur feiz virvidik ; *von einem tiefen Respekt vor seinem Volk beseelt,* awenet e don e askre gant ur gwir doujañs evit e bobl ; *der Tod ihres Vaters hat sie mit Traurigkeit beseelt,* marv he zad a enaouas tristidigezh vras enni.

besegeln V.k.e. (hat besegelt) : **1.** terkañ gant gouelioù, aveiñ gant gouelioù ; *ein Schiff besegeln,* terkañ (aveiñ) ur vag gant gouelioù ; **2.** [dre astenn.] *eine Strecke besegeln,* ober ur pennad hent (un herrad, un hentad) dre lien.

Besegelung b. (-) : gouelioù lies., goueliadur g., lien g., lien-gouel g., gouelierezh g.

besehen V.k.e. (besieht / besah / hat besehen) : sellet pizh ouzh ; *Bilder besehen,* sellet ouzh skeudennoù.

Anv-gwan verb **besehen** : *bei Licht(e) besehen,* pa vez sellet outañ ouzh gouloù an deiz.

V.em. : **sich besehen** (besieht sich / besah sich / hat sich (t-rt) besehen) : *sich im Spiegel besehen,* sellet ouzh e gorf en ur melezour.

beseitigen V.k.e. (hat beseitigt) : **1.** tennañ kuit, lemel, dilemel, raskañ, skarzhañ, karzhañ ; *Schwierigkeiten beseitigen,* plaenaat diaesterioù, renkañ diaesterioù 'zo, kompezañ diaesterioù 'zo, dont a-benn eus diaesterioù 'zo, troc'hañ ar skoulm, skarat ur gudenn, reiñ un disentez da gudennoù 'zo, reiñ lamm da ziaesterioù 'zo, frankaat gant diaesterioù 'zo ; *alle Hindernisse beseitigigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù ; *eine Verstopfung beseitigen,* distankañ udb, distouvañ udb, karzhañ udb, skarzhañ udb ; *ein Übel beseitigen,* diwriziennañ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, bezañ trec'h d'un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), heskiñ mammenn un tech fall bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; **2.** lazhañ, distrujañ ; *diese Krankheit kann auch anders beseitigt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest beseitigen,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *jemanden beseitigen,* reiñ e gont (e stal, e lod) d'u.b., ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal ouzh u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *den Müll beseitigen,* **a)** kaout an dizober eus al lastez, distrujañ al lastez, luduañ al lastez ; **b)** skarzhañ kuit al lastez, karzhañ kuit al lastez ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen,* lakaat raz-bev war korfoù loened marv.

Beseitigung b. (-) : **1.** lamidigezh b., torridigezh b., torradur g. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus,* diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *Beseitigung der Zölle,* torridigezh an tailhoù maltouterezh b., lamidigezh ar gwirioù maltouterezh b. ; **2.** lazhidigezh b., lazherezh g., lazhadenn b.

beseligen V.k.e. (hat beseligt) : boemañ, bamiñ.

Besen g.(-s,-) : **1.** skubell b., skubellenn b., balaenn b. ; *Federbesen,* balaennig-plu b. ; *einen Stiel an einen Besen setzen, einen Besen mit einem Stiel versehen,* troadañ ur skubellen, lakaat un dreujenn d'ur skubellenn, fustañ ur valaenn ; **2.** [dre skeud.] *mit eisernem Besen auskehren,* reiñ un taol skub, reiñ un taol balaenn, reiñ ar skar (o sac'h) da dud 'zo, ober ur skub d'udb ; *ich fresse einen Besen, wenn es nicht wahr ist,* laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vezo manac'h ! ; *ich fresse einen Besen, dass er es nicht schafft,* deomp klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, deomp e klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, pariañ ne zeuio ket a-benn eus e daol, kraoñ a baefen deoc'h ma teu a-benn eus e daol, me a bari n'eo ket kap d'an dra-se, pariañ n'eo ket kap d'an dra-se ; *jemanden auf den Besen laden,* kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; **3.** [kr-l] *neue Besen kehren gut,* matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti ; **4.** [dre skeud.] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh

eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Besenbinder g. (-s,-) : skubeller g.

besenförmig ag. : a-stumm gant ur skubellenn, stummet evel ur skubellenn, e doare ur skubellen, e doare skubellennoù, a-zoare gant ur skubellenn, a-zoare gant skubellennoù, a-seurt gant ur skubellenn, a-seurt gant skubellennoù.

Besenhändler g. (-s,-) : skubeller g.

Besenheide b. (-) : [louza.] brug str.

Besenkammer b. (-,-n) : armel ar skubellennoù b.

Besenkorn n. (-s) : [louza.] sorgo str.

Besenkraut n. (-s,kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

besenrein ag. : bet naetaet, bet kempennet.

Besenschrank g. (-s,-schränke) : armel ar skubellennoù b.

Besenstiel g. (-s,-e) : treujenn skubellenn b., treujenn valaenn b., troad skubellenn g., fust skubellenn g.

Besenstrich g. (-s,-e) : taol skubellenn g., taol skub g., taol balaenn g., skub g.

Besenwagen g. (-s,-) : [sport] karr-skubellenn g., karr bale-dale g.

besessen ag. : **1.** perc'hennet gant an diaoul, satanazet, drouksperedet, goubozitet, nasket, sorc'hennet, darvredet ; *vom bösen Geist besessen sein, vom Teufel besessen sein,* bezañ diaoulet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez) an diaoul eus an-unan, bezañ mamm an diaoul anezhi ; **2.** [dre skeud.] frenezius, diaoulet, albac'hennek, atapiek, alteret, mac'hvredet ; *wie besessen,* evel pa vefe an diaoul en e gorf, evel pa vefe an droukspered war e dro ; *er ist sexbesessen,* n'eus ken soñj nemet feskenniñ gantañ, darvredet eo gant ar revr, mac'hvredet eo gant ar revr, sorc'hennet eo gant ar c'hoari-daou, hennezh n'eo mat nemet da friantañ, trelatañ a ra gant an orged, klañv eo gant an orged, kroget eo gant an orged, kroget eo an orged ennañ, hemañ a zo leun a orged, klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), klañv eo gant ar c'hoant friko fourch, hemañ a zo orget war-lerc'h ar merc'hed ; *er ist von diesem Gedanken besessen,* gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ar soñj-se a labour e spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, ar soñj-se a jahin e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar mennozh-se, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, debret e vez e spered gant ar soñj-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ ; *besessene Therapieweiterführung,* arloup yac'hadel g. ; *sie war von dem Gedanken besessen, ihre Mutter wiederzusehen,* sorc'henn he mamm a oa warni, sorc'hennet e oa gant ar c'hoant da welet he mamm, n'he doa ken c'hoant nemet gwelet he mamm en-dro, honnezh a venne gwelet he mamm en-dro.

Besessene(r) ag.k. g./b. : **1.** [relij.] diaouleg g., diaoulegez b., unan an diaoul en e gorf g., unan an diaoul en he c'horf b., P. sac'h-an-diaoul g. ; **2.** gredalfoeg g., baraneg g., gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredennour g., dalc'hiad untuet (diampleg, untuek, divrall) g., dalc'hiad taer-ruz g., dalc'hiad bervus g., dalc'hiad re entanet g., dalc'hiad trelatet g. ; **3.** [dre skeud.] albac'henner g., atapier g.

Besessenheit b. (-) : **1.** [relij.] perc'henniezh gant an diaoul b. ; **2.** albac'henn b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., debr-spered g., heg g., balbori b., mac'hvennozh g., frenezi b., atapi g. ; *das ist eine wahre Besessenheit,* un heg eo, sorc'hennet da vat eo, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se ; **3.** gredalfo g., baranegezh b..

besetzen V.k.e. (hat besetzt) : **1.** ac'hubiñ ; *die Zuschauer besetzen die Plätze,* ac'hub eo ar plasoù gant an arvesterien ; *voll besetzt,* plas ebet ken ennañ, leun-klok, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, bourr-sank, barrleun, barruhel ; *diese Gaststätte ist dauernd voll besetzt,* an ostaleri-se ne zileugn ket.

2. lakaat en e zalc'h, abuziñ, ac'hubiñ, perc'hennañ, tapout ; *ein Haus besetzen,* aloubiñ un ti, skoatiñ, abuziñ un ti, ac'hubiñ un ti ; *der Feind besetzte unser Land,* hor bro a gouezhas e dalc'h an enebourien, perc'hennet e voe hor bro gant an enebourien, gouzalc'het e voe hor bro gant an enebourien ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt,* en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia.

3. gwarnisañ a, gwarnisañ gant, marellañ a, steredenniñ a ; *mit Pelz besetzen,* feurañ, gwarnisañ gant ur foulinenn ; *mit Borten besetzen,* pasamantiñ ; *mit Perlen besetzen,* perlezennañ ; *mit Pailletten besetzten,* marellañ a bailhourennoù .

4. [c'hoariva] komedianeta ; *die Rollen besetzen,* reiñ pep a roll.

5. [c'hoari] brokañ war.

6. [loen.] poblañ, neriñ a bobl ; *einen Teich besetzen,* lakaat peskedigoù en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn.

besetzt ag. : **1.** ac'hub, miret, perc'hennet ; *alle Plätze sind besetzt,* n'eus ket mui a blas ; *dieser Platz ist besetzt,* ac'hub eo ar plas-mañ ; **2.** gwarniset a, garniset

gant, marellet a, steredennet a ; *mit Perlen besetzt,* perlezennet ; *ein mit Pailletten besetztes Kleid,* ur vrozh marellet a bailhourennoù b. ; **3.** aloubet, ac'hubet ; *besetztes Gebiet,* takad aloubet g., tachad gouzalc'het g., tiriad aloubet g.

Besetztzeichen n. (-s,-) : [pellgomz] ton linenn ac'hub g.

Besetzung b. (-,-en) : **1.** gouzalc'h g., gouzalc'herezh g., dalc'herezh g., dalc'hidigezh b., ac'huberezh g., skoaterezh g., perc'hennidigezh b., tapadur g. ; **2.** [c'hoariva] komedianeta g., strollad g., skipailh g. ; *mit voller Besetzung,* gant ar strollad a-bezh, gant an holl c'hoarierien ; *Zweitbesetzung,* doubladurioù lies., doubladed lies., eilerien g., amsavidi lies., erlec'hidi lies., eilc'hoarierien lies. ; **3.** gwarnisadur g. ; **4.** [pesked] pobladur g.

Besetzungsumkehr b. (-) : [fizik] tuginadur ar boblañs g.

besichtigen V.k.e. (hat besichtigt) : **1.** gweladenniñ, bizitañ ; **2.** ensellet ; **3.** [lu] ober moustr / ober gwel / moustrañ (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù.

Besichtigung b. (-,-en) : **1.** gweladenn b., gwel g., gweled g., bizit g., tremenadenn b., gweledigezh b. ; **2.** enselladenn b., ensellerezh g. ; **3.** [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweloù lies., gweladell b. ; **4.** [gwir] *Besichtigung an Ort und Stelle,* gweled-barn (Gregor) g.

Besichtigungszeiten lies. : eurioù gweladenniñ lies.

besiedeln V.k.e. (hat besiedelt) : trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ, poblañ, tudañ, neriñ ; *dicht besiedelt,* poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet-stank, tudek, stank an dud ennañ ; *dünn besiedelt,* amdudek, n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet-rouez ; *neu besiedeln,* adpoblañ.

Besiedlung b. (-,-en) **/ Besiedelung** b. (-,-en) : trevadur g., trevadennerezh g., entrevadur g., pobladur g., poblidigezh b., tudidigezh b. ; *der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt,* ar beilh war an aour a oa bet poblus evit Kalifornia.

Besiedelungsdichte b. (-) : stankted ar boblañs b., tudegezh b.

Besiedlungskolonie b. (-,-n) : trevadenn boblañ b.

besiegeln V.k.e. (hat besiegelt) : **1.** siellañ, kachediñ ; **2.** [dre skeud.] *mit seinem Blut besiegeln,* siellañ gant e wad (Gregor) ; **3.** Kadarnaat ; **4.** handalañ, kantgadiñ.

Besiegelung b. (-,-en) : **1.** sielladur g., kachedadur g. ; **2.** kadarnadur g. ; **3.** handalañ g., kantgadiñ g.

besiegen V.k.e. (hat besiegt) : trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, souriñ war, faezhañ, pilat, mazaouiñ, dornañ, gounit war, gounit an trec'h war, bezañ trec'h da, bezañ trec'h war, kannañ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, yostañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, flammañ, daoubenniñ, minmalañ, barrskubañ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, douarañ, ledañ ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, sec'hañ, kaout an tu war, kaout an tu kreñv war, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, kaout e du war, talvezout war, bezañ barrek war, pakañ ; *eine Armee besiegen,* dic'hastañ un arme, douarañ un arme ; *wir können sie leicht besiegen,* tu 'zo da c'hounit brav warno ; *sich selbst besiegen,* bezañ trec'h d'an-unan (war an-unan), trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e dechoù, trec'hiñ war e c'hoantoù, kaout al levezon war e youloù fall, bezañ war e du, dont war e du ; *besiegt werden,* kaout lamm, bezañ kannet, bezañ dornet ; *mit knappem Vorsprung besiegt werden,* bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *einen Gegner, der doppelt so groß wäre wie ich, würde ich besiegen,* va daou vent a bilfen ; *der kleine Hund hatte den großen besiegt,* ar c'hi bihan en doa paket an hini bras.

besiegt ag. : koll, kannet, dornet, bet trec'het, bet faezhet, faezh, riñset, ouzh torgenn ; *besiegt werden,* kaout lamm, bezañ kannet, bezañ dornet ; *mit knappem Vorsprung besiegt werden,* bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *die Krankheit war besiegt,* maoutet e oa ar c'hleñved.

Besiegte(r) ag.k. g./b. : trec'had g., faezhiad g., koller g. ; *wehe den Besiegten,* mallozh d'an drec'hidi, gwa d'an drec'hidi, mallozh d'ar re drec'het, droukvallozh d'ar re faezhet, gwa d'ar re drec'het, gwa d'ar re faezhet.

besingen V.k.e. (besang / hat besungen) : **1.** kanmeuliñ ; **2.** [sonerezh] enrollañ.

besinnen V.em. : **sich besinnen** (besann sich / hat sich (t-rt) besonnen) : **1.** en em soñjal, prederiañ, emzastum, en em zastum, diskenn ennañ e-unan, diskenn en e galon, ober un dastum ennañ e-unan, mont ennañ e-unan, dirouestlañ e goustiañs, ober un enklask war e goustiañs, distreiñ outañ e-unan, ober un distro warnañ e-unan, poellañ, poelladiñ, poellata ; *sich nicht lange besinnen,* na chom da dermal, mont dichipot dezhi, na chom pell da dermal (da chipotal), mont dezhi hep keuz, na varc'hata d'en em deuler en dour ; **2.** *sich eines anderen (eines Besseren) besinnen,* cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ diwar e vennozh, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; **3.** memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat, kaout soñj eus, derc'hel eñvor a (eus), derc'hel koun a (eus), derc'hel soñj a, derc'hel soñj eus, dont [udb] da soñj d'an-unan, dont [udb] da goun d'an-unan, dont [udb] da spered an-unan, dont [udb] e spered an-unan ; *sich auf etwas besinnen,* kaout (derc'hel) soñj eus udb ; *ich kann mich nicht auf den Namen des damaligen Direktors besinnen,* n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se, lonket em eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se ; *wenn ich mich recht besinne,* ma 'm eus soñj mat, ma ne fazian ket.

Besinnen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g.

besinnlich ag. : soñjus, prederiek, prederiet, berlobiet, kollet en e soñjoù.

Besinnung b. (-) : **1.** anaoudegezh b. ; *die Besinnung verlieren,* koll e anaoudegezh, semplañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, mont d'an tu all, mont en tu all, vaganiñ, kouezhañ e barr, kouezhañ, mont er bord all ; *wieder zur*

Besinnung kommen, dont en e anaoudegezh, difatañ, disemplañ, difallañ, divatorelliñ, difatikañ, dialvaoniñ, divaganiñ, diabafiñ, divadaouiñ, divorfilañ, en em anavezout, dont e anaoudegezh d'an-unan, dont d'e veiz en-dro, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen,* divadañ u.b., divadaouiñ u.b., disemplañ u.b., divaganiñ u.b., divatorelliñ u.b. ; **2.** skiant-vat b., skiant b., poell g. ; *wieder zur Besinnung kommen,* dont en e stern, diabafiñ ; *die Besinnung verlieren,* koll e skiant-vat, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, koll ar stur (e boell, e benn, e spered, e skiant, an norzh, an ardremez), treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, folliñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, sodiñ, breskenn, trelatañ, skañvbenniñ ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen,* reizhañ u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), lemel e sotoni diwar u.b. ; *vor Zorn die Besinnung verlieren,* bezañ dallet gant ar gounnar, bezañ stouvet e spered gant ar gounnar ; **3.** prederiadur g., emsoñj g., emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., enklask war e goustiañs g., poellad g., poelladenn b. ; *jemanden zur Besinnung bringen,* mont ouzh koustiañs u.b., degas u.b. ennañ e-unan, lakaat u.b. da zont ennañ e-unan.

Besinnungsaufsatz g. (-es,-sätze) : dezleadenn b., studiadenn b., displeg g.

besinnungslos ag. : **1.** semplet, fatet, fatiket, vaganet ; **2.** *besinnungslos vor Wut* dallet e spered gant ar fulor, koabrennet e spered gant ar fulor, koc'hennet e spered gant ar fulor, dallet gant ar gounnar, aet er-maez anezhañ e-unan, fuloret-naet, fuloret-ruz, fuloret-ran, fuloret-mik, e gouez, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, war e varc'h, en imor santel, e gwalarn, o walarniñ, o fuc'hañ gant ar vuanegezh, o fuc'hañ gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *besinnungslos vor Angst,* diboellet, pennfollet dall, aet e benn e gin, kollet e benn gantañ gant an aon, kollet e boell gantañ gant an aon, o vreskenn, o froudañ, aet e breskenn, aet da vreskenn, o follañ, o seizhfollañ, kollet mik e benn gantañ, aet dall ha mezv gant ar spont.

Besinnungslosigkeit b. (-) : **1.** sempladenn b., falladenn b., fallaenn b., dianaoudegezh b. ; **2.** diveiz g., diskiantegezh b.

Besitz g. (-es) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'henniezh b., perc'hentiezh b., kerz b. ; *geistiger Besitz,* perc'henniezh lennegel b., gwirioù miret lies., leve g. ; *staatlicher Besitz,* perc'henniezh Stad b. ; *von etwas Besitz ergreifen, etwas in Besitz nehmen,* kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kenberc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; *im Besitz einer Sache sein,* perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve, bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bezañ udb e piaou an-unan, bezañ piaou d'udb, piaouañ udb, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *in den Besitz von etwas gelangen, in den Besitz von etwas kommen,* dont da berc'henn d'udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb ; *in den Besitz der Gnade gelangen,* opten ar c'hras, gounit ar c'hras, tizhout ar c'hras ; *zu Besitz kommen,* dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *jemanden aus seinem Besitz vertreiben,* diberc'hennañ u.b. diouzh e dra, lakaat u.b. er-maez eus e dra, lemel e vadoù digant u.b., kenkizañ u.b. ; *sich in den Besitz von etwas setzen,* perc'hennañ udb, aloubiñ udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb., kribañ madoù e nesañ, lakaat udb war e anv ; *diese Inseln waren im Besitz der Spanier,* edo an inizi-se e dalc'h ar Spagnoliz, gouzalc'het e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, perc'hennet e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, an inizi-se a gleve ouzh ar Spagnoliz, an inizi-se a oa e piaou ar Spagnoliz.

2. miridigezh b., dalc'hidigezh b. ; *rechtmässiger Besitz von Waffen,* miridigezh armoù hervez al lezenn b., dalc'hidigezh armoù hervez al lezenn b. ; *Besitz mehrerer Ämter,* dastum-kargoù g.

3. [dre astenn.] *beweglicher Besitz,* madoù annez lies. ; *beweglicher und unbeweglicher Besitz,* leveoù ha dileveoù lies. ; *er verwaltet den Besitz seines Bruders,* merañ a ra madoù e vreur.

4. douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b.

Besitzanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] perc'hennaj g.

besitzanzeigend ag. : [yezh.] *besitzanzeigendes Fürwort,* raganv perc'hennañ g., ger perc'hennañ g.

Besitzdenken n. (-) : perc'hennuster g.

Besitzeinweisung b. (-,-en) : [gwir] perc'hennidigezh da-heul un disentez varnerezh b.

besitzen V.k.e. (besaß / hat besessen) : **1.** perc'hennañ, piaouañ, kaout war e anv, kaout en e zalc'h, kaout en e anv, bezañ perc'henn (war udb, diouzh udb, d'udb), bout piaou da ; *etwas besitzen,* perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve, bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bout piaou d'udb, piaouañ udb, bezañ udb e piaou an-unan, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *er besitzt Ländereien,* ur gont a zouar a zo war e anv, perc'henn eo war ur gont a zouar ; *sie besaßen eine gute Farm,* ur verouri vat a oa ganto ; *er besitzt nur wenig Land,* berr eo an douar gantañ, gwall nebeut a barkeier a zo ouzh e atant ; *als Bauer besitzt er drei Pferde,* ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *mehrere Ämter besitzen,* berniañ kargoù, dastum kargoù, P. laerezh poan ar re zilabour ; *sie besaß sieben- oder achthundert Franc, die sie von ihren Eltern geerbt hatte,* seizh pe eizh kant lur a oa chomet ganti war-lerc'h he zud ; *die Kirche besaß diese Ländereien,* perc'hennet e oa an douaroù-se gant an Iliz, e piaou an Iliz e oa an douaroù-se ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd,* hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen,* kement o doa a rannent gant ar beorien, kement

tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien ; **2.** [dre skeud.] kaout ; *Einfluss besitzen,* kaout pouez, dougen levezon ; *die Dreistigkeit besitzen, etwas zu tun,* kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb /, kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se ; *der besitzt keinen Funken Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'eus ket daou realad skiant en e glopenn.

besitzend ag. : perc'henn, a dra ; *die besitzenden Klassen,* ar renkadoù perc'henn lies., renkadoù ar re binvidik lies., renkadoù ar biaouerien lies., renkadoù ar berc'henned lies., renkadoù an dud-a-dra lies., an dud-a-dra lies.

Besitzentziehung b. (-,-en) : diberc'hennadur g., kenkizadur g., kenkizerezh g.

Besitzer g. (-s,-) : perc'henn g., piaouer g., dalc'her g., dalc'hour g., mestr g., den en e dra g., den-a-dra g. ; *ohne Besitzer,* diberc'henn ; *er war Besitzer eines Hotels,* hennezh a oa leti gantañ ; *der Weinbergbesitzer,* mestr ar winieg g., perc'henn ar winieg g.

besitzergreifend ag. : perc'hennus ; *besitzergreifende Liebe,* karantez perc'hennus b.

Besitzergreifung b. (-,-en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g. ; *widerrechtliche Besitzergreifung,* alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Besitzklage b. (-,-n) : klemm a-zalc'h ouzh ar perc'hennaj g./b.

besitzlos ag. : dibourvez, dizanvez, divadoù, hep nep tra, hep tra ebet, didra.

Besitznahme b. (-,-n) : perc'hennidigezh b., perc'hennañ g. ; *unrechtmäßige Besiztnahme,* alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Besitznehmer g. (-s,-) : [gwir] gouzalc'hiad g. ; *erster Besitznehmer,* gouzalc'hiad kentañ g.

Besitzschutz g. (-es) : [gwir] perc'hennaj g.

Besitzstand g. (-s,-stände) : akuizitadennoù lies., kaoudoù lies., peadra g., fred g.

Besitzstörung b. (-,-en) : [gwir] brouilhes g., harz d'ar gwirioù perc'hennañ, harz d'ar perc'hennaj g.

Besitztum n. (-s,-tümer) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadurioù lies., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b. ; **2.** madoù lies., glad g.

Besitzübertragung b. (-,-en) : treuzkas titloù perc'henniezh g.

Besitzung b. (-,-en) : **1.** perc'hennadenn b., perc'hennadurioù lies., douaroù lies., leve g. ; **2.** trevadenn b. ; *überseeische Besitzungen*, trevadennoù tramor lies.

Besitzurkunde b. (-,-n) : teul perc'henniezh g., testeni perc'henniezh g.

Besitzverhältnisse lies. : saviad perc'henniezh g., saviad ar berc'henntiezh g.

Besitzwunsch g. (-es,-wünsche) : perc'hennuster g.

besoffen ag. : mezv, bourr, leun-win, leun a win, poazh, tommet mat, trenk-mat, barr, leun e gorf ; *er ist besoffen,* mezv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ, tomm eo d'e fri, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e benn, brignen a zo ouzh e c'henoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, karigellet mat eo, barr eo, e ratre vat emañ ; *eine besoffene Frau,* ur vezvez b. ; *sie ist besoffen,* honnezh a zo mezvez ; *völlig besoffen, sinnlos besoffen,* dotu, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv-mik, mezv-mik, mezv-put, mezv-poch, mezv-kollet, moñs-dall, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, ur pezh revriad gantañ, bourr da greviñ, moñs-dall, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, na c'hall ket mui dougen e gig.

Besoffene(r) ag.k. g./b. : mezvier g., mezvez b., tra vezv g., penn mezv g., penn boeson g. ; *die Besoffenen,* an dud vezv lies., P. an traoù koaget lies.

Besoffenheit b. (-) : P. mezverezh g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.

besohlen V.k.e. (hat besohlt) : koarellañ, soledenniñ, soliañ ; *wieder besohlen, neu besohlen,* koarellañ a-nevez, soledenniñ a-nevez, soliañ a-nevez, adsoliañ, lakaat solioù nevez da.

Besohler g. (-s,-) : koareller g.

besolden V.k.e. (hat besoldet) : gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, gopraño, gopraat, paeañ.

Besoldung b. (-,-en) : gopr g., kevuziad g.

Besoldungsgruppe b. (-,-n) : rumm goproù g., rummad goproù g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Besoldungsordnung b. (-,-en) : kael c'hoproù b., kloued ar goproù b.

besondere(r,s) ag. : **1.** ispisial, a-ziforc'h, dibar, dibarek, dreistordinal, divoas, divoutin ; *besondere Wünsche,* c'hoantoù ispisial lies., hetoù dreistordinal lies. ; *das ist schon etwas Besonderes,* pouezus a-walc'h eo, a bouez eo an dra-se, n'eo ket mibiliajoù (mibiliezhoù, disterajoù) eo, sirius-tre eo, n'eo ket ken fall-se, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan ; **2.** prevez, evit an-unan ; *besonderes Zimmer,* kambr brevez b., kambr evitañ e-unan b., kambr evit an-unan b. ; **3.** distok, distag, digevret ; *besonderer Eingang,* antre distok, antre distag g., digor (trepas g.) digevret g.

Besondere(s) ag.k. n. : **1.** munud g. ; *das Allgemeine und das Besondere,* an traoù dre vras hag ar munudoù ; [preder.] *vom Allgemeinem auf das Besondere schließen,* mont dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; **2.** *im Besonderen,* da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, ispisial, pergen, peurgetket ; **3.** tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordinal g. ; *das Besondere,* an dibaregezh b., ar pezh a zo dibarek g. ; *nichts Besond(e)res,* netra divoutin, netra dibar, netra da estlammiñ ; *darin sehe ich nichts Besonderes,* ne welan amañ tra divoas ebet ; *er hält sich für etwas Besonderes,* krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr ; *das ist nichts Besonderes,* ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur.

Besonderheit b. (-,-en) : **1.** dibarded b., dibarder g., dibarelezh b., esparded b., perzh dibar g., unperzh g., tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordinal g. ; *aus der Besonderheit, dass,* a gement ha ma, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne ; **2.** iskister g., drocherezh g.

besonders Adv. : **1.** da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial ; **2.** P. *es geht mir nicht besonders (gut),* evelseik (evel-evel) e ya ganin, ne ya ket gwall vat an traoù ganin, etre kriz ha poazh (war-nes damant, etre an div lezenn) emaon ; *es ist nicht besonders warm heute,* n'eo ket gwall domm hiziv ; **3.** *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß,* ne c'houlenne ket kaer chom gantañ ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß,* n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa da vont di, lure he doa o vont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, ne oa ket gwall droet da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *er war nicht besonders böse,* ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug ; *er ist von der Arbeit nicht besonders stark beansprucht,* n'eus ket re-holl brez warnañ ; *er isst nicht besonders viel,* ne zebr ket kement-se ; *es sind nicht besonders viele Leute da,* n'eus ket kement-se a dud ; *davon gibt es nicht besonders viel,* n'eus ket ur braz anezho, n'eus ket ur c'halz anezho, n'eus ket paot anezho, n'eus ket bochad, rouez-kenañ int, dibaot int, n'eus ket pikol diouto, n'eus ket dirañj diouto, n'eus ket bernioù diouto ; **4.** *besonders angeben, besonders bezeichnen,* spisaat, diferañ, pervezhañ, resisaat, dezverkañ, spisverkañ, arbennikaat.

besonnen ag. : parfet, poellek, fur, pervezh, kompez, diazez, plaen, pozet, poelladus, karget a furnez, rezonet, fur ha kerreizh, avizet, plom, poellet mat, prederiek ; *ein besonnener Mensch,* un den parfet g., un den prederiek g., un den avizet g., un den prederiant g., un den pozet g., ur den a boell hag a furnez g., un den war-bouez (poellek, deuet, en e vrud, go a-walc'h an toaz gantañ, fur, fur ha kerreizh, kompez, plaen) g., ur spered diazez a zen g., ur spered kompez a zen g., ur spered plom a zen g. ; *sich besonnen verhalten,* en em ren gant poellegezh.

Besonnenheit b. (-) : parfeted b., evezhiegezh b., poellegezh b., kompezded spered b., diazezded b., dalc'h g., plom g. ; *er spricht mit Besonnenheit,* komz a ra fur, lavaret a ra traoù fur, komz a ra gant furnez.

besonnt ag. : heoliek, heoliet.

Besonnung b. (-) : heoliadur g.

besorgen V.k.e. (hat besorgt) : **1.** doujañ, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout damaon rak ; *es ist zu besorgen, dass …, es steht zu besorgen, dass …,* … 'm eus aon bras, dañjer 'zo e ...., dañjer 'zo da ... ; **2.** [dre heñvel.] ober war-dro, kas en-dro ; *die Wirtschaft besorgen,* ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, emell eus an tiegezh, derc'hel an ti a-ratre, derc'hel an tiegezh, ren an tiegezh, bezañ war ar maneuroù, chom en-dro d'an ti ; **3.** [dre astenn.] pourchas, pourvezañ a, titouriñ, kendelc'her, derc'hel, darbariñ, bastañ ; *er hat mir ein Zimmer besorgt,* dalc'het (pourchaset, pourvezet, darbaret) en deus ur gambr din, diskoachet en deus ur gambr evidon ; *jemandem einen Arbeitsplatz besorgen,* titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; *jemanden mit etwas besorgen,* kendelc'her udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., darbariñ udb d'u.b., pourvezañ u.b. ag udb ; *sie hat mich mit Kleidern besorgt,* pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *ich besorge dir alles, was du möchtest,* kerc'hat a rin dit kement a blij dit ; **4.** P. *es jemandem besorgen,* kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. ; *ich werde es ihm besorgen,* m'en talvezo dezhañ - me a dalvezo se dezhañ - m'en tapo dezhañ bepred - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - an distro am bo - e baeañ a rin dezhañ - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - nebaon ! koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ - staotet he deus ar c'havr en e lavreg - me a lardo e billig dezhañ – n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar - reiñ a rin dezhañ tra evit tra - daskoriñ a rin dezhañ taol evit taol - kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub, muzul evit muzul) (Gregor) - ober a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad (tenn evit tenn) - talvezout a rin dezhañ gwall evit gwall - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, krog evit krog - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ a rin e begement dezhañ - reiñ a rin e gement all dezhañ - kas a rin an dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - distreiñ a rin e dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ.

V.em. **sich besorgen** (hat sich (t-d-b/t-rt) besorgt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas besorgen,* pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourchas eus udb ; **2.** *sich (t-rt) besorgen,* kaout nec'h (bezañ bec'hiet e spered, kemer preder, bezañ nec'het, nec'hiñ, bezañ sammet e spered, bezañ prederiet, kaout atapi, kemer atapi) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kemer feur war-dro udb,

kaout anoaz gant udb, diarbenn nec'h en abeg d'udb, en em chalañ en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, ober e ziaezamant en abeg d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em chaokat en abeg d'udb, en em ambreniñ gant udb, tapout kalonad gant udb, bezañ en trubuilh abalamour d'udb, bezañ trechalet gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, bezañ tregaset gant udb, bezañ trefuet gant udb, bezañ balbouez gant udb, bezañ e chal gant udb, kemer albac'henn gant udb ; *ich besorge mich, wie ich ihr mein Beileid aussprechen sollte,* gwall nec'het on o klask gouzout penaos ober va gourc'hemennoù a gengañv dezhi.

besorglich ag. : **1.** trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, trechalet, nec'het, nec'hek, darbaret, tregaset, trefuet, sorbet, soursius, morc'hedus, karget e vazh a spern, nec'h hag enkrez en e gerc'henn, feson ar boan-spered warnañ ; **2.** spouronus, da zoujañ.

Besorgnis b. (-,-se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkrez g., enkrezenn b., damaon g., brizhaon g., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., trefu g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trevell g., tregas g., maritell b., malañjer g., torr-spered g., lure g. ; *Besorgnis erregend,* nec'hus, trubuilhus, strafuilhus, morc'hedus, enkrezus, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, trechalus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus ; *mit Besorgnis,* gant nec'h hag enkrez ; *aus seinen Worten konnte man Besorgnis heraushören,* dre e brezeg e veze klevet pegen nec'het e oa.

besorgniserregend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuilhus, enkrezus, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus.

besorgt ag. : trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, prederiek, prederius, trechalet, chifet, nec'het, nec'hek, morc'hedus, darbaret, tregaset, trefuet, malañjer, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, anoazet, maritellet, eferet, sorbet, soursius, damaonik, karget e vazh a spern, du e benn, feson ar boan-spered warnañ, du e zremm ; *schnell besorgt,* tamponnus, prederiek ; *um jemandes Gesundheit besorgt*, trubuilhet (chalet, prederiet, trechalet, maritellet, darbaret) gant yec'hed u.b. ; *ich war besorgt,* erru e oa bec'h warnon, tregaset e oan, maritellañ a raen ; *besorgt sein,* bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, damaoniñ, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ gwasket e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chifañ, trefuiñ, turlutañ, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, maritellañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, bezañ karget e vazh a spern ; *um die eigene Zukunft besorgt sein,* bezañ nec'het gant e amzer da zont ; *besorgt sein (für jemanden, um jemanden),* morc'hediñ gant u.b. (Gregor), bezañ chalet (prederiet, nec'het, darbaret, trubuilhet, trechalet, tregaset, trefuet, e chal) gant u.b., kemer feur war-dro udb, bezañ bec'hiet e galon abalamour d'u.b., bezañ lizennet e galon hag e spered abalamour d'u.b., bezañ en trubuilh abalamour d'u.b., bezañ enkrezet en abeg d'u.b., bezañ lakaet diaes abalamour d'u.b., bezañ diaes e benn (e spered) abalamour d'u.b., kaout nec'h (tregas, enkrez) gant u.b., kaout anoaz gant u.b., bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù ; *ich bin um ihn besorgt,* aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *ich bin sehr besorgt,* sammet eo va sprered, kemer a ran safar, kemer a ran anoaz, nec'hañsiñ a ran ; *besorgt aussehen,* bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ neuz an enkrez war e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan ; *warum siehtst du denn so besorgt aus ? warum machst du ein so besorgtes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Besorgtheit b. (-) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkrez g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., damaon g., brizhaon g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trefu g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., maritell b., malañjer g., torr-spered g.

Besorgung b. (-,-en) : **1.** meradur g., melestradur g., mererezh g. ; **2.** [dre heñvel.] kefridi b., pren g., prenadenn b., prenaenn b., prenadur g. ; *Besorgungen machen,* ober kefridioù, ober prenadennoù, ober e brenadennoù, ober e brenoù, prenañ e ziankajoù, ober an diankajoù, en em bourvezañ, prenañ defotajoù, ober an defotajoù, ober e gefridioù, ober ar c'homisionoù.

bespannen V.k.e. (hat bespannt) : **1.** sterniañ ouzh ; *einen Wagen mit Pferden bespannen,* sterniañ kezeg ouzh ur wetur, lakaat kezeg ouzh ur wetur, sterniañ ur c'harr ; **2.** stignañ ; *einen Bogen mit einer Sehne bespannen,* stignañ ur gordenn ouzh ur wareg ; *einen Stuhl mit Stroh bespannen,* plouzañ ur gador ; *mit Stroh bespannt,* plouzet ; *einen Tennisschläger neu bespannen,* adstignañ kerdin ur baliked tennis.

Bespannung b. (-,-en) : **1.** stegnadur g. ; **2.** stign g., teneris g., pallenn g. ; **3.** kerdin lies., kordennadur g. ; **4.** stern g., sterniad g., yevad g. ; **5.** ave b., jav g., tenn b.

bespeien V.k.e. (bespie / hat bespien) : **1.** *jemanden bespeien,* skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden bespeien,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b.,

huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.
bespicken V.k.e. (hat bespickt) : [kegin.] larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ.
bespiegeln V.em. **sich bespiegeln** (hat sich (t-rt) bespiegelt) : melezouriñ.
bespielbar ag. : **1.** hag a c'heller enrollañ ; **2.** [sport] arverus, implijadus.
bespielen V.k.e. (hat bespielt) : **1.** enrollañ ; *ein Tonband mit Musik bespielen,* enrollañ sonerezh war ul lurell warellek ; **2.** c'hoari war.
bespitzen V.k.e. (hat bespitzt) : broudennañ, begañ.
bespitzeln V.k.e. (hat bespitzelt) : spiañ ; *jemanden bespitzeln,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; *die Polizei bespitzelt dich,* emañ an archerien oc'h ober ged warnout, emañ an archerien o spiañ ac'hanout, emañ an archerien o c'hedal ac'hanout, emañ an archerien oc'h evezhiañ ac'hanout, emañ an archerien e spi warnout.
Bespitzelung b. (-,-en) : spierezh g., evezhierezh kuzh g.
bespötteln / bespotten V.k.e. (hat bespöttelt / hat bespottet) : *jemanden bespötteln,* godisat u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., skeiñ tachoù gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., pikailhat u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., flemmañ u.b. dre zejan.
besprechen V.k.e. (bespricht / besprach / hat besprochen) : **1.** *etwas mit jemandem besprechen,* divizout (komz) gant u.b. diwar-benn udb ; *eine Sache gründlich besprechen,* disec'hañ mat ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh udb ; **2.** [dre heñvel.] burutellañ, ridellat, barn ; *ein Buch besprechen,* burutellañ ul levr, ridellat ul levr ; **3.** *den bösen Geist besprechen,* argas an droukspered.
V.em. **sich besprechen** (bespricht sich / besprach sich / hat sich (t-rt) besprochen) : kenbrezeg ; *sich mit jemandem besprechen,* en em guzuliañ gant u.b.
Besprechung b. (-,-en) : **1.** diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., kenvreutaerezh g., breutadenn b., breutadeg b., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b. ; **2.** burutelladenn b.
Besprechungsexemplar n. (-s,-e) : skouerenn da ginnig d'ar gelaouennerien b., skouerenn evit ar c'hazetennoù b.
Besprechungsmanie b. (-,-n) : terzhienn ar vodañ-divodañ b., follezh ar vodañ-divodañ b. ; *sie hat eine Besprechungsmanie,* paket he deus terzhienn ar vodañ-divodañ, gant terzhienn ar vodañ-divodañ emañ, gant follezh ar vodañ-divodañ emañ.
Besprechungszimmer n. (-s,-) : sal ar prezegennoù b.
besprengen V.k.e. (hat besprengt) : **1.** gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, strimpiñ, skeiñ ur strinkadenn zour war, distrempañ, dousaat ; **2.** [relij.] sparfañ ; *etwas mit Weihwasser besprengen,* sparfañ udb, strinkañ dour benniget war udb gant ar sparf, teurel an asperjez war udb, bennigañ udb, binnigañ udb, binnizien udb.
Besprengen n. (-s) / **Besprengung** b. (-,-en) : **1.** dourerezh g. ; **2.** [relij.] sparfadur g., sparferezh g.
besprenkeln V.k.e. (hat besprenkelt) : tarchañ, saotrañ, kousiañ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, dluzhañ, ober gardenn war.
Besprenkeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.
besprenkelt ag. : brizhellet, brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, brizhellek, dluzhet.
bespringen V.k.e. (besprang / hat besprungen) : [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; *eine Kuh bespringen,* tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich bespringen lassen,* kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bespringen,* kemer a ra ar vuoc'h.
Bespringen n. (-s) : sailh g., paradur g., servij g.
bespritzen V.k.e. (hat bespritzt) : **1.** flistrañ dour war, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war, strinkañ, lakaat dour da zelammat gant, breliñsat ; *die Blumen bespritzen,* flistrañ dour (strimpiñ dour) war ar bleunioù, skeiñ ur strinkadenn zour war ar bleunioù ; *mit einem Pestizid bespritzen,* diastuziñ, louzaouiñ ; **2.** *eine Mauer mit Kalkwasser bespritzen,* razañ ur voger ; **3.** *mit Blut bespritzen,* goleiñ a wad ; **4.** *sie wurden vom Lastwagen ganz schön bespritzt,* un tamm mat a strink o doa paket gant ar c'harr-samm, ar c'harr-samm en doa strimpet dour warno ; **5.** *jemanden bespritzen,* touilhañ u.b. ; *sich gegenseitig bespritzen,* en em douilhañ ; **6.** *mit Dreck bespritzen, mit Kot bespritzen,* bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stlabezañ, stronkañ, strodañ, strakiñ, brizhañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt,* leun a fank eo, fank-brein eo, fank tout eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo warnañ.
besprühen V.k.e. (hat besprüht) : gouzourañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war ; *den Staub besprühen,* lazhañ ar boultrenn, strimpiñ dour war ar boultrenn, skeiñ ur strinkadenn zour war ar boultrenn.
bespucken V.k.e. (hat bespuckt) : ober tuf da ; *jemanden bespucken,* skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b.
bespülen V.k.e. (hat bespült) : soubañ, glebiañ, dourañ, douraat, gwalc'hiñ.
Bessemerbirne b. (-,-n) : [fizik] treuzkemmer Bessemer g., forn-gemmañ Bessemer b.
besser ag. : gwelloc'h, gwell, a-well, [rannyezh. e brezhoneg] matoc'h ; *bessere Tage,* amzer welloc'h g., devezhioù gwelloc'h ; *etwas besser, ein bisschen besser,* gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *das bessere Teil,* al lodenn wellañ b., ar vouedenn b., ar pep gwellañ g., ar gwellañ tamm g., ar bouf g., an dibab g., ar manam g., an askorn g., an askorn bras g., ar vegenn b. ; P. *ein besserer Herr,* un den a-zoare ; [tr-l] *in etwas (t-d-b) besser sein,* bezañ gwelloc'h en e grog (en e blom / en e daol) gant udb (Gregor), bezañ ampartoc'h war udb ; *besser als nichts,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *mehr ist besser als weniger,* gwell eo kaout muioc'h eget nebeutoc'h - seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut ; *auf bessere Tage warten,* sadorniñ ; *es ist besser, wenn du jetzt gehst,* furoc'h eo ez afes kuit,

gwelloc'h eo dit mont, gwell eo dit mont ; *besser werden,* mont war wellaat, gwellaat d'an-unan, dont da well, gwellaat, mont war well, mont gwelloc'h ; *besser werdend,* gwellaus ; *guter Wein wird mit dem Alter besser,* gwin mat a zeu da vezañ gwelloc'h dre ma kosha, gwin mat dre ma kosha a ya gwelloc'h-gwellañ ; *der Wein wird besser,* gwellaat a ra ar gwin ; *das Wetter wird besser,* en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, war wellaat e ya an amzer, troc'hañ (gwellaat) a ra an amzer, sevel a ra an amzer, treiñ a ra an amzer war well, mont a ra an amzer war well ; *da gibt es kein besseres Mittel, um seiner Herr zu werden,* ne oufec'h ket ober gwell tra evit bezañ trec'h dezhañ ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen,* ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a-well ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft,* n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; *solange sich nichts Besseres findet,* e defot gwell, e faot gwell ; *ich weiß was Besseres,* gwelloc'h 'zo d'ober, gwelloc'h 'zo ; *besser kann es nicht sein,* ma vije gwelloc'h e vije re vat.

Adv. : *besser machen,* gwellaat, lakaat da well, kas war well ; *es geht ihr besser,* mont a ra gwelloc'h ganti, gwelloc'h emañ bremañ, mont a ra war wellaat ganti, gwellaet eo dezhi, bravaat a ra he stad, gwelloc'h eo he c'herz, emañ o wellaat, aesaat a ra dezhi ; *dem Kranken geht es jetzt viel besser,* un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *es steht besser mit ihm,* mont a ra war wellaat gantañ, mont a ra gwelloc'h gantañ, gwelloc'h emañ bremañ, emañ o wellaat, emañ war wellaat, gwellaet eo dezhañ, gwelloc'h eo e gerz, bravaat a ra e stad, aesaat a ra dezhañ ; *geht es dir besser nach diesem Schläfchen ?* gras e kavez bezañ kousket un tammig ? ha gwelloc'h emaout goude da damm kousk ; *mal geht es ihm besser, mal wieder schlechter,* gwech e vez en un dro vat, gwech en un dro fall - gwech e vez mat e stad, gwech e vez fall ; *früher ging es ihm besser,* debret en deus e vara gwenn ; *jemanden besser stellen,* **a)** gwellaat stad u.b. ; **b)** [kenw.] reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b. ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter,* d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr ; *du konntest es nicht besser treffen,* n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *er hätte es nicht besser treffen können,* bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *er singt jetzt besser,* gwellaet eo da ganañ ; *er singt immer besser,* kanañ a ra gwelloc'h-gwell, kanañ a ra gwelloc'h-gwellañ, gwellaat a ra da ganañ ; *ihm ist besser,* gwellaet eo dezhañ, mont a ra gwelloc'h gantañ, mont a ra war wellaat gantañ, emañ war wellaat ; *immer besser,* gwell-ouzh-gwell, gwell-àr-gwell, gwelloc'h-gwell(añ), gwell-pe-well ; *sie haben es besser als wir,* gwelloc'h eo o zamm standilhon (o stad, o c'herz, o jeu, o lodenn) eget hon hini, gwelloc'h eo an doare ganto eget ganeomp-ni ; *du weißt es besser als er,* te a oar gwelloc'h an dra-se egetañ ; *wie könnte ich es nun besser machen ?* penaos e rafen gwell ? ; *er täte besser daran, hier zu warten,* poellekoc'h e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'hortoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefe ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'hortoz, kenkoulz e vefe gantañ chom amañ da c'hortoz, fall e rafe mont kuit ; *je früher, desto besser (desto lieber), je eher, desto (je) besser,* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *umso besser, desto besser,* gwell a se ! n'eo nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn,* hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *besser ist besser,* kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - kerse ne zeu nemet goude - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn adreñv e gwask - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj – gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - sell petra ri ! - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ ; [tr-l] *besser arm in Ehren als reich mit Schande,* gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti ; *besser aufgeschoben als aufgehoben,* gortoz pell gortoz gwell ; *besser schlichten als richten,* gwelloc'h en em renkañ dre gaer eget mont da broseziñ, gwelloc'h hantererezh eget barnedigezh ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen,* gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus.

Bessere(s) ag.k. n. : *solange sich nichts Besseres findet, in Ermangelung eines Besseren, in Erwartung eines Besseren,* dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, e faot gwell, da c'hortoz kaout gwelloc'h ; *jemanden eines Besser(e)n belehren,* didouellañ (dibikouzañ, distromplañ, didromplañ, difaziañ, divorodiñ) u.b., disorbiñ u.b., digeriñ e zaoulagad d'u.b. ; *sich eines Besser(e)n besinnen,* cheñch (treiñ) mennozh, treiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *die Wendung zum Besseren,* ar wellaenn b., ar welladenn b., ar gwelladur g., ar welladurezh b. ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen,* ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a-well ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft,* n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; *solange sich nichts Besseres findet,* e defot gwell, e faot gwell ; *ich*

weiß was Besseres, gwelloc'h 'zo d'ober, gwelloc'h 'zo ; [kr-l] *das Bessere ist des Guten Feind,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur voualc'h evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre - re a vann ne dalv mann.

Bessergestellte(r) ag.k. g./b. : pinvidig g., julod g., pitaod g., fondatour g., mondian g.

bessern V.k.e. (hat gebessert) : gwellaat, mataat, difallañ, lakaat da well, kas war well, degas war well, kas war wellaat, lakaat da well, kas a-raok, kas war a-raok, reishaat, degas gwellaenn e, degas gwellaennoù e, parfetaat.

V.em. : **sich bessern** (hat sich (t-rt) gebessert) : gwellaat, mataat, en em barfediñ, parfediñ, parfetaat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, mont gwelloc'h, treiñ war well, dont da well, dont war well, dont war wellaat, frankaat, dont gwellaenn en an-unan, furaat, habaskaat, reishaat, mont en e stern, dont war an tu mat, cheñch war an tu mat, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-àr-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok ; *der Kranke bessert sich,* gwellaat a ra ar c'hlañvour, war wellaat emañ ar c'hlañvour, mont a ra war wellaat gant ar c'hlañvour, mont a ra gwelloc'h gant ar c'hlañvour, frankaat a ra war ar c'hlañvour, ar c'hlañvour eo gwelloc'h e gerz, mont a ra war frankaat d'ar c'hlañvour, gwell a zo deuet er c'hlañvour, dont a ra ar c'hlañvour e-barzh, bravaat a ra stad ar c'hlañvour, gwellaenn a zeu er c'hlañvour, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *das Wetter bessert sich,* war wellaat e ya an amzer, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, troc'hañ (gwellaat, sevel) a ra an amzer, dont a ra an amzer da vat, treiñ a ra an amzer war well ; *wir wollen hoffen, dass sich seine Geisteshaltung mit der Zeit bessern wird,* emichañs e tigoro e spered gant an oad, pechañs e teuio d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuio d'en em barfediñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad ; *er hat sich gar nicht gebessert,* chomet eo evel-evel ; *er hat sich gebessert,* gwell a zo deuet ennañ, parfetaet eo un tamm.

Besserung b. (-,-en) : **1.** gwellidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., matadenn b., mataenn b., enraog g., gwell g., habaskadur g., habaskadenn b. ; [mezeg.] bravadenn b. ; *sich auf dem Wege der Besserung befinden,* bezañ war e bare, pareañ, yac'haat, diglañviñ, digleñvel, gwellaat, gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, boujantaat, dont da vad, dont d'e yezh, kaout en-dro ar yec'hed, dont en-dro en e yec'hed, kavout e yac'h, sevel a bare, adsevel diwar e gleñved, aesaat, aesaat d'an-unan, distagañ diouzh kleñved, dont reizh, dont war e zres, bezañ war vravaat, dont war wellaat, dont e yec'hed war wellaat, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, P. dont e-barzh, dont war-c'horre ; *gute Besserung !* gwelloc'h yec'hed dit ! ra savi buan diwar gleñved ! bennozh deoc'h ha yec'hedoù ! yec'hedoù ha buhez hir ! hetiñ a ran dit ur pare fonnus ! gras dit da vont gwelloc'h ! Doue da'z kwellay ! ; *diese Besserung ist aber nicht von Dauer,* n'eo ken met ur vravadenn, n'eo ket ur vravadenn da badout, n'eo ken met ur spanaenn, an dramañ n'eo nemet ur wellaennig en ur dremen ; *leichte Besserung,* sklaeraenn b., gwellaennig b. ; *für ihn besteht keine Hoffnung auf Besserung,* n'eus distro ebet ken evitañ, n'eus keloù ebet dezhañ da bareañ ; *die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen,* ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù, ali kêriz a bouezo da zegas gwellaennoù en tremen-distremen war hor straedoù ; **2.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b. ; *vorübergehende Besserung,* spanaenn b.

Besserungsanstalt b. (-,-en) : **/ Besserungshaus** n. (-es,-häuser) : ti-kastiz g.

besserungsfähig ag. : gwellaus.

Besserungsfähigkeit b. (-) : gwellauster g., gwellausted b.

Besserwisser g. (-s,-) : par dube g. - brizhouizieg g. - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

Besserwisserei b. (-) : brizhouiziegezh b.

besserwisserisch ag. : brizhouiziek, pennek, ingennus, arveller, arguzer.

best- *sellit ouzh* **beste(r,s)**.

bestacheln V.k.e. (hat bestachelt) : gouzreinañ.

bestallen V.k.e. (hat bestallt) : envel, dileuriañ, dilenn, titlañ.

Bestallung b. (-,-en) : anvidigezh b., dileuridigezh b., titladur g.

Bestallungsurkunde b. (-,-n) : testeni anvidigezh g., skrid-aotren g.

Bestand g. (-s, Bestände) : **1.** pad g., padusted b., padelezh b. dalc'h g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; *von kurzem Bestand,* berrbad ; *sein Fleiß hat wenig Bestand,* berrbad eo e aked, n'eus ket a zalc'h en e labour, n'eus tamm poell ebet en e labour, n'en deus dalc'h ebet en e labour, ne bad ket e boellad, n'en deus padusted ebet ; *das Wetter ist nicht von Bestand,* ramp eo an amzer, n'eo ket un amzer da badout ; *nichts hat ewigen Bestand,* an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav, an holl draoù a baseo ; **2.** boniad g., staliad b., berniad g., stok g., pourvezad g., pourvezioù lies., dalc'had g., mirad g. ; [dre heñvel., lu] *der eiserne Bestand,* ar bitailh da gemer diouzh ret nemetken g. ; **3.** niverad g., hollad g., kementad g. ; *Immobilienbestand,* lojeizeg b. ; *Fahrzeugbestand,* karbedeg b., parkad kirri g. ; [kenw.]

Kassenbestand, arc'hant er c'hef g., enkef g. ; *den Bestand aufnehmen,* sevel ar renabl, renabliñ ar staliadoù, ober renabl ; **4.** [Bro-Aostria] bezañs b., bezoud g., boud g. ; *rechtlicher Bestand,* bezoud lezennel g.

bestanden ag. : **1.** tremenet gant berzh, kaset da benn vat ; *nach bestandenem Examen,* goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en deus bet graet (goude m'en deus bet graet) berzh en e arnodenn, goude bezañ bet degemeret en e arnodenn ; **2.** [louza.] *mit Buchen bestandene Hügel,* tosennoù gwarniset a faou lies.

beständig ag. : **1.** kendalc'hus, dalc'hus, hezalc'h, padus, padel, pad, da badout, da venel, ingal, divrall, peurzalc'hus, stabil, didro, parfet ; *stärkemäßig beständiger Wind,* avel blaen g. ; *richtungsmäßig beständiger Wind,* avel reizh g. ; *ein beständiger Freund,* ur mignon a-vepred g., ur mignon fidel g. ; **2.** digemm, digemmus, stabil ; [arc'hant] *beständige Valuta,* moneiz digemm e dalvoudegezh g., moneiz stabil g. ; [fizik] *das Barometer steht auf beständig,* war "digemm" emañ nadoz an aerbouezer, an aerbouezer a ziskouez amzer digemm ; **3.** [dre astenn.] trebad, trebadek, kendalc'hel, arstalek ; *in beständiger Sorge leben,* bezañ a-drebad o varitellañ, bezañ atav oc'h ober tachoù, bezañ bepred war-nes damant, bezañ ordinal o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù).

Beständigkeit b. (-) : arstal g., arstalegezh b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g., padusted b., paduster g., trebaduster g., trebaderezh g., trebadegezh b., padelezh b., pennegezh b., divrallder g., divrallded b., stabilder g., stabilded b., digemmusted b., ingalder g., ingalded b., parfeted b.

Bestandsänderungen lies. : [kenwerzh] argemmoù ar boniad g.

Bestandsaufnahme b. (-) : renabl g., savidigezh ar renabl b.

Bestandsbuch n. (-s,-bücher) : marilh stad ar boniad g.

Bestandsbuchführung b. (-) : jederezh ar varc'hadourezh g..

Bestandsliste b. (-,-n) : renabl g.

Bestandsvertrag g. (-s,-verträge) : [Bro-Aostria] lizher-feurm g., lizher g., respetad g., koumanant g.

Bestandsverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl g. ; *das Bestandsverzeichnis aufstellen,* sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl.

Bestandteil g. (-s,-e) : kedaozenn b., kedrann g., lodenn b., rann b., elfenn b., kenelfenn b., parzh g., kedelfenn b. ; *Bestandteil sein von,* bezañ ur gedaozenn (ul lodenn, un elfenn, ur rann) eus, bezañ e-barzh ; *fester Bestandteil, integraler Bestandteil,* parzh kevanek g. ; [kimiezh] *chemische Bestandteile,* kompozennoù kimiek lies., lodennoù kimiek lies., elfennoù kimiek lies., kedrannoù kimiek lies. ; *die Bestandteile des Wassers,* elfennoù an dour lies., kedrannoù an dour lies.

bestärken V.k.e. (hat bestärkt) : **1.** harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazellañ ; **2.** startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat ; *das bestärkt mich in dieser Meinung,* startaet e vez va c'hredenn gant kement-se, kement-se a gadarna (a fonna) va soñj.

V.em. : **sich bestärken** (hat sich (t-rt) bestärkt) : startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat.

bestärkend ag. : startaus, kreñvaus.

Bestärkung b. (-,-en) : **1.** skoazell b., sikour b., skorenn b., harp g. ; **2.** startadur g., kreñvadur g., kadarnadur g.

bestätigen V.k.e. (hat bestätigt) : **1.** kadarnaat, aprouiñ, gwiriekaat, gwiriañ, suraat, peurwiriekaat, asur, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, dervaat, diogeliñ ; *eine Nachricht bestätigen,* kadarnaat (aprouiñ, gwiriekaat) ur c'heloù ; *ein Gesetz bestätigen,* kadarnaat (aprouiñ, grataat) ul lezenn ; *gerichtlich bestätigen,* lakaat aprouiñ un akta e justis / aprouiñ un akta e justis / lakaat aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis / aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis (Gregor) ; *die Ausnahme bestätigt die Regel,* e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihiviz ; *eine Hypothese bestätigen,* dervaat ur goulakadur ; *das bestätigt meine Worte,* se a zeu da stardañ va lavar ; [gwir] *ein Urteil bestätigen,* kadarnaat ur varnedigezh ; **2.** [kenwerzh.] *den Empfang eines Briefes bestätigen,* kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eo bet degemeret mat ul lizher ; **3.** *jemanden in seinem Amt bestätigen,* kenderc'hel u.b. en e garg.

V.em. : **sich bestätigen** (hat sich (t-rt) bestätigt) : dont da wir, dont da vezañ gwir ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen, wenn es an der Zeit ist,* va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz ; *seine Vorhersage hat sich bestätigt,* deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.

bestätigend ag. : kadarnaus, … kadarnaat.

Bestätigung b. (-,-en) : **1.** kadarnadur g., kadarnadenn b., gwiriekadur g., peurwiriekadur g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., dervadur g., diogeladur g. ; *Bestätigung einer Wahl,* kadarnadur (asantadur) disoc'hoù ur votadeg g. ; *Bestätigung von Verträgen,* peurwiriekadur feurioù-emglev g. ; *um Bestätigung bitten,* goulenn ma vo kadarnaet ; **2.** testeni g. ; **3.** [kenwerzh] kemenn degemer g.

Bestätigungsbrief g. (-s,-e) : lizher kadarnaat g.

bestatten V.k.e. (hat bestattet) : beziañ, besaat, douarañ, sebeliañ, kas d'an douar, interiñ, berediñ, plantañ en douar ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; *eine Leiche im Meer bestatten,* morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv ; *er wurde feierlich bestattet,* obidoù kaer a voe graet gantañ.

Bestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g., interer g., sebelier g.

Bestattung b. (-,-en) : beziadur g., obidoù lies., interamant g., kañvlidoù lies., lid-kañv g., kañv g., douaridigezh b., douaradur g., mortuaj g. ; *tränenlose Bestattung,* interamant sec'h g. ; *sie war hier bei der Bestattung ihres Schwagers,* amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Bestattungsinstitut n. (-s,-e) **/ Bestattungsunternehmen** n. (-s,-) : embregerezh kañvlidoù g., liderezh kañv b.

Bestattungsunternehmer g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g.

bestäuben V.k.e. (hat bestäubt) : **1.** [louza.] frouezhusaat, speriañ, pollenañ ; **2.** poultrennañ ; *mit Puder bestäuben*, poultrañ, poultrennañ.
bestaubt ag. : poultrennek, poultrek, hueek.
Bestäubung b. (-) : [louza.] frouezhusadur g., pollenadur g.
bestaunen V.k.e. (hat bestaunt) : **1.** sellet gant souezh ouzh [udb/u.b.], chom abaf o welet [udb/u.b.], estlammiñ ouzh (da, dirak, gant) [udb/u.b.], bamiñ ouzh [udb/u.b.], sebezañ ouzh [udb/u.b.], sellet a-bann ouzh [udb/u.b.] ; **2.** bezañ souezhet gant [udb/u.b.].
bestbezahlt ag. : gopret ar gwellañ.
beste(r,s) ag. : gwellañ ; *das beste Brot,* gwellañ bara g., ar gwellañ bara da zebriñ g. ; *einer Sache die beste Seite abgewinnen,* tennañ e vad eus udb, ober e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, kaout e vad eus udb, em vataat eus udb, mataat eus udb, kemer udb a berzh vat, kemer udb war an tu mat ; *sich von seiner besten Seite zeigen,* ober e baotr brav ; *mein bester Freund,* va brasañ mignon g. ; *wer ist der Beste ?* piv eo ar gwellañ ? piv eo an hini gwellañ ? piv eo ar gwellañ gour ? ; *wer ist die Beste ?* piv eo ar wellañ ? piv eo an hini wellañ ? piv eo ar gwellañ plac'h ? ; *das Beste bis zuletzt aufsparen,* mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn ; *das ist vom Besten, vom besten Wein,* eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, fiskal, kabidan, beuz, dibab) eo kement-se ; *ich handle nach bestem Wissen und Gewissen,* ober a ran diouzh (eus) va gwellañ, ober a ran gwellikañ ma c'hallan, ober a ran diouzh va gwellañ-holl, ober a ran par ma c'hallan, ober a ran pellañ ma c'hallan, mont a ran dezhi gant pep onestiz / mont a ran dezhi e pep onestiz (Gregor), mont a ran dezhi gant doujañs hag onestiz, mont a ran dezhi gant un dereadegezh vras ; *beim besten Willen,* en desped da'm holl strivoù, gant (e) pep onestiz, daoust da'm youl vat ; *du bist der beste Arbeiter, den ich je gesehen habe,* gwellañ micherour a welis biskoazh eo te ; *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt,* an heiz eo ar mestr d'al loened ; *Wasser ist das beste Mittel gegen Durst,* an dour eo ar mestr pa'z pez sec'hed ; *ein Mann in den besten Jahren,* ur gour e-kreiz e nerzh, ur gwaz e-kreiz e vrud, un den e brud (e barr) e oad, ur gwaz en e oad gour g., ur gwaz e kreñv e vrud g., ur gwaz e kreñv e nerzh g. ; *auf dem besten Weg sein,* bezañ pell ganti, bezañ kroget mat ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ krog ar c'hrog ; *der erste Beste,* n'eus forzh peseurt Yann, Yann forzh piv, ar c'hentañ deuet, ar peanv war ar straed g., n'eus forzh piv, ne laz (ne vern) piv, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, n'eus forzh pehini, ne laz (ne vern) pehini, nep hini, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *ich will doch nur dein Bestes, ich tue es nur zu deinem Besten,* ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken, reketiñ a ran vad dit ha tra ken, karet a ran da vad dit ha tra ken, emaon en un tu ganit, ober a ran pep tra evit da dra, ober a ran an dra-se ez kounid, ober a ran kement-se evit da vrasañ mad, oc'h ober an dra-se ne ran nemet da skoazellañ ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht,* diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; *sein Bestes tun,* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober diouzh (eus) e wellañ, ober e wir wellañ, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh gwellañ, ober e wellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober gwellikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, poaniañ gwellañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *ich halte es für das Beste, zu ...,* kuitañ (reishañ, kentañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ... da'm soñj (da'm meno), ar pep gwellañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, reishañ a zo eo ... da'm soñj, kentañ hon eus d'ober eo ... da'm soñj, kuitañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, kuitañ mad a zo d'ober eo ... da'm soñj, furañ a oufen d'ober eo ..., kaerañ a oufen d'ober eo ... ; *das Beste ist, dass du jetzt die Klappe hältst / am besten, du hältst die klappe,* tav evit ar gwellañ ; *das Beste ist, er bleibt bei uns,* ar pezh a zo gwellañ eo e chomo ganeomp, reishañ a zo eo e chomfe amañ, kuitañ en deus d'ober eo chom amañ, kuitañ tra en deus d'ober eo chom amañ, kuitañ mad en deus d'ober eo chom amañ ; *das Beste ist, wir gehen hin,* kuitañ hon eus d'ober eo mont di, ar gwellañ eo mont di, gwellañ tra a zo d'ober eo mont di ; *die Besten von ihnen,* ar pep gwellañ anezho ; *und was das Beste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen,* gwellañ pezh 'zo : ne vo ket ret deomp mont di hiziv, gwellañ pezh eo : kuit omp da vont di hiziv, gwellañ 'zo : kuit omp da vont di hiziv ; *er hat schon das Beste hinter sich,* debret en deus ar vegenn a-raok an erienenn, debret en deus ar vegenn kent an erienenn, debret en deus e vara gwenn ; *das Beste ist des Guten Feind,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur voualc'h evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre - re a vann ne dalv mann.
Adv. : *aufs beste,* gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl ; *am besten,* reishañ (kuitañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ..., reishañ a zo eo …, kuitañ a zo d'ober eo ..., kuitañ mad a zo d'ober eo ..., gwell eo (ober udb) ; *was würde Ihnen am besten gefallen ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? petra a gavit ar gwellañ ? ; *es ist am besten, wenn ich gehe,* gwell(oc'h) e vefe din mont kuit, gwellañ (kuitañ, furañ) tra 'm eus d'ober eo mont kuit, kuitañ am eus d'ober eo mont kuit, kuitañ mad am eus d'ober eo mont kuit, ar pep gwellañ am eus d'ober eo mont kuit, reishañ a zo eo ez afen kuit ; *Rotwein schmeckt am besten,* pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet,* ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'hlokañ ; *am besten abschneiden,* bezañ gwelloc'h eget ar re all, bezañ dreist ar re all, bezañ an hini kentañ,

bezañ trec'h war ar re all, kaout ar gwellañ disoc'hoù, disoc'h gwelloc'h eget ar re all ; *er singt am besten,* hemañ eo ar gwellañ da ganañ ; *aufhören, wenn es am besten schmeckt,* chom da c'hlaourenniñ, chom war e c'hoant, chom e toull ar c'hae, chom e fri war ar gloued, menel war e naon, tremen gant e naon ; *du weißt am besten, was zu tun ist,* gouzout a rez gwell eget n'eus forzh piv petra 'zo d'ober ; *zum Besten,* gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl ; *man macht am besten alles selbst,* an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; *jemanden zum Besten haben, jemanden zum Besten halten,* tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *ein Lied zum Besten geben,* kanañ ur ganaouenn evit plijadur an holl ; *zum Besten der Gemeinschaft,* evit brasañ mad an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; *um zu wissen, was man am besten tun sollte,* da c'houzout penaos e vezo graet ar gwellañ, da c'houzout petra a vefe ar gwellañ tu deomp ; *am besten, ich sage es ihm selbst,* gwellañ 'zo, me a lavarfe kement-se dezhañ.

bestechbar ag. : prenus, prenadus, brein, goubrenadus.

bestechen V.k.e. (besticht / bestach / hat bestochen) : **1.** *jemanden bestechen,* goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, gounit u.b. gant arc'hant, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; *den Pförtner bestechen,* lardañ ar morzhol ; *die sind ja alle bestochen !* tud gwerzhet int holl ! treitourien int holl ! yudazien int holl ! ur vanndennad c'histi eo an dud-se ! brein ha kontammet int holl ! pep hini anezho a ya gand e loa er pod ! ; [gwir] *Zeugen bestechen,* loavañ testoù, gounit fals testoù dre arc'hant, gounit fals testoù, prenañ testoù, gwalc'hiñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nac'h ar wirionez ; *sich bestechen lassen,* en em werzhañ ; **2.** [dre skeud.] hoalañ, lorbiñ, desev, filimiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, achantañ, boemañ, mezevelliñ, strobinellañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], dibradañ, goursevel, mezviñ, bamiñ, lubaniñ da, lubaniñ ouzh ; *ihre Freundlichkeit besticht mich nicht,* n'he deus ket gounezet va c'halon gant hec'h hegarated, n'eo ket piket va c'halon gant he c'harantelezh (Gregor).

bestechend ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, marzhus, estlammus, loavus, mezevellus, mezvus.

Adv. : dreist, dispar, -distailh, -kaer, -ifam, -kruel.

Bestecher g. (-s,-) : goubrener g.

bestechlich ag. : prenus, prenadus, brein, goubrenadus.

Bestechlichkeit b. (-) : prenusted b., goubrenadusted b.

Bestechung b. (-,-en) : goubrenerezh g., goubrenañ g., tarwazerezh g., prenidigezh b., prenadur g., gounezidigezh dre arc'hant b., loavañ g., hent al loavañ g.

Bestechungsgeld n. (-s,-er) : arc'hant goubrenañ g., kildornad g., manegad b., manegoù lies., spilhoù lies., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Bestechungsversuch g. (-s,-e) : taol goubrenañ g., argeziad goubrenañ g., taol-esae evit gounit u.b. dre arc'hant g., esaeañ gounit u.b. dre arc'hant g., taol loavañ g.

Besteck n. (-s,-e) : **1.** loaioù lies., traoù taol lies., servij taol g. ; *silbernes Besteck,* loaioù arc'hant lies. ; *ein silbernes Besteck,* ul loaioù arc'hant ; *Bestecke auflegen,* staliañ an daol, dresañ / servijañ an daol (Gregor), lakaat an traoù war an daol ; **2.** ostilhoù lies., binvioù lies. ; **3.** [merdead.] *das Besteck nehmen,* klask war ar gartenn pelec'h emeur, reizhlec'hiañ, sevel ar poent.

bestecken V.k.e. (hat besteckt) : **1.** kinklañ ; **2.** broudañ, flemmañ, pikañ, pistigañ, gwanañ.

Besteckkasten g. (-s,-kästen) : arc'hig traoù taol b.

bestehen V.k.e. (bestand / hat bestanden) : dont a-benn eus, ober berzh e, tapout, bezañ degemeret e, dont gant an-unan, bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver udb ; *einen Kampf bestehen,* herzel ouzh un arsailh, rentañ penn, dont a-benn eus e enebourien en ur argadenn, derc'hel mat ouzh e enebourien en ur argadenn, pakañ e enebourien ; *ein Duell bestehen,* bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver un duvell ; *eine Prüfung bestehen,* dont a-benn eus un amprouadenn bennak, ober berzh en e arnodenn, bezañ degemeret en un arnodenn, treuziñ ar pont ; *das Abitur bestehen,* pakañ ar vachelouriezh, ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont da vat ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten,* gouzout a ouient e oa deuet da vat an arnodenn ganto, met anat e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; *den ersten Teil einer Prüfung bestehen,* bezañ hanterzegemeret da-geñver un arnodenn.

V.k.d / V.gw. (bestand / hat bestanden) : **1.** bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ, ren ; *die Einrichtung besteht seit langem,* bez ez eus eus an ensavadur-se abaoe pell ;

seine Forderung besteht zu Recht, klemm a ra gant gwir abeg, reizh eo e reked, arc'hiñ a ra gant gwir abeg ; *nebeneinander bestehen, gleichzeitig bestehen,* kenvezañ ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht ein großer Unterschied zwischen ihnen,* kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *es besteht keine Gefahr,* n'eus dañjer ebet ; *es besteht Lebensgefahr,* riskl a goll e vuhez a zo ; *es besteht keine Möglichkeit, es zu tun,* n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben,* padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed ; *es besteht keine Gefahr, dass diese Schüsseln zerbrechen,* ar skudelloù-se n'int ket risklet da derriñ, ar skudelloù-se a zo dizañjer da derriñ ; *darüber besteht nicht der geringste Zweifel,* n'eus netra da ziskrediñ war gement-se, n'eus diskred ebet da gaout war gement-se, n'eus douetañs ebet da gaout diouzh an dra-se ; *bestehen bleiben,* padout, chom, derc'hel ; *weiter bestehen,* kenderc'hel, padout, hirbadout ; P. [dre fent.] *die Gefahr besteht nicht !* n'eus ket a zañjer ! ; [kr-l] *Schönheit vergeht, Tugend besteht,* gwell eo bezañ mat eget ned eo bezañ koant - tra nebeut eo kened ar c'horf - ar gwellañ tra en tiegezh a zo ur wreg leun a furnez - n'eus rozenn gaer na zeu da c'hoeñviñ (da sec'hañ) - n'eo ket blev melen ha koantiri a lak ar pod da virviñ - gwelloc'h un dorzh vara war an daol eget ur melezour war ar prenestr - karet gened ne bad ket pell, karet onestiz a zo gwell.

2. [dre skeud.] *er kann bei seinem Gehalt nicht bestehen,* gant e damm pae ne c'hall ket skoulmañ ganti, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o skoulmañ ganti, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em dennañ e-keñver arc'hant, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em bakañ, gant e damm pae dister ne c'hall ket pakañ an daou benn.

3. *auf (t-d-b) etwas bestehen,* delc'her mort (start, yud, gwevn) d'udb, na ziskregiñ diouzh udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur goulenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, lakaat imor d'ober udb, kilverziñ, penverziñ, kaout youl ma vefe graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj ; *hartnäckig auf (t-d-b) etwas bestehen,* pegañ ouzh e c'houlenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, en em amoediñ oc'h ober udb.

4. *bestehen aus,* bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoarvezout a (eus), c'hoarvezout e, bezañ udb oc'h ober an dra-mañ-tra, mont udb d'ober an dra-mañ-tra, endelc'her, entalañ, bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ en dra-mañ-tra, kompren ; *ein Molekül besteht aus verschiedenen Atomen,* ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und Sauerstoff,* hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennoù an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *der Gemeindeverband besteht aus dreizehn Gemeinden,* ar gumuniezh-kumunioù a zo dindan trizek kumun, ar gumuniezh-kumunioù a zo trizek kumun ouzh hec'h ober ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn, un dastum tud eus pobloù disheñvel a zo oc'h ober poblañs an enezenn ; *dieses Haus besteht aus drei Wohnungen,* lodennet eo an ti-se e teir ranndi, an ti-se a zo teir ranndi ouzh e ober ; *diese Suppe besteht nur aus Wasser,* ar soubenn-se n'eo ken tra nemet dour.

5. *bestehen in (t-d-b),* derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en dra-mañ-tra, kompren ; *worin besteht der Unterschied ?* pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ? ; *sein ganzes Wesen besteht in Treue,* leal eo a bep hent, leal eo e pep hent, leal eo e pep keñver, leal eo hed an neudenn ; *seine Aufgabe besteht darin, dass ....,* roet eo bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], kemennet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo ..., e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen,* obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied.

Bestehen n. (-s) : **1.** bezañs b., bezoud g., boud g. ; **2.** pennegezh b., dalc'husted b., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennerezh g. ; **3.** berzh g. ; *nach dem Bestehen der Prüfung,* goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en devo bet graet (goude m'en devo bet graet) berzh en e arnodenn.

bestehend ag. : a vremañ, bremañ, hanveziat, beziat ; *die bestehende Verfassung,* ar Vonreizh (al lezenn-diazez b.) a vremañ b. ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen,* deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; *die bestehende Ordnung,* an urzhiadurezh b. ; *bestehende Realität,* gwerc'helezh veziat b.

bestehlen V.k.e. (bestiehlt / bestahl / hat bestohlen) : *jemanden bestehlen,* laerezh u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b. ; *jemanden um etwas bestehlen,* laerezh udb digant u.b., flipañ udb diwar u.b. ; *den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen,* ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ.

besteigen V.k.e. (bestieg / hat bestiegen) : pignat war, pignat, krapañ gant, skrapañ ouzh, skrapañ war, krimpañ, krimpañ war, rampañ war ; *das Rad besteigen,* pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ, gaoliata) war e varc'h-houarn ; *das Pferd besteigen,* marc'hañ e jav, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ) war e varc'h, pignat war varc'h ; *ich habe die Stute bestiegen,* rampet em boa war ar gazeg ; *den*

Berg besteigen, krimpañ ar menez, krimpañ war ar menez, pignat ar menez, pignat gant ar menez, pignat war ar menez, krapañ gant tor ar menez ; *es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen,* micher a-walc'h eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul lazh ; *den Thron besteigen,* dont war an tron, pignat war an tron, mont da azezañ war an tron ; *einen Bus besteigen,* pignat e-barzh ur c'harr-boutin.

Besteigung b. (-,-en) : pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; *Thronbesteigung,* kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b.

bestellbar ag. : [labour-douar] gounidus, atil, tomm, aradus, gounezadus.

bestellen V.k.e. (hat bestellt) : **1.** labourat, enandiñ, arat, ober gounidegezh, treiñ an douar, meskañ douar ; *den Acker bestellen,* labourat e bark, kenteliañ e bark, kenteliañ an eost, labourat an douar, tronkañ ; *bestellter Acker,* trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; [dre skeud.] *seinen Garten bestellen,* ober war-dro e stal, ober e draoù ; *sein Haus bestellen,* renkañ e draoù, lakaat e draoù en urzh, lakaat urzh en e draoù.

2. kas, dereiñ ; *Briefe bestellen,* dereiñ (kas) lizhiri d'u.b. ; *ein Paket bestellen,* lakaat ur pakad etre daouarn ur re bennak (Gregor), dereiñ (degas) ur pakad d'u.b. ; *seinem Freund Grüße bestellen,* kas e c'hourc'hemennoù d'e vignon, goulenn digant u.b. ober e c'hourc'hemennoù d'e vignon.

3. urzhiañ, urzhiadiñ, [ostaleri] lakaat servijañ ; *Waren (beim Kaufmann) bestellen,* kas un urzh-prenañ d'ur marc'hadour, urzhiadiñ marc'hadourezh, lakaat e anv evit prenañ marc'hadourezh ; *ich würde gern Miesmuscheln bestellen,* me 'm boa c'hoant da gaout meskl, mar plij ; *er bestellte zwei Bier,* lakaat a reas servijañ daou vier ; *eine Droschke bestellen,* goulenn e teufe ur wetur da gerc'hat an-unan ; *ich habe dieses schöne Wetter extra für euch bestellt,* an amzer vrav-mañ a zo bet dibabet evidoc'h.

4. kemenn dont, degemenn, ordren, daveiñ, gourc'hemenn dont, goulenn dont, gelver, gervel war ; *ich habe ihn in eine Gaststätte bestellt,* kemennet em eus dezhañ dont en un ostaleri evit komz ganin ; *jemanden zu sich bestellen,* gelver war u.b. da zont, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., degemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont da welet an-unan, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont davet an-unan, lakaat kemenn u.b. betek an-unan ; *er hat mich in sein Büro bestellt,* va galvet en deus d'e vurev ; *er wurde ins Kanzleramt bestellt,* graet e voe e c'hervel d'ar c'hañsellerdi.

5. mirout, goulenn e vefe miret udb evit an-unan, ragurzhiañ ; *alle Zimmer sind schon bestellt,* holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas ken evit ho lojañ.

6. lakaat da, envel, aroueziñ, daveiñ ; *jemanden zum Schiedsrichter bestellen,* lakaat u.b. da dredeog, lakaat u.b. da hanterour, daveiñ u.b. hanterour ; *ihr Onkel wurde als Vormund bestellt,* hec'h eontr a voe roet da gulator dezhi ; *einen Verteidiger gerichtlich bestellen,* kefridiañ un alvokad.

7. P. [dre skeud.] *es ist schlecht um ihn bestellt,* hemañ a ra ruskenn fall, gwastañ a ra e stad, gwall glañv eo, ne ra ket ruskenn vat, da fall ez a e yec'hed, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *nichts mehr zu bestellen haben,* bezañ e-maez ar jeu.

Bestelldienst g. (-s,-e) : [post] servij an dasparzh g.

Besteller g. (-s,-) : urzhier g., arval g., pratik g., prener g.

Bestellformular n. (-s,-e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellgang g. (-s,-gänge) : [post] troiad dasparzh b.

Bestellgebühr b. (-,-en) **/ Bestellgeld** n. (-s,-er) : mizoù dezougen lies.

Bestellliste b. (-,-n) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellmenge b. (-,-n) : kementad urzhiadet g.

Bestellnummer b. (-,-n) : niverenn dave b.

Bestellschein g. (-s,-e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellung b. (-,-en) : **1.** anvidigezh b. ; *Bestellung eines Anwalts,* anvidigezh ur breutaer b. ; *Bestellung eines Vormunds von Amts wegen,* anvidigezh ur c'hulator dre al lez-varn b. ; **2.** [kenw.] urzh-prenañ g., urzhiad g., goulennadenn b. ; *eine Bestellung ausführen,* kas ar varc'hadourezh goulennet, seveniñ un urzh-prenañ (un urzhiad) ; *eine Bestellung rückgängig machen,* goulenn ne vefe ket kaset ar varc'hadourezh bet urzhiadet, nullañ (freuzañ, terriñ, foeltrañ) un urzh-prenañ (un urzhiad), terriñ e varc'had, ober freuztaol ; *eine Bestellung verweigern,* nac'h degemer ar varc'hadourezh bet urzhiadet gant an-unan ; **3.** miradenn b. ; **4.** [labour-douar] aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g., gounidigezh b.

Bestellzettel g. (-s,-) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

bestenfalls Adv. : d'ar gwellañ tout, e gwellañ degouezh, evit ar gwellañ, d'ar muiañ, d'an hirañ.

bestens Adv. : evit ar gwellañ, eus ar gwellañ ; *ich danke bestens !* mersi bras ! mil bennozh dit (deoc'h) ! mil vennozh Doue warnoc'h ! ; *ich empfehle mich bestens,* va gwellañ gourc'hemennoù deoc'h ; [kenw.] *bestens verkaufen,* gwerzhañ e gwellañ priz ar marc'had ; *es lief alles bestens,* brav ha dereat ez eas pep tra ganeomp, pep tra a c'hoarvezas evit ar gwellañ.

besternt ag. : **1.** steredek steredennek, steredet-kaer, steredennet, stergannek, brizh gant ar stered, briket gant ar

stered a lintr ; *besternter Himmel,* oabl stered(enn)ek g., stered lemm en oabl lies. / neñv steredek-kaer (Gregor) g., oabl brizh gant ar stered g., oabl briket gant ar stered a lintr g. ; **2.** [dre skeud.] *besternte Brust,* bruched medalennoù forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalennet-holl g.

besteuern V.k.e. (hat besteuert) : sevel tailhoù diwar, tailhañ, grevañ gant tailhoù, sammañ gant tailhoù, taosañ, tellañ, lakaat dindan dell.

besteuert ag. : dindan daos, un taos warnañ, tellet, dindan dell.

Besteuerung b. (-,-en) : telladur g., taosadur g., taosañ g., tellañ g.

Bestform b. (-,-en) : [sport] *in Bestform,* en e varr, en e wir wellañ, en e zour hag en e c'heot, e barr e nerzh, e barr e yec'hed.

bestgehasst ag. : kasaet ar muiañ ; *der bestgehasste Mann,* an den kasaet ar muiañ g.

bestgemeint ag. : a-berzh-vat, a-wir-galon, a-greiz-kalon, a-galon-frank.

bestgesehen ag. : *der bestgesehene Gast,* ar gwellañ-deuet g.

bestialisch ag. : **1.** chatalek, loenek, kriz, garv, ferv ; **2.** *er musste bestialische Schmerzen aushalten,* malet e oa gant ar c'hloaz, taget e oa gant ur boan ifern, reuziñ a rae poanioù ifern, reuziñ a rae poanioù disaour, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, gouzañv a rae poanioù kriz, kouezhañ a rae gloazioù kreñv warnañ, diwaskañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gwasket e oa da vat ; *es riecht bestialisch hier,* c'hwezh ar gouez a zo amañ, mouezh spontus a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, mouezh ar vosenn a zo amañ, flaer ar c'hagn a zo amañ, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ.

Bestialität b. (-) : loenegezh b., krizderi b., gouezoni b., feroni b., chatalegezh b. ; *von Humanität durch Nationalität zur Bestialität* [Grillparzer]*,* eus an denegezh dre ar vroadelouriezh d'al loenegezh.

besticken V.k.e. (hat bestickt) : kinklañ gant broderizioù, kinklañ gant broderezhioù, brodañ.

Bestie b. (-,-n) : **1.** loen ferv g. ; **2.** [dre skeud.] kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g, lampon g., kantolor g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gast b., poezon g., mastin g., aneval g., gwidal g., renavi g. ; *die Bestie im Menschen,* al loen brein skoachet e askre Mab-den g. ; *zur Bestie in Menschengestalt werden,* dont da vleiz.

bestiefeln V.k.e. (hat bestiefelt) : heuzañ.

bestimmbar ag. : **1.** termenadus, disklêriadus, despizadus ; **2.** [dre astenn.] hag a c'haller levezonañ, levezonadus.

bestimmen V.k.e. (hat bestimmt) : **1.** divizout, merkañ, lakaat, termenañ, didermenañ, resisaat, resizañ, spisaat, pishaat, pervezhañ, stadelañ, diferañ, desavelañ ; *vertragsmäßig bestimmen,* diferañ, dougen ; *sie bestimmten, dass die Hochzeit zu Pfingsten sein sollte,* lakaet o doa an eured da vezañ lidet da Sul ar Pantekost, lakaet o doa Sul ar Pantekost da lidañ an eured, lakaet o doa an eured da Sul ar Pantekost ; *den Tag des Ferienbeginns bestimmen,* merkañ deiz kentañ ar vakañsoù, divizout peur e krogo ar vakañsoù ; *für etwas eine Frist bestimmen,* merkañ deiziad un termen, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen d'ober udb ; *er will über alles bestimmen, er will alles bestimmen,* c'hoari a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ, klask a ra bepred ober lezennoù, ober a ra atav al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, techet eo da lezenniñ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ.

2. atizañ, dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulzañ, alej ; *jemanden zu einer Handlung bestimmen,* atizañ (dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb., kefluskañ u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb.

3. *das Sein bestimmt das Bewusstsein,* ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; *die Fortschritte in der Landwirtschaft bestimmen das Lebensniveau der Bevölkerung,* gwelloc'h-gwellañ e vez buhez an dud pa ya war-raok al labour-douar.

4. dediañ da, dilenn, lakaat, merkañ ; *dieses Buch habe ich für ihn bestimmt,* dezhañ e roin al levr-se, dezhañ eo dediet al levr-se, evitañ eo al levr-se ; *dieser Korken ist für den Tonkrug bestimmt,* ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße bestimmt,* dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, an arc'hant-se a ya da sevel un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *fürs Ausland bestimmt,* da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenvro ; *der Traktor ist für unseren Bauernhof bestimmt,* an traktor a zo da zont du-mañ.

5. [yezh.] *näher bestimmen,* doareañ.

6. envel, aroueziñ ; *jemanden zum Nachfolger bestimmen,* envel u.b. da warlerc'hiad, lakaat u.b. da warlerc'hiad, gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor) ; *er wurde zum Gewerkschaftsvertreter bestimmt,* dileuriet e oa bet gant e sindikad.

7. ordren, kemenn, gourc'hemenn, divizout, diferañ, dekretiñ, reoliañ, reizhennañ, reizhañ, reizhaduriñ, reizhata.

8. tonkañ.

V.k.d. (hat bestimmt) : *über jemanden bestimmen,* ren (bezañ mestr) war u.b., bezañ u.b. dindan e veli ; *über etwas bestimmen,* ren (bezañ mestr) war udb, bezañ udb en e zalc'h ; *über jemandes Schicksal bestimmen,* **a)**

bezañ tonkadur u.b. etre e zaouarn hag en e drugarez ; **b)** reiñ e zisentez a-zivout tonkadur u.b., divizout diwarbenn planedenn u.b.

V.em. **sich bestimmen** (hat sich (t-rt) bestimmt) : fellout d'an-unan, bezañ e soñj ; *er bestimmt sich zum Priesteramt,* mennet eo da vont da veleg, war hent ar velegiezh emañ, dibabet en deus mont da veleg, falvezout a ra dezhañ mont da veleg, divizet en deus mont da veleg, divizet en deus bezañ beleg.

bestimmend ag. : diarvarus, diskoulmus, krennus, skarus, devoudus, savelus ; *da bestimmende Moment, die bestimmende Ursache, der bestimmende Faktor,* ar barenn diarvarus b., an devouder skarus g., an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar gwereder krennus g. g. ; *bestimmender Grund,* abeg devoudus g., abeg skarus g.

bestimmt ag. : **1.** ... 'zo, serten ; *bestimmte Leute,* ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud lies., darn, lod, tud lies., hiniennoù lies., tud 'zo lies. ; *bestimmte Anzeichen sprechen dafür,* peadra 'zo da grediñ an dra-se ; **2.** merket, divizet, tonket ; *zur bestimmten Stunde,* d'an eur merket, en eur merket ; *zum bestimmten Preis,* evit ar priz tonket ; *vorher bestimmtes Schicksal,* raktonkadur g., planedenn merket b. ; *vom Gesetz bestimmt,* kemennet gant al lezenn, merket gant al lezenn, hervez al lezenn ; **3.** resis ; *ein bestimmter Punkt,* ur poent (ur c'hraf) resis g. ; *bestimmte Zahlen,* niveroù resis ; **4.** a-ratozh, arbennik, dilennet, galvet ; *ein eigens dazu bestimmtes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b. ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße bestimmt,* dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *fürs Ausland bestimmt,* da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenvro ; *der Traktor ist für unseren Bauernhof bestimmt,* an traktor a zo da zont du-mañ ; *ihr seid nicht dazu bestimmt, ewig auf diesem Landsitz zu bleiben,* n'oc'h ket galvet evit chom atav er maner-mañ ; **5.** [dre heñvel.] groñs, krak, krenn ; *er ist sehr bestimmt,* un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, gwaz a-walc'h eo ; *eine bestimmte Antwort,* ur respont sklaer g., ur respont fraezh g. ; *in bestimmtem Ton,* groñs e vouezh, gant ur vouezh c'hroñs, distag, rok, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vouezh kroz, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut ; **6.** strizh, resis ; [yezh] *der bestimmte Artikel,* ar ger-mell strizh g., ar ger-mell resis g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis.

Adv. : a-dra-sur, a-dra-wir, a-dra-sklaer, sur ha serten, me a bari, pariañ, difazi, membri, sertenamant, en un doare distag, hep ket fellel, moarvat, emichañs, pechañs, douetus, nebaon, diouzh doare, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, me 'laka, da grediñ ez eus e ..., chañsoù 'zo, chañsus, nebaon, c'honvat ; *er wird bestimmt nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe ; *er wird bestimmt kommen,* dont a raio, se 'zo sur - nebaon, dont a raio - me a bari e teuio - pariañ e teuio - dont a raio, se 'zo sklaer - dont a raio hep fazi - dont a raio hep mank ebet - dont a raio, se 'zo divarteze - dont a raio, nebaon - un dra asur eo e teuio - dont a ray a-dra-sur - dont a raio hep ket fellel - ne c'hwito ket da zont - dont a ray, sur ha serten eo ; *er ist bestimmt tot,* marv eo, douetus - marv eo, sur a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h - me a bari ez eo marv - pariañ ez eo marv ; *Sie haben sich bestimmt gelangweilt,* c'hwi a zle bezañ kavet hir hoc'h amzer ; *dort geht es ihm bestimmt gut,* eno e tle bezañ en e vleud, eno e tle bezañ en e jeu ; *er ist bestimmt Richtung Berlin gefahren,* etrezek Berlin e tle bezañ aet, etramek Berlin e tle bezañ aet ; *ganz bestimmt,* sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, se 'zo sklaer, se 'zo sur, sur eo ha n'eo ket marteze, e-tailh, kredapl-bras, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *sie haben ihn ganz bestimmt schon mal gesehen,* ret eo deoc'h bout gwelet anezhañ ; *sie sind ganz bestimmt sehr reich,* ret eo dezho gounit arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht,* n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav), n'en devo ket an dra-se diganin mar karan ; *das mache ich ganz bestimmt nicht,* ne rin ket laouen 'vat, me ne rin ket al labour-se atav (bepred) ; *er ist ganz bestimmt nicht sehr weit gegangen,* n'oufe ket bezañ aet gwall bell, eo moarvat ; *ein ausgedörrter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor,* en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù, eo moarvat ; *er dachte sofort, dass sie ganz bestimmt erkrankt sei,* soñjal a reas pront e tlee homañ bezañ klañvaet ; *es ist ganz bestimmt windig,* avel a rank bezañ ; *ich werde ganz bestimmt nicht schweigen,* ne davin ket mar karan - nebaon, ne davin ket ; *er wird es nicht schaffen ! - doch, ganz bestimmt !* ne zeuio ket da benn ! - eo moarvat !

Bestimmtheit b. (-) : **1.** disaouzan g., starter g., doare groñs g., startijenn b. ; **2.** asur g., divarded b., divarder g., diarvar g., kredenn sonn b. ; **3.** spisted b., rikter g., resister g., resisted b., pervezhder g., pervezhded b., reizhded b., splannder g., splannded b., spister g., spisted b., pizhder g., pizhded b. ; **4.** sklaerded b., fraezhded b.

Bestimmung b. (-,-en) : **1.** didermenadur g., termenadur g., spisadur g., resisadur g., bevennadur g., displeg-ster g. ; **2.** diviz g., divizadur g., kemennadur g., kemenn g., diferadenn b., diferadur g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; *gesetzliche Bestimmungen,* divizoù al lezenn lies., diferadurioù lezennel lies., reolennadur g. ; *Bestimmungen eines Vertrags,* divizoù ur gevrat lies., diferadennoù ur feur-emglev lies., diferadurioù ur feur-emglev lies., divizoù ur feur-emglev lies. ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen,* efediñ un testamant, seveniñ un testamant ; **3.** termenadur g. ; **4.** disentez b. ; **5.** [kenwerzh] pal g., termen g. ; **6.** planedenn b., tonkad g., tonkadur g., galvidigezh b., had g., sort g. ; **7.** [relij.] davitad g., galvidigezh b. ; **8.** kefridi b.

Bestimmungsbahnhof g. (-s,-höfe) : ti-gar termen g., porzh-houarn termen g.

Bestimmungshafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.

Bestimmungsland n. (-s,-länder) : bro dermen b.

Bestimmungsort g. (-s,-e) : lec'h termen g., lec'h pal g. ; *Sortierung nach Bestimmungsorten,* diforc'hidigezh ar c'hasadennoù-post hervez o lec'hioù pal b.
Bestimmungswort n. (-s,-wörter) : [yezh] ger resisaat g.
bestirnt ag. : steredek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr.
Bestleistung b. (-,-en) : rekord g., gwellañ disoc'h g., gwellañ digonad g.
bestmöglich ag. : gwellañ hag a c'hall bezañ.
bestochen anv-gwan verb **bestechen**.
bestocken V.k.e. (hat bestockt) : **1.** koadañ, lakaat [un dachenn] dindan goad ; **2.** lakaat [un dachenn] dindan wini ; **3.** lakaat [un dachenn] dindan chatal.
V.em. : **sich bestocken** (hat sich (t-rt) bestockt) : [louza.] brankañ, strujañ, ober bodadoù, bodenniñ, kefiañ ; *der Weizen bestockt sich,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ, krog eo ar gwinizh da gorzenniñ ; *der Weizen hat sich bestockt,* branket eo ar gwinizh ; *der Weizen bestockt sich sofort,* kellidañ a ra ar gwinizh en duilhoù, diwar un edenn hadet e teu meur a gorzenn.
Bestockung b. (-,-en) : [louza.] brankadur g.
bestoßen V.k.e. (bestößt / bestieß / hat bestoßen) : **1.** koagañ, kabosañ, bosigernañ ; **2.** [tekn.] digorniañ.
Anv-gwan verb. : koaget ; *der Rücken dieses Buches ist leicht bestoßen,* kein al levr-se a zo koaget un tammig.
bestrafen V.k.e. (hat bestraft) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, gwalldapout, gwanañ, ober afer da, lakaat e kastiz, [skol] lakaat e pinijenn, reiñ ur binijenn da ; *jemanden hart bestrafen, jemanden schwer bestrafen,* lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; *etwas bestrafen,* kastizañ udb, punisañ udb ; *eine Zuwiderhandlung bestrafen,* kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn ; *bestraft werden,* bezañ kastizet, pakañ afer fall, bezañ gwanet, kaout an touch, [skol] tapout ur binijenn, pakañ ur binijenn, bezañ lakaet e pinijenn ; *er lügt, deshalb wird er bestraft,* emañ o troadañ (o livañ, o pentañ, o tisplañtañ, o tornañ, o wriat, o paskañ, o tisac'hañ, o tibunañ, o pennegiñ, o tispakañ) gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; *der Hund hat es verdient, gehörig bestraft zu werden,* meritout a ra ar c'hi bezañ drastet ; *mit Worten bestrafen,* kareziñ, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], krozal [d'u.b.], ronkal [ouzh u.b.], ober trouz [d'u.b.], reiñ ur walennad [d'u.b.] ; [gwir] *jemanden für ein Verbrechen bestrafen,* paeañ (talvezout) e dorfed d'u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e dorfed ; *mit dem Tode bestrafen,* kondaoniñ (barn) d'ar marv ; *das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird,* nep piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den) a zo bet disklêriet kablus, a vez kastizet gant al lezenn ; P. *gehörig bestraft werden,* bezañ kastizet evel ma'z eo dleet, bezañ kastizet evel ma faot, bezañ kastizet a-zoare, kaout un trepan, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout un dres, tapout ur freilhad, kaout ur c'hefestad, kaout fest ar vazh, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, pakañ korreenn, pakañ fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, tapout frot, tapout e gerc'h, bezañ skrivellet mat / bezañ diboultret pizh e zilhad / bezañ frotet kaer (Gregor) ; *Gott bestrafe euch !* Doue d'ho milligo !
Bestrafer g. (-s,-) : kastizer g.
Bestrafung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b., drasterezh g., poan b., gwanerezh g. ; [gwir] *Bestrafung mit Bewährungsfrist,* goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant goursez g.
bestrahlen V.k.e. (hat bestrahlt) : **1.** heoliañ, sklêrijennañ, sklaeriañ ; **2.** [fiz] skinata ; *bestrahltes Brennelement,* helosk skinataet g. ; **3.** [mezeg.] *mit Höhensonne bestrahlen,* lakaat dindan skinoù uslimestra, lakaat dindan skinoù dreistmouk.
Bestrahlung b. (-,-en) : **1.** ardizh g., skinardizh g., ardizhad g., skinardizhad g. ; **2.** [fizik] skinatadur g., skinata g. ; **3.** [mezeg.] skingur b., skingurad b., radioterapiezh b., skingurañ g.
Bestrahlungsanlage b. (-,-n) : [tekn.] staliadur stlapañ sabl g., staliadur skeiñ sabl g., mekanik skeiñ sabl g., mekanik stlapañ sabl g.
Bestrahlungslampe b. (-,-n) : lamp skinoù uslimestra g., lamp skinoù dreistmouk g., kleuzeur skinoù uslimestra b., kleuzeur skinoù dreistmouk b.
Bestrahlungsschäden lies. : [mezeg.] radiodermit g.
bestreben V.em. : **sich bestreben** (hat sich (t-rt) bestrebt) : strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h, bec'hiañ, merat, poaniañ, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, aketiñ.
Bestreben n. (-s) : strivoù lies.
bestrebt ag. : aketus, strivant ; *bestrebt sein, etwas zu tun,* poaniañ (strivañ) oc'h ober udb., poaniañ (strivañ) evit ober udb., poelladiñ war udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb.
Bestrebung b. (-,-en) : striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., poellad g.
bestreichen V.k.e. (bestrich / hat bestrichen) : **1.** induañ, lindrenniñ, eouliañ ; *etwas mit Leim bestreichen,* gludañ udb, gludennañ udb ; *Brot mit Butter bestreichen,* lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen,* lakaat amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara ; *den Teig mit Eidotter bestreichen,* ledañ melen-vi war an toaz ; *etwas mit Fett bestreichen,* lakaat lard (druzoni) war udb, lardañ udb, larjezañ udb, druzañ udb ; *mit dem Magneten bestreichen,* maentouchañ ; **2.** livañ ; *neu bestreichen,* adlivañ ; **3.** [lu] mindrailhañ a-steudoù.
Bestreichen n. (-s) **/ Bestreichung** b. (-,-en) : **1.** lardadur g., eouliadur g. ; **2.** [lu ; dre skeud.] mindrailherezh a-steudoù g.
bestreiken V.k.e. (hat bestreikt) : ober un diskrog-labour e.

bestreitbar ag. : daelus, breutaus, strivadus, arvarus, nac'hadus, arzaeladus, war var, war vordo.

bestreiten V.k.e. (bestritt / hat bestritten) : **1.** nagenniñ, arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, arzaelañ, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiñ diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout errol e, strivañ diwar-benn, bezañ war var a, sevel mar war, nac'h ; *jemandes Aussage bestreiten,* dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin, reiñ un dislavar d'u.b., nagenniñ komzoù u.b., arzaelañ komzoù u.b. ; *das wird niemand bestreiten,* den ne gavo da lavaret en dra-se, ne vo kavet den ebet evit lavaret ar c'hontrol (evit dislavarout kement-se, evit arzaelañ kement-se), ne vo ket lamet an dra-se diganin, dinac'hadus eo ; *er ist stärker als ich, das bestreite ich nicht,* kreñvoc'h eo egedon, se, 'vat, ne lavaran ket ; *das bestreite ich ja gar nicht,* ne lavaran ket ar c'hontrol ; *Sie werden doch nicht bestreiten, dass Sie dort waren,* ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra ; [kenw.] *eine Forderung bestreiten,* nagenniñ un dle, kavout errol en un dle (Gregor), kavout abeg en un dle, nac'h ur fakturenn, nac'h un dle, strivañ diwar-benn un dle ; **2.** [dre astenn.] pourvezañ da, bastañ da, talañ ouzh, paeañ, herzel ouzh ; *die Kosten bestreiten,* herzel ouzh ar mizoù, paeañ ar mizoù (Gregor), goleiñ arc'hant ar mizoù, ober udb en e vizoù e-unan ; *seinen Unterhalt bestreiten,* en em vevañ e-unan, gounit e vuhezegezh, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), ober e dammig treuz ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten,* bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *die Unkosten bestreiten,* derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont ; **3.** [dre skeud.] *die Kosten der Unterhaltung bestreiten,* bezañ graet goapaerezh diwar e goust, bezañ goapaet, bezañ plaenaet e borpant, bezañ graet ur porpant nevez d'an-unan, bezañ torret keuneud war e gein, tapout (pakañ, klevet, kavout) e begement, klevet e seizh seurt, klevet e holl anvioù ; **4.** [dre skeud.] *das Gespräch allein bestreiten,* bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan , kas e-unan-penn ar gaoz en-dro, kas e-unan-kaer ar gaoz en-dro, mont tout ar gaoz gant an-unan ; **5.** dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout.

Bestreitung b. (-,-en) : **1.** nagennerezh g., striv g., dael b., rendael b., arguz g., arzael g. ; **2.** [dre astenn.] paeamant g. ; *zur Bestreitung der Unkosten,* evit paeañ ar mizoù.

bestreuen V.k.e. (hat bestreut) : **1.** fuilhañ, poultrennañ, saboultrañ ; *mit Mehl bestreuen,* bleudañ ; *mit Sand bestreuen,* traezhañ ; **2.** dasstrewiñ, fennañ ; *die Erde mit Blumen bestreuen,* strewiñ bleunioù war an douar, fennañ bleunioù war an douar ; *mit Blumen bestreut,* strewet a vleunioù.

bestricken V.k.e. (hat bestrickt) : **1.** tapout en ur roued, tapout (luziañ) e mailhoù, lakaat en ur rouedad, stagañ ouzh ur rouedad, kevreañ ouzh ur rouedad, kennaskañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden bestricken,* sachañ (dedennañ) u.b. en e rouedoù, reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., strobinellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., signañ u.b., filimiñ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; *er hat mich bestrickt,* strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, gouestlet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, gouestlet en deus va spered ; *eine Kuh bestricken, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h ; [dre skeud.] *von bestrickender Schönheit,* ur fulenn (ur gouarc'henn, ur blantenn, ul lipadenn, ur gogez) anezhi, bamus he c'hened, un tamm friant anezhi.

bestrickend ag. : signus, strobinellus.

Bestseller g. (-s,-) : bestseller g., levr hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., levr hag a ra reuz g., levr hag a ya e skrap g., levr hewerzh ken ez eo g., levr hag a ya er-maez g., levr gwerzh vat dezhañ g., levr an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warnañ g., levr hag a lamm an dud warnañ g., levr hag en em sko an dud a-dreuzoù warnañ g., levr hag a beg an dud warnañ g., levr hag a gav fred diouzhtu g., levr hag a vez kalz a fred warnañ g., levr hag a gav sav diouzhtu g., levr hag a ya evel krampouezh gant an dud g., levr hag a vez gwerzhet evel krampouezh g., levr hag a ya herrek an dud dezhañ g.

Bestsellerautor g. (-s,-en) : skrivagner hag a ra berzh bras g.

Bestsellerliste b. (-,-n) : roll al levrioù gwerzhet ar muiañ g.

bestsituiert ag. : [Bro-Aostria] en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, barrek.

bestücken V.k.e. (hat bestückt) : **1.** [lu, merdead.] paramantiñ gant kanolioù ; **2.** terkañ, aveiñ, gwarnisañ ; **3.** kargañ.

Bestückung b. (-) : [lu, merdead.] paramantadur gant kanolioù g., paramanterezh gant kanolioù g.

bestürmen V.k.e. (hat bestürmt) : **1.** [lu] arsailhañ, argadiñ, tagañ, emgannañ ; *eine Festung bestürmen,* arsailhañ ur c'hreñvlec'h, fardiñ war ur c'hreñvlec'h, emgannañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Fragen bestürmen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, hegaziñ u.b. gant goulennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden mit Bitten bestürmen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e rekedoù, beuziñ u.b. en ur mor a rekedoù, bountañ rekedoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh rekedoù, penndallañ u.b. gant e rekedoù, borodiñ penn u.b. gant e rekedoù, arabadiñ u.b. gant e rekedoù, ober mil ha mil a rekedoù ouzh u.b..

bestürzen V.k.e. (hat bestürzt) : [dre skeud.] gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ, penndallañ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, simudañ.

bestürzend ag. : mantrus, trelatus, mezevellus, trefuus, alvaonus, treboulus, bac'hus, abafus, badinellus, diboellus, sabatuus.

bestürzt ag. : nec'het-seiz, trefuet, mantret, simudet, alvaonet, kalmet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, abafet-lip, tapet lopes, beiet, beudet, beziv, bezivet, en estlamm, balzelk, bojardet, boud, sabatuet-mik, difoc'h, fourbilhet, gwallskoet, skodeget, stravaget ; *aufs Höchste bestürzt,* souezhet-marv, gwall vantret ; [dre skeud.] *bestürzt machen,* mantrañ, divarc'hañ, bac'hiñ, divontañ, abafiñ, saouzaniñ, gwallskeiñ ; *bestürzt werden,* abafaat, saouzaniñ, mont dall, chom mik ; *völlig bestürzt sein,* bezañ trevariet e benn, bezañ mantret tout ; *ich bin völlig bestürzt !* sac'het on ! chom a ran mik ! ; *wir waren völlig bestürzt,* distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - minellet e oa hon teodoù - chom a reas hor speredoù e bili-bann - chomet e oamp d'ober yezhoù ; *sie war völlig bestürzt,* en ur strafuilh bras edo ; *ich war völlig bestürzt, als ich diese Nachricht hörte,* badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan aet pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst bestürzt,* trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, kalmet on, don estonet eo va c'halon.

Bestürzung b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g., diboell g., harell g., treboul g., troublienn b., troubl g., sabatur g./b., saouzan g., bam g., bamerezh g., bamadur g., estlamm g., folladenn b.

Bestwert g. (-s,-e) : talvoud uhelañ g., talvoud gwellek g., talvoudegezh uhelañ b., talvoudegezh gwellek b.

Bestzeit b. (-,-n) : [sport] gwellañ amzer g., amzer wellañ g., gourc'hoù g. [liester gourc'heier], rekord g.

Besuch g. (-s,-e) : **1.** pleustrerezh g., hentadur g., hentadurezh b., darempred g., darempredadur g., hantiz b., kemer perzh g., perzhiadur g. ; **2.** gweladenn b., gwel g., gweled g., bizit g./b., tremenadenn b., gweledigezh b. ; *auf Besuch,* oc'h ober ur weladenn, oc'h ober ur gweled, o rentañ ur gweled, oc'h ober bizit ; *bei jemandem zu (auf) Besuch sein,* bezañ deuet d'ober ur weladenn d'u.b., bezañ deuet da rentañ ur gwel d'u.b., bezañ deuet d'ober ur gweled d'u.b., bezañ deuet da rentañ bizit d'u.b. ; *er kommt regelmäßig zu Besuch,* ingalik e teu da'm gwelet ; *er kommt nur selten zu Besuch,* ne vez ket skubet alies war e lerc'h, ne zeu ket alies betek hon ti ; *er kommt jetzt nicht mehr so oft zu Besuch,* ne vez ket amañ ken alies ha gwechall, ne vez ket skubet war e lerc'h ken alies ha gwechall, rouesaat a ra e weladennoù ; *wie oft kommen sie zu Besuch ?* pegen alies e vezont du-se ? ; *ich freue mich nicht sonderlich auf ihren Besuch,* n'emaon ket e chal d'he c'haout em zi ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch,* tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet ; *wenn ein Freund zu Besuch kam,* pa zeue ur c'hamalad da dremen ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt,* mont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer, mont a raimp du-se gant ma vo brav an amzer ; *jemandem einen Besuch machen, jemandem einen Besuch abstatten,* ober ur gwel d'u.b., rentañ ur gwel d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., ober ur weladenn d'u.b., gweladenniñ u.b., ober un dremenadenn e ti u.b. ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet,* deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; *er geruhte, uns einen Besuch abzustatten,* prizet en doa dont du-mañ, prizet en doa dont en hon touez, teurvezet eo bet gantañ dont du-mañ ; *einen Besuch erwidern,* mont d'e dro da weladenniñ u.b., gweladenniñ u.b. d'e dro ; *Museumsbesuch,* gweladenn ur mirdi b., gweledigezh ur mirdi b. ; **3.** gweladenner g. ; *einen Besuch empfangen, einen Besuch bekommen,* degemer gweladennerien, degemer ur gweladenner, degemer tud en e di, resev tud en e di.

besuchen V.k.e. (hat besucht) : **1.** bizitañ, gweladenniñ, daremprediñ, hentiñ ; *jemanden besuchen,* ober ur gwel d'u.b., rentañ ur gwel d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., bizitañ u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., ober gweladenn d'u.b., gweladenniñ u.b. ; *besuch mich mal,* deus da'm gwelet, deus betek va zi, deus du-se ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen,* kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *er geruhte, uns zu besuchen,* prizet en doa dont du-mañ, prizet, en doa dont en hon touez, teurvezet eo bet gantañ dont du-mañ ; *ein Land besuchen,* gweladenniñ ur vro, bizitañ ur vro ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; **2.** pleustriñ, heuliañ, darempredíñ, hentiñ, mont da, mont war-dro ; *die Schule besuchen,* mont d'ar skol, pleustriñ ar skol, hentiñ ar skol, darempredíñ ar skol, heuliañ ar skol ; *eine Schule besuchen,* darempredíñ ur skol, bezañ enskrivet en ur skol ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *Vorlesungen besuchen,* pleustriñ (heuliañ, darempredíñ) kentelioù ; *eine Versammlung besuchen,* mont d'un emvod, kemer perzh en un emvod.

Besucher g. (-s,-) : **1.** gweladenner g., gweladennour g., bizitour g. ; **2.** arvester g., arvesteriad g., perzhiad g., arval g., pratik g., emweler g. ; *regelmäßiger Besucher,* darempreder g., pleustrer g., boazer g. ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein,* darempredíñ ingal ur foar ; **3.** tourist g., troiadour g., emweler g., gweladennour g., gweladenner g., troergerzher g. ; **4.** kouviad g.

Besucherparkplatz g. (-es,-plätze) : parklec'h gweladennerien g., parklec'h arvalien g.

Besucherring g. (-s,-e) : [c'hoariva] boazerien ur sal-c'hoariva lies.

Besucherritze b. (-,-n) : [dre fent] faout etre an div vatarasenn er gweleoù alaman hengounel g., „toull ar gweladenner“ g.
Besucherstatistik b. (-,-en) : stadegoù niver ar weladennerien lies., stadegoù niver an arvesterien lies., stadegoù niver an arvestidi lies.
Besucherzahl b. (-,-en) : niver ar weladennerien g., niver an arvesterien g., niver an arvestidi g.
Besuchserlaubnis b. (-,-se) : aotre bizitañ g.
Besuchskarte b. (-,-n) : kartenn-vizit b.
Besuchsrecht n. (-s,-e) : gwir bizit g.
Besuchstag g. (-s,-e) : devezh ar bizitoù g.
Besuchszeit b. (-,-n) : eurioù bizitañ lies., eurioù gweladenniñ lies.
Besuchszimmer n. (-s,-) : komzva g.
besucht ag. : darempredet, ostizet ; *stark besucht,* darempredet stank, diskenn ennañ, ostizet mat, akourset mat, gant tud o tont a-hentadoù d'e welet.
besudeln V.k.e. (hat besudelt) : **1.** mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober mastar war, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, louzañ, lousaat saotrañ, kailharañ, kouilhourañ, kousi, kousiañ, libouziñ, kac'higelliñ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, porc'hellañ, priellañ, tarasiñ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, fankañ ; *mit Blut besudeln,* goleiñ a wad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; *mit Kot besudeln,* fankañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Ruf besudeln,* divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., gwashaat u.b., binimañ u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b.
V.em. **sich besudeln** (hat sich (t-rt) besudelt) : **1.** en em stlabezañ, en em louzañ, en em gargañ, en em fankañ ; **2.** [dre skeud.] en em vastariñ.
besudelt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet.
Betablocker g. (-s,-) : [mezeg.] betadolc'her g.
betäfeln V.k.e. (hat getäfelt) : lambruskañ.
betagt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad, aet bras war an oad , un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, war e zistro.
Betagtheit b. (-) : tamm mat a oad g., kozhoni b., kozhni b.
betakeln V.k.e. (hat betakelt) : [merdead.] fardañ [ur vag], paramantiñ.
Betakelung b. (-) : [merdead.] fardaj g., fard g., paramantoù lies.
betanken V.k.e. (hat betankt) : pourvezañ, bouetañ, leuniañ.
betasten V.k.e. (hat betastet) : dornata, tastornat, merat, palvata, krabanata, talmeta, flac'hata, teuta, teutañ, butukañ, maniañ, stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, touch, touch ouzh, touch da ; *jemanden betasten,* dornata u.b., palvata u.b., tastornat u.b., teutañ u.b. ; *mit dem Daumen betasten,* meudañ, meudata, meudikañ.
Betasten n. (-s) : touchadurioù lies., tastornat g., teuta g.
Betastrahlen lies. : skinoù beta lies.
Betastrahlung b. (-) : skinadur beta g.
Betateilchen n. (-s,-) : elektron beta str.
betätigen V.k.e. (hat betätigt) : maneal, luskañ, embreger, dornata, kas en-dro ; *einen Hebel betätigen,* embreger ul loc'henn.
V.em. : **sich betätigen** (hat sich (t-rt) betätigt) : bezañ oberiant, fiñval, merat e gorf, embreger e gorf ; *sich bei etwas (t-d-b) betätigen,* kemer perzh en udb ; *er betätigt sich in einem Sportverein,* ezel oberiant ur c'hleub sport eo, kemer a ra perzh e buhez ur c'hleub sport ; *sich sportlich betätigen,* ober sport ; *er betätigt sich politisch,* politikañ a ra.
Betätigung b. (-,-en) : **1.** obererezh g., pleustr g., pleustrerezh g., pleustradenn b. ; *die sportiche Betätigung,* ar pleustriñ sportoù g. ; *eine sportiche Betätigung,* ur bleustradenn sport b. ; **2.** dornatadur g., embreg g., embregad g., embregadenn b., maneamant g.
Betätigungsfeld n. (-s,-er) : tachad obererezh g., takad obererezh g., tachenn obererezh b., tachenn e obererezh b.
Betätigungsgebiet n. (-s,-e) : genad labourerezh g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., hed gwerediñ g.
Betätigungshebel g. (-s,-) : dornell b.
Betätigungsorgan n. (-s,-e) : [tekn.] oberiekaer g., gweredekaer g.
Betatron n. (-s,-e) : [fizik] betatron g.
betätscheln / betatschen V.k.e. (hat betätschelt / hat betatscht) : merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, ober boufon da, tarasiñ, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, dorloiñ, dornata, tastornat ; *die Mädchen am Hintern betatschen,* ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu betatschen !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !
Betatschen n. (-s) : tastornerezh g.
betäuben V.k.e. (hat betäubt) : **1.** bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ, divellañ ; *betäubt von einem Schlag,* badaouet (abafet, badinellet, batet, batorellet, maoutet, divellet) gant un taol, pennveudet gant un taol, motet gant un taol ; *vom Lärm völlig betäubt,* bouzaret-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; **2.** [mezeg.] digizidikaat, dieraeziñ ; *durch Chloroform betäuben,* kloroformiñ ; *örtlich betäuben,* digizidikaat ul lec'h resis eus ar c'horf, dieraeziñ ul lodenn eus ar c'horf, lakaat dindan dieraez lec'hiek, lakaat dindan dieraez parzhek ; **3.** *seinen Kummer mit Alkohol betäuben,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlac'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er boeson un opiom da zisoñjal e c'hlac'har ; **4.** *von der Hitze wie betäubt sein,* bezañ faezh gant an tommder, bezañ deuet da vezañ flakik gant an tommder, bezañ dinerzhet gant

an tommder, bezañ lazhet gant an tommder, bezañ motet gant an tommder, bezañ skeltr e benn gant an tommder.
betäubend ag. : **1.** *ein betäubendes Mittel,* un dieraezer g., ur produ anesteziañ g., ur produ anestezius g. ; **2.** pennadus, mezevellus, mezvus, badaouus, badinellus ; *ein betäubender Duft,* ur frond hag a sko er penn g., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezvus g., ur c'hwezh pennadus b. ; **3.** bouzarus, badaouus, badinellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.
Betäubung b. (-) : 1. bouzaradenn b., mezevellidigezh b., bavadur g., morzadur g., kropadur g., mezvadur g., veudadur g. ; 2. [mezeg.] anesteziezh b., dieraeziñ g., digizidikadur g. ; 3. morvor g.
Betäubungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] dieraezer g., danvez dieraeziñ g., produ anesteziañ g., produ anestezius g. ; **2.** [dramm] bader g., dramm g., morvoruzenn b., baduzenn b.
Betaversion b. (-) : [stlenn.] stumm beta g., handelv veta b.
Betbruder g. (-s,-brüder) : paterer g., bigod g., krigner treid ar sent g., liper treid ar sent g., liper dour benniget g., razh-iliz g., debrer sent g., papalard g., papelard g., P. liper revr ar sent g. ; *ein echter Betbruder sein,* debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent, bout bepred etre ar beleg hag an aoter.
Bete b. (-,-n) : [louza.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str. ; *rote Bete,* beterabez ruz str., boetrabez ruz str., boetrabez liorzh str. ; *weiße Bete,* irvin str.
beteilen V.k.e. (hat beteilt) : [Bro-Aostria] *jemanden mit etwas beteilen,* ingalañ udb d'u.b., darnaouiñ udb d'u.b., lodennañ udb d'u.b., dasparzhañ udb d'u.b., rannañ udb d'u.b.
beteiligen V.k.e. (hat beteiligt) : lakaat da gemer perzh [en udb], kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, reiñ lod d'u.b. [en udb], ober u.b. lodek [en udb], deuriadekaat [u.b. en udb/u.b. ouzh udb].
V.em. : **sich beteiligen** (hat sich (t-rt) beteiligt) : kemer lod, kemer perzh, perzhiañ, kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'udb], en em veskañ [en udb] ; *sich mit einer Einlage beteiligen,* prestañ (astenn) arc'hant, postañ arc'hant en un afer bennak, lakaat arc'hant en udb, foñsañ arc'hant (Gregor), mont e-barzh, gougemenn ; *sich an einem Diebstahl beteiligen,* kenlaerezh, delc'her ar sac'h d'al laer ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen,* kemer e lod e gwalloù e genvreudeur, en em veskañ e gwalloù e genvreudeur.
beteiligt ag. : **1.** kenlodek, lodek, lodennek, kevelet ; *beteiligt sein,* kenberzhiañ, bezañ lodek [en udb], kaout perzh [en udb], bezañ er jeu, bezañ kevrann [en udb] ; *zu gleichen Teilen beteiligt sein,* bezañ lodek kement-ha-kement, bezañ war hanter (war zaouhanter) ; *am Gewinn beteiligt sein,* bezañ lodek e gounidoù an embregerezh, bezañ war e lod, kaout e lod ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein,* bezañ par war ar gounidoù ; *an der Staatsführung beteiligt sein,* kemer perzh e levierezh ar Stad ; **2.** tapet e-barzh, sac'het e, bountet e ; *er war am Diebstahl beteiligt,* hennezh a zo bet o telc'her ar sac'h d'al laer, perzh en deus bet el laeroñsi.
Beteiligte(r) ag.k. g./b. : kenlodeg g., kenlodegez b., perzhiad g., perzhiadez b., kenberzhiad g., kenberzhiadez b., kenoberour g., kenoberourez b., kevranneg g. [*liester* kevranneien] ; *der Beteiligte,* ar perzhiad, ar c'henberzhiad g., ar c'henlodeg g.
Beteiligung b. (-,-en) : perzh g., perzhiadur g., perzhiekadur g., perzhiadegezh b., perzhiañ g., kenberzhiadur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererezh g., kemer-perzh g. ; *Beteiligung am Raub,* perzh el laeroñsi g., kenlaeroñsi b. ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer,* perzhiadur ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh g., perzhiadegezh ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh b., perzhiadegezh ar c'hopridi er gounidoù b. ; [kenw.] *stille Beteiligung,* lodegezh kellidel hep emell eus ar mererezh g., lodegezh kellidel evel gougemenner g.
Betel g. (-s) : [dramm] betel g.
Betelnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ arek str. [*Areca catechu*].
Betelpfeffer g. (-s,-) : [louza.] plant-betel str. [*Piper betle*].
beten V.k.e. (hat gebetet) : lavaret ; *den Rosenkranz beten,* lavaret e chapeled, chapelediñ.
V.gw. (hat gebetet) : pediñ, paterat, pateriañ, pediñ Doue, bezañ gant e bedennoù, bezañ o pediñ, lavaret e bedennoù, lavaret e bateroù, ober e bedennoù, ober e zevosion, lavaret gras, lavaret ar c'hreañsoù, dibunañ pedennoù, oremuzat ; *inbrünstig beten,* pediñ gant kalon, pediñ a-greiz-kalon, pediñ a-wir-galon, pediñ a-galon, pediñ a-nerzh e galon, pediñ c'hwek, pediñ kalonek ; *still beten, stumm beten,* pediñ a-galon, ober pedenn a galon ; *laut beten,* pediñ a-c'henoù ; *zu Hause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar c'hreañsoù noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz.
V.k.d. (hat gebetet) : *zu Gott beten,* pediñ Doue, ober ur bedenn da Zoue, kas ur bedenn da Zoue ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden,* sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; *für die Verstorbenen beten,* pediñ Doue evit ar re varv, pediñ Doue gant ar re varv, pedenniñ evit ar re varv, pediñ gant eneoù ar re varv, pediñ evit an anaon, pediñ gant an anaon ; *für die armen Seelen im Fegefeuer beten,* pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *betet für das Heil seiner Seele,* pedit evit e anaon, pedit gant e ene ; *sie lagen auf den Knien wie Betende,* daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien.
Beten n. (-s) : pedennerezh g. ; *beim Beten kaum den Mund aufmachen,* pediñ diwar beg e deod ; *zum Beten niederknien,* daoulinañ evit pediñ.
Beter g. (-s,-) : pedenner g., paterour g.
Beterin b. (-,-nen) : pedennerez b., paterourez b. ; *bezahlte Beterin,* paterierez b., pedennerez b., pederez b.
beteuern V.k.e. (hat beteuert) : touiñ, asuriñ start, haeriñ, kadarnaat, diogeliñ, kretaat, arlavarout ; *seine Unschuld beteuern,* touiñ bezañ didamall.
Beteuerung b. (-,-en) : haeradenn b., haeradur g., diogeladur g., kadarnadur g., kadarnadenn b., touadenn b., arlavaradur g., arlavaradenn b.

Betfahrt b. (-,-en) : [relij.] pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g.
Betgang g. (-s,-gänge) : [relij.] lidkerzh g., lidambroug g., prosesion g.
Bethaus n. (-es,-häuser) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.
Bethlehem n. : Bezleem b. ; *Kindermord in Bethlehem,* lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g.
betiteln V.k.e. (hat betitelt) : **1.** titlañ ; **2.** ober [udb] gant [u.b.], envel, tremen [u.b.] da.
Betitelung b. (-,-en) : 1. titladur g. ; 2. anvidigezh b.
Betkapelle b. (-,-n) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.
Betlehem n. : Bezleem b. ; *Kindermord in Betlehem,* lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g.
betölpeln V.k.e. (hat betölpelt) : deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, lorbiñ, kabestrañ ; *sich betölpeln lassen,* kouezhañ e fri war ar gloued, bezañ bratellet, bezañ devet, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er griped, mont er sac'h, bezañ toazet ha brav, bezañ paket (gennet, devet, touzet).
Beton g. (-s) : simant-grouanek g., simant-kouchet g., betoñs g., beton g., bili-raz g. ; *Eisenbeton,* beton houarnet g., betoñs houarnet g., simant-houarnet g., simant-kreñvaet g.
Betonabschirmung b. (-,-en) : [nukl.] klozenn genfinañ b.
Betonarbeiter g. (-s,-) : betoner g.
Betonausbau g. (-s,-e) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.
Betonbau g. (-s,-bauten) : savadur betoñs g., savadur beton g.
Betonbett n. (-s,-en) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.
Betonburg b. (-,-en) : [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti beton g.
Betondecke b. (-,-n) : **1.** dar vetoñs b., dar veton b. ; **2.** [chaoser] goloaj betoñs g., goloaj beton g.
betonen V.k.e. (hat betont) : **1.** taolmouezhiañ, toniañ, pouezmouezhiañ, skeiñ ar vouezh war, pouezañ war ; *eine Silbe betonen,* toniañ ur silabenn, taolmouezhiañ ur silabenn, pouezañ war ur silabenn, pouezmouezhiañ ur silabenn ; **2.** [dre skeud.] *etwas betonen,* pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, lakaat ar pouez war udb.
V.gw. (hat betont) : **1.** taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ.
Betonie b. (-,-n) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
betonieren V.k.e. (hat betoniert) : lakaat beton war (e), bilirazañ, betoniñ.
Betonieren n. : bilirazadur g., bilirazerezh g., betoniñ g.
Betonklotz g. (-es,-klötze) : 1. bloc'h betoñs g., bloc'had betoñs g., bloc'h beton g., bloc'had beton g. ; 2. [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti betoñ g.
Betonkopf g. (-s,-köpfe) : [gwashaus] penn kalet a zen g., penneg g., klopenneg g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *er ist ein echter Betonkopf,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - gleuroù en deus.
Betonmantel g. (-s,-mäntel) : chap betoñs g., chap beton g., gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.
Betonmischer g. (-s,-) **/ Betonmischmaschine** b. (-,-n) : bilirazerez b., betonerez b.
Betonnen n. : balizennadur g.
Betonspritzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] enstrinker betoñs g., ensinkler betoñs g., enstrinker beton g., ensinkler beton g.
betont ag. : **1.** gwall anat, merket mat ; **2.** [yezh.] taolmouezhiet, pouezmouezhiet, toniet.
Adv. : a-wel-kaer ; *warum bist du so betont kühl zu mir ?* perak out ken yen ouzhin ?
Betonung b. (-,-en) : **1.** pouez g. ; **2.** [yezh.] taol-mouezh g., pouez-mouezh g., tonerezh g., toniadur g., taolmouezhiañ g., toniadur g., toniañ g.
betören V.k.e. (hat betört) : dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, turlebaniñ, trellañ, strobinellañ, dastum, desev, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, lubaniñ, achantañ, boemañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazelge, filimiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, bamiñ, hoalañ, sordañ, sorsiñ, loavañ, truflennat, sebezañ ; *er hat mich betört,* strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, trellet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, gouestlet en deus va spered.
betörend ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, bac'hus, marzhus, mantrus, abafus, badinellus, diboellus, loavus, glamourus, mezevellus, mezvus, orgedus, sebezus, estlammus.
Betörung b. (-,-en) : strobinellerezh g., achanterezh g., boemerezh g., strobinell b., strobinelladur g., sort g., diboell g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., hoal g., loaverezh g., lorbaj g., lorberezh g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g.
Betpult n. (-s,-e) : bank-ilinek g., kador-bediñ b.
betr. [*berradur evit* **betreffend / betreffs / betrifft**] : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.
Betr. [*berradur evit* **Betreff**] : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g.
Betracht g. (-s) : preder g., evezh g., pled g., fed g., sellad g., studi b. ; *in Betracht (t-c'h),* o vezañ, en abeg da, abalamour da, dre ma, dre an abeg ma, dre berzh, dre-benn, gant ; *in Betracht kommen,* bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; *etwas in Betracht ziehen,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, lakaat evezh gant (war, da, ouzh) udb, teuler kont ouzh udb, teuler evezh ouzh (da, en, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler pled ouzh (gant, da, war) udb, teuler perzh ouzh udb, teuler meiz war (ouzh, d') udb, ober fed d'udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, reiñ studi d'udb, ober istim eus udb ; *ich ziehe so*

etwas nicht in Betracht, ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen,* ma vez dalc'het kont eus an holl selladoù, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; *wir werden alle Aspekte dieser Frage in Betrach ziehen,* arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez ; *das kommt nicht in Betracht,* **a)** dibouez eo kement-se, bihan dra eo, disterdra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kement-se ne laz ket, kement-se ne gont ket ; **b)** n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *außer Betracht bleiben,* chom er-maez a gont ; *es muss außer Betracht bleiben,* gwelloc'h eo lakaat van ebet gant kement-se, na reomp ket van eus an dra-se, na lakaomp van ebet gant an dra-se, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, lakaomp an dra-se a-gostez (er-maez eus ar c'hoari, er-maez a gont) ; *etwas außer Betracht lassen,* na ober van eus udb, na zerc'hel kont eus udb, sigotañ udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

betrachten V.k.e. (hat betrachtet) : **1.** gweladuriñ, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, kompren war, kompren e, plediñ gant (war, ouzh), eveshaat ouzh, desellet ouzh, sellet gant evezh ouzh, sellet pizh ouzh, evezhiañ, bizitañ ; *etwas mit der Lupe betrachten, etwas unter der Lupe betrachten,* sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; *ein Bild aufmerksam betrachten,* arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn ; *er betrachtete das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *etwas als Ganzes betrachten,* sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h ; **2.** kontañ, ober udb eus u.b., ober udb gant u.b., sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, lakaat, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kantverzhout evel, kemer evit, istimañ evel ; *man betrachtet ihn als Deserteur,* hennezh a zo kontet dizertour, tremen a ra da zizertour, e istimañ a reer evel dizertour, graet e vez un dizertour anezhañ, graet e vez un dizertour gantañ ; *jemanden als einen Freund betrachten,* sellet u.b. evel e vignon, kemer u.b. evit e vignon, ober e vignon gant u.b. ; *jemanden als tot betrachten,* soñjal (krediñ d'an-unan) ez eo marv u.b., lakaat marv u.b. ; *ich betrachte das als sicher,* n'eus mar ebet war an dra-se evidon, un dra sur eo da'm soñj, touiñ a rafen war gement-se, derc'hel a ran an dra-se da wir, derc'hel a ran an dra-se evit gwir, sellet a ran ouzh an dra-se evel un dra sur ; **3.** [dre skeud.] *wir müssen die Angelegenheit von allen Seiten betrachten,* ret eo deomp delc'her kont eus an holl selladoù ; *wir werden diese Frage unter allen Gesichtspunkten betrachten, wir werden alle Aspekte dieser Frage betrachten,* arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez.

V.em. **sich betrachten** (hat sich (t-rt) betrachtet) : **1.** (t-rt) *sich betrachten als,* en em lakaat da, en em gavout, en em gontañ ; **2.** (t-rt) *er betrachtet sich dauernd,* tremen a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e vuhez o sellet outañ e-unan ; **3.** (t-d-b) *sich ein Bild aufmerksam betrachten,* arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn.

Betrachten n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.

Betrachter g. (-s,-) : **1.** evezhier g., eveshaer g. ; **2.** seller g., sellour g., arvester g., arvestiad g.

beträchtlich ag. : bras, meur, meurdezus, a bouez, pouezus, pouezek, heverk, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm (-kont, -goñvor), divoder, hep moder, divent, diharz, spontus.

Adv. : -tre, -kaer, -kenañ, -bras, -divent, spontus.

Beträchtlichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g.

Betrachtung b. (-,-en) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g., preder g., prederennoù lies., prederiadenn b., sellad g. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Betrachtungen eingeschlichen,* en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *bei näherer Betrachtung,* goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, goude bezañ arsellet an dra-se ; *Betrachtungen anstellen,* prederiañ ; *Betrachtungen über etwas anstellen,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

Betrachtungsweise b. (-,-n) : doare da sellet ouzh an traoù g., doare da welet an traoù g., gwel g.

Betrag g. (-s,-beträge) : somm b., sammad g., hollad g., pegementad g., pegement g., sav g. ; *abgerundeter Betrag,* som krennet b., sammad krennet g., hollad krennet g. ; *ziemlich hoher Betrag,* sammad gouest g. ; [kenw.] *schuldiger Betrag, fälliger Betrag,* som dleet b., sammad dleet g., dleoud g. ; *bis zum Betrage von tausend Euro,* betek mil euro ; *Betrag erhalten,* paeet ; *Betrag bar erhalten,* paeet war al lec'h, paeet war an tomm, paeet war an tach, paeet gant arc'hant diouzhtu ; *einen Betrag einem Konto gutschreiben,* lakaat ur sammad war ur gont, kredekaat ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben,* pourvezañ e gont ; [melestradur.] *zu viel erhobener Betrag,* arc'hant re yalc'het g., resavad g.

betragen V.k.e. (beträgt / betrug / hat betragen) : [kenw.] sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; *die Rechnung beträgt tausend Euro,* sevel a ra al lizher-dle da vil euro, mont a ra ar fakturenn d'ober mil euro ; *sein Monatslohn*

beträgt dreitausend Euro, gounit a ra tri mil euro d'e viz ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde beträgt vierundzwanzig Stunden,* dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini.
V.em. **sich betragen** (beträgt sich / betrug sich / hat sich (t-rt) betragen) : en em ren, en em zelc'her, kundu, kunduiñ ; *sich schlecht betragen,* bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ.
Betragen n. (-s) : emzalc'h g., kundu b., doareoù lies., neuz-dalc'h b., stuzioù lies., gizioù lies. ; *sich mit seinem Betragen nach jemandem richten,* kemer skouer diouzh (diwar) u.b., kemer u.b. da skouer, ober diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., en em ren (en em zelc'her) diouzh skouer u.b., drevezañ u.b. en e emzalc'h ; *schlechtes Betragen,* gwallgundu b., gizioù fall lies.
betrauen V.k.e. (hat betraut) : *jemanden mit etwas betrauen*, fiziout udb en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., gervel u.b. d'ur garg bennak, daveiñ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, reiñ karg d'u.b. evit ober udb, lakaat u.b. e karg eus udb, reiñ galloud d'u.b. evit ober udb, lakaat ur garg bennak etre daouarn u.b. ; *jemanden damit betrauen, etwas zu regeln,* reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit betrauen, etwas aufzuklären,* reiñ udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit,* reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; *ich war damit betraut, die Post abzuholen,* din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri.
betrauern V.k.e. (hat betrauert) : *jemanden betrauern,* dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., kañvaouiñ d'u.b.
betrauernswert ag. : keuzius, despetus, keuziadus.
beträufeln V.k.e. (hat beträufelt) : skuilhañ takenn-ha-takenn.
Betreff g. (-s) : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g. ; *in Betreff (t-c'h),* a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.
betreffen V.k.e. (betrifft / betraf / hat betroffen) : **1.** kouezhañ war, degouezhout war, degouezhout gant, skeiñ, azrec'hiñ, tizhout, plavañ war, reuziañ ; *ein schweres Unglück hat ihn betroffen,* ur gwall zroug (ur walleur vras) a zo kouezhet warnañ, ur gwalleur bras 'zo degouezhet warnañ, hennezh en deus e damm planedenn, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad ; *die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer,* treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed ; **2.** *jemanden betreffen,* nec'hiñ (chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hañsiñ u.b., ober chal d'u.b., fromañ u.b., enkreziñ u.b. ; **3.** [dre astenn.] sellet ouzh, tennañ da ; *was Sex betrifft, ist jeder frei,* pep hini a ra pezh a gar gant e revr, pep den a ra pezh en deus c'hoant gant e revr, pep hini a ra pezh a blij dezhañ gant e revr ; *was das betrifft,* er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *was dich betrifft,* evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evit ar pezh a sell ouzhit, evit ar pezh a sell ac'hanout, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was seine Eltern betrifft,* evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *das betrifft dich auch,* heñvel dra ganit, heñvel eo evit a sell ouzhit ; *das betrifft mich nicht,* ne sell ket ouzhin ; *es betrifft sie, sie sind davon betroffen,* ar re-se o deus da welet, kement-se a sell outo.
Anv-gwan verb II : **betroffen 1.** *betroffen sein,* bezañ touchet, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan ; *er schwieg betroffen,* stouvet e voe diouzhtu, motet e voe war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *jemanden betroffen machen,* nec'hiñ (nec'hañsiñ, chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), ober chal d'u.b. ; **2.** [gwir] *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein,* kaout difenn da (bezañ difennet ouzh an-unan) chom en ul lec'h bennak.
betreffend ag. : **1.** a-zalc'h ouzh, hag a sell ouzh, hag a denn da, a-zivout, diwar-benn, e-keñver, a-fet, war-bouez, diwar-bouez ; **2.** [gwir] kembeliek ; *die betreffende Behörde,* ar bennadurezh kembeliek b., ar bennadurezh (ar gwazadur g.) e karg eus an afer b. ; **3.** *der betreffende Plan,* ar raktres a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., ar raktres e dalc'h g., ar raktres e kont g.
Betreffende(r) ag.k. g./b. : an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalc'h g., an hini e kont g.
betreffs araog. (merk ebet pe t-c'h) : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet.
betreiben V.k.e. (betrieb / hat betrieben) : **1.** kas en-dro ; *die Bahn wird elektrisch betrieben,* an tredan an hini eo a gas en-dro an trenioù, graet e vez gant an tredan evit kas en-dro an trenioù ; **2.** [dre skeud.] plediñ gant (war,ouzh), pleustriñ, pleustriñ gant, ober war-dro, ober en-dro da, bezañ en-dro da ; *ein Geschäft betreiben,* derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, kunduiñ un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *eine Gaststätte betreiben,* derc'hel ostaleri, bezañ ostaleri gant an-unan, kunduiñ un ostaleri ; *eine Reinigung betreiben,* delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; *Studien betreiben,* bezañ war e studi ; *einen Bauernhof betreiben,* derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben,* hini eus an tiegezh n'int ket a boan da chom er feurm ; *er betreibt zehnerlei zugleich,* un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; **3.** [gwir] *einen Prozess betreiben,* poursuiñ ur prosez, kas un afer da benn dirak ul lez-varn (dirak ar varn).
Betreiben n. (-s) : **1.** pleustrerezh g., pleustr g., pleustriñ, embreg g. ; **2.** *Betreiben eines Prozesses,* keisiadur g. ; *auf Betreiben von ...,* dre (war) ali u.b. / dre atiz u.b. (Gregor), broudet gant u.b., diwar atiz u.b., war atiz u.b., diwar ali u.b., aliet gant u.b.
Betreiber g. (-s,-) : **1.** dalc'her g., ostiz g. ; **2.** merour g. ; **3.** korvoer g.
Betreibung b. (-) : **1.** merouriezh b. ; **2.** dalc'hidigezh b. ; **3.** implij g., korvoerezh g., korvoadur g. ; **4.** [Bro-Suis]

dastumadeg b., dastumadur g., enkefiadur g., daspugnadur g.

betresst ag. : galoñset.

betreten[1] V.k.e. (betritt / betrat / hat betreten) : mont e-barzh, teuler troad e ; *die Kanzel betreten,* pignat en e gador-brezeg, pignat en e gador-sarmon ; *ein Haus betreten,* teuler troad en un ti ; *als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte,* diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù ; *wir betreten feuertrunken, Himmlische, dein Heiligtum,* setu ni, gant gred entanet, war dreuzoù dor da neved ; **2.** [Bro-Aostria, Bro-Suis] tapout, pakañ, sourpren, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.], en em gavout [war u.b.], lakaat an dorn war.

betreten[2] ag. : **1.** *betretener Weg,* hent gwenn (kannet, pilet) g. ; **2.** [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, nec'het, abaf, stouvet, motet, morc'hedus, trekouet, feson ar boan-spered warnañ, neuz an enkrez war e zremm, nec'h hag enkrez en e gerc'henn, diaes evel en ur roched reun, karget e vazh a spern ; *er schwieg betreten,* chom a reas alvaonet-holl, chom a reas abaf, stouvet e oa, motet e oa, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *betretenes Schweigen,* tav a ziaezamant, tav nec'het g.

Betreten n. (-s) : *Betreten des Rasens strengstens verboten !* difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn !

Betretenheit b. (-) : strafuilh g., strabouilh g., nec'hamant g., trekou g., turlut g.

Betretungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] *im Betretungsfall,* e ken kaz ma vefe torret al lezenn.

betreuen V.k.e. (hat betreut) : ober war-dro, ober evezh da, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant, kaout prederi ouzh, kemer preder gant, intent ouzh, soursial ouzh, klevet ouzh, enframmañ, heñchañ, kempenn, kemer kur a, kunduiñ ; *Kinder betreuen,* ober war-dro bugale, ober diouzh bugale, ober en-dro da vugale, ober ouzh bugale, plediñ (prederiañ) gant bugale, intent (soursial) ouzh bugale, klevet ouzh bugale, kempenn bugale ; *solange sie krank ist, werde ich sie betreuen,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved.

Betreuer g. (-s,-) : 1. atebeg g. ; 2. [sport] prederier g., akeder g. ; 3. monitour g., kasour g.

Betreuung b. (-) : **1.** skoazellerezh g., skoazell b., gwared g., gwarederezh g. ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *medizinische Betreuung,* prederioù mezegel lies. ; **2.** evezhierezh g., kontrollerezh g. ; **3.** sternezh b. ; **4.** koskor prederiañ g.

Betreuungsbehörden lies : pennadurezhioù atebek lies., pennadurezhioù kembeliek lies.

Betreuungspersonal n. (-s) : **1.** sternezh b. ; **2.** koskor prederiañ g.

Betrieb g. (-s,-e) : **1.** embregerezh g. ; *industrieller Betrieb,* stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., embregerezh bras g. ; *landwirtschaftlicher Betrieb,* stal labour-douar b., P. tachenn b.

2. mont en-dro g., standur b., sermoul g., labour g., labourerezh g., obererezh g., oberiantiz b. ; *störungsfreier Betrieb,* mont en-dro distrafuilh g., standur distrafuilh b. ; [dre astenn.] *Baustelle im Betrieb,* chanter war ober g., chanter hag a ya en-dro g. ; *im Betrieb sein,* mont en-dro, bezañ en arver, treiñ ; *außer Betrieb,* na labour ket ken, na vez ket implijet ken, na ya ket en-dro ken, serr, direnket, aet er sac'h, e-maez arver, trelatet ; *die Maschine ist außer Betrieb,* direnket (sac'h, bourdet, bourt, houbet, soc'het) eo ar mekanik, gludet emañ ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se, trelatet eo ar mekanik ; *in Betrieb setzen,* lakaat en arver, lakaat da vont en-dro, lakaat el labour, lakaat da labourat, lakaat da dreiñ, reiñ lañs da, digeriñ, kas en-dro ; *wieder in Betrieb setzen,* reiñ lañs en-dro da, digeriñ a-nevez, lakaat da labourat a-nevez, lakaat da dreiñ adarre, adlakaat el labour ; *eine Bahn in Betrieb setzen,* digeriñ un hent-houarn ; *den Betrieb wieder aufnehmen,* adstagañ ganti, adkregiñ gant al labour.

3. charre g., fourgas g., monedone g., birvilh g., dever g., lavig g., kabal b., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fifil g., kas-digas g./b., kas g./b., keflusk g., mesk g., meskadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b., fiñv g., kalz a hej hag a brez ; *auf dem Bahnhof war starker Betrieb,* stank-ha-stank e oa an tremen-distremen en ti-gar, kas-digas bras a oa er porzh-houarn, kalz a fiñv a oa en ti-gar, kalz a hej hag a brez a oa en ti-gar, kabal ha fourgas a oa en ti-gar ; P. *in dieser Straße herrscht immer großer Betrieb,* mesk (birvilh, hej ha prez, charre, dever, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, fifil, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez) a vez atav er straed-mañ.

betrieblich ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh, … embregerezh, … an embregerezh.

betriebsam ag. : dever ennañ, pres ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, fonnus, gres, grizias, taolet-bras d'al labour, labourus, lamprek, oberiant, oberius, strivant, divorfil, bec'h warnañ, bev-buhez, bev-buhezek ; *betriebsame Frau,* kaerell b., plac'h taolet-bras d'al labour b.

Betriebsamkeit b. (-) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., dispac'herezh g., hej ha pres g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fifil g., keflusk g., fich g., frelle g., oberiantiz b., fiñv g.

Betriebsanalyse b. (-,-n) : [melestr.] dielfennadur ar c'horvoiñ g.

Betriebsangehörige(r) ag.k. g./b. : ezel eus koskor an embregerezh g.

Betriebsanlagen lies. : aveadurioù lies., staladurioù lies., stalioù-labour lies., labouradegoù lies., embregerezhioù lies.

Betriebsanleitung b. (-,-en) : mod-arver g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij lies., dornlevr impljout g.
Betriebsausflug g. (-s,-ausflüge) : beaj aozet gant an embregerezh b.
Betriebsausgaben lies. : mizoù korvoiñ lies., kargoù korvoiñ lies.
Betriebsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor embregerezh g.
Betriebsberater g. (-s,-) : aozer-kuzulier g.
betriebsbereit ag. **/ betriebsfertig** ag. **/ betriebsfähig** ag. : gwezhiadek, prest da vont en-dro, pare da vont en-dro, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiadek, war e ahelioù, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.
Betriebsbesichtigung b. (-,-en) : gweladenn embregerezh b.
betriebsblind ag. : chomet da ginviañ e trepetoù ar vuhez en un embregerezh, chomet da gozhañ e morloc'h ar pemdez en un embregerezh.
Betriebsdauer b. (-) : pad korvoiñ g.
Betriebsdruck g. (-s,-e) : [gaz] gwask arc'hwelañ g., gwask mont en-dro g.
Betriebseigenschaften lies. : [tekn.] dezverkoù ar mont en-dro lies., dezverkoù arc'hwelañ lies.
Betriebseinnahmen lies. : dedaoladoù korvoiñ lies., savadoù ar c'horvoiñ lies.
Betriebseinstellung b. (-,-en) : serridigezh an embregerezh b., ehan korvoerezh g., ehan korvoiñ g.
Betriebsergebnis n. (-ses,-se) : kont korvoerezh b., disoc'h korvoiñ g.
Betriebsertrag g. (-s,-erträge) : dedaolad korvoiñ g., gounidoù korvoiñ lies., askor korvoiñ g.
betriebsfähig ag. : **1.** oberus, implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; **2.** korvoadus
betriebsfertig ag. : oberus, implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.
Betriebsferien lies. : ehan bloaz g. ; *geschlossen wegen Betriebsferien,* serret dre-benn ehanoù.
Betriebsfonds g. (-,-) : arc'hant ar mont en-dro g., arc'hant c'hwel g.
betriebsfremd ag. : estren d'an embregerezh, diavaez d'an embregerezh, n'eo ket eus an embregerezh.
Betriebsführer g. (-s,-) : rener g., embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g.
Betriebsführung b. (-,-en) : **1.** renerezh un embregerezh g., leviadur un embregerezh g. ; **2.** penn an embregerezh g.
Betriebsgeheimnis n. (-ses,-se) : rin korvoiñ g., rin micherel g., sekred micherel g.
Betriebsgewinn g. (-s,-e) : gounidoù korvoiñ lies.
betriebsintern ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh, … an embregerezh.
Betriebsinventar n. (-s,-e) : dafar korvoiñ g.
Betriebskapital n. (-s,-ien) : kevala korvoiñ g., kef roul-moneiz g., arc'hant c'hwel g.
Betriebsklima n. (-s) : aergelc'h en embregerezh g., aergelc'h embregerezh g.
Betriebskosten lies. : mizoù korvoiñ lies., kargoù korvoiñ lies.
Betriebskrankenkasse b. (-,-en) : kenwarez kleñved g.
Betriebskurve b. (-,-n) : [dre skeud.] P. *mit Betriebskurven,* dislivet e zaoulagad, distronk(et) e zaoulagad, karzhet e zaoulagad dindano.
Betriebsleiter g. (-s,-) : **1.** rener embregerezh g., penn embregerezh g., patrom g. ; **2.** penngorvoer g.
Betriebsleitung b. (-,-en) : **1.** renerezh un embregerezh g., leviadur un embregerezh g. ; **2.** penn an embregerezh g.
Betriebsmaterial n. (-s,-ien) : dafar korvoiñ g.
Betriebsnudel b. (-,-n) : [dre skeud.] tarin da farsal g., entaner g., paotr ar gordenn a-raok g. ; *er ist eine Betriebsnudel,* hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplted (da lakaat bourrapl) ; *sie ist eine Betriebsnudel, ,* homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.
Betriebsnormung b. (-,-en) : skoueriekadur ar c'horvoiñ g.
Betriebsobmann g. (-s,-männer) : dileuriad an implijidi g.
Betriebsordnung b. (-,-en) : reoliadur diabarzh an embregerezh g.
Betriebspersonal n. (-s) : koskor an embregerezh g.
Betriebsprüfung b. (-,-en) : kontrolladenn gemedel b., enselladenn gemedel b.
Betriebsrat[1] g. (-s,-räte) : poellgor embregerezh g.
Betriebsrat[2] g. (-s,-räte) : dileuriad an implijidi g., ezel eus poellgor an embregerezh g.
Betriebsrechnung b. (-,-en) : kont korvoerezh b.
Betriebsrestaurant n. (-s,-s) : preti embregerezh g.
Betriebsschluss g. (-es) : fin an devezh labour b.
betriebssicher ag. : sur, solius ; *diese Maschine ist betriebssicher,* fiziañs a c'haller lakaat er mekanik-se.
Betriebssicherheit b. (-) : soliusted b., mont en-dro solius g.
Betriebsspannung b. (-,-en) : [tredan] tredanvarr arc'hwelañ g., tredanvarr mont en-dro g.
Betriebsstätte b. (-,-n) : lec'h korvoiñ g.
Betriebsstilllegung b. (-,-en) : serridigezh an embregerezh b., ehan korvoerezh g., arsav korvoiñ g.
Betriebsstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez fardañ g. ; **2.** trelosk g.
Betriebsstörung b. (-,-en) : rouestladenn b., direizh g., direnkadur g., diaesadur g., sac'hadenn b.
Betriebssystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ b.
Betriebssystemkern g. (-s,-e) : [stlenn.] kraoñell ar reizhiad korvoiñ b.
Betriebsumstellung b. (-,-en) : 1. nevezadur ar c'henderc'h g. ; 2. tolpadur embregerezhioù g. ; 3. treuzfurmadur an embregerezh g.
betriebsunfähig ag. : na ya ket en-dro ken, direnket, aet er sac'h, e-maez arver ; *betriebsunfähig machen,* direnkañ, dizeeunañ, diwikefreañ.
Betriebsunfall g. (-s,-unfälle) : **1.** gwallzarvoud labour g. ; **2.** [dre fent] darvoudenn chalus b., darvoudenn chifus b.

Betriebsvereinbarung b. (-,-en) : kenemglev embregerezh g.
Betriebsverfassung b. (-,-en) : aozadur an embregerezh spisaet gant ar reoliadur diabarzh g.
Betriebsverfassungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout aozadur an embregerezhioù b., lezenn a-zivout poellgorioù an embregerezhioù b.
Betriebsverhältnisse lies. : stad an traoù en un embregerezh b., aozioù arc'hwelañ lies.
Betriebsverlegung b. (-,-en) : treuzlec'hiadur embregerezh g.
Betriebsvermögen n. (-s) : 1. kevala korvoiñ g. ; 2. klaviadoù lies.
Betriebsversammlung b. (-,-en) : bodadeg-veur ar c'hoskor b.
Betriebsverwaltung b. (-,-en) : melestradur embregerezh g., melestradur an embregerezh g.
Betriebsvorschriften lies. : kemmenadurioù korvoiñ lies., kemennadurezhioù korvoiñ lies.
Betriebswirt g. (-s,-e) : diplomad war ar mererezh g.
Betriebswirtschaft b. (-) / **Betriebswirtschaftslehre** b. (-) : skiantoù ar merañ b.
Betriebszeit b. (-,-en) : amzer arc'hwelañ b.
Betriebszugehörigkeit b. (-) : aparchant d'an embregerezh g., perzhouriezh e koskor an embregerezh b.
Betriebszugehörigkeitszulage b. (-,-n) : arc'hopr hended g.
Betriebszustand g. (-s,-zustände) : **1.** stad an traoù en un embregerezh b. ; **2.** *im Betriebszustand,* prest da vont en-dro, e ratre, e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom.
Betriebszweig g. (-s,-e) : gennad labourerezh g., skourr obererezh g.
betrinken V.k.e. (betrank / hat betrunken) : lakaat da vezañ mezv, mezviñ, badaouiñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), beuziñ, plantañ boeson [en u.b.], P. louzaouiñ.
V.em. **sich betrinken** (betrank sich / hat sich (t-rt) betrunken) : tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant ; *sie betrinkt sich,* emañ o vezveziñ.
betroffen ag. : **1.** *betroffen sein,* bezañ touchet, bezañ skodeget, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan, bezañ mantret ; *ganz betroffen,* souezhet-marv, gwall vantret ; *er schwieg betroffen,* stouvet e voe diouzhtu, motet e voe war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *betroffen machen,* enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, gwaskañ ar galon, poaniañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, trekouiñ, bec'hiañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ranngaloniñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, gwanañ, trebouliñ ; **2.** [gwir] *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein,* kaout difenn da chom en ul lec'h bennak, bezañ difennet ouzh an-unan chom en ul lec'h bennak.
Betroffene(r) ag.k. g./b. : an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalc'h g., an hini e kont g.
Betroffenheit b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g.
betröpfeln / betropfen V.k.e. (hat betröpfelt / hat betropft) : skuilhañ takenn-ha-takenn.
betrüben V.k.e. (hat betrübt) : tristaat, enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., niñval, chagrinañ, chagriniñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, morfontiñ, gwaskañ, gwaskañ ar galon, melreañ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, trekouiñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, gwanañ, begañ, kargañ war, diskoñfortañ, grevañ, gwanañ ; *tief betrüben,* gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ ; *Sie haben ihn tief betrübt,* e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; *diese Worte betrübten ihn,* ar c'homzoù-se a lakeas anezhañ da vezañ doaniet, chifañ a reas gant ar c'homzoù-se.
V.em. **sich betrüben** (hat sich (t-rt) betrübt) : tristaat, tapout kalonad, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, kemer glac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, malañjeriñ, tregasiñ, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, melreañ, kaout melre, niñval, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, gwalañjeriñ, morfontiñ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont diaes e benn, mont e benn e gin, en em ziaezañ, diaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em dreboulíñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalañ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ

nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ morc'hedus, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, hirvoudiñ, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spern.

betrübend ag. / **betrüblich** ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, chalus, ankenius, doanius, nec'hañsus, rec'hus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, margalonus, maritellus, melreüs, morfontus, trabasus, tregasus, trevellus, anoazus, trechalus, gwaskus.

betrüblicherweise Adv. : siwazh.

Betrübnis b. (-,-se) : rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkrez g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., trevell g., glac'har g./b., tristidigezh b., ambloari g., gwalañjer g., huanad g., malañjer g., margalon b., melre g., torr-spered g.

betrübt ag. : damani, trist, tristik, malañjer, malañjerek, morc'hedus, anoazet, nec'hek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, enkrezet, war enkrez, enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, gwasket e galon, doaniet ; *betrübt aussehen,* bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ neuz an enkrez war e zremm, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered warnañ, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *warum seht ihr so betrübt aus ?* perak dremmoù ken doaniet ? ; *betrübt sein,* damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, glac'hariñ, kemer glac'har, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ en huanad, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, trefuiñ, bezañ dindan bec'h, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kemer safar, bezañ karget e vazh a spern ; *zutiefst betrübt,* marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet ; *warum siehtst du denn so betrübt aus ? warum machst du ein so betrübtes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Betrug g. (-s) : **1.** bratellerezh g., tromplerezh g., tromplezon g., touellerezh g., saouzan g., c'hwiberezh g., touell g., touelladenn b., touelladur g., tro-bleg b., taol-ganas g., desevañs b., desevidigezh b., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., flod g., floderezh g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tapadenn b., treitouriezh b., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., truflerezh g., strobinell b., strobinellerezh g., touzadenn b., dizonestiz b., kammober g., laeradenn b., laeroñsi b. ; *offenbarer Betrug,* bratellerezh (tromplerezh, tromplezon, touellerezh) anat g., bratellerezh hewel g. ; *aus eigener Erfahrung weiß ich, was Betrug heißt,* gouzout a ran an dra-se eus bezañ bet touellet ; *frommer Betrug,* gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; **2.** doganiezh b.

betrügen V.k.e.(betrog / hat betrogen) : touellañ, tromplañ, rouzañ, donobiñ, lovriñ, lorbiñ, saouzaniñ, bourdañ, trellañ, sorc'henniñ, desev, flipat, baratañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, kilhañ, gludañ, klaviañ, toazañ, bratellat, nezañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, kabestrañ, berlobiañ, faziañ, filimiñ, flodañ, punañ, korvigellañ, gwalldapout, paltokiñ, flemmañ, raskañ, tizhout, truflañ, strobinellañ, abuziñ, c'hwennat, bamañ, ober dizonestiz ha dislealded da, laerezh ; *jemanden betrügen,* touellañ u.b., tromplañ u.b., trellañ u.b., kilhañ u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., desev u.b., bourdañ u.b., c'hoari u.b., flipat u.b., friponat u.b., c'hwennat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., laerezh u.b., kac'hat e godell u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu betrügen,* klasket en doa e c'hennañ eus dek euro ; *er hat dich betrogen,* tromplet out bet gantañ, c'hoariet out bet gantañ, flipet out bet gantañ, c'hwennet out bet gantañ, laeret out bet gantañ ; *seine Kunden betrügen,* laerezh e arvalien ; *mich betrügt man nicht,* n'on ket paotr da lonkañ silioù, n'on ket paotr da lonkañ kelien, n'eo ket dall va saout, n'on ket paotr da lonkañ kement gaou a lavarer din, n'eo ket tanav va lêr, n'eo ket pemoc'h va leue, n'on ket den da blomañ kelien, n'on ket den da lonkañ kañvaled (lostoù leue, poulc'hennoù, prun), me a oar pet favenn a ya d'ober nav, ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ; *er wurde um seinen Tageserlös betrogen,* outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour ; *sich beim Spiel betrügen lassen*, bezañ dic'hloanet en ur c'hoari (Gregor), bezañ touzet en ur c'hoari ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen*

(Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar „ren unan bennak“ kement ha touellañ anezhañ ; *der Betrogene,* an houperig g. ; *der betrogene Ehemann,* Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., an dogan g., ar c'horneg g., an dañvad g., ar golo-pod g., ar maout g. ; *die Frau des betrogenen Ehemannes,* an doganenn b., an avoultrerez b., ar gatell b. ; *sie betrügt ihren Ehemann,* doganañ a ra he gwaz, koefañ a ra he gwaz, tromplañ a ra he gwaz ; *seine Frau betrügt ihn,* dougen a ra kerniel, kornek eo ; *seinen Ehepartner betrügen,* tromplañ e bried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat ; *der betrogene Betrüger,* al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g.

Betrüger g. (-s,-) : toueller g., c'hwib g., c'hwiblaer g., floder g., barater g., desever g., fazier g., friper g., touzer g., ganaz g., lorber g., korvigeller g., troideller g., trompler g., trufler g., taper g., paker g., straner g., gwidal g., strobineller g., bamer g., feller g., lapin g., laer g. ; *der betrogene Betrüger,* al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g. ; *einen Betrüger betrügen,* doublañ un trompler ; *du bist ein verdammter Betrüger,* n'out nemet ul laer ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Betrüger zu tun haben,* kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ.

Betrügerei b. (-,-en) : **1.** floderezh g., flod g., tromplerezh g., touell g., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., trubarderezh g., tro-bleg b., desevidigezh b., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., truflerezh g., saouzan g., stranerezh g., strobinellerezh g., taol-ganas g. ; **2.** doganiezh b.

betrügerisch ag. : flodus, malisius, dizonest, desevus, dizeeun, fazius, filimus, truchus, ganas, gwidal, kamm, tromplus, gaouius, gaouiat, treuz, touellus, doubl, trellus, sorc'hennus, filimus, korvigellus, troidellek, troidellus, strobinellus, bamus, lorbus, lorber ; *betrügerischer Bankrott,* freuz-stal flodus ha malisius g. (Gregor), freuz-stal dizonest g. ; *das ist betrügerisch erschlichenes Geld,* n'eo ket deuet an arc'hant-se dre an hent eeun.

betrunken ag. : mezv, bourr, lañset, lanson, mav, leun-win, leun a win, leun, leun e revr, tommet mat, trenk, barr, diwar re, du, leun, leun e gorf, erru lous e fri, evet dezhañ, boeson gantañ ; *er ist betrunken,* mezv eo, bourr eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, barr eo, karrigellet eo, ur garrigellad en deus, leun eo, leun eo e revr ; *betrunkene Frau,* mezvez b., maouez mezvez b. ; *sie ist betrunken,* honnezh a zo mezvez ; *die Betrunkenen,* an dud vezv lies., P. an traoù koaget lies. ; *jemanden betrunken machen,* plantañ boeson en u.b., lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennvezviñ u.b., troñsañ u.b., ifamañ u.b., badaouiñ u.b., P. louzaouiñ u.b. ; *eine Frau betrunken machen,* mezveziñ ur vaouez ; *betrunken sein,* bezañ mezv, bezañ tomm d'e fri, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ ganti, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ aet ganti, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, na vezañ diwar an dour, bezañ druz e c'henoù, bezañ erru ront e votoù, bezañ tomm d'e forn, bezañ tomm e forn gant an-unan, bezañ brignen ouzh e c'henoù, bout a-barzh, bezañ barr, bezañ evet d'an-unan, bezañ boeson gant an-unan ; *völlig betrunken, sinnlos betrunken,* dotu, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-mik-dall, mezv-poch, mezv-put, mezv-kollet, moñs-dall, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, bourr da greviñ, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, na c'hall ket mui dougen e gig, leun, leun e revr.

Betrunkenheit b. (-) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerezh g.

Betschwester b. (-,-n) : bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., liperez dour benniget b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b., razhez iliz b., razhenn iliz b., debrerez sent b., P. liperez revr ar sent b. ; *eine echte Betschwester sein,* debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent, bout bepred etre ar beleg hag an aoter.

Betsi b. : Eliza b., Lizaig b.

Betstuhl g. (-s,-stühle) : helmoer g., bank-ilinek g., kador-bediñ b., kador-ilinek b., pased b.

Bett n. (-s,-en) : **1.** gwele g., gwelead g. ; *kümmerliches Bett,* fled g. ; *ein gutes Bett,* ur gwele mat g. ; *gemütliches Bett, sanftes Bett, weiches Bett,* gwele klet g., gwele blot g., gwele bouk g., gwele mouk g., gwele kuñv g., gwele blin g. ; *Klappbett,* gwele-pleg ; *Brautbett,* gwele-eured g. ; *Sterbebett,* gwele-kañv g., gwele diwezhañ g., kabeled b. ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett,* gwele raktal g. ; *in einem weichen Bett sterben,* mervel war ar pluñv ; *zwei zusammengerückte Betten,* daou wele touch lies. ; *kleines Bett,* goudor g. ; *Einzelbett,* gwele unan g. ; *Doppelbett,* gwele daou g. ; *ein Bett machen,* aozañ (ober, fichañ, kempenn) ur gwele, ober un tamm kempenn d'ur gwele, reiñ un tamm kempenn d'ur gwele ; *Bett ohne Vorhänge,* gwele-rez g. ; *Bett mit Vorhängen,* gwele-stign g. ; *ein Bett überziehen*, kempenn ur gwele (Gregor), lakaat liñselioù war ur gwele ; *ein Bett aufschlagen,* lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleiñ ur gwele, diaozañ ur gwele, freuzañ ur gwele ; *das Bett zerwühlen,* fourdouilhat ur gwele ; *das Bett lüften,* aveliñ ar gwele, freskaat ar gwele ; *die Betten*

abziehen, tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù ; *das Bett hüten,* bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor), chom a-stok war e wele, bezañ war e wele ; [dre skeud.] *ans Bett fesseln,* rediañ da chom er gwele (war e wele), delc'her war e wele ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett,* dalc'het e oa war he gwele gant ar jahin ; *sie war ans Bett gefesselt,* chom a reas a-stok war he gwele, dalc'het e oa war he gwele, forset e oa da chom war he gwele, e-giz staget e oa war he gwele, chom a reas seizet war he gwele, nasket e oa war he gwele gant ar poanioù ; *er liegt immer noch im Bett,* n'eo ket deuet e-maez e wele c'hoazh, chom a ra da flaeriañ ; *sie lag schon drei Tage auf ihrem Bett,* tri devezh a oa ma edo war he gwele ; *zu Bett bringen, ins Bett legen,* gweleata, lakaat en e wele, lakaat da gousket ; *sich zu (ins) Bett legen, ins Bett steigen,* mont d'e wele, en em lakaat en e wele, mont en e wele, P. mont da blouzañ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont da flutañ, mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich aufs Bett schmeißen,* en em deuler war e wele ; *Kopfende des Bettes,* pennwele g., penn ar gwele g., krec'h ar gwele g. ; *Fußende des Bettes,* penn-traoñ ar gwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g., lost ar gwele g., traoñ ar gwele g. ; *Raum zwischen Bett und Wand,* gwenojenn b. ; *vom Bett aufstehen,* diweleiñ, sevel ag e wele, sevel eus e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwenañ, didortañ, dihoubañ diouzh e wele, ober fraoñv-lostenn, diglozañ ; *an jemandes Bett stehen, an jemandes Bett sitzen,* bezañ ouzh troad gwele u.b., bezañ e-tal gwele u.b., bezañ ouzh pennwele u.b. ; *jemanden an jemandes Bett (t-rt) rufen,* gelver u.b. ouzh pennwele un den klañv ; *Bett mit einer mit Federn gefüllten Matratze,* gwele pluñv g. ; *Bett mit einer mit Spreu gefüllten Matratze,* gwele pell g. ; *Bett mit einer mit Pflanzenfasern gefüllten Matratze,* gwele reun-geot g., gwele reun-gwez g., gwele reun-plant g. ; *Bett mit Drahtmatratze,* gwele orjal g. ; *wir schliefen in einem Bett zu dritt,* tri e oamp en ur gwelead ; *im selben Bett schlafen,* bezañ en ur gwelead ; *ein Bett voller Kinder,* ur gwelead bugale g. ; *Kindchen, du hast schon wieder ins Bett gemacht,* pokiol, graet ac'h eus bilh en toutou adarre ; *im Bett gemacht haben,* birviñ e gouez dindan an-unan, bezañ staotet en e wele ; *viele Federn machen ein Bett,* an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez ; **2.** dilhad-gwele lies. ; *Federbett,* golc'hed-plu b. ; **3.** [gwir] *von Bett und Tisch getrennt,* dispartiet a gorf hag a vadoù / dispartiet ken evit ar c'horf ken evit ar madoù / dispartiet ken a gorf ken a vadoù (Gregor) ; **4.** *Kinder aus erstem Bett,* bugale diwar ar pried kentañ lies., bugale diwar an dimeziñ kentañ lies. ; **5.** [dre fent] *nimm dein Bett und gehe hin,* pak da draoù ha kerzh kuit, [*diveret eus ar bibl* : doug da wele ha bale] ; **6.** [dre heñvel.] kan g., naoz b., arroudenn b., gwele g., kanol ur stêr b., poull g. ; *der Wildbach hat sein Bett verlassen,* dic'hlannet (dinaoziet) eo ar froud, ar froud en deus cheñchet kan ; *der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen,* dic'hlannet (distanket, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz.

Bettanzug g. (-s,-anzüge) : [Bro-Suis] goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b.

Bettbahn b. (-,-en) : [tekn.] riklerez b.

Bettbank b. (-,-bänke) : [Bro-Aostria] gourvezvank b.

Bettbezug g. (-s,-bezüge) : goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b. ; *die Haferspreu im Bettbezug erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.

Bettchen n. (-s,-) : goudor g., gwele bihan g.

Bettcouch b. (-,-es/-en) : gourvezvank b.

Bettdecke b. (-,-n) : pallenn g., pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b., tapis g. ; *gesteppte Bettdecke,* golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor) ; *die Betttücher und Bettdecken unter die Matratze einschlagen,* rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele.

Bettel g. (-s) : **1.** [kozh] klaskerezh bara g., kochennerezh g., korkerezh g., jalodaj g., kaimanterezh g. ; *auf den Bettel kommen,* kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, rankout mont da glask e voued, rankout mont da glask e damm, rankout mont da glask e dammig boued, rankout mont d'an aluzen, bezañ lakaet diskrog war an noazh, kouezhañ e levitenn war e votoù, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ kaset d'an aluzen, bezañ rivinet-naet, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da gorkañ, mont da druantal (Gregor), kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h ; **2.** [dre astenn] brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.

bettelarm ag. : ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, maleürus evel ar mein, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, paour evel ur c'hi, o tuañ gant ar vizer, morfontus, paour-ran, paour ar paourañ, paour eus ar paourañ, truilh.

Bettelbruder g. (-s,-brüder) : **1.** manac'h-baleer g., manac'h kester g., frer kester g. ; **2.** klasker-bara g.,

klasker-boued g., kester g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kloc'her g., kaimanter g.
Bettelei b. (-) : klaskerezh g., klaskerezh bara g., kochennerezh g., korkerezh g., kaimanterezh g., krañverezh g.
Bettelfrau b. (-,-en) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., kesterez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b.
Bettelmönch g. (-s,-e) : manac'h-baleer g., manac'h kester g., breur kester g.
betteln V.gw. (hat gebettelt) : **1.** klask e vara, kochennat, kestal, goulenn an aluzen, aluzena, goulenn aluzen, klask an aluzen, kestal, klask e dammig boued, klask e damm, klask e voued, goulenn e voued, klask, kloc'hañ, kochañ, bisac'hañ, ober e druant, truantal, chuchal, kaimantiñ, korkañ, astenn e zorn ; *um ein Stück Brot betteln,* kestal un tamm bara, goulenn un tamm bara en aluzen ; *am Eingang des Postamtes betteln,* kestal ouzh dor an ti-post, goulenn aluzen ouzh dor an ti-post ; **2.** azgoulenn, aspediñ, gourfediñ, chuchal.
Betteln n. (-s) : klaskerezh g., klaskerezh bara g., kochennerezh g., kaimanterezh g., krañverezh g., korkerezh g. ; *vom Betteln leben,* bevañ diwar an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen ; *ich habe nicht immer vom Betteln gelebt,* n'on ket bet atav en aluzen.
Bettelorden g. (-s,-) : urzh kesterien g.
Bettelsack g. (-s,-säcke) : bisac'h g., maletenn b., poch g., gousac'h g., mal b.
Bettelschale b. (-,-n) : kochenn b., kokenn b. ; *die Bettelschale hinhalten,* kochennat, kochañ.
Bettelstab g. (-s,-stäbe) : **1.** bazh ar c'hlasker-bara b., penngod g. ; **2.** [dre skeud.] *an den Bettelstab geraten,* kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e levitenn war e votoù, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, bezañ erru war ar raden, bezañ lakaet da glask e voued, bezañ rivinet-naet, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war an douar noazh, en em gavout war an douar noazh, mont war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ lakaet diskrog war an noazh, mont da gorkañ, mont da gochañ, kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h mont da druantal / bezañ kaset d'an aluzen (Gregor) ; *seine Kinder haben ihn an den Bettelstab gebracht,* kaset eo bet d'an aluzen gant e vugale, lakaet eo bet diskrog war an noazh gant e vugale, lakaet eo bet war ar sec'h gant e vugale, taolet eo bet war an douar noazh gant e vugale, lakaet eo bet da azezañ war an douar noazh gant e vugale, kaset eo bet da baour gant e vugale, disgwalc'het eo bet gant e vugale, kaset eo bet d'ar baz gant e vugale, kaset eo bet da raz gant e vugale, lakaet eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet d'ar bern gant e vugale, ifamet eo bet gant e vugale, lakaet eo bet a-blad gant e vugale, lakaet eo bet war an noazh gant e vugale, rivinet eo bet gant e vugale ; *diese Frau bringt einen an den Bettelstab,* ar vaouez-se a zo ur rivin, disgwalc'het e vezer gant ar vaouez-se.
betten V.k.e. (hat gebettet) : **1.** lakaat er gwele ; *das Kind betten,* dastum ar bugel da gousket, lakaat ar bugel en e wele ; *auf Stroh betten,* lakaat war golo ; *weich gebettet sein,* **a)** [ster rik] kousket war ar bouk, neizhiañ bouk, kousket war ar pluñv, kousket en ur gwele kuñv ; **b)** [dre skeud.] bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh (evel ul logodenn er bleud, evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ e barr al levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ leun-barr a levenez, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, koñfortiñ, bezañ en e zour hag en e c'heot ; **2.** [dre skeud.] *auf Dornen gebettet sein,* bezañ war spilhoù, bezañ paket fall, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ tapet en ur blegenn lous, bezañ tapet brav, bezañ eno evel ur pesk en ur bod lann, bezañ e lost er vrae ; *nicht auf Rosen gebettet sein,* na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traoù (na vezañ brav e jeu) gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; **3.** *gebettet sein,* bezañ tamolodet.
V.em. **sich betten** (hat sich (t-rt) gebettet) : **1.** ober e wele ; **2.** mont d'e wele, mont en e wele / en em deuler war e wele (Gregor), P. mont da blouzañ, mont da flutañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont da voueta ar c'hwen ; **3.** [dre skeud.] *er hat sich weich gebettet,* fortuniet eo, kavet en deus fred, euredet ha dimezet eo ; **4.** [kr-l] *wie man sich bettet, so liegt man,* e-giz ma ri da wele e kouski e-barzh.
Bettenburg b. (-,-en) : [dre fent] lec'h touristerezh puilh g., letioù diouzh an druilh lies., letioù a-druilhadoù lies., letioù a steudad lies.
Bettfedern lies. : marbluñv str.
Bettflasche b. (-,-n) : pod-tommañ g., P. manac'h g.
Bettgeschichte b. (-,-n) : brezel al liñselioù g., P. afer emgann etre an togn hag ar muzelleg b., abadenn ribotat b.
Bettgestell n. (-s,-e) : stern-gwele g., arc'h-wele b., kastell-gwele g.
Betthase g. (-n,-n) : P. [dre skeud.] plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., yourc'h g., heizez b.
Betthimmel g. (-s,-) : stel-gwele g.

Betthupferl n. (-s,-) : P. madig hag a vez roet d'ar vugale a-raok dezho mont da gousket g.
Bettkante b. (-,-n) : **1.** bord ur gwele g. ; **2.** [dre skeud.] *die würde ich nicht von der Bettkante stoßen,* c'hoari a rafen a-walc'h anezhi, ne vefe ket drouk ganin turlutañ anezhi, ne rafe ket displijadur din strizhañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin klaviañ anezhi, gennañ a rafen a-walc'h anezhi, ne rafe ket displijadur din gwintañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin mont dezhi, distagañ a rafen a-walc'h un droiad warni, ne vefe ket drouk ganin fouzhañ anezhi, ne rafe ket displijadur din c'hwilañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin tennañ anezhi, pikañ a rafen a-walc'h he zoull, ne rafe ket displijadur din tennañ un taol ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari daou ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari koukoug ganti, fouzhañ a rafen a-walc'h ganti.
Bettkapazität b. (-) : barr degemer g., barregezh herberc'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.
Bettkasten g. (-s,-kästen) : tiretenn renkañ b.
Bettlade b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] stern-gwele g., arc'h-wele b., kastell-gwele g.
bettlägerisch ag. : *bettlägerisch sein,* bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor).
Bettlaken n. (-s,-) : liñsel b. ; *drei Paar Bettlaken,* tri c'houbl liñselioù lies., tri c'houblad liñselioù lies., tri rumm liñselioù lies. ; *unteres Bettlaken,* liñsel dindan b. ; *oberes Bettlaken,* liñsel war-c'horre b.
Bettlektüre b. (-) : levr da lenn er gwele g., P. [dre fent] Buhez ar Sent b.
Bettler g. (-s,-) : klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., klasker-e-damm g., paour g. [*liester* peorien, pevien], kester g., kochenner g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g., chilpetaer g., chucher g., krañv g., truilheg g., truilhenneg g. ; *einem Bettler ein Almosen schenken,* ober aluzen d'ur c'hlasker-bara, ober aluzen d'ur paour, reiñ an aluzen d'ur c'hlasker-bara ; *die zudringlichen Bettler,* an harzell b.
Bettlerin b. (-,-nen) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., paourez b., kesterez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b.
Bettlervolk n. (-s) : jalodach g., krañvaj g., peorien lies., pevien lies.
Bettlinnen n. (-s) : liñsel b.
Bettnässen n. (-s) : an troazhañ er gwele g., dizalc'h war an troazh diouzh noz g.
Bettnässer g. (-s,-) : den (bugel) na c'hall ket derc'hel war e droazh diouzh noz g., den rouez g., [goapaus] bouc'h Kernaou g., staoter en e graou g. ; *mein Sohn ist Bettnässer,* va mab a droazh en e wele c'hoazh, va mab a staot en e wele c'hoazh.
Bettpfanne b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.
Bettpfosten g.(-s,-) : bann gwele g., post gwele g.
Bettrand g. (-s, Ränder) : bord ur gwele g.
bettreif ag. : mat da gas d'e wele, mat da vont d'e wele, maoutet, skuizh-divi, beuzet (distronket, koarennet, distroñset) e zaoulagad gant ar c'housked, karzhet e zaoulagad dindano gant ar c'hoant kousket.
Bettrolle b. (-,-n) : pennwele g., treuzplueg g.
Bettruhe b. (-) : [mezeg.] diskuizh dre chom en e wele g., diskuizh er gwele g.
Bettschüssel b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.
Bettschwere b. (-) : P. c'hoant kousket g. ; *um die nötige Bettschwere zu bekommen,* evit ma teufe ar c'hoant kousket.
Bettsofa n. (-s,-s) : gourvezvank b.
Bettszene b. (-,-n) : [film] darvoud gwele g.
Betttuch n. (-es,-tücher) : liñsel b. ; *die Betttücher und Bettdecken unter die Matratze einschlagen,* rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; *Betttücher zusammenlegen,* plegañ liñselioù ; *zusammengefaltete Betttücher durch Spannen und Schütteln lockern,* strapañ liñselioù ; *die Betttücher fangen an zu stinken,* erru ez eus c'hwezh fall gant al liñselioù ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù.
Bettüberzug g. (-s,-überzüge) : pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b.
Bettung b. (-,-en) : **1.** diaz g., diazez g., azezenn b., gwelead g. ; **2.** [lu] pondalez kanolierezh g., savenn ganolierezh b. ; **3.** [treuzdougen] balastr hent-houarn g., savenn hent-houarn b.
Bettvorlage b. (-,-n) / Bettvorleger g. (-s,-) : tapis-gwele g.
Bettwache b. (-) : *bei jemandem Bettwache halten,* bezañ ouzh pennwele un den klañv.
Bettwanze b. (-,-n) : [loen.] pugnez str., louezae g.
Bettwärmer g. (-s,-) : pillig-wele b., pod-tommañ g., P. manac'h g.
Bettwäsche b. (-) : dilhad-gwele lies., lien g.
Bettzeug g. (-s) : **1.** dafar kousket g. ; **2.** dilhad-gwele lies. ; *das Bettzeug abziehen,* tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù.
betucht ag. : madek, fortuniet, en e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moaien dezhañ, kreñv an traoù gantañ, war ar bern, druz ar geusteurenn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ, pitaod ; *sie sind gut betucht,* eno ez eus foenn er rastell, eno n'eo ket peadra a vank, barrek int, gouest int, ar re-se o deus moaien, ar re-se a oar brav keinañ, ar re-se a zo mat da geinañ, madoù o deus, ar re-se a vev diwar ar bern, war ar bern emaint.
betulich ag. : **1.** trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, sorbet, soursius, trechalet, nec'het, anoazet, darbaret, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spern ; **2.** evezhiek, pervezh ; **3.** landreant, lizidour, lureüs, lantous ; **4.** dister, hep pebr nag holen, divlaz, disaour.
Adv. : kempennik, ken distrafuilh ha tra, kempennik ha brav, plarik, dizouj-kaer, koul, koulik, war e oarig, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, war e vadober, war e boz, war e blijadur, war e drankilite, war e jibidorig, dousik ha plaen, lochore.
betun V.k.e. (betat / hat betan) : ober kamambre da, gwastañ, koll, kolladenniñ, droukdeskiñ, droulkelenn,

noilhat, moumounañ, mignañ, kaezhigañ, kaezhañ, dodoennañ.
V.em. **sich betun** (betat sich / hat sich (t-rt) betan) : c'hoari an toull kamambre, ober kalz a chiboudoù, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober tresoù, ober geizoù, geizañ, ober gizioù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober grimoù, ober astrafoù, ober lentigoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudoù, ober yezhoù, arveziñ, glabousañ, glabousat, jingellat, orbidiñ.
betupfen V.k.e.(hat betupft) : **1.** taponañ, steponiñ ; **2.** dluzhañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhennañ, brizhañ ; **3.** pigosat, lopetat.
betuppen V.k.e. (hat betuppt) : [rannyezh.] flipat, korbinat, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, lorbañ, sklankenniñ, sklankal.
beugbar ag. : gweüs, gwevn, plegus, hebleg.
Beuge b. (-,-n) : **1.** krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g. ; **2.** stouadenn b., stou g., emstou g., stouadur g., plegadenn b., soubladenn b., soubl g. ; **3.** [korf.] *Kniebeuge,* klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b. ; *Armbeuge,* klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g.
Beugefall g. (-s,-fälle) : [yezh.] troiad b.
Beugehaft b. (-) : [gwir] destrizh korfel g.
Beugel g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kornegenn b.
Beugemuskel g. (-s,-n) : [korf.] pleger g., kigenn bleger b. ; *die Beugemuskeln,* kigennoù ar plegañ lies., ar plegerioù lies.
beugen V.k.e. (hat gebeugt) : **1.** plegañ, stouiñ, krommañ, krommaat, soublañ, daoublegañ, gwarañ, kammañ, kostezañ ; *das Knie beugen,* plegañ e c'har (e benn-glin, e c'hlin), kammañ e c'har, stouiñ e c'hlin ; *den Kopf beugen*, stouiñ e benn, soublañ e benn, plegañ e benn ; *den Arm beugen,* plegañ e vrec'h, kammañ e vrec'h ; *den Ellenbogen beugen,* plegañ e ilin ; *den Körper beugen,* mont en daoublegoù, mont en e dortoù, daoublegañ, soublañ e gein, plegañ e gein, keinañ ; *leicht beugen,* damstouiñ ; *gebeugt sein,* bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ tortet, bezañ en e blegoù ; *den Kopf zur Seite beugen*, kostezañ e benn ; *den Körper zur Seite beugen,* kostezañ ; *den Körper leicht zur Seite beugen,* ilgostezañ ; *zur Seite gebeugt,* war e gostez ; *die Jahre haben ihn gebeugt,* soukek eo dindan bec'h ar bloavezhioù, erru eo tort gant an oad, aet eo kruget gant an oad, chouket eo dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet eo e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, daoudortet eo gant an oad, baotet eo gant an oad, choukañ en deus graet dre ma'z ae ; *eine vom Alter gebeugte Frau,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad ; *er ist gramgebeugt*, hanter varv eo gant ar c'hlac'har (Gregor), mac'het eo gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, pleget eo dindan ar glac'har, pleget eo gant an torr-spered ; *ein vom Wind gebeugter Baum,* ur wezenn bet kostezet gant an avel ; **2.** [dre skeud.] *jemandes Stolz beugen,* diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskenn e glipenn d'u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *jemanden unter das Joch beugen,* plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. da sujañ, sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, lakaat u.b. da bladañ d'e veli, lakaat u.b. dindan yev, bazhyevañ u.b., lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, yevañ u.b., mestroniañ u.b., chadennañ u.b., hualañ u.b. ; **3.** [gwir] *das Recht beugen,* falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù, gourzhmonediñ ; **4.** [yezh.] displegañ, treiñ ; *ein Verb beugen,* displegañ ur verb ; *ein Substantiv beugen,* treiñ un anv-kadarn.
V.em. **sich beugen** (hat sich (t-rt) gebeugt) : **1.** plegañ, ober ur blegadenn, stouiñ, stouadenniñ, ober ur stouadenn, daoublegañ, soublañ, krosal, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, mont en e dort, mont en e dortoù, tortañ, daoudortañ, keinañ, krommañ ; *sich vor dem Altar beugen,* ober ur stouadenn dirak an aoter, daoustouiñ dirak an aoter ; **2.** *sich dem Befehl beugen,* plegañ d'ur gourc'hemenn bennak, doujañ d'ur gourc'hemenn bennak, sentiñ ouzh un urzh bennak ; *sich jemandem beugen,* doujañ d'u.b., doujañ dirak u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ da volontez u.b., kodianañ gant u.b., pladañ d'u.b.
Beuger g. (-s,-) : [korf.] pleger g., kigenn bleger b. ; *die Beuger,* kigennoù ar plegañ lies., ar plegerioù lies.
beugsam ag. : **1.** plegus, gwevn, hebleg ; **2.** [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk.
Beugung b. (-,-en) : **1.** krommadur g., plegadur g., pleg g., plegadenn b., gwar g., stou g., stouadenn b., stouadur g., kammañ g., krommañ g., plegañ g. ; **2.** [yezh.] troadur g., displegadur g., plegad g., troadenn b. ; **3.** [fizik] amskogadur g., amskogañ g., dasskignañ ; **4.** [gwir] torridigezh b., treuztremen g., torr-lezenn g., gourzhmoned g.
Beugungsspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad amskogañ g., skalfad dasskignañ g.
Beule b. (-,-n) : **1.** bosigern g., bos g., bosenn b., koagenn b., koag g., koagadenn b. ; *eine Beule im Kotflügel,* ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b. ; **2.** [mezeg.] foeñv g., koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadur g., bosigern g., bos g., bosenn b., yoc'henn b., yoc'h g., gwerbl b., bos-teurk g. ; *er hat eine Beule am Kopf,* ur c'hoeñv (ur bosigern, ur

bos) en deus en e benn, boset eo e benn ; *er hat ihm eine Beule zugefügt,* bosigernet en deus e benn dezhañ, boset en deus e benn dezhañ ; *er hat sich eine Beule geholt,* bosigernet en deus e benn, tapet en deus ur bos war e dal, boset en deus e benn ; *ich habe mir eine Beule gestoßen,* bosigernet em eus va fenn, tapet em eus ur bos war va zal, boset em eus va fenn.

Beulenbrand g. (-s) : [louza.] korbon str.

Beulenpest b. (-) : bosenn werblek b., droug ar werbl g.

beulig ag. : **1.** bolbosek, botezek, kabosek, koaget ; **2.** [mezeg.] gwerblus, gwerblek.

beunruhigen V.k.e. (hat beunruhigt) : trefuiñ, reiñ tregas da, rentañ trubuilhet, ober chal da, degas trubuilh (fleuskeur) da, bezañ bec'h da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, chalañ, trubuilhañ, lakaat diaes, diaezañ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trechalañ, trefuiñ, trekouiñ, enkreziñ, chifañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, daoubenniñ, fourgasiñ, luziañ, malañjeriñ, sorbiñ, trabasat, heskinañ, siguriñ, teuler troublien, ober anken da ; *ich wusste nicht, was sie so sehr beunruhigte,* ne ouien ket peseurt anken a oa en he c'halon ; *es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter abnahm,* ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut ; *das beunruhigt mich sehr,* lakaat a ran va spered gant an dra-se, prederiet-kenañ on en abeg d'an dra-se.

V.em. : **sich beunruhigen** (hat sich (t-rt) beunruhigt) : en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em dreboulin, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalan, trefuiñ, turlutañ, chifañ, malañjeriñ, tregasiñ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, kemer enkrez, bezañ enkrezet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, trekouet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, treboulet, sorbet, soursius), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ dindan e anken, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ sammet e spered, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, diaezañ, bezañ karget e vazh a spern, mont e benn e gin.

beunruhigend ag. : nec'hus, morc'hedus, rec'hus, nec'hañsus, prederius, enkrezus, chifus, chalus, ankenius, doanius, glac'harus, trubuilhus, strafuilhus, luziadus, pennfollus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, trefuus, trekouus, anoazus, gwaskus.

beunruhigt ag. : *beunruhigt sein,* trefuiñ, turlutañ, bezañ nec'hek, bezañ lakaet diaez e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, bezañ beget e galon, chom udb beget war e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ nec'hañset, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ strabouilhet, bezañ treboulet, bezañ diaes e benn, morc'hediñ (Gregor), bezañ morc'hedus, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ darbaret, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ glac'harus, bezañ en trubuilh, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, bezañ trekouet, kaout tregas, kaout nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ malañjer, bezañ malañjerek, bezañ karget e vazh a spern ; *ich war beunruhigt,* erru e oa bec'h warnon, deuet e oa bec'h warnon, koumoul a oa war va spered, kouezet e oa bec'h warnon, savet e oa bec'h warnon ; *schnell beunruhigt,* tamponnus, prederiek.

Beunruhigung b. (-) : nec'h g., nec'hañs b., bec'h g., enkrez g., enkrezenn b., trubuilh g., chal g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trechal g., trefu g., tregas g., trekou g., turlut g., nec'hamant g., poan-spered b., esgoar g., malañjer g., tregas g., trevell g. ; *das ist kein Grund zur Beunruhigung,* n'eus ket lec'h da spontañ evit an dra-se.

beurkunden V.k.e. (hat beurkundet) : testeniañ, testeniekaat, prouiñ gant teulioù, dilesa, gwiriekaat ; *etwas notariell beurkunden lassen,* noteriañ udb.

Beurkundung b. (-,-en) : **1.** testeni g., prouenn b., diell b., teul g. ; **2.** testeniekadur g., diellerezh g., kelennataerezh g. ; *zur Beurkundung dessen,* e (evel) testeni eus kement-se.

beurlauben V.k.e. (hat beurlaubt) : **1.** *Beamte beurlauben,* dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, digargañ, dizorniañ) kargidi, lakaat kargidi ermaez a garg, lakaat kargidi war o zorchennoù bihan, sinañ o faperioù da gargidi 'zo, reiñ o diskouvi da gargidi 'zo ; *Angestellte beurlauben,* dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, digargañ, dizorniañ, digoumanantiñ) implijidi, reiñ o diskouvi da impljidi 'zo ; **2.** [lu] *Soldaten beurlauben,* reiñ (aotren) un ehan da soudarded 'zo.

V.em. **sich beurlauben** (hat sich (t-rt) beurlaubt) : *sich von jemandem beurlauben,* kimiadiñ diouzh (digant) u.b., ober e gimiadoù d'u.b., kemer e gimiad diouzh (digant)

u.b., ober e gimiad d'u.b., kemer kimiad diouzh (digant) u.b.

Beurlaubtenstand g. (-s) : **1.** [lu] adarme b. ; **2.** [lu, melestr.] vakted b., diskarg g., amstael g.

Beurlaubung b. (-,-en) : **1.** dic'hopradur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., diskouvi g. ; **2.** koñje g., ehan g. ; *Beurlaubung wegen Krankheit,* ehan kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g. ; **3.** [melestr., skol-veur] bloavezh sabatek g.

beurteilen V.k.e. (hat beurteilt) : barn, burutellañ, ridellat, prizañ, gwalennañ, dezvarn, jaojañ ; *er hat es richtig beurteilt,* reizh eo e varn ; *jemanden nach seinem Äußeren beurteilen, jemanden nach dem (bloßen) Aussehen beurteilen,* mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez) ; *die anderen nach seinen eigenen Maßstäben beurteilen,* muzuliañ ar re all gant e walenn e-unan, mont diouzh an-unan d'ar re all, barn ar re all diouzh an-unan ; *jeden nach seinen Verdiensten beurteilen,* barn pep unan dre e zellez, barn an dud hervez o dellid, jaojañ an dud ouzh o dellid ; *soweit ich das beurteilen kann,* mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein,* neuz a zo warnañ da vezañ brezelour.

Beurteilung b. (-,-en) : prizachadenn b., burutelladenn b., barnadenn b., barnedigezh b., barnerezh g.

Beurteilungsmaßstab g. (-s,-stäbe) : dezverk barn g., dezverk prizañ g.

Beuschel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] **1.** skevent leue str. ; **2.** P. kig skevent g., [dre fent] paotr skañv g.

Beute[1] b. (-) : **1.** preizh g., preizhenn b., preizhadenn b. ; *Beute machen,* preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap ; *die Beute verteilen,* rannañ ar preizh, darnaouiñ ar preizh ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute,* roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh ; **2.** tapadenn b., preizhadenn b. ; *ohne Beute zurückkehren,* bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ rip, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini ; **3.** [dre heñvel.] *auf Beute ausgehen,* mont war-lerc'h ar preizh, mont da breizhañ, mont d'ober ar skrap, mont da zic'hloanañ u.b. (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g., preizh g. ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute,* an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder,* rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh ; *die Schlange hypnotisiert ihre Beute,* an naer e vez teoget he freizh ganti ; *die Schlange erwürgt ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen,* an naer a voug he freizh e-kreiz he gweadennoù ; *seine Beute loslassen,* diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *eine Beute fangen,* pakañ ur preizh, ober e breizh eus ul loen bennak ; *der Wolf verschwindet mit seiner Beute,* e breizh a ya gant ar bleiz, ar bleiz a ya gant e breizh.

Beute[2] b. (-,-n) : ruskenn b., binenn b., ruskad g. ; *Rahmenbeute,* ruskenn diretennek b.

Beuteanteil g. (-s,-e) : lod eus ar preizh g. ; *seinen Beuteanteil bekommen,* kaout e lod er preizh.

Beutegreifer g. (-s,-) : [loen.] preizher g., loen-preizh g.

Beutel g. (-s,-) : **1.** sac'hig g. ; *Tabaksbeutel,* yalc'h-vutun b., liasenn b. ; *Brotbeutel,* bisac'h g. ; *Geldbeutel,* yalc'h b. ; **2.** [loen.] godell b. ; **3.** *einen leeren Beutel haben,* bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, bezañ treut (skañv, plat, ridet, tanav) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout a segal ken, bezañ hep liard toull, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *aus einem Beutel zehren,* rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, mont war hanter (gant u.b.), mont war zaouhanter (gant u.b.), bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo ; **4.** [dre skeud.] *sich nach seinem Beutel richten,* dispign hervez e beadra, dispign hervez an arc'hant a zo en e gerz, reiñ diouzh e beadra, mont diouzh e aez, mont diouzh e beadra, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn ; *man muss sich ja nach seinem Beutel richten,* diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo.

Beutelabschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g.

Beutelbär g. (-en,-en) : [loen.] *aschgrauer Beutelbär,* koala g.

Beutelfilter g. (-s,-) : sil sac'h g., sil korzenn g., sil loer g.

Beutelmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod godellek str.

beuteln V.k.e. (hat gebeutelt) : **1.** burutellañ, bleutaat ; *Mehl beuteln,* burutellañ bleud ; **2.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] hejañ, stroñsañ, strilhañ.

V.gw. (hat gebeutelt) : sac'higellat.

Beutelratte b. (-,-n) : [loen.] oposom g., sarigenn b. [*liester* sariged].

Beutelsäuger g. (-s,-) : [loen.] godelleg g., marsupel g.

Beutelschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g., korbiner g., trufler g., toupiner g., sklanker g., taper g., paker g.

Beutelschneiderei b. (-) : fliperezh g., korbinerezh g., truflerezh g.

Beuteltier n. (-s,-e) : [loen.] godelleg g., marsupel g.

beutelustig ag. : troet da breizhañ, c'hoantek d'ober ar beilh, c'hoantek da breizhañ, c'hoantek da breizhata, c'hoantek d'ober ar skrap.

Beuterecht n. (-s,-e) : gwir da breizhañ g.

Beutesuche b. (-) : [loened] *auf Beutesuche sein,* bezañ o preizhañ ; *auf Beutesuche gehen,* mont da breizhañ.

Beutestück n. (-s,-e) : tamm preizh g., preizhadenn b.

Beutezug g. (-s,-züge) : skrap g., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., diskenn g.

bevölkern V.k.e. (hat bevölkert) : poblañ, tudañ, neriñ a bobl ; *ein Land bevölkern,* poblañ ur vro, tudañ ur vro, neriñ ur vro a bobl ; *neu bevölkern,* adpoblañ.
Bevölkern n. (-s) : pobladur g., poblidigezh b., tudidigezh b., neridigezh b.
bevölkert ag. : **1.** poblet, tudet, tudek ; *dicht bevölkert,* poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet-stank, stank an dud ennañ ; *dünn bevölkert,* amdudek, n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet-rouez ; **2.** buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, charre ennañ, kalz a hej hag a brez ennañ.
Bevölkerung b. (-,-en) : poblañs b., poblad b., pobladenn b., pobl b., broad b. ; *landwirtschaftliche Bevölkerung,* poblañs ar gouerien b., pobl ar gouerien b. ; *erwerbstätige Bevölkerung,* poblañs labour b., poblañs oberiant b. ; *Alterung der Bevölkerung,* koshadur ar boblañs g. ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen,* koazhet-naet eo niver an dud er vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, erru eo didud ar vro.
Bevölkerungsabnahme b. (-,-n) : diskar ar boblañs g., digresk ar boblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.
Bevölkerungsaufbau g. (-s) : frammadur ar boblañs g.
Bevölkerungsbewegung b. (-,-en) : lusk ar boblañs g.
Bevölkerungsdichte b. (-,-n) : stankter ar boblañs g., stankted ar boblañs b.
Bevölkerungsdruck g. (-s) : bount ar boblañs g., gwask poblañsel g.
Bevölkerungsentwicklung b. (-) : kresk ar boblañs g. ; *natürliche Bevölkerungsentwicklung,* emgresk g.
Bevölkerungsexplosion b. (-,-en) : tarzhidigezh ar boblañs b., trummgresk ar boblañs g., trummgresk ar feur genel g., neridigezh an dud b.
Bevölkerungsgruppe b. (-,-n) : strollad poblañs g.
Bevölkerungsherd g. (-s,-e) : lec'h poblet-stank g.
Bevölkerungspyramide b. (-,-n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.
Bevölkerungsrückgang g. (-s,-rückgänge) : diskar ar boblañs g., digresk ar boblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.
Bevölkerungsschicht b. (-,-en) : gwiskad poblañs g., renkad b., kouch g., meuriad g.
Bevölkerungsschutz g. (-es) : difenn distourm g.
Bevölkerungsstand g. (-s) : stad ar boblañs b.
Bevölkerungsstatistik b. (-,-en) : stadegoù poblañs lies.
Bevölkerungsüberschuss g. (-s,-überschüsse) : reñver poblañs g., dreistniver a boblañs g., dreistpoblañs b.
Bevölkerungsverteilung b. (-,-en) : dasparzh ar boblañs g.
Bevölkerungswachstum n. (-s) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b. ; *dem explosionsartigen Bevölkerungswachstum entgegenwirken,* herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs, herzel ouzh trummgresk ar boblañs.
Bevölkerungszahl b. (-,-en) : sifr ar boblañs g.
Bevölkerungszunahme b. (-,-n) / **Bevölkerungszuwachs** g. (-es,-zuwächse) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b. ; *dem explosionsartigen Bevölkerungszuwachs entgegenwirken,* herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs.
bevollmächtigen V.k.e. (hat bevollmächtigt) : *jemanden bevollmächtigen,* reiñ prokul d'u.b. (Gregor), reiñ galloud d'u.b. dre skrid, reiñ lizher digor d'u.b.; galloudegañ u.b. ; *durch einen bevollmächtigten Stellvertreter,* dre dredeog.
Bevollmächtigte(r) ag.k. g./b. : kemennad g., tredeog g., kannad-meur g., leuriad g., leunc'halloudeg g.
Bevollmächtigung b. (-,-en) : prokul g., dileuriadur g., kannadur g., galloudegadur g.
bevor stag. isurzh. : a-raok ma, kent ma, kent eget ma, diagent ma, a-raok, a-raok da, kent, kent da, a-barzh ma, ken na, a-benn ma ; *bevor ich sterbe,* a-raok mervel, a-raok din mervel ; *das Schiff erreichte den Hafen, kurz bevor der Sturm losbrach,* nebeut a-raok ma tirollas ar gorventenn e tegouezhas ar vag er porzh ; *bevor sie zur Arbeit geht, bringt sie ihre Kinder in die Schule,* a-barzh mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, a-raok dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, kent dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, kent mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol ; *bevor es Nacht wird,* a-raok ma vo noz, kent ma vo noz, kent eget ma vo noz, a-raok an noz, kent an noz, a-raok ma vo deuet an noz, kent ma vo deuet an noz, kent eget ma vo deuet an noz, a-raok ma vo noz anezhi, kent ma vo noz anezhi, kent eget ma vo noz anezhi, a-barzh an teñval ; *ich treffe keine Entscheidung, bevor ich den Sachverhalt kenne / bevor ich den Sachverhalt nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung,* ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout ; *bevor du sie findest, wirst du noch lange laufen müssen,* a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale ; *bevor ich es nicht gesehen habe, werde ich es nicht glauben,* me a vank din gwelet a-raok krediñ ; *bevor er nicht den Fehler an der Maschine gefunden hat, will er den Arbeitsplatz nicht verlassen,* ne yelo ket kuit eus e bost-labour, ken n'en devo kavet petra a ya a-dreuz gant ar mekanik ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er starb,* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.
bevormunden V.k.e. (bevormundete / hat bevormundet) : **1.** derc'hel dindan e ward, derc'hel en e veli, gwardoniañ, gouleviañ ; **2.** [dre skeud.] derc'hel en e roll, derc'hel dindan gazel-ge, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b., treiñ ha distreiñ u.b.
Bevormundung b. (-,-en) : **1.** gward g., gwardoniezh b. ; **2.** [dre skeud.] tadelouriezh b., tadrenerezh g., kazel-ge b., gwardoniezh b., goulevierezh g.
bevorrechten / bevorrechtigen V.k.e. (bevorrechtete / hat bevorrechtet // bevorrechtigte / hat bevorrechtigt) : brientekaat, dreistgwiriañ, reiñ gwirioù-dreist da.
bevorrechtet / bevorrechtigt ag. : **1.** brientek ; **2.** [treuzdougen] kentwiriek.
Bevorrechtigung b. (-,-en) : brientekaat g., brientekadur g., dreistgwiriañ g., dreistgwiriadur g., dreistgwiriadurezh b.
bevorstehen V.gw. (stand bevor / hat bevorgestanden) : **1.** bezañ darev da erruout ; *es steht unmittelbar bevor,* darev eo da erruout ; **2.** tostaat, bezañ o tont, bezañ en

hent dirak an-unan ; *wer weiß, was uns noch bevorsteht ?* piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent c'hoazh ? ; *er weiß nicht, was ihm bevorsteht,* ne oar ket c'hoazh dre belec'h en deus da dremen ; *ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand, ich wusste nicht, was uns bevorstand,* ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; P. *es steht ihm etwas bevor,* gwall drubuilhoù a zo en hent dirazañ, en un drubuilh e vo a-benn nemeur ; *das lässt ahnen, was uns bevorsteht,* kement-se a ziskouez petra 'zo da zont c'hoazh.

bevorstehend ag. : **1.** darev da erruout ; **2.** o tont ; *die bevorstehenden Ferien,* ar vakañsoù a vo a-benn nebeut lies., ar vakañsoù kentañ lies., ar vakañsoù o tont lies.

bevorteilen V.k.e. (bevorteilte / hat bevorteilt) : harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, lakaat dreist.

bevorzugen V.k.e. (bevorzugte / hat bevorzugt) : **1.** harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, lakaat dreist ; *sie werden bevorzugt,* an dienn hag an amann dezho ; **2.** karet gwell, kavout gwelloc'h, bezañ gwell gant an-unan, moumounañ ; *diese Pflanzen bevorzugen sandige Böden,* ar plant-se a gar gwell douar sabronek.

bevorzugt ag. : **1.** karetañ, muiañ karet, gwellañ-deuet, gwellañ karet ; *der Bevorzugte,* ar gwellañ-deuet g., ar moumoun g., an hini gwellañ deuet g., al lallig g., al lellig g. ; **2.** brientek.

Bevorzugung b. (-,-en) : **1.** fed da harpañ war well g., fed da reiñ lañs g. ; **2.** gwellvez g., diuz g., fed da garet gwell g., fed da gavout gwelloc'h g., moumounerezh g.

bewachen V.k.e. (hat bewacht) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, beilhañ war, ober gward war, ober gwardoniezh war ; *das Haus bewachen,* diwall an ti ; *das Haus wird vom Hund gut bewacht,* ar c'hi a zo un alc'hwez mat war an ti ; *das Haus bewachen, solange die anderen Familienangehörigen weg sind,* bezañ paotr ar gêr, bezañ plac'h ar gêr ; *jemanden scharf bewachen,* derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., teurel evezh mat ouzh u.b., ober gward war u.b. ; [kr-l] *die Schafe von den Wölfen bewachen lassen,* bazañ an hoc'h, lakaat ar bas war an hoc'h, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz.

Bewacher g. (-s,-) : **1.** evezhier g., diwaller g., gward g., gouarner g., gouarnour g., mirer g. ; **2.** [sport] evezhier g., P. ael-mat g., gward-korf g.

bewachsen V.k.e. (bewächst / bewuchs / hat bewachsen) : lakaat dindan blant.

V.em. **sich bewachsen** (bewächst sich / bewuchs sich / hat sich (t-rt) bewachsen) : bezañ gounezet tamm-ha-tamm gant ar plant ; *üppig bewachsen,* plantek, plantennek, hir ha fonnus evel foenn er prad dourek ; *mit Bäumen bewachsene Wallhecken,* kleuzioù koadet lies. ; *nicht bewachsene Felder,* parkeier noazh lies.

Bewachung b. (-,-en) : **1.** gward g., diwall g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., diwallerezh g. ; [gwir] *unter polizeilicher Bewachung stehen,* bezañ dalc'het dindan evezh ; **2.** diwaller g., gward g., gouarner g., gouarnour g.

bewaffnen V.k.e. (hat bewaffnet) : armañ.

V.em. **sich bewaffnen** (hat sich (t-rt) bewaffnet) : armañ.

bewaffnet ag. : armet ; *bewaffnet sein,* bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *mit bewaffneter Hand,* un arm en e zorn gantañ, krog en e arm ; *ein Bewaffneter,* un den armet g. ; *der bewaffnete Friede,* ar peoc'h armet g. ; *bis an die Zähne bewaffnet,* armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern ; *bewaffneter Konflikt,* brezel g., stourm armet etre div riez g.

Bewaffnung b. (-,-en) : armadur g.

bewahren V.k.e. (hat bewahrt) : **1.** gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, diwall, diogelaat, difenn, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniezh war, kaeañ, rageveshaat, rakdiwall, eveshaat, gouarn, gwarantiñ, mirout, beilhañ war, suraat ; *jemanden vor einer Gefahr bewahren,* gwareziñ u.b. diouzh un dañjer, diwall u.b. ouzh un dañjer, diwall u.b. rak un dañjer, difenn u.b. ouzh un dañjer, kaeañ u.b. ouzh un dañjer, gwarantiñ u.b. diouzh un dañjer, treiñ un dañjer diwar u.b., distreiñ un dañjer diwar u.b., eveshaat u.b. diouzh un dañjer ; *einen Schatz bewahren,* diwall un teñzor, eveshaat un teñzor, mirout un teñzor ; *seinen Platz in einer Warteschlange bewahren,* difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro en ul lostad tud, delc'her e renk ; *Gott bewahre mich !* Doue ra bellay droukfortun diouzhin / Doue ra bellay gwallfortun diwarnon (Gregor), Doue da'm c'hendalc'ho, Doue da'm miro ; *Gott bewahre !* Doue ra viro ! Doue da viro ! ; *Gott bewahre, dass der Kanzler wird !* Doue da virout ouzh hennezh a vezañ kañseller ! ; **2.** lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren, mirout en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), derc'hel en ul lec'h klet ; *Schmuck in einem Kasten bewahren,* mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; *etwas im Gedächtnis bewahren,* derc'hel soñj (derc'hel eñvor, derc'hel koun) eus udb, chom ar c'houn eus udb en e spered, delc'her udb en e benn ; *jemandes Worte im Herzen bewahren,* mirout komzoù u.b. en e galon, bezañ c'hoazh ar soñj eus komzoù u.b. en e galon (Gregor), bezañ chomet ar c'houn eus komzoù u.b. en e galon ; **3.** delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, mirout, gouarn, chom ; *kaltes Blut bewahren, seine Ruhe bewahren,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *man muss den Verstand bewahren,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *Stillschweigen bewahren,* chom mut, chom war dav, tevel e c'henoù, na rannañ grik, chom dilavar, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, chom mik, delc'her udb er genoù, reiñ peoc'h, chom peoc'h ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein*

fleißiges und fähiges Personal bewahren, deomp-ni da gavout an tu da genderc'hel implijidi aketus ha barrek.
V.em. **sich bewahren** (hat sich (t-rt) bewahrt) : en em ziwall diouzh, diwall diouzh, diwall rak, eveshaat war ; *bewahret euch vor Weibertücken,* diwallit diouzh taolioù ganas (diouzh taolioù fobiez, diouzh barad, diouzh lasoù, diouzh ijin fall) ar merc'hed, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, neb a lazh e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra, karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin.
bewähren V.k.e. (hat bewährt) : kadarnaat ; *seinen guten Ruf bewähren,* kendelc'her e vrud, delc'her e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he banniel.
V.em. **sich bewähren** (hat sich (t-rt) bewährt) diskouez e varregezh ; *er hat sich bewährt,* diskouezet en deus peseurt danvez a zo ennañ ; *sich nicht bewähren,* diskouez bezañ divarrek, na zont a-benn eus un amprouadur bennak.
Bewahrer g. (-s,-) : mirer g.
bewahrheiten V.k.e. (hat bewahrheitet) : kadarnaat, seveniñ, kas da benn, kas da vat.
V.em. **sich bewahrheiten** (hat sich (t-rt) bewahrheitet) : dont da wir, dont da vezañ gwir ; *seine Vorhersage hat sich bewahrheitet,* deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.
Bewahrheitung b. (-) : kadarnadur g.
bewährt ag. : a fiziañs, fiziadus, amprouet, [tra] solius, [den] a c'haller fiziout ennañ ; *bewährter Freund,* mignon a fiziañs g., mignon chomet leal e pep degouezh g., mignon feal g.
Bewährtheit b. (-) : **1.** gwiriegezh b., gwirionder g., started b., dalc'h g., perzhded uhel b., soliusted b. ; **2.** fealded b., fiziusted b.
Bewahrung b. (-,-en) : gwarezadur g., mir g., mirerezh g., miridigezh b., kendalc'h g., difennadur g., difennerezh g., gouarnidigezh b., gwardoniezh b.
Bewährung b. (-,-en) : **1.** amprouadur g., kadarnadur g., gwiriekadur g. ; *jemandem Zeit zur Bewährung lassen,* reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e volontez vat, reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e varregezh ; **2.** [gwir] gourzez g., frankiz da c'hortoz b. ; *eine Strafe zur Bewährung,* ur c'hastiz gant gourzez g.
Bewährungsaufsicht b. (-) : [gwir] *unter Bewährungsaufsicht stehen,* bezañ evezhiet e frankiz ; *Freilassung mit Bewährungsaufsicht,* frankiz evezhiet b.
Bewährungsfrist b. (-) : [gwir] gourzez g. ; *drei Monate Gefängnis mit Bewährungfrist,* tri miz toull-bac'h gant goursez ; *Bestrafung mit Bewährungsfrist,* goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant gourzez g.
Bewährungshelfer g. (-s,-) : gwazour sokial e karg eus an amprouadur g.
Bewährungsprobe b. (-,-n) : amprouenn b., amprou g., arnod g., arnodenn b., prouad g.
bewalden V.k.e. (hat bewaldet) : koadañ, lakaat dindan goad.
bewaldet ag. : koadek, koadet-stank, gwezek, dindan goad, goloet a goadeier ; *dünn bewaldet,* koadet-rouez, koadet-tanav.
Bewaldung b. (-,-en) : koaderezh g., koadañ g.
bewältigen V.k.e. (hat bewältigt) : **1.** trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ ; *Schwierigkeiten bewältigen,* trec'hiñ diaesterioù 'zo, bezañ trec'h da ziaesterioù 'zo, tremen dreist (dont a-benn eus) diaesterioù 'zo, kaout al levezon war diaesterioù 'zo, lammat dreist ar spern ; *alle Hindernisse bewältigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù ; *wer ein bisschen Erfahrung hat, kann diese Arbeit leicht bewältigen,* an hini en deus un tamm boaz ne vez ket pell oc'h ober al labour-se, un den un tammig kustum a ra al labour-se en ur berrig amzer, ar maneur-mañ ne c'houlenn nemet un tamm skiant-prenet ; **2.** ensammañ, sammañ, kemer war e chouk.
bewältigend ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, estlammus, marzhus.
Bewältigung b. (-,-en) : **1.** sevenidigezh b., peursevenadur g. ; **2.** sujidigezh b., trec'hadenn b., mestroniadur g. ; **3.** ensammadur g., sammadur g. ; *jemandem bei der Vergangenheitsbewältigung helfen,* sikour u.b. da ensammañ e dremened.
bewandert ag. : [dre skeud.] ampart, akuit, diampech, abil, barrek, gouiziek, embreget, gourdon, kalet ; *er ist in Naturwissenschaften wohl bewandert,* hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo akuit-mat war, a zo kalet war) skiantoù an natur, hennezh a oar anezhi war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ur mailh war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ki war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn skiantoù an natur, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) skiantoù an natur, barrek eo war skiantoù an natur, gouiziek eo war skiantoù an natur, don eo war skiantoù an natur, ifam eo war skiantoù an natur, un den mat-krak eo war tachenn skiantoù an natur.
Bewandertheit b. (-) : ampartiz b., mailhoni b., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g., gouiziegezh b., skiant b.
bewandt ag. : *bei so bewandten Umständen,* an traoù o vezañ evel m'emaint, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), p'emañ kont evel-se ; *so ist die Sache bewandt,* e giz-se emañ kont (emañ an traoù).
Bewandtnis b. (-,-se) : tro b., troad b., stumm g., temz g., pleg g., plegenn b. ; *damit hat es folgende Bewandtnis,* ha setu penaos emañ kont gant an dra-se.
bewässern V.k.e. (hat bewässert) : dourañ, doura, gouerañ, gwazhiañ, gwazhiñ, kanouc'hellañ, kaniañ, kanolañ, strimpiñ, strimpiñ dour war ; *die Steppen bewässern,* kanouc'hellañ ar stepinier.
Bewässern n. (-s) / **Bewässerung** b. (-,-en) : douradur g., dourerezh g., kanouc'hellañ g.
Bewässerungsanlage b. (-,-n) : kenreizhiad dourañ b., aveadur dourañ g.
Bewässerungsfeldwirtschaft b. : gounidigezh dre zourañ b.
Bewässerungsgraben g. (-s,-gräben) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., gouer b., riolenn b. ; *Bewässerungsgräben ziehen,* antañ, kanouc'hellañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ, gouerañ.
Bewässerungskanal g. (-s,-kanäle) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., riolenn b. ; *Bewässerungskanäle ziehen,* antañ, kanouc'hellañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ, gouerañ.

Bewässerungssystem n. (-s,-e) : reizhiad dourañ b., reizhiad kanouc'hellañ b.

bewegbar ag. : fiñvus, dilec'hius, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, war fiñv ; *leicht bewegbar,* heloc'h, helusk, hefiñv, rouez.

bewegen[1] V.k.e.(digemm : hat bewegt) : **1.** luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, dibradañ, bouljal, maniañ ; *der Wind bewegt die Blätter,* lusket e vez an delioù gant an avel, emañ an delioù o fiñval gant an avel, frizañ a ra an delioù, an avel a laka an delioù da hejañ, hejañ a ra an delioù en avel, luskañ a ra an delioù en avel, luskellañ a ra an delioù ouzh c'hwezh an avel ; *der Wind bewegt das Meer,* an avel a laka fiñv er mor, an avel a geflusk ar mor ; *diese Steine lassen sich nur schwer bewegen,* ar mein-se a zo gourt da loc'hañ ; *von der Stelle bewegen,* dilec'hiañ, lakaat fiñv (en udb), dibradañ ; *hin und her bewegen,* lavigañ, kas a bep tu, kas a-gleiz hag a-zehoù, kas-digas, lemlakaat, loc'hañ-diloc'hañ, luskañ ; *bewegende Kraft,* [fizik] nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g. ; *das Tierchen bewegt seine Beine,* pafalañ a ra al loenig ; **2.** fromañ, pikañ kalon u.b., begañ, esmaeañ, trivliañ, skeiñ from [en u.b.], ober ur from da ; *jemanden zum Mitleid bewegen,* lakaat u.b. da drueziñ, lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez, dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon u.b.

V.em. **sich bewegen** (hat sich (t-rt) bewegt) : **1.** bezañ war loc'h, bezañ war fiñv, fiñval, loc'hañ, fichañ, flachañ, bouljal, emfiñval, maniañ, hejañ, luskañ, kefluskañ ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen,* mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad, mont ha dont digabestr e diabarzh ur Stad, bezañ frank d'an-unan mont ha dont e diabarzh ur Stad ; *wir standen so dicht nebeneinander, dass wir uns nicht bewegen konnten,* ken enket e oamp ken na c'hallemp ket fiñval ; *sich im Kreise bewegen,* ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *sich wellenförmig bewegen,* ober gwagennoù, gwagennañ, houlennañ ; *sich in Sprüngen bewegen,* mont a-lamm, mont a-lammoù ; *sich ununterbrochen bewegen,* loc'hata, bezañ fiñv-difiñv ; *sich weiter bewegen,* kendelc'her e lusk ; *sich hin und her bewegen,* lavigañ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, treuzigellañ, torodelliñ, fistoulat, fourgasiñ, bezañ lusk-dilusk, bezañ luskellus, bezañ fiñv-difiñv, frinkal ha difrinkal, firbouchal, fistoulat, difretañ, fringal, bezañ hej gant an-unan, hejañ, luskañ, P. flikennat ; *sich hin und her bewegend,* lusk-dilusk, luskellus ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen,* kigennoù a embreg (a vani) al lagad ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte,* he bugel a verzas o tridal enni ; *sie bewegt sich geschmeidig,* hec'h izili a ya gwevn en-dro ; *keiner bewegte sich,* diflach e chome an dud, den ne flache takad ; **2.** [dre skeud.] *sich in vornehmen Kreisen bewegen,* hentiñ (daremprediñ) ar pennoù bras, hentiñ tud cheuc'h, hentiñ tud vrav, hentiñ an tev, kejañ ouzh ar pennoù bras, en em gavout gant tud a renk uhel ; **3.** cheñch, emdreiñ, bezañ war fiñv.

bewegen[2] (bewog / hat bewogen) V.k.e.: atizañ, broudañ, kennerzhañ, reiñ gred da, brochañ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, kefluskañ, luskañ ; *was bewog dich zur Abreise ?* petra en doa lusket ac'hanout da vont kuit ? en abeg da betra e oas aet kuit ? pe dre an abeg / pe rak tra / pe diwar-benn tra / diwar-benn petra e oas aet kuit ? (Gregor) ; *sich bewogen fühlen*, *etwas zu tun,* bezañ lusket (techet, douget) d'ober udb ; *sich bewegen lassen,* distartaat, habaskaat d'an-unan, ameniñ, plegañ e santimant, diskregiñ diouzh e vennozh ; *er ließ sich zur Reise bewegen,* a-benn ar fin en doa asantet ober ar veaj ; *jemanden dazu bewegen, etwas zu tun,* broudañ (atizañ, brochañ, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, dougen (lakaat) ur re d'ober udb (Gregor), desev u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b.

bewegend ag. : **1.** fromus, esmaeüs, trivliadus ; **2.** luskus, kefluskus ; *sich hin und her bewegend,* lusk-dilusk, luskellus.

Beweger g.(-s,-) : [Aristoteles, preder.] loc'her g. ; *unbewegter Beweger,* loc'her difiñv g.

Beweggrund g. (-s,-gründe) : dougad g., lusk-oberiañ g., abeg-oberiañ g., pennabeg g., arbenn g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g., kuzhabeg g., perzh g., lec'h g., kantabeg g., digarez g., gwir g., rezon b. ; *Ihre Beweggründe sind gerechtfertigt,* ho rezonioù a zo mat ha reizh, hoc'h abegoù a zo mat ha reizh ; (*sellit ouzh* **Anlass**).

Bewegkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g.

beweglich ag. : **1.** fiñvus, dilec'hius, dilec'hiadus, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, luskus, war fiñv ; *leicht beweglich,* heloc'h, helusk, hefiñv, rouez ; [mezeg.] *wieder beweglich machen,* dic'hourdañ, digros, digropañ, divorzañ da, dihunañ, divavañ, divorfilañ, direnñañ ; [fizik] *beweglicher Körper,* loc'hell b. ; **2.** [gwir] *bewegliche Güter,* madoù heloc'h lies., madoù annez lies. ; **3.** *sein Geist ist höchst beweglich,* hennezh a zo ur mab fin evel ar seiz, ur spered gwevn a zen eo hennezh (Gregor), ur paotr gwevn a spered a zo anezhañ ; **4.** [tekn.] *die zwei Teile sind beweglich miteinander verbunden,* an daou damm a labour an eil gant egile ; **5.** mont-dont ; *bewegliches Fest,* gouel mont-dont g. / gouel a ya hag a zeu g. / gouel a cheñch deiz bep bloaz g. / gouel n'eo ket stabil g. (Gregor) ; **6.** [kozh] fromus, esmaeüs, trivliadus.

Beweglichkeit b. (-) : **1.** fiñvusted b., fiñvuster g., dilec'hiusted b., dilerc'hiuster g., dilec'hiadusted b., dilec'hiaduster g., kefluskuster g., kefluskusted b., luskuster g., luskusted b., flach g. ; **2.** bevder g., bividigezh b., berv g. ; **3.** lemmded a spered b., kaozeüsted b., bouilhded b., primded b., krakted b.

bewegt ag. : **1.** war loc'h, war fiñv, fiñvus ; **2.** rust, diaes, diroll, lusk-dilusk, fall ; *bewegte See,* gwall vor g., mor rust (diaes, diroll, fall, lourt, pounner) g. ; **3.** [dre skeud.] turmut, turmudus, darvoudaouek, leun a durmud ; *bewegte Vergangenheit,* buhez diagent gwall drubuilhet b., amzer dremenet trubuilhet b ; *bewegtes Leben,* buhez leun a drubuilhoù, buhez leun a reuziadoù, buhez turmudus b., buhez leun a durmud b. ; **4.** touchet, piket e galon, from, fromet, from warnañ ; *bewegten Herzens,*

from (turmud) ennañ, fromet e galon, from e galon, piket e galon, bras e esmae ; *bewegt sein,* esmaeañ, trivliañ.
Bewegte(s) ag.k. n. : [preder.] loc'hed g., lusked g.
Bewegtheit b. (-) : *innere Bewegtheit,* trivliad g., trivliadenn, from g., fromadenn b., trid-kalon g., esmae g.
Bewegung b. (-,-en) : **1.** loc'h g., lusk g., luskad g., keflusk g., fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., fiñvadeg b., jestr g., flach g., fich g., dilec'hiadenn b. ; *jemanden in Bewegung setzen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat lusk e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *etwas in Bewegung setzen, etwas in Bewegung bringen,* lakaat fiñv en udb, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *sich in Bewegung setzen,* loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diplas, diplasañ, dilec'hiañ, reiñ lusk d'e zivesker, mont war lusk, dibradañ, diharpañ, dont fiñv en an-unan ; *sich Bewegung machen, sich Bewegung verschaffen,* trevelliñ un tamm bennak, ober un dro-vale, eouliañ e izili, direnñañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker ; *bei der kleinsten Bewegung,* ma fiñver un netraig ; *er ist dauernd in Bewegung,* hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, hennezh a vez atav fiñv-difiñv, red-dired e vez atav, hennezh a vez atav o tarlaskat, fichfich eo, war vale emañ atav ; [sonerezh] *stufenweise Bewegung,* keflusk nesderez g. ; [tr-l] *alle Hebel in Bewegung setzen,* ober bec'h bras, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e wir wellañ, lakaat an diaoul e pevar ; **2.** [dre skeud.] turmud g., birvilh g., from g. ; *es gab eine große Bewegung unter den Zuschauern,* turmudañ a reas an arvesterien, an arvestidi e savas birvilh enno ; *vor Bewegung zitterte ihre Stimme,* gant ar fromet e oa e krene he mouezh ; **3.** [fizik] *Lehre von der reinen Bewegung,* loc'honiezh poellel b. ; *drehende Bewegung,* fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., fiñv kelc'hiek g., fiñv troial g. ; *schwingende Bewegung,* loc'h luskelladek g., fiñv luskelladek g., fiñv palantier g., lusk-dilusk g., luskellad g., luskellerezh g., luskell b. ; *kontinuierliche Bewegung,* fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; *rückläufige Bewegung,* **a)** argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adreñvadenn b. ; **b)** [stered.] souadur g., loc'h diadreñv g. ; **4.** [polit., sevenadur] emsav g., luskad g., froudad g./b. ; **5.** [sonerezh] keflusk g. ; *gleiche Bewegung,* keflusk kenstur g.
Bewegungs- : … kefluskañ, kefluskus, ..luskañ, fiñvel.
Bewegungsablauf g. (-s,-abläufe) : heuliadenn jestroù b.
Bewegungsenergie b. (-) : gremm fiñvel g., energiezh fiñvel b.
bewegungsfähig ag. : fiñvus, dilerc'hius, heloc'h, monedus, fiñv-difiñv, mont-dont.
Bewegungsfähigkeit b. (-) : fiñvusted b., dilerc'hiusted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b. ; *die Bewegungsfähigkeit einer Hand wieder herstellen,* ober d'un dorn labourat adarre, addiorren un dorn.
Bewegungsfreiheit b. (-) : **1.** gwir da vont ha da zont en e frankiz g. ; **2.** frankiz loc'hañ b., plas g., lec'h g., lijor g. ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken,* ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr ; *hier werden die Tiere genug Bewegungsfreiheit haben,* amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened, amañ ne vo ket gwasket al loened.
Bewegungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn al loc'h b.
Bewegungsgröße b. (-) : ampled al loc'h b.
bewegungshemmend ag. : daleüs, strobus, dilerc'hius.
Bewegungskraft b. (-) : nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g.
Bewegungskrieg g. (-s,-e) : brezel fiñv-difiñv g.
Bewegungslehre b. (-) : korzhoniezh b., loc'honiezh b.
bewegungslos ag. : mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv , divoulj, difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, digeflusk, divrall, a-boz, mik, hep jestr ebet ; *bewegungslose See,* mor sioul (plaen, habask, dous, kalm, kalm-gwenn, lor) g.
Bewegungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvded b., diemlusk g., dilusk g., digeflusk g., diflach g.
Bewegungsmangel g. (-s) : diouer a embregerezh-korf g.
Bewegungsmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn loc'hañ b.
Bewegungssitz g. (-es,-e) : [tekn.] kenjuntañ gant laoskijenn g., kenjuntañ gant trec'houllo g.
Bewegungsspiele lies. : c'hoarioù dindan an amzer lies.
Bewegungstherapie b. (-) : leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b.
Bewegungsübertragung b. (-,-en) : [fizik] treuzkas al loc'h g.
bewegungsunfähig ag. : dic'houest da fiñval.
Bewegungsvermögen n. (-s) : fiñvusted b., dilerc'hiusted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b.
bewehren V.k.e. (hat bewehrt) : [lu, kozh] armañ, lakaat e stad d'en em zifenn.
beweiben V.em. : **sich beweiben** (hat sich (t-rt) beweibt) : [kozh] dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, kemer pried.
beweiden V.k.e. (hat beweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da.
Beweihräucherer g. (-s,-) : **1.** ezañser g. ; **2.** [dre skeud.] tostenner g., fistouler g., lesaour g., lubaner g., luban g., loaver g., likaouer g., lorber g.
beweihräuchern V.k.e. (hat beweihräuchert) : **1.** ezañsiñ ; **2.** [dre skeud.] kanmeuliñ, milganmeuliñ, kas en tu-hont d'an neñv, meuliñ dreist, reiñ meuleudioù divuzul (amzere) da, ober stad vras eus (da), ober lid bras da, kanañ meuleudi da, reiñ mel da ... gant al loa-bod, reiñ ur

begad mel da, reiñ kaol da, reiñ kaol d'ar c'havr, reiñ pour da, reiñ moged da, mogediñ [u.b.], tresañ ton da.
V.em. **sich beweihräuchern** (hat sich (t-rt) beweihräuchert) : kanañ e veuleudi e-unan, en em veuliñ e-unan.
beweinen V.k.e. (hat beweint) : *jemanden beweinen,* gouelañ d'u.b., gouelañ war u.b., gouelañ kañv d'u.b., leñvañ d'u.b., kañvaouiñ d'u.b.
beweinenswert ag. : truezus, reuzeudik, keuzius, ranngalonus, mantrus, hirvoudus, daeraouus.
Beweis g. (-es,-e) : **1.** prouenn b., arroudenn b., arguzenn b. ; *überzeugender Beweis,* prouenn gendrec'hus b., prouenn skarus b., merk anat g. (Gregor) ; *zwingender Beweis, schlagender Beweis,* prouenn skarus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn diziarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *einen Beweis erbringen, einen Beweis liefern,* degas ur brouenn ; *einen Beweis entkräften,* terriñ (dizervaat, digadarnaat, didalvesaat, nac'h, nullañ, dispenn) ur brouenn, disklêriañ ez eo didalvoud ur brouenn, freuzañ ur brouenn, kas ur brouenn da get (da netra, war netra, da vann), goullonderiñ ur brouenn ; *unter Beweis stellen,* prouiñ, lakaat anat, anataat, splannaat ; *halber Beweis,* brizhprouenn b., hanter brouenn b. ; *schriftlicher Beweis,* prouenn diazezet war ur skrid bennak b., testeni g. ; *ihm fehlten Beweise,* prouennoù a rae diouer dezhañ ; *das bedarf des Beweises,* ret eo prouiñ an dra-se ; *den Beweis eines Satzes führen,* prouiñ un delakadenn ; *ein Beweis guter Geschäftsführung,* ur brouenn a veradur mat b. ; **2.** testeni g., diskouezadur g.
Beweisantrag g. (-s,-anträge) : goulenn prouenn g.
Beweisaufnahme b. (-,-n) : imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b. ; *die Beweisaufnahme beschließen,* goulenn ma vefe sellet ouzh ar prouennoù.
beweisbar ag. : prouadus, hag a c'haller prouiñ, anatadus, anataus.
beweisen V.k.e. (bewies / hat bewiesen) : **1.** prouiñ, lakaat anat, diskouez sklaer hag anat, disklêriañ, anataat, merkañ, savelañ, gwiriañ, diskouez, peurziskouez ; *die Wahrheit beweisen,* prouiñ ar wirionez ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden,* n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; *seine Unschuld beweisen,* lemel pep tamall a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wennañ, en em ziskargañ, diskouez anat ez eur didamall ; *was will er uns damit beweisen ?* petra a fell dezhañ prouiñ ? ; [mat.] *den Lehrsatz beweisen,* prouiñ an delakadenn ; *nicht zu beweisen,* dianatadus, dibrouadus ; **2.** [dre heñvel.] diskouez, diskouez bezañ ; *Mut beweisen,* diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.
V.em. **sich beweisen** (bewies sich / hat sich (t-rt) bewiesen) : diskouez, diskouez bezañ ; *sich als mutig beweisen,* diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.
Beweiserhebung b. (-,-en) : [gwir] imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b.
Beweisfrist b. (-,-en) : termen lakaet evit degas ur brouenn g.
Beweisführung b. (-,-en) : prouadenn b., prouadur g., anatadurezh b., anatidigezh b., poellatadenn b., poellataerezh g., arguzerezh g.
Beweisgrund g. (-s,-gründe) : arguzenn b.
Beweiskraft b. (-) : [gwir] nerzh prouiñ g.
beweiskräftig ag. : anat, anataus, prouek ; *beweiskräftige Tatsache,* prouenn anat b., fed anataus g., fed aprouus g. / fed statudus g. / testeni anat g. (Gregor) ; *beweiskräftiges Experiment,* taol-arnod hag a zegas ur brouenn anat g.
Beweislage b. (-,-n) : prouennoù dastumet lies., stad ar prouennoù b.
Beweislast b. (-) : *der Kläger trägt im Prozess die Beweislast,* d'ar c'hlemmer eo da zegas ar prouennoù dirak al lez-varn.
Beweismaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ lies., prouennoù kendrec'hiñ lies.
Beweismittel n. (-s,-) : prouenn gendrec'hiñ b.
Beweisnot b. (-) : [gwir] diouer a brouennoù g.
Beweisschrift b. (-,-en) : teuliad harpañ g., teul kantreizhus g.
Beweisstück n. (-s,-e) : pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.
Beweisurkunde b. (-,-n) : prouenn b., testeni g., arroudenn b. ; *als Beweisurkunde,* evel testeni, evel prouenn.
bewenden V.gw. (implijet en un dro-lavar nemetken) : *es bei (mit) etwas bewenden lassen,* na glask gouzout hiroc'h, na c'houlenn hiroc'h, na vont pelloc'h gant udb, leuskel an traoù evel m'emaint, distreiñ diwar an diviz.
Bewenden [tr-l] *damit hat es sein Bewenden,* echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! arabat klask hiroc'h ! distroomp diwar gement-se ! distroomp diwar an diviz-se ! lezomp an dra-se ! lezomp kement-se holl ! ne 'z aimp ket pelloc'h ! la ! laoskomp se neuze !
Bewerb g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kevezerezh g., kevezañ g., kevez g., kevezadeg b., kenstriverezh g., kenstrivadeg b.
bewerben V.em. **sich bewerben** (bewirbt sich / bewarb sich / hat sich (t-rt) beworben) : lakaat e anv, goulenn, en em ginnig, emskrivañ, mont war ar renk ; *sich um eine Stelle bewerben,* bezañ war c'houlenn ouzh ur garg bennak, lakaat e anv (bezañ war ar renk) evit ur garg bennak, mont war ar renk evit ur garg bennak, goulenn ur garg bennak, en em ginnig evit ur garg bennak, emstrivañ evit ur garg bennak ; *sich um eine Stelle als Lehrer bewerben,* lakaat e anv evit mont da gelenner, emstrivañ evit ur post kelenner.
V.k.e. (bewirbt / bewarb / hat beworben) : ober bruderezh evit, brudañ, ober war-dro brudañ udb, herouezañ.
Bewerber g. (-s,-) : **1.** emstriver g., goulenner g., goulenniad g. ; **2.** amourouz g., pleustrer g., goulenner g. ; **3.** *Kronbewerber,* emvenner roue g.
Bewerberauswahl b. (-,-en) : dibabadur an danvez implijidi g., tutaerezh g.
Bewerbung b. (-,-en) : **1.** emstriverezh g., emginnig g. ; **2.** [kenwerzh] brudwerzh b., taol brudañ g., koulzad brudañ g., herouezadur g., herouezañ g.
Bewerbungsbogen g. (-s,-/-bögen) : teul emstrivañ g., teul emskrivañ g.

Bewerbungsfrist b. (-,-en) : termen ar genstrivadeg g.
Bewerbungsgespräch n. (-s,-e) : emziviz emginnig g., emziviz tuta g.
Bewerbungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn labour g.
Bewerbungsschreiben n. (-s,-) : lizher emginnig g., lizher emstrivañ g.
Bewerbungsunterlagen lies. : teuliad emstrivañ g., teuliad emskrivañ g.
bewerfen V.k.e. (bewirft / bewarf / hat beworfen) : **1.** *jemanden mit Steinen bewerfen,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ, chetiñ) mein ouzh u.b., meinata (labezañ, brañskailh) u.b., teurel mein gant u.b., plantañ mein war u.b. ; *einander mit Steinen bewerfen*, en em gannañ a daolioù mein, en em veinata ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Schmutz bewerfen,* labezañ (divrudañ, duañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., ruilhañ u.b. er pri ; **3.** [tisav.] induañ, chekañ, fuilhañ ; *mit Lehmputz bewerfen,* priañ, priata.
bewerkstelligen V.k.e. (hat bewerkstelligt) : **1.** kas da benn (da wir, da vat), degas tre, seveniñ, pengenniñ, arverañ, efediñ ; *bewerkstelligen, dass …,* ober ma..., ober e doare ma..., ober en hevelep feson ma..., ober evit ma ... ; *bewerkstelligt werden,* bezañ sevenet, mont da benn ; **2.** [gwashaus] ober, seveniñ ; *etwas Dummes bewerkstelligen,* ober ur sotoni, ober un dra diboell, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor).
Bewerkstelligung b. (-) : oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g.
bewerten V.k.e. (hat bewertet) : dewerzhañ, istimañ, istim, prizout, prizañ, prizachañ, feuriañ, dezvarn, gwalennañ ; [arc'hant.] *Aktien bewerten*, prizout (feuriañ) kevrannoù ; [kenw.] *neu bewerten,* istimañ (prizout, prizañ, feuriañ) a-nevez.
Bewertung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g.
Bewertungsart b. (-,-en) : doare priziañ g., doare feuriañ g.
Bewertungsmaßstab g. (-s,-stäbe) : dezverk feuriañ g., dezverk prizañ g.
Bewertungsstichtag g. (-s,-e) : [gwir] deiz a quo g., deiz dave evit feuriañ priz udb.
bewettern V.k.e. (hat bewettert) : [mengleuz.] aerañ, aveliñ, yac'husaat, yac'haat.
Bewetterung b. (-) : [mengleuz.] aeradur g., aveladur g.
bewickeln V.k.e. (hat bewickelt) : **1.** gronnañ, pakañ, rollañ, rodellañ, puniñ, roltañ, roltiñ, gweañ, gwedennañ, steuñviñ, kuilhañ ; **2.** [tekn.] pellennañ, kanellañ.
Bewicklung b. (-,-en) : **1.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; **2.** [tekn.] pellennadur g., kanellañ g.
bewiesenermaßen Adv. : *er hat es bewiesenermaßen getan,* prouet e oa bet an dra-se warnañ, kendrec'het e oa bet war ar felladenn-se / aprouet e oa bet ar felladenn-se a-enep dezhañ (ar felladenn-se warnezañ) / faezhet e oa bet war ar felladenn-se (Gregor).
bewilligen V.k.e. (hat bewilligt) : aotren, asantiñ, anaout, grataat, debarzh, dereiñ, distankañ war ; *eine Unterredung bewilligen,* asantiñ gwelet u.b., grataat gwelet u.b., grataat degemer u.b., asantiñ d'un emwel, prizañ gwelet u.b., teurvezout komz ouzh u.b. ; *eine finanzielle Unterstützung bewilligen,* aotren ur yalc'had, reiñ ur skoazell arc'hant ; *jemandem ein Recht bewilligen,* lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [kenw.] *einen Kredit bewilligen,* aotren ur c'hredad d'u.b., reiñ ur c'hredad d'u.b. ; *jemandem einen Aufschub bewilligen,* astenn an termen d'u.b., reiñ termen d'u.b., reiñ un tamm amzer d'u.b. ; *er bereut, es bewilligt zu haben,* keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; [politik.] mouezhiañ, aprouiñ, divizout dre ur vouezhiadeg.
Bewilligung b. (-,-en) : aotreadur g., asant g., asantadenn b., asantadur g., aotreadenn b. ; *zeitlich unbegrenzte Bewilligung,* aotreadur diarsav g., aotreadur didermen g., aotreadur hirbadus (Gregor) g.
bewillkommnen V.k.e. (hat bewillkommnet) : *jemanden bewillkommnen,* lavaret donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b., saludiñ u.b.
bewimpeln V.k.e. (hat bewimpelt) : bannielañ, seizennañ.
bewimpelt ag. : seizennek, bannielek, bannielet.
bewirken V.k.e. (hat bewirkt) : **1.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas, devoudañ, degas d'e heul, degas war e lerc'h, produiñ ; *das bewirkte genau das Gegenteil,* an eneb eo a c'hoarvezas, enep tra eo a c'hoarvezas, ar gin an hini a c'hoarvezas ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte,* ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; **2.** tizhout, kaout, tapout, gounit.
bewirkend ag. : efedus, gwec'hek ; [preder.] *bewirkende Ursache,* abeg efedus g., arbenn efedus g., kaoz efedus b., kaoz wec'hek b.
bewirten V.k.e. (hat bewirtet) : **1.** reiñ bod da, herberc'hiañ, ostizañ ; **2.** reiñ chervad da, magañ ; *Gäste bewirten,* reiñ chervad d'e gouvidi, ostizañ ; *festlich bewirten,* ober banvez da, ober chervad da ; *jemanden mit Wein bewirten,* reiñ e doullad gwin d'u.b.
bewirtschaften V.k.e. (hat bewirtschaftet) : **1.** tiekaat, merañ, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; *ein Gut bewirtschaften,* tiekaat un atant / tiekaat ur c'houmanant (Gregor), lakaat un domani da dalvezout ; *einen Hof bewirtschaften,* derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *eine Gaststätte bewirtschaften,* derc'hel ostaleri ; **2.** [arc'hant] melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reolennañ, reoliañ ; *Devisen bewirtschaften,* reoliañ marc'had an arc'hant ; **3.** [dre astenn.] kenlodennañ, lodennañ, tailhañ.
Bewirtschaftung b. (-,-en) : **1.** korvoerezh g., melestradur g., meradur g., mererezh g. ; *Bewirtschaftung und Verwaltung der Gewässer,* mestroniañ an dour g. ; **2.** [labour-douar] trevidigezh b. ; *direkte Bewirtschaftung,* trevidigezh eeun b. ; *indirekte Bewirtschaftung,* trevidigezh dieeun b. ; **3.** reolennadur g., reoladur g., reizhennadur g. ; **4.** [dre astenn.] kenlodennerezh g., lodennerezh g., tailhañ g.

Bewirtung b. (-) : herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g.
bewitzeln V.k.e. (hat bewitzelt) : dejanal, godisat, goapaat, flemmañ.
bewohnbar ag. : annezadus, kenvannezus, kevannezus.
Bewohnbarkeit b. (-) : annezadusted b., kenvannezusted b.
bewohnen V.k.e. (hat bewohnt) : annezañ, bezañ o chom e, bezañ oc'h annezañ, tudañ, poblañ ; *ein Haus bewohnen,* annezañ un ti ; *diese Pflanze bewohnt nur höhere Regionen,* er menezioù nemetken e vez kavet ar plant-se.
Bewohner g. (-s,-) : annezad g., annezer g. ; *Stadtbewohner,* kêriad g. ; *die Landbewohner,* an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar blouezidi lis., ar blouezizh lies. ; *die Stadtbewohner,* tud kêr lies., kêriz lies. ; *die Bewohner dieser Stadt,* tud ar gêr-se lies. ; *die Küstenbewohner,* an arvoridi lies., arvoriz lies., an arvoriz lies., an aocherien lies., tud an aod lies., an dud eus bord ar mor lies., tud an arvor lies., pobl an arvor b. ; [gwir] *gutgläubiger Bewohner,* gouzalc'hiad a feiz vat g.
Bewohnerschaft b. (-) : annezidi lies., annezerien lies.
bewohnt ag. : tud o chom e-barzh, annezet, tudet, poblet.
Bewohnung b. (-,-en) : annezadur g., gouzalc'h g., gouzalc'herezh g.
bewölken V.k.e. (hat bewölkt) : koumoulañ, koabrenniñ.
V.em. **sich bewölken** (hat sich (t-rt) bewölkt) : **1.** koumoulañ, koabrenniñ, koc'hennañ, moriñ ; *der Himmel bewölkt sich,* drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, koabrenniñ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, an oabl a zeu da goc'hennañ, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, emañ an amzer o stankañ, kargañ a ra an oabl ; **2.** [dre skeud.] dont e benn da vezañ du, teñvalaat, dont e benn da vezañ kruel, dont kozh e vin, dont kozh e benn, dont hir e vailh, dont moan e benn, ober ur penn kozh, dont koumoul war e dal, dont ur goumoulenn war e dal, dont ur goumoulenn da deñvalaat e dal.
bewölkt ag. : **1.** koumoulek, koc'hennet, stanket, koabrek, goloet, kogusek, mouchet, mouk, beuzet, karget, koumoulet, kudennek ; *bewölkter Himmel,* oabl koumoulek (du, karget, koumoulet) g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer goumoulet b., amzer vouchet b., amzer vouk b., oabl takon war dakon ha gwri ebet ennañ g. ; *der Himmel ist bewölkt,* koumoul a zo en oabl, koumoul a zo war an oabk, koumoulek eo an oabl, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, kudennek eo an oabl ; *der Himmel ist stark bewölkt,* du eo an amzer, du eo an oabl, koc'hennet-holl eo an oabl ; **2.** [dre skeud.] *bewölkte Stirn,* tal koumoulet g., tal teñval (hurennek, kudennek) g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., kozh vin g., penn beunek g., tal koumoul warnañ g., tal ur goumoulenn warnañ g., penn kruel g., min kruel g.
Bewölkung b. (-) : hurennaj g., nivlennegezh b., koumoul str., kogus str., koabr str.
Bewölkungsauflockerung b. (-,-en) : sklaeraenn b., splannadenn b., spanaenn b., bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., tavadenn b.
Bewölkungszunahme b. (-,-n) : nivlenniñ war gresk g., kreskidigezh an nivlennegezh b.
Bewuchs g. (-es) : glasvez g., struzh g. ; *Felder ohne Bewuchs,* parkeier noazh lies.
Bewunderer g. (-s,-) : estlammer g., bamour g.
bewundern V.k.e. (hat bewundert) : sebezañ ouzh, estlammiñ ouzh, bamañ ouzh (da, dirak, gant), ober marzh war ; *die Leute bewundern sein neues Haus,* bamet e vez an dud gant e di nevez ; *vom rechten Ufer der Elbe kann man Dresden in all seiner Pracht und Herrlichkeit bewundern,* eus ribl dehou an Elbe e vez gwelet Dresden en he c'haerañ, (en he holl c'hloar).
bewundernswert ag. / **bewundernswürdig** ag. : bamus, estlammus, boemus, sebezus, marzhus, kaer-estlamm ; *etwas Bewundernswertes,* ul lanfas tra g.
bewundert ag. : hag a vez sellet outañ gant estlamm, hag a vez sellet outañ gant sebez.
Bewunderung b. (-) : estlamm g., bam g., bamerezh g., bamadur g., sebez g., sebezadur g., boem b., goursav g., bamijenn b., estlamm g. ; *ganz Bewunderung sein,* bezañ boemet (bamet), ober marzh (estlammoù), mantrañ, sebeziñ, estlammiñ, bezañ estlammet-holl, chom boemet, chom en estlamm ; *voller Bewunderung,* boemet, estlammet-holl, goursavet, bamet, en estlamm, gant estlamm bras (Gregor) ; *in Bewunderung versetzen,* lakaat da estlammiñ, lakaat boemet, bamañ, sabatuiñ, saouzaniñ, sebeziñ, goursevel, mezevelliñ, mezviñ, dibradañ, boemañ ; *das ist der Bewunderung wert,* peadra 'zo da estlammiñ, danvez da vamañ a zo en dra-se, un estlamm gwelet, n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù, peadra a zo da vamañ.
Bewunderungspfiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn diwar estlamm b. ; *einen Bewunderungspfiff ausstoßen,* leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm.
Bewundrer g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Bewunderer**
Bewurf g. (-s, Bewürfe) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g., induerezh g., induadur g., chekerezh g., gwisk g., gwiskad g.
bewusst ag. (t-c'h) : **1.** emskiantek, emouez, emoueziek, kenouiziek, mennet, a-youl, youlek ; *bewusst sein,* bezañ e holl anaoudegezh (e holl ouiziegezh) gant an-unan, bezañ emskiantek (ouzh udb), bezañ emouez (ouzh udb) ; *sich (t-d-b) einer Sache (t-c'h) bewusst werden,* emskiantañ udb, emskiantekaat ouzh udb, emouezañ ouzh udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb ; *er war sich seiner Tat (t-c'h) vollkommen bewusst,* hennezh a ouie mat-tre pezh a rae, emskiantek e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, emouez e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, e spered hag e ratozh a oa gantañ pa oa oc'h ober an dra-se, diwar e ziviz e oa en doa graet an dra-se, dre e ratozh e oa en doa graet an dra-se, gant e holl ouiziegezh en doa sevenet an dra-se, gant gouzout dezhañ en deus graet an dra-se, gant rat vat dezhañ eo en doa graet an dra-se,

emouiziek e oa eus pezh a rae ; *er ist sich seiner Verantwortung bewusst,* gouzout a ra mat peseurt atebegezh en deus sammet war e chouk ; *ich bin mir dessen bewusst, dass es schwer ist,* gouzout a ran mat ez eo diaes ; *es ist mir nicht mehr bewusst, was ich sagen wollte,* disoñjet 'm eus (aet eo eus va spered) pezh am boa c'hoant lavaret, lonket 'm eus va c'haoz ; *so viel mir bewusst ist,* din da c'houzout, a gement ha ma oufen ; *bewusste Handlung,* gread mennet g., ober sevenet a-zevri (dre ratozh an-unan, gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouiziek g. ; **2.** [dre astenn.] *das bewusste Buch,* al levr a zo kaoz (anv, ger) anezhañ ; P. *dieser bewusste Müller,* ar Müller-se, hon aotrou Müller.

Adv. : a-fetepañs, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, gant grat vat dezhañ, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, gant e ouiziegezh, a-benvest-kaer, a-benn-kefridi, ent-emouiziek ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert,* graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent ; *du hast mich bewusst belogen,* kontet ez poa gevier din a-benvest-kaer (a-fetepañs, gant grat vat dit), a-benn-kefridi ez poa troadet (livet, pentet, displañtet, gwriet, pasket, disac'het, dibunet, penneget) gevier din, gant rat ez poa dornet gevier din, te a ouie mat e oas o kontañ gevier din.

Bewusste(s) ag.k. n. : [preder.] emskiant g./b., emouezelezh b., emouez g.

Bewusstheit b. (-) : **1.** anaoudegezh b., gouiziegezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., emskiant b. ; **2.** [dre astenn.] ratozh b.

bewusstlos ag. : **1.** semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet, miget ; *jemanden bewusstlos schlagen,* pennvaoutiñ u.b., maoutiñ u.b., badaouiñ u.b., badaouinañ u.b., kas u.b. bord all, pennvadaouiñ u.b., divellañ u.b., filat u.b. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen,* badaouinañ u.b. gant ur c'hlav bloñsus ; *bewusstlos werden,* koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, fatañ, migañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, frediñ, orvaniñ, dont ur sempladenn (ur fallaenn, ur falladenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, tresmeiñ, yarañ ; *bewusstlos sein,* bezañ semplet, bezañ fatiket, bezañ motet, bezañ hep anaoudegezh ; **2.** diemskiant, dic'houzvez, diemouez, diemouiziek, anez gouzout dare d'an-unan, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ.

Bewusstlose(r) ag.k. g./b. : den semplet g., den fatiket g., den motet g.

Bewusstlosigkeit b. (-) : sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., marv-bihan g., vaganadur g. ; *aus seiner Bewusstlosigkeit erwachen,* adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, divatorelliñ, divadaouiñ, divorfilañ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont e veiz d'an-unan, dont e veiz en an-unan, dont d'an-unan, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, addont e-barzh, sevel distronket ; *bis zur Bewusslosigkeit geprügelt,* batorellet, maoutet, badaouet, abafet, badinellet, badet, pennveudet.

Bewusstsein n. (-s) : **1.** anaoudegezh b., alamant g., intentamant g./b., intentamant-vat b., santimant mat g. ; *das Bewusstsein verlieren,* koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, frediñ, orvaniñ, migañ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi kouezhañ e barr, kouezhañ, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, tresmeiñ, yarañ, [evit an dud toc'hor] na ober mui alamant ebet, na anavezout mui den ; *wieder zu(m) Bewusstsein kommen,* adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, divadaouiñ, divorfilañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, divatorelliñ, diorvaniñ, divadañ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont e veiz d'an-unan, dont e veiz en an-unan, dont d'en em intent, dont d'an-unan, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, addont e-barzh, dont e nerzh hag e santimant mat d'an-unan, sevel distronket ; *wieder zu Bewusstsein bringen,* divadañ, divadaouiñ, disemplañ, divaganiñ, divatorelliñ ; *bei vollem Bewusstsein sein,* bezañ e anaoudegezh gant an-unan, bezañ en e skiant-vat, bezañ tout e intentamant gant an-unan, bezañ e intentamant vat gant an-unan, bezañ e holl intentamant vat gant an-unan, bezañ e holl skiant gant an-unan, bezañ e santimant mat gant an-unan ; *nicht bei vollem Bewusstsein sein,* na vezañ libr a-walc'h, na vezañ e holl skiant-vat gant an-unan ; **2.** [dre astenn.] emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., anaoudegezh b. ; *psychologisches Bewusstsein,* emouezañ g., emouezded b. ; *Bewusstsein seiner selbst,* emskiant b. ; *kollektives Bewusstsein,* emskiant strollennel b. ; *phänomenales Bewusstsein,* emskiant eeun b., emskiant diemsellus b. ; *gedankliches Bewusstsein,* emskiant emsellus b. ; *allmählich kam ihm zum Bewusstsein, dass ....,* tamm-ha-tamm e krogas da veizañ e ...., tamm-ha-tamm e teuas da gompren e ... ; *das Sein bestimmt das Bewusstsein,* ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; *das nationale Bewusstsein,* an emskiant vroadel b. ; *bei den Bürgern und Bürgerinnen ein Bewusstsein für etwas schaffen, bei den Bürgern und Bürgerinnen das Bewusstsein für etwas stärken,* emskiantekaat an dud war udb, kelaouiñ ha kizidikaat an dud diwar-benn udb ; **3.** [santadoù] *im Bewusstsein seiner Unschuld,* dre ma ouie mat e oa didamall.

Bewusstseinsbildung b. (-) : emskiantekadur g., emoueziekadur g., emskiantekaat g.

bewusstseinserweiternd ag. : halukinogen, psikedelek, [dramm]-pennsaoutiñ, trezerc'heiat.

Bewusstseinserweiterung b. (-) : psikedelegezh b., ledanerezh maezienn an emskiantañ g.

Bewusstseinsfeld n. (-s,-er) : maezienn an emouezañ b.

Bewusstseinsphilosophie b. (-) : prederouriezh an emskiant b.

Bewusstseinsspaltung b. (-) : [mezeg.] skizofreniezh b., dizoubladur ar me g.
Bewusstseinsstrom g. (-s) : red an emskiantadoùg.
Bewusstseinsveränderung b. (-,-en) : emdroadur an emouezañ g.
Bewusstseinszustand g. (-s,-zustände) : stad emouezañ b.
Bewusstwerden n. (-s) **/ Bewusstwerdung** b. (-) : emskiantadur g., emskiantañ g., emouezañ g.
Bey g. (-s,-s) : [istor] uheliad otoman g., bei g.
bezahlbar ag. : paeüs, taladus.
bezahlen V.k.e. (hat bezahlt) : **1.** paeañ, talañ, goprañ, akuitañ, diendleañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ ; *auf Heller und Pfennig bezahlen / pünktlich bezahlen / aufs Härchen bezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor) ; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle / ich bezahle dann alles bar auf die Hand,* me 'baeo tout pizh-razh en un taol ; *seine Schulden bezahlen,* paeañ e zleoù, en em ziendleañ, diendleañ, en em akuitañ eus e zleoù, ardalañ e zleoù, distagañ e zle ; *das Essen und die Getränke bezahlen,* talañ an debriñ hag an evañ, paeañ an debraj hag an evaj ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt, ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt,* deoc'h-c'hwi eo em eus graet ar paeamant ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen,* al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; *doppelt so viel bezahlen,* paeañ an doubl ; *er bezahlt immer pünktlich,* hennezh n'eo ket paotr da azezañ war e votoù, paeañ a ra pep tra war e lerc'h ; *auf Sicht bezahlen,* paeañ d'an hini a ziskouez al lizher-eskemm, paeañ kement ha gwelet al lizher-eskemm ; *seinen Anteil bezahlen,* herzel e lod, paeañ e lod ; *im Voraus bezahlen,* rakpaeañ, paeañ en a-raok, paeañ diaraok, paeañ a-ziaraok, reiñ ur pae bourev ; *auf Abschlag bezahlen,* paeañ a-lodennoù, rannbaeañ ; *in klingender Münze bezahlen,* paeañ war an taol (war an tomm, war an tach, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war ar peul, paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *was haben Sie dafür bezahlt ?* pegement ho peus lakaet evit prenañ an dra-se ? pegement eo koustet an dra-se deoc'h ? ; *du hast schon oft genug für mich bezahlt,* krignet em eus a-walc'h ac'hanout ; [pellskrid] *Rückantwort bezahlt,* paeet eo bet ar respont dija ; **2.** [tr-l] *den Schaden bezahlen müssen,* paeañ diwar-bouez e yalc'h (Gregor), bezañ en e c'haou, derc'hel ar c'holl en e du e-unan, digoll an droug graet diwar e goust, paeañ ar mizoù ; *jemanden mit gleicher Münze bezahlen,* kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr, kas ar freskad da di Yann, talvezout e wall d'u.b., reiñ taol evit taol d'u.b., rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor), talvezout gwall evit gwall d'u.b., reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b., reiñ droug evit droug d'u.b., kaout an distro, bountañ enepbole ; *mit Worten bezahlen,* bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk, paean e zle gant marvailhoù ; *das ist nicht mit Gold zu bezahlen, das ist nicht mit Gold aufzuwiegen,* talvezout a ra muioc'h eget e bouezad aour, dibriz eo kement-se ; *die Zeche bezahlen,* **a)** paeañ an notenn ; **b)** [dre skeud.] digoll an droug graet diwar e goust, derc'hel ar c'holl en e du e-unan, bezañ en e c'haou, meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheoziñ, paeañ ar mizoù, paeañ diwar-bouez e yalc'h (Gregor), bezañ d'an-unan bremañ da zougen an toaz d'ar forn, pakañ.
bezahlt ag. : paeet ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub,* ehan-labour mareadek gopret g., vakañsoù mareadek paeet lies. ; *eine gut bezahlte Arbeit,* ul labour gopret-mat g.
Bezahlung b. (-,-en) : **1.** pae g., gopr g., paeamant g., eskemmad g., taladur g. ; *eine jämmerliche Bezahlung,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; **2.** paeamant g., paeañ g., paeadenn b. ; *gegen bare Bezahlung,* da baeañ war an tach, gant ma vo paeet gant arc'hant diouzhtu, war-bouez ma vo paeet gant arc'hant dizolo (gant arc'hant kontet), war an diviz ma vo paeet gant arc'hant a-benn, evit arc'hant dizolo, evit arc'hant diouzhtu ; *ohne Bezahlung,* **a)** digoust, difrejoù, dibaeamant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gwenneg toull, evit un hollvad ; **b)** hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gwenneg ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann.
bezähmbar ag. : hag a c'haller derc'hel warnañ, mestroniadus, mestronius, hag a c'haller sioulaat, hag a c'haller damesaat, hag a c'haller doñvaat.
bezähmen V.k.e. (hat bezähmt) : *jemanden bezähmen,* derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., dont a-benn eus u.b., souplaat u.b., plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan.
V.em. **sich bezähmen** (hat sich (t-rt) bezähmt) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.
Bezähmung b. (-,-en) : doñvadur g., damesaerezh g., digrizadur g.
Bezauberer g. (-s,-) : bamer g.
bezaubern V.k.e. (hat bezaubert) : *jemanden bezaubern,* strobinellañ u.b., gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., filimiñ u.b., dastum u.b., desev u.b., touellañ u.b., trellañ u.b., achantañ u.b., teuler breoù war u.b., boemañ u.b., bamañ u.b., hoalañ u.b., kilhañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b.,

mezevelliñ u.b., lakaat u.b.dindan gazel-ge ; *er hat mich bezaubert,* strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, trellet on bet gantañ.

bezaubernd ag. : boemus, glamourus., teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius-dreist, dudius, bourrus, strobinellus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantus, touellus, mezevellus, mezvus, signus, estlammus, glamourus ; *Granadas bezaubernde Gärten,* liorzhoù mezevellus Granada lies. ; *sie tanzt bezaubernd,* un dudi eo gwelet anezhi o tañsal, un hoal eo gwelet anezhi o tañsal, ur chalm eo gwelet anezhi o tañsal, ur voem eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo sellet outi o tañsal, ur yec'hed eo sellet outi o tañsal, un ebat eo he gwelet o tañsal, gwashat ma tañs brav ! dañsal a ra milzin ; *das ist ja bezaubernd !* nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm gwelet ! un drugar eo ! ur chalm eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! gwashat ma'z eo brav ! ; *er ist bezaubernd,* hennezh a zo un desev a baotr ; *bezaubernd schön,* ur c'haer gwelet anezhañ, kaer (koant) evel an heol, koant evel ur boked, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, kaer spontus.

Bezauberung b. (-) : boem b., dudi b./g., hoalerezh g., hoalusted b., hoaluster g., hoaladur g., trugar b., boemerezh g., bam g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., strobinellerezh g., strobinelladur g., lorberezh g., touellerezh g.,

bezechen V.k.e. (hat bezecht) : mezviañ, [plac'h] mezveziñ.
V.em. **sich bezechen** (hat sich (t-rt) bezecht) : mezviñ, [plac'h] mezveziñ.

bezecht ag. : drev, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, abafet, chokolad, penndommet, a-strew ; *bezecht sein,* bezañ ur banne dindan e fri, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ tomm d'e fri, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ ur banne war an-unan, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ drev, bezañ tommet d'an-unan, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ erru gleb e c'henoù, bezañ suilhet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, chokolad, penndommet, abafet).

bezeichnen V.k.e. (hat bezeichnet) : **1.** termenañ, dezverkañ, doareañ ; *näher bezeichnen,* envel ; *treffend bezeichnen,* spisverkañ ; *nicht zu bezeichnen,* [gwashaus] divenegus, dilavaradus, dreistlavar, ur mezh-e-envel g.

2. aroueziñ, merkañ, diskouez, tikedenniñ, skritellat, poentañ, derc'hennañ ; *Bäume bezeichnen,* aroueziñ gwez, merkañ gwez ; *Tiere bezeichnen,* aroueziñ loened, merkañ loened.

V.em. **sich bezeichnen** (hat sich (t-rt) bezeichnet) : **1.** ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat sin ar groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn ; **2.** *sich als etwas bezeichnen,* reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb.

bezeichnend ag. : arouezius, spisverkus, dezverkus, ardamezus, doareüs, dibarek ; *ein bezeichnendes Schlaglicht auf etwas (t-rt) werfen,* **a)** lakaat un arvez dibarek war udb ; **b)** lakaat udb er gouloù.

bezeichnenderweise Adv. : en un doare diskulius, en un doare anataus, en un doare anat.

Bezeichnung b. (-,-en) : **1.** merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b., notadur g. ; **2.** tikedennerezh g. ; **3.** termen g., anv g., anvad g., anvadur g., doareer g. ; **4.** [ober] anvadur g., anvidigezh b.

bezeigen V.k.e. (hat bezeigt) : diskouez ; *Freude bezeigen,* diskouez bezañ laouen, diskouez e levenez ; *jemandem Ehre bezeigen,* ober enorioù d'u.b., dougen enor d'u.b. ; *jemandem eine Höflichkeit bezeigen,* bezañ seven gant u.b., mont seven d'u.b. (gant u.b.), lavaret ur ger seven d'u.b. ; *jemandem seine Achtung bezeigen,* reiñ merkoù a zoujañs d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar bri a zouger dezhañ.

Bezeigung b. (-,-en) : diskouezadur g., testeni g.

bezetteln V.k.e. (hat bezettelt) : tikedenniñ, skritellat.

Bezettelung b. (-) : tikedennerezh g.

bezeugen V.k.e. (hat bezeugt) : testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ ; *das Evangelium bezeugen,* prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù, prezeg dre ar skouerioù..

Bezeugung b. (-,-en) : testeni g., testeniekadur g., gwiriekadur g., diskouezadur g.

bezichtigen V.k.e. (hat bezichtigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war ; *jemanden bezichtigen,* teuler ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *einer strafbaren Handlung bezichtigt werden,* bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan, bezañ tapet e kaoz ; *jemanden eines Verbrechens bezichtigen,* tamall u.b. a dorfed, tamall u.b. da vezañ sevenet un torfed, tamall un torfed d'u.b. ; *er wurde des Diebstahls bezichtigt,* tamallet e voe dezhañ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi, tamallet e voe al laeroñsi dezhañ ; *jemanden des Verrats bezichtigen,* tamall u.b. da vezañ un trubard, tamall u.b. a drubarderezh ; *jemanden der Lüge bezichtigen,* ober ur gaouiad eus u.b., tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiat gant u.b. ; *der Bezichtigte,* an den rebechet g., an den tamallet g.

Bezichtigung b. (-,-en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., tamall g., karez b.
beziehbar ag. : **1.** annezus, kevannezus ; **2.** e gwerzh, da gaout.
beziehen V.k.e. (bezog / hat bezogen) : **1.** lakaat war, goleiñ ; e*ine Zither mit Saiten beziehen,* stignañ kerdin war ur gitar ; *eine Geige mit Saiten beziehen,* stignañ kerdin war ur rebed (war ur violin) ; *Betten beziehen,* lakaat liñselioù war gweleoù 'zo ; *das Sofa beziehen,* goleiñ (gwiskañ, gwarnisañ) ar gourvezvank.
2. [dre astenn.] ober e annez ; *eine Wohnung beziehen,* ober e annez (mont da chom) en ur ranndi, annezañ, ober e gêr en ur ranndi bennak ; [lu] *Quartier beziehen,* staliañ e gamp, en em lojañ en ul lec'h kreñv (Gregor), kludañ.
3. [lu] *einen Wachposten beziehen,* bezañ ouzh gward.
4. *eine Zeitung beziehen,* bezañ koumanantet d'ur gelaouenn.
5. [melestr., kenw.] resev, touch ; *Gelder aus der Staatskasse beziehen,* resev arc'hant eus kef ar Stad, touch arc'hant eus kef ar Stad ; *beziehen von ...,* bezañ pourvezet gant ..., bezañ fourniset [a udb] gant ... ; *sie bezieht eine Witwenrente,* honnezh he deus ul leve eus he gwaz marv ; *ein Einkommen beziehen,* bezañ leveet (gopret), degouezhout ingal arc'hant gant an-unan ; *ihre Einkommen beziehen sie vorwiegend aus der Viehzucht,* an darn vrasañ eus o gounid a zeu diwar ar magañ-loened, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid.
6. *einen Standpunkt beziehen,* sevel a-du gant ur savpoent bennak ; *ein Amt beziehen,* mont en ur garg.
7. P. tapout, pakañ, kaout.
8. *etwas auf jemanden beziehen,* lakaat udb e darempred gant u.b., liammañ udb gant u.b.
V.em. **sich beziehen** (bezog sich / hat sich (t-rt) bezogen) : **1.** koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel bezieht sich mit Wolken,* koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; **2.** [dre skeud.] sellet ouzh, tennañ da, bezañ e dave gant, talvezout da ; *sich auf jemanden beziehen,* sellet ouzh u.b. ; *seine Äußerung bezog sich nicht auf dich,* ar pezh en doa lavaret ne dalveze ket dit, ar pezh en doa lavaret ne selle ket ouzhit, ne oa ket evidout pezh en doa lavaret, n'edo ket o klask ac'hanout gant e gomzoù ; **3.** *sich auf etwas (t-rt) beziehen,* en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, ober dave d'udb, daveiñ d'udb, [yezh.] ergeñveriñ ouzh udb. ; *sich auf etwas beziehend,* pozet war udb.
Beziehen 1. goloadur g. ; **2.** diskouezadur g. ; **3.** [dre heñvel.] annezadur g. ; *beim Beziehen dieses Hauses,* d'ar mare ma'z eor da chom en ti-mañ.
Bezieher g. (-s,-) : **1.** gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; **2.** koumananter g. ; **3.** prener g.
Beziehung b. (-,-en) : **1.** darempred g., darempredererezh g., kendarempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadur g., hentadurezh b., frot g. ; *Beziehungen zu jemandem haben,* darempredin (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredoù) gant u.b., bezañ e kendarempred (kaout kendarempred, kaout kendarempredoù) gant u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; *gute Beziehungen zu jemandem haben,* kaout darempredoù mat gant u.b., en em glevet mat gant u.b. ; *über gute Beziehungen verfügen,* bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *die Ost-West-Beziehungen,* an darempredoù etre ar C'hornôg hag ar Reter lies. ; *die Beziehungen zwischen Pakistan und Indien entspannen sich,* distennañ a ra ar gordenn etre Pakistan hag India ; *gutnachbarliche Beziehungen,* kendarempredoù mat etre amezeien ; *freundschaftliche Beziehungen,* darempredoù a vignoniezh lies. ; *zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet, lakaat ar peoc'h e-touez an dud da vont war gresk ; *internationale Beziehungen,* darempredoù etrebroadel lies. ; *zu jemandem in Beziehung treten,* skoulmañ darempred(où) gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b. ; *sie haben keinerlei Beziehung zueinander,* n'eus darempred ebet kenetrezo, n'eus pleustr ebet kenetrezo, n'eus kendarempred ebet etrezo, ne gendarempredont ket ; **2.** keñver g., tachenn b., feur g., tu g., kenere g., andred g. ; *in dieser Beziehung hat er Recht,* er c'heñver-se (er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, war ar poent-se) emañ ar gwir gantañ ; *in gewisser Beziehung,* e keñver pe geñver, e doare pe zoare, tamm pe damm, evit ur perzh ; *in jeder Beziehung,* e pep keñver, a bep hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz, e pep andred ; *in mancher Beziehung,* e meur a geñver, evit ur perzh mat ; **3.** *enge Beziehungen,* kenstag g., kenstagadur g.
Beziehungsfürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv-stagañ g.
Beziehungskiste b. (-) : aferioù karantez lies.
beziehungslos ag. : **1.** *zueinander beziehungslos sein,* bezañ dizalc'h an eil diouzh egile, bezañ hep liamm ebet an eil gant egile ; **2.** [preder.] peurvoudel, peurvoudek.
Beziehungslose(s) ag.k. n. : [preder.] peurvoud g.
Beziehungsproblem g. (-s,-e) : kudenn darempredoù b.
Beziehungswahn g. (-s) : [mezeg.] alfo-dezintent g., ambren-deveizañ g.
beziehungsweise Adv. : pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vezo, eleze, erfin.
Beziehungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-diaraok g., ger-kent g., kenttermen g., kentorad g.
beziffern V.k.e. (hat beziffert) : **1.** sifrañ, niverenniñ, marilhañ ; **2.** *die Seiten eines Buches beziffern,* pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr.
V.em. **sich beziffern** (**auf** t-rt) (hat sich (t-rt) beziffert) : sevel da, mont d'ober.
Bezifferung b. (-,-en) : 1. sifradur g., niverennadur g. ; 2. pajennadur g., pajennaouiñ g. ; 3. priziadur g., istimadur g.

Bezirk g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g., distrig g., kanton g., kombod g., taread g., tolead g. ; *städtischer Bezirk,* kevredad kêrioù g.
Bezirksamt n. (-s,-ämter) : ti-kêr ur bann g., ti-kêr karter g.
Bezirksausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kuzul-meur ur bann g.
Bezirksgericht n. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.
Bezirkshauptmann g. (-s,-hauptmänner/-hauptleute) : [Bro-Aostria] atebeg ar melestradur hollek en ur bann g.
Bezirksklasse b. (-,-n) : [sport] kevre pastell-vro g., kevre bann g.
Bezirkskommando n. (-s,-s) : [lu] burev tuta g.
Bezirksliga b. (-,-ligen) : [sport] kevre pastell-vro g., kevre bann g.
Bezirksschule b. (-,-n) : skol pastell-vro b., skol vann b.
Bezirksschulrat g. (-s,-räte) : enseller ar skolioù kentañ derez g.
Bezirksspital n. (-s,-spitäler) : pennospital-rannvro g.
Bezirksstadt b. (-,-städte) : penn-kanton [e Breizh] g., penn pastell-vro g., penn bann g.
bezirksweise Adv. : e pep pastell-vro, e pep bann.
bezirzen V.k.e. (hat bezirzt) : P. ober e baotr brav [dirak u.b.].
Bezogene(r) ag.k. g./b. : [kenwerzh] tennadour g.
bezuckern V.k.e. (hat bezuckert) : poultrennañ sukr war.
Bezug g. (-s, Bezüge) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g., gwisk g., gwiskad g. ; *der Bezug der Betten und Kissen,* an dilhad-gwele hag ar goleier-plueg, al liñselioù hag an toagennoù ; **2.** kerdin lies. ; *diese Geige hat einen schlechten Bezug,* stignet fall eo ar c'herdin war ar violin-se ; **3.** [kenw.] pourvezadur g. ; *Zeitschriftenbezug,* koumanant(où) da gelaouennoù 'zo ; **4.** [dre skeud.] kendave g. ; *in direktem Bezug mit etwas stehen,* bezañ e kendave gant udb ; *mit Bezug auf (t-rt),* e-keñver [udb], hervez..., evit ..., ... a sell ouzh, evit pezh a sell ouzh ... ; *in Bezug auf (t-rt),* a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet ; *auf etwas (t-rt) Bezug haben,* bezañ e dave gant udb ; *auf etwas (t-rt) Bezug nehmen,* ober dave d'udb, daveiñ d'udb, [yezh.] ergeñveriñ ouzh udb. ; **5.** [kenw.] *unter Bezug auf Ihr Schreiben,* oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ...
Bezüge lies. : leveoù lies., gopr g., gopradur g., korvoadurioù lies., korvoderioù lies.
Bezüger g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; **2.** koumananter g.
bezüglich araog. (t-c'h) : a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwar-benn, diwar-goust ; *bezüglich Ihrer Anfrage,* evit pezh a sell ouzh ho koulenn.
ag. : [yezh.] *bezügliches Fürwort,* raganv-stagañ g.
Bezugnahme b. (-) : *unter Bezugnahme auf Ihr Schreiben (t-rt),* oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ...
Bezugsanweisung b. (-,-en) : urzh-paeañ g., urzh dereiñ g.
bezugsberechtigt ag. : gounidek.
Bezugsberechtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g., emvataer g., taladour g.
bezugsfertig ag. : prest da vezañ annezet.
Bezugsfolge b. (-,-n) : hizivadenn b., hizivadur g.
Bezugsgenossenschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevelouri brenañ b.
Bezugsperson b. (-,-en) : den dave g.
Bezugspunkt g. (-s,-e) : daveer lec'hel g., merk g.
Bezugspreis g. (-es,-e) : **1.** [kenwerzh] priz prenañ g. ; **2.** [arc'hant.] priz embann g.
Bezugsquelle b. (-,-n) : [kenwerzh] pourvezer g., pourchaser g.
Bezugsrahmen g. (-s,-) : stern-daveiñ g.
Bezugsrecht n. (-s,-e) : kentwir da brenañ kevrannoù nevez g.
Bezugsschein g. (-s,-e) : skrid-prenañ g.
Bezugssystem n. (-s,-e) : stern-daveiñ g., teskad dave g.
Bezugswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-diaraok g., ger-kent g., kenttermen g., kentorad g.
bezwecken V.k.e. (hat bezweckt) : **1.** ibiliañ ; **2.** [dre astenn.] kaout da bal, tennañ d'un amkan bennak ; *was bezweckst du damit ?* petra a glaskez tapout (petra emaout o klask) gant kement-se ? da be vad e rez an dra-se ? ; *das bezwecke ich nicht,* n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad.
bezweifelbar ag. : disur, douetus, arvarus, disfizius, diskred warnañ
bezweifeln V.k.e. (hat bezweifelt) : nagenniñ, arvariñ war, sevel mar war ; *etwas bezweifeln,* kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, arzaelañ udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *er ist stärker als ich, das bezweifle ich nicht,* kreñvoc'h eo egedon, se 'vat ne lavaran ket ; *die Wahrheit bezweifeln,* diskrediñ ar wirionez ; *ich bezweifle, so etwas gesagt zu haben,* ne gav ket din em bije lavaret an dra-se ; *er bezweifelt alles,* ne gred netra.
bezwingbar ag. : mestroniadus, mestronius, hag a c'haller damesaat, hag a c'haller doñvaat.
bezwingen V.k.e. (bezwang / hat bezwungen) : **1.** gounit war, gounit an trec'h war, bezañ trec'h da, bezañ trec'h war, faezhañ, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, pilat, daoubenniñ, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, kaout an tu kreñv war, kavout pleg war, kaout al levezon war, derc'hel war, moustrañ war, plegañ, pladañ, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr d'u.b., doñvaat, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, mestroniañ, rañjennañ, dont a-benn eus, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, flammañ ; *Schwierigkeiten bezwingen,* dispegañ diouzh diaesterioù ; *einen Gegner bezwingen,* bezañ trec'h d'un enebour, faezhañ (trec'hiñ, daoubenniñ, trec'hiñ war) un enebour, pilat un enebour, maoutañ un enebour, kemer e greñv war un enebour, kemer an tu kreñv war un enebour, kavout pleg war un enebour, kaout al levezon war un enebour, trec'hiñ d'un enebour (Gregor), plegañ un enebour ; *dieser Berg lässt sich nicht bezwingen,* ne c'haller ket pignat betek penn ar menez-se ; **2.** [dre skeud.] *sein Lachen bezwingen,* moustrañ (delc'her) war

e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, mirout a c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin.
V.em. **sich bezwingen** (bezwang sich / hat sich (t-rt) bezwungen) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.
Bezwinger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g., trec'hour g., trec'her g., faezhour g., faezher g.
Bezwingung b. (-) : sujidigezh b., sujañ g.
BfA b. (-) : [*berradur evit* **Bundesversicherungsanstalt für Angestellte**] kef kevreadel leveoù an implijidi g.
BGB n. (-) : [*berradur evit* **bürgerliches Gesetzbuch**] lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., kod keodedel g., dezveg keodedel b.
BGH g. : [*berradur evit* **Bundesgerichtshof**] lez-veur ar c'hevread b.
BH g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Büstenhalter**] brennidenn b., dalc'h-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh lies., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g.
Bhagwan g. (-s,-s) : Bhagwan g., Bhagvan g., Bagavan g.
bi ag. : P. *bi sein,* bezañ biseksel, bezañ divreviat.
Biathlon n. (-s,-s) : [sport] biatlon g.
bibbern V.gw. (hat gebibbert) : P. daskrenañ, kridienniñ, simudiñ, krenañ gant ar riv, krenañ gant an aon.
Bibel b. (-) : **1.** Bibl g. ; *die jüdische Bibel,* Bibl an Hebreed g. ; **2.** [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b. ; *das ist ihm zur Bibel geworden,* graet en deus e lezenn a c'hras eus an dra-se, graet en deus e bater eus an dra-se.
Bibelausleger g. (-s,-) : devarnour g., disklêrier ar Bibl g., ezlizhour ar Bibl g.
Bibelauslegung b. (-,-en) : ezlizhañ ar Bibl g., prezegenn santel b., devarnerezh g., devarnouriezh b., disklêriadur ar Bibl g.
bibelfest ag. : hag a anavez mat ar Bibl.
Bibelforscher g. (-s,-) : **1.** ezlizhour ar Bibl g. ; **2.** [dre astenn., diamzeret, nazi.] test Jehova g**.**
Bibelkunde b. (-) : studi hag a bled gant ar Bibl b.
Bibelspruch g. (-s,-sprüche) : pennad eus ar Bibl g.
Bibelstelle b. (-,-n) : arroud tennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.
Bibelstunde b. (-,-n) : kentel relijion b.
Bibeltext g. (-es,-e) : **1.** skritur sakr, skritur santel g. ; **2.** arroud tennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.
Biber g. (-s,-) : [loen.] avank g., razh-musk g. ; *europäischer Biber,* avank Europa g. ; *der kanadische Biber, der amerikanische Biber,* avank Amerika g.
Biberaffe g. (-n,-n) : [loen.] babouz g.
Biberbau g. (-s,-e) : [loen.] lochenn avanked b.
Biberbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-avank str., magnolia str.
Biberbetttuch n. (-es,-tücher) : liñsel flanell b.
Biberburg b. (-,-en) : [loen.] lochenn avanked b.
Biberdamm g. (-s,-dämme) : stankell avanked b.
Biberfell n. (-s,-e) : feur avanked b., foulinenn avank b.
Bibergeil n. (-s) : kastoreom g.
Biberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] askol-du str.
Bibernelle b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; *kleine Bibernelle, gemeine Bibernelle,* (*Pimpinella saxifraga)* pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.
Bibernellepferdesaat b. (-) **/ Bibernell-Wasserfenchel** g. (-s,-) [louza. *Oenanthe pimpinelloides*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., kegid g.
Biberpelz g. (-es,-e) : feur avanked b., foulinenn avank b.
Biberschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost avank g. ; **2.** [tisav.] teol plat str., teol plaen str., teol to str. ; **3.** [tekn.] pas g., heskenn-benn b.
Bibliograf g. (-en,-en) **/ Bibliograph** g. (-en,-en) : levroniour g., levrrollour g.
Bibliografie b. (-,-n) **/ Bibliographie** b. (-,-n) : **1.** levroniezh b., levrrollouriezh b., levrlennadurezh b. ; **2.** levrlennadur g. ; *kommentierte Bibliografie, analytische Bibliografie,* levrlennadur dezrannañ g.
bibliografisch ag. **/ bibliographisch** ag. : levroniel, levrlennadurel ; *bibliographische Angaben,* levrlennadur g.
Bibliomane g. (-n,-n) : levrgarour g., dastumer-levrioù g., brizhlevraouaer g.
bibliophil ag. : evit levrgarourien.
Bibliophile ag.k. g./b. (-n,-n) : levraouaer g., levraouaerez b., levrgarour g., levrgarourez b., dastumer-levrioù g., dastumerez-levrioù b.
Bibliophilie b. (-) : levrgarouriezh b., levraouaerezh g.
Bibliothek b. (-,-en) : **1.** armel-levrioù b. ; **2.** levraoueg b., levrdi g., lenndi g., lennva g. ; *Staatsbibliothek,* levraoueg vroadel b.
Bibliothekar g. (-s,-e) : lenndiour g., levraoueger g., levraouegour g., biblian g., levrdiour g., mirour ul levraoueg g. ; *mit dreißig wurde er Bibliothekar,* d'an oad a dregont vloaz ez eas da levraoueger.
bibliothekarisch ag. : … lenndiour, … levraoueger.
Bibliothekskatalog g. (-s,-e) : roll an dafar a vez kavet el levraoueg g., fichennaoueg al levraoueg b., katalog al levraoueg g.
biblisch ag. : **1.** hag a sell ouzh ar Bibl, tennet eus ar Bibl, biblek ; *die biblische Geschichte,* an Istor Santel g., an Istor Sakr g. / ar Skritur Sakr / ar Skritur Santel g. (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *ein biblisches Alter,* hiroad g. (Gregor).
Bickbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Bickbeeren pflücken,* lusa.
Bickbeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.
biderb ag. : onest, direbech, eeun, leal, reizh.
Bidet n. (-s,-s) : azezenn-walc'hiñ b., gwalc'houer g.
Bidon n./g. (-s,-s) : [Bro-Suis] bidon g.
bieder ag. : **1.** fur ; **2.** eeunik, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, loñsek, panenn, nouch, magn ; **3.** [kozh] onest, direbech, eeun, leal, reizh, kewer.
Biederkeit b. (-) : **1.** onestiz b., reizhded b., lealded b., kewerded b. ; **2.** kuñvnez b., kuñvelezh b.
Biedermann g. (-s,-männer) : den keizh g., den mat g., den onest g., boulom g.

Biedermeier n. (-s/-) : Biedermeier g.
Biedermeierstil g. (-s) : doare Louis-Philippe g., doare Biedermeier g.
biegbar ag. : gweüs, plegus, hebleg, gwevn, soubl.
Biegbarkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., gwevnder g., gwevnded b.
Biege b. (-,-n) : krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g.
Biegebeanspruchung b. (-,-en) : [fizik] striv krommañ g., bec'h krommañ g., bec'hadenn grommañ b., striv plegañ g., bec'h plegañ g., bec'hadenn plegañ b.
biegefähig ag. : gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn.
Biegefähigkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b.
Biegefestigkeit b. (-) : [fizik] dalc'huster ouzh ar c'hrommañ g., dalc'huster ouzh ar plegañ g.
Biegemaschine b. (-,-n) : [tekn.] krommerez b.
biegen V.k.e. (bog / hat gebogen) : **1.** plegañ, krommañ, krommaat, stouiñ, soublañ, baotañ, gwiriañ, kammañ, kostezañ ; *das Knie biegen,* soublañ e c'hlin, plegañ e c'hlin (e c'har, e benn-glin), kammañ e c'har ; *den Ellenbogen biegen,* plegañ e ilin, plegañ e vrec'h ; *krumm biegen,* krommañ, gwarañ ; *knieförmig biegen,* plegañ, kammañ ; *etwas gerade biegen,* digrommañ udb, eeunañ udb, eeunaat udb, rezañ udb, resaat udb, diweañ udb, disgweañ udb, distreiñ udb ; *gerade gebogen,* diswe ; *ringförmig biegen,* inariñ ; **2.** [dre skeud.] kempenn (renkañ, kompezañ, plaenaat) udb, lakaat udb en e reizh ; **3.** *das Recht biegen,* falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, treiñ diwar al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù ; **4.** [Bro-Aostria, yezh.] treiñ, displegañ.
V.em. **sich biegen** (bog sich / hat sich (t-rt) gebogen) : mont a-we, en em weañ, gweañ, korvigellañ, plegañ, krommañ, en em grommañ, krommaat, daougrommañ, daoublegañ, krosal, baotañ, tortañ, kostezañ ; *sich gerade biegen,* diweañ, diblegañ, digrommañ, digammañ, eeunaat, eeunañ, resaat, distreiñ ; *sich ringförmig biegen,* inariñ ; *sich schmiegen und biegen,* plegañ aes, krommañ aes, bezañ gwevn ; *sich leicht (ein wenig) biegen,* damblegañ ; *sich unter einer Last biegen,* tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ krommet dindan ur bec'h, bezañ lakaaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur samm ; [tr-l] *er lügt, dass sich die Balken biegen,* nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, livañ a ra gevier bern-war-vern, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen,* gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier ; *sich vor Lachen biegen,* ober ur c'hofad c'hoarzhin, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, daoudortañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzher, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan.
V.gw. (bog / ist gebogen): **1.** c'hoari an dro da, ober an dro da ; *der Weg biegt um den Berg,* ober a ra (c'hoari a ra) an hent an dro d'ar menez ; *um die Ecke biegen,* treiñ e korn ar straed, korntroiañ, digorntroiañ ; **2.** [tr-l] *lieber biegen als brechen,* gwell eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *biegen oder brechen,* neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoubl - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit ; *auf Biegen oder Brechen,* dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, drouk ha mat e vo ganto, drouk ha mat ganto, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo ganto, pe zrouk e vo ganto pe ne vo, karent pe ne garent ket / erruet da (pe) erruo / erruet pe erruet (Gregor), dre vrav pe dre vil, bezet drouk bezet mat ne vern ket.
Biegen n. (-s) : plegerezh g.
Biegepresse b. (-,-n) : plegerez b.
Biegeradius g. (-,-radien) : [fizik] skin krommder g., radius krommder g.
Biegeversuch g. (-s,-e) : [tekn.] prouad krommadur g.
biegsam ag. : **1.** gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn, ouesk, soubl ; *biegsames Holz,* kewez g. ; *biegsam machen,* gwevnaat, oueskaat, soublañ, souplaat ; *biegsam werden,* gwevnaat, oueskaat, souplaat ; *einen besonders biegsamen Körper haben,* bezañ gwevn evel ur raosklenn ; **2.** [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk, plegus, soubl.
Biegsamkeit b. (-) : **1.** gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b. ; **2.** [dre skeud.] gwevnder g., gwevnded b., plegusted b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.
Biegsammachen n. (-s) : gwevnadur g., soubladur g.
Biegung b. (-,-en) : **1.** pleg g., kilbleg g., gwar g., krommadur g., gwareg b., krommenn b., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; **2.** pleg-hent g., pleg g., plegenn b., tro-bleg b., kammdro b., korn-tro g., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kammbleg g., kilbleg g., kornblegenn b., kammigell b., troiell b., diswe g., kamm g. ; *scharfe Biegung,* pleg krenn (a-grenn) g., pleg berr g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; *von der Straßenbiegung aus sieht man ihr Haus,* eus pleg an hent e weler he zi ; *eine Biegung machen,* disweañ, ober ur gildroenn, treiñ, ober ur gammdro ; *die Straße macht eine scharfe Biegung nach rechts,* treiñ krenn a ra ar straed a-zehou ; **3.** [tekn.] krommadur g.,

krommañ g. ; **4.** [Bro-Aostria, yezh.] troadur g., displegadur g.
Biel n. : Biel b., Bienne b. ; *der Bieler See,* lenn Biel b., lenn Bienne b. [Bro-Suis].
Bienchen n. (-s,-) : [loen.] gwenanig str. [*unander* gwenanennig].
Biene b. (-,-n) : **1.** [loen.] gwenan str., gwenanenn b. ; *Bienen brummen, Bienen summen,* boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; *Bienen sind Staaten bildende Insekten,* ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet, ar gwenan a zo amprevaned kevredus anezho ; *die Bienen summen leise vor sich hin,* izel eo boud ar gwenan ; *die Bienen sammeln,* bleuniata (bleuñvata, bleuniaoua, sunata, fleurachiñ) a ra ar gwenan, mont a ra ar gwenan a voked da voked ; *die Bienen fliegen von Blume zu Blume,* ar gwenan a nij eus an eil bleuñvenn d'eben ; *Bienen und Wespen stechen,* gwenan ha gwesped a flemm, gwenan ha gwesped a gastr*; die Bienen schwärmen, die Bienen schwärmen aus,* teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed ; *Schwarm Bienen,* taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g. ; *Bienen züchten,* diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenañ, magañ gwenan ; *Bienen schmauchen,* mogediñ un taol-gwenan ; *die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube,* gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; *Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus,* a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; *der Stachel der Biene,* flemm ar wenanenn g., kastr ar wenanenn g. ; *mich hat eine Biene gestochen,* flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur wenanenn ; **2.** plac'h b., gwenan str., frizenn b., bleukenn b., gwazenn b., bilhez b., katell b.
Bienenbau g. (-s,-e) : gwenanerezh g.
Bienenfleiß g. (-es) : aket bras g., gred bras g., labour aketus g.
bienenfleißig ag. : taolet-bras d'al labour, aketus-bras, ouesk da labourat, fonnus d'ober e labour, taolet d'al labour.
Bienenfresser g. (-s,-) : [loen.] gwespetaer g., gwespetaer boutin g.
Bienengift n. (-s,-e) : [loen.] binim gwenan g., kontamm gwenan g.
Bienenhaus n. (-es,-häuser) : gwenaneg b., leur-wenan b.
Bienenhonig g. (-s) : mel g.
Bienenkönigin b. (-,-nen) : [loen.] mamm-wenan b.
Bienenköniginnenfuttersaft g. (-s) : [loen.] livrizhenn b.
Bienenkorb g. (-s,-körbe) : kestenn b., kest wenan b., binot g., binenn b., ruskad g., koloenn b. ; *Bienenkorb aus Stroh,* koloenn b., koloenn blouz b., ruskenn blouz b., binot g. ; *einen Schwarm in einen Bienenkorb stecken,* kestañ un hedad-gwenan ; *in den Bienenkorb schlüpfen,* kestañ ; *ein Bienenkorb voll Honig,* ur gestad vel b., ur gestennad vel b., ur goloennad vel b., ur vinennad vel b.
Bienenkorbmacher g. (-s,-) : kestenner g., koloenner g., ruskatour g., ruskenner g.
Bienenkorbstülper g. (-s,-) : kouc'h g.
Bienenloch n. (-s,-löcher) : toull-gwenan g.
Bienenpfeife b. (-,-n) : soufletez vogediñ b., c'hwezherez vogedellañ b.
Bienenragwurz b. (-,en) : [louza.] boked-dimezell-ar-gwenan g.
Bienenschwarm g. (-s,-schwärme) : [loen.] taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g., kestad b., kestennad venan b., ruskennad wenan b., binennad wenan b., bodad gwenan g., hed g., neizh gwenan g. ; *erster Bienenschwarm,* kenthed g. ; *zweiter Bienenschwarm,* tarvhed g., tarvhedad g., adtaol g. ; *dritter Bienenschwarm,* losthed g., flac'had b. ; *vierter Bienenschwarm,* arc'hanthed g. ; *neuer Bienenschwarm,* nevezenn b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem (auf den) Apfelbaum niedergelassen,* barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenan da varrañ war ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, nodet eo an taol-gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *der Bienenschwarm ist weiter geflogen,* divarret eo ar gwenan ; *einen Bienenschwarm in einen Bienenkorb stecken,* kestañ un hed-gwenan.
Bienenstaat g. (-s,-en) : kevredigezh aozet ar gwenan b., kludad wenan b.
Bienenstachel g. (-s,-n) : [loen.] broud g., flemm g.
Bienenstand g. (-s,-stände) : gwenaneg b., leur-wenan b.
Bienenstich g. (-s,-e) : [loen.] flemm gwenan g., flemmadenn ur wenanenn b., flemmad ur wenanenn g., pikadenn ur wenanenn b. ; *der Bienenstich schwellt das Gesicht,* flemmadenn ar wenanenn a lak an dremm da goeñviñ.
Bienenstock g. (-s,-stöcke) : ruskenn b., ruskad g., kest wenan b., kestenn wenan b., koloenn b. ; *ein Bienenstock voll Honig,* ur ruskennad vel b., ur gestennad vel b. ; *Ständer für einen Bienenstock, Gestell für einen Bienenstock, Sockel eines Bienenstockes,* pont g., pontenn b., torchenn b.
Bienentrachtpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant melus str.
Bienenvolk n. (-s,-völker) : [loen.] poblad ur ruskenn b., ruskennad b., kestad b., kestennad wenan b., binennad wenan b.
Bienenwabe b. (-,-n) : terenn b., koarenn b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., elvenn vel b. [*liester* elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel].
Bienenwachs n. (-es) : koar-gwenan g., koar gwerc'h g.
Bienenwachskerze b. (-,-n) : goulaouenn koar-gwenan b., goulaouenn koar gwerc'h b.
Bienenweibchen n. (-s,-) : [loen.] gorerez b.
Bienenzelle b. (-,-n) : kevig b., toullig g.
Bienenzucht b. (-) : gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel gwenan g.
Bienenzüchter g. (-s,-) : gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; *Schleier eines Bienenzüchters,* mouch ur gwenaner g.
Biennale b. (-,-n) : gouel daouvloaziek g., daouvloaziadenn b.
Bier n. (-s,-e) : **1.** bier g. ; *helles Bier,* bier sklaer g., bier melen g. ; *dunkles Bier,* bier gell g., bier brun g. ; *Bier vom Fass, Fassbier,* bier barrikenn g., bier gwask g., bier diwar-wask g., bier diwar ar gwask g., bier eus dindan ar

gwask g. ; *Flaschenbier,* bier boutailh ; *Bier ausschenken,* gwerzhañ bier ; *Bier einschenken,* diskargañ bier da evañ, diskenn bier da evañ, dinaouiñ bier da evañ (Gregor) ; *(ein Fass) Bier einstechen, (ein Fass) Bier anzapfen,* toullañ ur varrikenn vier ; *Bier auf Flaschen ziehen,* boutailhañ bier ; *Bier vom Fass,* ur banne bier diwar ar wask g. ; *das Bier gärt,* goiñ a ra ar bier, mont a ra ar bier e go, labourat a ra ar bier, e go emañ ar bier ; *Bier saufen,* puñsañ ar pintoù, puñsañ pintoù, puñsañ bier, lonkañ bier, charreat bier ; *Bier ohne Hopfen,* biorc'h g., korev g. ; *Bier floss in Strömen,* ar bier a ruilhe ; *er bestellte zwei Bier,* lakaat a reas servijañ daou vier ; *ein großzügig eingeschenktes Bier,* ur banne bier yac'h g. ; *in Wein und Bier ertrinken mehr denn im Wasser,* aliesoc'h a hini a vez beuzet er gwer eget er stêr ; **2.** P. *das ist nicht dein Bier !* n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da dra eo ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ?

Bierausschank g. (-s,-ausschänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierbass g. (-es,-bässe) : mouezh raouliet ul lonker b.

Bierbauch g. (-s,-bäuche) : bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., bigof g., P. kof yod g., sac'h-boued g. ; *einen Bierbauch haben,* bezañ savet kof ouzh an-unan, bezañ teurennek (kofellek, bouzellek, teuc'h, teurek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), bezañ tev e gof, bezañ ront e gof, kaout korf, bezañ prest d'ober «plok».

Bierbottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres g.

Bierbrauer g. (-s,-) : breser g.

Bierbrauerei b. (-,-en) : breserezh b., biererezh b.

Bierchen n. (-s,-) : P. banne bier g. ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen,* dal, gwerzh ur banne ! ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt,* ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid.

Bierdeckel g. (-s,-) : danwerenn b.

Bierdose b. (-,-n) : boest vier b., kanedig bier g.

Biereifer g. (-s) : birvilh entanet ar banvezioù g.

bierernst ag. : dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, tres c'hoant kac'hat war e zremm, ur beg kastrilhez gantañ, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ.

Bierfass n. (-es,-fässer) : barrikenn vier b.

Bierflasche b. (-,-n) : boutailh vier b.

Biergarten g. (-s,-gärten) : bierdi dindan an amzer g., leurenn evañ b., terasenn-liorzh b.

Bierglas n. (-es,-gläser) : gwerenn vier b.

Bierhalle b. (-,-n) : tavarn b.

Bierhaus n. (-es,-häuser) : bierdi g., tavarn-vier b.

Bierhefe b. (-) : goell-bier g.

Bierhefenbrot n. (-s) : bara goell-bier g.

Bierkeller g. (-s,-) : 1. kav bier g. ; 2. [dre heñvel.] tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b..

Bierkrug g. (-s,-krüge) : chop bier g.

Bierkutscher g. (-s,-) : **1.** chalboter bier g., kaser bier g. ; **2.** *wie ein Bierkutscher fluchen,* touiñ evel un toucher kezeg, touiñ doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), touiñ Doue evel un diloster chas, mallozhiñ ken ma spont ar brini, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Bierlaune b. (-) : *in Bierlaune,* mezvet gant ar bier, ur banne dindan e fri, tommet dezhañ, drev, ur banne warnañ, damvezv, lañset-mat, trenk e doull, lanson, mav, tomm d'e fri, erru lous e fri, un toulladig gantañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, karrigellet, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, karget e gof a vier, suilhet, penndommet, un tammig a-strew, chokolad, druz e c'henoù, abafet, tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, evet dezhañ, ur sac'had gantañ, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, a-strew, damdomm dezhañ, evedik dezhañ, tommedik dezhañ.

Bierleiche b. (-,-n) : lonker mezv-dall-mik g.

Bierschank g. (-s,-schänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierschaum g. (-s) : bervenn ar bier b., bouilh ar bier g., spoum ar bier g.

Bierschenke b. (-,-n) : tavarn b.

Bierschinken g. (-s,-) : saosison morzhed-hoc'h g.

Bierseidel n. (-s,-) : pod bier g.

Bierstängel g. (-s,-) : [Bro-Suis] stick g., bazh sall b., gwispid sall str.

Bierstehhalle b. (-,-n) : tavarn b., kaborell b.

Bierteller g. (-s,-) : [Bro-Suis] danwerenn b.

Biertischpolitik b. (-) : komzoù patatez diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù kollet diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù ven diwar-benn ar politikerezh lies., kaozioù politikel lies., arabad politikel g., pifoù politikel lies., kozh fardaj politikel g., politikaj g., kozh rimostelloù politikel lies.

Biertischpolitiker g. (-s,-) : rambreer g., randoner g., brae b., brae c'houllo b., politikajer g., penn-rambre g., berlobi g.

Bierverleger g. (-s,-) : marc'hadour bier g.

Bierwürze b. (-) : fro g.

Bierzelt n. (-s,-e) : tinell b., kaborell b., pabell b. ; *ein Bierzelt aufbauen,* tinellañ.

Biese b. (-,-n) : [lu] lezenn b.

Biesfliege b. (-,-n) : [loen.] moui str., kelien-marc'h str., kelienn-morz str., kelien-brizh str., kelien-rous str., bouli str., brouderez b., tabonenn b. [*liester* taboned].

Biest n. (-es,-er) : **1.** loen g., aneval g., mil g., loen mut g., penn-chatal g., euzhvil g. ; *die Schöne und das Biest,* ar goantenn hag an euzhvil ; **2.** [dre skeud.] cheulk g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., ravailhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., lank g. [*liester* lanked, lankidi], renavi g. ; *verdammtes Biest,* penn-chatal g., kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen lous g., loen vil g., loen fall g., loen mut g., vilbezh g., viltañs g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g, hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gast b., poezon g., fouin g., ebeul g., renavi g. ; [plac'h] *kleines Biest,* pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., diaoulez b., gastig b., orinez fall b., paborez b.

biestig ag. : kintus, kinteüs, tagnous, ourz, kivioul, diaes ; *biestiges Weibsstück,* rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Adv. : a-razailh, gant fion, kinte ennañ.

Biestmilch b. (-) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh kevleue g.

Biet n. (-s,-e) : [Bro-Suis] tolead b., tiriad g., tachenn b., tachennad b.

bieten V.k.e. (bot / hat geboten) : **1.** kinnig, kinnizien, mennout ; *jemandem den Arm bieten,* kinnig e vrec'h d'u.b. ; *dem Nachbarn einen Gruß bieten,* demata e amezeg ; *Waren feilbieten,* kinnig e varc'hadourezh ; **2.** [echedoù] *dem König Schach bieten,* reiñ bec'h d'ar roue ; **3.** *jemandem die Stirn bieten,* talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., ober ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; **4.** [tr-l] *das bietet keine besondere Schwierigkeit,* n'eo ket gwall ziaes da ober, n'eus ket a ziaezamantoù bras gant an dra-se ; **5.** *das lasse ich mir nicht bieten,* n'on ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se, ne c'hellan ket asantiñ d'an dra-se ; **6.** [arc'hant.] *mehr bieten,* teurel war ar priz.

V.em. **sich bieten** (bot sich / hat sich (t-rt) geboten) : en em kinnig ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen,* ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *wenn sich mir die Gelegenheit dazu bietet,* pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *es bieten sich zwei Möglichkeiten,* daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus.

Bieter g. (-s,-) : imbouder g., dreistkresker g.

bifilar ag. : [tredan] ... div-orjalenn.

Bigamie b. (-) : **1.** divwregiezh b., daoubriedelezh b. ; **2.** daouozhac'hiezh b., daoubriedelezh b.

bigamisch ag. : **1.** div wreg dezhañ, divwreg, daoubried ; **2.** daou ozhac'h dezhi, daouozhac'h, daoubried.

Bigamist g. (-en,-en) : paotr divwreg g., daoubrieder g.

Bigamistin b. (-,-nen) : plac'h daouozhac'h b., daoubriederez b.

bigott ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg, bepred etre ar beleg hag an aoter, bepred etre ar billig hag an aoter.

Bigotterie b. (-) : bigoderezh g.

Bigudenland n. (-s) : *das Bigudenland,* Bro-Vigoudenn b., Bro ar Bigoudenned b. ; *Haube aus dem Bigudenland,* bigoudenn b. [*liester* bigoudennoù] ; *Frau aus dem Bigudenland,* Bigoudenn b. [*liester* Bigoudenned, ar Bigoudenned] ; *Mann aus dem Bigudenland,* Bigoudenn g. [*liester* Bigoudenned, ar Vigoudenned] ; *Frau mit Haube aus dem Bigudenland,* maouez e bigoudenn b. ; *Bretonisch aus dem Bigudenland,* brezhoneg bigoudenn g.

Bigudentracht b. (-,-en) : dilhad bigoudenn g.

Biguder g. (-s,-) : Bigoudenn g. [[*liester* Bigoudenned, ar Vigoudenned], Bigouder g., P. Drandoue g., [gwashaus] Bigouter g.

Biguderin b. (-,-nen) : Bigoudenn b. [*liester* Bigoudenned, ar Biboudenned].

Bikarbonat n. (-s,-e) : bikarbonat g.

Bikini g. (-s,-s) : sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g., bikini g.

Bikuspidalklappe b. (-,-n) : [korf.] valfig mintrek g., valvik tribegek g., trapig mintrek g.

Bilabial g. (-s, -e) / **Bilabiallaut** g. (-s,-e) : [yezh.] diweuzenn b. ; *eingeschobener Bilabial,* diweuzenn dazlec'hiet b.

Bilanz b. (-,-en) : **1.** mentel b., bilañs g., kenbouez g., taolenn-gempouez b., roll kaout-ha-dleout g., kont b., kontoù lies., koll-gounid g., balañs b., poent g. ; *aktive Bilanz,* taolenn-gempouez war gaout b., taolenn-gempouez kredek b., taolenn-gempouez aktivel b., taolenn-gempouez pozitivel b., mentel gredek b. ; *aktive Handelsbilanz,* mentel genverzh kredek b., mentelad kenverzh kredek b., mentel vuiel ar c'henwerzh b., mentel gredek ar c'henwerzh b., taolenn gempouez war gaout ar c'henwerzh b. ; *eine passive Bilanz,* ur ventelad dleek b., ur ventel dleek b., ur ventel divigadek b. ; *eine Bilanz aufstellen,* savelañ ur ventel, kenbouezañ, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs ; *eine Bilanz feststellen,* klozañ ur gont, klozañ un daolenn-gempouez ; *die Bilanz verschleiern, eine Bilanz frisieren,*

falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) an daolenn-gempouez, falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ar ventel, falsañ ar c'hontoù ; *eine Bilanz vorlegen,* diskouez un daolenn-gempouez, kinnig ar roll kaout-ha-dleout, kinnig ar ventel ; *die Bilanz ziehen,* ober (sevel) ar c'holl-gounid, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent, kavout ar poent, savelañ ar ventel ; *eine Bilanz genehmigen,* darbenn ur gont, asantiñ da gontoù 'zo, asantiñ d'un daolenn-gempouez, peurwiriekaat kontoù 'zo ; **2.** [gwir] *die Bilanz niederlegen,* anzav freuz-stal, diskleriañ freuz-stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziañ, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; **3.** disoc'h g., disoc'had g., kont b.

Bilanzabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g.

Bilanzaufstellung b. (-,-en) : saveladur ar ventel g., savidigezh an daolenn-gempouez b., savidigezh ar roll kaout-ha-dleout b., savidigezh roll ar c'haout-ha-dleout b., saveladur ar ventel g.

Bilanzauszug g. (-s,-auszüge) : stad ar c'hontoù b., stad ar ventel b.

Bilanzbereinigung b. (-,-en) : peurwiriadur ar c'hontoù g., eeunadur ar c'hontoù g.

Bilanzbuchhalter g. (-s,-) : kontour-prizachour e karg eus ar c'hontoù g., kevarouezour e karg eus ar c'hontoù g.

bilanzieren V.k.e. (hat bilanziert) : savelañ ar ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs, kenbouezañ.

Bilanzierung b. (-) : marilhadur er roll kaout-ha-dleout g., marilhadur e roll ar c'haout-ha-dleout g.

Bilanzposten g. (-s,-) : post er roll kaout-ha-dleout g., post e roll ar c'haout-ha-dleout g., stael er ventel g.

Bilanzprüfer g. (-s,-) : kontour-prizachour g., komiser ar c'hontoù g., peurwirier kontoù g., jeder kevarouezour g.

Bilanzprüfung b. (-,-en) : ensellerezh ar c'hontoù g., gwiriadur ar ventel g.

Bilanzrechnung b. (-,-en) : bilañs g., mentel b.

Bilanzsaldo g. (-s,-s/-salden) : mentelad kont b.

Bilanzstichtag g. (-s,-e) : termen darevezh lakaet evit kinnig ar bilañs g., termen darevezh lakaet evit kinnig ar ventel g.

Bilanzsumme b. (-,-n) : hollad ar bilañs g., hollad ar ventel g.

Bilanzvorlegung b. (-,-en) : kinnigadur ar bilañs g., kinnigadur ar ventel b.

Bilanzwert g. (-s,-e) : gwerzh jederezhel g.

bilateral ag. : **1.** daouduek, daoudu ; **2.** [mat.] daougostez, daougostezel.

Bilboquet n. (-s,-s) : bikblok g. ; *Bilboquet spielen,* c'hoari bikblok, c'hoari ar bikblok.

Bilch g. (-es,-e) **/ Bilchmaus** b. (-,-mäuse) : [loen.] hunegan g.

Bild n. (-s,-er) : **1.** skeudenn b., taolenn b., taolennad b., poltred g., luc'hskeudenn b., depegn g., delwenn b., patrom g., pourtrez g. ; *Bild in Öl, Ölbild,* eoullivadur g., livadur-eoul g., livadur dre eoul g. ; *ein Bild malen,* livañ un daolenn ; *Bild in Erz,* delwenn arem b. ; *ein Heiligenbild,* delwenn ur sant b., poltred ur sant g., un imaj g. ; *bewegte Bilder,* fiñvskeudennoù lies. ; *ein Bild von etwas entwerfen,* taolenniñ udb ; *ganz sein Bild,* heñvel-vi outañ, heñvel-poch outañ, heñvel-bev outañ, heñvel-buhez outañ, e bimpatrom ; *Gott erschuf uns nach seinem Bilde,* Doue a reas an den diouzh e heñveledigezh, Doue a grouas an den diouzh e skeudenn, Doue a grouas Mab-den diouzh e batrom e-unan, Doue a reas an den diouzh e batrom e-unan, krouet eo bet Mab-den hervez dremm Doue.

2. leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; *gern in Bildern sprechen*, bezañ douget d'ober gant skeudennoù-lavar, bezañ douget da leterc'hañ, bezañ douget da vont dre leterc'hadoù.

3. [troioù-lavar] *ich kann mir kein rechtes Bild von dieser Sache machen,* n'eo ket gwall sklaer an dra-se evidon, ne welan ket sklaer eus petra ez eus kaoz amañ, diaes eo din ober va soñj eus an dra-se ; *soweit ich mir ein Bild davon machen kann,* mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *ich bin ganz im Bilde,* komprenet em eus, kompren a ran, emaon ganti, titouret (kelaouet) mat on, gouzout a ran ar gartenn, gouzout a ran anezhi, bet on bet o telc'her ar gouloù *; jemanden ins Bild setzen,* disodiñ u.b., diziodiñ u.b., dilouadiñ u.b., divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h ; *Sie sind nicht recht im Bilde,* n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; *nicht mehr im Bilde sein,* warlerc'hiañ.

4. [fizik] *scheinbares Bild, virtuelles Bild,* skeudenn c'halloudel b., skeudenn derc'hel b. ; *wirkliches Bild,* skeudenn werc'hel b. ; [film] *positives Bild,* skeudenn dizoloet b., film dizoloet g., poltred dizoloet g. ; *negatives Bild,* film-orin g., koc'henn-orin b. ; *Bild mit Tonband übereinstimmen,* sinkronaat ur film, goubredañ ur film, goubredekaat ur film.

5. *Weltbild,* bedouriezh b., bedweladur g., sellad war ar bed g., meizadur g., bedvennozhiadur g., mennozhiadur g. ; *kopernikanisches Weltbild,* patrom kreiz-heoliek (heolgreizel) koskoriad an heol g.

Bildabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn b.

Bildarchiv n. (-s,-e) : poltredoù diellaouet lies., dastumadeg poltredoù b., dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., diellskeudennoù lies.

Bildatlas g. (-/-ses, -se) : atlas skeudennaouet g.

Bildaufklärung b. (-,-en) : [lu] anaoudadenn dre harp luc'hskeudennoù b.

Bildauflösung b. (-) : despizadur g., diarunusted b.

Bildausfall g. (-s,-fälle) : [skinwel] direizhenn ar skeudennoù b., troc'h skeudennoù g., skinwel o virviñ g.

Bildausschnitt g. (-s,-e) : kouchadur g., sterniadur g.

Bildband g. (-s,-bände) : levr skeudennaouet g., levr skeudennet g.

Bildbearbeitung b. (-,-en) : eilaozadur ul luc'hskeudenn g., distremen luc'hskeudenn g.

Bildbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn gant luc'hskeudennoù b.

Bildberichterstattung b. (-) : kelaoua dre luc'hskeudennoù g.
Bildbeschreibung b. (-,-en) : deskrivadur taolenn g.
Bildbreite b. (-,-n) : ledander ar skeudenn g.
Bildchen n. (-s,-) : skeudennig b., poltred g.
Bilddokument n. (-s,-e) : teul skeudennaouet g., teul gant luc'hskeudennoù g.
Bilderdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.
Bildebene b. (-,-n) : [mat.] plaenenn vannañ b.
bilden V.k.e. (hat gebildet) : **1.** stummañ, sevel, amparañ, furmiñ, neuziañ, fesoniñ, doareañ, forjañ, mont d'ober, bezañ oc'h ober ; *der Regen bildete Lachen,* ar glav a boullade ; *eine Statue aus gebranntem Lehm bilden,* sevel un delwenn gant pri-tan ; [polit.] *ein Kabinett bilden,* stummañ ur gouarnamant nevez, amparañ ur gouarnamant ; [yezh.] *Wörter bilden,* stummañ gerioù nevez, forjañ gerioù nevez, sevel gerioù nevez, geriaouiñ ; *Sätze bilden,* stummañ frazennoù, sevel frazennoù ; *eine Grenze bilden,* merkañ ur vevenn, bezañ oc'h ober bevenn ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft,* emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; *in den Nieren wird der Harn gebildet,* an troazh a vez furmet el lounezhi ; *die Pflanze bildet Samen,* krouiñ a ra greun er blantenn, emañ ar blantenn o vont e(n) had, emañ ar blantenn o c'hreuniañ ; *die Pflanze hat Samen gebildet,* e greun emañ ar blantenn ; **2.** [dre astenn.] stuziañ ; *den Verstand bilden,* lakaat meiz da sevel en u.b., degas skiant d'u.b. ; *den Charakter bilden,* stummañ an dro-spered, diorren an temz-spered, degas temz vat e spered u.b.
V.gw. (hat gebildet) : *Reisen bildet,* diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù o veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh ; *gebildete Leute,* tud desket lies., tud deskadurezh ganto lies..
V.em. **sich bilden** (hat sich (t-rt) gebildet) : **1.** magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh ; **2.** dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ ; *der Keim bildet sich zur Pflanze,* ar gellidenn a ya da blantenn, ar gellidenn a zeu da vezañ ur blantenn, emañ ar gellidenn o krouiñ ; *er bildet sich zum Künstler heran,* dont a ra tamm-ha-tamm da vezañ un arzour, dont a ra tamm-ha-tamm d'ober un arzour ; *auf der heißen Milch hat sich Haut gebildet,* ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur groc'henenn a zo krouet war-c'horre al laezh tomm ; *an meinem linken Fußballen hat sich eine Schwiele gebildet,* ur borc'hellez a zo savet din e plant va zroad kleiz ; **3.** *sich eine Meinung bilden, sich ein Urteil bilden,* ober e soñj, ober e vennozh.
bildend ag. : **1.** furmus ; *die bildenden Künste,* arzoù ar gweled lies., an arzoù neuziañ lies., an arzoù delvel lies. ; *ein bildender Künstler,* un neuzier g., ur skulter g., ul livour g. ; **2.** kentelius, kelennus.
Bilderanbeter g. (-s,-) : azeuler idoloù g., idoler g.
Bilderanbetung b. (-) : idolerezh g., falsazeulerezh g.
Bilderarchiv n. (-s,-e) : dastumadeg poltredoù b., dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., diellskeudennoù lies.
Bilderausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg taolennoù b.
Bilderbeilage b. (-,-n) : stagadenn skeudennaouet b., stagadenn skeudennet b.
Bilderbogen g. (-s,-/-bögen) : **1.** plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g. ; **2.** dastumad skeudennoù g., dastumadenn skeudennoù b., teskad skeudennoù g.
Bilderbuch n. (-s,-bücher) : **1.** levr skeudennoù g. ; **2.** *eine Landschaft wie im Bilderbuch,* ur c'horn-bro boemus g.
Bilderdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.
Bilderfassung b. (-) : [mezeg.] lunerezh g., skeudennerezh g. ; *medizinische Bilderfassung,* lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.
Bildergalerie b. (-,-n) : **1.** taolennaoueg b. ; **2.** [stal] stal-taolennoù b. ; **3.** diskouezva taolennoù g., palier taolennoù g.
Bilderhandel g. (-s,-) : [kenwerzh] kenwerzh arz g.
Bilderkrieg g. (-s,e) : [istor] brezel an dorrerien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.
Bilderrahmen g. (-s,-) : stern g., framm g.
Bilderrätsel n. (-s,-) : divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g.
bilderreich ag. : [skridoù] skeudennet-kaer, kinklet-kaer, skeudennek, leun a skeudennoù-lavar, kreñv ar skeudennoù-lavar ennañ, livus.
Bildersaal g. (-s,-säle) : **1.** diskouezva taolennoù g., palier taolennoù g. ; **2.** palier poltredoù hendadoù g.
Bilderschrift b. (-,-en) : **1.** hieroglifoù lies., arouezlunioù lies., skritur arouezek g./b. ; **2.** yezh skeudennet b.
Bilderstreit g. (-s,-e) : [istor] brezel an dorrerien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.
Bilderstrips lies. : bannoù-treset lies., bandennoù treset lies.
Bildersturm g. (-s,-stürme) : [istor] brezel an dorrerien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.
Bilderstürmer g. (-s,-) : ikonoklast g., torrer imajoù g., torrer skeudennoù g.
Bildertafel b. (-,-n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.
Bildfeld n. (-s,-er) : [fiñskeudennerezh] maez g.
Bildfeldwölbung b. (-,-en) : [fiñskeudennerezh] krommder maez g.
Bildfernsprecher g. (-s,-) : videopellgomzer g.
Bildfläche b. (-,-n) : **1.** skramm g. ; **2.** [dre skeud.] *von der Bildfläche verschwinden,* steuziañ, mont diwar-wel, mont a-ziwar-wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, mont e puñs an avel, mont gant an avel, na leuskel na roud na tres (na roud na liv), na chom c'hwezh ebet ken eus an-unan, na chom liv (ster, skeud, ditour) ebet ken eus an-unan, na chom doare ebet ken d'an-unan, mont d'an nouzon pelec'h, mont da belec'h din-me, mont da droadañ.
Bildfolge b. (-,-n) : [film] dibun ar skeudtapadurioù g.
Bildformer g. (-s,-) : [tekn.] mouller g.
Bildfrequenz b. (-,-en) : talm ar c'hinnig skeudennoù g.
Bildfunk g. (-s,-e) : **1.** pellwel g. ; **2.** pellskeudennerezh g.

Bildfunksender g. (-s,-) : pellskeudenner g.
Bildgebung b. (-) **/ bildgebendes Verfahren** n. (-s) : [mezeg.] lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.
bildhaft ag. : skeudennet, skeudennek, leun a skeudennoù-lavar, skeudennus ; *bilhafte Schreibweise,* doare-skrivañ leterc'hadek g., doare-skrivañ treuzskeudennel g.
Bildhauer g. (-s,-) : kizeller g., skulter g., skultour g., bener g., maengizeller g.
Bildhauerei b. (-,-en) : **1.** [arz] kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh b., benouriezh b., arz ar c'hizellañ g. ; **2.** [oberenn] kizelladur g., skultadur g. ; **3.** [stal] atalier kizellerezh g.
Bildhauerkunst b. (-) : kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh b., benouriezh b., arz ar c'hizellañ g.
Bildherstellung b. (-) : lunerezh g., skeudennerezh g.
Bildhöhe b. (-,-n) : uhelder ar skeudenn g.
bildhübsch ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, koant evel ur rozenn, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, koant evel ur boked, koant evel un ael Doue ; *eine bildhübsche Frau,* ur vaouez kaer evel un delwenn b., ur plac'h kenedus-espar b., ur vaouez kaer-distailh b., ur vaouez kaer-meurbet b., ur vaouez kaer-eston b., ur vaouez kaer evel an deiz b., ur vaouez kaer evel ur rozenn b., ur vaouez kaer evel ar baradoz b., ur vaouez kaer-dispar b., ur vaouez eus ar c'haerañ b., ur vaouez eus ar re gaerañ b., ur fulenn a vaouez b., un tamm friant g., ur gogez g.
Bildlaufleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn dibunañ b., ruzerez b.
bildlich ag. : skeudennek, skeudennus, treuzskeudennel, leun a skeudennoù-lavar, leterc'hadek ; *bildliche Sprache,* yezh skeudennek b., yezh leun a skeudennoù-lavar, yezh leterc'hadek b., yezh treuzskeudennel b. ; *bildlicher Ausdruck,* leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; [bred.] *bildliche Vorstellung,* bredskeudenn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b.
Adv. : *bildlich gesprochen,* dre leterc'hañ, dre leterc'hadoù, dre skeudenn-lavar, dre skeudennoù-lavar.
Bildmaterial n. (-s) : dalc'had skeudennoù g., dalc'had luc'hskeudennoù g., skeudennoù lies., luc'hskeudennoù lies., dafar ikonografek g.
Bildnachricht b. (-,-en) : [stlenn.] luc'hskeudenn gelaoua b.
Bildner g. (-s,-) : **1.** krouer skeudennoù g., kizeller g., skulter g., bener g., stummer g., neuzier g. ; **2.** [dre astenn.] diorroer g., desaver g.
Bildnis n. (-ses,-se) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g., pourtrez g.
Bildplatte b. (-,-n) : videopladenn b., videokantenn b.
Bildplattenspieler g. (-s,-) : lenner videopladennoù b.
Bildprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kewerier skeudennoù g.
Bildqualität b. (-) : perzhded ar skeudenn b., perzhded ar skeudennoù b.
Bildrand g. (-s,-ränder) : marz ur skeudenn g., marz ul luc'hskeudenn g., marzad g.
Bildredakteur g. (-s,-e) : kelaouer-luc'hskeudenner g.
Bildröhre b. (-,-n) : korzenn gatodek b. ; *Bildschirm mit Bildröhre,* skramm katodek g.
bildsam ag. : **1.** gweüs, plegus, hebleg, gwevn, mezell, mezellus, plastek ; **2.** [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk.
Bildsamkeit b. (-) : **1.** plastegezh b., mezellusted b. ; **2.** gwevnded b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.
Bildsäule b. (-,-n) : delwenn b.
Bildschärfe b. (-) : [foto] spisted al luc'hskeudenn b. ; *Bildschärfe einstellen,* lakaat ar ferenneg war e reizh.
Bildschirm g. (-s,-e) : **1.** skramm g. ; *Bildschirm mit Bildröhre,* skramm katodek g. ; *flacher Bildschirm,* skramm sklat g. ; **2.** [tredan.] skramm hewelaat g.
Bildschirmarbeit b. (-,-en) : labour ouzh ar skramm g.
Bildschirmarbeitsplatz g. (-es,-plätze) : post labour ouzh ar skramm g.
Bildschirmschoner g. (-s,-) : [stlenn.] damanter skrammoù g.
Bildschirmsetzer g. (-s,-) : klavierour g., paotr ar c'hlavier g., paotr ar stokellaoueg b., g.
Bildschirmtext g. (-es,-e) : videoteks® g.
Bildschirmtextsystem n. (-s) : minitel® g.
Bildschirmtextterminal n. (-s,-s) : minitel® g.
Bildschnitt g. (-s,-e) : **1.** didroc'herezh luc'hskeudennoù g., didroc'herezh skeudennoù g. ; **2.** savadenn luc'hskeudennoù b.
Bildschnitzer g. (-s,-) : kizeller koad g., skulter koad g.
Bildschnitzerei b. (-) : kizellerezh koad g., skulterezh koad g., kizelladurezh koad b., skultouriezh koad b.
bildschön ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, kaer-kurius, livus, koant da lazhañ, koant da lipat.
Bildseite b. (-,-n) : kroaz [*enebet ouzh* pil] b.
Bildstecher g. (-s,-) : [tekn.] engraver g.
Bildstelle b. (-,-n) : **1.** kreizenn deuliaouiñ kleweled b. ; **2.** luc'hskeudennerezh b.
Bildstock g. (-s,-stöcke) : **1.** [moull.] kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; **2.** [relij.] kalvar g., kroaz b.
Bildstörung b. (-,-en) : direizhenn ar skeudennoù b., troc'h skeudennoù g., skinxel o virviñ g.
Bildstreifen g. (-s,-) : film g., koc'henn b.
Bildsuchlauf g. (-s) : enklask menegeret g.
Bildtafel b. (-,-n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.
Bildtelefon n. (-s,-e) : videopellgomzer g.
Bildtelegramm n. (-s,-e) : pellskeudenn b.
Bildtelegraphie b. (-) : pellskeudennerezh g.
Bildtext g. (-es,-e) : disklêriadur g., displegadenn b., leadell b., alc'hwez g.

Bildtönung b. (-) : sonekaat skeudennoù g., stenwezañ skeudennoù g.
Bildübertragung b. (-,-en) : pellwel g., skinwel g.
Bildumkehr b. (-) : amginadur skeudenn g., ginadur skeudenn g.
Bildung b. (-,-en) : **1.** furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., savidigezh b., amparadur g., amparañ g. ; *Bildung von Wolken, Seen, Staub,* furmidigezh koumoul, lennoù, uloc'h b. ; *Bildung einer Regierung,* amparadur ur gouarnamant g., savidigezh ur gouarnamant b. ; *Bildung von Früchten,* frouezhadur g., frouezherezh g., frouezhidigezh b., frouezh o krouiñ str. ; **2.** stumm g., stummadur g., furm b., furmadur g. ; **3.** [dre astenn.] stummerezh g., stummadur g., deskadurezh b., deskadur g., kelennadurezh b., desk g., deskamant g., diorroadur g., sevenadur g., kultur g., stuzegezh b. ; *Allgemeinbildung,* stummadur dre vras g., stummadur hollek g., sevenadur hollek g., deskadurezh hollek b. ; *wissentschaftliche Bildung,* sevenadur skiantel g., deskadurezh skiantel b. ; *geistige Bildung,* deskadurezh b. ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll,* dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh Mab-den ; *Bildung macht frei,* deskadurezh a zegas frankiz ; *Bildung haben,* bezañ desket, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ sevenet, kaout deskadurezh ; *die Bildung soll unentgeltlich sein,* digoust e tle bezañ an deskadurezh ; *sich Bildung aneignen,* magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traoù ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts,* un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, gwell eo deskiñ mabig bihan eget dastum danvez dezhañ.
bidungsbeflissen ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungsbeflissen sein,* bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungsbürger g. (-s,-) : keodedad desket g.
Bildungschancen lies. : chañsoù e-keñver an deskadurezh lies.
Bildungsdünkel g. (-s) : bosac'h an dud desket g., avelaj an dud desket g., gloriusted an dud desket b., moged an dud desket g., avel an dud desket g., pompad an dud desket g., lorc'hajoù an dud desket lies., roufl an dud desket g., digoroù an dud desket lies., digorded an dud desket b.
bildungseifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungseifrig sein,* bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungseinrichtung b. (-,-en) : ensavadur deskadurezh g., kreizenn stummañ b.
bildungsfähig ag. : desavadus ; *er ist bildungsfähig,* tu 'zo da ziorren anezhañ.
Bildungsfehler g. (-s,-) : mank e-keñver ar stummadur g., fazi kenstalañ g., si kenfurmiñ g.
Bildungsfreistellung b. (-,-en) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerezh g., ehan stummañ g.
Bildungsgang g. (-s,-gänge) : red ar stummadur g., dibun ar stummadur g.
Bildungsgrad g. (-s,-e) : derez stummadur g.
Bildungsgut n. (-s,-güter) : hêrezh sevenadurel g., glad sevenadurel g.
bidungshungrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungshungrig sein,* bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungslücke b. (-,-n) : mank e-keñver an deskadurezh g.
Bildungsniveau n. (-s) : live stummadur g.
Bildungspolitik b. (-) : politikerezh e-keñver an deskadurezh g.
Bildungsreise b. (-,-n) : beaj stummañ b.
Bildungsroman g. (-s,-e) : romant stummañ g., romant diorren g.
bildungssprachlich ag./Adv. : lennek, en un doare lennek.
Bildungsstand g. (-s,-stände) : live sevenadur g., live stummadur g.
Bildungsstätte b. (-,-n) : kreizenn stummañ b.
Bildungsstufe b. (-,-n) : live sevenadur g. ; *die verschiedenen Bildungsstufen,* holl derezioù ar sevenadurezh, kement derez a zo e sevenadurezh Mab-den g.
Bildungstrieb g. (-s,-e) : c'hoant deskiñ g.
Bildungsurlaub g. (-s,-e) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerezh g., ehan stummañ g.
Bildungswesen n. (-s) : deskadurezh b.
Bildunterschrift b. (-,-en) : disklêriadur g., displegadenn b., leadell b., alc'hwez g.
Bildwand b. (-,-wände) : skramm g.
Bildwerfer g. (-s,-) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.
Bildwerk n. (-s,-e) : delwenn b., kizelladur g., skultadur g. ; *gewaltiges Bildwerk,* keurzelwenn b.
Bildwiederholfrequenz b. (-,-en) : [stlenn.] talm ar freskaat skeudenn g.
bildwirksam ag. : luc'hskeudennadus.
Bildwölbung b. (-,-en) : krommder maez g.
Bildwörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur skeudennet g.
Bildwurf g. (-s,-würfe) : [mat.] bannad g., bannañ g.
Bildzeichen n. (-s,-) : treslun g., piktogramm g.
Bildzeichenschrift b. (-,-en) : skritur g.
Bildzeitung b. (-,-en) : kazetenn skeudennet b.
Bildzuschrift b. (-,-en) : diskrivadenn gant luc'hskeudenn b.
Bilge b. (-,-n) : [merdead.] strad ar vag g.
Billard n. (-s,-s) : bilhard g. ; *Billard spielen,* c'hoari bilhard ; *englisches Billard,* bilhard saoz g. ; *Runde*

Billard, abadenn vilhard b. ; *eine Runde Billard spielen,* ober un taol bilhard.
Billardkugel b. (-,-n) : **1.** boul vilhard b. ; **2.** P. *die Billardkugeln,* ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.
Billardstock g. (-s,-stöcke) : bazh vilhard b.
Billardtisch g. (-es,-e) : taol vilhard b.
Billardtuch n. (-s,-tücher) : tapis bilhard g.
Billardzimmer n. (-s,-) : sal vilhard b.
Billeteur g. (-s,-e) : **1.** [Bro-Aostria] plaser g. ; **2.** [Bro-Suis] kontroller tikiji g., minaoueder g., touller-tikiji g.
Billett n. (-s,-s/-e) : **1.** [Bro-Suis] tiked g., bilhed g. ; **2.** [Bro-Aostria] kartenn-lizher b.
Billetteur g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] plaser g.
Billiarde b. (-,-n) : mil bilion lies.
billig ag. : **1.** [kenw] marc'had-mat, emsav a-fet priz, emsavus a-fet priz, spletus a-fet priz, a briz dister, izelbriz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espernus ; *billig sein,* bezañ marc'had-mat, dougen priz dister, bezañ a briz dister, bezañ izel-briz ; *ein billiger Hut,* un tog marc'had-mat g. ; *billig kaufen,* prenañ marc'had-mat, ober ur brenadenn vat ; *ausgesprochen billig,* marc'had-mat vil, marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had ; *so billig wie,* koulz marc'had ha, kenkoulz marc'had ha, a genkoulz marc'had ha, ken marc'had-mat ha ; *billiger,* marc'hadmatoc'h, gwelloc'h marc'had, gwell marc'had, izeloc'h ; *um die Hälfte billiger,* div wech marc'hadmatoc'h, an hanter marc'hadmatoc'h ; *billiger verkaufen als die Konkurrenz,* reiñ gwelloc'h marc'had ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *dieses Gerät ist teuer, es war früher billiger,* ar mekanik-se a zo ker, a-raok e oa a-vihanoc'h (a-raok e veze gwerzhet divisoc'h) ; *am billigsten,* ar gwellañ marc'had, ar marc'hadmatañ ; *der billigste Preis,* ar priz izelañ g. ; *billiger werden,* marc'hadmataat, mont war a-dreñv, dont war a-dreñv, dont a-dreñv ; *das Brot ist billiger geworden,* ar bara a zo deuet a-dreñv ; *jemandem etwas billig abhandeln,* frapañ ur marc'had brav gant ur gwerzher ; *als Handwerker ist er nicht gerade billig,* mont a ra kalz a arc'hant gant hennezh.
2. [dre skeud.] reizh, reizhek, just, gwir, eeun, leal ; *billige Forderung,* reked diazezet war gwir abegoù b., reked graet gant gwir abeg b., reked reizh b. ; *das ist recht und billig,* ar gwir hag ar reizh 'zo gant kement-se, diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; [kr-l] *was dem einen recht ist, ist dem anderen billig,* ne vefe reizh ebet war an Douar ma rafe pep hini evel ma karfe.
3. [gwashaus] dister, divalav, didalvoud, goullo, toull, vil ; *ein billiger Witz,* ur bourd divalav g. ; *billiges Versprechen,* promesa doull b., promesa c'houllo b., promesaoù kaer ha paemantoù laosk ; *billiger Trost,* frealz didalvoud (vil) g., ur pezh kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer !
Billiganbieter g. (-s,-) : ravaler g.
billigen V.k.e. (hat gebilligt) : asantiñ da, grataat, bezañ a-du gant, aprouiñ, reiñ e c'hrad da, bezañ asant gant, darbenn, distankañ war, kavout mat, kavout reizh.
billigend ag. : asantus.
Adv. : evit asantiñ.
billigermaßen Adv. **/ billigerweise** Adv. : **1.** en un doare reizh, evit bezañ reizh, evit bezañ just.; **2.** gant gwir abeg, diouzh reizh ha lezenn, gant abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg, gant reizhwir.
Billigflagge b. (-,-n) : banniel lezober g.
Billigflug g. (-s,-flüge) : **1.** nij izelbriz g., nijadenn izelbriz b.
Billigfluggesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh-aer izelbriz b., kompagnunezh kirri-nij izelbriz b., kompagnunezh izelbriz b.
Billigkeit b. (-) : **1.** priz dister g., priz marc'had-mat g., marc'hadmated b. ; **2.** [dre skeud.] yonez b., kevionded b., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b., eeunded b., lealded b.
Billigkeitsermessen n. (-s) : *nach Billigkeitsermessen,* gant justis ha moder / gant justis ha rezon (Gregor), diouzh reizh ha lezenn, hervez ar reizh.
Billigkeitsgrund g. (-s,-gründe) : *aus Billigkeitsgründen,* evit bezañ reizh a bep hent, evit bezañ reizh e pep hent, evit bezañ reizh e pep keñver.
Billiglohnland n. (-s,-länder) : bro goproù izel enni b.
Billigpreis g. (-es,-e) : priz dister g., priz izel g., priz marc'had-mat g.
Billigung b. (-,-en) : asant g., asantadenn b., aotre g., grad g., gratadur g., darbenn g.
Billion b. (-,-en) : bilion g., mil miliard g.
Bilokation b. (-) : divvezañs b., daourevoud g.
Bilse b. (-,-n) **/ Bilsenkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] mallc'heot str., louzaouenn-ar-c'housked b., louzaouenn-santez-Apolina b.
bimbam estl. : din daoñ din !, ding dong !
Bimbam[1] n. (-s) : mouezh ar c'hleier b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., reuziad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies, bole g., brimbalerezh g, tin g., tinterezh g., stirlink g., laz g.
Bimbam[2] g. : *ach du heiliger Bimbam !* gast an ampez ! gast an ognon ! mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h ra vin ! mil manac'h toull !
Bimetall n. (-s) : elfenn hag a c'hoarvez eus daou wiskad metal disheñvel b., bimétal® g.
Bimmel b. (-,-n) : P. grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g.
Bimmelbahn b. (-,-en) : tren patatez g., tren karotez g.
Bimmelei b. (-) : kloc'hadoù lies., kloc'hadeg b., soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g.
bimmeln V.gw. (hat gebimmelt) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, titirinañ, gobediñ, ouroulat, trousellañ, trouzilhal.
Bimmeln n. (-s) : tint g., titirin g., tinterezh g., bole g., diñserezh g., gobederezh g. ; *silberhelles Bimmeln,* sklinterezh g. ; *das träge Bimmeln der Glocke,* taolioù lugut ar c'hloc'h lies.
Bims g. (-es) : maen-spoue g., maen-poeñs g.
bimsen V.k.e. (hat gebimst) : **1.** brikañ ; **2.** [skol] P. studiañ c'hwek, kiañ er skol, debriñ e levrioù, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, ober ur

c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant ar studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, c'hwistañ, studiañ evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e spered, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, ober fonn, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskiñ ; **3.** gourdonañ, embregañ, embreger, pleustriñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn ; **4.** fustañ, pilat, bazhata, c'hwistata, dornañ, dotuañ, dresañ, fraeañ, skeiñ gant, fiblañ, frotañ, kannañ, rordañ, terkañ, teurkiñ, torbilat, muntrañ [u.b.] a-daolioù, trekiñ, trepanañ, skeltrennañ, freskañ, lorgnañ, lorgnañ war [u.b.], reiñ beuz [d'u.b.], reiñ kastrilhez [d'u.b.], ober un diroufennañ [d'u.b.], reiñ un dres [d'u.b.], reiñ ur freilhad [d'u.b.], sec'hañ e fri [d'u.b.], ober un dres [d'u.b.], reiñ bod [d'u.b.], reiñ deñv [d'u.b.], reiñ roustadoù druz [d'u.b.], blodañ kostoù [u.b.], dresañ e ganelloù [d'u.b.], reiñ ur prad [d'u.b.], reiñ ur pred [d'u.b.], reiñ ur predad [d'u.b.], plantañ taolioù [gant u.b.], reiñ an drell [d'u.b.], foeltrañ bazhadoù [gant u.b.], gwiskañ ur saead vazhadoù [d'u.b.], reiñ ur pulloc'h [d'u.b.], reiñ un distres [d'u.b.], reiñ segal [d'u.b.], tapout ar vazh [gant u.b.], tapout ar gefienn gant [u.b.], skeiñ [gant u.b.] a daolioù bazh, eeunañ [u.b.].

Bimsstein g. (-s,-e) : maen-spoue g., maen-poeñs g.

bimssteinartig ag. : heñvel ouzh maen-spoue, heñvel ouzh maen-poeñs, e doare ar maen-poeñs, a-zoare gant ar maen-poeñs, a-seurt gant ar maen-poeñs.

binär ag. : binarel, daouadek, daouredel, divgevrennek, daoubarzh, daouel, daou ; *binäre Addition,* sammadenn vinarel b. ; *binäres System,* reizhiad daouredel b., niveradur dre zaouadoù g. ; *binäre Suche,* divrannerezh g.

Binäroperator g. (-s,-en) : [stlenn.] niñvader daouadek g., oberataer daouadek g.

Binde b. (-,-n) : **1.** bandenn b., lienenn b., lurell b., ereadur g., mouch g., bevenn b. ; *Armbinde,* **a)** brec'henn b., lietenn b. ; **b)** enchelp g., matezh-vrec'h b. ; *den Arm in einer Binde tragen,* bezañ e vrec'h en enchelp gant an-unan (Gregor), dougen e vrec'h en e gerc'henn ; *mit einer Binde bedecken,* bandennañ, lurellañ, lienañ ; *sie hat Binden um ihre Beine gewickelt,* he divhar a zo bandennet ganti, gronnet he deus he divhar gant lienoù, gronnet he deus he divhar gant lurelloù gar ; *die Binde von etwas abnehmen,* divandennañ udb ; **2.** *Augenbinde,* mouch g., lien-mouch g. ; *eine Binde vor den Augen haben,* bezañ mouchet e zaoulagad ; **3.** *eins hinter die Binde gießen,* distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, pakañ ur banne, deverañ ul lomm en e c'henoù.

Bindedraht g. (-s,-drähte) : tourked g., orjal g.

Bindegewebe n. (-s) : [korf.] gwiad kenglenel g./b.

Bindegewebsmassage b. (-,-n) : [mezeg.] dorlo ar gwiad kenglenel g., leuñvad ar gwiad kenglenel g.

Bindeglied n. (-es,-er) : liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g.

Bindehaken g. (-s,-) : [karr] stilh g., strap g. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Bindehaken festbinden,* stilhiñ ar charread g.

Bindehaut b. (-) : [korf.] kevresae b.

Bindehautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kevresaefo g., koñjoñtivitenn b., blennoftalmiezh b.

Bindekette b. (-,-n) : chadenn liammañ b., chadenn genstagañ b.

Bindekraft b. (-,-kräfte) : kenstagded b., kenstagusted b., kevanstagded b.

Bindemäher g. (-s,-) **/ Bindemähmaschine** b. (-,-n) : [labour-douar] mederez-liammerez b., eosterez-voutellerez b., mederez-voutellerez b., eosterez-liammerez b.

Bindemittel n. (-s,-) **1.** livrizhuzenn b., danvez stagellañ g., danvez torpezennañ g., danvez ereüs g. ; **2.** [tisav.] simant g., stabilaer g., sonner g. ; **3.** [kimiezh] stabilaer g., fester g., torpezer g., dazgluduzenn b. ; **4.** [kegin.] fetizer g.

binden V.k.e. (band / hat gebunden) : **1.** fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, poellat, eren, keneren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, kenstrobañ, stagellañ, unaniñ, skoulmañ ; *seine Schnürsenkel binden,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; *ein Seil binden,* skoulmañ ur gordenn ; *mit einem Seil binden,* funiañ, fardañ, kordennañ, rordañ ; *das Pferd an einen Pflock binden,* stagañ ar marc'h ouzh ur strapenn, seulbennañ ar marc'h, funiañ ar marc'h ouzh ur strapenn ; *Getreide in Garben binden,* malanañ (mandosiñ, feskenniñ, bodellañ, duilhañ) an ed ; *fester binden,* stardañ c'hoazh ; *jemanden binden,* chadennañ u.b. ; *jemandem die Hände binden,* liammañ daouarn u.b. an eil ouzh egile, eren e zaouarn d'u.b. ; *mit einem Bindfaden binden,* fiseliñ, eren gant ur poell, liammañ gant un tamm fisel, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, stagañ gant un tamm sifel, lasañ ; **2.** *ein Buch binden,* keinañ (koublañ) ul levr ; *ein Heft binden,* gwriat ur c'haier ; **3.** *Besen binden,* ober skubellennoù, labourat evel skubeller ; *Bürsten binden,* ober broustoù ; *Fässer binden,* labourat evel barazher (toneller), ober tonelloù, kelc'hiañ fustoù, kilhañ barikennoù, eren tonelloù gant kerloù ; **4.** *eine Schleife binden,* ober ur skoulm ; *eine Krawatte (einen Schlips) binden,* lakaat ur gravatenn, skoulmañ ur frondenn ; **5.** *die Klinge binden,* stagañ ouzh an duvell, stagañ d'emgannata, stagañ da c'hoari gant an dir, stagañ da zuvelliñ, stagañ d'en em gannañ e duvell, stagañ da droc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; **6.** *jemandem die Hände binden,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., bezañ war hent u.b., luziañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b. ; **7.** *jemandem etwas auf das Gewissen binden,* erbediñ udb da goustiañs u.b., fiziout udb en u.b., gourc'hemenn udb da goustiañs u.b. ; *jemandem etwas auf die Seele binden,* **a)** erbediñ udb da goustiañs u.b., fiziout udb en u.b., gourc'hemenn udb da goustiañs u.b. ; **b)** [dre

skeud.] stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, diferañ udb d'u.b., plantañ don udb e penn u.b., bountañ udb e penn u.b., diazezañ udb e spered u.b., gennañ start udb e kreiz u.b., gennañ don udb e kalon u.b. ; **8.** *jemandem nicht alles auf die Nase binden,* kuzhat traoù 'zo ouzh (da) u.b., kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, na lavaret e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell ; *du brauchst es ihm ja nicht auf die Nase zu binden,* n'eo ket ret dit mont da zrailhañ dezhañ ar pezh a ouzez, n'eo ket ret dit plantañ gantañ ar pezh a ouzez, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket ret dit diskuliañ dezhañ pezh a ouzez ; **9.** P. *sich (t-d-b) etwas ans Bein binden,* kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb ; **10.** [kimiezh] kediañ, festañ, kenstrollañ, kevreañ, kevrediñ, kenaozañ, kengejañ, kenelfennañ, unaniñ.

Anv-gwan verb **gebunden** : **1.** stag, unanet.

2. [dre skeud.] *an niemanden gebunden sein,* na vezañ na ret na dleet da zen ebet, bezañ dizalc'h, bezañ dieub, na vezañ dindan den ebet ; *an die Stunde gebunden,* dalc'het gant an eur ; *an die Scholle gebunden,* stag ouzh ur glad (un dalc'h) bennak, serv ; *ihm sind Hände und Füße gebunden,* hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *ich bin an keinerlei Verpflichtungen gebunden,* dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan.

3. [kenw.] *an feste Preise gebunden,* evit ur priz merket da vat ; *gebundener Preis*, priz merket da vat g., priz digemm g. ; *gebundenes Konto,* kont gant tennadennoù darev b.

4. *chemisch gebunden,* kediet.

5. [sonerezh] liammet, link.

6. [lenneg.] *gebundene Rede,* doare peurlipet da gomz g., gwerzaouerezh g., doare komz tonius g., gwerzadurezh b., komzoù kribet a'r gwellañ lies. ; *in gebundener Rede,* e (gant) gwerzennoù.

7. [moull.] *gebundenes Buch,* levr keinet g.

V.em. **sich binden** (band sich / hat sich (t-rt) gebunden) : emouestlañ ; *sich fürs Leben binden,* dimeziñ, en em unaniñ dre zimeziñ betek ar marv.

Binden n. (-s) : **1.** stagerezh g., stagidigezh b. ; **2.** [moull.] goloerezh g., keinañ g., keinerezh g., keinadur g., koublañ g.

bindend ag. : stagus, endalc'hus ; [gwir] *bindender Vertrag,* kevrat endalc'hus b. ; *bindend sein,* bezañ endalc'hus.

Bindentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer beg-tev g.

Binder g. (-s,-) : **1.** [moull.] keiner g., koubler-levrioù g. ; **2.** barazher g. ; **3.** bouteller g., torteller g. ; **4.** toneller g., barazher g. ; **5.** [tekn.] koubl-kamm g., koubl-koad g., gweltre b. ; **6.** penndreust g. ; **7.** kravatenn b., frondenn b. ; **8.** livrizhuzenn b., danvez stagellañ g., danvez torbezennañ g., danvez ereüs g. ; **9.** [tisav.] maen lakaet war hup g.

Bindereis n. (-es,-er) : skodenn b.

Binderiemen g. (-s,-) : senklenn b., lêrenn b., korreenn b., louan b.

Binderute b. (-,-n) : skodenn b.

Bindestrich g. (-s,-e) : [moull., stlenn.] barrennig-stagañ b. ; *geschützter Bindestrich, nicht-umbrechender Bindestrich,* barrennig-stagañ didroc'hadus b. ; *Wortzusammensetzung ohne Bindestrich,* kenstrollad strizh g. ; *Wortzusammensetzung mit Bindestrich,* kenstrollad laosk g.

Bindewort n. (-s,-w¨rter) : [yezh.] stagell b., stagell genurzhiañ b. ; *entgegensetzendes Bindewort,* kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b.

Bindezelle b. (-,-n) : [korf.] kellig kenglenel b.

Bindfaden g. (-s,-fäden) : ere g., liamm g., poell g., sifel str., fisel str., fisel g., fiselenn b., stag g., stagell b. ; *mit einem Bindfaden binden,* fiseliñ, eren gant ur poell, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, lasañ ; [dre skeud.] *es regnet Bindfäden,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, glav a ra ken-ha-ken, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a skudellad, foetañ a ra ar glav, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

Bindfadenrolle b. (-,-n) : kudenn b., kudennad b., kanell b., kanellad b., beni b., beniad b., pellenn b., pellennad b., bloue g.

Bindung b. (-,-en) : **1.** liamm g., stagell b. ; **2.** [moull.] keinadur g. ; **3.** kelc'hiadur g. ; **4.** emouestladur g. ; *vertragliche Bindung,* endalc'h stag ouzh ur gevrat g., liamm kevratel g. ; **5.** [yezh.] *fehlerhafte Bindung,* ereadurezh fazius b. ; **6.** [sport] *Skibindung,* stag g., stagell b., strapenn b. ; **7.** ereerezh g.

Bingelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pennegez b., stlañvesk str.

binnen araog. + t-d-b : ac'hann da, en ur ober, a-benn, a-barzh, e-barzh, dindan, e-korf, war-barzh, war-benn ; *binnen vierundzwanzig Stunden,* en ur ober peder eurvezh warn-ugent, en un devezh, e-korf un devezh, eus un heol d'egile, dindan un devezh ; *binnen Jahr und Tag,* en ur ober bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, ac'hann da vloaz ; *binnen einer Woche,* a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhtez, e-korf eizhtez, a-benn eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez ; *binnen Monatsfrist,* en

ur ober ur miz, a-benn ur miz, a-barzh ur miz amañ ; *binnen Kurzem,* e berr amzer, en ur par berr, a-barzh nemeur, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn un nebeud amzer, a-benn nebeut amañ, prestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan verr amzer, a-benn nebeut, edan berr, dizale, hep dale, dabord, a-barzh nebeut, a-barzh pell, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell.

Binnendeich g. (-s,-e) : chaoser a-hed ur stêr g./b., chaoser stêr g./b.

binnendeutsch ag. : en alamaneg Bro-Alamagn, en ur rannyezh eus Bro-Alamagn.

Binnenfischerei b. (-) : pesketaerezh riñvier ha lennoù g., pesketaerezh dour dous g.

Binnengewässer lies. : [lu, polit.] doureier diabarzh lies.

Binnenhafen g. (-s,-häfen) : **1.** porzh-stêr g. ; **2.** porzhlenn b., lenn-porzh b.

Binnenhandel g. (-s) : kenwerzh diabarzh g.

Binnenland n.(-s,-länder) : keinvro b., argoad g., diabarzhvro b., donvro b., maez g., maezioù lies. ; *Bewohner des Binnenlandes,* argoadad g., argoader g.

Binnenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had diabarzh g., marc'had broadel g.

Binnenmeer n. (-s,-e) : mor diabarzh g.

Binnenreim g. (-s,-e) : [yezh.] enklotenn b., klotenn diabarzh b. ; *Verse mit Binnenreimen,* gwerzennoù gant klotennoù diabarzh lies.

Binnenschiffer g. (-s,-) : martolod-stêr g., bageer g., bageer-riñvier g., kobarer g.

Binnenschifffahrt b. (-) : bageerezh-riñvier g., bageerezh-stêr g.

Binnensee g. (-s,-n) : lenn diabarzh b.

Binnensteven g. (-s,-) : [merdead.] goustaon b.

Binnenverkehr g. (-s,-) : tremenerezh diabarzh g.

Binnenzoll g. (-s,-zölle) : tretoù lies., gwirioù-treizh diabarzh lies.

Binom n. (-s,-e) : binom g.

Binomialentwicklung b. (-) : dispakad binomel g.

Binomialkoeffizient g. (-en,-en) : gwezhiader binomel g.

binominal ag. : daouanvel, daoubarzh ; *binominale Nomenklatur,* destladur daouanvel g.

binomisch ag. : binomel ; *binomische Größe,* binom g. ; *binomischer Lehrsatz,* delakadenn vinomel b.

Binse b. (-,-n) : **1.** [louza.] broen str., broen-hesk str. ; *stechende Binse,* broen kalet str. ; *von Binsen überwuchert,* broenek ; **2.** [dre skeud.] *in die Binsen gehen,* bezañ debret koan [*debret eo koan*], mont da goll, mont da beurgoll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont er c'harzh, mont ar stal d'an dour, dishiliañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

binsenfrei ag. : [louza.] hep broen ennañ, kuit a vroen ; *binsenfreies Heu,* foenn flour g., foenn tirienn g.

Binsenginster g. (-s,-) : [louza.] banal Spagn str.

Binsenhalm g. (-s,-e) : [louza.] broenenn b., breunenn vroen b.

Binsenkorb g. (-s,-körbe) : paner vroen b.

Binsenkummet n. (-s,-e) **/ Binsenkumt** n. (-s,-e) : poul g.

Binsenlauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., sivolez str., louzoù-fin str., kraksivolez str.

Binsenquecke b. (-,-n) : [louza.] gwain-aod g.

Binsenwahrheit b. (-,-en) **/ Binsenweisheit** b. (-,-en) : peuranadurenn b., lapalisadenn b. ; *das ist doch eine Binsenwahrheit,* gwir-anat-kaer eo - se a zo ken gwir ha m'emañ da fri e-kreiz da fas - ya 'vat, gwir eo ar wirionez.

Binsenwiese b. (-,-n) : broeneg b.

bioaktiv ag. : ur bevvlivaer dezhañ.

Biochemie b. (-) : bevgimiezh b., biokimiezh b.

biochemisch ag. : bevgimiek, biokimiek.

Biochemiker g. (-s,-) : bevgimiour g., biokimiour g.

Biodiversität b. (-) : **1.** bevliesseurted b., bevdiseurtelezh b. ; **2.** bevdiseurtegezh b.

biodynamisch ag. : bevvaek.

Bioethik b. (-) : bevzivezelezh b.

biogenetisch ag. : bevc'henetek, biogenetek.

Biogeografie b. (-) : biogeografiezh b., bevzouaroniezh b.

Biograf g. (-en,-en) **/ Biograph** g. (-en,-en) : buhezskriver g.

Biografie b. (-,-n) / **Biographie** b. (-,-n) : buhezskrid g., buhezskrivadur g.

biografisch ag. **/ biographisch** ag. : hag a sell ouzh ar buhezskrivadur, … buhez.

Bioindikator g. (-s,-en) : bevverker g.

Biokleider lies. : dilhadoù gwiennoù naturel lies.

Biologe g. (-n,-n) : bevoniour g., buhezoniour g., biologour g.

Biologie b. (-) : bevoniezh b., buhezoniezh b., biologiezh b.

Biologin b. (-,-nen) : bevoniourez b., buhezoniourez b., biologourez b.

biologisch ag. : bevoniel, bevoniezhel, buhezoniel, biologel, biologiezhel, bevvaek, bevel, bevedel ; *biologisches Leben,* beved g., buhez viologel b. ; *biologische Vielfalt,* bevliesseurted b., bevdiseurtelezh b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie,* er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad.

Biomasse b. (-) : bevdolz g.

Biomassevergasung b. (-) : aezhañ bevdolz g., gazusaat bevdolz g.

Biomüll g. (-s) : lastez bevzispennadus str.

Bionik b. (-) : bionik g.

bionisch ag. : **1.** bionek ; **2.** bionikel.

Biophysik b. (-) : bevfizik g.

Biopsie b. (-,-n) : bevsav g.

Biorhythmus g. (-,-rhythmen) : bevgorvez b., korvez vevedel b.

Biosphäre b. (-,-n) : bevgelc'h g.

Biosprit g. (-) : bevdrelosk g.

Biosynthese b. (-,-n) : bevsintezenn b., bevenaoz g., bevenaozerezh g., bevenaozadur g.; *Biosynthese der Proteine,* bevsintezenn ar protein b., bevenaoz ar protein g.

Biotechnik b. (-) **/ Biotechnologie** b. (-) : bevdeknologiezh b.

Biotit g. (-s,-e) : biotit g.
Biotop g./n. (-s,-e) : biotop g., bevva g.
Biotopverbund g. (-s,-e/-verbünde) **/ Biotopvernetzung** b. (–,-en) : trepas bevedel g.
Biotypologie b. (-) : bevneuzennadur g., bevrizhouriezh b.
Biowissenschaft b. (-) : bevskiant b.
BIP n. (-s) : [*berradur evit* **Bruttoinlandsprodukt**] produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g.
Bipedie b. (-) : daoudroadegezh b.
bipolar ag. : daou vlein.
Bipolarisierung b. (-,-en) : [polit.] daoubolekadur g., daouvleinded b. ; [istor] *zur Bipolarisierung führen,* divgreizennañ.
Bipolarität b. (-) : [fizik] daouvleinegezh b.
Biquadrat n. (-s,-e) : [mat.] mac'h pervac'hel g., galloudad pervac'hel g.
Birchermüesli n. (-s,-s) **/ Birchermüsli** n. (-s,-s) : [Bro-Suis] muesli g.
Birgit b. : Berc'hed b.
Birke b. (-,-n) : [louza.] bezv str., gwez-vezv str., bezvenn b.
birken ag. : ... bezv, ... koad bezv, graet gant koad bezv.
Birkenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.
Birkenspanner [loen.] falenn-vezv b.
Birkenstecher g. (-s,-) : [loen.] kos g., minoc'h str.
Birkenwald g. (-s,-wälder) : bezveg b., bezvenneg b., bezvoed b.
Birkenzeisig g. (-s,-e) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.
Birkhahn g. (-s,-hähne) **/ Birkhuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] skilgog du g.
Birma n. (-s) : Birmania b., Myanmar b.
Birmane g. (-n,-n) **/ Birmanese** g. (-n,-n) : Myanmarad g., Birman g.
Birnbaum g. (-s,-bäume) : gwez-per str., perenn b.
Birne b. (-,-n) : **1.** [louza.] per str., perenn b. ; *saftige Birne,* perenn zourennek b., perenn chugonus b. ; *weiche Birne,* perenn vouk (wak / youst / vlot / fouist) (Gregor) b. ; *teigige Birne,* perenn vleudek b. ; *die Birnen sind eine gute Obstart,* ur frouezh mat a zo eus ar per, ur frouezhenn vat a zo eus ar per ; *Würgbirne,* **a)** [frouezh] per trelonk str., per tagus str., per-tag str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str., per tri lonk hag un houpadig str. ; **b)** [yezh voutin dre skeud.: benveg jahin, istor] per trelonk str., per tagus str., per-tag str. ; **2.** klogorenn-dredan b., klogorenn b. ; **3.** [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g. ; *Bessemerbirne,* treuzkemmer Bessemer g., forn-gemmañ Bessemer b. ; **4.** P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b., kelorn g., petard g., skudell b., kitern b.
birnenförmig ag. : perheñvel, e doare ur berenn, e doare per, a-zoare gant ur berenn, a-zoare gant per, a-seurt gant ur berenn, a-seurt gant per.
Birnenkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz per str., plusk per str., greun per str., had per str.
Birnenmost g. (-es,-e) : sistr-per g.
Birnenpflanzung b. (-,-en) : pereg b., perenneg b.
Birnensaft g. (-es,-säfte) : chug per g.
Birnenschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig per g.
Birsch b. (-) : [kozh] chase g., hemolc'h g.
bis

I. Araogenn
1. en amzer : betek, a-benn, ken
2. en egor : betek, da
3. brasjedadur pe strishadur : war-dro, tost da, panevet, nemet, war-bouez, war-vete.
II. Stagell : a-raok ma, betek ma, ken na.

I. Araogenn **1.** En amzer : betek, bete, tre betek, ac'hanen da, ac'hann da ; *bis wann ?* ac'hanen da beur ? ac'hanen da begeit ? betek pegeit ? pegeit ? betek peur ? betek pegoulz ? pegeit amzer ? a-benn peur ? betek pe amzer ? ; *von Mitternacht bis drei Uhr,* adalek hanternoz betek teir eur, a-gichen hanternoz betek teir eur, eus hanternoz betek teir eur, eus hanternoz da deir eur ; *ich schlafe mal kurz bis zwei,* mont a ran d'ober un tamm kousk ken div eur ; *ich bleibe bis nächste Woche,* chom a rin ken ar sizhun o tont ; *von Dezember bis Ende April,* adalek Kerzu betek Ebrel echu, eus Kerzu betek Ebrel echu ; *bis jetzt, bis heute,* betek amañ, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ, ken bremañ, ken neuze ; *bis dann,* **a)** betek neuze, betek ar mare-se, ken neuze ; **b)** *bis dann ! (bis bald !),* kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken e vi gwelet ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken emberr ! ken bremaik ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gweled ! ken ar wech all ! ken evit an deizioù ! bete-goude ! ; *bis dahin,* da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, en etretan, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze, evit neuze, evit an amzer-se ; *bis zum Tode, bis in den Tod,* betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; *bis dahin (bis dann) habe ich meinen Brief geschrieben,* evit neuze (a-benn neuze, ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) em bo skrivet va lizher ; *bis zu jenem Tage,* betek an deiz-se, betek eno ; *bis zu diesem Tage,* betek an deiz-se, ac'hanen d'an deiz-se, a-benn an deiz-se ; *bis zur Nacht,* ken na vo noz, ac'hanen d'an noz, betek an noz ; *bis vor Kurzem,* betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; *steck sie in den Korb bis zum nächsten Waschgang,* laka anezho er baner da c'hedal bezañ gwalc'het ; *die Kinder zählen die Tage bis zum Fest,* ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; *bis auf weiteres,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout ; *bis spät in die Nacht hinein,* betek diwezhat en noz ; *bis zum Tod,* betek mervel, betek ar marv, betek e varv ; *bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten,* betek dibenn ar c'hantvedoù ; *bis Montag !* ken dilun ! kenavo dilun ! a-benn dilun !; *bis nächste Woche,* ken evit ar sizhun, ken ar sizhun a zeu ; *bis morgen früh,* kenavo warc'hoazh vintin, kenavo warc'hoazh beure, kenavo warc'hoazh d'ar beure, ken warc'hoazh beure, ken warc'hoazh d'ar beure ; *bis zum nächsten Mal ! bis dann !* kenavo forzh peur ! ken a vi gwelet ! ken e vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ ! ken ar wech all !

kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ; *bis Ende des Monats ist es fertig,* a-benn fin ar miz e vo prest, ken ac'hanen da fin ar miz e vo prest ; *bis Sonntag bin ich wieder gesund,* a-benn disul e vin pare, ken ac'hanen da zisul e vin pare, ken ma vo dizul e vin pare ; *bis gleich,* ken emberr, ken bremaik, ken bremañ-souden, bete-goude, kenavo bremaik ; *bis zu Ende,* betek ar fin, betek an diwezh ; *bis zur Ankunft seines Vaters,* da zeport ma'z erruo e dad, da c'hortoz e dad da zont, ac'hanen ma teuio e dad en-dro ; *bis zu dreimal,* betek teir gwech ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di - pa nijo ar moc'h.

2. En egor : betek, tre betek, bete, ac'hanen, ac'hann ; *bis wo(hin) ?* betek pelec'h ? pegeit ? ; *bis hierher,* betek amañ ; *bis dahin, bis dorthin,* betek eno (aze, ahont), ac'hann di, ac'hanen di ; *bis Frankfurt,* betek Frankfurt ; *von Berlin bis Schwerin,* adal Berlin betek Schwerin, adalek Berlin betek Schwerin, eus Berlin betek Schwerin ; *von Berlin bis Schwerin fahren,* mont eus Berlin da Schwerin, mont eus Berlin betek Schwerin ; *bis zu mir,* betek ennon, em betek ; *bis zu ihm,* betek ennañ, en e vetek ; *bis an die Grenze,* betek an harzoù ; *bis an die Schulter,* betek e zivskoaz ; *bis an die Knie,* betek e zaoulin ; *bis über den Kopf,* a-dreist (dreist, a-zioc'h, war varr) e benn, ouzhpenn uhelder e benn ; *von hier aus bis Berlin,* ac'hann da Verlin ; *naß bis auf die Haut,* toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh ; *von Kopf bis Fuß, vom Scheitel bis zur Sohle,* penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-korf(-ha-troad), leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *ich bezahle bis tausend Euro,* lakaat a rin mil euro d'ar muiañ-holl ; *Kampf bis aufs Messer,* stourm dizamant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g., stourm didruez g., stourm dibardon g. ; *Krieg bis aufs Messer,* brezel hep damant g. ; *er muss alles bis auf den letzten Heller bezahlen,* ret eo dezhañ paeañ blank ha liard, ret eo dezhañ paeañ pep tra betek ar gwenneg diwezhañ (Gregor : betek an diner ruz), ret eo dezhañ paeañ pep tra gwenneg evit gwenneg ; [dre skeud.] *bis an die Zähne bewaffnet,* armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armet-kloz ; *bis über die Ohren in Schulden stecken,* bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ dalc'het a bep lec'h, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ karget a zle (Gregor), bezañ rivinet e boch gant ar vezh, kaout dle betek toull e c'houzoug.

3. Brasjedadur / Strishadur : *sieben bis acht Tage,* ur seizh pe eizh devezh bennak ; *bis an tausend Euro,* war-dro mil euro, ur mil euro bennak ; *bis auf einen kamen sie alle um,* mervel a reas an holl war-bouez unan, mervel a reas an holl war-vete unan, mervel a reas an holl nemet unan, mervel a reas an holl war-vetek unan, mervel a reas an holl betek unan ; *die Kühe wurden alle geschlachtet, bis auf eine,* lazhet e voe ar saout, an holl nemet unan.

II. Stagell isurzhiañ : ac'hanen ma, betek ma, ken a, ken ma, ken na, ken e, ma, war-benn ma, etretant ma, da c'hedal ma, da c'hortoz ma ; *warte, bis ich komme,* gortoz ken na zeuin, gortoz ken e teuin, gortoz ken ma teuin, gortoz ken din dont, gortoz ma teuin, gortoz ac'hanen ma teufen, gortoz ac'hanen ma teuin, gortoz war-benn ma teufen ; *warte, bis er kommt,* gortoz anezhañ da zont, gortoz betek ma erruo, gortoz ken dezhañ dont ; *warten wir ab, bis der Regen aufhört,* gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *warten wir ab, bis der Sturm vorbei ist !* gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ! ; *wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden,* da belec'h ez aimp da chom o c'hedal kavout un ti nevez ; *so lange bis er kommt,* etretant ma teuio, da c'hedal ma teuio ; *es dauerte lange, bis er zurückkam,* pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *kommen Sie nicht, bis dass die Nachricht eintrifft,* na zeuit ket ken na vo degaset keloù deoc'h ; *bis es so weit ist,* da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, en etretant, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde,* mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ ; *ich wusste nichts davon, bis meine Tochter es gestand,* ne ouien netra ken a he doa anzavet ouzhin va merc'h.

Bisam g. (-s,-e) : **1.** musk g. ; *mit Bisam parfümieren,* muskañ ; **2.** [loen.] razh-musk g.

Bisamaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-musk g., ouistiti g.

Bisamkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-musk g., siveta b.

Bisamkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] geot-musk str.

Bisamochse g. (-n,-n) : [loen.] ejen-musk g., maoutejen g.

Bisamratte b. (-,-n) : [loen.] razh-musk g.

Bischof g. (-s; Bischöfe) : eskob g. [*liester* eskibien, eskeb, eskobed] ; *der Herr Bischof,* an aotrou 'n eskob g. ; *die Herren Bischöfe,* an aotrounez eskibien lies. ; [istor] *vereidigter Bischof,* eskob touer g., P. eskob plouz g. ; *nicht vereidigter Bischof,* eskob didou g., P. eskob gwenn g. ; *Pontifikalien eines Bischofs,* arouezioù un eskob lies. ; *jemanden zum Bischof weihen,* eskobiñ u.b., urzhiañ u.b. eskob, sakrañ u.b. eskob, sakrañ un eskob (Gregor) ; *der die Weihe spendende Bischof,* an eskob kensakrer g.

bischöflich ag. : ... an eskob, eskobel.

Bischofsamt n. (-s,-ämter) : eskobelezh b., eskobiezh b., eskobded b.
Bischofshut g. (-s,-hüte) : **1.** mintr g., kabell-eskob g. ; **2.** [louza.] louzaouenn-an-elfed b. [*Epimedium*].
Bischofsmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kabellek g.
Bischofsmütze b. (-,-n) : mintr g., kabell-eskob g.
Bischofsring g. (-s,-e) : gwalenn-eskob b.
Bischofssitz g. (-es,-e) : eskopti g., sez eskobel b.
Bischofsstab g. (-s,-stäbe) : kammell an eskob b., gros b., bazh-eskob b.
Bischofsvikar g. (-s,-e) : vikel vras g.
Bischofsweihe b. (-,-n) : eskobidigezh b.
Bischofswürde b. (-) : eskobelezh b., eskobiezh b., eskobded b.
bisexuell ag. : divreviat.
Bisexuelle(r) ag.k. g./b. : divreviad g., divreviadez b.
bisher Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, betek amañ, bete-vremañ.
bisherig ag. : hag a zo bet betek-henn, hag a bad betek bremañ ; *das bisherige Wetter,* an amzer a zo bet betek-henn ; *das bisherige Programm,* ar programm kinniget betek-henn g.
Biskaya b. (-) : Biskaia b. ; *der Golf von Biskaya*, pleg-mor Gwaskogn g., pleg-mor Gwaskogna g.
biskayisch ag. : eus Biskaia.
Biskotte b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kouign loa b.
Biskuit g./n. (-s,-e) : **1.** gwastell alamandez b., jenoaz b. ; **2.** porselen gwenn poazhet div wech g., gwispidenn b.
Biskuitgebäck n. (-s,-e) : gwispid skañv str.
Biskuitrolle b. (-,-n) : gwastell toaz rollet b., ruilhenn b.
Biskuitteig g. (-s,-e) : toaz alamandez g.
bislang Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ.
Bismarckeiche b. (-,-n) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.
Bismarckhering g. (-s,-e) / **Bismarkhering** g. (-s,-e) : [kegin.] harink hiliennet g.
Bismut n. (-s) / **Bismutum** n. (-s) : [kimiezh] bismut g.
Bison g. (-s,-s) : [loen.] ejen-moueek g., bizon g.
Biss g. (-es,-e) : **1.** begadenn b., begad g., genaouad g. ; **2.** dantadur g., taol-dent g., krog g. ; *Hundebiss,* taol-dent ki g., dantadur ki g., krog ki g. ; *Schlangenbiss,* flemmad naer g., krog naer g. (Gregor) ; *der Biss der Giftschlange ist giftig,* an naer-wiber a flemm binimus ; **3.** [dre skeud.] flemm g., lemmder g., lañs g., krog g., startijenn b., kasetez b., begon b., deltu g., jourdoul g.
Bisschen n. (-s,-) / **bisschen** tammig g., munut g., nebeudig g., nebeud g., nebeudad g., begad g., bechad g., tamm g., tamm bennak g., tammig bennak g., torrig g., genaouad g., brien str., brigoñsenn b., frevenn b., mintrad str., netraig g., traig g., tammigoù lies., bruzun str., elfenn b., flipenn b., griñsenn b., poulifrenn b., kuchenn b., liv g., mogedenn b. ; *ein klein bisschen,* un tammig bihan ; *ein klein bisschen Weh,* un tammig poan, un nebeudig poan, un dister boan, daou liardad poan, un netraig a boan ; *ein Bisschen Brot,* un tamm (un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur begad, ur bechad) bara g., un elfenn vara b., ur guchenn vara b. ; *ein bisschen Suppe,* ul lomm soubenn g. ; *ein bisschen Spaß,* un dister blijadur b. ; *ein bisschen lesen,* ober ur pennad lenn ; *der hat kein bisschen Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'eus ket daou realad skiant en e glopenn ; *ihr bisschen Habe,* he zamm peadra g., he zamm danvez g., he munud mad g. ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus,* un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *ein bisschen mehr,* muioc'hig, un dister dra muioc'h, un draig muioc'h, un tammig muioc'h, un netraig muioc'h ; *ein bisschen mehr als zwei Kilo,* daou gilo hag al lañs, un dister dra muioc'h eget daou gilo ; *ein bisschen weniger,* nebeutoc'hik, un dister dra nebeutoc'h, un netraig nebeutoc'h, un tammig nebeutoc'h, un draig nebeutoc'h ; *ein bisschen weniger als zwei Kilo,* daou gilo nemet al lañs, daou gilo war-bouez nebeut-tre, daou gilo war-nes nebeut, daou gilo war-bouez nebeut a dra ; *es liegt ein bisschen höher, es befindet sich ein bisschen höher,* un tammig krec'hoc'h emañ, krec'hoc'hik emañ, uheloc'hik emañ ; *ein bisschen besser,* gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *ein bisschen zu lang,* ul lastez re hir ; *ein bisschen zu viel,* kalzik re, un tammig re ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen,* ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol en he soubenn ; *lieber ein bisschen als nichts,* nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *noch ein bisschen ?* c'hoazhik ho po ? ; *wir müssen uns ein bisschen einschränken,* ret e vo deomp krennañ war an dispignoù un disterañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken,* paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus,* an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig.
Bissen n. (-s,-) : **1**. begad g., bechad g., tamm g., tammig g., torrig g., nebeudig g., genaouad g. ; *ein leckerer Bissen,* un tamm mat g., un tamm lipous g., un tamm fin g. ; *ein Bissen Brot,* un tamm (un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur pezh, ur begad, ur bechad) bara g., ur guchenn vara b. ; **2.** [dre skeud.] *ein harter Bissen,* un dra gasaus g., ur gwall vec'h g., ur gwall skoilh g., ur gwall reuz g., ur gwall grogad g., tregas g., ur glogorenn str., ur c'houez g., ur skoulm g., un dalc'h g., un draen g., un dra diaes da lonkañ g. ; s*ich den Bissen vom Munde abdarben,* en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredoù ; *es gibt einen harten Bissen zu kauen,* ur gwall soubenn e vo an dra-se, an dra-se a vo diaes-ral da ober, se a vo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e rankor lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered e vo an dra-se, ur c'holl-skiant e vo an dra-se, ur gwir bistri e vo an dra-se, un torr-spered e vo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout

gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ur gwall zevezh hon eus d'ober, ober se ne vo ket ur pardon, ober se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, honnezh a vo micher a-walc'h, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

bissenweise Adv. : a-c'henaouadoù.

bissig ag. : **1.** dantus, dantidik ; **2.** blech, drouk, gwaller, du e staon, diviñs, fall ; *ein bissiger Hund,* ur c'hi blech g., ur c'hi drouk g., ur c'hi gwaller g., ur c'hi diviñs g., ur c'hi du e staon g. ; *ist Ihr Hund bissig ?* ha kregiñ a ra ho ki ? ; **3.** [dre skeud.] kintus, tagnous, ourz, diaes, rachous ; *sie ist bissig,* pikez an hini eo, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo ourz ; **4.** flemmus, lemm, krogus, pegus, put, divalav, trenk, c'hwerv, kasonius, kazus, kasaus, huernek, huernus, kintus, kivioul, reut, flipatus, hek, pik ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen,* darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù) d'u.b., darc'haouiñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., flemmadennañ u.b., ober ur c'hrog lemm d'u.b. ; *bissige Worte,* distaoladennoù naer-wiber lies., komzoù flemmus lies., komzoù lemm lies., komzoù hek lies., komzoù c'hwerv lies., komzoù flipatus lies., flipadoù lies., flipadennoù lies., flemmadoù lies., flemmadennoù lies., piñsadennoù lies., lañchennadoù lies., kaozioù pounner lies., teodadoù lies., bazhadoù lies., komzoù put lies., komzoù divalav lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazus lies., komzoù kasaus lies., komzoù reut lies., komzoù pegus lies. ; *der Vortrag endete bissig,* e lost ar foet e oa an douchenn.

Bissigkeit b. (-) : **1.** drougiezh b., kint g., fioun g., razailh g. ; **2.** araousted b., mouzherezh g., flemmusted b., flemmuster g., puted b.

Bissstelle b. (-,-n) **/ Bisswunde** b. (-,-n) : dantadur tapet g., taol-dent paket g., flemm tapet g.

Bister n. (-s) : liv gell-du g.

Bistum n. (-s,Bistümer) : eskopti g., eskoptiad g. ; *die neun Bistümer der Bretagne,* nav eskopti Breizh lies.

bisweilen Adv. : ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a bellik da bellik, tanav, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare.

Bit n. (-[s],-s) : [*berradur evit* **BInary digiT**] bit g.

Bithynien n. (-s) : Bitinia b.

Bitmapgrafik b. (-,-en) : [stlenn.] skeudenn dre bikennoù b., skeudenn ogedel b.

Bittbrief g. (-s,-e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g.

Bitte b. (-,-n) : goulenn g., ped g., pedenn b., reked b. ; *dringende Bitte, inständige Bitte,* aspedenn b. azgoulenn g., gourfedenn b., goulenn aketus g. (Gregor), pedenn intampius b., goulenn gredus g., goulenn start g., erbedenn b. ; *eine Bitte an jemanden richten,* ober ur goulenn ouzh u.b. ; *ich hätte eine Bitte an Sie,* ur goulenn am eus d'ober ouzhoc'h, ur bedenn am eus d'ober deoc'h ; *eine Bitte vorbringen,* ober ur goulenn, kinnig ur mennad, kinnig ur reked ; *jemandes Bitte zurückweisen, jemandes Bitte ablehnen, jemandem eine Bitte versagen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b. ; *eine Bitte gewähren,* klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., reiñ e c'hrad d'ur goulenn, aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulenn ; *eine Bitte erhören,* klevet ur bedenn / klevet ouzh ur bedenn / selaou ouzh ur bedenn / aotren ur bedenn (Gregor), asantiñ d'ur reked, klevet ouzh goulenn u.b. ; *eine Bitte abschlagen,* diarbenn ur goulenn, na reiñ e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b. ; *auf jemandes Bitte hin,* war goulenn u.b., diwar goulenn u.b., diouzh goulenn u.b., hervez goulennu.b. ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl,* n'eo ket ur ped eo, ur c'hemenn ne lavaran ket.

bitten V.k.e. (bat / hat gebeten) : **1.** goulenn, pediñ, mennout, reketiñ, solitiñ ; *jemanden um etwas bitten,* azgoulenn udb digant u.b., goulenn udb digant u.b., goulenn udb a-zigant u.b. ; *jemanden um Geld bitten,* goulenn arc'hant digant u.b., goulenn arc'hant a-zigant u.b., mont da glask davet u.b. ; *er hat mich ohne Weiteres um Geld gebeten,* hennezh n'en doa ket graet a c'henoù bihan evit goulenn arc'hant diganin ; *um eine Emäßigung bitten,* goulenn kaout un tamm distaol ; *jemanden um eine Auskunft bitten,* goulenn (mennout) titouroù diwar-benn udb ouzh u.b., atersiñ titouroù gant u.b. ; *jemanden um Rat bitten,* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *jemanden bitten, etwas zu tun,* pediñ u.b. d'ober udb, goulenn digant u.b. ober udb, solitiñ u.b. d'ober udb ; *ich bitte Sie !* me ho teur ! ho pediñ a ran ! me ho ped ! plijet ganeoc'h ! ; *ich bitte Sie, mich zu entschuldigen,* plijet ganeoc'h va digareziñ ! va digarezit, me ho ped ! ; *er erzählte mir*

alles, worum ich gebeten hatte, kontañ a reas din tout ar pezh am boa bet c'hoant klevet digantañ ; *sie hatte mehrmals ihre Kusine darum gebeten, zu ihr zu kommen,* meur a wech he doa goulennet he c'heniterv da vont daveti ; *jemanden flehentlich bitten,* aspediñ u.b., gourfediñ u.b., azgoulenn udb ouzh u.b., azgoulenn ouzh u.b. ma rafe udb, pediñ start u.b. (stank, kaer, aketus) ; *jemanden inständig bitten,* pediñ u.b. gant striv (gant aket / gant prez) (Gregor), pediñ u.b. start (stank, kaer, aketus), erbediñ u.b. ; *jemanden fußfällig, auf den Knien bitten,* mont (en em strinkañ) d'an daoulin evit aspediñ u.b. (Gregor), mont war (pennoù) e zaoulin evit aspediñ u.b. ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *jemanden um Hilfe bitten,* goulenn sikour (skoazell, e skoazell, rekourañs) digant u.b. ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen,* n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten,* ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *Gott um Schutz für seine Familie bitten,* goulenn rekourañs evit e diegezh digant an Aotrou Doue, pediñ Doue da genderc'hel e diegezh ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder,* santez Mari, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien ; *jemanden um Verzeihung (um Entschuldigung) bitten,* goulenn pardon ouzh u.b. (digant u.b.), ober digarezioù d'u.b. ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen,* goulenn digant u.b. kanañ ; *die Leute baten um die Erlaubnis, dorthin zu gehen, die Leute baten darum, dorthin gehen zu dürfen,* an dud a c'houlennas an aotre da vont di, an dud a c'houlennas mont di ; *um Spenden für jemanden bitten,* sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b. ; *jemanden um Gnade bitten,* en em erbediñ ouzh u.b. evit e vuhez, goulenn e vuhez digant u.b., goulenn truez, goulenn trugarez ; *um die Hand eines Mädchens bitten,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank da eurediñ, ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud ; *ich bitte Sie darum,* azgoulenn a ran ouzhoc'h ma rafec'h an dra-se - hen grit evidon mar plij, ho pediñ a ran ; *er lässt sich aber lange bitten,* digarezioù a ra, pismigoù a ra, ardoù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre, nag a chiboudoù) a zo gant hemañ, emañ o c'hoari e doull kamambre, ober a ra e fagodenn, ober a ra yezhoù, ober a ra lentigoù, ober a ra ismodoù, lent eo hemañ da stagañ ganti, chom a ra da orbidiñ ; *auf dein Bitten,* war (diouzh, diwar, da-heul, hervez) da c'houlenn ; [dre astenn.] *ums Wort bitten,* goulenn komz, goulenn ar gwir da gaozeal d'e dro, goulenn an aotre da gomz ; *jemanden zu sich bitten,* pediñ u.b da zont, gelver war u.b. da zont ; *geben ist leichter als bitten,* bravoc'h eo reiñ eget mont da glask.

2. troioù-lavar : *ich lasse bitten,* ra zeuint tre ! deuit tre, mar plij ! ; *wenn ich (zu Tische) bitten darf,* it war ho koazez, mar plij ! taolit ho pouez, mar plij ! ; *darf ich (zum Tanze) bitten ?* un droiad dañs a reot ganin ? ; *bitte schön, bitte sehr !* **a)** mar plij (ganeoc'h) ! mar het deoc'h (Gregor) ! mard eo da ganeoc'h ! ; **b)** goude "*Danke schön*" : netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket pe evit tra ! mann ebet ! **c)** goude "*Entschuldigung*", "*Verzeihung*" : n'eo ket strikt, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, n'eus ket a ziaez, n'eo ket grevus, netra, n'eo ket tener, n'eo ket gwall dra, n'eus ket a zroug ; *wie bitte ?* penaos ? pesavat ? ; *verlassen Sie die Stadt, bitte, nicht !* n'it ket eus kêr bepred !

Bitten n. (-s) : aspedenn b., azgoulenn g., gourfedenn b.

Bittende(r) ag.k. g./b. : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

bitter ag. : **1.** c'hwerv, trenk, put, tagus, tag, trelonk, sur, kalet, kreñv ; *sehr bitter,* c'hwerv-put, trenk-put, c'hwerv-bestl, c'hwerv evel an huelenn ; *bittere Mandeln,* bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez tri lonk hag un houpadig str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; *bittere Arznei,* louzoù c'hwerv g., remed c'hwerv g., louzoù kalet da lonkañ g. ; *bittere Kräuter,* louzoù (louzeier) c'hwerv ; *bitteres Gemisch,* traoù trenk lies., traoù c'hwerv lies., trenkailhez lies. ; *bitterer Apfelwein,* sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadig g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; *bitter werden,* c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; *bitter machen,* c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack,* blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se ; *ein bitteres Lächeln,* ur c'hoarzhig feuket g., ur mousc'hoarzh c'hwerv g. ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen,* ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni ; *er hatte nur bittere Worte,* komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù ; **2.** [dre skeud.] *da mussten wir eine bittere Pille schlucken,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; *das ist bitter,* diaes eo kement-se da c'houzañv, diaes eo padout gant kement-se, sall eo ar soubenn ; *bittere Kälte,* krizaj g., riv bras g., amzer ar yenañ g. / yenijenn vras b. (Gregor) ; *bittere Armut,* dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; *bittere Not,* brasañ dienez b., enkrez bras g., estrenvan vras b. ; *bittere Reue,* keuz ruz g., keuz bras g. ; *er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein,* mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; *bittere Tränen vergießen,* gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz), leñvañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ leizh e galon, gouelañ leun e galon, gouelañ dourek (druz, forzh, evel ur Vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn), skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig,* aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *bitterer Ernst,* dic'hoarzh g. ; *bitter klagen,* en em chaokat ; [tr-l] *es war bitter kalt,* yen du e oa, yen-sklas e oa, gwashat e oa yen !

Bitter g. (-s,-) : died c'hwerv g., evaj c'hwerv g.

bitterböse ag. : **1.** fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, e gwalarn, en imor santel ; *er ist bitterböse,* ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, krog eo an tan en e benn, emañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, brizh-du eo, e gwalarn emañ, en imor santel emañ, tommañ a ra e gerc'h dezhañ, krazañ a ra e gerc'h dezhañ ; **2.** flemmus, lemm, put, hek, divalav, trenk, kasonius, kazus, kasaus ; *bitterböse Worte,* komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazus lies., komzoù kasaus lies., komzoù hek lies., komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies.

Bitterdistel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Bittererde b. (-) : [kimiezh] magnezia b.

bitterernst ag. : **1.** dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, tres c'hoant kac'hat war e zremm, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur beg kastrilhez gantañ, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ ; **2.** grevus-meurbet.

Bitterfisch g. (-es,-e) : [loen.] loch g., lochenn b. [liester : loched] ; *Bitterfische fangen,* locheta ; *Netz zum Fangen von Bitterfischen,* lochetour g.

bitterkalt ag. : yen du, yen-sklas.

Bitterkeit b. (-) : **1.** c'hwervded b., c'hwervder g., trenkted b., trenkter g., egroni b., puted b., puter g., tagusadur g., suroni b. ; *ein Anflug von Bitterkeit,* c'hwezh an trenk b., blaz ar c'hwerv g. ; *er war voll Bitterkeit,* komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù ; **2.** c'hwervoni b., c'hwerventez b., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., binim g.

Bitterklee g. (-s) : [louza.] fav-dour str., melchon-dour g.

Bitterkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

bitterlich ag. : **1.** damc'hwerv, damdrenk ; **2.** [dre skeud.] *bitterlich weinen,* gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz, c'hwerv), leñvañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ e walc'h, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ dourek (druz, forzh, evel ur Vadalen, evel ur feunteun, leizh e galon, leun e galon, a-boulladoù, a-boullad, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e-leizh e varv, dont tev an dour eus e daoulagad.

Bittermandel b. (-,-n) : bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str.

Bittermandelöl n. (-s,-e) : eoul alamandez c'hwerv g.

Bitternis b. (-,-se) : **1.** c'hwerventez b., c'hwervoni b., c'hwervded b., trenkted b., trenkter g., egroni b. ; **2.** [dre skeud.] kaleter g., c'hwervoni b., c'hwervded b., garventez b., krizder g., rustoni b., reuzeudigezh b., kaezhnez b., truegezh b.

Bittersalz n. (-es,-e) : [kimiezh] sulfat magnezia g.

Bitterschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad du g.

bittersüß ag. : skildrenk, dous-trenk, c'hwerv-brizh, etre c'hwek ha c'hwerv ; *bittersüße Worte,* komzoù etre c'hwek ha c'hwerv lies. ; *jemanden bittersüß anlächeln,* mousc'hoarzhin etre c'hwek ha c'hwerv ouzh u.b. ; [louza.] *bittersüßer Nachtschatten,* bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.

Bitterwurz b. (-,-en) / **Bitterwurzel** b. (-,-n) : [louza.] jañsif g.

Bittgang g. (-s,-gänge) : ambrougadeg b., pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., prosesion g., pardon g.

Bittgesuch n. (-s,-e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., aspedenn b., goulenn g., goulennadeg b., sinadeg b., gourfedenn b., skrid-goulenn g., mennad g., ervennadeg b.

Bittschrift b. (-,-en) : reked g., aspedenn b., goulenn g., goulennadeg b., ervennadeg b., sinadeg b., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., gourfedenn b., skrid-goulenn g., mennad g., ervennadeg b.

Bittsteller g. (-s,-) : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

Bitttage lies. / **Bittwoche** b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Wenn b., koraiz-bihan g.

Bitumen n. (-s) : ter g., ter du g., bitum g., ter-douar g.

bituminös ag. : terek, bitumek, terduek, terdouarek.

bivalent ag. : **1.** [kimiezh] daoulenus, divamsavus, daoulenus, daouadek ; *bivalentes Chromosom,* kromozom daouadek g. ; **2.** [mat.] divwerzh ; *bivalente Logik,* poelloniezh divwerzh b. ; **3.** [kirri] hag a ya en-dro kement gant gaz ha gant strilheoul.

Bivalent n. (-s,-e) : daouad kromozomoù kevelep g., daouad keveleboù g.

Biwak n. (-s,-s/-e) : [lu] bivak g., kamp-red g., kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; *das Biwak beziehen,* staliañ e gamp-red.

Biwakfeuer n. (-s,-) : tan-gward g., tantad kamp-red g.

biwakieren V.gw. (hat biwakiert) : bivakiñ, kampiñ.

bizarr ag. : droch, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, drol, amc'hiz, kurius, espar, pitaouennek, kuladus, gwenno, pampes, stultennus.

Bizeps g. (-/-es,-e) : kigenn daoubennek b., kof ar vrec'h g.

Bizerta n. : Bizerta b.

bizirkular ag. : [mat.] uegelc'hadel ; *bizirkulare Kurve,* krommenn uegelc'hadel b.

Bizone b. (-) : [istor] takad daouduel amerikan ha saoz g.

BKA n. (-) : [*berradur evit* **Bundeskriminalamt**] pennrenerezh ar polis justis g.

Blabla n. (-/-s) : bali-bala g., frazennoù lies., flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., konchoù born lies., konchoù gwrac'hed lies., konchoù gwrac'h kozh lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., pifoù lies., arabad g., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies. ; *bla bla bla bla,* hag ac'hann hag alehont ! ha bardi ha bardoù ! ha pemp ha pevar ! hag evel-henn hag evel-hont ! ha flap, ha chaok ! ha bali, ha bala !

Blache b. (-,-n) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] ballin b.

Blachfeld n. (-s,-er) : bro gompez b., plaenenn b., kompezenn b., maez kompez g. (Gregor), maez kompez ha dizolo g.

Blackfisch g. (-es,-e) : [loen.] morgad str.
Blackout n./g. (-/-s,-s) **/ Black-out** n./g. (-/-s,-s) : **1.** disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b. ; *einen Blackout erleiden,* mont war voem ; **2.** semplaenn verrbad b., fallaenn verrbad b. ; **3.** troc'h tredan hollek g.
blad ag. : [Bro-Aostria] tev, kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, hag en deus korf.
blaffen / bläffen V.gw. (hat geblafft / hat geblä fft) : **1.** speuñial, chalpat, chilpat, harzhal, garmiñ ; **2.** [dre skeud.] sklankal, gwic'hal, karnajañ, razailhat.
Blag n. (-s,-en) **/ Blage** b. (-,-n) : [rannyezh] lampon g., ravailhon g., kantolor g., konikl g., kañfard g.
blähen V.k.e. (hat gebläht) : **1.** c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ, reutaat ; *der Wind bläht die Segel,* an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; **2.** *er ist von Stolz gebläht, er bläht sich stolz,* c'hwezet eo, en em c'hwezañ a ra, mont a ra gant ar prun, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.
V.em. **sich blähen** (hat sich (t-rt) gebläht) : **1.** c'hwezañ, koeñviñ., foeñviñ, sac'hellañ ; **2.** en em c'hwezañ ; *sellit ouzh* **blähen 2.**
Blähen n. (-s) : c'hwezadur g., koeñvadur g.
blähend ag. : stambouc'hus, hag a ro avel dianaou, hag a zegas loufoù.
Blähung b. (-,-en) : [mezeg.] stambouc'h g. ; *Mittel gegen Blähungen,* remed ouzh al loufoù g. / remed ouzh an avel dianaou g. / remed ouzh an aveloù g. / remed ouzh an avel drenk g. (Gregor) ; *vom Haferbrei bekommt man Blähungen,* ar yod-kerc'h a ro stambouc'h, ar yod-kerc'h a zo stambouc'hus, gant ar yod-kerc'h e vez stouvet un den, gant ar yod-kerc'h e vez sammet ar stomog.
blaken V.k.e. (hat geblakt) : glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou, duañ ; *der Docht blakt,* mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch).
bläken V.gw. (hat gebläkt) : P. sklankal, gwic'hal, karnajañ, razailhat.
blamabel ag. : lu, chin, mezhus, mezhekaus.
Blamage b. (-,-n) : fazienn b., fallvarch g., dihellad g., korfad mezh g. ; *sich eine Blamage zuziehen,* lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust / skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziañ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *so eine Blamage !* mezh ar chas eo kement-se ! ur vezh ruz ! ma n'eo ket ur vezh gwelet traoù e-giz-se !
blamieren V.k.e. (hat blamiert) : *jemanden blamieren,* ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., mezhekaat u.b.
V.em. **sich blamieren** (hat sich (t-rt) blamiert) : skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziañ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *er hat sich ganz schön blamiert,* tapet en deus bet ur c'horfad (ur revriad) mezh.
blanchieren V.k.e. (hat blanchiert) : [kegin.] ober un tamm berv da, gwennañ, lakaat da wennañ.
blank ag. : **1.** skedus, splann, lintr, lintrus, gourlufr, lufr, lufrus, lugernus, skedus, luc'hek, steredennus, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blankes Metall,* metal lintr g. ; *blanke Haut,* kroc'hen gwenn g. ; *blanke Flächen,* gorreennoù lufr lies. ; *blanke Stiefel,* heuzoù lufr lies. ; *blanke Augen,* daoulagad skedus lies. / daoulagad steredennus lies. / daoulagad lugernus lies. (Gregor)
2. [dre skeud.] *er hat mit blankem Golde bezahlt,* paeet en doa war an taol gant arc'hant mat ; *blanke Waffe,* arm gwenn g. ; *mit blanker Waffe,* gant ar beg ha gant al lemm, gant e gleze noazh, dic'houinet (dispak) e gleze, an dir en avel.
3. [dre heñvel.] lenkr, lenkrus, levn, flour ; *blitz und blank,* lintr(us), lufr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop ; *blank riemen,* purañ, luc'hañ, lufrañ, lakaat da lufrañ, lakaat da luc'hañ, lakaat da lintrañ ; *Waffen blank putzen,* skuriañ armoù, diverglañ armoù / purañ armoù (Gregor) ; *Schuhe blank putzen,* stuziañ botoù, luc'hañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ.
4. [dre astenn.] *er schlief auf blankem Boden,* kousket a reas war an douar noazh, kousket en doa war ar c'haled, kousket en doa war ar mort ; *sich mit blanker Waffe verteidigen,* en em zifenn gant ar beg hag al lemm ; *blank ziehen,* difeuriañ e gleze, dispakañ e gleze, dic'houinañ e

gleze, lakaat an dir en avel ; *in blankem Hemde,* war gorf (a-bouez) he hiviz, war gorf (a-bouez) e sae, war gorf (a-bouez) e roched ; *blank und bloß,* noazh-bev (-glan, -puilh, -ran), en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h ; [dilhad] *blank gewetzt,* uz, tremen aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, debret, dirapar ; [dre skeud.] *blank sein,* bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ rivinet e boch gant ar vezh, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, ridet, tanav) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan.

blankdrehen / blank drehenV.k.e. (hat blankgedreht / hat blank gedreht) : lintrañ, levnañ.

Blankdrehen n. (-s) : lintradur g., lintrañ g., levnañ g., levnerezh g.

blankgeglüht ag. : [tekn.] disgweret.

blanko Adv. : e gwenn ; *blanko indossieren,* sinañ (titrañ) ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn, gwennsinañ.

Blankoakzept n. (-es,-e) : [kenw.] darbenn e gwenn g., darbenn daoust d'an dibourvez g.

Blankogeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn en dibourvez b., oberiadenn arc'hant dic'houdor b.

Blankounterschrift b. (-,-en) : paper-gwennsinet g., sin e gwenn g.

Blankovollmacht b. (-,-en) : paper-gwennsinet g., sin e gwenn g.

Blankoscheck g. (-s,-s) : chekenn wenn b.

Blankowechsel g. (-s,-) : lizher-eskemm gwenn g.

Blankvers g. (-es,-e) : gwerzenn wenn b. [*saozneg* blank verse].

Bläschen n. (-s,-) : **1.** [mezeg.] burbu str., porbolenn b., klogor str., c'hwezigenn b., filboc'henn b., gloevenn b., torzhell b. ; **2.** [korf.] gwezegellig b.

Blase b. (-,-n) : **1.** klogor str., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezigenn g. ; *Blasen ziehen, Blasen schlagen, Blasen werfen,* c'hwezigenniñ, klogorennañ, klogoriñ, lagadenniñ, lagadiñ ; *es regnet Blasen,* c'hwezigenniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav, klogor a ra ar glav war an dour ; *große Luftblase an der Wasseroberfläche,* c'hwezhigell b., vi-dour g. ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe,* toull ar berv g. ; [entof] *große bauschige Luftblasen bilden,* sac'hellañ ; **2.** [mezeg.] *Blase auf der Haut,* klogorenn b., c'hwezigenn b., filboc'henn b., gloevenn b., ugeolenn b., porbolenn b., P. glesker g., porc'hell bihan g. ; *Blasen bilden,* c'hwezigenniñ, gloevenniñ, klogorennañ ; *sich Blasen am Fuß laufen,* tapout klogor en e droad, tapout klogorennoù en e droad, ober klogor en e droad, tapout filboc'hennoù en e droad o vale kalz, bezañ sabaturet (klogorennet) e droad goude keit hent ; **3.** [korf.] *Harnblase,* c'hwezigell b., gwezegell b., soroc'hell b. ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht,* gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigenn) ; **4.** *die Farbschicht wirft Blasen,* klogorennañ (klogoriñ, c'hwezigenniñ, gloevenniñ, sac'hellañ) a ra ar gwiskad liv ; **5.** *Brotblasen,* lagadoù ar bara lies., klogor ar bara str. ; **6.** [dre skeud.] P. *das zieht Blasen,* ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur frouezhenn fall.

Blasebalg g. (-s,-bälge) : megin b., c'hwezherez b., soufletez b., planter-c'hwez g. ; *ein Blasebalg ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen,* ar vegin a zo ur benveg a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù ; *dieser Blasebalg hat keine Puste mehr,* ar vegin-mañ n'eus tamm c'hwezh ebet enni ken.

Blasebalgtreter g. (-s,-) : paotr ar vegin g.

blasen V.k.e. (bläst / blies / hat geblasen) : **1.** c'hwezhañ ; *Glas blasen,* c'hwezhañ gwer ; *das Horn blasen,* seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; *die Trompete blasen,* plantañ c'hwezh en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, seniñ trompilh, fleütal gant e drompilh ; *einen Marsch blasen,* seniñ ur c'han-bale ; **2.** [dre skeud.] *ins Feuer blasen,* teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, c'hwezhañ war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., engervel ar gasoni, ereziñ enep u.b. ; *Trübsal blasen,* chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, morfontiñ, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjoù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant ur barrad blues, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkrez, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall ; **3.** [tekn.] *mit Sandstrahl blasen,* traezhañ, strinkañ traezh (ouzh udb), skeiñ traezh (ouzh udb), stlapañ sabl (ouzh udb) ; **4.** [dre skeud.] P. *jemandem den Marsch blasen,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue

war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaioù d'u.b, reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober un dañs hep soner d'u.b, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e begement d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; *der werde ich was blasen,* labour gedal he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal ! ; **5.** P. *jemandem einen blasen,* dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chugañ e vazh d'ur paotr, chugañ e vrokenn d'ur paotr.
V.gw. (bläst / blies / hat geblasen) : **1.** c'hwezhañ ; *der Wind bläst,* emañ an avel o c'hwezhañ, emañ an avel o c'hornal ; *der Postillon bläst,* ar post a blant c'hwezh en e gorn, kleroniñ a ra ar post, kornal a ra ar post (Gregor) ; **2.** c'hoari, seniñ ; *auf der Flöte blasen,* c'hoari gant ar fleüt, fleütal, c'hwezhañ en e fleüt ; *ins Horn blasen,* seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; [lu] *zum Angriff blasen,* seniñ argad ; *zum Rückzug blasen,* seniñ kiladeg ; *zum Wecken blasen,* seniñ an dihun, c'hwezhañ an dihun en e drompilh ; **3.** [dre skeud.] *er bläst mit ihm in ein Horn,* a-dra emañ gantañ, emañ o wriat war an hevelep liñsel hag eñ, emaint o wriat war an hevelep torchenn, emaint o wriat war ar memes liñsel, àr an hevelep neudenn emaint, bountañ a reont (sachañ a reont) o-daou war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; **4.** P. [alkool] *ins Röhrchen blasen,* c'hwezhañ e-barzh ar c'hwezigell (ar soroc'hell, ar binioù).
V.dibers. (bläst / blies / hat geblasen) : *es bläst,* avel a zo, avel a ra, aveliñ a ra, c'hwezhañ a ra an avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù.
Blasen n. (-s) : **1.** c'hwezhadur g., c'hwezh g. ; **2.** [tekn.] skeiñ traezh g., strinkañ traezh g., stlapañ sabl g. ; **3.** [sonerezh] kornal g., kornadenn b., kleronadenn b., kornadeg b. ; **4.** [lu] trompilhadenn b., trompilhadeg b. ; **5.** *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben,* na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh (bezañ divalav, bezañ dic'houzvez) war udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout).
blasenartig ag. : [mezeg.] klogorheñvel, e doare klogor, a-zoare gant klogor, a-seurt gant klogor.
Blasenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] c'hwezigellad b., tanijenn ar c'hwezhigell b., c'hwezhigellfo g.
Blasenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil glas g., c'hwil rous g.
Blasenkirsche b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.
Blasenleiden n. (-s) : [mezeg.] poreadur ar benvegad-troazhañ g.
Blasen-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.
Blasenschwäche b. (-) : [mezeg.] dinerzhded ar c'hwezigell b.
Blasensonde b. (-,-n) : [mezeg.] kateter g.
Blasenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor warellnez b.
Blasenstahl g. (-s) : [tekn.] dir bouilhus g., dir burbuennek war-c'horre g.
Blasenstein g. (-s,-e) : maen-grevell ar c'hwezigell g., maenig ar wezegell g., grouan str.
Blasentang g. (-s,-e) : [louza.] melez str., goumon g./str., chiroun str., favach str., pizaj g., bezhin-strak str.
Blasentee g. (-s) : tizan troazhus g.
blasenziehend ag. : [mezeg.] hag a zegas burbu, hag a zegas porbolennoù, klogorus, klogorennus, c'hwezigennus.
Bläser g. (-s,-) : **1.** c'hwezher g. ; **2.** soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g. ; *Flötenbläser,* fleüter g. ; **3.** strinkad burezh dour volkanek g.
Bläserquartett n. (-s,-e) : pevarad dre c'hwezh g., pevarbenveg dre c'hwezh g.
Blasewerk n. (-s,-e) : c'hwezherez b.
Blasien g. : Bleaz g.
blasiert ag. : brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, fier, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn.
Blasiertheit b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies.
blasig ag. : burbuennek, porbolennek, gloevennet, lagadennek ; *blasig werden,* klogorennañ, klogoriñ, c'hwezigenniñ, koeñviñ, gloevenniñ.
Blasinstument n. (-s,-e) : klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.
Blasius g. : Bleaz g.
Blaskapelle b. (-,-n) : laz kouevrelloù ha toumperezh g., kouevradeg b.
Blasmusik b. (-) : trompilhadeg b.
Blasphemie b. (-,-n) : [relij.] ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., mallozh b./g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b.
blasphemisch ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, ledouedel, ... mallozhiñ.
Blasrohr n. (-s,-e) : **1.** sifoc'hell b., tarzhell b., strinkell b., strinkerez b., pistolenn-skav b. ; **2.** [tekn.] korzenn-c'hwezhañ b.
blass ag. : **1.** disliv, morlivet, dilufr, disked, peñver, distronk, staenet, drouklivet, livet gwenn, glas, glaswenn, glas-gwenn, blin, pers, melen evel ar beuz ; *blasse*

Farben, livioù dilufr, livioù peñver, livioù disked ; *ein blasses Gesicht,* un dremm morlivet (distronk, c'hlas, c'hlaswenn, staenet, disliv, drouklivet, beñver, vlin, liv ar c'hleñved warni, melen evel ar beuz) b. ; *du bist ja ganz schön blass geworden !* te 'vat, 'zo gwennaet ! ; *blass vor Schreck,* glas gant ar spont, glas gant an aon ; *vor Schreck blass werden,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; *blass wie der Tod,* ken glas hag ar marv, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, kollet-kloz e liv gantañ, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef ; *blass vor Erregung,* dislivet gant ar vrouez, staenet gant an droug santel ; *blass werden,* dislivañ, drouklivañ, morlivañ, distronkiñ, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, dont gwenn evel lien bervet, gwiskañ liv peñver, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *vor Neid blass werden,* distronkañ (dislivañ, glazañ, drouklivañ, morlivañ) gant an avi, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *blass vor Wut, blass vor Zorn,* glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn, ken glas hag ar glizin, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; **2.** [dre skeud.] *keine blasse Ahnung von etwas haben,* na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouiziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb ; *blasse Erinnerung,* soñj dispis (displann) g., koun dispis g., eñvor displann b.

blassblau ag. : glas-gwenn.

Blässe b. (-) : disliv g., dislivded b., glasentez b. ; *von der Krankheit verursachte Blässe,* kelc'henn b.

blassgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas.

Blassheit b. (-) : disliv g., dislivded b.

Blässhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] jualenn vailh b., galdu g., yar-zour b., yar-dour b.,

blässlich ag. : drouklivet, livet fallik, gwall-livet.

Blatt n. (-s, Blätter) : **1.** [louza.] delienn b. [*liester* delioù, deliennoù], deliaouenn b., deil str. ; *grünes Blatt,* delienn c'hlas b., glazien g. ; *neues Blatt,* delienn nevez b. ; *dürres Blatt, welkes Blatt,* delienn gweñvet b., delienn weñv b., delienn sec'h b., delienn gras b. ; *hinfällige Blätter,* delioù dibad lies., delioù kouezhus lies. ; *Blätter aufsammeln,* deliaoua ; *immergrüne Blätter,* delioù padus lies. ; *in der Knospenlage gerollte Blätter,* delioù troellennek lies. ; *herzförmige Blätter,* delioù kalonennek lies. ; *das Abfallen der Blätter,* kouezh an delioù g. ; *die Bäume bekommen Blätter,* emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o fouilhezañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; *im Herbst verlieren die Bäume ihre Blätter,* d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *der Baum verliert seine Blätter,* emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind,* sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh, sarac'hañ a ra deil ar wezenn-dilh ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft,* an delioù a blav, douget gant an avel, an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h.

2. [louza.] *Kohlblätter,* strev kaol str.

3. [tekn.] *Blatt eines Beiles,* lemm ur vouc'hal g., dremm ur vouc'hal b., barvenn ur vouc'hal b., neudenn ur vouc'hal b. (Gregor).

4. [tekn.] *Blatt eines Ruders,* palisenn b., palmez ur roeñv (Gregor) g.

5. [tekn.] *Blatt einer Säge,* lavnenn un heskenn b.

6. [tekn.] *Blatt eines Spatens,* skouarn b.

7. *Blatt eines Tisches,* plankenn g. (Gregor) ; *Blatt eines Stoffes,* lec'hed g. ; *Blatt eines Webstuhls,* lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.

8. *Blatt Papier,* follenn baper b., feilhenn baper b. ; *loses Blatt,* paperenn b., follenn distag b. ; *ein gedrucktes Blatt papier,* ur baperenn-voull b., ur moulladur g. ; *Blatt eines Buches, Blatt eines Heftes,* follenn b., pajenn b. ; *unbeschriebenes Blatt,* pajenn diskrid b., pajenn c'houllo b., pajenn wenn b. ; *ein Blatt Papier doppelt zusammenlegen,* daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl ; *ein Blatt Papier zusammenrollen,* rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; *ein Blatt nach dem anderen,* follenn-ha-follenn ; *Blattvorderseite,* enebenn b. ; *Blattrückseite,* reizhenn b.

9. [kirri-nij] malvenn b. [*liester* malvinier], pal b. [*liester* palioù, pili], bann g., brank ur viñs-tro g. ; *angelenktes Blatt,* pal koublet b., pal joentret b., pal vellek b. ; *er hat die Blätter der Luftschraube zerbrochen,* torret eo bet gantañ malvinier e viñs-tro (malvinier e droellenn).

10. [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Blatt der Klarinette,* añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

11. [botoù] eneb-botez g., lêreneb g., eneb g., enebenn b.

12. [dre skeud.] *das Blatt wendet sich,* emañ ar voul (ar chañs) o treiñ, war lusk emañ an traoù, emañ ar chañs o tistagañ diouzhomp, emañ ar rod o treiñ, emañ ar skudell o treiñ war he c'henoù ; *er ist ein unbeschriebenes Blatt,* divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez zo ennañ ; *das steht auf einem andern Blatt,* ur c'hoari all eo an dra-se, ur pezh all eo an dra-se, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, ur gont all eo, se 'zo un abadenn all ; *er nimmt (sich) kein Blatt vor dem Mund,* hennezh ne chom ket da chaokat e c'henoù, didroidell e teu gantañ, komz a ra displeg, komz a ra distag, distlabez e vez da lavaret an traoù, n'eo ket sac'h an diaoul, n'eo ket sac'h d'an diaoul, krak-ha-berr e teu gantañ, berr-ha-krenn e teu gantañ, ne chom ket d'ober kant tro d'ar pod, n'en deus treuzoù ebet war e zor, n'en deus kambr a-dreñv ebet, solud e vez en e gomzoù, lavaret a ra groñs e vennozh, groñs eo en e vennozh, lavaret a ra anezho distag.

13. [sonerezh] *vom Blatt spielen,* seniñ diwar al levr-c'hoarigan.

14. [dre astenn.] kelaouenn b., kazetenn b., kannadig g., paperenn b. ; *wie die Blätter melden,* hervez ar c'helaouennoù, hervez pezh a zo douget er c'hazetennoù.

15. [kartoù] c'hoari gartoù g., pakad kartoù g., jeu gartoù b., stek g. ; *ein Blatt,* ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b. ; *Blatt aus zweiunddreißig Karten,* c'hoari div gartenn ha tregont g. ; *Blatt aus zweiundfünfzig Karten,* c'hoari div gartenn ha hanter-kant g.
16. [kartoù] kartenn b. [*liester* kartoù] ; *ein Blatt ausspielen,* c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn.
17. *Stellnetzblatt,* tenn-roued g.
Blattader b. (-,-n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.
blattähnlich ag. : [louza.] deliennheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant an delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.
Blattansatz g. (-es,-ansätze) : [louza.] stagell ulmennek al lost-delienn b.
blattartig ag. : [louza.] deliennheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant an delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.
Blättchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] deliennig b., delienn vihan b., [*el liester hepken*] deiligoù ; **2.** [louza.] randdelienn b., deliadenn b., deliodenn b., [kebell-touseg] lavnennig b. ; **3.** [paper] follennig b., follenn vihan b. ; **4.** [dre heñvel., tekn.] feilhenn b., follenn b., lavnenn b. ; *Metallblättchen,* follenn vetal b., feilhenn vetal b., spletenn b. ; **5.** [maenoniezh] skantenn b. ; **6.** [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuenn b. ; **7.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Blättchen der Klarinette,* añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b. ; **8.** pailhour str. ; *aus etwas Blättchen machen,* pailhourennañ udb. ; **9.** [dre astenn.] kelaouennig b., kazetennig b., kannadig g., tamm torch g., paperennig b. ; **10.** [kegin.] *abgezupfte Fischblättchen,* deliennoù pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked lies.
Blättchenelektroskop n. (-s,-e) : [tredan] elektroskop feilhennoù aour g.
Blatter b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str., bouton g., nozelenn b.
Blätterdach n. (-s,-dächer) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizh-heoliet an delioù g. ; *unter dem Blätterdach der Eichen,* dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv.
Blättergold n. (-s) : aour follennet g., aour follennek g., aour pailhourennek g.
Blätterhaufen g. (-s,-) : bern delioù g. ; *aus dem Blätterhaufen stieg Rauch,* dont a rae moged eus ar bern delioù.
blatterig ag. : pigoset, pigellet, burbuek, burbuennek, porbolennek, porbolennus ; *blatterig werden,* porbolenniñ.
blätterig ag. : **1.** o tiskantañ, skantek, skarnilek ; **2.** follennaouek, follennek, lavnennek, feilhennek.
Blätterkohle b. (-) : [mengleuz.] glaou lavnennek str.
blätterlos ag. : dizeil.
Blättermagen g. (-s,-/-mägen) : [loen.] levrioù lies., bigof g., kaouledenn b., sac'hig g.
Blattern lies. : brec'h-du b., brec'h (Gregor) b.
blättern V.gw. (hat geblättert) : **1.** follennata, feilhetiñ ; *in einem Buch hin und her blättern,* ruilhal-diruilhal pajennoù ul levr, ruilhal ha diruilhal pajennoù ul levr, follennata ul levr, feilhetiñ ul levr, treiñ ha distreiñ feilhennoù ul levr, treiñ ha distreiñ pajennoù ul levr ; **2.** P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.
V.em. : **sich blättern** (hat sich (t-rt) geblättert) : **1.** dizeliañ, dizeilañ ; **2.** [dre heñvel.] skarnilañ, skarillañ, skarrañ, diskantañ ; *die Farbe blättert sich,* skarillañ (skarrañ) a ra ar gwiskad liv.
Blatternarbe b. (-,-n) : merk da-heul ar vrec'h g., roud lezet gant ar vrec'h g. ; *Blatternarben,* pigelladur g.
blatternarbig ag. : pigoset gant ar vrec'h, pigellet gant ar vrec'h, pikotet.
Blatternimpfung b. (-,-en) : vaksinadur ouzh ar vrec'h-du g.
Blätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] agarik g., bolzog b., kabell-touseg lavnennek g.
blätterreich ag. : deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, toupek.
Blatterrose b. (-,-n) : [mezeg.] bourbon str.
Blätterteig g. (-s) : feilhetez g., toaz follennek g., toaz follennet g., toaz feilhennet g.
Blätterteiggebäck n. (-s,-e) **/ Blätterteigkuchen** g. (-s,-) : feilhetez g., milfeilhenn b.
Blätterteigpastete b. (-,-n) : feilhetez g., pastez follennek g. ; *kleine Blätterteigpastete,* lipouzenn b., begadenn ar rouanez b.
Blätterwerk n. (-s,-e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., delioù lies., glasvez g., deliadur g., deil str.
Blattfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell lietennoù b., gwinterell lavnennek b.
Blattfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.
Blattform b. (-,-en) : stumm deliennheñvel g., doare un delienn g.
blattförmig ag. : deliennheñvel, e doare un delienn, e doare delioù, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant delioù.
Blattgemüse n. (-s,-) : [louza.] delioù legumaj lies., delioù louzoù-kegin lies.
Blattgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant deliek str., plant deliaouek str.
Blattgold n. (-s) : aour follennet g., aour follennek g., aour pailhourennek g.
Blattgrün n. (-s) : [louza.] klorofil g., glasvezadur g.
Blatthüter g. (-s,-) : [kozh, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.
Blattkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol-saout str., kaol-stlej str., kaol-kutuilh str.
Blattlaus b. (-,-läuse) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.
Blattlauskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b.
blattlos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.
Blattnase b. (-,-n) : [loen.] suner-gwad g., gwadsuner g.
Blattpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant deliek str., plant kinklañ str.

Blattrippe b. (-,-n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.
Blattrückseite b. (-,-n) : reizhenn b.
Blattsalat g. (-s,-e) : [louza.., kegin.] letuz-troc'h str.
Blattschuss n. (-es,-schüsse) : [hemolc'h] tenn er galon g.
Blattsilber n. (-s) : arc'hant follennet g., arc'hant follennek g., arc'hant pailhourennek g.
Blattspinat g. (-s,-e) : delioù pinochez lies.
Blattstiel g. (-s,-e) : lost-delienn g., lostig-delienn g.
Blatttrieb g. (-s,-e) : [louza.] **1.** taolaj str. ; **2.** deliadenn b.
Blattvorderseite b. (-,-n) : enebenn b.
blattweise Adv. : follenn-ha-follenn, pajenn-ha-pajenn.
Blattwender g. (-s,-) : tog biz troer-follennoù g., tog biz troer-pajennoù g.
Blattwerk n. (-s,-e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., delioù lies., glasvez g., glazur g., deliadur g., deil str. ; *unter dem Blattwerk,* dindan an delioù.
Blattzeichen n. (-s,-) : sined g.
blau ag. : **1.** glas ; *blauer Himmel,* oabl glas g., oabl glizin g. ; *blaues Meer,* mor glas g. ; *blaue Augen,* daoulagad glas lies., daoulagad c'hlas lies. ; *er hat blaue Augen,* daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo en e benn ; *das blaue Band,* ar seizenn c'hlas b. ; *blau färben,* glazañ, glasaat, livañ e glaz ; **2.** *es wird mir grün und blau vor den Augen,* me a zo mezv va fenn, mezevelliñ (treiñ) a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; **3.** *blaue Flecken,* persduadurioù lies., bronduadurioù lies., bronduoù lies., bronduennoù lies., bloñsadennoù lies., bloñsadurioù lies., bloñsoù lies., chikerezh g., korreennoù lies., duadennoù lies. ; *er hat überall blaue Flecken,* duet eo e gorf, broñsuet ha bronduet eo e gorf, mortekinet eo, n'eo e gorf nemet brondu ha bloñs, gant ar bloñsou emañ, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, meur a vloñs a zo war e gorf, goloet a vloñsoù eo, gwall bersduet eo e gorf ; P. *ein blaues Auge haben,* bezañ bloñset (bronduet, persduet) e lagad ; **4.** *blau vor Kälte,* kropet gant ar yenijenn, kruget gant ar riv, nodet gant ar yenijenn, seizet gant ar yenijenn, morzet gant ar yenijenn, du gant ar riv, brondu gant ar riv, persdu gant ar riv, pistiget gant ar riv ; **5.** [dre skeud.] *blaues Blut,* gwad uhel, gwad nobl g. ; **6.** [tr-l] *blauen Montag machen,* chom er gêr da enoriñ sant Lun, chom er gêr da Lun e-lec'h mont da labourat, chom er gêr da Lun da astenn an dibenn-sizhun, ober gouel d'al Lun (Gregor) ; **7.** *er ist blau,* mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, lañset eo, lanson eo, mav eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, diwar re emañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tapet en deus ur garg, graet en deus ur picherad, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, karigellet mat eo, barr eo, leun eo, leun eo e revr, e ratre vat emañ ; *sie ist blau,* honnezh a zo mezvez ; **8.** *wir sind mit einem blauen Auge davongekommen,* tomm e oa bet d'hor chupenn, en em dennet e oamp gant un tamm mat a aon hepken, tomm e oa bet deomp, tomm e oa bet d'hol lêr ; **9.** *jemandem blauen Dunst vormachen,* tennañ siklezonoù d'u.b., sorc'henniñ u.b., reiñ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'hennoù, silioù) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; **10.** *du wirst noch dein blaues Wunder erleben,* a bep seurt buhezioù az po - kouezhañ a ri war da gement all - kouezhañ a ray an alvaon warnout - taolet e vi en alvaon - trenk ha c'hwerv az po - kejañ a ri gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelout a ri a bep sort, re gamm ha re dort - da gont a euzh az po - ne vi ket evit disaouzanañ - peadra da euzhiñ az po - mantrañ a ri - tro-ha-tro az po fred da euzhiñ ha da ouelañ - da zelazhoù az po - trenk ha c'hwerv a gavi.
Adv. : **1.** *blau leuchten, blau schimmern,* teuler ur sked glas, glasaat ; **2.** *blau angelaufen,* duet, bloñset, bronduet, brondu ; *blau angelaufene Hände,* daouarn brondu lies. ; **3.** *blau machen,* na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat ; **4.** *er ärgert sich grün und blau,* mont a ra persdu kement a zroug a zo ennañ, ur barrad kounnar ruz a zo savet ennañ, glazañ a ra dre an droug a zo ennañ, e gwalarn emañ, en imor santel emañ ; **5.** [kegin.] *blau sieden,* poazhañ ez vev, glasaat, ober ur vervadenn da ... ez vev ; *Forelle blau,* dluzh bervet ent bev g., dluzh glasaet g., dluzh glas g. ; **6.** [tekn] *Eisen blau anlaufen lassen,* glasaat an houarn, ober d'an houarn glasaat ; **7.** *er wurde grün und blau geschlagen,* bloñset ha bronduet e voe ken ne oa broustet ha gouliet e gorf holl, broñsuet ha bronduet e oa e gorf gant an taolioù, boufonet e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, an drell en doa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, paket en doa korreenn, e voureviet o doa a daolioù, e valet o doa a daolioù, kouezhet e oa koad warnañ, fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur pred, ur predad, ur c'hefestad, gwashat roustad) en doa bet, tañvaet en doa fest ar geuneudenn, paket en doa ur roustad eus ar gwashañ tout, ur roustad en doa bet, ur peilh en doa bet, tapet en doa fest ar geuneudenn, tapet en doa e gerc'h, maoutet e oa bet, tañvaet en doa blaz ar geuneudenn, tapet en doa ur gempenn, tapet en doa ur c'hempenn, tapet en doa frot, paket en doa ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh) e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, frotet e oa bet gant eoul garzh ken ma lufre ; *jemanden braun und blau schlagen,* bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest

ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, koad, segal) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Blau n. (-s,-/-s) : **/ Blaue** n. (-n) : **1.** glaz g., glazien g., glasted b., glaster g. ; *das Blau des Meeres*, glaz ar mor g. ; *das Blau des Himmels*, glaz an oabl g., glaster an oabl g. ; *leichtes Blau*, damc'hlaz g. ; *lichtes Blau*, glaz sklaer g. ; *dunkles Blau*, glaz du g., glaz mouk g. ; *Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb,* ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer ; **2.** [dre skeud.] *das Blaue vom Himmel versprechen,* prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touiñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; **3.** *das Blaue vom Himmel lügen,* na vezañ a denner-dent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ ur marc'h-gevier, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, bezañ gaouiat evel un Tregeriad, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier eus an-unan, na vezañ nemet gevier gant an-unan, prometiñ an diaoul hag e gerniel, touiñ tourioù ha kestell, digeriñ an Neñv d'an dud, tennañ ur gaer a garotezenn d'an dud ; **4.** *er will für sie das Blaue vom Himmel holen,* mont a rafe en tan (da begañ al loar) evit ober plijadur dezhi, mont a rafe a-walc'h da dapout al loar gant e zent (da laerezh al loar) evit ober plijadur dezhi, e groc'hen a rofe eviti, mont a rafe da c'houzer dindan he zreid ; **5.** *ins Blaue hineinreden,* komz dilokez - komz jore-dijore - dirabañsiñ - dibunañ sorc'hennoù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaboušat - klakenniñ - grakal - glaourenniñ - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù ; **6.** *ins Blaue hinein schießen,* tennañ en avel (en aer) ; *Fahrt ins Blaue,* beaj hep pal anavezet b.

blauäugig ag. : **1.** lagadet-glas, dremmet-glas ; *ein blauäugiges Mädchen,* ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet-glas b., ur plac'h lagadet-glas b. ; **2.** [dre skeud.] hegredik, ampl da grediñ, eeunik.

Blauäugigkeit b. (-) : [dre skeud.] regredoni b., hegredoni b.

Blaubart g. (-s) : Barv Glas g.

Blaubeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Blaubeeren pflücken,* lusa.

Blaubeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.

Blaue n. (-n) : *sellit ouzh* **Blau**.

Bläue b. (-) : glaz g., glazien g., pers g., glasted b., glaster g.

Blaue(r) ag.k. g. : P. bilhed kant mark g.

Blauelster b. (-,-n) : [loen.] pig c'hlas b.

bläuen V.k.e. (hat gebläut) : **1.** glasaat, lakaat blu ; *die Wäsche bläuen,* ober un tamm glasaat d'ar c'houez, lakaat blu da c'hlasaat ar c'houez, glazañ ar c'houez ; **2.** [dre skeud.] *jemanden bläuen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

blauen V.gw. (hat geblaut) : glasaat, bezañ glas.
V.em. **sich blauen** (hat sich geblaut) glasaat, glazañ.
Blauente b. (-,-n) : [loen.] houad gouez g., houad-korz g.
Blaufelchen g. (-s,-) : [loen.] ombrenn c'hlas b. [*liester* ombred glas].
Blauflossen-Thunfisch g. (-es,-e) : [loen.] toun ruz g.
Blauflügelente b. (-,-n) : [loen.] krag eskell glas g., kragell-Amerika b.
Blaufuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] louarn glas g. [*liester* lern glas].
blaugrau ag. : glas-louet.
blaugrün ag. : gwer-glas, glas-dour, pers, glas-pers.
Blaugürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Blaugürtelträger,* ur gouriz glas g.
Blauhai g. (-s,-e) : [loen.] morc'hast c'hlas b. [*liester* morc'histi glas], ki-mor [*liester* chas-mor] g.
Blauhelm g. (-s,-e) **/ Blauhelmsoldat** g. (-en,-en) : [istor, polit.] tokarn glas g.
Blauholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad kampech g.
Blaujacke b. (-,-n) : P. martolod g., mous g.
Blaukehlchen n. (-s,-) : [loen.] torglazig g., bronnlaz voutin b.
Blaukraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol ruz str.
Blaukreuzler g. (-s,-) : ezel ar Groaz C'hlas g. [*skoazeller a-enep an estoue ouzh an drammoù hag ouzh an alkool*].
bläulich ag. : arc'hlas, glas-gwenn, damc'hlas, peuzglas, azglas, glazik, glazart ; *bläulich färben,* damc'hlazañ ; *bläulich angelaufenes Gesicht,* penn brondu g.
Blaulicht n. (-s,-lichter) : gouloù-tro g., letern-tro g.
Bläulingszikade b. (-,-n) : [loen.] c'hwen-roumarin str.
blaumachen V.gw. (hat blaugemacht) : P. na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat.
Blaumann g. (-s,-männer) : P. [dilhad-labour] frag glas g.
Blaumäulchen n. (-s,-) : [loen.] serjant-gavr g., raskasenn b. [liester raskased].
Blaumeise b. (-,-n) : [loen.] kalvennig-c'hlas b., glaz g., tignouz glas g., bobelan g.
Blaumerle b. (-,-n) : [loen.] savelleg-karreg g.
Blaumohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h str.
Blaunachtigall b. (-,-en) : [loen.] eostig glas g.
Blaupapier n. (-s,-e) : paper glaou g.
Blaupause b. (-,-n) : [tekn.] eiltresadur gant paper glaou b., treuztresañ g., treuzlinennadur g.
blaurot ag. : persdu, persduet, brondu, liv ar gwin, bourbonek ; *er hat eine blaurote Gesichtsfarbe,* un dremm liv ar gwin a zo gantañ.
Blausäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn kianhidrek b., trenkenn brusek b.
Blauschimmel g. (-s,-) : [loen.] marc'h glas g.
Blauschimmelkäse g. (-s,-) : keuz glas, fourmaj-laezh glas.
Blauschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] eostig divgazel ruz g.
blauschwarz ag. : glas-du.
Blaustich g. (-s,-e) : mestrezenn c'hlas b. ; *einen Blaustich haben,* tennañ war ar glaz.
blaustichig ag. : hag a zo glas e liv mestrezenn, hag a denn war ar glaz.
Blaustift g. (-s,-e) : kreion glas g.
Blaustrumpf g. (-s,-strümpfe) : [kozh] **1.** paotr-ar-c'huzh-heol g., paotr-Mari-Robin g. ; **2.** flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., topiner g.
Blausucht b. (-) : [mezeg.] dulaz g., kleñved glas g., kianoz g.
Blautanne b. (-,-n) : [louza.] sapr-arc'hant str., spruñs-arc'hant str.
Blauwal g. (-s,-e) : [loen.] balum glas g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen,* ur morvil fanoliek eo ar balum glas.
blau-weiß ag. : glas ha gwenn ; *blau-weißer Delfin,* delfin roudennek g.
Blauwangenspint g. (-s,-e) : [loen.] gwespetaer-Persia g., gwespetaer jodoù glas g.
Blazer g. (-s,-) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.
Blech n. (-s,-e) : **1.** houarn-gwenn g., tol str., parlak g. ; *Eisenblech,* follenn-houarn b., feilhenn houarn b. ; *verzinktes Blech,* follenn zink, feilhenn zink b. ; *Weißblech,* houarn-gwenn g. ; *Wellblech,* follenn-houarn gwagennek b., feilhenn houarn gwagennek b. ; **2.** [dre skeud.] *das ist doch Blech,* n'eus penn na lost gant an dra-se, an dra-se ne vern da netra, n'eus dalc'h na poell e kement-se ; *Blech reden,* kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), tennañ siklezonoù, pentañ lern, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù eus an-unan.
Blechabfälle lies. : dilerc'hioù feilhennoù metal lies.
Blechband n. (-s,-bänder) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g. ; *Holzschuhe mit einem Blechband beschlagen,* fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad.
Blechbläser g. (-s,-) : [sonerezh] soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g.
Blechblasinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g. ; *Trichter eines Blechblasinstruments,* founilh ur benveg seniñ dre c'hwezh g.
Blechbüchse b. (-,-n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g.
Blechdach n. (-s,-dächer) : toenn barlak b.
Blechdose b. (-,-n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g.
blechen V.k.e. ha V.gw. (hat geblecht) : P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.
blechern ag. : **1.** e houarn-gwenn, ... houarn-gwenn ; **2.** [dre skeud.] *mit blecherner Stimme,* boud e vouezh, gant ur vouezh staenet, staenet e vouezh.
Blechflasche b. (-,-n) : bidon g.
Blechgeschirr n. (-s,-e) : listri houarn-gwenn lies.
Blechhaube b. (-,-n) : [lu, istor] maourion g., helm houarn-gwenn g.

Blechhütte b. (-,-n) : tolerezh b., milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.
Blechinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g.
Blechkanister g. (-s,-) : bidon g.
Blechkappe b. (-,-n) : tokarn g., tog-houarn g., helm g., kasked g., kaskenn b.
Blechkiste b. (-,-n) : P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.
Blechlawine b. (-,-n) : P. [gwashaus] pezh mell lostad kirri-tan g., ur pebezh lostad kirri-tan g.
Blechmusik b. (-) : [sonerezh] trompilhadeg b., kouevradeg b.
Blechnapf g. (-s,-näpfe) : skudell-houarn b.
Blechreif g. (-s,-e) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g. ; *Holzschuhe mit mit einem Blechreif beschlagen,* fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad.
Blechrohr n. (-s,-e) : korzenn houarn-gwenn b.
Blechschaden g. (-s,-schäden) : [stokadenn girri] traoù koaget nemetken lies., un nebeud koagennoù nemetken lies.
Blechschere b. (-,-n) : gweltre houarngwennerezh b.
Blechschmied g. (-s,-e) : houarngwenner g., staener g.
Blechschmiede b. (-,-n) : houarngwennerezh b., tolerezh b., staenerezh b.
Blechstimme b. (-,-n) : [dre skeud.] mouezh staenet b.
Blechstraße b. (-,-n) : [tekn.] tren milinoù follennañ tol g.
Blechtrommel b. (-,-n) : taboulin houarn-gwenn b./g.
Blechwalzwerk n. (-s,-e) : milin follennañ tol b., tren milinoù follennañ tol g.
Blechwaren lies. : houarnaj gwenn g., traezoù houarn-gwenn lies.
blecken V.k.e. (hat gebleckt) : diskrognal ; *die Zähne blecken,* diskrognal e zent.
Blei[1] g. (-s,-e) **/ Bleie** b. (-,-n) : [loen.] brem g.
Blei[2] n. (-s) : **1.** plom g. ; *Blei ist schwer,* pouezus (pounner, pouezek) eo ar plom ; *Blei gießen,* teuziñ plom ; *mit Blei belegen,* plomañ ; *schmelzflüssiges Blei,* plom bervet g. ; *Stück Blei,* plomenn b. ; **2.** [dre skeud.] *die Füße sind mir wie Blei, die Füße sind mir schwer wie Blei,* ur gwall reuz eo din sevel va zreid gant ar skuizh ma'z on ; *das liegt mir wie Blei auf dem Magen,* sammus eo ar boued-se, pounner eo ar boued-se da'm c'halon, pounner eo din ar boued-se, sammet eo va stomog gant an dra-se, boued stambouc'hus da'm c'halon eo, stambouc'het on gant an dra-se, diaez on diwar ar boued-se, chom a ra ar boued-se war va c'halon, sammet on gant ar boued-se ; *er schwimmt wie ein Stück Blei,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom.
Bleiarbeit b. (-,-en) : plomerezh g.
Bleiasche b. (-,-n) : ludu plom g., plom laosket g.
Bleibalsam g. (-s) : balzam Sadorn g.
Bleibaum g. (-s,-bäume) : [kimiezh] gwez Sadorn str.
Bleibe b. (-,-n) : bod g., repu g., bodenn b., goudor g., gwasked g., herberc'h g., chomaj g., muz g., aoz g./b. ; *keine Bleibe haben, ohne Bleibe sein,* foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, fustañ bro, dornañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti na loj, bezañ hep bod nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ didi, bezañ du-mañ du-hont, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved ; *eine Notbleibe finden,* kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadureh), kavout da vuzat, kavout bod hag aoz en un tu bennak, kavout herberc'h.
bleiben V.gw. (blieb / ist geblieben) : **1.** chom, menel, derc'hel [en ul lec'h] ; *zu Hause bleiben,* chom er gêr ; *ich bin die ganze Zeit zu Hause geblieben,* n'on ket bet eus an ti, n'on ket bet eus ar gêr, n'em eus ket bouljet eus an ti ; *dann blieb nur die Großmutter allein zu Hause mit den Kindern,* ne veze neuze nemet ar vamm-gozh da chom er gêr gant ar vugale ; *bei jemandem bleiben,* chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *er blieb nicht lange im Amt,* ne zalc'has ket pell en e garg ; *bis fünfzehn blieb ich in der Schule,* betek an oad a bemzek vloaz on bet dalc'het er skol ; *neun Tage bleiben,* chom un nav devezh ; *nüchtern bleiben,* chom divezv, chom diwar zour, chom diwar an dour ; *treu bleiben,* chom fidel ; *wenn es nur so bliebe, wenn es nur so bleibt,* gant ma pado ; *er blieb mit der Hose im Stacheldraht hängen,* e vragoù a chomas lug en orjal dreinek, e vragoù a lugas en orjal dreinek, luget en doa e vragoù en orjal dreinek ; *stehen bleiben,* chom a-sav, menel a-sav, chom en e sav, harpañ, herzel, hezañ, ehanañ, ehanañ da vale, tardañ, sac'hañ, loc'hañ ; *nicht stehen bleiben !* dalc'hit da vont ! ; *der Pferdewagen bleibt stehen,* strañjiñ a ra ar c'harr, loc'hañ ra ar c'harr ; *sitzen bleiben,* chom azezet, chom en (war) e goazez ; *liegen bleiben,* **a)** chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez, chom gourvezet, chom astennet ; **b)** direstañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom en tenn ; *die Arbeit ist liegen geblieben,* chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour a-sac'h, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istribilh, chomet eo al labour a-ispilh, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo darn al labour, chomet eo al labour e darn ; [kenw.] *diese Ware bleibt liegen,* n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez kavet diskarg ebet) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, dihewerzh eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ ; *hier waren wir stehen geblieben,* amañ eo e oamp chomet a-sav ; *die Kugel blieb in der Tür stecken,* an tenn a yeas da lojañ en nor ; *das Auto bleibt im Schlamm stecken,* sac'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, lagennañ a ra ar c'harr-tan, loc'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, chom a ra ar c'harr-tan sac'het (fontet, bourdet, bourt, luget, chanet, houbet) el lagenn, menel a ra ar c'harr-tan er fankigell ; *der Redner bleibt in der Rede stecken,* ar prezegenner a goll penn e gudenn (a

chom berr war e c'her, a goll e oremuz), ar prezegenner a chom bourdet (bourt, koubet, lug, bouc'h, boud), bourdiñ a ra ar prezegenner, kollet eo penn e neudenn gant ar prezegenner, chomet eo ar prezegenner berr war e c'her, kollet eo penn e gudenn gant ar prezegenner, lug eo ar prezegenner, chalmet eo ar prezegenner, chomet eo ar prezegenner ouzh an drez (Gregor) ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken,* chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *er liest, ohne stecken zu bleiben,* lenn a ra war e blaen, lenn a ra riel, lenn a ra fraezh hag aes ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben,* ar c'hazh a zo sac'het un draen en e c'houzoug, ar c'hazh a zo lug un draen e toull e c'houzoug ; *am Leben bleiben,* chom bev, chom e buhez, padout, derc'hel da vevañ.

2. [tr-l] *er ist und bleibt ein Spaßmacher*, ul legestr (ur goroer tirvi, un dañvad, un diaoul da farsal, un ebeul, ur fouin) a zo bet anezhañ a-viskoazh ha ne cheñcho biken, hennezh a zo bet hag a zo c'hoazh maout da reiñ melladoù ; *alles bleibt beim Alten,* n'eus bet cheñchamant ebet, evel-evel eo chomet an traoù, chomet eo an traoù evel ma oant, n'eus cheñch mod ebet ; *bei seiner Meinung bleiben,* chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her gant e veno ; *bei einerlei Rede bleiben,* na zistreiñ war e lavar, na vezañ lavar-dilavar, na ober daou c'her eus unan, delc'her d'e ziviz, delc'her d'e lavar, derc'hel gant e lavar, chom er memes park, na vezañ hedro ; *bei der Sache bleiben,* P. *bei der Stange bleiben,* derc'hel krog en e neudenn, malañ an hevelep bleud, na dreiñ ar gaoz, na cheñch tiretenn, na cheñch neudenn en e nadoz, na vont diwar e graf ; *auf dem rechten Weg bleiben, auf der rechten Bahn bleiben,* chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *bei seiner Aussage bleiben,* na zistreiñ war e desteni, na zistreiñ war e lavaroù, derc'hel gant e lavar, derc'hel d'e lavar ; *es bleibt dabei,* graet eo ar gra, tonket eo ar marc'had, graet eo ar stal ; *das bleibt unter uns,* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *es dabei bleiben lassen,* distreiñ diwar an diviz, na glask mont pelloc'h, leuskel se, na glask gouzout hiroc'h, en em zerc'hel war (da) gement-se (Gregor) ; *das lasse ich wohl bleiben,* en em ziwall a rin diouzh seurt c'hoari ; *bleiben Sie mir weg mit solchen Reden,* serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se, distroit diwarnon komzoù seurt-se, paouezit ouzhin gant komzoù a seurt-se, na zaoubennit ket ac'hanon gant komzoù a seurt-se ; *jemandem vom Leibe (vom Halse) bleiben,* paouez ouzh u.b., lezel u.b. e peoc'h, reiñ peoc'h d'u.b. ; *der Schüler bleibt sitzen,* doublañ a raio ar skoliad, eilañ a raio ar skoliad, ober a raio ar skoliad un eil bloavezh er memes klas ; [merc'hed] *sitzen bleiben,* chom dizimez, chom plac'h-yaouank kozh, bezañ kozh-viret, bezañ manet ; *jemandem die Antwort schuldig bleiben,* chom hep respont d'u.b.

3. *wo nur mein Vater bleibt ?* pelec'h an diaoul emañ (eo manet, eo chomet) va zad ? ; *wo bleibt mein Frühstück ?* ha va lein (va dijuni), pelec'h emañ ? ; [kr-l] *Schuster, bleib bei deinem Leisten !* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *lass (mir) das bleiben !* paouez ! lez ! ; *wenn Sie es nicht wollen, lassen Sie es bleiben,* prenit pe na brenit ket, deoc'h-c'hwi da welet.

Bleiben n. (-s) : *hier ist meines Bleibens nicht länger, hier ist meines Bleibens nicht mehr,* ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi.

bleibend ag. : **1.** padus ; *bleibende Erinnerung,* tra garanet don en eñvor g., tra peg-mat er galon g., tra moullet er galon g., koun na yelo biken eus penn an-unan g., soñj a vezo atav e spered an-unan ; *bleibende Eindrücke hinterlassen,* skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom peg er galon, chom moullet er galon ; *bleibender Wert,* talvoudegezh padus b. ; *die gleich bleibenden Messteile,* ordinal an oferenn g. ; **2.** *keine bleibende Stätte haben,* na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na foz, na gaout na ti na loj, bezañ hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout mont ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, chom hep ti nag aoz, bezañ eus an eil solier d'eben, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ didi ; **3.** [kenw.] *frei bleibend,* hep nep redi.

Bleiblumen lies. : [kimiezh] bleunioù Sadorn lies.

bleich ag. : glaswenn, glas-gwenn, morlivet, distronk, distronket, glas, glaslivet, livet gwenn, staenet, disliv, drouklivet, disgwalc'het, peñver, blin, pers, melen evel ar beuz ; *bleiches Gesicht,* dremm morlivet (distronk, c'hlas, staenet, disliv, drouklivet, beñver, vlin, liv ar c'hleñved warni, melen evel ar beuz) b., bizaj erru disgwalc'het g./b. ; *bleiche Farbe,* disliv g., dislivded b., glasentez b. ; *bleich werden,* dislivañ, drouklivañ, morlivañ, distronkiñ, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ liv peñver, dont gwenn evel lien bervet, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *du bist ja ganz schön bleich geworden !* te 'vat, 'zo gwennaet ! ; *bleich vor Wut, bleich vor Zorn,* glas evel ar glizin gant ar gounnar, glas evel ur c'hlizinenn gant ar gounnar, ken glas hag ar glizin gant ar gounnar, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *vor Schrecken bleich werden,* dont da vezañ glas gant ar spont, dont glas (glazañ, distronkiñ, dislivañ) gant an aon ; *er ist bleich wie die Wand,* eñ a zo ul liv en e gerc'henn evel ul lien bervet, kollet-kloz eo e liv gantañ,

gwenn eo evel ul lienenn, gwenn eo evel ul liñsel, gwenn eo evel ur c'hoef ; *heute reich, morgen bleich,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet.

Bleichart g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleiche b. (-,-n) : [tekn.] gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh g.

bleichen V.k.e. (bleichte / blich // hat gebleicht / hat geblichen) : dislivañ, dilivañ, gwennañ, gwennaat ; *gebleichtes Haar,* blev disliv str.

V.gw. (bleichte / blich // ist gebleicht / ist geblichen) : dislivañ, gwennañ, gwennaat.

Bleichen n. (-s) : gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh g.

Bleicher g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleicherei b. (-,-en) : **1.** [stal] gwennerezh b., gwennadeg b. ; **2.** [micher] gwennerezh g.

Bleichert g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Bleichgesicht n. (-s,-er) : gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

bleichgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas, sklaer liv e groc'hen, gwenngen, gwenngroc'henek, ledrin.

Bleichmittel n. (-s,-) : danvez gwennañ g.

Bleichmoos n. (-es,-e) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.

Bleichschnabel g. (-s,-schnäbel) : [su Bro-Alamagn, Bro-Suis, dre fent] gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

Bleichsellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.

Bleichsucht b. (-) : [mezeg.] amwad g., diwad g., langis b., kloroz g.

bleichsüchtig ag. : [mezeg.] amwadek, diwad, klorozek.

Bleichwasser n. (-s) : [kimiezh] dour-javel g.

Bleie b. (-,-n) **/ Blei** g. (-s,-e) : [loen.] brem g.

Bleieinlage b. (-,-n) : **1.** [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g., plom b. ; **2.** [kreion] karg b., kargad b.

bleiern ag. : **1.** e plom, ... plom ; *er schwimmt wie eine bleierne Ente,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom ; **2.** *bleierner Himmel,* oabl louet g., oabl liv ar plom gantañ g., oabl karget g. ; **3.** *bleierne Müdigkeit,* skuizhder brevus (bec'hius, sammus) g. ; *bleierne Hitze,* amzer tomm-grizias g., tommder bras g., tommder pounner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrout b., amzer vac'h b.

Bleierz n. (-es,-e) : kailh plom g.

Bleiessig g. (-s) : isaketat plom g., eztennad Sadorn g.

bleifarben ag. **/ bleifarbig** ag. : kenliv gant ar plom, a-liv gant ar plom, el liv d'ar plom, hag a zoug liv ar plom, glas, gris, louet ; *der Himmel ist bleifarben,* liv ar plom a zo war an oabl, karget eo an oabl.

bleifrei ag. : diblom, hep plom ; *bleifreies Benzin,* strilheoul diblom g.

Bleifuß g. (-es) : P. *mit Bleifuß fahren,* plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

bleigefasst ag. : *bleigefasstes Fenster,* gwer-livet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b.

Bleigegenstand g. (-s,-gegenstände) : plomenn b.

Bleigießen n. (-s) : soubidigezh plom teuz en dour b. [*giz hengounel da lenn an dazont diouzh stumm an tammoù plom teuz soubet en dour*].

Bleigießerei b. (-) : plomerezh g.

Bleiglanz g. (-es) : [kimiezh] galen g., sulfidenn blom naturel b.

Bleiglätte b. (-) : [kimiezh] oksidenn blom naturel b.

Bleiglimmer g. (-s) : plom mikaek g.

Bleigrube b. (-,-n) : min plom g., mengleuz plom b.

bleihaltig ag. : plom ennañ.

Bleihütte b. (-,-n) : plomerezh b.

Bleikammer b. (-,-n) : **1.** [kimiezh] kambr blom b. ; **2.** [dre skeud., istor] *Bleikammern,* karc'har palez an Duged e Venezia [anvet : Plomoù Venezia] g.

Bleikolik b. (-) : [mezeg.] laerez plom b., laerez Sadorn b.

Bleikrankheit b. (-) : [mezeg.] sadornenn b., kontammidigezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.

Bleikristall n. (-s) : strink plom g.

Bleikugel b. (-,-n) : **1.** [armoù-tan] boled plom b./g., bili plom str., polos str., gwenan plom str. ; **2.** [pesketaerezh] bouton skouer g. ; *das Netz mit Bleikugeln beschweren,* plomañ ar roued.

Bleilegierung b. (-,-en) : kendeuzadur plom g., kendeuzad plom g.

Bleilot n. (-s,-e) : plomenn-skouer b., plomenn-sond b., gourhederez b. ; *mit dem Bleilot messen,* sondañ, sonteal, gourhedañ.

Bleilötung b. (-,-en) : [tekn.] soudadur plom g.

Bleimantel g. (-s,-mäntel) : gouin plom g.

Bleimennige b. (-) : [kimiezh] miniom g., ruz-plom g.

Bleimine b. (-,-n) : [kreion] min g.

Bleimörser g. (-s,-) : [mengleuz.] bloc'h plom g.

Blei(II)-orthoplumbat n. (-s,-e) : **/ Blei(II,IV)-oxid** n. (-s,-e) : [kimiezh] miniom plom g.

Bleiplombe b. (-,-n) : [kenwerzh] siell blom b., kached plom g.

Bleipulver n. (-s) : [mengleuz.] plom e poultr g., poultr plom g.

Bleirohr n. (-s,-e) : korzenn blom b.

Bleirolle b. (-,-n) : rollad plom g.

Bleisalbe b. (-,-n) : traet Sadorn g.

Bleisatz g. (-es,-sätze) : [moull.] lizherennadur plom g.

Bleischrot g./n. (-s) : drajez-plom str., greun-plom str., drajez str.

Bleischwamm g. (-s,-schwämme) : [mengleuz.] plom spoueek g.

bleischwer ag. : [dre skeud.] sammus, torrus, lazhus, bec'hius.

Bleisetzer g. (-s,-) : [moull.] P. lizherenner g., linennlizherenner g., linennataer g.

Bleisicherung b. (-,-en) : [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g., plom g.

Bleistift g. (-s,-e) : pluenn-blom b., kreion g., kreion du g. ; *stumpfer Bleistift,* kreion diveg g., pluenn-blom diveg b. ; *einen Bleistift anspitzen,* begañ ur c'hreion ;

Tintenbleistift, stilo g. ; *den Bleistift spitzen,* begañ e greion ; *mit dem Bleistift zeichnen,* kreioniñ.
Bleistiftabsatz g. (-s,-absätze) : *Bleistiftabsätze,* seulioù uhel ha moan lies., seulioù pik lies.
Bleistifteinlage b. (-,-n) : karg b., kargad b.
Bleistifthalter g. (-s,-) : doug-kreionoù g.
Bleistiftmine g. (-s,-) : min g.
Bleistiftschützer g. (-s,-) : tog-kreion g.
Bleistiftspitzer g. (-s,-) : beger-kreionoù g.
Bleistiftzeichnung b. (-,-en) : tresadenn greion b.
Bleistück n. (-s,-e) : plomenn b.
Bleisulfat n. (-s) : sulfat plom g.
Bleivergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] sadornenn b., kontammidigezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.
bleiverglast ag. : gant plomadurioù, sterniet gant plom.
Bleiverglasung b. (-,-en) : sterniadur plom ur werenn-livet g., sterniadur plom g.
Bleiwaage b. (-,-n) : [tisav.] live-mañsoner g.
Bleiweiß n. (-es) : [kimiezh] gwenn-plom g., karbonat plom bazek g.
Bleizucker g. (-s) : [kimiezh] aketat plom g., sukr Sadorn g.
Bleizusätze lies. : ouzhpennadoù plom lies., arodadoù plom lies.
Blende b. (-,-n) : **1.** moucher g., gweskenn-zall b., stramm enep-dassked g., harz-heol g. g., gwarez eneptrell g. ; **2.** [tisav.] falsdor b., kustod g. ; **3.** *Fensterblende,* stalaf g. ; **4.** [poltriji] skloturell b., rañvell b., malvenn b. ; *die Blende einstellen,* lakaat ar skloturell war e reizh, rañvellat, fokusañ ; **5.** speurenn warez b., stramm gwareziñ g. ; **6.** [kailh] maen-zink g., blend g. ; **7.** [mengleuz.] lamp mengleuz g. ; **8.** [dilhad] peñsel g., kinkladur g.
blenden V.k.e. (hat geblendet) : **1.** dallañ, trellañ, burlutiñ, brumenniñ, badaouiñ, mezevelliñ ; *der Schnee blendete die Augen,* trellet (brumennet, dallet, mezevellet) e oa (e veze) an daoulagad gant an erc'h, turlutañ a rae an daoulagad gant an erc'h, kregiñ a rae an erc'h en daoulagad ; *die Scheinwerfer des Wagens blendeten ihn,* dallet e voe gant gouleier ar c'harr-tan, trellet e voe e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan, turlutañ a reas e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan ; **2.** skarzhañ toulloù e zaou gantolor da, pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad) en e benn da, dallañ ; *auf einem Auge blenden,* borniañ (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] bamañ, boemañ, sebezañ, esmeañ, tromplañ, touellañ, desev, trellañ, kilhañ, dallañ [spered u.b.], koabrenniñ [spered u.b.], koc'hennañ [spered u.b.], mezevelliñ ; *sich durch den äußeren Schein blenden lassen,* bezañ touellet gant an diavaezioù ; **4.** [dre heñvel.] dilufrañ ; *Pelze blenden,* dinaturiñ feurioù, lakaat foulinennoù da goll o sked (o lufr) (Gregor), dilufrañ foulinennoù ; **5.** [kirri-tan] *die Scheinwerfer (ab)blenden,* lakaat gouleier ar c'harr war-draoñ, lakaat gouleier-etre ; **6.** [dre astenn.] mouchañ, kuzhat.
V.gw. (hat geblendet) : **1.** dallañ, trellañ ; *die Sonne blendet,* trellañ a ra an heol, dallañ a ra an heol, trellet (dallet, brumennet, mezevellet) e vez an daoulagad gant an heol, kregiñ a ra an heol en daoulagad ; *der Schnee blendete,* trellet (brumennet, dallet, mezevellet) e oa (e veze) an daoulagad gant an erc'h ; **2.** [dre skeud.] ober e baotr brav, ober digoroù bras, ober digoroù kaer, ardaouiñ, bezañ digoroù gant an-unan frankik, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Blendenautomatik b. (-) : fokusañ emgefreek g., rañvellat emgefreek g.
blendend ag. : **1.** trellus, burlutus, mezevellus, dallus, badaouus ; *blendendes Licht,* sklêrijenn drellus b., gouloù kriz g. ; *blendend hell,* lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol ; **2.** dreist, boemus, teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, glamourus., dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius-dreist, dudius, bourrus, strobinellus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantus, mezevellus, mezvus, sebezus, dispar, mat-distailh, mat-dreist, estlammus ; *blendender Erfolg,* berzh forzh pegement g. berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g. ; *einen blendenden Erfolg haben,* ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober pezh a gar berzh, ober berzh mui-pegen-mui, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan ; **3.** *sich blendend wohl fühlen,* bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol.
Blender g. (-s,-) : bamer g., bamour g., toueller g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bern trein g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., mailhard g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetinier g. ; *er ist ein Blender,* hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - n'eus ket da gontañ warnañ - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - digoroù a vez gantañ frankik - ur bern tron a vez gantañ - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ober a ra teil - teilat a ra dirak an dud - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ.
Blendfenster n. (-s,-) : [tisav.] falsprenestr g.
blendfrei ag. : **1.** enep-dassked **; 2.** [gouloù] dieeun.
Blendgiebel g. (-s,-) : [tisav.] falstalbenn g.
Blendlaterne b. (-,-n) : letern-dall g.
Blendleder n. (-s,-) : moucher g., mouch-brid g., gweskenn-zall b.
Blendrahmen g. (-s,-) : stern prenestr g., framm prenestr g.
Blendschutz g. (-es,-e) : gwarez eneptrell g., harz-heol g., stramm enepdassked g.
Blendschutzzaun g. (-s,-zäune) : kael eneptrell g.

Blendung b. (-,-en) : **1.** dallidigezh b., dallentez b., trell g., trelladur g., trelladenn b., mezevellidigezh b., brumenn b. ; **2.** [dre skeud.] sebez g., bam g., boem b., estlamm g., chalm g. ; **3.** trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, teil g.
Blendwerk n. (-s,-e) : **1.** speurennoù gwarez lies., stramm gwareziñ g. ; **2.** [dre skeud.] trell-lagad g., touellerezh g., boemarvest g., trolle g. ; *alles ist Blendwerk,* avel aveloù, ha pep tra 'zo avel (Gregor) - pep tra 'zo avel ha moged - traoù ar bed-mañ ned int nemet moged ; *Blendwerk der Hölle,* barad an droukspered g., ardoù an diaoul lies., lorberezh an diaoul b., lasoù an droukspered lies.
Blennorrhöe b. (-,-n) : [mezeg.] blennorragiezh b., gonorreenn b., troazhañ-berv g., banne milourel g.
Blepharitis b. (-) : [mezeg.] malvennfo g.
Blesse b. (-,-n) : [loen.] **1.** bailh g. ; **2.** bailh g., buoc'h penn bailh b., marc'h penn bailh g.
blessenlos ag. : divailh.
blessieren V.k.e. (hat blessiert) : gloazañ, gouliañ, blesañ, euveriñ.
Blessur b. (-,-en) : gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., bles g., blesadur g., klañvenn b.
bleu ag. digemm : glas-sklaer.
Bleuel g. (-s,-) : bazh-dilhad g., bazh-kannañ b., bazh-kannerez b., kannerez b., golvazh b., batuler g.
Blick g. (-s,-e) : **1.** sell g., sellad g., taol-sell g., taol-lagad g., gwel g., lagadad g., luc'hadenn b. ; *kurzer Blick, flüchtiger Blick,* damsell g., brassell g. ; *sprechender Blick,* sell leun a vuhez g., sell helavar g., daoulagad bouilh lies., sell krak g. ; *verstohlener Blick,* sellig dre laer g., damsell g., sell a-gorn (a-viziez, a-dreuz, dre zindan, dre guzh, dre laer) g., sell a-gorn-lagad g., sell gant frailh al lagad g., selladenn b. ; *verstohlener lüsterner Blick,* taol lagad kazh g. ; *schmachtender Blick,* sell flour (klouarik, hirvoudus, langisus) g., sell sant Langis (Gregor) g., lagadenn b. ; *zärtliche Blicke,* selloù kuñv lies., selloù livrizh lies. ; *lüsterne Blicke, geile Blicke,* selloù c'hoantus (hudur, gadal, leun a zroukyouloù, doñv, a-druez, kailh, krakik) lies. ; *treudoofe Blicke,* loñsoù lies. ; *böser Blick,* sell a bevarzek real g., sell a dalvez c'hwec'h real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, rous, drouk, put), sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell a-dreuz g. / sell a-gorn g. / sell a-gleiz g. / sell da zegas gwallavel g. (Gregor) ; *jemandem einen Blick zuwerfen,* ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen,* delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen,* sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *vernichtender Blick,* sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwec'h real g. ; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen,* terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real) ; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *seine Blicke wurden von dem feschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen,* dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet en e vetoù ; *er hat einen harten Blick,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek ; *den Blick auf etwas lenken, richten,* treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; *einen Blick auf etwas (t-rt) werfen,* teurel ur sell war udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur sell war udb, ober ur sell ouzh udb, ober un tamm sell ouzh udb, ober ur gwel d'udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb ; *einen flüchtigen Blick auf etwas (t-rt) werfen,* ober un tamm sell ouzh udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb, teuler un taol-lagad war udb, skeiñ un taol-lagad war udb, reiñ un taol-lagad d'udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur gwel d'udb, damsellet ouzh udb ; *jemanden mit den Blicken durchbohren,* trebarzhiñ u.b. gant e selloù ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet,* e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon ; *er wandte keinen Blick davon,* ne denne (ne lame) lagad ebet diwar an dra-se, chom a rae paret e zaoulagad war an dra-se ; *ich folgte ihm mit dem Blick,* e heuliet em boa a-daol-lagad, e ambrouget em boa gant va selloù, e ambrouget em boa a-daol-lagad, chomet e oan da sellet outañ o pellaat ; *die Frau folgte mir mit dem Blick,* ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout ; *den Blick senken,* soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout, plegañ e zaoulagad ; *sich den Blicken entziehen,* mont diwar wel (a-ziwar wel, diouzh gwel, er-maez a wel) ; *er ist meinem Blick entschwunden,* kollet em eus ar gwel anezhañ ; *sich den Blicken der Menge entziehen,* en em dennañ a-zan selloù an dud ; *dem Blick entziehen,* tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *einen scharfen Blick haben,* bezañ lemm e zaoulagad ; *einen sicheren Blick haben,* kavout an dro d'un taol-sell (dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel) ; *Blicke werfen, Blicke schmeißen,* luc'hañ ; *auf den ersten Blick,* gant ar sell kentañ, diwar ur gwel, kerkent (kenkent) ha gwelet, ribus, evit ur gwel, diwar ur gwel, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, hervez ar gwel, diwar an taol-lagad kentañ, d'an taol-lagad kentañ ; *auf einen Blick,* en ur sellad ; *Liebe auf den ersten Blick,* karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b., taol-kurun ar garantez g. ; *jemanden keines Blickes würdigen,* tec'hel e zaoulagad diouzh u.b., na ober van eus u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) sellet ouzh u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) ober ur sell ouzh u.b.,

nac'h sellet ouzh u.b., na blegañ da sellet ouzh u.b., na brizañ teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ goap gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., na leuskel ur sell da gouezhañ war u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. war e revr ; *Blick nach hinten,* killagadad g., kilsell g., kilsellad g., kilselladenn b., kildremmad b., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g. ; **2.** gwel g., digor g., taol-lagad g. ; *von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt,* eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh ; *Blick auf das Tal,* gwel war an draoñienn g., digor war an draoñienn g., taol-lagad war an draoñienn g. ; *mit Blick aufs Meer,* a-dal d'ar mor, gant gwel (gant digor) war ar mor, tro ouzh ar mor, digor war ar mor ; *vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft,* eus va frenestr e welen a-bell diouzhin ; **3.** *von hier aus reicht der Blick weit hinaus,* gwelet e vez pell vro ac'hanen ; *so weit der Blick trägt,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; **4.** *er hat dafür keinen Blick,* dreist e vaner emañ an traoù-se, an traoù-se a zo dreist e gompren, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered.

blicken V.gw. (hat geblickt) : **1.** sellet, teurel ur sell, reiñ un taol-lagad, teuler un taol-lagad, ober ur sell ; *vor sich hin blicken,* sellet eeun dirak an-unan ; *scharf auf jemanden blicken,* ober selloù pizh ouzh u.b., sonteal u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; *zur Seite blicken,* distreiñ e zaoulagad, sellet a-gostez ; *gen Himmel blicken,* sellet d'an nec'h ; *zu Boden blicken,* sellet ouzh traoñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da-gaout) bro ar saout ; P. *das lässt tief blicken,* e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhezet, diskuliañ a ra splann an dra-se peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ, pet kompren a zo ennañ) ; *er blickt pessimitisch in die eigene Zukunft,* nec'het eo gant e amzer da zont.

2. seblantout, diskouez bezañ ; *trübe blicken,* diskouez bezañ strafruilhet, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e dal (e benn), ober penn du, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ evel ur gegin fumet ; *heiter blicken,* diskouez bezañ drant ha bagol, diskouez ur min laouen ; *freundlich blicken,* seblantout bezañ jentil, bezañ neuz un den hegarat gant an-unan, diskouez bezañ hegarat, diskouez ur min flour, bezañ hegarat da welet, bezañ hegarat an dremm eus an-unan, bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ un den a zremm vat, bezañ dremm un den mat war an-unan, diskouez bezañ jentil, bezañ ar stumm war an-unan da vezañ hegarat ; *er blickt düster (finster) drein,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek, selloù du a ra, diskouez a ra ur min rok ; *zornig dreinblicken,* gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad.

3. en em ziskouez ; *die Sonne blickt durch die Wolken,* diflukañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul, diflukañ a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, parañ a ra an heol etre ar c'houmoul, tarzhañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul ; P. *er lässt sich wieder blicken,* emañ distro, en em ziskouez a ra a-nevez ; *er hat sich seit letztem Sonntag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sul diwezhañ, n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ abaoe disul, n'eo ket bet war-dro amañ abaoe disul, n'en deus graet anad ebet abaoe ar Sul diwezhañ ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken,* ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen,* pell 'zo n'eo ket deuet war (war-dro) e labour ; *man kann sich mit ihm nirgends blicken lassen,* ne c'heller ket mont gantañ da-douez an dud, gant ar vezh.

V.k.e. (hat geblickt) : *sein Auge blickt Neid und Hass,* an avi hag ar gasoni a bar war e dal.

Blickfang g. (-s,-fänge) : tra hag a sach an evezh g.

Blickfeld n. (-s,-er) :**1.** maezienn ar sell b., gwelvaez g. ; **2.** [dre skeud.] *in jemandes Blickfeld stehen,* bezañ dindan lagad u.b. ; *ins Blickfeld kommen,* sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Blickpunkt g. (-s,-e) : **1.** savboent g., sellboent g., doare-gwelet g., keñver g., arvez g., gwel g., gweledva g. ; **2.** [dre skeud.] *im Blickpunkt der Öffentlichkeit stehen,* sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Blickrichtung b. (-,-en) : tu ar selloù g., tuadur ar selloù g., durc'hadur ar selloù g.

Blickwinkel g. (-s,-) : **1.** gavael gweled g. ; **2.** sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., keñver g. ; *aus diesem Blickwinkel, unter diesem Blickwinkel,* er c'heñver-se.

blind ag. : **1.** dall, amc'houloù ; *ein blinder Bettler,* ur c'hlasker-bara dall g., ur c'hlasker-bara amc'houloù g. ; *blind geboren,* dall-ganet, dall a-vihanik, dall abaoe ma'z eo bet ganet, deuet dall er bed / ganet dall (Gregor) ; *durch einen Unfall blind geworden,* dall dre zarvoud (dre wall, dre reuz) ; *blind werden,* dont da vezañ dall, mont (dont, bezañ skoet) dall, koll ar gweled, bezañ dallet ; *blind machen,* dallañ ; *auf einem Auge blind,* born ; *er ist auf seinem linken Auge blind, sein linkes Auge ist blind,* kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; *völlig blind, stockblind,* dall-mik, dall-poch, dall-put, dall-pik, dall-poch evel ur c'hoz, groñs dall ; *so war es früher : wer keine Augen hatte, war blind. So ist es immer : wer blind ist, sieht nicht,* evel se e oa gwechall : an hini n'en doa ket daoulagad a oa dall. Evel se emañ bepred : an hini zo dall ne wel ket ; **2.** [dre skeud.] dall a spered, sot, lakaet gantañ ul lunedoù koad war e zaoulagad, ur penn luch anezhañ ; *blind machen,* dallañ [spered u.b.], koabrenniñ [spered u.b.], koc'hennañ [spered u.b.], badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, trellañ, sebezañ, badaouiñ, touellañ, kilhañ, boemañ ; *der Zorn macht ihn blind,* dallet eo e spered gant ar fulor, koabrennet eo e spered gant ar

fulor, koc'hennet eo e spered gant ar fulor, ar fulor a goc'henn e spered, dallet eo gant ar gounnar ; *er ist nicht völlig blind,* kornzigor eo e spered, damzigor eo e spered ; **3.** *blinder Hass,* kasoni an ifern b. ; *blinder Zorn,* kounnar ruz b., imor santel b. ; *durch blinden Zufall,* dre un taol-degouezh, dre un taol-chañs g. ; *blindes Schicksal,* planedenn merket (tonket, diremed) b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *Liebe ist (macht) blind,* ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - bet du, bet gwenn, pep gavr zo sot gant he menn - ar garantez n'he deus na ment na bevenn - ar garantez n'he deus na kemm na ment - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous, pep hini a gar e labous ; *das Glück ist blind,* ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; *ein blinder Eifer,* ur gred intampius betek re g., un oaz leskidik g. (Gregor) ; **4.** *blinder Kauf,* prenadenn diwirion (direal, neuziat) b. ; *blinder Lärm,* trouz bras evit netra g., galv-diwall diabeg g., galv-diwall evit netra g. ; **5.** [dre heñvel.] *blindes Fenster,* falsprenestr g. ; *blinder Schuss,* tenn hep bannadell g., tenn gwenn g. ; **6.** *blinder Passagier,* treizhad kuzh (koachet) g., treizhad darguzh g., tremeniad kuzh g. ; **7.** *blinder Gehorsam,* sentidigezh tud skoelfet, sentidigezh displed, sentidigezh par da hini ur c'hi b., senterezh tud stouvet o spered g. ; **8.** [c'hoari] *blinder Mann,* an hini marv g., an hini a ziskouez e gartoù g. ; **9.** *blinde Gasse,* hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g. ; **10.** [dre astenn.] *blind werden,* dilufrañ, diskediñ.

Adv. : **1.** diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, hep sellet, evel un den dall, bourlik-ha-bourlok ; *sich blind darauflos stürzen,* en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont dezhi evel ul Leonad, lakaat e gein en e c'houloù, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) udb, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war udb, frammañ war udb, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, daoulammat, mont a-lamm dezhi, en em skeiñ a-dreuzoù war udb, skein war udb, mont dezhi a-dizh hag a-dag, mont dezhi a-dizh hag a-dro, skeiñ etrezek an dra-se endra c'haller ; **2.** *blind laden,* kargañ hep bannadell ; *wie blind zuschlagen,* skeiñ evel un den dall, skein evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos ; *blind schießen,* tennañ a-wenn, tennañ hep boled, leuskel un tenn-poultr ; **3.** *die Straße endet blind,* n'eus tremen ebet e foñs ar straed-se, un hent dall eo ; **4.** *blind schreiben,* bizskrivañ hep sellet ouzh an douchennaoueg (ouzh ar c'hlavier).

Blindband g. (-s,-bände) : [moull.] patromenn b., maketenn b.

Blindbewerbung b. (-,-en) : emstrivadur eeun g.

Blinddarm g. (-s,-därme) : [korf.] bouzellenn-dall b., sac'henn b. ; *Wurmfortsatz des Blibddarms,* divilhenn ar sac'henn b., divilhenn ar vouzellenn-dall b., preñvenn b., lostennig ar vouzellenn-dall b.

Blinddarmentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] apendikit g., divilhennfo g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwentl-mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b.

Blinddarmoperation b. (-,-en) : oberatadenn ar vouzellenn-dall b., oberatadenn divilhenn ar sac'henn b., oberatadenn ar breñvenn b.

Blinddruck g. (-s,-e) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blinde(r) ag.k. g./b. : **1.** dall g., dallez b., den amc'houloù g. ; *einen Blinden heilen,* dizallañ u.b., reiñ ar gweled en-dro d'u.b., rentañ ar gweled d'u.b. ; **2.** *das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emaout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe,* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro ; **3.** [kr-l] *unter den Blinden ist der Einäugige König,* e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue - pep kouilhourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar c'hamm a wel e damm - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini.

Blindekuh b. (-) [hep ger-mell] : mouchig-dall g., penn-dall g. ; *Blindekuh spielen,* c'hoari mouchig-dall, c'hoari penn-dall ; *beim Blindekuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden,* mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Blindenanstalt b. (-,-en) : ensavadur evit tud dall g.

Blindenhund g. (-s,-e) / **Blindenführhund** g. (-s,-e) : [loen., mezeg.] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Blindenschrift b. (-) : skritur evit ar re zall b./g., skritur Braille b./g.

Blindenstock g. (-s,-stöcke) : gwialenn wenn an dud dall b.

Blindflug g. (-s,-flüge) : **1.** nij en disgwel g., nij hep gwelet g., nij dihedgwel g. ; **2.** [dre skeud.] *etwas ist ein Blindflug,* graet e vez udb a-vuch.

Blindgänger g. (-s,-) : **1.** [lu] bannadell didarzh b. ; **2.** [dre skeud.] c'hwitig g., didalvez g., pezh didalvez g., tra didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g.

blindgläubig ag. : dall a spered.

Adv. evel und dall.

Blindheit b. (-) : **1.** dallentez b. ; *erworbene Blindheit,* dallentez dre zarvoud (dre wall, dre reuz) b. ; *angeborene Blindheit,* dallentez enganet b., dallentez c'hanedigel b. ; *mit Blindheit schlagen,* dallañ, skeiñ dall, skeiñ gant dallentez, rentañ dall ; *jemanden von seiner Blindheit erlösen,* dizallañ u.b., reiñ ar gwel d'unan dall ; *von seiner*

Blindheit erlöst werden, dizallañ ; [bred.] *zerebralbedingte Blindheit,* dallentez vred b., breddallentez b. ; **2.** *wie mit Blindheit geschlagen sein,* burlutiñ, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ e benn o vadinellañ, bezañ evel pa vijed skoet dall ; **3.** [dre skeud.] dallentez b., dallentez a spered b.

Blindlandung b. (-,-en) : pradañ en disgwel g., pradañ hep gwelet g., douarañ dihedgwel g., douarañ dall g.

Blindleistung b. (-,-en) : [tredan] galloudezh diwattet b.

blindlings Adv. : **1.** war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, en disgwel, evel un dall, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta ; **2.** hep sellet, evel un den dall, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, gant dallentez, a-daol-dall ; *blindlings auf etwas losgehen,* en em dourtañ ouzh udb evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall), mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont dezhi evel ul Leonad, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) udb, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war udb, frammañ war udb, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, daoulammat, en em deuler war udb ; *blindlings ja sagen,* reiñ e asant hep prederiañ, asantiñ bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, asantiñ diwar skañv.

Blindprägung b. (-,-en) / **Blindpressung** b. (-,-en) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blindschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] falspoull g., poull diabarzh g.

Blindschleiche b. (-,-n) : [loen.] anaf g., naer-galet b., anuz-dall g./b., kaledenn b., pentefeñv g., naer rous b. ; *die Blindschleiche ist nicht giftig,* an naer-galet n'eus ket a vinim ganti, an anuz-dall n'eus ket a vinim gantañ.

Blindschreiben n. (-s) : bizskriverezh hep sellet ouzh an douchennaoueg g.

Blindspiel n. (-s,-e) : abadenn echedoù hep sellet ouzh an tablez b.

Blindstrom g. (-s) : [tredan] red diwatet g., red dazgweredus g.

Blindwiderstand g. (-s,-widerstände) : [fizik] adharzded b. ; *induktiver Blindwiderstand,* adharzded derenel b. ; *kapazitiver Blindwiderstand,* adharzded douenel b.

blindwütig ag. : *blindwütig sein,* bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, diribin, kleiz, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, brizh, direzon), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *blindwütige Schwiegermutter,* mamm-gaer direzon b.

blinken V.gw. (hat beblinkt) : **1.** lufrañ ; **2.** blinkata, gwilc'hata ; *mit den Augen blinken,* gwilc'hata, gwilc'hañ, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, ober luchadennoù ; **3.** steredennata, steredenniñ, steredennaouiñ, darlammat, fulenniñ, lagadenniñ, disteurel skedoù krenus ; *der See blinkt im Mondschein,* steredenniñ a ra al lenn ouzh heol (ouzh lagad) al loar.

Blinken n. (-s) : steredennerezh g. ; *das Blinken eines Leuchtturmes,* lammoù un tour-tan lies., strinkadoù gouloù un tour-tan lies.

Blinker g. (-s,-) : [kirri-tan] gwilc'her g., gwilc'hataer g., blinker g.

Blinkerhebel g. (-s,-) : bizell ar gwilc'her b., lanker ar blinker g.

Blinkfeuer n. (-s,-) : [merdead.] gouloù blinkus g., gouloù a-sklaeriadoù g., gouloù tro g.

Blinkgerät n. (-s,-e) : gwilc'her g., gwilc'hataer g., blinker g.

Blinklicht n. (-s,-er) : **1.** gwilc'her g., blinkell b., gouloù taoladek g., gouloù spannaennek g. ; **2.** [polis] gouloù-tro g., letern-tro g.

Blinkspruch g. (-s,-sprüche) : [lu] kemennadenn dre strinkadoù gouloù b., kemennadenn dre strinkadennoù gouloù b.

Blinkzeichen n. (-s,-) : [lu] strinkad gouloù g., strinkadenn c'houloù b.

blinzeln V.gw. (hat geblinzelt) : *mit den Augen blinzeln,* gwilc'hata, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, ober luchadennoù, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, steredenniñ ; *er blinzelte ins Licht,* e zaoulagad a vlinkas dindan bann ar gouloù.

Blinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.

Blisterpackung b. (-,-en) : pakadur blister g., blister g.

Blitz g. (-es,-e) : **1.** talm kurun b., tanfoeltr g., tan-kurun g., tan-taran g., kurun g./b., foeltr g., luc'hed str. ; *Blitz ohne Donnerschlag,* luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str. ; *der Blitz schlägt ein,* kouezhañ a ra ar foeltr, kouezhañ a ra ar c'hurunoù, foeltrañ a ra ar c'hurunoù, finfoeltrañ a ra ar c'hurunoù ; *der Blitz schlägt in einen Baum,* kouezhañ a ra ar foeltr war ur wezenn, kouezhañ a ra an arnev war ur wezenn, kouezhañ a ra ar gurun war ur wezenn, ur c'hurunoù a gouezh war ur wezenn ; *durch den Blitz zerschmettern, durch den Blitz erschlagen,* foeltrañ, finfoeltrañ, tanfoeltrañ, saezhiñ ; *vom Blitz getroffen,* foeltret gant un dalm kurun, skoet gant ar foeltr (Gregor), finfoeltret gant ar gurun, diskaret gant ar gurun, diskaret gant ur c'hurunoù, tanfoeltret, saezhet ; *Blitze durchzucken den Himmel,* splannañ a ra luc'hed en oabl, strinkañ a ra luc'hed en oabl, luc'hed a freuz an oabl, luc'hed a rog an oabl, dared a luc'h en oabl ; *von Blitzen durchzuckter Himmel,* oabl luc'hedennek g. ; **2.** [mojenn.] saezh b.,

saezh tan b. ; *seine Blitze gegen die Feinde schleudern,* leuskel e saezhioù tan ouzh an enebourien, saezhiñ an enebourien ; **3.** [tr-l] *der Blitz schlage drein !* an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *er ist schnell wie der Blitz,* prim e vez evel ul luc'hedenn, prim eo evel un daredenn, prim eo evel ur c'hurunoù, prim eo evel ar c'hurunoù, prim eo evel ur vrogonenn, ken pront eo hag un taol kurun, herrus eo evel un taol c'hwitell, redek a ra evel un tenn (evel an avel), redek a ra evel an tan, redek a ra ken e strink an tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, mont a ra gant ar foeltr ; P. *potz Blitz !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! fitamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! boulc'hurun ! milgurun !; **4.** [dre heñvel.] *Geistesblitze,* gerioù (troioù) speredus (Gregor) lies., bommoù spered lies.

Blitzableiter g. (-s,-) : **1.** diskuruner g., diguruner g., harz-foeltr g. ; **2.** [dre skeud.] *er hatte mich zum Blitzableiter für seine Wut gemacht,* diskarget en deus bet e galonnad kounnar warnon, torret en deus bet e imor warnon, troet en deus bet e imor fall warnon.

Blitzaktion b. (-,-en) : taol prim g.

blitzartig ag. : **1.** luc'hedheñvel, e doare ul luc'hedenn, a-zoare gant ul luc'hedenn, a-seurt gant ul luc'hedenn ; **2.** herr, buan, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

blitzblank ag. : *sellit ouzh* **blitzeblank**.

Blitzbündel n. (-s,-) : [mojenn.] saezhioù tan lies.

blitzeblank ag. : lufr, gourlufr, lufrus, luc'hus, lintrus, lintr, flamm ; *blitzblank gescheuert,* lintr(us), gourlufr, lufr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, lakaet da lufrañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blitzeblank scheuern,* luc'hañ [udb], lufrañ [ubd], lakaat da luc'hañ, lakaat da lufrañ, kempenn naet ha prop, skuriañ naet ha prop ; *blitzeblank sein,* luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzeinschlag g. (-s,-schläge) : foeltradur g., foeltradenn b., foeltradeg b., foeltrerezh g.

blitzen V.dibers. (hat geblitzt) : luc'hañ, luc'hediñ ; *es blitzt und donnert,* luc'hediñ ha kuruniñ a ra.

V.gw. (hat geblitzt) : **1.** skediñ, lugerniñ evel ar brogon, luc'hañ, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour, steredennata, steredenniñ, fulenniñ, splannañ, lagadenniñ, lintrañ, lufrañ ; *die Schwerter blitzen,* flamminañ (flammichañ, flammañ, lugerniñ, fulenniñ, lintrañ, lufrañ) a ra ar c'hlezeier ; *seine Augen blizten vor Wut,* leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flamminañ, tanflammiñ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'hedennoù kounnar, fulor a luc'he en e zaoulagad, selloù targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar ; *seine Augen blitzen,* luc'hedennoù a strink eus e zaoulagad ; *guck, wie seine Augen blitzen,* sell ouzh ar bervig en e zaoulagad ; **2.** [dre skeud.] *alles blitzt vor Sauberkeit,* frotet eo bet pep tra ken na lufr.

Blitzen n. (-s) : steredennerezh g., splannder g., splannded b., splannijenn b.

blitzend ag. : **1.** sked-disked, steredennus, skedus, lugernus, gourlufr, lufrus, flamm, flimin, luc'hedus, luc'hus, luc'h, luc'hek, fulennek, fulennus, elfennus, lintrus, lintr, flamm ; **2.** luc'hedus ; *blitzende Augen,* daoulagad luc'hedus lies., daoulagad lufr lies., daoulagad birvidig lies., daoulagad skoelf lies., daoulagad mesket lies., daoulagad leun a dan lies., selloù targazh lies., daoulagad ar bervig enno lies. ; *vor Wut blitzende Augen,* daoulagad bervet gant ar gounnar lies., daoulagad fuloret lies., daoulagad rous lies.

Blitzesschnelle b. (-) : primded al luc'hedenn b., primded an daredenn b., primded ar c'hurunoù b. ; *in Blitzeschnelle, mit Blitzeschnelle,* prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzgerät n. (-s,-e) : [polis] radar polis gant luc'heder g., radar polis gant flach g.

blitzgescheit ag. : speredek-dreist.

Blitzgespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn vallus b.

Blitzkarriere b. (-,-n) : red-micher prim g., red-micher a-dizh hag a-dag g.

Blitzkerl g. (-s,-e) : c'hwil g., ibil g., paotr eus ar re wellañ g., den a-zoare g., den a-feson g., den tre g., den kenañ g.

Blitzkrieg g. (-s,-e) : [istor] brezel prim g., blitzkrieg g.

Blitzlicht n. (-s,-er) : dared str., luc'hed str., flach g.

Blitzlichtaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

Blitzlichtbirne b. (-,-n) : klogorenn luc'heder b., klogorenn flach b.

Blitzlichtgewitter n. (-s,-) : strakadeg al luc'hederioù b., strakadeg ar flachoù b.

Blitzlichtwürfel g. (-s,-) : diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blitzmädel n. (-s,-) : plac'h eus ar re wellañ b., plac'h a-zoare b., plac'h a-feson b., plac'h tre b., plac'h kenañ b.

blitzsauber ag. : lufr, lufrus, luc'hus, lintr, lintrus, flamm, gourlufr, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blitzsauber sein,* luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzschlag g. (-s,-schläge) : taol-kurun g., tarzh-kurun g., tanfoeltr g., foeltr g., foeltrenn b., tan-kurun g., tan-taran g., talm kurun b. ; *krachende Blitzschläge,* kurunoù pounner lies.

blitzschnell ag. : daredus, luc'hedus, herr, evel ul luc'hedenn, ken buan hag ul luc'hedenn, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel

ur vrogonenn, prim evel un daredenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tarzh-kurun, evel un tenn, evel an avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant ar foeltr ; *blitzschnell verschwinden,* mont kuit evel ar c'hurunoù, skarzhañ gant ar foeltr, karzhañ gant ar foeltr ; *blitzschnell antworten,* respont krenn-ha-krak, respont diouzhtu-dak, respont en ur ger krenn, distreiñ e grampouezhenn d'an hini all, respont dak-diouzhtu, stlepel e respont evel ur bir.

Blitzschutz g. (-es,-e) : [tredan] diskuruner g., diguruner g., harz-foeltr g.

Blitzstrahl g. (-s,-en) : tan-kurun g., tan-taran g., tanfoeltr g., foeltr g., kurun g./b.

Blitzumfrage b. (-,-n) : sontadeg war ar prim b., sontadeg war an trumm b.

Blitzventil n. (-s,-e) : begel rod Dunlop g.

Blitzverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g.

Blitzwürfel g. (-s,-) : diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blizzard g. (-s,-s) : korventenn-erc'h b., blizard g.

Block g. (-s, Blöcke/Blocks) : **1.** (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g., blodenn b., blod g., yoc'h g., yoc'had g., tousenn b. ; *Marmorblock,* blod marmor g. ; *einen Felsblock zersprengen,* lakaat un dousenn vaen da darzhañ ; *einen Felsblock behauen,* kizellañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skolpadoù ; *einen Felsblock spalten,* faoutañ un dousenn vaen ; **2.** (-s, Blöcke) : piltos g., pil g., pil-prenn g., pilprenn g., penngos g., bilh g., tousenn b. ; **3.** (-s, Blöcke) : tolzenn b., tolz g. ; **4.** *in den Block schließen*, lakaat an houarn bras ouzh treid u.b. (Gregor), stagañ treid u.b. gant ur chadenn hag ur potailh ; **5.** [kenw.] *im Block verkaufen*, gwerzhañ a-dreuz (a-dreuz varc'had) / gwerzhañ an eil dre egile (Gregor), gwerzhañ a-drak, gwerzhañ evel-evel ; **6.** (-s, Blöcke/Blocks) : *Häuserblock,* stroll savadurioù g., bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g., blokad tiez g. ; **7.** [tredan] (-s, Blöcke) : *Kontaktblock,* stokell b. ; **8.** [kirri-tan] (-s, Blöcke) : *Motorblock,* bloc'h keflusker g. ; **9.** [karned] (-s, Blöcke/Blocks) : strobad-notennañ g., bloc'h-notennañ g., bloc'h-notañ g. ; **10.** (-s, Blöcke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b. ; **11.** [merdead., tekn.] (-s, Blöcke) pole g. ; **12.** [polit., armerzh] (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g. ; [istor] *der Ostblock,* broioù lodek e feur-emglev Varsovia lies., bloc'had ar Reter g., ar bloc'had soviedel g. ; **13.** [sport, volle, basket] (-s, Blocks) harzad g.

Blockade b. (-,-n) : blokus g., gronn g., kaeladur g. ; *die Blockade durchbrechen,* ober un difreuz (un toull-freuz) er blokus, difreuzañ ar blokus, terriñ ar c'haeladur ; *eine Blockade über etwas (t-rt) verhängen,* kaelata ouzh udb.

Blockbildung b. (-,-en) : savidigezh bloc'hadoù b., krouidigezh bloc'hadoù b.

Blockbuchstabe g. (-ns,-en) : pennlizherenn-voull b.

blocken V.k.e. (hat geblockt) : **1.** [tekn.] klaviañ, tolc'hañ, stardañ, sparlañ, skoilhañ ; **2.** [hent-houarn] stankañ ; **3.** [sport] pakañ ; *den Ball blocken,* dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn.

Blockflöte b. (-,-n) : fleüt-pigos b.

Blockform b. (-,-en) : [metal.] moull tolzennañ g.

blockfrei ag. : [istor] e-maez bloc'h, disteud ; *die Blockfreien,* ar broioù e-maez bloc'h lies., ar broioù disteud lies., ar Stadoù e-maez bloc'h lies., ar Stadoù disteud lies. ; *Bewegung der blockfreien Staaten,* emsav ar Stadoù e-maez bloc'h g., emsav ar Stadoù disteud g.

Blockfreiheit b. (-) : [istor] diduegezh b., disteudadur g.

Blockhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti-prenn g. ; **2.** [lu] blokaoz g., goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b.

Blockhebel g. (-s,-) : loc'henn sparlañ b.

blockieren V.k.e. (hat blockiert) : stankañ, stoc'hañ, kaelat, klozañ, skoilhañ, kaeañ ouzh, sparlañ ; *die Straße blockieren,* stankañ an hent ; *ein Rad blockieren,* blodañ ur rod, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, harpañ ur rod.

Blockierung b. (-,-en) : stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparlañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolc'hañ g., blodañ g., kaelat g.

Blockmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker unpezh g., unpezhiad g.

Blocksatz g. (-es,-sätze) : [moull.] marzhekadur g., marzhekaat g.

Blockschokolade b. (-) : chokolat kegin g.

Blockschrift b. (-) : skritur-moull g. ; *in Blockschrift schreiben,* skrivañ gant lizherennoù-moull.

Blockseife b. (-,-n) : torzh soavon b.

Blockstelle b. (-,-n) : [hent-houarn] post nadozennerezh g., post nadozennañ trenioù g.

Blockstunde b. (-,-n) : bloc'h div eurvezh g., bloc'had div eurvezh g.

Blockung b. (-) : [tekn.] stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparlañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolc'hañ g., blodañ g., kaelat g.

Blockwart g. (-s,-e) : [istor] evezhier ur stroll savadurioù g. [*gopret gant an nazied evit evezhiañ an annezidi*].

blöd ag. **/ blöde** ag. : **1.** *ein blödes Auge haben*, bezañ erru teñval (izel) e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek ; *blöde sein,* bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ ; **2.** sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, diot, arziot, loñsek, nouch, magn, cheulk, sot-nay, sot-pik, panenn, pampes, bleup, gloud, louad, brizh, brichin, bei, bavidik, gars, gay, glep, gloukes, loukes, darsot, nay, silhek, stouvet, yodek, amboubal ; P. *blöder Knilch,* makez penn leue g., makez cheulk g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., droch g., penn droch g., pennsod g., diskiant g., darsod g., sod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g.,

pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn luch g., magn g., penn pout g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., loukez g., gogez g., nouch g. ; *blöde Kuh,* tamm hej-he-revr g., tamm gwe-he-revr g. ; *Mensch, bist du blöd !* te a zo buoc'h ! te 'zo sot ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! bailhoù 'zo ac'hanout ! ; *bin ich blöd !* me a zo diwezhat ! ; *er ist echt blöd,* aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, sot eo evel ur c'hwil-derv, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù.
Adv. : *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort,* perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *sich blöde benehmen,* na vezañ gwall fin, bezañ diampart, bezañ loaiek, bezañ un amparfal, bezañ lopes, bezañ loerek, bezañ glaouch, bezañ ur c'hozh palastr.

Blödelei b. (-,-en) : diotaj g., noucherezh g., brizherezh g., brichinerezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., pavkaolerezh g., boufonerezh g.

blödeln V.gw. (hat geblödelt) : P. genaouekaat, noualantiñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, tariellañ, louadiñ, boufoniñ, brichinañ, ober e vrichin, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

blöderweise Adv. : dre skañvbennegezh, dre sotoni.

Blödheit b. (-) : **1.** diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., brizherezh g., brichinerezh g., bailherezh g., belbi g., droug sant Beulbezh g. ; **2.** diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., amoedaj g., pavkaolerezh g., beiadur g., garzaj g., garzennaj g.

Blödian g. (-s,-e) : makez penn leue g., makez cheulk g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., genoù plankenn g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., buredenneg g., beg glep g., genoù glep g., andell b., penn pout g., pav-kaol g., glep g., louad g., nouch g., papelod g., droch g., penn droch g., takezenn b., krampouezhenn b., sod g., feson tartez b., genoù tartez g.

Blödigkeit b. (-) : **1.** gweled erru izel g. ; **2.** [dre astenn.] diampartiz b., lentegezh b., abafded b. ; **3.** [dre astenn.] diotiezh b., sotoni b., diotiz b., beiadur g., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., diotaj g., amoedaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., drocherezh g.

Blödmann g. (-s,-männer) : bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g. ; *Blödmann !* makez penn leue ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! genoù plankenn ! kakouz ! tamm kakouz ! penn-touilh ! kac'her polos ! paourkaezh diod ! paourkaezh den ! kac'h-moudenn ! genaoueg ! bourjin ! bleup ! bazh-dotu ! aneval ! loukez ! fri mannous ! penn luch ! penn diboell ! labaskenn ! tra didalvez ! pezh dilamprek ! pladorenn ! penn-karn ! penn pout ! diotañ den a oufed da welet out ! biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù ! feson tartez ! genoù tartez ! amboubal ! bailhoù 'zo ac'hanout ! bajaneg ! balteg ! begeg ! un den brav a ran ganit ! genoù klapez ! genoù da bakañ kelien ! genoù patatez ! genoù gwelien ! genoù tartez !

Blödsinn g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, diotiezh b., dioterezh g., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., amoedaj g., diskiantegezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., trikonoù lies., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., hailhonerezh g., koniri b., konirioù lies. ; *Blödsinn treiben,* ober trikon, ober trikonoù, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober e leue, c'hoari e baotr, lakaat reuz, ober a bep seurt sotonioù, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e baotr fistoulik, ober ardoù, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, genaouekaat, noualantiñ, tariellañ, louadiñ ; *so ein Blödsinn !* n'eus forzh petra ! forzh petra !

blödsinnig ag. : sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, amoet, gars, arziot, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louad, brichin, amboubal, brizh, gars, glep, gloukes, loukes, darsot, nouch, silhek.

Blois n. : Bleaz b.

blöken V.gw. (hat geblökt) : begeliat, bekal, begiat, blejal, beogal, gwegal, musellat, bruc'hellat, richanañ ; *die Lämmer blöken,* begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oaned.

Blöken n. (-s) : begeliadennoù lies., begeliadeg b., begeilh g., begel g., blej g., blejadennoù lies., blejadeg b.,

beogadennoù lies., beogadeg b., bruc'hellerezh g., richan an deñved g.

blond ag. : melen, melegan ; *blondes Haar,* blev melen str. ; *sie hat blondes Haar, sie ist blond,* ur pennad blev melen a zo outi, ur blev melen a zo outi ; *blond werden,* meleniñ ; *im Sommer wird er blonder,* meleniñ a ra e vlev e-pad an hañv ; *sich (t-d-b) das Haar blond färben,* livañ e vlev e melen.

Blond n. (-s) : melender g.

Blonde(r) ag.k. g./b. : meleneg g., melegan g., meleganez b., melenegez b. ; *eine hübsche Blonde,* ur vrav (ur goant) a veleganez b.

blondhaarig ag. : melen, melen e vlev, ... blev melen, melegan.

blondieren V.k.e. (hat blondiert) : meleniñ, melenaat, livañ e melen.

Blondine b. (-,-n) : meleganez b., melenegez b.

Blondkopf g. (-s,-köpfe) : meleneg g., melegan g., meleganez b., melenegez b.

bloß ag. : **1.** noazh, diwisk ; *mit bloßen Füßen,* diarc'hen, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh ; *nackt und bloß,* en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro d'an-unan, na dilhad na mann en dro d'an-unan, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h ; *mit bloßem Kopf,* diskabell, digabell, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, en he blev, en e vlev ; *in bloßem Hemd,* war gorf (a-bouez) e roched, war gorf (a-bouez) hec'h hiviz ; *mit bloßem Schwert,* an dir en avel, dic'houinet (dispak) e gleze, gant e gleze noazh, e gleze noazh gantañ en e zorn ; *auf bloßer Erde schlafen,* kousket war ar c'haled, kousket war an douar noazh, kousket war ar mort, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *auf bloßer Haut,* war ar c'hroc'hen noazh (Gregor), en e groc'hen noazh ; *mit dem bloßen Auge sichtbar,* hag a c'haller gwelet gant al lagad diglav, hag a c'hall bezañ gwelet gant daoulagad mab-den ; **2.** [dre astenn.] hepken, ha netra ken, nemetken, na-mui-ken ; *das ist bloßer Neid,* avi eo ha netra ken, avi nemet avi nend eo ; *der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst,* aon am bez ken sonjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet sonjal en dra-se, aon am bez netra nemet sonjal en dra-se, an disterañ ma sonjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet sonjal en dra-se e sav aon ennon ; *auf den bloßen Verdacht hin wurde er verhaftet,* a-walc'h e oa bet un tamm diskred evit toullbac'hañ anezhañ ; *mit dem bloßen Schrecken davonkommen,* tremen gant un tamm mat a aon, en em dennañ gant un tamm mat a aon hepken, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, bezañ kuites gant an aon, bezañ kuitezet gant ur spontadenn.

Adv. : **1.** nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *er blieb bloß acht Tage hier,* ne chomas amañ nemet un eizhteziad ; *er war bloß seit etwa vier Stunden tot,* ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marvet ; *jemandem bloß tausend Euro anbieten,* degas u.b. e mil euro ; *es ist bloß zehn Uhr,* n'eo ken dek eur c'hoazh, dek eur n'eo ken c'hoazh ; *sie hat bloß zehn Euro ausgegeben,* n'eus aet nemet dek euro diganti ; *bloß zum Schein,* evit ober van hepmuiken ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen,* tud 'zo a ra niver ha netra ken ; *„Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ - „ja, das stimmt“,* c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? – nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *man brauchte ihm bloß zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs,* ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *wenn ich bloß daran denke, bekomme ich Angst,* aon am bez ken sonjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet sonjal en dra-se, aon am bez netra nemet sonjal en dra-se, an disterañ ma sonjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet sonjal en dra-se e sav aon ennon ; **2.** *bloß um ... zu ..., bloß zum ...,* digarez d'ober udb, diwar-benn ober udb, tro din d'ober udb, tro vrav din d'ober udb ; *bloß zum Spaß,* ken evit farsal ; *bloß um etwas zu sagen,* ken evit lavaret udb, diwar-benn lavaret udb, digarez da lavaret udb, tro vrav dezhañ da lavaret udb, kement ha lavaret udb, kenkoulz ha lavaret udb, betek lavaret udb ; **3.** mechal, c'hwistim ; *was macht er bloß ?* mechal petra a ra hennezh ? c'hwistim petra a ra hennezh ? ; **4.** bennak ; *wann bin ich bloß dort ?* pegoulz bennak en em gavin eno ? ; **5.** bepred, atav ; *bleibt bloß nicht stehen !* arabat chom a-sav atav ! na chomit ket a-sav bepred ! ; *zerbrich mir bloß die Vase nicht !* diwall da derriñ al lestr-se bepred ! ; *glauben Sie bloß nicht, dass …,* arabat e vefe deoc'h krediñ e … ; **6.** salv dezhañ ; *warum ist er bloß nicht gestorben ?* salv dezhañ e vije marvet ! ; **7.** daoust ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio e gont ? penaos e raio evit tennañ e daol ? ; **8.** *kommen Sie mir bloß nicht damit,* roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se, lezit ho strak ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se ! ; *kommen Sie mir bloß nicht mit dem da !* komzit din eus hennezh !

Blöße b. (-,-n) : **1.** noazhded b., noazhder g. ; *seine Blöße bedecken,* goleiñ e noazhded ; **2.** [dre heñvel.] *sich eine Blöße geben,* diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog [d'u.b / d'udb], reiñ peg [d'u.b. / d'udb], reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b. ; *sich keine Blöße geben,* reiñ krog ebet, reiñ peg ebet.

bloßdecken V.em. **sich bloßdecken** (hat sich (t-rt) bloßgedeckt) : en em zizoleiñ.

bloßgeben V.em. : **sich bloßgeben** (gibt sich bloß / gab sich bloß / hat sich (t-rt) bloßgegeben) : diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog d'u.b / d'udb, reiñ peg d'u.b. / d'udb, reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b.

bloßlegen V.k.e. (hat bloßgelegt) : dizoleiñ, disklosañ, lakaat en noazh, noazhañ, noashaat, diatrediñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat war zizolo ; [mezeg.] *einen Zahn bloßlegen,* dizoleiñ gwrizioù un dant (Gregor), disklosañ un dant ; *einen Knochen bloßlegen,* lakaat un askorn war wel (e wel, en noazh) ; *seine Seele bloßlegen,* diskouez e ene en noazh ; [mengleuz] *ein Flöz bloßlegen,* lakaat ur wazhenn war-wel.
Bloßlegen n. (-s) : dizoloadenn b., dizoloadur g., disklosadur g.
bloßliegen V.gw. (lag bloß / hat bloßgelegen): bezañ dizolo, bezañ diskloset, bezañ en noazh, bezañ war wel, bezañ e wel, bezañ war ziskouez.
bloßstellen V.k.e. (hat bloßgestellt) : **1.** divasklañ, dizoleiñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat war zizolo, lakaat en noazh, noazhañ, noashaat ; **2.** [lu] leuskel diwarez ; **3.** [dre skeud.] *bloßstellend,* arvarus, divrudus ; *jemanden bloßstellen,* ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., mezhekaat u.b., goapaat u.b.
V.em. **sich bloßstellen** (hat sich (t-rt) bloßgestellt) : lakaat e vrud en arvar, skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziañ dre ziouiziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor), diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog, reiñ peg, reiñ tro war an-unan.
bloßstrampeln V.em. **sich bloßstrampeln** (hat sich (t-rt) bloßgestrampelt) : en em zizoleiñ dre forzh treiñ ha distreiñ en e wele, en em zizoleiñ dre forzh merat en e wele
Blouson n./g. (-s/-,-s) : chupenn b., porpant g., justin g., ranglenn b.
blubbern V.gw. (hat geblubbert) : **1.** balbouzat, glabousañ, tatouilhat ; **2.** [bouzelloù] kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.
Blücher g. : [tro-lavar] : *er geht ran wie Blücher,* mont a ra dizamant dezhi, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, kemer a ra an ejen dre e gerniel ha reiñ a ra lamm-chouk-e-benn dezhañ.
Bluejeans lies. **/ Blue Jeans** lies. : **1.** bragoù jeans g., bragoù jean g., jeans g./lies., jean g. ; **2.** [gwiad.] denim g., jean g.
Blues g. (-,-) : [sonerezh] blues g.
Bluff g. (-s,-s) : pouf g., pouferezh g., touelladenn b., brabañserezh g., trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., bragerezh g., fougeerezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.
Bluffer g. (-s,-) : taper g., paker g., toueller g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., konikl g., kañfard g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., mailhard g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g. ; *er ist ein Bluffer,* ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo, digoroù a vez gantañ frankik, ur bern tron a vez gantañ, n'eus ket da gontañ warnañ, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan.
bluffen V.gw. (hat geblufft) : poufal, touellañ, kankalat, lorc'henniñ, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, sachañ dour d'e foenneg, rual gant an avel.
blühen V.gw. (hat geblüht) : **1.** bokediñ, bleuniañ, bleuñviñ, fleurisañ, bezañ e fleur ; *der Baum blüht,* emañ ar wezenn e bleuñv, emañ ar wezenn en he bleuñv, bleuñv a zo war ar wezenn, bleuñv a zo er wezenn, emañ ar wezenn o vleuniañ (o vleuñviñ, o vokediñ), bleuñv zo o tont war ar wezenn, emañ ar wezenn o kemer bleuñv, emañ ar wezenn o tigeriñ he bleuñv ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume verspätet,* ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ ; **2.** [dre skeud.] ober berzh, ober struj, ober finborte, ober ampled, ober mat, spletusaat, bleuniañ, bleuñviñ ; *in Weimar blühte die deutsche Klassik,* e barr he bleuñv (en he bleuñv, en he bog, e-kreiz he sked, en e gaerañ berzh, en e wir wellañ) e oa bet ar glasegezh alaman e Weimar ; *sein Geschäft blüht,* eus ar c'hentañ emañ e stal gantañ, e aferioù a ya mat-dispar en-dro, e aferioù a ra ampled, bastañ a ra mat pep tra evitañ, hennezh a ra berzh, hennezh a ra struj ; **3.** P. *das kann mir auch noch blühen,* kement-se a c'hallfe kouezhañ warnon ivez, ar reuz-se a c'hallfe degouezhout ganin ivez, marteze a-walc'h em bo ar memes soubenn ; *er weiß nicht, was ihm noch blüht,* ne oar ket c'hoazh dre belec'h en deus da dremen, ne oar ket c'hoazh peseurt c'hoari 'zo en hent dirazañ ; *wer weiß, was uns noch blüht ?* piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent c'hoazh ? piv oar dre belec'h hon eus da dremen ?
Blühen n. (-s) : **1.** bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] berzh g., barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., hoal-vat b., finborte g., prespolite g., lañs g. ; *etwas zum Blühen bringen,* reiñ digor d'udb, reiñ tro d'udb da vleuniañ.
blühend ag. : **1.** bleuniek, bleuñvek, bleunius, bleuñvus, e bleuñv, en e vleuñv, o vleuñviñ, o vleuniañ, marellet-kaer ; *blühende Gärten,* liorzhoù en o bleuñv (o vleuniañ, marellet-kaer) ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide,* n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad ; **2.** [dre skeud.] *blühende Schönheit,* kened e-kreiz (e barr, e bog) he sked b. ; *blühende Gesichtsfarbe,* livioù yac'h (livrin) lies., neuz ar yec'hed b., divjod livrin lies., dremm livrin b., dremm flamm b. ; *im blühenden Alter,* e-kreiz e vrud, e-kreiz e vent, en e vrud, en e voked, e barr e vrud, e barr e nerzh, e brud e oad, en e oad flour / e barr e oad / yaouank-flour / e-kreiz an oad (Gregor), en e vleuñv, en oad flamm, en e wir wellañ ; *blühender Stil,*

doare-skrivañ kinklet-kaer g. ; *blühende Fantasie,* faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor) ; *dieses Kind hat eine blühende Fantasie,* ar bugel-se en deus itrik, ur spered ijinus a vugel eo, leun a ijin eo ar bugel-se, n'eo ket ar faltazi a ra diouer d'ar bugel-se.

Blühet g. (-s) : : [Bro-Suis] bleuniadur g., bleuñvadeg b.

Blümchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] bleuniennig b. ; **2.** [gwiad.] fleurenn b. ; **3.** [bier] spoum g., eon g.

Blümchenkaffee g. (-s) : kafe tanav g., kafe semplik g., kafe sklaer g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., pipi-ludu g., pipi du g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g., dourgafe g., troazh kazeg g.

Blume b. (-,-n) : **1.** bleunienn b. [*liester* bleunioù], fleur str., fleurenn b., bleuñv str., boked g. ; *ein Arm voll Blumen,* ur vriad vleunioù b. ; *eine gefüllte Blume,* ur vleunienn zoubl b. ; *mit Blumen übersät,* marellet a vleunioù, marellet-kaer, brizh gant ar bleunioù ; *mit Blumen schmücken, mit Blumen verzieren,* bleuniañ, kinklañ gant bokedoù, fleurisañ, fleuriañ, lakaat fleur, bokediñ, fichañ gant bleunioù, kaeraat gant bleunioù ; *Blumen pflücken,* bleuniaoua, kutuilh (serriñ, dastum) bleunioù ; *Blumen in eine Vase einstellen,* lakaat bleunioù en ul lestr ; *die Bienen fliegen von Blume zu Blume,* ar gwenan a nij eus an eil bleuñvenn d'eben ; *von Blume zu Blume flattern,* nijellat diwar ur vleunienn war unan all ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen,* mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; **2.** [dre skeud.] *durch die Blume sprechen,* mont d'an dud a-dro, lakaat ludu da c'holeiñ e dan, skeiñ ludu da c'holeiñ e dan, ober gant komzoù distroet, mouskomz, na lavaret e oferenn war gan, ober gant damgomzoù, lavaret komzoù goloet, ober gant komzoù goloet (Gregor), lakaat e letern dindan e vantell, komz dre zic'harvaat ; *danke für die Blumen,* trugarez evit da c'hourc'hemennoù ken c'hwek hag a gas ac'hanon dreist ar begoù gwez, trugarez evit da veulbrezegenn ; **3.** *Blume der Gesellschaft,* ar bleuñv eus an dud g., tud eus ar re wellañ lies., tud eus an diuz lies., tud eus ar vegenn lies., tud eus ar gurunenn lies., tud eus an dibab lies., tud diouzh an dibab lies., tud dibab lies., tud a'r gwellañ lies., tud eus ar gwellañ lies, tud eus ar re wellañ lies., tud a'r c'haerañ lies., tud a'r blein lies.,tud a'r choaz lies., tud a'r boulc'h lies. ; **4.** [dre astenn.] *Blume des Weines,* frond ar gwin g. ; **5.** [loened] *Blume des Fuchses,* marblev al louarn ; *Hasenblume,* lost ar c'had g. ; **6.** *Blume des Pferdes,* bailh ar marc'h g.

Blumenampel b. (-,-n) : pod fleur a-ispilh g.

Blumenaue b. (-,-n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g.

Blumenauge n. (-s,-n) : broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b.

Blumenbank b. (-,-bänke) : karched fleur g.

Blumenbeet n. (-s,-e) : bleuñveg b., tachennadig bleunioù b., palejad g., karrezad bleunioù g., gwelead bokedoù g. ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig,* ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.

Blumenbinderin b. (-,-nen) : bokedourez b.

Blumenblatt n. (-s,-blätter) : delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b. ; *die Blumenblätter fallen ab,* emañ ar bleuñv o tispluñvan.

Blumenbüschel n. (-s,-) : **1.** blokad bleunioù g., torkad bleunioù g., boked g. ; **2.** toennad-vleuñv b., kuchennad-vleuñv b.

Blumencontainer g. (-s,-) karched fleur g.

Blumendeckblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-droadenn b., brakteenn b.

Blumenduft g. (-s,-düfte) : frond bleunioù g.

Blumenerde b. (-) : douar-teil g., rotel g.

Blumenesche b. (-,-n) : [louza.] gouezonn str., gouezonnenn b., onnenn-wenn b., onn-gwenn str.

Blumenfeld n. (-s,-er) : bleuñveg b.

Blumenflor g. (-s) : **1.** bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; **2.** [dre astenn.] kenaozadur bleunioù g.

Blumenfrau b. (-,-en) : marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b., bokederez b.

Blumengarten g. (-s,-gärten) : bleuñveg b., jardin g./b.

Blumengärtner g. (-s,-) : bleunier g., liorzher g.

blumengeschmückt ag. : bleuniek, bleuñvek, fleuriset, bleuniet, kinklet gant bleunioù.

Blumengewächs n. (-es,-e) : [louza.] boked g.

Blumengewinde n. (-s,-) : garlantez bleunioù str., garlantezenn b.

Blumenglas n. (-es,-gläser) : lestr bleunioù g.

Blumengöttin b. (-) : [mojenn.] Flora b., Kloris b.

Blumengriffel g. (-s,-) : [louza.] stilh g., stil g., speg g., dared g.

Blumenhändler g. (-s,-) : marc'hadour bleunioù g., marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleuñv g., bokeder g.

Blumenkasten g. (-s,-kästen) : karched fleur g.

Blumenkelch g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.

Blumenkohl g. (-s,-e) : kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñv str., kaol-brignennek str., brikoli str. ; *der Frost hat den ganzen Blumenkohl vernichtet,* lipet (riñset, distrujet holl-razh) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier.

Blumenkorb g. (-s,-körbe) : kestad-vleunioù b., kest vleunioù b.

Blumenkorso g. (-s,-s) : dibunadeg kirri kinklet gant bleunioù b.

Blumenkranz g. (-es,-kränze) : kurunennad vleunioù b., garlantez bleunioù str., kurunenn vleunioù b. ; *einen Blumenkranz flechten,* aozañ ur gurunenn vleunioù, plezhañ ur gurunenn.

Blumenkresse b. (-,-n) : [louza.] kabusin str.

Blumenkrone b. (-,-n) : **1.** [louza.] kurunenn b. ; **2.** [dre heñvel.] kurunenn vleunioù b., garlantez bleunioù str., garlantez b./str., garlantezenn b.

Blumenladen g. (-s,-läden) : stal vleunioù b., stal fleur b.

Blumenlese b. (-,-n) : **1.** kutuilhadenn ar bleunioù b. ; **2.** [dre heñvel.] dastumad g., teskad g., bleunioù lies.

blumenlos ag. : divleuñv.
Blumenmädchen n. (-s,-) : bokederez b., marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b.
Blumenmann g. (-s,-männer) : marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleuñv g., marc'hadour bleunioù g., bokeder g.
Blumenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had ar bleunioù g.
Blumenmonat g. (-s,-e) : **1.** miz Mae g. ; **2.** [istor] miz ar bleunioù g.
Blumenmuster n. (-s,-) : fleurenn b. ; *mit Blumenmuster,* gant fleurennoù, bleuniek, bokedek.
Blumenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant fleur str. ; *Blumenpflanzen überwintern, Blumenpflanzen durch den Winter bringen,* goañviñ bleunioù.
blumenreich ag. : **1.** leun a vleunioù, marellet-kaer ; **2.** [dre skeud.] kinklet-kaer ; *blumenreiche Sprache,* yezh kinklet-kaer b., yezh livus b.
Blumenschale b. (-,-n) : lestr bleunioù g.
Blumenschau b. (-,-en) : diskouezadeg vleunioù b.
Blumenschere b. (-,-n) : benerez b., gweltre b.
Blumensprache b. (-) : **1.** yezh ar bleunioù b. ; **2.** [dre skeud.] yezh kinklet-kaer b.
Blumenstand g. (-s,-stände) : **1.** [louza.] bleuniadur g. ; **2.** stal vleunioù b.
Blumenständer g. (-s,-) : lestr bleunioù g.
Blumenstängel g. (-s,-) : troadenn b., garenn b., korzenn b.
Blumenstaub g. (-s) : brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvsper g.
Blumenstiel g. (-s,-e) : [louza.] troadenn b., garenn b., korzenn b.
Blumenstock g. (-s,-stöcke) : **1.** bleunienn b., fleur str., fleurenn b. ; **2.** [dre astenn.] pod fleur g. ; **3.** harpell b., harper g.
Blumenstrauß g. (-es,-sträuße) : boked g., bokedad d., torkad bleuñv g.
Blumenstück n. (-s,-e) : taolenn bleunioù warni b., taolennad vleunioù b.
Blumenteppich g. (-s,-e) : pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g. ; *bunter Blumenteppich,* mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g.
Blumentopf g. (-s,-töpfe) : **1.** pod fleur g., pod-bleunioù g. ; **2.** [dre skeud.] *damit können wir keinen Blumentopf gewinnen,* n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud.
Blumentopfkrause b. (-,-n) : **/ Blumentopfmanschette** b. (-,-n) : kuzh-pod g.
blumenumkränzt ag. : kurunennet a vleunioù.
Blumenvase b. (-,-n) : lestr bleunioù g.
Blumenverzierung b. (-,-en) : fleurenn b.
Blumenwerk n. (-s,-e) : bleunioù graet lies., bleunioù faos lies.
Blumenwiese b. (-,-n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g., bleuñveg b.
Blumenzierrat g. (-s,-e) : [tisav.] fleurenn b.
Blumenzucht b. (-) : bleuñvc'hounidigezh b., liorzhouriezh b.
Blumenzüchter g. (-s,-) : liorzhour g., bleunier g.
Blumenzwiebel b. (-,-n) : ognon fleur str.
blümerant ag. : *mir wird blümerant,* me a zo mezv va fenn, emaon o vadañ, emaon o vurlutiñ, mezevelliñ a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ.
blumig ag. : **1.** bokedek, bokedet, bleuniek, bleuñvek, bleuniet, marellet-kaer ; *blumige Wiese,* prad marellet a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g. ; **2.** [dre skeud.] flammik, leun a orbidoù ; *blumige Redeweise,* doare kaozeal flammik, doare kaozeal leun a orbidoù g.
Blunze b. (-,-n) **/ Blunzen** b. (-,-) : [Bro-Aostria] gwadegenn b.
Bluse b. (-,-n) : korfenn b., hiviz b., hivizenn b., rochedenn b. ; *Kittelbluse,* saro g., flotantenn b.
Blust g./n. (-[e]s) : [Bro-Suis] **1.** bleuñv str. ; **2.** broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. ; **3.** bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b.
Blut n. (-s) : **1.** gwad g. ; *das Blut gerinnt,* pouloudenniñ a ra ar gwad, pouloudañ a ra ar gwad, kaoulediñ a ra ar gwad, chalkiñ a ra ar gwad, kalediñ a ra ar gwad, sonnañ a ra ar gwad ; *geronnenes Blut,* gwad pouloudet g., gwad kaledet g., gwad kaouledet g., gwad pouloudennet (Gregor) g., gwad sonnet g. ; *dunkelblaues Blut,* gwad bloñset g. ; *ein Tropfen Blut,* ul lomm gwad g. ; *Blut stillen,* herzel an diwad / herzel ouzh an diwadañ (Gregor), herzel ouzh ar gwad a strinkañ, stankañ ar gwad, stankañ ouzh ar gwad ; *Blut lassen,* **a)** koll gwad, gwadañ, bezañ e wad o redek, diwadañ gwad ; **b)** [mezeg.] bezañ toullet (tennet) gwad d'an-unan, bezañ gwadet (diwadet) ; *Blut spucken,* teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken,* dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; *das Blut pulst, das Blut pulsiert,* momediñ a ra ar gwad ; *jemandem Blut abnehmen,* kemer ur santilhon gwad digant u.b., sevel gwad diwar u.b., tennañ gwad digant u.b. ; *jemanden bis aufs Blut schlagen,* skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; *mit Blut überströmt, voller Blut,* leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad ; *eine Revolte im Blut ersticken,* beuziñ un emsavadeg er gwad ; *das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen,* obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase,* gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; [dre skeud. ha ster rik] *sein Blut vergießen,* skuilhañ e wad.
2. [dre skeud.] *das frischt mir das Blut auf,* distanañ a ra da'm gwad ; *(nur) ruhig Blut !* goustad(ik) ! habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! kae dezhi dre gaerig ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plaen ganti ! plarik ! ; *heißes Blut haben,*

bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ tomm e benn, bezañ trumm, bezañ ur penn tomm a zen, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ gwrez en an-unan, bezañ gwrez en e wad, bezañ brizh, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ rust an troc'h gant an-unan, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ intampius ; *das Blut strömte mir zum Herzen,* ne harzas ket va gwad ; *das Blut schoss ihr ins Gesicht,* mont a reas ruz, dont a reas ruz, dont a reas ruz he fenn, sevel a reas ar ruz d'he divjod ; *alles Blut wich aus ihrem Gesicht,* glazañ (drouklivañ, morlivañ) a reas, mont a reas he liv diouti ; *mein Blut gerät in Wallung, das Blut kocht mir in den Adern, mein Blut empört sich,* me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; *das Blut steigt ihm in den Kopf,* sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern,* gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *sich böses Blut machen,* ober gwad fall, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em dreboulin, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, en em ziaezañ, mont diaes e benn, ober e ziaezamant, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ gwasket e spered, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, anoaziñ, kemer merfeti, kemer safar, kemer glac'har, kemer anoaz, debriñ sonjoù, chaokat e ivinoù, ober tachoù, magañ e c'hlac'har, ober bil, ober biloù, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, turlutañ ; *jemanden bis aufs Blut quälen,* lakaat u.b. da bennsodiñ (da goll e benn, da vont e gouez), dismantrañ spered u.b. ; P. *Blut schwitzen, Blut und Wasser schwitzen,* c'hweziñ gwad, c'hweziñ dour ha gwad, c'hweziñ an dour hag ar gwad, diverañ ar c'hwezenn ruz diouzh an-unan, tapout tommoù ; *sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen,* dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad ; *Blut sehen,* fachañ ruz ; *kaltes Blut bewahren,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *kalten Blutes,* difrom, dispont, a-fetepañs / diwar yun / e dibrez (Gregor) ; *ein junges Blut,* un den yaouank-flamm g. ; *Blut vergießen,* skuilhañ gwad, skuilhañ ar gwad, lakaat ar gwad da redek, lakaat ar gwad da ruilhal ; *sein Blut für das Vaterland vergießen,* skuilhañ e wad evit e vro ; P. *Blut lecken,* kavout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

3. [tr-l] *Gut und Blut einsetzen, Gut und Blut opfern,* aberzhiñ e vuhez hag e holl vadoù, sec'h ha glas ; *von (aus) Fleisch und Blut sein,* bezañ graet gant kig hag eskern - bezañ kig hag eskern, fank ha bouilhenn penn-kil-ha-troad - bezañ kig ha gwad - bezañ kigus (Gregor) ; *ich bin nur aus Fleisch und Blut,* me a zo kig ha gwad evel ar re all, graet on gant kig hag eskern evel ar re all ; *er ist mein Fleisch und Blut,* engehentet em eus anezhañ, kig eus va c'hig eo ; *in Fleisch und Blut übergehen,* dont gant udb da vezañ ur boaz, dont da vezañ un eil natur / dont da vezañ natur d'an den (Gregor) ; *wie Milch und Blut aussehen,* bezañ livrin ha flour he dremm, bezañ ur gigenn vrav a blac'h ; *dies wird böses Blut verursachen,* ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur frouezhenn fall ; [istor, polit.] *Blut und Boden,* gwad ha douar.

4. [dre skeud.] *er hat blaues Blut in den Adern,* un den a wad uhel eo, un den silet e wad eo, uhelwad eo a lignez, gwad nobl a zo en e wazhied ; *reines Blut haben,* bezañ rik a ouenn, bezañ a ouenn vat, bezañ a rumm vat, bezañ gouennet-mat ; *die Bande des Blutes,* ar gerentiezh b., skoulmoù ar memes gwad lies. ; *es liegt ihm im Blut,* hennezh a zo bet krouet evel-se, a-vihanik emañ evel-se, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, a-ouenn eo dezhañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *sein Blut schreit nach Rache,* goulenn a ra dial evit ar gwall bet graet d'e goskor ; [kr-l] *das Blut verleugnet sich nicht,* el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - a ouenn da ouenn, war-lerc'h al laou ne vez ket c'hwen ; [dre heñvel.] *das Blut der Reben,* [ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Blutabnahme b. (-,-n) : savadenn wad b., kemerad gwad g.

Blutader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn b. [liester : gwazhiennoù, gwazhied, gwazhioù], gwazhenn b., gwazhienn-degas b.

Blutalkoholgehalt g. (-s) : alkoolelezh g., alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

Blutampfer g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-Itron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Blutandrang g. (-s) : [mezeg.] taol-gwad g., stoc'had gwad g., darwazh g., P. tanijenn b.

Blutapfelsine b. (-,-n) : [louza.] orañjez ruz str.

blutarm ag. : **1.** amwadek, diwad, anemek ; **2.** [dre skeud.] paour-razh (-du, -rann), paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, paour evel ur c'hi, o tuañ gant ar vizer, paour a'r paourañ, paour eus ar paourañ.
Blutarmut b. (-) : langis b., diwad g., anemiezh b., amwad g.
Blutauswurf g. (-s,-würfe) : skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g., kraostad gwadigellet g.
Blutbad n. (-s,-bäder) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigasenn b., karnaj g., gwall garnaj g., lazherezh g., gwad skuilhet a-liñvadoù ; *ein Blutbad anrichten,* lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadoù, en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.
Blutbahn b. (-) : amredad ar gwad g., amred ar gwad g.
Blutbank b. (-,-en) : bank gwad g.
Blutbann g. (-s) : [istor, gwir] barnerezh torfedel g.
Blutbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez koad kampech str.
blutbefleckt ag. / **blutbeschmiert** ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadigellet, gwadek-bev, en e wad, marellet a wad, mastaret gant gwad.
Blutbild n. (-s,-er) : [mezeg.] hemogramm g., delun gwad g.
blutbildend ag. : [mezeg.] hemoplastek, gwadus.
Blutbildung b. (-) : [mezeg.] hemoplastiezh b., gwadusaat g.
Blutblase b. (-,-n) : [mezeg.] c'hwezigenn leun a wad b., gloevenn leun a wad b., klogorenn leun a wad b.
Blutbrechen n. (-s) : dislonkadenn wad b.
Blutbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-ruz str.
Blutdruck g. (-s) : gwask ar gwad g., gwask talmerel g., P. pouez gwad g. ; *erhöhter Blutdruck,* gwask re uhel ar gwad g., uswask talmerel g. ; *niedriger Blutdruck,* gwask re izel ar gwad g., iswask talmerel g.
Blutdruckmesser g. (-s,-) : gwaskventer g.
blutdrucksenkend ag. : iswaskus ; *blutdrucksenkendes Mittel,* iswaskuzenn b.
blutdürstig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv., garv ; *er ist ebenso blutdürstig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.
Blüte b. (-,-n) : **1.** bleuñv str., bleuñvadeg b. ; *duftende Blüten,* bleuñv frondus str. ; *die Blüten des Heidekrauts,* kleierigoù ar brug lies. ; *welkende Blüten,* bleuñv gweñv str. ; *die Baüme stehen in voller Blüte,* emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñv, emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñvadeg, emañ ar gwez en o bog, goloet eo ar gwez a vleuñv ; *der Ginster steht in Blüte,* bleuñv a zo er balan, bleuñv a zo war ar balan, emañ ar balan e bleuñv ; *der Apfelbaum steht in Blüte,* emañ ar wezenn-avaloù en he bleuñv, emañ ar wezenn-avaloù e bleuñv ; *den Abfall der Blüten verursachen,* divleuniañ, divleuñviñ ; **2.** [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite g., finborte g., berzh mat g. ; *diese Schriften sind die Blüte der bretonischen Literatur,* bleuñv ar brezhoneg eo ar skridoù-se ; *in höchster Blüte,* en e gaerañ berzh, e barr e vrud, en e wir wellañ, e bog e vrud, e-kreiz e vrud, en e vog, e-kreiz e sked, oc'h ober berzh forzh pegement, oc'h ober berzh ken-ha-ken, oc'h ober berzh ken-ha-kenañ, oc'h ober berzh kenañ-kenañ, oc'h ober berzh mui-pegen-mui, en e uhelañ, e bleuñv e vrud ; **3.** bleuñv str., boked g., bokedad g., begenn b., dibab g., diuz g., gwir flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *die Blüte der Ritterschaft,* ar bleuñv eus marc'heien ar vro, marc'heien a flourdilizenn ar vro, an diuz eus (an dibab eus, gwellañ) marc'heien ar vro, boked marc'heien ar vro, gwir flourdiliz eus marc'heien ar vro str. ; *die Blüte der Jugend,* an diuz (an dibab) eus an dud yaouank, gwellañ tud yaouank ar vro, gwir flourdiliz eus tud yaouank ar vro str., tud yaouank a flourdilizenn ar yaouankiz lies., ar bleuñv a'r re yaouank str. ; **4.** *in der Jugendblüte,* e fleurenn e yaouankiz, e fleur e yaouankiz, yaouank-flamm ; *eine Frau in der Blüte ihrer Jahre,* ur vaouez en he bleuñv b., ur vaouez en he bleuñvenn b., ur vaouez en he boked b., ur vaouez e bog he c'hened b., ur vaouez en he gwellañ oad ; *in der Blüte des Alters, in der Blüte der Jahre, in der Blüte des Lebens,* e-kreiz e vent, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e yec'hed, en e vrud, e barr e vrud, e brud e oad, e-kreiz e ampartiz, en e oad flour / e barr e oad / e-kreiz an oad / yaouank-flour (Gregor), en e voked, en e vleuñv, en e amzer wellañ, en e wellañ oad, en e amzer gaerañ, e barr e nerzh, war ar barr, e kreñv e vrud, e kreñv e nerzh ; *in der Blüte der Jahre sterben,* bezañ diskaret en e vleuñv ; **5.** [mezeg., dre heñvel.] burbu str., burbuenn b., porbolenn b. ; **6.** bilhed-bank falset g.
Blutegel g. (-s,-) : [loen.] gwaderez b., gelaouenn b.
Blutegerling g. (-s,-e): [kabell-touseg] rozig ar c'hoadoù g.
Bluteiter g. (-s) : [mezeg.] linwad g., lin brein g.
bluten V.gw. (hat geblutet) : **1.** gwadañ, diwadañ, diwadañ gwad, teuler gwad, koll gwad ; *am Finger bluten,* bezañ e viz o (ti)wadañ, bezañ ar gwad o tiverañ eus e viz ; *aus der Nase bluten,* gwadañ dre ar fri, bezañ e fri o tiwadañ, bezañ e fri o wadañ, bezañ o wadañ dre ar fri, teuler gwad dre ar fri, bezañ gwad o redek eus e fri ; *er blutete heftig, er blutete stark,* P. *er blutete wie ein Schwein,* dont a rae ar gwad a vervadennoù eus e c'houli, redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn, skuilhañ a rae e wad a-boullad (a-boulladoù), skuilhañ a rae puilh e wad, diruilhal a rae ar gwad diwar e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a vouilhoù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez ; **2.** [dre skeud.] *das Herz blutet mir, die Seele blutet mir,* frailhet eo va c'halon, rannet eo va c'halon, daouhanteret eo va c'halon

gant an nec'hañs, difelpet eo va c'halon, mantrañ a ra va c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo evidon ; **3.** *die Rebe blutet,* berañ a ra ar sabr diouzh ar winienn ; **4.** P. *er soll mir dafür bluten,* m'en talvezo dezhañ, e lêr a baeo, an distro am bo, tomm e vo d'e lêr, hennezh en devo war e groc'hen, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, me a lardo e billig dezhañ, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, nebaon ! hennezh a bako ganin-me.

Bluten n. (-s) : [mezeg.] diwadañ g.

Blütenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b., delioù str. ; *die Blütenblätter fallen ab,* emañ ar bleuñv o tispluñvan.

Blütendecke b. (-,-n) : [louza.] yalc'h vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g.

Blütenhonig g. (-s) : mel g., sun-bleuñv g., nektar g.

Blütenhülle b. (-,-n) : [louza.] yalc'h vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g.

Blütenkelch g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.

Blütenknospe b. (-,-n) : [louza.] broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b.

Blütenkrone b. (-,-n) : [louza.] kurunenn b.

Blütenschlauch g. (-s,-schläuche) : [louza.] korzenn bollen b.

Blütenstand g. (-s) : [louza.] bleuñv str., bleuñvlec'hiadur g., lec'hiadur ar bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvadeg b., bleuñvvlokad g. ; *ähriger Blütenstand,* tañvouezennad b. ; *die Blütenstände gehen in Samen über,* krouiñ a ra greun er bleuñv, emañ ar bleuñv o vont e(n) had, emañ ar bleuñv o c'hreuniañ ; *die Blütenstände der Zwiebeln,* pennoù had an ognon lies.

Blütenstängel g. (-s,-) : [louza.] garenn b., korzenn b.

Blütenstaub g. (-s) : [louza.] brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvsper g.

Blütenstempel g. (-s,-) : [louza.] speg g., dared g.

Blutentnahme b. (-,-n) : savadenn wad b., kemerad gwad g.

blütentragend ag. : [louza.] bleuniaouek.

Blutentziehung b. (-,-en) : diwadadenn b., tenn-gwad g., toull-gwad g., gwadad g.

blütenweiß ag. : gwenn evel ul lilienn.

Blütenzweig g. (-s,-e) : skoultrig e bleuñv g.

Bluter g. (-s,-) : [mezeg.] hemofil g.

Bluterguss g. (-s,-ergüsse) : **1.** persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b., mortekinadur g. ; *mit Blussergüssen übersät,* persdu, bronduet, bloñset, meüret e gorf ; **2.** diver gwad g., skuilh gwad g., diwad g., bouilh gwad g., fennad gwad g.

Bluterkrankheit b. (-) : [mezeg.] hemofiliezh b. ; *die Bluterkrankheit wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer,* treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed.

Bluterzeugung b. (-) : [mezeg.] gwadusaat g.

Blütezeit b. (-,-en) : **1.** bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b. ; **2.** [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite g., finborte g., uhelañ g., berzh mat g. ; *die Blütezeit des Lebens,* an oad kaer g., an oad flour g., barr an oad g., barr an nerzh g.

Blutfaden g. (-s,-fäden) : *dünner Blutfaden,* strilh gwad g., strilhenn wad b., neudenn wad b., filenn wad b., rizenn wad b.

blutfarbig ag. : ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, kenliv gant ar gwad, gwadek ; *dieser Wagen ist blutfarbig,* ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad, ar c'harr-mañ a zoug liv ar gwad.

Blutfarbstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] hemoglobin g.

Blutfink g. (-s,-e) : [loen.] beuf g., beufig g., kiperuz g., beran g., P. baron g.

Blutfleck g. (-s,-e) : tarch gwad g., tarchadenn wad b., saotr gwad g., saotradenn wad b., stlabez gwad g.

Blutfluss g. (-es) : [mezeg.] flus gwad g., koll-gwad g., diwad g., gwadliñv g.

Blutflüssigkeit b. (-,-en) : [mezeg.] plasma ar gwad g.

blutflussstillend ag. : [mezeg.] … gwadkaeañ, gwadkaeüs, gwadkaeer.

Blutgefäß n. (-es,-e) : [korf.] gwazhienn b. [*liester* gwazhied, gwazhioù].

Blutgefäßsystem n. (-s,-e) : [korf.] gwazhiadurezh b., benvegad kas ar gwad g.

Blutgemeinschaft b. (-,-en) : [nazi.] kumuniezh a wad b., kenwadelezh b.

Blutgericht n. (-s,-e) : [istor, gwir] barnerezh torfedel g.

Blutgerinnsel n. (-s,-) : kaouled gwad str., pouloud gwad str.

Blutgerinnung b. (-) : kaouledadur ar gwad g., kaoulidigezh b.

blutgerinnungshemmend ag. : [mezeg.] … enepkaoulediñ, enepkaouleder ; *blutgerinnungshemmendes Mittel,* louzoù a-enep kaouledadur ar gwad g., louzoù enepkaoulediñ g., enepkaouleder g.

Blutgerüst n. (-es,-e) : [gwir] chafod g., dibennerez b., gwilhotin b.

Blutgeschwür n. (-s,-e) : gor g., gorad g., goradenn b., gouli-bev g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; *das Blutgeschwür ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.

blutgetränkt ag. : gwadet, gwadek, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, intret a wad, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, en e wad.

Blutgier b. (-) : fervder g., fervded b., krizder g., krizded b., feroni b.

blutgierig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv ; *er ist ebenso blutgierig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.

Blutgruppe b. (-,-n) : rumm-gwad g., rizh gwad g. ; *Kompatibilität der Blutgruppen,* kempadusted ar gwad b., gwadkempadusted b.
Blutgruppenbestimmung b. (-,-en) : [mezeg.] didermenadur ar rumm-gwad g., rizhañ gwadel g.
Bluthänfling g. (-s,-e) : [loen.] lineg-ruz g., lineg g., linaer g., milhoc'h g., sidan g., linegez b.
Blutharnen n. (-s) : [mezeg.] hematuriezh g.
Bluthochdruck g. (-s) : uswask talmerel g.
Bluthochzeit b. (-) : [istor] nozvezh sant Bertele (sant Bertelame) b. [*lazhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertele e fin miz Eost 1572*].
Bluthund g. (-s,-e) : **1.** [loen.] ki-hemolc'h g., gwadgi g. [*liester* gwadgon] ; **2.** [dre skeud.] gwader g., penn-chatal gwadsec'hidik g., kozh loen gwadsec'hidik g., pezh fall a zen gwadsec'hidik g., loen brein gwadsec'hidik g., loen vil gwadsec'hidik g., loen fall gwadsec'hidik g., bosenn a zen gwadsec'hidik b., lec'hidenn a zen gwadsec'hidik b., paotr gagn gwadsec'hidik g., kiger g., lazher tud g.
Bluthusten n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.
blutig ag. : **1.** gwadek, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadet, gwad a-labez tout, gwadigellet, gwadigellek ; *blutige Hände,* daouarn leun-wad lies., daouarn gwadet lies., daouarn roget lies. ; *blutiges Gesicht,* dremm leun-wad b., dremm gwad-holl b., penn dourwad tout g. ; *blutiger Kampf,* stourm ruz g., emgann gwadek g. ; *blutiges Fleisch,* kig fresk-bev g., kig kriz-bev g. ; *blutige Absonderung,* dourwad g. ; *jemanden blutig schlagen,* skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *es wird blutiger Ernst,* stardañ a ra an traoù, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, rustaat a ra an traoù, bec'h a zo da gaout, bec'h a vo a-benn nebeut, ur gwall abadenn a zo da gaout, pebr a zo e-barzh ar soubenn, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, start e vo an abadenn ; **3.** nevez-holl ; *blutiger Anfänger,* neveziad g., unan glas e vegel g., glazard g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g. ; *er ist noch ein blutiger Anfänger,* nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vragoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boulc'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ.
Blutigel g. (-s,-) : [loen.] gwaderez b., gelaouenn b.
Blut-Johanniskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gwenterc'henn b.
blutjung ag. : yaouank-flamm, yaouank-flour, forzh yaouank.
Blutklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str.
Blutklümpchen n. (-s,-) / **Blutklumpen** g. (-s,-) : [mezeg.] kaouled gwad str., kaouledenn wad b., pouloud gwad str., pouloudenn wad b., kaledenn wad b., tamm gwad kaledet g. ; *ein Blutklümpchen,* ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b.
Blutkonserve b. (-,-n) : [mezeg., treuzskuilhad gwad] sac'h gwad g., sac'had gwad g.
Blutkörperchen n. (-s,-) : globulenn b., korfigenn b., kellig b. ; *weißes Blutkörperchen,* globulenn wenn b., korfigenn wenn b., kellig wenn b. ; *rotes Blutkörperchen,* globulenn ruz b., korfigenn ruz b., kellig ruz b., hematienn b. [*liester* hemati str.].
Blutkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *kleines Blutkraut,* pemparnel-bras g., primpinella g.
Blutkreislauf g. (-s) : amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; *den Blutkreislauf stimulieren,* lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.
Blutkruste b. (-,-n) : trouskenn b., trousk g., trouskennad b. ; *die Blutkruste löst sich von der Wunde ab,* didrouskennañ a ra ar gouli.
Blutkuchen g. (-s,-) : kaouled gwad str., pouloud gwad str.
Blutlache b. (-,-n) : poullad gwad g., poull gwad g. ; *er lag in einer Blutlache,* gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad).
blutleer ag. : diwad, marvlivet.
blutlos ag. : diwad.
Blutmangel g. (-s) : [mezeg.] diwad g., anemiezh b., amwad g.
Blutnummerierung b. (-) : niveradur ar c'helligoù gwad g.
Blutopfer n. (-s,-) : **1.** lazhroad g., lidlazhadenn b., aberzh gwadek g. ; **2.** lidlazhed [*liester* lidlazhidi] g. ; **3.** [dre astenn.] aberzhed [*liester* aberzhidi] g.
Blutorange b. (-,-n) : [louza.] orañjez ruz str.
Blutpfropf g. (-s,-e) : [mezeg.] trombuz g.
Blutplasma n. (-s) : plasma ar gwad g.
Blutplättchen n. (-s,-) : pladan g., trombokit str.
Blutprobe b. (-,-n) : [mezeg.] **1.** elfennerezh gwad g. ; **2.** savadenn wad b., kemerad gwad g.
Blutrache b. (-) : vendetta g., dial gwadek g., veñjañs wadek b.
Blutrausch g. (-es,-räusche) : gwallambren wadsec'hidik b., gwallalter gwadsec'hidik g., barr follentez gwadsec'hidik g., kaouad follez gwadsec'hidik b.
blutrot ag. : **1.** ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, gwadek ; *dieser Wagen ist blutrot,* ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad ; **2.** gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; **3.** [dre skeud.] *er wird blutrot,* dont a ra ruz-glaou (ruz-grenn) e benn.
blutrünstig ag. : **1.** gwadek, gwadet, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; *blutrünstiger Film,* euzhfilm g., film spont g. ; **2.** [dre astenn.] sec'hed gwad dezhañ, kriz-groñs, gwadsec'hidik, ferv, digernez ; *er ist ebenso blutrünstig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad ha pep seurt torfedoù euzhus.
Blutsauerampfer g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-ltron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Blutsauger g. (-s,-) : **1.** [loen.] gwadsuner g., suner-gwad g. ; **a)** gwaderez b., gelaouenn b. ; **b)** suner-gwad g., vampir g. ; **2.** [dre skeud.] diwader g., suner g., suner arc'hant g., ever gwad g., naoneger g., buhezsuner g.
Blutsaugerei b. (-) : [dre skeud.] sunañ gwad g., sunerezh gwad g., gwadsunerezh g.
Blutsband n. (-s,-e) : *Blutsbande,* skoulmoù ar gwad lies., kenliammoù ar gwad lies., ereoù ar gwad lies.
Blutsbruder g. (-s,-brüder) : breur dre wad kenvesket g., breur a wad g.
Blutsbrüderschaft b. (-,-en) : emglev dre wad kenvesket g.
Blutschande b. (-) : gwadserc'h g., gadaliezh etre kar ha karez b., gwadorged g., karembaradur g.
blutschänderisch ag. : gwadserc'hek, gwadorgedus, ... gwadorged, ... gwadserc'h.
Blutschuld b. (-,-en) : [gwir] torfed a zellez ar marv g., muntr g., denlazh g., lazh g., lazhadenn b.
Blutschwamm g. (-s,-schwämme) : [mezeg.] hemangiom g., frezenn b.
Blutschweiß g. (-es) : c'hwezenn ruz b., c'hwezenn a wad b.
Blutsenkung b. (-) : [mezeg.] **1.** gouzedadur ar gwad g., gouzediñ ar gwad g. ; **2.** gwiriadur tizh gouzediñ ar gwad g.
Blutserum n. (-s) : gwadveiz g., dourwad g.
Blutsfreund g. (-s,-e) : [kozh] **1.** kar kenwad g. ; **2.** breur dre wad kenvesket g., breur a wad g. ; **3.** kenvroad g., paotr va bro g., broad g. [*liester* broidi, broiz], bro g. [*liester* broiz, broeziz].
Blutspeien n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.
Blutspende b. (-,-n) : **1.** road gwad g. ; **2.** reiñ gwad g.
Blutspenden n. (-s) : reiñ gwad g.
Blutspender g. (-s,-) : roer gwad g.
Blutspucken n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.
Blutspur b. (-,-en) : aridennad wad b., tresoù gwad lies.
Blutstein g. (-s,-e) : [mengleuz.] maen-gwad g., hematit ruz g.
blutstillend ag. : [mezeg.] … gwadkaeañ, gwadkaeüs, gwadkaeer ; *blutstillendes Mittel,* gwadkaeer g.
Blutstillerin b. (-,-nen) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Blutstrahl g. (-s,-en) : strink gwad g., strinkad gwad g., strinkadenn wad b., flistr gwad g., flistrad gwad g., flistradenn wad b. ; *ein mächtiger Blutstrahl,* ur pezh flistradenn wad g.
Blutstrieme b. (-,-n) : [mezeg.] persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.
Blutstropfen g. (-s,-) : takenn wad b.
Blutströpfchen n. (-s,-) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Blutstuhl g. (-s) : fank gwadigellek g., kaoc'h gwadigellek g., failhañs gwadigellek g.
Blutsturz g. (-es,-stürze) : gwadliñv a vervadennoù g., diwaderezh a-boullad (a-boulladoù) g., koll-gwad spontus g., taol gwad g.
blutsverwandt ag. : kenwad, kompez.
Blutsverwandte(r) ag.k. g./b. : kar kenwad g., kar kompez g. ; *Heirat zwischen Blutsverwandten,* dimeziñ etre kerent kenwad g., dimeziñ kenwadel g. ; *wir sind Blutsverwandte,* kenwad omp, kenwad eo ganin.
Blutsverwandtschaft b. (-,-en) : kenwadelezh b.
blutt ag. : [Bro-Suis] noazh.
Bluttat b. (-,-en) : muntr g., denlazh g.
blütteln V.gw. (hat geblüttelt) : [Bro-Suis] mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.
Bluttaufe b. (-,-n) : [lu, dre skeud.] kentañ kemer-perzh en un emgann g., badeziant ar gwad b.
Bluttransfusion b. (-,-en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhad gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g.
bluttriefend ag. / **blutüberströmt** ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, en e wad.
Blutübertragung b. (-,-en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhad gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g.
Blutung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] gwadliñv g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., flus-gwad g., diwad g. ; *innere Blutung,* gwadliñv diabarzh g., taol-gwad g. ; **2.** amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.
blutunterlaufen ag. : strinkelloù gwad bloñset ennañ, bloñset, bronduet, meüret ; *sein Körper weist blutunterlaufene Flecke auf,* gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, persduadurioù a zo war e gorf, bronduadurioù a zo war e gorf, bloñsoù a zo war e gorf.
Blutunterlaufung b. (-,-en) : [mezeg.] persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.
Blutuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] elfennerezh gwad g.
Blutvergießen n. (-s) : skuilh gwad g., skuilherezh gwad g., red gwad g. / skuilhadeg wad b. (Gregor) ; *ohne Blutvergießen,* hep gwad skuilhet, hep skuilhañ an disterañ takenn wad, hep bezañ skuilhet gwad den.
Blutvergießer g. (-s,-) : skuilher gwad g.
Blutvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadlestegezh b., septikemiezh b.
Blutverlust g. (-es,-e) : gwadliñv g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., diwad g.
blutverschmiert ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, intret a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, marellet a wad.
blutverträglich ag. : [mezeg.] gwadkempadus.
Blutverträglichkeit b. (-) : gwadkempadusted b., kempadusted ar gwad b.
Blutwäsche b. (-,-n) : [mezeg.] hemodializ g.
Blutwasser n. (-s) : gwadveiz g., dourwad g.
Blutweiderich g. (-s,-e) : [louza.] haligez str.
blutwenig ag. : [dre skeud.] gwall nebeut, izel spontus o niver.

Blutwurst b. (-,-würste) : gwadegenn b., glazien g., braoued g. ; *frische Blutwürste,* freskad g.
Blutwurstbrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod gwad g., yod gwadegennoù g.
Blutwurz b. (-,-en) : [louza.] seizhdelienn b.
blutzellbildend ag. : hemoplastek, gwadus.
Blutzeuge g. (-n,-n) : [relij.] merzher g.
Blutzirkulation b. (-) : emred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren,* lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.
Blutzoll g. (-s,-zölle) : aberzh gwad g., aberzh buhezioù g., dle paeet d'an Ankou g.
Blutzucker g. (-s) : glukoz ar gwad g.
Blutzuckerspiegel g. (-s,-) : glukozwadvec'h g., gwadvec'h glukoz g. ; *Höhe des Blutzuckerspiegels,* bec'h ar glukoz er gwad g.
Blutzufuhr b. (-,-en) : eroueriadur g.
BLZ b. (-) : [*berradur evit* **Bankleitzahl**] kod bank g., boneg vank b., daveennoù an ti-bank lies.
BMI g. (-) [*berradur evit* **Body-Mass-Index**] : FTK g., feuriader tolz korf g.
b-Moll n. (-) : [sonerezh] si leiañ g., si minor g.
BND g. (-s) : [*berradur evit* **Bundesnachrichtendienst**] servij titouriñ ar c'hevread g., servij spierezh ar c'hevread alaman g.
BNE n. (-s) : [*berradur evit* **Bruttonationaleinkommen**] produadur broadel gros g., PBG g., produadur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.
Bö b. (-,-en) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., korvent g., korventenn b., tarzh-avel g. ; *in Böen auffrischende Winde,* avel hag a c'hwezh a gaouadoù kreñv g., avel hag a c'hwezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù lies. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *wir sind in eine Sturmbö geraten,* paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.
Boa b. (-,-s) : boa g., naer-ejen b. ; *Boa constrictor,* boa moustrer g.
Bob g. (-s,-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobbahn b. (-,-en) : [sport] roudenn vobsleigh b.
Bobfahren n. (-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobfahrer g. (-s,-) : [sport] blenier bobsleigh g., bober g.
Bobsleigh g. (-s,-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bobsport g. (-s) : [sport] bobsleigh g., bob g.
Bocage-Landschaft b. (-,-en) : garzhaoueg b.
Boccia n./b. (-,-s) : c'hoari-bouloù g., petank italian g.
Boche g. (-,-s) : [gwashaus] Boch g. [*liester* Boched].
Bock[1] g. (-s, Böcke) : **1.** [loen.] bouc'h g. ; *Steinbock,* kragvouc'h g. ; **2.** maout g., hourz g., tourz g., maout-tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g. ; *wie ein Bock kämpfen,* maoutañ, tourtañ, terchal ; **3.** [kr-l] *den Bock zum Gärtner machen,* bazañ an hoc'h, lakaat ar baz war an hoc'h, lakaat ar bleiz gant e zeñved ; **4.** [dre skeud.] P. *alter, geiler Bock,* kozh straker g., troñs lostenn g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., flemmer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g. ; *sturrer Bock,* penneg g., klopenneg g., penn touilh g., penndolog g., tourc'h-dall g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn tev g., tarin a baotr g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein sturrer Bock,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek ; *steifer Bock,* amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., kozh palastr g., Yann seitek g., bouc'h e revr g., den kropet g., Yann banezenn g., Yann ar peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g. ; **5.** [tr-l] *einen Bock aufsetzen,* ober e benn kalet (e benn fall), c'hoari e benn fall, kilverziñ ; **6.** *einen Bock schießen,* **a)** ober toutig-penn, ober (c'hoari) patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ ; **b)** [beiadur, fallvarch] skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, fallvarchiñ, ober ur bourd, mont hebiou, mont botoù-koad hag all e-barzh, lazhañ ar c'hi e-lec'h ar c'had, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **7.** *weinen, als ob einen der Bock stieße,* gouelañ a-dourtadoù, gouelañ a-stroñsadoù, gouelañ a-reuziadoù, leñvañ a-frapadoù ; **8.** *hol mich der Bock !* d'an diaoul da'm lonkañ ! daonet 'vin ! daonet e vo mil va ereoù ! daonet 'vo va ene (chipot-holen va mamm-gozh, chipot-holen va c'hazh, kroc'hen va c'hazh, kroc'hen va ene, kroc'hen kurunoù va ene) ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! kern va buoc'h ! ; **9.** *den Bock umstoßen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; **10.** [dre heñvel.] skaon g./b., brich b. ; *Kutscherbock,* brich ar paotr-karr b., bank ar paotr-karr g. ; **11.** [sport] marc'h-koad g. ; *Bock springen,* **a)** lammat war ar marc'h-koad ; **b)** c'hoari fion, c'hoari anfion, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout, ober patati ; **c)** [a-wechoù] ober toutig-penn, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ ; **12.** eskemmer g. ; **13.** [tekn.] tint g., marc'h-koad g., gavr b., marc'h-karr g., treustel b. ; *Fassbock,* tint barrikenn g. ; **14.** [louza.] taolaj str. ; **15.** [sonerezh] binioù-ilin g. ; *mundgeblasener Bock,* binioù-kozh g., binioù-bihan g. ; **16.** [dre skeul.] P. *ich habe keinen Bock, in die Schule zu gehen,* diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emaon da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol ;

er hatte keinen Bock, in die Schule zu gehen, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *ich habe keinen Bock darauf,* n'em eus tamm c'hoant d'en ober ; *ich habe Bock auf ein Bier,* c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier.

Bock[2] n. (-s) : bier uhelvervet g.

bockbeinig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, kamm e spered, disuj, rekin a spered.

Bockbier n. (-s,-e) : bier uhelvervet g.

Böckchen n. (-s,-) : [loen.] bouc'hig g., menn g.

bocken V.gw. (hat gebockt) : **1.** fringal, tripal ; **2.** aheurtiñ; **3.** mouzhañ, frinkal, rebarbiñ, rebekat, ourzal.

Böcker g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

bockig ag. : pennek, aheurtet, kilpennek, moulbennek, tev e voned, kamm e spered, ginet, penn-treuz, rekin a spered ; *er ist bockig,* hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, ur spered rekin eo, hennezh a zo ur spered kamm, unan treuz eo hennezh, un abeger eo, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a zo un arzaeler.

Bockkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., gwrac'h b.

Bockkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr b., gavr-houarn b., porchet diskargañ g.

Bocklamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] bouc'hig g., menn g.

Böcklein n. (-s,-) : **1.** [loen.] bouc'hig g., menn g. ; **2.** [louza.] taolaj str.

Bockleiter b. (-,-n) : divskeul b.

Bockmist g. (-es) : garzajoù lies., konirioù lies., diotiezh b., sotonioù lies., diotajoù lies., tarielloù lies., jaodreoù lies., amiodajoù lies. ; *Bockmist bauen,* ober garzajoù, ober konirioù, alkaniñ, dekoniñ, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan.

Bockmühle b. (-,-n) : milin avel b.

Bockpfeife b. (-,-n) : binioù-bras g. [*liester* biniawoù-bras]

Bocksauge n. (-s,-n) : [louza.] maendarzh lagad-bouc'h g.

Bocksbart g. (-s,-bärte) : **1.** [louza.] sarsifi str., sarsifienn b. ; **2.** [louza.] bouchig gavr g. ; **3.** [dre heñvel., barv] bouchig g.

Bocksbeere b. (-,-n) : [louza.] kastrilhez du str.

Bocksbeutel g. (-s,-) : **1.** [loen.] yalc'hoù bouc'h lies. ; **2.** [dre heñvel.] boutailh yalc'hheñvel b. ; **3.** gwin Frankonia g.

Bocksdorn g. (-s,-en) : [louza.] goji str.

Bocksfuß g. (-es,-füße) : troad skalfek g., troad diaoul g.

Bockshorn n. (-s,-hörner) : **1.** [loen.] korn bouc'h g. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden ins Bockshorn jagen,* lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b. ; *sich von jemandem ins Bockshorn jagen lassen,* foerañ dirak u.b. ; *du wirst ihn wohl nicht ins Bockshorn jagen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit.

Bockspringen n. (-s) : **1.** patati g., lamm-maout g. ; *Bockspringen spielen, Bockspringen machen,* c'hoari fion, c'hoari anfion, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout ; **2.** [sport] lammat war ar marc'h-koad g.

Bocksprung g. (-s,-sprünge) : **1.** lamm-gavr g., fringadenn b., tripadenn b. ; *Bocksprünge,* fringerezh g. ; *Bocksprünge machen,* gavrlammat, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ, friantañ ; *sie machte Bocksprünge,* lammat a rae evel un heizez ; **2.** patati g., lamm-maout g. ; **3.** [sport] lamm war ar marc'h-koad g.

Bockstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.

Bockwurst b. (-,-würste) : silzig [*da vezañ adtommet en dour*] str.

Bockwurz b. (-,-en) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bodden g. (-s,-) : bae g., ouf g., pleg-mor g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.

Boden g. (-s, Böden) : **1.** douar g., tachenn b. ; *unebener Boden,* lec'h diblaen g., tachenn digompez g. ; *ein ergiebiger Boden,* douar druz (strujus, mat, stu, pinvidik) g. ; *karger Boden,* douar krin g., krinenn b., douar tagn g., douar gay g., douar treut g., douar distruj g., douar dizampled g., gagn b., douar da blantañ chas g. ; *saurer Boden,* douar trenk g. ; *nasser Boden,* douar gleb g., douar dous g. ; *tiefgründiger Boden,* douar hag a zo kondon ennañ g., douar hag en deus kondon g. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr, douar skars) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *dieser Boden bleibt feucht,* an douar-mañ a zalc'h e zouster ; *der Pflug reißt den Boden auf,* an arar a rog an douar ; *den Boden urbar machen,* digeriñ (terriñ) douar, difraostañ ur pezh douar / digeriñ douar kozh (Gregor) ; *den Boden ebnen,* kompezañ (plaenaat) an dachenn ; *gestampfter Boden,* douar palumet g. ; *schwerer Boden,* douar pounner g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g. ; *sandiger Boden,* douar sabronek g. ; *den Boden bebauen,* labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar ; *den Boden schlampig bearbeiten,* pismigañ douar.

2. [tr-l] douar g., leur b., sont g., plant g., tachenn b., lañs g., hent g. ; *fester Boden,* kaled g. ; *auf ebenem Boden,* a-rez an douar, war an douar, en adraoñ ; *auf dem bloßen Boden schlafen, auf hartem Boden schlafen, auf dem blanken Boden schlafen,* kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *jemanden zu Boden werfen, jemanden zu Boden strecken, jemanden zu Boden schlagen,* diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; *jemanden zu Boden schleudern,* leurennañ u.b. evel ur c'hwist ; *zu Boden gestreckt werden, zu Boden gehen,* lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ d'an douar, ruilhal war an douar, [gouren e Breizh] bezañ kaset da zebriñ brenn ; *am Boden bleiben,* chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *zu Boden drücken,* flastrañ ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *zu Boden blicken,* sellet ouzh traoñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da gaout) bro ar saout ; *auf den Boden legen,* leuriañ, lakaat war al leur ; *eine Decke auf dem Boden breiten,* astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur, ledañ ur pallenn war blad al leur ; *auf den Boden fallen,* kouezhañ war al leur ; *zu Boden fallen,* kouezhañ war al leur, kouezhañ war an douar, mont d'an douar, douarañ, tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm, mont ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, tapout un dorosennad ; *festen Boden unter den Füßen haben,* **a)** bezañ war ar c'haled. **b)** [dre skeud.] bezañ start war e sichenn, bezañ start war e dachoù, bezañ aes war e dachoù, bezañ plom war e dachoù, bezañ start war e elloù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *den Boden unter den Füßen verlieren,* koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, bezañ en dour-koll, mont en dour-koll ; *an Boden verlieren,* koll tachenn, koll lañs ; *an Boden gewinnen,* gounit tachenn, luskañ war-raok ; *jemandem Boden abgewinnen,* gounit tachenn (lañs, hent) war u.b. ; *auf guten Boden fallen,* kouezhañ en douar mat ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen,* klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e blegenn da vezañ gwall arvarus ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren,* distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben,* chom krog start en e zouar ; *etwas aus dem Boden stampfen,* krouiñ udb eus (gant) netra (Gregor), ober udb gant netra, krouiñ udb diwar netra ; *aus dem Boden schießen,* trummgreskiñ ; *aus dem Boden schießende Stadt,* trummgêr b. ; *dem Erdboden gleichmachen,* diskar (udb) rez an douar / lakaat (udb) e rez an douar / lakaat da get / lakaat da netra (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, dismantrañ a-grenn, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, peurzistrujañ, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, goullonderiñ ; [dre skeud.] *den Boden vorbereiten,* ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h ; *am Boden zerstört,* gwall vantret ; *sie war am Boden zerstört,* chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet-naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, ur vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het e oa gant ar glac'har, malet e oa he c'halon gant ar gloaz, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren.

3. *Grund und Boden,* douaroù lies., madoù lies. ; [dre skeud.] *in Grund und Boden verdorben,* gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek mel e eskern, brein betek an du.

4. [dre astenn.] sol g., strad g., goueled g., foñs g., revr g., tal g., deun g., font g. ; *der Boden des Meeres,* sol (strad, goueled, foñs, deun) ar mor g. ; *der Boden des Topfes,* foñs ar pod (ar gaoter, ar gastelodenn) g., goueled ar pod g. / strad ar pod g. (Gregor), deun ar pod g., font ar pod g. ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen,* ur gramenn a zo e foñs ar volenn kafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe ; *der Boden des Fasses,* tal ar varrikenn g., deun ar varrikenn g., strad ar varrikenn g. (Gregor) ; *der Boden des Brunnens,* foñs (lost) ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor) ; *der Boden der Hose,* foñs ar bragoù g., ar fokenn b. ; *ein Koffer mit doppeltem Boden,* ur valizenn (gant) daou foñs b. ; *den Boden ausschlagen,* didalañ, difontañ, distradañ, disoliañ, direvrañ, dizeunañ ; *mit einem Boden versehen,* foñsañ, revriñ, stradañ, deunañ, talañ.

5. *Dachboden,* sanailh b., solier b., grignol b., kalatrez b., greunier g., stlank g., kambr b., krec'h an ti g., nec'h g., penn nec'h an ti g.; *Erdboden,* rez an douar g., adraoñ g. ; *auf demselben Boden wohnen,* bezañ o chom er memes solier (er memes estaj).

6. *den italienischen Boden betreten,* erruout war tachenn Bro-Italia, erruout war douar Bro-Italia.

7. [dre skeud.] *auf dem Boden der Verfassung,* diouzh al lezenn-diazez, hervez ar vonreizh, war ziaz ar Vonreizh ; *auf dem Boden der Erfahrung,* dre (diwar) skiant-prenañ, diwar chem, diwar chemet.

Bodenabschwemmung b. (-,-en) : krignañchadur g., dirañvadur g.

Bodenabstand g. (-s,-stände) : **1.** [nij.] uhelder nijal e-keñver gorre an Douar g. ; **2.** [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.
Bodenanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest evit prenañ douar g., amprestadenn evit prenañ douar b.
Bodenbearbeitung b. (-) : gounid-douar g., aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g.
Bodenbearbeitungsgerät n. (-s,-e) : benveg gounid-douar g., benveg labour-douar g.
Bodenbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad-leur g.
Bodenbeschaffenheit b. (-) : **1.** [labour-douar] seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b. ; **2.** stad an dachenn b., doare an dachenn g. ; **3.** torosennadur g.
Bodenbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh douaroù b., perc'hennañ douaroù g.
Bodenbestellung b. (-) : [labour-douar] hadañ g., haderezh g., here g., mare ar gounidoù g.
Bodenbildung b. (-) : furmadur an dachenn g., stummadur an dachen g.
Boden-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell douar da zouar b.
Bodendecker g. (-s,-) : [louza.] plant pallennañ str., plant stlej str., plant red str.
Bodendienst g. (-es,-e) : [nij.] servij a-zouar g.
Bodeneffekt g. (-s,-e) : [tekn., fizik] gwered gorre g., gwered rezañ g.
Bodenerhebung b. (-,-en) : **1.** uhel g., uhelenn b., uheladenn b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., savenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies. ; **2.** uheladur g.
Bodenerosion b. (-,-en) : krignerezh an douareier g.
Bodenertrag g. (-s,-erträge) : [labour-douar] askor an douar g., askorad an douar g.
Bodenerzeugnisse lies. : danvezioù gounezet [gant al labour-douar] diwar an douaroù lies.
Bodenfenster n. (-s,-) : [tisav.] lukan b., lomber g.
Bodenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-sol g.
Bodenfläche b. (-,-n) : taolead g., tachennad b., gorread g.
Bodenfliese b. (-,-n) : [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b.
Bodenfreiheit b. (-) : [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.
Bodenfrost g. (-es,-fröste) : rev leur g., revenn leur b., revadenn leur b.
Bodengeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] kalatrez b., grignol b., solier b.
Bodengestaltung b. (-) : torosennadur g.
Bodenhaftung b. (-) : [kirri] glenusted ar bandennoù-rod ouzh an hent b.
Bodenheu n. (-s) : [labour-douar] bouedeg b.
Bodenkammer b. (-,-n) : [tisav.] mañsardenn b., kambr dindan an doenn b., trankl g.
Bodenkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b.
Bodenkontrolle b. (-) : [nij.] tour reoliñ g., tour kontrollañ g.
Bodenkredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kred prenañ douar g., kredad prenañ douar g., kred gladel g., kred font g.
Bodenkunde b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.
bodenlos ag. : **1.** disont, distrad, direvr, dizeun, islonk ; *bodenloser Abgrund,* islonk distrad g., islonk na c'heller ket kavout e foñs g., islonk na c'heller ket kaout e foñs g. ; *bodenloses Meer,* mor distrad g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g. ; **2.** divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent, hep kemm na ment, hep ment na bevenn.
Boden-Luft-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell douar da aer b.
Bodenluke b. (-,-n) : [tisav.] lukan b., lomber g., oued b.
Bodennebel g. (-s,-) : latar leur g.
Bodenpersonal n. (-s) : [nij.] koskor a-zouar g.
Bodenplatte b. (-,-n) : **1.** [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b. ; *eine Bodenplatte gießen,* redek un dar veton ; **2.** [tekn.] sich g., sichenn b., diazenn b.
Bodenprobe b. (-,-n) : karotezenn b., santilhon-treujenn g., santilhon douar g.
Bodenprofil n. (-s,-e) : torosennadur g.
Bodenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir gladel g., gwir a sell ouzh ar font g.
Bodenreform b. (-,-en) : adreizh an douaroù g., adlodennañ g.
Bodenrente b. (-,-n) : leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.
Bodensatz g. (-es,-sätze) : **1.** gouelezennad b., gouelezenn b., mardoz g. tevion g., dilavaj g., dilav g., dilerc'hioù lies., koc'hien g., gwaskadur g., kranuzell b., lec'hidad g., lec'hidenn b., mamm b., tevaj g. ; *Flüssigigkeit mit abgesetztem Bodensatz,* dourenn dilav b. ; **2.** [kafe] mal-kafe g., malajoù lies. ; **3.** [gwin] lec'hid g., lec'hidenn b., foer g. ; **4.** markaj str., markenn b., markoù lies., markoumelloù lies., maskloù lies., markinoù lies. ; **5.** [dre skeud.] orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., lignez b., tud didalvez lies.
Bodenschätze lies. : pinvidigezhioù ar c'hondon lies., pourvezioù ar c'hondon lies., barregezhioù ar c'hondon lies.
Bodenschicht b. (-,-en) : gwiskad geologek g., gwelead geologek g. ; *die obere Bodenschicht lockern,* pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre ; *von Wind, Sonne, Regen oder durch Zertrampeln verhärtete Bodenschicht,* koc'henn b.
Bodenschwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer tizh g., skoilh torr-tizh g.
Bodensee g. (-s) : lenn Konstanz b.
Bodensenkung b. (-,-en) : **1.** izelder g., diazezenn b., izelenn b., pukadenn b., toullenn b., toull g. ; **2.** gwafle b., gwafleg b., gwaflez b., gwantenn b. ; **3.** gwantañ g., pukadur g.
Bodensicht b. (-) : [nij.] hed-gwel a-zouar g.

Bodenspekulation b. (-,-en) : arvrokerezh war an douaroù g., brokerezh war an douaroù g., brokerezh war ar font g., arvrokerezh war ar glad g.
bodenständig ag. : **1.** hengounel, eus ar c'horn-bro, gwriziennet mat ; **2.** diardoù, eeun, plaen, naturel, diazezet mat.
Bodenständigkeit b. (-) : [dre skeud.] gwriziennadur g.
Bodenstation b. (-,-en) : savlec'h a-zouar g.
Bodenstaubsauger g. (-s,-) : sunerez-poultr stlej g., sunerez-stlej b.
Bodenstein g. (-s,-e) : **1.** [metal.] strad an uhelforn g., goueled ar greuzeul g., foñs an teuzlestr g. ; **2.** [maen-malañ] maen-azez g.
Bodenstück n. (-s,-e) : revr g. ; [lu] *Bodenstück einer Kanone,* lost ur c'hanol g.
Bodentreppe b. (-,-n) : [tisav.] skalieroù kalatrez lies., diri grignol g., skalieroù solier lies.
Bodenturnen n. (-s) : [sport] jiminas war al leur g., embregerezh-korf war al leur g.
Bodenübungen lies. : [sport] embregerezh-korf war al leur g.
Bodenvase b. (-,-n) : lestr bras g. [*staliet war al leur*].
Bodenverhältnisse lies. : **1.** seurt douar g., doare douar g., stad an dachenn b. ; **2.** aozioù korvoiñ an douaroù lies.
Bodenvermessung b. (-,-en) : gwalennataerezh g., rahouennerezh g., gwalennata g.
bodenverunreinigend ag. : hag a saotr an douaroù ; *bodenverunreinigende Stoffe,* danvezioù hag a saotr an douaroù lies.
Boden-Wasser-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell douar da vor b.
Bodenwegerung b. (-,-en) : [merdead.] languz g.
Bodenwelle b. (-,-n) : **1.** [douar.] ridennad b., gwagennad un dachenn-douarb. ; **2.** [hentoù] troc'had hent sav-disav g., troc'had hent ribin-diribin g., P. kein gwiz g. ; **3.** [fizik] gwagenn c'horre b., gwagenn rezañ b.
Bodenwind g. (-s,-e) : avel a-zouar g., avel c'horre g., avel rezañ g.
Bodenwissenschaft b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.
Bodenwohnung b. (-,-en) : [tisav.] kalatrez b., mañsardenn b., kambreier dindan an doenn lies.
Bodenwrange b.(-,-n) : [merdead.] kambon g.
Bodenzieher g. (-s,-) : [tekn.] garaner g., jerbler g., tenn-foñs g.
Bodenzins g. (-es,-en) : [arc'hant.] leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.
bodmen / bödmen V.k.e. (hat gebodmet / hat gebödmet) : [gwir, merdead.] *ein Schiff bödmen,* gouestlañ ur vag en avantur Doue, lakaat ur vag e gouestl en avantur Doue.
Bodmerei b. (-,-n) : [merdead.] arouestl lakaet war ur vag g., prest en avantur Doue g.
Body g. (-s,-s) : justakor g., justenn b.
Bodybuilding n. (-/-s) : jiminas kigennus g., embregerezh-korf kigennus g., kigennerezh g., kigennañ g.
Body-Mass-Index g. (-) : feuriader tolz korf g.
Bodysuit g. (-/-s,-s) : justakor g., justenn b.
Böe b. (-,-n) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., barrwent g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., fourradenn b., froud-avel g., froudenn-avel b., barr-korbell g., korbell b., bouilh avel g., bouilhad avel g. ; *in Böen auffrischende Winde,* avel hag a c'hwezh a gaouadoù g., avel rizennek g., ravalioù lies. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *wir sind in eine Sturmböe geraten,* paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.
Bofist g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.
Bogen g. (-s,-/Bögen) : **1.** pleg g., gwareg b., krommenn b., kildro b., gwar g., krommadur g., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; *der Fluss beschreibt einen großen Bogen um die Stadt,* ur pleg bras a ra ar stêr dirak kêr ; *dort, wo der Weg einen Bogen macht,* e pleg an hent ; [mat.] *mit dem Zirkel einen Bogen schlagen,* tresañ ur grommenn gant ur c'helc'hier.
2. [arm] gwareg b. ; *den Bogen spannen,* stignañ e wareg, stignañ kordenn e wareg, antellañ e wareg ; *Schussweite eines Bogens,* doug ur wareg g., hed-tennañ ur wareg g., hed-taol ur wareg g., hed-bann ur wareg g.
3. [sonerezh] *Haltebogen,* stagell b. ; [bioloñs] *Fiedelbogen, Geigenbogen,* gwareg b.
4. [dre skeud.] *er macht einen großen Bogen um mich,* tec'hel a ra diouzhin, tec'hel a ra diwar va zro, tec'hel a ra diwarnon.
5. [dre skeud.] *den Bogen überspannen,* mont re bell ganti, mont re bell gant e rekedoù, ober re, mont er-maez (eus ar park), mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), direizhañ, mont dreist-penn.
6. P. *er hat den Bogen raus,* gouzout a oar an taol, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra an tres (an dres, ar stok, an doareoù), kavet en deus an ode, kavet en deus ar pleg, gouzout a oar kemer an dro evit ober an dra-se.
7. [dre skeud.] P. *große Bogen spucken,* c'hoari e baotr, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; *er spuckt große Bogen,* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - hennezh a dro e leue ennañ - hennezh a chom sac'het ar c'haoc'h en e revr - hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug - fouge zo ennañ evel un targazh er ribod - ne ouzer ket penaos e c'hell plegiñ da gac'hat - hennezh 'zo leun a gagal - hennezh a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded - hennezh a gred dezhañ e sav an heol en e revr - hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h - hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf - ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ - ne fontfe ket un tamm sukr en e revr.
8. [tr-l] *in Bausch und Bogen,* a-dolpad, dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, a-dreuzvarc'had, en un douez, a-vloc'h, evel-evel, an eil dre egile / war un dro / holl a-dreuz / bloc'h e-giz m'emañ (Gregor) ; *in Bausch und Bogen verkaufen,* gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-dreuzvarc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ

dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ.
9. [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b., gwareg b., bolz b., skor g., skoaz b., skoazell b. ; *Strebebogen,* gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b. ; *Brückenbogen,* gwareg ur pont b., bolz ur pont b., karrbont g. ; *Rundbogen,* gwareg hantergelc'h b. ; *Spitzbogen,* gwareg-kroazigell b., krommvegenn b. ; *gemischtliniger Bogen,* gwareg torret b. ; *Flachbogen,* gwareg dreistizelaet b. ; *schottischer Bogen,* gwareg vriataek b.
10. [kenw] follenn b., feilhenn b. ; *Papierbogen,* follenn baper b.
11. *Druckbogen,* paper moullañ g.
12. korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kamm g.
13. [higenn] *Bogen des Angelhakens,* kamm an higenn g.
Bogenband n. (-s,-bänder) : [tisav.] rizenn-volz b.
Bogenbrücke b. (-,-n) : [tisav.] pont war volzioù g., pont war waregoù g.
Bogendecke b. (-,-n) : [tisav.] sel bolzek g., doubl bolzek g., solier volzek b.
Bogenfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr bolzek g., prenestr war volz g.
Bogenfläche b. (-,-n) : bolzennegezh b., argeinegezh b.
bogenförmig ag. : bolzennek, bolzek, bolzet, gwar, e doare ur wareg, e doare ur volz, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant ur wareg, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant ur wareg, war volz.
Bogenfries g. (-es,-e) : [tisav.] gouriblenn volzek b.
Bogengang g. (-s,-gänge) : [tisav.] trepas dindan bolzioù-gwareg g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.
Bogengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war hantergelc'h b., gwareg war hantergelc'h b.
Bogenhöhe b. (-,-n) : [tisav.] uhelder ar volz g.
Bogenlampe b. (-,-n) **/ Bogenlicht** n. (-es,-er) : [tredan] korzenn c'haz b., lamp gwareg karbon g., lamp gwareg dre c'hlaou g., lamp gwareg ksenon g.
Bogenlinie b. (-,-n) : krommenn b., kammellenn b.
Bogenminute b. (-,-n) : [mentoniezh] munut g.
Bogenpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b.
Bogenrohr n. (-s,-e) : krommedenn b., korzenn gromm b., skarv kromm g., junt kromm g., joentr kromm g.
bogenrund ag. : kromm, bolzek ; bolzennek, gwar.
Bogenrundung b. (-,-en) : [tisav.] bolzadur g., krommenn b.
Bogensäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn wareg b.
Bogenschießen n. (-s) : [sport] gwaregañ g., gwaregata g.
Bogenschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [lu] tenn a-spluj g., tenn kromm g. ; **2.** tenn bir g., bann bir g. ; *einen Bogenschuss weit,* war-hed un tenn bir, war-hed ur bann bir.
Bogenschütze g. (-n,-n) : gwareger g., saezher g., saezhour g.
Bogensehne b. (-,-n) : kordenn wareg b., kordenn ar wareg b.
Bogenskala b. (-,-skalen) : gwareg dereziet b.
Bogenspanner g. (-s,-) : stenner gwareg g., stigner gwareg g.
Bogenstaumauer b. (-,-n) : stankell gromm b.
Bogenstrich g. (-s,-e) : [sonerezh] taol gwareg war violoñs g., taol-gwaregig g.
Bogenverzierung b. (-,-en) : [tisav.] rizenn-volz b.
Bogenzirkel g. (-s,-) : kelc'hier mentañ g.
Boheme b. (-) : **1.** buhez arzour b., buhez e marz ar gevredigezh b. ; **2.** krañved lies., termajied lies., tud hag a ren ur vuhez e marz ar gevredigezh lies., arlezaded lies.
Bohemien g. (-s,-s) : bohemian g., krañv g., termaji g., jipsian g., arlezad g.
Bohle b. (-,-n) : koadenn b., blodenn-goad b., stoc'henn b. [*liester* stoc'hennoù, stoc'hinier] ; *zugespitzte Bohlen,* peulioù lies., postoù lies. ; *mit Bohlen versperren,* stoc'hañ.
Bohlenbelag g. (-s,-beläge) : [tisav.] koadaj stoc'hennoù g.
Bohlenwand b. (-,-wände) : [tisav.] speurenn stoc'hennoù b., peuliaoueg b.
Böhme g. (-n,-n) : Bohemian g., Bohemiad g.
Böhmen n. (-s) : Bohemia b.
böhmisch ag. : bohemiat, bohemian, eus Bohemia, tchek ; [dre skeud.] P. *das sind mir böhmische Dörfer, das sind böhmische Dörfer für mich,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se ; *das kommt mir böhmisch vor,* n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt ebet, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se.
Bohne b. (-,-n) : **1.** fav str., fav-brezil str., piz-Rom str., piz-bras str. ; *grüne Bohnen,* fav-glas str., fav-munut str. ; *von den grünen Bohnen die Spitze und den Stielansatz abschneiden,* divegañ ha dilostañ fav-munut ; *von den grünen Bohnen die Fäden abziehen,* dineudenniñ fav-munut ; *weiße, trockene Bohnen,* fav str. ; *Schnittbohnen,* fav-glas str. ; *dicke Bohnen,* fav bras str. ; *Kaffeebohnen,* kafe str., greun kafe str. ; *eine Kaffeebohne,* ur gafeenn b., ur c'hreunenn gafe b. ; *die Bohnen sind jetzt ausgereift,* klor a-walc'h eo ar fav ; **2.** [dre skeud.] P. kagalenn b., bilienn b. ; **3.** P. *das ist keine Bohne wert,* ne dalvez ket ur bramm (ur c'hornad butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ul liard toull, un hollvad, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar ; **4.** *nicht die Bohne !* tamm ebet ! tra ! neudenn ebet ! seurt-Doue ! e stumm ebet ! e mod ebet ! e nep keñver ! e nep doare ! nag evit unan nag evit daou ! a du ebet ! morse ! e nep hent ! e nep tro ! / war nep tro ! / e nep feson ! (Gregor) ; *das kümmert mich nicht die Bohne,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar

n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann.

bohnen V.k.e. (hat gebohnt) : koarañ, lufrañ.

Bohnenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kitizenn b., vibourna b.

Bohneneintopf g. (-s) : podad fav g., keusteurenn fav b., kefalenn fav b., kasouled g.

Bohnenfest n. (-es,-e) : Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkaffee g. (-s) : kafe greun g.

Bohnenkönig g. (-s,-e) : roue Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] santurig g., santurig-goañv g., savouri g., savourea b.

Bohnenranken lies. : [louza.] favas g.

Bohnenstange b. (-,-n) : **1.** perch piz b., perchenn biz b., gwalenn evit ar fav b., lazh evit ar fav b. ; *etwas mit einer Bohnenstange stützen,* perchañ udb ; **2.** [dre skeud.] P. *eine Bohnenstange,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur moanard g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur fourcheg g., ul lank g., ul lankon g., un dreustenn b., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., un hinkin g., ur gouere g., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor), [plac'h] ur gazeg b., un hirlatenn a blac'h b. ; *sie ist lang wie eine Bohnenstange,* ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, un hirlatenn a blac'h a zo anezhi, ur gazeg a zo anezhi, ur pezh jelkenn a blac'h a zo anezhi ; *steif wie eine Bohnenstange,* reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn evel ur roc'h, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul.

Bohnenstroh n. (-s) : **1.** plouz fav str. ; **2.** [dre skeud.] *dumm wie Bohnenstroh sein,* bezañ bet roet fav d'an-unan en deiz ma oa bet ganet, na c'houzout pet fav a ya d'ober teir, na c'houzout pet fav a ya d'ober nav, bezañ ken sot ma weler e voued en an-unan, bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ sotoc'h eget e votoù, bezañ sotoc'h eget va botez kleiz, bezañ ken sot ha va botez kleiz, bezañ ken sot e tro an douar dindan an-unan, bezañ sot-pik, bezañ sot-nay, bezañ sot-paner, bezañ sot-ran, bezañ sot-pik, bezañ sot-pagn, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ aet divoued e benn, bezañ divoued e benn, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur c'hwil-derv, ur banezenn), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ sot-magn (-rik), mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ paket anezho, bezañ tapet war ar portolof, kaout nebeut a gelorn, kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, bezañ un tamm difournis a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ un azen gornek, parañ (kuzhat) al loar en e c'henoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh (en ur ribod, e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin), bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan diwezhat, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ aet ganto, bezañ laban, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ genaouek evel ur ribod.

Bohnensuppe b. (-,-n) : soubenn ar piz b., soubenn ar fav b.

Bohner g. (-s,-) : **1.** froter g., koarer g., lufrer g. ; **2.** [tekn.] koarerez b., lufrerez b.

Bohnerbesen g. (-s,-) / **Bohnermaschine** b. (-,-n) : koarerez b., lufrerez b.

bohnern V.k.e. (hat gebohnert) : koarañ, lufrañ.

Bohnerwachs n. (-es) : koar-teuz g., koar-lufrañ g.

Bohranlage b. (-,-n) : [tekn.] stramm tararat g., stramm talariñ g., stramm toullañ g., stramm sontañ g.

Bohrapparat g. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., tararerez b.

Bohrarbeiter g. (-s,-) : sonter g.

Bohrbacke b. (-,-n) : [tekn.] javed diabarzh b., karvan diabarzh b.

Bohrbär g. (-en,-en) : [tekn.] toullerez dre dosañ b., tararerez dre dosañ b., maout talariñ g.

Bohreisen n. (-s,-) : [tekn.] mouched g.

bohren V.k.e. (hat gebohrt) : **1.** tararat, toullañ, talarañ, tarodañ, trogleuziñ, krouiziñ ; *ein Loch bohren,* toullañ, ober un toull, krouiziñ un toull ; *einen Brunnen bohren,* toullañ ur puñs ; *eine Schraube bohren in (t-rt),* biñsañ, sankañ ur viñs e ... ; *eine Schraubenmutter bohren,* biñselliñ ur bouster, biñselliñ un tog-biñs ; *ein Loch durch eine Mauer bohren,* difregañ ur vur, toullañ ur voger ; *jemandem das Schwert durch den Leib bohren,* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; **2.** [dre skeud.] *das Brett bohren, wo es am dünnsten ist,* reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ,

mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, c'hoari anezhi, na vezañ bale an eost gant an-unan, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv ; **3.** *ein Schiff in den Grund bohren,* soliñ (stradañ) ur vag, kas ur vag d'ar strad, kas ur vag d'an deun, goueledin ul lestr, toullañ ul lestr d'e oueledin, kas ur vag d'ar goueled.
V.k.d. (hat gebohrt) : **1.** *nach (auf) Erdöl bohren,* amc'hwiliañ evit klask eoul-maen er c'hondon, tararat evit klask tireoul ; **2.** [dre skeud.] *an jemandem bohren,* tregasiñ (eogiñ, trabasat, trechalañ, trevelliñ) u.b., daoubenniñ u.b., darbariñ u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, taeriñ) war u.b.
V.em. **sich bohren** (hat sich (t-rt/t-d-b) gebohrt) : **1.** [t-rt] *die Kugel bohrte sich (t-rt) in die Tür,* an tenn a yeas da lojañ en nor ; **2.** [t-d-b] *sich (t-d-b) einen Dorn in den Finger bohren,* tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen en e viz, pikañ e viz gant un draen.
Bohren n. (-s) : [tekn.] tararat g., talarerezh g., talaradur g., toullerezh g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerezh g., kleuzerezh g.
bohrend ag. : **1.** toullus, treantus ; **2.** [poan] pistigus, berius, gloazus ; *bohrende Schmerzen,* poanioù sankus lies. / poanioù lemm lies. (Gregor), poanioù flemmus lies., berioù lies., biroù lies., flemmoù lies., pistigoù lies., broudoù lemm lies.
; **3.** [sell] treantus, lemm, talarek, pizh ; *ein bohrender Blick,* daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies. ; **4.** gloazus, harellus.
Bohrer g. (-s,-) : **1.** [den] touller g. ; **2.** [tekn.] argoured g., gwimeled b., touller g. ; *Brustbohrer,* talar-tro g., brekim b., librikin g. ; *Holzbohrer,* argoured (gwimeled b.) evit toullañ ar c'hoad g. ; **3.** [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., trebarzherez b. ; **4.** [tekn.] sonterez b.
Bohrfeld n. (-s,-er) : eoulvaez g., tireouleg b.
Bohrgerät n. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., benveg toullañ g., benveg talarañ g.
Bohrgerüst n. (-es,-e) : tour sontañ g., tour talarañ g.
Bohrgestänge n. (-s,-) : [tekn.] trinklenn sontañ b., gwalenn sonteal b.
Bohrhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol trebarzhiñ g.
Bohrinsel b. (-,-n) : leur direoul b.
Bohrkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn talar g.
Bohrkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] sonter g., sonterez b.
Bohrloch n. (-s,-löcher) : poull talarañ g., toull talarañ g.
Bohrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] toullerez b., mekanik-toullañ g., trebarzherez b.
Bohrmehl n. (-s) : poultrenn talarañ b., bleud talarañ g., brizhilhaj talarañ g.
Bohrmeißel g. (-s,-) : [tekn.] poentell b., trepan toullañ g.
Bohrmesser n. (-s,-) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.
Bohrplattform b. (-,-en) : leur direoul b.
Bohrprofil n. (-s,-e) : [tekn.] skejad talaradur g.
Bohrschiff n. (-s,-e) : [tekn.] bag talarat b.
Bohrschlamm g. (-s) : [tekn.] fank talarat g., doureier talarat lies.
Bohrschneide b. (-,-n) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.
Bohrspindel b. (-,-n) : marbr toullerez g.
Bohrschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen., spoueenn] *gelber Bohrschwamm,* avu-melen g., avu-leue g.
Bohrspindel b. (-,-n) : [tekn.] marbr tararat g.
Bohrspitze b. (-,-n) : [tekn.] mouched g., gwimeled b.
Bohrtisch g. (-s,-e) : [tekn.] taol doullañ b.
Bohrturm g. (-s,-türme) : [tekn.] tour-toullañ g., tour talarat g., derrik g.
Bohr- und Fräsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik frezañ-trogleuziñ g., mekanik frezañ-toullañ g.
Bohrung b. (-,-en) : [tekn.] talarat g., talaradur g., toullerezh g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerezh g., kleuzerezh g. ; *Bohrung von Hand,* toullerezh graet gant an dorn g. ; *Trockenbohrung,* toullerezh war ar sec'h g., toullerezh ent-sec'h g. ; *Durchbohrung,* peurdoullerezh g., toullerezh treuz-didreuz g. ; *Gewindebohrung,* **a)** sazilañ g. ; **2.** saziladur g., toull biñsellet g.
Bohrwinde b. (-,-n) : [tekn.] librikin g., brekim b., talar-tro g.
Bohrwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] tareg g.
böig ag. : rizennek ; *heute geht böiger Wind,* avel rizennek a zo hiziv, ravalioù a zo hiziv ; *ein böiger Wirbelwind fegt über das Land,* sailhat ha troidellat a ra an avel dre ar maezioù.
Boiler g. (-s,-) : tommerez dour b., tommer-dour g.
Bojare g. (-n,-n) : boyar g., boyer g.
Boje b. (-,-n) : [merdead.] **1.** boue g. ; *boje zum Festmachen von Yachten,* boue-stagañ g. ; **2.** balizenn b. ; *mit Bojen auslegen, mit Bojen bezeichnen,* balizennañ.
Bolero g. (-s,-s) : bolero g.
Bolid g. (-en,-en) **/ Bolide**[1] g. (-n,-n) : maen-luc'hed g.
Bolide[2] g. (-n,-n) : herrgarr g.
Bolivianer g. (-s,-) : Bolivian g.
Bolivianerin b. (-,-nen) : Bolivianez b.
bolivianisch ag. : bolivian.
Bolivien n. (-s) : Bolivia b.
bölken V.gw. (hat gebölkt) : P. youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.
Bollandist g. (-en,-en) : bollandad g.
Bolle b. (-,-n) : [louza.] ognon str., bulb str.
Bollengewächs n. (-es,-e) : plant ognonek str., plant bulbek str.
Böller g. (-s,-) : [lu] mortez bihan g., mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g., kanol berr g. ; *mit Böllern empfangen,* degemer gant tennoù mortez.
böllern V.gw. (hat geböllert) : tennañ gant ar mortez, leuskel tennoù mortez.
bollern V.gw. (hat gebollert) : [rannyezh.] taboulinañ.
Böllerschuss g. (-s,-schüsse) : tenn mortez g.
Bollwerk n. (-s,-e) : **1.** beg-moger g., moger-greñv b., moger-difenn b., ramparzh g., boulouard g. [*ster kentañ ar ger*] ; **2.** [merdead.] chaoser g., sav-mein g. ; **3.** [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez b., uhellec'h g., neved g.
Bolognese g. (-n,-n) : annezad Bologna g.
Bologneserin b. (-,-nen) **/ Bolognesin** b. (-,-nen) : annezadez Vologna b.

Bologneser ag. digemm : eus Bologna ; *Bologneser Hündchen,* louferig Malta g. ; *Bologneser Träne, Bologneser Glasträne,* daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.
Bolschewik g. (-n,-i/-en) : bolchevik g..
Bolschewismus g. (-) : bolchevikiezh b.
Bolschewist g. (-en,-en) : bolchevik g.
bolschewistisch ag. : bolchevour, bolchevik, bolchevikel.
bolzen V.gw. (hat gebolzt) : P. c'hoari mell-droad.
V.k.e. (hat gebolzt) : bannañ gant un pezh mell taol troad.
Bolzen g. (-s,-) : **1.** [tekn.] ibil houarn g., serjant g., boulon g., tarval g. ; *mit Bolzen befestigen,* riñvediñ, ibiliañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; **2.** [tekn.] ahel g., tarval g., marc'h g. [*liester* marc'hoù], piped g. ; **3.** bir g., saezh b., flemm g., tenn g.
Bolzendrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn sazilañ serjantoù g.
bolzengerade ag. : reut evel ur pres, reut evel ur vazh, reut evel un ibil, reut evel ur ganabenn, sonn evel ur ganabenn, sonn evel ur roc'h, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, sonn en e sav evel ur blantenn.
Bolzengewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur ki g., aegou ki g.
Bolzenverbindung b. (-,-en) : [tekn.] serjanterezh g.
Bombarde b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] bombard b., talabard g. ; *Bombarde spielen,* bombardañ, c'hwezhañ en e vombard, c'hwezhañ er beuz ; *man hörte die Bombarden plärren,* klevet e veze ar bombardoù o termal (o tiroc'hal, o voudal, o fraoñval, o froumal), klevet e veze ar bombardoù o c'hwitellat ; *ein Duo mit Dudelsack und Bombarde,* ur c'houblad binioù bombard g. ; **2.** [lu] bombezerez b.
Bombardement n. (-s,-s) : bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g.
Bombardenspieler g. (-s,-) **/ Bombardespieler** g. (-s,-) : talabarder g., bombarder g.
bombardieren V.k.e. (hat bombardiert) : bombezañ, bombezennañ ; *mit Neutronen bombardieren,* skinata gant neutron ; *Paris wurde von den Preußen bombardiert,* bombezet e voe Pariz gant ar Brusianed.
Bombardierung b. (-,-en) : bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g. ; *durch die Bombardierung wurde die Stadt eingeäschert,* pulluc'het e voe kêr gant ar vombezadeg, devet-lip e voe kêr gant ar vombezadeg, luduet e voe kêr gant ar vombezadeg.
Bombardon n. (-s,-s) : [sonerezh] gourc'horn g.
Bombast g. (-es) : **1.** pompad g., distalac'h g., digoroù lies., digorded b., fougeoù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; **2.** [yezh.] stambouc'h g.
bombastisch ag. : **1.** pompadus, pompus, tonius, randonus, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ ; **2.** [yezh.] stambouc'hek, stambouc'het, pompoulik, c'hwezhet.
Bombe b. (-,-n) : **1.** bombez str., bombezenn b., bombell b., greunadenn b. ; *Sprengbombe,* bombezenn-darzh b., tarzherez b. ; *Splitterbombe,* bombezenn-strink-skolpoù b. ; *Brandbombe,* bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b. ; *Zeitbombe,* bombezenn gant daleer b. ; *Atombombe,* bombezenn atomek b. ; *eine Bombe scharf machen,* emorsañ ur vombezenn ; *Tränengasbombe,* bombell daeraouiñ b., greunadenn-daeraouiñ b. ; *Bomben abwerfen,* bombez(enn)añ, leuskel (dozviñ) bombezennoù ; *wir müssen mit der Bombe leben,* ret eo deomp bevañ gant ar vombezenn atomek ; **2.** [dre skeud.] *die Nachricht schlug ein wie eine Bombe,* ar c'heloù a reas trouz bras e-touez an dud ; *die Bombe zum Platzen bringen,* ober un taol strak, lakaat an tan war ar bern plouz, lakaat an traoù da strakal.
Bombenalarm g. (-s,-e) : **1.** kemenn diwall ouzh ur vombezadeg o tont g. ; **2.** galv da ziwall ouzh ur vombezenn g.
Bombenangriff g. (-s,-e) : bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g. ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum,* ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre.
Bombenanschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol [*gant implij danvezioù tarzh*] g.
Bombendrohung b. (-,-en) : galv da ziwall ouzh ur vombezenn g.
Bombenerfolg g. (-s,-e) : berzh dreist g., berzh dispar g., stropad b., taol strak g. ; *einen Bombenerfolg haben,* ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober pezh a gar berzh, ober berzh mui-pegen-mui, tarzhañ.
bombenfest ag. : **1.** na c'hell ket bezañ distrujet gant bombezennoù, hobregonet, kreñv ; [lu] *bombenfest machen,* hobregonañ ; **2.** [dre skeud.] divrall, mort, start.
Bombenflugzeug n. (-s,-e) : aervombezer g., bombezer g.
Bombenform b. (-) : *in Bombenform sein,* bezañ leun a startijenn, bezañ en e wellañ, bezañ en e wir wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh, bezañ e kreiz e nerzh, bezañ en e ched, bezañ en e blom, bezañ bagol, bezañ en e charreoù, bezañ e-barzh e vutun.
Bombengeschäft n. (-s,-e) : afer eus ar c'hentañ b., afer a fonn vat b., afer a c'hounidigezh vat b., stropad b.
Bombengeschwader n. (-s,-) : skouadrenn aervombezerioù b., pare aervombezerioù b.
Bombenleger g. (-s,-) : lakaer bombezennoù g., plastiker g., sponter g.
Bombenpaket n. (-s,-e) : pakad ur vombezenn ennañ g., pakad-pej g., pakad-tarzh g.
Bombensatz g. (-s,-sätze) : bombezennoù a-steud lies., steudad vombezennoù b.
Bombenschütze g. (-n,-n) : bombezer g.
bombensicher ag. : **1.** na c'hell ket bezañ distrujet gant bombez, hobregonet, kreñv ; **2.** ken sur ha tra, diarvar, diarvarus, difazi, ha n'eo ket marteze eo,.
Bombensplitter g. (-s,-) : strinkadenn vombezenn b., skolp bombezenn g.
Bombenteppich g. (-s,-e) : pallennad bombezennoù g.
Bombentrichter g. (-s,-) : toull bombezenn g.
Bombenwerfer g. (-s,-) : bombezer g.
Bomber g. (-s,-) : aervombezer g., bombezer g.
bombig ag. : dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ.
Bommel b. (-,-n) / b. (-,-n) : [rannyezh.] bechenn b., toupenn b., pompelenn b.

Bommelmütze b. (-,-n) : boned toupenn g., boned bechennek g.
Bon g. (-s,-s) : **1.** tiked kef g. ; **2.** talvoudenn b., madenn b.
Bonapartismus g. (-) : bonapartouriezh b.
Bonapartist g. (-en,-en) : bonapartour g.
Bonbon n./g. (-s,-s) : madig g., mamad g., [dre fent] matematig g.; *gefüllte Bonbons,* madigoù teuzus lies. ; *tetraederförmiges, weißgestreiftes Frucht- oder Gewürzbonbon,* limaig g., lima g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù].
bonbonfarben ag. **/ bonbonfarbig** ag. : flamm, trellus.
Bonbonnière b. (-,-n) : boest-vadigoù b.
bongen V.k.e. (hat gebongt) : P. **1.** garanañ don en e benn, sikañ don en e benn, merkañ don en e benn ; **2.** [dre skeud.] *gebongt !* kudenn ebet !
Bonifatius g. : Bonifas g.
Bonität b. (-,-en) : **1.** gouested-paeañ b., talusted b. ; **2.** [dre astenn.] distaol g., ildal g.
Bonmot n. (-s,-s) : ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., taolad spered g. (Gregor).
Bonn n. (-s) : Bonn b.
Bonus g. (-/-ses,-/-se/Boni) : bonuz g.
Bonuszug g. (-s,-züge) : [c'hoarioù] stanker g.
Bonvivant g. (-s,-s) : rouler g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chalvant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., bambocher g., boufon g.
Bonze g. (-n,-n) : **1.** [relij.] boñz g.; **2.** [dre skeud.] floc'helleg g., penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g., uheliad g. ; *die Bonzen,* ar floc'hed lies., ar baotred vras lies., ar pennoù-bras lies., an tev g. ; e*r verkehrt gern mit Bonzen,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev ; **3.** [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., oter g., moc'hoilh g., mondian g.
Bonzenkloster n. (-s,-klöster) : boñzdi g.
Booklet n. (-s,-s) : levrig g.
Bookmark n. (-s,-s) / b. (-, -s) : [stlenn.] sined g.
Boom g. (-s,-s) : bomm g., trummgresk g., diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidigezh b.
boomen V.gw. (hat geboomt) : bommañ, bezañ e barr e ampled, trummgreskiñ, bezañ war vec'h.
Boomtown b. (-,-s) : trummgêr b.
Boot n. (-s,-e) : **1.** bag b., kanod g. ; *kleines Boot,* skuit g., skuitenn b., kanod bihan g. ; *zerbrechliches Boot,* bagig dister b., bagig tener b., koked g., kokedig g., skaf g. ; *leicht umschlagendes Boot,* bag lespos b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b. ; *Motorboot,* bag dre dan b., bag-a-dan b. ; *Faltboot,* bag pleg-displeg b. ; *das Boot treibt ab,* mont a ra ar vag gant ar red ; *das Boot scheitert,* mont a ra ar vag da skeiñ ; *das Boot schlägt um,* mont (treiñ) a ra ar vag war he genoù ; *das Boot sinkt,* mont a ra ar vag d'ar strad, soliñ (goueledіñ) a ra ar vag, lonket e vez ar vag gant ar mor ; *ein Boot anlegen,* lakaat ur vag war he chadenn ; *ein Boot losbinden*, distagañ ur vag diouzh he chadenn ; *ein Boot steuern,* sturiañ (leviañ) ur vag ; **2.** [dre skeud.] *im gleichen Boot sitzen, im selben Boot sitzen,* bezañ en hevelep sac'h, bezañ karr ha kilhoroù.
Boot-Datei b. (-,-en) : [stlenn.] restr loc'hañ g.
booten V.k.e. (hat gebootet) : [stlenn.] *den Computer booten,* loc'hañ an urzhiataer, lañsañ an urzhiataer.
Böotien n. (-s) : [istor] Beotia b.
Bootloader-Datei b. (-,-en) : [stlenn.] restr loc'hañ g.
Bootsbauer g. (-s,-) : saver bigi g.
Bootsdavit g. (-s,-s) : [merdead.] bouliod g., davied g.
Bootsdeck n. (-s,-e) : pont uhelañ ar vag g.
Bootsfahrt b. (-,-en) : troiad war bourzh ur vag b., bageadenn b., merdeadenn b., morvaleadenn b. ; *eine Bootsfahrt unternehmen,* morvale, ober un droiad gant ur vag.
Bootsflüchtlinge lies. : boat people lies.
Bootshaken g. (-s,-) : [merdead.] pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., krogell b., pech g. ; *mit dem Bootshaken fassen,* sparrañ, goafañ.
Bootshaus n. (-es,-häuser) : lab evit ar bigi g.
Bootslänge b. (-,-n) : hirder ar vag g.
Bootsmann g. (-s,-männer) : [merdead.] kartermestr g., eilmestr g.
Bootsrennen n. (-s) : redadeg-vigi b., redadeg-vagoù b., regata g.
Bootsrumpf g. (-s,-rümpfe) : kouc'h g., framm-lestr g. ; *Bootsrumpf ohne Aubauten,* krogenn sec'h b.
Bootssteg g. (-s,-e) : ponton g.
Bootsverleih g. (-s,-e) : feurm bigi g., bigi da feurmiñ lies.
Bootsverleiher g. (-s,-) : louajer bigi g.
Bor n. (-s) : [kimiezh] bor g.
Bora b. (-,-s) : [avel] bora g.
Borat n. (-s,-e) : [kimiezh] borat g.
Borax g. (-/-es) : [kimiezh] boraks g.
Bord[1] g. (-s,-e) : [merdead., kirri-nij] bourzh g. ; *an Bord sein,* bezañ er bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ e bourzh ur c'harr-nij, bezañ war bourzh ur vag ; *an Bord eines Schiffes sein,* bezañ war ur bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ war bourzh ur vag ; *an Bord gehen,* mont (sevel) e bourzh ur vag (e bourzh ur c'harr-nij), sevel war ul lestr, sevel en ul lestr, pignat en ul lestr, mont er bourzh, mont war bourzh ur vatimant, lestrañ ; *von Bord gehen,* dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, douarañ ; *über Bord fallen,* kouezhañ diwar ar bourzh, kouezhañ er mor, bezañ lamet diwar ar bourzh ; *Mann über Bord !* unan bennak a zo bet lamet diwar ar bourzh ! unan bennak a zo kouezhet er mor ! un den er mor ! ; *er stieg an Bord des erstbesten Schiffes,* kentañ lestr a gavas a savas ennañ ; *an Bord hieven,* gwintañ war vourzh ; *an Bord legen,* abourzhañ ; *eine schwere See über Bord bekommen,* dont dour dreist ar bourzh, bezañ ur bern (ur wazh, ur barr-mor, un taol-mor) o terriñ war pont ar vag ; [kenw.] *frei an Bord,* hep mizoù treuzdougen gant ar vag ; *etwas über Bord werfen,* **a)** skeiñ udb dreist al listenn, stlepel udb diwar ar bourzh, stlepel udb er mor, delazhiñ udb er mor, **b)** [dre skeud.] stlepel udb war ar wrimenn, skeiñ (teuler, stlepel) udb d'ar blotoù, teuler udb a-gostez (war an teil, d'ar bern), diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, ober kañvoù

d'udb ; *Erinnerungen über Bord werfen,* argas eñvorennoù 'zo a-ziwar e spered.
Bord[2] n. (-s,-e) : estajerenn b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g. ; *Bücherbord,* estajerenn b., stal(enn) levrioù b., stalennad levrioù b., astell levrioù b.
Bord[3] n. (-s,-e) : [Bro-Suis] **1.** bevenn b., lez g., riblenn b., rizenn b., bord g., riz g. ; **2.** kleuz g., kae g., gwrimenn b.
Bordausrüstung b. (-,-en) : aveadur bourzh g.
Bordbuch n. (-s,-bücher) : levr-bourzh g. ; *das Bordbuch führen,* delc'her al levr-bourzh.
Bordcomputer g. (-s,-) : urzhiataer e bourzh g.
Borde b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.
Bordeaux n. : Bourdel b.
Bordeaux-Brühe b. (-) : yodenn Bourdel b.
Bordeaux-Kiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.
Bordeaux-Wein g. (-s,-e) : gwin Bourdel g., [diwar fent] Yann Vourdel g.
Bordelektronik b. (-) : elektronegezh e bourzh b.
Bordell n. (-s,-e) : bordel b., fouzhlec'h g., gasti g., troñs-ar-vrozh g., ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., ti ar gisti g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti fall g., ti lous g. ; *ins Bordell gehen,* mont da welet ar gisti, mont da welet ar merc'hed koant, mont da welet ar merc'hed brav, mont da welet ar merc'hedoù.
Bordellwirt g. (-s,-e) : ostizour bordel g.
bördeln V.k.e. (hat gebördelt) : [tekn.] bordiñ.
Bordflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij e bourzh g., nijerez e bourzh b.
Bordfunk g. (-s) : radio bourzh g.
Bordfunker g. (-s,-) : radio g., skingelaouer g., paotr ar radio g.
bordieren V.k.e. (hat bordiert) : lurellañ, gouremenniñ, gouremiñ, galoñsañ, pasamantiñ.
Bordkarte b. (-,-n) : kartenn lestrañ b., tiked g., bilhed g.
Bordkommissar g. (-s,-e) : bousouin g.
Bordlinie b. (-,-n) : [merdead.] linenn-flod b., linenn-dour b., linenn an dour b.
Bordradar g./n. (-s,-s) : radar bourzh g.
Bordschwelle b. (-,-n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g.
Bordstein g. (-s,-e) **/ Bordsteinkante** b. (-,-n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g.
Bordsteinschwalbe b. (-,-n) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., katell b, vilgen b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
Bordunpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, biniou] korn-boud g., krosunell b.
Bordüre b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.
Bordwaffen lies. : armoù bourzh lies.
Bordwand b. (-,-wände) : [merdead.] bordaj g., bordajenn b.
Bordwart g. (-s,-e) : [merdead.] mekaniker bourzh g.
Bordwind g. (-s,-e) : [merdead.] amur g.
boreal ag. : hanternozel, boreel ; *borealer Nadelwald,* koadeg hanternozel b., koadeg voreel b.
Boreas g. : [mojenn.] Boreas g.
Boretsch g. (-es) : *sellit ouzh* **Borretsch**.
Borg g. (-s,-e) : [kenwerzh] **1.** amprest g., amprestadenn ; *auf Borg nehmen,* prenañ war dermen, prenañ war zle, lakaat war ar c'hoch, prenañ war goch, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *vom Borge (auf Borg) leben,* bevañ diwar amprestadennoù, bevañ diwar arc'hant amprestet, plantañ pouf ; **2.** prest g., prestadenn b. ; *auf Borg geben,* reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), prestañ.
borgen V.k.e. (hat geborgt) : **1.** prestañ, reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), reiñ e prest ; *jemandem (das) Geld borgen,* prestañ arc'hant d'u.b. ; *lange geborgt ist nicht geschenkt !* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! klevet a ri ganin ! pakañ a ri ! ; **2.** [dre astenn.] amprestañ, kestal ; *ich borge mir sein Fahrrad,* amprestañ a ran e varc'h-houarn digantañ.
Borgen n. (-s) : **1.** prest g., prestadenn b. ; **2.** [dre astenn.] amprest g., amprestadenn b.
Borger g. (-s,-) : **1.** prester g. ; **2.** [dre astenn.] amprester g.
borgweise Adv. : war dermen, war zle.
Borke b. (-,-n) : **1.** [louza.] rusk str., plusk str., klor str. ; **2.** [mezeg.] trousk str., trouskenn b.
Borkenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-koad g.
borkig ag. : **1.** garv, rust ; **2.** ruskek.
Born 1. [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b. ; **2.** orin g., andon b., mammenn b., feunteun b.
borniert ag. : strizhsperedet, berrsperedek, berrsperedet, pout a (e) spered, berr (bouc'h) da gompren, ul lastez hir e skouarn, ur spered besk a zen anezhañ, tev e voned, toulloù talar en e benn, gorrek da gompren, tuzum, divalav, ur skiant verr a zen anezhañ, enk e spered, strizh e spered.
Borniertheit b. (-) : strizhder a spered g., distervez spered b.
Bornwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.
Borretsch g. (-es) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.
Borsalbe b. (-,-n) : vazelin borek g.
Borsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn vorek b.
Börse b. (-,-n) : **1.** yalc'h b., boujedenn b., yalc'had b. ; **2.** Yalc'h b., Boursen g. ; **3.** eskemmdi g., Yalc'hdi g. ; *schwache Börse,* feurioù eskemm war zigresk lies. ; *matte Börse,* eskemmdi dilañs g., Yalc'h dilañs b., eskemmdi morgousket g., Yalc'h morgousket b., feurioù eskemm dilañs lies. ; *schwankende Börse,* feurioù eskemm kemm-digemm lies., feurioù eskemm sav-diskenn lies., feurioù eskemm sav-disav lies. ; *feste Börse,* feurioù eskemm tuet mat lies., feurioù eskemm start lies. ; *die Reaktion der Börse,* ersav ar Yalc'h g. ; *an der Börse tätigen,* brokañ en eskemmdi (er Yalc'hdi, er

Yalc'h) ; *an der Börse spekulieren,* arvrokañ en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h ; *an der Börse spielen,* brokañ arc'hant en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h ; *an der Börse notiert werden,* bezañ feuriet en eskemmdi (er Yalc'hdi).

Börsenabteilung b. (-,-en) : rann ar Yalc'h b.

Börsenangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad an eskemmdi g., implijad ar Yalc'hdi g., implijad ar Yalc'h g.

Börsenauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh Yalc'h g.

Börsenbeginn g. (-s) : digoradur an eskemmdi g., digoradur ar Yalc'hdi g., digoradur ar Yalc'h g.

Börsenbericht g. (-s,-e) : danevell Yalc'h b.

Börsenbrauch g. (-s,-bräuche) : arverioù an eskemmdi lies., doare d'ober ar Yalc'hdi g.

börsenfähig ag. : nevidadus, feuriadus, feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi.

börsengängig ag. : nevidet er Yalc'h, feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi.

Börsengebäude n. (-s,-) : eskemmdi g., Yalc'hdi g.

Börsengeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn Yalc'h b., treuzgread yalc'hel g. ; *kleine Börsengeschäfte machen,* brokañ (avanturiñ, arvrokañ, klask gounit) ur gwenneg bennak en eskemmdi (er Yalc'hdi), brokaigañ.

Börsengewinn g. (-s,-e) : gounidigezh yalc'hel b.

Börsenindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar Yalc'h g., meneger ar Yalc'h g.

Börsenkrach g. (-s,-e) : krach g., freuz-Yalc'h g., difaragoelladur ar feurioù en eskemmdi g., difaragoelladur ar feurioù er Yalc'hdi g., disac'h trumm ar feurioù er Yalc'hdi g.

Börsenkreise lies. : meteier ar Yalc'h lies.

Börsenkurs g. (-es,-e) : feur ar c'hrevrannoù en eskemmdi g., feur ar c'hrevrannoù er Yalc'hdi g., feur ar c'hrevrannoù er Yalc'h g.

Börsenmakler g. (-s,-) : kourater Yalc'h g.

Börsenmanöver n. (-s,-e) : taol yalc'hel g., tun yalc'hel g.

börsenmäßig ag. : diouzh arverioù an eskemmdi, diouzh arverioù ar Yalc'hdi, diouzh arverioù ar Yalc'h.

börsennotiert ag. : feuriet en eskemmdi, feuriet er Yalc'hdi ; *nicht börsennotierte Aktie,* kevrann na vez ket feuriet en eskemmdi (er Yalc'hdi) b.

Börsennotierung b. (-,-en) : feuriadur en eskemmdi g., feuriadur er Yalc'hdi g.

Börsenpapier n. (-s,-e) : talvoudenn b.

Börsenpreis g. (-es,-e) : priz feuriet en eskemmdi g., priz feuriet er Yalc'hdi g., priz feuriet er Yalc'h g., priz ofisiel g.

Börsenschluss g. (-es,-schlüsse) : klozadur an eskemmdi g., klozadur ar Yalc'hdi g., klozadur ar Yalc'h g.

Börsenschwindel g. (-s) : oberiadenn eskemmdi flodus ha malisius b., oberezh Yalc'hdi flodus ha malisius g., agioterezh g.

Börsenspekulant g. (-en,-en) : arvroker en eskemmdi g., trafiker er Yalc'h g., brokaiger g.

Börsenspekulation b. (-,-en) : trafikerezh en eskemmdi g., arvrokerezh er Yalc'hdi g., arvrokerezh er Yalc'h g.

Börsenstimmung b. (-,-en) : emdroadur ar Yalc'h g., tuadur ar Yalc'h g., emdroadur ar feurioù en eskemmdi g., tuadur ar feurioù en eskemmdi g., doug ar feurioù en eskemmdi g.

Börsentipp g. (-s,-s) : tit Yalc'h g., titenn Yalc'h b., (tit, titenn = titour).

Börsenumsatzsteuer b. (-,-n) : tailhoù war an treuzgreadoù yalc'hel lies., tailhoù war an treuzgreadoù Yalc'hdi lies.

Börsenverein g. (-s,-e) : *Börsenverein des deutschen Buchhandels,* unvaniezh an embannerien alaman b.

Börsenverkauf g. (-s,-verkäufe) : nevidadur en eskemmdi g., nevidadur er Yalc'h g.

Börsenvertreter g. (-s,-) : kourater Yalc'h g.

Börsenwert g. (-s,-e) : talvoudegezh en eskemmdi b., talvoudegezh er Yalc'hdi b., gwerzh yalc'hel g. ; *diese Aktie hat Börsenwert,* feuriet e vez ar gevrann-mañ en eskemmdi (er Yalc'hdi).

Börsenzulassung b. (-,-en) : donedigezh en eskemmdi b., donedigezh er Yalc'hdi b., donedigezh er Yalc'h b., degemeridigezh en eskemmdi b., degemeridigezh er Yalc'hdi b., degemeridigezh er Yalc'h b.

Börsianer g. (-s,-) : arval an eskemmdi g., pleustrer ar Yalc'hdi g., darempreder ar Yalc'h g., yalc'hour g.

Borst g. (-es,-e) : faout g., frailh g., skarr g., skalf g., skarnil g.

Borste b. (-,-n) : **1.** reun str., reunenn b., blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str. ; **2.** [heureuchin] draen g. [liester : drein] ; **3.** [louza.] barvenn b. [liester : barvennoù], barv str.

Borstenhirse b. (-) : [louza.] *italienische Borstenhirse,* mell-pin str.

Borstenkrabbe b. (-,-n) : [loen.] morgevnid-blevek str., morgevnidenn-vlevek str., morgevnidenn-vlevennek b., morgevnid-blevennek str.

Borstenpinsel g. (-s,-) : gwispon g.

Borstenvieh n. (-s,-e) : [dre fent] gouenn ar moc'h b.

Borstenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz str., petizenn b.

borstig ag. : **1.** reunek ; *borstiges Haar,* blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str., blev garv str. ; *borstiger Bart,* barv garv str., barv rust str., barv reut g., [dre eilpenn-ster] barv ken gwevn hag un torkad orjal g. ; **2.** [louza.] barvek, … barv ; **3.** [dre skeud.] dic'hras, euzhus, doñjerus ; **4.** kintus, kivioul, tagnous, ourz, diaes, grignous, hek, hek e c'henoù, jeneprus, ratous ; *borstig werden,* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).

Borstigkeit b. (-) : **1.** perzh ar pezh a zo reunek g. ; **2.** [dre skeud.] kint g., fioun g., razailh g.

Bort n. (-es,-e) : plankenn g.

Borte b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g. ; *mit einer Borte einfassen, mit einer Borte besetzen,* pasamantiñ, galoñsañ.

Bortenwirkerei b. (-,-en) : pasamanterezh g.

Borussia b. (-) : [istor] Prusia b., Prus b.

borussisch ag. : prusian.

Borwasser n. (-s) : [kimiezh] trenkenn vorek b.

bös ag. : *sellit ouzh* **böse**.

bösartig ag. : drougoberius, gwalloberus, droukrañsus, gwallus, drouk, vil, disleber, blech, yud, dañjerus, fallakr, gwallsiek, diviñs, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, karget a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwriet a fallagriezh, drouk betek mel e eskern, fallagriezh en e gorf, aoz fall ennañ, karget a valis, malis en e gorf, malisius, a zrouk andred, doareet-fall, gwidal ; *bösartige Geschwulst,* yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., yoc'henn lemm b., klañvenn grign b. ; *bösartiges Fieber,* terzhienn greñv, gwall derzhienn / terzhienn lemm / terzhienn dañjerus b. (Gregor) ; *eine bösartige Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g. ; *der Wein macht ihn bösartig,* gwall voeson en devez.

Bösartigkeit b. (-) : **1.** fallagriezh b., falloni b., fallentez b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., drougober g., gwallober, gwallsiegezh b., divadelezh b., gwallsort g., ingenn b., ijin fall g., malis g./b. ; **2.** [mezeg.] lemmded b.

Böschung b. (-,-en) : **1.** kleuz g., kleuziad g., savadenn b., kae g., garzh b. ; *niedrige Böschung,* briell b. ; *eine Böschung schleifen,* digleuziañ ; *eine Böschung errichten,* kleuziañ ; *eine Böschung ausbessern,* kleuziañ ; *gemeinsame Ausbesserung der Böschungen,* kleuziadeg b. ; *halb verfallene Böschung,* torgleuz g. ; *Seite einer Böschung,* talbenn g. ; *ohne Böschung,* diskloz ; **2.** [a-hed ur stêr] briell b. ; **3.** [lu] eskarpenn b. ; *äußere Böschung,* azeskarpenn b., kleuz meur g.

Böschungsbauer g. (-s,-) : kleuzier g.

Böschungswinkel g. (-s,-) : **1.** dirabañs ur savadenn b., diribañs ur savadenn b., diriblañs ur savadenn b. ; **2.** [lu] korn goudor a-dreñv ur c'hleuz g., korn goudor a-dreñv un azeskarpenn g., korn goloadurezh a-dreñv un azeskarpenn g., korn goloadurezh a-dreñv ur c'hleuz g.

böse ag. : **1.** drouk, fall, fallakr, diharak, drougiezhus, droukrañsus, blech, disleber, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, fogn, vil, pik, divat, diviñs, karget a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwall, gwidal, malisius, karget a valis, malis en e gorf, doareet-fall, mobrier, rep, diaoulek, a zrouk andred ; *nicht böse,* dizrouk ; *er ist so dumm wie er böse ist,* ken sot eo, ken drouk eo ; *böse zu jemandem sein,* bezañ drouk ouzh u.b. ; *böser zu jemandem werden,* droukaat ouzh u.b. ; *böse machen,* droukaat ; *böser Mensch,* den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a fallagriezh, diaoulek, pik) g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., blech a zen g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., gwall ibil a zen g., gwaller g., fallakr g., sac'h malis g., vilbezh g., viltañs g., pezh-fall g., vil g., tra vil g., den a zrouk andred g., gwall baotr g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gwall bezh g. ; *das ist ein böses Weib,* honnezh a zo un den fall, honnezh a zo ur gwall blac'h, honnezh a zo ur vlechell, he c'hont a fallagriezh a zo enni, honnezh n'eus netra a vat enni, drougiezh a-walc'h a zo enni, honnezh n'eus ket ur vlevenn gristen warni, honnezh a zo pik a-walc'h ; *böse Tat,* drougober g., drougobererezh g., gwallober g., kammober g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *das wird ein böses Ende nehmen, das wird böse enden,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, kement-se a denn da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *die bösen Geister,* ar viltañsoù lies. ; *dieses Mädchen ist ziemlich böse,* ar verc'h-se a zo pik a-walc'h, honnezh a zo ur vilezig, honnezh a zo ur vlechell, honnezh a zo ur gwall blac'h; he c'hont a fallagriezh a zo enni, drougiezh a-walc'h a zo enni ; *böse Zunge,* teod fall, teod kiger, teod naer, teod milliget, teod da dennañ an diaoul eus an ifern (da ijinañ ar vosenn), gwall deod g., teod flemmus g., teod flipatus g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g. ; *böse Absichten,* droukyouloù lies., droukprederioù lies., dezev fallakr g. ; *böse Augen machen,* sellet du ouzh u.b., ober selloù du, ober selloù rous, ober selloù put, sellet toupek, sellet rous, sellet du, sellet put ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real, ober gourennoù du, diskouez ur min rok, bezañ daoulagad drouk en e benn, kaout ur bod spern e-kreiz e dal ; [dre skeud.] *böse Nachricht,* keloù fall ; *böser Blick,* sell a bevarzek real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, put, rous, drouk), sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwec'h real g., sell a-dreuz / a-gorn / a-gleiz / da zegas gwallavel (Gregor) ; *böse Beispiele,* gwall skouerioù, skouerioù fall ; *sie ist in eine böse Sache hineingeraten,* tapet eo en ur blegenn lous ; *böser Streich,* bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *böse Streiche spielen*, malisiñ, ravailhoniñ ; *jemandem einen bösen Streich spielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *ein böses Maul haben,* kaout ur gwall deod, bezañ ur paotr hek e c'henoù, bezañ un tagnouz, bezañ kintus (kivioul, tagnous), bezañ diaes ober gant an-unan, bezañ rust evel ur bod-spern, na deuziñ ar sukr en e c'henoù, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ lous e c'henoù, kaozeal gast, bezañ boull e grouer ; *böse Überraschung,* distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall dapadenn b. ; [relij] *böser Feind, böser Geist,* droukspered g., gwallspered g., drougael g., paotr-e-gernioù g., Paolig, Gwilhou gozh, Paol gornek, Paol lostek, spered lous g., enebour g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.

2. klañv, kontammet, tanijennet ; *böses Ding,* beskoul b., bizad g., laerez b. ; *böse Krankheit,* kleñved pirilhus g. / gwall gleñved / gwall bore g. / pore dañjerus g. (Gregor) ; *böses Weh,* droug uhel g., droug-sant g., droug-sant-Yann g.

3. fuloret, chifet, broc'het, mouzhet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, troet e breñv, anoazet, fachet ; *böse werden,* brouezañ, fumañ, fachañ, arfleuiñ, mont en egar,

mont droug en an-unan, kemer droug, biskañ, broc'hañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, diodiñ, buanekaat, buanegezh, trenkañ e spered ouzh an-unan ; *die Leute werden langsam böse,* an dud a gomañs da c'harvaat ; *gleich böse werden,* na vezañ pell e revr o vont war e chouk gant an-unan, sevel diouzhtu droug en an-unan, broc'hañ buan, ginañ buan, breskenn buan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, dihabaskteriñ buan, fachañ buan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ brizh, bezañ trumm, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *er ist böse,* chifet eo, fachet eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ, fumet eo, biskañ a ra, emañ o c'hinañ, anoaziñ a ra, broc'het eo, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, troet eo e breñv, war e du fall emañ, n'eo ket troet mat, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, kamm eo e vlevenn ; *jemandem böse sein,* kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel imor, kaout broc'h, bezañ broc'het, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ droug en an-unan enep unan all, bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ fachet ouzh u.b. ; *sie sind sich böse,* traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, emaint e malis an eil ouzh egile, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, troet eo d'ar put etrezo, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; *seien Sie mir nicht böse, werden Sie mir nicht böse,* salokras, arabat deoc'h fachañ ouzhin, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall, n'it ket da gemer kaz ouzhin, na daerit ket.

4. [dre astenn.] fall, rust, tenn, diaes, garv, kalet, poanius ; *böser Weg,* hent fall, hent rust, hent diaes, hent garv g., hent bleiz g., gwall hent (Gregor) ; *böses Wetter,* amzer divalav g., amzer fall g., amzer c'hast g., amzer ruz g., amzer a berzh an diaoul g. ; *böse Zeiten,* marevezh a freuz hag a reuz g., prantad amzer gwall drubuilhet g. ; *böser Traum,* hunvre poanius g.

Adv. : binimus, en un doare drouk, diviñs ; *böse veranlagt,* gwall-dechet, techet d'an droug, treset d'an droug, douget d'an droug, troet war an droug, noazus, ur valis ennañ, ul loen brein a zen anezhañ, tra milliget anezhañ, ul loen lous anezhañ, ul loen fall anezhañ, ur gwall hini anezhañ, ul loen vil a zen anezhañ, drouk betek mel e eskern, ur pezh fallakr anezhañ, ur gwall ibil a zen anezhañ, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, kivioul, vis ar gordenn ennañ, ur pezh fall a zen anezhañ, ur vosenn a zen anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall anezhañ, gwazh eget ar vosenn, ur c'hast anezhañ, ul loen gars anezhañ, ur paotr gagn anezhañ, ur gwall higolenn anezhañ, e gont a fallagriezh ennañ, anien fall ennañ, aoz fall ennañ, bleiz a-walc'h, doareet-fall ; *es war nicht böse gemeint,* dizrouk e oa kement-se, ne oa tamm drougiezh ebet ennon, n'em boa ket c'hoant ober vil deoc'h, ne oa ket a geloù ganin da feukañ ac'hanoc'h, ne oa tamm drougiezh en dra-se.

Böse(r) ag.k. g./b. : **1.** den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a valis, malis en e gorf, malisius) g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., blech a zen g., gwall ibil a zen g., fallakr g., sac'h malis g., gwaller g., den karget a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den drouk betek mel e eskern g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., fall hini g., vilbezh g., viltañs g., pezh-fall g., gwall baotr g. ; *die Guten und die Bösen,* an dud vat hag an dud zrouk, ar re vat hag ar re zrouk, ar re vat hag ar re fall, ar re vat hag ar re fallakr ; **2.** [relij.] *der Böse,* an Drougspered g., an Diaoul g., an Diaoul Bras g., an aerouant g., an enebour g.

Böse(s) ag.k. n. : fall g., droug g., gwall g. ; *das Gute und das Böse erkennen können,* anavezout ar mad diouzh ar fall, anavezout ar mad diouzh an droug, digejañ ar mad diouzh an droug, kemmañ ar mad diouzh an droug, dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden,* n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavezez ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *Böses tun,* drougober, gwallober, fallober, malisiñ, ravailhoniñ, ober an droug, ober droug, ober ar fall ; *jemandem Böses zufügen,* ober gaou (noaz, droug) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ

u.b., reuziñ u.b., ober vil (divalav, fall) d'u.b., blesañ u.b., pec'hiñ e-keñver u.b. ; *er hat einen Hang zum Bösen,* douget eo d'ober an droug, douget eo d'ober ar fall, techet eo d'an droug, hennezh a zo noazus, techet eo d'ar fall, treset eo d'an droug, troet eo war an droug, gwallsiek eo, gwall-dechet eo, ur valis a zo ennañ, karget a valis eo, malis a zo en e gorf, ul loen brein a zen a zo anezhañ, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh a zo bleiz a-walc'h, ur gwall hini a zo anezhañ, ul loen vil a zen a zo anezhañ, ul loen lous a zo anezhañ, ul loen fall a zo anezhañ, ur pezh fall(akr) a zo anezhañ, ur gwall ibil a zen a zo anezhañ, kordet a fallagriezh eo, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, kordet eo e gorf a fallagriezh, kordet fall eo, kivioul eo, vis ar gordenn a zo ennañ, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus nemet fallagriezh en e gorf, gwriet a fallagriezh eo, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, karget a fallagriezh eo, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ g., n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, gwazh eo eget ar vosenn, ur c'hast a zo anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, malisius eo ; *Gutes mit Bösem vergelten,* reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *er hat Böses vor, er hat Böses im Sinne,* bizet fall eo, en e soñj emañ d'ober an droug, mennet fall eo, en aviz emañ ober droug, gant ar soñj emañ da seveniñ ur gwalldaol bennak, emañ o nezañ ur gordenn, emañ o c'horiñ un taol bennak, emañ o prientiñ un taol gwidre bennak, emañ oc'h itrikañ un taol bennak, emañ oc'h itrikañ un dro gamm bennak, c'hoant en deus c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., emañ en e benn ober un dro fobiez bennak, emañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn, malisiñ a ra, soñjal a ra e droug ; *er hat nichts Böses vor, er hat nichts Böses im Sinne,* n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; *ein Schelm, der Böses dabei denkt,* goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; *er hat nichts Böses getan,* n'en deus graet mann drouk ebet ; *ich wünsche ihnen nichts Böses,* n'em eus ket c'hoant ez errufe nep fortun ganto ; *sondern erlöse uns von dem Bösen,* ha distro(it) an droug diwarnomp, met hon diwall(it) diouzh an droug, ha pella(it) an droug diouzhomp, ha lam(it) diwar hon eneoù pouez ar pec'hedoù, ha diboagn(it) hon eneoù, hag hon dilivr(it) a bep droug ; *wer Böses tun will, findet eine und die andere Ausrede,* neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all ; *ohne Böses zu beabsichtigen,* hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug ; *all das Böse, was ihr begangen habt,* an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet.

Bösewicht g. (-s,-er) : fallakr g., vilbezh g., viltañs g., blech a zen g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwallibil g., gwaller g., gwidal g., den karget a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., den e gont a fallagriezh ennañ g., kalkenn g./b., den drouk betek mel e eskern g., pezh-fall g., fall hini g., sac'h malis g.

boshaft ag. : drouk, fall, fallakr, droukrañsus, diharak, blech, disleber, fogn, vil, pik, tagnous, gagn, malisius, karget a valis, malis en e gorf, drougiezhus, gwallsiek, gwaller, gwallon, gañs, diviñs, mobrier, rep, gwidal ; *recht boshaft sein,* bezañ ul loen brein a zen, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen lous eus an-unan, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ur vilbezh, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fall(akr) eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., bezañ e gont a fallagriezh en an-unan, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ drougiezh a-walc'h en an-unan, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, bezañ kivioul, na vezañ ken tra nemet distervez, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall a zen, bezañ drouk betek mel e eskern, bezañ ur vosenn a zen, bezañ ul lec'hidenn a zen fall, bezañ gwazh eget ar vosenn, bezañ ul loen gars eus an-unan, bezañ bleiz a-walc'h, bezañ ur c'hast eus an-unan, bezañ ur paotr gagn, bezañ un higenn, bezañ ur gwall higolenn.

Boshaftigkeit b. (-,-en) **/ Bosheit** b. (-,-en) : fallagriezh b., falloni b., fallentez b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., gwallsiegezh b., divadelezh b., ijin fall g., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., binim g. ; *aus Bosheit,* dre fallagriezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh, dre gasoni ; *das ist pure (reine, schiere) Bosheit,* un drougiezh ki klañv eo, fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo.

Boskett n. (-s,-e) : koadig g., bodad-gwez g., bodad-koad g., killi b.

Boskop g. (-s,-) : [louza.] aval boskoop g.

böslich ag. : drouk, malisius, drougiezhus ; *bösliche Verlassung,* dilezadenn rakpoelladet b.

Bosniak g. (-en,-en) **/ Bosniake** g. (-n,-n) : [Bro-Aostria] Bosniad g.

Bosnien n. (-s) : Bosnia b.

Bosnien-Herzegowina n. (-s) : Bosnia-ha-Herzegowina b.

Bosnier g. (-s,-) : Bosniad g.

Bosnierin b. (-,-nen) : Bosniadez b.

bosnisch ag. : bosniat.

Bosporus g. (-) : *der Bosporus,* ar Bosforos g., ar Bosfor g. ; *der kranke Mann am Bosporus,* den klañv Europa g. [*lezanv an Impalaeriezh Otoman e fin an XIX^{vet} kantved*].

Boss g. (-es,-e) : mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., P. sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., sturier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g. ; *das ist unser Boss,* hennezh a zo mestr warnomp, gantañ emaomp, hennezh a zo hor gwir gabiten ; *wer ist hier der Boss ?* piv a zo e penn amañ ?

bosseln V.k.e. (hat gebosselt) : [tekn.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ.
Bossierarbeit b. (-,-en) : [tekn.] bosigernañ g., bosigernerezh g.
Bossiereisen n. (-s,-) : divrazer g.
bossieren V.k.e. (hat bossiert) : [tekn.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ, morzholiañ.
Bossieren n. (-s) : [tekn.] bosigernañ g., bosigernerezh g., morzholiadur g., morzholierezh g.
böswillig ag. : droukrañsus, mennet fall, drouk-youlet, bizet fall, gwidal.
Böswilligkeit b. (-) : fallagriezh b., falloni b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., ijin fall g., gwallyoul b., gwallsiegezh b. ; *das ist pure (reine, schiere) Böswilligkeit,* un drougiezh ki klañv eo, fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo.
Botanik b. (-) : louzawouriezh b.
Botaniker g. (-s,-) : louzawour g.
Botanikkonservatorium n. (-s,-konservatorien) : mirva louzawouriezh g.
botanisch ag. : louzawourel, ... louzawouriezh ; *botanischer Garten,* liorzh-louzawouriezh b., liorzh-plant b.
botanisieren V.gw. (hat botanisiert) : louzaoua.
Botanisiertrommel b. (-,-n) : boest louzaouer b.
Bote g. (-n,-n) : **1.** kannad g. [*liester* kannaded], kannader g., kemenner g. ; *eigener Bote,* kannad a-ratozh g. ; [relij.] *Bote Gottes,* kannad Doue g. ; *einen Boten zu jemandem entsenden, einen Boten zu jemandem schicken,* kas kannad davet u.b., kas ur c'hannad davet u.b., leuriñ kannad davet u.b. ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet,* deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; **2.** *reitender Bote,* post g. [*liester* posted] (Gregor), postilhon g. ; **3.** kefridier g., kefridiad g., paotr kefridi g. ; **4.** [dre skeud.] raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g. ; *Schneeglöckchen sind die ersten Boten des Frühlings,* an treuzoù-erc'h a ziskouez emañ beg an nevezamzer o tont, an treuzoù-erc'h a spurmant an nevez-amzer, an treuzoù-erc'h a zitour an nevez-amzer.
Botendienst g. (-es,-e) : kannaderezh g., kaserezh g.
Botengang g. (-s,-gänge) : kefridi b.
Botengänger g. (-s,-) : kefridier g., kefridiad g., paotr kefridi g.
Botengenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouen-santez-Veronika b.
Botenzustellung b. (-,-en) : deroadur er gêr g.
Botin b. (-,-nen) : **1.** kannaderez b. ; **2.** kefridierez b., kefridiadez b.
botmäßig ag. : [gwir] e dalc'h, dalc'het, sujet, mestroniet.
Botmäßigkeit b. (-) : dalc'h g., sujidigezh b. ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom,* Hellaz a rankas sujañ da Roma.
Botschaft b. (-,-en) : **1.** kemenn g., keloù g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kannad g. [*liester* kannadoù], kannadiezh b., kannadur g., kiminiadezh b., disaouzan b., kefridi b. ; *Botschaft senden,* kas kannad (kas kemenn) d'u.b. ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (digant e vignon) ; [relij.] *die Frohe Botschaft,* ar c'heloù mat g. ; *die Frohe Botschaft verkünden,* prezeg an Aviel, prezeg ar feiz, skignañ ar c'heloù mat ; **2.** kannati g. ; *die deutsche Botschaft in Rom,* kannati Alamagn e Roma g.
Botschafter g. (-s,-) : kannadour g., kannad g. ; *jemanden zum Botschafter ernennen,* envel u.b. da gannad, lakaat u.b. da gannad ; *einen Botschafter akkreditieren,* fiziekaat ur c'hannadour.
Bott n. (-[e]s,-e) : [Bro-Suis] bodadeg veur g.
Böttcher g. (-s,-) : toneller g., barazher g.
Böttcherbeil n. (-s,-e) : [tekn.] daladur b., taladur b., neze g.
Böttcherei b. (-,-en) : **1.** [stal] tonellerezh b., barazherezh b. ; **2.** [micher] tonellerezh g., barazherezh g.
Böttchergewerbe n. (-s) : tonellerezh g., barazherezh g.
Bottich g. (-s,-e) : barazh b., beol b., beoliad b., penton g., bailh g., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b., pelestr g., pelestrad g., kelorn g., pibenn b. ; *in einen Bottich gießen,* kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *ein Bottich mit Mörtel,* ur veoliad pri-raz.
Bottnien n. (-s) : Botnia b.
bottnisch ag. : ... Botnia ; *bottnischer Meerbusen,* pleg-mor Botnia g.
Bouclé n. (-s,-s) : gwiad boukligoù g.
Boudoir n. (-s,-s) : saloñsig g., kambr-itron b.
Bougran g. (-s) : [gwiad.] bougaran g.
Bouillon b. (-,-s) : bouilhoñs druz g., koazhenn b.
Bouillonwürfel g. (-s,-) : plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.
Bouillotte b. (-,-n) : [kartoù] flu g.
Bouleplatz g. (-es,-plätze) : alez-vouloù b., boulva g. ; *Seiten eines Bouleplatzes,* brenkoù lies. ; *glatter Bouleplatz,* alez-vouloù likant b.
Boulespieler g. (-s,-) : c'hoarier bouloù g.
Boulevard g. (-s,-s) : boulouard g., bali b.
Boulevardblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn bobl b., kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhoù b.
Boulevardpresse b. (-) : gwask poblek b., kazetennoù pobl lies., kazetennoù flapaj lies. kazetennoù vrudailhoù lies.
Boulevardstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari boulouard g.
Boulevardtheater n. (-s,-) : c'hoariva boulouard g.
Bourbone g. (-n,-n) : [istor] Bourbon [*liester* Bourboned].
bourbonisch ag. : [istor] ... ar Vourboned ; *bourbonische Lilie,* lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b.
Bourgeois g. (-,-) : **1.** bourc'hiz g. ; **2.** [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
Bourgeoisie b. (-) : bourc'hizelezh b. ; *die liberale Bourgeoisie,* ar vourc'hizelezh frankisour b.
Bourges n. : Bourjes b.
Boutique b. (-,-n) : stal b., stal-dilhad b.
Bovist g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.
Bowle b. (-,-n) : **1.** bolenn b. ; **2.** gwin tomm saouret g., gwin tomm frondet g., loskad g.
Bowling n. (-s,-s) : bowling g.
Bowlingkugel b. (-,-n) : boul vowling b.
Box b. (-,-en) : kel g., speurenn b., loch g., kombod g., disparti g. ; *Kälberbox,* karched leueoù g.
boxen V.gw. (hat geboxt) : boksiñ, emzornata.

Boxen n. (-s) : boks g., emzornataerezh g.
Boxer g. (-s,-) : bokser g., emzornataer g.
Boxermotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker peder sailh a-blaen g., keflusker gant sailhoù enebet g.
Boxernase b. (-,-n) : fri bokser g., fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g. (Gregor).
Boxershorts lies. : bragoù berr boks g.
Boxhandschuhe lies. : manegoù boks lies. ; *ein Paar Boxhandschuhe,* ur re vanegoù boks g.
Boxkampf g. (-s,-kämpfe) : **1.** abadenn voks b. ; **2.** boks g.
Boxmeister g. (-s,-) : kampion boks g.
Boxring g. (-s,-e) : leurenn-voks b., tachenn-voks b.
Boxsport g. (-s) : boks g., emzornataerezh g.
Boy g. (-s,-s) : **1.** paotrig g., hadenn b., mous g. ; **2.** paotr ar saverez g., paotrig al leti g., troterig g.
Boykott g. (-s,-e/-s) : boikot g., boikoterezh g.
boykottieren V.k.e. (hat boykottiert) : boikotiñ.
Bq [*berradur evit* **Becquerel**] Bq.
brabbeln V.gw./V.k.e. (hat gebrabbelt) : azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, jagouilhat, gragagailhat, batouilhat, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, saozañ, saoznegañ, faragouilhañ, mandrouilhat, ober ur genoù kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug ; *wirres Zeug brabbeln,* babouzañ traoù hep penn na lost, babouzañ kaozioù treflez ; *das Baby brabbelt,* emañ ar babig o c'hragailhat, emañ ar babig o vatouilhat, emañ ar babig o saoznegañ.
Brabbeln n. (-) : **1.** balbouz g., balbouzerezh g. ; **2.** [babiged] argaoz b., argomz g.
brach ag. : **1.** fraost, kozh, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, lezet gwenn, diskuizh, gouez, kriz ; *die Erde brach liegen lassen,* lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *ein Feld brach legen,* lakaat ur park dindan gozhenn, lezel ur park da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *brach liegende Felder,* parkeier aet e gouez lies., parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, diskuizh, o letoniñ) lies., douar kondon g., douaroù distu (distuz, yen, geot, paouez, kriz) lies., kozhennoù lies., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., tiriennoù lies., douaroù leton lies., douaroù kozh lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., breinar g., breinaregoù lies., seurenn b., digoll g. ; **2.** [dre skeud.] *brach liegendes Geld,* arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.
Brache b. (-,-n) **/ Brachfeld** n. (-s,-er) : havreg g./b., tirienenn b., park tirien g., tirien g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., kozh g., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirien g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., douar leton g., park leton g., maez g. ; *wir haben Korn in der Brache angebaut,* lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh.
brachial ag. : ... brec'h, ... ar vrec'h, ... an divrec'h.
Brachialgewalt b. (-) : nerzh g., feulster g. ; *mit Brachialgewalt,* a-holl-nerzh e gorf, a-daol-dall, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, a-dro-herr, a-dro-jouez, a-dro-jouez-kaer, a dro vrec'h, hardizh.
Brachland n. (-s,-länder) : havreg g./b., tirienenn b., park tirien g., tirien g., douar leton g., park leton g., kozhenn b., kozh g., douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirien g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., maez g. ; *von wilden Kaninchen wimmelndes Brachland,* gwaremm b. ; *Brachland umgraben,* breinarat, havregañ, difraostañ ur waremm.
brachliegen V.gw. (lag brach / hat brachgelegen) : bezañ fraost, bezañ dindan gozh, bezañ war gozh, bezañ dilabour, bezañ distu, bezañ distuz, bezañ yen, bezañ vak, bezañ dic'hounid, diskuizhañ, hañviñ, kozhañ, yenañ, breinañ, ehanañ, letoniñ ; *die Erde brachliegen lassen,* lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ), lezel gwenn an douar, lezel an douar e tirien, lakaat ur park dindan gozhenn ; *brachliegende Felder,* fraostaj g., fraosteg b., parkeier aet e gouez, parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour), douaroù distu (distuz, yen, geot, paouez, diskuizh, gouez, kriz), kozhennoù, tirienoù, douar kondon g., douaroù leton, douaroù kozh, douaroù vak (dic'hounid) (Gregor), breinar g., breinaregoù lies., parkeier lezet gwenn lies., parkeier lakaet dindan gozhenn lies., douar lezet e tirien g., douaroù o letoniñ lies., parkoù leton lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies. ; **2.** [dre skeud.] *brachliegendes Geld,* arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.
Brachmonat g. (-s,-e) : miz Even g., Mezheven g.
Brachschwalbe b. (-,-n) : [loen.] klujar-vor b., glareell b.
Brachse b. (-,-n) **/ Brachsen** g. (-s,-) / **Brachsmen** g. (-s,-) : [loen.] brem g., brell g.
Brachvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kefeleg-mor g., klujar-vor b. ; *großer Brachvogel,* kefeleg-aod g. ; *Regenbrachvogel,* folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.
brachykephal ag. **/ brachyzephal** ag. : [korf.] brakisefal, krennbennek.
Brachzeit b. (-,-en) : mare kozhañ evit an douar g., mare letoniñ evit an douar g.
Bracke g. (-n,-n) : [loen.] ki-hemolc'h g., gwadki g.
brackig ag. : [dour] meizh, sac'h, sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, brein, eoget.
Brackwasser n. (-s) : dour-halo g., dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, eoget) g., dour poullet g., dour-gwermin g., dour-skoilh g., dour brein g.
Brahma g. : Brama g.
Brahmane g. (-n,-n) : braman g.
brahmanisch ag. : bramanek.
Brahmanismus g. (-) : bramanouriezh b.
Brahmaputra g. : Brahmapoutra b.
Brahmine g. (-n,-n) : bramin g.
Braindrain g. (-s) : [dre skeud.] fuadur ar speredoù g.

Brainstorming n. (-s) : dispakiñ mennozhioù g., dispakadeg mennozhioù b., dispak soñjoù g., ijinarsailh g.
Brake b. (-,-n) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.
Bram b. (-,-en) : [merdead.] gwern ar peroked b., peroked g.
Bramarbas g. (-,-se) : fringer g., lorc'heg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., bugader g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., gedonaer g., brogoier g., breser g., breser kaoc'h g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., torodell g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
bramarbasieren V.gw. (hat bramarbasiert) : ruflañ avel ha moged, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, debriñ mel, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober teil, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, c'hwezañ e vruched, reutaat e vruched, ober e varc'h-kaoc'h, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).
Brambrasse b. (-,-n) : [merdead.] rañjenn ar peroked b.
Bräme b. (-,-n) : **1.** lez g. ; **2.** [gwiad.] lurell b., gourem g., galoñs g., pasamant g.
Brammast g. (-es,-en) : gwern ar peroked b.
Bramrahe b. (-,-n) : [merdead.] delez ar peroked b.
Bramsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel ar peroked b., gouel-garrez b.
Bramstänge b. (-,-n) : [merdead.] gwern ar peroked b.
Branche b. (-,-n) : skourr g., skourrad g., gennad g., rannad b., kevrann b.
branchenfremd ag. : estren d'ar skourr, diavaez d'ar skourr, n'eo ket eus ar skourr.
Branchenführer g. (-s,-) : penn kentañ en e skourr g., mestr ar marc'had en e skourr g., ambilher en e skourr g.
Branchenkenntnis b. (-,-se) : gouiziegezh er skourr b., barregezh er skourr b.
branchenüblich ag. : diouzh arverioù ar skourr.
Branchenverzeichnis n. (-ses,-se) : kavlec'h embregerezhioù ur skourr g., roll niverennoù pellgomz ha chomlec'hioù embregerezhioù ur skourr g.
Brand g. (-s, Brände) : **1.** tan-gwall g., entan g., entanadur g., tanidigezh b., leskidigezh b., loskidigezh b. ; *etwas in Brand stecken, etwas in Brand setzen,* lakaat an tan war udb, tangwallañ udb, tanflammañ udb, entanañ udb, tanañ udb, strinkañ an tan war udb, bountañ an tan war udb (en udb), leskiñ udb ; *alles in Brand stecken,* lakaat an tan dre-holl ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik,* pa grogas an tan-gwall e savas skrap - kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafuilhet - kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; *er schlief, als der Brand ausbrach,* peget eo an tan en e di dre ma oa o kousket ; *in Brand geraten,* kregiñ tan en dra-mañ-tra, pegañ an tan en dra-mañ-tra, entanañ ; *das Gut steht in Brand,* emañ krog (peg) an tan en atant (er vereuri), emañ an tan er vereuri, emañ lug an tan-gwall er vereuri ; *der Wind facht den Brand an,* c'hwezhañ a ra an avel an tan-gwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tan-gwall, plantañ a ra an avel c'hwezh en tan-gwall, atizañ a ra an avel an tan-gwall ; *den Brand bekämpfen,* stourm ouzh an tan-gwall ; *den Brand löschen,* mougañ (lazhañ) an tan-gwall ; *den Brand eindämmen,* troc'hañ a-raok an tan-gwall, mirout ouzh an tan-gwall a c'hounit tachenn, lakaat harz d'an tan, herzel an tan-gwall ; *der Brand wütete immer weiter,* an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde,* losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall ; *Mord und Brand in ein Land tragen,* entanañ ha lazhañ (Gregor), gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, degas freuz ha reuz en ur vro ; *es riecht nach Brand,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ.
2. *der Brand der Sonne,* ar skarnil g., an amzer skarnil b.
3. poazherezh g., poazhidigezh b., poazhadenn b.
4. fornezad b., forneziad b., forniad b.
5. [dre skeud.] sec'hed bras g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., itik g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g. ; *einen Brand haben,* santout blaz ar bont, kaout ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het riboul patatez an-unan, bezañ war e sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed,

bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed.
6. [dre heñvel.] etev g., kef-tan g., penn-tan g., skod-tan g. ; *den Brand schleudern,* stlepel ar c'hef-tan, stlepel an etev, stlepel ar skod-tan.
7. [mezeg.] tan-sant-Marsel g., brein-krign g., marvenn b., marvenn-gig b., marvidigezh b. ; *trockener Brand,* breinadurezh kig hep ezveradur b., brein du g. (Gregor), tan-sant-Anton g. ; *fauler Brand,* breinadurezh kig linek b., breinadurezh kig linus b., brein linek g., brein linus g. ; *der Brand zerfrisst seinen Arm,* breinañ a ra e vrec'h ; *sein Bein ist von Brand betroffen,* krog eo ar brein en e c'har.
8. [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulosk g., luc'hed g., intr g. ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen,* ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ (oc'h intrañ), taget eo ar gwinizh gant an duad, emañ al luc'hed o skaotañ ar gwinizh ; *vom Getreidebrand befallenes Korn,* duan str., grullu g., pennoù korbon lies.
brandaktuell ag. : **1.** gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; **2.** nevez tout, fresk-bev.
Brandanschlag g. (-s,-anschläge) : tan-gwall lakaet a-ratozh g., gwalldaol kaset da benn gant ur vombezenn dangwallañ g.
Brandbekämpfer g. (-s,-) : mouger tanioù-gwall g., mouger an tan-gwall g.
Brandbekämpfung b. (-,-en) : stourm ouzh an tanioù-gwall g., stourm ouzh un tan-gwall g.
Brandbinde b. (-,-n) : [mezeg.] lienenn evit an devadennoù b., lurell evit an devadennoù b.
Brandblase b. (-,-n) : [mezeg.] klogorenn b.
Brandbock g. (-s,-böcke) : lander g., ki-tan g. [*liester* chas-tan].
Brandbombe b. (-,-n) : bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b.
Brandbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher gant gourdrouzoù tangwall g. ; **2.** [dre skeud.] goulenn sikour mallus g.
brandeilig ag. : mallus-kenañ ; *er hat es brandeilig,* herr a zo warnañ 'vat, nag a gabal a zo warnañ, kas a zo warnañ 'vat, krog eo an tan e plouz e votoù, gwall breset eo, mil bres a zo warnañ, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e lost e chupenn), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije o vont da lazhañ an tan, redek a ra evel pa vije Gwilhoù gozh o klask lipat e revr dezhañ, krog eo an tan en e fourch.
branden V.gw. (hat gebrandet) : diruilhañ, diruilhal, tarzhañ, emdarzhata, dedarzhañ, freuzañ, fregañ, flastrañ, mordrouzal, grozmolat ; *die Wellen branden,* krozal a ra ar mor, grozmolat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus ; *die Wellen branden gegen die Felsküste,* tourtet e vez ar c'herreg gant an tarzhioù mor, tarzhañ (freuzañ, fregañ, gourzarzhañ, flastrañ, krozañ) a ra ar mor war ar c'herreg, dedarzhañ a ra ar c'hoummoù dreist d'ar reier, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh ar c'herreg ; *da kommt die brandende Flutwelle,* erru eo ar bouc'h.
Branden n. (-s) : **1.** adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., mordrouz g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor lies., taolioù lies., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b. ; **2.** [dre skeud.] *Branden der Menge,* tousmac'h an engroez g., safaradeg o sevel eus ar boblad tud b.
Brandenburg n. (-s) : Brandenbourg b.
Brandenburger g. (-s,-) : Brandenbourgad g. ; *Brandenburger Tor,* porzh-kêr Brandenbourg g., Porzh Brandenburg g., Dor Brandenbourg b.
brandenburgisch ag. : brandenbourgat, ... Brandenbourg.
Brander g. (-s,-) : **1.** [merdead.] lestr-taner g. ; **2.** [lu] fuzeenn b. ; **3.** [loen.] louarn rous-glaou g.
Brandeule b. (-,-n) : [loen.] kaouenn penn-tev b., penn-yod g., hoper-noz g.
Brandfackel b. (-,-n) : **1.** penn-tan g., etev g., skod-tan g., kef-tan g. ; **2.** [dre skeud.] c'hwezherez-tan b., kef-tan g.
Brandfleck g. (-s,-e) **/ Brandflecken** g. (-s,-) : 1. merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., skaotadenn b. ; 2. merk brein-kig g., kleizhenn varvenn g. ; 3. [kegin.] taol-rost g.
brandfleckig ag. : [mezeg.] goloet a verkoù brein-kig, goloet a gleizhennoù marvenn.
Brandfuchs g. (-s,-füchse) : **1.** [loen.] louarn rous-glaou g. ; **2.** [loen., marc'h] baian rous-glaou g. ; **3.** [dre skeud.] studier eus an eil c'hwec'hmiziad g.
Brandgans b. (-,-gänse) : [loen.] tadorn roueel g.
Brandgasse b. (-,-n) : ichoù [esoù] surentez distrob etre daou savadur g.
Brandgefahr b. (-,-en) : dañjer tan-gwall g., riskl tan-gwall g.
Brandgeruch g. (-s,-gerüche) : blaz ar moged g., c'hwezh ar grat b., c'hwezh al losk b., c'hwezh an dev b., c'hwezh an dantet b., c'hwezh ar suilh b., c'hwezh ar suilhet b.
Brandgeschoss g. (-es,-e) : **/ Brandgranate** b. (-,-n) : obuz tangwallañ g.
Brandgeschwür n. (-s,-e) : gor brein-kig g., pugnez brein-kig g., breinadurezh b.
Brandglocke b. (-,-n) : kloc'h an tan-gwall g.
brandheiß ag. : nevez-tout, fresk-bev ; *brandheiße Nachrichten,* keleier nevez-tout lies., keleier fresk-bev lies.
Brandherd g. (-s,-e) : kreizlec'h an tan-gwall g.
brandig ag. : **1.** blaz ar moged gantañ, c'hwezh ar grat gantañ, c'hwezh al losk gantañ, c'hwezh an dev gantañ, c'hwezh an dantet gantañ, c'hwezh ar suilh gantañ, c'hwezh ar suilhet gantañ ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevez ket c'hwezh an dev ? ; **2.** [mezeg.] krog tan-sant-Marsel ennañ, krog ar brein-krign ennañ ; **3.** [labour-douar] merglet, korbon warnañ, duan warnañ.
Brandkalk g. (-s,-e) : raz bev g., raz hepdour g.
Brandkasse b. (-,-n) : kef kretadur tan-gwall g.
Brandkatastrophe b. (-,-n) : tan-gwall drastus g., tan-gwall gwallreuzus g., gwallreuz degaset gant un tan-gwall g., drastadenn degaset gant un tan-gwall b.
Brandleiter b. (-,-n) : skeul hir b., skeul hir ar bomperien b.

Brandlöscher g. (-s,-) : **1.** mouger tanioù-gwall g., mouger an tan-gwall g. ; **2.** P. bier g., died disec'hedus b., died distanus b.
Brandleger g. (-s,-) : entaner g., tangwaller g., taner g., tanvariad g., losker g., petroler g., paotr ar skod-tan g.
Brandloch n. (-s,-löcher) : toull [*graet gant an tan*] g.
brandmager ag. : [Bro-Suis] aet e gof en e gein, e gof en e gein, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gioc'h, treut evel ur gioc'h, kras evel ur geuneudenn, n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut evel ur c'havr, treut evel ur brank, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut ha kastiz, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, kastiz evel un den prest da vervel, ur sac'had eskern anezhañ, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, sec'h evel un askorn, treut-eskern, treut-askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'hen anezhañ, un eonenn anezhañ, mann outañ, distruj.
Brandmal n. (-s,-e) : **1.** kleizhenn da-heul ur skaot (da-heul un dev) b., merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g. ; **2.** [dre skeud.] dismegañs b., mezhadenn b., kousiadur g. ; **3.** [kegin.] taol-rost g.
Brandmalerei b. (-,-en) : tanengravadur g.
brandmarken V.k.e. (hat gebrandmarkt) : **1.** merkañ gant un tamm houarn ruz ; *unsere Schafe sind gebrandmarkt worden,* ur merk gant an houarn ruz a zo bet lakaet d'hon deñved ; **2.** [dre skeud.] gourtamall, lakaat war bedenn ar Sul, lakaat an hu war, teurel ar bec'h war, tamall dirak an holl.
Brandmasse b. (-,-n) : [kegin.] skaotenn b.
Brandmauer b. (-,-n) : moger-dreuz eneptan b., moger harz-tan b.
Brandmeister g. (-s,-) : kabiten pomperien g., penn bagad ar saperien-pomperien g.
Brandmelder g. (-s,-) : detekterez tan-gwall b., dinoer tan-gwall g.
brandneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.
Brandopfer n. (-s,-) : **1.** [relij.] [lid, tra, loen] loskaberzh g., [lid, den] loskaberzhad g., lidlazhad g. ; *als Brandopfer darbringen,* loskaberzhañ ; **2.** drougreuziad un tan-gwall g.
Brandpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] palastr ouzh an devadennoù g.
Brandpilz g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.
Brandrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn dangwallañ b.
Brandrede b. (-,-n) : [dre skeud.] prezegenn gwall entanus b.
Brandrodung b. (-,-en) : difraosterezh dre an tan g., loskadeg b., devadur g., marradeg b. ; *Brandreste nach einer Brandrodung,* grozolioù lies.
Brandrodungswirtschaft b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh war zevadur b.
Brandrose b. (-,-n) : [mezeg.] droug-sant-Anton g.
brandrot ag. : ruz-tan, ruz-bev, ruz-kel, ruz flamm.
Brandsalbe b. (-,-n) : [mezeg.] traet ouzh an devadennoù g.
Brandschaden g. (-s,-schäden) : droug degaset gant an tan g., reuz degaset gant an tan g., freuz degaset gant an tan g., distruj degaset gant an tan g., dismantr degaset gant an tan g., gaou degaset gant an tan g., gwast degaset gant an tan g./b., gwall degaset gant an tan g.
brandschatzen V.k.e. (hat gebrandschatzt) : [istor] preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh hag an tan en ul lec'h bennak, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, dizalbadiñ, enebouriñ.
Brandschatzen n. (-s) **/ Brandschatzung** b. (-,-en) : [istor] preizhadeg b., arigrap g., skrap g., skraperezh g., peilh b., dizalbad g.
Brandschiefer g. (-s,-) : skilt du g.
Brandschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-taner g.
Brandschneise b. (-,-n) : harz-tan g., digoadenn b.
Brandschutz g. (-es,-e) : harz-tan g., tanharz g.
Brandschutztür b. (-,-en) : dor harz-tan b.
Brandschwaden lies. : mogedennoù an tan-gwall lies.
Brandschwäre b. (-,-n) : [mezeg.] dislinadur degaset gant ar stafilokokenn aourliv g., gourhesked g.
Brandstätte b. (-,-n) **/ Brandstelle** b. (-,-n) : lec'h an tan-gwall g.
brandsicher ag. : dizentan, dizentanus, diloskus, dizevus, gwarezet ouzh an tan.
Brandstifter g. (-s,-) : tanvariad g., entaner g., tangwaller g., taner g., losker g., petroler g., paotr ar skod-tan g.
Brandstiftung b. (-,-en) : tan-gwall torfed g. ; *Brandstiftungen mittels Petroleum ins Werk setzen,* petroliñ.
Brandstoff g. (-s,-e) : danvez entanus g.
Brandteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b.
Brandteighändler g. (-s,-) : skaotenner g.
Brandung b. (-,-en) : adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., torr-mor g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., mordrouz g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor lies., taolioù lies., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b., mouezh ar mor b.
Brandungswelle b. (-,-n) : ruilhadenn b., rolladenn b., kole g.
Brandursache b. (-,-n) : abeg d'an tan-gwall g., pennabeg d'an tan-gwall g., pennkaoz d'an tan-gwall g., orin an tan-gwall g.
Brandverletzung b. (-,-en) : devadenn b., dev g., devadur g., poazhadenn b., losk g., loskadur g., tanijenn b., skaot g., skaotadur g.

Brandversicherung b. (-,-en) : kretadur tan-gwall g. ; *eine Brandversicherung abschließen,* kretaat ouzh an tan.
Brandvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] stêrwennel zu b.
Brandwache b. (-,-n) : **1.** brigadenn emellout ar saperien-pomperien b. ; **2.** [Bro-Suis] saperien-pomperien lies.
Brandwunde b. (-,-n) : devadenn b., dev g., devadur g., losk g., poazhadenn b., poazhadur g., loskadur g., tanijenn b., skaot g., skaotadur g., skaotadenn b., poazh-tan g. ; *sein Körper war eine einzige Brandwunde,* e gorf ne oa nemet poazhadur ; *Arzneimittel zur Heilung von Brandwunden,* louzoù ouzh ar poazh-tan g.
Brandy g. (-s,-s) : [died] brandign g.
Brandzeichen n. (-s,-) : merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g.
Branntwein g. (-s,-e) : [died] gwin-ardant g., gwin-an-tan g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., meleneg g., dour melen g., hini melen g., chigodenn b., P. dour-betez g. ; *Branntwein trinken,* gwinardanta ; *sich nach Branntwein umsehen,* gwinardanta.
Branntweinbrenner g. (-s,-) : lambiger g.
Branntweinbrennerei b. (-,-en) : strilherezh lambig b.
Branntweinsteuer b. (-,-n) : tailhoù war al lambig lies.
Branntweintrinker g. (-s,-) : gwinardantaer g.
Brasilianer g. (-s,-) : Braziliad g. [*liester* Braziliz].
brasilianisch ag. : braziliat, ... Brazil.
Brasilien n. (-s) : Brazil b.
Brasse[1] b. (-,-n) : [loen.] brem g., brell g.
Brasse[2] b. (-,-n) : [merdead.] rañjenn b.
brassen V.k.e. (hat gebrasst) : [merdead.] rañjennañ.
Brät n. (-s) : [rannyezh.] kig-silzig g.
Bratapfel g. (-s,-äpfel) : **1.** aval da boazhañ g. ; **2.** [dre astenn.] aval poazh g., aval poazhet g.
braten V.k.e. (brät / briet / hat gebraten) : **1.** rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ, suilhañ, gratañ, tanañ, dareviñ ; *in der Pfanne braten,* fritañ ; *auf dem Rost braten,* grilhañ, rostañ (poazhañ) war ar c'hrilh ; *englisch gebraten,* boullboazh, poazh-tanav, gouboazh, hanter boazh, bihanboazh, brasparedet, braspoazh, etre kriz ha poazh ; *englisch braten,* gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; *etwas bei gelindem Feuer braten,* rostañ udb dre hir amzer, rostañ udb war tan bihan, rostañ udb war tan gorrek ; *Fisch braten,* fritañ pesked ; **2.** [kr-l] *es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul,* da louarn kousket ne zeu tamm boued, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen,* krediñ a ra e tivero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij dezhañ ar pesked dizreinet (boued pasket), hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuizh eo, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann, ganet eo skuizh.
V.gw. (brät / briet / hat gebraten) : **1.** rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ ; *goldbraun braten,* rouzañ, rousaat ; **2.** [dre skeud.] *in der Sonne braten,* chom da rouzañ en heol, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, tommheoliañ, heoligañ, rouzañ, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed, heoliañ ; *hier brät man ja geradezu, hier wird man ja geradezu gebraten,* emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ.
Braten[1] g. (-s,-) : : **1.** kig-rost g., kig rostet g., rost g. ; **2.** [dre skeud.] *ein fetter Braten,* un apoue g., ur bevez g., ur misi g., ur chañs vat b., un taol kaer g. ; *dieser Braten ist geschmacklich großartig, dieser Braten ist geschmacklich ausgezeichnet,* ar c'hig-rost-se a beg ouzh ar genoù, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, re vat eo ar c'hig-rost-se, eus ar c'hentañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evit ar staon ; **3.** *den Braten riechen,* santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer, merzout ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzout ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzout ez eus moc'h er wiz, merzout ez eus koad-tro en afer ; *sie haben den Braten gerochen,* kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho ; **4.** P. *sie hat einen Braten in der Röhre,* tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davañjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, lakaet he deus un astenn d'he zavañjer, prenet he deus un davañjer ront, tavañjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, ur grilh a zo ganti en he faner, ul legestr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti.
Braten[2] n. (-s) : rosterezh g., friterezh g.
Bratenbrühe b. (-,-n) : resed g.
Bratenfett n. (-s,-e) : druzoni b., druzoni boazhadur b.
Bratenmesser n. (-s,-) : kontelasenn b.
Bratenrock g. (-s,-röcke) : P. dilhad gala g./lies., levitenn b.
Bratenröster g. (-s,-) : grilh b., krazerez b., rosterez b.
Bratensaft g. (-s,-säfte) : resed g.
Bratensoße b. (-,-n) : hili kig-rost g.
Bratenwender g. (-s,-) : [kegin.] **1.** tro-ber g. ; **2.** banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b.
Braterei b. (-,-en) : rosterezh b.
Bratfett n. (-s,-e) : druzoni b., druzoni boazhadur b.
Bratfisch g. (-es,-e) : *Bratfische,* **1.** pesked da rostañ lies., pesked da fritañ ; *Bratfische kaufen,* prenañ ur

fritadenn besked ; **2.** [dre astenn.] ur fritadenn besked b., pesked rostet lies., pesket fritet lies.
Brathähnchen n. (-s,-) : kig-yer rostet g.
Brathendl n. (-s,-/-n) : [Aostria, su Bro-Alamagn] kig-yer rostet g.
Brathering g. (-s,-e) : harink fritet g., harink rostet g.
Bratkartoffeln lies. : **1.** avaloù-douar melenet lies., avaloù-douar rostet lies. ; **2.** [dre skeud.] P. *ich verstehe nur Bratkartoffeln,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn er pezh a lavarez.
Bratkartoffelverhältnis n. (-ses,se) : P. darempredoù a vignoniezh hag a ro tu d'an eil pe d'egile da vont da zebriñ e ti an hini all pa gar lies.
Bratkoch g. (-s,-köche) : roster g.
Bratküche b. (-,-n) : rosterezh b.
Bratofen g. (-s,-öfen) : forn b.
Bratpfanne b. (-,-n) : friterez b., gleurc'h g., paelon b., palarenn b., rosterez b., paiedenn b., pillig-friterez b., darbod g. ; *Inhalt einer Bratpfanne,* paelonad b.
Bratröhre b. (-,-n) : P. forn b.
Bratrost g. (-es,-e) : grilh b., krazerez b., rosterez b.
Bratsche b. (-,-n) : rebed g., biolin alto b., biol b., alto g.
Bratschist g. (-en,-en) : rebedour g., altoour g.
Bratspieß g. (-es,-e) : ber g., beriad g. ; *an den Bratspieß stecken, auf den Bratspieß stecken,* beriaouañ, enberiañ, lakaat ouzh ar ber (er ber), beriañ kig (Gregor) ; *den Bratspieß abnehmen,* diveriañ ar rost ; *den Bratspieß drehen,* treiñ ar ber.
Bratwurst b. (-,-würste) : **1.** silzig rostet str. ; **2.** silzig da rostañ str. ; *Bratwürste kaufen,* prenañ ur fritadenn silzig.
Bratzeit b. (-,-en) : poazhadur g. ; *kurz vor Ende der Bratzeit streue man Salz darauf,* lakait an holen da fin ar poazhadur.
Bräu n. (-s,-e/-s) : **1.** [rannyezh.] bier eus Bavaria g. ; **2.** [dre astenn.] breserdi g., bresti g., breserezh b., biererezh b.
Brauberechtigung b. (-,-en) : [gwir] aotre bresañ g., lañvaz bresañ g.
Braubottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres b. ; *Inhalt eines Braubottich,* bresad g.
Brauch g. (-s, Bräuche) : **1.** arver g., boaz g., boaz boutin g., boazamant g., doare g., giz b., mod g., kustum g., kustumañs b., stuzioù lies. ; *das ist so der Brauch,* evel-se emañ ar c'hiz, evel-se emañ boazioù ar vro, se eo ar c'hiz vras, ar mod eo ober e-giz-se ; *Sitte und Brauch,* an uz hag ar c'hustum, ar boazamantoù lies., uz ha kustum, boaz ha kustum, giz ha kustum ; *dieser Brauch hielt sich bis 1914,* ar c'hiz-se a badas betek 1914 ; **2.** hengoun g., henvoaz g./b., henc'hiz b. ; *alte Bräuche wiederbeleben,* reiñ buhez en-dro d'ar gizioù kozh ; *nach altem Brauch,* evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidoù.
brauchbar ag. : arveradus, lakaus, talvoudus, talvoudek, servijus, implijadus, danvezadus, hag a c'haller tennañ arver anezhañ ; *brauchbare Kleider,* dilhad a c'haller ober ganto lies., dilhad a c'haller lakaat lies., dilhad lakaus lies.
Brauchbarkeit b. (-) : talvoudegezh b., talvoudusted b., gouestoni b., barregezh b., gouested b., gouester g., servijuster b., servijusted b., lakauster g., lakausted b.
brauchen V.k.e. (hat gebraucht) : **1.** kaout ezhomm eus, kaout ezhomm [udb], bezañ en ezhomm eus, goulenn, goul, rankout, rankout kaout, kaout dober eus, kaout dober a, en devout dober eus, en devout dober a, dioueriñ, faotiñ, mankout, fellout, kaout defot [ober udb, d'ober udb], kaout afer [udb] ; *sie braucht Hilfe,* ezhomm he deus sikour, sikour a rank da gaout ; *pro Tag braucht der Mensch zwischen 2000 und 3500 Kalorien,* an den en devez ezhomm eus etre 2000 ha 3500 kalorienn bemdez ; *der Kranke braucht Ruhe,* peoc'h eo a rank ar c'hlañvour kaout ; *der Boden braucht Regen,* o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, ezhomm 'zo glav, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe vat d'an douar, dober en deus an douar a c'hlav ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft,* ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; *wir brauchen keine Löffel,* n'eus ket afer loaioù, n'hon eus ket ezhomm a loaioù, n'hon eus ket ezhomm loaioù ; *so eine Pflanze braucht viel Wasser,* ar blantenn-mañ a c'houlenn kalz a zour, kalz a zour (bernioù dour) a ya gant ar plant-se ; *jetzt habe ich das gefunden, was ich gerade brauche,* setu kavet va jeu ganin neuze ; *was brauchst du ?* petra a faot dit ? petra a vank dit ? ; *ich brauche dringend Aspirin,* aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall,* ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft,* an aer a zo diziouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff,* hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; *wir brauchen dafür mindestens drei Stunden,* teir eurvezh d'an nebeutañ a yelo ganeomp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a lakaimp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a fell deomp evit ober an dra-se, dister e vo deomp teir eurvezh evit ober al labour-se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit,* ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed (hed, dre hed) ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se, me a rankas hir amzer d'ober al labour-se ; *du brauchst aber lange,* ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un draig bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *ich brauche dringend tausend Euro,* fellout a ra din kaout mil euro diouzhtu ; *ich brauche Geld,* taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn ; *ich brauche dich zu dieser Arbeit,* dober em eus ac'hanout evit kas da benn al labour-se (Gregor), ezhomm am eus ac'hanout evit pengenniñ al labour-se ; *ich brauche acht Mann, um diese Arbeit zu beenden,* eizh den a rankan evit echuiñ al labour-se, eizh den a a zo ret din evit echuiñ al labour-se ; *jemanden nicht brauchen,* na gaout dober eus u.b.,

na gaout ezhomm u.b., na gaout ezhomm eus u.b. ; *mehr brauchen wir nicht,* n'eus ket ezhomm muioc'h ; *das wird nicht mehr gebraucht,* ne vez ket graet ken gant an dra-se, e-maez arver emañ an dra-se ; *das, was ich brauche,* an traoù hag a ra diank din ; *zur Zeit brauche ich nichts,* seurt n'em eus ezhomm bremañ ; *ich brauche nicht hinzugehen,* kuit on da vont di, n'eo ket dleet din mont di ; *wir müssen diese Arbeit heute noch beenden, dann brauchen wir morgen nicht zurückzukommen,* peurechuomp al labour hiziv, kuit deomp da zont du-mañ warc'hoazh - kenkoulz echuiñ al labour hiziv, kuit deomp da zistreiñ du-mañ warc'hoazh ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen,* mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten,* kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; *du brauchst nicht zu weinen,* ne dalv ket ar boan dit leñvañ ; *sie brauchten nicht lange zu warten,* berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keid all ; *das brauchen Sie mir nicht erst zu sagen,* un dra anat an hini eo, gouzout a ran a-walc'h an dra-se, n'emañ ket da c'houzout din, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini ; *er braucht es nicht zu wissen,* n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket dleet dezhañ gouzout, n'eo ket rankout dezhañ gouzout, n'en deus ket ezhomm gouzout, gwelloc'h eo n'oufe ket, furoc'h eo n'oufe ket, n'eo ket ret dezhañ gouzout, n'eo ket a boan dezhañ gouzout ; *du brauchst nicht darauf stolz zu sein,* n'eus ket peadra da vezañ c'hwezet, gwelloc'h e vefe dit chom hep fougasiñ ; *man brauchte ihn gar nicht darum zu bitten,* ne voe ket ranket pediñ anezhañ, ne voe ket rankout pediñ anezhañ ; *ihr braucht euch nicht zu fürchten, hierher zu kommen,* arabat deoc'h kaout aon evit dont amañ ; *Sie brauchen sich vor niemandem zu fürchten,* n'ho pezet nep morc'hed evit den, arabat deoc'h bezañ nec'het gant den ebet ; *er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen,* gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; *dafür brauche ich nur einen Apfel,* evit ober kement-se n'em eus ken dober nemet eus un aval ; *zur Zubereitung dieses Kuchens braucht man fünf Eier,* pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; *ihr braucht doch nicht so schnell zu gehen,* n'eo ket dav deoc'h mont ken buan, n'eo ket rankout deoc'h mont ken buan ; *er hat nicht zu kommen brauchen,* ne oa ket bet dav dezhañ dont ; *er braucht erst gar nicht zu kommen,* aner eo dezhañ dont ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs,* ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle,* trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, miget e vez an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, minellet e vez an holl deodoù ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, mar lavar un netraig e tav an holl ; *er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; *du brauchst nur mitzukommen,* ne'c'h eus ken dont ganeomp, ne'c'h eus ken dont ganeomp d'ober ; **2.** [dre heñvel.] *sie braucht viel Geld,* mont a ra kalz a arc'hant ganti, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, honnezh a foet arc'hant ; *der Mann ist zu allem zu brauchen,* hennezh a zo mat evit kement labour a zo, hennezh a oar tailhañ ha gwriat, hennezh a zo barrek diouzh pep tra ; *gebrauchte Kleider,* dilhad uzet lies., dilhadoù teuc'h lies., traoù intañvez lies., rikoù intañvez lies. ; *gebrauchte Bücher,* levrioù diwar ar berchenn uhelañ lies., levrioù eildorn lies. ; *gebrauchtes Auto,* karr eildorn g., karr a eil dorn g., karr nevez-kozh g., karr prenet diwar ar berchenn uhelañ g.

bräuchlich ag. : boutin, implijet, boas, standur, kustum, ordinal, boaziek, arver, en arver.

Brauchtum n. (-s,-tümer) : kustumioù lies., gizioù lies., boazioù lies.

Brauchwasser n. (-s) : dour fall da evañ g., dour evit ar greanterezh g., dour evit ar privezioù g.

Braue b. (-,-n) : abrant b., gourrenn g., souchenn-lagad b., bargurenn b., mourrenn-lagad b. ; *die Brauen runzeln, die Brauen hochziehen,* krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, diskouez ur min rok, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal.

brauen V.k.e. (hat gebraut) : **1.** bresañ, birviñ ; *Bier brauen,* bresañ bier / birviñ bier / ober bier (Gregor), lakaat ar bier da virviñ, bresañ ; **2.** aozañ, fardañ, prientiñ, aveiñ ; *einen Punsch brauen,* aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur punch ; *einen Zaubertrank brauen*, aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur c'hwistantin.

V.em. **sich brauen** (hat sich (t-rt) gebraut) : *ein Wetter braut sich zusammen,* en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti.

V.gw. (hat gebraut) : *Nebel brauen,* sevel a ra latar (mogidell), emañ o latariñ.

Brauen n. (-s) : breserezh g.

Brauer g. (-s,-) : breser g., bierour g.

Brauerei b. (-,-en) */* **Brauhaus** n. (-es,-häuser) */* **Bräuhaus** n. (-es,-häuser) : breserdi g., bresti g., breserezh b., bierererezh b.

Brauherr g. (-n,-en) : mestr breser g.

Brauhof g. (-s,-höfe) : breserdi g., bresti g., breserezh b., bierererezh b.

Braukessel g. (-s,-) : kaoter vresañ b., bres g. ; *Inhalt eines Braukessels,* bresad g.

Braumeister g. (-s,-) : mestr breser g.

braun ag. : **1.** brun, kazugel, melen-du, rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu ; *braunes Haar,* blev melen-du (rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu), ur blev melen-du g., ur pennad blev gell-kistin g. ; *eine braune Stute,* ur gazeg rous b., ur gazeg c'hell b. ; *brauner Fleck,* brizhenn b. ; *braunes Bier,* bier brun g., bier goularz g. ; *braun werden,* duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ ; *von der Sonne braun werden,* rouzañ, dont rous, kramenniñ, duañ, kregiñ an heol en an-unan, rostañ / leskiñ / suilhañ (Gregor) ; *er wird von der Sonne braun,* kregiñ a ra an heol ennañ, rouzañ a ra e groc'hen gant an heol ; **2.** [dre skeud.] *jemanden braun und blau schlagen,* bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor) ; **3.** [dre heñvel.] [kegin.] *braun braten,* poazhañ gant amanenn rouzet / rouzañ (Gregor) ; *braune Butter,* amanenn rouzet (Gregor) ; **4.** [tekn.] *braun beizen,* duaat, rouzañ ; **5.** [polit., istor] *die braune Pest,* an nazied lies., ar vosenn rous.

Braun n. (-s,-/-s) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braunalgen lies. : [louza.] bezhin-du str., bezhin gell str., morspern str., tarzheg g. ; *Braunalge Cystoseira baccata,* raden-bezhin str.

braunäugig ag. : lagadet-gell, dremmet-gell, kistin e zaoulagad.

Braunbär g. (-en,-en) : arzh gell g.

Braunbier n. (-s,-e) : bier brun g., bier goularz g.

Braune n. (-n) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braune g. (-n,-n) : [loen.] baian g.

Braune(r) ag.k. g./b. : [polit.] nazi g., naziez b., naziour g., naziourez b.

Bräune b. (-,-n) : kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gellded b. ; *Sommerbräune,* spelc'h an hañv g., kramenn an hañv b., rouster an hañv g. ; *Streifenbräune,* kramenn eost b. ; *seine Bräune verblasst,* emañ o tirouzañ.

Brauneisenstein g. (-s,-e) : **1.** limonit g. ; **2.** hematit gell g.

Braunelle b. (-,-n) : **1.** [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; **2.** [loen.] gwrac'hig b.

bräunen V.k.e. (hat gebräunt) : **1.** duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ, brunaat ; **2.** rouzañ, kramenniñ, skarnilañ, spelc'hañ, suilhañ, brunaat ; *sonnengebräunt,* rouzet gant an heol, rouzet evel ur c'hwil, rous evel ur c'hwil-derv, rous evel ur c'hwil, rous evel ur c'had, kramennet, kramennek, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, arnevet, skarnilek, karnet edan an heol, erru rous ; *gebräuntes Gesicht,* dremm duet gant an heol b., dremm gramennek b., dremm spelc'het b. ; *sich bräunen lassen,* tommheoliañ, rouzañ, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, bezañ e baradoz ar gwrac'hed ; *gebräunte Streifen am Körper haben,* bezañ gant ur gramenn eost ; **3.** [kegiñ] asfritañ, rouzañ, rousaat ; *Butter bräunen,* rouzañ amanenn, lakaat amanenn da rouzañ ; *die Butter bräunt,* emañ an amanenn o rouzañ.

Brauner g. (-s,-) : [loen., marc'h] baian g.

Braunfisch g. (-es,-e) : [loen.] morhoc'h g.

Braunfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] randouseg g. [*liester* randousegi].

braungefleckt ag. : brizhelloù gell dezhañ, brizhennek, brizhennet.

braungelb ag. : gell-du.

Braungürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Braungürtelträger,* ur gouriz gell g.

braunhaarig ag. : gell e vlev, ... blev gell, blev brun war e benn ; *ein Braunhaariger,* un duard g. ; *eine Braunhaarige,* un duardez b., un duardenn b. ; *sie ist braunhaarig,* ur pennad blev du a zo outi, blev brun a zo war he fenn.

Braunkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol ruz str.

Braunkohle b. (-) : lignit g.

Braunkohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn dredan dre lignit b.

bräunlich ag. : damc'hell, arc'hell, azgell, arvrun.

Braunöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul lignit g.

Braunreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g.

braunrot ag. : gell-ruz, brun.

Braunschweig n. (-s) : Braunschweig b.

Braunschweiger g. (-s,-) : annezad Braunschweig g.

braunschweigisch ag. : eus Braunschweig, ... Braunschweig.

Braunschweigspat g. (-s,-e) : spat brun g.

Braunschweigstein g. (-s,-e) : manganez g.

Braunsichler g. (-s,-) : [loen.] ibiz du g.

Bräunung b. (-,-en) : **1.** rouzadur g., rouzañ g. ; **2.** kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gellded b.

Bräunungscreme b. (-,-s) : dienn rouzañ b.

Braunwurz b. (-,-en) : [louza.] baskig g. ; *knotige Braunwurz,* malflear g., louzaouenn-droug-ar-Roue b., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn sant Kadoù b.

Braus g. (-es) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g. ; *mit Saus und Braus,* gant trouz bras, gant tourni, gant cholori, gant strap bras, gant safar, gant toumpi ; [tr-l] *in Saus und Braus leben,* ober trein, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, tourc'heta, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, roulat an ebat, riboulat, breskenn, ebatiñ, furikat, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, riblañ, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen,* roulañ e yaouankiz.

Brausche b. (-,-n) : [mezeg.] bloñs g., brondu g., bloñsadenn b., bronduadur g., bos g., bosenn b.

Brause b. (-,-n) : **1.** bouilh g., berv g., bervadenn b., bourbouilh g., bourbouilhenn b., goerezh g., goadur g. ; *das Bier ist in der Brause,* o c'hoiñ (e go) emañ ar bier ; **2.** [dre heñvel.] limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g. ; *eine Brause trinken,* evañ ur banne limonadez, evañ dour limonadez, evañ dour nez ; **3.** [dre astenn.] strinkadenn b., breliñsadenn b., strink-dour g., flistradenn b. ; *unter die Brause gehen,* mont da gaout ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walc'hiñ dindan an dour o strinkañ, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, kaout ur flistradenn, mont da vreliñsat ; **4.** strinkerez b., strimpell b., strinker g.

Brausebad n. (-s,-bäder) : **1.** strinkerez b., strimpell b. ; **2.** strinkadenn b., breliñsadenn b., flistradenn b.

Brausekopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g. ; *junger Brausekopf,* paotr diouzh an druilh g.

Brauselimonade b. (-,-n) : limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g.

brausen V.gw. (hat gebraust / ist gebraust) : **1.** (hat) : rugañ, sourral, sarac'hañ, c'hwibanat, c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, kornal, yudal, bourouañ, moustrouzal, trouzkrozal ; *der Wind braust,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, kornal) a ra an avel ; **2.** (hat) : krozal, kornal, yudal, hudal, grozmolat ; *die Wogen brausen,* krozal a ra ar mor, grozmolat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, hudal a ra ar mor ; **3.** (hat) : boudañ, boudinellañ ; *es braust mir in den Ohren,* ur voudinell a zo em skouarn, boud(inell)añ a ra va divskouarn, boudinellañ a ra va fenn ; **4.** [dre heñvel.] (ist) : tremen gant un tizh hag un trouz an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz), nijal.

V.k.e : [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) einen unter das Jackett brausen,* pintal, trezennañ, kleuzañ gwer, chopinata, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak.

V.em. : **sich brausen** (hat sich (t-rt) gebraust) : kaout ur flistradenn, kaout ur vreliñsadenn, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn, breliñsat.

Brausen n. (-s) : moustrouz g., sourr g., sourrad g. ; *das Brausen des Meeres,* krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., ar mordrouz g., tregern ar mor b., grozmol an tarzhioù g. ; *das Brausen des Windes,* mouezh an avel b. ; *das Brausen des Bergstroms,* kroz ar froud g., krozadenn ar froud ; *das Brausen des Wasserfalls,* kroz al lamm-dour g., krozadenn al lamm-dour b.

brausend ag. : **1.** bouilh, taer, bervus, bouilhus, fourradus, intampius, gwrezus, brouezus, brouezek, imorus, tik ; **2.** [stêrioù] herrus, buanek, froudheñvel ; **3.** [dre skeud.] *brausender Beifall,* strakadeg daouarn ken na fu b. (Gregor), strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Brausepulver n. (-s,-) : limonadez poultr b.

Brauserohr n. (-s,-e) : korzenn dourañ mildoulet b.

Brausetablette b. (-,-n) : moustrad bervus g.

Brausewind g. (-s,-e) : [dre skeud.] penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn fourradus g. penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., den bouilhus g.

Braut b. (-, Bräute) : **1.** danvez gwreg b., yeulc'h b. ; *sie ist Braut,* kenbrometet eo (Gregor), prometet eo ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten,* bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b. ; **2.** [dre astenn.] plac'h yaouank b. plac'h-nevez b., plac'h-eured b., pried-nevez g., euredegez b., gwreg-nevez b. ; **3.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig koant b., amourouzez b., pried kleiz g. ; **4.** [louza.] *Braut in Haaren,* niell Damask g.

Brautausstattung b. (-,-en) : argouroù lies., troñs g., troñsell b.

Brautbett n. (-s,-en) : gwele-eured g.

Brautführer g. (-s,-) : paotr-a-enor g., paotr-enor g., den-a-enor g., kaser g.

Brautgabe b. (-,-n) : [istor] trederann b., enebarzh g. / trederenn b. (Gregor), [Islam] mahr g.
Brautgemach n. (-s,-gemächer) : kambr eured b.
Brautgeschenk n. (-s,-e) : prof promesa a briedelezh g.
Brautgewand n. (-s,-gewänder) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.
Bräutigam g. (-s,-e) : den-nevez g., gwaz-nevez g., danvez pried g., pried-nevez g., paotr-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., euredeg g., paotr yaouank g., dimezer g. ; *für jemanden nach einem Bräutigam Ausschau halten,* bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.
Brautjungfer b. (-,-n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b., kasourez b.
Brautkind n. (-s,-er) : bugel ganet a-raok an dimeziñ g., frouezhenn ar pec'hed b., P. segalenn diwanet re abred b.
Brautkleid n. (-s,-er) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.
Brautkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn eured b.
Brautleute lies. : *die Brautleute,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an daou zen nevez lies., an danvez priedoù lies.
bräutlich ag. : **1.** ... eured ; **2.** evel ur plac'h-nevez.
Brautmutter b. (-,-mütter) : mamm ar plac'h-nevez b.
Brautmyrte b. (-,-n) : [louza.] meurta g.
Brautnacht b. (-,-nächte) : nozvezh eured b.
Brautpaar n. (-s,-e) : *das Brautpaar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an daou zen nevez lies., an danvez priedoù lies.
Brautring g. (-s,-e) : gwalenn a bromesa b.
Brautschau b. (-) : **1.** goulennadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *auf Brautschau gehen,* mont da glask fred, mont da glask ur plac'h da zimeziñ, mont da glask e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek ar c'hwitez ; *auf Brautschau sein,* merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, klask fortun, chourañ, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed.
Brautschleier g. (-s,-) : gouel plac'h-nevez b., gouel eured b.
Brautschmuck g. (-s,-e) / **Brautstaat** g. (-s,-en) : stiperezh plac'h-nevez g., kinkladur plac'h-nevez g., gwiskamant plac'h-nevez g.
Brautstand g. (-s,-stände) : stad a bromesa b.
Brautvater g. (-s,-väter) : tad ar plac'h-nevez g.
Brautwerber g. (-s,-) : marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimezioù g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g., chourig g., mankaniour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g.
Brautwerbung b. (-,-en) : goulenn dimeziñ g., goulennadeg b.
Brautzeit b. (-,-en) : reuziad etre ar bromesa a briedelezh hag an eured g.
brav ag. : **1.** fur, jentil, koantik, aes ober outañ, dizrouk, sentus, reizh ; *ein braves Kind,* ur bugel fur g., ur bugel aes g. ; *wenn du nicht brav bist, kriegst du was auf den Popo,* bez fur din, a-hend-all e vo tomm da'z peñsoù ; *brav sein,* chom brav, chom fur, chom sioul ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *braver werden,* sentusaat, furaat, reishaat ; **2.** mat, a-feson, prop ; *eine brave Hausfrau,* ur wamm vat b., un diegez vat b. (Gregor) ; *brave Leute,* tud keizh lies., tud vat lies., tudoù lies. ; *braver Alter,* boulom g. ; *brave Greisin,* boufam b. ; *als Soldat und brav* [Goethe], evel (o vezañ) ur soudard kadarn.
Adv. : *brav gehandelt !* kement-se a ziskouez ho nerzh-kalon ! kalon ho peus bet evit ober kement-se ! nag a galon ho peus bet ! kalonekat maout ! ; *damit die Leute schön brav an ihrem Platz bleiben,* evit derc'hel an dud klenk en o flas.
bravo ! estl. : rip ! you ! you hou hou ! youc'hou ! youyou ! youkou ! brav ! brav-bras ! ya brav ! deuet eo brav ganit ! ; *du hast den Hund überfahren ! bravo !* pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! te a oar anezhi, te ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! eus ar c'hentañ ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! setu aze ur soubenn vrav !
Bravoruf g. (-s,-e) : youc'hadenn b., bravadenn b.
Bravour b. (-) : **1.** mailhoni b., mestroni b. ; **2.** kadarnded b., kalonegezh b., disaouzan g., nerzh-kalon g., kalon b.
Bravourleistung b. (-,-en) : taol-kaer g., tro-c'hwek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g.
bravourös ag. : **1.** peurampart ; **2.** kadarn, kalonek.
Adv. : **1.** gant mailhoni ; **2.** gant kadarnded.
Bravourstück n. (-s,-e) : **1.** taol-kaer g., tro-c'hwek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g. ; **2.** [sonerezh] frapad sonerezh hag a c'houlenn un tamm mat a vailhoni (un tamm mat a vestroni) g.
Bravur b. (-) : *sellit ouzh* **Bravour**.
Bravurleistung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Bravourleistung.**
bravurös ag. : *sellit ouzh* **bravourös.**
Bravurstück n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Bravourstück.**
BRD b. (-) : [*berradur evit* **Bundesrepublik Deutschland**] RKA b., Republik Kevreadel Alamagn b.
Breccie b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn b.
Brechbacke b. (-,-n) : [tekn.] karvan bilat b., karvan frikañ b., karvan drailhañ b., javed bilat b., javed frikañ b., javed drailhañ b.
Brechbank b. (-,-bänke) : [tekn.] pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b.
brechbar ag. : torrus, bresk, jel.
Brechbarkeit b. (-) : breskter g., breskadurezh b.
Brechbohne b. (-,-n) : fav-glas str., piz-bras str., fav mat-tout str.
Brechdurchfall g. (-s,-durchfälle) : [mezeg.] gastroenterit g., kreuzpervezfo g., foer b., foerell b., skid b., skiderezh g., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., strouilherez b.
Breche b. (-,-n) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brecheisen n. (-s,-) : linier g., loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., speg g.
brechen V.k.e. (bricht / brach / hat gebrochen) : **1.** terriñ, rannañ, daouhanteriñ, drailhañ, freuzañ, pilat, breviñ, frikañ, brevennañ, braeat ; *Brot brechen,* diskolpañ un tamm bara, diskolpañ tammoù bara, terriñ ar bara ; **2.** dastum, kutuilh ; *Blumen brechen,* dastum (kutuilh) bleunioù, kutuilh bleuñv ; **3.** *Flachs brechen,* paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Hanf brechen,* braeat ar c'hanab, fraeañ ar c'hanab, braeañ ar c'hanab (Gregor) ; **4.** *den Acker brechen,* digeriñ douar en e bark, arat e bark, treiñ douar en e bark ; **5.** eztennañ, divengleuziañ ; *Marmor brechen,* divengleuziañ marmor, tennañ marmor, tennañ maen-marbr, gounit marmor ; **6.** *jemandem den Hals brechen,* **a)** terriñ e c'houzoug d'u.b. ; **b)** ober e stal d'u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, reiñ lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ ul lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b. ; **7.** *einer Flasche den Hals brechen,* **a)** dic'houzougañ ur voutailh ; **b)** [dre skeud.] P. riñsañ ur voutailh, heskiñ ur voutailh ; **8.** [mezeg.] teuler ; *Blut brechen,* teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *Galle brechen,* teuler bestl, rechetiñ bestl ; **9.** [sport] *einen Rekord brechen,* mont dreist ar rekord diwezhañ ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen,* deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; **10.** [tr-l] *den Bann brechen*, terriñ (treiñ) ar blanedenn, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; **11.** *für jemanden eine Lanze brechen,* sevel krog u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b., sevel en un tu gant u.b. ; **12.** *den Stab über jemanden brechen,* barn u.b. d'ar marv, kondaoniñ u.b., kemer un diviz dic'halv a-zivout u.b. ; **13.** *etwas übers Knie brechen,* ober udb diwar sav, brazober udb, ober udb diwar penn biz, ober prim udb, ober udb a-flav, ober udb dre brez, drochañ udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, daoulammat udb, mac'homañ ul labour bennak ; **14.** *den Widerstand brechen,* dont a benn eus an eneberezh, lakaat diwezh d'an eneberezh, trec'hiñ war an eneberezh ; *jemandes Widerstand brechen,* terriñ disujidigezh u.b. ; **15.** *einen Streit vom Zaun brechen,* pismigañ, chikanañ, klask pemp troad d'ar maout, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask pevar fav d'an trebez, klask laou e-lec'h ma ne vez ket nez, sevel ur gwall zistok etre an-unan hag unan all, klask dael (afer, fred, rev, trouz, frot, heskin, kastrilhez) ouzh u.b., skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; **16.** *Not bricht Eisen,* ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; **17.** [gwir] *einen Eid brechen,* terriñ e le, terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz ; *einen Vertrag brechen,* freuzañ ur c'hontrad, terriñ un emglev, foeltrañ un emglev, ober freuztaol, terriñ e varc'had, en em zislavaret ; *sein Wort brechen,* na zelc'her d'e c'her, terriñ e c'her, mankout d'e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dislavaret e c'her / dislavaret e gomz / mont da Normandi (Gregor) ; *die Ehe brechen,* avoultriñ, ober avoultriezh / kouezhañ en avoultriezh (Gregor) ; **18.** *jemandem das Herz brechen,* difelpañ e galon d'u.b., daouhanteriñ e galon d'u.b., rannañ e galon d'u.b., faoutañ e galon d'u.b., glac'hariñ u.b., gloazañ kalon u.b., gwanañ kalon u.b., ankeniañ u.b., doaniañ u.b., mantrañ u.b., ober poan da ene u.b. ; **19.** [kr-l] *er hat nichts zu beißen und zu brechen,* n'en deus tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, rankout a ra chom hep tamm, n'en deus ket un elfenn da zebriñ, rankout a ra menel war e naon ; **20.** *Glück und Glas, wie leicht bricht das !* ar gwer zo bresk, an eürusted kement all - ken bresk eo an eürusted hag ar gwer.
V.gw. (bricht // brach // ist gebrochen / hat gebrochen) : **1.** (ist) : terriñ, fregiñ, daouhanteriñ, tarzhañ, c'hwitañ dindan ar bec'h, kreviñ, regiñ, didammañ, difloskiñ, rannañ, broustañ, frailhañ, freuzañ ; *mit einem Knack brechen,* terriñ krak ; *die Bäume brachen unter der Last der Früchte,* terriñ a reas ar brankoù gant pouez ar frouezh, diskolpet e voe brankoù diouzh ar c'hefioù gant pouez ar frouezh ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters,* gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *im Frühling bricht das Eis,* an nevez-amzer a zo mare an diskorn (mare an diloc'h), en nevez-amzer e krev ar skorn ; *Leder bricht,* regiñ a ra al lêr ; *Seide bricht,* terriñ a ra ar seiz.
2. (ist) : dont izel ; *sein Auge bricht,* teñvalaat a ra da welet, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù.
3. (ist) : frailhañ, rannañ, daouhanteriñ ; *mir bricht das Herz,* frailhet (rannet, daouhanteret, difelpet) eo va c'halon gant an nec'hañs, rannañ a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, strakal (tarzhañ, faoutañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har, karget eo va c'halon a c'hlac'har, glac'har a gouezh war va c'halon, un diframm eo evidon ; *mit gebrochenem Herzen,* gant gwir enkrez en e galon, frailhet (rannet, daouhanteret) e galon diwar c'hlac'har ; *sie war völlig gebrochen,* dinerzhzet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet ha dinerzhet e oa.
4. (hat) : treiñ kein ; *mit jemandem brechen,* troc'hañ an darempredoù gant u.b., treiñ kein d'u.b., mont digant u.b., dilezel u.b., mont diwar dro u.b., terriñ gant u.b. ; *mit der Familientradition brechen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.
5. (ist) : mont kuit, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; *mir bricht die Geduld,* erru on e penn va seizh pasianted, koll a ran pasianted, mont a ra ar gwad e dour ganin, komañs a ran da c'harvaat, ne harz ket mui va gwad, en dihabaskter emaon.
6. (ist) : dont trumm war wel ; *die Sonne bricht aus den Wolken,* tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-douez ar

c'houmoul, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, dispakañ a ra an heol ; *der Mond bricht aus den Wolken,* dispakañ a ra al loar, tarzhañ a ra al loar a-douez (a-vetoù) ar c'houmoul ; *die Quelle bricht aus dem Felsen,* strinkañ a ra ar stivell eus ar garreg, dedarzhañ a ra ur stivell eus ar garreg ; *das Kind bricht aus den Reihen,* difoupañ a ra ar bugel eus ar steudoù, diflukañ (diboukañ, diflipañ) a ra ar bugel eus ar renkennoù ; *aus dem Gefängnis ausbrechen,* tec'hel diouzh an toull-bac'h, delammat diouzh an toull-bac'h, achap eus ar prizon ; *aus dem Hinterhalt hervorbrechen,* difoupañ (diflukañ, diboukañ, dibouchañ, diflipañ) eus e lec'h spi.

Anv-gwan verb II : **gebrochen 1.** *gebrochenes Deutsch,* alamaneg fall (podoù, saout, drailhet) g., bommoù alamaneg lies., ur stlabez alamaneg g., ul lastez alamaneg g., ur c'hozh tamm alamaneg g. ; *gebrochenes Französisch sprechen,* drailhañ un tamm galleg, distagañ bommoù galleg palefarzh, komz ur stlabez galleg, komz ul lastez galleg, komz ur c'hozh tamm galleg, gallout distagañ ur c'houblad gerioù en galleg palefarzh ; **2.** [sonerezh] *gebrochener Akkord,* arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; **3.** *gebrochene Linie,* linenn dorr b. ; **4.** *gebrochene Zahl,* niver kevrennek g., niver rannel g. ; **5.** *mit gebrochenem Herzen,* frailhet (rannet daouhanteret) e galon, ranngalonet ; **6.** *sie war völlig gebrochen,* dinerzhzet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet ha dinerzhet e oa ; **7.** [tisav.] *zweimal gebrochene Treppe,* diri gant daou bondalez g. ; **8.** *gebrochen weiß,* gwenn-mouk ; *gebrochenes Weiß,* gwenn mouk g. ; **9.** *gebrochene Stimme,* mouezh vouk b.

V.em. **sich brechen** (bricht sich / brach sich / hat sich gebrochen) : **1.** terriñ ; *er hat sich (t-d-b) den Arm gebrochen,* torret eo askorn e vrec'h gantañ, torret en deus askorn e vrec'h ; *er hat sich (t-d-b) das Bein gebrochen,* torret en deus e c'har ; **2.** dasskediñ, luc'hterriñ ; *Lichtstrahlen brechen sich (t-rt),* bez ez eus skinoù gouloù o luc'hterriñ (o tasskediñ) ; **3.** *die Wellen brechen sich (t-rt),* dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhioù-mor ; **4.** [dre skeud.] *die Krankheit bricht sich (t-rt),* terriñ a ra war e gleñved, emañ o tistagañ diouzh e gleñved ; *die Kälte bricht sich (t-rt),* digrizañ a ra an amzer, torret eo ar c'hrizaj.

Brechen n. (-s) : **1.** torridigezh b., brevadenn b., torr g., torradur g., brev g., brevadur g., brevidigezh b. ; **2.** [fizik] gouskog g., disvann g., disvannadur g. ; **3.** [mengleuz] eztennadur g. ; **4.** [mezeg.] torr g., torradur g., torridigezh b. ; **5.** [mezeg.] dislonkadenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b. ; **6.** [dre skeud.] troc'h g., troc'hadenn b. ; **7.** torradur le g. ; **8.** [gwir] torridigezh b. ; **9.** [tr-l] *besser Biegen als Brechen,* gwelloc'h eo plegañ eget nad eo bezañ torret, gwelloc'h plegañ eget terriñ, aesoc'h eo plegañ plantenn eget m'eo displegañ gwezenn, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur, ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur, marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù, marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh.

brechend ag. : *brechendes Auge,* selloù un den toc'hor da vervel lies.

Adv. : *brechend voll,* karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-tenn, leun-kreñv, leun-sklok, leun-mort, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek, du gant an dud.

Brecher g. (-s,-) : **1.** pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b. ; *Backenbrecher,* brae (piler g.) javedek b., pilouer javedek g., friker javedek g. ; **2.** [mor[1]] bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g., pakad mor g., pennad g. ; **3.** [mor[2]] chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g., rakkae g. ; **4.** [merdead.] *Eisbrecher,* skorndorrer g. ; **5.** friker g., piler g., torrer g., breser g., freuzer g., drailher g.

Brechkoks g. (-es,-e) : tammoù glaou-kok lies., tammoù glaou-goulosk lies.

Brechmaschine b. (-,-n) : [tekn.] pilerez b., breverez b., freuzerez b., brae b., braeer g., braeerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b.

Brechmittel n. (-s,-) : [mezeg.] **1.** louzoù c'hwedus g. louzoù-c'hwediñ g. ; **2.** P. den euzhus g., den rukunus g., den heugus g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., louz g., libouz g., louvidig g., libouzer g., gast b., chuchuenn lous b., chelgenn a zen b., fri lous g., tamm mat a loustoni g., lampon g., kantolor g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g.

Brechnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-vomikez str., frouezh ar gwez-kaniram str., frouezh ar gwez-vomikez str., kraoñ-kaniram str., kraoñ c'hwediñ str.

Brechreiz g. (-es,-e) : [mezeg.] c'hoant dislonkañ g., c'hoant c'hwediñ g., kalonask b., kalondev b.

Brechruhr b. (-) : [mezeg.] flus c'hwediñ g., vid c'hwediñ g., trafik c'hwediñ g.

Brechsee b. (-,-n) : bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-

mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g.

Brechstange b. (-,-n) : linier g., loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., speg g.

Brechstuhl g. (-s,-stühle) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brechtanne b. (-,-n) : [louza.] gwez tourmantin str., melwez str.

Brechung b. (-,-en) : **1.** adtarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., mordrouz g., tregern ar mor b. ; **2.** [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g. ; **3.** [son] tregern b., dastaol g., dasson g., gouskog ar sten g. ; **4.** [yezh.] troadur vogalenn g., kemmadur vogalenn g.

Brechungsindex g. (-es,-e/-indizes) : [fizik] feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Brechwurz b. (-,-en) : [louza.] evor g., louzaouenn ar peuk b.

Brechwurzel b. (-,-n) : [louza.] plant ipeka str., ipeka str. ipekakouanha str. [*Psychotria ipecacuanha*].

Brechzahl b. (–,-en) : [fizik] feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Bredouille b. (-) : P. *in die Bredouille geraten, in die Bredouille kommen,* degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, bezañ lakaet nec'het, en em gavout en ur gwall blegenn, en em gavout diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, en em gavout en estrenvan, en em gavout evel ur pesk en ur bod lann, en em gavout en ur gempenn, en em gavout el lagenn, en em gavout en ur grenegell, en em gavout sac'het en ur gaoc'henn ; *in der Bredouille sitzen (sein)*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern, bezañ e lost er vrae.

Bregen g. (-s,-) : **1.** [korf.] mel-penn g., bouedenn-benn b., melenn b. ; **2.** P. boulienn b., bleñch g., kokenn b., kelorn g.

Brei g. (-s,-e) : **1.** [kegin.] flastrenn b., yod g., yodenn b., kaot g., kaotorenn b., mignoc'henn b., siladenn b., [yezh ar vugale] papa g. ; *zu Brei kochen,* lakaat da dreiñ da yod, ober ur gaotorenn ; *Brei essen,* yota ; *zu Brei schlagen,* yodennañ ; *zu Brei werden,* kaotennañ, mont e kaot, yodenniñ ; *Haferbrei,* yod-kerc'h g., yod-silet g. ; *Buchweizenbrei,* yod gwinizh-du g. ; *Weizenbrei,* yod-gwinizh g., kaot gwinizh g. ; *Kartoffelbrei,* flastrenn avaloù-douar b., yod patatez g., yod avaloù-douar g., yodenn avaloù-douar b., patatez silet str. ; *dicker Brei, steifer Brei, dickflüssiger Brei,* yod fetis g., kaot tev g. ; *dünner Brei, dünnflüssiger Brei,* kaot tanav g., yod rouez g. ; *klumpenfreier Brei,* yod dibouloud g., yod rouez g. ; *voll Brei,* yodek ; *kleine Vertiefung mitten im Brei, worein Butter getan wird,* feunteun an amann b. ; *ein kleines Kind mit Brei füttern,* paskañ yod d'ur bugel bihan ; **2.** bouilhenn b., liboud g., bouilhatenn b., kaotorenn b., yodenn b., flastr g. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden zu Brei schlagen,* ober bleud gant u.b., frikañ u.b., ober butun gant u.b., frigasañ u.b., foeltrañ e izili d'u.b. ; *zu Brei geschlagen werden,* mont e kaot, bezañ frigaset ; *wie die Katze um den heißen Brei herumgehen,* klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, klask kant ha kant tro, klask kammdroioù, klask un drobleg, klask tro da ziverrañ ; *einen Brei anrühren,* lakaat an toaz e go, punañ un irienn, irienniñ udb, penefiañ ; *alten Brei wieder aufrühren (aufkochen),* lavaret a-nevez ar memes kaozioù skuizh, malañ kaozioù skuizh, bezañ a-nevez gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez temzoù skuizh war an doubier, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil ; *seinen Brei selbst auslöffeln,* paeañ diwar-bouez e groc'hen / paeañ diwar-bouez e lêr (Gregor) ; *er muss den Brei auslöffeln,* paeañ a ra diwar-bouez e groc'hen (Gregor), dezhañ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus an dra-se, en em gavout a ra diaes eus an dra-se ; *die sollen doch jetzt bitte den Brei auslöffeln,* ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, gwazh a se evito, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno ; **4.** [kr-l] *viele Köche verderben den Brei,* pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul vui a vugulion a vez, e vez falloc'h gouarnet ar saout.

breiartig ag. : evel yod, evel kaot, e doare ar yod, a-zoare gant ar yod, a-seurt gant ar yod, heñvel ouzh yod, heñvel ouzh kaot, yodennet, kaotennet, yodennek, yodek, gludek, gludennek.

Breiesser g. (-s,-) : yotaer g., kof yod g.

breiig ag. : gludek, gludennek, flibous, mignoc'het, yodennek, yodek.

Breisgau g. (-s) : *der Breisgau,* Breisgau b.

Breistock g. (-s,-stöcke) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b.

Breistock-Spiel n. (-s,-e) : c'hoari bazh-yod g., sachadeg bazh-yod b.

breit ag. : **1.** ledan, ledek, frank, ampl, diere, distrob, digor ; *eine breite Straße,* ur straed ledan b., un hent diere g., un hent frank g. ; *eine Hand breit,* treuz un dorn g. ; *so breit wie meine Hand,* en tevder da'm dorn, el ledander da'm dorn ; *so breit wie,* e ledander da, ken ledan ha ; *sehr breit,* ledan-mor ; *keinen Finger breit nachgeben, nicht einen Fuß breit weichen,* na gilañ an disterañ, na gilañ tamm, na gilañ a-dreuz troad ; *einen Finger breit,* treuz ur biz ; *wie breit ist dieser Stoff ?* peseurt lec'hed en deus an danvez-mañ ? ; *der Stoff liegt achtzig Zentimeter breit,* pevar-ugent santimetrad lec'hed a zo gant an danvez-mañ, pevar-ugent santimetr a led en deus an danvez-mañ ; *zwei Meter breit,* daou vetrad led ; *drei Meter breit und ebenso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *breit(er) machen,* ledanaat, frankaat, distrizhañ (Gregor) ; *breit(er) werden*, dont da vezañ ledanoc'h, ledanaat, mont war zigeriñ, mont war frankaat, mont war ledanaat ; *die breiten Stellen eines Wasserlaufs,* ledanoù ün dourredenn lies. ; *breit drücken, breit schlagen, breit treten,* flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; *breit gedrückte Nase,* fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat) (Gregor) g. ; *mit breit ausgebreiteten Flügeln,* digoret-frank e zivaskell ; *ein breites Wissen besitzen,* kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; *der Weg ist breit, der zur Verdammnis führt,* emañ frank an hent a gundu d'an daonidigezh.

2. [dre skeud.] *etwas breit treten,* reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb. ; *breiter Stil,* pluenn ar foerell ganti b., stambouc'h g., doare-skrivañ stambouc'hus g. ; *breit reden,* paboriñ, treiñ (malañ) avel, ragachiñ, trabellat, bezañ un drabell ; *einen breiten Rücken haben, ein breites Kreuz haben,* bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *sich breit machen,* **a)** ober e aotrou, bezañ un ober gant an-unan, ober gaol ; **b)** brakañ, ober grallig, pladorenniñ, plavañ, torc'hwenial ; *hier kannst du dich ruhig breit machen,* amañ ez po frankiz, amañ e c'halli kemer da aezamant, amañ e c'halli ober da aez, amañ e vo frank warnout, amañ e vo frank dit, amañ e vo ec'hon dit, ez ec'hon e vi amañ, forzh isu az po amañ ; *ein Breites und Langes erzählen,* na vezañ diwezh ebet gant e zanevell, kontañ a-dreuz hag a-hed, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *die breite Öffentlichkeit,* an darn vrasañ eus an dud b. ; *ein breites Lächeln,* ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; *weit und breit,* **a)** tro-war-dro, tro-dro, war-dro, en ardremez ; **b)** dre holl, e pep lec'h, a bep tu, a-hed hag a-led ; *er ist weit und breit bekannt,* anavezet eo a bep tu, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo e pevar c'horn ar vro.

Breitbahn b. (-n-en) : [moull. paper] tu a-dreuz g.

Breitband n. (-s,-bänder) : [tekn., kehentiñ] bandenn ledan b.

breitbeinig ag. : **1.** gaoliet ledan e zivesker gantañ, rampet ledan e zivesker gantañ, rampet evel ur c'hilhor ; *breitbeinig gehen,* rampañ ; **2.** *breitbeinig dastehen,* bezañ sonn war e dachoù, bezañ start war e dachoù, bezañ rampet evel ur c'hilhor.

breitblättrig ag. : **1.** [louza.] deliaouet ledan, ledan e zelioù, delioù ledan dezhañ ; **2.** ledan an direnn anezhañ, digor ; *breitblättrige Axt,* bouc'hal digor b.

breitbrüstig ag. : *ein breitbrüstiges Pferd,* ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h digor e beultrin g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g.

breitdrücken V.k.e. (hat breitgedrückt) : flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ.

Breite b. (-,-n) : **1.** ledander g., ledanded b., led g., lec'hed g., digor g., digorded b., ledan g. ; *die Breite des Flusses ist beeindruckend,* sebezus eo ledan ar stêr ; *ein Brett der Breite nach durchsägen,* heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led ; *den Wald der Breite nach durchqueren,* treuziñ ar c'hoad en e lec'hed, treuziñ ar c'hoad en e led ; *die Breite des Schwimmbeckens beträgt 20 Meter,* ugent metr ledander a zo d'ar poull-neuial, ugent metr a led en deus ar poull-neuial, ugent metr a ledander en deus ar poull-neuial, ugent metr ledander en deus ar poull-neuial, ugent metrad a zigorded a zo d'ar poull-neuial ; **2.** *Breite der Schultern,* treuz-divskoaz g. ; **3.** *in die Breite gehen,* ober korf, tevaat, brasaat, kemer tro, dont tro en an-unan, mont war frankaat, mont war ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat ; **4.** *Breite des Degens,* plaen ar c'hleze g. ; **5.** treuz g. ; *nur die Breite der Straße trennt sie voneinander,* n'eus nemet treuz an hent etrezo, n'eus nemet led an hent etrezo ; **6.** [geografiezh] ledred g. ; *geographische Breite eines Ortes,* ledred ul lec'h g. ; *südliche Breite,* ledred kreisteiz g., ledred su g. ; *Rennes liegt auf 48° nördlicher Breite,* lec'hiet eo Roazhon e 48° ledred hanternoz (ledred norzh) ; **7.** [dre skeud.] *epische Breite,* stambouc'h an danevellganoù g. ; **8.** *er hat um Haaresbreite einen Unfall vermieden,* ne oa bet nemet treuz un neudenn ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, darbet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, tost-kaer e oa bet da dapout ur c'hrogad gant e garr, ken buan en dije tapet ur pegad, ken kaer all en dije tapet ur pegad, tredemarzh eo ne oa ket erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik e oa bet dezhañ tapout ur c'hrogad gant e garr, evit nebeut en dije tapet ur pegad, evit bihan dra en dije bet ur gwallzarvoud, war-hed nebeut e vije erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik dezhañ bezañ tapet ur gwallzarvoud, fellet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, damdost e oa bet dezhañ tapout ur pegad.

breiten V.k.e. (hat gebreitet) : **1.** ledanaat, frankaat, ec'honaat, distrizhañ (Gregor) ; **2.** astenn ; *nach jemandem die Arme breiten,* astenn e zivrec'h etrezek u.b., astenn e zivrec'h etramek u.b., astenn e zivrec'h d'u.b., astenn e zivrec'h da-geñver u.b. ; *eine Decke auf dem Boden breiten,* astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur,

ledañ ur pallenn war blad al leur ; **3.** [labour-douar] ledañ, strewiñ, skignañ, lakaat a-skign, astenn ; *Heu breiten*, ledañ foenn da sec'hañ, lakaat foenn a-skign, skignañ foenn, astenn foenn.
Breitenarbeit b. (-,-en) : labour war un dachenn ledan g., rastelladeg b.
Breitenfeuer n. (-s,-) : [lu, tennoù] falc'hadenn b.
Breitengrad g. (-s,-e) : ledred g. ; *auf dem gleichen Breitengrad wie,* a-ledred gant.
Breitenkreis g. (-es,-e) : [douar.] ledredenn b.
Breitensport g. (-s) : sport pobl g., sport yoc'hek g.
Breitenwirkung b. (-) : skog yoc'hek g., efed skogañ war an dud g., efedusted skogañ b.
breitfingerig ag. **/ breitfingrig** ag. : ledan e vizied, tev e vizied.
breitgabelig ag. : [louza.] kavazek.
breitgesichtig ag. : talfasek, hirvoan e zremm.
breitgestreift ag. : roudennoù ledan dezhañ, roudennet ledan.
Breithalter g. (-s,-) : [gwiad.] kanve g.
Breithaue b. (-,-n) : marr b., pigell b., marrbigell b., pech troad-hir g., trañch g., frankigell b. ; *mit der Breithaue herausgerissene Grassode,* moudenn-gign b.
breithalsig ag. : gouzougek.
breitkiefrig ag. : karvanek.
breitkinnig ag. : groñjek ; *breitkinniger Kerl,* groñjeg g.
breitkrempig ag. : erienet-ledan ; *ein breitkrempiger Hut,* un tog erienet-ledan g., tog erien ledan g., un tog ledan g. ; *breitkrempige Hüte bieten einen guten Sonnenschutz,* togoù ledan a daol gwaskedenn.
Breitling g. (-s,-e) : [loen.] **1.** [pesk dour-mor] glizig g. ; **2.** [pesk dour dous] brell g., brem g. ; **3.** [pesk dour dous] kiprin g. [*Carassius carassius*] g.
breitmaschig ag. : toullek, bras e vailhoù.
breitmäulig ag. : geoliek, ur rahouenn c'henoù dezhañ.
Breitmaulnashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg gwenn g.
breitmündig ag. : genaouek, geoliek, begek, ur rahouenn c'henoù dezhañ ; *Mensch mit breitmündigem Gesicht,* genaoueg g., geolieg g., begeg g., den gant ur rahouenn c'henoù g.
breitnasig ag. : taltous e fri, ur fri marmouz dezhañ, togn e fri, ur fri Turk dezhañ, plat e fri, fronellek, fronek.
breitrandig ag. : **1.** ledan e vord, ledan e vordoù ; **2.** erienet-ledan, … erien ledan.
breitschädelig ag. : krennbennek.
breitschenkelig ag. : e zivesker stampet ledan gantañ, garbet.
breitschlagen V.k.e. (schlägt breit / schlug breit / hat breitgeschlagen) : **1.** flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ ; *sich breitschlagen lassen,* lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer.
breitschulterig ag. **/ breitschultrig** ag. : skoaziet-ledan, ledan e chouk, postek, skoaziek ; *breitschultriger Mensch,* skoazeg g.
breitschwänzig ag. : [loen.] ledan e lost, lostet ledan.
Breitseite b. (-,-n) : **1.** kostez g. ; **2.** [merdead.] bordead g., bourzh g., bourzhiad g. ; *eine volle Breitseite feuern,* leuskel e vordead (Gregor).
Breitspur b. (-,-en) : [treuzdougen] skarv ledan g., distok ledan g.
Breitspurbahn b. (-,-en) : [treuzdougen] hent-houarn skarv ledan etre ar roudennoù g., hent-houarn distok ledan etre ar roudennoù g.
breitspurig ag. : **1.** [treuzdougen] ... skarv ledan, ... distok ledan ; **2.** rok, balc'h, dichek, faeüs, uhel, otus ; **3.** *etwas breitspurig darlegen,* displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ udb just-ha-just, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.
breittreten V.k.e. (tritt breit / trat breit / hat breitgetreten) : **1.** flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** *etwas breittreten,* reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.
breitwalzen V.k.e. (hat breitgewalzt) : **1.** P. flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; **2.** *etwas breitschlagen,* reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, displegañ udb gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù.
Breitwand b. (-,-wände) : skramm ledan g.
Breitwandfilm g. (-s,-e) : film skramm ledan g.
Breitwegerich g. (-s,-e) : [louza.] hedledan g., stlone b.
breitwürfig Adv. : a-zorn-nij, a-fuilh ; *breitwürfig säen,* hadañ a-zorn-nij, hadañ a-fuilh, teuler an had a zornadioù-nij.
Breiumschlag g. (-s,-schläge) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.
Brekzie b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn b.
Brelan n. (-s) : [kartoù] flu g.
Breme b. (-,-n) : [loen.] moui str., bouli str., kelien-marc'h str., kelien-brizh str., kelien-morz str., kelien-dall str., brouderez b., tabonenn b. [*liester* taboned], pikerez b.
Bremen n. (-s) : Bremen b.
Bremer g. (-s,-) : annezad Bremen g.
bremisch ag. : ... Bremen, eus Bremen.
Bremsanlage b. (-,-n) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.
Bremsbacke b. (-,-n) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.
Bremsbelag g. (-s,-beläge) : gwiskadur starderez g., gwiskadur frouen g.
Bremsbelagträger g. (-s,-) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Bremsberg g. (-s,-e) : [mengleuz.] plaenenn war-naou ramokañ b., plaenenn a-stou stlejañ b.
Bremsdruckregler g. (-s,-) : reolier starderez g., reolier frouenadur g.
Bremse[1] b. (-,-n) : [tekn.] starderez b., stard g., frouen g., botez b. ; *auf die Bremse treten,* pouezañ war troadikell ar starderez, pouezañ war an droadikell stardañ, stardañ, skurziñ, reiñ un taol starderez, stardañ ar mekanik ; *die Bremsen lösen,* distardañ ar starderezioù, distignañ ar starderezioù ; *starke Bremse,* stard kreñv g., starderez kreñv b. ; *Felgenbremse,* starderez war kammedoù rod b., stard war kammedoù rod g. ; *Fußbremse,* starderez troad b., stard troad g. ; *Handbremse,* starderez dorn b., stard dorn g. ; *Luftdruckbremse*, starderez dre aerwask b., stard dre aerwask g. ; *Trommelbremse,* starderez dre daboulinoù b., stard dre daboulinoù g. ; *Reibungsbremse,* stard dre darav g., starderez dre frotadurezh b. ; *Öldruckbremse,* starderez hidrolek b., starderez der eoulwask b., stard hidrolek g., stard der eoulwask g. ; *Rücktrittbremse,* starderez dre droadikellañ a-gil b., stard dre droadikellañ a-gil g. ; *Hinterradbremse,* starderez a-dreñv b., stard a-dreñv g.
Bremse[2] b. (-,-n) : [loen.] **a)** [*Hippobosca equina*] kelien-marc'h str. ; **b)** [*Tabanus bovinus*] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-brizh str., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-rous str., tabonenn [*liester* taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b., pikerez b.
Bremseinrichtung b. (-,-en) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.
bremsen V.k.e. ha V.gw. (hat gebremst) : **1.** stardañ ar mekanik, stardañ, skurziñ, reiñ un taol-starderez, sparlañ, difonnaat, heudañ, frouenañ ; *stark bremsen,* stardañ (skurziñ) a-holl-nerzh ; *scharf bremsen,* stardañ a-daol-trumm, skurziñ a-flav ; **2.** [tekn.] skodiñ ; **3.** lakaat harz da ; *kein Hindernis kann ihn bremsen,* n'eus tra evit herzel outañ, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus harz ebet dezhañ, n'eus harz ebet outañ, netra ne c'hell derc'hel anezhañ, ne c'hell tra herzel outañ, ne harz tra dirazañ, ne c'hell tra sparlañ dezhañ, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur paotr a foeltr forzh a zo anezhañ, ne ra ket forzh petra d'ober, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh ; *wenn er anfängt zu spinnen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez pare ebet - pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez prenn ebet d'e latenn ; *den Krankheitsverlauf bremsen,* terriñ nerzh ar c'hleñved.
Bremsen n. (-s) : stardañ g., frouenañ ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt,* bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo.
Bremser g. (-s,-) : [treuzdougen] starder g., paotr ar starderez g.
Bremsfähigkeit b. (-,-en) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.
Bremsfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm stardañ g., harz-lamm frouenañ g.
Bremsflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn starderezioù b., dourenn frouenoù b.
Bremsgummi n./g. (-s,-s) : botez stardañ b.
Bremsgitter n. (-s,-) : [skingomz] kael skoilhañ b., kael harzañ b., kael dilemel b.
Bremshebel g. (-s,-) : dornell ar starderez b., loc'h ar starderez g., dornell ar frouen b., loc'h ar frouen g., dornell stardañ b., loc'h stardañ g.
Bremsklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf-kof g., panell kof g., aerstard g., aerfrouen g.
Bremsklotz g. (-es,-klötze) : botez stardañ b., botez frouenañ b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.
Bremskraft b. (-,-kräfte) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.
Bremskraftverstärker g. (-s,-) : yevreolier ar stramm stardañ g., skoazeller ar stramm stardañ g.
Bremsleistung b. (-,-en) : galloudezh stardañ b., galloudezh frouenañ b.
Bremslicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouloù-stardañ g., gouloù-frouenañ g., gouloù ruz a-dreñv g.
Bremspedal n. (-s,-e) : troadikell stardañ b., troadikell frouenañ b.
Bremsrakete b. (-,-n) : [nij.] ginerlusker g.
Bremsscheibe b. (-,-n) : pladenn-stardañ b., pladenn-frouenañ b., pladenn frouen b., pladenn starderez b
Bremsschirm g. (-s,-e) : [nij.] harz-lamm stardañ g., harz-lamm frouenañ g.
Bremsschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Bremsschub ausüben,* enepbountañ.
Bremsschuh g. (-s,-e) : botez stardañ b., botez frouenañ b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.
Bremsseil n. (-s,-e) : fun stardañ b., fun frouenañ b.
Bremsspur b. (-,-en) : roud stardañ g., roud frouenañ g., tres stardañ g., tres frouenañ g.
Bremsstrom g. (-s,-ströme) : red stardañ g., red frouenañ g., stardañ adc'henezadus g., frouenadur adc'henezadus g.
Bremstrommel b. (-,-n) : taboulin starderez g., taboulin frouen g.
Bremsung b. (-,-en) : stardañ g., frouenañ g., taol stardañ, stardadenn b., frouenadur g., frouenadenn b.
Bremsvorrichtung b. (-,-en) : stramm stardañ g., stramm frouenañ g.
Bremsweg g. (-s,-e) : hed stardañ g., hed frouenañ g.
Brennachse b. (-,-n) : [fizik] ahel fokalenn g., ahel-sti g.
Brennalgen lies. : keuneud-mor str.
brennbar ag. : loskus, helosk, tanus, entanus, tanidik, leskidik ; *schwer brennbar,* dihelosk.
Brennbarkeit b. (-) : heloskted b.
Brenndauer b. (-) : **1.** [gouloù] padelezh goulaouiñ b. ; **2.** [teol] padelezh poazhañ b. ; **3.** [danvez-tan] padelezh deviñ b., tizh leskiñ g. ; *Feuerholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer,* koad-losk fonnus da zeviñ g., koad a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g.
Brennebene b. (-,-n) : [skiant.] plaenenn sti b.
Brenneisen n. (-s,-) : **1.** houarn ruz g., houarn frizañ g., houarn rodellañ g. ; **2.** [mezeg.] tanezer g., houarn tanañ g., houarn leskiñ g., houarn tanadeviñ g.
Brennelement n. (-s,-e) : [nukl.] helosk nukleel g., helosk derc'hanel g. ; *bestrahltes Brennelement,* helosk skinataet g.
brennen V.gw. (brannte / hat gebrannt) : **1.** deviñ, leskiñ, bezañ entanet, bezañ krog an tan en an-unan,

flammañ, flamminat, flammenniñ ; *lichterloh brennen,* flamminañ uhel ; *flackernd brennen,* diskouez avel, bezañ avel gant an tan, follañ ; *das Haus brennt,* emañ krog an tan en ti, emañ an tan en ti, kroget eo an tan en ti, emañ an ti o teviñ ; *das Feuer brennt,* lug eo an tan, krog eo an tan, flammañ a ra an tan ; *der Wald brennt,* emañ krog an tan er goadeg, emañ an tan er goadeg, emañ ar goadeg o teviñ ; *das Holz brennt im Feuer,* an tan a losk ar c'hoad, ar c'hoad a losk en tan ; *trockenes Holz brennt gut,* keuneud sec'h a zo leskidik ; *es brennt in der Scheune, die Scheune brennt,* krog eo an tan er c'hrignol, emañ an tan er c'hrignol, emañ ar c'hrignol o teviñ ; *kommen Sie schnell, Ihr Haus brennt !* deuit prest, emañ an tan en ho ti ! ; *es brennt !* an tan ! an tan ! emañ an tan en ti ! ; *es brennt ohne zu Asche zu werden,* deviñ a ra hep pulluc'hañ ; *das Feuer will nicht richtig brennen,* neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ, pikous eo an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat, gwall zisterik eo an tan ; *Eichenholz brennt langsam,* ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *brennen lassen, was nicht zu retten ist,* reiñ e lod d'an tan, lezel e lod gant an tan ; **2.** goulaouiñ, bezañ war-enaou, bezañ war elum, bezañ bev ; *die Lampe will heute nicht brennen,* ourzal a ra va c'hleuzeur hiziv, mouzhañ a ra va c'hleuzeur hiziv ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht,* ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *das Licht muss die ganze Nacht brennen,* ar gouloù a zle chom war elum e-pad an noz pad, ar gouloù a rank chom war elum e-pad an noz pad ; *in den Häusern brannte noch Licht,* an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; **3.** [dre astenn.] *die Wunde brennt,* poazhañ (leskiñ, gloazañ, pikañ, deviñ) a ra ar gouli (Gregor) ; *der Alkohol brennt auf der Wunde,* poazhus (leskidik) eo an alkool war ar gouli, an alkool a bik ; *die Nessel brennt,* flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, deviñ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Nesseln brennen mir noch auf der Haut,* santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *die Füße brannten ihm nach dem langen Marsch,* tanet e oa e dreid outañ goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), edo ar verv en e dreid goude keit hent ; *es brennt mir im Hals,* leskiñ a ra va gouzoug din, klevet a ran ur poazhadur garv em gouzoug ; *die Sonne brennt,* skaotañ a ra an heol, leskidik (grizias, gwrezus, suilh, poazhus) eo an heol, strinkañ a ra an heol e vannoù, poazhañ a ra an heol, heol suilh a zo, an heol a sko a-darzh (a-sonn) war hor pennoù, krazañ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, pilat a ra an heol ; *die Sonne brennt mir in den Augen,* an heol a grog e-barzh va daoulagad ; *der Pfeffer brennt auf der Zunge,* ar pebr a grog en teod, ar pebr a bik an teod, ar pebr a skaot an teod (Gregor) ; **4.** [stlenn.] engravañ ; *Raubkopien brennen,* stlennbreizhañ, dambreziñ, engravañ eiladoù dambrezet, engravañ dambrezadennoù ; **5.** [dre skeud.] birviñ e galon en e greiz ; *auf etwas brennen,* en em chalañ o teport / doaniañ o c'hortoz udb (Gregor), chaokat e ivinoù o teport, dibasiantiñ o c'hedal udb, bezañ krog ar preñv en e revr, bezañ devet gant udb, kaout mall bras da welet udb, bezañ poazh gant ur c'hoant bennak, birviñ e galon gant ar c'hoant gwelet udb, dont da zisec'hañ gant ur c'hoant bennak, kavout hirnez o c'hedal udb, skuizhañ o c'hortoz udb, kaout hiraezh da welet udb, direvrañ gant ar c'hoant ober udb, kaout mall-mall da welet udb, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet udb, birviñ d'ober udb, bezañ gant ar prez d'ober udb ; *sie brannte darauf zu heiraten,* ne c'halle ket padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a rae gant ar prez da zimeziñ, poazh e oa gant ar c'hoant dimeziñ, direvrañ a rae gant ar c'hoant dimeziñ, kroget e oa ar big en he skouarn, troet e oa gant an dimeziñ, disec'hañ ar rae diwar e dreid gant ar c'hoant dimeziñ, gant ar prez e oa da zimeziñ ; *ich brenne darauf, ihn zu treffen,* mall bras eo ganin gwelet anezhañ, poazh on gant ar c'hoant gwelet anezhañ, disec'hañ ar ran war va zreid gant ar c'hoant gwelet anezhañ, gant ar prez emaon da welet anezhañ ; *vor Ungeduld brennen,* chom da reuziñ, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, na vezañ mui evit padout, breskenn, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, chakañ e vrid, gedal dibasiant ; *vor Begierde brennen,* bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñv en e revr ; *vor Ehrgeiz brennen,* birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant sevel ; *vor Neugierde brennen,* birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *vor Liebe für jemanden brennen,* birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dreist-penn ; *es brennt mir auf der Seele,* me a zo krignet va c'halon gant an dra-se, devet on gant an dra-se ; *ihm brennt es auf der Zunge,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; *das Wort brennt mir auf der Zunge,* emañ ar ger-se em genoù ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen,* klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e blegenn da vezañ gwall arvarus ; *er ist immer da, wo's brennt,* emañ bepred war an dachenn, war ar charre e vez bepred, atav e vez war ar barr.

V.k.e./ V.em. : **(sich) brennen** (brannte (sich) / hat (sich) gebrannt) : **1.** *Holz brennen,* lakaat koad da zeviñ, leskiñ koad, deviñ koad ; *Torf brennen,* ober un tan taouarc'h, deviñ (leskiñ) taouarc'h, lakaat taouarc'h da zeviñ ; *Öl brennen,* lakaat eoul da zeviñ, deviñ (leskiñ) eoul ; *Gas brennen,* lakaat gaz da zeviñ, deviñ (leskiñ) gaz ; **2.** *meine Wunde brennt mich,* poazhañ (leskiñ, gloazañ) a ra va gouli (Gregor), devet on gant va gouli ; **3.** *Holz zu Kohlen brennen,* ober glaou-koad ; *Gips brennen,* cheñch plastr gant an tan e poultr ar finañ (Gregor), pulluc'hañ maen-plastr ; *Kalk brennen,* cheñch maen-raz gant an

tan e raz (Gregor), pulluc'hañ maen-raz ; *Ton brennen,* poazhañ kourrez (priaj, pri melen) ; *Porzellan brennen,* poazhañ porselen ; *Backsteine brennen,* poazhañ brikennoù ; *Ziegel brennen,* poazhañ teol ; *Kaffee brennen,* krazañ (grilhañ) kafe ; *Mehl brennen,* krazañ (grilhañ) bleud ; **4.** strilhañ gant al lambig ; *Kartoffeln brennen,* strilhañ patatez d'ober odivi, strilhañ patatez gant al lambig, lambigañ patatez, strilhañ lambig diwar batatez ; *Getreide brennen,* strilhañ greun d'ober lambig, lambigañ greun, strilhañ gwin-ardant diwar c'hreun ; *Branntwein brennen,* strilhañ gwin-ardant, strilhañ odivi, strilhañ lambig, lambigañ ; **5.** *die Schafe brennen,* merkañ an deñved gant un tamm houarn ruz ; **6.** *sich (t-d-b) die Haare brennen,* frizañ (rodellañ) e vlev ; **7.** [mezeg.] *die Wunde brennen*, leskiñ (tanadeviñ, tanañ, tanezañ) ar gouli ; **8.** *sengen und brennen,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, degas freuz ha reuz en ur vro ; **9.** *eine CD brennen,* engravañ ur bladenn-arc'hant, engravañ ur sede.

V.em. : **sich brennen** (brannte sich / hat sich gebrannt) : [tr-l] *sich (t-d-b) eine Kugel vor den Kopf brennen,* plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ.

A.g.verb **gebrannt** : *gebrannte Mandeln,* alamandez krazet str. ; [kr-l] *gebranntes Kind scheut (das) Feuer,* ki (kazh) skaotet en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - evel ki skaotet, ho pez doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Brennen n. (-s) : **1.** tanijenn b. ; **2.** deviñ g., dev g., devadur g., deverezh g., leskiñ g., leskidigezh b., losk g., loskidigezh b., loskadur g., loskadenn b. ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff,* hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; **3.** poazhañ g., poazhadur g., poazhidigezh b., loskadurezh b. ; **4.** pulluc'hañ g., pulluc'h b. ; **5.** krazerezh g., krazañ g. ; **6.** frizañ g., rodellañ g. ; **7.** strilhañ g., strilhadur g., strilherezh g., lambigadur g., lambigerezh g. ; **8.** [mezeg.] *Brennen im Magen,* kalon-dev b., kalon-losk b. (Gregor), poazh g. ; *von diesem Arzneimittel bekomme ich Brennen im Magen,* poazhañ va c'halon din a ra al louzoù-se.

brennend ag. : **1.** tanet, entanet, o teviñ, -tan, bev ; *brennender Dornbusch,* bodad tan g. / bodenn entanet b. / bod spern-gwenn entanet g. / bodenn-tan b. ; *brennendes Stück Holz,* penn-tan g., etev g. [*liester* etivi], kef-tan g., skod-tan g., kef entanet g., penn-kef entanet g. ; *brennendes Licht,* gouloù bev g. ; *nicht brennend,* dienaou, didan ; *nicht brennende Kohle,* glaou marv g./str. ; *hell brennend,* flamm, flammus, flammichus, flamminus ; *aus einem brennenden Haus fliehen,* tec'hel diouzh un ti o teviñ ; **2.** leskidik, devus, grizias, tanus, tomm-grizias, tomm-lor, birvidik, flamm, gwres, gwrezek, loskus, losk, poazhus, skaot, skaotus, tanflamm ; *brennend heiß,* tomm-poazh, tomm-skaot, gwrezus, losk, tomm devet, gor, suilh ; *brennend heiße Sonne,* heol leskidik g., heol tomm-grizias g., heol tomm devet (gwrezus, grizias, suilh, tanus, berv, poazhus) g. ; **3.** [dre skeud.] *brennendes Rot,* ruz flamm g. ; *brennender Durst,* itik g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., balberezh g., balbesec'h g., birvidig g. ; *brennendes Weh,* poan boazhus b., poan leskidik b., poazhadur garv en diabarzh g., poan c'hloazus b. (Gregor) ; *brennende Frage,* kraf a vremañ hag a denn da vraz g., kudenn a vremañ da ziskoulmañ c'hoazh b. ; *brennende Liebe,* karantez diroll b., karantez virvidik b., karantez vervidant b. ; *sie möchte brennend gern heiraten,* ne c'hall ket padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a ra gant ar prez da zimeziñ, poazh eo gant ar c'hoant dimeziñ, direvrañ a ra gant ar c'hoant dimeziñ, disec'hañ a ra diwar he zreid gant ar c'hoant dimeziñ, kroget eo ar big en he skouarn, troet eo gant an dimeziñ.

Brenner g. (-s,-) : **1.** *Branntweinbrenner,* strilhour lambig, lambiger g. ; *Kalkbrenner,* fornier-raz g., razer g. ; *Ziegelbrenner,* teoler g. ; **2.** dever g., losker g. ; *Bunsenbrenner,* dever Bunsen g. ; *Gasbrenner,* dever gaz g.

Brennerei b. (-,-en) : **1.** strilherezh b., lambigerezh b. ; **2.** teolerezh b., brikennerezh b. ; **3.** *Kalkbrennerei,* forn-raz b.

Brennfladen g. (-s,-e) : [danvez-tan] torpez beuzel mesket gant kolo str., torpez kaoc'h-saout mesket gant plouz str.

Brennflüssigkeit b. (-) : *Brennflüssigkeit der Brennnesseln,* binim al linad g.

Brenngeschwindigkeit b. (-,-en) : padelezh deviñ b., tizh leskiñ g.

Brennglas n. (-es,-gläser) : [fizik] stiwerenn b., gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b.

Brennholz n. (-es) : keuneud str., koad tan g., koad-losk g., koad hanoch, koad faout g., keuneud faout str., danvez-tan g., gor g., skodoù lies., kefioù lies. ; *zum Heizen des Ofens bestimmtes Brennholz,* keuneud forn str., gor forn g. ; *das Brennholz ist nicht trocken,* ar c'heuneud n'int ket diazez ; *das Brennholz ist alle,* n'eus mui tamm keuneud, n'eus mui tamm keuneud ebet ; *Brennholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer,* koad-losk fonnus da zeviñ g., koad a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g. ; *nach Brennholz suchen,* keuneuta, klask traoù d'ober tan, klask danvez tan ; *Brennholz aus dem Wald holen,* mont er c'hoad davit keuneud, mont er c'hoad da geuneuta, mont er c'hoadoù davit keuneud, mont er c'hoadoù da geuneuta, mont er forest davit koad, mont er forest da goata.

Brennholzvorräte lies. : pourvezioù keuneud lies. ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen,* pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv.

Brennkammer b. (-,-n) : kambr leskiñ b.

Brennkolben g. (-s,-) : [kimiezh] tortenn b., lambig g.

Brennkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.

Brennlinie b. (-,-n) : [fizik] linenn fokalenn b., linenn sti b.

Brennmaschine b. (-,-n) : mekanik tanengravañ g.

Brennmaterial n. (-s,-ien) : danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-losk g., helosk g., loskant g., losk g., gor g., traoù d'ober tan lies. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen,* glaoued str., torpez str.

Brennnessel b. (-,-n) : [louza.] linad str., linadenn b., fic'h g. ; *große Brennnessel,* linad bras str. ; *kleine Brennnessel,* linad bihan str., linad grizias str., linad skaot str. ; *die Brennnesseln brennen,* flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, deviñ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, grizias eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Brennnesseln brennen mir noch auf der Haut,* santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *Ort mit vielen Brennnesseln,* linadeg b. ; *voll von Brennnesseln,* linadek ; *jemanden mit Brennnesseln auspeitschen,* reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b.

Brennnesselstängel g. (-s,-) : [louza.] linadenn b., breunenn linad b. [*liester* breunennoù linad, breun linad].

Brennnesselsuppe b. (-,-n) : soubenn al linad b.

Brennofen g. (-s,-öfen) : forn boazhañ b., forn bulluc'hañ b.

Brennöl n. (-s,-e) : eoul-leskiñ g.

Brennpunkt g. (-s,-e) : **1.** [fizik] sti g. ; **2.** [mat.] ahel fokalenn g., ahel-sti g. ; **3.** [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g.

Brennrohr n. (-s,-e) : korzenn deviñ b.

Brennschere b. (-,-n) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g. ; *das Haar mit der Brennschere in Locken legen,* klaouieriñ ar blev.

Brennschneiden n. (-s) : *autogenes Brennschneiden,* oksitroc'h g.

Brennschweißen n. (-s) : soudañ en tomm g.

Brennspiritus g. (-) : alkool-leskiñ g., alkool deviñ g.

Brennstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn helosk b.

Brennstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-losk g., helosk g., loskant g., losk g., gor g. ; *nuklearer Brennstoff,* helosk nukleel g., helosk derc'hanel g. ; **2.** danvez tanidik g., danvez leskidik g.

Brennstoffkreislauf g. (-s,-läufe) : kelc'hiad addanzeadur an heloskoù g., kor addanzeadur an heloskoù g.

Brennstoffzelle b. (-,-n) : [nukl.] pil helosk g., pil loskant g.

Brenntorf g. (-s) : keuneud-douar str.

Brennweite b. (-,-n) : [fizik] stihed g.

brenzeln V.gw. (hat gebrenzelt) : **1.** bezañ c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gant udb ; *es brenzelt hier ziemlich stark,* c'hwezh an dev a zo amañ leizh ar fri ; **2.** goriñ, gouleskiñ, deviñ a-nebeudoù, glaouenniñ, mont e glaou, duañ.

brenzlig ag. : **1.** c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gantañ, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket ; *brenzliger Geruch,* c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) b. ; **2.** [dre skeud.] diasur, bresk, arvarus, skoemp ; *die Sache wird brenzlig,* stardañ a ra an traoù, trenkaat a ra an traoù, prest eo an traoù da strakal, rustaat a ra an traoù, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, pebr a zo e-barzh ar soubenn, jeu (bec'h) a vo a-benn nebeut, tomm e vo an abadenn a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, tost eo an tan d'ar stoub, ur gwall c'hoari a zo da gaout, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *es wurde brenzlig,* tomm e voe an abadenn.

Bresche b. (-,-n) : **1.** ode b., toull-ode g., ribin g./b., toullad g. ; *eine Bresche schließen,* klozañ un ode ; **2.** toull-freuz g., difreuz g., difreuzadur g., fregadenn b., ode b. ; *eine Bresche schlagen,* ober un difreuz / ober un toull-freuz (Gregor), difregañ ur voger, toullañ un ode ; *Bresche schießen,* ober difreuz ; *in die Bresche springen,* **a)** mont da zifenn an toull-freuz, mont da stankañ an toull-freuz **b)** [dre skeud.] emellout eus udb, ober war-dro udb, reiñ skoazell.

Brest n. : Brest b.

Brester g. (-s,-) : Brestad g. ; *die Brester,* Brestiz lies., ar Vrestiz lies., tud Brest lies.

Bretagne b. (-) : *die Bretagne,* Breizh b., Bro-Vreizh b., [kozh] Bretoneri b., [istor] Ledav b., [lesanv] bro an erminig b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne,* Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die Hauptstadt der Bretagne,* Naoned eo kêr-benn Breizh ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne,* Naoned a zo anezhi brasañ kêr Breizh ; *Bretagne, Land der alten Heiligen, Land der Barden,* Breizh, douar ar sent kozh, douar ar varzhed b. ; *oh, Bretagne, mein Land, ich liebe mein Land,* o Breizh, va bro, me 'gar va bro ; *auch wenn die Bretagne in den großen Kriegen besiegt worden ist, ihre Sprache ist noch so lebendig wie eh und je,* mar d'eo bet trec'het Breizh er brezelioù bras, he yezh a zo bepred ken bev ha bizkoazh ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh !

Bretone g. (-n,-n) : **1.** Breizhad g., Breton g., Brezhon g. ; *die Bretonen,* Breizhiz lies., ar Vretoned lies., ar Vrezhoned lies., Yann Vreton g. ; *wir Bretonen lieben unser wahres Land von ganzem Herzen,* ni, Breizhiz a galon, karomp hor gwir vro ; *die Bretonen sind harte und starke Leute,* ar Vretoned 'zo tud kalet ha kreñv ; *die Mehrheit der Bretonen sind Stadtbewohner,* an darn vrasañ eus poblañs Breizh a zo o chom er c'hêrioù, an niver bras eus ar Vretoned a zo o chom er c'hêrioù, muioc'h a dud a zo e kêr eget war ar maez e Breizh ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek a-grenn e Breizh, ur bern pennoù gallek a zo e Breizh ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen,* Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh ; **2.** [loen., Brittany-Spaniel] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

bretonenfeindlich ag. : divreizhat, enepbreizhat, enepbreizhek.

Bretonentum n. (-s) : breizhadelezh b., personelezh Vreizh b., broadelezh vreizhat b.

Bretonin b. (-,-nen) : Breizhadez b., Bretonez b., Brezhonez b.

bretonisch ag. : **1.** [tud] breizhat, breton, brezhon, [traoù] breizhek, eus Breizh, ... Breizh, [yezh.] brezhonek ; *bretonisches Ringen,* gouren breizhek g. ; *bretonische Hauptstadt,* kêr-benn Breizh b. ; '*Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur,* 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die bretonische Gesellschaft,* ar gevredigezh vreizhat b. ; *die bretonischen Länder,* broioù Breizh lies. ; *bretonisches Zwergschaf,* dañvad korr Enez-Eusa g. ; *die bretonische Fahne,* ar Gwenn-ha-Du g. ; *nicht bretonisch,* [tud] divreizhat, [traoù] divreizhek, [yezh.] divrezhonek ; *das bretonische Volk,* ar bobl vreton b., pobl Breizh b. ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren,* n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes,* gwirioù sakr pobl Breizh lies. ; *die bretonische Sprache,* ar yezh vreton b., ar brezhoneg g. ; *sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten,* klask a reont reiñ lamm d'ar brezhoneg ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek a-grenn e Breizh, ur bern pennoù gallek a zo e Breizh ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; *bretonischer Verein, bretonische Gesellschaft,* kelc'h keltiek g. ; *bretonischer Erbfolgekrieg,* brezel hêrezh Breizh g. ; *die bretonische Identität,* an hevelebiezh vrezhon b., ar vreizhadelezh b. ; **2.** [yezh.] brezhonek ; *bretonische Redensart*, brezhonegadur g. ; *ein bretonisches Wort,* ur ger brezhonek g. ; *Zeitschriften in bretonischer Sprache,* kelaouennoù brezhonek lies. ; *einsprachiges Wörterbuch der bretonischen Sprache,* geriadur hollvrezhonek g. ; *Film in bretonischer Sprache,* film brezhonek g. ; *ein bretonisches Lied,* ur ganaouenn vrezhonek b. ; *die Syntax der bretonischen Sprache,* an ereadurezh vrezhonek b. ; *die bretonischen Mundarten,* ar brezhonegoù lies., rannyezhoù ar brezhoneg lies., ar rannyezhoù brezhonek lies. ; *sich bretonisch unterhalten,* brezhonegañ, komz brezhoneg ; *jemanden bretonisch anreden,* mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg ; *die Kleinkinder bretonisch ansprechen,* brezhonegañ ouzh ar vabiged.

Bretonisch n. : brezhoneg g., breton g. ; *Bretonisch lernen,* deskiñ brezhoneg, deskiñ ar brezhoneg ; *Bretonisch sprechen,* komz brezhoneg, komz ar brezhoneg, brezhonegañ, dont brezhoneg gant an-unan, distripañ brezhoneg, ober gant ar brezhoneg, chaokat brezhoneg, disklipañ brezhoneg, kaozeal brezhoneg, prezeg brezhoneg, safarat brezhoneg ; *sprechen Sie Bretonisch ?* komz a rit-hu brezhoneg ? gouzout a rit brezhoneg ? ; *sie sprechen Bretonisch miteinander, sie sprechen Bretonisch untereinander,* komz a reont brezhoneg etrezo ; *er sprach ziemlich gut Bretonisch,* madik e oa en e vrezhoneg, madik a-walc'h e teue ar brezhoneg gantañ ; *er sprach ziemlich schlecht Bretonisch,* ne oa ket gwall greñv war ar brezhoneg, krog-diskrog e teue ar brezhoneg gantañ, ur brezhoneg tro an ti a zeue gantañ ; *es kommt mal vor, dass er Bretonisch spricht,* brezhoneg a zeu gantañ ur wech an amzer, brezhoneg a gerzh gantañ ur wech an amzer ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent,* komz a ra brezhoneg gant an taol gallek ; *Bretonisch langsam und gedehnt sprechen,* komz ur brezhoneg ledan - komz ur brezhoneg kompez, gorrek ha fraezh ; *zu Hause sprechen wir Bretonisch,* brezhoneg eo yezh ar gêr ; *ins Bretonische übersetzen,* treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg ; *ins Bretonische wechseln,* mont war ar brezhoneg, en em lakaat da gomz brezhoneg ; *schlechtes Bretonisch sprechen,* kignat ar brezhoneg, komz brezhoneg evel ur gazeg, komz brezhoneg evel un Norman, drailhañ brezhoneg, diskolpañ pezhioù brezhoneg, komz ur brezhoneg pampes, komz ur brezhoneg trefoet, disklipañ ul lastez brezhoneg, disklipañ ur c'hozh tamm brezhoneg, komz ur brezhoneg palefarzh (ur brezhoneg podoù, ur brezhoneg togn, ur brizh vrezhoneg), komz ur brezhoneg saout, dont ul lastez brezhoneg gant an-unan, komz brezhoneg treflez, troc'hañ brezhoneg a-dreuz hag a-hed, dont brezhoneg tro an ti gant an-unan, dont brezhoneg kas ar saout er-maez gant an-unan, komz ur brezhoneg distrantell, chaokat fall brezhoneg, faoutañ brezhoneg ; *ein gewähltes Bretonisch sprechen,* bezañ glan e vrezhoneg, komz ur brezhoneg dibab, dont brezhoneg brav gant an-unan, dont ur brezhoneg yac'h gant an-unan, dont brezhoneg kador gant an-unan, dont ur brezhoneg dinamm (disaotr) gant an-unan, dont brezhoneg bras gant an-unan, dont brezhoneg uhel gant an-unan, bezañ ur brezhoneger ampart eus an-unan, dont brezhoneg flour gant an-unan ; *dürftiges Bretonisch,* brezhoneg paour g., brezhoneg treut g., brezhoneg tro an ti g. ; *Bretonisch ist eine hoch entwickelte Sprache,* ar brezhoneg n'eo ket ur yezh dibourvez, ar brezhoneg a zo ur yezh pourvezet brav ; *in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch,* er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; *von französischen Wörtern und Redewendungen strotzendes Bretonisch,* brezhoneg beleg g. ; *gehobenes Bretonisch,* brezhoneg kador g., brezhoneg tonius g., brezhoneg bras g., brezhoneg uhel g. ; *er spricht perfekt Bretonisch,* un den eo hag a zo gantañ brezhoneg mat, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg yac'h, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg fraezh ha digatar, hennezh a zo reizh war ar brezhoneg, dont a ra brezhoneg reizh gantañ, hemañ ne vo ket gwerzhet e brezhoneg, brezhoneg flour a zeu gantañ ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe,* kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen,* neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; *den Kindern, die dabei erwischt wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh",* lakaet e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol

ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; *sie hat ihr Bretonisch verlernt,* kollet eo he brezhoneg ganti, ankounac'haet eo he brezhoneg ganti, dizesket he deus he brezhoneg ; *auf Bretonisch sowohl als auch auf Deutsch, auf Bretonisch sowie auf Deutsch,* ken e brezhoneg, ken en alamaneg ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *lieber sterben als mein Bretonisch verlernen,* me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar brezhoneg, gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ ar brezhoneg, mervel a rafen kent eget dizeskiñ ar brezhoneg ; *Bretonisch und Walisisch sind zwei verwandte Sprachen,* bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben ; *die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen,* ar peurunvan g.

Bretonischlehrer g. (-s,-) : kelenner brezhoneg g., kelenner war ar brezhoneg g.

bretonischsprachig ag. : brezhoneger, brezhonek ; *bretonischsprachiges Gebiet,* brezhonegva g., bro vrezhonek b., P. Bretoneri b. ; *nicht bretonischsprachig,* divrezhonek ; *eine bretonischsprachige Schule,* ur skol vrezhonek b.

Bretonischsprachige(r) / **Bretonischsprechende(r)** ag.k. g./b. : brezhoneger g., brezhonegerez b., penn brezhonek g.

Bretonischsprecher g. (-s,-) : brezhoneger g., penn brezhonek g. ; *Neobretonischsprecher,* nevezvrezhoneger b.

Bretonischunterricht g. (-s) : kelenn brezhoneg g.

bretonisieren V.k.e. (hat bretonisiert) : **1.** [traoù] breizhekaat ; **2.** [yezh.] brezhonekaat.

V.em. **sich bretonisieren** (hat sich (t-rt) bretonisiert) : **1.** [traoù] breizhekaat ; **2.** [yezh.] brezhonekaat.

Bretonisierung b. (-) : **1.** [traoù] breizhekadur g. ; **2.** [yezh.] brezhonekadur g., brezhonekadurezh b.

Bretonismus g. (-) : brezhonegadur g.

Bretonist g. (-en,-en) : brezhonegour g.

Bretonistik b. (-) : brezhonegouriezh b.

Brett n. (-s,-er) : **1.** plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk, pleñch], astellenn b., astell b. [*liester* estell], koadenn b. ; *Bretter,* koad-heskenn g., plankennoù lies., plenk lies., pleñch lies., estell lies. ; *Tannenbrett,* plankenn sapr g. ; *Eichenbrett,* plankenn derv g., plankenn tann g. (Gregor) ; *dünnes Brett,* plankennig g., plankenn tanav g. ; *säumiges Brett, baumkantiges Brett,* krustenn b. ; *Bretter schneiden,* heskennat d'ober plenk ; *mit Brettern auslegen*, plañcherisiñ, plañchodiñ, doublañ ; *mit Brettern beschlagen,* lambruskañ ; *mit Brettern versehen,* astellañ ; *Bretter durch Nuten miteinander verbinden, Bretter auf Nut einschieben,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *Bretter mit eingefrästen Nuten,* plenk garanet lies. ; *ein mit Wasser vollgesogenes Brett,* ur plankenn gouzouret g. ; *ein Brett der Länge nach durchsägen,* heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; *ein Brett der Breite nach durchsägen,* heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led.

2. [tr-l] *er hat ein Brett vor dem Kopf,* ur penn pout a zo dezhañ, ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gleuroù en deus, berrwel a spered eo, ur speredig bihan a zen eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur spered berr a zen eo, ur penn pout a zen a zo anezhañ, ur spered pout a zen a zo anezhañ, ur spered divalav a zen a zo anezhañ ; *ich habe bei ihm einen Stein im Brett,* deuet-mat on gantañ, deuet-mat on dezhañ, war e lizheroù emaon, en e vañch emaon, erru-mat on gantañ, en e c'hras emaon ; *nicht gern dicke Bretter bohren,* treiñ diwar ar bec'h, plijout d'an-unan ar pesked dizreinet, plijout d'an-unan boued pasket, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ digalon da labourat, bezañ lezirek d'al labour, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, c'hoari anezhi, chom da velc'hweta, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, pismigañ, pismigañ al labour ; *in die Bretter gehen,* mervel, dont da vervel, finvezañ, tremen, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont kuit eus ar bed, mont diwar ar bed, mont diwar an douar-mañ, mont diwar ar vuhez, mont diwar tachenn ar bed, mont d'an Anaon, mont d'ar c'hloar, mont d'an douar, paseal, mont kuit, mont, mont da goll, reiñ e spered, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanad diwezhañ, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanadenn diwezhañ, migañ, menel, mankout, pirilhañ, soetiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, bezañ c'hwennet, bezañ tumpet ganti, bezañ sammet gant an Ankoù, mont gant an Ankoù, mont d'ar c'hae, rankout he c'hribat, dialanañ, mont da droadañ, treiñ e lagad, foeltrañ, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull, e revr), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, talpiñ, c'hwitañ, menel, mont d'ober un ibil e revr an Ankoù, mont en tu all da vro ar bara, mont war ar bedenn Sul, pakañ e fleütoù, pakañ e rabotoù, mont d'e boull, mont d'ar bern, reudiñ, sailhañ er bailh, tortañ, tapout e varv, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr, butunat e segalenn ziwezhañ, lakaat e garnaj en driñs ; [dre skeud.] [kenw.] *auf einem Brett bezahlen,* paeañ penn-da-benn (peurbaeañ) en un taol, paeañ war ar peul ; *hoch am Brett sein, hoch ans Brett kommen,* bezañ deuet-mat, bezañ istimet, bezañ brudet mat, bezañ brudet brav, bezañ erru-mat gant an dud ; *sie ist flach wie ein Brett,* honnezh a zo plat evel ur c'holvazh, honnezh a zo plat evel ur spanell.

3. [dre astenn.] tablezenn b., taolenn b. ; *das schwarze Brett,* an daolenn zu, an daolenn ditouriñ, taolenn ar c'hemennadennoù b. ; *Bücherbrett,* stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., instremen g., plankenn g. ; *Zeichenbrett,* plankenn tresañ g. ; *Schachbrett,* taolenn-echedoù b., taolenn-wezboell b.,

tablez g., damer g., marell b. ; *Sprungbrett,* plankenn-splujañ g. ; *Servierbrett,* pladenn-goad b.
4. [gwir] *vors Brett kommen,* dont dirak al lez-varn.
5. [c'hoariva] *die Bretter betreten, besteigen*, mont (pignat) war al leurenn ; *das Stück ging zwölfmal über die Bretter,* daouzek gwech e oa bet kinniget ar pezh-se war al leurenn, daouzek gwech e oa bet c'hoariet ar pezh-se war al leurenn.
6. [boks] *jemanden auf die Bretter schicken,* tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., strinkañ u.b. war al leurenn, stlepel u.b. war al leurenn, ledañ u.b. war al leurenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat u.b. da vuzuliañ al leurenn, drammañ u.b., pilat u.b., dornañ u.b., pladañ u.b., astenn u.b. war al leurenn.
Brettchen n. (-s,-) : **1.** plankennig g., astell b., elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad] ; **2.** sklisenn violin b.
Bretterbelag g. (-s,-beläge) **/ Bretterboden** g. (-s,-böden) : plañchod g., plañcheris g.
Bretterbude b. (-,-n) : logig plenk b., logell b., lochenn b., barakenn b.
Bretterbühne b. (-,-n) : [c'hoariva] leurenn war dreustelioù b.
brettern V.gw. (ist gebrettert) : P. frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, mont gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz).
Bretterverschlag g. (-s,-verschläge) **/ Bretterwand** b. (-,-wände) : pale b., speurenn brenn b. ; *einen Bretterverschlag bauen,* paleiñ ; *mit einem Bretterverschlag versehen,* paleiñ.
Bretterzaun g. (-s,-zäune) : peulgael b., peulgae g.
Brettl n. (-s,-) : tavarn c'hoariva b., c'hoariva diseurtoù g., tavarn sonadegoù b., tavarn gabared b., kabared g.
Brettsäge b. (-,-n) : rafanterez b., heskenn rafant b., heskenn a-benn b.
Brettsäger g. (-s,-) : heskenner a-benn g.
Brettspiel n. (-s,-e) : c'hoari stroll war ur tablez g., c'hoari stroll war un damer g., c'hoari stroll war ur varell b.
Brettstein g. (-s,-e) : pezh g.
Breve n. (-s,-n/-s) : [relij.] bref g., breou g.
Brevet n. (-s,-s) : [Bro-Suis] testeni g., breved g., diplom g.
brevetieren V.k.e. (hat brevetiert) : [Bro-Suis] reiñ un diplom da.
Brevier n. (-s,-e) : breviel g. ; *sein Brevier beten,* lavaret ar breviel (Gregor).
Brezel b. (-,-n) : krakilinenn b.
Brezelian n. : [*ger testeniekaet el lennegezh alamanek eus ar Grennamzer*] : Brekilien b.
Bridge n. (-) : **1.** [c'hoari] bridj g. ; **2.** [dent] pont-dent g., briv g.
Brief g. (-s,-e) : **1.** lizher g. ; *einen Brief schreiben,* skrivañ ul lizher, sevel ul lizher ; *jemandem einen Brief schreiben,* skrivañ ul lizher d'u.b., kas ul lizher d'u.b., skrivañ ul lizher d'ur re bennak ; *einen Brief schicken,* kas ul lizher, degas ul lizher, daveiñ ul lizher gant ar post, postañ ul lizher ; *einen Brief zu Ende schreiben,* echuiñ ul lizher, echuiñ skrivañ ul lizher ; *hast du deinen Brief geschrieben ?* daoust ha skrivet eo da lizher ganit ? daoust ha savet eo da lizher ganit ? ; *ich muss noch einen Brief schreiben,* ul lizher a van ganin da skrivañ ; *einen Brief öffnen,* disklozañ ul lizher, dispakañ ul lizher ; *einen Brief empfangen, einen Brief bekommen,* degemer ul lizher, kaout ul lizher, resev ul lizher ; *den Empfang eines Briefes bestätigen,* kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eo bet degemeret mat ul lizher ; *ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen,* dec'h em-boa bet lizher diganti, dec'h e oa degouezhet din ul lizher diganti ; *von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief,* bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *einen Brief beantworten,* respont ul lizher, respont d'ul lizher ; *jemandes Brief beantworten,* diskrivañ da lizher u.b., diskrivañ d'u.b., respont lizher u.b. ; *ein unleserlicher Brief,* ul lizher na c'haller ket lenn g., ul lizher skrivet fall devet g., ul lizher disklipet fall g. ; *anonymer Brief,* lizher bastard g., lizher disin g. ; *Beileidsbrief,* lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañvoù g. ; *Empfehlungsbrief,* lizher erbediñ g. ; *eingeschriebener Brief,* lizher erbedet g. ; *Kreditbrief,* lizher-kred g., merk-kred g. ; *Frachtbrief,* lizher-fred g. ; *unpersönlicher Brief,* lizher dibersonel g. ; *Briefe austragen,* dasparzhañ lizhiri ; *einen Brief überbringen,* degas ul lizher, dereiñ ul lizher ; *einen Brief unterschlagen,* surpren ul lizher (Gregor), lakaat ul lizher en tu diouzh an-unan, distreiñ (skrapañ, tuañ, kuzhat) ul lizher ; *mit jemandem Briefe wechseln,* kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ ; **2.** [dre skeud.] *ich gebe dir Brief und Siegel,* e c'hallez krediñ ! pa lavaran dit ! me 'lavar dit ! m'en asur ! sur-mat eo an dra-se ! me a greta dit ! me a greta ! laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! nebaon !
Briefabfertigung b. (-,-en) : kasadenn al lizhiri b.
Briefabholung b. (-,-en) : sav-lizheroù g., dastum lizheroù g., sav al lizheroù g.
Briefablage b. (-,-n) : rummadur al lizheroù g.
Briefabstimmung b. (-,-en) : mouezhiañ dre lizher g.
Briefanschrift b. (-,-en) : chomlec'h g.
Briefbeschwerer g. (-s,-) : pouez-paperoù g.
Briefbeutel g. (-s,-) : sac'h lizheroù g.
Briefbogen g. (-s,-/-bögen) : paperenn lizher b.
Briefbombe b. (-,-n) : lizher-pej g., lizher ur vombezenn ennañ g.
Briefbote g. (-n,-n) : paotr-al-lizhiri g., douger-lizheroù g., kasour-lizheroù g.

Briefbuch n. (-s,-bücher) : [kenwerzh] marilh al lizheroù g.
Briefchen n. (-s,-) : **1.** lizherig g. ; **2.** sac'hig g. ; **3.** pakadig g.
Briefdrucksache b. (-,-n) : moullskrid-lizher g.
Briefempfänger g. (-s,-) : degemerer ul lizher g., paker ul lizher g., kasadour ul lizher g.
Briefgeheimnis n. (-ses,-se) : [gwir] rin postel g., sekred post g.
Briefing n. (-s,-s) : briefing g., emvodig titouriñ g.
Brieffreund g. (-s,-e) : kenskriver g.
Brieffreundin b. (-,-nen) : kenskriverez b.
Brieffreundschaft b. (-,-en) : mignoniezh dre genskriverezh b., mignoniezh dre eskemm-lizhiri b.
Briefkarte b. (-,-n) : kartenn-lizher b.
Briefkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizhiri b., boest-lizheroù b.
Briefkastendomizil n. (-s,-e) : chomlec'h-post g.
Briefkastenfirma b. (-,-firmen) : kevredad boest-lizheroù g., firm boest-lizheroù g.
Briefkastenleerung b. (-,-en) : sav-lizheroù g., dastum lizheroù g. ; *die Briefkastenleerung erfolgt um siebzehn Uhr,* da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizhiri.
Briefkastenonkel g. (-s,-) : kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.
Briefkastentante b. (-,-n) : kazetennerez e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.
Briefkopf g. (-s,-köpfe) : talbenn lizher g.
Briefkopfpapier n. (-s) : paper talbennet g.
Briefkurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] priz „ask“ g.
brieflich ag. : dre lizher, ... lizher, ... lizheroù ; *brieflicher Verkehr,* eskemm lizhiri g. ; *brieflich mit jemandem verkehren,* kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ, skrivañ keloù an eil d'egile ; *miteinander brieflich in Verbindung bleiben,* kenderc'hel da skrivañ keloù an eil d'egile.
Briefmarke b. (-,-n) : timbr g., merk g. ; *Briefmarken sammeln,* timbraoua, dastum timbroù ; *ich werde dir die Briefmarke zeigen,* bez' e tiskouezin an timbr-se dit.
Briefmarkenalbum n. (-s,-alben) : albom timbroù g.
Briefmarkenautomat g. (-en,-en) : darbarer timbroù g., ingaler timbroù emgefre g.
Briefmarkenheft n. (-s,-e) : karned timbroù g.
Briefmarkensammeln n. (-s) : timbrouriezh b., timbraoua g., timbrawouriezh b.
Briefmarkensammler g. (-s,-) : timbrour g., timbraouer g., timbrawour g., dastumer timbroù g.
Briefmarkensammlung b. (-,-en) : timbraoueg b., dastumad timbroù g.
Brieföffner g. (-s,-) : kontell-baper b., digorer-lizheroù g.
Briefordner g. (-s,-) : renkell lizheroù b.
Briefpapier n. (-s,-e) : paper lizher g. ; *Briefpapier mit Trauerrand,* paper evit al lizhiri-kañv g., paper lizher-kañv g.
Briefpartner g. (-s,-) : kenskriver g.
Briefpartnerin b. (-,-nen) : kenskriverez b.
Briefporto n. (-s,-s) : timbradur g., frankizadur g., kuitadurezh b.
Briefprüfstelle b. (-,-n) : kontrollerezh al lizheroù b.
Briefschaften lies. : lizheroù lies., lizhiri lies.
Briefschreiber g. (-s,-) : an hini a skriv ul lizher g. ; *er ist der anonyme Briefschreiber,* eñ an hini eo a gas al lizhiri bastard, eñ eo ar bastard a gas lizhiri disin.
Briefsortierer g. (-s,-) : doug-lizheroù g.
Briefstempel g. (-s,-) : siell an ti-post b.
Briefstil g. (-s,-e) : doare ma vez skrivet lizhiri g., stil lizheriek g.
Brieftasche b. (-,-n) : doug-paperioù g., doug-bilhedoù g. ; *ich habe meine Brieftasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war,* adkavet em eus va doug-paperioù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh.
Brieftaube b. (-,-n) : dube-beajer g.
Brieftaubenzucht b. (-) : dubeerezh g.
Brieftaubenzüchter g. (-s,-) : dubeer g.
Brieftelegramm n. (-s,-e) : pellskrid-lizher g.
Briefträger g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizheroù, kasour-lizheroù g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g. ; *war der Briefträger schon da ?* ha bet eo paotr-al-lizheroù ? ; *vorher war er Briefträger,* a-raok edo oc'h ober paotr-al-lizheroù.
Briefträgerin b. (-,-nen) : plac'h-al-lizhiri b., plac'h-al-lizheroù b., dougerez-lizhiri b., kaserez-lizheroù b.
Briefumschlag g. (-s,-umschläge) : golo-lizher g.
Briefverkehr g. (-s) : kenskriverezh g., eskemm-lizhiri g., darempred dre lizher g. ; *im Briefverkehr stehen,* kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; *miteinander im Briefverkehr stehen,* skrivañ keloù an eil d'egile, kenskrivañ an eil gant egile.
Briefverschluss g. (-es,-verschlüsse) : kached g., siell b.
Briefwaage b. (-,-n) : pouezerez lizheroù b., bindedoù lizheroù lies.
Briefwahl b. (-,-en) : voterezh dre lizher g., mouezhiañ dre lizher g.
Briefwechsel g. (-s) : kenskriverezh g., eskemm-lizhiri g., darempred dre lizher g., kas lizhiri g. ; *im Briefwechsel stehen,* kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; *miteinander im Briefwechsel stehen,* skrivañ keloù an eil d'egile, kenskrivañ an eil gant egile.
Briefzeichen n. (-s,-) : [kenw.] dave ul lizher g. ; *Ihr Briefzeichen,* ho tave, dave ho lizher g.
Briefzusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizhiri g.
Bries g./n. (-es,-e) : **1.** [korf.] timus g., toazon g. ; **2.** [kegin.] toazon leue g.
Brieuc g. : Brieg g.
Brigade b. (-,-n) : brigadenn b. ; *einer Brigade zuteilen,* brigadennañ ; [istor] *die Internationalen Brigaden,* ar brigadennoù etrebroadel lies.
Brigadegeneral g. (-s,-e) : brigadennour g.
Brigadier g. (-s,-s) : brigader g.
Brigant g. (-en,-en) : ribler g., brigant g., forbann g., c'hwiblaer g.
Brigg b. (-,-en) : [merdead.] divwern g., brig g.
Brigid b. : Brigantis b.
Brikett n. (-s,-e) : torpez str., brikenn-c'hlaou b., glaouenn vrikennet b. *; Eierbrikett,* torpez glaou str., boul-c'hlaou b.
brikettieren V.k.e. (hat brikettiert) : ober torpez gant.
Brikettieren n. (-s) : brikennadur g.

brillant ag. : **1.** skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, flamm ; **2.** dreist, dispar, mat-dreist, mat-distailh, disheñvel.
Brillant g. (-en,-en) : diamant benet g., brilhant g.
Brillantine b. (-) : eoul c'hwezh-vat da lufrennaouiñ ar blev g.
Brillantcollier n. (-s,-s) : tro-c'houzoug brilhantoù b.
Brillantschmuck g. (-s) : bravigoù diamant lies.
Brillanz b. (-) : **1.** mailhoni b., dreistijin g. ; **2.** [son] glander g. ; **3.** [skeudennoù] splannder g.
Brille b. (-,-n) : **1.** lunedoù lies., lunedoù-fri lies., lunedoù-dorn lies. ; *eine Brille,* ul lunedoù g., lunedoù lies., ur re lunedoù g. ; *Brillen,* lunedeier lies. ; *eine Brille tragen,* kaout lunedoù ; *eine Brille aufsetzen,* lakaat e lunedoù war e fri (Gregor) ; *die Brille absetzen,* tennañ e lunedoù diwar e fri ; *eine Sonnenbrille,* ul lunedoù du g., ul lunedoù-heol g., lunedoù du lies., lunedoù-heol lies. ; *Sonnenbrillen,* lunedeier du lies., lunedeier-heol lies. ; *über seine Brille schauen,* sellet diwar lein e lunedoù, sellet dreist e lunedoù ; **2.** [dre skeud.] *durch eine rosige Brille sehen,* bezañ ur spered dibreder a zen, bevañ ken dinec'h ha tra, bezañ un den asur e spered, gwelet an tu mat eus an traoù nemetken, bezañ disoursi, bezañ un hollwellwelour touet eus an-unan.
Brillenbügel g. (-s,-) : brec'h lunedoù b. ; *die Brillenbügel,* brec'hioù al lunedoù lies.
Brillenente b. (-,-n) : [loen.] duanenn-vailh b., bailhez b.
Brillenetui n. (-s,-s) : gouhin lunedoù g., boest lunedoù b.
Brillenfassung b. (-,-en) : moull lunedoù g., stern lunedoù g.
Brillenfutteral n. (-s,-e) : gouhin lunedoù g.
Brillenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn lunedoù b., gwer al lunedoù str. ; *meine Brillengläser sind beschlagen,* lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù.
Brillengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-krineg g., devedig-turkantin g.
Brillenhändler g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.
Brillenmacher g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.
Brillenschlange b. (-,-n) : [loen.] naer lunedek b., naer-lunedoù b., kobra g.
Brillenschleifer g. (-s,-) : luneder g.
Brillenträger g. (-s,-) : paotr e lunedoù g., douger lunedoù g., P. ur pevar lagad g.
Brillenverkäufer g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.
brillieren V.gw. (hat brilliert) : *mit etwas brillieren,* skediñ gant ur varregezh bennak.
Brimborium n. (-s, Brimborien) : troadell b., troidell b., kildro b., kildroad b., kildroiad b., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g. ; *viel Brimborium machen,* ober kamambre (kalz a ardoù, kalz a chiboudoù, digoroù bras, re a zigorded, geizoù, tresoù, ismodoù, jestroù, orbidoù, andelloù, lorc'hajoù, tailhoù, yezhoù, arvezioù, e fagodenn), bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, bezañ ur bern ardoù gant an-unan, ober tiekoù, ardaouiñ ; *er liebt Brimborium,* sevel a ra plu war e dog, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, digoroù a vez gantañ frankik, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober pompad, ober e bompad, ober digoroù, ober digorded), modoù bras a vez gantañ frankik, modoù randonus a vez gantañ frankik.
bringen V.k.e. (brachte / hat gebracht) :

I. Verb en e sterioù eeun
  1. degas, kas, dezougen, deren, dont udb gant an-unan
  2. reiñ, degas
  3. diskouez, lakaat war wel
  4. ambroug, kas, mont gant
II. Verb implijet gant adverboù ha rakverboù
III. Verb implijet gant araogennoù

I. 1. degas, kas, dezougen, deren, dont udb gant an-unan ; *bringen Sie mir meine Kleider,* deuit amañ din va dilhad ; *einen Stuhl bringen,* degas ur gador, dont ur gador gant an-unan ; *bring mir ein Glas Wasser,* deus amañ ur werennad dour din, degas din ur werennad dour ; *wer hat diese Bücher hierher gebracht ?* gant piv eo deuet amañ al levrioù-mañ ? ; *einen Brief zur Post bringen,* kas ul lizher d'an ti-post ; *Nachricht bringen, Kunde bringen,* reiñ keloù, kelaouiñ, kas keloù, degas keloù ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern,* ar vugale a fuilh levenez e ti o zud ; *die Kühe in den Stall bringen,* lakaat ar saout en o c'hraou ; *das Programm bringt nichts Neues,* n'eus netra a nevez er programm ; *die Zeitungen brachten nichts darüber,* ne oa bet douget ger ebet a-zivout an dra-se er c'hazetennoù ; *Hilfe bringen,* reiñ skoazell, reiñ skor, reiñ harp ; *Trost bringen,* reiñ (degas) frealz ; *den Göttern ein Opfer bringen,* kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; *jemandem etwas zum Opfer bringen,* profañ udb d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b., kinnig udb d'u.b. da aberzh (da road), aberzhiñ udb d'u.b. ; *große Opfer (an Geld) bringen,* aberzhiñ ur bern arc'hant, aberzhiñ ur pochad mat a arc'hant, mont un tousegad mat a arc'hant digant an-unan, debriñ an diaoul hag e bevar (gant u.b. / udb), foetañ kalz a arc'hant ; *Tod und Verderben bringen,* entanañ ha lazhañ (Gregor), degas (hadañ, fennañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land,* ar brezel a fenn kañvoù er vro ; *ein Ständchen bringen,* distagañ e nozkan [dirak prenestr u.b.] ; *es jemandem bringen,* evañ da yec'hed u.b., yechediñ u.b. ; *das bringt Glück,* kement-se a zegas chañs hag eurvad, chañsus eo kement-se, traoù evel-se a zo chañsus ; *Freude bringen,* degas levenez ; *jemandem Ehre bringen,* reiñ sked d'u.b., degas enor (brud vat, anv kaer, anav mat, klod) d'u.b., brudañ anv u.b., tennañ doujañs war (ouzh) u.b. ; *das bringt ihm Schimpf und Schande,* emañ o kas e vrud da ludu, emañ o tennañ dismegañs warnañ, dismegañs a gavo da-heul an dra-se.
2. reiñ, degas, teurel, produiñ ; *das Geschäft bringt guten Ertrag,* an afer-se a zeu kalz a c'hounid diwarni, an afer-se a zegas kalz a c'hounid, an afer-se a daol gounid bras, emsav (spletus) eo an afer-se, tennet 'vez un tamm mat a splet eus an afer-se, un afer a fonn vat / un afer a c'hounidigezh vat an hini eo (Gregor) ; *das Bild brachte keine zehntausend Euro,* ne oa ket aet priz an daolenn

da zek mil euro leun ; *das bringt nichts,* ne servij da netra, ne dalv ket ar boan, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp ket avañsetoc'h, ne vimp ket gwelloc'h, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket savetoc'h ; *Nutzen bringen,* degas gounid (splet, ampled), bezañ spletus ; *Zinsen bringen,* degas kampi ; *ich frage mich, was das bringt,* n'ouzon ket penaos e troio an traoù ; *es bringt nicht viel,* n'eo ket gwall gounidus (emsav, emsavus, spletus, fonnus) ; *die Menge muss es bringen,* ne chom nemet lakaat an eil nebeud da fonnaat egile, an eil nebeud a ranko kreskiñ egile, an niver a raio bern ; *ein Wort bringt das andere,* da-heul kaoz ez a an den betek Pariz ; [tr-l] *Zeit bringt Rat,* dale a ra vad a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar silioù ; *Geduld bringt Rosen, Zeit bringt Rosen,* gortoz pell, gortoz gwell - dre forzh kanañ Nouel ez erru Nedeleg - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

3. diskouez, lakaat war wel ; *auf die Welt, zur Welt bringen,* genel, genel [ur bugel] d'an-unan, reiñ buhez da, dispakañ eus, lakaat er bed, gwilioudiñ diwar, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *etwas zum Vorschein bringen,* lakaat udb e gouloù / diskouez udb / dizoleiñ udb / reiñ udb da anaout / lakaat udb a-raok (Gregor), lakaat udb war wel, lakaat udb e gwel, lakaat udb war ziskouez, lakaat udb war zizolo, diguzhat udb, diguzhañ udb ; *die Sonne bringt es an den Tag,* pig pe vran a ouezo, pig pe vran a gan.

4. ambroug, kas, mont gant ; *jemanden ins Krankenhaus bringen,* kas u.b. d'ar c'hlañvdi ; *jemanden nach Hause bringen,* kas u.b. d'ar gêr ; *jemanden an die Bahn bringen,* kas u.b. d'an ti-gar ; *jemanden über die Grenze bringen,* kas u.b. d'an tu all d'an harzoù ; *etwas zu(m) Markte bringen,* **a)** kas udb d'ar marc'had. **b)** lakaat udb e gwerzh ; *jemanden zu Grabe bringen,* ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas u.b. d'e leve ; *jemanden unter die Erde bringen,* **a)** douarañ u.b., lakaat u.b. en douar, beziañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober gwallamzer d'u.b.

II. Gant un adverb pe ur rakverb : **dahin** : *es dahin bringen, dass ...,* ober ma …, ober en doare ma …, ober diouzh ma …, ober en hevelep doare ma …, ober kement ma ...., ober ken e ..., ober kemennt ha ken bihan ma …, ober kement ha kement ma … ; *ich will es dahin bringen, dass dieses Ziel erreicht wird,* ober a rin diouzh tizhout ar pal-se, ober a rin en hevelep doare ma vo tizhet ar pal-se, ober a rin diouzh ma vo tizhet ar pal-se ; **dazu** : *jemanden dazu bringen, dass ...,* dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb ; *du bringst mich nicht dazu, darauf zu verzichten,* kaer ec'h eus ober (kaer ec'h eus c'hoari warnon, kaer ec'h eus poursuiñ warnon, kaer ec'h eus pouezañ warnon), ne ziouerin ket an dra-se - kaer ec'h eus forsiñ warni, ne roin ket an dilez eus an dra-se ; *ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern,* pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; **entzwei** : *entzweibringen,* dizun(v)aniñ, disrannañ ; **fertig** : *er bringt es fertig, zwei Seiten in einer Stunde zu schreiben,* dont a ra a-benn da skrivañ div bajenn en ur ober un eurvezh, dont a ra a-benn da skrivañ div bajenn an eur ; **heim** : *heimbringen,* kas d'ar gêr ; **her** : *wo bringst du das her ?* eus pelec'h eo deuet an dra-se ganit ? **hoch** : *ein Geschäft hochbringen,* lakaat un afer da greskiñ, lakaat un afer d'ober berzh, diorren un afer ; **klein** : *in seinem Fach bringt ihn niemand klein,* n'eus den evitañ war e dachenn ; **nahe** : *dem Untergang nahe bringen,* kas d'e gollidigezh tost da vat ; **vorwärts** : *seine Geschäfte vorwärts bringen,* kas e stal a-raok (war-raok) ; **weit** : *es weit bringen,* sevel uhel e karg ; *jung schon brachte er es weit,* yaouankik e oa c'hoazh hag e dreuz en doa graet dija (ha deuet e oa brav gantañ dija) ; *Ehrlichkeit bringt nicht weit,* n'eer ket da binvidig mar bezer onest ; **zusammen** : *die Beiden zusammenbringen,* jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal.

III. Gant un araogenn : **an** : *wieder an sich bringen,* adkavout, adkemer, perc'hennañ un eil gwech, aloubiñ en-dro, aloubiñ a-nevez, tuañ a-nevez, lakaat en-dro en tu diouzh an-unan, ober e gerz (e rann) en-dro (eus udb) ; *eine Ware an den Mann bringen,* gwerzhañ udb, lakaat udb e gwerzh, kavout sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh ; *an den Bettelstab bringen,* kas da baour, kas war an teil, kas war an noazh, lakaat war an noazh, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, kas d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden an den Rand der Verzweiflung bringen,* terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., reiñ dibun d'u.b., ober gwallamzer d'u.b. ; *sie bringt mich an den Rand der Verzweiflung,* honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, un uz eo kaout anezhi, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; **auf** : *dieses Auto bringt es auf 150 Stunden-kilometer,* tu 'zo d'ar c'harr-tan-se mont betek 150 kilometrad an eur ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund,* pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur bouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *etwas auf die Beine bringen,* kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; *ein Heer auf die Beine bringen,* sevel un arme, dastum un arme ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine,* ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; *jemanden auf die Beine bringen,* sevel e gein (e bouezioù) d'u.b., adsevel u.b., pareañ u.b., difallañ u.b., degas u.b. war e du, lakaat u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad ; *ein Land wieder auf die Beine bringen,* pareañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *etwas wieder auf die Beine bringen,* kas udb da blom, adsevel udb, adlakaat udb en e blom ; *etwas wieder aufs*

Tapet bringen, adlakaat ar gaoz war udb, forsiñ a-nevez war udb, dont en-dro war ur c'hraf bennak, adlakaat udb war an doubier ; *jemanden auf andere Gedanken bringen,* argas ar soñjoù du diwar spered u.b., kas an enkrez diwar kalon u.b., argas trechal ha trefu diwar spered u.b., dihenchañ spered u.b. diouzh e drubuilh ; **aus** : *jemanden aus der Fassung (aus dem Häuschen) bringen,* divarc'hañ u.b., lakaat u.b. war e varc'h, divurunañ u.b. ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *jemanden aus dem Konzept bringen,* lakaat u.b. da goll e oremuz, ober d'u.b. koll penn e gudenn, lakaat u.b. da goll e speredenn, lakaat u.b. da goll neudenn e spered, gwalañjeriñ u.b. ; *jemanden aus dem Gleichgewicht bringen,* lakaat u.b. da goll e gempouez ; *aus der Mode bringen,* lakaat da vont er-maez a c'hiz ; *aus den Fugen bringen,* divarc'hañ, divurunañ, dizahelañ ; **bis** : *es bis zum Minister bringen,* sevel e karg a vaodiern, ober e dammig treuz er vuhez betek tapout ur garg a vaodiern ; *es bis auf neunzig bringen,* bezañ aet (deuet) d'e zek vloaz ha pevar-ugent ; **hinter** : *etwas hinter sich (t-rt) bringen,* kaout fin gant u.b., bezañ disoc'h gant udb, dont a-benn eus udb ; *einen Gauner hinter Schloss und Riegel bringen,* lakaat (kas) ur c'hwiblaer er c'hloz, kas ur c'hwiblaer d'ar bidouf, dastum ur c'hwiblaer, kraouiañ ul laer, lakaat ul laer en disheol, lakaat ul laer er sac'h maen, pakañ ul laer en toull ; **in** : *etwas in Bewegung (in Gang) bringen,* reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *wieder in Gang bringen,* **a)** disac'hañ, dihoubañ ratreañ [*pa gomzer eus ur c'harbed*], kas da blom ; **b)** adreiñ herr da, adlañsañ, adloc'hañ, azloc'hañ ; *in Verbindung bringen,* lakaat [u.b.] e darempred [gant unan all] ; *etwas in seinen Besitz bringen,* ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat udb en e zalc'h, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb, aloubiñ udb ; *in Einklang bringen,* lakaat da glotañ, lakaat d'en em glevet, kendoniañ ; *in Erinnerung bringen,* degas da soñj ; *in Erfahrung bringen,* deskiñ diwar skiant-prenañ (diwar chem, diwar chemet) ; *in Gefahr bringen,* lakaat en arvar ; *etwas in Mode bringen,* lakaat udb diouzh ar c'hiz, reiñ lañs d'udb ; *etwas in Ordnung bringen,* renkañ (plaenaat, kompezañ, kempenn) udb, lakaat urzh en udb, lakaat udb war (en) e reizh, degas udb war e du, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, degas udb war e zres ; *in Sicherheit bringen,* lakaat en diogel (er gwasked, e savete, er goudor, er-maez a zañjer, e surentez), lakaat en ul lec'h goudor, lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; *ein Gerücht in Umlauf bringen,* skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *in Verlegenheit bringen,* lakaat diaes, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], lakaat nec'het, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, diaezañ [spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, trubuilhañ, daoubenniñ, trechalañ, trefuañ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, reiñ safar [d'u.b.], trekouiñ, sorbiñ ; *jemanden in Zorn bringen,* ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b. ; *jemanden in Aufregung bringen,* hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., lakaat kounnar (hegaz) da sevel en u.b. ; *jemanden ins Elend bringen,* kas u.b. da baour, kas u.b. war an teil, lakaat u.b. war an noazh, teurel u.b. war an douar noazh, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden ins Gerede (in üblen Ruf) bringen,* lakaat u.b. da goll e vrud, chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., diframmañ brud vat u.b., divrudañ u.b., gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., fallvrudañ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., gwashaat u.b. ; *jemanden in Verruf bringen,* gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., divrudañ u.b., fallvrudañ u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b. ; *ins Reine bringen, ins Klare bringen,* lakaat an traoù en (war) o rez, renkañ, dirouestlañ, dibunañ ur gudenn ; *ins Stocken bringen,* terriñ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, lakaat da chagañ, lakaat da chartiñ, lakaat da houbañ ; [tr-l] *sein Schäfchen ins Trockene bringen,* ober e fagodenn, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober ur fortun, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [kenw.] *in Rechnung bringen,* lakaat war ar gont ; *in Ausgabe bringen,* lakaat gant (war roll) an dispignoù ; *in Einnahme bringen,* lakaat war roll ar gounidoù ; **mit** : *die Sache bringt es mit sich*, reizh an natur eo kement-se / e-giz-se emañ dre natur (Gregor), an natur a denn ; *der Krieg bringt viel Elend mit sich,* ar brezel a zegas e lod a reuz ; **über** : *Segen über ein Land bringen,* degas eurvad en ur vro ; *er konnte es nicht übers Herz bringen,* diegi en doa d'en ober, ne oa ket evit en ober, ne c'halle ket ober e vennozh d'en ober, e chal e oa d'ober an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, ne oa ket lamprek evit ober an dra-se, digareziñ a rae d'en ober ; *kein Wort über die Lippen bringen,* na lavaret un dister ger zoken, na lavaret un hanter c'her zoken, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na zaouhanteriñ ur ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ, na wikal) grik, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na lavaret na ger na mik, na lavaret poz ebet ; **um** : *jemanden um etwas bringen,* lakaat u.b. da goll udb, ober gaou ouzh u.b. ag udb, sammañ udb d'u.b., digargañ u.b. eus udb, skrapat udb digant u.b., dibourc'hañ u.b. eus udb, dirannañ u.b. eus udb, dioueriñ u.b. eus udb, lemel udb digant u.b. ; *jemanden um sein Geld bringen,* diarc'hantañ u.b. ; *jemanden ums Leben bringen*, lazhañ u.b., lemel (tennañ) e vuhez digant u.b. ; *sich ums Leben bringen,* en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em forsiñ war

gein an Aotroù Doue ; *jemanden um seine Stellung bringen,* ober gaou ouzh u.b. eus e bost-labour, lemel e bost-labour digant u.b. ; *jemanden um seine Ehre bringen,* luduañ brud u.b., dizenoriñ u.b., lakaat enor u.b. da vont da ludu, koll enor u.b. ; *jemanden um Hab und Gut bringen,* lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., kas u.b. d'ar baz, lakaat u.b. a-blad, rivinañ u.b. ; [tr-l] *jemanden um die Ecke bringen,* ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., reiñ e gont d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b. ; **unter** : *die Ernte unter Fach und Dach bringen,* kerc'hat (degas) an trevadoù d'ar gêr ; *etwas unter die Leute bringen,* brudañ udb, diskuliañ udb, reiñ avel d'udb ; *etwas unter das Volk bringen,* lakaat udb e gwerzh, skignañ udb ; *zwei unter einen Hut bringen,* lakaat daou zen d'en em glevet en-dro, unaniñ daou zen ; *seine Tochter unter die Haube bringen,* fortuniañ e verc'h ; **von** : *etwas von der Stelle (vom Fleck) bringen,* diblas udb, diblasañ udb, dilec'hiañ udb, diboullañ udb, divorañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, reiñ lusk d'udb, lakaat udb da fiñval ; *jemanden von Sinnen bringen,* lakaat u.b. da bennsodiñ, lakaat u.b. da goll e skiant, terriñ e benn d'u.b., dismantrañ spered u.b. ; **zu** : *zum Ausdruck bringen,* displegañ, disklêriañ ; *jemandem etwas zur Kenntnis bringen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *zu Papier bringen,* lakaat war ar paper, lakaat dre skrid ; *zur Reife bringen,* lakaat da azviñ, ober (d'udb) azviñ, lakaat da zareviñ, lakaat da vezañ peuzvat ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife,* meüriñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *zum Sterben hast du mich hierher gebracht,* va digas ac'h eus graet amañ da vervel ; *jemanden zum Sprechen bringen,* lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, ober d'u.b. kaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b. ; *jemanden zum Lachen bringen,* ober d'u.b. c'hoarzhin, lakaat u.b. da c'hoarzhin ; *das bringt mich zum Lachen,* rankout a ran c'hoarzhin gant an dra-se ; *jemanden zum Schweigen bringen,* lakaat u.b. da devel, ober d'u.b. tevel, serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., delc'her e deod d'u.b. ; *das bringt mich zum Weinen,* rankout a ran gouelañ gant an dra-se ; *jemanden zum Erröten bringen,* degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, ober d'u.b. ruziañ ; *jemanden zur Vernunft bringen,* degas u.b. d'ar gêr , plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), kavout penn vat diouzh u.b., disodiñ u.b. ; *zu Fall bringen,* distroadañ, diskar, reiñ lamm [d'u.b. / d'udb], astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, kas d'ar baz, lakaat war e c'henoù, kaeañ ouzh [u.b. / udb] ; *zu Ende (zum Abschluss) bringen,* kas da benn, pengenniñ, kas da vat, seveniñ [udb] betek penn, lakaat klok, mont betek pal, mont betek penn, kas betek penn, kas an erv da benn betek an talar ; *jemanden zur Einsicht bringen,* kavout penn vat diouzh u.b. ; *er hat es zu etwas gebracht,* graet en deus e doull, graet en deus e dreuz, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, hennezh eo tapet gantañ ; *es zu grossem Reichtum bringen,* ober mat, ober fortun, ober ur fortun ; *es zu hohen Ehren bringen,* mont da bell, ober berzh, sevel uhel en e garg, sevel uhel e karg, dont da vezañ un dra / dont da vat (Gregor) ; **zustande** : *zustande bringen,* kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zustande bringen,* ne dizho ober netra ; *er bringt eine gute Leistung zustande,* disoc'hoù mat a zeu gantañ.

Bringer g. (-s,-) : [kozh] degaser g.

Brioche b. (-,-s) : briochenn b., pastez g.

brisant ag. : **1.** skoemp, amjestr, skeudik ; **2.** tarzhus-kenañ, gwall darzhus, hevlosk-kenañ, bloskus-kenañ.

Brisanz b. (-) : **1.** perzh ar pezh a zo skoemp g., perzh ar pezh a zo amjestr g. ; **2.** tarzhusted b., bloskusted b.

Brise b. (-,-n) : fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., mouch-avel g., mouchig-avel g., mouchig-avel flour g., avelig g., bannig avel g., afrenn b. ; *mäßige Brise,* avel vat g. ; *frische Brise,* avel yac'h g.

Brislauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., louzoù-fin str., kraksivolez str.

Brisling g. (-s,-e) : [loen.] glizig g.

Britannien n. (-s) : **1.** [istor] inizi Preden lies., Preden b. ; **2.** *die Insel Britannien,* Enez-Vreizh b., Breizh-Veur b.

Britannier g. (-s,-) : [istor] Brezhon g.

britannisch ag. : **1.** ... Preden, eus Preden, brezhon ; **2.** [yezh.] *die britannischen Sprachen,* ar yezhoù predenek lies. ; **3.** eus Enez-Vreizh, breizhveurat, breizhveurek, eus Breizh-Veur, … Breizh-Veur.

Britannisch n. : [yezh.] predeneg g.

Brite g. (-n,-n) : Breizhveurad g.

Britin b. (-,-nen) : Breizhveuradez g.

britisch ag. : breizhveurat, breizhveurek, eus Breizh-Veur, … Breizh-Veur.

Britta b. : [doueez kelt] Berc'hed b.

Brittany-Spaniel g. (-s,-) : [loen.] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

Broccoli lies. : [louza.] brouskaol str.

Brocéliande n. : [*testeniekaet eo ivez ar ger* **Brezelian** *el lennegezh alaman eus ar Grennamzer*] Brekilien b.

Bröckchen n. (-s,-) : bruzun str., tammig g., drailhig g., drailhennig b., brien str., brigoñsenn b., eskenn b., elfenn b.

Bröckelblume b. (-,-n) : [louza.] brouskaol str.

bröckelig ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, bruzunek, amur, poazh, tuf, brusk, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull.

bröckeln V.k.e. (hat gebröckelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ, tammañ, diskantañ.

V.gw. (ist gebröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, didammañ, tammañ, mont e poultr, poultrennañ, diskantañ, drailhañ.

Bröckeln n. (-s) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b., puzuilherezh g.

brocken V.k.e. (hat gebrockt) : *Brot in die Suppe brocken,* lakaat tammoù bara miod en e soubenn.

Brocken g. (-s,-) : **1.** felpenn b., tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; **2.** moudenn b. ; **3.** bloc'h g., bloc'had g., tousenn b. ; **4.** [dre skeud.] *das sind harte Brocken,* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, ober an dra-se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, an dra-se a vo diaes-ral da ober, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober ; **5.** bomm g., geriennoù lies. ; *ein paar Brocken Englisch,* bommoù saozneg lies., ur stlabez saozneg g., ul lastez saozneg g., ur c'hozh tamm saozneg g., ur c'houblad gerioù e saozneg palefarzh g., tammoù saozneg lies., elfennoù saozneg lies. ; *er kann ein paar Brocken Französisch,* drailhañ a ra un tamm galleg, bastrouilhiñ a ra un tammig galleg, un tamm galleg a oar, gouzout a ra drailhañ tammoù galleg, gouest eo da zistagañ ur c'houblad gerioù e galleg palefarzh ; **6.** P. *ein fetter Brocken,* un afer vat b., un afer a fonn vat b., un afer a c'hounidigezh vat b. ; **7.** P. treusteleg g., ur pezh treusteleg g. ; *alle ihre Kinder sind solche Brocken,* he holl vugale a zo tarined, he holl vugale a zo touparded, he holl vugale a zo targosed, he holl vugale a zo pezhiadoù re, he holl vugale a zo boustouvoù, he holl vugale a zo o hed hag o lec'hed enno.

brockenweise Adv. : a-dammoù, a dammoù bihan, a-vommoù, a-vruzunajoù.

Brodel g. (-s) : aezhenn b., burezh b., moged g.

brodeln V.gw. (hat gebrodelt) : **1.** birviñ kaer, birviñ a vouilhoù bras, postañ, bourbouilhat ; *die Suppe brodelt,* birviñ kaer a ra ar soubenn, ar pod a verv evel soubenn al laeron, postañ a ra ar soubenn, redek a ra ar soubenn er pod, kantren a ra ar soubenn er pod, tizh a zo war ar soubenn er pod ; *die Suppe brodeln lassen, die Suppe brodelnd kochen,* kas ar soubenn d'an drot ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe,* toull ar berv g. ; **2.** [dre skeud.] birviñ, birvilhañ, turmudañ, bezañ kalz a hej hag a brez en an-unan ; *es brodelt im ganzen Land,* birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, tousmac'h a sav er bobl, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur charre a zo er vro a-bezh ; *das Stadion glich einem brodelden Hexenkessel,* dirollet (diroll) e oa an arvesterien er sportva, kabal ha fougas (un huch hag ur youc'h, un talabao hag ur cholori ar gwashañ) a oa er sportva, foar (ur sabad, cholori, talabao, un todilhon, un hemolc'h spontus, ur jabadao) a oa gant an arvesterien er sportva, toumpial a rae an arvesterien er sportva, ur c'harnaj spontus a rae an arvesterien er sportva, tournial a rae an arvesterien er sportva, kas karbac'h a rae an arvesterien er sportva, kas safar a rae an arvesterien er sportva, safariñ (magañ o cholori, cholorial, daoubenniñ) a rae an arvesterien er sportva, loeniñ a rae an arvesterien er sportva.

Brodeln n. (-s) : bervadenn b., bervenn b., bourbouilh g., bourbouilhenn b., birvilh g., bouilh g., birvidigezh b.

brodelnd ag. : **1.** berv, bervant, bervus, bervidant ; **2.** [dre skeud.] birvidik, bervidant, bouilh, gredus, leun a c'hred, bev-buhez, bev-buhezek.

Brodelsuppe b. (-,-n) : soubenn an drot b.

Brodem g. (-s) : **1.** aezhenn domm b., burezh tomm b., fulor tomm g. ; **2.** [lennegezh] mogedennoù flaerius lies., anal flaerius b., fulor g.

Brokat g. (-s,-e) : [gwiad.] brokard g.

Brokatell g. (-s,-e) **/ Brokatelle** b. (-) : [gwiad.] brokardell b.

Broker g. (-s,-) : kourater eskemmdi g., kourater Yalc'hdi g.

Brokkoli lies. : [louza.] brouskaol str.

Brom n. (-s) : [kimiezh] brom g.

Brombeere b. (-,-n) : mouar str., mouarenn b., mouar drein str., mouarenn drein b., mouar drez str., mouarenn drez b., mouar garzh str., mouarenn c'harzh b., mouar louarn str., mouarenn louarn b. ; *Brombeeren pflücken,* mouara.

Brombeerensaft g. (-s,-säfte) : gwin mouar g., dour-mouar g.

Brombeergestrüpp n. (-s,-e) : drezeg b., ferte g. ; *von Brombeergestrüpp überwuchert,* drezek.

Brombeerkonfitüre b. (-,-n) : kaotigell vouar b., koñfitur mouar g.

Brombeerstrauch g. (-s,-sträucher) : drez str., drein-red lies., mouarenn b., drezenn b. ; *ihre Beine sind von den Brombeersträuchern zerkratzt,* hi a zo dirusket (krabiset, krafignet) he divesker gant an drez ; *von Brombeersträuchern überwuchert,* drezek.

Brombeerwein g. (-s,-e) : gwin mouar g.

bromhaltig ag. : brom ennañ.

Bromsalz n. (-es) : [kimiezh] bromidenn b.

Bromsilber n. (-s) : [kimiezh] bromidenn arc'hant b., bromidenn argant b.

bronchial ag. : ... korzenn-skevent, ... bronkez, … ar bronkez.
Bronchialasthma n. (-s) : [mezeg.] berranal bronkez g./b.
Bronchialkatarr g. (-s) **/ Bronchialkatarrh** g. (-s) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfo g., paz-krign g. ; *der Bronchialkatarrh bringt ihn zum Husten,* pasaat a ra gant ar waskenn, dastumet en deus paz gant ar waskenn.
Bronchien lies. : bronkez str., korzennoù-skevent lies.
Bronchitis b. (-) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfo g., paz-krign g. ; *akute Bronchitis,* bronkezfo lemm g.
Bronnen g. (-s,-) : [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b.
Brontosaurier g. (-s,-) : [loen.] brontosaor g.
Bronze b. (-,-n) : arem g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn ensteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn,* mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.
bronzefarben ag. : a-liv gant an arem, el liv d'an arem.
Bronzegießer g. (-s,-) : aremour g.
Bronzeguss g. (-es,-güsse) : **1.** [tekn.] moulladur en arem g. ; **2.** [traezenn] moulladenn arem b., moulladur arem g., aremenn b.
Bronzemedaille b. (-,-n) : medalenn arem b.
Bronzestatue b. (-,-n) : aremenn b., delwenn arem b.
bronzen ag. : ... arem.
Bronzezeit b. (-) : oadvezh an arem g., aremvezh g.
bronzieren V.gw. (hat bronziert / ist bronziert) : [tekn.] aremennañ, rouzañ, rousaat.
Brosam g. (-s,-e) : **/ Brosame** b. (-,-n) : bruzun str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.
Brosche b. (-,-n) : brochenn b. [*liester* brochoù].
broschieren V.k.e. (hat broschiert) :krafañ, strollañ, gwriat ; *ein Buch broschieren,* krafañ ul levr, strollañ pajennoù ul levr, frammañ pajennoù ul levr, gwriat ul levr.
Broschüre b. (-,-n) : kraflevr g., levrig g. teuliad g., feskenn b., feskennad b., levrennig b.
Brösel n. (-s,-) : bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.
bröselig / bröslig ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, brusk, blank, ble, blot, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull.
Brot n. (-s,-e) : **1.** bara g., baraenn b. ; *belegtes Brot,* bara-kig g. ; *frisches Brot, frisch gebackenes Brot,* bara fresk g., bara tomm g., bara gwak g. ; *trockenes Brot,* bara sec'h g. ; *geweihtes Brot,* bara benniget (binniget) g. ; *ungesäuertes Brot,* bara panenn g. / bara hep goell g. / bara kan g. (Gregor), bara dic'hoell g. ; *Röstbrot,Toastbrot, gegrilltes Brot,* bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; *halb gebackenes Brot,* bara mioc'h g. ; *angesengtes Brot,* bara devet g., bara suilhet g. ; *schlecht gebackenes Brot,* bara stirennek g. ; *zu wenig gebackenes Brot,* bara bihanboazh g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g., bara panenn g. ; *in Asche gebackenes Brot,* foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *selbst gebackenes Brot,* bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker,* gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; *richtig gesäuertes Brot,* bara go g. ; *zu wenig gesäuertes Brot,* bara kriz g. ; *grobes Brot,* bara gros g. ; *Stück Brot, Bissen Brot,* tamm bara g., pezh bara g., torrig bara g., kuchenn vara b., genaouad bara g., begad bara g., bechad bara g. ; *ein großes Stück Brot,* un troc'had mat a vara g., ur c'horniad bara g., ur stolpad bara g., un dolzennad vara b., ur skolpadenn vara b., ur felpenn vara b., un tamm bara martolod g., ur moñsad bara g. ; *ich möchte frisches Brot,* hini fresk am bo ; *altes Brot, altbackenes Brot, gestriges Brot,* bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sec'h-korn g.; *ein Pfund Brot,* ul lur vara g. ; *das Brot wird altbacken, das Brot trocknet aus, das Brot wird hart,* diazezañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; *das Brot ist altbacken,* diazezet eo ar bara, deuet eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuet kras, ar bara a zo deuet diazez, ar bara a zo aet kras, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; *eine Schnitte Brot,* ur skolpadenn (un delienn, un darnenn, un dailhenn, un drailhenn, ur felpenn) vara b. ; *eine lange dicke Schnitte Brot,* ur jelkenn vara b. ; *Brot bereiten,* ober bara ; *Brot in den Korb legen,* lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *Brot backen,* pobañ bara, poazhañ bara, ober bara, ober forniad ; *der Tag an dem Brot gebacken wird,* deiz ar forniad g. ; *das Brot nicht ganz gar backen,* bourboazhañ ar bara ; *das Brot ist schlecht gebacken,* stirenniñ a ra ar bara ; *Brot in den (Back)ofen schießen, Brot einschieben,* bountañ ar bara er forn, forniañ bara, iforniañ bara, enforniañ bara, kouchañ ; *Brot ausschießen,* difforniañ bara ; *Brot abschneiden,* troc'hañ un tamm bara ; *Brot anschneiden,* boulc'hañ ar bara ; *angeschnittenes Brot,* bara boulc'h g. ; *noch nicht angeschnittenes Brot,* bara divoulc'h g. ; *Brot mit Butter bestreichen,* lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara, ledañ amanenn war e vara ; *Brot brechen,* terriñ ar bara, diskolpañ un tamm bara ; *Brot rösten,* krazañ bara ; *mit Brot versorgen,* baraiñ ; *er würgte an einem harten Stück Brot,* tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros a dri lonk hag un astenn gouzoug, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros rog revr hag un astenn gouzoug ; *bei Wasser und Brot sitzen,* yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *geriebenes Brot,* paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; *Brot reiben,* palañ bara ; [dre fent] *flüssiges Brot,* bier g.
2. *sein Brot im Schweiße seines Angesichts verdienen,* gounit e damm bara diouzh c'hwezenn e dal, gounit e damm kreun o c'hweziñ ; *sein Brot verdienen,* gounit e vara, gounit e voued, gounit e gerc'h, gounit e damm bruzun, gounit e damm kreun, derc'hel bara, derc'hel un tamm bara ; *sein Brot haben,* delc'her bara, delc'her un tamm bara, gounit peadra, gounit e vara pemdeziek, dont e voued gant an-unan madik a-walc'h ; *in Brot und Lohn*

bei jemandem stehen, bezañ e servij u.b., bezañ gopret gant u.b. ; *um Lohn und Brot kommen,* koll e labour, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra, mont war kein ar wiz, chom war al lann ; *jemanden ums Brot bringen*, lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war an douar noazh, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz ; [tr-l] *unser tägliches Brot gib uns heute*, ha roit deomp hiziv hor bara pemdeziek, ro deomp hiziv hor bara pemdeziek ; [tr-l] *er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen,* hennezh en deus nerzh ha difennoù, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; [kr-l] *des einen Not ist des andern Brot,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.

Brotaufstrich g. (-s,-e) : toaz da ledañ war ar bara g.

Brotbackschaufel b. (-,-n) : iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn].

Brotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez bara str.

Brotbelag g. (-s,-beläge) : gwarnisadur war an tamm bara g.

Brotbeutel g. (-s,-) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotblase b. (-,-n) : lagad er bara g., klogor er bara str.

Brotbrechen n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Brotbrett n. (-s,-er) : mester g.

Brötchen n. (-s,-) : baraig g., baraennig b., chlamm-dan b. ; *ein belegtes Brötchen,* ur tamm bara-kig g., un tamm bara-touseg g., un tamm bara pok-ha-pok g., bara ha kig ; [dre skeud.] *seine Brötchen verdienen,* gounid e voued, gounid e vara, gounid e damm kreun, lartaat, lardañ ; *der Wirt hat dabei seine Brötchen verdient,* mat eo bet an eost gant mestr an ostaleri, gounezet en deus mestr an ostaleri ur pochad mat a arc'hant gant an dra-se, graet en deus an ostiz e ran gant an dra-se.

Brötchengeber g. (-s,-) : [dre fent] gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; *sich gegen seinen Brötchengeber auflehnen,* mont a-enep e vara.

Broteinheit b. (-,-en) : unanenn vara b.

Broterwerb g. (-s) : tamm micher g., gounidigezh b.

Brotfrucht b. (-,-früchte) : frouezh ar wezenn vara str.

Brotherr g. (-n,-en) : gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; *sich gegen seinen Brotherrn auflehnen,* mont a-enep e vara.

Brotkanten g. (-s,-) : pilbenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Brotkasten g. (-s,-kästen) : boest ar bara b.

Brotkorb g. (-s,-körbe) : **1.** kest ar bara b., kestenn ar bara b., paner ar bara b., rest bara g., kavell bara g. ; *Inhalt des Brotkorbes,* kestad vara b., kestennad vara b., panerad vara b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Brotkorb höher hängen,* **a)** krennañ ar peuriñ d'u.b. ; **b)** delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berroc'h war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b.

Brotkrümchen n. (-s,-) bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., drailhenn vara b., elfenn vara b.

Brotkrume b. (-,-n) : **1.** minvig g., minvigenn b., blodenn b. ; *zu wenig gebackene Brotkrume,* bourr g. ; **2.** bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., drailhenn vara b., elfenn vara b.

Brotkruste b. (-,-n) : kreun bara g., kreun ar bara g., kreunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; *verbrannte Brotkruste,* tirenn b.

Brotlaib g. (-s,-e) : baraenn b., choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-bleget b., bara g. ; *angeschnittener Brotlaib, angebrochener Brotlaib,* darn b., torzh voulc'h b. ; *der Brotlaib ist noch ganz,* divoulc'h eo an dorzh-vara.

brotlos ag. : **1.** dilabour, chomet war al lann ; *jemanden brotlos machen,* lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war an douar noazh, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz.
2. dic'hounid ; *brotlose Arbeit,* labour paeet fall g., labour displet g., labour a zegas nebeut a c'hounid g.

Brotlosigkeit b. (-) : kernez b., kerteri b., berrentezh b., naonegezh b., dienez b., ezeved g.

Brotmaschine b. (-,-n) : troc'herez vara b.

Brotmesser n. (-s,-) : kontell-vara b., [gwechall] kontell-grog b., kontell-gamm b.

Brotneid g. (-s) : gwarizi etre implijidi b.

Brotreste lies. : arvara g., restajoù bara lies. ; *Brotreste liegen lassen,* ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara.

Brotrinde b. (-,-n) : kreun bara g., kreunenn vara b., pluskenn ar bara b., diwar-c'horre eus ar bara g. ; *Stück Brotrinde,* tamm kreun g., kreunenn b.

Brotröster g. (-s,-) : krazerez-vara b.

Brotsack g. (-s,-säcke) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotschnitte b. (-,-n) : skolpadenn vara b., darnenn vara b., dailhenn vara b., drailhenn vara b., felpenn vara b., delienn vara b. *; lange Brotschnitte,* chantelenn b., skolpadenn vara b. ; *lange dicke Brotschnitte,* jelkenn vara b. ; *Brotschnittchen zum Eintunken,* soubigell b., soubedenn b., stuc'henn-vara b.

Brotschrank g. (-s,-schränke) : arc'h b. [*liester* irc'hier].

Brotstudium n. (-s,-studien) : [dre skeud.] studioù graet evit kavout un tamm micher lies.

Brotsuppe b. (-,-n) : soubenn ar bara miod b., soub g.

Brottasche b. (-,-n) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotteig g. (-s,-e) : toaz bara g.

Brottuch n. (-s,-tücher) : doubier b.

Brotvermehrung b. (-) : [relij.] kresk ar bara g.

Brotverwandlung b. (-,-en) : **/ Brotwandlung** b. (-,-en) : treuznaturiñ g., treuzsolwezadur g.

Brotzeit b. (-,-en) : [rannyezh.] **1.** mare ar c'hortozenn g. ; **2.** gortozenn b.

brotzeln V.gw. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ ; *das Steak brotzelt auf der Pfanne,* kanañ a ra ar stek war ar billig.
V.k.e. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat.
Brouillon n. (-s,-s) : 1. brouilhed g. ; 2. brellad b.
browsen V.gw. (hat gebrowst) : [stlenn.] furchal, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], gwedeiñ.
Browser g. (-s,-) : [stlenn.] ergerzher g., merdeer g., gwedead g.
brr ! estl. : hou ! ho !
Bruch[1] g. (-s, Brüche) : g. : **1.** torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzadur g., skalf g., frailh g., frailhadur g., faout g., rannenn g., drailhadur g., tarzh g. ; *zu Bruch gehen,* terriñ, mont e tammoù, mont e skolp, diempran ; *Brüche bekommen,* dont da frailhañ, dont da skarrañ, tarzhañ, skalfañ ; *ein Bruch in der Erdrinde,* ur frailh e krogenn an Douar g. ; [kirri-nij] *Bruch machen,* terriñ e redell, terriñ e leurier, douarañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e gilhoroù douarañ, kas e gilhoroù douarañ da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ, findaoniñ) e gilhoroù douarañ, ober skirioù gant e gilhoroù douarañ.
2. [mezeg.] **a)** *Knochenbruch*, torr g. / skarr g. (Gregor), brev g. ; *einen Bruch einrichten,* lakaat un ezel torr en e reizh ; *Trümmerbruch,* torr bruzhunek g. ; **b)** *Leistenbruch,* diskenn bouzelloù g., avelenn gof b., avelenn varlenn b., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor), ogad g. ; *Nabelbruch,* ogad begel g., avelenn ar begel b., begel-avel g., begel-tarzh g., tarzh ar begel g. (Gregor), [loen.] P. bronn dindan ar c'hof b. ; *sich einen Bruch heben,* tapout un tarzh-kof, pakañ ur goeñvenn-vouzelloù ; *eingeklemmter Bruch,* toullgof aet start g., avelenn skoulmet b. ; *einen Bruch einrichten,* lakaat un toullgof en e reizh ; *an einem Bruch leidend,* fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhkofek.
3. [paper, entof] pleg g. ; *wieder in die alten Brüche legen,* plegañ a-nevez, adplegañ ;
4. [tisav.] *Bruch eines Daches,* lodenn izelañ a-serzh un doenn dorr b.
5. [hemolc'h] arroudennoù lezet gant ur gwenaer lies.
6. [dre skeud.] disrann g. ; *es kam zwischen ihnen zum Bruch,* disrann (diemglev, dizunvaniezh) a savas etrezo, droukrañs a savas etrezo (Gregor) ; [gwir] *Bruch eines Versprechens,* torridigezh ul le b. ; *Bruch eines Vertrages,* torridigezh un emglev b., torridigezh ur marc'had b., torridigezh ur gevrat b., freuztaol g. ; *das Unternehmen ging in die Brüche,* mont a reas ar raktres da gaoc'h-heiz, treiñ a reas ar raktres e gwelien, mont a reas ar raktres e kas, treiñ a reas ar raktres e kas, kouezhañ a reas ar raktres e kas, aet e oa ar raktres er c'harzh, c'hwitet o doa war o zaol (o c'hrog, o mennad), manet e oant da gas o zaol da benn, manet e oant warni ; *das ist Bruch,* repuajoù eo, traoù intañvez eo, rikoù intañvez eo ; *das geht in die Brüche,* **a)** dijedus eo kement-se ; **b)** treiñ a ra an traoù da fall, ne dalv tra penaos e tro an traoù, null eo an traoù, mont a ra ar ribotadenn da fall, emañ an taol o vont e drouziwezh, digompez e ya an traoù, emañ an tenn o vont er c'hleuz.
7. troc'h g., kemm bras g., kemm trumm g., torradur g.
8. [mat.] kevrenn b., rann b. ; *einen Bruch verwandeln,* eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhienn eeunañ ; *unechter Bruch,* niver rannel g., niver kevrennañ g., niver rannañ g.
9. [lu] toull-freuz g., difreuz g., difreuzadur g.
Bruch[2] n./g. (-s, Brüche) : geun b., lagenn b., gwafleg b., gwaflez b.
Bruchband n. (-s,-bänder) : [mezeg.] gouriz avelenn g., lienenn avelenn b., lienenn doullgof b., lienenn tarzh-kof b., bandenn koeñvenn-vouzelloù b., bandenn avelenn b., bandenn doullgof b., bandenn tarzh-kof b.
Bruchbau g. (-s,-e) : [mengleuz.] korvoerezh dre wantañ g.
bruchbehaftet ag. / **bruchbehindert** ag. : [mezeg.] fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhkofek.
Bruchbelastung b. (-,-en) : [fizik] bec'h derriñ b.
Bruchbude b. (-,-n) : kozh ti g., ti brein g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., toull lous g., lastez ti g., foukenn b., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti flodac'het g., ti dirapar g., ti darev da gouezhañ en e boull g., ti en arvar da bilat g. ; *in einer Bruchbude wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Bruchei n. (-s,-er) : vi brechet g., vi darnet g., vi brizhfaoutet g.
Brucheinklemmung b. (-,-en) : [mezeg.] toullgof aet start g., avelenn skoulmet b.
Bruchfahrer g. (-s,-) : P. gwallvleiner g., bleiner penn-foll g.
Bruchfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] tachenn wantet b., tachenn disac'h b.
bruchfest ag. : dalc'hus ouzh an terriñ.
Bruchfestigkeit b. (-) : dalc'huster ouzh an terriñ g.
Bruchfläche b. (-,-n) : gorread torret g., torr g., torradur g., brev g.
Bruchfortpflanzung b. (-,-en) : [tekn.] emastenn an torr g.
Bruchgras n. (-es,-gräser) : [louza.] fion g., flach str., geunc'heot str. ; *Bruchgras sammeln,* fiona.
bruchig ag. : geuniek, lagennek.
brüchig ag. : **1.** aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, torrus, brevus, hedorr, dispeg, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull ; *brüchige Seide,* seiz skarret g. ; [tekn.] *brüchige Stelle,* namm g., si g. [*er metal*] ; *brüchiges Eisen,* houarn bresk / houarn torrus / houarn trenk (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] leun a skalfoù, skarnilet, skarret, frailhet, brechet, groilh, torr, torret, c'hwitet, foeltret ; *brüchige Stimme,* mouezh voug (raouliet, goloet) b. ; *brüchige Existenz,* buhez foeltret b.
Brüchigkeit b. (-) : breskter g., breskted g., torrusted b., torruster g., breskadurezh b., puzuilhded b., puzuilhder g.
Bruchkante b. (-,-n) : linenn an torr b., linenn-frailh b.
Bruchkoks g. (-es) : atredoù glaou-kok lies., restajoù glaou-goulosk lies., drailhennoù glaou-goulosk lies.
Bruchkürzung b. (-,-en) : direadur ur rann g.
Bruchlandschaft b. (-,-en) : korn-bro geunioù g., korn-bro gwaflezoù g.

Bruchlandung b. (-,-en) : [nij.] pradañ war dorr e chouk g., leuriañ evel ma teu e teu g.
Bruchlinie b. (-,-n) : linenn-frailh b., linenn an torr b.
Bruchrechnen n. (-s) **/ Bruchrechnung** b. (-,-en) : [mat.] jedadur kevrennoù g., jedadur rannoù g.
Bruchschaden g. (-s,-schäden) : torr g., torradur g., torridigezh b., gwast g./b., distruj g., domaj g.
Bruchschiene b. (-,-n) : [mezeg.] sklisenn b., stellenn b., astell b.
bruchsicher ag. : didorrus.
Bruchspalte b. (-,-n) : **1.** skalf g., frailh g., faout g. ; **2.** [mengleuz] frailh gwantañ g.
Bruchstein g. (-s,-e) : [tisav.] **1.** maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., mañson g., pastur g. ; *Bruchsteine,* pasturaj g. ; **2.** maen-ben g.
Bruchstelle b. (-,-n) : **1.** torr g., brev g., skalf g., frailh g., faout g. ; **2.** [mezeg.] poent terriñ g., brev g.
Bruchstrich g. (-s,-e) : [mat.] barrennig kevrenn b., barrennig rann b.
Bruchstück g. (-s,-e) : pennad g., darn b., tamm g., bomm g., drailhenn b. ; *ich habe nur Bruchstücke aus diesem Buch gelesen,* n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se.
bruchstückhaft ag. : darnaouek, darnel, diglok.
Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommoù.
bruchstückweise Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommoù.
Bruchteil g. (-s,-e) : rann b., rannad b., darn b. ; *Bruchteil einer Sekunde,* darn eus un eilenn b. ; *aber es ist nur ein winziger Bruchteil der Wahrheit,* met n'eo nemet un euflenn eus ar wirionez.
Bruchteilsgemeinschaft b. (-,-en) : [gwir] dirann g.
Bruchwasser n. (-s) : dour geunioù g.
Bruchwasserläufer g. (-s,-) : [loen.] strelleg-geun g.
Bruchweide b. (-,-n) : [louza.] haleg-bresk str.
Bruchwinkel g. (-s,-) : korn terriñ g.
Bruchzahl b. (-,-n) : [mat.] niver rannel g., niver kevrennañ g., niver rannañ g.
Brücke b. (-,-n) : **1.** pont g., karrbont g., pont-karr g. ; *fliegende Brücke,* pont-red g., bag-treizh dre fun b., funvag b. ; *Hubbrücke,* pont gorre-gouziz g. ; *schwimmende Brücke,* pont war-neuñv g., pont-neuñv g. ; *fest stehende Brücke,* pont diloc'h g., pont a-varv g. ; *eine Brücke bauen, eine Brücke über einen Fluss schlagen,* sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; *eine Brücke abbrechen,* difreuzañ ur pont (Gregor), distrujañ ur pont ; *eine Brücke sprengen,* lakaat ur pont da darzhañ ; *über eine Brücke gehen, t*remen dre ur pont, tremen ur pont, treuziñ ur pont ; *er ging gemächlich über die Brücke, er überquerte gemächlich die Brücke,* mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *eine Brücke führt über den Strom,* ur pont a gas d'an tu all d'ar stêr ; *eine Brücke überspannt den Strom,* ur pont a gas d'an tu all d'ar stêr, treuziñ a ra ur pont ar stêr, gaoliata a ra ur pont ar stêr, fourchadiñ a ra ur pont ar stêr, fourchiñ a ra ur pont dreist ar stêr, tremen dreist d'ar stêr ; *der gefallene Stamm diente als Brücke,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen,* lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; **2.** [dent] pont-dent g., briv g. ; **3.** [merdead.] pont g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g. ; *Kommandobrücke,* post-gourc'hemenn g. ; **4.** [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; **5.** [dre skeud.] *jemandem goldene Brücken bauen,* aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., reiñ lañs d'u.b. ; *alle Brücken hinter sich abbrechen,* na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent.
Brückenbau g. (-s,-e) : [tisav.] 1. pontañ, pontadur g., sevel-pontoù g., savidigezh ur pont b. ; 2. pont g.
Brückenbauer g. (-s,-) : embregataer pontoù g., ponter g., saver-pontoù g.
Brückenbaukolonne b. (-,-n) : [lu] batailhon soudarded-ponterien g., batailhon saverien-bontoù g.
Brückenbaupionier g. (-s,-e) : [lu] soudard-ponter g., saver-pontoù g.
Brückenbelag g. (-s,-beläge) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.
Brückenbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg-pont b., bolz b., karrbont g., bolz-wareg ur pont b.
Brückenboot n. (-s,-e) : ponton g.
Brückendecke b. (-,-n) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.
Brückengebühr b. (-,-en) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.
Brückengeländer n. (-s,-) : [tisav.] bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., harzell b.
Brückengeld n. (-s,-er) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.
Brückenjoch n. (-s,-e) : [tisav.] treuziad pont g.
Brückenkopf g. (-s,-köpfe) : [lu] penn-linenn g., penn-pont g.
Brückenpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] piler pont g.
Brückenschlag g. (-s,-schläge) : [dre skeud.] pont g., ereadur g., liamm g.
Brückenspringen n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.
Brückentag g. (-s,-e) : [devezh] pont g.
Brückenwaage b. (-,-n) : pont pouezañ g.
Brückenwagen g. (-s,-) : [kirri-stlejet] karr plat hep klouedoù nag azennoù b.
Brückenzoll g. (-s,-zölle) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.
Bruder g. (-s, Brüder) : **1.** breur g. ; *ein Bruder von Paul,* ur breur da Baol b. ; *das ist Pauls Bruder,* hennezh a zo breur da Baol ; *mein ältester Bruder,* va breur henañ g. ; *mein jüngster Bruder,* va breur yaouañ g. ; *das ist mein Bruder,* hemañ a zo breur din ; *feindliche Brüder,* breudeur enebour lies. ; *zwei Kühe meines Bruders,* div vuoc'h da'm breur lies.; *alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt,* hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hlan ; **2.** [kr-l] *gleiche Brüder, gleiche Kappen,* el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - el lec'h ma staot ur c'hi e staot daou, tri - e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez ; **3.** [relij.] *geistlicher Bruder,* frer g., breur g. ; *von Brüdern geführte Schule,* skol ar frered b. ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet,* dastumet em eus deskadurezh digant ar frered ; *liebe Brüder im Glauben,*

va breudeur gristen lies. ; *meine Brüder und Schwestern in Christus,* va breudeur ha va c'hoarezed kristen ; *die minderen Brüder,* ar vinored, ar frered minor lies., ar vreudeur vihan lies. ; **4.** P. gwallbaotr g., legestr g. [*liester* ligistri], ibil a zen g., labous kailh g., paotr kailh g., c'hwil g. ; *Bruder Leichtfuß,* penn skañv g., penn brell g., brell g., penn bervet g. ; *Bruder Lustig,* legestr g., farser g., bourjin g., farouell g., bourder g., korf a zen g., evn g., dañvad g., kañfard a baotr g., furlukin g., konikl g., rampono g., ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouler g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ibil g., labous g., kampinod g., hinkin g., lampon g., kantolor g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., fouin g., ebeul g. ; **5.** [dre skeud.] *ein Preis unter Brüdern,* ur priz graet a-ratozh-kaer evit ar vignoned g. ; [istor] *unsere Brüder und Schwestern im Osten,* hor breudeur ha c'hoarezed er Reter ; *unsere keltischen Brüder aus Übersee,* hor breudeur tramor lies., hor c'hendirvi tramor lies.

Bruderart b. (-,-en) : kamaladegezh b., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Bruderbund g. (-s,-bünde) : gwir vignoniezh b., kenvreudeuriezh b.

Brüderchen n. (-s,-) : **1.** breurig g. ; *mein Brüderchen,* va zamm breurig g. ; **2.** *Brüderchen !* kamalad kozh ! frai kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Brudergemeinde b. (-,-n) : [relij.] kumuniezh deolour b.

Bruderhand b. (-,-hände) : **1.** dorn ur breur g. ; **2.** [dre skeud.] sikour ur breur a galon b.

Bruderherz n. (-ens) : *mein Bruderherz !* kamalad kozh ! frai kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Bruderkind n. (-s,-er) : niz g., nizez b.

Brüderlein n. (-s,-) : *sellit ouzh* **Brüderchen**.

brüderlich ag. : breurek, breurel, kenvreurel, kenvreudeuriek, breudeuriek, evel breudeur, karadek, karantezus, hegarat.

Brüderlichkeit b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** breudeuriezh b., kenvreudeuriezh b., kengarantez b. ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen,* dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh.

Bruderliebe b. (-,-n) : karantez a vreur b.**,** karantez kenvreurel b.

Brudermord g. (-s,-e) : breurlazh g.

Brudermörder g. (-s,-) : breurlazher g.

Bruderpartei b. (-,-en) : [istor] strollad kar g.

Bruderschaft b. (-,-en) : **1.** [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b. ; **2.** kenseurtiezh b., breuriezh b., kenvreuriezh b.

Brüderschaft b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b. ; **3.** breudeuriezh b., kenvreudeuriezh b., kenseurtiezh b. ; *mit jemandem Brüderschaft trinken,* pakañ ur banne gant u.b., evañ ur banne etre mignoned.

Bruderzwist g. (-s,-e) : tabut etre breudeur g., rendael etre breudeur b., jeu etre breudeur b.

Brügge n. : Brugge b. [*Bro-Velgia*].

Brühe b. (-,-n) : **1.** bouilhoñs g., soubenn b., hilienn b., hili g., lipig g., chaous g., soubilh g., soubinell b., kourbouilhoñs g., soub g., soubadur g., dilav g. ; *klare Brühe,* chugon g., chaous silet g., siladur g. / gwaskedenn b. / yod silet g. / kaot g. (Gregor), soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b. ; **2.** gwelien g. ; *dieser Kaffee ist eine dünne Brühe,* ur bannac'h teil (dour lous, gwelien, stronk, kafe seurez, ul lipig, kafe hir, dour lisiv, dour lijoù) eo ar c'hafe-se, divlaz (flak, flav) eo ar c'hafe-se ; **3.** dour-skarzh g., dour-koll g., dour lous g. ; **4.** P. *in der Brühe sitzen, in der Brühe stecken,* bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ sac'het en ur vouilhenn, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ en ur grenegell, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ paket fall, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug.

brühen V.k.e. (hat gebrüht) : skaotañ ; *die Wäsche brühen,* redek ar c'houez (Gregor), tommañ lijoù d'ober ar c'houez.

brühheiß ag. : tomm-poazh, tomm-skaot, tomm-berv, skaot ; *er isst seine Suppe, wenn sie noch brühheiß ist,* debriñ a ra e soubenn ent tomm-ruz.

Brühkartoffeln lies. : avaloù-douar dre zour lies., avaloù-douar diwar zour lies.

Brühkessel g. (-s,-) : bailh-skaotañ g., berverez b., lisiverez b., penton-skaotañ g.

Brühteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b.

Brühteighändler g. (-s,-) : skaotenner g.

brühwarm ag. : **1.** tomm-poazh, tomm-skaot, losk ; **2.** [dre skeud.] *brühwarme Neuigkeit,* keloù nevez-flamm-flimin g.

Brühwürfel g. (-s,-) : plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.

Brühwurst b. (-,-würste) : **1.** silzig da boazhañ en dour str. ; **2.** silzig dre zour str., silzig diwar zour str.

Brüllaffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz yuder g. ; **2.** [dre skeud.] tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., trouzer g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., straker g., safarer g., barr krenn g., karnajer g., sklanker g., blejer g., bosennour g., garmer g., gwic'her g., hoper g., hucher g., youc'her g., chouer g., skuermer g., gragailher g.

brüllen V.gw. (hat gebrüllt) : **1.** blejal, musellat, busellat, beogal, gwegal, bekal ; *die Kühe brüllen vor Hunger,*

boudal a ra ar saout gant an naon ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen,* sevel a reas bres ha sklank e-touez ar chatal ; *das Nashorn brüllt,* musellat a ra ar frikorneg ; **2.** begeliat, bruc'hellat ; **3.** yudal, krozal, hudal ; *der Löwe brüllt,* krozal a ra al leon, hudal a ra al leon ; **4.** [dre heñvel.] yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, bekal, gwac'hat, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, braeat, houal, razailhat, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; *die Menge brüllte vor Freude,* ar boblad tud a youc'he gant al levenez, ar boblad tud a huche gant ar joa, ar boblad tud a grie joa ; *man hört sie ständig brüllen,* ur big-spern a zo anezhi ; *wie am Spieß brüllen,* youc'hal forzh pegement, youc'hal ken-ha-ken, youc'hal ken-ha-kenañ, youc'hal mui-pegen-mui, youc'hal gwazh-pegen-gwazh, youc'hal kenañ-kenañ, youc'hal evel ur bleiz skaotet (evel ur broc'h), blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.

V.k.e. (hat gebrüllt) : youc'hal udb ; *ein Lied brüllen,* kanañ ur ganaouenn a-bouez-penn, blejal evel ur c'hole.

Brüllen n. (-s) : **1.** safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., yud g., yuderezh b., yudadeg b., yudadennoù lies., youc'h g., skuermerezh g., blej g. ; **2.** blejadeg b., beogadeg b., blejadennoù lies., blej g., beogadennoù lies., bruc'hellerezh g., muselladennoù lies. ; *das Brüllen eines Stiers,* P. kornboud un tarv g. ; **3.** krozadennoù lies., yud g., yuderezh, yudadeg b., yudadennoù lies.

brüllend ag. : krozus.

Brüllochs g. (-en,-en) : [loen.] tarv g. [*liester* tirvi], tarv-servij, tarv kalloc'h g., tarv antier g., tarv anterin g., tarv-sailher g.

Brummbär g. (-en,-en) : **1.** arzh g., ourz g. [liester ourzien, ourzed] ; **2.** [yezh ar vugale] nanarzh g. ; **3.** [dre skeud.] bourouell g., bourbouter g., chaker g., krozer g., nagenner g., rahouenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., flemmer g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grogner g., gronter g., grumuzer g., gourdrouzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., ratouz g., rachouz g., ourz g., den-bleiz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., kac'her g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummbart g. (-s,-bärte) : [dre skeud.] krozer g., nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., grogner g., gronter g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ratouz g., ourz g., den-bleiz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummbass g. (-s,-bässe) : [sonerezh] mouezh-voud g., bouder g.

brumm brumm estl. : fraoñv-fraoñv, bramm-bramm, roc'h-roc'h.

Brummeisen n. (-s,-) : [sonerezh] gimbard b.

Brummfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.

brummeln V.gw. (hat gebrummelt) : grignouzat, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, chaokat e c'henoù, chaokat e bater, komz etre e zent, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, ronkal, soroc'hal, rahouennat, rahouenniñ, grognal, gougomz, oursañ, grumuzat (Gregor) ; *sie brummelt schon wieder,* o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre.

brummen V.gw. (hat gebrummt) : **1.** boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, bouboual, bourboutal, froniñ, hiboudiñ ; *Fliegen brummen,* fraoñval a ra ar c'helien ; *Bienen brummen,* boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; **2.** boudal ; *die Glocke brummt,* ar c'hloc'h a voud ; **3.** fraoñval, nezañ, brunellat, yudal, roc'hal ; *der Motor brummt,* fraoñval a ra ar c'heflusker, roc'hal a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker ; *der Kreisel brummt,* fraoñval a ra ar gornigell, paterat a ra ar gornigell, nezañ a ra ar gornigell ; **4.** [dre skeud.] *mir brummt der Kopf, mir brummt der Schädel,* poan benn am eus, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinellan a ra va fenn ; *mir brummtt's in den Ohren,* boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **5.** *etwas in den Bart (hinein)brummen,* mouskomz un nebeud gerioù, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, bourouellat, chaokat e c'henoù, bourboutal, komz etre e zent, gromellat, gouerouzat, grignouzal, ronkal, ranouziñ, soroc'hal, grognonañ, grognonat, grognal, grontal, gougomz, mouskomz, oursañ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, pufal, grumuzat (Gregor) ; **6.** krozal, gourdrouz ; *der Bär brummt,* krozal a ra an arzh ; **7.** [dre astenn.] P. bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon.

V.k.e. (hat gebrummt) : P. *ein Lied brummen*, mouskanañ, sardonenniñ.

Brummen n. (-s) : **1.** sourr g., sourrad g., boubouadeg b., boudinell b., boudinellerezh g., boubou g., boubouenn b., bouderezh g., hiboud g., boud g., bouderezh g., sardonerezh g., safron g., safronerezh g., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., roc'h g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b.,

bourbouderezh g., brunellerezh g., mouskan g., moustrouz g. ; *unablässiges Brummen,* fraoñ-difraoñv g. ; **2.** krozerezh g., kroz g., grozmol g., gourdrouz g., soroc'h g., soroc'herezh g., bourbouterezh g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g.

brummend ag. : **1.** boudinellus, boudus, safronus, fraoñvus, sardonennus, sardonus, sourrus, hiboudus, fraoñverezh gantañ ; **2.** krozus.

Brummer g. (-s,-) : **1.** [loen.] kelien-glas str. ; **2.** [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., gourdrouzer g., grozmoler g., heureuchin g., grogner g., gronter g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., rachouz g., ratouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; **3. a)** [sonerezh, mouezh] mouezh-voud g., bouder g. ; **b)** [sonerezh, biniou] korn-boud g., krosunell b. ; **4.** P. kozh karr pounner ha brammer g., kozh karr-samm bramm-bramm g.

Brummi g. (-s,-s) : P. karr pounner ha brammer g., karr-samm bramm-bramm g.

brummig ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, bigarre, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, blech, kintus, diaes, krozus, kivioul, hegaz, hek, hek e c'henoù, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, ratous, rust an troc'h gantañ, ; *du bist mir zu brummig,* re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit.

Brummkreisel g. (-s,-) : kornigell fraoñvus b., tonton fraoñvus g., kornigell sourrus b.

Brummochs g. (-en,-en) : [loen.] tarv g. [*liester* tirvi].

Brummschädel g. (-s,-) : poan vlev b., droug blev, terzhienn logod b. ; *einen Brummschädel haben,* kaout poan vlev, kaout droug blev, bezañ gant an derzhienn logod.

Brunch g. (-s,-s/-e) : brunch g., adlein fonnus g.

brünett ag. : gell, brun, melen-du ; *sie ist brünett,* un duardez eo, ur c'hlazardenn eo, ur pennad blev du a zo outi.

Brünette(r) ag.k. g./b. : **1.** duard g. ; **2.** duardez b., duardenn b., duardell b., glazardenn b.

Brunft b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b., orged g.

brunften V.gw. (hat gebrunftet) : rudal, rudañ, bezañ e rud, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ friantiz enni, bezañ gant an orged, bezañ e reuz, orgediñ.

brunftig ag. : *sellit ouzh* **brünstig**.

Brunftplatz g. (-es,-plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rudal g.

Brunftschrei g. (-s,-e) : blejadenn rud b.

Brunftzeit b. (-,-en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rudal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g.

Brunhilde b. : Brunhild b.

brünieren V.k.e. (hat brüniert) : [tekn.] flourañ.

Brünieren n. (-s) **/ Brünierung** b. (-,-en) : [tekn.] flouradur g.

Brünne b. (-,-n) : [istor, barzh.] hobregon g., kulas g., sae houarn b., houarnwisk g., harnez g., jakoun g., sae-vailhek b.

Brunnen g. (-s,-) : **1.** feunteun b., puñs g., eien b. ; *Ziehbrunnen,* puñs g. ; *öffentlicher Ziehbrunnen,* kenbuñs g. ; *Springbrunnen,* plomenn b. ; *artesischer Brunnen,* puñs arteziat g. ; *einen Brunnen graben / einen Brunnen bohren,* toullañ ur puñs ; *einen Brunnen zuschütten,* stouvañ ur puñs ; *Inhalt eines Brunnens,* puñsad g. ; *einen Brunnen einfassen,* bardellañ ur puñs ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen, Wasser aus einem Brunnen schöpfen,* tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen,* an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *der Brunnen ist versiegt,* aet eo ar puñs da hesk, aet eo ar feunteun da hesk, aet eo ar puñs da zisec'h, aet eo ar feunteun da zisec'h ; **2.** [dre skeud.] *seine Aussichten sind in den Brunnen gefallen,* aet eo e ratozhioù kaer da gaoc'h-heiz, aet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e kas, kouezhet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e gwelien, aet eo e ratozhioù kaer er c'harzh, aet eo e zezev e puñs an avel, aet eo e zezev da stoupa ; [kr-l] *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht,* ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall ; **3.** [dre astenn.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b.

Brunnenbauer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunnenbecken n. (-s,-) : oglenn b., kibell b.

Brunnenbohrer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunneneinfassung b. (-,-en) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g. ; *ohne Brunneneinfassung,* divardell ; *die Brunneneinfassung abreißen,* divardellañ ur puñs ; *die Brunneneinfassung bröckelt ab,* divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenfigur b. (-,-en) : delwenn blomenn b.

Brunnengräber g. (-s,-) : puñser g., touller puñsoù g.

Brunnenhäuschen n. (-s,-) : feunteun ur stivell b.

Brunnenkranz g. (-es,-kränze) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenkranz,* divardell ; *den Brunnenkranz abreißen,* divardellañ ur puñs ; *der Brunnenkranz bröckelt ab,* divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenkresse b. (-,-n) : [louza.] beler-dour str.

Brunnenkur b. (-,-en) : kur dour melar b.

Brunnenmacher g. (-s,-) : feunteunour g.

Brunnenrand g. (-s,-ränder) : bardell b., barlenn b., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenrand,* divardell ; *den Brunnenrand abreißen,* divardellañ ur puñs ; *der Brunnenrand bröckelt ab,* divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenschacht g. (-s,-schächte) : toull ar puñs g. ; *mit Mauerwerk gesicherter Brunnenschacht,* puñs bolzet g.

Brunnenschlund g. (-s,-schlünde) : genoù ur puñs g., gouzoug ur puñs g.

Brunnensohle b. (-,-n) : foñs ar puñs g., lost ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor).
Brunnenstube b. (-,-n) : feunteun ur stivell b.
Brunnentrog g. (-s,-tröge) : nev-buñs b.
Brunnenvergifter g. (-s,-) : [dre skeud.] c'hwezher kasoni g., atahiner g.
Brunnenvergiftung b. (-,-en) : [dre skeud.] *politische Brunnenvergiftung,* komzoù heskinus lies., pozioù kasoni lies., atahinerezh g.
Brunnenwasser n. (-s) : dour feunteun g., dour eus ar feunteun g., dour puñs g., dour eus ar puñs g., dour stivell g., dour eus ar stivell g., dour eien g., dour andon g., dour mammenn g.
Brünnlein n. (-s,-) : [barzh.] feunteunig b.
Brunst b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b., tarv-gwentl g., kazh-gwentl g., orged g.
brünstig ag. : **1.** rud, ludik, dirik, lupr, gwentrik, diriget, hemolc'h, saotr, e reuz, e rud ; *brünstig sein,* rudañ, rudal, bezañ e rud, bezañ e reuz, hemolc'hiñ, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ e c'hoant, bezañ friantiz enni, goulenn par, goulenn ar par, bezañ lupr, bezañ saotr, bezañ gant an orged, orgediñ ; *die Stute ist brünstig,* gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, emañ ar gazeg e reuz marc'h, gwentl marc'h a zo er gazeg, c'hoant marc'h a zo gant ar gazeg, friantiz a zo gant ar gazeg, saotr emañ ar gazeg ; *die Sau ist brünstig,* tourc'ha a ra ar wiz, o c'houlenn porc'hell emañ ar wiz, friantiz a zo gant ar wiz, emañ ar wiz e reuz tourc'h, emañ ar wiz e c'hoant tourc'h, c'hoant tourc'h a zo gant ar wiz, ludik eo ar wiz, lupr emañ ar wiz, aet eo ar wiz e gwentl-par, gwentl-par a zo gant ar wiz ; *die Kuh ist brünstig,* hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik emañ ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, tarv-gwentl a zo war ar vuoc'h, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, hemolc'h emañ ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *das Schaf ist brünstig,* maouta a ra an dañvadez, emañ an dañvadez e reuz maout, emañ an dañvadenn e c'hoant maout, gwentl maout a zo en dañvadez, c'hoant maout a zo gant an dañvadenn, friantiz a zo gant an dañvadez, emañ an dañvadez o c'houlenn maout, lupr emañ an dañvandez, saotr emañ an dañvadenn ; **2.** gaolek, tomm, lirzhin, orgedus, gadal, gadalus, chip, orget, friant, friantiz enni, lupr ; **3.** *(in)brünstiges Gebet,* pedenn virvidik b., pedenn galonek b., pedenn a wir galon b. ; *brünstige Bitten,* pedennoù aketus lies., goulennoù graet gant aked bras lies., rekedoù birvidik lies.
Brunstplatz g. (-es,-plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rudal g.
Brunstschrei g. (-s,-e) : blejadenn rud b.
Brunstzeit b. (-,-en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rudal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g.
brunzen V.gw. (hat gebrunzt) : P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.
brüsk ag. : reut, dichek, groñs, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, gros, put, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, taer, hek, pik.
brüskieren V.k.e. (hat brüskiert) : gwallgas, rustoniañ, feukañ, anoaziñ, dismegañsiñ, mont reut da, mont a-daol da.
Brüskierung b. (-,-en) : ruster g., rustoni b., dismegañs b., feuk g., feukadenn b., anoaz g.
Brüssel n. : Brusel b.
Brüsseler g. (-s,-) : Bruselad g.
Brust b. (-, Brüste) : **1.** [korf.] bruched g./b., brusk g., arc'h ar galon b., kest ar brusk g., brennid g./b., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g., bronnoù lies., bruch g., askre b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g., [dre fent.] megin b. ; *Frauenbrust,* brusk-bronn g., bronnoù lies., divronn lies., brennid g./b., askre b., jave g., peultrin g., P. kaolennoù lies., kaol str. ; *starke Brust,* bruched reut (ledan, kreñv) g./b., jave ledan g., pikol jave g. ; *flache Brust,* divronn bihan lies., brennid plat g./b., brennid treut g./b. ; *pralle Brüste,* divronn kuilh, ur pikol jave g., moñsoù bronnoù lies., bronnoù fonnus lies. ; *straffe Brust,* bruched sonn g./b. ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück,* dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; *schwache Brust,* bruched disterik (klañvidik) g./b. ; *seine Brust entblößen,* dispakañ e vruched, dizoleiñ e vruched ; *mit entblößter Brust,* dispak war e vruched, digor e vruched ; *ein Pferd mit breiter Brust,* ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruchedet ledan g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g. ; *eine Brust voll,* ur javead g., ur bruchedad g., ur vruchedad b. ; *er hat es auf der Brust,* poan en deus e poull e galon (Gregor), deuet eo an droug en e vruched, gwasket eo poull e galon, stouvet eo e vruched, tapet en deus ur bruchedad ; *er ist schwach auf der Brust,* **a)** [ster rik] kizidik eo e vruched, techet eo da gaout poan e poull e galon ; **b)** [dre skeud.] erru eo skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, berr eo gant an arc'hant, berr eo an arc'hant gantañ, berr eo an arc'hant gantañ etre e zaouarn, just eo an arc'hant gantañ, bas eo an traoù gantañ, hennezh a zo berr war e gezeg, hennezh a zo berr war e sparl, berr eo ar c'hrog gantañ, hennezh a zo berr en e skeuliad, staget berr eo, skort eo an arc'hant gantañ, emañ Fañch ar Berr gantañ, pep tra a zo bihan gantañ, hennezh a zo enkrezet gant an arc'hant ; *die Brust herausstrecken,* c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; *jemanden an seine Brust ziehen (drücken),* stardañ u.b. war poull e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched ; *Brust an Brust stehen,* bezañ peg-ha-peg, bezañ stok-ha-stok, bezañ chouket ; *Brust an Brust kämpfen,* brennidañ, brucheta ; [dre skeud.] *besternte Brust,* bruched medalennoù forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalennet-holl g.
2. [tr-l] *sich in die Brust werfen, die Brust verwölben,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant

e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober e c'hrobis, ober brasoni, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, poufal gevier, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, sevel e bigos, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *sich (t-rt) an die Brust schlagen,* lopañ war e vruched, skeiñ e vruched, skeiñ war poull e galon, skeiñ gant e zorn war e beultrin, stekiñ war poull e galon gant keuz (Gregor), ober « mea culpa », embann e bec'hed ; *aus voller Brust lachen,* c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalc'h e galon (evel roñseed, a-greiz kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, a-greiz kalon, leizh e zent, a nerzh ene, leizh e c'henoù, leizh e veg, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ ; *gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; [dre skeud.] P. *er macht es von hinten durch die Brust und durch das Auge,* klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e daol da benn, un doare luziet en deus da vont dezhi ; P. *einen zur Brust nehmen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

3. [dre astenn.] *einem Kind die Brust geben,* reiñ chutig d'ur bugel, reiñ da zenañ d'ur babig, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ ur banne bronn d'ur vagadenn, reiñ bronn d'ur bugel, reiñ he c'halon d'ur bugel, laezhañ (laeshaat) ur bugel, lakaat ur bugel war ar vronn, bronnañ ur bugel (Gregor) ; *ein Kind von der Brust entwöhnen,* dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur bugel, troc'hañ bronnig d'ur bugel.

4. [dre astenn.] *Hemdenbrust,* brennid ar roched g/b., brennidenn b.

5. [kegin., kig] spilhenn yar b. ; *Bruststück,* tamm kig bruched g., tamm peultrin g.

6. [sport] neuiadenn a-vriad b., angellat g.

Brustbein n. (-s,-e) : [korf.] klerenn b., sternom g., P. plankenn-brusk g.

Brustbekleidung b. (-,-en : brennid g./b., bruched g./b., askre b., krubuilh b., brusk g., god g., groñj b.

Brustbeutel g. (-s,-) : krubuilh b., krubuilh b., brennid g./b., bruched g./b., askre b., godellig surentez b., sac'hig surentez g. [*hag a vez lakaet en e gerc'henn*] ; *Inhalt eines Brustbeutels,* krubuilhad b.

Brustbild n. (-s,-er) : hanterskeudenn b., hanterzelwenn b., korf-bras g.

Brustbinde b. (-,-n) : brennidenn b., lietenn-vruched b.

Brustbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Brüstchen n. (-s,-) : **1.** bronnoùigoù lies. ; **2.** [dre astenn.] krezig g., rokedenn b., drogedenn b.

Brustbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar-tro g., brekim b., librikin g.

Brustdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn ar vronn b.

Brustdrüsenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] arwez al laezh g., tanijenn beg ar vronn b., tanijenn penn ar vronn b.

brüsten V.em. **sich brüsten** (hat sich (t-rt) gebrüstet) : *sich mit etwas brüsten,* bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, fougeal gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ stad en an-unan gant udb, ober digoroù kaer gant udb., mont e gloar gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, lorc'henniñ gant udb, kemer lorc'h gant udb., en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb, dougen randon gant udb, poufal diwar-benn udb ; *sie brüsten sich damit, diesen berühmten Mann zu kennen,* kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se ; *sich wie ein Pfau brüsten,* rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, torodelliñ, bragal evel ur big, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, en em dalvezout, en em zougen, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, en em gavout, sachañ dour d'e foenneg, ourgouilhiñ, poufal, poufal gevier.

Brustfell n. (-s,-e) : [korf.] krezenn a-speur b., pleurenn b., pleur g., krezenn b., lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Brustfell- pleurel, … ar bleurenn, … ar pleur, lienenn ar skevent, … ar grezenn.

Brustfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] krezennfo g., fleureuji b., pleurizienn b., puruzi b., pleurit g., P. fleureuji b.

Brustflosse b. (-,-n) : [loen.] angell vrenk b., askell vrenk b.

Brustgegend b. (-) : [korf.] rannbarzh ar brennid b., tachenn-gorf ar vruched b., bruched g./b., brusk g., peultrin g.
Brusthaare lies. : kreoñ g., blev peultrin str., krin g., reun ar vruched str.
Brustharnisch g. (-es,-e) : petral g.
Brusthöhe b. (-) : **1.** *in Brusthöhe,* a-live gant ar bruched, a-rez gant ar bruched., da live ar bruched ; **2.** [lu] uhelder bardell g., uhelder aspled g.
Brusthöhle b. (-) : [korf.] kavenn ar brusk b., arc'h ar galon b., kest ar brusk b., P. stomog g.
-brüstig ag. : bruchedet …, araoget … ; *breitbürstig,* bruchedet ledan.
Brustkasten g. (-s,-kästen) : **/ Brustkorb** g. (-s,-körbe) : [korf.] kavenn ar brusk b., bruched g./b., brusk g., arc'h ar galon b., kest ar brusk b., poull-kalon g., poull ar galon g., P. stomog g.
brustkrank ag. : [mezeg.] torzhellek, peultriner.
Brustkrause b. (-,-n) : [dilhad.] krepez g.
Brustkrebs g. (-es,-e) : [mezeg.] kankr ar vronn g., krign-bev ar vronn g.
Brustlage b. (–) : **1.** [doare neuial] *in Brustlage schwimmen,* en em angellat, neuial a-vriad ; **2.** [kezeg] sav-buoc'h g. ; *sich in Brustlage hinlegen,* ober ur sav-buoc'h.
Brustlatz g. (-es,-lätze) : baozer g., brennidenn b., butunalenn b., pateled b., tapeledenn b.
Brustleier b. (-,-n) : [tekn.] talar-tro g., brekim b., librikin g.
Brustmuskel g. (-s,-en) : [korf.] kigenn-vruched b., kigenn vrennid b.
Brustpanzer g. (-s,-) : petral g., brusk-houarn g.
Brustriemen g. (-s,-) : [kezeg] brikolenn b., brikol g., petral g.
Brustschild g. (-s,-e) : skoed g.
Brustschleier g. (-s,-) : gwimpl g.
Brustschwimmen n. (-s) : [sport] neuiadenn a-vriad b., angellat g.
Brustschwimmer g. (-s,-) : [sport] neuier a-vriad b., angeller g.
Brustspezialist g. (-en,-en) : [mezeg.] bronnour g.
Brststimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh peultrin b.
Brststück n. (-s,-e) : [kegin.] tamm kig bruched g., tamm peultrin g.
Brusttasche b. (-,-n) : **1.** godell diabarzh b. ; **2.** [dilhad merc'hed gwechall] krubuilh b., brennid g./b., bruched g./b., askre b.
Brusttee g. (-s,-s) : [mezeg.] tizan evit ar bruched g.
Brustton g. (-s,-töne) : **1.** [sonerezh] notenn beultrin b. ; **2.** son eztaolet gant ur vouezh peultrin g. ; **3.** [dre skeud.] *mit dem Brustton der Überzeugung,* [komz] war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), gant kredenn start.
Brusttuch g. (-es,-tücher) : kemz b.
Brustumfang g. (-s,-umfänge) : ment an dro vruched b.
Brüstung b. (-,-en) : bardell b., aspled g., garidoù lies., gwardoù lies., kañsell b., harzell b.
Brustwarze b. (-,-n) : penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.
Brustwehr b. (-,-en) : [lu] moger-harp b.
Brustweite b. (-,-n) : ment an dro vruched b.
Brustwickel b. (-,-n) : brennid ar roched g/b., brennidenn b.
Brustwinkel g. (-s,-) : [tekn.] korn lemmañ g.
Brustwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn ar brusk b. [*liester* melloù ar brusk].
Brustzentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn vronnouriezh b.
Brut b. (-,-en) : **1.** goriñ g. ; *die Henne ist in der Brut,* emañ ar yar e gor, emañ ar yar o (war) c'horiñ ; **2.** neizhiad g., torad g., toradenn b., yarad b., gorad g., klodad g., klodadenn b., nodad g. ; *eine Brut Entchen,* ur yarad houidi bihan b., ur c'horadenn houidi bihan b. ; *Schlangenbrut,* gorad naered g. ; **3.** [gwenan] krouañs b., gorad g. ; **4.** [pesked] munus str., lambaj g. ; **5.** [dre skeud.] *üble Brut,* noueañs b., ravalidi lies., lastez tud lies., breinaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti lies., torfedourien en o had lies., lignez b., tud didalvez lies.
Brutach n. (-s) : [louza.] taolaj str.
brutal ag. : feuls, taer, garv, rust, gouez, dizamant, blech, treitour, boufon, brusk, yud, gwidal, kruel ; *brutaler Kerl,* mastin g., aneval g., gwidal g., feulzer g., tarv-ki g. ; *brutales Vorgehen,* garventez b., rustoni b., gouezoni b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., difframm g.
brutalisieren V.k.e. (hat brutalisiert) : gwallgas, gwallaozañ, rustoniañ, boufoniñ, blechat, bezañ kriz gant, ober lous da, ober vil da, bezañ boufon ouzh, bezañ treitour ouzh, treitouriñ, bezañ feuls ouzh, skeiñ kruel gant, mont reut da, mont a-daol da.
Brutalisierung b. (-) : gwallaoz g., gwallgas g., gwallgaserezh g.
Brutalität b. (-,-en) : garventez b., rustoni b., gouezoni b., dihegarated b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., difframm g., kruelder g., kruelded b.
Brutapparat g. (-s,-e) : gorerez b.
Brutei n. (-s,-er) : **1.** vi lakaet e gor g. ; *Bruteier,* neizhiad g., torad g., yarad b., gorad g., klodad g., klodadenn b. ; **2.** azdo g., azdov g., vi hanter c'horet g. (Gregor), vi kofilis g.
Brutelement n. (-s,-e) : [nukl.] elfenn strujus b.
brüten V.gw. (hat gebrütet) : **1.** [loen.] goriñ, bezañ e gor, bezañ o c'horiñ, bezañ war c'horiñ, goriñ vioù, klochañ, gwiriñ vioù, treiñ vioù e gor ; *Eier brüten lassen,* lakaat vioù e gor, lakaat vioù da c'hor, lakaat vioù da c'horiñ, lakaat ur yar da dreiñ vioù e gor ; **2.** [dre skeud.] *die Sonne brütet,* tomm-grizias (tomm-berv, entanus) eo an heol ; **3.** *über eine Sache brüten,* punañ un irienn bennak; itrikañ udb, steuñviñ udb ; **4.** *über eine Frage brüten,* hirsoñjal, bezañ e spered o labourat war udb, prederiañ war udb, prederiata war udb, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, ober luskoù a spered evit kompren udb, skrabañ e benn hep kaout debron, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, roulat mennozhioù en e benn, ruilhal-diruilhal udb en e spered, soñjal en e vañch, treiñ un dra war e spered, treiñ udb en e spered, hirbrederiañ war udb., disvalañ udb en e benn, kompren en udb, kompren ouzh udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war

udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.
V.k.e. (hat gebrütet) : *Rache brüten,* krignat e spered evit kavout an tu d'en em veñjiñ, goriñ kasoni, magañ kasoni, derc'hel drougiezh, derc'hel kasoni.
Brüten n. (-s) : **1.** [loen.] goradur g., goriñ ; **2.** poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederennoù lies., prederiañ g., prederiadur g. ; *sie ist in dumpfes Brüten verfallen,* emañ o vagañ he glac'har, emañ o vagañ soñjoù du.
brütend ag./Adv. : *es war gestern brütend heiß,* ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, dec'h e oa mac'h an amzer ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, poazhañ a rae an amzer dec'h.
Brüter g. (-s,-) : [nukl.] *schneller Brüter,* dreistazganer g.
Bruthenne b. (-,-n) : sklokerez b., klocherez b., gorerez b., yar-c'hor b. ; *eine Bruthenne setzen,* lakaat vioù e gor.
Bruthitze b. (-,-n) : gwrez c'horiñ b.
brütig ag. : **1.** *brütiges Ei,* azdo g., vi hanter c'horet g. (Gregor), vi kofilis g. ; **2.** [dre skeud.] *brütige Luft,* amzer bounner g., amzer vouk b., amzer varv b., tommder pounner g., tommder mougus g., broutac'h g.
Brutkasten g. (-s,-kästen) : **1.** gorerez b. ; **2.** [dre skeud.] krazunell b., stoufailh b. ; *heute ist eine Hitze wie in einem Brutkasten,* poazhañ a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, lazhet e vez an dud gant an tommder hiziv, gor forn a zo en amzer hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn, krazañ a ra hiziv ; **3.** [mezeg.] gorwele g., klouarell b.
Brutkolonie b. (-,-n) : kludad laboused b. ; *Brutkolonie von Saatkrähen,* braneg b.
Brutnest n. (-s,-er) : neizh g., gorerezh b., paner yer b., gorlec'h g.
Brutplatz g. (-es,-plätze) : paner yer b., gorerezh b., gorlec'h g.
Brutreaktor g. (-s,-en) : [fizik] dreistazganer g.
Brutschrank g. (-s,-schränke) : gorerez b.
Brutstätte b. (-,-n) : **1.** neizh g., gorerezh b., paner yer b., gorlec'h g. ; **2.** [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g., poent orin g., magerezh b. ; *eine Brutstätte des Verbrechens,* ur metoù lañsus evit an had torfedourien g., ur vagerezh torfedourien b.
Brutstoff g. (-s,-e) : [nukl.] danvez strujus g.
brutto Adv. : kriz, gros ; [kenw] *brutto für netto,* ar pouez seblantus evit ar pouez gwirion, ar pouez kriz evit ar pouez rik.
Bruttoeinkommen n. (-s) : korvoder gros g., korvoder kriz g.
Bruttogehalt n. (-s,-gehälter) : gopr kriz g., gopr gros g.
Bruttogewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.
Bruttogewinn g. (-s,-e) : buzad kriz g., buzad gros g.
Bruttoinlandsprodukt n. (-s,-e) : produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g., kenderc'h diabarzh kriz g., KDK g.
Bruttoinlandsverbrauch g. (-s) : bevezerezh diabarzh gros g., bevezerezh diabarzh kriz g.
Bruttolohn g. (-s,-löhne) : gopr kriz g., gopr gros g.
Bruttonationaleinkommen n. (-s) : produadur broadel gros g., PBG g., produadur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.
Bruttopreis g. (-es,-e) : priz bras g., priz kreñv g.
Bruttoraumgehalt g. (-s,-e) **/ Bruttoregistertonne** b. (-,-n) : [merdead.] fard-jaoj g., tonellad b., fard kriz g., fard gros g.
Bruttosozialprodukt n. (-s,-e) : produadur broadel gros g., produadur broadel kriz g., kenderc'h broadel kriz g.
Brutto-Wachstumsrate b. (-,-n) : feur kreskiñ kriz g., feur kreskiñ gros g.
Bruttozinssatz g. (-s,-sätze) : feurjedad gros g., feurjedad kriz g.
Brutwabe b. (-,-n) : [loen.] gorad g. [terenn-wenan enni vioù, larved pe nimfenned b.].
Brutwärme b. (-,-n) : gwrez c'horiñ b.
Brutzeit b. (-,-en) : gorerezh g., reuziad goriñ g., gorvezh g.
brutzeln V.gw. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ ; *das Steak brutzelt in der Pfanne,* kanañ a ra ar stek war ar billig.
V.k.e. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat ; *kurzes Brutzeln,* tommad g., taol rost g.
Brutzone b. (-,-n) : [nukl.] gwiskad strujus g.
Brutzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ivin g., tolzenn b., ognon fleur str., oeñs g., torchad-ognon g.
Bruyèreholz n. (-es) : [louza.] brug g.
Btx [*berradur evit* **Bildschirmtext**] minitel® g.
Btx-Terminal n. (-s,-s) : minitel® g.
bst ! estl. : hep !
Bub g. (-en,-en) : P. paotr g., paotrig g., hadenn b.
Bübchen n. (-s,-) : kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., hadenn b., bugelig g.
Bube g. (-n,-n) : **1.** paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., kantolor g., gouspin g., denig g. ; **2.** lampon g., lankon g., skilbaotr g. ; **3.** labous kleiz g., labous toc'hor g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., gwallibil g., poñsin g., pezh-fall g., akariod g., renavi g. ; **4.** [kartoù] lakez g. [*liester* lakezed / lakizien] ; *Herzbube,* lakez keur g.
bubenhaft ag. : **1.** ... paotrig, ... kampinod, ... kañfardig, ... mous, ... marmouz ; **2.** ... labous kleiz, ... labous toc'hor, ... lampon, ... lankon, ... gwallibil, ... pezh-fall g., ... akariod g. . *bubenhafte Gesinnung,* spered a lampon (a labous kleiz, a labous toc'hor, a wall ibil, a akariod) g.
Bubenstreich g. (-es,-e) : **/ Bubenstück** n. (-es,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b. ; *Bubenstreiche, Bubenstücke,* monandoù lies.
Bubi g. (-s,-s) : P. paotrig g., hadenn b., bugelig g., moumounig g.
Bubikopf g. (-s,-köpfe) : blev ur plac'h troc'het berr evel re ur paotr str., aozadur-blev e-giz ur paotr g., doare ar blev e-giz ur paotr g.
Bübin b. (-,-nen) : **1.** paotrezig b., kampinodez b., kañfardezig b. ; **2.** [dre heñvel.] lamponez b., akariodez b., lakepodez b., hailhonez b., pezh-fall a blac'h b.
bübisch ag. : **1.** lampon, lankon ; **2.** [dre astenn.] trubard, ganas, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, drouk.

Buch n. (-s, Bücher) : **1.** levr g. ; *gebundenes Buch,* levr keinet / levr koublet (Gregor) ; *antiquarisches Buch,* levr diwar ar berchenn uhelañ, levr kozh g. ; *neu bearbeitetes Buch,* levr adwelet g. ; *erweitertes Buch*, levr kresket g. ; *juristisches Buch,* levr Gwir g. ; *medizinisches Buch,* levr mezegiezh g. ; *handgeschriebenes Buch,* levr dornskrivet g. ; *gedrucktes Buch,* levr moullet g. ; *Bücher drucken,* moullañ levrioù, gwaskerellañ levrioù, lakaat levrioù er moull, lakaat levrioù er wask ; *Bücher veröffentlichen,* embann levrioù, lakaat levrioù er gouloù ; *die ersten Seiten des Buches,* ar pajennoù kentañ eus al levr lies. ; *alte Bücher sammeln,* levraoua, dastum levrioù kozh ; *ein Buch lesen,* lenn ul levr ; *ein Buch schreiben,* skrivañ ul levr ; [relij] *das Buch der Bücher,* ar skritur sakr, ar skritur santel g. ; *die fünf Bücher Mosis,* ar Pentateuc'h g., pemp kentañ levr ar Skritur Sakr / levrioù ar profed Moizez (Gregor) lies. ; *ein frommes Buch,* ul levr deol g. ; *Inhalt eines Buches,* levriad g. ; *etwas aus einem Buch lernen,* deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb en ul levr, deskiñ udb diwar lenn ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht,* moullet e voe ar marvailhoù-se e stumm ul levr.
2. [dre skeud.] *ein Buch verschlingen,* lenn ul levr a youl vras / lenn ul levr a youl greñv / lenn ul levr gant prez bras (Gregor), na zistagañ penn diouzh ul levr ; *aus einem Buch lesen,* lenn en ul levr ; *über Büchern hocken,* bezañ a-zevri-kaer gant e levrioù, bezañ gwir wellañ o studiañ, studiañ a-zevri-kaer, studiañ a-zevri-kaer, studiañ parfet, bezañ sanket en e levrioù ; *über den Büchern sitzen,* bezañ gant e levrioù ; *es ließe sich darüber ein Buch schreiben,* peadra 'zo da skrivañ ul levr diwar-benn an dra-se, danvez a-walc'h a zo gant an dra-se evit skrivañ ul levr ; *das ist mir ein Buch mit sieben Siegeln,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo evidon-me (Gregor), ne gomprenan seurt ebet en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se.
3. [dre astenn.] [kenw.] *Buch Papier,* menad paper g. (Gregor).
4. *Buch führen,* delc'her kontoù, delc'her ar c'hontoù, derc'hel ar jederezh ; *er steht bei mir im Buche,* dleout a ra arc'hant din, em dle emañ, dle eo din ; *die Bücher abschließen,* klozañ ar c'hontoù ; *das Grundstück steht mit fünfzig tausend Euro zu Buch,* hanter-kant mil euro a zo bet lakaet er ventel evit an dachenn-douar-se.
Buchabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., stad kont b. ; *auf Grund eines Buchabschlusses,* da-heul klozadur ar c'hontoù.
Buchausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg levrioù b.
Buchbesitzerzeichen n. (-s,-) : merk-perc'henn g.
Buchbesprechung b. (-,-en) : burutelladenn b., skridvarnerezh g.
Buchbinder g. (-s,-) : keiner g., koubler-levrioù g.
Buchbinderei b. (-,-en) : **1.** keinerezh b., labourva-keinañ g. ; **2.** keinañ g., keinerezh g., keinadur g.
Buchblock g. (-s,-blöcke) : korf al levr g.
Buchdecke b. (-,-n) **/ Buchdeckel** g. (-s,-) : golo levr g., goloenn levr b., keinadur g.
Buchdruck g. (-s,-e) : **1.** moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g. ; **2.** [dre astenn.] moulladur g.
Buchdrucker g. (-s,-) : mouller g., lizherenner g.
Buchdruckerei b. (-,-en) : **1.** ti-moullañ g., ti-moullerezh g., moullerezh b., stal-voullañ b., lizherennerezh b., labourva-lizherennañ g. ; **2.** moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g.
Buchdruckerkunst b. (-) : moullerezh g., lizherennañ g., lizherennerezh g.
Buchdruckerschwärze b. (-,-n) : liv moullañ g.
Buche b. (-,-n) : [louza.] faouenn b. [*liester* faouenned, faou], faou str., gwez-faou str. ; *mit Buchen bestandene Hügel,* tosennoù gwarniset a faou lies.
Buchecker b. (-,-n) **/ Bucheichel** b. (-,-n) : [louza.] finij str., fion str., kiviz str., fiez-faou str., kraoñ-faou str., kraoñ-pichon str.
Bucheinband g. (-s,-bände) : keinadur g., koubladur g.
Büchelchen n. (-s,-) : levrig g.
buchen V.k.e. (hat gebucht) : **1.** marilhañ, kaierañ, merkañ, enskrivañ ; *ins Haben buchen,* lakaat war roll ar c'haoudoù, kredekaat ; **2.** amberzañ, ragurzhiañ, prenañ, mirout, delc'her ; *einen Platz auf einem Schiff buchen,* lakaat e anv evit kaout ur plas war ur vag, amberzañ ur plas war ur vag, ragurzhiañ ur plas war ur vag, mirout ur plas war ur vag, delc'her ur plas war ur vag ; *ein Zimmer buchen,* amberzañ ur gambr, mirout ur gambr ; **3.** *Erfolge buchen,* ober berzh, kaout berzh-mat ; **4.** [sport] dastum, gounit, daspugn, merkañ ; *Punkte buchen,* dastum (gounit, daspugn) poentoù ; **5.** [dre skeud.] *das wäre als ein Erfolg zu buchen,* tu 'vefe lavaret ez eo aet an taol da vat.
buchen ag. : ... faou, ... koad faou.
Buchenhain g. (-s,-e) : faoued g., faoueg b., faouenneg b.
Buchenholz n. (-es) : koad faou g., faou g.
Buchenholzteerflüssigkeit b. (-,-en) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g.
buchenreich ag. : faouek.
Bücherabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., stad kont b.
Bücherbord n. (-s,-e) **/ Bücherbrett** n. (-s,-er) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.
Bücherbus g. (-ses,-se) : karr-levraoueg g.
Bücherei b. (-,-en) : levraoueg b., levrdi g., lenndi g., lennva g.
Büchereiverwalter g. (-s,-) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g., mirour ul levraoueg g.
Bücherfreund g. (-s,-e) : levraouaer g., levrgarour g.
Büchergestell n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.
Bücherkunde b. (-) : levroniezh b.
Bücherliebhaber g. (-s,-) : levraouaer g., levrgarour g.
Büchermarkt g. (-s,-märkte) : nevid al levrioù g., marc'had al levrioù g.
Büchernarr g. (-en,-en) : levrgarour g., levraouaer g.
Bücherregal n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b.
Bücherrevision b. (-,-en) : kontroll ar c'hontoù g., ensellerezh ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b., gwiriadur ar c'hontoù g.
Bücherrevisor g. (-s,-en) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g.

Büchersammlung b. (-,-en) : dastumadeg levrioù b., levraoueg b.
Bücherschaft g. (-es,-schäfte) : [Bro-Suis] stal b., astell b., estajerenn b., stalenn b.
Bücherschrank g. (-s,-schränke) : armel-levrioù b.
Büchersendung b. (-,-en) : kasadenn levrioù b., pakad levrioù g.
Büchersprache b. (-) : yezh skrivet b., yezh lennegel b.
Bücherständer g. (-s,-) : palier levrioù g.
Bücherstube b. (-,-n) : saloñs-lenn g., sal-lenn b.
Büchertrödler g. (-s,-) : marc'hadour levrioù kozh g.
Bücherverzeichnis n. (-ses,-se) : roll levrioù g., levrroll g., levrlennadur g.
Bücherwand b. (-s,-wände) : levraoueg voger b.
Bücherwart g. (-s,-e) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g.
Bücherwurm g. (-s,-würmer) : **1.** [loen] preñv krigner levrioù g. ; **2.** [dre skeud.] den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levrgarour g., bleizig levrioù g.
Bücherwut b. (-) : levrgarouriezh b., kounnar lenn b., araj lenn g., egar lenn g.
Bücherzeichen n. (-s,-) : merk-perc'henn g.
Bücherzettel g. (-s,-) : **1.** paperenn evit amprestiñ ul levr b. ; **2.** paperenn evit urzhiañ ul levr b.
Buchfink g. (-en,-en) : [loen.] pint g., pintig g., pinter g., pinterig g., kaouarc'haer g., tint g., tinter g.
Buchform b. (-) : *in Buchform,* e stumm ul levrenn, e stumm ul levr.
Buchforderung b. (-,-en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchführung b. (-,-en) : kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *einfache Buchführung,* jederezh unpenn g., jederezh unstael g., jederezh eeun g. ; *doppelte Buchführung,* jederezh daoubenn g., jederezh daoustael g., jederezh diazaou g. ; *die Buchführung bestätigen,* aprouiñ ar c'hontoù, testeniañ ar c'hontoù ; *die Buchführung halten,* derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù ; *genaue Buchführung,* kontouriezh rik b.
Buchgeld n. (-s,-er) : moneiz kontañ g., moneiz skritur g.
Buchgelehrsamkeit b. (-) : helennegezh b., gouiziegezh b.
Buchgemeinschaft b. (-,-en) : kleub levrgarourien g., kelc'h levrgarourien g.
Buchhalter g. (-s,-) : kontour g., kontaouer g., jeder g.
buchhalterisch ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel.
Buchhaltung b. (-,-en) : kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *die Buchhaltung führen,* derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù.
Buchhandel g. (-s) : **1.** nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g. ; *im Buchhandel sein,* bezañ e gwerzh ; **2.** levrierien hag embannerien lies.
Buchhändler g. (-s,-) : levrier g., marc'hadour levrioù g., levrdiour g.
buchhändlerisch ... stal-levrioù, ... levrdi, evel levrier.
Buchhandlung b. (-,-en) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.
Buchhülle b. (-,-n) : jakedenn b.
Buchhypothek b. (-,-en) : arouestl enskrivet e marilh an dleoù g., arouestl hep kesouen-dle g.
Buchladen g. (-s,-läden) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.
Büchlein n. (-s,-) : levrig g.
Buchmacher g. (-s,-) : [sport] bookmaker g., kourater klaoustreoù g.
Buchmalerei b. (-,-en) : **1.** [arz] enliverezh g., enlivouriezh b. ; **2.** [disoc'h] enlivadur g.
Buchmarkt g. (-s) : nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g.
buchmäßig ag. : ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel ; *buchmäßige Berechnung,* feurjedadur g. ; *buchmäßige Forderung,* dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchmesse b. (-,-n) : saloñs al levrioù g., foar al levrioù b.
Buchprüfer g. (-s,-) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g.
Buchprüfung b. (-,-en) : gwirierezh ar c'hontoù g., kontroll ar c'hontoù g., ensellerezh ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b. ; *Buch- und Betriebsprüfung,* ensellerezh (enselladenn b.) ar c'hontoù hag an embregerezh g.
Buchrücken g. (-s,-) : kein al levr g.
Buchs g. (-es,-e) **/ Buchsbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] beuz str., bod beuz g., gwez-beuz str., beuzenn b. [*liester* beuzenned, beuz].
Buchsbaumbüschel n. (-s,-) **/ Buchsbaumzweig** g. (-s,-e) : bodig beuz g., bod beuz g., beuzenn b. [*liester* beuzennoù] ; *mit einem Buchsbaumzweig Weihwasser sprengen,* beuzañ.
Büchschen n. (-s,-) : boestig b., klozenn b., klaouier g.
Buchschuld b. (-,-en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.
Buchse b. (-,-n) : [tekn.] tap g., kiez b.
Büchse b. (-,-n) : **1.** boest b., klozenn b. ; *in eine Büchse stecken,* enboestañ ; *in Büchsen füllen,* enboestañ ; *Blechbüchse,* boest houarn gwenn b. ; *Konservenbüchse,* boest-mir b., boestad-mir b. ; *eine Büchse Farbe,* ur podad liv g., ur voestad liv b. ; **2.** kef g., pod-espern g., bionenn b. ; **3.** karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., skloped g.
Buchseite b. (-,-n) : pajenn b. ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen, die Ecke einer Buchseite umknicken,* digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn ; *Buchseite mit einem Eselsohr,* pajenn digorniet b.
Büchsenfleisch n. (-es) : kig-mir g.
Büchsenfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh bolc'h str., frouezh e bolc'hennoù str.
Büchsenfrüchte lies. : frouezh-mir str.
Büchsengemüse n. (-s) : legumaj-mir lies.
Büchsenlauf g. (-s,-läufe) : [tekn.] kanol karabinenn g.
Büchsenmacher g. (-s,-) : harnezer g., harnezour g., armdiour g.
Büchsenmilch b. (-) : laezh boest-mir g., laezh koazhet g.
Büchsenöffner g. (-s,-) : digorer-boestoù g.
Buchshain g. (-s,-e) : beuzenneg b., beuzeg b., beuzid b., beuzenn b. [*liester* beuzennoù].
Buchsholz n. (-es) : prenn beuz g., beuz g. ; *Buchsholz hat eine hohe Dichte und Härte,* prenn beuz a zo dalc'h ennañ ; *Buchsholz suchen, Buchsholz sammeln,* beusa.
Buchslöffel g. (-s,-) : loa veuz b.
Buchstabe g. (-ns/-n,-n) : **1.** lizherenn b., arouezenn lizherennek b. ; *großer Buchstabe,* lizherenn vras b.,

pennlizherenn b. ; *kleiner Buchstabe,* lizherenn vihan, lizherenn vunut b. ; [moull.] *doppelte zusammengegossene Buchstaben,* arouezenn div lizherenn warni b., arouezenn doubl b. ; *in großen Buchstaben,* gant pennlizherennoù ; *in Buchstaben,* penn-da-benn gant lizherennoù ; *die Summe in Buchstaben schreiben,* skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoù ; *dem Buchstaben nach,* en e ster rik, ent-diarlenn ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger ; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet,* va zad ne ouie just ul lizherenn bennak ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur germell resis pe amresis ; **2.** [dre skeud.] P. *sich auf seine vier Buchstaben setzen,* teuler e bouez, azezañ, goursezal, choukañ, ober e goazez, mont en e goazez, mont war e goazez, koazezañ, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, ober un azez, ober un azezenn, kemer un azezenn, lakaat un azezig, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù.

Buchstabenfolge b. (-,-n) : urzh al lizherenneg g., urzh al lizherennoù g., urzh ar groaz-Doue g.

buchstabengetreu ag. : ger-ouzh-ger, ger-evit-ger, ger-ha-ger, diarlenn.

Buchstabengleichklang g. (-s,-klänge) : [yezh.] kenganez b.

Buchstabengleichung b. (-,-en) : [mat.] atalad aljebrel g., kevatalenn algebrel b.

Buchstabenkombination b. (-,-en) : kenstroll lizherennoù g., kenaozad lizherennoù g., kod lizherennoù g., boneg lizherennoù b.

Buchstabenrätsel n. (-s,-) : logogrif g.

Buchstabenrechnung b. (-,-en) : [mat.] jedadur aljebrel g., riñverezh aljebrel g.

Buchstabenschloss n. (-es,-schlösser) : potailh hag a vez dibrennet gant ur c'hod lizherennoù g./b., potailh hag a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoù g./b.

Buchstabenschrift b. (-,-en) : skritur lizherennek g./b.

Buchstabenspiel n. (-es,-e) : anagramm g., tregejad g.

Buchstabenverbund g. (-s,-e) : [moull.] ereadur g.

Buchstabenversetzung b. (-,-en) : [yezh.] eilpennañ lizherennoù g., eilpennadur lizherennoù g. eilpennadenn lizherennoù b.

buchstabieren V.k.e. (hat buchstabiert) : digej, digejañ, lizherenniñ.

Buchstabieren n. (-s) : digejadur g., digej g.

buchstäblich ag. : **1.** ent-diarlenn ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger ; *er fasst das buchstäblich auf,* kompren a ra an dra-se en e ster rik ; **2.** [dre skeud.] evit lavaret gwir ; *er wurde buchstäblich in Stücke gerissen,* diskolpet (drailhet) e voe a dammoù bihan prop ha brav ha ne lavaran ket gevier, diframmet e voe pizh ha kempenn ha ne lavaran ket gevier ; *der Waldbrand hinterließ buchstäblich verbrannte Erde,* losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.

Buchstütze b. (-,-n) : starder-levrioù g.

Bucht b. (-,-en) : **1.** pleg-mor g., bae g., krouizadur g., morlenn b. ; *kleine Bucht,* ouf g., morlenn b. ; *ausgedehnte Bucht,* bae digor g. ; **2.** kombod g., kel g., speurenn b., loch g. ; **3.** plas parkañ g., lec'h parkañ g.

Buchtel b. (-,-n) : [Bro-Aostria, kegin.] bignez str., bignezenn b.

buchten V.em. **sich buchten** (hat sich (t-rt) gebuchtet) : mont war grommañ, mont d'ober ur pleg-mor.

buchtenreich ag. : [aod] leun a droioù hag a gildroioù, hoskadek.

buchtig ag. : kromm, leun a droioù hag a gildroioù, hoskadek, kamm-digamm, korvigellek, kildroennek.

Buchtitel g. (-s,-) : titl al levr g., talbenn g.

Buchumschlag g. (-s,-umschläge) : jakedenn b.

Buchung b. (-,-en) : **1.** enjederezh g., enjedadur g., enjediñ g., enskrivadur el levrioù g. ; *gleichlautende Buchung,* enskrivadur reizh g., enskrivadur kewir g. ; *irrtümliche Buchung,* enskrivadur fazius g., enskrivadur faziek g. ; *eine Buchung machen, vornehmen,* marilhañ, enskrivañ, kaierañ, skrivañ ur sammad en ur gont ; **2.** [tourist.] amberz g., amberzadenn b., amberzadur g., miradenn b., prenadenn b., ragurzhiad g.

Buchungsbeleg g. (-s,-e) : teul kontouriezh g., teul enjederezh g.

Buchungscomputer g. (-s,-) : urzhiataer amberzañ g.

Buchungsmaschine b. (-,-n) : mekanik kontouriezh g.

Buchungsnummer b. (-,-n) : **1.** adverk g., azverk g. ; **2.** niverenn an amberzadenn b., niverenn ar viradenn b., niverenn ar brenadenn b.

Buchungsposten g. (-s,-) : enskrivadur el levrioù g.

Buchungsunterlage b. (-,-n) : teul kontouriezh g., teul enjederezh g.

Buchverleih g. (-s,-e) : levraoueg prestañ b.

Buchweizen g. (-s,-) : gwinizh-du str., ed-du str. ; *Buchweizen zu Garben binden,* bodellañ ed-du ; *der echte Buchweizen als Getreideart,* an ed-du g., ar gwinizh-du g. ; *Krapfen aus Buchweizen,* logod str.

Buchweizenanbau g. (-s) : gounidegezh ed-du b. ; *für den Buchweizenanbau geeigneter Boden,* douar brezhonek g.

Buchweizenbrei g. (-s,-e) : yod gwinizh-du g.

Buchweizencrêpe b. (-,-s) : [kegin.] krampouezh gwinizh-du str., krampouezh ed-du str., tartez str.

Buchweizenbündel n. (-s,-e) : pichenn b.

Buchweizenernte b. (-,-n) : eost-du g., eost ar gwinizh-du g.

Buchweizengarbe b. (-,-n) : bodell b., paotr g. [*liester* paotroù].

Buchweizenhonig g. (-s) : mel gwinizh-du g.

Buchweizenmehl n. (-s) : bleud ed-du g., ed-du g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen,* ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *feinstes Buchweizenmehl,* flour gwinizh-du g., ar flour eus an ed-du g., flourenn ar bleud gwinizh-du b.

Buchweizenstroh n. (-s) : kalavr g.

Buchwert g. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh jederezhel g.

Buchwesen n. (-s) : levrierezh g.

Buchzeichen n. (-s,-) : 1. merk-perc'henn g. ; 2. sined g.

Buckel g. (-s,-) : **1.** tort g., tortenn b., torgenn b., bos g. ; *er hat einen Buckel,* un tort (un dortenn, un dorgenn, ur bos) a zo war e gein, tort eo, [dre zismeg., kozh] dougen a ra e adverenn war e gein ; **2.** *einen Buckel machen,*

c'hwezañ e gein, ober e gein, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ e vlev war e gein ; **3.** [dre skeud.] *sich einen Buckel lachen,* daoudortañ da c'hoarzhin, bezañ daoudortet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ aet ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; **4.** *der hat einen breiten Buckel,* kreñv eo e gein, ledan eo e chouk, mat eo e gein, mat eo da geinañ, lakaet e vez traoù war e gont, kein mat en deus / brav e oar keinañ / brav e oar ober kein (Gregor) ; **5.** *er hat volle zwanzig Jahre auf dem Buckel,* ugent vloaz krenn eo, ugent vloaz fournis eo, ugent vloaz leun eo, ugent vloaz echu eo, paket en deus e ugent vloaz ; **6.** *jemandem den Buckel voll schlagen,* dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, bleukata u.b., malañ u.b. a daolioù, ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gein d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / kivijañ a-dailh u.b. / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / harzelliñ u.b. (Gregor) ; **7.** [dre skeud.] *für jemanden den Buckel hinhalten,* paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all ; **8.** [kleuk] *der kann mir den Buckel runterrutschen, der soll mir den Buckel raufsteigen,* d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *komm ! Hilf mir mal ! - da kannst du mir den Buckel runterrutschen !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se ! ; **9.** torgenn b., tosenn b., tuchenn b., run g./b. ; **10.** bolzennadur g., bolzenn b., krommenn b., bolz b., P. [hentoù] kein gwiz g.

buckelig ag. : *sellit ouzh* **bucklig**.

Buckelkrämer g. (-s,-) : marc'hadour-red g., merser g.

buckeln V.k.e. (hat gebuckelt) : P. chougata, keinata.

V.gw. (hat gebuckelt) : **1.** c'hwezañ e gein, ober e gein, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ e vlev war e gein ; **2.** *vor jemandem buckeln,* ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., lardañ e grampouezh d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, tostennañ u.b., displetaat dirak u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ dirak u.b., bezañ gwevn dirak u.b., ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober e zañvad dirak u.b., ober chiboudig dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., lubaniñ u.b.

Buckelpiste b. (-,-n) : [sport] roudenn ski bolbosek b.

Buckelpistenfahren n. (-s) : ski war roudennoù bolbosek g.

Buckelrind n. (-s,-er) : [loen.] zebu g., ejen Indez g.

bücken V.k.e. (hat gebückt) : soublañ, stouiñ, daoublegañ, krommañ ; *gebückt sein,* bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ kromm, bezañ krommet, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ en e zaoubleg, bezañ war zaoubleg, bezañ en e blegoù ; *vom Alter gebückt,* daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; *eine vom Alter gebückte Frau,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b.

V.em. **sich bücken** (hat sich (t-rt) gebückt) : soublañ, stouiñ, ober ur stouadenn, daoublegañ, plegañ, plegañ e gorf, ober ur blegadenn, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, soublañ e benn, stouiñ e benn, krosal, soublañ e gein, stouiñ e gein, plegañ e gein, keinañ, krommañ ; *sich nach etwas bücken,* stouiñ evit sevel (kemer, dibradañ, dastum) udb., plegañ e gorf evit sevel udb diwar an douar.

Bücking g. (-s,-e) : [kegin.] sellit ouzh **Bückling**[1].

bucklig ag. : **1.** tort, bosek, tortennek, torgennek, baotek, soukek ; *buckelig machen,* tortañ ; **2.** skoasellek, bosek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, turumellek, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, torimellus ; *buckeliges Gelände,* tachenn dorgennek, tachenn dorosennek (koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin, war naou-zinaou, torimellus) b. ; **3.** bolbosek, botezek, kabosek.

Bucklige(r) ag.k. g./b. : boseg g., bosegez b., tort [*liester* torted] g., tortez b.

Bückling[1] g. (-s,-e) : [kegin.] harink mogedet g., harink sol g.

Bückling[2] g. (-s,-e) : stouadenn b., soubladenn b., pleg-kein g., P. skrab-diskrab g.

Budapest n. : Budapest b.

Buddelei b. (-,-en) : turiañ g., finouc'hellañ g., furch g.

buddeln V.gw. (hat gebuddelt) : kleuziañ, kleuzañ, toullañ, turiañ, finouc'hellañ, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn, kleuzañ an douar.
V.k.e. (hat gebuddelt) : turiañ, finouc'hellañ, kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouziñ ; *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln,* daou zonder un den hor boa ranket toullañ.
Buddha g. (-s) : ar Bouda g.
Buddhismus g. (-) : boudaegezh b.
Buddhist g. (-en,-en) : boudaad g.
buddhistisch ag. : boudaat, boudaek.
Bude b. (-,-n) : **1.** stal b., stalig b., stand g. ; **2.** [dre fent] loj g., ched g., siklud g., tamm siklud g., toullig ti g., foukenn b., log b., logig b., logell b., loch g., loj g. ; **3.** [dre skeud.] *Leben in die Bude bringen,* reiñ startijenn d'an dud, lakaat birvilh (buhez, berv, lusk, fiñv, herr) en dud, kas buhez d'an dud, lakaat fiñv en-dro d'an-unan ; *er weiß Stimmung in die Bude zu bringen,* hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplted (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal ; *sie weiß Stimmung in die Bude zu bringen,* homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.
Budget n. (-s,-s) : budjed g., boujedenn b., arc'hantroll g., kontoù lies., kellidsteuñv g., ergoust g. ; *ein Budget aufstellen,* sevel ur budjed, sevel un arc'hantroll ; *ein Budget besprechen,* divizout diwar-benn ar budjed, breutaat ur c'hellidsteuñv ; *ein Budget genehmigen,* darbenn ur c'hellidsteuñv, degemer (aprouiñ) ur budjed, asantiñ d'ur budjed, mouezhiañ a-du gant ur c'hellidsteuñv, mouezhiañ ur c'hellidsteuñv ; *das Budget überziehen,* ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet.
Budgetberatung b. (-,-en) : breud diwar-benn ar budjed g.
Budgetführung b. (-) : melestradur ar budjed g., teñzorierezh g.
Budgetgesetz n. (-es,-e) : [polit.] lezenn diwar-benn boujedenn ar Stad b., lezenn arc'hant b., lezenn vudjedel b., lezenn gellidsteuñvel b.
budgetieren V.k.e. (hat budgetiert) : [Bro-Suis] lakaat er voujedenn, enskrivañ er budjed, enskrivañ er c'hellidsteuñv.
Budgetjahr n. (-s,-e) : [polit.] embregvezh budjedel g., embregvezh kellidsteuñvel g., bloavezh budjed g.
Budgetkürzung b. (-,-en) : krennadur ar budjed g., krennadur ar c'hellidsteuñv g.
Budike b. (-,-n) : P. **1.** stal-werzh b. ; **2.** [dre astenn.] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
Budiker g. (-s,-) : P. **1.** dalc'her ur stal-werzh g., stalier g. ; **2.** [dre astenn.] dalc'her un ti-chopin g., dalc'her un trapig g.
Büfett n. (-s,-s) : **1.** kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., armeler g., kredañs b., palier g. ; *das Zeug auf dem Büfett nimmt nur Platz weg,* abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell ; **2.** taolad veuzioù b. ; **3.** predlec'h g., ostaleri b., bufed g.
Büffel g. (-s,-) : [loen.] bual g.
Büffelei b. (-,-en) : *durch Büffelei,* dre forzh studiañ (kiañ ouzh ar studioù), dre fin studiañ, dre zalc'h studiañ, war-bouez studiañ, dre studiañ tenn, dre boaniañ, dre hir delc'her da studiañ.
Büffelherde b. (-,-n) : tropellad bualed g.
Büffeljäger g. (-s,-) : boukaner g.
Büffelleder n. (-s) : lêr bual g.
büffeln V.gw. (hat gebüffelt) : studiañ c'hwek, kiañ er skol, poaniañ, debriñ e levrioù, kordañ da vat gant al labour skol, lardañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, pegañ, ober un taol striv, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant al studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, studiañ evel un dall (a-lazh-spered), poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war al labour skol, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e spered, terriñ e spered gant ar studioù, foeltrañ e revr gant e studioù, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, ober fonn, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskiñ.
Buffet n. (-s,-s) : **/ Büffet** n. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Büfett.**
Büffler g. (-s,-) : P. loen labour g., kier g., poanier g.
Buffo g. (-s,-s/Buffi) : kaner opera-bouf g., kaner fentc'hoarigan g.
Bug g. (-s, Büge/Buge) : **1.** (-s, Buge) [merdead.] staon b., penn a-raok g., araog g., bosard g., frigalion g., beg al lestr g., raok ur vatimant g. ; *bauchiger Bug,* moñsell b., staon skoazet b. ; *vorne am Bug,* war raok ar vatimant, tost da raok ar vatimant ; **2.** (-s, Buge) [kirri-nij] beg g. ; **3.** (-s, Büge) [kegin.] skoaz b.
Bugaufbauten lies. : [merdead.] kastell a-raok g.
Bügel g. (-s,-) : **1.** [dilhad.] gwareg-dilhad b., doug-dilhad g. ; **2.** dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; **3.** framm g., stern g. ; **4.** [lunedoù] brec'h b. ; **5.** [pign ski, sach revr g., fun-revr g.] perchenn b. ; **6.** [arm] gwareg pluenn b., pontig g. ; **7.** [marc'h.] stleug g. ; *den Fuß in den Bügel setzen,* stleugañ, lakaat e droad er stleug ; *die Füße aus den Bügeln nehmen,* distleugañ.
Bügelanstalt b. (-,-n) : stal feriñ b., stal houarniñ b., stal distennañ b., ti-feriñ g., fererezh b., houarnerezh b.
Bügelbrett n. (-s,-er) : plankenn-feriñ g., taol-feriñ b.
Bügeleisen n. (-s,-) : fer g., houarn g., houarn da zistennañ g. ; *das Bügeleisen erhitzen, das Bügeleisen erwärmen,* lakaat an houarn da dommañ.
Bügeleisenspur b. (-,-en) : houarnadur g.
Bügelfalte b. (-,-n) : pleg bragoù g.
bügelfest ag. : **1.** stleuget mat ; **2.** [dilhad.] hag a c'heller feriñ.
bügelfrei ag. : [dilhad.] na vez ket feret.
Bügelhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kleron g., saksorn g.
bügellos ag. : distleug ; *bügellos werden,* mont e dreid er-maez eus ar stleugoù, distleugañ.

Bügelmaschine b. (-,-n) : mekanik feriñ g.
bügeln V.k.e. (hat gebügelt) : **1.** feriñ, houarniñ, distennañ, dic'hourdañ, ober ur feradenn ; *gebügelte Wäsche,* feradenn b. ; **2.** P. [sport] distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
Bügeln n. (-s) : fererezh g., feriñ b., houarnerezh g., distenn g.
Bügelriemen g. (-s,-) : lêrenn-stleug b.
Bügelring g. (-s,-e) : doug-stleug g.
Bügelsäge b. (-,-n) : heskenn wareg b.
Bugflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel ar wern-valouin g.
Buggy g. (-s,-s) : **1.** karrig-vount plegadus g., bountell blegadus b. ; **2.** buggi g.
Bugkanzel b. (-,-n) : [nij.] gerlink g.
Bugleine b. (-,-n) : [merdead.] boulin g.
Büglerin b. (-,-nen) : fererez b., houarnerez b.
Bugrad b. (-s,-räder) : [nij.] stramm-leuriañ a-raok g., rod douarañ a-raok b.
bugsieren V.k.e. (hat bugsiert) : [merdead.] ramokiñ, stlejañ, bountañ.
Bugsierer g. (-s,-) : [merdead.] ramoker g., lestr-stlej g., lestr-bount g.
Bugspriet g./n. (-s,-e) : [merdead.] gwern-valouin b., balouin b., gwern-gorn b., gwern-veg b.
Bugstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] boulin g.
Bugwelle b. (-,-n) : [merdead.] koumm staon g.
buh ! estl. : you !
Buh n. (-s,-s) : hu g., huad g., huadenn b., huerezh g., huderezh g.
buhen V.gw. (hat gebuht) : hual, huataat, hudal, krial hu, huperiñ.
Bühl g. (-s,-e) **/ Bühel** g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** bre g., torgenn b., tuchenn b., run g./b., krec'h g., krec'hienn b., krugell b. ; **2.** [istor] moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
Buhle g. (-n,-n) ha b. (-,-n) : [barzh.] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g.
buhlen V.gw. (hat gebuhlt) : **1.** *um ein Mädchen buhlen,* ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h yaouank, kenderc'hel al lez ; **2.** [dre skeud.] *um die Gunst der Menge buhlen,* lakaat e studi evit gounit an dud d'e vennozhioù (Gregor), goulenn digant an dud mouezhiañ evit an-unan, c'hoari (poursuiñ, pouezañ) war an dud evit lakaat anezho da votiñ evit an-unan ; *um jemandes Gunst buhlen,* klask dre gavailh kaout asant u.b., kavailhañ evit kaout grasoù mat u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, ober ur c'hrog war u.b., ardaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b.
Buhler g. (-s,-) : [barzh.] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g., pleustrer g.
Buhlerei b. (-,-en) **/ Buhlschaft** b. (-,-en) : galanterezh g.
Buhlerin b. (-,-nen) : [gwashaus] serc'h b.
buhlerisch ag. : **1.** amourous, sev ; **2.** gadal, orgedus.
Buhmann g. (-s,-männer) : pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g. ; *sie machen ihn zum Buhmann,* pilgos eo dezho.
Buhne b. (-,-n) : [merdead.] chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g., rakkae g.
Bühne b. (-,-n) : **1.** leurenn b., uhelenn b., savenn b., pondalez g. ; **2.** [c'hoariva] leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b., c'hoarilec'h g., chafod g. ; *die Bühne betreten, zur Bühne gehen,* mont (pignat) war al leurenn ; *ein Stück auf die Bühne bringen,* kinnig ur pezh-c'hoari ; *für die Bühne bearbeitet,* aozet evit ar c'hoariva ; *die rechte Seite der Bühne,* tu ar porzh g. ; *die linke Seite der Bühne,* tu al liorzh g. ; **3.** [dre skeud.] *es ging glatt (reibungslos) über die Bühne,* aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *etwas über die Bühne bringen,* peurgas udb, kas udb da benn vat, kas udb da vat, peurechuiñ (disoc'h) udb, pengenniñ udb, degouezhout da vat ganti, disoc'h da benn (betek ar penn, d'ar penn), kas an erv da benn ; **4.** [rannyezh.] kalatrez b., grignol b., solier b.
Bühnenanweisungen lies. : menegoù leurenniñ lies.
Bühnenarbeiter g. (-s,-) : strammer g.
Bühnenaussprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., alamaneg standard g.
Bühnenausstattung b. (-,-en) : kinkladur al leurenn g., loadur g.
Bühnenbild n. (-s,-er) : kinkladur al leurenn g., leurginkladur g., loadur g.
Bühnenbildner g. (-s,-) : kinklour leurenn g., loadurour g.
Bühnendekoration b. (-,-en) : kinkladur al leurenn g., loadur g., kostezioù lies., stirelloù lies.
Bühnendichter g. (-s,-) : aozer c'hoariva g., aozer dramaoù g., dramaour g., c'hoarivaour g.
Bühnenfestspiel n. (-es,-e) : festival c'hoariva g.
Bühnenfieber n. (-s) : from-aon g., brizhenkrez g., terzhienn-skeud b.
bühnengerecht ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
Bühnenheld g. (-en,-en) : esparadenn c'hoariva b.
Bühnenkünstler g. (-s,-) : arzour c'hoariva g.
Bühnenmaler g. (-s,-) : livour-kinklour g., loadurour g.
Bühnenmaschinerie b. (-) : [c'hoariva] stramm g.
bühnenmäßig ag. : ... c'hoariva, ... leurenn, ... leurenniñ.
Bühnenprospekt g. (-s,-e) : [c'hoariva] lien goueled g.
bühnenreif ag. : **1.** prest da vezañ kinniget war al leurenn ; **2.** [dre skeud.] dellezek da vezañ kinniget war al leurenn.
Bühnensprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., alamaneg standard g.
Bühnenstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., arvest g. ; *ein Bühnenstück aufführen, ein Bühnenstück spielen,* displegañ ur pezh-c'hoari.
Bühnenwand b. (-,-wände) : kostezioù lies., stirelloù lies.
Bühnenwerk n. (-s,-e) : **1.** pezh-c'hoari g. ; **2.** stramm g.
Bühnenwerkmeister g. (-s,-) : strammer g.
bühnenwirksam ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
Adv. : evit al leurenn.
Bühnenwirkung b. (-,-en) : efed leurenn g., gwered leurenn g., efed c'hoariva g., gwered c'hoariva g.

Bühnenzubehör n. (-s) : prestoù c'hoariva lies., dafar c'hoariva g.
Buhpfiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn disprizus b., c'hwitelladenn hual b.
Buhruf g. (-s,-e) : *Buhrufe,* hu g., huad g., huadennoù lies., huerezh g., huderezh g., hop g., hopadeg b., hu ha cholori ; *jemanden durch Buhrufe ablehnen,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b. ; *begleitet von Buhrufen, unter den Buhrufen der Menge,* an hu hag an hop o tirollañ warnañ, an hu hag ar you o tirollañ warnañ, gant hu ha gant hop warnañ, gant hu ha gant you warnañ, gant un hu hag ur cholori a'r brasañ.
Buhrufer g. (-s,-) : **1.** hucher g. ; **2.** [gwashaus] sklanker g., karnajer g., skuermer g., trouzer g., blejer g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g.
Bukarest n. : Bukarest b.
Bukett n. (-s,-s/-e) : **1.** boked g., bokedad g., torkad g. ; **2.** [gwin] frond g., boked g.
Buklee *sellit ouzh* **Bouclé**.
bukolisch ag. : bugulel, … bugul, … maesaer, … mêsaer.
Bulette b. (-,-n) : [rannyezh.] boulig kig b.
Bulgare g. (-n,-n) : Bulgar g.
Bulgarien n. (-s) : Bulgaria b.
Bulgarin b. (-,-nen) : Bulgarez b.
bulgarisch ag. : **1.** bulgar ; **2.** [yezh.] bulgarek.
Bulimie b. (-) : gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., diwalc'h g.
bulimisch ag. : gournaonek, marnaoniek, marnaonek.
Bullauge n. (-s,-n) : **1.** [tisav.] lomber g.; **2.** [merdead.] lomber-lestr g.
Bulldogg g. (-s,-s) **/ Bulldogge** b. (-,-n) : [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-boulldok g., dogezig g. [*liester* dogezedigoù].
Bulldoggfledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] molos g. [*liester* molosed].
Bulldoggengesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.
Bulldoggfledermaus b.(-,-mäuse) : [loen.] molos g.
Bulldozer g. (-s,-) : tourter g., tourterez b.
Bulle[1] g. (-n,-n) : **1.** tarv g. ; **2.** pezh korf den g., markol g., pres laezh g., treuztelleg g., palvad mat a baotr g., dorneg mat a zen g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., tarin g., paotr temzet mat g., tamm toupard a baotr g., pezhiad den g., pezhiad hini g., korf den g., ur bilh den g., paotr difall g., paotr reut g., tamm mat a baotr g., paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, korf mat a baotr g., temz vat a zen g. / kigenn vat a zen b. (Gregor) ; *er ist stark wie ein Bulle,* hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh ; **3.** P. paotr-e-dog g. ; *die Bullen,* Beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., an tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., an eontred-kordenn lies., an togeier-sistr lies., bugale Mari Robin lies., mibien Mari Robin lies., paotred sant Nikolaz lies., an togeier sistr dous lies., an togeier brizh lies. ; *Achtung, da kommen die Bullen !* diwallit, erru eo Beg-e-dog !
Bulle[2] b. (-,-n) : [relij.] builh g., kiminiadezh ar pab b.
Bullenbeißer g. (-s,-) : [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-boulldok g., dogezig g. [*liester* dogezedigoù].
Bullenbeißergesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.
Bullenhitze b. (-,-n) : P. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., gor forn g.
Bullenpenis g. (-,-se) : kalkenn b.
bullenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.
Bullenwiese b. (-,-n) : peurvan eus ar c'hentañ g./b.
Bullenwinkel g. (-s,-) : [rannyezh.] hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g.
bullerig ag. : buanek, buanekaus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, barradek, loariek, loariet, kleiz, tev e glopenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon, gouez.
bullern V.gw. (hat gebullert) : birviñ, bourbouilhañ, roc'hal ; *das Feuer bullert,* kanañ a ra an tan, roc'hal a ra an tan.
Bulletin n. (-s,-s) : **1.** kemennadur g., kemennadenn b. ; **2.** kannadig g. ; **3.** danevell b.
bullig ag. : **1.** temzet mat, dornek mat, treuztellek, e hed hag e lec'hed ennañ, paotr leizh an neud, karrez ; **2.** *es war gestern bullig heiß,* ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, mac'h e oa an amzer dec'h ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, poazhañ a rae an amzer dec'h ; **3.** c'hwek, plijus, plijadurus, bourrus, festus.
Bullrichsalz n. (-es) : [kimiezh] bikarbonat natriom g., bikarbonat soda g.
Bult g. (-s,-en/Bülte) : tuchennig goloet a c'heot b.
bum estl. : poudouron ! poudoudoum ! padadao ! dao ! tao ! darc'haou ! dipadapa !
Bumbernelle b. (-,-n) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.
Bumerang g. (-s,-s/-e) : boumerang g., bazh-vann b.
Bumerangeffekt g. (-s,-e) : distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b.
Bummel g. (-s,-) : baleadenn b. stranerezh g., lugud g. ; *auf Antiquitätenbummel gehen,* traoua, mont da draoua ; *Einkaufsbummel,* tro ar stalioù b., abadenn genaouegiñ ouzh ar stalioù b., troiad lipat stalioù b., staliaoua g. ; *einen Stadtbummel machen,* ober un dro-vale e kêr, bale

dre gêr, ober ur valeadenn e kêr, ober ur bourmenadenn e kêr, bale kêr, lonkañ avel e kêr.

Bummelant g. (-en,-en) : klapez g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., revr-lor g., luguder g., c'hoarieller g., kalficher g., belbeter g., ruz-botoù g., ruzer g., straner g., torter g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., travelgen g., sonnard g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., buzhugenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., kouskadenn b., kousker g., Yann diwar-lerc'h g., momeder g., peul g., stlejer g.

Bummelei b. (-) : P. stranerezh g., luguderezh g., gorregezh b., leziregezh b., lure g., lugudajoù lies., belbeterezh g., kalficherezh g., lentegezh b.

bummelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, diboan.

bummeln V.gw. (hat gebummelt / ist gebummelt) : **1.** (hat) : kac'higelliñ, teteiat, teurgenniñ, bezañ trein warnañ, treinañ, treinellat, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, chom da c'houlerc'hiñ, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da zastum an tachoù, chom diwar-lerc'h, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, kilwedenniñ, chartiñ, chuchual, chuchuiñ, deren, toulbabañ, dereniñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober), kerzhet plarik, landregenniñ, landreiñ, landrenniñ, lureiñ, pismigañ, pismigañ al labour, labourat dibreder, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, tortañ, bezañ war an diwezhadoù, straniñ, braeat, vakiñ, belbetat, lentañ ; **2.** (ist) : *durch die Straßen bummeln, durch die Stadt bummeln,* mont dre ruioù kêr, bale kêr, bale dre gêr, baleata, turlutañ, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor), straniñ, braeat, tortañ, toulbabañ, garjata, lostenniñ, lugudiñ, c'hwileta, c'hwilostat, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, debriñ an hent, chom dre an hent, lonkañ avel e kêr ; *ziellos durch die Straßen bummeln,* mont da-heul e dreid ; **3.** (hat) ezvezañ, bezañ ezvezant, na zont war-dro e labour, na zont war e labour.

Bummelleben n. (-s) : P. buhez landrennus b., buhez en arlez ar gevredigezh b.

Bummelstreik g. (-s,-s) : *die Arbeiter veranstalten einen Bummelstreik,* gorrekaet e vez al labour gant ar vicherourien evit enebiñ.

Bummelzug g. (-s,-züge) : P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., karrdren g., [dre fent] marc'h inkane g.

Bummler g. (-s,-) : ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., torter g., lostenn b., baleant g., baleer g., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., travelgen g., stlejenn b., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., momeder g., peul g.

Bummlerin b. (-,-nen) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourez b., stlejenn b., stlejerez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

bummlig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, diboan.

Bums g. (-es,-e) : P. tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzherezh g., tarzhidigezh b., strakadenn b., strak g., strap g., strapadenn b.

bums estl. : poudouron ! poudoudoum ! dao ! tao ! padadao ! darc'haou ! dipadapa ! flak ! flap ! flav !

Bumsbomber g. (-s,-) : [touristelezh revel] charter ar revr g., charter leun a c'hastaouerien g., charter beajoù fouzhañ g., charter beajoù gastaouiñ g.

Bumscafé n. (-s,-s) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

bumsen V.gw. (hat gebumst / ist gebumst) : P. **1.** (hat) : *es hat furchtbar gebumst,* klevet e voe ur strapadenn spontus ; *er hämmerte gegen die Tür, dass es bumste,* hag eñ d'ober dao-dao war an nor gant un trouz an diaoul, difretet en doa an nor en ur skeiñ warni ken e foeltre ; **2.** (ist) : stekiñ, skeiñ ; *sie ist mit dem Kopf gegen die Windschutzscheibe gebumst,* aet eo bet gant he fenn da stekiñ ouzh gwerenn-dal ar c'harr-tan, aet eo bet he fenn da skeiñ gant gwerenn-dal ar c'harr-tan ; **3.** (hat) : P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar

vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn ; *ich bumse, mit wem ich will und wie ich will,* va revr a zo va zra, va revr a zo din ; *sie sind gerade am Bumsen,* emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint, oc'h ober ur frotadenn emaint, oc'h ober ur ruzadenn emaint ; *er ist gerade am Bumsen,* emañ o plantañ unan, emañ o c'hoari ar vaouez, emañ o c'hoari koukoug, emañ o lemmañ e vinaoued ; *mit jemandem bumsen,* tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari daou gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari lapavan gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b.

V.k.e. (hat gebumst) : *ein Mädchen bumsen,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, fourrañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h ; *jemanden von hinten bumsen,* mont dre zreñv d'u.b., ober un daol-vaen ; *von jemandem gebumst werden,* bezañ c'hoariet gant u.b., bezañ plantet kig d'an-unan gant u.b., bezañ piket e doull gant u.b., bezañ pilet gant u.b., bezañ troc'holiet gant u.b., bezañ tumpet gant u.b., bezañ gwintet gant u.b., bezañ ruilhet gant u.b., bezañ graet e jeu d'an-unan gant u.b., bezañ tourtet gant u.b., bezañ fistoulet gant u.b.

Bumsen n. (-s) : P. c'hoari g., taol g., taol roked g., taolad g., flemmadenn b., brezel al liñselioù g., emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù lies.

Bumslokal n. (-s,-e) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

Bumsmusik b. (-) : sonerezh pobl skiltr g., sonerezh bal ruz-botoù g.

Buna® g./n. (-s) **/ Bunagummi** g./n. (-s,-s) : kaoutchoug sintetek g., kaoutchoug kevanaoz g.

Bund[1] g. (-s, Bünde) : **1.** liamm g., ere g., kevre g., stag g., stagell b., bandenn b., skoulm g., kelc'hienn b., lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b. ; **2.** [dilhad] gouriz g. ; **3.** [sonerezh] touchenn b. ; **4.** [dre skeud.] kevre g., kevread g., kevredad g., kengevread g., kevarzhe b., kenemsav g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev g. ; [istor] *deutscher Bund,* kengevread alaman g. ; *Schweizer Bund,* Kengevread Suis g., Kengevread Helvetiek g. ; *Bund der Hansa,* kevre an Hanse g., kevre hansaat g. ; *Französischer Bund christlicher Arbeiter,* Kengevread Gall al Labourerien Gristen g. ; *Ringerbund,* [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g. ; **5.** emglev g., kevre g. ; *einen Bund schließen,* skoulmañ un emglev, ober emglev ; *einen Bund künd(ig)en,* terriñ un emglev (ur c'hevre) ; **6.** bandennad b. ; *der Dritte im Bunde,* an trede eus ar vandennad vignoned ; **7.** [relij.] lezenn b. ; *der alte Bund,* al lezenn gozh b., al lezenn gentañ b. ; *der neue Bund,* al lezenn nevez / al lezenn a c'hras / lezenn Jezuz Krist b. (Gregor) ; **8.** *der Bund,* ar C'hengevread Helvetiek g., ar Republik Kevreadel b. ; **9.** P. *der Bund,* [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g.

Bund[2] n. (-s,-e) : **1.** organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobad g., strobellad b., drailhad g., torchad g., feskenn b., feskennad b., druilhad g., bod g. ; *fünf Bund Radieschen,* pemp duilhad irvin-ruz ; *ein Bund Sicherheitsnadeln,* un duilhad spilhoù war alc'hwez g. ; *Bund Schlüssel,* organellad alc'hwezioù b., duilhad alc'hwezioù g., druilhad alc'hwezioù g., troñsad alc'hwezioù g., strobad alc'hwezioù g. ; *ein Bund Lauch,* ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; **2.** feskenn b., feskennad b., tortell b., hordenn b., hordennad b., malan g., boutell b., blokad g., torkad g., fagod str., fagodenn b. ; *ein Bund Stroh,* un dortell golo b., un hordenn blouz b., ur feskenn blouz b., ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur guchenn golo b., ur voutell golo b., ur fagodenn blouz b. ; **3.** *ein Bund Zwiebeln,* ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; **4.** *Bund Holz,* fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud], bod gwial g. ; **5.** *ein Bund Garn,* ur gudenn(ad) neud b., ur bann-neud g.

bundartig ag. : evel un organellad, evel un troñsad, evel un dortell, evel ur fagodenn, evel un torkad, e doare un organellad, a-zoare gant ur fagodenn, a-seurt gant un troñsad.

bundbrüchig ag. : ganas, trubard, yudaz, renavi, treitour.

Bündchen n. (-s,-) : [dilhad.] **1.** gouzougenn b. ; **2.** arzorn g.

Bündel n. (-s,-) : **1.** organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobad g., strobellad b., feskenn b., feskennad b., drailhad g., blokad g., torchad g., bod g. ; *Bündel Schlüssel,* organellad alc'hwezioù b., duilhad alc'hwezioù g., druilhad alc'hwezioù g., troñsad alc'hwezioù g., strobad alc'hwezioù g. ; **2.** *Bündel Reisig,* fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud] ; **3.** andell b., dramm b., savadell b., feskenn b., feskennad b., boutell b., hordenn b., fagod str., fagodenn b. ; *Bündel Stroh,* tortell golo b., hordenn (feskenn) blouz b., malan kolo g., kuchenn golo b., boutell golo b., torkad kolo g., torch plouz g., torchad plouz g., duilh-plouz g., fagodenn blouz b. ; **4.** gronn g., gronnad g., pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g. ; *Bündel schmutziger Wäsche,* gronn (pakad) dilhad lous g., pak dilhad da walc'hiñ g., pak kouez g., pakadenn gouez b. ; **5.** *Bündel Briefe,* strob lizhiri g., strobad lizheroù g., fichellad lizheroù b.,

kordennad lizheroù b., treuziad lizheroù g. ; **6.** [fizik] *Strahlenbündel,* strobad skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g. ; **7.** [dre skeud.] P. *sein Bündel schnüren,* pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal.

bündeln V.k.e. (hat gebündelt) : **1.** eren, keneren, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, kenstrobañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, feskenniñ, tortellañ, strobañ ; *Holz bündeln,* fagodiñ keuneud, fagodiñ ; **2.** [fizik] stiañ, destiañ ; *Elektronen zu einem Strahl bündeln,* destiañ un hordenn elektron.

Bündeln n. (-s) : tortelladur g.

Bündelpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] kolonnenn a-feskenn b.

bündelweise Adv. : a bakadoù, a droñsadoù, a strobadoù, a-strob.

Bünden n. (-s) : [douar.] Grishun b. [Bro-Suis].

Bundes- kevreadel, ... ar c'hevread, kengevreadel, ... ar c'hengevread, kevredadel.

Bundesakte b. (-,-n) : [polit.] feur-emglev kevreadel g.

Bundesamt n. (-s,-ämter) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesangestelltentarif g. (-s,-e) : kael gevreadel goproù implijidi ar velestradurezh foran b., kael gevreadel goproù implijidi an amaezh foran b.

Bundesanleihe b. (-,-n) : amprest kinniget gant ar c'hevread b., amprest Stad g.

Bundesanstalt b. (-,-en) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesanwalt g. (-s,-anwälte) : [Bro-Alamagn, Bro-Suis] prokulor ar c'hevread g.

Bundesanwältin b. (-,-nen) : [Bro-Alamagn, Bro-Suis] prokulorez ar c'hevread b.

Bundesanwaltschaft b. (-) : [Bro-Alamagn] erlenerezh ar c'hevread g., prokulerezh kevreadel g.

Bundesanzeiger g. (-s,-) : [Bro-Alamagn] kazetenn ofisiel ar c'hevread b., kazetenn gefridiel ar c'hevread b.

Bundesausbildungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn gevreadel evit gwellaat ar stummadur b., reol gevreadel ar skodennoù stummadur b.

Bundesautobahn b. (-,-en) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] gourhent e dalc'h ar c'hevread g., gourhent kevreadel g.

Bundesbahn b. (-) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] hentoù-houarn kevreadel lies.

Bundesbank b. (-,-en) : bank kevreadel alaman g.

Bundesbehörde b. (-,-n) : pennadurezh ar c'hevread b., pennadurezh kreiz b.

Bundesbruder g. (-s,-brüder) : kenvreur g.

Bundesbürger g. (-s,-) : **1.** keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; **2.** [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

Bundesbürgerin b. (-,-nen) : **1.** keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; **2.** [istor] Alamanez eus ar C'hornôg b.

bundesdeutsch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesdeutsche(r) ag.k. g./b. : **1.** keodedour Republik Kevreadel Alamagn g., keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; **2.** [istor] Alaman eus ar C'hornôg g., Alamanez eus ar C'hornôg b.

Bundesebene b. (-) : *auf Bundesebene,* e par ar c'hevread, er par kevreadel.

bundeseigen ag. : kevreadel, e dalc'h ar c'hevread.

Bundesgebiet n. (-s) : [Bro-Alamagn] tiriegezh kevreadel b., tiriad kevreadel g.

Bundesgenosse g. (-n,-n) : [polit.] kevredad g., kengevread g., kengevreder g., unvanad g.

Bundesgenossenschaft b. (-,-en) : [polit.] kevredadur g., kengevread g., kevredidi lies.

Bundesgericht n. (-s) : [Bro-Suis] lez-veur ar c'hengevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgerichtshof g. (-s,-höfe) : [Bro-Alamagn] lez-veur ar c'hevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-varn derriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgrenzschutz g. (-es) : [Bro-Alamagn] polis kevreadel an harzoù g.

Bundeshauptstadt b. (-) : kêr-benn ar c'hevread b., kêr-benn ar c'hengevread b.

Bundeshaus n. (-es,-häuser) : 1. [Bro-Alamagn] sez breujoù ar c'hevread b. ; 2. [Bro-Suis] sez breujoù ar c'hengevread b.

Bundesheer n. (-s,-e) : lu kevreadel Bro-Aostria g.

Bundeskabinett b. (-s,-e) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant ar c'hengevread g.

Bundeskanzler g. (-s,-) : 1. [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] kañseller ar c'hevread g., kañseller kevreadel g. ; 2. [Bro-Suis] kañseller ar c'hengevread g., kañseller kengevreadel g.

Bundeskanzleramt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] 1. kañsellerdi ar c'hevread g. ; 2. kañsellerezh ar c'hevread g.

Bundeskriminalamt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn] pennrenerezh ar polis justis g.

Bundeslade b. (-,-n) : [bibl] Arc'h Santel b., Arc'h Doue b., Arc'h an Emglev b.

Bundesland n. (-es,-länder) : bro gevreet b., Land g.

Bundesliga b. (-) : [Bro-Alamagn, sport] rummad kentañ g.

Bundesligist g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] skipailh eus ar rummad kentañ g.

Bundesminister g. (-s,-) : ministr e gouarnamant ar c'hevread g., ministr kevreadel g., ministr e gouarnamant ar c'hengevread g., ministr kengevreadel g.

Bundesministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** ministrerezh ar c'hevread b., ministrerezh kevreadel b., ministrerezh ar c'hengevread b., ministrerezh kengevreadel b. ; **2.** ministrerezh ar c'hevread g., ministrerezh kevreadel g., ministrerezh ar c'hengevread g., ministrerezh kengevreadel g.

Bundesnachrichtendienst g. (-es) : [Bro-Alamagn] servij titouriñ ar c'hevread g., servij kelaoua ar c'hevread g., servij spierezh ha enepspierezh ar c'hevread alaman g.

Bundespost b. (-) : post ar c'hevread g., post kevreadel g.

Bundespräsident g. (-en,-en) : **1.** [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] prezidant ar c'hevread g. ; **2.** [Bro-Suis] prezidant ar c'hengevread g.

Bundesrat[1] g. (-s,-räte) : **1.** [Bro-Suis] kuzul ar c'hengevread g. ; **2.** [Bro-Aostria] kuzul ar c'hevread g. ; **3.** [Bro-Alamagn] Bundesrat g.

Bundesrat[2] g. (-s,-räte) : **1.** [Bro-Suis] kuzulier ar c'hengevread g. ; **2.** [Bro-Aostria] kuzulier ar c'hevread g.

Bundesrechnungshof g. (-s,-höfe) : lez-kontoù ar c'hevread b., lez kevreadel ar c'hontoù b.

Bundesregierung b. (-) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant kevreadel g., gouarnamant ar c'hengevread g., gouarnamant kengevreadel g.

Bundesrepublik b. (-) : Republik Kevreadel b., Republik Kevreadel Alamagn b.

Bundesrepublikaner g. (-s,-) : keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

bundesrepublikanisch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesschatzbrief g. (-s,-e) : talvoudenn eus Teñzor ar c'hevread b., madenn an Teñzor gevreadel b.

Bundesstaat g. (-es,-en) : **1.** stad kevreadel b., riez kevreadel b., kevread g. ; **2.** *einzelner Bundesstaat*, land g., rannvro b., stad kevreet b.

Bundesstaatssystem n. (-s,-e) : reizhiad kevreadel b., kevreadelezh b.

Bundesstraße b. (-,-n) : [Bro-Alamagn, Bro-Aostria] hent e dalc'h ar c'hevread g., hent kevreadel g.

Bundestag g. (-s) : [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread lies., dieta b.

Bundestagsabgeordnete(r) ag.k. g./b. : [Bro-Alamagn] kannad er Bundestag g., dilennad er Bundestag g.

Bundestagsdebatte b. (-,-n) : [Bro-Alamagn] dael er Bundestag b., breutadeg er Bundestag b.

Bundestagspräsident g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] prezidant ar Bundestag g.

Bundestagswahl b. (-,-en) : [Bro-Alamagn] dilennadeg ar gannaded evit ar Bundestag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'ar Bundestag b.

Bundestrainer g. (-s,-) : [Bro-Alamagn, sport] gourdoner skipailh ar c'hevread g., gourdoner kevreadel g.

Bundesverdienstkreuz n. (-es,-) : [Bro-Alamagn] kroaz kevreadel an Dellezegezh b.

Bundesverfassung b. (-) : bonreizh ar c'hevread b., bonreizh kevreadel b., lezenn-diazez ar c'hevread b.

Bundesverfassungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn vonreizhel ar ar c'hevread g.

Bundesversammlung b. (-) : **1.** [Bro-Alamagn] bodadenn ar c'hevread b., bodadenn gevreadel b. ; **2.** [Bro-Suis] bodadenn ar c'hengevread b., bodadenn gengevreadel b.

Bundesversicherungsanstalt b. (-,-en) : kef leve kevreadel g.

Bundesverwaltungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn velestradurel ar Republik Kevreadel b.

Bundeswehr b. (-) : [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g., lu alaman g.

bundesweit ag./Adv. : war tachenn ar c'hevread a-bezh.

Bundfalte b. (-,-n) : pleg bandenn g.

Bundfaltenhose b. (-,-n) : bragoù gant plegoù bandenn g.

Bundholz n. (-es) : keuneud fagodet str.

Bundhose b. (-,-n) : knickerbockers lies., knickers lies.

bündig ag. : **1.** [gwir] endalc'hus ; **2.** talvoudek, mat ; **3.** anataus, peurdrec'h ; *bündiger Beweis,* prouenn anat b. ; **4.** [tisav.] plaen, kompez, a-live an eil gant egile ; **5.** [dre skeud.] fraezh-ha-berr, sklaer, distag, resis, rik, spis ; *bündige Antwort,* respont fraezh-ha-berr (sklaer, distag) g.

Adv. : *kurz und bündig,* distag, displeg, didroidell, krenn-ha-krak, didro, fraezh-ha-berr ; *sich kurz und bündig ausdrücken,* distagañ komzoù rik ; *etwas schlüssig darlegen,* roudennañ just ha just petra eo udb.

Bündigkeit b. (-) : **1.** [gwir] endalc'h g. ; **2.** [dre skeud.] fraezhded b., sklaerder g., resisted b., spisted b., krennegezh b., kurzhegezh b.

bündisch ag. : [polit.] kevreet, kengevreet, korfuniadel.

Bund-Länder- : etre ar Stad hag ar broioù kevreet.

Bund-Länder-Kommission b. (-,-en) : kengor kemparek (bodad kemparek) etre ar Stad hag ar broioù kevreet g.

Bündner g. (-s,-) : kengevredad g. ; *Graubündner,* Grizon g.

Bündnerromane g. (-n,-n) : Retoromañch g., Romañch g.

Bündnerromanin b. (-,-nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.

Bündnis n. (-ses,-se) : emglev g., kevre g., kengevread g., kenunaniezh b. ; *ein Bündnis suchen,* klask aliañs (Gregor) ; *ein Bündnis schließen,* skoulmañ un emglev, ober emglev, en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, kenemsevel ; *ein Bündnis besiegeln,* siellañ un emglev (ur c'hevre), kevrediñ ; *ein Bündnis von Parteien aufbauen,* kenurzhiañ strolladoù en un talbenn politikel ; *ein Bündnis lösen,* terriñ un emglev (ur c'hevre).

Bündnisblock g. (-s,-blöcke) : bloc'had ar gevredidi g.

bündnisfrei ag. : didu, disteud, e-maez bloc'h ; *bündnisfreier Staat,* Stad didu b., Stad disteud b., Stad e-maez bloc'h b.

Bündnispolitik b. (-) : politikerezh an emglevioù g.

Bündnissystem n. (-s,-e) : reizhiad emglevioù b.

Bündnistreue l b. (-) : lealded e-keñver an emglev b.

Bündnisvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev kevrediñ g.

Bundring g. (-s,-e) : [tekn.] kolier stardañ g., envez stardañ g., fretenn stardañ b., fret stardañ g.

Bundschuh g. (-s) : [istor] heuz kouer g. [*dre astenn. : anv kevre ar gouerien da vare an emsavadegoù a-ziwar ar maez etre 1493 ha 1517*].

Bundverbindung b. (-,-en) : [tekn.] ruilhodenn juntañ b.

Bundweite b. (-) : ment ar vandenn b.

Bundzeichen lies. : [tekn.] merkoù war ar pezhioù da genstrollañ lies.

Bungalow g. (-s,-s) : bungalaou g., log plenk b.

Bungee-Jumping n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.

Bunker g. (-s,-) : **1.** blokaos g., bunker g., danzouarenn b., dindanzouarenn b., kav-kreñv g. ; **2.** goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b. ; **3.** [sport] *Golfbunker,* toull golf g., bunker g. ; **4.** [dre skeud., lu] toull-bac'h g., karc'har g., toull g., bidouf g., sac'h maen g., picheter g., goudor g., kloz g.

Bunkerluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g., harzell b.

bunkern V.gw. (hat gebunkert) : [merdead.] kargañ glaou.

Bunkerstation b. (-,-en) : [merdead.] glaouerezh b.

Bunsenbrenner g. (-s,-) : [fizik] dever Bunsen g.
bunt ag. : **1.** a bep liv, a bep seurt liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, brikemardet, liviaouek, amliv ; *bunte Blumen,* bleunioù a bep liv lies. ; *bunte Bänder,* lietennoù liesliv ; *bunte Kuh,* brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *buntes Kirchenfenster,* gwerenn-livet b., gwerenn a liv b., gwerenn iliz b., gwerenn vestr b. ; *bunte Wäsche,* dilhad a liv lies. ; *bunt kariert,* brizhkarrezennek, brizhkarrezennet, brizhkarrezet ; *bunt streifen,* brizhroudennañ ; [mojenn.] *der bunte Jungstier,* ar c'hole brizh g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat den bunten Rock angezogen,* aet eo da soudard, aet eo dindan an armoù ; **3.** *bunter Abend,* nozvezh gant abadennoù a bep seurt b., nozvezh diseurtoù b., nozvezh diseurtajoù b. ; **4.** mesket, kemmesket, kemmesk, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, brizh, touez-ha-touez, toueziet ; *ein buntes Durcheinander von Völkern,* ur marelladur pobloù g., ur vozaikenn bobloù b. ; *bunter Blumenteppich,* mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g. ; **5.** P. *das wird mir zu bunt !* trawalc'h ! re zo re ! ; **6.** *bekannt wie ein bunter Hund,* anavezet a bep tu, anavezet evel ar bleiz, anavezet evel ar bleiz ruz, anavezet e kement korn 'zo, anavezet dre-holl, anavezet gant kement den a zo, anavezet e pevar c'horn ar vro.
Adv. : **1.** *bunt anmalen,* marigellañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ, brikailhat, brikemardiñ ; *ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel,* ur vantell marellet a vein prizius b. ; **2.** mesk-divesk, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, touez-ha-touez ; *alles bunt durcheinander werfen,* lakaat pep tra en un douez (touez-touez, mesk-ha-mesk, mesk-divesk, kej-mesk, kej-mej), lakaat pep tra en un duilhad (Gregor) ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft,* ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies. ; **3.** P. *er treibt es zu bunt,* mont a ra re bell ganti, mont a ra er-maez eus ar park (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist ar yev), lammet eo dreist ar c'hleuz, ur paotr diskramailh a zo anezhañ, mont a ra dreist-penn ; *hier liegt ja alles bunt durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, pebezh keusteurenn ! ; **4.** *es ging recht bunt zu,* dirollet e oa an dud, pebezh stlabez a oa bet, ur stlabez spontus a oa, spontus e oa bet an direizhamant, lakaet e voe pep tra war e gement all, du-mañ 'vat e strake an traoù, ne oa nemet reuz aze, aze e oa bet buhezioù.
Buntdruck g. (-s,-e) : moulladur liv g.
buntfarbig ag. : liesliv.
Buntfeuerwerk n. (-s,-e) : tan-arvest g., goueliadenn-roial b.
buntfleckig ag. : brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek.
Buntheit b. (-) : liested al livioù b., liesseurted al livioù b., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., brikailh g., brikailhadur g., marigelladur g., marellerezh g.
Buntkupferkies g. (-es) : kouevr piritek brizhellet g.
Buntpapier n. (-s,-e) : paper liv g.
Buntsandstein g. (-s,-e) : krag brizhellek g.
buntscheckig ag. : a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, pechar ; *buntscheckige Flecke bekommen,* dluzhañ ; *buntscheckige Kuh,* brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *buntscheckiges Pferd,* marc'h pechar g.
Buntscheckigkeit b. (-) : brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g.
buntschillernd ag. : sked-disked, marigellet, marellek, marigellek.
Buntspecht g. (-s,-e) : [loen.] pilkoad bras g., speg brizh bras g.
Buntstift g. (-s,-e) : kreion liv g.
buntstreifig ag. : brizhellet, brizhet, brizh, briket, brizhellek, marellek, marellet, marigellek.
Buntwäsche b. (-) : lienaj liv g.
Bünzli g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. bihanvourc'hiz g., bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
Bur g. (-s,-en) : Boer g.
Bürde b. (-,-n) : samm g., karg b., bec'h g., fard g., fardell b., tortad g., hordenn b., luz g. ; *jemandem eine Bürde aufladen,* lakaat ur gwall samm war divskoaz u.b., teuler ur bec'h pounner war u.b. (war chouk u.b., war gein u.b.), skeiñ ur bec'h war u.b., skeiñ ur bec'h war gein u.b. ; *Würde bringt Bürde,* ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor).
Bure g. (-n,-n) : Boer g.
Bureau g. (-s,-s/-x) : burev g.
Burenwurst b. (-,-würste) : [Bro-Aostria] silzig [*da vezañ adtommet en dour*] str.
Bürette b. (-,-n) : [kimiezh] bured b., orsel g.
Burg b. (-,-en) : **1.** kastell-kreñv g. [*liester* kestell-kreñv, kastelloù-kreñv, kastilli-kreñv], maner g., kastell g. [*liester* kestell, kastelloù, kastilli] ; *diese Burg stammt aus dem Mittelalter,* savet e voe ar c'hastell-se da vare ar Grennamzer ; **2.** [dre astenn.] gwikadell b. ; **3.** [loen.] lochenn avanked b. ; **4.** [dre skeud.] ramparzh g., kreñv g. ; *ein' feste Burg ist unser Gott,* an Aotrou Doue a zo ur ramparzh asur (Gregor, Luther) ; *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg,* va feiz a servij din da repu ha da greñv.
Burgbann g. (-s) : [istor] kastellanaj g.
Bürge g. (-n,-n) : **1.** gwarant g. [*liester* gwaranted], responter g., kretaer g., kred d. ; **2.** kredoniezh b., kred g., gwarant g. [*liester* gwarantoù], gouestl g., kretadur g., kretadurezh b. ; *sichere Bürge,* kredoniezh asur b. (Gregor), kred diarvarus g. ; *Bürgen stellen,* reiñ kredoù, reiñ kredoniezh / reiñ gouestl (Gregor), lakaat madoù da gred.
bürgen V.gw. (hat gebürgt) : *für jemanden bürgen,* respont diouzh u.b., respont evit u.b., mont da gred evit u.b., mont e kred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaat evit u.b., en em reiñ da gred evit u.b. ; *für etwas bürgen,* mont da gred (kretaat, bezañ kred) evit udb, mont e kred

evit udb, gwarantiñ udb, reiñ e gred, respont diouzh udb ; [kenw.] *für einen Wechsel bürgen,* reiñ kred-tredeog d'ul lizher-paeañ, ergeinañ ul lizher-tennañ.
Burgenland n. (-s) : *das Burgenland,* Burgenland b.
Bürger g. (-s,-) : **1.** keodedad g., keodedour g., sitoian g., stadad g. ; *römischer Bürger,* keodedad roman g. ; *Bürger einer Polis,* keodedad g. ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; [gwir votiñ] *aktiver Bürger,* keodedad oberiant g. ; *passiver Bürger,* keodedad dizoberiant g. ; **2.** bourc'hiz g. ; **3.** [istor] *Bürger des dritten Standes,* tud bilen lies. / tud partapl lies. / trede urzh (Gregor) g., ar partapl g. ; **4.** *akademischer Bürger,* studier g.
Bürgeradel g. (-s) : patrikianed lies.
Bürgerbeauftragte(r) ag.k. g./b. : *europäischer Bürgerbeauftragter,* hanterour Unaniezh Europa g., unvanour Unaniezh Europa g.
Bürgerbegehren n. (-s) : [Bro-Alamagn] kentoderezh pobl g., intrudu an diaz g., intrudu ar bobl g.
Bürgerbewegung b. (-,-en) : luskad arc'hiñ g., luskad nagenniñ g.
Bürgerbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher keodedadelezh g.
bürgerfern ag. : pell diouzh prederioù ar geodediz.
Bürgergarde b. (-,-n) : [lu] gward-bro g., milis g., bezen g.
Bürgergardist g. (-en,-en) : [lu] gward-bro g., milisian g., bezenour g.
Bürgerhaus n. (-es,-häuser) : ostel prevez g.
Bürgerinitiative b. (-,-n) : komite difenn g., lañs sitoian g., atiz sitoian g., lañs keodedel g., atiz keodedel g.
Bürgerkönig g. (-s,-e) : [istor] roue-keodedour g.
Bürgerkrieg g. (-s,-e) : brezel diabarzh g., brezel a-ziabarzh g., brezel-bro g., enbrezel g. ; [istor] *amerikanischer Bürgerkrieg,* brezel an Digevrediñ g., brezel digevrediñ g., brezel diabarzh amerikan g.
bürgerkriegsähnlich ag. : heñvel ouzh ur brezel diabarzh, e doare ur brezel diabarzh, a-zoare gant ur brezel diabarzh, a-seurt gant ur brezel diabarzh.
Bürgerkunde b. (-) : deskadurezh keodedel b., stummadur keodediz g., keodedouriezh b.
bürgerlich ag. : **1.** bourc'hiz, bourc'hizel, partapl, bilen ; *bürgerliche Gesellschaft,* kevredigezh renet gant ar vourc'hizien, kevredigezh vourc'hizel b. ; *bürgerliche Kultur,* stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hizel g. ; **2.** [gwir] keodedel ; *bürgerliche Freiheiten,* frankizoù keodedel lies. ; *bürgerliches Gesetzbuch*, lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., kod keodedel g. ; *bürgerlicher Tod,* forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b. ; *bürgerliche Kultur,* stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hiz g. ; **3.** foran, keodedel ; *bürgerliches Jahr,* bloavezh foran g., bloavezh keodedel g.
Bürgerliche(r) ag.k. g./b. : [istor] dinoblad g., dinobladez b., partabl g.
Bürgerlichkeit b. (-) : bourc'hizelezh b., bourc'hizegezh b.
Bürgermeister g. (-s,-) : **1.** maer g., bourc'hvestr g. ; *der Herr Bürgermeister,* an aotrou maer g. ; *als Bürgermeister einsetzen,* lakaat (envel) da vaer, daveiñ maer, fiziout ar garg a vaer [d'u.b.], krouiñ maer, lakaat e penn an ti-kêr ; *als Bürgermeister fungieren,* ober evel maer, ober evit maer, bezañ e penn an ti-kêr ; *weiter als Bürgermeister fungieren,* chom da vaer ; *stellvertretender Bürgermeister,* eilmaer g. ; *Bürgermeister werden, zum Bürgermeister gewählt werden,* dont da vaer, mont da vaer ; *als Bürgermeister zurücktreten,* mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; *der Bürgermeister vertritt die Regierung,* ar maer a ra e lec'h hag en anv ar gouarnamant ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war,* n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; **2.** [Berlin] *regierender Bürgermeister,* bourc'hvestr-gouarnour g. ; **3.** [Bro-Suis] *Bürgermeister,* penn-kevread g. ; **4.** [Belgia] *Bürgermeister,* bourc'hvestr g.
Bürgermeister- maerel, … ar maer.
Bürgermeisteramt n. (-es,-ämter) : **/ Bürgermeisterei** b. (-,-en) : ti-kêr g., maerdi g.
Bürgermeisterin b. (-,-nen) : maerez b., bourc'hvestrez b.
Bürgermeisterwürde b. (-) : maerded b.
bürgernah ag. : tost ouzh prederioù ar geodediz.
Bürgernähe b. (-) : doujañs ouzh prederioù ar geodediz b.
Bürgerpflicht b. (-,-en) : dever evel keodedad g.
Bürgerquartier n. (-s,-e) : [lu] lojeris e tiez an annezidi g.
Bürgerrecht n. (-s,-e) : **1.** gwir da vezañ keodedad g., bourc'hizegezh b., gwir a vourc'hiz g., keodadelezh g. ; **2.** [Bro-Suis] keodedourelezh b. ; **3.** *die Bürgerrechte,* ar gwirioù keodedour lies.
Bürgerrechtler g. (-s,-) : stourmer evit ar gwirioù keodedour g.
Bürgerrechtsbewegung b. (-,-en) : emsav ar stourmerien evit ar gwirioù keodedour g.
Bürgerrechtsgesuch n. (-s,-e) : [Bro-Suis] goulenn broadiñ g., mennadenn vroadiñ b.
Bürgerrodel g. (-s,-) : [Bro-Suis] marilh ar boblañs g.
Bürgerschaft b. (-) : **1.** keodediz lies. ; **2.** [e kêrioù hansaat 'zo] kuzul-kêr g. ; **3.** [evit Hamburg ha Bremen] Parlamant al Land g., Dieta b., Dael b.
Bürgerschaftswahl b. (-,-en) : dilennadeg kuzulerien an ti-kêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzulerien an ti-kêr b.
Bürgerschreck g. (-s) : spouron ar vourc'hizien g., spontailh ar vourc'hizien g., diaoul a zen g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., mab an diaoul g., gast b., tamm an diaoul g., andon an diaoul b.
Bürgersinn g. (-s) : keodedegezh b.
Bürgersmann g. (-s,-leute) : [barzh.] keodedad g., bourc'hiz g.
Bürgersoldat g. (-en,-en) : gward-bro g., bezenour g., milisian g.
Bürgerstand g. (-s) : [istor] bourc'hizelezh b.
Bürgersteig g. (-s,-e) : riblenn-straed b., rizenn kostez ar ru b.
Bürgertugend b. (-) : keodedegezh b.
Bürgertum n. (-s) : bourc'hizelezh b., bourc'hiziezh b.
Bürgerwehr b. (-,-en) : gward-bro g., milis g., bezen g.

Burgfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-meur g., tourell b.
Burgfriede g. (-ns,-n) : [istor] bannlev b., lev-varn b. ; [dre skeud.] treverz politikel b., treverz parlamantel b.
Burggraf g. (-en,-en) : [istor] burgrav g., kastellan g.
Burggrafschaft b. (-,-en) : [istor] **1.** [karg] burgraviezh b. ; **2.** [tachenn] burgravelezh b.
Burgherr g. (-n,-en) : **1.** kastellad g., kastellour g. ; **2.** kastellan g.
Bürgin b. (-,-nen) : gwarantez b., responterez b.
Burgruine b. (-,-n) : dismantroù ur c'hastell lies., diskaroù ur c'hastell lies., relegoù ur c'hastell lies., kastell dismantret g.
Bürgschaft b. (-,-en) : kredoniezh b., kred g., arc'hant-kred g., gwarant g., gwarez g., gouestl g., yalc'h-kretaat b., arrez g. ; *Bürgschaft leisten für ...,* reiñ kredoù (ur gwarant en arc'hant, arc'hant-kred) evit ..., reiñ gouestl / reiñ kredoniezh evit ... (Gregor), lakaat madoù da gred evit … ; *Wechsel mit Bürgschaft versehen,* reiñ kred-tredeog da lizheroù-paeañ ; *gegen Bürgschaft freigelassen werden,* bezañ digarc'hariet goude bezañ roet kredoù (arc'hant-kred).
Bürgschaftsklage b. (-,-en) : [gwir] klemm a-fet kredoù g.
Bürgschaftsleistung b. (-,-en) : kretadur g., kretadenn b.
Bürgschaftsvergütung b. (-,-en) : [gwir] kredad g., gwarant del credere g.
Bürgschaftsvertrag g. (-s,-verträge) : kretadur g., kretadenn b.
Burgund n. (-s) : **1.** [istor] Burgondia b. ; **2.** Bourgogn b.
Burgunder g. (-s,-) : **1.** [istor] Burgond g. ; **2.** Bourgognad g.
burgundisch ag. : **1.** [istor] ... Burgondia, eus Burgondia ; **2.** bourgognat, eus Bourgogn, … Bourgogn ; *burgundische Pforte*, toullenn Belfort b.
Burgverlies n. (-ses,-se) : [tisav.] toull-disoñj g., karc'har g., toull-bac'h g., bac'h b., toull g., soubit g.
Burgvogt g. (-s,-vögte) : [istor] kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g., melestrour ar c'hastell g.
Burgvogtei b. (-,-en) : [istor] kastellanaj g., kastellaniezh b.
Burgwache b. (-,-n) : gward ar c'hastell g.
Burgwall g. (-s,-wälle) : ramparzh g., moger-difenn b., moger-greñv b.
burisch ag. : boer.
Burka b. (-,-s) : burka b./g.
burlesk ag. : chin, lu.
Burleske b. (-,-n) : [c'hoariva] bourdarvest g., fars g., farsadenn b., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., fentarvest g., wignavaou g.
Burn-out n. (-s,-s) / **Burn-out-Syndrom** n. (-s,-e) : divennerezh dre uz g., azoniad an divennerezh micherel dre uz g., torr-spered g., regas g., regaserezh g.
Burnus (-/ses,se) : burnouz g.
Büro n. (-s,-s) : burev g., kambr-studi b. ; *er hat mich in sein Büro bestellt,* va galvet en deus d'e vurev.
Büroangestellte(r) ag.k. g./b. : bureviad g., bureviadez b.
Büroarbeit b. (-,-en) : bureverezh g.
Bürobedarf g. (-s) : dafar burev g.
Büroeinrichtung b. (-,-en) : aveadur burev g.
Bürohaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.
Bürohengst g. (-es,-e) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., pluenner g.
Bürohochhaus g. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.
Bürokauffrau b. (-,-en) : sekretourez kenwerzh b.
Bürokaufmann g. (-s,-leute) : sekretour kenwerzh g.
Büroklammer b. (-,-n) : trombon g., strobell b.
Bürokommunikation b. (-) : bureveg g.
Bürokraft b. (-,-kräfte) : bureviad g., bureviadez b.
Bürokrat g. (-en,-en) : **1.** burevour g. ; **2.** skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., louf-torchenn g. [*liester* loufoù-torchenn], paperajer g., pluenner g..
Bürokratie b. (-) : burevveliezh b., burevierezh g., bureviadegezh b., bureviadelezh b., burevaj g.
bürokratisch ag. : bureviek, bureviadek, bureviadel, burevveliek ; *bürokratische Formalitäten,* tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g., lugudajoù ar velestradurezh lies.
Bürokratisierung b. (-) : bureviadekaat g., burevelekadur g., burevveliekaat g.
Bürokratismus g. (-) : burevouriezh b., burevveliezh b., burevierezh b., bureviadegezh b., bureviadelezh b., burevaj g.
Büromaschine b. (-,-n) : mekanik burev g.
Büromensch g. (-en,-en) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., louf-torchenn g. [*liester* loufoù-torchenn], paperajer g., pluenner g..
Büroschluss g. (-es) : eur klozañ ar burevioù b.
Bürostuhl g. (-s,-stühle) : kador vurev b. ; *Bürostuhl mit Rollen,* kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b.
Bürostunden lies. : eurioù ma vez digoret ar burevioù lies., eurioù digeriñ ar burevioù lies.
Bürotechnik b. (-) : bureveg g.
Büroturm g. (-s,-türme) : tour nemet burevioù ennañ g.
Bürozeit b. (-,-en) : eurioù ma vez digoret ar burevioù lies., eurioù digeriñ ar burevioù lies.
Bursa b. (-, Bursen) : [relij.] **1.** boest ar gorporell b. ; **2.** sac'h relegennoù g.
Bürschchen g. (-s,-) : paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., lampon g., kantolor g., lankon g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g.
Bursche g. (-n,-en) : **1.** paotr g. ; *Burschen,* paotred lies., gwersed lies. ; *ein fünfzehnjähriger Bursche,* ur c'hrennard pemzek vloaz g. ; *ein großer Bursche,* ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur c'hrennard mat g., ur peulvan g. (Gregor) ; *er ist ein knallharter Bursche,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, paotr a-walc'h eo, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, hennezh zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramailh ; *junger Bursche,* paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g. ; [gwasaus] *liederlicher Bursche,* hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., gaster g., truilhenn b., lampon g., standilhon

g., tamm mat a varmouz g., lavagnon g., louzaouenn fall b., kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], kantolor g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kac'h-moudenn g., lankon didalvez g., lank didalvez g., boufon g., renavi g. ; [goapaus] *sauberer Bursche,* paotr friol g. / paotr koant g. / mailh g. / kañfard mat g. / mailhard mat g. (Gregor), konikl g., tamm paotr eveek g. ; **2.** [labour-douar] mevel g.

Burschenschaft b. (-,-en) : korfuniad studierien g., kevredigezh studierien b.

Burschenschafter g. (-s,-) **/ Burschenschaftler** g. (-s,-) : ezel ur c'horfuniad studierien g., ezel ur gevredigezh studierien g.

burschikos ag. : **1.** divergont, hardizh, her, balc'h, dichek, divezhet, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, digomplimant ; **2.** digempenn, distruj, disparbuilh, diskramailh, fichet fall, chelgenn dezhañ, diskempenn, foutouilhek, cheulk, dibalamour.

Burse b. (-,-n) : **1.** [relij.] boest ar gorporell b. ; **2.** [istor] bod studierien g., annez studierien g.

Bürste b. (-,-n) : broust g., barr-skuber g., barrskuber g., palouer g., brugenn b. ; *Kleiderbürste,* chupet g. ; *raue Bürste,* broust garv g.

bürsten V.k.e. (hat gebürstet) : **1.** broustañ, barrskubañ, palouerat, palouerañ ; *einen Mantel bürsten,* palouerat ur vantell ; *den Staub von einem Mantel bürsten,* diboultrennañ ur vantell gant ur broust ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Kopf bürsten,* koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), kribañ e benn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b.

Bürstenabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn graet gant ar broust b.

Bürstenbinder g. (-s,-) : **1.** palouerer g., brouster g. ; **2.** [dre skeud.] P. *er säuft wie ein Bürstenbinder,* n'eus sont ebet dezhañ, evañ a ra evel un toull-goz, kleuz eo betek begoù e dreid.

Bürstenbinderei b. (-,-en) : **1.** [stal] brousterezh b., palouererezh b. ; **2.** [micher] brousterezh g., palouererezh g.

Bürstenbrücke b. (-,-n) : [tredan.] pont skubilli g., dougskubilli g.

Bürstenhaarschnitt g. (-s,-e) : blev heureuchin str.

Bürstenhandel g. (-s,-) : brousterezh g., palouererezh g.

Bürstenmacher g. (-s,-) : palouerer g., brouster g.

Bürstenmassage b. (-,-n) : frotadenn gant ur broust b., broustrimiañ g.

Bürstenschnitt g. (-s,-e) : doare blev heureuchin g.

Bürzel g. (-s,-) : [korf.] P. belost g., diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g.

Bus[1] g. (-ses,-se) : karr-boutin g., bus g., kengarr g., satos® g. ; *der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren,* aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan ; *mit dem Bus fahren,* mont gant ar c'harr-boutin, mont gant ar satos®, kemer ar satos®, P. tapout ar c'harr-boutin, tapout ar satos® ; *den Bus verpassen,* mankout (c'hwitañ) ar c'harr-boutin, mankout (c'hwitañ) ar satos®, chom war-lec'h e garr-boutin, chom war-lerc'h e satos® ; *in den Bus steigen,* sevel er c'harr-boutin, sevel er satos®, pignat er c'harr-boutin ; *er stieg in den erstbesten Bus,* kentañ karr-boutin a gavas a savas ennañ, kentañ satos® a gavas a savas ennañ ; *Bus mit neunundfünfzig Sitzplätzen,* karr-boutin nav ha hanter-kant azezenn g.

Bus[2] g. (-ses,-se) : [stlenn.] bus g.

Busbahnhof g. (-es,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.

Busch g. (-es, Büsche) : **1.** bod g., bodenn b., bodennad b., brousgwez str., krennwez str., bochad g., bouchad g., keuneud str. ; *als Busch heranwachsen,* bodenniñ ; [laboused] *von einem Busch wegfliegen,* divodañ ; **2.** strouezheg b., strouezh b., brouskoad g., garzhaoueg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g., broust g. ; **3.** [dre skeud.] *auf den Busch klopfen,* furchal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., amprouiñ u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b. ; **4.** *hinter dem Busch halten,* na lavaret e oferenn war gan, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, lakaat e letern dindan e vantell, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bout kerc'h e-mesk e segal ; **5.** *sich in die Büsche schlagen,* troc'hañ kuit didrouz-kaer, kuitaat didrouz, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat ; **6.** *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch,* erruout dic'hortoz-kaer, erruout evel ur bleiz, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer ; **7.** *da ist irgendetwas im Busch,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, vi pe labous a zo gant ar yar.

Buschaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-koad g., orangoutan g.

buschartig ag. : bodek, bodennek, foutouilhek, bodellek, stank, strouezhek, brousgwezek, broustek, gwaskedek, e doare ar brousgwez, a-zoare gant brousgwez, a-seurt gant ar brousgwez.

Buschbohne b. (-,-n) : [louza.] krakfav str.

Büschel n. (-s,-) : **1.** tortell b., dornad g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b., gwiskad g., bodad g., bod g., torkad g., feskenn b., feskennad b., blokad g., torchad g., toufad g., toupenn b., toupennad b., bouch g., bouchad g., kizenn b., kizennad b. ; *Heubüschel,* tortell foenn b., dornad foenn g., dornadig foenn g., kuchenn foenn b., kuchennad foenn b., bodad foenn g., torkad foenn g., kizenn foenn b., kizennad foenn b. ; *Bananenbüschel,* blokad bananez g., bodad-bananez g. ; *sich zu einem Büschel bilden,* toupenniñ ; **2.** [dre heñvel.] *Haarbüschel,* kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., gwiskad blev g., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., klipenn vlev b. ; *widerborstiger Haarbüschel,* lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g. ; *Federbüschel,* bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., hup

g., hupenn bluñv b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., kabell g. ; *mit einem Büschel versehen,* hupañ, hupenniñ ; **3.** [tredan.] *elektrische Büschel,* efed lugernus b., kuchenn dredanel g.

büschelweise Adv. : a-zornadoù, a-grogadoù, a-guchennoù, a-dorkadoù, a vlokadoù, a guchennadoù.

Buschenschenke b. (-,-n) : [Bro-Aostria] ostaleri verrbad staliet gant ar gwiniegour da vare ar vendem b.

Buschfeuer n. (-s,-) : strouezheg an tan enni b., tan strouezheg g.

Buschholz g. (-es,-er) : brouskoad g., strouezheg b., bodeg b., bodenneg b.

buschig ag. : foutouilhek, bodennek, bodellek, stank, strouezhek, brousgwezek, broustek, gwaskedek, toupek ; *buschig machen,* strouezhañ ; *buschig machend,* strouezhus ; *buschig wachsen,* bodenniñ ; *buschige Augenbrauen,* abrantoù foutouilhek lies., abrantoù fuilh evel ur vodenn-spern lies. ; *langer, buschiger Schweif,* lost e panezenn g. ; *der buschige Schwanz des Eichhörnchens,* lost toupek ar gwiñver g.

Buschklepper g. (-s,-) : ribler g., brigant g., forbann g., c'hwiblaer g.

Buschmann g. (-s,-männer) **/ Buschneger** g. (-s,-) : Bushman g.

Buschmesser n. (-s,-) : kontell-strop b., falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., strep g., strop g.

Buschrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzegan Rusia g., rouzegan Blyth g.

Buschrose b. (-,-n) : [louza.] diskrab g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Buschwald g. (-s,-wälder) : koadig g., garzhaoueg b., strouezheg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g., broust g.

Buschwerk n. (-s,-e) : strouezheg b., strouezh b., brouskoad g., bodeg b., bodenneg b., bodennad b. ; *ausgedörrtes Buschwerk,* krin g.

Buschwildnis b. (-) : strouezheg b.

Buschwindröschen [louza.] diskrab g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Busen g. (-s,-) : **1.** [korf.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g./b., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g., god g., krubuilh b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g. ; *ein voller Busen*, divronn kuilh lies., divronn fonnus lies., ur pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen,* bronnegez b., maouez araoget mat b., maouez gant divronn kuilh b., maouez gant ur pikol jave b. ; *die Mutter drückte das Kind an ihren Busen,* stardañ a reas ar vamm ar bugel war poull (ouzh poull) he c'halon, ar vamm a stardas ar bugel ouzh hec'h askre, ar vamm a stardas ar bugel ouzh he bruched ; **2.** [dilhad.] brennid g./b., kerc'henn g., askre b., krubuilh b. ; *ein Taschentuch in seinen Busen stecken,* lakaat ur mouchouer en e askre, lakaat ur frilien en e grubuilh ; **3.** [dre skeud.] *jemandem seinen Busen öffnen,* digeriñ (dizoleiñ, diskuliañ, diskargañ) e galon d'u.b. ; *eine Schlange am Busen nähren,* bezañ lakaet an diaoul e penn izelañ an ti ; *damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren,* se a vefe en ho touez ur wrizienn o frouezhiñ poezon ha huelenn.

Busenfreund g. (-s,-e) : mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g.

Busennadel b. (-,-n) : brochenn b. [*liester* brochoù].

Busenschleier g. (-s,-) : gwimpl g., kemz b.

Busentuch g. (-es,-tücher) : kemz b., mouchouer-gouzoug g., chemizetenn b.

Busfahrer g. (-s,-) : bleiner kirri-boutin g., kaser kirri-boutin g.

Bushaltestelle b. (-,-n) : arsav bus g. ; *überdachte Bushaltestelle,* gwasked-bus g., kledour g., kledourenn b.

Bushof g. (-es,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.

busig ag. : araoget mat, gant divronn kuilh, gant ur pikol jave, bronnek ; *busige Schönheit,* koantenn araoget mat b., bronnegez koant b.

Buslinie b. (-,-n) : linenn-vus b., linenn karr-boutin b.

Bussard g. (-s,-e) : [loen.] baou b., sparfell al lannoù g., sparfell gwenn g.

Bußbank b. (-,-bänke) **/ Bußbänkchen** n. (-s,-) : skabellig b., skabell an dorfedourien b.

Buße b. (-,-n) : **1.** [relij.] pinijenn b., pened g., kastiz g., emgastiz g., damant g., digoll g., gwanadur g. ; *jemandem eine Buße auferlegen,* reiñ ur binijenn d'u.b. ; *Buße tun,* ober pinijenn, ober e binijenn, pinijañ, penediñ, mont da glask an absolvenn eus e bec'hedoù ; *körperliche Buße,* poan gorf b., pinijenn gorf b., kastiz a gorf g., garventez korf b. / garventez vras / pinijenn galet b. (Gregor) ; *ein Leben der Buße führen, ein Leben in Buße führen,* bevañ er binijenn ; **2.** kastiz g., digoll g. ; *Geldbuße,* gopr-dic'haou g., tell-gastiz b. ; *als Buße für den Mord,* e damant an torfed.

Bussel n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.

busseln V.k.e. / V.gw. (hat gebusselt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.

büßen V.k.e./ V.gw. (hat gebüßt) : ober pinijenn, ober e binijenn, pinijañ, dedalvezout e gastiz, peurbaeañ ; *für etwas büßen,* gouzañv evit ur fazi bennak, dic'haouiñ evit udb, damantiñ d'udb ; *das musst du mir büßen !* m'en talvezo dit ! me a dalvezo se dit ! m'en tapo dit bepred ! an distro am bo ! da lêr a baeo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker da'z lêr ! koustañ a ray ker dit ! ober a rin un hevelep tra dit ! an distro am bo, nebaon ! e baeañ a rin dit ! n'ez aio ket an dra-se ganit en douar ! kas a rin ar fresk da'z ti ! kemm-ouzh-kemm e paki ganin ! / reiñ a rin dit trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub) ! (Gregor) ; *etwas mit Geld büßen,* paeañ un dell-gastiz evit udb ; *er musste seinen Leichtsinn mit dem Leben büßen,* e skañvelezh he doa koustet e vuhez dezhañ, paeet en doa e skañvelezh a briz buhez ; *in Anbetracht der Sachlage werden Sie diesen Fehler schwer büßen müssen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg.

Büßen n. (-s) : dic'haouadur g.

Büßende(r) ag.k. g./b. : [relij.] penedour g., penedourez b., embleustrer g., embleustrerez b., emgastizer g., emgastizerez b.
Büßer g. (-s,-) : [relij.] penedour g., embleustrer g., emgastizer g.
Büßergewand n (-s,-gewänder) **/ Büßerhemd** n. (-s,-en) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).
Büßerin b. (-,-nen) : [relij.] penedourez b., embleustrerez b., emgastizerez b.
Büßerkleid n. (-s,-er) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).
Busserl n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.
busserln V.k.e./ V.gw. (hat gebusserlt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.
bußfertig ag. : [relij.] penedus, penedour, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz ; *ein bußfertiges Leben führen,* bevañ er binijenn.
Bußfertigkeit b. (-) : [relij.] keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b., pened g., azrek g., azrekted b. ; *zur Bußfertigkeit ermahnen,* prezeg ar binijenn.
Bußgang g. (-s,-gänge) : [relij.] *einen Bußgang antreten,* ober e binijenn.
Bußgebet n. (-s,-e) : [relij.] pedenn a binijenn b., akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.
Bußgeld n. (-s,-er) : tell-gastiz b., gopr-dic'haou g.
Bußgeldbescheid g. (-s,-e) : lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b.
Bußgeldkatalog g. (-s,-e) : roll feurbrizioù an telloù-kastiz g.
Bußgeldstelle b. (-,-n) : servij enkefiañ an telloù-kastiz g.
Bußgeldverfahren n. (-s,-) : argerzhadur evit enkefiañ an telloù-kastiz g.
Bußgewand n (-s,-gewänder) **/ Bußhemd** n. (-s,-en) : [relij.] porpant reun g., roched reun g/b, sae reun b. (Gregor).
Bussi n. (-s,-s) : af g., afig g., añ g., añig kaezh g., bouchig g., evnig bihan g., mañ g.
Bußkanoniker g. (-s,-) : [relij.] pinijennour g.
Bussole b. (-,-n) : nadoz-vor b., kompaz g.
Bußprediger g. (-s,-) : [relij.] prezegenner yun ha vijil g., prezeger ar binijenn g.
Bußpredigt b. (-,-en) : [relij.] prezegenn yun ha vijl b.
Busspur b. (–,-en) : forzh ar busoù b., roudenn ar busoù b.
Bußübung b. (-,-en) : [relij.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g. ; *Bußübungen,* emgastiz g.
Buß- und Bettag g. (-s,-e) : [relij., protestanted] deiz yun, vijil ha pedennoù g.
Büste b. (-,-n) : **1.** hantergorf g., korf-bras g. ; **2.** [delwenn] hanterskeudenn b., hanterzelwenn b. ; **3.** [dre astenn.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g., peultrin g., jave g., kerc'henn g., stomog g.
Büstenhalter g. (-s,-) : brennidenn b., dalc'h-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh lies., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g.
Büstenständer g. (-s,-) : jak g.
Busterminal g./n. (-s,-s) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.
Busverbindung b. (-,-en) : **1.** karr-boutin kenere g. ; **2.** kehent dre garr-boutin g.
Butan n. (-s) : [kimiezh] butan g.
Butangas n. (-es,-e) : gaz butan g.
Buten n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.
Butenland n. (-s,-länder) : [rannyezh., norzh Bro-Alamagn] tachenn-douar etre an dour-mor hag ar chaoser b.
Butike b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Budike**.
Butler g. (-s,-) : **1.** boutailher g. ; **2.** mestr-ostaleri g.
Butskopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].
Butt g. (-s,-e) : [loen.] **1.** pleuronekt g. ; **2.** lizenn b. [*liester* lized], plais str., fletan g., limandenn b. [*liester* limanded], fankenn b., jelinenn b. [*liester* jelined] ; **2.** *Steinbutt,* tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b., rouzenn b.
Bütt[1] b. (-,-en) [rannyezh.] leurenn savet da-geñver Meurlarjez b.
Bütt[2] b. (-,-en) **/ Bütte** b. (-,-n) : [rannyezh.] barazh b., beol b., penton g., bailh g., bouteg g., restenn b., kibell b., pelestr g.; *eine Bütte voll Wasser,* ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *in eine Bütte gießen,* kibellañ.
Buttel b. (-,-n) : P. boutailh b., biou g., bilhenn b.
Büttel g. (-s,-) : **1.** kraklakez g., lakepod g., archer g., mevel ar bourev g. ; **2.** [kozh] urcher g., [dre fent] distager saout g.
Bütten n. (-s,-) : **/ Büttenpapier** n. (-s) : paper oberiet gant an dorn g., paper diwar ar veol g.
Büttenrand g. (-s,-ränder) : bord pilpouzek ur follenn baper oberiet gant an dorn g.
Büttenrede b. (-,-n) : [rannyezh.] prezegenn Veurlarjez b.
Büttenträger g. (-s,-) : bouteger g.
Butter b. (-) : **1.** amanenn g., amann g. ; *frische Butter,* amanenn fresk g. ; *ranzige Butter,* amanenn tenn g. / amanenn kreñv (Gregor) g., amanenn kozh (blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, c'hwezh an arnev gantañ, blaz ar bountet warnañ) g. ; *braune Butter,* amanenn rouzet g. (Gregor) ; *gesalzene Butter,* amanenn sall g. ; *leicht gesalzene Butter,* amanenn damsall g. ; *leicht streichbare Butter,* amanenn hag a led g. ; *Süßrahmbutter,* amanenn disall (dous, gwerc'h) g. ; *Tafelbutter,* amanenn taol g. ; *Butter zerlassen, Butter zum Schmelzen bringen,* teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat amanenn da deuziñ ; *Butter auf Brot streichen,* ledañ amanenn war un tamm bara, amanennañ un tamm bara ; *Brot mit Butter bestreichen, Butter aufs Brot schmieren*, amanennañ un tamm bara, lakaat (ledañ, astenn) amann war un tamm bara, lakaat amanenn war e vara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *Butter auf eine Crêpe schmieren,* lardañ ur grampouezhenn ; *Butter stoßen,* basañ dienn d'ober amanenn, ribotat dienn al laezh ; *wir werden wohl zweimal Butter stoßen müssen,* ret e vo deomp ober div veskadenn, ret e vo deomp ober div ribotadenn ; *die Butter kneten,* merat an amanenn ; *die Butter zum Ablassen der restlichen Molke kneten,* dilaezhañ an amanenn, diforc'hañ an amanenn diouzh an dourenn a zo en e vesk, maniañ an amanenn ; *die*

Kuhhaare von der Butter entfernen, divleviñ an amanenn ; *meine Mutter kratzte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen,* va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn, ul livad) amanenn war ar bara ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen,* lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, P. priellañ bara ; *eine dicke Schicht Butter aufs Brot schmieren*, larjezañ ur mell pezhiad amanenn war un tamm bara ; *ein Stückchen Butter,* ur pezhiadig amanenn g. ; *die Butter mit einem Sticheisen sondieren,* fleütiñ an amanenn ; *zu Butter werden,* amanennañ ; *die Butter zerfließt, die Butter zerläuft,* eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; *Paket Butter,* kouign amanenn g. ; *Butter verzieren,* rikamaniñ ur pezh amanenn ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h ; **2.** [tr-l] *er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen,* hennezh en deus nerzh ha difennoù, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; *alles ist in Butter,* lampr an traoù ! mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra reizh hag en urzh, treiñ a ra lenkr an traoù, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra an traoù evel war rodoù ganin.

Butterberg g. (-s,-e) : [dre skeud., armerzh] dreistad spontus a amanenn g., demorant spontus a amanenn g., menez amanenn g.

Butterblume b. (-,-n) : [louza.] **1.** pav-bran g., pav-yar g., bleuñv-an-amann str. ; **2.** c'hwervizon g.

Butterbrot 1. tamm bara amanenn g., tamm bara 'man g., bara amanenn g., bara 'man g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g. ; *belegtes Butterbrot,* bara-touseg g., bara-kig amanennet g. ; **2.** P. *etwas für ein Butterbrot kaufen,* kaout udb evit an hanter eus netra, kaout udb evit daouhanter netra, kaout udb evit ur bouton, kaout udb evit ur priz marc'had-mat vil (marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had) ; **3.** *Butterbrote werfen,* spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour, skejañ an dour ; **4.** *jemandem etwas aufs Butterbrot schmieren,* tamall udb d'u.b., rebech udb d'u.b.

Butterbrotpapier n. (-s) : paper sulfurekaet g.

Buttercreme b. (-) : dienn amanenn g.

Butterdose b. (-,-n) : klozenn amanenn b., pezel-gloz b., tailhouer g., amanenner g. [*liester* amanennerioù].

Buttereinsammler g. (-s,-) : dastumer amanenn g.

Butterfahrt b. (-,-en) : beaj war an amboaz prenañ produioù didaos b.

Butterfass n. (-s,-fässer) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang im Butterfass produzierte Buttermenge,* meskadenn b., ribotadenn b. ; *Deckel eines Stoßbutterfasses,* riboulenn b. ; *ein volles Butterfass,* ur ribodad g.

Butterfassdeckel g. (-s,-) : bouilhouer g.

Butterfly g. (-s) **/ Butterflystil** g. (-s) : [sport] neuiadenn-valafenn b., angellat balafenn g.

Butterform b. (-,-en) : merker amanenn b. [*liester* merkeroù amanenn].

buttergelb ag. : melen evel an amanenn fresk, a-liv gant an amanenn fresk, el liv d'an amanenn fresk.

Buttergeschäft n. (-s,-e) : stal-dienn b., koavenerezh b., diennerezh b.

Butterhändler g. (-s,-) : amanenner g. [*liester* amanennerien].

Butterhersteller g. (-s,-) : amanenner g. [*liester* amanennerien].

butterig ag. : **1.** doare an amanenn gantañ, butirek, butirus ; **2.** [dre skeud.] gwak, blot, [dre fent] kalet evel amanenn en heol.

Butterklumpen g. (-s,-) : polotenn amanenn b., pilerad amanenn g., pezhienn amanenn b., pezh amanenn g., klochenn amanenn b. [*liester* klochad amanenn], pejenn b.

Butterkuchen g. (-s,-) : kouign-amann b.

Buttermaschine b. (-,-n) : ribod g.

Buttermilch b. (-) : laezh-amanenn g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g.

buttern V.k.e.ha V.gw. (hat gebuttert) : ribotat.

V.k.e. (hat gebuttert) : **1.** amanennañ, ledañ amanenn war ; **2.** [dre skeud.] *Geld in etwas (t-rt) buttern,* postañ un tamm mat a arc'hant en un afer bennak.

Buttern n. (-s) : **1.** riboterezh g. ; **2.** amanennañ g.

Butterpilz g. (-es,-e) **/ Butterröhrling** g. (-s,-e) : [louza.] bonedog melen g.

Butterrübe b. (-,-n) : [louza.] rabez str., rabezenn b.

Buttersäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn vutirek b.

Butterschleuder b. (-,-n) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang in der Butterschleuder produzierte Buttermenge,* meskadenn b., ribotadenn b.

Butterschmalz n. (-es) : amanenn teuz g., amanenn adkaledet g.

Butterschnitte b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g.

Buttersoße b. (-,-n) : lipig g., soubinell b. ; *die Buttersoße ist erstarrt,* koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig, kaledet eo ar lipig.

Butterstempel g. (-s,-) : bazh-ribod b.

Buttersticheisen n. (-s,-) : fleüt b.

Butterstößer g. (-s,-) : bazh-ribod b.

Butterstulle b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g.

Buttervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] balafenn-gaol b., yarig-kaol b.

butterweich ag. : **1.** kalet evel amanenn en heol, blottre ; **2.** [dre skeud.] dinerzh, gwevn, dilañs.
Buttfisch g. (-es,-e) : [loen.] tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b., rouzenn b.
Büttner g. (-s,-) : [tekn.] toneller g., barazher g.
Button g. (-s,-s) : badj g., lunigell b., arouez b., ardamez b./m.
buttrig ag. : *sellit ouzh* **butterig.**
Butylen n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.
Butzemann g. (-s,-männer) : paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., barbaou g., skoul g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., ar Waoñ du g.
Butzen g. (-s,-) : **1.** [lagad] pikouz str. ; **2.** [fri] mec'hi g., mic'hi g., klitenn b. ; **3.** [frouezh] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon b. ; **4.** [gouloù] lutig g., gouloù-lutig g. ; **5.** [mezeg.] lin neudennek e-kreiz un hesked g., lagad ar gor g.
Butzenscheibe b. (-,-n) : gwerenn e stumm revrioù boutailhoù b.
Butzkopf g.(-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].
Bux g. : *sellit ouzh* **Buchsbaum.**
Buxtehude n. : Buxtehude b. ; *nach Buxtehude fahren, wo Fuchs und Hase sich gute Nacht sagen,* mont da foar an diaoul.
b.w. [*berradur evit* **bitte wenden**] troit ar bajenn, mar plij.
B-Waffe b. (-,-n) : arm biologel g., arm bevedel g.
BWL [*berradur evit* **Betriebswirtschaftslehre**] skiantoù an armerzh lies.
Bypass g. (-es,-pässe) : *koronarer Bypass,* distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.
Bypassoperation b. (-,-en) : distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.
Byssusfaden g. (-s,-fäden) : [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g. ; *die Byssusfäden der Miesmuscheln ausreißen,* distagellañ meskl.
Byte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] okted g., eizhad g., eizhbit g.
Byzantiner g. (-s,-) : Bizantad g.
byzantinisch ag. : bizantat, eus Bizañs, … Bizañs, eus Bizantion, ... Bizantion ; *byzantinisches Reich,* Impalaeriezh Bizañs b., Impalaeriezh Bizantion b., Impalaeriezh roman ar Reter b. ; *die heilige Messe nach byzantinischem Ritus,* an oferenn c'hresian b., an oferenn vizantat b.
Byzantinismus g. (-) : bizantouriezh b. ; **a)** nagennerezh g., pismigerezh g., arguzerezh g. ; **b)** tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies., chiboudoù lies.
Byzantinist g. (-en,-en) : bizantinour g.
Byzantinistik b. (-) : bizantinouriezh b.
Byzanz n. : **1.** Bizañs b., Bizantion b. ; **2.** [dre astenn.] Impalaeriezh roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.
bzw. Adv. : [*berradur evit* **beziehungsweise**] pe, pe ... kentoc'h, pe... diouzh ma vezo.

C

E vezhiadenn : n'eus eus ar "C" en alamaneg nemet dirak "K" pe "H" (ck, ch) pe e gerioù a orin estren. Er gerioù estren latin ha gresian e vez distaget ar "C" evel ur "K" dirak a,o,u hag ä,ö,ü hag evel "Z" [ts] dirak e,i,y ha skrivet peurliesañ "z" e lec'h "c". Da skouer "Cigarette" gwechall ha "Zigarette" hiziv. Evit ar gerioù distaget ha skrivet "z" klaskit mar plij el lizherenn "z". "ch" a c'hall bezañ skrivet "sch" ivez evit gerioù a orin estren 'zo : "Chauffeur" pe "Schofför".

C,c n (-,-) : **1.** C, c, g. ; *großes C,* pennlizherenn C b., C bras g. ; *kleines c,* c munut g., c skrivet bihan g. ; **2.** [sonerezh] *C n.,* do g., ut g. ; *C-Schlüssel,* alc'hwez an ut g. ; **3.** [kenw., istor] *C* (sifr roman) = kant ; **4.** [fizik] *C,* Celsius ; **5.** [kimiezh] *C (Carboneum) Kohlenstoff,* karbon g.

ca. Adv. : (circa, zirka) war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, tro, ur … bennak, … bennak, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser.

Cab n. (-s,-s) : gwetur skañv tennet gant ur marc'h b., kabrioled tennet gant ur marc'h g.

Caban g. (-s,-s) : mantell gougoulek b., kaban g.

Cabriolet n. (-s,-s) : gwetur skañv b., kabrioled g.

Cache g. (-,-s) **/ Cachespeicher** g. (-s,-) : [stlenn.] memor grubuilh b., krubuilh b., memor darbar b.

Cäcilie b. : Aziliz b.

CAD [berradur evit computer-aided design] : danzen ameilet dre urzhiataer g., ergrafañ ameilet dre urzhiataer g.

Caddie g. (-s,-s) : **1.** mous an dachenn c'holf g. ; **2.** karrig golf g. ; **3.** *Caddie®,* karrigell b., karrig g.

Cadmium n. (-s) : kadmiom g.

Cadmiumstab g. (-s,-stäbe) : barrenn gadmiom b.

Café n. (-s,-s) : ti-kafe g., kafedi g., saloñs-te g., tavarn b., ostaleri b.

Cafeteria b. (-,-s/Cafeterien) : kafedi g.

Caféterrasse b. (-,-n) : leurenn ur c'hafedi b., terasenn b.

Cairn g. (-s,-s) : karn g., krugell vein b., krugell-vez b.

Cajetan g. (-s) : Gaetan g.

cal [berradur evit **Grammkalorie**] : cal b., kalorienn b., kalori g.

Calcium n.(-s) : kalkiom g.

Cälibat n.(-s) : dizimez g., dizemezded b., stad an hini dizimez b.

Californium n.(-s) : [kimiezh] kaliforniom g.

Callboy g. (-s,-s) : call-boy g.

Callgirl n. (-s,-s) : call-girl b.

Calvinist g. (-en,-en) : kalvinour g., hugunod g.

Camcorder g. (-s,-) : kamenroller g., kameskop g.

Camembert® g. (-s,-s) : camembert® g.

Camaïeu-Malerei b. (-,-en) : [arz] kamahu g.

Camion g. (-s,-s) : : [Bro-Suis] karr-samm g.

Camp n. (-s,-s) : kamp g.

campen V.gw. (hat gecampt) : kampiñ, teltañ.

Camper g. (-s,-) : kamper g.

Camperin b. (-,-nen) : kamperez b.

campieren V.gw. (hat campiert) : kampiñ.

Camping n. (-s) : kamperezh g., kampiñ g. ; *auf Camping gehen,* mont da gampañ (da gampiñ).

Campingartikel g. (-s,-) : traezenn gampiñ b. [liester : traezoù kampiñ, reizhoù kampiñ].

Campingbus g. (-ses,-se) : karr-kampiñ g.

Campingführer g. (-s,-) : sturlevr an tachennoù-kampiñ g., sturlevr kampiñ g.

Campingplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-gampiñ b., teltva g. ; *der städtische Campingplatz,* an dachenn-gampiñ kêr b.

Campingzubehör n. (-s) : reizhoù kampiñ lies., dafar kampiñ g.

Campus g. (-,-) : kampus g.

Canaille b.(-,-n) : kailh g., kailhon g., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., standilhon g., renavi g., ampouailh g.

Canasta n. (-s) : [kartoù] kanasta b., canasta b.

Cancan g.(-s,-s) : french cancan g., freñchkañkañ g.

cand [*berradur evit* **Candidatus**] : emstriver g., arnodennad g.

Cannabis g. (-) : [louza.] kannabis g., kanab india str.

Cannelloni lies. : [kegin.] kannelloni str., cannelloni str.

Cañon g. (-s,-s) : kanienn b.

Canonicat n. (-s,-e) : [relij.] chaloniezh b.

Canossa n. (-s,-s) : [dre skeud.] *nach Canossa gehen,* en em izelaat, anzav e wall, pladañ, plegañ, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, diskenn e vanniel, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, sujañ, kouezhañ e blu war e votoù.

Cape n. (-s,-s) : kap g., kapot g., kabell g.

Caprice b. (-,-n) : froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b.,

aradenn b. ; *jemandem alle Capricen durchgehen lassen,* ober e did (e zivizoù) ouzh u.b, ober holl lavarioù (holl bennadoù) u.b, ober e holl lavarioù d'u.b., ober holl senturioù u.b., ober e holl froudennoù d'u.b, plegañ da did u.b., na grediñ nac'h an dister dra ouzh u.b., ober kamambre d'ur bugel ; *diese Caprice wird ihm schon vergehen,* ne bado ket pell e loariad.
Caquelon n. (-s,-s) : [Bro-Suis] kaoter vras b.
Car g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin g., bus g.
Caravan g. (-s,-s) : **1.** brek g. ; **2.** karavanenn b.
Carboneum n. (-s) : karbon g.
Cardan-Gelenk n. (-s,-e) **/ Kardan-Gelenk** n. (-s,-e) : [tekn.] koubl kardan g.
Cardiff n. (-s) : Kerdiz b.
Carepaket n. (-s,-e) : pakad pourvezioù g.
Carhaix n. : Karaez b. ; *Trachtenhaube aus der Gegend um Carhaix,* penn-golvazh g.
Caritas b. (-) : [relij.] karantez evit an hentez b., karitez b.
Carport g. (-s,-s) : parklec'h toet g., apoueilh g., baled g., doublet g.
Carrageenalge b. (-,-n) **/ Carragheenalge** b. (-,-n) **/ Carrageenmoos** n. (-es,-e) **/ Carragheenmoos** n. (-es,-e) : [louza.] pioka g., bezhin-gad str.
Cartesianer g. (-s,-) : [preder.] kartezian g., karteziad g.
cartesianisch ag. : kartezian, karteziat, [mat.] kartezel ; *Kreis des cartesianischen Beweises,* kelc'h poell kartezian g.
Cartesianismus g. (-) : kartezianegezh b.
Cartesius g. (-) : Descartes g.
Cartoon g./n. (-/-s,-s) : bannenn-dreset b. [*liester* bannoù-treset], bandenn-dreset b., tresadenn fentus b.
Casanova g. (-s,-s) : Don Juan g., kog ar merc'hed g., godiser merc'hed g., maout g.
Cäsar[1] g. (-s) : [istor] Kezar g., Kaezar g.
Cäsar[2] (Cäsaren, Cäsaren) g. : [priz ha lezanv] Kezar g., Kaezar g.
Cäsarentum n. (-s) : kezarelezh b., kaezarelezh b., kezarouriezh b., kaezarouriezh b.
Cäsarenwahnsinn g. (-s) : meurvreadezh b., terzhienn an impalaeriezh b., gourmania g., trolle g., terzhienn ar vrazentez b., follezh ar vrazentez b., egar sevel g., brazentez b., brasoni b., koeñv g., avelaj g., brashuñvreerezh g., mania ar brasterioù g.
cäsarisch ag. : **1.** [istor] kezarian, kaezarian ; **2.** [dre astenn.] diktatour.
Cäsarismus g. (-) : kezarelezh b., kaezarelezh b., kezarouriezh b., kaezarouriezh b.
cash Adv. : war an tomm hag hep termen (Gregor), war al lec'h, war an tach, gant arc'hant a-benn, dre ma'z eer, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant kontet, war ar peul, rik war an taol.
Cashewnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-kajou str.
Cashflow g. (-s,-s) : cash-flow g., marz kriz emarc'hantañ g., marz gros emgellidañ g.
Cäsium n. (-s) : [kimiezh] keziom g.
Cäsur b. (-,-en) : troc'h-gwerzenn g., dambouez g.
Cäsurreim g. (-s,-e) : klotenn diabarzh b., enklotenn b.
Casus 1. degouezh g., darvoud g., tro b. ; **2.** [polit.] *Casus belli,* casus belli g., abeg a-walc'h d'ober brezel g. ; **3.** [yezh.] troad b.
Catch-as-catch-can n. (-) : katch g.
catchen V.gw. (hat gecatcht) : katchiñ.
Catcher g. (-s,-) : katcher g.
Cateringservice g. (-,-s) : servij kas predoù da di an dud g.
Catilina g. : Katilina g. ; *die Reden gegen Catilina,* prezegennoù Kikero a-enep Katilina lies.
Causa b. (-, Causae) : [gwir] afer b., kaoz b., kaz g.
Cayennepfeffer g. (-s) : pebr Gwiana g., pebr Cayenne g.
CB-Funk g. (-s) : CB b., cibi b.
cbm [*berradur evit* **Kubikmeter**] : metr-diñs g., cbm.
ccm [*berradur evit* **Kubikzentimeter**] : kentimetr-diñs g., ccm.
CD b. (-,-s) : sede g., CD g., P. pladenn-arc'hant b., pladenn stumm b.
CD-Brenner g. (-s,-) : engraver pladennoù-arc'hant g., engraver pladennoù stumm g., engraver CDoù g., engraver sedeoù g.
CD-Player g. (-s,-) : lenner CDoù g., lenner pladennoù stumm g., lenner pladennoù-arc'hant g.
CD-Rohling g. (-s,-e) : sede gwerc'h g., CD gwerc'h g., pladenn-arc'hant gwerc'h b., pladenn stumm gwerc'h b.
CD-ROM b. (-,-s) : CD-ROM g., pladenn-arc'hant gant memor lenn hepken b., pladenn stumm gant memor lenn hepken b.
CD-ROM-Brenner g. (-s,-) : engraver CD-ROM g.
CD-ROM-Laufwerk n. (-s,-e) : lenner CD-ROM g.
CD-Spieler g. (-s,-) : lenner CDoù g., lenner pladennoù stumm g., lenner pladennoù-arc'hant g.
CDU b. (-) : [polit.] CDU b., Unvaniezh Demokratel Kristen b.
C-Dur n. (-) : do major g., do muiañ g.
CD-Video n. (-s,-s) : videopladenn b., videokantenn b.
CD-Videogerät n. (-s,-) : lenner videopladennoù g., lenner videokantennoù g.
CD-Wechsler g. (-s,-e) : eskemmer CDoù g.
Cedille b. (-,-n) : [yezh.] lostig g.
celebrieren V.k.e. (hat celebriert) : lidañ.
Cella b. (-, Cellae) : sal sakr e kreiz un azeuldi b., kell sakr b.
Cellist g. (-en,-en) : [sonerezh] gourrebedour g., gourbiolinour g.
Cello n. (-s,-s/Celli) : [sonerezh] gourrebed g., gourbiolin b., gaolviolin b.
Cellophan® n. (-s) **/ Cellophane**® b. (-) : kelofan® g. ; *in Cellophan*® *verpackt,* dindan gelofan®.
Cellophanhülle n. (-s) : follenn gelofan® b.
cellophanieren V.k.e. (hat cellophaniert) : lakaat dindan gelofan®.
Cellophantüte n. (-s) : sac'hadig kelofan® g.
Celluloïd n. (-s) : kelluloid g.
Celsiusgrad g. (-s,-e) : derez Celsius g.
Celsiusskala b. (-) : skeul Celsius b.
Cembalo n. (-s,-s/Cembali) : [sonerezh] spinetez b., krav-kerdin g., klavisim g.
Cement g. (-s,-e) : simant g.
Cent g. (-/-s,-/-s) : **1.** [dollar] sent g. ; **2.** [euro] santim g., kentim g.
Centime g. (-s,-s) : [lur] santim g., kentim g.
Center[1] n. (-s,-) : gourmarc'had g., kreizenn-genwerzh b., gwerzhlec'h g.

Center[2] g. (-s,-) : [basket-ball] c'hoarier kreiz g.
Centrosom n. (-s) : kentrosom g.
Centurio g. (-s, Centurionen) : [istor, lu] kantener g.
Cer n. (-s) : [kimiezh] seriom g.
cerebral ag. : empennel, ... an empenn, ... empenn.
ceremonial ag. : meurlidel, lidel.
Ces / ces n. (-) : do bouc'h g.
Ceylon n. (-s) : Selan b.
Ceylon-Zimt g. (-s) : [louza., kegin.] gwez-sinamona g.
Ceylon-Zimtbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-sinamona str.
Cha-Cha-Cha g. (-/-s,-s) : cha-cha-cha g.
Chagrinleder n. (-s) : [lêr] chagrin g.
Chaise b. (-,-n) : **1.** [istor] kador-bost b., rederig g. ; **2.** oto tos-tos b., karr tos-tos g. ; **3.** strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b.
Chaldäa n. (-s) : **1.** Kaldea b., Mezopotamia ar Su b. ; **2.** [dre astenn.] Bro-Babilon b., Babilonia b.
Chaldäer g. (-s,-) : **1.** Kaldead g. ; **2.** [dre astenn.] Babilonad g.
chaldäisch ag. : **1.** kaldeat, eus Kaldea ; **2.** [yezh.] kaldeek.
Chalet n. (-s,-s) : [Bro-Suis] ti-prenn g., ti-menez g.
Chalzedon g. (-s,-e) / **Chalkedon** g. (-s,-e) : [maenouriezh] maen Kalkedonia g.
Chamäleon n. (-s,-s) : **1.** [loen.] hudc'hlazard g., kameleon g. ; **2.** [dre skeud.] spered cheñch-dicheñch a zen g.
chamois ag. digemm : [tekn.] melen-rous, gell-rous.
Chamotte b. (-,-n) : [tekn.] pri-tan g.
Champagne b. (-) : *die Champagne,* Champagn b., Bro-Champagn b.
Champagner g. (-s,-) : gwin-champagn g., champagn g. ; *Champagner auf Eis,* gwin-champagn yen-skorn g. ; *ein Glas Champagner,* ur flutennad champagn b.
Champagnerkorken g. (-s,-) : stouv spoue evit ar champagn g., stouv lech evit ar champagn g., spoueenn evit ar champagn b., spoue evit ar champagn g. ; *den Champagnerkorken mit einer Agraffe versehen,* neudenniñ stouv ur voutailh champagn gant orjal.
Champagnerstein g. (-s,-e) : maen-Champagn g., limnokouarzit g.
Champignon g. (-s,-s) : [kabell-touseg] rozig g.
Champion g. (-s,-s) : [sport] kampion g., kampionez b.
Chance b. (-,-n) : chañs b., tro vat b., c'hoarvezuster g., bennozh g./b., bilh g., eur b., eurvad b., eürusted b. ; *er hat die besten Chancen auf den Sieg,* kazi sur eo e yelo an trec'h gantañ, kazimant sur eo e yelo an trec'h gantañ ; *er hat kaum Chancen, davon zu kommen,* diaes e vo dezhañ en em dennañ ; *nimm diese einmalige Chance wahr !* ar voul a zo ganit, ruilh anezhi keit ha ma c'helli ! ; *ich hatte die Chance, dort zur Welt zu kommen,* bet em eus an eur da vezañ bet ganet eno ; *seine Chance sehen,* musat un daol vat.
Chancengleichheit b. (-) : kevatalder ar chañsoù g.
chancenlos ag. : dichañsus, dichañs.
changieren V.gw. (hat changiert) : [gwiad.] skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, lufrennaouiñ.
V.k.e. (hat changiert) : cheñch, kemmañ, treiñ ; *ein Pferd changieren,* cheñch marc'h, eskemm marc'h, treiñ marc'h.
Channel g. (-s,-s) : [stlenn.] kanol b.
Chanson n. (-s,-s) : kanenn b., kanadenn b., kanaouenn b., son b., sonenn b., kan g., chañson b.
Chansonette b. (-,-n) / **Chansonnette** b. (-,-n) : **1.** kanerez diseurtajoù b. ; **2.** kanaouennig b., rimadell b.
Chansonsänger g. (-s,-) : kaner g.
Chaos n. (-) : **1.** reustl g., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., rouestladell b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., gweadeg b., luziadur g., diluzioù lies., kendoueziegezh b. dizurzh g., direizhamant g., reuz g., freuz g., keusteurenn b., stlabez g. ; *im Land herrscht Chaos,* reuz a zo er vro ; *was für ein Chaos !* bravat stad ! pebezh stlabez ! nag un dizurzh ! nag ur bourrier ! pebezh keusteurenn ! e Kerdrabas emaomp amañ ! e Kerflav emaomp amañ ! ; *ein furchtbares Chaos anrichten,* plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, hadañ freuz ha reuz, degas reuz, lakaat reuz ; **2.** [preder.] *das Chaos,* an Islonk g., an Islonk orin g. ; **3.** [Bibl] *das Chaos,* ar C'henluz-meur g.
Chaot g. (-en,-en) : kabaduilher g., kabaler g., toull-freuz g., freuzer g., paotr an drailh g., paotr ar beilh g., planter reuz g., hader drailh g., ficher freuz g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., dispac'her g., rouestler g., distrañser g., mesker g., fourgaser g., trubuilhenn b. ; *das ist ein echter Chaot,* hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ.
Chaotin b. (-,-nen) : kabaduilherez b., freuzerez b., toull-freuz a blac'h g., planterez reuz b., ficherez freuz b., c'hwezherez tan b., dispac'herez b., rouestlerez b., distrañserez b., meskerez b., fourgaserez b.
chaotisch ag. : reustlek, dizurzh, digempenn, dibalamour, rouestlet, rouestlek, diren, diveli ; *chaotische Zustände herrschen im Land,* reuz a zo er vro ; *ein chaotisches Leben,* ur vuhez diblaen b., ur vuhez skosellek b.
Charakter g. (-s,-e) : **1.** temz-spered g., stumm-spered g., doare g., karakter g., tu g., tro-spered b., imor b., doareenn b., arouezenn b., aoz b., hevelepted b., azonadur g. ; *Nationalcharakter,* broadegezh b., azonadur broadel g. ; *der bretonische Nationalcharakter,* personelezh Vreizh b., ar vreizhadelezh b. ; *guter Charakter,* den aes ober gantañ g. ; *er hatte einen sehr guten Charakter,* un imor den eus ar gwellañ e oa, un imor den eus ar re wellañ e oa ; *Mann von Charakter,* den a benn g. ; *vom Charakter her war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt,* hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout ; **2.** natur b., doare g., perzh g. ; *die Besprechung trug vertraulichen Charakter,* ar c'hendiviz a zlee chom kuzh.
Charakteranalyse b. (-) : elfennadur an temz-spered g., elfennadur neuzidel g.
Charakteranlage b. (-,-n) : temz-spered g., tro-spered b.
Charakterbeschaffenheit b. (-,-en) : tro-spered b., stumm-spered g., temz-spered g., hevelepted b.
Charakterbild n. (-s,-er) : **1.** alead neuzid g., alead bred g., alead personelezh g., deskrivadell an temz-spered b. ; **2.** elfennadur an temz-spered g., elfennadur neuzidel g. ; **3.** [dre astenn.] temz-spered g., tro-spered b.

Charakterdarsteller g. (-s,-) : c'hoarier gant rol ur bersonelezh kreñv g.
Charaktereigenschaft b. (-,-en) : pleg g., tech g., merk spis un temz-spered g., perzh un dro-spered g., doare un temz-spered g., hevelepted b.
Charakterfehler g. (-s) : diouer a nerzh-spered g., mank g., si g., gwallsi g., namm g., gwallnamm g., defot g., perzh-fall g.
charakterfest ag. : dibleg, postek, serzh, divrall, start, kadarn, a benn, parfet, start en e vennozhioù ; *charakterfest sein,* kaout sklosenn, kaout penn, kaout nerzh-spered, bezañ un den a benn, bezañ parfet, bezañ start en e vennozhioù.
Charakterfestigkeit b. (-) : nerzh-spered g., kadarnder g., kadarnded b.
charaktergestört ag. : karakterek, mineuzidek ; *charaktergestörtes Kind,* karaktereg g., mineuzideg g.
charakterisieren V.k.e. (hat charakterisiert) : **1.** doareañ, taolenniñ, skeudenniñ, deskrivañ, dezverkañ, azonañ, spisverkañ, pennaroueziañ, arouezennañ ; **2.** [mat.] naouiñ [dre].
Charakterisierung b. (-,-en) : **1.** doareadur g., taolennadur g., deskrivadur g. ; **2.** [mat.] naouiñ g.
Charakteristik b. (-,-en) : **1.** doareenn b., dezverk g., merk spis g., arouezenn b., arroueziadur g., azon g., perzh g. ; **2.** [mat.] naouusted b.
Charakteristikum n. (-s, Charateristika) : doareenn b., arouezenn b., dezverk g., merk spis g., spisverk g., merk anat g., arroueziadur g., azon g.
charakteristisch ag. : **1.** arouezius eus, arouezus eus, azonus eus, spisverkus, heverk, dezverkus da, rizhek eus, dioutañ e-unan, arouezennek, merkidik, [mat, fizik] naouus ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind charakteristisch für das Bretonische,* an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg ; *charakteristisch für eine Zeit,* arouezius (arouezus, rizhek, azonus) eus ur marevezh ; *die Kraft ist charakteristisch für den Stier,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (perzh arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; **2.** [kimiezh] soazel ; *charakteristische Gruppe,* strollad soazel g.
charakteristischerweise Adv. : en un doare arouezius (arouezus), en un doare dezverkus.
Charakterkomik b. (-) : komik a demz-spered g.
Charakterkopf g. (-s,-köpfe) : penn leun a vuhez ha plijus da welet g.
Charakterkunde b. (-) : temzsperedoniezh b., neuzidouriezh b., karakterologiezh b.
charakterlich ag. : temzsperedel, ... temz-spered, ... nerzh-spered ; *charakterliche Eigenschaften haben,* kaout penn, bezañ un den dioutañ e-unan, bezañ kreñv e bersonelezh, kaout sklosenn, kaout nerzh-spered, bezañ un den a benn.
charakterlos ag. : dizalc'h, diyoul, distart e youl, hep dalc'h ebet ennañ, berrboell, berr a skiant, hedro, bouljant, skañvbenn, dibenn, brell, bouk evel ur goarenn, frajil, tro-distro, flav, gwan.
Charakterlosigkeit b. (-,-en) : skañvelezh b., berrboellegezh b., berrboellded b., laoskentez b., diyoul g., divennerezh g., diyoulegezh b., lez-ober g., diouer a nerzh-spered g., frajilite b., gwander g.
Charaktermerkmal n. (-s,-e) : pleg g., tech g., merk spis un temz-spered g., perzh an dro-spered g., doare un temz-spered g., hevelepted b.
Charakterologie b. (-) : temzsperedoniezh b., karakterologiezh b., neuzidouriezh b.
charakterologisch ag. : karakterologiezhel, temzsperedoniezhel, … neuzid, neuzidourel.
Charakterrolle b. (-,-n) : roll ur bersonelezh kreñv g.
Charakterschilderung b. (-,-en) : taolennadur un temz-spered bennak g.
charakterschwach ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ.
Charakterschwäche b. (-) : laoskentez b., diyoul g., divennerezh g., diyoulegezh b., lez-ober g., diouer a nerzh-spered g., frajilite b., gwander g.
Charakterschwein n. (-s,-e) : P. kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g.
charakterstark ag. : penn dezhañ, temzet-mat, a benn, dibleg, postek, serzh, divrall, start, kadarn ; *charakterstark sein,* kaout youl en e benn, kaout sklosenn, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ temzet-mat.
Charakterstärke b. (-) : nerzh-spered g., kadarnder g., kadarnded b.
Charakterstudie b. (-,-n) : elfennerezh un temz-spered g.
Charaktertugend b. (-,-en) : [Aristoteles] vertuz buhezouriezhel g., vertuz vuhezouriezhel b.
charaktervoll ag. : penn dezhañ, a benn, postek, serzh, divrall, start, kadarn.
Charakterzug g. (-s,-züge) : pleg g., tech g., merk spis un temz-spered g., perzh an dro-spered g., doare un temz-spered g., hevelepted b.
Charge b. (-,-n) : **1.** karg b., kefridi b. ; **2.** [dre heñvel., c'hoariva] eilroll g. ; **3.** [lu] derez-karg g., rez g. ; **4.** [tekn.] *Charge des Hochofens,* bouetadur an uhelforn g.
chargieren V.k.e. (hat chargiert) : **1.** kargañ, boueta ; **2.** [dre heñvel.] reiñ kefridi da ; **3.** [skol-veur, kozh] *der Chargierte,* studier en ur garg bennak en ur c'horfuniad studierien g.
Charisma n. (-s, Charismen/Charismata) : arwarzh g., karism g.
Charismatiker g. (-s,-) : den leun a garism g., den leun a arwarzh g.
charismatisch ag. : karismatek, leun a garism, arwarzhek, leun a arwarzh.
Charité b. (-,-s) : [mezeg.] ospital g., klañvdi.
Chariten lies. **/ Charitinnen** lies. : [mojenn.] Grased lies.
Charivari n. (-s,-s) : jilivari g., cholori g., jabadao g., diframm g., tousmac'h g.
Charleston g. (-,-s) : Charleston g.
Charlotte b. (-) : **1.** Charlota b. ; **2.** [kegin.] charlotenn b.
charmant *(ivez : scharmant)* ag. : grasius, neuziet-kaer, sichant, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, amc'hraus.
Charme g. (-s) *(ivez : Scharm)* : neuz-vat b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b., hoalusted b., hoaluster g.,

hoalerezh g., hoaladur g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *der Charme dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften,* hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weled er vro-se eo he menezioù ; *voller Charme,* hoalus, boemus, estlammus, marzhus.
Charmeur g. (-s,-e/-s) : hoaler g., chalmer g., filenour g.
charmieren v.k.e. (hat charmiert) : boemañ, dodinañ, desev, diduellañ, hoalañ, fileniñ.
Charon g. : [mojenn.] Karon g.
Charta b. (-,-s) : karta b. ; [istor] *Charta 77,* Karta 77 b. ; *Atlantik-Charta,* Karta Atlantel b. ; *die Europäische Charta der Regional- oder Minderheitensprachen,* karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b.
Charter b. (-,-) / g. (-s,-s) : **1.** paper-tremen g., aotre-tremen g., frankiz b. ; **2.** testeni b., akt g., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g. ; **3.** koumanant g., kevrat feurmiñ b., kevrat treuzdougen b., lizher-treuzdougen g., lizher-feurm g., lizher g., respetad g.
Charterer g. (-s,-) : [merdead.] freder g., feurmer-listri g., feurmer kirri-nij g.
Charterflug g. (-s,-flüge) : [kirri-nij] nijadenn charter b., nij charter g.
Charterfluggesellschaft b. (-,-en) : [kirri-nij] kompagnunezh charterioù b.
Charterflugzeug n. (-s,-e) : charter g.
Chartergebühren lies. : [kenw., merdead.] fred (Gregor), feurm ur vag g.
Chartergesellschaft b. (-,-en) : [kirri-nij] kompagnunezh charterioù b.
Chartermaschine b. (-,-n) : charter g.
chartern V.k.e. (hat gechartert) : **1.** [merdead., nij.] kemer e fred, frediñ, feurmiñ ; *ein Schiff chartern,* kemer ul lestr e fred ; **2.** [nij.] charteriñ.
Chartres n. : Chartrez b.
Chartreuse® b. (-) **/ Chartreuselikör** g. (-s,-e) : chartouzenn b.
Charts lies. : hit-parade g.
Charybdis b. (-) : [mojenn.] *die Charybdis,* Karibdiz b.
Chassis n. (-,-) : [tekn., karbedoù] kastell-karr g., kastell g. [*liester* kastelloù].
Chat g. (-s,-s) : [stlenn.] postelerezh prim g., flap g.
Châteaubriant n. : Kastell-Briant b.
Châteaulin n. : Kastellin b. ; *Bewohner von Châteaulin,* Kastellinad g., paotr Kastellin g., P. penn-eog g. ; *Mann aus der Gegend um Châteaulin,* Rouzig g. ; *Tracht aus der Gegend um Châteaulin,* dilhad rouzig g.
chatten V.gw. (hat gechattet) : flapañ.
Chauffeur *(ivez : Schofför)* g. (-s,-e) : blenier g.
chauffieren V.k.e. (hat chauffiert) : kas.
V.gw. (hat chauffiert) : bleinañ, sturiañ, leviañ.
Chaussee b. (-, Chausseen) : hent bras g., karrhent g.
Chausseearbeiter g. (-s,-) : kantonier g.
Chausseebau (-s,-ten) : diazezadur un hent bras (hentoù bras) g. ; [dre astenn.] gwazadur a ra war-dro an hentoù g., „an hentoù ha pontoù“ lies.
Chausseegeld n. (-s,-er) : kustum g., gwir-treizh g., treizhwir g.
Chausseestein g. (-s,-e) : **1.** pavez g. ; **2.** [dre astenn.] bonn g. [*da verkañ an hedoù*].
chaussieren V.k.e. (hat chaussiert): **1.** [tekn.] meinañ [un hent] ; **2.** [dre astenn.] asfaltañ, makadamiñ, terañ, lakaat ter-douar war.
Chauvi g. (-s,-s) : matcho g., fallokrat g.
Chauvinismus g. (-s) : **1.** [polit.] brasoni-vro b., strizhvroadelouriezh b., broadelouriezh pout b., chaovinegezh b. ; **2.** doare falokrat g., doare matcho g., falokratiezh b., matchoerezh g.
Chauvinist g. (-en,-en) : **1.** [polit.] chaovinour g., strizhvroadelour g., broadelour strizh a spered g. ; **2.** fallokrat g., matcho g., tourc'h g.
Chauvinistin b. (-,-nen) : chaovinourez b., strizhvroadelourez b., broadelourez strizh a spered b.
chauvinistisch ag. : **1.** [polit.] chaovin, chaovinek, chaovinour, strizhvroadelour, strizhvroadel ; **2.** doare ur fallokrat gantañ, doare ur matcho gantañ, evel ur fallokrat, evel ur matcho.
Checkbox b. (-,-es) : [stlenn.] log da gevaskañ b.
checken V.k.e. (hat gecheckt) : **1.** gwiriañ, gwirekaat ; **2.** P. plomañ, kompren ; **3.** [sport] diarbenn.
Check-in g. (-/-s,-s) : marilherezh g., marilhadur g.
Checkliste b. (-,-n) : **1.** roll g., listenn b., listennad b. ; **2.** [kirri-nij] roll ar veajourien g. ; **3.** check-list b., roll ar gwiriadurioù g., listennad wiriadurioù b.
Checkpoint g. (-s,-s) : tremenlec'h g.
Check-up g./n. (-/-s,-s) : check-up g., bilañs yec'hed g., amc'hwil yec'hed g.
Chef g. (-s,-s) : **1.** mestr g., patrom g., rener g., pennrener g., gouarner g., gouarnour g., kunduer g., ozhac'h g., penn-bras g., pennden g., kabiten g., den muiañ g. ; *das ist unser Chef,* hennezh a zo mestr warnomp, gantañ emaomp ; *wer ist hier der Chef ?* piv a zo e penn amañ ? piv a zo ar mestr amañ ? ; *wenn der Chef nicht da ist, freuen sich die Untergebenen,* lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h - pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier ; **2.** [lu] *Chef des Stabes,* penn ar sturvod g. ; **3.** P. penngeginer g., mestr-keginer. ; **4.** lezenner g. ; *sich als Chef aufspielen,* ober e renkoù, lakaat e droad er par, lezenniñ, c'hoari e lezenner, klask ober al lezenn d'ar re all, klask ober lezennoù, fellout d'an-unan lezenniñ, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ troc'h-holl.
Chef... [er gerioù kevrennek] penn…, mestr-.
Chefarzt g. (-es,-ärzte) : pennvezeg g.
Chefetage b. (-,-n) : burevioù ar renerien lies.
Chefideologe g. (-n,-n) : penngealiadour g., penngealoniour g., pennideologour g.
Chefin b. (-,-nen) : **1.** renerez b., mestrez b. ; **2.** P. gwreg ar rener b.
Chefingenieur g. (-s,-e) : pennijinour g.
Chefkoch g. (-s,-köche) : mestr-keginer g., penngeginer g.
Chefredakteur g. (-s,-e) : pennskridaozer g., rener ar skridaozañ g.
Chefredakteurin b. (-,nen) : pennskridaozerez b., renerez ar skridaozañ b.
Chefredaktion b. (-,-en) : renerezh ar skridaozañ g.
Chefsache b. (-,-n) : afer ar rener b., tra ar renerien g.
Chefsekretär g. (-s,-e) : sekretour merañ g., pennsekretour g.

Chefsekretärin b. (-,-nen) : sekretourez verañ b., pennsekretourez b.
chem. [*berradur evit* **chemisch**] : kimiek, kimiezhel.
Chemie b. (-) : **1.** kimiezh b., strilhouriezh b., danvezoniezh b. ; *organische Chemie,* kimiezh organel b., kimiezh vevel b., glaougimiezh g., karbongimiezh b. ; *physikalische Chemie,* fizik-kimiezh b. ; **2.** aozad kimiek g.
Chemiearbeiter g. (-s,-) : micherour kimiour g.
Chemiefaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., neud kevanaoz str.
Chemieindustrie b. (-) : ijinerezh kimiezhel g., ijinerezh kimiek g.
Chemiewaffen lies. : armoù kimiek lies.
chemiewaffenfrei ag. : arm kimiek ebet ennañ, kuit a armoù kimiek.
Chemiewirtschaft b. (-) : ijinerezh kimiezhel g., ijinerezh kimiek g.
Chemikalie b. (-,-n) : aozad kimiek g., ludu-kimiek g., danvezenn gimiek b., chimi g., temz-ludu g., ludu g., ludu-temz g., ludu-gris g., ludu-holen g., ludu-maen g. ; *einen Acker mit Chemikalien düngen,* temzañ (trempañ) ur park gant ludu-maen (temz-ludu, ludu, ludu-temz, ludu-holen, ludu-gris, temzoù kimiek), chimiañ ur park.
Chemiker g. (-s,-) : kimiour g., strilhour g.
chemisch ag. : kimiek ; *chemische Formel,* formulenn gimiek b., delun kimiek g. ; *chemische Verbindung,* kenaoz kimiek g., kenaozadur kimiek g. ; *chemische Zusammensetzung,* kediad kimiek g. ; *chemischer Stoff,* aozad kimiek g., danvezenn gimiek b. ; *ohne chemische Wirkung,* hep efedoù kimiek, hep gweredoù kimiek ; *chemischer Vorgang, chemischer Prozess,* argerzh kimiek g., ersav kimiek g., dazgwered kimiek g. ; *chemisch-physikalisch,* fizikel-kimiek ; *chemisches Labor,* arnodva kimiezh g. ; *chemisch untersuchen,* ober an elfennerezh kimiek, ober dielfennadur kimiek udb. ; *chemische Fabrik, chemisches Werk,* greanti kimiezhel g. ; *chemische Industrie,* ijinerezh kimiezhel g., ijinerezh kimiek g.
Chemischreiniger g. (-s,-) : livadenner g.
Chemischreinigerin b. (-,-nen) : livadennerez b.
Chemisett n. (-s,-s/-e) **/ Chemisette** b. (-,-n) : rochedig b., hivizenn b.
Chemotechnik b.(-) : kimideknologiezh b.
Chemotechniker g. (-s,-) : teknikour kimiour g., kimideknikour g.
Chemotherapeut g. (-en,-en) : kimigurour g.
Chemotherapeutikum n. (-s, Chemotherapeutika) : louzoù kimiek g., dramm kimiek g.
chemotherapeutisch ag. : kimiguradel ; *chemotherapeutische Behandlung,* mezegadur kimiguradel g.
Chemotherapie b. (-,-n) : [mezeg.] kimioterapiezh b., kimigurañ g. ; *durch die Chemotherapie hat er seine Haare verloren,* ar gimioterapiezh he deus moalet e benn dezhañ.
Cherbourg n. (-s) : Kervourc'h b.
Cherub g. (-s, Cherubim/Cherubinen) : kerubin g., cherubin g.
Cherusker lies. : [istor] Kerusked lies., Cherusked lies.
Chester® g. (-) **/ Chesterkäse** g. (-s) : keuz Chester® g.
chic ag. [doareenn nemetken] : kran, cheuc'h, strak, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, stipet, lipet, turgn, feul, gwisket mistr ha mibin.
Chicorée g. (-s) / b. (-) : sikorea ledan g./b., endivez str.
Chiffer b. (-,-n) **/ Chiffre** b. (-,-n) : [melestr.] sifr kuzh g., boneg b., kod g. ; *in Chiffren geschrieben,* rineget, kodet, boneget.
Chifferadresse b. (-,-n) : chomlec'h rineget g.
Chiffernummer b. (-,-n) : niverenn an alc'hwez gwareziñ b., niverenn rineget b., alc'hwez gwareziñ g., kod g., boneg b.
Chifferschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez gwareziñ g., alc'hwez rineget g., kod g., boneg b.
Chifferschrift b. (-,-en) : skritur rinegel g.
Chiffertelegramm n. (-s,-e) : pellskrid rineget g., pellskridenn rineget b., pellgeal rineget g.
Chiffon g. (-s,-s) : gazenn b.
Chiffre b. (-,-n) : **1.** [melestr.] sifr kuzh g., boneg b., kod g. ; **2.** [preder., Karl Jaspers] sin kuzh g., arouez b.
chiffrieren V.k.e. (hat chiffriert) : [melestr.] rinegañ, kodiñ, alc'hwezañ, bonegañ, bonekaat.
Chiffriermaschine b. (-,-n) : mekanik alc'hwezañ g., mekanik kodiñ g., mekanik bonegañ g., mekanik rinegañ
Chiffrierung b. (-,-en) : rinegañ g., bonegañ g., bonekadur g., bonekaat g.
Chile n.(-s) : Chile b.
Chilene g. (-n,-n) : Chilean g.
Chilenin b. (-,-nen) : Chileanez b.
chilenisch ag. : chilean.
Chilesalpeter g. (-s) : salpestr Chile g., holen-moger Chile g., azotat natriom g., azotat sodiom g.
Chili g. (-s,-s) : **1.** [louza.] pimant brout g. ; **2.** [kegin.] chile g.
Chiliasmus g. (-) : [relij.] chiliasm g., milvloazouriezh b., milvedouriezh b.
chillen V. em. (hat sich (t-rt) gechillt) : P. **1.** ober c'hoari gaer, ober e ran, bezañ brav war e gorf, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; **2.** terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat, habaskaat, distanañ d'an-unan, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un diskuizh, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, repoziñ un tamm, kemer e repoz, ober un ehan, diziviañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, chom cool, chom koul.
Chimäre b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kimera b. ; **2.** euzhwrac'h b. ; **3.** [dre skeud.] sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b.
chimerisch ag. : sorc'hennus, faltazius, sorbiennus, stultennus, rambreüs.
China n. (-s) : Sina b., Bro-Sina b.

Chinabaum g. (-s,-bäume) **/ Chinarinde** b. (-,-n) **/ Chinarindenbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] kinkina g.
Chinafieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn velen b.
Chinakohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol-Sina str.
Chinchilla[1] b. (-,-s) : [loen.] chinchilla g., logod Indez str.
Chinchilla[2] n. (-s,-s) : feur logod Indez b., foulinenn logod Indez b., feur chinchilla b., foulinenn chinchilla b.
Chinese g. (-n,-n) : Sinaad g.
Chinesin b. (-,-nen) : Sinaadez b.
chinesisch ag. : sinaat, [yezh.] sinaek ; *chinesische Mauer,* moger Sina b. ; *der Kommunismus chinesischer Prägung,* ar gomunouriezh sinaat b. ; *chinesisches Ideogramm,* sinalun g. ; *chinesische Tusche,* liv Sina g. ; [louza.] *chinesischer Strahlengriffel,* gwez-kiwi str., kiwienn b.
Chinesisch n. : sinaeg g.
Chinin n. (-s) : [mezeg.] kinin g.
Chip g. (-s,-s) : **1.** [elektr.] chip g., skantenn b., krug elektronek b. ; **2.** [kegin.] chips str.
Chipspackung b. (-,-en) : [kegin.] pakad chips g.
Chipkarte b. (-,-n) : kartenn grug b.
Chiragra n. (-s) : [mezeg.] urloù an daouarn lies.
Chiromant g. (-en,-en) : dornziouganour g., kiromañser g.
Chiromantie b. (-) : dornziouganerezh g., kiromañs g.
Chiropraktik b. (-) : [mezeg.] kiropraksiezh b.
Chiropraktiker g. (-s,-) : [mezeg.] kiropraksour g.
Chiropterit n. (-s) : gwano logod-dall g., gwano kiroptered g.
Chirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] surjian g., oberataour g. ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour
Chirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh g.
Chirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] surjianez b., oberataourez b.
chirurgisch ag. : [mezeg.] surjianel ; *chirurgischer Eingriff,* oberatadenn surjianel b., gwezhiadenn surjianel b.
Chitin n. (-s) : [kimiezh] kitin g.
Chlodwig g. : [istor] C'hlodwig g., Hlodwig g.
Chlor n. (-s) : [kimiezh] klor g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz,* kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas ; *Chlor kann sich mit Natrium verbinden,* klor ha natriom a c'hall kediañ, klor ha natriom a c'hall mont e kenaoz, klor a c'hall mont e kenaoz gant natriom.
Chlorakne b. (-) : [mezeg.] akne klorek g.
Chloral n. (-s) : kloral g.
Chlorammonium n. (-s) : [kimiezh] kloridenn ammoniom b.
Chlorarsenik n. (-s) : [kimiezh] kloridenn arsenik b.
Chlorat n. (-s,-e) : klorat g.
Chlorblei n. (-s) : [kimiezh] kloridenn blom b.
Chlorbleiche b. (-,-n) : gwennadur dre ar c'hlor g.
Chloreisen n. (-s) : kloridenn houarn b.
chloren V.k.e. (hat gechlort) : klorañ, javelizañ.
Chlorgas n. (-es) : klor g.
chlorhaltig ag. : klorek, kloret.
Chlorhydrat n. (-s) : klorhidrat g.
Chlorid n. (-s) : kloridenn b.
chlorieren V.k.e. (hat chloriert) : klorañ.
Chlorierung b. (-,-en) : kloradur g.
chlorig ag. : kloret.
Chlorit[1] n. (-s,-e) : [kimiezh] klorit g.
Chlorit[2] g. (-s,-e) : [maen.] klorit g.
Chlorkalk g. (-s) : kloridenn raz b.
Chlorkalzium n. (-s) : kloridenn galkiom b.
Chlormonoxid n. (-s) : anhidridenn hipoklorek b.
Chlornatrium n. (-s) : kloridenn natriom b., kloridenn sodiom b.
Chlornatron n. (-s) : kloridenn garbonat sodiom b.
Chloroform n. (-s,-e) : kloroform g.
chloroformieren V.k.e. (hat chloroformiert) : kloroformiñ.
Chlorophyll n. (-s) : [kimiezh] klorofil g., glasvezadur g.
Chlorose b. (-) : [mezeg.] kloroz g.
Chlorsäure b. (-) : trenkenn glorek b.
Chlorverbindung b. (-,-en) : kloridenn b.
Chlorwasser n. (-s) : dour Javel g., dour klor g.
Chlorwasserstoff g. (-s) : trenkenn glorhidrek b.
Chlorzink n. (-s) : kloridenn zink b.
Cholera b. (-) : [mezeg.] kolera g. ; *an Cholera erkrankt,* taget gant ar c'holera, krog ar c'holera ennañ, stag ar c'holera outañ, gant ar c'holera, klañv gant ar c'holera, paket (dastumet, serret) ar c'holera gantañ, dalc'het gant ar c'holera.
Choleraanfall g. (-,-anfälle) : [mezeg.] kolera nostras g., barrad kolera g.
Choleriker g. (-s,-) : birvidig g., den buanek (buanekaus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, kleiz, feuls, diribin, taer, nervus, barradek) g.
Cholerikerin b. (-,-nen) : birvidigez b., maouez vuanek (vuanekaus, kruk, vrouezek, vrouezus, feuls, diribin, taer, nervus, varradek) b.
Cholerine b. (-) : [mezeg.] kolera nostras g., barrad kolera g.
cholerisch ag. : *cholerisch sein,* bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, kleiz, feuls, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, brizh, direzon), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *cholerische Schwiegermutter,* mamm-gaer direzon b.
Cholesterin n. (-s) **/ Cholesterol** n. (-s) : [François Poulletier de la Salle] kolesterol g., [Michel Eugène Chevreul] kolesterin g.

Cholesterinspiegel g. (-s,-) **/ Cholesterolspiegel** g. (-s,-) : [François Poulletier de la Salle] feur kolesterol g., [Michel Eugène Chevreul] feur kolesterin g.
Chor g. (-s, Chöre) : **1.** laz-kanañ g., kor g., korad g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kanadeg b. ; *einstimmiger Chor,* unkan g., unkanad g., unvouezh b., kor unvouezhiek g. ; *zweistimmiger Chor-,* laz-kanañ div vouezh g. ; *dreistimmiger Chor,* laz-kanañ teir mouezh g. ; *einen Chor dirigieren,* bleinañ ul laz-kanañ ; *im Chor singen,* kanañ holl asambles, kanañ a-ziskan, kanañ a-gor, kanañ a-gevret ; *im Chor einfallen,* diskanañ a-gor ; **2.** [tisav.] keur g., chantele g., santual g.
Choral g. (-s, Choräle) : [sonerezh] koral g., koradeg b., kanadeg b., kantik g., salm g., meulgan g., azeulgan g.
Choraltar g. (-s,-altäre) : aoter veur b., aoter vras b.
Chorda dorsalis b. (-) : [korf.] kordenn gein b.
Chordatier n. (-s,-e) : [loen.] kordeg [*liester* kordeged].
Chorda tympani b. (-) : [korf.] kordenn an daboulin b.
Chorea b. (-) : [mezeg.] Korea g., dañs sant Wion g., arouez sant Wion b., droug Sant-Gi g.
Choreograf g. (-en,-en) **/ Choreograph** g. (-en,-en) : korollour g.
Choreografie b. (-) **/ Choreographie** b. (-) : korollouriezh b.
choreografisch ag. **/ choreographisch** ag. : korollel, … korollouriezh.
Chorfrau b. (-,-en) : chaloniez b.
Chorführer g. (-s,-) : korrener g., bleiner laz-kanañ g.
Chorgang g. (-s,-gänge) : tro ar chantele b., tro-geur b.
Chorgesang g. (-s,-gesänge) : **1.** [sonerezh] kor g., kanadeg b., lazkan g., koradeg b. ; **2.** [relij.] kan-plaen g.
Chorgestühl n. (-s,-e) : kadorioù-kloz lies., kadorioù-chantele lies.
Chorgewand n. (-s,-gewänder) : [relij.] sourpiliz g., kamz b., roked g.
Chorgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz keur b., bolz penn-chantele b.
Chorgitter n. (-s,-) : balustr g., balistroù lies.
Chorhaube b. (-,-n) : [tisav.] penn-chantele g.
Chorhemd n. (-s,-en) : [relij.] sourpiliz g., kamz b., roked g.
Chorhemdsärmel g. (-s,-) : [relij.] banistell b.
Chorherr g. (-n,-en) : chaloni g., chaloni-manac'h g.
chorisch ag. : [sonerezh] da ganañ gant ul laz-kanañ.
Chorist g. (-en,-en) : [sonerezh] koriad g., lazkaner g., korer g., kenganer g.
Choristin b. (-,-nen) : [sonerezh] koriadez b., lazkanerez b., korerez b., kenganerez b..
Chorknabe g. (-n,-n) : kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g. ; *die Chorknaben,* ar gloer vunut lies.
Chorleiter g. (-s,-) : korrener g., bleiner laz-kanañ g.
Chormantel g. (-s,-mäntel) : [relij.] kap g., chap g.
Chorpult n. (-s,-e) : letrin g.
Chorrock g. (-s,-röcke) : [relij.] sourpiliz g., kamz b., roked g.
Chorsänger g. (-s,-) **1.** [sonerezh] koriad g., korer g., kenganer g., lazkaner g. ; **2.** [relij.] kiniad g.
Chorschranke b. (-,-n) : [tisav.] balustr g., balistroù lies. ; *eine Chorschranke aus Alabaster,* ur balustroù alabastr g., ur balustroù glanvaen g.
Chorstuhl g. (-s,-stühle) : kador-gloz b., kador-chantele b.
Chorumgang g. (-s,-umgänge) : tro ar chantele b., tro-geur b.
Chose b. (-,-n) : **1.** *diese Chose,* petra din-me g., ar petrefe-se g., an turlut-se g., ar bitrak-se g., ar penefi-se g., an andell tra-se b. ; **2.** *die Chose, die ganze Chose,* ar bitrakerezh-se g., ar c'hozhkailhoù-se lies., ar c'hozhajoù-se lies., ar c'hozhailhoù-se lies., ar c'hozh traoù-se lies., ar c'hozh hini-se g., ar bitrakoù-se lies., ar c'hac'herezh-se g., an traoùajoù-se lies., an traoù intañvez-se lies., ar rikoù intañvez-se lies., ar fanfarluchoù-se lies., an turubailhoù-se lies., an drailhennoù-se lies., an tafarajoù-se lies., ar gagnoù-se lies., an disterajoù-se lies., an disterajigoù-se lies., ar stalabard-se g., ar stalikerezh-se g., ar staliad traoù-se b., ar stramm-se g., ar binviajoù-se lies., ar boutikl-se g., ar voutikl-se b.
Chosismus g. (-) : [preder.] traelouriezh b.
Chosist g. (-en,-en) : [preder.] traelour g.
Chouan g. (-s,-s) : [istor] chouan g.
Chouannerie b. (-) : [istor] chouanerezh g. ; *für die Chouannerie kämpfen,* chouanat.
Chr. [berradur evit **Christus**] Jezuz Krist g., ar C'hrist g.
Chrisam n./g. (-s) **/ Chrisma** n. (-s) : olev b., olev sakr b. (Gregor).
Christ[1] g. (-, *implijet hep ger-mell*) : [relij.] Jezuz Krist g., ar C'hrist g.
Christ[2] g. (-en,-en) : [relij.] kristen g., penn-kristen g. ; *evangelischer Christ,* protestant g., hugunod g. [gwashaus] ki-du g. ; *Christ werden,* dont da vezañ kristen, degemer ar feiz kristen, en em ober kristen, bezañ kristenet, bezañ degemeret er gristeniezh ; *er war ein überzeugter Christ,* kristen e oa dre gredenn ; *als Christ sterben,* mont e peoc'h, mervel evel ur gwir gristen, mervel e karantez Doue, mervel e stad vat ; *als frommer Christ sterben,* tremen evel ur sant, ober ur marv santel ; *so handelt kein frommer Christ,* n'eo ket christen ober kement-se ; *ein wahrer Christ,* ur gwir gristen g., ur c'hristen mat g. ; *ein kleingläubiger Christ,* ur c'hristen bihan boazh g., ur c'hristen tremenet dre ar ridell g., ur brizhkristen g., ur c'hrakkristen g., ur c'hrakdevod g., ur c'hristen bouk g., ur c'hristen yen klouar g., ur c'hristen fall g.
Christabend g. (-s,-e) : pellgent g., noz gouel an Nedeleg b., beilhadeg Nedeleg b.
Christbaum g. (-s,-bäume) : gwez Nedeleg str.
Christbaumschmuck g. (-s) : kinkladur ar wezenn Nedeleg g.
Christdemokrat g. (-en,-en) : [polit.] demokrat kristen g.
christdemokratisch ag. : [polit.] demokratel kristen.
Christdorn g. (-s) : [louza.] spern-gwenn str.
Christel b. : [berradur evit **Christine**] Kristen b.
Christengemeinde b. (-,-n) : kumuniezh (kenunvaniezh) kristen b.
Christenglaube g. (-ns) : feiz kristen b.
Christenheit b. (-) : bed kristen g., kristenved g., kristenelezh b., kristenezh b., kristeniezh b.
Christenlehre b. (-) : lezenn gristen b., kelennadurezh kristen b.
Christenmensch g. (-en,-en) : kristen g.
Christenpflicht b. (-,-en) : dlead ur gwir gristen g.

Christentum n. (-s) : kristeniezh b. ; *dem Christentum entfremden,* digristenañ ; *Christentum im Libanon,* kristenien al Liban lies. ; *zum Christentum bekehren,* avielañ.
Christenverfolgung b. (-,-en) : hande a-enep ar gristenien g.
Christfest n. (-es,-e) : gouel Nedeleg g., gouel an Nedeleg g., Nouel g.
Christi *tro-c'henidik evit* **Christus** ; **1.** *vor Christi Geburt,* kent Hor Salver, KHS, kent Jezuz-Krist ; *nach Christi Geburt,* goude Hor Salver, G.H.S., goude donedigezh Hor Salver ; *Christi Himmelfahrt,* Yaou-Bask g., gouel pignidigezh Hor Salver d'an Neñv g. ; **2.** [louza.] *Christi Krone,* askol-brizh str.
christianisieren V.k.e. (hat christianisiert) : kristenaat.
V.em. : **sich christianisieren** (hat sich (t-rt) christianisiert) : kristenaat.
Christianisierung b. (-,-en) : kristenidigezh b.
Christin b. (-,-nen) : kristenez b.
Christkind n. (-s) **/ Christkindchen** n. (-s) **/ Christkindl** n. (-s) : **1.** Mabig Jezuz g. ; **2.** [dre skeud.] P. *du glaubst wohl noch an das Christkind(l) ?* ne ouien ket e oas ken divalis, n'out ket bet ganet d'ar Sadorn da noz memes tra, ne ouien ket e kuzhe al loar ez kenoù, bez e c'heller fiziout ur gaou ennout hep aon da goll e boan, te a zo buoc'hig an Aotrou Doue 'vat, terrupl out kredus, nag ez out-te lallaik, lallaik a-walc'h out evit krediñ forzh petra, ne ouien ket e oa ken tanav-se da lêr.
christlich ag. : kristen ; *ein christliches Leben führen,* ren e vuhez evel ur gwir gristen ; *die christliche Religion,* ar relijion gristen b. ; *der christliche Glaube,* ar feiz kristen b. ; *die christliche Lehre,* al lezenn gristen b., lezenn ar gristeniezh b., gwirionezoù ar feiz kristen lies., ar gelennadurezh kristen b., ar gredenn gristen b. (Gregor) ; *christliche Liebe,* karantez kristen b. ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens,* reizhoù ar vuhez kristen lies. ; *christliche Kunst,* arz sakr g. ; *nicht christlich,* digristen, divadez.
Adv. : kristen ; *christlich handeln,* kaout un emzalc'h kristen ; *seine Kinder christlich erziehen,* sevel kristen e vugale.
Christmarkt g. (-es,-märkte) : foar Nedeleg b., marc'had Nedeleg g.
Christmesse b. (-,-n) **/ Christmette**, b. (-,-n) : [relij.] pellgent g., oferenn hanternoz da geñver gouel Nedeleg b., oferenn ar pellgent b.
Christmonat g. (-s,-e) : Kerzu g., miz Kerzu g., miz Kerdu g., miz an Azvent g.
Christnacht b. (-,-nächte) : [relij.] pellgent g., noz Nedeleg b.
Christof g. : Kristol g., Kristoc'h g., Kristof g.
Christrose b. (-,-n) : [louza.] evor du g.
Christstolle b. (-,-n) **/ Christstollen** g. (-s,-) : [kegin.] gwastell Nedeleg b., tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., kef Nedeleg g., etev an Nedeleg g.
Christtag g. (-s,-e) : Nedeleg g., an Nedeleg g., Nouel g.
Christus g. (Christi, *implijet hep ger-mell*) : [relij.] Jezuz Krist g., ar C'hrist g. ; *vor Christus, vor Christi Geburt,* kent Hor Salver, K.H.S., a-raok ar C'hrist ; *nach Christus, nach Christi Geburt, post Christum natum,* goude Hor Salver, G.H.S., goude donedigezh Hor Salver ; *Christus mit der Dornenkrone,* Jezuz kurunet a spern g. ; *meine Brüder und Schwestern in Christus,* va breudeur ha va c'hoarezed kristen.
Christusbild n. (-s,-er) : imaj ar C'hrist g., skeudenn Jezuz-Krist b.
Christusfisch g. (-es,-e) : [loen.] yar-vor b.
Christuslehre b.(-) : kristoniezh b.
Chrom n. (-s) : krom g.
Chromat n. (-s) : kromat g.
Chromatik b. (-) : **1.** [fizik] kromategezh b. ; **2.** [sonerezh] skeulenn gromatek b.
Chromatin n. (-s) : [mezeg.] kromatin g.
chromatisch ag. : **1.** [sonerezh] kromatek ; *chromatische Tonleiter,* skeulenn gromatek b. ; *chromatischer Ton,* livson g. ; **2.** [fizik] *chromatische Aberration,* aberradenn gromatek b., gouskoevad livel g.
Chromatografie b. (-,-n) **/ Chromatographie** b. (-,-n) : [fizik] kromatografiezh b.
Chromatypie b. (-) : [moull.] moulladur liesliv g.
chromblitzend ag. : skedus e grom, steredennus e grom, lintrus e grom, fulennus e grom, lugernus e grom.
Chromeisenerz n. (-es,-e) : kromit g.
Chromesthesie b. (-) : [bred.] livkensantadur g.
Chrominanz b. (-) : livdez g.
Chromleder n. (-s) : lêr kromet g.
Chromsalz n. (-es) : hal chrom g.
Chromsäure b. (-) : trenkenn gromek b.
Chromstahl g. (-s) : ferrokrom g.
Chromodruck g. (-s,-e) : maendresadur liv g., maendreserezh liv g., litografiezh liv b.
Chromogen n. (-s) : kromogen g.
Chromosom n. (-s,-en) : kromozom g. ; *atypisches Chromosom,* kromozom direizh g., kromozom amrizhek g., kromozom gouskoev g. ; *bivalentes Chromosom,* kromozom daouadek g.
Chromosomenmutation b. (-,-en) : [bev.] kemmadur kromozomel g., dargenad kromozomel g.
Chromosomensatz g. (-es,-sätze) : [bev.] kariotip g., genrizh g.
Chronik b. (-,-en) : **1.** pennad-skrid g., kronikenn b., kronik g. ; **2.** kannadig g., danevell g., danevelladur g.
Chronikenschreiber g. (-s,-) : danevellour g., darvoudennour g., kroniker g.
chronisch ag. : henek, retolz ; *chronischer Husten,* paz-krign g. ; *chronisches Leiden,* kleñved (droug) henek g., droug retolz g.
Chronist g. (-en,-en) : danevellour g., daneveller g., darvoudennour g., kroniker g.
Chronistin b. (-,-nen) : danevellourez b., darvoudennourez b., kronikerez b.
Chronologie b. (-) : kronologiezh b., linenn an amzer b., amzeroni b., amzeroniezh b., urzh hervez red an amzer g., urzh an amzer g.
chronologisch ag. : hervez red an amzer, amzeroniel, amzerel, kronologel, … amzeroniezh, dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *chronologischer Überblick,* istoradur g., taolenn amzeroniel b., linenn an amzer b. ; *chronologisch vorgehen,* mont dre renk gant an amzer.
Chronometer n. (-s,-) : padventer g., kronometr g.
Chrysalide b. (-,-n) : poupenn b.

Chrysantheme b. (-,-n) : fleur kala-goañv str., fleur gouel an Hollsent str., bozenn str., boked kala-goañv g., bleunienn-an-Hollsent b. [*liester* bleunioù-an-Hollsent], bleunienn-kala-goanv b. [*liester* bleunioù-kala-goanv], krizantem str.
Chur n. : [douar.] Cuera b. [*kêr-benn kanton Grischun e Bro-Suis*].
churwelsch 1. romañch ; **2.** [yezh] romañchek.
Chuzpe b. (-) : hardizhegezh b., hardison b., hardizhded b., divergontiz b. divezhoni b., herder g., herded b.
CGI-Script n. (-s,-e/-en) **/ CGI-Skript** n. (-s,-e/-en) : [stlenn.] yezh CGI b.
CIA b./g. (-) : CIA g.
Ciborium n. (-s; Ciborien) : [relij.] kustod g.
Cicero g. : Kikeron (Gregor) g., Kikero g.
Cicerone g. (-/-s,-s/Ciceroni) : heñcher g.
ciceronisch ag. : kikeronian.
Cie [Bro-Suis] [*berradur evit* **Kompagnie**] : kompagnunezh b.
Cigarre b. (-,-n) (*ivez Zigarre*) : segalenn b.
Cineast g. (-en,-en) : **1.** filmaozer g. ; **2.** filmvarner g. ; **3.** filmgarour g.
cineastisch ag. : … film, … filmoù, … sinema.
Cippus g. (-s, Cippi) : [tisav., istor] peul kañvoù g.
circa Adv. : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, tro, ur … bennak, … bennak, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser.
Circe b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kirke b. ; **2.** strobinellerez b., lorbourez b., touellerez b., chalmerez b.
Circulus vitiosus g. (-,-/Circuli Vitiosi) : kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g.
Cirrus g. (-,-/ Cirren) : [koumoul] sirruz str., kirruz str., lost-kazh g., lost-marc'h g., flip-avel g., eon g.
Cis / cis n. (-) : do lemm g.
Cisterzinser g. (-s,-) : kisterkiad g.
City b. (-,-s) : **1.** kreiz-kêr g. ; **2.** karter an tiez-bank g.
Clairon n. (-s,-s) : [sonerezh] kleron g., saksorn g.
Clan g. (-s,-e/-s) : **1.** klann g., koskoriad g. ; *Anführer eines bretonischen Clans,* mac'htiern g. ; **2.** kavailhad g., kostezenn b., bandennad b., santier g.
Clananführer g. (-s,-) : mac'htiern g., penn-klann g., penn-meuriad g., roueig g.
Claque b. (-,-n) : [c'hoariva] tud gopret evit strakal o daouarn lies., strakerien o daouarn gopret lies.
Claqueur g. (-s,-e) : [c'hoariva] den gopret evit strakal e zaouarn g., straker e zaouarn gopret g.
Claude g. : Glaoda g.
Claudia b. : Glaodina b.
Clavicembalo n. (-s,-s/-cembali) : klavisim g., klav-kerdin g.
clean ag. : P. clean, diskrog diouzh an dramm.
Clearing n. (-s,-s) : [arc'hant.] clearing g., kempouezidigezh b.
Clearinghaus n. (-es,-häuser) : [arc'hant.] kambr gempouezañ b.
Clemens g. : Klemañs g., Klemez g.
Clementine b. (-,-n) : **1.** [louza.] klemantin str., aval-klemantin g. ; **2.** [anv plac'h] Klemeza b.
clever ag. : divorfil, diabaf, dilu, lemm a spered, fin, divreilh, n'eus ket a wad mors ennañ ; *ein cleveres Kerlchen,* un tamm paotr lemm a spered g., un tamm paotr friol g., un tamm paotr divorfil g., un tamm paotr c'hwek g., un tamm paotr dilu g., ur spered diabaf a baotr g., un tamm paotr n'eus ket a wad mors ennañ g. ; *es war nicht gerade clever, das zu tun,* ne oa ket gwall fin ober kement-se.
Cleverness b. (-) : **1.** ijin g., finesa b., divreilh g. ; **2.** gwidre g., korvigell b., itrik g., ijin g., ardivinkoù lies.
Cliché n. (-s,-s) (*ivez : Klischee*) : komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., boutinoù lies., kliched g., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh lies.
Clickmühle b. (-,-n) : milin-doull b., milin-grufel b.
Click-Rate b. (-,-n) : [stlenn.] niver ar weladennerien g.
Clinch g. (-s) : **1.** [boks] stourm korg-ouzh-korf g., stourm krog-ha-krog g. ; **2.** tabut g., tabuterezh g., breud g., breutadeg b., striv g., diemglev g., dizemglev g., sinkan b., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., dael b., frot g., jeu b., stag g., reuz g., rendael b., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g. ; **3.** P. *sie liegen im Clinch miteinander,* trouz (glazentez, c'hoari, jeu, chabous, broc'hadeg, patati, butun) a zo etrezo, rouzet eo ar bloneg.
Clip g. (-s,-s) : **1.** stag g., stagell b., kloched g. ; **2.** [blev] gwask vlev b., gwaskell vlev b. ; **3.** [bravig] brochenn b. ; **4.** klip g., klip video g.
Clips g. (-es,-e) : [bravig] brochenn b.
Clique b. (-,-n) : bandenn b., bandennad b., bagad g., noueañs b., ribitailh b., santier g. ; *eine Clique bilden,* ober ur vandenn.
Cliquenunwesen n. (-s) **/ Cliquenwesen** n. (-s) : renad ar bandennoù kavailhus g., renad ar strolladoù-gwask g., klannegezh b.
Cliquenwirtschaft b. (-,-en) : spered bandennoù kavailherien g., klannegezh b.
Clochard g. (-/-s,-s) : sklanker g., kloc'her g., labaskenn b., chelgenn a zen g., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., laoueg g.
Cloisonné n. (-s,-s) : prigwer speurennek str., gwer-pri speurennek str., plomeis speurennek g., amailh speurennek g. ; *Cloisonné anbringen,* speurennaouiñ amailh.
Close-up n. (-/-s,-s) : [film] talenn a-dost b., talenn nes b.
Clou g. (-s,-s) : [dre skeud.] pep gwellañ g., gwellañ tamm g., pep kaerañ g. ; *der Clou des Abends,* lodenn vravañ an abardaevezh (an abadenn, an nozvezh) b.
Clown g. (-s,-s) : farouell g., furlukin g., boufoner g., rampono g. ; *den Clown spielen, den Clown machen,* tariellañ, louadiñ, boufoniñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa.

Club g. (-s,-s) : kleub g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad] ; *Club of Rome,* Kleub Roma g.
cm [*berradur evit* **Zentimeter**] : kentimetr g., kentimetrad g.
cmm [*berradur evit* **Kubikmillimeter**] : milimetr-diñs g.
c-Moll n. (-) : [sonerezh] do minor g., do leiañ g.
Co. : [*berradur evit* **Compagnie** *ha* **Kompagnie**] kompagnunezh b.
Coach g. (-/-s,-s) : [sport] gourdoner g., ambrouger g.
Coca n. (-/-s,-/-s) / b. (-,-/-s) : **1.** [louza.] koka str., plant koka str., gwez-koka str. ; **2.** [da chagellat] koka g.
Cochenilleschildlaus b. (-,-läuse) : [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane str.
Cockpit n. (-s,-s) : **1.** [merdead.] koban b. ; **2.** [nij.] logell sturiañ b. ; **3.** [kirri] logell vleinañ b.
Cocktail g. (-s,-s) : koktel g.
Cocktailkleid n. (-s,-er) : dilhad koktel g./lies.
Cocktailparty b. (-,-s) : koktel g.
Cocom g. (-) : : C.O.C.O.M. g.
Code g. (-s,-s) : kod g., boneg b.
Codein n. (-s) : kodein g.
Codepage b. (-,-s) : [stlenn.] pajenn kodoù b., pajenn bonegoù b.
Codetelegramm n. (-s,-e) : telegramm skrivet e skritur kuzh g., pellskrid boneget g., pellskridenn voneget b., pellgeal rineget g., pellskrid kodet g.
Codeumsetzung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzkoderezh g., treuzvonegadur g., treuzvonegañ g.
Codex g. (-es/-,-e) : **1.** kodeks g. ; **2.** dezveg b. ; **3.** [istor] dornskrid g.
codieren V.k.e. (hat codiert) : rinegañ, kodiñ, alc'hwezañ, bonegañ, bonekaat.
Codierung b. (-,-en) : bonegadur g., bonegañ g., rinegañ g., kodadur g., kodañ g.
Coetus g. (-) : bodadeg b., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., emgav g., emgavadenn b., emgej g., emwel g., emweladenn b., etreweladenn b., kejadenn b.
Cogito n. (-) : [preder.] kogito g., emskiant b. ; *das präreflexive Cogito,* an emskiant rakprederel b. ; *das kartesianische Cogito, das Cogito Descartes',* kogito Descartes g.
Cognac® g. (-s,-s) : [evaj] Kognag g. ; *dieser Cognac schmeckt ausgezeichnet,* ar c'hognag-mañ a zo hini mat.
Coiffeur g. (-s,-e) : [Bro-Suis] perukenner g., ficher-blev g., P. touzer chas g., direvrier laou g.
Coiffeursalon g. (-s,-s) : [Bro-Suis] perukennerezh b., ficherezh-vlev b.
Coiffeuse b. (-,-n) : [Bro-Suis] perukennerez b., ficherez-vlev b.
Coitus g. (-,-) : [mezeg.] koit g., embaradur g., paradur g., kediadenn b.
Cokern g. (-s,-e) : [mat.] kegraonell b.
Cola b. (-,-/-s) pe n. (-/-s,-/-s) : P. koka g.
Collage b. (-,-n) : [arz] pegadenn b.
Collane b. (-,-n) : kolier g. ; *Collane eines Ritterordens,* kolier un urzh a vrezel g.
Collier n. (-s,-s) : tro-c'houzoug b., kelc'henn-c'houzoug b., kolier g., karkan g.
Colomban g. : Koulm g.
Colonialkübel g. (-s,-) : [Bro-Aostria] poubellenn b., pod-lastez g.
Color- : … liv.
Colt® g. (-s,-s) : kolt g., pistolenn b.
Combo b. (-,-s) : Kombo g.
Comeback / Come-back n. n. (-/-s,-s) : distro g.
Comecon / COMECON g/.n. (-) : [istor] kuzul ar genskoazell ekonomikel g., Comecon g., COMECON g.
Comes g. (-,-/Comites) : [sonerezh, fugenn] eilarroud g.
Comicheft g. (-s,-e) : bandennoù treset lies., bannoù treset lies.
Comics lies. : bandennoù treset lies., bannoù treset lies.
Coming-out n. (-/-s,-s) : disklêriadur dirak an holl eur heñvelreviad g.
Commonwealth n. (-) : Commonwealth g.
Compact Disc b. (- -/- -s) **/ Compact Disk [CD]** b. (- -,- -s) : sede g., CD g., pladenn-arc'hant b., pladenn stumm b.
Compiler (g. (-s,-) : [stlenn.] kempuner g.
Computer g. (-s,-) : urzhiataer g., kompoder g., kempoeller g., komputor g. ; *Computer miteinander in einem Rechnernetz verbinden,* keneren (kevreañ) urzhiataerioù dre ur rouedad.
Computerarbeitsplatz g. (-es,-plätze) : post labour g.
Computerausdruck g. (-s,-ausdrücke) : moulladur dre urzhiater g.
Computerbaustein g. (-s,-) : mikroprosesor g., korrgewerier g.
Computerdiagnostik b. (-) : deznaouadur ameilet dre urzhiataer g., diagnostik ameilet dre urzhiataer g.
Computerfan g. (-s,-s) **/ Computerfreak** g. (-s,-s) : paotr tik war ar stlenneg g., paotr ar stlenneg g.
computergesteuert ag. : dre urzhiataer.
Adv. : dre urzhiataer.
computergestützt ag. : [stlenn.] *computergestütztes Konzept, computergestütze Konzeption,* ergrafañ ameilet dre urzhiataer g., danzen ameilet dre urzhiataer g. ; *computergestützte Übersetzung,* troidigezh ameilet dre urzhiataer b. ; *computergestützter Unterricht,* kelennadurezh ameilet dre urzhiataer b.
Computergraphik b. (-,-en) : [stlenn.] stlenngraferezh g., stlenngevregañ g.
computerisieren V.k.e. (hat computerisiert) : stlennekaat.
Computerkasse b. (-,-n) : kefierez stlennekaet b.
computerlesbar ag. : lennus war an urzhiataer.
Computerlinguistik b. (-) : yezhoniezh dre urzhiataer b.
Computerspiel n. (-s,-e) : c'hoari video g., c'hoari elektronek g., c'hoari stlennegel g.
Computerspielprogramm n. (-s,-e) : c'hoariant g., letrin c'hoari g., programmaoueg c'hoarioù b., poelladaoueg c'hoarioù b.
Computersprache b. (-,-n) : yezh stlennegel b., areg g.
Computersystem n. (-s,-e) : reizhiad war urzhiataer b., reizhiad stlennegel b. ; *multimediales Computersystem,* urzhiataer liesvedia g.
Computertechniker g. (-s,-) : teknikour war an urzhiataerezh g.
Computertomogramm n. (-s,-e) : skeudenn skanner b.
Computertomograph g. (-en,-en) : [mezeg.] skanner g., skanografer g.
Computertomographie b. (-) : skanografiezh b.
Computervirus g. (-,-viren) : viruz elektronek g.

Computerzeitalter n. (-s) : oadvezh ar stlenneg g.
Conan g. : Konan g. ; *der Herzog Conan IV.,* an dug Konan Pevare g., an dug Konan Pevarvet g.
Conatus g. (-) : [preder.] Konatuz g.
Conceptualismus g. (-) : mennozhiadelouriezh b., meizadelouriezh b., meizegouriezh b.
Conchologie b. (-) **/ Conchyologie** b. (-) : kreginoniezh b.
Conditio sine qua non b. (-) : diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn sine qua non b., diferadenn ret-holl b., diferadenn endalc'hus b., endalc'h groñs g.
Conférencier g. (-s,-s) : [c'hoariva] kinniger g.
Conferva b. (-, Conferven) : [louza.] bleud-dour g., fastoù lies., volfank g., aoulin g., glandour g.
Confiserie b. (-,-n) : [Bro-Suis] **1.** [stal] koñfizerezh b. ; **2.** [boued] sukraj g., koñfizerezh g.
Confit n. (-s,-s) : koñfiz g., kig materiet g., kig koñfizet g. ; *Gänse-Confit,* koñfiz gwaz g., kig gwaz materiet g., kig gwaz koñfizet g.
Conga b. (-,-s) : [sonerezh] konga g.
Consecutio temporum b. (-) : [yezh.] kenglot an amzerioù g., kenglotadur an amzerioù, kedoriadur g., kedoriañ g.
Constance b. : Konstanza b.
Constant g. : Konstañs g.
Constantin g. : Kustentin g.
Container g. (-s,-) : kontener g., endalc'her g. ; *Müllcontainer,* benn lastez g., endalc'her dilerc'hioù g. ; *Blumencontainer,* karched fleur g.
Containerbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn kontenerioù g.
Containerschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr paramantet evit treuzdougen kontenerioù g., douger- endalc'herioù g.
Containerterminal g. (-s,-s) : termenva kontenerioù g.
Containerverkehr g. (-s) : tremenerezh kontenerioù g.
Containment n. (-s,-s) : [nukl.] klozenn genfinañ b., klozenn enkaeañ b.
Contenance b. (-) : difrom g., parfeted b., emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b.
Contergankind n. (-s,-er) : P. bugel droukreuziad an talidomid g.
Conto : *a Conto,* da dalvezout.
Controller g. (-s,-) : reoler ar merañ g.
Controlling n. (-s) : reolerezh ar merañ g., reoliñ ar merañ g.
Cookie n. (-s, -s) : [stlenn.] toupin g.
cool ag./Adv : diardoù, digomplimant, dichafoul, distenn, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, seder, disafar, dousik ha plaen, cool, koul, koulik, dre gaerig ; *er ist cool,* ledan eo e vañch, frank a vañch eo, koul eo, koulik eo ; *cooler Job,* abuzetez vrav b., labour koul g., labour koulik a-walc'h g. ; *bleib cool !* chom koul ! koulik !
Copilot g. (-en,-en) : eil levier g., kenlevier g., kensturier g.
Coprozessor g. (-s,-en) : [stlenn] kengewerier g., kenbrosesor g.
Copyright n. (-s,-s) : gwir-eilañ g., copyright g.
Coracle n. (-s,-s) : [merdead.] korac'h g.
coram publico Adv. : dirak an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, dindan lagad an holl.
Cord g. (-s,-e/-s) : voulouz rizennet g.
Cordit g. (-s) : [danvez-tarzh] kordit g.
Cordjeans lies. : jean's voulouz g.
Corentin g. : Kaourintin g., Kaou g.
Corentina b. : Kaourintina b.
Cordon bleu g. (- -,-s -s) : [meuz] cordon bleu g.
Cornea b. (-, Corneae) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.
Corner g. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] tenn-korn g., korner g.
Cornflakes lies. : corn-flakes lies., bleudennoù kerc'h lies., malzennoù kerc'h lies., edaj g.
Cornichon n. (-s,-s) : kokombrez-bihan dre winêgr str., kornichon g. [*liester* kornichonoù].
Cornouaille b. : *die Cornouaille, Cornouaille,* Bro-Gerne b., Kerne b. ; *Bewohner der Cornouaille,* Kernevad g. ; *aus der Cornouaille,* kernevat ; *bretonische Mundart aus der Cornouaille,* kerneveg g. ; *in der Mundart der Cornouaille,* kernevek.
Cornwall n. (-s) **/ Cornwallis** n. (-) : Kerne-Veur b. ; *Bewohner von Cornwall,* Kerneveurad g.
Cornwall-Heide b. (-) : [louza.] brug-du str.
Corps n. (-,-) : korfuniad g., rummad g., strollad g., korf g. ; *diplomatisches Corps,* korf diplomatel g. ; [lu] *fliegendes Corps,* kamp-skañv g., kamp mont-dont g.
Corpsbruder g. (-s,-brüder) **/ Corpsstudent** g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] studier ezel eus ur gevredigezh studierien g., studier ezel eus ur c'horfuniad g.
Corpus Delicti n. (- -, Corpora Delicti) : corpus delicti g., felladenn drezi hec'h-unan b.
Corrida b. (-,-s) : corrida g., korrida b.
Corticoide lies. : [mezeg.] kortikoidoù lies., louzeier kortizonheñvel lies.
Cortisol n. (-s) : [kimiezh] kortizol g.
Coryza b. (–) : [mezeg.] sifern g.
cos [*berradur evit* **Kosinus**] : kosinuz g.
Côte-d'Azur b. (-) : *die Côte-d'Azur,* an Aod Glas g.
Cotentin g. : *der Cotentin*, Kustentin b.
Côtes-d'Armor lies. : *die Côtes-d'Armor, Côtes-d'Armor,* Aodoù-an-Arvor lies.
Côtes-du-Nord lies. : [istor] *die Côtes-du-Nord, Côtes-du-Nord,* Aodoù-an-Hanternoz lies.
Couch b. (-,-en/es) : [Bro-Suis] divan g., sofa g., gourvezvank g.
Couchgarnitur b. (-) : arrebeuri saloñs lies.
Couchtisch g. (-es,-e) : taol izel b.
Coué-Methode b. (-) : [mezeg.] hentenn Goué b., hentenn an aotrou Coué b.
Couesnon g. : Kouenon g. ; *der Couesnon,* ar C'houenon g.
Couleur b. (-,-s) : **1.** liv g. ; *anwesend waren Politiker jeder Couleur,* eno e oa politikourien a bep liv ; **2.** [dre astenn.] atoud g., penngartenn b. ; **3.** [skol-veur, Bro-Alamagn] livioù ar c'horfuniadoù studierien lies.
Coulis n. (-,-) : [kegin.] chugon g. ; *Rebhuhn-Coulis,* chugon klujar g.
Coulomb n. (-s,-) : [tredan.] koulomb g.
Coulombmeter n. (-s,-) **/ Coulometer** n. (-s,-) : [tredan.] koulometr g.
Countdown g./n. (-/-s,-s) **/ Count-down** g./n. (-/-s,-s) : kont war-gil b., kont-a-gil b.
Countertenor g. (-s,-tenöre) : [sonerezh] ustenor g.

Coup g. (-s,-s) : taol g., taol strak g., taol ruz g., taol berzh kaer g., taol dis g., taol dreist g., mestr taol g. ; *einen großen Coup landen,* ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol strak da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat ; *einen Coup starten,* c'hoari e daol.
Coupé n. (-s,-s) : **1.** [trenioù] kombod g. ; **2.** [karr-tan daou blas, rederig] koupe g.
Couplet n. (-s,-s) : poz-kan g., koublennad g.
Coupon g. (-s,-s) : [arc'hant] troc'henn b. ; paperenn b.
Cour b. (-) : [dre skeud.] lez b., sevender g., sevended b., kourtezi b. ; *einer Dame die Cour machen (schneiden),* ober al lez d'un itron, tailhiñ al lez d'un itron, kañjoliñ un itron.
Courage b. (-) : **1.** kalon b., kalonded b., kalonder g., kalonegezh b., nerzh-kalon g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kadarnded b., kadarnder g., kouraj b., herder g., herded b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Courage abkaufen,* lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b.
couragiert ag. : kadarn, kalonek, disaouzan, diskramailh, glev, hardizh, her.
Adv. : gant nerzh-kalon, her.
Courante b. (–,-n) : [dañs] kourantenn b.
Courtage b. (-,-n) : kouraterezh g., kouratiñ g.
Courtagesatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur kouraterezh g.
Couscous g./n. (-,-) : [kegin.] kouskous g.
Cousin g. (-s,-s) : kenderv g. [*liester* kendirvi] ; *Cousin ersten Grades,* kenderv-kompez g., kenderv kentañ g. ; *Cousins zweiten Grades,* eil kendirvi lies., bugale kendirvi lies., kevendirvi lies. ; *Cousin vierten Grades,* kevniant g. ; *weitläufiger Cousin, entfernter Cousin,* kenderv pell g. ; *das ist ein Cousin,* ur c'henderv din eo, hennezh a zo kenderv din ; *Verwandschaftsbande zwischen Cousins,* kenderviezh g., liammoù kerentiezh etre kendirvi lies. ; *Ehefrau des Cousins,* gweg ar c'henderv g., keniterv g.
Cousine b. (-,-n) : keniterv [*liester* kenitervezed] b., kendervez b. ; *Cousine ersten Grades,* keniterv-kompez b., keniterv kentañ b. ; *Cousinen zweiten Grades,* eil kenitervezed lies., bugale kendirvi lies., kevendervezed lies. ; *Cousine vierten Grades,* keviniantez b. ; *das ist eine Cousine,* ur geniterv din eo, honnezh a zo keniterv din ; *weitläufige Cousine, entfernte Cousine,* keniterv pell b. ; *Ehemann der Kusine,* gwaz ar geniterv g., kenderv g.
Coutances n. : Kergustent b.
Couvert n. (-s,-s) : [lizhiri] golo-lizher g.
Cover n. (-s,-/-s) : **1.** golo g. ; **2.** godellig b., chakodig b.
Covergirl n. (-s,-s) : cover-girl b.
Cowboy g. (-s,-s) : cow-boy g. [*liester* cow-boyed], saouter g., kaouboi g., paotr-saout g.
Crack[1] g. (-s,-s) : [sport] krak g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g. tarin g., beuf g., pabor g.
Crack[2] n. (-s) : [dramm] krak g.
Cracker g. (-s,-/-s) : [kegin.] kraker g., krakilinenn b.
Crackverfahren n. (-s) : [tekn.] krakerezh g., krakiñ g.
Crashkurs g. (-es,-e) : kentelioù buan-ha-buan lies., stummadur herrek g.
Crashtest g. (-[e]s,-s/-e) : prouad kenstekiñ g., prouad pladañ g., prouad flastrañ g.
crawlen (ivez : *kraulen*) V.gw. (hat gecrawlt / ist gecrawlt) : [sport] kraolañ.
Credo n. (-s,-s) : **1.** [relij.] kredo b., simbol an ebestel g. ; **2.** [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b., kredenn b., kredo b.
Creme b. (-,-s) : **1.** [kegin.] dienn g., koaven g. ; **2.** [louzoù] traet g., koavon g.
Crème b. (-,-s) : **1.** [kegin.] dienn g., koaven g. ; *Crème fraiche,* dienn-fresk g. ; **2.** *die Crème de la Crème,* ar bleuñv str., an diuz g., an dibab g., ar boked g., ar vegenn b. ; *die Crème der Gesellschaft,* tud eus an dibab lies., ar fumell g.
cremefarben ag. : gwenn-melen, melen-gwenn, damc'hell, livet e gwenn-melen.
Cremesuppe b. (-,-n) : soubenn goavenek b.
Cremetorte b. (-,-n) : tartez dienn str.
cremig ag. : diennek, koavenek.
Crêpe b. (-,-s) : [kegin.] krampouezh str. ; *Crêpes backen,* fardañ krampouezh, tommañ krampouezh, krampouezhañ ; *knackige Crêpe,* krampouezhenn gras b. ; *letzte gebackene Crêpe,* krazenn b., krazigenn b., takezenn b., takez str., logodenn b., krampouezh-logod str. ; *eine Crêpe mit einem Ei belegen,* lakaat ur vi da dogañ ur grampouezhenn ; *Crêpes mit Eiern garnieren,* viaouañ krampouezh ; *mit Eiern belegte Crêpes,* krampouezh viaouet str. ; *Mischung von Milch und Eiern zum Belegen der Crêpes,* libistr g. ; *Crêpes belegen,* gwarnisañ krampouezh ; *eine Crêpe durch Werfen umwenden,* tripal ur grampouezhenn er baelon ; *Butter auf eine Crêpe schmieren, eine Crêpe mit Butter beschmieren,* lardañ ur grampouezhenn ; *in eine Suppe gegebene Crêpes,* boued krampouezh g., soubenn ar c'hrampouezh b. ; *richtig gebackene Crêpe,* krampouezhenn vrizh b. ; *misslungene Crêpe,* lapin g., krampouezhenn c'hwitet b. ; *Buchweizen-Crêpes,* krampouezh gwinizh-du str., krampouezh ed-du str., tartez str. ; *Weizen-Crêpes,* krampouezh gwinizh str. ; *Crêpes essen,* debriñ krampouezh, krampouesha ; *er isst für sein Leben gern Crêpes,* ur c'hrampoueshaer a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hrampouezh, ur bleiz krampouezh eo, un debrer mat a grampouezh eo ; *Crêpes holen,* mont da grampouesha ; *Crêpes bester Qualität,* krampouezh pardon str. ; *Rand einer Crêpe,* erien ur grampouezhenn g. ; *Spitze einer zusammengefalteten Crêpe,* begenn ur grampouezhenn b. ; *eine Crêpe so lange backen, bis sie starr wird wie ein Brett,* lezel ur grampouezhenn da boazhañ reut evel ur plankenn.
Crêpe de Chine g. (- - -, -s - -) : [gwiad] seiz kentañ troc'h b., seiz eus ar c'hentañ b.

Crêpe-Platte b. (-,-n) : [kegin.] pillig-krampouezh b., kleurc'h b., maen-krampouezh g., pladenn ar billig b. ; *die Crêpe-Platte beschmieren, Fett auf die Crêpe-Platte auftragen,* larjezañ ar billig ; *Fettlappen zum Beschmieren der Crêpe-Platte,* larjezenn b.
Crêperie b. (-,-s) : [kegin.] krampouezherezh b., ti-krampouezh g.
Crêpes-Gestell n. (-s,-e) : [kegin.] marc'h-krampouezh g.
Crêpes-Messer g. (-s,-) **/ Crêpes-Spachtel** g. (-s,-) **/ Crêpes-Spatel** g. (-s,-) **/ Crêpes-Wender** g. (-s,-) : [kegin.] astell-grampouezh b., askloedenn b., sklisenn b., spanell b., palisenn, palikell b. ; *eine Crêpe mit dem Spatel wenden,* treiñ ur grampouezhenn gant ar spanell, treiñ tu d'ur grampouezhenn, cheñch tu d'ur grampouezhenn.
Crêpe-Teig g. (-s) : bas krampouezh g., kaot g., toazenn grampouezh b. ; *den Crêpe-Teig mit einem Teigrechen verstreichen,* ledañ ar bas krampouezh gant ur rozell.
Crêpière b. (-,-s) : [kegin.] krampouezherez b., obererez krampouezh b.
Crescendo n. (-s,-s/Crescendi) : b. (-,-s) : kresk g., kreskiñ g.
Crew b. (-,-s) : bourzhiad g., akipaj g., paread b., kouch g., skipailh g., laz g., pare g.
Croissant n. (-s/-,-s) : [kegin.] bara-kornek g., kornegenn b.
Cromargan® n. (-s) : dir nikel-krom g.
Cromlech n. (-s,-s) : krommlec'h g.
Cross-Country n. (-/-s,-s) **/ Crosslauf** g. (-s,-läufe) : cross-country g., redadeg treuz-kontre b., treuz-kontre g.
Croupier g. (-s,-s) : [kazino] paotr ar bank g.
Crozon n. : Kraozon b. ; *die Halbinsel Crozon,* gourenez Kraozon b.
Crux b. (-) : kudenn b., bec'h g., poan b., kroaz b., kroez b.
C-Schlüssel g. (-s,-) : alc'hwez an ut g.
CSU b. (-) : [polit.] CSU b., Unvaniezh Sokial-Kristen b.
c.t. [*berradur evit* **cum tempore**] : en ur zelc'hel kont eus an dale boas.
cum grano salis Adv. : dre nesadur, dre arnesadur.
cum laude Adv. : gant gourc'hemennoù ar juri, gant gourc'hemennoù ar bodad arnodenniñ, gant ar meneg « mat-tre ».
Cumulus g. (-, Cumuli) : koumoul du str., kumuluz g.
Cunnilingus g. (-) : kunilingus g., elligafañ g. ; *einen Cunnilingus vornehmen,* P. lipat ar billig, lipat ar voudenn.
Cup g. (-s,-s) : **1.** [sport] kib b. ; **2.** [brennidenn] bonedig g.
Cupido g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g.
Curie n. (-,-) : [fizik] kuri g.
Curium n. (-s) : [kimiezh] kuriom g.
Curry g./n. (-s,-s) : kari g.
Currywurst b. (-,-würste) : silzig gant kari str.
Curzon-Linie b. (-) : [istor] linenn Curzon b.
Cursor g. (-s,-s) : [stlenn.] reti g.
Cut g. (-s,-s) : **1.** jakedenn b., rokedenn b. ; **2.** [filmoù] dastroc'h g. ; **3.** [Boks] troc'h gwareg an abrant g. ; **4.** [golf] karzh g., skarzh g.
Cutaway g. (-s,-s) : jakedenn b., rokedenn b.
cutten V.k.e ha Vgw. (hat gecuttet) : frammañ.
Cutter g. (-s,-) : 1. frammer g. ; 2. troc'her g., kutter g.
Cutterin b. (-,-nen) : **1.** frammerez g. ; **2.** troc'herez b., kutterez b.
CVJM g. (-) : [*berradur evit* **Christlicher Verein Junger Männer**] kevredigezh kristen paotred yaouank b.
C-Waffen lies. : armoù kimiek lies.
Cyan n. (-s) : (ivez : *Zyan*) kianogen g.
Cybercafé n. (-s,-s) : [stlenn.] kibertavarn b.
Cycladen lies. : *die Cycladen,* inizi Kiklades lies.
Cyclop g. (-en,-en) : kiklop g., unlagadeg g.
Cyclotron n. (-s) (ivez : *Zyklotron*) : [tekn.] kiklotron g.
Cylinder g. (-s,-) : (ivez : *Zylinder*) **1.** kranenn b., kran g. ; **2.** [karr-tan] sailh b., bailh g. ; **4.** [benveg] ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g., ruilhenn b., kran g.
Cymbal g. (-s,-e) : simbalenn b.
cynisch (ivez : *zynisch*) ag. : **1.** [preder.] kinek, konek ; **2.** faebuhezek, dichek, peurzivezh, digoll, divezh-ki, divezh-krenn.
Cyniker (ivez : *Zyniker*) g. (-s,-) : **1.** [preder.] dalc'hiad ar ginegezh g., kineg g., konad g. ; **2.** ki g., penn-ki g., spered-ki a zen g., faebuhezegad g.
Cypern n. (-s) (ivez : *Zypern*) : Kiprenez b.
Cypresse b. (-,-n) (ivez : *Zypresse*) : siprez str., gwez siprez str.
Cyprian g. : Kiprian g.
Cyrill g. : Kirill g.
cyrillisch (ivez : *zyrillisch, kyrillisch*) ag. : kirillek.
Cyrillus g. (ivez : *Kyrill*) : Kirill g.

D, d n. (-,-) : **1.** *großes D,* D skrivet bras g., pennlizherenn D b. ; *kleines d,* d skrivet bihan g., d bihan g., d munut g. ; **2.** [kirri-tan] *D,* Bro-Alamagn (berradur evit Deutschland) ; **3.** [kenw., istor] *D,* pemp kant (D, sifr roman) ; **4.** [sonerezh] *D,* re g. ; **5.** [*berradur evit* Doktor] *D. der Theologie,* doktor war an doueoniezh (an deologiezh) g.

da

I. Adverb
- **1.** En egor : amañ, aze, du-se
- **2.** En amzer : d'ar poent-se, d'ar mare-se, neuze, da neuze, d'ar c'houlz-se, e-keit-se
- **3.** A verk un degouezh
- **4.** Troioù-lavar. "da" gourleunius

II. Stagell-isurzhiañ
- **1.** En amzer : d'ar poent ma, d'ar mare ma, d'ar c'houlz ma, a-greiz ma, diwar-greiz ma, e-pad ma, e-doug ma, e-keit ma, e-keit ha ma, tra ma, e-kerzh ma, evel ma
- **2.** A verk an abeg : o vezañ ma, dre ma, abalamour, ma, peogwir ma, en abeg ma, dre an abeg ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, e-skeud ma, e-skeud e, kement ha ma, betek ma, betek pa, evit pa, e faot na

III. Rakverb rannadus a verk : ar vezañs, ar boud

I. Adverb. **1.** En egor : ahont, aze, du-se, du-hont, eno, amañ ; *hier mein Vater und da meine Mutter,* sed amañ va zad ha sed aze va mamm, setu amañ va zad ha setu aze va mamm ; *er ist da,* aze emañ, amañ emañ ; *da ist er ja,* setu eñ, setu hennezh amañ ; *da seid ihr ja !* erru e oac'h ? ; *da bist du ja !* erru e oas ? ; *da kommt er,* setu eñ o tont - setu eñ o tont gant an hent - sell aze, emañ o tont ; *ist jemand da ?* ha tud a zo ? ; *ich bin gleich wieder da,* distro e vin a-benn nebeut, ne vin ket pell oc'h ober va zro, ne vin nemet un hollvad oc'h ober va zro, ne vin ket pell, ne vin ket seizhdaleetoc'h gant va zro, ne vin ket daletoc'h evit ober va zro, distro on diouzhtu ; *war der Briefträger schon da ?* bet eo bet paotr-al-lizhiri ? ; *da drinnen,* aze / aze en diabarzh (Gregor), amañ (aze, du-mañ) e-barzh ; *da oben,* amañ (aze, du-mañ) e lein, aze war an uhel, du-se en nec'h, du-se war laez, aze e-krec'h, aze ouzh krec'h ; *da unten,* aze en traoñ (en diaz, en diadraoñ), du-mañ en traoñ, amañ en traoñ ; *da, wo …,* el lec'h ma, el lec'hioù ma, e-lec'h ma ; *da, wo ich früher wohnte,* el lec'h ma oan o chom en a-raok ; *hie(r) und da, da und da, da und dort,* amañ hag ahont, dam dre holl, a-dachadoù, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dreuz hag a-hed, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, du-mañ ha du-hont, du-mañ du-hont, dre amañ ha dre ahont, tu-se ha tu-mañ / amañ ha tu-hont / tu-hont ha tu-mañ / du-hont ha du-mañ / en tu-hont hag en tu-mañ (Gregor) ; *von da aus,* alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, avaze ; *der Mann da,* an den aze, an den du-se g. ; *nimm den großen da,* kemer hemañ vras ; *nimm die große da,* kemer homañ vras, kemer honnezh vras ; *der da,* hennezh ; *die da,* honnezh ; *der Große da ist der Älteste,* hennezh vras eo ar c'hoshañ ; *du da !* ac'hanta ! ac'hanta, paotr ! ; *da irren Sie sich,* faziañ a rit war poent-se ; [lu] *wer da ?* evit piv oc'h-hu ? / piv a ren ? (Gregor), piv och-hu ? piv 'zo ? piv 'zo amañ ? piv 'zo o tont du-mañ ? ; *das große Messer da schneidet besser,* homañ, ar gontell vras-mañ a droc'ho gwelloc'h ; *da entlang, da lang,* dre eno, dre aze ; *da ! da nimm's !* dal ! dal amañ !

2. En amzer : d'ar poent-se, d'ar mare-se, neuze, d'ar c'houlz-se, e-keit-se, da neuze ; *von da an, von da ab,* avaze, a-neuze / adal(ek) neuze / adalek an ampoent-se / adalek an amzer-se (Gregor), a-benn neuze, diwar neuze, abaoe neuze, a-c'houde, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, adal ar c'houlz-se ; *ich sagte es ihm, da erschrak er,* hel lavaret a ris dezhañ hag eñ da spontañ - hel lavaret a ris dezhañ hag e spontas o klevet an dra-se - hel lavaret a ris dezhañ, neuze e spontas o klevet an dra-se ; *da siehst du !* gwelet a rez bremañ, sell aze bremañ ; *da hört er,* sell aze, hennezh a glev bremañ ; *da hast du's,* dal! del !

3. Degouezh : *was kann man da machen ?* petra ober ? n'ouzon ket petra ober, petra da ober ? ; *da kann man sagen,* na petra 'ta ! ; *hier und da,* ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, gwech-hag-amzer, bep ar (ur) mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwechoù ('zo), gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech (all), a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù.

4. Troioù-lavar : *nichts da !* blev da gaout ! nebaon ! / naren ! / tamm-tamm ! / tra-tra ! (Gregor) ; *da haben wir's !* graet eo en dro-mañ ! an dro-mañ (an taol-mañ) ez eo echu da vat ! an dro-mañ ez eo aet ar c'hazh da razh ! echu eo an abadenn ! ; *da siehst du !* gwelet a rez ! ; *da könnt ihr euch denken, wie ..., ...* me lavar deoc'h ! me lavar deoc'h ... ; *da ist keiner, der ...,* n'eus den ebet a gement a... ; *wer da lacht ...,* an hini a c'hoarzho ... ; *die Stimmen mehren sich, die da sagen ...,* muioc'h-mui a dud a lavar ... ; *als da sind,* da skouer, evel ; *wer da will, der ...,* neb a venn, hennezh a ... - neb a venn a ... - an hini en deus c'hoant a ... - ar re o deus c'hoant a ... ; *da lief alles fort,* hag an holl da skarañ.

II. Stagell-isurzhiañ

1. En amzer : pa, d'ar mare ma, d'ar c'houlz ma, ma, tra ma, evel ma, dre ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, a-benn ma, a-benn pa, war-benn ma, d'an ampoent ma ; *sie kam, da alles fertig war,* degouezhout a reas pa oa echu pep tra ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch,* tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet ; *da wir gerade wegwollten,* p'edomp o vont kuit, evel m'edomp o vont kuit ; *an dem Tag, da er das Meer zum ersten Mal erblickte, beschloss er Seemann zu werden,* en deiz ma welas ar mor evit ar wech kentañ, e tivizas mont da vartolod ; *es gab nicht*

einen Tag, da nicht die Sonne schien, ne oa ket bet un dervezh zoken ma vefe bet chomet kuzh an heol ; *da du nun da bist,* bremañ pa'z out erru.
2. Evit merkañ an abeg : peogwir, pa'z eo gwir, pa oa gwir, pa, diwar-benn ma, diarbenn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, dre berzh ma, en askont ma, en abeg ma, dre abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, evit pa, tra penn ; *da dem so ist,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se ; *da ja,* o vezañ ma, kement ha ma ; *kauf mir doch eine Schachtel Zigaretten, da du ja in die Stadt fährst,* kement ha ma'z ez e kêr, pren din ur pakad sigaretennoù - kenkoulz ha mont e kêr, pren din ur pakad sigaretennoù - betek mont e kêr, pren din ur pakad sigaretennoù ; *da jedoch,* met dre ma ; *da er jedoch krank war, blieb er zu Hause,* met dre ma oa klañv e chomas er gêr ; *da sein Sohn sich auch dort aufhielt, konnte er ihn besuchen, sooft er wollte,* e-skeud ma oa e vab eno ivez e c'halle mont d'e gaout ken alies ha ma felle dezhañ, pa oa e vab eno ivez e c'halle mont d'e gaout ken alies ha ma felle dezhañ ; *da wir vor seinem Haus stehen, sollten wir doch rein,* betek m'emaomp (betek p'emaomp) e-kichen e di eo kenkoulz deomp mont tre, p'emaomp e-kichen e di eo kenkoulz ganeomp mont tre ; *da wir die Wahrheit nicht herausfinden können, vertraue ich Ihnen,* e defot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h, e faot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h ; *da er Zeit hat, wird er diese Arbeit erledigen,* dre m'en deus amzer e raio al labour-se, evel m'en deus amzer e raio al labour-se, pa'z en deus amzer e raio al labour-se, evit pa'z en deus amzer e raio al labour-se ; *geh schon vor, da du fertig bist,* kae a-raok, pa'z out prest ; *da sie eine ziemlich weite Strecke zurückgelegt hatten, waren sie alle erschöpft,* evel m'o doa graet ur pennad mat a hent e oa skuizh an holl ; *da die Tür jetzt verriegelt ist, wird sie nicht mehr aufgehen,* evit pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui, pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui ; *da sie nicht an ihn geglaubt haben,* e faot n'o deus ket kredet ennañ ; *da sie über einen anderen Weg gekommen war, war er ihr nicht begegnet,* o vezañ ganti kemeret un hent all, n'en doa ket he gwelet ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen,* bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prenin ur c'harr-tan.
III. Rakverb rannadus : *dableiben,* chom, menel ; *dasitzen,* bezañ azezet (en e azez, en e goazez, war e goazez) ; *dastehen,* bezañ en e sav ; *daliegen,* bezañ astennet, bezañ en e c'hourvez.
d.Ä. [berradur evir **der Ältere**] : an Henañ g. ; *Lucas Cranach d.Ä.,* Lucas Cranach an Henañ g.
dabehalten V.k.e (behält da / behielt da / hat dabehalten) : **1.** delc'her, mirout ; **2.** bac'hañ, karc'hariañ.
dabei Adv. : **1.** en egor : tost, e-kichen ; *wir sind ganz nahe dabei,* tost-bras (tostik ac'hano, tostik-tra ac'hanen) emaomp, tre e-kichen emaomp ; *eine Villa und ein Park dabei,* ur c'henkiz e-barzh ul liorzh ; *mein Bruder ist dabei,* va breur a zo en o zouez (a zo du-hont ivez, a zo ganto).
2. en amzer : *er ist dabei, Abschied zu nehmen,* war e gimiad emañ ; *er war gerade dabei zu telefonieren,* war-nes pellgomz edo, war-nes-taol da bellgomz e oa, dindan bellgomz e oa, war ar mare da bellgomz e oa.
3. war un dro, war an dro, en ur geñver gant, en ur [ober udb] ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei,* deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro (war an dro), deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg, deskiñ brezhoneg e-keñver ma tesker alamaneg ; *er arbeitete und sang dabei,* labourat a rae en ur ganañ, kanañ a rae e-ser labourat ; *er sagte dies, und lachte dabei,* hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser) lavaret kement-se.
4. war ar marc'had, zoken, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, zokennoc'h, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo ; *sie ist hübsch und reich dabei,* koantik eo ha pinvidik eo zokennoc'h, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo).
5. memes tra, koulskoude, koulz all, evelkent, padal, evelato, neoazh ; *dabei wusste er nichts,* ha padal ne ouie tra ; *dabei dürfen wir nicht vergessen, dass ...,* arabat deomp disoñjal evelkent e ...
6. troioù-lavar : *er bleibt dabei,* ne ziskrog ket diouzh e vennozh, delc'her a ra mort (yud, start, gwevn) d'e vennozh, pegañ a ra ouzh e vennozh, ne glask ket mont pelloc'h (gouzout hiroc'h) ; *du bleibst dabei ?* pik ebet ? ha n'az po ket keuz goude ? ; *es bleibt dabei,* mat e-giz-se neuze, tonket eo ar marc'had, graet eo ar gra, echu ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, la ! laoskomp se neuze ; *es dabei bewenden lassen,* na glask gouzout hiroc'h, na c'houlenn hiroc'h, na vont pelloc'h gant udb, leuskel an traoù evel m'emaint, distreiñ diwar an diviz ; *was ist (denn) dabei ?* pelec'h emañ an dalc'h ? petra a zisplij deoc'h en dra-se ? ; *was ist denn so schlimm dabei ?* pelec'h emañ an droug e kement-se ? se ne ra droug ebet da zen ; *es ist nichts dabei,* n'eo ket ur gwall afer, n'eus netra a wir e kement-se ; *es kommt nichts dabei heraus,* kement-se ne zisoc'ho da netra ; *das Gute dabei ist, dass ...,* ar pezh a gavan mat en dra-se eo e ..., pezh a zo mat e kement-se eo e ... ; *und was das Beste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen,* gwellañ pezh 'zo ne vo ket ret deomp mont di hiziv ; *dabei befinde ich mich wohl,* em flom emaon gant kement-se, kement-se a laka ac'hanon war va zu ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld,* ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *sie hat nichts Böses dabei gedacht,* n'he doa soñjet e droug ebet p'he doa graet an dra-se, ne oa drougiezh ebet enni pa lavaras an dra-se, ne oa malis ebet enni pa lavaras an dra-se, ken divalis hag un oan e oa, dizrouk e oa pezh he doa graet ; *sich (t-d-b) dabei denken, dass ...,* soñjal etre e roched hag e chouk e …, soñjal etre he hiviz hag he chouk e ….
dabeibleiben V.gw. (blieb dabei / ist dabeigeblieben) : **1.** chom, menel ; **2.** [dre skeud.] na ziskregiñ diouzh e vennozh, na glask gouzout hiroc'h ; *er bleibt dabei,* ne ziskrog ket diouzh e vennozh, delc'her a ra mort (yud, start, gwevn) d'e vennozh, pegañ a ra ouzh e vennozh, ne glask ket mont pelloc'h (gouzout hiroc'h) ; *du bleibst dabei ?* pik ebet ? ha n'az po ket keuz goude ? ; **3.** *es*

bleibt dabei, mat e-giz-se neuze, tonket eo ar marc'had, graet eo ar gra, echu ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, la ! laoskomp se neuze.
dabeihaben V.k.e. (hat dabei / hatte dabei / hat dabeigehabt) : **1.** bezañ gant an-unan ; *Geld dabeihaben,* bezañ arc'hant gant an-unan ; *hast du kein Messer dabei ?* n'eus ket ur gontell ganit ? ; *sie hatte ihre zwei Kinder dabei,* he daou vugel a oa ganti war he zro ; **2.** *sie wollte ihn nicht dabeihaben,* n'he doa ket c'hoant e teufe.
dabeisitzen V.gw. (saß dabei / hat dabeigesessen) : bezañ war al lec'h.
dabeistehen V.gw. (stand dabei / hat dabeigestanden) : bezañ war al lec'h.
dableiben V.gw. (blieb da / ist dageblieben) : chom, menel, chom amañ, menel amañ, chom aze, menel aze, chom war al lec'h.
da capo Adv. : **1.** *nach mehreren da capo-Rufen,* goude m'o doa goulennet an arvesterien meur a wech digant an arzour dont en-dro war al leurenn ; **2.** [sonerezh] da capo, ur wech c'hoazh war e hed.
Dacapo n. (-s,-s) : *nach mehreren Dacapo-Rufen, ...,* goude m'o doa goulennet an arvesterien meur a wech digant an arzour dont en-dro war al leurenn ...
Dach n. (-s, Dächer) : **1.** toenn b., to g. ; *flaches Dach,* toenn blat b., leurdoenn b. ; *schiefes Dach,* toenn stouet b. ; *spitzes Dach,* toenn vegek b. ; *eingedrücktes Dach,* toenn buñset b. ; *das Dach decken, das Dach aufsetzen,* teiñ un ti ; *das Dach mit Ziegeln decken,* teoliañ an doenn ; *das Dach mit Schiefer decken,* teiñ an ti gant sklent ; *das Dach mit Stroh decken,* teiñ an ti gant kolo, teiñ an ti gant plouz, teiñ an ti gant soul, plousa an ti ; *das Dach ist aufgesetzt worden,* aet eo an doenn war an ti ; *das Dach eines Hauses abnehmen,* disteiñ un ti ; *einen Bau unter Dach bringen,* lakaat un doenn war ur savadur nevez ; *unter demselben Dach wohnen,* bezañ o chom dindan an hevelep toenn ; *unter meinem Dach,* dindan toenn va zi ; *die Ernte unter Dach bringen,* lakaat an eost er goudor (er solier), degas (kerc'hat) an eost d'ar gêr ; *unter Dach und Fach,* er goudor, en diogel, e surentez, e savete, er gwarez, er gwasked, en ul lec'h kled (Gregor) ; *etwas unter Dach und Fach bringen,* kas udb da benn, degas udb tre, peurechuiñ udb, peurober udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb, barrañ udb, degouezhout da vat gant udb.
2. [dre skeud.] bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., gwasked g., flojenn b., goloadurezh b., golo g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b., loj g., ti ha loj.
3. [tr-l, P.] penn g., klopenn g. ; *eins aufs Dach bekommen,* **a)** klevet (kaout, pakañ, tapout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet kroz, klevet storlok, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, tapout trouz, tapout kroz, kaout trouz, kaout soroc'h, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn, klevet e jeu ; **b)** kaout (pakañ, tapout) un taol ; **c)** [dre astenn.] kouezhañ e veudig en e zorn d'an-unan, bezañ gwall skoet, abafaat, saouzaniñ, mont dall, chom mik.
4. [kr-l] *lieber einen Sperling in der Hand als eine Taube auf dem Dach,* daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale, gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek, gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek, gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek, gwelloc'h kaout eget gortoz, gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre, gwell eo ur voualc'h evit ur vran.
5. [dre skeud.] *die Spatzen pfeifen es von allen Dächern,* ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, gwerzhet eo bet ar bistolenn abaoe pell, ne oa ket a dorojoù war an holl doulloù, an holl er goar rak toull e oa an ti, tra guzh un ti toull eo an dra-se, embannet eo bet war ar groaz, ne glever ken anv, embannet eo bet d'ar seizh avel, enkantet e vez un tammig e pep lec'h.
6. [dre skeud.] *jemandem aufs Dach steigen,* dec'hervel u.b. d'an urzh, lakaat urzh war u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, diblas u.b., diblasañ u.b., bontañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., lakaat u.b. en e stern, diskenn e gribenn d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz (krozal, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b.
Dachantenne b. (-,-n) : stign diavaez g., rastell ar pellwel b.
Dacharbeiten lies. : labourioù teiñ lies.
Dachauflegeleiter b. (-,-n) : skeul-deiñ b.
Dachbalken g. (-s,-) : sourin b.
Dachboden g. (-s,-böden) : sanailh b., solier b., grignol b., kalatrez b., greunier g., stlank g., kambr b., krec'h an ti g., nec'h g., penn nec'h an ti g.; *Außentür zum Dachboden,* oued b. ; *einen Dachboden bauen,* solierañ un ti ; *auf den Dachboden hinaufsteigen,* pignat er c'hrignol, sevel da grec'h an ti, mont d'ar solier ; *die Kinder schlafen auf dem Dachboden,* kousket a ra ar vugale en nec'h.
Dachbodenklappe b. (-,-n) : toull ar solier g.
Dachdecken n. (-s) : to g., toerezh g.
Dachdecker g. (-s,-) : toer g. ; *Arbeit, die der Dachdecker von seiner Leiter aus verrichten kann,* skeuliadenn b.
Dachdeckerleiter b. (-,-n) : skeul-deiñ b.
dachen V.k.e. (hat gedacht) : teiñ, lakaat un doenn war.
V.em. **sich dachen** (hat sich (t-rt) gedacht) : bezañ pouez-traoñ gantañ, bezañ traoñ gantañ, bezañ war ziribin, bezañ diribin gantañ, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs, bezañ war ziskenn.
Dachfahne b. (-,-n) : gwiblenn b., marc'h-avel g., nadoz-avel b., pellenn b.
Dachfenster n. (-s,-) : [tisav.] lukan b., lomber g., oued b.
Dachfirst g. (-es,-e) : leinienn b., lein an ti g., livenn b., livenn-lein b., livenn-nein b., livenn-gein b., kein an doenn g., kein an ti g., nein g. ; *Strohdachfirst,* kanto g., kantoenn b.
dachförmig ag. : a-stumm gant un doenn, stummet evel un doenn, e doare un doenn, e doare toennoù, a-zoare gant un toenn, a-zoare gant toennoù, a-seurt gant un toenn, a-seurt gant toennoù.
Dachgarten g. (-s,-gärten) : liorzh leur-doenn b.

Dachgebälk n. (-s) : framm an doenn g., frammadur g., koadaj g.
Dachgepäckträger g. (-s,-) : garidell b.
Dachgeschoss n. (-es,-e) : sanailh b., solier b., grignol b., kalatrez b.
Dachgesellschaft b. (-,-en) : kevredad merañ g., kreizenn b.
Dachgesims n. (-es,-) : rizenn an doenn b., barvenn an doenn b., marvenn an doenn b., malvenn an doenn b., baled g., doublet g.
Dachgleiche b. (-,-n) : **/ Dachgleichenfeier** b. (-,-n) : [Bro-Aostria] fest an ti nevez b./g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., savadeg b.
Dachhaken g. (-s,-) : tach-to g., krog g.
Dach-Hauswurz b. (-,-en) : [louza.] heglev g., louzaouenn-an-droug-skouarn b., louzaouenn-an-divskouarn b.
Dachhelm g. (-s,-e) : [tisav.] **1.** korzenn an tour b., beg an tour g., kribenn an tour b. ; **2.** koupolenn b., bolz-toenn b., toenn-volzek b., bolz-to b.
Dachkammer b. (-,-n) : mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Dachkämmerchen n. (-s,-) : trankl g.
Dachkännel g. (-s,-) : [Bro-Suis] kaon g., kan-ti g., noed an doenn g., kan toenn g., san b., disglaverez b., flondrenn b.
Dachlatte b. (-,-n) : lazh b., goulazh str., belet str., plankenn-toenn g.
Dachlattenleiter b. (-,-n) : [tro-lavar] *für jemanden die Dachlattenleiter machen,* ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.
Dachlawine b. (-,-n) : diruilhad-erc'h diouzh an doenn g.
Dachleiter b. (-,-n) : skeul-deiñ b.
dachlos ag. : didoenn, disto ; *ein Haus dachlos lassen,* lezel un ti didoenn, lezel un ti disto ; *dachloses Haus,* ti na toenn na mann warnañ.
Dachluke b. (-,-n) : [tisav.] lukan b., lomber g., oued b.
Dachmarder g. (-s,-) : [loen.] kaerell-vras b.
Dachorganisation b. (-,-en) : aozadur kreiz ur c'hengevread g.
Dachpappe b. (-,-n) : kartoñs koultronet g.
Dachpfanne b. (-,-n) : teol kromm (kleuz, pleg) str.
Dachrand g. (-s,-ränder) : bord an doenn g.; *unterer Dachrand,* barvenn an doenn b., marvenn an doenn b., malvenn an doenn b., lost-toenn g.
Dachratte b. (-,-n) : [loen.] razh du g.
Dachreet n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] korz-to str.
Dachreiter g. (-s,-) : [tisav.] tourig g.
Dachrinne b. (-,-n) : kaon g., kan-ti g., noed an doenn g., kan toenn g., san b., disglaverez b., flondrenn b.
Dachrohr n. (-s,-e) : korzenn noed an doenn b., korzenn an disglaverez b., korzenn ar c'haon b.
Dachs g. (-es,-e) : **1.** [loen.] broc'h g., louz g., griz g., bourbout g., bourboutenn b. [*liester* bourbouted], P. ki-douar g. ; *der Dachs ist ein schwerfälliges Tier,* ar broc'h a zo pouer da gerzhet, ar broc'h a zo pounner e gerzhed ; **2.** [ki] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g. ; **3.** [dre skeud.] *er schläft wie ein Dachs,* kousket a ra evel ur broc'h, kousket a ra evel ur roc'h, kousket-mort eo ; **4.** *frecher Dachs,* pezh divergont a baotr g.
Dachsbau g. (-s,-e) : bertim vroc'hed b., toull broc'hed g., douarenn vroc'hed b.
Dachsbeil n. (-s,-e) : [tekn.] garan b., daladur b., taladur b., keladur g. ; *mit dem Dachsbeil bearbeiten,* daladuriñ, taladuriat, keladuriañ.
dachsbeinig ag. : trokulet, gargil, skarbellek.
Dachschaden g. (-s,-schäden) : **1.** droug hag a zo c'hoarvezet gant an doenn g. ; **2.** [dre skeud.] *einen Dachschaden haben,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.
Dachschiefer g. (-s,-) : maen-to g., sklent str., to g.
Dachschilf n. (-s,-e) : korz-to str.
Dachschindel b. (-,-n) : [tisav.] bardellenn b., tufellenn b., elvenn b., sklisenn goad b., tuf str., tufad str., elvad b.
Dachschräge b. (-,-n) : stou an doenn g., dinaouenn an doenn b. ; *Raum mit Dachschräge,* kambr vañsardet b.
Dachschütze g. (-n,-n) : [lu] tennataer g., sniper g.
Dachsgang g. (-s,-gänge) : korzenn ur broc'h b., garidenn ur broc'h b., riboul ur broc'h g.
Dachshaarpinsel g. (-s,-) : broust-barv g.
Dachshund g. (-s,-e) : [loen.] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g.
Dächsin b. (-,-nen) : [loen.] mamm vroc'h b.
Dachsloch n. (-s,-löcher) : bertim vroc'h b., toull broc'h g., douarenn vroc'h b.

Dachsparren g. (-s,-) : kebr g., kebrienn b., gwifl g., gwiflenn b. ; *Dachsparren einbauen,* gwiflañ, kebrañ ; *Dachsparren herstellen,* gwiflañ ; *mit Dachsparren versehen sein,* bezañ gwiflek.
Dachstroh n. (-s) : plouz-keit g., plouz-to g., plouz-toenn g., soul g.
Dachstübchen n. (-s,-) : **1.** mañsardenn b., kambr dindan an doenn b. ; *Außentür zum Dachstübchen,* oued b. ; **2.** [dre skeud.] P. *es ist bei ihm nicht ganz richtig im Dachstübchen,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, paket en deus anezho, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri-mañsonat, laban eo, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet ar vi d'ar yar, kollet en deus e sterenn, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
Dachstuhl g. (-s,-stühle) : koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies., koadaj an doenn g., kebroù ha koubloù-kamm lies., kebroù ha koubloù lies., framm an doenn g.
Dachstuhlerrichtung b. (-,-en) : savadeg b.
Dachstuhlstütze b. (-,-n) : [tisav.] mestr-kebr g.
Dachtel b. (-,-n) : P. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., bozad b., dornad g., krabanad b.
dachteln V.k.e. (hat gesachtelt) : *jemanden dachteln,* diaveliñ ur javedad diouzh u.b., difoeltrañ ur skouarnad gant u.b., fasadiñ u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. (gant u.b.), boc'hata u.b. / fasata u.b. / reiñ ur vougennad d'u.b. / diaveliñ ur vousellad (ur voc'had, ur fasad) gant u.b. / distagañ ur palvad diouzh u.b. / distagañ un avenad d'u.b. (Gregor).
Dachterrasse b. (-,-n) : leur-doenn b. ; *von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt,* eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh.
Dachträger g. (-s,-) : **1.** doug marc'hoù-houarn g. ; **2.** doug plankennoù-ski g. baled
Dachtraufe b. (-,-n) : lost-toenn g., lost an doenn g., apoteiz an doenn g., baled g., doublet g.
Dachüberstand g. (-s,-überstände) : apoteiz an doenn g., baled g., doublet g.
Dachverband g. (-s,-verbände) : kengevread g., kreizenn b.
Dachvorsprung g. (-s,-vorsprünge) : apoteiz an doenn g., baled g., doublet g.
Dachwerk n. (-s,-e) : koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies., koadaj an doenn g., kebroù ha koubloù-kamm lies., kebroù ha koubloù lies., framm an doenn g.
Dachwohnung b. (-,-en) : kalatrez b., mañsardenn b., kambreier dindan an doenn lies.
Dachziegel g. (-s,-) : teol to str., teol plat str., teol plaen str.
dachziegelartig ag. : kenempret, marc'het evel teol, e doare an teol to, a-zoare gant teol to, a-seurt gant teol to.
Dachzimmer n. (-s,-) : mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Dackel g. (-s,-) : **1.** [loen.] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g. ; **2.** [der skeud.] P. balteg g. [liester balteien], baltaz [liester baltazed] ; *so ein Dackel !* pebezh penn maout ! pebezh leue ! pebezh amparfal ! pebezh lopez ! treid leue a zo en e votoù ! pebezh penn lor ! pebezh den lor !
Dackelbeine lies. : divesker berr ha kamm lies.
dackelbeinig ag. : torkulet, gargil, skarbellek.
Dadaismus g. (-s) : dadaouriezh b.
Dadaist g. (-en,-en) : dadaour g.
Dädalus g. : [mojenn.] Daidalos g., Dedalos g.
Daddelautomat g. (-en,-en) : mekanik lonk gwenneien g., lonkerez wenneien b.
Daddelhalle b. (-,-n) : sal-c'hoari b.
daddeln V.gw. (hat gedaddelt) : brokañ arc'hant er mekanikoù gwenneien g., c'hoari war ar mekanikoù gwenneien.
dadurch Adv. : **1.** en egor : dre amañ, dre aze, dre enno, dre-hont, dre-mañ ; *dadurch muss er kommen,* ret eo dezhañ tremen dre al lec'h-mañ ; **2.** pa verk an abeg : gant-se, rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, en abeg da se, en askont da se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se.
Stagell-isurzhiañ : **dadurch, dass** dre berzh ma, peogwir, pa'z eo gwir e, pa oa gwir e, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma ; *dadurch, dass er krank ist,* dre an abeg ma'z eo klañv.
dafür Adv. : **1.** en eskemm, en distro ; *er gibt mir ein Buch dafür,* reiñ a ra ul levr din en distro war an trok, ul levr a ro din en eskemm ; *ich half ihm, dafür schenkte er mir,* sikouret em boa anezhañ hag en distro em boa bet un digoll digantañ ; *was bekommst du dafür ? was kriegst du dafür ?* petra az po en eskemm ?
2. padal, met, a-du all ; *er ist klein aber dafür kräftig,* bihan ha kreñv, n'eo ket difonn eo ; *das ist kein schnelles Pferd, es hat dafür Ausdauer,* n'eo ket lijer ar marc'h, met padus eo.
3. [tr-l] a-du ; *es gibt Argumente dafür und dagegen,* mat ha fall eo war un dro ; *dafür oder dagegen sein,* bezañ a-du pe a-enep ; *ich bin dafür, dass …,* me a zo aviz ma ... ;.
4. evit se, evit an dra-se, evit kement-se ; *ich kann nichts dafür,* ne c'hellan ober netra, n'eo ket me a zo kaoz ; *er kann nichts dafür,* n'eo ket dre e faot, n'eo ket kiriek d'an dra-se, n'eo ket c'hoarvezet kement-se en (dre, d') e faot / n'eo ket c'hoarvezet kement-se en (dre, d') e wall / n'eo ket c'hoarvezet kement-se en (d') e giriegezh / n'eo

ket c'hoarvezet kement-se en (d') e wallegezh (Gregor) ; *wer kann dafür ?* petra 'ri ? petra a reot ? petra a fell deoc'h ?

5. dafür halten : V.k.e. (hält dafür / hielt dafür / hat dafür gehalten) : soñjal, bezañ ali ; *er ist nicht reich aber man hält ihn dafür,* n'eo ket gwall vras e beadra met kemeret e vez evit un den pinvidik, n'eo ket gwall vras e zanvez met sellet e vez outañ evel pinvidig, n'eo ket gwall binvidik met lakaet e vez e-touez ar juloded, n'eo ket gwall binvidik met kontet e vez bezañ ur pinard, n'eo ket gwall vras e beadra met an dud a gav dezho ez eo pinvidik.

Stagell-isurzhiañ : **dafür, dass** peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, o vezañ ma, rak ma, pa.

dafürhalten V.k.e. (hält dafür / hielt dafür / hat dafürgehalten) : soñjal, bezañ ali.

Dafürhalten n. (-s) : *nach unserem Dafürhalten,* d'hor soñj, d'hor mennozh, hervezomp, diouzh pezh a soñjomp, a soñj deomp, a gav deomp.

dafürstehen V.gw. (stand dafür / hat dafürgestanden) : [Bro-Aostria] *das steht dafür,* talvezout a ra ar boan (ar fred), n'eo ket poan gollet eo.

DAG b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Angestellten-Gewerkschaft**] sindikad alaman an implijidi hag ar sternerien g.

dagegen Adv. : **1.** a-enep, a-enep an dra-se, ouzh an dra-se ; *es gibt Argumente dafür und dagegen,* mat ha fall eo war un dro ; *ich kann nichts dagegen,* en dic'halloud emaon, ne c'hallan ober mann ebet evit diarbenn an dra-se, ne c'hallan ober mann ebet evit parraat an dra-se, er blotoù emaon ; *ich habe nichts dagegen,* n'eus diaezamant ebet, n'on ket dizali, n'em eus netra a-enep ; *ich bin dagegen,* kontrol on, dizali on, me a zo a-enep, enep emaon, un ali kontrol a zo ganin, en enep emaon ; *dagegen handeln,* mont a-enep d'udb ; *sie haben dagegen Stellung genommen, sie haben sich dagegen verwahrt, sie haben dagegen protestiert,* aet e oant en enep, savet e oant a-enep an dra-se ; *dagegen hilft nichts,* diremed eo an dra-se, ouzh an dra-se n'eus ket a remed, n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, en dic'halloud emaomp, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, er blotoù emaomp ; *wenn niemand dagegen ist,* nemet e vefe un ali kontrol ; **2.** en enep, er c'hontrol, en eskemm, e-skoaz, e-kichen, e-lec'h ; *sie ist fleißig, er dagegen ist faul,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - houmañ a zo aketus, hennezh en enep a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek.

dagegenhalten V.k.e. (hält dagegen / hielt dagegen / hat dagegengehalten) : **1.** keñveriañ, lakaat paravis, paraviziñ ; **2.** arbenniñ, arguziñ.

dagegensetzen V.k.e. (hat dagegengesetzt) : kinnig en eskemm, arbenniñ, arguziñ.

dagegensprechen V.gw. (spricht dagegen / sprach dagegen / hat dagegengesprochen) : mont a-enep, diarbenn, sevel a-enep.

dagegenstellen V.em. : **sich dagegenstellen** (hat sich (t-rt) dagegengestellt) : mont a-enep, sevel a-enep.

dagegenstemmen V.em. : **sich dagegenstemmen** (hat sich (t-rt) dagegengestemmt) : sevel groñs a-enep.

dahaben V.k.e. (hat da / hatte da / hat dagehabt) : **1.** kaout en e bourvezioù, kaout dindan an dorn, kaout dindan taol e zorn, bezañ dindan e zorn ; **2.** *jemanden dahaben,* bezañ deuet u.b. d'ober ur gwel d'an-unan, bezañ deuet u.b. d'ober ur weladenn d'an-unan, bezañ deuet u.b. d'ober ur gweled d'an-unan.

daheim Adv. : **1.** er gêr, en e di, en e loch ; *daheim bleiben,* chom er gêr ; *ist sie daheim ?* hag emañ-hi en he zi ? ; *sobald ich nach der Schule wieder daheim war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; **2.** du-mañ, du-se.

Daheim n. (-s) : ti g.

Daheimgebliebene(r) ag.k. g./b. : an hini chomet er gêr g./b., an hini chomet er vro g./b.

daher Adv. : **1.** eus an tu-se, alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, ac'hano, avaze ; *er kommt daher,* emañ o tont ; **2.** *bis daher,* betek-henn, betek amañ, betek neuze ; *seit daher,* abaoe an amzer-se ; **3.** rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, en abeg da se, en askont da se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se ; *er ist krank, daher konnte er nicht kommen,* klañv emañ, alese m'eo chomet hep dont ; *daher die Aufregung,* setu perak eo ken bras an turmud, setu perak eo ken strafuilhet an dud.

daherbringen V.k.e. (brachte daher / hat dahergebracht) : [Bro-Aostria] degas, kas, dezougen.

dahereilen V.gw. (kam dahergeeilt) : dont buan, hastañ dont, kabalat da zont, dont a-benn-red.

dahergehen V.gw. : (ging daher / ist dahergegangen) : mont war-raok, straniñ, braeat en e blijadur, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, mont war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz), kerzhet a-zoug e gamm.

dahergelaufen ag. : **1.** *ein Dahergelaufener, eine Dahergelaufene,* unan bennak, ur re bennak ; *dahergelaufener Kerl,* [gwashaus] paotr a netra g. ; **2.** *jeder Dahergelaufene,* ar c'hentañ deuet, n'eus forzh piv, den pe zen, hini pe hini, an hini kentañ oc'h en em ginnig.

daherkommen V.gw. (kam daher / ist dahergekommen) : **1.** dont, erruout, degouezhout ; **2.** [dre skeud.] dont diwar an dra-se, dont eus an dra-se.

daherreden V.gw. (hat dahergeredet) : glabousat, distilhañ sorc'hennoù, komz eus traoù ha traoù all ; *dumm daherreden,* direzoniñ, belbiañ, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous) eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, distilhañ sorc'hennoù (konchoù), dibunañ sorc'hennoù (konchoù born, drocherezh), mont gant kaozioù iskis, gallegañ.

daherrühren V.gw. (hat dahergerührt) : [dre skeud.] dont diwar an dra-se, dont eus an dra-se.

daherschwatzen V.gw. (hat dahergeschwatzt) : *sellit ouzh ar verb* **daherreden**.

daherum Adv. : aze, du-hont, eno, ahont.

dahier Adv. : amañ, el lec'h-mañ.

dahin Adv. : **1.** di, war-gaout aze ; *du gehst dahin,* mont a rez di ; *ist es noch weit bis dahin ?* ha pell eo c'hoazh

ac'hanen di ? ; *leg das dahin !* lak an dra-se du-hont ! ; *das Trinken hat ihn dahin gebracht,* lakaet eo bet er stad-mañ gant ar boeson, ar boeson eo en doa douget anezhañ d'ober an dra-se, setu pelec'h en em gav gant ar boeson, setu e pe stad en em gav gant ar boeson ; *meine Meinung geht dahin, dass ...,* me a zo aviz ma ..., me a soñj din e ...
2. *bis dahin,* da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, en etretant, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze, evit neuze, evit an amzer-se ; *bis dahin habe ich meinen Brief geschrieben,* evit neuze (a-benn neuze, ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) em bo skrivet va lizher.
3. [dre skeud.] aet kuit ; *meine Ruhe ist dahin,* echu eo gant va feoc'h ; *all mein Glück ist nun dahin,* echu eo bremañ gant va holl levenez, va holl levenez a zo nijet kuit.
4. [dre skeud.] *es dahin bringen, dass ...,* ober en doare ma ..., ober en hevelep doare ma ..., ober ken e ..., ober kement ma ... ; *jemanden dahin bringen, dass ...,* dougen u.b d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kas (bountañ) u.b d'ober udb.
5. [dre astenn.] *er ist dahin,* serret en deus e levr, aet eo d'an Anaon, tremenet eo, marv eo, straket eo e graoñenn, aet eo d'an tu all, aet eo d'ar bed all.
dahinab Adv. : aze en traoñ (en diaz, en diadraoñ), du-hont en traoñ.
dahinauf Adv. : amañ (aze, du-hont) e lein, aze war an uhel, du-se en nec'h, du-hont war laez, aze e-krec'h, aze ouzh krec'h.
dahinaus Adv. : du-hont.
dahinbrausen V.gw. (ist dahingebraust) : faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, evel ur c'hurunoù), nijal.
dahindämmern V.gw. (hat dahingedämmert / ist dahingedämmert) : **1.** [hat] dargudiñ, morgousket, moriñ, morenniñ, morfilañ, morgudiñ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; **2.** [ist] kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da voredíñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.
dahindösen V.gw. (hat dahingedöst / ist dahingedöst) : **1.** [hat] dargudiñ, moriñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; **2.** [ist] kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da voredíñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.
dahineilen V.gw. (ist dahingeeilt) : hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, sachañ war e ivinoù, hastañ fonnus, tremen buan hebiou, mont buan hebiou, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, nijal.
dahinein Adv. : e-barzh an dra-se, e-barzh.
dahinfahren V.gw. (fährt dahin / fuhr dahin / ist dahingefahren): **1.** pellaat ; **2.** [dre skeud.] *alle Hoffnung dahinfahren lassen,* kouezhañ en dizesper (Gregor), koll an disterañ spi, dic'hoanagiñ, dizesperout, koll esper ; **3.** [dre flourdro] mont diwar ar bed, mont kuit, bezañ o vervel, bezañ war e varv, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, mont d'ar c'hloar, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, stourm ouzh e Ankoù, kaout an enkoù, bezañ en e enkoù, bezañ dare da vervel, bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *er fährt dahin,* ne zaleo ket da vervel.
dahinfallen V.gw. (fällt dahin / fiel dahin / ist dahingefallen) : [Bro-Suis] kouezhañ (diflipañ) diouzh an dorn.
dahinflitzen V.gw. (ist dahingeflitzt) : diflipat, skarzhañ, karzhañ, sachañ e skasoù, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, evel ur c'hurunoù), reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, redek evel un dremedal, redek evel un tenn, redek evel an avel, redek d'ar pevarlamm, regiñ hent, pevarlammat, plantañ d'ar pevar zroad, redek evel ur c'had, nijal.

dahingeben V.k.e. (gibt dahin / gab dahin / hat dahingegeben) : ober aberzh eus, aberzhiñ ; *sein Leben dahingeben,* aberzhiñ e vuhez, ober aberzh eus e vuhez.
Dahingegangene(r) ag.k. g./b. : an hini marv g., an hini tremenet g., an hini varv b., an hini dremenet b., an hini nevez-varv g./b.
dahingegen Adv. : en enep, en eskemm, er c'hontrol, e-skoaz, e-lec'h, e-kichen ; *sie ist fleißig, er dahingegen ist faul,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek.
dahingehen V.gw. (ging dahin / ist dahingegangen) : **1.** kerzhout, bale ; **2.** mont kuit, pellaat ; **3.** [dre skeud.] tremen, mont hebiou ; *die Jahre gehen dahin,* riklañ a ra ar bloavezhioù (Gregor), tremen a ra ar bloavezhioù, mont a ra ar bloavezhioù hebiou, mont a ra ar bloavezhioù e sil hag e ber ; **4.** [dre flourdro] mont diwar ar bed, mont kuit, bezañ o vervel, bezañ war e varv, bezañ e par ar marv, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, mont d'ar c'hloar, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, stourm ouzh e Ankoù, kaout an enkoù, bezañ en e enkoù, bezañ dare da vervel, bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *er geht dahin,* ne zaleo ket da vervel ; *er ist dahingegangen,* rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, paket eo e dan dezhañ, tremenet eo, marvet eo.
dahingehören V.gw. (gehörte dahin / hat dahingehört) : bezañ ul lodenn eus, tennañ da, aparchantañ ouzh.
dahingestellt ag./Adv. : a-skourr, e-skourr, e-pign ; *es bleibe dahingestellt, ob wir das Haus kaufen oder nicht,* gwelloc'h eo deomp gortoz a-raok ober marc'had evit prenañ an ti ; *lassen wir es dahingestellt sein,* lezomp an dra-se a-gostez evit ar mare, laoskomp se ! lezomp an dra-se e-skourr ! lezomp an dra-se e-pign ! peoc'h gant an dra-se ! echu ha peoc'h ! disoñjomp an dra-se ! n'ez aimp ket larkoc'h ganti ! distroomp war gement-se ! distroomp war an diviz-se ! lezomp kement-se holl ! echu eo ha mat pell 'zo ! lakaomp an dra-se en ankounac'h ! taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! torromp war ar gaoz-se ! (Gregor).
dahinkränkeln V.gw. (hat dahingekränkelt / ist dahingekränkelt) : dizeriañ, koazhañ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, chartiñ, izilañ, langisañ, bezañ e langis, landrenniñ, kastizañ, kaout paourentez.
dahinleben V.gw. (hat dahingelebt) : **1.** ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, dousik ha plaen, war e boz), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; **2.** [dre skeud.] bevañ-bevaik, bevañ truilh, ruzañ anezhi, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, krakvevañ ; *kümmerlich dahinleben,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ moan (en ezhomm, togn), krakvevañ, darnvevañ, gweañ anezhi, simudiñ, c'hoari gant glac'harig, kaout ur vuhez treut, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, spinañ gant an dienez, chaokat mizer, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).
dahinraffen V.k.e. (hat dahingerafft) : [dre skeud.] ober riñs war, ober ur riñs war, ober skrap war, sammañ, kas gant an-unan, skubañ, distroadañ, tumpañ, c'hwennat ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde dahingerafft,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (skoet) meur a gozhiad eus ar barrez.
dahinsagen V.k.e. (hat dahingesagt) : lavaret [udb] hep prederiañ, lavaret [udb] bourlik-ha-bourlok, lavaret [udb] diwar beg e deod, lavaret [udb] diwar beg an teod, lavaret [udb] diwar skañv, lavaret [udb] a-ziwar skañv.
dahinsausen V.gw. (ist dahingesaust) : faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-

dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù), reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, redek evel un dremedal, redek evel un tenn, redek evel an avel, redek evel ur c'had, redek d'ar pevarlamm, regiñ hent, plantañ d'ar pevar zroad, pevarlammat, nijal.

dahinscheiden V.gw. (schied dahin / ist dahingeschieden) : [dre flourdro] mont diwar ar bed, mont kuit, mont diwar tachenn ar bed, bezañ o vervel, tennañ e huanad diwezhañ, bezañ war e varv, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, mont d'ar c'hloar, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ en e zigarez diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, stourm ouzh e Ankoù, kaout an enkoù, bezañ en e enkoù, bezañ dare da vervel, bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *er scheidet dahin,* ne zaleo ket da vervel ; *der Dahinscheidende,* ar c'hlañvour kaezh war e dremenvan g., an hini toc'hor g.

Dahinscheiden n. (-s) : kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marv g.

dahinscheidend ag. : o vervel, toc'hor.

dahinschleppen V.em. : **sich dahinschleppen** (hat sich (t-rt) dahingeschleppt) : **1.** mont a-ruz, mont war-stlej, mont stlej-distlej, stlejañ, en em stlejañ, mont goustadig, mont dousik, chom da ruzañ, chom da lugudiñ, c'hwileta, chom da straniñ ; **2.** hirbadout, na vezañ diwezh ebet d'un dra bennak, na vezañ fin ebet d'un dra bennak, chom da lostigellat, chom da c'houlerc'hiñ.

dahinschwinden V.gw. (schwand dahin / ist dahingeschwunden) : **1.** nebeutaat, koazhañ, disteraat, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da neuz, mont da vann, mont da hesk, mont d'an hesk, dismantrañ, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da voredin, nijal kuit ; **2.** [amzer] tremen, mont hebiou, mont e sil hag e ber ; **3.** [madoù, arc'hant] dishiliañ, mont e skuilh hag e ber.

dahinsiechen V.gw. (ist dahingesiecht) : dizeriañ, koazhañ, kastizañ, disec'hañ, negezañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, chartiñ, langisañ, bezañ e langis, kaout paourentez, landrenniñ, izilañ, perianiñ, teuskaat, teuskiñ ; *kümmerlich dahinsiechen,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, kaout ur vuhez treut, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, spinañ gant an dienez, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

dahinstehen V.dibers. (stand dahin / hat dahingestanden) : bezañ war var, bezañ en etremar, bezañ a-stlej ; *es steht noch dahin, ob ...,* war var emañ (diasur eo, n'eo ket sur) c'hoazh ha .... pe get.

dahinsterben V.gw. (stirbt dahin / starb dahin / ist dahingestorben) : mervel, mont diwar ar bed, mont kuit, bezañ o vervel, bezañ war e varv, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, mont d'ar c'hloar, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, stourm ouzh e Ankoù, kaout an enkoù, bezañ en e enkoù, bezañ dare da vervel, bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *er stirbt dahin,* ne zaleo ket da vervel.

dahinten Adv. : du-hont en adreñv, ahont en adreñv.

dahinter Adv. : **1.** a-dreñv, en adreñv, a-dreñv an dra-se ; **2.** [dre skeud.] *sich dahinter machen, sich dahinter setzen,* stagañ ganti, mont dezhi, kregiñ ganti, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, reiñ bec'h dezhi ; *es steckt nichts dahinter,* **a)** komzoù goullo nemet komzoù goullo nend int, komzoù didalvez int holl, gerioù gwan int holl, avel traken eo kement-se ; **b)** didroell eo an afer, n'eus kuzhmuz ebet en dra-se ; *da steckt doch etwas dahinter,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro a zo en afer-se, vi pe labous a zo gant ar yar ; **3.** *du bist sehr dahinter her,* gwall droet (gwall dik, gwall nay, pitilh, ran, dall) out gant an dra-se, gwall zouget out d'an dra-se, gwall wrac'h out gant kement-se, mont a rez dreist-penn gant an dra-se,

te a zo ur bouc'h gant an dra-se, te az pez deur gant an dra-se ; **4.** *man ist dahinter gekommen,* avel a zo bet roet d'ar c'had, tennet eo bet ar c'hazh a-zindan ar gwele ; *man ist ihm dahinter gekommen,* tapet eo bet, di(z)arbennet e voe e iriennoù, diskuliet e voe e itrikoù, diskuliet e voe e gorvigelloù, dizoloet e voe e iriennoù, tennet e voe ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachet e voe ar voualc'h war he neizh.

dahinüber Adv. : du-hont, ahont.

dahinunter Adv. : aze en traoñ (en diaz, en diadraoñ), du-hont en traoñ.

dahinvegetieren V.gw. (vegetierte dahin // ist dahinvegetiert / hat dahinvegetiert) : mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevegenniñ, bevhilgenniñ, ruzañ anezhi, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, simudiñ, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

dahinwelken V.gw. (ist dahingewelkt) : goeñviñ, krabotenniñ, bleaat, disec'hañ, dizaniñ.

Dahinwelken n. (-s) : goeñvadur, goeñvadurezh b., goeñverezh g., goeñvidigezh b., dizan g.

Dahlie b. (-,-n) : fleur-aval-douar str., dalia g.

Dahome n. (-s) : [istor] Dahome b.

Dahu g. (-s,-s) : morilhon g. ; *auf Dahujagd gehen,* mont da chaseal morilhoned, mont da bakañ morilhoned.

Dakapo n. (-s,-s) : *nach mehreren Dakapo-Rufen, ...,* goude m'o doa goulennet an arvesterien meur a wech digant an arzour dont en-dro war al leurenn ...

Daktylo b. (-,-s) : [Bro-Suis] bizskriverez b., skrivezerez b., skoerez-lizhiri b.

Daktyloskopie b. (-) : kemeradenn louc'hoù ar bizied b., kemeradenn merkoù ar bizied b.

Daktylus g. (-, Daktylen) : [barzh.] troad hir-berr-berr g., daktil g.

dalassen V.k.e. (lässt da / ließ da/ hat dagelassen) : leuskel, leuskel war al lec'h.

daliegen V.gw. (lag da / hat dagelegen) : bezañ astennet, bezañ en e c'hourvez.

Dalles g. (-) : P. *den Dalles haben,* bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ diskantet (skañv, treut, ridet, moan, tanav, plat) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, bezañ tenn war an-unan, bezañ du da lazhañ, bezañ bihan pep tra gant an-unan.

dalli ! estl. : buan ! hast a-fo ! hastañ buan 'ta ! traoù dezhi ! kentroù !

Dalmatien n. (-s) : Dalmatia b.

Dalmatiner g. (-s,-) : **1.** Dalmatiad g., Dalmasian g. ; **2.** [loen.] dalmasian g. ; **3.** [gwin] gwin eus Dalmatia g.

dalmatinisch ag. / **dalmatisch** ag. : dalmatiat, dalmasian, … Dalmatia, [yezh.] dalmatek.

Daltonismus g. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.

damalig ag. : bet, kozh, eus ar mare-se, d'ar c'houlz-se, gwechall, neuze ; *die damaligen Kinder,* bugale gwechall lies., ar vugale neuze lies. ; *mein damaliger Lehrer,* ar skolaer ma'z on bet gantañ er skol g., ar mestr ma'z on bet gantañ er skol g. ; *die damalige Zeit,* an amzer neuze b.

damals Adv. : gwechall, tro-all, tro-arall, gwerso, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, en amzer gozh, en amzer gwechall, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, d'an ampoent, en amzer-se, a-neuze, neuze, da neuze, a-benn neuze ; *die Kinder von damals,* bugale gwechall lies., ar vugale neuze lies. ; *seit damals,* adalek neuze ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen,* neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg.

Damaskus n. : Damask b. ; *seinen Tag von Damaskus erleben,* en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus ar pec'hed, eus e gorf), cheñch (treiñ) penn d'e vazh, trokañ bazh d'e daboulin, cheñch bazh war e daboulin, kerzhout en ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ. ; [louza.] *Damaszener Schwarzkümel,* niell Damask g.

Damast g. (-es,-e) : damas g., lien-damask g. ; *eine Damasttischdecke,* un doubier damaset g.

damasten ag. : damas, damaset.

Damaszenerstahl g. (-s) : [tekn.] dir damaset g.

Damaszierarbeit b. (-,-en) : [tekn.] damaskinadur g.

damaszieren V.k.e. (hat damasziert) : [tekn.] damaskinañ.

Damaszierung b. (-,-en) : [tekn.] damaskinañ g., damaskinerezh g.

Dambock g. (-s,-böcke) : [loen.] demm g.

Dämchen n. (-s,-) : dimezellig b. ; *das Dämchen spielen,* ober he flac'hig beg sukr ; *diese Dämchen,* ar merc'hed begoù sukr-se lies.

Dame b. (-,-n) : **1.** itron b., dam b., dimezell b. ; *meine Damen und Herren,* Itronezed hag Aotrounez ; *sie sind*

wie vornehme Damen angezogen, lakaet int en itronezed, gwisket int en itronezed ; *eine Frau wie eine vornehme Dame behandeln,* ober un itron gant ur vaouez bennak ; **2.** [c'hoari damoù] damez str., damoù lies., dam b., damez b. ; *eine Dame machen,* dameziñ, dont un dam gant an-unan, ober un damez, dont a-benn da gaout un dam ; *Dame spielen,* c'hoari 'n damoù c'hoari an damer, c'hoari damoù (damez), dameriñ ; **3.** [kartoù] damez b. [*liester* damizien] ; *vier Damen,* peder damez ; *die Pik-Dame,* an damez pikez b. ; **4.** [echedoù] rouanez b., damez b.

Damebrett n. (-s,-er) : damer g., tablez b., marell b.

Dämel g. (-s,-e) : paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., beulke g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., beg glep g., genoù glep g., andell b., tarieller g., alvaon g., alvaoneg g., sac'h panez g., luguder g., amboubal g.

Dämelei b. (-,-n) : amoedigezh b., glepaj g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., tarielloù lies.

dämeln .gw. (hat gedämelt) : **1.** [rannyezh] dargudiñ, moriñ, morgousket, sorenniñ, soriñ, morenniñ, morfilañ, morgudiñ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, boemañ, bezañ etre kousk ha digousk, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, bezañ dalc'het gant ar morgousk, bezañ e soñj war veaj ; **2.** [dre astenn.] genaouekaat, noualantiñ, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e zen gars, tariellañ, louadiñ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

Damenbart g. (-,-bärte) : mourrenn b., mourroù lies., moustachoù lies., barbustell b.

Damenbegleitung b. (-,-en) : itron b., ambrougerez b.

Damenbekanntschaft b. (-,-en) : mignonez b., keneilez b.

Damenbesuch g. (-s,-e) : gweladennerez b., darempredereb.

Damenbinde b. (-,-n) : tapon-slip g., serviedenn amzerioù b.

Damendoppel n. (-s,-) : [sport] c'hoari daou-ha-daou merc'hed g., c'hoari div-ha-div g., c'hoari div-ouzh-div g.

Dameneinzel n. (-s,-e) : [sport] merc'hed penn-ouzh-penn lies.

Damenfrieden g. (-s) : [istor] Peoc'h an Itronezed g. [1529]

Damengesellschaft b. (-,-en) : kelc'h merc'hed g., kleub merc'hed g.

damenhaft ag. : heñvel ouzh un itron.

Adv. : evel un itron.

Damenhalbstiefel g. (-s,-) : botinez b. ; *ein Paar Damenhalbstiefel,* ur botinezoù g.

Damenhemd n. (-s,-en) : hiviz b.

Damenkleid n. (-s,-er) : **/ Damenkleidung** b. (-,-en) : dilhad merc'hed g./lies., sae b. ; *grünes Damenkleid,* sae wer b.

Damenreitanzug g. (-es,-anzüge) **/ Damenreitkleid** n. (-s,-er) : dilhad marc'hegerez g./lies., dilhad marc'hegañ evit ar merc'hed g./lies.

Damensattel g. (-s,-sättel) : dibr merc'hed g.

Damenschneider g. (-s,-) : kemener dilhad merc'hed g.

Damensitz g. (-es) : *im Damensitz reiten,* mont d'an az, mont war varc'h evel ur vaouez, bezañ marc'het evel ur vaouez, bezañ azezet war varc'h evel ur vaouez.

Damenstift n. (-s,-e) : kouent verc'hed b.

Damentoilette b. (-,-n) : privezioù merc'hed lies.

Damenunterwäsche b. (-,-n) : dilhad dindan evit ar merc'hed lies., danwiskoù merc'hed lies.

Damenwahl b. (-,-en) : dañs ma vez dibabet ar baotred gant ar merc'hed g.

Damenwelt b. (-) : *die Damenwelt,* an itronezed lies., ar merc'hed lies.

Damespiel n. (-s,-e) : c'hoari damoù g., c'hoari damez g., damoù lies., damez str.

Damestein g. (-s,-e) : [c'hoari damoù] dam b., pezh g.

damisch ag. : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] **1.** glep, beulke, darsot, amoet, sot, gars, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, silhek, geoliek, gloukes, darsot, diot, arziot, cheulk, bleup, gloud, louad, loukes, nay ; P. *damischer Kerl,* makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., sod g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., labaskenn b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., beulke g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., glep g., alvaon g., alvaoneg g., sac'h panez g., luguder g., amboubal g. ; *er ist nicht so damisch,* n'eo ket ken panenn ; **2.** mezevellet, badinellet, badet.

Adv. : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] P. -kenañ, -meurbet, gwall, spontus.

dämisch ag. : [rannyezh.] glep, beulke, darsot, amoet, gars, sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, gloukes, diot, darsot, arziot, cheulk, bleup, gloud, louad, loukes, nay, silhek ; *er ist nicht so dämisch,* n'eo ket ken panenn.

Damhirsch g. (-es,-e) : [loen.] demm g.

Damhirschkuh b. (-,-kühe) : [loen.] demmez b.

damit Adv. : **1.** gant an traoù-se, gant an dra-se, gant se ; *er kaufte Lebensmittel und ging damit nach Hause,* prenañ a reas traoù da zebriñ ha kas a reas anezho d'ar gêr ; *was soll ich damit (anfangen) ?* petra a rin-me gant an dra-se ?, n'ouzon ket petra ober gant an dra-se ; *ich bin damit zufrieden,* da (mat) eo din an dra-se, kavout a

ran mat an dra-se ; *es ist aus damit,* en dro-mañ eo graet gant an traoù-se ; *damit ist uns gar nicht gedient,* kement-se ne ra ket hor jeu deomp tamm ebet ; *damit ist alles gesagt,* ne vo ket ret din lavarout hiroc'h ; *lassen wir es damit genug sein,* distroomp diwar gement-se, distroomp diwar an diviz-se, lezomp kement-se holl, lezomp an dra-se ; *immer her damit (nur her damit),* degas din an dra-se hep termal, deus din an dra-se hep chipotal, deus din an dra-se bepred ; *heraus damit !* dispak 'ta ! respont 'ta ! distrip 'ta ! komzit bremañ ! lavarit ho soñj 'ta ! disac'h 'ta ! disac'hit 'ta ! lavar da stal 'ta ! ; **2.** diwar gement-se, war gement-se, diwar se ; *damit gingen sie,* diwar gement-se (diwar se) ez ejont kuit ; **3.** e-giz-se. Stagell isurzhiañ : evit ma, evit na, ma, a-selfin, a-benn ma, abalamour da … da, e-doare ma ; *damit du weißt,* evit ma oufes / evit ma ouvezi (Gregor), evit ma ouezi, evit dit gouzout ; *damit er nicht stirbt,* gant aon (en aon) na zeufe da vervel, betek-gouzout na zeufe da vervel, betek-gouzout e teufe da vervel, evit na zeufe ket da vervel, kuit dezhañ da vervel, da virout na varvfe ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt,* lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *damit ich schneller gehe,* abalamour din da vont buanoc'h, din da vont buanoc'h, evidon da vont buanoc'h, evit din mont buanoc'h, e-doare ma c'hallin mont buanoc'h ; *damit er das nicht vergisst,* abalamour dezhañ da gaout soñj, dezhañ da gaout soñj, evitañ da gaout soñj, evit dezhañ kaout soñj, kuit dezhañ da zisoñjal an dra-se, da virout na zisoñjfe an dra-se ; *damit sie nicht vor Hunger sterben,* evit mirout outo da vervel gant an naon, kuit dezho da vervel gant an naon ; *mach die Tür auf, damit die Tiere rauskönnen,* digor an nor abalamour d'al loened da vont er-maez, digor an nor evit ma c'hallfe al loened mont er-maez, digor an nor evit d'al loened mont er-maez ; *machen wir das Fenster zu, damit uns niemand hört,* serromp ar prenestr na vimp ket klevet, serromp ar prenestr betek-gouzout na vefemp klevet, serromp ar prenestr kuit deomp da vezañ klevet ; *macht die Tür zu, damit uns der Wind nichts ins Haus kommt,* serrit an nor evit na zeuio ket an avel en ti, serrit an nor betek-gouzout na zeufe an avel en ti ; *fahren Sie vorsichtig, damit Ihnen nichts zustößt,* bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h.

Damkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] menn-demm g.

Damleder n. (-s) : demmgen g.

dämlich ag. : alvaonet, sot, diskiant, droch, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, glep, gloukes, beulke, darsot, amoet, gars, diot, arziot, cheulk, brizh, brichin, amboubal, bleup, gloud, louad, gay, loukes, nay, silhek, amparfal, lopes, gourt, gwad mors ennañ ; *Mensch, bist du dämlich !* te a zo buoc'h ! te 'zo sot ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! pebezh penn lor ! ; *er ist nicht so dämlich,* n'eo ket ken panenn ; *umso dämlicher bist du,* brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *steh nicht so dämlich hier herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig !

Dämlichkeit b. (-,-en) : **1.** sotoni b., diotiz b., noucherezh g., louaderezh g., dioderezh g., brizherezh g., brichinerezh g., amoedigezh b., belbi g., diskiantegezh b. ; **2.** diotaj g., jaodreoù lies., glepaj g., tariell b.

Damm g. (-s, Dämme) : **1.** savenn b., sav g., sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g., kae g., sav-douar g., savenn-douar b. ; *niedriger Damm,* briell b. ; *Damm gegen das Wasser,* stankell didreuzus b., stankell a vir ouzh an dour b. ; *einen Damm aufschütten, einen Damm bauen,* sevel ur chaoser, chaoseriañ ; *das Wasser durchbricht den Damm,* fregañ (freuzañ) a ra an dour ar chaoser ; *der Damm hält den Fluten stand,* herzel (spiriñ, kaeañ, derc'hel, pennañ, harpañ) a ra mat ar chaoser ouzh ar mor, enebiñ a ra ar chaoser kreñv ouzh ar mor ; *der Damm bricht,* emañ ar chaoser o terriñ (o freuzañ, o talpiñ) ; *ein Damm konnte dem Wasserdruck nicht standhalten,* ur chaoser en doa talpet dindan gwask an dour ; *kleine Wellen umspülen träge den Fuß des Dammes,* gwagennoùigoù a darlip traoñ ar chaoser, gwagennoùigoù a lip traoñ ar chaoser ; **2.** bardell b., stankell b. ; **3.** karrhent g. ; **4.** [korf.] garbedenn b., gaol b., gaoliad b., fourch g. ; **5.** [dre skeud.] ramparzh g. ; *der öffentlichen Zügellosigkeit einen Damm (entgegen)setzen,* sevel ramparzhioù a-enep an dirolloù (an oriadezh), rentañ penn ouzh an oriadezh, pennañ ouzh an oriadezh ; **6**. P. *jemanden wieder auf den Damm bringen,* sevel e bouezioù d'u.b, difallañ u.b, lakaat u.b. war e du, degas u.b en e jeu ; *wieder auf den Damm kommen,* sevel e gein, digeinañ, dont d'e yezh, bezañ degaset en e jeu ; *recht auf dem Damm sein,* bezañ en e blom, bout en e lec'h, bezañ en e jeu, bezañ e barr e nerzh, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e-kreiz e nerzh, bezañ en e charreoù ; *ich bin nicht recht auf dem Damm,* n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, dihet on, korf fall am eus, n'emaon ket mat.

Dammarbeiten lies. : labourioù chaoseriañ lies.

Dammarbeiter g. (-s,-) : douarer g.

Dammbruch g. (-s,-brüche) : **1.** torr ur chaoser g., torradur ur chaoser g. ; **2.** [mezeg.] rog ar c'harbedenn g., freg ar c'harbedenn g., fregadenn ar c'harbedenn b.

dämmen V.k.e. (hat gedämmt) : **1.** chaoseriañ ; **2.** [trouz] mougañ, sioulaat, didrouzañ, disonaat ; **3.** [yenijenn] difuiñ, disfuiñ.

dämmerhaft ag. / **dämmerig** ag. : serrnozel, amheolel, rous-mat ; *es wird dämmerig,* etre deiz ha noz emaomp, rous-mat eo ; **a)** serrnoziñ (peuznoziñ) a ra, emañ ar serr-noz (ar rouz-noz, ar beuznoz) o tont ; **b)** setu erru an amheol, goulaouiñ a ra an deiz, emañ an deiz o tarzhañ.

Dämmerlicht n. (-es,-er) : **1.** amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., damsklêrijenn b., damskleur g. ; **2.** gouloù-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., rouz-beure g., strink an deiz g., pellgent g. ; **3.** serr-noz g., barvenn-noz b., rouz-noz g., rouz an noz g., peuznoz b.

dämmern V.dibers. (hat gedämmert) : **1.** *es dämmert,* etre deiz ha noz emaomp ; **a)** serriñ (dont) a ra an noz, izelaat (mont) a ra an deiz, emañ o noziñ, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, teñval eo anezhi dija, rous-mat eo, nosaat a ra, nozik eo, tost eo an noz (Gregor), erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz, nozig eo anezhi, serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar beuznoz o tont, emañ ar rouz-noz o tont, peuznoziñ a ra ; **b)** emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o skleuriñ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, kregiñ a ra an deiz da wennañ, emañ an deiz o wennaat, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; **2.** [dre skeud.] *jetzt dämmert's mir,* dont a ra va skiant tamm-ha-tamm da sklaeraat, savet ez eus bremañ un tamm sklêrijenn em spered, dont a ra da vezañ sklaeroc'h evidon ; **3.** [dre astenn.] dargudiñ, moriñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, boemañ, mordoiñ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, bezañ dalc'het gant ar morgousk, bezañ etre kousk ha digousk.

Dämmerschein g. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., damsklêrijenn b., damskleur g.

Dämmerschlaf g. (-s) : dargud g., damgousk g., morgousk g., morgousked g., morvor g., morenn b., morfil g., mored g., moredenn b., sorenn b.

Dämmerstunde b. (-,-n) : amheol g., peuznoz b. ; **1.** deroù-deiz g., gouloù-deiz g., goulaouig an deiz g., goulaouiñ-deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g. ; **2.** deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g. ; *in der Dämmerstunde,* **a)** da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz ; **b)** da sav an deiz, da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, war-dro ar pellgent.

Dämmerung b. (-,-en) : amheol g. ; *in der Abend- und Morgendämmerung singt die Nachtigall,* an eostig a gan noz-veure ; **1.** deroù-deiz g., gouloù-deiz g., goulaouig an deiz g., goulaouiñ-deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., tarzh-gouloù-deiz g., rouz-beure g., strink an deiz g., strink-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., yaouankiz an deiz b., pellgent g. ; *in der Morgendämmerung,* da sav an deiz, da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, da rouz-beure, mintin-c'houloù, mintin-gouloù, war-dro ar pellgent ; **2.** deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g. ; *in der Abenddämmerung,* da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, war-dro an noz digor ; *in der Abenddämmerung eines Sommertages,* arselin, en arselin.

Dämmerungszustand g. (-s,-zustände) : */* **Dämmerzustand** g. (-s,-zustände) : [mezeg.] dargud g., damgousk g., morgousk g., morgousked g., morvor g., morenn b., morfil g., mored g., moredenn b., sorenn b.

dämmrich ag. : *sellit ouzh* **dämmerhaft / dämmerig**.

Dammriss g. (-es,-e) : [mezeg.] rog ar c'harbedenn g., freg ar c'harbedenn g., fregadenn ar c'harbedenn b.

Dammschnitt g. (-s,-e) : [mezeg.] skej ar c'harbedenn g., flañch ar c'harbedenn g.

Dämmstoff g. (-s,-e) : **1.** disfuer stengaeañ g. ; **2.** gwrezdisfuer g., disfuer termek g., disfuer gwrezel g.

Dammstraße b. (-,-n) : chaoser g./b.

Dämmung b. (-,-en) : disfuiñ g., disfuadur g. ; *Dämmung des Schalls,* stengaeañ g. ; *Dämmung der Kälte,* gwrezdisfuiñ g.

Dammweg g. (-s,-e) : chaoser g./b., kae g.

Damoklesschwert n. (-es,-e) : *das Damoklesschwert,* kleze Damoklez g. ; *es schwebt wie ein Damoklesschwert über uns,* emañ ar reuz-se evel ur c'hleze a-us d'hor pennoù, emañ ar reuz-se evel kleze Damoklez a-us d'hor pennoù, emañ ar reuz-se evel kleze Damoklez a-blom war hor pennoù.

Dämon g. (-s,-en) : **1.** gripi g., diaoul g., aerouant g., arc'houere g. ; *guter Dämon,* arc'houere mat g. / ael mat g. (Gregor) ; *der sokratische Dämon,* arc'houere Sokrates g. ; *böser Dämon,* gwall ael g. / gripi g. (Gregor) ; **2.** [relij.] diaoul g., drougael g., droukspered g., aerouant g., Paolig g., Paolig du g., Paol gornek g., Paol lostek g., Paol gozh g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Gwilh gozh g., Brelatore g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., enebour an dud g., enebour ar salvidigezh g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., tad ar gevier g., tad an ourgouilh g., tad ar gasoni g., tad ar pec'hed g., tad-kozh ar gaou g., paotr kozh g., aerouant an ifern g., arc'hmestr an deñvalded g., losteg g., hini lostek g., paotr-e-gernioù g., paotr-e-ivinoù-houarn g., priñs an ifern g., roue an ifern g., priñs an deñvalijenn g., roue an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., spered an ifern g.

dämonisch ag. : diaoulek, demonek, demoniakl, drouk, fall.

Dämonismus g. (-) : demonegezh b., kredenn en diaouloù b.

Dampf g. (-s, Dämpfe) : **1.** aezhenn b., aezhenn dour b., burezh b., mogedenn b., morenn voged b., mougenn b., koumoulennad vurezh b. ; *Dampf ablassen,* **a)** dileuskel burezh, fuiñ ; **b)** [dre skeud.] ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un

tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, ober ur ruilh, kemer un tamm ehan, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, leuskel da vont un tammig, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn, diskuizhañ ; *Dampf aufbehalten,* chom dindan wask ; *Dampf aufmachen,* lakaat dindan wask ; *unter Dampf,* **a)** [ster rik] dindan wask ; **b)** [dre skeud.] war orjal, charre gantañ.
2. [dre skeud.] P. *mit Dampf arbeiten,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat a-lazh-korf (a-lazh-ki), en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'ar c'hanab, en em zuañ el labour, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat evel ur c'hi, poaniañ a-lazh-korf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, bezañ kefridi war an-unan, bouc'halañ, poaniañ kaer (Gregor) ; P. *jemanden unter Dampf setzen, jemandem Dampf machen,* ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b., gwaskañ (pouezañ) war u.b., strilhañ u.b., hejañ leziregezh u.b., ober un hejañ d'u.b., lakaat bole en e zivesker d'u.b., horjellat u.b., didortañ u.b., ober un tamm hejadenn d'u.b. ; *Dampf hinter etwas (t-rt) machen,* hastañ udb, difraeañ e labour, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, diskrapañ d'ober udb, diskrapañ evit ober udb, kabalat da gas udb da benn, kabalat da benngenniñ udb, ober e ziampech evit kas udb da benn, ober e ziampechoù evit kas udb da benn, ober udb gant herr, lakaat herr d'ober udb, presañ d'ober udb, en em bresañ a ober udb, bezañ e prez oc'h ober udb ; *Dampf ablassen,* ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, ober ur ruilh, kemer un tamm ehan, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, leuskel da vont un tammig, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn, diskuizhañ ; *Dampf aufmachen,* plumiñ, hastañ buan, hastañ a-fo, presañ, en em bresañ, kemer prez, bezañ e prez, ober prim, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, difraeañ, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiiñ, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan ; [dre astenn.] *Hansdampf in allen Gassen,* penn-skañv g., poufer g., penn avelet g., penn avel g., penn bervet g., paotr diempenn g., toull freuz g., paotr teodet hir ha dornet berr g., penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g.
3. [dre astenn., mezeg.] berranal g./b.

Dampfabsperrung b. (-,-en) : deled ar vurezh g.

Dampfantrieb g. (-s,-e) : keflusk dre vurezh g.

Dampfanzapfrohr n. (-s,-e) : tap burezh g., tuellenn degas burezh b.

Dampfausstoß g. (-es,-ausstöße) : tufadenn vurezh b., bouilh burezh g., bomm burezh g.

Dampfautomobil n. (-s,-e) : karr dre vurezh g., karr-dre-dan g., karr-tan g.

Dampfbad n. (-s,-bäder) : **1.** soub burezh g., soubadenn vurezh b. ; **2.** stoufailh g., hammam g., c'hwezlec'h g.

Dampfbildung b. (-,-en) : aezhelaat g., aezheladur g.

Dampfboot n. (-s,-e) : lestr-dre-dan g., bag-dre-dan b., bag dre vurezh b., P. bapeur b.

Dampfbügeleisen n. (-s,-) : houarn da zistennañ dre vurezh g.

Dampfdichte b. (-) : [fizik] douester burezh g.

Dampfdruck g. (-s) : [fizik] gwask burezh g.

Dampfdruckmesser g. (-s,-) : [tekn.] manometr g., gwaskventer g.

Dampfdüse b. (-,-n) : flistrer burezh g., enstrinker burezh g., tuell b.

dampfen V.gw. (hat gedampft) : **1.** divogediñ, mogedenniñ, aezhennañ ; *die Suppe dampft,* emañ ar soubenn o tivogediñ ; *der Misthaufen dampft,* gwelet e vez ur vougenn (ur vogedenn) o sevel diwar ar bern teil ; **2.** mont [lusket gant ur c'heflusker dre vurezh] ; **3.** [dre skeud.] *er dampft vor Ungeduld,* birviñ a ra war e dreid gant an dibasianted, emañ o ckakañ e vrid, chom a ra da reuziñ, poaz eo e revr, doaniañ a ra o c'hortoz, birviñ a ra e wad (e galon) gant an dibasianted, breskenn a ra, n'eo ket evit padout, ne c'hall ket mui diouti, mont a ra e wad e dour, n'eo ket evit herzel, ne bad ket mui, en em chalañ a ra o teport, chaokat a ra e ivinoù o teport, darev eo gant an dibasianted, dallet eo gant an dibasianted, lazhet eo gant an dibasianted, eok eo gant an dibasianted, emañ o vreoziñ, emañ o vorfontiñ, emañ o c'hedal dibasiant.

dämpfen V.k.e. (hat gedämpft) : **1.** ober mougad gant, mougadellañ, poazhañ er vurezh ; *Fleisch dämpfen,* poazhañ kig en ul lestr kloz, mougadellañ kig, poazhañ kig er vurezh ; **2.** [kimiezh] *ein Gewebe dämpfen,* aozañ ur gwiad gant burezh paotaet ; **3.** [tekn.] *den Hochofen dämpfen,* lakaat an uhelforn war tan dister ; **4.** [trouz] didrouzañ, disonaat, mougañ, damvougañ, lakaat izeloc'h, stengaeañ ; *den Ton dämpfen,* izelaat ar son ; **5.** [dre skeud.] *mit gedämpfter Stimme,* a vouezh izel, goustadik, sioul, e kuzul, dindan e vouezh ; **6.** terriñ nerzh udb, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, morzañ ; *der Aufprall wurde durch das Gras gedämpft,* torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, distroñset e voe e lamm gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot ; **7.** dousaat, distanañ, skanvaat, degas didorr da, terriñ, distrizhañ, sioulaat, habaskaat ; *die Schmerzen dämpfen,* dousaat ar boan, distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, maoutañ ar poanioù ; **8.** distennañ dre vurezh ; **9.** *das Licht dämpfen,* silañ ar sklêrijenn, brizhañ ar gouloù ; *gedämpftes Tageslicht,* amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houloù g., damsklêrijenn b. ; **10.** *einen Streit dämpfen,* kompezañ ur rendael, ingalañ ur rendael, kompezañ an traoù (etre an dud), kempouezañ un diemglev, reizhañ un dizemglev,

renkañ un diemglev, didrenkañ ar soubenn, heñvelaat ar mennozhioù, reizhañ un dizunvaniezh, ingalañ un tabut, diveskañ arguzoù, skarat un arguz, kompezañ un arguz, plaenaat un arguz, lakaat an askorn en e lec'h, plaenaat an traoù.

dampfend ag. : o tivogediñ, o vogedenniñ ; *dampfende Pferde,* kezeg dourc'hwez tout lies., kezeg a sav ur vogedenn diwarno lies., kezeg ar c'hlizhenn warno lies., kezeg trempet gant ar c'hwezenn lies.

Dampfentwässerer g. (-s,-) : disgleborer g., disec'her g.

Dampfentweichung b. (-,-en) : laoskerezh burezh g., achaperezh burezh g.

Dampfer g. (-s,-) : **1.** lestr-dre-dan g., bag-dre-dan b., bag dre vurezh b., bag-tan b., P. bapeur b. ; **2.** [dre skeud.] *auf dem falschen Dampfer sitzen, auf dem falschen Dampfer sein,* faziañ, faziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, c'hwitañ, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, bezañ e fazi.

Dämpfer g. (-s,-) : **1.** mougerig g. ; **2.** reizher g., reolier g., ardivink reoliañ g., gorrekaer g. ; **3.** distroñser g. ; **4.** kaoter-gloz b., primgaoter b., kaoter-vuan b. ; **5.** sonvougerez b., mougell b. ; **6.** [dre skeud.] *einen Dämpfer aufsetzen,* mont dousikoc'h dezhi ; *seinen Wünschen einen Dämpfer aufsetzen,* izelaat (krennañ, moustrañ war) e c'hoantoù ; *jemandem einen Dämpfer aufsetzen,* sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b.

Dampffass n. (-es,-fässer) : [tekn.] grenn aezhelaat b.

Dämpffleisch n. (-es) : dobez b., kig mougadellet g., kig poazh-moug g.

dampfförmig ag. : [fizik] er stad aezhennus, e doare un aezhenn.

Dampfhammer g. (-s,-hämmer) : morzholierez dre vurezh b., govelierez dre vurezh b.

Dampfheizung b. (-,-en) : **1.** tommerezh dre vurezh g. ; **2.** tommerez dre vurezh b.

dampfig ag. : aezhennek, lusennek.

dämpfig ag. : pourset, peus ; *dieses Pferd ist dämpfig,* poursal a ra ar marc'h-se, pourset eo al loen-se.

Dampfgarer g. (-s,-) **/ Dampfkessel** g. (-s,-) : [tekn.] kaoter-gloz b., kaoter-aotoklav b., kaoter-vurezh b., burezher g.

Dampfkesselbau g. (-s) : [tekn.] minterezh g.

Dampfkocher g. (-s,-) : [tekn.] kaoter-gloz b., kaoter-vurezh b.

Dampfkochtopf g. (-es,-töpfe) : kaoter-gloz b., primgaoter b., kaoter-vuan b., kaoter-vurezh b.

Dampfkracken n. (-s) : [tekn.] krakerezh dre vurezh g., krakiñ dre vurezh g.

Dampfkraft b. (-,-kräfte) : keflusk dre vurezh g.

Dampfleitung b. (-,-en) : [tekn.] san vurezh b.

Dampflok b. (-,-s) **/ Dampflokomotive** b. (-,-n) : stlejerez dre vurezh b., stlejerez-dre-dan b., P. marc'h-du g., [kozh e brezhoneg] karr-tan g.

Dampfmaschine b. (-,-n) : ijinenn dre vurezh b., ijin-tan g., mekanik dre vurezh g., bapeur b.

Dampfmenge [b. (-,-n) : [fizik] fonnder burezh g.

Dampfmesser g. (-s,-) : [tekn.] manometr g., gwaskventer g.

Dampfmotor g. (-s,-en) : keflusker dre vurezh g.

Dampfnudel b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn, kegin.] boulig toaz goell b.

Dampfpfeife b. (-,-n) : [fizik] c'hwitell dre vurezh b.

Dampframme b. (-,-n) : [tekn.] horzh dre vurezh b.

Dampfreiniger g. (-s,-) : **1.** [tekn.] naetaer der vureh g. ; **2.** [fizik] puraer burezh g.

Dampfsammler g. (-s,-) : [tekn.] dastumer burezh g.

Dampfschieber g. (-s,-) : [tekn.] dasparzher burezh g.

Dampfschiff n. (-s,-e) : lest-dre-dan g., bag-dre-dan b., bag dre vurezh b., P. bapeur b.

Dampfspannung b. (-,-en) : [fizik] gwask burezh g.

Dampfstrahl g. (-s,-en) : [fizik] flistr burezh g., flistrad burezh g., bouilh burezh g.

Dampfturbine b. (-,-n) : [tekn.] troellrod dre vurezh b.

Dampfüberschuss g. (-es,-überschüsse) : dreistad burezh g., reñverad burezh g.

Dampfumformer g. (-s,-) : treuzkemmer burezh g., treuzfurmer burezh g.

Dämpfung b. (-,-en) : **1.** [nij.] stabiladur g. ; **2.** [kimiezh] desunañ g. ; **3.** [kegin.] mougadellañ g. ; **4.** [tredan.] distroñserezh g., distroñsadur g. ; **5.** [mezeg.] mougadenn b. ; **6.** [dre skeud.] gwanadur g., gwanidigezh b., mougadur g., mougadenn b., damvougadur g., moustrerezh g., gwanadenn b. ; **7.** [gouloù] silerezh g., siladenn b., brizherezh gouloù g.

Dämpfungsfläche b. (-,-n) : **/ Dämpfungsflosse** b. (-,-n) : **/ Dämpfungswand** b. (-,-wände) : [nij.] stabilaer g.

Dämpfungsvorrichtung b. (-,-en) : [fizik] distroñser g., stramm distroñsañ g.

Dampfventil n. (-s,-e) : [fizik] klaped burezh g.

Dampfwagen g. (-s,-) : karr dre vurezh g., karr-dre-dan g., karr-tan g.

Dampfwalze b. (-,-n) : **1.** [tekn.] ruilh friker g., roulouer g. ; **2.** [dre skeud.] malouer g. ; *sich als Dampfwalze gebärden, die Sprachen niedermacht,* bezañ ur malouer bras da zrailhañ yezhoù.

Dampfwinde b. (-,-n) : [tekn.] traouilh dre vurezh b.

Dampfwolke b. (-,-n) : tufadenn vurezh b., bouilh burezh g., bomm burezh g., bouilhad burezh g., morenn b., mougenn b., mogedenn b., koumoulennad vurezh b.

Dampfzuleitung b. (-,-en) : [fizik] degas burezh g.

Dampfzustand g. (-s,-zustände) : stad aezhel b.

Dampfzutritt g. (-s,-e) : [fizik] degas burezh g.

Damtier n. (-s,-e) : [loen.] demm g.

Damwild n. (-s) : [loen.] demmed lies.

Damwildbret n. (-s) : kig jiber bras g., jiber bras g./str., jiboez bras g./str., gouezaj bras g.

danach Adv. : **1.** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, a-c'houde se, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, er goudevezh, diwar-se, da boursu ; *ich esse keine Krabben : ich fühle mich unpässlich danach,* me ne zebran ket a granked : sammet e vezan war o lerc'h ; *er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach,* fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *nicht viel danach, kurz danach*, peuzkerkent, *unmittelbar danach,* peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost

goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeud goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *er wurde kurz danach hingerichtet,* ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; *unmittelbar danach,* trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, un netraig goude, kerkent (kenkent) goude, kerkent war-lerc'h, kerkent all, raktal goude, ken buan, diouzhtu da c'houde ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer,* kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; *ein Jahr danach,* a-benn bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon ; *drei Monate danach,* tri miz diwezhatoc'h ; *dreizehn Tage danach,* trizek deiz d'ar goude ; *lange danach,* ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h ; **2.** [troioù-lavar] *er strebt danach,* lakaat a ra e spi hag e studi da gaout an dra-se (Gregor) ; *sich danach richten,* ober diouzh an dra-se, heuliañ pizh an dra-se ; *mein Sinn steht danach,* gant an dra-se emañ va albac'henn, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo, aze emañ va brasañ boemenn, lakaat a ran va boemenn gant an dra-se, lakaat a ran va albac'henn gant an dra-se, gant an dra-se emañ va fenn, sorc'hennet on gant an dra-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, emañ holl va freder gant an dra-se, n'em eus ken preder nemet war-dro an dra-se, n'em eus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se ; *ich frage nicht danach,* n'em eus ket ezhomm eus an dra-se, n'on ket dedennet gant kement-se ; P. *es ist auch danach,* ne dalvez nemeur ; *es ging euch auch danach,* ha paeet hoc'h eus bet diwar-bouez ho kroc'hen (Gregor) ; *mir ist nicht danach,* n'em eus ket c'hoant [d'en ober] ; *wenn ihm danach ist,* pa gar.

Danaergeschenk n. (-s,-e) : marc'h Troia g., prof hag a zegaso gwalloù mantrus d'e heul g., diservij g., prof milliget g., prof a-berzh an diaoul g., prof a-berzh ar C'hresianed g.

Danaide b. (-,-n) : [mojenn.] Danaidenn b. [*liester* Danaidezed] ; *das Fass der Danaiden,* tonell an Danaidezed b.

Dandy g. (-s,-s) : pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farod g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., gogez g.

Dandytum n. (-s) : paborelezh b., paboregezh b.

Däne g. (-n,-n) : Dan g., Danad g.

daneben Adv. : **1.** e-kichen ; *das Esszimmer ist daneben,* e-kichen emañ ar sal-debriñ ; **2.** ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken ; *er ist Abgeordneter, daneben ist er auch Bürgermeister,* kannad ha maer eo war un dro ; **3.** [dre skeud.] *ich fühle mich ein bisschen daneben,* n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, dihet on, n'emaon ket mat, korf fall am eus ; P. *er ist völlig daneben,* trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, diank eo e spered, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ ; **4.** *daneben !* c'hwitet ! emañ hebiou ! kostez ! blev kizhier ! er c'hleuz ! fiez glas ! blev da gaout ! mank out ! aet eo an tenn da fall ! kazeg ! ; *daneben greifen,* mankout d'e grog ; *er hat damit völlig daneben gehauen,* lakaet en deus e zorn en e c'houloù ha brav - e gouign a zo panenn - lakaet en deus e zorn en e zisheol ha brav - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - lienet en deus ar biz kontrol - kemeret en deus e voned evit e dog - tapet en deus ar c'hi e-lec'h ar c'had - skoet en deus hebiou - tennet en deus hebiou - aet eo e-barzh ar c'harzh - poazhet en deus e viz - skaotet en deus e viz - faziet groñs eo - [dre fent] skoet mat en deus ! ; *Sie liegen völlig daneben !* c'hwi 'zo dibropoz ! n'emaoc'h ket ganti ! ; *du benimmst dich auch immer völlig daneben,* te a oar anezhi, te !

danebenbenehmen V.em. : **sich danebenbenehmen** (benimmt sich daneben / benahm sich daneben / hat sich (t-rt) danebenbenommen) : bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ, na gaout stumm ebet, bezañ stummet-fall, bezañ dizereat e emzalc'h, bezañ dibropoz ; *du benimmst dich auch immer völlig daneben,* te a oar anezhi, te !

danebengehen V.gw. (ging daneben / ist danebengegangen) : **1.** mont er c'hleuz, mont hebiou, skeiñ hebiou, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, ober flagas ; **2.** mankout, mankout war ar pal, c'hwitañ, c'hwitañ war ar pal.

danebengreifen V.gw. (griff daneben / hat danebengegriffen) : **1.** mankout, mankout war ar pal, c'hwitañ, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, skeiñ hebiou, ober flagas ; **2.** skeiñ un notenn faos ; **3.** meskontañ, ober ur gont treuz, lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kemer e voned evit e dog, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh.

danebenhauen V.gw. (hieb daneben / hat danebengehauen) : skeiñ hebiou, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, mankout war ar pal ; *danebengehauen !* c'hwitet ! emañ hebiou ! kostez ! blev kizhier ! er c'hleuz ! fiez glas ! blev da gaout ! mank out ! ; *er hat damit völlig daneben gehauen,* lakaet en deus e zorn en e c'houloù ha brav - lakaet en deus e zorn en e zisheol ha brav - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - kemeret en deus e voned evit e dog - lienet en deus ar biz kontrol - e gouign a zo panenn - tapet en deus ar c'hi e-lec'h ar c'had - skoet en deus hebiou - tennet en deus hebiou - aet eo e-barzh ar c'harzh - poazhet en deus e viz - skaotet en deus e viz - faziet groñs eo - graet en deus flagas - [dre fent] skoet mat en deus !

danebenliegen V.gw. (lag daneben / hat danebengelegen) : faziañ, faziañ diwar ar wirionez, en em

dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra, na vezañ ganti, bezañ e fazi, lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kemer e voned evit e dog, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *Sie liegen völlig daneben !* c'hwi 'zo dibropoz !

danebenschießen V.gw. (schoss daneben / hat danebengeschossen) : skeiñ hebiou, tennañ hebioù, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, mankout war ar pal, mont e denn er c'hleuz gant an-unan, mont e denn da fall.

danebentreffen V.gw. (trifft daneben / traf daneben / hat danebengetroffen) : skeiñ hebiou, tennañ hebioù, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, mankout war ar pal, mont e denn er c'hleuz gant an-unan, mont e denn da fall, mont e denn hebiou, mont e-barzh ar c'harzh, ober flagas.

Danebrog g. (-s) : banniel Bro-Danmark g.

Dänemark n. (-s) : Danmark b., Bro-Danmark b.

Dani g. : Deniel g., Devi g.

danieder Adv. : en traoñ, ouzh torgenn, war an dachenn, war an douar, war al leur.

daniederliegen V.gw. (lag danieder / hat daniedergelegen) : **1.** bezañ klañv, bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor) ; *an einer Krankheit daniederliegen,* rankout chom er gwele en abeg d'ur c'hleñved bennak, bezañ dalc'het er gwele gant ur c'hleñved bennak, bezañ war e gostez, bezañ diskaret gant ur c'hleñved ; **2.** [dre skeud.] langisañ, dizeriañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, disec'hañ, disec'hañ war e dreid, disec'hañ diwar e dreid.

Daniel g. : [Bibl] Daniel g.

Dänin b. (-,-nen) : Danez b., Danadez b.

dänisch ag. : **1.** danat ; **2.** [yezh] danek.

Dänisch n. : daneg g.

Dank g. (-s, Danksagungen/Dankesworte) : trugarez b., trugarekadenn b., bennozh Doue g., grad vat b., anaoudegezh-vat b. ; *aufrichtigen Dank dafür.,* ho trugarekaat a ran a-greiz kalon evit bezañ graet kement-se ; *tausend Dank,* mil trugarez (deoc'h) - mil bennozh dit (deoc'h) da vezañ graet kement-se - mil vennozh Doue warnoc'h, aotrou (itron) - ho trugarez kant mil gwech – ne vefec'h ket gwell evit ho trugarekaat - kant bennozh Doue deoc'h - enor, yec'hed hag eurvad deoc'h ha da gement a vagit (Gregor) ; *jemandem zu Dank verbunden sein,* bezañ e dle u.b., dleout ur maen gwenn d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dleout kant trugarez d'u.b. (Gregor) ; *ich wäre Ihnen zu Dank verbunden, wenn ...,* grad vat a oufen deoc'h ma ..., hegarat-tre e vefe eus ho perzh [+ anv-verb], hegarat-tre e vefe eus ho kevrenn [ober udb]) (Gregor), anaoudek-bras e vefen en ho keñver ma ..., en ho tle e vefen ma ..., anaoudegezh-vat a zlefen deoc'h ma ..., ur maen gwenn a zlefen deoc'h ma ..., kant trugarez a zlefen deoc'h ma … ; *jemandem für etwas Dank abstatten,* trugarekaat u.b. evit udb, trugarekaat u.b. eus udb ; *ich schulde dir großen Dank, ich bin dir zu großem Dank verpflichtet,* ur maen gwenn a zlean dit, kant trugarez a zlean dit, dougen a rajen ac'hanout ma vijen kap, me a vefe kontant e vefes em dle ivez un dro bennak ; *Dank bezeigen,* diskouez bezañ anaoudek, diskouez e anaoudegezh-vat ; *Dank ernten,* eostiñ trugarekadennoù, tennañ trugarekadennoù war an-unan ; *Dank genehmigen,* grataat trugarekadennoù 'zo, asantiñ degemer trugarekadennoù 'zo ; *Gott sei Dank !* a-drugarez Doue ! dre c'hras Doue ! ; *jemanden zu Dank verpflichten,* rentañ servij d'u.b / ober plijadur d'u.b (Gregor), lakaat u.b en e zle ; *etwas mit Dank erhalten,* degemer udb (asantiñ d'udb) gant anaoudegezh-vat ; *zum Dank dafür,* en anaoudegezh-vat eus ar vad graet (Gregor) ; *jemandem Dank wissen,* dougen grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., bezañ anaoudek e-keñver u.b. ; *keinen Dank wissen,* na c'houzout (na zougen) grad ebet, bezañ dianaoudek ; *schlechten Dank für etwas bekommen,* kaout dispriz evit ar vad graet, bezañ paeet gant diwiskoù tog, kaout ar vazh-yod da lipat, bezañ paeet gant ur votez torret (ur fuzuilh dorret) ; [kenw.] *mit Dank erhalten,* o talvezout da ziskarg, akuitet.

dank Araog. (t-c'h/t-d-b) : a-drugarez da, bennozh da, diwar-bouez, dre ser, dre c'hrad ; *dank seiner Arbeit,* a-drugarez d'e labour, diwar-bouez e labour, dre ser e labour, dre ser labourat, dre ser poaniañ, bennozh d'e labour ; *dank dieser Arzneimittel konnte ich das Fieber loswerden,* dre nerzh an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn, dre voaien an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn ; *dank der Herstellung von Arzneimitteln hatte er an die neunhundert Franc beiseite gelegt,* hemañ en doa dastumet, goude ober louzeier, nav c'hant lur pe war-dro ; *dank jemandes Eingreifen,* dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., dre (en) erbed u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; *dank dir, dank deiner,* a-drugarez dit.

Dankadresse b. (-,-n) : trugarekadennoù ofisiel lies.

dankbar ag. : **1.** anaoudek, trugarezus, trugarekaus ; *sich gegen jemanden dankbar zeigen, sich gegen jemanden dankbar erweisen,* dougen grad vat d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad d'u.b., diskouez e anaoudegezh-vat d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b., bezañ anaoudek e-keñver u.b., kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b., bezañ trugarekaus ouzh u.b., kaout anaoudegezh-vat e-keñver u.b. ; *jemandem dankbar sein,* kaout anaoudegezh-vat ouzh u.b., bezañ anaoudek ouzh u.b., bezañ anaoudek e-keñver u.b. ; *ich bin Ihnen unendlich dankbar,* anaoudek-bras on en ho keñver a gement hoc'h eus graet evidon, anaoudek-bras e chomin en ho keñver a-virviken, ur maen gwenn a zlean deoc'h, me a vefe kontant e vefec'h em dle ivez un dro bennak, me a oar grad vat deoc'h, kant trugarez a zlean deoc'h ; *das Küchenpersonal wird Ihnen dafür sehr dankbar sein,* tud ar gegin ho pennigo ; **2.** [dre skeud.] plijus, dudius, a-feson, a-zoare ; *eine dankbare Arbeit,* labour blijus g., ul labour a dalv ar boan g., ul labour plijus da ober g., ul labour karantezus da ober g. ; **3.** [c'hoariva] *dankbare Rolle,* roll a denn evezh an arvesterien war ar c'hoarier g. ; *ein dankbares Publikum,* arvesterien eus an dibab

(diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a-feson, dibab) lies., selaouerien a-zoare lies.
Dankbarkeit b. (-) : grad vat b., gras-vat b., anaoudegezh-vat b., anaoudegezh b., trugarez b. ; *aus Dankbarkeit,* en anaoudegezh-vat eus ar vad graet (Gregor).
dankbeflissen ag. : anaoudek-bras, leun a anaoudegezh-vat.
danke Adv. : *danke ! danke sehr ! danke schön !* trugarez ! ho trugarekaat ! ho trugarekaat a ran ! bennozh Doue deoc'h ! bennozh Doue ! bennozh deoc'h ! [nevez, P.] trug ! trug dit ! trug deoc'h ! ; *sage der Dame : danke schön !* lavar Doue d'an itron ! ; *was möchten Sie ? - nichts, danke !* petra a yelo ganeoc'h ? - evel an dudjentil pa yunont !
danken V.k.d (t-d-b) (hat gedankt) : trugarekaat ; *herzlich danken,* trugarekaat a wir galon, trugarekaat a-greiz kalon ; *er lässt danken,* degas a ra e drugarez, c'hoant en dije trugarekaat ac'hanoc'h ; *ich danke dir, Gott, dass ich nicht bin wie die anderen Leute,* o Doue, da drugarekaat a ran dre ma n'on ket evel an dud all ; *ich danke Ihnen dafür,* ho trugarekaat a ran evit kement-se (evit ho madelezh), ho trugarekaat a ran eus kement-se ; *keine Ursache ! nicht(s) zu danken !* netra 'bet, n'eo ket kalz a dra ! netra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! evit netra ! n'eus ket pe evit tra !
V.k.e. (hat gedankt) : dleout ; *das danke ich ihm,* hen dleout a ran dezhañ, a-drugarez dezhañ em eus bet an dra-se, anaoudegezh-vat a zlean dezhañ evit an dra-se, anaoudek on en e geñver a gement-se ; *das dankt er seinem Mut,* a-drugarez d'e nerzh-kalon eo deuet a-benn eus an dra-se.
dankend Adv. : **1.** gant ar brasañ plijadur ; **2.** gant sevender ; **3.** [kenw.] *dankend erhalten,* o talvezout da ziskarg, akuitet.
dankenswert ag. : dellezek da vezañ trugarekaet, din da vezañ trugarekaet, dleet e drugarekaat.
dankenswerterweise Adv. : gant servijusted, gant hegarated, gant madelezh.
dankerfüllt ag. : anaoudek-bras, leun a anaoudegezh-vat.
Dankeschön n. (-s) : **1.** trugarekadenn b., trugarez b., bennozh Doue g. ; **2.** prof a anaoudegezh-vat g.
Dankesworte lies. : trugarekadennoù lies.
Dankfeier b. (-,-n) : [relij.] lidadenn evit trugarekaat Doue eus e vadoù b.
Dankgebet n. (-s,-e) : [relij.] pedenn evit trugarekaat Doue eus e vadoù b., grasoù lies.
Dankgefühl n. (-s,-e) : grad vat b., anaoudegezh-vat b.
Dankgottesdienst g. (-es,-e) : [relij.] lidadenn evit trugarekaat Doue eus e vadoù b.
Dankopfer n. (-s,-) : [relij.] aberzh evit trugarekaat Doue eus e vadoù g.
danksagen V.gw. (danksagte / sagte dank // hat dankgesagt) : trugarekaat.
Danksagung b. (-,-en) : trugarekadenn b. ; *sich in Danksagungen erschöpfen, sich in Danksagungen nicht genugtun können,* na vezañ diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret kant mil trugarez, lavaret kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ bernioù trugarez ha bennozh Doue.
Dankschreiben n. (-s,-) : lizher trugarekaat g.
dankvergessen ag. : dianaoudek, dizanaoudek, digar.
dann Adv. : **1.** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu ; *die Frauen zuerst, dann die Männer,* ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *erst die Arbeit, dann das Spiel,* labourat ha n'eo ket c'hoari - diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ar c'hentañ ar gwellañ, na zale 'ta d'ober da dra - laerezh e amzer hag e voued, brasañ pec'hed 'zo er bed ; *erst denken, dann schreiben,* en em soñjit ervat a-raok skrivañ, skrivit gant preder, grit ho taou soñj kent skrivañ ; *dann bin ich schon alt,* a-benn neuze (ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) e vin kozh ; *ich muss meine Hausaufgaben machen, dann darf ich spielen,* ret eo din echuiñ va labour-skol, neuze e c'hallin mont da c'hoari ; *wenn schon, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; **2.** *dann und wann,* ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, gwech-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a bellik da bellik, tanav ; **3.** *dann und dann,* ur peur bennak ; **4.** *was soll dann aus uns werden ?* ha petra vo ganeomp ? ha petra a c'hoarvezo ganeomp (Gregor) ; **5.** *was dann ? wie dann ? und dann ?* ha war-lerc'h ? ha goude se ? ; *was dann, wenn er nicht kommt ?* ha ma ne zeu ket ? ; **6.** *selbst dann*, ha pa c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-se zoken ; *selbst dann, wenn er Recht hätte*, ha pa vefe ar gwir gantañ ; *selbst dann nicht,* ha pa c'hoarvezfe an dra-se zoken, en degouezh-se zoken ; **7.** *bis dann,* **a)** betek neuze, betek ar mare-se ; *bis dann habe ich meinen Brief geschrieben,* evit neuze (a-benn neuze, ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) em bo skrivet va lizher ; **b)** *bis dann !* kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken emberr ! ken bremaik ! bete-goude !
dannen Adv. : *von dannen gehen,* mont kuit (en hent, el lev), sachañ e dreid gant an-unan, skarañ er ouinell.
dannzumal Adv. : [Bro-Suis] d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, d'an ampoent, da neuze.
dantisch ag. : [lennegezh] e-giz Dante, braouac'h, dantek.
Danzig n. : Danzig b.
Danziger ag. : eus Danzig, ... Danzig ; [istor] *Danziger Korridor,* trepas Danzig g.
Daoismus g. (-) : taoegezh b., taoouriezh b.
Daoist g. (-en,-en) : taoour g.
Daphne b. : [mojenn.] Dafne b.
Daphnie b. (-,-n) : [loen.] dafnienn b. [*liester* dafnied].

Daphnis g. : [mojenn.] Dafnis g.

daran Adv. : **1.** [egor] e-kichen an dra-se, e-kichen, stok ouzh an dra-se ; *mein Acker liegt dicht daran,* e-kichenig (tostik-tost, tostik-tra ac'hanen) emañ va fark ; *alles was drum und dran hängt,* holl ar pezh a denn d'an dra-se, ar penaos hag ar perag eus an afer, an holl draoù a sell tamm-pe-damm ouzh an dra-se, ar peragoù, ar rag hag ar perag eus an afer, hag all, ha razh, kement tra 'zo a sell ouzh an afer ; [c'hoari, respont] *du bist ganz nahe dran !* ne skoez ket fall ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost !

2. [amzer] *nahe daran sein,* bezañ war-nes (+ anv-verb), bezañ war ar bord da (+ anv-verb), bezañ prest da (+ anv-verb), bezañ darev da (+ anv-verb), bezañ tost d'an-unan (+ anv-verb), bezañ war-var da (+ anv-verb), bezañ darbet d'an-unan (+ anv-verb) ; *drauf und dran sein zu ...,* bezañ e-tailh da / bezañ en ampoent da / bezañ war-nes (+ anv-verb) (Gregor), bezañ war-var da, bezañ a-wel (war-sin, war-dost, tost, e-tro) da, bezañ o vont da, bezañ war ar mare da, bezañ war bar da, bezañ e par da, bezañ war ar pare da, bezañ edan (+ anv-verb), bezañ a-du (e tres, e tu, war an tu, e tro) da (+ anv-verb), bezañ war (+ anv-verb) ; *nahe daran sein, zu ertrinken,* bezañ darev da veuziñ, bezañ darev d'an-unan beuziñ, bezañ o vont da veuziñ, bezañ prest da veuziñ ; *er wartet, bis er dran ist,* emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *wer kommt jetzt daran ?* daoust tro biv a zo bremañ ? tro biv a zo bremañ ? ; *du wirst schon daran kommen,* da dro a zeuio ivez.

3. [abeg] *mir liegt viel daran,* un dra a bouez eo evidon-me, bernout a ra din, lakaat a ran an dra-se e penn kont, kement-se a laz din, ober a ran stad vras (kaz bras) eus kement-se.

4. [tr-l] *ich denke gar nicht daran,* n'eus ger (anv) ebet ganin d'ober kement-se, n'eus ger a gement-se ganin ; *ich habe daran gedacht,* soñjet em eus en dra-se ; *daran ist etwas Wahres,* bez ez eus pig pe vran, gwir a-walc'h eo, un dra bennak a zo gwir e kement-se ; *es ist nichts daran,* n'eus netra a wir e kement-se, diwir eo penn-da-benn ; *daran erkennt man ihn,* n'eus nemetañ evit ober seurt traoù, emañ roud e zorn war gement-se, anaout a reer lec'h e zorn, anat eo ez eo bet graet an dra-se gantañ ; [dre skeud.] P. *er hat daran glauben müssen,* **a)** miz en doa bet, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'hen (e yalc'h) ; **b)** chomet e oa war an dachenn, lezel a reas e vuhez war an dachenn, marvet e oa, lazhet e voe ; *er ist gut dran,* ebat eo e zoare, hennezh zo mat e gerz ; *er ist schlecht dran,* paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, en avel d'e voue emañ, berr eo war e sparl ; *wenn ich recht dran bin,* ma ne fazian ket ; *man weiß nie, wie man mit ihm dran ist,* diaes eo gouzout petra 'zo o c'hoari en e benn, n'ouzer james peseurt jeu a zo en e benn, n'ouzer james peseurt keusteurenn a zo gantañ.

darangeben V.k.e. (gibt daran / gab daran / hat darangegeben) : **1.** reiñ, aberzhiñ ; *er gab sein ganzes Geld daran,* debret en doa razh e arc'hant gant an dra-se, diskantet en doa e yalc'h gant an dra-se ; **2.** ober ; *er gibt alles dran,* **a)** risklañ a ra pep tra ; **b)** ober a ra kement 'zo ret, plantañ a ra e holl nerzh da zont a-benn eus an dra-se, lakaat a ra e holl studi hag e holl nerzh evit dont a-benn eus an dra-se / ober a ra a-walc'h evit dont a-benn eus an dra-se (Gregor), dispakañ a ra e ijin d'ober kement-se, lakaat a ra e ijin hag e imor d'ober kement-se, ober a ra e seizh gwellañ evit dont a-benn eus an dra-se, ober a ra e walc'h evit dont a-benn eus an dra-se, klask a ra e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a ra gwellikañ ma c'hall (ober a ra par ma c'hall, ober a ra pellañ ma c'hall, ober a ra diouzh e wellañ-holl, ober a ra e wir wellañ, en em aketiñ a ra e pep doare) evit dont a-benn eus an dra-se.

darangehen V.gw. (ging daran / ist darangegangen) : stagañ ganti, kregiñ ganti, mont dezhi, reiñ bec'h dezhi, luskañ d'ober udb.

daranglauben V.gw. (hat darangeglaubt) : **1.** krediñ en dra-se ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat daranglauben müssen,* **a)** miz en doa bet, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'hen (diwar-bouez e yalc'h) ; **b)** chomet e oa war an dachenn, lezel a reas e vuhez war an dachenn, marvet e oa, lazhet e voe.

daranhalten V.gw. (hält daran / hielt daran / hat darangehalten) : derc'hel d'an dra-se, bezañ kement-se un dra a bouez evit an-unan, bernout kement-se d'an-unan, lakaat kement-se e penn kont, lazout kement-se d'an-unan, ober stad vras eus kement-se, ober kaz bras eus kement-se.

V.em. **sich daranhalten** (hält sich daran / hielt sich daran / hat sich (t-rt) darangehalten) : [dre astenn.] derc'hel tomm, derc'hel mort (yud, start, gwevn), kenderc'hel ganti, pegañ outi.

darankommen V.gw. (kam daran / ist darangekommen) : *du wirst schon darankommen,* da dro a zeuio ivez.

daranmachen V.em. : **sich daranmachen** (hat sich (t-rt) darangemacht) : stagañ ganti, kregiñ ganti, mont dezhi, reiñ bec'h dezhi.

darannehmen V.k.e. (nimmt daran / nahm daran / hat darangenommen) : **1.** ober war-dro ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden tüchtig darannehmen,* lavaret e begement d'u.b, reiñ e stal d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., lavaret e jeu d'u.b., kanañ e jeu d'u.b.

daransetzen V.k.e. (hat darangesetzt) : **1.** reiñ, aberzhiñ ; *er setzte sein ganzes Geld daran,* debret en doa razh e arc'hant gant an dra-se, diskantet en doa e yalc'h gant an dra-se ; **2.** ober ; *er setzt alles daran,* lakaat a ra e holl studi hag e holl nerzh evit dont a-benn eus an dra-se / ober a ra a-walc'h evit dont a-benn eus an dra-se (Gregor), plantañ a ra e holl nerzh da zont a-benn eus an dra-se, ober a ra e seizh gwellañ evit dont a-benn eus an dra-se, ober a ra gwellikañ ma c'hall (en em aketiñ a ra e pep doare, ober a ra diouzh e wellañ-holl, ober a ra e wir wellañ, ober a ra par ma c'hall, ober a ra pellañ ma c'hall) evit dont a-benn eus an dra-se, ober a ra e walc'h evit dont a-benn eus an dra-se, klask a ra e walc'h en em ziluziañ anezhi, dispakañ a ra e ijin d'ober an dra-se, lakaat a ra e ijin hag e imor d'ober an dra-se, risklañ a ra pep tra, ober a ra kement 'zo ret ; *er setzt alles daran, sein Ziel zu erreichen,* ober a ra diouzh tizhout e bal.

V.em. : **sich daransetzen** (hat sich (t-rt) darangesetzt) : stagañ ganti, kregiñ ganti, mont dezhi, reiñ bec'h dezhi.

daranstoßen V.gw. (stößt daran / stieß daran / hat darangestoßen) : bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ stok-ha-stok.

darauf Adv. : **1.** [egor] war an dra-se, war se, war gement-se, war-c'horre, war-lein, war-varr ; *darauf ruht der ganze Bau,* ar savadur a-bezh a zo diazezet (a bouez) war an dra-se ; *hier ist ein Stuhl, setzen Sie sich darauf,* setu amañ ur gador, lakait ho pouez warni ; *leg den Deckel darauf,* laka ar golo war-c'horre.

2. [amzer] goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, war se, da boursu ; *ein Jahr darauf,* a-benn bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *drei Monate darauf,* tri miz diwezhatoc'h ; *dreizehn Tage darauf,* trizek deiz d'ar goude ; *am Tag darauf, am darauf folgenden Tag,* antronoz, en deiz war-lerc'h, en deiz goude ; *kurz darauf, bald darauf,* tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeud goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *er wurde bald darauf hingerichtet,* ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv.

3. [tr-l] *er zählt darauf,* kontañ a ra kalz war an dra-se ; *ich achte darauf,* teuler a ran pled, lakaat a ran evezh, war ziwall emaon, diwall a ran mat, diwall a ran diouzh kement-se, teuler a ran evezh d'an (ouzh an, en) dra-se, ober a ran evezh ouzh an dra-se, war evezh eus an dra-se emaon ; *viel darauf halten,* bernout (lazout) kalz udb d'an-unan, bezañ kaz bras udb evit an-unan (d'an-unan), ober stad vras eus udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *wie bist du darauf gekommen ?* penaos eo deuet ar soñj-se (ar mennad-se, ar ratozh-se) dit ? a-beban eo deuet ar soñj-se dit ? ; *sie ist stolz darauf,* un tamm mat a lorc'h a zo enni en abeg da se, hounnezh a zo c'hwezet dezhi gant kement-se ; *darauf lässt er sich nicht ein,* ne zalc'h ket kont eus selladoù a seurt-se, ne daol ket pled (kont) ouzh seurt traoù ; *er gibt nichts darauf,* ne vag (n'en deus) fiziañs ebet en dra-se, diskrediñ a ra war an dra-se ; *darauf warten wir,* setu pezh emaomp o c'hortoz ; *ihm kommt es darauf an,* setu pezh a gont evitañ, setu pezh a zo a bouez evitañ, setu pezh a vern dezhañ, setu ar pezh a laz dezhañ ; *darauf soll es nicht ankommen,* kent a se ! kement-se ne ra mann ebet, n'eus forzh, forzh a se ! ne vern, pe vern ? / pe laz ? / pe forzh 'zo ? (Gregor) ; *er ließ es darauf ankommen,* lezet en doa ar voul da dreiñ diouzh he diviz ; *ich komme nicht darauf,* n'em eus ket soñj ken, ne zeu ket spered din eus an dra-se ; *er war darauf aus, zu ...,* lakaat a rae e holl spi hag e holl studi da ... (Gregor), strivañ a rae [da dizhout ur pal bennak], lakaat a rae e striv da ... ; *sie zielen darauf hin, zu ...,* lakaat a reont o striv da .., o dezev a zo ... / o dezev a denn da ... (Gregor) ; *darauf steht ein Jahr Gefängnis,* kastizet e vez an dra-se gant ur bloavezh toull-bac'h ; *er ist drauf und dran nachzugeben,* war-nes plegañ emañ, tostik-tra eo dezhañ plegañ, war ar mare da blegañ emañ, war ar bord da blegañ emañ, prest eo da blegañ.

darauffolgend ag. : goude-se, da-heul, war-lerc'h, a-c'houdevezh ; *am darauffolgenden Tag,* antronoz, en deiz war-lerc'h, en deiz goude ; *im darauffolgenden Jahr,* er bloaz goude.

Daraufgabe b. (-,-n) : arrez g., diner-Doue g., pae bourev g.

daraufgeben V.k.e. (gibt darauf / gab darauf / hat daraufgegeben) : **1.** lakaat ur rannbae, reiñ ur rannbae, rakpaeañ ; **2.** [dre skeud.] pouezañ warni, delc'her warni, c'hoari warni.

daraufgehen V.gw. (ging darauf / ist daraufgegangen) : mont, mont gant an dra-se ; *sein ganzes Vermögen ging darauf,* debriñ a reas e holl beadra gant an dra-se - koll a reas e holl vad, sec'h ha glas, gant an dra-se - gant an dra-se en doa foetet razh e drantell - gant an dra-se en doa kaset e beadra e skuilh hag e ber ; *es geht viel Zeit dabei darauf,* ul labour a hir amzer eo, kalz a amzer a zo ezhomm evit seveniñ an dra-se ; *es gingen hundert Euro darauf,* kant euro a oa aet da brenañ an dra-se, aet ez eus bet kant euro da brenañ an dra-se.

daraufhin Adv. : **1.** war se, war gement-se, war ar gaoz-se, neuze, da-heul an dra-se, war-bouez kement-se, da boursu ; *daraufhin ging er,* war se (war gement-se, war ar gaoz-se) ez eas kuit ; **2.** en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, diouzh-se ; **3.** *etwas daraufhin prüfen, ob ...,* ensellet udb evit gwelet ha ...

darauflosreden V.gw. (hat darauflosgeredet) : *frisch darauflosreden,* mont didro(idell) dezhi - mont war-eeun dezhi - mont berr - na reiñ tro d'e gomzoù - na reiñ tro d'e lavar - na gaout damant evit lavaret e soñj - lavaret e soñj hep kaout nemeur a zamant - lavaret e soñj kras, naet ha distag - lavaret e soñj hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret e soñj hep tamm kildroenn ebet - lavaret e soñj hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret didroidell (displeg, distlabez, distag) e soñj - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret e soñj d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret e santimant - lavaret hardizh e soñj - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret e soñj gant herder - lavaret e soñj berr-ha-krenn / lavaret e soñj berr-ha-groñs (Gregor).

daraus Adv. : eus an dra-se, ac'hano, alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, avaze ; *Gold daraus ziehen,* tennañ aour eus an dra-se ; *daraus wird ein Baum,* kement-se a gresko d'ober ur wezenn ; *was wird daraus werden ?* petra 'vo gant an dra-se ? petra a c'hoarvezo gant an dra-se ? ; *daraus wird nichts,* foeltr tamm ne vo, an dra-se ne zisoc'ho da netra, n'eus netra da c'hortoz digant kement-se ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts,* ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan

all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe ; *er macht kein Geheimnis daraus,* **a)** ne glask ket kuzhat pezh a ra ; **b)** ne glask ket kuzhat pezh a soñj, ne glask ket kuzhat ar pod, ne glask ket kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *man wird nicht klug daraus,* n'ouzer seurt, n'eus na dalc'h na poell gant an dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, n'eus lost ebet d'ar gudenn-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, dreist spered Mab-den emañ an dra-se, kement-se a dremen spered Mab-den, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat ; *er macht sich nichts daraus,* ne ra na forzh na brall gant kement-se, se ne ra mann dezhañ, ne ra ket kaz a gement-se, ne ra foutre kaer eus an dra-se, ne c'hwit ket, n'emañ ket e chal gant an dra-se, ne ra van ouzh an dra-se, ne ra foeltr-kaer gant an dra-se, koulz tra eo dezhañ, ne ra forzh eus (gant) an dra-se, n'eo ket chalet gant an dra-se, n'eo ket kizidik ouzh an dra-se ; *mach dir nichts draus !* arabat dit en em chalañ en abeg da gement-se ! n'en em laka ket e poan gant an dra-se ! n'a ket d'en em chaokat en abeg da gement-se ! deus 'ta ! n'eus ket marv mil den ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer) ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! kement-se ne vern ket re ! na vez ket war enkrez ! n'ac'h eus ket morc'hed da gaout ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! ; *daraus folgt ...,* da-heul an dra-se e teu ... ; [tro-lavar] *umgekehrt wird ein Schuh daraus,* ar c'hontrol bev eo, an dro enep eo hag a zo gwir.

darben V.gw. (hat gedarbt) : mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

Darben n. (-s) : dienez b., berrentez b., tavantegezh b., diouer g., ezhomm g., kaezhned b., kaezhnez b.

darbieten V.k.e. (bot dar / hat dargeboten) : kinnig, kinnizien, lakaat a-wel ; *in diesem Zirkus wird vieles dargeboten,* ar sirk-se a ginnig ur bern traoù.

V.em. : **sich darbieten** (bot sich dar / hat sich (t-rt) dargeboten) : en em ginnig, en em gavout, en em ziskouez ; *eine gute Gelegenheit bietet sich dar,* setu aze un degouezh mat (un dro vat), en em gavout a ra un degouezh eus ar re wellañ.

Darbietung b. (-,-en) : **1.** donezon g., prof g., profadenn, profadur g., aberzh g., road g., road-meur g., road-sakr g., roadenn b., ro g., kinnig g., kinnigadenn b., lidkinnig g., lidroad g., gouestladur g., kinnigidigezh b., kinnigadur g. ; **2.** [c'hoariva] abadenn b., arvest g. ; **3.** doare da seniñ ur benveg sonerezh g., doare ur c'hoarier war al leurenn g., c'hoari g. ; **4.** staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g., diskouezadur g., diskouez g.

darbringen V.k.e. (brachte dar / hat dargebracht) : kinnig, kinnizien ; *jemandem Huldigungen darbringen,* enoriñ u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht,* un huchadeg spontus a savas en enor dezhañ ; *den Göttern ein Opfer darbringen,* kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; *für die Seelen im Purgatorium Fürbitten darbringen,* pediñ evit an eneoù a zo er purgator.

Darbringung b. (-,-en) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnigadur g., kinnigidigezh b., gouestladur g.

Dardanellen lies. : *die Dardanellen,* an Dardanelloù lies., strizh-mor Dardanellez g.

darein Adv. : **1.** e-barzh an dra-se, e-barzh ; P. *du hast dich nicht darein zu mischen,* petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; **2.** *sich darein ergeben, sich darein schicken,* dougen e groaz (e blanedenn), en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, en em ober ouzh an dra-se, ober e gorniad diouzh e vutun, bezañ laouen ouzh ar boan, ober diouzh m'emañ kont, soublañ d'e blanedenn, plegañ d'an tonkadur, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, malañ diouzh an dour ; *er blickt düster drein,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra,

daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, beunek eo e zremm, selloù du a ra, diskouez a ra ur min rok ; *zornig dreinblicken,* gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad.
dareinfinden V.em. : **sich dareinfinden** (fand sich darein / hat sich (t-rt) dareingefunden) : dougen e groaz (e blanedenn) - en em ober ouzh an dra-se, forset mat - ober e gorniad diouzh e vutun - bezañ laouen ouzh ar boan - ober diouzh m'emañ kont - soublañ d'e blanedenn - en em ober diouzh an amzer - en em ober diouzh e blanedenn - plegañ d'an tonkadur - lakaat e ouel diouzh e avel, forset mat - malañ diouzh an dour a zo e defot gwell.
dareingeben V.k.e. (gibt darein / gab darein / hat dareingegeben) : reiñ war ar marc'had, reiñ war ar barr, reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ war briz, reiñ e prof, reiñ war ar bouez.
dareinmischen V.em. : **sich dareinmischen** (hat sich (t-rt) dareingemischt) : emellout, en em veskañ ; P. *du hast dich nicht dareinzumischen,* petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo !
dareinreden V.gw. (hat dareingeredet) : lavaret e damm ivez, mont war ar gaoz.
dareinschlagen V.gw. (schlägt darein / schlug darein / hat dareingeschlagen) : reiñ taolioù a c'hoari gaer, lopañ, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ hardizh, skeiñ evel pilat c'hwez, lorgnañ, dornañ, daoudaoliñ, skeiñ da lazhañ.
dareinsetzen V.k.e. (hat dareingesetzt) : lakaat.
dareinwilligen V.gw. (hat dareingewilligt) : asantiñ, grataat.
darin Adv. : **1.** e-barzh an dra-se, e-barzh ; *darin sehe ich nichts Besonderes,* ne welan amañ tra divoas ebet ; *ein Geldschrank und nichts d(a)rin,* un armel-houarn ha netra e-barzh ; **2.** war ar poent-se ; *darin hast du Recht,* emañ ar gwir ganit war ar poent-se ; **3.** *darin inbegriffen,* hag all, e-barzh ; **4.** *mitten drin,* e-kreiz pep kreiz.
darinnen Adv. : e-barzh an dra-se, e-barzh.
darlegen V.k.e. (hat dargelegt) : **1.** displegañ, dispakañ, danevellañ, disklêriañ, diskouez, taolenniñ, taolennañ, skeudenniñ, derc'hennañ, ditourañ ; **2.** [dre skeud.] *offen darlegen,* displegañ hep kuzh seurt ebet, dispakañ ; *umständlich darlegen,* displegañ dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ pizh pep tra (pizh-kenañ, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù.
Darlegung b. (-,-en) : displegadur g., displegadenn b., danevell b., diskouezadur g., disklêriadur g., taolennadur g., taolennad b., anatadurezh b., derc'henn b.
Darlehen n. (-s,-) : amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g. ; *langfristiges Darlehen,* prest war hir dermen g. ; *kurzfristiges Darlehen,* prest war verr dermen g. ; *ungesichertes Darlehen,* prest hep gwarant g. ; *als Darlehen,* evel prest(adenn) ; *ein Darlehen aufnehmen,* ober un amprest, amprestañ arc'hant digant un ti-bank, prestañ arc'hant digant un ti-bank, kemer ur prest ; *jemandem ein Darlehen gewähren,* aotren ur prest d'u.b., prestañ arc'hant d'u.b., reiñ arc'hant e prest d'u.b. ; *ein Darlehen beantragen,* goulenn ur prest digant un ti-bank, goulenn arc'hant war brest ; *ein verzinsliches Darlehen aufnehmen,* kemer ur prest war gampi g., kemer ur prest war astenn g., kemer ur prest diwar interest, kemer ur prest àr interest ; *10 000 Euro Darlehen,* ur prest dek mil euro g.
Darlehensantrag g. (-s,-anträge) : [kenwerzh] goulenn prest g.
Darlehensforderung b. (-,-en) : [kenwerzh] kredouriezh a-zalc'h ouzh ur prest b.
Darlehensgeber g. (-s,-) : prester g.
Darlehensgesellschaft b. (-,-en) : kevredad prestañ arc'hant g.
Darlehenskonto n. (-s,-konten) : kont pourvezet gant arc'hant amprestet b.
Darlehensnehmer g. (-s,-) : amprester g.
Darlehenssumme b. (-,-n) : sammad ar prest g.
Darlehensvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretaat b.
Darling g. (-s,-s) : moumoun g., kolladenn b.
Darm g. (-s, Därme) : [korf.] bouzellenn b. [*liester* bouzelloù] ; *Dickdarm,* bouzellenn revr b., bouzellenn dev b. ; *Dünndärme,* bouzelloù munut lies., bouzelloù moan lies., bouzelloù bihan lies.
Darmausgang g. (-s,-ausgänge) : [korf.] fraezh g.
Darmausleerung b. (-,-en) : [korf.] diskarg-kof g., difankañ g.
Darmbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn al lez g.
Darmbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] avelenn ar bouzelloù munut b.
Darmentleerung b. (-,-en) : [korf.] diskarg-kof g., difankañ g.
Darmentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn-vouzelloù b., red-korf g., pervezfo g.
Darmfalten lies. : [korf.] plegoù kelc'hiek ar vouzellenn voan lies.
Darmfett n. (-s,-e) : lard-kanded g.
Darmflora b. (-,-floren) : [korf.] flora ar bouzelloù g., flora ar pervez g.
Darmgeschwür n. (-s,-e) : [mezeg.] gouli-bev er bouzelloù g.
Darmgrippe b. (-) : [mezeg.] grip ar bouzelloù g., grip pervezel g.
Darmhändler g. (-s,-) : striper g.
Darmhandlung b. (-,-en) : striperezh b.
Darmkatarrh g. (-s,-e) : [mezeg.] tanijenn-vouzelloù b., red-korf g., pervezfo g.

Darmkrämpfe lies. : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g.
Darmlähmung b. (-,-en) : [mezeg.] gouseizi ar bouzelloù g.
Darmleiden n. (-s,-) : [mezeg.] droug er bouzelloù g., anaez pervezel g.
Darmsaite b. (-,-n) : [sonerezh] kordenn vouzelloù b.
Darmschleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] mukusegenn ar bouzelloù b.
Darmschlinge b. (-,-n) : [korf.] krommell vouzelloù b.
Darmserosa b. (-,-serosen) : kroc'henenn-vouzellenn b.
Darmspülung b. (-,-en) : [mezeg.] krizal g., krizalad g.
Darmtang g. (-s) : [louza.] glandour g., mammenn an dour b. ; *flacher Darmtang,* glazvez b.
Darmtätigkeit b. (-,-en) : [korf.] mont en-dro ar bouzelloù g.
Darmträgheit b. (-) : [mezeg.] dinerzhed ar bouzelloù b.
Darmverschlingung b. (-,-en) : [mezeg.] goustivadur er bouzelloù g., gwe er bouzelloù g., antreizh pervez g.
Darmverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [mezeg.] goustivadur er bouzelloù g.
Darmverstopfung b. (-,-en) : [mezeg.] goustivadur er bouzelloù g., kaledigezh kof b., kleñved kalet g., stard-kof g.
Darmwind g. (-s,-e) : louf g., loufad g., loufadenn b., bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g. ; *einen Darmwind entweichen lassen,* brammat, brammellat, aveliñ, fraskellañ, strakal, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, delazhiñ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf, loufañ, pufal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan, bezañ an avel en izel gant an-unan.
Darmwürmer lies. : [loen.] kest str., lenkern str.
Darmzotte b. (-,-n) : [korf.] marbleg bouzelloù g., blevadur bouzellenn g., bodenn vouzelloù b.
Darmzubereitung b. (-,-en) : striperezh g.
darnach Adv. : *sellit ouzh* **danach**.
darnieder Adv. : en traoñ, ouzh torgenn, war an dachenn, war an douar, war al leur.
darniederliegen V.gw. (lag darnieder / hat darniedergelegen) : **1.** bezañ klañv, bezañ war e gostez, chom a-stok war e wele, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war ar gwele (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] langisañ, dizeriañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, disec'hañ, mougañ ; *die Wirtschaft des Landes liegt darnieder,* emañ armerzh ar vro o vougañ.
darob Adv. : [dre fent] dre ar fed-se.
Darre b. (-,-n) : **1.** krazerezh g., sec'hadur g. ; **2.** forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b. ; **3.** sec'horeg b. ; **4.** [dre heñvel., mezeg.] skoanadur g., isteñv g.
darreichen V.k.e. (hat dargereicht) : astenn, kinnig.
darren V.k.e. (hat gedarrt) : krazañ, sec'hañ en ur forn.
darstellbar ag. : **1.** hag a c'haller deskrivañ, hag a c'haller taolenniñ, hag a c'haller taolennañ, hag a c'haller skeudenniñ, hag a c'haller diskouez ; **2.** hag a c'haller kinnig war al leurenn.
darstellen V.k.e. (hat dargestellt) : **1.** deskrivañ, taolenniñ, taolennañ, skeudenniñ, diskouez, disklêriañ, derc'hennañ, ditourañ, neuziañ ; *die Figur eines Romans lebendig darstellen,* sevel ur skeudennadur bev-buhezek eus un dudenn en ur romant ; *Gott als bärtigen Greis darstellen,* derc'hennañ Doue dre ur c'hozhiad barvek ; **2.** [c'hoariva] dezerc'hañ, personaat, personelañ, enkorfañ, kinnig war al leurenn, c'hoari ; *dieser Schauspieler stellte Faust meisterhaft dar,* ar c'hoarier-se en doa kinniget Faust en un doare dispar.
darstellend ag. : **1.** skeudennadurel, skeudenniek, deskrivadus, deskrivadel ; *die darstellenden Künste,* arzoù an arvest lies., arzoù diarluniek lies. ; **2.** [mat.] *darstellende Geometrie,* mentoniezh deskrivañ b.
Darsteller g. (-s,-) : dezerc'her g., c'hoarier g., dremmour g., abadenner g., skeudenner g., aktor g., diskouezer g.
darstellerisch ag. : … dezerc'hañ, skeudennadurel, dre skeudennadur, dre skeudennoù, dre daolennoù ; *ein darstellerisches Talent,* un dezerc'her donezonet-kaer g., ur c'hoarier donezonet-kaer g.
Adv. : *das Stück war darstellerisch hervorragend besetzt,* ar pezh-c'hoari a voe kinniget en un doare dispar.
Darstellung b. (-,-en) : **1.** skeudenn b., tresadenn b., taolenn b. ; *grafische Darstellung,* lun g. ; *zentralperspektivische Darstellung,* bannañ kreizel g. ; **2.** deskrivadur g., skeudennadur g., skeudennerezh g., taolennadur g., taolennad b., depegn g., derc'henn b. ; *kurze Darstellung,* damsell g. ; **3.** [c'hoariva] c'hoariadeg b., abadenn b. ; **4.** doare ur c'hoarier war al leurenn g., c'hoari g., dezerc'hadur g., dezerc'hañ g. ; **5.** [arz] daskor g.
Darstellungsform b. (-,-en) : leurenniñ g., doare kinnig g., doare dezerc'hañ g.
Darstellungsgabe b. (-,-n) / **Darstellungskunst** b. (-,-künste) : donezonoù evit deskrivañ lies., donezonoù evit taolenniñ lies., donezonoù evit skeudenniñ lies., donezonoù evit dezerc'hañ.
Darstellungsmittel n. (-s,-) : doare da zeskrivañ g., doare da daolenniñ g., doare da skeudenniñ g., araez deskrivañ g., araez eztaoliñ g.
Darts lies. : biroùigoù lies. ; *Darts spielen,* bannañ biroùigoù ouzh ar gwenn, c'hoari ar biroùigoù, c'hoari birig.
dartun V.k.e. (tat dar / hat dargetan) : lakaat anat, diskouez, prouiñ.
darüber Adv. : **1.** [en egor] a-us d'an dra-se, war-lein, war-c'horre, war-varr, a-us, a-uc'h, a-zioc'h, dreist ; *leg deine Kleider darüber,* lak da zilhad war ar re-se (war an traoù-se, war-c'horre) ; *darüber springen,* lammat dreist ; *darüber hinweggehen,* mont dreist ; *Schwamm darüber !* echu ha peoc'h ! disoñjomp an dra-se !
2. [dre skeud.] [tr-l] *darüber geht nichts,* dreist pep tra emañ kement-se, ne vo ket kavet gwelloc'h ; *es geht mir nichts darüber,* netra ne blij din muioc'h, netra ne blij din evel an dra-se ; *er setzt sich leicht darüber hinweg,* n'eo ket paotr da chom d'en em chalañ, hennezh ne chomo ket d'ober gourrennoù du ; *sie ist darüber hinweg,* n'eo ket mui kizidik ouzh an dra-se, n'eo ket mui chalet gant an dra-se, adsavet he deus he c'hein, diskuizhet eo eus an dra-se, dic'hlac'haret eo eus an dra-se, en em gavet eo diwar an dra-se, emañ en-dro en he charreoù, en he flom emañ en-dro ; *darüber hinaus gehen,* mont re bell ganti, mont dreist ar pal, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar yev (ar roudenn, an

arroudenn), mont dreist-penn, mont er-maez eus ar park.
3. [kementad] ouzhpenn, muioc'h ; *ein Drittel darüber,* un drederenn ouzhpenn, un drederenn muioc'h ; *darüber hinaus,* ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, zokennoc'h, war ar marc'had, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo ; *es sind zwanzig Jahre und darüber,* ugent vloaz 'zo ha muioc'h zoken, ugent vloaz leun 'zo da nebeutañ ; *hundert Jahre und darüber,* tremen kant vloaz, ouzhpenn kant vloaz.
4. [amzer] war an dra-se, war se, war gement-se, e-keit-se ; *darüber kam der Sommer,* ha war gement-se (e keit-se) e tegouezhas an hañv.
5. [keñver, abeg] diwar-benn se ; *wir freuen uns darüber,* joa hon eus o welet kement-se / joausaat a reomp o welet kement-mañ (Gregor), laouen omp o welet kement-se, kement-se a laka ac'hanomp da laouenaat, gras eo deomp gwelet an dra-se ; *sie beschwert sich darüber,* klemm a ra eus (diwar-benn) an dra-se ; *wir werden uns darüber machen,* mont a raimp dezhi, graet e vo, stagañ (kregiñ) a raimp ganti, roet e vo bec'h dezhi ; *wie denken Sie darüber ?* petra a soñjit-hu diwar-benn se ?
darum stagell genurzhiañ : rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, en abeg da se, dre-se, diwar-se, kent a se ; *du bist krank, darum schone dich,* klañv out, setu perak (rak-se, abalamour da se, en abeg da se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se) e vefe gwelloc'h dit mont dousikoc'h dezhi.
Adv. : **1.** [en egor] en-dro, tro-dro ; *binde die Schnur darum,* lak ar fiselenn en-dro ; *der See ist groß, viele Tannen stehen darum,* bras eo al lenn, ur bern gwez-sapr a zo en-dro dezhi ; [dre skeud.] *es hängt viel drum und dran,* rouestlet (luziet) a-walc'h eo an afer, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer-se, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall iriennet eo ar gwiad.
2. [gant verboù 'zo] *ich bitte Sie darum,* ho pediñ a ran d'en ober ; *es handelt sich darum,* anv (keal) a zo eus an dra-se ; *ich gäbe viel darum, wenn ...,* mont a rafen en tan evit ..., va c'hroc'hen a rofen evit ... ; *ich weiß darum,* gouzout a ran penn d'an dra-se, kelaouet on diwar-benn kement-se ; *er weiß darum,* hen gouzout a ra ; *wie steht es darum ?* penaos emañ kont gant hon afer ? ; [dre skeud.] P. *er ist darum gekommen,* kollet en deus an dra-se ; *darum bringen,* lakaat da goll an dra-mañ-tra ; *sei es drum !* bezet ! (Gregor), mat !
darumlegen V.k.e. (hat darumgelegt) : lakaat en-dro, lakaat tro-dro.
darunter Adv. : **1.** dindan an dra-se ; *gehen wir unter diesen Baum, darunter ist man geschützt,* deomp dindan ar wezenn-mañ, du-se e vimp er goudor ; *darunter verkauft er sein Haus nicht,* ne werzho ket an ti evit ur priz izeloc'h, ne 'z aio ket dindan ar priz-se evit gwerzhañ an ti ; **2.** *drunter und drüber,* a-bempoù, an dindan lakaet war-varr, an traoù lakaet tu evit tu / an traoù tu evit tu (Gregor), an traoù war o c'hement all, an traoù a-stlabez, an traoù a-borc'hell ; **3.** *was steckt darunter ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? petra dalv an dra-se ? ; **4.** *was verstehen Sie darunter ?* petrra a vennit lavaret gant an dra-se ? petra a fell deoc'h lavaret gant an dra-se ? petra a fell deoc'h reiñ da intent gant kement-se ? ; **5.** *er leidet darunter,* diwaskañ a ra poan gant an dra-se, gouzañv a ra gant kement-se, pinijenn (poan) en devez gant an dra-se, kement-se a ro (a ra) poan dezhañ ; **6.** *darunter sein,* bezañ e-touez, bezañ en o zouez, bezañ unan anezho ; **7.** *mit darunter (in)begriffen,* hag all, e-barzh ; **8.** *Wein und Wasser darunter,* gwin badezet g., gwin astennet gant dour g.
Darwinismus g. (-) : darwinegezh b., darwinouriezh b.
Darwinist g. (-en,-en) : darwinad g., darwinour g.
darwinistisch ag. : darwinek, darwinat.
das 1. ger-mell resis : ar, an, al ; *das Buch,* al levr g. ; *das Mädchen,* ar plac'h, ar verc'h b., ar baotrez b.
2. raganv diskouezañ : hemañ, hennezh, henhont, henn, an dra-mañ, an dra-se, an dra-hont, an hini ; *was ist das ?* petra eo (an dra-se) ? ; *das waren doch schöne Zeiten,* ma, pegen brav e oa an amzer-se ; *das heißt (d.h), das ist (d.i),* da lavaret eo (d.l.e) ; *das bin ich,* me an hini eo ; *das, was ....*, ar pezh a ...., pezh a .... ; P. *das ist ja gut !* aze emañ an dailh ! gwell a se ! ar pezh kaer ! ; *das wären drei,* ha setu tri, ha graet o stal da dri anezho, dal a dri ! ; *ich nehme das rote,* kemer a rin an hini ruz ; *dies oder das,* seurt pe seurt ; *dies und das, dies und jenes,* an dra-mañ hag an dra-hont ha kalz a draoù all (Gregor).
3. raganv stagañ : *ein Haus, das leer ist,* un ti hag a zo diac'hub ; *das Auto, das er kauft,* ar c'harr-tan emañ o prenañ ; *das Mädchen, das er heiraten sollte,* ar plac'h da zimeziñ gantañ b.
Dasein n. (-s) : **1.** bezoud g., bezañs g., buhez b. ; *menschenwürdiges Dasein,* doare bevañ hag a zere ouzh dellezegezh mab-den g. ; *ein freudloses Dasein,* ur vuhez goullo a eurvad b. ; [Darwin] *Kampf ums Dasein,* kevezerezh bevoniel g., stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g. ; *Freude am Dasein,* plijadur hag a vez kemeret gant ar vuhez b., eürusted da vevañ b. ; *Nichtigkeit des Daseins,* avel aveloù, pep tra zo avel [kement tra a weler war an douar a zo dre natur cheñchus evel an avel hag a dremen prim e-giz ur vogedenn] (Gregor), ar bed hag e vogidelloù, mogidelloù ar vezañs lies., aveloù ar boud lies., fougeerezhioù ar bed lies., traoù ar bed-mañ ned int nemet moged ; **2.** [preder., Kant] bezoud g. ; **3.** [preder., Heidegger] bout-aze g. ; **4.** *sein Dasein fristen,* mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, darnvevañ, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, ober yun an nav steredenn, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o

skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, punec'hiñ, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez.

Daseinsbedingungen lies. : aozioù bevañ lies.

Daseinsberechtigung b. (-,-en) : **1.** ar perag eus ar bezañ g. ; **2.** gwir da vevañ g., gwir da vezañ g.

Daseinsfreude b. (-,-n) : levenez b., louenidigezh b., joa b., dranter g., dranted b., drantiz b.

daseinsfroh ag. : eürus, drant ha bagol, gwiv evel ur c'hant tachoù.

Daseinskampf g. (-s,-kämpfe) : kevezerezh bevoniel g., stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g.

Daseinsphilosophie b. (-) : bezoudelouriezh b., hanvoudelouriezh b.

daselbst Adv. : el lec'h-se.

dasitzen V.gw. (saß da / hat dagesessen) : **1.** bezañ azezet (en e azez, en e goazez, war e goazez) ; **2.** [dre skeud.] *untätig, mit den Händen im Schoss dasitzen,* pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lugudiñ, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, na sevel e foñs diwar e gador, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen.

dasjenige *sellit ouzh* **derjenige**.

dass

stagell isurzhiañ a zigor islavarennoù 'zo :
I. islavarennoù diskuliañ renadenn-dra ar bennlavarenn
II. islavarennoù diskuliañ an doare dieeun
III. islavarennoù diskuliañ rener ar bennlavarenn
IV. islavarennoù diskuliañ doareenn
V. islavarennoù o verkañ ar pal
VI. islavarennoù o verkañ an heuliad
VII. islavarennoù divizout
VIII. islavarennoù o verkañ an amzer
IX. islavarennoù o kregiñ gant " *es sei denn, dass* " ha " *außer dass* "
X. islavarennoù estlammañ hag hetiñ
XI. islavarennoù stag ouzh adverboù pe ouzh "dem" ha "dessen"

I. islavarennoù diskuliañ renadenn-dra ar bennlavarenn ; *ich weiß, dass es wahr ist,* gouzout a ran ez eo gwir ; *ich glaube, dass du unrecht hast,* krediñ a ra din (me a gred) emañ ar gaou ganit.

II. islavarennoù diskuliañ an doare dieeun ; *er sagt, dass er krank gewesen sei,* lavarout a ra e oa bet klañv, klañv e oa bet war pezh a lavar ; *ich glaube, dass die Ritterlichkeit auch heute noch fortlebt,* me a soñj din ez eo chomet bev haelded a spered ar varc'hegiezh kozh ; *alle sagten einstimmig, dass er boshaft sei,* an holl dud a lavare ma oa eñ un den fall.

III. islavarennoù diskuliañ rener ar bennlavarenn ; *dass du bald kommst, freut mich,* laouen on o klevet e vi amañ a-benn nebeut.

IV. islavarennoù diskuliañ doareenn ; *das Ergebnis der Prüfung ist, dass der Kandidat durchgefallen ist,* setu disoc'h an arnodenn : c'hwitet en deus an arnodennad ; *Tatsache ist, dass ich ihn rettete,* verbum caro factum est : saveteet em eus bet e vuhez dezhañ - un taol-fed eo (ur fed eo, ur wirionez eo) : saveteet em eus bet e vuhez dezhañ (Gregor) ; *was hast du denn, dass du so weinst ?* diwar-benn petra e leñvez e giz-se ? petra 'zo ganit evit leñvañ kement-se ? petra dit leñvañ kement-se ? ; *er lässt nicht von dem Gedanken ab, dass er Recht habe,* ne ziskrog ket diouzh ar mennozh emañ ar gwir gantañ.

V. islavarennoù o verkañ ar pal ; *komm mal näher, dass ich dich sehe,* deus amañ ma welin da benn, deus tostoc'h evit din da welet gwelloc'h ; *machen wir das Fenster zu, dass uns niemand hört,* serromp ar prenestr na vimp ket klevet, serromp ar prenestr betek-gouzout na vefemp klevet, serromp ar prenestr rak na vefemp klevet, serromp ar prenestr kuit deomp da vezañ klevet ; *macht die Tür zu, dass uns der Wind nichts ins Haus kommt,* serrit an nor evit na zeuio ket an avel en ti, serrit an nor betek-gouzout na zeufe an avel en ti ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen,* serr ar gloued ouzh ar saout ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustößt,* bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; [relij.] *du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass du lange lebest auf Erden,* da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni - da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi - tad ha mamm a enori ma roy Doue hirhoal dit.

VI. islavarennoù o verkañ an heuliad ; *er kann so schnell laufen, dass ihn niemand einholt,* redek a ra kement ha ken buan na c'hall den ebet adtapout anezhañ ; *er lief so schnell, dass keiner ihm folgen konnte,* ken buan e rede ken na c'halled ket e heuliañ ; *er schlug, dass weit der Wald erklang,* kement e skoe ken e tregerne ar c'hoad, skeiñ a rae ken e tregerne ar c'hoad, kement e skoe ma tregerne ar c'hoad, skeiñ a rae ma tregerne ar c'hoad ; *es ist zu schön, als dass es wahr sein könnte,* re vrav eo evit bezañ gwir, erru e vefe marc'had-mat ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen,* karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes goueledin, karget e oa bet ar vag kement m'edo war-nes goueledin, karget e oa bet ar vag kement ken edo war-nes goueledin, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e kinnige goueledin ; *er ist so verblendet, dass er die Gefahr nicht sieht,* ken stouvet eo e spered ken na wel ket an dañjer ; *es fror so, dass alle Teiche zugefroren waren,* skornañ a rae ken e oa krog ar skorn e kement poull-dour 'zo ; *er aß so viel, dass er krank wurde,* debret en doa ken kleñvel, kement en doa debret ken na glañvas, kement a zebras ken e klañvas, kement a zebras ken a glañvas, kement a zebras ma klañvas ; *ich schätze ihn so sehr, dass ich an diese Verleumdung nicht glauben kann,* kement a vri a zougan dezhañ ma

n'emaon ket evit krediñ ar gwallgomzoù-se ; *so dass sie mit ihrem Haus viel Geld machen konnte,* setu he doa graet arc'hant eus he zi ; *es war kalt, so dass wir froren,* yen e oa, ken m'hor boa riv - yen e oa, kement m'hor boa riv - yen e oa, kement ken hor boa riv - riv hor boa ken yen ha ma oa anezhi ; *in der Nacht hatte es geregnet, so dass die Waldwege schlammig waren,* glav a oa bet e-pad an noz, ken ma oa an hentoù er c'hoad leun a lagenn - glav a oa bet e-pad an noz, kement ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad - kement a c'hlav a oa bet e-pad an noz ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad ; *er ist so gutherzig, dass er dem kleinen Jungen nicht nein sagen kann,* gant a vat eo e galon ne c'hall ket nac'h e c'houlenn d'ar paotrig ; *es waren so viele Leute gekommen, dass im Saal kein einziger Platz frei war,* gant ar c'hement a dud a oa deuet, ne oa ket plas ken er sal ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *so finster war die Nacht, dass sie nichts sehen konnte,* ne wele netra gant an teñval ma oa an noz, ken teñval e oa an noz ken na wele netra ; *es war so kalt, dass man jeden Hauch sehen konnte,* gant ar yen ma oa an amzer e veze gwelet ar vorenn o tont eus anal an dud ; *sie ist so dick, dass man sich für sie schämen muss,* honnezh a zo ur vezh he gwelet gant al lart m'eo, n'eo ket permetet bezañ ken tev.

VII. islavarennoù divizout ; *du darfst unter der Bedingung ausgehen, dass du nicht zu spät nach Hause kommst,* kae da c'hoari gant ne zistroi ket re ziwezhat d'ar gêr, kae da c'hoari betek na chomi ket re ziwezhat er-maez.

VIII. islavarennoù o verkañ an amzer ; *es sind zwei Jahre (her), dass ...,* abaoe daou vloaz, daou vloaz 'zo e ... ; *es dauert noch zwei Jahre, bis dass sie heiraten können,* ret e vo dezho gortoz daou vloaz c'hoazh a-raok dimeziñ ; *ehe dass du kommst, schreibe mir,* skriv din a-raok dont.

IX. islavarennoù o kregiñ gant "nemet" ha "panevet" ; *es sei denn, dass ....,* keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ … ; *außer dass,* panevet ma / nemet ma (Gregor) ; *es sei denn, dass etwas passiert ist,* nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; *er wird bestimmt kommen, es sei denn, dass er krank ist,* sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; *es sei denn, dass er kommen würde,* nemet ha dont a rafe ; *ich glaube dir nicht, es sei denn du zeigst mir den Brief,* ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher.

X. islavarennoù estlammañ hag hetiñ ; *dass Sie doch nur auf uns hörten,* ma selaoujec'h ac'hanomp d'an nebeutañ ; *dass sie doch nur gekommen wäre,* ma vije deuet d'an nebeutañ, ken dezhi bezañ deuet ; *dass dir gerade das passieren musste,* ha ganit-te eo e c'hoarvezas kement-se ! ; *dass Gott erbarm !* Doue d'hon bennigo (d'hon miro, d'hor c'hendalc'ho, d'hor pardono) ! ; *dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretfes !

XI. islavarennoù stag ouzh adverboù pe ouzh "dem" ha "dessen" ; **1. *dem (dessen, dadurch), dass ...*** , dre an abeg ma, peogwir, abalamour ma, dre ma, en abeg ma ... ; **2. *dessen :*** *dass das so nicht weitergehen konnte, dessen wurde er sich bewusst,* kregiñ a reas da gompren ne c'halle ket kenderc'hel e-giz-se ; **3. *daran, dass :*** *er scheiterte daran, dass er zu unvorsichtig war,* c'hwitet en doa war e daol dre an abeg n'en doa ket taolet a-walc'h a evezh ; **4. *dafür, dass :*** *sorgen Sie dafür, dass die Post mir nachgeschickt wird,* grit en hevelep doare ma vo kaset va lizhiri da'm chomlec'h nevez, grit diouzh ma vo kaset va lizhiri da'm chomlec'h nevez ; **5. *darüber, dass :*** *wundern Sie sich nicht darüber, dass ich gehe,* arabat eo deoc'h kemer souezh (na rit ket souezh) ouzh va gwelet o vont kuit, arabat e vefe iskriv ganeoc'h ouzh va gwelet o vont kuit ; **6. *darauf, dass :*** *er hält darauf, dass wir alle anwesend sind,* goulenn a ra groñs ma teuimp holl gwitibunan ; **7.** [tr-l] ***nicht, dass :*** *nicht, dass ich wüsste,* n'oufen ket lavaret - ne gredan ket a gement ha ma oufen - nann, 'm eus aon - nann, gant ma oufen.

dasselbe raganv hag anv-gwan diskouezañ : an hevelep hini, ar memes hini, un hevelep tra, an hevelep …, ar memes … ; *es ist alles ein und dasselbe,* se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ur maout a zo un dañvad, un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo ; *es ist eben nicht gerade dasselbe,* n'eo ket tre memes tra ; *warum sollten wir dasselbe tun ?* perak ober heñvel ?

dastehen V. gw. rannadus (stand da / hat dagestanden) : **1.** bezañ amañ, bezañ aze, chom amañ, chom aze ; *wie begossen dastehen,* chom diflach evel ur santig koad, chom ken diflach hag ur roc'h ; *ganz verdutzt dastehen,* bezañ skoet-mik gant ar souezh, chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, chom e c'henoù war nav eur (war nav eur hanter, digor war c'hwec'h eur, digor war greisteiz hanter), chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom balc'h e c'henoù, chom divouezh, chom stouvet, chom motet, chom abaf ; *hilflos dastehen,* bezañ en entremar, bezañ en amzivin, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout mui eus pe goad ober laoioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout re vat petra ober, na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud ; *völlig unbeholfen dastehen,* bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh ; **2.** [dre skeud.] *schuldig dastehen,* bezañ sellet ouzh an-unan evel bezañ kablus, bezañ lakaet da gablus, bezañ graet an hini kablus eus an-unan, en em gavout lakaet da gablus.

DAT n. (-[s]) : [*berradur evit* **digitales Tonband**] D.A.T. g., sonenroller niverel g.

Date n. (-/-s,-) : emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g.

Datei b. (-,-en) : restr g., fichennaoueg b. ; [stlenn.] *eine Datei sichern,* gwarediñ ur restr, gwareziñ ur restr, saveteiñ ur restr ; *eine Datei anlegen,* krouiñ ur restr nevez ; *eine Datei löschen,* rasklañ ur restr, dilemel ur

restr, distrujañ ur restr ; *konvertierbare Datei,* restr amdroadus g.
Dateiaufbereiter g. (-s,-) **/ Dateieditor** g. (-s,-en) : [stlenn.] aozer restroù g.
Dateiformat n. (-s,-e) : furmad ar restr b.
Dateigenerierung b. (-,-en) : [stlenn.] krouiñ restroù g.
Dateiname g. (-ns,-n) : [stlenn.] anv restr g.
Dateiverwaltung b. (-,-en) : [stlenn.] mererezh restroù g.
Dateiverwaltungstools lies. : [stlenn.] ostilhoù merañ ar restroù lies.
Dateizuordnung b. (-,-en) : [stlenn.] deverkadur ur restr b.
Daten lies. : **1.** deiziadoù lies. [*sellit ouzh* **Datum**] ; **2.** roadennoù lies., stlennoù lies., stlennadoù lies., data lies. ; *Daten sichern,* gwareziñ stlennadoù, gwarediñ stlennadoù, gwareziñ roadennoù, gwareziñ data, saveteiñ data ; *Daten speichern,* enrollañ roadennoù, enrollañ stlennoù, enrollañ data, ebarzhiñ roadennoù.
Datenanzeige b. (-,-n) : [stlenn.] diskwel ar roadennoù g., diskwel an data g., diskwel ar stlennoù g.
Datenaustausch g. (-es,-e) : eskemm roadennoù g., eskemm data g., eskemm stlennoù g.
Datenautobahn b. (-,-en) : gourhent an titouriñ g.
Datenbank b. (-,-en) : bank roadennoù g., bank titouroù g.
Datenbankverwaltung b. (-,-en) : mererezh ar bank roadennoù g.
Datenbankverwaltungssystem n. (-s,-e) : reizhiad da verañ ur bank roadennoù b.
Datenbestand g. (-s,-bestände) : bon roadennoù g., bon data g., bon stlennoù g., stlennvon g.
Dateneingabe b. (-,-n) **/ Dateneinspeicherung** b. (-,-en) : [stlenn.] enkas data g., enkas roadennoù g., enkas stlennoù g., ebarzhiñ roadennoù g., enankañ stlennoù g.
Datenendstation b. (-,-n) : [stlenn.] termenell b.
Datenerfassung b. (-,-en) : [stlenn.] enkas data g., enkas roadennoù g., enkas stlennoù g., ebarzhiñ roadennoù g., enankañ stlennoù g.
Datenfeld n. (-s,-er) : [stlenn.] maez ar roadennoù g.
Datenfernübertragung b. (-,-en) : [stlenn.] postelerezh g.
Datenfernverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] pelldretañ roadennoù g.
Datenfluss g. (-es,-flüsse) : [stlenn.] froudad roadennoù g.
Datenflut b. (-,-en) : [stlenn.] lanvad data g., lanvad roadennoù g.
Datenformat n. (-s,-e) : [stlenn.] furmad roadennoù b.
Datenfunkgerät n. (-s,-e) : termenell radio b.
Datenhandschuh g. (-s,-e) : [stlenn.] maneg data b., maneg roadennoù b., maneg elektronek b., maneg niverel b.
Datenkomprimierung b. (-,-en) : [stlenn.] gwaskadur roadennoù g., koazhadur roadennoù g.
Datenmissbrauch g. (-s,-bräuche) : kammarver roadennoù g., gwallimplij roadennoù g., drougimplij roadennoù g.
Datennetz n. (-es,-e) : [stlenn.] rouedad b.
Datenpaket n. (-s,-e) : [stlenn.] pakad data g., pakad roadennoù g., duilh g.
Datenschrott g. (-[e]s) : roadennoù didalvoud lies., data didalvoud lies.
Datenschutz g. (-es) : [stlenn.] gwarez ar vuhez prevez a-zalc'h ouzh al lezenn stlenneg ha frankizoù g.
Datenschutzbeauftragte(r) ag.k. g./b. : [stlenn.] komiser e karg eus implij ha gwarez ar roadennoù g.
Datenschützer g. (-s,-) : [stlenn.] enseller implij ar roadennoù g.
Datenschutzgesetz n. (-es,-e) : [stlenn.] lezenn stlenneg ha frankizoù b.
Datenschutzkommission b. (-,-en) : [stlenn.] bodad-labour (kuzul-enklask) stlenneg ha frankizoù g.
Datensicherung b. (-,-en) : [stlenn.] saveteadenn ar roadennoù b., saveteerezh ar roadennoù g., saveteadenn an data b., saveteerezh an data g., gwarediñ ar roadennoù g.
Datensichtgerät n. (-s,-e) : **/ Datensichtstation** b. (-,-n) : [stlenn.] hewel g., penel gwereañ g., skramm hewelaat g., termenell hewelaat b.
Datenteilnehmer g. (-s,-) : [stlenn.] koumananter g.
Datenträger g. (-s,-) : [stlenn.] skor stlenn g., skor roadennoù g.
Datentypist g. (-en,-en) : [stlenn.] oberataer g.
Datenübernahme b. (-,-n) : [stlenn.] degemer roadennoù g., degemer data g.
Datenübertragung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzkas roadennoù g., treuzkas data g.
Datenverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] tretadur roadennoù g., tretadur data g., stlennouriezh b., kompoderezh g., urzhiataerezh g., keweriadur g., keweriañ g. ; *elektronische Datenverarbeitung, EDV,* tretadur elektronek an data g., kompoderezh g., urzhiataerezh g., stlenneg b., stlennerezh g. ; *linguistische Datenverarbeitung,* keweriadur emgefreek ar yezh g. ; *verteilte Datenverarbeitung,* stlennerezh dasparzhet g., treterezh data dasparzhet g. ; *auf EDV umstellen,* lakaat ar stlennerezh, lakaat an urzhiataerezh, terkañ gant ar stlennerezh, stlennekaat.
Datenverarbeitungsanlage b. (-,-en) : **/ Datenverarbeitungssystem** n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad tretañ an data b., reizhiad tretañ ar roadennoù b.
Datenverbund g. (-s) : [stlenn.] treterezh data dasparzhet war ur rouedad g., treterezh roadennoù dasparzhet war ur rouedad g.
Datenwust g. (-es) : P. rouestadell roadennoù b., rouestl roadennoù g., rouestlad roadennoù g.
datieren V.k.e. (hat datiert) : **1.** deiziañ, deiziadañ, deiziata ; **2.** bloaziañ, bloaziadañ ; **3.** amzeriadañ, amzeriañ, koulzadiñ ; **4.** adegañ.
V.gw. : bezañ eus, bezañ eus an-unan abaoe ; *seit damals datiert unsere Freundschaft,* mignoned omp abaoe an amzer-se.
datiert ag. : **1.** deiziataet ; **2.** bloaziadet ; **3.** amzeriadet.
Datierung b. (-,-en) : **1.** deiziata g., deiziadadur g. ; **2.** bloaziadañ g. ; **3.** amzeriadañ g., amzeriatadur g., amzeriañ g. ; **4.** adegadur g., adegañ.
Dativ g. (-s,-e) : [yezh.] dativ g., tro-da-biv b., tro-reiñ b.
Dativobjekt n. (-s,-e) : [yezh.] renadenn-dra en dativ b., renadenn-dra en dro-da-biv b.,
DAT-Kassette b. (-,-n) : kasedig sonenrollañ niverel g., kasedig klevniverel g.
dato Adv. : *bis dato,* betek an deiz-mañ, betek bremañ, betek-henn, betek hiziv ; *a dato,* diwar vremañ, a-benn bremañ, hiviziken, azalek bremañ, adalek hiziv, pelloc'h, diwar an deiz hiziv.

Datowechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] lizher-eskemm darev g., tennadenn darev b.
Datscha b. (-, Datschen) : datcha g., log plenk b.
Dattel b. (-,-n) : [louza.] fiez-real str., datez str., datezenn b., aval-palmez g.
Dattelbaum g. (-s,-bäume) **/ Dattelpalme** b. (-,-n) : [louza.] datezenn b., gwez-datez str., fiezenn-real b.
Datterich g. (-s) **/ Dattrich** g. (-s) : P. krenerezh g., krenerezh kozhni g., krenerezh dibaouez g., krenijenn b. ; *den Datterich haben*, *einen Datterich haben*, bezañ gant ar c'hrenerezh, hadañ karotez, krenañ munut, gougrenañ ; *der Datterich überkam ihn,* ur c'hren hep paouez a grogas en e izili.
Datum n. (-s, Daten) : **1.** deiziad g., amzeriad b., koulzad g. ; *das Datum auf einen Brief setzen,* lakaat an deiziad war ul lizher, deiziañ ul lizher, deiziata ul lizher ; *ein Datum festsetzen,* merkañ un deiziad, deiziadañ udb, deiziata udb, koulzadiñ udb, lakaat un deiz d'ober udb ; *ein früheres Datum einsetzen,* rakdeiziañ ; *ein späteres Datum einsetzen,* goudedeiziañ ; *was für ein Datum hatten wir gestern ?* ar petvet (ar bet) eus ar miz edomp dec'h ? ; *was für ein Datum haben wir heute ?* ar petvet (ar bet) eus ar miz emaomp hiziv ? pe zeiz emaomp hiziv ? peseurt deiz a zo hiziv ? ; *ich weiß nicht mehr das Datum,* ankounac'haet em eus peur e oa c'hoarvezet an dra-se, ankounac'haet (lonket) em eus an deiziad, n'ouzon ket mui peur (pe da zeiz) e oa c'hoarvezet an dra-se ; *nach Daten geordnet,* dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; **2.** [stlenn.] roadenn b., stlenn g., stlennad g., dataenn b. [*liester* data] ; *Daten sichern,* gwareziñ stlennadoù, gwarediñ stlennadoù, gwareziñ roadennoù, gwareziñ data, saveteiñ data ; *Daten speichern,* enrollañ roadennoù, enrollañ stlennoù, enrollañ data, ebarzhiñ roadennoù.
Datumsanzeige b. (-,-n) : **1.** [eurier] deiziadaer g., meneger an deiziad g. ; **2.** [stlenn.] diskwel an deiziad g., diskweladur an deiziad g.
Datumsgrenze b. (-) : linenn cheñchamant deiziad b.
Datumsstempel g. (-s,-) : **1.** siell gant merk an deiziad b. ; **2.** deiziadaer g.
Datura b. (-, Daturen) : [louza.] mezverez b., aval-spern g., jenegrel str., jilegre str.
Dau b. (-,-en) : [merdead.] bagig pesketa eus reter Afrika b., boutr g.
Daube b. (-,-n) : [tekn.] tuv str., tuf str., tuvenn b., tufenn b., tufellenn b., tuvad b., tufad b.
Daubenholz n. (-es,-hölzer) : [tekn.] koad tuv g., hailhar g., melan g./str., meland g.
Dauer b. (-) : padelezh b., pad g., hed g., hirder g., hirded b., hirnez amzer b., pellder g., pellded b., pell g., remz g., keit g. ; *von langer Dauer sein,* bezañ hirbadus, bezañ hirbad, hirbadout ; *von kurzer Dauer sein,* bezañ berrbadus, bezañ berrbad, mont evel per melen, berrbadout, na badout nemeur ; *die Freude war aber von kurzer Dauer,* berrbad e voe (ne badas ket pell) al levenez, ar blijadurezh ne badas nemet ur pennad, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har, al levenez ne badas nemeur, aet e oa e gan da c'hwiban ; *Tagesdauer*, hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g. ; *ununterbrochene Dauer,* hirbadelezh b., hollbadusted b. peurzalc'huster g., peurzalc'husted b. ; *auf die Dauer,* gant amzer, gant an amzer, dre amzer, dre hir amzer, dre hirnez, dre hir c'hortoz ; *für die Dauer,* evit an dazont, diouzh pad ; *für die Dauer einer Nacht,* kelo un nozvezh ; [dre astenn.] *sein Fleiß ist von Dauer,* kendalc'h a zo gant e aked, dalc'h a vez en e labour, dalc'h en devez en e labour ; *dieser Regen ist nicht von Dauer,* n'eo ket glav da badout, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut, divanneañ a raio ar glav ne vo ket pell, ar glav-se a baseo ; *diese Besserung ist aber nicht von Dauer,* n'eo ken met ur vravadenn, n'eo ken met ur spanaenn, an dramañ n'eo nemet ur wellaennig en ur dremen ; *nichts ist von Dauer,* tremen a ra pep tra.
Daueranzeige b. (-,-n) : kemennad pad b.
Dauerapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g.
Dauerarbeitslose(r) ag.k. g./b. : den en dilabour hirbad g., den dilabour war hir amzer g.
Dauerarbeitslosigkeit b. (-) : dilabour hirbad g.
Dauerauftrag g. (-s,-aufträge) : [arc'hant.] tennadenn emgefre b., aotre tennadenn emgefre g., lamadenn emgefre b., treuzkasadenn emgefre b. ; *Abbuchung per Dauerauftrag,* tennadenn arc'hant d'an termen merket hep rakkemenn b., aotre tennadenn emgefre g.
Dauerausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg pad b.
Dauerbelastung b. (-,-en) : [tekn.] karg dizehan b., karg diarsav b., karg hollbad b., karg hollbadus b., bec'h dizehan g., bec'h diarsav g., bec'h hollbad g., bec'h hollbadus g.
Dauerberieselung b. : **1.** dourerezh diastal g., dourañ dizehan g., doura dizehan g. ; **2.** [dre skeud.] *Dauerberieselung durch die Werbung,* fraoulerezh daranvel g.
Dauerbeschäftigung b. (-,-en) : post-labour sur g., post-labour gant ur gevrat didermen g.
Dauerbeschuss g. (-es) : **1.** tennadeg diastal b., bombezadeg dizehan b., mindrailhadeg dibaouez b. ; **2.** [dre skeud.] *Dauerbeschuss durch die Werbung,* fraoulerezh daranvel g.
Dauerbetrieb g. (-s,-e) : mont en-dro dibaouez g., labour dizehan g.
Dauerbezug g. (-s,-bezüge) : koumanant g.
Dauerbirne b. (-,-n) : [louza.] per goañv str., per mir str., per goañvek str.
Dauerbrandofen g. (-s,-öfen) : fornell hag a chom diehan war enaou b.
Dauerbrenner g. (-s,-) : **1.** fornell hag a chom diehan war enaou b. ; **2.** [dre skeud.] kudenn bad b., kudenn gozh hag a chom da renkañ c'hoazh b. ; **3.** pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouchig trouz g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok kalonek g., pok orgedus g.
Dauereinrichtung b. (-,-en) : staliadur da badout g.
Dauerfahrer g. (-s,-) : [sport] marc'hhouarner redadegoù hir war roudenn dre hinienn g., marc'hhouarner redadegoù hir war roudenn a hiniennoù g.
Dauerfahrt b. (-,-en) : [sport] redadeg hir war varc'h-houarn dre hinienn b., redadeg hir war varc'h-houarn a hiniennoù b.

Dauerfestigkeit b. (-) : [tekn.] padusted b., hirbadusted b.
Dauerflamme b. (-,-n) : lutig g.
Dauergast g. (-es,-gäste) : **1.** arval fidel g., pratik aketus g., darempreder g., pleustrer g., boazier g. ; **2.** [leti] pañsionad g., lojad g.
Dauergemüse n. (-s) : [louza.] legumaj goañv lies., legumaj mir lies., legumaj goañvek lies.
Dauergewächse lies. : [louza.] plant bevus str., plant bividik str., plant pad str., plant liesvloaziek str., plant padel str., plant trebadel lies., plant trebadek str.
dauerhaft ag. : **1.** padus, padel, hirbad, hirbadus, trebadel, trebadek ; **2.** pad, hollbad, hollbadus, padel, stabil, divrall.
Adv. : evit padout, diouzh pad, diouzh padout, a-varv, da vat, da viken, da virviken.
Dauerhaftigkeit b. (-) : padusted b., paduster g., hirbad g., hirbadusted b., hirbadelezh b., trebadelezh b., trebadegezh b., dalc'h g., dalc'husted b., kendalc'husted b., divrallder g., divrallded b., stabilder g., stabilded b., starter g., started b. ; *erprobte Dauerhaftigkeit,* soluted bet en amprou b., soluted amprouet b.
Dauerkarte b. (-,-n) : kartenn bad b., koumanant g.
Dauerkrise b. (-,-n) : enkadenn bad b.
Dauerlauf g. (-s,-läufe) : [sport] **1.** *im Dauerlauf,* d'ar red ; **2.** redadeg hir b.
Dauerleistung b. (-,-en) : [tekn.] fonnder diehan g., kas diehan g.
Dauerlutscher g. (-s,-) : sunig g.
Dauermagnet g. (-s,-e) : [fizik] gwarelladur pad g.
Dauermarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg hir b., kerzhadenn hir b.
dauern[1] V.gw. (hat gedauert) : **1.** padout, remziñ, kendelc'her ; *wie lange wird es noch dauern ?* pe betek keit e pado c'hoazh ? mechal pegeit e pado c'hoazh ? daoust pegeit e pado c'hoazh ? betek pegeit e pado c'hoazh ? ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig ?* pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *das dauert mir zu lange,* kavout a ran hirik an dra-se, kavout a ra din e pad re bell, kavout a ran hir va zamm amzer, pegeit e kavan an amzer ! ; *das alles hat zu lange gedauert,* kement-se a zo padet re bell ; *es dauerte lange, bis er zurückkam,* pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *die Veranstaltung hatte länger gedauert als gewöhnlich,* padet e oa an abadenn hiroc'h eget kustum ; *es dauert lange, bis (ehe)...,* padout a raio pell a-raok ma, un hirnez a vo a-raok ma, ur bern amzer a dremeno c'hoazh a-raok ma, kalz a amzer a dremeno c'hoazh ken ma ..., kalz a amzer az ay hebiou kent evit ma (Gregor) ; *es dauert lange, bis er kommt,* pell eo oc'h ober e dro, hennezh 'zo pell oc'h erruout, padout a raio pell c'hoazh kent ma teuio ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan ; *das Ganze dauerte nicht lange,* n'oad ket bet gwall bell ; *der Krieg dauerte lang,* ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell, hirbadout a reas ar brezel ; *eine Generation dauert ungefähr dreißig Jahre,* war-dro tregont vloaz eo pad ur remziad ; *zwei Jahre dauern,* padout daou vloaz ; *vier Stunden dauern,* padout peder eurvez ; *mit dem Abendessen dauert es noch,* n'eo ket prest koan c'hoazh ; *sie haben aber nicht lange gedauert,* n'int ket bet padet un holl vad ; *die Operation hat lange gedauert,* pell eo padet an oberatadenn, hir eo padet an oberatadenn ; *die Sitzung dauert immer noch,* n'eo ket echu c'hoazh an emvod ; *egal, wie lange es dauert,* pegeit bennak e pado ; *länger dauern lassen,* astenn, hiraat ; *es wird noch lange dauern,* ne vo ket echu ac'hanen da bell ; *ihre Freude sollte aber nicht lange dauern,* allas ! o levenez ne oa ket da badout pell ; *so was wird nicht ewig dauern,* an dra-se ne bado ket atav, an dra-se ne bado ket da viken ; [dre skeud.] *ewig dauern,* na vezañ fin ebet d'udb, padout ur viken, padout un hirnez, padout ur james, na vezañ diwezh ebet [d'u.b d'ober udb], na vezañ diwezh ebet d'udb, na vezañ echu ebet en udb, bezañ hir evel ur sizhun hep bara ; *die Reise hat eine Ewigkeit gedauert,* ur viken e oa padet ar veaj, un hirnez e oa bet ar veaj-se, keit-ha-keit all e oa padet ar veaj, ur james e oa padet ar veaj, ur jamezenn e oa bet ar veaj-se, ne oa fin ebet d'ar veaj-se.
dauern[2] V.k.e. (hat gedauert) : ober poan, ober droug, gloazañ ; *der arme Kerl dauert mich,* truez am eus ouzh ar paourkaezh tra dreut-se, ar paourkaezh den-se a ra poan din, truez eo din gwelet ar paourkaezh den-se, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, klemm a ran anezhañ ; *die Zeit dauert mich,* n'em eus ket a amzer da zioueriñ, amzer a vank din ; *mich dauert jeder Pfennig,* ur ranngalon eo din dispign arc'hant, ha pa vefe ur gwenneg.
dauernd ag. : didermen, da vat, padus, dibaouez, dalc'hus, pad, hollbad, hollbadus, padel ; *dauernde Berufsunfähigkeit,* divarregezh vicher didermen b., divarregezh labour padus b., divarregezh labour didermen b., dic'houested trebadek b. ; *eine dauernde Stellung,* ur post-labour gant ur gevrat didermen g. ; *dauernder Wohnsitz,* chomlec'h da vat g., annez pennañ g.
Adv. : dalc'hmat atav, atav, bepred, dalc'hmat, dispanaus, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, harz-diharz, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, taol-ha-taol, da bep mare, en un aridennad, en un andennad, didav, hep distag nag ehan, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, ordinal ; *dauernd bei jemandem wohnen,* bezañ o chom da vat e ti u.b. ; *das Lokal ist dauernd besetzt,* atav e vez diskenn en ostaleri-se ; *sie spricht dauernd von ihrer Mutter,* ne vez kaoz ganti nemet eus he mamm, atav e vez gant kaoz he mamm, dalc'hmat atav e vez he fenn gant e vamm, ne ra ken nemet komz eus he mamm, n'eus ken pennkomz ganti nemet eus he mamm ; *du jammerst dauernd,* te a vez e-pad an deiz o termal, ne rez ken nemet termal, te a vez ordinal o c'harmat ; *er beklagt sich dauernd,* bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ dalc'hmat atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebezh klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, kunuc'henniñ a ra evit ket

ha netra, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, ne ra ken nemet klemm, hennezh a zo ur bugel pikous ; *er wechselt dauernd den Beruf,* ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) a zo anezhañ, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhañ, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hmat e vez etre ar c'hrog hag an diskrog, ne c'hell remziñ neblec'h ; [lu] *dauernd untauglich,* diskarget d'ober e goñje, kuit d'ober e goñje, divarrek da vat, disluet.

Dauerobst n. (-es) : [louza.] frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.

Dauerparker g. (-s,-) : bleiner hag a du (hag a bark) e garbed war ur parklec'h e-pad hiramzer g.

Dauerpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant bevus str., plant bividik str., plant pad str., plant liesvloaziek str., plant padel str., plant trebadel lies., plant trebadek str.

Dauerprüfung b. (-,-en) : prouad dalc'husted g., amprouadur an dalc'husted g.

Dauerregen g. (-s) : glav dizehan g., glav peurbad g. ; *feiner Dauerregen,* litenn b., ailhenn b., lugasenn b., libistrenn b., uzenn b.

Dauerrekord g. (-s,-e) : rekord dalc'husted g.

Dauerrennen n. (-s,-) : [sport] redadeg hir b.

Dauerrente b. (-,-n) : [arc'hant.] leve hed-buhez g.

Dauerstellung b. (-,-en) : **1.** post-labour gant ur gevrat didermen g., post-labour didermen g. ; **2.** [lu] savlec'h pad g., savlec'h da badout g.

Dauerstress g. (-es,-e) : stres dizehan g.

Dauerstrom g. (-s,-ströme) : [tredan.] tredanread diarsav g.

Dauerthema n. (-s,-themen/-themata) : dodenn hag a zistro ingal war an doubier b., kraf hag a zistro ingal war an doubier g.

Dauerton g. (-s,-töne) : ton dizehan g.

Dauerwelle b. (-,-n) : [blev] padelenn b. ; *sich eine Dauerwelle machen lassen,* lakaat ober ur badelenn.

Dauerwurst g. (-,-würste) : silzig sec'h str., saosison sec'h g.

Dauerzustand g. (-s,-zustände) : stad pad b.

Däumchen n. (-s,-) : **1.** meudig g. ; **2.** [mojenn.] Meudig g. ; **3.** *Däumchen drehen,* **a)** kavout hir e amzer, bezañ enoeet-marv, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; **b)** lakaat dek da ziwall unan, pladorenniñ, chom da baouez, plavañ, yariñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da valafenniñ (da c'henaouegiñ, da sellet gant e c'henoù), chom da zigeriñ e c'henoù, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, lardañ diegi, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn.

Daumen g. (-s,-) : **1.** biz-meud g., meud g., [goapaus] morzholig al laou g. ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz,* skalf an dorn g. ; *mit dem Daumen betasten,* meudañ, meudata ; *Geldscheine mit dem Daumen zählen,* meudañ bilhedoù ; *mit dicken Daumen bedacht,* meudek ; *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und Mittelfinger umklammern,* aes e toublan va dorn war va arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem den Daumen halten, jemandem den Daumen drücken,* hetiñ chañs vat d'u.b ; **3.** P. *über den Daumen peilen,* braskontañ, brasventañ, brasprizout, prizout d'ar much, muchañ, dewerzhañ a-wel dremm ; *über den Daumen gepeilt,* dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel ; **4.** *den Daumen auf den Geldbeutel halten,* damantiñ d'e zispignoù (d'e wenneien), krennañ e zispignoù, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ troet war an dastum.

Daumenabdruck g. (-s,-abdrücke) : louc'h ar biz-meud g., roud ar biz-meud g., enlouc'had ar biz-meud g., enlouc'hadenn ar biz-meud b.

Daumenballen g. (-s,-) : [korf.] gourbozenn b.

daumenbreit ag. : ur meutad ledander dezhañ.

Daumenbreite b. (-,-n) : **1.** ledander ur meud g., meutad g., meudad g. ; **2.** [dre skeud.] *um Daumenbreite,* hogozik, kazi, damdost, tost pe dost, burzhud.

Daumenleiden n. (-s,-) : meudad g.

Daumenlutscher g. (-s,-) : suner-e-veud g.

Daumennagel g. (-s,-nägel) : ivin ar biz-meud g.

Daumenregister n. (-s,-) : marilh gant askoù g.

Daumenschraube b. (-,-n) : [istor] ereoù meud lies.

Daumenweh n. (-s) : meudad g.

Daumenwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr meudek g.

Daumesbreite b. (-,-n) : ledander ur meud g., meutad g.

Daumesdick g. (-s) : [mojenn.] Meudig g.

Däumlein n. (-s,-) / **Däumling** g. (-s,-e) : **1.** [mojenn.] Meudig g. ; **2.** blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., marmouz bihan g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., avrelod g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g.,

glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., marmouzig g., penn-marmouz g. ; **3.** [tekn.] kammenn b., biz g.
Daune b. (-,-n) : marbluñv str., dum str., dumed g., pluñv-foll str., marblev str.
Daunenbett n. (-s,-en) : golc'hed dum b., golc'hed dumed b., dum g., dumed g.
Daunenschlafsack g. (-s,-säcke) : sac'h-kousket dum g., sac'h-kousket dumed g.
Daunendecke b. (-,-n) / **Daunensteppdecke** b. (-,-n) : golc'hed dum b., golc'hed dumed b., plueg b., pluñveg b.
Daunenjacke b. (-,-n) : chupenn vaoutig b., anorak g.
Daunenkissen n. (-s,-) : plueg b., pluñveg b.
Daunenmantel g. (-s,-mäntel) : mantell vaoutig b., mantell dum golc'hedet b., mantell dumed golc'hedet b.
daunenweich ag. : blot, bouk.
Dauphiné b. (-) : *die Dauphiné,* Daofinez b.
Daus[1] g. (-es) : diaoul g. ; *potz Daus !* fidamdoue ! fidamdoustig ! kern va buoc'h ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
Daus[2] g. (-es, Däuser/-e) : [kartoù] born g., bid g.
David g. : David g., Devi g., Divi g.
Davidstern g. (-s,-e) : steredenn David b., steredenn pemp brec'h b.
Daviscup g. (-/-s) : [sport] **1.** kevezadeg kib Davis b. ; **2.** kib Davis b., saladennouer arc'hant g.
Davis-Pokal g. (-s) : [sport] kib Davis b., saladennouer arc'hant g.
Davit g./n. (-s,-s) : [merdead.] gavr-eor b. [*liester* givri-eor].
dauz estl. : poudouron ! poudoudoum ! dipadapa !
davon Adv. : eus an dra-se, eus se, dioutañ, diouti, diouto ; *Geld ? wir haben genug davon !* arc'hant ? a-walc'h hon eus anezho ! - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a vank deomp - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a ra diouer deomp - arc'hant ? leun hon eus - arc'hant ? n'eo ket mank anezho hon eus ; *Krieg ? ich habe genug davon,* brezel ? va revr gant ar brezel ! ; *ich wäre bitter enttäuscht, wenn eins davon verloren ginge,* kavout a rafen dipitus ma vefe kollet hini, desped bras a rafe din ma vefe kollet hini ; *das kommt davon ! das hast du davon !* sell petra eo ober seurt traoù ! ; *was hältst du davon ?* petra 'soñjez-te eus an dra-se ? ; *was hast du davon ? hast du etwas davon ?* ha da vad a ri eus an dra-se ? hag ur mad bennak a denni eus kement-se ? ha gwell e vi a se ? hag e vo gwelloc'h dit goude ? peseurt vad diwar an dra-se ? pe da vat ober an dra-se ? da betra eo mat dit ober an dra-se ? petra a servij dit ober an dra-se ? petra eo dit ober an dra-se ? petra a dalvez dit ober an dra-se ? ne vi ket barrekoc'h a se, ne vi ket gwell a se, ne vi ket gwelloc'h a se, ne vi na gwell na gwazh a se, ne vi ket avañsetoc'h gant se, ne vi ket savetoc'h gant se, un taol-kaer avat ! ; *er ging (machte sich) davon,* mont a reas kuit, mont a reas el lev, frapañ a reas e zivesker, en em ripañ a reas kuit, ranket en doa he c'hribat, en em riklañ a reas ; *er ist auf und davon,* aet eo el lev, tec'het eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell ; *weg ! die Hände davon !* arabat dit lakaat da grabanoù war an dra-se ! ; *genug davon !* trawalc'h ! peoc'h ! echu ha mat pell 'zo ! lez da storlok ! peoc'h en toull-se ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da fourgas ! peoc'h ha fin dre eno ! peoc'h ha kuit ha fin dre eno ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! la ! ; *nichts mehr davon !* echu ha mat pell 'zo ! peoc'h en toull-se ! lez da strak ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! la ! ; *er weiß davon*, gouzout a ra an doareoù, gouzout a ra penn d'an dra-se ; *kein Wort davon !* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *davon ist keine Rede (ist nicht die Rede),* n'eus ger a se ; *sie ist davon krank geworden,* klañvet e oa diwar gement-se, klañv e oa bet diwar an dra-se ; *nimm davon !* sach ganit 'ta ! kemer 'ta ! kemer un tamm dioutañ ! kemer un tamm diouti ! kemer diouto ! ; *er hat mehr davon,* **a)** reoù all en deus ; **b)** spletusoc'h (emsavoc'h) e vo dezhañ.
davonbleiben V.gw. (blieb davon / ist davongeblieben) : **1.** chom pell diouzh an dra-se, distreiñ diwar an dra-se, en em zerc'hel a-bell diouzh an dra-se, tec'hel diouzh an dra-se, tec'hel diwar an dra-se ; **2.** [dre skeud.] en em ziwall diouzh seurt c'hoari, en em ziwall (en em virout) ouzh kement-se, diwall ouzh kement-se, lakaat evezh na rafed an dra-se, teuler pled na rafed an dra-se, diwall d'ober (a ober, na rafed) kement-se, eveshaat a ober an dra-se
davoneilen V.gw. (ist davongeeilt) : ober gaol, ober gar, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, skarañ, mont d'e dreid, reiñ bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, mont d'an tus, tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skarzhañ, karzhañ ; *sie eilte leichtfüßig davon,* redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor).
davonfahren V.gw. (fährt davon / fuhr davon / ist davongefahren) : mont kuit.
davonfliegen V.gw. (flog davon / ist davongeflogen) : nijal kuit, dinijal, digludañ, mont kuit diwar nij.
davonfliehen V.gw. (floh davon / ist davongeflohen) : tec'hel, ober gaol, ober gar, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skarañ er ouinell, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, skarañ, redek ar c'had, mont d'e dreid, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, kemer an tec'h, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, mont d'an tus,

tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skarzhañ, karzhañ.

davonführen V.k.e. (hat davongeführt) : pellaat, kas gant an-unan, kas kuit.

davongaloppieren V.gw. (galoppierte davon / ist davongaloppiert) : mont kuit d'ar pevarlamm ; *das Pferd galoppierte sofort davon,* diouzhtu e pevarlammas ar marc'h.

davongehen V.gw. (ging davon / ist davongegangen) : mont kuit, mont kuites, mont pare, dispartiañ, partial, mont en e roud, mont en e dro, diflach, diblasañ, digludañ, dibradañ, lañsañ, loc'hañ kuit, diloc'hañ, nijal kuit, en em dennañ ; *er ging stillschweigend davon,* ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne oa ket chomet eno da c'horiñ vioù, ne oa ket chomet eno da sorenniñ war al lec'h, ne oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all, aet e oa kuit hep gortoz e begement.

davonjagen V.gw. (ist davongejagt) : ober gaol, ober gar, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, skarañ, mont d'e dreid, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, mont d'an tus, tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skarzhañ, karzhañ.

V.k.e. (hat davongejagt) : P. argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., skarzhañ er-maez, hemolc'hiñ, chaseal, dic'hoprañ, dizorniañ, terriñ eus e garg, lakaat er-maez a garg, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, bannañ, ober ar riñs war.

davonkommen V.gw. (kam davon / ist davongekommen) : en em dennañ, kavout e lank, kavout lank, en em gavout ; *gut davonkommen, mit einem blauen Auge davonkommen,* tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae) hep re a zroug, en em dennañ a boan hep re a zroug, en em dennañ brav ; *knapp davonkommen,* bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e chupenn ; *mit dem bloßen Schrecken davonkommen,* tremen gant an aon, tremen gant ar spont, bezañ gwazh ar spont eget ar c'hloaz, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, bezañ kuites gant an aon, bezañ kuitezet gant ur spontadenn ; *mit heiler Haut davonkommen,* en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, chom e groc'hen dibistig gant an-unan, sachañ e lêr dibistig eus an afer, en em tennañ dinamm a bep mac'hagn, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), diflipañ, en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ hep namm na kignadenn eus an abadenn, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ diampech eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep an disterañ droug, tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet bev, yac'h ha diampech, bezañ chomet dinamm a bep mac'hagn, bezañ chomet yac'h ha salv, tennañ e frap ; *mit dem Leben davonkommen,* dont bev en-dro, treuzvevañ, chom bev, chom e buhez, en em dennañ (en em zifretañ mat) a wall zañjer ; *du wirst nicht ungeschoren (so einfach) davonkommen,* da doaz a zo e go, da lêr a zamanto ! damanti a ri ! ne vi ket lezet dizroug ! gwall afer ac'h eus da gaout ! afer fall a baki abalamour d'an dra-se ! fall-daonet e vo ar geusteurenn evidout !

davonlaufen V.gw. (läuft davon / lief davon / ist davongelaufen) : skampañ kuit, sevel ar c'hamp, didec'hel, rahouenniñ kuit, skijañ, mont d'an tus, tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skarzhañ, karzhañ, kavout e ribouloù da dec'hel, reiñ bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker ; *sie lief leichtfüßig davon, ,* redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor) ; *jemandem davonlaufen,* mont (diflipañ) digant u.b., mont (diflipañ) digant u.b. ; *seine Frau ist ihm davongelaufen,* aet eo e wreg azigantañ, aet eo e wreg digantañ.

davonmachen V.em. : **sich davonmachen** (hat sich (t-rt) davongemacht) : frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, tec'hel kuit, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, troc'hañ kuit, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, klask e ribinoù, skijañ, mont d'an tus, tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, karzhañ, skarzhañ ; *sich heimlich davonmachen,* tec'hel kuit divalav, ober Jil diloj, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em siliennañ, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer, mont kuit a-dakot, mont kuit hep ober brud, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer.

davonrennen V.gw. (rannte davon / ist davongerannt) : tec'hel, didec'hel, ober gaol, ober gar, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skarañ er ouinell, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, skarañ, redek ar c'had, mont d'e dreid, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, kemer an tec'h, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, rahouenniñ kuit, skijañ, mont d'an tus, tusañ, c'hwistañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskrapañ, frizañ, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, karzhañ, skarzhañ, reiñ

bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker ; *sie rannte leichtfüßig davon, ,* redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor) ; *das Kaninchen ist plötzlich davongerannt,* difluket e oa ar c'honikl.

davonschießen V.gw. (schoss davon / ist davongeschossen) : jilgammañ, disvantañ kuit ; *er schoss davon wie ein Pfeil,* mont a reas kuit evel un tenn (evel ur boled), disvantañ kuit a reas, jilgammañ a reas.

davonschleichen V.em. : **sich davonschleichen** (schlich sich davon / hat sich (t-rt) davongeschlichen) : en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, en em siliennañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, kavout e ribouloù da dec'hel, kavout hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù ; *sich heimlich davonschleichen,* tec'hel kuit divalav, en em silañ kuit, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, kas ar c'hazh gant an-unan, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer, mont kuit a-dakot, ober Jil diloj, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; *schließlich konnte ich mich davonschleichen,* un dro bennak em boa gallet en em laerezh da zont er-maez.

davonstehlen V.em. : **sich davonstehlen** (stiehlt sich davon / stahl sich davon / hat sich (t-rt) davongestohlen) : en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, en em siliennañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, delammat, achap kuit ; *sich heimlich davonstehlen,* mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, tec'hel kuit divalav, en em silañ, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, kas ar c'hazh gant an-unan, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer, mont kuit a-dakot, ober Jil diloj, troc'hañ kuit didrouz-kaer.

davontragen V.k.e. (trägt davon / trug davon / hat davongetragen) : **1.** dont gant an-unan ; *den Sieg davontragen,* dont da drec'hiñ, dont a-benn da drec'hiñ, gounit an trec'h, dont an tu gounit gant an-unan, dont ar gounid gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, dont ar gounid d'an-unan, dont an tu kreñv gant an-unan, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer an tu kreñv, dont (bezañ) an trec'h gant an-unan, sevel war varr, kaout al levezon, tapout e droad er par, souriñ, bezañ sour, bezañ trec'h (Gregor), bezañ gounit, bezañ bet ar boked ; **2.** kaout, pakañ, tapout, dastum ; *einen Schaden davontragen,* kaout koll / kaout domaj / bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwallet, c'hoarvezout droug gant an-unan, degouezhout droug gant an-unan, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, damantiñ eus udb ; *großen Schaden davontragen,* bezañ ifamet, bezañ gwallaozet, bezañ gwall zomajet, bezañ glac'haret, bezañ gwastet ; *eine Krankheit davontragen,* kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, dastum (tapout, serriñ, pakañ) ur c'hleñved, pakañ e valapa (e fall), tapout e jeu, tapout e fall, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, gounit an droug, dastum droug.

davonwehen V.k.e. (hat davongeweht) : kas gant an-unan ; *der Sturm hatte das Dach davongeweht,* toenn an ti a oa aet gant ar barrad gwallamzer.

davonziehen V.gw. (zog davon / ist davongezogen) : **1.** en em dennañ, mont kuit ; **2.** [sport] *jemandem davonziehen,* lañsañ war u.b., tapout lañs war u.b., gounit lañs war u.b., leuskel hent gant u.b., leuskel u.b. war e lerc'h ; **3.** mont war-raok, araokaat, ober araokadennoù.

davor Adv. : **1.** a-raok, dirak, dirak an dra-se ; *davor treten,* mont a-raok, mont dirak ; *davor stehen,* bezañ dirak ; **2.** [dre skeud.] rak se, rak kement-se, ouzh kement-se ; *er fürchtet sich davor,* aon en deus rak se ; *hüte dich davor,* taol pled ouzh kement-se, laka evezh ouzh (rak) kement-se, gra evezh ouzh (rak) kement-se, evesha war (ouzh) an dra-se, diwall ouzh an dra-se, bez war ziwall ouzh an dra-se ; *davor werde ich mich wohl hüten,* en em ziwall a rin diouzh seurt c'hoari, en em ziwall (en em virout) a rin ouzh kement-se, diwall a rin ouzh kement-se, lakaat a rin evezh na rafen an dra-se, teuler a rin pled na rafen an dra-se, diwall a rin d'ober (a ober, na rafen) kement-se, eveshaat a rin a ober an dra-se, biken ne dañvain seurt soubenn ; *Gott bewahre (behüte) uns davor !* Doue ra viro ne c'hoarvezo morse an dra-se !

dawider Adv. : a-enep, a-enep an dra-se ; *er hat nichts dawider zu sagen,* **a)** arabat dezhañ bezañ a-enep an dra-se ; **b)** n'en deus netra da respont, direspont e chom ; *dafür und dawider,* a-du hag a-enep.

Dazien n. (-s) : [istor] Dasia b.

dazu Adv. : **1.** d'an dra-se, diwar-benn an dra-se, eus an dra-se, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se ; *wie kommst du dazu ?* **a)** penaos ec'h eus graet evit kaout an dra-se ? **b)** petra a laka ac'hanout da soñjal e-giz-se ? ; *was sagst du dazu ?* petra 'soñjez-te eus (diwar-benn) an dra-se ? petra 'lavarez-te diwar-benn an dra-se ? ; *mehr dazu demnächst,* a-benn nebeut e vo roet resisadennoù all (resisadurioù all) deoc'h, ouzhpenn a vo lavaret deoc'h a-benn nebeut, ouzhpenn a vo lavaret deoc'h ne vo ket pell.

2. evit ober an dra-se, d'en ober ; *ich bin dazu bereit,* prest on d'en ober ; *dazu gehört Zeit,* dre hir amzer e teuer a-benn eus kement-se ; *er ist dazu berechtigt,* en e emell emañ an dra-se, ar gwir en deus d'en ober, en e wir emañ oc'h ober an dra-se ; *ich habe keinen Grund dazu,* ne'm eus ket lec'h d'en ober, ne welan ket perak e rafen an dra-se ; *zeitlich nicht dazu kommen, etwas zu tun,* na gaout rank d'ober udb ; *dazu müsste ich reich sein,* ret eo e vefen pinvidik, ne c'hall bezañ nemet e vefen pinvidik ; *ich kam nicht dazu, ein einziges Wort zu sagen,* ne'm eus ket bet rank da lavaret an disterañ ger.

3. war ar marc'had, zoken, war un dro, zo-mui-ken, hag ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ha c'hoazh : *und dazu ...,* ha war ar marc'had e ..., ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn, ouzhpenn-se, zokennoc'h, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, zo-mui-ken, a-gresk, gant

an dra-se, en tu-hont, en tu-hont da se, en tu all da se, e-skeud an dra-se ; *sie ist schön und reich dazu,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *noch dazu geben,* reiñ war ar marc'had, reiñ ouzhpenn-se, reiñ war briz, reiñ war ar bouez ; *dazu kommt, dass ...,* hag ouzhpenn-se : ... ; *es ist noch ein Arbeiter dazu gekommen,* erru ez eus ur micherour a-gresk, erru ez eus ur micherour all ; *Bretonisch lernen und gleichzeitig Deutsch dazu,* deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ alamaneg e-ser deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro, deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg ; *der Nachtisch kommt noch dazu,* traoù lipous a zo ouzhpenn ar pred ; *ein Offizier wurde verletzt und vier Soldaten noch dazu,* un ofisour a zo bet gloazet, ha pevar soudard all war ar bouez anezhañ.

dazugeben V.k.e. (gibt dazu / gab dazu / hat dazugegeben) : **1.** reiñ war ar marc'had, reiñ ouzhpenn-se, reiñ war briz, reiñ war ar bouez ; **2.** lakaat ouzhpenn, lakaat c'hoazh dreist ; **3.** [dre skeud.] P. *seinen Dreier dazugeben,* lakaat e damm pebr e-barzh ar soubenn, lakaat e damm bleud, saotrañ eoul war an tan, skuilhañ eoul war an tan, rustaat an traoù, c'hwezhañ e lodenn a drouz etre an dud, lavaret e damm ivez, lavaret e gomz ivez, distagañ e glapad ivez, digeriñ e flapenn evit begata ivez, digeriñ he forn evit gwrac'hellat ivez, digeriñ he beg evit gwrac'hiñ ivez, digeriñ e doull evit begata ivez..

dazugehören V.gw. (gehörte dazu / hat dazugehört) : **1.** bezañ unan diouto ; **2.** bezañ en e blas reizh ; **3.** bezañ e-barzh, bezañ lod eus an hollad.

dazugehörig ag. : empleg, stag, kenstag, hag a ya da-heul ; *dazugehörige Bedingung,* diferadenn hag a ya da-heul b., diviz stag ouzh an emglev g., diviz kenstag g. ; *der dazugehörige Schuh,* parez ar votez-mañ b.

dazukommen V.gw. (kam dazu / ist dazugekommen) : **1.** difoupañ, diflipañ, diflukañ, erruout ; **2.** dont a-gresk, erruout a-gresk, dont ouzhpenn.

dazulegen V.k.e. (hat dazugelegt) : lakaat ouzhpenn, lakaat gant an traoù all, lakaat c'hoazh dreist.

V.em. : **sich dazulegen** (hat sich (t-rt) dazugelegt) : mont en ur gwele ma'z eus unan all e-barzh, mont da gousket e-kichen unan all.

dazulernen V.k.e. (hat dazugelernt) : deskiñ traoù all ouzhpenn ; *einiges dazulernen,* dic'hourdañ.

dazumal Adv. : **1.** d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, d'an ampoent, er mare-se, da neuze ; **2.** [goapaus] *anno dazumal,* gwechall gozh ; *von Anno dazumal,* kozh-ebestel.

dazurechnen V.k.e. (hat dazugerechnet) : **1.** lakaat war ar gont, kontañ gant an traoù all ; **2.** derc'hel kont eus un dra bennak ivez.

dazuschreiben V.k.e. (schrieb dazu / hat dazugeschrieben) : ouzhpennañ dre skrid.

dazusetzen V.k.e. (hat dazugesetzt) : lakaat ouzhpenn, lakaat gant an traoù all, lakaat c'hoazh dreist.

V.em. : **sich dazusetzen** (hat sich (t-rt) dazugesetzt) : mont da azezañ gant ar re all.

dazutun V.k.e. (tat dazu / hat dazugetan) : **1.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, lakaat c'hoazh dreist ; **2.** reiñ war ar marc'had, reiñ ouzhpenn-se, reiñ war briz, reiñ war ar bouez.

Dazutun n. (-s) : *ohne sein Dazutun,* heptañ, hep n'en dije graet tra ebet, hep emell eus e berzh.

dazwischen Adv. : **1.** e-kreiz, etre an traoù-se, amañ etre ; *dazwischen liegt ein Meer,* hag etre an daou ez eus ur mor ; **2.** etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, en-drebad-se, e pleg an dra-se.

dazwischenfahren V.gw. (fährt dazwischen / fuhr dazwischen / ist dazwischengefahren) : **1.** emellout, hanterouriñ, en em veskañ ; **2.** krennañ ar gaoz, troc'hañ ar gaoz, mont war ar gaoz.

dazwischenfunken V.gw. (hat dazwischengefunkt) : ober e rouestler, c'hoari e c'harchenn, c'hoari e jablour, c'hoari e vourouell, ober e hegazer, c'hoari e atahiner, c'hoari e drabaser, c'hoari e dregaser, c'hoari e fich-trubuilh, c'hoari e direnker, c'hoari e gi droch.

dazwischenkommen V.gw. (kam dazwischen / ist dazwischengekommen) : degouezhout, c'hoarvezout ; *es ist uns etwas dazwischengekommen,* kavet hor boa lug, bet ez eus bet diaezamantoù, ur skoilh bennak a oa war an hent, kavet hon eus bet sav war hon hent, kavet hon eus bet harp, bet hor boa harp, ampechet e oamp bet, kavet hor boa ur sparl bennak, avel a-benn hor boa bet, kavet hor boa harz, kavet hor boa koad-tro, un dra bennak a zo c'hoarvezet a-dreuz.

dazwischenlegen V.k.e. (hat dazwischengelegt) : etrelakaat.

Dazwischenlegen n. (-s) : etrelakadur g.

dazwischenreden V.gw. (hat dazwischengeredet) : *jemandem dazwischenreden,* troc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor).

dazwischenrufen V.k.e. (rief dazwischen / hat dazwischengerufen) : troc'hañ ar gaoz, mont war ar gaoz.

dazwischenstehen V.gw. (stand dazwischen / hat dazwischengestanden) : **1.** bezañ e kreiz ; **2.** chom etre daou ; **3.** sparlañ an hent, skoilhañ.

dazwischensetzen V.k.e. (hat dazwischengesetzt) : etrelakaat.

Dazwischensetzen n. (-s) : etrelakadur g.

dazwischentreten V.gw. (tritt dazwischen / trat dazwischen / ist dazwischengetreten) : emellout, hanterouriñ, hanterañ, en em veskañ.

DB b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Bundesbahn**] kevredad hent-houarn alaman g.

DCC [*berradur evit* **Digital Compact Kasette**] DCC b.

DD-Diskette b. (-,-n) : pladennig douester doubl b.

DDR b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Demokratische Republik**] Republik Demokratel Alaman b., R.D.A. b.

DDR-Bürger g. (-s,-) : keodedour an R.D.A. g.

DDT® n. (-) : [*berradur evit* **Dichlordiphenyltrichloräthan**] DDT® g.

Deal g. (-s,-s) : afer b., marc'had g.

dealen V.gw. (hat gedealt) : dilañ, trafikañ drammoù.

Dealer g. (-s,-) : trafiker drammoù g., diler g.

Dealerin b. (-,-nen) : trafikerez drammoù b., dilerez b.

Debakel n. (-s,-) : drouziwezh g., gwallreuz g., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b.,

gwall zistro g./b., faezhadenn c'hwerv b., faezhadenn griz b.
Debatte b. (-,-n) : breutadeg b., breutaerezh g., dael g., daelerezh g. ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern,* boueta an dael.
Debattenschrift b. (-,-en) : berrskrivadur ar prezegennoù g.
debattieren V.k.e ha V.gw. (hat debattiert) : breutaat ; *über etwas (t-rt) debattieren,* breutaat udb, divizout diwar-benn udb, en em guzuliañ diwar-benn udb, daleañ a-zivout udb.
Debet n. (-s,-s) : *ins Debet stellen,* lakaat war roll an dispignoù (an dleoù), dleekaat ur gont.
Debetkonto n. (-s,-konten) : kont da zleekaat b., kont dleek b.
Debetsaldo g. (-s,-salden/-saldi/-s) : mentelad dle b., mentel dleek b.
debil ag. : [mezeg.] nammet e spered, blin e spered, sempl, izil, dilerc'het.
Debilität b. (-) : [mezeg.] nammded spered b., nammder spered g., blinded spered b., blinder spered g., sempladurezh b., sioc'hander g., sioc'handed b., izilded b., izilder g., labanded b., dilerc'hegezh vred b. ; *angeborene Debilität,* izilded c'hanedigel b.
debitieren V.k.e. (hat debitiert) : [kenwerzh] dleekaat.
Debitor g. (-s,-en) : dleour g.
Debitorenkonto g. (-s,-konten) : kont da zleekaat b., kont dleek b.
Debitorensaldo g. (-s,-salden/-saldi/-s) : mentelad dle b., mentel dleek b.
Debüt n. (-s,-s) : kammedoù kentañ lies.
Debütant g. (-en,-en) : deraouer g., deraouad g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g.
debütieren V.gw. (hat debütiert) : ober e gammedoù kentañ, bezañ war ar boulc'h kentañ.
Decadi g. (-s,-s) : [istor] dekadi g.
Dechanat n. (-s,-e) : **1.** [skol-veur, relij.] deaniezh b., deanded b. ; **2.** deandi g. ; **3.** pastell-vro un dean b., deanelezh b.
Dechanei b. (-,-en) : [relij.] pastell-vro un dean b., deanelezh b.
Dechant g. (-en,-en) : **1.** rektor g., dean g. ; **2.** [relij.] arc'hbeleg g., person-dean g.
dechiffrieren V.k.e. (hat dechiffriert) : dirinegañ.
Dechiffrierung b. (-,-en) : dirinegañ g., dirinegadur g.
Décime g. (-s,-s) : dekim g.
Deck n. (-s,-s/-e) : **1.** tilher g., pont g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g., gorre g. ; *alle Mann an Deck (auf Deck) !* an holl dud war ar pont, an holl dud war laez ; *die Sturzwelle überspülte das Deck,* disgwalc'het e oa bet (e voe) ar pont gant ar bern ; *mit einem Deck versehen,* pontañ ; **2.** [dre skeud.] *er ist wieder auf Deck,* en e blom (en e jeu) emañ en-dro, en e lec'h emañ en-dro, en e charreoù emañ a-nevez, difallet eo, savet en deus e gein en-dro ; *er ist nicht auf Deck,* n'emañ ket war e du, n'emañ ket en e charreoù, klañv-diglañv eo, diaes eo dezhañ, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, korf fall en deus, n'emañ ket mat.
Deckadresse b. (-,-n) : chomlec'h avel ha moged g., chomlec'h goleiñ g.
Deckakt g. (-es,-e) : [loen.] paradur g., goloadur g., sailh g., servij g.
Deckanstrich g. (-es,-e) : [tekn.] eil gwiskad liv g.
Deckaufbauten lies. : [merdead.] dreistsavadurioù ur vag lies., savadurioù diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre, a-uc'h ar pont) ur vag lies., kastellad g., dreistframmoù lies.
Deckausrüstung b. (-,-en) : [merdead.] hernaj g., sternaj g., kastellad g.
Deckbalkenunterschlag g. (-s,-unterschläge) : [merdead.] languz g.
Deckbett n. (-s,-en) : **1.** golc'hed b., pallenn g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b. ; **2.** [Bro-Suis] liñselioù lies.
Deckblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [louza.] brakteenn g., delienn-droadenn b. [*liester* delioù-troadenn] ; **2.** *Deckblatt einer Zigarre,* delienn vutun a vez lakaet en-dro d'ur segalenn b., goloenn ur segalenn b. ; **3.** [kartoù] kartenn gentañ war-c'horre ar bern b.
Deckblech n. (-s,-e) : follenn-houarn gwareziñ b., tolenn wareziñ b. [*liester* tol gwareziñ str.].
Deckchen n. (-s,-) : doubierig b., doubier b., toubier b.
Decke b. (-,-n) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g., pallenn g., lenn b., golo lien g., gronn g., lañjer b. ; **2.** doubier b. ; **3.** gwiskad g., gwisk g., gwelead g., kouchad g., livead g. ; *Schneedecke,* golo erc'h g., gwiskad erc'h g., gwelead erc'h g., pallennad erc'h g., tapis gwenn g., mantell erc'h b., mantellad erc'h b. ; **4.** doubl g., doublaj g., lein g., sel g., solier g., poeñson g., terrest g. ; *Zimmerdecke aus Stroh,* mesterenn b. ; eine *Zimmerdecke verschalen, eine Zimmerdecke verputzen,* solierañ ur sal, doublañ ur gambr ; *die Decke des Zimmers ist besonders niedrig,* gwall izel eo lein ar gambr ; *dank der niedrigen Decke des Zimmers ist es dort immer warm,* en abeg da izelder al lein e vez tomm er sal-se ; **5.** [troioù-lavar] *sich nach der Decke strecken,* ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, krennañ e zispignoù, mont diouzh e aez, mont diouzh e beadra, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent ; *man muss sich ja nach der Decke strecken,* nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo, ret eo din ober gant nebeut pa 'm eus nebeut ; *er steckt mit ihm unter einer Decke,* a-dra emañ gantañ, kavailhat a ra gantañ, ken gwazh eo hag an hini all, en em glevet a ra gantañ d'ober droug, kenlodek int, lodek eo en e aferioù, fri ha revr eo gantañ, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, emglev a zo kenetrezo evit ober troioù-kamm, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; *vor Freude an die Decke springen,* lammat gant ar levenez, friantañ, fringal, lammat ha dilammat gant al levenez, ober lammoù gant ar fouge a zo en an-unan ; P. *an die Decke gehen,* mont gant an droug a zo en an-unan, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e

ivinoù, mont diwar re, feulzañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont er-maez eus e groc'hen, fuc'hañ, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat, fumañ, diodiñ, kounnariñ, buanekaat, buanegezh, egariñ, arajiñ, merienañ, diskiantañ, sevel fulor (droug) en an-unan, sevel droug en e gorf, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e wad e dour, mont e serch, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan, mont en un euzhenn ; **6.** [louza.] goloadurezh b. ; **7.** [korf.] gronn g.

Deckel g. (-s,-) : **1.** golo g., goloenn b., goulc'her g., stank g. ; *den Deckel abnehmen,* tennañ ar golo (ar goulc'her), dibradañ ar goulc'her, sevel ar golo, dizoleiñ ur pod (ur gastelodenn) ; *den Deckel auf die Schachtel legen,* lakaat ar golo war-c'horre ar voest ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf,* kloz e tiazez ar golo war ar pod, ar golo a ya klenk en e goch ; **2.** [dre skeud.] P. *Topf und Deckel,* priedoù emglev etrezo lies., priedoù fri ha revr lies., priedoù hag en em glev mat-dispar lies., karr ha kilhoroù ; *jeder Topf findet seinen Deckel,* n'eus pilhenn na gav truilhenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn er c'harzh pe e-kichenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn na plas d'hec'h astenn, n'eus ket a fall votez na gav he farez, n'eus ket a gozh votez na gav he farez, an truilhoù hag ar merc'hed brav a gav fred atav ; P. *er hat eins auf den Deckel gekriegt,* graet e oa bet un dres dezhañ, savet e voe e loaioù dezhañ, roet e voe e begement da glevet dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, roet e voe e bak dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, paket en doa ur guchenn, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, paket (tapet, klevet, kavet) en doa e begement, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, storlok en doa klevet, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; **3.** [loen.] elgezh g., jod b.

Deckelkorb g. (-s,-körbe) : bourdilhon b., paner gant goulc'her b.

deckellos ag. : dizolo, dic'holo.

decken V.k.e. (hat gedeckt) : **1.** goleiñ ; *das Dach mit Ziegeln decken,* teoliañ an doenn ; *das Dach mit Schiefer decken,* teiñ an ti gant sklent ; *den Tisch decken,* staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol, lakaat ar stalioù war an daol, lakaat an doubier.

2. reiñ golo da, reiñ goloadurezh da, gwareziñ, gwarantiñ, diwall ; *jemandes Fehler decken,* goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b., kuzhat war u.b., kuzhat war fazioù u.b. ; *einen Verbrecher decken,* nac'h war un torfedour, kuzhat war un torfedour ; *wer den Dieb deckt, ist genauso schuldig wie er,* an hini a nac'h war al laer a zo ken laer hag eñ, an neb a nac'h war al laer a zo ken fall hag eñ, an hini a guzh war al laer a zo ken laer hag eñ ; *jemanden mit seinem Ruf decken,* ober gant e vrud evit reiñ golo d'u.b / ober gant e anv mat evit reiñ goloadurezh d'u.b (Gregor), ober gant e anv kaer (gant e vrud) evit gwareziñ u.b., ober gant e anv kaer evit goleiñ war u.b. ; [lu] *Roland deckte den Rückzug,* Rolant a ziwallas kiladeg al lu, Rolant a warezas kiladeg al lu.

3. [armerzh] *durch Versicherung gedeckt,* kretaet ; *ein Risiko decken,* kretaat ur riskl ; *den Bedarf decken,* bastañ d'an ezhommoù, pourvezañ d'an ezhommoù ; *seinen Bedarf an etwas decken,* pourvezañ udb, ober pourvezioù eus udb ; *damit wird nicht einmal die Hälfte unserer Bedürfnisse gedeckt,* n'hon eus ket an hanter eus an dra-se, n'hon eus ket an hanter eus ar pezh a zo ezhomm ; *ein Defizit decken,* barrañ un divigad, leuniañ un toull er c'hef, stankañ (stouvañ) un toull hag a zo er c'hef, kempouezañ un divigad ; *einen Wechsel decken,* reizhañ un dennadenn ; *die Kosten decken,* skoulmañ an dispignoù, goleiñ ar frejoù, talañ ar frejoù, dastalañ ar frejoù ; *er hat seine Unkosten gedeckt,* paeet eo bet diouzh ar c'houst en deus bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù ; P. *mein Bedarf ist gedeckt,* va delazhoù am eus a-walc'h anezho.

4. [loen.] sailhañ, lammat, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; *eine Kuh decken,* tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich decken lassen,* kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich decken,* kemer a ra ar vuoc'h.

V.gw. : kuzhat, goleiñ, teiñ ; *diese Farbe deckt gut,* al liv-se a guzh mat pezh a oa.

V.em. : **sich decken** (hat sich gedeckt) : **1.** lakaat e dok war e benn ; **2.** [lu] *sich (t-d-b) den Rücken decken,* diwall e benn a-dreñv, diwall e adreñv, sellet ouzh an nor a-dreñv ; **3.** [mat.] klotañ an eil gant egile, kendegouezhout ; *die beiden Dreiecke decken sich (t-rt),* an daou dric'horn a genglot an eil gant egile ; **4.** [dre skeud.] klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, kendereout, bezañ an eil diouzh egile, degouezhout mat an eil gant egile, kendegouezhout ; *seine Interessen decken sich (t-rt) mit den meinen,* emaomp o wriat war ar memes liñsel, pezh a zo mat evitañ a zo mat evidon ivez, mistrik (klenk, c'hwek) e kenglot hol lazioù ; *die Zeugenaussagen decken sich,* kenglotañ a ra an holl destenioù, kordañ a

ra an testenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile.
Deckenbalken g. (-s,-) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *Deckenbalken einbauen,* sourinañ, gwiflañ ; *Deckenbalken herstellen,* gwiflañ ; *mit Deckenbalken versehen sein,* bezañ gwiflek ; *mit Deckenbalken versehen,* sourinañ, gwiflañ.
Deckenbalkenwerk n. (-s,-e) : gwiflaj str., kebriad str. [*stumm unan* kebrienn].
Deckenbeleuchtung b. (-,-en) : gouleier-lein lies.
Deckengemälde n. (-s,-) : livadur-lein g.
Deckengewölbe n. (-s,-) : lein bolzek g.
Deckenlampe b. (-,-n) : **1.** gouloù-lein g. ; **2.** kantolor-skourret g.
Deckenrippe b. (-,-n) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *Deckenrippen einbauen,* gwiflañ, sourinañ ; *Deckenrippen herstellen,* gwiflañ ; *mit Deckenrippen versehen sein,* bezañ gwiflek.
Deckenrippenwerk n. (-s,-e) : [tisav.] gwiflaj str., kebriad str. [*stumm unan* kebrienn].
Deckentäfelung b. (-,-en) : [tisav.] lambrusk g.
Deckfarbe b. (-,-n) : [tekn.] eil gwiskad liv g.
Deckfedern lies. **/ Deckflügel** g. (-s,-) : [loen.] feuraskell b., elitrenn b., adaskell b.
Deckflügler g. (-s,-) : [loen.] koleopter g., c'hwil g.
Deckgebirge n. (-s,-) : [douar.] digailh g.
Deckhaar n. (-s,-e) : [loen.] blev str., blevad g., blevenn b., sae b.
Deckhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g.
Decklage b. (-,-n) : [tisav.] paramant g.
Decklandung b. (-,-en) : [lu, merdead.] leuriadur war pont un douger-nijerezed g.
Deckleiste b. (-,-n) : [tekn.] **1.** goloaj-junt g. ; **2.** gwalezenn voulleür b.
Decklicht n. (-s,-er) : gouloù-lein g.
Deckmantel g. (-s,-mäntel) : [dre skeud.] digarez g., remistenn b., risklenn b., fariennoù lies., sigur g. ; *unter dem Deckmantel,* war zigarez [bezañ udb, ober udb], e sigur [bezañ udb, ober udb], e skeud [bezañ udb, ober udb], e sifera [bezañ udb, ober udb].
Deckmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] martolod-pont g.
Deckname g. (-ns,-n) : lesanv g., anv kuzh g., anv forjet g.
Deckoffizier g. (-s,-e) : ofiser-pont g.
Deckplane b. (-,-n) : ballin b.
Decksboot n. (-s,-e) : [merdead.] bagig b., chaloud g., bag-lestr b.
Deckschicht b. (-,-en) : **1.** [tisav.] paramant g. ; **2.** [hentoù] gwiskad ruilhal g.
Deckskajüte b. (-,-n) : [merdead.] dunetez b.
Decksluke b. (-,-n) : [merdead.] harzell b., skoutilh g.
Deckung b. (-,-en) : **1.** goudor g., gwarez g., gwasked g., gwask g./b., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., golo g., goloadurezh b., siklutenn b., herberc'h g., spagn g. ; *Deckung suchen,* klask goudor (golo, gwasked, repu, gwarez, bod, diogel) ; *in Deckung gehen,* mont da c'houdoriñ, goudoriñ, mont er gwasked, mont er goudor, P. mont d'en em glenkañ ; *unter einer Brücke in Deckung gehen,* mont da c'houdoriñ e gwask ur pont ; *ohne Deckung,* digledour, diglet, dic'houdor ; **2.** [kenw.] *bankmäßige Deckung,* kretadur (kretadurezh b.) dre an ti-bank g., pourvezad g. ; **3.** [sport] *enge Deckung,* diwall a-dost g., dalc'herezh a-dost g. ; **4.** [iskrim] dizarbenn g. ; **5.** [loen.] paradur g., servij g., goloadur g., sailh g. ; **6.** [lu] goloerezh g. ; **7.** kenglotadur g. ; **8.** kenskouer b.
Deckungsarbeit b. (-,-en) : [sport] dalc'herezh a-dost g., diwallerezh a-dost g.
Deckungsauflage b. (-,-n) : niver ar skouerennoù da voullañ ha da werzhañ evit skoulmañ an dispignoù g.
Deckungsfähigkeit b. (-,-en) : [mat.] kendegouezh g.
deckungsgleich ag. : **1.** kendegouezhus, keverastenn, keverdal, arosodadus, dreistlakadus, kenlec'hadus ; **2.** kengerc'h, kengerc'hus, kenglot, kenglotus.
Deckungsgleichheit b. (-) : **1.** kendegouezh g., kemblac'h g. ; **2.** kenglot g., kenglotadur g., kengerc'h g., kengerc'husted b.
Deckungskapital n. (-s,-ien) : kevala goleiñ g.
Deckungsloch n. (-s,-löcher) : [lu] toull goudoriñ g., toull gwasked g., toull aior g.
Deckungspapiere lies. : talvoudennoù gwarantiñ lies.
Deckungsrückstellung b. (-,-en) : [arc'hant.] pourvezad evit riskloù g.
Deckungssumme b. (-,-en) : [arc'hant.] pourvezad g.
Deckweiß n. (-es) : gwenn goleiñ g.
Deckwort n. (-s,-wörter) : ger kuzh g., anv kuzh g., anv rineget g.
Decoder g. (-s,-) : diskoder g., ezvoneger g., dialc'hwezer g., direneger g.
decodieren V.k.e. (hat decodiert) : diskodañ, ezvonegañ, dialc'hwezañ, dirinegañ.
Decolleté n. (-s,-s) : digerc'henn g., askre dispak b./g., brennid dispak g., brennid dibrenn g., dilhad digor-mat war ar brennid g.
Decrescendo n. (-s,-s/Decrescendi) : digresk g., digreskiñ g.
Dedikation b. (-,-en) : **1.** dedi g., kinnigadur g., gouestladur g. ; **2.** donezon g./b., prof g., profadenn b., ro g., roadenn b.
Dedikationsexemplar n. (-s,-e) : skouerenn dediet b., levr gant un dedi g.
dedizieren V.k.e. (hat dediziert) : dediañ, gouestlañ.
Deduktion b. (-,-en) : [preder.] dezastum g., dezastumidigezh b., deduadenn b., dezren g., dezreadenn b., dezrenadur g., dezastumadur g.
deduktiv ag. : dezastumus, dezrenus ; *deduktive Beweisführung,* poellatadenn dezastumus b. ; *deduktive Methode,* hentenn dezren b., hentenn dezastumus b., hentenn dezrenus b.
deduzieren V.k.e. (hat deduziert) : dezastum [diouzh], dezren [diouzh].
Deern b. (-,-s) : [norzh Bro-Alamagn] P. [plac'h] frizenn b., bleukenn b., gwazenn b., bilhez b., gwenan str.
Deeskalation b. (-,-en) : distenn g., dousikadur g., dousikaat g., habaskadur g.
de facto Adv. : de facto, er fedoù, e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun,

ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat.
De-facto-Anerkennung b. (-,-en) : anaoudegezh de facto b., anaoudegezh er fedoù b.
Defätismus g. (-) : faezhegezh b., faezherezh g., digalonegezh b., digaloniezh b.
Defätist g. (-en,-en) : faezhegour g., pleger g., krener g., den digalon g., leñver g.
defätistisch ag. : ... faezhegour, fallgalonet, digalon.
Defäkation b. (-,-en) : [korf.] diskarg-kof g., difankañ g., kac'hat g., kac'hadell b., kac'hadenn b., kac'herezh g.
defekt ag. : aet da fall, labezet, siek, bouc'h, nammek ; *defektes Buch,* levr diglok g. ; *defekt sein,* bezañ mankoù en an-unan, arakiñ, bezañ bouc'h, bezañ erru bouc'h.
Defekt g. (-s,-e) : **1.** si g., mank g., namm g., defot g., gwall g., strob g. ; **2.** [kenw.] mank g., diank g. ; *die Kasse weist einen Defekt von hundert Euro auf,* kant euro a zo diank er c'hef, un diank a gant euro a zo er c'hef.
defensiv ag. : difennus, difenn, emzifenn ; *defensive Haltung,* emzalc'h emzifenn g.
Defensive b. (-) : emzifenn g., difenn g., diwall g., evezh g. ; [lu] *in der Defensive bleiben,* chom war an difenn, chom war ziwall, chom war evezh, chom war var a zroug.
Defensivkrieg g. (-s,-e) : brezel emzifenn g.
Defensivspiel n. (-s,-e) : doare c'hoari difenn g.
Defensivwaffe b. (-,-n) : arm emzifenn g., klav difenn g., arm diarbenn g., benveg difenn g.
Defilee n. (-s,-s) : dibunadeg b.
defilieren V.gw. (hat defiliert / ist defiliert) : dibunañ.
Defilieren n. (-s) : dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g.
definierbar ag. : termenadus, disklêriadus, despizadus.
definieren V.k.e. (hat definiert) : didermenañ, termenañ, disklêriañ, spisaat, despizañ, resisaat.
Definition b. (-,-en) : didermenadur g., termenadur g., spisadur g., resisadur g., displeg-ster g., despizadur g., despizadenn b.
definitiv ag. : diamginus, peurglozet, peurgloz, termenel, peurechu, peurglok, klok ha kempenn, dieiltro, echuus.
Adv. : da vat, da vat ha da viken, evit mat, evit biken, da viken, evit atav, diouzh pad, a-varv.
Defizit n. (-s,-e) : **1.** kollvezh b., dic'hounid g., olgounid g., koll g., mank g., divigad g., toull g. ; *ein Defizit aufweisen*, diskouez ur c'holl (un dic'hounid, un divigad), bezañ war-goll ; *ein Defizit ausgleichen, ein Defizit decken,* barrañ un divigad, leuniañ un toull er c'hef, stankañ (stouvañ) un toull hag a zo er c'hef, kempouezañ un divigad ; *mit einem Defizit abschließen,* klozañ war un divigad ; **2.** mank g., diouer g., divigad g., negez b., divig g. ; *kognitives Defizit,* divig anaoudel g.
defizitär ag. : war-goll, dic'hounidus, dleek, divigadek.
Deflation b. (-,-en) : dic'hwezadur g., dic'hwez-moneiz g., digresk-moneiz g., divoneizadur g.
deflationär ag. : dic'hwezus, ... dic'hwezañ ar moneiz g., ... digreskiñ ar moneiz g.
Deflektor g. (-s,-en) : [tekn.] gougammer g., dihenter g., dirouder g.
Defloration b. (-,-en) : diflouradurezh b., diflourañ g., diflouradenn b.
deflorieren V.k.e. (hat defloriert) : terriñ gwerc'hded u.b., kaout gwerc'hded u.b., tapout gwerc'hded u.b., falc'hat he flourenn da, boulc'hañ, diflourañ, didalañ, dilouediñ, distankañ, lakaat an alc'hwez e-barzh ar varrikenn.
Deformation b. (-,-en) : distummadur g., distresadur g., distres g., disleberadur g., disneuz g., disleberded b., disneuziadur g.
deformieren V.k.e. (hat deformiert) : distresañ, distummañ, difurmiñ, disneuziañ, dihevelebiñ, dizoareañ.
deformierend ag. : difurmus, … distummañ.
Deformierung b. (-,-en) : distummadur g., distres g., distresadur g., disleberadur g., disneuz g., disleberded b., disneuziadur g.
defragmentieren V.k.e. (hat defragmentiert) : [stlenn.] divruzunañ.
Defraudant g. (-en,-en) : floder g., gwidal g.
Defraudantin b. (-,-nen) : floderez b.
Defraudation b. (-,-en) : flod g., floderezh g.
defraudieren V.k.e. (hat defraudiert) : flodañ.
Defroster g. (-s,-) : [tekn.] direverez b., direver g.
deftig ag. : **1.** a-zoare, c'hwek, fetis, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, saourus, fonnus ; *eine deftige Mahlzeit,* ur pred a-zoare (c'hwek, fetis, a'r c'haerañ, eus ar gwellañ) g. ; **2.** divalav, diwisk, difeson, lik, dibrenn, hudur, divergont, distres, distrantell, pebret-lik ; *deftiger Witz,* bourd divalav (diwisk, difeson, pebret-lik) g. ; *deftige Lieder,* kanaouennoù divalav lies., kanaouennoù distrantell lies., kanaouennoù pebret-lik lies. ; **3.** *eine deftige Abreibung hinnehmen,* bezañ koueziet e benn d'an-unan / bezañ kivijet tonenn e benn d'an-unan (Gregor), pakañ (klevet, tapout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ kanet e jeu d'an-unan, bezañ kanet ar mil seurt ruz gant an-unan, bezañ kannet e gouez d'an-unan, bezañ malet gros d'an-unan, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, kaout kroz, kaout soroc'h, klevet storlok, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, tapout trouz, tapout kroz, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn, kaout langaj, bezañ graet un dañs hep soner gant an-unan.
Deftigkeit b. (-,-en) : **1.** fetisted b., fonnusted b. ; **2.** saour kreñv g. ; **3.** likentez b., dibrennerezh g.
Degen g. (-s,-) : **1.** goustilh g., kleze g. ; *den Degen führen,* dougen ar c'hleze (Gregor) ; *den Degen ziehen,* dic'houinañ / tennañ e gleze (Gregor), dispakañ e gleze, lakaat an dir en avel ; *zum Degen greifen,* tapout krog en e gleze, dic'houinañ (tennañ, dispakañ) e gleze, dic'houinañ ; *die Degen kreuzen,* c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor), klezeiata ; *sich auf Degen schlagen,* en em gannañ gant ar c'hleze (Gregor), c'hoari gant an dir ; *sich den Degen in den Leib rennen,* en em deurel war beg ar c'hleze, enklavañ ; *jemandem den Degen in den Leib rennen,* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; *Glocke eines Degens,* krogenn ur c'hleze b. ; **2.** [dre astenn., barzh.] *alter Degen,* soudard kozh g.
Degenband n. (-s,-bänder) : lêrennig kleze b., louanig kleze b.

Degeneration b. (-) : dilignezañ g., dilignezadur g. ; *zur Degeneration einer Sache führen,* bastardiñ udb, bastardaat udb, dilignezañ udb, disleberiñ udb, dinaturiñ udb, direizhañ udb.
Degenerationserscheinung b. (-,-en) : azon a zilignezañ g., anad an dilignezadur g., merk an dilignezadur g.
degenerieren V.gw. (ist degeneriert) : dilignezañ, bastardiñ.
degeneriert ag. : dilignez, bastardet.
Degenfechten n. (-s) : iskrim gant klezeier g.
Degenfisch g. (-es,-e) : [loen.] beg-sabrenn g.
Degenfläche b. (-,-n) : plaen ar c'hleze g., tu plat lavnenn ar c'hleze g.
Degengehänge n. (-s,-) **/ Degengehenk** n. (-s,-e) **/ Degengurt** g. (-s,-e) : bodriell b., gouriz kleze g.
Degenknopf g. (-s,-knöpfe) : dornell gleze b.
Degenkorb g. (-s,-körbe) : krogenn ar c'hleze b.
Degenquaste b. (-,-n) **/ Degentroddel** b. (-,-n) : lêrennig kleze b., louanig kleze b.
Degenschärfe b. (-,-n) **/ Degenschneide** b. (-,-n) : barvenn ur c'hleze b., dremm ur c'hleze b., lemm ur c'hleze g., malvenn ur c'hleze b., grem ur c'hleze g., silh ur c'hleze g., neudenn ur c'hleze b., direnn ur c'hleze b.
Degenspitze b. (-,-n) : beg ar c'hleze g.
Degenstich g. (-s,-stöcke) **/ Degenstoß** g. (-es,-stöße) : taol kleze g., klezeiad g., taol-feuk g., feukadenn b. ; *jemanden mit Degenstichen ermorden,* lazhañ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. a daolioù kleze.
Degenstock g. (-s,-e) : kanenn-gleze b.
Degradation b. (-) : **1.** dic'haloñsadur g., dic'haloñsañ g. ; **2.** saotradur g., diheiadenn b., dic'hraderezh g., disleberad g., disleberadur g.
degradieren V.k.e. (hat degradiert) : **1.** vilaat, disleberiñ, diheiañ, dic'hradañ ; *derartige Instinkte degradieren den Menschen zum Tier,* gant an anien-se e tiskenn an den ken izel hag al loened, gant an anien-se en em laka an den war renk al loened ; **2.** [lu] dic'haloñsañ ; **3.** [melestr.] diskenn d'ur renk izeloc'h.
Degradierung b. (-,-en) : **1.** dic'haloñsadur g., dic'haloñsañ g. ; **2.** saotradur g., diheiadenn b., dic'hraderezh g., disleberad g., disleberadur g.
degressiv ag. : war-zigresk, digreskidik, digreskus.
Degustation b. (-,-en) : [Bro-Suis] blasaerezh g., tañvadenn b., tañvadeg b.
degustieren V.k.e. (hat degustiert) : [Bro-Suis] tañva, blasaat, blazata, lipouzañ.
dehnbar ag. : **1.** astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, stirennek, lastikennek, gwevn, soubl ; **2.** [fizik] emledus ; **3.** [metal.] stirus, mezell, mezelladus, orjalennus, orjalennadus ; **4.** [dre skeud.] dispis, displann, diresis ; *dehnbare Begriffe,* termenoù dispis lies.
Dehnbarkeit b. (-) : **1.** gwevnder g., gwevnded b., astennuster g., mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g. ; **2.** [fizik] emleduster g. ; **3.** [metal.] stiruster g., mezellder g. ; **4.** [korf.] *Lungendehnbarkeit,* filusted ar skevent b.
dehnen V.k.e. (hat gedehnt) : **1.** astenn, frankaat, distrizhañ, dienkañ, hiraat, ledanaat, ec'honaat, hedañ, hediñ, larkaat ; *die Glieder dehnen,* astenn e izili, divorzhediñ, en em zic'hourdañ ; **2.** stegnañ ; **3.** [dre skeud.] *gedehnt sprechen,* ganuzañ, ganuziñ.
V.em. : **sich dehnen** (hat sich (t-rt) gedehnt) : **1.** en em skignañ, en em ledañ, emledañ, en em zistenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, brasaat, hiraat, ledanaat, frankaat, distrizhañ, ec'honaat, larkaat, dont a vihan da vras, arlediñ ; **2.** hirbadout ; *die Sitzung dehnt sich in die Länge,* n'eus diwezh ebet d'an emvod, n'eus echu ebet en emvod ; **3.** astenn e izili, divorzhediñ, en em zic'hourdañ.
Dehngrenze b. (-,-n) : [fizik] destrizh dastenn harzat g.
Dehnung b. (-,-en) : **1.** emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledidigezh b., displegerezh g., displegidigezh b., ledanadur g., frankadur g. ; **2.** [fizik] emled g., arledadur g. ; **3.** [yezh.] hirder ur silabenn g. ; **4.** [mezeg.] forsadenn b., darhedañ g.
Dehnungsfuge b. (-,-n) : [tekn.] junt emledañ g., junt arledañ g., joentr emledañ g., joentr arledañ g
Dehnungsgrenze b. (-,-n) : [tekn.] bevenn emledañ b., bevenn arledañ b.
Dehnungsmesser g. (-s,-) : [tekn.] arledventer g., dilatometr g.
Dehnungsmessgerät n. (-s,-e) **/ Dehnungsmessstreifen** g. (-s,-) : [tekn.] jaoj strivoù g., jaoj forsadenn g.
Dehnungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] arouezenn hirder b., tired kognek g.
Dehors lies. : diavaezioù kaer lies. ; *die Dehors wahren,* gwareziñ an diavaezioù kaer, gwiskañ un neuz dinec'h, na ober van ebet evel un tamm koad, na ober ur van, chom difrom, chom diseblant, ober van da vezañ distrafuilh, ober an asvan da vezañ dinec'h, ober an neuz da vezañ didrabas, ober neuz da vezañ didrabas, ober an neuz bezañ didrabas, ober neuz bezañ didrabas, ober ar mod da vezañ didrabas.
Dehydratation b. (-) : dizourekaat g., dizourennañ g., disec'hadur g., disgleboriñ g., disgleboradur g., dizouradur g., sec'hadur g.
dehydratisieren V.k.e. (hat dehydratisiert) : dizourekaat g., dizourennañ, disgleboriñ, disec'hañ.
dehydrieren V.k.e. (hat dehydriert) : dishidrogenañ.
Dehydrierung b. (-,-en) : dishidrogenañ g., dishidrogenadur g.
Deibel g. (-s) : diaoul g. ; *pfui Deibel !* ac'hamen ! puf ! ac'h foei, flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).
Deich g. (-s,-e) : savenn b., sav g., chaoser g./b., chaosell b., kae g., sav-mein g., sav-douar g., savenn-douar b. ; *einen Deich aufschütten, einen Deich bauen*, sevel ur chaoser, chaoseriañ ; *die Arbeiter stechen den Damm durch, die Arbeiter durchstechen den Damm,* emañ ar vicherourien oc'h ober un toull-freuz e-barzh ar chaoser ; *das Wasser durchbricht den Deich,* fregañ (freuzañ) a ra an dour ar chaoser ; *der Deich hält den Fluten stand,* herzel (spiriñ, kaeañ, derc'hel, pennañ, harpañ) a ra mat ar chaoser ouzh ar mor, enebiñ a ra ar chaoser kreñv ouzh ar mor ; *der Deich bricht,* emañ ar chaoser o terriñ (o freuzañ, o talpiñ) ; *ein Deich konnte dem Wasserdruck nicht standhalten,* ur chaoser en doa (he doa) talpet dindan gwask an dour.

Deichdamm g. (-s,-dämme) : chaoser-maen g., chaoser-vaen b.
Deichgraf g. (-en,-en) **/ Deichhauptmann** g. (-s,-männer) : melestrour ar chaoserioù g.
Deichschau b. (-) : enselladenn ar chaoserioù b.
Deichsel b. (-,-n) **/ Deichselarm** g. (-s,-e) : gwalenn-garr b., gwalenn b., gwal-garr b., brec'h-karr b., brec'henn b., loc'henn b., lazh b., kleür g., leur g., kleur g., limon g. ; *bewegliche Deichsel,* peler g.
Deichselbruch g. (-s,-brüche) : torr kleür g., torr gwalenn-garr g.
Deichselgabel b. (-,-n) : leur g., kleur g., limon g., loc'hennoù lies.
deichseln V.k.e. (hat gedeichselt) : P. flutañ, dozviñ, sevel, kempenn, renkañ ; *wir werden die Sache schon deichseln,* kavout a raimp hol lank, kavout a raimp lank forzh penaos, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zont a-benn eus an dra-se, kavout a raimp ar c'hraf, disoc'hañ a rimp bloc'hik ganti, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil.
Deichselnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] ibil kleür g., ibil gwalenn-garr g., kleur g.
Deichselpferd n. (-s,-e) : marc'h-kleür g., marc'h-kleur g., marc'h-leur g., marc'h-limon g., marc'h-tirleur g., limoner g.
Deichelstütze b. (-,-n) : matezh-karr b., bouc'h-karr g. ; *die Deichselstütze anbringen,* bouc'hiñ ar c'harr.
Deichselwagen g. (-s,-) : karr ur walenn-garr simpl dezhañ g.
Deichverband g. (-s,-verbände) : kevredigezh annezidi hag a zo o chom e-kichen ur chaoser b.
dein ag. perc'h. : **1.** da ; *dein Haus,* da di g., da di dit g. ; **2.** *der (die, das) deine,* da hini ; *mein Haus ist neu, das deine ist alt,* va zi a zo nevez, da hini a zo kozh ; *die Deinen,* da dud, tud da diegezh, da re ; *das Deine,* da zanvez g., da draoù lies., da beadra g., ar pezh a zo dit g. ; *tu das Deine,* gra hervez a zleez, gra da zleadoù, gra pa ri tra, gra da zever.
deindustrialisieren V.k.e. (hat deindustrialisiert) : dic'hreantelaat.
Deindustrialisierung b. (-,-en) : dic'hreanteladur g., dic'hreantelaat g.
deiner[1] / deine / deines raganv perc'hennañ : da hini, da re ; *mein Haus ist weiß, deines ist gelb,* va zi a zo gwenn, da hini a zo melen - gwenn eo va zi, melen eo da hini.
anv kadarn : da hini, da re ; *die Deinen*, da dud lies., da goskor g. tud da goskor lies., da re lies. ; *das Deine*, da zanvez g., da draoù lies., da beadra g., ar pezh a zo dit g. ; *tu das Deine,* gra hervez a zleez, gra da zleadoù, gra pa ri tra, gra da zever
deiner[2] raganv-gour : *tro-c'henidik evit* **du**.
deinerseits Adv. : diouzh da du, eus da du, en tu diouzhit, diouzh da gostez.
deinesgleichen Adv. : da bar, da seurt, da seurt-te, da seurt dit-te, da genseurt, da genseurted, tud eveldout, ar re gendere ganit ; *es gibt nicht deinesgleichen,* te n'eus den ebet a seurt ganit, te a zo un disparadenn, te n'eus den ebet a vefe par na tost dit, n'eus ket un den re dit, n'eus den ebet heñvel ouzhit, dibar out, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den war-dost a ve par dit, n'ec'h eus ket da bar (Gregor), te a zo hep da bar, n'eus den ebet en tu all dit, n'eus nikun evit da bakañ, ned eo ket ganet da bar evit c'hoazh, n'ec'h eus ket da gendere, n'ec'h eus ket da gevatal, n'eus ket eveldout.
deinethalben Adv. **/ deinetwegen** Adv. **/ um deinetwillen** Adv. : abalamour dit, da'z kwall, ez faot, ez kwall, dre an abeg dit, dre da faot, dre da wall, ez kiriegezh, ez kwallegezh.
Deinige raganv perc'h. : *der (die, das) Deinige,* da hini ; *die Deinigen,* da re.
deins raganv perc'h. : da hini ; *es ist deins,* dit-te eo.
Deismus g. (-) : doueadegezh b., doueegezh b.
Deist g. (-en,-en) : doueelour g., douead g.
deistisch ag. : doueelour, doueat.
Deixel g. (-s) : P. diaoul g.
Déjà-écouté-Phänomen n. (-s,-e) **/ Déjà-entendu-Phänomen** n. (-s,-e) : santimant faos da vezañ klevet an dra-se dija g., ledkounañ g., lezvemor g.
Déjà-vécu-Erlebnis n. (-ses,-se) **/ Déjà-vu-Erlebnis** n. (-ses,-se) **/ Déjà-vu-Phänomen** n. (-s,-e) : [bred.] santimant faos da vezañ dirak un adro g., santimant faos da vezañ gwelet an dra-se dija g., ledkounañ g., lezvemor g.
de jure Adv. : dre wir, war ziazez al lezenn.
De-jure-Anerkennung b. (-,-en) : anaoudegezh dre wir b.
Deka n. (-/-s,-) : [Bro-Aostria] dekagramm g., dekagrammad g.
Dekade b. (-,-n) : **1.** degad-devezhioù g., un dek deiz g. ; **2.** degad-sizhunioù g., un dek sizhun g. ; **3.** degad-mizioù g., un dek miz g. ; **4.** dekvloazh g., dekvloazhiad g., dekvloavezhiad g., dekved g., un dek vloaz g. ; **5.** [relij.] dizenez b., merkad g.
dekadent ag. : war e ziskar, war an diskar, o vont da neuz, o vont da fall.
Dekadenz b. (-) : diskar g.
Dekaeder g. (-s,-) : dekaedr g., dektaleg g.
Dekagramm n. (-s,-e) : dekagramm g., dekagrammad g.
Dekaliter g./n. (-s,-) : dekalitr g., dekalitrad g.
Dekalog g. (-s) : [relij.] *der Dekalog,* gourc'hemennoù ar Reizh lies., gourc'hemennoù Doue lies., an dek gourc'hemenn reizh lies., lezenn Doue b., hentoù Doue lies., hent ar baradoz g., hent an neñv g.
Dekameter g./n. (-s,-) : dekametr g., dekametrad g.
Dekan g. (-s,-e) : **1.** rektor g., dean g. ; **2.** [relij.] arc'hbeleg g., person-dean g., dean g. ; *Kardinaldekan, Dekan des Heiligen Kollegiums,* dean ar gardinaled g.
Dekanat n. (-s,-e) : **1.** [skol-veur, relij.] deaniezh b., deanded b., deanelezh b. ; **2.** deandi g., pastell-vro un dean b.
dekantieren V.k.e. (hat dekantiert) : dilaviñ, diloaiañ ; *Wein dekantieren,* dilaviñ gwin ; *dekantierte Flüssigkeit,* dourenn dilav b.
Dekantieren n. (-s) : dilaviñ g., diloaiañ g., dilavadur g., dilav g.
Dekaster g. (-s,-) : dekaster g.

Deklamation b. (-,-en) : distagerezh g.
deklamatorisch ag. : distaget kaer, pompadus.
deklamieren V.k.e. (hat deklamiert) : distagañ war un ton pompadus, dibunañ war un ton pompadus, displegañ.
Deklaration b. (-,-en) : disklêriadur g.
deklaratorisch ag. : … disklêriañ, disklêrius.
deklarieren V.k.e. (hat deklariert) : disklêriañ.
deklassieren V.k.e. (hat deklassiert) : **1.** dirummañ, direnkañ, goustaelañ ; **2.** mestroniañ, aotrouniañ, trec'hiñ, trec'hiñ war, souriñ àr.
Deklassierung b. (-,-en) : **1.** dirummadur g., dirummañ g., direnkañ g. ; **2.** distokadenn b., strilh g., distrilh g., drouziwezh g.
Deklination b. (-,-en) : **1.** [yezh.] troadur g., displegadur g., amstouad g. ; *konsonantische Deklination,* amstouad bonad kensonennek g. ; **2.** [stered.] ledkorn g.
deklinierbar ag. : [yezh.] hag a c'haller treiñ, hag a c'haller displegañ, amstouadus.
deklinieren V.k.e. (hat dekliniert) : [yezh.] treiñ, displegañ.
Dekodiereinrichtung b. (-,-en) : diskoder g., ezvoneger g., dialc'hwezer g., direneger g.
dekodieren V.k.e. (hat dekodiert) : diskodañ, ezvonegañ, dialc'hwezañ, dirinegañ.
Dekodieren n. (-s) : diskodañ g., diskoderezh g., ezvonegañ g., dialc'hwezañ g., dirinegañ g.
Dekodiergerät n. (-s,-e) : diskoder g., ezvoneger g., dialc'hwezer g., direneger g.
Dekolleté n. (-s,-s) **/ Dekolletee** n. (-s,-s) : digerc'henn g., askre dispak b./g., brennid dispak g./b., brennid dibrenn g./b., dilhad digor-mat war ar brennid g.
dekolletiert ag. : dispak war e vruched, dizolo e vruched, diskloz diouzh an nec'h.
dekomponieren V.k.e. (hat dekomponiert) : dielfennañ, rannañ, digenaozañ, digejañ, digenstrollañ.
Dekompression b. (-) : [tekn.] digenwask g., diamwaskadur g., diwaskerezh g., diwask g.
Dekompressionseinrichtung b. (-,-en) : [tekn.] diwasker g., diamwasker g., divoustrer g.
Dekompressionskammer b. (-,-n) **/ Dekompressionsraum g.** (-s,-räume) : kambr diamwaskañ b., kaelog diamwaskañ g.
Dekompressionsstufe b. (-,-n) : [sport] pazenn ec'hamwaskañ b.
dekomprimieren V.k.e. (hat dekomprimiert) : [stlenn.] digoazhañ [ur restr].
Dekontamination b. (-,-en) : digontammadur g., digontammiñ g.
dekontaminieren V.k.e. (hat dekontaminiert) : digontammañ.
Dekonzentration b. (-,-en) : digengreizennañ g.
dekonzentrieren V.k.e. (hat dekonzentriert) : digengreizennañ.
Dekor g./n. (-s,-s/-e) : kinklaj g., kinkladur g., [c'hoariva] loadur g.
Dekorateur g. (-s,-e) : **1.** kinklour g. ; **2.** [c'hoariva] loadurour g.
Dekoration b. (-,-en) : **1.** kinkladur g., kinklerezh g., kinklañ g., [c'hoariva] loadur g. ; **2.** [kenwerzh] rakstal b.
Dekorationsmaler g. (-s,-) : livour-kinklour g., livour-loadour g.
dekorativ ag. : ... kinklañ, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.
dekorieren V.k.e. (hat dekoriert) : **1.** stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, fardañ, pinfañ, gwiskañ brav ; **2.** *jemanden mit einem Orden dekorieren,* medalennañ u.b., goprañ u.b. gant enor.
Dekostoff g. (-s,-e) : gwiad kinklañ evit an ti g./b.
Dekret n. (-s,-e) : dekred g., deved b., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., diferadenn b., krennlezenn b., arest g. ; *ein Dekret erlassen,* dekretiñ, dougen (embann) un dekred, ober dekred (Gregor).
Dekretale b. (-,-n) / n. (-, Dekretalien) : [relij.] dekretalenn b.
dekretieren V.k.e. (hat dekretiert) : dekrediñ, kemenn, embann.
dekuvrieren V.k.e. (hat dekuvriert) : diskuliañ ; *der Bösewicht wird immer dekuvriert,* an den fall a zo atav un dra bennak gantañ hag a droc'h anezhañ.
V.em. : **sich dekuvrieren** (hat sich (t-rt) dekuvriert) : diskuliañ eus peseurt spered eur buhezet, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez e wir zremm, en em reiñ da anavezout (Gregor), diskouez anat pet kompren a zo en an-unan, dispakañ e jeu ; *sich als etwas dekuvrieren,* diskouez bezañ udb.
Deleaturzeichen n. (-s,-) : arouezenn an diverkañ b., deleatur g.
Delegation b. (-,-en) : dileuriadur g., kannadur g., leuriadur g., dileuridi lies., strollad kannaded g., kefridiezh b.
Delegationschef g. (-s,-s) : penn dileuriadur g., penndileuriad g., penn kefridiezh g., penngefridiad g.
delegieren V.k.e. (hat delegiert) : dilieuriañ, leuriñ, kannadañ, reiñ kannad da ; *jemanden an jemanden delegieren,* kas u.b. davet u.b. all, daveiñ u.b. davet u.b. all, daveiñ u.b. da-gaout u.b. all., daveiñ u.b. d'u.b. all.
Delegierte(r) ag.k. g./b. : dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b.
Delete-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Dilemel b.
Delfin g. (-s,-e) : **1.** [loen.] beg-hir g., delfin g., morhoc'h beg-hir g. ; *blau-weißer Delfin,* delfin roudennek g. ; *ostpazifischer Delfin,* delfin beg hir g. ; *der Delfin gehört zu den Zahnwalen,* ur morvil dantek eo ar morhoc'h beg-hir ; **2.** [sport] *200 m Delfin,* 200 m balafenn.
Delfinschwimmen n. (-s) **/ Delfinstil** g. (-s) : [sport] neuiadenn-valafenn b., angellat balafenn g. ; *200 m Delfinschwimmen,* 200 m balafenn.
Delfter ag. : … Delft, eus Delft.
delikat ag. : **1.** bresk, soutil, tener, bouk e galon ; **2.** saourus, sasun, c'hwek, friant, lipous ; **3.** kizidik, milzin, figus ; **4.** skoemp, amjestr, dilikat, tener, skeudik, bubuik, pitouilh ; *delikate Angelegenheit,* afer skoemp (amjestr) b., tra skoemp g., afer dilikat b. (Gregor), gwall c'hoari g., labour pitouilh g., jeu vubuik b.
Delikatesse b. (-,-n) : **1.** tra lipous g., tra saourus g., tra blazet-mat g., lipouzenn b., lipouzerezh g., friantaj g., lipadurezh b., lipaj g., tamm friant g., tamm lipous ha pitouilh g., tamm boued lip-e-bav g., tamm boued dibikouz g., tamm lip-e-bav g., tamm lip-e-vourroù g., lipadenn b., teuzer g., friko g./b. ; **2.** dudi g./b., trugar b. ; **3.** kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g.,

finded b., finder g., kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., soutilded b.
Delikatessengeschäft n. (-s,-e) : ispiserezh traoù-mat b., ispiserezh fin b.
Delikatessenhändler g. (-s,-) : marc'hadour traoù-mat g., marc'hadour boued fin g.
Delikatessenhandlung b. (-,-en) : ispiserezh traoù-mat b., ispiserezh fin b.
Delikt n. (-s,-e) : felladenn b.
Delikthaftung b. (-,-en) : [gwir] kiriegezh ex delicto b., kiriegezh dre wir en ur felladenn b.
Delinquent g. (-en,-en) : feller g., felladenner g., fazier g., lanker g., defailhad g.
delirieren V.gw. (hat deliriert) : fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, berlobiañ, ambreniñ, ambren, trelatañ, trevariañ, trevagoriñ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, dizatiñ, mont dreist-penn, treuzkomz, tramziñ, distrañsiñ.
Delirium n. (-s, Delirien) : deliriom g., rastrezerc'h g., alter g., alfo g., trelat g., ambren g., trevari g.
Delkredere n. (-,-) : [kenwerzh] gwarant del credere g., gwarant a gred g., gwarant kret g.
Delkrederekonto n. (-s,-konten) : [kenwerzh] kont warant b., kont del credere b., kont a gred b., kont kret b.
Delle b. (-,-n) : P. koeñv g., bosigern g., bos g., bosenn b., yoc'henn b., yoc'h g., gwerbl b., torzhell b.
delogieren V.k.e. (hat delogiert) : [Bro-Aostria] dilojañ, diannezañ, skarzañ eus e di, argas eus e di, bannañ eus e di.
Delphi n. : Delfi b.
Delphin g. (-s,-e) : **1.** [loen.] beg-hir g., delfin g., morhoc'h beg-hir g. ; *blau-weißer Delphin,* delfin roudennek g. ; *ostpazifischer Delphin,* delfin beg hir g. ; *der Delphin gehört zu den Zahnwalen,* ur morvil dantek eo ar morhoc'h beg-hir ; **2.** [sport] *200 m Delphin,* 200 m balafenn.
Delphinschwimmen n. (-s) **/ Delphinstil** g. (-s) : [sport] neuiadenn-valafenn b., angellat balafenn g. ; *200 m Delphinschwimmen,* 200 m balafenn.
delphisch ag. : ... Delfi, eus Delfi ; [istor] *delphisches Orakel,* diougan Delfi g.
Delta n. (-s,-s/Delten) : delta g. ; *der Fluss fächert in ein Delta aus,* ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel d'ober un delta ; *gefächeltes Delta,* delta brec'hennaouek g.
Deltagleiter g. (-s,-) : deltaplaver g.
Deltamündung b. (-,-en) : delta g.
Deltamuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn delta b.
Deltastrahlen lies. : skinoù delta lies.
De-Luxe-Ausführung b. (-,-en) : doare pompadus ur c'henderc'had g., doare a-stroñs ur c'henderc'had g., stumm pompadus ur c'henderc'had g., stumm a lorc'h ur c'henderc'had g., kenderc'had a rummad uhel g., kenderc'had eus krec'h ar skalfad g., kenderc'had eus ar vegenn g.
dem *tro-da-biv unan evit* **der / das** : **1.** ger-mell resis : d'ar, d'al, d'an ; **2.** raganv-diskouezañ ha raganv-stagañ ; *mit dem kann man vorliebnehmen,* tu 'zo da dremen gant an dra-se ; **3.** *dem ist nun einmal so !* e-giz-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se emañ an traoù - setu giz ar bed - se 'zo evel-se - evel-se emañ kont etre va moereb ha va eontr - evel-se emañ, petra a reot ? - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou ; *da dem so ist,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se ; *wenn dem so ist,* m'emañ an traoù e-giz-se, m'emañ ar bed evel-se, pep tra o vezañ e-giz-se (Gregor) ; *wie dem auch sei (= dem sei, wie ihm wolle),* foeltr petra vo, ne ra forzh penaos vo an traoù, forzh petra vo, n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, gant a ri, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, bet ar pezh a garo, petra bennak a vez, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto, e feson pe feson ; *wie dem auch immer,* bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto, e feson pe feson.
Demagoge g. (-n,-n) : demagogour g., lubanelour g., digorer neñv g., lorber g., pobllorber g., goapaer tud g.
Demagogentum n. (-s) : lubanelouriezh b., lorberezh g., pobllorberezh g., demagogiezh b.
Demagogie b. (-,-n) : demagogiezh b., lorberezh g., pobllorberezh g.
demagogisch ag. : lorbus, demagogek, pobllorberek.
Demant g. (-s,-e) : [barzh.] diamant g.
Demarche b. (-,-n) : [polit.] difrae g.
Demarkationslinie b. (-,-n) : [istor] linenn vevennañ b., linenn dispartiañ b.
demaskieren V.k.e. (hat demaskiert) : **1.** divasklañ, sevel ar maskl ; **2.** [dre skeud.] diskuliañ, diguzhañ, dizoleiñ, troc'hañ ; *der Bösewicht wird immer demaskiert,* an den fall a zo atav un dra bennak gantañ hag a droc'h anezhañ.
dementgegen Adv. : a-du all, a-enep, a-enep an dra-se.
Dementi n. (-s,-s) : dianzav g., dianzavadur g., dislavar g., dilavar g., gwad g. ; *ein amtliches Dementi abgeben,* reiñ ez kefridiel un dislavar, dislavaret ez kefridiel udb. ; *ein Dementi abgeben,* dianzav ur c'heloù, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, dizarbenn brudoù faos, distroadañ gevier, divrudañ ur c'heloù.
Dementia b. (-, Dementiae) : [mezeg.] amvredadur g., follentez b., envedi b.
dementieren V.k.e. (hat dementiert) : dislavaret, dilavaret, dianzav, dinac'h, divrudañ ; *diese Nachricht wurde dementiert,* dianzavet eo bet ar c'heloù-se ; *diese Meldung wurde aufs schärfste dementiert, diese Meldung wurde schärfstens dementiert,* dianzavet krenn e voe ar c'heloù-se.
Dementierung b. (-,-en) : dianzav g., dianzavadur g.
dementsprechend ag. : azas, dereat, azas ouzh an dra-se, a-stumm gant an dra-se, hag a glot gant an dra-se.
Adv. : da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se.
Demenz b. (-,-en) : [mezeg.] amvredadur g., follentez b., envedi b.
demgegenüber Adv. : war an tu all, a-du all, a-enep, a-enep an dra-se.

demgemäß Adv. : da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se.
demilitarisieren V.k.e. (hat demilitarisiert) : divilourekaat, disoudardiñ.
Demilitarisierung b. (-,-en) : divilourekaat g., disoudardiñ g., disoudarderezh g.
Demission b. (-,-en) : dilez-karg g., diskarg g., emziskarg g., emzizalc'h g., emzilez g.
demissionieren V.gw. (hat demissioniert) : reiñ e zilez, emzigargañ, emzizerc'hel.
Demiurg g. (-s/-en,-en) : [preder.] demiurg g., spered urzhier ar c'hosmoz g., pennaozour ar bed g.
demnach Adv. : da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, gant-se, gant an dra-se, ac'hano.
demnächst Adv. : a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut amañ, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, kent ma vo pell, a-raok pell, edan berr, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, pelloc'h, ne vo ket pell an amzer ; *ein Weiteres demnächst,* a-benn nebeut e vo roet resisadennoù all (resisadurioù all) deoc'h, ouzhpenn a vo lavaret deoc'h a-benn nebeut.
Demo b. (-,-s) : [*berradur evit* **Demonstration**] [polit.] diskuliadeg b., manifestadeg b., displegadeg b., diskeladeg b.
demobilisieren V.k.e. (hat demobilisiert) : [lu] disoudardañ, digevodañ.
Demobilisierung b. (-,-en) **/ Demobilisation** b. (-,-en) : [lu] disoudarderezh g., digevoderezh g. ; *allgemeine Demobilisierung,* digevodadeg b.
Demodulator g. (-s,-en) : [tredan] divoduler g., dic'houluzer g.
Demograf g. (-en,-en) / **Demograph** g. (-en,-en) : poblañsour g.
Demografie b. (-) **/ Demographie** b. (-) : poblañsouriezh b.
demografisch ag. **/ demographisch** ag. : … poblañsouriezh, … ar boblañs, … poblañs, poblañsel ; *demographische Stagnation,* chagadur poblañsel g. ; *demographische Katastrophe,* enkadenn boblañsel b. ; *demographischer Übergang, demografischer Wandel,* kendro ar boblañs g. ; *Kurve des demografischen Wandels,* krommenn boblañsel diouzh an amzer b.
Demokrat g. (-en,-en) : demokrat g., gwerinelour g. ; *gegen Demokraten helfen nur Soldaten* [von Merckel, 1848], evit dont a-benn eus an demokrated n'eus nemet ar soudarded.
Demokratie b. (-) : **1.** demokratelezh b., poblveliezh b. ; *Volksdemokratie,* demokratelezh pobl b., demokratelezh werinel b., gwerinelezh b. ; *direkte Demokratie,* demokratelezh dihanterat b., demokratelezh war-eeun b., demokratelezh eeun b., poblveliezh eeun b. ; *parlamentarische Demokratie,* demokratelezh daelel b., demokratelezh parlamantel b. ; *repräsentative Demokratie,* renad dre zileuridi g., renad dre gannaded g. ; *liberale Demokratie,* demokratelezh liberal b. ; *sozialistische Demokratie,* demokratelezh sokialour b. ; *die griechische Demokratie,* an demokratelezh c'hresian b. ; **2.** demokratiezh b., gweriniezh b.
demokratisch ag. : **1.** demokratel, demokratek, gwerinel ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *eine demokratische Partei,* ur strollad politikel demokratel g. ; *ein demokratisches System,* ur reizhiad kevredigezhel demokratel b. ; **2.** [Stadoù-Unanet] *die Demokratische Partei,* ar Strollad Demokrat g.
demokratisieren V.k.e. (hat demokratisiert) : demokratelaat, demokratekaat, gwerinekaat.
Demokratisierung b. (-,-en) : demokratelaat g., demokratekaat g., gwerinekaat g.
demolieren V.k.e. (hat demoliert) : **1.** gwastañ, drastañ, degas drast, freuzañ, dispenn, foeltrañ, kalavriñ, dismañtrañ, disac'hañ, dic'hastañ, dizalbadiñ, diskar, dismantrañ, fontañ ; **2.** diskar ; **3.** koagañ.
Demolierung b. (-,-en) : **1.** freuz g., reuz g., freuz ha reuz, drast g., gwastoù lies., gwasterezh g., drasterezh g., dizalbad g., dismantradur g., dismantrañ g. ; **2.** diskaradur g., freuzerezh g.
Demonetisierung b. (-,-en) : divoneizadur g., divoneizañ g.
Demonstrant g. (-en,-en) : manifestour g., manifester g., displegadeger g., kendiskulier g., diskeler g. ; *die Demonstranten gingen auseinander,* ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas.
Demonstration b. (-,-en) : **1.** anatadur g., anatadurezh b., prouadur g., prouadenn b., diskouezadur g. ; **2.** [polit.] manifestadeg b., diskeladeg b., diskuliadeg b., displegadeg b., kendiskuliadeg b. ; *Aufruf zur Demonstration,* galvadenn evit mont da vanifestiñ b. ; *zu einer Demonstration aufrufen,* ober ur c'halvadenn evit mont da vanifestiñ ; *eine Demonstration auflösen,* divodañ ur vanifestadeg ; *eine Demonstration veranstalten,* aozañ ur vanifestadeg.
Demonstrationsrecht n. (-s,-e) : gwir manifestiñ g.
Demonstrationszug g. (-s,-züge) : manifestadeg b., dibunadeg vanifesterien b., kerzhadeg b. ; *das Ende des Demonstrationszuges,* lost ar vanifestadeg g.
demonstrativ ag. : **1.** diskouezus, … diskouez, … diskouezañ ; **2.** anat, a-wel-kaer.
Demonstrativpartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig-diskouez b.
Demonstrativpronomen n. (-s,-pronomina) : [yezh.] raganv-diskouez g., raganv-diskouezañ g.
demonstrieren V.k.e. (hat demonstriert) : anataat, prouiñ, diskouez anat, diskouezata, splannaat, lakaat anat.
V.gw. (hat demonstriert) : manifestiñ, diskelañ, displegadegañ, kendiskuliañ.
Demontage b. (-,-n) : [tekn.] distrolladur g., divontañ g., diskaradur g., dismantr g., dibezhiañ g.
demontieren V.k.e. (hat demontiert) : divontañ, distrollañ, dispenn, diskar, dismantrañ, dibezhiañ.

Demoralisation b. (-) : digalonekadur g., peurvantradur g.
demoralisieren V.k.e. (hat demoralisiert) : digalonekaat, diskalonekaat, terriñ deltu u.b., peurvantrañ.
Demoralisierung b. (-,-en) : digalonekadur g., peurvantradur g.
Demos g. (-,Demen) : [Henamzer] demos g.
Demoskop g. (-en,-en) : sonter g.
Demoskopie b. (-,-n) : **1.** studiadenn war ar c'hedveno b. ; **2.** sontadeg b., sontadur g.
demoskopisch ag. : … sontañ, diazezet war studiadennoù war ar c'hedveno ; *demoskopisches Institut,* ti sontañ g., ensavadur sontañ g. ; *demoskopische Untersuchung,* sontadeg b., sontadur g.
Adv. : gant ur sontadeg, gant ur sontadur, dre sontañ.
Demosthenes g. : Demostenes g.
demotisch ag. : demotel, demotek, gwerinel.
demunerachtet Adv. **/ demungeachtet** Adv. : padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se.
Demut b. (-) : izelegezh b., izelded b., izelder g., uvelded a galon b., uvelder a galon g., elevez b., difouge g. ; *mit Demut, voller Demut,* en un doare uvel, disleber.
demütig ag. : dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, izel a spered, difouge, divalc'h, gwar, displed, displet, distumm.
Adv. : disleber, en un doare uvel ; *jemanden demütig bitten,* aspediñ u.b., gourfediñ u.b., azgoulenn udb ouzh u.b., azgoulenn ouzh u.b. ma rafe udb, erbediñ u.b.
demütigen V.k.e. (hat gedemütigt) : dismegañsiñ, izelaat, mezhekaat, dispenn, ober mezh da, flemmañ, broudañ ; *jemanden demütigen,* ober divalav d'u.b., dismegañsiñ u.b., glabousañ u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., ober mezh d'u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., flemmañ u.b., teuler dismegañs war u.b., gwaskañ u.b. ; *sich gedemütigt fühlen,* bezañ feuket, bezañ broc'het, bezañ chifet ; *Elisabeth glaubte, Maria Stuart zu demütigen,* krediñ a reas da Elisabeth e vije bet tu dezhi mezhekaat Maria Stuart, Elisabeth a gredas ganti e vije bet tu dezhi mezhekaat Maria Stuart, mennout a reas Elisabeth mezhekaat Maria Stuart.
V.em. : **sich demütigen** (hat sich (t-rt) gedemütigt) : en em izelaat.
demütigend ag. : faeüs, dismegañsus, dismegus, dispriz, disprizus, disprizañsus, gwashaus, ledus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, izelaus, mezhekaus, dipitus ; *demütigende Worte,* komzoù pegus (hek, hegus, flemmus, broudus, feukus, dismegañsus, dismegus, put, izelaus, dipitus) lies. ; *höchst demütigend,* dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ ; *er wurde schwer gedemütigt,* dismegañset ruz e oa bet.
Demütigung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., mezhadenn b., mezhekadur g., kunujenn b., gwallvruderezh g., flipataerezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., kaoz b., kaozioù lies., anoaz g., brouderezh g. ; *Demütigungen einstecken,* leuskel dismegañsoù direspont, gouzañv dismegañsoù, moustrañ war e imor evit leuskel dismegañsoù bet graet d'an-unan hep respont, diwaskañ dismegañsoù hep ober van, mougañ en e galon dismegañsoù 'zo ; *das war wohl die größte Demütigung, die ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad din-me !
demzufolge Adv. : da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, rak-se, ac'hano.
den 1. ger-mell resis : **a)** *tro-renet gourel unan evit* **der** ; **b)** *tro-da-biv lies evit* **der / die / das** ; **2.** *raganv-diskouezañ ha raganv-stagañ* ; *den sehe ich,* hennezh a welan ; *den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen,* ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ ; *ich hörte jemanden, den ich nicht sah,* klevet a raen unan bennak na welen ket.
Denar g. (-s,-e) : diner g. ; *Menge, die man mit einem Denar kaufen kann,* dinerad g.
denationalisieren V.k.e. (hat denationalisiert) : [polit.] divroadelañ, distadelaat.
denaturieren V.k.e. (hat denaturiert) : [tekn.] disleberiñ, dinaturiñ, amnaturelaat.
Denaturierung b. (-,-en) : [tekn.] disleberidigezh b., disleberiñ g., dinaturadur g., dinaturiñ g., amnaturelaat g.
denazifizieren V.k.e. (hat denazifiziert) : dinaziekaat.
Denazifizierung b. (-,-en) : [polit., istor] dinaziekaat g., dinaziekadur g.
Dendrit g. (-en,-en) : [maenouriezh] dendrit g.
denen *raganv-diskouezañ ha raganv-stagañ en dro-da-biv lies evit* **der / die / das**.
Dengelamboss g. (-es,-e) : annev welat b., anve welat b.
Dengelhammer g. (-s,-hämmer) : morzhol gwelat g.
dengeln V.k.e. (hat gedengelt) : gwelat, gwilat, gwiliñ, goulazhañ, kargañ ; *eine Sense dengeln,* gwelat ur falc'h, goulazhañ ur falc'h, teneraat barvenn ur falc'h, ober barvenn d'ur falc'h, goveliañ ur falc'h, kargañ ur falc'h.
Dengelvorrichtung b. (-,-en) : gwilaj g.
Den Haag g./n. : Den Haag b. (*lennet ha klevet e vez :* im Haag, in dem Haag, in Haag, in den Haag, in Den Haag).
Denim® g./n. (-s) : [gwiad.] denim® g., jean® g.
Denisa b. : Deneza b.
Denkansatz g. (-es,-ansätze) : arc'h [henvrezhoneg] g., pennsturienn b., bonlakadenn b.
Denkanstoß g. (-es,-anstöße) : luskadenn b., atiz g., broud g., lañs g.
Denkart b. (-,-en) : doare-soñjal g., tro-spered b., temz-spered g., savboent g., gweledva g., sellboent g., sellad g., gwel g., speredegezh b.
Denkaufgabe b. (-,-n) : divinadell b., luziadell b., kudenn b., amrin g.
denkbar ag. : empennus, empennadus, meizadus, intentadus, faltazius ; *die denkbar günstigsten Bedingungen,* ar gwellañ divizoù (diferadennoù) a c'heller ijinañ lies., ar gwellañ divizoù (diferadennoù) a c'heller faltaziañ lies.
Denkbild n. (-es,-er) : arouez b.
Denke b. (-) : P. doare da welet an traoù g., doare-soñjal g., tro-spered b., temz-spered g., speredegezh b.
denken V.gw. (dachte / hat gedacht) : **1.** soñjal, dezevout ; *edel denken,* bezañ hael a spered ; *ich denke, also bin ich,* dre ma soñjan ez eus ac'hanon ; *nur an sich denken,* bezañ porc'hell, bezañ ur mag-e-doull, bezañ pizh ouzh pep unan nemet outañ e-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, bezañ ur sacher d'e

du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, bezañ prederiet gantañ e-unan nemetken, bezañ prederiet nemet gantañ e-unan, bezañ douget d'e aezamant, klask atav sachañ an dour d'e vilin ; *ich habe daran gedacht,* soñjet em eus en dra-se ; *sie hatte nicht im Entferntesten daran gedacht,* n'edo ket tost dezhi soñjal en ur seurt tra ; *wir haben oft an euch gedacht,* soñjet hon eus alies ennoc'h, soñjet hon eus e-leizh ennoc'h ; *ich denke dauernd an dich,* atav e vez ar soñj ac'hanout war va spered, ar soñj ac'hanout ne ya ket eus (diwar) va spered ; *woran denken Sie ?* o soñjal e petra emaoc'h ? petra 'zo war o spered ? ; *an wen denken Sie ?* o soñjal e piv emaoc'h ? ; *wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon ; *hoch hinaus denken,* ober dezev da seveniñ uhelvennadoù, bezañ e albac'henn sevel labourioù dispar, bezañ e sorc'henn da gas da benn labourioù dispar, sevel raktresoù bras evit an dazont ; *ich dachte, er sei einer von deinen Schülern,* me a soñje din e oa hennezh unan eus da skolidi ; *ich hätte nie daran gedacht,* birviken n'em bije soñjet en ur seurt tra.

2. prederiañ, en em soñjal ; *erst denken, dann schreiben,* en em soñjit ervat a-raok skrivañ, skrivit gant preder, grit ho taou soñj kent skrivañ ; *denke an die Zukunft,* preder en dazont ; *hin und her denken,* treiñ e spered, treiñ mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, bezañ penn e spered penaos ober, soñjal ha disoñjal, ober soñjezonoù, klask mennozhioù, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari ; *wo denken Sie hin ?* na petra 'ta ? d'ober petra ? petra 'virfe ? ne soñj ket deoc'h ! ; *wie Sie denken,* diouzh ho tiviz e vo, en ho tiviz e rin (Gregor), deoc'h c'hwi da welet, evel a hetot, evel a garot, evel ma karot ; *auf Böses denken,* bezañ en e benn ober an droug, ober e soñj da seveniñ ur gwall daol bennak, lakaat en e soñj ober ur fallagriezh bennak, soñjal e droug ; *man sollte denken, er wäre ein Narr,* peadra 'zo da grediñ ez eus un istrogell anezhañ ; *ohne zu denken,* forzh penaos, n'eus forzh penaos.

3. en em gompren, kompren, en em soñjal, bezañ en e soñj, kaout mennozh da, bezañ e-sell da ; *denken Sie daran, es bald zu tun,* na zaleit ket d'ober ho tra ; *nicht daran denken,* disoñjal, ankounac'haat, na gompren ; *ich habe gar nicht daran gedacht, das Fleisch in die Suppe zu tun,* n'em eus ket komprenet lakaat ar c'hig er soubenn ; *wenn ich nur daran gedacht hätte,* ma karjen bezañ komprenet en dra-se, ken din bezañ komprenet en dra-se ; *das gibt zu denken,* peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo evit prederiañ ; *ich denke gar nicht daran,* n'eus ger (anv, keloù) ebet ganin d'ober kement-se, n'eus ger a gement-se ganin ; *er denkt daran, bald zu heiraten,* eñ a zo en e soñj dimeziñ, eñ a zo en e soñj kemer ur verourez, e soñj dimeziñ emañ, e-sell emañ da zimeziñ ; *wenn man am wenigsten daran denkt,* pa brederier bihanañ, pa brederier nebeutañ, pa soñjer bihanañ, pa soñjer nebeutañ, pa soñjer an nebeutañ.

4. poellata ; *wie denken Sie darüber ?* petra eo ho soñj diwar-benn an dra-se ?, ha petra a soñjit-hu diwar-benn an dra-se ? petra eo ho santimant war gement-se ? ; *denken Sie mal !* soñjit 'ta ! ijinit 'ta ! ; *denken Sie mal, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ! ; *denken Sie mal, es regnet und die Sonne scheint !* gwelet e ra glav ha tomm an heol !

5. kavout, kavout d'an-unan, kavout gant an-unan, krediñ d'an-unan, krediñ gant an-unan, soñjal d'an-unan, soñjal outañ e-unan ; *er ist nicht so dumm wie ich dachte,* n'eo ket ken sot ha ma kave din ; *er ist dümmer als ich dachte,* sotoc'h eo eget na gave din ; *es ist leichter als ich dachte,* bez' eo aesoc'h eget na gave din ; *ich dachte, ich würde bei dir bleiben, bis ich wieder gesund bin,* kavout a rae din e vijen chomet ez ti ken na vijen pare ; *so dachte ich auch,* me a lavare ivez, setu dres pezh a soñjen ouzhin va-unan ; *er denkt bestimmt so wie ich,* hennezh kredapl a zo er memes santimant ganin-me ; *wie denken Sie von ihm ?* ha petra a soñjit-hu diwar e benn (a soñjit-hu outañ, a soñjit-hu war e zivout, a soñjit-hu àr e zivout, a soñjit-hu ag e zivout) ? petra eo ho soñj diwar e benn ? hag ho mennozh diwar e benn ? ; s*ie dachte, wir hätten bald genug davon,* hounnezh a soñje dezhi ez afemp skuizh buan a-walc'h gant an dra-se ; *machen Sie, wie Sie denken,* grit ho kiz ! grit diouzh ho c'hoant ! grit diouzh ma fell deoc'h ! grit diouzh ma fell deoc'h e ve graet ! hervez ma kav deoc'h eo ar gwellañ ! grit ho santimant ! en ho tiviz ! ; [kr-l] *der Mensch denkt, Gott lenkt,* c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant.

V.k.e. (dachte / hat gedacht) : **1.** empentañ, ijinañ, pennsoñjal ; *du denkst immer das Schlimmste,* war-nes damant e vezez bepred, bepred e vezez o tebriñ da spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat da ivinoù), bepred e welez tu fallañ an traoù, te a ra bepred soñjezonoù ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck,* pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *Arges, Böses denken,* bezañ en e benn (bezañ e soñj) ober an droug, bezañ bizet fall, bezañ e soñj ober ur fallagriezh bennak, soñjal e droug ; *ein Schelm, der Schlechtes (Böses, Arges) dabei denkt,* goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; *von jemandem gering (niedrig) denken,* kaout dispriz (dismegañs) evit u.b, dismegañsiñ u.b, disprizañ u.b, ober dismegañs (fae) war u.b, ober fae ouzh u.b, drouksoñjal eus u.b. ; *wer hätte das gedacht ?* piv en dije kredet an dra-se ? piv en dije soñjet e kement-se ? piv en dije soñjet en dra-se ?

2. soñjal gant an-unan, soñjal d'an-unan ; *er denkt, Wunder was getan zu haben,* krediñ a ra dezhañ bezañ kaset da benn un taol-kur sebezus, hennezh en em gav, 'vat ! hemañ a soñj dezhañ en deus graet un taol kaer (ur pezh kaer), krediñ a ra dezhañ bezañ graet un dra dispar, hennezh a gred gantañ ez eus peadra da estlammiñ gant pezh en deus graet ; *es lässt sich kaum denken, wie schrecklich die Katastrophe war,* diaes eo d'an den kompren pegen kriz e oa bet ar gwallzarvoud-

se ; *er denkt Wunder, was er sei,* pennboufet eo gant an ourgouilh (Gregor), bras eo (otus eo) an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo dezhañ, un tamm brav a zo ennañ, hennezh a zo brasoni tout, n'eo nemet ur sac'h ourgouilh, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh n'eus nemet ourgouilh anezhañ, hennezh a dro e leue ennañ, n'eo nemet ur c'haoc'heg, hennezh a zo c'hwezet e bluñv 'vat, hennezh a zo sonn e gribell, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, hennezh a zo un tamm tro ennañ, un hejer-e-doull a zo anezhañ, ur sac'h-c'hwez a zo anezhañ, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, ur c'hac'her polos a zo anezhañ, ur c'hac'her kanetinier a zo anezhañ ; *das lässt sich schon denken*, n'eo ket diaes da ijinañ (da gompren), aes eo da gompren ; *denken Sie ?* c'hwistim ? ; P. *denkste !* klev 'ta ! a soñj dit ! ya, war lost al leue ! lavaret mat a c'hallez ! evit kelo-se ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ; *„ich bin bald wieder da ! " - „denkste !",* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da !

3. fellout, kaout soñj, mennadiñ, bezañ e-sell da*,* kaout mennozh da, kaout dezev da, ober e zezev da, bezañ en e vennozh [ober udb], bezañ e gwel [d'ober udb], bezañ er gwel [d'ober udb], bezañ gant ar soñj da, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj da, bezañ en e benn da, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan da, bezañ ger gant an-unan da, bezañ kistion gant an-unan da, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb ; *was denken Sie zu tun ?* petra a fell deoc'h ober ? petra ho peus soñj d'ober ? petra ho peus mennozh d'ober ?

V.em : **sich denken** (dachte sich / hat sich (t-d-b) gedacht) : **1.** soñjal, mennout, douetiñ ; *das habe ich mir gedacht,* douetiñ a raen ! m'en douete ! me 'gave din ivez ! na petra 'ta ! n'on ket souezhet tamm ebet ! ; *ich dachte mir schon, dass er kommen würde,* douetiñ a raen e vije deuet ; **2.** emskeudenniñ, empennañ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, forjañ, imbroudiñ, empentiñ, pennsoñjal, dec'hmegañ, krediñ, neuziañ ; *was denken Sie sich ?* petra emaoc'h o treiñ en ho penn ? ; *dabei habe ich mir nichts gedacht,* n'em boa ket soñjet e droug pa 'm boa graet an dra-se, ne oa drougiezh ebet ennon pa 'm boa lavaret an dra-se, ken divalis hag un oan e oan, lavaret 'm boa an dra-se hep soñjal e droug, arabat kemer pezh am eus lavaret a berzh fall, n'eus malis ebet er pezh am eus lavaret ; *ich dachte mir die Stadt sehr schön,* me a grede din e oa ur gêr vrav anezhi ; *ich denke mir mein Teil,* ne soñjan ket nebeutoc'h a se, graet em eus va soñj diwar-benn kement-se ; *das hätte ich mir nie gedacht !* biskoazh n'am bije kredet e c'hoarvezfe un dra a seurt-se ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! biskoazh nann ! diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! kent ne welis evel-henn ! ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt,* me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *denken Sie sich meine Freude !* soñjit 'ta pegen laouen e oan ! ; *ich denke mir die Sache so,* setu pezh a soñjan diwar-benn an dra-se, setu penaos e welan an traoù, setu va santimant war ar poent-se ; *sich dabei denken, dass ...,* soñjal etre e roched hag e chouk e …, soñjal etre he hiviz hag he chouk e …, lavaret d'e dog e … , lavaret etre Doue hag eñ e …, soñjal ennañ e-unan e …

Denken n. (-s) : **1.** meizouriezh b., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., soñjal g., soñjerezh g. ; **2.** emsoñj g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g. ; **3.** soñj g., soñjenn b., mennozh g., prederenn b. ; **4.** doare da welet an traoù g., doare-soñjal g., speredegezh b.

denkend ag. : *denkender Kopf,* meizour g., prederour g. ; *jeder denkende Mensch,* pep den skiant vat gantañ g., pep den a benn g., pep den a boell g., pep perc'henn skiant g., pep spered den g., pep skiant vat a zen g., pep spered digor a zen g.

Denker g. (-s,-) : prederier g., meizour g., prederour g., soñjour g., soñjer g.

Denkerfalte b. (-,-n) : roufenn an tal b.

Denkerstirn b. (-,-en) : daouividig damvoal lies., daouividig tarvoal lies.

Denkfabrik b. (-,-en) : labouradeg kenderc'hiñ mennozhioù b.

Denkfähigkeit b. (-) : meizouriezh b., intentamant g./b., intentidigezh b., skiant b.

denkfaul ag. : dibreder, gwall zibreder.

Denkfaulheit b. (-) : dibrederezh g., dibrederi b.

Denkfehler g. (-s,-) : arguzerezh fazius g., fazi arguziñ g., si-poell g.

Denkfreiheit b. (-) : frankiz soñjal b.

Denkhilfe b. (-,-n) : disaouzan b., ditour g.

Denklehre b. (-) : poelloniezh b.

Denkmal n. (-s,-e/-mäler) : **1.** savadur-eñvor g., maen-eñvor g., monumant koun g., monumant g. ; **2.** savadur istorel g., monumant istorel g., monumant g.

Denkmalpflege b. (-) **/ Denkmalspflege** b. (-) : mirerezh ar glad g.

Denkmalpfleger g. (-s,-) **/ Denkmalspfleger** g. (-s,-) : gwazour mirerezh ar glad g., mirour ar glad g.

Denkmalpflegerin b. (-,-nen) **/ Denkmalspflegerin** b. (-,-nen) : mirourez ar glad g.

Denkmalschändung b. (-,-en) **/ Denkmalsschändung** b. (-,-en) : [gwir] viladur ar glad istorel g., difetadur ar glad istorel g., divalavaat ar glad istorel g.

Denkmalschutz g. (-es) **/ Denkmalsschutz** g. (-es) : gwarez ar monumantoù istorel g. ; *unter Denkmalschutz stehen,* bezañ enskrivet evel monumant istorel, bezañ rummet monumant istorel.

Denkmodell n. (-s,-e) : damkanadenn b., patrom damkanel g.

Denkmünze b. (-,-n) : medalenn-eñvor b., medalenn-goun b.

Denkpause b. (-,-n) : poz evit prederiañ g., pozadenn evit prederiañ b., paouez evit prederiañ g., ehan evit prederiañ g., arsav evit prederiañ g., harp evit prederiañ g.

Denkprozess g. (-es,-e) : argerzh prederiañ g., argerzh poellata g., emdroadur ar c'hedveno g.

Denkschema g. (-s,-s/-schemen/schemata) : goulun prederiañ g., goulun poellata g., goulun meizata g.

Denkschrift b. (-,-en) : kounskrid g., reked b., plased g.

Denksport g. (-s) : meizouriezh b., embregerezh spered g.
Denksportaufgabe b. (-,-n) : divinadell b., luziadell b., kudenn da zirouestlañ b., amrin g.
Denkspruch g. (-s,-sprüche) : setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b., lezenn b.
denkste estl. : P. klev 'ta ! a soñj dit ! ya, war lost al leue ! lavaret mat a c'hallez ! evit kelo-se ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya propik ! ; *komm ! Hilf mir mal ! - klarer Fall von denkste !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se !
Denkstein g. (-s,-e) : maen-koun g.
Denkstörung b. (-,-en) : [mezeg.] strafuilh spered g., strafuilh bred g.
Denkübung b. (-,-en) : embreg poellata g., pleustradenn veizata b., embregerezh spered g.
Denkungsart b. (-,-en) : doare da welet an traoù g., doare-soñjal g., tro-spered b., temz-spered g., speredegezh b.
Denkvermögen n. (-s) : intentamant g./b., intentidigezh b., skiant b., barregezh prederiañ b.
Denkweise b. (-,-n) : doare da welet an traoù g., doare-soñjal g., tro-spered b., temz-spered g., speredegezh b., redenn vennozhioù b.
denkwürdig ag. : eñvoradus, da eñvoriñ ; *denkwürdiger Tag,* devezh dreist ar re all g., devezh a chomo en eñvor g.
Denkwürdigkeit b. (-,-en) : **1.** pouez g., talvoudegezh b., fed eñvoradus g. ; **2.** [dre astenn.] [lenneg.] *Denkwürdigkeiten,* eñvorennoù lies.
Denkzettel g. (-s,-) : **1.** notenn harp-memor b. ; **2.** [dre skeud., goapaus] kentel b. ; *jemandem einen (tüchtigen) Denkzettel geben, jemandem einen (tüchtigen) Denkzettel verpassen,* kenteliañ u.b a-zoare, sevel e loaioù d'u.b, reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., reiñ ur gentel a-zoare d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober un tamm skol d'u.b., ober e c'henoù d'u.b.
denn stag. : **1.** [abeg] rak, kar ; *geh nicht fort, denn wir arbeiten gleich,* arabat dit mont kuit rak kroget e vo ganti a-benn nebeut ; *er ist nicht gekommen, denn er ist krank,* n'eo ket deuet kar klañv eo ; **2.** [heuliad] *sei es denn ! wohlan denn !* mat ! ma ! ac'hanta! bezet ! (Gregor).
3. [ger pouezañ] eta, 'ta ; *wo ist er denn ?* pelec'h an diaoul emañ c'hoazh ? pelec'h emañ 'ta ? ; *wer seid ihr denn ?* piv oc'h-hu ? ; *was sucht ihr denn ?* petra a glaskit-hu ? ; P. *was ist denn los ?* petra 'zo ? petra 'zo o c'hoari amañ ? petra 'zo o c'hoari ganeoc'h ? ; *was ist denn mit dir los ?* petra 'zo peg ennout ? war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ?
4. *es sei denn, dass .....,* a-vihanoc'h ma …, keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ … ; *es sei denn, dass etwas passiert ist,* nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; *er wird bestimmt kommen, es sei denn, dass er krank ist,* sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; *es sei denn, dass er kommen würde,* nemet ha dont a rafe ; *ich glaube dir nicht, es sei denn du zeigst mir den Brief,* ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher ; *es sei denn er hat den Kopf verloren,* ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ.
5. eget, evit ; *schöner denn je,* bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *sie ist hübscher denn je,* biskoazh n'eo bet koantoc'h, ken brav eo ha biskoazh ; *mehr denn je,* muioc'h eget (evit) biskoazh ; *der Regen fällt heftiger denn je,* ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, gwashaat a ra d'ober glav, ar glav a daol forzh pegement, ar glav a daol ken-ha-ken, ar glav a daol mui-pegen-mui, ar glav a daol gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, ar glav a daol n'eus forzh pegement, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent.
Dennis g. : Denez g.
dennoch Adv. : padal, ha padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se, alkent, avat ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und dennoch bin ich noch nicht fertig,* e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich bin traurig und singe dennoch,* trist on ha neoazh me a gan ; *er lag wach auf seinem Bett, dennoch waren seine Augenlider geschlossen,* dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön,* techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr,* digredus eo, met gwir eo memes tra.
dennschon Adv. : *wennschon, dennschon !* kement hag ober ! betek ober ! kenkoulz hag ober !
Denotat n. (-s,-e) : [yezh.] arouesaed g.
Denotation b. (-,-en) : denotadur g.
Densitometer n. (-s,-) : douesterventer g.
dental ag. : ... dant, ... an dant, ... dent, ... an dent, dantel.
Dentallaut g. (-s,-e) : [yezh.] dantenn b., kensonenn zent b.
Dentin n. (-s) : [mezeg., korf., loen.] olifant an dent g., ivor an dent g., dentin g.
Dentist g. (-en,-en) : dentour g.
Denunziant g. (-en,-en) : flatrer g., diskulier g., toupiner g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., liper an darbod g. ; *der größte Lump im ganzen Land das ist und bleibt der Denunziant* [Hoffmann von Fallersleben], ar flatrer, brasañ hailhon a zo er vro - flatoul, stag ur plankenn ouzh e doull.
Denunziantentum n. (-s) : [gwashaus] flatrerezh g., gragailh g.
Denunziation b. (-,-en) : flatrerezh g., gragailh g., diskuliadur g., diskuliadenn b., diskuilh g.
denunzieren V.k.e. (hat denunziert) : flatrañ, diskuliañ, disklêriañ, toupinañ, hiboudiñ, ober an diskuilh.
Denunzierung b. (-,-en) : flatrerezh g., gragailh g., diskuliadur g., diskuliadenn b., diskuilh g.
Deo n. (-s,-s) : P. dic'hweshaer g., dic'hweshaer-korf g.

Deodorant n. (-s,-s/-e) : dic'hwezher g., dic'hwezher-korf g., dic'hwezher-ti g.
deodorierend ag. : dic'hwezhus, … dic'hwezhañ.
Deontologie b. (-) : dleadouriezh b., dleoniezh b., dleadoniezh b.
Deoroller g. (-s,-) : dic'hwezher gant boul g.
Deospray g./n. (-s,-s) : sprae dic'hwezhañ g.
Deostift g. (-s,-e) : bazhig dic'hwezhañ b.
Departement n. (-s,-s) / (-s,-e) : **1.** departamant g. ; **2.** [Bro-Suis] rann b., kevrenn b.
Departemental- : departamantel, … an departamant.
Departementalstraße b. (-,-n) : hent departamant g.
Departementalrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul-meur g., kuzul-departamant g. ; **2.** kuzulier-meur g., kuzulier-departamant g.
Dependance b. (-,-n) : **1.** adtiez lies., pourpez g. ; **2.** trev b., adstal b.
Depersonalisation b. (-) : dibersoneladur g., dibersonelaat g. ; *an Depersonalisation leiden,* dibersonelaat.
Depesche b. (-,-n) : **1.** primskrid g., kemennadur g. ; **2.** primskrid g., pellskridenn b., pellskrid g., pellizher g., lizher-dre-'n-orjal g.
depeschieren V.k.e. (hat depeschiert) : primskrivañ, pellskrivañ.
Depilation b. (-,-en) : divleviñ g.
depilieren V.k.e. (hat depiliert) : divleviñ.
deplaciert / deplatziert ag. : dizereat, amzere, dijaoj, amzereat ; *deplacierte Worte,* komzoù dibrepoz (Gregor) lies., komzoù dizereat lies., komzoù amzere lies., komzoù dijaoj lies., komzoù amzereat lies.
Depolarisation b. (-) : [tredan] divleinekaat g.
depolarisieren V.k.e. (hat depolarisiert) : [tredan] divleinekaat.
Deponens n. (-, Deponenzien/Deponentia) : [yezh.] verb deponant g.
Deponent g. (-en,-en) : **1.** [gwir] test g. ; **2.** [bank] fizier g.
Deponie b. (-,-n) : kaoc'higell b., toull-lastez g., diskarg lastez g., toull-diskarg g., lastezerezh b., bourrier g., P. toull ar gagnoù g., delestaj g.
deponierbar ag. : [arc'hant.] hag a c'haller fiziout.
deponieren V.k.e. (hat deponiert) : **1.** fiziout, degas ; **2.** lakaat arc'hant en ti-bank, lakaat arc'hant war e gont.
V.gw. : dougen testeni dirak ar barner.
Deportation b. (-,-en) : hangasadur g., hangaserezh g., hangasadeg b., deporterezh g., deportadur g., forbannerezh g., harlu g., dispell g.
deportieren V.k.e. (hat deportiert) : hangas, deportiñ, forbannañ, harluañ, skarzhañ er-maez eus e vro, divroañ.
Deportierte(r) ag.k. g./b. : den deportet g., deportad g. [*liester* deportidi], hangased g. [*liester* hangasidi].
Deportierung b. (-,-en) : hangasadur g., hangaserezh g., hangasadeg b., deporterezh g., deportadur g., forbannerezh g., harlu g., dispell g.
Depositär g. (-s,-e) : fiziadour g.
Depositen lies. : [arc'hant.] fiziadoù lies., fiziadurioù lies.
Depositenbank b. (-,-en) : [arc'hant.] bank fiziañ g. ; *Depositen- und Girobank*, ti-bank ar fiziadurioù hag an troadurioù-kont g.
Depositengelder lies. : [arc'hant.] fiziadoù lies., fiziadurioù arc'hant lies.
Depositengeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] fiziadur g.
Depositenkasse b. (-,-n) : [arc'hant.] kef fiziañ ha tredeogañ g.
Depot n. (-s,-s) : **1.** ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh b., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g. ; **2.** [arc'hant.] armel-houarn b. ; **3.** [treuzdougen] pennlec'h g. ; **4.** [gwin] goulezenn b., foer g., lec'hidenn b., lec'hid g.
Depotbuch n. (-s,-bücher) : [arc'hant.] marilh ar fiziadoù g., levrig ar fiziadoù g.
Depotgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] fiziadur g., gwezhiadenn fiziad b.
Depothalter g. (-s,-) : fiziadour g.
Depotkonto n. (-s,-konten) : [arc'hant.] kont fiziañ b.
Depot- und Konsignationskasse b. (-) : [arc'hant.] kef fiziañ ha tredeogañ g.
Depotzwang g. (-s) : [arc'hant.] fiziadur ret g., fiziadur lezennel g., fiziadur hervez al lezenn g.
depp ag. : sot, naik, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, amoet, gars, diot, arziot, diboell, diskiant, droch, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louad, glep, gloukes, loukes, darsot, nay, silhek, yodek.
Depp g. (-s,-en) : kouilhon g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., bajaneg g., balteg g., begeg g., aneval g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., penn sot g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., den panezennek g., beulke g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., nouch g., penn luch g., magn g., glep g., krampouezhenn b., takezenn b. ; *so ein Depp !* pebezh amparfal ! pebezh lochore ! pebezh kozh palastr ! pebezh lopez ! pebezh penn lor !
deppen V.k.e. (hat gedeppt) : [rannyezh] tromplañ, touellañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, kilhañ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.
deppert ag. : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] sot, naik, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, amoet, gars, diot, arziot, diboell, diskiant, droch, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louad, glep, gloukes, darsot, loukes, silhek.
Depression b. (-,-en) : **1.** [douar.] izelenn b., izelder g., gwafle b., gwafleg b., gwantenn b., pukadenn b. ; **2.** [amzer] izelvan g., diwaskenn b., diwask g. ; **3.** [mezeg.] diwask g., diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blinadenn b., izelvred g., barr-izelvred g., kaouad soñjoù du b./g. ; *anaklitische Depression,* diouer trivliel g., negez kantaezel g., gouvid gouskorel g., gouvid anaklitek g. ; **4.** [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.

Depressionssymptom g. (-s,-e) : [mezeg.] azon a ziwaskadenn g., azon a ziwaskadur g.
depressiv ag. : [mezeg.] **1.** blin, blinidik, diwasket, dinerzhet, dinerzh, digalon, izel e vanniel gantañ, gouvidel ; *er ist oft depressiv,* techet e vez da vlinañ, diaes e vez e benn alies, fallig e vez dezhañ alies, gant kleñved ar penn du e vez alies, barradoù blues en devez alies, izel e vez ar banniel gantañ alies, diwasket e vez alies, o vagañ soñjoù du e vez alies ; **2.** diwaskadel, izelbredel ; *depressiver Zustand,* stad bred diwaskadel b., diwaskadenn b.
Depressive(r) ag.k. g./b. : izelvredad g., izelvredadez b., gouvideg g. [*liester* gouvideien].
depretiieren V.k.e. (hat depretiiert) : **1.** [priz] dibrizañ, dibriziañ ; **2.** disteraat ; **3.** [moneiz] diwerzhekaat.
deprezieren V.k.e. (hat depreziert) : [kozh] *jemandem etwas deprezieren,* goulenn pardon digant u.b eus udb, goulenn pardon ouzh u.b eus udb.
deprimieren V.k.e. (hat deprimiert) : diwaskañ, digalonekaat, diskalonekaat, dinerzhañ, terriñ deltu u.b., kas deltu u.b. d'an traoñ, ober koll kalon da, lakaat da goll kalon, gwallsammañ, bec'hiañ, chifañ, gouvidañ.
deprimierend ag. : dinerzhus, digalonekaus, blinus, gouvidus ; *das ist echt deprimierend,* an dra-se a zo ur c'holl-kalon.
deprimiert ag. : [mezeg.] blin, blinidik, diwasket, izelvredet, izel e vred, dinerzhet, dinerzh, digalon, izel e vanniel gantañ, en ur chif bras, diwasket, gouvidek, aet izel e spered ; *er ist deprimiert,* chif bras en deus, oc'h ober tachoù emañ, oc'h ober bil emañ, oc'h ober biloù emañ, oc'h ober gwad fall emañ, o tebriñ e spered emañ, o tebriñ soñjoù emañ, oc'h en em zebriñ emañ, o lonkañ (o valañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, emañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, emañ e galon war ar c'hrilh, morennet eo e ene gant ar glac'har, o fallgaloniñ emañ, emañ e wad o treiñ e gwelien, o vagañ soñjoù du emañ, izel eo ar banniel gantañ, izelaet eo e vannieloù gantañ, kouezhet eo e vannieloù gantañ, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, gant ur barrad blues emañ, gant kleñved ar penn du emañ, pounner eo e spered, pounner eo e benn, diaes eo en e benn, enkrezet eo, war enkrez emañ, un enkrez a zo war e spered, koumoul a zo war e spered, ur bec'h pounner a zo war e spered, diaes eo e galon, ur galonad a zo en e greiz, gant ur barr enkrez emañ, gant ur barrad mennozhioù du emañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gwasket eo, diwasket eo, aet izel eo e spered.
Deprivation b. (-) / **Deprivationssyndrom** n. (-s,-e) : diouer trivliel g., negez kantaezel g., gouvid gouskorel g., gouvid anaklitek g.
Deputat n. (-s,-e) : **1.** pourchas e traezoù g., lod g., lodenn b., devezhioù aner lies., devezhioù hent-bras lies. ; **2.** *Stundendeputat,* hollad an eurvezhioù dleet g.
Deputatfische lies. : [merdead.] kaoteriad b., kodailh b.
Deputation b. (-,-en) : [polit.] kannaderezh g., kannadur g., dileuriadur g., strollad kannaded g.
deputieren V.k.e. (hat deputiert) : [polit.] kannadañ, dileuriañ.
Deputierte(r) ag.k. g./b. : [polit.] kannad g., kannader g., kannadez b., dileuriad g., dileuriadez b., depute g.
Deputiertenkammer b. (-,-n) : [polit.] Kambr ar Gannaded b., kambr an deputeed b.
der 1. ger-mell resis : ar, al, an ; **a)** *tro-rener gourel unan* ; *der Mann,* ar gwaz g. ; **b)** *tro-c'henidik benel unan* ; *das Kind der Frau,* bugel ar vaouez g. ; **c)** *tro-da-biv benel unan* ; *ich reiche der Frau die Hand,* kinnig a ran va dorn d'an itron ; **e)** *tro-c'henidik lies* ; *die Ranzen der Schüler,* seier ar skolidi.
2. raganv-diskouezañ : hemañ, hennezh, henhont, an tamm anezhañ, an hini ; *mein Garten und der meiner Schwester,* va liorzh hag hini va c'hoar ; *ich nehme den weißen da,* kemer a rin an hini gwenn, kemer a rin hemañ wenn; *der und der,* hemañ-henn, henn-ha-henn ; *hol dich der und jener !* kerzh gant an diaoul ! d'an diaoul da'z lonkañ ! ; *die oder keine !* ken plac'h nemeti a fell din kaout ! ; *der dort !* henhont !
3. raganv-stagañ : *der Schüler, der kommt,* ar skoliad a zo o tont, ar skoliad hag a zo o tont ; *die Schwester, der ich die Tür öffne,* ar c'hoar emaon o tigeriñ an nor dezhi ; *der Mann, von dem ich spreche,* an den ma komzan anezhañ ; *der Junge, den sie heiraten sollte,* ar paotr yaouank da zimeziñ ganti g.
4. anv-gwan diskouezañ : *der Mann da !* hennezh ! an den-se !
derart Adv. : ken, en hevelep doare ; *derart, dass ....,* en arouez ma / en hevelep doare ma (Gregor), kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma (ken), kement ... ken, kement ... ma, ken e, ken a, ken ma, ken na, betek ma ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *sie hatte derart geweint, dass sie krank wurde,* gouelet he doa ken kleñvel.
derartig ag. : hevelep, a seurt-se ; *derartige Musik gefällt ihm nicht,* ne blij ket dezhañ an doare sonerezh-se, ar seurt sonerezh-se ne blij ket dezhañ.
derb ag. : **1.** start, stank, fetis, kreñv ; *derbes Brot,* bara fetis g. ; *derber Boden,* douar pounner g., douar gallek g. ; *derbes Gras,* geot stank str. ; **2.** kroz, kriz, rust, divergont, gardis, dilu, gros, garv, rok ; *derbes Mädchen,* plac'h dilu b., plac'h divergont b., plac'h gardis b. ; *derber Verweis,* dismegañs b., distoupadenn b. ; *derbe Manieren,* rustoni b. ; **3.** [dre heñvel.] divalav, diwisk, difeson, hudur, druz, lous, dibrenn, vil, garv, pebret-lik, kras ; *derbe Worte,* komzoù diwisk lies., komzoù dibrenn lies. komzoù distrantell lies., komzoù distres lies. ; *derber Spaß*, bourd divalav (diwisk, difeson, hudur, druz, lous, distres, distrantell) g. ; *derbe Lieder,* kanaouennoù divalav lies., kanaouennoù distrantell lies., kanaouennoù pebret-lik lies. ; *derber Witz,* bourd hudur g., bourd divergont g., bourd diwisk g., bourd ordous g., bourd distrantell g., bourd distres g., bourd lourt g., bourd pebret-lik g., tezenn c'hras b., bomm kras g., diskramailherezh g.
Adv. : groñs, start, dizamant, rust, dibalamour, feuls, taer, garv, gouez, gourt, boufon ; *er drückt sich derb aus,* dibrenn a-walc'h eo e gomzoù, kaozeal a ra gast, lourt eo e barlant, lous e vez e c'henoù, mont (komz) a ra rust (dibalamour) ouzh an dud, komz a ra ken gros hag ur mevel, lardañ a ra e gomzoù gant gerioù gros,

gwallgaozeal a ra d'an dud, lous eo e deod ; *er geht derb drauf los,* mont a ra dezhi dizamant, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch ; *jemanden derb anfahren,* dichekal u.b., faeañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b, gwallgaozeal d'u.b., kas u.b da bourmen, kas u.b d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., gwallgas u.b., ober ur rez d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober lous d'u.b., teñsañ kaer u.b., frikañ u.b., ober bleud gant unan bennak, mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rustoniañ u.b. ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon ; *jemanden derb prügeln,* dotuañ u.b, dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., ober butun gant u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b ken na fu / frotañ u.b ken na strak / distremen u.b a daolioù bazh / distremen u.b a c'hoari gaer / distremen hetus u.b / kivijañ a-dailh u.b / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b / frotañ u.b a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b / fiblañ kaer u.b / diboultrañ pizh dilhad u.b / harzelliñ u.b / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Derbheit b. (-) : **1.** rustoni b., garvded b., dizereadegezh b., disevender g. ; **2.** dalc'h g., fetister g.

Derby n. (-/-s,-s) : [sport] derbi g.

Derealisation b. (-,-en) **/ Derealisationserleben** n. (-s) : [mezeg., preder.] dizirvoudadur g., diskennevinañ g.

Deregulierung b. (-,-en) : direolenniñ g., direoliadur g., direolamant g.

deregulieren V.k.e. (hat dereguliert) : direolenniñ, direoliañ, direoliata.

dereinst Adv. : **1.** ur wech, un devezh, gwechall ; **2.** un deiz bennak.

dereinstig ag. : da zont.

deren *raganv-diskouezañ ha raganv-stagañ en dro-c'henidik benel unan pe en dro-c'henidik lies : wie viele Computer hast du ? – Ich habe deren drei,* pet urzhiataer ac'h eus ? Tri anezho am eus ; *meine Schwester und deren Tochter,* va c'hoar hag he merc'h ; *Probleme ? Wir haben deren genug,* kudennoù ? Ur bern hon eus ; *Bücher ? du hast deren viele*, levrioù ? ur bern ac'h eus.

derenthalber Adv. **/ derentwillen** Adv. **/ derentwegen** Adv. : abalamour dezhi, abalamour dezho

derer *raganv-diskouezañ en dro-c'henidik benel unan pe en dro-c'henidik lies : das Haus derer, die ....,* ti ar re a .... *wir trinken auf das Wohl derer, die nicht unter uns sein konnten,* evomp ur banne da yec'hed ar re n'o deus ket gallet dont ; *wir gedenken derer, die ihr Leben für die Befreiung vom Faschismus gaben,* derc'hel a reomp koun eus ar re o deus aberzhet o buhezioù evit hon dieubiñ diouzh ar faskouriezh ; *die Zahl derer, die bei der Prüfung durchgefallen waren, war gering,* ne oa ket gwall vras niver ar re a oa bet rasket d'an arnodenn, ne oa ket gwall vras niver ar re o doa c'hwitet gant o arnodenn ; *sie konnten die Herzen derer, die verstockt geblieben waren, erweichen,* lakaat a rejont kalonoù ar re a oa chomet aheurtet da deneraat ; *das Schloss derer von Steinbach,* kastell re von Steinbach.

dergestalt Adv. : *dergestalt, dass ....,* en arouez ma ... / en hevelep doare ma ... (Gregor), e-doare ma, kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma, kement ha ken brav ken, kement ... ken, kement ... ma , ken e, ken a, ken ma, ken na, betek ma ; *er bat sie dergestalt, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin.

dergleichen Adv. : evel-henn, hevelep, a seurt-se ; *dergleichen Schuhe,* boteier a seurt-se lies., memes botoù lies. ; *nichts dergleichen,* netra a seurt-se ; *und dergleichen mehr,* ha kement tra 'zo, hag all, ha kement tra 'zo holl, ha razh.

Derivat n. (-s,-e) : **1.** [yezh.] deveradenn b., deverad g., dinaouadur g., adpennger g., ger deveret g. ; **2.** [kimiezh] deverad g., eilkenderc'had g. ; *die Derivate des Morphins,* deveradoù ar morfin lies.

Derivation b. (-) : [yezh.] deveradur g., deveradurezh b., deverañ g.

derjenige rag. disk. : neb ; *derjenige, der ...,* an hini a ..., neb a ... ; *diejenigen, die hinmüssen,* ar re o deus da vont di ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro.

derlei Adv. : hevelep, a seurt-se ; *derlei Musik gefällt ihm nicht,* ne blij ket dezhañ an doare sonerezh-se, ar seurt sonerezh-se ne blij ket dezhañ.

dereinst Adv. **/ dermaleinst** Adv. : un deizh bennak, diwezhatoc'h.

dermaßen Adv. : ken, en hevelep doare ; *dermaßen, dass ....,* en arouez ma ... / en hevelep doare ma ...

(Gregor), e-doare ma, kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma, kement ha ken brav ken, kement ... ken, kement ... ma, ken e, ken a, ken ma, ken na, betek ma ; *er bat sie dermaßen, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin.
Dermatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] kroc'henour g., dermatologour g.
Dermatologie b. (-) : [mezeg.] kroc'henouriezh b., dermatologiezh b.
Dermatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] kroc'henourez b., dermatologourez b.
Dermatose b. (-,-n) : [mezeg.] dermatoz g., kroc'henad g.
dero [kozh] *dero Majestät,* ho Meurded.
derselbe rag. hag ag. disk. : an hevelep hini, ar memes hini, an hevelep …, ar memes …, ken- ; *er ist nicht mehr derselbe,* kemm a zo en e zoare, deuet eo evel unan all en e blas, kemm a zo ennañ, cheñchet eo, n'eo ket an hevelep hini ken ; *wir sprechen dieselbe Sprache wie sie,* komz a reomp un hevelep yezh hag int, komz a reomp ar memes yezh hag int, komz a reomp an hevelep yezh ganto ; *denselben geometrischen Schwerpunkt haben,* bezañ kengreiz, bezañ kengreizek, bezañ kengreizennek.
derweil Adv. : **1.** koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude ; **2.** etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, e pleg an dra-se.
derweilen Adv. : etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, e pleg an dra-se.
Stagell isurzhiañ : endra ma, tra ma, e-keit ma, etre ma, e-kreiz ma, e-pad ma, e-ser.
Derwisch g. (-es,-e) : dervich g.
derzeit Adv. : d'an ampoent, neuze.
derzeitig ag. : **1.** eus an amzer-se ; **2.** a vremañ.
Des n. (-) : [sonerezh] re blot g., re bouc'h g.
des *tro-c'henidik gourel ha neutrel unan evit* **der** *ha* **das** ; *die Tür des Gartens,* dor al liorzh b. ; [kr-l] *wes das Herz voll ist, des läuft der Mund über,* an teod a lavar ar pezh a zo er galon.
Desaster n. (-s,-) : gwallreuz g., drast g., taol-freuz g., drastadenn b., malapa g., maleur g., droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b.
desaströs ag. : foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus.
desavouieren V.k.e. (hat desavouiert) : dianzav, nac'h, dislavaret, dianavezout.
desensibilisieren V.k.e. (hat desensibilisiert) : [mezeg.] digizidikaat.
Desensibilisierung b. (-,-en) : [mezeg.] digizidikadur g., digizidikaat g.
Deserteur g. (-s,-e) : dizertour g., tec'hour g., renavi g., renead g. ; *man betrachtet ihn als Deserteur,* hennezh a zo kontet dizertour, tremen a ra da zizertour, e istimañ a reer evel dizertour, graet e vez un dizertour anezhañ, graet e vez un dizertour gantañ.
desertieren V.gw. (ist desertiert / *rouez* : hat desertiert) : dizertiñ, tec'hout eus an arme.
Desertifikation b. (-) : dezerzhiekaat g., dizerzhiekadur g.
Desertion b. (-,-en) : tec'h diouzh an arme g., dizerterezh g., tec'herezh g., reneadelezh b.
desfalls Adv. : en degouezh-se, en dro-se.
desgleichen Adv. : hevelep tra, tra a seurt-se, evel-henn, kement all, memes mod, heñvel dra ; *er sah noch nie desgleichen,* biskoazh n'en doa gwelet kement-se ; *gehe hin, und tue desgleichen,* kae ha gra kement all, kae ha gra heñvel dra.
deshalb Adv. : rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, hag e-se, en abeg da se, dre an abeg da se, dre an arbenn a se, en askont da se, dre gement-se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se, ac'hano, gant-se, gant an dra-se, e-skeud-se, evit se, evit an dra-se, evit kement-se, evel-se ivez, e-giz-se ivez ; *ich habe das deshalb getan, weil ....,* graet em boa kement-se abalamour ma ... ; *er lügt, deshalb wird er bestraft,* emañ o troadañ gevier, setu perak (e-skeud-se, kent a se) e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier ; *nicht deshalb wirst du jetzt sorgenfrei sein,* ne vi ket kuit evit se da gaout trubuilhoù c'hoazh, n'eus ket touet dit evit se n'az po netra ken da c'houzañv ; *er ist krank, deshalb konnte er nicht kommen,* klañv emañ, alese m'eo chomet hep dont.
Design n. (-s,-s) : dizagn g., ermeg g.
Designer g. (-s,-) : dizagner g., ermegour g.
Designerin b. (-,-nen) : dizagnerez b., ermegourez b.
Designerdroge b. (-,-n) : dramm kevanaoz g.
designiert ag. : anvet, dileuriet.
Desillusion b. (-,-en) : disouezhenn b., disouezhadenn b., kerseenn b., didouelladur g., didouellerezh g.
desillusionieren V.k.e. (hat desillusioniert) : didouellañ, disouezhiñ, disorbiñ ; *er machte eine desillusionierende Erfahrung,* dipitet bras e voe, un disouezhenn c'hwerv e voe evitañ, kouezhañ a reas e veudig en e zorn dezhañ.
desillusionierend ag. : disouezhus.
desillusioniert ag. : disorb, dipitet.
Desillusionierung b. (-,-en) : disouezhenn b., disouezhadenn b., kerseenn b., didouelladur g., didouellañ g., disouezhiñ g.
Desinfektion b. (-,-en) : dilouezadur g., dilouezañ g., digontammerezh g., digontammiñ g., yac'husaerezh g.
Desinfektionsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] dilouezer g., danvezenn digontammiñ b.
desinfizieren V.k.e. (hat desinfiziert) : dilouezañ, digontammiñ.
Desinformation b. (-,-en) : falskelaouiñ g., digelaouiñ g., brizhkelaouiñ g., kammstlennañ g., brozennoù lies. ; *gezielte Desinformation treiben,* falskelaouiñ, kammstlennañ, digelaouiñ, brizhkelaouiñ, brozennat a-ratozh, skignañ (brudañ) brozennoù a-ratozh.
Desinformationskampagne b. (-,-n) : koulzad falskelaouiñ g., koulzad kammstlennañ g., koulzad digelaouiñ g., koulzad brozennat g.
Desintegration b. (-,-en) : digevanidigezh b., digevanañ g., dispenn g., dispennadur g., digenstrolladur g., digenstagañ g., diemprediñ g.
Disinteresse n. (-s) : distag g., diseblanted b., digasted b., digaster g., dilaziegezh b.

desinteressiert ag. : distag g., diseblant b., digas, dilaziek.
deskriptiv ag. : skeudennadurel, dre skeudennadur, deskrivus, deskrivadel, … deskrivañ.
Desktop g. (-s,-s) : [stlenn.] urzhiataer burev g.
Desktoppublishing n. (-/-s) **/ Desktop-Publishing** n. (-/-s) : mikroembann g., embann ameilet dre urzhiataer g.
desolat ag. : mantrus, reuzeudik, ranngalonus, truezus, glac'harus, doanius, truek ; *in desolatem Zustand,* en ur stad truek.
Desorganisation b. (-,-en) : dizurzh g., direizhamant g., reustl g., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., rouestladell b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., gweadeg b., luziadur g., diluzioù lies., kendoueziegezh b., reuz g., freuz g., keusteurenn b., stlabez g.
desorientiert ag. : divarc'het, strafuilhet, kollet, diheñchet.
Desorientierung b. (-,-en) : tresmae g., reustl g., abafter g., strafuilh g., trubuilh g./b., trefu g., belbi g.
Desoxyribonukleinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn dizoksiribonukleek b., TDN b.
despektierlich ag. : dizouj, diresped, dizoujus, disprizus, dismegañsus, faeüs, dipitus.
Desperado g. (-s,-s) : desperado g.
desperat ag. : dic'hoanag, dispi, dizesper, dizesperet, diremed, dibare.
Adv. : hep nemeur a spi.
Despot g. (-en,-en) : despot g., mac'homer g., tirant g., droukvac'homer g., mac'her g., moustrer g., gwasker g., unveliour g.
despotisch ag. : despotek, mac'hus, mac'hom, mac'homer, mac'homus, tirantus, arloup.
Despotismus g. (-) : despotegezh b., tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., mac'herezh g., unveliezh b., galloud mac'homer g.
Desquamation b. (-) : [mezeg.] diskantadur g.
desselben *tro-c'henidik evit* **derselbe** *ha* **dasselbe**.
dessen *tro-c'henidik ar raganvioù-diskouezañ hag ar raganvioù-stagañ* **der** *ha* **das** : *der Mann, dessen Name Müller ist,* an den anvet Müller, an den a zo Müller e anv ; *du kennst dessen Adresse,* anavezout a rez e chomlec'h, anavezout a rez chomlec'h hennezh.
dessentwillen Adv. : *um dessentwillen,* abalamour dezhañ, evitañ, a-gaoz dezhañ, dre-benn dezhañ, dre an abeg dezhañ, en abeg dezhañ.
dessenungeachtet Adv. **/ desungeachtet** Adv. : padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se.
Dessert n. (-s,-s) : dibenn-pred g., isu-taol g., meuz-frouezh g., diservij g. ; *beim Dessert,* gant an (d'an, e-kerzh an, e-doug an, e-pad an) dibenn-pred ; *zum Dessert nahm er eine Banane, er nahm eine Banane als Dessert,* kemer a reas ur vananezenn da zibenn-pred.
Dessertteller g. (-s,-) : asied dibenn-pred g.
Dessin n. (-s,-s) : tres g.
Dessous n. (-,-) : dilhad-dindan g./lies., dilhadoù-dindan lies.
destabilisieren V.k.e. (hat destabilisiert) : distabilaat.
Destillat n. (-s,-e) : [kimiezh] strilhad g.
Destillation b. (-,-en) : [kimiezh] strilhañ g., strilhadur g., strilherezh g., lambigadur g., lambigerezh g., lambigañ g. ; *fraktionierte Destillation,* rannstrilhadur g., rannstrilhañ g.
Destillationsvorlage b. (-,-n) : lambig g., ardivink strilhañ g.
Destillierblase b. (-,-n) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g.
destillieren V.k.e. (hat destilliert) : strilhañ, lambigañ, strilhañ gant al lambig.
Destillieren n. (-s) : strilhañ g., strilhadur g., strilherezh g., lambigadur g., lambigerezh g., lambigañ g.
Destillierapparat g. (-s,-e) : lambig g., ardivink strilhañ g.
Destillierhelm g. (-s,-e) **/ Destillierkolben** g. (-s,-) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g., lambig g.
desto Adv. : seul ; *desto besser,* gwell a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *desto mehr*, muioc'h a-se ; *je mehr er hat, desto mehr will er,* seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vuioc'h en deus seul vuioc'h e fell dezhañ kaout - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, desto besser (desto lieber),* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, desto durstiger wird er,* dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *desto weniger,* nebeutoc'h a se ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis,* pa vez reked eus un dra e vez bepred ker ; [kr-l] *je toller, desto besser,* forzh tud, forzh plijadur - pa vez ar muiañ tud, e vez ar brasañ plijadur - muiañ keuneud, brasañ tantad - seul vui, seul well - seul vuioc'h, seul welloc'h.
Destruktionstrieb (-s,-e) : luzad dismantrañ g., luzad distrujañ g., poulzad dismantrañ g., poulzad distrujañ g
destruktiv ag. : distrujus, dismantrus, dispennus.
desungeachtet Adv. : padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se.
deswegen Adv. : rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, hag e-se, dre an arbenn a se, dre an abeg da se, en abeg da se, dre gement-se, dre-se, diwar-se, gant-se, gant an dra-se, e-skeud-se, evit se, evit an dra-se, evit kement-se, kent a se, kent-se, kelo-se, ac'hano, evel-se ivez, e-giz-se ivez ; *ich habe das deswegen getan, weil ....,* graet em boa kement-se abalamour ma ... ; *extra deswegen kommen,* dont a-ratozh-kaer abalamour d'an dra-se, dont a-benn-kaer abalamour d'an dra-se ; *er ist krank, deswegen konnte er nicht kommen,* klañv emañ, alese m'eo chomet hep dont ; *er lügt, deswegen wird er bestraft,* emañ o troadañ gevier, setu perak (e-skeud-se, kent a se) e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier ; *nicht deswegen wirst du jetzt sorgenfrei sein,* ne vi ket kuit evit se da gaout trubuilhoù c'hoazh, n'eus ket touet dit evit se n'az po netra ken da c'houzañv.
deszendent ag.: diskenn, a-ziskenn, war-zigresk.

Deszendenz b. (-,-n) : **1.** diskennidi lies. ; **2.** diskennidigezh b., digreskidigezh b.
Deszendenztheorie b. (-) : damkaniezh an diskennidigezh b., treuzfurmouriezh b.
Detachement n. (-s,-s) / (-s,-e) : [lu] rannad b., strollad g., bagad g.
Detail n. (-s,-s) : **1.** munud g. ; [kenw] *Verkauf im Detail,* munuderezh g., gwerzh a-nebeut b., gwerzh a-vunut b., gwerzh dre unanennoù b., gwerzh dre unanennoù b., kenwerzh a-vunut g./b., gwerzh dre bezh b., gwerzh dre ar munud (diouzh ar walenn / diouzh ar pouez) b., gwerzh a-hini-da-hini b., gwerzh tra-ha-tra b., gwerzh unan-hag-unan b., gwerzh hini-ha-hini b. ; *mit allen Details berichten,* danevellañ dre ar munud, danevellañ diouzh ar munud, mont dezhi dre ar munud, mont dezhi dre ar munudoù, danevellañ pizh pep tra (pizh-kenañ, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, pizh-ha-pizh, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), danevellañ mat pep tra, ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *wir brauchen doch nicht auf jedes Detail einzugehen,* se n'eo ket spazh gwiz ; *sich in Details verlieren,* en em goll (en em rouestlañ, en em luziañ) er munudoù, lavaret re amplik ; *etwas bis ins kleinste Detail wissen,* gouzout udb betek an diwezhañ ; *er weiß bis ins kleinste Detail, wie die Schlacht verlaufen ist,* gouzout a ra da vat doare an emgann-se ; **2.** resisadenn ; *ein interessantes Detail,* ur resisadenn dedennus b.
Detailbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont dre ar munud g., danevell dre ar munud b., kemennadenn dre ar munud b., kelaouadenn dre ar munud b., danevell glok eus an darvoudoù b.
Detailfrage b. (-,-n) : munud g., disterdra g., disteraj g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., kraf a eil renk g., kraf dibouez g., belbeterezh g., bihan dra g.
Detailgeschäft n. (-s,-e) : stal-genwerzh a-vunut b.
Detailhandel g. (-s) : kenwerzh a-vunut g./b., munuderezh g., gwerzh dre unanennoù b., gwerzh dre bezh b., gwerzh dre ar munudoù b., gwerzh dre ar munud (a-nebeut, diouzh ar walenn / diouzh ar pouez) b. (Gregor), gwerzh a-hini-da-hini b., gwerzh tra-ha-tra b., gwerzh unan-hag-unan b., gwerzh hini-ha-hini b..
Detailkenntnisse lies. : anaoudegezh dre ar munud b.
detaillieren V.k.e. (hat detailliert) : **1.** lodennañ, didammañ, dispenn, troc'hañ a-dammoù, tammañ, tammata, distammañ, troc'hañ e tammoù ; **2.** munudiñ, reiñ ar munud eus, danevellañ dre ar munud, danevellañ diouzh ar munud, mont dre ar munud, danevellañ pizh pep tra (pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, pizh dre ar munud, pizh-kempenn, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù, danevellañ mat pep tra ; **3.** gwerzhañ dre ar munud, gwerzhañ a-vunut, gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ tra ha tra, gwerzhañ dre unanennoù, gwerzhañ diouzh ar walenn, gwerzhañ diouzh ar pouez.
detailliert ag. : a-vunut, dre vunudoù, dre ar munud, diouzh ar munud, pizh-kenañ, pizh dre ar munud, pizh-kempenn, pizh-ha-pizh, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *detaillierte Rechnung,* **a)** jederezh dre vunudoù g. ; **b)** fakturenn pizh dre ar munud b.
Detailliertheit b. (-) : spisted b., resisted b., pervezhded b. ; *in aller Detailliertheit,* pizh-kenañ, pizh dre ar munud, pizh-kempenn, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok.
Detaillist g. (-en,-en) : [Bro-Suis] kenwerzher a-vunut g., munuder g.
Detailverkauf g. (-s,-verkäufe) : kenwerzh a-vunut g./b., munuderezh g., gwerzh a-vunut b., gwerzh dre unanennoù b., gwerzh dre bezh b., gwerzh dre ar munud (a-nebeut, diouzh ar walenn / diouzh ar pouez) b. (Gregor), gwerzh a-hini-da-hini b., gwerzh tra-ha-tra b., gwerzh unan-hag-unan b., gwerzh hini-ha-hini b.
Detektei b. (-,-en) : ajañs igouniañ b., amsez igouniañ b.
Detektiv g. (-s,-e) : enklasker polis g. ; *Privatdetektiv,* igounier g., detektiv g.
Detektivbüro n. (-s,-s) : ajañs igouniañ b., amsez igouniañ b.
detektivisch ag. : ... igouniañ, pizh-kenañ, pizh-pervezh, evel un igounier.
Detektivroman g. (-s,-e) : romant polis g.
Detektor g. (-s,-en) : dizoloer g., dinoer g., diguzher g.
Detektorapparat g. (-s,-e) **/ Detektorempfänger** g. (-s,-) : [skingomz] post galen g.
Determination b. (-) : **1.** devoudadur g., devouderezh g. ; **2.** [preder.] termenadurezh b.
Determinativ n. (-s,-e) : [yezh.] spizer g.
determinieren V.k.e. (hat determiniert) : merkañ, lakaat, termenañ, bevennañ, didermenañ, resisaat, resizañ, spisaat, pishaat, pervezhañ, stadelañ, savelañ, desavelañ, devoudañ.
Determinismus g. (-) : rediegezh b., hollrediezh b., savelegezh b., devouderezh g., savelegouriezh b. ; *mechanischer Determinismus,* devouderezh mekanek g.
Determinist g. (-en,-en) : rediegour g., savelegour g.
deterministisch ag. : rediegezhel, rediegour, hollrediour, savelegour.
detestabel ag. : fall-put, euzhus, euzhus-diremed, euzhik, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, hudur, divlas, kasaus, fell, kazus, kasonius, hegus, fachus, hegaz, hegazus, hek, digernez, erezus.
Detonation b. (-,-en) : [kimiezh] strakadenn b., tarzhadenn b.
detonieren V.gw. (ist detoniert) : [kimiezh] strakañ, tarzhañ.
Deubel g. (-s,-) : [rannyezh] diaoul ; *sellit ouzh* **Teufel**.
deucht (sellit ouzh **dünken**) : *mir deucht, es deucht mich,* seblantout (kavout, soñjal) a ra din e, hañval eo ganin e, da'm soñj e, war va meno e, me a soñj din e, me a gav din e, aviz a ra din e (Gregor).
Deus ex Machina g. (- - - / Dei ex Maschina) : deus ex machina g.
Deut g. (-s,-e) : P. **1.** diner toull g., gwenneg toull g., liard toull g. ; *nicht einen Deut haben,* bezañ skañv (plat, treut, moan, ridet, tanav, diskantet) e yalc'h, bezañ deuet e

yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ erru skañv e yalc'h, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan (ur gwenneg el loch gant an-unan), na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout takenn ebet, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ debret e gestenn gant an-unan, na gaout mui a voulloù, bezañ uzet e spilhenn, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; **2.** *um keinen Deut,* tamm ebet, ket .... an disterañ.

deutbar ag. : disklêrius, komprenadus, meizadus, intentadus.

Deutelei b. (-,-en) : chipoterezh g., pismigerezh g., nagennerezh g.

deuteln V.gw. (hat gedeutelt) : pismigañ, spazhañ buzhug, chipotal, nagenniñ, chikanañ.

deuten V.gw. (hat gedeutet) : **1.** diskouez ; *auf jemanden deuten,* diskouez u.b [gant e viz pe gant e selloù], astenn e viz etrezek u.b. ; **2.** [dre skeud.] diouganiñ, kemenn, ragaroueziañ, ditourañ ; *das deutet auf Regen,* glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav zo gant (war) an amzer, lusk da c'hlav a zo gant an amzer, luskañ a ra ober glav, an amzer a zo o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, stummet eo an amzer d'ar glav, an amzer zo stummet diouzh ober glav, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en (gant an, war an) amzer.

V.k.e. (hat gedeutet) : disklêriañ, displegañ, esplegañ, degompren, dezintent, deveizañ, desteriañ ; *Träume deuten,* disklêriañ soñjoù (Gregor), disklêriañ huñvreoù, desteriañ huñvreoù ; *das Gesetz deuten,* displegañ al lezenn.

Deuter g. (-s,-) : displeger g., disklêrier g., desterier g.

Deuterium n. (-s) : [kimiezh] deuteriom g., hidrogen pounner g.

Deuteron n. (-s,-en) : [kimiezh] deuteron str., deuton str.

deutlich ag. : **1.** sklaer, sklaer-bev, anat, fraezh, spis, splann, distag, distagell, meizadus, real, rez, resis ; *deutliche Stimme,* mouezh distag b., mouezh fraezh b., mouezh sklaer b., mouezh splann b., mouezh heglev b. ; *deutliche Schrift,* skritur sklaer (helenn, aes da lenn) g/b ; *deutliche Begriffe,* meizadoù (termenoù, mennozhioù) sklaer lies., termenoù spis lies., termenoù resis lies., kealioù meizadus lies. ; *er hat eine deutliche Aussprache,* hennezh a zo distag e c'her, distilhañ a ra mat ; *deutlich werden,* pishaat, spisaat, splannaat, resisaat ; *deutliche Worte,* komzoù real lies., komzoù rez lies., komzoù resis lies. ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger,* dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien, dre ma tostae e foeñve hag e strishae mouezhioù ar ganerien ; *deutlicher werden,* resisaat ; *deutlicher machen,* resisaat ; **2.** *jemandem etwas deutlich machen,* roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouezañ sklaer hag anat udb d'u.b., reiñ da intent udb d'u.b, lakaat u.b da gompren udb, displegañ (disklêriañ) udb d'u.b ; **3.** [dre skeud.] *eine deutliche Sprache reden,* komz diwisk (didro, fraezh, displeg, distag, didroidell), mont frank dezhi, komz hep kuzh seurt ebet, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, diferañ fraezh ha sklaer e soñj.

Adv. : sklaer, fraezh, spis, splann, dres ; *deutlich schreiben,* skrivañ sklaer, skrivañ fraezh, ober gant ur skritur aes da lenn ; *er fühlte deutlich, dass sein Ende nahte,* santout a rae sklaer e oa e finvez o tont ; *drücke dich deutlicher aus !* lavar (displeg) fraeshoc'h da soñj ! ret eo dit spisaat da soñj ! ret eo dit resisaat da soñj ! ; *etwas deutlich sagen,* diferañ fraezh ha sklaer udb, mont frank dezhi, komz hep kuzh seurt ebet, lavaret hardizh e soñj ; *sich klar und deutlich ausdrücken,* komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer ; *etwas deutlich hören,* klevet splann udb, klevet dres udb, klevet fraezh udb.

Deutlichkeit b. (-,-en) : sklaerder g., spisted b., spister g., resisted b., splannded b., splannder g., splannijenn b., meizadusted b., meizaduster g.

deutsch ag. : **1.** alaman ; *deutsches Volk,* pobl alaman b. ; *das deutsche Land,* Bro-Alamagn b. ; *deutsches Land,* bro alaman b. ; *die deutschen Länder,* stadoù ar republik kevreadel lies. ; *das Deutsche Reich,* ar reich g., an impalaeriezh alaman b. ; *eine Deutsche Mark,* ur mark g., ur mark alaman g. ; *Ritter des Deutschen Ordens,* marc'heien an urzh alaman a vrezel (Gregor) lies. ; *deutscher Tanz,* valsenn b. ; *der deutsche Gruß,* ar salud hitlerian g., salud an nazied g. ; **2.** [yezh.] alamanek, alamanegour, alemanegour, alemanek, gotek ; *deutsche Spracheigenheit,* alamanegadur g., perzh dibar an alamaneg g. ; *deutsche Schweiz*, lodenn alemanek Bro-Suis b. ; *deutsche Schrift,* skritur gotek g.

Adv. : **1.** *deutsch reden, deutsch sprechen,* komz alamaneg, prezeg alamaneg, kaozeal alamaneg ; **2.** *mit dem muss man deutsch reden,* ret eo lavaret an traoù diwisk dezhañ, bez e ranker mont didro dezhañ, hennezh ne gompren nemet komzoù didroidell, bez e ranker komz fraezh ha sklaer outañ, bez e ranker komz distag outañ, bez e ranker komz displeg outañ.

Deutsch n. (-/-s) : alamaneg g. ; *Deutsch lernen,* deskiñ alamaneg, deskiñ an alamaneg ; *er lernt Deutsch,* deskiñ a ra alamaneg ; *er kann Deutsch,* dont a ra aes an alamaneg gantañ, gouzout a ra alamaneg, komz a ra alamaneg, kaozeal a ra alamaneg, prezeg a ra alamaneg, safarat a ra alamaneg ; *Deutsch sprechen,* komz alamaneg, komz an alamaneg, alamanegañ, dont alamaneg gant an-unan, chaokat alamaneg, distripañ alamaneg, ober gant an alamaneg, kaozeal alamaneg, safarat alamaneg ; *sprechen Sie Deutsch ?* komz a rit-hu alamaneg ? ; *sie sprechen Deutsch miteinander, sie sprechen Deutsch untereinander,* komz a reont alamaneg etrezo ; *er sprach ziemlich gut Deutsch,* madik e oa en e alamaneg ; *er sprach ziemlich schlecht Deutsch,* ne oa ket gwall greñv war an alamaneg, krog-diskrog e teue an alamaneg gantañ ; *es kommt mal vor, dass er Deutsch spricht,* alamaneg a zeu gantañ ur wech

an amzer ; *auf Deutsch,* en alamaneg ; *auf Bretonisch sowohl als auch auf Deutsch, auf Bretonisch sowie auf Deutsch,* ken e brezhoneg, ken en alamaneg ; *ins Deutsche übersetzen,* treiñ en alamaneg, lakaat en alamaneg ; *ins Deutsche wechseln,* mont war an alamaneg, en em lakaat da gomz alamaneg ; *aus dem Deutschen ins Englische übersetzen,* treiñ an alamaneg e saozneg, treiñ e saozneg diwar an alamaneg ; *schlechtes Deutsch,* alamaneg fall g., alamaneg palefarzh g., alamaneg distrantell g., alamaneg treflez g., alamaneg pampes g., alamaneg trefoet g., alamaneg podoù g., alamaneg togn g., alamaneg saout g. ; *schlechtes Deutsch sprechen,* kignat an alamaneg, komz alamaneg evel ur gazeg, drailhañ alamaneg, komz un alamaneg pampes, komz un alamaneg trefoet, komz un alamaneg distrantell, komz un alamaneg palefarzh (un alamaneg podoù, un alamaneg togn), komz un alamaneg saout, dont ul lastez alamaneg gant an-unan, komz alamaneg treflez, troc'hañ alamaneg a-dreuz hag a-hed, gouzout drailhañ tammoù alamaneg ; *ein gewähltes Deutsch sprechen, ein gehobenes Deutsch sprechen,* bezañ glan e alamaneg, komz un alamaneg dibab, dont alamaneg flour gant an-unan, dont alamaneg kador gant an-unan, dont alamaneg brav gant an-unan, dont alamaneg mistr gant an-unan, dont un alamaneg yac'h gant an-unan, dont alamaneg bras gant an-unan ; *er spricht perfekt Deutsch,* un den eo hag a zo gantañ alamaneg mat, un den eo hag a zo gantañ alamaneg yac'h, alamaneg a zeu flour gantañ, dont a ra alamaneg reizh gantañ, hemañ ne vo ket gwerzhet en alamaneg ; *sie hat ihr Deutsch verlernt,* kollet eo hec'h alamaneg ganti ; *lieber sterben als mein Deutsch verlernen,* me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ va alamaneg, gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ an alamaneg ; *im Deutschen lügt man, wenn man höflich ist* [Goethe]*,* e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevierezh.

Deutschamerikaner g. (-s,-) : Amerikan a orin alaman g., Amerikan alaman a orin g.

deutsch-deutsch ag. : [istor] etrealaman ; *eine deutsch-deutsche Auseinandersetzung,* un diemglev etre an div Stad alaman [1949-1989] g.

Deutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman g., Alamanez b. ; *ein guter Deutscher,* un Alaman a-zoare g. ; *seine Frau ist eine Deutsche,* Alamanez eo e wreg ; *wir Deutsche(n),* ni Alamaned.

Deutschenfeind g. (-s,-e) : **/ Deutschenfresser** g. (-s,-) : alamangasour g.

Deutschenfreund g. (-s,-e) : alamangarour g.

Deutschenfurcht b. (-) : aon rag an alamaned g.

Deutschenhass g. (-es) : alamangasoni b.

Deutschenhasser g. (-s,-) : alamangasour g.

deutschfeindlich ag. : alamangas.

Deutschfeindlichkeit b. (-) : alamangasoni b.

deutsch-französisch ag. : gall hag alaman ; *deutsch-französisches Jugendwerk (DFJW),* OFAJ, gwazadur gall hag alaman evit ar yaouankiz g.

deutschfreundlich ag. : alamangarour g.

Deutschfreundlichkeit b. (-) : alamangarouriezh b.

Deutschheit b. (-) : alamanelezh b., tro-spered alaman b., temz-spered alaman g., doare alaman g., perzh alaman g.

Deutschherren lies. : marc'heien an urzh alaman a vrezel (Gregor) lies.

Deutschland n. (-s) : Bro-Alamagn b., Alamagn b., [istor] Flandrez-Vras (Gregor) b. ; *das alte Deutschland,* Germania b.

Deutschlandfrage b. (-) : kaz Bro-Alamagn g., afer Vro-Alamagn b.

Deutschlandlied n. (-s) : kan broadel alaman g.

Deutschlandpolitik b. (-) : politikerezh e-keñver Bro-Alamagn g.

Deutschlehrer g. (-s,-) : kelenner war an alamaneg g., kelenner alamaneg g.

deutschnational ag. : broadel alaman.

Deutschordensritter g. (-s,-) : marc'heg eus an urzh alaman a vrezel (Gregor) g.

deutsch-österreichisch ag. : alaman hag aostrian, alaman hag aostriat.

Deutschschweiz b. (-) : *die Deutschschweiz,* lodenn alemanek Bro-Suis b.

Deutschschweizer g. (-s,-) : Alemanegour g.

Deutschschweizerin b. (-,-nen) : Alemanegourez g.

deutschsprachig ag. : alamanek, alamanegour, alemanek, alemanegour.

Deutschsprachige(r) ag.k. g./b. : alamaneger g., alamanegerez b.

deutschsprachlich ag. : en alamaneg ; *deutschsprachlicher Unterricht,* kelennadurezh en alamaneg b.

deutschstämmig ag. : alaman a orin, a orin alaman.

Deutschstämmige(r) ag.k. g./b. : den alaman a orin g., den a orin alaman g.

Deutschtum n. (-s) : alamanelezh b., sevenadurezh alaman b., sevenadur alaman g. ; *Deutschtum im Ausland,* **a)** an alamaned hag a vev en estrenvro lies. ; **b)** ar sevenadur alaman en diavaez eus Bro-Alamagn g.

Deutschtümelei b. (-) : brizhalamanegouriezh b.

Deutung b. (-,-en) : disklêriadur g., displegadur g., displegidigezh b., devarnerezh g., degomprenadur g., dezintentadur g., deveizadur g., desteriadur g.

Deutungsversuch g. (-s,-e) : arnodadenn displegañ b., arnodadenn desteriañ b.

Devalvation b. (-,-en) : [arc'hant.] istalvoudekaat g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat g., iswerzhekadur g.

devastieren V.k.e. (hat devastiert) : lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ, dismañtrañ, dizalbadiñ.

Devianz b. (-,-en) : forc'hadezh b., diarroudennadur g.

deviant ag. : forc'hat ; *Person mit deviantem Verhalten,* forc'had g., diarroudennad g.

Deviation b. (-,-en) : diarroudennadur g., gwariadur g.

Deviationismus g. (-) : dihentadouriezh b., gwariadouriezh b.

Deviationist g. (-en,-en) : dihentadour g., gwariadour g.

Devise b. (-,-n) : **1.** ger-stur g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., lezenn b. ; **2.** [arc'hant.] moneiz g., moneiz estren g., arc'hant estren g., bankteulenn b., teulenn b. ; *harte Devise,* moneiz kreñv g. ; *schwache Devise,* moneiz gwan g.

Devisenabkommen n. (-s,-) : [arc'hant.] kenemglev war an eskemm moneizoù g.
Devisenabschlüsse lies. : [arc'hant.] oberiadennoù eskemm lies.
Devisenabteilung b. (-,-en) : [arc'hant.] servij an eskemm moneizoù g.
Devisenausfuhr b. (-,-en) : ezporzhiadur moneiz g. ; *die Devisenausfuhr drosseln,* strishaat an ezporzhiadur moneiz.
Devisenausgleichsfonds g. (-) : [arc'hant.] font kempouezañ an eskemm moneizoù g.
Devisenbestand g. (-s,-bestände) : [arc'hant.] pourvezad arc'hant estren g. ; *verfügbare Devisenbestände,* pourvezad arc'hant estren dizolo (diouzhtu, a-benn, dibres) g.
Devisenbestimmungen lies. : [arc'hant.] reolennadur an eskemm moneizoù g.
Devisenbewirtschaftungsstelle b. (-,-n) : [arc'hant.] ofis an eskemm moneizoù g.
Devisenbringer g. (-s,-) : [arc'hant.] degaser moneiz estren g.
Devisengewinn g. (-s,-e) : [arc'hant.] gounidoù war an eskemm moneizoù lies.
Devisenguthaben n. (-s,-) : [arc'hant.] kredad arc'hant estren g., kaoud arc'hant estren g.
Devisenhandel g. (-s) : [arc'hant.] 1. eskemm moneizoù g. ; 2. burev eskemm moneiz g.
Devisenkontrolle b. (-,-n) : [arc'hant.] kontroll war an eskemm moneizoù g., kontrolliñ an eskemm g.
Devisenkurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] feur an eskemm moneizoù g., feur eskemm g. ; *Schwächung des Devisenkurses des Euros gegenüber dem Dollar,* gwanadenn an euro e-keñver an dollar b.
Devisenmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] eskemm moneizoù g., nevid an eskemm moneizoù g.
Devisennotierung b. (-,-en) : [arc'hant.] feuriadur ar moneizioù g.
Devisenordnung b. (-,-en) : [arc'hant.] reolennadur an eskemm moneizoù g.
Devisenpolster n. (-s,-) **/ Devisenrücklage** b. (-,-n) : [arc'hant.] pourvezad arc'hant estren g., mirad arc'hant estren g.
Devisensätze lies. : [arc'hant.] feurioù an eskemm moneizoù lies., feurioù eskemm lies.
Devisenschiebung b. (-,-en) **/ Devisenvergehen** n. (-s,-) : [arc'hant.] floderezh war tachenn an eskemm moneizoù g.
Devisenzuteilung b. (-,-en) : [arc'hant.] pourvezadenn arc'hant estren b.
devonisch ag. : [douar.] devonian g.
devot ag. : doueüs, deol, devot.
Devotion b. (-,-n) : [relij.] doueüsted b., deoliezh b., devosion b.
Devotionalien lies. : traezoù sakr lies., traoù sakr lies. ; *die für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien,* reizhoù an nouenn lies. ; *Tasche mit den für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien,* sac'h-nouenn g., sac'h benniget g.
Devotionalienladen g. (-s,-läden) : stal-lod b., stal traezoù sakr b.
Dextrin n. (-s,-e) : [kimiezh] dekstrin g.
Dextrose b. (-) : dekstroz g.
Dez g. (-es,-e) : P. [penn] chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b. kelorn g.
Dezem g. (-s,-s) : deog g.
Dezember g. (-/-s,-) : miz Kerzu g., miz Kerdu g., miz an Azvent g. ; *von Dezember bis Ende April,* adalek Kerzu betek Ebrel echu ; *November und Dezember,* ar mizioù du lies. ; *am 25. Dezember ist Weihnachten,* d'ar 25 a viz Kerzu emañ Nedeleg.
Dezemvirat n. (-s) : [istor] dekemvirelezh b., dekemviriezh b.
Dezennium n. (-s, Dezennien) : dekvloavezhiad g., dekvloazhiad g., un dek vloaz g.
dezent ag. : **1.** tener, flour ; **2.** dereat, a-zoare, onest, fur ; *dezent gekleidet,* gwisket en un doare dereat (evel ma'z eo dleet, evel ma faot).
dezentral ag. : digreizennet, digengreizennet.
Dezentralisation b. (-,-n) : digreizennañ g., digengreizennañ g., digreizennerezh g., digengreizennerezh g.
dezentralisieren V.k.e. (hat dezentralisiert) : digreizennañ, digengreizennañ, digreizañ.
dezentralisierend ag. : digreizennus, digengreizennus.
Dezentralisierung b. (-,-en) : digreizennañ g., digengreizennañ g., digreizennerezh g., digengreizennerezh g.
dezentrieren V.k.e. (hat dezentriert) : digreizañ.
V.em. : **sich dezentrieren** (hat sich (t-rt) dezentriert) : digreizañ.
Dezernat n. (-s,-e) : servij g., rann b.
Dezernent g. (-en,-en) : penn servij g.
Dezibel n. (-s,-) : dekibel g.
dezidiert ag. : kampet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, distag, dichipot, hardizh, her.
Adv. : groñs, krenn, krak-ha-krenn, krak, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, groñs, en un doare rust (rok, dibalamour), dichipot, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor).
Dezigramm g. (-s,-e) : dekigramm g., dekigrammad g.
Deziliter g./n. (-s,-) : dekilitr g., dekilitrad g.
dezimal ag. : degel, dekrannel, dekredel, dre zegoù, dre zek, dekvedennek, dekvedennel, dekvedel.
Dezimalbruch g. (-s,-brüche) / Dezimalstelle b. (-,-n) : rann degel b.
Dezimalsystem n. (-s) : niveradur dekredel g., niveriñ dre zek g., niveriñ dekredel g.
Dezimalzahl b. (-,-en) : niver degel g., niver dekrannel g.
Dezime b. (-,-n) : dekvedenn b.
Dezimeter g./n. (-s,-) : dekimetr g., dekimetrad g.
dezimieren V.k.e. (hat dezimiert) : **1.** [istor] dekvedlazhañ, dekvediñ ; **2.** [dre astenn.] peuzflastrañ, lazhadegañ, c'hwennat, drailhañ, ober e reuz e-touez an dud, ober e rumm war, dinodiñ, diouennañ, ober e rumm war ; *durch den ersten Weltkrieg wurden viele Familien dezimiert,* ur riñs ti e oa bet ar brezel pevarzek, ar brezel pevarzek a reas e rumm war tiegezhioù ha tiegezhioù.
Dezimierung b. (-,-en) : lazhadeg b., drailh g., peuzflastrañ g., lazhadegañ g., c'hwennat g.
DFÜ b. (-) : [*berradur evit* **Datenfernübertragung**] treuzkas roadennoù g., treuzkas data g.

DGB g. (-) : [*berradur evit* **Deutscher Gewerkschaftsbund**] kengevredadur alaman ar sindikadoù labourerien g.
dgl. Adv. : [*berradur evit* **dergleichen**] a seurt-se.
d. Gr. [*berradur evit* **der Große**] Meur.
d.h. [*berradur evit* **das heißt**] da lavaret eo, d.l.e., eleze.
d.i. [*berradur evit* **das ist**] da lavaret eo, d.l.e., eleze.
Dia n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Diapositiv**] luc'hvann g., diapo b., diapozitiv g., boullskeudenn b., treuzskeudenn b., treyonenn b.
Diabetes g. (-) : [mezeg.] diabet g.
Diabetiker g. (-s,-) : [mezeg.] diabeteg g. [*liester* diabeteien].
diabetisch ag. : [mezeg.] diabetek, diabetel.
diabolisch ag. : diaoulek, demoniakl ; *diabolischer Geist,* spered ifern g., spered diaoulet g.
diachron ag. : treamzerel, treadegel.
Diachronie b. (-) : treamzerelezh b., treadegezh b.
diachronisch ag. : treamzerel, treadegel.
Diachylonpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] sparadrap g.
Diadem n. (-s,-e) : taled g., talgen g., taledenn b., kelc'h-penn g.
Diadochen lies. : [istor] diadoc'hed lies., penngadourien Aleksandr Veur lies.
Diadochenkämpfe lies. : brezelioù hêrezh lies., brezelioù susitiñ lies., brezelioù ar susitourien lies.
Diagnose b. (-,-n) : [mezeg.] diagnoz g., ernaou g., anaoudadur g., diagnostik g. ; *die Diagnose stellen,* sevel an diagnostik, diagnostikañ, anaoudaduriñ, ernaouiñ.
Diagnosezentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn vezegiezh dizarbenn b.
Diagnostik b. (-) : [mezeg.] diagnostik g., anaoudadur g., deznaou g., deznaouadur g.
diagnostisch ag. : [mezeg.] … anaout, ... diagnostikañ, deznaouel.
diagnostizieren V.k.e. (hat diagnostiziert) : [mezeg.] diagnostikañ, diagnoziñ, ernaouiñ, deznaouiñ.
diagonal ag. : diagonal, skij, skizh, treuzveg.
Adv. : a-skizh, a-skij, war skizh, a-veskell
Diagonal g. (-/-s,-s) : gwiad kroaziet g./b.
Diagonale b. (-,-n) : [mat.] diagonalenn b., beskellenn b., treuzvegell b., treuzvegenn b., beskell b.
Diagramm n. (-s,-e) : diagramm g., tresenn b., diervad g., kevregad g.
Diagramm-Assistent g. (-en,-en) : [stlenn.] ameiler kevregañ g.
diagrammatisch ag. : grafek, kevregat, tresel.
Diakon g. (-s,-e) / (-en,-en) : [relij.] diagon g., avelier g.
Diakonat n./g. (-s,-e) : **/ Diakonie** b. (-) : [relij.] diagoniezh b., diagonelezh b.
Diakonisse b. (-,-n) **/ Diakonissin** b. (-,-nen) : [relij.] diagonez b.
diakritisch ag. : diakritek, diforc'hus, amlizherennel.
Dialekt g. (-s,-e) : rannyezh b., gouyezh b., trefoedaj g., langaj g. ; *Dialekt sprechen,* rannyezhañ, trefoedajañ ; *die bretonischen Dialekte,* ar brezhonegoù lies., rannyezhoù ar brezhoneg lies., ar rannyezhoù brezhonek lies. ; *in Dialekte zerfallen,* rannyezhiñ, rannyezhekaat, trefoediñ ; *in Dialekte zerfallen lassen,* rannyezhekaat ; *Zerfall in Dialekte,* trefoedadur g., rannyezhekadur g. ; *in Dialekte einteilen,* rannyezhiñ.
dialektal ag. : rannyezhel, rannyezhek,... rannyezh.
Dialektausdruck g. (-s,-ausdrücke) : tro-lavar rannyezhel b., trefoedaj g.
dialektfrei ag. : *dialektfreie Sprache,* yezh peurunvan b., yezh c'hlan b., yezh reizh b.
Dialektik b. (-,-en) : poelloniezh b., daelerezh g., dialektik b. ; [gwashaus] krakdaelerezh g. ; *aufsteigende Dialektik,* daelerezh war-grec'h g.
Dialektiker g. (-s,-) : daelerezhour g.
dialektisch ag. : ... daelañ, daelerezhek, daelerezhel ; [gwashaus] krakdaelerezhek.
Dialektologie b. (-) : [yezh.] rannyezhouriezh b.
Dialektsprecher g. (-s,-) : rannyezher g.
Diallele b. (-,-n) : [preder.] kelc'hanatadur g.
Dialog g. (-s,-e) : diviz g., kendiviz g., emziviz g.
Dialogbereitschaft b. (-) : youl da gendivizout b.
Dialogbetrieb g. (-s,-e) : [stlenn.] mod kaoz g., mod emzivizout g.
Dialogfähigkeit b. (-) : digoradur d'ar c'hendiviz g.
Dialogfenster n. (-s,-) : [stlenn.] prenestr kendiviz g., prenestr emzivizout g.
Dialoggerät n. (-s,-e) : [stlenn.] termenell gendiviz b., termenell emzivizout b.
dialogisch ag. : [stlenn.] emzivizel, kendivizel, ... kaoz, ... kendiviz, … emziviz.
dialogisieren V.k.e. (hat dialogisiert) : lakaat e stumm ur c'hendiviz.
Dialyse b. (-,-n) : [mezeg.] dializ g.
Dialysator g. (-s,-en) : [mezeg.] dializer g.
Diamant g. (-en,-en) : **1.** diamant g. ; *der Diamant wird rautenförmig geschliffen,* an diamant a vez benet d'ober taligoù dezhañ ; *einen Diamanten fassen, einen Diamanten einsetzen,* sterniañ un diamant ; *der Diamant funkelt,* sked a zedarzh eus an diamant, sked a strink diouzh an diamant, fulenniñ a ra an diamant, lintrañ a ra an diamant, skediñ-diskediñ a ra an diamant, an diamant a daol e seizh sklêrijenn warn-ugent ; **2.** [dre skeud.] *schwarze Diamanten,* tammoù glaou lies., glaouennoù lies.
diamantartig ag. : diamantheñvel, diamantek, e doare an diamant, a-zoare gant an diamant, a-zoare gant an diamantoù, a-seurt gant an diamant, a-seurt gant an diamantoù.
Diamantbohrer g. (-s,-) : [tekn.] mouched diamantet g., gwimeled diamantet b.
Diamantbohrung b. (-,-en) : [tekn.] toullerezh gant ur mouched diamantet g.
diamanten ag. : **1.** ... diamant, diamantel ; **2.** *diamantene Hochzeit,* triugentvet deiz-ha-bloaz an dimeziñ g., eured diamant g.
Diamantenfeld n. (-s,-er) : diamanteg b.
diamantenführend ag. **/ diamantenhaltig** ag. : diamantus.
Diamantenhändler g. (-s,-) **/ Diamantenschleifer** g. (-s,-) : diamantour g.
Diamantgewicht n. (-s,-e) : karat g.
Diamanthalsband n. (-s,-bänder) : tro-c'houzoug diamantoù b., chadennad diamantoù b.
Diamantnadelfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn-spilhenn diamantet g.

Diamantschleifer g. (-s,-) **/ Diamantschneider** g. (-s,-) : bener diamantoù g., diamantour g.
Diamantstaub g. (-s) : poultr diamant g., poultrenn diamant b.
Diamantstrauß g. (-es,-sträuße) boked diamantoù g.
Diameter g. (-s,-) : [mat.] diametr g., treuzkiz g., treuzkizenn b.
diametral ag. : treuzkizel, a-dreuz-kaer, treuzlinennel. Adv. : krenn, a-inkorn ; *diametral entgegengesetzt,* **1)** [ster rik, mat.] ragenep a-dreuzskiz ; **2)** [dre skeudenn.] enebet penn da benn, gin-ouzh-gin, kontrol-bev an eil d'egile / kein-e-kein / gin-e-gin (Gregor).
diametrisch ag. : *sellit ouzh* **diametral**.
Diana b. : [mojenn.] Diana b.
Diapason g. (-s,-e) / n. (-s,-s) : [sonerezh] **1.** bondon g. ; **2.** tonreizher g., forc'h-toniañ b., bondoner g.
diaphan ag. : damvoull.
Diaphragma n. (-s, Diaphragmen) : [korf.] lienenn-gig b., lien-kig str., kelc'hspeurenn g.
Diaphyse b. (-,-n) : [korf.] treuzenn b.
Diapositiv n. (-s,-e) : luc'hvann g., diapo b., diapozitiv g., boullskeudenn b., treuzskeudenn b., treyonenn b.
Diaprojektor g. (-s,-en) luc'hbanner diapoioù g.
Diarahmen g. (-s,-) : stern kuzhat g., framm kuzhat g.
Diärese b. (-,-n) **/ Diäresis** (-, Diäresen) : divrannadur g.
Diarrhö b. (-,-en) : [mezeg.] foer b., foerell b., skid b., skiderezh g., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., strouilherez b., P. troñsivit g., balibuan g.
Diaskop n. (-s,-e) : [tekn.] luc'hvanner g., banner g.
Diaspora b. (-) : [istor] diaspora g. ; *die bretonische Diaspora,* ar Vretoned skignet dre ar bed lies.
Diastase b. (-,-n) : [mezeg., kimiezh] diastaz g.
Diastole b. (-,-n) : [mezeg.] diastol g.
Diät b. (-,-en) : reol-voued b., krennañ boued g., disvoued g. ; *Diät halten,* bezañ war an treutaat, dioueriñ boued, kastizañ, reoliañ e zoare emvagañ (e zoare emvouetañ), disvouedañ, heuliañ ur reol-voued ; *Schlankheitsdiät,* kur dreutaat b., kur yuniñ b., louzaouadur treutaat g., louzaouadenn gastizañ b., kastizadur g., treutadur g., treterezh treutaat g., bevañs da dreutaat g., bevañs kastizus g., bevañs treutaus g. ; *Diät leben,* bezañ war an treutaat, dioueriñ boued, kastizañ, reoliañ e zoare emvagañ (e zoare emvouetañ), reoliañ e emzalc'h bevidigezh, disvouedañ ; *streng Diät leben,* reoliañ groñs e zoare emvagañ (e zoare emvouetañ), ober ur yun strizh ; *jemanden auf Diät setzen,* lakaat u.b. war yun, krennañ e voued d'u.b., disvouedañ u.b.
Diätassistent g. (-en,-en) **/ Diätspezialist** g. (-en,-en) : bouedour g.
Diätassistentin b. (-,-nen) **/ Diätspezialistin** b. (-,-nen) : bouedourez b.
Diäten lies. : **1.** [polit.] digoll parlamantad g. ; **2.** *gegen Diäten angestellt sein,* bezañ gopret diouzh an deiz.
Diätetik b. (-,-en) : bouedouriezh b.
Diätfahrplan P. programm ar reol-voued g.
Diätkost b. (-) : boued reol g.
Diätkur b. (-,-en) : reol-voued b., kur yuniñ b., krennañ boued g.
Diatomee b. (-,-n) : [louza.] diatomeenn b. [*liester* diatomeed].
diatonisch ag. : diatonek, seizhderezel.
dich rag.-gour : *tro-renet evit* **du** : *ich sehe dich,* da welet a ran, gwelet a ran ac'hanout ; *freue dich !* bez laouen !
dicht ag. : **1.** stank, stank-ha-stank, fonnus, fonnapl, tev, puilh, fournis, tuzum, doues, bodellek, bodennek, druz, fetis ; *dichter Wald,* koad stank ar gwez ennañ g., koad tev g. ; *dichtes Gefieder,* pluñv stank str. ; *dichtes Laub,* delioù stank lies. ; *dichter Regen,* glav puilh ha tev g., glav pil g., pil-dour g., glav stank ha fonnus g. ; *dichter Nebel,* mougasenn b., mougenn b., mogidell b., morenn b., lusennn stank b., latar fetis g., brumenn dev b. ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft,* garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank ; *dichter Rauch,* mogasenn b., mogedasenn b., mogodasenn b., mogidell b., moged tev g. ; *sie hat dichtes Haar,* ur pennad blev stank a zo outi ; *dicht werden,* stankaat, kenstankaat, kenstankañ, fetisaat, tevaat, drusaat ; *hier herrscht dichter Verkehr,* amañ ne dorr ket an hent ganz ar c'hirri, ne dorr ket ar steud kirri war an hent-se, a-hentadoù e tremen ar c'hirri war ar straed-se ; **2.** didreuzus, dizintrus, kloz, antreuz, hestank ; *dichter Stoff,* entof didreuzus g. ; *diese Fenster sind dicht,* ar prenester-se a harz mat ouzh avel ha glav ; *dieser Tank ist nicht dicht,* deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se ; *diese Kleidungsstücke sind dicht,* an dilhad-se ne dreuzont ket, dilhad a-enep ar glav a zo anezho, an dilhad-se ne vezont ket treuzet gant ar glav, dilhad kloz a zo anezho ; **3.** [dre skeud.] *er ist nicht ganz dicht,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, mankout a ra ur berv dezhañ, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, paket en deus anezho, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri-mañsonat, laban eo, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet ar vi d'ar yar, kollet en deus e sterenn, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
Adv. : **1.** *hier stehen die Bäume zu dicht,* amañ ez eo re stank ar gwez ; *dicht bevölkert,* poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet-stank, stank an dud ennañ ; *dicht belaubt,* deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, gwaskedek, toupek ; *dicht gedrängt wie in der Sardinenbüchse,* ken start ha gliziged sall en ur varilh, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, sac'h-àr-vac'h,

gwasket, krog an eil en egile ; *dicht gedrängte Menge,* engroez stank g. ; *der Schnee fällt dicht,* puilh (stank, fonnus) e kouezh an erc'h ; **2.** *dicht verhängte Fenster,* prenester stignoù tev a-istribilh outo ; **3. a)** *dicht machen*, didreuzusaat, antreusaat ; **b)** [dre skeud.] *dichtmachen,* serriñ, ober freuz-stal, foetañ e stal, foetañ e voutikl, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, distaliañ, mont e boch gant ar vezh ; 4. *dicht bei,* tre e-kichen, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, sko ouzh, stok ouzh, kichen-ha-kichen gant ; *sich dicht an jemanden halten,* derc'hel kloz (mat, tenn, stag) ouzh u.b., derc'hel kloz (mat, tenn, stag) war u.b., derc'hel kloz (mat, tenn, stag) d'u.b. ; *dem Feind dicht auf den Fersen sein,* pegañ ouzh e enebourien, bezañ war seulioù treid e enebourien / heuliañ a-dost e enebourien (Gregor) ; *jemandem dicht auf den Fersen folgen,* dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b. ; *dicht aufeinanderfolgen,* en em heuliañ ; *dicht über der Wasseroberfläche,* war fleurig an dour ; *dicht unter der Wasseroberfläche,* e fleurig an dour ; *dicht über dem Boden,* raz d'an douar, a-raz d'an douar, a-rez an douar, a-resed an douar ; *die Granatsplitter fliegen dicht über dem Boden und mähen alles nieder,* ar strinkadennoù obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra ; *dicht an einer Mauer gehen,* reziñ ur voger, mont a-rez ur vur ; *dicht an etwas (t-d-b) vorbeifahren,* tremen dre-gichen udb, tremen a-raz d'udb, tremen dre-harz udb ; *dicht am Ohr,* just-ha-just d'ar skouarn.

Dichtart b. (-,-en) : doare gwerzoniezh g., doare gwerzaouiñ g.

dichtauf Adv. : tre e-kichen, a-dost ; *jemandem dichtauf folgen,* dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b.

dichtbelaubt ag. : deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, gwaskedek, toupek.

Dichte b. (-,-n) : **1.** fetisted b., fetister g., stankted b., stankter g., stank g. ; *Buchsholz hat eine hohe Dichte und Härte,* prenn beuz a zo dalc'h ennañ ; **2.** didreuzusted b., didreuzuster g., antreuzded b. ; **3.** [fizik] douester g., douested b. ; *optische Dichte,* feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.

Dichtemesser g. (-s,-) : [tekn.] douesventer g.

dichten V.k.e. (hat gedichtet) : **1.** kalafetiñ, didreuzusaat, dizintrusaat, stouvañ, antreusaat, hestankañ ; *ein Fass dichten,* kalafetiñ un donell ; *ein Schiff dichten,* kalafetiñ ur vag ; **2.** sevel gwerzennoù, gwerzoniañ, gwerziñ, barzhoniañ, gwerzoniañ, gwerzaouiñ, rimadellañ, dinodiñ gwerzennoù ; *von früherer Jugend an dichtete Goethe,* a-vihan(ik) e skrive (e save) Goethe gwerzennoù ; *ein Lied dichten, ein Epos dichten,* sevel ur ganaouenn, sevel ur veurzanevell ; [dre astenn.] *aus dem Stegreif dichten, aus dem Kopf dichten, unvorbereitet dichten, aus der Eingebung dichten,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm ; **3.** [goapaus] *er dichtet,* emañ o lakaat stil war gan (Gregor), emañ o pentañ lern, kaozioù treflez a zo gantañ, emañ o treuzfaltaziañ (o vrodañ ur gontadenn deomp, o tennañ siklezonoù deomp, o tennañ konchoù eus e gelorn, o tistilhañ konchoù).

Dichten n. (-s) : gwerzaouerezh g. ; *das Dichten einer Ballade,* oberidigezh ur werz b., savidigezh ur werz b.

Dichter g. (-s,-) : barzh g., gwerzour g., barzhonegour g., barzhoniezhour g. ; *als Dichter ist er begabt,* hennezh emañ gantañ skiant ar gwerzaouiñ ; *ein wirklicher Dichter,* ur gwir varzh g. ; *verfemter Dichter,* barzh milliget g.

Dichterakademie b. (-) : Unvaniezh ar Werzourien hag ar Skrivagnerien b.

Dichterberuf g. (-s,-e) : galvedigezh da vezañ barzh b.

Dichterfreiheit b. (-) : lañvaz barzhel g., direolerezh barzhoniek g.

Dichterin b. (-,-nen) : barzhez b., gwerzourez b.

dichterisch ag. : barzhoniel, barzhoniek, barzhonius, barzhel, barzhek ; *dichterische Freiheit,* lañvaz barzhel g., direolerezh barzhoniek g. ; *er ist dichterisch begabt,* hennezh emañ gantañ skiant ar gwerzaouiñ.

Dichterling g. (-s,-e) : rimadeller g., lastez barzh g., truek a varzh g.

Dichterross n. (-es) : Pegasos g., marc'h askellek g.

Dichterwort n. (-s,-e) : **1.** disentez ar barzh b. ; **2.** arroudenn eus oberennoù ur barzh b.

Dichtflansche b. (-,-n) : [tekn.] junt hestank g., joentr antreuz g.

dichthalten V.k.e. (hält dicht / hielt dicht / hat dichtgehalten) : chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, minellañ e c'henoù, lakaat udb dindan e votoù, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb.

Dichtheit b. (-) : **1.** fetisted b., fetister g., stankted b., stankter g., douester g., douested b. ; **2.** didreuzusted b., didreuzuster g., hestankted b., antreuzded b. ; **3.** [fizik] douester g., douested b.

dichtholen V.k.e. (hat dichtgeholt) : [merdead.] bordañ ; *die Segel dichtholen,* bordañ al lien.

Dichtigkeit b. (-) : **1.** fetisted b., fetister g., stankted b., stankter g., douester g., douested b. ; **2.** didreuzusted b., didreuzuster g., hestankted b., andreuzded b. ; **3.** [fizik] douester g., douested b.

Dichtigkeitsmesser g. (-s,-) : [tekn.] douesventer g.

Dichtkunst b. (-) : gwerzaouerezh g., barzhoniezh b., gwerzaouriezh b., gwersaerezh g., gwerzoniezh b., skiant ar gwerzaouiñ b.

dichtmachen V.k.e ha V.gw. (hat dichtgemacht) : serriñ, ober freuz-stal, foetañ e stal, foetañ e voutikl, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, distaliañ, mont e boch gant ar vezh ; *er musste seinen Laden dichtmachen,* ranket en doa distaliañ.

dichtnehmen V.k.e. (nimmt dicht / nahm dicht / hat dichtgenommen) : [merdead.] bordañ ; *die Segel dichtnehmen,* bordañ al lien.

Dichtprofil n. (-s,-e) : [tekn.] barrenn hestankted b., profilenn hestankted b., junt hestankañ g., junt antreusaat g.

Dichtring g. (-s,-e) : [tekn.] junt hestanked g., junt hestank g., joentr antreuz g., ruilhenn hestankted b., ruilhenn hestankañ b., ruilhenn antreusaat b.

Dichtung[1] b. (-,-en) : barzhoniezh b., gwerzaouerezh g., karm g.
Dichtung[2] b. (-,-en) : junt hestankañ g., junt antreusaat g.
Dichtungsart b. (-,-en) : doare gwerzoniezh g., doare da werzaouiñ g., rumm gwerzoniezh g., rumm gwerzaouiñ g.
Dichtungsfläche b. (-,-n) : [tekn.] kenstok hestankañ g., kenstok antreusaat g.
Dichtungsgattung b. (-,-en) : doare gwerzoniezh b., doare da werzaouiñ g., gwerzaouriezh b.
Dichtungsmasse b. (-,-n) : [tekn.] mastik g.
Dichtungsmittel n. (-s,-) : [tekn.] harper repellañ-dour g., danvez disgleborus g., disgleboruz g.
Dichtungsring g. (-s,-e) : [tekn.] ruilhenn hestankañ b., ruilhenn antreusaat b.
Dichtungsschlauch g. (-s,-schläuche) : [tekn.] bouzellenn hestankted b., bouzellenn hestankañ b., bouzellenn andreusaat b.
dick ag. : **1.** tev, tevart, korfek, toufek, korfet-tev, beurlok, lourt, torzhellek, tuzum, fetis, gros, kigek ; *dick und rund,* torzhek, tourtellek ; *dick und schwer,* pouer ; *ein dickes Schwein,* ur pemoc'h lart g., ur porc'hell mat g. ur c'horf mat a bemoc'h g. ; *ein dicker Mann,* ur gwaz tev, un tolzenneg g., ur paotr toufek g., ur paotr fetis g., ur paotr kigek g., ur gigenn vat a zen g. ; *eine dicke Frau,* ur vaouez tev b., ur gigenn vat a vaouez b., ur pezh kig g., ur pezh toaz g. ; *sie ist dick,* homañ a zo bro ganti ; *sie ist so dick, dass man sich für sie schämen muss,* honnezh a zo ur vezh he gwelet gant al lart m'eo (gant al lart ez eo), n'eo ket permetet bezañ ken tev ; *er ist ganz schön dick geworden !* hennezh a zo erru gros ! leun eo e zilhad anezhañ bremañ ! hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennañ ; *dick sein wie ein Fass,* bezañ tev evel ur varrikenn, bezañ ront evel ur varrikenn ; *dicke Mauer,* moger greñv b. ; *dicke Backen,* fas loar g/b / fas kann al loar g/b / bougennoù c'hwezet lies. / divougenn boufet lies. (Gregor), divjod kuilh lies., penn javedek g. ; *so dick wie meine Hand,* en tevder da'm dorn, ken tev ha va dorn, ken fetis ha va dorn ; *drei Zoll dick,* tri meutad treuz dezhañ, tri meutad tevder dezhañ ; *die dicke Seite der Klinge,* an tev eus al lavnenn g. ; *wie dick ist diese Scheibe ?* pegen tev eo ar werenn-se ? ; *ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen,* lakaat amanenn tev war e damm bara ; *wir müssen eine dickere Schicht Zement auftragen,* ret eo tevaat ar gwiskad simant ; *dick und fett,* lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lart evel ur person-kanton, lardik ha tevik e gorf, toufek, tev ha lart / tolzennek (Gregor) ; *dick werden,* blouc'haat, tevaat, lartaat, lardañ, ober korf, gwellaat, korfañ, kuilhaat, toazenniñ, fetisaat, mont tev, mont da vezañ tev ; *dick machen,* blouc'haat, lardaat, lartaat, tevaat, kuilhaat, fetisaat ; **2.** *dicker Baumstamm,* tamm mat a gef g., pezh mell kef g., moñs kef g. ; *dicker Wagen, dicker Schlitten,* tarin a garr-tan g. ; *dickes Tuch,* danvez kergloc'h g., lien fetis g. ; *ein dicker Knüppel,* ur penn-bazh yac'h g., ur pebezh penn-bazh g. ; **3.** toazennek, toazek, pouloudet, fetis, tev, stank ; *dicker Brei,* yod fetis g., kaot tev g. ; *mein Teig ist nicht dick genug,* n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re flour, va zoaz a zo re danav, va zoaz n'eo ket aet en demz vat, flojañ a ra va zoaz, gloev eo va zoaz ; *der Teig ist dick genug,* temz vat a zo en toaz, aet eo an toaz en demz vat ; *dicke Milch,* laezh trenk g., laezh kaoulet (hir, goedenn, goedennek) g., laezh-tro g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh-tev g. ; *die Milch wird dick,* treiñ a ra al laezh ; *dicke Suppe,* soubenn vignoc'het b., mignoc'henn b., soubenn dev b., soubenn fetis b. ; *dickes Blut,* gwad pouloudet, gwad kaouledet ; *dicker Nebel,* mogidell b., morenn b., lusennn b., latar fetis g., brumenn dev b. ; *dicker Rauch,* mogasenn b., mogedasenn b., mogodasenn b., mogidell b., moged tev g. ; *dicker werden,* stankaat, kenstankaat, kenstankañ, fetisaat, tevaat, drusaat, tevaat ; **4.** [dre skeud.] *zu dick auftragen,* lakaat war ar barr, mont re bell ganti, mont er-maez eus ar park, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn), mont dreist-penn, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lavaret amplik, lavaret amploc'h evit justoc'h, lavaret un tamm ampl ; *ich hatte mich dick eingehüllt,* lakaet em boa ur bern dilhad dindanon ; *sich dicke tun,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, debriñ mel, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *ein dickes Fell haben,* bezañ kroc'hen ouzh e ober, bezañ ur c'hole eus an-unan, bezañ kiger a-walc'h, bezañ un den en ur pezh, bezañ ur galon dir a zen, bezañ ur paotr reut, bezañ ur paotr tout en un tamm, bezañ kalet, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan, bezañ ur galedenn a zen eus an-unan ; *dicke Freundschaft,* mignoniezh don b. ; *es sind dicke Freunde,* mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh,

mignoniezh don a zo etrezo, gwall gamaladiaj a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, karr ha kilhoroù int, amied int evel moc'h, kamalata a reont ; *dick in der Wolle sitzen,* bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürusañ loen a daol troad war an douar, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ eürusañ den dindan tro an heol, bezañ eürusañ den dindan an Neñv, bezañ eürusañ den a zebr bara, bezañ eürus evel seizh, bezañ gwenn e ved, bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud, bezañ eürus evel ul logodenn en ur sac'had bleud ; *mit jemandem durch dick und dünn gehen,* heuliañ u.b deuet ar bed evel ma c'hallo / heuliañ u.b erruet pe erruo / heuliañ u.b erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b. ; *sie gehen miteinander durch dick und dünn,* en em ober a reont evel gwenn ha melen, evel kein ha roched int, ar re-se zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont holl nemet unan ; *er hat es faustdick hinter den Ohren,* hennezh 'zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù, a zo itrikoù tout, a zo leun a widre), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, diouzh ar mintin eo, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ zo un ebeul, hemañ a zo ur fouin, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, hemañ a zo ul labous a zen, meret eo bet e bleud tanav, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *das dicke Ende kommt noch,* ha kaeroc'h 'zo ! ha koantoc'h 'zo, ar pep gwellañ 'zo war-lerc'h ! n'ho peus ket gwelet ar gwellañ tamm c'hoazh ! n'ho peus ket klevet ar pep gwellañ c'hoazh ! ; P. *dicke Luft !* emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, bec'h a vo a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudoù ! da ziwall ez eus ! c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! treiñ a ra an traoù d'ar put ! tost eo an tan d'ar stoub ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! chabous a vo ! patati a vo ! stardañ a ra an traoù ! strak a vo ! amañ e tarzh an traoù ! freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut !

dickarschig ag. : P. feskennek, tersek, peñsek, revrek, tarrevrek, adreñvet mat.

Dickbauch g. (-s,-bäuche) : P. kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g., bigof g., begeliad g., kofeg g.

dickbauchig ag. : kofek, torek, teurennek ; *dickbauchige Korbflasche,* touk g., toukenn b., melt b., meltad b., bigalenn b., rob g.

dickbäuchig ag. : teurennek, torek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, teuc'h, pilgofek, hag en deus korf ; *dickbäuchig werden,* torekaat, kofañ, bourouniñ, kemer tro, dont tro en an-unan ; *er wird dickbäuchig,* emañ o kofañ, hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennañ, bourouniñ a ra, dont a ra da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), kemer a ra tro, dont a ra tro ennañ.

Dickblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] man-ruz g.

dickblätterig ag. / **dickblättrig** ag. : [louza.] tevdeliek.

Dickblattgewächse lies. : louzoù-kuilh str.

dickbusig ag. : araoget mat, gant divronn kuilh, gant ur pikol jave, bronnek, divronn kuilh dezhi, ur pikol jave dezhi.

Dickdarm n. (-s,-därme) : bouzellenn revr b., bouzellenn dev b.

Dickdarmentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] flus-gwad g., red-korf gwadek g., P. skid wadek b.

Dicke b. (-,-n) : **1.** korfegezh b., tevder g., tevded b. ; **2.** tevder g., tevded b., treuz g., gobari g., ment b., tev g. ; **3.** [toaz] standilhon g., fetisted b., pegusted b.

Dicke(r) ag.k. g./b. : **1.** tevard g., toupard g., korf-den g., paotr tev g., paotr toufek g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., toazenn b., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., korfeg g., kofeg g., tuzumenn b., tevasenn b., lovrgen b., kigenn vat a baotr g. ; **2.** maouez tev b., maouez fonnus b., fardelladenn b., boudoupenn b., lardonenn b., mandrogenn b., tuzumenn b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'h yod g., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., penn-sac'h g., tevasenn b., lovrgen b., kofegez b., mandore b.

Dickenmesser g. (-s,-) : [tekn.] mikrometr g.

Dickerchen n. (-s,-) : targos g., paotr lardik ha tevik g., tevard g., toupard g., korfeg g., kofeg g., kofegez b., plac'h kuilhik b., tuzumenn b., toazenn b., lovrgen b., tevasenn b.

dicketun V.gw. rannadus (tat dicke / hat dickegetan) : *sellit ouzh* **dicktun**.

dickfellig ag. : P. lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, lugudus, luguder, diboan, gourt, divalav, gwevn, lent.

Dickfelligkeit b. (-) : digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., lugud g., leziregezh b., diegi b., landrenn b., lentegezh b., belbeterezh g., lure g., lizouregezh b., didalvez g., didalvoudegezh b., stranerezh g., lentegezh b., mored g.

dickflüssig ag. : flibous, gludek, gludennek, libous, frontek, lardous, tev, fetis, yodennek ; *dickflüssige Milch,* laezh-bistro g., laezh-druz g., laezh-frontek g., laezh-gludennek g., laezh-neudennek g., laezh-tourgouilh g., laezh stir g., laezh-tev g. ; *dickflüssiger Brei,* yod fetis g., kaot tev g. ; *dickflüssig fließen,* neudenniñ.

Dickhäuter g. (-s,-) : [loen.] tevgroc'heneg g.

dickhäutig ag. : **1.** kroc'henek, kroc'henet-tev ; **2.** [loen.] tevgroc'henek.

Dickicht n. (-s,-e) : brouskoad g., strouezh b., strouezheg b., broust g., broustoù lies., brousteg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g.
dickknochig ag. : askornet-tev.
Dickkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., klopenneg g., tourc'h-dall g., penn maout g., penn koad g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., penn bazh-dotu g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *einen Dickkopf aufsetzen,* c'hoari e benn fall, c'hoari e benn kalet, ober e benn fall, ober penn du, c'hoari e benn kuladus (e benn pennek, e benn klopennek, e benn kilpennek, e benn koad), bezañ tev e voned.
dickköpfig ag. : **1.** pennek ; *dickköpfiges Kind,* bugel pennek g. ; *dickköpfiger Mensch,* P. penndolog g. ; *dickköpfiger Hammer,* morzhol pennek g. ; *dickköpfiger Nagel,* tach pennek g. ; **2.** [dre skeud.] dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, klopennek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, aheurtet, kilvers, empennadet, kilhours, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, beuz, na ra ken ar pezh a gar, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ.
Dickköpfigkeit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., diblegusted b., kilhourzerezh g.
dickleibig ag. : danzeat, korfet tev, teurennek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, teuc'h, teuc'hek, toufek, hag en deus korf.
Dickleibigkeit b. (-) : kuilhder g., kigder g., korfigell b., korfegezh b., teuregezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.
dicklich ag. : tevart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet kuilh, korfek, hevag, toazennek, toazek, torzhek, torzhellek.
Dickmilch b. (-) : laezh-tro g., laezh-goedenn g., laezh-goell g., laezh trenk g., laezh kaoulet (hir, goedennek) g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh-tev g.
Dickmühle b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.
Dickohr n. (-s,-en) : den hag en deus kaset e zivskouarn da livañ g., skouarn vouzar a baotr g., bouzar g.
dickpfotig ag. : pavek.
Dickröhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.
Dicksaft g. (-s,-säfte) : siros g.
Dickschädel g. (-s,-) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Dickschädel,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom, ne ra ken ar pezh a gar, hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, hennezh en deus lod e Kerbennek.
dickschalig ag. : tev e bluskenn, tev e grogen.
dickschenkelig ag. : morzhedek.
dickschnabelig ag. : pigosek.
Dicktuer g. (-s,-) : lorc'heg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., stadenn b., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., moliac'hour g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
dicktuerisch ag. : fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, boufon, teilek, moliac'hus, fougeüs.
dicktun V.gw. rannadus (tat dick / hat dickgetan): bezañ pompus en e gomzoù, brabañsal, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, debriñ mel, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ un ton en an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, ober un tamm fougas, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).
Dicktun n. (-s) : brabañsadennoù lies., brabañs g., brabañserezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., pouferezh g., strakerezh g., glabouserezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., bugaderezh g., bugad g., moliac'h g., c'hwez hag avel.
dickwandig ag. : tev e vogerioù, tev.
Dickwanst g. (-s,-wänste) : korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev g., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., troc'had mat

a baotr g., paotr a droc'had mat g., toazenn b., kofeg g., korfeg g., lovrgen b.
Dickwerden n. (-s) : **1.** tevaat g. ; **2.** kaouledadur g., kaouledigezh b.
Dickwurz b. (-,-en) : [louza.] beterabez str., boetrabez str.
Didaktik b. (-) : kelennouriezh b., pedagogiezh b., deskouriezh b., kelennadurezh b., hentenn gelennadurezh b.
didaktisch ag. : **1.** pedagogel, kelennerezhel, -kelenn ; **2.** kentelius, kelennus, deskus.
Didier g. : Dider g.
die 1. ger-mell resis : ar, al, an ; **a)** *tro-rener benel unan* ; *die Frau,* ar vaouez b. ; **b)** *tro-renet benel unan* ; *man hört die Mutter,* klevet e vez ar vamm ; **c)** *tro-rener lies* ; *die Kinder spielen,* emañ ar vugale o c'hoari ; **e)** *tro-renet lies* ; *ich sehe mir die Bilder an,* sellet a ran ouzh ar skeudennoù.
2. raganv-diskouezañ : **a)** homañ, houmañ, honnezh, hounnezh, hounhont, honhont, an tamm anezhi, an hini ; *ich nehme die weiße,* kemer a rin an hini wenn ; *die oder keine !* ken plac'h nemeti a fell din kaout ! ; **b)** ar re-mañ, ar re-se, ar re-hont, an tamm anezho.
3. raganv-stagañ : *die Schülerin, die kommt,* ar skoliadez a zo o tont, ar skoliadez hag a zo o tont ; *die junge Dame, die er heiraten sollte,* an dimezell yaouank da zimeziñ gantañ b.
4. anv-gwan diskouezañ : *die Frau da !* hounnezh ! ar vaouez-se ! ar vaouez-mañ ! ar vaouez-hont !
Dieb g. (-s,-e) : laer g., skraper g., friper g., rober g., silc'her g., riper g., paotr rip g., c'hwiber g., c'hwib g., c'hwiblaer g. ; *der Dieb,* P. krapig g. (*hep ger-mell e brezhoneg*) ; *die Polizei hat den Dieb verhaftet,* krapig a zo bet harzet gant ar polis ; *haltet den Dieb !* harz al laer ! al laer ! forzh war al laer ! ; *haltet die Diebin !* harz ar frav ! ; *einem Dieb nachjagen,* redek ul laer, galoupat ul laer ; *den Dieb packen,* krapañ el laer, krapañ e krapig, en em sezisañ eus al laer ; *wer nicht verraten will, wer der Dieb ist, ist genauso schuldig wie er,* an hini a nac'h war al laer a zo ken laer hag eñ, an neb a nac'h war al laer a zo ken fall hag eñ, an hini a guzh war al laer a zo ken laer hag eñ ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war,* n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; *jemanden als Dieb hinstellen,* lakaat u.b. da laer, ober ul laer eus u.b., tremen u.b. da laer ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *du bist ein Scheißdieb ! lass dir das gesagt sein !* laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù ! ; [kr-l] *Gelegenheit macht Diebe,* an dro-vat a ra al laer, pa vez tro d'ober un dra arabat chom da varc'hata ; *die kleinen Diebe hängt man, die großen lässt man laufen,* al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget hag ar re vras ne vezont ket.
Dieberei b. (-,-en) : riperezh g., c'hwiberezh g.
Diebesbande b. (-,-n) **/ Diebsbande** b. (-,-n) : bandennad laeron b.
Diebesgesindel n. (-s) **/ Diebsgesindel** n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn al laeron b., tud foei lies., tud laer lies., lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., lignez b., tud didalvez lies.
Diebesgut n. (-s) **/ Diebsgut** n. (-s) : preizh g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù deuet dre an hent fall lies., madoù deuet dre wall hent lies., madoù deuet a wall hent lies., madoù danzeet-fall lies., madoù deuet a berzh fall lies., madoù na zeuont ket a-berzh-vat lies., laeradenn b., skrapadenn b., traoù laeret lies., traoù fripet lies.
Diebeshehler g. (-s,-) **/ Diebshehler** g. (-s,-) : tuer g.
Diebeshelfer g. (-s,-) **/ Diebshelfer** g. (-s,-) : kenwaller g., kenwaller en ul laeroñsi g., kenlaer g.
Diebeshöhle b. (-,-n) **/ Diebshöhle** b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.
Diebeslaterne b. (-,-n) **/ Diebslaterne** b. (-,-n) : letern dall g.
Diebesnest n. (-es,-er) **/ Diebsnest** n. (-es,-er) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.
Diebespack n. (-s) **/ Diebspack** n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn al laeron b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., lignez b., tud didalvez lies.
Diebesschlüssel g. (-s,-) **/ Diebsschlüssel** g. (-s,-) : [tekn.] fals alc'hwez g., grimandell b.
diebessicher ag. : *diebessicheres Schloss,* potailh na c'hall ket bezañ grimandellet b./g.
Diebessprache b. (-) **/ Diebssprache** b. (-) : luc'haj al laeron g.
Diebin b. (-,-nen) : laerez b., c'hwibez b., skraperez b., frav g. ; *haltet die Diebin !* harzit ar frav ! ; *kecke Diebin,* fleütenn b.
diebisch ag. : **1.** laer pe laeroc'h, c'hwib, rip, tomm e zorn, daouarn skragn dezhañ, kromm (kamm) e vizied, hir e ivinoù, frank e vilgin, hiroc'h e vañch eget e vrec'h, gouenn laer ennañ, laer evel an dour, ken laer hag ur c'hazh, laer evel ur c'hazh, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad ; **2.** [loen.] *diebische Elster,* pig laer b. ; **3.** [dre skeud.] *diebischer Blick,* sell(ig) dre laer g. ; **4.** [dre astenn.] P. *eine diebische Freude haben,* tridal gant al levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, divarrañ levenez e galon, bezañ peuzfoll gant ar joa, bezañ ouzhpenn laouen.
Diebstahl g. (-s,-stähle) : laeroñsi b., laeradenn b., skraperezh g. ; *schwerer Diebstahl,* laeroñsi anat b. (Gregor) ; *gewaltsamer Diebstahl,* laeroñsi dre nerzh an armoù (bet graet gant armoù) b. ; *Diebstahl mit Einbruch,* skraperezh tiez g. ; *einen Diebstahl begehen,* ober ul laeroñsi, laerezh, ober ul laeradenn ; *nie würde ich einen Diebstahl begehen,* gwell e ve din bout mankart eget mont da laerezh ; *sich an einem Diebstahl beteiligen,* kenlaerezh, delc'her ar sac'h d'al laer ; *er war am Diebstahl beteiligt,* hennezh a zo bet o telc'her ar sac'h d'al laer, perzh en deus bet el laeroñsi ; einen *Diebstahl verhehlen,* mirout (skoachañ, tuañ) traoù laeret ;

jemanden wegen Diebstahls verurteilen, barn u.b. en abeg d'e laeroñsi ; *bei einem Diebstahl ermitteln,* ober enklask war ul laeroñsi ; *Eigentum ist Diebstahl,* perc'henniezh a zo laeroñsi.

Diebstahlsicherung b. (-,-en) : alarm laerezh g., stramm enep-laerezh g., stramm eneplaer g., stignad eneplaer g.

Diebstahlversicherung b. (-,-en) : asurañs laeroñsi b., kretadur laeroñsi g.

Diechling g. (-s,-e) : morzhedenn b., morzhedwisk g., morzheken g.

Diedenhofen n. : Diddenuewen [galleg : Thionville] b.

diejenige rag. disk. : an hini b. ; *diejenige, die ...,* an hini a ...

Diele b. (-,-n) : **1.** stoc'henn b., goulazh str., goulazhenn b. ; **2.** plañchod g., plañcheris g., leur-di b. ; **3.** toull-dor g., rakkambr b., raksal b., trepas g., hall mont-tre g. ; **4.** leur-dornañ b., leur b., leur-di b.

dielektrisch ag. : [tredan.] dielektrek, kaeellel.

dielen V.k.e. (hat gedielt) : plañchodiñ, plañcherisiñ, doublañ.

Dielenbalken g. (-s,-) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *mit Dielenbalken versehen,* sourinañ.

Dieme b. (-,-n) **/ Diemen** g. (-s,-) : foenneg b., bern foenn g., gwrac'hell foenn b., tolzenn foenn b., bodenn foenn b., bodennad foenn b.

dienen V.gw. (hat gedient) : **1.** meveliat, bezañ matezh, servijañ, servijout ; *bei jemandem dienen*, meveliat e ti u.b., bezañ mevel gant u.b., [gwashaus] bezañ skabell dindan troad u.b. ; *bei jemandem als Magd dienen,* bezañ matezh e ti u.b., bezañ matezh gant u.b., servijañ e ti u.b. evel matezh, bezañ plac'h gant u.b. ; *sie hatte als Magd bei meinen Eltern gedient,* bez e oa bet plac'h gant va zud.

2. talvezout, talvout, bezañ mat, ober evit, ober ; *das dient zu nichts,* ne dalv da netra, ne servij da vann ebet, mat eo da netra, mat eo da vann ; *dem Staat(e) dienen,* bezañ talvoudus evit ar Stad, talvezout kalz d'ar Stad, ober jeu ar Stad, ober evit ar Stad, servijañ d'ar Stad ; *jemandem mit etwas dienen,* harpañ (sikour) u.b. gant udb ; *damit ist mir wenig gedient,* n'on ket kalz avañsetoc'h (savetoc'h) gant an dra-se, n'on ket gwelloc'h a se, n'on ket gwell a se, n'on na gwell na gwazh a se, kement-se ne dalv ket kalz din ; *er ließ alles, was der Idolatrie gedient hatte, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *dem Bauch dienen,* bezañ mignon d'e gof, bezañ douget evit e gof, bezañ don e gof, na herzel ouzh e lontegezh, na vezañ mestr d'e lontegezh, ober un doue eus e gof, bezañ kleuz betek begoù e dreid ; [kenw.] *womit kann ich Ihnen dienen ?* pesavat ? (Gregor), petra a vo a vat evidoc'h ? petra a fell deoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra a falvezit diganin ? petra 'zo da rentañ plijadur deoc'h ? ; *(Ihnen) zu dienen !* en ho kourc'hemenn emaon, me a zo holl deoc'h, en ho servij.

3. bezañ soudard ; *als gemeiner Soldat dienen,* bezañ ur paourkaezh soudard, bezañ soudard eus ar renk izelañ, bezañ ur Yann soudard ; P. *von der Pike auf dienen,* bezañ pignet tamm-ha-tamm eus ur renk d'eben.

4. [dre astenn.] derc'hel lec'h a, ober evit, bezañ evit, talvezout da, talvezout evel, talvezout evit, talvezout evit ober udb, bezañ oc'h ober ; *jetzt dient dieses Zimmer als Warenablage,* bremañ emañ ar sal-mañ oc'h ober magazenn, lakaet eo bet ar sal-mañ d'ober magazenn, emañ ar sal-mañ o terc'hel lec'h a vagazenn bremañ, ar sal-mañ a dalvez da vagazenn bremañ ; *dieser Stein könnte als Hammer dienen,* ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober ur morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *der gefallene Baumstamm diente als Brücke,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *zum Schutz dienen,* ober gwarez, talvezout da warez ; *wozu dient das ?* da betra e servij (eo mat) an dra-se ? ; [dre skeud.] *zum Gelächter dienen,* bezañ graet a bep seurt goapaerezh gant an-unan, bezañ goapaet gant an holl.

V.k.e. (hat gedient) : servijañ ; *man kann nicht zwei Herren dienen,* den ebet ne c'hell servijañ daou vestr, den ned eo evit servijañ daou vestr ; P. *mehrere Herren dienen,* fistoulat e lost e pep lec'h ; *ich diene keinen anderen Herrn als den König,* ne servijan ken mestr nemet ar roue.

Dienen n. (-s) : mevelerezh g.

dienend ag. : *in dienender Stellung sein,* bezañ mevel (matezh), [gwashaus] bezañ skabell dindan troad u.b.

Diener g. (-s,-) : **1.** servijer g., mevel g., gour g., gwaz g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien], paotr g., floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], heulier g. ; *seine Diener,* e goskor ; [dre skeud.] *Ihr ergebenster Diener,* ho servijer a galon vat / ho servijer uvel-meurbet (Gregor), ho servijer gredus ; **2.** [dre astenn.] stouadenn b., soubladenn b., P. skrab-diskrab g.

Dienerin b. (-,-nen) : servijerez b., matezh b., plac'h b., dimezell-a-heul b.

dienerisch ag. : mevelek.

dienern V.gw. (hat gedienert) : ober e zañvad, mignañ dreist u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., klufaniñ d'u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb, ober e gi-gaol, lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b.

Dienerschaft b. (-) : koskor g., servijerien lies., mevelien lies., mitizhien lies. ; *der Herr und seine Dienerschaft,* ar mestr hag e vevelien.

Dienerstand g. (-s) : meveliezh b.

dienlich ag. : talvoudus, spletus, mat, skoazellus, harpus, skorus, sikourus ; *der Gesundheit dienlich,* mat evit ar yec'hed, yac'hus, yec'hedus; *für dienlich erachten,* kavout mat ; *zu etwas dienlich sein,* talvezout d'udb, bezañ mat d'udb, bezañ mat d'ober udb, sikour ober udb, sikour ouzh udb.

Dienlichkeit b. (-) : talvoudegezh b.

Dienst g. (-es,-e) : **1.** [post-labour] servij g., karg b., labour g., gwazerezh g. ; *öffentlicher Dienst,* servij publik g., servij foran g., melestradur foran g., servijoù

kevridik lies., gwazerezh foran g. ; *mühevoller Dienst,* labour gwall ziaes g., labour gwall denn g., karg gwall ziaes da seveniñ b. ; *einträglicher Dienst,* post-labour spletus (emsavus) g. ; *einen Dienst antreten,* mont en e garg, kemer ur garg ; *einen Dienst kündigen,* dilezel ur garg, reiñ e zilez eus ur garg ; *bei jemandem in (den) Dienst treten,* mont da vevel (da vatezh) e ti u.b., mont e gwazerezh u.b. ; *jemanden in Dienst nehmen,* kemer u.b da vevel (da vatezh), goprañ u.b., gopraat u.b., enfredañ u.b., engouestlañ u.b., implijout u.b. ; *aus dem Dienst entlassen,* lemel e garg digant u.b, lakaat u.b. er-maez a garg, reiñ e sac'h d'u.b, lakaat u.b war e dorchenn vihan, kas kuit u.b, terriñ u.b eus e garg, kas u.b war e leve, dic'hoprañ u.b. ; *in jemandes Diensten stehen,* bezañ e servij (e gourc'hemenn, e gwazerezh, en ardremez) u.b. ; *seinen Dienst versehen,* embreger (seveniñ) e garg ; *Dienst haben,* bezañ en e garg, bezañ e karg, bezañ war al labour, bezañ o labourat, bezañ e dro da labourat, bezañ diouzh tro, bezañ ouzh servij, bezañ en embreg, P. bezañ war ar portolof, bezañ war vale ; *im Dienst,* war al labour, en embreg, en embreg e garg, e-pad al labour, en e garg, ouzh ar stern, e karg ; *im Dienst sterben,* mervel e karg, mervel en embreg e garg, mervel oc'h ober diouzh e garg ; *außer Dienst (a.D),* war e leve, dilabour, er-maez eus e garg ; *außerhalb des Dienstes,* er-maez eus an amzer labour, goude al labour ; *Dienst nach Vorschrift,* karg sevenet diouzh ar reolennoù hep mui na maes [doare diskrog-labour] b., harzerezh dre straniñ g.

2. [lu] *Offizier vom Dienst,* ofiser e karg g., ofiser ouzh servij g., ofiser diouzh tro g. ; *seinen Dienst leisten,* ober e goñje, ober e amzer soudard.

3. [sikour] servij g. ; *schlechter Dienst,* diservij g. ; *jemandem einen Dienst erweisen,* rentañ servij d'u.b, ober evit u.b ; *jemandem einen schlechten Dienst erweisen,* diservijañ u.b., diharpañ u.b. o klask e servijañ ; *große Dienste leisten, tun,* rentañ servijoù bras, talvezout kalz, bezañ talvoudus ; [kr-l] *guter Dienst bleibt unverloren,* gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi, hervez ma ri e vo graet dit, gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h ; *sich in den Dienst einer Sache stellen,* en em ouestlañ (en em reiñ) d'udb ; [istor] *sich in den Dienst einer edlen Dame begeben,* bezañ e servij (e gourc'hemenn) e itron.

4. [kenwerzh] gwazerezh g., servij g., gwazadenn b., gwazad g. ; *Dienst am Kunden,* servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g. ; *zu Diensten ! ich stehe zu (Ihren) Diensten,* en ho kourc'hemenn emaon, me a zo holl deoc'h, en hoc'h ardremez emaon.

5. mevelerezh g.

6. [relijion] ofis g., lid g., oferenn b.

7. [tisavouriezh] kolonennig b.

Dienstabteil n. (-s,-e) : [tren] kombod servij g., kombod prevez an dud-e-karg g.

Dienstadel g. (-s) : [istor] noblañs-sae b.

Dienstag g. (-s,-e) : Meurzh g., meurzhvezh g., meurzhvezhiad g., dimeurzh, devezh Meurzh g. ; *am Dienstag, jeden Dienstag,* beb Meurzh, da Veurzh, d'ar Meurzh ; *am gleichen Dienstag,* ar memes meurzhvezh ; *heute haben wir Dienstag, heute ist Dienstag,* hiziv emañ ar Meurzh, ar Meurzh 'zo hiziv, hiziv emaomp ar Meurzh, deuet eo ar Meurzh ; *letzten Dienstag,* dimeurzh diwezhañ, dimeurzh tremenet ; *er hat sich seit letztem Dienstag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Meurzh diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe dimeurzh ; *am nächsten Dienstag,* **a)** ar Meurzh kentañ, ar Meurzh all ; **b)** dimeurzh all, dimeurzh kentañ, dimeurzh a zeu, dimeurzh o tont, dimeurzh tostañ, a-benn dimeurzh ; *nächsten Dienstag, kommenden Dienstag,* dimeurzh kentañ, dimeurzh a zeu, dimeurzh o tont, dimeurzh tostañ, a-benn dimeurzh ; *am vorletzten Dienstag, am Dienstag voriger Woche,* dimeurzh a-raok, dimeurzh all ; *am Dienstag der übernächsten Woche,* dimeurzh war-lerc'h, dimeurzh a-benn pemzektez ; *einen ganzen Dienstag,* un devezh Meurzh a-bezh g., ur meurzhvezh a-bezh g., ur meurzhvezhiad a-bezh g. ; *Dienstag in einer Woche,* dimeurzh e penn sizhun, dimeurzh a-benn eizhteiz ; *dieses Jahr fällt der erste März auf einen Dienstag,* hevlene e vo Meurzh da Veurzh ; *ihre Heirat fand am Dienstag vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Meurzh a-raok ; *er ist bis zum nächsten Dienstag geblieben,* chomet e oa betek ar Meurzh war-lerc'h ; *am Dienstag dem 16. (sechzehnten) November, am Dienstag, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Meurzh c'hwezek a viz Du ; *an einem Dienstag,* un devezh Meurzh, ur meuzhvezh ; *an jenem Dienstag,* d'ar Meurzh-se, ar meurzhvezh-se ; *an diesem Dienstag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur meurzhvezh dour, aze e oa bet ur meurzhvezhiad glav ; *ab Dienstag, von Dienstag an,* diwar zimeurzh, adalek dimeurzh ; *bis Dienstag sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da zimeurzh, a-benn dimeurzh e vo prest ; *bis Dienstag,* kenavo dimeurzh, ken dimeurzh, a-benn dimeurzh.

Dienstagabend g. (-s,-e) : *an einem Dienstagabend,* ur meurzhvezh d'abardaez ; *am Dienstagabend, Dienstagabend,* dimeurzh d'abardaez.

dienstagabends Adv. : d'ar Meurzh d'abardaez.

Dienstagmittag g. (-s,-e) : *am Dienstagmittag, Dienstagmittag,* dimeurzh da greisteiz ; *am Dienstagmittag, jeden Dienstagmittag,* d'ar Meurzh da greisteiz, ar Meurzh da greisteiz.

Dienstagmorgen g. (-s,-) : *an einem Dienstagmorgen,* ur meurzhvezh vintin, ur meurzhvezh da veure ; *am Dienstagmorgen, Dienstagmorgen,* dimeurzh vintin, dimeurzh veure, dimeurzh ar beure ; *am Dienstagmorgen, jeden Dienstagmorgen,* d'ar Meurzh beure, ar Meurzh beure, d'ar Meurzh vintin, ar Meurzh vintin.

Dienstagnachmittag g. (-s,-e) : *am Dienstagnachmittag, Dienstagnachmittag,* dimeurzh goude kreisteiz ; *am Dienstagnachmittag, jeden Dienstagnachmittag,* d'ar Meurzh goude kreisteiz, ar Meurzh goude kreisteiz.

Dienstagnacht b. (-,-nächte) : dimeurzh da noz ; *jede Dienstagnacht,* d'ar Meurzh da noz.

dienstagnachts Adv. : d'ar Meurzh da noz.

dienstags Adv. : beb Meurzh, da Veurzh, d'ar Meurzh ; *dienstags wird hier Markt abgehalten,* bep Meurzh e vez dalc'het marc'had amañ, bep Meurzh e vez marc'had amañ.

dienstagvormittags Adv. : d'ar Meurzh beure, ar Meurzh beure, d'ar Meurzh vintin, ar Meurzh vintin.

Dienstalter n. (-s) : kozhni war ar vicher b., hended b. ; *nach dem Dienstalter,* hervez an oad a resevidigezh

(Gregor), diouzh ar gozhni war ar vicher, diouzh an hended ; *Beförderung nach Dienstalter,* uhelidigezh en ur garg hervez an oad a resevidigezh (hervez ar gozhni war ar vicher) b., herouezadur diwar hended g., herouezañ diwar hended g.
Dienstalterszulage b. (-,-n) : arc'hopr hended g.
Dienstälteste(r) ag.k. g./b. : an hini koshañ war ar vicher g., an hini goshañ war ar vicher b.
Dienstantritt g. (-s,-e) : donedigezh en e garg b., kemeridigezh ur garg b.
Dienstanweisung b. (-,-en) : kemennadur servij g., kemenn servij g., kemennadurezh servij b., urzh g., gourc'hemenn g. ; *Dienstanweisungen,* reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhad b.
Dienstauffassung b. (-,-en) : dleoniezh b., dleadoniezh b., dleadouriezh b.
Dienstaufsicht b. (-) : ensellerezh g., evezhierezh g.
Dienstausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv servij b., kartenn-anv gwazerezh b.
dienstbar ag. : sujet, mestroniet, e dalc'h, servijus ; *dienstbar machen,* sujañ, plegañ, lakaat da blegañ, kabestrañ, rañjennañ.
Dienstbarkeit b. (-,-en) : **1.** sujidigezh b., servelezh b. ; **2.** [gwir] gwizad g.
dienstbeflissen ag. : gredus, leun a c'hred, difraeus, prederius, servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus.
Dienstbeflissenheit b. (-) : gred g., diampech g., servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b.
dienstbereit ag. : **1.** diouzh tro, ouzh servij ; *dienstbereite Apotheke,* apotikerezh diouzh tro b. ; **2.** servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus ; *er ist immer dienstbereit,* prest e vez atav da rentañ vad d'ar c'hentañ deuet.
Dienstbereitschaft b. (-) : gward g. ; *Dienstbereitschaft haben,* bezañ diouzh gward, bezañ diouzh tro.
Dienstbezüge lies. : gopr g., gopradur g., pae g.
Dienstbote g. (-n,-n) : servijer g., mevel g.
Dienstboteneingang g. (-s,-eingänge) : toull-dor ar servijerien g., antre ar servijerien g.
Dienstbotenlohn g. (-s,-löhne) : koumanant g.
Dienstbotin b. (-,-nen) : servijerez b., matezh b., plac'h b.
Dienstbuch n. (-s,-bücher) : [istor] levrig ar vicherourien g., levrig micher g.
Diensteid g. (-es,-e) : le a lealded e-keñver e garg g.
Diensteifer g. (-s) : gred g., diampech g., amdizh g., herr g., deoui g., jourdoul g.
diensteifrig ag. : gredus, leun a c'hred, difraeus, brezidik, jourdoul, jourdoulek.
Diensteinkommen n. (-s,-) : gopr g., gopradur g., pae g.
Dienstenthebung b. (-,-en) : digargadur g., eztitladur g.
Dienstentlassung b. (-,-en) : dic'hopradur g., torr-gopr g., difredadur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., digargadur g., diskarg g., dizorniadur g.
dienstfähig ag. : [lu] gouest d'ober e goñje, mat d'ober e servij.
Dienstfähigkeit b. (-) : [lu] gouester d'ober e goñje g., gouester d'ober e servij g.
dienstfertig ag. : gredus, leun a c'hred, difraeus, prederius, servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus.
Dienstfertigkeit b. (-) : gred g., diampech g., servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b.
dienstfrei ag. : vak.
Dienstgebrauch g. (-s) : *nur für den Dienstgebrauch,* da implijout evit ar servij nemetken.
Dienstgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred micher g., rin micherel g.
Dienstgespräch n. (-s,-e) : emziviz micherel g., pellgomzadenn vicherel b., kehentad micherel g.
Dienstgrad g. (-s,-e) : **1.** derez-karg g., grad g., rez b. ; **2.** [den] reziad g. [*liester* reziaded].
Dienstgradabzeichen n. (-s,-) : galoñs g., arouez ar rez b., arouez an derez-karg b.
Diensthabende(r) ag.k. g./b. : ofiser diouzh tro g., ofiser ouzh servij g., ofiser e karg g., [merdead.] ofiser a gard g.
Dienstherr g. (-n,-en) : implijer g., patrom g., mestr g.
Dienstjahr n. (-s,-e) : bloavezh servij g.
Dienstkleidung b. (-,-en) : dilhad karg g./lies., dilhad servij g./lies.
Dienstleistung b. (-,-en) : gougor gwazadoù g., gwazadenn b., pourchas servijoù g. ; *nichtkommerzielle Dienstleistung,* gougor gwazadoù ankenwerzhel g., gwazadenn hep gounid ebet b., servij en diavaez marc'had g., gwazad en diavaez marc'had g. ; *Dienstleistungen für Unternehmen,* servijoù (gwazadennoù, gwazadoù) d'an embregerezhioù lies.
Dienstleistungsabend g. (-s,-e) : deiz servijoù kinniget diouzh noz d., deiz gwazadennoù kinniget diouzh noz g., deiz gwazadoù kinniget diouzh noz g.
Dienstleistungsbereich g. (-s,-e) : trede gennad g., gennad ar pourchas servijoù g., gennad ar gwazadurioù g., gennad ar gougorioù gwazadoù g.
Dienstleistungsberuf g. (-s,-e) : micher eus an trede gennad b.
Dienstleistungsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh servijoù g., embregerezh gwazadennoù g., embregerezh gwazadoù g., embregerezh eus an trede gennad g.
Dienstleistungsbilanz b. (-,-en) : bilañs ar servijoù g., bilañs ar gwazadennoù g., bilañs ar gwazadoù g.,
Dienstleistungserbringer g. (-s,-) : pourchaser servijoù g., pourchaser gwazadennoù g., gougoger gwazadoù g.
Dienstleistungsgesellschaftb. (-) : ekonomiezh goude an industriezh b., ekonomiezh diazezet war an uheldeknologiezh hag ar servijoù b., ekonomiezh diazezet war an uheldeknologiezh hag ar gwazadennoù b., ekonomiezh diazezet war an uheldeknologiezh hag ar gougor gwazadoù b.
Dienstleistungssektor g. (-s) : trede gennad g., gennad ar pourchas servijoù g., gennad ar gwazadurioù g., gennad ar gougorioù gwazadoù g.
Dienstleute lies. : koskor g., servijerien lies., mevelien lies., mitizhien lies.
dienstlich ag. : kefridiel, ... micher, ... servij ; *er ist dienstlich verhindert,* dalc'het eo gant e labour ; *dienstliches Verhältnis,* darempredoù labour lies., darempredoù servij lies.
Dienstlohn g. (-s,-löhne) : gopr g., gopradur g., pae g.

Dienstmädchen n. (-s,-) : servijerez b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; *bei jemandem als Dienstmädchen tätig sein,* bezañ matezh e ti u.b., bezañ matezh gant u.b., servijañ e ti u.b. evel matezh, bezañ plac'h dindan u.b., bezañ plac'h gant u.b.
Dienstmagd b. (-,-mägde) : servijerez b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b ; *bei jemandem als Dienstmagd tätig sein,* bezañ matezh e ti u.b., bezañ matezh gant u.b., servijañ e ti u.b. evel matezh, bezañ plac'h dindan u.b., bezañ plac'h gant u.b.
Dienstmann g. (-s,-männer) : **1.** kefridier g. ; **2.** douger g., portezer g., simiad g. ; **3.** [istor] [*liester* Dienstmannen] gwaz g.
Dienstmarke b. (-,-n) : timbr-post ar servijoù kevridik g.
dienstmäßig ag. : reoliek, reolennel, hervez reolenn, diouzh ar reolenn, diouzh ar reoliadur.
Dienstmütze b. (-,-n) : kasketenn garg b., kasketenn servij b., kasketenn wazerezh b.
Dienstpersonal n. (-s) : koskor g., servijerien lies.
Dienstpflicht b. (-,-en) : **1.** dlead stag ouzh ur garg g., dever stag ouzh ur garg g. ; *aus Dienstpflicht,* a-berzh-kefridi ; **2.** [lu] *allgemeine Dienstpflicht,* servij-soudard hollek dre ret g.
dienstpflichtig ag. : **1.** ret a-berzh-kefridi ; **2.** [lu] rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.
Dienstpflichtverletzung b. (-,-en) : tarwazerezh g., tarwazañ g.
Dienstpflichtverweigerung b. (-,-en) : disujidigezh b., nac'hadenn d'ober e goñje b.
Dienstplan g. (-s,-pläne) : steuñv labour ar servij g., steuñv labour ar wazrann g.
Dienstrang g. (-es,-ränge) : derez-karg g. ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen,* sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, uhelaet eo bet e zerez-karg, lakaet eo bet en un derez-karg uheloc'h, savet eo bet uheloc'h en e garg, anvet eo bet war well, uhelaet eo bet, tapet en deus galoñsoù, savet eo e renk, savet eo e karg, pignet eo e karg, uhelaet eo bet e karg.
Dienstreise b. (-,-n) : beaj aferioù b., beaj vicher b.
Dienstsache b. (-,-n) : afer ar servij b., afer vicherel b.
Dienstschluss g. (-es) : klozadur ar servij g., fin an devezh labour b.
Dienstsiegel n. (-s,-) : siell ofisiel b.
Dienststelle b. (-,-n) : gwazadur g., burev g., servij g., gwazrann b. ; *zuständige Dienststelle,* servij e karg eus an afer g., gwazadur kembeliek g., gwazrann e karg eus an afer.
Dienststellung b. (-,-en) : karg b., derez-karg g., grad g., rez b.
Dienststempel g. (-s,-) : siell ofisiel b.
Dienststunden lies. : eurvezhioù labour lies.
diensttauglich ag. : gouest d'ober e labour, gouest d'ober e goñje, mat d'ober e servij.
diensttuend ag. : en embreg ; [relij.] *diensttuender Priester,* ofiser g. ; *der diensttuende Offizier,* [lu] an ofiser diouzh tro g., an ofiser ouzh servij g., an ofiser e karg g., [merdead.] ofiser a gard g.
dienstunfähig ag. : divarrek d'ober e goñje b., divarrek d'ober e servij.
Dienstunfähigkeit b. (-) : divarregezh d'ober e goñje b., divarregezh d'ober e servij b.
dienstuntauglich ag. / **dienstuntüchtig** ag. : dic'houest d'ober e labour, dic'houest d'ober e goñje, dic'houest d'ober e servij.
Dienstvergehen n. (-s,-) : faot e-keñver e garg g., mank e-keñver dleadoù e garg g., drouktuadur g.
Dienstverhältnis n. (-ses,-se) : meveliezh b., keñverioù urzhazel etre ar mestr hag e implijad lies.
Dienstverhältnisse lies. : [lu] roll ar servijoù rentet hag ar bloavezhioù el lu g., respet g., respetad g.
dienstverpflichten V.k.e. (dienstverpflichtete / hat dienstverpflichtet) : engervel, rekizañ.
Dienstverschleppung b. (-,-en) : harzerezh dre straniñ g., tarverezh g.
Dienstverschwiegenheit b. (-) : sekred micher g., rin micherel g.
Dienstvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b.
Dienstvorgesetzte(r) ag.k. g./b. : mestr g., mestrez b., atebeg a-us en urzhaz g., atebegez a-us en urzhaz b.
Dienstvorschrift b. (-,-en) : kemennadur servij g., kemenn g., kemennadurezh servij g., urzh g., gourc'hemenn g.
Dienstwagen g. (-s,-) : karr-tan karg g., karr karg g., karbed gwazadur g.
Dienstweg g. (-s) : hent an urzhaz g. ; *auf dem Dienstwege,* dre hent an urzhaz.
dienstwidrig ag. : hag a ya a-enep ar reolenn, direol.
Dienstwohnung b. (-,-en) : lojeiz karg g., lojeiz gwazerezh g.
Dienstzeit b. (-,-en) : **1.** bloavezhioù labour lies., respet g., respetad g. ; **2.** eurvezhioù labour lies. ; **3.** [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., gwazerezh milourel g., bloaz g.
Dienstzeugnis n. (-ses,-se) : testeni labour g.
Dienstzweig g. (-s,-e) : gwazadur g., gwazrann b., burev g., servij g.
dies rag.-disk. : *sellit ivez ouzh* **dieser** ; hennen, an dra-se, kement-se ; *dies oder das, dies oder jenes,* seurt pe seurt ; *dies und das, dies und jenes,* an dra-mañ hag an dra-hont ha kalz a draoù all (Gregor) ; *all dies,* kement-mañ holl, kement-se holl ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl,* n'eo ket ur ped eo, ur c'hemenn ne lavaran ket.
diesbezüglich Adv. : war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.
Diesel g. (-s,-) : diezel g., gazeoul g.
Dieselaggregat n. (-s,-e) : stramm diezel g. ganer tredan dre ziezel g., tredanerez dre ziezel b.
dieselbe *sellit ouzh* **derselbe**.
Dieselkraftstoff g. (-s) : diezel g., gazeoul g. ; *dem Dieselkraftstoff Benzin beimischen,* lakaat strilheoul e-mesk an diezel.
Diesellokomotive b. (-,-n) : stlejerez diezel b., stlejerez dre ziezel b.
Dieselmotor g. (-s,-en) : keflusker diezel g., keflusker dre ziezel g.
Dieselöl n. (-s) : diezel g., gazeoul g.
dieser, diese, dieses, dies rag.-disk. / ag.-disk : hennen, honnen, hennezh, hemañ, honnezh, hounnezh, homañ,

houmañ, ar re-se, ar re-mañ, an dra-mañ, an dra-se, an dra-hont ; *dieser und jener,* hemañ hag hennezh ; *dieses und jenes,* an dra-mañ hag an dra-hont ha kalz a draoù all (Gregor) ; *über dieses und jenes sprechen,* kaozeal diwar-benn ket ha netra ; *dies oder das, dies oder jenes,* hen-ha-hen ; *dieser oder jener,* hemañ-henn ; *diese und jene,* homañ hag honhont ; *diese oder jene,* houn-ha-houn; *an diesem einen Ort,* el lec'h-mañ-lec'h ; *diese eine Person,* an den-mañ-den g., neb-mañ-neb ; *auf diese oder jene Weise,* en doare-mañ pe en doare-hont ; *nimm diesen großen da,* kemer hemañ vras ; *nimm diese große da,* kemer homañ vras, kemer honhont vras ; *dieser eine Tag,* an deiz-mañ-deiz g. ; *dieser eine Wunsch,* ar c'hoant-mañ-c'hoant g. ; *bald dieser, bald jener,* gwech hemañ, gwech hennezh - gwech an eil, gwech egile - a-wechoù hemañ, a-wechoù hennezh / an eil bremañ, egile goude / bremañ hemañ, hennezh goude-se (Gregor) ; [kenw.] *am dritten dieses, am dritten dieses Monats,* d'an dri eus ar miz-mañ ; *dieser Alte neigt dem Trunk zu,* hemañ kozh a zo troet da evañ ; *dieses Jahr,* er bloaz-mañ, ar bloaz-mañ, hevlene ; *dieses Jahr fällt der erste März auf einen Dienstag,* hevlene e vo Meurzh da Veurzh ; *von seinen zwei Töchtern ist diese die jüngste,* eus e ziv verc'h, homañ a zo an hini yaouankañ ; *dieser rote Apfel,* an aval ruz-mañ g. ; *dieses Briefpapier,* ar paper lizher-mañ g. ; *dieser Mann vom alten Schrot und Korn,* an den a-zoare-mañ g., an den-mañ a-zoare g. ; *dieser Hans ist ein Schuft,* Yann-mañ a zo un hailhon.

diesfalls Adv. : ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en hevelep degouezh, en dro-se, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout.

Diesheit d. (-) : [preder.] setuadelezh b., hennadelezh b.

diesig ag. : brumennek, latarek ; *diesige Sicht,* amzer voredet b., dremmwel moredet g., hed-gwel moredet g.

diesjährig ag. : eus ar bloaz-mañ.

diesmal Adv. : ar wech-mañ, en dro-mañ, en taol-mañ, en taol-se ; *wir haben diesmal Glück mit dem Wetter,* brav eo an amzer, kouchet omp mat an taol-mañ ; *und diesmal war er doch nüchtern,* hag evit ur wech ne oa ket mezv, en taol-se ne oa ket mezv ; *diesmal habe ich mehr davon gekauft,* prenet em eus mui ar wech-mañ.

diesmalig ag. : hag a c'hoarvez ar wech-mañ, a hiziv.

diesseitig ag. : en tu-mañ, eus an tu-mañ ; [relij.] *die Leiden des diesseitigen Lebens,* poanioù ar bed-mañ.

diesseits Adv. : en tu-mañ ; *diesseits und jenseits,* du-mañ, du-hont - tu-mañ ha tu-hont / en eil tu hag en egile (Gregor), en eil kostez hag en egile.

Diesseits n. (-) : *das Diesseits,* ar bed-mañ g., ar glenn g.

Dietrich[1] g. : Dider g.

Dietrich[2] g. (-s,-e) : grimandell b., eostig-laeron g., loked g. ; *mit einem Dietrich öffnen,* grimandellañ.

dieweil Adv. : e-keit-se, etre keit-se.

stagell isurzhiañ : **1.** endra ma, tra ma, e-keit ma, etre ma, e-kreiz ma, e-pad ma, e-ser ; **2.** o vezañ ma, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma.

Diffamation b. (-,-en) : gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., tamall e gaou g., falstamall g., lañchennad b., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù lies., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., distaoladenn naer-wiber b., hiboudoù lies.

diffamieren V.k.e. (hat diffamiert) : gwallvrudañ, divrudañ, falstamall, droukkomz eus, droukprezeg, droukprezeg eus, lavaret droug eus, lavaret droug diwar-benn, kaketal, lañchennañ, gwallgomz eus, gwrac'hellat diwar-benn, gwrac'hiñ diwar-benn, droukkomz (gwallgomz) diwar-benn, drouklavaret war, flipata, duañ, labezañ, binimañ, gwashaat, dichekal u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

diffamierend ag. : gwallvrudus, divrudus, lañchennek, falstamallus, labezus.

Diffamierung b. (-,-en) : gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., tamall e gaou g., lañchennad b., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., flipataerezh g., distaoladenn naer-wiber b., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies.

differential ag. : *sellit ouzh* **differenzial**.

Differential n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Differenzial**.

Differential- *sellit ouzh* **Differenzial-**.

Differentialgetriebe *sellit ouzh* **Differenzialgetriebe**.

Differentialrechnung *sellit ouzh* **Differenzialrechnung**.

Differenz b. (-,-en) : **1.** arguz g., dizemglev g., dael b., hennon g., gwall intent g., diaesterioù lies., diskrog g., distok g., diskrap g., rendael b. ; *mit jemandem Differenzen haben,* bezañ arguz etre an-unan hag unan all / bezañ striv etre an-unan hag unan all / bezañ tabut etre an-unan hag unan all (Gregor), bezañ dael (bekilh, diskrap, diskrog, distok, diemglev, hennon, disrann, jeu) etre an-unan hag unan all, bezañ rouzet ar bloneg etre an-unan hag unan all, kaout jeu ouzh u.b. ; **2.** diskart g., kemm g., diforc'h g.

Differenzbetrag g. (-s,-beträge) : diskart g., kemm g., diforc'h g.

differenzial ag. : diforc'hel, diforc'hat, tregemmel, tregemmat.

Differenzial n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] rodaoueg tregemmel b. ; **2.** [mat] diferañsialenn b.

Differenzial- : … diforc'hat, … diforc'hel, … tregemmel, … tregemmat, [mat.] … orgemmel.

Differenzialgetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg tregemmel b.

Differenzialrechnung b. (-,-en) : riñverezh orgemmel g.

differenziell ag. : diforc'hat, diforc'hel ; *differenzielle Psychologie,* bredoniezh diforc'hel b., psikologiezh diforc'hat b. ; *differenzielle Inflationsrate zwischen zwei Ländern,* tregemmad ar feurioù monc'hwez etre div vro g.

differenzieren V.k.e ha V.gw. (hat differenziert) : **1.** disheñvelaat, disheñvelout, disheñvelin, dishañvalout,

diforc'hekaat, diforc'h, diforc'hiñ, dispartiañ, disparzhañ, lakaat kemm, kemmañ, tregemmañ ; **2.** [dre astenn.] soutilaat e soñj, argemmañ, keizañ ; **3.** [mat.] orgemmañ.
V.em. : **sich differenzieren** (hat sich (t-rt) differenziert) : disheñvelin, disheñvelaat.
differenziert ag. : soutil, fin, gwevn, keizet.
Adv. : gant soutilded.
Differenzierung b. (-,-en) : **1.** soutilaat g. ; **2.** diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'hidigezh b., diforc'hiñ g., disheñvelaat g., disheñveladur g. ; **3.** [mat.] orgemmañ g., orgemmadur g.
differieren V.gw. (hat differiert) : bezañ disheñvel, disheñvelout, soñjal disheñvel, na vezañ tamm ebet eus ar memes aviz, na vezañ ali an eil gant egile, na vezañ a-du an eil gant egile, kaout pep hini e soñj, na welet an traoù dre an hevelep lomber.
diffizil ag. : luziet, diaes, rouestlet, fuilhet, gwall iriennet e wiad, mesket e neudennoù, diaes da zirouestlañ.
Difformität b. (-,-en) : distres g., distres-korf g., disneuz b., disleberder g., diforchted b., disneuziadur g.
diffraktieren V.k.e. (hat diffraktiert) : [fizik] amskogañ.
Diffraktion b. (-,-en) : [fizik] amskogadur g., amskogañ g.
diffundieren V.gw. (ist diffundiert) : en em skignañ ; *osmotisch diffundieren,* treuzredek, treleizhiñ.
V.k.e. (hat diffundiert) : amstrewiñ.
diffus ag. : **1.** fennet, a-fenn, a-skign, strewek, amstrew ; *diffuses Licht,* sklêrijenn fennet (a-fenn) b., gouloù a-skign g., gouloù dispis g. ; **2.** randonus, disklaer, glabous, luziet, displann, kudennek, koumoulek.
Diffusionismus g. (-) : [kevredigezhouriezh] ledouriezh g., amledadouriezh b.
digital ag. : niverel ; *digitale Steuerung,* lankerezh niverel g. ; *digitale Signatur,* sinadur niverel g.
Digital- ... niverel.
Digital-Analog-Umsetzer g. (-s,-) / **Digital-Analog-Wandler** g. (-s,-) : [stlenn.] amdroer niverel/kemblac'hel g., niverelaer g.
Digitalbild n. (-s,-er) : skeudenn niverel b.
Digitalfoto n. (-s,-s) : luc'hskeudenn niverel b.
Digitalin n. (-s) : [kimiezh] digitalin g.
digitalisieren V.k.e. (hat digitalisiert) : niverelaat ; *Bilder digitalisieren,* niverelaat skeudennoù.
Digitalrechner g. (-s,-) : jederez niverel b.
Digitalstift g. (-s-e) : pluenn niverel b., luc'hpluenn b.
Dihydrogensulfid n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfidenn hidrogen b.
Diktafon n. (-s,-e) : [tekn.] diktafon g., ardivink disgeriañ dre enrollañ g., disgerierez b.
Diktat n. (-s,-e) : **1.** skrivadenn b., skrivadeg b., reizhskrivadenn b., reizhskrivadeg b., disgeriad g. ; *nach Diktat schreiben,* skrivañ diwar glevet, ober ur skrivadenn ; **2.** gourc'hemenn groñs g. ; **3.** [istor] feur-emglev sinet dindan wask g., diktat g. ; *Versailler Diktat,* diktat Versailhez g.
Diktataufnahmeapparat g. (-s,-e) : [tekn.] diktafon g., ardivink disgeriañ dre enrollañ g., disgerierez b.
Diktatfriede g. (-ns,-n) : peoc'h sinet dindan wask g., diktat g.
Diktator g. (-s,-en) : diktatour g. ; *ein Diktator ersetzt den anderen,* un diktatour evit un diktatour hag atav un diktatour.
diktatorisch ag. : diktatourel, ... diktatour ; *diktatorisches Regime,* renad diktatour g.
Diktatur b. (-,-en) : diktatouriezh b. ; *Diktatur der Arbeiterklasse / Klassendiktatur des Proletariats,* diktatouriezh renkad ar vicherourien b., diktatouriezh ar broleteriezh b., diktatouriezh ar werin oberiant b., diktatouriezh ar broleterien b.
diktieren V.k.e. (hat diktiert) : **1.** distilhañ da skrivañ, disgeriañ ; **2.** rediañ, kemenn, gourc'hemenn, merkañ ; *jemandem seine Haltung diktieren,* c'hwezhañ e teod u.b., ober e deod d'u.b., ober e veg d'u.b., ober e c'henoù d'u.b.
Diktiergerät n. (-s,-e) : / **Diktiermaschine** b. (-,-n) : diktafon g., ardivink disgeriañ dre enrollañ g., disgerierez b.
Diktion b. (-,-en) : distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., lavar g., lavarerezh g.
Diktionär g./n. (-s,-e) : geriadur g.
dilatorisch ag. : [gwir] daleüs, ampellus, gourzesus.
Dildo g. (-/-s,-s) : Yann Galkenn eus ar sex-shop g., froumleuñver g.
Dilemma n. (-s,-s/Dilemmata) : daelenn b., kudenn unan-a-zaou b., enebiezh etre dleadoù b., daoust pe zaoust g., aremvac'h b. ; *vor einem Dilemma stehen,* bezañ daoust pe zaoust, en em gavout etre unan pe zaou, etredaouiñ, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, na c'houzout re vat petra ober, bezañ etre daou bleg, degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ lakaet gwall nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ en entremar, bezañ en amzivin, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout mui eus pe goad ober laoioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ etre daou bleg, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *aus einem Dilemma herauskommen,* tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, dont war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn,

kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, en em bakañ, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan ; *das ist nämlich das Dilemma,* daoust pe e vo pe ne vo ket, daoust Kola pe ez eo bev pe ez eo marv, daoust deoc'h ez eo pe kig gad pe kig kefeleg.

Dilettant g. (-en,-en) : **1.** arzkarour g., diletante g. [*liester* diletanteed] ; **2.** c'hoarieller g., prederajer g.

dilettantenhaft ag. **/ dilettentisch** ag. : diletantel, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, diwar c'horre ; *etwas dilettantenhaft tun,* na ober udb a-galon, c'horiellat, ober udb diwar sav, ober udb diwar penn biz, ober prim udb, ober udb a-flav, brazober udb, drochañ udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, mont gwall vuan ganti, ober udb gant kalz a herr, daoulammat udb, mac'homañ ul labour bennak.

Dilettantismus g. (-s) : **1.** arzkarantez b., arzkarouriezh b., diletantegezh b. ; **2.** c'hoariellerezh g., prederajeriezh b.

Dill g. (-s,-e) **/ Dille** b. (-,-n) : [louza.] fanouilh-gad g., anuz str.

Dilledapp g. (-s) : [louza.] seizhdelienn b.

diluvial ag. **/ diluvianisch** ag. : liñvadennel, liñvadel, … beuz.

Diluvium n. (-s, Diluvien) : liñvadenn b., liñvadeg b., dour-beuz g.

Dimension b. (-,-en) : **1.** ment b. ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solcher Dimension zu korrigieren,* n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; **2.** [dre skeud.] *die vierte Dimension,* ar pevare (ar pedervet) ment b., an amzer hervez Einstein g. ; **3.** pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b.

Diminutiv n. (-s,-e) : bihanaer g., ger-bihanaat g., furm vihanaat b.

Diminutivform b. (-,-en) : stumm bihanaet g., furm vihanaat b.

Diminutivsuffix n. (-es,-e) : [yezh.] lostger bihanaat g., dilostger bihanaat g., dibenn bihanaat g.

Dimission b. (-,-en) : dic'hopradur g., torr-gopr g., difredadur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b.

dimittieren V.k.e. (hat dimittiert) : dic'hoprañ, kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, reiñ e zilez da, emzigargañ.

Dimmer g. (-s,-) : [tekn.] argemmer gouloù g.

Dimorphismus g. (-) : dimorfegezh b., divneuziegezh b.

DIN® [*berradur evit* **Deutsche Industrienorm**] reolad c'hreantel alaman b.

Dinan n. : Dinan b.

Dinar g. (-s,-e) : [moneiz] dinar g.

Dinard n. : Dinarzh b.

dinarisch ag. : [douar.] dinarat.

DIN-Format n. (-s,-e) : ment standart alaman b., ment diouzh ar reoladoù greantel alaman b.

Diner n. (-s,-s) : banvez g. ; *ein Diner geben,* aozañ (ober) ur banvez.

Ding n. (-s,-e/-er) : **1.** tra g. ; *Dinge, Dinger,* [gwashaus] traouajoù lies. ; *all die guten Dinge,* kement mil vad a zo holl ; *unbedeutendes Ding,* disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbeterezh g., bihan dra g. ; *nichtige Dinge,* traoù netra lies. ; *belanglose Dinge,* disterajoù lies., lugudajoù lies., belbiajoù lies., traoù netra lies., belbi g., belbeterezh g. ; *sein Geld für nichtige Dinge ausgeben,* dispign e arc'hant war gac'herezh, ober kolladennoù ; *er hatte viele interessante Dinge zu erzählen,* hennezh a ouie ur bern traoù kurius da gontañ, ur gwiskad brav a draoù kurius da gontañ a oa renket gantañ en e gelorn ; [preder.] *das Ding an sich,* an dra anezhañ e-unan / an dra dre natur g. (Gregor), an noumen g., ar gourbezoud g. ; [tr-l] *die Dinge beim rechten Namen nennen,* na ober kant tro d'ar pod, lavaret an traoù diwisk, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj en ur ger krenn, komz diwisk (didro, displeg, didroidell, distag), bezañ distlabez da lavaret an traoù, dont didroidell gant an-unan, dont krak-ha-berr gant an-unan, dont berr-ha-krenn gant an-unan, lavaret e soñj gant herder, chom hep chaokat e c'henoù, mont didroidell dezhi, na glask tro en e gaoz, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na gaout treuzoù ebet war e zor, bezañ solud en e gomzoù, na gaout kambr a-dreñv ebet.

2. [dre skeud.] *vor allen Dingen,* dreist-holl, dreist-an-holl, dreist pep tra, a-dreist pep tra, ispisial, gant a ri, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-tout, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, dreist kement 'zo, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh, bepred, pergen, peurgetket, diwar blaen ha barr, end-eeun ; *nach Lage der Dinge,* diouzh red an traoù, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten,* sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi ; *den Dingen ihren Lauf lassen,* kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel da fritañ, lezel da vont, lezel da dremen, lezel d'ober, lezel an traoù d'ober o zro, lezel an traoù d'ober o reuz, leuskel an traoù da vont, lezel da gas, lezel an traoù en avantur Doue ; *das ist ein Ding der Unmöglichkeit,* dibosupl eo, un dra dibosupl eo kement-se, dic'hallus eo, dic'hreüs eo ; *den Dingen nicht mehr gewachsen sein,* na vezañ barrek diouzh an darvoudoù, bezañ aet dreistpenn gant an darvoudoù, na vezañ gouest da gemer e greñv war an darvoudoù, na vezañ evit an darvoudoù, na vezañ barrek evit an darvoudoù, na vezañ kap d'an darvoudoù, na vezañ den a-walc'h evit dont a-benn eus ar pleg-mañ, na gaout an tremp diouzh an darvoudoù, P. na vezañ lodenn ; *das ist ein and(e)res Ding,* se a zo ur c'hoari all, ur pezh all eo an dra-se, se 'vat 'zo ur jeu all, se a zo ur gont all, honnezh a zo un afer all, se a zo un abadenn all ; *unverrichteter Dinge*

abziehen, unverrichteter Dinge heimkehren, mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, distreiñ gant ur bouc'h, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro e vazh a-dreñv gant an-unan, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo ; *es geht hier nicht mit rechten Dingen zu,* n'emañ ket an traoù war (en) o reizh, n'emañ ket an traoù war an hent eeun, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *guter Dinge sein,* bezañ en e charreoù (troet mat, war e du mat, loariet-mat, e zevezhioù mat war an-unan, imoret mat, en imor vat, aoz vat ennañ, e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, en e blom) ; *er hat große Dinge vor,* lakaet en deus en e benn seveniñ labourioù bras, graet en deus e zezev tizhout palioù uhel, e albac'henn eo seveniñ un uhelvennad, e sorc'henn eo seveniñ un uhelvennad.

3. [tr-l] *was sind das für Dinge ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? petra dalv an dra-se ? ; *Herr Dingsda,* ar piv din-me g., an n'ouzon piv eus n'ouzon pelec'h g., ar piv din-me eus pelec'h din-me g., an aotroù n'onn peseurt g. ; *das Ding da,* ar petrefe-se g., an turlut-se g., ar bitrak-se g., ar penefi-se g., an andell tra-se b., ar petra din-me g., an n'ouzon petra g. ; *etwas „das Ding da" nennen,* penifiañ udb.

4. P. [liester : Dinger] krouadur g., krouadenn b., boud g. ; *ein naseweises Ding,* ur bebrenn b., ur baborenn b., ur vegegez b., ur vari beg-a-raok b. ; *ein hübsches Ding,* un tamm brav a blac'h b., ur gaer a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur gurun a blac'h b., un tamm friant g., ul labousell b., ur sukenn b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ul lipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur babig koant g., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g.

5. [kr-l] *aller guten Dinge sind drei,* pa erru ur c'holl en ti ez erru daou pe dri, diwar deir gwech e torr ar blanedenn ; *gut Ding will Weile haben,* hirañ amzer aesañ labour - mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - ret eo gortoz ar c'haol da boac'hat (da boazhañ) pa vez c'hoant d'ober soubenn vat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra, nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed ; *jedes Ding hat zwei Seiten,* nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin ; *jedes Ding hat seine Zeit,* pep tra a zeuio d'e goulz, pep tra en deus e goulz ; *geschehen Ding ist nicht zu ändern,* ar pezh 'zo graet 'zo graet / ar pezh 'zo bet 'zo bet (Gregor) - an amzer bet ne zeu mui en-dro - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat ; *aus Dingen, die man nicht versteht, sollte man sich lieber raushalten,* [kr-l] pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ el lec'h ma vezer staget.

Dingelchen n. (-s,-) : P. disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbeterezh g., bihan dra g.

dingen V.k.e. (dang, dingte / hat gedungen) : **1.** gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, enfredañ, implijout ; *einen Mörder dingen,* gouestlaouañ (goprañ) ul lazher, paeañ u.b. evit lazhañ ; *gedungener Mörder,* lazher a vicher g., lazher gopret g. ; **2.** [merdead.] feurmiñ.

Dingens [rannyezh] P. *sellit ouzh* **Dings**.

Dingerchen lies. : P. disterajoù g., disterdra g., mibiliajoù lies., mibiliezhoù lies., belbi g., belbeterezh g., traoù netra lies.

dingfest Adv. : *dingfest machen,* toullbac'hañ, herzel, kraouiañ, prizoniañ.

Dingi n. (-s,-s) : [merdead.] dingi g.

dinglich ag. : trael ; *dingliches Recht*, gwir trael g.

Dinglichkeit b. (-) : traelezh b.

Dings[1] n. (-) **/ Dingsbums**[1] n. (-) **/ Dingsda**[1] n. (-): *das Dingsda,* ar petra din-me g., ar petrefe-se g., an turlut-se g., ar bitrak-se g., ar penefi-se g., an andell tra-se b., an dra-mañ hag an dra g., an dra-mañ-tra g., an hini g., un hini g., un tammig hini-hini g. ; *etwas „Dings" nennen,* penefiañ udb.

Dings[2] g./b. (-) **/ Dingsbums**[2] g./b. (-) **/ Dingsda**[2] g./b. (-) : *Herr Dingsda,* ar piv din-me g. - ar peanv-se g. - an n'ouzon piv eus n'ouzon pelec'h g. - an n'ouzon petra eus an n'ouzon pelec'h, dimezet d'an n'ouzon piv g. - ar piv din-me eus pelec'h din-me, dimezet da biv din-me g. -

henn-ha-henn g. - hemañ-henn g. - homañ-henn b. - an aotroù n'onn peseurt g. ; *Fräulein Dingsda,* an dimezell honn-ha-honn b. ; *jemanden „Dingsbums" nennen,* peanviñ u.b.
Dingstätte b. (-,-n) : lec'h emvod ar vrezelourien c'herman g.
Dingung b. (-,-en) : [gwir] koumanant g., feurm g.
Dingwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-kadarn g.
dinieren V.gw. (hat diniert) : predañ.
Dinkel g. (-s,-) : [louza.] yell g.
DIN-Norm b. (-,-en) : reolad c'hreantel alaman b.
Dinosaurier g. (-s,-) : dinosaor g., henvil g.
Diode b. (-,-n) : [tredan] diod g.
Diogenes g. : Diogenes g.
Diomedes g. : Diomedes g.
Dionys g. : [istor] Dionis g.
Dionysien lies. : gouelioù en enor da Zionisos lies.
dionysisch ag. : dioniziek.
Dionysius g. : [istor] Dionis g.
Dionysos g. : [mojenn.] Dionisos g.
Diopter g. (-s,-) : [fizik] dioptr g.
Dioptrie b. (-,-n) : [fizik] dioptri g.
Dioskuren lies. : [mojenn.] Dioskured lies.
Dioxid n. (-s,-e) : [kimiezh] dioksidenn b.
Dioxin n. (-s,-e) : [kimiezh] dioksin g.
Dioxyd n. (-s,-e) : [kimiezh] dioksidenn b.
Diözese b. (-,-n) : eskopti g. ; *zur Diözese gehörig,* eskoptiek, eskoptiat.
Diözesan g. (-en,-en) : eskoptiad g.
Diözesan- : eskoptiek, eskoptiat, … an eskopti.
Diphtherie b. (-,-n) : [mezeg.] difteriezh b.
diphtherisch ag. : [mezeg.] difterek.
Diphthong g. (-s,-e) : [yezh.] divvogalenn b., divsonenn b., diftongenn b., vogalenn doubl b.
diphthongieren V.k.e. (hat diphthongiert) : [yezh.] divvogalenniñ, diftongenniñ.
Diphthongierung b. (-,-en) : [yezh.] diftongennadur g.
Dipl. [*berradur evit* **Diplom**] : diplom g.
Dipl.-Ing. [*berradur evit* **Diplomingenieur**] : ijinour diplomet g.
Dipl.-Kfm. [*berradur evit* **Diplomkaufmann**] : diplomad war studioù ar genwerzh g.
Diplom n. (-s,-e) : skrid-testeni g., diplom g. ; *jemandem ein Diplom verleihen,* diplomiñ u.b.
Diplomarbeit b. (-,-en) : kounskrid mestroniezh g.
Diplomat g. (-en,-en) : **1.** diplomat g. ; **2.** [dre skeud.] paotr fin g., louarn g.
Diplomatenkoffer g. (-s,-) : malizenn diplomat b.
Diplomatenschreibtisch g. (-es,-e) : taol-skrivañ ministr b.
Diplomatenschub g. (-s,-schübe) : [politikerezh] fiñvadeg e korf an diplomated b.
Diplomatie b. (-) : diplomatiezh b., rouinellerezh g., kannadouriezh b. ; *vorbeugende Diplomatie,* diplomatiezh dizarbenn b.
diplomatisch ag. : **1.** kannadourel, diplomatel, diplomatek ; *diplomatisches Korps,* korf diplomatel g. ; *diplomatische Mission,* kefridiezh diplomatel b. ; **2.** *er geht sehr diplomatisch vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, gouzout a ra penaos en em gemer, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi gant mil evezh, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, dre het, dre zouster, dre du, koul, koulik), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi.
diplomieren V.k.e. (hat diplomiert) : diplomiñ.
V.gw. (hat diplomiert) : [Bro-Suis] tremen e ziplom.
diplomiert ag. : diplomet.
Diplomingenieur g. (-s,-e) : ijinour diplomet g.
Diplomkaufmann g. (-s,-kaufleute) : diplomad war studioù ar genwerzh g.
Diplomlandwirt g. (-s,-e) : gounezoniour g., douarc'hounezour g., gounidegour g.
Diplomprüfung b. (-,-en) : arnodenn evit gounit un diplom b.
Dipolantenne b. (-,-n) : [radio] stign daouvlein g.
Dippel g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] koeñv g., c'hwez g., foeñv g., c'hwezadur g., foeñvadur g.
dippeln V.gw. (ist gedippelt) : P. piltrotat, trotellat, mont a bilbaz.
Diptychon n. (-s, Diptychen/Diptycha) : divdaolenn b.
dir rag.-gour : **1.** *tro-da-biv evit* **du** : dit ; *ich glaube es dir,* da grediñ a ran ; **2.** [dre skeud.] *mir nichts, dir nichts,* **a)** ken aes (ken dichipot, ken distrafuilh, ken dinec'h, ken lip) ha tra, ken aes all, ouesk, war e vadober, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, digomplimant, netra dreist, koulz all, hep kamambre ; **b)** dic'hortoz-kaer, war e dibedoba, en un taol kont, a-daol-trumm, en ur flipad, dipadapa, a-benn-krak, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un dro-zorn, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, prim, trumm (Gregor), eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-greiz-pep-kreiz, brav-mat, krak, krenn, pik ; **c)** dre guzh, dre laer, hep rat nikun, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, P. choucha-moucha ; **3.** *wie du mir, so ich dir,* n'eo nemet kas an dorzh en-dro d'ar gêr - roerig kaverig - evel ma komzit e vezit respontet - eus ar skudell a roez e resevez - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - taol evit taol - krog evit krog - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - losk evit losk, gouli evit gouli - gwall evit gwall - lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; **4.** *heute mir, morgen dir,* pep hini d'e dro - pep hini e dro - pep hini en e dro - hiziv va zro, warc'hoazh hoc'h hini.
direkt ag. : eeun, didro, hedeeun, dihanterat ; *ein direkter Weg,* un hent eeun g., un hent hedeeun g. ; *direkter Waggon,* bagon hag a ya war-eeun (rag-eeun) d'ar pal

b. ; *auf direktem Wege,* war-eeun, war-eeun-tenn, a-benn-kaer, rag-eeun ; [arc'hant] *direkte Steuern,* tailhoù (telloù) eeun lies. ; [yezh.] *direkte Rede,* doare eeun g., danevelliñ eeun g. ; [tr-l] *in direkter Linie von jemandem abstammen,* diskenn (bezañ diskennet) war-eeun eus u.b, diskenn a linenn eeun eus u.b. (Gregor).
Adv. : **1.** war-eeun, war-eeun-tenn, end-eeun, ez-eeun, a-benn-kaer, rag-eeun, rez, didro, a-eeun, ouzh eeun, rak-tal, rag-enep, hep tro na distro, eeun-tenn, eeun-pik, leal ; *der Zug fährt direkt nach Berlin,* mont a ra an tren war-eeun betek Berlin, mont a ra an tren rag-eeun da Verlin ; *das Flugzeug fliegt direkt nach Bern,* en un nijadenn e ya ar c'harr-nij da Vern ; *diese Straße führt direkt nach Brest,* an hent-se a gas rag-eeun da Vrest, an hent-se a gas rag-enep da Vrest ; *direkt auf jemanden zugehen,* mont rag-eeun en arbenn d'u.b. (da gej ouzh u.b.), mont war-eeun da gaout u.b., mont penn hent d'u.b. war-eeun, mont war-eeun war-benn hent d'u.b., mont war-eeun da benn hent d'u.b., mont war-eeun da benn an hent d'u.b. ; *er kommt direkt von der Universität,* nevez deuet eo eus ar skol-veur ; *direkt antworten,* kavout an ibil da lakaat en toull, distreiñ e grampouezhenn d'u.b., respont krenn-ha-krak (krak-ha-berr, berr-ha-krenn, krak-ha-krenn), respont en ur ger krenn, na vezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ diouzhtu d'u.b., na vezañ kavet berr da respont ; *etwas direkt sagen,* mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont berr - mont war-eeun d'udb - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit respont - lavaret hardizh udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *direkt verkaufen,* gwerzhañ war-eeun hep tremen dre un hanterour ; **2.** just ; *er wohnt im Haus direkt nebenan,* emañ o chom en ti touch, emañ o chom en ti just e-kichen, emañ o chom kichen-ha-kichen gant hon ti, emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzh-ti, en ti nes emañ o chom, hennezh eo va amezeg nesañ, ti-ha-ti emaomp o chom ; *er wohnt im Haus direkt gegenüber,* n'eus nemet treuz an hent etre hon tiez, n'eus nemet led ar ru etre hon tiez, emañ e di just rag-eeun da'm hini, emañ e di tre-ha-tre a-dal da'm hini, emañ e di eeun a-dal da'm hini, a-benn emañ hon daou di ; *er wohnt direkt vor dem Meer,* emañ o chom war lez ar mor, emañ o chom war lez an aod, emañ o chom e genoù ar mor, emañ o chom e-harz ar mor, emañ e di dirak ar mor, emañ o chom raz da ribl ar mor, goursezet eo e di a-dal d'ar mor, harp er mor emañ o chom.

Direktion b. (-,-en) : renerezh g., renadur g., ren g., renidigezh b., levierezh g., mestradur g., mestradurezh b., patromelezh b., patromiezh b.
Direktionsausschuss g. (-es,-ausschüsse) / **Direktionsrat** g. (-es,-räte) : kuzul-ren g., uhelstrollad g., poellgor-ren g., sturva g., renerezh g.
Direktionssekretär g. (-s,-e) : sekretour merañ g., pennsekretour g.
direktiv ag. : hanrenus.
Direktive b. (-,-n) : sturiad g., sturiadur g., kemennadur g., gourc'hemenn g., kelenn a ranker heuliañ lies. ; *Direktiven geben,* kas kemennadurezh (Gregor), reiñ alioù, reiñ e gemennoù, dougen (ober) gourc'hemennoù, reiñ kefridi, reiñ e urzhioù, reiñ kemennadurioù, merkañ [d'u.b] petra a zo d'ober.
Direktivität b. (-) : hanrenusted b.
Direktmandat n. (-s,-e) : [polit.] leuriadur eeun g., leuriadur war-eeun g.
Direktor g. (-s,-en) : rener g., renour g., sturier g., levier g., patrom g., P. mestr g. ; *er wurde zum Direktor der Bank ernannt,* lakaet e oa bet da vestr er bank ; *stellvertretender Direktor,* eilrener g., isrener g., besrener g. ; *technischer Direktor,* pennijinour, pennijiner g. ; *leitender Direktor,* uhelrener g.
Direktorat n. (-s,-e) : **1.** karg a rener b., reneriezh b. ; **2.** burev ar rener g.
Direktorial- : renerezhel, … ar rener.
Direktorialabteilung b. (-,-en) : burev ar rener g., rann ar renerezh b.
Direktorin b. (-,-nen) : renerez b., renourez b.
Direktorium n. (-s, Direktorien) : **1.** kuzul-ren g., uhelstrollad g., poellgor-ren g., sturva g., renerezh g. ; **2.** [istor] Kuzul-ren g.
Direktrice b. (-,-n) : stilourez b.
Direktübertragung b. (-,-en) : abadenn war-eeun b.
Direktverbindung b. (-,-en) : liamm eeun g., ereadur eeun g., eread eeun g.
Direktverkauf g. (-s) / **Direktvermarktung** b. : gwerzh dihanterat b.
Direktvertreiber g. (-s,-) : kenderc'her-gwerzher dihanterat g.
Direktzugriff g. (-s,-e) : [stlenn.] moned eeun g., bizskriv eeun g.
Dirigent g. (-en,-en) : bleiner laz-seniñ g., mestr laz-seniñ g., penn orkestra g.
Dirigentenstab g. (-s,-stäbe) : bazh ar bleiner laz-seniñ b., bazh ar penn orkestra b.
dirigieren V.k.e. (hat dirigiert) : **1.** heñchañ, kas ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld dirigiert,* diheñchet e vo an nij 307 da-gaout Schönefeld, diheñchet e vo an nij 307 ha kaset da Schönefeld da leuriañ ; **2.** ren, sturiañ, bleinañ, mestriñ da, patromañ ; *einen Chor dirigieren,* bleinañ ul laz-kanañ.
Dirigismus g. (-) : sturierezh ekonomikel g., sturierezh armerzhel g., sturiadouriezh b.
Dirndl n. (-s,-n) : **1.** dirndl g. [*gwiskamant hengounel Bavaria hag Aostria*] ; **2.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] plac'h b. ; **3.** [louza.] kerez-gouez str.
Dirndlkleid n. (-s,-er) : dirndl g. [*gwiskamant hengounel Bavaria hag Aostria*].

Dirndlstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] kerezenn-ouez b. [*liester* kerezenned-gouez].
Dirne b. (-,-n) : **1.** louvigez b., gast b., gastig b., forc'h b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], putenn b., gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., krampouezhenn bardon b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., rederez b., paotrez b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., charlezenn b., baleantez b., flegenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., kañfantenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., libourc'henn b., mari-voudenn b., landourc'henn b., yourc'h g., heizez b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b. ; **2.** [dre astenn.] P. plac'h yaouank b. ; *eine schmucke Dirne,* un tamm brav a blac'h b., ur farodez b., ur vouilhez plac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur gaer a blac'h b., ur gurun a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ur boked g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur gañfantenn b., ur strakadenn b., ur bompinenn b., ur baotrezenn b., ur babig koant g., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez b.
Dirnenmilieu n. (-s,-s) : metoù al louvigezed g., metoù al louvigezh g.
dis / Dis n. (-,-) : [sonerezh] re lemm g.
Disagio n. (-s,-s/Disagien) : argedad embann g., mizoù diskont lies., isfeuriadur g..
Discjockey g. (-s,-s) : diskjokey g.
Disco b. (-,-s) : P. *sellit ouzh* **Disko**.
Discount- : discount, a-stok-varc'had, evit ur priz skog, evit un dister briz, war raval.
Discountanbieter g. (-s,-) : rabater g.
Discounthandel g. (-) : gwerzhañ war raval g., gwerzh war raval b., gwerzh war ziskar priz b.
Discounthändler g. (-s,-) : rabater g.
Discountpreis g. (-es,-e) : priz skog g., priz dister g., dister briz g., priz diskaret g., priz gwall varc'had g.
Discountverkauf g. (-,-verkäufe) : gwerzhañ war raval g., gwerzh war raval b., rabatiñ g.
Disharmonie b. (-,-n) : **1.** dihesoniezh b., dihesonded b., digensoniezh b., digensonerezh g., diheson g. ; **2.** diheneuz b., digendoniezh b. ; **3.** dizunvaniezh b., dizemglev g., diemglev g.
disharmonisch ag. : **1.** diheson, dihesonek, dihesonus, digendon, digenson, digensonel, digensonus ; **2.** digenliv, digenglot, digenglotus, disklotus, diheneuz ; **3.** dizunvan.
Disjunktion b. (-,-en) : [preder.] disjoentradur g., disglenad g.
disjunktiv ag. : **1.** [preder.] disjoentrus g., disglenadek, … disglenat, … ezkaelat ; **2.** [yezh.] *disjunktive Konjunktion,* kevarzhell disglenel b., stagell disrannañ b.
Diskant g. (-s,-e) : [sonerezh] soprano g.
Diskette b. (-,-n) : [stlenn.] disketenn b., disk gwevn g., pladenn wevn b., pladennig b., kantennig b.
Diskettenbox b. (-,-en) : boest disketennoù b.
Diskettenlaufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner disketennoù g.
Diskjockey g. (-s,-s) : diskjockey g.
Disko b. (-,-s) : ti-dañsal g., korolldi g., boest-noz b., P. toull-noz g.
Diskont g. (-s,-e) : diskont b. ; *unter Abzug von Diskont, abzüglich Diskont,* goude didennadur an an diskont, an diskont lakaet er-maez.
Diskontbank b. (-,-en) : bank diskont g.
Diskonterhöhung b. (-,-en) : uhelidigezh ar feur-diskontañ b.
Diskonterlös g. (-es,-e) : gounidoù tennet eus an diskont lies., gounidoù taolet gant an diskont lies.
diskontfähig ag. : hag a c'hall bezañ diskontet.
Diskontfuß g. (-es,-füße) : feur-diskontañ g.
Diskontgeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn diskontañ b.
diskontierbar ag. : diskontadus.
diskontieren V.k.e. (hat diskontiert) : diskontañ ; *einen Wechsel diskontieren,* diskontañ ul lizher-eskemm.
Diskontierung b. (-,-en) : diskontañ g., oberiadenn diskontañ b.
diskontinuierlich ag. : spanaus, astalus.
Diskontnehmer g. (-s,-) : diskonter g.
Diskontsatz g. (-s,-sätze) : feur-diskontañ g.
Diskontwechsel g. (-s,-) : lizher-eskemm g.
Diskordanz b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] digenton g. ; **2.** [dre skeud.] dizunvanded b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b. ; **3.** [douarouriezh] disklotadur g.
diskordant ag. : [douarouriezh] *diskordante Lagerung,* gweleadur disklot g.
Diskothek b. (-,-en) : **1.** pladennaoueg b. ; **2.** dañsti g., ti-dañsal g., korolldi g., boest-noz b., P. toull-noz g.
diskreditieren V.k.e. (hat diskreditiert) : *jemanden diskreditieren,* divrudañ u.b., gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., fallvrudañ u.b., dornañ traoù diwar-benn u.b.
Diskrepanz b. (-,-en) : disrann b./g., diforc'h g., diforc'had g., dislavar g., digempouez g., enebadur g., kontroliezh b. ; *hier ist eine Diskrepanz zwischen Theorie und Praxis,* war ar poent-se ez eo bras an disrann etre ar pezh a vez kelennet hag ar pezh a vez graet, war ar poent-se e vez dislavaret ar pezh a vez kelennet gant ar pezh a vez graet ; *es gibt eine deutliche Diskrepanz zwischen ihren Worten und ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, enebadur (eneberezh) a zo etre o c'homzoù hag o oberoù, o oberoù ne gordont ket gant o lavaroù, o oberoù a zo kontrol d'o lavaroù.
diskret ag. : evezhiek, didrouz, diskandal, distorlok, sioul-ha-sioul, diheverzh, evezhiek en e gomzoù, kloz a veg ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln,* miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toullet da zen eus hon afer.
Diskretion b. (-) : evezhiegezh b., didrouz g., sioulder g., sioulded b., emzalc'husted b. ; *Diskretion zugesichert,* miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toullet da zen eus hon afer ; *ich bitte Sie um äußerste Diskretion,* taolit evezh da riklañ an dra-se da zen ebet !

ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se !

diskriminieren V.k.e. (hat diskriminiert) : **1.** disheñvelout, dishañvalout, diforc'h, diforc'hiñ, digemmañ, dispartiañ, disparzhañ ; **2.** gwallziforc'hañ, droukziforc'hañ.

diskriminierend ag. : disparzhus, diforc'hus, gwallziforc'hus ; *diskriminierende Maßnahme,* diarbennoù (reolenn b.) a ra gaou ouzh tud 'zo lies., darbaroù gwallziforc'hus lies., diarbennoù gwallziforc'hus lies., gwallziforc'h g.

Diskriminierung b. (-,-en) : **1.** diforc'hidigezh b., disparzh g., disparzhañ g., diforc'h g. ; **2.** gwallziforc'h g., gwallziforc'hidigezh b., droukziforc'hidigezh b., droukziforc'h g. ; *Rassendiskriminierung,* disrannerezh ar gouennoù g., gouennzisrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g.

Diskurs g. (-es,-e) : breud g., dael b., breutadenn b., breutadeg b.

diskursiv ag. : prezegel, aregel ; *das diskursive Denken,* ar soñjal prezegel g.

Diskursuniversum n. (-s) : [preder.] bed ar prezeg g.

Diskus g. (-/-ses, Disken/-se) : [sport] kantenn b.

Diskussion b. (-,-en) : troc'h kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., kaoze g., kaozeadeg b., kaozeerezh g., pennad-kaoz g., tamm kaoz g., troc'h kaoz g., kenvreutaerezh g., kendael b., breutadeg b., breutaerezh g., breud g., striv g., dael g., daelerezh g. ; *Diskussion über das dialektische Verhältnis von Theorie und Praxis,* daelerezh damkam-embreg g. ; *ohne Diskussion,* hep rak na perak, hep arguz, hep breutaat ; *lebhafte Diskussion,* kaoz kaer etre tud 'zo b., tabut g., trouz g., breutadeg taer b. ; *eine Diskussion entspinnt sich,* sevel a ra un diviz ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte,* dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont an embregerezh tu pe du ; *die Diskussion dreht sich um die Wahlen,* an diviz a denn d'ar votadegoù, tennañ a ra an diviz d'ar votadegoù, anv a zo en diviz eus ar votadegoù, marvailhat a ra an dud diwar-benn ar votadegoù, ar gaoz etrezo a zo diwar-benn ar votadegoù, gant kaoz ar votadegoù emaint ; *wir müssen aber jetzt diese Diskussion beenden,* poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen, eine Diskussion unterbinden,* krennañ ar gaoz, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *das steht nicht zur Diskussion,* n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus kistion eus se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo.

Diskussionsbeitrag g. (-s,-beiträge) : degasadenn d'ar c'hendiviz b., perzhiadur er c'hendiviz g.

Diskussionsforum n. (-s,-foren/-fora) : [stlenn.] forom eskemm g.

Diskussionsteilnehmer g. (-s,-) : perzhiad er c'hendiviz g., kenvreutaer g.

Diskuswerfen n. (-s) : [sport] bannañ kantenn g.

Diskuswerfer g. (-s,-) : [sport] banner kantenn g.

Diskuswurf g. (-s,-würfe) : [sport] **1.** bannañ kantenn g. ; **2.** bannadenn gantenn b.

diskutabel ag. **/ diskutierbar** ag. : daelus, breutaus.

diskutieren V.k.e. (hat diskutiert) : breutaat, divizout diwar-benn, kendivizout diwar-benn, daelañ diwar-benn ; *ein Gesetz diskutieren,* breutaat un danvez lezenn, divizout diwar-benn un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. (hat diskutiert) : kendaelañ, kenvreutaat, emzivizout, emzivizañ, kendivizout, ober e gaoz, ober kaoz, kontañ ar gaoz, kontañ kaozioù, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober un troc'h kaoz, rannañ kaoz, rannañ komzoù etrezo ; *mit jemandem diskutieren,* ober un tamm kaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., marvailhat gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b. ; *über etwas (t-rt) diskutieren,* divizout diwar-benn udb, kendivizout diwar-benn udb, en em guzuliañ diwar-benn udb, daelañ a-zivout udb, bezañ gant kaoz udb, kaozeal eus (diwar-benn, a-zivout) udb ; *sie diskutieren dauernd,* tremen a reont o amzer o sevel kaozioù, ne reont ken nemet sevel kaozioù ; *sie diskutierten eifrig und lange miteinander,* kaoz kaer a oa bet ganto, kaoz kaer a oa bet etrezo, meur a gaoz a oa bet ganto, kalz a gaoz a oa bet ganto, ur pezh kaoz a oa bet ganto ; *sie diskutierten lebhaft,* an teodoù a vale avel, start e oa bet an abadenn, trabaset o doa, chomet e oant da vegata, ne chome ket an teodoù da verglañ.

disparat ag. : diforc'h, digevatal, liesseurt, liesdoare, diseurt, a bep seurt.

Dispens g. (-es,-e) / b. (-,-en) : **1.** diskarg g., disamm g., diendalc'h g., ezdalc'h g. ; **2.** [relij.] dispañs b. ; *für die fünf schlimmsten Sünden genügt die Beichte nicht, sondern ist eine spezielle Dispens des Papstes nötig,* pemp kaz du a zo miret d'ar Pab ha ne c'hall ket ar beleg absolviñ anezho.

dispensieren V.k.e. (hat dispensiert) : diskargañ, disammañ, dienderc'hel, ezderc'hel.

Dispergator g. (-s,-en) : [tekn.] danvez strewiñ g., danvez strewus g.

Dispersion b. (-,-n) : **1.** strewadur g. ; **2.** [fizik] gwaskarad g.

Dispersionsfarbe b. (-,-n) : liv strewus g., liv livrizhus g.

Dispersionsprisma n. (-s,-prismen) : [fizik] prism gwaskarat g.

Display n. (-s,-s) : [stlenn.] skramm g., hewel g.

Dispokredit g. (-s,-e) : P. *sellit ouzh* **Dispositionskredit**.

Disponent g. (-en,-en) : [kenwerzh] merour g., kemennad g., tredeog g., leuriad g., galloudegad g.

disponibel ag. : implijadus, dibrez, vak, dioueradus, da gaout diouzhtu, prest.

disponieren V.k.e. (hat disponiert) : **1.** renkañ, lakaat, kempenn, pennegiñ ; **2**. [dre skeud.] *er ist gut disponiert,* war e du mat emañ, loariet-mat eo, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e

voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ ; *er ist schlecht disponiert,* en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, treuflez eo, n'emañ ket en e charreoù ; *disponiert sein, etwas zu tun,* bezañ prest (kontant, darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro) d'ober udb, bezañ kontant a ober udb., bezañ a-du (bezañ laouen) d'ober udb, asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb.

V.k.d. (hat disponiert) : kerziñ, kaout en e gerz, bezañ en e gerz, bezañ mestr war ; *über seine Zeit disponieren,* bezañ mestr war e amzer, ober pezh a garer gant e amzer ; *ich kann nicht über dieses Geld disponieren,* n'on ket mestr war an arc'hant-se, ne c'hallan ket ober pezh a garan gant an arc'hant-se.

V.gw. (hat disponiert) : ober e gempennoù (e renkoù, e ziarbennoù, e zifennoù, e ziwalloù), kemer e ziwalloù (e ziarbennoù).

Disposition b. (-,-en) : **1.** kempenn g., diwall g., diarbenn g., pourchas g. ; *Dispositionen treffen,* ober e gempennoù (e renkoù, e bourchas, e ziarbennoù, e zifennoù, e ziwalloù), kemer e ziwalloù (e ziarbennoù).

2. gourc'hemenn g., kerz b. ; *jemandem etwas zur Disposition stellen,* lakaat udb e gourc'hemenn u.b., lakaat ar gerz eus udb gant u.b., lakaat udb e-kerz u.b. ; *etwas steht zu jemandes Disposition,* emañ udb e-kerz u.b., emañ udb e gourc'hemenn u.b ; *jemand steht zu jemandes Disposition,* emañ u.b. e gourc'hemenn u.b. all.

3. [dre skeud.] doug g., tech g., tuadur g., pleg, tued g., danvez g. ; *Disposition zu einer Krankheit haben,* bezañ douget da dapout ur c'hleñved bennak, bezañ techet da zastum ur c'hleñved bennak.

4. kempennadur g., renkadur g.

Dispositionskredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] aotre dibourveziad g., kont trazennadus b.

Disproportion b. (-,-en) : digempouez g., digevatal g., disklot g., diskeñver g.

Disput g. (-s,-e) : breud g., breutadenn b., breutadeg b., breujad g., breujoù lies., breutaerezh g., breudvell g., striv g., dael g., daelerezh g., rendael g. ; *Disput über das dialektische Verhältnis von Theorie und Praxis,* daelerezh damkam-embreg g.

Disputation b. (-,-en) : breud g., breutadenn b., breutadeg b., breutaerezh g., breudvell g., dael g., daelerezh g., rendael g. ; *philosophische Disputation,* sadornenn b.

disputieren V.gw. (hat disputiert) : breutaat, daelañ, kendaelañ, rendaeliñ.

Disqualifikation b. (-,-en) : divarrekaat g., distalvoudañ g., diberzhiñ g.

disqualifizieren V.k.e. (hat disqualifiziert) : diberzhiñ, divarrekaat, distalvoudañ.

Disqualifizierung b. (-,-en) : divarrekaat g., distalvoudañ g., diberzhiñ g.

Dissens g. (-es,-e) : arguz g., dizemglev g., diemglev g., dael b., diforc'h soñjoù g.

Dissenter g. (-s,-) : [relij.] disivoudad g.

Dissertation b. (-,-en) : **1.** studiadenn b., displeg g., skridaozadenn b., dezleadenn b. ; **2.** [dre astenn., skol-veur] tezenn b.

Dissident g. (-en,-en) : [polit.] disrannad g., rebarbour d'ar renad g., rebarbour ouzh ar renad g.

Dissidentin b. (-,-nen) : [polit.] disrannadez b., rebarbourez d'ar renad b., rebarbourez ouzh ar renad b.

Dissimilation b. (-,-en) : [yezh.] disheñveladur g.

dissonant ag. : [sonerezh] disonek ; *dissonanter Akkord,* klotad disonek g.

Dissonanz b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] disonegezh b., disoniezh b., dihesoniezh b., digendon g. ; *Resolution der Dissonanz,* disentez an disonegezh b. ; **2.** [fizik] disoniezh b. ; **3.** [dre skeud.] dizemglev g., diemglev g.

dissonieren V.dibers. (hat dissoniert) : bezañ diheson, bezañ disonek, diseniñ.

Dissoziation b. (-,-en) : digrevredadur g., distroll g., digevrediñ g. ; *psychische Dissoziation,* dispenn ar bred g., disklot g., distroll bredel g.

dissoziieren V.k.e. (hat dissoziiert) : digevrediñ, distrollañ, digevreañ, dispartiañ.

Distanz b. (-,-en) : **1.** hed g., hedad g., pellder g., pellded b. ; **2.** [tekn.] distok g. ; **3.** [dre skeud.] *Distanz halten (zu + t-d-b),* derc'hel d'e renk, chom en e renk, bezañ yen ouzh u.b., chom yen ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., bezañ argil en an-unan en andred u.b., bezañ argilus e-keñver u.b.

Distanzbolzen g. (-s,-) : [tekn.] boulon distokañ g., serjant speurellañ g., distokell b.

distanzieren V.k.e. (hat distanziert) : lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, leuskel hent gant.

V.em. : **sich distanzieren** (hat sich (t-rt) distanziert) : [dre skeud.] *sich von jemandem distanzieren,* pellaat diouzh u.b., mont digant u.b., treiñ diwar u.b., en em zistrollañ diouzh u.b.

distanziert ag. : argilus, yen, digas, diseblant.

Distanzmesser g. (-s,-) / **Distanzmeter** n. (-s,-) : [tekn.] pellventer g. ; *mit einem Distanzmesser messen,* pellvuzuliañ, pellventañ.

Distanzstück n. (-s,-e) : [tekn.] distokell b., speurell b.

Distel b. (-,-n) : [louza.] askol str., pikerez b. ; *welsche Distel,* artichaod str., askol-debriñ str.

Distelfink g. (-en,-en) : [loen.] pabor g., kanaber g., pabor kanaber g., evnig kanaber g.

Distelstecher g. (-s,-) : diwrizienner askol g.

Distelzeisig g. (-s,-e) : [loen.] pabor g., kanaber g., pabor kanaber g., evnig kanaber g.

Distichon g. (-s, Distichen) : divwerzennad b.

distinguiert ag. : strak, kran, cheuc'h, tonius, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul.
Distinktion b. (-,-n) : **1.** neuz-vat b., mistred b., kempennadurezh b., ton g., kranded b. ; **2.** haelded g. ; **3.** medalenn b., merk a enor g., arouez b., spilhenn-arouez b. ; **4.** bevennadur g., bevenniñ g., bevennerezh g. ; **5.** disheñvelidigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hañ g., digemmadur g., digemmañ g., diforc'h g., kemm g., disparzh g.
distinktiv ag. : diforc'hus, digemmus ; [yezh.] *distinktives Merkmal,* reg diforc'hus g.
Distorsion b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] gweadur g., gweadenn b., kammigell b., gwaskadenn b., forsadenn b., gloazadenn b. ; **2.** torrgamm g., torrgammerezh g., torrgammañ g.
Distributionssystem n. (-s,-e) : rouedad dasparzhañ b., rouedad ingalañ b.
distributiv ag. : lodennus, ... lodenniñ, dasparzhat.
Distrikt g. (-s,-e) : distrig g., bann g., pastell-vro b., arondisamant g.
Disziplin b. (-,-en) : **1.** kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kensentidigezh b., urzh-vat g. ; *strenge Disziplin,* kenurzh strizh g., kensentidigezh strizh b. ; *jemanden in Disziplin nehmen,* deskiñ d'u.b an doujañs da reolennoù ar c'henurzh, deskiñ d'u.b sentiñ ouzh reolennoù ar c'henurzh ; *sich der Disziplin fügen,* kensentiñ, sentiñ ouzh (doujañ, plegañ da reolennoù) ar c'henurzh, plegañ d'ar reolenn ; *die Disziplin übertreten, die Disziplin verletzen,* tremen dreist (mont a-enep) reolennoù ar c'henurzh, terriñ ar c'henurzh, disentiñ ouzh ar c'henurzh ; *die Disziplin aufrechterhalten,* lakaat ur c'henurzh strizh da ren.
2. danvez g., diskiblezh b. ; *olympische Disziplin,* danvez sport olimpek g., diskiblezh olimpek b., c'hoari olimpek g., sport olimpek g.
3. reolenn a vuhez b.
4. [relij.] disiplin b., skourjez disiplinañ b.
Disziplinarabteilung b. (-,-en) : [lu] batailhon kastiz g./b.
Disziplinarfall g. (-s,-fälle) : disentidigezh anat ouzh reolennoù ar c'henurzh b.
Disziplinargericht n. (-s,-e) : kuzul reoliañ g.
disziplinarisch ag. : kenurzhel.
Disziplinarmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn war tachenn ar c'henurzh g.
Disziplinarrat g. (-s,-räte) : kuzul a genurzh g.
Disziplinarstrafe b. (-,-n) : kastiz g.
Disziplinarvergehen n. (-s,-) : disentidigezh ouzh ar reolenn b.
disziplinieren V.k.e. (hat diszipliniert) : kenurzhiañ, reoliñ, reoliañ, peurreizhañ.
diszipliniert ag. : kenurzhiek, reizh, sentus, kensentus.
disziplinlos ag. : digenurzh, dizurzh, disuj, disent.
Disziplinlosigkeit b. (-) : digenurzh g., dizurzh g., disentidigezh b.
disziplinwidrig ag. : kontrol d'ar c'henurzh, hag a ya a-enep reolennoù ar c'henurzh.
Dithyrambe b. (-,-n) : meulgan g.
dithyrambisch ag. : meulganus, kanmeulus, meulus, lubanus.
Dithyrambus g. (-, Dithyramben) : meulgan g.
dito Adv. / **ditto** Adv. : evel-henn, kement all, memes mod, memes tra, heñvel dra.
Dittchen n./g. (-s,-) : [rannyezh] gwenneg g., blank g.
Diurese b. (-,-n) : [mezeg.] ezveradur troazh g., troazhañ g.
Diuretikum n. (-s, Diuretika) : [mezeg.] louzoù troazhus g.
diuretisch ag. : [mezeg.] troazhus, P. staotus.
Diva b. (-,-s/Diven) : **1.** [sonerezh] kanourez vrudet b., diva b. ; **2.** [film] esparadenn b., steredenn b.
divergent ag. : **1.** dizunvan, kenforc'hus, kenforc'h, kontrol, enep ; **2.** [fizik, mat.] kenforc'hus ; *divergente Reihe,* heuliad kenforc'hus g.
Divergenz b. (-,-en) : **1.** dizemglev g., diemglev g., forc'hadenn b., forc'hadur g., diforc'h g. ; **2.** [fizik] kenforc'husted b.
divergieren V.gw. (hat divergiert) : **1.** dizunvaniñ, diforc'hiñ, disheñvelaat ; *ihre Meinungen darüber divergieren,* n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war ar c'hraf-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; **2.** [fizik] kenforc'hañ.
divers ag. : liesdoare, liesseurt, diseurt, a bep seurt, dizunvan.
Diversifikation b. (-,-en) : liesseurtelaat g., liesseurtaat g., liesseurteladur g., diseurteladur g.
diversifizieren V.k.e. (hat diversifiziert) : dizunvaniñ, liesaat, liesseurtaat, liesseurtelaat, liesdoareañ, lakaat da vezañ liesseurtoc'h.
Diversion b. (-,-en) : **1.** distroadenn b., distro g., distreiñ g. ; **2.** tun brezel evit distreiñ evezh an enebourien g., gaouargad g.
Divertikel n. (-s,-) : [korf.] bogod g.
Dividend g. (-en,-en) : [mat.] ranned g. ; *bei der Division 12 : 2 = 6 ist 12 der Divident, 2 der Divisor und 6 der Quotientenwert,* er rannadenn 12 : 2 = 6, an niver 12 eo ar ranned, an niver 2 ar ranner hag an niver 6 ar rannad.
Dividende b. (-,-n) : [kenw] ranndal b. ; *fällige Dividende,* ranndal erru d'he zermen b., kampi erru d'e dermen g. ; *eine Dividende ausschütten,* dispartiañ gounidoù ar ranndal, dispartiañ ar c'hampi gounezet diwar ar c'hevrannoù.
Dividendenabschnitt g. (-s,-e) : troc'henn ranndal b., paperenn ranndal b.
Dividendenausfall g. (-s,-ausfälle) : lamedigezh ar ranndal b.
Dividendenausschüttung b. (-,-en) : taladur ar ranndalioù g.
Dividendenrendite b. (-,-n) : gounidoù taolet gant ar c'hevrannoù lies.
Dividendenschein g. (-s,-e) : troc'henn ranndal b., paperenn ranndal b.
dividierbar ag. : rannadus, keitrannadus, herann.
dividieren V.k.e. (hat dividiert) : rannañ, keitrannañ, ober ur rannadenn ; *durch zwei dividieren,* daouhanteriñ ; *durch vier dividieren,* palefarzhañ ; *18 durch 3 dividiert ist gleich 6,* 18 rannet dre 3 (gant 3) a zo par da 6 ; *durch fünf dividieren,* pempvedenniñ ; *durch sieben dividieren,* seizhvedenniñ ; *durch neun dividieren,* navvedenniñ ; *durch zehn dividieren,* dekvedenniñ ; *durch Hundert*

dividieren, kantvedenniñ ; *durch tausend dividieren,* milvedenniñ ; *durch zweiundzwanzig dividieren,* rannañ dre zaou war'n-ugent.
Dividieren n. (-s) : keitrannadur g., rannadur g., rannidigezh b., rannañ g.
Divinationsgabe b. (-,-n) : diouganouriezh b., divinouriezh b., divinerezh g., urisinerezh g.
divinatorisch ag. : diouganus, … divinout.
Divis n. (-es,-e) : [yezh.] barrennig-stagañ b.
Division b. (-,-en) : **1.** keitrannadur g., rannadur g., rannidigezh b., rannadenn b. ; *die Division geht auf,* rik eo ar rannadur ; *bei der Division 12 : 2 = 6 ist 12 der Divident, 2 der Divisor und 6 der Quotientenwert,* er rannadenn 12 : 2 = 6, an niver 12 eo ar ranned, an niver 2 ar ranner hag an niver 6 ar rannad ; **2.** [lu] rannlu b., rannarme b., rann soudarded b.
Divisionär g. (-s,-e) : [Bro-Suis] penngadour ur rannlu g., jeneral rannlu g.
Divisionsgeneral g. (-s,-e) **/ Divisionskommandeur** g. (-s,-e) : penngadour ur rannlu g., jeneral rannlu g.
Divisionsstab g. (-s,-stäbe) : sturvod ar rannlu g., strollad-gourc'hemenn ar rannlu g.
Divisionszeichen n. (-s,-) : arouezenn ar rannañ b., arouez ar rannañ b.
Divisor g. (-s,-en) : [mat.] ranner g. ; *bei der Division 12 : 2 = 6 ist 12 der Divident, 2 der Divisor und 6 der Quotientenwert,* er rannadenn 12 : 2 = 6, an niver 12 eo ar ranned, an niver 2 ar ranner hag an niver 6 ar rannad
Diwan g. (-s,-e) : gourvezvank g., divan g.
Diwan-Schule b. (-,-n) : skol Diwan b.
diwo estlamm. : ouichedraou ! haikel !
d.J. [*berradur evit* **dieses Jahres**] eus ar bloaz-mañ.
DJH g. (-/-s) : [*berradur evit* **Deutsches Jugendherbergswerk**] kevread alaman an herberc'hioù yaouankiz g.
DKP b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Kommunistische Partei**] strollad komunour alaman g.
dm : [*berradur evit* **Dezimeter**] dekimetr g., dekimetrad g.
d.M. : [*berradur evit* **dieses Monats**] eus ar miz-mañ ; *am fünfzehnten d.M.,* d'ar bemzek eus ar miz.
DM b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Mark**] mark alaman g.
D-Mark b. (-,-) : mark alaman g.
D-Netz n. (-es,-e) : rouedad skinbellgomz a vez goloet Europa a-bezh ganti b.
DNS b. (-) : : [*berradur evit* **Desoxyribonukleinsäure**] trenkenn dizoksiribonukleek b., TDN b.
Döbel g. (-s,-) : ibil-koad g., tarval g.
Dobermann g. (-s,-männer) : [loen.] dobermann g.
doch Adv. : **1.** memes tra, koulskoude, koulz all, evelkent, padal, ha padal, evelato, neoazh, alkent, atoue 'zo, avat, emichañs ; *er ist zwar sehr alt, doch ist er noch rüstig,* start (plom, postek, aes) eo war e dachoù c'hoazh daoust dezhañ bezañ deuet war an oad - kozh a-walc'h eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn, koulz all - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *er lag wach auf seinem Bett, doch waren seine Augenlider geschlossen,* dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù ; *ich möchte doch fort,* ha koulskoude em eus c'hoant mont kuit ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer,* ne oa ket mat da redek, da neuial ne lavaran ket - ne oa ket mat da redek, da neuial emichañs ; *und ich wusste es doch !* hag-eñ e ouien an dra-se ! ; *er sah das Buch nicht und es lag doch vor seiner Nase,* ne wele ket al levr hag-eñ e oa e-tal dezhañ.
2. [evit aprouiñ] *ja doch !* ya da ! ya 'vat ! geo - geo da - gon - beo - eo - boa - bo - geus - 'nije - gin (mont a rin) - gouie (gouzout a ouie) - bezo - eo, gra, eo - geus - eo, graet en dije - eo, gin - eo, gouie - h.a.... ; *das kann nicht wahr sein ! - doch !* n'eo ket gwir ! - geo da ! / n'eo ket gwir ! - eo, moarvat ! ; *er wird es nicht schaffen ! - doch, ganz bestimmt !* ne zeuio ket da benn ! - eo moarvat ! ; *magst du diese Farbe nicht ? - doch,* ne blij ket al liv-se dit ? - gra ! ; *gehst du nicht hin ? - doch,* ned i ket di ? - grin ! ; *werden sie morgen nicht kommen ? - doch,* ne zeuint ket warc'hoazh ? grint !
3. [ger pouezañ, ne vez ket troet atav] : eta, 'ta, evelato, alato, memes tra, evelkent ; *er ist doch nicht etwa krank ?* n'eo ket klañv memes tra ? n'eo ket klañv alato ? ma, evelkent ! n'eo ket klañv ? ; *du kannst doch nicht hier allein bleiben !* ne chomi ket amañ da-unan memes tra ? ; *das gehört euch doch,* deoc'h-hu-hu eo an dra-se ; *du kommst doch ?* dont a ri ganeomp memes tra ? ; *das tust du doch nicht,* ne ri ket an dra-se, gar 'alato ; *bell, mein Hund, bell doch !* harzh, va faotr, ha gra ! ; *komm doch !* deus 'ta ! ; *komm doch endlich !* deus 'ta neuze ! ; *wenn er doch (erst) käme,* ma teufe d'an nebeutañ ! ; *denk doch !* soñj 'ta ! ; *nicht doch !* tamm-tamm / tra-tra ! (Gregor), alato ! memes tra ! ma, evelkent ! nann 'vat ! naren ! ; *die singt doch schön !* gwashat ma kan brav ! ; *das kann doch nicht wahr sein !* n'eo ket gwir alkent !
4. da .... doch *er kann nicht laufen, da er doch das Bett hüten muss,* ne c'hall ket redek dre m'emañ dalc'het en e wele ; *den konnten sie nicht leiden, da er sie doch einmal bestohlen hatte,* ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ.
5. wo … doch tra ma, pa, ha padal ; *sie glaubt mir nicht, wo ich ihr doch die Wahrheit sage,* ne gred ket pa lavaran ar wirionez dezhi, ne gred ket ha padal e lavaran ar wirionez dezhi ; *du bist zur Arbeit gekommen, wo du doch das Bett hüten solltest,* deuet out da labourat pa zlefes bezañ ez kwele, deuet out da labourat ha padal e tlefes bezañ ez kwele.
Docht g. (-s,-e) : **1.** mouchenn b., poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], mouch g. ; *schwelender Docht, verglühender Docht,* mouch o c'hlaouenniñ g., poulc'henn o poufal b. ; *brennender Docht,* pennad-poulc'henn o teviñ g. ; **2.** [dre skeud.] P. *fertig auf dem Docht sein,* bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ brevet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ

divanet lip ; *die gehen mir auf den Docht,* me a zo lor gant ar re-mañ, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a dorr va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, me 'zo erru dotu ganto, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus, skeiñ a ra ar re-mañ war va elvaj ; *der geht mir langsam auf den Docht,* hennezh a gresk em daoulagad.

Dock n. (-s,-s/-e) : lenn-porzh b., kal g., darsenn b., porzhlenn b., dok g.

Dockarbeiter g. (-s,-) : simiad g., doker g.

Docke b. (-,-n) : **1.** P. pompinell golo b., merc'hodenn golo b. ; **2.** [dre astenn., gwiad.] kudennad b., darneud g., kelad g., kosenn b., kudenn neud b. / kosad neud g. / bann-neud g. (Gregor) ; **3.** [tisav.] gwerzhid b. ; **4.** [labour-douar] kakuad g., gwrac'hell b.

docken V.k.e. (hat gedockt) : **1.** [merdead.] lakaat en ur poull-sec'h ; **2.** [gwiad.] kudennañ.

Docker g. (-s,-) : simiad g., karger g., doker g.

Doge g. (-n,-n) : [istor] dodje g.

Dogge b. (-,-n) : dogez g. ; *deutsche Dogge,* dogez dan g. ; *kleine Dogge,* dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-boulldok g.

Dogger g. (-s,-) : **1.** [douar.] dogger g., Juraseg krenn hag uhelañ g. ; **2.** [merdead.] bag pesketa hollandat anvet dogger b., dogger g.

Dogma n. (-s, Dogmen/Dogmata) : [relij.,polit.] penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b., dogmenn b., dogm g. ; *ein Dogma aufstellen,* sevel (diazezañ) ur benngelennadurezh nevez, sevel (diazezañ) ur bennwirionez nevez.

Dogmatik b. (-,-en) : **1.** katekiz g., lezenn gristen b. ; **2.** penngelennadurezhioù lies., penngelennadurioù lies., penngredennoù lies.

Dogmatiker g. (-s,-) : **1.** strizhkredennour g., paotr e benngredennoù g. ; **2.** dogmateger g.

dogmatisch ag. : **1.** penngelennadurezhel, dogmatek, diogelek ; **2.** [dre skeud.] reut, krennus, strizh e vañch, strizhkredik, strizhsperedet.

dogmatisieren V.k.e. (hat dogmatisiert) : dogmatekaat.

Dogmatisierer g. (-s,-) : dogmatekaer g.

Dogmatisierung b. (-) : dogmatekaat g.

Dogmatismus g. (-) : **1.** dogmategezh b., diogelouriezh b. ; **2.** [gwashaus] strizhkredennouriezh b.

Dohle b. (-,-n) : [loen.] kavan-tour g./b., bran vihan b. ; *eine graue Dohle,* ur c'havan louet g.

Dohne b. (-,-n) **/ Dohnenstieg** g. (-s,-e) : [hemolc'h] las-kroug g., tagell b., lindag g., reunigell b., riperez b.

Dokimologie b. (-) : arnodouriezh b., prouadoniezh b., dokimologiezh b.

doktern V.gw. (hat gedoktert) : *an sich doktern,* blazañ ha divlazañ n'eus forzh peseurt louzoù, lonkañ n'eus forzh peseurt remedoù.

Doktor g. (-s,-en) : doktor g. ; *Doktor der Philosophie (Dr. phil),* doktor war ar brederouriezh g. ; *Doktor der Rechte (Dr. jur.),* doktor war ar gwir g. ; *Doktor der Medizin (Dr. med.),* doktor war ar vezegiezh ; *er macht im Juni seinen Doktor,* difenn a ray e dezenn doktorelezh e Mezheven ; [bugale] *Doktor spielen,* c'hoari revrig, c'hoari pitetig.

Doktorand g. (-en,-en) : danvez doktor g.

Doktorandenstudium n. (-s,-studien) : [skol-veur] studioù trede derez lies., trede kelc'hiad studioù g.

Doktorandin b. (-,-nen) : danvez doktorez g.

Doktorarbeit b. (-,-en) : tezenn doktorelezh b.

Doktorat n. (-s,-e) : **1.** [graz skol-veur] doktoriezh b. ; **2.** [arnodenn] doktorelezh b.

Doktordiplom n. (-s,-e) : diplom doktorelezh g.

Doktorexamen n. (-s,-examina) : soutenañs b.

Doktorgrad g. (-s) : doktoriezh b., graz a zoktor b.

Doktorhut g. (-s,-hüte) : tog doktor g., boned doktor g.

Doktorin b. (-,-nen) : doktorez b.

Doktorprüfung b. (-,-en) : soutenañs b.

Doktortitel g. (-s,-) : graz a zoktor b., lesanv a zoktor g. ; *den Doktortitel erlangen,* gounit al lesanv a zoktor, gounit ar c'hraz a zoktor.

Doktorvater g. (-s,-väter) : mestr tezenn g., patrom tezenn g.

Doktorwürde b. (-) : doktoriezh b., graz a zoktor b., lesanv a zoktor g., titl enorus a zoktor g.

Doktrin b. (-,-en) : kelennadurezh b., doazhadur g., lezenn b., doktrin g./b. ; *eine Doktrin predigen,* doktrinañ ; *reine Doktrin,* kelennadurezh rik b.

doktrinär ag. : **1.** stag ouzh al lezenn, doazhadurel, kelennadurel ; **2.** kelennus ; **3.** [gwashaus] strizh e vañch, strizhkredik, strizhsperedet.

Dokument n. (-s,-e) : diell b., teul g., teuliad g., testeni g., gread g.

Dokumentalist g. (-en,-en) : **/ Dokumentar** g. (-s,-e) : teuliour g., teulier g.

Dokumentaraufnahme b. (-,-n) : teul klevet g., sonenrolladenn b.

Dokumentarfilm g. (-s,-e) : teulfilm g., film-diellerezh g.

dokumentarisch ag. : ... teul, ... diell, diellek, teuliek, testenius ; *dokumentarischer Nachweis,* teuliadur g., teulioù dafariñ lies.

Dokumentation b. (-,-en) : **1.** dielladur g., danvez titouriñ g., danvez teuliaouiñ g. ; **2.** kelennataerezh g.

Dokumentenakkreditiv n. (-s,-e) : [arc'hant.] lizher-kred g., enkredadur bankel g.

dokumentieren V.k.e. (hat dokumentiert) : titouriñ, testeniekaat, teuliaouiñ, kelennata.

Dolce Vita n./b. (- -) : dolce vita b.

Dolch g. (-s,-e) : goustilh g., goustilhig g. (Gregor), gougleze g., badalenn b., kontell-lazh b. ; *mit einem Dolch erstechen,* goustilhañ, gouglezeiata ; *mit einem Dolch hantieren,* gouglezeiata ; *jemandem den Dolch tief ins Herz stechen,* plantañ e c'houstilh noazh betek goueled kalon u.b.

Dolchstich g. (-s,-e) : gouglezeiad g., taol goustilh g., mestaol goustilh g.

Dolchstock g. (-s,-stöcke) : kanenn-gleze b.

Dolchstoß g. (-s,-stöße) : **1.** gouglezeiad g., taol goustilh g., mestaol goustilh g.; **2.** [istor] *die deutschen Armeen wären von einem Dolchstoß von hinten besiegt worden,* faezhet e vije bet an armeoù alaman gant ur mestaol goustilh ganas a-dreñv-kein.
Dolchstoßlegende b. (-) : [istor] mojenn ar mestaol goustilh ganas a-dreñv-kein b.
Dolde b. (-,-n) : [louza.] bleuñvdoenn b., toennad-vleuñv b., boked korz-prad g., ombellenn b. ; *die Dolden der Kletterrosen,* strobadoù rozennouigoù ar roz-krap lies.
doldenartig ag. : [louza.] bleuñvdoennek, ombelliferek, e doare bleuñvdoennoù, a-zoare gant ar bleuñvdoennoù, a-seurt gant ar bleuñvdoennoù.
Doldenblüter g. (-s,-) **/ Doldengewächs** n. (-es,-e) : [louza.] bleuñvdoenneg g., ombellifereg g.
doldenstäudig ag. **/ doldentragend** ag. : bleuñvdoennek, ombelliferek.
Doldentraube b. (-,-n) : [louza.] bleuñvdoenn b., toennad-vleuñv b., boked korz-prad g., ombellenn b. ; *die Doldentrauben der Kletterrosen,* strobadoù rozennouigoù ar roz-krap lies.
Doline b. (-,-n) : [douar.] dolin b.
Dolinenkomplex g. (-es,-e) : [douar.] ouvala g.
doll ag. : **1.** pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où) ; **2.** dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ ; *ein dolles Buch,* ul levr dreist g., ul levr hag a zo euzhus mat g., ul levr disheñvel g. ; *ein dolles Auto,* ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ.
Dollar g. (-/-s,-s) : dollar g. ; *der allmächtige Dollar,* an dollar hollc'halloudus g., an dollar hollc'halloudek g., an dollar benniget g. ; *Euros in Dollars umtauschen,* eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *ein Dollar entspricht sechs Franc,* talvoudegezh c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *Schwächung des Devisenkurses des Euros gegenüber dem Dollar,* gwanadenn an euro e-keñver an dollar b. ; *es steht schlecht um den Dollar,* mont a ra fall ar bed gant an dollar ; *die Baisse des Dollars,* koazhadur an dollar g., laoskaenn war an dollar b.
Dollarklausel b. (-,-n) : [gwir] diferadenn warantiñ diazezet war an dollar b.
Dollarkurs g. (-es) : feur an dollar g.
Dollarwährungsgebiet n. (-s,-e) : takad an dollar g.
Dollarzeichen n. (-s,-) : arouez an dollar b., $.
Dollbord g. (-s,-e) : [merdead.] plabourzh g., bardell-lestr b., portolof g.
Dolle b. (-,-n) : [merdead.] faskl g., toulled g., toull-pouleñv g., toull-paollev g.
Dollenboot n. (-s,-e) : [merdead.] yol b.
Dolman g. (-s,-e) : [dilhad, lu] dolman g.
Dolmen g. (-s,-) : taol-vaen b., P. [hervez ar vojenn] ti-boudiged g., ti-korriganed g. ; *Dolmen mit Gang, Dolmen mit Korridor,* taol-vaen drepasek b.
Dolmengang g. (-s,-gänge) : alez toet b., P. [hervez ar vojenn] hent-kornandoned g., hent-korriganed g.
dolmetschen V.k.e. (hat gedolmetscht) : jubenniñ, treiñ.
Dolmetschen n. (-s) : jubennadur g., jubennerezh g. ; *konsekutives Dolmetschen,* jubennerezh diaheul g.
Dolmetscher g. (-s,-) : jubennour g., jubenn g., troer g., kourater g. ; *als Dolmetscher dienen,* jubenniñ, bezañ jubennour, ober evel jubennour ; *ohne Dolmetscher auskommen,* en em glevet kuit a jubennourien.
Dolomit g. (-s,-e) : [maen.] dolomit g., dolomitenn b.
Dolomiten lies. : *die Dolomiten,* an Dolomitoù lies., an Alpoù dolomitek lies.
dolomitisch dolomitek, … dolomit.
Dom[1] g. (-s,-e) : **1.** bolz b. ; **2.** iliz-veur b. ; *Mailänder Dom,* iliz-veur Milano b.
Dom[2] g. (-) : [lezanv e Portugal] dom g.
Domain b. (-,-s) : [stlenn.] domani g.
Domainname g. (-ns,-n) : [stlenn.] anv domani g.
Domäne b. (-,-n) : **1.** domani g., koumanant g., douaroù lies. ; **2.** [skiant] domani g., tachenn b. ; **3.** [bevoniezh] domani g.
Domänenamt s. (-es,-ämter) : ofis an domanioù g.
domanial ag. : … domani, domaniel.
Domdechant g. (-en,-en) **/ Domdekan** g. (-s,-e) : dean kuzul ar chalonied g., dean ar chabistr g.
Domfrau b. (-,-en) : chaloniez b.
Domherr g. (-n,-en) : chaloni g.
Domina b. (-,-s) : louvigez sadek b., domina b.
dominant ag. : trec'hel, trec'helek, mestr, sujer, rener, mestronius, penn-.
Dominante b. (-,-n) : **1.** mestrezenn b., trec'henn ; **2.** [sonerezh] pennderez g.
Dominantseptakkord g. (-s) : [sonerezh] seizhvedellad pennderez b.
Dominanz b. (-,-en) : **1.** dreistelezh b., trec'helezh b., mestroniadur g. ; *Dominanz und Unterwerfung,* mestroniadur ha sujidigezh ; **2.** [mezeg.] mestroni b.
dominieren V.k.e / V.gw. (hat dominiert) : mestroniañ, mestriñ da, aotrouniekaat,, aotrouniañ, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, souriñ àr, bezañ trec'h dre an niver ; *bei der Versammlung dominierte die Jugend,* en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ, muioc'h a dud yaouank a oa en emvod eget a dud deuet ; *Rot dominiert gegen Gelb,* ar ruz a drec'h war ar melen, al liv ruz a drec'h war al liv melen.
dominierend ag. : gourfouezus, pouezusañ, pennañ, trec'hel, trec'hek, mestroniour ; *die dominierende Farbe,* al liv mestrezenn g., al liv trec'hel g., an drec'henn b. ; *das dominierende Ereignis,* an darvoud pouezusañ (gourfouezusañ, pennañ) g.
Dominikaner g. (-s,-) : **1.** Dominigad g. [*liester* Dominigiz], Dominikan g. ; **2.** [relij] dominigad g., [*liester* dominigiz].
dominikanisch ag. : **1.** [relij] dominigat ; **2.** dominikan, dominigat ; *dominikanische Republik,* Republik Dominikan b.
Dominikus g. : Dominig g.
Dominion n. (-s,-s) : dominion g.
Domino[1] g. (-s,-s) : [maskl] domino g.
Domino[2] n. (-s,-s) : domino g. ; *Domino spielen,* c'hoari domino, ober un taol domino, ober un taol strak.
Dominomantel g. (-s,-mäntel) : domino g.
Dominospiel n. (-s,-e) : domino g. ; *ein Dominospiel,* ur re zomino g.
Dominospieler g. (-s,-) : c'hoarier domino g., P. straker g.

Dominostein g. (-s,-e) : domino g./str. ; *einen Dominostein aus dem Stoß ziehen,* mont d'ar pigos, pigosat, kemer un dominoenn er pod, kemer un domino er pod ; *die Dominosteine mischen,* meskañ an dominoioù, ober un tamm mesk d'an dominoioù .
Domizil n. (-s,-e) : **1.** annezlec'h g., chomlec'h g., annez g., demeurañs b., chomadur g., lec'h-annez g., ti g., kêr b., ti-annez g. ; **2.** [arc'hant.] *mit einem Domizil versehen,* tallec'hiañ [ul lizher-eskemm].
domizilieren V.k.e. (hat domiziliert) : [arc'hant.] *einen Wechsel domizilieren,* tallec'hiañ ul lizher-eskemm.
V.gw. (war domiziliert) : bezañ o chom ; *in Leipzig domizilieren,* bezañ o chom e Leipzig.
Domizilierung b. (-,-en) : **1.** merkadur ar chomlec'h g. ; **2.** [kenwerzh] tallec'hiadur g., tallec'hiañ g.
Domizilprovision b. (-,-n) : [arc'hant.] dellezad tallec'hiañ lies.
Domizilwechsel g. (-s,-) : [arc'hant.] lizher-eskemm tallec'hiet g.
Domkapitel n. (-s,-) : kuzul chalonied an iliz-veur g., chabistr an iliz-veur g., kuzul ar chalonied g., kuzul an iliz-veur g.
Domkapitular g. (-s,-e) : chaloni g.
Domkirche b. (-,-n) : iliz-veur b.
Domnonee b. (-) : *die Domnonee,* Devnon b.
domo Adv. : *pro domo sprechen,* prezeg evit e sac'h, pediñ evit e sac'h, komz evit e c'hodell.
Dompfaff g. (-en/-s,-en) : [loen.] beuf g., beufig g., kiperuz g., beran g., P. baron g.
Dompropst g. (-es,-pröpste) : provost an iliz-veur g., provost chabistr an iliz-veur g.
Dompteur g. (-s,-e) : damesaer g., doñvaer g.
Domschnepfe b. (-,-n) : [loen.] ibiz glas Italia g., kefeleg-Italia g.
Domversammlung b. (-,-en) : kuzul chalonied an iliz-veur g., chabistr an iliz-veur g.
Domverweser g. (-s,-) : [istor] vidam g.
Donar g. : Donar [doue german, mestr ar gurun] g., Thor g., doue foeltrer g.
Donatar g. (-s,-e) : [gwir] donezonadour g.
Donatian g. : Donasian g.
Donation b. (-,-en) : [Bro-Suis] **1.** donezon g. ; **2.** donezonad g. ; **3.** donezonadur g., roidigezh b.
Donator g. (-s,-en) : [Bro-Suis] donezoner, profer g., roer g.
Donau b. (-) : Danav b.
Donaumonarchie b. (-) : monarkiezh Aostria-Ungaria b.
Donauraum g. (-s) : takad an Danav g.
Donaustaaten lies. : broioù an Danav lies.
Dönerkebab g. (-s,-s) : [kegin.] kebab g.
Donner g. (-s,-) : **1.** kurun g./b., taran g., mouezh ar c'hurunoù b. ; *der Donner grollt, der Donner rollt,* emañ ar gurun o ruilhal, strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, dedarzhañ a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù war an daol, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù, klevet e vez mouezh ar c'hurunoù ; **2.** [dre skeud.] kroz g., gront g., gronterezh g., tregern b., krozadennoù lies. ; *der Donner der Geschütze,* kroz ar c'hanolioù g., gront ar c'hanolioù b., tregern ar c'hanolioù b. ; P. *Donner und Doria !* satordellik ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! kroc'hen kurunoù ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad !
Donnerbalken g. (-s,-) : P. kador doull b., lec'h ma ya ar person hep e gure g.
Donnerbart g. (-s,-bärte) : [louza.] heglev g., louzaouenn-an-droug-skouarn b.
Donnerbüchse b. (-,-n) : [istor] bombezerez b.
Donnerdistel b. (-,-n) : [louza.] askol-brizh str.
Donnerer g. (-s) : [mojenn.] Yaou o kuruniñ g., doue foeltrer g.
Donnergott g. (-es) : [mojenn.] Yaou g., Donar [doue german, mestr ar gurun] g., Thor g., doue foeltrer g.
Donnergrollen n. (-s) : kroz ar gurun g., krozadennoù ar gurun lies., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b., kurunoù lies.
Donnergugi g. (-/-s,-/-s) : [loen.] c'hwil-kornek g., c'hwil-sant-Yec'han g., c'hwil-sant-Yann g., c'hwil-gouel-Yann g., gwrac'h an diaoul b., kornegan g.
Donnerkeil g. (-s,-e) : **1.** [stered.] maen-luc'hed g., maen-kurun g., meteoritenn b., meteorit g., aerolit g., aervaen g. ; **2.** [maen.] belemnitenn b. [*liester* belemnited] ; **3.** [mojenn.] tan-kurun g., kurun g./b., tan-foeltr g. ; **4.** [estlamm.] *Donnerkeil !* satordellik ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! mil skoulm yod ! tribledie ! fidamdie ! fidamboulle ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo

kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Donnerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] heglev g., louzaouenn-an-droug-skouarn b.

donnern V.dibers. (hat gedonnert) : *es donnert,* strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, dedarzhañ a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, taraniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù war an daol, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù, klevet e vez mouezh ar c'hurunoù ; *es blitzt und donnert,* luc'hediñ ha kuruniñ a ra.

V.gw. (ist gedonnert / hat gedonnert) : **1.** (ist) : [dre skeud.] trouzal, krozal, grontal, tregerniñ, strakal, tarzhañ, trouzkrozal ; *der Zug donnert über die Brücke,* tremen a ra an tren war ar pont gant un trouz an diaoul ; **2.** (hat) : *gegen jemanden donnern,* krozal ouzh u.b, ronkal ouzh u.b., ober trouz bras d'u.b, karnajal war u.b, skandalat u.b, rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., jarneal gant u.b (Gregor).

V.k.e. (hat gedonnert) : teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, rual.

Donnern n. (-s) : kroz ar gurun g., krozadennoù ar gurun lies., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b., kurunoù lies., gront g., gronterezh g., mouezh ar c'hurunoù b.

donnernd ag. : foeltrus ; [dre skeud.] tregernus, krozus, pounner ; *donnernder Beifall,* strakadeg daouarn forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui) ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Donnerschlag g. (-s,-schläge) : **1.** kurunad g./b., taranad g., taol-kurun g., tarzh-kurun g., strak kurun g., talm-kurun g., talmad-kurun g., krozadenn b., tenn-kurun g., tan-kurun g., tan-taran g., tanfoeltr g., foeltr g., foeltrenn b., tarzhad kurun g. ; *krachende Donnerschläge waren zu hören,* klevet a reer kurunoù pounner ; *Blitz ohne Donnerschlag,* luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str. ; **2.** [dre skeud.] *aus einem Furz einen Donnerschlag machen,* ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra, diarbenn nec'hamant, kemer merfeti evit dister abeg, kemer charre evit nebeud a dra, mont da gaout nec'hamant gant bihan dra, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, morc'hediñ evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, ober c'hoari gaer gant ket ha netra.

Donnerstag g. (-s,-e) : Yaou g., yaouvezh g., yaouvezhiad g., diriaou, diziou ; *am Donnerstag, jeden Donnerstag,* beb Yaou, da Yaou, d'ar Yaou ; *am gleichen Donnerstag,* ar memes yaouvezh ; *heute haben wir Donnerstag, heute ist Donnerstag,* hiziv emañ ar Yaou, hiziv emaomp ar Yaou, ar Yaou a zo hiziv, deuet eo ar Yaou ; *bis Donnerstag sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da ziriaou (da ziziou), a-benn diriaou (diziou) e vo prest ; *bis Donnerstag,* kenavo diriaou (diziou), ken diriaou (diziou), a-benn diriaou (diziou) ; *er hat sich seit letztem Donnerstag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Yaou diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe diriaou (diziou), n'eo ket bet gwelet abaoe diriaou (diziou) tremenet ; *am nächsten Donnerstag,* **a)** ar Yaou kentañ, ar Yaou all ; **b)** diriaou all, diriaou kentañ, diriaou a zeu, diriaou o tont, diriaou tostañ, a-benn diriaou ; *nächsten Donnerstag, kommenden Donnerstag,* diriaou (diziou) kentañ, diriaou (diziou) a zeu, diriaou (diziou) o tont, diriaou (diziou) tostañ, a-benn diriaou (diziou) ; *am Donnerstag der übernächsten Woche,* diriaou (diziou) war-lerc'h, diriaou (diziou) a-benn pemzektez ; *am Donnerstag voriger Woche,* diriaou (diziou) a-raok ; *am Donnerstag der vorletzten Woche, am vorletzten Donnerstag,* diriaou (diziou) a-raok, diriaou (diziou) all ; *von Donnerstag an, ab Donnerstag,* diwar ziriaou, diwar ziziou, adalek diriaou, adalek diziou ; *einen ganzen Donnerstag,* un devezh Yaou a-bezh g., ur yaouvezh a-bezh g., ur yaouvezhiad a-bezh g. ; *Donnerstag in einer Woche,* diriaou (diziou) penn sizhun, diriaou (diziou) a-benn eizhtez ; *am Donnerstag dem 16. (sechzehnten) November, am Donnerstag, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Yaou c'hwezek a viz Du ; *letzten Donnerstag sind wir spazieren gegangen,* diriaou (diziou) diwezhañ e oamp bet o pourmen ; *ihre Heirat fand am Donnerstag vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Yaou a-raok ; *er ist bis zum nächsten Donnerstag geblieben,* chomet e oa betek ar Yaou war-lerc'h ; *an einem Donnerstag,* un devezh Yaou, ur yaouvezh ; *an jenem Donnerstag,* d'ar Yaou-se, ar yaouvezh-se ; *an diesem Donnerstag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur yaouvezh dour, aze e oa bet ur yaouvezhiad glav, ar Yaou-se en doa graet ur yaouvezh.

Donnerstagabend g. (-s,-e) : *an einem Donnerstagabend,* ur yaouvezh d'abardaez ; *am Donnerstagabend, Donnerstagabend,* diriaou (diziou) d'abardaez ; *am Donnerstagabend, jeden Donnerstagabend,* d'ar Yaou d'abardaez.

donnerstagabends Adv. : d'ar Yaou diouzh an abardaez.

Donnerstagmorgen g. (-s,-) : *an einem Donnerstagmorgen,* ur yaouvezh vintin, ur yaouvezh da veure ; *am Donnerstagmorgen, Donnerstagmorgen,* diriaou (diziou) vintin, diriaou (diziou) veure, diriaou (diziou) ar beure ; *am Donnerstagmorgen, jeden Donnerstagmorgen,* d'ar Yaou beure, ar Yaou beure, d'ar Yaou vintin, ar Yaou vintin.

Donnerstagmittag g. (-s,-e) : *am Donnerstagmittag, Donnerstagmittag,* diriaou (diziou) da greisteiz ; *am Donnerstagmittag, jeden Donnerstagmittag,* d'ar Yaou da greisteiz, ar Yaou da greisteiz.

Donnerstagnachmittag g. (-s,-e) : *am Donnerstagnachmittag, Donnerstagnachmittag,* diriaou (diziou) goude kreisteiz ; *am Donnerstagnachmittag, jeden Donnerstagnachmittag,* d'ar Yaou goude kreisteiz, ar Yaou goude kreisteiz.

Donnerstagnacht b. (-,-nächte) : *Donnerstagnacht,* diriaou (diziou) da noz ; *jede Donnerstagnacht,* d'ar Yaou da noz.

donnerstagnachts Adv. : d'ar Yaou da noz.
donnerstags Adv. : beb Yaou, da Yaou, d'ar Yaou ; *donnerstags wird hier Markt abgehalten,* bep Yaou e vez dalc'het ar marc'had amañ.
Donnerstein g. (-s,-e) : [maen.] belemnitenn b. [*liester* belemnited].
Donnerstimme b. (-,-n) : mouezh kurun b.
Donnerstrahl g. (-s,-en) : tan-kurun g., tan-foeltr g., kurun g./b.
Donnerwetter n. (-s,-) : **1.** arnev g. ; *es sieht nach Donnerwetter aus,* luskañ a ra kuruniñ, feson arnev a zo ganti, an amzer a zo o nodiñ kuruniñ, goriñ a ra an arnev, arnevek eo an amzer, arnevet eo an amzer, arneviñ a ra an amzer, arneviñ a ra an oabl, en em zastum (sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti, stummañ a ra d'ober arnev ; **2.** tabut g., jeu b. ; **3.** *Donnerwetter !* mil gurun ! foeltr ! mil gurun an diaoul ! kurun a dan ! kroc'hen kurunoù ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! foutre ! tribledie ! fidamdie ! fidamboulle ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! gast alato ! gast a vicher ! tandelo ! tanfoeltr ! ; **4.** [dre skeud.] *ein Donnerwetter über sich ergehen lassen,* lezel ar barr da dremen.
Donnerwolke b. (-,-n) : teñvaladenn b., malkenn b., duadenn b.
doof ag. : nay, sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, nouch, magn, loñsek, bei, bavidik, amoet, gars, diot, arziot, diboell, diskiant, droch, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, brizh, brichin, amboubal, bleup, gloud, louad, gars, gay, glep, gloukes, loukes, darsot, silhek, yodek ; *du bist doch doof !* makez penn leue ac'hanout ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! sot a zo ac'hanout ! te a zo buoc'h ! te 'zo sot ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! ; *bin ich doof !* me a zo diwezhat !
Doofheit b. (-,-en) : sotoni b., diotaj g., diboellach g., diotiezh b., bailherezh g., droug sant Beulbezh g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., pavkaolerezh g., beiadur g.
Doofi g. (-/-s,-s) **/ Doofkopp** g. (-s,-köppe) / **Doofmann** g. (-s,-männer) : amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., bajaneg g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., pav-kaol g., genoù plankenn g., glep g., nouch g., krampouezhenn b., takezenn b.
Dope n. (-s,-s) : P. dramm g., struj g., louzoù dopañ g., louzoù pistus g., pistuzenn b.
dopen V.k.e. (hat gedopt) : dopañ, pistañ.
V.gw. (hat gedopt) : en em zopañ
V.em. : **sich dopen** (hat sich (t-rt) gedopt) : en em zopañ.
Doping n. (-s,-s) : dopiñ g., doperezh g., pistadur g., drammañ g.
Dopingkontrolle b. (-,-n) : kontroll enepdoperezh g.
doppel ag. : doubl.
Doppel[1] n. (-s,-) : **1.** [sport] krogad daou-ha-daou g. ; **2.** [traoù] eilad g., doubl g., eilskrid g., adskrid, eilskouer b., eiltresadur g.
Doppeladler g. (-s,-) : erer daoubennek g., erer an impalaeriezh g.
Doppelagent g. (-en,-en) : poliser kuzh daoudu g., spier hag a labour evit an daou du g., poliser kuzh trubard g.
Doppelamtinhaber g. (-s,-) : bernier g.
Doppelanker g. (-s,-) : [tredan.] dereed doubl g.
doppelarmig ag. : div vrec'h dezhañ, div vrec'henn dezhañ, daou vrank dezhañ.
Doppelband g. (-s,-bände) : **1.** levrenn doubl b. ; **2.** oberenn hag a ya div levrenn d'ober anezhi b., oberenn kinniget en div levrenn b.
Doppelbelastung b. (-,-en) : karg doubl b.
Doppelbelichtung b. (-,-en) : uslouc'hañ g., uskizañ g.
Doppelbesteuerung b. (-,-en) : telladur doubl g., feuriadur doubl g.
Doppelbett n. (-s,-en) : gwele doubl g., gwele daou g.
Doppelbild n. (-es,-er) : skeudenn gant disvann b.
doppelblind ag. : [mezeg.] ... daou zall ; *doppelblinder Test,* prouad gant louzeier 'zo a vez roet gant un trede hep na oufe nag ar mezeg nag ar c'hlañvour peur e vezont kemeret g., arnodenn an daou zall b.
Doppelbock n./g. (-s) : bier uhelvervet g., doppelbock g.
Doppelboden g. (-s,-böden) : daoustrad g.
Doppelbogen g. (-s,-/-bögen) : [tekn.] skarv kromm doubl g., krommenn doubl b.
Doppelbrechung b. (-,-en) : [fizik] daouc'houskoguster g.
Doppelbüchse b. (-,-n) : [arm] karabinenn daou denn b., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g.
Doppelbuchstabe g. (-ns,-n) : [yezh.] divlizherenn b.
doppelchörig ag. : [tisav.] div absidenn dezhañ ; *doppelchörige Kirche,* iliz gant div absidenn b.
Doppeldecker g. (-s,-) : **1.** [nijerez] karr-nij daou blaen g., daoublaeneg g. ; **2.** [bus] karr-boutin un estaj dezhañ g., bus ur stel-karr dezhañ g. ; **3.** [kegin.] bara-touseg g., bara pok-ha-pok g.
doppeldeutig ag. : daougompren, daou du, a zaou intent, daou ster dezhañ, troidellek, forc'hellek, amsteriek, displann, kudennek, amjestr, douetus ; *doppeldeutige Rede,* komzoù troidellek lies., komzoù a zaou intent lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies. ; *er hat es bewusst doppeldeutig formuliert,* graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent.
Doppeldeutigkeit b. (-) : amsteriegezh b., amster g., forc'hellegezh b.
Doppelehe b. (-,-n) : [gwir] **1.** divwregiezh b., daoubriedelezh b. ; **2.** daouozhac'hiezh b., daoubriedelezh b.
Doppel-Einer g. (-s,-) : [domino] par bided g., bidoc'hig g.

Doppelfalte b. (-,-n) : eilpleg g., displeg g.
Doppelfehler g. (-s,-) : fazi doubl g., faot doubl g.
Doppelfenster n. (-s,-) : prenestr doubl g.
Doppelfernrohr n. (-s,-e) : pellunedoù lies., divlunedenn b., gevellunedenn b.
Doppelflinte b. (-,-n) : fuzuilh daou ganol b./g., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g.
Doppelfuß g. (-es,-füße) : [barzh.] gwerzenn dipodek b., dipodienn b.
Doppelgänger g. (-s,-) : heñvel g., kenheñvel g., pimpatrom g., doublad g. ; *sein Doppelgänger,* e genheñvel g.
Doppelgesang g. (-s,-gesänge) : [sonerezh] daouad g., pezh-divvouezh g.
doppelgeschlechtig ag. : divrev, divrevek, hermafrodek, gourwregel, divreizh, baskarin.
Doppelgespann n. (-s,-e) : tenn daou a gezeg b., ave daou a gezeg b.
Doppelglas n. (-es,-gläser) : lunedenn daoulagadek b., lunedenn-daoulagad b., P. pevar lagad lies.
doppelgleisig ag. : **1.** [hent-houarn] daouhent, divforzh ; **2.** daougompren, daou du, a zaou intent, daou ster dezhañ, troidellek, forc'hellek, amsteriek, displann, kudennek, amjestr, douetus.
Doppelhaus n. (-es,-häuser) : tiez gevellet lies. ; *ein Doppelhaus,* daou di gevellet lies.
Doppelhaushälfte b. (-,-n) : ti gevellet g.
Doppelheit b. (-) : daouegezh g., douelezh b.
Doppelhelix b. (-,-helices/-helizes) : biñs doubl b.
Doppelhochzeit b. (-,-en) : doubladenn b.
doppelhörnig ag. : daougornek, daougorn.
Doppel-Ich n. (- *pe* -s) : dizoubladur ar bersonelezh g., personelezh daouek b.
Doppelkinn n. (-s,-e) : adc'hroñj b., adelgez b., div chikenn lies.
Doppelklasse b. (-,-n) : [skol-veur] klas kevatal g., klas eus an hevelep live g.
Doppelklemme b. (-,-n) : [tekn.] skarv-orjal g.
doppelklicken V.gw. (doppelklickte / hat doppelgeklickt) : [stlenn.] daouglikañ.
Doppelknoten g. (-s,-e) : skoulm-par g., koulm-par g., skoulm daoubennek g.
Doppelkonsonant g. (-en,-en) : [yezh.] divgensonenn b.
Doppelkopf g. (-s) : c'hoari kartoù pevar c'hoarier gant daou bakad 24 c'hartenn g.
Doppelkorn g. (-s) : banne odivi doubl g., daou vuzuliad odivi lies.
Doppelkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr-houarn div vrec'henn dibradañ dezhi b.
Doppellauf g. (-s,-läufe) : kanol-fuzuilh doubl g.
Doppelläufer g. (-s,-) : fuzuilh daou ganol b./g., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g.
Doppellaut g. (-s,-e) : [yezh.] diftongenn b., hantervogalenn b., hantergensonenn b.
Doppelleben n. (-s) : div vuhez lies. ; *ein Doppelleben führen,* ren div vuhez.
doppellebig ag. : [loen.] ueanalat, divanalek, divelfennat.
Doppelleitwerk n. (-s,-e) : [kirri-nij] angelloù stabilaat lies.
Doppelmoral b. (-) : pilpouzerezh g.
Doppelmord g. (-s,-e) : muntr doubl g., muntrerezh doubl g., daou vuntr lies.
doppeln V.k.e. (hat gedoppelt) : **1.** [x 2] daougementiñ ; **2.** [filmoù] doublañ ; **3.** [dilhad.] doublañ.
V.gw. (hat gedoppelt) : c'hoari diñsoù.
Doppeln n. (-s) : [filmoù] doubladur g., doublañ g.
Doppelname g. (-ns,-n) : **1.** anv-tiegezh doubl g. ; **2.** anv-bihan doubl g.
doppelnamig ag. : daouanvek.
Doppelpaddel n. (-s,-) : roeñvigenn daoubennek b.
Doppelplural g. (-s,-e) : [yezh.] gourliester g., adliester g.
doppelpolig ag. : [mat.] daoubol, daouvlein.
Doppelposten g. (-s,-) : [lu] daou c'heder lies.
Doppelpunkt g. (-s,-e) : [yezh.] daoubik g.
Doppelräder lies. : [tekn.] rodoù gevellet lies.
Doppelrahmkäse g. (-s,-) : [kegin.] keuz dienn dous g.
Doppelreihe b. (-,-n) : div renk lies., kae doubl g.
doppelreihig ag. : kroazet ; *doppelreihige Jacke,* porpant kroazet g.
Doppelreime lies. : [barzh.] klotennoù doublet lies.
Doppelrolle b. (-,-n) : roll doubl g.
Doppelsack g. (-s,-säcke) : bisac'h g., maletenn b., poch g., gousac'h g., mal b.
Doppelscheffel g. (-s,-) : gwarzad g.
Doppelschluss g. (-s,-schlüsse) : [preder.] dezastumidigezh amsteriek g.
Doppelschlussmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker compound g.
Doppelschnepfe b. (-,-n) : [loen.] : gioc'h lost gwenn g.
Doppelschritt g. (-s,-e) : kamm doubl g., kammed doubl g./b., paz doubl g.
Doppelsechs b. (-,-en) / **Doppelsechser** g. (-s,-) : [domino] par c'hwec'h g., P. banv gozh b.
Doppelsehen n. (-s) : [mezeg.] diplopiezh b., daouweled g.
Doppelseite b. (-,-n) : pajenn doubl b., div bajenn lies.
doppelseitig ag. : **1.** daouduek, daoudu, daouek ; **2.** [mezeg.] doubl ; *doppelseitige Lungenentzündung,* skeventennad doubl b. ; **3.** war div bajenn.
Doppelselbstlaut g. (-s,-e) : [yezh.] diftongenn b., hantervogalenn b., hantergensonenn b.
Doppelsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] diplopiezh b., daouweled g.
Doppelsinn g. (-s,-e) : amsteriegezh b., amster g., forc'hellegezh b., daou intent lies., daou ster lies.
doppelsinnig ag. : **1.** daougompren, daou du, a zaou intent, daou ster dezhañ, daouek, amster, amsteriek ; *doppelsinnige Rede,* komzoù a zaou intent lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies. ; *er hat es bewusst doppelsinnig formuliert,* graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent ; **2.** amc'houloù, amjestr, forc'hek, forc'hellek, troidellek.
Doppelsitzer g. (-s,-) : **1.** karr daoublas g. ; **2.** karr-nij daoublas g.
Doppelskuller g. (-s,-) : [sport] bag daou roeñver gant pep a ziv roeñv b.
Doppelspiel n. (-s,-e) : **1.** [tennis] c'hoari daou-ha-daou g. ; *gemischtes Doppelspiel,* c'hoari daou-ha-daou paotred ha merc'hed g. ; **2.** [sonerezh] daouad g., pezh-daouvenveg g. ; **3.** [dre skeud.] trubarderezh g.,

pilpouzerezh g. ; *er treibt ein Doppelspiel,* hennezh a zo ur gontell daou du, ur gontell da droc'hañ diouzh an daou du en deus, hennezh a zo heñvel e vezher ouzh e vevenn, klask a ra gounit eus an daou du, klask a ra kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask a ra kaout an toull hag ar botonoù, mont a ra a-dreuz ganti, hennezh a zo paotr ar gontell gamm, hennezh a zo kamm-gourgamm e spered, hennezh a zo un trubard yud, hennezh a zo ur Judaz fallakr.

Doppelstecker g. (-s,-) : [tredan] liestap g., daoudap g., lieslugell b., divlugell b.

Doppelstein g. (-s,-e) : [domino] par g. [liester piri].

Doppelsteuer n. (-s,-) : */* **Doppelsteuerung** b. (-,-en) : [karr-nij] daou stramm leviañ lies.

doppelstöckig ag. : ... daou estaj, … a zaou estaj.

Doppelstück n. (-s,-e) : [kenwerzh] eilad g., eilskrid g., adskrid, eilskouer b.

Doppelstunde b. (-,-n) : prantad kelenn div eurvezh g., daou brantad kelenn diouzh renk g.

doppelt ag./Adv. : **I** ag. : doubl, daougement, daouek ; *doppelte Tulpe,* tulipez doubl str. ; *Urkunde in doppelter Ausfertigung,* akta graet div skouerenn anezhañ g. ; *doppelt und dreifach,* div ha teir gwech kement all, doubl ha tridoubl ; [relij.] *eine doppelte Sünde begehen,* pec'hiñ e doubl, ober ur pec'hed doubl ; [kenw.] *doppelte Buchführung,* kontouriezh daoustael b., jederezh daoustael g. ; *doppelte Persönlichkeit,* dizoubladur ar bersonelezh g., personelezh daouek b., personelezh o tizoublañ b. ; *doppelte Hochzeit,* doubladenn b. ; *sich zu doppelter Wachsamkeit zwingen,* doublañ da deuler evezh, doublañ da eveshaat ; [dre skeud.] *doppeltes Spiel treiben,* kaout ur gontell da droc'hañ diouzh an daou du, bezañ ur gontell daou-du (ur pilpouz, ur c'hlufan, ur gontel a zaou droc'h, ur c'hazh born) eus an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, na vont eeun ganti, na vont gant an eeun, klask gounit eus an daou du, klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, mont a-dreuz ganti, bezañ un den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn, bezañ paotr ar gontell gamm, bezañ un den hag a zo kamm-gourgamm e spered, bezañ un trubard yud, bezañ ur Judaz fallakr.

II Adv. : war zaouc'hement, e doubl, e doubloù, div wech kement all ; *doppelt so groß sein wie,* bezañ daou-c'hement da ; *er ist doppelt so reich wie sein Nachbar,* doublañ a ra e amezeg ; *doppelt so viel,* daougement all, div wech kement-all, hanter muioc'h, e doubl, e doubloù ; *doppelt so viel bezahlen,* paeañ an doubl ; *die Tür doppelt verschließen,* ober un dro doubl gant an alc'hwez evit prennañ an nor, prennañ ha morailhañ an nor ; *doppelt gemoppelt !* amañ e vez lavaret div wech ar memes tra ! amañ e vez lavaret div wech an hevelep tra ! ; *der Stoff liegt doppelt,* daou lec'hed a zo gant ar mezher-mañ ; *doppelt wirkend,* doubl e wered, efedus e doubl (Gregor) ; *doppelt freundlich sein, doppelt so freundlich sein,* doublañ da lavaret kaer ; *sich doppelt anstrengen,* doublañ d'ober strivoù ; *ein Blatt Papier doppelt zusammenlegen,* daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl.

III [kr-l] *geteilte Freude ist doppelte Freude,* ar gwir garantez 'zo un tan ha ne c'hall ket bevañ hec'h-unan, an neb a gemer hag a ro 'n deus karantez e pep bro, neb a gemer hag a ro a gav mignoned e pep bro, netra eo ar blijadur ma ne dalv ar boan he goulenn ; [tr-l] *doppelt gibt, wer schnell gibt,* ar pezh a zo roet ne dalv netra, an doare da reiñ eo ar gwellañ - forzh pegen nebeut a zo mat da gaout gant ma vez roet a galon vat - an oberoù hep ar garantez ne dalvezont netra ; *doppelt genäht hält besser, doppelt hält besser,* kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - na daolit ket ho potoù kozh a-gostez ken n'ho po ur re nevez - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - prenañ keuneud a zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - sell petra ri - kerse ne zeu nemet goude - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz a zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da barañ.

Doppel-T-Eisen n. (-s,-) : profilenn houarn stummet evel daou t b.

Doppelte(s) ag.k. n. : daougement g., daougementad g., doubl g. ; *das Doppelte zahlen,* paeañ daougement, paeañ hanter muioc'h, paeañ div wech muioc'h ; *um das Doppelte größer sein als,* bezañ daou-c'hement da, bezañ hanter brasoc'h eget ; *der Preis ist um das Doppelte gestiegen,* graet en deus ar priz lamm-chouk-e-benn, aet eo ar priz da zaou-c'hement, koustañ a ra bremañ hanter muioc'h ; *sie bekommen das Doppelte zurück,* rentet e vo e doubloù deoc'h ; *seinen Verdienst um das Doppelte steigern,* gounit hanter-ouzh-hanter, gounit hanter muioc'h, gounit div wech muioc'h ; [c'hoarioù arc'hant] *das Doppelte setzen,* doublañ.

doppeltgefiedert ag. : [louza.] stuc'het e doubloù.

doppelthochrund ag. : [fizik] daouargeinek.

doppelthohl ag. : [fizik] daouargevek.

doppeltkohlensauer ag. : [kimiezh] ... bikarbonatek ; *doppeltkohlensaures Natrium*, bikarbonat soda g., bicarbonat natriom g.

doppeltwirkend ag. : doubl e efed, doubl e wered, efedus e doubl (Gregor).

Doppeltür b. (-,-n) : **1.** dor daou stalaf b. ; **2.** [dre astenn.] dor doubl b., dor gant eildor b.

Doppelverdiener g. (-s,-) : **1.** bernier goproù g. ; **2.** *Doppelverdiener,* lies. : priedoù gant daou c'hopr lies.

Doppelverdienst g. (-es,-e) : berniadur goproù g.

Doppelvergaser g. (-s,-) : [tekn.] treloskell daougorf b.

Doppelvokal g. (-s,-e) : [yezh] diftongenn b..

Doppelwährung b. (-,-en) : daouvetalegezh b.
Doppelwährungsphase b. (-,-n) : prantad amzer ma chom daou seurt moneiz en amred g.
Doppelwaise b. (-,-n) : emzivad didud g., emzivadez didud b., emzivad rik g., emzivadez rik b., emzivad didad ha divamm g., emzivadez didad ha divamm b., emzivad marv e dad hag e vamm g., emzivadez marv he zad hag he mamm b., minor didud g., minorez didud b., minor hep tad na mamm g., minorez hep tad na mamm b.
Doppelwert g. (-s,-e) : daouamsav g.
doppelwertig ag. : **1.** [kimiezh] divamsavus ; **2.** [stlenn.] binarel, daouadek.
Doppelwitwer g. (-s,-) : intañv diwar div wreg g.
Doppelzentner g. (-s,-) : kant kilo, daou c'hant lur, kantolz g.
Doppelzimmer n. (-s,-) : kambr doubl b., kambr daou zen b., kambr daou b.
doppelzüngig ag. : *doppelzüngig sein, doppelzüngig reden,* bezañ ur gontell daou du a zen, kaout ur gontell da droc'hañ diouzh an daou du, bezañ ur gontell daou-du (ur pilpouz, ur c'hlufan, ur c'hazh born, ur gontel a zaou droc'h) eus an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, na vont eeun ganti, na vont gant an eeun, klask gounit eus an daou du, klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, mont a-dreuz ganti, bezañ un den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn, bezañ paotr ar gontell gamm, bezañ un den hag a zo kamm-gourgamm e spered, bezañ un trubard yud, bezañ ur Judaz fallakr, mont gant komzoù doubl.
Doppelzüngigkeit b. (-) : pilpouzerezh g.
Doppelzweier g. (-s,-) : [sport] bag daou roeñver gant pep a ziv roeñv b.
Dopplereffekt g. (-s,-e) : [fizik] gwered Doppler-Fizeau g.
Dora b. : Dorotea b.
Dorade b. (-,-n) : [loen.] glazenn b., doreadenn b., doreenn b. [liester : doreed], lagadeg b., aoured str., aouredenn b.
Dorado n. (-s) : Eldorado g.
Dorf n. (-s, Dörfer) : **1.** kêriadenn b., kêriadennad b., kêr b., kêriad b., parrez b., gwig b., bourc'h b., bourc'hadenn b., bourgadenn b., bourk g., gwilajenn b., kontre g. ; *kleines Dorf,* pennkêr g., kêriadennig b., ham g., hamell g., touinell b., kêr b. ; *in Dorf und Stadt,* dre holl, e pep lec'h, e pep tu / e pep hent (Gregor), e kêr ha war ar maez, e kêr ha war ar ploue, ken er c'hêrioù ken war ar maez ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; **2.** [dre skeud.] *das sind mir böhmische Dörfer, das sind böhmische Dörfer für mich,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, n'em eus intent ebet e kement-mañ, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en drase ; P. *die Kirche ums Dorf tragen, mit der Kirche ums Dorf fahren,* **a)** reiñ (klask) tro d'e hent ; **b.)** klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn.
Dorfälteste(r) ag.k. g./b. : **1.** den koshañ ar gêriadenn g. ; **2.** penn ar gêriadenn g.
Dorfausgang g. (-s,-gänge) : gwiler b.
Dorfbevölkerung b. (-,-en) : kêriadennad b., kêriadenniz lies.
Dorfbewohner g. (-s,-) : kêriadennad g., gwigad g., bourkad g., plouezíad g., maeziad g.
Dorfcasanova g. (-/-s,-s) : kilhog polezi ar barrez g., maout g., kog ar merc'hed g.
Dörfchen n. (-s,-) : pennkêr g., kêriadennig b., ham g., hamell g., touinell b., kêr b.
Dorfdepp g. (-en,-en) / (-s,-e) : droch ar pardon g.
Dorffest n. (-es,-e) : pante g.
Dorfgeiger g. (-s,-) : rebedour g.
Dorfgeistliche(r) ag.k. g./b. : pastor g., person g.
Dorfgemeinde b. (-,-n) : parrez war ar maez b., trev b.
Dorfgeschichte b. (-,-n) : kontadenn a ziwar ar maez b.
Dorfjugend b. (-) : yaouankizoù ar barrez lies.
Dorfkirmes b. (-,-en) **/ Dorfkirchweih** b. (-,-en) : kermes g., pardon g.
Dorfkrug g. (-s,-krüge) : ostaleri a ziwar ar maez b., ti-chopin g., trapig g., kafedi g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g.
Dorfleben n. (-s) : buhez war ar maez b.
Dörflein n. (-s,-) : pennkêr g., kêriadennig b., ham g., hamell g., touinell b., kêr b.
Dörfler g. (-s,-) : kêriadennad g., gwigad g., plouezíad g., maeziad g.
Dorfleute lies. : tud ar gêriadenn lies., ploueiz lies., plouezíz lies., maeziz lies.
dörflich ag. : a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel.
Dorfmusikant g. (-en,-en) : rebedour g.
Dorfnotar g. (-s,-e) : tablezer g.
Dorfplatz g. (-s,-plätze) : leurgêr b., leur b., plasenn an iliz b.
Dorfrand g. (-s,-ränder) : penn-kêr g., rakkêr b.
Dorfschaft b. (-,-en) : [Bro-Suis] parrez vihan war ar maez b., kumun vihan b.
Dorfschöne a.g.k. b. **/ Dorfschönheit** b. (-,-en) : koantenn ar barrez b.
Dorfschulze g. (-n,-n) : maer g.
Dorftrottel g. (-s,-) : droch ar pardon g.
Doria estl. : P. *Donner und Doria !* satordellik ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! tri mil barrad luc'hed ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! mil krampouezhenn ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Dorier g. (-s,-) : [istor] Dorian g.
dorisch ag. : [istor, tisav.] dorian, doriat, doriek ; *die dorische Ordnung,* an urzh doriek g.
Dormanz b. (-) : [bev.] koulz-amzer diskuizh ar struzh g., kouskerezh g.
Dorn[1] g. (-s,-en/Dörner) : **1.** draen g. [liester : drein], draenenn b., spern str., pik g. ; *einen Dorn aus dem Fuß ziehen,* tennañ un draen eus e droad ; *sich (t-d-b) einen Dorn in den Fuß treten,* tapout un draen en e droad, tapout ur pik en e droad, pakañ un draen en e droad, mont d'an-unan un draen en e droad ; *sich (t-d-b) einen Dorn in den Finger einreißen, sich (t-d-b) einen Dorn in den Finger einziehen,* tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen en e viz, pikañ e viz gant un draen, tapout ur pik en e viz ; **2.** [dre skeud.] *ich bin ihm ein Dorn im Auge,* en e c'houloù emaon, ne c'houzañv ket ac'hanon, me a zo evel un draen en e gig ; *auf Dornen gebettet sein,* bezañ war spilhoù, bezañ dindan ar bec'h, bezañ paket fall ; *keine Rosen ohne Dornen,* an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin ; **3.** [dre astenn.] spernenn b., draeneg b., drez str., ferte g., dreineg b.
Dorn[2] g. (-s,-e) : **1.** [gouriz] broch g., brochenn b. ; **2.** [tekn.] broch g., brochenn b. ; **3.** [tekn.] bilh g., ber g., ki g.
dornartig ag. : [louza.] draenheñvel, e doare drein, e doare un draen, a-zoare gant un draen, a-zoare gant drein, a-seurt gant un draen, a-seurt gant drein.
Dornbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] **1.** spern str., gwez dreinek str., pikerez b. ; **2.** spern-gwenn str.
Dornbusch g. (-es,-büsche) : spernenn b., dreineg b., draeneg b., pikerez b., bod-spern g., bodennad spern b., bodenn spern b., bochad spern g., bouchad spern g., bodad spern g., sperneg b. ; *brennender Dornbusch,* bodad tan g. / bodenn entanet b. / bod spern-gwenn entanet g. / bodenn-tan (Gregor : hep kemmadur gantañ).
Dornbuschsavanne b. (-,-n) : dreineg b.
Dornengestrüpp n. (-s,-e) : sperneg b., dreineg b., drezeg b., drez str., ferte g., strouezheg b., strouezh b., draeneg b. ; *vom Dornengestrüpp befreien,* distrouezhañ, dic'harzhañ, distropañ, dizreinañ ; *vom Dornengestrüpp befreit,* distrouezhet, dic'harzhet, distropet, dizreinet.
Dornenhecke b. (-,-n) : kleuz drez g., kleuziad drez g., drezenn b., kae spern g., kaead drez ha spern g., garzhad drez b.
Dornenkrone b. (-,-n) : kurunenn spern b. ; *Christus mit der Dornenkrone,* Jezuz kurunet a spern g. ; *eine Dornenkrone wurde ihm aufgesetzt,* kurunet e voe a spern ; *ihm wurde die Dornenkrone bis ins Gehirn gepresst,* kurunet e voe a spern plantet betek ar mel.
dornenlos ag. : hep drein, hep spern, dizrein, kuit a spern.
Dornenpfad g. (-s,-e) : [dre skeud.] gwenodenn dreinek b., kalvar g., hent a reuzeudigezh b.
dornenreich ag. / **dornenvoll** ag. : draenek, dreinek, spernek, leun a zrein.
Dornfisch g. (-es,-e) : [loen.] keindraeneg g.
Dorngrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-spern g.
Dorngrundel b. (-,-n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b. [*liester* loched].
Dornhai g. (-s,-e) : [loen.] spineg g., touilh-spin g., ki-mor [*liester* chas-mor] g.
Dornhohlzahn g. (-s,-zähne) : [louza.] linad-real str., louzaouenn-ar-c'hazh b.
Dornicht n. (-s,-e) : sperneg b., dreineg b., drezeg b., drez str., ferte g., strouezheg b., strouezh b., draeneg b.
dornig ag. : draenek, spernek, daredek, dreinek, pikek, pik, broudus, flemmus.
Dornmyrte b. (-,-n) : [louza.] beuz-bleiz str., beuz an diaoul str., bug str., bugelenn str., freskon str., garbig g., gouegelenn str., banal bugel str. ; *von Dornmyrten bewachsener Ort,* gouegelenneg b.
Dornröschen n. (-s) : ar Goantenn e Koad ar C'housk b., Koantenn Koad ar C'housk b.
Dornröschenschlaf g. (-s) : *aus dem Dornröschenschlaf wecken,* divorfilañ eus e hun, dihuniñ eus e gousk, divordoiñ, divor(ed)iñ, divorenniñ, divorgousket, lakaat bev adarre, dasorc'hiñ.
Dornrose b. (-,-n) : [louza.] bod roz-agroaz g., bod agroaz g.
Dornsavanne b. (-,-n) : dreineg b.
Dornschuh g. (-s,-e) : [sport] botez redek b., botez tachoù daredek b.
Dornschwein n. (-s,-e) : [loen.] **1.** heureuchin-daredek g., hoc'h-draenek g. ; **2.** raskasenn b. [*lies.* raskased].
Dornstrauch g. (-s,-sträucher) : spernenn b., draeneg b., bod-spern g., bodad spern g., bodenn spern b., bodennad spern b., bochad spern g., sperneg b., dreineg b., pikerez b.
Dornstrauchsavanne b. (-,-n) : dreineg b.
Dorothea b. : Dorotea b.
dorren V.gw. (ist gedorrt) : disec'hañ, goeñviñ, gweñviñ.
dörren V.k.e. (hat gedörrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, disabrañ, krinañ, riñsañ, rostañ, tanailhañ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ.
V.gw. (ist gedörrt) : disec'hañ, goeñviñ, gweñviñ.
Dörren n. (-s) : **1.** digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g. ; **2.** krazadur g., krazerezh g., krazañ g.
Dörrfisch g. (-es,-e) : pesked sec'h lies.
Dörrfleisch n. (-s) : kig sec'h g.
Dörrgemüse n. (-s) : legumaj sec'h lies.
Dörrobst g. (-es) : frouezh sec'h str.
Dörrpflaume b. (-,-n) : prunaoz str., pruneoz str., prun-sec'h str., prunev str.
Dorsalmark n. (-s) : [korf.] mel gwalenn-gein g., mel mell-chadenn g.
Dorsalnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar brusk b.
Dorsch g. (-s,-e) : [loen.] moru g. ; *auf Dorsch fischen,* morueta.
Dorschfang g. (-s) : moruetaerezh g., morueta g.

Dorschfischer g. (-s,-) : moruetaer g., paotr ar morued g.
Dorschfischerei b. (-) : moruetaerezh g., morueta g.
Dorschfleisch n. (es) : *frisches Dorschfleisch,* moru fresk nevez pesketaet g. ; *gesalzenes Dorschfleisch,* moru glas g. ; *gesalzenes und getrochnetes Dorschfleisch,* moru sec'h g., vergadell b.
Dorschleberöl n. (-s) : eoul moru g.
Dorset-Heide b. (-) : [louza.] brug ruz str.
Dorst g. (-s,-e) : [louza.] marjol-ki str., origanell b.
dort Adv. : aze, du-hont, eno, ahont, du-se, dre eno ; *hier mein Vater und dort meine Mutter,* sed amañ va zad ha sed aze va mamm, setu amañ va zad ha setu aze va mamm ; *das Haus dort drüben,* an ti-hont g. ; *der große dort,* henthont vras g. ; *da und dort,* amañ hag ahont, dam dre holl, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dreuz hag a-hed, a-dachadoù, a-dreuz hag a-benn, du-mañ ha du-hont, du-mañ du-hont, a-dreuz hag a-dal, tu-se ha tu-mañ / amañ ha tu-hont / tu-hont ha tu-mañ / du-hont ha du-mañ / en tu-hont hag en tu-mañ (Gregor) ; *hier und dort,* a bep tu / tu-mañ ha tu-hont / en eil tu hag en egile (Gregor) ; *er kam von dort,* dont a reas alehont (alese, ac'halehont, ac'halese, ac'hane, ac'hano, avaze, avahont, eus du-hont) ; *von dort her,* alese, alehont, ac'halehont, ac'hane, ac'hano, ac'halese, avaze, avahont, eus du-hont ; *von dort an, von dort aus,* adalek al lec'h-se, adalek ahont, avaze ; *dort oben,* du-hont en nec'h (war laez, e-lein), ahont e-krec'h (ouzh krec'h, e-lein, war an uhel) ; *dort unten,* du-hont en traoñ, ahont en traoñ ; *dort, wo ihr wohnt, gibt es Wasser,* war-gaout du-se ez eus dour, dre zu-se ez eus dour ; *dort lang, dort entlang,* dre eno, dre aze.
dorther Adv. : alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, ac'hane, ac'hano, avaze, avahont, eus du-hont ; *hierher und dorther,* ac'hanen hag alehont ; *von dorther kommen,* dont eus du-hont ; *er kommt gerade von dorther,* bez' emañ oc'h ehanañ dont alese.
dortheraus Adv. : alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, ac'hane, ac'hano, avaze, avahont, eus du-hont.
dorthin Adv. : di, du-hont, du-se, war an tu-mañ, etrezek an tu-se, etramek an tu-se, da-geñver aze, war-gaout an tu-se, war-gaout aze ; *bis dorthin,* ac'hanen di, betek eno, betek aze, betek ahont ; *bis dorthin ist es nicht sehr weit,* emaomp nepell ac'hano ; *bis dorthin muss man ein gutes Stück Weg laufen,* ur red mat a zo ac'hanen di ; *dorthin gehen,* mont di, mont du-hont, mont du-se, mont betek eno.
dorthinab Adv. : war-gaout du-hont en traoñ (en diaz, en diadraoñ), aze en traoñ.
dorthinauf Adv. : aze (du-hont) e lein, aze war an uhel, du-se en nec'h, war-gaout du-hont war laez, aze e-krec'h, aze ouzh krec'h.
dorthinaus Adv. : du-hont er-maez ; [tr-l] *er will dorthinaus,* setu pezh a oa o treiñ en e benn.
dorthinein Adv. : e-barzh an dra-se, du-hont e-barzh.
dorthinunter Adv. : war-gaout du-hont en traoñ (en diaz, en diadraoñ), aze en traoñ.
dortig ag. : hag a zo eno, hag a zo du-hont, a zu-se, eus du-se, a zu-hont, eus du-hont ; *mein dortiger Garten,* va liorzh du-hont b.
dortzulande Adv. : dre zu-hont, du-hont, er vro-se.
Döschen n. (-s,-) : klozenn b., boestig b.
Dose b. (-,-n) : **1.** boest b., klozenn b. ; *Konservendose,* boest boued-mir b., boestad boued-mir b. ; *eine Dose Farbe,* ur podad liv g., ur voestad liv b. ; *in eine Dose stecken,* enboestañ ; **2.** [tredan.] tap tredan g.
dösen V.gw. (hat gedöst) : damgousket, bezañ damgousket, dargudiñ, moriñ, morgousket, bezañ morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; *vor sich hin dösen,* bezañ kollet en e soñjezonoù, bezañ e soñj war veaj.
dösend ag. : morboriet, kouskedik, morgousket, moredek.
Dosenbarometer n. (-s,-) : aerbouezer aneroid g.
Dosenbier n. (-s) : bier kanedig g.
Dosendeckel g. (-s,-) : golo-klozenn g.
Dosenlibelle b. (-,-n) : [benveg] live pellennek g., live boulek g.
Dosenmilch b. (-) : laezh boest-mir g.
Dosenöffner g. (-s,-) : digorer-boestoù g.
Dosenteufel g. (-s,-) : Yann-blev g.
dosierbar ag. : hag a c'haller doenañ, doenadus, hag a c'haller dozañ, dozadus.
dosieren V.k.e. (hat dosiert) : doenañ, muzuliañ an doen, dozañ.
Dosierung b. (-,-en) : doenañ g., dozañ g., dozerezh g.
dösig ag. : lizidant, gourt, diek, lezirek, dibreder, labaskennek, bouk, disaour, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, diboan.
Dosimeter n. (-s,-) : doenventer g.
Dosimetrie b. (-) : doenventerezh g.
Dosis b. (-, Dosen) : kementad g., euvrad g., muzuliad g., dozenn b., dozennad b., doen g., doenad g. ; [nukl.] *höchstzulässige Dosis,* dozenn uhelañ aotreet b., doen uhelañ aotreet g. ; *ein Arzneimittel in schwachen Dosen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, kemer ul louzoù bennak e dozennoù munut, kemer ul louzoù bennak diouzh kont.
Dosisleistung b. (-,-en) : [tredan, nukl.] kas dozenn g.
Döskopf g. (-s,-köpfe) **/ Döskopp** g. (-s,-köppe) : buzore g., louad g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., papelod g., droch g., penn droch g., beulke, jostram g., beg don g., Fañch ar Peul g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., glep g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., nouch g., krampouezhenn b., takezenn b.
Dossier n. (-s,-s) : teuliad g. ; *die Erstellung von Dossiers,* ar sevel teuliadoù g.

Dost g. (-s,-e) : [louza.] marjol-ki str., origanell b.
Dotalsystem n. (-s,-e) : [gwir] argouraouelezh b.
Dotation b. (-,-en) : **1.** debarzhadur g. ; **2.** argouraouadur g., argouraouerezh g.
dotieren V.k.e. (hat dotiert) : **1.** *jemanden dotieren,* argouraouiñ u.b., reiñ argouroù d'u.b., sevel argouroù d'u.b. ; **2.** leveañ, donezoniñ ; **3.** [dre skeud.] goprañ, paeañ ; *gut dotierter Posten,* post-labour gopret mat g., karg paeet mat b.
Dotierung b. (-,-en) : **1.** debarzhadur g. ; **2.** argouraouadur g., argouraouerezh g.
Dotter g./n. (-s,-) : melen-vi g. [*liester* melenoù-vioù].
Dotterblume b. (-,-n) : [louza.] soursi-dour g., rozinil-dour g., pav-bran g.
dottergelb ag. : [liv] melen-vi.
Douaumont n. : [istor] Douaumont b.
Douarnenez n. : Douarnenez b. ; *Trachtenhaube der Frauen in Douarnenez,* penn-sardin g. ; *Mensch aus Douarnenez,* penn-sardin g.
doubeln V.k.e. (hat gedoubelt) : [film] doublañ.
V.gw. (hat gedoubelt) : [film] ober un doubladur, ober un eiladur.
Double n. (-s,-s) : [film] doublad g.
Doublé n. (-s,-s) : bravig aourwisket pe argantwisket g.
Doublette b. (-,-n) : **1.** skouerenn e doubl b. ; **2.** [bravigoù] drevezadenn b. ; **3.** [yezh.] doublad g.
Douglasfichte b. (-,-n) **/ Douglastanne** b. (-,-n) : [louza.] sapr-Douglas str.
Dover n. : Dover b.
Down-Jones-Index g. (-es) : feuriader Down-Jones g., Down-Jones g.
down Adv. : blin, blinidik, diwasket, dinerzhet, dinerzh, digalon, izel e vanniel gantañ, en ur chif bras, diskaret ; P. *er ist down,* chif bras en deus, oc'h ober tachoù emañ, oc'h ober bil emañ, diskaret eo, oc'h ober biloù emañ, oc'h ober gwad fall emañ, o tebriñ e spered emañ, o tebriñ soñjoù emañ, oc'h en em zebriñ emañ, o lonkañ (o valañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, emañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, emañ e galon war ar c'hrilh, morennet eo e ene gant ar glac'har, o fallgaloniñ emañ, emañ e wad o treiñ e gwelien, o vagañ soñjoù du emañ, izel eo ar banniel gantañ, izelaet eo e vannieloù gantañ, kouezhet eo e vannieloù gantañ, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, gant ur barrad blues emañ, gant kleñved ar penn du emañ, pounner eo e spered, pounner eo e benn, diaes eo en e benn, enkrezet eo, war enkrez emañ, un enkrez a zo war e spered, koumoul a zo war e spered, ur galonad a zo en e greiz, ur bec'h pounner a zo war e spered, diaes eo e galon, gant ur barr enkrez emañ, gant ur barrad mennozhioù du emañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gwasket eo, diwasket eo.
downloaden V.k.e. (downloadete / hat downgeloadet) : [stlenn.] pellgargañ, enkargañ.
Doxologie b. (-,-n) : [relig.] doksologiezh b.
Doxometrie b. (-) : menomentouriezh b., doksometriezh b.
Dozent g. (-en,-en) : **1.** kelenner g. mestr-prezegenner g. ; **2.** mestr-stummer g.
Dozentin b. (-,-nen) : kelennerez b., mestrez-prezegennerez g.; **2.** mestrez-stummerez b.
Dozentur b. (-,-en) : [skol-veur] karg a gelenner b.
dozieren V.k.e ha V.gw. (hat doziert) : **1.** kelenn ; **2.** [dre fent] prezeg war un ton pompadus, lezenniñ.
doziend ag. : kelennus, lezennus.
dpa b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Presse-Agentur**] ajañs-kelaouiñ alaman b., amsez kelaouiñ alaman b.
dpt : [*berradur evit* **Dioptrie**] dioptri g.
Dr. : [*berradur evit* **Doktor**] doktor g.
Drache g. (-n,-n) : **1.** aerouant g. [*liester* erevent], dragon g., amboubal g., sarpant g. ; *der Drache erschien bald als Schlange, bald als junges Mädchen,* en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank, en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank ; **2.** [dre skeud.] *alter Drache,* rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., yar b.
Drachen g. (-s,-) : **1.** sarpant g., sarpant-nij g. ; *einen Drachen steigen lassen,* c'hoari ar sarpant-nij, lakaat ur sarpant da nijal ; **2.** deltaplaverez b., askell-nij b.
Drachenballon g. (-s,-s) : aervag ouzh ar stag b., aervag dalc'het stag ouzh an douar b.
Drachenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] dragonezenn b.
Drachenblut n. (-s) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Drachenfliegen n. (-s) : deltaplaverezh g.
Drachenflieger g. (-s,-) : deltaplaver g., askellnijer g.
Drachenwurz b. (-,-en) : [louza.] teod-sarpant g., teod an naer g.
Drachme b. (-,-n) : drakm b.
Drag & Drop n. (-,-) : [stlenn.] riklañ-dilec'hiañ g.
Dragée n. (-s,-s) : **/ Dragee** n. (-s,-s) : drajez str.
draggen V.k.e. (hat gedraggt) : ravanelliñ, dragañ, trechañ.
Dragon g./n. (-s) : [louza.] stragon g.
Dragoner g. (-s,-) : **1.** [lu] dragon g. ; **2.** [dre skeud.] *ein wahrer Dragoner,* ur jeneral faoutet g., ur geben b., un tourc'hpaotr g., ur wreg-ozhac'h b., ur Vari bragoù b., ur c'hrakozac'h g.
Dragonnade b. (-,-n) : dragonadeg b.
Draht g. (-s, Drähte) : **1.** orjal g., orjalenn b., neud-orjal str., neud g. ; *ein Stück Draht,* un tamm neud-orjal g. ; *blanker Draht,* orjalenn diwisk b. ; *Draht ziehen,* tennañ (neudennañ) orjal, stiral orjal, orjalenniñ ; **2.** [dre astenn.] *der heiße Draht,* ar pellgomzer ruz [etre Washington ha Moskov da vare ar brezel-yen] g. ; **3.** [dre skeud.] P. *er ist auf Draht*, mibin eo, e barr e nerzh hag e yec'hed emañ, lemm a spered eo, n'eo ket gourt nep aon, un tamm paotr lemm a spered eo, un tamm paotr friol eo, ur spered diabaf a baotr a zo anezhañ, un tamm paotr divorfil eo, un tamm paotr c'hwek eo, un tamm paotr dilu eo, gred en deus ; *er ist nicht auf Draht,* emañ o c'hoari da fall, n'emañ ket war e du, n'emañ ket en e charreoù, dihet eo, n'emañ ket mat, korf fall en deus ; **4.** [dre skeud.] P. *schwer auf Draht sein,* bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwalloù, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ

war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lomberioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat ; **5.** [dre skeud.] P. *er ist schwer auf Draht,* n'eo ket bet ganet d'ar Sadorn da noz (da Sadorn goude koan diwezhat), n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket bet ganet dec'h, n'eo ket ganet gant labousig dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo paotr an itrikoù, ur c'horvigeller a zo anezhañ, un troideller a zo anezhañ, ur ragater a zo anezhañ, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier.

Drahtanschluss g. (-es,-anschlüsse) : [pellgomz] gougediañ g., gougediadur g.

Drahtanschrift b. (-,-en) : chomlec'h pellskrid g.

Drahtanweisung b. (-,-en) : urzh-paeañ dre bellskrid g.

Drahtarbeit b. (-,-en) : [tekn.] rouedigell b., neudenneg b.

Drahtauslöser g. (-s,-) : [poltred] distegner dre fun g.

Drahtbank b. (-,-bänke) : [tekn.] neudennerez b., neuderez b.

Drahtbauer n. (-s,-) : kaoued vetal b., kaouidell vetal b.

Drahtbürste b. (-,-n) : broust orjal g.

drahten V.k.e. (hat gedraht) : pellskrivañ, pellaroueziañ, telegrafiñ.

Drahtfenster n. (-s,-) : prenestr grilhajet g.

Drahtfernmeldedienst g. (-es) : pellgehenterezh dre orjal g.

Drahtgeflecht n. (-s,-e) : grilhaj g., treilheris orjal g., gwiad g./b., gwiadenn-vetal b.

Drahtgewebe n. (-s,-) : lien metal str./g., gwiad vetal b., gwiad metal g., gwiadenn-vetal b.

Drahtgitter n. (-s,-) : grilhaj g., treilheris orjal g., gwiad g./b., gwiadenn-vetal b.

Drahtglas n. (-es) : gwer houarnet g.

Drahthaar n. (-s,-e) : [loen.] ki louarn blev reut g.

Drahthammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] neudennerez b., neuderez b.

Drahthindernis n. (-ses,-se) : [lu] paluc'h-hiriset b., orjal dreinek str., orjal pik str.

drahtig ag. : **1.** [den] reut, dichek, groñs, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, hek, pik, lemm, sec'h, gros, put, digoll, difoutre, dibalamour, digaz, taer ; **2.** [barv] rustek, garv.

Drahtkäfig g. (-s,-e) : kaoued vetal b., kaouidell vetal b.

Drahtkorb g. (-s,-körbe) : [tekn.] tamouez g., ridell b.

Drahtkugellager n. (-s,-) : [tekn.] kador gant klud bouligoù b.

Drahtlehre b. (-,-n) : [tekn.] gobarier orjalennoù b.

Drahtleitung b. (-,-en) : **1.** orjalenn b., fun b. ; **2.** [post] linenn bellskriverezh b.

drahtlich ag. : pellskriverezhel.
Adv. : dre bellskrid.

drahtlos ag. : diorjal ; *drahtlose Telegraphie,* pellskriverezh diorjal g. ; *etwas drahtlos übermitteln,* skingas udb.

Drahtmatratze b. (-,-n) : gwinterelleg orjal b., somier orjal g.

Drahtnachricht b. (-,-en) : pellskrid g.

Drahtnetz n. (-s,-e) : [tekn.] grilhaj g., treilheris orjal g.

Drahtplätter g. (-s,-) : [tekn.] milin neudenniñ orjal b., neudennerezh b.

Drahtpuppe b. (-,-n) : margodenn b., merc'hodenn b., poupig g.

Drahtschere b. (-,-n) : [tekn.] gevel droc'h b.

Drahtschiene b. (-,-n) : [mezeg.] sklisenn vetal b., askloedenn vetal b., astell vetal b.

Drahtseil n. (-s,-e) : fard g., fun houarn b.

Drahtseilakt g. (-s,-e) : **1.** tro-ouesk risklus b., abadenn skournij uhel b. ; **2.** [dre skeud.] embregadenn hardizh b., raktres arvarus g., dezev risklus g., brokadenn b.

Drahtseilbahn b. (-,-en) : fungarr g.

Drahtseilfabrik b. (-,-en) : [tekn.] uzin neudenniñ orjal b., neudennerezh b.

Drahtseilkünstler g. (-s,-) : orjalvaleer g., fungoroller g., baleer war fun g.

Drahtseilkünstlerin b. (-,-nen) : orjalvaleerez b., fungorollerez b., baleerez war fun b.

Drahtspule b. (-,-n) : [tredan.] beni b.

Drahtverhau g. (-s,-e) : paluc'h-hiriset b., orjal dreinek str., orjal pik str.

Drahtwalzwerk n. (-s,-e) : [tekn.] milin neudenniñ orjal b., neudennerezh b.

Drahtwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-orjal g.

Drahtzaun g. (-s,-zäune) : kael orjal b., treilheris g., treilh orjal b., treilhenn orjal b.

Drahtzieher g. (-s,-) : **1.** neudenner orjal g. ; **2.** [dre skeud.] irienner hag a labour en disgwel g., korvigeller hag a labour en disgwel g., atizer g., ragater g., arlouper g., kabaler g., irienner g., breser g., frikoter kuzh g., ambilher g. ; *er soll der Drahtzieher sein,* ar marc'h-blein kuzh (ar marc'h-kleur kuzh, an ambilher) e vefe a-hervez, an irienner (an arlouper) e vefe a hervez, hennezh a vefe hag a sach ar gordenn, hennezh a vefe hag a sach war ar gordenn, hennezh a vefe ar mestr hag ar gwir gabiten a-hervez.

Drahtzieherei b. (-,-en) : **1.** neudenniñ orjal g., stiradur g., stiral g. ; **2.** uzin neudenniñ orjal b., neudennerezh b. ; **3.** [dre skeud.] iriennoù lies., kammdroioù lies., ragaterezh g.

Drahtzug g. (-s,-züge) : stiradur g.

Drain g. (-s,-s) : kan-dizourañ g., korzenn-dizourañ b., san dizourer g., dizourer g. ; **2.** [mezeg.] gwehennell b.

Drainage b. (-,-n) : [mezeg.] gwehenniñ g.

drainieren V.k.e. (hat drainiert) : **1.** dizourañ, gwazhiañ ; **2.** [mezeg.] gwehenniñ.

Draisine b. (-,-n) : **1.** bagonig b. ; **2.** divrodeg Drais b., draezienn b.

drakonisch ag. : drastus, nerzhek, strizh, kriz ; *drakonische Maßnahmen ergreifen,* kemer diarbennoù drastus (strizh, kriz)

drall ag. : **1.** gweet ; *dralle Seide,* seiz hag a ya tro ennañ g. ; **2.** [dre skeud.] kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, fonnus ; *dralles Mädchen,* berraodenn b., boudoupenn b., tevasenn b., lovrgen b., kofegez b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., plac'h kuilh b., plac'h fonnus b., plac'h korfet

kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a blac'h b., troc'had mat a blac'h b., plac'h a droc'had mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., penn-sac'h g., blonegenn b., denez b.

Drall g. (-es,-e) : [tekn.] **1.** [arm] rizennoù e diabarzh kanol un arm-tan g. ; *Linksdrall,* rizennoù a-gleiz lies. ; *zunehmender Drall,* rizennoù war gresk lies. ; **2.** [arm] troerezh ar bannadelloù g., c'hweladur ar bannadelloù g. ; **3.** [dre skeud.] tuadur g., tech g., doug g. ; [polit.] *Rechtsdrall,* rikladur a-zehou g., dehoueladur g., dehouelaat g.

drallfrei ag. : [tekn.] hep troerezh, hep c'hweladur, c'hwelstabil.

Dralllänge b. (-,-n) : hirder ar rizennoù g.

Drallheit b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

drallstabilisiert ag. : [tekn.] c'hwelstabilaet.

Dralon® n. (-/-s) : [gwiad.] dralon® g. [poliakril].

Drama n. (-s, Dramen) : **1.** drama g., reuzc'hoari g., mantradenn b. ; *geistliches Drama,* mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; **2.** reuz g., gwall reuz g., gwallzarvoud g., darvoud mantrus g., marvantr g. ; [dre skeud.] *ich werde daraus doch kein Drama machen,* ne rin ket gwelien gant an dra-se 'vat, ne rin ket charre gant an dra-se 'vat ; *aus etwas ein Drama machen,* ober gwelien gant udb, ober charre gant udb.

Dramatik b. (-) : **1.** dramaouriezh b., c'hoarivaouriezh b. ; **2.** perzh mantrus g., perzh skrijus g., dramaegezh b.

Dramatiker g. (-s,-) : aozer dramaoù g., dramaour g., c'hoarivaour g.

dramatisch ag. : **1.** skrijus, spontus, reuzus, mantrus ; **2.** [c'hoariva] dramael, dramaek, c'hoarivael.

dramatisieren V.k.e. (hat dramatisiert) : **1.** azasaat ouzh al leurenn, leurennañ, dramaelaat ; **2.** [dre skeud.] dramaekaat, gwall reuzeudikaat, reuzusaat, gwashaat, mantrusaat.

Dramatisierung b. (-,-en) : **1.** dramaeladur g. ; **2.** reuzeudikaat g., reuzusaat g., gwashaat g., mantrusaat g.

Dramaturg g. (-en,-en) : **1.** skridvarnour pezhioù-c'hoari g. ; **2.** [dre astenn.] aozer dramaoù g., dramaour g., c'hoarivaour g.

Dramaturgie b. (-,-n) : dramaouriezh b., c'hoarivaouriezh b. ; *hamburgische Dramaturgie,* c'hoarivaouriezh Hamburg b.

dramaturgisch ag. : ... azasaat, dramaouriel ; *die dramaturgische Gestaltung,* an azasaat ouzh al leurenn g., al leurennañ g.

dran Adv. : *sellit ivez ouzh* **daran** : *an etwas dran sein,* bezañ tostik-tost (tostik-tra) d'udb ; [dre skeud.] *schlecht dran sein,* bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur blegenn lous, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ tapet nec'het, pakañ un distro lous, tapout ur gwall zistro ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran,* mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp, mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe fall-daonet ar geusterenn evidomp ; *er ist am schlimmsten dran,* dezhañ eo ar gwashañ ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter,* d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr ; *ich bin dran,* bremañ eo va zro, da'm zro bremañ, [kartoù] ganin emañ an dorn ; *du bist zu spät dran,* emaout re ziwezhat ; *er wartet, bis er dran ist,* emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *kannst du nicht warten, bis du dran bist ?* te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *dran glauben müssen,* **a)** en deskiñ diwar e goust, bezañ bet savet e loaioù d'an-unan, bezañ bet lardet e billig d'an-unan. **b)** mervel, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont en tu all, mont d'an tu all ; *drauf und dran sein, etwas zu tun,* bezañ war-dost d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *er war drauf und dran, eine andere zu heiraten,* eñ a oa bet evit dimeziñ un all, edo o vont da zimeziñ un all ; *die Antwort ist nicht ganz richtig aber du bist ganz nah dran,* ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost !

Drän g. (-s,-s/-e) : **1.** kan-dizourañ g., korzenn-dizourañ b., san dizourer g., dizourer g. ; **2.** [mezeg.] gwehennell b.

Dränage b. (-,-n) : **1.** dizouradur g. ; **2.** [mezeg.] gwehenniñ g.

dranbleiben V.gw. (blieb dran / ist drangeblieben) : **1.** [sport] *an jemandem dranbleiben,* chom hep dispegañ diouzh u.b., pegañ ouzh u.b., chom hep diskregiñ diouzh u.b., delc'her peg ouzh u.b. ; **2.** [pellgomz] chom ouzh e bellgomzer.

Drang g. (-s, Dränge) : **1.** gwask g., moustr g., broud g. ; *Drang der Not,* broud ar redi g., pouez ar rekiz g. ; **2.** lusk g., lañs g., meskadeg b., mesk g. ; *im Drange der Geschäfte,* e fo (e mesk) an aferioù ; **3.** [dre heñvel.] tuadur g., tech g., doug g., pleg g. ; *Drang zum Lügen,* tech (doug) da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da baskañ, da zisac'hañ, da zibunañ, da hadañ) gevier g. ; **4.** poulzad g., luzad g., lusk g., luskad g. ; *innerer Drang,* barrad kalon g., lusk ar galon g., luskad ar galon g. ; **5.** youl b., c'hoant g., hiraezh b., hirnez b. ; *Drang nach Freiheit,* sec'hed a frankiz g., c'hoant bras (hiraezh b.) da vezañ dieub g., itik da vezañ dieub g., avel ar frankiz g. ; **6.** [istor] bountadeg b. ; *Drang nach Osten,* bountadeg etrezek ar Reter b., bountadeg etramek ar Reter b. ; **7.** *der Sturm und Drang,* ar Sturm und Drang [*luskad el lennegezh alaman eus diwezh an XVIII^{ved} kantved*] g.

drangeben V.k.e. (gibt dran / gab dran / hat drangegeben) : P. dilezel, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh, kuitaat, distreiñ [diwar udb].
drangehen V.gw. (ging dran / ist drangegangen) : P. *an etwas (t-rt) drangehen,* mont d'udb.
Drängelei b. (-,-n) : **1.** bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez, starderezh g. ; **2.** trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., harellerezh g.
drängeln V.k.e. (hat gedrängelt) : *jemanden drängeln,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, atahinañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., darbariñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b.
V.gw. (hat gedrängelt) : bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.
V.em. : **sich drängeln** (hat sich (t-rt) gedrängelt) : en em stardañ, en em vountañ, en em boulzañ.
Drängeln n. (-s) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez, starderezh g.
drängen V.k.e. (hat gedrängt) : **1.** bountañ, moustrañ, gwaskañ, poulzañ, stardañ ; *jemanden auf die Seite drängen,* kas u.b diwar hent, reiñ un taol kont d'u.b ma'z ay diwar hent, bountañ u.b war gostez ; *die Menge drängt in das Stadion,* emañ an dud oc'h en em oufiñ e-barzh an dachenn-sport, diruilhal a ra an dud e-barzh an dachenn-sport, en em vountañ a ra an dud evit mont e-barzh an dachenn-sport, en em boulzañ a ra an engroez er sportva, en em skeiñ a ra an engroez a-dreuzoù e-barzh an dachenn-sport ; **2.** hastañ ; **3.** [dre skeud.] derc'hel war, c'hoari war, pouezañ war, kargañ war, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, mont [d'u.b.] dre guzulioù, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, flemmañ, kentraouiñ, alej, tuañ, karnajal, arabadiñ war, ober gwask war, ober ouzh, ober war, divorfilañ ; *jemanden drängen, etwas zu tun,* poursuiñ war u.b. d'ober udb, stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober war u.b. evit ma rafe udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, bountañ war u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb ; *zur Entscheidung drängen,* bountañ (dougen, brochañ, atizañ) da gemer un diviz, poulzañ da reiñ un disentez, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije kemeret un diviz ; *jemanden zum Sex drängen,* goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegen-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegen-gwazh ; **4.** atahinañ, heskinañ, harellat, siguriñ, hegaziñ, garchennat, garchennat ouzh, tregasiñ, eogiñ, trabasat, darbariñ, borodiñ, arabadiñ, tarabazhiñ.
V.gw. (hat gedrängt): **1.** bountañ, bountañ-divountañ, ilinata ; *dräng nicht so !* na vount ket e-giz-se ! ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit drängt,* mall eo, tremen mall eo en ober, preset eo, despailh a zo, poent eo kabalat, mil mall eo, pase mall eo, prez labour 'zo ; *die Angelegenheit drängt,* mall eo kas da benn an afer-se, mall eo pengenniñ an dra-se ; **3.** *auf Sex drängen,* goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegen-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegen-gwazh.
V.dibers. *es drängt mich, zu ....,* c'hoant bras (hiraezh) am eus da ..., c'hoant bras eo din da ..., mall eo din ...
Anv-gwan verb : **gedrängt 1.** gwasket, stardet, tev, stank, kaougant, fetis, start, moustret, enket, sac'h-àr-vac'h, yoc'het, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, krog an eil en egile, doues ; *gedrängt voll,* leun-chouk (-barr, -tenn, -kouch,-blouk), bourr-sank ; **2.** [dre skeud.] *gedrängter Stil,* doare skrivañ fraezh ha berr g., doare berr ha nerzhus da skrivañ g. (Gregor).
V.em. : **sich drängen** (hat sich (t-rt) gedrängt) : **1.** *sich um jemanden drängen,* en em stardañ (en em waskañ an eil egile, en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) en-dro d'u.b ; *sich durch die Menge drängen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-vesk an dud, mont bount-divount dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud ; **2.** [dre skeud.] *die Ereignisse drängen sich,* ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.
Drängen n. (-s) : **1.** bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez, starderezh g. ; **2.** trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., harellerezh g. ; **3.** aspedenn b., azgoulenn g., erbed g. ; *er gibt dem Drängen seines Sohnes nicht nach,* diblegus eo d'e vab.
drängend ag. : **1.** difraeus, mallus, mall en ober ; **2.** presus (Gregor), dalc'hus.
Drängler g. (-s,-) : bounter g., den hag a zo o vountañ g., moustrer g., gwasker g.
Drangsal b. (-,-e) / n. (-s,-e) : doan b., gouli g., ranngalon b., diframm g., trubuilhoù lies., mizer b., moustr g.
drangsalieren V.k.e. (hat drangsaliert) : gwegañ, noualantiñ, tregasiñ, eogiñ, hegaziñ, harellat, tarabazhiñ, gwaskañ gwashañ ma c'haller, mac'hañ, mac'homañ, tirantañ, bouc'halañ, atahinañ, hegal ouzh.
dranhalten V.k.e. (hält dran, / hielt dran / hat drangehalten) : P. derc'hel.
V.em. : **sich dranhalten** (hält sich dra, / hielt sich dran / hat sich (t-rt) drangehalten) : delc'her mort (yud, start, gwevn), delc'her tomm, pegañ outi, chom hep dispegañ, chom hep diskregiñ, kendelc'her start.
dranhängen V.k.e. (hat drangehängt) : P. ispilhañ, lakaat e pign.
dränieren V.k.e. (hat dräniert) : **1.** ; disec'hañ, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ ; **2.** [mezeg.] gwehenniñ.
drankommen V.gw. (kam dran / ist drangekommen) : P. **1.** tizhout, tapout ; **2.** bezañ e dro [d'ober udb] ; *ich komme jetzt dran,* da'm zro eo, din-me eo bremañ, da'm zro bremañ, va zro 'zo bremañ ; *er wartet, bis er drankommt,* emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hedal tro ; *kannst du nicht warten, bis du drankommst ?* te n'eo ket

mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ?
drankriegen V.k.e. (hat drangekriegt) : P. **1.** atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, arabadiñ war, divorzañ, divorfilañ ; **2.** deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum.
dranlassen V.k.e. (lässt dran / ließ dran / hat drangelassen) : P. **1.** leuskel, lezel ; **2.** lezel ober, lezel tostaat, asantiñ [e rafe u.b. udb].
dranmachen V.k.e. (hat drangemacht) : P. lakaat, ispilhañ, stagañ.
V.em. : **sich dranmachen** (hat sich (t-rt) drangemacht) : P. mont dezhi, stagañ ganti.
drannehmen V.k.e. (nimmt dran / nahm dran / hat drangenommen) : P. **1.** [skol] goulennata ; **2.** [mezeg.] ober war dro.
dransetzen V.k.e. (hat drangesetzt) : P. **1.** lakaat ; **2.** lakaat e-barzh ar jeu, postañ, brokañ ; *hundert Euro dransetzen,* lakaat kant euro war an taol, postañ kant euro, brokañ kant euro ; **3.** [dre skeud.] *alles dransetzen, um .... zu ...,* ober e seizh posupl (ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh gwellañ) evit …, ober e walc'h evit …, klask e walc'h [ober udb], ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud evit …, ober kement a zo en e holl c'halloud evit …, ober gwellikañ ma c'haller evit ..., ober diouzh e wellañ-holl evit …, ober e wir wellañ evit …, ober par ma c'haller evit ..., ober pellañ ma c'haller evit ..., en em aketiñ e pep doare evit …, dispakañ e ijin [d'ober udb], lakaat e ijin hag e imor [d'ober udb], plantañ e holl nerzh [d'ober udb], ober a-walc'h [evit dont a-benn eus udb] / lakaat e holl studi hag e holl nerzh [evit dont a-benn eus udb] (Gregor).
V.em. : **sich dransetzen** (hat sich (t-rt) drangesetzt) : P. **1.** mont dezhi ; **2.** azezañ e-kichen.
Draperie b. (-,-n) : stign g.
drapieren V.k.e. (hat drapiert) : stignañ ; *eine Kirche schwarz drapieren,* stignañ un iliz e du, stignañ un iliz gant mezher du.
Drapierung b. (-,-en) : **1.** stignañ g. ; **2.** stign g.
Dräsine b. (-,-n) : **1.** bagonig b. ; **2.** divrodeg Drais b., draezienn b.
drastisch ag. : **1.** splann, krenn, groñs, nerzhek, strizh, drastus, drakonek ; *drastische Mittel anwenden,* drastisch vorgehen, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi ken na strak, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ ; *drastische Maßnahmen ergreifen,* kemer diarbennoù drastus (strizh) ; *drastische Sparmaßnahmen treffen,* krennañ groñs an dispignoù (ar budjed) ; **2.** [dre skeud.] sebezus, fromus, bamus, estlammus ; *eine drastische Preissenkung,* un digresk bamus war ar prizioù g. ; *drastische Schilderung,* taolennadur sebezus (fromus) g.
Drau b. (-) : *die Drau,* an Drava g.
drauf Adv. : *sellit ivez ouzh* **darauf** : P. *immer fest drauf !* bec'h dezhi ! dao dezhi ! forzh warni ! dalc'hit tomm ! dao (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! rousin dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; *drauf und dran sein, etwas zu tun,* bezañ war-dost d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *er war drauf und dran, eine andere zu heiraten,* eñ a oa bet evit dimeziñ un all, edo o vont da zimeziñ un all ; *er hat in Mathe unheimlich was drauf,* hennezh a zo don war ar jedoniezh, hennezh a zo kreñv war ar jedoniezh, hennezh a zo ifam war ar jedoniezh, hennezh a zo doazh war ar jedoniezh ; *einen drauf machen,* riboulat, riotal, roulat, riblañ, furikat, ebatal, bragal, c'hoari las, breskenn, redek ar plijadurioù diroll, c'hoari e baotr, ober un tamm dirollañ, ober bos, kas an ton, kas anezhi ; *sie macht gern einen drauf,* honnezh a zo ur riblerez, honnezh a vourr o riboulat noz.
draufbekommen V.k.e. (bekam drauf / hat draufbekommen) : P. **1.** dont a-benn da lakaat war udb ; **2.** *eins draufbekommen,* **a)** klevet (kaout, pakañ, tapout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet kroz, klevet storlok, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, tapout trouz, tapout kroz, kaout trouz, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn, kaout soroc'h ; **b)** tapout ur skouarnad, pakañ ur palvad, pakañ un avenad, tapout ur voc'had, tapout ur javedad, pakañ ur fasad, pakañ ur vousellad, pakañ ur vougennad, tapout ur c'harvanad, tapout ur jodad, pakañ ur flac'had, tapout ur dornad, pakañ ur grabanad.
Draufgabe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] *von einem Sänger eine Draufgabe fordern,* goulenn ur c'haner en-dro war al leurenn.
Draufgänger g. (-s,-) : foeltr e revr g., penn bervet g., penn bervek g., drailh-botoù g., torr e c'hroñj g., paotr diouzh an druilh g., paotr hardizh-diremed g., paotr dizamant d'e vuhez g., paotr diskramailh g. ; *er ist ein Draufgänger,* hennezh a dorrfe e c'hroñj, ur foeltr e revr eo, un paotr a foeltr forzh eo, ur penn bervek eo, ne ra ket forzh petra d'ober, un torr e c'hroñj eo hennezh, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, hardizh-diremed eo, hennezh a zo dizamant d'e vuhez.
draufgängerisch ag. : diskramailh, her, hardizh, baot, dispouron, disaouzan, dizaon, dispont, dizamant d'e vuhez, glev, brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, stourmidik, argadus, tagus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, her.
Draufgängertum n. (-s) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b.
draufgehen V.gw. (ging drauf / ist draufgegangen) : P. **1.** bezañ dispignet, steuziañ ; *dabei ging viel Geld drauf,* mizoù bras a oa bet gant kement-se, kement-se en doa

koustamantet ac'hanomp, kement-se en doa graet koustamant deomp ; **2.** kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, distaliañ diwar ar bed ; **3.** terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, mont da neuz (Gregor).

Draufgeld n. (-s,-er) : arrez g., diner-Doue g., pae bourev g.

draufhaben V.k.e. (hat drauf / hatte drauf / hat draufgehabt) : P. **1.** gouzout ; **2.** distagañ, tennañ eus e gelorn ; **3.** *einen Affenzahn draufhaben,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

draufhalten V.k.e. (hält drauf / hielt drauf / hat draufgehalten) : P. lakaat [war udb].

V.gw. (hält drauf / hielt drauf / hat draufgehalten) : P. bukañ, bizañ, kouchañ.

draufhauen V.gw. (hieb drauf / hat draufgehauen) : P. skeiñ, kannañ, lopañ ; *jemandem eins daraufhauen,* distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un avenad gant u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, kizañ fri u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., pladañ e fri d'u.b., terriñ e fas d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., distagañ ur pezh mell friad gant u.b., distagañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., friata u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b.

draufkommen V.gw. (kam drauf / ist draufgekommen) : P. **1.** dont koun en-dro eus udb ; **2.** kavout, dizoleiñ, dont a-benn da c'houzout udb.

draufkriegen V.k.e. (hat graufgekriegt) : P. *sellit ouzh* **draufbekommen**.

drauflassen V.k.e. (lässt drauf / ließ drauf / hat draufgelassen) : P. leuskel [war udb], lezel [war udb].

drauflegen V.k.e. (hat draufgelegt) : P. **1.** [arc'hant.] lakaat ouzhpenn ; **2.** lakaat [war udb].

drauflos estlammadenn : krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

drauflosarbeiten V.gw. (hat drauflosgearbeitet) : P. labourat evel ma teu e teu, labourat bourlik-ha-bourlok, labourat well-wazh, labourat hep sellet a-dost, labourat a-skañv, labourat diwar skañv, labourat a-ziwar skañv, lakaat e gein en e c'houloù.

drauflosgehen V.gw. (ging drauflos / ist drauflosgegangen) : P. mont a-lamm dezhi, strimpiñ warni, fardiñ warni, plaouiañ warni., lammat warni, en em strinkañ warni.

drauflosshauen V.gw. (hieb drauflos / hat drauflosgehauen) : P. reiñ taolioù a c'hoari gaer, lopañ kreñvañ ma c'haller, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ hardizh, daoudaoliñ, skeiñ evel pilat c'hwez, lorgnañ, dornañ, skeiñ da lazhañ ; *sie hieben drauflos,* skeiñ a raent gwazh-pe-wazh, skeiñ a raent gwazh-pe-washoc'h.

drauflosreden V.gw. (hat drauflosgeredet): P. *einfach drauflosreden,* komz en aer, uzañ teod, na vezañ rabat ebet war e deod, komz a-dreuz hag a-hed, lavaret traoù diwar beg e deod, kontañ pemp ha pevar (pemp ha nav, pemp pe nav), badaouiñ.

drauflosschießen V.gw. (schoss drauflos / hat drauflosgeschossen): P. tennañ a c'hoari gaer, tennañ evel un dall, tennañ gwashañ ma c'haller, tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ.

draufloswirtschaften V.gw. (hat drauflosgewirtschaftet) : P. **1.** skeiñ arc'hant er mor, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, uzañ e spilhenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, lipat e askorn, c'hwistañ arc'hant, drailhañ arc'hant, kas e stal d'an dour, foetañ e drantell (e voutikl, e beadra), kac'hmoudennañ e vadoù, frigasañ e zanvez, fripañ e zrouin / beveziñ e vadoù / teuziñ e zanvez (Gregor) ; **2.** bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, un hemolc'h spontus, ur jabadao, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober e zen gars.

draufmachen V.k.e. (hat draufgemacht) : P. **1.** lakaat [war udb] ; **2.** [dre skeud.] *einen draufmachen,* riboulat, riotal, roulat, riblañ, furikat, ebatal, bragal, c'hoari las, breskenn, redek ar plijadurioù diroll, c'hoari e baotr, ober un tamm dirollañ, ober bos, kas an ton, kas anezhi.

draufsatteln V.k.e. (hat draufgesattelt) : P. **1.** [arc'hant.] lakaat ouzhpenn ; **2.** lavaret war ar marc'had.

draufsetzen V.k.e. (hat draufgesetzt) : P. **1.** lakaat ouzhpenn ; **2.** lakaat, lakaat [war udb].

V.em. : **sich draufsetzen** (hat sich (t-rt) draufgesetzt) : azezañ [war udb.].

Draufsicht b. (-,-en) : gwel a-spluj g.

draufstehen V.gw. (stand drauf / hat draufgestanden) : P. **1.** bezañ war udb, flastrañ udb ; **2.** bezañ skrivet e-barzh, bezañ douget e-barzh.

draufstoßen V.gw. (stößt drauf / stieß drauf / ist draufgestoßen) : P. tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh.
V.k.e. (stößt drauf / stieß drauf / hat draufgestoßen): P. *jemanden draufstoßen,* dilostañ ar babu d'u.b., reiñ avel d'u.b. eus udb, lakaat u.b. war an hent mat, henchañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. da gompren udb, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b.
draufzahlen V.gw. (hat draufgezahlt) : P. [arc'hant.] lakaat ouzhpenn ; *draufzahlen müssen,* kouezhañ kolloù war an-unan, leuskel un nebeud blev war e lerc'h, kaout koll / ober ur c'holl bennak (Gregor).
draus Adv. : *sellit ouzh* **daraus**.
drausbringen V.gw. (brachte draus / hat draufgebracht) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] V.k.e. : diaezañ, lakaat diaes, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, strobañ, bezañ war hent.
drauskommen V.gw. (kam draus / ist drausgekommen) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] V.gw. : *nicht drauskommen,* na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout mui gant pe goad (eus pe goad) ober ibil, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout re vat petra ober, chom luget da zirouestlañ e neud, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar.
draußen Adv. : er-maez, àr-vaez, dindan an amzer, en avel, er porzh ; *draußen bleiben,* chom er-maez ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; *von draußen her,* eus ar maez, a-ziavaez ; *weit auf dem Land draußen,* war ar maez don.
Dreamweaver g. (-s) : [stlenn.] Dreamweaver g.
Drechselbank b. (-,-bänke) : turgn g.
drechseln V.k.e. (hat gedrechselt) : turgnañ.
Drechsler g. (-s,-) : turgner g.
Drechslerei b. (-,-en) : turgnerezh b., stal-durgnañ b.
Dreck g. (-s) : **1.** fank g., kailhar g., kramenn b., loustoni b., loustaj g., lousteri b., lousnez b., stronk g., stroan g., strod g., strodenn b., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karzhien g., taras g., mardoz g., mailhemouzenn b., lastez str., lapas g., lorgnez str., goannaj g., hoc'haj g., moc'haj g., moc'herezh g., strogellaj g., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., karasenn b., loudouriezh b., lousteri b., libistr g., liboud g., mailh g., mastar g., mastarenn b., ounnezer g., viltañs g., stlabez g., strouilh g., bouilhenn b., brenn str. ; *ein Stück Dreck,* ul lastezenn b. ; *er hat Dreck um den Mund,* mastar a zo ouzh e vuzelloù ; *den Dreck entfernen,* naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, dideilañ, digaoc'hañ ; *mit Dreck bespritzen,* bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, strakiñ, kaoc'hañ, strodañ ; *einen Wagen in den Dreck fahren,* lagennañ e garr, sac'hañ e garr ; *im Dreck herumpatschen, sich im Dreck wälzen,* na vezañ nemet ur pemoc'h, en em ruilhal e giz ur porc'hell lovr e bouilhenn ar pec'hed (Gregor), krenial (torimellat) er fank, foetañ fank, mac'hañ dour ha fank, kalemarc'hiñ dour ha fank ; [dre skeud.] *ich mache mir einen Dreck daraus, das schert mich einen Dreck,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se ; *ich kümmere mich einen Dreck darum, was andere über mich denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud ; *jemanden in den Dreck ziehen, jemanden durch den Dreck ziehen, jemanden in den Dreck schleppen,* kailharañ enor u.b., ruilhañ u.b. er pri, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, kas enor (brud) u.b da ludu, duañ u.b, stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b, regiñ e nesañ, plaenaat e borpant d'u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *sie ziehen uns in den Dreck,* troadañ a reont a bep seurt gevier war hor pouez ; *er sitzt bis zum Hals im Dreck, er steckt bis zum Hals im Dreck,* sac'het

eo en ur gaoc'henn, en ur gempenn emañ, paket eo en un dreineg, paotr brav eo, kempenn eo ganti, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, el lagenn emañ, setu eñ paket propik, en ur soubenn vrav emañ, emañ o tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bez' emañ fresk, fresk emañ e gased 'vat, en ur grenegell emañ, en ur blegenn lous emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, kouezhet eo etre kebr ha toenn, emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, paotr brav eo ; [dre skeud.] e*r hat Dreck am Stecken,* peadra (meur a walldaol) en deus war e goustiañs, n'eo ket glan a dorfed, ur bern kerc'h a zo e-mesk e segal ; **2.** kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g.

Dreck- : stronk a …, gast a …, kozh …, lastez …, tamm ampoezon …, … gagn, … brein.

Dreckarbeit b. (-,-en) : **1.** labour louzus g., labour vastarus g., labour mastarus g., labour vastrouilhus g., labour bastrouilhus g. ; **2.** kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., tamm ampoezon labour g.

Dreckbude b. (-,-n) : kaoc'heg b., kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einer Dreckbude wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Dreckbürste b. (-,-n) : broust difankañ g.

Dreckeimer g. (-s,-) : [tekn.] pod-dilerc'hioù g.

Dreckfinger lies. : P. krabanoù lous lies.

Dreckfink g. (en/-s,-en) : P. pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., libouz g., louz g., porc'hell g., loudour g., louskenn g., pikouz bihan g., chelgenn a zen g. ; *so ein Dreckfink wie du darf sich nicht an den Tisch setzen,* ne zeui ket ouzh taol gant a lous ma'z out

dreckfrei ag. : distrouilh, digailhar, dilastez.

dreckig ag. : **1.** fank, fank-brein, fankek, strodennek, plapous, lous da vat, lous-brein, lous-gagn, lous-pemoc'h, lous evel ul laouenn, lous evel ar seizh pec'hed, kramennek, kailharek, kailharet, moustrouilh, lor, hudur, kac'hus, lastezek, louan, mailhemous, mailhennek, mardozek, ort, plamoustek, kousiet, libistret, tarasennet, taraset, strouilhek, strouilh, bastrouilh, brennek, du, fank outañ, bouilhenn outañ, leun a saotroù, loudour, loudourek, stronk ; *der Fußboden ist dreckig,* karasenn eo al leur-zi (al leur-di) ; *er hat ganz dreckige Hände,* ur gramenn a zo war e zaouarn, du eo e zaouarn, lor eo e zaouarn, ur vastarenn a zo war e zaouarn ; *dreckiges Gesicht,* genoù kakouz g. ; *dreckig werden,* mont lous, saotrañ, louzañ, lousaat, libistrennañ, bastrouilhiñ ; **2.** [dre skeud.] *es geht ihm sehr dreckig,* paket eo er wask, en avel d'e voue emañ, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, el lagenn emañ, en ur blegenn lous emañ, en ur gaoc'henn emañ, paket fall eo, en ur grenegell emañ, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, dindan ar bec'h emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e lost er vrae, emañ e viz e gwask, berr eo war e sparl.

Dreckkäfer g. (-s,-) : c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g.

Dreckkerl g. (-s,-e/-s) : bern kaoc'h g., pezh teil g., stronk labous g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., loen gars g., viltañs g., vilbezh g., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gast b., mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hast g., mab ar c'hagn g., kozh tra badezet g., truilhenn b., tamm kozh tra g., tra vil g., tra fall g., tra milliget g., penn joskenn g., kakouz g., tamm kakouz g., fri lous g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g.

Drecklappen g. (-s,-) : **1.** frapour g., leien g., tarner g., torchouer g., toailhon g., torch g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù] ; **2.** [dre skeud.] pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., louvidig g., libouz g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., louz g., porc'hell g., loudour g., louskenn g., chelgenn a zen g.

Dreckloch n. (-s,-löcher) : kaoc'heg b., kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einem Dreckloch wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Drecknest n. (-es,-er) : toull gouez g., toull kêr g., difouilh g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b., lec'h kollet g.

Dreckpfoten lies. : krabanoù lous lies.

Drecksack g. (-s,-säcke) : *sellit ouzh* **Dreckskerl**.

Drecksarbeit b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Dreckarbeit**.

Drecksau b. (-,-säue/-en) : bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon

gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., krever g., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libouz g., vilbezh g., viltañs g., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., strakouilhenn b., libourc'henn g./b., torch-listri g., kontronenn b., kontronenn lous b., kailharenn b., kailhareg g., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., groll b., gast b., pemoc'h lous g., porc'hell lous g., loudoureg g., loudour g., loudourenn b., flegenn b., chuchuenn lous b., porc'hell g., louz g., gwiz lous b., louston g., louveg g., louvidig g., louvigez b., louskenn b., hudurenn b., stlabezenn b., cholgenn b., kailhostrenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., libouzell b., libouzenn b., landourc'henn b., truilhenn b., strodenn b. (Gregor).

Drecksauparty b. (-,-s) : fouzhadeg b., ribotadeg b., gastaouadeg b.

Dreckschicht b. (-,-en) : kramenn b., taras g., mardoz g., ounnezer g.

Dreckschleuder b. (-,-n) : **1.** toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., planter reuz g., ficher freuz g., toull-freuz g., freuzer g., fourgaser g., paotr an drailh g., paotr ar beilh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., hader drailh g., trubuilhenn b., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., strapad den g. ; *das ist ein echter Dreckschleuder,* hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ ; **2.** mastarer an endro g., saotrer g., labouradeg saotrus b.

Dreckschwein n. (-s,-e) **/ Dreckskerl** g. (-s,-e) : bern kaoc'h g., stronk labous g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., vilbezh g., viltañs g., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., libourc'henn g./b., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., gast b., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., chelgenn a zen g., louskenn g., tamm mat a loustoni g., kalkenn g./b., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., truilhenn b., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwallibil g., kozh tra badezet g., tamm kozh tra g., tra vil g., vil g., tra fall g., tra milliget g., pezh vil g., stronk labous g.

Dreckspatz g. (-en,-en) : P. [paotr] pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouz g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., libourc'henn g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., louz g., pikouz bihan g., loen lous g., viltañs g., porc'hell g., porc'hell lous g., loudour g., kailhareg g., louskenn g., chelgenn a zen g. ; [plac'h] liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., viltañs g., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., charlezenn b., stronkenn b., truilhenn b., choulou b., choulouenn b., torch-listri g., strakouilhenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., loudourenn b., flegenn b., landourc'henn b., chuchuenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., hudurenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

Dreckswetter *sellit ouzh* **Dreckwetter**.

Dreckszeug n. (-s) : P. lastez str., lastezenn b., loustoni b., magnez g., keusteurenn b., tarzhell b., trantell b., moc'haj g., moc'herezh g., boued moc'h g., bouetaj g., pasturaj g. ; *so ein Dreckszeug werde ich nicht essen,* boued moc'h ne blij ket din, sell aze moc'haj ! ne lonkin ket ar stronk a voued-se ! ne lonkin ket an darzhell-se ! ne lonkin ket an drantell-se ! ; *er rauchte irgendein Dreckszeug,* butunat a rae ur moc'haj bennak ; *dort wuchs nur Quecke und so ein Dreckszeug,* eno e kreske nemet treuzgeot ha moc'hajoù all seurt-se.

Dreckwetter n. (-s) : diaoul a amzer g., gast a amzer b., amzer ziaoulek b., amzer hudur b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b., strouilh g., devezh kaoc'h kazh g.

Dredsche b. (-,-n) **/ Dregge** b. (-,-n) : [merdead.] **1.** krap g., krapinell b., bazh-krog b. ; **2.** sac'h-driv g., sac'h-drag g., drag g., roued-stlej b., ravanell b.

dreggen V.k.e. (hat gedreggt) : [merdead.] dragiñ, ravanelliñ, trechañ ; *Austern dreggen,* ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr.

Dreggnetz n. (-es,-e) : [merdead.] sac'h-driv g., sac'h-drag g., drag g., roued-stlej b., ravanell b.

Dreh g. (-s,-e) : **1.** tro b., troienn b. ; **2.** [dre astenn.] pleg g., korn-tro g., korn-pleg g., krommenn b. ; **3.** [dre skeud.] tu g., tro b., kraf g., skoulm g., dalc'h g., pleg g., stek g., stok g., tres g., dres g., ardremez g. ; *den (richtigen) Dreh rauskriegen,* kavout an dro (an tu) da zont a-benn eus udb, kavout ijin d'ober udb, kavout an tu (an dro, ar c'hraf, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg), kavout an ode, kavout penn d'e daol, kavout penn vat d'e daol, gouzout an tres (ar stok, ar stek), gouzout an arroud, gouzout an taol ; *auf den Dreh kommen,* gouzout anezhi, gouzout an tres (an dres, ar stok, an doareoù, ar stek), gouzout an taol, bezañ e-barzh ar jeu ; *er hat den Dreh raus,* gouzout a oar an taol, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra an tres (an dres, ar stok, an doareoù), kavet en deus an ode, kavet en deus ar pleg, gouzout a oar kemer an dro evit ober an dra-se, gouzout a ra an ardremez evit ober an dra-se, gouzout a ra an dres d'ober an dra-se.

Drehachse b. (-,-n) : [fizik] ahel-treiñ g., ahel troial g., ahel kelc'htreiñ g., ahel c'hwelañ g.

Drehähre b. (-,-n) : [louza.] kegelig-ar-Werc'hez b.

Dreharbeit b. (-,-en) : **1.** [tekn.] turgnañ g. ; **2.** filmañ g.

Drehbank b. (-s,-bänke) : turgn g., brich-turgn b.

drehbar ag. : -tro, amginus, troüs, eiltroüs.

Drehbewegung b. (-,-en) : fiñv troial g., troiadur g., troerezh g., troial g., c'hwel g., c'hweladur g., c'hweladenn b., keflusk-tro g., loc'h kelc'hiek g., fiñv-tro g.

Drehbleistift g. (-s,-e) : doug-min g.
Drehbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar g., mouched g.
Drehbolzen g. (-s,-e) : [tekn.] marc'h g.
Drehbrücke b. (-,-n) : pont-tro g.
Drehbuch n. (-s,-bücher) : senario g., frammc'hoari g. ; *ein flaches Drehbuch,* ur senario flak (dizanvez, hep danvez ennañ, goular, divlaz, disaour) g.
Drehbuchautor g. (-s,-en) : senarioer g., senarioour g.
Drehbühne b. (-,-n) : leurenn-dro b.
Drehe b. (-,-n) : **1.** pleg g., korn-tro g., korn-pleg g., krommenn b. ; **2.** [loen.] droug an troidellat g., penn-foll g.
Dreheisen n. (-s,-) : [tekn.] gweerez orjal b.
drehen V.k.e. (hat gedreht) : **1.** treiñ, lakaat tro e ; *die Kurbel drehen,* lakaat tro en dornikell (er gambli), treiñ an dornikell (ar gambli) ; [dre skeud.] *einen Film drehen,* sevel (ober, treiñ) ur film, filmañ ; *jemandem eine Nase drehen,* ober bizig kamm d'u.b.
2. treiñ, cheñch tu ; *den Kopf drehen,* distreiñ e benn, treiñ e benn ; *das Schiff drehen,* ober d'ar vag cheñch hent, treiñ bourzh, cheñch tu ; *hin und her drehen,* treiñ ha distreiñ war e nav zu, durc'hellat, treiñ ha distreiñ ; [dre skeud.] *etwas nach allen Seiten drehen,* krignat e spered, treiñ ha distreiñ udb war e nav zu en e benn ; *wie man das Ding auch dreht, man mag es drehen und wenden wie man will,* ne vern penaos ez afed dezhi, n'eus gwall forzh penaos ez afec'h dezhi, kaer zo treiñ ha distreiñ an afer war he nav zu, n'eus forzh penaos e vez sellet ouzh an dra-se ; *einen Satz drehen und deuten,* pismigañ ur frazenn, dibluskañ pizh ur frazenn, nizañ ur frazenn ; *den Mantel nach dem Winde drehen,* treizhañ diouzh an amzer, treiñ (c'hwezhañ) gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, treiñ aes e chupenn, cheñch aes tu d'e chupenn, cheñch aes tu d'e borpant, mont eus an eil kostezenn d'eben, treiñ gant kement avel 'zo, gouzout cheñch tu d'e chupenn, gouzout treiñ e chupenn, klask e avel, mont da-heul an avel, bezañ hedro, bezañ bouljant, bezañ tro-distro, treiñ evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel kog an tour, bezañ berrboellik, treiñ evel an avel, c'hoari nac'h-dinac'h, cheñch ha dicheñch tu d'e chupenn, bezañ pennadus evel ur bouc'h ; *das Recht drehen,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, sikanañ, klask an dro da dremen hebiou d'ul lezenn.
3. treiñ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortilhañ, tortigellañ, nezañ, korvigellañ, amboulat, moullañ ; *Zigaretten drehen,* rollañ sigaretennoù, amboulat butun, roulat sigaretennoù, moullañ sigaretennoù, gwriat sigaretennoù ; *Tüten drehen,* aozañ kornedoù, ober kornedoù paper ; *gedrehte Baumwolle,* koton troet g. (Gregor) ; *Garn drehen,* nezañ neud ; *den Zahn nach rechts und dann nach links drehen, um ihn herauszuziehen,* ober un taol gwe d'an dant evit e dennañ ; *Seile drehen,* treiñ kerdin, gweañ kerdin, ober kerdiñ, fardañ kerdiñ, kordañ kerdin, kordañ, kordennañ, nezañ kerdin.
V.gw. (hat gedreht) : **1.** disgweañ, treiñ, cheñch roud, cheñch tu ; *der Wind hat gedreht,* troet eo an avel, deuet eo an avel da dreiñ ; *der Wind will nicht drehen,* an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ ; *der Wind dreht nach Westen,* treiñ a ra an avel d'an traoñ, kornôgiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e gornôg, dont a ra an avel d'e gornôg ; *der Wind dreht nach Norden,* sershaat a ra an avel, serzhiñ a ra an avel, amontiñ a ra an avel, nordiñ a ra an avel, norzhiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e norzh, dont a ra an avel d'e norzh, tremen a ra an avel d'an hanternoz, mont a ra an avel d'ar c'hrec'h ; *der Wind dreht nach Süden,* gouzizañ a ra an avel, mont a ra an avel e gouziz, mont a ra an avel d'e su, suiñ a ra an avel, dont a ra an avel d'e su, mont a ra an avel en izel, izelaat a ra an avel ; *der Wind dreht nach Osten,* reteriñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e reter, dont a ra an avel d'e reter ; **2.** *an ein Gesetz drehen,* klask an dro da dremen hebiou d'ul lezenn.
V.em. : **sich drehen** (hat sich (t-rt) gedreht) : **1.** disgweañ, treiñ, cheñch roud, cheñch tu, bezañ tro en an-unan, troial ; *sich hin und her drehen,* treiñ ha distreiñ evel un doupenn ; *er hat sich auf die andere Seite gedreht,* disgweañ en doa graet war an tu all, en em dreiñ en doa graet war an tu all ; *sich um die eigene Achse drehen,* **a)** [kirri-tan] ober un dro penn-revr, ober un dro penn-ouzh-revr, penndalostennat ; **b)** treiñ warnañ e-unan, kornigellat ; *das Rad dreht sich,* troial a ra ar rod, treiñ a ra ar rod ; *die Räder drehen sich auf der Stelle,* ar rodoù a dro a-c'houllo ; *die Erde dreht sich um sich selbst, die Erde dreht sich um ihre Achse,* treiñ a ra an Douar warnañ e-unan, treiñ a ra an Douar ; *die Erde dreht sich um die Sonne,* treiñ a ra an Douar en-dro d'an Heol ; *sich entgegen der Sonne drehen,* treiñ en eskemm d'an Heol, treiñ en tu kontrol d'an Heol ; *nach unserem Tod wird sich die Erde weiter drehen,* pa vimp marv, e kendalc'ho an Douar da dreiñ ; *der Wind dreht sich,* treiñ a ra an avel, an avel a cheñch roud, an avel a cheñch tu, disgweañ a ra an avel ; *sich zusammen mit gleicher Geschwindigkeit drehen,* kendreiñ ; *sich zusammen mit gleicher Geschwindigkeit drehend,* kendro ; *alles dreht sich mir im Kopf,* me a zo mezv va fenn, mezevelliñ a ra va fenn, dont a ra mezvadur em fenn, me a zo va fenn e balbouz, badinellañ a ra va fenn, badinellet eo va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ, deuet on da vezañ fall, badaouiñ a ra va fenn ; **2.** [dre skeud.] *alles dreht sich um diese Frage,* aze emañ an dalc'h, eno emañ ar skoulm ; *die Unterhaltung drehte sich um das Theater,* an diviz a denne d'ar c'hoariva, tennañ a rae an diviz d'ar c'hoariva, anv a oa en diviz eus ar c'hoariva, marvailhat a rae an dud diwar-benn ar c'hoariva, ar gaoz etrezo a oa bet diwar-benn ar c'hoariva, gant kaoz ar votadegoù e oant ; *worum dreht es sich ?* petra 'zo o c'hoari ? eus petra 'zo kaoz ? petra 'zo e-barzh ? eus petra ez eus kistion ? ; *sich im Kreise drehen,* treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, na vont tamm war-raok, chom a-blas ; *sich drehen und wenden, sich winden und drehen,* **a)** klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, ober ardoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ardivinkoù, ober jestroù ; **b)** mont tro-distro ; *sich zu drehen und zu wenden wissen,* gouzout e ziluzioù, bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, bezañ dilu, gouzout penaos tennañ e spilhenn eus ar jeu, na vezañ moñs, na vezañ mogn, na vezañ mogn e zivrec'h, na vezañ mañchek, na vezañ ur paotr hualet ; *er mag sich winden*

und drehen, kaer en devez ober (Gregor), ne vern petra a ra, n'eus forzh petra a rafe ; *sich um hundertachtzig Grad drehen,* cheñch penn d'e vazh, treiñ e chupenn, cheñch tu d'e chupenn, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

Drehen n. (-s) : **1.** troiadur g., troidellerezh g., troiataerezh g., troerezh, c'hwel g., c'hweladur g., kelc'htreiñ g. ; **2.** *da hilft kein Drehen und Winden,* n'eus ket da dortañ ! n'eus ket da gaeañ ! n'eus ket moaien da voaieniñ ! ; **3.** filmañ g.

Dreher g. (-s,-) : **1.** turgner g. ; **2.** dornikell b., kambli b.

Dreherei b. (-,-en) : 1. turgnerezh b., stal-durgnañ b. ; 2. turgnañ g., turgnerezh g.

Drehfeld n. (-s,-er) : [tekn.] c'hwelvaez g.

Drehfläche b. (-,-n) : [mat.] gorreenn gelc'htreiñ b.

Drehflügler g. (-s,-) : [nij.] askell-viñs b.

Drehfunkfeuer n. (-s,-) : [merdead.] skinlec'h neproudek g.

Drehgeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol-tro g.

Drehgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh-treiñ g., tizh-c'hwelañ g.

Drehgestell n. (-s,-e) : [tekn., hentoù-houarn] kilhoroù lies.

Drehgestellwagen g. (-s,-) : [tekn., hentoù-houarn] bagon war gilhoroù b.

Drehkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Drehkondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.

Drehkörper g. (-s,-) : [mat.] ec'honenn gelc'htreiñ g.

Drehkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh treiñ g.

Drehkran g. (-es,-kräne) : [tekn.] gavr-dro b.

Drehkrankheit b. (-) : [loen.] droug an troidellat g., penn-foll g.

Drehkreuz n. (-es,-e) : **1.** draf-tro g., dorikell-dro b. ; **2.** [treuzdougenn] *Luftfahrtdrehkreuz,* kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Drehleier b. (-,-n) : [sonerezh] lourenn b., biell b., P. genn-ha-genn g.

Drehleiter b. (-,-n) : skeul durc'harus b., skeul emdroüs b.

Drehmangel b. (-,-n) : lufrouer g., lufrerez b.

Drehmaschine b. (-,-n) : [tekn.] toullerez-tro b., trebarzherez-tro b.

Drehmoment n. (-s,-e) : c'hwellankad g., lankad ur gindaouad g.

Drehmomentwandler g. (-s,-) : [mekan.] amdroer c'hwellankad g.

Drehorgel b. (-,-n) : [sonerezh] boest-ograoù b., ograoù-red g., dornorglez g., orglez dorn b.

Drehorgelspieler g. (-s,-) : [sonerezh] soner boest-ograoù b., soner ograoù-red g., soner orglez dorn b.

Drehort g. (-es,-e) : lec'h filmañ g.

Drehpause b. (-,-n) : paouez etre ar skeudtapadurioù g., ehan filmañ g., arsav filmañ g.

Drehprisma n. (-s,-prismen) : [fizik] prism-tro g.

Drehpunkt g. (-s,-e) : **1.** paoell b., kreiz c'hwelañ g., kreiz treiñ g. ; **2.** [treuzdougenn] *Luftfahrtdrehpunkt,* kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Drehrestaurant n. (-s,-s) : preti-tro gwel meur g.

Drehrichtung b. (-,-en) : tu treiñ g., tu c'hwelañ g.

Drehriegel g. (-s,-) : stolikez b., morailh g., prenn g., krouilh g.

Drehrolle b. (-,-n) : [tekn.] lufrouer g., lufrerez b.

Drehrost g. (-es,-e) : grilh-tro b.

Drehschalter g. (-s,-) : [tredan] trec'haoler-tro g.,

Drehscheibe b. (-,-n) : **1.** [hentoù-houarn] leurenn-dro b. ; **2.** [dre skeud.] klom treizhid g., kroazva g., kedlec'h g. ; *Drehscheibe der Droge,* kroazva an dramm g., kroazva an narkotrafikerezh g., klom treizhid an narkotrafikerezh g., leurenn-dro an dramm b., leurenn-dro an narkotrafikerezh b. ; **3.** [lu] gwenn-tro g., pal-tro g., pantekoad-tro g. ; **4.** [tekn.] turgn g. ; **5.** [lotiri] troerez b.

Drehschlag g. (-s,-schläge) : [tennis] taol-troc'h g.

Drehschleuse b. (-,-n) : draf-tro g., dorikell-dro b.

Drehspulgerät n. (-s,-e) : galvanometr gwarelldredan g., galvanometr Arsonval g.

Drehstab g. (-s,-stäbe) : **1.** [mekan.] barrenn weañ b. ; **2.** bazh vannikat b., bazh twirling b.

Drehstichel g. (-s,-) : [tekn.] kizell-turgnañ b.

Drehstift g. (-s,-e) : [tekn.] marbr g.

Drehstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tric'houlz g.

Drehstromgenerator g. (-s,-en) : [tredan] pebeiler tric'houlz g.

Drehstuhl g. (-s,-stühle) : kador-dro b., kador droüs b.

Drehtür b. (-,-en) : dor-dro b.

Drehturm g. (-s,-türme) : [lu] tourig-tro g.

Dreh- und Angelpunkt g. (-s,-e) : [dre skeud.] **1.** kraf pouezusañ g., tailh b., kempenn b., mudurun b., skoulm g., dalc'h brasañ g., poent grevusañ g., poent pounnerañ g., amanenn g., kentañ pezh eus udb g., pep pouezusañ g., penn g., penn kentañ g., pezh pouezusañ g., pep retañ g., pezh retañ g., pezh a gont ar muiañ g., pezh a zoug g. ; **2.** kroashent-darempredi ñ g.

Drehung b. (-,-en) : **1.** tro b. ; *eine halbe Drehung,* un hanter dro b. ; *eine ganze Drehung, eine volle Drehung,* un dro leun b., un dro grenn b. ; *Drehung um die eigene Achse,* tro penn-revr b., tro penn-ouzh-revr b., penndalostenn b. ; **2.** gwe g., gweadur g., gweadenn b., kammigell b., nez g. ; *beim Einschenken des Weines macht er mit der Flasche eine halbe Drehung, damit kein Tropfen daneben geht,* pa ziskenn gwin gant ur voutailh e ra un hanter we d'he gouzoug evit chom hep skuilhañ un dakenn ; **3.** troadenn b. ; **4.** troiadur g., troerezh g., troial g., c'hwel g., c'hweladur g., c'hweladenn b. ; **5.** *Drehung des Windes nach Süden,* gouzizadenn b.

Drehungsachse b. (-,-n) : [fizik] ahel-treiñ g., ahel troial g., ahel kelc'htreiñ g., ahel c'hwelañ g.

Drehungsmoment n. (-s,-e) : [fizik] lankad anniñv g.

Drehungsvermögen n. (-s,-) : [fizik] c'hwelusted b.

Drehwürfel g. (-s,-) : [c'hoari] birouj g.

Drehwurm g. (-s) : P. badinell b., troadur penn g. troidellamant g.

Drehzahl b. (-,-en) : tizh treiñ g., tizh-c'hwelañ g., tizh labour ur c'heflusker g., hanren g.

Drehzahlanzeiger g. (-s,-) : [tekn.] konter troioù g.

Drehzahlbereich g. (-s,-e) : tizh treiñ g., tizh-c'hwelañ g., tizh labour ur c'heflusker g., hanren g. ; *hoher*

Drehzahlbereich, hanren herrek g. ; *niedriger Drehzahlbereich,* hanren gorrek g.
Drehzahlmesser g. (-s,-) : [tekn.] konter troioù g.
Drehzahlzähler g. (-s,-) : [tekn.] konter troioù g.
Drehzapfen g. (-s,-) : ahel berr g., paoell b., marc'h g. [*liester* marc'hoù], piped g..
drei niver : **1.** tri, teir ; *drei Hunde,* tri c'hi lies. ; *drei Hündinnen,* teir c'hiez lies. ; *drei Häuser,* tri zi lies. ; *drei Wiesen,* tri frad lies. ; *drei Mädchen,* teir flac'h lies. ; *drei Füße,* tri zroad lies. ; *drei Jahre,* tri bloaz lies. ; *drei Kinder,* tri bugel lies., tri a vugale lies. ; *alle drei,* holl o-zri a-bezh, holl o-zeir a-bezh ; *es waren ihrer drei,* tri a oa anezho, a-dri e oant, teir a oa anezho, a-deir e oant, tri a dud a oa ; *es hat eben drei geschlagen,* emañ teir eur o paouez seniñ ; *zwei der drei Mädchen sangen, die dritte weinte,* teir flac'h edont : div anezho a gane hag eben a ouele ; *die Aussagen dreier Zeugen,* testenioù tri zest ; *durch drei teilen,* trederenniñ, trederannañ ; *jeweils drei, zu dreien, je drei und drei,* tri-ha-tri, dre drioù ; *jeweils einer von drei,* unan a bep tri, unan dre bep tri, unan diwar bep tri, unan war bep tri ; *die drei Großen,* an tri vras lies., an teir vras lies. ; *die drei Alten,* an tri gozh lies., an teir gozh lies. ; **2.** [dre skeud.] *ehe man bis drei zählen kann,* kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un hanter dro / en un dro zorn / en un taol kont (Gregor), hep leuskel amzer d'an dud da dennañ o anal.
Drei b. (-,-en) : **1.** triveder g., tri g., niver tri g., niverenn dri b. ; **2.** [diñsoù] *zwei Dreien werfen,* dont daou dri gant an-unan ; **3.** [kartoù] *die Drei,* an tri g. ; **4.** [treuzdougen] *die Drei,* linenn niverenn dri b. ; **5.** [skol] *eine Drei,* un notenn etre unnek ha trizek b.
Dreiachteltakt g. (-s,-e) : [sonerezh] mentad tri-eizh g.
Dreiakter g. (-s,-) : [c'hoariva] c'hoari tri arvest g., pezh-c'hoari tri arvest g.
Dreiangel g. (-s,-) : **1.** [mat.] tric'horn g., tric'hogn g. ; **2.** [sonerezh] sklintell g.
dreiarmig ag. : ... teir brec'h, ... tri brank, ... teir brec'henn.
dreibändig ag. : hag a ya teir levrenn d'ober anezhañ, kinniget e teir levrenn.
Dreibein n. (-s,-e) : **1.** skabell b., brich b. ; **2.** trebez g. ; *Dreibein aus Holz,* marc'h-koad g.
dreibeinig ag. : **1.** trizroadek ; **2.** trebeziek.
Dreiblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] **1.** melchon teirdeliennek str. ; **2.** fav-dour str.
dreiblätterig ag. **/ dreiblättrig** ag. : teirdeliennek
Dreibund g. (-s) : [istor] aliañs tridoubl b., kevredadur an teir bro g.
Drei-D- : … teirment, … teirmentek.
Dreidecker g. (-s,-) : **1.** [nijerez] karr-nij tri flaen g. ; **2.** [merdead.] batimant tribourzh b., lestr tribourzh g.
Dreidecksegelrahe b. (-,-n) : [merdead.] delez b.
dreidimensional ag. : teirment, teirmentek ; *dreidimensionaler Gegenstand,* teirmenteg g. ; *dreidimensionaler Ton,* stereofoniezh b.
Dreieck n. (-s,-e) : tric'hogn g., tric'hogneg g., tric'horn g., tric'horneg g. ; *gleichseitiges Dreieck,* tric'horn keittuek g. ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini ; *gleichschenkliges Dreieck,* tric'horn keitgarek g. ; *gleich groß sind bei gleichschenkligen Dreiecken die beiden Winkel, die den gleich langen Seiten gegenüberliegen,* e pep tric'horn keitgarek ez eo kornioù an diaz par an eil d'egile ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren,* al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniel, lunioù mentoniel eo al lankell hag an tric'horn.
dreieckig ag. : tric'hognek, tric'hornek ; *dreieckiger Hut,* tog tric'horn g., tog tric'hornek g. ; *dreieckiges Feld,* park a dri c'horn g.
Dreieckshandel g. (-s) : [istor] *atlantischer Dreieckshandel,* kenwerzh tric'horn g./b.
Dreieckskrabbe b. (-,-n) : [loen.] kevnid-mor str., kevnidenn-vor b., kevnid-toroselliñ str., kevnidenn-doroselliñ b., morgevnid str., morgevnidenn b., krank-kevnid g., pusunenn-vor b. [*liester* pusuned-mor], barveg-aod g. ; *männliche Dreieckskrabbe,* tarv-kevnidenn g., tarv-kevnidenn-vor g.
Dreiecksmessung b. (-,-en) : [mat.] trigonometriezh b., tric'hornventouriezh g., tric'hornekaat g., tric'hornekadur g.
Dreieckssegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel-gornek b., telloù lies.
Dreieckssegelraa b. (-,-en) : **/ Dreieckssegelrah** b. (-,-en) : **/ Dreieckssegelrahe** b. (-,-n) : [merdead.] delez b. ; *vom Mast abgehängte Dreieckssegelrah,* delez sec'h b.
Dreieckstuch n. (-s,-tücher) : **1.** chal bras g., frileuzenn vras b., seizenn-c'houzoug b. ; **2.** [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b.
Dreiecksvermessung b. (-,-en) : [mat.] trigonometriezh b., tric'hornventouriezh g., tric'hornekaat g., tric'hornekadur g.
Dreiecksverhältnis n. (-ses,-se) : tiegezh a-dri g. ; *sie hat ein Dreiecksverhältnis,* ober a ra ti bihan gant daou baotr.
dreieinhalb Adv. : tri hanter ; *dreieinhalb Meter lang,* tri metr hanter hed, tri metr hanter a hed.
dreieinig ag. : e tri ferson, hag a ya tri ferson d'ober anezhañ.
Dreieinigkeit b. (-) : [relij.] Treinded b., Treinded Santel b., Treinded benniget b., Trielezh Wenvidik b.
Dreier g. (-s,-) : **1.** notenn etre unnek ha trizek b. ; **2.** [lotiri] teir niverenn vat lies. ; **3.** [kartoù] teirc'hartenn b. ; **4.** [rev] *flotter Dreier,* c'hoari tri g., trikonerezh g. ; **5.** [dre skeud.] P. *seinen Dreier dazugeben,* digeriñ e doull, lavaret e damm.
Dreierkollegium n. (-s,-kollegien) : teirc'hrevrennegezh b.
dreierlei Adv. : tri seurt , tri doare.
Dreierreihe b. (-,-n) : renkadoù tri-ha-tri lies., renkennadoù tri-ha-tri lies. ; *sich in Dreierreihen aufstellen,* en em renkañ war dri (dre drioù, a-drioù, tri-ha-tri), en em lakaat war teir renk.
Dreierstraße b. (-,-n) : [kartoù] teirc'hartenn b.
Dreierwette b. (-,-n) : pariadenn dri b., triad g., triata g.
dreifach / 3-fach ag. : tridoubl, tric'hement, teir gwech ; *dreifache Krone,* tiarenn b., kurun tridoubl b. / kurun ar pab b. (Gregor).
Dreifache(s) ag.k. n. : *das Dreifache,* an tric'hement g., teir gwech kement all, an tridoubl g. ; *um das Dreifache teurer,* teir gwech keroc'h.
Dreifachheit b. (-) : tridoublder g.

Dreifachvergaser g. (-s,-) : []tekn. treloskell dric'horf b.
dreifaltig ag. : e tri ferson, hag a ya tri ferson d'ober anezhañ.
Dreifaltigkeit b. (-) : [relij.] Treinded b. ; *Heilige Dreifaltigkeit,* Treinded Santel b., Treinded benniget b., Trielezh Wenvidik b.
Dreifarben- : triliv.
Dreifarbendruck g. (-s,-e) : moulladur triliv g., triliverezh g.
dreifarbig ag. **/** [Bro-Aostria] **dreifärbig** ag. : triliv.
dreifaserig ag. : trigor.
Dreifeldwirtschaft b. (-) : stuz tri bloavezh b., regad tri bloavezh g.
Dreiflächner g. (-s,-) : trizalbenneg g.
dreiflügelig ag. : [tekn.] … teir malvenn ; *dreiflügelige Schraube,* biñs teir malvenn b.
Dreifuß g. (-es,-füße) : **1.** skabell b. ; **2.** trebez g. ; *Dreifuß aus Holz,* marc'h-koad g.
dreifüßig ag. : **1.** trizroadek ; **2.** trebeziek.
Dreiganggetriebe n. (-s,-) : [mekan.] boest tri zizh b.
Dreigangschaltung b. (-,-en) : [mekan.] chadenn teir rod kambli b., platell dripl b.
Dreigesang g. (-s,-gesänge) : [sonerezh] triad g.
dreigeschossig ag. : ... tri estaj.
Dreigespann n. (-s,-e) : **1.** karr tri a gezeg g. ; **2.** P. triad g., trikon g., troika g.
dreigeteilt ag. : teirc'hrevrennek, teirrann.
dreigliedrig 1. ag. : ... tri ezel, ... teir elfenn, ... teir renkenn ; **2.** [mat] *dreigliedrige Größe,* trinom g.
Dreigroschenheftchen n. (-s,-) : romant pemp gwenneg g.
Dreiheit b. (-,-en) : treinded b., triad g.
Dreiherrschaft b. (-,-en) : triomvirelezh b., triomviriezh b.
Dreiholz n. (-es,-hölzer) : kroug b., post-kroug g.
dreihörnig ag. : tric'herniek.
dreihundert niv. : tri-c'hant, pemzek-ugent.
dreihundertachtzig niv. : tri-c'hant ha pevar-ugent, naontek-ugent.
dreihundertjährig ag. : ... tri-c'hant vloaz.
dreihunderneunzig niv. : tri-c'hant dek ha pevar-ugent, dek ha naontek-ugent
dreihundertste(r,s) ag. : tric'hantvet.
dreihunderttausend niv. : tri-c'hant mil.
dreihundertvierzig niv. : tri-c'hant ha daou-ugent, seitek-ugent.
dreihundertzwanzig niv. : c'hwezek-ugent, tri-c'hant ugent.
dreijährig ag. : tribloaziat, ... tri bloaz, … a dri bloaz ; *dreijährige Amtszeit,* **1.** [padelezh] tribloazhiad g. ; **2.** [karg] karg tribloaziat b.
Dreijährige(r) ag.k. g./b. : bugel tri bloaz g.
dreijährlich ag. : tribloaziek, bep tri bloaz.
Dreikampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] triatlon g.
Dreikant g. (-s,-e) : [mat.] trizaleg g.
Dreikantfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn tri zu g.
dreikantig ag. : [mat.] tric'hognek, tric'hornek.
Dreikantleiste b. (-,-n) : [tisav.] gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.
Dreikäsehoch g. (-s,-/-s) : P. blogorn g., sioc'han g., krotouz g., torgos bihan g., korrigan g., targos tra g., marmouz bihan g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., tamm mous flaer g., kac'her g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., fri-karn g., babouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g. ; *er ist ein Dreikäsehoch,* ken uhel eo hag ur bouteg, ur blogorn (ur sioc'han, ur c'hrotouz, un torgos bihan, ur marmouz bihan, un traouilh, ur skribiton, ur gwidoroc'h a baotr, ur gwidoroc'hig a baotr, ur skrilh, un tamm mous flaer, ur boustouv, ur c'hwiltouz, ur c'hwitouz, ur babouz, ur bitouz, ur fri-karn) a zo anezhañ, un tamm fri lous eo nemetken, n'eo nemet un tamm kozh mic'hieg.
Dreikönigsfest n. (-es,-e) : gouel ar Rouaned g., gouel ar Rouanez g., gouel ar vadeziant g., gouel ar Steredenn g.
Dreikönigsfigur b. (-,-en) : favenn b., pizenn b. [traezennig porselen pe blastik a vez lakaet en ur wastell da vare Gouel ar Rouaned evit dilenn ur roue].
Dreikönigskuchen g. (-s,-) : bara ar Rouaned g., gwastell ar Rouaned b., kouign ar Rouaned b. ; *die im Dreikönigskuchen eingebackene Porzellanfigur,* ar bizenn b., ar favenn b., favenn gwastell ar Rouaned b., pizenn gwastell ar Rouaned b.
Dreikönigstag g. (-s,-e) : deiz gouel ar Rouaned g., deiz gouel ar Rouanez g., deiz gouel ar Steredenn g., gouel ar vadeziant g., gouel ar Sterenn g.
dreiköpfig ag. : trifennek, trifenn.
Dreiländereck n. (-s,-e) : tric'hogn teir bro g,. tric'hogn an teir bro g. [*rannvroioù stok-ha-stok diazezet war teir Stad*].
dreilappig ag. : [louza.] teirflipennek.
dreimal Adv. : teir gwech ; *ich habe dreimal versucht, ihn telefonisch zu erreichen,* dre deir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ, etre teir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ, a-benn teir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ ; *dreimal so viel,* keit teir gwech all / teir c'heit all / teir gwech kement all (Gregor), tri c'hement all ; *dreimal so groß,* tri c'hement brasoc'h, kement ha tri, teir gwech brasoc'h ; *ich habe es schon dreimal gehört,* klevet 'm eus an dra-se a-benn teir gwech (etre teir gwech, dre deir gwech) ; *dreimal hatte Petrus Jesus verleugnet,* Sant Per a nac'has Jezuz a-benn teir gwech.
dreimalig ag. : graet teir gwech, lavaret teir gwech.
Dreimänner lies. : triomvired lies.
dreimaschig ag. : *dreimaschiges Netz,* treilh b., roued-treilh b.
Dreimastbark b. (-,-en) **/ Dreimaster** g. (-s;-) : [merdead.] teirgwern g. ; *ein Dreimaster,* un teirgwern g.
Dreimeilenzone b. (-) : takad an tri milmor g., doureier stag ouzh an tiriad lies.
Dreimeterbrett n. (-s,-er) : splugell tri metr uhelder g., gwintell tri metr uhelder b.
dreimonatig ag. : hag a bad tri miziad, trimiziat ; *eine dreimonatige Reise,* ur veaj tri miz b., ur veaj a dri miziad b., ur veaj a dri miz b.
dreimonatlich ag. : trimiziek, bep tri bloaz.
dreimotorig ag. : ... tri c'heflusker.
drein Adv. : *sellit ouzh* **darein**.
dreinblicken V.gw. (hat dreingeblickt) : seblantout bezañ, hañvalout bezañ ; *er blickt traurig drein,* un neuz glac'haret en deus ; *er blickt düster (finster) drein,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur

sell garv en deus, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek, beunek eo e zremm, selloù du a ra ; *zornig dreinblicken,* gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad.
dreinfügen V.em. : **sich dreinfügen** (hat sich (t-rt) dreingefügt) : boazañ, en em voazañ, en em akoursiñ, en em gustumiñ, en em ober, en em gavout, kustumiñ.
dreinreden V.gw. (hat dreingeredet) : troc'hañ ar gaoz, mont war ar gaoz, emellout, lavaret e damm ivez.
dreinhauen V.gw. (hieb drein / hat dreingehauen) : P. reiñ taolioù a c'hoari gaer, lopañ kreñvañ ma c'haller, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ hardizh, daoudaoliñ, skeiñ evel pilat c'hwez, lorgnañ, dornañ, skeiñ da lazhañ.
dreinschauen V.gw. (hat dreingeschaut) : *sellit ouzh* **dreinblicken**.
Dreiparteienregierung b. (-,-en) : gouarnamant teirc'hrevrennek g., teirc'hrevrennegezh b.
Dreipass g. (-s,-pässe) : [tisav.] krommvegenn dreflezennet b., treflezenn b.
Dreipfünder g. (-s,-) : **1.** [istor, lu] kanol a denn boledoù tri lur g. ; **2.** pesk tri lur g. ; **3.** mouchenn vara tri lur b.
Dreiphasenstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredan tric'houlz g.
dreiphasig ag. : [tredan] ... tric'houlz, tric'houlzek.
dreiprozentig ag. : ... tri dre gant.
Dreipunktsicherheitsgurt g. (-s,-e) : gouriz-surentez trifoent g.
Dreirad n. (-s,-räder) : teirrodeg b.
dreiräderig ag. **/ dreirädrig** ag. : teirrodek.
dreireihig ag. : a renkadoù tri-ha-tri, a renkennadoù tri-ha-tri.
Dreiruderer g. (-s,-) : [merdead.] teirroeñveg g.
Dreisatz g. (-es) : [mat.] reolenn an tri niver b., reolenn an tri b.
Dreisatzrechnung b. (-,-en) : [mat.] jedadur dre reolenn an tri niver b., jedadur dre reolenn an tri b.
Dreischichtendienst g. (-es,-e) : reol an tri skipailh labour bemdez b., devezh a dri skipailh g.
Dreischlag g. (-s,-schläge) : [sonerezh] mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g.
Dreischlitz g. (-es,-e) : [tisav.] teirroudenn b.
dreiseitig 1. ag. : ... teir fajenn, ... teir fajennad ; **2.** trizuek.
dreisilbig ag. : [yezh.] teirsilabennek ; *dreisilbiges Wort,* teirsilabenn b.
Dreisitzerrad n. (-s,-räder) : triambilher g.
dreisitzig ag. : ... tri flas.
dreispaltig ag. : war tri bann.
Dreispitz g. (-es,-e) : tog tric'horn g., tog tric'hornek g.
dreisprachig ag. : teiryezhek, … teir yezh.
Dreisprung g. (-s) : [sport] trilamm g.
dreispurig ag. : [hent] ... teir forzh.
dreißig niv. : tregont ; *um die dreißig (Jahre alt) sein,* bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen ; *er ist jetzt dreißig,* en e dregont vloaz emañ bremañ ; *er ist dreißig geworden,* krog eo en e dregont vloaz, o paouez kregiñ en e dregont vloaz emañ ; *etwa dreißig Leute,* un tregontad bennak a dud g. ; *dreißig Kühe,* un tregontvedad saout g.
Dreißig b. (-,-en) : tregont g. ; *er ist Mitte Dreißig,* pell dreist d'e dregont vloaz emañ, aet eo pell dreist d'e dregont vloaz.
dreißiger ag. [digemm] : *die dreißiger Jahre,* ar bloavezhioù tregont lies. ; *in den dreißiger Jahren,* er bloavezhioù tregont.
Dreißiger[1] lies. : **1.** ar bloavezhioù tregont lies. ; **2.** *er ist Mitte der Dreißiger, er ist in den Dreißigern,* dreist d'e dregont vloaz emañ, aet eo dreist d'e dregont vloaz.
Dreißiger[2] g. (-s,-) : P. tregontvloaziad g.
Dreißigerin b. (-,-nen) : P. tregontvloaziadez b.
Dreißigerjahre lies. : bloavezhioù tregont lies.
dreißigjährig ag. : tregont vloaz, oadet a dregont vloaz, hag a bad tregont vloaz, tregontvloaziat ; [istor] *dreißigjähriger Krieg,* brezel tregont vloaz g.
Dreißigjährige(r) ag.k. g./b. : tregontvloaziad g., tregontvloaziadez b.
dreißigste(r,s) ag. : tregontvet ; *der dreißigste Mai, den (am) dreißigsten Mai,* (d')an dregont a viz mae.
Dreißigstel n. (-s,-) : tregontvedenn b.
dreißigstens Adv. : d'an tregontvet, da dregontvet.
dreist ag. : [gwasaus] divergont, dichek, hardizh, divezh, dizoare, difeson, disneuz, digoll, disaouzan, dibistig, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, her ; *dreist sein,* bezañ divergont (dichek, hardizh, divezh, disaouzan), bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ difoutre ; *er ist ganz schön dreist,* hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, P. hennezh a zo ront dezhañ, hennezh ne vank ket avel dezhañ, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, souezhus-meurbet eo e doare diseven, hennezh a zo hardizh evel ar chas, hennezh 'zo euver.
Dreistadiengesetz n. (-es) : [preder.] redienn an teir stad b.
dreistellig ag. : ... tri sifr.
Dreistigkeit b. (-) : hardizhded b., hardizhder g., hardizhegezh b., hardison b., hardizhañs b., divergontiz b. divezhoni b., dichekadenn b., divezhded b., divezhder g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., herded b. ; *die Dreistigkeit besitzen, etwas zu tun,* kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an hardizhegezh d'ober udb, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb /, kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Dreistigkeit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, ar gobari en doa bet da lavaret an dra-se, kribell en doa bet da lavaret an dra-se ; *er besaß die Dreistigkeit, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.
dreistimmig ag. : ... teir mouezh.
dreistöckig ag. : ... tri estaj, .. a dri estaj.
dreistrophig ag. : ... tri foz.

dreistufig ag. : ... teir lodenn, ... teir fazenn ; *dreistufige Rakete,* fuzeenn tri hoskad dezhi b.
dreistündig ag. : ... teir eurvezh, hag a bad teir eurvezh.
dreistündlich ag. : bep teir eur.
Dreitagebart g. (-s,-bärte) : tri devezhiad barv lies.
Drei-Tage-Fieber n. (-s) : [mezeg.] kleñved roz g., rozig g.
dreitägig ag. : ... tri devezh.
Dreitakt g. (-s,-e) : [sonerezh] mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g.
dreitausend niv. : tri mil ; *über dreitausend Leute waren gekommen,* deuet e oa tremen tri mil a dud.
Dreitausender g. (-s,-) : menez hag a dremen tri mil metrad uhelder g.
Dreiteiler g. (-s,-) : film kinniget e tri fennad g.
dreiteilig ag. : **1.** teirc'hrevrennek, teirrann, e tri fennad, evit tri den, tri zamm (teir elfenn) oc'h ober anezhañ ; **2.** [mat.] *dreiteiliger Ausdruck,* trinom g.
Dreiteilung b. (-,-en) : 1. rannadur e tri g. ; 2. trizroc'h g. ; 3. [mat] teirrannañ g.
Dreitürer g. (-s,-) : karbed teir dor g.
dreitürig ag. : ... teir dor.
dreiundzwanzig niv. : tri warn-ugent.
dreiundvierzig niv. : tri ha daou-ugent, pergont tri.
Dreiviertel n. (-s,-) : trifarzh g., tri c'hard lies., tri falefarzh lies.
dreiviertel niver : *dreiviertel sieben,* seizh eur nemet kard.
Dreiviertelärmel g. (-s,-) : milgin drifarzh b.
Dreivierteljahr n. (-s,-e) : nav miz lies.
dreiviertellang ag. : [dilhad] trifarzh, tri c'hard.
Dreiviertelliterflasche b. (-,-n) : boutaih tri c'hard litrad b.
Dreiviertelmehrheit b. (-,-en) : muianiver hag a dremen an trifarzh g., muianniver en trifarzh g.
Dreiviertelstunde b. (-,-n) : tri c'hardeur lies.
Dreivierteltakt g. (-s,-e) : [sonerezh] mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g. ; *getanzter Dreivierteltakt,* dañs a dri fred g.
Dreiwegekatalysator g. (-s,-en) : pod treluskañ tri hent g.
dreiwertig ag. : teiramsavus.
dreiwöchentlich ag. : bep teir sizhun.
dreiwöchig ag. : ... teir sizhun.
Dreizack g. (-s,-e) : **1.** tridant g., teirbac'h b. ; **2.** [pesketaerezh] bazh-forc'h b.
dreizackig ag. : tribiziek, tridantek.
Dreizahl b. (-,-en) : triad g.
Dreizehenmöwe b. (-,-n) : [loen.] karaveg pavioù du g.
Dreizehenspecht g. (-es,-e) : [loen.] speg tri-biz g.
dreizehn niver. : **1.** trizek ; **2.** [dre skeud.] *nun schlägt's dreizehn,* re 'zo re, barr eo ar muzul, aet on diwar re, erru on heug gant an dra-se, erru on heuget gant an dra-se, aet eo skuizh va revr gant an dra-se, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, faezh on) gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va gaol !, va revr gant an dra-se !
Dreizehn b. (-;-en) : trizek g.
dreizehnhundert niv. : trizek-kant.
dreizehnte(r,s) ag. : trizekvet.
Dreizehntel n. (-s,-) : trizekvedenn b.
Dreizeiler g. (-s,-) : triadenn b.
dreizeilig ag. : [barzh.] ... teir gwerzenn ; *dreizeilige Strophe,* triadenn b.
Dreizimmerwohnung b. (-,-en) : randi tri fezh b.
Drell g. (-s,-e) : kouetiz g., fetisenn b., lien fetis str.
Drescharbeit b. (-,-en) : [labour-douar] dornerezh g., dornadeg b., dorn g., dornañ g. ; *Ende der Drescharbeiten,* peurwastell b., peurzorn g.
dreschbar ag. : hag a c'heller dornañ ; *leicht dreschbar,* treizh d'an dornerez.
Dreschboden g. (-s,-böden) **/ Dreschdiele** b. (-,-n) : [labour-douar] leur-dornañ b., leur b., leur-di b.
Dresche b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] dornerezh g., dornadeg b., dorn g., dornañ g. ; **2.** dornerez b. ; **3.** [dre skeud.] roustad g., prad g., pred g., predad, kempenn g./b., frotadenn b., fustadenn b. ; *Dresche bekommen, Dresche kriegen,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, kaout an drell, kaout ar fust, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad), tapout fest ar geuneudenn, tapout e gerc'h, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout kerc'h, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout sifel, pakañ sifel.
dreschen V.k.e. (drischt / drosch / hat gedroschen) : **1.** dornañ, freilhañ, trapañ, ober un dorn da ; *die Ernte dreschen,* dornañ ar blezad, ober un dorn d'ar blezad, pigosat al leurioù ; *maschinell dreschen,* mekanikat ; *dreschen, ohne die Garben zu entbinden,* peketat, penndogiñ ; **2.** [dre skeud.] *leeres Stroh dreschen,* komz dilokez - komz jore-dijore - trapañ - trapañ e deod - dibunañ sorc'hennoù - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ

ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ ; **3.** *jemanden dreschen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lardañ e billig d'u.b.

V.gw. (drischt / drosch / hat gedroschen) : dornañ, freilhañ.

V.em. : **sich dreschen** (droschen sich / haben sich (t-rt) gedroschen) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat.

Dreschen n. (-s) : [labour-douar] dornañ g., dornerezh g., dornadeg b., dorn g., abadenn dornañ b. ; *mit dem Dreschen fertig,* gwastell ; *mit dem Dreschen zu Ende kommen,* gwastelliñ, peurzornañ, peurlazhañ.

Drescher g. (-s,-) : [labour-douar] dorner g.

Dreschfestessen n. (-s,-) : gloez-freilh b., gwastell b.

Dreschflegel g. (-s,-) : **1.** freilh g./b., c'hwist g. ; *Lederriemen eines Dreschflegels,* gwriadell b., koubl-freilh g., flegenn b., kevre g. ; **2.** [mojenn.] *Dreschflegel des Osiris,* skourjezenn Osiris b.

Dreschflegelrute b. (-,-n) **:** [labour-douar] gwalenn ar freilh b., gwalenn ar c'hwist b., bazh-skeiñ ar freilh b., bazh-skeiñ ar c'hwist b., c'hwist g.

Dreschflegelstiel g. (-s,-e) : [labour-douar] troad ar freilh g., troad ar c'hwist g.

Dreschgut n. (-s) : gwinizh da zornañ str.

Dreschhaus n. (-es,-häuser) : dorndi g.

Dreschkorb g. (-s,-körbe) : koufr ar mekanik-dornañ g. ; *Dreschmaschine mit Dreschkorb,* koufr g.

Dreschmannschaft b. (-,-en) : kouch freilhañ g., pare b., paread b., laz-dornañ g.

Dreschmaschine b. (-,-n) : dornerez b., mekanik g., mekanik-dornañ g. ; *Pferdedreschmaschine,* manej g. ; *Dreschmaschine mit Dreschkorb,* koufr g. ; *die Dreschmaschine nicht leer laufen lassen,* delc'her dalc'hmat boued e genoù an dornerez.

Dreschmaschinist g. (-en,-en) : [labour-douar] mekaniker g., mekaniker dornerez g.

Dreschtenne b. (-,-n) : leur-dornañ b., leur b., leur-di b.

Dreschzeit b. (-) : mare an dornañ g. ; *Ende der Dreschzeit,* gwastell b.

Dresden n. : Dresden b.

Dress g. (-/-es,-e) / b. (-,-en) : dilhad sport lies.

Dresseur g. (-s,-e) : damesaer g., doñvaer g., pleustrer g., dreser g., reizher g.

dressieren V.k.e. (hat dressiert) : doñvaat, pleustriñ, maoutañ, reizhañ, embreger, dic'houezañ, doujañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, derc'hel war, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr d'u.b., dont a-benn eus, sevel diouzh e zorn, dresañ ; *einen Hund dressieren,* pleustriñ ur c'hi , dresañ ur c'hi, doujañ ur c'hi.

Dressing n. (-s,-s) : [kegin.] hili saladenn g.

Dressman g. (-s,-men) : diskouezer-giz g.

Dressur b. (-,-en) : embregerezh g., pleustridigezh b., pleustradur g., pleustrerezh g., embregadur g.

Dreux (-) : [istor Breizh] Drogon Naoned g.

dribbeln V.gw. (hat gedribbelt) : [sport] driblañ, troadata.

Drift b. (-,-en) : [merdead.] driv g., drivañ g., diruzadur g.

driften V.gw. (ist gedriftet) : [merdead.] drival, drivañ, mont d'an driv, diruzañ, mont gant red an dour ; [polit.] *er driftet immer mehr nach rechts,* gwennaat a ra mui-ouzh-mui.

Drilch g. (-s,-e) **/ Drill**[1] g. (-s,-e) : kouetiz g., fetisenn b., lien fetis str.

Drill[2] g. (-s) : gourdonerezh g., gourdonadur g.

Drill[3] g. (-s) : [loen.] dril g.

Drillbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar-tro g., gwimeled b., librikin g.

drillen V.k.e. (hat gedrillt) : **1.** lakaat da dreiñ buan ; **2.** talarañ, toullañ ; **3.** gourdonañ, embregañ, embreger, pleustriñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn ; *Soldaten drillen,* gourdonañ soudarded ; **4.** lakaat da blegañ, trekiñ, ober e renk war [u.b.], ober e renkoù da [u.b.], lakaat reizh [en u.b.], degas reizh [en u.b.].

Driller g. (-s,-) : [lu] stummer g., gourdoner g.

Drillich g. (-s,-e) : kouetiz g., fetisenn b., lien fetis str.

Drillichzeug n. (-s,-e) : dilhad labour lies.

Drilling g. (-s,-e) : 1. fuzuilh tri c'hanol g. ; 2. unan eus an triad bugale g.

Drillinge lies. : triad bugale g. ; *sie hat Drillinge bekommen,* gwilioudet eo diouzh un triad bugale, tri bugel he deus bet en ur c'hofad, ur c'hofad a dri he deus bet.

Drillingsnerv g. (-es,-en) : [korf.] nervenn drigevell b.

Drillmaschine b. (-,-n) : [labour-douar] haderez b.

Drillmeister g. (-s,-) : [lu] serjant stummer g.

Drillplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ b.

drin Adv. : *sellit ouzh* **darin** ; P. [dre fent.] *das ist wohl kaum drin !* n'eus ket a zañjer ! ; *eine Gehaltserhöhung ? das war wohl kaum drin !* ur c'hresk war ar goproù ? ne oa ket darbet deomp kaout anezhañ !

dringen V.gw. (drang // ist gedrungen / hat gedrungen) : **1.** (ist) : trebarzhiñ, treantañ, treuziñ, tremen ; *durch etwas dringen,* trebarzhiñ udb, treantañ udb, treuziñ udb,

tremen dre udb ; *in ein Geheimnis dringen,* mont donoc'h en ur c'hevrin, diluziañ ur c'hevrin ; *tief in den Wald dringen,* mont don er c'hoad.
2. (ist) : en em silañ ; *das Wasser drang aus der Erde,* an dour a sile eus an douar ; *die Sonne dringt durch einen Spalt in den Wolken,* parañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, tarzhañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, luc'hañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, emañ ar marc'h glas o sevel e lost ; *das Gerücht drang schließlich bis zum König,* a-benn ar fin ez erruas ar brud-se betek divskouarn ar roue, a-benn ar fin ez erruas ar brud-se gant ar roue.
3. (hat) : bezañ mall en ober ; *die Stunde dringt,* tremen mall eo en ober, mall-mall eo en ober, despailh a zo, mill mal eo, poent eo kabalat, pase mall eo, n'eus ket amzer da goll, en em zifretañ 'zo ret.
4. (hat/ist) : c'hoari, pouezañ, delc'her, taeriñ, pegañ ouzh e c'houlenn (ma vije graet udb) ; *in jemanden dringen,* (ist) goro (diennañ, goulennata pizh, diskantañ, dibluskañ, atersiñ) u.b, derc'hel taer war u.b., taeriñ war u.b., pouezañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, bountañ war u.b. d'ober udb, kargañ war u.b., kefluskañ u.b. d'ober udb, ober war u.b., c'hoari war u.b. ; (hat) *auf Bezahlung dringen,* c'hoari (pouezañ, delc'her, taeriñ, kargañ) war u.b. evit bezañ paeet, stourm ouzh u.b. evit bezañ paeet, dougen (poulzañ, broudañ, brochañ, atizañ) u.b da baeañ, bountañ war u.b. da baeañ, goulenn digant u.b. gant prez an arc'hant dleet, arabadiñ war u.b. paeañ.
Anv-gwan verb **gedrungen 1.** stok-ha-stok, fetis, stank, berr, peg-ha-peg, gwasket, start, stardet, moustret, enket, chouket, krenn, klok ; **2.** *gedrungener Stil,* doare berr ha nerzhus da skrivañ g. (Gregor), doare skrivañ fraezh ha berr ; **3.** *ich fühle mich gedrungen, zu ...,* ar rekiz a ra din ..., rediet (dalc'het) on da ...
dringend ag. : **1.** presus (Gregor), difraeus, mallus, mall en ober, preset ; *dringende Gefahr,* dañjer bras g., argoll g. ; *das Dringendste zuerst machen,* ober ar reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ tra 'zo d'ober, ober ar pep retañ ; *dem Dringensten abhelfen,* plediñ gant ar pep mallusañ ; *dringend sein,* bezañ mallus, bezañ tremen mall en ober, bezañ mall-mall en ober ; *dringender Fall,* afer dizale b., afer vallus b., afer breset b. ; *dringende Bedürfnisse,* doberioù preset lies. ; **2.** *dringendes Bitten, dringende Bitte,* aspedenn b. azgoulenn g., gourfedenn b., goulenn aketus g. (Gregor), pedenn intampius b., goulenn gredus g., goulenn start g., erbedenn b.
Adv. : *dringend nötig,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *ich brauche dringend tausend Euro,* me a fell din kaout mil euro diouzhtu ; *ich brauche dringend Aspirin,* aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *er bat aufs dringendste,* pediñ a reas start (gant striv, gant prez, gant aket) (Gregor) ; *jemanden sehr dringend bitten,* gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket, gant prez) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer, aketus) u.b., erbediñ u.b.
dringlich ag. : difraeus, mallus, mall en ober, preset, dizale ; *dringliche Angelegenheit,* afer dizale b., afer vallus b.
Adv. : diwar zifrae, diwar vall, taer-ha-taer.
Dringlichkeit b. (-) : mallusted b., malluster g.
Dringlichkeitsanfrage b. (-,-n) **/ Dringlichkeitsantrag** goulenn mallus g.
Dringlichkeitsstufe b. (-,-n) : derez mallusted g.
drinhängen V.gw. (hing drin / hat dringehangen) : *sellit ouzh* **drinstecken**.
Drink g. (-s,-s) : banne g.
drinnen Adv. : en diabarzh, e-barzh ; *da drinnen,* aze / aze en diabarzh (Gregor), amañ (aze, du-mañ) e-barzh.
drinsitzen V.gw. (saß drin / hat dringesessen) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern.
drinstecken V.gw. (hat dringesteckt) : P. **1.** bezañ e-barzh ; **2.** bezañ lodek ; **3.** bezañ tapet e-barzh.
drinstehen V.gw. (stand drin / hat dringestanden) : P. bezañ e-barzh.
dritt Adv. niver. : tri, teir ; *zu dritt,* tri-ha-tri, a-dri, a-drioù, teir-ha-teir, a-deir, a-deiroù, hon-tri, hon-teir, ho-teir, ho-tri, o-zri, o-zeir, tri anezho, tri a dud, a dri da dri, a deir da deir ; *wir kommen zu dritt*, tri ac'hanomp a vo (a zeuio), a-dri e vimp ; *den Schrank müssen wir zu dritt tragen,* tri e rankimp bezañ evit dilec'hiañ (diboullañ, divorañ) an armel.
Drittälteste(r) ag.k. g./b. : trede koshañ g./b.
dritte(r,s) ag. : trede, trivet, teirvet ; *die Dritte,* an drede b., an deirvet ; *der Dritte,* an trede g., an dri g. ; *der Dritte im Bund* (Schiller), an trede eus ar vandennad vignoned g., an trede kevredad g., an trede kenseurt g. ; *der Dritte von links,* an trede a-gleiz, an trede war an tu kleiz g. ; *zwei der drei Mädchen sangen, die dritte weinte,* teir flac'h edont : div anezho a gane hag eben a ouele ; *der lachende Dritte,* an trede hini hag a denn e vad (hag a ra e c'hounid, hag a ra e c'hounidegezh) eus un diemglev etre daou zen all g. ; *die dritte Welt,* an Trede Bed g. ; *jedes dritte Wort bei ihm ist eine Lüge,* lavaret a ra tri gaou bep daou c'her ; *zum dritten,* da drede, d'an trede ;

der dritte Teil, an teirvet lodenn b. ; *in der dritten Person reden,* ober gant an trede gour unan ; *es ist noch ein Drittes zu erwägen,* chom a ra un trede kraf da studiañ (un trede poent da welet) ; [mat.] *in der dritten Potenz,* en trede galloudad, er mac'h tri ; [kenw.] *in dritter Hand,* etre daouarn un tredeeg, e tredeeg, e tredeog ; [gwir] *dritte Erben,* douarened lies., hêred eus an drede gouenn lies. / hêred eus an drede lignez lies. (Gregor) ; [istor] *der dritte Stand,* an Trede-Stad b. ; *Dritter Orden,* Trede-Urzh g. ; *Maria selbdritt*, Anna, Maria ha Jezuz - treinded an Itron Varia b.

Dritte(r) ag.k. g./b. : trede b./g. ; *der Dritte,* an trede g. ; *die Dritte,* an drede b., an deirvet ; *der lachende Dritte,* an trede hini hag a denn e vad (hag a ra e c'hounid, hag a ra e c'hounidegezh) eus un diemglev etre daou zen all g. ; [preder.] *Satz vom ausgeschlossenen Dritten,* pennaenn an trede bezuster er-maez b., pennaenn an trede ezlakaet b.

Drittel n. (-s,-) : trederenn b. ; *um ein Drittel erhöhen,* lakaat un drederenn a gresk war ar priz, kreskiñ udb eus un drederenn, lakaat un drederenn muioc'h, uhelaat ag un drederenn ; *zwei Drittel,* daoufarzh g. ; *ein Drittel der Arbeitslosen sind Jugendliche,* diwar an holl dud dilabour, un drederenn a zo tud yaouank - un drederenn eus an dud dilabour a zo tud yaouank ; *am 13. Mai 1647 wurden zwei Drittel der Stadt Santiago de Chile durch ein Erdbeben völlig verwüstet,* d'an 13 a viz Mae 1647 e voe dismantret razh (dismantret naet) div drederenn eus kêr Santiago de Chile gant ur c'hren-douar.

dritteln V.k.e. (hat gedrittelt) : trederenniñ, trederanniñ.

drittens Adv. : d'an trede, da drede.

Dritte-Welt-Laden g. (-s,-läden) : stal kenwerzh reizh b.

Dritte-Welt-Land n. (-s,-länder) : bro eus an Trede-Bed b.

drittgrößte(r,s) ag. : trede brasañ.

dritthöchste(r,s) ag. : trede uhelañ.

drittklassig ag. : fallik a-walc'h.

Drittklässler g. (-s,-) : [skol kentañ derez] skoliad eus an eil klas diazez g., skoliad KD2 g.

Drittland n. (-s,-länder) : trede bro b.

drittletzte(r,s) ag. : trede diwezhañ.

Drittmann g. (-s,-männer) : [gwir] trede g.

Drittordensmitglied n. (-s,-er) : [relij.] tredead g.

Drittpartei b. (-,-en) : trede kostezenn b.

Drittteil g. (-s,-e) : trederenn b.

DRK n. (-) : [*berradur evit* **Deutsches Rotes Kreuz**] Kroaz Ruz Alaman b.

drob Adv. : P. *sellit ouzh* **deswegen** *ha* **deshalb**.

droben Adv. : war laez, el laez, en nec'h, amañ (aze, du-mañ) e lein, aze war an uhel, du-se en nec'h, du-se war laez, aze e-krec'h, aze ouzh krec'h.

Droge b. (-,-n) : dramm g., struj str./g., triakl g., baduzenn b. ; *harte Droge,* dramm kreñv g., dramm kalet g., struj kreñv str./g., struj kalet str./g., dramm sonn g. ; *weiche Droge,* dramm dous g., struj dous str./g. ; *Drogen,* drogerezhoù lies. ; *Drogen nehmen,* en em zrammañ ; *jemandem Drogen geben, jemanden mit Drogen voll pumpen,* drammañ u.b. ; *Drehscheibe der Droge,* kroashent an dramm g., kroashent an narkotrafikerezh g., klom treizhid an narkotrafikerezh g., leurenn-dro an dramm b., leurenn-dro an narkotrafikerezh b.

dröge ag. : [norzh Bro-Alamagn] **1.** sec'h, kras, krazet, diazez ; **2.** enoeüs, borodus, arabadus, darnaouüs, fastus.

Drögeler g. (-s,-) : [Bro-Suis] drammgaezhiad g., kaezhiad g., drammiad g., drammed g.

Drögelerin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] drammgaezhiadez b., kaezhiadez b., drammiadez b., drammedez b.

drogenabhängig ag. : sujet d'an dramm, drammestoueat, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant an drammgaezhiadezh (gant an drammboemenn), dalc'het gant an dramm, estoueat ouzh an dramm.

Drogenabhängige(r) ag.k. g./b. : drammgaezhiad g., drammgaezhiadez b., kaezhiad g., kaezhiadez b., drammiad g., drammiadez b., drammed g., drammedez b., drammestouead g., drammestoueadez b.

Drogenabhängigkeit b. (-) : sujidigezh d'an dramm b., drammestoue g., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., kaezhiadezh b., drammidigezh b., hoal an dramm g., drammboemenn b., youl didrec'hus da gemer dramm b.

Drogenbekämpfung b. (-,-en) : stourm a-enep an dramm g.

Drogendezernat n. (-s,-e) : brigadenn an drammoù b.

Drogengeschäft n. (-s,-e) : / **Drogenhandel** g. (-s) : trafikerezh drammoù g., narkotrafikerezh g.

Drogenhändler g. (-s,-) : **1.** [istor] triakler g. ; **2.** trafiker drammoù g., diler g., narkotrafiker g.

Drogenkonsum g. (-s) : bevezerezh drammoù g.

Drogenkonsument g. (-en,-en) : bevezer drammoù g.

Drogenmissbrauch g. (-s) / **Drogensucht** b. (-) : drammidigezh b., sujidigezh d'an dramm b., drammestoue g., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., kaezhiadezh b., hoal an dramm g., drammboemenn b., youl didrec'hus da gemer dramm b.

drogensüchtig ag. : drammet, sujet d'an dramm, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant an drammgaezhiadezh (gant an drammboemenn), dalc'het gant an dramm, drammestoueat.

Drogensüchtige(r) ag.k. g./b. : drammiad g., drammiadez b., drammgaezhiad g., drammgaezhiadez b., kaezhiad g., kaezhiadez b., drammed g., drammedez b., drammestouead g., drammestoueadez b.

Drogenszene b. (-) : metoù an dramm g.

Drogerie b. (-,-n) : [stal] drogerezh b.

Drogett g. (-s,-e) : [gwiad.] droged str.

Drogist g. (-en,-en) : drogour g., drammour g.

Drohbrief g. (-s,-e) : lizher gourdrouz g., lizher gourdrouzus g.

drohen V.k.d (t-d-b) (hat gedroht) : **1.** gourdrouz ; *jemandem drohen,* gourdrouz u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; *jemandem mit etwas drohen,* gourdrouz udb d'u.b. ; *er drohte mit dem Stock,* diskouez a reas e vazh, sevel a reas e vazh en aer en un doare gourdrouzus ; *jemandem mit erhobenem Zeigefinger drohen,* ober biz d'u.b., ober nebaon d'u.b. ; *jemandem mit der Faust drohen,* ober dorn d'u.b., diskouez ar pevar hag ar meud d'u.b. ; *jemandem mit einer Strafe drohen,* gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *er drohte mit einer Klage,* gourdrouz a reas sevel klemm ;

jemandem mit dem Tod drohen, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b.
2. [dre astenn.] V.k.e / V.gw. : *dieser Turm droht den Einsturz,* an tour-se a ginnig kouezhañ en e boull, an tour-se a ginnig kouezhañ en e buch, an tour-se a venn kouezhañ en e boull, an tour-se a venn kouezhañ en e buch, emañ an tour-se en arvar da bilat, prest eo an tour-se da gouezhañ en e boull, darev eo an tour-se da gouezhañ en e buch ; *ein Gewitter droht,* feson arnev a zo ganti, arnev a zo ganti, arneviñ a ra an amzer, arneviñ a ra an oabl, sin arnev a zo en amzer, seblant a arnev a zo war an amzer, diougan arnev a zo gant an amzer, goriñ (en em zastum, sevel) a ra an arnev, tost emañ an arnev, darev eo an arnev da darzhañ, risklañ a reomp kaout un arnev ; *der Krieg droht,* darev eo ar brezel da begañ er vro, arvar a vrezel a zo, bez ez eus arvar a vrezel, trouz brezel a zo, risklañ a reomp kaout brezel *; das Gerücht geht um, dass der Krieg droht,* keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavavaret e vez ; *das Haus droht einzustürzen,* kinnig a ra an ti kouezhañ en e boull, kinnig a ra an ti kouezhañ en e buch, mennout a ra an ti kouezhañ en e boull, mennout a ra an ti kouezhañ en e buch, emañ an ti e-tailh (war-var, war-nes-taol, e pirilh, er riskl) da gouezhañ, emañ an ti war ar bord da gouezhañ en e boull, emañ an ti war ar bord da gouezhañ en e buch, darev eo an ti da gouezhañ, emañ an ti war-nes kouezhañ en e boull, emañ an ti war-nes kouezhañ en e buch, emañ an ti war ar mare da gouezhañ en e boull, emañ an ti war ar mare da gouezhañ en e buch, prest eo an ti da gouezhañ en e boull, prest eo an ti da gouezhañ en e buch, o vont da gouezhañ en e boull emañ an ti-se, o vont da gouezhañ en e buch emañ an ti-se, war gouezhañ emañ an ti-se, peñse emañ an ti-se, emañ an ti-se en arvar da bilat ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen,* karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes goueledіñ, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig goueledіñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e venne mont d'ar strad, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e felle mont d'ar strad ; *er schrie so laut, dass seine Halsadern drohten sich zu verknoten,* kement e huche ken e kinnige gwazied e c'houzoug kordañ ; *es droht Gefahr,* gwall arvarus e teu hon doare da vezañ, da ziwall ez eus, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, arvar zo ganti, dañjer 'zo.
drohend ag. : **1.** gourdrouzus ; **2.** darev da erruout, war-nes erruout, o kinnig erruout, war ar bord da erruout ; *drohende Gefahr,* dañjer bras g., riskl darev da erruout g., dañjer war-nes taol da zegouezhout g., dañjer tost da zegouezhout g., dañjer e-tailh da erruout g., dañjer a-du da erruout g., dañjer e tres da erruout g., dañjer e tu da erruout g., dañjer war an tu da erruout g., dañjer e tro da erruout g., dañjer o kinnig erruout g., dañjer darev (war ar bord, prest) da c'hoarvezout g., dañjer hag a zo war erruout g.
Droher g. (-s,-) : gourdrouzer g.
Drohgebärde b. (-,-n) : jestr a c'hourdrouz g.
Drohne b. (-,-n) : **1.** [loen.] tad-gwenan g. ; **2.** P. lezireg g., krigner g., logagnan g., magadell b.
dröhnen V.gw. (hat gedröhnt) : **1.** tregerniñ, krozal, grontal, trouzal, brunellat, draskal, kornal, trouzkrozal, sourral, yudal, ober karnaj, roc'hal ; *die Flugzeugreaktoren dröhnen,* krozal (roc'hal) a ra reaktorioù ar c'harr-nij ; *er hat eine dröhnende Stimme,* trouzus-spontus eo e vouezh, hemañ a ra mouezh, hemañ a sav mouezh dezhañ ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall,* tregerniñ a rae ar sal gant ar strakadeg-daouarn ; *seine Schritte dröhnten auf dem gefrorenen Boden,* e votoù a vorzhole al leur skornet ; **2.** boudinellañ, badaouiñ *; ihm dröhnt der Kopf vor lauter Vokabeln,* boudinellañ a ra e benn gant ar bern gerioù nevez en deus desket ; *diese Musik dröhnt mir in den Ohren,* bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor).
Dröhnen n. (-s) : tregern b., kroz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g., sourr g., sourrad g., boubouadeg b., boudinell b., boudinellerezh g., boubou g., boubouenn b., bouderezh g., hiboud g., boud g., bouderezh g., sardonerezh g., safron g., safronerezh g., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b., bourbouderezh g., brunellerezh g., brammadeg b., bramm-bramm g. ; *unablässiges Dröhnen,* fraoñ-difraoñv g.
dröhnend ag. : boud, boudinellus, fraoñvus, safronus, sardonus, tregernus, krozus, sourrus, bouzarus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.
Drohnenschlacht b. (-,-en) : [loen.] lazhadeg an tadoù-gwenan b.
Drohung b. (-,-en) : gourdrouz g. ; *Drohungen ausstoßen,* stlepel (dislonkañ) gourdrouzoù, dibunañ (distagañ) un aridennad gourdrouzoù ; *eure Drohungen schüchtern mich nicht ein,* ho kourdrouzoù na'm spontont ket, ne zoujan ket ho kourdrouzoù *; ich lasse mich durch eure Drohungen nicht einschüchtern, ich lasse mich von euren Drohungen nicht einschüchtern,* ne blegin ket dirak ho kourdrouzoù.
drollig ag. : farsus, fentus, ribardennus ; *drolliger Hund,* marmouz a gi g. ; *etwas drollig finden,* kavout fentus udb, kaout bourd gant udb, kavout bourd gant udb, kavout fent gant udb, kavout ur pezh o welet (o klevet) udb.
Dromedar n. (-s,-e) : [loen.] dremedar g., dremedal g. ; *Dromedare sind einhöckerig,* dremedaled a zo un tort (ur bos) war o c'hein.
Drommete b. (-,-n) : [barzh.] trompilh b.
Drops g./n. (-,-) : madig g.
Droschke b. (-,-n) : fiakr g., karroñs g.
Droschkenkutscher g. (-s,-) : paotr-fiakr g.
Drosophila b. (-, Drosophilae) : [loen.] drozofil g. [*liester* drozofiled], kelien ar gwinêgr str.
Drossel b. (-,-n) : [loen.] drask b., bondrask b., borzevelleg g., savelleg g., milc'hwid b. ; *die Drossel zwitschert, die Drossel singt,* emañ an drask oc'h ober lien, emañ an drask o kanañ ; *die Drossel singt hervorragend,* an drask a zo ur ganerez distagellet.

Drosselader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-gerc'henn b.
drosseln V.k.e. (hat gedrosselt) : gorrekaat, krennañ, reoliañ, strishaat ; *den Dampf drosseln,* digreskiñ ar gwask, diwaskañ, divoustrañ, gorrekaat ; [kenw.] *die Devisenausfuhr drosseln,* strishaat an ezporzhiadur moneiz, krennañ an ezporzhiadur moneiz.
Drosselklappe b. (-,-n) **/ Drosselschieber** g. (-s,-) : [tekn.] klaped reizhañ g., klozell reizhañ b.
Drosselspule b. (-,-n) : [tredan] beni luzded tredanel b.
Drosseluferläufer g. (-s,-) : [loen.] bistroll brizhellek g., pistroll brizhellek g.
Drosselung b. (-,-en) : strishadur g., krennadur g.
Drosselventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped reizhañ g., klozell reizhañ b., trapig reizhañ g.
Drosslung b. (-,-en) : strishadur g., krennadur g.
Drost g. (-es,e) **/ Droste** g. (-n,-n) : [istor] beli g., alouer g.
drüben Adv. : en tu-hont, du-hont ; *das Haus dort drüben,* an ti-hont g. ; *hüben und drüben, hüben wie drüben,* en eil tu hag en egile / tu-mañ ha tu-hont (Gregor), du-mañ evel du-hont, du-mañ ha du-hont, en tu-mañ hag en tu-hont.
drüber Adv. : *sellit ivez ouzh* **darüber** : *drunter und drüber,* kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk ; P. *drüber hinaus gehen,* mont en tu-hont (en tu all) d'udb, mont pelloc'h.
Druck[1] g. (-s, Drücke / Druckkräfte) : **1.** gwask g., gwaskadenn b., gwaskerezh g., gwaskadur g., gwaskadurezh b., moustr g., moustrerezh g., moustradur g., bec'h g., bount g., bountadenn b., bountad g., mac'h g., mac'herezh g., poulz g., poulzad g., poulzadenn b., stardadenn b. ; *die Tür mit einem Druck öffnen,* ober ur boulzadenn evit digeriñ an nor ; *Druck einer Last,* gwask ur samm g., gwask ur garg g. ; *hydraulischer Druck,* dourwask g. ; *Druck eines Gewölbes,* bount ur volz g. ; *Winddruck, Staudruck des Windes,* bec'h an avel g., bount an avel g. ; *Luftdruck,* **a)** aerwask g., pouez-aer g. ; **b)** [bandennoù-rod] c'hwez g. ; *den Luftdruck steigern,* uhelaat an aerwask ; *Druck im Magen,* kalon-dev b., kalonask b., kalon-losk b. ; [kirri-nij] *Druck ablassen,* diwaskañ ; [tekn.] *den Druck mindern, den Druck verringern,* diwaskañ, divoustrañ.
2. [dre skeud.] *unter Druck und Zwang stehen,* bezañ dindan wask, bezañ tapet er wask, bezañ er wask, bezañ e gwask, bezañ er gwask, bezañ dre brez, bezañ dindan vec'h, bezañ dindan ar bec'h, bezañ bec'h war an-unan, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan ; *ich lasse mich nicht unter Druck setzen,* nerzh ha difennoù am eus, ne vefe ket brav klask tremen an nask em c'herc'henn, rebarb a zo ennon, me ne vez ket lammet war va seulioù, ne c'houzañvan ket e vefe lammet war va seulioù, ne laoskan den ebet da lakaat un troad war va chouk, n'on ket den da reiñ va chouk da bilat, me a oar mont d'an dud kraf evit kraf, ne laoskan den da vresañ ac'hanon ; *dem Druck des Volkes weichen,* plegañ da youl ar bobl, plegañ ouzh ar bobl ; *jemanden unter Druck setzen, einen Druck auf jemanden ausüben,* lakaat prez war u.b., lakaat u.b. dre brez, ober gwask war u.b., lakaat gwask war u.b., aliañ start u.b, gwaskañ u.b, ober poursu war u.b., poursuiñ war u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon, arabadiñ) war u.b, gwaskañ war dibab u.b., moustrañ koustiañs u.b., mont dre heg d'u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b. ; *Druck erzeugt Gegendruck,* an efed a ra hent d'ar c'hilefed ; *Druck der Steuern,* pouez an tailhoù g.
Druck[2] g. (-s,-e) : **1.** [moull.] moull g., moullañ g., moullerezh g., moulladur g., moulladenn b., tennadenn b. ; *etwas in Druck geben,* lakaat udb er moull, kas udb d'ar moull, lakaat moullañ udb, reiñ udb da voullañ, kas udb da voullañ, lakaat udb er wask, lakaat udb dindan ar wask ; *im Druck sein, sich im Druck befinden,* bezañ er wask, bezañ dindan ar wask ; *im Druck erscheinen,* dont er-maez, dont eus ar moull, bezañ lakaet e gouloù (Gregor) ; *erster Druck,* moulladur kentañ g., moulladenn gentañ b. ; *alter Druck,* henvoulladur g. ; *seltener Druck,* moulladur dibaot (ral) g. ; **2.** moullskrid g., paper moull g. ; **3.** [gwiad.] danvez moull g.
Druckabfall g. (-s) : diwaskaozañ g., diamwaskadur g., diamwaskañ, digresk gwask g.
Druckanstieg g. (-s) : kresk gwask g.
Druckanzug g. (-s,-züge) : gwiskamant gwaskaozet g.
Druckauflage b. (-,-n) : [moull.] moulladur g., moulladenn b.
Druckausgleich g. (-s) : [fizik] gwaskaozañ g.
druckbar ag. : hag a c'heller moullañ, mat da voullañ.
Druckbehälter g. (-s,-) : aotoklav g., kaoter-gloz b.
Druckbelastung b. (-,-en) : [fizik] bec'hiad moustr b.
Druckberichtiger g. (-s,-) : [moull.] difazier g., reizher g.
Druckberichtigung b. (-,-en) : [moull.] divankadur g., difaziadur g., divankañ g., difaziañ g.
Druckbleistift g. (-s,-e) : doug-min g., kriteriom® g.
Druckbogen g. (-s,-/-bögen) : follenn voull b., paper moullañ g.
Druckbuchstabe g. (-ns,-n) : arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b.
Druckbewilligung b. (-,-en) : [moull.] aotre moullañ g.
Drückeberger g. (-s,-) : **1.** sacher-e-revr g., digarezour g., risklennour g., rouzer g., faouter keuneud (Gregor) g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., kac'h-moudenn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., plader g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., ruz-revr g. ; **2.** sac'h goullo g., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik g., kazh gleb g., foerer g., klouarenn b., rouzer g., kren-e-revr g., krener e revr g., poltron g.
Drückebergerei b. (-) : **1.** terzhienn an didalvez b., terzhienn al leue b., lizouregezh b., lizidanted b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., souz rak al labour g. ; **2.** bavoni b., poltronerezh g., rouzaon g., laoskoni b., terzhienn-skeud b., treant g., gloazoù lies.
druckempfindlich ag. : **1.** bresk ; **2.** kizidik, gwiridik.
drucken[1] V.k.e. (hat gedruckt) : **1.** moullañ, lakaat er moull, gwaskerellañ, embann, lakaat er gouloù, lakaat er wask ; *Bücher drucken,* moullañ levrioù, lakaat levrioù er gouloù, gwaskerellañ levrioù, lakaat levrioù er moull, lakaat levrioù er wask ; *gedrucktes Buch,* levr moullet g., levr

moull g. ; *fertig drucken,* peurvoullañ ; *frisch gedrucktes Buch,* levr nevez-embannet g., levr deuet eus ar moull g., levr nevez-voullet g. ; *ein gedrucktes Blatt papier,* ur paper-moull g., ur baperenn voull b. ; **2.** *er lügt wie gedruckt,* un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, displantañ a ra karradoù gevier, gaouiat eo evel un Tregeriad, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ur marc'h-gevier eo hennezh, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor).

drucken[2] V.k.e. (hat gedruckt) : [rannyezh] *sellit ouzh* **drücken**.

Drucken n. (-s) : [moull.] moull g., moullañ g., moulladur g., moullerezh g.

drücken V.k.e. (hat gedrückt) : **1.** gwaskañ, moustrañ, stardañ, mac'hañ, pouezañ, poulzañ, bresañ, pladañ ; *jemanden an seine Brust, an sein Herz drücken,* stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, briata u.b. ; *jemandem die Hand drücken,* stardañ e zorn d'u.b., stardañ an dorn d'u.b., ober ur stard-dorn d'u.b., reiñ ur stard-dorn d'u.b., reiñ un dornad karantez d'u.b., kregiñ e dorn u.b., serriñ dorn u.b. en e hini ; *die Mutter drückt dem Kind einen Kuss auf die Stirn,* pokat (bouchañ) a ra ar vamm d'he bugel war e dal, ober a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal ; *das Kinn an den Hals drücken,* plegañ e benn en e jave ; *jemandem ein Geldstück in die Hand drücken,* lakaat ur pezh moneiz e dorn u.b. ; *jemandem ein Trinkgeld in die Hand drücken,* reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b. ; *die Wucht der Sturzwelle drückte ihn gegen die Reling (an die Reling),* an taol-mor en doa peget (pladet) anezhañ ouzh al listenn ; *etwas gegen etwas drücken,* pladañ udb ouzh udb all ; *den Hut ins Gesicht drücken, den Hut tief in die Stirn drücken,* sankañ don e dog war e benn, sankañ don e dog war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *jemandem die Gewehrmündung an die Stirn drücken,* lakaat beg e fuzuilh ouzh tal u.b. ; *jemanden an eine Wand drücken,* gwaskañ u.b. ouzh ur voger, pladañ u.b. ouzh ur voger ; *diese Schuhe drücken mich,* poan am bez em daoudroad gant va botoù, un tammig strizh eo va botoù, ar votoù-se a ra droug din, ar boutoù-se a c'hloaz va zreid ; *der Sturm drückt das Schiff auf die Seite,* torimellet e vez ar vag gant an taolioù-amzer, skoet-diskoet e vez ar vag gant an taolioù-amzer ; *beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken,* kerzhet (bale) war blad e votoù.

2. [dre skeud.] *jemanden an die Wand drücken,* **a)** rediañ u.b. da ziskouez peseurt danvez a zo ennañ, ober amprou eus galloudegezh u.b. (Gregor) ; **b)** lammat war seulioù u.b., toullañ dindan u.b., lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), diskontañ boutonoù u.b. ; *ich weiß, wo ihn der Schuh drückt,* gouzout a ran petra a ra diaez dezhañ, gouzout a ran pelec'h emañ e wiridig (e galedenn), anavezout a ran e wiridig, anavezout a ran e glañvenn, anavezout a ran e du gwak ; *das Fieber drücken,* lakaat an derzhienn da derriñ, lakaat an derzhienn da goazhañ, troc'hañ an derzhienn, distanañ an derzhienn ; *die Schulbank drücken,* uzañ e revrioù lavreg gant pasedoù ar skol, uzañ foñs e vragoù er skol.

3. gwaskañ, bec'hiañ, sammañ, gwallsammañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, enkreziñ, doaniañ, poaniañ, glac'hariñ ; *der Magen drückt mich,* me a sav va c'halon, deviñ a ra va c'halon, doñjeret eo va c'halon, emañ va c'halon war-neuñv, deuet eo ar boued da neuñviñ war va c'halon, me am eus poan e poull va c'halon, me am eus poan gof, kalondev am eus, gant ar boan stomog emaon, brevet (distreset) eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon ; *der Hunger drückte die belagerte Stadt,* an naon a rae e reuz e-touez ar re c'hronnet ; *ihn drücken Sorgen,* mantret eo e galon gant an anken, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, burutellet eo gant ur morad a dourmant, plaouiet eo gant an enkrez hag an doan, beuzet eo e galon en ur morad a c'hlac'har, e zelazhoù en deus, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, gwasket eo e spered gant an anken, skoet eo gant an anken, melre a zo gantañ, ankeniet bras eo, trechalet eo, trefuet eo, emañ an anken war e spered, koumoul a zo war e spered, anken en deus en e galon, estrenvan en deus, ur bec'h pounner a zo war e spered, kalz a zoan hag a boanioù en deus, bevañ a ra e-kreiz ur stropad reuzioù, e-kreiz ar poanioù emañ ; *in gedrückten Verhältnissen leben,* bevañ en ezhomm (en dienez), ruzañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, spinañ gant an dienez, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, chaokat mizer, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan.

4. [tisav.] *gedrückter Bogen,* gwareg c'houzizek b.

5. [kenw.] *die Preise drücken*, sachañ (tennañ) ar prizioù war-draoñ (d'an traoñ)

6. [sport] *einen Rekord drücken,* mont dreist (ober gwelloc'h eget) ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, parfoeltrañ ur rekord.

V.gw. (hat gedrückt) : moustrañ, pouezañ ; *drücken Sie auf den Knopf !* pouezit (gwaskit, moustrit) war an nozelenn ! ; *auf das Geschwür drücken,* moustrañ war ar gor d'e ziskargañ ; *dieser Zahn schmerzt mir (mich), wenn ich darauf drücke,* pa bouezan war an dant-se em bez poan ; *wo drückt der Schuh ? ;* petra 'zo o c'hoari ganit ? petra eo ar gudenn ?

V.em. : **sich drücken** (hat sich (t-rt/t-d-b) gedrückt) : **1.** [t-rt] en em blegañ, en em vac'hañ, en em zastum ; *sich in die Ecke drücken,* souchañ en ur pakadig, mont da damolodiñ (da souchañ) en ur c'hogn, en em glenkañ en ur c'hogn ; *sich flach an den Boden drücken,* douarañ, mont d'an douar, pladañ ; *die Soldaten drückten sich (t-rt)*

flach an den Boden, um sich (t-rt) vor den Kugeln zu schützen, douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; **2.** [dre skeud.] [t-rt] en em laerezh, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em dennañ, rankout he c'hribat, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, mont da vreskenn ; *er drückt sich (t-rt),* en em laerezh (en em dennañ) a ra, mont a ra kuit evel ul laer, kuitaat a ra didrouz, frapañ a ra e zivesker, rankout a ra he c'hribat, en em ripañ a ra, en em riklañ a ra, mont a ra kuit hep ober brud, flipañ a ra, diflipañ a ra, mont a ra da vreskenn ; **3.** [t-rt] *sich (t-rt) vor der Arbeit drücken,* diankañ diwar e labour, souzañ rak al labour, kilañ dirak al labour, kilañ dirak ar boan, bezañ un toull diboan eus an-unan, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, treiñ diwar ar bec'h, plijout ar pesked dizreinet (boued pasket) d'an-unan, lammat pa weler an tamm hag tec'hel pa weler ar bec'h, bezañ labour c'hraet ebat gant an-unan, karet labour c'hraet, bezañ ganet d'un deiz Sadorn, bezañ ganet skuizh, bezañ gourt da labourat, kavout an douar gwall izel diouzh e vent, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober an nebeutañ ar gwellañ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, chom da velc'hweta, ober e zidalvez, bezañ skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da sellet ouzh an oabl o tremen ; **4.** [t-d-b] *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu ersticken,* stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù.

Drücken n. (-s) : **1.** gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., gwaskadurezh b., moustr g., moustrerezh g., moustradur g., bec'h g., bount g., bountad g., mac'h g., mac'herezh g., pouezañs b. ; **2.** enkrez g., enkrezenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., tristidigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerezh g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g.

drückend ag. : sammus, bec'hius, mac'hus, pouezant, moustrus, dinerzhus, enkrezus, ankenius, ranngalonus, doanius, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, chalus, chifus, chastreüs, kargus, mantrus, mouk, lourt, mougus ; *drückende Hitze,* amzer tomm-grizias g., tommder bras g., tommder pounner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrout b., amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vac'hus b., amzer vouk b., amzer arnevek b., amzer douforek b., amzer fouist b. ; *es ist drückend,* broutac'h a zo gant an amzer, broutac'hus eo an amzer, mac'h eo an amzer, pounner eo an amzer, mouk eo an amzer, mougus eo an amzer, lug eo an amzer, fouist eo an amzer ; [dre skeud.] *drückende Schulden,* dleoù gwall sammus (gwall vec'hius) lies.

Drucker g. (-s,-) : **1.** [micherour] mouller g. ; **2.** [tekn.] moullerez b. ; *den Drucker so einrichten, dass er vom Computer gefunden werden kann,* kefluniañ ar voullerez.

Drücker g. (-s,-) : **1.** dorn g., dornell b., kliked g., driked g., branell b., bounter g. ; **2.** [armoù-tan] pluenn b., draenenn b., draen g., spletenn b., ki g. [*liester* kioù] ; **3.** nozelenn b. ; **4.** [dre skeud.] *auf den letzten Drücker kommen,* bezañ mil brez war an-unan, daoulammat evit bezañ d'an eur, degouezhout d'an daoulamm ruz, degouezhout d'an daoulamm mut, teuler (skeiñ) kaoc'h en avel evit bezañ d'an eur, bezañ seizhdaleet, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ dre brez, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan, bezañ foulet, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, kaout dilañs ; *er sitzt am Drücker,* gantañ emañ ar stur, etre e zaouarn emañ ar stur, ouzh ar stur emañ, gantañ emañ ar gontell hag an dorzh.

Druckerei b. (-,-en) : ti-moullañ g., ti-moullerezh g., moullerezh b., stal-voullañ b., labourva-lizherennañ g.

Drückerei b. (-) : **1.** gwask g., pouezañs b. ; **2.** ezvezañsoù diabeg lies., ezvezantiz b.

Druckerfisch g. (-es,-e) : [loen.] *grauer Drückerfisch,* balist g.

Druckerkabel n. (-s,-) : [stlenn.] fun voullerez b.

Drückerkolonne b. (-,-n) : [moull.] P. strollad difraeerien hag a labour evit ur gazetenn g.

Druckerlaubnis b. (-,-se) : [moull.] aotre moullañ g.

Druckerport g. (-s,-s) : [stlenn.] porzh moullerez b.

Druckerpresse b. (-,-n) : [tekn.] gwask g./b., gwaskerez b., gwaskerell b., gwaskell b.

Drückerschloss n. (-es,-schlösser) : potailh dre winterell g.

Druckerschnittstelle b. (-,-n) : [stlenn.] porzh moullerez g.

Druckerschwärze b. (-) : liv moullañ g., liv da voullañ g.

Druckertreiber g. (-s,-) : [stlenn.] sturier moullañ g.

Druck-Erzeugnis n. (-ses,-se) : moullskrid g., moulladur g.

druckfähig ag. : hag a c'heller moullañ, mat da voullañ.

Druckfahne b. (-,-n) : amprouenn b.

Druckfarbe b. (-,-n) : liv g.

Druckfehler g. (-s,-) : vi-koukoug g., fazi moullañ g., mank g.

Druckfehlerverzeichnis n. (-ses,-se) : [moull.] roll ar vioù-koukoug g.

druckfertig ag. : prest da vezañ moullet, mat da voullañ.

druckfest ag. : dalc'hus ouzh ar gwask.

Druckfestigkeit b. (-) : dalc'husted ouzh ar gwask b.

Druckformatvorlage b. (-,-n) : [stlenn.] follenn stil b.

Druckfreiheit b. (-) : [polit.] frankiz ar Wask b.

druckfrisch ag. : nevez-voullet, nevez-embannet, nevez-deuet eus ar moull.

Druckgas n. (-es,-e) : [kimiezh] gaz gwasket g.

Druckgefühl n. (-s,-e) : santad a wask g., santad a bouezañs g.

Druckgenehmigung b. (-,-en) : [moull.] aotre moullañ g.

Druckhöhe b. (-,-n) : [fizik] live bec'h g., live gwask g.

Druckkabine b. (-,-n) : [nijerezh] kabinenn waskaozet b.
Druckkessel g. (-s,-) : [tekn.] aotoklav g., kaoter-gloz b.
Druckknopf g. (-s,-knöpfe) : **1.** [tekn.] bouton bount g., spanaer bount g., bouton gervel g., bounter g., meudikerez b. ; **2.** [dilhad] nozelenn wask b., têk g.
Druckkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh gwaskañ g., nerzh moustrañ g., gwask g.
Drucklager n. (-s,-) : [tekn.] kador vunt b.
Drucklegung b. (-,-en) : [moull.] lakidigezh er wask b., lakaat dindan ar wask g., lakadur er moull g., lakadur dindan ar moull g.
Druckleitung b. (-,-en) : [fizik] san dindan wask b., san-rediañ b.
Drucklinie b. (-,-n) : [fizik] krommenn ar gwask b.
Druckluft b. (-) : [fizik] aer dindan wask g., aer gwasket g., [bandennoù-rod] c'hwez g.
druckluftbetätigt ag. : [fizik] pneumatek, dre erlusk pneumatek, dre aervoustrerezh, dre aerwask.
Druckluftbremse b. (-,-n) : [tekn.] starderez dre aerwask b., starderez dre aervoustrerezh b.
Drucklufthammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol pigeller g., morzhol-aervoustrer g.
Druckmaschine b. (-,-n) : [moull.] moullerez b., gwask g./b., gwaskerez b., gwaskerell b., gwaskell b.
Druckmesser g. (-s,-) : manometr g., gwaskventer g.
Druckminderer g. (-s,-) : [tekn.] diamwasker g., deleder g. distenner g.
Druckminderung b. (-,-en) : [tekn.] diamwaskadur g., diamwaskañ g.
Druckminderungsventil n. (-s,-e) : [tekn.] deleder g., distenner g.
Druckmittel n. (-s,-) : [dre skeud.] araez gwaskañ g., araez pouezañ g. ; *etwas als Druckmittel einsetzen,* ober gant udb evit lakaat prez war u.b., ober gant udb evit pouezañ war u.b., ober gant udb evit ober gwask war u.b., ober gant udb evit lakaat gwask war u.b.
Druckplatte b. (-,-n) : moulldaolenn b., stampell b., stamper g., genn-stampiñ g./b., bloc'heilad g., stereotip g.
Druckplattenguss g. (-es) : moulldaolennerezh g., bloc'heilañ g.
Druckprobe b. (-,-n) : [moull.] amprouenn b.
Druckpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp moustrañ g.
Druckpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent gwask g., poent bount g.
Druckraster g. (-s,-) : [luc'hskeudenn.] steuñvenn b.
Druckreduzierventil n. (-s,-e) : [tekn.] diwasker g., distenner g., deleder g.
Druckregler g. (-s,-) : [tekn.] reolier gwask g.
druckreif ag. : prest da vezañ moullet, mat da voullañ.
Druckrohr n. (-s,-e) : tuellenn dindan wask b., tuellenn rediañ b. b.
Drucksache b. (-,-n) : paperenn b., moullskrid g., paper moull g., paperenn voull b.
Druckschalter g. (-s,-) : [tekn.] manostat g.
Druckscheibe b. (-,-n) : [tekn.] ruilhenn vunt b., rondenn vunt b.
Druckschmierung b. (-,-en) : [tekn.] lardigennerezh dre wask g.
Druckschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs stardañ b., biñs waskañ b.
Druckschreiber g. (-s,-) : [tekn.] gwaskventer enroller g., manometr enroller g.
Druckschrift b. (-,-en) : **1.** skritur-voull b., skritur-moull g., skritur moullet b./g. ; *schräge Durchschrift,* skritur-stouet g./b. ; **2.** paperenn b., moullskrid g., paper moull g., paperenn voull b., levr g.
Druckschriften lies. : arouezennoù moull lies., lizherennoù-moull lies.
drucksen V.gw. (hat gedruckst) : P. azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, saozañ, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug.
Drucksichtbogen g. (-s,-/-bögen) : [moull.] amprouenn b.
Druckseite b. (-,-n) : [nijerezh] enkein g.
Drucksorte b. (-,-n) : [Bro-Aostria] furmskrid g., teul g.
Druckstelle b. (-,-n) : [frouezh] bloñs g., brondu g., bloñsadenn b., bloñsadur g. ; *Obst mit Druckstellen,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str., frouezh kotiset str.
Druckstempel g. (-s,-) : [tekn.] stampilh g., merk g., kached g.
Druckstock g. (-s,-stöcke) : [moull.] kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b.
Druckstoff g. (-s,-e) : [gwiad.] danvez moull g.
Drucktaste b. (-,-n) : stokell b., touchenn b., bouton g.
Drucktype b. (-,-n) : arouezenn voull b., lizherenn-voull b.
druckunempflindlich ag. : dalc'hus ouzh ar gwask.
Druckventil n. (-s,-e) : klaped distrinkañ g.
Druckverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] bandenn voustrañ b.
Druckverbot n. (-s,-e) : difenn moullañ g.
Druckverfahren n. (-s,-) : araezad moullañ g.
Druckverhältnis n. (-ses,-se) : aerwask g. ; *normale Druckverhältnisse,* aerwask a dro-war-dro g., aerwask endro g.
Druckverminderer g. (-s,-) : [tekn.] diamwasker g., deleder g. distenner g.
Druckversuch g. (-s,-e) : [fizik] esae gwaskañ g.
Druckverweigerung b. (-,-en) : difenn moullañ g.
Druckvorlage b. (-,-n) : skrid orin g., maketenn b., patromenn b.
Druckwalze b. (-,-n) : [tekn.] ruilh gwaskañ g., ruilher gwaskañ g., ruilherez waskañ b., kran gwaskañ g., roll gwaskañ g.
Druckwaren lies. : [gwiad.] danvezioù moull lies.
Druckwasser n. (-s) : [fizik] dour dindan wask g.
Druckwasseranlage b. (-,-n) : staliadur hidrolek g.
Druckwasserleitung b. (-,-en) : [fizik] san dindan wask b., san-rediañ b.
Druckwasserreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] dazgwereder dre zour dindan wask g.
Druckwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn stok b., c'hwezh g. ; *von einer Bombe erzeugte Druckwelle,* c'hwezh ur vombezenn g.
Druckwerk n. (-s,-e) : **1.** [moull.] moullskrid g., paper moull g. ; **2.** [tekn.] pomp moustrañ g. ; **3.** stampell voneiz b.
Drud g. (-es,-e) : lutun g., kornandon g., korrigan g., enkeler g.

Drude b. (-,-n) : sorserez b., gwrac'h b.
Drudenfuß g. (-es,-füße) : steredenn pemp brec'h b., pentalfa g., pentagramm g.
druff Adv. : [rannyezh] P. *sellit ouzh* **drauf**.
Druide g. (-n,-n) : drouiz g.
Druidenstein g. (-s,-e) : [relij.] meurvaen g. [peulvan g. *pe* taol-vaen b.]
Druidentum n. (-s) : [relij.] drouiziezh b., drouizelezh b.
Druidin b. (-,-nen) : drouizez b.
druidisch ag. : drouizel.
Druidismus g. (-) : drouiziezh b., drouizelezh b.
drum Adv. : *sellit ivez ouzh* **darum** : *das Drum und Dran,* ar perag hag ar penaoz, ar penaoz hag ar perag, ar peragoù, ar rag hag ar perag, kement tra a sell ouzh an afer ; *der Mast stürzte ins Wasser mit allem Drum und Dran,* ar wern a gouezhas er mor gouel hag all ; *drum herum reden,* ober kant tro d'ar pod, klask tro da ziverrañ, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar ; P. *da kommst du nicht drum rum,* ne vi ket evit ober hep, n'eus ket moaien da voaieniñ.
Drumherum n. (-s) : *das Drumherum,* ar perag hag ar penaoz, ar penaoz hag ar perag, ar peragoù, ar rag hag ar perag, kement tra a sell ouzh an afer.
Drummer g. (-s,-) : [sonerezh] toumper g.
drunten Adv. : P. en traoñ, aze en traoñ (en diaz, en diadraoñ), du-mañ en traoñ, amañ en traoñ.
drunter Adv. : *sellit ivez ouzh* **darunter** : *drunter und drüber,* kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, sac'h-àr-vac'h, mell-divell, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk ; *es geht alles drunter und drüber,* nag a ziskrap amañ, amañ e ya an traoù a-bempoù, amañ eo bet lakaet pep tra war e gement all, amañ e ya an traoù a-borc'hell, amañ ez eus ur stlabez, gwashat stlabez a zo amañ, amañ ez eo bet lakaet an dindan war-varr, amañ ez eo bet lakaet an traoù bep eil penn, amañ ez eo bet lakaet an traoù tu-evit-tu, amañ ez eo dizantellet an traoù, amañ ez eo bet daoubennet pep tra, n'eus nemet reuz amañ, tanfoeltret eo bet pep tra amañ.
Drusch g. (-s,-e) : [labour-douar] **1.** dornerezh g., dornadeg b. ; *mit dem Drusch fertig,* gwastell ; *mit dem Drusch zu Ende kommen,* gwastelliñ, peurzornañ, peurlazhañ ; **2.** gwinizh dornet str.
Druschende n. (-s,-n) : peurwastell b., peurzorn g.
Druse b. (-,-n) : **1.** [douar.] druzenn b., geodenn b. ; **2.** [mezeg., loen.] grom g./b., konkoez g.
Drüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn b., gwerblenn b. ; *Drüsen bilden,* gwagrennañ, gwerblennañ ; *Drüsen hervorrufend,* gwerblennus.
druseln V.gw. (hat gedruselt) : P. bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, bezañ dalc'het gant ar morgousk, dargudiñ, moriñ, morgudiñ, boemañ, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, bezañ etre kousk ha digousk.
Druse g. (-n,-n) : [relij.] druz g. [*liester* druzed].
Drüsenanschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] gwagrennad b.
drüsenartig ag. : gwagrennus, gwagrennheñvel, e doare ur wagrenn, e doare gwagrennoù, a-zoare gant ur wagrenn, a-zoare gant ar gwagrennoù, a-seurt gant ur wagrenn, a-seurt gant ar gwagrennoù.
Drüsenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] gwagrennad b.
Drüsenerkrankung b. (-,-en) **/ Drüsenschmerz** [mezeg.] adenopatiezh b.
drüsenförmig ag. : gwagrennus, gwagrennheñvel, e doare ur wagrenn, e doare gwagrennoù, a-zoare gant ur wagrenn, a-zoare gant ar gwagrennoù, a-seurt gant ur wagrenn, a-seurt gant ar gwagrennoù.
Drüsengeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] gwerbl b.
drüsig ag. : gwagrennus.
drusig ag. : **1.** leun a strinkennadurioù, geodennek, druzennek ; **2.** [mezeg., loen.] klañv gant ar grom, klañv gant ar c'honkoez.
Dryade b. (-,-n) : [mojenn.] nimfenn-wez b., driadenn b. [*liester* driadezed], hamadriadenn b. [*liester* hamadriadezed].
DSB g. (-s) : [*berradur evit* **Deutscher Sportbund**] kevread sport alaman g.
Dschihad g. (-) : djihad g.
Dschihadismus g. (-) : djihadouriezh b.
Dschihadist g. (-en,-en) : djihadour g.
dschihadistisch ag. : djihadour.
Dschinn g. (-s,-s) : djinn g.
Dschiu-Dschitsu n. (-/-s) : jiu-jitsu g.
Dschungel g./n. (-s,-) / b. (-,-n) : janglenn b.
Dschunke b. (-,-n) : [merdead.] jonkenn b.
DSG b. (-) : [*berradur evit* **Deutsche Speisewagen- und Schlafwagen-Gesellschaft**] kevredigezh alaman ar bagonioù kousket ha debriñ b.
dt. : [*berradur evit* **deutsch**] alaman, alamanek.
DTP n. (-) : [*berradur evit* **Desktoppublishing**] embann ameilet dre urzhiataer (EMAU) g.
Dtzd. : [*berradur evit* **Dutzend**] dousenn b., dousennad b.
d. u. : [*berradur evit* **der Unterzeichnete**] an issiner g.
du raganv-gour : te ; *was sagst du ?* petra a lavarez ? ; *was willst du noch ?* petra a fell dit c'hoazh ? ; *wie du willst !* evel ma kari ! ; *du, der du willst,* te an hini a venn, te hag a venn ; *jemanden per du anreden,* komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b, mont dre "te" d'u.b., mont dre "te" gant u.b., lavaret "te" d'u.b, teal u.b. ; *auf du und du stehen,* mont dre "te" an eil ouzh egile, mont dre "te" an eil d'egile, mont dre "te" an eil gant egile, bezañ fri ha revr gant u.b, bezañ mignoned vras, bezañ karr ha kilhoroù, bezañ gwall gamaladiaj etrezo, en em glevet mat-dispar, en em ober evel gwenn ha melen, bezañ evel kein ha roched, em glevet evel daou vi en un neizh, bezañ gwall vignoned, bezañ an eil dindan egile ; *du, Idiot !* makez penn leue ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! kakouz ! tamm kakouz ! genaoueg ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! loukez ! fri mannous ! penn luch ! penn diboell ! penn-bailh ! penn-bazh ac'hanout ! bailhoù 'zo ac'hanout ! bleup ! doubl sac'h-panez ! leue dour ! leue brizh ! leue geot ! azen gornek ma'z out ! pebezh penn lor ! ; *das vertraute Du,* an teerezh a vignoniezh g.

dual ag. : **1.** daouek, daouel ; **2.** [mat.] binarel, eilez, daouadek, daourenel.
Dual g. (-s,-e) : [yezh.] niver daou g., daouder g.
Dualform b. (-,-en) : [yezh.] niver daou g., daouder g.
Dualismus g. (-) : **1.** daouelezh b. ; **2.** [preder.] daouelouriezh b. ; **3.** [polit.] daouvleinelezh b.
Dualist g. (-en,-en) : daouelour g.
dualistisch ag. : **1.** daouel ; **2.** [preder.] daouelour ; **3.** [polit.] daouvleinel.
Dualität b. (-) : **1.** daoubenniezh b., daouelezh b. ; **2.** [mat.] eilezded b.
Dualwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv daou g.
Dualzahlensystem n. (-s,-e) : [mat.] niveradur binarel g., niveradur dre zaouadoù g.
Dübel g. (-s,-) : ibil g., ibil koad g., ibil prenn g., tarval g.
dübeln V.k.e. (hat gedübelt) : ibiliañ, tarvalañ.
dubios ag. **/ dubiös** ag. : **1.** douetus, arvarus, disfizius ; *dubiose Polititik,* politikaj g. ; *dubioser Polititiker,* politikajer g. ; **2.** [kenw.] arvarek. ; *dubiose Forderung,* kredouriezh arvarek b.
Duble n. (-s,-s) : [film] doubled g.
Dublee n. (-s,-s) : bravig gwisket gant aour pe arc'hant g.
Dubleeschmuck g. (-s) : bravig aourwisket pe argantwisket g.
Dublette b. (-,-n) : **1.** skouerenn e doubl b. ; **2.** [bravigoù] drevezadenn b. ; **3.** [yezh.] doublad g.
Dublin n. : Dulenn b.
Dublone b. (-,-n) : doublon g., pistol-Spagn g.
Duckdalbe b. (-,-n) **/ Dückdalbe** b. (-,-n) **/ Duckdalben** g. (-s,-) **/ Dückdalben** g. (-s,-) : harz-peulioù g., peulgae g.
ducken V.k.e. (hat geduckt) : **1.** izelaat ; *jemanden ducken,* lakaat u.b da stouiñ e benn, ober d'u.b soublañ e benn ; **2.** [dre skeud.] diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b.
V.em. : **sich ducken** (hat sich (t-rt) geduckt) : **1.** mont munut, en em blegañ, en em zastum, krugañ e zivskoaz, lakaat e benn e chouk e gil, daoublegañ, mont war e zaoubleg, souchañ e benn, choukañ, pladañ, souchañ, daougrommañ, krommañ, mont en e zaoudort, mont en e zaougromm ; *geduckt,* kruget e zivskoaz, kruzet e zivskoaz, e benn e chouk e gil, souchet e benn, daoubleget, krommet, en e zaoudort, en e zaougromm ; *sich in eine Ecke ducken,* souchañ en ur pakadig, tamolodiñ en ur c'hogn, kognañ, kuchañ (skoachañ, puchañ, en em zastum) en ur c'hogn, en em glenkañ en ur c'hogn ; *er duckte sich hinter einem Busch,* pladet e oa a-dreñv ur bod, plavet e oa a-dreñv ur bod, souchet e oa a-dreñv ur bod, skoachet e oa a-dreñv ur bod, tamolodet e oa a-dreñv ur bod, puchet e oa a-dreñv ur bod, kluchet e oa a-dreñv ur bod ; *die Soldaten duckten sich im Graben, wenn sie herannahende Flugzeuge sahen,* en em blegañ (en em zastum, pladañ) a rae ar soudarded er foz pa welent kirri-nij o tostaat ; **2.** [loen.] en em zastum evit lammat, kouchañ, pladañ ouzh an douar a-raok lammat ; **3.** [dre skeud.] lezel ar barr da dremen.
Ducken n. (-s) : kluch g., puch g., kluchadenn b., puchadenn b., souch g.
Duckmäuser g. (-s,-) : [dre astenn.] digarezour g., risklennour g., sac'h goullo g., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., revr aonik g., kazh gleb g., foerer g., klouarenn b., kren-e-revr g., krener e revr g., rouzer g., poltron g. ; *er ist ein Duckmäuser,* **a)** hennezh a zo ur sac'h goullo, n'eo ket e revr dezhañ, eus gouenn ar c'had eo, gant kleñved ar sachañ skasoù emañ, ne gred ket lavaret ez eo e revr dezhañ, ne gred ket touiñ ez eo e revr dezhañ, n'eo nemet ur revr aonik, ur revr aonik a zen a zo anezhañ, ur c'hrener gwak a zo anezhañ, flaer a zo en e loeroù, flaer a zo en e vragoù, hennezh a ruilh gwad gad en e wazhied, ur c'hac'her er goudor eo, n'eus nemet ur c'hozh yar anezhañ, n'eus nemet ur yar dilostet anezhañ, n'eus nemet ur yar peliet anezhañ, n'eus nemet ur yar-zour anezhañ, n'eo nemet ur c'hazh born, n'eo nemet ur c'hazh aonik, n'eo nemet ur c'hazh gleb, lammat a ra dirak e skeud, aon en deus rak e skeud, doan en deus rak e skeud, gant an derzhienn-skeud emañ, tec'hout a ra a-raok e skeud, aon en deus rak e anv, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), santout (klevet, sevel) a ra c'hwen en e loeroù, bihan eo e galon, moan eo e revr, hennezh a zo moan e foñs, ur foerer n'eo ken, ur c'hren-e-revr a zo anezhañ, ur c'hrener e revr a zo anezhañ, hennezh a sec'h gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, n'eus netra ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied ; **b)** n'eus nemet kildro ennañ, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur goarenn anezhañ.
Duckmäuserei b. (-) : **1.** bavoni b., poltronerezh g., rouzaon g., laoskoni b., terzhienn-skeud b., treant g., gloazoù lies. ; **2.** [dre astenn.] soucherezh g., skoacherezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g.
duckmäusern V.gw. (hat geduckmäusert) : c'hoari e vleiz, c'hoari e vitouig.
duckmäuserisch ag. : **1.** krener, digalon, aonik ; **2.** [dre astenn.] mitouik, souchet, kildrouk, skoachet, dre zindan, kuzh-ha-muz.
dudeldumdei estl. : ta ta ta ta.
Dudelei b. (-,-en) : P. biniaouaj g.
Dudeler g. (-s,-) : **1.** biniaouer g. ; **2.** [dre astenn.] kozh soner g.
dudeln V.gw. (hat gedudelt) : biniaouañ, seniñ ribourtadennoù, seniñ aouidelloù.
Dudelsack g. (-s,-säcke) : binioù g. [*liester* biniawoù], sac'h-binioù g., beuz b. ; *Dudelsack spielen,* biniaouañ, seniñ biniou, seniñ gant ar binioù, fleütal gant ur binioù, c'hwezhañ en e vinioù, c'hwezhañ er beuz ; *man hörte die Dudelsäcke plärren,* klevet e veze ar biniawoù o termal (o tiroc'hal, o voudal, o fraoñval, o froumal), klevet e veze ar biniawoù o c'hwitellat ; *ein Duo mit Dudelsack und Bombarde,* ur c'houblad binioù bombard g.

Dudelsackpfeifer g. (-s,-) : biniaouer g., soner binioù g., soner g.
Dudelsackspielpfeife b. (-,-n) : levriad g.
Dudler g. (-s,-) : **1.** biniaouer g. ; **2.** [dre astenn.] kozh soner g.
Duell n. (-s,-e) : emgann-daou g., duvell g. ; *Duell auf Säbel,* emgann-daou gant sabrinier g. duvell gant ar sabrenn g. ; *zum Duell (heraus)fordern,* hegal [u.b.] d'an emgann-daou, hegal [u.b.] da stourm, gervel (daeañ) d'an duvell / gervel da droc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *ein Duell ausfechten, ein Duell austragen,* duvelliñ, en em gannañ e duvell ; *ein Duell bestehen,* bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver un duvell.
Duellant g. (-en,-en) : duveller g.
duellieren V.em. **sich duellieren** (hat sich (t-rt) duelliert) : duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn.
Duett n. (-s,-e) : pezh-divvouezh g., pezh-daouvenveg g., daouad g. ; *mit jemandem im Duett singen, mit jemandem Duett singen,* parañ u.b.
Dufflecoat g. (-s,-s) : kabig g.
Duft g. (-s, Düfte) : c'hwezh vat b., frond g., madelezh b., mouezh g., mouezh mat g., porfum g., frond tanav g., aezhenn vat b., anal b., flaer vat g., banne c'hwezh vat g. ; *ein betäubender Duft, ein berauschender Duft,* ur c'hwezh hag a sko er penn b., ur c'hwezh vezevellus b., ur c'hwezh vezvus b., ur frond mezevellus g., ur c'hwezh pennadus b. ; *fauliger Duft,* c'hwezh flaerius b., c'hwezh fall b., c'hwezh flaer b., flaer g., mouezh flaer g. ; *seinen Duft verlieren,* aveliñ, koll e c'hwezh vat ; *einen Duft einatmen, einen Duft einsaugen,* evañ leizh e galon ur frond bennak, evañ ur banne c'hwezh vat g.
dufte ag. : [rannyezh.] P. dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik ; *das Buch ist einfach dufte,* emañ al levr en e barfeted.
duften V.gw. (hat geduftet) : kaout c'hwezh vat, teuler c'hwezh vat, reiñ c'hwezh vat, kas c'hwezh vat, gwentañ c'hwezh vat, dont c'hwezh vat diouzh an dra-mañ-tra, bout a vouezh mat, bezañ frondus, kaout madelezh, frondiñ, frondiñ milzin, frondiñ c'hwek, porfumiñ, kas un aezhenn vat, teuler un aezhenn vat ; *es duftet nach Kaffee,* c'hwezh ar c'hafe a zo amañ, mouezh kafe a zo amañ ; *es duftet nach Apfelsinen,* c'hwezh vat an orañjez a zo amañ ; *diese Rosen duften,* ar roz-se a frond c'hwek, c'hwezh vat a zo gant ar roz-se, ar roz-se a daol c'hwezh vat, frondus eo ar roz-se, ar roz-se o deus madelezh, ar roz-se a zo a vouezh mat ; *diese Blumen duften nicht,* ne zeu c'hwezh ebet diouzh ar bleunioù-se, ar bleunioù-se ne daolont c'hwezh ebet.
duftend ag. : frondus, frondek, c'hwezh vat gantañ, ... taol-c'hwezh, ... frond, a vouezh mat.
Duftgebilde n. (-s,-) : skeudenn lusennek b.
duftig ag. : **1.** frondus ; *duftige Blumen,* bleunioù frondus lies. ; **2.** [dre skeud.] lusennek, aezhennek ; *duftiges Kleid,* brozh lusennek b., sae lusennek b.
duftlos ag. : dic'hwezh, na zeu c'hwezh ebet dioutañ.
Duftmarke b. (-,-n) : **1.** merk porfum g., merk dour c'hwezh vat g. ; **2.** [loen.] merk taol-c'hwezh g.
Duftnote b. (-,-n) : **1.** strilh c'hwezh vat g., euflenn c'hwezh vat b., banne c'hwezh vat g. ; **2.** [gwashaus] flaer g., mouezh flaer g.
Duftstoff g. (-s,-e) : **1.** porfum g., frond g. ; **2.** [kimiezh] danvezenn aromatek b., danvezenn taol-c'hwezh b.
Duftwasser n. (-s) : dour c'hwezh vat g., frond g., porfum g.
Duftwolke b. (-,-n) : bouilhad c'hwezh vat g., bouilhad porfum g., bouilhad frondus g., mogedenn c'hwezh vat b., mogedenn borfum b., mogedenn frondus b.
Dugong g. (-s,-s/-e) : [loen.] morvuoc'h b.
Dukaten g. (-s,-) : pezh aour g., dugad g.
Dukatenscheißer g. (-s,-) : julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., oter g.
duktil ag. : stirus, orjalennadus.
Duktilität b. (-) : stiruster g., orjalennadusted b.
Duktus g. (-) : taol pluenn g., stil g.
duldbar ag. : gouzañvadus.
dulden V.k.e. (hat geduldet) : **1.** gouzañv, diwaskañ ; **2.** [dre heñvel.] doujañ, gouzañv, digareziñ, asantiñ da, degemer, lezel hep enebiñ ; *Unrecht dulden,* gouzañv an dislealded ; *sie duldet alles,* digareziñ a ra pep tra ; *die Sache duldet keinen Aufschub,* tremen mall eo renkañ an afer-se, un afer vallus an hini eo, arabat daleañ d'ober an dra-se, ret eo ober war-dro an afer-se hep dale pelloc'h (hep daleañ hiroc'h), ret eo ober war-dro an afer-se hep goursezañ pelloc'h, ret eo ober war-dro an afer-se hep mui goursezañ, n'eus ket tu da zeport muioc'h, mallus eo an afer, an dra-se a zo mall ober anezhañ, an dra-se a c'houlenn bezañ difraeet buan ; *er duldet keinen Widerspruch, er duldet nicht, dass man ihm widerspricht,* n'eo ket evit gouzañv bezañ dislavaret ; *auf dem Schulhof wird keine Prügelei geduldet,* ar skeiñ a zo difennet groñs war ar porzh-skol ; *und würden Sie dulden, dass aus ihnen Sklaven werden,* ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ?
Dulden n. (-s) : **1.** [poan] gouzañv g., gouzañvder g. gouzañvded b. ; **2.** [dre heñvel., doujañs] gouzañv g., gouzañvusted b., gouzañvuster g.
Dulder g. (-s,-) : gouzañver g., sac'h-poan g., pilgos g., merzher g.
Dulderin b. (-,-nen) : gouzañverez b., sac'h-poan g., pilgos g., merzherez b.
Duldermiene b. (-,-n) : penn merzher g., penn trist evel hini Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan g.
duldsam ag. : doujus, habask, gouzañvus, patiant, hirbasiant.
Duldsamkeit b. (-) : gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañvegezh b., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g., patianted b., hirbatianted b.
Duldung b. (-,-en) : **1.** [poan] gouzañv g., gouzañvder g. gouzañvded b. ; **2.** [dre heñvel.] doujañs b., gouzañv g., gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañvegezh b., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g.
Dulse b. (-,-n) : [louza.] kerluz g., tellesk str., tellesk ruz str., bezhin-saout str.
Dulzinea b. (-,-s/Dulzineen) : dous b., dousig koant b.
Dumdumgeschoss n. (-es,-e) : boled dum-dum g./b.
dumm ag. : **1.** sot, arsot, gloukes, genaouek, geoliek, begek, imobil, baltek, bajanek, amoet, diot, arziot, darsot,

diboell, dibenn, diskiant, direzon, droch, pampes, cheulk, bleup, gloud, louad, brell, brizh, amboubal, bei, dispered, disperedek, bavidik, gay, glep, loukes, nay, pitilh, sot-nay, sot-pik, panenn, silhek, stouvet, yodek, gars ; *er ist dumm aber glücklich,* hennezh a zo un inosant joaus ha gae ; *er ist so dumm wie er lang ist,* bez' eo ken sot ha ma'z eo bras, ur pezhiad den genaouek a zo anezhañ ; *er ist so dumm wie er böse ist,* ken sot eo, ken drouk eo ; *er ist nicht so dumm wie ich dachte,* n'eo ket ken sot ha ma kave din ; *ein dummer Mensch, ein dummer Kerl, ein dummer Teufel,* ur genaoueg g., ur glaourenneg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur vazh-dotu b., ur bajaneg g., ur balteg g., ur begeg g., un arziod g., un aneval g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ur geolieg g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù bras g., ur genoù frank g., un amoed g., un den amoet g., ur balbouzer g., ur papelod g., ur geuneudenn b., ur glep g., ur badaouer g., ur bader g., ur penn-bazh g., ur pav-kaol g., ur penn-skod g., ul louad g., ur buzore g., un diod g., un inosant g., ur sod g., ur penn sot g., ur penn azen g., ur penn beuz g., ur penn peul g., un den sot g., ul leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur barged g., un den panezennek g., ur beulke g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur penn-bailh g., ur penn-bazh g., ur penn peul g., ur penn leue g., ur penn beuz g., ur penn azen g., ur brichin a zen g., ur brichin g., ur brizh g., ur penn luch g., ur magn g., ur penn nouch g., un dakezenn b., un alvaon g., un alvaoneg g., un amboubal g., ur sac'h panez g., ul luguder g., un droch g., ur penn droch g. ; *ich bin ja dumm !* me a zo buoc'h, me 'zo sot, sot a zo ac'hanon, me a zo genaoueg(ez) all ; *eine dumme Gans,* ur sodez, ur sodenn, ur sodell b., un arziodez b., ur c'henaouegez, ur vegegez, ur baborenn, ur bebrenn b., ur vleupez b., ul loukezenn b., ul louadez b., ur stec'hell b., un amoedell b., un amiodez b., ur vailhez b., un drochenn b. ; *dummes Zeug,* garzaj g., garzennaj g., andell tra b., boutikl g./b., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., drocherezh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., koñchennoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., diboellajoù lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., rabardellerezh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., jaodre g., rabadiezh b., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randonerezh g., randonennoù lies. ; *dummes Zeug reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous, diboellajoù) eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, kontañ flugez (sorc'hennoù, kaozioù, diboellajoù, drocherezh, lerbaj), kontañ flugezennoù, tennañ siklezonoù, distagañ sotonioù, pentañ lern, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù eus an-unan, mont gant kaozioù iskis, gallegañ, gallegat, jaodreañ ; *dummes Zeug !* bitrakoù nemet bitrakoù (kaozioù nemet kaozioù, flugez nemet flugez, siklezonoù nemet siklezonoù) nend int ! diboellajoù ! ; *dummes Lächeln,* mousc'hoarzh krampouezh g., mousc'hoarzh alvaonet g. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden,* genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot ; *ein dummer Streich,* un dro-gamm b., un dro-dall b., un noualantez b. ; *dumme Streiche machen,* ober a bep seurt troioù, reoù gamm ha reoù dort ; P. *er macht ein dummes Gesicht,* stumm ur beulke a zo warnañ, tres a zo warnañ da vezañ diot ; *sich dumm (an)stellen,* ober al leue, ober an alvaon, ober an azen, ober an azen evit kaout kerc'h, brichinañ, ober e vrichin, ober an amiod ; *den dummen August spielen,* ober ar rampono, ober ar farouell, diotal.

2. *dümmer als er kann man nicht sein,* diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, hennezh ne oa en em gavet e-touez ar re gentañ nemet e marc'had ar genaouioù, azenoc'h egetañ n'eus ket ; P. *sie ist dümmer, als die Polizei erlaubt,* n'eo ket permetet bezañ ken sot ; *dummer Schüler,* skoliad dizesk-krenn g. ; *so dumm bin ich doch nicht,* me n'on ket eus deizioù kentañ ar sizhun, met n'on ket ganet d'ar Sadorn da noz kennebeut - ne guzh ket al loar em genoù ; *so dumm sind wir nicht !* n'eo ket ret reiñ deomp gant ar spanell ! n'eo ket ret reiñ deomp gant ar vazh-yod ! n'omp ket ken sot-se ! n'omp ket ken gars-se ! n'omp ket ken diot ha ma kred dit ! n'omp ket ganet er ribod ! n'omp ket ganet en ur ribod ! n'omp ket imobiled ! n'eus ket imobiled ac'hanomp ! n'eo ket pemoc'h hol leue / n'omp ket ken dievezh a-walc'h evit-se / n'omp ket tud da ober kement-se / n'eo ket ken dall hor saout (Gregor) ; *bin ich dumm !* me a zo diwezhat ! nag ez on-me lallaik, me a zo buoc'h ! ret eo din bout sot ! ; *es ist dumm, so etwas zu tun,* ober an dra-se a zo bezañ diskiant, ret eo bezañ lallaik evit ober an dra-se ; *er ist zu dumm, um so was zu verstehen,* gant pounnerded e benn ne c'hall ket kompren ; *warum machst du das ? - wer dumm fragt, kriegt eine dumme Antwort,* perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *jemanden für dumm verkaufen,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, prun) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout,

gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn ; [kr-l] *die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln,* fallañ tud ... muiañ chañs, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs.

3. *mir wird von alledem so dumm,* badaouet eo va fenn gant kement-se holl, badaouet on o klevet seurt traoù, maoutañ a ran gant an dra-se ; [dre skeud.] P. *das ist aber dumm !* taol-dichañs ! gant an dichañs ! pebezh taol-dichañs ! c'hwitell ! ; *er ist vom Alkohol ganz dumm im Kopf,* abafet eo gant ar boeson, brumennet eo e spered gant ar boeson, morzet eo e spered gant ar boeson, pouer ha tuzum eo deuet da vezañ gant ar boeson ; *die Sache wird ihm zu dumm,* aet eo skuizh e revr gant an afer-se, erru eo skuizh gant an afer-se, leizh e lêr en deus gant kement-se, erru eo heug gant an dra-se, eok eo gant an dra-se ; *das ist aber eine dumme Geschichte,* ur gwall afer an hini eo 'vat ! setu ur blegenn lous 'vat !

Dummbart g. (-s,-bärte) : P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., badaouer g., bader g., arsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., jostram g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., nouch g., penn luch g., magn g., pav-kaol g., gleb g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., takezenn b., krampouezhenn b., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., luguder g., sac'h panez g.

Dummchen n. (-s,-) : inosant g., inosantez b.

dummdreist ag. : sot ha lorc'h ennañ da vezañ e-giz se.

Dumme(r) ag.k. g./b. : **1.** *gourel)* amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., bajaneg g., balteg g., begeg g., papelod g., droch g., penn droch g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., badaouer g., bader g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., penn sot g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., buredenneg g., andell b., barged g., den panezennek g., beulke g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., glep g., jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., nouch g., krampouezhenn b., takezenn b. ; **2.** *benel)* amoedell b., amiodez b., brizhenn b., sodez b., sodenn b., sodell b., arziodez b., genaouegez b., bailhez b., begegez b., magn b., paborenn b., pebrenn b., louadez b., loukezenn b., diodez b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., bleupez b., drochenn b. ; *glücklicher Dummer,* inosant joaus ha gae g. ; **3.** *der Dumme sein,* chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri er wask, chom e fri hebiou, bezañ bet louzet (kabestret, toazet) ; *der Dumme bei der Sache,* an houperig g.

Dumme(s) ag.k. n. : sotoni b., diotaj g., diboellaj g., diotiezh b., diotiz b., beulkeaj g., garzaj g., garzennaj g., pitaj g. ; *etwas Dummes anstellen,* ober ur sotoni, ober un dra diboell, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor), direzoniñ.

Dummejungenstreich g. (-s,-e) : lamponerezh g., abilitaj g., tro-gamm lampon b.

Dummenfang g. (-s) : *auf Dummenfang gehen,* mont da chaseal inosanted, mont da redek ar beulke, mont da glask ur Yann beul bennak da douzañ.

Dummerchen n. (-s,-) : inosant g., inosantez b., mell baja g.

Dummerjan g. (-s,-e) : Yann al leue g. (Gregor), louad g, badaouer g., bader g., lochore bras g, buzore g, loukez g, panezenn b., patatezenn b., penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., plankenn g., penn-bazh g., pav-kaol g., bajaneg g., balteg g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., paganad g., pampez g., mab-azen g., inosant g., buredenneg g., andell b., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., papelod g., droch g., penn droch g., arc'henaoueg g., jaodre g., glep g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., luguder g., sac'h panez g.

dummerweise Adv. : **1.** dre valeur, siwazh, dre zichañs ; *er hatte es dummerweise getan,* maleur e oa bet dezhañ en ober, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se ; **2.** dre zievezhded sot, dre zievezh sot, dre zievezhiegezh sot.

Dummheit b. (-,-en) : sotoni b., andell tra b., diotaj g., diboellaj g., diotiezh b., diotiz b., beulkeaj g., garzaj g., garzennaj g., pitaj g., belbi g., diskianterezh g., diskiantegezh b., pavkaolerezh g., brizherezh g., amoedigezh b., amoedaj g., beiadur g., rabadiezh b., P. droug-sant-Beulbez g., drocherezh g., gerienn sot b. ; *man hört manchmal ganz schöne Dummheiten,* an dud a lavar geriennoù sot-mat a-wechoù ; *Dummheiten*

begehen, ober sotonioù, ober diotajoù, abostoliñ, ober azenerezh ; *mit der Dummheit kämpfen die Götter selbst vergebens,* marv eo Yann al leue hogen kalz a hêred en deus, meur a sod a zo c'hoazh war an douar (Gregor) - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm ; *der Dummheit sind keine Grenzen gesetzt,* n'eus moull ebet d'ar sotoni ; *seine Dummheit kennt keine Grenzen,* n'eus moull ebet d'e sotoni ; *Dummheit ist eine Gottesgabe,* diotiezh a zo ur prof a-berzh Doue.

Dummkopf g. (-s,-köpfe) : amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., papelod g., droch g., penn droch g., badaouer g., bader g., bajaneg g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., pav-kaol g., plankenn g., glep g., jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., klapez g., penn luch g., magn g., magn b., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tarieller g., feson tartez b., genoù tartez g., skiant verr a zen g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., sac'h panez g., luguder g., andell b., berrboell g. ; *ein ausgemachter Dummkopf,* ul loukez echu g., ur genaoueg peurechu g. ; *jemanden einen Dummkopf schelten,* ober an azen gant u.b. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden,* genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm.

dümmlich ag. : alvaonet, sot, diot, arziot, amiot, eeun-drochik, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, disterik, brell, loñsek, nouch, magn, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, amboubal, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, glep ; *dümmliches Lächeln,* mousc'hoarzh krampouezh g., mousc'hoarzh alvaonet g.

Dummy g. (-s,-s) : jak g.

dummstolz ag. : sot ha lorc'h ennañ da vezañ e-giz se, fier-droch, fier-sot.

dümpeln V.gw. (hat gedümpelt) : ruilhal, gwintañ-diwintañ.

dumpf ag. : **1.** mouest, delt, leizh, moeltr ; *dumpfer Geruch,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) b. ; *dumpfer Geschmack,* blaz ar bouted g., c'hwezh fall b, c'hwezh ar bouted b. (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] dizudi, hurennek, tristik, bav, bavidik, mors, bavet, morzet, dilañs ; *dumpfes Schweigen,* dilavar hurennek g., sioulded kudennek b. ; **3.** [dre astenn.] boud ; *das dumpfe Rollen des Donners,* kroz boud an taolioù kurun g. ; *aufgrund ihrer Hohlheit klingt die Säule dumpf,* trouz ar goullo a zo gant ar golonenn abalamour ma'z eo kleuz ; **4.** [dre skeud.] mouk, boud, damvouget, gros, pout, pounner, teñval ; *dumpfe Stimme,* mouezh voud b., mouezh vouk b., mouezh damvouget b., mouezh c'hros b., mouezh pout b. ; *dumpfes Geräusch, dumpfer Lärm,* soroc'herezh g., trouz pout g., trouz pounner g., trouz teñval g., trouz mouk g., trouz boud g., vorm g., boubou g. ; **5.** dilufr, disked, mouk ; *dumpfe Farben,* livioù dilufr (disked, mouk) ; **6.** *dumpfer Schmerz,* marboan b., gourboan b. ; *sie ist in dumpfes Brüten verfallen,* magañ a ra he glac'har, emañ o vagañ soñjoù du.

Dumpfbacke b. (-,-n) : bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., papelod g., droch g., penn droch g., badaouer g., bader g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., pav-kaol g., plankenn g., glep g., jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., klapez g., penn luch g., magn g., magn b., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tarieller g., feson tartez b., genoù tartez g., skiant verr a zen g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., sac'h panez g., luguder g., andell b., berrboell g.

Dumpfheit b. (-) : **1.** dargud g., mored g., morz g., bav g., krop g. ; **2.** digasted g., dinerzh g., dilañs g. ; **3.** ton boud g. ; **4.** diskedusted b.

dumpfig ag. : flaerius, c'hwezh fall gantañ, mouezh flaer gantañ, moeltr ; *dumpfiges Getreide,* greun c'hwezh al louet ganto str., gwinizh c'hwezh ar moeltr ganto str. ; *es riecht dumpfig,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ.

Dumping n. (-s) : tumpañ g., tumperezh g., priz dister g., priz marc'had-mat-lous g., priz marc'had-mat-vil g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz a-stok-varc'had g.

Dumpingpreis g. (-es,-e) : priz tumpañ g., priz dister g., priz marc'had-mat-lous g., priz marc'had-mat-vil g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz a-stok-varc'had g.

Dune b. (-,-n) : marbluñv str., dum str., dumed str., pluñv-foll str.

Düne b. (-,-n) : tevenn g., tunienn b., erin g., tuchenn-draezh b., bri b.

Dünengras n. (-es,-gräser) : [louza.] raoskl an tevinier str.

Dünenlandschaft b. (-,-en) : aod tevennek g.

Dung g. (-s) : temz g., tremp g., teil g., teilaj g., kardell g., teiladur g., kardelladur g., mannoù lies. ; *Mischung von Sand und Dung,* manndraezh str.

Dungablage b. (-,-n) : **1.** añdevreg b., bern teil g., teileg b. ; **2.** [dre astenn.] kaoc'higell b., toull-lastez g.

Düngemittel n. (-s,-) : temz g., temz-atil g., temz-ludu g., ludu g. [*liester* luduoù, ludueier], ludu-temz g., tremp g.,

ludu-gris g., ludu-holen g., ludu-maen g., teilaj g. ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizenerde,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

düngen V.k.e. (hat gedüngt) : luduañ, teilat, teilañ, trempañ, tempraña, kardellat, temzañ, drusaat, druzañ, lardañ, strujañ, strujusaat, mannañ, sasuniñ, stuziañ, lakaat ludu e-touez an douar ; *einen Acker düngen,* kardellat (temzañ, lardañ, luduañ, teilat, teilañ, trempañ, sasuniñ) ur park, strewiñ ludu war ur park, teuler ludu war ur park ; *mit Mist düngen,* temzañ (trempañ, kardellat, lardañ) gant teil, teilañ ; *Pflanzen düngen,* trempañ da blant 'zo, teilañ plant 'zo, teilañ da blant 'zo ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen,* teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep ; *gedüngt,* temzet, trempet, sasun, druz ; *ungedüngt,* didremp, distremp, didemz, disasun, skuizh ; *mit Asche gedüngter Weizen,* gwinizh losk str., ed losk str.

Dünger g. (-s,-) : temz g., temz-atil g., tremp g., teil g., teilaj g., kardell g., teiladur g., kardelladur g., mannoù lies., rotel g. ; *Asche als Dünger,* ludu-tan g. ; *Mischung von Sand und Dünger,* manndraezh str. ; *Volldünger,* temz klok g., tremp klok g., kardell klok g., teil klok g. ; *bei zu viel Dünger gehen die Rosen ein,* terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz ; *Dünger aus dem Meer,* teil-mor g..

Düngerasche b. (-) : ludu-tan g.

Düngererde b. (-) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar teil g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., douar-mag g., teil-douar g., teil-munut g.

düngerhaltig ag. : teilek.

Düngersalz n. (-es) : ludu-gris g., ludu-holen g., ludu-maen g.

Düngestoffe lies. : temz g., temz-atil g., temz-ludu g., ludu g., ludu-temz g., tremp g., ludu-gris g., ludu-holen g., ludu-maen g.

Dunggrube b. (-,-n) : poull-brutug g.

Düngung b. (-,-en) : teiladur g., kardelladur g., temzerezh g., temzadur g., sasunadur g., temzañ douaroù g. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

düngungsfähig ag. : temzadus.

dunkel ag. : **1.** teñval, brun, amsklaer, beunek, disklaer, kudennek, lug, dic'houloù ; *dunkle Wolken,* teñvaladennoù lies. ; *eine dunkle Wolke verdeckte die Sonne,* ur waskadenn zu a guzhe an heol, mouchet e oa an heol gant ur waskadenn zu ; *dunkles Zimmer,* sal vouk b., sal deñval b. ; *dunkler werden,* teñvalaat, bezañ lugus, lugañ, duaat ; *wenn es dunkler ist, werden wir die Lichter des Leuchtturmes sehen,* pa vezo nosoc'h e vezo gwelet gouleier an tour-tan ; *es ist jetzt zu dunkel,* re noz eo bremañ ; *schwül und dunkel,* lug, luget, pout ha lug ; *bevor es dunkel wird,* a-barzh an teñval ; *es wird dunkel,* emañ an abardaez o louediñ, yaouank eo an noz, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, serrnoziñ a ra, emañ an noz o tigeriñ, degouezhet eo an noz, en em gavet eo an noz, erru eo an noz, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo, noziñ a ra, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz, nozig eo anezhi ; *es war noch ziemlich dunkel,* ne oa ket gwall zeiz c'hoazh ; *im Dunkeln, im Dunklen,* en deñvalijenn, en teñval, en dic'houloù, en disgwel / en amc'houloù (Gregor) ; *bei diesem Wetter wird es bald dunkel sein,* an amzer-se a zegaso buan an noz ; *wir tappen im Dunkeln,* **a)** tastornat (toulbapat, toulbabañ) a reomp en deñvalijenn, mont a reomp a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta) e-kreiz an deñvalijenn ; **b)** [dre skeud.] ur gwall luziadenn an hini eo, sed aze ul luz dezhi, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo, n'eo ket gwall aezet ar gudenn da zibunañ, n'eus penn na lost d'ar gudenn-se, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emaomp, chom a reomp en entremar ; *jemanden im Dunkeln lassen,* lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h ; *im Dunklen etwas vorbereiten,* iriennañ udb en disgwel, punañ un irienn bennak en amc'houloù, iriennañ udb en dic'houloù, penefiañ en amc'houloù ; *ein Sprung ins Dunkle,* ul lamm, va fri war-raok ha me war-lerc'h g. - ul lamm e-barzh ur bed dianav g. ; [kr-l] *im Dunkeln ist gut munkeln,* aes eo chom da oremuzat (lavaret e oferenn) en e gogn - klemmerien er goudor, ha c'hoazh war o meno, ez int tud kalet ha kreñv ; *dunkle Brillengläser,* gwerennoù heol, gwerennoù du ; *dunkles Bier,* bier du g., bier gell g. ; *dunkles Haar,* blev melen-du (rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu), ur blev du g., ur pennad blev du g. ; *es ist dunkel,* teñval eo, teñval eo anezhi ; *es ist dunkel wie in einem Sack,* teñval-dall (teñval-sac'h) eo amañ, teñval eo amañ evel en ur forn, du-dall eo amañ, teñval eo evel ur forn (evel ar glaou, evel an noz, evel ur sac'h, evel en ur sac'h, evel sac'h ur glaouer), du eo evel foñs ar siminal (evel en ur pod, evel revr ar billig), du-pod eo amañ.

2. [dre skeud.] displann, dispis, kudennek, amsklaer, disklaer, luziadus, diasur, luget, lusennek ; *eine dunkle Vorstellung von etwas haben,* na c'houzout nemet un alberz dister diouzh udb, kaout un tamm anaoudegezh displann (dispis) eus udb ; *dunkle Herkunft,* orin arvarus (diasur) g. ; [lenn.] *dunkle Textstelle,* arroudenn deñvalijennus (Gregor), pennad displann g., pennad-skrid lusennek e ster g., arroudenn dispis b., arroudenn diaes da gompren b., arroudenn digompren b., arroudenn gudennek b. ; *dunkle Wolken zogen am Horizont herauf,* ur vougenn a oa o tont warnomp, gwall drubuilhoù a oa o tont deomp.

3. diglod, divrud-kaer, diliv ; *eine dunkle Existenz,* ur vuhez divrud-kaer b.

4. [dre skeud.] *dunkler Punkt,* tra dizenorus g., mankadenn b., faot g., mank g.

5. mouk, boud, damvouget, gros, pout, pounner, teñval ; [yezh.] *dunkle Vokale,* vogalennoù boud, vogalennoù

mouk ; *dunkle Stimme,* mouezh voud (vouk, damvouget, c'hros, pout) b.

Dunkel n. (-s) : teñvalijenn b., teñvalder g., teñvalded b., dic'houloù g. ; *das Dunkel des Aberglaubens,* teñvalijenn ar brizhkredennoù (an treuzkredennoù) b. ; *in Dunkel gehüllte Jahrhunderte,* kantvedoù luget lies.

Dünkel g. (-s) : diotiezh b., diotiz b., diotaj g., roufl g., emc'hloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g., bugad g., gloar b., kañfarderezh g., kañfardiz b., morgañs b., ourgouilh g., lorc'hentez b., lorc'haj g., uhelegezh b., trolle g., balc'hder g. ; *wahnwitziger Dünkel,* bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., roufl g., digorded b., digoroù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *der hat einen Dünkel,* hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - ur bern tron a vez gantañ - digoroù a vez gantañ frankik - re uhel e gan e gilhog - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ober a ra teil - teilat a ra dirak an dud - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ - bras eo an tamm anezhañ - bras eo an tamm gantañ - bras eo an tamm outañ - un tamm brav a zo ennañ - plijout a ra dezhañ ober brasoni - brasonius a galon eo - modoù bras a vez gantañ frankik - modoù randonus a vez gantañ frankik.

dunkelblau ag. : glas-glizin, glas-mouk, glas-du, glas-sin, glas-teñval, glas-rous, glas-mor, glas-martolod ; *dunkelblaues Blut,* gwad bloñset g., gwad persdu g.

dunkelblond ag. : gell-kistin, melen-du.

dunkelbraun ag. : gell-du.

dunkelfarben ag. / **dunkelfarbig** ag. : teñval e liv, livet-mouk.

dunkelgrau ag. : gris-du.

dunkelgrün ag. : glas-beler, glas-pour, glas-du, gwer-mouk, gwer-teñval, glas-teñval, glas-delienn, glas-deil, gwer-beler.

dunkelhaarig ag. : blev du dezhañ, melen-du, rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu, brun ; *dunkelhaariger Mann,* duard g., penn brun g. ; *dunkelhaarige Frau,* duardell b., duardenn b., duardez b. ; *sie ist dunkelhaarig,* un duardez eo, ur pennad blev du a zo outi, ur blev du a zo outi, blev brun a zo war he fenn.

dünkelhaft ag. : brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, fier, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, rok ha morgant.

Dünkelhaftigkeit b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfizianñs b., revalc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *seine Dünkelhaftigkeit aufgeben,* diskar e gribell, en em izelaat, dic'hwezañ, na vezañ mui ken faro, na vezañ ken war an tron, koll e rogoni.

dunkelhäutig ag. : damzu e groc'hen, dugroc'henek, kroc'henet-du, dugen, brun ; *sein Sohn war dunkelhäutig,* e vab a oa ur glazard a zen (un duard a baotr, ur gozard a baotr), e vab a oa damzu e groc'hen.

Dunkelhäutige(r) ag.k. g./b. : **1.** [paotr] glazard g., duard g., duard a baotr g., gozard b., dugroc'heneg g. ; **2.** [plac'h] glazardenn b., duardell b., duardenn b., duardez b., duardez a blac'h b.

Dunkelheit b. (-) : **1.** teñvalijenn b., teñval g., teñvalder g., teñvalded b., amc'houloù g., dic'houloù g., noz du b.,noz du-dall b., noz serret b. ; *vor Einbruch der Dunkelheit,* a-raok ma vo noz, a-raok an noz, a-raok ma oa deuet (a-raok ma vo deuet) an noz, a-raok ma vo noz anezhi, a-barzh an teñval ; *bei eintretender Dunkelheit,* da beuznoz, e toullig an noz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'an deroù-noz ; *im Schutz der Dunkelheit,* e-ser an noz, a-fed-noz, en teñval, oc'h ober e vad eus an deñvalijenn ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten,* gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn ; *die Dunkelheit verdichtet sich,* duaat a ra an deñvalijenn, teñvaloc'h-teñvalañ e teu da vezañ ; *bei dieser Dunkelheit musste man die Augen in die Hand nehmen, wenn man etwas erkennen wollte,* ne veze gwelet tost banne ebet gant an teñval ma oa, ne weled tost tamm (tost seurt ebet, tost netra, tost banne, tost berad) gant an teñval ma oa, ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; **2.** [dre skeud.] displannded b., displannder g. ; *Dunkelheit eines Textes,* displannded un destenn b., displannder un destenn g. ; **3.** [dre skeud.] divrud g.

dunkelhell ag. : brizhheoliek.

Dunkelkammer b. (-,-n) : kambr-du b.

Dunkelmann g. (-s,-männer) : **1.** irienner hag a labour en disgwel g., korvigeller hag a labour en disgwel g., arlouper g., frikoter kuzh g. ; **2.** digelennour g.

dunkeln V.gw. (ist gedunkelt) : **1.** teñvalaat ; *diese Farbe dunkelt nach,* teñvalaat a ra al liv-se ; **2.** gwashaat, mont war fallaat ; *seine Augen dunkeln,* mont a ra izel (gwashaat a ra, war fallaat emañ) e zaoulagad.

V.dibers. (hat gedunkelt) : *es dunkelt,* emañ an noz oc'h erruout, noziñ a ra, serrnoziñ a ra, erru eo noz, erru eo teñval an deiz, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo, emañ an abardaez o louediñ.

V.k.e. (hat gedunkelt) : teñvalaat ; *eine Farbe dunkeln,* teñvalaat ul liv.

dunkelrot ag. : mouk, ruz-mouk, ruz-teñval, ruz-kreñv, rouz-du, arvouk.

Dunkelstoff g. (-s,-e) : [kroc'hen] pigmant g., livegenn b.

Dunkelwerden n. (-s) : digor-noz g., rouz-noz g., toullig an noz g., peuznoz b., serr-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g.

Dunkelziffer b. (-,-n) : sifr diofisiel g., sifr amskign g.

dünken V.k.e./V.k.d. (dünkte / deuchte // hat gedünkt / hat gedeucht) : seblantout, hañvalout ; *mich (mir) dünkt das gut,* en aviz emaon ez eo mat kement-se, aviz a ra din ez eo mat kement-se (Gregor), kavout a ran mat an

dra-se, seblantout a ra din ez eo mat an dra-se, me a gav din ez eo mat an dra-se, me a soñj din ez eo mat an dra-se.
V.dibers. (dünkte / deuchte // hat gedünkt / hat gedeucht) : *es dünkte mir, dass ....* , seblantout (hañvalout) a rae din e ..., aviz a rae din e ... (Gregor), me a gave din e ..., me a soñje din e ...
V.em. : **sich dünken** (dünkte sich / deuchte sich // hat sich (t-rt) gedünkt / hat sich (t-rt) gedeucht) : en em gontañ, en em gavout, en em gemer evit ; *er dünkt sich ein bedeutender Mann,* un aotrou eo war e veno, hennezh en em gav, hennezh en em gont, krediñ a ra dezhañ bezañ un aotrou, mennout a ra dezhañ bezañ un aotrou, en em gemer a ra evit un aotrou, sellet a ra outañ e-unan evel ouzh un aotrou.
Dünkirchen n. : Dukark b. [*galleg* Dunkerque, *saozneg* Dunkirk].
Dunlop®-Ventil n. (-s,-e) : begel rod Dunlop® g.
Dunkle(s) ag.k. n. : *im Dunkeln, im Dunklen,* en deñvalijenn, en dic'houloù, en teñval, en disgwel / en amc'houloù (Gregor) ; *wir tappen im Dunkeln,* **a)** tastornat (toulbapat, toulbabañ) a reomp en deñvalijenn, mont a reomp a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta) e-kreiz an deñvalijenn ; **b)** [dre skeud.] ur gwall luziadenn an hini eo, sed aze ul luz dezhi, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo, n'eo ket gwall aezet ar gudenn da zibunañ, n'eus penn na lost d'ar gudenn-se, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emaomp, chom a reomp en entremar ; *jemanden im Dunkeln lassen,* lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h ; *im Dunklen etwas vorbereiten,* iriennañ udb en disgwel, punañ un irienn bennak en amc'houloù, iriennañ udb en dic'houloù, penefiañ en amc'houloù ; *ein Sprung ins Dunkle,* ul lamm, va fri war-raok ha me war-lerc'h g. - ul lamm e-barzh ur bed dianav g. ; [kr-l] *im Dunkeln ist gut munkeln,* aes eo chom da oremuzat (da lavaret e oferenn) en e gogn.
dünn ag. : **1.** moan, tanav, fin, difetis, treut, berr, tener ; *dünnes Papier,* paper tanav g., paper seiz g. ; *dünnes Tuch,* lien moan g. ; *dünner Faden,* neud tanav g., neudenn danav b., neudenn voan b. ; *dünner Draht,* orjal moan str., neud-orjal tanav str. ; *dünne Haut,* kroc'hen tanav g., kroc'hen tener g., kroc'hen berr g. ; *dünner Strich,* linenn voan b. ; *dünner Mutterboden,* douar skars g., douar bas g., douar berr g. ; *dünner machen,* moanaat, treutaat ; *dünner werden,* moanaat, treutaat, kurzañ ; *da wo dieser Stock am dünnsten ist, wäre er leicht zu brechen,* en he moan e vefe aes terriñ ar vazh-se.
2. distank, rouez, dibaot, tanav, gloev, skeltr ; *dünne Bevölkerung,* poblañs distank b., poblañs rouez b. ; *dünne Luft*, **a)** aer skañv g/b. ; **b)** aer dibaot ; *dünn säen,* hadañ tanav, hadañ rouez ; *dünn gesät,* tanav, rouez, skeltr, gloev ; *dünn besiedelt,* amdudek, n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet-rouez ; *dünn bewaldet,* koadet-rouez, koadet-tanav ; *dünner werden,* nebeutaat, digreskiñ, mont war zigresk, mont en diminu, mont war ziminu, teuziñ, distankañ.
3. difetis, tanav, flour, gloev ; *dünne Soße,* chaous tanav g., chaous gloev g. ; *dünner Tee,* te tanav, te sklaer g. ; *dünner Kaffee,* kafe tanav g., kafe sklaer g., kafe semplik g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g. ; *dünner Brei,* kaot tanav g., yod rouez g. ; *dünnes Blut,* gwad paour g., dourwad g. ; *dünner machen,* astenn gant dour, badeziñ ; *mein Teig ist zu dünn geworden,* kollet en deus va zoaz e standilhon, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo deuet tanav, va zoaz a zo deuet da vezañ re flour ; *dünner Wasserstrahl,* strilh dour g., strilhenn zour b., neudenn zour b. ; *nur ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung,* neudenniñ ne ra ken an duellenn.
4. [dre skeud.] *ein dünnes Stimmchen,* ur vouezh voan b., ur vouezh tanav b., ur vouezh displet b., ur vouezh sempl b. ; *er machte sich dünn(e),* en em laerezh (en em dennañ) a reas, ober a reas gaol, mont a reas kuit evel ul laer, flipañ a reas, diflipañ a reas, mont a reas kuit hep ober brud, kuitaat a reas didrouz, skaret e oa bet, ripañ kuit a reas, en em ripañ a reas, en em ripañ kuit a reas, en em riklañ a reas, en em riklañ kuit a reas, frapañ a reas e zivesker, rankout a reas he c'hribat.
Dünnarsch g. (-s,-ärsche) : P. tostenn b., pizhenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., sec'henn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., krafer kozh g., Yann sec'h a gein, Yann ar sec'h, tad kalon arc'hant, kalon arc'hant b., Yann kalon arc'hant, kaouenn b., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g. ; *er ist ein gottverdammter Dünnarsch,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.
Dünnbelag g. (-s,-beläge) : plakadur moan, gwiskad moan g.
Dünnbier n. (-s) : bier skañv g., pistouilh g., lonkaj g.
Dünnbrettbohrer g. (-s,-) : **1.** sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g. ; **2.** genoù patatez g., patatezenn b., penn pout g.
Dünndarm g. (-s,-därme) : [korf.] bouzellenn vihan b., bouzellenn vunut b., bouzellenn voan b. ; *Dünndärme,* bouzelloù munut lies., bouzelloù moan lies., bouzelloù bihan lies.
Dünndarmentzündung [b. (-,-en) : mezeg.] tanijenn-vouzelloù b., pervezfo g.
Dünndruckausgabe b. (-,-n) : moulladenn war baper seiz b.
Dünndruckpapier n. (-s,-e) : paper seiz g.
Dünne b. (-) : moander g., moanded b., tanavder g., tanavded b., finded b., finder g., tanav g.
dünnflüssig ag. : dourennek, dourennel, tanav, linkus, heverenn, berus, froudus, dic'hlud, difetis, flour ; *mein Teig ist zu dünnflüssig,* n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re danv, va zoaz a zo re flour, va zoaz n'eo ket aet en demz vat, flojañ a ra va zoaz, gloev eo va zoaz ; *dünnflüssiger Brei,* kaot tanav g., kaot gloev g.

Dünnflüssigkeit b. (-) : berusted b., beruster g., linkusted b., beridigezh b., tanavder g., tanavded b.

dünnhäutig ag. : **1.** tanav e groc'hen, tener e groc'hen, berr e groc'hen ; **2.** [dre skeud.] kizidik-bras, santidik, tener, bouk e galon.

Dünnheit b. (-) : moander g., moanded b., tanavder g., tanavded b., finded b., finder g., tanav g.

dünnleibig ag. : lank, freilhennek, moan, mistr, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur c'hant tachoù, aet e gof en e gein.

dünnmachen V.em.. (rannadus) : **sich dünnmachen** (hat sich (t-rt) dünngemacht) : en em laerezh, mont kuit evel ul laer, en em dennañ, ober gaol, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, skarañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat.

Dünnpfiff g. (-s) : P. foer b., foerell b., foerigell g., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., diruj g., balibuan g., troñsivit g., glav kaoc'h g. ; *Dünnpfiff haben,* bezañ lampr e gof, bezañ lampr e gorf, bezañ peget an dipadapa en e doull, bezañ gant an dipadapa, bezañ ar foerell gant an-unan, bezañ gant ar foerell, bezañ krog ar foer en an-unan, bezañ tanav e gof, bezañ tanav e gorf.

dünnschalig ag. : tanav e grogen, tanav e blusk.

Dünnschliff g. (-s,-e) : [tekn., mikroskop] lavnennig b.

Dünnschiss g. (-es) : P. foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., diruj g., balibuan g., troñsivit g., glav kaoc'h g. ; *Dünnschiss haben,* bezañ lampr e gof, bezañ lampr e gorf, bezañ peget an dipadapa en e doull, bezañ gant an dipadapa, bezañ ar foerell gant an-unan, bezañ gant ar foerell, bezañ krog ar foer en an-unan, bezañ tanav e gof, bezañ tanav e gorf.

Dünnstelle b. (-,-n) : [gwiad.] tanavenn b., teuc'hadenn b.

dünnwandig ag. : moan e speurennoù.

Dunst g. (-s, Dünste) : **1.** aezhenn b., bouilhad g., moeltradur g., mouester g., mouested b., morenn b. ; *der Wasserfall sprühte feinen Dunst,* un aezhenn skañv a save en-dro d'al lamm-dour ; *schädliche Dünste,* aezhennoù noazus lies., fulor noazus g. ; **2.** [dre astenn.] brumenn b., strouilhenn b., morenn b., lusenn b., mougasenn b., nivlenn b., mougenn b., touilhenn b., libistr g., libistrenn b., lizenn b., mogidell b., mogedenn b., latar g., latarenn b. ; *die Berge sind in blauen Dunst gehüllt,* paket eo ar menezioù gant ur vogedenn c'hlas, lizennet eo ar menezioù en ur vogedenn c'hlas ; *die Landschaft am Horizont war in einen hauchdünnen Dunst gehüllt,* ul lusenn vihan a oa en dremmwel ; **3.** [dre skeud.] *alles ging in Rauch und Dunst auf,* aet e oa pep tra gant an avel (e puñs an avel), mont a reas pep tra e moged, mont a reas pep tra e dismantr (Gregor), kement-se holl a dremenas evel ur bouilh moged ; *jemandem blauen Dunst vormachen,* kinklañ brav an traoù d'u.b, alaouriñ an neudenn d'u.b, teurel ludu e daoulagad u.b., tennañ siklezonoù d'u.b, reiñ kañvaled (kelien, poulc'hennoù, lostoù leue, silioù) da lonkañ d'u.b, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b, reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b, paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; *er hatte keinen blassen Dunst davon,* n'en doa (ne ouie) keal ebet eus kement-se (a gement-se), ne ouie doare d'an dra-se, ne ouie alberz eus an dra-se (alberz a gement-se, keloù a gement-se, keloù eus an dra-se, anv ebet a gement-se, ster ebet a gement-se, ger ebet a gement-se, grik ebet a gement-se), ne ouie takenn diwar-benn an dra-se.

Dunstabzugshaube b. (-,-n) : tumenn sunañ b.

dunstartig ag. : aezhennek, lusennek, e doare un aezhenn, a-zoare gant un aezhenn, a-seurt gant un aezhenn.

Dunstbad n. (-s,-bäder) : **1.** soub aezhenn g. ; **2.** stoufailh b., hammam g.

Dunstbild n. (-es,-er) : [dre skeud.] touellwel g., gweledigezh voemarvestus b.

dunsten V.gw. (hat gedunstet) : **1.** aezhennañ ; **2.** teurel c'hwezh, flaeriañ.

dünsten V.k.e. (hat gedünstet) : mougadellañ, stoufailhañ, poazhañ er c'hloz, ober mougad gant, lakaat er stoufailh, poazhañ moug. ; *gedünstet,* poazh-moug.

Dunstflinte b. (-,-n) : karabinenn labouseta b.

Dunstglas n. (-es,-gläser) : pod-gwer g.

Dunstglocke b. (-,-n) : [dre skeud.] smog g., koumoulennad saotradur b.

Dunsthaube b. (-,-n) : tumenn sunañ b.

dunstig ag. : morennek, brumennek, latarek, glaourek.

Dunstkreis g. (-es,-e) : **1.** endro vrumennek b. ; **2.** [dre skeud.] metoù g., amva g., diardro b., trevva g., endro b. ; *im Dunstkreis einer Partei stehen,* bezañ e anal (e alan) ur gostezenn bolitikel.

Dunstschleier g. (-s,-) : brumenn b., strouilhenn b., morenn b., lusenn b., mougasenn b., nivlenn b., mougenn b., touilhenn b., libistr g., libistrenn b., lizenn b., mogidell b., aezhenn b.

Dunstobst n. (-es) : kaotigell frouezh b.

Dunstrohr n. (-s,-e) : korzenn sunañ b., korzenn aveliñ b.

Dunstwolke b. (-,-n) : koumoulennad voged b., mogedenn b.

Dünung b. (-,-en) : houl g., houladenn b., lavagnon g., ourl g., redere g., gwagennoù-treis lies., mor hir g. (enebet ouzh *Windsee* : mor berr g.).

Duo n. (-s,-s) : daouad g., pezh-divvouezh g., pezh-daouvenveg g., koublad g., sonerien daou-ha-daou lies. ; *ein Duo mit Dudelsack und Bombarde,* ur c'houblad binioù bombard g. ; *im Duo spielen,* seniñ daou-ha-daou ; *mit jemandem ein Duo bilden, mit jemandem im Duo spielen,* parañ u.b.

Duodenum n. (-s, Duodena) : [korf.] daouzegenn b., rann gentañ ar vouzellenn voan b.

Duodez n. (-) **/ Duodezformat** n. (-s,-e) : [moull.] ment en daouzek b., mentrezh en daouzek g.

Duodezfürst n. (-en,-en) : priñs hag a ren war ur Stad vunudik g., roueig g.

duodezimal ag. : daouzekredel.

Duodezimalsystem n. (-s,-e) : niveradur daouzekredel g., niveriñ daouzekredel g., niveriñ dre zaouzek

Duodezstaat g. (-es,-en) : Stad vunudik b.

Duostraße b. (-,-n) / **Duowalzwerk** n. (-s,-e) : milin lavnenniñ div granenn b., milin lavnenniñ div ruilhenn b., lavnenner div granenn g., lavnenner div ruilhenn g.

Duplexbetrieb g. (-s,-e) : pellgehenterezh daouduek g., kaserezh ha pakerezh, divblezh b., daouank g., pellgehenterezh daouank g.

Duplikat n. (-s,-e) : **1.** eilad g., eilskrid g., kopienn b. ; **2.** [melestr.] eilad gwiriekaet g., eilskrid gwiriekaet g., eilmerk g.

Duplikation b. (-,-n) : [kimiezh] eilskoueriañ g., eilskoueriadur g.

Duplikatrechnung b. (-,-en) : [kenw.] eilskrid eus ur fakturenn g., eilad eus ur fakturenn g.

Duplizität b. (-) : daouegezh b.

Dur n. (-) : [sonerezh] moz major g., moz muiañ g.

Duraluminium® n. (-s) : [fizik] duraluminiom® g.

durch

I. Araogenn (t-rt)
1. En egor : dre, a-dreuz da, dre-douez, dre-vesk
2. En amzer : e-pad, e-doug, e-korf, e-kerzh, a-zoug
3. Evit merkañ an doare : dre, gant, abalamour da, en abeg da, a-drugarez da, diwar-bouez, war-bouez, a-bouez, dre hantererezh, dre ser
II. Adverb : a-dreuz, en amgin, toull.
III. Rakverb rannadus pe stag

I. Araogenn : **1.** En egor : dre, a-dreuz da, dre-douez, dre-vesk ; *durch die Tür,* dre an nor ; *durch die Wälder,* a-dreuz d'ar c'hoadeier ; *quer durch den Wald gehen,* treuziñ ar goadeg a-blom, mont a-dreuz-penn d'ar c'hoad ; *durch die Stadt,* dre gêr, a-dreuz kêr ; *er geht durch den Saal,* mont a ra dre greiz ar sal ; *durch die Luft fliegen,* regiñ an aer, mont a-dreuz an aer (Gregor), nijal a-dreuz dre an amzer, nijal dre an aer ; *durch den Fluß schwimmen,* treuziñ (treizhañ) ar stêr war-neuñv ; *mir geht ein Gedanke durch den Kopf,* ur mennozh a zo deuet din, un dra bennak a zo o treiñ em fenn ; *der Weg schlängelte sich durch die dichten Stämme der Eichen,* ar wenodenn a gammigelle dre-douez kefioù stank ar gwez-derv ; *sich einen Weg durch die Menge bahnen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud ; *sich einen Weg durch das Gestrüpp bahnen,*digeriñ ur voulc'henn dre-vesk ar strouezh, digeriñ ur voulc'henn dre-douez ar strouezh ; [dre skeud.] *für jemanden durchs Feuer gehen,* mont en tan (reiñ e groc'hen) evit ober plijadur d'u.b, bale war ar mor evit u.b.

2. En amzer : e-pad, e-doug, a-zoug, e-korf, a-hed, hed, dre hed, e-kerzh, a-dreuz ; *durch das ganze Leben (hindurch),* a-hed (dre hed) ar vuhez, etre daou benn ar vuhez, e-pad ar vuhez, hed ar vuhez, e vuhez a-bezh, e vuhez-pad, penn-da-benn ar vuhez ; *die ganze Nacht hindurch,* an noz-pad, a-hed an noz penn-da-benn, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile, an noz hed-da-hed, an noz hed-ha-hed, hed-ha-hed d'an noz, hed-da-hed d'an noz, an noz penn-da-benn ; *das ganze Jahr hindurch,* hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, ar bloaz hed-da-hed, ar bloaz hed-ha-hed, hed-ha-hed d'ar bloaz, hed-da-hed d'ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *den ganzen Tag durch,* an deiz hed-da-hed, an seiz hed-ha-hed, hed-ha-hed d'an deiz, hed-da-hed d'an deiz, a-hed (hed, dre hed) an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, e-pad Doue an deiz, a-dreuz an devezh ; *Jahre hindurch,* e-pad bloavezhioù, bloavezhioù ha bloavezhioù, meur a vloavezh, e-kerzh (e-doug, a-dreuz) bloavezhioù ; *durch die Jahrhunderte hindurch,* a-dreuz ar c'hantvedoù.

3. Evit merkañ an doare : dre, gant, abalamour da, en abeg da, a-drugarez da, diwar-bouez, war-bouez, a-bouez, dre hantererezh, dre ser ; *durch einen Boten,* gant ur c'hannad ; *durch viel Arbeit, durch seine beharrliche Arbeit,* dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre fin poaniañ, dre ser poaniañ, dre strivoù a-walc'h, war-bouez strivañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre hir delc'her da labourat, dre e aket, a-sour labourat, dre boaniañ, o poaniañ kalz ; *durch langes Argumentieren,* dre arguzennoù a-walc'h, dre forzh arguziñ ; *durch mich,* a-drugarez din, dre va hanterouriezh.

II. Adverb. : **1.** *durch und durch,* treuz-didreuz, treu-didreu, a-dreuz-da-dreuz, a dreuz da dreuz, a-dreuz-penn, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a-grenn, war-naet, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), kig-hag-eskern, betek mel e eskern, mik, detri, glez, leun, lip ; **2.** [dre skeud.] *durch und durch verdorben,* brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek an du, brein betek mel e eskern ; **3.** *mir geht das durch und durch,* trelatet on gant an dra-se, treboulet on gant an dra-se, trechalet on gant an dra-se, strabouilhet on gant an dra-se, trefuet on gant an dra-se, don estonet eo va c'halon gant an dra-se, nec'het-marv on gant an dra-se, marnec'het on gant an dra-se ; **4.** tremen ; *fünf Uhr durch,* en tu-hont da bemp eur, tremen pemp eur, pemp eur kreñv ; **5.** *wir müssen durch,* ret eo deomp tremen ; **6.** *er hat das Buch noch nicht durch,* n'eo ket deuet a-benn eus al levr c'hoazh, n'en deus ket lennet al levr betek penn c'hoazh ; **7.** P. *er ist durch !* [arnodennoù] graet en deus berzh ! degemeret eo bet ! deuet eo gantañ ! deuet eo a-benn ! degouezhet eo ganti ! ; **8.** [karbedoù] *der Zug ist eben durch,* o paouez tremen emañ an tren, o nevez tremen emañ an tren, an tren ne ra nemet tremen ; **9.** [dre astenn.] *die Sohle ist durch,* toull eo seul (koarell) va botez, toull eo sol va botez, toullet em eus va botez.

III. Rakverb. **1.** Stag gant ar verboù kreñv eeun evit merkañ an treuzerezh : *die Milchstraße durchzieht den Himmel,* en em astenn a ra hent St Jakez dre greiz an oabl.

2. Rannadus : **a)** pa dalvez kement ha "penn-da-benn", "a-bezh" dre skeudenn-lavar : *er hat viel durchgemacht,* gwelet en deus meur a varr-avel - a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk ! - ruilhet-diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - roulet ar bed en deus bet - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.
b) gant ster kentañ an araogenn, ar renadenn o vezañ lezet da intent : *er kommt sicher durch (durch die Prüfung),* dont a raio gantañ, ober a raio berzh en e arnodenn ; *er ist durchgewatet (durch den Fluß gewatet),* tremenet eo bet dre ur roudouz.
durchackern V.k.e. (rannadus) (hat durchgeackert) : kiañ [ouzh udb], en em zuañ [o studiañ udb], brevañ e spered [o studiañ udb], ruilhal ha merat e spered [o studiañ udb].
V.em. **sich durchackern** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgeackert) : **1.** en em dennañ, en em bakañ, en em zibab, dirouestlañ e neud, en em lipat, en em embreger ; **2.** *sich durch etwas durchackern,* kiañ ouzh udb, en em zuañ gant udb.
durcharbeiten V.k.e. (rannadus) (hat durchgearbeitet) : **1.** mont betek pal [gant udb], mont betek penn [gant udb], kas betek penn, peurober, pengenniñ, peurstudiañ, kas an erv da benn betek an talar ; **2.** merat, mezellat, mac'hañ, bresañ ha dibresañ, embreger, bugañ, dorloiñ, koublañ ; *der Teig wurde durchgearbeitet,* meret (embreget, dorloet, koublet) e voe an toaz (Gregor) ; *mit dem Daumen durcharbeiten,* meudata.
V.gw. (rannadus) (hat durchgearbeitet) : labourat dizehan ; *wir arbeiteten mittagsüber durch,* labouret hon eus bet hep ehan ebet da greisteiz.
V.em. : **sich durcharbeiten** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgearbeitet) : **1.** mont betek pal, mont betek penn, kas betek penn, kas an erv da benn betek an talar, peurober, pengenniñ, peurstudiañ ; **2.** fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz, tremen.
durcharbeitet ag. : [pennad-amzer] tremenet o labourat dizehan.
durchatmen V.gw. (rannadus) (hat durchgeatmet) : kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan.
durchaus Adv. : groñs, krenn, glez, leun, treuz-ha-hed, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a-grenn, war-naet, hed an neudenn, trebarzh, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), a-bezh, a-bezh-kaer, lip ; *durchaus nicht,* mallozhtouenn tamm ebet, tamm … en holl, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e mod ebet, e doare ebet, e feson ebet, ket … en holl, e nep doare, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir durchaus nicht,* ne blij tamm din en holl ; *das ist durchaus nicht zu lang,* n'eo tamm re hir, n'eo ket re hir en holl ; *das ist durchaus nicht lustig,* n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *das ist durchaus unmöglich,* dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, dic'hallus-krenn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se a zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi.
durchbacken V.k.e. (rannadus) (bäckt durch // backte durch / buk durch // hat durch gebacken) : poazhañ mat ; *gut durchgebackenes Brot,* bara poazh-mat g. bara poazhet-mat g.
durchbeben V.k.e. (stag) (hat durchbebt) : lakaat da grenañ, dishorellañ, horellañ, horjellañ, stroñsañ, brallañ.
durchbeißen V.k.e. (rannadus) (biss durch / hat durchgebissen) : toullañ gant an dent, troc'hañ gant e zent ; *die Ratte beißt die Leiste durch,* ober a ra ar razh un toull e-barzh ar rizenn.
V.em.. (rannadus) : **sich durchbeißen** (biss sich durch / hat sich (t-rt) durchgebissen) : [dre skeud.] P. en em dennañ, en em zibab, en em bakañ, dirouestlañ e neud, en em lipat, en em embreger.
durchbekommen V.k.e. (rannadus) (bekam durch / hat durchbekommen) : P. **1.** lakaat da dremen, dont a-benn da lakaat da dremen, lakaat da baseal, dont a-benn da lakaat da baseal ; [polit.] *ein Gesetz durchbekommen,* lakaat ul lezenn da vezañ degemeret, lakaat ar Parlamant da zegemer ul lezenn ; **2.** dont a-benn da droc'hañ, dont a-benn da doullañ.
durchbetteln V.k.e. (stag) (hat durchbettelt) : *das Land durchbetteln,* klask an aluzen er vro a-bezh, dougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ war ar champolu, bisac'hañ, ober e druant.
V.em.. (rannadus) : **sich durchbetteln** (hat sich (t-rt) durchgebettelt) : bevañ diwar an aluzen, bezañ en aluzen, bezañ war aluzen ; *sich bis Paris durchbetteln,* mont da Bariz àr an aluzen, mont da Bariz war an aluzen.
durchbiegen V.k.e. (rannadus) (bog durch / hat durchgebogen) : krommañ, kammañ, gwariañ, plegañ.
V.em.. (rannadus) : **sich durchbiegen** (bog sich durch / hat sich (t-rt) durchgebogen) : mont a-we, en em weañ, korvigellañ, plegañ, krommañ.
durchbilden V.k.e. (rannadus) (hat durchgebildet) : **1.** peurstummañ, danzen, kenaozañ ; **2.** [dre skeud.] peurstummañ u.b.
Durchbinder g. (-s,-) : parpagn g. ; *hochkantig gestellter Durchbinder,* maen lakaet war hup g.
durchblasen V.k.e. (rannadus) (bläst durch / blies durch / hat durchgeblasen) : **1.** c'hwezhañ dre, distankañ dre enc'hwezhañ ; **2.** [sonerezh] *ein Stück durchblasen,* c'hoari ur pezh sonerezh hed-da-hed (a-hed-da-hed, hed-ha-hed, war e hed) ; **3.** [kimiezh] lakaat da vourbouilhat.
V.gw. (rannadus) (bläst durch / blies durch / hat durchgeblasen) : c'hwezhañ ; *hier bläst es durch,* avel dro (avel sil, avel furch, avel red, red-avel) a zo amañ, amañ e teu an avel laer (an avel dreuz) en ti, fuañ a ra an avel amañ.
durchblättern V.k.e. (rannadus) (hat durchgeblättert) : follennata, feilhetiñ ; *ein Buch durchblättern,* follennata ul levr.
durchbläuen V.k.e. (rannadus) (hat durchgebläut) : P. *jemanden durchbläuen,* kefestañ u.b., frigasañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ

u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., druilhañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Durchblick g. (-s,-e) : **1.** digor g., gwel g., taol-lagad g. ; *ein schöner Durchblick auf die Gegend,* ur digor brav war ar vro g. ; **2.** [dre skeud.] sellad g., selladur g. ; *sich einen Durchblick verschaffen,* klask kompren.

durchblicken V.gw. (rannadus) (hat durchgeblickt) : **1.** sellet, gwelet dre ; **2.** en em ziskouez, bezañ gwelet, dont war wel ; *die Sonne blickt durch die Wolken durch,* tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-douez ar c'houmoul, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, parañ a ra an heol etre ar c'houmoul ; **3.** [dre skeud.] *durchblicken lassen,* reiñ un alberz (eus udb), reiñ da verzout (da spurmantiñ), damziskouez, damvenegiñ ; *sie ließ den Anflug eines Lächelns durchblicken,* un hanter vousc'hoarzh a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin ; **4.** kompren ; *ich blicke nicht durch,* ne gomprenan ket, dall eo va c'hazh, dall eo va saout.

V.k.e. (stag) : **1.** treantiñ gant e selloù, trebarzhiñ gant e selloù ; **2.** [dre skeud.] *er hat mich durchblickt,* diskuliet en deus ar soñjoù a dro em fenn, gouzout a ra peseurt jeu a zo ganin.

durchbluten[1] V.k.e. (stag) (hat durchblutet) : [mezeg.] degas gwad da (dre), pourchas gwad da.

durchbluten[2] V.gw. (rannadus) (hat durchgeblutet) : [gwad] treuziñ al lienenn.

Durchblutung b. (-,-en) : [mezeg.] degas gwad g., pourchas gwad g.

Durchblutungsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] degas fall a wad g., pourchas fall a wad g.

durchbohren V.k.e. (rannadus ha stag) (hat durchgebohrt / hat durchbohrt) : toullañ, treuziñ, peurdoullañ, toullañ-didoullañ, treantiñ, trebarzhiñ treuz-didreuz, poenttoullañ, treuzdidreuziñ, difregañ, beriañ ; *mit dem Dolch durchbohren,* toullgofañ (treantiñ, enklavañ, brochañ, beriañ) gant e c'houstilh, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e c'houstilh ; *eine Mauer durchbohren,* difregañ ur voger, toullañ ur vur ; *die Kugel durchbohrte den Tisch,* an daol a voe treuzet-lip gant an tenn ; *jemanden mit den Blicken durchbohren,* trebarzhiñ u.b. gant e selloù.

V.gw. (stag) (hat durchbohrt): toullañ, treuziñ, peurdoullañ, toullañ-didoullañ, treantiñ, trebarzhiñ.

V.em.. (rannadus) : **sich durchbohren** (hat sich (t-rt) durchgebohrt) : **1.** treantiñ, sankañ, kleuzañ toulloù, toullañ un tremen ; **2.** enklavañ.

durchbohrend ag. : **1.** toullus, treantus ; **2.** [dre skeud.] *ein durchbohrender Blick,* daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies.

durchbohrt ag. : toull-didoull, mil doullet, toullaouek, toullek ; *von Kugeln durchbohrt,* toullet didoullet (mil doullet) gant boledoù ; *völlig (ganz) durchbohrt,* trebarzh, treuz-didreuz, treuzet-lip ; *von Messerstichen durchbohrt,* kontellataet a-dreuz korf.

Durchbohrung b. (-,-en) : **1.** toullerezh g., talaradur g., toulladur g., poenttoullerezh g. ; **2.** [mezeg.] trepanadur g.

durchboxen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeboxt) : dont a-benn a-daol-nerzh da lakaat [udb] da dremen, dont a-benn dre stourm da gaout [udb].

V.em. : **sich durchboxen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgeboxt) : fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent a-daol-nerzh, digeriñ klaz a-daol-nerzh, tremen a-daol-nerzh.

durchbraten V.k.e. (rannadus) (brät durch / briet durch / hat durchgebraten) : poazhañ mat, rostañ mat, grilhañ kreñv ; *gut durchgebratenes Steak,* stek poazh-mat g.

V.gw. (rannadus) (brät durch / briet durch / ist durchgebraten) : poazhañ mat, rostañ mat.

durchbrausen V.gw. (rannadus) (ist durchgebraust) : tremen gant trouz bras.

V.k.e. (stag) (hat durchbraust) : tremen [udb] en ur sourral.

durchbrechen[1] V.gw. (rannadus) (bricht durch / brach durch / ist durchgebrochen) : **1.** terriñ ; *in der Mitte durchbrechen,* mont etre daou damm ; **2.** en em ziskouez, sevel, dont war wel, mont war wel, dont a-wel, diskoachañ, divouchañ, difourkañ, tarzhañ, diguzhat, dispakañ, dizoleiñ ; *die Zähne des Kindes brechen durch,* sevel a ra dent d'ar bugel ; *die Sonne bricht durch,* diskoachañ a ra an heol, dizoleiñ a ra an heol, an heol a zispak e benn ; **3.** [dre skeud.] *seine wahre Natur bricht durch,* e wir natur a zeu war wel, en em ziskouez a ra e natur wirion ; **4.** [mezeg.] **a)** bezañ toullet ; **b)** *der Ausschlag bricht aus,* dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; **5.** treuziñ.

V.k.e. (rannadus) (bricht durch / brach durch / hat durchgebrochen) : terriñ e daou damm, freuzañ.

durchbrechen[2] V.ke. (stag) (durchbricht / durchbrach / hat durchbrochen) : terriñ, freuzañ, toullañ ; *eine Mauer durchbrechen,* terriñ (toullañ, freuzañ) ur voger ; *das Wasser durchbricht den Deich,* fregañ (freuzañ) a ra an dour ar chaoser ; *die Schallmauer durchbrechen,* mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten ; *die Stille durchbrechen,* terriñ ar sioulder ; *die Verteidigungslinien des Feindes durchbrechen,* toullañ difennoù an enebour, diruilhal a-dreuz linennoù difenn an

enebourien, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien.
V.em. **sich durchbrechen** (stag) (durchbricht sich / durchbrach sich / hat sich (t-rt) durchbrochen) : **1.** en em ziskouez dre ; **2.** [gwir] achap eus ar prizon, tec'hout eus an toull-bac'h, delammat eus an toull-bac'h.
Anv-gwan-verb : **durchbrochen** dantelezek, dantelezet ; *durchbrochene Stickerei,* broderiz dantelezek g. ; *durchbrochene Turmspitze,* beg dantelezet an tour g.
Durchbrechung b. (-,-en) : toullerezh g., toulladur g., freuzerezh g. ; *Durchbrechung der Kontinuität,* troc'h g., torr g., astal g.
durchbrennen V.gw. (rannadus) (brannte durch // hat durchgebrannt / ist durchgebrannt) : **1.** (hat) : kenderc'hel da zeviñ ; **2.** (ist) : *die Sicherung brennt durch,* teuziñ a ra ar plom-surentez, teuziñ a ra an deuzell ; **3.** (ist) : *die Birne ist durchgebrannt,* ne ya ket mui ar glogorenn dredan en-dro, devet eo neudennig ar glogorenn dredan ; **4.** (ist) : achap, diflipañ, delammat, dilammat, tec'hout, flipañ, diflipañ, mont da c'haloupat, en em laerezh ; *der Hund ist durchgebrannt,* aet eo ar c'hi da redek dre laer, aet eo ar c'hi da c'haloupat, aet eo ar c'hi d'ober ur c'haloupadenn ; **5.** tec'hout diouzh an arme, dizertiñ.
V.k.e. (rannadus) (brannte durch / hat durchgebrannt) : [tekn.] toullañ gant an tan, treuziñ gant an tan, peurdoullañ gant an tan, toullañ-didoullañ gant an tan.
V.k.e. (stag) (durchbrannte / hat durchbrannt): peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ.
Durchbrenner g. (-s,-) : **1.** tec'had g., tec'hour g. ; **2.** dizertour g.
durchbringen V.k.e. (stag) (durchbrachte / hat durchbracht) : tremen ; *sie durchbrachte eine schlaflose Nacht,* ne serras lagad ebet a-hed (dre hed) an noz, ne gouskas banne hed an noz, ne gouskas berad penn-da-benn an noz.
V.em. **sich durchbringen** (rannadus) (brachte sich durch / hat sich (t-rt) durchgebracht) : kavout e lank, kavout lank, en em dennañ, en em bakañ, en em gavout ; *sich recht und schlecht durchbringen,* bevañ a-skrab hag a-ziskrab, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, dont well-wazh a-benn da skoulmañ ganti.
V.k.e. (rannadus) (brachte durch / hat durchgebracht) : **1.** lakaat da dremen, lakaat da baseal, dont a-benn da lakaat da baseal ; *einen Plan durchbringen,* tizhout e vefe degemeret e raktres, dont a-benn da lakaat ar re all da zegemer e raktres ; **2.** ober diskempenn war ; *sein Vermögen durchbringen,* debriñ e draoù - debriñ e stal - debriñ e beadra - debriñ e arc'hant - foetañ (debriñ, lipat, fripañ) e drantell - kas e vadoù da drantell - foetañ e voutikl - kas e stal da stalig hag e stalig da netra - drailhañ e voutikl - diviañ e zanvez - debriñ pep tra, gwir ha font - lonkañ e zanvez - lonkañ e beadra - frigasiñ e holl zanvez - beveziñ e holl vadoù - uzañ e spilhenn - uzañ (teuziñ) e holl dra - kac'hmoudennañ e vadoù - fripañ e zrouin - lipat e zrouin hag e drantell - lipat e strapenn - lipat e askorn - lipat e vadoù - mont gant an-unan e soc'h da vinaoued - debriñ e dakezenn - dispign e holl arc'hantigoù - kas e beadra e skuilh hag e ber - foetañ e beadra - fontañ e stal - fontañ e arc'hant - fontañ e leve - fritañ e zanvez - fritañ e beadra - fuilhañ e vadoù - mazaouiñ e zanvez - debriñ e gestenn - lipat e drantell - foetañ e gorbilhenn ; *er hat sein ganzes Vermögen durchgebracht,* aet eo e zanvez e skuilh hag e ber ; *sein Geld durchbringen,* dismantrañ (fontañ, flutañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, fuilhañ) e arc'hant, kas e arc'hant e skuilh hag e ber ; **3.** *jemanden durchbringen,* bastañ da ezhommoù u.b., gounit boued d'u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., kenderc'hel u.b.
durchbrochen ag. : dantelezek, dantelezet, toullek.
Durchbruch g. (-s,-brüche) : **1.** toullerezh g., toulladur g., freuzerezh g., difreuz g., difreuzadur g. ; **2.** freuzadenn b. ; **3.** *zum Durchbruch kommen,* degouezhout, diflukañ, tarzhañ, dont war-wel, freuzañ, toullañ ; **4.** [mezeg.] **a)** skuilh g. ; **b)** dispuilh g. ; **c)** toulladur g. ; **5.** [dre skeud.] emledidigezh b., skignerezh g. ; *der Durchbruch neuer Gedanken,* emledidigezh (skignerezh) mennozhioù nevez b.
Durchbruchstal n. (-s,-täler) : kluz g.
durchchecken V.k.e. (rannadus) (hat durchgecheckt) : **1.** gwiriañ, ensellet ; **2.** [nij.] marilhañ.
durchdacht ag. : **1.** poellet mat, pouezet mat, soliet mat, dalc'h ha poell gantañ, soñjet a-zevri ennañ, soñjet parfet ennañ ; **2.** hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin, gourijinekaet.
durchdenken V.k.e. (rannadus pe stag) (dachte durch / durchdachte // hat durchgedacht / hat durchdacht) : prederiañ, soñjal da vat e, meizata, hirsoñjal e ; *wir haben die Angelegenheit durchdacht,* studiet (prederiet) hon eus pizh an afer, soñjet-disoñjet hon eus en dra-se, soñjet hon eus parfet en afer, roulet hon eus an afer en hor penn, ruilhet hon eus an afer en hor penn, soñjet hon eus a-zevri en afer (Gregor).
durchdienen V.k.e. (rannadus) : **1.** servijout dizehañ, bezañ arveret dizehan ; **2.** *alle Grade durchdienen,* pignat dre an holl rezioù, tremen dre an holl rezioù.
durchdiskutieren V.k.e. (rannadus) (diskutierte durch / hat durchdiskutiert) : disec'hañ [ur c'hraf, danvez un diviz], diskejañ [ur c'hraf bennak], plediñ [gant (ouzh, war) kement kraf a zo].
durchdrängen V.k.e. (rannadus) (hat durchgedrängt) : lakaat da dremen dre nerzh.
V.em. (rannadus) : **sich durchdrängen** (hat sich (t-rt) durchgedrängt) : tremen a-daol-nerzh, fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz.
durchdrehen V.gw. (rannadus) (hat durchgedreht) : **1.** treiñ a-c'houllo ; *die Räder drehen durch,* ar rodoù a dro a-c'houllo.
2. P. brizhañ, broc'hañ, brouezañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, glazañ, krugañ, taeriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, mont da vreskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, bezañ o kinnig sodiñ, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa ; *er dreht völlig durch,* koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh ; *durchgedreht,* direizhet (trelatet) e spered, aet ganto, aet divoued e benn, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton,

gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, bet skoet gant ar morzhol, sot-permil, aet tok-tok, tok-tok, aet gant ar c'hatar, kollet gantañ e skiant-vat.
V.k.e. (rannadus) (hat durchgedreht) : [kegin.] drailhañ, milinañ, malañ.
durchdreschen V.k.e. (rannadus) (drischt durch / drosch durch / hat durchgedroschen) : P. *jemanden durchdreschen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).
durchdringen V.gw. (rannadus) (drang durch / ist durchgedrungen) : **1.** treantiñ, trebarzhiñ, tremen, tizhout, ensilañ, deverañ a-sil ; *sich vom Geist und von der Liebe des Messias durchdringen lassen,* en em leunaat a spered hag a garantez hor Salver benniget ; **2.** bezañ klevet ; **3.** bezañ trec'h, bezañ gounit ; *mit seiner Ansicht durchdringen,* lakaat e vennozh da dalvezout, kavout penn vat diouzh ar re all gant e vennozh ; *langsam mit seiner Ansicht durchdringen,* silañ e vennozh tamm-ha-tamm e-touez an dud.
V.k.e. (stag) (durchdrang / hat durchdrungen) : treantiñ, treuziñ, trebarzhiñ, toullañ, intrañ, treuzdidreuziñ ; *und Licht durchdrang die Finsternis,* hag ar sklêrijenn a vevezas an deñvalijenn, hag argaset e voe an deñvalijenn gant ar sklêrijenn ; *ich bin von diesem Wind völlig durchdrungen,* mont a ra an avel-se drezon evel dre ur sil ; *von Meersalz durchdrungene Kleidung,* dilhad intret gant holen an dour mor lies., dilhad holenet lies.
durchdringend ag. : treantus, lemm, skiltr, skiltrus, intrus ; *mit durchdringender Stimme,* gant ur vouezh skiltr(us), gant ur vouezh lemm ; *ein durchdringender Blick,* daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies. ; *gegenseitig durchdringend,* osmotek, treleizhel ; *ein durchdringender Geruch,* ur c'hwezh pounner b., ur c'hwezh kreñv b., ur c'hwezh trenk b.
durchdringlich ag. : treuzus, treuzadus, ebarzhus, intrus, hag a c'haller treantañ, ergerzhadus ; *schwer durchdringlich,* teuc'h ; **2.** divinus, meizadus, anaoudadus.
Durchdringung b. (-,-en) : **1.** treantadur g., treant g., intradur g., intr g., ensiladur g., ebarzhadenn g., ebarzhadur g., ebarzherezh g., enmont g., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g. ; **2.** [dre skeud.] *gegenseitige Durchdringung,* osmoz g., treleizhiñ g.
durchdrücken V.k.e. (rannadus) (hat durchgedrückt) : **1.** lakaat da dremen dre nerzh, rediañ ; **2.** *die Gemüsesuppe durchdrücken,* silañ soubenn al legumaj.
V.em. (rannadus) : **sich durchdrücken** (hat sich (t-rt) durchgedrückt) : **1.** tremen a-daol-nerzh, fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz ; **2.** [dre skeud.] ober e dreuz er vuhez, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed.
durchdrungen ag. : treantet, leun ; *von Kälte durchdrungen,* treantet gant ar riv (Gregor), riellet, kropet (bavet, morzet, seizet, grisiet, nodet, pistiget) gant ar riv, kruget gant ar riv, o fritañ (o skarnilañ) gant ar riv, paourentezus, rivet e sac'h ; *ich bin von diesem Wind völlig durchdrungen,* mont a ra an avel-se drezon evel dre ur sil.
durchduften V.k.e. (stag) (hat durchduftet) : frondañ, porfumañ, frondusaat.
durchdürfen V.gw. (rannadus) (darf durch / durfte durch / hat durchgedurft) : kaout aotre da dremen, kaout an aotre da dremen, kaout gwir da dremen, gallout tremen.
durcheilen V.gw. (rannadus) (ist durchgeeilt) : tremen d'ar red, tremen buan.
V.k.e. (stag) (hat durcheilt) : treuziñ [udb] d'ar red, treuziñ buan [udb].
Durcheinander n. (-s) : **1.** reustladenn b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., meskaj g., kemmesk g., touesk g., touez b., dizurzh g., fuilh g., fuilhadeg b., stad luziet an traoù b., direizhamant g., reuz g., freuz g., keusteurenn b., foar-an-doumpi b., fourdouilh g., diluzioù lies., karnaj g., toufoul g., stlabez g., firbouch g., diskrap g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g., peñse g., stalabarn g., kejmotenn b. ; *ein wüstes Durcheinander anrichten,* plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; *hier herrscht ein wüstes (ein heilloses) Durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, pebezh keusteurenn ! ; *ein wirres Durcheinander,* ur stlabez spontus g., ul luziadell b., ul luziadenn b., ur greoñenn b., ur bern traoù rouestlet (mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, en un douez) g., un direizhamant

spontus g., ur reustladenn b., un dirollerezh spontus g., ur rouestladell b., ur gwir veskailhez g., ur sapre bordel g., freuz ha reuz, ur stalabarn spontus g. ; *ein kunterbuntes Durcheinander von Büchern,* ur veskailhez levrioù a bep seurt b. ; *ein buntes Durcheinander von Völkern,* ur marelladur pobloù g., ur vozaikenn bobloù b. ; **2.** tresmae g., reustl g., strafuilh g., trefu g., belbi g., breskenn g., diboell g., kemmesk bred g., folladenn b.

durcheinander Adv. : en ur bern, en un douez, en dizurzh ; *kunterbunt durcheinander,* kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein,, sac'h-àr-vac'h, mell-divell, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk, moc'h-ha-marc'h, stribouilh-strabouilh, rouestlet ; *alle redeten durcheinander,* o komz en ur bern (en un douez, holl a-gevred) e oant, drusoc'h-drusañ ez ae an teodoù en-dro, ne chome ket an teodoù da verglañ, leun a gaozeerezh e oa ar sal, ur cholori hag ur marvailhoù a oa ganto, o mouezhioù a droc'he an eil eben, o c'hragailhat e oant ; *alles durcheinander bringen,* brellañ an traoù, ober gardenn, disparbuilhañ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, lakaat an traoù tu evit tu, direnkañ pep tra, dispac'hañ pep tra, diandellañ an traoù, kulvanniñ pep tra, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, fourdouilhat an traoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, gardennañ, daoubenniñ pep tra, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra ; *die haben mir ja alles durcheinander gebracht !* ar re-mañ o deus graet ur stal amañ ! pebezh stlabez o deus graet ! bravat stad ! ; *diese Nachricht brachte mich völlig durcheinander,* dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, difoc'h, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl, daoubennet, trejeboulet, rouestlet) e voen o klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; P. *er ist völlig durcheinander,* pennfolliñ dall a ra, dall ha mezv eo, kollet en deus mik e benn, trevariet eo e benn, aet eo e benn e gin, diank eo e spered, gwalañjeret eo, skeltr eo e benn, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, trejeboulet eo, daoubennet eo, mesket eo e spered, rouestlañ a ra e spered en e benn, difoc'h eo, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ.

durcheinanderbringen V.k.e. (rannadus) (brachte durcheinander / hat durcheinandergebracht) : **1.** disparbuilhañ, brellañ, meskañ, rouestlañ, plañsonañ, luziañ, fuilhañ, diandellañ, kulvanniñ, bebeilpennañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ, lakaat en diroll, fourdouilhat, dizurzhiañ, direizhañ, direnkañ, diskempenn, dispac'hañ, gardennañ, patrouzañ, daoubenniñ, tanfoeltrañ, kemmeskañ ; *alles durcheinanderbringen,* brellañ an traoù, ober gardenn, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, dispac'hañ pep tra, diandellañ an traoù, kulvanniñ pep tra, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, gardennañ, daoubennin pep tra, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra ; *die haben mir ja alles durcheinandergebracht !* ar re-mañ o deus graet ur stal amañ ! pebezh stlabez o deus graet ! ar re-se o deus daoubennet pep tra en ti ; **2.** [dre skeud.] strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], divarc'hañ, bac'hiñ, rouestlañ, brellañ spered u.b., disturiañ, penndallañ ; *diese Nachricht brachte mich völlig durcheinander,* dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, va spered a rouestlas em fenn pa glevis ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan bet o klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *diese Frage brachte ihn völlig durcheinander,* diskaret (divarc'het, distroadet) e voe gant ar goulenn a oa bet graet outañ, gant ar goulenn-se e voe lakaet an tach dezhañ.

durcheinandergehen V.gw. (rannadus) (gingen durcheinander / sind durcheinandergegangen) : en em rouestlañ, dont rouestl en udb, en em veskañ, fuilhañ ; *bei dieser Versammlung ging alles durcheinander,* ne oa er vodadeg-se nemet kemmesk.

durcheinandergeraten V.gw. (rannadus) (gerät durcheinander / geriet durcheinander / ist durcheinandergeraten) : **1.** koll an norzh, trejebouliñ, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, troc'holiañ, koll e benn ; **2.** en em rouestlañ, rouestlañ, dont rouestl en udb, en em veskañ, fuilhañ.

durcheinanderliegen V.gw. (rannadus) (lag durcheinander / hat durcheinandergelegen) : bezañ kej-mesk, bezañ kej-mej, bezañ kein-dre-gein,, bezañ mesk-ha-mesk, bezañ mesk-e-mesk, bezañ mesk-divesk, bezañ mesk-mesk, bezañ a-bempoù, bezañ a-dreuz-fuilh, bezañ a-stlabez, bezañ en ur bern, bezañ en un douez ; *hier liegt ja alles bunt durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, pebezh keusteurenn !

durcheinandermengen V.k.e. (rannadus) (hat durcheinandergemengt) : meskañ, kemmeskañ, rouestlañ, fuilhañ, plañsonañ, luziañ.

durcheinanderreden V.gw. (rannadus) (haben durcheinandergeredet) : komz en ur bern, komz en un douez, komz holl a-gevret, gragailhat ; *alle redeten durcheinander,* o komz en ur bern (en un douez, holl a-gevret) e oant, drusoc'h-drusañ ez ae an teodoù en-dro, ne chome ket an teodoù da verglañ, leun a gaozeerezh e oa ar sal, ur cholori hag ur marvailhoù a oa ganto, o mouezhioù a droc'he an eil eben, o c'hragailhat e oant.

durcheinanderschreien V.gw. (rannadus) (schrien durcheinander / haben durcheinandergeschrien) : huchal en ur bern, huchal en un douez, bezañ ur cholori ganto.

durcheinanderwerfen V.k.e. (rannadus) (wirft durcheinander / warf durcheinander / hat durcheinandergeworfen) : disparbuilhañ, fourdouilhat,

brellañ, diandellañ, kulvanniñ, lakaat pep eil penn, eilpennañ, tanfoeltrañ.

durcheinanderwirbeln V.k.e. (rannadus) (hat durcheinandergewirbelt) : firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, fetekiñ, c'hwiliañ, diskrabañ, brellañ, furgutañ) e, turlutañ, dispac'hañ, ober ur stal e, ober stlabez e, lakaat a-bempoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat bep eil penn, tanfoeltrañ, foeltrañ.

durcheinanderwogen V.gw. (hat durcheinandergewogt) : bezañ diroll, c'hoari, c'hoari e loen, c'hoari e reuz, bezañ en e washañ, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, c'hwistañ, bezañ dichadennet, follañ, ober karnaj.

Durcheinanderwogen n. (-s) : *wildes Durcheinanderwogen,* tousmac'h g., diframm g., bretac'h g., brete g., bec'h g., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., karnaj g., engroez g., bochad tud g., trekou g., kemmesk spontus g. ; *es kam zu einem wilden Durcheinanderwogen, ein wildes Durcheinanderwogen brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, sevel a reas ur c'hemmesk spontus e-touez an dud.

durchexerzieren V.k.e. (rannadus) : pleustriñ war [udb] betek e vestroniañ, peurzeskiñ.

durchfahren[1] V.gw. (rannadus) (fährt durch / fuhr durch / ist durchgefahren) : **1.** treuziñ, tremen ; *ich fahre durch Berlin durch,* treuziñ a ran Berlin, tremen (mont) a ran dre greiz Berlin, tremen a ran a-dreuz Berlin ; *ich bin die ganze Nacht durchgefahren,* bleniet 'm boa va c'harr hed an noz, chomet on bet ouzh ar rod-stur penn-da-benn an noz ; *unter der Brücke durchfahren,* tremen dre zindan ar pont ; **2.** *durch etwas durchfahren,* freuzañ udb gant e garr-tan evit tremen, tremen udb dre nerzh.

durchfahren[2] V.k.e. (stag) (durchfährt / durchfuhr / hat durchfahren) : treuziñ buan, tremen buan dre ; **1.** *ich durchfahre Berlin,* treuziñ a ran Berlin hep chom a-sav ; **2.** [dre skeud.] treantiñ, sevel, dont, hejañ ; *es durchfährt mich ein Schauder,* ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed va c'hroc'hen, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), ur c'hlizhenn a zeu warnon.

Durchfahrt b. (-,-en) : **1.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., tremeniri b. ; **2.** [dre astenn.] dor-borzh b. ; **3.** [merdead.] *enge Durchfahrt,* mulgul g., gouzougmor g. ; **4.** [kenw.] treborzh g., tremenerezh g. ; **5.** tremenidigezh b., treuzidigezh b., treuzadenn g., treuz g. ; *Durchfahrt verboten,* arabat tremen dre al lec'h-mañ, dishent g.

Durchfahrtsrecht n. (-s,-e) : aotre da dremen g., gwir tremen g.

Durchfahrtsstraße b. (-,-n) : pennhent g.

Durchfahrtsverbot n. (-s,-e) : dishent g., hent berzet g., hent difennet g.

Durchfahrtsweg g. (-s,-e) : hent tremen g. ; *mit einem Wegerecht betroffener Durchfahrtsweg,* hent darempred g.

Durchfall g. (-s,-fälle) : **1.** foer b., foerell b., skid b., skiderezh g., sklis g., red-kof g., red g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., strouilherez b., gwentl g., diruj g., P. troñsivit g., balibuan g. ; *Durchfall haben,* bezañ lampr e gof, bezañ lampr e gorf, bezañ peget an dipadapa en e doull, bezañ gant an dipadapa, bezañ ar foerell gant an-unan, bezañ gant ar foerell, bezañ krog ar foer en an-unan, bezañ krog ar rederez en an-unan, bezañ tanav e gof, bezañ tanav e gorf, bezañ ar red gant an-unan ; *ein Medikament gegen Durchfall bei Menschen und Tieren,* ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar rederez koulz d'an dud evel d'al loened g. ; *er leidet oft unter Durchfall,* techet eo da vezañ klañv gant ar red-kof (ar rederez, ar foerell, ar sklis, ar skliserezh, ar skid, ar skiderezh, al laerez, an danavenn, ar strouilherez), techet eo da sklisañ (da skidañ, da strouilhiñ, da foerañ), alies e vez gant an danavenn (gant an dipadapa), peg eo alies an dipadapa en e doull, ur foerouz (ur foerer) a zo anezhañ, kregiñ a ra alies ar rederez ennañ, dont a ra alies ar rederez dezhañ, alies e vez tanav e gof ; *sie bekamen Durchfall,* deuet e oa ar red-kof dezho, tapout a rejont ar foerell ; *Durchfall mit Blutanteil,* red-kof gwadek g. ; *den Durchfall unterbinden,* stankañ ar foerell ; *Durchfall bei Schafen,* strakouilh g. ; **2.** P. droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., distokadenn b.

durchfallen V.gw. (rannadus) (fällt durch / fiel durch / ist durchgefallen) : **1.** treuziñ, kouezhañ ; **2.** c'hwitañ ; *das Theaterstück fiel glatt durch,* ur c'hwitadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, un afochadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, ar pezh-c'hoari en doa graet tro gazeg, ar pezh-c'hoari en doa graet kazh, graet hor boa flagas gant ar pezh-c'hoari prop ha brav, tapet hor boa ul louzenn gant ar pezh-c'hoari, ur gac'hadenn vantrus e voe ar pezh-c'hoari-se ; **3.** [skol., polit.] kaout korbell, pakañ korbell, tapout korbell ; *bei einer Wahl durchfallen,* chom er-maez, kaout lamm, bezañ rasket d'un dilennadeg, bezañ dornet da-geñver un dilennadeg, kaout korbell, pakañ korbell, tapout korbell, koll an dilennadeg ; *im Examen durchfallen,* c'hwitañ e arnodenn, c'hwitañ gant e arnodenn, bezañ korbellet, kaout korbell, pakañ korbell, tapout korbell, bezañ roet korbell d'an-unan, bezañ ampellet, ober bouc'h, bezañ nac'het en e arnodenn, bezañ rasket d'e arnodenn, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout yod en e arnodenn, kaout ur bizad yod, bezañ yotaet en e arnodenn, bezañ kastellet, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull, bezañ rasket eus e bask ; *die Zahl derer, die bei der Prüfung durchgefallen waren, war gering,* ne oa ket gwall vras niver ar re a oa bet rasket d'an arnodenn, ne oa ket rust ar re a oa bet rasket d'an arnodenn, ne oa ket gwall vras niver ar re o doa c'hwitet gant o arnodenn ; *durchfallen lassen,* korbellañ, reiñ yod da, reiñ korbell da, raskañ, kastellañ, yota ; **4.** [fizik] *durchfallendes Licht,* goulaouerezh dre dreuzwelusted g.

V.k.e. (stag) (durchfällt / durchfiel / hat durchfallen): *der Stein hat den Raum durchfallen,* kouezhet eo bet ar maen dre an egor.

Durchfallkranke(r) ag.k. g./b. : foerer g., foererez b., foerouz g., foerouzell b.

durchfaulen V.gw. (rannadus) (ist durchgefault) : breinañ betek an du, peurvreinañ ; *durchgefault,* gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek an du, brein-pezhell .

durchfechten V.k.e. (rannadus) (ficht durch / focht durch / hat durchgefochten) : gounit a-daol-nerzh, dont a-benn eus ; *ein Prozess durchfechten,* gounit e brosez, gounit ur prosez.

V.em. (rannadus) : **sich durchfechten** (ficht sich durch / focht sich durch / hat sich (t-rt) durchgefochten) : **1.** tremen a daolioù kleze, fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent a daolioù kleze, digeriñ klaz a daolioù kleze ; **2.** en em dennañ gwell pe well, en em zibab gwell pe well, en em bakañ gwell pe well, en em dreiñ well-wazh, en em zifenn well-wazh.

durchfeiern V.gw. (rannadus) (hat durchgefeiert) : riboulat, roulañ, furikat, ebatal, breskenn, bragal, c'hoari las, ober bos, riotal, riblañ.

V.k.e. (stag) (hat durchfeiert) : tremen [ur pennad-amzer a-bezh] o riboulat ; *die Nacht durchfeiern,* riboulat a-hed (hed, dre hed) an noz, tremen an noz o roulañ (o riotal, o riblañ, o vreskenn), ober bos hed an noz, c'hoari las hed an noz, tremen an noz hed-da-hed oc'h ebatal, ebatal hed-da-hed d'an noz, riboulat hed-ha-hed d'an noz.

durchfeilen V.k.e. (rannadus) (hat durchgefeilt) : **1.** [tekn.] troc'hañ gant ul livn, toullañ gant ul livn ; **2.** [dre skeud.] peurlipat, rikamaniñ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ.

durchfeuchten V.gw. (rannadus) (ist durchgefeuchtet) : intrañ, trempañ, distrempañ.

V.k.e. (stag) (hat durchfeuchtet) : soubañ, glebiañ, trempañ, intrañ, gourdourañ, touilhañ ; *vom Regen ganz durchfeuchtet,* treuzet penn-da-benn gant al leizhadurezh abalamour d'ar glav ; *Blut hat den Verband durchfeuchtet,* intret a wad eo al lienenn.

Durchfeuchtung b. (-,-en) : intradur g., intr g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g.

durchfiltrieren V.k.e. (rannadus) (filtrierte durch / hat durchfiltriert) : silañ, arsilañ, darsilañ, tamouezat, tremen.

Durchfiltrierung b. (-,-en) : silerezh g., siladenn b., tamouezat g.

durchfinden V.gw. (rannadus) (fand durch / hat durchgefunden) : en em dreiñ, en em glask, en em zibab, kavout an disaouzan, dirouestlañ e neud, en em embreger, kavout e lank, kavout lank, kavout ar pleg d'en em dennañ, en em gavout, en em bakañ, kavout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em arat, en em ziluziañ.

V.em. (rannadus) : **sich durchfinden** (fand sich durch / hat sich (t-rt) durchgefunden) : en em dreiñ, en em glask, en em zibab, kavout an disaouzan, dirouestlañ e neud, en em embreger, kavout e lank, kavout lank, kavout ar pleg d'en em dennañ, en em gavout, en em bakañ, kavout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em arat, en em ziluziañ.

durchflechten V.k.e. (rannadus) (flicht durch / flocht durch / hat durchgeflochten) : kenblezhañ, kenweañ, gweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, plezhenniñ, plezhañ, plañsoniñ, dasplezhañ, etrelasañ.

Durchflechtung b. (-,-en) : kenweadurioù lies., emweadennoù lies., gweadeg b., gweadur g.

durchfliegen V.k.e. (stag) (durchflog / hat durchflogen) : **1.** tremen, treuziñ war-nij, ernijal ; *das Flugzeug durchfliegt das Gewitter,* tremen a ra ar c'harr-nij dre greiz an arnev ; **2.** [dre skeud.] lenn diwar nij, lenn d'an trotig, lenn war ar prim, lenn dreist-penn-biz, lenn a-flav, follennata.

V.gw. (rannadus) : tremen war-nij.

durchfließen V.k.e. (stag) (durchfloss / hat durchflossen) : tremen dre, dourañ, dourennañ, gwazhiañ, stêriañ ; *die Seine durchfließt Paris,* tremen a ra ar Saena dre Bariz, douret e vez Pariz gant ar Saena, douret eo Pariz gant ar Saena, ar Saena a ruilh he dour dre Bariz.

V.gw. (rannadus) (floss durch / ist durchgeflossen) : **1.** redek, berañ, diverañ, diruilhañ ; **2.** [tredan.] tremen ; *der Strom fließt durch,* tremen a ra an tredan.

Durchfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** red g., fonnder g. ; **2.** diver g., diruilhad g. ; **3.** kanol b., toull dizour g., toull berañ g. ; *einen Durchfluss bohren,* ober roud d'an dour.

Durchflussmenge b. (-,-n) : kas g., taol g., kementad a ziver g.

Durchflussmesser g. (-s,-) : kasventer g.

durchfluten V.k.e. (stag) (hat durchflutet) : soubañ, beuziñ, liñvañ.

V.gw. (rannadus) (ist durchgeflutet) : redek, berañ, diverañ, diruilhañ, tremen.

durchforschen V.k.e (stag) (hat durchforscht) : **1.** ergerzhout ; **2.** imbourc'hiñ, furchal.

durchforsten V.k.e (stag) (hat durchforstet) : **1.** *einen Wald durchforsten,* **a)** ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg ; **b)** furchal pizh un dachennad koad, fuketal ur c'hoad, ober ar furch en ur c'hoad, ober furch en ur c'hoad, ober furch ha klask en ur c'hoad ; **2.** [dre skeud.] sellet pizh ouzh, studiañ pizh, nizañ, mont don [e studi udb], burutellañ, ridellat, imbourc'hiñ, furchal.

durchfragen V.k.e. (stag) (hat durchfragt) : atersiñ, goulennata.

V.em. (rannadus) : **sich durchfragen** (hat sich (t-rt) durchgefragt) : mont war goulennoù, atersiñ an dud evit gouzout e hent.

durchfressen V.k.e (stag ha rannadus) (frisst durch / durchfrisst // fraß durch / durchfraß // hat durchgefressen / hat durchfressen) : peurgrignat, dont a-benn da doullañ, krignat, daskrignat, toullañ gant e zent.

V.em. **sich durchfressen** (rannadus) (frisst sich durch / fraß sich durch / hat sich (t-rt) durchgefressen) : **1.** peurgrignat udb, dont a-benn da doullañ udb, ober un toull gant e zent ; **2.** P. *er frisst sich überall durch,* **a)** kavout a ra da beuriñ (da zebriñ) e pep lec'h ; **b)** [dre skeud.] fistoulat a ra e lost e pep lec'h, hennezh a oar e ziluzioù 'vat, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, kavout a ra atav ur voaien da zont a-benn eus pep kudenn, hennezh a oar war peseurt avel sturiañ e vatimant, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet.

durchfrieren V.gw. (rannadus ha stag) (fror durch / durchfror // ist durchgefroren / ist durchfroren) : reviñ,

skornañ, riellañ, klerañ ; P. *ich bin ganz durchfroren,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, rivet eo va sac'h, krugañ a ran gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad, rividik on.
V.k.e (stag) (durchfror / hat durchfroren) : treantiñ gant ar riv, treuziñ gant ar riv.

durchfühlen V.k.e. (rannadus) (hat durchgefühlt) : **1.** santout a-dreuz udb, merzout ; **2.** [dre skeud.] santout e don e askre, santout en e greizon.

Durchfuhr b. (-,-en) : treborzh g., tremenerezh g., treizhid g.

durchführbar ag. : greüs, graus, sevenus, diraezus, sevenadus, hag a c'hall bezañ graet ; *schwer durchführbar,* difret.

Durchführbarkeit b. (-) : sevenusted b., diraezusted b., greüsted b., greüster g., greadusted b.

Durchführbarkeitsstudie b. (-,-n) : studiadenn c'hreadusted b., studiadenn gallout-ober b., studiadenn c'hreüsted b.

durchführen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeführt) : **1.** arverañ, kas da benn, lakaat klok, kas da vat, kas en-dro, seveniñ, pengenniñ, efediñ, ober ; *einen Plan durchführen,* seveniñ ur raktres (ur ratozh), kas ur mennad (un dezev) da benn, kas ur rat da benn vat, pengenniñ ur mennad ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio e gont ? penaos e raio evit tennañ e daol ? ; *all das, was gesagt wurde, werden wir haargenau durchführen,* an traoù-se a zeuio da vat ger-ha-ger ; *eine Multiplikation durchführen,* ober ul liesadenn, ober ul lieskementadenn, efediñ ul liesadenn efediñ ul lieskementadenn ; *er hat seinen Auftrag durchgeführt,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen,* efediñ un testamant ; *durchgeführt werden,* bezañ sevenet, mont da benn, bezañ kaset da benn ; **2.** aozañ ; *einen Wettkampf durchführen,* aozañ ur genstrivadeg ; **3.** *eine Rolle durchführen,* en em zerc'hel (en em ren) evel ma'z eo dleet, en em zerc'hel (en em ren) evel ma faot, derc'hel d'e renk (d'e garg) ; **4.** [gwir] lakaat da dalvezout, lakaat da dremen er pleustr, lakaat e pleustr.

Durchführung b. (-,-en) : erounidigezh b., arverañ g., seveniñ g., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g. ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit,* reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn.

Durchführungsbestimmung b. (-,-en) : dekred arverañ al lezenn g.

durchfurchen V.k.e (stag) (hat durchfurcht) : **1.** ervenniñ, añchañ ; **2.** [merdead.] *die Wellen durchfurchen,* regiñ ar mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour, regiñ mor ; *die Weltmeere durchfurchen,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, klouedat mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek ; **3.** [dre heñvel.] *durchfurcht,* roufennet, roufennek, arroudennet, garanet, kaniet ; *eine vom Alter durchfurchte Stirn,* un tal roufennet gant ar gozhni g., un tal merkoù an amzer garanet don warnañ g., un tal kaniet gant ar gozhni g. ; *durchfurchtes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g.

durchfüttern V.k.e. (rannadus) (hat durchgefüttert) : **1.** *jemanden durchfüttern,* magañ u.b., bastañ da ezhommoù u.b., gounit boued d'u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., kenderc'hel u.b. ; **2.** *über den Winter durchfüttern,* magañ e-pad ar goañv.

Durchgabe b. (-,-n) : kemennadenn b., kelaouadenn b., treuzkas g., treuzkasadur g.

Durchgang g. (-s,-gänge) : **1.** tremen g., tremenlec'h g., tremenvoe g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b., banell b., arroudenn b., toull-digor g., toull distank g., tremeniri b., hent g. ; *breiter Durchgang,* tremen ledan g., tremenlec'h ledan g., tremen mat g. ; *enger Durchgang,* ribin g./b., strizhode b., riboul g., riboulig g., riboulenn b., toullad g. ; *den Durchgang öffnen,* distankañ an hent, digeriñ an hent ; *den Durchgang sperren,* stankañ an tremen (an digor, an tremenlec'h, an tremenvan, an trepas), bac'hañ ouzh an dud, mirout ouzh an dud a dremen ; *den Durchgang versperren,* stromiñ an tremen, bezañ war hent, bezañ war-dreuz an hent, bezañ a-dreuz hent, strobañ an tremenvan, bezañ a-strob war al leur, chastreañ an tremen, lastrañ, lastrañ an tremen, ac'hubiñ an tremen, ampusturiñ an tremen ; *jemandem den Durchgang verbieten,* bac'hañ ouzh u.b. ; *den Durchgang frei machen,* diac'hubiñ an tremenvan ; *jemandem freien Durchgang gewähren,* lezel frank an tremen d'u.b. ; *sich einen Durchgang verschaffen,* kavout an tu da dremen, digeriñ e hent (dre-douez an dud, dre-vesk an dud, dre-douez ar strouezh, dre ar brouskoad), kavout toull ; *unterirdischer Durchgang,* riboul g., hent dindan zouar g., tremen dindan zouar g. ; *Durchgang verboten !* arabat tremen dre amañ ! berzet eo an tremen dre amañ ! bac'h eo an dachenn ! ; *kein Durchgang !* difennet groñs eo tremen dre amañ ! ; [lu] *einen Durchgang verteidigen,* difenn un tremenlec'h ; **2.** [dre skeud.] *beim Durchgang Ihrer Rechnung,* o sellet pizh ouzh ho lizher-dle, o studiañ pizh ho fakturenn, o nizañ ho fakturenn ; **3.** tremenidigezh b., treuzidigezh b., treuzadenn g., treuz g. ; **4.** [kenwerzh] treborzh g., tremenerezh g., treizhid g. ; **5.** [mouzhiadeg, polit.] tro b.

Durchgänger g. (-s,-) : **1.** tec'had g., tec'hour g. ; **2.** marc'h skord g., marc'h e breskenn g.

durchgängig ag. : **1.** diazez, hollek ; **2.** ingal, dibaouez, diastal, dizehan.
Adv. : **1.** a-bezh, an holl hep diforc'h nikun, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan ; **2.** ingal-ingal, dibaouez, diastal, dizehan, harz-diharz, atav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ.
Durchgangsabgabe b. (-,-n) : taos tremenerezh g., treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.
Durchgangsbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn tremen g., porzh-houarn treizhid g.
Durchgangserschwernis b. (-,-se) : skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b.
Durchgangsgut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh treborzh b., marc'hadourezh war an tremen b., marc'hadourezh e treizhid b.
Durchgangshafen g. (-s,-häfen) : porzh treizhid g.
Durchgangslager n. (-s,-) : kamp tremen [evit prizonidi pe repuidi] g.
Durchgangsland n. (-s,-länder) : bro dreizhid b.
Durchgangspunkt g. (-s,-e) : [mat.] poent kenskej g.
Durchgangsrecht n. (-s,-e) : darempred g., trepas g., gwir tremen g. ; *er hat kein Durchgangsrecht durch diesen Hof,* n'emañ ket e zarempred dre ar porzh-se.
Durchgangsschein g. (-s,-e) : tremen-hent g.
Durchgangsstraße b. (-,-n) : pennhent g.
Durchgangsverkehr g. (-s) : tremenerezh g., treizhid g., treizhidell b., tremeniri b.
Durchgangsvisum n. (-s,-visen/-visa) : viza-treizhid g.
Durchgangswagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon gant trepas b.
Durchgangswaren lies. : marc'hadourezh war an tremen b., marc'hadourezh e treizhid b., marc'hadourezh treborzh b.
Durchgangszug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
durchgeben V.k.e. (rannadus) (gibt durch / gab durch / hat durchgegeben) : treuzkas, kemenn ; *eine Nachricht durchgeben,* treuzkas (dozviñ, degas, brudañ) ur c'heloù.
durchgefeuchtet ag. : tremp, intret.
durchgefroren ag. : sklaset, o krugañ gant ar riv, o fritañ gant ar riv, o skarnilañ gant ar riv, seizet gant ar riv, treantet gant ar riv, treuzet gant ar riv.
durchgegangen ag. : *durchgegangenes Pferd,* marc'h skord g., marc'h skordet g., marc'h pennfollet g.
durchgehen[1] V.gw. (rannadus) (ging durch / ist durchgegangen) : **1.** treuziñ, treantiñ, trebarzhiñ, tremen, paseal ; *die Kugel ging durch bis ins Herz,* ar boled a sankas betek ar galon, ar boled a yeas da lojañ er galon ; **2.** [dre skeud.] *der Kassierer ist durchgegangen,* ar c'hefier en deus skrapet ar c'hef gantañ ; **3.** [lu] dizertiñ ; *der Soldat ging durch,* dizertiñ a reas ar soudard ; **4.** [dre skeud.] *die Phantasie ging mit ihm durch,* kregiñ a reas e faltazi da vale bro ; **5.** [polit.] bezañ degemeret ; *der Antrag ging durch,* degemeret e voe ar mennad ; **6.** gouzañv, asantiñ da, doujañ, degemer ; *jemandem alle Capricen durchgehen lassen,* ober e did (e zivizoù) ouzh u.b, ober holl lavarioù (holl bennadoù) u.b, ober e holl lavarioù d'u.b., ober holl senturioù u.b., ober e holl froudennoù d'u.b, plegañ da did u.b., na grediñ nac'h an dister dra ouzh u.b., ober kamambre d'ur bugel ; *für dieses Mal mag es durchgehen,* mat e vo evit c'hoazh ; **7.** skordañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, dirollañ, penfolliñ, disgwinkal ; *das Pferd geht durch,* ar marc'h a ziroll, skordañ a ra ar marc'h, ar marc'h a ya e breskenn, pennfolliñ a ra ar marc'h ; *durchgegangenes Pferd,* marc'h skord g., marc'h skordet g., marc'h pennfollet g.
V.k.e. (rannadus) (ging durch // ist durchgegangen / hat durchgegangen) : [dre skeud.] nizañ, sellet pizh ouzh, studiañ pizh ; *genau durchgehen,* studiañ pizh ha kempenn, nizañ gant ar brasañ evezh, mont don [e studi udb], dibluskañ ervat / diskantañ pizh (Gregor).
V.em. (rannadus) (ging sich durch / hat sich (t-d-b) durchgegangen) : toullañ ; *sich (t-d-b) die Sohlen durchgehen,* toullañ e solioù-botez dre forzh bale, uzañ e votoù, treuziñ e votoù.
durchgehen[2] V.k.e. (stag) (durchging / hat durchgangen) : treuziñ, mont a-dreuz udb, tremen a-dreuz udb ; *einen Wald durchgehen,* treuziñ ur c'hoad, mont a-dreuz (tremen dre greiz) ur c'hoad.
Durchgehen n. (-s) : [kezeg] achapadenn b.
durchgehend ag. : **1.** diazez, hollek ; *durchgehende Regel,* reolenn diazez b, reolenn hollek b., pennreolenn b. ; **2.** dizehan, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diastal, dibaouez, harz-diharz, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *durchgehende Arbeitszeit,* labour diehan, labour diastal g., labour didroc'h g., devezh didroc'h g. ; [kenw.] *durchgehend geöffneter Laden,* stal-werzh digor hep astal (hep ehan, hep spanaenn, dibaouez, hep distag nag ehan, hep ec'hoaz) ; **3.** war an tremen ; *durchgehende Waren,* marc'hadourezh war an tremen b. ; **4.** [trenioù] tizh, herrek, difrae ; *durchgehender Zug (D-Zug),* herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g. ; **5.** [tekn.] *durchgehende Welle,* marbr treuzkas g.
durchgeistern V.k.e. (stag) (hat durchgeistert) : *ein Gerücht durchgeistert die Stadt,* un alan a seurt a zo o redek e kêr, bez ez eus ur gaoz o ren (o redek) e kêr.
durchgeistigen V.k.e. (stag) (hat durchgeistigt) : treuzneuziañ, buhezañ, enaouiñ, speredelañ.
durchgeistigt ag. : **1.** dreistsperedek, leun a furnez ; **2.** treuzneuziet ; *durchgeistigtes Gesicht,* dremm treuzneuziet b.
durchgeknallt ag. : P. direizhet (trelatet) e spered, aet ganto, aet divoued e benn, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, bet skoet gant ar morzhol.
durchgerben V.k.e. (rannadus) (hat durchgegerbt) : **1.** meginañ, kourrezañ, kivijañ, parañ, lufrañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden durchgerben,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b.,

reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, bazhata (pilat, fustañ, dresañ) u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, dorloiñ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., reiñ ur c'hefestad (ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

durchgießen V.k.e. (rannadus) (goss durch / hat durchgegossen) : skuilhañ, fennañ, silañ.

durchgliedern V.k.e. (rannadus) (hat durchgegliedert) : rannañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, renkañ, danzen.

durchglühen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeglüht) : tommañ gwenn.

V.k.e. [dre skeud.] (stag) (hat durchglüht) : *Freude durchglühte ihre Wangen,* ur ruzder a savas en he divjod gant ar stad a oa enni.

durchgraben V.k.e. (stag / rannadus) (gräbt durch / durchgräbt // grub durch / durchgrub // hat durchgegraben / hat durchgraben) : *den Boden durchgraben,* ober un tamm mat a veskañ d'an douar, blotaat (boukaat, rouesaat, blodañ, freskaat, furchal) an douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre.

V.em. **sich durchgraben** (rannadus) (gräbt sich durch / grub sich durch / hat sich (t-rt) durchgegraben): toullañ un tremen, kleuzañ un tremen, kleuzañ ur riboul.

durchgreifen V.gw. (rannadus) (griff durch / hat durchgegriffen) : **1.** tapout krog e, kregiñ e, tremen an dorn a-dreuz udb ; **2.** emellout ; *hart durchgreifen,* mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, kastizañ strizh, kemer diarbennoù drastus, delc'her berr war sugelloù u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ war u.b., delc'her reut war u.b.

durchgreifend ag. : **1.** dizamant, kriz, drastus, groñs, krenn, nerzhek ; *durgreifende Maßnahme,* diarbenn dizamant (kriz, drastus) g., diwall a foeltr forzh g. ; **2.** splann, anat ; *durchgreifende Besserung,* gwelladenn splann (anat) b., gwellaenn anat b., gwelladur bras g., tamm mat a welladurezh g.

durchgucken V.gw. (rannadus) (hat durchgeguckt) : *sellit ouzh* **durchblicken**.

Durchguss g. (-es,-güsse) : **1.** [tekn.] silerezh, skuilherezh g. ; **2.** [dre astenn.] dar b. ; 3. sil g., krouer g., kreur g., ridell b.

durchhaben V.k.e. (rannadus) (hat durch / hatte durch / hat durchgehabt) : *etwas durchhaben,* bezañ echu udb gant an-unan, bezañ fin d'an-unan ober udb ; *er hat das Buch noch nicht durch,* n'eo ket deuet a-benn eus al levr c'hoazh, n'en deus ket lennet al levr betek penn c'hoazh.

durchhacken V.k.e. (rannadus) (hat durchgehackt) : **1.** distonenniñ, pikañ, pigellat, kravellat, pechat, pigosat ; **2.** faoutañ e daou damm.

durchhalten V.gw. (rannadus) (hält durch / hielt durch / hat durchgehalten) : derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol, derc'hel mort (yud, gwevn), derc'hel d'e grog, derc'hel e grog, derc'hel start, kenderc'hel, derc'hel betek penn, padout, herzel ; *wir werden durchhalten müssen,* ret e vo ober diouzh padout, ret e vo ober diouzh pad, ret e vo derc'hel betek penn kousto pe gousto ; *er wird nicht lange durchhalten,* ne zalc'ho ket pell, ne bado ket pell.

V.k.e. (rannadus) (hält durch / hielt durch / hat durchgehalten) : **1.** derc'hel mort (yud, gwevn) da, derc'hel mat da, derc'hel start da ; *das Studium durchhalten,* studiañ betek penn ; **2.** kenderc'hel gant, azren ; **3.** gouzañv, padout gant, padout ouzh, reuziñ, herzel ouzh, derc'hel mat.

Durchhalteparole b. (-,-n) : **1.** komzoù kalonekaat lies., komzoù kennerzhañ lies., komzoù broudañ lies. ; **2.** [brezel] urzh da zerc'hel betek penn kousto pe gousto g., urzh d'ober diouzh padout g.

Durchhaltepolitik b. (-) : pennpellaouriezh b.

Durchhaltevermögen n. (-s) : kaleter g, gouzañvusted b., kendalc'husted b., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., padusted b., pennegezh b.

durchhängen V.gw. (rannadus) (hing durch // hat durchgehangen / ist durchgehangen) : **1.** bezañ laosk, laoskaat ; *ein Tau durchhängen lassen,* distignañ ur fun, distignañ ur bos, distignañ ur fard ; **2.** [pont] bezañ gwar, bezañ soukek ; **3.** gwanañ ; *das Brett hängt unter deinem Gewicht durch,* gwanañ a ra ar plankenn dindanout ; **4.** bezañ flakik, bezañ dilañs, bezañ gwevn ; **5.** P. *er hängt durch,* un taol-dinerzh en deus, oc'h ober tachoù emañ, oc'h ober bil emañ, oc'h ober biloù emañ, oc'h ober gwad fall emañ, o tebriñ e spered emañ, o tebriñ soñjoù emañ, oc'h en em zebriñ emañ, o lonkañ (o valañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, emañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, emañ e galon war ar c'hrilh, morennet eo e ene gant ar glac'har, o fallgaloniñ emañ, emañ e wad o treiñ e gwelien, o vagañ soñjoù du emañ, izel eo ar banniel gantañ, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, gant ur barrad blues emañ, gant kleñved ar penn du emañ, pounner eo e spered, pounner eo e benn, diaes eo en e benn, enkrezet eo, war enkrez emañ, un enkrez a zo war e spered, koumoul a zo war e spered, ur galonad a zo en e greiz, ur bec'h pounner a zo war e spered, diaes eo e galon, gant ur barr enkrez emañ, gant ur barrad mennozhioù du emañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall.

Durchhänger g. (-s,-) : P. taol-dinerzh g. ; *einen Durchhänger haben,* kaout un taol-dinerzh, kaout chif bras, bezañ diskaret.

Durchhau g. (-s,-e) : boulc'henn b., ravent g., klaz g., digor g.

durchhauen V.k.e. (rannadus) (haute durch / hieb durch // hat durchgehauen) : **1.** troc'hañ e daou damm ; **2.** [tr-l] *den (gordischen) Knoten durchhauen,* troc'hañ skoulm Gordius (Gregor), kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, troc'hañ ar skoulm, skarat ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, diskoulmañ ar gudenn ken aes ha tra (ken bravik ha tra, hep chom da glask pemp troad d'ar maout), lammat dreist ar spern, mont dizamant d'ar gudenn, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant dezhi ; **3.** *jemanden durchhauen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

V.em. **sich durchhauen** (rannadus) (haute sich durch / hieb sich durch // hat sich (t-rt *pe* t-d-b) durchgehauen) : *sich (t-d-b) einen Weg durchhauen,* digeriñ klaz, digeriñ e hent (dre-vesk an dud, dre-douez ar brouskoad), en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud.

durchhecheln V.k.e. (rannadus) (hat durchgehechelt) : **1.** kribañ ; *der Flachs wird durchgehechelt,* kribet e vez ar c'hanab (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *jemanden durchhecheln,* divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer ; **3.** *jemanden durchhecheln,* flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

durchheizen V.k.e. ha V.gw. (rannadus) (hat durchgeheizt) : **1.** tommañ noz ha deiz ; **2.** tommañ mat.

durchhelfen V.k.d. [t-d-b] (rannadus) (hilft durch / half durch / hat durchgeholfen) : eilañ, skoazellañ, reiñ harp da, skorañ.

V.em. **sich durchhelfen** (rannadus) (hilft sich durch / half sich durch / hat sich (t-d-b) durchgeholfen) : kavout e lank, kavout lank, en em zibab, en em gavout, dirouestlañ e neud, en em lipat, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, dienkañ, en em arat, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn, en em zinec'hiñ, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, ober diouti, sachañ e ibil, en em dreiñ, en em dennañ, en em bakañ, en em embreger ; *sich kümmerlich durchhelfen,* kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav.

Durchhieb g. (-s,-e) : boulc'henn b., ravent g., klaz g., digor g.

durchhören V.k.e. (rannadus) (hat durchgehört) : **1.** klevet [udb] a-dreuz udb ; **2.** [dre astenn.] selaou penn-da-benn.

durchhungern V.em. **sich durchhungern** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgehungert) : mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, darnvevañ, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ

anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, spinañ gant an dienez, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

durchirren V.k.e. (stag) (hat durchirrt / ist durchirrt) : kantren dre, troidellat dre, kildreiñ e, bezañ diank, bezañ kollet e hent gant an-unan, bezañ faziet diwar e hent, bezañ saouzanet war e hent (en hent, diwar an hent), bezañ aet diwar e hent, bezañ en em gollet, bezañ kollet diwar e hent, bezañ diheñchet, bezañ dihentet.

durchixen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeixt) : kroaziañ, barrennañ.

durchjagen V.k.e. (rannadus) (hat durchgejagt) : **1.** treuziñ en ur hemolc'hiñ ; **2.** [dre skeud.] studiañ buan-ha-buan, studiañ dre hast.

V.gw. (rannadus) (ist durchgejagt) : tremen gant ur foll a dizh.

V.k.e. (stag) : **1.** treuziñ gant ur foll a dizh ; **2.** *den Feind durch die Straßen durchjagen,* ober klask war (redek war-lerc'h) an enebourien dre ar straedoù ; **3.** *ein Buch durchjagen,* lenn ul levr d'ar piltrotig (d'an trotig), lenn laeradennoù eus ul levr.

durchkälten V.k.e. (stag) (hat durchkältet) : skornañ, yenañ.

durchkämmen V.k.e. (stag) (hat durchkämmt) : furchal ; *ein Waldstück durchkämmen,* furchal pizh un dachennad koad, fuketal ur c'hoad, ober ar furch en ur c'hoad, ober furch en ur c'hoad, ober furch ha klask en ur c'hoad.

V.k.e. (rannadus) (hat durchgekämmt) : difuilhañ gant ur grib, kribañ.

durchkämpfen V.k.e. (rannadus) (hat durchgekämpft) : gounit a-daol-nerzh, dont a-benn [eus udb] a-bouez stourm.

V.gw. (rannadus) (hat durchgekämpft) : kenderc'hel gant ar stourm.

V.em. **sich durchkämpfen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgekämpft) : **1.** tremen a-daol-nerzh, fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent a-daol-nerzh, digeriñ klaz dre nerzh ; **2.** en em dennañ gwell pe well, en em bakañ gwell pe well, en em zibab gwell pe well, en em dreiñ well-wazh.

durchkauen / durchkäuen V.k.e. (rannadus) (hat durchgekaut / hat durchgekäut) : **1.** chaokat mat, chagellat mat ; **2.** [dre skeud.] hirbrederiañ war ; **3.** [gwashaus] ravodiñ, randoniñ, chaokat, chaokat kaozioù.

durchklettern V.k.e. (stag) (hat durchklettert) : pignat dre.

V.gw. (rannadus) (ist durchgeklettert) : pignat.

durchklingen V.gw. (rannadus) (klang durch // hat durchgeklungen / ist durchgeklungen) : **1.** bezañ klevet, tregerniñ, seniñ, dasseniñ ; **2.** [dre skeud.] en em ziskouez, bezañ santet ; *durchklingen lassen, dass,* reiñ da intent e.

V.k.e. (stag) (durchklang / hat durchklungen) : tregerniñ dre [udb].

durchklopfen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchklopft / hat durchgeklopft) : **1.** skeiñ a c'hoari gaer gant, lopañ, lopañ war ; **2.** [dre skeud.] *jemanden durchklopfen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

durchkneten V.k.e. (rannadus) (hat durchgeknetet) : merat mat, mezañ mat, embreger mat, dorloiñ mat, mezellañ, mezellat.

Durchkneten n. (-s) : mer g., meradur g., mezadur g., mezellerezh g.

durchkommen V.gw. (rannadus) (kam durch / ist durchgekommen) : **1.** tremen, paseal ; *früher kam die Eisenbahn hier durch,* gwechall e tremene an tren (un hent-houarn) dre amañ ; **2.** en em dennañ, en em bakañ, en em zibab, en em embreger, dont a-benn, ober berzh, kavout e lank, kavout lank, en em gavout, dont gant an-unan ; *er ist bei der Prüfung dank der Jury gerade noch durchgekommen,* digorbellet eo bet, diwar astenn eo bet degemeret ; *er kommt sicher durch (durch die Prüfung),* dont a raio gantañ, ober a raio berzh en e arnodenn ; *er wird bei der Wahl nicht durchkommen,* hemañ a zo graet gand e letern ; **3.** treantiñ, trebarzhiñ, treuziñ, en em silañ, intrañ ; **4.** en em ziskouez, dont war wel ; **5.** dont a-benn da dremen ; *er konnte nirgendwo durchkommen,* n'en doa gallet tremen dre neblec'h ; *hier kommt man nicht durch,* n'eus ket a dremen dre amañ **6.** bezañ skignet, bezañ kemennet.

Durchkommen n. (-s) : **1.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b. ; *hier ist aber nicht mehr viel Platz zum Durchkommen,* ne chom ket mui kalz a ichoù da dremen amañ ; **2.** [dre skeud.] berzh g. ; **3.** [mezeg.] pareidigezh b.

durchkönnen V.gw. (rannadus) (kann durch / konnte durch / hat durchgekonnt) : **1.** gallout tremen, gallout treuziñ ; **2.** dont a-benn da dreuziñ, dont a-benn da dremen.
Durchkörner g. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., poentell b., toulle-kartennoù g.
durchkosten V.k.e. (rannadus) (hat durchgekostet) : **1.** saouriñ, tañva, blazañ, blazañ pep tra an eil war-lerc'h egile ; **2.** [dre skeud.] *die ganze Bitterkeit durchkosten,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ.
durchkreuzen V.k.e. (stag) (hat durchkreuzt) : **1.** treuziñ, mont hebiou da, treizhiñ, troc'hañ ; *der Weg durchkreuzt die Hauptstraße,* an hent bihan a droc'h an hent-bras e stumm ur groaz, an hent bihan a dreuz an hent bras ; **2.** diarbenn, skoilhañ, diharpañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ouzh, mont kontroll da, mont war arbenn u.b., kaeañ ouzh ; *jemandes Pläne durchkreuzen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor), kas war netra tresoù u.b., diharpañ u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., lakaat sav e gilhoroù u.b. ; **3.** *die Weltmeere durchkreuzen,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, klouedat mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek.
V.k.e. (rannadus) (hat durchgekreuzt) : kroaziañ, barrennañ.
V.em. **sich durchkreuzen** (haben sich (t-rt) durchgekreuzt) : kroaziañ, kroazañ, kroazigellañ, en em droc'hañ, en em groaziañ.
Durchkreuzung b. (-,-en) : **1.** treuz g., treizh g., treizhadenn b. ; **2.** harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., skoilh g., harz g., stank g., sparl g., sparlenn b., strob g., harzell b., strobell b.
durchkriechen V.gw. (rannadus) (kroch durch / ist durchgekrochen) : en em stlejañ a-dreuz udb.
durchkriegen V.k.e. (rannadus) (hat durchgekriegt) : P. *sellit ouzh* **durchbekommen**.
durchladen V.k.e. (rannadus) (lädt durch / lud durch / hat durchgeladen) : kargañ.
V.gw. (rannadus) (lädt durch / lud durch / hat durchgeladen) : kargañ e arm.
durchlangen V.k.e. (rannadus) (hat durchgelangt) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout.
V.gw. (rannadus) : tremen an dorn a-dreuz udb.
Durchlass g. (-es, Durchlässe) : **1.** tremenidigezh b., tremenerezh g. ; **2.** [dre astenn.] tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b., toull g. ; **3.** [tekn.] sil g., krouer g., kreur g., ridell b.
durchlassen V.k.e. (rannadus) (lässt durch / ließ durch / hat durchgelassen) : **1.** *jemanden durchlassen,* diwall diwar hent u.b., ober lec'h d'u.b., tec'hel diwar hent u.b., ober hent d'u.b., leuskel u.b. da dremen ; *lass ihn durch,* chom hemañ da dremen ! ; **2.** silañ ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück,* an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; **3.** P. degemer, doujañ, leuskel dibunis.
V.gw. (rannadus) (lässt durch / ließ durch / hat durchgelassen) : berañ, deverañ, koll.
durchlässig ag. : treizh, treuzus, treuzadus, hedreuzus, hedreuz, splu, spluius ; *wasserdurchlässig,* treuzus d'an dour, hedreuz d'an dour, dourhedreuz, euvrus, splu, spluius.
Durchlässigkeit b. (-) : hedreuzded b., treizhder g., treuzuster g., treuzusted b., spluiusted b., spluiuster g.
Durchlaucht b. (-,en) : **1.** [polit.] Aotrou Roue g., hoc'h Uhelded b., ho Meurdez ar Roue b., e Vrazoniezh b., ho Prazoniezh b. ; **2.** [relijion] Aotrou 'n Eskob g.
durchlauchtig ag. : meurdezus.
Durchlauf g. (-s,-läufe) : **1.** tremenidigezh b., tremenerezh g. ; **2.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b. ; **3.** [dre astenn.] kelc'hlizher g. ; **4.** [stlenn.] dibun g., dibunad g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g. ; **5.** [mezeg.] foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., diruj g., balibuan g., troñsivit g. ; *mit dem Durchlauf behaftet,* foerous, moan e gof, moan e gorf ; **6.** [sport, ski] mañchad g., troiad b.
durchlaufen[1] V.k.e. (stag) (durchläuft / durchlief / hat durchlaufen) : **1.** treuziñ ; *Entwicklungsstufen durchlaufen,* emdreiñ ; **2.** [sport] redek ; *er durchläuft die 200-Meter in 22 Sekunden,* mont a ra 22 eilenn gantañ evit redek an 200 metrad ; **3.** heuliañ eus an eil penn d'egile ; *das Gymnasium durchlaufen,* tremen dre holl glasoù al lise ; **4.** [dre skeud.] *er durchlief rasch alle Dienstränge,* ne voe ket pell evit pignat eus an derezioù-karg izelañ d'ar re uhelañ ; **5.** [dre skeud.] treantiñ, sevel, dont, hejañ ; *es durchläuft mich ein Schauder,* ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), ur c'hlizhenn a zeu warnon.
durchlaufen[2] V.k.e. (rannadus) (läuft durch/ lief durch/ hat durchgelaufen) : **1**. uzañ, toullañ ; *durchgelaufene Schuhe,* botoù toull lies., boteier toull lies. ; **2.** *sich (t-d-b) die Füße durchlaufen,* gloazañ e dreid dre forzh bale, sabaturiñ e dreid dre forzh bale.
V.gw. (rannadus) (läuft durch/ lief durch/ ist durchgelaufen) : **1.** tremen dre udb, tremen buan dre udb ; *wir sind durch das Museum nur durchgelaufen,* graet hon eus bet buan tro ar mirdi, ul laeradenn a wel hor boa graet d'ar mirdi ; **2.** tremen, dibunañ.
durchlaufend ag. : [tekn.] diastal, diehan, dibaouez, didroc'h, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, penn-da-benn, eus an eil penn d'egile, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *durchlaufender Betrieb,* labour diastal (diehan, dibaouez, didroc'h, hep spanaenn) g.
Durchlauferhitzer g. (-s,-) : [tekn.] tommer-dour g.
durchlavieren V.em. **sich durchlavieren** (rannadus) (lavierte sich durch / hat sich (t-rt) durchlaviert) : **1.** troidellañ, treuzellañ ; **2.** en em dennañ gwell pe well, en em bakañ gwell pe well ; *er laviert sich so durch,* bevañ a

ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra, bevañ a ra a-grip hag a-grap.
durchleben V.k.e. (stag) (hat durchlebt) : **1.** tremen ; *wir haben dort manche Jahre durchlebt,* tremenet hor boa du-se meur a vloavezh ; **2.** [dre skeud.] tremen dre, gwelet, santout ; *alle Stimmungen durchleben,* santout lerc'h-ouzh-lerc'h en e galon kement tra hag a c'hall Mabden santout.
V.k.e. (rannadus) (hat durchgelebt) : bevañ, gwelet, gouzañv, bezañ test eus.
durchleiden V.k.e. (stag) (durchlitt / hat durchlitten) : gouzañv, diwaskañ.
durchlesen[1] V.k.e. (rannadus) (liest durch / las durch / hat durchgelesen) : lenn penn-da-benn ; *ein Buch durchlesen,* lenn ul levr penn-da-benn (eus an eil penn d'egile, war e hed) ; *noch einmal durchlesen,* adlenn, ober un adlenn d'ur skrid ; *ein Buch genau durchlesen,* nizañ ul levr gant ar brasañ evezh, dibluskañ ervat ul levr, diskantañ pizh ha kempenn ul levr.
durchlesen[2] V.k.e. (stag) (durchliest / durchlas / hat durchlesen) : lenn d'an trotig, lenn diwar nij ; *ein Buch flüchtig durchlesen,* lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr diwar nij, lenn buan ul levr, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn laeradennoù eus ul levr.
durchleuchten[1] V.k.e. (stag) (hat durchleuchtet) : **1.** sklêrijennañ, goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), treuzgoulaouiñ ; **2.** [mezeg.] skinluniñ, skinskeudenniñ, radiografiañ ; **3.** [dre skeud.] studiañ pizh ha kempenn, nizañ gant ar brasañ evezh, mont don [e studi udb], dibluskañ ervat / diskantañ pizh (Gregor).
durchleuchten[2] V.gw. (rannadus) (hat durchgeleuchtet) : **1.** treuzparañ, lugerniñ a-dreuz udb, skediñ a-dreuz udb ; **2.** [dre skeud.] en em ziskouez splann, mont er gouloù, dont war wel, en em lakaat en heol.
Durchleuchten n. (-s) **/ Durchleuchtung** b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] skinluniñ g., radiografiañ g., radiografierezh g., skinskeudennerezh g. ; **2.** [labour-douar, tekn.] *das Durchleuchten der Eier,* an treuzgoulaouiñ vioù g., ar goulaouiñ vioù g.
Durchleuchtungsbild n. (-es,-er) : [mezeg.] skinlun b., radiografienn b., skinskeudenn b.
durchliegen V.k.e. (rannadus) (lag durch / hat durchgelegen) : uzañ, lakaat uz e.
V.em. **sich durchliegen** (rannadus) (lag sich durch / hat sich (t-rt) durchgelegen) : [mezeg.] tapout trouskennoù.
durchlochen / durchlöchern V.k.e. (stag) (hat durchlocht / hat durchlöchert) : toullañ, minaouediñ, poenttoullañ, toullaouañ ; *Fahrkarten durchlochen,* minaouediñ (toullañ) tikiji ; *seine Schuhe durchlöchern,* treuziñ e votoù.
durchlöchert ag. : toull-didoull, mil doullet, toullaouek, toullek, toull, kev ; *meine Socken sind durchlöchert,* patatez nevez am eus em berrloeroù, treuzet em eus va berrloeroù, toull eo va berrloeroù ; *meine Schuhe sind durchlöchert,* patatez nevez am eus em botoù, treuzet em eus va botoù, toull eo va botoù.
Durchlochung b. (-,-en) **/ Durchlöcherung** b. (-,-en) : toullerezh g., talaradur g., toulladur g., poenttoullerezh g.
durchlotsen V.k.e. (rannadus) (hat durchgelotst) : lomaniñ.
durchlüften V.k.e. (rannadus) (hat durchgelüftet) : aveliñ a-feson, aeriañ a-zoare.
V.k.e. (stag) (hat durchlüftet) : aveliñ, aeriañ.
Durchlüftung b. (-,-en) : aeriadur g., avelerezh g.
durchlügen V.em. **sich durchlügen** (rannadus) (log sich (t-rt) durch / hat sich durchgelogen) : en em zibab diwar-bouez gevier, en em lipat dre droadañ gevier, en em ziluziañ diwar-bouez gevier, en em zisac'hañ dre bentañ gevier, en em zistrobañ diwar-bouez gevier, sachañ e ibil dre zisplantañ gevier, en em dreiñ diwar-bouez gevier, en em dennañ dre gontañ gevier.
durchmachen V.k.e. (rannadus) (hat durchgemacht) : P. **1.** gouzañv, tremen dreist ; *allerhand durchmachen,* kaout a bep seurt soubenn, ha c'hwerv ha trenk - kavout trenk ha c'hwerv - kejañ gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelout a bep sort, re gamm ha re dort - kaout e zelazhoù - bezañ ruilhet ha diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - bezañ ruilhet ha diruilhet gant an avel - kaout a bep seurt buhezioù - gwelet meur a varr-avel - tremen a-dreuz drez ha spern - dougen e groaz - bezañ burutellet gant ur morad a dourmant - bezañ beuzet en ur morad a c'hlac'har - kaout gwall drubuilhoù - kaout mizerioù a bep seurt - bezañ e-kreiz ar poanioù ; *er hat viel durchgemacht,* gwelet en deus bet meur a varr-avel - a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk ! - ruilhet-diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - roulet ar bed en deus bet - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; *eine langwierige Krankheit durchmachen,* hirgleñvel ; *Entwicklungen durchmachen,* emdreiñ ; *eine Krise durchmachen,* diwaskañ un enkadenn ; **2.** heuliañ eus an eil penn d'egile ; *das Gymnasium durchmachen,* tremen dre holl glasoù al lise.
V.gw. (rannadus) (hat durchgemacht) : **1.** tremen [ur pennad-amzer a-bezh] o riboulat (o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn) ; **2.** labourat dizehan, labourat hep ehan ebet da greisteiz.
durchmahlen V.k.e. (rannadus) (mahlte durch / hat durchgemahlen) : peurvalañ.
Durchmarsch g. (-es,-märsche) : **1.** tremenadeg b. ; **2.** trec'h g. ; 3. [dre skeud.] P. foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., diruj g., balibuan g., troñsivit g.
durchmarschieren V.gw. (rannadus) (marschierte durch / ist durchmarschiert) : [lu] tremen, dibunañ.
durchmengen V.k.e (stag ha rannadus) (hat durchgemengt / hat durchmengt) : meskañ, kemmeskañ, toueziañ, distrempañ.
durchmessen V.k.e. (rannadus) (misst durch / maß durch / hat durchgemessen) : muzuliañ eus an eil penn d'egile, muzuliañ war e hed, mentañ.
V.k.e (stag) (durchmisst / durchmaß / hat durchmessen): ergerzhout ; *die Rakete hat 14 000 Kilometer durchmessen*, ergerzhet he doa ar fuzeenn 14 000 kilometrad.
Durchmesser g. (-s,-) : **1.** linenn-dreuz b., treuzlinenn b., treuz g., treuzkiz g., treuzkizenn b., P. ledander g. ; **2.** [mat.] treuzkiz g. ; 3. [boledoù] gobari g., ment b. ; 4. *äußeres Rohrdurchmesser,* gobari g. ; *lichtes Rohrdurchmesser,* kavnez b.

Durchmesser- treuzlinennel, … treuzkiz.
durchmischen V.k.e. (stag ha rannadus) (hat durchmischt / hat durchgemischt) : meskañ, kemmeskañ, toueziañ, distrempañ.
durchmogeln V.k.e. (rannadus) (hat durchgemogelt) : lakaat da dremen dre guzh, lakaat da dremen dre floderezh, lakaat da dremen dre drucherezh.
V.em. **sich durchmogeln** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgemogelt) : tremen dre guzh, tremen dre finesa.
durchmüssen V.gw. (rannadus) (muss durch / musste durch / hat durchgemusst) : rankout tremen ; *wir müssen durch,* ret eo deomp tremen.
durchmustern V.k.e (stag ha rannadus) (hat durchgemustert / hat durchmustert) : ober gweladeg, ober gwel / ober moustr / moustrañ (Gregor), ober gweloù, ober ar gwel bras, ober ar gweloù bras, kontrollañ g., imbourc'hiñ.
Durchmusterung b. (-,-en) : gweladeg b., gwel g., gweloù lies., gwel bras g., gweloù bras lies., moustr g., kontrollerezh g., imbourc'h g.
durchnagen V.k.e. (rannadus) (hat durchgenagt) : toullañ gant an dent, troc'hañ gant e zent.
durchnässen V.k.e. (stag) (hat durchnässt) : trempañ, distrempañ, intrañ, gourdourañ, disgwalc'hiñ, diwalc'hiñ ; *bis auf die Haut durchnässt,* gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb evel ur broc'h, gleb-par-teil, gleb-holl, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *völlig durchnässte Schuhe,* botoù gleb-teil lies., botoù treantet gant an dour lies.
V.k.e. (rannadus) (hat durchgenässt): soubañ, glebiañ, trempañ.
durchnässt ag. : disgwalc'het, diwalc'het, tremp, distremp, trempet, distrempet, kemeret an tremp gantañ, gleb-mat, treantet gant an dour ; *bis auf die Haut durchnässt,* gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *völlig durchnässte Schuhe,* botoù gleb-teil lies., botoù treantet gant an dour lies.
durchnehmen V.k.e (rannadus) (nimmt durch / nahm durch / hat durchgenommen) : ober war dro, studiañ ; *eine Lektion durchnehmen,* studiañ (deskiñ) ur gentel.
durchnummerieren V.k.e (rannadus) (nummerierte durch / hat durchnummeriert) : niverenniñ lerc'h-ouzh-lerc'h ; *die Seiten eines Buches durchnumerieren,* pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr.
Durchölen n. (-s) : eoulerezh g., eoulidigezh b., eouladur g., eouladenn b.
durchorganisieren V.k.e (rannadus) (organisierte durch / hat durchorganisiert) : aozañ dre ar munud.
durchpauken V.k.e (rannadus) (hat durchgepaukt) : **1.** kiañ ouzh udb, en em zuañ o studiañ udb, brevañ e spered o studiañ udb, ruilhal ha merat e spered o studiañ udb ; **2.** gounit a-daol-nerzh, dont a-benn eus, lakaat da dremen, lakaat da vezañ degemeret ; **3.** [gwir] tennañ a wall afer, tennañ eus al lagenn.
Durchpause b. (-,-n) : **1.** [tekn.] brikerezh g. ; **2.** [dre astenn.] treuzlinennadur g., treuztresadenn b., treuztresadur g.
durchpausen V.k.e. (rannadus) (hat durchgepaust) : treuztresañ, treuzlinennañ, diskalkañ, kalkañ.
Durchpausen n. (-s) : treuzlinennerezh g., treuztreserezh g.
durchpeitschen V.k.e. (rannadus) (hat durchgepeitscht) : **1.** skourjezañ a c'hoari gaer, reiñ lêrenn [d'u.b.], reiñ kerc'h [d'ub] gant lêrenn e skourjez, lêrennañ a-zoare ; **2.** [dre skeud.] P. dic'hastañ, drochañ ; *einen Unterrichtsstoff in der Klasse durchpeitschen,* dic'hastañ ul lodenn eus ar program, drochañ (sellet a-flav ouzh) poentoù 'zo eus ar program.
durchpflügen V.k.e. (stag) (hat durchpflügt) : *das Meer durchpflügen,* regiñ (troc'hañ, digeriñ) an dour, freuzañ an dour, gwentañ, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent ; *die Weltmeere durchpflügen,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, klouedat mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek.
durchplumsen V.gw. (ist durchgeplumpst) : P. c'hwitañ, kaout korbell, pakañ korbell, bezañ korbellet, bezañ roet korbell d'an-unan, ober bouc'h, bezañ nac'het en e arnodenn, bezañ rasket d'e arnodenn, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout yod en e arnodenn, bezañ yotaet en e arnodenn, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull.
durchpressen V.k.e. (rannadus) (hat durchgepresst) : gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, lakaat da dremen dre waskañ.
V.em. **sich durchpressen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgepresst) : fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz, tremen.
durchprobieren V.k.e. (rannadus) (probierte durch / hat durchprobiert) : testañ, esaeañ, amprouiñ.
durchprügeln V.k.e. (rannadus) (hat durchgeprügelt) : *jemanden durchprügeln,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, trekiñ u.b., reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., eeunañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul

garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor) ; *er wurde regelrecht durchgeprügelt,* bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez.

durchpulsen V.k.e. (stag) (hat durchpulst) : buheziñ, enaouiñ, broudañ, brochañ, atizañ, luskañ, reiñ buhez da.

durchpusten V.k.e. (rannadus) (hat durchgepustet) : P. **1.** c'hwezhañ dre, distankañ dre c'hwezhañ ; **2.** [sonerezh] *ein Stück durchpusten,* c'hoari ur pezh sonerezh hed-da-hed (a-hed-da-hed, hed-ha-hed, war e led) ; **3.** [kimiezh] lakaat da vourbouilhat ; **4.** [merdead.] treantiñ, c'hwezhañ, foetañ.

V.gw. (rannadus) : c'hwezhañ.

durchqueren V.k.e. (stag) (hat durchquert) : **1.** treuziñ, treizhañ, ergerzhout, mont a-dreuz udb, tremen a-dreuz udb, treuziñ a-blom ; *den Wald der Breite nach durchqueren,* treuziñ ar c'hoad en e lec'hed, treuziñ ar c'hoad en e led ; *den Wald der Länge nach durchqueren,* treuziñ ar c'hoad en e hirded ; **2.** [dre skeud.] diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, goullonderiñ, kas da vann, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], c'hoari ar c'hontrol ouzh.

Durchquerung b. (-,-en) : **1.** treuz g., treizh g., treizhadenn b. ; **2.** [dre skeud.] skoilh g., harz g., harzadur g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b.

durchquetschen V.k.e. (rannadus) (hat durchgequetscht) : flastrañ, frigasañ, frikañ, pladañ.

V.em. **sich durchquetschen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgequetscht) : **1.** en em silañ ; **2.** en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud.

durchrasen V.gw. (rannadus) (ist durchgerast) : tremen gant ur foll a dizh, mont re brim ganti.

V.k.e. (stag) (hat durchrast) : tremen gant ur foll a dizh der [udb].

durchrasseln V.gw. (ist durchgerasselt) : P. c'hwitañ, kaout korbell, pakañ korbell, bezañ korbellet, bezañ roet korbell d'an-unan, ober bouc'h, bezañ nac'het en e arnodenn, bezañ rasket d'e arnodenn, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout yod en e arnodenn, bezañ yotaet en e arnodenn, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull.

durchrechnen V.k.e. (rannadus) (hat durchgerechnet) : jediñ.

durchregnen V.dibers. (rannadus) (hat durchgeregnet) : **1.** [glav] treuziñ ; **2.** ober glav hep diskrog.

V.k.e. (rannadus) (hat durchgeregnet) : soubañ, glebiañ, trempañ, intrañ.

Durchreiche b. (-,-n) : gwiched pladoù g.

durchreichen V.k.e. (rannadus) (hat durchgereicht) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout.

Durchreise b. (-,-n) : tremenerezh g., tremenidigezh b.

Durchreisevermerk n. (-s,-e) : viza-tremen g., viza-treizhid g.

durchreisen V.gw. (rannadus) (ist durchgereist) : tremen dre, treuziñ.

V.k.e. (stag) (hat durchgereist) : ergerzhout, gweladenniñ, treuziñ.

Durchreisende(r) ag.k. g./b. : **1.** treizhider g., treborzher g. ; **2.** [leti] arval war an tremen g.

Durchreisevisum n. (-s,-visa/-visen) : viza-tremen g., viza-treizhid g.

durchreißen V.k.e. (rannadus pe stag) (durchriss / riss durch // hat durchrissen / hat durchgerissen) : regiñ.

V.gw. (rannadus) (riss durch ist durchgerissen) : terriñ.

durchreiten V.k.e. (stag) (durchritt / hat durchritten) : ergerzhout war varc'h.

V.gw. (rannadus) (ritt durch / ist durchgeritten) : tremen war varc'h.

V.em. **sich durchreiten** (rannadus) (ritt sich durch / hat sich (t-rt) durchgeritten) : gloazañ e revr dre forzh chom war varc'h.

durchrieseln V.gw. (rannadus) (ist durchgerieselt) : diruilhal, deverañ, dourasenniñ, gouelañ, berañ.

V.k.e. (stag) (hat durchrieselt) : treantiñ, sevel, dont, hejañ ; *es durchrieselt mich kalt,* ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur c'hlizhenn a zeu warnon, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor).

durchringen V.em. **sich durchringen** (rannadus) (rang sich durch / hat sich (t-rt) durchgerungen) : **1.** dont a-benn eus an holl skoilhoù, tremen ; **2.** ober e vennozh ober udb ; *er hat sich zu der Überzeugung durchgerungen,* dass …, deuet eo da grediñ start e ...

durchrollen V.gw. (rannadus) (ist durchgerollt) : ruilhal dre udb.

V.k.e. (rannadus) (hat durchgerollt) : [tekn., dilhad] lufrañ, lufrennaouiñ.

durchröntgen V.k.e. (stag) (hat durchgeröntgt) : [mezeg.] skinluniñ, skinskeudenniñ, radiografiañ.

durchrosten V.gw. (rannadus) (ist durchgerostet) : peurverglañ.

durchrösten V.k.e. (rannadus) : krazañ.

durchrufen V.k.e. (rannadus) (rief durch / hat durchgerufen) : pellgomz, reiñ da c'houzout dre bellgomz, kemenn dre bellgomz.

durchrühren V.k.e. (rannadus) : meskañ, kemmeskañ, toueziañ.

durchrutschen V.gw. (rannadus) (ist durchgerutscht) : riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, foerañ.

durchrütteln V.k.e. (rannadus) : hejañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, strilhañ, dotuañ, dorloiñ ; *in diesem Wagen wird man durchgerüttelt,* hejet e vezer er wetur-se, stroñset ha distroñset e vezer er wetur-se, taolet ha distaolet e vezer er wetur-se, taol-distaol e vez an dud er wetur-se, dorloet e vezer er wetur-se, lammat a ra ar wetur-se, stroñsañ ha distroñsañ a ra ar wetur-se, taolet e vezer a-zehou hag a-

gleiz er wetur-mañ, strilhet e vez an den er wetur-se e-giz gwez pilhoù, strilhet e vez an den er wetur-se evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, dotuet e vez an den er wetur-se gwasoc'h eget ur sac'had kraoñ, o torbilat e vezer er wetur-mañ.

durchs *berradur evit* **durch das**.

durchsacken V.gw. (rannadus) (ist durchgesackt) : kouezhañ, gwanañ, ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ.

Durchsage b. (-,-n) : kemennadenn b., kemennadur g., danevell b., kemenn g.

durchsagen V.k.e. (rannadus) (hat durchgesagt) : kemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da anavezout.

durchsägen V.k.e. (rannadus pe stag) (hat durchgesägt / hat durchsägt) : troc'hañ gant un heskenn, heskennat ; *etwas gegen die Faserrichtung quer durchsägen,* heskennat a-dreuz-neudenn ; *ein Brett der Länge nach durchsägen,* heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; *ein Brett der Breite nach durchsägen,* heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led.

Durchsägen n. (-s) : heskennadur g., heskennadurezh b., heskennerezh g.

Durchsatz g. (-es,-sätze) : **1.** barr g., barregezh b. ; **2.** [stlenn.] tizh e baodoù g., kas g.

durchsäuern V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchsäuert / hat durchgesäuert) : [kegin] **1.** trenkaat ; **2.** *den Teig durchsäuern,* lakaat an toaz e go.

durchsaufen V.gw. (rannadus) (säuft durch / soff durch / hat durchgesoffen) : lonkañ, charinkat, sistra, pintal.

V.em. **sich durchsaufen** (rannadus) (säuft sich durch / soff sich durch / hat sich (t-rt) durchgesoffen) : *sich bei jemandem durchsaufen,* lonkañ diwar-goust u.b.

durchsausen V.gw. (ist durchgesaust) : P. c'hwitañ, kaout korbell, pakañ korbell, bezañ korbellet, bezañ roet korbell d'an-unan, ober bouc'h, bezañ nac'het en e arnodenn, bezañ rasket d'e arnodenn, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout yod en e arnodenn, bezañ yotaet en e arnodenn, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull.

durchschalten V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchschaltet / hat durchgeschaltet) : [tredan] kevreañ, kenaskañ, voltañ.

Durchschaltung b. (-,-en) : [tredan] kevreañ g., kenaskañ g., voltañ g.

durchschaubar ag. : anat, splann, sklaer, aes da gompren.

durchschaudern V.k.e. (stag) (hat durchschaudert) : *sellit ouzh* **durchschauern**.

durchschauen V.gw. (rannadus) (hat durchgeschaut) : sellet gant udb, sellet a-dreuz udb ; *er schaut durch ein Fernrohr durch,* sellet a ra gant ul lunedenn.

V.k.e. (stag) (hat durchschaut) : *jemanden durchschauen,* divinout ar soñjoù a dro e penn u.b., gouzout roudoù u.b.

durchschauern / durchschaudern V.k.e./ V.dibers. (stag) (hat durchschauert / hat durchschaudert) : treantiñ ; *es durchschau(d)ert mich,* kement-se a ro spont ha skrij din, ur gridienn a hej ac'hanon, va lakaat a ra kement-se da skrijañ, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur c'hlizhenn a zeu warnon, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor).

durchscheinbar ag. : treuzwelus, boull.

durchscheinen V.gw. (rannadus) (schien durch / hat durchgeschienen) : **1.** treuzparañ, lugerniñ a-dreuz udb, skediñ a-dreuz udb. ; **2.** en em ziskouez a-dreuz udb ; *in diesem Gedicht scheinen seine Gedanken durch,* er varzhoneg-se e kaver un heklev eus e vennozhioù.

V.k.e. (stag) (durchschien / hat durchschienen) : sklêrijennañ, goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg) ; *die Sonne durchschien das Zimmer,* goulaouet e voe ar sal gant splannder an heol.

durchscheinend ag. : **1.** treuzwelus, boull, damsklaer ; *nur durchscheinend,* damvoull, opalidik ; **2.** [dilhad] aezhennek, lusennek.

durchscheuern V.k.e. (rannadus) (hat durchgescheuert) : teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; *die Knie seiner Hose sind durchgescheuert,* e vragoù war penn e zaoulin a zo uzet betek an neudenn, pennoù-glin e vragoù a zo tremen aet, pennoù-glin e vragoù a zo aet betek an neudenn (a zo poazh, a zo teuc'h betek an neudenn, a zo rouedennet, a zo debret).

V.em. **sich durchscheuern** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgescheuert) : **1.** teuc'hiñ, uzañ, mont da fall ; **2.** kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, skrabañ e groc'hen.

durchschieben V.k.e. (rannadus) (schob durch / hat durchgeschoben) : bountañ, silañ ; *unter der Tür durchschieben,* lakaat da dremen dre zindan an nor.

durchschießen V.k.e. (stag) (durchschoss / hat durchschossen) : **1.** treuziñ ; *das Bein wurde ihm durchschossen,* ur boled a dreuzas e c'har, treuzet e oa bet e c'har gant ur vilienn blom ; **2.** [dre astenn., moull.] distankaat, boullaat ; **3.** etrelinennañ ; **4.** etrefollennañ ; **5.** [gwiad.] anneuiñ.

V.gw. (rannadus) (schoss durch // hat durchgeschossen / ist durchgeschossen) : **1.** (hat) : tennañ a-dreuz udb ; **2.** [dre skeud.] (ist) : tremen evel un tenn.

durchschimmern V.gw. (rannadus) (hat durchgeschimmert) : **1.** treuzparañ, lugerniñ a-dreuz udb, skediñ a-dreuz udb ; **2.** en em ziskouez a-dreuz udb ; *in diesem Gedicht schimmern seine Gedanken durch,* er varzhoneg-se e kaver un heklev eus e vennozhioù.

durchschlafen V.gw. (rannadus) (schläft durch / schlief durch / hat durchgeschlafen) : kousket hep dihuniñ.

V.k.e. (stag) (durchschläft / durchschlief / hat durchschlafen) : tremen [ur pennad-amzer] o kousket.

Durchschlag g. (-s,-schläge) : **1.** eilad g., eilskrid g., adskrid g. ; **2.** [kegin.] sil g. ; **3.** [tekn.] minaoued g., kuzh-tachoù g. ; **4.** [lu] ebarzhadur [ur vannadell] g. ; **5.** [kegin.] sil g.

Durchschlageisen n. (-s,-) : [tekn.] didammer g.

durchschlagen[1] V.k.e. (stag) (durchschlägt / durchschlug / hat durchschlagen) : **1.** treuziñ, toullañ ; **2.** troc'hañ ; **3.** [kegin.] silañ.

durchschlagen[2] V.k.e. (rannadus) (schlägt durch / schlug durch / hat durchgeschlagen) : **1.** treuziñ, toullañ ; **2.** troc'hañ, faoutañ ; **3.** freuzañ ; **4.** sankañ.

V.gw. (rannadus) (schlägt durch / schlug durch // ist durchgeschagen / hat durchgeschlagen) : **1.** (ist) : treuziñ, tremen, intrañ ; **2.** [tredan] (ist) : tarzhañ ; *die Sicherung schlug durch,* tarzhañ a reas an deuzell (ar plom) ; **3.** (hat) ober berzh, bezañ efedus ; **4.** (ist) dont a-wel, splannañ ; **5.** (ist) : dastaoliñ.

V.em. : **sich durchschlagen** (rannadus) (schlägt sich durch / schlug sich durch / hat sich (t-rt) durchgeschlagen) : **1.** en em zifretañ, en em zibab, en em embreger, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, sachañ e ibil, en em zifenn ; *er schlägt sich so durch,* bevañ a ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra, bevañ a ra a-grip hag a-grap ; **2.** dont a-benn da dremen, dont a-benn da dreuziñ ; **3.** [dre skeud.] mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

durchschlagend ag. : krenn, groñs, diarvarus, diskoulmus, krennus, efedus, hag a sko mat, hag a beg ; *durchschlagende Gründe,* abegoù na c'haller ket diarbenn ; *durchschlagender Erfolg,* berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.

Durchschläger g. (-s,-) : [tekn.] minaoued g.

Durchschlaghammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol gennañ g.

durchschlägig ag. : **1.** efedus ; **2.** a-live etre. ; **3.** [mengleuz.] kevreet.

Durchschlagpapier n. (-s,-e) : paper glaou g., paper-kalk g.

Durchschlagsicherung b. (-,-en) : [tredan] disreder g.

Durchschlagskraft b. (-,-kräfte) : [bannadell] nerzh ebarzhadur g.

durchschlagskräftig ag. : krenn, groñs, diarvarus, diskoulmus, krennus, efedus, hag a sko mat, hag a beg, anataus.

Durchschlagwirkung b. (-,-en) : gwered peurdoullañ g.

durchschlängeln V.k.e. (stag) (hat durchschlängelt) : kammigellañ [a-dreuz udb], gwidilañ [a-dreuz udb], troidellañ [a-dreuz udb], kildreiñ [a-dreuz udb], korvigellañ [a-dreuz udb].

V.em. **sich durchschlängeln** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgeschlängelt) : **1.** kammigellañ [a-dreuz udb], gwidilañ [a-dreuz udb], troidellañ [a-dreuz udb], korvigellañ [a-dreuz udb], kildreiñ [a-dreuz udb] ; **2.** en em silañ ; *er schlängelt sich zwischen den Wagen durch,* en em silañ a ra dre wask ar c'hirri-tan.

durchschleichen V.gw. (rannadus) (schlich durch / ist durchgeschlichen) : troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit dre laer, en em dennañ dre guzh, en em ripañ e-kuzh, en em riklañ dre laer, ober Jil diloj.

V.k.e. (stag) (durchschlich / hat durchschlichen) : treuziñ dre laer, treuziñ didrouz-kaer, treuziñ dre guzh.

V.em. **sich durchschleichen** (rannadus) (schlich sich durch / hat sich durchgeschlichen): troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit dre laer, en em dennañ dre guzh, en em ripañ e-kuzh, en em riklañ dre laer, ober Jil diloj.

durchschleppen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschleppt) : **1.** stlejañ [a-dreuz udb], ruzañ [a-dreuz udb] ; **2.** [dre skeud.] eilañ, skoazellañ, reiñ harp da, skorañ.

V.em. **sich durchschleppen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgeschleppt) : **1.** en em zibab, en em lipat, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, en em embreger, dienkañ, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn, en em zinec'hiñ, dirouestlañ e neud, ober diouti, sachañ e ibil, en em dreiñ, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em bakañ, en em dennañ ; **2.** [dre skeud.] *sich kümmerlich durchschleppen,* bevañ bevaik, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, ruzañ anezhi, bevañ togn, punec'hiñ, chaokat mizer, c'hoari gant glac'harig, fritañ paourentez, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, duiñ gant ar vizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, duañ anezhi, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan.

durchschleusen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschleust) : **1.** [merdead.] lakaat da dremen ur skluz, skluzañ ; **2.** [dre skeud.] lakaat da dremen dre guzh, ebarzhañ dre guzh.

Durchschleusung b. (-,-en) : [merdead.] skluzañ g.

durchschlingen V.k.e. (stag) (durchschlang / hat durchschlungen) : **1.** gweañ, gweadenniñ, plezhenniñ ; **2.** [dre skeud.] skoulmañ.

Durchschlupf g. (-s,-schlüpfe) : digor strizh g., gwask g./b., toull g., faout g.

durchschlüpfen V.gw. (rannadus) (ist durchgeschlüpft) : **1.** en em silañ, filouchañ, sinklañ ; **2.** [dre skeud.] achap, diflipañ, delammat, dilammat, tec'hout, sinklañ, en em siliennañ.
durchschmecken V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschmeckt) : santout blaz udb.
Durchschmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b.
durchschmuggeln V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschmuggelt) : flodañ.
durchschneiden V.k.e. (rannadus pe stag) (schnitt durch / durchschnitt // hat durchgeschnitten / hat durchschnitten) : troc'hañ, skejañ ; *einen Knoten durchschneiden,* troc'hañ ur skoulm ; *jemandem die Kehle durchschneiden,* dic'houzougañ u.b., toullgouzougañ u.b., troc'hañ e c'houzoug d'u.b. (Gregor) ; *den Lebensfaden durchschneiden,* troc'hañ neudenn ar vuhez ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch,* gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.
V.k.e. (stag) (durchschnitt / hat durchschnitten): **1.** troc'hañ, skejañ ; **2.** treuziñ, troc'hañ, kroaziañ, kejañ gant ; **3.** [merdead.] *die Wellen durchschneiden,* regiñ ar mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour, regiñ mor.
V.em. **sich durchschneiden** (stag) (durchschnitt sich / hat sich (t-rt *pe* t-d-b) durchschnitten) : **1.** en em droc'hañ ; **2.** [mat.] kenskejañ.
durchschneien V.dibers.. (rannadus) (hat durchgeschneit) : [erc'h] kouezhañ hep diskrog.
V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschneit) : **1.** [erc'h] treuziñ, kouezhañ e-barzh ; **2.** [dre skeud.] P. ober ur gwel, teurel ur sell.
Durchschnitt g. (-s,-e) : **1.** troc'h g., troc'hadenn b., skej g., skejadur g., skejad g., skejadenn b. ; **2.** [dre skeud.] keidenn b., krennenn b., keitadenn b., keitad g., etreadenn b. ; *im Durchschnitt,* well-wazh, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas d'egile ; *er erreicht den Durchschnitt,* tizhout (pakañ) a ra ar geidenn ; **3.** [tisav.] troc'h g., skejad g. ; *im Durchschnitt zeichnen,* tresañ a-droc'h ; **4.** [mat.] **a)** kenskej g., kenskejad g., kenskejadur g. ; **b)** treuzkiz g. ; **5.** darn vrasañ b. ; *der Durchschnitt von Menschen,* an darn vrasañ eus an dud b. ; **6.** riboul g., hent-riboul g., klaz g., foz b., foziad b., fozell b., douvez b., touflez b., andouv g., flosk g., flosker g.
durchschnittlich ag. : keitat, krenn, keidennek, etre, etreat, etre-daou ; *durchschnittliche Lebenserwartung,* hoali keitat g., padelezh keitat ar vuhez b.
Adv. : well-wazh, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas d'egile.
Durchschnittsalter n. (-s) : oad keitat g., oad krenn ur boblañs g., oad keidennek ur boblañs g.
Durchschnittsansicht b. (-,-en) : [tisav.] skejad g.
Durchschnittsbürger g. (-s,-) : keodedad eus an ordinaloù g., keodedad keitat g.
Durchschnittsdaten lies. : roadennoù keidennek lies.
Durchschnittsehe b. (-,-n) : koublad boutin g., koublad evel ar re all g., koublad standart g., koublad skoueriek g., koublad ordinal g., koublad keitat g.
Durchschnittseinkommen n. (-s,-) : korvoder keitat g., korvoder etre g.
Durchschnittsertrag g. (-s,-erträge) : askorad etre g., askorad keitat g., askorad keidennek g.
Durchschnittsgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh keitat g., tizh keidennek g.
Durchschnittsgesicht n. (-s,-er) : penn eus an ordinaloù g.
Durchschnittskurs g. (-es,-e) : feur keitat g.
Durchschnittsleistung b. (-,-en) : efeduster etre g., efeduster keitat g.
Durchschnittslohn g. (-s,-löhne) : gopr keitat g.
Durchschnittsleser g. (-s,-) : lenner ordinal g., lenner keitat g.
Durchschnittsmensch g. (-en,-en) : den boutin g., den evel ar re all g., den eus an ordinaloù g., den keitat g. ; *die Durchschnittsmenschen,* an ordinaloù lies.
Durchschnittsnote b. (-,-n) : **1.** keidenn b. ; **2.** notenn etre b., notenn geitat b.
Durchschnittspunkt g. (-s,-e) : poent kenskej g.
Durchschnittspreis g. (-es,-e) : priz-kreiz g., priz well-wazh g., priz keitat g., priz krenn g.
Durchschnittssätze lies. : feurioù keitat lies.
Durchschnittsschüler g. (-s,-) : skoliad a live etre g.
Durchschnittstemperatur b. (-,-en) : gwrez keitat b., gwrez keidennek b.
Durchschnittsware b. (-,-n) : [kenw.] marc'hadourezh a berzhded etre b.
Durchschnittswert g. (-s,-e) : talvoudegezh keitat b., talvoudegezh keidennek b.
durchschnüffeln V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschnüffelt) : firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, diskrabañ, c'hwiliañ, brellañ, fetekiñ, furgutañ) e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turlutañ, fuketal, dispac'hañ.
Durchschreibebuchführung b. (-,-en) : kontouriezh dre ziskalkañ b.
Durchschreibeblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h diskalkañ g.
durchschreiben V.k.e. (rannadus) (schrieb durch / hat durchgeschrieben) : **1.** diskalkañ, kalkañ, treuztresañ, treuzlinennañ ; **2.** [dre astenn.] kopiañ, eilskrivañ.
Durchschreibepapier n. (-s,-e) : paper glaou g., paper-kalk g.
durchschreiten V.gw. (rannadus) (schritt durch / ist durchgeschritten) : treuziñ, mont e-barzh ; *sie kamen vor das Tor und schritten durch,* degouezhout a rejont dirak an nor-borzh hag ez ejont e-barzh.
V.k.e. (stag) (durchschritt / hat durchschritten) : treuziñ, tremen ; *er durchschnitt den Park,* treuziñ a reas al liorzh, mont a reas a-dreuz (dre greiz) al liorzh.
Durchschrift b. (-,-en) : eilad g., eilskrid g.
Durchschuss g. (-s,-schüsse) : **1.** [tenn] peurdoullerezh g. **2.** [moull.] etrelinennad b. ; **3.** [gwiad.] anneuenn b., irienn b.
Durchschussblatt n. (-s,-blätter) : **/ Durchschussseite** b. (-,-n) : follennig etrelakaet b.
durchschütteln V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschüttelt) : hejañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, strilhañ, dotuañ, dorloiñ, trantellañ ; *in diesem Wagen wird man richtig durchgeschüttelt,* hejet-dihejet e vezer er wetur-se, stroñset ha distroñset e vezer er wetur-se, taolet ha distaolet e vezer

er wetur-se, taol-distaol e vez an dud er wetur-se, taolet e vezer a-zehou hag a-gleiz er wetur-mañ, dorloet e vezer er wetur-se, lammat a ra ar wetur-se, stroñsañ ha distroñsañ a ra ar wetur-se, n'eus nemet hejadennoù da gaout er wetur-se, strilhet e vez an den er wetur-se e-giz ur wezenn bilhoù, strilhet e vez an den er wetur-se evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, dotuet e vez an den er wetur-se gwasoc'h eget ur sac'had kraoñ, o torbilat e vezer er wetur-mañ.

durchschüttern V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschüttert) : lakaat da grenañ, dishorellañ, horellañ, horjellañ, stroñsañ, brallañ.

durchschwärmen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschwärmt) : [dre astenn.] riboulat, roulañ, ebatal, furikat, bragal, breskenn, c'hoari las, ober bos, riotal, riblañ ; *die Nacht durchschwärmen,* riboulat a-hed (hed, dre hed) an noz, tremen an noz o roulañ (o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), ober bos hed an noz, c'hoari las hed an noz, tremen an noz hed-da-hed oc'h ebatal, ebatal hed-da-hed d'an noz, riboulat hed-ha-hed d'an noz.

durchschweifen V.k.e. (stag) (hat durchschweift) : ergerzhout.

durchschwimmen V.gw. (rannadus) (schwamm durch / ist durchgeschwommen) : tremen war neuñv.
V.k.e. (stag) (durchschwamm / hat durchschwommen) : treuziñ war neuñv.

durchschwindeln V.em. **sich durchschwindeln** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgeschwindelt) : bevañ a-skrab hag a-ziskrab ; *er schwindelt sich so durch,* bevañ a ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra.

durchschwingen V.k.e. (stag) (durchschwang / hat durchschwungen) : *eine heitere Stimmung durchschwingt das ganze Stück,* chom a ra drant ha bagol an aergelc'h a-hed (hed, dre hed) ar pezh-c'hoari a-bezh.

durchschwitzen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeschwitzt) : beuziñ er c'hwez, goleiñ a c'hwez, trempañ ; *ich bin ganz durchgeschwitzt,* e c'hwez emaon, c'hwez-brein on, c'hweziñ a ran evel un touilh, c'hwez-holl on, dourc'hwez holl on, dourc'hwez tout on, ar c'hlizhenn 'zo warnon, n'eus ket un neudenn sec'h dindanon, beuzet on em c'hwez.

durchsegeln V.gw. (rannadus) (ist durchgesegelt) : [bag-dre-lien] tremen.

durchsehen V.gw. (rannadus) (sieht durch / sah durch / hat durchgesehen) : **1.** sellet, gwelet a-dreuz udb ; **2.** en em ziskouez, bezañ gwelet, dont war wel ; **3.** kompren.
V.k.e. (rannadus) (sieht durch / sah durch / hat durchgesehen) : **1.** diskuliañ ; **2.** teuler ur sell war, teuler ur sell ouzh, adsellet, adwelet, distremen, reizhañ, gwiriekaat ; *er musste seine Arbeit durchsehen,* ret e oa bet dezhañ distremen e labour (Gregor), ret e oa bet dezhañ adwelet e labour, ret e oa bet dezhañ ober un distremen d'e labour ; *Aktenstücke durchsehen,* studiañ teuliadioù, ober ur sell e teuliadioù 'zo ; *etwas peinlich genau durchsehen,* burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh udb, ridellat pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb. ; **3.** *unter der Tür durchsehen,* sellet dre zindan an nor.

Durchsehen n. (-s) : adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., distremen g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b.

durchseihen V.k.e. (rannadus) (hat durchgeseiht) : arsilañ, silañ, darsilañ, tremen ; *Milch durchseihen,* silañ al laezh, silañ laezh.

Durchseihtrichter g. (-s,-) : founilh-sil g.

durch sein V.gw. (skrivet distag atav) (ist durch / war durch / ist durch gewesen) : **1.** bezañ tremenet, bezañ deuet a-benn ; P. *er ist durch !* [arnodennoù] graet en deus berzh ! degemeret eo bet ! deuet eo gantañ ! deuet eo a-benn ! degouezhet eo ganti ! ; **2.** [karbedoù] *der Zug ist eben durch,* o paouez tremen emañ an tren, o nevez tremen emañ an tren, an tren ne ra nemet tremen ; **3.** [dre astenn.] *die Sohle ist durch,* toull eo seul (koarell) va botez, toull eo sol va botez, toullet em eus va botez.

durchsetzen[1] V.k.e. (rannadus) (hat durchgesetzt) : **1.** lakaat da dremen, tizhout e vefe graet udb, kas da benn ; *einen Plan durchsetzen,* tizhout e vefe degemeret e raktres, dont a-benn da lakaat ar re all da zegemer e raktres ; *bis jetzt konnte er seinen Willen nicht durchsetzen,* n'eo ket c'hoazh ken koulz ha ma fell dezhañ bezañ, n'eo ket en em gavet c'hoazh e penn e erv, n'eo ket deuet a-benn eus e daol c'hoazh, n'en deus ket tizhet e bal c'hoazh, n'en deus ket diraezet e daol c'hoazh, n'eo ket erru er pal c'hoazh (Gregor), n'en deus ket bet e youl c'hoazh, n'eo ket deuet a-benn c'hoazh d'ober ar pezh a fell dezhañ, n'eo ket deuet a-benn c'hoazh da gaout e youl, n'en deus ket bet e did c'hoazh ; *es durchsetzen, dass ....,* gounit war u.b. e rafe udb, tizhout ober udb.
V.gw. (rannadus) (ist durchgesetzt / hat durchgesetzt) : treuziñ.
V.em. **sich durchsetzen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgesetzt) : **1.** dont a-benn da gaout e youl, sevel war varr, bezañ trec'h, bezañ gounit, delc'her betek ar penn ; *er hat sich durchgesetzt,* deuet eo a-benn da gaout e youl, deuet eo a-benn eus e daol, tennet en deus e daol, deuet eo d'ar jube, deuet eo a-benn eus e vennozh, deuet eo e daol da vat gantañ, deuet eo e dro da vat gantañ, kaset en deus e daol da vat, graet en deus tro-vat, graet en deus taol mat, savet eo war varr, aet eo an tu kreñv gantañ, tapet en deus e droad er par ; *hier kann man sich nur mit Gewalt durchsetzen,* foar an arigrap a zo amañ, amañ e sach pep hini gantañ ar muiañ ma c'hell, skrapadeg a zo amañ, sach-disach a zo amañ, bount ha sach a zo amañ, prez a zo amañ ; **2.** bezañ degemeret ; *er hat sich bei uns durchgesetzt,* degemeret eo bet da rener ganeomp-holl, e anzavet hon eus da bennrener ; *dieser Ausdruck hat sich nach und nach durchgesetzt,* an dro-lavar-se a zo bet degemeret gant ar boaz ; **3.** [mennozhioù] *sich langsam durchsetzen,* gounid tachenn a-silik (a-sil-da-sil), en em silañ ; **4.** *er hat sich durchgesetzt,* graet en deus e doull, graet en deus e dreuz, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, hennezh eo tapet gantañ.

durchsetzen[2] V.k.e. (stag) (hat durchsetzt): ensilañ, ebarzhiñ, gweañ, gweadenniñ, kenweañ, gwiadenniñ, kenblezhañ, plezhenniñ, plezhañ, plañsoniñ, dasplezhañ, etrelasañ.
V.gw. (stag) : treuziñ, intrañ, euvriñ.

anv-gwan-verb stag : **durchsetzt** *ein mit Silbererz durchsetztes Gestein,* ur garregad kemmesket gant kailh arc'hant b., ur garregad roudoù arc'hant enni b.
Durchsetzung b. (-,-en) : **1.** degemeridigezh b. ; **2.** trec'h g.
Durchsetzungsvermögen n. (-s) : nerzh-youl g., nerzh-spered g., mennerezh g., youlegezh b.
durchseuchen V.k.e. (stag) (hat durchseucht) : kontammiñ.
Durchseuchung b. (-,-en) : kontammadur g.
Durchsicht b. (-,-en) : **1.** gwel g., digor g. ; **2.** [dre astenn.] adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., distremen g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., kontroll g., kontrollerezh g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; *Durchsicht einer Rechnung,* adsell d'ul lizher-dle g., adselladenn d'ul lizher-dle b.
durchsichtig ag. : **1.** treuzwelus, boull, kleuz, rouez, gwerennet ; **2.** [dre skeud.] splann, anat.
Durchsichtigkeit b. (-) : treuzwel g., treuzwelusted b., treuzweluster g., boullded b., boullder g., sklaerded b.
durchsickern V.k.e. (stag) (hat durchsickert) : en em silañ a-dreuz, ensilañ, tremen dre ; *das Wasser durchsickert die Mauer,* en em silañ a ra an dour a-dreuz (dre) ar voger, an dour en deus kavet toull evit tremen dre ar vur, dre sil (a-sil) e ya an dour a-dreuz ar voger.
V.gw. (rannadus) (ist durchgesickert) : **1.** treuzberañ, strilhañ, dourenniñ, dourasenniñ, en em silañ a-dreuz, ensilañ, tremen dre ; *das Wasser sickert durch die Mauer (hin)durch,* en em silañ a ra an dour a-dreuz (dre) ar voger, an dour en deus kavet toull evit tremen dre ar vur, dre sil (a-sil) e ya an dour a-dreuz ar voger ; **2.** [dre skeud.] : bezañ diskuliet ; *von dem Plan sind Einzelheiten durchgesickert,* un heklev eus ar raktres hon eus bet, dispaket (diskuliet) ez eus bet ul lodenn vihan eus ar raktres, un nebeud diskuliadennoù o deus roet un alberz (un damskeud) eus ar raktres-se ; *nichts wird durchsickern,* miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toullet da zen eus hon afer.
Durchsickern n. (-s) : strilh g., strilhadur g.
durchsieben V.k.e. (rannadus) (hat durchgesiebt) : **1.** kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, kroelardiñ, tremen ; *fein durchsieben,* burutellañ, bleutaat ; *grob sieben,* gourneriañ, gournat, grellat, ridellat, kac'helat ; **2.** [dre skeud.] diuzañ, dibab, krouriañ.
V.k.e. (stag) (hat durchsiebt) : toullañ-didoullañ, mildoullañ, toullaouañ.
durchsiebt ag. : toull-didoull, mil doullet, toullaouek, toullek, toullet evel ur sil.
Durchsiebung b. (-,-en) : tamouezat g., krouriañ g., ridellat g., burutellañ g.
durchsinnen V.k.e. (stag) (durchsann / hat durchsonnen) : divizout diwar-benn, emguzuliañ diwar-benn, soñjal ervat e.
durchsintern V.k.e. (rannadus) (hat durchgesintert) : silañ.
durchsitzen V.k.e. (rannadus) (saß durch / hat durchgesessen) : **1.** teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; *die Hosen durchsitzen,* uzañ e revr lavreg, (peur)uzañ foñs e vragoù, kas e revr lavreg da bilhoù ; **2.** [dre astenn.] chom azezet.
durchspalten V.k.e. (stag) (hat durchspaltet) : faoutañ e daou damm.
durchspicken V.k.e. (stag) (hat durchspickt) : larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ.
durchspielen V.k.e. (rannadus) (hat durchgespielt) : **1.** c'hoari hep diskrog, c'hoari eus an eil penn d'egile, c'hoari war e hed, c'hoari penn-da-benn ; *sie haben die Nacht durchgespielt,* c'hoariet o doa hed an noz, c'hoariet o doa adalek eil penn an noz betek egile ; **2.** [dre skeud.] rakwelet, studiañ ; **3.** darvanañ.
durchspießen V.k.e. (rannadus) (hat durchspießt) : **1.** treuziñ-didreuziñ, brochañ, enklavañ, treuzdidreuziñ ; **2.** [kegin.] enberiañ, beriañ, beraouañ.
durchsprechen V.k.e. (rannadus) (spricht durch / sprach durch / hat durchgesprochen) : **1.** lavaret eus an eil penn d'egile, lavaret war e hed, lavaret penn-da-benn ; **2.** [dre astenn.] disec'hañ [ur c'hraf, danvez un diviz], diskejañ ur c'hraf bennak, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo.
durchsprengen V.gw. (rannadus) (ist durchgesprengt) : tremen d'an daoulamm.
V.k.e. (stag) (hat durchsprengt) : treuziñ d'an daoulamm.
durchspringen V.gw. (rannadus) (sprang durch / ist durchgesprungen) : **1.** lammat [a-dreuz udb, dre udb] **2.** [dre astenn.] faoutañ, frailhañ.
V.k.e. (stag) (sprang durch / hat durchgesprungen): treuziñ gant ul lamm, lammat dreist [udb].
durchspülen V.k.e. (rannadus) (hat durchgespült) : skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diswalc'hiñ, riñsañ.
durchstarten V.gw. (rannadus) (hat durchgestartet): **1.** [nij.] adplantañ tizh, sankañ tizh en-dro, ober tan dezhi en-dro ; **2.** [kirri] loc'hañ, diloc'hañ.
durchstechen V.k.e. (stag pe rannadus) (sticht durch / durchsticht // stach durch / durchstach // hat durchgestochen / hat durchstochen) : **1.** toullañ, freuzañ, treantiñ, trebarzhiñ, treuzdidreuziñ, pikañ, enberiañ, beriañ ; *die Arbeiter stechen den Damm durch, die Arbeiter durchstechen den Damm,* emañ ar vicherourien oc'h ober un toull-freuz e-barzh ar chaoser ; **2.** goustilhañ, gouglezeiata, kontellañ, kontellata, brochañ, broudañ a daolioù goustilh.
V.em. **sich durchstechen** (stag) (durchsticht sich / durchstach sich / hat sich (t-rt *pe* t-d-b) durchstochen) : pikañ ; *die Näherin hat sich (t-d-b) den Finger durchstochen*, aet eo an nadoz e biz ar gemenerez, ar gemenerez he deus piket he biz.
Durchstecherei b. (-,-en) : [dre skeud., gwir] treuzemglev g., kenwall g., troidell b., irienn b.
Durchstechung b. (-,-en) : toulladur g., toullerezh g.
durchstecken V.k.e. (rannadus) (hat durchgesteckt) : tremen, silañ, neudenniñ.
durchstehen V.k.e. (rannadus) (stand durch / hat durchgestanden) : **1.** gouzañv, padout ouzh, diwaskañ ; **2.** derc'hel e grog, bezañ evit, derc'hel ouzh, enebiñ ouzh, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, derc'hel ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, ober ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, ober penn ouzh.
durchsteigen V.gw. (rannadus) (stieg durch / ist durchgestiegen) : **1.** pignat, tremen ; **2.** [dre skeud.] P. kompren, intent, plomañ, gwelet sklaer.

durchstellen V.gw. ha V.k.e. (rannadus) (hat durchgestellt) : [pellgomz] *zu jemandem durchstellen,* savelañ ar c'hehentad gant u.b., kevreañ gant u.b., kehentaat gant u.b., lakaat kehent gant u.b.

Durchstieg g. (-s,-e) : tremen g., tremenlec'h g., digor g.

durchstöbern V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchstöbert / hat durchgestöbert) : firbouchañ e, furchal e, furchal, furchata e, furediñ e, furikat e, furikat, fuketal e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, fuketal, dispac'hañ, turmuch e, diskrabañ e, turlutañ, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e.

Durchstich g. (-s,-e) : **1.** toulladur g., toullerezh g. ; **2.** toull g., riboul g., hent-riboul g., klaz g., foz b., foziad b., fozell b., douvez b., touflez b., andouv g., flosk g., flosker g.

Durchstoß g. (-s,-stöße) : **1.** [lu] bountadeg b., freuzadeg linennoù b. ; **2.** [tekn.] **a)** didammer g. ; **b)** moull g. ; **c)** trebarzherez b.

durchstoßen V.k.e. (stag pe rannadus) (stößt durch / durchstößt // stieß durch / durchstieß // hat durchgestoßen / hat durchstoßen) : freuzañ, toullañ, trebarzhiñ ; *die Front durchstoßen,* ober un toull-freuz (Gregor : un difreuz) e linennoù an enebourien.

durchstrahlen V.gw. (rannadus) (hat durchgestrahlt) : treuzparañ.

V.k.e. (stag) (hat durchstrahlt) : **1.** treantiñ gant e skinoù, trebarzhiñ gant e vannoù, treantiñ gant e derennoù, trebarzhiñ gant e wazhennoù ; **2.** [mezeg.] skinluniñ, skinskeudenniñ, radiografiañ.

durchstreichen V.k.e. (rannadus pe stag) (strich durch / durchstrich // hat durchgestrichen / hat durchstrichen) : **1.** kroaziañ, lemel, barrennañ, raskañ ; *einen Namen durchstreichen,* lemel un anv, kroaziañ un anv, barrennañ un anv, raskañ un anv ; **2.** [dre heñvel.] ergerzhout ; **3.** [dre astenn.] c'hwezhañ dre.

Durchstreichung b. (-,-en) : lamedigezh b., kroaziañ g., barrennañ g.

durchstreifen V.k.e. (rannadus pe stag) (hat durchgestreift / hat durchstreift) : ergerzhout.

durchströmen V.k.e. (stag) (hat durchströmt) : **1.** dourañ, tremen dre ; *die Donau durchströmt verschiedene Länder,* tremen a ra an Danav dre un toullad broioù, un toullad broioù a zo douret gant an Danav ; **2.** [dre skeud.] beuziñ, aloubiñ, liñvadenniñ, treantiñ, trebarzhiñ.

V.gw. (rannadus) (ist durchgeströmt) : deredek, diruilhañ.

durchstylen V.k.e. (rannadus) (hat durchgestylt) : kenaozañ, kenurzhiañ, fichañ, kempenn.

durchsuchen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchsucht / hat durchgesucht) : **1.** firbouchañ e, furchal e, furchal, furchata e, furediñ e, furikat e, furikat, fuketal e, fuketal, dispac'hañ, turmuch e, turlutañ, diskrabañ e, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, ober ar furch dre, imbourc'hiñ ; *jemanden durchsuchen,* furchal u.b. ; *die Polizei durchsuchte das Haus,* ar polis en doa furchet an ti, ar polis en doa graet furch ha klask en ti, ar polis en doa graet ar furch dre an ti, graet o doa an archerien un diskenn en ti ; *ich suchte das ganze Haus nach meinen Schlüsseln durch,* furchet em boa e pep lec'h e-barzh an ti evit adkavout va alc'hwezioù, didanfoeltret em boa an ti a-bezh evit adkavout va alc'hwezioù, graet em boa furch ha klask en ti evit adkavout va alc'hwezioù, graet em boa ar furch dre an ti evit adkavout va alc'hwezioù, furchet em boa en ti ken a c'hallen evit adkavout va alc'hwezioù ; *als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte,* diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù ; **2.** [lu] ergerzhout, furchal, imbourc'hiñ ; **3.** [hemolc'h] aozañ un huadeg e.

Durchsuchung b. (-,-en) : **1.** furch g., furch ha klask lies., furchadeg b., firbouch g., furchadenn b., furchadur g., furcherezh g. ; *gründliche Durchsuchung,* furch pizh g., furch pervezh g. ; **2.** [lu] ergerzhadeg b. ; **3.** [hemolc'h] huadeg b.

Durchsuchungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] urzh furchal g.

durchsüßen V.k.e. (stag) (hat durchsüßt) : **1.** sukrañ ; **2.** c'hwekaat, dousaat.

durchtanzen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchtanzt / hat durchgetanzt) : **1.** dañsal betek fin ar bal ; **2.** [dre astenn.] *die Nacht durchtanzen,* tremen an noz o tañsal, dañsal (a-)hed an noz.

Durchteufung b. (-,-en) : [mengleuz.] toullerezh g.

durchtrainieren V.k.e. (rannadus) (trainierte durch / hat durchtrainiert) : kigennañ.

durchtränkbar ag. : euvradus.

durchtränken V.k.e. (stag) (hat durchtränkt) : euvriñ, intrañ, spluiañ, gourdourañ, treantiñ, trempañ.

durchtränkt ag. : tremp, intret, gouzouret, karget a zour ; *bis auf die Haut durchtränkt,* gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, neudenn sec'h ebet dindanañ, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *wasserdurchtränkter Boden,* douar gouzouret g. ; *die Erde ist mit Wasser durchtränkt, die Erde ist völlig durchtränkt,* an douar ne c'hall ket kemer ken ; *von Blut durchtränkt,* intret gant gwad.

Durchtränkung b. (-,-en) : intr g., intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., treant g.

durchträufeln V.gw. (rannadus) (ist durchgeträufelt) : takenniñ, strilhañ, deverañ, berañ.

durchtreiben V.k.e. (rannadus) (trieb durch / hat durchgetrieben) : **1.** tremen ; **2.** [dre astenn.] argas, kas kuit, skarzhañ, kas, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.

durchtrennen V.k.e. (rannadus pe stag) (hat durchtrennt / hat durchgetrennt) : skejañ, troc'hañ ; *die Nabelschnur durchtrennen,* troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet ; *den Lebensfaden durchtrennen,* troc'hañ neudenn ar vuhez ; *mit seiner Sense durchtrennte das Todesgespenst den Lebensfaden,* gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

durchtreten V.k.e. (rannadus) (tritt durch / trat durch / hat durchgetreten) : **1.** toullañ ; *er hat seine Schuhe durchgetreten,* toullet en deus e votoù ; **2.** [kirri-tan] *den Gashebel durchtreten,* pouezañ start (gwaskañ mort) war troadikell ar buanaer, plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

V.gw. (rannadus) (tritt durch / trat durch / ist durchgetreten) : **1.** dont e-barzh, mont e-barzh ; **2.** tremen dre udb, tremen a-dreuz udb, treuziñ udb ; **3.** berañ, deverañ, dourenniñ, dourasenniñ.

Durchtrieb g. (-s,-e) : [labour-douar] tremenadeg chatal b.

durchtrieben ag. : dre zindan, mitouik, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, gweet e hentoù, korvigellus, korvigellek, lamprek, kudennek, kudennek e galon, ganas, gaou, louarn, fell, kivioul, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, troidellek, touellus, troidellus, lubanus, gwevn, link, abil ; *er ist durchtrieben,* n'eus nemet kildro ennañ, gouzout a ra ar mil ard fall, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, ur c'horvigeller a zo anezhañ, ur ribouilher a zo anezhañ, un troideller a zo anezhañ, ur ragater a zo anezhañ, hennezh a zo un ard a zen, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, ur frikoter a zo anezhañ, hennezh a zo un den gweet e hentoù, pegen louarn eo hennezh !

Durchtriebenheit b. (-) : korvigellerezh g., trubarderezh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., itrik g., ragaterezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., finesa b.

durchtropfen V.gw. (rannadus) (ist durchgetropft) : takenniñ, strilhañ, deverañ, berañ.

durchwachen V.k.e. (stag) (hat durchwacht) : beilhañ ; *er durchwacht die halbe Nacht,* chom a ra da veilhañ an hanter eus an nozvezh.

V.gw. (rannadus) (hat durchgewacht) : beilhañ ; *er hat bis zum Morgen durchgewacht,* beilhet en doa betek ar beure.

durchwachsen[1] V.gw. (rannadus) (wächst durch / wuchs durch / ist durchgewachsen) : kreskiñ dre udb.

V.k.e. (stag) : kreskiñ dre udb ; *der Baum durchwächst die Mauer,* kreskiñ a ra ar wezenn dre ar voger, kreskiñ a ra ar wezenn a-dreuz d'ar ar voger.

durchwachsen[2] ag. : **1.** *durchwachsener Speck,* kig brizhtreut g. (Gregor), kig-moc'h (kig-sall) dazlardet g., brizhkig g., hantergig g., hanterlard g. ; **2.** [mengleuz] roudennek, barrennet, kemmesket ; *durchwachsene Kohle,* glaou barrennet, glaou roudennek ; *durchwachsenes Gestein,* karregad kemmesket, karregad liesseurt b. ; **3.** P. *wie geht's ? – danke ! durchwachsen,* mont a ra ? - ya, ruzañ ! / penaos emañ kont ? - mont a ra evelseik (evel-evel, madik-madik) ganin / mont a ra ? - war-nes damant emaon / mont a ra ? - etre an div lezenn emaon / penaos emañ kont ? - etre kriz ha poazh emaon ; **4.** *durchwachsenes Wetter,* amzer mouzhet b.

Durchwahl b. (-) : **1.** pellgomzadenn eeun b., pellgomzadenn dihanteradek b., pellgomzadenn dihanterat b. ; **2.** P. niverenn evit pellgomz war-eeun b.

durchwählen V.k.e. (rannadus) (hat durchgewählt) : pellgomz war-eeun gant.

V.gw. (rannadus) (hat durchgewählt) : pellgomz war-eeun.

Durchwahlnummer b. (-,-n) : niverenn evit pellgomz war-eeun b.

durchwalken V.k.e. (rannadus) (hat durchgewalkt) : **1.** [tekn] kommañ ; *das Tuch wird durchgewalkt,* emeur o kommañ ar mezher (Gregor) ; **2.** merat, mezellat, mezellañ, mac'hañ, bresañ ha dibresañ, bugañ, embreger, dorloiñ ; **3.** [dre skeud.] *jemanden durchwalken,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

durchwandern V.gw. (rannadus) (ist durchgewandert) : tremen ; *hier bin ich schon einmal durchgewandert,* tremenet on bet dija dre amañ.

V.k.e. (stag) (hat durchwandert) : treuziñ, ergerzhout ; *im Sommer habe ich die ganze Schweiz durchwandert,* treuzet-didreuzet em boa Bro-Suis war droad e-pad an hañv, ergerzhet em boa Bro-Suis a-bezh e-pad an hañv, bet on razh dre Vro-Suis e-pad an hañv, bet on holl dre Vro-Suis e-pad an hañv.

durchwärmen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchwärmt / hat durchgewärmt) : tommañ.

durchwaschen V.k.e. (rannadus) (wäscht durch / wusch durch / hat durchgewaschen) : gwalc'hiñ.

durchwässern V.k.e. (stag) (hat durchwässert) : **1.** intrañ, spluiañ ; **2.** [dre astenn.] leuskel da drempañ en dour, distrempañ, glec'hiñ.

durchwaten V.k.e. (stag) (hat durchwatet) : treizhañ dre ur roudouz ; *wir haben den Bach durchwatet,* tremenet e oamp dre ur roudouz evit treizhañ ar stêr, treuzet hor boa ar wazh war droad ; *schlammige Wege durchwaten,* foetañ fank, fritañ fank, fregañ hentoù lous, fregañ hentadoù pri.

V.gw. (rannadus) (ist durchgewatet) : tremen dre ur roudouz ; *er ist durchgewatet (durch den Fluß gewatet),* tremenet eo bet dre ur roudouz.

durchweben V.k.e. (stag) (durchwob / hat durchwoben) : **1.** gweañ, kenweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, kenblezhañ, plezhenniñ, neudañ, plezhañ, plañsoniñ,

dasplezhañ, etrelasañ ; **2.** *eine Rede mit Zitaten durchweben,* strewiñ arroudennoù en e brezegenn, marellañ e brezegenn gant arroudennoù ; *Humor durchwebt Gottfried Kellers Novellen,* hed-da-hed da istorioù berr Gottfried Keller e vez kavet fent.

Durchweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., treuzenn b., toull distank g., arroudenn b.

durchweg Adv. **/ durchwegs** Adv. : **1.** a-zifec'h, a-zifec'h-kaer ; **2.** a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, gwitibuntamm, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, peur-, glez, leun, lip.

durchwehen V.gw. (rannadus) (ist durchgeweht) : c'hwezhañ a bep tu.

V.k.e. (stag) (hat durchweht) : c'hwezhañ dre [udb].

durchweichen V.gw. (rannadus) (ist durchgeweicht) : blotaat, boukaat, gwakaat.

V.k.e. (stag) (hat durchweicht) : **1.** blotaat, blodañ, gwakaat, boukaat, glec'hiñ, trempañ, distrempañ, glec'hiañ, lakaat e glec'h, soubañ, soubilhañ, soubinellañ, hiliennañ, disgwalc'hiñ, eogiñ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden durchweichen,* divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer.

durchweinen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchweint / hat durchgeweint) : tremen [ur pennad amzer a-bezh] o ouelañ, tremen [ur pennad amzer a-bezh] o leñvañ.

durchwetzen V.k.e. (rannadus) (hat durchgewetzt) : teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e.

durchwinden V.em. **sich durchwinden** (rannadus) (wand sich durch / hat sich (t-rt) durchgewunden) : **1.** kildreiñ, kildroenniñ, bezañ kamm-digamm, gwidilañ, gourgammañ, kammigellañ, korvigellañ, troidellañ ; **2.** en em zibab, en em lipat, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, en em arat, en em embreger, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, dienkañ, en em ziboaniañ, en em zinec'hiñ, dirouestlañ e neud, dibunañ e gudenn, sachañ e ibil, en em dreiñ, en em bakañ, en em dennañ, filouchañ, sinklañ, en em siliennañ.

durchwintern V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchwintert / hat durchgewintert) : bouetañ e-pad ar goañv, lakaat da dremen ar goañv.

V.gw. (stag pe rannadus) (hat durchwintert / hat durchgewintert) : tremen ar goañv, goañviñ.

Durchwinterung b. (-,-en) : goañverezh g.

durchwirken V.k.e. (stag) (hat durchwirkt) : [gwiad.] gweañ, kenweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, kenblezhañ, plezhenniñ, neudañ, dasplezhañ, plezhañ, plañsoniñ, etrelasañ, brizhañ ; *mit Gold durchwirkter Stoff,* entof brokardet gant neudennoù aour g., orfeilh g.

V.gw. (rannadus) (hat durchgewirkt) : efediñ [a-dreuz udb].

durchwitschen V.gw. (rannadus) (ist durchgewitscht) : P. diflipañ, delammat, dilammat, achap, tec'hout.

durchwollen V.gw. (rannadus) (will durch / wollte durch / hat durchgewollt) : P. goulenn tremen, kaout c'hoant tremen.

durchwühlen V.k.e. (rannadus pe stag) (hat durchwühlt / hat durchgewühlt) : **1.** tourc'hellat, skrabellat, turiañ, finouc'hellañ, gozellat ; *durchgewühlter Boden, durchwühlter Boden,* turiad g., turiadenn b. ; **2.** [dre skeud.] firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, fetekiñ, c'hwiliañ, diskrabañ, brellañ, furgutañ) e, turlutañ, dispac'hañ, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; *eine Schublade durchwühlen,* firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, c'hwiliañ, diskrabañ, brellañ, furgutañ) en un diretenn, c'hwiliañ (turlutañ, dispac'hañ) un diretenn.

V.em. : **sich durchwühlen** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgewühlt) : fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz, tremen ; *sich durch etwas durchwühlen,* dont a-benn eus udb.

Durchwühlung b. (-,-en) : furch g., furchadeg b., furchadenn b., eilpennadur g., eilpennadenn b., didanfoeltrañ g.

Durchwurf g. (-s,-würfe) : krouer g., kreur g., ridell b., gourner g., gourneriad g., kroelard g.

durchwurschteln / durchwursteln V.em. : **sich durchwurschteln / sich durchwursteln** (rannadus) (hat sich (t-rt) durchgewurschtelt / hat sich (t-rt) durchgewurstelt): P. en em zimerdiñ, en em zibab, en em lipat, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, en em arat, en em embreger, dirouestlañ e neud, dienkañ, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn, en em zinec'hiñ, sachañ e ibil, en em dreiñ, en em bakañ, en em dennañ.

durchwürzen V.k.e. (stag) (hat durchwürzt) : sasuniñ, temzañ, saouriñ, ispisañ, spisañ.

durchzählen V.k.e. (stag pe rannadus) (hat durchzählt / hat durchgezählt) : kontañ hini-ha-hini, kontañ a-hini-da-hini, kontañ a-unanoù, niveriñ, diniveriñ, gwiriekaat.

V.gw. (rannadus) (hat durchgezählt) : kontañ.

Durchzählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b.

durchzechen V.k.e. (stag) (hat durchzecht) : tremen [ur pennad amzer a-bezh] o lonkañ, tremen [ur pennad amzer a-bezh] o charinkat, tremen [ur pennad amzer a-bezh] o sistra, tremen [ur pennad amzer a-bezh] o pintal.

Durchzeichenpapier n. (-s,-e) : paper diskalkañ g., paper-kalk g.

durchzeichnen V.k.e. (rannadus) (hat durchgezeichnet : treuztresañ, treuzlinennañ, diskalkañ, kalkañ.

Durchzeichnung b. (-,-en) : **1.** treuztresadenn b., kalkadenn b., treuzlinennad g. ; **2.** kalkiñ g., kalkerezh g., treuzlinennadur g., treuztresadur g.

durchziehen[1] V.gw. (rannadus) (zog durch / ist durchgezogen) : **1.** mont dre, tremen dre, treuziñ ; *sie sind durch Flandern durchgezogen,* tremenet e oant dre Flandrez.

V.k.e. (rannadus) (zog durch / hat durchgezogen) : **1.** lakaat da dremen ; **2.** [mat.] tennañ ; **3.** klask kas da benn ; **4.** butuniñ, butunat.

V.em. : **sich durchziehen** (rannadus) (zog sich durch / hat sich (t-rt) durchgezogen) : bezañ kavet hed-da-hed d'udb.

durchziehen[2] V.k.e. (stag) (zog durch / hat durchzogen) : **1.** mont dre, tremen dre, treuziñ ; *wir haben Flandern in wenigen Tagen durchzogen,* treuzet hor boa Flandrez en un nebeud devezhioù ; *die Milchstraße durchzieht den Himmel,* en em astenn a ra hent sant Jakez dre greiz an oabl ; *von zahlreichen Bächen durchzogene Gegend,* gwazheg b. ; *von einem Bach durchzogene Weide,* gwazhell b. ; *von zahlreichen Flüssen durchzogen,* stêriek ; *mit Rinnen durchzogen,* kaniet, dirañvet ; *von Falten durchzogenes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g. ; *eine tiefe Narbe durchzieht sein Gesicht,* ur gleizhenn don a roudenn e zremm ; **2.** *mit etwas durchziehen,* intrañ (euvriñ, spluiañ, treantiñ) gant udb. ; **3.** [kegin.] *mit Speck durchziehen,* larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ.

Durchzieher g. (-s,-) : hirgleizhenn b., troc'hadenn b., andenn b. [*liester* andoù] ; *jemandem einen Durchzieher beibringen,* hirgleizennañ u.b..

durchzittern V.k.e. (stag) (hat durchzittert) : treantiñ, trebarzhiñ ; *Angst durchzittert seine Seele,* treantet eo e galon gant an aon, skoet (gwasket) eo e galon gant an anken.

durchzucken V.k.e. (stag) (hat durchzuckt) : **1.** splannañ ; *Blitze durchzucken den Himmel,* splannañ a ra luc'hed en oabl, strinkañ a ra luc'hed en oabl, luc'hed a freuz an oabl, luc'hed a rog an oabl, dared a luc'h en oabl ; *von Blitzen durchzuckter Himmel,* oabl luc'hedennek g. ; **2.** [dre skeud.] lakaat da dridal, lakaat da skrijal.

Durchzug g. (-s,-züge) : **1.** avel-dro g., avel red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g., kas g./b. ; *mitten im Durchzug sein,* bezañ e-kreiz ar gas, bezañ en avel red, bezañ dindan anal an avel red, bezañ e-kreiz an avel red, bezañ etre daou aer ; **2.** tremen g., tremenidigezh g., tremenadeg b. ; *der Durchzug durch das Rote Meer,* an dremenadeg dre ar Mor Ruz g. ; **3.** [dre skeud.] *auf Durchzug stellen,* stankañ e zivskouarn, ober skouarn vouzar.

durchzwängen / durchzwingen V.k.e. (rannadus) (zwängte durch / hat durchgezwängt // zwang durch / hat durchgezwungen) : lakaat da dremen dre nerzh.

V.em. **sich durchzwängen / sich durchzwingen** (rannadus) (zwängte sich durch / hat sich (t-rt) durchgezwängt // zwang sich durch / hat sich (t-rt) durchgezwungen): tremen a-daol-nerzh, en em boulzañ evit tremen.

dürfen Verb skoazellañ doareañ (darf / durfte // hat gedurft / hat (anv-vern +) dürfen) : **1.** kaout aotre, kaout koñje, bezañ aotreet, bezañ aotre d'an-unan, chansañ d'an-unan, kaout rank, kaout droed, gallout, bezañ gouest da ; *etwas tun dürfen,* kaout koñje d'ober udb, kaout droed d'ober udb, kaout an droed d'ober udb, kaout aotre d'ober udb, bezañ aotreet d'ober udb, kaout gwir d'ober udb, gallout ober udb ; *die Kinder dürfen im Zimmer bleiben, wenn sie nicht zu laut sprechen,* bez' e c'hall ar vugale chom er gambr gant na gomzint ket re greñv ; *sag ihnen, dass sie nicht zu laut sprechen dürfen,* lavar dezho pas komz re greñv ; *er darf ruhig weg,* aotre a zo dezhañ mont kuit, koñje en deus da vont kuit ; *darf ich Ihr Buch nehmen ?* gouest on da gemer ho levr ? hag aotre a roit din da gemer ho levr ? ; *mitreden dürfen,* kaout gwir da lavaret e damm, kaout gwir da reiñ e vouezh / kaout gwir da lavaret e soñj (Gregor) ; *ihr dürft ruhig hier bleiben oder hinausgehen,* diuz deoc'h da chom amañ pe da vont er-maez ; *auf unserem Heiratsvertrag steht doch, dass du nicht fremdgehen darfst,* war hol lizher-feurm (war hor c'hevrat dimeziñ) ez eo douget n'afes ket da redek ; *ich durfte dieses Schloss besuchen,* roet e voe tro din da weladenniñ ar c'hastell-se, ar c'hras am eus bet da weladenniñ ar c'hastell-se, chañset eo bet din gweladenniñ ar c'hastell-se, dichañset eo bet din gweladenniñ ar c'hastell-se ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen,* neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; *erst wenn du deine Hausaufgaben gemacht hast, darfst du spielen,* ne'z i ket da c'hoari ken na vo graet da labour-skol ganit - ne'z i da c'hoari nemet pa vo graet da labour-skol ganit - pa vo echu da labour-skol ganit, neuze e c'halli mont da c'hoari ; *sie dürfen nicht so lange schlafen,* arabat eo o lezel da gousket e-pad keit amzer, ne vank ket deoc'h o lezel da gousket e-pad keit amzer ; *ich durfte nicht ausruhen,* n'em boa ket bet a renk da ziskuizhañ, n'em boa ket bet rank da ziskuizhañ ; *darf ich Sie bitten einzutreten ?* deuit tre mar plij ! ; *darf ich ?* ha gwir 'm eus d'en ober ? aotreet eo ? digarezit mar plij ! respet deoc'h ! salv hoc'h enor ! ; *die Tiere darf man nicht schlagen,* al loened n'int ket da vezañ skoet, arabat skeiñ gant al loened, ne vank ket d'an dud skeiñ gant al loened ; *wenn ich bitten darf,* mar het deoc'h / mar plij ganeoc'h (Gregor), mard eo da ganeoc'h, mar plij ; *ich darf keinen Wein trinken,* difennet (berzet) eo ar gwin ouzhin (Gregor), n'em eus ket da evañ gwin ; *darüber darf man sich nicht wundern,* arabat kemer souezh o welet seurt traoù, n'eo ket marzh kement-se, n'eus ket peadra da estlammiñ, n'eus ket ezhomm da vezañ souezhet evit gwelet kement-se, n'hon eus ket da vezañ souezhet ; *keiner darf es erfahren,* ne zle den anavezout an dra-se, ne zle den gouzout an dra-se, den n'en deus da c'houzout an dra-se.

2. an disterañ ma ; *ich darf nicht daran denken, sonst gerate ich in Wut,* ne bad ket va spered (va skiant) o soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se ez an e gouez, me a ya en egar gant an dra-se.

3. moarvat, emichañs, da grediñ ez eus e, kredapl, sañset, a-hervez, hervez, war a hañval, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, pechañs ; *morgen dürfte schönes Wetter sein,* moarvat (emichañs) e vo brav an amzer warc'hoazh, da grediñ ez eus ma (da grediñ ez eus e) vo brav an amzer warc'hoazh, brav e vo an amzer warc'hoazh a-hervez (war a hañval, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, pechañs), me 'laka e vo brav an amzer warc'hoazh ; *das dürfen Sie mir glauben,* pa lavaran deoc'h, membri - pa lavaran deoc'h, medest - me lavar deoc'h - tavit - kredit asur - m'en asur - e c'hallit krediñ ! - gallout a c'hallit krediñ ! me a greta deoc'h - me a greta – nebaon ! ; *es dürfte wohl das Beste sein,* reishañ tra eo d'ober, kredapl ; *er dürfte heute abend nicht ankommen,* nemet ur chañs e vefe, ne erruo ket fenoz ; *er dürfte uns nächsten Sonntag besuchen,*

sañset e teuio da welet ac'hanomp a-benn disul ; *er dürfte wohl vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz.

dürftig ag. : **1.** skort, berr, dister, teusk, prim, rouez, skars, skragn, treut, skort ; *recht dürftig,* ken just ha fri ar c'hazh ; *dürftige Erklärungen,* displegadurioù teusk lies. displegadurioù gwall skort. ; *dürftig gekleidet,* gwisket divalav, gwisket-dister ; *dürftige Kleidung,* dilhad dister lies. ; *dürftiges Bretonisch,* brezhoneg paour g., brezhoneg treut g., brezhoneg tro an ti g. ; *ihre Kenntnisse der englischen Sprache waren recht dürftig,* gwall vunut e oa he saozneg ; **2.** tavantek, berrek, paourik, paour, ezhommek, truilh, reuzeudik, kaezh ; *dürftiger Greis,* paourkaezh kozhiad g., kozhiad en ezhomm g., kozhiad tavantek g., kozhiad truilh g. ; *dürftig auskommen,* na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik ; *dürftig leben,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en ezeved, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

Dürftigkeit b. (-) : **1.** skorted b., berrentez b., skarsted b., skarster g. ; **2.** paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., ezeved g. ; **3.** [dre skeud.] distervez b.

Dürlitze b. (-,-n) : [louza.] kerezenn-ouez b. [*liester* kerezenned-gouez].

Dürmentill g. (-s) : [louza.] seizhdelienn b.

dürr ag. : **1.** sec'h, sec'h-mat, disec'h, dic'hleb, dever, kras, krazet, diazez, spelc'h, skarnil, skarnilek, divanne, divannac'h, krin, krak, disaour, skarnilet, ruz, disec'het, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h, dic'hlasvez, hesk, gay ; *dürres Holz,* keuneud str., keuneud sec'h str., keuneud diazez str., briñsad str., krin g., krinenn b., sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad krin g., koad marv g. ; *dürrer Boden,* douar krin g., douar gay g., douar disaour g., krinenn b., douar distruj g., douar dizampled g., douar treut g., gagn b., douar hesk g. ; *dürres Blatt,* delienn gweñvet b., delienn weñv b., delienn sec'h b., delienn gras b. ; **2.** skarn, treut, kastiz, digiget, diskarn, distronk, distruj, askornek, karzhet ; *dürres Männlein,* paourkaezh tra dreut g., treudasenn b., treutenn b., krinenn b., keuneudenn b., tanavenn b., Jakezig-kroc'hen g., ankoù krignet g., sec'hard g., skrilh g., paotr treut (kastiz, digiget, treut-gagn, treut-kign, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-eskern, treut-askorn, treut-ki, diskarn, distronk, karzhet e izili, un eonenn anezhañ, mann outañ, distruj, moan evel an drezenn, treut evel ur c'hant tachoù) g., paotr n'eus mann outañ g., paotr treut evel ur gioc'h g., paotr treut-gioc'h g., paotr kras evel ur geuneudenn g., paotr treut evel ur c'havr g., paotr treut evel ur c'hagn g., paotr treut ha kastiz g., paotr treut evel ur brank g., paotr kastiz evel un den prest da vervel g., sac'had eskern g., paotr disec'het evel ar foenn g., paotr disec'het evel ur spes g., paotr sec'h evel un askorn g., paotr treut evel an Ankoù g., paotr treut evel un askell-groc'hen g., askell-groc'hen b., paotr treut evel ur vazh gwisket g., paotr treut evel ur vazh kloued g., paotr treut evel troad ar forc'h hir g., paotr treut evel pav ur forc'h g., paotr moan evel troad ar forc'h hir g., paotr moan evel pav ur forc'h g., paotr treut evel ur geuneudenn g., paotr treut-keuneudenn g., paotr treut evel ur skoul g., paotr treut ha sec'h evel un harink (Gregor) g., paotr sec'h evel ur plankenn g., paotr sec'h evel ur geuneudenn g., paotr dismantr evel ur spes g., paotr n'eo ket tev ar gwenn en e revr g. ; *dürre Frau,* sec'henn b., tanavenn b. ; *dürre Greisin,* sec'henn gozh b., relegenn b. ; *klapperdürrer Greis,* relegenn b.

Durra b. (-) **/ Durrakorn** n. (-s) : [louza.] sorgo str.

dürrbeinig ag. : treut e zivesker, divesker gwerzhidi dezhañ, divhar gwerzhidi dezhañ, askornek e zivesker, divhar evel bizhier dezhañ, divhar evel treid palioù dezhañ, divhar evel ibilien dezhañ, divesker treut ha sec'h dezhañ, divesker askornek dezhañ, firitelloù dezhañ.

Dürre b. (-,-n) : **1.** sec'hor b., sec'honi b., amzer skarnil b., spelc'h g., skarnil g., buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., amzervezh sec'h b., krinder g., krazien g., kraster g. ; *in vielen Ländern bedeutet Dürre Elend und Hungersnot,* war broioù ar sec'hor e kouezh alies ar gernez ; *die katastrophalen Auswirkungen der Dürre,* gwered drastus ar sec'hor g. ; *es herrscht Dürre,* sec'hañ treut a ra ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *Sommer mit extremer Dürre,* hañv kras g. ; **2.** sec'hded b., sec'hder g., krinder g., krinded b., heskded b., heskder g. ; **3.** treudoni b., treuter g., treuted b. ; **4.** [dre skeud.] suroni b.

Dürrejahr n. (-s,-e) : bloavezh sec'hor g., bloaz sec'hor g.

Dürrekatastrophe b. (-,-n) : sec'hor gwallreuzus g., sec'hor dirfeudek g.

Dürreperiode b. (-,-n) : buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., amzer skarnil b., spelc'h g., skarnil g., amzervezh sec'h b., krazien g.

Dürrfleisch n. (-es) : kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.
Dürrobst n. (-es) : frouezh sec'h str.
Durst g. (-es) : **1.** sec'hed g. ; *brennender Durst,* itik g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., balberezh g., balbesec'h g., birvidig g. ; *Durst haben,* kaout sec'hed, bezañ sec'hed gant an-unan, bezañ sec'hedek, bezañ sec'hedik, sec'hediñ, bezañ sec'hedet, bezañ war e sec'hed, bezañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ alteret gant ar sec'hed, bezañ disec'het d'an-unan, bezañ sec'h e c'houzoug, bezañ frank e c'houzoug ; *Durst leiden,* gouzañv sec'hed ; *einen verdammten Durst haben,* kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ar sec'hed ar brasañ, kaout sec'hed du, kaout sec'hed ruz ; *ich habe Durst,* sec'hed a zo deuet din, disec'het eo din ; *Durst bekommen,* sevel sec'hed d'an-unan ; *den Durst stillen, den Durst löschen,* disec'hediñ, terriñ ar sec'hed, tevel ar sec'hed, distanañ ar sec'hed, dispelc'hiñ ar sec'hed, divalbiñ ; *seinen Durst stillen, seinen Durst löschen,* distanañ e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, dispelc'hiñ e sec'hed, terriñ e sec'hed, tevel e sec'hed, divalbiñ, dourañ, evañ sec'hek ; *Durst erregen,* bezañ sec'hedus, bout helc'hus, degas sec'hed, sec'hediñ, sec'hedikaat, balbiñ ; *Durst erregender Stoff, Durst erregendes Mittel,* goedenn sec'hed b. ; P. *er hat einen über den Durst getrunken,* evet en deus en tu all d'e sec'hed, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, karget en deus muioc'h eget ne c'hall charreat, ur banne a zo warnañ (a zo dindan e fri), erru eo lous e fri, trenk eo e doull, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, e ratre vat emañ, karigellet mat eo, ur garigellad en deus ; *der Durst vergeht beim Trinken,* evit terriñ e sec'hed n'eus ken tra d'ober nemet evañ, evañ eo ar gwellañ moaien da derriñ ar sec'hed ; *Wasser ist das beste Mittel gegen Durst,* an dour eo ar mestr pa'z pez sec'hed ; *wer Durst spart, spart Gesundheit,* an hini a elbed e sec'hed a elbed e yec'hed ; **2.** [dre skeud.] debron g., sec'hed g., c'hoant g., itik g., naon g. ; *Durst nach Ehre,* debron da vezañ enoret g., itik da vezañ enoret, sec'hed a enor g., sec'hed d'an enorioù g., naon d'an enorioù g., gloriusted b., karantez dreist penn evit ar c'hloriusted b., terzhienn ar vrazentez b. ; *der Durst nach Anerkennung,* ar c'hoant da vezañ anavezet g., ar c'hoant gloar g.
dürsten V.gw. (hat gedürstet) : **1.** sec'hediñ, kaout sec'hed, bezañ sec'hedek, bezañ sec'hedik, bezañ sec'hedet, bezañ war e sec'hed, bezañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, bezañ disec'het d'an-unan, bezañ alteret gant ar sec'hed, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ sec'h e c'houzoug, bezañ frank e c'houzoug ; **2.** [dre skeud.] c'hoantaat ; *nach Rache dürsten,* birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ ; *nach Ehre dürsten,* redek war-lerc'h ar c'hloar, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan ; [bibl] *selig sind, die da hungern und dürsten nach Gerechtigkeit,* gwenvidik ar re o deus naon ha sec'hed d'ar justis.
Durstgefühl n. (-s,-e) : sec'hed g.
durstig ag. : sec'hedek, sec'hedik, sec'hedet, war e sec'hed, itik, itiket, balbet, helc'het, alteret ; *durstig sein,* kaout sec'hed, bezañ sec'hedek, bezañ sec'hedik, sec'hediñ, bezañ disec'het d'an-unan, bezañ sec'hedet, bezañ war e sec'hed, bezañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ alteret gant ar sec'hed, bezañ sec'h e c'houzoug, bezañ frank e c'houzoug ; *durstig werden,* sevel sec'hed, d'an-unan, sec'hediñ, sec'hedikaat ; *durstig machen,* sec'hediñ, sec'hedikaat, bezañ sec'hedus, bout helc'hus, degas sec'hed, reiñ sec'hed ; *sehr durstig sein,* kaout ar virvidig, kaout sec'hed du, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ar sec'hed ar brasañ ; *nicht durstig,* disec'hed.
durstlöschend ag. / **durststillend** ag. : disec'hedus, distanus.
Durststrecke b. (-,-n) : [dre skeud.] tremenidigezh ar gouelec'h b., treuzadenn ar gouelec'h b.
Durststreik g. (-s,-s) : harz-evañ g.
Durton g. (-s,-töne) / **Durtonart** b. (-,-en) : [sonerezh] moz major g., moz muiañ g.
Durtonleiter b. (-,-n) : skeuliad vajor b., skeuliad vuiañ b.
Dusche b. (-,-n) : **1.** strinkadenn b., strimpadenn b., breliñsadenn b., breliñsadur g., strink-dour g., flistradenn b. ; *eine Dusche nehmen, unter die Dusche gehen,* mont da gaout ur vreliñsadenn, mont da vreliñsat, kemer ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walc'hiñ dindan an dour o strinkañ, kaout ur flistradenn ; [dre skeud.] *auf jemanden wie eine kalte Dusche wirken,* lakaat yen kalon u.b., bezañ ur c'hrez yen da wiskañ ; **2.** glaviadenn b., riñsenn

b., glebiadenn b., breliñsadenn b., breliñsadur g., flistradenn b., pilad-dour g., revriad dour g., strink g. ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen,* paket em eus ur c'hlebiadenn a-feson, paket ez eus bet ur pilad-dour ganin, paket ez eus bet ur revriad dour ganin, ur c'hlebiadenn a-zoare am eus bet, un tamm mat a strink am eus bet ; **3.** [sal-dour] strinkerez b., strimpell b.

duschen V.k.e. (hat geduscht) : strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ, breliñsat.

V.gw. (hat geduscht) : kemer ur strimpadenn, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walc'hiñ dindan an dour o strinkañ, kaout ur flistradenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn, kemer ur vreliñsadenn ; *kalt duschen,* kemer ur strimpadenn dour yen, kemer ur strinkadenn dour yen, kemer ur vreliñsadenn dour yen.

V.em. : **sich duschen** (hat sich (t-rt) geduscht) : kemer ur strimpadenn, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walc'hiñ dindan an dour o strinkañ, kaout ur flistradenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn, kemer ur vreliñsadenn ; *sich kalt duschen,* kemer ur strimpadenn dour yen, kemer ur strinkadenn dour yen, kemer ur vreliñsadenn dour yen.

Duschfußbecken n. (-s,-) : bailh strimpell g., bailh strinkerez g.

Duschgel g. (-s,-s/-e) : gel emwalc'hiñ g.

Duschkabine b. (-,-n) : logell strimpañ b., logell vreliñsat b.

Duschkopf g. (-s,-köpfe) : penn-strimpell g., penn-strinkerez g., strinker g.

Duschraum g. (-s,-räume) : strinkerez b., sal vreliñsat b.

Duschvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign strimpell g., rideoz strimpell g., stign strinkerez g., rideoz strinkerez g.

Düse b. (-,-n) : **1.** tuell b. ; **2.** flistrer g.

Dusel g. (-s) : P. **1.** mezevellidigezh b., pifad g., bamizon g., pennfoll g. ; **2.** boul b., chañs b. ; *Dusel haben,* bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, kaout un dorn a chañs, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ chañsus, bezañ un den chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.

duselig ag. **/ duslig** ag. : **1.** skañvbenn, brell ; **2.** digadao, loufok, kazeg, hanter gazeg, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, tommet dezhañ, ur banne e-barzh e fas, penndommet, ur banne dindan e fri, erru lous e fri, trenk e doull, drev, badaouet, suilhet, abafet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, chokolad, a-strew, damdomm dezhañ, evedik dezhañ, tommedik dezhañ ; **3.** mezevellet, badinellet, badet, badaouet, pennfoll, mezv.

duseln V.gw. (hat geduselt) : **1.** P. dargudiñ, moriñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket; ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; **2.** bezañ badaouet e benn, bezañ abaf, bezañ abafet, bezañ batet (badinellet, badaouet), bezañ e benn e balbouz, mezevelliñ e benn, bezañ mezevellet (mezv) e benn, trolerniñ.

düsen V.gw. (ist gedüst) : P. **1.** mont buan gant ar c'harr-nij [d'ul lec'h bennak] ; **2.** [dre skeud.] faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz), mont d'ar post, postal.

Düsenantrieb g. (-s,-e) : jetpropulserezh g., jeterlusk g., erlusk dre zazloc'h g., erlusk dre gilnerzh g., erlusk dre zazgwered g., dazloc'h g. ; *mit Düsenantrieb,* dre zazloc'h, dre gilnerzh, dre zazgwered, gant dazloc'herioù.

Düsenflugzeug n. (-es,-e) : aerlestr jet g., aerlestr dre gilnerzh g., aerlestr dre zazgwered g., aerlestr gant dazloc'herioù g., flistradell b.

Düsenjäger g. (-s,-) : [lu] aerlestr jet g., aerlestr hemolc'h g., karr-nij kaeañ g., kaeer g.

Düsenmotor g. (-s,-en) **/ Düsentriebwerk** n. (-s,-e) : reaktor g., dazloc'her g., keflusker dre gilnerzh g., keflusker dre flistr g., keflusker-jet g.

duslig ag. : *sellit ouzh* **duselig**.

Dussel g. (-s,-) : P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., bleup g., jaodre g., balbouzer g., arziod g., pennsod g., diskiant g., darsod g., aneval g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., bajaneg g., balteg g., begeg g., papelod g., droch g., penn droch g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn bailh g., nouch g., glep g., penn luch g., magn g., krampouezhenn b., takezenn b.

dusselig ag. **/ dusslig** ag. : sot, genaouek, geoliek, begek, imobil, baltek, bajanek, amoet, gars, diot, arziot, diboell, diskiant, nouch, magn, loñsek, nay, cheulk, bleup, gloud, louad, gloukes, darsot, glep, loukes, silhek, brell, amparfal, gourt, lopes.

Adv. : P. abominapl, spontus, forzh.

Dusseligkeit b. (-,-en) **/ Dussligkeit** b. (-,-en) : sotoni b., diotaj g., diboellaj g., diotiezh b., bailherezh g., droug sant Beulbezh g., noucherezh g., louaderezh g., drocherezh g.

Dust g. (-es) : poultr g., poultrenn b., uloc'h g.

düster ag. : **1.** teñval, amsklaer, beunek, hurennek, kudennek, lug, morfont ; *düsteres Wetter,* amzer gudennek b., tristamzer b., oabl kudennek g. ; *schwül und düster,* lug, luget, pout ha lug ; *es wird schwül und düster,* lugañ a ra an amzer ; *düsteres Zimmer,* sal vouk b. ; **2.** [dre skeud.] garv, toupek, rust ha ganas, drouk, hurennek, beunek ; *er blickt düster drein,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, sellet a ra toupek ouzh an dud, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus,

gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupek, beunek eo e zremm ; **3.** [dre skeud.] gwaskedennek, kañvaouus, trist, melkonius, doanik, doanius, tristidik, pok, beunek, koumoulet, pok ; *düstere Stimmung,* imor zu b., imor dristidik b., imor velkonius b. ; *düstere Zeiten,* reuziad g., marevezh gwall drubuilhet g. ; *düstere Ahnung,* drouksant g., droukziougan g., brizhaon g., damaon g. ; *düstere Gedanken,* soñjoù du lies., sonjoù teñval lies., soñjoù pok lies.

Düsterheit b. (-) **/ Düsterkeit** b. (-) : **1.** teñval g., teñvalijenn b., teñvalder g., teñvalded b. ; **2.** [dre skeud.] melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., mantr g./b., mantridigezh b.

düstern V.dibers. (hat gedüstert) : *es düstert schon,* emañ an noz oc'h erruout, serrnoziñ a ra, noziñ a ra, erru eo noz, erru eo teñval an deiz, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo.

Dutt g. (-s,-s/-e) : [rannyezh.] torkad-blev g., kilpennad-blev g., hogenn b. ; *sein Haar zu einem Dutt stecken,* moullañ e vlev d'ober un torkad.

Dutyfreeshop g. (-s,-s) **/ Duty-free-Shop** g. (-s,-s) : stal didaos b., stal marc'hadourezh didaos b.

Dutzend n. (-s,-e) : **1.** dousenn b., dousennad b. ; *ein Dutzend Eier,* un dousenn vioù b., un dousennad vioù b. ; *etwas im Dutzend kaufen,* prenañ udb dre an dousenn, prenañ udb a-zousennoù ; *zwölf Dutzend,* ur gros g. / daouzek dousenn (Gregor) ; *Dutzende von Volksvertretern,* degadoù a gannaded lies. ; **2.** [dre skeud.] *davon gehen zwölf auf ein Dutzend,* kement-se a vez kavet diouzh an druilh (a-druilhadoù), paot anezho a zo ; *sie kamen zu Dutzenden,* paot a dud (un tamm brav a dud, lies a dud, ur mor a dud, ur bobl a dud, ur c'halz a dud, un taol bras a dud, ul leizh a dud, un niver a dud, un tolp bras a dud, un tolpad tud, un hedad tud, forzh tud, ur stlabez tud, forzhig tud, un toullad mat a dud, ur bochad mat a dud, ur pezhiad tud, e-leizh a dud, tud e-leizh, ur maread tud, tud a vagad, ur bern tud) a oa deuet, mac'h bras a dud a oa deuet, mac'h-ar-vac'h e oa deuet an dud, a-vern e oant deuet, a-vernioù e oant deuet.

dutzendemal Adv. : forzh alies, pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, ugent-kant gwech an deiz.

dutzendfach ag. : forzh, forzhig, e-leizh, a-leizh, lies.
Adv. : forzh alies, pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, ugent-kant gwech an deiz.

Dutzendgesicht n. (-s,-er) : penn eus an ordinaloù g., penn gwall voutin g.

Dutzendmensch g. (-en,-en) : den gwall voutin g., den evel ar re all g., den eus an ordinaloù g.

Dutzendware b. (-,-n) : brizhvarc'hadourezh b.

dutzendweise Adv. : **1.** dre an dousenn, a-zousennoù, dousenn-ha-dousenn ; *etwas dutzendweise kaufen,* prenañ udb dre an dousenn, prenañ udb a-zousennoù, prenañ udb dousenn-ha-dousenn ; *die Garben dutzendweise aufstellen,* sevel kouchoù, lakaat feskennoù a gouchoù ; **2.** a-vernioù, a-verniadoù, a-vern, a-bezhiadoù, forzh, forzhig, e-leizh, a-leizh ; *dutzendweise stapelten sich die Exemplare auf dem Tisch,* a-vernioù e oa ar skouerennoù war an daol.

Dux g. (-/ Duces) : [sonerezh, fugenn] kentarroud g.

Duzbruder g. (-s,-brüder) : mignon a galon g., nesañ mignon g.

Duzbrüderschaft b. (-) : mignoniezh a galon b.

duzen V.k.e. (hat geduzt) : *jemanden duzen,* komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b., mont dre "te" d'u.b., mont dre "te" gant u.b., lavaret "te" d'u.b., teal u.b.
V.em. : **sich duzen** (haben sich (t-rt) geduzt) : komz (kaozeal, mont) dre "te" an eil ouzh egile, lavaret "te" an eil d'egile, mont dre "te" an eil d'egile, mont dre "te" an eil gant egile, teal an eil egile.

Duzen n. (-s) : teerezh g.

Duzfreund g. (-s,-e) : mignon a galon g., nesañ mignon g. ; *sie sind Duzfreunde,* mignoned vras int, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, fri ha revr int an eil gant egile, gwall gamaladiaj a zo etrezo, gwall vignoned int, ar re-se a zo an eil dindan egile, en em ober a reont evel gwenn ha melen, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, evel kein ha roched int.

Duzfreundin b. (-,-nen) : mignonez a galon b., nesañ mignonez b.

Duzfuß g. (-es,-füße) : *mit jemandem auf dem Duzfuß stehen,* komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b, lavaret "te" d'u.b., teal u.b., bezañ mignon bras d'u.b., bezañ fri ha revr gant u.b., en em ober gant u.b. evel gwenn ha melen.

Duzis [tro-lavar] : [Bro-Suis] *mit jemandem Duzis machen,* komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b, lavaret "te" d'u.b., teal u.b., bezañ mignon bras d'u.b., bezañ fri ha revr gant u.b., en em ober gant u.b. evel gwenn ha melen.

DV b. (-) : [*berradur evit* **Datenverarbeitung**] b. (-,-en) : tretadur roadennoù g., tretadur data g., keweriadur roadennoù g., keweriañ data g.

DVD b. (-,-s) : DVD g.

DVD-Laufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner DVD g.

Dweiel g. (-s,-) **/ Dweidel** g. (-s,-) : [merdead.] gwispon kourrez g.

Dynamik b. (-,-en) : **1.** nerzhoniezh b., luskoniezh b., fiñvoniezh b. ; **2.** [dre skeud.] jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; **3.** dialusk g.

Dynamiker g. (-s,-) : c'hwister g., breser g., breskenner g., tarlasker g., trapikell b., stourmer b., den startijenn ennañ g.

dynamisch ag. : **1.** nerzhel, emluskel, arluskel, dialuskel, dialuskek ; **2.** [Bergson] *dynamische Religion,* relijion arluskel b., relijion dialuskel b. ; *dynamisches Schema,* lun arluskel g. lun dialuskel g. ; **3.** [bred.] *dynamische Psychotherapie,* bredvedisinerezh arluskel g., bredvedisinerezh dialuskel g. ; **4.** [dre skeud.] birvidik, divorfil, lañs ennañ, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, startijenn ennañ, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a isprid, luskus, friant, kas-war-raok, war-raok, gredus, leun a c'hred, berv, bev, bouljant, greant,

oberiant ; *er ist sehr dynamisch,* lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, gwad berv a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, ur paotr diskuizh eo, ur paotr fonnus eo, hennezh ez eus nerzh ennañ, fourradus eo, lavig a zo ennañ, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, fich-fich e vez atav, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner a zo anezhañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, leun a vuhez eo, leun a fistilh a zo gantañ, bev-buhezek eo, bev-buhez eo, un tarlasker a zo anezhañ ; **5.** [arc'hant.] a vez ibiliet, a vez bremaet ingal.
Adv. : **1.** gant startijenn, gant deltu, gant begon ; **2.** [tekn.] ent-nerzhoniel.

dynamisieren V.k.e. (hat dynamisiert) : **1.** deltuekaat, reiñ startijenn da ; **2.** [arc'hant.] ibiliañ, bremaat, dazgwerzhekaat, freskaat, uhelaat.

Dynamisierung b. (-,-en) : **1.** deltuekaat g. ; **2.** [arc'hant.] ibiliadur g., ibiliañ g., bremanadur g., bremanaat g., dazgwerzhekadur g.

Dynamismus g. (-) : **1.** jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., dialusk g. ; **2.** [preder.] nerzhelouriezh b. ; **3.** [bred.] *psychischer Dynamismus,* oberiegezh ar bred b.

Dynamit n. (-s,-e) : dinamit g. ; *etwas mit Dynamit sprengen,* dinamitañ udb.

Dynamo g. (-s,-s) : dinamo b., ganer tredan untu g.

Dynamometer n. (-s,-) : dinamometr g., nerzhventer g.

Dynast g. (-en,-en) : [polit.] rieg g., tiern g., roueig g. [*liester* roueedigoù].

Dynastie b. (-,-n) : tiernac'h b., rummad-rouaned g., remziad g., lignez b., tierniezh b., dinastiezh b.

dynastisch ag. : tiernac'hek, ... lignez, ... al lignez, ... tierniezh, ... an dierniezh, a rieg, a diern.

Dyne b. (-,-n) : [fizik] din b.

Dysenterie b. (-,-n) : [mezeg.] red-kof g., vid b., debor g., flus g.

Dysfunktion b. (-,-en) : [mezeg.] trubuilh g., miarc'hwel g.

Dysgrafie b. (-) : [mezeg.] breskritur g., miskriv g.

Dyslexie b. (-) : [mezeg.] disleksiezh b., brelenn g., milenn g.

Dysorthographie b. (-) : [mezeg.] breskrivadur g., mireizhskriv g.

Dyspepsie b. (-,-n) : [mezeg.] dispepsiezh b., strafuilh koazhañ g., bregoazh g.

Dysprosium n. (-s) : [kimiezh] disproziom g.

D-Zug g. (-s,-züge) : [*berradur evit* **Durchgangszug**] herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.

D-Zug-Tempo n. (-s,-s) : *im D-Zug-Tempo,* gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz.

D-Zug-Zuschlag g. (-s,-zuschläge) : ouzhpennad evit an trenioù herrek g., priz ouzhpenn evit an herrdrenioù g., astenn evit an herrdrenioù g.

E

E, e n. (-,-) : E g., e g. ; *das große E,* ar bennlizherenn E b., an E skrivet bras g. ; *das kleine e,* an e munut g., an e skrivet bihan g. ; [sonerezh] *E,* mi g.
E-Banking n. (-s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g.
Ebbe b. (-,-n) : **1.** mare trec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g. ; *es ist Ebbe,* ober a ra tre, ober a ra trec'h, tre a zo gantañ, mare tre a zo, tre a zo, emañ ar mor o trec'hiñ, emañ ar mor o treañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o vont a-dreñv, emañ ar mor o tiskenn ; *die Ebbe ist ganz schön fortgeschritten,* ar mor a zo izelaet-mat ; *bei Ebbe,* a-dre, pa vez mare tre, pa vez tre, pa vez ar mor o trec'hiñ, pa vez ar mor o treañ, pa vez ar mor o tichalañ, pa vez ar mor o tiskenn ; *Ebbe tritt ein,* distro eo an tre, distokañ a ra ar mor, leuskel a ra tre, ar mor a laosk tre, tarzhañ a ra an dichal, treiñ a ra ar mor ; *drei Stunden nach Eintritt der Ebbe ist Halbebbe,* hanter vare a vez teir eur goude distro an tre ; *das Eintreten der Ebbe,* tarzh an dichal g., ar c'hentañ tre g., distro an tre g./b. ; *Ebbe und Flut,* ar chal hag an dichal, an tre hag al lanv, al lanvezh hag an trec'h, ar mareoù-mor lies., troioù ar mor lies., ar moradoù lies. ; **2.** P. *bei mir herrscht Ebbe,* du on da lazhañ, skañv (plat, diskantet, treut, moan, ridet) eo va yalc'h, deuet eo va yalc'h da bladañ, ne'm eus ket ur gwenneg mui em c'hokezenn, aet eo va yalc'h d'an hesk, n'eus ket ur gwenneg toull ganin, n'em eus takenn ebet ken, ne'm eus ket mui a voulloù, n'eus ket ur gwenneg el loch ganin, n'em eus ket an disterañ moneiz, n'eus mui a graf el loch ganin, ne'm eus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, ne'm eus ket a vein tennet ken, staget berr on, skort eo an arc'hant ganin, hep ul liard toull emaon, n'em eus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, rivinet eo va foch gant ar vezh, bihan eo pep tra ganin.
ebben V.dibers. (hat geebbt) : [merdead.] *es ebbt,* mare tre a zo, emañ ar mor o trec'hiñ, emañ ar mor o treañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o vont a-dreñv, emañ ar mor o tiskenn, ober a ra tre, ober a ra trec'h.
V.gw. (hat geebbt) : diskenn, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, kouezhañ, mougañ, kilañ.
Ebbestand g. (-s,-stände) : *niedrigster Ebbestand,* izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g. ; *bei niedrigstem Ebbestand,* d'an izelvor, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn ar mor, pa vez ar mor en e vihanañ, pa vez ar mor en e izelañ.
Ebbestrom g. (-s) : mare tre g.
Ebbzeit b. (-,-en) : mare trec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g. ; *das Ende der Ebbzeit,* an diwezhañ tre g. ; *der Beginn der Ebbzeit,* tarzh an dichal g., ar c'hentañ tre g., distro an tre g./b.
ebd. [*berradur evit* **ebenda**] ibidem, en hevelep arroudennad.
eben ag. : **1.** plaen, kompez, plat, sklat, ingal ; *ebenes Land,* bro gompez b., bro blaen b., kompezenn b., plaenenn b., kompezennad b., plaenennad b. ; *ebenes Feld,* kompezenn b., kompezennad b., maez kompez g. (Gregor), takad plaen g., maez kompez ha dizolo g. ; *ebene Fläche,* gorreenn gompez, gorreenn blaen b., pladenn b., plad g., plaenenn b., talenn b., leur blaen b. ; *auf ebenem Gelände,* war ar c'hompez, war ar plaen mik, war ar plad ; *ebenes Gelände erreichen,* erruout war ar c'hompez, erruout war ar plad, en em gavout war ar plaen ; *eben machen,* kompezañ, plaenaat, dic'hraviañ, leurennañ, liveañ, skeiñ a-blaen, pladañ, flakaat, plaenañ ; **2.** *ebener Weg,* hent reizh g., hent distroñs g., hent pavezet kompez g., hent kompez-kaer ; **3.** *zu ebener Erde wohnen,* bezañ o chom en adraoñ, bezañ o chom a-rez an douar, bezañ o chom en estaj e rez an douar (Gregor) ; *ebenen Fußes,* a-rez an douar, war an hevelep live, a-blaen-kaer, war-blaen ; *aus dem Saal geht man ebenen Fußes in den Garten,* emañ ar sal war-blaen gant al liorzh, ar sal a sko a-blaen-kaer war al liorzh.
Adv. : **1.** dres, krak, end-eeun, eeun-hag-eeun ; *da kommt er eben,* dres emañ o tont ; *das eben wollte ich sagen,* war-nes lavarout an dra-se e oan, aet eo va ger gant unan all ; *das ist es eben,* dres an dra-se eo ! aze emañ ! an dra-se eo end-eeun ! an dra-se krak eo ! ; *eben recht kommen,* degouezhout krak d'ar c'houlz, degouezhout e koulz, degouezhout e koulz vat ; *das wäre mir eben recht,* kement-se a vefe mat din, va zres eo, kement-se a rafe va jeu, kement-se a raio an treuz, kement-se a raio va zraoù ; *so ist es eben !* e-giz-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se emañ an traoù - setu giz ar bed - se 'zo evel-se - evel-se just emañ kont etre va moereb ha va eontr - evel-se emañ, petra a reot ? - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se emañ kont - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou - evel-se krak ! ; *er konnte eben noch aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; **2.** rak pezh a zo ; *er ist eben nicht zu*

gebrauchen, rak pezh a zo gantañ, n'en deus tu da vann - rak pezh a zo, hennezh ne oar ardremez da netra - rak pezh a zo, hennezh ne oar ober na kriz na poazh - rak pezh a zo, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh - rak pezh a zo, hennezh ne oar ket ober un hollvad ; **3.** e gwirionez, evit gwir, a-dra-wir ; *er ist nicht eben klug,* e gwirionez, hennezh n'eo ket gwall fin ; *es ist eben nicht gerade dasselbe,* n'eo ket tre memes tra ; **4.** just, justik ; *mit drei Euro komme ich eben aus,* staget berr on un tammig gant tri euro, justik e vin gant tri euro ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus,* gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, gant va gopr e c'hellan justik en em gavout, n'em eus ket da zioueriñ gant va gopr, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, amañ n'emañ ket ar vammenn, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; **5.** o paouez, o tont a, na vezañ ken o, oc'h ehanañ, a-baouez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, bremaik, n'ober nemet ; *er ist eben angekommen,* o paouez erruout emañ, ne ra nemet erruout, n'emañ ken oc'h erruout c'hoazh, a-baouez erruout emañ ; *er kommt eben von dorther,* bez' emañ oc'h ehanañ dont alese ; *er war eben hier,* amañ e oa n'eus tamm 'zo ebet, amañ e oa n'eus ket gwall bell, amañ e oa n'eus ket gwall bell-maleürus, amañ e oa bremaik, a-nevez vet eo, a-nevez 'zo e oa du-mañ, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, o paouez tremen emañ, ne ra nemet mont kuit, n'emañ ken o tremen c'hoazh, a-baouez tremen emañ, amañ e oa n'eus tamm 'zo ebet, bez' edo amañ kentaou ; *ich habe eben das Feuer ausgelöscht,* o paouez lazhañ an tan emaon, o tont a lazhañ an tan emaon, ne ran nemet lazhañ an tan ; *wir haben eben von ihm einen Brief bekommen,* emaomp o nevez resev ul lizher digantañ ; *ist es fertig ? Ja, eben !* echu eo ? Ya, just eo ! ; *es ist nicht mehr acht, acht ist eben vorbei !* n'eo ket eizh eur, ouzhpennik eo !

Eben n. (-s) : [louza.] ebena g., prenn-ebena g.

Ebenbild n. (-s,-er) : pimpatrom g., patrom g., skeudenn b., adskeudenn b. ; *er ist das Ebenbild seines Vaters,* pimpatrom e dad eo, patrom bev e dad eo, patrom-buhez eo d'e dad, ar vi diwar e dad eo ; *der Mensch ist das Ebenbild Gottes,* diouzh skeudenn Doue eo bet graet an den, Doue a reas an den diouzh e heñveledigezh, Doue a grouas an den diouzh e skeudenn.

ebenbürtig ag. : par, kevatal, kendere ; *er behandelt mich als ebenbürtig,* mont a ra ganin par-ouzh-par ; *sie sind sich ebenbürtig,* kevatal int, kendere int an eil gant egile.

Ebenbürtigkeit b. (-) : parded b., parder g., heñvelded b., heñvelder g., ingalder g., kevatalded b., kevatalder g., kendereadegezh b.

ebenda Adv. : **1.** dres du-se, du-se end-eeun ; **2.** [lenn.] ibidem, en hevelep arroudennad.

ebendaher Adv. : **1.** eus an hevelep lec'h, dres eus an tu-se, alese end-eeun, alehont end-eeun, dres ac'halehont, dres ac'halese, avaze end-eeun ; **2.** abalamour da se end-eeun, dres abalamour da se, dres evit-se, en abeg da se end-eeun, dres en askont da se, dre-se end-eeun, dres diwar-se, kent a se end-eeun, dres kent-se.

ebendahin Adv. : di end-eeun, dres war an tu-mañ, etrezek an tu-se end-eeun, etramek an tu-se end-eeun, dres war-gaout an tu-se.

ebendarum Adv. : abalamour da se end-eeun, dres abalamour da se, dres evit-se, en abeg da se end-eeun, dres en askont da se, dre-se end-eeun, dres diwar-se, kent a se end-eeun, dres kent-se.

ebender / ebendie / ebenderselbe / ebendieselbe rag.-disk. : dres an hevelep hini, hennezh end-eeun, honnezh end-eeun.

ebendas / ebendasselbe rag.-disk. : dres an dra-se ; *ebendas ist es,* dres an dra-se eo ! aze emañ ! an dra-se eo end-eeun ! an dra-se krak eo !

ebenderselbe rag.-disk. : dres an hevelep hini, hennezh end-eeun, dres hennezh.

ebendeshalb / ebendeswegen Adv. : abalamour da se end-eeun, dres abalamour da se, dres evit-se, en abeg da se end-eeun, dres en askont da se, dre-se end-eeun, dres diwar-se, kent a se end-eeun, dres kent-se.

ebendieser rag.-disk. : dres an hevelep hini, hennezh end-eeun, dres hennezh.

Ebene b. (-,-n) : **1.** kompezenn b., plaenenn b., plaenennad b., kompezennad b., kompez g., ma g. ; *flache Ebene,* kompezenn ken plaen hag un daol b. ; **2.** [fizik, mat.] plaenenn b., tal g. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist,* ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloz a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; **3.** [dre skeud.] pazenn b., derez g., live g. ; **4.** [polit.] par g., live g., pazenn b., derez g. ; *Verhandlungen auf höchster Ebene,* kendivizoù en uhelañ pazenn lies., kendivizoù el live uhelañ lies., kendivizoù er par uhelañ lies., kendivizoù war-varr lies., kendivizoù war-lein lies., kendivizoù en derez uhelañ lies. ; *etwas auf internationaler Ebene austragen,* etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb. ; *um auf internationaler Ebene konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner ; **5.** P. *auf die schiefe Ebene geraten,* riklañ (mont) diwar an hent mat, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg.

ebenen V.k.e (hat geebenet) : *sellit ouzh* **ebnen**.

ebenerdig ag. : a-rez an douar, e rez an douar.

ebenfalls Adv. : ivez, en hevelep doare, ken koulz all ; *sie war ebenfalls überrascht,* ken souezhet all e oa ; *danke ! - danke, ebenfalls !* trugarez ! - ha deoc'h ivez !

Ebenheit b. (-) : plaended b., kompezded b., kompezder g.

Ebenholz n. (-es) : ebena g., prenn-ebena g.

Ebenholzbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] ebenenn b.

ebenjener / ebenjene rag.-disk. : dres an hevelep hini, hennezh end-eeun, dres hennezh, dres honnezh, honnezh end-eeun.

ebenjenes rag.-disk. : dres an dra-se.

Ebenmaß n. (-es,-e) : **1.** mentoù heneuz lies. ; **2.** kemparzh g., kemparzhelezh b., kenskeudennegezh b.

ebenmäßig ag. : kenfeuriet mat, heneuz, mentet brav, kenskeudennek, kemparzhek, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn.

ebenso Adv. : **1.** na mui na maez, na mui na ment, na mui na ket, na mui na ken, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na bihanoc'h ; *ebenso groß,* keit-ha-keit, a-vent an eil gant egile, ken bras ha ken bras, ker bras ha ker bras ; *ebenso klein,* dres ken bihan, ken bihan ha ken bihan, ker bihan ha ker bihan ; *ebenso wenig,* ken nebeut all ; *ebenso viel,* kement all, kemend-all, kement-se ; *dort waren ebenso viele Jungen wie Mädchen,* bez' e oa kement a baotred hag a verc'hed ; *sein Bauernhof ist ebenso groß wie meiner,* e atant a zo kement ha va hini ; *dieses Stück ist ebenso groß,* an tamm-se a zo kement, an tamm-se a zo ken bras all ; *ebenso schlecht wie,* ken gwazh ha ; *ebenso gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kenkoulz evel ; *du spielst ebenso gut wie er,* c'hoari a rez kenkoulz hag eñ, c'hoari a rez kenkoulz eveltañ ; *er ist ebenso blutrünstig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek ; *beide sind ebenso tüchtig,* an daou-se a ra par o micher ; *ebenso lang, ebenso weit,* keit ; *dieser Weg ist ebenso lang wie der andere,* keit eo an hent-mañ hag an hini all, keit-ha-keit eo an daou hent-se ; *im Hause ist es ebenso hell wie draußen,* ken deiz eo en ti hag er-maez ; *sie war ebenso überrascht,* ken souezhet all e oa ; *sie rennen ebenso schnell,* redek a reont ken buan ha ken buan ; *drei Meter breit und ebenso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *er hat sich bei uns ebenso wenig bedankt wie sein Bruder,* n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, ebenso wenig wie ihre Nachbarn,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *er führt das Schwert ebenso gut wie die Feder,* kunduiñ a ra ar c'heze kerkoulz hag ar bluenn ; *ebenso gut könnte man eine Stecknadel in einem Heuhaufen suchen,* kenkoulz klask ur spilhenn en ur galzenn blouz, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez bernioù-foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez ur bern foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-barzh ar sanailh.

2. heñvel, heñvel dra, hevelep tra, en hevelep doare, koulz-all, memes mod, er memes mod ; *es geht mir ebenso,* evel-se just emañ kont ganin, e giz-se emañ kont ganin ivez, memes mod ganin ivez ; *er spricht ebenso wie er,* komz a ra heñvel outañ ; *er tut ebenso wie er,* ober a ra heñvel outañ, ober a ra er memes mod gantañ ; *er starb ebenso wie sein Vater,* mervel a reas er mod gant e dad.

ebensolcher / ebensolche / ebensolches rag.-disk. : hevelep, seurt.

Eber g. (-s,-) : **1.** tourc'h g., hoc'h g., hoc'h-tourc'h g., tarv-hoc'h g., hoc'h gae g., porc'hell-gae g. ; **2.** tourc'h-gouez g. ; [ardamezouriezh] *laufender Eber,* tourc'h-gouez redant g.

Eberesche b. (-,-n) : [louza.] hiliber str., hiliberenn b., mar str., gwez-mar str., kerzhin str., kerzhinenn b., kormelenn b., gwial-gwrac'h str. ; *Früchte der Eberesche,* hiliber str., hiliberenn b., per-hiliber str., per-mar str., per-kormel str., kerzhin str.

Ebereschenholz n. (-es) : hiliber g.

Eberkopf g. (-s,-köpfe) : joskenn b.

Eberwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-bos b., louzaouenn-ar-vosenn b., askol-ar-vosenn str.

ebnen V.k.e. (hat geebnet) : **1.** plaenaat, kompezañ, dic'hraviañ, skeiñ a-blaen, pladañ, flakaat, leurennañ, liveañ, plaenañ, raskañ, rezañ, ingalañ ; *die Wege ebnen,* kompezañ an hentoù, plaenaat an hentoù ; **2.** *jemandem den Weg ebnen,* [ster rik ha dre skeud.] pilat (fraeañ) an hent d'u.b. (Gregor), plaenaat (digeriñ) an hent d'u.b., [dre skeud.] ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ an erv, digeriñ troc'h, aozañ ha kompezañ pep tra, seniñ ar c'hloc'h, digeriñ an hent ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg geebnet,* Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez ; *die Wege ebnen,* aozañ ha kompezañ pep tra, aesaat (plaenaat) an traoù, kompezañ (plaenaat) an hent.

Ebnung b. (-,-en) : kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., raskerezh g., rezadur g.

Ebonit n. (-s) : ebonit g.

E-Book n. (-s/-,-) **/ E-Book-Reader** g. (-s,-) : levr elektronek g., tabler lenn g., lenner elektronek g.

EC®[1] g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Eurocityzug**] tren Eurocity® g.

EC[2] g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Eurocheque®**] eurochekenn® b.

echauffieren V.em. : **sich echauffieren** (hat sich (t-rt) echauffiert) : [kozh] mont er-maez eus e groc'hen, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn.

Echo n. (-s,-s) : **1.** heklev g., enepklev g., dasson g., dameuc'h g. ; *wenn ich rufe, antwortet das Echo meiner Stimme,* pa c'halvan e respont an dasson, pa c'halvan e adlavar an heklev va c'homzoù war va lerc'h, pa c'halvan

e tregern an heklev eus va c'homzoù ; **2.** [dre skeud.] *kein Echo finden,* chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, mont a-dreuz gant e hent, menel war e c'houlenn, bezañ kazeg ganti, menel warni, na dalvezout mann e gaoz ; **3.** [fizik] advant g.

echoen V.dibers. (hat geechot) : dasseniñ, hekleviñ, distonañ, tregerniñ ; *es echot,* dasson (heklev) a zo, dasseniñ (hekleviñ, distonañ) a ra, tregerniñ a ra an heklev.

Echogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] ekogram g.

Echokardiographie b. (-,-n) : [mezeg.] ekokardiografiezh b.

Echolalie b. (-) : [mezeg.] heklevlavar g.

Echolot n. (-s,-e) : [merdead.] sonar g.

Echoortung b. (-,-en) : [fizik] ekolec'hiañ g., ekolec'hierezh g., heklevlec'hiañ g., heklevlec'hierezh g.

Echopraxie b. (-) : [mezeg.] heklevober g.

Echosignal n. (-s,-e) : [mezeg.] sinal ekografek g.

Echotomographie b. (-) : [mezeg.] ekotomografiezh b.

Echosprache b. (-) : [mezeg.] heklevlavar g.

Echse b. (-,-n) : [loen.] saorian g.

echt ag. : **1.** gwir, gwirion, peurwirion, gwiriek, diles ; *echte Perlen,* perlez gwir str., perlez gwirion str. ; *ein echter Dichter,* ur gwir varzh g. ; *ein echter Sozialist,* ur sokialour gwirion g., ur gwir sokialour g. ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum,* ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *er hat durch seine Tat gezeigt, dass er ein echter Mann ist,* hennezh en deus graet un ober mal oc'h ober an dra-se ; *ich empfinde für sie eine echte Liebe,* honnezh a garan parfet ; **2.** [dre skeud.] a-feson, a-zoare ; *echte Färbung,* livioù hag a zalc'h mat lies. ; *ein Mann von echtem Schrot und Korn,* un den onest g., un den jurdik g., un den reizh g., un den eeun a bep hent g., un den eeun e pep hent g., un den tre g., un den kenañ g. ; **3.** [mat.] *echte und unechte Brüche,* rannoù ordinal ha niveroù rannel ; **4.** [preder.] diles, gwirion.

Adv. : evit gwir, e gwir, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston ; *es gibt echt böse Leute,* bez' ez eus tud fall all ; *dieses Kind ist echt klug,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh ; *sie sah echt wütend aus,* un dremm fuloret a oa outi ; *echt groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras kenañ-kenañ, bras-euzhus, bras evel n'onn doare petra ; *das ist echt stark ! das ist echt geil !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dispar eo ! dreist eo an dra-se ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! un ebat Doue eo ! ; *das ist echt die Härte,* aze emañ ar boch ; *sie ist echt geil,* ur c'hwenenn (ur baotrezenn) a zo anezhi, digoradur a zo ganti, honnezh a zo ur plac'h a droc'h, honnezh a zo ur plac'h stipet, un tamm brav a blac'h eo, ul labousell eo, ur sukenn eo, ur gaer a blac'h eo, ur pakad brav a blac'h eo, honnezh a zo ur farodez, ur vouilhez plac'h eo, ur gurun a blac'h eo, ul loskadenn eo, ur c'harsalenn eo, ur femelenn eo, ur garvez eo, ur fulenn eo, un tamm friant eo, ul lipadenn eo, ur blantenn eo, ur gouarc'henn eo, ur goantenn eo, ur gaerenn eo, un dekenn eo, ur chevrenn eo, un hadenn eo, ur gaer a hadenn eo, ur boked eo, ur stipadenn eo, un darinenn a blac'h eo, un tamm friant a blac'h eo, ur babig koant eo, ur c'hwenenn eo, ur geurenn eo, ur gogez eo.

Echtheit b. (-) : **1.** dilested b., gwiriegezh b., peurwirionded b., peurwirionder g., gwirionded b., gwirionder g. ; **2.** [preder.] dilested b., gwirionder g.

Echtzeit b. (-) : **1.** amzer wirion b. ; **2.** [mat.] amzer real b.

Eck n. (-s,-e) : **1.** [sport, mell-droad] korn g. ; *über Eck,* a-skizh, a-skij, war skizh, a-veskell ; *das kurze Eck,* korn tostañ ar pal g. ; *das lange Eck,* korn pellañ ar pal g. ; **2.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *sellit ouzh* **Ecke**.

Eckbalken g. (-s,-) : [tisav.] post korn g.

Eckball g. (-s,-bälle) : [sport] korner g., tenn-korn g.

Eckbank b. (-,-bänke) : bank korn g.

Eckbett n. (-s,-en) : kombod-gwele g., kuzh-gwele g., speurenn-wele b.

Eckdaten lies. : daveennoù lies., stadegoù dave lies.

Ecke b. (-,-n) : **1.** korn g. [*liester* kornioù], kogn g., kognell b. ; *Straßenecke,* korn ar straed g., pleg ar straed g. ; *er wohnt an der Straßenecke,* emañ o chom e pleg ar straed ; *das Haus an der Straßenecke,* an ti-korn g. ; *das Auto biegt um die Ecke,* treiñ a ra ar c'harr-tan e korn ar straed ; *Ecke am Kamin,* korn ar c'hogn g., korn an oaled g., kogn an oaled g., korn an tan g. ; *warme Ecke,* korn gor g. ; *den Schüler in die Ecke stellen,* kas ar skoliad e kogn ar sal-glas (e pinijenn e kogn ar sal-glas), lakaat ar skoliad war ar bigorn ; *alle Winkel und Ecken,* an holl gognoù ha digognoù, kement kogn a zo, kement korn ha diskorn a zo ; *er kennt alle Winkel und Ecken des Hauses,* hennezh eo anavezet gantañ kement korn ha diskorn a zo en ti-mañ ; *in allen Ecken und Winkeln, an allen Ecken und Enden, an allen Ecken und Kanten,* dre-holl, e pep lec'h, e kement kogn ha digogn a zo, e kement korn ha diskorn a zo, e kement kogn a zo, forzh pelec'h, krec'h ha traoñ, e pep korn ha digorn, e pep korn ha diskorn, e pep kogn ha digogn, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, e pep hent / e pep tu / e pep keñver (Gregor) ; *so etwas findet man nicht an jeder Ecke,* ne gresk ket an dra-se war ar raden, ne gaver ket an dra-se war ar raden, ken just eo kement-se ha fri ar c'hazh ; *das Elend schaut aus allen Ecken heraus,* ne vez gwelet nemet tud en dienez vrasañ, beuzet eo ar vro en ur mor a baourentez, saotret eo ar vro gant an diouer hag ar baourentez, ur vro a c'hlac'har eo, bevañ a ra an dud e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ ; *eine dunkle Ecke,* ur c'hogn teñval g. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden um die Ecke bringen,* reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., tortañ u.b. ; **3.** *jemanden in die Ecke jagen,* lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., lakaat kalet d'u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; **4.** [sport] tenn-korn g., korner g. ; *eine Ecke schießen,* tennañ ur c'horner.

ecken V.k.e. (hat geeckt) : [tekn.] lakaat a-dreuz, lakaat a-veskell.

V.gw. (hat geeckt) : mont start, bezañ hek, chom lug, lugañ, houbañ, chagañ.
Eckenlinie b. (-,-n) : beskellenn b., treuzvegenn b., beskell b., skizhenn b., skizh str.
Eckensteher g. (-s,-) : den a boan g., darbarer g.
Ecker b. (-,-n) : [louza.] mez str., finij str., fion str., kiviz str., fiez-faou str., kraoñ-faou str., kraoñ-pichon str.
Eckfenster n. (-s,-) : prenestr korn g.
Eckhaus n. (-es,-häuser) : ti-korn g.
eckig ag. : **1.** karrezek, kognek, kognel, kornek, sklosennek ; **2.** [dre skeud.] reut, amparfalek, bajanek, kropet, amparfal, gourt, lopes, heut, patav, patavek ; *eckiges Auftreten,* diampartiz b., dizampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h un den kropet g., emzalc'h patav g.
Eckigkeit b. (-) : [dre skeud.] diampartiz b., dizampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h un den kropet g., emzalc'h patav g.
Ecklohn n. (-s,-löhne) : gopr dave g., gopr diazez g.
Eckpfeiler g. (-s,-) : **1.** piler-korn g., lost-pont g. ; **2.** [dre skeud.] diazez g., sol g. ; *die vier Eckpfeiler des Staates,* peder c'holonenn ar Stad lies.
Eckpfosten g. (-s,-) : [tisav.] post korn g.
Eckplatz g. (-s,-plätze) : kognell b., korn g., kogn g.
Eckpunkt g. (-s,-e) : [mat.] beg g. ; *aufeinander folgende Eckpunkte,* begoù kenheuilh lies.
Eckschrank g. (-s,-schränke) : armel gorn b.
Eckstein g. (-s,-e) : **1.** maen-korn g. [*liester* mein-korn], maen kognek g. [*liester* mein kognek], maen-kornek g. [*liester* mein-kornek], pezh-korn g. ; *die Ecksteine,* framm an ti g. ; **2.** bunt-rod g., disouezher g. ; **3.** [dre skeud.] diazez g., sol g.
Eckstoß g. (-es,-stöße) : [sport] korner g., tenn-korn g.
Eckstunde b. (-,-n) : **1.** kentel gentañ an devezh b. ; **2.** kentel diwezhañ an devezh b.
Eckturm g. (-s,-türme) : tour-korn g.
Eckwert g. (-s,-e) : talvoud dave g., talvoud diazez g.
Eckzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-lagad g., ankdant g.
Eckzimmer n. (-s,-) : kambr gorn b.
Eckzins g. (-es,-en/-e) : feur kampi dave g., feur kampi ret g.
eCommerce g. (-s) : kenwerzh elektronek g./b.
Ecu g. (-/-s,-/-s) / b. (-,-) : [istor] [*berradur evit* **European currency unit**] unanenn voneiz Europa b., [dre fazi] skoed g.
Edamer g. (-s,-) : [boued] edam g.
Edda b. (-) : [lenn.] Barzhazh Lec'hlenn g., Edda b. [*teskad mojennoù eus Skandinavia*].
edel ag. : **1.** nobl, uhelwad, jentil, a wad uhel, uhelouenn, uhel ; *aus edlem Geschlecht,* nobl a lignez, a ouenn uhel, uhelouenn, a lec'h uhel, eus un ti nobl, a renk uhel, a diegezh vat, gouennet-mat, a wad uhel, uhelwad ; *Josef wurde Stammvater eines edlen Geschlechts,* Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer ; *ein edles Pferd,* ur marc'h gouennet-mat g., ur marc'h a ouenn vat g. ; **2.** [dre astenn.] hael, real, tonius ; *edle Seele,* spered hael a zen g. ; *edel sei der Mensch, hilfreich und gut,* ra vezo hael mab-den, sikourus ha mat ; **3.** fin, prizius, hael ; *edler Wein,* gwin hael g., gwin eus an dibab g., gwin diouzh an dibab g., gwin a'r blein g., gwin a'r boulc'h g., gwin a'r choaz g., gwin fin g., gwin paper g., chem meur g., gwin eus an diuz (Gregor) g., gwin dibab g. ; *edle Metalle,* metaloù prizius lies. ; **4.** [dre skeud.] *ein edler Ritter,* ur reizher touet g.
Edelauge n. (-s,-n) : [louza.] imboudenn b.
edelbürtig ag. : uhelwad, uhelouenn, nobl a lignez, a ouenn uhel, a lec'h uhel, eus un ti nobl, a renk uhel, a diegezh vat, gouennet-mat, a wad uhel.
Edelbürger g. (-s,-) : brientin g.
Edeldame b. (-,-n) : itron vras b., itron a lignez uhel b.
Edelfäule b. (-) : [bevoniezh] breinadur nobl g., loued nobl g.
Edelfische lies. : [loen.] salmonideged lies.
Edelfrau b. (-,-en) : itron vras b., itron a lignez uhel b.
Edelgas g. (-es,-e) : [kimiezh] aezhenn ankediedik b., gaz rouez g., gaz nobl g., argon g.
edelherzig ag. : hael, largentezus, kalonek, diskorn e galon, uhel a spered.
Edelholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] spesad gwez rouez g., koad nobl g.
Edeling g. (-s,-e) : denjentil g., German a lignez uhel g.
Edelkastanie b. (-,-n) : [louza.] **1.** kistin-Roazhon str. ; **2.** gwez kistin-Roazhon str. ; **3.** [*Conopodium major*] *französische Edelkastanie,* keler str., kelerenn b., kolor str., klogor str., kraoñ-douar str.
Edelkastanienbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez kistin-Roazhon str.
Edelkitsch g. (-es) : [dre fent] kitch pompadus g., kitch pompus g.
Edelknabe g. (-n,-n) : floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], paj g.
Edelknecht g. (-s,-e) : skoedour g.
Edelkoralle b. (-,-n) : [loen. *Corallium rubrum*] antozoarenn b. [*liester* antozoared], bleuñvil g., koural ruz str.
Edelleute lies. : tudjentil lies., tud a lignez uhel lies., brientinien lies., brientined lies., jentiled lies., tud uhel lies., noblañsoù lies., noblañs b., tud nobl lies.
Edelmann g. (-s,-leute) : denjentil g., den a lignez uhel g., brientin g., jentil g., den uhel g., noblañs g. ; *der Edelmann und sein Knappe,* an noblañs hag e floc'h.
Edelmarder g. (-s,-) : [loen.] mart g.
Edelmetall n. (-s,-e) : metal prizius g.
Edelmut g. (-s) : haelded b., haelder g., meurded b., uhelder a spered g., uhelded a spered b., noblded b., kaloniezh b., largentez b.
edelmütig ag. : hael, largentezus, kalonek ; *er denkt edelmütig,* uhelder a spered a zo gantañ.
Edelobst n. (-es) : [kegin.] frouezh eus an dibab str., frouezh diouzh an dibab str., frouezh a'r blein str., frouezh a'r boulc'h str., frouezh a'r choaz str., frouezh dibab str.
Edelpflaume b. (-,-n) : [louza., kegin.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.
Edelpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog saourus g., bonedtouseg g.
Edelpilzkäse g. (-s) : [kegin.] keuz loued nobl g.
Edelraute b. (-,-n) : **1.** [louza.] jenepi str. ; **2.** [boued] jenepi g.
Edelreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b. ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen,* imboudañ pechez war brun ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines*

Obstbaumes einsetzen, imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.
Edelreizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.
Edelrost g. (-es) : merglenn nobl b., dilufrenn b.
Edelschnulze b. (-,-n) : **1.** film nieunieu g., film chuchu g., film nouch g. ; **2.** romant nieunieu g., romant chuchu g., romant nouch g.
Edelsinn g. (-s) : haelded b., meurded b., uhelder a spered g., kaloniezh b., largentez b.
Edelstahl g. (-s,-e) : dir disvergl g., inoks g.
Edelstein g. (-s,-e) : maen prizius g., maen-sked g., maen-fin g., maen a briz g. ; *ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel,* ur vantell marellet a vein prizius b.
Edelsteine lies. : mein-sked lies., mein prizius lies., mein-fin lies., mein a briz lies.
Edelsteinfassung b. (-,-en) : lagad ur maen prizius g., lagadenn ur maen prizius b. ; *ein Ring mit Edelsteinfassung,* ur walenn benet b., ur walenn lagadek b.
Edelsteingewicht n. (-s,-e) : karat g.
Edeltanne b. (-,-n) : [louza.] sapin-arc'hant str., sapin nobl str.
Edelvaluta b. (-,-valuten) : [arc'hant.] gwerzh aour g.
Edelweiß n. (-,-) / (-es,-e) : [louza.] edelwenn str., rouanez-ar-menez b., sterenn arc'hant b., edelvez str.
Edelwild n. (-s) : jiboez bras g.
Edelzwiebel b. (-,-n) : [louza.] chalotez str., penn chalotez g., chalotezenn b.
Eden n. : **1.** [relij.] Eden g. ; *der Garten Eden,* liorzh Eden b., Jardin Eden g./b. ; **2.** [dre skeud.] ar baradoz g., ar gwenva g., ar gwenved g.
edieren V.k.e. (hat ediert) : embann.
Edikt n. (-s,-e) : skrid-embann g., gourc'hemenn g., kemennadur g., ordrenañs b., arest g., urzhreolenn b., diferadenn b., edit g. ; *die Widerrufung des Edikts von Nantes,* terridigezh edit Naoned b.
Edinburg n. **/ Edinburgh** n. : Dinedin b., Din-Edin b.
editieren V.k.e. (hat editiert) : **1.** embann ; **2.** [stlenn.] *einen Text editieren,* aozañ un destenn.
Edith b. : Ediz b.
Edition b. (-,-en) : **1.** embannadur g., moulladur g. ; **2.** ti-embann g.
Editor[1] g. (-s,-en) : [stlenn.] skridtreter g., aozer testenn g., aozer testennoù g., embanner g.
Editor[2] g. (-s,-en) : [moull.] embanner g.
Editorial n. (-/-s,-e) : pennad-stur g., bleinskrid g.
Editorin b. (-,-nen) : [moull.] embannerez b.
editorisch ag. : … embann.
Edle(r) ag.k. g./b. : denjentil g., den a lignez uhel g.
Edle(s) ag.k. n. : traoù hael lies., traoù nobl lies.
Edmund g. : Edmont g.
Eduard g. : Edouarzh g.
Edukt n. (-s,-e) : [kimiezh] reaktant g., kediuzenn b.
E-Dur n. (-) : [sonerezh] mi major g., mi muiañ g.
EDV b. (-) : [*berradur evit* **elektronische Datenverarbeitung**] kompoderezh g., urzhiataerezh g., stlenneg b. ; *auf EDV umstellen,* stlennekaat.
EEG n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Elektroenzephalogramm**] elektroenkefalogram g., EEG g.
Efeu g. (-s) : [louza.] iliav str., iliav-red str., broust str., brust str., delienn-red b. [*liester* delioù-red], fouliar str. ; *Efeu sammeln,* fouliara ; *kugelige, schwarze Früchte des Efeus,* rezin str., hugennoù du an iliav lies. ; *die Haftwurzeln des Efeus,* gwrizioù-krap an iliav lies.
Efeubeere b. (-,-n) : [louza.] rezin str., hugenn du an iliav b.
efeubewachsen ag. : fouliarek, iliavek ; *efeubewachsenes Haus,* ti iliavek g.
Efeupflanze b. (-,-n) : [louza.] iliavenn b., gwezennig-iliav b.
Efeustrauß g. (-es, Sträuße) : [louza.] barr-iliav g., bod-iliav g.
efeureich ag. : fouliarek, iliavek ; *efeureiches Gebiet,* fouliareg b., iliaveg b.
Efeuzweig g. (-s,-e) : [louza.] barr-iliav g., bod-iliav g.
Effeff n. (-) : P. eine *Sache aus dem Effeff verstehen*, gouzout udb dreist penn e viz (dreist-penn-biz).
Effekt g. (-s,-e) : **1.** gwered g., efed g., disoc'h g. ; **2.** efed g., souezh b., sebez g. ; *nach Effekt haschen*, kankalat, ober digoroù bras, ober digoroù kaer, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ardaouiñ, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Effekten lies. : **1.** dilhadoù lies., dilhad lies. ; **2.** pakadoù lies. ; **3.** [kenw.] talvoudennoù lies., teulioù lies. ; *Effekten beleihen,* prestañ arc'hant ouzh teulioù, astenn arc'hant ouzh talvoudennoù, kemer talvoudennoù e kred, degemer talvoudennoù da warant, degemer talvoudennoù da ouestl.
Effektenbestand g. (-s,-bestände) : strobad teulioù g.
Effektenbörse b. (-,-n) : eskemmdi an talvoudennoù g., Yalc'hdi an talvoudennoù g., Yalc'h an talvoudennoù b.
Effektengiroverkehr g. (-s) : reizhiad kempouezañ dre treuzkasadur talvoudennoù b.
Effektenhandel g. (-s) : gourskarerezh g.
Effektenhändler g. (-s,-) : **1.** [kargiad] gwazour an talvoudennoù g. ; **2.** [den a aferioù] kourater talvoudennoù g.
Effekteninhaber g. (-s,-) : dalc'her talvoudennoù g., douger talvoudennoù g.
Effektenkommission b. (-,-en) : kouraterezh talvoudennoù g.
Effektenlombard g. (-s) : prest ouzh talvoudennoù g., prest ouzh teulioù g.
Effektenlombardierung b. (-,-en) : kred ouzh talvoudennoù g., kred ouzh teulioù g., astenn ouzh talvoudennoù g., astenn ouzh teulioù g.
Effektenmarkt g. (-es,-märkte) : nevid an talvoudennoù g., marc'had an talvoudennoù g.
Effekthascher g. (-s,-) : kankaler g., orbider g., ardaouer g., geizer g., neuzier g., balpour g., bombarder g., teileg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern

trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

Effekthascherei b. (-,-en) : kankal g., ardoù lies., geizoù lies., neuzioù lies., digoradur g., digoroù lies., digorded b., stroñs g., tron g., lorc'hajoù lies., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., bugaderezh g., bugad g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel, modoù bras lies., modoù randonus lies.

effektiv ag. : **1.** gwerc'hek, hag a grog, efedus, oberius, frouezhus ; **2.** gwir, gwirion, diles, gwerc'hel, devoudel.
Adv. : **1.** end-eeun, e gwirionez, evit gwir ; **2.** en un doare efedus

Effektivbestand g. (-s,-bestände) : [kenwerzh, lu] niver koskor g., niverad g., kementad g.

Effektivität b. (-) : gwerc'hegezh b., efedusted b., oberiusted b. ; *an Effektivität gewinnen,* efedusaat ; *die Effektivität der Arbeit erhöhen,* efedusaat al labour.

Effektivverzinsung b. (-,-en) : [arc'hant.] askorad feurjedadel g.

effektvoll ag. : **1.** efedus, efedek, oberiant, oberius, nerzhus ; **2.** sebezus, souezhus, iskriv, estonus, dedennus, heverk, fromus.

effeminiert ag. : pezhell, maouezet, gogez, katellik ; *er ist effeminiert,* lavaret e vefe graet ez eus ur plac'h anezhañ, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebezh penn pezhell a wregig anezhañ, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, ur gogez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh a zo ur c'hast.

efferrent ag. : [mezeg.] ... ezkas.

effizient ag. : gwerc'hek, ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, produus, oberius, trumm, efedus, efedek, oberiant, oberius, nerzhus ; *effizient sein,* dont brav an traoù gant an-unan, bezañ barrek, kas da vat pep tra, bezañ efedus, bezañ fonnus en e labour, bezañ oberius, bezañ efedek, bezañ oberiant, bezañ trumm ; *effizient arbeiten,* labourat frouezhus, labourat en un doare spletus, kaout dibun en e labour, bezañ prim da labourat.

Effizienz b. (-,-en) : gwerc'hegezh b., askorad g., efedusted b., daskor g., oberiusted b., oberiuster g., barregezh b., fonnusted b., fonn g., ampled g., ampletusted b., frouezhusted b. ; *an Effizienz gewinnen,* askorusaat ; *die Effizienz der Arbeit erhöhen,* askorusaat al labour.

Efod n. (-s,-e) : [Bibl, relij.] efod g.

EFTA b. (-) : [*berradur evit* **European Free Trade Association**] emglev frankeskemm Europa g.

Effusivgestein n. (-s,-e) : karregad eztourzhat b., dislonkadur g., dislonkadur volkanek g., roc'h-dislonk volkanek b., distaol volkanek b., distaoladennoù volkanek lies., dislonkadurioù volkanek lies.

EG b. (-) : **1.** [*berradur evit* **europäische Gemeinschaft**] Kumuniezh Europa b., Kenvarc'had g., KE b. ; **2.** [*berradur evit* **eingetragene Genossenschaft**] kevelouri varilhet b.

egal ag. : ingal, heñvel, hañval, euver, unvan ; *egal, was es kostet,* pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *egal, wer kommt, ich sage ihm, dass du ausgegangen bist,* daoust piv a zeuio amañ e lavarin 'out aet d'ober un dro ; *egal, wie lange es dauert, diese Arbeit muss erledigt werden,* pegeit bennak e pado e ranker kas al labour-se da benn, daoust pegeit e pado e ranker kas al labour-se da benn ; *egal, wie spät es ist,* pe abred pe ziwezhat e vefe ; *egal, wie weit es liegt, wir müssen hin,* pegeit bennak emañ ac'hanen e rankomp mont di, daoust pegeit emañ ac'hanen e rankomp mont di ; *egal wie,* bern penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, n'eus kaz e pezh feson, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern dre be hent, ne vern pe dre hent ; *egal wie er sich anstellt, das schafft er nicht,* penaos bennak e rafe ne zeuio ket a-benn eus e daol ; *egal, ob du müde bist, du musst in die Schule,* ne ra forzh ma'z out skuizh, ret eo dit mont d'ar skol memes tra - ne vern ma'z out skuizh, ret eo dit mont d'ar skol memes tra ; *egal, ob er es macht !* ha goude ma rafe an dra-se ! ha pa rafe an dra-se ! ; *egal, ob er schläft oder nicht !* n'eus forzh pe e vo kousket pe e vo dihun, n'eus kaz pe e vo kousket pe e vo dihun ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo ; *es ist ihnen egal, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *es ist mir egal, ob er klein oder groß ist,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *ich werde es schaffen, egal welche Schwierigkeiten sich mir in den Weg stellen,* dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu,* ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomimp d'ar gomunouriezh ; *egal, was geschieht, er ist immer guter Laune,* laouen e vez e pep degouezh ; *egal, wie schnell er läuft, gewinnen wird er nicht,* pegen buan bennak e c'hall redek ne vo ket trec'h - kaer en deus redek diouzh e washañ, ne vo ket trec'h - daoust pegen buan e c'hall redek ne vo ket trec'h ; *egal wo,* daoust pelec'h, pelec'h bennak ; *egal was man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari ; *mir ist das alles egal,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; *das ist doch egal !* ne ra forzh ! n'eus forzh ! ne ra foeltr forzh ! n'eus forzh da se ! forzh a se ! heñvel eo !

egalisieren V.k.e. (hat egalisiert) : plaenaat, kompezañ, liveañ, keidañ.
Egalisierung b. (-,-en) : kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., liveadur g., kevataladur g., kevatalerezh g.
egalitarisch ag. : kevatalus, ingalderouriezhel, kevatalour, kevarzhelour.
Egalitarismus g. (-) : ingalderouriezh b., kevatalouriezh b., kevarzhelouriezh b.
Egel g. (-s,-) : [loen.] gwaderez b., gelaouenn b. [*liester* gelaoued].
Egelschnecke b. (-,-n) : [loen.] *große Egelschnecke,* melc'hwed gwenn str.
Egerling g. (-s,-e): [kabell-touseg] rozig g.
Egge b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] oged b., un ogedoù b., freuzell b., freuz g., freuzerez b., grif g., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., klouedell b., diaoul g., diskribilhon g., tramailh g. ; *Zinken einer Egge,* dent un oged lies., dent un ogedoù lies., treid un oged lies. ; *die Kartoffeln mit der Egge zudecken,* freuzañ an erv war ar patatez ; **2.** [gwiad.] gwrimenn b.
eggen V.k.e. (hat geeggt) : ogediñ, freuzañ, klouediñ, grifañ, diaoulat, tramailhat ; *das Feld wird geeggt,* emeur o freuzañ ar park, emeur oc'h ogediñ ar park.
Eggen n. (-s) : freuzaj g., freuzerezh g., ogederezh g., klouedadur g.
Egger g. (-s,-) : freuzer g.
Egli g./n. (-/-s,-/-s) : [Bro-Suis, loen.] perch g., brell g.
Ego n. (-s,-s) : me g., ego g. ; [preder., Husserl] *das transzendentale Ego,* an ego trehontel g.
Egoismus g. (-, Egoismen) : emgarantez b., emgariadezh b., karantez an-unan b., meañs b. ; *der Egoismus tötet die Liebe,* an emgarantez a lazh ar garantez ; *Egoismus kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Egoist g. (-en,-en) : emgarour g., emgariad g., den evitañ e-unan g., den meañsus g., P. pemoc'h g., den d'e sac'h g., sacher d'e du g., sell-e-revr g.
Egoistin b. (-,nen) : plac'h eviti hec'h-unan b., emgarourez b., emgariadez b., plac'h veañsus b., P. plac'h d'he sac'h b., sacherez d'he zu b., sellerez-he-revr b.
egoistisch ag. : meañsus - emgar - emgariat - digar - kar-e-unan - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - sach d'e du - dihegar - fallakr - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all.
Egomane g. (-n,-n) : den gantañ e-unan g., den troet gantañ e-unan g., den karg gantañ e-unan g., den douget dezhañ e-unan g.
Egomanie b. (-) : emgreizegezh b., emgreizadezh b., emgreizennegezh b., meañs b.
Egomanin b. (-,-nen) : plac'h ganti hec'h-unan b., plac'h troet ganti hec'h-unan b., plac'h karg ganti hec'h-unan b., plac'h douget dezhi hec'h-unan b.
egotisch ag. : **1.** emstudiek ; **2.** [gwashaus] emazeulek.
Egotismus g. (-) : **1.** emstudiegezh b. ; **2.** [gwashaus] emazeulegezh b.
Egotrip g. (-s,-s) : gwalc'hadur an emlorc'h g., emgreizadezh b., emgreizegezh b., emgreizennegezh b. ; *er ist auf dem Egotrip,* troet eo gantañ e-unan, karg eo gantañ e-unan, douget eo dezhañ e-unan.
Egozentriker g. (-s,-) : den gantañ e-unan g., den troet gantañ e-unan g., den karg gantañ e-unan g., den douget dezhañ e-unan g.
Egozentrikerin b. (-,-nen) : plac'h ganti hec'h-unan b., plac'h troet ganti hec'h-unan b., plac'h karg ganti hec'h-unan b., plac'h douget dezhi hec'h-unan b.
egozentrisch ag. : emgreizek, emgreizat, meañsus, troet gantañ e-unan, karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, evitañ e-unan.
Egozentrismus g. (-) : emgreizegezh b., emgreizadezh b., emgreizennegezh b., meañs b.
egrenieren V.k.e. (hat egreniert) : rimiañ, dihadiñ, dishiliañ, dic'hreuniañ.
EG-Richtlinie b. (-,-n) : sturiad a-berzh Kumuniezh Europa g.
eh[1] ! estl. : he ! hañ !
eh[2] Adv. : **1.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod ; **2.** *seit eh und je*, a-vepred, a-holl-viskoazh, a-viskoazh, dalc'hmat, a-hed-ar-wech, a bep amzer, abaoe an amzerioù koshañ, abaoe ez eus koun, evit (e-doug, a-zoug) ar wech, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *wie eh und je,* evel ma vez graet a-holl-viskoazh, evel ma'z eus bet biskoazh ; *seit eh und je und auf ewig,* a viskoazh da viken ; *so ist es seit eh und je und so bleibt es auf ewig,* se a zo bet a viskoazh hag a vo da viken.
Ehaft b. (-,-en) : [istor] banaliezh b.
ehe Adv. : diagent, a-ziagent, kent, a-gent, a-raok, diaraok, a-ziaraok.
Stagell isurzhiañ : a-raok ma, kent ma, a-barzh ma, ken na, a-benn ma.
Ehe b. (-,-n) : dimeziñ g., priedelezh b. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden,* ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù ; *eine Ehe schließen, eine Ehe stiften,* kontradiñ (ober) un dimeziñ, dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, skoulmañ anezhi ; *in den Stand der Ehe treten,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ ; *eine Ehe aufheben,* freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ ; *aus dieser Ehe ging ein Kind hervor,* diwar o friedelezh e c'hanas ur bugel ; *ihre Ehe blieb kinderlos,* difrouezh e chomas o dimeziñ ; *es kriselt in ihrer Ehe,* n'int ket eürus an eil gant egile, trouz a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, patati a zo etrezo, patati a zo e-barzh an ti, chabous a zo etrezo ; *in glücklicher Ehe leben,* en em glevet dispar-mat, bezañ eürus daou-ha-daou, bezañ dilogod an tiegezh, ober tiegezh mat, ober tiegezh vat (Gregor) ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben,* fritañ paourentez er billig a garantez ; *wilde Ehe,* ti bihan g., serc'herezh g., riboderezh g. (Gregor), tiegezh bihan g. ; *mit jemandem in wilder Ehe leben,* bezañ strobet ouzh u.b., serc'hiñ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., ober ti bihan gant u.b., ober tiegezh bihan gant u.b., c'hoari ti bihan gant u.b., ribodal, bezañ ajolbet gant u.b., en em stropañ gant u.b., en em stropañ ouzh u.b., en em rollañ gant u.b., ajolbañ gant u.b. ; *in zweiter Ehe,* dre addimeziñ, dre eildimeziñ ; *Kinder aus zweiter Ehe,* bugale diwar an eil

pried lies. ; *in zweiter Ehe heiraten,* addimeziñ, eildimeziñ ; *in den Hafen der Ehe einlaufen,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, skoulmañ anezhi, ober euredenn, P. mont da gozhañ, en em lakaat en nask, lakaat e droad er stleug, stagañ e c'har ouzh gar u.b. ; [Bibl] *du sollst nicht die Ehe brechen,* lubrik mir na vezi nepred dindan boan da vezañ daonet / gadal mir na vezi nepred dindan boan da vezañ daonet.

eheähnlich ag. : evel priedoù, e doare priedoù ; *mit jemandem in einer eheähnlichen Gemeinschaft leben,* bezañ strobet ouzh u.b., serc'hiñ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., ober ti bihan gant u.b., ober tiegezh bihan gant u.b., c'hoari ti bihan gant u.b.

Eheannullierung b. (-,-en) **/ Eheaufhebung** b. (-,-en) : freuzidigezh an dimeziñ b., freuz-dimeziñ g.

Eheband n. (-s) : unvaniezh a briedelezh b., priedelezh b. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes,* disrann a gorf g.

Eheberater g. (-s,-) : kuzulier priedoù g.

Eheberaterin b. (-,-nen) : kuzulierez priedoù b.

Eheberatung b. (-,-en) : **1.** kuzuliadenn briedoù b. ; **2.** kreizenn guzuliañ evit ar priedoù b.

Ehebett n. (-s,-en) : gwele ar priedoù g.

ehebrechen [*anv-verb nemetken*] : tromplañ e bried, avoultriñ, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ e walenn, terriñ ar walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober.

Ehebrecher g. (-s,-) : avoultrer g., avoultr g., paotr avoultr g., galouper g., reder g.

Ehebrecherin b. (-,-nen) : toganenn b., avoultrerez b., katell b., gwreg c'halouperez b., gwreg rederez b.

ehebrecherisch ag. : ... avoultriezh.

Ehebruch g. (-s,-brüche) : avoultriezh b., dimeziñ e penn ar bern plouz g. ; *im Ehebruch erzeugt,* bet engehentet er-maez eus ar briedelezh, avoultr, bet engehentet er-maez an dimeziñ, P. beuzet e dad e stank ar vilin avel, ul labous garzh anezhañ g., tapet diwar an avantur, tapet diwar ur marc'h-red, tapet diwar red, tapet diwar nij ; *Ehebruch begehen,* tromplañ e bried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat ; *er hatte sie beim Ehebruch ertappt,* kavet en doa anezhi o trougober, paket en doa anezhi o wallober, tapet en doa anezhi oc'h ober an droug, kavet en doa ur goukoug war e neizh.

Ehebund g. (-s,-bünde) : unvaniezh a briedelezh b., priedelezh b.

ehedem Adv. : gwechall, gwechall-gozh, gwech-hont, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, kent, gwezharall ; *wie ehedem,* evel kent.

Ehedispens g. (-es,-e) / b. (-,-en) : [gwir, relij.] diskarg eus ur skoilh a-berzh al lezenn hag a virfe ouzh an dimeziñ g., diskarg eus un ampech da zimeziñ g.

Ehefrau b. (-,-en) : pried g., gwreg b. [*liester* gwragez], gwreg-pried b., boufam b., parez b., paradur g. ; *frisch gebackene Ehefrau,* plac'h nevez-dimezet b., gwreg yaouank b., gwreg-nevez b., pried-nevez g., euredegez b. ; *untreue Ehefrau,* doganenn b., avoultrerez b., katell b., gwreg c'halouperez b., gwreg rederez b. ; *dritte Ehefrau eines Witwers,* mozogell b. ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau,* pried reizh g. ; *mit seiner Ehefrau Sex haben,* ober ar briedelezh.

Ehegatte g. (-n,-n) : **1.** pried g., gwaz g., ozhac'h g., gour-pried g., par g., paradur g. ; **2.** *die Ehegatten,* ar priedoù lies. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden,* ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù.

Ehegattensplitting n. (-s) : telladur distroll ar priedoù g.

Ehegattin b. (-,-nen) : pried g., gwreg b. [*liester* gwragez], gwreg-pried b., parez b., paradur g.

Eheglück n. (-s) : eürusted daou-ha-daou b., tiegezh mat g., tiegezh dilogod g.

Ehehaft b. (-,-en) : [istor] banaliezh b.

Ehehälfte b. (-,-n) : [dre fent] *meine Ehehälfte,* va hanter diegezh g., va hanterenn b., va hini gozh b., va hanter vodell g., va gwreg b., va farez b., va faradur g.

Ehehindernis n. (-ses,-se) : [gwir] *trennendes Ehehindernis,* ampech da zimeziñ (Gregor) g., skoilh a-berzh al lezenn hag a vir ouzh an dimeziñ g.

Ehejoch n. (-s) : *sich ins Ehejoch begeben,* mont da gozhañ, en em lakaat en nask, lakaat e droad er stleug, stagañ e c'har ouzh gar u.b.

Ehekonsens g. (-es,-e) : asant gwir ha dieub an danvez priedoù g.

Ehekontrakt g. (-s,-e) : kevrat dimeziñ b.

Ehekrach g. (-s,-kräche) : trouz etre ar priedoù g., bec'h etre ar priedoù g., patati etre ar priedoù g., patati e-barzh an ti g., chabous g., salamantenn b.

Ehekrüppel g. (-s,-) : paotr dipitet gant e zimeziñ g., plac'h dipitet gant he dimeziñ b., reuziad an dimeziñ g., reuziadez an dimeziñ b.

Eheleben n. (-s) : buhez daou-ha-daou b., priedelezh b.

Eheleute lies. : priedoù lies. ; *die zukünftigen Eheleute,* an danvez priedoù lies.

ehelich ag. : **1.** ... pried, ... ar priedoù, ... priedelezh, priedel, euredel, ... dimeziñ ; *eheliche Treue,* lealded e-keñver e bried b. ; *eheliche Pflicht,* deverioù a briedelezh lies., deverioù ar briedelezh lies., deverioù ar priedoù an eil e-keñver egile lies. ; *seine ehelichen Pflichten verrichten,* ober e zever, rentiñ an dever d'e wreg ; *ehelicher Wohnsitz,* chomlec'h an tiegezh g., chomlec'h an daou bried g., kenannez g. ; **2.** [dre astenn.] gwirion, reizh, hervez lezenn, reizhwir ; *ein Kind für ehelich erklären,* lakaat ur bugel war e anv, anzavout ez eo ur bugel e vugel hervez al lezenn, anavezout ur bugel da vab an-unan, anavezout ur bugel da verc'h an-unan, reizhwiriañ ur bugel ; *jemandes eheliches Kind sein,* bezañ war anv e dad (e vamm), bezañ bugel reizhwir e dad.

Adv. : *ehelich verbinden,* kevreañ dre liammoù ar briedelezh.

ehelichen V.k.e. (hat geehelicht) : eurediñ, dimeziñ da, dimeziñ gant, eurediñ da, prietaat gant, prietaat da, priediñ gant, priediñ da, fortuniañ gant ; *er hat sie geehelicht,* kemeret en deus anezhi da wreg.

V.em. : **sich ehelichen** (hat sich (t-rt) geehelicht) : dimeziñ, eurediñ, prietaat, priediñ, fortuniañ.

Ehelichkeitserklärung b. (-,-en) : [gwir] anavezadur da vugel hervez al lezenn g., anavezadur da vab hervez al lezenn g., anavezadur da verc'h hervez al lezenn g., reizhwiriadur ur bugel g.
ehelos ag. : dizimez ; *eheloser Stand,* dizimezded b., dizimez g., stad an hini dizimez b.
Ehelosigkeit b. (-) : dizimezded b., dizimez g.
ehemalig ag. : kozh, bet, ez-, diagent, diaraok, a-raok, a-ziagent, a-gent, a-ziaraok, kent, neuze ; *mein ehemaliger Lehrer,* ar skolaer ma'z on bet gantañ er skol g. ; *der ehemalige Präsident,* an dibrezidant g., an ezprezidant g., ar prezidant kozh g., ar prezidant neuze g. ; *ehemaliger Minister,* ezministr g. ; *der ehemalige König,* an ezroue g.
ehemals Adv. : gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwech-hont, gwerso, gwezharall, a-neuze, neuze, da neuze, a-benn neuze.
Ehemann g. (-s,-männer) : pried g., gwaz g., ozhac'h g., gour-pried g., par g., paradur g. ; *frisch gebackener Ehemann,* ozhac'h-nevez g., ozhac'h nevez-dimezet g., ozhac'h yaouank g., den-nevez g., paotr-nevez g., pried-nevez g., mab-nevez g., paotr nevez-dimezet g., euredeg g. ; *untreuer Ehemann,* pried disleal g., pried avoultr g., pried difeal g., ozhac'h galouper g., ozhac'h reder g. ; *besser ein harter als ein toter Ehemann,* gwelloc'h ur gwaz garv evit ur gwaz marv ; *sehr gefälliger Ehemann,* golo-pod g., Yann kontant g., dogan kontant g. ; *die Frau muss ihrem Ehemann gehorchen,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; *mein Ehemann,* va fried g., va gwaz g., va hanter diegezh g., va den g., va ozac'h g., va hini kozh g., va far g., va faradur g., va c'hristen g. ; *eine Tante meines Ehemannes,* ur voereb d'am gwaz b.
Ehepaar n. (-s,-e) : an daou bried lies., koublad g., menaj b. ; *frisches Ehepaar,* tud-nevez lies., tud nevez-dimezet lies., menaj yaouank b., priedoù-nevez lies. ; *die ersten Einkäufe eines jungen Ehepaares,* an nevezioù lies.
Ehepartner g. (-s,-) : pried g., par g., paradur g. ; *seinen Ehepartner betrügen,* tromplañ e bried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat.
Ehepflicht b. (-,-en) : deverioù a briedelezh lies., deverioù ar briedelezh lies., deverioù ar priedoù an eil e-keñver egile lies. ; *seinen Ehepflichten nachkommen,* ober e zever, rentañ an dever d'e wreg.
eher Adv. : **1.** abretoc'h, kentoc'h ; *je eher, je lieber, je eher, desto (je) besser,* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; **2.** [dre astenn.] kent, kentoc'h ; *eher sterben als,* kent mervel eget ... (Gregor), mervel a rafen kent(oc'h) eget ..., gwell eo ganin mervel eget … ; *er ist eher klein,* bihan eo pa lavarin mat (pa lavarin ervat) ; **3.** douetus, moarvat, emichañs, pechañs, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs, erfin ; *das ist eher möglich,* a (e) c'hallfe bezañ, gallout a-walc'h, marteze a-walc'h, se 'zo ar pezh a c'hoarvezo moarvat ; **4.** seul vui, ken meur rak-se ; *er wird es umso eher tun, als es ja sein Vorteil ist,* seul gontantoc'h e vo d'en ober ma'z eo kement-se emsav dezhañ, kontant e vo d'en ober seul vui ma'z eo kement-se emsav dezhañ, kontant e vo d'en ober ken meur rak-se pa vo gwell a se.
Eherecht n. (-s,-e) : [gwir] lezennaoueg hag a sell ouzh ar briedelezh b., gwir ar briedelezh g.
Ehering g. (-s,-e) : gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., bizoù-euredek g. [*liester* bizeier-euredek], euredenn b., [dre fent] chadenn b., kabestr g.
ehern ag. : **1.** ... arem, graet gant arem ; **2.** [dre skeud.] dibedennus, dibleg.
Eheschänder g. (-s,-) : avoultrer g.
Eheschänderin b. (-,-nen) : avoultrerez g.
Ehescheidung b. (-,-en) : torr-dimeziñ g., freuz-dimeziñ g., torridigezh an dimeziñ b., diforc'hidigezh-dimezin b., dibriediñ g., dizimeziñ g. ; *auf Ehescheidung klagen,* goulenn torridigezh an dimeziñ dirak al lez-varn, goulenn digant al lez-varn ma vefe torret an dimeziñ, goulenn dibriediñ.
Ehescheidungsklage b. (-,-n) : mennadenn torridigezh an dimeziñ b., mennadenn dibriediñ b.
Eheschließung b. (-,-en) : dimeziñ g., dimez g., dimezenn b., eured g./b., lid-dimeziñ g. ; *standesamtliche Eheschließung,* dimeziñ-dre-lezenn g. ; *zivile Eheschließung,* dimeziñ keodedel g. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte,* gwirioù par zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; *die Geburten, die Eheschließungen und die Todesfälle,* ar bevioù, an dimezioù hag ar marvioù.
Ehesegen n. (-s,-) : **1.** [relij.] binnigadenn ar priedoù b. ; **2.** [dre skeud.] frouezh an dimeziñ g.
ehest Adv. : [Bro-Aostria] a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, pelloc'h, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer.
Ehestand g. (-s) : priedelezh b. ; *in den Ehestand treten,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ.
eheste(r,s) ag. : kentañ, abretañ, an abretañ ar gwellañ.
ehestens Adv. : **1.** d'an abretañ ; **2.** [Bro-Aostria] a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, ne vo ket pell, pelloc'h, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer.
Ehestreit g. (-s,-e) : chabous g., trouz etre ar priedoù g., bec'h etre ar priedoù g., patati etre ar priedoù g., patati e-barzh an ti g., salamantenn b.

Eheverfehlung b. (-,-en) : mankadenn e-keñver deverioù ar briedelezh b.
Eheverkündigung b. (-,-en) : [Bro-Suis] embann priedelezh g.
Ehevermittlung b. (-,-en) : **1.** kuzuliadenn briedoù b. ; **2.** ajañs-dimeziñ b., ti dimeziñ g.
Eheversprechen n. (-s) : promesa b., promesa dimeziñ b., promesa a briedelezh b.
Ehevertrag g. (-s,-verträge) : kevrat dimeziñ b.
Eheweib n. (-s,-er) : [dre fent] *mein Eheweib,* va hanter diegezh g., va hanterenn b., va hini gozh b., va gwreg b., va gwreg-pried b.
Ehewerbung b. (-,-en) : goulenn-dimeziñ g., goulennadeg b., goulennoù lies., gweladell b., gweloù lies.
Ehrabschneider g. (-s,-) : gwallvruder g., divruder g., falstamaller g., droukprezeger g., droukkomzer g., falstamallour g., gwallgomzer g., duer g., teodeg g., lañchenn b.
Ehrabschneiderei b. (-,-en) : tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallgomzerezh g., gwallvruderezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., duerezh g., taol feuk g., flipataerezh g., gwalennad b., hegadenn b., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies.
ehrbar ag. : din a zoujañs, doujus, doujañsus, enorus, onest, dereat, a-feson, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, tre, seven, sevenet, partapl, fur, prop ; *ehrbare Sitten,* doareoù dereat (mat, reizh, sevenet, prop) lies., buhezegezh kaer b., buhezegezh vat b. ; *ehrbarer Bürger,* den onest g., den a fiziañs g., den a-zoare g., den reizh g., den reizh hag eeun g., den reizh a galon g., den reizh-meurbet g., den jurdik g., den tre g., den kenañ g.
Ehrbarkeit b. (-) : enorusted b., enoruster g., dereadegezh b., doujusted b., reizhded b., reizhder g.
Ehrbegier b. (-) / **Ehrbegierde** b. (-,-n) : c'hoant erruout g., c'hoant sevel g., kleñved an uhelegezh g., c'hoant uhelaat g., egar sevel g., youl-sevel b., uhelegezh b.
Ehre b. (-,-n) : **1.** enor g. ; *ein Mann von Ehre,* un den a enor g. (Gregor) ; *auf seine Ehre halten,* delc'her stad eus e enor ; *seine Ehre darein setzen,* sellet evel un afer a enor [d'ober udb], bezañ evit an-unan un afer a enor [ober udb] ; *jemanden bei seiner Ehre packen,* delc'her u.b. e enor, tapout u.b. e enor, kemer u.b. war e enor, lakaat enor e korf u.b. (Gregor) ; *seine Ehre preisgeben, seine Ehre verlieren,* koll e enor, koll e anv mat, koll e vrud, koll e vrud vat, en em gousiañ ; *seine Ehre retten, seine Ehre wahren,* salviñ e enor, en em dennañ gant enor, en em dennañ gant e enor (en e enor) (Gregor), chom digailhar ; P. *mit Ehren eine schwierige Lage bestehen,* en em dennañ gant enor eus ur gwall blegenn ; *ein Küsschen in Ehren kann niemand verwehren,* ne c'haller ket nac'h ur bouchig pa vez roet gant un den onest.
2. brud g./b., anv mat g., enor g., eneb g., enebrann b., gloar b. ; *jemandem die Ehre abschneiden,* dispenn anv mat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, labezañ, duañ) u.b., stlabezañ enor u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., chaokat u.b., dichekal u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., binimañ u.b., kas enor u.b. da ludu, luduañ brud u.b., stlejañ anv mat u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, kailharañ u.b., gwallgomz diwar-benn u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober gaou ouzh anv mat u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b. ; *jemanden um seine Ehre bringen,* koll enor u.b. / dizenoriñ u.b. / koll anv mat u.b. (Gregor), kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kousiañ enor u.b., lemel e enor digant u.b., lemel e anv mat digant u.b., luduañ brud u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *jemandes Ehre beeinträchtigen,* stekiñ ouzh enor u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor), ober gaou ouzh anv mat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., bihanaat brud vat u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *der Preis der Ehre,* an enebwerzh g. ; *seine Ehre verkaufen,* lakaat e enor dindan e dreid evit gounit arc'hant ; *wieder zu Ehren bringen,* rentañ e enor d'u.b. (Gregor), daskoriñ e enor d'u.b., resteurel e enor d'u.b., rapariñ enor u.b., dizuañ u.b. ; *wieder zu Ehren kommen,* adkavout e anv mat, adkavout e enor, adkavout e vrud, bezañ dizuet ; *es geht um seine Ehre,* emañ e anv mat en arvar er c'hoari-se, un afer a enor eo evitañ, keal a zo eus e enor ; *der Ehre Abbruch tun,* ober gaou ouzh an enor, bihanaat ar vrud vat, ober gaou ouzh an anv mat ; *etwas in allen Ehren tun,* ober udb e pep onestiz / ober udb gant pep enor (Gregor), mont gant an eeun d'udb ; *etwas in allen Ehren sagen,* lavaret udb gant doujañs hag onestiz, lavaret udb gant un dereadegezh vras ; *aller Ehre wert sein,* bezañ dellezek da vezañ enoret (meulet) ; *die Ehre kommt jemandem zu,* an enor a zegouezh gant u.b. ; *hoch in Ehren stehen,* bezañ enoret bras gant an holl, bezañ douget enor bras d'an-unan, bezañ priziet-tre ; *er hat damit Ehre eingelegt,* kement-se en doa roet sked dezhañ, dre gement-se en doa gounezet un anv kaer / brudet en doa mat e anv gant e oberioù enorus (Gregor) ; *die Ehre seines Vaterlandes aufrechterhalten,* derc'hel plom enor e vro ; *seinem Vaterlande Ehre machen,* bezañ enoret e vro gant an-unan, gounit anaoudegezh-vat ar vro, dellezout anaoudegezh-vat ar vro ; *auf dem Felde der Ehre fallen, auf dem Felde der Ehre bleiben,* kouezhañ war an dachenn-enor, chom war an dachenn-enor, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, chom er blaenenn, chom war an dachenn(-vrezel), skuilhañ e wad war an dachenn-vrezel, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, skuilhañ e wad evit e vro, mervel evit ar vro ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klod hag enor bepred d'an itron santez Anna ! ; *er hat die Prüfung mit Ehren bestanden,* tremenet en doa an arnodenn gant enor ; *alte Sitten in Ehren halten,* dougen bri d'ar gizioù kozh, kaout doujañs ouzh ar gizioù kozh, respetiñ ar gizioù kozh, doujañ ar gizioù kozh.

3. [dre astenn.] enorioù lies. ; *jemandem kriegerische Ehren erweisen,* degemer daskoridigezh un enebour gant an azaouez dleet dezhañ, ober enorioù d'an enebour trec'het ; *jemandem die letzte Ehre erweisen,* ober an enorioù diwezhañ d'u.b., ober ar c'himiad diwezhañ d'u.b. (Gregor), rentañ an enor diwezhañ d'u.b., rentañ enorioù da gorf u.b. ; *jemandem Ehre erweisen, jemandem Ehre bezeigen,* ober enorioù d'u.b., dougen enor d'u.b.
4. [troiennoù sevended] feiz b., enor g. ; *auf Eid und Ehre !* dre va le ! dre va enor ! m'en tou ! ; *bei meiner Ehre, auf Ehre ! auf Ehre und Gewissen !* dre va enor ! e feiz ! m'en tou ! m'en tou ruz ! m'en tou ruz-glaou-tan ! em askre, gant va holl goustiañs, e pep onestiz (Gregor), a'm holl gaouded ; *Herr und Frau Wellm geben sich die Ehre, Sie zum Tee einzuladen,* en em gavout a ra an aotrou hag an itron Wellm kant ha kant enoret o pediñ ac'hanoc'h da evañ un tasad te ganto ; *mit wem habe ich die Ehre zu sprechen ?* gant piv em eus an enor da gaozeal ? ; *darf ich um die Ehre Ihres Besuches bitten ?* m'ho pefe ar vadelezh d'ober ur gwel deomp, enor e vefe din degemer ac'hanoc'h em zi ; *was verschafft mir die Ehre ?* petra a dalvez din an enor-se ? a belec'h e teu kement-se din ? da biv ez on dleour eus kement a enor ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ? ; *ich bin dieser Ehre unwürdig,* re vat oc'h evidon evit ar pezh a veritan ; *(ich) habe die Ehre !* en em gavout a ran enoret, laouen meurbet ! laouen meurbet on gant kement-se ; *Ihr Wort in Ehren,* salv hoc'h enor, respet deoc'h, respet d'an neb em c'hlev (Gregor) ; *Ehre sei Gott,* Doue ra vezo meulet a bep tra (Gregor), gloar (meuleudi) da Zoue ! Doue da vezo meulet ! ; [kr-l] *Ehre, wem Ehre gebührt,* ar mestr zo ar mestr ha pa vez kaoc'h ouzh e revr - an neb 'zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est ; *nach Ehren streben,* redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan ; *Ehre verloren, alles verloren,* koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, an enor ne dalv netra met magañ a ra, anez d'an enor n'eus netra, an enor eo ar penn kentañ, kas da goll enor e nesañ 'zo gwasoc'h eget e lazhañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwashoc'h eo ar vrud tapet evit ur si skoachet.
ehren V.k.e. (hat geehrt) : enoriñ, doujañ, azaoueziñ, kaout istim ouzh, kaout doujañs evit, dougen enor da, ober enorioù da, dougen bri da, ober gwazoniezh da, dougen gwazoniezh da, briaat, istim, istimañ, revilañ, respetiñ, kehelañ, goprañ gant enor ; *seine Freundschaft ehrt mich,* en em gavout a ran kant ha kant enoret da gaout anezhañ da vignon (da vezañ mignon dezhañ) ; *ich fühle mich geehrt !* barret on a enor eus ho perzh ! ; *du sollst deinen Vater und deine Mutter ehren,* azaoueziñ ouzh tad ha mamm az pez d'ober, dleout a rez doujañs da'z tad ha da'z mamm, dleet end-eeun eo dit doujañ da dad ha da vamm, dleet end-eeun eo dit doujañ da dad ha kehelañ da vamm ; [Bibl] *du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass es dir wohl ergehe und du lange lebest auf Erden,* da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni - da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi ; [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert,* a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien [skoedoù] - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver - kerc'heiz a lez pesk bihan a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant - ar foranerezh a gas an den da baour - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet.
Ehren- : a enor, enorus.
Ehrenakzept n. (-es,-e) : [kenwerzh] darbenn dre enor g.
Ehrenamt n. (-s,-ämter) : karg a enor b.
ehrenamtlich ag. : **1.** a-youl vat, a-youl gaer, a-youl-frank ; *unter der ehrenamtlichen wissenschaftlichen Leitung von Professor Müller,* dindan paeroniezh an aotrou kelenner Müller ; **2.** a enor.
Adv. : a-youl gaer, a-youl vat, a galon vat, a-youl-frank, a-berzh-vat, evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue.
Ehrenbezeigung b. (-,-en) **/ Ehrenbezeugung** b. (-,-en) : **1.** testeni a zoujañs g., testeni a azaouez g., testeni a vri g. ; *ein dünner Hauch von Ehrenbezeigung,* ur vogedenn a enor b. ; **2.** [lu] salud-soudard g.
Ehrenbürger g. (-s,-) : keodedad a enor g.
Ehrenbürgerrecht n. (-s,-e) : gwir keodedel honoris causa g., gwir keodedel enorel g.
ehrend ag. : enorus.
Ehrendoktor g. (-s,-en) : doktor honoris causa g., doktor a enor g.
Ehrendoktorwürde b. (-) : doktoriezh a enor b., doktoriezh enorel b., titl enorel a zoktor g., titl a zoktor honoris causa g.
Ehrenerklärung b. (-,-en) : restaolerezh enor g., dizuañ g., dizuadur g.
Ehrenformation b. (-,-en) : gward a enor g.
Ehrengast g. (-es,-gäste) : kouviad a enor g.
ehrenhaft ag. : din a zoujañs, jurdik, onest, gwir, tre, partapl, anterin, enorus, prop ; *ehrenhafter Mann,* den a enor g., den gwir g., den tre g., den anterin g., den kenañ g.
Adv. : gant enor, gant onestiz, en onestiz, en un doare enorus.
Ehrenhaftigkeit b. (-) : enorusted b., enoruster g., dereadegezh b., doujusted b., onestiz b., lealder g., lealded b., lealentez b., eeunded b., eeunder g.
ehrenhalber Adv. : **1.** evit enoriñ anezhañ, evit diskouez an azaouez a zouger dezhañ ; **2.** a-youl gaer, a-youl vat, a galon vat, a-youl-frank, a-berzh-vat, evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue ; **3.** evit salviñ an enor, evit derc'hel d'an diavaezioù kaer.
Ehrenhandel g. (-s) : afer a enor b., duvell g.
Ehrenklage b. (-,-n) : [gwir] mennadenn dic'haouiñ un dismegañs b.

Ehrenkleid n. (-s,-er) : gwiskamant cheuc'h g., dilhad gala g., dilhad lid g.
Ehrenkränkung b. (-,-en) : dismeg g., dismegañs b., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b.
Ehrenlegion b. (-) : [Bro-C'hall] Légion d'Honneur b., Legion a enor b., Strollad a enor g.
Ehrenloge b. (-,-n) : logell a enor b.
Ehrenmal n. (-s,-mäler/-e) : monumant ar re varv g., monumant koun g., bez-meur g.
Ehrenmann g. (-s,-männer) : den a-zoare g., den tre g., den kenañ g., den a-feson g., den a enor g., den jurdik g. ; *er ist ein Ehrenmann,* un den tre eo, un den a-zoare eo, un den a-feson eo, un den eeun a galon eo, un den kenañ eo hennezh.
Ehrenmitglied n. (-s,-er) : ezel a enor g.
Ehrenpforte b. (-,-n) : bolz-enor b.
Ehrenplatz g. (-s,-plätze) : noplañ plas g., lec'h uhelañ g., lec'h kentañ g., penn uhelañ an daol g. ; *jemandem den Ehrenplatz einräumen,* lakaat u.b. en noplañ plas, lakaat u.b. el lec'h uhelañ, lakaat u.b. e penn uhelañ an daol.
Ehrenpreis g. (-es,-e) : **1.** priz a enor g. ; **2.** [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b., fleur glas str.
Ehrenpunkt g. (-s,-e) : poent a enor (Gregor) g.
Ehrenrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzulier a enor g. ; **2.** strollad-barn a enor g., juri a enor g.
Ehrenrechte lies. : gwirioù keodedour lies., gwirioù keodedegezhel lies., bri keodedel g. ; *Aberkennung, Verlust der bürgerlichen Ehrenrechte,* lamidigezh ar bri keodedel b., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b.
Ehrenrettung b. (-,-en) : restaolerezh enor g., dizuañ g., dizuadur g., dazbriañ g.
ehrenrührig ag. : dizenorus, dismegañsus, dismegus, dipitus, kunujennus, divrudus, gwallvrudus, ifamus.
Ehrenrunde b. (-,-n) : **1.** [sport] tro a enor b. ; **2.** [skol] P. doubladur ar c'hlas g.
Ehrensache b. (-,-n) : afer a enor b. ; *Ehrensache !* m'en tou dre va enor ! dre va le ! m'en tou ruz ! m'en tou ruz-glaou-tan ! kont warnon ! iche !
Ehrensalve b. (-,-n) : barrad tennoù a enor g.
Ehrenschändung b. (-,-en) : tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., flipataerezh g., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., kaoz b., kaozioù lies., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., hiboudoù lies.
Ehrenspalier n. (-s,-e) : gward a enor g., renkad a enor b. ; *ein Ehrenspalier bilden,* ober kae d'u.b.
Ehrenstrafe b. (-,-n) : [lu] kastiz dizenorus g., kastiz mezhus g., kastiz ifamus g.
Ehrenstreit g. (-s,-e) : afer a enor b.
Ehrentafel b. (-,-n) : taolenn enoriñ b., taolenn goun b.
Ehrentag g. (-s,-e) : deiz-gouel g., gouel-bloaz g.
Ehrentitel g. (-s,-) : titl a enor g., lesanv a enor g.
Ehrentod g. (-s) : *den Ehrentod erleiden,* kouezhañ war an dachenn-enor, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, chom war an dachenn-enor, skuilhañ e wad evit e vro, mervel evit ar vro.
Ehrentor n. (-s,-e) : [sport] pal plantet e-barzh da salviñ enor ar skipailh g., pal evit an enor g.
Ehrentribüne b. (-,-n) : tribunell a enor b.
Ehrentrunk g. (-s) : banne gwin a enor g.
Ehrenurkunde b. (-,-n) : diplom a enor g., testeni a enor g.
ehrenvoll ag. : enorus, glorius, gant lid bras, war an ton bras ; *jemandem einen ehrenvollen Empfang bereiten,* ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b., ober lid d'u.b. ; *ehrenvolle Erwähnung,* meneg enorus g., meneg "mat-tre" g. **Ehrenvorsitz** g. (-es,-e) : prezidantelezh a enor b.
Ehrenvorsitzende(r) ag.k. g./b. : prezidant a enor g., prezidantez a enor b.
Ehrenwache b. (-,-n) : gward a enor g.
ehrenwert ag. : din a zoujañs, doujus, doujañsus, enorus, onest, dereat, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, a-feson, partapl, prop.
Ehrenwort n. (-s,-e) : ger a enor g. ; *Gefangener auf Ehrenwort,* prizoniad bet touet gantañ chom hep klask tec'hout g. ; *Ehrenwort !* m'en tou dre va enor ! dre va le ! m'en tou ruz ! m'en tou ruz-glaou-tan ! kont warnon ! iche !
Ehrenzahler g. (-s,-) : gwarant g., kretadenner g.
Ehrenzahlung b. (-,-en) : taladur dre enor g.
Ehrenzeichen n. (-s,-) : medalenn b., merk a enor g., merk enorus g., arouez enorus b., spilhenn-arouez b.
ehrerbietig ag. : azaouezus, doujus, doujañsus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, izel a spered, divalc'h, gwar, displed, displet, distumm.
Adv. : gant azaouez.
Ehrerbietigkeit b. (-) **/ Ehrerbietung** b. (-) : azaouez g., doujañs b., douj g., respet g., bri g., istim b., eneb g., enebrann b., revil g.
Ehrfurcht b. (-) : azaouez g., doujañs b., douj g., respet g., bri g., istim b., eneb g., enebrann b., revil g. ; *jemandem seine Ehrfurcht bezeigen,* dougen enor d'u.b., ober enorioù d'u.b., diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, (diskouez) dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., reiñ merkoù a azaouez d'u.b., bezañ azaouezus e-keñver u.b., bezañ doujus d'u.b., bezañ doujus e-keñver u.b., reiñ merkoù a zoujañs d'u.b. (Gregor), ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. ; *Ehrfurcht vor dem Leben,* azaouez ouzh ar vuhez g., doujañs evit ar vuhez b. ; *Ehrfurcht gebietend,* meurdezus ; *aus Ehrfurcht vor,* dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit.
ehrfürchtig ag. **/ ehrfurchtsvoll** ag. : azaouezus, doujus, doujañsus, kehelus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, divalc'h, gwar.
Adv. : gant azaouez, doujus, gant doujañs vras.
Ehrfurchtlosigkeit b. (-) : dizoujañs b., diresped g., dismegañs b.
Ehrgefühl n. (-s,-e) : skiant an enor b. ; *ohne Ehrgefühl,* dienor, dizonest, fallakr, yud, hudur, dieneb, difournis a skiant an enor, indin, divriek.
Ehrgeiz g. (-es) : c'hoant erruout g., c'hoant sevel g., c'hoant uhelaat g., youl-sevel b., youl-uhelaat b., uhelegezh b., c'hoant sevel dreist e renk g., aket g., striv

g., spered c'hoantek g., kendamouez g., kenoaz b. ; *krankhafter Ehrgeiz,* arvez kleñvedel g., kleñved an uhelegezh g., uhelegezh kleñvedel b., c'hoant-sevel diyac'h g., youl-sevel glañvus b., egar sevel g., krimpidigezh b. ; *seinen Ehrgeiz darein setzen, der Beste zu sein,* kaout bided, klask souriñ war ar re all, klask sevel dreist ar re all, klask bountañ dreist ar re all, klask kaout al lañs war ar re all, klask kaout lañs war ar re all, klask pakañ ar re all, klask bezañ en tu all d'ar re all, klask bezañ dreist ar re all, klask pakañ an holl, klask bezañ trec'h d'ar re all, klask talvezout war ar re all.

ehrgeizig ag. : uhelek, c'hoantek, c'hoantek da sevel ; *ehrgeizig sein,* klask sevel dreist e renk, bezañ c'hoantek da sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant uhelaat, bezañ youl-sevel gant an-unan, klask en em uhelaat, bezañ c'hoant erruout en an-unan, bezañ youl-sevel en an-unan, bezañ aketus, aketiñ ; *ehrgeiziger Schüler,* skoliad kendamouez g., skoliad leun a gendamouez g., skoliad aketus g. ; *ehrgeiziges Pferd,* marc'h bidedus g., marc'h kendamouez g.

ehrlich ag. : **1.** onest, leal, gwirion, gwir, gwiriek, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, jurdik, dinoaz, divalis, hep malis, tre, anterin, diouzhtu, eeun a galon, frank, prop, raktal ; *ein ehrlicher Mann,* un den a-zoare, un den a-feson, un den onest, un den gwir g., un den eeun a bep hent g., un den eeun e pep hent g., un den eeun a galon g., un den eeun en e baperioù g., un den tre g., un den kenañ g., un den jurdik g., un den anterin g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., ur paotr diouzhtu g., ur paotr raktal g., un den prop g. ; *ehrliche Leute,* tud keizh lies., tud vat lies., tud onest lies., tud reizh lies., tud tre lies., tud kenañ lies. ; *er ist in jeder Hinsicht genauso ehrlich wie Sie,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *ein ehrliches Leben führen,* ren ur vuhez eeun, mont eeun ganti, mont gant an eeun, bevañ ur vuhez reizh ; *jemanden wieder ehrlich machen*, rentañ e enor d'u.b., resteurel e enor d'u.b., dizuañ u.b., daskoriñ e enor d'u.b., gwennañ u.b., dazbriañ u.b. ; [gwir] *ein Kind ehrlich machen,* anzavout ur bugel evel e hini hervez al lezenn, anavezout ur bugel da vab hervez al lezenn, anavezout ur bugel da verc'h hervez al lezenn, reizhwiriañ ur bugel ; *ehrliche Angestellte,* implijidi onest hag eeun ; *er hat ehrliche Absichten,* bizet mat (youlet mat, mennet mat, ratozhet mat) eo, eeun a galon eo, hennezh a zo eeun en e baperioù, mennozhioù reizh ha sklaer en deus, n'eus ket a veskelloù gantañ, mont a ra eeun ganti ; *ehrliche Waffen,* armoù eeun ha leal lies. ; *ehrliche Tat,* eeunder g. ; *solche ehrliche Taten kann man ihm doch nicht zum Vorwurf machen,* ne vo ket tamallet dezhañ an eeunderioù-se ; **2.** [dre skeud.] P. *eine ehrliche Haut,* ur paotr eeun a bep hent (eeun e pep hent, divalis, hep malis, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, diwidre, koad-tro ebet ennañ, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun en e baperioù, hep si na gwri, n'eus ket a we ennañ, eeun a galon) g., ur paotr tre g., ur paotr kenañ g., ur paotr jurdik g., ur paotr diouzhtu g., ur paotr raktal g., ur paotr hag a ya eeun ganti g. ; *das ist eine ehrliche Haut,* n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ.

Adv. : **1.** *ehrlich gesagt, um ganz ehrlich zu sein,* e gwirionez, e gwir, el leal, leal, e-leal, e pep lealded, hep lavaret gaou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, evit lavaret gwir, end-eeun, evit gwir lavaret, ent gwir, kuit a c'haou, pa lavarin mat, kement ha lavaret ar wirionez, kenkoulz ha lavaret ar wirionez, betek lavaret ar wirionez ; *ehrlich antworten,* respont gant frankiz, respont mat ; *hätte sie mir nicht ehrlich geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen,* n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhtu ; *ehrlich erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies., madoù gounezet gant onestiz lies. ; **2.** *sich ehrlich mühen,* dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, lakaat e holl nerzh d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, reiñ bec'h, ober bec'h bras, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h, bezañ gwir wellañ o strivañ, bezañ kefridi war an-unan, strivañ parfet, strivañ a-zevri-kaer ; **3.** *ehrlich ?* c'hwistim ?

ehrlicherweise Adv. : e pep onestiz / gant pep enor (Gregor), gant doujañs hag onestiz, gant un dereadegezh vras.

Ehrlichkeit b. (-) : onestiz b., onested b., gwirionder g., gwirionded b., lealder g., lealded b., lealentez b., eeunded b., eeunder g., eeunder a galon g., spered a eeunder g., frankiz b., gwirionez b. ; *er steht Ihnen an Ehrlichkeit in keiner Weise nach, was die Ehrlichkeit betrifft, braucht er sich (t-d-b) von Ihnen nichts sagen zu lassen,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *die Ehrlichkeit einer Aussage anerkennen,* anavezout gwirionez un testeni ; *er nimmt es mit der Ehrlichkeit nicht so genau,* hennezh a zo laer pe laeroc'h, ledan eo e vañch, frank a vañch eo, hennezh a zo frank e goustiañs, un anien laosk a zo ennañ, hennezh a zo laosk e goustiañs, hennezh a zo ledan e goustiañs, hennezh a zo pell d'e goustiañs, hennezh a zo laosk e askre ; *seine Ehrlichkeit wird in Zweifel gezogen,* tapet e vez e kaoz ; *Ehrlichkeit bringt nicht weit,* n'eer ket da binvidig mar bezer onest.

Ehrliebe b. (-) : emvrud g./b., emlorc'h g., karantez an-unan b., dinded b.

ehrlos ag. : **1.** dizonest, fallakr, yud, hudur, dieneb, dienor, difournis a skiant an enor, indin, divriek ; **2.**

dizenoret ; *ehrlos machen,* dizenoriñ ; **3.** dinatur, mezhus, ifamus, dizenorus, fall.
Ehrlosigkeit b. (-) : dizonestiz b., gwallvezh b., fallagriezh b., dizenor g., divri g.
ehrsam ag. : doujus, doujañsus, enorus, onest, dereat, a-feson, seven, sevenet, partapl ; *eine ehrsame Jungfrau,* ur plac'h enorus (onest) b.
Ehrsucht b. (-) : uhelegezh b., c'hoant uhelaat g., egar sevel g., fougaserezh g., c'hoant da vezañ anavezet g., terzhienn ar vrazentez b., brazentez b., brasoni b., koeñv g., gloar b., glabous g., avelaj g., kleñved an uhelegezh g., c'hwez hag avel.
ehrsüchtig ag. : uhelek, c'hoantek da sevel, troet gant an enorioù, naonek d'an enorioù, troet gant ar c'hloar, terzhienn ar vrazentez gantañ, itik a enorioù, c'hoant gloar ennañ, angoulet gant an enorioù, lorc'het gant an enorioù.
Ehrung b. (-,-en) : **1.** enor g., bri g., enoriñ g., testeni a zoujañs g., testeni a azaouez g., testeni a vri g. ; **2.** merk enorus g., merk a enor g., arouez enorus b.
ehrvergessen ag. : dienor, dizonest, fallakr, yud, hudur, dieneb, difournis a skiant an enor, dinatur, fall, divriek, indin.
Ehrvergessenheit b. (-) : dizonestiz b., gwallvezh b., fallagriezh b., divri g.
ehrverletzend ag. **/ ehrwidrig** ag. : mezhus, ifamus, dizenorus.
Ehrwürden [titl a enor] : *euer Ehrwürden, eure Ehrwürden,* tad enorus g., Reverant g.
ehrwürdig ag. : doujus, doujañsus, enorus, onest, dereat, a-feson, a enor, tre, jurdik, azaouezadus, keheladus, azeulus ; *ehrwürdiger Pater,* tad enorus g., Reverant g. ; *ehrwürdiger Bürger,* den onest g., den a fiziañs g., den a-zoare g., den reizh g., den jurdik g., den tre g., den kenañ g. ; *ehrwürdiges Alter,* hirhoal g., oad-gour g., oad-kreiz g., trede hoal g.
Ehrwürdigkeit b. (-) : enorusted b., dereadegezh b., doujusted b., onestiz b.
ei ! estl. : û ! oei ! ; *ei was !* tamm-tamm / tra-tra / naren / a nep hent / brienenn / tamm / eskenn / e nep tro / war nep tro / e nep keñver (Gregor), griñsenn, chom(it) da lavaret, te (c'hwi) 'lavar, ya war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! tamm ebet, neudenn ebet, e-giz ebet, te (c'hwi) 'lavar a-walc'h.
Ei n. (-s,-er) : **1.** vi g., ui g. ; *angebrütetes Ei,* vi kofilis (azdo, hanter c'horet) g., azdo g., vi gor g. ; *hart gesottenes Ei,* vi poazh-kalet g., vi kaletpoazh g. ; *weich gekochtes Ei, weich gesottenes Ei,* vi poazh-tanav g., vi tanav g., vi tener g., vi krenn g. / vi bihan-boazh g. / vi fri-boazh g. (Gregor) ; *in der Schale gekochtes Ei,* vi poazhet en e glorenn g. ; *Eier mit zersprungener Schale, angeschlagene Eier, Brucheier,* vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies. ; *Crêpes mit Eiern garnieren,* viaouañ krampouezh ; *mit Eiern belegte Crêpes, mit Eiern garnierte Crêpes,* krampouezh viaouet str. ; *eine Crêpe mit einem Ei belegen,* lakaat ur vi da dogañ ur grampouezhenn, viaouañ ur grampouezhenn ; *Mischung von Milch und Eiern zum Belegen der Crêpes,* libistr g. ; *verlorene Eier,* vioù poazhet-noazh lies., vioù bolc'het lies. ; *faules Ei,* vi annec'h g., vi brein g., vi gor g., vi pezhell g. ; *weichschaliges Ei,* vi melar g., vi blot e glorenn g., vi meutal g. ; *Eier legen,* dozviñ, P. karzhañ e revr ; *die Henne will ein Ei legen,* ur vi a zo gant ar yar ; *die Henne hat ihr Ei gelegt,* dozvet eo ar yar, diglozet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; *Eier ausbrüten,* goriñ vioù, bezañ o (war) c'horiñ ; *Eier legend,* ... vic'haner, dozver ; *Eier legendes Tier,* vic'haner g., dozver g. ; *aus dem Ei schlüpfen, aus dem Ei kriechen,* diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ ; *die Küken werden bald aus dem Ei schlüpfen,* deuet eo poent nodadur al laboused bihan ; *die Küken sind aus dem Ei geschlüpft,* difluk eo ar poñsined, difluket eo ar poñsined, digloret eo ar poñsined, digloset eo ar poñsined, (di)nodet eo ar poñsined ; *ein Ei schlürfen,* klukañ ur vi, lonkañ ur vi ; *Eier aufschlagen, Eier einschlagen,* tarzhañ vioù, frailhañ vioù, terriñ vioù ; *Eier umrühren,* basañ (trapañ, trapat, mezañ) vioù ; *Eier in die Pfanne schlagen,* ober un alumenn, trapañ vioù ; *Eier zu Schaum schlagen,* basañ ar gwenn-vi ; *taubes Ei,* vi divouedenn g., vi nannsperiet g. ; *Eier suchen,* viaoua ; *Eier durchleuchten,* treuzgoulaouiñ vioù, goulaouiñ vioù ; **2.** greun str., stronk g., vioù pesked lies. ; *Eier tragende Krustazee,* kresteneg greunek g. ; **3.** [dre skeud.] *wie auf Eiern gehen,* kontañ e gammedoù, selaou e bazioù, mont a-zoug-kamm (a zoug e gamm, a doug e gamm), bezañ en avel d'e voue, bezañ sac'het en ur vouilhenn, dibab e hent, bezañ war spilhoù, klask e hent ; *sie gleichen einander wie ein Ei dem andern,* heñvel-vi int, heñvel int evel daou vi (evel daou vi moualc'h) ; P. *er ist kaum aus dem Ei gekrochen,* hennezh a zo ur beg melen c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, ur fri-karn) - ne oar na "bu" na "ba", na "sou" na "diha", ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; **4.** [korf.] viell b., vigellig b., P. vi g. ; **5.** P. *die Eier,* an deñvioù lies., ar gaezourenn b., ar c'hevrennoù lies., ar c'houilhoù lies, ar sac'h g., sac'h an divgell g., ar sac'h binioù g., ar binioù g., ar pato str., ar prunennoù lies., an ostilhoù lies. ; [dre skeud.] *die gehen mir auf die Eier,* ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf die Eier,* hennezh a gresk em daoulagad ; **6.** P. *Eier,* [gwenneien] glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str., kailh g., takennoù lies. ; **7.** [kr-l] *das Ei will klüger als die Henne sein,* ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - hennezh en deus skiant-prenañ ! ya, ar seurt a vez o werzhañ - emañ o teskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan - pep hini a gav mat evel

ma ra ; *ein faules Ei verdirbt den ganzen Brei,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti ; *das ist das Ei des Kolumbus,* se a zo evel vi Kristoc'h Koulm, anat kerkent eo an diskoulm, splann hag anat eo an diskoulm.
Eiablage b. (-,-n) : dozverezh g., dozv g.
Eiapopeia : [yezh ar vugale] *Eiapopeia machen,* mont d'an toutou, mont d'ober toutou, mont d'ober toutouig, mont d'ober nañv-nañv, mont d'al lalla, mont d'ar chapel wenn, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, ober chouchik / ober chouchouk (Gregor).
Eibe b. (-,-n) **/ Eibenbaum** [louza.] ivin str., gwez-ivin str., ivinenn b. ; *mit Eiben reich bepflanzt,* ivinek.
Eibenhain g. (-s,-e) : ivineg b.
Eibenhecke b. (-,-n) : kae ivin g.
Eibenholz n. (-es) : koad ivin g., ivin g.
Eibisch g. (-es,-e) : [louza.] malv-gwenn str., kaol-malv-gwenn str.
Eichamt n. (-s,-ämter) : servij gwiriañ an ardivinkoù muzuliañ ha pouezañ g., gwazadur gwiriañ an ardivinkoù muzuliañ ha pouezañ g.
Eichapfel g. (-s,-äpfel) : aval-derv g., boul derv b., aval-tann g., korn-derv g.
Eichbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] derv str., gwez-derv str., tann str.
Eiche[1] b. (-,-n) : [louza.] derv str., dervenn b., gwez-derv str., tann str., gwez-tann str., derv-gwenn str., tannwez str., tannenn b. ; *immergrüne Eiche,* taouz str., glasten str., derv-Spagn str., derv-du str., derv-glas str. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe entrinden,* peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat gwez-derv evit ober kivij ; *mit Eichen reich bepflanzt,* dervek, dervennek.
Eiche[2] b. (-,-n) : **1.** stalonañ g., stalonerezh g., stalonadur g. ; **2.** [dre astenn.] stalon g., jaoj g.
Eichel b. (-,-n) : **1.** [louza.] mez str., mezenn b., piz-moc'h str., kraoñ-derv str. ; *Eicheln sammeln,* pizmoc'ha, mesa ; *reich an Eicheln,* mezek ; *die Schweine mit Eicheln füttern,* mesa ar moc'h ; **2.** [korf.] mezenn b. [*liester* mezennoù] ; **3.** [kartoù alaman] treflez str.
Eichelbecher g. (-s,-) : [louza.] pod-mezenn g., podig-mez g., pok mez g., beskenn b., klor mez str., klorenn vez b.
Eichelentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] mezennfo g., mezennad b.
Eichelhäher g. (-s,-) : [loen.] kegin-derv b., richardig g. ; *der Eichelhäher krächzt,* ragachat (gragailhat, ragellat, karnajal) a ra ar gegin.
Eichelkrone b. (-,-n) : [korf.] kurunenn ar vezenn b.
Eichelsämlinge lies. : mezeg b.
eichen[2] ag. : ... koad derv.
eichen[1] V.k.e. (hat geeicht) : [tekn.] jaojañ, stalonañ ; *Maße und Gewichte eichen,* stalonañ ar pouezioù hag ar muzulioù (Gregor), jaojañ ar pouezioù hag ar muzulioù.
Eichen n. (-s) : stalonañ g., stalonerezh g., stalonadur g.
Eichengallapfel g. (-s,-äpfel) : aval-derv g., boul derv b., aval-tann g., korn-derv g.
Eichenhain g. (-s,-e) : dervenneg b.
Eichenholz n. (-es) : koad derv g., derv g. ; *Eichenholz brennt langsam,* ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *die Möbel waren aus Eichenholz,* e derv e oa an arrebeuri ; *mit Eichenholz getäfelt,* koadet gant derv.
Eichenlaub n. (-s) : **1.** [louza.] delioù derv lies. ; **2.** [lu] delioù derv lies. [*merk a enor*].
Eichenlohe b. (-,-n) : kivij g., bleud-kouez g.
Eichen-Lohrinde b. (-,-n) : kouez g., kignadur g., peilh g., peliadur g.
Eichensprössling g. (-s,-e) : [louza.] *Eichensprösslinge,* plant derv str.
Eichentang g. (-s) : [louza.] *roter Eichentang,* frisoù glandour lies.
Eicher g. (-s,-) : staloner g., jaojer g., gwirier servij an ardivinkoù muzuliañ ha pouezañ g.
Eichgebühr b. (-,-en) : taos stalonañ g.
Eichgewicht n. (-s,-e) : stalon pouez g.
Eichhorn n. (-s,-hörner) **/ Eichhörnchen** n. (-s,-) : gwiñver g., kazh-koad g., kazh-pin g., kazh-faou g., razh-koad g., bisig-ruz g., koantig g., P. Yann Rouzig g. ; *der buschige Schwanz des Eichhörnchens,* lost toupek ar gwiñver g. ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner.
Eichkater g. (-s,-) **/ Eichkätzchen** n. (-s,-) : gwiñver g., kazh-koad g., kazh-pin g., kazh-faou g., razh-koad g., bisig-ruz g., koantig g., P. Yann Rouzig g. ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner.
Eichmaß n. (-es,-e) : skouer b., stalon g., daveer g., jaoj g.
Eichmeister g. (-s,-) : staloner g., jaojer g., gwirier servij an ardivinkoù muzuliañ ha pouezañ g.
Eichmoos n. (-es) : [louza.] man g., touskan g.
Eichschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.
Eichstab g. (-s,-stäbe) : stalon g., jaoj g.
Eichstrich g. (-s,-e) : merk g.
Eichung b. (-,-en) : **1.** stalonañ g., stalonerezh g., stalonadur g. ; **2.** [dre astenn.] stalon g., jaoj g.
Eichwaage b. (-,-n) : pouezerez stalon b., mentel stalon b., balañs stalon b.
Eid g. (-s,-e) : le g., tou g., touadenn b., touadell b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g. ; *einen Eid ablegen,* touiñ le, touiñ war e le ; *einen Eid auf die Bibel schwören,* kemer (gervel) ar Bibl da dest, touiñ war ar Bibl ; *einen Eid verweigern,* nac'h touiñ ; *einen Eid brechen,* terriñ e le, dont war e c'her, terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz, mankout d'e le (Gregor), mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, na vezañ den d'e c'her ; *Beamte in Eid und Pflicht nehmen,* lakaat kargidi da douiñ fealded (Gregor), kemer leoùdoued kargidi 'zo ; *unter Eid stehen,* bezañ dindan le ; *durch einen Eid gebunden,* endalc'het gant e le, dalc'het gant ul le ; *der Richter nahm ihm den Eid ab,* ar barner a lakeas anezhañ da douiñ war e le, ar barner a gemeras e le ; *hippokratischer Eid,* le Hippokrates g. ; *etwas an Eides*

Statt versichern, diogeliñ udb war e enor ; *hippokratischer Eid,* le Hippokrates g.

Eidablegung b. (-,-en) : ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Eidam g. (-s,-e) : [kozh] mabeg g., mab-kaer g.

Eidbrecher g. (-s,-) : torr e le g., falstouer g., falsleour g., treitour g., trubard g.

Eidbruch g. (-s,-brüche) : torr le g., treitouriezh b., trubardiezh b., trubarderezh g., felloni b.

eidbrüchig ag. : torr e le, gaoufeizer, fell, ganas, yudas ; *eidbrüchig werden,* terriñ e le.

Eidbrüchige(r) agk. g./b. : torr e le g., falstouer g., falsleour g., treitour g., trubard g., gaoufeizer g., gaoufeizerez b.

Eidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard g., gurlaz g./b. ; *die Eidechse kann ihren Schwanz abwerfen,* hedorr eo lost ar glazard.

Eiderdaunen lies. : dum eider g./str.

Eiderdaunendecke b. (-,-n) : plueg-treid b.

Eiderente b. (-,-n) **/ Eidergans** b. (-,-gänse) **/ Eidervogel** g. (-s,-vögel) : [loen.] eider g., eider-dum g., eider boutin g.

Eidesablegung b. (-,-en) : touadenn el lez-varn b.

Eidesablehnung b. (-,-en) : nac'hadenn douiñ b.

Eidesformel b. (-,-n) : lavarenn douiñ b., touerezh g., touadell b.

Eidesleistende(r) ag.k. g./b. : touer g., touerez b.

Eidesleistung b. (-,-en) : touadenn el lez-varn b.

eidesstattlich ag. : war an enor ; *eidesstattliche Erklärung,* testiñ war an enor g., testadur war an enor g.

Eidesversicherung b. (-,-en) : testadur war an enor g.

Eidesverweigerer g. (-s,-) : [istor] beleg didou g.

eidetisch ag. : eidetek ; *eidetische Reduktion,* diren eidetek g.

Eidgenosse g. (-n,-n) : **1.** kengevredad g., kengevreder g. ; **2.** [dre astenn.] Suis g., keodedour Helvetia g.

Eidgenossenschaft b. (-) : **1.** kengevread g. ; *schweizerische Eidgenossenschaft*, Kengevread Suis g., Helvetia b., Kengevread Helvetia g. ; **2.** [dre astenn.] Suis b., Bro-Suis b.

eidgenössisch ag. : helvetiat, suis, kengevreadel.

eidlich ag. : war e le, dre e le ; *eine eidliche Erklärung abgeben,* reiñ (rentañ) testeni war e le, reiñ (dougen) testeni dre e le, testiñ war e le ; *eidliche Bekräftigung,* tou g., touadenn b., touadell b.

Adv. : war e le, dre e le ; *eidlich versichern,* touiñ war e le ; *ich habe mich eidlich dazu verpflichtet,* touet em eus war va le e rafen an dra-se, graet em eus le d'en ober.

Eidotter g./n. (-s,-) : melen-vi g. [*liester* melenoù-vioù] ; *den Teig mit Eidotter bestreichen,* ledañ melen-vi war an toaz.

Eidschwur g. (-s,-schwüre) : ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Eierapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] berjinez str.

Eierauflauf g. (-s,-läufe) : [kegin.] alumenn c'hwezet b.

Eierbecher g. (-s,-) : dalc'her-vioù g., koupenn-vi b.

Eierbrikett n. (-s,-s) : torpez boul-glaou str., boul-c'hlaou b.

Eierfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] berjinez str.

Eierhandgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn zorn b.

Eierhändler g. (-s,-) : vier g., uier g., viaouaer g.

Eierkocher g. (-s,-) : poazherez vioù b.

Eierkopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud] P. intelektual g. [*liester* intelektualed], perc'henn skiant g., spered den g., skiant vat a zen g., spered digor a zen g., den a benn g., den a ijin g., den ijinet-mat, kefredour g.

Eierkuchen g. (-s,-) : **1.** alumenn vioù b., fritadenn vioù b. ; *Eierkuchen mit Muscheln,* alumenn an arvor b. ; **2.** krampouezh str. ; **3.** fars-forn g.

Eierkuchenwender g. (-s,-) : rozell b., spanell b., sklisenn b., palisenn, palikell b.

Eierlegen n. (-s) : [loen.] dozverezh g., dozv g. ; *von den Eltern vor dem Eierlegen verlassenes Nest,* neizh kras g. ; *das Eierlegen fördern,* hastañ ar yer da zozviñ.

eierlegend ag. : [bev.] vic'haner, dozver ; *eierlegendes Tier,* vic'haner g., dozver g.

Eierlikör g. (-s,-e) : **1.** likor vioù g. ; **2.** P. laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-tarv g.

Eierlöffel g. (-s,-) : loa vioù b.

eiern V.gw. (hat geeiert / ist geeiert) : P. bezañ gwar (gwariet, gwaret, gwelch, a-dreuz, kamm, gwarigellek, a-we), bezañ dol gantañ.

Eierpfannkuchen g. (-s,-) : **1.** alumenn vioù b. ; **2.** krampouezh str.

Eierpflanze b. (-,-n) : [louza.] berjinez str.

Eierprüfer g. (-s,-) : [tekn.] ovoskop g., goulaouer-vioù g.

Eierschale b. (-,-n) : **1.** klor vi str., klos vi str., plusk ar vioù str., klorenn b., klorenn vi b., pluskenn ur vi b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat noch die Eierschalen hinter den Ohren,* ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - hennezh a zo eus an torad diwezhañ - ur beg melen a zo anezhañ c'hoazh - hennezh a zo war e gentañ lamm - war ar boulc'h kentañ emañ - war e dro gentañ emañ - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz.

Eierschneider g. (-s,-) : troc'h-vioù g.

Eierschwamm g. (-s,-schwämme) : **/ Eierschwammerl** n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] [louza.] kibog g., kibog melen g.

Eierspeise b. (-,-n) : **1.** meuz graet gant vioù g. ; **2.** [Bro-Aostria] vioù mezet lies., uioù mezet lies.

Eierspiegel g. (-s,-) : [tekn.] oviskop g.

Eierstab g. (-s,-stäbe) : [tisav.] gouribl gant kinkladurioù viheñvel g., gouriblenn gant kinkladurioù viheñvel b.

Eierstock g. (-s,-stöcke) : [korf.] vierez b., vigell b.

Eierstockentzündung b. (-,-en) : vierezfo g., tanijenn ar vierez b.

Eiertanz g. (-es,-tänze) : [dre skeud.] valsenn an argred b., mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b.

Eieruhr b. (-,-en) : eurier-traezh g.

Eifer g. (-s) : **1.** gred g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., entan g., bevder g., bervidanted b., birvidigezh b., ernez b., nerzh-youl g., youl b., deltu g., fougas g., gwrez b., intampi g., herrder g., oberiantiz b., bec'h g., spered c'hoantek g., dever g., fo g. ; *er ist mit Eifer bei der Arbeit,* emañ a-lazh-ki gant e labour, plantañ a ra startijenn gant e labour, labourat a ra

gant gred bras, labourat a ra gant ur gred intampius, labourat a ra gant intampi, gredus eo da labourat, lakaat a ra gred evit labourat, labourat a ra kalonek, labourat a ra gant nerzh-youl, birvidik eo war e labour, labourat a ra kement-ha-kement, kalonek eo da labourat, labourat taer a ra, labourat a ra gant un ene birvidik, labourat a ra gant ur gred birvidik, kalon en deus da labourat, stardañ a ra outi, stagañ a ra kalonek gant e labour, taolet-bras eo d'al labour, labour start a ra, en em zrastañ a ra, labourat a ra gant difrae, prim eo en e labour, hennezh a fonn, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, kregiñ du a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, fonnus eo d'ober e labour, ouesk eo da labourat, poaniañ a ra war e labour, labourat a ra a-striv, labourat a ra a-zetri, labourat a ra parfet, labourat a ra a-zevri, labourat a ra a-zevri-kaer, labourat a ra a-zevri-bev, emañ da vat gant e labour, mont a ra da vat-kaer ganti, mont a ra da vat ha kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, labourat a ra evit mat, emañ gwir wellañ o labourat, labourat a ra a-dizh, labourat a ra gant diere, diere en deus gant e labour, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, emañ e bec'h o labourat, kemer a ra kalz deur gant e labour, dever a zo ennañ ; *sie ist mit Eifer bei der Arbeit,* honnezh a avel he lostenn, honnezh a zo ur gaerell anezhi, labourat a ra gant gred bras, labourat a ra gant ur gred intampius, labourat a ra kalonek, labourat a ra gant intampi ; *er widmet sich der Sache mit vollem Eifer,* da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, a-zevri-kaer emañ ganti, emañ ganti korf hag ene, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik, gant ur gred intampius, gant intampi) evit ar pezh a zifennomp ; *ihr Eifer lässt nach,* fallaet int da boaniañ, o hast a zeu da lentañ ha da yenañ, laoskaat (terriñ) a ra o gred, distanañ a ra d'o gred, klouaraat a ra dezho, klouaraat ha laoskaat a ra o gred, terriñ a ra d'o intampi, terriñ a ra d'o herrder, yenaat a ra o gred, yenaat a reont en o gred, laoskaat a ra en o gred, lentaat a ra o gred (Gregor), gwevnaat a reont, diegusaat a reont da labourat ; *dein Eifer lässt nach,* n'eo ket koulz da labour ha ma veze a-raok, diegusaat a rez da labourat ; *seinen Eifer verdoppeln,* doublañ d'ober strivoù, kalonekaat d'ober strivoù ; *er ist voller Eifer,* leun a c'hred eo, tan a zo ennañ, gred bras a zo ennañ, ur gred intampius a zo ennañ, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, ur paotr fonnus eo, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, ur paotr diskuizh eo, hennezh ez eus nerzh ennañ, fourradus eo, lavig a zo ennañ, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, fich-fich e vez atav, bouljant eo, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner a zo anezhañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, leun a vuhez eo, leun a fistilh a zo gantañ, bev-buhezek eo, bev-buhez eo, un tarlasker a zo anezhañ, dever a zo ennañ ; *diese jungen Leute sind voller Eifer,* ar re yaouank-mañ a zo tan enno, ar re yaouank-mañ a zo gred enno, ar re yaouank-mañ a zo leun a c'hred ; *Eifer zur Schau tragen,* diskouez un oaz leskidik faos, ober an asvan da labourat gant gred bras, ober van da vezañ entanet, ober ar mod da labourat gant gred bras, ober min da labourat gant gred bras, labourat diwar neuz gant gred bras, lakaat gred evit ar gwel ; *ohne Hass und Eifer,* dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug ; *zu viel Eifer tragen,* ober kalz re, lakaat ar bouc'h war an ti, mont en tu all d'ar red, labourat en tu-hont ma'z eo dleet, ober pell re, labourat dreist-penn, diskouez un oaz leskidik betek re, diskouez re vras gred, re labourat ; *blinder Eifer schadet nur,* Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - meur a varc'h mat zo marvet o vont adarre - "deomp adarre" en deus lazhet meur a varc'h - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - karrig a dro a denn bro, karrig a red ne bad ket - an neb ne sec'h ket e bal a sec'h c'hwezenn e dal - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - an hini a zalc'h a dizh, an hini a red a skuizh - netra re morse n'en deus padet pell - ken gwazh re ha re nebeut - re a vann ne dalv mann ; **2.** *in Eifer geraten,* mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, lammat war ar marc'h glas, taeraat, diodiñ, feulzañ, divanegañ e ivinoù, hejañ e gi, ober ur marc'h bras, mont e fulor (en egar, e gouez, e kounnar), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, fumañ, koll e bothouarn bihan, kounnariñ, egariñ, mont er-maez eus e groc'hen, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e-barzh blev kriz, mont imor (droug, brouez) en an-unan, buanegezh, sevel war e elloù / buanekaat (Gregor) ; **3.** *im Eifer des Gefechtes,* e gwrez (e birvilh) an emgann, pa vez an emgann en e washañ, pa'z edont a-zevri ganti oc'h en em gannañ.

Eiferer g. (-s,-) : gredeg g.

eifern V.gw. (hat geeifert) : **1.** labourat gant gred, plantañ startijenn gant e labour, labourat gant intampi, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour, labourat kement-ha-kement, bezañ kalonek da labourat, labourat taer, kaout kalon da labourat, kaout imor gant al labour, stardañ outi, stagañ kalonek gant e labour, bezañ taolet-bras d'al labour, ober labour start, bezañ prim en e labour, kregiñ du el labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, bezañ fonnus d'ober e labour, bezañ ouesk da labourat, poaniañ war e labour, kemer kalz deur gant e labour, bezañ dever en an-unan ; **2.** [dre astenn.] entanañ ; *für etwas eifern,* difenn udb gant ur gred birvidik, difenn udb gant ur gred intampius, kaout un oaz leskidik evit udb (Gregor), bezañ entanet evit udb, poaniañ war udb ; **3.** *mit jemandem eifern,* kevezañ gant u.b., c'hoari paraviañ gant u.b., bezañ heligentañ etre an-unan hag unan all ; **4.** *über etwas eifern,* taeriñ ouzh (enep) udb, brouezañ en abeg d'udb, fumañ evit udb, buanekaat en abeg d'udb,

fuloriñ war udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, kounnariñ gant udb ; *gegen jemanden eifern,* binimañ ouzh u.b., binimañ u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b, dispenn brud (anv kaer) u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., ober e votoù (e wele) d'u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

Eifersucht b. (-) : jalouzi b., oaz g., gwarizi b., droug-kalon g., marc'h g., bided g., marc'h rous g., marc'h ar bided g., marc'h ruz g., marc'h Hamon g., gour g., ogn g., binim g. ; *starke Eifersucht,* oaz-kren g. ; *ein Anflug von Eifersucht,* ur pistig gwarizi g. ; *gegenseitige Eifersucht,* kenwarizi b. ; *unter jemandes Eifersucht zu leiden haben,* kouezhañ dindan gwarizi u.b. ; *die Eifersucht verzehrt sie,* ar warizi a drenk he c'halon, devet eo he c'halon gant ar warizi, duet eo he c'halon gant ar warizi, taget eo gant ar warizi, aet eo-hi war gein ar marc'h Hamon (war gein ar marc'h ruz, war gein ar marc'h rous), marc'h rous he deus, lostenn verr he deus / emañ ar bided ganti (Gregor), krenañ an oaz a ra-hi, ne ra an ozhac'h netra na vefe Janedig berr he lostenn o c'houzout petra 'ra, oaz a zo ganti leizh he sac'h ; *die Eifersucht verzehrt ihn,* krenañ a ra an oaz, marc'h rous en deus, mont a ra war ar bided, mont a ra war marc'h ar bided, ur bided rous en deus, marc'h Hamon en deus, marc'h rous eo, emañ ar marc'h Hamon o vale, berr eo e votoù, botoù berr en deus, re just eo e votoù, hennezh a gren an ozhac'h kozh, paotr spi eo, paotr ar spi eo, devet (duet, taget) eo e galon gant ar warizi, gwisket en deus botoù ront ar c'hi du, krog eo ar c'hi du ennañ ; *die Eifersucht macht ihn blind,* dallet eo gant e warizi, koabrennet eo e spered gant e warizi, koc'hennet eo e spered gant e warizi, ar warizi he deus koc'hennet e spered ; *seine Eifersucht zügeln,* gwakoliañ e varc'h rous ; *aus Eifersucht,* dre warizi.

Eifersüchtelei b. (-,-en) : barradoù jalouzi stank lies., ogn g. ; *ständig gab es Eifersüchteleien zwischen den beiden,* dizehan e veze gwarizi etrezo o-daou.

eifersüchtig ag. : jalous, bidedus, oazus, gwarizius ; *eifersüchtig sein*, krenañ an oaz, kaout marc'h rous, mont war gein ar marc'h, mont war ar marc'h ruz, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, kaout ur bided rous, kaout marc'h Hamon, bezañ marc'h rous, bezañ ar marc'h Hamon o vale, bezañ berr e votoù (berr he lostenn), kaout botoù berr, bezañ re verr e votoù, kaout lostenn verr, bezañ berr a lostenn, bezañ ar bided ganti, krenañ an ozhac'h kozh, bezañ paotr spi, bezañ paotr ar spi, gwiskañ botoù ront ar c'hi du, bezañ krog ar c'hi du en an-unan, bezañ peget ar c'hi en e revr, bezañ krog an oaz en an-unan ; *auf jemanden eifersüchtig sein,* magañ (kemer, goriñ) jalouzi ouzh u.b., mont war gein ar marc'h ouzh u.b., bezañ kroget an oaz kren en an-unan ouzh u.b., bezañ oazus eus u.b. / bezañ jalous ouzh u.b. / kaout an oaz kren eus u.b. (Gregor), kaout gwarizi ouzh u.b. ; *aufeinander eifersüchtig sein,* bezañ ar marc'h etrezo, bale war gezeg, bezañ gwarizi etrezo ; *eifersüchtig werden,* mont war gein ar marc'h, mont war ar marc'h rous, mont war ar marc'h ruz, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, mont gant ar piged, dont berr e votoù (berr he lostenn), sevel jalouzi en an-unan, bezañ krog ar c'hi du en an-unan, bezañ taget gant an droug-kalon ; *gegen seine Frau eifersüchtig werden,* kemer an oaz eus e wreg, dont da vezañ oazus eus e wreg ; *gegen die Ehefrau eifersüchtig sein,* bezañ oazus eus e wreg, kaout oaz eus e wreg, kaout ur bided rous, bezañ berr e votoù ; *gegen den Ehemann eifersüchtig sein,* bezañ oazus eus hec'h ozhac'h, kaout oaz eus he gwaz, bezañ berr he lostenn, kaout lostenn verr, bezañ berr a lostenn, bezañ berr he botoù, bezañ ar bided ganti ; *rasend eifersüchtig sein,* krenañ an oaz, kaout marc'h rous, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, kaout ur bided rous, kaout marc'h Hamon, bezañ marc'h rous, bezañ ar marc'h Hamon o vale, bezañ berr e votoù, kaout botoù berr, bezañ re just e votoù, krenañ an ozhac'h kozh, bezañ paotr spi, bezañ paotr ar spi, bezañ devet (duet, taget) e galon gant ar warizi, bezañ gwisket botoù ront ar c'hi du, bezañ krog ar c'hi du en an-unan.

Eifersuchtsdrama n. (-s,-dramen) : torfed angerzhel g., torfed diwar oaz g., torfed diwar-goust oaz-kren g., torfed marc'h-Amon g.

Eifersuchtswahn g. (-s) : alfo gwarizi g., oaz-kren g.

Eifersuchtsszene b. (-,-n) : voltenn jalouzi b., barrad ogn g., barrad oaz-kren g.

Eiffelturm g. (-s) : tour Eiffel g.

Eiform b. (-,-en) : stumm viheñvel g., stumm hirgelc'hiek g., vigelc'h g., hirgelc'h g.

eiförmig ag. : viheñvel, hirgelc'hiek, vigelc'hiek, ront en hir, e doare ur vi, e doare vioù, a-zoare gant ur vi, a-zoare gant vioù, a-seurt gant ur vi, a-seurt gant vioù.

Eiformpresse b. (-,-n) : [tekn.] gwaskell d'ober bouloù viheñvel b., gwaskell d'ober bouloù-glaou b.

eifrig ag. : gredus, strivant, strivus, fonnus, fourradus, frev, labourus, lamprek, leun a c'hred, leun a startijenn, difraeüs, diskuizh, stummet da labourat, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, dik, dilas, fonnus, gres, grizias, gwrezus, intampius, oberiant, oberius, greant, anterin, birvidik, c'hoantek, dever ennañ ; *ich bin ein eifriger Zeitungsleser,* dik on da lenn ar c'hazetennoù, ingal-ingal e lennan ar c'hazetennoù, tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) on gant lenn ar c'hazetennoù, taer on da lenn ar c'hazetennoù.

Adv. : a-striv, a-zetri, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, parfet, evit mat, a-dizh, gant diere, gant un ene birvidik, gant intampi, gant startijenn ; *sich eifrig um jemanden bemühen,* ober sardik d'u.b. ; *wir sind eifrig bemüht, ihm zu helfen,* lakaat a reomp hon holl studi evit sikour anezhañ (Gregor), ober a reomp hor seizh gwellañ (ober a reomp gwellikañ ma

c'hallomp, ober a reomp diouzh hor gwellañ-holl, en em aketiñ a reomp e pep doare, ober a reomp par ma c'hallomp, ober a reomp pellañ ma c'hallomp) evit diboaniañ anezhañ, emaomp gwir wellañ o klask e ziboaniañ, ober a reomp hor gwalc'h evit diboaniañ anezhañ, klask a reomp hor gwalc'h diboaniañ anezhañ, birviñ a reomp da sikour anezhañ ; *sie diskutieren eifrig,* kaoz kaer a zo ganto ; *eifrig hin un her eilen,* ruilhal ha merat e gorf, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.

Eigelb n. (-s) : melen-vi g. [*liester* melenoù-vioù] ; *den Teig mit Eigelb bestreichen,* ledañ melen-vi war an toaz ; *drei Eigelb verrühren,* basañ tri melen-vi ; *ein Eigelb in den Teig tun,* lakaat ur melen en toaz, lakaat ur melen-vi en toaz.

eigen ag. : **1.** personel, dezhañ e-unan, piaouel, unveziadel, an-unan ; *eigene Mängel sieht man nicht,* ne weler ket sioù an-unan, ne weler ket techoù fall an-unan ; *ich habe es mit eigenen Augen gesehen,* gwelet em eus an dra-se gant va daoulagad va-unan, gwelet em eus an dra-se gant an daou lagad a zo em fenn, gwelet em eus an dra gant va daoulagad o-daou ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen ! (Schiller),* hag emaoc'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *wir haben es mit unseren eigenen Händen gemacht,* graet hon eus an dra-se gant hon daouarn hon-unan ; *ich habe es mit meinem eigenen Geld bezahlt,* paeet em eus an dra-se gant va gwenneien va-unan ; *etwas auf eigene Kosten machen,* ober udb en e vizoù e-unan ; *sein eigenes Haus besitzen,* bezañ perc'henn war e di (d'e di, diouzh e di), bezañ d'an-unan e di gwir ha font ; *jeder hat sein eigenes Zimmer,* pep a gambr o deus ; *nach eigenem Geschmack leben,* ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober pezh a blij d'an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober e santimant, ober e volontez, bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor) ; *er hat es zu (als) eigen, es ist sein eigen,* e dra eo, dezhañ e-unan eo, perc'henn eo war an dra-se (diouzh an dra-se, d'an dra-se), e-piaou eus an dra-se emañ, en e gerz (war e anv, en e zalc'h) emañ an dra-se, a-leve en deus an dra-se, en e anv en deus an dra-se, dezhañ eo gwir ha font ; *er hat nichts zu eigen,* n'en deus netra war e anv, n'en deus ket ur bomm leve war e anv, n'en deus mann dezhañ e-unan, n'en deus glad ; *seine eigenen,* e re e-unan ; *sich etwas zu eigen machen,* **a)** kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; **b)** [dre skeud.] degemer udb, kemer udb, deskiñ udb evitañ e-unan ; *ein Kind als eigen(es) annehmen,* kemer ur bugel da vab (da verc'h), ober e vab (e verc'h) eus ur bugel bennak, advabañ (adverc'hañ) ur bugel bennak, perc'hennañ ur bugel bennak, anzav ur bugel bennak ; *der eigene Bruder,* e vreur a-benn person (Gregor), e vreur dezhañ e-unan ; *auf eigene Rechnung,* evitañ e-unan, en e anv e-unan (Gregor) ; *auf eigene Gefahr und Kosten,* en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor) ; *den eigenen Vorteil hintansetzen,* en em ankounac'haat, en em zioueriñ, lakaat mad ar re all dreist mad an-unan, bezañ diemzamant, bezañ dizamant outañ e-unan, dont war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), na vezañ ur sacher d'e du eus an-unan, na vezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober diouzh e lazioù, bezañ distag e galon ouzh pep tra, na glask gounid ebet, na glask e vad e-unan ; *auf eigenen Füßen stehen,* bezañ war e gont e-unan, bezañ en e beadra, bezañ emren, bezañ dizalc'h, bezañ en e dra, bezañ war e dra, bezañ en e roll, bevañ en (diouzh) e roll (Gregor), bevañ en e ziviz, nijal gant e zivaskell, bezañ frank war an-unan, ober e stal e-unan ; *aus eigener Tasche bezahlen,* foñsañ arc'hant, diyalc'hañ evit udb, ober udb en e vizoù e-unan, paeañ war e zispign, paeañ war e vizoù, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, delc'her ur c'holl en e du e-unan, paeañ diwar-bouez e yalc'h ; *das erfuhr ich am eigenen Leib,* prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se, diwar va c'houst on aet da c'houzout petra eo an dra-se ; *in eigener Person,* eñ end-eeun, eñ e-unan, e-unan kaer / e-unan penn / a-benn person (Gregor) ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram !* emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ec'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! n'eo ket da dra eo ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ?

2. prevez, distag, diforc'h, digevret, distok ; *eigener Eingang*, antre distag (prevez) g./b., trepas digevret g., digor digevret g.

3. dibar, ispisial, a-ziforc'h ; *sie ist sehr eigen im Essen,* hounnezh a zo milzin, ur beg figus a zo anezhi, ur beg milzin a zo anezhi, ur genoù milzin a zo anezhi, hounnezh n'eo ket brizh he sac'h, hounnezh a vez atav oc'h ober beg bihan, hounnezh a ra ur bern pismigoù ; *er ist sehr eigen,* dioutañ e-unan eo ; *ich gehe meinen eigenen Weg, ich gehe meine eigenen Wege,* me a ya diouzhin va-unan ; *seinen eigenen Weg gehen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, mont gant e hent, mont war-raok gant an erv, mont da redek e reuz, bevañ e vuhez.

4. ampar, dibar, ispisial, a-ziforc'h, espar, iskis, amc'hiz, chin, drol, kurius.

Eigenart b. (-,-en) : doareenn b., dezverk g., merk spis g., dibarder g., perzh dibar g., unperzh g., hevelepted b.

eigenartig ag. : ampar, dibar, ispisial, a-ziforc'h, espar, iskis, amc'hiz, chin, drol, kurius.
Eigenartigkeit b. (-) : dibarded b., dibarder g., dibarelezh b., hevelepted b.
Eigenbau g. (-s) : **1.** produ graet er gêr g., produ plantet hag eostet gant an-unan g. ; **2.** savadur graet gant an-unan g.
Eigenbedarf g. (-s) : ezhommoù an-unan lies. ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft,* labour-douar bevidik g., labour-douar emvevañ g.
Eigenbericht g. (-s,-e) : kemennadenn skridaozet gant ar gazetenn hec'h-unan b.
Eigenbesitz g. (-es,-e) : madoù hag a zo d'an-unan gwir ha font lies.
Eigenblut n. (-s) : gwad an-unan g.
Eigenbrötelei b. (-,-en) : [gwashaus] hiniennegezh b., iskister g., dibarelezh b.
Eigenbrötler g. (-s,-) : lankon g., hiniennelour g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., Yann e benn e-unan g., den dioutañ e-unan g., hinkin g., papigo g., istañsour g., kalkenn b./g., termaji g., leue hanter dizonet g.
Eigenbrötlerin b. (-,-nen) : hiniennelourez b., grignouzez b., rachouzell b., tagnouzell b., kalkenn b./g., plac'h he fenn hec'h-unan b., plac'h diouti hec'h-unan b.
eigenbrötlerisch ag. : hiniennek, droch, pampes, digevredus, amgevredigezhel ; *er ist eigenbrötlerisch,* ne c'houzañv den war e dro, hennezh a vez atav o simudiñ, an distro a glask bepred, chom a ra distok diouzh an dud all, ren a ra ur vuhez digevannez, plijout a ra dezhañ bezañ en digenvez, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, chom a ra d'ober e lankon.
Eigendünkel g. (-s) : roufl g., brabañs g., fouge g., revalc'hder g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., randon g.
Eigendynamik b. (-) : emluskerezh g.
Eigenfinanzierung b. (-,-en) : emgelliderezh g., emarc'hantaouerezh g., emarc'hantadur g., emgellidañ g., emarc'hantaouiñ g., emarc'hantañ g., emarc'hantekaat g.
Eigengewicht n. (-s,-e) : **1.** [fizik] pouezder rummel g. ; **2.** [kenwerzh] pouez rik g. ; **3.** [karbedoù] pouez ent goullo g.
eigenhändig ag. : **1.** *eigenhändig übergeben,* lakaat udb etre daouarn u.b., reiñ d'an degemerer e-unan ; **2.** graet gant e dorn e-unan ; *dieses Theaterstück hat er nicht eigenhändig geschrieben,* ar pezh-c'hoari-se n'eo ket bet difluket diouzh e bluenn ; **3.** emzornskridel ; *eigenhändige Unterschrift,* **a)** sinadur graet gant e zorn e-unan g., sinadur emzornskridel g. ; **b)** [dre astenn.] sinadur un den brudet g.
Eigenhaus n. (-s,-häuser) **/ Eigenheim** n. (-s,-e) : ti hag a zo d'an-unan g.
Eigenheit b. (-,-en) : **1.** doareenn b., arouezenn b., dezverk g., merk spis g., dibarder g., perzh dibar g., hevelepted b. ; *Eigenheit der Sprache,* tro-yezh b., perzh dibar ar yezh g. ; *Eigenheit der deutschen Sprache,* perzh dibar an alamaneg g., alamanegadur g. ; **2.** albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g. ; *er hat seine Eigenheiten,* dioutañ e-unan eo, e froudennoù en devez, pennadoù a grog ennañ a-wechoù / faltazioù a zo stag outañ (Gregor).
Eigeninitiative b. (-,-n) : *in Eigeninitiative,* diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, anezhañ e-unan, dre ijin an-unan.
Eigenkapital n. (-s,-ien/-e) : kevalaoù piaouel lies.
Eigenkomposition b. (-,-en) : *das ist eine Eigenkomposition,* savet eo bet ganin (gantañ, ganti, h.a.), fardet eo bet ganin (gantañ, ganti, h.a.).
Eigenkontrolle b. (-,-n) : emgontrollerezh g.
Eigenleben n. (-s) : buhez dizalc'h b.
Eigenleistung b. (-,-en) : **1.** oberenn savet gant an-unan b. ; **2.** labour graet gant an-unan g. ; **3.** labourioù trezalc'h lies., labourioù kempenn lies., labourioù kempennerezh lies.
Eigenlenkung b. : lankerezh unanvleinet g. ; *Rakete mit Eigenlenkung,* fuc'hell unanvleinet b.
Eigenliebe b. (-) : emvrud g./b., emlorc'h g., karantez an-unan b., emgarantez b., emgariadezh b., meañs b. ; *Eigenliebe kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Eigenlob n. (-s) : emvrud g./b., emc'hloar b. ; *Eigenlob stinkt,* ar glipenn re uhel ne c'hall ket mont war well - diboell eo kanañ e veuleudi e-unan (en em veuliñ e-unan) - an hini ne vez lorc'het nemet gantañ hag e vagerez n'eo netra a vat - arabat eo deomp en em brizout re - an hini en em fougas e-unan ne dalv na gour nag unan - re uhel e kan ho kilhog.
eigenmächtig ag. : aotrouniek, diouzh c'hoant, tidek, tidel, direizh, direol, amreol, dizalc'h, hep dalc'h ; *er handelt immer eigenmächtig,* ober a ra pep tra diouzh e benn e-unan, ober a ra pep tra diouzh e c'hoant e-unan, ober a ra pep tra anezhañ e-unan, mont a ra atav dioutañ e-unan, techet e vez d'ober e benn person, techet e vez d'ober e benn e-unan, techet e vez d'ober diouzh e benn, douget e vez d'e benn, douget e vez da heuliañ e benn.
Eigenmächtigkeit b. (-) : doareoù aotroù lies., aotrouniezh b., mestroni b., mestroniezh b., mac'herezh g., mac'homerezh g.
Eigenmittel lies. : [kenwerzh] kevalaoù piaouel lies., arc'hant an-unan lies.
Eigenname g. (-ns,-n) : anv-den g., [yezh.] anv divoutin g.
Eigennutz g. (-es) : mad an-unan g., emservij g., karantez an-unan b., emgarantez b., emgariadezh b., meañs b. ; *aus Eigennutz handeln,* ober diouzh mad an-unan, ober diouzh e lazioù nemetken ; *Gemeinnutz geht vor Eigennutz,* mad an holl a ya dreist mad an-unan.
eigennützig ag. : laziek - meañsus - emgar - digar - kar-e-unan - troet gantañ e-unan - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - fallakr - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut - brizhvarc'hadourek - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all.
eigens Adv. : a-ratozh, a-ratozh-vat, a-ratozh-kaer, a-benn-kaer, espres-kaer, ispisial ; *ein eigens dazu bestimmtes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b., ur gambr graet ispisial evit an dra-se b. ; *eigens angeben, eigens bezeichnen,* spisaat, diferañ, pervezhañ, resisaat, spisverkañ, arbennikaat.
Eigenschaft b. (-,-en) : perzh g., doare g., doaread g., penndoare g., doareenn b., tu g., hevelepted b. ; *die*

guten Eigenschaften, ar perzhioù mat lies., ar madelezhioù lies., an tuioù mat lies., ar sioù mat lies., an techoù mat lies. ; *die schlechten Eigenschaften,* ar perzhioù fall lies., an tuioù fall lies., ar sioù fall lies., an techoù fall lies. ; *körperliche Eigenschaften*, temz-korf g., temz korf den g. / kigenn b. (Gregor) ; *erworbene Eigenschaften,* doareennoù dre dapadur lies., doareennoù arzeuat lies. ; *in meiner Eigenschaft als Vormund,* evel kulator, o vezañ kulator, em (dre va) c'harg a gulator, a-berzh va c'harg a gulator, e rezh kulator ; [fizik] *physikalische Eigenschaften,* perzhioù fizikel lies.

Eigenschaftswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-gwan g.

Eigenschutz g. (-es) : emziwall g.

Eigensinn g. (-s) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilhourzerezh g., kilpennad g., pennad g.

eigensinnig ag. : pennek, penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, beuz, klopennek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ ; *er ist eigensinnig,* un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, ur spered rekin eo, hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, unan treuz eo hennezh ; *er ist sehr eigensinnig,* ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, ne ra ken ar pezh a gar, techet eo d'ober e benn person, techet eo d'ober e benn e-unan, techet eo d'ober diouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, douget e vez da heuliañ e benn, ne'z pez ket rezon gantañ james, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, tec'hout a ra a-raok e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, kaset en deus e zivskouarn da livañ, c'hoari a ra e benn person, ne ra nemet e c'hiz, ne ra netra nemet diouzh e vod, bevañ a ra hervez e roll, ober a ra hervez e faltazi e-unan.

Eigensinnigkeit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilhourzerezh g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g.

eigenstaatlich ag. : dizalc'h, dieub, distag, dishual, disuj.

Eigenstaatlichkeit b. (-) : dizalc'h g., frankiz b., dishualded b.

eigenständig ag. : emskor, dizalc'h, war e gont e-unan, en e beadra, emren, en e dra, war e dra, en e roll, frank warnañ.

Eigenständigkeit b. (-) : dizalc'h g., emrenerezh g., emreizherezh g., emren g., emrenadur g., emvelestrerezh g.

Eigensucht b. (-) : emgarantez b., emgariadezh b., karantez an-unan b., meañs b., kleñved an emgarantez g.

eigensüchtig ag. : meañsus - emgar - emgariat - digar - kar-e-unan - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - fallakr - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all.

eigentlich ag. : **1.** gwir, gwiriek, gwirion ; *im eigentlichen Sinn,* en e dalvoudegezh (en e ster) natur (Gregor), en e ster rik, ent strizh, hervez gwir ster ar ger ; **2.** ebarzhel.
Adv. : **1.** e gwir, evit gwir, da lavaret gwir, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, erfont ; *Jean-Paul hieß eigentlich Richter,* e gwir e oa 'Richter' anv orin (anv mat) Jean-Paul ; *wir wollten eigentlich nach Berlin,* da gentañ penn e oamp gant ar sonj da vont da Verlin ; *sie hat eigentlich Recht,* evit gwir emañ ar rezon ganti / pep tra o vezañ sellet mat emañ ar gwir ganti (Gregor), en holl (kuit a c'haou) emañ ar gwir ganti ; **2.** [ger pouezañ] *wer seid ihr eigentlich ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *was willst du denn eigentlich ?* petra an diaoul ac'h eus c'hoant kaout ? petra an diaoul (petra Doue) a fell dit ? ; *das gehört euch eigentlich,* deoc'h-hu-hu eo an dra-se.

Eigentor n. (-s,-e) : [sport] pal plantet a-enep e skipailh g., pal lakaet e-barzh kaoued e skipailh g.

Eigentum n. (-s, Eigentümer) : perc'hentiezh b., perc'henniezh b., perc'hennadur g., madoù lies., tra g., kerz b., piaou g. ; *seines Eigentums beraubt werden,* bezañ tennet e berc'hentiezh digant an-unan, bezañ diberc'hennet, bezañ lakaet er-maez eus e dra, bezañ lamet e vadoù digant an-unan, bezañ kenkizet ; *es ist mein Eigentum,* va zra eo ; *geistiges Eigentum,* perc'henniezh kefredel b. ; *Eigentum innehaben,* bezañ perc'henn, kaout madoù war e anv, kaout glad ; *diese Ländereien waren Eigentum der Kirche,* perc'hennet e oa an douaroù-se gant an Iliz, e piaou an Iliz e oa an douaroù-se ; *Eigentum ist Diebstahl,* perc'henniezh a zo laeroñsi ; *jemandem sein Eigentum vorenthalten,* nac'h ouzh u.b. ar pezh a zo dezhañ ; [gwir] *in der Ehe erworbenes Eigentum,* madoù boutin d'an daou bried lies., akedoù lies. ; *Recht auf Eigentum,* perc'hennaj g., gwir perc'hennañ g., gwir d'ar berc'henniezh g.

Eigentümer g. (-s,-) : perc'henn g., piaouer g., dalc'her g. ; *ohne Eigentümer,* diberc'henn ; *wie heißt der Eigentümer Ihres Hauses ?* dindan biv oc'h amañ ?

Eigentümerin b. (-,-nen) : perc'hennez b., piaouerez b., dalc'herez b.

eigentümlich ag. : **1.** dezhañ e-unan, hag a aparchant outañ, hag a zo lod anezhañ, spisverkus, arouezius, arouezus, dioutañ e-unan, unveziadel ; *der ihm eigentümliche Stolz,* al lorc'hentez hag a aparchant outañ b. (Gregor), al lorc'h hag a zo lod anezhañ g., al lorc'herezh hag a spisverk anezhañ, ar vrasoni hag a zo perzh arouezius (arouezus) anezhañ b., al lorc'h hag a zo arouezius (arouezus) anezhañ g. ; **2.** iskis, espar, iskriv, loukes, dibar, droch, ispisial, eveek ; **3.** diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, fall e gorf ; *mir ist eigentümlich,* diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, dihet on, n'emaon ket mat, korf fall am eus.

Eigentümlichkeit b. (-,-en) : **1.** perzh g. ; **2.** spisverk g., dezverk g., arouezenn b., dibarder g., perzh dibar g., unperzh g. ; **3.** iskister g., iskisted d., esparder g., esparded b., souezhuster g., esparadenn b.

Eigentumsberaubung b. (-,-en) : [gwir] diberc'hennañ g., diberc'hennadur g., kenkizadur g.
Eigentumsbildung b. (-,-en) : an dont da berc'henn g., perc'hennidigezh b.
Eigentumsdelikt n. (-s,-e) : [gwir] gaou ouzh ar berc'henniezh g.
Eigentumserwerb g. (-s) : prenidigezh vadoù b., akuizitadur madoù g., perc'hennidigezh b.
Eigentumsförderungskredit g. (-s,-e) : prest d'an akuizitadur madoù g.
Eigentumsnachweis g. (-es,-e) : testeni perc'henniezh g., prouenn berc'henniezh b.
Eigentumsrecht n. (-s,-e) : perc'hennaj g., gwir perc'hennañ g., gwir d'ar berc'henniezh g. ; *den Eltern das Eigentumsrecht an ihren Kindern absprechen,* dinac'h ouzh ar gerent ez int perc'henn d'o bugale.
Eigentumstitel g. (-s,-) : teul perc'henniezh g.
Eigentumswohnung b. (-,-en) : randdi e kenberc'henniezh dirann b.
eigenverantwortlich ag. : **1.** emskor, dizalc'h, war e gont e-unan, emren, en e dra, en e beadra, war e dra, en e roll, en e ziviz, frank warnañ ; **2.** diouzh e benn e-unan - eus e benn e-unan - anezhañ e-unan - en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor).
Eigenverbrauch g. (-s) : implij gant an-unan g., implij prevez g., arver prevez g.
Eigenwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] lizher-anzav g.
Eigenwille g. (-ns) : youl b., bolontez b., pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennad g., pennad g., kilhourzerezh g.
eigenwillig ag. : pennek, kilvers, dibleg, aheurtet, empennadet, kilhours, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, beuz, kuladus, ourzet, youlek, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ ; *er ist ein eigenwilliger Charakter,* techet eo d'ober e benn person, techet eo d'ober e benn e-unan, techet eo d'ober diouzh e benn e-unan, ne ra ken ar pezh a gar, douget e vez da heuliañ e benn, douget eo d'e benn, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, ober a ra hervez e faltazi e-unan, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, hennezh en deus lod e Kerbennek.
Eigenwilligkeit b. (-) : pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., empennadur g., kilhourzerezh g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., rebarb g.
eignen V.k.e. : **eignen** (hat geeignet) : doareañ.
V.em. : **sich eignen (für)** (hat sich (t-rt) geeignet) : bezañ diouzh, bezañ azas ouzh, bezañ stummet diouzh, degouezhout da, dereout diouzh, jaojiñ ouzh, klotañ gant, kouchañ ouzh, bezañ anvet evit, bezañ treset d'udb, bezañ a-zoare evit, bezañ dereat ouzh, parañ da ; *dieser Beruf eignet sich nicht für ihn*, n'eo ket evit c'hoari ar vicher-se, n'eo ket den a-walc'h evit c'hoari ar vicher-se, hennezh n'eo ket mat d'ober ar vicher-se, n'eo ket dornet evit ober ar vicher-se, diemsav eo war al labour-se, ne dapfe ket e dailh da ober ar vicher-se, n'eo ket treset d'ar vicher-se, hennezh ne dres ket d'ober ar vicher-se, hennezh ne dalvez ket ouzh ar vicher-se, n'eo ket anvet ar vicher-se evitañ, hennezh n'eo ket barrek diouzh ar vicher-se, ar vicher-se ne bar ket dezhañ ; *dort bekommst du die geeignete Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizenerde,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh ; *diese Rolle eignet sich nicht für ihn,* ar roll-se n'eo ket dioutañ, ne zere ket ar roll-se dioutañ, ne zegouezh ket ar roll-se dezhañ, hennezh ne dres ket d'ar roll-se ; *diese Schuhe eignen sich für das Wandern,* stummet eo ar botoù-se diouzh ar c'herzhed, anvet eo ar botoù-se evit ar c'herzhed, dereat eo ar botoù-se ouzh ar c'herzhed, aes ha didorr eo ar botoù-se evit kerzhet, mat eo ar botoù-se da vale.
Eigner g. (-s,-) : perc'henn g., piaouer g., dalc'her g.
Eignerin b. (-,-nen) : perc'hennez b., piaouerez b., dalc'herez b.
Eignung b. (-,-en) : barregezh b., gouestoni b., gouested b., perzhded b., perzhekadur g., perzhegezh b.
Eignungsprüfung b. (-,-en) / **Eignungstest** g. (-s,-s) : arnodenn c'houested b., arnodenn c'houestoni b., prouad gouested b., prouad gouestoni b.
Eihülle b. (-,-n) : pluskennig ar vi b.
Eikapsel b. (-,-n) : [loen.] *hornige Eikapsel des Rochens,* botez-rae b., vi rae g., poch rae g., [dre fent] greun beleien str.
Eiklar n. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] gwenn-vi g.
Eiland n. (-s,-e) : enezenn b., enez b.
Eiländer g. (-s,-) : enezad g., enezour g.
Eilbedarf g. (-s) : ezhomm mallus g.
eilbedürftig ag. : mallus.
Eilbedürftigkeit b. (-) : malluster g., mallusted b.
Eilbeförderung b. (-,-en) : kas herrek g., kasadenn war zifrae b., degasadenn herrek b.
Eilbestelldienst g. (-es,-e) : kreizenn kaserezh herrek b., kreizenn kaserezh war zifrae b.
Eilbestellung b. (-,-en) : [post] kaserezh herrek g., kaserezh war zifrae g.
Eilbote g. (-n,-n) : dezouger herrek g., reder g., deroer herrek g. ; *durch Eilboten*, a-herr-bras, war zifrae, dre gas herrek.
Eilbrief g. (-s,-e) : lizher mallus g., lizher war zifrae g.
Eildienst g. (-es,-e) : kreizenn kaserezh herrek b., kreizenn kaserezh war zifrae b.
Eile b. (-) : hast g., hastidigezh b., hastifted b., hastifter g., haztizded b., hastizder g., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., despailh g., deoui g., kabal b., fougas g., kas g. ; *fieberhafte Eile,* hastidigezh intampius b., herrder g., hast (prez, dillo, mall) bras g., dipadapa g. ; *ich habe Eile,* emañ mil brez warnon, hast (mall) am eus / mall eo din / ne c'hallan ket gortoz / ne c'hallan ket deportiñ / hastet on (Gregor), kas (prez, mall, tizh, kabal) 'zo warnon, prez 'zo ennon, prez 'zo ganin, mall bras eo din, preset on, gwall breset on ; *ich habe keine Eile,* n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaon, amzer 'zo, amzer am eus, n'eus ket a brez warnon, dibres-kaer emaon ; *es hat keine Eile damit,* n'eo ket krog an tan e plouz ar botoù, amzer 'zo evit en ober, n'eus ket a zespailh, n'eo ket erru ar mor, n'eo ket preset (n'eo ket gwall vallus) an afer, n'ez eus ket tan e-barzh an ti, n'emaomp ket gant an dipadapa ; *ohne Hast und Eile,* dibres-kaer, dousik ha

plaen, plarik ; *Eile tut Not,* mall 'zo, en em zifretañ 'zo ret, tremen mall eo, poent bras eo, tremen poent eo, tremen mall eo, mill mal eo, pase mall eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dortañ ; *in seiner Eile,* dre e vall, gant ar prez ; *in aller Eile,* gant mall (hast, herr) bras, difrae-kaer, gant prez vras, war vall, d'an druilh-drask, hast gantañ, gant hastidigezh vras, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, gant herr, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant pep tizh, d'an druilh, diwar dizh, diwar zifrae, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, a-brez-kaer, a-brez, a-benn herr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, gant difrae bras, evel an tan, d'an tan ruz, a-fo, a-gas, a-lamm, a-benn-kaer, a-herr, eus e vuanañ, en ur flipad, dipadapa.

Eileiter g. (-s,-) : [korf.] korzenn ar grozh b., korzenn Fallope b.

Eileiterentzündung b. (-,-en) : fo korzennoù ar grozh g., tanijenn korzennoù ar grozh b.

Eileiterschwangerschaft b. (-,-en) : brazezder korzennel g.

eilen V.gw. (ist geeilt / hat geeilt) : **1.** hastañ, kabalat, en em zifretañ, difraeañ, kidellat, mont d'an dripig, mont a-benn-red, tusañ, mont gant herr, lakaat herr da vont, kerzhet gant kalz a gas ; *jemandem zu Hilfe eilen,* hastañ dont (hastañ mont) war sikour u.b., kabalat da vont war sikour u.b. ; *nach Hause eilen,* hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant kalz a gas, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *hin und her eilen,* daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, turmudañ, en em zrastañ, froudañ, fistoulat, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, redek a-zehou hag a-gleiz ; *geschäftig hin un her eilen, emsig hin un her eilen,* ruilhal ha merat e gorf, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ ; **2.** bezañ mall, bezañ mallus ; *es eilt,* mall 'zo, mall eo, mill mal eo ; *eilt denn die Sache ? eilt es mit der Sache ?* ha mallus eo kas al labour-se da benn ? ha mall-mall eo ober an dra-se ? ; *die Zeit eilt,* en em zifretañ 'zo ret, poent bras eo, tremen poent eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, tremen mall eo ; [post] *eilt !* lizher mallus g., lizher war zifrae g. ; **3.** *mit seinen Truppen von Sieg zu Sieg eilen,* bleinañ e soudarded war hent ar gounidoù ; [kr-l] *eile mit Weile !* gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - an hini a zalc'h a dizh, an hini a red a skuizh - rodig a dro a ra bro, rodig a red ne bad ket - ret eo gortoz ar c'haol da boac'hat (da boazhañ) pa vez c'hoant d'ober soubenn vat - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh-du - n'eo ket erru ar mor - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - n'ez eus ket tan e-barzh an ti - n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - karrig a red ne bad ket - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - an eur 'zo an eur met pa 'vez tremenet n'eus eur ebet ken - an hini a ya fonnus a ya pell an hini a ya difonn a ya gwell - n'eo ket krog an tan e plouz hor botoù - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - habaskterit !

V.em. : **sich eilen** (hat sich (t-rt) eilt) : plumiñ, hastañ, kemer prez, bezañ e prez, buan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, difraeañ, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiiñ, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, birviñ [d'ober udb] ; *sich eilen, seine Arbeit zu erledigen,* difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour.

eilends Adv. : a-hast, a-herr, gant mall (hast, herr) bras, gant prez vras, war vall, d'an druilh-drask, gant hastidigezh vras, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, gant herr, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant pep tizh, d'an druilh, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-brez, a-benn herr, a-benn-kaer, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, en un taol-red, timat, tizh, evel an tan, d'an tan ruz, a-fo, a-gas, a-lamm, en un taol berr.

eilfertig ag. : prim, difrae.

Eilfertigkeit b. (-) : difrae g., hast g., fougas g.

Eilgut n. (-s,-güter) : kasadenn vallus b., pakadenn war zifrae b.

eilig ag. : **1.** mallus, difraeüs, preset, a-hast, a-herr ; *eilige Nachricht,* lizher mallus g., lizher war zifrae g. ; *etwas Eiliges,* un dra difraeüs g., un dra dizale g., un dra d'ober dizale g., un dra d'ober diwar blaen ha barr g., un dra vallus g., ul labour dizale g., un dra mallus en ober g., un afer vallus b., un afer mallus he c'has da benn b. ; **2.** [dre astenn.] *die Sache ist eilig,* mallus eo an afer, un afer vallus an hini eo, an dra-se a zo mall ober anezhañ, an dra-se a c'houlenn bezañ difraeet buan ; *es eilig haben,* bezañ war vall, bezañ prez war an-unan, bezañ prez en an-unan, bezañ prez gant an-unan, bezañ mall war an-unan, bezañ mil brez war an-unan, bezañ mall gant an-unan, bezañ preset, bezañ gwall breset, bezañ mall d'an-unan ober udb, bezañ krog an tan e lost e roched, bezañ dre brez, bezañ tizh war an-unan, bezañ kas war an-unan, bout jourdoul àr an-unan ; *es eilig haben, etwas zu tun,* bezañ gant ar prez d'ober udb, bezañ mall d'an-unan ober udb, bezañ mall gant an-unan ober udb, bezañ tremen mall d'an-unan ober udb, bezañ diwezhat d'an-unan ober udb, bezañ lamprek evit ober udb ; *sie haben es eilig wegzugehen, das kann ich ganz gut verstehen,* jourdoul a zo ganto da vont kuit, kompren a ran dezho ; *er hat es aber eilig,* herr a zo warnañ 'vat, ur pezh herr a zo ennañ 'vat, gwall hastañ a ra, nag a gabal a zo warnañ, kas a zo warnañ 'vat, krog eo an tan e plouz e

votoù, gwall breset eo, gwall brez a zo warnañ, gwall brez a zo ennañ, gwall brez a zo gantañ, prez bras a zo warnañ 'vat, mil brez a zo warnañ, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e lost e chupenn), redek a ra evel pa vije o vont da lazhañ an tan, redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù gozh o klask lipat e revr dezhañ, krog eo an tan en e fourch ; *Leute, die es eilig haben,* tud preset lies. ; *er hat es ziemlich eilig hinzugehen,* mall a-walc'h eo dezhañ mont di, mall a-walc'h eo gantañ mont di, ar brasañ mall a zo gantañ da vont di ; *er hat nichts Eiligeres zu tun als ...,* mallusañ tra d'ober evitañ eo ..., gwall breset eo da ..., n'en deus brasoc'h mall eget ober an dra-mañ-dra, mall-ruz a zo warnañ d'ober an dra-mañ-dra.
Adv. : buan, prim, dibilh, a-dizh, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, fonnus, fonnapl, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant diere, en un taol berr, diampech, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, gant pep tizh, diwar herr, prez ennañ, prez gantañ, mall gantañ.
eiligst Adv. : difrae-kaer, gant mall (hast, herr) bras, gant prez vras, war vall, d'an druilh-drask, hast gantañ, gant hastidigezh vras, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, gant herr, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, diwar dizh, diwar zifrae, gant difrae, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, en ur flipad, dipadapa, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-brez, a-benn herr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, timat, evel an tan, d'an tan ruz, a-fo, a-gas, a-lamm, a-benn-kaer, a-herr, en un taol berr.
Eilinie b. (-,-n) : [mat.] elipsenn b., hirgelc'h g.
Eilmarsch g. (-es,-märsche) : [lu] kerzhadeg forset b., kerzhadeg gant difrae b., kerzhadeg herrek b.
Eilpäckchen n. (-s,-) : pakadenn vallus g., pakadenn war zifrae b.
Eilpost b. (-,-en) : [istor] rederig g., kador-bost b., mal ar post b. ; *mit Eilpost,* a-herr-bras gant ar post, war zifrae.
Eilschrift b. (-,-en) : berrskrivadur g.
Eilsendung b. (-,-en) : kaserezh herrek g., kaserezh war zifrae g.
Eiltempo n. (-s) : *im Eiltempo,* gant mall (hast, herr) bras, gant prez vras, war vall, d'an druilh-drask, hast gantañ, gant hastidigezh vras, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, gant herr, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, diwar dizh, diwar zifrae, gant difrae, gant diere, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, en ur flipad, dipadapa, eus e vuanañ, a-brez-kaer, difrae-kaer, a-benn herr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz, a-fo, a-gas, a-lamm, a-benn-kaer, a-herr.
Eilzug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
Eilzustellung b. (-,-en) : dasparzhidigezh herrek b., kaserezh herrek g., dezougerezh war zifrae g.
Eimer g. (-s,-) : **1.** sailh b./g., kelorn g., bailh g. ; *ein Eimer Wasser,* ur sailhad dour b./g., ur c'helorniad dour g. ; *einen vollen Eimer Wasser nehmen,* kemer ur sailhad dour, kemer ur c'helorniad dour, kemer ur sailh leun a zour, kemer ur c'helorn leun a zour, kemer leizh ur sailh a zour, kemer leizh ur c'helorn a zour, kemer leizh ar sailh a zour, kemer leizh ar c'helorn a zour, kemer barr ar sailh a zour, kemer barr ar c'helorn a zour ; **2.** [dre skeud.] *in den Eimer gucken,* menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kouezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ ; **3.** *der Motor ist im Eimer,* aet eo ar c'heflusker er sac'h, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar c'heflusker ; *der Urlaub ist im Eimer,* aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, troet eo ar vakansoù e gwelien, aet eo ar vakañsoù e kas, troet eo ar vakañsoù e kas, kouezhet eo ar vakañsoù e kas, aet eo ar vakansoù er c'harzh, echu eo gant ar vakañsoù.
Eimerkette b. (-,-n) : [tekn.] chadenn gant bailhoù b., rod-dourañ b., noria b.
Eimerkettenbagger g. (-s,-) : [tekn.] kevierez hag a labour gant ur chadenn bailhoù b.
eimerweise Adv. : a sailhadoù, a varazhadoù, a gelorniadoù.
ein / eine 1. ger-mell amstrizh : *ein Mann,* ur gwaz g., ur gour g. ; *eine Frau,* ur vaouez, ur wreg b. ; *ein Kind,* ur bugel g. ; *ich bin ein Dummkopf,* ur penn sot a zo ac'hanon ; *du bist ein Kaufmann,* ur marc'hadour a zo ac'hanout ; *ein jeder,* pep unan, pep hini g. ; *was für ein Lärm, welch ein Lärm,* pebezh trouz, nag a drouz, nag a reuz ; *ein Baum im Wald,* ur wezenn eus ar c'hoad b. ; *ein Teil der Jungen,* ur rumm eus ar baotred g. ; *ein Teil seines Vermögens,* ul lodenn eus e zanvez b. ; *ein Fenster im Haus,* ur prenestr eus an ti g. ; *ein Artikel in der Zeitung,* ur pennad eus ar gelaouenn g.
2. einer / eine / eines / eins raganv amstrizh : unan bennak, unan, hini, den, den pe zen, unan pe unan, hini pe hini, [kozh] ur re bennak, ur re, ur re pe re ; *einer von diesen Leuten,* unan bennak eus an dud-se, ur re bennak eus an dud-se ; *das ist einer meiner Söhne,* unan eus va mibien eo ; *ich wäre bitter enttäuscht, wenn eins davon verloren ginge,* kavout a rafen dipitus ma vefe kollet hini, desped bras a rafe din ma vefe kollet hini ; *bleiben wir hier, falls noch einer kommt !* chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan bennak c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan pe unan c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe hini pe hini c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe den pe zen c'hoazh ! chomomp amañ rak na zeufe unan bennak c'hoazh ! ; *ich will nur eines : schlafen !* ne'm eus ken c'hoant kousket ! c'hoant kousket ne'm eus ken ! ; *nirgends in der Welt gibt es eine, die so hübsch wäre wie sie,* neblec'h er bed-holl treuz-ha-hed ha ledan n'ez eus hini a vefe ken koant ha hi ; *der ist mir einer !* hennezh a zo unan ! hennezh a zo ur sapre hini ! hennezh a zo ur pabor ! hennezh a zo un hinkin ! hennezh a zo un aotroù 'vat ! hennezh a zo un ebeul anezhañ ! hennezh a zo ur fouin ! hennezh a zo unan mat ! hennezh a zo un abostol ! hennezh a zo un orin ; *die ist mir eine !* homañ a zo unan avat ! honnezh a zo unan ! honnezh a zo unan vat ! honnezh a zo ur sapre hini ! honnezh a zo un dañvadez ! honnezh a zo ur baborez ! honnezh a zo un ebeulez anezhi ! honnezh a zo ur glakenn ! un orinez eo

hi ! ; *einer nach dem anderen,* an eil war-lerc'h egile, an eil war-lerc'h eben, an eil goude egile, an eil goude eben, unan-hag-unan, unan da unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro ; *nur einer hat zu bestimmen,* n'eus nemet unan a gement a c'hall reiñ an disentez, unan hepken a c'hall reiñ e zisentez, unan hepken a c'hall ren an traoù, unan hepken a ziviz pep tra ; *einer von beiden,* pe an eil pe egile, unan a zaou, unan diwar zaou, unan pe unan anezho ; *einer für alle, alle für einen,* pep unan evit an holl hag an holl evit pep unan ; *nicht einer, nicht mal einer,* hini ebet, nikun, penn kristen ebet ; *das tut einem wohl,* se a ra vad ; *das kann einem alle Tage zustoßen,* kement-se a c'hallfe c'hoarvezout gant n'eus forzh piv ; *er ist pfiffig wie selten einer,* hennezh a zo ul louarn ma'z eus unan (mard eus hini), hennezh a zo itrikoù tout, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, gwidre an diaoul a zo en e gorf, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, pegen louarn eo hennezh ! ; [dre skeud.] P. *jemandem einen ausgeben,* gwalc'hiñ e gorzhailhenn d'u.b., paeañ da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b. ; P. *einen trinken, eins trinken,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, tapout ur banne, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, pakañ ur podad, tarzhañ unan, glebiañ e gorzhailhenn, gwalc'hiñ e gorzhailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, chikañ ur glabous, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *einen zweiten trinken,* eilbanneañ, adouilhañ ; *kommt ! wir trinken eins !* deomp da gemer pep a lomm ! ; *komm, wir rauchen eine,* deus da lakaat un tamm tan war ar butun ; *eins bekommen,* kaout (pakañ, tapout) un taol, kaout (pakañ, tapout) daka ; *halt still, sonst kriegt du eins,* chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; P. *er langte ihm eine,* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, reiñ a reas ur pavad dezhañ, e fasadiñ a reas, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor) ; [tr-l] *eins werden,* kavout un emglev, ober emglev, en em glevet, en em gordañ, erruout mat ; *in einem fort,* diehan, diastal, hep spanaenn, hep diskrog, hep ec'hoaz, hep paouez tamm, hep ehan, hep ehanañ, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *ein für allemal,* ur wech da vat, ur wech evit mat ; *eins oder das andere,* an eil pe egile, unan a zaou ; *ihm ist alles eins,* ne ra na forzh na brall eus kement-se holl, se ne ra mann dezhañ, ne ra ket kaz a gement-se holl, n'eus ket a gaz dezhañ, ne ra foeltr-kaer gant kement tra 'zo tout, ne c'hwit ket, koulz tra eo dezhañ, ne laz ket dezhañ, ingal (unvan) eo dezhañ, ne ra ket forzh, ur van eo dezhañ (Gregor) ; *eins ins andere gerechnet,* well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, en holl.

3. der eine anv-gwan pegementiñ : *der eine oder der andere,* hini pe hini, hemañ-henn, unan pe unan anezho, den pe zen ; *der eine, der andere,* an eil ... egile ... - unan ... egile ... - hennezh ..., egile … - hemañ ..., henhont … - unan …, unan … ; *die eine, die andere,* an eil ..., eben … - unan ..., eben … - hounnezh ..., eben … - homañ ..., honhont … - unan …, unan … ; *er lief von dem einen zum anderen,* redek a rae da gaout hemañ, da gaout henhont ; *die einen und die anderen,* an eil re hag ar re all ; *die einen sind gekommen, die anderen sind zu Hause geblieben,* darn a oa deuet, ar re all a oa chomet er gêr ; *das eine oder das andere,* seurt pe seurt, unan pe unan ; *das eine, das not tut,* ar pezh a ra diouer, ar pezh a vank ; P. *der eine will (nach) rechts, der andere (nach) links,* evel daou gi war an hevelep askorn emaint - c'hoari ar c'hontrol an eil ouzh egile a reont - emaint o tiharpañ an eil egile - ruz-diruz e ya an traoù war-raok ganto - bount ha sach a zo ganto - c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) a vez etrezo - bepred c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) a vez ganto - unan o lavaret pig, egile o lavaret bran.

4. dieser eine anv-gwan diskouezañ : *an diesem einen Ort,* el lec'h-mañ-lec'h ; *dieser eine Tag,* an deiz-mañ-deiz g. ; *diese eine Person,* an den-mañ-den g., neb-mañ-neb ; *dieser eine Wunsch,* ar c'hoant-mañ-c'hoant g. ; *auf diese eine Weise,* en doare-mañ-doare, e-giz-mañ-giz.

5. *auf einen Zug*, d'un taol, en ul lonkadenn, hep diskrog, en ul lonkad / en un taol-lonk / en un analad (Gregor), en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ ; *einer Meinung sein,* bezañ a-du an eil gant egile, bezañ emglev etrezo, bezañ gant an hevelep soñj, bezañ a-untu ; *es kommt auf ein und dasselbe heraus,* tuig ha talig eo kement-se holl, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout 'zo un dañvad, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, hemañ hag hennezh 'zo ur memes tra / par eo hemañ da hennezh / hemañ hag hennezh a zo ingal / ur memes eo / un heñvel eo (Gregor).

6. [preder., Plotin] *das Eine (ag.k. n.),* an Un g.

ein- rakger rannadus a verk :

a) an ebarzhadur : *eintreten,* mont tre, mont e-barzh ; *einflößen,* enstrilhañ, trezennañ ; *einlegen,* lakaat e-barzh ; *einstecken,* sankañ, sikañ.
b) ar c'hlozadur : *einkerkern,* toullbac'hañ ; *einschließen,* serriñ.
c) ar c'hoazhadur : *eingehen,* koazhañ.
d) deroù un ober : *einarbeiten,* deskiñ e vicher [d'u.b.].
Adv. : **1.** [tekn.] war-gerzh, [saozneg] on ; **2.** *nicht ein noch aus wissen,* na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar.
einachsig ag. : un ahel dezhañ.
einackern V.k.e. (hat eingeackert) : [labour-douar] endonañ, douarañ, enkeviñ.
Einakter g. (-s,-) : [c'hoariva] unarvest g., c'hoari kinniget en un arvest g., pezh-c'hoari kinniget en un arvest g. ; *lustiger Einakter,* sketch farsus g.
einander Adv. : an eil egile, an eil eben, unan an arall ; *einander helfen,* reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel an eil egile, en em harpañ an eil egile, en em sikour an eil egile, en em skoazellañ an eil egile, en em gennerzhañ an eil egile, en em skoaziañ an eil egile, en em ziboaniañ an eil egile, en em eilañ, kas an eil egile, en em skorañ, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *habt einander lieb,* en em garit an eil egile ; *einander umbringen,* en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, emlazhañ, en em gignat.
einarbeiten V.k.e. (hat eingearbeitet) : **1.** sankañ, sikañ ; **2.** [dre astenn.] deskoniañ, reizhañ war e vicher, deskiñ e vicher da ; *der Lehrling musste erst eingearbeitet werden,* ret e oa bet d'ar mous deskiñ micher da gentañ.
V.em. : **sich einarbeiten** (hat sich (t-rt) eingearbeitet) : *sich in einer Sache einarbeiten*, boazañ (en em ober, en em voazañ, en em gustumiñ, en em akoursiñ) ouzh udb, pleustriñ war udb, en em lakaat war ar vicher, en em akustumiñ d'al labour.
Einarbeitungszeit b. (-,-en) : prantad boazañ g., prantad stummañ g., tennad stummañ g., reuziad pleustriñ g.
einarmig ag. : mankart, mogn, mank, moñs, monk, divrec'h ; *ein Einarmiger,* ur mankard g., ur mank g., ur mogn g., ur moñs g., ur paotr mogn e vrec'h g. ; *eine Einarmige,* ur vankell b., ur vaouez mogn he brec'h b. ; *einarmige Treppe,* diri eeun g.
einartig ag. : unseurt.
einäschern V.k.e. (hat eigeäschert) : pulluc'hañ, luduañ, deviñ, leskiñ ; *durch die Bombardierung wurde die Stadt eingeäschert,* pulluc'het e voe kêr gant ar vombezadeg, devet-lip e voe kêr gant ar vombezadeg, luduet e voe kêr gant ar vombezadeg.
Einäscherung b. (-,-en) : luduadur g., pulluc'h b.
Einäscherungsofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] forn luduañ b., pulluc'her g.
Einäscherungsstätte b. (-,-n) : krematoriom g., ti-luduañ g.
einatmen V.gw. (hat eingeatmet) : enanaliñ, lonkañ e alan, tennañ e alan, sachañ e anal, kemer e anal, sunañ aer, dizalaniñ, dizanaliñ ; *tief einatmen,* c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù, analat hir.
V.k.e. (hat eingeatmet) : enanalañ, analañ, dianalañ, dizalaniñ, dizanaliñ, lonkañ ; *giftige Gase einatmen,* enanalañ gazoù pistrius, lonkañ aezhennoù pistrius ; *ein Arzneimittel einatmen,* kemer ul louzoù dre hent an analañ ; *durch die Nase einatmen,* musa, museta ; *einen Geruch einatmen,* ruflañ ur c'hwezh, fronal ur c'hwezh ; *einen Duft einatmen, ein Parfum einatmen,* klevet ur porfum, ruflañ ur porfum, evañ leizh e galon ur frond bennak ; *Staub einatmen,* lonkañ poultrenn dre ar fri.
Einatmung b. (-,-en) : enanaladur g., enanaladenn g., enanalerezh g., sunerezh g., sun g., sunadenn b. ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle,* a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur.
Einatmungsbewegung b. (-,-en) : enanaladenn g. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells,* an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeurenn.
einätzen V.k.e. (hat eingeätzt) : [tekn.] engravañ dre zour-kreñv g.
einäugig ag. : born.
Einäugige(r) ag.k. g./b. : born g., borignell b. ; *unter den Blinden ist der Einäugige König,* e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue - pep kouilhourenn (loudourenn) a gav mat he c'heusteurenn - ar c'hamm a well e damm - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn.
Ein-Ausgabe-Werk n. (-s) : [stlenn.] reizhiad BIOS b., reizhiad enank-ec'hank b., reizhiad e-barzh/er-maez b.
Einbahnstraße b. (-,-n) : straed untu b., hent untu g.
Einbahnverkehr g. (-s) : tremenerezh untu g.
einbalsamieren V.k.e. (hat einbalsamiert) : balzamañ.
Einbalsamierung b. (-,-en) : balzamerezh g., balzamañ g., balzamadenn b.
Einband g. (-s,-bände) : keinadur g., koubladur g.
einbändig ag. : kinniget en ul levrenn.
Einbau g. (-s,-ten) : **1.** [tekn.] staliadur g., stalierezh g., staliañ, enframmañ g., strollañ g., kenstrollañ g. ; **2.** [tisav] terkerezh ur savadur g., aveadur ur savadur g.
einbauen V.k.e. (hat eingebaut) : **1.** [tisav.] aveiñ, terkañ, enlakaat, enaskañ, mañsonat, klotañ ; **2.** [tekn.] montañ, staliañ, strollañ, kenstrollañ, enframmañ.
Einbauküche b. (-,-n) : bloc'h keginañ g., kegin enframmet b.

Einbaukühlschrank g. (-s,-schränke) : yenerez enaskadus b., armel-yen enaskadus b.
Einbaum g. (-s,-bäume) : bag pilprennek b., pirogenn b., pilprennenn b.
Einbaumöbel lies. : pezhioù arrebeuri-voger lies., pezhioù arrebeuri enaskadus lies.
Einbauschrank g. (-s,-schränke) : armel-voger b., armel-stag b., pres-stag g.
einbegreifen V.k.e. (begriff ein / hat einbegriffen) : derc'hel, enderc'hel, emplegañ, kontañ, bezañ en an-unan.
einbegriffen ag. : e-barzh ; *mit einbegriffen,* empleg, ... hag all, gant ..., ... e-barzh, en ur gontañ ... ; *Mehrwertsteuer einbegriffen,* en ur gontañ an taos ouzhpennet war an talvoud, en ur gontañ an dell diwar ar c'hresk talvoud, e-barzh emañ an taos ouzhpennet war an talvoud.
einbehalten V.k.e. (behält ein / behielt ein / hat einbehalten) : diskontañ, mirout, azderc'hel, derc'hel ; *seine Verpflegungskosten werden einbehalten,* miret e vez e vevañs diwarnañ (diwar e c'hopr), dalc'het e vez e vevañs diwarnañ (diwar e c'hopr) ; *jemandes Lohn einbehalten,* derc'hel e c'hopr ouzh u.b., mirout e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b.
Einbehaltung b. (-,-en) : dalc'h g., azdalc'h g.
einbeinig ag. : ungarek.
einberufbar ag. : kengalvus.
einberufen V.k.e. (berief ein / hat einberufen) : **1.** engervel, bodañ, kengervel ; *den Senat einberufen,* kengervel (bodañ) ar sened ; **2.** [lu] *zum Heeresdienst einberufen,* gervel d'ober e goñje, gervel d'an arme, enluañ, rejimantiñ, soudardañ.
Einberufene(r) ag.k. g./b. : soudard enluet g., soudard oc'h ober e goñje g., enrollad g.
Einberufung b. (-,-en) : **1.** [lu] enluadeg g., enluadenn b., enluadur g., enluañ g., rejimantiñ g., soudardañ g. ; **2.** engalvadeg b., engalvadenn b., engalv g., kengalv g. ; *Einberufung der Hauptversammlung,* engalvadeg d'ar vodadeg veur b.
Einberufungsbescheid g. (-s,-e) : lizher enluañ g., lizher rejimantiñ g.
einbetonieren V.k.e. (betonierte ein / hat einbetoniert) : sikañ er beton, gennañ er beton, enframmañ er beton, mañsonat, bilirazañ, betoniñ, lakaat beton war, goloiñ gant betoñs.
einbetten V.k.e. (hat eingebettet) : **1.** enlakaat, entoueziañ ; **2.** [tekn.] enaskañ, mañsonat ; *eingebettete Elektronik,* elektronegezh e bourzh b. ; *eingebettetes System,* reizhiad e bourzh b.
Einbettzimmer n. (-s,-) : kambr un den b.
einbeulen V.k.e. (hat eingebeult) : koagañ, koagennañ, bosigernañ, kabosañ, bosaat, bosañ ; *eingebeult,* kabosek, bosigellet, koaget.
V.em. : **sich einbeulen** (hat sich (t-rt) eingebeult) : distummañ, bosaat, koagenniñ.
einbeziehen V.k.e. (bezog ein / hat einbezogen) : **1.** lakaat e-barzh ar jeu, lakaat e-barzh, ebarzhiñ, entoueziañ, kontañ ; *im Preis nicht einbezogen,* diskont ; *die Getränke sind im Preis nicht einbezogen,* n'emañ ket an diedoù e-barzh ; **2.** derc'hel kont eus, kontañ, lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh ; *mit einbeziehen,* dindanveizañ.
Einbeziehung b. (-,-en) **/ Einbezug** g. (-s,-züge) : **1.** ebarzhadur g., ebarzhadenn b., ebarzherezh g., enlakadur g. ; **2.** entoueziadur g., entouezierezh g.
einbiegen V.k.e. (bog ein / hat eingebogen) : plegañ, gwarañ, gwariañ, krommañ.
V.gw. (bog ein / ist eingebogen) : treiñ, diskorntreiñ, korntreiñ ; *in einen Weg einbiegen,* kemer penn un hent, skeiñ war un hent.
V.em. : **sich einbiegen** (bog sich ein / hat sich (t-rt) eingebogen) : plegañ, kemer gwar, dont gwar en an-unan, krommañ.
Einbiegung b. (-,-en) : **1.** krommenn b., krommadur g., gwar g., pleg g. ; **2.** [dre astenn.] korn-tro g., pleg g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b.
einbilden V.em. : **sich einbilden** (hat sich (t-d-b) eingebildet) : **1.** krediñ, kavout d'an-unan, emskeudenniñ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, empentiñ, empennañ, dec'hmegañ, forjañ, imbroudiñ, pennsoñjal, neuziañ ; *sich (t-d-b) etwas einbilden,* ijinañ udb, lakaat udb en e benn, lakaat udb en e spered, riklañ da grediñ udb ; *er bildet sich (t-d-b) ein, ein Künstler zu sein,* mennout a ra dezhañ bezañ un arzour, kavout a ra dezhañ ez eus un arzour anezhañ, en em gemer a ra evit un arzour, krediñ a ra dezhañ e vefe un arzour anezhañ, sellet a ra outañ e-unan evel ouzh un arzour, un arzour a zo anezhañ d'e veno, un arzour a zo anezhañ war e veno ; *er ist nur ein eingebildeter Kranker,* e gi a vez kamm pa gar - hemañ a vez kamm e gi pa gar - un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz - un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz - hennezh a zo klemm-klemm - hennezh a zo klemm-diglemm - pebezh klemm-klemm ! - hennezh a zo term-term - e erbediñ a zlefed da sant Diboan - bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern - aesoc'h eo klemm evit kaout poan - klañv hep glac'har, kamm ki pa gar ; *diese eingebildeten, dummen Puten,* ar merc'hed begoù sukr-se lies. ; *was hat er sich (t-d-b) schon wieder eingebildet ?* petra an diaoul en deus empennet hennezh adarre ? petra an diaoul eo aet hennezh da bennsoñjal adarre ?
2. pompadiñ, ober re vras gaoliad, bugadiñ, ober fouge ; *sich (t-d-b) viel auf seine Schönheit einbilden,* bezañ leun e benn a c'hloriusted (bezañ karget a vended) en abeg d'e gened / tennañ gloar eus e gened / bezañ glorius gant e gened / pompadiñ dre an abeg d'e gened (Gregor), bugadiñ (ober fouge) gant e gened, bezañ c'hwezet d'an-unan gant e gened, bezañ leun a avel hag a voged en abeg d'e gened.
Einbildung b. (-,-en) : **1.** faltazienn b., faltaziad g., faltaziadenn b., dec'hmegadenn b., empentadenn b., empennadur g., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., sorbienn b. ; **2.** faltazi b., ijin g. ; **3.** brasoni b., koeñv g., brazentez b., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., roufl g., digoroù lies., digorded b., kañfarderezh g., kañfardiz b.
Einbildungskraft b. (-) : faltazi b., ijin g., ijinerezh g., imbroud g.
Einbildungsvermögen n. (-s) : ijin g., ijinusted b.
einbinden V.k.e. (band ein / hat eingebunden) : **1.** [levr] keinañ, koublañ, gwiskañ ; **2.** *in Pappe einbinden,*

kartoñsañ, gwiskañ gant kartoñs ; **3.** [merdead.] *ein Segel einbinden,* serriñ (farleañ, pakañ, ferlinkiñ) ur ouel.

Einbinden n. (-s) : [moull.] goloerezh g., keinañ g., keinerezh g., keinadur g., koublañ g., gwiskadur g.

einblasen V.k.e. (bläst ein / blies ein / hat eingeblasen) : **1.** c'hwezhañ ; **2.** [kimiezh] *Gas einblasen,* ober d'un aezhenn bourbouilhat ; **3.** silañ er spered, damvenegiñ.

einbläuen V.k.e. (hat eingebläut) : P. sankañ don e spered u.b., plantañ don e penn u.b., sikañ don e spered u.b., troadañ [udb e penn u.b.].

einblenden V.k.e. (hat eingeblendet) : [skingomz, skinwel] enlakaat, etrelakaat, skignañ, ensoc'hañ, dazetreañ.

V.em. : **sich einblenden** (hat sich (t-rt) eingeblendet) : [skingomz, skinwel] mont war skign ; *wir blenden uns wieder in die Übertragung des Spiels ein,* distroomp bremañ d'ar match evit ur skingasadenn war-eeun.

Einblendung b. (-,-en) : [skingomz, skinwel] **1.** enlakadur g., etrelakadur g., ensoc'had g. ; **2.** mont war skign g., troc'h g., skignerezh g. ; *die Einblendung von Werbung,* troc'h evit un tamm bruderezh g., troc'h evit ul lajad bruderezh g.

Einblick g. (-s,-e) : **1.** sell g., sellad g., taol-lagad g. ; *jemandem Einblick in etwas (t-d-b) gewähren, geben,* reiñ d'u.b. ar gwir da anavezout ha da varn udb / aotren u.b. da gemer anaoudegezh eus udb / aotren d'u.b. kemer anaoudegezh eus udb (Gregor), aotren d'u.b. teurel ur sell war udb ; **2.** damskeud g., alberz g., tañva g., heklev g., diskeud g., skleurenn b., disgwel g., distrap g. ; *jemandem einen kurzen Einblick in etwas (t-d-b) gewähren, geben,* reiñ un heklev eus udb d'u.b., dispakañ (diskuliañ) ul lodenn vihan eus udb d'u.b., reiñ un alberz (un damskeud, ur skleurenn, un disgwel, un diskeud, un doare, ur soñj) eus udb d'u.b., reiñ un tañva eus udb d'u.b., damziskouez udb d'u.b.

einbräunen V.k.e. (hat eingebräunt) : duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat.

einbrechen V.k.e. (bricht ein / brach ein / hat eingebrochen) : freuzañ, didalañ, divarc'hañ.

V.gw. (bricht ein / brach ein / ist eingebrochen) : **1.** mont e dismantroù, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat, disac'hañ, fontañ ; *das Haus bricht ein*, mont a ra an ti e dismantroù, kouezhañ a ra an ti en e boull, kouezhañ a ra an ti en e buch, pilat a ra an ti.

2. [dre skeud.] nosaat, abardaeziñ, noziñ, serrnoziñ ; *der Abend bricht ein,* abardaeziñ a ra, emañ an abardaez o tont ; *die Nacht bricht ein,* emañ an abardaez o louediñ, serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ, klozañ a ra an noz, emañ ar beuznoz o tont, emañ ar rouz-noz o tont, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, noziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo, degouezhet eo an noz, en em gavet eo an noz, erru eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz ; *mit einbrechender Nacht,* da beuznoz, e toullig an noz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, war-dro an noz digor, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, da zigor-noz, da rouz-noz, da beuznoz.

3. (ist eingebrochen / hat eingebrochen) : laerezh, mont dre nerzh e-barzh udb, mont dre enfreuz e-barzh udb, mont a-daol-nerzh e-barzh udb, [dre fent] diannezañ udb ; *in das Haus ist eingebrochen worden, bei uns hat man eingebrochen,* bet eo bet al laer dre nerzh en ti, bet eo bet al laer a-daol-nerzh e-barzh ti, bet eo bet al laer dre enfreuz en ti, bet eo bet al laer en ti goude bezañ torret an nor, krapig a zo bet en ti.

4. [lu] aloubiñ, sterniañ ; *in ein Land einbrechen,* dilammat en ur vro, aloubiñ (argadiñ) ur vro, sterniañ ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vro.

Einbrechen n. (-s) : **1.** disac'hadur g., freuzadur g. ; **2.** [dre astenn.] freuz-ti g., laerezh-ti dre enfreuz g. ; **3.** [lu] aloubidigezh b.

Einbrecher g. (-s,-) : c'hwiblaer g., diannezer g., laer-tiez g., skraper-tiez g., forbann g. ; *der Einbrecher,* P. krapig g. (*hep ger-mell e brezhoneg*) ; *die Polizei hat den Einbrecher verhaftet,* krapig a zo bet harzet gant ar polis.

Einbrecherin b. (-,-nen) : c'hwiblaerez b., diannezerez b., laerez-tiez b., skraperez-tiez b.

Einbrenn b. (-,-en) : [kegin.] rouz g.

einbrennen V.k.e. (brannte ein / hat eingebrannt) : **1.** merkañ gant un tamm houarn tomm-ruz ; *ein Zeichen einbrennen,* lakaat un arouez gant un tamm houarn tomm-ruz ; **2.** [dre heñvel.] *Farben in das Porzellan einbrennen,* reiñ liv d'ar porselen ; **3.** [kegin.] *Mehl einbrennen,* rouzañ bleud ; **4.** [mezeg.] tanañ, leskiñ, tanadeviñ ; **5.** [barrikenn] poulc'hañ, soufrañ.

V.gw. (brannte ein / ist eingebrannt) : deviñ, leskiñ.

Einbrennsoße b. (-,-n) : amanenn rouzet g.

einbringen V.k.e. (brachte ein / hat eingebracht) : **1.** sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gorren, gronnañ, klozañ ; *Getreide einbringen,* sanailhañ (solierañ, gorren, klozañ) greun, gronnañ ed, lakaat an ed er c'hrañj (Gregor) ; *das Heu einbringen,* serriñ ar foenn, dastum ar foenn, gorren ar foenn ; **2.** [merdead.] *ein Schiff einbringen,* distreiñ d'ar porzh gant e vag, kas ur vag d'he forzh ; **3.** [gwir] *das eingebrachte Gut,* an degasadennoù dreistargouraouus lies., an degasadennoù dreist-argouroù lies. ; **4.** [dre heñvel.] degas ; *dies Buch bringt ihm Ehre ein,* brudañ a ray mat e anv gant al levr-se / un anv kaer a c'hounezo gant al levr-se (Gregor), degas a ray al levr-se kalz a vrud dezhañ, reiñ a raio al levr-se sked dezhañ ; *das hat ihm drei Monate Gefängnis eingebracht,* tri miz toull-bac'h e oa koustet an dra-se dezhañ ; **5.** [dre astenn.] kinnig ; *einen Gesetzentwurf einbringen,* kinnig un danvez lezenn ; **6.** [arc'hant] degas, teurel, dougen ; *die Kartoffeln haben ihm dieses Jahr viel eingebracht,* hennezh en deus graet mad er bloaz-mañ gant e batatez, hennezh en deus graet arc'hant er bloaz-mañ gant e batatez ; *das bringt viel ein,* gounid (gounidegezh) a vez gant an dra-se, arc'hantus eo, degas a ra arc'hant, degas a ra gounid mat, dont a ra vad kaer diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus eo, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn, gounid a vez diouzh kement-se ; *das bringt mir nicht viel ein,* ne'm eus ket kalz a c'hounid gant kement-se ; **7.** *eine Klage einbringen,* sevel klemm.

einbringlich ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, gounidek, goprus, kenderc'hus, eostus, hag a ra fonn vat.
Einbringung b. (-,-en) : **1.** ebarzhadur g., ebarzhadenn b., ebarzherezh g., enlakadur g., degaserezh g., degasadur g. ; **2.** [trevadoù] soleriadur g., sanailhañ g. ; **3.** [gwir] testeni g. ; **4.** [kenwerzh] gounid g., gounidegezh b., ampled g. ; **5.** [diankadenn, koll] adkavout g.
einbrocken V.k.e. (hat eingebrockt) : **1.** soubañ, soubilhañ, soubinellañ, glec'hiñ, glec'hiañ, trempañ ; *Brot einbrocken,* soubañ (glec'hiñ, glec'hiañ, trempañ) bara, trempañ ar soubenn ; *eingebrocktes Brot,* soub g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat sich eine schöne Suppe eingebrockt, er hat sich etwas Schönes eingebrockt,* aet eo en un afer fall ! n'eo ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn ! ur gwall afer en deus da gaout ! afer fall en deus da bakañ gant an dra-se ! ma, kempenn emañ ganti ! tapet brav ha prop eo ! riñset eo ! en ur blegenn lous emañ ! en ur gwall blegenn emañ ! setu eñ paket propik ! en ur soubenn vrav emañ ! bez' emañ fresk ! fresk emañ e gased 'vat ! en ur vouilhenn emañ ! sac'het eo en ur vouilhenn ! en ur grenegell emañ ! sachet en deus bec'h war e gein ! sachet en deus ar c'harr war e gein ! kaset en deus ar c'harr war e gein ! en ur gaoc'henn emañ bremañ ! diaes eo bremañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h ! lakaet en deus re hir e viz er gwask ! aet eo da graoña en ur vodenn fall ! hennezh en deus kac'het en e dog hag ez eo ret dezhañ bremañ e lakaat war e benn ! kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ ! berr eo war e sparl ! en avel d'e voue emañ ! paket eo en ur pleg berr ! paket fall eo ! tapet fall eo ! kouezhet eo etre kebr ha toenn ! emañ evel un touseg etre treid an ogedoù ! dindan ar bec'h emañ ! n'emañ ket en un eured ! ne ya ket rust an traoù gantañ ! paotr brav eo ! gwall strobet eo ! emañ e fagodenn ha kant gantañ ! dezhañ eo bremañ da voustrañ war e galon ! pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ ! n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ !
Einbruch g. (-s,-brüche) : **1.** freuz-ti g., laerezh ti g., laeroñsi dre enfreuz b., freuzidigezh-ti b. ; **2.** [lu] toull-freuz g. ; *den Einbruch abriegeln,* stankañ un toull-freuz, stankañ un toull el linennoù ; **3.** [dre skeud.] deroù g. ; *vor Einbruch der Dunkelheit,* a-raok ma vo noz, a-barzh ma vo noz, kent ma vo noz, a-raok an noz, a-raok ma oa deuet (a-raok ma vo deuet) an noz, a-raok ma vo noz anezhi, a-barzh an teñval ; *das machen wir heute noch vor Einbruch der Nacht,* graet e vo feteiz, a-raok ma vo noz ; *bei Einbruch der Dunkelheit,* da beuznoz, e toullig an noz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, d'an deroù-noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, da zigor-noz, da rouz-noz, da beuznoz, da guzh an deiz ; **4.** treantadur g., ensiladur g. ; **5.** disac'hadur g., freuzadur g. ; **6.** [feurioù] digresk g. ; **7.** koll g., droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., distokadenn b.
Einbruchsdiebstahl g. (-s,-diebstähle) : freuz-ti g., laerezh-ti g., laeronsi dre enfreuz b., freuzidigezh-ti b.
einbruchsicher ag. / **einbruchssicher** ag. : eneplaer, gwarezet ouzh al laerezh dre enfreuz.
Einbruchstelle b. (-,-n) : [lu] toull-freuz g.
Einbruchswerkzeuge lies. / **Einbruchwerkzeuge** lies : stalabard laer-tiez g., stalikerezh laer-tiez g., rikoù laer-tiez lies., reizhoù laer-tiez lies.
einbuchten V.k.e. (hat eingebuchtet) : **1.** krouiziñ ; **2.** *jemanden einbuchten,* lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (toullbac'hañ) u.b., kas u.b. d'ar c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. dindan brenn, lakaat u.b. en disheol, kas u.b. da zebriñ bara ar roue, herzel (prizoniañ) u.b., dastum u.b. er c'hloz, pakañ u.b. en toull, kas u.b. d'ar bidouf.
Einbuchtung b. (-,-en) : **1.** koagenn b., bosigern g., bos g., bosenn b. ; **2.** pleg-mor g., bae g., ouf g., krouizadur g.
einbuddeln V.k.e. (hat eingebuddelt) : P. endonañ, douarañ, enkeviñ.
V.em. : **sich einbuddeln** (hat sich (t-rt) eingebuddelt) : en em zouarañ, mont da skoachañ en douar.
einbürgern V.k.e. (hat eingebürgert) : **1.** broadañ ; **2.** [dre skeud.] broañ.
V.em. : **sich einbürgern** (hat sich (t-rt) eingebürgert) : **1.** bezañ broadet, gounit ar geodedadelezh ; **2.** [dre skeud.] en em silañ, broañ, broellañ, gwriziennañ, poulzañ gwrizioù, ober gwrizioù ; *viele Fremdwörter haben sich in unsere Sprache eingebürgert,* ur bern gerioù estren a zo deuet e-barzh hor yezh, ur bern gerioù estren a zo gwriziennet start en hor yezh ; *im allgemeinen Sprachgebrauch eingebürgert,* degemeret gant ar boaz.
Einbürgerung b. (-,-en) : **1.** broadiñ g. ; **2.** [dre skeud.] broañ g.
Einbuße b. (-,-n) : koll g., droug g., gaou g., gwast g., gwall g., noaz g. ; *Einbuße an Ehre,* koll war tachenn an enor g. ; *Einbuße an Geld,* olgounid g., disavad g., koll arc'hant g., koll e-keñver arc'hant g.
einbüßen V.k.e ha V.gw. (hat eingebüßt) : koll, koll da vat, koll kuit ; *an Wert einbüßen,* koll talvoudegezh ; *sein ganzes Vermögen einbüßen,* koll pep tra - koll ar marc'h hag ar c'habestr - koll ar marc'h hag e gabestr - koll e holl vad, sec'h ha glas - koll pep tra, gwir ha font ; *irgendwann wird dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen,* ur c'houlz a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se ; *ein Bein einbüßen,* koll ur c'har ; [sport] *seinen Vorsprung einbüßen,* dilañsañ, koll e lañs.
einchecken V.gw. (hat eingecheckt) : enskrivañ, lakaat e anv.
V.k.e. (hat eingecheckt) : enskrivañ, marilhañ, kaierañ.
eincremen V.k.e. (hat eingecremt) : diennañ, lakaat koaven war, lakaat koavon war.
V.em. : **sich eincremen** (hat sich (t-rt) eingecremt) : diennañ e gorf, lakaat koaven war e gorf, lakaat koavon war e gorf ; *sich (t-d-b) die Hände eincremen,* diennañ e zaouarn, lakaat koaven war e zaouarn, lakaat koavon war e zaouarn.
eindämmen V.k.e. (hat eingedämmt) : **1.** [stêr] chaoseriañ, fardellañ, bardellañ, krognañ, kreugnañ ; **2.** *den Brand eindämmen,* troc'hañ a-raok an tan-gwall, mirout ouzh an tan-gwall a c'hounit tachenn, lakaat harz d'an tan, herzel an tan-gwall ; **3.** [dre skeud.] mougañ,

diarbenn, herzel, kaelat, skodiñ, skoilhañ, kaeañ ; *etwas eindämmen,* lakaat harz d'udb, troc'hañ udb, mougañ udb, troc'hañ a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb, skoilhañ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, maoutañ efedoù noazus udb ; *die Inflation eindämmen,* lakaat harz d'ar monc'hwez, mougañ (terriñ) ar monc'hwez.

eindämmend ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus.

eindämmern V.gw. (ist eingedämmert) : kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.

V.dibers. (hat eingedämmert) : [Bro-Suis] nosaat, abardaeziñ, noziñ, serrnoziñ ; *es dämmert ein,* serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar beuznoz o tont, emañ ar rouz-noz o tont, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, noziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo.

eindampfen V.k.e. (hat eingedampft) : [kimiezh] lakaat da goazhañ dre ziaezhennañ.

eindämpfen V.k.e. (hat eingedämpft) : **1.** mogediñ, mogidellañ ; **2.** [dre astenn., kegin.] mougadellañ.

eindecken V.k.e. (hat eingedeckt) : **1.** goloiñ ; *jemanden mit Faustschlägen eindecken,* choukadiñ u.b., distagañ (skeiñ) dornadoù gant u.b., findaoniñ dornadoù d'u.b., difoeltrañ dornadoù gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ) dornadoù gant u.b., plantañ en u.b. a zornadoù ; **2.** [tisav.] teiñ ; **3.** [lu] hobregonañ ; **4.** *den Tisch eindecken,* staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol, lakaat ar stalioù war an daol.

V.em. : **sich eindecken** (hat sich (t-rt) eingedeckt) : *sich mit etwas eindecken,* ober pourvez a udb / en em bourveziñ a udb (Gregor), ober e bourvez a udb, pourvezañ udb.

Eindecker g. (-s,-) : [nij.] unplaeneg g.

Eindeckung b. (-,-en) : **1.** pourvezioù lies. ; **2.** [lu] hobregonadur g. ; **3.** goudor hobregonet g. ; **4.** [arc'hant.] goudor g., atebadur g.

eindeichen V.k.e. (hat eingedeicht) : *sellit ouzh* **eindämmen**.

eindellen V.k.e. (hat eingedellt) : P. koagañ, koagennañ, bosigernañ, kabosañ, bosaat, bosañ.

eindeutig ag. : diforc'hell, peursklaer, unsteriek, anat, fraezh, sklaer, splann, spis, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, didro, diarvar, diarvarus, just-ha-just, groñs, real, rez ; *sich eindeutig äußern,* komz didro, dont didroidell gant an-unan, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz naet-ha-distag, komz distag, lavaret fraezh ha sklaer e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, komz eeun, roudennañ just-ha-just e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor) ; *etwas eindeutig erklären,* roudennañ just ha just petra eo udb ; *eindeutige Worte,* komzoù real lies., komzoù rez lies., komzoù groñs lies., komzoù diforc'hell lies., komzoù diarvar lies., komzoù fraezh ha sklaer lies. ; *jemandem eine eindeutige Antwort geben,* respont groñs d'u.b., respont just-ha-just d'u.b.

Eindeutigkeit b. (-) : unsteriegezh b., diforc'hellegezh b., sklaerder g., splannder g., splannded b., splannijenn b., spister g., spisted b., diarvar g.

eindeutschen V.k.e. (hat eingedeutscht) : alamanekaat.

eindicken V.k.e. (hat eingedickt) : fetisaat, fetizañ, tevaat, stankaat, lakaat da goazhañ, sonnañ.

eindimensional ag. : **1.** [mat.] unvent, unventek ; **2.** unvezus, unvandoare.

eindocken V.k.e. (hat eingedockt) : [merdead.] kas d'ul lenn-borzh.

eindolen V.k.e. (hat eingedolt) : [Bro-Suis] kanoliañ, naoziañ.

eindorren V.gw. (ist eingedorrt) : krabosañ, gwrac'hellañ, krec'higelliñ, gwrac'henniñ, kurzañ, koazhañ.

eindosen V.k.e. (hat eingedost) : enboestañ, lakaat e boestoù-mir.

eindösen V.gw. (ist eingedöst): kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.

eindrängen V.k.e. (hat eingedrängt) : **1.** ebarzhañ ; **2.** [dre astenn.] sankañ, choukañ, sikañ.

V.gw. (ist eingedrängt) : *auf jemanden eindrängen,* **a)** lakaat gwask war u.b., sailhañ war u.b., ober poursu war u.b., fourgasiñ u.b., bountañ war u.b., derc'hel war u.b., c'hoari war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, taeriñ war u.b. ; **b)** [soñjoù] rodellañ e spered u.b., ribotat e penn u.b.

V.em. : **sich eindrängen** (hat sich (t-rt) eingedrängt) : **1.** mont tre dre nerzh ; **2.** emellout, en em veskañ.

eindrecken V.k.e. (hat eingedreckt) : kramenniñ, koc'hienañ, stlabezañ, louzañ, mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, libistrennañ, cholgenniñ, fankañ, kailharañ, hakraat, huduraat, labezañ, lastezañ, kouilhourañ, libouziñ, louzañ, lousaat, mailhañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, mardoziñ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ, priellañ.

V.em. : **sich eindrecken** (hat sich (t-rt) eingedreckt) : en em stlabezañ, en em louzañ, en em gargañ, en em fankañ, en em vastariñ.

eindrehen V.k.e. (hat eingedreht) : **1.** biñsañ ; **2.** [blev] *seine Haare eindrehen,* lakaat parpilhotoù, lakaat spilhennoù-rodellañ, lakaat rolloùigoù rodellañ g., lakaat rolloùigoù blev g., rodellañ e vlev ; **3.** *die schneckenförmig eingedrehten Hörner der Widder,* kerniel troellennek ar meot lies. ; *schneckenförmig eingedrehtes Stickmuster,* korn-maout g.

eindreschen V.gw. (drischt ein / drosch ein / hat eingedroschen) : *auf jemanden eindreschen,* **a)** breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, ober ur

rez d'u.b., divouzellañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., blodañ e gorf d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor) ; **b)** ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

eindrillen V.k.e. (hat eingedrillt) : **1.** [tekn.] talarañ, toullañ ; **2.** [dre skeud.] gourdonañ, embregañ, embreger.

eindringen V.gw. (drang ein / ist eingedrungen) : **1.** aloubiñ, sterniañ ; *in ein Land eindringen,* dilammat en ur vro, aloubiñ (argadiñ) ur vro, sterniañ ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vro ; *bei jemandem eindringen,* mont dre nerzh e ti u.b. ; **2.** *auf jemanden eindringen,* lakaat gwask war u.b., sailhañ war u.b., fourgasiñ u.b., bountañ war u.b., derc'hel war u.b., c'hoari war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., ober poursu war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, taeriñ war u.b. ; *die Feinde drangen auf unsere Linien ein,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù ; **3.** en em silañ, ensilañ, tremen ; *das Wasser dringt in die Stiefel ein,* an heuzoù a garg dour, treuziñ a ra an dour an heuzoù, en em silañ a ra an dour e-barzh an heuzoù, an dour a gav toull da zont en heuzoù ; **4.** en em sikañ, sankañ ; *der Dorn ist tief in das Fleisch eingedrungen,* en em siket don eo an draen er c'hig ; **5.** [dre skeud.] trebarzhiñ, treantiñ, antren, mont don e ; *tief in den Wald eindringen,* mont don er c'hoad ; *tief in eine Höhle eindringen,* mont betek don ur c'hev ; *in den Geist einer Sprache eindringen,* trebarzhiñ donderioù (spered) ur yezh.

eindringlich ag. : **1.** dalc'hus, intampius, gredus, leun a c'hred, entanet, gwrezus, birvidik / presus (Gregor) ; **2.** fromus, esmaeüs, trivlius ; **3.** aspedus.

Adv. : gant dalc'husted, gant intampi, gant herrder, gant gred, gant aket, gant prez, start, stank, aketus, kaer, gant striv.

Eindringlichkeit b. (-) : 1. dalc'husted b., intampi g., herrder g., gred g. ; 2. kreñvder g., stankted b., douested b.

Eindringling g. (-s,-e) : **1.** alouber g. ; *sein Haus vor Eindringlingen schützen,* gouarn e di diouzh an diavaezidi ; **2.** ostant g., direnker g., garchenn g., garchenner g., andeller g., jablour g., bourouell g., hegazer g., atahiner g., trabaser g., tregaser g., trubuilher g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g.

Eindringprüfung b. (-,-en) : [tekn.] prouad dre intradur g. [saozneg : *penetrant testing*].

Eindringung b. (-,-en) : treantadur g., intradur g., intr g., ensiladur g., ebarzhadenn g., ebarzhadur g., ebarzherezh g., enmont g., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g.

Eindruck g. (-s,-drücke) : **1.** roud g., louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., roud g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g. ; **2.** [dre skeud.] santad g., santadur g., kredenn b., enlouc'had g., louc'had g., santimant g., broudad g. ; *lebhafter Eindruck,* santad gwall fromus g. ; *auf jemanden Eindruck machen,* skeiñ from en u.b., skeiñ from e spered u.b., skeiñ spered u.b., ober efed d'u.b., sebeziñ u.b., esmeañ u.b. ; *bleibende Eindrücke hinterlassen,* skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom moullet er galon, chom peg-mat er galon ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck,* sell pebezh liv a zo war he genoù, sell pebezh liv a zo warni, tres ar skuizhder a weler war he dremm, liv ar skuizh a zo warni, doare a zo dezhi da vezañ skuizh, doareet-fall eo ; *er macht einen zweifelhaften Eindruck,* treset fall eo, n'eo ket doareet-mat, doare fall a zo warnañ, doareet-fall eo, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *er machte auf mich großen Eindruck,* skoet e oan bet gantañ ouzh e welet, skoet e oan bet gantañ ouzh e glevet ; *den Eindruck erwecken, als ob ...,* bezañ doare gant an-unan da, bezañ doare war an-unan da, diskouez bezañ, diskouez kaout, bezañ ar stumm war an-unan da..., hañvalout (+ anv-verb), kinnig (+ anv-verb), seblantout (+ anv-verb) ; *den Eindruck gewinnen, dass …,* dont da grediñ e … ; *den Eindruck haben, dass,* mennout e, kaout ar santad da, kaout ar gredenn e, seblantout (krediñ, kavout, soñjal) d'an-unan e, hañval gant an-unan e ; *sie hatte den Eindruck frei in der Luft zu schweben,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an

douar, kavout a rae dezhi edo o flodañ en aer ; *ich habe den Eindruck, dass er uns etwas vormacht,* me 'gred ez eo gevier ar pezh a lavar - gevier eo pezh a lavar, a gredan ; *sich des Eindrucks nicht erwehren können, dass ....,* na vezañ evit mirout a soñjal e ..., na vezañ evit chom hep soñjal e... ; *Eindruck schinden,* paboriñ, ober digoroù bras, ober digoroù kaer, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ardaouiñ, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; [bred.] *Widerhall der Eindrücke,* endasson al louc'hadoù g.

eindrucken V.k.e. :[moull.] enlakaat, ensoc'hañ, moullañ.

eindrücken V.k.e. (hat eingedrückt) : **1.** freuzañ, didalañ, divarc'hañ, terriñ ; *die Fensterscheibe eindrücken,* terriñ gwerenn ar prenestr ; **2.** koagañ, engwaskañ ; *der hintere Teil meines Wagens ist eingedrückt,* koaget eo revr va oto ; *eingedrücktes Dach,* toenn buñset b. ; **3.** sankañ, sikañ, plantañ ; *einen Reißnagel eindrücken,* sankañ un tach-meud, plantañ un tach-meud ; **4.** [lu] *die Front eindrücken,* disparfoeltrañ (freuzañ) linennoù an enebourien.

V.em. : **sich eindrücken** (hat sich (t-rt) eingedrückt) : leuskel roudoù war e lerc'h, leuskel louc'hoù war e lerc'h.

eindrücklich [Bro-Suis] */* **eindrucksvoll** ag. : trivlius, bamus, sebezus, hag a sko ar speredoù ; *das ist ja eindrucksvoll !* ur marzh eo ! fromus eo da welet ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ !

eindunkeln V.dibers. (hat eingedunkelt) : [Bro-Suis] nosaat, abardaeziñ, noziñ, serrnoziñ ; *es dunkelt ein,* serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar beuznoz o tont, emañ ar rouz-noz o tont, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, noziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo.

eindünsten V.k.e. (hat eingedünstet) : [kimiezh] paotaat, diaezhennañ.

einduseln V.gw. (ist eingeduselt) : kouezhañ morennet.

eine *sellit ouzh* **ein 1**. ha **2.**

einebnen V.k.e. (hat eingeebnet) : plaenaat, kompezañ, ingalañ, dic'hraviañ, skeiñ a-blaen, leurennañ, pladañ, plaenañ, flakaat, liveañ, raskañ, rezañ ; *eine Straße einebnen,* plaenaat ur straed gant ur ruilher, kompezañ ur straed gant ur frikerez, skeiñ ur straed a-blaen, dic'hraviañ un hent.

Einebnung b. (-,-en) : kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., liveadur g., raskerezh g., rezadur g., ingaladur g.

Einehe b. (-,-n) : **1.** unpriedelezh b., unwregiezh b. ; **2.** unpriedelezh b., unozhac'hiezh b., unwaziezh b.

einehig ag. : **1.** unpried, unwreg ; **2.** unpried, unozhac'h, unwaz.

eineiig ag. : eus an hevelep viell.

eineindeutig ag. : **1.** untual, untu ; **2.** [mat.] ensaezhat, … ensaezhañ ; **3.** [mat.] kesaezhat, … kesaezhañ.

eineinhalb Adv. : unan hanter ; *eineinhalb Jahre,* bloaz hanter ; *eineinhalb Stunden,* un eurvezh hanter, un eur hanter ; *in eineinhalb Monaten,* a-benn miz hanter.

Einelternfamilie b. (-,-n) : tiegezh didad g. / tiegezh divamm g., tiegezh didad pe divamm g.

einen V.k.e. (hat geeint) : unaniñ, unvaniñ, peurunvaniñ, eren, keneren ; *ein verstreutes Volk einen,* ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign.

V.em. : **sich einen** (haben sich (t-rt) geeint) : en em glevout, kavout un emglev, en em gordañ, kouezhañ a-du, erruout mat.

einengen V.k.e. (hat geengt) : **1.** enkañ, enkaat, strishaat., strizhañ, endonañ ; **2.** mougañ ; **3.** *sehr eingeengt leben,* bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeis ; **4.** stardañ, enkaat, enkañ, mac'hañ war, gwaskañ, gwaskennañ ; **5.** krennañ, bevennañ, koazhañ ; **6.** [lu] *einen Brückenkopf einengen,* koazhañ (gwaskañ, lakaat enk war) penn-linenn un arme, koazhañ (gwaskañ, lakaat enk war) penn-pont un arme.

Einengung b. (-,-en) : **1.** bevennadur g., krennadur g., strishadur g., enkadur g., endonadur g. ; **2.** enkadenn b., strizh g., strizhenn b. ; **3.** [dre skeud.] diaezamant g., nec'hamant g., estrenvan b., enkadenn b.

einer / eine / eines raganv amstrizh : *sellit ouzh* **ein 2.**

Einer g. (-s,-) : **1.** [mat.] unanenn kentañ urzh b., sifr an unanennoù g. ; **2.** [sport] skiff g.

einerlei Adv. : heñvel dra g. ; *das ist ihm einerlei,* ingal eo dezhañ / ur van eo dezhañ / memes tra eo dezhañ (Gregor), heñvel dra eo dezhañ, heñvel eo dezhañ, ne ra foutre-kaer eus an dra-se, ne ra na forzh na brall gant kement-se, se ne ra mann dezhañ, ne ra foeltr-kaer gant an dra-se, ne ra ket kaz a gement-se, n'eus ket a gaz dezhañ, ne c'hwit ket, koulz tra eo dezhañ, ne ra forzh eus an dra-se, kement-se ne vern (ne laz) ket dezhañ, n'emañ ket e chal gant kement-se, ne ra van ebet.

Einerlei n. (-s) : *das Einerlei,* tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar sermoul g.

einernten V.k.e. (hat geerntet) :: sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum.

einerseits Adv. : *einerseits .... andererseits ...,* diouzh un tu ... diouzh an tu all ... - eus un tu ... eus an tu all ... - eus ur perzh ..., eus ur perzh all - diouzh ur c'hostez …, diouzh ur c'hostez all.

Einerzimmer n. (-s,-) : [Bro-Suis] kambr evit un den b., kambr unan b.

eines raganv amstrizh : *sellit ouzh* **ein 2.**

einesteils Adv. : *einesteils ... anderenteils ..., einesteils ... andernteils ...,* diouzh un tu ... diouzh an tu all ..., eus un tu ... eus an tu all ..., eus ur perzh… eus ur perzh all ...

einexerzieren V.k.e. (exerzierte ein / hat einexerziert) : [lu] embreger, embregañ, gourdonañ, akuitaat, pleustriñ.

Einexerzieren n. (-s) : [lu] pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g.

einfach ag. : **1.** aes, eeun, simpl, plaen, didres, rez ; *einfacher werden,* plaenaat, plaenañ, eeunaat ; [kimiezh]

einfache Körper, korfoù simpl lies., korfoù unelfennek lies., korfoù eeun lies. ; *einfache Farben,* pennlivioù lies., livioù kentañ renk lies. ; [tekn.] *einfache Maschine,* mekanik eeun g. ; [mat] *einfache Zahl*, niver kentañ g. ; *einfache Größe*, monom g. ; [kenw.] *einfache Buchführung,* jederezh unpenn g., jederezh unstael g., jederezh eeun g. ; [polit.] *einfache Stimmenmehrheit,* muianiver keñverel g. ; [treuzdougen] *eine einfache Fahrt,* ur mont g., ur mont hep dont g. ; **2.** [dre skeud.] *einfache Kleidung,* dilhad simpl g./lies., dilhad dister g./lies., dilhad diginkl g./lies. ; *einfache Leute,* tud voutin lies., tud ordinal lies., tud eus an ordinaloù lies., tud eus ar werin lies., tud a lec'h izel lies., tud izelek lies., tud eus ar gumun lies., tud vunut lies., tud dister lies., tudigoù lies., munudigoù lies., gwerin b., astud lies. ; *aus einfachen Verhältnissen kommen,* bezañ un den a stad izel (a lec'h izel), bezañ savet (ganet) a lec'h izel, bezañ dister e ouenn, bezañ savet a dud izelek ; *einfacher Soldat,* soudard eus ar renk g., soudard plaen g., Yann soudard g. ; *diese Kost ist einfach,* ur magadur didres eo, simpl eo ar magadur-se, dibouloud eo ar boued-se ; *die Sache ist nicht so einfach,* gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet a-walc'h an hini eo ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *das Leben ist nicht immer einfach,* nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar.

Adv. : *schlicht und einfach,* ken aes ha tra, ken plaen ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na ment, na mui na ken, na mui na bihanoc'h, na mui na ket, na mui na maez, ha netra muioc'h, ha netra ken, hepmuiken, hepmuiket, hep-mui, ken dichipot ha tra, ken distrafuilh ha tra, ken lip ha tra, digomplimant, war e vadober, koulz all, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep kamambre, netra dreist, diardoù, war e blaen ; *das ist einfach toll !* biskoazh oueskoc'h ! dreist eo kement-se ! dispar eo ! ; *ich verstehe Sie einfach nicht,* ne gomprenan ket ennoc'h, ne gomprenan ket perak e rit seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare ganeoc'h (perak n'hoc'h eus ket a gundu, perak e talc'hit ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em renit ; *du gehst ganz einfach hin und sagst ...*, kae ken distrafuilh ha tra (ken plaen ha tra) da lavaret dezho ..., kae war da blaen da lavaret dezho ... ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz einfach Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *du wirst nicht so einfach davonkommen,* da doaz a zo e go, da lêr a zamanto, damanti a ri, ne vi ket lezet dizroug, gwall afer ac'h eus da gaout, afer fall a baki gant an dra-se, fall-daonet e vo ar geusteurenn evidout ; *ich muss es einfach tun,* ne c'hallan ket parraat, n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se ; *einfach nur um etwas zu sagen,* diwar-benn lavaret udb, digarez da lavaret udb, tro vrav dezhañ da lavaret udb, kement ha lavaret udb, kenkoulz ha lavaret udb, betek lavaret udb.

Einfachheit b. (-) : **1.** aested b., aester g., eeunded b., eeunder g. ; *der Einfachheit halber,* evit aesaat (distrobellañ) an traoù, evit bezañ sklaer ; **2.** elevez b.

einfädeln V.k.e. (hat eingefädelt) : **1.** neudennañ ; *die Nadel einfädeln,* lakaat un neudenn en nadoz, neudennañ an nadoz / lakaat neud en nadoz (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] ijinañ, itrikañ, punañ, irienniñ, lakaat an toaz e go ; *eine Sache fein einfädeln,* punañ un irienn gant ampartiz, punañ brav un irienn ; **3.** *ein Gespräch mit jemandem einfädeln,* digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaozioù gant u.b., toullañ kaoz gant u.b.

V.em. : **sich einfädeln** (hat sich (t-rt) eingefädelt) : [Bro-Aostria] en em silañ.

einfahrbar ag. : [stramm leuriañ] pak-dispak, gorre-gouziz, sav-disav, pleg-displeg ; *einfahrbares Fahrgestell,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies.

einfahren V.gw. (fährt ein / fuhr ein / ist eingefahren) : mont e-barzh, dont tre, antreal, antren ; *der Zug fährt ein,* emañ an tren o tegouezhout en ti-gar ; *die Bergleute fahren ein,* emañ ar vengleuzierien o tiskenn e foñs ar vengleuz.

V.k.e. (fährt ein / fuhr ein / hat eingefahren) : **1.** [labour-douar] sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gronnañ, klozañ ; *das Getreide wird eingefahren,* emeur o kas ar greun d'ar c'hrignol, emeur o kerc'hat (o tegas) an ed d'ar gêr, emeur o souladiñ, emeur o c'hronnañ (o klozañ) an ed ; *sobald sie die Ernte eingefahren hatten,* diouzhtu ma oa ganto o eost dastumet ; **2.** [lu] *Geschütze einfahren,* degas pezhioù-kanol ; **3.** [kirri-tan] rimiañ, riñviañ ; *wird eingefahren !* oc'h ober e droioù kentañ emañ ! ; **4.** findaoniñ, foeltrañ ; **5.** [arc'hant] **a)** [gounidoù] rastellat, dastum ; **b)** [kolloù] diwaskañ ; **6.** [stramm leuriañ] empakañ.

Einfahren n. (-s) : **1.** [labour-douar] soleriadur g., sanailhañ g. ; **2.** [mengleuz] diskenn g. ; **3.** [treuzdougen] donedigezh b., degouezh en ti-gar g. ; **4.** [kirri-tan] rimiañ g., rimierezh g. ; **5.** [nij.] empakadur ar stramm leuriañ g.

Einfahrt b. (-,-en) : **1.** degouezh g., donedigezh b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *der Zug hat Einfahrt auf Gleis vier,* an tren a zegouezho en ti-gar gant al linenn "pevar".

2. hent-barzh g., toull-karr g., hent-karr g., antre g./b. ; *Toreinfahrt,* dor-borzh b. ; *Einfahrt zu einem Feld,* porzh-kae g. ; [merdead.] *enge Einfahrt,* mulgul g. ; *die enge Einfahrt in die Brester Reede,* mulgul morlenn Brest g.

Einfahrtssignal n. (-s,-e) : [treuzdougen] sinal degouezhout g.

Einfahrtstor n. (-s,-e) : [tisav.] dor-borzh b.

Einfall g. (-s,-fälle) : **1.** disac'hadur g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., disac'h g., diruilhad g., freuzadur g., rez g.; **2.** [fizik] enstok g., dehaez g. ; *Einfall von Strahlen,*

dehaez skinoù g. ; **3.** [lu] aloubidigezh b., alouberezh g., aloubadeg b., aloubadenn b. ; *Einfall in ein Land,* aloubidigezh ur vro b., alouberezh ur vro g., aloubadeg ur vro b., aloubadenn ur vro b. ; **4.** [dre heñvel.] primgeal g., mennozh g., prederenn b., soñjenn b. ; *launischer Einfall,* stultenn b., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., froudenn b., kulad g., pennad g., aradenn b., boemenn b. ; *witziger Einfall,* ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., taolad spered g. (Gregor) ; *auf den Einfall kommen, etwas zu tun,* dont en e soñj ober udb, treiñ en an-unan d'ober udb, dont en e spered ober udb, itrikañ ober udb, dont d'an-unan ar santimant d'ober udb ; *der Einfall kam ihm ...,* ar mennozh [d'ober udb] a ziwanas en e benn, dinodiñ a reas ar mennozh [d'ober udb] en e empenn, ar mennozh a zeuas dezhañ [ober udb], ar santimant a zeuas dezhañ [d'ober udb], itrikañ a reas [ober udb] ; *ich hatte plötzlich einen Einfall,* ur soñjenn a zeuas din en un taol.

einfallen V.gw. (fällt ein / fiel ein / ist eingefallen) : **1.** mont e dismantroù, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, disac'hañ, fontañ, pilat ; *das alte Gemäuer ist eingefallen,* kouezhet eo ar mogerioù kozh en o foull, kouezhet eo ar mogerioù kozh en o fuch, pilet eo ar mogerioù kozh ; *eingefallene Wangen,* divjod kleuz lies., divjod treut lies., divoc'h kleuz lies., divoc'h skarn lies., divougenn disleber lies. ; *seine Wangen fallen ein,* mont (dont) a ra moan e veg, dont a ra e zivjod da gleuzañ ; **2.** [dre astenn.] fardiñ, lammat, en em deuler, en em stlepel, strimpiñ, plaouiañ, frammañ, sailhañ, plavañ, mont herrek da ; **3.** [lu] aloubiñ, sterniañ, ober un diskenn ; *in ein Land einfallen,* dilammat en ur vro, aloubiñ (argadiñ) ur vro, sterniañ ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vor, ober un diskenn en ur vro ; **4.** [fizik] degouezhout ; **5.** [sonerezh] kregiñ da seniñ, emellout, kregiñ da ganañ ; *in jemandes Gesang einfallen,* diskanañ ouzh u.b. ; **6.** [dre skeud.] treiñ en e benn ober udb, dont ur soñj d'an-unan ; *sich einfallen lassen, etwas zu tun,* treiñ en an-unan d'ober udb, itrikañ ober udb ; *mir ist etwas eingefallen,* ur soñjenn a zo deuet din ; *mir fiel plötzlich etwas ein,* ur primgeal a zeuas din, ur soñjenn a zeuas din en un taol ; P. *das fällt mir im Traume nicht ein,* foeltr biken ne rin un dra seurt-se ! tanfoeltr biken (biken ebet) ne zeufe din ur soñj a seurt-se ! tanfoeltr biken (biken ebet) ne zeufe em soñj ober an dra-se ! birviken ne rafen an dra-se ! ne rafen kammed un dra evel-se ! biken n'er grin / birviken ne rin kement-se (Gregor) ; *ich lasse mir schon etwas einfallen,* gwelet a rin petra ober, kavet a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin un diskoulm ; *was fällt Ihnen denn nur ein ?* petra 'zo o c'hoari ganeoc'h ? petra 'zo peg ennoc'h ? petra an diaoul 'zo peg en ho revr ? petra a beg ennoc'h ? petra a c'hoari ganeoc'h ? petra a c'hoarvez ganeoc'h ? war beseurt louzoù hoc'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall hoc'h eus staotet ? war beseurt louzoù hoc'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn hoc'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn hoc'h eus kerzhet ? ; *lass dir bloß nicht einfallen, das zu tun,* arabat dit bezañ diaviz a-walc'h evit ober kement-se, arabat dit en em avanturiñ d'ober an dra-se ; *der Name fällt mir nicht ein,* aet eo an anv-se diwar va spered, n'em eus ket eñvor ken eus e anv, n'em eus ket soñj ken eus e anv ; *der Name des damaligen Direktors fällt mir gerade nicht ein,* ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se ; **7.** emellout ; *in ein Gespräch einfallen,* lavaret e gomz, emellout en ur gaozeadenn, emellout er gaoz, mont war ar gaoz, lavaret e damm ; **8.** bezañ war-ziribañs, bezañ war-ziribin ; **9.** [merdead., avel] c'hwezhañ diouzh un tu bennak ; *der Wind fiel von achtern ein,* avel a-dreñv a oa, a-du e oa an avel.

einfallend ag. : **1.** [fizik] degouezhus, dehaezat ; *einfallendes Licht,* gouloù dehaezat g. ; **2.** [mengleuz.] war-ziribañs, war-ziribin.

einfallslos ag. : difournis a ijin, difournis a spered, dilañs, goular, divlaz, disaour ; *er ist einfallslos,* n'eo ket bras an ijin en deus, komzoù divlaz a zeu gantañ, n'eus netra en e benn, n'eus netra ennañ, n'en deus ijin ebet.

Einfallslosigkeit b. (-) : diouer a faltazi g., diouer a vennozhioù g., goularded b.

einfallsreich ag. : dilu, ijinus, ijinek, ijinet-mat, imbroudus, leun e spered a faltazi, faltazius ; *einfallsreich sein,* kaout itrik, bezañ itrikoù tout, bezañ ur spered ijinus a zen, bezañ un den a ijin, bezañ imbroudus, bezañ leun e spered a faltazi, bezañ ur spered faltazius a zen, bezañ un den leun a ijin, bezañ un den a gant tro, gouzout e ziluzioù, bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, bezañ paotr an itrikoù, bezañ un tamm paotr abil, na vezañ ur paotr hualet, bezañ un ard a zen.

Einfallsreichtum g. (-s) : ijin g., ijinerezh g., ijinusted b., imbroud g., filenn b.

Einfallswinkel g. (-s,-) : **1.** [fizik, mat, optik] korn dehaez g. ; **2.** [loc'honiezh an heverennoù] korn darrur g. ; **3.** [mengleuz.] naouadur g., dirabañs b., diribañs b., diriblañs b.

Einfalt b. (-) : **1.** eeunded b., eeunegezh b., hegredoni b., regredoni b., brellded b., beiadur g., noucherezh g., louaderezh g. ; **2.** [dre skeud.] *kleine Einfalt,* genaouegez b., bleupez b., inosantez b., sodenn b., sodez b., loukezenn b., louadez b., paborenn b., tamm plac'h diwar-lerc'h g., brizhenn b. ; **3.** [goapaus] *heilige Einfalt !* war banniel sant Laorañs ! sant Laorañs, pedit evidomp !

einfältig ag. : eeun-drochik, eeunek, lallaik, pampes, disterik, didroidell, hegredik, brell, nouch, brichin, brizh, loñsek, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, bavidik, bei, gars, dispered, disperedek, glep, gloukes, darsot, kleuk, magn, silhek, yodek, speredet-berr, droch ; *einfältig sein,* na c'houzout pet favenn a ya d'ober teir, na c'houzout pet favenn a ya d'ober nav.

Einfältigkeit b. (-) : eeunded b., eeunegezh b., hegredoni b., regredoni b., brellded b., beiadur g., noucherezh g., louaderezh g.

Einfaltspinsel g. (-s,-) : Yann al leue g. (Gregor), genoù-pak-kelien g., pav-kaol g., louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, patatezenn b., panezenn b., penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, papelod g., droch g., penn droch g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., badaouer g., bader g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g.,

buredenneg g., beg glep g., genoù glep g., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., brichin g., brizh g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g., cheulk g., jalod g., tarieller g., feson tartez b., genoù tartez g., berrboell g., spered besk a zen g.

einfalzen V.k.e. (hat eingefalzt) : [tekn.] enlevrañ, enaskañ.

Einfamilienhaus n. (-es,-häuser) : ti [*evit un tiegezh*] g., ti prevez g.

einfangen V.k.e. (fängt ein / fing ein / hat eingefangen) : **1.** pakañ, tapout, dielc'hat ; **2.** [fizik] dastrann, degerc'hañ.

einfärben V.k.e. (hat eingefärbt) : **1.** livañ, livadennañ, enlivañ ; *diese Hose muss neu eingefärbt werden,* ret e vo lakaat ar bragoù-mañ a-nevez el liv ; **2.** teurel war, dislivañ war.

Einfärben n. (-s) : livadur g., livadenn b.

einfärbend ag. : enlivus, livus.

einfarbig ag. : unliv, unvanliv.

Einfarbigkeit b. (-) : unlivegezh b.

einfassen V.k.e. (hat eingefasst) : **1.** sternañ, sterniañ, ensterniañ, sternata, frammañ, enframmañ, enkloziñ, emprañ, kelc'hiañ ; *in einem Rahmen einfassen,* sternañ, sterniañ, enframmañ ; [tekn] *Edelsteine einfassen,* sterniañ mein-sked ; *einen Brunnen einfassen,* bardellañ ur puñs ; **2.** [gwiad.] erienañ, galoñsañ, bevenniñ, gouremenniñ, gouremiñ.

Einfassung b. (-,-en) : **1.** framm g. frammad g., stern g., frammadur g., enframmadur g., kelc'hiadur g., sterniadur g., lagad g., lagadenn b. ; *Edelsteineinfassung an einem Ring,* lagad ar bizoù g., lagadenn ar bizoù b. ; **2.** erion g., erionenn b., bevenn b., gourem g., erien b., riblenn b., rizenn b., rizennad b.

einfetten V.k.e. (hat eingefettet) : **1.** lardañ, lenkraat, lardigenniñ, drusaat, druzañ, lampraat, libistrañ ; *Schuhe einfetten,* lardañ botoù ; **2.** [kegin.] lardañ, temzañ, eouliañ.

Einfettung b. (-,-en) : lardigennerezh g.

einfeuchten V.k.e. (hat eingefeucht) : deltañ, dispelc'hiñ, glebiañ, dourañ, leizhañ, trempañ.

einfinden V.em. : **sich einfinden** (fand sich ein / hat sich (trt-) eingefunden) : **1.** en em gavout ; P. *sich nicht einfinden,* chom hep dont ; **2.** en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ ; *sich in eine neue Tätigkeit einfinden,* en em ober diouzh e labour nevez, en em akoursiñ (en em voazañ, en em gustumiñ) ouzh ul labour nevez.

Einfläcker g. (-s,-) : [nij.] unplaeneg g.

einflechten V.k.e. (flicht ein / flocht ein / hat eingeflochten) : **1.** gweañ, plezhañ ; *die Haare einflechten,* plezhañ, gweañ ar blev ; **2.** [dre skeud.] silañ, enlakaat, lakaat e-touez.

einflicken V.k.e. (hat eingeflickt) : **1.** ouzhpennañ ; **2.** [dre skeud.] *Wörter einflicken,* dazlakaat gerioù, etrelakaat gerioù, enlakaat gerioù ; **3.** adwriat.

einfliegen V.gw. (flog ein / ist eingeflogen) : nijal e-barzh ; *aus- und einfliegen,* mont ha dont war nij, nijal kuit ha distreiñ.

V.k.e. (flog ein / hat eingeflogen) : **1.** degas gant ur c'harr-nij ; **2.** [arc'hant] **a)** [gounidoù] rastellat, dastum ; **b)** [kolloù] diwaskañ.

einfließen V.gw. (floss ein / ist eingeflossen) : **1.** redek, deverañ ; **2.** [arc'hant] bezañ roet, bezañ grataet, bezañ enkefiet ; **3.** [hinouriezh] c'hwezhañ, dont.

einflößen V.k.e. (hat eingeflößt) : **1.** strilhañ, enstrilhañ ; **2.** [mezeg.] reiñ da lonkañ ; *einem Kranken Arznei einflößen,* reiñ e zramm d'ur c'hlañvour ; **3.** c'hwezhañ, enaouiñ, atizañ, broudañ, awenañ, elumiñ ; *jemandem Mitleid einflößen,* ober truez d'u.b. (Gregor), dougen u.b. d'an druez, enaouiñ truez e kalon u.b. ; *jemandem Mut einflößen,* reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e bouezioù d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., lakaat u.b. war e du, adsevel deltu u.b., divorfilañ u.b., divorzañ u.b., divorediñ spered u.b. ; *jemandem Angst einflößen,* teuler aon e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., spontañ u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b. ; *Furcht einflößen,* ober aon da, lakaat aon da, spontañ, drec'hiñ, bezañ doujañs d'an-unan, tennañ doujañs ouzh an-unan, tennañ doujañs war an-unan, teuler spouron e kalon an dud, estlammiñ, esmaeañ, efreizhañ, fromañ, strabouilhat, spontailhañ, ober spont da ; *jemandem Vertrauen einflößen,* c'hwezhañ (enaouiñ, atizañ, broudañ, elumiñ) en u.b. fiziañs e-keñver an-unan, gounit fiziañs u.b. ; *Respekt einflößen,* bezañ dalc'het stad ouzh an-unan gant an holl, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, gounit doujañs an dud, dougen d'an doujañs ouzh an-unan ; *das flößt mir Abscheu ein,* hegaz am bez ouzh an dra-se.

Einflug g. (-s,-flüge) : **1.** [loen., nij.] donedigezh b. ; **2.** [aerlu] nijadenn b.

Einflugschneise b. (-,-n) : [nij.] ahel-nij leuriañ g., ahel-nij douarañ g., ahel-nij pradañ g.

einflügelig **1.** [loen.] unaskellek ; **2.** [dorioù] ur stalaf dezhañ g./b.

Einfluss g. (-s, Einflüsse) : **1.** levezon b., awen b., krog g., enkrog g., hoal g., peg g., skog g., gwered g., perzh g., delanvad ; *auf jemanden Einfluss ausüben,* kaout peg (krog, hoal, perzh, levezon) war u.b., kaout krog en u.b., levezonañ u.b., awenañ u.b., broudañ u.b., kaout pouez war u.b. ; *einen nachteiligen Einfluss auf jemanden ausüben,* dougen (kaout, teuler) levezon fall war u.b. ; *ein schlechter Einfluss,* ur gwall atiz g. ; *unter dem schlechten Einfluss von jemandem,* diwar drucherezh u.b. ; *unter dem Einfluss von jemandem/etwas,* en anal (en alan) u.b./udb, levezonet gant u.b./udb, dre berzh udb ; *er steht unter dem Einfluss seiner Schwester,* en alan e c'hoar emañ ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache,* roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g. ; *ökologischer Einfluss,* skog war an endro g.,

efedoù (gwered g.) war an endro lies. ; *Einfluss gewinnen,* gounit tachenn, mont a vihan da vras, mont e levezon war greñvaat, luskañ war-raok, en em uhelaat, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, ober lammgresk ; *auf jemanden Einfluss gewinnen,* kemer e greñv (e levezon) war u.b. ; *er übt einen beherrschenden Einfluss auf seine Kollegen,* ar c'hreñv en deus war e geneiled, mestroniañ a ra speredoù e geneiled ; **2.** [yezh.] kontammadur g.

Einflussbereich g. (-s,-e) : levezonva b., kelc'h levezon g., tachennad levezon b. ; *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab,* emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.

einflusslos ag. : diefed, disgweredus, hep levezon.

Einflussnahme b. (-,-n) : levezon b., emell g., emellerezh g.

einflussreich ag. : **1.** levezonus, levezonek, pouezus, a bouez, delanvus, pouezek ; **2.** [den] galloudek, hir e vrec'h, penn-brec'h dezhañ, hiroc'h e vrec'h eget e vañch, hir e askell, mat da geinañ, keinet mat, ur stekiñ mat a zen en abeg d'e levezon ; *ein einflussreicher Mann,* un den a-stok g., un den keinet mat g., un den hag a oar brav keinañ g.

Einflusssphäre b. (-,-n) : levezonva b., kelc'h levezon g., tachennad levezon b.

einflüstern V.k.e. (hat eingeflüstert) : mouslavaret, silañ [ur soñjenn] e kalon u.b., mouskinnig, dec'hervel.

Einflüsterung b. (-,-en) : [dre skeud.] atiz dre vouskomz g.

einforderbar ag. : [dleoù] lamadus.

einfordern V.k.e. (hat eingefordert) : **1.** arc'hiñ, goulenn, goulenn groñs, azgoulenn, darvenniñ, diarc'hañ ; **2.** [kenw.] *Geld einfordern,* goulenn ma vo paeet un dle, azgoulenn (ouzh u.b.) ma vo paeet un dle ; **3.** *Kapitalien einfordern,* goulenn ma vo foñset arc'hant ; **4.** [arc'hant.] *Steuern einfordern,* dastum an tailhoù, enkefiañ an tailhoù.

Einforderung b. (-,-en) : [kenw.] enkefiadur g.

einformen V.k.e. (hat eingeformt) : moullañ.

einförmig ag. : unvan, peurunvan, ingal, unandoare, unneuz, unvandoare.
Adv. : a-unvan, ent-unvan.

Einförmigkeit b. (-) : unfurmelezh b., unfurmegezh b., unvander g., unvanded b., peurunvanded b.

einfräsen V.k.e. (hat eingefräst) : [tekn.] garanañ gant ur frez ; *Bretter mit eingefrästen Nuten,* plenk garanet lies.

einfressen V.k.e. ha V.gw. (frisst ein / fraß ein / hat eingefressen) : krignat, daskrignat, toullañ.
V.em : **sich einfressen** (frisst sich ein / fraß sich ein / hat sich (t-rt) eingefressen) : krignat, daskrignat, toullañ, spegañ.

Einfressen n. (-s) : daskrign g., daskrignat g.

einfrieden V.k.e. (hat eingefriedet) : kaeañ, klozañ, kaelat ; *eingefriedet,* kloz ; *eingefriedetes Grundstück,* kloz g. ; *der Garten wird von einer Mauer eingefriedet,* ur voger a gloz war al liorzh, ur vur a gloz al liorzh ; *seinen Garten mit einer Mauer einfrieden,* klozañ e liorzh gant ur voger, mogeriañ e liorzh, muriañ e liorzh, sevel ur vur en-dro d'e jardin.

Einfriedigung b. (-,-en) **/ Einfriedung** b. (-,-en) : sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g., kleuziad g., moger dro b.

einfrieren V.k.e. (fror ein / hat eingefroren) : skornañ ; [armerzh] *eingefrorener Kredit,* kredad sparlet g., kred sparlet g., kredad skornet g., kred skornet g. ; *die Löhne einfrieren*, skornañ ar goproù g. ; *die Preise einfrieren*, skornañ ar prizioù g.
V.gw. (fror ein / ist eingefroren) : skornañ, klerañ, reviñ, riellañ ; *eingefrorene Wasserleitung*, korzenn zour (tuellenn zour) skornet b.

Einfrieren n. (-s) : **1.** [kegin.] skornañ g., skornerezh g., skornidigezh b., skornadur g. ; **2.** [armerzh] skornadur g.

Einfrierung b. (-,-en) : skornadur g., sparlañ g.

einfugen V.k.e. (hat eingefugt) : ensterniañ, enkloziñ, emboestañ, emprañ.

einfügen V.k.e. (hat eingefügt) : **1.** [tekn.] sternañ, sterniañ, ensterniañ, frammañ, enframmañ, enklozañ, emprañ, enaskañ ; **2.** [stlenn.] ensoc'hañ ; **3.** [dre skeud.] ouzhpennañ, silañ, dazlakaat, ebarzhañ, kenemprañ, enlakaat, ensoc'hañ, enmoullañ, gennañ ; **4.** [yezh.] *eingefügter Sprachlaut,* soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g., mezkresk g.
V.em. : **sich einfügen** (hat sich (t-rt) eingefügt) : **1.** azasaat, en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ, emzereadekaat ; **2.** *sich in etwas (t-rt) einfügen,* troadañ gant udb., klotañ gant udb, kenglotañ gant udb.

Einfügetaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Ensoc'hañ b.

Einfügung b. (-,-en) : **1.** [stlenn.] ensoc'hañ g. ; **2.** azasaat g., kenemprerezh g., emober g. ; **3.** enlakadur g., ouzhpennadenn b., ensoc'had g., enklozadur g.

einfühlen V.em. : **sich einfühlen** (hat sich (t-rt) eingefühlt) : **1.** kompren da, entrivliañ, nadiñ ; *sich in jemanden einfühlen,* kompren d'u.b., en em unaniñ gant u.b. evit a sell ouzh e santadoù, kompren santadoù u.b., hevelebekaat ouzh u.b. ; **2.** *sich in etwas (t-r-t) einfühlen,* dont da gompren en udb, dont da gaout intent en udb.

einfühlsam ag. : nadidik, soutil, santidik, kuñv.

Einfühlung b. (-,-en) : entrivliañ g., kendrivliañ g., naderezh g., nad g., nadadenn b., nadad g., speredad g., damgeal g., primveizad g.

Einfühlungsvermögen n. (-s) : **1.** naderezh g., nad g., damgeal g., primveizad g. ; **2.** santidigezh b., kizidigezh b., kuñvelezh b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g.

Einfuhr b. (-,-en) : enporzh g., enporzhiadur g., enporzhierezh g., enbroadur g., enbroadenn b., enbroerezh g., enbroaderezh g., ebarzhadenn g., ebarzhadur g., ebarzherezh g. ; *massive Einfuhr,* enbroadeg b.

Einfuhrtauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] termen an eskemm g.

einführbar ag. : hag a c'haller enbroañ, hag a c'haller enporzhiañ.

Einfuhrbewilligung b. (-,-en) : aotre enporzhiañ g.

einführen V.k.e. (hat eingeführt) : **1.** savelañ, ensevel ; *eine Steuer einführen,* savelañ un taos ; *die Lohngleichheit zwischen Mann und Frau einführen,* savelañ parelezh ar goproù etre gwazed ha merc'hed ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt,* savelet e voe ar c'hreizennerezh politikel gant an dispac'herien ; **2.** [mezeg.] sankañ ; *die Sonde in die Wunde einführen,* sankañ ar sont e-barzh ar gouli ; **3.** [dre heñvel.] kinnig, diskouez ; *jemanden in eine Familie einführen,* kinnig (diskouez) u.b. d'ur familh ; **4.** [melestr.]

jemanden in ein Amt einführen, lakaat u.b. en ur garg, gervel (envel, daveiñ) u.b. d'ur garg, kadoriañ u.b. d'ur garg bennak ; *feierlich einführen,* kadoriañ, troniñ ; **5.** [dre skeud.] degas ; *eine Mode einführen,* degas ur c'hiz nevez / lakaat ur c'hiz nevez da ren (Gregor) ; *wieder einführen,* addegas, advevañ, adsevel, adlakaat da dalvezout ; **6.** [kenwerzh] enbroañ, enbroadiñ, enporzhiañ, ebarzhiñ ; *Waren einführen,* enbroañ (enporzhiañ, ebarzhiñ) marc'hadourezh ; *Saatgut einführen,* enporzhiañ greun estren ; **7.** deskoniañ, kelenn, sklaeriañ, enhentañ ; *jemanden in etwas (t-d-b) einführen,* diskuliañ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, enlaeziñ u.b. en udb, enlaeziñ u.b. d'udb.
V.gw. (hat eingeführt) : kentradiñ.
V.em. : **sich einführen** (hat sich (t-rt) eingeführt) : **1.** en em ginnig ; **2.** en em zerc'hel.
einführend ag. : … digeriñ, … kinnig, kent-, rak-, deraouek ; *einführende Worte,* digoradur g., kinnigadur g., pennad digeriñ g., gerioù digeriñ lies., gerioù kinnig lies., raklavar g., rakprezeg g. ; *einführende Bemerkungen,* ragevezhiadennoù lies.
Einführer g. (-s,-) : **1.** [kenwerzh] enbroer g., enporzhier g. ; **2.** [dre heñvel.] ambrouger g., kinniger g.
Einfuhrerlaubnis b. (-,-se) **/ Einfuhrgenehmigung** b. (-,-en) : aotre enporzhiañ g., lañvaz enporzhiañ g.
Einfuhrland n. (-s,-länder) : enporzhier g., bro enporzhier b.
Einfuhrmenge b. (-,-n) : ampled an enporzhiadoù g.
Einfuhrsperre b. (-,-n) : astal enporzhiañ g., embargo war an enporzhiadoù g.
Einfuhrtauschverhältnis n. (-ses,-se) : termen an eskemm g.
Einführung b. (-,-en) : **1.** kinnigadur g., ebarzhadur g., ebarzhadenn b., ebarzherezh g., enlakadur g., degaserezh g., degasadur g. ; *Einführung bei einer Familie,* kinnigadur d'ur familh g. ; *die Einführung der modernen Medizin,* degaserezh ar vezegiezh arnevez g. ; **2.** [lenn.] rakskrid g., kentskrid g., kentlavar g., raklavar g., digoradur g., pennad-digeriñ g., skrid kinnig g., pennad kinnig g., raklavar g., kentc'hoari g., rakc'hoari g., rakprezeg g., deraouenn b. ; **3.** *feierliche Einführung in ein Amt,* kadoridigezh b., stalidigezh b., tronidigezh b. ; **4.** [eskemmdi] *amtliche Einführung,* darbennidigezh er yalc'h b., kinnigadur en eskemmdi g. ; **5.** enhentadur g., dekoniadur g. ; **6.** ensavidigezh b.
Einführungsfeierlichkeit b. (-,-en) : lidoù stalidigezh lies., lidoù kadoridigezh b.
Einführungskurs g. (-es,-e) : **1.** staj dizoleiñ g. ; **2.** [eskemmdi] kentañ feur kinniget da geñver an darbennidigezh er Yalc'h g.
Einführungsrede b. (-,-n) : rakprezeg g.
Einführungsschreiben n. (-s,-) : lizher emginnig g.
Einführungswerbung b. (-,-en) : [kenwerzh] koulzad brudañ g.
Einfuhrvolumen n. (-s) : ampled an enporzhiadoù g.
Einfuhrwaren lies. : enporzhiadoù lies.
Einfuhrziffer b. (-,-n) : savad an enporzhiadoù g.
Einfuhrzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù maltoutel war an enporzhiadoù lies.
einfüllen V.k.e. (hat eingefüllt) : skuilhañ, dinaouiñ, founilhañ, trezennañ, trezeriañ, boutailhañ, ensac'hañ ; *in Flaschen (t-r-t) einfüllen,* boutailhañ ; *in Fässer einfüllen,* entonniñ, trezennañ, trezeriañ, founilhañ.
Einfüllöffnung b. (-,-en) : toull leuniañ g., toullig leuniañ.
Einfüllstutzen g. (-s,-) : korzenn leuniañ b., tuellenn leuniañ b.
Einfülltrichter g. (-s,-) : founilh g., trezer g., kern b.
einfüßig ag. : dezhañ un troad hepken.
Eingabe b. (-,-n) : **1.** goulenn g. ; **2.** [gwir] reked g., skrid-goulenn g., mennad g., goulennadeg b. ; *eine Eingabe richten,* sevel ur reked, kinnig ur mennad ; **3.** [stlenn.] *Ein-Ausgabe-Werk,* reizhiad BIOS b., reizhiad enank-ec'hank b., reizhiad e-barzh/er-maez b.
Eingabeaufforderung b. (-,-en) : [stlenn.] ped g., pedadenn b.
Eingabeeinheit b. (-,-en) **/ Eingabegerät** n. (-s,-e) : [stlenn.] organ moned g., organ enankañ g., trobarzhell moned b., unvez ebarzhiñ b.
Eingabenrecht n. (-s) : gwir-goulenn g.
Eingabetaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell KAS b.
Eingang g. (-s,-gänge) : **1.** antre g./b., digor g., toull g., hent-barzh g., mont tre g., toull-antre g., toull-digor g., toull-dor g., dibrenn g. ; *Türeingang,* antre an ti g./b., toull an nor g., toull-dor g., dorlec'h g., digor eus an ti g., digor da vont e-barzh g. *dieses Haus verfügt über drei Eingänge,* teir dor a zo war an ti-se ; *Hofeingang, Eingang zum Hof,* diraez d'ar porzh g., antre ar porzh g./b., toull ar porzh g., toull-porzh g. ; *Eingang zum Bahnhof,* diraez d'an ti-gar g., antre an ti-gar g./b., digor an ti-gar g., digor da vont en ti-gar g., digor ar porzh-houarn g. ; *Eingang zu einem Feld,* ode b. ; *Eingang zu einer Wiese für die Kühe,* ode-saout b. ; *den Eingang suchen,* klask an digor ; *sie haben keinen Eingang gefunden,* n'o doa ket kavet dibrenn ; *wo ist der Eingang ?* pelec'h emañ an digor da vont e-barzh ? ; *beim Eingang,* **a)** o vont tre (e-barzh), pa zeer tre ; **b)** e-kichen digor an ti , e-kichen toull an ti ; **2.** diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *am Eingang warten,* gortoz en antre ; **3.** [dre heñvel.] denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b., degemer g., degemeridigezh b. ; *in die höchsten Kreise Eingang finden,* bezañ degemeret gant metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, darempredi) ar pennoù bras, darempredi metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ tud vrav ; **4.** [kenw] resevidigezh b., degouezhadur g. ; *den Eingang eines Briefes bestätigen,* reiñ da c'houzout ez eus bet degemeret ul lizher gant an-unan ; *nach Eingang Ihres Schreiberns,* goude resev ho lizher ; *Eingang der Außenstände,* enkefiadur an dleoù g. ; *nach Eingang,* goude bezañ degemeret (resevet) udb. ; **5.** *die Eingänge,* al lizhiri degouezhet lies. ; **6.** pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b.
eingängig ag. : **1.** daskounus, sebezus, hag a sko ar spered ; *eingängige Melodie,* randonenn b., rimadell b. ; **2.** tremen anat, fraezh, sklaer, splann.
Adv. : fraezh ha sklaer, just-ha-just.
eingangs Adv. : e penn kentañ, e deroù ; *eingangs des Briefes,* e penn kentañ al lizher, e deroù al lizher.

Eingangsartikel g. (-s,-) : **1.** [kenwerzh] enporzhiad g., degouezhad g. ; **2.** [gwir] mellad kentañ g., mellad kinnig g., mellad digeriñ g.
Eingangsbenachrichtigung b. (-,-en) : [kenwerzh] kemenn degouezhadur marc'hadourezhioù g.
Eingangsbestätigung b. (-,-en) : kemenn degemer g., kemenn resevidigezh g.
Eingangsgericht n. (-es,-e) : deroù-pred g., digor-pred g., kentveuz g.
Eingangshalle b. (-,-n) : hall mont tre g., hall degemer g.
Eingangshof g. (-s,-höfe) : rakleur b., leurenn b., reper g., rakporzh g.
Eingangstor g. (-s,-e) : dor an antre b., dor da vont e-barzh b., dor-borzh b., dor-dal b. ; *Eingangstor des Schlosses,* dor-dal ar c'hastell b.
Eingangstreppe b. (-,-n) : [tisav.] menk-ti g.
Eingangstür b. (-,-en) : dor an antre b., dor da vont e-barzh b., dor an ti b. ; *das Haus verfügt über zwei Eingangstüren,* div zor a zo war an ti.
eingebaut ag. : enasket, klotet, mañsonet, enlakaet, enframmet ; *eingebauter Schrank*, armel-voger b., armel-stag b., pres-stag g.
eingeben V.k.e. (gibt ein / gab ein / hat eingegeben) : **1.** reiñ ; *jemandem Arznei eingeben,* reiñ dramm (ul louzoù) d'u.b., medisiniñ u.b. ; **2.** [dre skeud.] mouskinnig, dec'hervel, awenañ ; *ein Gedicht eingeben,* awenañ ur barzhoneg ; **3.** [dre heñvel.] *eine Beschwerde eingeben,* sevel (ober) klemm ; **4.** [melestr.] *jemanden zur Beförderung eingeben,* kinnig u.b. evit ur garg uheloc'h, kinnig envel u.b. d'ur garg uheloc'h, kinnig reiñ sav d'u.b. ; **5.** [stlenn.] enankañ, enkas, ebarzhiñ.
V.gw. (gibt ein / gab ein / hat eingegeben) : [Bro-Suis] *für etwas eingeben,* engoziñ, respont d'ur galv da ginnigoù oc'h engoziñ, mont war ar renk evit ur marc'had bennak, en em ginnig evit ur marc'had bennak.
eingebend ag. : atizus, broudus, imbroudus, awenus, awenekaus, mouskinnigus, dec'halvus.
Eingeber g. (-s,-) : brouder, atizer g., awener g., enaouer g.
eingebildet ag. : **1.** balc'h, otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, gobius, c'hwezet, orbidus, karget a vended, leun a avel hag a voged, lorc'hus, lorc'hek, dichek, leun e benn a c'hloriusted, fougasus, randonus, boufon, gaolek, keinek, pompoulik, c'hwezhigell, randonus, uhel, brasonius a galon, leun a avel, avel gantañ leizh e benn ; *eingebildeter Mensch,* pompader g., teileg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., bugader g., pevare person an Dreinded g., mogetaer g., boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., gaoleg g., lorc'heg g., pompoulig g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., stadenn b., P. brammsac'h g., sigoter g., kozh toull kamambre g. ; *auf etwas eingebildet sein,* bezañ leun e benn a c'hloriusted (bezañ karget a vended, bezañ leun a avel hag a voged) en abeg d'udb, tennañ gloar eus udb, bezañ glorius gant udb, pompadiñ dre an abeg d'udb (Gregor), ober fouge gant udb, treiñ e leue en an-unan abalamour d'udb, bezañ c'hwezet gant udb ; *er ist äußerst eingebildet,* c'hwezet eo e galon gant ar vosac'h, pennboufet eo gant ar vosac'h, n'eo nemet un aotrou bihan, avel a zo en e benn, leun a avel eo, hennezh a zo nemet emc'hloar ; *eingebildete Pute,* pebrenn b., pompinell b.,, pompinenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., Katellig toull-sev b., segalenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., lorc'henn b., stadenn b., balc'henn b., paborenn b., paborez b., gwall itron b. ; *diese eingebildeten, dummen Puten,* ar merc'hed begoù sukr-se lies. ; **2.** diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, war a lavar, gouez dezhañ, seurtanvet, sañset, faltaziek, diwar faltazi, faltazius, neuziek ; *er ist nur ein eingebildeter Kranker,* e gi a vez kamm pa gar, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a zo klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! hennezh a zo term-term, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; **3.** [bred.] faltaziadel, dec'hmegel.
Eingebildete(r) ag.k. g./b. : pompader g., teileg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., bugader g., pevare person an Dreinded g., mogetaer g., boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., gaoleg g., lorc'heg g., stadenn b., pompoulig g., bern trein g., P. brammsac'h g. lorc'henn b., balc'henn b., gwall itron b., paborenn b., paborez b.
Eingebildetheit b. (-) : brabañs g., fouge g., pouferezh g., fougeerezh g., rogoni b., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., bosac'h b., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., randon g., c'hwez hag avel.
eingebogen ag. : kromm, gwar, gwariek ; *eingebogene Beine,* divhar kromm lies., divhar nezet lies., divhar ramp lies., divesker war-gromm lies., divesker rampik lies. ; *er hat eingebogene Beine,* nezet eo e zivhar gantañ, ramp eo e zivhar gantañ, divesker kromm a zo outañ, divesker war-gromm a zo outañ, divesker rampik a zo outañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo.
eingeboren ag. : **1.** eus ar vro, henvroat, orinadel, kentidik ; **2.** [dre astenn.] a-ouenn, enganet, kenganet.
Eingeborene(r) ag.k. g./b. : henvroad g., henvroadez b., gwirvroad g., gwirvroadez b., kentvroad g., kentvroadez b., orinad g., orinadez b., kentidig g.
Eingeborenensprache b. (-,-n) : yezh tud ar vro b., yezh an henvroiz b.
Eingebung b. (-,-en) : awen b., awenerezh g., sklêrijennadur g., naderezh g., nadad g., speredad g., damgeal g., primveizad g. ; *aus der Eingebung komponieren,* primaozañ ; *aus der Eingebung dichten,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm ; *einer plötzlichen Eingebung folgen,* ober udb diwar froudenn, ober udb dre froudenn, ober udb diouzh ma tro en e benn, ober udb hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober udb diouzh ma tro en e froudenn, ober udb diouzh ma sav loariadenn en an-unan, ober udb war an trumm.
eingedenk araog. (t-c'h) : o kounaat, oc'h eñvoriñ, en abeg ; *seiner eingedenk,* en ur gounaat (en ur eñvoriñ)

anezhañ, o kounaat anezhañ ; *einer Sache eingedenk bleiben,* chom udb bev e koun an-unan, derc'hel koun (eñvor) eus udb ; *seiner Verdienste eingedenk,* en abeg d'e zellidoù, en askont d'e zellidoù.
eingedrückt ag. : togn, plat, koaget ; *eingedrückte Nase,* fri togn g., fri bokser g., fri taltous / fri minouer g. / fri Turk g./ fri marmouz g. / fri plat g. (Gregor).
eingefahren ag. : boutin ; *die eingefahrenen Bahnen verlassen,* mont er-maez eus al leur gozh, kuitaat fankigell ar gardennoù boutin, kuitaat gwenodenn ar c'hi, digeriñ hentoù nevez.
eingefallen ag. : disleber, kleuz, treut, skarn ; *eingefallene Wangen,* divjod kleuz lies., divjod treut lies., divoc'h kleuz lies., divoc'h skarn lies., divougenn disleber lies.
eingefleischt ag. : **1.** enkiget, enkorfet ; **2.** [dre astenn.] touet, kaledet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, daonet, pomet ; *ein eingefleischter Junggeselle,* ur paotr-yaouank kozh touet g., ur c'hozh paotr-yaouank kozh g.
eingefriedet ag. : kloz.
eingefroren ag. : skornet.
eingehakt ag. / **eingehängt** ag. : kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h ; *sie gehen eingehakt,* mont a reont kazel-ha-kazel (kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h).
eingehen V.gw. (ging ein / ist eingegangen) : **1.** erruout, degouezhout ; *bei jemandem ein- und ausgehen,* dont war-dro u.b., darempredi̱ñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., pleustriñ gant u.b., bezañ e darempred (kaout darempred(où) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., rannañ fav gant u.b. ; **2.** studiañ, lakaat ar gaoz war ; *auf jede Einzelheit eingehen,* plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo, studiañ pep tra dre ar munud, studiañ pep tra diouzh ar munud, displegañ just-ha-just, disec'hañ udb, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pep tra a-hini-da-hini (Gregor), mont d'udb dre ar munud, mont d'udb dre ar munudoù, kontañ udb a-hed hag a-dreuz (ent hir, ez hir), ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *wir brauchen doch nicht auf jede Einzelheit einzugehen,* se n'eo ket spazh gwiz ; *er will nicht näher darauf eingehen,* n'en deus ket c'hoant mont pelloc'h ganti, n'en deus ket c'hoant lavaret hiroc'h diwar-benn an dra-se ; *auf eine Frage eingehen,* studiañ ur c'hraf bennak, lakaat ar gaoz war ur c'hraf bennak, respont d'ur goulenn ; **3.** *es geht ihm schwer (sauer) ein,* bec'h en devez evit kompren an traoù, ur spered diwezhat en deus, bouc'h eo da gompren, gorrek eo da gompren, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, ur skiant verr a zen eo, ur penn pout en deus ; **4.** [dre heñvel.] bezañ enkefiet ; *Außenstände gehen ein,* paeet (restaolet, enkefiet) e vez ur bern dleoù, distreiñ a ra an arc'hant dleet a garrigelladoù ; **5.** kurzañ, mont war gurz, koazhañ, en em zastum, bihanaat, mont bihan ; *dieser Stoff geht ein,* kurzañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se war gurz pa vez gwalc'het, koazhañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se gant an dour, en em zastum a ra an entof-se pa vez gwalc'het ; **6.** sevel a-du, degemer ; *auf jemandes Ansicht eingehen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., sevel (mont) a-du (en tu, en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., tuañ gant u.b., mont da forn u.b. da boazhañ ; *auf einen Vorschlag eingehen,* pegañ war ur c'hinnig ; **7.** [dre skeud.] negezañ, krabotenniñ, bleaat, blinaat, dizeriañ, koazhañ, kastizañ, koll, disec'hañ, ober ruskenn fall, mont war zisteraat, dizaniñ, mont da fall, mont da get, mont da goll, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da droadañ, mont war netra, mont da neuz, mont war e benn, teuskaat, teuskiñ, mervel, kreñviñ, kreviñ, treiñ da fall, islonkañ ; *bei zu viel Dünger gehen die Rosen ein,* terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz ; *der Baum ist eingegangen,* disec'het (dizeriet, marv) eo ar wezenn, aet eo ar wezenn da get ; *die Pflanze geht ein,* mont a ra ble ar blantenn, bleaat a ra ar blantenn ; *diese Fuchsien gehen bei Frost ein,* ar c'hleier-se a ya gant ar skorn, ar c'hleier-se a vez riñset (lipet, distrujet) gant ar skorn ; *an Unterernährung eingehen,* mervel gant an disvoued ; *die Zeitung geht ein,* mont a ra ar gazetenn da fall, mont a ra ar gelaouenn da goll (da get, da fall), ne dalv tra penaos e ya ar gazetenn, mont a ra ar gazetenn en tu rekin, digompez e ya an traoù gant ar gazetenn, mont a ra ar gazetenn da hesk, mont a ra ar gazetenn d'an hesk ; *eine Freundschaft eingehen lassen,* na zont war-dro ur mignon, lezel ur vignoniezh da yenaat ; **8.** *in die ewigen Jagdgründe eingehen,* mont da vro e hendadoù (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), mont da Avalon.
V.k.e. (ging ein / ist eingegangen) : **1.** asantiñ, skoulmañ ; **2.** *ein Risiko eingehen,* brokañ udb, kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, en em forsiñ ; **3.** *Verpflichtungen eingehen,* ober gouestloù (promesaoù), sammañ atebegezhioù, reiñ e c'her, ober e le d'ober traoù 'zo, sammañ luz war e gein, degemer dleadoù, enkoulmañ, skoulmañ endalc'hioù ; **4.** *einen Vergleich eingehen,* treuzvarc'hata, en em glevet dre gaer, en em gordañ dre gaer, ober emglev dre gaer ; **5.** *eine Ehe eingehen,* dimeziñ, eurediñ ; **6.** *eine Wette eingehen,* lakaat klaoustre, lakaat arc'hant e klaoustre, ober ur bariadenn, sevel klaoustre, mont e klaoustre, mont e pariadenn gant u.b., klaoustreañ, pariañ, brokañ arc'hant en ur glaoustre, ober ur glaoustre, podañ arc'hant, lakaat arc'hant war ar c'haloch ; *sie sind eine Wette eingegangen,* klaoustre a zo etrezo, ur bariadenn a zo etrezo.
Eingehen n. (-s) : **1.** degouezh g., monedigezh b. ; **2.** [dre heñvel.] donedigezh b. ; **3.** [dre astenn.] asant g., skoulmidigezh b. ; **4.** dizeriadur g., koazhadur g., dizan g., kastizadur g., pouezidigezh b., freuz-stal g. ; **5.** [gwiad.] kurz g.
eingehend ag./Adv. : **1.** dre ar munud, diouzh ar munud, resis, spis, pizh, pervezh, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *etwas eingehend prüfen*, sellet ouzh udb dre ar munud, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo, nizañ (nizat) udb gant ar brasañ evezh, pleustriñ mat war udb, sellet-disellet ouzh udb, sellet ha disellet ouzh udb, sellet a-dailh ouzh udb (Gregor), ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren

d'udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, studiañ ervat udb, mont don e studi ur c'hraf bennak ; *ein Thema eingehend behandeln,* disec'hañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; **2.** *eingehende Post,* lizhiri hag a zegouezh lies.

eingekeilt ag. : kouboulet, gennet, enket.

Eingemachte(s) ag.k. n. : boued-mir g.

eingemeinden V.k.e. (hat eingemeindet) : stagañ ouzh ur gumun, stagañ ouzh ar Stad.

Eingemeindung b. (-,-en) : stagidigezh [ouzh ur gumun, ouzh ur Stad] b.

eingenommen ag. : **1.** lonket, kemeret ; **2.** [dre skeud.] *für jemanden eingenommen sein,* bezañ tomm ouzh u.b., bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ u.b. gwelet mat gant an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ douget d'u.b. (evit u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *er ist gegen mich eingenommen,* raksoñjoù en deus a-enep din ; **3.** [dre astenn.] *von sich eingenommen sein,* kaout ur sell uhel war an-unan, ober e veuleudi e-unan, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, bezañ karg gantañ e-unan, bezañ leun a lorc'h, bezañ lorc'h leizh e gorf, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet, bezañ c'hwezet d'an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ douget dezhañ e-unan, plantañ c'hwezh ennañ e-unan, bezañ fouge en an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, glorius, tonius, dichek, uhel, bras) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ e leue o treiñ en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vended / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; **3.** *von etwas eingenommen,* tik (gwrac'h, her, sot, nay, pitilh, touellet, angoulet, ran, lorc'het, dall) gant udb, ur bouc'h gant udb, her war udb.

Eingenommenheit b. (-) : **1.** rakvarn g. ; **2.** albac'henn b., stultenn b. ; **3.** brabañs g., fouge g., pouferezh g., fougeerezh g., rogoni b., randon g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., bosac'h b., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., c'hwez hag avel.

eingerückt ag. : deuet d'ober e servij, enluet, rejimantet, soudardet.

eingesandt ag. : [lizher] kaset d'ur gazetenn gant ul lenner hag embannet.

eingeschaltet ag. : war enaou, war elum, elum, bev ; *nicht eingeschaltet,* dienaou.

Eingeschaltetsein n. (-s) : elum g.

eingeschlechtig ag. : unreizh.

eingeschlossen ag. : **1.** serret, prennet, kloz, endalc'het, e-barzh ; *mit eingeschlossen,* amañ e-barzh, amañ da-heul, amañ kevret, hag all ; **2.** enkelc'hiet.

eingeschnappt ag. : mouzhus ; *er ist schnell eingeschnappt*, anoazus eo.

eingeschossig ag. : un estaj dezhañ.

eingeschränkt ag. : bevennet, krennet, termenet, strizh, enk, harzek.

Eingeschränktheit b. (-) : strizhder g., enkter g.

eingeschrieben ag. : **1.** enskrivet ; *eingeschriebener Kreis,* kelc'h enskrivet g. ; *er ist schon im Verein eingeschrieben,* merket eo dija er c'hleub ; **2.** [post] erbedet.

eingeschworen ag. : **1.** dalc'het gant ul le ; **2.** unanet, unvan ; **3.** *auf etwas (t-r-t) eingeschworen sein,* bezañ tik (gwrac'h, her, sot, nay, pitilh, touellet, angoulet, lorc'het, ran, dall) gant udb, bezañ her war udb, bezañ ur bouc'h gant udb, bezañ tomm ouzh udb.

eingesessen ag. : annezet, diazezet, o chom ; *alt eingesessene Bevölkerungsgruppe,* poblad diazezet er vro abaoe pell b.

Eingesottene(s) ag.k. n. : [Bro-Aostria] boued-mir g.

eingespannt ag. : dalc'het gant e labour, a-zevri-kaer gant e labour, a-lazh-ki gant e labour, gwir wellañ o labourat,.

eingespielt ag. : akourset mat.

eingestandenermaßen Adv. : un dra anat eo, ne vo ket nac'het an dra-se.

Eingeständnis n. (-ses,-se) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g.

eingestehen V.k.e. (gestand ein / hat eingestanden) : anzav, anavezout, disklêriañ, diskuliañ ; *jemandem etwas eingestehen,* anzav udb ouzh u.b. ; *nicht einzugestehen sein,* bezañ dianzavus, bezañ mezh e anzav.

V.em. : **sich eingestehen** (gestand sich ein / hat sich (t-d-b) eingestanden) : *sich (t-d-b) etwas eingestehen,* degemer udb da wir, anzav udb, anavezout udb.

eingestehbar ag. : anzavadus, a c'haller anzav.

eingestellt ag. : **1.** tuet (techet, douget) d'udb ; *er ist republikanisch eingestellt,* a-du emañ gant ar republik ; **2.** *auf etwas (t-r-t) eingestellt sein,* bezañ e ged eus (e-sell eus, e-sell ag) udb, bezañ en engortoz ag udb ; **3.** *auf etwas (t-r-t) eingestellt sein,* bezañ arbennikaet en udb.

eingetragen ag. : marilhet, enskrivet ; *er ist schon im Verein eingetragen,* merket eo dija er c'hleub.

eingewachsen ag. : [mezeg.] enkiget, enkorfet.

eingewandert ag. : enbroet.

Eingeweide n. (-s,-) : flugez str., flugezennoù lies., bouzelloù lies., piron g., pironenn b., kourailhoù lies. ; *tierische Eingeweide,* togonoù lies., stripoù lies., stripennoù lies., sklipoù lies. ; *Fischeingeweide,* fast g.

Eingeweidebruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] diskenn bouzelloù g., avelenn gof b., avelenn varlenn b., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor), ogad g.

Eingeweidefett n. (-es) : lard-kanded g.

Eingeweidewürmer lies. : [loen.] kest lies., lenkern str.

Eingeweihte(r) ag.k. g./b. : **1.** [relij.] sklaeried g. [*liester* sklaeridi], sklaeriedez b., deskoniad g., deskoniadez b., enlaezed [*liester* enlaezidi] g. ; **2.** mailh g., den arroutet g., den reizhet g.

eingewöhnen V.k.e. (hat eingewöhnt) : boazañ, boaziañ, akoursiñ, broañ, broelañ, gouennañ, atantiñ.

V.em. : **sich eingewöhnen** (hat sich (t-rt) eingewöhnt) : boazañ, boaziañ, en em voazañ, kustumiñ, en em akoursiñ, en em vroañ, en em vroelañ ; *sich wieder eingewöhnen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm,

mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *sie hätten sich in Paris nicht eingewöhnt,* ne oant ket graet evit chom e Pariz, ne vijent ket en em c'hraet e Pariz.

Eingewöhnung b. (-,-en) : boazadur g., boazadenn b., broeladenn b., broeladur g., broelerezh g.

eingezahlt ag. : paeet, talet ; *voll eingezahltes Kapital,* kevala peurbaeet g., kevala peurdalet g.

eingezogen ag. : **1.** pell diouzh darempred an dud, en distro, en e bart e-unan, en e zigenvez ; **2.** lamet, dalc'het, seziset, lamet eus an amred ; **3.** galvet d'ober e servij, enluet, rejimantet, soudardet.

Eingezogenheit b. (-) : digenvezded b., digenvezder g., digenvez g.

eingießen V.k.e. (goss ein / hat eingegossen) : **1.** enskuilhañ, dinaouiñ, diskenn, diskargañ, founilhañ, trezennañ, trezeriañ, ensilañ ; [relij.] *eingegossene Kontemplation,* arvestiñ enskuilhet g. ; **2.** [kegin.] glec'hiañ, glec'hiñ.

Eingießen n. (-s) **/ Eingießung** b. (-,-en) : **1.** glec'hiadenn b., glec'h en tomm g. ; **2.** [mezeg.] treuzskuilh g., treuzwazhiadur g.

eingipsen V.k.e. (hat eingegipst) : plastrañ.

Einglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-lagad b.

Eingläubigkeit b. (-) : undouegeezh b.

eingleisig ag. : **1.** ur forzh dezhañ ; *eingleisige Bahn,* hent-houarn ur forzh dezhañ g., unroud g. ; **2.** [dre skeud.] gleuroù dezhañ, berrsperedek, berrsperedet, strizhkredik.

eingliedern V.k.e. (hat eingegliedert) : enframmañ, kenempran, kenstagañ, entoueziañ, enteuziñ, enstrolladañ, kendeuziñ ; *wieder eingliedern,* kenempran a-nevez.

V.em. : **sich eingliedern** (hat sich (t-rt) eingegliedert) : heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ, en em akustumiñ gant an dud ; *sich in etwas (t-r-t) eingliedern,* entoueziañ en udb.

Eingliederung b. (-,-en) : kenemprerezh g., enframmañ g., enframmadur g., entoueziadur g., enstrolladerezh g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b.

Eingliederungsgeld n. (-s,-er) **/ Eingliederungshilfe** b. (-,-n) : skorenn genempran b.

eingraben V.k.e. (gräbt ein / grub ein / hat eingegraben) : **1.** douarañ, enkeviñ, sankañ, sikañ, plantañ ; *einen Pfahl in die Erde eingraben,* sankañ ur peul en douar, sikañ ur peul en douar, plantañ ur peul ; **2.** [dre heñvel.] engravañ, garanañ ; *in Metall eingraben,* engravañ e-barzh ar metal.

V.em. : **sich eingraben** (gräbt sich ein / grub sich ein / hat sich (t-rt) eingegraben) : **1.** *sich in die Erde eingraben,* en em zouarañ, mont da skoachañ en douar ; **2.** [lu] en em gaeañ ; **3.** [dre skeud.] *sich ins Gedächtnis eingraben,* chom garanet don e-barzh penn u.b., chom moullet er galon, chom enlouc'het don e spered u.b., chom bev e koun u.b., chom peg-mat er spered, skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom peg er galon, antren e kalon u.b., mont don e kalon u.b. ; *diese Landschaft hat sich mir tief ins Gedächtnis eingegraben,* chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'houn (enlouc'het em spered, peg ouzh va spered, moullet em spered), chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se garanet don em eñvor, en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se, chom a raio skeudennoù ar c'horn-bro-se em memor a-hed va buhez ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben,* e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer, kaniet eo e zremm gant ivin an amzer.

eingravieren V.k.e. (hat eingraviert) : engravañ, enlouc'hañ.

eingreifen V.gw. (griff ein / hat eingegriffen) : **1.** lakaat an dorn e-barzh ; **2.** [tekn.] [dre astenn.] kengrogañ ; *das Rad greift in das Getriebe ein,* kregiñ a ra ar rod e-barzh ar graouenn ; **3.** [dre skeud.] *in jemandes Rechte eingreifen,* aloubiñ war gwirioù u.b. ; **4.** kemer diarbennoù ; *disziplinarisch eingreifen,* kastizañ, kemer diarbennoù war tachenn ar c'henurzh ; **5.** emellout, en em veskañ ; *die Polizei griff ein,* emellout a reas ar polis ; *er darf doch nicht in mein Privatleben eingreifen,* n'en deus ket da welet war va zraoù.

Eingreifen n. (-s) : **1.** [tekn.] kengrogañ g. ; **2.** emelladenn b., emell g., emellerezh g. ; *dank jemandes Eingreifen,* dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., dre erbed u.b., en erbed u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; *nur durch Eingreifen des Staates kann dieses Problem gelöst werden,* ne c'hall ket seurt kudenn bezañ diskoulmet hep emell ar Stad ; *das Eingreifen des Staates sollte nicht auf Kosten der Demokratie geschehen,* bez' e rankfe ar Stad ren e emelloù gant damant d'an demokratelezh ; **3.** alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadenn b.

eingrenzen V.k.e. (hat eingegrenzt) : bevenniñ, enkelc'hiañ, klozañ.

Eingriff g. (-s,-e) : **1.** [tekn.] kengrogañ g. ; *Eingriff des Zahnrades,* kendentadur g., krog ar rod dantek g. ; *direkter Eingriff,* enkrog eeun g. ; **2.** [dre skeud.] emelladenn b., emell g., emellerezh g. ; *Eingriff in das Privatleben,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù prevez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g. ; *Eingriff des Staates in die Wirtschaft,* emellerezh ar Stad en armerzh g. ; **3.** alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadenn b. ; *Eingriff in jemandes Rechte,* aloubidigezh war gwirioù u.b. b. ; **4.** [mezeg.] oberatadenn surjianel b., gwezhiadenn surjianel b.

eingruppieren V.k.e. (gruppierte ein / hat eingruppiert) : rummata.

Eingruppierung b. (-,-en) : rummata g., rummatadur g.

Einguss g. (-s,-güsse) : **1.** glec'hiadenn b., glec'h en tomm g. ; **2.** diskargadur ar metal teuz g., redadur g., redek g. ; **3.** [mezeg.] strinkelladur g. ; **4.** [tekn.] moull g.

Eingussform b. (-,-en) : [tekn] moull g.

Eingusstrichter g. (-s,-) : [tekn.] founilh redek g., trezer redek g.

einhacken V.gw. (hat eingehackt) : **1.** pigosat ; **2.** bouc'haliañ ; **3.** *auf jemanden einhacken,* skeiñ gant u.b. ; **4.** [dre skeud.] *auf jemanden einhacken,* arloupiñ war u.b., binimañ ouzh u.b. (Gregor).

V.k.e. (hat eingehackt) : [kegin.] drailhañ, miñsañ.

V.em. **sich einhacken** (hat sich (t-rt) eingehackt) : preizhañ ; *sich in eine Telefonleitung einhacken,* preizhañ ul linenn bellgomz.
einhaken V.k.e. (hat eingehakt) : ispilhañ, lakaat e pign ; *das Fenster einhaken,* lakaat ar prenestr war e vudurunoù, marc'hañ ar prenestr.
V.gw. (hat eingehakt) : **1.** kregiñ e ; **2.** [tekn.] distegnañ ; **3.** [dre skeud.] emellout, en em veskañ.
V.em. : **sich einhaken** (hat sich (t-rt) eingehakt) : kregiñ e kazel u.b. ; *sie gehen eingehakt,* mont a reont kazel-ha-kazel (kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h), kazeliañ a reont an eil gant egile ; *sich bei jemandem einhaken,* kregiñ e brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b., kazeliañ gant u.b.
-einhalb Adv. : hanter ; *eineinhalb Jahre,* bloaz hanter ; *eineinhalb Stunden,* un eurvezh hanter, un eur hanter ; *zweieinhalb Tage,* daou zevezh hanter ; *dreieinhalb Meter lang,* tri metr hanter hed, tri metr hanter a hed.
Einhalt g. (-s) : harz g., arsav g., ehan g., paouez g., harp g., kae g. ; *einer Sache Einhalt tun,* lakaat harz d'udb, lakaat un harp d'udb, troc'hañ udb, reiñ harz d'udb, troc'hañ d'udb, mougañ udb, troc'hañ groñs a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb, skodiñ udb, skoilhañ udb, sparlañ ouzh udb, kas a-enep udb, ober brezel d'udb, kaeañ ouzh udb ; *einer Krankheit Einhalt gebieten,* troc'hañ ur c'hleñved, lazhañ ur c'hleñved, harluañ ur c'hleñved a-douez an dud, harluañ ur c'hleñved a-vetoù an dud, maoutañ ur c'hleñved.
einhalten V.k.e. (hält ein / hielt ein / hat eingehalten) : **1.** herzel, lakaat da chom a-sav, fardellañ, mougañ, gwaskañ, moustrañ, derc'hel ; **2.** [dre astenn.] derc'hel, derc'hel da, seveniñ, mirout ; *sein Versprechen einhalten,* derc'hel ur bromesa, kenderc'hel ouzh e bromesa, derc'hel d'e c'her, derc'hel d'e lavar, delc'her d'e bromesa, seveniñ e bromesa, seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, mirout e c'her, mirout e feiz, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her ; *das Versprechen wurde eingehalten,* ar bromesa a oa aet da wir ; *den Kaufvertrag einhalten,* delc'her e varc'had ; *die festgelegten Bedingungen einhalten,* mirout an divizoù merket ; *eine Frist einhalten,* derc'hel d'an termen, damantiñ d'ur goursez, chom e-barzh an termen lakaet ; *er kann das Arbeitstempo nicht einhalten,* ne zeu ket da boursuiñ, foulet eo, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs gant e labour, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, tapet en deus ar bouc'h, n'eo ket lodenn evit labourat ; **3.** heuliañ, sentiñ ouzh, sujañ da ; *ein Gesetz nicht einhalten,* terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn ; **4.** [kirri-tan] derc'hel da ; *die rechte Seite einhalten,* chom war an tu dehou, derc'hel mat d'an tu dehou ; *er weiß, die goldene Mitte einzuhalten,* hennezh a vez atav kempouez an traoù gantañ, plaen eo an den, hennezh a oar moull.
V.gw. (hält ein / hielt ein / hat eingehalten) : *mit etwas einhalten,* ehanañ gant udb ; *mit dem Lesen einhalten,* paouez (ehanañ) da lenn.
Einhaltung b. (-,-en) : **1.** harz g., arsav g., ehan g., paouez g. ; **2.** [dre astenn.] mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g., sentidigezh b., douj g., doujañs b. ; *auf die Achtung und Einhaltung der Menschenrechte hinwirken,* diogeliñ an doujañs gwirion ouzh gwirioù mab-den.
einhämmern V.k.e. (hat eingehämmert) : **1.** sankañ (sikañ, plantañ) a daolioù morzhol ; **2.** [dre skeud.] diferañ [udb d'u.b.], plantañ don en empenn u.b., sankañ e penn u.b., sikañ e penn u.b., bountañ e penn u.b., troadañ e penn u.b., diazezañ [ur mennozh, ur soñj] e spered u.b.
V.gw. (hat eingehämmert) : fraoulat ; *auf jemanden einhämmern,* lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b.
V.em. : **sich einhämmern** (hat sich (t-d-b) eingehämmert) : *sich (t-d-b) etwas einhämmern,* plantañ udb don en e benn, troadañ udb.
Einhämmern n. (-s) : *Einhämmern eines Werbeslogans,* bruderezh a-daol trañch g., bruderezh forzh pegement g., bruderezh taer g., bruderezh ken-ha-ken g., bruderezh ken-ha-kenañ g., bruderezh mui-pegen-mui g., bruderezh gwazh-pegen-gwazh g., fraoulerezh daranvel g.
einhandeln V.k.e. (hat eingehandelt) : **1.** eskemmañ, trokañ ; **2.** [kenw.] prenañ.
V.em. : **sich einhandeln** (hat (t-d-b) eingehandelt) : tapout, pakañ, dastum, serriñ ; *sie werden sich (t-d-b) damit Ärger einhandeln,* emaint o tarbariñ ur gwall gudenn dezho o-unan, emaint oc'h en em lakaat dindan vec'h, emaint o sachañ bec'h war o c'hein, emaint o sachañ ar c'harr war o c'hein, emaint o tennañ tan war o c'hein, emaint o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emaint o hadañ danvez keuz, emaint o hadañ greun keuz, emaint o hadañ kerse, emaint o prenañ kerse, trabas o do war gement-se, gwall afer o do da gaout abalamour

d'an dra-se, afer fall a bakint abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezho.
Einhänder g. (-s,-) : mank g., moñs g., mogn g., paotr e zorn mogn g.
einhändig ag. : **1.** mogn, mank, mankart, moñs, monk ; *ein Einhändiger,* ur mankard g., ur mank g., ur mogn g., ur moñs g., ur paotr mogn e zorn g. ; *eine Einhändige,* ur vankell b., ur vaouez mogn he dorn b. ; **2.** [sonerezh] gant un dorn.
Adv. : gant un dorn.
einhändigen V.k.e. (hat eingehängigt) : *jemandem etwas einhändigen,* lakaat udb etre daouarn u.b.
Einhändigung b. (-,-en) : roadenn b., roidigezh b., kasadur g.
Einhändigungsschein g. (-s,-e) : paper-diskarg g., lizher-diskarg g., skrid-degemer g.
Einhandsegeln n. (-s) : [sport, bigi] redadeg en e unan b., redadeg an-unan b.
einhängen V.k.e. (hat eingehängt) : ispilhañ, lakaat e pign ; *das Fenster einhängen,* lakaat ar prenestr war vudurun, lakaat ar prenestr war e vudurunoù, marc'hañ ar prenestr ; [pellgomz] *den Hörer einhängen,* adskourrañ selaouer ar pellgomzer, advarc'hañ selaouer ar pellgomzer, skourrañ ar pellgomzer.
V.em. : **sich einhängen** (hat dich (t-rt) eingehängt) : kregiñ e kazel u.b. ; *sich bei jemandem einhängen,* kregiñ e brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b.
einhauchen V.k.e. (hat eingehaucht) : **1.** enanaliñ, lonkañ e alan, tennañ e alan, sachañ e anal ; **2.** [dre astenn.] c'hwezhañ, enc'hwezhañ ; *jemandem neues Leben einhauchen,* degas startijenn nevez d'u.b., buhezekaat u.b., divorediñ u.b.
einhauen V.k.e. (haute ein / hat eingehauen) : **1.** freuzañ, terriñ ; **2.** engravañ, kizellañ.
V.gw. (haute ein / hieb ein // hat eingehauen) : *auf jemanden einhauen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, lardañ e billig d'u.b.

einhäusig ag. : **1.** [louza.] monoek ; *einhäusige Pflanzen,* plant monoek str. ; **2.** [dre skeud.] chomidik, divonedus, luduek, ludu, yeuek.
Einhäusigkeit b. (-) : [louza.] monoegezh b.
einheben V.k.e. (hob ein / hat eingehoben) : [Bro-Aostria] enkefiañ.
einheften V.k.e. (hat eingeheftet) : **1.** [levr] strollañ, krafañ ; **2.** [gwiad.] krafañ, braswriat ; **3.** [moull.] enlevrañ ; **4.** renkañ.
einhegen V.k.e. (hat eingehegt) : kaeañ, garzhañ, enklozañ.
Einhegung b. (-,-en) : enklozadur g.
einheimisch ag. : eus ar vro, -bro, henvroat, orinadel, kentvroat ; *einheimische Sitten,* gizioù eus ar vro lies. ; *die Einheimischen,* ar vroidi lies., tud ar vro lies., an henvroidi lies., an henvroiz lies. ; *einheimisch werden,* heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ.
einheimsen V.k.e. (hat eingeheimst) : **1.** sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gorren, eostiñ, gronnañ, klozañ ; **2.** P. [dre skeud.] eostiñ, dastum, gounit.
Einheirat b. (-) : kerentiezh dre zimeziñ b.
einheiraten V.gw. (hat eingeheiratet) : *in eine Familie einheiraten,* dont da vezañ kar dre zimeziñ, kerentiañ dre zimeziñ ; *das ist eine eingeheiratete Tante,* honnezh a zo moereb da-heul din ; *eingeheirateter Neffe,* niz da-heul g.
V.k.e. (hat eingeheiratet) : kerentiañ.
Einheit b. (-,-en) : **1.** unvez b., unvezenn b., unanenn b., unander g., unanad g. ; **2.** unded b., under g., unelezh b., unanelezh b., unanded b. ; *Einheit der Handlung,* unded an ober b. (Gregor), unded darvezadur b. ; *Einheit des Ortes,* unded lec'h b. ; *Einheit der Zeit,* unded amzer b. ; **3.** unvaniezh b., unaniezh b. ; [polit.] *Einheit eines Volkes,* un(v)aniezh vroadel b. ; **4.** [lu] unvez b., bagad g., kevrenn b., rann soudarded b. ; *Kampfeinheit,* unvez stourm b., bagad stourm g.
einheitlich ag. : **1.** unvan, peurunvan, unanus, unvezus ; [bev.] *einheitlicher Bauplan der Lebewesen,* doareennoù kenglotus lies., kengloterezh ar stummoù g. ; **2.** unel, unanel.
Adv. : e bloc'h, a-stroll, a-unan, bloc'h, a-unvan, a-unvouezh, holl a-bezh, en ur bagad, a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, e-kevret, asambles, en ur pezh, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, a-unstroll, kumun, en ur stern, boutin, e boutin, ken- ; *einheitlich vorgehen,* labourat diwar ur raktres hollek, mont dezhi gant kenurzh.
Einheitlichkeit b. (-) : **1.** unvanded b., unvander g. ; **2.** unelezh b., unanelezh b., unanded b., unded b., under g.
Einheitsbestrebung b. (-,-en) : strivoù da-gaout an unvaniezh lies.
Einheitsgebühr b. (-,-en) : taos unvan g.
Einheitskleidung b. (-,-en) : dilhad unvandoare g./lies., unwisk g.
Einheitslehre b. (-) : [preder.] unelouriezh b., monouriezh b., monegezh b.
Einheitsmatrix b. (-,-matrizen) : [mat.] oged unanenn g.
Einheitspartei b. (-,-en) : [polit., istor] *sozialistische Einheitspartei Deutschlands (SED)*, strollad sokialour peurunvan Bro-Alamagn g.
Einheitspreis g. (-es,-e) : priz unel g.

Einheitspreisgeschäft n. (-s,-e) : stal-werzh priz unel b.
Einheitssatz g. (-es,-sätze) : feur unel g.
Einheitsschule b. (-,-n) : skol lik b.
Einheitstarif g. (-s,-e) : priz unel g.
Einheitswährung b. (-,-en) : unvetalegezh b., moneiz unel g.
Einheitszeit b. (-) : amzer hollvedel b.
einheizen V.gw. (hat eingeheizt) : **1.** tommañ, goriñ ; *tüchtig einheizen*, tommañ mat, goriñ mat ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem tüchtig einheizen,* kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), lardañ e billig d'u.b., teñsañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kastizañ u.b., plantañ kentel gant u.b., hejañ e c'hwen d'u.b., hejañ e laou d'u.b.
Einheizer g. (-s,-) : mesker g., kabaler g., dispac'her g., korzhour g.
Einheizerin b. (-,-nen) : meskerez b., kabalerez b., dispac'herez b., korzhourez b.
einhellig ag. : unvouezh, unvan, a-unvouezh, a-unan ; *wir sind der einhelligen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist,* an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), an holl ac'hanomp gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *einhelliges Lob ernten,* eostiñ ur barrad meuleudioù, eostiñ meuleudi digant an holl (a bep tu), bezañ roet d'an-unan mil meuleudi gant an holl, bezañ roet d'an-unan a bep seurt meuleudi gant an holl.
Adv. : a-unvouezh, a-unan, en ur vouezh, en ur soñj, holl gwitibunan, en ur pezh, a-genglev.
Einhelligkeit b. (-) : unvouezh b., unaniezh b., unvanded b., unvander g., kenglev g., emglev g., reizhded b., unvaniezh b.
einhenkeln V.em. : **sich einhenkeln** (hat sich (t-rt) eingehenkelt) : P. **1.** kregiñ e brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b. ; **2.** mont kazel-ha-kazel (kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h).
einher- rakverb rannadus a verk ul lusk etrezek an hini a gomz. Doare al lusk a vez resisaet gant ar verb.
da skouer : *einherbrausen,* (ist) : tremen a-dizh hag a-dak (d'an druilh), tremen gant trouz bras ; *einherstolzieren,* (ist) : pompadiñ o tremen, tremen rok an tamm eus an-unan, torodelliñ ; *majestätisch einherschreiten,* kerzhet gant meurdez.
einhergehen V.gw. (ging einher / ist einhergegangen) : **1.** *mit etwas einhergehen,* bezañ liammet gant udb, bezañ kenstag ouzh udb ; **2.** kerzhet a-zoug e gamm (a-zoug-kamm, a doug e gamm, dousik ha plaen, plarik, war e c'horregezh, war e gamm, ent habaskik, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e blaen, war e vadober), kontañ e gammedoù / kerzhet goustadik / kerzhet sioulik / selaou e bazioù (Gregor).
einhöckerig ag. : un tort dezhañ war e gein, ur bos dezhañ war e gein ; *einhöckeriges Kamel,* dremedal g.
einholen V.k.e. (hat eingeholt) : **1.** kerc'hat, mont d'ober prenadennoù, mont d'ober defotachoù ; *Gott hat sie in seinen ewigen Frieden eingeholt,* Doue a zec'halvas anezhi d'e baradoz ; **2.** *jemanden einholen,* pakañ u.b., tapout u.b., adtapout u.b., tizhout u.b., [sport] gounit war u.b. a veg troad ; **3.** [merdead.] *ein Tau einholen,* sachañ war ur fun (war ur fard) ; *die Netze einholen,* sevel (gorren, dizourañ) ar rouedoù ; **4.** *die Flagge einholen,* gouzizañ ar banniel, diskenn ar banniel ; **5.** [dre skeud.] *die verlorene Zeit wieder einholen,* adtapout an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale) ; **6.** *die Erlaubnis einholen,* goulenn an aotre, goulenn droed ha koñje evit ober udb ; **7.** *über etwas Auskünfte einholen,* mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt,* graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; **8.** tapout, pakañ, dastum, serriñ, gounit ; *er hat sich eine schlimme Krankheit eingeholt,* tapet (dastumet, serret, paket) en deus ur gwall gleñved, stropet en deus ur gwall gleñved outañ, tapet en deus e valapa (e fall, e jeu) ; **9.** sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum.
Einholnetz n. (-es,-e) : roued defotachoù b., roued prenadennoù b.
Einholtasche b. (-,-n) : sac'h defotachoù g., sac'h prenadennoù g., kabas g., kabasenn b.
Einholung b. (-,-en) : goulenn g.
Einhorn n. (-s,-hörner) : **1.** [mojenn.] unkorneg g., marc'h-kornek g. ; **2.** [loen] narwal g.
einhörnig ag. : unkorn, unkornek ; *einhörnige Kuh,* buoc'h beskorn b., beskorn b. ; *einhörniger Stier,* tarv beskorn g., beskorn g.
Einhornschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn unkorn g.
Einhufer g. (-s,-) : [loen.] unkarneg g., ekuideg g. ; *die Einhufer,* an ekuideged lies., an unkarneged lies.
einhufig ag. : [loen.] unkarnek.
einhüllen V.k.e. (hat eingehüllt) : goleiñ, gronnañ, farlokañ, tamolodiñ, pakañ, dastum, goueliañ, gwiskañ, klozañ ; *in ein Leichentuch einhüllen,* sebeliañ / lienañ (Gregor) ; *der Nebel hüllt das Tal ein,* neuñviñ a ra an draonienn el latar, beuzet eo an draonienn el latar.
V.em. : **sich einhüllen** (hat sich (t-rt) eingehüllt) : **1.** *sich warm einhüllen,* en em gafunañ, en em c'hronnañ ; *ich hatte mich dick eingehüllt,* lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, tamolodet em boa ur bern dilhad en-dro din, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloanenn en-dro da'm c'horf ; **2.** [dre skeud.] *sich in seine Würde einhüllen,* kemer digarez diouzh e anv mat evit klozañ war an-unan ha chom war dav, digareziñ e vriegezh evit tevel, siguriñ e anv kaer evit derc'hel kloz war e soñjoù.
einhundert niver. : kant, 100.
einhundertachtzig niv. : kant pevar-ugent, nav-ugent, 180.

einhundertdrei niver. : kant tri, tri ha kant, kant teir, teir ha kant, 103.
einhundertdreißig niver. : dek ha c'hwec'h-ugent, kant tregont, 130.
einhundertdreiundzwanzig niver. : kant tri warn-ugent, 123.
einhundertneunzig niver. : kant dek ha pevar-ugent, dek ha nav-ugent, 190.
einig ag. : unvan, unanet, a-unan, a-unvan, a-untu, a-du an eil gant egile ; *einig sein,* bezañ unanet, bezañ unvan, bezañ a-unan, bezañ a-unvan, bezañ plaen an traoù etrezo, kanañ ar gousperoù war ar memes ton, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, bezañ a-vouezh an eil gant egile, toniañ an eil gant egile, bout ag un intent ; *einig werden,* erruout mat, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober intent ; *über einen Handel einig werden,* en em glevet war ur marc'had, tonkañ ur marc'had, juntañ ur marc'had, siellañ ur marc'had, tremen ur gra, en em gordañ war divizoù ur marc'had, en em glevet war divizoù ur marc'had, ober ar gra, ober marc'had ; *ich bin mit ihm in diesem Punkt einig,* a-du emaon gantañ war ar c'hraf-se ; *wir sind uns darüber einig, dass die Situation gefährlich ist,* an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra ar mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *alle machen vor, einig zu sein,* an holl a vez plaen diwar-c'horre.
einige(r,s) : **1.** *anv-gwan* : un nebeud, ... bennak, ur ... bennak, un nebeudig …, un nebeudad … g., un dornad ... g., un troñsad … g., ur flac'had … b., ur vozad … b., un togad … g., ur pakad … g., meurik a … lies. ; *einige Leute,* ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., ur flac'had tud b., ur vozad tud b., ur pakad tud g., serten tud, darn, un darn dud, lod, tud, tud 'zo, hiniennoù, unanoù, unanoù bennak, unan bennak, ur re bennak, unanig bennak, greunigoù a dud lies., un nebeudad tud ; *einige Monate,* un toullad mizioù g., un nebeud mizioù, ur mizioù bennak, un togad mizioù, meurik a viz ; *einige Zahlen,* un nebeud niveroù, un niveroù bennak, un nebeudig niveroù, un niver bennak ; *einiges Geld,* un nebeud gwenneien, un tamm gwenneien g., tammoù gwenneien lies. ; *einige Grad minus,* un nebeud derezioù dindan mann ; *vor einiger Zeit,* n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket pell amzer, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus tamm 'zo ebet, dabord, ergentaou(ik), kentaou, a-gentaou, n'eus ket gwall belloù, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig 'zo, ur mareadig amzer 'zo, un tachadig 'zo, ur pennadig 'zo ; *einige Monate vorher,* ur mizioù bennak a-raok ; *nur einige Leute haben das Geräusch gehört,* n'eus nemet unan bennak o deus klevet an trouz ; *einige Tage später,* a-benn un dervezh bennak goude se, un nebeud devezhioù war-lerc'h.
2. *raganv amstrizh* : ur re bennak, reoù, unanoù, unanoù bennak, unanigoù, darn, lod ; *einige dreißig,* un tregont bennak, tregont bennak a dud ; *einige ... andere ...,* lod ..., lod all ... - an eil re ...., ar re all … - ur re … hag ar re all ... ; *einige sind gekommen, andere nicht,* lod a oa deuet, lod all ne oant ket - darn a oa deuet, lod all ne oant ket ; *nur einige haben das Geräusch gehört,* n'eus nemet unan bennak o deus klevet an trouz ; *einiges,* un dra pe dra, un draik bennak.
einigeln V.em. : **sich einigeln** (hat sich (t-rt) eingeigelt) : **1.** [loen.] rodellañ, en em guilhañ ; **2.** tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, chom pell diouzh darempred an dud, en em serriñ warnañ e-unan ; **3.** [lu] en em gaeañ.
einigen V.k.e. (hat geeinigt) : unvaniñ, unaniñ, unanaat.
V.em. : **sich einigen** (haben sich (t-rt) geeinigt) : kavout un emglev, ober emglev, ober an emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, erruout mat, en em ingalañ, ober kevredigezh an eil gant egile, ober intent ; *sie haben sich darauf geeinigt, eine Straße zu bauen,* emglev a zo etrezo evit sevel un hent, emglev o deus graet evit sevel un hent, intent o deus graet evit sevel un hent, graet o deus an emglev da sevel un hent, en em glevet int evit sevel un hent, en em gordet int evit sevel un hent, en em ingalet int evit sevel un hent ; *sich mit jemandem einigen,* en gavout da unan gant u.b., ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., sevel a-du gant u.b., kordañ gant u.b. ; *wir haben uns nie darauf geeinigt,* biskoazh ne oa emglev ebet etrezomp war ar poent-se, biskoazh n'omp bet ag un intent ; *schließlich konnten sie sich einigen,* erfin e voe graet etrezo an emglev ; *sie einigten sich schnell über den Preis,* graet e oa bet buan ar priz.
einigend ag. : unanus, unvanus.
einigermaßen Adv. : evit ur pezh, gant kemm ha ment, tamm pe damm, un tamm bennak, a-walc'h, peuz-, etre daou, etre an daou, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, kalz pe nebeut, well-wazh ; *du kannst einigermaßen gut Englisch,* un saozneg madik a-walc'h a zeu ganit, te a gomz saozneg ne c'hwit ket ; *er kann einigermaßen gut Deutsch,* un alamaneg madik a-walc'h a zeu gantañ, komz a ra alamaneg ne c'hwit ket ; *mir geht's einigermaßen gut,* ne c'hwitan, ne c'hwitan ket, n'em eus ket da glemm, n'eus eus ket da glemm ; *ihr habt euch einigermaßen an das Gesetz gehalten,* dalc'het ho peus damdost d'al lezenn, heuliet ho peus damdost al lezenn ; *es war ihm einigermaßen gelungen,* deuet e oa e daol da vadik ; *ich weiß einigermaßen, wie man es tun,* gouzout a ran tamm-pe-damm penaos ober, gouzout a ran mui pe vui penaos ober ; *sie haben die Erklärung einigermaßen verstanden,* komprenet o deus an displegadenn mui pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe vihanoc'h ; *sie wurden einigermaßen gut aufbewahrt,* miret e oant bet gwell pe welloc'h.
Einigkeit b. (-) : unaniezh b., unvanded b., unvander g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., emglev g., emglev-mat g., reizhded b. ; [kr-l] *Einigkeit macht stark,* unaniezh a zo nerzh - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - daou louarn kamm a zo trec'h da unan eeun - muiañ keuneud, brasañ tantad - un neudenn a zo aesoc'h da derriñ eget ur gudenn, en

em unanit eta ; *zu einer Einigkeit kommen,* kouezhañ a-du, kavout un emglev, dont a-benn da sevel un emglev, erruout mat.
Einigung b. (-,-en) : **1.** unanidigezh b., unvanidigezh b., unvanadur g., unanadur g. ; **2.** kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., kevredigezh b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., amziviz g. ; *zu einer Einigung gelangen,* kavout un emglev, kouezhañ a-du, dont a-benn da sevel un emglev, erruout mat, ober treuzvarc'had, treuzvarc'hata, skoulmañ un treuzemglev, skoulmañ un amziviz, ober kevredigezh an eil gant egile ; *schließlich konnte eine Einigung erreicht (erzielt) werden,* erfin e voe graet etrezo an emglev.
Einigungspunkt g. (-s,-e) : kember g., kraf m'en em gav an holl a-du an eil gant egile g. ; *einen Einigungspunkt finden,* kemberiñ, en em gavout a-du an eil gant egile war ur c'hraf bennak.
Einigungsvertrag g. (-s,-verträge) : [polit.] feur-emglev unaniñ g.
einimpfen V.k.e. (hat eingeimpft) : **1.** [mezeg.] brec'hiñ, enkontammiñ, lakaat ar vrec'h da ; **2.** [dre skeud.] diferañ d'u.b., sankañ e penn u.b., plantañ e spered u.b., sikañ e penn u.b., diazezañ [ur mennozh, ur soñj] e spered u.b.
Einimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] brec'hiñ g., brec'hidigezh b.
einjagen V.k.e. (hat eingejagt) : plantañ, teurel, c'hwezhañ ; *jemandem Furcht einjagen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., spontañ u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., braouac'hiñ u.b., drec'hiñ u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., fromañ u.b., ober from d'u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., efreizhañ u.b., estlammiñ u.b., strabouilhat u.b., spontailhañ u.b.
einjährig ag. : **1.** ... bloaz, bloaziad ; [lu] *einjähriger Freiwilligendienst,* koñje bloaz (servij soudard bloaz) graet a youl vat g. ; *einjähriges Tier,* bloaziadenn b. ; *einjähriges Zieglein,* menn gavr bloaziad g. ; *einjähriges Kind,* bugel bloaz g. ; **2.** bloaziek ; *einjährige Pflanze,* plant bloaziek str., plantenn vloaziek b.
Einjahrsblume b. (-,-n) : bleunienn vloaziek b.
einjochen V.k.e. (hat eingejocht) : yevañ, lakaat dindan yev.
einkacheln V.k.e. (hat eingekachelt) : P. tommañ, ober tan, lakaat an tan da gregiñ, enaouiñ un tantad, c'hwezhañ (enaouiñ) an tan, ober ur c'hlaouiadenn dan.
einkalken V.k.e. (hat eingekalkt) : **1.** razañ ; **2.** [labour-douar] razañ, lakaat raz war, margañ, merliñ, strogañ.
einkalkulieren V.k.e. (kalkulierte ein / hat einkalkuliert) : **1.** lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, teuler kont eus, eveshaat ouzh, derc'hel kont eus, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da, teurel evezh ouzh, teuler pled gant (war, da) ; **2.** kontañ e-barzh, lakaat war ar gont.
Einkammersystem n. (-s,-e) : [polit.] reizhiad politikel ur gambr hepken b., unkambregezh b.
einkapseln V.k.e. (hat eingekapselt) : [mezeg.] enkistañ.
V.em. : **sich einkapseln** (hat sich (t-rt) eingekapselt) : **1.** enkaledenniñ, nozelenniñ, enkistañ ; **2.** tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, chom pell diouzh darempred an dud, en em serriñ warnañ e-unan, mont en e gorn.
einkassieren V.k.e. (kassierte ein / hat einkassiert) : enkefiañ, touch ; *einen Scheck einkassieren,* enkefiañ ur chekenn, touch ur chekenn (Gregor).
Einkassierer g. (-s,-) : enkefier g.
Einkassierung b. (-,-en) : enkefiadur g., enkefierezh b., enkefiañ g., degouezh arc'hant g., degouezhadenn arc'hant b.
Einkauf g. (-s,-käufe) : kefridi b., pren g., prenadenn b., prenaenn b., prenadur g., ampled g. ; *Einkäufe machen,* ober prenadennoù, ober e brenadennoù, ober e brenoù, ober prenoù, ober e brenaioù, prenañ e ziankajoù, prenañ diankajoù, ober an diankajoù, en em bourvezañ, prenañ defotajoù, ober an defotajoù, ober e gefridioù, ober kefridioù, ober ar c'homisionoù ; *ich habe noch Einkäufe zu tätigen,* troioù am eus d'ober, kefridioù am eus d'ober ; *sie hat ihre Einkäufe erledigt,* graet eo he frenoù ganti ; *Einkäufe,* prenadennoù lies., prenoù lies., preniaoù lies. ; *die ersten Einkäufe eines jungen Ehepaares,* an nevezioù lies.
einkaufen V.k.e. (hat eingekauft) : [kenw] prenañ, ober prenoù, ober prenadennoù, ober e brenadennoù ; *einkaufen gehen,* ober kefridioù, mont da brenañ e ziankajoù, mont d'ober e brenoù, mont d'ober e brenaioù, mont d'ober prenadennoù, mont d'ober prenoù, mont d'ober an defotajoù, mont da gerc'hat e zefotajoù, mont d'ober komisionoù ; *in den Supermarkt einkaufen gehen,* mont d'ar gourmarc'had da brenañ diankajoù.
V.em. : **sich einkaufen** (hat sich (t-d-b) eingekauft) : *sich (t-d-b) eine Lebensversicherung einkaufen,* kemer ur c'hretadur buhez, sinañ ur gevrat-kretaat war ar vuhez.
Einkäufer g. (-s,-) : prener g.
Einkaufsbummel g. (-s,-) : tro ar stalioù b., abadenn genaouegiñ ouzh ar stalioù b., abadenn vargediñ dirak ar stalioù b., troiad lipat stalioù b., staliaoua g., staliaouiñ g.
Einkaufsgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri brenañ b.
Einkaufsland n. (-s,-länder) : bro enporzhier b.
Einkaufsleiter g. (-s,-) : penn rann ar prenadennoù g., rener gwazrann ar prenadennoù g.
Einkaufspassage b. (-,-n) : [gourmarc'hadoù] garidenn genwerzhel b., trepas kenwerzhel, palier kenwerzhel g.
Einkaufspreis g. (-es,-e) : priz-prenañ g., priz-gwerzhañ g., priz koust g.
Einkaufsquelle b. (-,-n) : tit evit prenañ marc'had-mat g., chom-lec'h ur stal marc'had-mat g.
Einkaufsstraße b. (-,-n) : straed kenwerzherezh b., straed stalioù-gwerzh b.
Einkaufssumme b. (-,-n) : [Bro-Suis] gwirioù da baeañ evit kaout ar geodedadelezh lies.
Einkaufstasche b. (-,-n) : sac'h defotachoù g., sac'h prenadennoù g., kabas g., kabasenn b.
Einkaufswagen g. (-s,-) : karrigell b., karrig g.
Einkaufszeit b. (-,-en) : eurioù digeriñ lies.
Einkaufszentrum n. (-s,-zentren) : gourmarc'had g., kreizenn-genwerzh b., gwerzhlec'h g., kenwerzhva g.
Einkaufszettel g. (-s,-) : roll an traezoù da brenañ g.
einkehlen V.k.e. (hat eingekehlt) : [tekn.] andennañ, roudennañ, rizennañ, askañ, askennañ, kochañ.
Einkehlung b. (-,-en) : [tekn.] andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., ask g., koch g.

Einkehr b. (-) : **1.** [kozh] diskenn g. ; *im Gasthaus Einkehr halten,* ober e ziskenn en ostaleri, diskenn en ostaleri ; **2.** [dre astenn.] lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., herberc'h g., flojenn b., loj g., ti ha loj ; **3.** [dre skeud.] emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., enklask war e goustiañs g., distro g./b. ; *in (mit, bei) sich Einkehr halten,* mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, ober un distro warnañ e-unan, en em soñjal don, ober un enklask war e goustiañs, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs hag hini ar Spered Santel (Gregor) ; [relij.] *fromme Einkehr,* retred g./b., emzastum g.

einkehren V.gw. (ist eingekehrt) : **1.** dont, diskenn, ober ur gwel ; *bei jemandem einkehren,* diskenn e ti u.b., ober ur gwel d'u.b. ; *in einem Wirtshaus einkehren,* mont e-barzh un ostaleri (diskenn en un ostaleri) da bredañ ; **2.** [dre skeud.] kouezhañ ; *die Not kehrte bei ihnen ein,* kouezhañ a reas an dienez war o zi.

Einkehrer g. (-s,-) : **1.** degouezhiad g., den nevez erru g., arval nevez degouezhet g. ; **2.** [relij.] retreder g.

Einkehrtage lies. : [relij.] retred g./b. ; *an Einkehrtagen teilnehmen,* retrediñ, ober retred.

einkeilen V.k.e. (hat eingekeilt) : **1.** [tekn.] kouboulañ, gennañ, skorañ, klaviañ, skourdañ ; *Pflöcke einkeilen,* sankañ peulioù, sikañ peulioù, plantañ peulioù ; **2.** [dre skeud.] *jemanden einkeilen,* lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, klaviañ u.b., gennañ u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *wir standen eingekeilt in der Menge,* tapet e oamp e gwask an engroez.

einkeimblättrig ag. : unhaddeliennek, monokotiledon.

einkellern V.k.e. (hat eingekellert) : lakaat en ur c'hav.

einkerben V.k.e. (hat eingekerbt) : [tekn.] askañ, askennañ, kochañ, boulc'hañ, hoskiñ, ingochañ, skejañ, flañchañ, garanañ.

Einkerbung b. (-,-en) : [tekn.] ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., boulc'hadenn b., drailh g., ingoch g., flañch g., flañchadenn b.

einkerkern V.k.e. (hat eingekerkert) : bac'hañ, karc'hariañ, kraouiañ, prizoniañ, toullbac'hañ, kloziañ ; *es war ein gewaltiger Irrtum, mich einzukerkern,* en em dromplañ a-vras a zo bet graet ouzh va zoullbac'hañ.

Einkerkerung b. (-,-en) : karc'haridigezh b., bac'hadur g., prizoniadur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., bac'hadeg b., harzidigezh b., serriñ g.

einkesseln V.k.e. (hat eingekesselt) : [lu] gronnañ, engronnañ, kerliñ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ, enderc'hel, sterniañ en-dro da, lakaat ar c'helc'h war ; *den Feind durch eine Zangenbewegung einkesseln,* serriñ an durkez war an enebourien, gronnañ an enebourien a bep tu..

Einkesselung b. (-,-en) : kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g., gronnadur g., kaeliadur g.

einkitten V.k.e. (hat eingekittet) : [tekn.] mastikañ.

einklagbar ag. : [gwir] enebadus, enkefiadus ma vez savet klemm.

einklagen V.k.e. (hat eingeklagt) : [gwir] goulenn digant ar justis ma vo paeet [un dle bennak].

einklammern V.k.e. (hat eingeklammert) : **1.** lakaat etre krommelloù ; **2.** [tekn.] stagañ gant krapoù, stagañ gant krapinelloù, krapinellañ, krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

Einklammerung b. (-,-en) : **1.** krommelloù lies. ; **2.** [preder.] lakaat etre krommelloù g.

Einklang g. (-s,-klänge) : **1.** [sonerezh] unson g., unvouezh b., klotad g. ; **2.** [dre skeud.] emglev g., reizhded b., unvaniezh b. ; *in Einklang bringen mit,* lakaat udb da glotañ (da genglotañ da zegouezhout) gant un dra all, keidañ udb diouzh udb all, unvaniñ traoù 'zo, lakaat udb a-unan gant udb all, jaojañ ul liv bennak ouzh ul liv all, kavout un emglev (plaenaat ar c'hemm) etre u.b. hag unan all, kompezañ mennozhioù, heñvelaat ar mennozhioù, lakaat udb a-unan gant un dra all, keidañ, azasaat ouzh ; *Geist und Körper in Einklang bringen,* lakaat ar spered a-unan gant ar c'horf ; *mit etwas im Einklang sein, mit etwas im Einklang stehen,* klotañ (kenglotañ, toniañ, kordañ, kendoareañ, kendoniañ, kalafetiñ) gant udb, kendereout, bezañ diouzh udb, degouezhout mat gant udb, kendegouezhout gant udb, kouchañ ouzh udb, bezañ a-bouez gant udb.

einklappbar ag. : [stramm leuriañ] pak-dispak, gorre-gouziz, sav-disav, pleg-displeg ; *einklappbares Fahrgestell,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies.

einklappig ag. : [tekn.] ur c'hlaped dezhañ hepken, ur valv dezhañ hepken, un trapig dezhañ hepken.

einklassig ag. : [skol] gant ur c'hlas hepken.

einkleben V.k.e. (hat eingeklebt) : pegañ, spegañ, kaotañ.

einkleiden V.k.e. (hat eingekleidet) : **1.** gwiskañ ; *jemanden neu einkleiden,* gwiskañ u.b. a-nevez (Gregor) ; *neu eingekleidet,* gwisket a-nevez ; *eingekleidet werden,* mont da vanac'h, mont da lean(ez), gwiskañ ar ouel, kemer ar gouriz (Gregor) ; *einen Toten einkleiden,* lienañ un den marv, sebeliañ un den marv ; **2.** [dre skeud.] kinklañ, kaeraat ; *seine Gedanken einkleiden,* ober un tamm pakañ (reiñ tro) d'e vennozhioù, kinklañ brav e vennozhioù.

Einkleidung b. (-,-en) : **1.** [lu] dilhata g. ; **2.** [relij.] lid gwiskañ ar ouel g., goueladur g. ; **3.** *Einkeidung eines Toten,* sebeliadur g.

einklemmen V.k.e. (hat eingeklemmt) : **1.** kouboulañ, gennañ, klaviañ, stardañ, moustrañ, harpañ ; *das Sägeblatt einklemmen,* harpañ lavnenn an heskenn, lakaat an direnn-heskenn da sac'hañ ; *er ist im Kaminschacht eingeklemmt,* houbet eo e-barzh ar siminal ; **2.** skoachañ ; *der Hund klemmt den Schwanz ein,* ar c'hi a skoach e lost en e c'harbedenn, ar c'hi a skoach e lost etre e zivhar ; *die Hemdszipfel sind zwischen seinen Hinterbacken eingeklemmt,* stag eo an doubier ouzh an daol ; **3.** gwaskañ, frikañ, piñsat ; *er hat sich (t-d-b) den Daumen eingeklemmt,* piñset (friket) en deus e viz-meud ; **4.** [dre skeud.] *er ist eingeklemmt wie in einem Schraubstock,* paket eo e gwask an durkez.

Einklemmung b. (-,-en) : stardadenn b., strizhadur g.

einklinken V.k.e. (hat eingeklinkt) : dleizennañ, klikediñ.

V.gw. (hat eingeklinkt) : dleizennañ.
V.em. : **sich einklinken** (hat sich (t-rt) eingeklinkt) : emellout, en em veskañ, kevreañ ouzh, en em gevreañ.
einklopfen V.k.e. (hat eingeklopft) : koagañ dre vorzholiañ, plantañ, sankañ, sikañ.
einknicken V.k.e. (hat eingeknickt) : **1.** plegañ ; **2.** terriñ, breviñ ; **3.** digorniañ, plegañ ar c'horn.
V.gw. (ist eingeknickt) : **1.** [mezeg.] gweañ e droad, diaozañ ibil e droad, tapout ur gammigell, gweañ e ufern ; *mit etwas einknicken,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, dieprañ) udb, dilec'hiañ eskern udb, ober ur gwe d'udb ; **2.** [follenn-baber] plegañ ; *eingeknickt,* digorniet, pleget e gorn ; **3.** soublañ, plegañ, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), plegañ touchenn, koazhañ, en em lezel, kouezhañ e veudig en e zorn, kouezhañ e veud en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan.
einknöpfbar ag. : hag a c'haller boutoniñ, hag a c'haller nozelenniñ, hag a c'haller nozelañ, hag a c'haller prennañ.
Einknopfbedienung b. (-,-en) : [tekn.] reolierezh gant ur bouton hepken g.
einknöpfen V.k.e. (hat eingeknöpft) : boutoniñ, nozelenniñ, nozelañ.
einknüppeln V.gw. (hat eingeknüppelt) : *auf jemanden einknüppeln,* fraoulat u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b.
einkochen V.k.e. (hat eingekocht) : [kegin.] **a)** lakaat da goazhañ, lezel da goazhañ, tevaat, lakaat da yostañ ; **b)** koñfizañ, materiañ.
V.gw. (ist eingekocht) : koazhañ, tevaat, yostañ, mont e koazh ; *die Suppe kocht ein,* yostañ a ra ar soubenn, koazhañ a ra ar soubenn o poazhañ, mont a ra ar soubenn e koazh.
Einkochen n. (-s) : koazhadur g.
Einkochglas n. (-es,-gläser) : [tekn.] pod-gwer mir g., lestr-gwer mir g.
einkommen V.gw. (kam ein / ist eingekommen) : **1.** [kenw.] bezañ enkefiet ; *Gelder kommen ein,* arc'hant a ya e-barzh ar c'hef, enkefiet e vez arc'hant ; **2.** [dre astenn.] [melestr.] goulenn, reketiñ ; *schriftlich einkommen*, kas (ober) ur reked, reketiñ dre skrid ; **3.** [gwir] *um Kassation einkommen*, azgervel da derriñ barn, mont war c'halv, teuler (ober) galv, gervel d'ul lez uheloc'h (Gregor), goulenn ma vo freuzet (torret) ur varnadenn ; **4.** [dre skeud.] treiñ en e benn ober udb, dont ur soñj d'an-unan.
Einkommen n. (-s,-) : **1.** korvoder g., leveoù lies., gounidegezh b., gounidoù lies., gounid g. ; *ständiges Einkommen,* leveoù (gopr) a zegouezh ingal ; *sein Einkommen beträgt (beläuft sich auf + t-rt),* gounit a ra ..., ul leve a ... en devez, mont a ra e leve d'ober ..., sevel a ra e leve da ... ; *ein Einkommen beziehen,* bezañ leveet (gopret), degouezhout ingal arc'hant gant an-unan ; *ihr Einkommen basiert vor allem auf Viehzucht,* diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid ; *die Menschen von geringem Einkommen,* an dud voutin lies., an dud ordinal lies., an dud eus an ordinaloù lies., an dud eus ar werin lies., an dud a lec'h izel lies., an dud eus ar gumun lies., an dud vunut lies., an dud dister lies., an dud dister o doare lies., an dud izelek lies., an dudigoù lies., ar munudigoù lies., ar werin b., an astud lies., ar re o deus bihan lies. ; **2.** [gwir] azgalv g., azgalvadenn b.
Einkommensgrenze b. (-,-n) : bevenn gorvoder b., **a)** korvoder izek g. ; **b)** korvoder uc'hek g.
Einkommenshöchstgrenze b. (-,-n) : korvoder uc'hek g., bevenn gorvoder b.
einkommensschwach ag. : paour, dibourvez, gwall izel e leveoù, dister e gorvoder.
einkommensstark ag. : pinvidik, uhel e leveoù, mat e gerz.
Einkommensteuer b. (-,-n) : tailhoù war ar c'horvoder lies., tailhoù war ar gopr lies.
Einkommensteuererklärung b. (-,-en) : disklêriadur kemedel g.
einkommensteuerpflichtig ag. : telladus.
Einkommensverhältnisse lies. : live korvoder g.
Einkorn n. (-s) : [louza.] yell g.
einkratzen V.k.e. (hat eingekratzt) : garanañ, engravañ ; *seinen Namen in eine Wand einkratzen,* garanañ (engravañ) e anv e-barzh ur voger.
einkreisen V.k.e. (hat eingekreist) : kilhañ, kelc'hiañ, kerliñ, enkelc'hiañ, gronnañ, engronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, sterniañ en-dro da, bezañ en e dro, lakaat ar c'helc'h war ; *kreist die zutreffende Antwort ein,* kelc'hit ar respont dereat.
Einkreisung b. (-,-en) : kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g., gronnadur g.
einkriegen V.em. : **sich einkriegen** (hat sich (t-rt) eingekriegt) : [verb er stumm-nac'h peurliesañ] *sich nicht einkriegen,* bezañ dic'halloud evit pouezañ war e imor, na vezañ mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, na vezañ mui evit en em vestroniañ, na vezañ mui evit padout, bezañ trec'h e gorf war an-unan, na c'hallout mui derc'hel plaen e spered, bezañ dic'halloud evit gwaskañ warnañ e-unan, na vezañ mui mestr d'e gorf (d'e imor), na vezañ mui mestr war e imor, na vezañ mui evit derc'hel (evit moustrañ) war e imor, na vezañ mui evit reizhañ barradoù e galon.
einkringeln V.k.e. (hat eingekringelt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, enderc'hel, gronnañ.
Einkünfte lies. : korvoadurioù lies., korvoderioù lies., leveoù lies., gounidegezh b., gounidoù lies., gounid g. ; *ungewisse Einkünfte,* leve-degouezh g. ; *jemanden mit Einkünften versehen,* donezonañ u.b., reiñ ur skod ingal (ur yalc'had ingal) d'u.b. ; *dem Finanzamt seine Einkünfte angeben,* disklêriañ e c'hounidoù d'an tailhoù ; *steuerpflichtige Einkünfte,* korvoder telladus g. ; *ihre Einkünfte beziehen sie vorwiegend aus der Viehzucht,* diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid ; *auf künftige Einkünfte hin Schulden machen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har, debriñ e eost diwar e zroad, debriñ e eost diwar e sav ; *von seinen Einkünften und vom Ersparten leben,* bevañ diouzh e zanvez.
einkuppeln V.k.e. (hat eingekuppelt) : [tekn.] koublañ, enkrogañ, antellañ.
Einlad g. (-s) : [Bro-Suis] kargerezh g.
einladen V.k.e. (lädt ein / lud ein / hat eingeladen) : **1.** kargañ, darbariñ ; *Holz in den Wagen einladen,* kargañ

koad e-barzh ar c'harr, darbariñ koad er c'harr ; **2.** [dre skeud.] pediñ, kouviañ ; *zum Tanze einladen,* pediñ u.b. d'ober un dro dañs gant an-unan ; *jemanden zu sich zum Essen einladen,* pediñ u.b. ouzh e daol, pediñ u.b. da dañva e vara, pediñ u.b. da goaniañ en e di (da zont da zebriñ) ; *jemanden zu Mittag einladen,* pediñ u.b. da verennañ, pediñ u.b. d'e verenn, pediñ u.b. da chom gant e verenn, pediñ u.b. da zont da leinañ / kouviañ u.b. da leinañ (Gregor) ; *jemanden zu einer Hochzeit einladen,* pediñ u.b. d'un eured, pediñ u.b. da zont d'un eured ; *jemanden zu einer Party einladen,* pediñ u.b. da zont da nozvezhiañ ; **3.** [Bro-Suis] pediñ, goulenn.

V.gw. (lädt ein / lud ein / hat eingeladen) : *zu etwas einladen,* reiñ ton evit ober udb, dougen (atizañ, broudañ, brochañ, luskañ, kennerzhañ, bountañ, kentraouiñ, alej) d'ober udb, kefluskañ [u.b.] d'ober udb, reiñ bod [d'u.b.] d'ober udb, tuañ war udb.

einladend ag. : hoalus, dedennus, degemerus.

Einladung b. (-,-en) : **1.** kargerezh g. ; **2.** ped g., pedadenn b., kouviadenn b., kouvi g., kouviadur g., [rouez e brezhoneg] pedenn b. ; *eine Einladung rückgängig machen,* digouviañ (diskouviañ) an dud pedet ; *einer Einladung folgen, eine Einladung annehmen,* degemer ur bedadenn, asantiñ d'ur gouviadenn, dont war pedenn u.b. ; *eine Einladung ablehnen, eine Einladung ausschlagen,* disteurel ur gouviadenn, dinac'h ur bedadenn, dinac'h ur gouviadenn, nac'h ur bedadenn, nac'h ur ped, nac'h ur gouviadenn ; *Einladung zu einem Fest, Einladung zu einer Feier, Einladung zu einer Party,* ped-fest g.

Einladungskarte b. (-,-n) : kartenn-bediñ b., kartenn-gouviañ b.

Einladungsschreiben n. (-s,-) : lizher-pediñ g.

Einlage b. (-,-n) : **1.** [kelaouenn] follenn distag b., ouzhpennadenn b., follenn bruderezh b. ; **2.** [botoù] korniell b. [*liester* kerniell], sol diabarzh g., soledenn diabarzh b., solenn diabarzh b. ; **3.** [segalennoù] diabarzh g. ; **4.** [gwiad.] gwiskad g., enlakadur gwiad g. ; **5.** [kenw., arc'hant.] skodenn b., degasadenn b., lakadenn b., font g., postadur g., fiz-bank g., fiziad g. ; *Einlage in einer Gesellschaft,* kevrann e-barzh ur gompagnunezh b. ; **6.** [kegin.] boued soubenn g. ; *Suppe mit Einlagen,* soubenn fetis b. ; **7.** [c'hoariva, sonerezh] etrec'hoari g., dazc'hoari g. ; **8.** [lizher] stagadenn b. ; **9.** [c'hoarioù] skod g., skodenn b., klaoustre g., gouestl g., lakadenn b. ; **10.** marelladur g., marellerezh g., enstek g., enskantadur g.

Einlagenbezugsschein g. (-s,-e) : [kenw., arc'hant.] promesa foñsañ b., gouc'her degasadenn arc'hant g.

Einlagerer g. (-s,-) : etrepaouezad g.

einlagern V.k.e. (hat eingelagert) : stokañ, sanailhañ, solierañ, grignoliañ, etrepaouezañ, magazennañ, siloañ.

Einlagerung b. (-,-en) : stokañ g., soleriadur g., sanailhañ g., siloerezh g.

einlangen V.gw. (ist eingelangt) : [Bro-Aostria] degouezhout, erruout, en em gavout.

Einlass g. (-es,-lässe) : degemer g., degemeridigezh b., digor g. ; *Einlass begehren,* goulenn digor, goulenn disglav, goulenn goudor ; *jemandem Einlass gewähren,* reiñ digor d'u.b. ; *Einlass 14 Uhr,* digoradur da ziv eur goude kreisteiz g.

einlassen V.k.e. (lässt ein / ließ ein / hat eingelassen) : **1.** degemer, reiñ digor da. ; **2.** enstekañ, marellañ, enskantañ ; **3.** sterniañ, ensterniañ, enaskañ, enframmañ ; **4.** [dour, gaz] lakaat da zont, degas ; [merdead., botoù] *Wasser einlassen,* kargañ dour, tennañ dour, bezañ toull ; **5.** [Bro-Aostria] koarañ, lufrañ.

V.em. : **sich einlassen** (lässt sich ein / ließ sich ein / hat sich eingelassen) : **1.** *sich (t-rt) in ein Gespräch einlassen*, digeriñ kaoz (mont e kaoz, toullañ kaoz) gant u.b., mont war ar gaoz, emellout er gaoz, boulc'hañ kaozioù ; *sich (t-rt) in ein Geschäft einlassen,* mont en un afer, en em vountañ en un afer, mont war skoulmoù balan, mont war skoulmoù kerc'h, en em fourrañ en un afer (Gregor) ; *sich in Unterhandlungen einlassen,* boulc'hañ ur c'hendiviz, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendiviz, stagañ gant an emzivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg, mont da varc'hata, kregiñ gant divizoù ar marc'had, lakaat un diviz da vont en-dro, ober e zivizoù ; **2.** *sich (t-rt) mit jemandem einlassen,* en em arastiñ gant u.b., pleustriñ (hentiñ, daremprediñ) u.b., ober emglev (en em glevet, en em ober) gant u.b., kordañ gant u.b., kemer afer ouzh u.b., kemer u.b. da genseurt, kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; *sie wusste nicht, mit wem sie sich einlassen wollte,* ne ouie ket ouzh peseurt den edo o vont da gemer afer ; **3.** *sich (t-d-b) eine Wanne einlassen,* leuniañ e gibell ; **4.** [gwir] *sich (t-rt) zu etwas einlassen*, statudañ diwar-benn udb, arestiñ.

Einlasskarte b. (-,-n) : bilhed mont tre g.

Einlassklappe b. (-,-n) **/ Einlassventil** n. (-s,-e) : klaped degas g., valv degas g., trapig degas g.

einlässlich ag. : [Bro-Suis] klok, spis, resis, dik, dre ar munud, diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-grenn hag e pep gwirionez, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir.

Einlassung b. (-,-en) : [gwir] disklêriadur g.

Einlauf g. (-s,-läufe) : **1.** [mezeg.] strinkelladur g., krizal g. ; **2.** [kenwerzh] lizhiri o tegouezhout lies. ; **3.** [sport] deroù [un eeunenn, un dro] g.

einlaufen V.gw. (läuft ein / lief ein / ist eingelaufen) : **1.** erruout, degouezhout ; [merdead.] *in den Hafen einlaufen,* mont e-barzh ar porzh, erruout er porzh, porzhiañ ; [post] *Briefe laufen ein,* bez ez eus lizhiri o tegouezhout ; [dre skeud.] *in den Hafen der Ehe einlaufen,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, skoulmañ anezhi, ober euredenn ; **2.** [dre skeud.] kurzañ, mont war gurz, koazhañ, en em zastum, bihanaat, mont bihan ; *dieser Stoff läuft ein,* kurzañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se war gurz pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se gant an dour, koazhañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, en em zastum a ra an entof-se pa vez gwalc'het, bihanaat a ra an entof-se pa vez gwalc'het.

V.k.e. (läuft ein / lief ein / hat eingelaufen) : *Schuhe einlaufen,* mont da vale gant botoù nevez evit o stummañ diouzh e dreid.

V.em. : **sich einlaufen** (läuft sich ein / lief sich ein / hat sich (t-rt) eingelaufen) : [tekn.] kemer e lusk, kemer e lañs.

Einlaufen n. (-s) : **1.** monedigezh b. ; **2.** [gwiad.] kurz g.
Einlaufkanal g. (-s,-kanäle) : [tekn.] entap dour g., kandour g.
Einlaufkurve b. (-,-n) : penn kentañ ur pleg-hent g., penn kentañ ur gildroenn g., penn kentañ ur gornblegenn g., penn kentañ un dro-gorn g.
Einlaufrinne b. (-,-n) : [tekn.] riolennig b., sanell b.
einlaugen V.k.e. (hat eingelaugt) : koueziañ, lisiviñ, bugadiñ.
einläuten V.k.e. (hat eingeläutet) : seniñ (tintal, brallañ) ar c'hleier [evit kemenn udb].
einleben V.em. : **sich einleben** (hat sich (t-rt) eingelebt) : *sich in etwas (t-rt) einleben,* boazañ en ul lec'h bennak, en em voazañ ouzh udb, en em akustumiñ gant an dud, en em ober ; *ich werde mich nie in Bochum einleben,* biken ne c'hellin en em dommañ ouzh Bochum, biken ne c'hellin boazañ e Bochum, biken ne c'hellin en em voazañ ouzh Bochum, biken ne c'hellin en em ober e Bochum, biken ne c'hellin pleustriñ e Bochum, biken ne c'hellin tommañ ouzh Bochum, biken ne c'hellin bourrañ e Bochum, biken ne c'hellin en em gavout e Bochum, biken ne c'hellin kustumiñ bevañ e Bochum, biken ne c'hellin en em gustumiñ ouzh Bochum ; *sie hätten sich in Paris nicht einleben können,* ne oant ket graet evit chom e Pariz, ne vijent ket en em c'hraet e Pariz.
Einlegearbeit b. (-,-en) : **1.** marellerezh g., marelladur g., enskantadur g. ; **2.** pezh arrebeuri marellet g.
Einlegeholz n. (-es,-hölzer) : koad marellañ g., prenn marellañ g., prenn enskantañ g.
einlegen V.k.e. (hat eingelegt) : **1.** enlakaat, ensoc'hañ, lakaat e-barzh ; **2.** lakaat da virout, glec'hiañ, glec'hiñ, lakaat e glec'h ; *Eier einlegen,* lakaat vioù da virout ; *Früchte einlegen,* lakaat frouezh da virout, lakaat frouezh e glec'h, materiañ frouezh, koñfizañ frouezh ; *diese schwarzen Johannisbeeren wurden in Schnaps eingelegt,* ar c'hastrilhez-du-mañ a zo bet e glec'h e-barzh odivi kreñv ; **3.** [kenw., arc'hant] foñsañ, fiziout, postañ, lakaat ; *Geld in die Kasse einlegen,* lakaat arc'hant er c'hef ; **4.** [tekn.] enskantañ, marellañ ; *Elfenbein einlegen,* enskantañ gant olifant ; *Perlmutter einlegen,* marellañ gant krogenn-berlez, marellañ gant gwer-kregin (Gregor) ; *Holz einlegen,* marellañ gant koad ; *Metall einlegen,* aourenskantañ, enskantañ gant metal ; *eingelegte Arbeit,* marelladur g., marellerezh g. ; **5.** enkrabañ, antellat, lakaat ; *welchen Gang hast du eingelegt ?* e peseurt tizh emaout ? ; *den Rückwärtsgang einlegen,* enkrabañ ar c'herzh a-gil, antellat an tizh-kilañ, lakaat ar c'hilañ ; **6.** [c'hoariva] *einen Monolog einlegen,* enlakaat (ensoc'hañ) un unangomz ; **7.** [dre skeud.] *eine Pause einlegen,* lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur bozadenn (un ehan, ur paouez, un harp, ur savkein, un tamm diskuizh, un diskuizhadenn, un tenn-anal), ober un dizalaniñ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, disammañ, ober un tamm diskrog, disterniañ, diblegañ e gein, digeinañ, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur ruilh, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, pozañ, ehanañ, repoziñ un tamm ; *eine Schweigeminute einlegen,* chom didrouz e-pad ur munut e koun u.b./udb., ober ur vunutennad tav, ober ur vunutennad peoc'h, ober un davadenn, chom digomz ur vunutenn ; **8.** *Protest einlegen,* klemm, sevel klemm, dougen klemm, enebiñ, dont a-enep [u.b. / udb] (Gregor) ; **9.** *für jemanden ein gutes Wort einlegen,* pediñ / mennout evit u.b. (Gregor), dougen dorn d'u.b., reiñ sav d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober (toullañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'unan bennak all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b. ; **10.** [gwir] *Berufung (Verwahrung) einlegen,* mont war c'halv, teuler (ober) galv, teurel engalv, engervel, gervel d'ul lez uheloc'h (Gregor), goulenn ma vo distroet war ur varnadenn, gelver eus ur varn, sevel amoug d'al lez terriñ ; *Veto einlegen,* sevel veto, gouarzhañ ; **11.** [lizher] ouzhpennañ, stagañ ; **12.** [louza.] aztaolañ, daoubennañ, pourvegniñ ; **13.** [dre skeud.] *Ehre mit etwas einlegen,* reiñ udb sked d'an-unan, gounit un anv kaer dre udb / brudañ mat e anv gant udb (Gregor) ; **14.** [moull.] enlevrañ.
Einlegen n. (-s) : **1.** [moull.] enlevradur g. ; **2.** [kegin.] glec'hiadur g.
Einleger g. (-s,-) : 1. fizier g. ; 2. [louza.] skoultr-red g., gwrizienn daoubennek b., pourvegn g.
Einlegesohle b. (-,-n) : [botoù] korniell b. [*liester* kerniell], sol diabarzh g., soledenn diabarzh b., solenn diabarzh b. ; *mit einer Einlegesohle versehen,* korniellañ.
Einlegung b. (-,-en) : **1.** enlakadur g. ; **2.** [kenw., arc'hant.] skodenn b., degasadenn b., font g., postadur g. ; **3.** [louza.] aztaoladur g., daoubenniñ g., skoultrañ g., pourvegnadur g., pourvegniñ g. ; **4.** [tekn.] marellerezh g., marelladur g., enskantadur g. ; **5.** [gwir] teurel amoug d'al lez terriñ g., teurel engalv g.
einleimen V.k.e. (hat eingeleimt) : *etwas einleimen,* gludañ udb, gludennañ udb.
einleiten V.k.e. (hat eingeleitet) : **1.** kregiñ gant, stagañ gant, digeriñ, boulc'hañ, tagañ, mont e penn eus ; *Verhandlungen einleiten*, kregiñ da gendivizout, kregiñ gant ar c'hendivizoù, boulc'hañ kendivizoù, digeriñ kendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg ; [gwir] ein *Ermittlungsverfahren einleiten,* digeriñ un ditouradur lezvarnel ; *ein gerichtliches Verfahren einleiten,* boulc'hañ (digeriñ, luskañ) un argerzhadur, digeriñ afer, mont en afer ; *Unterhandlungen einleiten,* boulc'hañ ur c'hendiviz, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendiviz, stagañ gant an emzivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg, mont da varc'hata, kregiñ gant divizoù ar marc'had, lakaat un diviz da vont en-dro, ober e zivizoù ; *eine Untersuchung über etwas einleiten,* ober enklask war udb, ditourañ un afer ; [lu] *eine Offensive einleiten,* luskañ ur argadenn, stagañ gant un arsailh, stagañ gant ur fard ; **2.** [lenn.] *ein Buch einleiten,* sevel rakskrid ul levr, kentskridañ ul levr ; **3.** skuilhañ, fennañ, diskargañ, dishalañ, dinaouiñ.
einleitend ag. : kent, ... digeriñ ; *einleitende Liebesspiele,* rakc'hoari g., kentc'hoari g., flouradennoù lies.
Adv. : evit kregiñ.
Einleitung b. (-,-en) : **1.** digoridigezh b. ; **2.** [lenn.] digoradur g., rakskrid g., kentskrid g., pennad-digeriñ g., kinnig g., kinnigadur g. ; **3.** [sonerezh] deraouenn b., digorenn b., raksonadenn b., kentc'hoari g., rakc'hoari g. ; **4.** skuilherezh g., fennañ g., diskargadur g., dishal g., dinaouiñ g.

Einleitungsredner g. (-s,-) : prologer g., kinniger g.
einlenken V.gw. (hat eingelenkt / ist eingelenkt) : **1.** treiñ, cheñch hent ; **2.** [dre skeud.] treiñ meno, plegañ ; *bei einer Diskussion einlenken,* ameniñ e-kerzh un diviz, soublañ (plegañ, plegañ e santimant) tamm-pe-damm e-ser divizout, digrizañ e-pad un diviz ; *wieder einlenken,* distreiñ d'e vennozh kentañ, distreiñ d'e erv, adkavout e neudenn, distreiñ da zanvez ar gaoz, distreiñ d'ar gêr ; *nichts könnte ihn dazu bringen, einzulenken,* n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, diblegus eo deomp.
einlesen V.k.e. (liest ein / las ein / hat eingelesen) : [stlenn.] skignañ dre froud.
V.em. : **sich einlesen** (liest sich ein / las sich ein / hat sich (t-rt) eingelesen) : *sich in etwas (t-rt) einlesen,* boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb.
einleuchten V.gw. (hat eingeleuchtet) : bezañ peursklaer, bezañ peuranat, bezañ peursplann, bezañ kaer gwelet, bezañ kaer gouzout, bezañ meizus, splannaat, anataat ; *das leuchtet mir ein,* peuranat eo din ; *das will mir nicht einleuchten,* kement-se a zo dreist va maner (dreist va c'hompren), kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered.
einleuchtend ag. : peursklaer, peuranat, peursplann, peurveizus, sklaerius, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav,.
einliefern V.k.e. (hat eingeliefert) : **1.** dereiñ, dezougen, degas, kas ; *Waren einliefern,* degas marc'hadourezh ; **2.** [mezeg.] klañvdiañ, ospitalañ ; *ins Krankenhaus einliefern,* kas d'ar c'hlañvdi, kas d'an ospital ; *er wurde ins Irrenhaus eingeliefert,* kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, kaset e voe da di ar re foll, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod ; **3.** [gwir] karc'hariañ, bac'hañ.
Einlieferung b. (-,-en) : **1.** deroadur g., degaserezh g., kaserezh g. ; **2.** [mezeg.] klañvdiañ g., ospitalañ g. ; **3.** [gwir] karc'haridigezh b., bac'hidigezh b.
Einlieferungsschein g. (-s,-e) : skrid-degemer g., paper-diskarg g.
einliegen V.gw. (lag ein / hat eingelegen) : **1.** [kegin.] meizhiañ, hiliañ, hiliennañ ; **2.** [lu] bezañ lojet ; **3.** [lizher] bezañ kevret, bezañ e-barzh.
einliegend ag. : amañ kevret, amañ e-barzh.
einlochen V.k.e (hat eingelocht) : **1.** [tekn.] ingochañ ; **2.** P. lakaat en toull-bac'h, kraouiañ, toullbac'hañ, kas d'ar c'hloz, lakaat er c'hloz, lakaat er goudor, kas da vañsonat an diabarzh, lakaat er voest, lakaat er sac'h maen, lakaat dindan brenn, kas da zebriñ bara ar roue, herzel, prizoniañ, dastum er c'hloz, pakañ en toull, lakaat en disheol, kas d'ar bidouf ; *ich werde Sie einlochen lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden,* me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; **3.** [sport] P. plantañ unan, merkañ e-barzh, plantañ unan e-barzh, lakaat e-barzh.
einloggen V.em. : **sich einloggen** (hat sich (t-rt) eingeloggt) : [stlenn.] digeriñ un dalc'h, kevreañ ; *sich ins Internet einloggen,* kevreañ ouzh ar genrouedad.
einlösbar ag. : dastaladus, eiltaladus, eskemmus, paeüs, da vezañ restaolet, hag a c'hall bezañ daskoret.
Einlösbarkeit b. (-) : dastaladusted b., eiltaladusted b., eskemmusted b., eskemmuster g.
einlösen V.k.e. (hat eingelöst) : **1.** paeañ, talañ ; *seine Schulden einlösen,* en em ziendleañ, distagañ e zleoù, en em zizleañ ; *ein Pfand einlösen,* adkemer un gouestl lakaet e kred, tennañ e ouestl ; [arc'hant] *einen Scheck einlösen,* enoriñ ur chekenn, talañ ur chekenn, reizhañ ur chekenn ; **2.** [dre skeud.] *sein Versprechen einlösen,* derc'hel ur bromesa, kenderc'hel ouzh e bromesa, derc'hel d'e c'her, derc'hel d'e lavar, delc'her d'e bromesa, seveniñ e bromesa, seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, mirout e c'her, mirout e feiz, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her ; *das Versprechen wurde eingelöst,* ar bromesa a oa aet da wir.
Einlösung b. (-,-en) : **1.** daskor g., paeamant g., taladur g., reizhadur g. ; **2.** diouestlañ g. ; **3.** sevenidigezh b.
Einlösungsfrist b. (-,-en) : termen talañ g., termen paeañ g.
Einlösungskurs g. (-es,-e) : feur adprenañ g.
Einlösungstermin n. (-s,-e) : termen talañ g., termen paeañ g.
einloten V.k.e. (hat eingelotet) : [tisav.] gwiriañ ar sonnder gant ur plom.
einlöten V.k.e. (hat eingelötet) : [tekn.] soudañ.
einlotsen V.k.e. (hat eingelotst) : [merdead.] lomaniñ.
einlullen V.k.e. (hat eingelullt) : **1.** lakaat da gousket ; *ein Baby einlullen,* dastum ur bugel da gousket, lakaat ur babig da gousket ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit leeren Versprechungen einlullen,* sorc'henniñ u.b., bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk, paeañ e zle gant marvailhoù.
einlullend ag. : moredus, morfilus, kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morgouskus, morus, luskellus.
einmachen V.k.e. (hat eingemacht) : [kegin.] materiañ, lakaat da virout, koñfizañ.
Einmachglas n. (-es,-gläser) : pod-gwer-mir g., lestr-gwer-mir g.
Einmachobst n. (-es) : frouezh-mir str.
Einmachring g. (-s,-e) : ruilhenn gaoutchoug evit ar podoù-gwer-mir b.
einmal Adv. : **1.** ur wech, ur wechad, un drovezh, un dro bennak, un droiad, un droienn ; *einmal bin ich dort gewesen,* un drovezh e oan bet eno, ur wechad e oan bet eno ; *man lebt nur einmal auf der Welt,* ar vuhez ne bad ket atav ; *einmal drei ist drei,* ur wech tri a zo tri, ur wech tri a ra tri, unan lieskementet gant tri a ra tri ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte,* a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause,* un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *einmal über das andere,* taol-war-daol, lerc'h-ouzh-lerc'h ; *einmal für allemal,* ur wech evit mat, ur wech da vat ; *einmal pro Tag,* ur wech bep deiz, ur wech bemdez, ken alies ha bemdez ; *einmal pro Tag und manchmal öfter,* bemdez

pe liesoc'h ; *mehr als einmal pro Tag,* aliesoc'h eget bemdez ; [kr-l] *einmal ist keinmal,* ur wech da welet n'eo ket pec'hed, n'eo ket un droug ober an dra-se ur wech da welet, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket giz, n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket kustum, n'eo ket boaz, n'eo ket bemdez) ; *einmal nur um zu sehen wie es ist, ist noch nicht Sünde,* ur wech da welet n'eo ket pec'hed, n'eo ket un droug ober an dra-se ur wech da welet ; **2.** *auf einmal,* **a)** a-daol-trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, dipadapa, en ur flipad, a-daol-tarzh, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-benn-krak, a-daol-dak, a-sav-daol, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol kont, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, prim, trumm, krak, krenn, pik, evel ur c'hurunoù, a-stroñs, brusk, dre spont, en ur freilhad ; **b)** en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep ec'hoaz, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, war un dro, war an, dro hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen,* lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaouennoù en ur c'hwezhadenn ; *es war einmal,* ur wech e oa, ur wech ne oa ket hag ur wech e oa bepred - poent 'zo bet ; **3.** *nicht einmal,* **a)** ket .... zoken ; *vor nicht einmal einer Stunde,* a-vihanoc'h eget un eurvezh ; *er kann nicht einmal lesen,* n'eo ket gouest da lenn zoken ; *er war nicht einmal zehn, als er starb,* ne oa ket dek vloaz fournis c'hoazh pa zeuas da vervel ; *nicht einmal halb voll,* pase hanter c'houllo ; *er trank nichts, nicht einmal einen Tropfen Wein,* n'en doa evet netra, nag ur banne gwin zoken **b)** gwech ebet ; **4.** *erst einmal,* da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant ; **5.** *noch einmal,* c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all ; **6.** [tr-l] *wenn Sie schon einmal spenden wollen, spenden Sie viel !* betek ma roit, roit kalz ! betek reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ koulz reiñ kalz ! kenkoulz ha reiñ roit kalz ! ; *es ist nun einmal so, dem ist nun einmal so !* e-giz-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se emañ an traoù - setu giz ar bed - se 'zo evel-se - evel-se emañ kont etre va moereb ha va eontr - evel-se emañ, petra a reot ? - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se emañ kont - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou ; *komm einmal her !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! ; *bin ich einmal wieder gesund, so mache ich mich an die Arbeit wieder,* kerkent (kenkent) ha pare e krogin da labourat en-dro ; *einmal gut gesättigt gingen sie schlafen,* pa voent leizh ez ejont da gousket ; *ich bin nicht einmal vierzig,* emaon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; **7.** gwechall.

Einmaleins n. (-) : **1.** [mat.] taolenn liesaat b. ; **2.** [dre skeud.] diazezoù lies.

einmalig ag. : **1.** dieil, dibar, hep e bar, hep e hañval, dishevelep, dispar, espar, eus ar seurt ne barti ket ; *das ist eine einmalige Gelegenheit,* un apoue eo an dra-se, un taol kaer e ve ; **2.** *nach einmaligem Lesen,* goude lenn ur wech.

Einmaligkeit b. (-) : dibarder g., dibarded b., dibarelezh b., esparded b.

Einmalspritze b. (-,-n) : strinkell unarver b., strinkell da deurel b.

Einmannbetrieb g. (-s,-e) : **1.** [kenwerzh] embregerezh hag a ya en-dro gant un den nemetken g. ; **2.** servij kaset en-dro gant un den nemetken g.

einmarinieren V.k.e. (marinierte ein / hat einmariniert) : [kegin.] hiliañ, hiliennañ, lakaat e glec'h-gwinêgr.

Einmarkstück n. (-s,-e) : pezh ur mark g.

Einmarsch g. (-es,-märsche) : aloubidigezh b., aloubadeg b., aloubadenn b., ac'huberezh g.

einmarschieren (in + t-r-t) V.gw. (marschierte ein / ist einmarschiert) : aloubiñ, ac'hubiñ.

einmassieren V.k.e. (massierte ein / hat einmassiert) : [mezeg.] lakaat da dremen er c'hroc'hen gant un dorlo skañv, lakaat da dremen er c'hroc'hen gant ul leuñvad skañv.

Einmaster g. (-s,-) : [merd.] unwern g.

einmauern V.k.e. (hat eingemauert) : murañ war, mañsoniñ, mogeriañ.

V.em. : **sich einmauern** (hat sich (t-rt) eingemauert) : [dre skeud.] *sich einmauern,* en em gloastrañ, simudiñ, bevañ e-unan-penn, bevañ e-unan-kaer, tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, chom pell diouzh darempred an dud, en em dennañ en distro, en em serriñ warnañ e-unan.

Einmauerung b. (-,-en) : [tisav.] mogeriañ g.

Ein-Megabit-Chip g. (-s,-s) : krug elektronek 128 Ko b., chip 128 Ko g., skantenn 128 Ko b.

einmeißeln V.k.e. (hat eingemeißelt) : garanañ, engravañ, kizellañ, enlouc'hañ.

einmengen V.k.e. (hat eingemengt) : meskañ, kemmeskañ, kejañ, toueziañ.

V.em. : **sich einmengen** (hat sich (t-rt) eingemengt) : emellout, en em veskañ.

Einmengung b. (-,-en) : **1.** kemmeskadur g., touezierezh g. ; **2.** [dre skeud.] emelladenn b., emell g., emellerezh g.

Einmeterbrett n. (-s,-er) : [sport] plankenn lammat ur metrad g., splugell ur metr uhelder g., gwintell ur metr uhelder b.

einmieten V.em. : **sich einmieten** (hat sich (t-rt) eingemietet) : *sich bei jemandem einmieten,* feurmiñ ur gambr e ti u.b., kemer ur gambr e feurm e ti u.b.

einmischen V.em. : **sich einmischen** (hat sich (t-rt) eingemischt) : *sich in etwas (tr-t) einmischen,* emellout eus udb, emellout en udb, emellout ouzh udb, daremgorañ en udb, en em veskañ en udb, en em luziañ gant udb, en em vountañ en udb ; *sich in etwas (tr-t) nicht einmischen,* chom distrob diouzh udb, chom hep emellout eus udb ; *er mischt sich überall ein,* emellout a ra eus pep tra, en em veskañ a ra er pezh na sell ket outañ ; *sich in fremde Angelegenheiten einmischen,* mont da beuriñ e park u.b. ; *sich nicht in fremde Angelegenheiten einmischen,* lezel ar re all da zilusiañ o gwiad, lezel ar re all da zirouestlañ o neud, soursial ouzh e grampouezh, diwall d'en em luziañ gant traoù a sell ouzh tud all ; *er darf sich doch nicht in mein Privatleben einmischen,* n'en deus ket da welet war va zraoù ; *er hat sich in unsere*

Angelegenheiten eingemischt, eñ a oa emellet en hon aferioù.

Einmischung b. (-,-en) : emelladenn b., emell g., emellerezh g., daremgor g. ; *Einmischung in das Privatleben,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emell en aferioù u.b. g. ; [polit.] *Einmischung in die inneren Angelegenheiten,* emelladenn en aferioù diabarzh ur stad estren b., emell en aferioù diabarzh ur stad estren g., emellerezh en aferioù diabarzh ur stad estren g. ; *nur durch Einmischung des Staates kann dieses Problem gelöst werden,* ne c'hall ket seurt kudenn bezañ diskoulmet hep emell ar Stad (hep daremgor ar Stad) ; *die Einmischung des Staates sollte nicht auf Kosten der Demokratie geschehen,* bez' e rankfe ar Stad ren e emelloù gant damant d'an demokratelezh.

Einmischungspolitik b. (-) : emellouriezh b.

Einmischungsrecht n. (-s) : gwir-emellout g.

einmonatig ag. : hag a bad ur miz, e-pad ur miz.

einmonatlich ag. : miziek.

einmontieren V.k.e. (montierte ein / hat einmontiert) : [tekn.] montañ, staliañ, strollañ, kenstrollañ, frammañ.

einmotorig ag. : unkeflusker ; *einmotoriges Flugzeug,* karr-nij unkeflusker g.

einmotten V.k.e. (hat eingemottet) : **1.** [dafar brezel] stlepel d'ar blotoù, stlepel war ar wrimenn, lakaat er-maez eus ar c'hoari, reputuiñ ; **2.** [dilhadoù] lakaat lazh eneptartouzed war, lakaat louzoù enepgaozan war.

einmummeln / einmummen V.k.e. (hat eingemummelt / hat eingemummt) : kafunañ, gronnañ, farlokañ, tamolodiñ, souchañ, pakañ, dastum, klozañ ; *in seinen Mantel (t-rt) eingemummt sein,* bezañ gronnet en e vantell, bezañ tamolodet en e vantell.

V.em. : **sich einmummeln** (hat sich (t-rt) eingemummelt) : en em gafunañ, en em c'hronnañ, en em damolodiñ ; *sich in seinen Mantel einmummen,* en em c'hronnañ en e vantell, en em gafunañ en e vantell, tamolodiñ e vantell en-dro d'an-unan, en em damolodiñ en e vantell, lakaat e vantell en e gerc'henn ; *ich hatte mich warm eingemummelt,* lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, en em gafunañ am boa graet, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, tamolodet em boa ur bern dilhad en-dro din, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloanenn en-dro da'm c'horf.

einmünden V.gw. (ist eingemündet) : [*in etwas (t-rt)*] : **1.** [stêr] dont da zinaouiñ e, denaouiñ e, aberiñ e, digeriñ e, kouezhañ e ; *an dieser Stelle mündet der Bach in den Fluss ein,* eno e ya ar wazh da gouezhañ er stêr, eno e tinaou ar wazh er stêr ; **2.** difourkañ war, skeiñ war, kouezhañ war, degouezhout war, dic'haoliañ war ; *der Weg mündet in eine Wiese ein,* an hent a gouezh (a zegouezh, a zifourk) war ur prad.

Einmündung b. (-,-en) : **1.** [stêr] aber b., genoù g. [*liester* genaouioù], difourk g., ben g., diskarg g., kember b. ; **2.** [hent] difourk g., kroashent g., gaol b., toull an hent g. ; **3.** toull-skarzh g. ; **4.** [oberezh dinaouiñ] dinaou g.

einmünzen V.k.e. (hat eingemünzt) : [arc'hant.] *abgesetzte Geldsorten einmünzen,* adteuziñ moneiz ; *Gold einmünzen,* ober moneiz gant aour, moneisaat aour.

einmütig ag. : a-unvouezh, an holl en ur vouezh, an holl en ur soñj, gant grad vat an holl, an holl en un douez, gant aotre an holl, a-gevret, e-kevret, asambles, kumun, en ur ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, a-unan, a-unvan, a-unstroll, en ur pezh.

Einmütigkeit b. (-) : unvouezh b., unvanded b., unvander g., emglev g., reizhded b., unvaniezh b.

einnachten V.dibers. (hat eingenachtet) : [Bro-Suis] *es nachtet ein,* serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar beuznoz o tont, emañ ar rouz-noz o tont, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, noziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo.

Einnachten n. (-s) : [Bro-Suis] digor-noz g., rouz-noz g., toullig an noz g., peuznoz b., serr-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g.

einnähen V.k.e. (hat eingenäht) : **1.** gwriat ; **2.** [gwiad.] strishaat ar gourem.

Einnahme b. (-,-n) : **1.** [lu] aloubidigezh b., kemeridigezh b., gounezidigezh b. ; **2.** [arc'hant] enkefiadur g., enkefiad g., enkef g., gounidegezh b., gounid g., kaoud g., korvo g., buzad g., dedaolad g., savad g. ; *Einnahmen und Ausgaben,* savadoù ha dispignoù ; *wir haben heute eine gute Einnahme erzielt,* ur sac'had mat hon eus bet hiziv, kouezhet eo brav an arc'hant er c'hef hiziv, un devezh mat hon eus graet hiziv ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* ober dispignoù diouzh e c'hounidoù ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen,* drailhañ a reomp muioc'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muioc'h eget na lakaomp ; **3.** [mezeg.] lonkadur g., euvradur g., kemer louzoù g., kemeradenn louzoù b.

Einnahmequelle b. (-,-n) : mammenn c'hounedigezh b., mammenn gorvoder b.

Einnahmestelle b. (-,-n) : telldi g., ti-an-tailhoù g., resevlec'h g., tellerezh b., tailhanterezh b.

einnebeln V.k.e. (hat eingenebelt) : latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ.

Einnebelung b. (-,-en) : hurennaj g., nivlennegezh b.

einnehmbar ag. : kemeradus.

einnehmen V.k.e. (nimmt ein / nahm ein / hat eingenommen) : **1.** kemer, euvriñ, lonkañ ; *eine Mahlzeit einnehmen,* bezañ gant e bred, predañ, debriñ (ober) ur pred, bezañ o kemer e bred ; *ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, euvriñ nebeut-tre eus un dramm bennak ; *zu viele Arzneimittel einnehmen,* en em zrammañ ; *mit Gewalt einnehmen,* kemer dre nerzh, forzhañ ; *eine Festung mit Gewalt einnehmen,* forzhañ ur c'hreñvlec'h ; *eine Stadt einnehmen,* lakaat dalc'h war ur gêr, aloubiñ (kemer) ur gêr, sterniañ ur gêr, kemer ur gêr dre nerzh, en em sezisañ eus ur gêr ; *wieder einnehmen,* askemer, adkemer ; *jemandes Platz einnehmen,* kemer plas u.b., [post-labour] gwiskañ chupenn u.b.

2. [dre skeud.] *von Vorurteilen eingenommen,* leun e spered a rakvarnioù, dalc'het en e spered gant rakvarnioù, leun e spered a rakvarnioù, kraouiet en e rakvarnioù, garzhet en e rakvarnioù, luziet e spered gant rakvarnioù ; *von sich eingenommen sein,* bezañ karg

gantañ e-unan, bezañ leun a lorc'h, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ douget dezhañ e-unan, plantañ c'hwezh ennañ e-unan, bezañ fouge en an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, glorius, tonius, dichek, uhel, bras) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ e leue o treiñ en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vended / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *jemanden gegen jemanden einnehmen,* plantañ (bountañ) raksoñjoù a-enep u.b. e penn u.b. all.

3. dont, mont, azezañ ; *seinen Platz einnehmen,* mont d'e blas, mont da azezañ en e blas ; [arz] *eine Pose einnehmen,* kemer an dalc'h ; *drei Seiten einnehmen,* mont teir fajenn d'ober anezhañ, sterniañ teir fajenn ; *dieses dicke Arschloch nimmt aber viel Platz ein,* ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revreg-mañ a stouv plas 'vat.

4. [dre skeud.] hoalañ, dedennañ, desev, gouestlañ, boemiñ, teogiñ, lubaniñ da, lubaniñ ouzh, loavañ, luiñ, lorc'hañ, chalmiñ ; *jemanden für sich einnehmen,* gounit (desev) kalon u.b., gounit spered u.b., desev u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b., filimañ u.b. ; *sich von jemandem einnehmen lassen,* bezañ gounezet gant u.b.

5. *eine ablehnende Haltung einnehmen,* bezañ un emzalc'h nac'hus gant an-unan.

6. [dre skeud.] *dieser Wein nimmt den Kopf ein,* ar gwin-se a sko d'ar penn.

einnehmend ag. : **1.** grasius, sichant, dudius-dreist, dudius, hoalus, boemus, estlammus, marzhus, lubanus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, loavus ; **2.** jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, karantek, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv ; *er sieht nicht sehr einnehmend aus, sein Gesicht ist nicht gerade einnehmend,* hennezh n'en deus ket ur penn da blijout.

Einnehmer g. (-s,-) : degemerer g., tailhanter g., teller g., resevour g.

Einnehmerstelle b. (-,-n) : tailhanterezh b., resevlec'h g., tellerezh b., telldi g., ti-an-tailhoù g.,

einnicken V.gw. (ist eingenickt) : [dre skeud.] P. kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.

einnisten V.em. : **sich einnisten** (hat sich (t-rt) eingenistet) : **1.** neizhiañ ; **2.** en em ziazezañ, en em staliañ ; *sich gemütlich einnisten,* neizhiañ ken flour hag evnedigoù Doue ; **3.** [dre skeud.] spegañ ; *er hat sich bei uns eingenistet,* speg eo ouzhomp, ne zispeg ket ac'hanomp, graet en deus gwrizioù en hon ti, penndevezhiañ a ra bremañ en hon ti ; *er kommt jeden Tag, als wolle er sich bei uns einnisten,* en ti e vez o kerentiañ bemdez.

Einöde b. (-,-n) : **1.** gouelec'h g., lec'h distro g. lec'h didud g. ; **2.** [dre skeud] digenvez g., digenvezder g., dizarempredérezh g.

Einödhof g. (-s,-höfe) : atant distro (dianket war ar maez, digenvez) g.

einölen V.k.e. (hat eingeölt) : eouliñ, eouliañ, lampraat, lenkraat, libistrañ.

V.em. : **sich einölen** (hat sich eingeölt) : *sich (t-rt) einölen,* lakaat eoul war e gorf ; *sich (t-d-b) die Hände einölen,* lakaat eoul war e zaouarn.

Einölen n. (-s) : eoulerezh g., eoulidigezh b., eouliadur g., eouliadenn b.

einordnen V.k.e. (hat eingeordnet) : renkañ, klenkañ, rummañ, rummata, kevrennata, reizhlec'hiañ, urzhiañ, urzhiata, urzhasaat, rezañ, renkadiñ.

V.em. : **sich einordnen** (hat sich (t-rt) eingeordnet) : **1.** azasaat, en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ ; **2.** mont en ur renkennad, mont en ur steudad, en em renkañ, en em bakañ ; **3.** [kirri-tan] dibab ur forzh, mont war ur forzh.

Einordnung b. (-,-en) : kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., klenkadur, klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierezh g.

einpacken V.k.e. (hat eingepackt) : **1.** paketañ, pakediñ, pakañ, pakata ; *die gekauften Lebensmittel einpacken,* ober un tamm pakañ d'ar pourvezioù ; **2.** lakaat en e bakadoù ; **3.** P. kafunañ, gronnañ, tamolodiñ, souchañ, pakañ ; **4.** P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.

V.gw. (hat eingepackt) : ober e bakadenn, ober e bak, pakañ e draoù.

Einpackung b. (-,-en) : **1.** pakadur g., pakidigezh b. ; **2.** [mezeg.] gronnadur g., goloadur g.

einparken V.gw. (hat eingeparkt) : tuañ e garr, parkañ e gar, staliañ e garr, en em staliañ.

V.k.e. (hat eingeparkt) : tuañ, parkañ, staliañ.

Einparteiensystem n. (-s,-e) : reizhad politikel diazezet war ur strollad politikel nemetken b., reizhad politikel unstrollad b., reizhad politikel diazezet war ur strollad politikel unel b.

einpassen V.k.e. (hat angepasst) : **1.** lakaat da glotañ, lakaat klenk, juntañ ; **2.** [tekn.] emboestañ, empreañ, kenempreañ, skarvañ, pennegiñ, enaskañ.

V.em. : **sich einpassen** (hat sich (t-rt) angepasst) : azasaat, en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ.

Einpassung b. (-,-en) : **1.** junterezh g. ; **2.** kenemprerezh g.

einpauken V.k.e. (hat eingepaukt) : **1.** sankañ don e spered u.b., plantañ don e penn u.b., sikañ don e spered

u.b., troadañ, garanañ, bountañ, choukañ, diazezañ [ur mennozh, ur soñj] e spered u.b. ; **2.** [dre heñvel.] gourdonañ ouzh an iskrim.

Einpauker g. (-s,-) : P. mestr-studi g., askentelier g.

Einpaukerei b. (-) : *sture Einpaukerei,* choukañ pennadoù g.

einpennen V.gw. (ist eingepennt) : P. kemer ur jar, kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.

Einpersonenhaushalt g. (-s,-e) : tiegezh un den hepken ennañ g.

Einpersonenstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh un den hepken o c'hoari ennañ g.

Einpfennigstück n. (-s,-e) : pezh ur pfennig g.

einpferchen V.k.e. (hat eingepfercht) : serriñ, buorzhañ, klozañ, enkañ, parkañ.

einpfählen V.k.e. (hat eingepfählt) : peulgaeañ, peuliañ.

einpflanzen V.k.e. (hat eingepflanzt) : **1.** plantañ, enplantañ, troadañ, diazezañ, bountañ ; **2.** [dre skeud.] sankañ don e spered u.b., plantañ don e penn u.b., sikañ don e spered u.b., garanañ, troadañ, bountañ, sikañ, sankañ, choukañ.

Einpflanzung b. (-,-en) : **1.** planterezh g., bountañ g. ; **2.** [dre skeud.] diazezadur g., troadur g.

einpflöcken V.k.e. : ibiliañ, rasediñ, strapennañ ; *einen Pfahl in die Erde einpflöcken,* plantañ ur peul, sankañ ur post en douar ; *Pfähle in die Erde einpflöcken,* pilochañ, peuliañ, sikañ peulioù en douar.

einpfropfen V.k.e. (hat eingepfropft) : **1.** berniañ, yoc'hañ ; **2.** [louza.] imboudañ; lagadiñ ; **3.** [dre skeud.] sankañ don e spered u.b., plantañ don e penn u.b., sikañ don e spered u.b., garanañ, troadañ, bountañ, sikañ, sankañ, choukañ.

Einpfropfung b. (-,-en) : **1.** imboud g., imboudadur g., imboudañ g. ; **2.** imboudenn b.

Einphasenstrom g. (-s) : [tredan] red unkoulz g., red unkoulzek g.

einphasig ag. : [tredan] unkoulz, unkoulzek ; *einphasiger Wechselstrom*, red pebeilat unkoulz g., red pebeilat unkoulzek g.

einpikieren V.k.e. (pikierte ein / hat einpikiert) : piketa ; *Salat einpikieren,* piketa plant saladenn.

einpinseln V.k.e. (hat eingepinselt) : gwisponat, induañ, gwisponañ.

einplanen V.k.e. (hat eingeplant) : programmiñ, diawelet, rakwelet, raksoñjal ; [kenw.] *eine Summe ins Budget einplanen,* enskrivañ ur somm e-barzh ar budjed, lakaat ur somm war an arc'hantroll, enskrivañ ur sammad er c'hellidsteuñv.

einpökeln V.k.e. (hat eingepökelt) : [kegin.] sallañ, hiliañ, hiliennañ ; *Speck einpökeln,* lakaat kig-moc'h e sall.

Einpökeln n. (-) : holenerezh g., salladur g., salladurezh b.

einpolig ag. : [tredan] unpol, unvlein.

einprägbar ag. : aes da zeskiñ, empennadus.

einprägen V.k.e. (hat eingeprägt) : **1.** merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, garanañ ; **2.** garanañ, plantañ, troadañ, bountañ, sikañ, sankañ, choukañ, diazezañ [ur mennozh, ur soñj] e spered u.b., skeiñ war an tach, gennañ start [ur mennozh, ur soñj] e kreiz u.b., gennañ don [ur mennozh, ur soñj] e kalon u.b. ; *etwas dem Gedächtnis einprägen,* garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ, choukañ) don udb en e benn, lakaat udb don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ, choukañ) don udb er penn, mirout don en e greiz an eñvor eus udb, moullañ udb en e spered ; *die Erinnerung an diesen Tag wird in meinem Herzen eingeprägt bleiben,* eñvor an devezh-se a chomo garanet em c'halon, eñvor an devezh-se a chomo merket em c'halon, eñvor an devezh-se a chomo moullet em c'halon, eñvor an devezh-se a chomo peg ouzh va c'halon, eñvor an devezh-se a chomo peg ouzhin, an devezh-se ne zeuio james eus va spered, ar c'houn eus an devezh-se a chomo da viken war va spered, an devezh-se a chomo bev em c'houn, mirout a rin don em c'hreiz an eñvor eus an devezh-se ; *jemandem einprägen, was er zu sagen hat,* ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b., merat u.b.

V.em. : **sich einprägen** (hat sich (t-rt/t-d-b) eingeprägt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas einprägen,* eñvoriñ udb, memoriñ udb, eñvoraat udb, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ, choukañ) don udb en e benn, lakaat udb don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ, choukañ) don udb er penn, moullañ udb en e galon, en em leunaat ag udb ; *präg dir das gut ein !* merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon ! ; **2.** (t-rt) skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, menel garanet don en eñvor, chom peg er galon, chom enlouc'het er spered, antren e kalon u.b., mont don e kalon u.b., lezel ur merk don en empenn ; *diese Landschaft hat sich (t-rt) mir tief eingeprägt,* chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se war va spered, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'halon (enlouc'het em spered, peg ouzh va c'halon, merket em spered, moullet em c'halon), en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se.

einprägsam ag. : aes da zerc'hel soñj anezhañ, eñvorus, diankounac'haus.

einpressen V.k.e. (hat eingepresst) : enlouc'hañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, stardañ.

einprogrammieren V.k.e. (programmierte ein / hat einprogrammiert) : [stlenn.] staliañ, sternañ ; *einprogrammiertes System,* reizhiad korvoiñ b.

einprügeln V.k.e. (hat eingeprügelt) : P. *jemandem etwas einprügeln,* mont dre nerzh d'u.b. evit plantañ dezhañ udb en e benn.

V.gw. (hat eingeprügelt) : *auf jemanden einprügeln,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ

kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b.

einpudern V.k.e. (hat eingepudert) : poultrennañ.

einpuppen V.em. : **sich einpuppen** (hat sich (t-rt) eingepuppt) : [loen.] poupenniñ, nezañ e glozenn.

.

einquartieren V.k.e. (quartierte ein / hat einquartiert) : [lu] lojañ, kantoniñ ; *einquartiert sein,* kaout pred ha gwele (boued ha lojeiz, bod ha loj) e ti u.b., lojañ e ti u.b.

Einquartierung b. (-,-en) : [lu] lojeiz g., lojañ g.

einquellen V.k.e. (hat eingequellt) : glec'hiañ, lakaat e glec'h, deltañ, dispelc'hiñ, glebiañ, dourañ, leizhañ, trempañ.

einquetschen V.k.e. (hat eingequetscht) : sankañ, gennañ, kouboulañ, klaviañ, stardañ, moustrañ.

einrahmen V.k.e. (hat eingerahmt) : sterniañ, ensterniañ, sternata, frammañ, enframmañ, koadañ.

Einrahmung b. (-,-en) : **1.** sterniañ g., enframmañ g. ; **2.** stern g., framm g., enframmadur g., sterniadur g.

einrammen V.k.e. (hat eingerammt) : [tekn.] piloueraň, damezañ ; *Pflaster einrammen,* mellata pavez ; *einen Pfahl in die Erde einrammen,* plantañ ur peul, sankañ ur post en douar ; *Pfähle in die Erde einrammen,* pilochañ, peuliañ, sikañ peulioù en douar.

Einrammung b. (-,-en) : [tekn.] piloueraň g., damezañ g., piloueradur g., sankadenn b.

einrändern V.k.e. (hat eingerändert) : bevenniñ, riblañ, bordañ.

einrasten V.gw. (ist eingerastet) : klikediñ ; *einrasten lassen,* dleizhennañ, klikediñ.

einrauchen V.k.e. (hat eingeraucht) : kramennañ ; *deine Pfeife ist eingeraucht,* kramennet eo da gorn-butun.

einräuchern V.k.e. (hat eingeräuchert) : mogediñ, mogidellañ, mogedenniñ.

Einräucherung b. (-,-en) : mogedennadur g.

einräumen V.k.e. (hat eingeräumt) : **1.** aveiñ, terkañ, kempenn, annezañ, serriñ [udb] klenk ; *eine Wohnung einräumen,* aveiñ (terkañ, kempenn, annezañ) ur ranndi ; *seine Kleider einräumen,* serriñ e zilhad klenk ; **2.** [dre heñvel.] leuskel, lezel ; *ich werde dir eines meiner Zimmer einräumen,* lezel a rin unan eus va c'hambroù ganit, leuskel a rin unan eus va c'hambreier dit ; *jemandem ein Recht einräumen,* lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; **3.** [kenw.] aotren, asantiñ, distankañ war, grataat ; *jemandem Kredit einräumen,* aotren ur c'hred d'u.b., grataat ur c'hred d'u.b., asantiñ prestañ arc'hant d'u.b., grataat prestañ arc'hant d'u.b. ; **4.** reiñ ; **5.** anzav, goulezel.

Einräumung b. (-,-en) : **1.** sanailhadur g., kempennadur g., kempennidigezh b. ; **2.** aotreadur g., dilezadur g., goulezadenn b.

einrechnen V.k.e. (hat eingerechnet) : kontañ, lakaat war ar gont ; *Unkosten eingerechnet,* mizoù (frejoù) hag all.

Einrede b. (-,-n) : **1.** eneplavar g., enebadenn b., arguz g., arbennadenn b., dislavar g., gwad g. ; *Einrede erheben,* enebiñ, eneplavarout, ober un enebadenn ; **2.** [gwir] *prozesshindernde Einrede,* digarez daleüs g., dinac'h groñs g.

einreden V.k.e. (hat eingeredet) : **1.** *jemandem etwas einreden,* reiñ udb da grediñ d'u.b., lakaat u.b. da grediñ udb, sachañ u.b. da grediñ udb, kendrec'hiñ u.b. war udb, sorc'henniñ u.b. d'udb, sorc'henniñ u.b. d'ober udb.

V.gw. (hat eingeredet) : *auf jemanden einreden,* delc'her (pouezañ, c'hoari, bountañ) war u.b., sorc'henniñ u.b., taeriñ war u.b.

V.em. : **sich einreden** (hat sich (t-d-b) eingeredet) : *sich (t-d-b) etwas einreden,* empennañ udb, empenntiñ udb, lakaat udb en e benn, lakaat udb en e spered, lakaat udb don en e benn, lakaat udb kalet en e benn, lakaat udb en e gredenn, sikañ udb en e empenn, plantañ udb en e benn, troadañ soñjoù, troadañ mennozhioù.

einregnen V.dibers. em. (hat sich (t-rt) eingeregnet) : *es regnet sich ein,* troet eo da vat d'ober glav, glav da badout eo.

V.gw. (ist eingeregnet) : bezañ dalc'het en ul lec'h bennak gant ar glav.

einreiben V.k.e. (rieb ein / hat eingerieben) : rimiañ, taravat, frotañ.

V.em. : **sich einreiben** (rieb sich ein / hat sich eingerieben) : *sich (t-rt) mit etwas einreiben,* rimiañ e gorf gant udb ; *sich (t-d-b) die Hände mit Öl einreiben,* rimiañ e zaouarn gant eoul.

Einreibung b. (-,-en) : [mezeg.] frotañ g., froterezh g.

einreichen V.k.e. (hat eingereicht) : **1.** reiñ, kinnig ; *seine Entlassung einreichen,* reiñ (lakaat) e zilez, reiñ an digarg ag ur garg bennak ; **2.** [gwir] *eine Klage einreichen,* sevel (ober) klemm, digeriñ ur prosez, lakaat ur prosez war choug u.b.

Einreichung b. (-,-en) : **1.** kinnig g., roidigezh b. ; **2.** [gwir] klemm g.

einreifen[1] V.k.e. (hat eingereift) : kelc'hiañ, kerlañ.

einreifen[2] V.em. : **sich einreifen** (hat sich (t-rt) eingereift) : frimañ, riellañ.

einreihen V.k.e. (hat eingereiht) : **1.** steudañ, lakaat a-renkennadoù, renkañ, klenkañ, rummañ, reizhlec'hiañ, linennañ, rezañ ; **2.** enluañ, engouestlañ, enrollañ, rollañ, rejimantiñ, brigadennañ, soudardañ.

V.em. : **sich einreihen** (hat sich (t-rt) eingereiht) : **1.** en em lakaat a-renkennadoù ; **2.** mont en ur renkennad, mont en ur steudad ; **3.** mont gant tud all, en em strollañ gant tud all, kevrediñ gant tud all.

Einreiher g. (-s,-) : porpant gant ur renkennad nozelennoù nemetken g.

einreihig ag. : *einreihige Weste,* jiletenn gant ur renkennad nozelennoù nemetken b.

Einreihung b. (-,-en) : **1.** emrenkañ g., klenkadur g., klenkerezh g. ; **2.** [lu] enluadur g., rejimantiñ g.

einreimig ag. : unklotenn.
Einreise b. (-,-n) : treuzidigezh an harzoù b., degouezh g.
Einreisebestimmungen lies. : diferadennoù evit treuziñ harzoù ur vro lies.
Einreisebewilligung b. (-,-en) : viza g.
einreisen V.gw. (ist eingereist) : dont, mont, treuziñ harzoù ur vro.
Einreiseerlaubnis b. (-,-se) : viza g.
Einreiseverbot n. (-s,-e) : berz dont er Stad g., berz chom g.
Einreisevermerk n. (-s,-e) : **/ Einreisevisum** n. (-s,-visen/-visa) : viza g.
einreißen V.k.e. (riss ein / hat eingerissen) : **1.** regiñ, fregañ ; **2.** parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, pilat, kalavriñ, disac'hañ, dic'hastañ, distrujañ, bannañ d'an traoñ, gwintañ d'an traoñ, dispenn ; *ein Haus einreißen,* dismantrañ (freuzañ, difregañ, diskar, disac'hañ, dic'hastañ, distrujañ, pilat, dispenn, peurziskar) un ti, bannañ un ti d'an traoñ, diskar un ti a-benn-font, diskar un ti rez an douar (Gregor) ; **3.** [dre astenn.] raktresañ ; *einen Plan einreißen,* raktresañ, sevel ur raktres, sevel un tres.
V.gw. (riss ein / ist eingerissen) : **1.** regiñ, fregañ ; *das Netz reißt,* fregañ a ra ar roued ; **2.** [dre skeud.] en em ledañ, en em skignañ, dont da vezañ boaz ; *Unsitten reißen ein,* ar reolennoù a vuhezegezh vat a ya da fall, buhezegezh (bividigezh) an dud a ya war zisleberiñ ; *etwas reißt ein,* udb a zeu da vezañ boaz ; *eingerissenes Übel,* tech fall gwriziennet don g.
V.em. **sich einreißen** (riss sich ein / hat sich (t-d-b) eingerissen) : *sich einen Dorn in den Finger einreißen,* tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen en e viz ; *er hat sich die Hose eingerissen,* roget en deus e vragoù.
Einreißhaken g. (-s,-) : treant g., bazh-krog b., gavelod b.
einreiten V.gw. (ritt ein / ist eingeritten) : mont tre war varc'h.
V.k.e. (ritt ein / hat eingeritten) : **1.** [marc'h-dibr] embreger, pleustriñ ; **2.** P. *ein Mädchen einreiten,* falc'hat he flourenn d'ur plac'h, boulc'hañ ur plac'h, diflourañ ur plac'h, didalañ ur plac'h, dilouediñ ur plac'h, lakaat an alc'hwez e-barzh ar varrikenn.
einrenken V.k.e. (hat eingerenkt) : **1.** [mezeg.] skarvañ, dresañ, juntrañ, joentrañ, aozañ, adaozañ, lec'hiañ, boestañ ; *einen Arm einrenken,* skarvañ askorn ur vrec'h, dresañ askorn ur vrec'h, lakaat askorn ur vrec'h en e blas, juntrañ eskern ur vrec'h, aozañ e vrec'h d'u.b., aozañ askorn diaozet ur vrec'h / lec'hiañ askorn dilec'hiet ur vrec'h / boestañ askorn divoestet ur vrec'h (Gregor) ; *der Heilzauberer hatte kaum ein Wort gesagt und schon war das Bein des Kindes wieder eingerenkt und es konnte sofort laufen,* a-vec'h m'en doa komzet an diskonter, gar ar bugel a a oa diskoulmet, ha raktal e valeas ; **2.** plaenaat, renkañ, reizhañ, kompezañ, eeunaat ; *es wird sich schon wieder einrenken,* renket (plaenaet, dirouestlet, diluziet, diskoulmet) e vo an afer hepdale, dibunet e vo ar gudenn, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavet e vo un diskoulm.
Einrenkung b. (-,-en) : [mezeg.] aoz g., aozañ g., skarvadur g.
einrennen V.k.e. (rannte ein / hat eingerannt) : **1.** divarc'hañ [un nor hep he dibrennañ], en em dourtañ ouzh, en em dourtañ gant ; *jemandem das Haus einrennen,* aloubiñ ti u.b. dre nerzh ; **2.** [dre skeud.] *offene Türen einrennen,* ober c'hoari gaer gant traoù mil-anavezet, klask gounit unan gounezet, en em gannañ gant milinoù-avel, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, ober un taol bazh en dour, ober ur bramm en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell ; *sich (t-d-b) den Kopf einrennen,* **a)** skeiñ e benn ouzh ur voger, skeiñ (tourtañ) gant e benn ouzh ur voger ; **b)** [dre skeud.] sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein.
einrichten V.k.e. (hat eingerichtet) : **1.** aveiñ, terkañ, kempenn, annezañ, kenaozañ, kenstummañ, kenurzhiañ, urzhiañ, reizhañ, reizhaduriñ, staliañ, greiañ, gwarnisañ ; *eine Wohnung einrichten,* aveiñ (terkañ, kempenn, annezañ, greiañ, gwarnisañ) ur ranndi ; *wir haben vor, im Obergeschoss zwei Zimmer einzurichten,* soñj a zo da sevel div gambr er solier ; **2.** [mezeg.] skarvañ, dresañ, juntrañ, aozañ, lec'hiañ, boestañ ; **3.** [mat.] diren ; **4.** sevel, ensevel, krouiñ, diazezañ, savelañ ; **5.** *ein Konto einrichten,* digeriñ ur gont-vank ; **6.** [armoù] poentañ, bukañ, bantañ, eeunañ ; *ein Geschütz einrichten,* poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) ur c'hanol, lakaat ur c'hanol en e vant ; **7.** *es so einrichten, dass …,* ober en doare ma ..., ober diouzh ma … ; *den Drucker so einrichten, dass er vom Computer gefunden werden kann,* kefluniañ ar voullerez.
V.em. : **sich einrichten** (hat sich (t-rt) eingerichtet) : **1.** aveiñ, terkañ, kempenn, annezañ ; *sich häuslich einrichten,* kempenn e di diouzh e c'hoant ; *sich gemütlich einrichten,* neizhiañ ken flour hag evnedigoù Doue ; **2.** ober e siklud, ober e annez, annezañ ; **3.** azasaat ; *sich auf etwas (t-rt) einrichten*, ober e ziarbennoù e sell ouzh udb, ober e renkoù (e gempennoù, e zifennoù, e ziwalloù) e sell eus udb, kemer e ziarbennoù e sell a udb, kemer e ziwalloù (e zifennoù) e sell eus udb.
Einrichten n. (-s) : aveadur g., terkadur g., terkerezh g., annezadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., kenaozadur g., kenurzhierezh g., urzhiadur g., urzhierezh g.
Einrichtung b. (-,-en) : **1.** aveadur g., aozadur g., staliadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., aozidigezh b., aveerezh g., aozerezh g., reizherezh g., kenaozadur g., kenaozerezh g., kenaozidigezh b., kenaozeadenn b., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kenstummadur g., stalierezh g., steuñvenn b. ; *neue Einrichtung,* adreizherezh g., adurzhierezh g., adreizhadur g., adaozadur g. ; **2.** kevredigezh b., aozadur g., ensavadur g. ; *nützliche Einrichtung,* ensavadur talvoudus g. ; *öffentliche Einrichtungen,* aveadurioù boutin lies., aozadurioù (gwazadurioù) kevredik lies., aveadurioù foran lies., diazezadurioù foran lies. ; **3.** annezadur g. ; **4.** [tekn.] stramm g., stignad g., stignadur g., aveadur g., gwikefre b.
Einrichtungsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : pezh arrebeuri g.
Einrichtungshaus g. (-s,-häuser) : stal-werzh arrebeuri b.

einriegeln V.k.e. (hat eingeriegelt) : morailhañ, prennañ, sparlañ.
V.em. : **sich einriegeln** (hat sich (t-rt) eingeriegelt) : serriñ kloz dor e di war e gein, prennañ dor e di war an-unan.
Einritt g. (-s,-e) : donedigezh war varc'h b., degouezh war varc'h g.
einritzen V.k.e. (hat eingeritzt) : **1.** skejañ, enskejañ, flañchañ, skorchañ, askañ, engravañ, enlouc'hañ, garanañ ; **2.** [labour-douar] rufanañ.
einrollen V.k.e. (hat eingerollt) : rollañ, punañ, ober un tamm pun da, rodellañ, roltañ, roltiñ ; *die eingerollten Farnsprosse,* nevezennoù punet ar raden lies.
V.em. : **sich einrollen** (hat sich (t-rt) eingerollt) : rodellañ, en em guilhañ, mont en e rodelloù, en em guilhañ en e vern, moullañ ; *die Schlange rollt sich ein,* en em guilhañ a ra an naer en he bern, mont a ra an naer en e rodelloù, rodellañ a ra an naer ; *die Schlange ist eingerollt,* en e rodelloù emañ an naer, kuilhet eo an naer.
Einrollen n. (-s) : punerezh g.
einrosten V.gw. (ist eingerostet) : **1.** merglañ ; **2.** [dre skeud.] louediñ en e c'hizioù kozh ; *sein Gehirn ist eingerostet,* aet eo e empenn e dour.
einrücken V.k.e. (hat eingerückt) : **1.** ebarzhiñ, etrelakaat, ensoc'hañ, enlevrañ, enmoullañ ; **2.** [bizskriverezh] endantañ, ober un endant, linkañ ; **3.** [tekn.] luskstrollañ, antellañ.
V.gw. (ist eingerückt) : mont, dont ; *wieder einrücken,* distreiñ ; *in jemandes Stelle einrücken,* kemer plas (lec'h) u.b., erlec'hiañ u.b. ; *zum Militär einrücken,* mont d'ober e goñje, bezañ enluet, bezañ rejimantet, bezañ soudardet.
Einrückung b. (-,-en) : **1.** ebarzhadur g. ; **2.** [moull.] enmoulladur g., enlakadur g., ensoc'had g., enlevradur g. ; **3.** [tekn.] enkrog g., loc'hañ g., loc'h g., loc'hadur g., antellañ g.
einrühren V.k.e. (hat eingerührt) : **1.** trempañ, distrempañ, glec'hiñ, glec'hiañ ; *ein Pulver einrühren,* distrempañ (glec'hiñ, glec'hiañ) ur boultrenn ; *Suppe einrühren,* trempañ ar soubenn ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas Schlimmes einrühren,* ober an dall d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober ur gwall dro d'u.b., c'hoari un dro-bleg (un dro-dall, un dro-gamm, un dro lous, un taol gast) d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalav d'u.b., ober un divalaverezh d'u.b., ober un divalaventez d'u.b., tennañ ur blegenn lous d'u.b.
einrüsten V.k.e. (hat eingerüstet) : [tisav.] sevel ur chafod tro-dro da.
eins niver. : **1.** unan ; *eins von beiden,* unan a zaou, pe an eil pe egile ; *Denken und Handeln sollten eins sein,* soñjal hag ober a zlefe bezañ unan, soñjal hag ober a zlefe bezañ ur c'hement ; **2.** *eins ins andere,* well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, goude bezañ sellet pizh ouzh pep tra ; **3.** [eur] *es ist eins,* un eur eo ; **4.** [sport] *eins zu eins,* unan ouzh unan ; [kenwerzh] *eins zu eins tauschen,* eskemm a-bar ; **5.** *es ist mir eins,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; *das ist alles eins, das läuft auf eins hinaus,* ne zegas kemm ebet en afer, ne cheñcho netra, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ar memes tra e vo a benn ar fin, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, maout a zo dañvad, un heñvel dra eo ; **6.** *mit jemandem eins sein,* bezañ a-du gant u.b., bezañ a-unan gant u.b., bezañ asant gant u.b., asantiñ gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ unvan gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; **7.** P. *eins a,* dispar ; **8.** P. *eins, zwei, drei,* kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krenn, krak, pik.
Eins b. (-,-en) : **1.** unan g., unanenn b., unanveder g. ; [dre skeud.] *kerzengerade stehen wie eine Eins,* bezañ reut evel ur pres (ur vazh, un ibil er bleud, ur ganabenn, un tamm koad), bezañ sonn evel ur ganabenn, bezañ sonn evel ur roc'h, bezañ sonn en e sav evel ur blantenn, bezañ sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, bezañ eeun evel un tach, bezañ eeun evel ur vazh, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, en em zerc'hel evel ur peul, bezañ sonn evel ur piler, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ plom e-giz ur post kloued, bezañ plom e-giz un tour, bezañ plom evel ur maen, chom sonn evel ur vazh kloued, bezañ reut ha sonn evel un tonton besk ; **2.** [skol] notenn mat-tre etre seitek hag ugent b. ; *der Schüler hat eine Eins bekommen*, ugent diwar ugent a zo deuet gant ar skoliad ; **3.** [treuzdougen] *die Eins,* al linenn unan b. ; **4.** [kartoù] born g., bid g. ; *eine Eins,* ur born g. [*liester* berniel, bornioù], ur bid g. ; **5.** [domino, diñsoù] born g. [*liester* berniel, bornioù].
Einsaat b. (-,-en) : [labour-douar] haderezh g., here g.
einsäckeln / einsacken[1] V.k.e. (hat eingesäckelt / hat eingesackt) : **1.** ensac'hañ, punañ en ur sac'h ; **2.** [dre skeud.] godellañ, chakodiñ, yalc'hañ, dastum, eostiñ.
einsacken[2] V.gw. (ist eingesackt) : koazhañ, ober e goazh, dont da bukañ, gwantañ, disac'hañ.
Einsacker g. (-s,-) : **1.** ensac'her g. ; **2.** [dre skeud.] rasteller g.
einsäen V.k.e. (hat eingesät) : [labour-douar] hadañ.

einsagen V.k.e. (hat eingesagt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *jemandem etwas einsagen,* degas udb da soñj d'u.b., divankañ u.b.
einsaitig ag. : [sonerezh] unkordenn.
einsalben V.k.e. (hat eingesalbt) : **1.** eouliañ, induañ, lindrenniñ, lakaat traet war, [dre fent] libistrañ ; **2.** [relij.] oleviñ.
Einsalbung b. (-,-en) : **1.** eouliadur g. ; **2.** [relij.] oleviadur g.
einsalzen V.k.e. (salzte ein / hat eingesalzen) : sallañ, holenañ ; *Speck einsalzen,* lakaat kig-moc'h e sall.
Einsalzen n. (-s) : holenerezh g., salladur g., salladurezh b.
einsam ag. : **1.** distro, didud, didu, dizarempred, dibleustr, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, dihentad, diamen, gouez, kollet, diamezek-bras ; **2.** en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, digenseurt, en e du e-unan, en e unan, a-gostez, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all, digenvez ; *er ließ sie nie einsam, weder Tag noch Nacht,* n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; **3.** nemedennek, dieil, dibar, ampar, diseurt, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, unveziat, unveziadel, unveziadek ; *wenn's drum geht, in ein Fettnäpfchen zu treten, bist du wirklich einsame Spitze !* te a oar anezhi, te !
einsamenlappig ag. : [louza.] unhaddeliennek, monokotiledon.
Einsamkeit b. (-) : digenvez g., digenvezded b., digenvezder g., dizarempredérezh g., distro g./b., difoul g. ; *er mag die Einsamkeit,* plijout a ra dezhañ bezañ en e zigenvez, an difoul a blij dezhañ, ne c'houzañv den war e dro, plijout a ra dezhañ chom distok diouzh an dud all, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, an distro a glask bepred, an distro hag an difoul a glask atav, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ ; *sich in die Einsamkeit zurückziehen,* tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, ren ur vuhez digevannez, chom pell diouzh darempred an dud ; *sich in die Einsamkeit der Wüste zurückziehen,* en em dennañ d'an dezerzh en e bart e-unan pell diouzh an dud.
einsammeln V.k.e. (hat eingesammelt) : serriñ, dastum, kestal ; *Milch einsammeln,* serriñ laezh, dastum laezh ; *der Schulbus sammelt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ein,* mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi ; *Geld einsammeln,* arc'hanta, sevel arc'hant, dastum aluzenoù, kestal (kutuilh) arc'hant.
Einsammler g. (-s,-) : dastumer g.
Einsammlung b. (-,-en) : kest b.
einsargen V.k.e. (hat eingesargt) : archediñ ; *einen Toten einsargen,* lakaat un den marv en e arched, archediñ un den marv.
eingesargt ag. : archedet.
Einsatz g. (-es,-sätze) : **1.** emell g., emellerezh g., emelladenn b., oberiadur g. ; **2.** [dre skeud.] emouestl g., emro g., emroidigezh b., emouestlerezh g. ; *unter Einsatz seines Lebens,* war var e vuhez, war var da goll e vuhez, e riskl e vuhez ; *mit vollem Einsatz arbeiten,* **a)** bezañ e barr e ampled ; **b)** labourat a-nerzh, labourat hep diskuizh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, kiañ outi, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat parfet, labourat a lazh-korf, labourat evel ur c'hi, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, loeniñ e gorf, loeniñ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, c'hwezhañ e-barzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bezañ kefridi war an-unan, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** [c'hoarioù] skod g., skodenn b., klaoustre g., gouestl g., lakadenn b., pod g. ; *den Einsatz wagen,* en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - brokañ pep tra - lakaat tout e dammoù gwenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) ; *zwei Euro Einsatz,* daou euro war an taol, daou euro klaoustre ; *seinen Einsatz verdoppeln,* doublañ ; *die Einsätze einstreichen,* dont ar gouestloù d'an-unan, riñsañ ar pod, dont er glaoustre holl ouestloù gant an-unan, mont arc'hant ar pod gant an-unan ; **4.** [tekn.] **a)** pezh nevez g., eilpezh g., pezh all g., pezh-erlec'hiañ g., pezh-eskemm g. ; **b)** strobad ; **c)** gwiskadur g., gwarnitur g. ; **5.** [gwiad.] *Einsatz aus Spitzen*, bandenn dantelezh b. ; **6.** [lu] krogad g., oberiadenn b., taol g., ermaeziadenn b. ; *er ist im Einsatz,* war an dachenn emañ ; *Polizeieinsatz,* taol polis g. ; **7.** [sonerezh] *Einsatz der ersten Stimme,* emell(erezh) ar soprano g. ; **8.** [metaloù] *im Einsatz härten,* glaouzirañ ha temzañ metaloù ; **9.** [kenwerzh] kretadenn b. ; **10.** [eskemmdi] postadur g. ; **11.** arver g., implij g., ampled g., danvezadur g., danvezerezh g., danveziñ g., sikour b., skoazell b.
Einsatzbefehl g. (-s,-e) : urzh emellout g., urzh argadiñ g., urzh mont dezhi g.
Einsatzbereich g. (-s,-e) : [nij.] hed-dedreuz g.
einsatzbereit ag. : **1.** oberus, implijadus, arveradus, oberiel, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, prest da arverañ, prest da implijout, prest d'an implij ; **2.** war ar pare, war ziwall, war evezh ; **3.** prest da stourm, prest da c'hoari, prest da vont dezhi, prest da emellout, pare da emellout, gwezhiadek.
Einsatzbereitschaft b. (-) : *in Einsatzbereitschaft sein (liegen, stehen),* en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ prest da stourm.
einsatzfähig ag. : **1.** gwezhiadek, oberus, implijadus, arveradus, oberiel, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; **2.** war ar pare ; **3.** prest da stourm, prest da c'hoari, prest da vont dezhi, gwezhiadek.
einsatzfreudig ag. : fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lañs ennañ, startijenn

ennañ, deltu gantañ, birvilh ennañ, gwad bev ennañ, gwad bev en e gwazhied, gwrez ennañ, gwrez en e wad, nerzh ennañ, lavig ennañ, mesk ennañ, ur breser anezhañ, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, un tarlasker anezhañ, oberiant, greant.

Einsatzhorn n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., bouder g.

Einsatzkommando n. (-s,-s) : *mobiles Einsatzkommando,* bagad arsailh ar polis g., strollad emellout an archeriezh g.

Einsatzleiter g. (-s,-) : [pomperien] pennsikourer g., penndeborzher g.

Einsatzstahl g. (-s,-stähle) : dir glaouziret ha temzet g.

Einsatzwagen g. (-s,-) : **1.** [treuzdougen] karr-tan ouzhpenn g. ; **2.** [polis] karr emellout g.

einsauen V.k.e. (hat eingesaut) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ.

einsäuern V.k.e. (hat eingesäuert) : **1.** hiliañ, hiliennañ ; **2.** goellañ, lakaat goell e ; *den Teig einsäuern,* goellañ an toaz, lakaat goell en toaz.

einsaugen V.k.e. (saugte ein / sog ein // hat eingesaugt / hat eingesogen) : **1.** sunañ, puñsañ, euvriñ, intrañ, sorbiñ, spluiañ, lonkañ, chugal, fronañ, fronal, ruflañ, musat, enanalañ ; *einen Geruch einsaugen,* ruflañ ur c'hwezh, fronal ur c'hwezh ; *einen Duft einsaugen,* klevet ur porfum, ruflañ ur porfum, evañ leizh e galon ur frond bennak ; *der Boden saugt das Wasser ein,* puñset e vez an dour gant an douar ; **2.** *er hat das mit der Muttermilch eingesogen,* anavezout a ra an dra-se a-vihanik, desket en deus an dra-se o sunañ laezh e vamm, desket en deus an dra-se etre daou frapad bronn, desket en deus an dra-se war barlenn e vamm.

Einsaugen n. (-s) : euvradur b., euvridigezh b., enanaladur g., lonkadur g., sunerezh g., spluiadur g., treant g.

einsaugend ag. : euvrus, splu, spluius.

einscannen V.k.e. (hat eingescannt) : [stlenn.] skanniñ.

einsäumen V.k.e. (hat eingesäumt) : [tekn.] gouremenniñ, gouremiñ, erioniñ.

einschachteln V.k.e. (hat eingeschachtelt) : **1.** lakaat en ur voest, enboestañ ; **2.** [dre skeud.] luziañ, rouestlañ, plañsonañ, fuilhañ ; **3.** [tekn.] enkloziñ, etrelakaat.

Einschachtelung b. (-,-en) : enboestañ g., enboestadur g.

einschalen V.k.e. (hat eingeschalt) : [tisav.] speuriñ, koadañ.

einschalig ag. : unkrogennek ; *einschalige Muscheln,* blotviled unkrogennek lies., blotviled paket o c'horfoù en ur grogen nemetken lies.

einschalten V.k.e. (hat eingeschaltet) : **1.** *einen Gang einschalten,* lakaat (enkrogañ, antellat, luskstrollañ) un tizh ; *den Rückwärtsgang einschalten,* enkrabañ an tizh-kilañ, antellat an tizh-kilañ, lakaat ar c'hilañ ; *die Kupplung einschalten,* enkrogañ, antellat ; **2.** [tredan] enaouiñ, lakaat war enaou, elumiñ, kevreañ, voltañ ; *den Strom einschalten,* enaouiñ an tredan, lakaat an tredan da redek ; *die Lampe einschalten,* enaouiñ ar gleuzeur ; [skingomz, skinwel, h.a.] *das Radio einschalten,* enaouiñ ar skingomzer ; *die Kaffeemaschine einschalten,* enaouiñ ar grek ; *vor dem Öffnen des Mundwerks Gehirn einschalten,* tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù ; **3.** reiñ lañs da ; *den Motor einschalten,* reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar mekanik da vont en-dro ; **4.** [yezh.] enklozañ, etreskrivañ, etrelakaat, dazlakaat, toueziañ, gennañ ; *eingeschalteter Satz,* gennlavarenn b., lavarenn gennet b. ; *eingeschalteter Sprachlaut,* soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g. ; **5.** *jemanden einschalten,* goulenn sikour digant u.b., lakaat u.b. e-barzh ar jeu, en em dreiñ ouzh u.b..

V.em. : **sich einschalten** (hat sich (t-rt) eingeschaltet) : **1.** emellout, en em veskañ ; **2.** [skingomz, skinwel] mont war skign.

Einschalter g. (-s,-) : [tekn.] trec'haoler g., spanaer g., koubler g., stokell b.

Einschaltquote b. (-,-n) : aodimat g., feur selaou g., feur sellet g., feuriader selaou g., feuriader sellet g. ; *diese Radiosendung hat eine hohe Einschaltquote,* kalz a dud a selaou an abadenn-se ; *diese Fernsehsendung hat eine hohe Einschaltquote,* kalz a dud a sell ouzh an abadenn-se.

Einschaltung b. (-,-en) : **1.** dazlakadur, etrelakadur, ensoc'hañ, etreskrivadur g. ; **2.** [tredan] enaouadur g. ; **3.** [tekn.] antelladur g., stegnadur g. ; **3.** enklozadur g.

Einschalung b. (-,-en) : [tisav.] **1.** [ober] koadadur g. ; **2.** [plenk] koadaj g.

einschanzen V.k.e. (hat eingeschanzt) : [lu] kaeañ, mogeriañ.

einschärfen V.k.e. (hat eingeschärft) : sankañ, garanañ, sikañ, diferañ ; *jemandem etwas einschärfen,* diferañ udb d'u.b., plantañ don udb e penn u.b., bountañ udb e penn u.b., diazezañ udb e spered u.b., gennañ start udb e kreiz u.b., gennañ don udb e kalon u.b. ; *jemandem einschärfen, was er zu sagen hat,* ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b., merat u.b.

einscharren V.k.e. (hat eingescharrt) : douarañ, enkeviñ, endonañ, plantañ en douar.

einschätzen V.k.e. (hat eingeschätzt) : dewerzhañ, prizout, prizañ, priziañ, istim, istimañ, prizachañ, feuriañ, gwalennañ, jaojañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, barn, jaojañ ; *etwas richtig einschätzen,* prizout udb diouzh ma talvez, istimañ udb d'ar just (Gregor), prizout udb evel ma'z eo dleet, prizout udb reizh ; *jemanden falsch einschätzen,* isprizout u.b., ispriziañ u.b., treuzvarn u.b., kammvarn u.b., droukvarn u.b., droukprizañ u.b.

Einschätzung b. (-,-en) : dewerzhadur g., prizadur g., priziadur g., prizachadenn b., prizerezh g., prizañ g., istimadur g., istimadenn b., istim b.

Einscheibenkupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller unpladenn g.

einschenkbar ag. : dinaouus.

einschenken V.k.e. (hat eingeschenkt) : **1.** diskargañ, dinaouiñ, diskenn, teurel, skarzhañ, braoueta, dieta, strinkañ, ober an dorn, servijañ banneoù, reiñ da evañ ; *jemandem einschenken,* diskargañ (diskenn, teurel, skarzhañ, strinkañ) ur banne d'u.b., lakaat ur banne d'u.b., dinaouiñ ur banne da evañ d'u.b. ; *jemandem ein Glas Bier einschenken,* diskenn ur werennad vier d'u.b., teurel ur werennad vier d'u.b., skarzhañ ur werennad vier d'u.b., diskargañ / dinaouiñ (Gregor) ur werennad vier da evañ d'u.b. ; *jemandem ein volles Glas Bier einschenken,* diskenn leizh e werenn a vier d'u.b., diskenn leun ur werenn a vier d'u.b., kargañ leizh e werenn a vier d'u.b. ;

schenk mir voll ein ! laka din reut 'ta ! karg leun va gwerenn ! diskenn leun va gwerenn 'ta ! pouez war va gwerenn ! karg va gwerenn betek ar barr 'ta ! ; *Apfelwein einschenken,* diskenn sistr er gwer ; *jemandem Apfelwein einschenken,* sistra u.b., kargañ ur volennad sistr d'u.b. ; *großzügig einschenken,* diskargañ banneoù sonn - diskargañ banneoù yac'h - diskargañ banneoù druz - diskargañ banneoù, brokus - diskargañ banneoù, fonnus - lakaat reut ; *ein großzügig eingeschenktes Bier,* ur banne bier yac'h g. ; *schenk uns allen ein Gläschen ein !* degas dimp pep a vanne 'ta ! skarzh deomp pep a vanne 'ta ! laka deomp pep a vanne 'ta ; *ein letztes Glas zum Abschied einschenken,* diskenn glac'harig da evañ ; *beim Einschenken des Weines macht er mit der Flasche eine halbe Drehung, damit kein Tropfen daneben geht,* pa ziskenn gwin gant ur voutailh e ra un hanter we d'he gouzoug evit chom hep skuilhañ un dakenn ; **2.** [dre skeud.] *jemandem reinen Wein einschenken,* na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret an traoù krenn-ha-krak d'u.b., komz didroidell d'u.b., komz didro (didortilh, displeg, fraezh, distag) ouzh u.b., na glask tro d'ober e anv eus u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor evit lavaret e begement d'u.b.

einscheren V.gw. (ist eingeschert) : **1.** [karr-tan] en em lakaat en-dro en e steudad ; **2.** [merdead.] distreiñ d'e roud.

Einschicht b. (-) : [Bro-Aostria] gouelec'h g., lec'h distro g., lec'h didud g., lec'h kollet g.

einschicken V.k.e. (hat eingeschickt) : kas.

Einschichtlack g. (-s,-e) : pentur unwiskad g.

einschieben V.k.e. (schob ein / hat eingeschoben) : **1.** etrelakaat, enlakaat, ensoc'hañ, bountañ e-barzh, etreskrivañ, toueziañ ; *Bretter auf Nut einschieben,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; **2.** [yezh.] *eingeschobener Sprachlaut,* soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g. ; **3.** [kegin.] *in den Ofen einschieben*, ifornañ, forniañ, iforniañ, enforniañ, lakaat e-barzh ar forn, kouchañ.

V.em. : **sich einschieben** (schob sich ein / hat sich (t-rt) eingeschoben) emellout, en em veskañ, hanterouriñ.

Einschiebung b. (-,-en) : etrelakadur g., enlakadur g., ensoc'had g., etreskrivadur g.

Einschienenbahn b. (-,-en) : unroudenn b.

einschienig ag. : ... unroudenn.

einschießen V.k.e. (schoss ein / hat eingeschossen) : **1.** freuzañ, terriñ ; **2.** [arm] leuskel tennoù esae gant ; **3.** [kenw.] *Kapitalien einschießen,* foñsañ arc'hant (Gregor) ; **4.** [kegin.] *Brot in den Ofen einschießen,* ifornañ (forniañ) bara, lakaat bara er forn ; **5.** [merdead.] *Ballast einschießen,* lastrañ ur vag, lastrañ ul lestr ; **6.** [moull.] etrelakaat, enlakaat, ensoc'hañ ; **7.** [gwiad.] anneuiñ.

V.gw. (schoss ein / hat eingeschossen / ist eingeschossen) : **1.** [sport] (hat) : *zum 1 zu 4 einschießen,* merkañ ar pal 1 ouzh 4. ; **2.** (ist) : en em oufiñ, diruilhal, dont.

V.em. : **sich einschießen** (schoss sich ein / hat sich (t-rt) eingeschossen) **1.** tennañ evit pleustriñ ; **2.** [lu] *sich auf ein Ziel einschießen,* lakaat bant ar c'hanol en e reizh, reoliañ bant ar c'hanol, bantañ (bukañ) e ganol war ur pal ; **3.** *sich auf jemanden einschießen,* durc'haat e deodadoù war-zu u.b., tagañ u.b. dre gomz, flemmañ u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b.

Einschießer g. (-s,-) : [benveg] iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn].

einschiffen V.k.e. (hat eingeschifft) : lestrañ, kargañ, bagañ.

V.em. : **sich einschiffen** (hat sich (t-rt) eingeschifft) : mont war vourzh, sevel war ul lestr, sevel e bourzh ur vag, pignat en ul lestr, mont e bourzh ur vag, lestriñ, mont war vor.

Einschiffung b. (-,-en) : lestradur g., lestrañ g., bagañ g. ; *auf die Einschiffung warten,* bezañ o c'hedal sevel war al lestr.

einschirren V.k.e. (hat eingeschirrt) : harnezañ, sterniañ.

einschl. [*berradur evit* **einschließlich**] Adv. hag araog. (t-c'h) : ... hag all, gant ..., ... e-barzh, ... ivez, en ur gontañ ...

einschlafen V.gw. (schläft ein / schlief ein / ist eingeschlafen) : **1.** en em reiñ da gousket, en em reiñ d'ar c'housked, menel kousket, kemer e gousk, mont gant ar c'housked, dont ar c'housked war an-unan, P. mont d'ar Roc'h, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont er vallin ; *ich war eingeschlafen,* manet e oan kousket, manet e oan, ar c'housked a oa deuet warnon, ar c'housk a oa deuet din ; *ich werde gleich einschlafen,* emañ ar bornig o tont din ; *wer zu viel Kaffee trinkt, kann dann nicht einschlafen,* ar c'hafe ne gousk ket an dud diwarnañ ; *halb eingeschlafen,* morboriet, kouskedik, morgousket, moredek, etre kousk ha digousk ; **2.** [dre skeud.] mervel, tremen, tennañ e huanad diwezhañ, menel kousket ; *sanft einschlafen,* mervel e vouchig gouloù, mervel sioulik (goustadik, a-nebeudoù, didrouz), tremen (mervel) evel ur mouch-gouloù ; **3.** sorañ, morzañ, nodiñ, kropañ, mont gourt, gourdañ, bavañ, sourdañ ; *mir ist das Bein eingeschlafen,* deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret, pistiget) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mir ist der Arm eingeschlafen,* mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *mir ist die Hand eingeschlafen,* mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin ; **4.** *die Angelegenheit ist wieder eingeschlafen,* e-kroug (e-ispilh, war vordo, e darn, e-skourr, en arvar, e krog, ouzh an drez) eo chomet an afer adarre ; **5.** [dre skeud.] dont da vorzañ, dont da vezañ laosk, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da vann, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ.

einschläfern V.k.e. (hat eingeschläfert) : **1.** *ein Kind einschläfern,* lakaat (dastum) ur bugel da gousket, ober d'ur bugel kousket ; **2.** [mezeg.] lazhañ gant ur bikadenn.
einschläfernd ag. : **1.** moredus, morennus, morfilus, kouskus, kouskedus, dargudus, morgouskus, morus, morvitellus ; *die Großmutter beruhigte das Kind durch leisen, einschläfernden Singsang,* ar vamm-gozh a sioulaas ar bugel dre vouskanañ kanaouennoù dous ha koukus (moredus), nañv-nañv-nañvig kouskus ar vamm-gozh a sioulaas ar bugel ; **2.** [dre skeud.] enoeüs, borodus, arabadus, darnaouüs, fastus, torr-penn, moredus, dizudi, euver, hirvoudus.
Einschläferungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] hunwezher g., morzer g., louzoù-kousket g., louzoù moredus (kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus) (Gregor) g.
Einschlag g. (-s,-schläge) : **1.** tonkañ e dorn u.b. g., tonkadenn b. ; **2.** [lu] *Einschlag eines Geschosses,* poent enstok ur vannadell g. ; **3.** [dilhad] poulounez str., kuilhoù lies. ; **4.** [gwiad.] anneuenn b. ; **5.** [koadeg] koad troc'het g., diskaradeg b. ; *vom Einschlag verschonter Baum,* baluenn b. ; **6.** [dre skeud.] liv g., piñsad g. ; **7.** [karr-tan] olouenañ g. ; **8.** pakadur g., golo g., goloenn b. ; **9.** berzh g., pennvad g. ; **10.** tresoù lies., merkoù lies., perzhioù lies. ; *ein negroider Einschlag,* perzhioù morianek lies.
einschlagen V.k.e. (schlägt ein / schlug ein / hat eingeschlagen) : **1.** sankañ, sikañ, plantañ ; *Nägel einschlagen,* sankañ tachoù gant ur morzhol, sikañ tachoù, plantañ tachöù ; *Pfähle einschlagen,* sankañ peulioù en douar, plantañ peulioù, sikañ peulioù en douar ; **2.** [dre heñvel.] terriñ, freuzañ ; *eine Fensterscheibe einschlagen,* terriñ gwerenn ur prenestr ; *die Fensterscheiben einschlagen,* terriñ ar gwer war un ti ; *jemandem ein Auge einschlagen,* borniañ u.b. ; *eine Tür einschlagen,* divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor) ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlägst,* terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se ; **3.** [dre skeud.] mont gant un hent, skeiñ war un hent, mont en un hent, en em dreiñ da vont en un hent, kemer penn un hent, skeiñ war-du ul lec'h bennak, tennañ war-du ul lec'h bennak, teuler war-du ul lec'h bennak, mont etrezek ul lec'h bennak, mont etramek ul lec'h bennak, mont da-geñver ul lec'h bennak ; *welche Richtung hat er eingeschlagen ?* war be du eo aet ? pe du eo aet ? pe war zu eo aet ? pe war du eo aet ? war belec'h eo aet ? petore roud eo aet ? etrezek men eo aet ? àr-zu men eo aet ? ; *einen falschen Weg einschlagen,* faziañ (dihenchañ / saouzaniñ) war an hent (Gregor), koll e hent, mont diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, mont en un hent fall ; *einen anderen Weg einschlagen,* diroudañ, diheñchañ, mont gant un hent all, cheñch hent, treiñ diwar e hent, cheñch roud ; *einen Beruf einschlagen,* divizout peseurt micher ober, dibab ur vicher ; **4.** pakañ, gronnañ, farlokañ ; *die Betttücher (die Laken) und Bettdecken unter die Matratze einschlagen,* rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; **5.** [karr-tan] plegañ, olouenañ ; **6.** [gwiad.] anneuiñ ; **7.** *einen Wald einschlagen,* lakaat an troc'h en ur c'hoad.
V.gw. (schlägt ein / schlug ein / hat eingeschlagen / ist eingeschlagen) : **1.** (hat) : *auf jemanden einschlagen,* fardiñ (frammañ, sailhañ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war u.b., en em deuler war u.b., fraeañ war u.b., blodañ e gorf d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, fraeañ) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., lardañ e billig d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, fraoulat gant u.b. ; *auf jemanden mit dem Gewehrkolben einschlagen,* skeiñ war u.b. gant fust e fuzuilh ; *auf jemanden mit dem Schwert einschlagen,* skeiñ war u.b. gant lemm e gleze, skeiñ war u.b. gant barvenn e gleze ; **2.** (hat *pe* ist) : kouezhañ ; *der Blitz schlägt ein,* kouezhañ a ra ar foeltr, kouezhañ a ra ar c'hurunoù , foeltrañ a ra ar c'hurunoù ; *der Blitz hat (ist) in die Kirche eingeschlagen,* kouezhet eo ar foeltr war an iliz ; **3.** (ist) : tarzhañ ; *eine Granate schlägt ein,* tarzhañ a ra un obuz ; **4.** (hat) : tonkañ ; *schlag ein !* tonk aze ! ro din da zorn ma vo tonket ! a-du ! asant on ! graet eo ar gra ! graet eo ar stal ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! taolit ho torn em hini ! ho torn em hini ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! darc'haou aze ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan ! ; **5.** [hat] ober berzh, ober brud, plijout d'an dud ; *das Buch schlägt ein,* al levr a ra berzh, al levr a ra brud.
Einschlagen n. (-s) : sankadenn b.
einschlägig ag. : azas, arbennik, rekis, perzhek ; *einschlägige Literatur,* levrioù a denn d'an danvez lies. ; *einschlägige Behörde,* aozadur kevredik e karg eus an afer g., gwazadur (pennadurezh b.) e karg eus an afer g., pennadurezh kembeliek b.
Einschlagwinkel g. (-s,-) : [karr-tan] korn olouenañ g.
einschleichen V.em. : **sich einschleichen** (schlich sich ein / hat sich (t-rt) eingeschlichen) : **1.** en em silañ, en em riklañ, filouchañ, mont dre sil (a-sil, a-silik) e-barzh udb, en em silañ evel ur silienn ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Betrachtungen eingeschlichen,* en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; **2.** [dre skeud.] *ein Fehler hat sich eingeschlichen*, en em silet ez eus ur fazi e-barzh ar skrid.
einschleiern V.k.e. (hat eingeschleiert) : *sich einschleiern lassen,* gwiskañ ar ouel, mont da leanez, kemer (degemer) ar mouch islamek.

einschleifen V.k.e. (schliff ein / hat eingeschliffen) : [tekn.] **1.** rimiañ ; **2.** breolimañ ; **3.** [tredan.] sevel un dol, sevel ur rodell.
einschleppen V.k.e. (hat eingeschleppt) : degas, ebarzhañ.
einschleusen V.k.e. (hat eingeschleust) : **1.** degas dre guzh, ebarzhañ dre guzh ; **2.** [bev.] *ein Gen einschleusen,* enlakaat ur c'henenn, ebarzhañ ur c'henenn.
einschließen V.k.e. (schloss ein / hat eingeschlossen) : **1.** bac'hañ, klozañ, klenkañ, serriñ, enserriñ, enkaeañ, kantañ, inchajiñ ; *jemanden in sein Zimmer einschließen,* serriñ u.b. e-barzh e gambr (Gregor), derc'hel kloz u.b. en e gambr, alc'hwezañ war u.b. evit e zerc'hel kloz en e gambr, prennañ dor e gambr war u.b. ; *die Hühner einschließen,* klenkañ ar yer ; *die Kühe einschließen,* stankañ war ar saout ; *eine Mauer schließt den Garten ein,* ur voger a gloz war al liorzh, ur vur a gloz al liorzh ; *eingeschlossenes Plasma,* plasma enkaeet g. ; **2.** [dre heñvel., lu] gronnañ, engronnañ, kerliñ, kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, lakaat ar seziz war, sezizañ, enezennañ, sterniañ en-dro da, lakaat ar c'helc'h war ; *eine Festung einschließen,* gronnañ (kilhañ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ) ur c'hreñvlec'h, lakaat seziz war ur c'hreñvlec'h, lakaat ar seziz war ur c'hreñvlec'h ; **3.** enderc'hel, konten, kompren, bezañ en an-unan ; **4.** [dre skeud.] *eine Bemerkung einschließen,* lakaat un evezhiadenn e-barzh, entoueziañ un evezhiadenn.
V.em. : **sich einschließen** (schloss sich ein / hat sich (t-rt) eingeschlossen) : prennañ warnañ e-unan, prennañ an nor warnañ e-unan, prennañ an nor war e gein ; *sich in sein Zimmer einschließen,* serriñ kloz dor e gambr war e gein, prennañ dor e gambr war e gein, alc'hwezañ dor e gambr warnañ e-unan, alc'hwezañ dor e gambr war e gein.
einschließlich Adv. hag araog. (t-c'h) : .... hag all, gant ...., ... e-barzh, ... ivez, en ur gontañ ... ; *einschließlich Mehrwertsteuer,* en ur gontañ an taos ouzhpennet war an talvoud, tell diwar ar c'hresk talvoud hag all ; *einschließlich Versandkosten,* mizoù-kas hag all ; *Menü einschließlich Getränke,* ar meuzioù gant ur banne da bredañ lies. ; *bis zum 31. Dezember einschließlich,* a-benn ar 31añ a viz Kerzu noz ; *bis Seite 25 einschließlich,* betek traoñ ar bajenn 25.
Einschließung b. (-,-en) : **1.** entoueziadur g., enklozadur g., enlakadur g., ebarzhidigezh b. ; *mit Einschließung von,* .... hag all, gant ...., ... e-barzh, ... ivez, en ur gontañ ... ; **2.** [lu] kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g., gronnadur g., seziz b.
einschlummern V.gw. (ist eingeschlummert) : **1**. kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ ; **2.** [dre skeud.] mervel, tremen, tennañ e huanad diwezhañ, menel kousket ; *nach langem Leiden ist er sanft eingeschlummert,* marvet eo e vouchig-gouloù goude un hir a gleñved, tremenet eo bet evel ur mouch gouloù goude un hir a gleñved.
einschlüpfen V.gw. (ist eingeschlüpft) : en em silañ, en em riklañ, filouchañ, mont dre sil e-barzh udb.
einschlürfen V.k.e. (hat eingeschlürft) : **1.** lonkañ ; **2.** P. tarlipat.
Einschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** entoueziadur g., enklozadur g., enlakadur g., ebarzhidigezh b. ; *unter (mit) Einschluss von,* gant ...., ... hag all, ... e-barzh, ... ivez, en ur gontañ ... ; *Einschluss des Plasmas,* enkaeadur ar plasma g. ; **2.** [mengleuz] *Einschluss im Gestein,* korf estren er maen g., danvezenn estren enserret er maen b., enklozenn b. ; *Einschluss in einem Edelstein,* pailhourenn b., enklozenn b.
Einschlussgebiet n. (-s,-e) : [polit.] enklozadur g., enezenennad b.
Einschlussklammer b. (-,-n) : [yezh.] krommell b.
einschmeicheln V.em. : **sich einschmeicheln** (hat sich (t-rt) eingeschmeichelt) : *sich bei jemandem einschmeicheln,* lorbiñ (lubaniñ, likaouiñ, fougasiñ, truflennat, lorc'hañ, tostennañ) u.b., likaouiñ ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., kañjoliñ u.b., flodañ d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., reiñ kaol (lavaret fougeoù, reiñ mel da lipat) d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, ober e glufan, ober e gazh gleb, hejañ per melen d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b. / gounit grasoù mat u.b. o lavaret komzoù kaer dezhañ / gounit u.b. gant komzoù kaer (Gregor), gounit u.b. gant komzoù flour, flourañ u.b.
einschmeichelnd ag. : **1.** [sonerezh] langisus, hirvoudus ; **2.** koulouch, luban, lubanus, loavus, lidour, pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, mitouik, mitaouik, lubanek, libistr tout, gogez, melus, chaou, klouar.
einschmeißen V.k.e. (schmiss ein / hat eingeschmissen) : P. freuzañ, terriñ.
einschmelzbar ag. : teuzus, teuzadus.
Einschmelzbarkeit b. (-) : teuzusted b., teuzuster g., teuzaduster g., teuzadusted b.
einschmelzen V.k.e. (schmilzt ein / schmelzt ein // schmolz ein / schmelzte ein // hat eingeschmolzen / hat eingeschmelzt) : teuziñ, enteuziñ, adteuziñ, ober un teuz da, teuler en teuz.
V.gw. (schmilzt ein / schmolz ein / ist eingeschmolzen) : teuziñ.
Einschmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b.
einschmieden V.k.e. (hat eingeschmiedet) : **1.** goveliañ ; **2.** [dre astenn.] potailhañ, lakaat potailhoù houarn ouzh izili u.b., lakaat ouzh ar c'hefioù, gwaskañ izili u.b. er c'hefioù, lakaat kefioù ouzh daouarn hag ouzh treid u.b.
einschmieren V.k.e. : (hat eingeschmiert) : **1.** lardañ, lenkraat, lardigenniñ, druzañ, lampraat ; *mit Öl einschmieren,* eoul(i)añ, eouliñ ; **2.** rimiañ, taravat, frotañ ; **3.** [dre skeud.] mastarañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ.
V.em. : **sich einschmieren** (hat sich eingeschmiert) : **1.** *sich (t-rt) einschmieren,* en em vastariñ ; **2.** *sich (t-d-b) etwas einschmieren,* stlabezañ udb, louzañ udb, mastarañ udb, mastarennañ udb, saotrañ udb, druzañ udb.

einschmuggeln V.k.e. (hat eingeschmuggelt) : *etwas einschmuggeln,* degas udb dre floderezh, degas udb dre flod, enporzhiañ udb dre flod, flodañ udb.
V.em. : **sich einschmuggeln** (hat sich (t-rt) eingeschmuggelt) : en em silañ dre laer.
einschnappen V.gw. (ist eingeschnappt) : **1.** serriñ, klozañ ; **2.** [dre skeud.] feukañ, anoaziñ ; *eingeschnappt sein,* ober e benn fall, ober penn fall, c'hoari e benn fall, ober e benn bihan, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, ober e benn du, mouzhañ, bezañ en toull-mouzhig, ober e benn-mouzh, ourzal, bezañ e Kêrvouzhig, bezañ e ti mouzhig, ober e benn maout, bezañ tres c'hoant kac'hat war an-unan, bezañ kloz e veg evel ur gokouzenn, kaout ur beg kastrilhez, bezañ strizh e revr, bezañ broc'het, bezañ ar stumm war an-unan da vezañ feuket, bezañ deuet e vran da vezañ du, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ moan e veg, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, ober fas koad ; *er schnappt schnell ein, er ist schnell eingeschnappt,* aes eo da feukañ, anoazus eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e choug, n'eo ket pell evit pignat war e varc'h bras, mont a ra buan da di vouzhig, ur beg kamm a zo anezhañ.
einschneiden V.k.e. (schnitt ein / hat eingeschnitten) : skejañ, enskejañ, flañchañ, skorchañ, askañ, troc'hañ, engravañ, boulc'hañ, hoskiñ, ingochañ ; *eingeschnittene Küste,* aodoù troc'h-didroc'h lies., aodoù leun a droioù hag a gildroioù lies., aod hoskadek g./b., aod gant he zroioù ha distroioù b./g.
V.gw. (schnitt ein / hat eingeschnitten) : troc'hañ.
einschneidend ag. : **1.** lemm, skejus, troc'hus ; **2.** [dre skeud.] dizamant, kriz, drastus, groñs, krenn, nerzhek ; *einschneidende Änderungen*, cheñchamantoù krenn lies. ; *einschneidende Worte,* komzoù eñvorus (diankounac'haus) lies., komzoù a sko ar spered lies., komzoù reut (dizamant, flemmus, lemm, put, hek) lies., flipadoù hag a stag du lies., flipadoù hag a beg mat lies., flipadoù disklipet brav lies.
einschneidig ag. : [kontell] undremmek.
einschneien V.gw. (ist eingeschneit) : erc'hekaat, erc'hañ.
Einschnitt g. (-s,-e) : **1.** troc'h g., troc'hadenn b., flañchadenn b., flañch g., skejadenn b., skejadur g., skej g., ask g., koch g., boulc'h g., boulc'hadur g., drailh g., skoasell b., faout g., hosk g., ingoch g., kran g. ; [dre skeud.] *wichtiger Einschnitt im Leben,* degouezh a bouez bras er vuhez g., troc'h krenn e buhez u.b. g. ; **2.** [dilhad] krouizadur g. ; **3.** [barzh.] troc'h-gwerzenn g., dambaouez g. ; **4.** [tekn.] ingoch g., garan g. ; **5.** riboul g., hent-riboul g., klaz g., foz b., foziad b., fozell b., douvez b., touflez b., andouv g., flosk g., flosker g.
einschnitzen V.k.e. (hat eingeschnitzt) : engravañ, kizellañ.
einschnüren V.k.e. (hat eingeschnürt) : **1.** fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ ; **2.** gwaskañ, moustrañ, stardañ.
Einschnürung b. (-,-en) : stardadenn b., lasadur g.
einschränken V.k.e. (hat eingeschränkt) : bevennañ, lezennañ, bonnañ, krennañ, digreskiñ, strishaat, bihanaat, restren, rouesaat, lakaat ur maen-harz da ; *Nebel schränkt die Sichtweite ein,* pa vez brumenn e tigresk an hed-gwel ; *in seiner Souveränität eingeschränkt sein,* bezañ bevennet e aotrouniezh ; *seine Ausgaben einschränken,* krennañ e zispignoù, krennañ war e zispignoù, bihanaat e zispignoù, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriñ, arbenniñ e arc'hant, moustrañ war e yac'h ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken,* me a blij din kaout hed va gar, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr ; *jemandes Macht einschränken,* digreskiñ galloud u.b., krennañ galloud u.b. ; *jemandes Freiheit einschränken,* krennañ frankiz u.b., strishaat frankiz u.b., stardañ e nask d'u.b., naskañ u.b., lakaat harz da frankiz u.b., lakaat ur maen-harz da frankiz u.b.
V.em. : **sich einschränken** (hat sich (t-rt) eingeschränkt) : krennañ e zispignoù, krennañ war e zispignoù, bihanaat e zispignoù, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriñ, arbenniñ e arc'hant ; *er wird sich beim Essen einschränken müssen,* renabliñ a ranko gant e voued.
einschränkend ag. : bevennus, ... harzañ, ... strizhaat.
Einschränkung b. (-,-en) : bevennadur b., strishadur g., krennadur g., restren g., maen-harz g.
einschrauben V.k.e. (hat eingeschraubt) : biñsañ.
Einschreibebrief g. (-s,-e) : lizher erbedet g.
Einschreibegebühr b. (-,-en) : **1.** gwirioù enskrivañ lies., mizoù enskrivañ lies. ; **2.** [post] mizoù erbediñ lies.
Einschreiben n. (-s,-) : **1.** lizher erbedet g. ; *als Einscheiben, per Einschreiben,* dre lizher erbedet ; **2.** enskriverezh g., marilhadur g., kaieradur g., enskrivadur g.
einschreiben V.k.e. (schrieb ein / hat eingeschrieben) : **1.** marilhañ, kaierañ, enskrivañ, skrivañ ; *einschreiben lassen,* bureviañ ; **2.** [post] *eingeschriebener Brief,* lizher erbedet g. ; *einen Brief einschreiben lassen,* erbediñ ul lizher.
V.em. : **sich einschreiben** (schrieb sich ein / hat sich (t-rt) eingeschrieben) : lakaat e anv, reiñ e anv, enskrivañ, enrollañ, en em verkañ ; *sich in die Matrikel einschreiben,* lakaat e anv war roll an danvez studierien, enskrivañ er skol-veur.
Einschreibung b. (-,-en) : **1.** enskriverezh g., marilherezh g., marilhadur g., kaieradur g., enskrivadur g., enskrivadenn b. ; **2.** [lu] enrolladur g., enroll g. ; **3.** [post] erbedadur g.
Einschreibungsrate b. (-,-n) : *Einschreibungsrate auf Grundschulebene,* feur skoliata g.
einschreien V.gw. (schrie ein / hat eingeschrien) : *auf jemanden einschreien,* kunujal u.b., salmenniñ u.b., ronkal ouzh u.b., krozal d'u.b.
einschreiten V.gw. (schritt ein / ist eingeschritten) : emellout, en em veskañ ; *gegen etwas einschreiten,* kemer diarbennoù ouzh udb, stourm ouzh udb, kas a-enep udb, kaeañ ouzh udb ; *gegen jemanden einschreiten,* ober afer d'u.b., stourm ouzh u.b., kas a-enep u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b. ; *gerichtlich einschreiten,* sevel keinad er barnerezh, kas an afer dirak al lez-varn, sezisañ ar justis.

Einschreiten n. (-s) : **1.** emell g., emellerezh g., emelladenn b. ; **2.** diarbennoù lies., difennoù lies., evezhioù lies., diwalloù lies.
einschrumpfeln V.gw. (ist eingeschrumpfelt) : kuilhiñ, krec'higelliñ, roufennañ, krabotenniñ, gweñvañ, krizañ, koazhañ, parchiñ, strizhañ, strishaat ; *einschrumpfeln lassen,* parchiñ.
einschrumpfen V.gw. (ist eingeschrumpft) : **1.** kuilhiñ, krec'higelliñ, roufennañ, krabotenniñ, gweñvañ, krizañ, en em grizañ, krinañ, en em grinañ ; *eingeschrumpfter Apfel,* aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *eingeschrumpftes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g. ; **2.** koazhañ, kurzañ, en em zastum, strishaat, diverrañ, skoanañ, parchiñ, bihanaat, mont bihan ; *die Zeit vergeht und das Leben schrumpft ein,* tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez.
Einschub g. (-s,-schübe) : stagadenn b.
einschüchtern V.k.e. : lentaat, lakaat da lentaat, abafaat, abafiñ, ober aon da, lakaat diaes, lakaat nec'het ; *lasst euch von so was nicht einschüchtern,* arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h lentañ evit ken nebeut all, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h bezañ nec'het evit ken nebeut all ; *lasst euch von dem da nicht einschüchtern,* na lentit ket outañ, arabat deoc'h lentañ outañ ; *eure Drohungen schüchtern mich nicht ein,* ho kourdrouzoù na'm spontont ket, ne zoujan ket ho kourdrouzoù, ho kourdrouzoù ne reont mann din-me, ne ran na forzh na brall gant ho kourdrouzoù ; *ich lasse mich durch eure Drohungen nicht einschüchtern, ich lasse mich von euren Drohungen nicht einschüchtern,* ne blegin ket dirak ho kourdrouzoù ; *er lässt sich leicht einschüchtern,* lentañ a ra buan, abafiñ a ra buan ; *er wird sich von dir nicht einschüchtern lassen,* hennezh ne soc'ho ket ganit, hennezh ne lento ket ouzhit ; *mich kannst du nicht einschüchtern,* ur c'hi ne ra van ebet dirak ar Pab ! ; *eingeschüchtert sein,* lentañ, bezañ abafet, bezañ nec'het, bezañ lakaet nec'het, bezañ tapet nec'het, bezañ lakaet diaes.
einschüchternd ag. : abafaus, lentus.
Einschüchterung b. (-,-en) : lentaat g., abafiñ g., abafaat.
Einschüchterungsversuch g. (-s,-e) : esae abafiñ g., taol abafiñ g., taol-esae evit abafiñ u.b. g., esaeañ abafiñ u.b. g., argeziad abafiñ g.
einschulen V.k.e. (hat eingeschult) : skoliata, skoliañ, skolaat, kas d'ar skol, lakaat er skol, studiañ ; *Kinder einschulen,* studiañ bugale, skoliata bugale, skoliañ bugale, skolaat bugale ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden eingeschult,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din.
Einschulung b. (-,-en) : skoliadur g., skoliata g.
einschürig ag. : **1.** [dañvad] na vez touzet nemet ur wech ar bloaz ; **2.** [prad] na vez falc'het nemet ur wech ar bloaz.
Einschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [kenw.] degasadenn b. ; *Einschuss fordern,* goulenn ma vefe foñset arc'hant ; **2.** [lu] *Einschuss einer Kugel,* poent enstok ur voled g. ; **3.** [gwiad.] anneuenn b.
Einschussloch g. (-s,-löcher) : poent enstok ur voled g.
Einschussstelle b. (-,-n) : merk ur gloaz dre un arm-tan g.
einschütten V.k.e. (hat eingeschüttet) : skuilhañ, founilhañ, trezennañ, trezeriañ diskargañ, dinaouiñ, diskenn, teurel, skarzhañ.
einschwärzen V.k.e. (hat eingeschwärzt) : duañ, duaat.
einschwatzen V.k.e. (hat eingeschwatzt) : *jemandem etwas einschwatzen,* reiñ udb da grediñ d'u.b., plantañ pennadoù en u.b., sorc'henniñ u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b.
einschwefeln V.k.e. (hat eingeschwefelt) : soufrañ.
einschweißen V.k.e. (hat eingeschweißt) : **1.** [tekn.] soudañ ; **2.** pakata dindan c'houllo ; *etwas in Plastik einschweißen, etwas in eine Plastikhülle einschweißen,* mezellat udb, goleiñ udb gant ur goc'henn blastik treuzwelus.
Einschweißfolie b. (-,-n) : follenn dreuzwelus evit pakata dindan c'houllo b.
einschwenken V.gw. (ist eingeschwenkt) : **1.** [lu] amdreiñ ; **2.** [dre skeud.] cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn.
V.k.e. (hat eingechwenkt) : **1.** sevel, disevel, gorren, gwintañ, dibradañ ; **2.** treiñ, loc'hañ, lakaat da dreiñ war e ahel, lakaat da dreiñ war e baoell.
einschwören V.k.e. (schwor ein / hat eingeschworen) : *jemanden auf etwas (t-rt) einschwören,* klask rediañ u.b. da zegemer udb ; *auf etwas (t-rt) eingeschworen sein,* bezañ dalc'hiad untuet udb, bezañ dalc'hiad diampleg udb, bezañ dalc'hiad a-grenn udb, bezañ dalc'hiad divrall udb.
einsegnen V.k.e. (hat eingesegnet) : [relij.] bennigañ, binnigañ, binnizien, kouzoumenniñ, kensakriñ ; *einen Priester einsegnen,* beleginñ u.b., urzhiañ u.b., reiñ an urzhioù sakr (an urzhioù bras) d'u.b.
Einsegnung b. (-,-en) : **1.** bennozh b./g., binnigadenn b., binnigadur g., kensakridigezh b., gouestlidigezh b., gouestladur g., sakradur g., sakradurezh b., sakridigezh b., belegiezh b., urzhidigezh b. ; **2.** [protestanted] kouzoumenn b.
einsehbar ag. : empennadus, meizadus, komprenus, meizus.
einsehen V.k.e. (sieht ein / sah ein / hat eingesehen) : **1.** intent, kompren, meizañ ; **2.** kontrollañ, ensellet, teuler ur sell war, teuler ur sell ouzh, sellet ouzh ; **3.** [dre skeud.] anzav, meizañ, kompren, anavezout ; *seinen Irrtum einsehen,* anzav e faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, meizañ (kompren) e fazi, anzav bezañ e gaou, lavaret e geuz, distreiñ d'ar gêr, dont d'ar gêr, dont, difaziañ, didouellañ, dizallañ ; *er hatte sich so gründlich verändert, dass er endlich seine früheren Fehler einsah,* dont a reas hag e welas peseurt fazioù a oa bet graet gantañ ; **4.** gwelet.

Einsehen n. (-s) : **1.** enselladenn b., ensellerezh g. ; **2.** poell g., skiant-poell b., meiz g., meizerezh g., meizadur g. ; *er hat ein Einsehen,* anzav a rank ober, ameniñ a ra, pleget en deus e santimant, dont a ra meiz (e veiz) ennañ, dont a ra meiz (e veiz) dezhañ, dont a ra d'e veiz, distreiñ a ra d'ar gêr, dont a ra.
einseifen V.k.e. (hat eingeseift) : **1.** soavoniñ ; **2.** [dre skeud.] stranañ, stranigañ, riñsañ, tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, houperigañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ., pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.
V.em. : **sich einseifen** (hat sich (t-rt/t-d-b) eingeseift) : *sich (t-rt) einseifen,* soavoniñ e gorf ; *sich (t-d-b) die Hände einseifen,* soavoniñ e zaouarn.
Einseifen n. (-s) : soavonadur g., soavonerezh g.
Einseifpinsel g. (-s,-) : broust-barv g.
einseihen V.k.e. (hat eingeseiht) : silañ, ensilañ.
einseilig ag. : unkordenn.
einseitig ag. : **1.** untu, untuek, untuel ; *einseitiger Frieden*, peoc'h en e anv e-unan g. (Gregor), peoc'h untuel g., peoc'h a-ziforc'h g. ; **2.** [dre skeud.] strizh ; *einseitige Beurteilung*, doare strizh da varn an traoù g. barnerezh strizh g. ; *blind einseitig,* ur spered tu pe du dezhañ ; *einseitige Verpflichtung,* emglev gant diferadennoù ret evit ur gevrenn nemetken g., enkoulmidigezh hep gourzhtu b., enkoulmidigezh hep gourzhkevrenn g. ; **3.** *sich einseitig ernähren,* debriñ atav ar memes tra.
Einseitigkeit b. (-) : **1.** untuegezh b. ; **2.** strizhder g. ; **3.** [boued] diouer a diseurtegezh g.
einsenden V.k.e. (sandte ein / sendete ein // hat eingesandt / hat eingesendet) : kas.
Einsenden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.
Einsender g. (-s,-) : kaser g.
Einsenderin b. (-,-nen) : kaserez b.
Einsendeschluss g. (-es) : **/ Einsendetag** g. (-s,-e) **/ Einsendetermin** n. (-s,-e) : deiziad kas diwezhañ g.
Einsendung b. (-,-en) : **1.** kas g., kasadenn b. ; **2.** [dre astenn.] kemmennadur g., kemmennadenn b., pennad g.
einsenken V.k.e. (hat eingesenkt) : **1.** sankañ, sikañ, diskenn ; **2.** [labour-douar] pourvegniñ, daoubennañ, skoultrañ.
Einsenkung b. (-,-en) : **1.** sankadur g., sankadenn b., izelenn b. ; **2.** [labour-douar] pourvegnadur g., daoubenniñ g., skoultrañ g.
Einser g. (-s,-) : notenn mat-tre etre seitek hag ugent b.
einsetzen V.k.e. (hat eingesetzt) : **1.** lakaat, enlakaat, ensoc'hañ, sterniañ, ensterniañ, emprañ, enframmañ, enaskañ, enklozañ ; *jemandem auf einem speziellen Gebiet (auf ein spezielles Gebiet) einsetzen,* arbennikaat u.b. ; *Scheiben in ein Fenster einsetzen,* lakaat gwer ouzh ur prenestr, gwer(enn)añ ur prenestr ; *einen Diamanten einsetzen,* sterniañ un diamant ; [kenw.] *eine Summe ins Budget (in den Etat, im Etat) einsetzen,* enskrivañ ur somm e-barzh ar budjed, enskrivañ ur sammad er c'hellidsteuñv, lakaat ur somm war an arc'hantroll ; [merdead.] *einen Mast einsetzen,* gwintañ ur wern ; [tekn.] *Rohre einsetzen,* korzennañ ; *Stahl einsetzen,* glaouzirañ ha temzañ dir.
2. implijout, ober gant, arverañ, ober implij diouzh, ober implij gant, lakaat en implij, danvezañ ; [marc'hegerezh] *die Sporen einsetzen,* reiñ kentr d'ar marc'h, kentrañ (kentraouiñ) ar marc'h, reiñ un taol kentr d'e varc'h.
3. [labour-douar] plantañ, podañ ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen,* imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.
4. [dre heñvel.] [polit., melestr.] fiziañ ur garg e, enfredañ u.b. da, krouiñ, lakaat da, envel da ; *als Bürgermeister einsetzen,* lakaat (envel) da vaer, daveiñ maer, fiziout ar garg a vaer [d'u.b.], krouiñ maer, lakaat e penn an ti-kêr ; *feierlich einsetzen,* kadoriañ, troniñ ; *in ein Amt wieder einsetzen,* adlakaat en e garg (en e renk) ; [gwir] *einen Pflichtverteidiger einsetzen,* kefridiañ un alvokad ; *jemanden zu seinem Erben einsetzen,* ober u.b. e heritour (Gregor) ; *sein Leben für etwas einsetzen,* lakaat e vuhez en arvar evit ober udb, en em ouestlañ d'udb, en em reiñ d'udb, risklañ (aberzhiñ) e vuhez evit udb, mont d'udb hep damant d'e vuhez.
5. [lu] *Truppen einsetzen,* kas sourdaded war-raok, kas sourdaded d'ar stourm, kas sourdarded da emellout, kaout rekour d'an arme.
V.gw. (hat eingesetzt) : kregiñ, stagañ, deraouiñ ; *die Wehen setzten ein,* dont a reas ar gwaskadennoù, kregiñ a reas ar gwigour ; *der Regen setzt wieder ein,* adkregiñ a ra ar glav, glav a ra adarre, adstagañ a ra d'ober glav ; *der Regen setzt ein,* krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *ein- und aussetzen,* spanaat ; *ein- und aussetzend,* spanaus, astalus, mareadek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-goulzadoù, bep eil mare.
V.em. : **sich einsetzen** (hat sich (t-rt) eingesetzt) : *sich für etwas einsetzen,* sevel krog udb, difenn udb [gant ur gred birvidik], sevel a-du gant udb, dont a-du gant udb, dont en tu gant udb, pouezañ a-du gant u.b., stourm evit udb, en em ouestlañ (emouestlañ, en em deurel) d'udb, emouestlañ en ur stourm bennak, en em lakaat d'udb (Gregor) ; *sich für jemanden einsetzen,* difenn u.b., ober evit u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., toullañ evit u.b., toullañ d'u.b., dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'unan bennak all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., reiñ sav d'u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor) ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen,* klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan.
Einsetzung b. (-,-en) : **1.** lakadur g., lakidigezh b., enlakadur, sterniadur g., enklozadur g. ; **2.** [kenwerzh] postadur g. ; **3.** [labour-douar] plantadenn b., plantañ g. ; **4.** [kegin.] mirerezh g. ; **5.** [tekn.] korzennañ g., glaouziradur g., glaouzirañ g. ; **6.** [dre heñvel.] [melestr.] staliadur g. ; *feierliche Einsetzung,* kadoridigezh b., tronidigezh b. ; *Einsetzung eines Gerichtshofes,* kadoridigezh ul lez-varn nevez b., tronidigezh ul lez-varn b., lakidigezh ul lez-varn nevez en he c'harg b. ; **7.** emouestlerezh g. ; **8.** rekour g. ; **9.** [lu] kasidigezh d'ar stourm b. ; **10.** [dre skeud.] emelladenn b., emell g., emellerezh g.

Einsicht b. (-,-en) : **1.** sell g., enselladenn b., studiadenn b., taol anaout g. ; *Einsicht in die Akten nehmen,* kemer anaoudegezh eus an teuliadoù (Gregor), ober ur sell ouzh an teuliadoù, studiañ an teuliadoù ; *zur gefälligen Einsicht,* da studiañ ! da vezañ sellet pizh outañ ! ; **2.** [dre skeud.] komprenezon b., komprenidigezh b., komprenusted b., intentegezh b., poell g., skiant-poell b., meizherezh g., meizadur g., meiz g. ; *zur Einsicht gelangen,* dont meiz (e veiz) en an-unan (d'an-unan), dont d'e veiz, dont d'e boell ha d'e skiant-vat, ameniñ, plegañ e santimant, dont d'ar gêr, dont ; *mangelnde Einsicht,* berrboellegezh b., diboellegezh b., skañvelezh b., diouer a skiant-poell g., skañvadurezh b. ; *tiefe Einsicht*, donveiz g. ; *er ist auf dem Weg zur Einsicht,* kornzigor eo e spered, damzigor eo e spered, emañ o tont d'e veiz, emañ o tont d'e boell ha d'e skiant-vat, emañ o tont d'ar gêr.

einsichtig ag. : **1.** meizek, meizidik, poellek, anaoudek, skiant varn dezhañ, poellus, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, karget a furnez, evezhiek, etre daou, a skiant, a rezon, rezonet, skiantek, speredek, intentet, barrek, gouest, ampart, gourdon ; **2.** komprenus, meizadus, fraezh, aes da intent (da gompren, da veizañ), eeun, sklaer ; *etwas einsichtig erklären,* roudennañ just ha just petra eo udb.

Einsichtnahme b. (-,-n) : enselladenn b., studiadenn b. ; *Recht auf Einsichtnahme,* gwir da c'houzout g., gwir da sellet ouzh an teuliadoù g., gwir da anaout ha da varn un dra (Gregor) g.

einsichtslos ag. : digompren, diintent.

einsichtsvoll ag. : meizek, poellek, meizidik.

einsickern V.gw. (ist eingesickert) : en em silañ, ensilañ, mont dre sil, deverañ a-sil ; *das Wasser sickert ein,* en em silañ a ra an dour.

Einsickern n. (-s) : ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., sil g., silerezh g.

Einsiedelei b. (-,-en) : peniti g.

einsieden V.k.e. (sott ein / hat eingesotten) : koazhañ dre verviñ.

Einsiedler g. (-s,-) : **1.** unmanac'h g., unlean g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g. ; *Einsiedler sein,* penitiat ; **2.** digenveziad g., den e-unan g., leue hanter dizonet g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den hag a chom distok diouzh an dud all g., den hag a ya ez distag g., den hag a ren e vuhez en e bart e-unan g., den hag a vev en e zigenvez g., den hag a chom pell diouzh darempred an dud g., den hag a chom pell diouzh safar ar bed g., den hag a dec'h diouzh an dud g., den hag a vev pell diouzh safar ar bed g., den ennañ e-unan g., den hag a vev en distro g., den hag a vev pell diouzh ar bed g., den a vev evel ul lean en un tu bennak g., den hag a vev er-maez eus ar bed g., den hag a vez atav o simudiñ g., oreliad g., disokialad g., spered amgevredigezhel a zen g.

einsiedlerisch ag. : heñvel ouzh hini ur penitiour, evel ur penitiour.

Einsiedlerkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-bigorn g., krank-bigornenn g., krank-koukou g.

Einsilber g. (-s,-) : [yezh.] unsilabenn b.

einsilbig ag. : **1.** [yezh.] unsilabennek ; *einsilbiges Wort,* unsilabenn b. ; **2.** [dre skeud.] berr da gaozeal, berr e lañchenn, arboeller en e gomzoù, arboellus en e gomzoù, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, tavedek, disafar, krenn, krak-ha-berr, hurennek, tavus.

Einsilbigkeit b. (-) : tavedegezh b., krennder g., hurennerezh g.

einsingen V.k.e. (sang ein / hat eingesungen) : lakaat da gousket dre vouskanañ kanaouennoù.

V.em. : **sich einsingen** (sang sich ein / hat sich (t-rt) eingesungen) : pleustriñ war ar c'han.

einsinken V.gw. (sank ein / ist eingesunken) : **1.** sankañ, en em sikañ, mont donoc'h-don, fontañ, fourrañ, plantañ ; *im Morast einsinken, in den Morast einsinken,* mont donoc'h-don er vouilhenn, fontañ er vouilhenn, plantañ er vouilhenn ; *tief in den Schlamm einsinken,* mont don el lec'hid, plantañ don el lec'hid ; *bei jedem Schritt sanken die Hufe des Pferdes tief in den weichen Sand ein,* sankañ a rae kammedoù ar marc'h en traezh bouk ; **2.** gwantañ, disac'hañ, ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ, kleuzañ ; **3.** lonktraezhiñ, bouktraezhiñ, koñfontiñ, kondoniñ, sac'hañ, fontañ, lagennañ, sodellañ ; **4.** kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, fontañ, kouezhañ en e vern, pilat.

Einsinken n. (-s) : gwantañ g., disac'h g., disac'hadur g., flakadur g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g.

einsitzen V.gw. (saß ein / hat eingesessen) : bezañ en toull-bac'h, bezañ toullbac'het, bezañ karc'hariet, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ er goudor, bezañ er voest, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en disheol, bezañ en disglav, bezañ er bidouf, bezañ en toull., bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ dindan brenn, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, gouzañv kastiz an toull-bac'h.

Einsitzer g. (-s,-) : **1.** karbed unplas g. ; **2.** nijerez unplas b.

einsitzig ag. : unplas.

einsohlig ag. : ur goarell hepken dezhañ.

einsortieren V.k.e. (sortierte ein / hat einsortiert) : dibab, didoueziañ, renkañ, rummañ, kevrennañ, rannañ, ingalañ, lodennañ, lodañ.

einspaltig ag. : [moull.] kinniget war ur bann hepken.

einspannen V.k.e. (spannte ein / hat eingespannt) : **1.** stegnañ ; **2.** [marc'h] sterniañ ; **3.** [dre skeud.] lakaat da genober, lakaat da labourat, brigadennañ ; *sie haben sich einspannen lassen,* aet int da-heul ; **4.** P. *durch eine dringende Arbeit völlig eingespannt,* dalc'het gant ul labour mallus da ober, labour (dever) a-walc'h warnañ, a-zevri gant e labour, gwir wellañ o kas ul labour mallus da benn, en e wir wellañ o kas ul labour mallus da benn, en e wir wellañ gant ul labour mallus da ober, prez labour warnañ ; **5.** [tisav.] mansonat, enaskañ ; **6.** [tekn.] stardañ.

Einspänner g. (-s,-) : **1.** gwetur skañv b., kabrioled g. ; **2.** [Bro-Aostria] cappucino g.

einspännig ag. : tennet gant ur marc'h.

einsparen V.k.e. (hat eingespart) : espern, arboellañ, armerzhañ, erbediñ, damantiñ da.

Einsparung b. (-,-en) : **1.** arboellerezh g., arboell g., espern g., erbed g., damant g. ; **2.** krennadur g.

einspeichen V.k.e. (hat eingespeicht) : [tekn.] empraouiñ, emprennañ.

einspeichern V.k.e. (hat eingespeichert) : **1.** sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gronnañ ; **2.** [stlenn.] enankañ, lakaat en ur restr.
einspeisen V.k.e. (hat eingespeist) : **1.** [tredan] pourvezañ, pourchas, boueta gant, degas, darbariñ ; **2.** [stlenn.] enankañ, lakaat en ur restr ; **3.** [skingomz, skinwel] skignañ, skingas.
Einspeisung b. (-,-en) : [tredan] pourchas g., pourvezañs b.
einsperren V.k.e. (hat eingesperrt) : [in + t-d-b] bac'hañ, klozañ, klozañ war, klenkañ, serriñ, serriñ war, serriñ an nor war, enserriñ, inchajiñ, stankañ war, dastum, alc'hwezañ war, prennañ war ; *die Hühner einsperren,* klenkañ ar yer, dastum ar yer, klozañ ar yer ; *die Kühe einsperren,* stankañ war ar saout, dastum ar saout, klozañ ar saout, kraouiañ ar saout, staoliañ ar saout ; *jemanden einsperren,* serriñ u.b., dastum u.b. er vac'h, prizonañ u.b., bac'hañ u.b., toullbac'hañ u.b., lakaat u.b. er vac'h, lakaat u.b. er c'hloz, serriñ u.b. er vac'h, klozañ u.b. er vac'h, alc'hwezañ war u.b., klozañ u.b., prennañ war u.b. ; *er wurde wegen einer Bagatelle eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *es als Schmach empfinden, in einem Gefangenenlager eingesperrt zu sein,* gouzañv ar vezh o vezañ bac'het en ur c'hamp prizonidi ; *er wurde wegen Mord eingesperrt,* bac'het e voe evit bezañ lazhet un den ; *eingesperrt sein,* bezañ bac'het, bezañ klenk war an-unan.
einspielen V.k.e. (hat eingespielt) : **1.** pleustriñ war ; **2.** [skingomz, skinwel] enlakaat, etrelakaat, skignañ, ensoc'hañ.
V.em. : **sich einspielen** (hat sich (t-rt) eingespielt) : **1.** digropañ e izili, kentc'hoari ; **2.** [skipailh] en em ober an eil ouzh egile, pleustriñ a-gevret.
einspinnen V.k.e. (spann ein / hat eingesponnen) : **1.** gronnañ gant ur rouedad, gronnañ gant lien, lienañ ; **2.** [dre skeud.] P. stranañ, stranigañ, riñsañ, tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.
V.em. : **sich einspinnen** [loen.] en em c'hronnañ en e stoubenn, nezañ e glozenn.
einspitzen V.k.e. (hat eingespitzt) : [louza.] lagadiñ, imboudañ.
einspleißen V.k.e. (spliss ein / spleißte ein // hat eingesplissen / hat eingespleißt) : [merdead.] spisañ ; *eingespleißte feste Schlaufe,* strob g.
Einsprache b. (-,-n) : [Bro-Suis] eneplavar g., enebadenn b., arguz g., arbennadenn b.
einsprachig ag. : unyezhek ; *einsprachiges Wörterbuch der bretonischen Sprache,* geriadur hollvrezhonek g.
Einsprachige(r) ag.k. g./b. : unyezher g., unyezherez b.
Einsprachigkeit b. (-) : unyezhegezh b.
einsprechen V.k.e. (spricht ein / sprach ein / hat eingesprochen) : *jemandem Mut einsprechen,* reiñ ton (kalon, nerzh-kalon) d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., sevel e bouezioù d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., tommañ kalon u.b., lakaat u.b. war e du, reiñ gred d'u.b., kennerzhañ u.b.
V.k.d. (spricht ein / sprach ein / hat eingesprochen) : **1.** *auf jemanden einsprechen,* delc'her (pouezañ, c'hoari, taeriñ, bountañ) war u.b., sorc'henniñ u.b. ; **2.** *gegen etwas einsprechen,* sevel (sevel e vouezh) a-enep udb, teuler (ober) galv a-enep udb, klemm eus (diwar-benn) udb, enebiñ ouzh udb.
einsprengen V.k.e. (hat eingesprengt) : **1.** lakaat da darzhañ, difoeltrañ, drailhañ, freuzañ, terriñ, difontañ ; *das Stadttor einsprengen,* terriñ (difontañ) porzh kêr (Gregor), difoeltrañ (drailhañ, freuzañ) porzh kêr ; **2.** strinkañ (strimpiñ, sparfañ) dour war ; *Wäsche vor dem Bügeln einsprengen,* strinkañ (strimpiñ, sparfañ) dour war al lienaj a-raok feriñ anezhañ ; **3.** [mengleuz] *in diesem Gestein ist Silber eingesprengt,* roudoù arc'hant a zo er c'hailh-se.
V.gw. (ist eingesprengt / kam eingesprengt) : **1.** erruout d'ar c'haloup ; **2.** [lu] argadiñ, arsailhañ.
einspringen V.gw. (sprang ein / ist eingesprungen) : **1.** lammat ; **2.** [dre heñvel.] **a)** diyalc'hañ ; **b)** hastañ da vont (da zont) war sikour u.b. ; **c)** *für jemanden einspringen,* derc'hel lec'h u.b., derc'hel plas u.b., kemer lec'h (plas) u.b., erlec'hiañ u.b.
einspringend ag. : askek, troet war-barzh.
Einspritzdüse b. (-,-n) : [tekn.] enstrinker g., ensinkler g., flistrer g.
einspritzen V.k.e. (hat eingespritzt) : **1.** stibilikat, strinkañ (strimpiñ, sparfañ) dour war, brizhañ, breliñsañ, glebiañ, deltañ, dourañ, dispelc'hiñ ; **2.** [mezeg.] ober pikadennoù, ober ensinkladennoù, enstrinkellat, strinkellat, ensinklañ, strinkañ ; **3.** [tekn.] ensilañ, enflistrañ, strinkellañ, enstrinkañ, ensinklañ, flistrañ.
Einspritzer g. (-s,-) : [tekn.] flistrer g., enflistrer g., enstrinker g., ensinkler g., ensiler g.
Einspritzmotor g. (-s,-en) : keflusker dre ensinklañ g.
Einspritzung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] enstrink g., enstrinkadenn b., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., flistr g., flistradur g., enflistradur g., ensinkladenn b., ensinkladur g. ; *elektronische Einspritzung,* ensinkladur elektronek g. ; **2.** [mezeg.] strinkelladenn b., ensinkladenn b., ensinklad g., pikadenn b., ensinkladur g. ; *subkutane Einspritzung,* ensinklad endan-groc'hen g.
Einspruch g. (-s,-sprüche) : **1.** eneplavar g., enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., arguz g., arbennadenn b., arbennadur g. ; *gegen etwas Einspruch erheben (einlegen),* arbenniñ da (ouzh) udb, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, kaelat ouzh udb, skoilhañ ouzh udb, goulenn ma vefe distroet war un disentez bennak, tennañ digarezioù ; **2.** [gwir] amoug g., galv g., engalv g. ; *gegen etwas Einspruch erheben (einlegen),* sevel amoug, teuler (ober) galv a-enep udb, teuler engalv eus udb, engervel eus udb, mont war c'halv a-enep udb ; **3.** *Einspruch Euer Ehren !* arbennadur, Hoc'h Enor !
Einspruchsfrist b. (-,-en) : [gwir] termen arbenniñ g., termen engervel g.
Einspruchsrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir a veto g., gwir da sevel veto g., gwir gouarzhañ g., gwir-arbenniñ g., gwir-abegiñ g.
Einspruchsschreiben n. (-s,-) : skrid-enebiñ g.
einspurig ag. : **1.** ur forzh dezhañ ; *einspurige Eisenbahnstrecke,* unroud g. ; **2.** [dre skeud.] gleuroù dezhañ, berrsperedek, berrsperedet, strizhkredik.

Einsquantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader dibarek g.
Einssein n. (-s) : kenglotadur g., kendereadegezh b., kenemglev g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev-mat g., kemblac'h g., kendegouezh g., kendoare g., peurheñvelded b., peurheñvelder g., hevelepted b.
einst Adv. : **1.** gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, a-neuze, neuze, da neuze, a-benn neuze ; *die Kinder von einst,* bugale gwechall lies., ar vugale neuze lies. ; **2.** [dazont] un deiz bennak, ur peur bennak.
einstallen V.k.e. (hat eingestallt) : marchosiañ, kraouiañ.
einstämmig ag. : [louza.] ur c'hef dezhañ hepken, unkef.
einstampfen V.k.e. (hat eingestampft) : **1.** moustrañ, bresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, pladañ ; **2.** [levrioù] distrujañ, kas d'ar pilouer ; **3.** [tekn.] piloueraň, damezañ.
Einstampfen n. (-s) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., piloueradur g., gwaskadurezh b.
Einstampfpapier n. (-s,-e) : mastarenn b., paper mastaret g., paper da gas d'ar pilouer g.
Einstampfung b. (-,-en) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., piloueradur g.
Einstand g. (-s) : **1.** deraouenn en ur garg nevez b. ; **2.** [dre heñvel.] *Einstand feiern,* **a)** lidañ e annezadur en un ti nevez, lidañ fest an ti nevez, lakaat ar pod-houarn ouzh an drezenn, lakaat an trebez war an tan ; **b)** paeañ ur banne evit lidañ e zeraouenn en ur garg nevez ; **3.** [sport] krogad rampoüs g., rac'herezh g.
Einstandspreis g. (-es,-e) : priz-prenañ g.
Einstandsrecht n. (-s,-e) : gwir kentprenañ g.
einstänkern V.k.e. (hat eingestänkert) : flaeriusaat, ampoezoniñ, lakaat da vezañ flaerius.
einstäuben / einstauben V.k.e. (hat eingestäubt / hat eingestaubt) : poultrennañ.
V.gw. (ist eingestaubt / ist eingestäubt) : poultrenniñ.
-einste(r) ag. : unanvet ; *der Hunderteinste,* ar c'hant unanvet ; *der Tausendeinste,* ar mil unanvet.
einstechen V.k.e. (sticht ein / stach ein / hat eingestochen) : **1.** [nadoz] sankañ ; **2.** [tekn.] trebarzhiñ, toullañ.
V.gw. (sticht ein / stach ein / hat eingestochen) : **1.** [kartoù] troc'hañ ; **2.** *auf jemanden einstechen,* tapout ar gontell gant u.b., kontellata u.b., brochañ u.b.
einstecken V.k.e. (hat eingesteckt) : **1.** sankañ, sikañ, plantañ, choukañ, punañ ; **2.** godellañ, chakodiñ, yalc'hañ ; **3.** [lizhiri] postañ, lakaat er boest-lizhiri ; **4.** [arc'hant] klenkañ en e yalc'h, yalc'hañ, riñsañ, rastellat ; **5.** [dre astenn.] feuriañ, gouinañ ; *das Schwert einstecken,* lakaat e gleze en e feur (en e c'houin), feuriañ (gouinañ) e gleze, lakaat e gleze ouzh e gostez ; **6.** [tredan.] lugañ ; *den Stecker der Lampe einstecken,* lugañ tap-tredan ar gleuzeur ; **7.** [dre skeud.] tapout, pakañ ; *eine Schlappe einstecken*, P. pakañ ur strilh, pakañ un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout e lip, tapout ul louzenn, bezañ krazet naet, bezañ distrilhet brav ha kempenn, bezañ lopet, bezañ lakaet war e c'henoù, degas ur penn leue d'ar gêr, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), ober kazeg, chom kazeg, kaout ar billig toull, bezañ flastret, na vezañ graet nemet ur pleg ; *Beleidigungen einstecken,* leuskel dismegañsoù direspont, gouzañv dismegañsoù, gouzañv komzoù flemmus, gouzañv komzoù pegus, moustrañ war e imor evit leuskel dismegañsoù bet graet d'an-unan hep respont, diwaskañ dismegañsoù hep ober van, mougañ en e galon dismegañsoù 'zo ; *das war wohl die größte Schmach, die ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad din-me ! ; *einen Fehlschlag einstecken,* tapout un distokadenn, kaout un distokadenn, ober kazeg, chom kazeg, tapout lamm ; *Rückschläge einstecken müssen,* erruout gwalldaolioù gant an-unan ; *einen Rüffel einstecken,* tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, tapout (pakañ, klevet, kaout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ savet e loaioù d'an-unan, bezañ lardet e billig d'an-unan, tapout e gouez ; *etwas einstecken müssen,* tapout un distokadenn bennak, pakañ (tapout, klevet, kavout) e begement, pakañ un distro lous, kaout ur gwall zistro, tapout un distro lous, tapout ur gwall zistro ; *eine Niederlage einstecken,* tapout e lip, tapout (pakañ) ur strilh, tapout (pakañ) un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout un distokadenn ; *eine Abfuhr einstecken, eine Absage einstecken müssen,* bezañ refuzet, kaout e refuz, bezañ kaset diwar-dro, bezañ kaset da driñchina, kaout heiz, bezañ kaset da bark an aod, bezañ kaset da dreiñ mein da sec'hañ, bezañ kaset da bizmoc'ha, bezañ kivijet, bezañ distoket, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ e sac'h, kaout e zigouvi, tapout un distokadenn, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr ; *wir mussten allerlei Vorwürfe einstecken,* klevet hor boa ur vosenn, klevet hor boa ur vuhez eno ; *er kann viel einstecken,* kreñv eo e gein, ledan eo e chouk, mat eo da geinañ, kein mat en deus, gouzout a ra brav keinañ ; P. *er musste einen Anpfiff einstecken,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ.
Einsteckkarte b. (-,-n) : **1.** kartenn warellek b. ; 2. [stlenn.] kartenn askouezh b.
einstehen V.gw. (stand ein / ist eingestanden) : **1.** *für jemanden einstehen,* **a)** sevel a-du (en tu, en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., pouezañ a-du gant u.b.,

dont da bouezañ a-du gant u.b., bezañ erru e park u.b., difenn u.b., sevel gant u.b., mont en avel u.b. ; **b)** respont diouzh u.b., mont da gred evit u.b., kretaat evit u.b., en em reiñ da gred evit u.b. ; **2.** sammañ, kemer war e chouk ; *für sein Handeln und dessen Folgen einstehen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *für seine Ideen einstehen,* difenn dispont e vennozhioù, difenn e vennozhioù hep damantiñ.

einstehlen V.em. : **sich einstehlen** (stiehlt sich ein / stahl sich ein / hat sich (t-rt) eingestohlen) : en em silañ dre laer.

Einsteigekarte b. (-,-n) : bilhed mont e bourzh g.

einsteigen V.gw. (stieg ein / ist eingestiegen) : **1.** mont e-barzh, pignat e-barzh, mont e bourzh, sevel e ; *in den Zug einsteigen,* pignat e-barzh an tren, sevel en tren, mont e-barzh an tren ; *einsteigen !* deuit e-barzh an tren ! e-barzh an tren gwitibunan ! pignit er c'harr ! an holl er c'harr ! savit en tren ! ; **2.** [dre skeud.] kregiñ, stagañ, mont ; *in ein Geschäft einsteigen,* mont e-barzh un afer.

Einsteigebrücke b. (-,-n) : treuzell lestrañ b., pontenn lestrañ b.

Einsteigediebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi dre grapañ b., laeroñsi dre graperezh b.

Einsteigeloch n. (-s,-löcher) : genoù kan-skarzh g.

Einsteigeschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz] toull mont tre ar vengleuz g.

Einsteinium n. (-s) : [kimiezh] einsteiniom g.

einstellbar ag. : sturius, astennus, reizhadus, durc'hadus, koublet, heloc'h.

einstellen V.k.e. (hat eingestellt) : **1.** karrdiañ ; *den Wagen einstellen,* lojañ e garr, lakaat ar c'harr er c'harrdi, lakaat ar c'harr el lab.

2. renkañ, lakaat ; *Blumen in eine Vase einstellen,* lakaat bleunioù en ul lestr.

3. tuta, goprañ, enfredañ, gopraat, engouestlañ, implij, implijout, reiñ implij da, ober koumanant ouzh, freta ; [lu] enluañ, enrollañ, enstrolladañ, engouestlañ ; *Rekruten einstellen,* enluañ (enrollañ) danvez soudarded ; *er hatte einen Alten als Schäfer eingestellt,* kemeret en doa graet unan kozh da ziwall an deñved ; *jemanden fest einstellen,* goprañ u.b. da vat, goprañ u.b. gant ur gevrat didermen, kevrategañ u.b.

4. paouez gant, ehanañ gant, ehanañ, diskregiñ diouzh, dilezel, arsaviñ gant, astalañ ; *die Arbeit einstellen,* diskregiñ diouzh al labour, dilezel al labour, disterniañ diouzh e labour, ehanañ (chom a-sav, paouez) gant al labour ; *er hat seine Arbeit vorübergehend eingestellt,* diskrog eo diouzh e labour, astalet en deus gant e labour, harpet en deus labourat ; *die Zahlungen einstellen,* goursezañ ar paeamantoù, ehanañ da baeañ, diferañ paeañ, arsaviñ a baeañ ; *wenn ich tot bin, wird die Zahlung meiner Rente eingestellt,* pa vin marv e c'hwito va leve ; *der Arzt ließ die Behandlung einstellen,* lakaat a reas ar mezeg ehanañ al louzaouadur-se ; [lu] *das Feuer einstellen,* ober treverz (Gregor), lakaat disoc'h d'ar brezel, ober un arsav-brezel, ehanañ da dennañ, arsaviñ a dennañ, lakaat diwezh d'an dennadeg, lakaat diwezh d'an emgannoù ; [gwir] *das Verfahren einstellen,* paouez gant ar c'heisiadurioù, dougen un nepenn.

5. reizhañ, reoliañ ; [luc'hskeudenn, fizik] *richtig (scharf) einstellen,* lakaat war e reizh, lakaat en e reizh, lakaat spis.

6. *auf etwas (t-rt) einstellen,* lakaat da glotañ gant udb, azasaat ouzh udb, keidañ ; *die Produktion auf die Nachfrage einstellen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

7. [sport] ingalaat, mont rampo gant …

V.gw. : tuta implijidi, goprañ tud.

V.em. : **sich einstellen** (hat sich (t-rt) eingestellt) : **1.** degouezhout, erruout, en em gavout ; **2.** c'hoarvezout ; **3.** *sich gegen etwas einstellen,* sevel (mont) a-enep udb, enebiñ (arbenniñ) ouzh udb, arbenniñ d'udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, pennañ ouzh udb, stourm ouzh udb, ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, herzel ouzh udb ; **4.** *sich auf etwas einstellen,* **a)** ober (mont) diouzh udb, tremen diouzh udb, kemer skouer diwar (diouzh) udb, en em azasaat ouzh udb ; **b)** ober e ziarbennoù (e renkoù, e gempennoù, e ziwalloù, e zifennoù) e sell eus udb, kemer e ziarbennoù e sell ag udb, kemer e ziwalloù e sell ouzh udb ; **5.** [tekn.] *sich automatisch einstellen,* en em reoliñ diwar emlusk, en em reoliñ en un doare emgefreek, en em reoliñ hep emell an den.

Einstellen n. (-s) : [arc'hant] *Einstellen in die Rücklagen,* lakidigezh e-barzh ar yalc'h a-dreñv b., entoueziadur e-barzh ar miradoù g.

einstellig ag. : ... ur sifr.

Einstellknopf g. (-s,-knöpfe) : bouton reizhañ g., nozelenn reizhañ b.

Einstellmarke b. (-,-n) : merk g.

Einstellplatz g. (-es,-plätze) : **1.** plas parkañ g., lec'h parkañ g. ; **2.** plas karrdiañ g., lec'h karrdiañ g.

Einstellraum g. (-s,-räume) : ti-kirri g., karrdi g., lab g.

Einstellscheibe b. (-,-n) : [luc'hskeudennerezh] drekwerenn b.

Einstellschraube b. (-,-n) : [luc'hskeudennerezh] biñs-reizhañ b.

Einstellung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] lakidigezh b., mirerezh g. ; *Einstellung in die Rücklagen,* lakidigezh e-barzh ar yalc'h a-dreñv b., entoueziadur e-barzh ar miradoù g.

2. tutadur g., tuta g., engouestladur g., enstrolladerezh g. ; *Einstellung auf Probe,* amzer amprouiñ a-raok bezañ tutaet da vat g.

3. arsav g., ehan g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., distag g., span g. ; [gwir] *Einstellung des Verfahrens,* devredad nepenn g. ; [lu] *Einstellung der Feindseligkeiten,* arsav-brezel g., treverz b., ehan an emgannoù b., harz-tennañ g., harz-tennadeg g.

4. [kenw.] *Einstellung auf eine Produktion,* arbennikadur ar kenderc'h g., arbennikadur war ur c'henderc'hadur g.

5. [tekn.] reoliadenn b., reoliañ g., reolierezh g., reizhañ g., reizhidigezh b. ; [korf.] *Einstellung des Auges,* argeidañ g., akoursadur ar gwel g.

6. meizadur g., meizerezh g. ; *Einstellung zum Leben,* meizerezh ar vuhez g., doare da welet (da veizañ) ar vuhez g. ; *jemandes politische Einstellungen,* kredenn bolitikel u.b.

7. *Einstellung auf etwas (t-rt),* kenglotadur gant udb g., klotadur gant udb g., klotadur ouzh udb g.

8. [stlenn.] arventenn b.
9. [filmoù] talenn b. ; *amerikanische Kameraeinstellung,* talenn amerikan b.
Einstellungsbescheid g. (-s,-e) : **1.** lizher enfredañ g., koumanant g. ; **2.** [gwir] devredad nepenn g.
Einstellungsbeschluss g. (-es,-beschlüsse) : [gwir] devredad nepenn g.
Einstellungsgespräch n. (-s,-e) : kendiviz tuta g., kendiviz enfredañ g.
Einstellungskosten lies. : mizoù staliañ lies.
Einstellungsprämie b. (-,-n) : skoaziadenn tuta b., skoaziadenn enfredañ b.
Einstellungsstopp g. (-s) : skornadur an tuta g., skornadur an enfredañ g.
Einstellungstermin n. (-s,-e) : deiziad tuta g.
Einstellwinkel g. (-s,-) : korn reizhañ g.
einstemmen V.k.e. :**1.** *die Arme einstemmen,* lakaat e zaouarn war e zivgroazell (war e zivlez) ; **2.** [tekn.] koagañ.
einstens Adv. : [kozh] un deiz bennak, ur peur bennak.
Einstich g. (-s,-e) : **1.** pikadenn b., pik g. ; **2.** [dre skeud.] flemmadenn b.
Einstieg g. (-s,-e) : **1.** [treuzdougen] pignadur g., savadur g. ; **2.** [treuzdougen] dor mont tre b. ; **3.** diraez g., enhentadur g. ; **4.** tremen g., tremenidigezh b. ; **5.** [sport] kraperezh g.
Einstiegdroge b. (-,-n) : dramm dous hag a ro tu da dremen d'unan kreñvoc'h g.
einstige(r,s) ag. : kozh, bet, gwechall, neuze ; *die einstigen Kinder,* bugale gwechall lies., ar vugale neuze lies.
einstimmen V.gw. (hat eingestimmt) : **1.** kregiñ da ganañ ; *in einen Gesang einstimmen,* stagañ da ganañ a-gevret gant ar re all, stagañ da ganañ a-unan gant ar re all, stagañ da ganañ en ur vouezh gant ar re all, stagañ da ganañ war-dro gant ar re all ; **2.** [dre skeud.] *in eine Sache einstimmen,* sevel a-du gant udb., dont a-du gant udb, dont en tu gant udb, pouezañ a-du gant udb, toniañ gant udb.
V.k.e. (hat eingestimmt) : *jemanden auf etwas (t-rt) einstimmen,* prientiñ u.b. d'udb, boazhañ u.b. tamm-ha-tamm ouzh udb.
einstimmig ag. : **1.** unvouezh ; **2.** [sonerezh] *einstimmige Arie,* unkan g., unkanad g., unvouezh b.
Adv. : **1.** a-unvouezh, a ur vouezh, en ur vouezh, dre ur vouezh, holl d'ur vouezh ; *einstimmig singen,* kanañ holl en ur vouezh, kanañ unvan ; **2.** [dre skeud.] an holl en ur vouezh, holl d'ur vouezh, an holl en un dorn, a-unvouezh, a-unan, gant grad vat an holl, gant aotre an holl, a-genglev ; *einstimmig gewählt,* dilennet a-unvouezh.
Einstimmigkeit b. (-) : unvouezh b., unvanded b., unvander g., emglev g., kenglev g., reizhded b., unvaniezh b.
einstippen V.k.e. (hat eingestippt) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, glec'hiñ, glec'hiañ, trempañ ; *Brot einstippen,* soubañ (soubilhañ, soubinellañ, glec'hiñ, glec'hiañ, trempañ) bara, trempañ ar soubenn ; *eingestipptes Brot,* soub g.
einstmalige(r,s) ag. : kozh, bet, gwechall, neuze.
einstmals Adv. : gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, a-neuze, neuze, da neuze, a-benn neuze.
einstöckig ag. : un estaj dezhañ, … un estaj, … a un estaj.
einstopfen V.k.e. (hat eingestopft) : bourellañ, choukañ.
einstöpseln V.k.e. (hat eingestöpselt) : P. lugañ.
einstoßen V.k.e. (stößt ein / stieß ein / hat eingestoßen) : difoeltrañ, drailhañ, freuzañ, terriñ, difontañ, parfoeltrañ, dismantrañ, difregañ, fregañ.
einstreichen V.k.e. (strich ein / hat eingestrichen) : **1.** rimiañ, taravat, frotañ, induañ, lindrenniñ, eouliañ ; **2.** [dre skeud.] P. godellañ, chakodiñ, yalc'hañ, riñsañ, rastellat ; *die Einsätze einstreichen,* dont ar gouestloù d'an-unan, dont er glaoustre an holl ouestloù gant an-unan, mont arc'hant ar pod gant an-unan, riñsañ ar pod ; *Geld einstreichen,* godellañ arc'hant, meudata arc'hant.
Einstreu b. (-,-en) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., troc'h plouz g., troc'had plouz g., troc'h foenn g., troc'had foenn g., troc'h louzoù g., strewad g., baoz b., harech str.
einstreuen V.k.e. (hat eingestreut) : **1.** ledañ, skignañ, astenn, strewiñ, fuilhañ ; *Stroh einstreuen,* ober gouziadenn gant kolo (Gregor), gouzeriañ gant kolo, lakaat kolo a-skign, ledañ (skignañ, astenn) kolo, lakaat kolo dindan al loened ; **2.** [dre skeud.] ensilañ ; *Verse in seine Rede einstreuen,* marellañ e brezegenn gant gwerzennoù, strewiñ gwerzennoù en e brezegenn.
einströmen V.gw. (ist eingeströmt) : deredek, dont, dont da zinaouiñ, aberiñ, en em skignañ, en em ledañ, en em strinkañ, en em oufiñ.
Einströmung b. (-,-en) : [fizik] degas aezhenn g., degasadenn aezhenn b.
einstrophig ag. : ur poz dezhañ hepken.
einstudieren V.k.e. (hat einstudiert) : studiañ, pleustriñ war, prientiñ.
einstufen V.k.e. (hat eingestuft) : rummata, kevrennata, renkadiñ, urzhasaat, skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ.
einstufig ag. : ur bazenn dezhañ hepken.
Einstufung b. (-,-en) : kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., rummadur g., renkadur g., urzhasaat g., skeuliaderezh g., pazennadur g., dereziadur g., skeuliad b., skeulenn b., dereziad g., dereziadenn b.
einstündig ag. : ... un eurvezh.
einstürmen V.gw. (ist eingestürmt) : **1.** erruout gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr) ; **2.** [dre skeud.] *auf jemanden einstürmen,* fardiñ (frammañ, sailhañ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war u.b., mont a-lamm war u.b., en em deuler war u.b., arsailhañ u.b.
Einsturz g. (-es,-stürze) : disac'hadur g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., disac'h g., diruilhad g., freuzadur g., rez g. ; *dieser Turm droht den Einsturz,* an tour-se a ginnig kouezhañ en e boull, an tour-se a ginnig kouezhañ en e buch, an tour-se a venn kouezhañ en e boull, an tour-se a venn kouezhañ en e buch, emañ an tour-se en arvar da bilat, prest eo an tour-se da gouezhañ en e boull, darev eo an tour-se da gouezhañ en e buch.
einstürzen V.gw. (ist eingestürzt) : **1.** rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e vern,

disac'hañ, fontañ, flodiñ, freuzañ, frigasañ, pilat ; *eingestürztes Haus,* ti disac'h g., ti diskaret g., ti aet da beñse g. ; *der Wind hat das Haus zum Einstürzen gebracht,* diskaret eo bet an ti gant an avel ; *das Haus droht einzustürzen,* kinnig a ra an ti kouezhañ en e boull, kinnig a ra an ti kouezhañ en e buch, mennout a ra an ti kouezhañ en e boull, mennout a ra an ti kouezhañ en e buch, emañ an ti e-tailh (war-var, war-nes-taol, e pirilh, er riskl) da gouezhañ, emañ an ti war ar bord da gouezhañ en e boull, emañ an ti war ar bord da gouezhañ en e buch, darev eo an ti da gouezhañ, emañ an ti war-nes kouezhañ en e boull, emañ an ti war-nes kouezhañ en e buch, emañ an ti war ar mare da gouezhañ en e boull, emañ an ti war ar mare da gouezhañ en e buch, prest eo an ti da gouezhañ en e boull, prest eo an ti da gouezhañ en e buch, o vont da gouezhañ en e boull emañ an ti-se, o vont da gouezhañ en e buch emañ an ti-se, war gouezhañ emañ an ti-se, peñse emañ an ti-se, emañ an ti-se en arvar da bilat ; **2.** [dre skeud.] *auf jemanden einstürzen,* fardiñ (frammañ, sailhañ, lammat, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war u.b., mont a-lamm war u.b., en em deuler war u.b., arsailhañ u.b.

V.k.e. (hat eingestürzt) : parfoeltrañ, dismantrañ, foeltrañ, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, pilat, bannañ d'an traoñ, distrujañ, broustañ.

Einsturzgefahr b. (-,-en) : riskl a zisac'hadeg g.

einsturzgefährdet ag. : o kinnig disac'hañ, o kinnig kouezhañ en e boull, o kinnig kouezhañ en e buch, en arvar da bilat.

einstweilen Adv. : **1.** betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant ; **2.** e-pad an amzer-se, etretant, e pleg an dra-se, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz.

einstweilig ag. : da c'hortoz, da c'hedal, etreadegat, padennek ; [gwir] *einstweilige Verfügung,* devredad daveidigezh g.

eintägig ag. : hag a bad un devezh, deiziat.

Eintagsblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn verrbad b., bleunienn deiziat b.

Eintagsfliege b. (-,-n) : **1.** [loen.] kelien deiziat str., kelienenn deiziat b. ; **2.** [dre skeud.] steuenn bolitikel hep dazont b., bouilh moged g.

Eintagsliebe b. (-,-n) : karantezig dibad b.

eintätowieren V.k.e. : tatouiñ.

eintauchen V.k.e. (hat eingetaucht) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, trempañ, beuziñ, goueledin.

V.gw. (ist eingetaucht) : splujañ, plomañ, pluiañ.

Eintauchen n. (-s) : soub g., soubidigezh b., soubadur g., soubilh g., trempadenn b.

Eintausch g. (-es,-täusche) : eskemm g., eskemmadenn b., trok g.

eintauschen V.k.e. (hat eingetauscht) : *etwas gegen etwas eintauschen,* trokañ udb ouzh udb all, eskemm udb ouzh udb all, eskemm udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all ; *das Gewisse gegen das Ungewisse eintauschen,* leuskel e breizh evit ar skeud, teurel e votoù da gostez a-raok kaout ur re nevez, bezañ ar voul o ruilhal a-du gant an-unan ha kavout gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.

eintausend niver. : mil.

einteilen V.k.e. (hat eingeteilt) : **1.** rannañ, lodennañ, lodañ, kevrennañ ; *in Abschnitte einteilen,* dispartiañ e tennadoù, ober tennadoù [eus udb], kevrennañ e tennadoù, rannañ, lodennañ, lodañ, chabistrañ ; *in Fächer einteilen,* kombodiñ ; *in Gruppen einteilen,* strolladenniñ ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni ; **2.** [dre heñvel.] *seine Zeit gut einteilen,* gouzout mat an dibun eus e amzer, renkañ (urzhiañ, aozañ) mat e implij amzer, rannañ mat e amzer, renkañ mat dibun e amzer, impljout mat e amzer ; **3.** [dre skeud.] renkañ, rummañ, rummata ; *die Haie lassen sich in zwölf Ordnungen einteilen,* rummata a reer ar rinkined e daouzek urzhad ; **4.** [fizik] skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ.

einteilig ag. : ... ur pezh, unkombod.

Einteilung b. (-,-en) : **1.** rannidigezh b., rannadur g., rannerezh g., lodennerezh g., lodennadur g., kevrennadur g. ; *Einteilung eines Wappens,* lodennadur ur skoed g., rannadur ur skoed g. ; **2.** renkadur g., rummañ g., rummata g., rummatadur g. ; **3.** [fizik] skeuliad b., dereziadur g., dereziadenn b.

Eintel n. (-s,-) : [mat.] anterinded b.

eintippen V.k.e. (hat eingetippt) : **1.** bizskrivañ ; **2.** [stlenn.] enankañ, enkas, ebarzhiñ.

eintönig ag. : unton, untonek, unliv, diliv, undoare, plaen, dilufr, enoeüs, borodus, arabadus, moredus, dizarvoud, hirvoudus, goular, dizudi, divlaz, disaour, milis, fastus ; *die Arbeit in den modernen Werken ist eintönig,* fastus eo labour ar vicherourien er greantioù arnevez.

Eintönigkeit b. (-) : **1.** unton g., untonelezh b. ; **2.** dizarvoud g., borodusted b. ; **3.** *Eintönigkeit des Lebens,* tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., sermoul g.

eintonnen V.k.e. (hat eingetonnet) : lakat en ur baraod, lakaat en ur varrikenn, lakaat en un donell, trezennañ, founilhañ.

Eintopf g. (-s) : [kegin.] kefalenn b., podad g., keusteurenn b., ragout g. ; *Rind- und Geflügeleintopf mit Wasserrüben und Kastanien,* kefalenn-farz-kig b. ; *Fischeintopf im Rotwein gekocht, mit Zwiebeln und Schalotten,* kefalenn-besked b. ; *Kalbseintopf,* kefalenn kig-leue b. ; *Schafseintopf mit Bohnen,* kefalenn-vaout b., keusteurenn vaout gant fav b. ; *fleischloser Eintopf, fischloser Eintopf,* keusteurenn blaen b., ragout plaen g., ragout seurezed g.

eintopfen V.k.e. (hat eingetopft) : podañ.

Eintopfgericht n. (-s,-e) : [kegin.] kefalenn b., podad g., keusteurenn b.

Eintracht b. (-) : kenunvaniezh b., unvaniezh b., peoc'h g., emglev g., kenemglev g., emglev-mat g., reizhded b., keviun g. ; *in Eintracht leben,* en em glevet dispar-mat, bevañ en unvaniezh / bevañ e peoc'h / bezañ unvan (Gregor), bezañ unanet, bezañ a-unan, bezañ a-unvan,

bezañ plaen an traoù etrezo, bezañ emglev en o zouez, bezañ un unvaniezh wirion etre an dud ; *alle machen vor, in Eintracht zu leben,* an holl a vez plaen diwar-c'horre ; [kr-l] *Eintracht macht stark,* unaniezh a zo nerzh - unaniezh a zo nerzh, dizunaniezh a zegas gwalloù - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun.

einträchtig ag. : plaen an traoù etrezo, kenemglev etrezo, unvan, unanet, a-unan, a-unvan.

Eintrag g. (-s,-träge) : **1.** marilhadur g., kaieradur g., enskrivadur g. ; **2.** gaou g., noaz g. ; *jemandem Eintrag tun,* noazout ouzh u.b., ober gaou ouzh u.b. ; **3.** pennger g.

Eintragebuch n. (-s,-bücher) : marilh g., jistr g., kaier g., levr g.

eintragen V.k.e. (trägt ein / trug ein / hat eingetragen) : marilhañ, kaierañ, enskrivañ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ, enrollañ, treuzskrivañ, dougen [war ur skor paper] ; *etwas auf jemandes Namen (t-rt) eintragen,* lakaat udb en anv u.b. ; *ins Handelsregister eintragen,* enskrivañ (marilhañ, kaierañ) war roll an embregerezhioù kenwerzh ; *ein Patent eintragen,* testeniañ ur breou (Gregor), testeniañ un ijinadenn ; *ein Patent eintragen lassen,* lakaat marilhañ ur breou (Gregor), lakaat marilhañ un ijinadenn, breouañ un ijinadenn ; *eingetragene Lebenspartnerschaft,* emglev keodedel a gengred g., EKAG g. ; *in eine Liste eintragen,* listennañ, rollañ ; *sich in die Mannschaftsliste eintragen lassen,* kemer roll war ur vag ; *gerichtlich eintragen,* gwiriañ, gwiriekaat ; [merdead.] *die Position eintragen,* poentañ ar gartenn.

V.gw. (trägt ein / trug ein / hat eingetragen) : [dre astenn.] teurel, dougen, ampletiñ, bezañ emsav ; *dieses Geschäft trägt wenig ein,* an afer-se ne zegas ket kalz a c'hounid (ne fonn ket kalz, n'eo ket gwall spletus, ne zegas ket kalz a splet, ne ra ket kalz a splet), n'eo ket gounidus-tre an afer-se.

V.em. : **sich eintragen** (trägt sich ein / trug sich ein / hat sich (t-rt) eingetragen) : lakaat e anv, enskrivañ, en em verkañ ; *sich in einen Ausschuss eintragen,* lakaat e anv en ur bodad bennak, en em verkañ en ur bodad bennak.

Eintragen n. (-s) : marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g.

einträglich ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, gounidek, goprus, kenderc'hus, eostus, hag a ra fonn vat, pinvidik ; *einträglicher Handel,* kenwerzh frouezhus g./b. ; *das ist einträglich,* fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn vat.

Einträglichkeit b. (-) : ampled g., fonn g., gounid g., ampletusted b., askorusted b., strujusted b., kenderc'huster g., kenderc'husted b., spletusted b., spletuster g.

eintragreich ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, gounidek, goprus, kenderc'hus, eostus, hag a ra fonn vat, pinvidik ; *das ist einträglich,* fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn vat.

Eintragung b. (-,-en) : **1.** marilhadur, marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g. ; **2.** notenn b., bomm skrivadur g.

eintränken V.k.e. (hat eingetränkt) : **1.** intrañ, spluiañ, glebiañ, trempañ ; **2.** [dre skeud.] P. *dem werde ich's schon eintränken,* m'en talvezo dezhañ ! me 'dalaro gant hennezh ! plantañ a rin micher ennañ !

einträufeln V.k.e. (hat eingeträufelt) : [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ.

eintreffen V.gw. (trifft ein / traf ein / ist eingetroffen) : **1.** darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, dont da wir, dont da vezañ sevenet, paseal ; *unvermutet eintreffen,* erruout a-greiz-peb-kreiz, degouezhout dic'hortoz-kaer, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer ; **2.** erruout, degouezhout, en em gavout, disoc'h, dont ; *es sind Leute eingetroffen,* erru ez eus tud, degouezhet ez eus tud, en em gavet ez eus tud ; *sie sind noch nicht eingetroffen,* n'int ket en em gavet c'hoazh, n'int ket erru c'hoazh, n'int ket degouezhet c'hoazh ; *am Ziel eintreffen,* dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ e penn e veaj ; *Ihr Paket ist gestern mit der Post bei mir eingetroffen,* degouezhet eo ho pakadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho pakadenn dec'h ; *lass mich wissen, an welchem Tag du eintreffen wirst,* degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout.

Eintreffen n. (-s) : degouezh g., donedigezh b., donedadeg b., monedigezh b.

eintreibbar ag. : [gwir] lamadus, helam.

Eintreibbarkeit b. (-) : [gwir] lamaduster g.

eintreiben V.k.e. (trieb ein / hat eingetrieben) : **1.** sankañ, sikañ, choukañ, plantañ ; **2.** [chatal] kerc'hat, kas d'ar c'hraou ; 3. [arc'hant] dastum, serriñ, sevel, enkefiañ ; *Steuern eintreiben,* dastum tailhoù, serriñ tailhoù, serriñ droedoù.

Eintreiben n. (-s) : sankadenn b.

Eintreibung b. (-,-en) : [arc'hant] tellerezh g., enkefiadur g.

eintreten V.gw. (tritt ein / trat ein / ist eingetreten) : **1.** antren, antreal, mont e-barzh, mont tre, mont tre e-barzh, dont tre, dont en ti ; *wieder eintreten,* antren adarre / antren un eil gwech / distreiñ e-barzh (Gregor), mont en-dro e-barzh ; *er ist in das Haus eingetreten,* aet eo e-barzh an ti, aet eo tre e-barzh an ti ; *man lässt die Besucher nach und nach eintreten,* degemeret e vez ar weladennerien a-nebeudoùigoù (dre gont, diouzh kont) ; [dre skeud.] *in einen Verein eintreten,* dont da ezel eus ur gevredigezh, emezelañ en ur gevredigezh, emezelañ ouzh ur gevredigezh, emouestlañ en ur gevredigezh, enrollañ en ur gevredigezh, en em enrollañ, antreal en ur gevredigezh ; *in eine Partei eintreten,* emezelañ ouzh ur strollad politikel, emezelañ en ur strollad politikel, emouestlañ en ur strollad politikel, enrollañ en ur strollad politikel ; [melestr.] *in ein Amt eintreten,* kemer e garg, mont en e garg ; [relij.] *in einen Orden eintreten,* mont en un urzh, mont da lean, mont da leanez, mont war an urzh / kemer ar gouriz (Gregor).

2. kregiñ, deraouiñ ; *Ebbe tritt ein,* distro eo an tre, distokañ a ra ar mor, leuskel a ra tre, ar mor a laosk tre,

tarzhañ a ra an dichal, treiñ a ra ar mor ; *die eintretende Flut strömt durch die Meerenge,* diboukañ a ra al lanv dre ar mulgul ; *Dunkelheit tritt ein,* emañ an noz oc'h erruout, noziñ a ra, serrnoziñ a ra, erru eo noz, erru eo teñval an deiz, emañ an noz o serriñ, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo ; *bei eintretender Dunkelheit,* da zigor-noz, da rouz-noz e toullig an noz, d'an deroù-noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz ; *Kälte tritt ein,* yen e teu da vezañ, erru eo ar c'hrizaj ; *einen Augenblick lang trat Stille ein,* mik e chomas an dud e-pad ur pennad, miget e voe ar gaoz e-pad ur pennadig amzer, ne oa na grik na mik e-pad ur pennad, an dud a davas krenn e-pad ur pennad, an dud a davas mik e-pad ur pennad, sioul e teuas da vezañ e-pad ur pennad.

3. degouezhout, erruout, en em gavout, c'hoarvezout ; *ein solcher Fall tritt selten ein,* dibaot e c'hoarvez kement-se, ral a wech e c'hoarvez seurt traoù ; *die Flut tritt ein,* distro eo al lanv, tarzhañ a ra al lanv.

4. harpañ, mont a-du, difenn, emouestlañ, ober evit ; *für jemandes Sache eintreten,* tuañ (sevel a-du, sevel en tu, sevel en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ evit u.b., difenn kaoz u.b., mont en avel u.b., skeiñ (bezañ erru) e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., sevel krog u.b., dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober (toullañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., reiñ sav d'u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor).

V.k.e. (tritt ein / trat ein / hat eingetreten) : terriñ, difoeltrañ ; *die Tür eintreten,* divarc'hañ an nor hep he dibrennañ, terriñ (difoeltrañ) an nor, bountañ (skeiñ) an nor en ti.

Eintreten n. (-s) : **1.** monedigezh b. ; **2.** *Eintreten der Zahlungsunfähigkeit,* arsav talañ g., freuz-stal g., divarregezh da baeañ e zleoù b. ; *das Eintreten der Ebbe,* tarzh an dichal g., ar c'hentañ tre g., distro an tre g./b.

eintretend ag. : *bei eintretender Dunkelheit,* da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz ; *eintretenden Falls,* e ken kaz ma c'hoarvezfe kement-se, mard emañ kont evel-se ; [kenw.] *bei eintretendem Bedarf,* war ezhomm, mar bez ezhomm.

eintrichtern V.k.e. (hat eingetrichtert) : **1.** founilhañ, trezennañ, trezeriañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas eintrichtern,* sankañ don udb e penn u.b., plantañ udb e penn u.b., diazezañ [ur mennozh, ur soñj] e spered u.b.

Eintritt g. (-s,-e) : **1.** antre g., mont e-barzh g., monedigezh b. ; *Eintritt verboten !* arabat mont tre ! difenn mont tre ! ; **2.** deroù g., monedigezh b. ; *sich (t-d-b) Eintritt in ein Haus verschaffen,* lakaat digeriñ dor an ti ; [relij.] *Eintritt ins Kloster,* monedigezh el leandi b., deroù ar vuhez el leandi, deroù ar vuhez er gouent g., degemeridigezh da lean b., degemeridigezh da leanez b., resevidigezh da lean b., resevidigezh da leanez b., degemeridigezh da vanac'h b., degemeridigezh da vanac'hez b., resevidigezh da vanac'h b., resevidigezh da vanac'hez b. ; **3.** [dre astenn.] *freier Eintritt, Eintritt frei,* mont e-barzh frank, netra da baeañ evit mont tre, mont e-barzh digoust g. ; **4.** [dre skeud.] *bei Eintritt der Dunkelheit,* da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz ; *drei Stunden nach Eintritt der Ebbe ist Halbebbe,* hanter vare a vez teir eur goude distro an tre ; **5.** [gwir] *Eintritt in die Rechte des Gläubigers,* surogadur personel g., amezholadur personel g.

Eintrittsgeld n. (-s,-er) : priz mont tre g.

Eintrittskarte b. (-,-n) : bilhed g.

Eintrittspreis g. (-es,-e) : priz mont tre g.

Eintrittstermin n. (-s,-e) : deiziad deraouiñ da labourat en un embregerezh g.

eintrocknen V.k.e. (hat eingetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, kas da hesk, heskaat, krinañ, tanailhañ.

V.gw. (ist eingetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, mont da hesk, heskaat, krinañ.

eintröpfeln V.k.e. (hat eingetröpfelt) : [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ.

eintrüben V.dibers. em. : **sich eintrüben** (hat sich (t-rt) eingetrübt) : *es trübt sich ein,* drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget e teu an heol da vezañ, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, emañ an amzer o stankañ, kargañ a ra an oabl, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

eintrudeln V.gw. (ist eingetrudelt) : P. erruout, degouezhout.

eintunken V.k.e. (hat eingetunkt) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, hiliennañ, trempañ ; *Brotschnitte zum Eintunken,* soubigell b., soubedenn b., stuc'henn-vara b. ; *in Kaffee eingetunkte Zwiebäcke und Brotschnitten,* boued kafe g.

Eintunken n. (-s) : soub g., soubidigezh b., soubadur g., soubilh g.

eintüten V.k.e. (hat eingetütet) : ensac'hañ.

einüben V.k.e. (hat eingeübt) : **1.** deskiñ, studiañ, pleustriñ war ; **2.** gourdonañ, pleustriñ, embreger, akuitaat, deskoniañ.

V.em. : **sich einüben** (hat sich (t-rt/t-d-b) eingeübt) : **1.** (t-rt) pleustriñ, gourdonañ, en em c'hourdonañ, embreger, akuitaat ; **2.** *sich (t-d-b) etwas einüben,* pleustriñ war udb, poelladiñ war udb, en em varrekaat war udb, deskiñ diouzh udb, deskiñ ouzh udb.

Einüben n. (-s) : pleustridigezh b., pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g.

Ein- und Auswanderungsbilanz b. (-,-en) : bilañs enbroañ-divroañ g.

einundzwanzig niv. : unan warn-ugent ; *einundzwanzig Jahre alt sein,* bezañ bloaz warn-ugent, kaout e vloaz

warn-ugent ; *sie ist noch nicht einundzwanzig,* homañ n'he deus ket he bloaz warn-ugent.
einundzwanzigste(r,s) ag. : *der Einundzwanzigste,* an unanvet warn-ugent, an unvet warn-ugent ; *der einundzwanzigste Schüler,* an unanvet skoliad warn-ugent g., an unvet skoliad warn-ugent g.
einundvierzig niv. : unan ha daou-ugent ; *er ist einundvierzig,* bloaz ha daou-ugent eo
Einung b. (-,-en) : **1.** unanidigezh b., unvanadur g. ; **2.** kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., kevredigezh b., treuzvarc'had g., treuzemglev g.
einverleiben V.k.e. (verleibte ein / einverleibte // hat einverleibt) : kenstagañ, stagañ, entoueziañ, enframmañ, engronnañ, enstrolladañ, enteuziñ, kendeuziñ.
V.em. : **sich einverleiben** (verleibte sich ein / einverleibte sich // hat sich (t-d-b) einverleibt) : **1.** kenstagañ, stagañ, entoueziañ, enframmañ, engronnañ, enstrolladañ, enteuziñ, kendeuziñ ; **2.** P. kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof, lapañ.
Einverleibung b. (-,-en) : entouezierezh g., enbarzhadur g., kenstagadur g., stagerezh g., stagidigezh b., enstrolladerezh g., kenemprerezh g., enframmañ g., enframmadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b.
Einvernahme b. (-,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] aters g., goulennataerezh g.
einvernehmen V.k.e. (vernimmt ein / vernahm ein / hat einvernommen) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] atersiñ, goulennata.
Einvernehmen n. (-s) : **1.** kenunvaniezh b., unvaniezh b., peoc'h g., emglev g., kenemglev g., emglev-mat g., intent g., reizhded b. ; *im besten Einvernehmen miteinander leben,* en em glevet (en em ingalañ) mat-dispar, asantiñ an eil gant egile, bezañ kalz a gevredigezh etrezo, bezañ emglev en o zouez ; *in schlechtem Einvernehmen leben,* bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em giañ, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, bezañ evel bleiz hag oan, bevañ en dizunvaniezh / bevañ e droukrañs (Gregor), bezañ rouzet ar bloneg, bezañ gwall intent etrezo ; **2.** grad vat b., asant g., asantadenn b., aotre g. ; *in gegenseitigem Einvernehmen,* en ur stern, a-gevret, gant aotre an holl, a-genglev ; *im Einvernehmen mit jemandem,* a-unan gant u.b., gant grad vat u.b., gant asant u.b., asant gant u.b., gant aotre u.b., a-ziskan gant u.b., a-gevret gant u.b., kevret gant u.b., en ul lod gant u.b.
einvernehmlich ag. : kenasantus, kenglevel, kenglevek.
Adv. : dre genemglev, dre gaer, dre emglev, en ur stern, a-gevret, gant aotre an holl, gant asant an holl, a-genglev.
Einvernehmlichkeit b. (-) : kenglevelezh b., kenglevegezh b.
einverstanden ag. : *mit jemandem einverstanden sein,* bezañ a-du gant u.b., bezañ a-unan gant u.b., bezañ a-vouezh gant u.b., bezañ asant gant u.b., asantiñ gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ aviz ag u.b., bezañ unvan gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ en tu gant u.b., bezañ eus ar memes aviz gant u.b. ; *ich bin mit ihm völlig einverstanden,* emaon plom er soñj gantañ ; *alle machen vor, einverstanden zu sein,* an holl a vez plaen diwar-c'horre ; *einverstanden !* a-du emaon ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! bezet evel se ! akort on ! asant on ! kontant on ! a zo mat ! mat eo ! ; *einverstanden sein, etwas zu tun,* bezañ ali d'ober udb., bezañ kontant d'ober udb., bezañ kontant a ober udb., bezañ a-du d'ober udb, bezañ laouen d'ober udb., bezañ akort d'ober udb., bezañ asant d'ober udb., asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb ; *wenn Sie einverstanden sind,* mard eo mat ganeoc'h, mard eo mat deoc'h, mard eo da ganeoc'h.
einverständlich ag. : kenasantus, kenglevel, kenglevek ; *einverständliche Scheidung,* torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - torr-dimeziñ dre genglev g. - dibriediñ a-gengrad g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g.
Einverständnis n. (-ses,-se) : **1.** grad b., grad vat b., asant g., asantadenn b., reizhded b., emglev g., kenemglev g., unvaniezh b. ; *im Einverständnis mit jemandem handeln,* ober udb gant grad vat (gant asant, gant aotre) u.b. ; *geheimes Einverständnis,* kenwallerezh g., kenwall g., emglev-kuzh g., treuzemglev g. ; *gegenseitiges Einverständnis, beiderseitiges Einverständnis,* kenglev g., kenemglev g., kengrad b., kenasant g. ; *stillschweigendes Einverständnis,* asant hep meneg ebet g., asant hep test na skrid g., asant tavel g., asant diskriv g. ; *in beiderseitigem Einverständnis,* dre genasant, dre gengrad, a-genglev ; *in gegenseitigem Einverständnis,* dre genasant, dre gengrad, en ur stern, a-gevret, gant aotre an holl, gant asant an holl, gant grad vat an holl, a-genglev ; *Scheidung auf Grund gegenseitigen Einverständisses,* torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - torr-dimeziñ dre genglev g. - dibriediñ a-gengrad g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g. ; **2.** [polit.] intentidigezh b., intent g. ; *Einverständnis mit dem Feinde,* intentidigezh gant an enebourien (Gregor), emglev gant an enebourien g.
Einverständniserklärung b. (-,-en) : asantadenn dre skrid b.
Einwaage b. (-,-n) : **1.** pouez rik g., pouez reizh g. ; **2.** [kegin.] koll pouezh g.
einwachsen[1] V.gw. (wächst ein / wuchs ein / ist eingewachsen) : [mezeg.] enkigañ ; *die Nägel wachsen ein,* enkigañ a ra an ivinoù, mont a ra an ivinoù e-barzh ar c'hig.
einwachsen[2] V.k.e. (hat eingewachst) : koarañ, koarenniñ.
Einwand g. (-s,-wände) : enebadenn b., nagennerezh g., striv g., dael b., rendael b., arguz g., arbennadenn b., abeg g., dislavar g., ginadenn b. ; *nichtiger Einwand,* remistenn b., risklenn b., fariennoù lies., farielloù lies., digarez toull g., digarez goullo g., digarez ki g., digarez diwar-bouez un neudenn vrein g. ; *Einwände erheben,* arbenniñ (da, ouzh udb), enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, sevel e vouezh a-enep udb, ober enebadennoù, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ, kavout da lavaret, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask digarezioù, tennañ

digarezioù, kavout abeg, kaout da lavaret, arc'hiñ, eneplavaret, ober abegadennoù.
Einwanderer g. (-s,-) : enbroed g., enbroer g., entrevad g., treuztirier g. ; *illegaler Einwanderer,* enbroed dirgel g., enbroed kuzh g., dirgeleg g. [*liester* dirgeleien].
einwandern V.gw. (ist eingewandert) : **1.** enbroiñ, enbroadiñ, trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ ; **2.** treuzannezañ.
Einwandererung b. (-,-en) : **1.** enbroaderezh g., enbroerezh g., enbroadenn b., enbroiñ g., entrevadur g. ; *Masseneinwanderung,* enbroadeg b. ; **2.** treuzannezadur g.
einwandfrei ag. : diabeg, diabegadus, diabegus, disi, didech, direbech, didamall, didamallus, difestur, aes, didrubuilh, difazi, distrobell, digatar, dinamm, disaotr, dibistig, diampech, dibec'h, reizh, parfet, peurvat, hep si, hep nep si, hep ket a si, brav ha kempenn, klok ha kempenn, en e barfeted, prop, reizh ; *er spricht ein einwandfreies Englisch,* komz a ra diroufenn saozneg, komz a ra ur saozneg disi, ur saozneger diouzh ar penn eo, hennezh a zo reizh war ar saozneg.
Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, disi, hep si, hep nep si, hep ket a si, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug ebet, kompez, prop ; *es läuft alles einwandfrei, alles wickelt sich einwandfrei ab,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya dilastez, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, mont a ra pep tra d'e blas, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *der Motor läuft einwandfrei,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, diroufenn (lampr) e ya ar c'heflusker en-dro, reizh eo ar c'heflusker.
einwärts Adv. : war-du an diabarzh ; *die Füße einwärts setzen,* treiñ e dreid war an tu dastum, lakaat e dreid war zastum, mont war an tu dastum, kerzhet pioch, kerzhet war zastum ; *mit einwärts gebogenen Beinen,* torkulet.
Einwärtsschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh engwar g., engwarded lagadel b.
einwässern V.k.e. : trempañ, glec'hiañ, lakaat e glec'h.
einweben V.k.e. (webte ein / wob ein // hat eingewebt / hat eingewoben) : **1.** pakañ e-barzh un tamm gwiad, gronnañ gant un tamm gwiad, dastum en un tamm gwiad ; **2.** brochennat, damasiñ, damaskiñ, gwiadiñ.
einwechseln V.k.e. (hat eingewechselt) : kemmañ, treiñ, eskemmañ.
Einwechselung b. (-,-en) : eskemm g., eskemmadenn b.
einwecken V.k.e. (hat eingeweckt) : [kegiñ.] mirout e podoù-gwer.
Einweg- : da deurel, unarver.
Einwegfeuerzeug n. (-s,-e) : direnn da deurel b., direnn unarver b.
Einwegflasche b. (-,-n) **/ Einwegglas** n. (-es,-gläser) : boutailh digoñsign b., boutailh na vez ket adimplijet b., boutailh da deurel b., boutailh unarver b.
Einwegpackung b. (-,-en) : pakadur kollet g., pakadur da deurel g., pakadur unarver g.
Einwegrasierer g. (-s,-) : aotenn da deurel b., aotenn unarver b.
Einwegverpackung b. (-,-en) : pakadurezh da deurel b., pakadurezh unarver b.
einweichen V.k.e. (hat eingeweicht) : trempañ, distrempañ, glec'hiañ, lakaat e glec'h, soubañ, soubilhañ, soubinellañ, hiliennañ, disgwalc'hiñ, diwalc'hiñ, eogiñ ; *etwas einweichen,* lakaat udb e glec'h, glec'hiañ udb. ; *Pökelfleisch in Wasser einweichen, um es zu entsalzen,* lakaat kig-sall da zisallañ ; *Maniok einweichen, um das Gift zu beseitigen,* lakaat maniok e glec'h evit ma nijfe kuit an drenkenn ; *die Wäsche einweichen,* lakaat an dilhad da gemer an tremp, lakaat an dilhad da drempañ, disgwalc'hiñ dilhadoù, diwalc'hiñ dilhadoù, ober un distremp d'an dilhad ; *Erbsen einweichen,* lakaat piz-bihan e glec'h (da c'hlec'hiañ, da eogiñ).
Einweichen n. (-s) : trempadenn b., glec'hiadur g.
einweihen V.k.e. (hat eingeweiht) : **1.** [relij.] dediañ, sakriñ, kensakriñ ; **2.** digeriñ ez ofisiel ; *ein Denkmal einweihen,* reiñ lañs a enor d'un delwenn, divouchañ (dioueliañ, dizoleiñ) un delwenn ; **3.** [dre skeud.] *eine Wohnung einweihen,* lidañ e annezadur en un ti nevez, aozañ fest an ti nevez, lakaat ar pod-houarn ouzh an drezenn, lakaat an trebez war an tan ; *ein neues Kleid einweihen,* lakaat ur pezh dilhad evit ar wech kentañ, ober e dro gentañ gant ur pezh dilhad ; **4.** deskoniañ, kelenn, sklaeriañ ; *jemanden in etwas einweihen,* diskuliañ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, enlaeziñ u.b. en udb, enlaeziñ u.b. d'udb.
Einweihung b. (-,-en) : **1.** [relij.] dedi g., gouel an dedi g., kensakridigezh b. ; **2.** lañs a enor g., lid-digeriñ g., digoridigezh ofisiel b., dizoloadenn un delwenn b. ; **3.** deskoni b., deskoniadur g., sklaeridigezh b., enlaezadur g., enlaeziñ g.
Einweihungsfeier b. (-,-n) : 1. [relij.] dedi g., gouel an dedi g. ; 2. lañs a enor g., lid-digeriñ g., digoridigezh ofisiel b.
Einweihungsinschrift b. (-,-en) : [relij.] dedi g.
einweisen V.k.e. (wies ein / hat eingewiesen) : **1.** *jemanden in ein Amt einweisen,* lakaat u.b. en ur garg, kadoriañ u.b., dileuriañ u.b., envel u.b. d'ur garg bennak, daveiñ u.b. d'ur garg bennak, enfredañ u.b. d'ur garg bennak ; **2.** [gwir] *jemanden in einen Besitz einweisen,* reiñ dalc'h war udb d'u.b. da-heul un disentez varnerezh, reiñ ar berc'henniezh war udb. d'u.b. ; **3.** kas d'an ospital, klañvdiañ, ospitalañ ; *er wurde in die Psychiatrie einwiesen,* kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod ; **4.** diskouez penaos ober, heñchañ, kelenn, stummañ, deskoniañ, reizhañ, enhentañ.
Einweisung b. (-,-en) : **1.** klañvdiañ g., ospitalañ g. ; **2.** stummadur g., stummerezh g., deskoni b., heñcherezh g., enhentadur g., enhentañ g. ; **3.** anvidigezh d'ur garg bennak b.

einwenden V.k.e. (wandte ein / wendete ein // hat eingewandt / hat eingewendet) : eilgeriañ, enebiñ, arbenniñ, arc'hiñ, eneplavaret, nagenniñ.
Einwendung b. (-,-en) : enebadenn b., nagennerezh g., striv g., dael b., rendael b., arguz g., arbennadenn b. ; *Einwendungen machen, Einwendungen erheben,* arbenniñ (da, ouzh udb), enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, sevel e vouezh a-enep udb, ober enebadennoù, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ, kavout da lavaret, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask digarezioù, tennañ digarezioù, kavout abeg, kaout da lavaret, arc'hiñ, eneplavaret, ober abegadennoù ; *Einwendungen widerlegen,* diarbenn (distreiñ) enebadennoù, dispenn (distreiñ) abegadennoù ; [gwir] *Einwendung vor Gericht,* goulenn esevadur g.
einwerfen V.k.e. (wirft ein / warf ein / hat eingeworfen) : **1.** terriñ, freuzañ ; *die Scheiben einwerfen,* terriñ gwerennoù ar prenestroù, skeiñ mein etrezek ar prenester, freuzañ gwerennoù ar prenestroù ; **2.** lakaat e-barzh ; *einen Brief einwerfen,* lakaat ul lizher er voest-post, postañ ul lizher ; **3.** [sport] bannañ ; *den Ball einwerfen,* bannañ ar volotenn.
Einwerfen n. (-s) : [lizher] postadur g.
einwertig ag. : unlenus, unamsavus, untalvoud.
einwickeln V.k.e. (hat eingewickelt) : **1.** gronnañ, dastum, pakañ, farlokañ, gwildronañ, kordigellañ ; *in Papier einwickeln,* dastum en un tamm paper, pakañ e-barzh un tamm paper, gronnañ gant un tamm paper ; *Bonbons einwickeln,* parpilhotañ madigoù ; *das Silberstück wurde zur Aufbewahrung in ein Tuch eingewickelt,* miret e voe ar pezh arc'hant gronnet en ul lien ; **2.** [dre skeud.] bamañ, touellañ gant komzoù flour, gounit gant komzoù kaer, kac'hat e godell u.b. ; P. *man hat ihn ganz schön eingewickelt,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (dastumet, korvigellet, stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav ; *sich einwickeln lassen,* lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer.
V.em. : **sich einwickeln** (hat sich (t-rt) eingewickelt) : en em gafunañ, en em c'hronnañ, moullañ.
Einwickelpapier n. (-s,-e) : paper pakata g.
einwiegen V.k.e. (wiegte ein, hat eingewiegt) : luskellañ, luskellat, barlennañ, brañskellat ; *ein Kind in den Schlaf einwiegen,* luskellañ ur bugel ken na vano kousket, luskellat ur bugel da gousket, ober lalla d'ur bugel.
einwiegend ag. : luskellus.
einwilligen V.gw. (hat eingewilligt) : reiñ e c'hrad vat, reiñ e c'hrad, asantiñ, aprouiñ u.b. ; *in etwas [t-rt] einwilligen,* asantiñ d'udb, distankañ war udb ; *er bereut eingewilligt zu haben,* keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *er bat sie derart, dass sie schließlich einwilligte,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *sie willigte ein, mit ihm Sex zu haben,* reiñ a reas alc'hwez he jardin dezhañ, asantiñ a reas kaout darempredoù rev gantañ.
Einwilligung b. (-,-en) : grad b., grad vat b., asant g., asantadenn b., asantadur g., aotreadur g., aotre g., aotreadenn b. ; *seine Einwilligung erteilen,* asantiñ, reiñ e c'hrad vat, reiñ e c'hrad.
einwinden V.k.e. (wand ein / hat eingewunden) : **1.** rollañ, rodellañ, puniñ, roltañ ; **2.** [merdead.] *den Anker einwinden,* sevel an eor.
einwintern V.k.e. (hat eingewintert) : gwareziñ diouzh ar goañv, sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gorren, klozañ.
einwirken V.k.e. (hat eingewirkt) : neudañ, gwriat, brodañ, brochennat, damasiñ, damaskiñ, gwiadiñ.
V.gw. (hat eingewirkt) : **1.** *auf jemanden einwirken,* pouezañ war u.b., bountañ war u.b., teuler war u.b., levezonañ u.b., karnajal u.b., gwaskañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; **2.** gwerediñ, efediñ ; *etwas einwirken lassen,* reiñ amzer d'udb da werediñ ; **3.** [fizik] *auf etwas einwirken,* embregañ ur gwered war udb.
Einwirkung b. (-,-en) : levezon b., efed g., gwered g. ; *geistige Einwirkung,* foeñvenn b., enkrog g. ; *gegenseitige Einwirkung, gemeinsame Einwirkung,* kenefed g., kenwered g. ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn.
Einwirkungsmöglichkeit b. (-,-en) : doare da embregañ ul levezon g.
einwöchig ag. : hag a bad ur sizhun.
Einwohner g. (-s,-) : annezad g., annezer g., broad g., broadour g. ; *die Einwohner von Berlin,* an dud eus Berlin lies., tud Berlin lies., Berliniz lies., ar Verliniz lies.
Einwohnermeldeamt n. (-s,-ämter) : burev ar marilhadur poblañs g.
Einwohnerschaft b. (-) : annezidi lies., poblañs b., broidi lies., broad b. ; *die gesamte Einwohnerschaft der Stadt,* holl gêriz lies., kêriz-holl lies.
Einwohnerverzeichnis n. (-ses,-se) : marilh an annezidi g.
Einwohnerzahl b. (-,-en) : niver an annezidi g.
einwühlen V.k.e. (hat eingewühlt) : douarañ, endonañ, enkeviñ.
Einwurf g. (-s,-würfe) : **1.** [sport] adkrog diwar ar wrimenn g. ; **2.** *Briefeinwurf,* toull ar voest-post (ar voest-lizhiri) g., faout ar voest-lizhiri g., skalf ar voest-lizhiri g. ; **3.** enebadenn b., arbennadenn b., arguz g., evezhiadenn b., ginadenn b. ; **4.** ebarzherezh g., ebarzhadur g., ebarzhadenn b., enlakaat g., enlakadur g. ; **5.** [post] postañ g.
einwurzeln V.gw. (ist eingewurzelt) : **1.** bountañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ ; **2.** [dre skeud.] *eingewurzelte Gewohnheit,* boaz gwriziennet-mat (gwriziennet-start) g.
V.em. : **sich einwurzeln** (hat sich (t-rt) eingewurzelt) : **1.** ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ ; **2.** [dre skeud.] *diese Untugend hat sich in ihm eingewurzelt,* ar boaz fall-se a zo deuet da ginviañ ennañ.

Einzahl b. (-) : [yezh] unander g., furm unan b., stumm unan g., niver unan g. ; *in der Einzahl stehend,* unan, en unander, er furm unan.
einzahlen V.k.e. (hat eingezahlt) : **1.** paeañ, talañ ; **2.** *auf ein Konto einzahlen,* treuzkas (lakaat) war ur gont-vank, ober ur fiziad arc'hant, fiziañ arc'hant er bank ; **3.** [arc'hant] *eine Aktie voll einzahlen,* peurdalañ ur gevrann, peurbaeañ ur gevrann.
Einzahler g. (-s,-) : fizier g.
Einzahlung b. (-,-en) : **1.** [kenw.] paeamant g., taladur g., treuzkasadenn b., treuzkasidigezh b., fiziad g. ; *eine Einzahlung leisten,* paeañ, talañ, treuzkas arc'hant ; **2.** [arc'hant] *eine neue Einzahlung ausschreiben,* goulenn ma vefe foñset arc'hant, ober ur galv da gevalaoù.
Einzahlungsbeleg g. (-s,-e) : skrid-degemer g., kesouen fiziadur g.
Einzahlungsformular n. (-s,-e) : ezrevellenn fiziadur b., roll ar chekennoù fiziet g.
Einzahlungsschalter g. (-s,-) : gwiched ar fiziadurioù b.
Einzahlungsschein g. (-s,-e) : **1.** ezrevellenn fiziadur b., roll ar chekennoù fiziet g. ; **2.** [Bro-Suis] paper-arc'hant g., talurzh post g.
einzähnen V.k.e. (hat eingezähnt) : [tekn.] dentañ.
einzapfen V.k.e. (hat eingezapft) : **1.** *Wein in Flaschen einzapfen,* boutailhañ gwin ; **2.** [tekn.] klotañ, ingochañ, enaskañ.
einzäunen V.k.e. (hat eingezäunt) : kaeañ, klozañ, kaelat, peulgaeañ, peuliañ, kleuziañ, plezhenniñ ; *eingezäunt,* kloz ; *eingezäunte Weide,* kloz g.
Einzäunung b. (-,-en) : **1.** sklotur g., kael g., garzh b., kleuz g., peuliadur g., peulgae g. ; **2.** kaeañ g., klozañ g., kaelat g., peulgaeañ g.
einzeichnen V.k.e. (hat eingezeichnet) : **1.** merkañ, aroueziañ, tresañ ; **2.** [tisav.] *Maße in einen Riss einzeichnen,* mentlizhañ un tres ; **3.** [dre astenn.] marilhañ, kaierañ, enskrivañ.
einzeilig ag. : ... ul linenn.
Einzel n. (-s,-) : [sport] match penn-ouzh-penn g., krogad penn-ouzh-penn g. ; *im Einzel,* penn-ouzh-penn.
Einzelangaben lies. : menegoù dre ar munud (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir) lies., roadennoù arbennik lies.
Einzelausgabe b. (-,-en) : embannadenn distag b.
Einzelarrest g. (-s,-e) : **1.** [lu] kell b. ; **2.** bac'hadur en ur gell hiniennel g., prizoniadur en ur gell hiniennel g.
Einzelaufhängung b. (-,-en) : [karr-tan] distroñserezh dizalc'h g., distronserezh distroll g.
Einzelbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh hiniennel g.
Einzelbett n. (-s,-en) : gwele un den g.
Einzelblatteinzug g. (-s,-züge) : boueta follenn-ha-follenn g.
Einzeldarstellung b. (-,-en) : untaolenn b., unstudienn b.
Einzelding n. (-s,-e) : **1.** tra e-unan-penn g. ; **2.** hinienn b., pennden g.
Einzelfall g. (-s,-fälle) : degouezh a-ziforc'h g., degouezh dibarek g.
Einzelfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù distroll lies., tennoù diouzh kont lies., tennoù dre gont lies.
Einzelgänger g. (-s,-) : **1.** [den] digenveziad g., den e-unan g., den en e berzh g., leue hanter dizonet g., lankon g. ; *er ist ein Einzelgänger,* hennezh a vez atav o simudiñ, ne c'houzañv den war e dro, plijout a ra dezhañ bezañ en digenvez, an distro a glask bepred, ren a ra ur vuhez digevannez, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, plijout a ra dezhañ chom distok diouzh an dud all, chom a ra d'ober e lankon ; **2.** [loen] loen digenvez g.
Einzelgesang g. (-s,-gesänge) : [sonerezh] unkan g., unkanad g.
Einzelhaft b. (-) : bac'hadur en ur gell digenvezañ g., prizoniadur en ur gell digenvezañ g.
Einzelhandel g. (-s) : kenwerzh a-vunut b., kenwerzh a-nebeut b., munuderezh g., trafikerezh g., gwerzh dre ar munud (dre ar munudoù, dre unanenn, a-nebeut, dre bezh, diouzh ar walenn / diouzh ar pouez) b. (Gregor), kenwerzh a-dost g. ; *Einzelhandel treiben,* trafikañ, gwerzhañ tra ha tra, gwerzhañ dre ar munud.
Einzelhandelsgeschäft n. (-s,-e) : stal-werzh a-vunut b.
Einzelhandelskauffrau b. (-,-en) : kenwerzherez a-vunut b.
Einzelhandelskaufmann g. (-s,-leute) : kenwerzher a-vunut g.
Einzelhandelspreis g. (-es,-e) : priz dre ar munud g., priz a-vunut g.
Einzelhändler g. (-s,-) : kenwerzher a-vunut g., munuder g., gwerzher dre ar munud g., gwerzher dre ar munudoù g., trafiker g.
Einzelheit b. (-,-en) : munud g. ; *die Einzelheiten eines Unfalls,* amveziadoù ur gwallzarvoud lies. ; *bis in alle Einzelheiten,* pizh-kenañ, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, pizh-ha-pizh, dre gen lies a vunudoù a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, dre gen lies munud a zo holl, gant kement kraf a zo, dre gement munud a zo holl, dre ar munud, dre ar munudoù, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *wir brauchen doch nicht auf jede Einzelheit einzugehen,* se n'eo ket spazh gwiz.
Einzelhüten n. (-s) : [labour-douar, istor] zamid g.
Einzelkabine b. (-,-n) : logell wiskañ b., logell diwiskañ b.
Einzelkampf g. (-s,-kämpfe) : kann penn-ouzh-penn g./b., krogad penn-ouzh-penn g.
Einzelkind n. (-s,-er) : unvab g., unverc'h b., bugel unel g., bugel nend eus nemetañ g. (Gregor), bugel unganet g., bugel hep ken all g., bugel nemetañ g., pennhêr g., pennhêrez b., minor g., minorez b., P. plog-koukoug g.
Einzelleben n. (-s) : buhez en digenvez b.
Einzeller g. (-s,-) : unkellig g., unkelligeg g.
einzellig ag. : unkelligek, unkelligel.
einzeln ag. : **1.** e-unan ; *ein Einzelner,* un den eñ e-unan g., un hinienn b., ur penn hini g., ur pennden g., ur preveziad g., un den en e berzh g., un den en e bart e-unan g. ; *ein einzelner Mensch,* un den e-unan-penn g., un den e-unan hepken g., un den hepken g., un hinienn b., ur pennden g., un den en e bart e-unan g. ; *die Beschwerden eines einzelnen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; **2.** pep, kement ; *jeder Einzelne,* pep hini e-unan-kaer, pep hini en e bart e-unan, pep hini a-benn person, kement hini ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen,* klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan ; *die einzelnen Bestandteile,* pep elfenn digemmet diouzh ar re all b. ; *die einzelne Teile eines Ganzen,* pep elfenn

e-barzh un hollad b., kement elfenn a ya d'ober un hollad ; *die einzelnen Bände sind separat erhältlich,* tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; **3.** *Einzelne,* lod, tud 'zo, darn, hiniennoù, greunigoù a dud lies. ; *einzelne Beobachtungen,* un nebeud evezhiadennoù ; *einzelne Trauben abpicken, einzelne Trauben essen,* dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn ; **4.** [dre heñvel.] a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, distroll, distag, disrann, distroll, diskrog, digevret, gloev ; *einzelne Gehöfte,* atantoù gloev lies., atantoù distroll lies. ; *einzelnes Blatt,* follenn distag b., paperenn distag b. ; **5.** [dre astenn.] *ins Einzelne gehen,* displegañ dre ar munud (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), displegañ kement kraf 'zo, displegañ pizh pep tra, mont d'udb dre ar munudoù, ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *bis ins Einzelne ausarbeiten,* kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, kalfichat .

Adv. : **1.** unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, unan da unan, a unan da unan, dre unanoù, dre unanennoù, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, an eil war-lerc'h egile, unan war-lerc'h an all, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, digevret ; *die Gäste kamen einzeln,* en em gavet e oa ar gouvidi unan-hag-unan, degouezhout a reas ar gouvidi pep hini d'e dro (pep hini e dro, pep hini en e dro, a-hiniennoù, pezh-ha-pezh), hini-ha-hini ez erruas ar gouvidi, ar gouvidi a zegouezhas digevret ; *jeder Band ist einzeln zu haben,* tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; *jeder einzeln,* unan-hag-unan, pep hini d'e dro, a-hiniennoù, a-unanoù, hini-ha-hini, a-hini-da-hini ; *einzeln hintereinander,* lost-ouzh-lost, lost-ha-lost, an eil da-heul egile, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil war-lerc'h egile ; **2.** en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan.

Einzelperson b. (-,-en) : preveziad g., den eñ e-unan g., hinienn b., penn hini g., pennden g., unveziad g., den en e bart e-unan g.

Einzelpreis g. (-es,-e) : priz a-vunut g.

Einzelradaufhängung b. (-,-en) : [tekn.] distroñserezh rodoù dizalc'h g., distronserezh rodoù distroll g.

Einzelsänger g. (-s,-) : unkaner g.

Einzelschallkopf g. (-s,-köpfe) : [mezeg.] sont unstrinkenn g.

Einzelschütze g. (-n,-n) : [lu] tennataer g., sniper g.

Einzelsinn g. (-s,-e) : [preder., Aristoteles] santad piaouel g.

Einzelsohn g. (-s,-söhne) : unvab g. [*liester* unvibien], mab unganet g., pennhêr g., mab unel g.

Einzelspiel n. (-s,-e) : [sport] match penn-ouzh-penn g., krogad penn-ouzh-penn g.

einzelstehend ag. : e-unan, distroll, distag, digenvez, en e bart e-unan.

Einzelstimme b. (-,-n) : [sonerezh] unkan g., unkanad g.

Einzelstück n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] unson g., unkan g., unkanad g. ; **2.** pezh dibar g., pezh ral g.

Einzelteil g. (-s,-e) : [tekn.] pezh distag g., pezh digemmet diouzh ar re all g., pezh en e bart e-unan g.

Einzeltochter b. (-,-töchter) : unverc'h b., merc'h unganet b., merc'h unel b., pennhêrez b.

Einzelunternehmen n. (-s,-) : embregerezh hiniennel g.

Einzelverkauf g. (-s,-verkäufe) : kenwerzh a-vunut b., kenwerzh a-nebeut b., munuderezh g., gwerzh dre ar munud (dre ar munudoù, dre unanenn, a-nebeut, dre bezh, diouzh ar walenn / diouzh ar pouez) b. (Gregor), gwerzh dre bezh b., gwerzh a-hini-da-hini b., gwerzh tra-ha-tra b., gwerzh unan-hag-unan b., gwerzh hini-ha-hini b.

Einzelverkaufspreis g. (-es,-e) : priz a-vunut g.

Einzelvertrag g. (-s,-verträge) : emglev hiniennekaet g., kevrat dibarek b.

Einzelwahl b. (-) **/ Einzelwahlsystem** n. (-s) : [pellgomz] dibaberezh ur gompagnunezh pellgomz a-raok pep pellgomzadenn g. [*saozneg* call-by-call].

Einzelwährung b. (-,-en) unvetalegezh b. g.

Einzelwesen n. (-s,-) : preveziad g., den eñ e-unan g., hinienn b., pennden g., penn hini g., den en e bart e-unan g., person g.

Einzelwirtschaft b. (-,-en) : [kenwerzh, labour-douar] armerzh-emvastañ g., emvasterezh g., klozarmerzh g.

Einzelzeitfahren n. (-) : [sport] redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b.

Einzelzelle b. (-,-n) : kell hiniennel b., kell un den b.

Einzelzimmer n. (-s,-) : kambr un den b.

einzementieren V.k.e. (zementierte ein / hat einzementiert) : simantañ.

einziehbar ag. : pak-dispak, astenn-diastenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, didennat ; *einziehbare Krallen,* skilfoù pak-dispak lies. ; *einziehbares Fahrgestell,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies.

einziehen V.k.e. (zog ein / hat eingezogen) : **1.** lakaat da dremen, enlakaat, ebarzhiñ ; *den Faden ins Nadelöhr einziehen,* lakaat neud en nadoz / neudenniñ an nadoz (Gregor), lakaat an neudenn en nadoz ; *Luft einziehen,* enanalañ, alanañ, lonkañ e alan, tennañ e alan, sachañ e anal.

2. klask ; *über etwas Erkundigungen einziehen,* mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, imbourc'hiñ war udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb.

3. herzel, prizoniañ ; *einen Übeltäter einziehen,* herzel (prizoniañ) un torfedour, dastum un torfedour er c'hloz, kraouiañ un torfedour, kas un torfedour d'ar bidouf, lakaat un torfedour er sac'h maen, lakaat un torfedour en disheol, pakañ un torfedour en toull.

4. [lu] *Rekruten einziehen,* enluañ (enrollañ, aroueziñ) danvez soudarded, kas danvez soudarded d'an arme.

5. [gwir] *durch Urteil einziehen,* lemel udb digant u.b. da-heul un disentez varnerezh, kenkizañ.

6. lemel, tennañ, didennañ ; [arc'hant] *Banknoten einziehen,* tennañ bilhedoù eus red an arc'hant, lemel bilhedoù eus an amred ; *Aktien einziehen,* darbrenañ kevrannoù, dasprenañ kevrannoù.
7. dastum, empakañ ; *die Achseln einziehen,* dastum e zivskoaz ; *den Kopf einziehen,* **a)** krugañ e zivskoaz, lakaat e benn e chouk e gil, souchañ e benn ; **b)** [dre skeud.] lezel ar barr da dremen ; *Vorsicht ! Zieh den Kopf ein !* diwall da benn ! ; *mit eingezogenem Kopf,* kruget e zivskoaz, kruzet e zivskoaz, e benn e chouk e gil, souchet e benn ; *der Hund zieht den Schwanz ein,* skoachañ a ra ar c'hi e lost etre e zivhar, ar c'hi a zo e lost en e c'harbedenn, izel eo lost ar c'hi.
8. [dre skeud.] *den Schwanz einziehen,* plegañ touchenn, mont izel e gribenn, koazhañ, bezañ diskaret e gribenn, diskanañ, bezañ kouezhet e vannieloù gant an-unan, diskar e gribell.
9. [merdead.] *die Netze einziehen,* sevel (gorren, dizourañ) ar rouedoù ; *die Segel einziehen,* diskenn ar gouelioù, diskenn al lien-gouel, dioueliañ, teurel ar gouelioù d'an traoñ ; *eine Fahne einziehen,* diskenn ur banniel ; *die Riemen einziehen,* dizourañ ar roeñvoù.
10. [kirri-nij] *das Fahrgestell einziehen,* gwintañ (empakañ) al leurier (ar redell, ar c'hilhoroù).
11. euvrañ, spluiañ, treantiñ.
12. P. *einen einziehen,* ober ur c'housk, ober ur pennad kousk, ober ur pennad kousket, ober ur gouskadenn.
V.gw. (zog ein / ist eingezogen) : **1.** dont e-barzh, intrañ, en em silañ ; **2.** *in die Wohnung einziehen,* ober e annez en e ranndi nevez, ober e annez eus ur ranndi, dont d'ober e annez en e ranndi nevez, dont da chom en e ranndi nevez, annezañ, ober e gêr en ur ranndi bennak ; **3.** erruout, degouezhout, kregiñ ; *der Winter zieht ein,* erru (deuet) eo ar goañv, emañ beg ar goañv o tont, goañv a zo, gouenn goañv a zo ganti, santet e vez diouzh ar goañv, aet eo an amzer e goañv.
V.em. : **sich einziehen** (zog sich ein / hat sich (t-rt/t-d-b) eingezogen) : **1.** (t-rt) : kurzañ, koazhañ, en em zastum ; **2.** (t-rt) : strishaat, enkaat, disteraat, nebeutaat ; **3.** (t-d-b) : *sich (t-d-b) einen Dorn in den Finger einziehen,* tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen en e viz.
Einziehung b. (-,-en) : **1.** donedigezh b., enmont g., monedigezh b. ; **2.** annezadur g. ; **3.** [dre heñvel.] lakidigezh b., lakadur g. ; **4.** enanaladenn b., enanaladur g. ; **5.** harzidigezh b., bac'hidigezh b. ; **6.** [lu] enluadur g., enrolladur g., enluadeg b., rejimantiñ g. ; **7.** [kenw.] enkefiadur g., enkefierezh b., dastum g. ; *zur Einziehung,* pa vez (pa vo) paeet (enkefiet) ; **8.** [bilhedoù] lamidigezh eus an amred b., tennañ eus an amred g. ; **9.** [gwir] diberc'hennadur g., lamidigezh b., kenkizadur g. ; **10.** [kimiezh, gwiad.] kurzhañ g., kurzhadur g., strizhañ g., strizhadur g.
Einziehungsanzeige b. (-,-n) : [arc'hant.] **1.** kemenn lemel g. ; **2.** kemenn nullañ g. ; **3.** kemenn enkefiañ g.
Einziehungsauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh enkefiañ g.
einzifferig ag. : ... ur sifr.
einzig ag. : nemetañ, nemeti, nemeto, unel, unanel ; *sein einziger Sohn,* e vab nemetañ g., e unvab g., e vab unganet g., e vab unel g. ; *der Einzige, der singen kann,* an hini nemetañ a oar kanañ ; *die Einzige, die singen kann,* an hini nemeti a oar kanañ ; *die Einzigen, die singen können,* ar re nemeto a oar kanañ ; *einziges Kind,* bugel nend eus nemetañ g. (Gregor), bugel hep ken all g., bugel nemetañ g., bugel unel g., pennhêr g., pennhêrez b., P. plog-koukoug g. ; *einziger Gott,* Doue nemetañ g. ; *er war ihr einziges Kind,* n'he doa ken bugel nemetañ, n'he doa nemetañ a vugale ; *das Mädchen war sein einziges Kind,* n'en doa ken bugel nemet e verc'h, n'en doa nemet e verc'h a vugale ; *einzig in seiner Art,* nemedennek, nemedel, dieil, dibar, dibarek, diseurt, unveziat, unveziadel, unveziadek, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, un disparadenn anezhañ, dezhañ e-unan, dioutañ e-unan, un orin a zen, na vez kavet den ebet par na tost dezhañ, na vez kavet den ebet heñvel outañ ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen,* bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz ; *das ist zu viel Arbeit für einen einzigen Menschen,* re vras labour a zo evit un den ; *ein einziges Mal,* ur wech hep(mui)ken, ur wech nemetken (hepmuiket, hepmui), ur wech hep ken all ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *er hat kein einziges Wort gesagt,* ne rannas ket un dister ger, hennezh ne oa bet ger evitañ, hennezh ne oa bet ger ebet outañ, ne lavaras poz ebet ; *ich werde ihm kein einziges Wort darüber sagen,* ne gomzin ket anv dezhañ eus an dra-se, ne gomzin ket anv dezhañ diwar-benn an dra-se ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen,* n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *keine einzige Schäfchenwolke störte den blauen Himmel,* glas e oa an oabl hep an disterañ kaouledenn pe lost-kazh ouzh e varellañ ; *es waren so viele Leute gekommen, dass im Saal kein einziger Platz frei war,* gant ar c'hement a dud a oa deuet, ne oa ket plas ken er sal ; *ohne ein einziges Loch in der Kleidung,* hep an disterañ freuz en e zilhad ; *kein Einziger,* penn-kristen ebet, kristen ebet, den ebet, penn ki ebet ; *kein Einziger kam,* ne zeuas ket un unan ; *kein Einziger von euch wird am Leben bleiben,* ne chomo ket unan ac'hanoc'h bev ; *ich habe alle Bücher mitgebracht, ohne ein einziges zu vergessen,* degaset em eus an holl levrioù hep disoñjal nikun ; *ich habe das Haus keinen einzigen Augenblick verlassen,* n'on bet pennad ebet eus ar gêr, n'on bet pennad ebet diouzh an ti ; *er hat keinen einzigen Fang gemacht,* n'en deus ket paket ur penn hini, n'en deus tapet na foeltr na brall ; *dieser Prozess ist eine einzige Farce,* ar prosez-se n'eo nemet termaji, ar prosez-se a ra goap ouzh ar justis ; *sein ganzes Gesicht war eine einzige Wunde,* ne oa nemet ur gouli eus tout e zremm ; *es war ein einziges Gejammer und Geweine,* ne gleved nemet hirvoud, ne gleved ken tra nemet huanadoù glac'har, an hirvoudoù a save evel ur vouezh ; *das Innere des Schlosses ist eine einzige Ruine,* eus diabarzh ar c'hastell ne chom nemet dismantroù, eus kreizenn ar c'hastell ne chom nemet dismantroù ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit

kelo ul lenner bennak hepken ; *das Einzige, was ...,* an dra nemetañ (nemetken) a gement a ... ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen,* ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *ich bin der Einzige, der an all diesem Elend schuld ist,* n'eus ken kaoz nemedon hep ken all eus tout an holl valeurioù-se ; *du bist doch nicht die Einzige, die leidet,* estregedout o devez poan, estroc'h egedout o devez poan ; *er ist der Einzige, der uns helfen kann,* n'eus nemet hemañ a gement a c'hallfe hor sikour ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf,* ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ.
Adv. : *einzig und allein,* hepmuiken, hepmuiket, hep-mui, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na ment, na mui na ken, na mui na bihanoc'h, na mui na ket, na mui na maez ; *ein einzig schöner Augenblick,* ur pennad amzer (un herrad amzer) hoalus ma'z eus unan g., ur pennad amzer (un herrad amzer) hoalus mard eus hini g.

einzigartig ag. : nemedennek, dieil, dibar, dibarek, ampar, diseurt, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, unveziat, unveziadel, unveziadek, a-dreist par, na voe gwelet nag a-raok na goude, un disparadenn anezhañ, dezhañ e-unan, dioutañ e-unan, un orin a zen, na vez kavet den ebet par na tost dezhañ, na vez kavet den ebet heñvel outañ, dihañval.

Einzigartigkeit b. (-) : dibarelezh b., dibarded b., dibarder g., unelezh b.

Einzigkeit b. (-) : unelezh b.

Einzimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi ur pezh b., kambr b.

einzoomen V.k.e. ha V.gw. (hat eingezoumt) : zoumañ war-raok.

einzuckern V.k.e. : [kegin.] **1.** poultrennañ gant sukr, sukrañ ; **2.** [dre astenn.] koñfizañ, materiañ.

Einzug g. (-s,-züge) : **1.** donedigezh b., monedigezh b. ebarzhadeg b., ebarzhadenn b. ; *seinen Einzug halten,* degouezhout gant pompad, degouezhout evel un trec'hour meur ; **2.** annezadur g. ; **3.** [dre astenn.] enkefiadur g., dastum g. ; *Einzug von Forderungen,* enkefiadur dleoù g.

Einzugsbereich g. (-s,-e) **/ Einzugsgebiet** n. (-s,-e) : **1.** takad levezon g., holgant g., kelc'h levezon g., tachennad levezon b., arvalva g. ; **2.** [dour] diazad douradurel g.

Einzugsermächtigung b. (-,-en) : aotre erlemel diwar ur gont g.

einzwängen V.k.e. (hat eingezwängt) : gwaskañ, moustrañ, stardañ, klozañ ; *ich fühle mich in diesem Anzug irgendwie eingezwängt,* kazelioù ar porpant-mañ (toulloù milginoù ar porpant-mañ) a zo re strizh, n'emaon ket aes er porpant-mañ, ar porpant-mañ n'en deus ket (n'eus ket) a-walc'h a dro ennañ ; *er ist in seine Jacke eingezwängt,* gwasket eo en e chupenn ; [dre skeud.] *er ist eingezwängt wie in einem Schraubstock,* paket eo e gwask an durkez.
V.em. : **sich einzwängen** (hat sich (t-rt) eingezwängt) : dont a-benn gant poan da vont e-barzh, dont a-benn gant poan da wiskañ [udb].

einzwingen V.k.e. (zwang ein / hat eingezwungen) : lakaat da vont e-barzh dre nerzh, rediañ da vont e-barzh.

Einzylindermotor g. (-s,-en) : keflusker ur sailh g., keflusker ur bailh g.

Eipulver n. (-s) : [kegin.] vioù poultr lies.

eirund ag. : viheñvel, hirgelc'hiek, vigelc'hiek, ront en hir.

Eirund n. (-s) : hirgelc'h g.

Eis[1] n. (-) : [sonerezh] mi lemm g.

Eis[2] n. (-es) : **1.** skorn g., sklas str., krug g. ; *oberflächliches dünnes Eis,* skler g., kler g., klerenn b., sklas g., sklasenn b., skornenn b., krestenenn b. ; *zu Eis gefrieren,* skornañ, treiñ da skorn, treiñ e skorn, klerañ, klerennañ, sonnañ ; *Eis treiben, Eis führen,* degas skornennoù (tammoù skorn) gant an-unan ; *in Eis verwandeln,* sklasañ ; *das Eis bricht,* terriñ a ra ar skorn (ar sklas, ar c'hler) ; *das Eis schmilzt,* teuziñ a ra ar skorn (ar sklas, ar c'hler) ; *auf Eis gehen,* riklañ war ar skorn, ruzikal ; *ein Stück Eis,* ur skornenn b., un tamm skorn g. ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft,* emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; *Champagner auf Eis legen,* lakaat ar gwin-Champagn e-barzh ar skorn, lakaat ar voutailh Champagn war skorn ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; **2.** [dre skeud.] *das Eis brechen, das Eis zum Schmelzen bringen,* terriñ ar c'hler a zo etre an dud, lakaat an dud en o aez (war o zu, en o bleud), tommañ empenn an dud ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden aufs Eis (aufs Glatteis) führen,* kas u.b. e-barzh al lagenn, ober d'u.b. mont war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), kas u.b. da graoña en ur vodenn fall, bountañ u.b. en un toull fall, kas u.b. en ur gaoc'henn, lakaat u.b. en ur blegenn lous, lakaat u.b. war glaou ruz-tan, stignañ ul lindag d'u.b. ; *sich auf dünnes Eis begeben, sich aufs Eis wagen,* **a)** stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **b)** dont (mont) war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), tennañ riskloù war an-unan, kemer riskloù ; *etwas auf Eis legen,* buzhugenniñ udb, goulerc'hiñ d'ober udb, daleañ d'ober udb, daleañ udb, deren(iñ) udb, pellaat udb, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb ; **4.** [kegin.] dienn-skorn g., koaven-skorn g. ; *eine Stange Eis,* ur skornenn b., ur varrenn skorn b. ; *ein Eis am Stiel,* un eskimo g. ; *eine Tüte Eis,* ur c'hornedad dienn-skorn g. ; *Vanilleeis,* dienn-skorn vanilha g.

Eisbahn b. (-,-en) : leurenn-riklañ b., rikladenn b., klerenn b., poull-riklañ g., poull-ruzikat g.

Eisbank b. (-,-bänke) : skorneg b., bank skorn g., morskorneg b., morglereg b., klereg-vor b.

Eisbär g. (-en,-en) : [loen.] arzh gwenn g.

Eisbecher g. (-s,-) : **1.** [kenwerzh] podig dienn-skorn g. ; **2.** [kegin.] kibad dienn-skorn b.

Eisbein n. (-s,-e) : [kegin.] jaritell voc'h b.

Eisberg g. (-s,-e) : skorngrec'h g., skorngrec'hienn b., ijsberg g.

Eisbeutel g. (-s,-) : sac'h skorn g.

Eisbildung b. (-,-en) : frimañ g., riellañ g., skornañ g., skornerezh g., skornadur g.

Eisblume b. (-,-n) : fleur skorn str. ; *Eisblumen bedecken die Fensterscheiben,* fleuriennet eo ar gwer gant ar skorn.

Eisbombe b. (-,-n) : [kegin.] bombezenn dienn-skorn b.

Eisbrecher g. (-s,-) : [merdead.] skorndorrer g.

Eisbruch g. (-s,-brüche) : diskorn g., diskornadeg b., diloc'h g., tarzh-sklerenn g., diglerañ g. ; *der Eisbruch ist eingetreten,* emañ ar skorn o tiloc'hañ.
Eischnee g. (-s) : [kegin.] vioù en erc'h lies., gwenn-vi trapet g.
Eiscreme b. (-) : [kegin.] dienn-skorn g., koaven-skorn g.
Eisdecke b. (-,-n) : sklasenn b., gwiskad skorn g.
Eisdiele b. (-,-n) : ti dienn-skorn g., ti koaven-skorn g.
eisen[1] V.dibers. (hat geeist) : *es eist,* reviñ a ra, skornañ a ra, riellañ a ra, klerañ a ra, rev a zo.
Eisen[2] n. (-s,-) : **1.** houarn g., hernaj g. ; *schmiedbares Eisen*, houarn goveliadus g. ; *brüchiges Eisen,* houarn bresk g. / houarn torrus g. / houarn trenk g. (Gregor) ; *weiches Eisen,* houarn gwevn / houarn dous (Gregor) g. ; *altes Eisen,* kozh houarn, kozh hernaj g., houarnaj g., drailhajoù houarn lies. ; *rot glühendes Eisen,* houarn ruz g. ; *Eisen schmieden,* goveliañ houarn, skeiñ war an houarn tomm ; *mit Eisen beschlagen,* houarnañ, houarnennañ, hernajiñ, minellañ boutoù, lakaat klavenn war ul lietenn, klaviañ ; *Eisen hämmern,* morzholiañ houarn ; *Eisen strecken, Eisen walzen,* follennañ houarn, ruilhañ houarn, laonenniñ houarn ; *die Sense ist aus Eisen hergestellt,* ar falc'h a zo houarn ; *die Meeresluft zersetzt das Eisen,* kregiñ a ra aer ar mor en houarn ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn ; [dre skeud.] *ein heißes Eisen,* un afer skoemp b., un dra skoemp ober gantañ g., ur gwall c'hoari g.
2. [binvioù] *Bügeleisen,* distennerez b., fer g., houarn da zistennañ g. ; *Löteisen,* souderez b., fer soudañ g. ; *Hufeisen,* houarn-marc'h g.
3. [barzh.] kleze g., dir g. ; *jemandem das Eisen durch die Brust stoßen,* sankañ e gleze e bruched u.b., plantañ e gleze e korf u.b., toullgofañ u.b. gant e gleze, houarnlazhañ u.b.
4. [troioù-lavar] *einen Gefangenen in Eisen legen,* lakaat an houarn ouzh treid ur prizoniad, potailhañ ur prizoniad, lakaat potailhoù houarn ouzh izili ur prizoniad, lakaat ur prizoniad ouzh ar c'hefioù, gwaskañ izili ur prizoniad er c'hefioù, lakaat kefioù ouzh daouarn hag ouzh treid ur prizoniad, houarnañ ur prizoniad, hualañ ur prizioniad ; *zum alten Eisen werfen,* reputuiñ, lakaat er-maez eus ar c'hoari, stlepel war ar wrimenn, lakaat war e dorchenn vihan, lakaat a-gostez, teuler a-gostez (d'ar blotoù, war an teil, d'ar bern) ; *zum alten Eisen gehören,* bezañ erru kabac'h gant ar gozhni, bezañ diskaret gant ar gozhni ; *mehrere Eisen im Feuer haben,* na vezañ morse tapet berr, bezañ ur Fañch an itrikoù eus an-unan, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ gwriet a finesaoù, bezañ finoc'h eget kaoc'h louarn, bezañ hir troioù e gordenn, bezañ kant tro en e gordenn, bezañ finesaoù ouzh en ober, bout tro en e laezh, bezañ ur sifelenn a zen, bezañ un den gweet e hentoù, bezañ fil en an-unan, kaout fil, bezañ un ebeul, bezañ ur fouin, bezañ ur sapre den kordet, bezañ un higenn a zen, bezañ un hinkin a zen, na vezañ un hanter c'henaoueg, bezañ bet meret e bleud tanav, bezañ bet darbet d'an-unan mont da louarn, bezañ diouzh ar mintin, bezañ bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, bezañ ul labous a zen, bezañ itrikoù tout, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ul louarn kozh, bezañ ul luban, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ur sac'had korvigelloù gant an-unan ; *er ist wie von Eisen,* hemañ a ra ruskenn vat, kreñv eo evel ur marc'h, hennezh a zo yac'h evel ar beuz ; [kr-l] *man muss das Eisen schmieden, so lange es warm ist,* dre m'eo tomm an houarn eo skeiñ warnañ - ret eo skeiñ war an tomm pa vez ruz an houarn - ret eo skeiñ war an houarn keit ha ma vez tomm - pa vez avel eo nizat, pa dorr an avel eo tamouezat - kaout un dro vat d'ober un dra ne c'houlenn ket chom da varc'hata - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - pa vez gedon eo gedona ; *Not bricht Eisen,* ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; *kaltes Eisen hämmern,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, kouezhañ e gomzoù war an douar, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet.
Eisenabfälle lies. : **1.** livnadur houarn g., bleud-livn g. ; **2.** [dre astenn.] kozh houarn, kozh hernaj g., houarnaj g., drailhajoù houarn lies.
eisenartig ag. : ... houarn, e doare an houarn, a-zoare gant an houarn, a-seurt gant an houarn, houarnek.
Eisenausbau g. (-s,-bauten) : [mengleuz.] harpelloù metal lies.
Eisenbahn b. (-,-en) : **1.** hent-houarn g. ; *mit der Eisenbahn fahren,* mont gant an tren ; *er arbeitet bei der Eisenbahn, er ist bei der Eisenbahn,* emañ war an hent-houarn, emañ o labourat en hent-houarn ; **2.** [dre skeud.] P. *es ist höchste Eisenbahn,* despailh a zo, poent bras eo, tremen poent eo, tremen pred eo, mall 'zo, kozh poent eo, gwall boent eo, mil mall eo, pase mall eo, tremen mall eo, poent eo kabalat, poentoc'h eo, pase poent eo, en em zifretañ 'zo ret, n'eo ket a-walc'h, koulsoc'h eget koulz eo.
Eisenbahnanschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** hent-houarn gougediañ g. ; **2.** tren kevreet g., tren keneren g.
Eisenbahnarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., cheminod g., paotr-an-hent-houarn g.
Eisenbahnbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh hent-houarn g.
Eisenbahndamm g. (-s,-dämme) : savenn hent-houarn b.
Eisenbahner g. (-s,-) : henthouarnour g., cheminod g., paotr-an-hent-houarn g. ; *die Eisenbahner,* paotred an hent-houarn lies., ar cheminoded lies.
Eisenbahnerin b. (-,-nen) : henthouarnourez g.
Eisenbahnfähre b. (-,-n) : lestr-treizh trenioù g.
Eisenbahnfahrplan g. (-s,-pläne) : eurioù an trenioù lies.
Eisenbahnfracht b. (-,-en) : fred hent-houarn g.
Eisenbahnfreifahrt b. (-,-en) : aotre beajiñ evit netra g.
Eisenbahngesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh hent-houarn b., hent-houarn g.
Eisenbahngleis n. (-es,-e) : hent-houarn g., roudennoù lies.
Eisenbahnknotenpunkt g. (-s,-e) : kejlec'h hentoù-houarn g., klom houarnhentel g., kroazva houarnhentel g., kedlec'h houarnhentel g.
Eisenbahnnetz n. (-es,-e) : rouedad hent-houarn b.
Eisenbahnpolizei b. (-,-en) : polis an hent-houarn g.

Eisenbahnschranke b. (-,-n) : b. : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.
Eisenbahnschwelle b. (-,-n) : treuzell b., treuzellenn b., treuzenn b., treuz g.
Eisenbahntarif g. (-s,-e) : prizioù an tikedoù lies.
Eisenbahnüberführung b. (-,-en) : treuzenn laez b., pont hag a dreuz un hent-houarn g.
Eisenbahnübergang g. (-s,-gänge) : treuzenn hent-houarn b., treuzenn a-rez b.
Eisenbahnverbindung b. (-,-en) : hent-houarn gougediañ g.
Eisenbahnvergünstigung b. (-,-en) : priz gwellvezel g.
Eisenbahnverkehr g. (-s) : tremenerezh trenioù g.
Eisenbahnwagen g. (-s,-) : bagon b., bagoniad b., karr-houarn g.
Eisenbahnwesen n. (-s) : gwazerezh an hentoù-houarn g.
Eisenband n. (-s,-bänder) : [tekn.] lietenn houarn b. ; *Eisenband für Holzschuhe,* fretenn b. ; *Holzschuhe mit einem Eisenband versehen,* fretenniñ botoù-koad.
Eisenbart g. (-s) : [dre skeud.] *Doktor Eisenbart,* triakler g., bamer g., diskonter g.
Eisenbau g. (-s,-ten) : [tisav.] savadur metal g.
Eisenbauwerkstatt b. (-,-stätten) : stal-labour fardañ frammoù metal b.
Eisenbearbeitung b. (-,-en) : labour an houarn g., houarnijinennañ g.
Eisenbergwerk n. (-s,-e) : houarngleuz b., mengleuz houarn b., houarneg b.
Eisenbereifung b. (-,-en) : bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g.
Eisenbeschlag g. (-s,-schläge) : hernaj g., houarnaj g., houarnadur g., houarnenn b., houarn g., klaouenn b., klaoutenn b., klav g., klavenn b., gwisk houarn g.
eisenbeschlagen ag. : houarnet, houarnennet, houarnwisket, klaviet ; *eisenbeschlagene Truhe,* koufr houarnet g.
Eisenbeton g. (-s) : simant-houarnet g., simant-kreñvaet g., beton houarnet g.
Eisenblech n. (-s,-e) : houarn-gwenn g., tol str., follenn-houarn b., feilhenn houarn b.
Eisendraht g. (-s,-drähte) : orjal str., neud houarn g.
Eisenerz n. (-es,-e) : kailh-houarn g., maen houarn g.
Eisenerzfelder lies. : tachennoù kailh-houarn lies., kailhegi lies., kailhegoù lies.
Eisenerzgrube b. (-,-n) : houarngleuz b., mengleuz houarn b., houarneg b.
Eisenfresser g. (-s,-) : [dre skeud.] fringer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., gedonaer g., brogoier g., breser g., breser kaoc'h g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., torodell g., bern trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
eisenführend ag. : houarnek, houarnus.
Eisengehalt g. (-s) : bec'h houarn er c'hailh g., kementad houarn er c'hailh g.
Eisengerippe n. (-s,-) **/ Eisengerüst** n. (-s,-e) : framm houarn g., frammad houarn g., frammadur houarn g.
Eisengießerei b. (-,-en) : teuzerezh houarn b.
Eisengitter n. (-s,-) : porrastel g.
Eisenglanz g. (-es) : [kimiezh] galen houarn g.
Eisenguss g. (-es,-güsse) : potin g., teuz g., houarn-teuz g.
Eisengussstück n. (-s,-e) : pezhienn botin b., pezhienn houarn-teuz b.
eisenhaltig ag. : **1.** houarnin ; *eisenhaltiges Wasser,* dour merglet g., dour-mergl g., dour ruz g. ; **2.** houarnek, houarnus ; *eisenhaltiges Gestein,* karregad houarnus b. ; *eisenhaltiges Erz,* kailh houarnus g.
Eisenhammer g. (-s,-hämmer) : **1.** morzhol govel g., morzhol marichal g., govelierez b. ; **2.** morzhol-plader g., pilouer-tan g., horzh-tan b., govelierez b. ; **3.** govel b.
Eisenhändler g. (-s,-) : houarnajer g., houarner g., kinkailher g.
Eisenhandlung b. (-,-en) : **1.** [micher] kinkaiherezh g., houarnerezh g. ; **2.** [stal-werzh] kinkaiherezh b., houarnerezh b.
Eisenharke b. (-,-n) : rastell houarn b.
eisenhart ag. : kalet evel an houarn.
Eisenhochbau g. (-s,-ten) : [tisav.] savadur metal g.
Eisenhut g. (-es,-hüte) : **1.** [istor] tog-houarn g. ; **2.** [louza.] *blauer Eisenhut,* louzaouenn-ar-flemm b. ; *gelber Eisenhut,* louzaouenn-ar-bleiz b. ; **3.**[ardamezouriezh] brizh g.
Eisenhütlein n. (-s,-) : [ardamezouriezh] brizh g.
Eisenhütte b. (-,-n) : labouradeg oberiañ houarn b., teuzerezh houarn b., govel b.
Eisenhüttenanlage b. (-,-n) : teuzerezh houarn b.
Eisenhüttenkunde b. (-) : houarnouriezh b., metalouriezh an houarn b.
Eisenhüttenwerk n. (-s,-e) : labouradeg oberiañ houarn b., teuzerezh houarn b.
Eisenindustrie b. (-,-n) : houarnouriezh b., ijinerezh an houarn g., metalouriezh an houarn b. ; *in Meeresnähe niedergelassene Eisen- und Stahlindustrie,* houarnouriezh aod b.
Eisenkern g. (-s,-e) : [tredan.] krek houarn g., tol follennek str.
Eisenkies g. (-es) : [kimiezh] pirit houarn g.
Eisenkram g. (-s) : [gwashaus] kozh houarn, kozh hernaj g., houarnaj g., drailhajoù houarn lies.
Eisenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.
Eisenmangel g. (-s) : [mezeg.] negez houarn b.
Eisenmassel b. (-,-n) : [tekn.] sol houarn-teuz g.
Eisenoxid n. (-s) : [kimiezh] oksidenn houarn b.
Eisenpfeiler g. (-s,-) : post houarn g. [*liester* postoù houarn, pester houarn], piler houarn g., peul houarn g.
Eisenplatte b. (-,-n) : plakenn barlak b., plakenn houarn b.
Eisenpräparat n. (-s,-e) : [kimiezh] aozadenn houarn-diazezet b.
Eisenquelle b. (-,-n) : eien dour mergl str., eien dour merglet str., eien dour ruz str.
Eisenrechen g. (-s,-) : rastell houarn b.
Eisenreifen g. (-s,-) **/ Eisenring** g. (-s,-e) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn

g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g., organell b. ; *Holzschuhe mit einem Eisenreifen (mit einem Eisenring) beschlagen,* fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ boutoù-koad.
Eisenscharnier n. (-s,-e) : koubledenn b., koubled g., koubl g., mudurun b.
Eisenschlacke b. (-,-n) : kaoc'h-houarn g., kenn g., koc'hien g., kenn-houarn g., skant-houarn str.
Eisenschneider g. (-s,-) : kizeller g.
eisenschüssig ag. : houarnek, houarnus.
Eisenspäne lies. : skolpennoù houarn lies.
Eisenspat g. (-s) : houarn spatek g., siderit g.
Eisensplitter g. (-s,-) : pailhour str., pailhourenn b.
Eisenstab g. (-s,-stäbe) **/ Eisenstange** b. (-,-n) : barrenn houarn b., bazh-houarn b., loc'h houarn g., gwalenn houarn b., gwialenn houarn b.
Eisenstift g. (-s,-e) : klaouenn b., klaoutenn b.
Eisenträger g. (-s,-) : treust metal g., goudreust houarn g.
Eisentrichter g. (-s,-) : founilh houarn g., hinkin houarn g.
Eisen- und Kurzwaren lies. : kinkailherezh g.
Eisen- und Kurzwarengeschäft n. (-s,-e) : kinkailherezh b.
Eisen- und Kurzwarenhändler g. (-s,-) : kinkailher g.
Eisen- und Kurzwarenindustrie b. (-) : kinkailherezh g.
Eisen- und Stahlindustrie b. (-) : houarnouriezh b., metalouriezh b.
Eisenverbindung b. (-,-en) : kendeuzad houarn-diazezet g.
Eisenverhüttung b. (-,-en) : houarnouriezh b.
Eisenvitriol n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfat houarn g.
Eisenwaren lies. : hernaj g., houarnaj g., hern lies.
Eisenwarenhändler g. (-s,-) : kinkailher g., houarnajer g., houarner g.
Eisenwarenhandlung b. (-,-en) : kinkailherezh b., houarnerezh b.
Eisenzeit b. (-) : marevezh an houarn g., oadvezh an houarn g.
Eisenzink n. (-s) : [kimiezh] zink houarn g.
eisern ag. : **1.** ... houarn ; *eisernes Gitter,* kili houarn lies. ; *eisernes Kreuz,* kroaz houarn b. ; **2.** [mezeg.] *eiserne Lunge,* skevent dir str., adskevent str. [*ardivink skoazellañ evit ar skevent*] ; **3.** *er hat eine eiserne Gesundheit,* ar vuhez a darzh eus e izili, yac'h eo evel ar beuz, yac'h eo evel un tach, yac'h-pesk eo, yac'h eo evel ur pesk, yac'h eo evel ur pesk en dour, yac'h eo evel ur c'hloc'h, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-beuz eo, yac'h-kloc'h eo, yac'h-bloc'h eo, yac'h-bev eo, yac'h-frev eo, hennezh a zo ur bouilh den, hennezh a zo diwanderioù, hennezh a zo aes war e aheloù ; *eiserner Wille,* youl start (dibleg, divrall, rankles) b. ; *er hat eiserne Muskeln,* hennezh a zo houarn ; **4.** *eisernes Zeitalter,* **a)** [mojenn.] oad houarn g. ; **b)** [dre skeud.] marevezh an diskar g. ; **5.** [lu] *eiserne Ration,* bitailh da gemer ma vez ret nemetken g., bouetadenn sikour b., lodenn-voued sikour b. ; **6.** [kenw.] *eiserner Bestand,* kementad pourvezioù hag a vez kavet atav er vagazenn g. ; **7.** [istor] *der eiserne Vorhang,* ar rideoz houarn g., ar speur houarn g. ; **8.** [dre skeud.] divrall, strizh, nerzhek ; *eiserne Faust,* dorn dir g. ; **9.** [dre skeud.] *eine eiserne Reserve haben,* kaout ur blankig bennak en armerzh, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, [*d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz*], mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz.
Eiseskälte b. (-) : yenijenn rip b., yenijenn but b., amzer but b.
Eisfach n. (-s,-fächer) : kombod skornañ g.
Eisfeld n. (-s,-er) : skornvaez g., morskorneg b., klereg-vor b., morglereg b., sklereg b., skorneg b.
Eisfläche b. (-,-n) : gorread skornet g., klereg b., skorneg b., skler g., sklereg b.
Eisflunder b. (-,-n) : [loen.] jelinenn [*liester* jelined] b., ainez b., lisenn [*liester* lized] b.
eisfrei ag. : diskorn.
Eisgang g. (-s) : diloc'h g., diskorn g., diskornadeg b., tarzh-sklerenn g., diglerañ g. ; *der Eisgang ist eingetreten,* emañ ar skorn o tiloc'hañ.
eisgekühlt ag. : ... skorn, skornet, yen.
Eishändler g. (-s,-) : marc'hadour skorn g., paotr ar skorn g.
Eisheilige(r) ag.k. g. : *die drei Eisheiligen,* ar Sent Skorn (d'an 11/12/13 a viz Mae) lies.
Eishockey n. (-s) : [sport] hoke war skorn g.
Eishöhle b. (-,-n) : skornlec'h g., klerennlec'h g., ti-yen g., sklaserezh b.
eisig ag. : **1.** skornet, skorn, sklas, yen-sklas, yen-skorn, yen-du, yen-ki, skornus, sklasus, kalet, rip, put ; *eisige Luft,* aer but g., aer yen-sklas g. ; *eisiger Winter,* goañv kalet g., goañv rip g. ; *dieser eisige Wind geht einem durch Mark und Bein,* an avel yen-sklas-se a grog en dud ; *gestern Nacht war es trocken und eisig kalt,* dec'h da noz en doa krazet ; **2.** [dre skeud.] teuc'h, yen-skorn ; *eisiger Empfang,* degemer yen-skorn (teuc'h, treut) g. ; *eisig empfangen werden,* kavout fas koad.
Eiskaffee g. (-s) : [kegin.] kafe mod Liège g., kafe giz Liège g.
eiskalt ag. : **1.** yen-sklas, yen-skorn, yen-du, yen-ki, skornus, sklasus, rip, put, rivus, treut, yen evel an erc'h ; *es ist eiskalt,* ripañ a ra, amzer but a ra, yen-skorn eo an amzer, rip eo an amzer, amzer rip a ra ; *bei diesem Wind bekam ich eiskalte Ohren,* an avel rip-se a sklase va divskouarn, sklaset e oa va divskouarn gant an avel rip-se, gant an avel rip-se e oa va divskouarn o skornañ ; *eiskalter Wind,* avel but g., avel rivus g. ; *trockener eiskalter Wind,* avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b. ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt,* dec'h da noz e oa rip an amzer, dec'h da noz en doa krazet ; **2.** *es läuft mir eiskalt über den Rücken,* treantet eo va c'halon gant ar spont / gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreiston (ennon, warnon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, dont a ra un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *eiskalte, verletzende Antwort,* bazhad b., respont dichipot g., respont flipadus g.
Eiskälte b. (-) : yenijenn rip b., yenijenn but b., amzer but b., skorn ruz g.

Eiskappe b. (-,-n) : [douar.] togenn-skorn b., kalotenn skorn b.
Eiskasten g. (-s,-kästen) : [Bro-Aostria] yenerez b., armel-yen b.
Eiskeller g. (-s,-) : skornlec'h g., klerennlec'h g., ti-yen g., sklaserezh b.
Eiskluft b. (-,-en) : [louza.] jel g., jelenn b.
eisklüftig ag. : jel, jelek ; *eisklüftiges Holz,* koad jel g.
Eisklumpen g. (-s,-) : skornenn b., tamm skorn g.
Eiskratzer g. (-s,-) : raker g., raklerez b.
Eiskristall n. (-s,-e) : strinkenn skorn b.
Eiskunstlauf g. (-s,-läufe) : [sport] arzruzikerezh g., ruzikat arzel g.
Eiskunstläufer g. (-s,-) : [sport] arzruziker g., arzrikler g.
Eiskunstläuferin b. (-,-nen) : [sport] arzruzikerez b., arzriklerez b.
Eislaufen n. (-s) : ruzikerezh g., riklerezh g., ruzikat g., riklañ g.
eislaufen V.gw. (läuft eis, lief eis, ist eisgelaufen) : ruzikat, riklañ.
Eisläufer g. (-s,-) : ruziker g., rikler g.
Eisläuferin b. (-,-nen) : ruzikerez b., riklerez b.
Eismann g. (-s,-männer) : skorner g.
Eismänner lies. : *die Eismänner,* ar Sent Skorn (d'an 11/12/13 a viz Mae) lies.
Eismaschine b. (-,-n) : sklaserez b., sorbederez b.
Eismeer n. (-s,-e) : Mor ar Skorn g. ; *Nördliches Eismeer,* Mor Arktikel g. ; *Südliches Eismeer,* Mor Antarktikel g.
Eismonat g. (-s,-e) : Genver g.
Eisnadel b. (-,-n) : dant-Genver g., chutell c'hlizh b., hinkin g., hinkin skorn g., kleze-spilh g.
Eisnadelschleierwolke b. (-,-n) : kirrostratuz g.
Eisnebel g. (-s,-) : frim g., riell g.
Eisop g. (-s,-e) : [louza.] izop g., sikadez g.
Eispicke b. (-,-n) **/ Eispickel** g. (-s,-) : pig alpaer g.
Eispunkt g. (-s,-e) : skornverk g., derez mann g.
Eisprung g. (-s) : vierezh g., viañ g., dozvadur ar vigellig g.
Eisregen g. (-s,-) : milerc'h g.
Eisrevue b. (-,-n) : abadenn arzruzikerezh b., abadenn ruzikat arzel b.
Eissalon g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] ti dienn-skorn g., ti koaven-skorn g.
Eisschicht b. (-,-en) : gwiskad skorn g. ; *dünne Eisschicht,* sklasenn b., skornenn b., sker g., kler g., klerenn b., krestenenn b.
Eisschießen [sport] curling g.
Eisschild n. (-,-e) : togenn-skorn b., kalotenn skorn b., inlandsis g., skorneg kevandirel b.
Eisschnelllauf g. (-s) **/ Eisschnelllaufen** n. (-s) : [sport] tizhruzikerezh g., ruzikat a-dizh g.
Eisschnellläufer g. (-s,-e) : [sport] tizhruziker g.
Eisschnellläuferin b. (-,-nen) : [sport] tizhruzikerez b.
Eisschokolade b. (-,-n) : [kegin.] chokolad mod Liège g., chokolad giz Liège g.
Eisscholle b. (-,-n) : skornenn b., tamm skorn g.
Eisschrank g. (-s,-schränke) : armel-yen b., yenerez b., sklaserez b., skornerez armel b., pres-skorn g. ; *die Tür des Eisschrankes,* dor ar yenerez b.
Eisschuh g. (-s,-e) : botez-ruzikat b.
Eisspitze b. (-,-n) : [tekn.] krap skorn g.
Eissport g. (-s) : [sport] sport war skorn g.
Eisstadion n. (-s,-stadien) : poull-ruzikat g., poull-riklañ g., ruzikva g.
Eisstand g. (-s) **/ Eisstauung** b. (-) : skornadeg b.
Eissturmvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] karamell b., karamell-sterenn b.
Eistanz g. (-es,-tänze) : dañs war skorn g., koroll war skorn g.
Eistorte b. (-,-n) : gwastell skornet b., skornenn vacherin b.
Eisverkäufer g. (-s,-) : **1.** marc'hadour dienn-skorn g., marc'hadour koaven-skorn g. ; **2.** skorner g.
Eisvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] diredig boutin g., direderig g., diredig sant Gwennole g., diredig-stêr g., diredig an dour g., moualc'h-arc'hant b., evn-sant-Nikolaz g., labous-sant-Nikolaz g., evn-glas g., labous-glas g., labousig sant Gwennole g.
Eiswasser n. (-s) : dour yen-skorn g.
Eiswein g. (-s,-e) : gwin graet gant rezin mendemet war-lerc'h ar revadennoù kentañ g.
Eiswürfel g. (-s,-) : diñs skorn g., skornenn b.
Eiswürfelschale b. (-,-n) : lestr skornennoù g., plad diñsoù skorn g.
Eiszapfen g. (-s,-) : dant-Genver g., chutell c'hlizh b., hinkin g., hinkin skorn g., kleze-spilh g.
Eiszeit b. (-,-en) : **1.** oadvezh-skorn g., marevezh ar skorn g., skornvezh g. ; **2.** [polit.] yenien b.
Eiszeitalter n. (-s,-) : oadvezh-skorn g., marevezh ar skorn g., skornvezh g.
eiszeitlich ag. : eus unan eus an oadvezhioù-skorn, skornvezhel.
eitel ag. : **1.** brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, glorius, tonius, boufon, fougasus, fougeüs, moliac'hus, gaolek, keinek, pompoulik, c'hwezhigell, randonus, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, lorc'hek, lorc'hus, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, faro ; *er ist eitel,* avel a zo en e benn, ruflañ a ra avel ha moged, modoù bras a vez gantañ frankik, modoù randonus a vez gantañ frankik ; *eitler Geck,* pompader g., teileg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., bugader g., pevare person an Dreinded g., mogetaer g., boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., gaoleg g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., P. brammsac'h g. ; *eitler Ruhm,* roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., trolle g. ; **2.** rik, fetis, digemmesk ; *aus eitel Gold,* [graet gant] aour digemmesk, aour rik, aour fetis ; **3.** [dre astenn.] *eitles Geschwätz,* trabellerezh g., glabouserezh g., fistilh(erezh) g., komzoù dister lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven (Gregor) lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies. ; *die eitle Welt,* ar bed hag e vogidelloù, avel ha moged ar bed ; *alles ist eitel,* avel aveloù, ha pep tra 'zo avel (Gregor), pep tra 'zo avel ha moged - traoù ar bed-mañ ned int nemet moged ; *jedes irdische Streben ist*

eitel, avel eo ober war-dro traoù ar bed-mañ, kement tra a weler war an douar a zo dre natur cheñchus evel an avel hag a dremen prim e-giz ur vogedenn (Gregor).

Eitelkeit b. (-) : roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., modoù bras lies., modoù randonus lies., moged g., avel g., vender g., vended b., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., trolle g., fougeerezhioù ar bed lies., fourgas ar bed g., trouz ha fourgas ar bed, safaroù ar bed lies., chastre ar bed g. ; *jemandes Eitelkeit schmeicheln,* hilligañ lorc'h u.b., herlinkat lorc'h u.b., ober hillig da lorc'h u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., flourañ u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., flodañ d'u.b. ; *diese Worte kitzeln seine Eitelkeit,* hilliget (herlinket) e vez e lorc'h gant ar c'homzoù-se, ar c'homzoù-se a ra hillig d'e lorc'h.

Eiter g. (-s) : [mezeg.] lin g., lin-brein g., dour-katar g., traoù brein lies., diskargadur g., gor g., binim ar goulioù g., breinadur g. ; *mit Blut vermischter Eiter,* lin-gwad g., linwad g. ; *dickflüssiger Eiter,* braoued g. ; *Eiter absondern,* diskargañ lin, teurel lin-brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, daskoriñ, P. dizourañ.

Eiterausfluss g. (-es,-flüsse) : [mezeg.] dislinañ g., dislinadur g., linadur g., diskarg lin g.

Eiterbazillus g. (-,-bazillen) : [mezeg.] viruz g.

Eiterbeule b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] gor g., gorad g., goradenn b., hesked g., pugnez g., droug-sant-Kirio g. ; *eine Eiterbeule hervorrufen,* degas gor e korf u.b. ; *die Eiterbeule ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin ; **2.** [dre skeud.] *die Eiterbeule öffnen,* mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, terriñ war abegoù an droug, mont dizamant en arbenn d'an droug, renkañ un afer ur wech da vat, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, skarat an arguz.

Eiterbläschen n. (-s,-) : [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str.

Eitererreger g. (-s,-) : kontammer linus g., viruz g.

Eiterfluss g. (-es,-flüsse) : [mezeg.] dislinañ g., dislinadur g., linadur g., diskarg lin g.

Eitergeschwulst b. (-,-geschwülste) / **Eitergeschwür** n. (-s,-e) : [mezeg.] gor g., gorad g., goradenn b., hesked g., pugnez g. ; *das Eitergeschwür ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.

Eitergrind g. (-s,-e) : [mezeg.] katar str. ; *eitrige Verkrustung bei Eitergrind,* katarenn b.

Eiterherd g. (-s,-e) : [mezeg.] gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotom g., droug-sant-Kirio g.

eiterig ag. : *sellit ouzh* **eitrig**.

eitern V.gw. (hat geeitert) : **1.** [mezeg.] diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, livantiñ, daskoriñ, P. dizourañ ; **2.** fumañ, kontammiñ, binimañ, linañ, dont lin en an-unan, bezañ e gor, dont gor en an-unan.

eiternd ag. : [mezeg.] linus, linek.

Eiternessel b. (-,-n) : [louza.] linad bihan str., linad grizias str., linad skaot str.

Eiterpickel g. (-s,-) : [mezeg.] porbolenn b., burbu str., bourbon str.

Eiterstock g. (-s,-stöcke) : [mezeg.] lagad ar gor g.

Eiterung b. (-,-en) : [mezeg.] diskargadur lin g., diskarg lin g., linadur g.

eiterungsfördernd ag. : [mezeg.] linus.

eitrig ag. : [mezeg.] linek, linus, gor ennañ, katar ; *bei der Pest treten auf den ganzen Körper eitrige Schwellungen auf,* gant ar vosenn e porbolenn (e vourbonenn) ar c'horf a-bezh ; *eitrige Verkrustung bei Eitergrind,* katarenn b. ; *eitrig werden,* fumañ, kontammiñ, binimañ, linañ, dont lin en dra-mañ-tra, bezañ e gor, dont gor en dra-mañ-tra.

Eiweiß n. (-es) : **1.** gwenn-vi g., sklerenn b. ; [kegin.] *Eiweiß zu Schnee schlagen,* basañ gwennoù-vioù en erc'h, trapañ gwennoù-vioù en erc'h ; **2.** albumin g. ; **3.** protein str., proteinoù lies. ; **4.** [louza.] albumen g.

eiweißarm ag. : nebeut a broteinoù ennañ, nebeut a brotein ennañ.

eiweißhaltig ag. : albuminek.

Eiweißharnen n. (-s) : [mezeg.] albuminuriezh b., proteinuriezh b.

eiweißreich ag. : pinvidik e proteinoù, pinvidik e protein, kreñv e proteinoù, kreñv e protein.

Eisweißchnee g. (-s) : [kegin.] vioù en erc'h lies., gwenn-vi trapet g.

Eiweißstoff g. (-s,-e) : albumin g., protein str., proteinoù lies.

Eizelle b. (-,-n) : **1.** viell b., vigellig b., vi g. ; **2.** [vioù] kellidenn vi, bouedenn b.

Ejakulat n. (-s,-e) : strinkad g., sper g., had g., natur b., P. laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-tarv g.

Ejakulation b. (-,-en) : ezflistrañ g., ezflistradur g., strinkadur g., strinkadenn b., strinkañ g., diskargadur g., diskargadenn b., diskargañ g., skopadenn b., skopañ g.

ejakulieren V.gw. (hat ejakuliert) : ezflistrañ, ezflistrañ e sper, teuler had, disteuler had, strinkañ sper, skuilhañ e natur, P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.

EKD b. (-) : [*berradur evit* **Evangelische Kirche in Deutschland**] iliz adreizhet Alamagn b.

Ekel[1] g. (-s) : baleg g., reked g./b., erez b., erez-tag b., euzh g., hiris g, rukun g., dorjer g., heug g., fast g., divlazamant g., argarzhidigezh b., dic'houst g., regred g., hegaz g. ; *Ekel vor etwas haben,* kaout fast evit udb, kaout dorjer ouzh udb, kaout un dorjer ouzh udb, kaout euzh ouzh udb, kaout hegaz ouzh udb, kaout un euzh bras ouzh udb, kaout dorjer oc'h ober udb, kaout erez oc'h ober udb, kaout rukun o welet udb, kaout heug ouzh udb, ober heug d'an-unan ober udb, heugiñ ouzh udb ; *jetzt empfinde ich Ekel vor ihm,* deuet on da heugiñ outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuget outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ ; *Ekel vor Nahrung empfinden,* teuc'hiñ, kaout dorjer ouzh ar boued, na gavout saour gant netra ; *seinen Ekel loswerden,* difastañ ; *von seinem Ekel heilen,* difastañ ; *voller Ekel sein,*

reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ reketet, bezañ heuget, bezañ tason, bezañ eok, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisiñ, ober hiris ; [dre skeud.] *Ekel vor jemandem empfinden,* kaout rukun (doñjer, erez, euzh) ouzh u.b., ober u.b. erez d'an-unan.

Ekel[2] n. (-s,-) : pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., gast b., chuchuenn lous b., louskenn g., chelgenn a zen b., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g.

ekelhaft ag. **/ ekelig** ag. **/ ekelerregend** ag. : rukunus, fastus, doñjerus, heugus, regredus, lovr-brein, lovr-pezhell, erezus, hek, hudur, ifamus, fall-du, fall-put, fall-daonet, fall-hoc'h, fall-mantrus, euzhus, euzhik, hegaz, diramagn, un heug hag ur rukun sellet outañ ; *ekelhaft schmecken,* gwallvlazañ, bezañ fall-du, bezañ fall-put, bezañ fall-daonet, bezañ fall-hoc'h, bezañ fall-mantrus ; *du bist einfach ekelhaft,* te 'zo kap d'ober rukun d'ur pemoc'h ; *ekelhaft riechen,* gwallvlazañ, fallvlaziñ ; *das riecht ekelhaft,* c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se, ur c'hwezh fall-mantrus a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se, ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se, flaeriañ a ra evel ur broc'h (evel ur bouc'h), ken flaerius eo hag ul louz, flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn, flaerius eo an dra-se evel gagn, ur c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se, an dra-se a zo flaerius evel ur pudask, ken flaerius eo an dra-se ma'z eo un doñjer chom war e dro ; *verbrühter Kaffee schmeckt eklig,* kafe bervet, kafe lazhet - kafe bervet, kafe c'hwitet ; *das schmeckt ekelhaft,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo gant an dra-se, flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-hoc'h, fall-gast) eo an dra-se, fall-du eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da lañsañ diwar va c'halon, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor).

ekellos ag. : diheug.

ekeln V.k.e. (hat geekelt) : heugiñ, doñjeriñ, euzhiñ, rukuniñ, ober rukun da.

V.em. **sich ekeln** (hat sich (t-rt) geekelt) ha V.dibers. (hat geekelt) : *ich ek(e)le mich davor, mir (mich) ekelt es davor,* doñjer (rukun, euzh) am bez ouzh an dra-se, un euzh bras am eus ouzh an dra-se, un doñjer am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, hiris am bez ouzh kement-se, diegi am bez d'an dra-se, doñjeriñ (rukuniñ) a ran ouzh an dra-se, fast am bez evit an dra-se, kement-se a ro erez (heug, baleg, regred) din / kement-se a zegas doñjer (heug) din / ac'h eo an dra-se din (Gregor), kement-se a ra erez din, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), an heug a sav din pa welan kement-se, heug ha rukun am bez o welet an dra-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, heugiñ a ra va c'halon o welet seurt traoù, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ ; i*ch ek(e)le mich vor Porree,* n'on ket gouest da zebriñ pour ; *jetzt ek(e)le ich mich vor ihm, mir (mich) ekelt es jetzt vor ihm,* deuet on da heugiñ outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuget outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ.

EKG n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Elektrokardiogramm**] elektrokardiogramm g.

Ekklesia b. (-) : [Henamzer] eklezia g., bodadeg ar bobl b.

Eklat g. (-s,-s) : skandal g., taol strak g., gwarzh g.

eklatant ag. : anat, splann, diskelat, erzerc'h.

Eklektiker g. (-s,-) : [preder.] dibabelour g., diuzelour g.

eklektisch ag. : **1.** eklektel ; **2.** [preder.] dibabus, dibabek.

Eklektizismus g. (-) : **1.** eklekterezh g. ; **2.** [preder.] dibabouriezh b.

eklig ag. : *sellit ouzh* **ekelhaft / ekelig / ekelerregend**.

Eklipse b. (-,-n) : **1.** [stered.] fallaenn b., gwaskadenn b., mougadenn b. ; **2.** [yezh.] kemmadur g. ; *sellit ouzh* **Mutation**.

Ekliptik b. (-,-en) : [stered.] ekliptik g., kelc'htrova g.

Ekliptikalebene b. (-) **/ Ekliptikebene** b. (-) : plaenenn an ekliptik b.

Ekloge b. (-,-n) : [lenn.] bugulgan g., mêsaergan g.

Ekstase b. (-,-n) : **1.** goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b. ; *in Ekstase geraten,* chom goursavet, goursevel, bezañ dibradet, chom bamet ; *prophetische Ekstase,* barr diouganerezh g., goursav profedek g., goursav diouganek g. ; **2.** [bred.] goursav kleñvedel g.

Ekstatiker g. (-s,-) : goursaviad g.

ekstatisch ag. : goursavel, goursavet.

Ektoplasma n. (-s,-plasmen) : ektoplasma g.

Ekuador n. (-s) : Ecuador b.

Ekzem n. (-s,-e) : [mezeg.] ekzema g., daroued-ruz str., derederez b.

Ekzemkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] ekzematuz g., ekzematuzez b.

Elaborat n. (-s,-e) : **1.** studiadenn b., studienn b., skridenn b., pleustrad g., displegerezh g., skrid-displeg g. ; **2.** [gwashaus] ambreadenn b., brizhstudiadenn b., diboellaj g.

Elan g. (-s) : jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bervidanted b., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.,

fougas g., gred g., speredoù-buhezañ lies. ; *er hat Elan,* lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, leun a c'hred eo, gred en deus, ur paotr fonnus eo, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, ur paotr diskuizh eo, hennezh ez eus nerzh ennañ, fourradus eo, lavig a zo ennañ, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, fich-fich e vez atav, bouljant eo, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner a zo anezhañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, leun a vuhez eo, leun a fistilh a zo gantañ, bev-buhezek eo, bev-buhez eo, un tarlasker a zo anezhañ ; *diese jungen Leute sind voller Elan,* ar re yaouank-mañ a zo tan enno, leun a c'hred eo ar re yaouank-mañ, ar re yaouank-mañ a zo gred enno ; *er hat keinen Elan,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, dibreder, disaour, landreant, laosk, diboan, mors) eo, gwad mors a zo ennañ, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad ; *mit viel Elan*, gant friantiz, gant intampi, gant herrder, gant kalz a dan hag a zispleg, fougas gantañ, gant gred bras.

elastisch ag. : **1.** stirennek, gwevn ; **2.** [fizik] dastennek, dastennel ; **3.** [armerzh] kestouek.

Elastizität b. (-) : **1.** stirennegezh g., gwevnder g., gwevnded b. ; **2.** [fizik] dastenn g., dastennegezh b. ; **3.** [armerzh] kestouegezh b.

Elastizitätsgrenze b. (-,-n) : [fizik] destrizh dastenn harzat g.

Elastizitätsmodul g. (-s,-n) : moll dastenn g.

Elativ g. (-s,-e) : [yezh., skeul an doareañ] dreistrez dizave g., dreistrez tralen g.

Elastomere lies. : [kimiezh] elastomeroù lies.

Elba n. : Elba b., enez Elba b.

Elbe b. : **1.** Elbe b. ; **2.** [dre skeud.] *Wasser in die Elbe schütten,* kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv ;

Elb-Florenz n. : Firenze an Elbe [*lezanv Dresden*] b.

Elbkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar g. [*liester* gobiri], bag-dougen b., bag-karg b.

Elch g. (-s,-e) : [loen.] elan g., gourc'harv g., karv-meur g.

Elchgeweih-Moostierchen n. (-s,-) : [loen.] *[Hippodiplosia foliacea]*, koural krampouezh str., koural tanav str.

Eldorado n. (-s,-s) : Eldorado g.

Eleate g. (-n,-n) : elead g.

eleatisch ag. : eleatek ; *eleatische Schule,* skol Elea b.

Electronic Banking n. (-s) : paeamant elektronek g., taladur elektronek g.

Electronic Cash-Service g. (-s) : paeamant gant ur gartenn elektronek (gant ur gartenn gred, gant ur gartenn grug) g., taladur gant ur gartenn elektronek (gant ur gartenn gred, gant ur gartenn grug) g.

Elefant g. (-en,-en) : **1.** [loen.] olifant g. ; *die Elefanten haben eine recht schlaffe Haut,* kroc'hen an olifanted a zo gwall frank d'o c'horfoù ; *die Elefanten spritzen sich mit dem Rüssel Wasser über,* an olifanted a strink friadoù dour war o c'horfoù ; *afrikanischer Elefant,* olifant Afrika g. ; *asiatischer Elefant,* olifant Azia g. ; *einen Elefanten führen,* kornakiñ ; **2.** [dre skeud.] P. *aus einer Mücke einen Elefanten machen*, ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un eured gant netra, ober kalz a reuz evit netra, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, diarbenn nec'hamant, kemer merfeti evit dister abeg, kemer charre evit nebeut a dra, kemer charre evit ken nebeut all, mont da gaout nec'hamant gant bihan dra, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, morc'hediñ evit bihan dra, ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, ober c'hoari gaer gant ket ha netra ; *sich aufführen wie der Elefant im Porzellanladen,* ober e ebeul Pontrev, bezañ meudek (loaiek, amparfal, lopes, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch), bezañ un dismantrer-traoù eus an-unan, bezañ un drailh-botoù eus an-unan, bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, na vezañ mat nemet da vazaouiñ traoù.

Elefantenbaby n. (-s,-s) : [loen.] olifantig g. [*liester* olifantedigoù].

Elefantenbein n. (-s,-e) : **1.** pav olifant g. ; **2.** *sie hat Elefantenbeine,* honnezh a zo un divhar outi kement a ribodoù, pezhioù peulioù a zo outi.

Elefantenbulle g. (-n,-n) : [loen.] olifant g., tad olifant g.

Elefantenführer g. (-s,-) : kornak g., toucher olifanted g.

Elefantengras n. (-es) : [louza.] geot olifanted str.

Elefantenhochzeit b. (-,-en) : dimeziñ etre ramzed g.

Elefantenkrankheit b. (-) : elefantiaziz g.

Elefantenkuh b. (-,-kühe) : [loen.] olifantez b., mamm olifant b.

Elefantenrüssel g. (-s,-) : trompilh b.

Elefantenzahn g. (-s,-zähne) : stilhon g., skilf g.

elegant ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, brav, gwisket brav, feul, fich, frink, jolif, faro, gwisket-faro, fichet-kaer, gwisket mistr ha mibin, heneuz ; *elegante Kleider,* gwiskamantoù paket lies. ; *er sieht elegant aus, er ist eine elegante Erscheinung,* un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, ur paotr lipet eo, neuz vat a zo ennañ, un arvez brav a zen eo, hennezh a zo un den a neuz, hennezh a zo ur poñsin ; *sie ist immer elegant angezogen,* honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a zo ur plac'h a neuz, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi, fichet-kaer e vez atav, gwisket kran e vez atav, gwisket tonius e vez atav, bepred e vez gwisket mist ha mibin, bepred e vez dilhad kaer ganti, digoradur a vez atav ganti, digoradur a vez atav dezhi ; *eleganter Herr,* farod g., den kempenn g. ; *dieses Kleid wirkt elegant an dir,* dougen a rez ar sae-se gant neuz.

Eleganz b. (-) : kranded b., ficherezh kaer g., mistred b., mistrer g., kempennadurezh b., koantiri b., koantiz b., kened b., jolifted b.

Elegie b. (-,-n) : marvnad g., klemmgan g.

elegisch ag. : ... marvnad, marvnadel, klemmganel.

Elektrakomplex g. (-es,-e) : kemplezh Elektra b.

elektrifizieren V.k.e. (hat elektrifiziert) : tredanañ, tredanaat.

Elektrifizierung b. (-,-en) : tredanadur g., tredanerezh g., tredanidigezh b., tredanañ g., tredanaat g.

Elektrik b. (-,-en) : staliadur tredan g.

Elektriker g. (-s,-) : tredaner g., [dre fent] paotr al lubrisite g.

elektrisch ag. : **1.** tredanel, tredanek, tredan ; *elektrische Birne,* klogorenn dredan b. ; *elektrische Bahn (Straßenbahn), Elektrische,* tramgarr g. ; *elektrischer Zaun,* sklotur dredan b., paotr-saout tredan g., orjalenn dredan b., P. mous-saout g. ; *elektrischer Stuhl,* kador-dredan b., kador da dredanlazhañ b. ; *elektrischer Schlag,* diskarg g., taol diskarg g., taol diskarg tredan g., disvec'hiadenn dredan b., stokad-tredan g., stroñs-tredan g., stroñsad-tredan g., tredangrid g. ; *durch einen elektrischen Schlag töten,* tredanlazhañ ; *elektrische Ladung,* bec'hiad tredan g. ; **2.** P. [dre skeud.] *im Saal herrscht elektrische Spannung,* berv a zo (an tan a zo) en dud er sal, war rustaat e ya an traoù er sal, pebr a zo gant ar soubenn, er sal ez eo krog an dud da virvilhañ (da vreskenn).

elektrizieren V.k.e. (hat elektiziert) : [mezeg.] *jemanden elektrizieren,* klask advevañ u.b. gant stroñsoù-tredan (gant tredangridoù).

V.em. : **sich elektrizieren** (hat sich (t-rt) elektiziert) : tapout (pakañ, dastum) ur stokad-tredan, tapout (pakañ) un diskarg tredan, dastum ur gargad tredan, tapout (pakañ) un disvec'hiadenn dredan.

Elektrizität b. (-) : tredan g., tredanegezh b., P. gouloù g. ; *thermische Elektrizität,* tredan termek g. ; *Elektrizität und Gas verschwenden,* deviñ tan ha gouloù, foranañ tan ha gouloù.

Elektrizitätsentladung b. (-,-en) : stokad-tredan g., diskarg tredan g., disvec'hiadenn dredan b.

Elektrizitätsgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh tredan b.

Elektrizitätslehre b. (-) : tredanouriezh b.

Elektrizitätsleiter g. (-s,-) : heñcher-tredan g., kaser tredan g.

Elektrizitätsmenge b. (-,-en) : kementad tredan g., bec'hiad tredan g.

Elektrizitätsmesser g. (-s,-) : [fizik] tredanventer g.

Elektrizitätssammler g. (-s,-) : daspugner g.

Elektrizitätsteilchen n. (-s,-) : [fizik] elektron str.

Elektrizitätsversorgung b. (-,-en) : dasparzh tredan g.

Elektrizitätswerk n. (-s,-e) : kreizenn dredan b., tredanva g.

Elektrizitätszähler g. (-s,-) : konter tredan g.

Elektroanker g. (-s,-) : tredanwarell b.

Elektroantrieb g. (-s,-e) : erlusk tredanel g.

Elektroartikel g. (-s,-) : traezenn didredanel b., ardivink-ti tredan g.

Elektroboot n. (-s,-e) : tredanvag b.

Elektrochemie b. (-) : [fizik] tredangimiezh b.

elektrochemisch ag. : [fizik] tredangimiek.

Elektrode b. (-,-n) : [fizik] elektrodenn b., elektrod g.

Elektrodenofen g. (-s,-öfen) : forn wareg b.

Elektroenzephalogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] elektroenkefalogramm g.

Elektrofahrzeug n. (-s,-e) : karbed tredan g.

Elektrofilter g./n. (-s,-) : diboultrenner tredansavel g.

Elektrogerät n. (-s,-e) : ardivink-ti tredan g., ardivink titredanel g.

Elektrogeschäft n. (-s,-e) : stal dredanerezh b.

Elektroherd g. (-s,-e) : keginerez tredan b., fornigell dredan b.

Elektroindustrie b. (-) : tredanerezh g., tredangalvezerezh g.

Elektroingenieur g. (-s,-e) : ijinour tredaner g.

Elektrokardiogramm n. (-s,-e) : elektrokardiogramm g.

Elektrokarren g. (-s,-) : karrigell dredan b.

Elektrokocher g. (-s,-) : kitell dredan b., pod-berver tredan g., pod-birviñ tredan g.

Elektrolyse b. (-,-n) : [fizik] tredanrannadur g.

Elektrolysewanne b. (-,-n) **/ Elektrolysezelle** b. (-,-n) : kib tredanrannañ b.

Elektrolyt g. (-en,-e/-en) : [fizik] kevionenn b., elektrolit g.

Elektrolytlösung b. (-,-en) : liñvenn gevion b.

elektrolytisch ag. : [fizik] **1.** … kevion, elektrolitek ; **2.** tredanrannadel, … tredanrannañ.

Elektromagnet g. (-s/-en,-e) : tredanwarell b.

elektromagnetisch ag. : tredanwarellel, tredanwarellek ; *elektromagnetische Welle,* gwagenn dredanwarellel b.

Elektromagnetismus g. (-) : tredanwarellegezh b., tredanwarellouriezh b.

Elektrometallurgie b. (-) : tredanvetalouriezh b.

Elektrometer n. (-s,-) : tredanventer g.

Elektromotor g. (-s,-en) : keflusker tredan g., tredanlusker g.

Elektron n. (-s,-en) : elektron str. ; *positives Elektron,* elektron str. ; *negatives Elektron,* negaton str. ; *schweres Elektron,* mezon str. ; *die Elektronen gehören zu den Elementarteilchen der Materie,* emañ an elektron e-touez rannigoù elfennel an danvez ; *Elektronen zu einem Strahl bündeln,* destiañ un hordenn elektron.

Elektronenaffinität b. (-) : elektronlenidigezh b.
Elektronenaustritt g. (-s,-e) : diskarg g., stokad g., ec'hodad elektron g., dilaoskadenn elektron b.
Elektronenblitz g. (-es,-e) : flach elektronek g.
Elektronenblitzgerät n. (-s,-e) : luc'heder elektronek g.
Elektronengerät n. (-s,-e) : ardivink elektronek g.
Elektronenhülle b. (-,-n) : [fizik] gwiskad elektron g., koumoul elektron str.
Elektronenmikroskop n. (-s,-e) : mikroskop elektronek g.
Elektronenpaarbindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.
Elektronenrechner g. (-s,-) : jederez elektronek b.
Elektronenröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn elektronek b.
Elektronenschleuder b. (-,-n) : [fizik] kiklotron g.
Elektronenstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin elektronek g., hordenn elektron b. ; *einen Elektronenstrahl bündeln,* destiañ un hordenn elektron.
Elektronenstrahlheizung b. (-,-en) : tommerezh dre vombezadeg elektronek g.
Elektronenstrom g. (-s,-ströme) : kas elektron g.
Elektronenvervielfacher g. (-s,-) : liesaer elektron g.
Elektronenvolt n. (-s,-s) : elektron-volt g. [*liester* elektron-voltoù].
Elektronenwolke b. (-,-n) : *Elektronenwolke eines Atoms,* koskor elektron un atomenn g.
Elektronik b. (-,-en) : elektronik g. ; *eingebettete Elektronik,* elektronegezh e bourzh b.
Elektroniker g. (-s,-) : elektronikour g.
Elektronikerin b. (-,-nen) : elektronikourez b.
elektronisch ag. : elektronek ; *elektronische Datenverarbeitung,* kompoderezh g., urzhiataerezh g., stlenneg b. ; *elektronische Einspritzung,* ensinkladur elektronek g. ; *elektronisches Telefonbuch,* levr-pellgomz elektronek g. ; [gwir] *elektronische Fußfessel,* potailh elektronek b., kef elektronek g.
Elektrophorese b. (-) : [fizik] tredannizhañ g.
Elektropumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp tredan g.
Elektrorasierer g. (-s,-) : aotenn-dredan b.
Elektroschiff n. (-s,-e) : tredanvag b.
Elektroschock g. (-s,-s) : [mezeg.] stroñs-tredan g., stroñsad-tredan g., tredangrid g.
Elektroschweißung b. (-,-en) : [tekn.] soudadur tredan g.
Elektroskop n. (-s,-e) : elektroskop g.
Elektrosmog g. (-s) : saotradur tredanwarellek g.
Elektrostatik b. (-) : [fizik] tredansavoniezh b.
elektrostatisch ag. : [fizik] tredansavel.
Elektrotechnik b. (-) : elektroteknik g., tredangalvezerezh g.
Elektrotechniker g. (-s,-) : elektroteknikour g., tredangalvezer g.
Elektrotechnikerin b. (-,-nen) : elektroteknikourez b., tredangalvezerez b.
elektrotechnisch ag. : elektroteknikel, tredangalvezel.
Elektrozug g. (-s,-züge) : palank tredan g.
Element n. (-s,-e) : **1.** pezh g., parzh g., kedrann g., lodenn b., elfenn b., kenelfenn b., kedelfenn b., kenaozant g., danvez g., korf g., organ g. ; *einen Körper in seine Elemente zerlegen,* digenaozañ ur c'horf ; *chemisches Element,* korf eeun g., elfenn gimiek b. ; *wesentliches Element,* arventenn b. ; *verbindendes Element,* liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g.
2. *die entfesselten Elemente,* nerzhioù diroll an natur lies., nerzhioù dirollet an natur lies., nerzhioù dall an natur lies., ar peder elfenn diroll lies. ; *gegen die entfesselten Elemente kämpfen,* stourm ouzh nerzhioù dirollet an natur ; *das nasse Element,* an dour g., ar mor g., an elfenn dourennek b.
3. *übles Element,* stronk labous g., lampon g., legestr g., fall den g., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., pezh fall g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., gast b., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], gwallbaotr g.
4. [tredan] ganer tredan g. ; *voltaisches Element,* pil Volta g., pil g.
5. *in seinem Element sein,* bezañ en e blom, bezañ en e daol, bezañ en e grog, bezañ war e grog, bezañ en e zour hag en e c'heot, bezañ en e vleud, bezañ en e jeu, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, koñfortiñ, bezañ en e vutun, bezañ er friko, bezañ en ur friko, bezañ en e zouar gwinizh.
elementar ag. : **1.** diazez, elfennel ; *elementare Kenntnisse,* gouiziegezh diazez b., diazezoù lies., naoudurioù lies. ; **2.** gouez, her ha taer, diroll, dirollet ; *die elementaren Kräfte,* nerzhioù diroll an natur, ar peder elfenn dirollet lies.
Elementaranalyse b. (-,-n) : [kimiezh] dielfennadur g.
Elementarbegriff g. (-s,-e) : pennaenn b., pennreolenn b., meizad diazez g., keal diazez g.
Elementarbuch n. (-s,-bücher) : levr kentañ derez g.
Elementargeist g. (-s,-er) : arc'houere g., amboubal g.
Elementargewalt b. (-) : nerzh an natur g.
Elementarkenntnisse lies. : gouiziegezh diazez b., diazezoù lies., naoudurioù lies.
Elementarkonstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] arstalenn fizikel b.
Elementarschaden g. (-s,-schäden) : reuz degaset gant nerzhioù diroll an natur g., freuz degaset gant nerzhioù diroll an natur g., droug degaset gant nerzhioù dall an natur g., distruj degaset gant nerzhioù dall an natur g., dismantr degaset gant ar peder elfenn diroll g., gaou degaset gant ar peder elfenn diroll g., gwast degaset gant ar peder elfenn diroll g., gwall degaset gant ar peder elfenn diroll g., noaz degaset gant ar peder elfenn diroll g.
Elementarschule b. (-,-n) : skol kentañ derez b.
Elementarteilchen n. (-s,-) : [fizik] rannig elfennel b. ; *die Elektronen gehören zu den Elementarteilchen der Materie,* emañ an elektron e-touez rannigoù elfennel an danvez.
Elementbau g. (-s,-ten) : [Bro-Suis] **1.** [tisav.] ragaoz b., ragaozadur g. ; **2.** savadur ragaozet g.
Elementumwandlung b. (-,-en) : [kimiezh] treuzkemmadur g.

Elementsymbol n. (-s,-e) : [kimiezh] arouez kimiek b.
Elen n. (-s,-e) : [loen.] elan g., gourc'harv g., karv-meur g.
Elend n. (-s) : **1.** dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., paouregezh b., ezhommegezh b., ezhomm g., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., dibourvez g., emzivated b., emzivater g., morfont g., morfontadur g., reuz g., diaezamant bras g., diouer g., ezeved g., kernez b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *graues Elend,* dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; *im Elend leben,* bezañ en dienez, bevañ en dienez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bevañ er baourentez, duiñ gant ar vizer ; *im äußersten Elend leben, im Elend verkommen,* ober yun an nav steredenn, bezañ en dienez vrasañ, bevañ en dienez vrasañ, bevañ en un dienez ar vrasañ, bevañ e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, spinañ gant an dienez vrasañ, gouzañv an ezhomm, bezañ e-barzh un diaezamant bras, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, reuziñ, bezañ war an noazh, bezañ war ar raden, bezañ war an teil, bezañ er vouilhenn, duañ gant ar vizer, duañ anezhi ; *jemanden ins Elend stürzen,* lakaat u.b. er vizer, stlepel u.b. e-barzh ar vizer, kas u.b. da baour ; *ins bittere Elend geraten,* kouezhañ an dienez vrasañ war an-unan, kouezhañ e levitenn war e votoù, bezañ erru war an noazh (ar raden, an teil), mont d'ar bern ; *im Elend sterben,* mervel war an teil, mervel er vizer, kreviñ gant an dienez hag ar vizer, bezañ dismantret gant ar vizer ; *der Krieg mit all seinem Elend*, ar brezel gant e lod a reuz hag a freuz g. ; *ich bin der Einzige, der an all diesem Elend schuld ist,* n'eus ken kaoz nemedon eus tout an holl valeurioù-se ; [tr-l] *da steht er wie ein Häuflein Elend,* n'eus ken nemet liv ar vizer (liv an dienez) warnañ, emañ c'hwezh an dienez gantañ, truez meurbet eo e zoare, reuzeudik-meurbet eo e stad, e welet eo truez, reuzeudik eo ma'z eo un druez e welet ; *das Elend schaut aus allen Ecken heraus,* beuzet eo ar vro en ur mor a baourentez, ne vez gwelet nemet tud en dienez vrasañ, saotret eo ar vro gant an diouer hag ar baourentez, ur vro a c'hlac'har eo, bevañ a ra an dud e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ ; *das glänzende Elend,* an dienez hollgaer b./g. ; *Not und Elend brachen über das Land herein,* ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; **2.** P. [dre skeud.] *ein langes Elend,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor).
elend ag. : **1.** paour, reuzeudik, truezus, tavantek, ezhommek, truek, tru, morfontus, truilh ; *das Viertel bot einen elenden Anblick,* feson an dienez a oa gant ar c'harter, liv an dienez a oa war ar c'harter, truez meurbet e oa doare ar c'harter ; *sein Haus bot einen elenden Anblick,* ne oa nemet dienez e toull e zor ; *elender Wicht,* paourkaezh tra dreut g., paourkaezh marmouz g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g., denjentil laou g., laoueg g. ; **2.** kozh, lastez, gwall, fall-kenañ, didalvout, dirapar, truilh ; *eine elende Hütte,* ur c'hozh ti g., un neizh touseg g., ur foukenn b., un ti-gutez g., ul lastez ti g., un tamm toull ti g., un toull lous g., ur c'hlud g., ur siklud g., ur c'hozh kraou-porc'hell g., ur c'hozh toull ki g., ur c'hozh toull brein g. ; *in einer elenden Hütte wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous ; *elendes Nest,* kozh lec'h distro g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., toull gouez g., toull kêr g., bourc'hadenn laou b., difouilh g., lec'h kollet g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; **3.** gouelvanus, divalav ; *elender Tod,* gwallvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., droukvarv g., marv kalet g. ; **4.** displed, vil ; *elender Kerl,* spered displed a zen g. (Gregor), paourkaezh den g., den brav g., kozh netra g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwall baotr g., kozh tra badezet g., tamm kozh tra g., tra vil g., tra fall g., tra milliget g. ; *das ist ein elender Kerl,* hennezh 'zo gwaz a-walc'h.
Adv. : gwall, fall-kenañ ; *elend aussehen,* bezañ liv fall war an-unan, bezañ distronket e neuz, bezañ dismant e benn, bezañ dismantr e benn, bezañ livet fall, bezañ gwall-livet ; *sich elend fühlen,* **a)** bezañ gwall skoet, bezañ glac'haret (mantret, stouvet, gwasket), bezañ en huanad ; **b)** en em gavout diaes-tre ; P. *mir ist elend zumute,* emaon diaes em fenn, enkreziñ a ran, emañ pounner va spered, ur galonad am eus, emaon o lonkañ (o vagañ, o valañ, o chaokat) soñjoù du, stouvet (gwasket) on, emaon oc'h ober gwad fall, emañ va c'halon war ar c'hrilh, morennet eo va ene gant ar glac'har, gwask a zo war va c'halon, lakaet eo va gwad da dreiñ e gwelien ; *mir wird elend zumute,* sevel a ra va c'halon, n'emaon ket em flom, n'emaon ket em lec'h, n'emaon ket em jeu, n'emaon ket em charreoù, n'emaon ket war va zu tamm ebet, diaes eo din, klañv-diglañv on, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, dihet on, korf fall am eus, n'emaon ket mat, un diaezamant am eus, savet ez eus bec'h warnon ; *ihm geht es elend schlecht,* mil boan en devez o skoulmañ an daou benn, bec'h en devez o skoulmañ ganti, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o walc'hiñ an eil dorn gant egile, tenn eo warnañ, paour eo evel Job

war e vern teil, paour-du eo e revr, reuzeudik-meurbet eo e stad, reuzeudik (tavantek, ezhommek, truek) eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, reuzeudik eo evel ur c'hi, reuzeudik eo evel ar mein, reuzeudik eo evel ur pesk war an traezh, maleürus eo evel ar mein, paour eo evel ur c'hi, emañ o chaokat mizer, paour eo da lazhañ, n'en deus ket an hanter eus netra, duañ a ra gant ar vizer, n'en deus nag erv nag ant, n'en deus na bod na skod, e-barzh un diaezamant bras emañ, en estrenvan emañ, estrenvan en deus, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, en ur pleg berr emañ ; *das Wetter bleibt immer noch so elend,* n'eo ket yac'h an amzer c'hoazh.

Elende(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g., reuzeudigenn b.

elendig ag. : [rannyezh.] paour, reuzeudik, truezus, tavantek, ezhommek, truek, tru, morfontus, truilh.

elendiglich Adv. : gwall, fall-kenañ, en dienez vrasañ, en un dienez ar vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, e-barzh un diaezamant bras.

Elendsquartier n. (-s,-e) : kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., toull lous g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einem Elendsquartier wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Elendsviertel n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., lastez kêr b., lochennaoueg b., slum g., P. Kervidon b.

Elenor b. **/ Elenore** b. **/ Eleonor** b. **/ Eleonora** b. : Enori b.

Elevation b. (-,-en) : [relij.] gorreoù lies., gorre-Doue g., gorre g.

Elevator g. (-s,-en) : [tekn.] **1.** pign g., pignerez b. ; **2.** ardivink sevel g., saverez b., ardivink gorren g., gorreer g., uhelaer g. ; **3.** [korf.] uhelaer g.

elf niver. : unnek.

Elf[1] b. (-,-en) : [sport] skipailh football g., skipailh mell-droad g.

Elf[2] g. (-en,-en) : [mojenn.] elf g., kornandon g., korrigan g., bugel-noz g., amboubal g., polpegan g., c'hwiteller-noz g., korr g., korrig g.

Elfe b. (-,-n) : [mojenn.] kornandonez b., korriganez b., boudig b., amboubalez b., kannerez-noz b., kannerez-loar b., korrigez b.

Elfeck n. (-s,-e) : [mat.] unnekkorn g., unnektueg g.

Elfenbein n. (-s,-e) : olifant g., ivor g. ; *Statuette aus Elfenbein,* delwennig ivor b., delwennig olifant b.

elfenbeinartig ag. : olifantheñvel, e doare an olifant, a-zoare gant an olifant, a-seurt gant an olifant.

elfenbeinen ag. **/ elfenbeinern** ag. : olifantel, ... olifant, ... ivor.

elfenbeinfarben ag. : a-liv gant an olifant, el liv d'an olifant, a-liv gant an ivor, el liv d'an ivor.

Elfenbeinginster g. (-s,-) : [louza.] *weißer Elfenbeinginster,* banal gwenn str.

Elfenbeinturm g. (-s,-türme) : [dre skeud.] *im Elfenbeinturm sitzen,* bevañ en e uhelennoù, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh darempred an dud, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *den Elfenbeinturm verlassen,* diskenn diwar e uhelennoù.

Elfenblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elfed b. [*Epimedium*].

elfenhaft ag. : marzhus.

Elfenkönig g. (-s,-könige) : [mojenn.] roue ar gornandoned g., roue an elfed g.

Elfenkönigin b. (-,-nen) : [mojenn.] rouanez ar gornandoned b., rouanez an elfed b.

Elfer g. (-s,-) : [sport] P. penalti g., tenn-kastiz g., kastiz g.

Elfmeter g. (-s,-) : [sport] penalti g., tenn-kastiz g., kastiz g.

Elfmetermarke b. (-,-n) : [sport] par an tenn-kastiz g., poent penalti g., poent an tenn-kastiz g.

Elfmeterschießen n. (-s) : [sport] tennadeg d'ar pal b.

elfte(r,s) ag. : unnekvet ; *Ludwig der Elfte,* Loeiz unnek g.

Elftel n. (-s) : unnekvedenn b.

elfhundert niv. : unnek-kant.

Elias g. : Eliaz g.

elidieren V.k.e. (hat elidiert) : [yezh.] penndroc'hañ, troc'hañ, lemel kuit.

elidiert ag. : [yezh.] koazhet.

Eligius g. : Alar g. ; *Sankt Eligius,* sant Alar g.

Elija g. : Eliaz g.

eliminieren V.k.e. (hat eliminiert) : **1.** *jemanden eliminieren,* anulliñ u.b., distrujañ u.b., reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., tortañ u.b. ; **2.** dilemel, skarzhañ, karzhañ.

Eliminierung b. (-,-en) : **1.** lazhadenn b. ; **2.** dilam g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., skarzhadeg b., raskadur g., raskañ g.

Elisa[1] b. : Eliza b., Lizaig b.

Elisa[2] g. : Elizea g.

Elisabeth b. : Elesbed b., Izabel b.

Elisäus g. **/ Elischa** g. : Elizea g.

Elision b. (-,-en) : [yezh.] koazhadur g., penndroc'h g., troc'hadur g., dilam g.

elitär ag. : **1.** troet gant ar vegenn nemetken, begennek, dibabek, begennel ; **2.** dibabelour, begennelour, rok.
Adv. : en un doare begennel.

Elitarismus g. (-) : begennelouriezh b. g.

Elitarist g. (-en,-en) : dibabelour g., begennelour g.

Elite b. (-,-n) : begenn b., dibab g., diuz g., fumell g., ar bleuñv eus an dud str., ar pep gwellañ eus an dud g., gwir flourdiliz str.

Elitetruppe b. (-,-n) : [lu] bagad soudarded eus ar vegenn g., unvez stourm eus ar vegenn b., unvez stourm a'r gwellañ b., bagad stourm eus ar vegenn g.

Elitensystem n. (-s,-e) : dibaberezh g., begennerezh g.

Elixier n. (-s,-e) : dourenn-louzaouiñ b., eliksir g.

Ellbogen g. (-s,-) : [korf.] ilin g., glin-brec'h g., kefelin g. ; *sich auf einen Ellbogen stützen,* helmoiñ war un ilin, ilinañ ; *sich auf die Ellbogen stützen,* helmoiñ, en em harpañ war e ilinoù (war e zaouilin), bezañ harpet war e ilinoù, daouilinañ, en em aspled iñ, en em alkodiñ war e zaouilin, alkodiñ, brankodiñ, brenkañ, bruchiñ ; *sich mit den Ellbogen auf den Tisch aufstützen,* bezañ branket ouzh taol,

brankodiñ ouzh taol, alkodiñ daoulin e zivrec'h war an daol, bezañ alkodet ouzh taol, bezañ bruchet ouzh taol, bezañ bruchedet ouzh taol, bezañ daouilinet war an daol, bezañ aspledet war an daol, bezañ war e orloc'h ouzh an daol ; *er weinte, seinen Kopf auf den Ellbogen gelegt,* gouelañ a rae, e benn e pleg e vrec'h ; *mit den Ellbogen stoßen,* ilinata, kefelinañ, kefelinata, reiñ taolioù gant daoulin e zivrec'h ; *sich gegenseitig einen Stoß mit dem Ellbogen geben,* reiñ un taol ilin an eil d'egile ; *die Ellenbogen einsetzen,* ilinata ; *mit einem Ellbogen versehen sein,* bezañ ilinek ; *Schmerzen im Ellbogen,* ilinad g. ; *der rechte Ärmel seines Hemdes war am Ellbogen zerrissen,* roget e oa ilin dehou e roched.

Ellbogenbeuge b. (-,-n) : [korf.] pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g.

Ellbogenfreiheit b. (-) : frankiz d'ober pezh a garer b., emrenerezh g., kabestr g., kabestr hir g., kabestr laosk g. ; *sich Ellenbogenfreiheit verschaffen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, ilinata ; *Ellenbogenfreiheit haben,* kaout hed e c'har, bezañ frank war an-unan, bezañ ec'hon d'an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan d'ober e c'hiz (d'ober pezh a gar), bezañ kabestr laosk gant an-unan, bezañ kabestr hir gant an-unan, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, gallout ober e stal e-unan, gallout ober udb hervez e zorn, bezañ e vrid gant an-unan war e voue, ober e roll, gallout heuliañ e roll, gallout bevañ en e ziviz, bezañ (gallout bevañ) en e roll, gallout ober pezh a garer, gallout ober pep tra hervez e blijadur, gallout ober pep tra evel ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra diouzh ma plij gant an-unan.

Ellbogengelenk n. (-s,-e) : [korf.] koubl an ilin g., kenvell an ilin g.

Ellbogengesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh vleizi ma vez kontant an dud enni da gaout kuit da reiñ b.

Ellbogenhöcker g. (-s,-) : [korf.] korn-brec'h g., kern ilin b.

Ellbogenkachel b. (-,-n) : [istor, lu] ilinwisk g.

Ellbogenleder n. (-s,-) : [dilhad.] ilinenn b.

Ellbogenlehne b. (-,-n) : brenk g., aspled g.

Ellbogenmensch g. (-en,-en) : bleiz kontant da gaout kuit da reiñ g., sacher d'e du g., krimpidig g. [*liester* krimpidien].

Ellbogenpanzer g. (-s,-) : [istor, lu] ilinwisk g.

Ellbogenschiene b. (-,-n) : [sport, mezeg.] ilinwisk g.

Ellbogenschützer g. (-s,-) : **1.** [dilhad.] ilinenn b. ; **2.** [sport, lu] ilinwisk g.

Elle b. (-,-n) : **1.** [korf.] helmo g., askorn an ilin g., kevilin g., gwerzhid vras an arvrec'h b. ; **2.** gwalenn b., gwalennad b., ilinad g., kefelinad g. ; *mit der Elle messen*, gwalennañ, gwalennata, gwalennadiñ, muzuliañ diouzh ar walenn ; *eine Elle Damast,* ur walennad lien-Damask b. ; *eine Elle Damast kostete fünf Taler,* pemp taler ar walenn e kouste al lien-Damask.

Ellen b. : Helena b., Lena b., Enori b.

Ellenbogen *sellit ouzh* **Ellbogen**.

Ellenbogenbeuge b. (-,-n) : [korf.] koubl ar vrec'h g., pleg an ilin g.

Ellenbogenfreiheit b. (-) : *sellit ouzh* **Ellbogenfreiheit**.

Ellenbogenhöcker g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Ellbogenhöcker**.

Ellenbogenlehne b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Ellbogenlehne**.

Ellenbogenmensch g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Ellbogenmensch**.

Ellenbogenpanzer g. (-s,-) : [istor, lu] ilinwisk g.

Ellenbogenschiene b. (-,-n) : [sport, mezeg.] ilinwisk g.

Ellenbogenschützer g. (-s,-) : [dilhad.] ilinenn b.

Ellengeldkassierer g. (-s,-) : [kozh] gwalenner g.

ellenlang ag. : [dre skeud.] diziwezh, hirbadus, difin, didermen, hir evel un deiz hep butun, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara.

Ellenlänge b. (-,-n) : gwalennad b.

Ellenstab g. (-s,-stäbe) : gwalenn b.

Elli b. : Eliza b., Lizaig b.

Elliant n. : Eliant b., an Elliant b. ; *Mann aus der Gegend um Elliant,* melenig g. [*liester* meleniged] ; *Tracht aus der Gegend um Elliant,* melenig g. ; *die Gegend um Elliant,* Bro Melenig b.

Ellipse b. (-,-n) : **1.** [mat.] elipsenn b., hirgelc'h g., vigelc'h g. ; **2.** [yezh.] goustav g., berrdro b., berrgomz b., arboell g.

Ellipsenbahn b. (-,-en) : kelc'htro elipsek b., amestez elipsennek g.

ellipsenförmig ag. : elipsek, elipsennek, hirgelc'hiek, ront en hir.

Ellipsoid n. (-s,-e) : elipsoid g., elipsoidenn b.

elliptisch ag. : **1.** [mat.] elipsek, elipsennek, hirgelc'hiek, ront en hir ; **2.** [yezh.] goustavek, dre verrdro.

Ellok b. (-,-s) : [*berradur evit* **elektrische Lokomotive**] stlejerez tredan b.

Elmsfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tan sant Nikolaz g. / tan santez Helena g. / tan santez Klara g. (Gregor).

E-Lok b. (-,-s) : [*berradur evit* **elektrische Lokomotive**] stlejerez tredan b.

eloquent ag. : helavar, lokañsus, lokant, teodek, begek, latennet, distagellet, dilu a deod, beget-mat, teodet-dreist, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.

Eloquenz b. (-) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner lies.

eloxieren V.k.e. (hat eloxiert) : [tekn.] anotaat.

Elritze b. (-,-n) : [loen.] loch g., lochenn b. [*liester* loched] ; *Elritzen fangen,* locheta ; *Netz zum Fangen von Elritzen,* lochetour g.

Elsa b. : Eliza b., Liza b.

Elsass n. (-/-es) : *das Elsass,* Elzas b., Bro-Elzas b. ; *der Rhein bildet zum Teil die Grenze zwischen dem Elsass und Deutschland,* ar Roen a ra un tamm eus an disparti etre Bro-Elzas ha Bro-Alamagn.

Elsässer g. (-s,-) : Elzasad g.

Elsässer ag. : elzasat, … Bro-Elzas ; *sie wollen die Elsässer assimilieren,* c'hoant o deus e kollfe an Elzasis o yezh hag o sevenadur.

Elsässerin b. (-,-nen) : Elzasadez b.

elsässisch ag. : **1.** elzasat, … Bro-Elzas. ; **2.** [yezh.] elzasek ; *lieber sterben als mein Elsässisch verlernen,* me a droo va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ an elzaseg.

Elsass-Lothringen n. (-s) : [istor] Elzas-Loren b.
Elsbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kerzhinenn b.
Elsbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** kerzhin str. ; **2.** kerzhinenn b.
Elsbeth b. : Eliza b., Liza b.
Else b. : Eliza b., Liza b.
Elster b. (-,-n) : [loen.] pig b., pig klakenn b., P. Margodig ar big b. ; *die Elster schreit, die Elster schnattert,* ragachat (gragailhat, ragellat, karnajal) a ra ar big.
Elsternnest n. (-es,-er) : [loen.] neizh pig g. [*liester* neizhioù pig, neizhioù piged].
elterlich ag. : … an tad hag ar vamm, kerentel ; *elterliche Gewalt,* aotrouniezh kerentel b., aotrouniezh an tad hag ar vamm b., galloud an tad hag ar vamm g. (Gregor), beli an tad hag ar vamm b.
Eltern lies. : **1.** tud lies., tad ha mamm lies., kerent lies., kerent ar vugale lies. ; *ich fahre zu meinen Eltern,* mont a ran da welet va zud ; *die Eltern haften für ihre Kinder,* dindan atebegezh o zud emañ ar vugale, e karg o zud emañ ar vugale, atebek eo ar gerent war o bugale, war karg o zud emañ ar vugale, emell ouzh o bugale o deus ar gerent, en emell o zud emañ ar vugale, war kont o zud emañ ar vugale, bez o deus ar gerent o bugale war o c'hont, respont a ra ar gerent ouzh o bugale ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist nicht von schlechten Eltern,* n'eo ket kaoc'h heiz, n'eo ket staot kazh, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan.
Elternabend g. (-s,-e) : emvod etre ar gelennerien ha tud ar skolidi g.
Elternausschuss g. (-es,-ausschüsse) **/ Elternbeirat** g. (-s,-räte) : kuzul tud ar skolidi g.
Elternhaus n. (-es,-häuser) : ti e dud g. ; *sie ist ihrem Elternhaus entwachsen,* en em zistaget eo diouzh he zud, en em ziskroget eo diouzh he zud.
Elternliebe b. (-) : karantez an tad hag ar vamm ouzh o bugale b., karantez an tad hag ar vamm evit o bugale b., karantez an tad hag ar vamm da-gehelañ o bugale b.
elternlos ag. : didad ha divamm, hep tad na mamm, didud ; *elternloses Kind,* emzivad didad ha divamm g., emzivad marv e dad hag e vamm g., minor hep tad na mamm g.
Elternmord g. (-s,-e) : mammlazh ha tadlazh war un dro.
Elternmörder g. (-s,-) : lazher e dud g.
Elternrat g. (-s,-räte) : kuzul tud ar skolidi g.
Elternschaft b. (-) : tud ar skolidi lies.
Elternsprechstunde b. (-,-n) : emvodoù etre ar gelennerien ha tud ar skolidi lies.
Elternteil g. (-s) : *ein Elternteil,* an tad pe ar vamm.
Elternurlaub g. (-s,-e) : ehan-labour evit ober war-dro e vugel (he bugel) g.
elysäisch / elysisch ag. : ... ar Gwenva, … ar Gwenved ; *elysäische Gefilde,* maezioù ar Gwenva lies., maezioù ar Gwenved lies., baradoz ar baganed kozh goude o marv g. (Gregor).
Elysium n. (-s) : Gwenva g., Gwenved g., baradoz ar baganed kozh goude o marv g. (Gregor) ; *Tochter aus Elysium,* merc'hig deuet eus ar Gwenved b.
Elzevierausgabe b. (-,-n) : [moull.] elzevir g.
E-Mail b. (-,-s) / n. (-s,-s) : [stlenn.] lizher elektronek g., postel g. ; *per E-Mail schicken,* kas dre bostel, posteliñ ; *eine E-Mail schicken, eine E-Mail senden,* posteliñ, kas ur postel.
Email n. (-s,-s) : plomeis g., amailh g., prigwer g., gwer-pri str.
E-Mail-Adresse b. (-,-n) : chom-lec'h post elektronek g., chom-lec'h postel g.
Emailarbeiter g. (-s,-) : amailher g., prigwerer g.
Emaillack g. (-s,-e) : lakenn b.
Emaille b. (-,-n) : plomeis g., amailh g., prigwer g., gwer-pri str.
Emaillelack g. (-s,-e) : lakenn b.
emaillieren V.k.e. (hat emailliert) : plomeisiañ, amailhañ, prigwerañ.
emailliert ag. : plomeisiet, amailhet, prigweret.
Emaillierung b. (-,-en) : [tekn.] plomeisiañ g., amailhañ g., prigwerañ g., amailherezh g., prigwererezh g.
Emailüberzug g. (-s,-überzüge) : plomeis g., amailh g., prigwer g., gwer-pri str. ; *einen Emailüberzug geben,* plomeisiañ, amailhañ, prigwerañ.
Emailverzierung b. (-,-en) : aornadur amailh g. ; *schwarze Emailverzierung,* duigell b., duigelladur g.
Emanation b. (-,-en) : **1.** [disoc'h] evodad g., deverad g. ; **2.** [ober] deveradur g., evodadur g., evodiñ g.
Emanationslehre b. (-) **/ Emanatismus** g. (-) : [preder.] deveradurouriezh b., evodadouriezh b.
emanieren V.gw. (ist emaniert) : evodiñ, sevel, diaezhañ.
Emanze b. (-,-n) : P. gwregelourez b., benevelourez b.
Emanzipation b. (-,-en) : digaezhadur g., dishualerezh g., dishualidigezh b., dishualañ g., frankaerezh g., dizalc'hted b.
emanzipieren V.k.e. (hat emanzipiert) : digaezhañ, dishualañ, frankaat, digabestrañ, disujañ.
V.em. **sich emanzipieren** (hat sich emanzipiert) : en em zisujañ [eus u.b.], frankaat.
emanzipiert ag. : digaezhet, dishualet, frankaet, digabestret, dizalc'h.
Embargo n. (-s,-s) : embargo g.
Emblem n. (-s,-e) : ardamez g., arouez b., asagn g., ardamezioù lies., skoed-ardamez g.
Embolie b. (-,-n) : [mezeg.] enfroù g., emboliezh b., stankadur-gwad g., taol-gwad g., sac'h-gwad g., stank-kalon g.
Embolismus g. (-) : [relij.] stagadenn b., ouzhpennadenn b. ; *das Vaterunser mit Embolismus beten,* lavaret ar Bater vras.
Embryo g. (-s,-s/Embryonen) : [mezeg.] rizhell b.
Embryogenese b. (-,-n) : rizhelldarzh g., embriogeniezh b.
Embriologie b. : embriologiezh b., rizhelloniezh b.
embryonal ag. **/ embryonisch** ag. : rizhellek, rizhellel, … rizhell, … ar rizhell.
emergent ag. : diflukus, war eskoriñ.
Emergenz b. (-) : diflukadur g., eskoridigezh b., eskoradur g., eskor g.
emeritieren V.k.e. (hat emeritiert) : aotren da zont war e leve.
emeritiert ag. : war e leve, a enor.
Emersonismus g. (-) : [preder., relij.] emersonouriezh b.
Emigrant g. (-en,-en) : divroer g.
Emigrantin b. (-,-nen) : divroerez b.

Emigration b. (-,-en) : **1.** divroerezh g., divroadur g., divroañ g. ; **2.** [istor] *die innere Emigration,* an harlu hep kuitaat e vro g. ; *in die innere Emigration gehen,* mont en harlu en e vro, dibab bevañ en harlu en e vro.
emigrieren V.gw. (ist emigriert) : divroañ.
Emil g. : Emil g.
Emilia b. **/ Emilie** b. : Emilia b.
eminent ag. : dreist-kenañ, barrek-kenañ, brudet, peurbouezus, pennañ, meurdezus, meurdedus.
Adv. : -meurbet, -kenañ, -eston.
Eminenz b. (-,-en) : **1.** [polit.] Meurdez b., Uhelded b. ; **2.** [relij.] tad enorus g. ; **3.** aotrou meur g. ; *graue Eminenz,* kuzhuter g. kuzulier damguzh g., kuzulier meur ar roue g.
Emir g. (-s,-e) : emir g.
Emirat n. (-s,-e) : **1.** [bro] emirelezh b. ; **2.** [karg] emiriezh b.
Emissär g. (-s,-e) : kiminiad g., kannad g., dileuriad g.
Emission b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] embannidigezh b., monidigezh b., krouidigezh b. ; *Emission von Aktien*, embannidigezh kevrannoù b., krouidigezh kevrannoù b. ; **2.** [nukl.] ec'hodad skinoberiek g., ec'hodadur skinoberiek g.
Emissionskurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] feur embann g.
Emissionsquelle b. (-,-n) : [nukl.] lec'h orin an ec'hodiñ g.
Emittent g. (-en,-en) : [endro] mammenn saotrañ b.
emittieren V.k.e. (hat emittiert) : **1.** [arc'hant.] embann, krouiñ ; *Obligationen emittieren,* embann endalc'hennoù, nevidañ endalc'hennoù ; **2.** [skingomz] skignañ, ec'hodiñ.
Emmausgemeinschaft b. (-,-en) : kumuniezh Emmaus b.
Emmentaler g. (-s,-) **/ Emmentalerkäse** g. (-s,-) : emmenthal g., emmental g.
Emmerling g. (-s,-e) : [loen.] brean g., breanig g., labous plouz kerc'h g.
Emoticon n. (-s,-s) : [stlenn.] smiley elektronek g.
Emotion b. (-,-en) : trivliad g., trivliadenn b., from g., fromadenn b., trid-kalon g.
emotional ag. **/ emotionell** ag. : **1.** fromidik, kizidik, aes da strafuilhañ, trivlidik, bouk e galon ; **2.** fromel, trivliadel, kantaezel, diwar ur fromadenn, diwar un drivliadenn ; *emotional erfasster Wert,* talvoud kantaezel g. ; *emotionales Phänomen,* anadenn gantaezel b. ; *emotional instabile Persönlichkeitsstörung,* frammadur kleñvedek ar bred g.
Emotionalität b. (-) : trivlidigezh b., kantaezidigezh b.
emotionell ag. : *sellit ouzh* **emotional**.
emotionsgeladen ag. : gwall fromet, gwall fromus.
emotionslos ag. : difrom, amfromidik, diflach.
Emotivität b. (-) : fromidigezh b.
emp- rakverb stag.
Empathie b. (-) : kefaeziñ g., kenunvaniezh trivliek b., entrivliañ g., kensant g., kensantidigezh b., kenhoalerezh g., kendrivliañ g.
Empfang g. (-s, Empfänge) : **1.** degemer g., degemeridigezh b., resevidigezh b., resev g., kendouez g., kendouezidigezh b. ; *kühler Empfang,* degemer yen (teuc'h, reut, lent, klouar, treut) g., gwall zegemer g. ; *jemandem einen würdigen Empfang bereiten,* ober un degemer a-zoare d'u.b., ober un degemer doujus d'u.b., ober lid d'u.b. ; *prunkvoller Empfang,* degemer kran g., degemer tonius g., degemer pompus g. ; *jemandem einen prunkvollen Empfang bereiten,* ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, ober lid bras d'u.b., toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b. ; *jemandem einen guten Empfang bereiten,* ober degemer d'u.b., ober degemer vat d'u.b., ober degemer mat d'u.b., ober bourrus d'u.b., ober stad d'u.b., ober lid d'u.b., ober chervad d'u.b., ober un degemer mat d'u.b. (Gregor) ; *einen so guten Empfang hatte ich nicht erwartet,* n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'em boa ket gwelet kaout degemer ken c'hwek, n'em boa ket gwelet kaout un degemer ken mat, n'em boa ket gwelet kaout degemer ken kran ; *bei Empfang des Briefes,* pa 'm bo degemeret al lizher, o tegemer al lizher, en digor eus al lizher ; *Ihr Paket habe ich gestern in Empfang genommen,* degouezhet eo ho pakadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho pakadenn dec'h ; *den Empfang eines Briefes bestätigen,* kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eo bet degemeret mat ul lizher ; [kenw.] *zahlbar bei Empfang,* da baeañ pa vez (pa vo) degemeret, taladur da geñver an deroadur ; **2.** [lec'h] degemerva g., kendouezva g. ; **3.** [skingomz, pellgomz, skinwel] pakañ g., daspakañ g., pakerezh g.
empfangen[1] V.k.e. (empfängt / empfing / hat empfangen) : **1.** degemer, resev, kaout ; *Ihr Paket habe ich gestern empfangen,* degouezhet eo ho pakadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho pakadenn dec'h ; *eine Belohnung empfangen,* kaout ur gopr (ur priz, ur garedon) (Gregor) ; **2.** [skingomz, skinwel] *einen Sender empfangen,* daspakañ (resev, tapout, pakañ) ur skigner (ur skingaser) ; *Sie empfangen den Bayrischen Rundfunk,* emaoc'h o selaou Radio Bavaria ; **3.** [relij.] *die Taufe empfangen,* degemer (resev) sakramant ar vadeziant ; **4.** [dre astenn.] degemer, kendoueziñ ; *Gäste emfangen,* ostizañ, degemer ostizidi, resev tud ; *jemanden herzlich empfangen,* degemer u.b. a-galon-vat, ober un degemer kalonek d'u.b., pourchas un degemer laouen d'u.b. ; *mit offenen Armen empfangen,* degemer a galon frank (a-dro-vriad), degemer [u.b.] an divrec'h digor bras, ober stad d'u.b., ober lid d'u.b., reiñ un degemer a'r gwellañ d'u.b., reiñ un degemer c'hwek d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober bourrus d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b. ; *jemanden mit Prunk empfangen,* ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b. ; *er hat mich kühl empfangen,* yen e oa bet an degemer graet din gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, degemeret en doa ac'hanon gant yenien, diskouezet en doa sec'hor din, kavet em boa fas koad, fae a oa dezhañ kaozeal ganin, degemeret e oan bet gantañ e-giz ur c'hi divestr ; *er hat mich ziemlich kühl empfangen,* va degemeret en doa hep jourdoul ; **5.** engehentañ, gouennañ, P. koñseviñ.
empfangen[2] ag. : [kenw.] *Betrag empfangen,* paeet eo bet, bet paeet, talet, akuitet, degemeret.
Empfänger g. (-s,-) : **1.** degemerer g., paker g., kasadour g., donezonad g., gounezer goproù g., resever g. ; **2.**

[kenwerzh] degemerer g. ; **3.** [skingomz] paker g., resever g., daspaker g., skingomzer g., degemerez b.

Empfängerabschnitt g. (-s,-e) : kemenn degemer g., kuitañs b., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g., kesouen talañ g.

empfänglich ag. : **1.** degemerus, resevus, euvridik, digor e spered (da, *für*), digor e skouarn (da, *für*), diraezus, heresevus, heselaouus ; *für Lob empfänglich,* bras e esmae (esmae ennañ, fromet) pa vez meulet, hag a gar ar pour glas ; *für etwas empfänglich werden,* digeriñ da, tommañ da ; **2.** [dre skeud.] kizidik, gwiridik ; *für eine Krankheit empfänglich sein,* bezañ dalc'het alies gant ur c'hleñved bennak, bezañ tuet da dapout ur c'hleñved bennak, tapout aes ur c'hleñved bennak, bezañ kizidik ouzh ur c'hleñved bennak, bezañ gwiridik ouzh ur c'hleñved bennak ; **3.** feukidik, gwiridik, tik ; *er ist sehr empfänglich,* gwall wiridik eo e lêr, aes eo da feukañ, anoazus eo, ur c'hizidig eo.

Empfänglichkeit b. (-) : doug g., tech g., kizidigezh b., resevuster g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., kentstummadur g., kenttuadur g. ; *Empfänglichkeit für eine Krankheit,* doug (tech) da dapout ur c'hleñved g.

Empfängnis b. (-) : engehentadur g., krouidigezh b., krouañs b., P. koñsevadur g. ; [relij.] *unbefleckte Empfängnis,* Krouidigezh dinamm b. ; *Mariä Empfängnis,* engehentadurezh dinamm ar Werc'hez Sakr b. (Gregor) ; *Hochfest der Empfängnis Mariens,* gouel Maria krouer dinamm g.

empfängnisverhütend ag. : ... hilastaler, ... hilastaliñ, ... dihiliañ, ... enephiliañ.

Empfängnisverhütung b. (-,-en) : hilastaliñ g., hilastalerezh g., dihiliañ g., dihiliadur g., enephiliañ g., enephiliadur g. ; *natürliche Empfängnisverhütung,* dihiliañ (dihiliadur) naturel g.

Empfängnisverhütungsmittel n. (-s,-) : hilastaler g., enephilier g., araez hilastaliñ g.

Empfangsantenne b. (-,-n) : stign resev g., stign pakañ g.

Empfangsanzeige b. (-,-n) : kesouen degemer g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.

empfangsberechtigt ag. : gwirek, ... gounezer goproù dre wir, ... perc'henn-gwir.

Empfangsberechtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g., resever g., gwireg g. [*liester* gwireien].

Empfangsbescheinigung b. (-,-en) : kesouen degemer g., kemenn degemer g., kuitañs b., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g.

Empfangsbestätigung b. (-,-en) : kesouen degemer g., kemenn degemer g., kuitañs b., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g.

Empfangschef g. (-s,-s) : penndegemerour g., resever g., kendouezour g.

Empfangsdame b. (-,-n) : degemerourez b., ostizez degemer b., kendouezourez g., reseverez b.

Empfangsgerät n. (-s,-e) : skingomzer g., resever g., daspaker g., paker g., degemerez b.

Empfangssaal g. (-s,-säle) : saloñs g., sal-degemer b., kambr-degemer b., degemerva g., kendouezva g.

Empfangsschein g. (-s,-e) : kesouen degemer g., kemenn degemer g., kuitañs b., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g.

Empfangsschüssel b. (-,-n) : [skinwel] parabolenn b., stign parabolek g.

Empfangsstörung b. (-,-en) : resevidigezh direizhet b., grizien str. , gwrac'hadoù lies., mordrouz g., ardrouzioù lies.

empfangsverstärkend ag. : heterodin.

Empfangszeit b. (-,-en) : padelezh resev b., padelezh pakañ b..

Empfangszimmer n. (-s,-) : saloñs g., sal-degemer b., kambr-degemer b., degemerva g., kendouezva g.

empfehlen V.k.e. (empfiehlt / empfahl / hat empfohlen) : erbediñ, gourc'hemenn, aliañ, kuzuliañ ; *jemandem ein Geschäft empfehlen*, erbediñ (gourc'hemenn) un afer d'u.b. ; *ich kann dir nur empfehlen, das Land zu verlassen,* me a ve aviz dit mont kuit eus ar vro, da gelenn a ran da guitaat ar vro, da aliañ a ran da guitaat ar vro, erbediñ a ran dit kuitaat ar vro, kuitañ (furañ) tra ac'h eus d'ober da'm soñj eo mont kuit eus ar vro, kuitañ ac'h eus d'ober da'm soñj eo mont kuit eus ar vro, kuitañ mad ac'h eus d'ober da'm soñj eo mont kuit eus ar vro, ar reishañ tra ac'h eus d'ober da'm meno eo kuitaat ar vro ; *bitte, empfehlen Sie mich Ihren Eltern*, grit, mar plij, va gourc'hemennoù d'ho tud - va resped d'ho tud, mar plij ; *ich kann Ihnen nur dieses Buch empfehlen,* aliañ a ran deoc'h lenn al levr-mañ, erbediñ a ran deoc'h lenn al levr-mañ, erbediñ a ran al levr-mañ deoc'h ; *der Arzt hatte ihm empfohlen, das Bett zu hüten,* aliet e oa bet gant ar mezeg da chom en e wele, erbedet en doa ar mezeg dezhañ chom en e wele ; *ich empfehle Ihnen diesen jungen Mann,* erbediñ a ran an den yaouank-se ouzhoc'h, gourc'hemenn a ran an den yaouank-se deoc'h ; [relij.] *ich empfehle ihn Ihrer Fürbitte,* e erbediñ a ran ouzhoc'h, e c'hourc'hemenn a ran deoc'h, e ginnig a ran deoc'h ; *jemanden der Fürbitte eines Heiligen bei Gott empfohlen haben,* bezañ lakaet u.b. dindan pedennoù ur sant ; *seine Seele Gott empfehlen,* erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennoù ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue, kinnig e ene da Zoue, kinnig e vuhez da Zoue.

V.em. : **sich empfehlen** (empfiehlt sich / empfahl sich / hat sich (t-rt) empfohlen) : **1.** en em erbediñ ; *sich der Fürbitte eines Heiligen bei Gott empfohlen haben,* bezañ dindan pedennoù ur sant ; **2.** en em dennañ, diskouez e seulioù ; *sich auf Französisch empfehlen,* ober koumanant-noz, ober merouri noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer.

V.dibers. em. : **sich empfehlen** (empfiehlt sich / empfahl sich / hat sich (t-rt) empfohlen) : bezañ gwelloc'h, bezañ mat, bezañ reizh ; *es empfiehlt sich, noch zu warten,* gwelloc'h e vefe chom da c'hortoz un draig (ur pennadig) c'hoazh ; *bei Bauchschmerzen empfiehlt sich, Kamillentee zu trinken,* ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh.

empfehlend ag. : gourc'hemennus.

empfehlenswert ag. / **empfehlenswürdig** ag. : erbedus, mat, reizh, aliet ; *empfehlenswertes Buch,* levr lennus g., levr a c'haller erbediñ e lenn g.

Empfehlung b. (-,-en) : erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g., ali g., kuzul g., lavar g. ; *auf jemandes Empfehlung hin,* **a)** dre erbed u.b., en erbed u.b., dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; **b)** diwar ali u.b., war ali u.b., war (dre) atiz u.b., war ger u.b., dre guzul u.b., diwar erbedoù u.b., aliet gant u.b. ; [kenw.] *gute Empfehlungen,* erbedoù (erbedadennoù) mat lies.

Empfehlungsbrief g. (-s,-e) / **Empfehlungsschreiben** n. (-s,-) : lizher erbediñ g.

empfehlungswert ag. / **empfehlungswürdig** ag. : erbedus, mat, reizh, aliet.

empfindbar ag. : merzadus, heverz ; *empfindbar machen,* lakaat da santout (udb), lakaat da verzout (udb).

Empfindbarkeit b. (-) : santidigezh b., teneridigezh kalon b., fromidigezh b.

Empfindelei b. (-,-en) : falsteneridigezh b., brizhteneridigezh b.

empfinden Vk.e. (empfand / empfunden) : santout, gouzañv, klevet, klevet diouzh, klevet ouzh, merzout, trivliañ, magañ ; *Schmerz empfinden,* santout ur boan bennak (Gregor), klevet ur boan bennak, diwaskañ ur boan bennak, reuziñ ur boan bennak, bezañ gwasket gant ur boan bennak ; *für jemanden zärtliche Gefühle empfinden,* kaout teneridigezh en andred u.b. ; *ich empfinde für sie eine echte Liebe,* honnezh a garan parfet ; *ein Gefühl der Wonne empfinden,* gouzañv ul levenez dispar, klevet diouzh ul levenez dispar ; *einen Verlust empfinden,* ka(v)out diouer d'u.b., gouzañv un diouer ; *es als Schmach empfinden, in einem Gefangenenlager eingesperrt zu sein,* gouzañv ar vezh o vezañ bac'het en ur c'hamp prizonidi ; *Achtung vor jemandem empfinden,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., azaoueziñ u.b., kaout azaouez ouzh u.b. ; *Freundschaft für jemanden empfinden,* magañ en e galon ur gwir vignoniezh evit u.b., bezañ douget d'u.b., dougen mignoniezh d'u.b. (Gregor).

Empfinden n. (-s) : **1.** santimant g., santadur g., soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., savpoent g. ; *meinem Empfinden nach,* hervez va santimant, da'm santimant, da'm soñj, da'm meno, da'm feson, me a gav din, hervez va meno, hervez va soñj, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; **2.** skiant b.

empfindlich ag. : **1.** kizidik, santidik, gwiridik, tener, bavidik, flav, gwak, blin, peñver ; *gegen Kälte empfindlich,* kizidik ouzh ar yenijenn, gwiridik ouzh ar yenijenn, tener ouzh ar yenijenn, rividik, anouedik, gwak ouzh an amzer yen, gwak ouzh ar yenijenn, da vezañ diwallet diouzh ar riv, hag a zouj ar riv, na harz ket ouzh ar riv ; *schmerzempfindlich,* kizidik ouzh ar boan, tener ouzh ar boan, hege, hegeuz, eidik, pitouilh, tener ouzh an droug ; *empfindlicher Magen,* stomog blin g. ; *empfindlich werden,* kizidikaat ; **2.** anoazus, feukidik, gwiridik, tik ; *er ist sehr empfindlich,* gwall wiridik eo e lêr, aes eo da feukañ, anoazus eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e choug, hennezh a zo ur c'hizidig ; **3.** [dre skeud.] *empfindliche Stelle,* tu gwan (gwak, gwiridik, kizidik) g., gwiridig g., kizidig g., hesked g. / gor g. / andred damantus g. (Gregor), andred gwiridik g., pleg an hobregon g., gwan g., klañvenn b. ; *jemanden an seiner empfindlichsten Stelle berühren,* gwaskañ war ar gor, gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn ; *empfindliche Strafe,* kastiz garv g. ; *jemanden empfindlich strafen,* kastizañ u.b. en un doare garv, kondaoniñ u.b. d'ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; **4.** [tekn.] *empfindliches Instrument,* benveg santidik g., reizh santidik b. ; *empfindliche Waage,* pouezerez likant b., mentel likant b., balañs likant b. ; **5.** *ein empfindlicher Verlust,* ur c'holl poanius g., ur c'holl gloazus g., ur c'holl doanius g., un tamm mat a goll g. ; **6.** merzadus, heverz, anat, un tamm mat, merzidik, santidik.

Adv. : *empfindlich machen,* kizidikaat ; *jemanden empfindlich treffen,* gwaskañ war gor u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn.

Empfindlichkeit b. (-) : **1.** santidigezh b., fromidigezh b. ; **2.** resevuster g. ; **3.** kizidigezh b., brazentez b., gwiridigezh b., anoazusted b. ; **4.** teneridigezh b.

empfindsam ag. : **1.** santidik, kizidik, kizidik e galon, gwiridik, tener, bavidik, fromidik, trivlidik, esmaeüs, merzus, santimantel, bouk e galon ; *er ist empfindsam,* santidik eo, kizidik eo e galon, kizidik a galon eo ; **2.** feukidik, gwiridik, tik. ; *er ist sehr empfindsam,* gwall wiridik eo e lêr, aes eo da feukañ, anoazus eo, hennezh a zo ur c'hizidig.

Empfindsamkeit b. (-) : kizidigezh b., santidigezh b., fromidigezh b., brazentez b., gwiridigezh b., santimantelezh b., esmaeüsted b., esmaeüster g. ; *Empfindsamkeit des Herzens,* kizidigezh ar galon b.

Empfindung b. (-,-en) : **1.** santimant g., santidigezh b., meno g., skiant b., trivliad g., trivliadenn b., from g., fromadenn b. ; **2.** santad g., santadenn b., santadur g., merzadenn b., merzad g., merzerezh g., merz g., merzout g., merzadur g., merzadurezh b., merzidigezh b., degemeridigezh b., eraezadenn b. ; *Tastempfindung,* santadenn douch b., eraezadenn stokadel b. ; *unangenehme Empfindung der Haut,* santadennoù kroc'hen lies. ; **3.** naderezh g.

Empfindungskraft b. (-) : santerezh g., santidigezh b., kizidigezh b., fromidigezh b.

empfindungslos ag. : disant, disantidik, digizidik, diseblant, digaz, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dichal, divan, divanier.

Empfindungslosigkeit b. (-) : disantidigezh b., digizidigezh b., difrom g., divanieramant g.

Empfindungsnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn santout b.

Empfindungsvermögen n. (-s) : santerezh g., santidigezh b., kizidigezh b., fromidigezh b., barregezh santout b.
empfindungsvoll ag. : santidik, kizidik, tener, fromidik, trivlidik, bouk e galon.
Empfindungswort n. (-es,-wörter) : [yezh.] estlamadell b., estlamadenn b.
empfohlen ag. : erbedet, mat, reizh, aliet.
Emphase b. (-,-n) : stambouc'h g., c'hwez g., ton g., c'hwezadur g.
emphatisch ag. : **1.** pompus, c'hwezet, stambouc'h ennañ, stambouc'het, stambouc'hek, tonius ; **2.** [yezh.] *emphatische Worte,* stummoù-pouezañ lies., gerioù-pouezañ lies.
Emphysem n. (-s,-e) : [mezeg.] emfizem g., berrentez-anal b.
Empire[1] n. (-s) : giz Impalaerded b.
Empire[2] n. (-s) : impalaeriezh Breizh-Veur b.
Empirekommode b. (-,-n) : komodenn Impalaerded b.
Empirie b. (-) **/ Empirik** b. (-) : [preder.] arnodegezh b., kantouezegezh b.
Empiriker g. (-s,-) : [preder.] arnodelour g., merzadurad g., kantouiziad g.
empirisch ag. : [preder.] kantouezel, kantouezek, hollarnodel, arnodel, … arnodiñ, merzadurel, merzadurek ; *empirische Methode,* doare arnodel g., hentenn gantouezel b. ; *empirisches Wissen,* anaoud kantouezel g. ; *empirische Konzepte,* ergrafoù kantouezat lies. ; *etwas empirisch wahrnehmen,* kantouezañ udb.
Empirismus g. (-) : merzadurelouriezh b., kantouezelouriezh b.
Empirist g. (-en,-en) : merzadurelour g., kantouezelour g.
empor Adv. : d'an nec'h, d'al lein.
emporarbeiten V.em. : **sich emporarbeiten** (hat sich emporgearbeitet) : sevel en e garg diwar-bouez e labour.
emporblicken V.gw. (hat emporgeblickt) : sellet d'an nec'h.
emporbringen V.k.e. (brachte empor / hat emporgebracht) : reiñ lañs da, reiñ lusk da, kas da benn vat.
V.em. : **sich emporbringen** (brachte sich empor / hat sich (t-rt) emporgebracht) : ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan.
Empore b. (-,-n) : *die Empore,* garidoù an iliz lies., garidoù an hent-tro lies., ar pondalez-tro g., an dribunell b.
empören V.k.e. (hat empört) : lakaat da fuloriñ, imoriñ, inzrougiñ, feukañ, taeraat, buanekaat.
V.em. : **sich empören** (hat sich (t-rt) empört) : brouezañ, mont en imor santel, taeriñ, diodiñ, en em sevel, en em zispac'hañ, buanekaat, buanegezh, taeraat, taraniñ, mont droug en an-unan, enoeiñ ; *mein Blut empört sich,* me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a sav va gwad da'm fenn, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, birviñ a ra va gwad em gwazhied.
empörend ag. : argarzhus, hegus, feukus, gwallskouerius, kasaus, euzhus, ifamus, a wallskouer ; *das ist ja empörend !* un euzh eo ! ur vezh eo gwelet seurt traoù ! ur vezh eo da welet ! ur vezh ruz ! mezh ar chas eo kement-se !
Empörer g. (-s,-) : emsaver g., emsaviad g., rebell g.
empörerisch ag. : dispac'hus, emsavadegel, darsavel.
emporfahren V.gw. (fährt empor / fuhr empor / ist emporgefahren) : **1.** pignat ; **2.** sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat ; **3.** [dre skeud.] lammat, dilammat, sailhañ.
emporfliegen V.gw. (flog empor / ist emporgeflogen) : kemer e nij, nijal kuit, sevel d'an nec'h.
emporheben V.k.e. (hob empor / hat emporgehoben) : sevel, gorren, gwintañ.
emporhelfen V.k.d (t-d-b) (hilft empor / half empor / hat emporgeholfen) : *jemandem emporhelfen*, **1.** sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, lakaat u.b. da sevel, daskoriñ u.b. a zo bet kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), sevel u.b. a zo bet kouezhet, lakaat u.b. en e sav ; **2.** [dre skeud.] sikour u.b., skoazellañ u.b.
Emporium n. (-s, Emporien) : [kenwerzh] **1.** ti-dastum bras g., skiber bras g., skiber vras b., magazenn vras b. ; **2.** kreizenn-genwerzh b.
emporklettern V.gw. (ist emporgeklettert) : sevel, pignat, digrapañ, krapañ, skeuliañ, krimpañ, simmañ.
emporkommen V.gw. (kam empor / ist emporgekommen) : **1.** sevel, pignat ; **2.** [dre skeud.] ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, erruout, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, sevel dreist e renk.
Emporkömmling g. (-s,-e) : den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g.
emporlodern V.gw. (hat emporgelodert / ist emporgelodert) : tanflammañ, flamminañ.
emporraffen V.em. : **sich emporraffen** (hat sich (t-rt) emporgerafft) : [dre skeud.] sevel war-c'horre, pareañ, yac'haat, digleñviñ, gwellaat d'an-unan, dont e yec'hed d'an-unan / gwellaat (Gregor).
emporragen V.gw. (hat emporgeragt / ist emporgeragt) : bezañ war an uhel, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all, bezañ en e sav, bezañ gwintet en aer ; *die Türme des Doms ragen bis in den Himmel empor,* an iliz-veur a wint he zourioù betek an oabl ; *die Schlote ragen empor,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer.
emporranken V.gw. (ist emporgerankt) ha V.em. **sich emporranken** (hat sich (t-rt) emporgerankt) : [louza.] krapañ ; *der Efeu rankt an der Mauer empor, der Efeu rankt sich an der Mauer empor,* an iliav a grap ouzh ar voger.
emporrichten V.k.e. (hat emporgerichtet) : *etwas emporrichten,* lakaat udb a-blom, lakaat udb war e dres, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonaat udb., gwintañ udb, gwerniañ udb.
V.em. **sich emporrichten** (hat sich (t-rt) emporgerichtet) : sevel e gein, digeinañ, digrommañ, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach.
emporschnellen V.gw. (ist emporgeschnellt) : sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik,

piklammat, sevel gant tizh bras, pignat d'an nec'h gant tizh bras.
emporschießen V.gw. (schoss empor / ist emporgeschossen) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, delammat, diflukañ, difukañ, strimpiñ, sinklañ, dilañsañ.
Emporschießen n. (-s) : difluk g., ezflistradur g., enstrink g., ezflistradur g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkadur g., strinkerezh g.
emporschwingen V.em. : **sich emporschwingen** (schwang sich empor / hat sich (t-rt) emporgeschwungen) : **1.** kemer e nij, nijal kuit, kemer e lusk, kemer e lañs ; **2.** [dre skeud.] ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, erruout.
emporsehen V.gw. (sieht empor / sah empor / hat emporgesehen) : **1.** sellet d'an nec'h ; **2.** *zu jemandem mit Bewunderung emporsehen*, estlammiñ (bamiñ) ouzh u.b., bamañ da (dirak, gant) u.b., chom bamet gant u.b., estlammiñ war (dirak) u.b.
emporsteigen V.gw. (stieg empor / ist emporgestiegen) : sevel, pignat, krapañ ; *zum Altar emporsteigen,* pignat ouzh an aoter ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor,* pa vez an amzer mik e sav ar moged pik.
Emporsteigen n. (-s) : pignidigezh b., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g.
emporstreben V.gw. (ist emporgestrebt) : [dre skeud.] bezañ c'hoantek da sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant uhelaat, bezañ youl-sevel gant an-unan, klask en em uhelaat, bezañ c'hoant erruout en an-unan, bezañ youl-sevel en an-unan, klask sevel dreist e renk.
empört ag. : fuloret, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, kounnaret, aet tro en e voned ; *empört sein,* bezañ droug en an-unan, bezañ droug en e gorf, bezañ krog an tan en e benn, bezañ imoret, bezañ imor en an-unan, bezañ un imor en an-unan, bezañ brouez en an-unan, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde,* enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur.
emportreiben V.k.e. (trieb empor / hat emporgetrieben) : lakaat da bignat, bountañ d'an nec'h.
Empörung b. (-,-en) : **1.** droug santel g., fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., brouezadur g., egar g., taeroni b., taerijenn b., taerded b., taerder g. ; **2.** emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., harzerezh g., taol-freuz g., kabal b., kabalad b.
emporziehen V.k.e. (zog empor / hat emporgezogen) : sevel, gorren, gwintañ.
Empyreum n. (-s) : [mojenn.] uheloabl g.
Emse b. (-,-n) : [kozh] merien str., merienenn b.
emsig ag. : gredus, aketus, fourradus, intampius, frev, leun a startijenn, diskuizh, oberiant, oberius, difraeüs, dik, dilas, eskuit, fonnus, gres, grizias, labourus, leun a c'hred, stummet da labourat, lamprek, bev, birvidik, dever ennañ ; *emsig arbeiten,* trabasat, labourat kement-ha-kement, en em zrastañ, bezañ e bec'h o labourat, bezañ kalonek da labourat, labourat taer, labourat gant intampi, labourat gant gred bras, labourat hardizh, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour, kaout kalon da labourat, kaout imor gant al labour, stardañ outi, stagañ kalonek gant e labour, bezañ taolet-bras d'al labour, ober labour start, bezañ prim en e labour, kregiñ du el labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, bezañ fonnus d'ober e labour, bezañ ouesk da labourat, labourat gant difrae, poaniañ war e labour, labourat a-striv, labourat parfet, labourat a-zetri, labourat a-zevri, labourat a-zevri-kaer, labourat a-zevri-bev, bezañ da vat gant e labour, mont da vat-kaer ganti, mont da vat ha kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, labourat evit mat, bezañ a-lazh-ki gant e labour, bezañ gwir wellañ o labourat, labourat a-dizh, bezañ er wakol, labourat gant diere, kaout diere gant e labour, bezañ prim d'ober pezh a zo d'ober, bezañ birvidik war al labour, bezañ dever en an-unan, kemer kalz deur gant e labour, [plac'h] aveliñ he lostenn, bezañ ur gaerell anezhi ; *die Hühner suchen emsig nach Würmern,* ar yer a gabal da zastum preñved ; *emsig hin un her eilen,* ruilhal ha merat e gorf, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.
Emsigkeit b. (-) : gred g., intampi g., difraeüsted b., difrae g., aket g., oberiantiz b., dillo g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., diampech g., eskuited b., eskuiter g., bec'h g., dever g., fougas g.
Emu g. (-s,-s) : [loen.] emou g.
Emulation b. (-,-en) : [stlenn.] kendarvanerezh g., emuladur g., emuliñ g.
Emulator g. (-s,-en) : [stlenn.] kendarvaner g., emuler g.
Emulgator g. (-s,-en) : [kimiezh, tekn.] livrizhenner g., livrizhuzenn b.
emulgieren V.gw. (hat emulgiert) : [kimiezh, tekn.] livrizhañ, livrizhennañ ; *eine Majonäse emulgieren lassen,* sevel ur maionez.
Emulsion b. (-,-en) : [kimiezh, tekn.] livrizhenn b., laezh-eoul g., laezh-rousin g.
E-Musik b. (-) : sonerezh klasel g., sonerezh arzel g. [*enebet ouzh U-Musik,* sonerezh skañv g., sonerezh pobl g.].
en bloc Adv. : e bloc'h, a-vloc'h, a-stroll, dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, a-dreuzvarc'had, evel-evel, an eil dre egile / war un dro / holl a-dreuz / bloc'h e-giz m'emañ (Gregor).
En-bloc-Abstimmung b. (-,-en) : [polit.] mouezhiañ a-vloc'h g.
End- fin, dibenn, diwezh, diwezhañ.
Endabrechnung b. (-,-en) : kont peurglozet b., fakturenn beurglok b.
Endalarm g. (-s,-e) : [Bro-Suis] diwezh an alarm g., diwezh an alum g., dibenn ar stad a evezh g.
Endbahnhof g. (-s,-höfe) : penn-linenn g., porzh-houarn dibenn g.
Endbearbeitung b. (-,-en) : mistradenn b., peurlipadur g., peurober g., peurobererezh g., peuraoz g.

Endbescheid g. (-s,-e) : [gwir] barnadenn dibenn b., setañs diwezh b.
Endbetrag g. (-s,-beträge) : sammad peurglozet g., sammad peurechu g., sammad disoc'hel g., somm beurglok b.
Endbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn dibenn b., lizherenn diwezh b., lizherenn diwezhañ b.
Enddarm g. (-s,-därme) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.
Ende n. (-s,-n) : dibenn g., diwezh g., fin b., dilost g., penn-diwezhañ g., finvez b., termen g., disoc'h g., distag g., echuadur g., echuamant g., gourfenn g., isu g., kab g., lostad g., lost g., penn g., begenn b. ; *Schraube ohne Ende*, biñs-rod b., biñs-tro b. ; *ganz am Ende, kurz vor dem Ende,* war an diwezhadoù, war an diwezhad, diouzh an diwezhadoù ; *er wohnt am Ende der Straße,* emañ o chom e-tro lost ar straed ; *ganz am anderen Ende des Tunnels,* er penn all tre d'ar riboul ; *am anderen Ende der Sadt wohnen,* bezañ o chom er penn all a gêr, bezañ o chom er c'hostez all eus kêr, bezañ o chom en tu all eus kêr ; *am Ende seiner Rede sagte er ...,* e fin e brezegenn e lavaras ..., e dibenn e brezegenn e lavaras ... ; *gegen Jahresende,* war an diwezh eus ar bloaz, e dibenn ar bloaz ; *die zwei Enden einer Schnur, die beiden Enden einer Schnur*, daou benn ur fiselenn, daou benn ur gordenn lies. ; *das Ende einer Schnur,* lost ur gordenn g. ; *das Ende des Demonstrationszuges,* lost ar vanifestadeg g. ; [kenw.] *Ende dieses Monats,* e fin ar miz-mañ, e fin ar miz a zo o ren, war an diwezh eus ar miz-mañ, da zibenn ar miz-mañ, e dilost ar miz-mañ ; *am Ende des zwanzigsten Jahrhunderts,* e fin an ugentvet kantved, war an diwezh eus an ugentvet kantved, da zibenn an ugentvet kantved ; *am Ende des Winters,* e-tro penn ar goañv, en dilost ar goañv, war zibenn ar goañv ; *vor Ende des Winters,* kent tremen ar goañv ; *von Dezember bis Ende April,* adalek Kerzu betek April echu ; *Ende Januar,* e diwezh miz Genver, e deizioù diwezhañ miz Genver ; *bis Ende des Monats ist es fertig,* a-benn fin ar miz e vo prest, ac'hanen da fin ar miz e vo prest ; *am Ende der Versammlung,* diwar sav ar vodadeg ; *am Ende des Gottesdienstes,* diwar sav an oferenn ; *zu Ende gehen, dem Ende zugehen,* echuiñ, bezañ o peurechuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu, bezañ o tisoc'h, finvezañ, gourfenniñ ; *ein Monat ist schnell zu Ende,* ur miz a zeu buan ; *das Jahr geht dem Ende zu, das Jahr geht zu Ende,* ar bloaziad a vrañskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emaomp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù ; *die Veranstaltung ist zu Ende,* peurglozet eo an abadenn, disoc'h eo an abadenn, echu eo an abadenn, kloz eo an abadenn, fin a zo gant an abadenn, fin eo d'an abadenn, fin eo an abadenn ; *wann ist die Veranstaltung zu Ende ?* peur ez echuo an abadenn ? peur e vo fin an abadenn ? peur e vo fin d'an abadenn ? peur e vo fin gant an abadenn ? ; *die Ernte ist zu Ende,* peurc'hraet eo an eost, fin a zo gant an eost, fin eo d'an eost, fin eo an eost, kloz eo an eost ; *der Winter ist bald zu Ende,* emañ ar goañv o tilostañ, o tilostañ ar goañv emaomp ; *das Schuljahr ist zu Ende,* disoc'h eo ar bloavezh-skol, kloz eo ar bloavezh-skol ; *einen Brief zu Ende schreiben,* peurechuiñ ul lizher, peurechuiñ skrivañ ul lizher ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit peurechuiñ un hevelep trevell (evit peurgas un hevelep labour da benn, evit kunduiñ un hevelep labour da benn, evit ober ouzh un hevelep labour, evit ober diouzh un hevelep labour), ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit evit lakaat al labour-se klok ; *er hat seinen Auftrag zu Ende geführt,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi ; *zu Ende reden,* echuiñ e gomz, peurechuiñ e gomzoù ; *ein glückliches Ende haben,* kaout isu mat ; *bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten,* betek dibenn ar c'hantvedoù.
[troioù-lavar] **1.** *das nimmt kein gutes Ende,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *der Weg nimmt kein Ende,* n'eus fin (diwezh) ebet d'an hent, ur viken e pad ar veaj, n'eus distag ebet d'ar veaj, keit-ha-keit all e pad ar veaj ; *das Gespräch nimmt kein Ende,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal, n'eus prenn ebet d'o latenn ; *seine Arbeit nimmt kein Ende,* n'eus dibenn ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus fin ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus echu ebet gantañ en e labour, ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a vez ur viken oc'h ober e labour, hennezh a vez hed ur viken oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober ; *seine Schmerzen sind noch nicht zu Ende,* hennezh n'eo ket aet ar poanioù dioutañ c'hoazh ; *es ist noch ein gutes Ende bis zur Stadt,* ur flipad mat a hent a chom d'ober c'hoazh a-raok degouezhout e kêr ; *dieser Schriftsteller kommt zu keinem Ende,* ar skrivagner-se ne oar ket echuiñ e zanevell ; *an allen Ecken und Enden, an allen Enden,* dre-holl, e pep lec'h, e kement kogn ha digogn a zo, forzh pelec'h, krec'h ha traoñ, e pep kogn ha digogn, e kement kogn a zo, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, krec'h ha traoñ, e pep hent / e pep tu / e pep keñver (Gregor) ; *bis zum Ende,* bete amen, betek an diwezh, betek ar penn ; *von Anfang bis Ende, vom Anfang bis zum Ende, von einem Ende zum anderen,* a-zeroù da ziwezh, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-da-hed, a-hed-da-hed, hed-ha-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, war e hed, eus an eil penn d'egile, adalek an eil penn betek egile ; *wie der Anfang so das Ende, wie am Anfang, so am Ende,* diouzh an deroù ar finvezh ; *das Ende absehen können, Licht am Ende des Tunnels sehen,* tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti.
2. *der Tag neigt sich seinem Ende zu,* emañ an noz o tont, tostaat a ra an noz, emañ o serrnoziñ, mont a ra an deiz, tennañ a ra an deiz d'e fin, emañ an deiz war e ziskar, izelaat a ra an heol, izelaat a ra an deiz, erru eo pell an deiz, nosaat a ra, nozik eo, kozh eo an deiz, war e bare emañ an deiz, war an echu emañ an deiz ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu,* echuet eo va amzer,

graet eo va zro ganin, o finvezañ emaon, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *das ist der Anfang vom Ende,* deroù an dibenn eo, emaomp o vont e drouziwezh, emaomp erru war hent an diskar ; *der Regenschauer ist bald zu Ende,* hemañ eo lost ar barrad glav ; *das Gewitter ist zu Ende,* tremenet eo an arnev, aet eo an arnev hebiou, uzet eo ar barr arnev, echu eo an arnev, fin a zo gant an arnev, fin eo d'an arnev, fin eo an arnev ; *als die Arbeit zu Ende war,* en diwezh al labour, pa voe peurc'hraet ar feur, pa voe fin d'al labour, pa voe fin gant al labour ; *sich seinem Ende nähern,* bezañ erru pare, tennañ d'e fin, bezañ erru pare, bezañ war e bare, bezañ war an echu, tennañ d'e fin, bezañ darev da echuiñ ; *der Krieg näherte sich seinem Ende,* tost echu e oa ar brezel, o tennañ d'e fin e oa ar brezel, darev e oa ar brezel da echuiñ, war an echu edo ar brezel ; *es geht mit ihm zu Ende*, emañ an den-hont war e zistro / tennañ a ra d'e fin (d'e finvez) / izelaat a ra / emañ war e ziskar / diskaret mat eo (Gregor), hennezh a zo erru pell gantañ, ne bado ket pell ken, pell emañ ganti, ned ay ket pell ganti, graet eo e dro gantañ, o finvezañ emañ, echuet eo e amzer ; *ich bin am Ende, ich bin am Ende meiner Kräfte,* war va nerzh emaon, n'on ket kap ken, erru on e penn va nerzh, ne c'hallan ket mui / brev on / asik on (Gregor) ; *er ist total am Ende,* ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, izel eo kouezhet e vanniel gantañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, hennezh a zo echu gantañ, graet eo gantañ, graet eo e varv dezhañ, sklaer eo e abadenn, paket eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, lipet eo, tapet en deus e lip, graet eo e dro, straket eo e graoñenn, erru eo an hirañ ma c'hall mont, en dro-mañ ez eus fin dezhañ ; *meine Geduld ist zu Ende,* koll a ran pasianted, echu eo gant va fasianted, emañ va gwad o vont e dour ; *einer Sache ein Ende setzen,* lakaat diwezh (harz, disoc'h, termen) d'udb ; *dem muss ein Ende gesetzt werden,* an dra-mañ a rank echuiñ ; *der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen,* lakaat termen d'ar gwallziforc'hoù a ra gaou ouzh ar merc'hed ; *einem Krieg ein Ende setzen,* echuiñ ur brezel, echuiñ gant ur brezel ; *mit etwas ein Ende machen,* lakaat diwezh (harz, disoc'h, termen) d'udb, reiñ harz d'udb, echuiñ gant udb ; *etwas zu Ende führen,* disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, peurgas udb, kas udb da benn vat, kas udb da vat, echuiñ udb, kas udb betek penn, kas udb da benn, peurechuiñ udb, pengenniñ udb, debengenniñ udb, degouezhout da vat ganti, disoc'h gant udb, disoc'h da benn (betek ar penn, d'ar penn), barrañ udb, kas an erv da benn, dibennañ udb, difretañ un tamm labour bennak, direstañ un tamm labour bennak, talarat, sevel e grog, dont a-benn eus e grog ; *sein Leben zu Ende führen,* echuiñ e vuhez ; *etwas nicht zu Ende führen, etwas nicht bis zum Ende ausführen, mit etwas nicht zu Ende kommen,* darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, ober udb diwar hanter ; *nicht bis zum Ende ausgeführt werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu ; *ich bin bald mit meiner Arbeit zu Ende,* erru eo pare c'hraet va labour, erru eo pare echu va labour, tost fin on gant va labour, tost fin eo din ober al labour-se, tost echu eo al labour ganin, o tilostañ va labour emaon ; *er kommt mit dieser Arbeit endlich zu Ende,* erru eo tost echu gant al labour-se a-benn ar fin ; P. *das ist das Ende vom Lied,* debret eo koan ! echu an neizh kegin ! kollet eo pep tra ! en dro-mañ ez eo graet ganeomp ha brav ! fresk omp bremañ ! el lagenn emaomp bremañ ha prop ! ; *das dicke Ende kommt noch !* ha kaeroc'h 'zo ! ha koantoc'h 'zo ! ar pep gwellañ 'zo war-lerc'h ! n'ho peus ket gwelet ar gwellañ tamm c'hoazh ! n'ho peus ket klevet ar pep gwellañ c'hoazh ! ; *mit seiner Weisheit rasch zu Ende sein,* bezañ tapet berr, chom bout, chom berr, chom dre an hent, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil, pelec'h lammat, na tu na tro evit en em dennañ, na tu na tro evit en em bakañ, war (ouzh) pe du (pe e tu) treiñ), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, en em gavout boud, bezañ en entremar ; [kozh] *des Staunens war kein Ende,* ne 'z ae ket ar souezh diouzh an dud, ne skuizhe ket an dud oc'h ober marzh, ne dorre ket ar souezh gant an dud.

3. *einem Übelstand ein Ende bereiten,* lakaat diwezh da zireizhoù 'zo, troc'hañ plegoù fall 'zo, lakaat harz da zizurzhioù 'zo, diouennañ plegoù fall 'zo, diwriziennañ ha distrujañ plegoù fall 'zo, terriñ war plegoù fall 'zo, dibennañ plegoù fall 'zo, didechiñ, lemel plegoù fall 'zo ; *das wird ein böses Ende nehmen,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, kement-se a denn da wall fin, kement-se a zo techet da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *mit dem nimmt es noch ein schlimmes Ende,* emañ hennezh o tanzen trubuilh a-benn an amzer da zont, hennezh a gemer ur gwall hent, ma kendalc'h ouzh an hent-se e vo gwall fin gantañ, ma kendalc'h ouzh an hent-se e tenno d'ur gwall fin, ma kendalc'h ouzh an hent-se e tenno da wall fin, emañ o vont e drouziwezh ; *eine Sache am richtigen Ende anfassen,* gouzout an tu (an dro) d'ober udb, gouzout an taol, mont d'udb dre an tu mat, kemer udb dre ar penn mat, ober udb a-dailh ; *eine Sache am verkehrten Ende anfassen,* kemer udb dre ar penn fall, mont d'udb dre an tu fall, ober udb a-dreuz, ober ar rekin, na gaout neuz ebet da labourat, bezañ kleiz da labourat, bezañ distu da labourat ; *am Ende, letzten Endes,* d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn-kont, erziwezh, a-benn ar fin, a-benn fin an dro, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, da fin an dro, a-benn fin an dro, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, taol da fin, en taol fin, taol fin, en taol diwezhañ, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *Bachmann und kein Ende,* Bachmann, Bachmann ! hennezh adarre ! ; [kr-l] *Ende gut, alles gut,* mat eo pep tra oc'h echuiñ mat.

4. [loen.] beg brankoù ar c'harv g., blench brankoù ar c'harv g.

Endeffekt g. (-s,-e) : disoc'h diwezh g., difin g. ; *im Endeffekt,* da ziwezhañ, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, er penn diwezhañ holl, da fin an dro, a-benn fin an dro, erziwezh.

Endemarke b. (-,-n) : [stlenn.] merk dibenn g.

Endemie b. (-,-n) : endemiezh b., kleñved-lec'h g., broreuziad g.

endemisch ag. : lec'hel, brosezat, broreuziat, broreuziadek, endemek, ... kleñved-lec'h.

enden V.gw. (hat geendet / ist geendet) : **1.** (hat) : echuiñ, paouez, ehanañ, arsaviñ, tevel, disoc'h, finvezañ, finisañ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu, soetiñ, gourfenniñ ; *die Frist endet morgen,* warc'hoazh ez echuo (e vo echu, e vo deuet, e vo degouezhet) an termen, warc'hoazh e tegouezho an amzer / warc'hoazh e tegouezho an termen (Gregor) ; *wie wird das wohl enden?* peseurt ruilh a ray ? penaos e tisoc'ho an afer ? ; *glücklich enden,* kaout isu mat ; *das wird böse enden,* gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, kement-se a denn da wall fin, kement-se a zo techet da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *das Wort endet auf -ung,* echuiñ a ra ar ger gant -ung ; **2.** (hat *pe* ist pa vez anv eus ar vuhez) : echuiñ, mervel ; *sie hat (ist) kläglich geendet,* gouzañvet he doa ur marv kriz, gouzañvet he doa ur marv estlamm ; *er hat (ist) in der Gosse geendet,* finvezañ a reas e vuhez war an douar noazh, echuet en deus e vuhez war an teil, echuet eo war an douar noazh ; *sie hat (ist) im Zuchthaus geendet,* tremen a reas an nemorant eus he buhez en toull-bac'h, echuet he deus he buhez en toull-bac'h, echuet eo en toull-bac'h ; *er hat (ist) durch Selbstmord geendet,* en em zistrujañ a reas a-benn an diwezh, en em lazhañ a reas a-benn ar fin, en em forsiñ a reas a-benn ar fin war gein an Aotroù Doue ; *sie hat (ist) als Hexe auf dem Scheiterhaufen geendet,* echuiñ a reas he buhez evel sorserez war ar buched, echuet eo evel sorserez war ur geuneudeg, kondaonet e voe evel sorserez da vervel dre an tan.

V.k.e. : (hat geendet) : echuiñ, finisañ, fiñvezañ ; *sein Leben enden,* finvezañ e vuhez (Gregor), echuiñ e vuhez.

Endergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h diwezh g., difin g., disoc'had g., dilost g.

Endfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had peuraozet g.

Endgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr e dibenn ar red-micher g., gopradur e dibenn ar red-micher g.

Endgerät n. (-s,-e) : [stlenn.] trobarzhell b.

Endgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh uhelañ g., tizh uc'hek g.

endgültig ag. : **1.** diamginus, peurglozet, peurechu, peurglok, klok ha kempenn, dieiltro, echuus, fin ; **2.** [gwir] didorrus, hep engalv, hep galv, hep eskemm.

Adv. : **1.** da vat, da vat ha da viken, evit mat, evit biken, da viken, evit atav, diouzh pad, a-varv, war-naet, a-grenn, glez ; *der König machte endgültig Schluss mit dem Krieg,* ar roue a ehanas glez ar brezel ; **2.** [gwir] hep engalv, hep eskemm.

Endgültigkeit b. (-) : peurglokter g., peurglokted b., diamginusted b.

Endhaltestelle b. (-,-n) : dibennarsav g., penn-linenn g.

Endivie b. (-,-n) : [louza.] sikorea dantek g.

Endkampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] gourfenn g., tro-serr b.

Endkontakt g. (-s,-e) : [tredan.] sankell b.

Endkontrolle b. (-,-n) : kontroll dibenn g., kontroll diwezh g., kontroll diwezhañ g.

Endlager n. (-s,-) : **1.** termenva g. ; **2.** [nukl.] lec'h boniañ evit biken g.

endlagern V.k.e. (hat endgelagert) : [nukl.] boniañ da viken.

Endlagerung b. (-,-en) : [nukl.] boniañ da viken g.

Endlauf g. (-s,-läufe) : [sport, redadeg] gourfenn g., tro-dibenn b., tro-serr b.

endlich ag. : **1.** [mat.] bevennek ; **2.** [preder.] harzek, dibadus, bevennet, bevennek, termenek, padennek, dibad.

Adv. : da ziwezhañ, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, er penn diwezhañ holl, en taol diwezhañ, da fin an dro, a-benn fin an dro, a-benn an dilost, pelloc'h, a-belloc'h, en dilost, diwar ar mare, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, erziwezh, taol da fin, en taol fin, taol fin, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *da sind sie ja endlich,* setu int pelloc'h ! setu int a-belloc'h ! deuet int erfin ! dont a reont, diwar ar mare ! ; *nun gib doch endlich Ruhe !* ro peoc'h a-barzh ar fin ! ; *komm doch endlich !* deus 'ta neuze !

Endlichkeit b. (-) : [preder.] harzegezh b., dibadusted b., termenegezh b. ; *die Endlichkeit der Welt,* harzegezh ar bed b., bevennegezh ar bed b., dibadusted ar bed b., ar bed bevennet g., ar bed dibadus g.

endlos ag. : diziwezh, difin, didermen, peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, hir evel ur sizhun hep bara, lostek ; *eine endlose Geschichte,* un istor lostek g.

Endlosigkeit b. (-) : didermen g., hollbadusted b., peurbadusted b., peurbad b., jamezenn b.

Endlospapier n. (-s,-e) : paper akordeoñs g.

Endlösung b. (-) : [nazi.] diskoulm diwezhañ g. ; *Endlösung der Judenfrage,* diskoulm diwezhañ da gudenn ar Yuzevien g.

Endmoräne b. (-,-n) : [douar.] morena vevenn b., skornatredoù bevenn lies.

Endogamie b. (-,-n) : dimeziñ e-barzh e rumm tud g., enklandimeziñ g., enprediñ, enpriedadezh b.

endogen ag. : diabarzh, a-ziabarzh, endeuat.

Endonuklease b. (-,-n) : [mezeg.] endonukleaz g.

Endophasie b. (-) : [bred.] enkomz b.

Endorphin n. (-s,-e) : [korf.] endorfin g.

Endoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] endoskop g.

Endoskopie b. (-,-n) : [mezeg.] endoskopiezh b.

Endosmose b. (-,-n) : [fizik] etreleizhiñ g., endosmoz g.

Endossement n. (-s) : ardestadur g., keinverkañ g.

Endphase b. (-,-n) : prantad diwezh g., prantad dibenn g., prantad diwezhañ g., derez diwezhañ g., stad diwezhañ b., gourfennstad b.

Endpreis g. (-es,-e) : priz peurglok g., priz da vat g.
Endprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had peuraozet g.
Endpunkt g. (-s,-e) : poent-dibenn g., pik echu g., termen g.
Endreim g. (-s,-e) : klotenn dibenn b. ; *gegebene Endreime,* rimostelloù lies.
Endresultat n. (-s,-e) : disoc'h diwezh g., difin g.
Endrunde b. (-,-n) : [sport] gourfenn g., tro-dibenn b., troserr b.
Endrundenteilnehmer g. (-s,-) : [sport] gourfenner g.
Endschnur b. (-,-schnüre) : *Endschnur einer Langleine,* begenn b., kordenn fin e penn ul linenn besketa b.
Endsieg g. (-s) : [nazi., istor] peurdrec'h g.
Endsilbe b. (-,-n) : [yezh.] silabenn dibenn b., silabenn diwezh b., silabenn diwezhañ b.
Endspiel n. (-s,-e) : [sport] gourfenn g., tro-dibenn b., troserr b.
Endspielteilnehmer g. (-s,-) : [sport] gourfenner g.
Endspurt g. (-s,-e) : [sport] sprint dibenn g. ; *zum Endspurt ansetzen,* sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh.
Endstadium n. (-s,-stadien) : prantad diwezh g., prantad dibenn g., prantad diwezhañ g., derez diwezhañ g., stad diwezhañ b., gourfennstad b.
Endstation b. (-,-en) : penn-linenn g., penn-hent g., dibennarsav g.
Endsumme b. (-,-n) : sammad peurglozet g., sammad peurgloz g., sammad disoc'hel g., somm beurglok b.
Endtermin n. (-s,-e) : termen diwezhañ g., termen pellañ g.
Endung b. (-,-en) : **1.** gourfenn g., dibenn g., dilost g., disoc'hadur g. ; **2.** [yezh.] lostger g., dibenn-ger g., dibenn g., gourfenn ur ger g.
Endursache b. (-,-n) : kehuz davediñ g.
Endurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnadenn dibenn b.
Endverbraucher g. (-s,-) : bevezer e fin ar chadenn produiñ-gwerzhañ g.
Endzahl b. (-,-en) : disoc'h g., sammad g., hollad g.
Endzeit b. (-) : fin ar bed b., dibenn ar c'hantvedoù g. ; *bis zur Endzeit,* betek dibenn ar c'hantvedoù
endzeitlich ag. : hag a gemenn fin ar bed, evel pa vefe fin ar bed, ... an Apokalips, apokaliptek.
Endzeitstimmung b. (-,-en) : amva an Apokalips g., amva fin ar bed g., malañjer g., maritell b.
Endziel n. (-s,-e) : pal g., peurbal g., amkan g., finvez b.
Endziffer b. (-,-n) : sifr diwezhañ g., unanenn kentañ urzh b.
Endzustand g. (-s,-zustände) : difin g., stad peurechu b., disoc'h diwezh g.
Endzweck g. (-s,-e) : pal g., peurbal g., amkan g., finvez b., dezev g., amboaz g., mennad g., palelezh b., finvezelezh b.
Energetik b. (-) : **1.** gremmoniezh b. ; **2.** [preder.] energelouriezh b., gremmelouriezh b.
energetisch ag. : energetek, gremmek.
Energetismus g. (-) : [preder.] energelouriezh b., gremmelouriezh b.
Energetist g. (-en,-en) : [preder.] energelour g., gremmelour g.
Energie b. (-,-n) : **1.** energiezh b., gremm g., nerzh g. ; *Wasserernergie,* nerzh an dour g. ; *Energie der Bewegung,* energiezh sinetek b., gremm sinetek g., gremm fiñvel g., energiezh fiñvel b. ; *Energie der Lage,* energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g. ; *fossile Energie,* energiezh kondon b., gremm kondon g. ; *grüne Energie,* energiezh c'hlas b., gremm glas g. ; *sanfte Energie,* energiezh dous (dizrouk, doujus ouzh an endro) b., gremm dous (dizrouk, doujus ouzh an endro) g. ; *erneuerbare Energie, regenerative Energie, alternative Energie,* energiezh nevezadus b., energiezh adnevezadus b., gremm nevezadus g. ; *freigewordene Energie,* energiezh dilaosket b., gremm dilaosket g. ; *aufgenommene Energie,* energiezh euvret b., gremm euvret g. ; **2.** [dre skeud.] mennerezh g., youlegezh b., youl b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., gred, kasetez b., nerzhuster g., speredoù-buhezañ lies. ; *Energie haben,* bezañ startijenn (lañs, nerzh-youl) en an-unan, bezañ leun a nerzh, bezañ bev ar gwad en e wazhied, bezañ deltu gant an-unan, kaout gred ; *mit Energie verlangen,* goulenn uhel ha kreñv, goulenn gant intampi, goulenn gant herrder, arc'hiñ ; *mit verstärkter Energie ans Werk gehen,* kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù.
Energieabhängigkeit b. (-) : sujidigezh war tachenn an energiezh b.
Energieaufspeicherung b. (-,-en) : [fizik] daspugn energiezh g., daspugnadur gremm g.
Energiebedarf g. (-s) : ezhommoù a-fet gremm lies., ezhommoù a-fet energiezh lies.
Energiebilanz b. (-,-en) : bilañs energetek g.
Energiedosis b. (-,-dosen) : [nukl.] dozenn euvret b., doenad euvret g.
Energieeinschränkung b. (-,-en) / **Energieeinsparung** b. (-,-en) : bevennadur ar bevezadur energiezh b., strishadur ar bevezadur gremm g., krennadur ar bevezadur gremm g.
Energieentwertung b. (-) : disleberidigezh ar gremm b.
Energieerhaltung b. (-) : kevandalc'h ar gremm g., peurvirerezh an energiezh g.
Energieerhaltungssatz g. (-s) : savelenn kevandalc'h ar gremm b.
Energiefluss g. (-es,-flüsse) : [fizik] gremmgas g.
Energiefreisetzung b. (-,-en) : [fizik] dilaosk gremm g., dilaosk energiezh g.
Energiehaushalt g. (-s) : bilañs energetek g.
Energiehaushalten n. (-s) : [endro] mestroniañ ar gremm g., mestroniañ an energiezh g.
Energiekrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn ar gremm b., enkadenn war tachenn an energiezh b.
energielos ag. : **1.** [fizik] dienergetek ; **2.** [dre skeud.] divegon, dinerzh, dinerzhet, laosk, gwan, blin, sempl, fouist, divalav ; *energielos sein,* marvenniñ, marvasenniñ.
Energielosigkeit b. (-) : **1.** [fizik] dienergiezh b. ; **2.** [dre skeud.] divegon g., dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b., laoskentez b., gwander g., gwanded b., blinder g., blinded b., semplder g., semplded b.
Energiemenge b. (-,-n) : [fizik] kementad gremm g., kementad energiezh g.
Energiepolitik b. (-) : politikerezh a-fet gremm g., politikerezh a-fet energiezh g.

Energieprognose b. (-,-n) : diaweladur a-fet gremm g., diaweladur a-fet energiezh g.
Energiequant g. (-s,-en) : pementad gremm g., kwantom gremm g.
Energiequelle b. (-,-n) : andon energiezh g., andon gremm g., mammenn c'hremm b., mammenn energiezh b., tarzh energiezh g., tarzh gremm g.
Energieresonanz b. (-,-en) : [fizik] dasson energiezh g.
Energierückgewinnung b. (-,-en) : [endro] atoradur gremm g., atoradur energiezh g., adtapadur gremm g., adtapadur energiezh g.
Energiesparen n. (-s) : arboelloù energiezh lies., espernioù gremm lies., espernioù energiezh lies., arboelloù gremm lies.
energiesparend ag. : gremmarboellus, damantus a-fet bevezadur gremm, damantus a-fet bevezadur energiezh.
Energiesparlampe b. (-,-n) : klogorenn-dredan gremmarboellus b., klogorenn-dredan izel he bevezadur gremm b., klogorenn-dredan izel he bevezadur energiezh b., klogorenn bevezadur izel b., kleuzeur bevezadur izel b.
Energiestrom g. (-s,-ströme) : gremmgas g.
Energieträger g. (-s,-) : **1.** *sekundäre Energieträger,* energiezh eil-renk b. ; **2.** *Primärenergieträger, Rohenergieträger,* andon energiezh g., andon gremm g., mammenn c'hremm b., mammenn energiezh b., tarzh energiezh g., tarzh gremm g.
Energieumformung b. (-,-en) **/ Energieumwandlung** b. (-,-en) : [fizik] treuzfurmadur energiezh g., treuzfurmadur gremm g.
Energie-Unabhängigkeit b. (-) : emwalc'h gremm g., emwalc'h energiezh g.
Energieverbrauch g. (-s) : bevezadur energiezh g., bevezadur gremm g.
Energieversorgung b. (-,-en) : porzherezh gremm g., porzherezh energiezh g.
Energieverteilungsnetz n. (-es,-e) : rouedad dasparzhañ energiezh b., rouedad dasparzhañ gremm b., rouedad treuzkas ar gremm b.
Energievorrat g. (-s,-vorräte) : pourveziad danvezioù gremm g., boniad danvezioù gremm g.
Energiewirtschaft b. (-,-en) : kenderc'h tredan g., kenderc'herezh tredan g., tredanerezh g.
energisch ag. : nerzhek, nerzhus, youlek, mennidik, kalonek, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, gredus, leun a c'hred, diskuizh, greant, oberiant ; *er geht energisch vor,* mont a ra dezhi dizamant, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, bec'h bras a ra.
Enfant terrible n. (- -,-s -s) : diaoulig g., diaoul a zen g., mab an diaoul g., den dioutañ e-unan g., enepkemplegour g.
eng ag. : **1.** strizh, enk, bac'h, stumm ; *enges Zimmer,* kambr strizh b., kambr bihan-tout (enk, bihan-bihan, stumm, bac'h), bac'h b. ; *auf engem Raum leben,* bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *dieses Kleid ist zu eng,* ar vrozh-mañ n'he deus ket a-walc'h a dro enni, re just eo ar vrozh-mañ, re strizh eo ar vrozh-mañ, luziet on gant ar vrozh-se ; *diese Hose ist mir zu eng,* ne ya ket ar bragoù-se dindanon ; *diese Schuhe sind mir zu eng,* re verr eo ar botoù-se din, re just eo ar botoù-se din ; *enger machen,* serriñ mui / strizhañ c'hoazh / ober enkoc'h / ober strizhoc'h (Gregor), strizhañ, enkañ, enkaat, strishaat ; *enger werden*, mont war enkaat, enkaat, mont war strishaat, strishaat, en em serriñ (Gregor) ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; **2.** [dre heñvel.] tanav ; *enges Sieb,* sil tanav b., tamouez stank g., krouer tanav g. ; *enger Kamm*, krib tanav g. ; **3.** [tr-l] *es ist mir so eng ums Herz,* enk a zo warnon, ur galonad am eus, enkrezet (gwasket) on, war enkrez emaon, un enkrez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, enkreziñ a ran, damaniañ a ran ; *es wird mir eng ums Herz,* santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon ; **4.** *enger Familienkreis,* kelc'hiad strizh an tiegezh g. ; *die engere Bekanntschaft,* kelc'h ar vignoned g.
Adv. : **1.** kloz ha tenn, war enk, en enk, stank ; *sie sitzen zu eng,* re stank int war ar bankoù, azezet int war enk (peg-ha-peg) ; *zu eng schreiben,* skrivañ re stank ; *ein eng anliegendes Kleid,* ur vrozh peg ouzh ar c'horf b. (reut en-dro d'ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf) ; *eng umschlungen tanzen,* dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; **2.** *sie sind eng befreundet,* mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, mignoniezh don a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, kamalata a reont, amied int evel moc'h.
Engagement n. (-s,-s) : **1.** engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g. ; **2.** emouestladur g., emouestl g., emroll g., emrolladur g., emro g., emroidigezh b. ; *er ist mit vollem Engagement bei der Sache, er ist mit vollem Engagement dabei,* da vat-kaer e ya ganti, a-zevri-kaer emañ ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, mont a ra da vat-kaer ganti, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp, emañ ganti korf hag ene, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik) evit ar pezh a zifennomp, stourm a ra parfet.
engagieren V.k.e. (hat engagiert) : **1.** gouestlañ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, enfredañ, tuta, implijout ; **2.** kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus.
V.em. : **sich engagieren** (hat sich (t-rt) engagiert) : en em engouestlañ, enrollañ, en em enrollañ, emouestlañ, emrollañ, stourm ; *er engagiert sich politisch,* politikañ a ra ; *politisch engagiert sein,* bezañ don er politikerezh, bezañ emouestlet er politikerezh, politikañ ; *engagierte Literatur,* lennegezh emouestlet b., lennegezh engouestlet b., lennegezh stourm b. ; *ein engagierter Pazifist,* ur peoc'hgarour gredus g. ur peoc'hgarour leun a c'hred birvidik g.
engbäuchig ag. : aet e gof en e gein gantañ, skarn, distruj, treut, kastiz, digiget, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel

an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, dishevelebet, dizeriet, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù.
engbegrenzt ag. : bevennet strizh, strizh.
engbrüstig ag. : berranalek, berranal, peus.
Engbrüstigkeit b. (-) : berralan b.
Enge b. (-,-n) : **1.** strizhder g., strizhded b., enkter g., enkted b., enkadenn b., stummder g. ; **2.** [dre skeud.] *in der Enge sein*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ en ezhomm, bezañ berr an traoù gant an-unan, en em gavout en diouer, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spern ; **3.** *jemanden in die Enge treiben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonoù u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ ; **4.** [mor] strizh-mor g., ode-vor b., strizhenn b., mulgul g. ; **5.** ode b., strizhode b., riboul g., hent-kev g.
Engel g. (-s,-) : **1.** ael g. [*liester* aelez, aeled], aelez b. ; *gefallener Engel*, ael bet argaset (bannet) eus an neñv g., drougael g., arc'houere g., gwall ael g. / ael du g. / ael du kornek g. (Gregor) ; *guter Engel,* ael mat g., ael gwenn g. ; *ein Engel stieg vom Himmel herab,* un ael a ziskennas eus an neñv ; **2.** [dre skeud.] *sie ist ein wahrer Engel*, hounnezh a zo karget a vadelezh, hounnezh a zo ur galon vat a vaouez, karantezus eo evel un ael, hounnezh 'zo ur werc'hez, honnezh a zo peurvat ; *er ist ein Engel,* madelezhus eo ken-ha-ken - un den madelezhus eo, mar boa biskoazh - gwellañ den a daol troad war an douar eo - gwellañ den 'zo o vale eo - gwellañ den eo dindan tro an heol - gwellañ den dindan an Neñv eo - un den madelezhus eo, mard eus unan - un den madelezhus eo, mard eus hini - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara - kalon vat-holl eo - eston eo an den-se a galon vat – hennezh a zo peurvat ; *mein guter Engel,* va ael mat g., va ael diwaller g. ; *Schutzengel,* ael mirer g., ael-mir g., ael gwenn g., arc'houere mat g. / ael mat g. (Gregor), ael diwaller g. ; P. *ein Engel fliegt durchs Zimmer,* miget eo an holl, an holl a chom mut, chom a ra mik an dud, sioul e teu da vezañ, ne vez klevet na grik na mik e-pad ur pennadig ; P. *die Engel im Himmel pfeifen hören, die Engel singen hören,* gwelet kant steredenn o lugerniñ (tri heol o parañ, pemp heol o parañ, stered o parañ), gwelet seizh steredenn, gwelet mil heol o tarzhañ a dammoù en e benn, bezañ trellet e zaoulagad ; **3.** [dre skeud.] *rettender Engel,* salver g., saveteer g., redimer g.
Engelaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.
Engelbild n. (-es,-er) : *sellit ouzh* Engelsbild.
Engelbrot n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Engelsbrot**.
Engelburg b. (-) : *sellit ouzh* **Engelsburg**.
Engelgeduld b. (-) : *sellit ouzh* **Engelsgeduld**.
Engelgruß g. (-es,-grüße) : *sellit ouzh* **Engelsgruß**.
Engelgüte b. (-) : *sellit ouzh* **Engelsgüte**.
engelhaft ag. : evel un ael, ... ael, aelel, … an aelez.
Engelhai g. (-s,-e) : [loen.] ael-mor g. [*liester* aelez-mor / aeled-mor], loereg g. [*liester* loereged].
Engellegion b. (-,-en) : legion a aelez b.
Engelmacher g. (-s,-) : diforc'her g.
Engelmacherin b. (-,-nen) : diforc'herez b.
Engelwurz b. (-,-en) : *sellit ouzh* Engelswurz.
Engelzungen lies. : *sellit ouzh* **Engelszungen**.
Engelsbild n. (-es,-er) : ael g., aelig g., aelez b., aelezig b., kalon vat a zen b., den karget a vadelezh g., den peurvat g.
Engelsbrot n. (-s,-e) : mann eus an Neñv g., bara an aelez g.
Engelsburg b. (-) : kastell Sant-Ael e Roma g.
Engelsgeduld b. (-) : pasianted un ael b., habaskter un ael g., habaskted un ael b., gwiad a basianted g./b.
Engelsgruß g. (-es,-grüße) : [relij.] salud an ael d'ar Werc'hez g., añjeluz g.
Engelsgüte b. (-) : madelezh un ael b.
Engelshai g. (-s,-e) : [loen.] ael-mor g. [*liester* aelez-mor / aeled-mor], loereg g. [*liester* loereged].
Engelsüß n. (-es) : [louza.] raden-derv str., gouezraden str.
Engelsträne-Narzisse b. (-,-n) : [louza.] *schwefelgelbe Engelstränen-Narzisse,* foeon Glenan str.
Engelswurz b. (-,-en) : [louza.] talbod str.
Engelszungen lies. ; *jemanden mit Engelszungen bereden,* reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., tostennañ (lorbiñ, lubaniñ, likaouiñ, fougasiñ, flourañ, loavañ, lorc'hañ, truflennat) u.b., likaouiñ ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, hejañ per melen d'u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, lavaret (ober) fougeoù d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plantañ pour gant u.b., reiñ pour d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b.,

frotañ e askell d'u.b, reiñ lorc'h d'u.b. / klask gounit grasoù mat u.b. o lavarout komzoù kaer dezhañ / klask gounit u.b. gant komzoù kaer (Gregor).
engen V.k.e. (hat geengt) : serriñ mui / strizhañ c'hoazh / ober enkoc'h / ober strizhoc'h (Gregor), strizhañ, enkañ, enkaat, strishaat.
V.em. : **sich engen** (hat sich (t-rt) geengt) : mont war enkaat, enkaat, mont war strishaat, strishaat, en em serriñ (Gregor).
Engerling g. (-s,-e) : [loen.] preñv-gwenn g., larvenn ar c'hwil-derv b.
enghalsig ag. : [boutailh] strizh e c'houzoug, bihan e c'henoù.
engherzig ag. : digalon, didruez, digarantez, didrugar, digoant, digar, dihegar, kalet a galon, ur galon dir dezhañ, ur galon vaen dezhañ, ur galon yen a zen anezhañ, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, skornet e galon, kaledet e galon, kriz e galon, dibalamour.
Engherzigkeit b. (-) : didruez g./b., kaleter a galon g., kaleted a galon b.
Engineering n. (-s) : ijinouriezh b.
engl. ag. : [*berradur evit* **englisch**] saoz, saoznek.
England n. (-s) : Bro-Saoz b.
Engländer[1] g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez saoz g., alc'hwez rodig g.
Engländer[2] g. (-s,-) : Saoz g. ; *die Engländer,* ar Saozon lies, Yann Saoz g.
Engländerin b. (-,-nen) : Saozez b.
Englandfeind g. (-s,-e) : saozkasour g.
englandfeindlich ag. : saozkas.
Englandfeindlichkeit b. (-) : saozkasouriezh b.
Englandfreund g. (-s,-e) : saozkarour g.
englandfreundlich ag. : saozkar.
Englandfreundlichkeit b. (-) : saozkarouriezh b.
Englandgegner g. (-s,-) : saozkasour g.
Englein n. (-s,-) : **1.** aelig g., aelezig b. ; **2.** [dre skeud.] *alle Englein im Himmel pfeifen hören,* gwelet kant steredenn o lugerniñ (tri heol o parañ, pemp heol o parañ, stered o parañ), bezañ trellet e zaoulagad.
englisch[1] ag. : **1.** saoz ; **2.** [yezh.] saoznek ; *englische Redensart*, saoznegadur g. ; *er spricht englisch,* komz a ra saozneg, saoznegañ a ra ; *ein Buch in englischer Sprache,* ul levr saoznek g., ul levr skrivet e saozneg g. ; **3.** [mezeg.] *englische Krankheit,* lec'h g., droug al lec'h g., droug-lec'h g. ; **4.** [kegin.] *englisch gebratenes Beefsteak,* biftek boullboazh g. ; *englisch gebraten,* boullboazh, poazh-tanav, bihanboazh, gouboazh, hanter boazh, brasparedet, braspoazh, etre kriz ha poazh ; *englisch braten,* gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; **5.** P. *sich auf Englisch empfehlen,* tec'hout kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, ober merouri noz, ober koumanant-noz, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; **6.** aelel, ... ael, … an aelez ; *der Englische Gruß,* salud an ael d'ar Werc'hez g., an añjeluz g.
Englisch[2] n. : saozneg g. ; *ins Englische übersetzen,* treiñ e saozneg ; *ins Englische wechseln,* mont war ar saozneg, en em lakaat da gomz saozneg.
Englisch-Buch n. (-s,-Bücher) : levr saozneg g.
Englischhorn n. (-s,-hörner) : korn saoz g.
Englischsprechende(r) ag.k. g./b. : saozneger g., saoznegerez b.
engmaschig ag. : [gwiad.] stank e vailhoù, strizh e vailhoù.
Engpass g. (-es,-pässe) : **1.** [mor] strizh-mor g., ode-vor b., strizhenn b., gouzoug-mor g., mulgul g., gardenn b., gouer b., gouer-droc'h b., korzenn b. ; *starke Meeresströmung in einem Engpass,* raz g., flammenn b. ; *der Engpass an der Einfahrt in die Brester Reede,* mulgul morlenn Brest g. ; **2.** ode b., strizhode b., riboul g., kanienn b., saonenn b., strizh g., strizhenn b., hent-kev g. ; 3. [dre skeud.] enkadenn b., berregezh b. ; *es bestand ein Engpass auf dem Gebiet der Düngemittel, Düngemittel waren ein Engpass,* eus temz-atil e oa lakaet dienez, eus temz-atil e oa deuet diouer, diouer a demz-atil a oa.
en gros Adv. : a-vras, e gros ; *en gros kaufen,* prenañ a-vras, prenañ e gros ; *en gros verkaufen,* braswerzhañ, bezañ marc'hadour groser, gwerzhañ e gros., gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras.
Engrosgeschäft n. (-s,-e) : kenwerzh a-vras g/b, stal-werzh a-vras b.
Engroshändler g. (-s,-) : gourmarc'hadour g., marc'hadour a-vras g., marc'hadour dre-vras g., marc'hadour groser g., braswerzher g., groser g.
engsichtig ag. : berrwel a spered, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ, pout, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, a spered enk, strizhsperedet.
engstirnig ag. : strizhsperedet, strizhsperedek ; *engstirnig sein,* bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ ur spered pout a zen.
Engtanz g. (-es,-tänze) : dañs pok-ha-pok g., dañs kof-ha-kof g.
Enharmonie b. (-) : [sonerezh] **1.** [Henamzer] strizhesaouegezh b. ; **2.** [keidesaouadurezh] heñvelsonegezh b.
enharmonisch ag. : [sonerezh] **1.** [Henamzer] strizhesaouek ; **2.** [keidesaouadurezh] heñvelsonek.
Enjambement n. (-s,-s) : [barzh.] fourch-gwerzennoù g., gwerzenn a-c'haoliad b.
Enkaustik b. (-) : koar-teuz g., koaregenn b.
Enkel[1] g. (-s,-) : [korf.] ufern g., ibil-troad g.
Enkel[2] g. (-s,-) : mab-bihan g., bugel-bihan, douaren g., [gwechall e brezhoneg] niz g.
Enkelin b. (-,-nen) : merc'h-vihan b., douarenez b., [gwechall e brezhoneg] nizez b. ; *das ist meine Enkelin,* homañ a zo merc'h-vihan din.
Enkelkind n. (-s,-er) : bugel-bihan g., douaren g., [gwechall e brezhoneg] niz g.
Enkelsohn g. (-s,-söhne) : mab-bihan g., douaren g., [gwechall e brezhoneg] niz g.
Enkeltochter b. (-,-töchter) : merc'h-vihan b., douarenez b., [gwechall e brezhoneg] nizez b.
Enklave b. (-,-n) : enklozadenn b., enklozadur g., enezennad-douar b.
Enklitikon n. (-s,-klitika) : [yezh.] enklitikon g., enharpell b.

enklitisch ag. : [yezh.] enklitikel.
en masse Adv. : sof-kont, gros, a-foziadoù, gwalc'h e galon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h.
Enoch g. : Enoc'h g.
enorm ag. : divent, ramzel, divuzul, derveur, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où) ; *eine enorm dicke Frau,* ur bikolenn vaouez b., ur vaouez hag a zo hec'h hed hag he lec'hed enni, ur pezh takad maouez g., ur pezh mellad maouez g., un temz vat a vaouez g., ur gigenn vat a vaouez b., un digoradur a vaouez b., ur voudoupenn b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., ur sac'had kig g., ur pezh kig g., ur pezh toaz g., ur c'hroilhenn b., un drouilhenn b., ur frañjolenn b., ur penn-sac'h g., ur baborenn b.
en passant Adv. : diwar dremen, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, diwar nij, etre div gaoz.
Enquete b. (-,-n) : [Bro-Aostria] emvod labour g.
Enquetekommission b. (-,-en) : [polit., parlamant] bodad labour g., kuzul-enklask g.
Ensemble n. (-s,-s) : [c'hoariva, sonerezh] strollad g., laz g.
ent- rakverb stag a verk :
1. an enebiezh : **a)** evit diskouez un ober kontrol : *binden,* stagañ ; *entbinden,* distagañ ; **b)** e-barzh verboù stummet diwar anvioù-kadarn : *Wasser,* dour ; *entwässern,* dizourañ ; **c)** evit diskouez ar pellaat : *entgehen,* achap.
2. a) deroù un ober : *entbrennen,* entanañ ; **b)** ur cheñchamant stad, an tremen d'ur stad nevez : *entschlafen,* mervel, tremen d'ar bed all.
entärmeln V.k.e. (hat entärmelt) : divañchañ.
entarten V.gw. (ist entartet) : en em zisleberiñ, dilignezañ, dinaturiñ, breinañ, bastardaat, bastardiñ, en em zireizhañ ; *ein entarteter Sohn,* ur mab kriz g., ur mab disleber g., ur mab fall g., ur mab dinatur g. (Gregor) ; [nazi.] *die entartete Kunst,* an arz disleberet g., an arz disteraet g. ; *entartete Sprache,* yezh trefoet b., yezh trefoedet b.
Entartung b. (-,-en) : disleberidigezh b., dilignezadur g., bastarderezh g. ; *zur Entartung einer Sache führen,* bastardiñ udb, bastardaat udb, dilignezañ udb, disleberiñ udb, dinaturiñ udb, direizhañ udb.
entästen V.k.e. (hat entästet): diskourrañ, divarriñ, diskoultrañ, krennañ, noashaat.
entäußern V.em. : **sich entäußern** (hat sich (t-rt) entäußert) : **1.** *sich einer Sache (t-c'h) entäußern,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb. ; **2.** [preder.] arallekaat.
Entäußerung b. (-,-en) : **1.** dizober g. ; **2.** [preder.] arallekadur g.
entbanalisieren V.k.e. (hat entbanalisiert) : divoutinekaat.
entbehren V.k.e. (hat entbehrt) : **1.** dioueriñ ; *ich entbehre ihn sehr,* diouer bras am eus dezhañ, kerse bras am eus outañ, keuz bras am eus dezhañ ; **2.** ober hep, tremen hep, akuitañ hep ; *etwas nicht entbehren können,* na c'hallout tremen hep udb, na c'hallout bevañ hep udb, na c'hallout dioueriñ udb, na zont a-benn d'akuitañ hep udb, na c'hallout bezañ forc'het ag udb ; *er musste in seiner Kindheit vieles entbehren,* dizonet e oa bet diouzh ur bern traoù pa oa bugel, forc'het e oa bet ag ur bern traoù pa oa bugel.
V.k.d. (t-c'h) : bezañ hep ; *diese Beschuldigung entbehrt jeglicher Grundlage,* n'eus abeg na reizh gant ar rebech-se, ar rebech-se n'en deus na penn na lost, ar rebech-se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat ; *sein Verhalten entbehrt nicht einer gewissen Größe,* e emzalc'h a ziskouez meurded a spered, e emzalc'h a ziskouez a-walc'h e haelded a spered.
entbehrlich ag. : diouerus, dreistezhomm, diezhomm.
Entbehrlichkeit b. (-) : didalvoudegezh b., didalvoud g., diouerusted b.
Entbehrung b. (-,-en) : diouer g., diouerañs b., dibourvez g., berrentez b., ezeved g. ; *sich Entbehrungen auferlegen,* dioueriñ a galon vat traoù 'zo, tremen hep traoù 'zo, mont war var traoù 'zo, krennañ e zispignoù ; *sie musste lange Zeit Not und Entbehrungen auf sich nehmen,* he c'horf a zo bet pell forc'het ; *an Entbehrungen gewöhnt,* graet ouzh an diouerañs.
entbehrungsreich ag. : leun a zienez, leun a ziouer, leun a verrentez.
entbeinen V.k.e. (hat entbeint) : diaskornañ.
Entbergung b. (-,-en) : [preder., Heidegger] dioueladenn b.
entbieten V.k.e. (entbot / hat entboten) : **1.** [barzh.] kinnig ; *ich entbiete euch meinen Gruß,* ober a ran va gourc'hemennoù deoc'h, kas a ran va gwellañ gourc'hemennoù deoc'h ; **2.** [dre astenn.] *jemanden zu sich entbieten,* kemenn u.b., lakaat kemenn u.b. betek an-unan, kas kemennadurezh d'u.b. (Gregor).
entbinden V.k.e. (entband / hat entbunden) : **1.** diliammañ, disujañ, dieren, dizeren, dieubiñ, dinaskañ, diouestlañ, ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh, lemel [ur bec'h bennak diwar u.b.] ; *jemanden von einem Eid entbinden,* dieren (dieubiñ, dienderc'hel, diliammañ) u.b. diouzh ul le, diskargañ (disammañ, divec'hiañ) u.b. diouzh e le (eus ul le), reiñ diskarg eus ul le d'u.b., diouestlañ u.b., kuitaat u.b. eus ul le, kuitaat u.b. diouzh ul le ; **2.** *jemanden von einem Amt entbinden,* lemel (tennañ) e garg digant u.b., terriñ u.b. eus e garg, diskargañ u.b., digargañ u.b. ; **3.** [mezeg] *von einem Knaben entbunden werden,* gwilioudiñ diwar ur paotr, bezañ gwilioudet diwar ur paotr, genel ur paotr, genel ur paotr d'an-unan, reiñ buhez d'ur paotr, lakaat ur paotr er bed, P. dispakañ eus ur paotr, [gwashaus] dozviñ ur paotr ; *entbunden,* diac'hub, dieub ; *eine Frau entbinden,* genel ur bugel, gwilioudiñ ur vaouez.
V.gw. (entband / hat entbunden) : gwilioudiñ, P. kac'hat eskern, dispakañ, disac'hañ, dihiliañ, dozviñ ; *sie wird voraussichtlich im März entbinden,* e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ.

Entbindung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., diskarg g., disamm g., diendalc'h g. ; **2.** [mezeg.] ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., poan-vugale b., geneliezh b., gwiliouderezh g., diac'hub g. ; *kurz vor der Entbindung stehen,* bezañ e-tro da c'henel, P. bezañ prest ar pignon da gouezhañ ; *bei der Entbindung sterben,* chom en ur ober he zro, mervel en ur ober he zro, mervel o c'henel, mervel en ur wilioudiñ, mervel e gwilioud, mervel diwar wilioud, mervel diwar he c'hrouadur.
Entbindungsanstalt b. (-,-en) / **Entbindungsheim** n. (-s,-e) **/ Entbindungsklinik** b. (-,-en) : klinikenn wilioudiñ b., gwiliouderezh b., gwiliouti g., ti-gwilioudiñ g.
Entbindungsstation b. (-,-en) : gwiliouderezh b., gwiliouti g., ti-gwilioudiñ g.
entblättern V.k.e. (hat entblättert) : dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ, dichontrañ, dibourc'hañ, fouilhezañ, noashaat.
V.em. : **sich entblättern** (hat sich (t-rt) entblättert) : **1.** dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ, noashaat ; **2.** mont en noazh dirak an holl, en em lakaat en noazh dirak an holl.
entblättert ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.
entblöden V.em. : **sich entblöden** (hat sich (t-rt) entblödet) : *sich nicht entblöden, etwas zu tun,* en em hardishaat d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, bezañ dichek (divezh, difoutre, digoll, dibalamour, digaz) a-walc'h evit ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (un tal ken divezh) evit ober udb (Gregor) ; *er hat sich nicht entblödet, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich nicht entblödet, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.
entblößen V.k.e. (hat entblößt) : **1.** lakaat en noazh, noazhañ, noashaat ; *sie wurde zur Hälfte enblößt,* diwisket e voe betek an hanter, lakaet e voe hanternoazh ; **2.** [dre astenn.] diskouez, lakaat a-wel, dispakañ ; *seine Brust entblößen,* dispakañ e vruched, dispakañ he divronn ; **3.** [dre skeud.] diwarnisañ, dibourvezañ [diouzh], lemel digant, dibourc'hañ [eus] ; *jemanden seiner Habe entblößen,* dibourc'hañ u.b. eus e vadoù, lemel e vadoù digant u.b., dirannañ u.b. eus e vadoù, laerezh e vadoù diwar-goust u.b. ; **4.** [lu] lakaat en arvar, arvariñ, diguzhañ, diguzhat.
entblößt ag. : noazh, diwisk, dibourc'h, dizolo, en e noazh, en noazh ; *mit entblößtem Haupt,* diskabell, digabell, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, en he blev, en e vlev.
Entblößung b. (-,-en) : **1.** noazhañ g., noashaat g. ; **2.** dibourc'herezh g., dilamadur g. ; **3.** [dre skeud.] dibourvez g., dienez b., diouer g., dienezded b., diouerded b.
entbräunen V.k.e. (hat entbräunt) : **1.** dizuañ ; **2.** P. dinaziañ.
entbrennen V.gw. (entbrannte / ist entbrannt) : **1.** kregiñ an tan en an-unan, entanañ, elumiñ ; **2.** [dre skeud.] kregiñ, tarzhañ, dirollañ, diskordañ, sevel ; *vor Wut entbrennen, in Wut entbrennen,* sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, tanañ, en em danañ, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, merienañ, lakaat e voned ruz, taeriñ gant ar fulor, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, bezañ brizh-du, mont er-maez eus e groc'hen, mont ur barr-kounnar en an-unan, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e rud, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, bezañ ur fulor gant an-unan, birviñ (mont e berv) gant ar gounnar, bezañ ar gounnar gant an-unan, dont gouez, mont e kounnar, mont e-barzh blev kriz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor santel) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e wad e dour, mont tro en e voned ; **3.** *der Krieg entbrennt,* dirollañ (tarzhañ, en em zisvantañ) a ra ar brezel ; **4.** *für jemanden entbrennen,* bezañ entanet e galon (bezañ e galon o virviñ) evit u.b., magañ ur garantez flamm ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., frailhañ a garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz.
entbretonisieren V.k.e. (entbretonisierte / hat entbretonisiert) : **1.** divreizhekaat ; **2.** [yezh.] divrezhonekaat, divrezhonegañ.
V.em. : **sich entbretonisieren** (hat sich (t-rt) entbretonisiert) : **1.** divreizhekaat ; **2.** [yezh.] divrezhonekaat, divrezhonegañ.
entbretonisiert ag. : **1.** divreizhekaet ; **2.** [yezh.] divrezhonekaet, divrezhoneget.
entbündeln V.k.e. (hat entbündelt) : disavadelliñ, distrobañ, dizober, divanalañ.
Entchen n. (-s,-) : [loen.] penn houadig g., houadig g., kanig g.
entchristianisieren / entchristlichen V.k.e. (hat entchristianisiert / hat entchristlicht) : paganaat, digristenañ, digristenaat.
V.em. : **sich entchristianisieren / sich entchristlichen** (hat sich (t-rt) entchristianisiert / hat sich (t-rt) entchristlicht) : paganaat, digristenaat.
entdecken V.k.e. (hat entdeckt) : **1.** dizoleiñ, kavout, kavadennañ, diskoachañ, diboufañ, dinoiñ, diguzhat, dibuchañ, ober an dizolo war, lakaat war zizolo ; *den Südpol entdecken,* dizoleiñ pennahel Su ar bed (pennahel ar Su), ergerzhet pennahel Su ar bed (pennahel ar Su) ; *ich habe einen Rechnungsfehler entdeckt,* kavet em eus meskont ; **2.** diskuliañ ; *jemandem ein Geheimnis entdecken,* diskuliañ ur c'hevrin d'u.b., fiziout ur sekred en u.b. (Gregor), reiñ anaoudegezh eus ur c'hevrin d'u.b.

Entdecker g. (-s,-) : dizoloer g., kavadenner g., kavadennour g., ergerzhour g., kaver g., kavour g.
Entdeckung b. (-,-en) : **1.** dizolo g., dizoloidigezh b., dizoloadur g., dizoloadenn b., kavad g, kavadenn g., kavadell b., kavidigezh b. ; *schreckliche Entdeckung,* gwallzizoloadenn b. ; **2.** diskuliadenn b., diskuliadur g.
Entdeckungsreise b. (-,-n) : beaj dizoleiñ b., beaj ergerzhout b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., ergerzh g.
entdornen V.k.e. (hat entdornt) : dizreinañ.
entdramatisieren V.k.e. (entdramatisierte / hat entdramatisiert) : dizramaekaat, direuzusaat, distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, direuzeudikaat, direuzusaat, diwashaat, divantrusaat.
Ente b. (-,-n) : **1.** [loen.] houad g., houadez b., P. kanig g. ; *junge Ente,* penn houadig g., houadig g., kanig g. ; *eine Ente mit ihren zehn Jungen,* un houadez gant he dek vihan b. ; *Ente mit Orange,* kig houad aozet gant aouravaloù g. ; *mit ihrem Schnabel stöbert die Ente im Schlamm herum,* gant e bigos e fourgas an houad er fank ; *die Gans ist größer als die Ente,* mentekoc'h eget an houad eo ar waz ; *er schwimmt wie eine bleierne Ente,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom ; **2.** [dre skeud.] P. *lahme Ente,* chuchuenn b., teteiour g., labask g., luguder g., c'hoarieller g., chuchuer g., ruzer g., goulerc'her g., kac'higeller g., belbeter g., kalficher g., buzhugenn b., luduenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., peul g. ; **3.** keloù toull g., faos keloù g., falskeloù g., boutikl g./b., garzaj g., garzennaj g., brozenn b. ; *die Nachricht war eine Ente,* lakaet ez eus bet ur c'had da redek, keleier toull e oa, faos keleier e oa ; **4.** *lesanv an 2 CV Citroën,* daou-jav g., deudeuch g.
entehren V.k.e. (hat entehrt) : dienoriñ, dizenoriñ, ifamañ, kailharañ, divrudañ, ober dispriz da ; *eine Frau entehren,* mazaouiñ ur vaouez, dizenoriñ ur vaouez, kousiañ ur vaouez.
entehrend ag. : dizenorus, ifamus, dizellezus ; [gwir] *entehrende Strafe,* kastiz dizenorus g., kastiz ifamus (Gregor) g.
entehrt ag. : divrudet, dizenoret.
enteignen V.k.e. (hat enteignet) : [gwir] diberc'hennañ [u.b. diouzh udb], dibourc'hañ [u.b. eus udb], lakaat [u.b.] er-maez eus e dra, lemel e vadoù [digant u.b.], kemer e vadoù [digant u.b.], kenkizañ [u.b.], dibiaouañ [u.b.] ; *ihm wurde ein Grundstück enteignet,* tennet e voe un dachenn douar digantañ, kemeret e voe un dachenn douar digantañ, diberc'hennet e voe diouzh un dachenn douar.
Enteignung b. (-,-en) : diberc'hennadur g., diberc'hennañ g., kenkizadur g., kenkizerezh g.
Enteignungsverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad diberc'hennañ g.
enteilen V.gw. (ist enteilt) : **1.** [amzer] tremen buan, mont buan hebiou, mont buan e sil hag e ber ; **2.** pellaat.
enteisen V.k.e. (hat enteist) : **1.** [skorn] direviñ, tennañ kuit ar skorn, digleriñ ; **2.** [houarn] dihouarnañ, dishouarnañ.
Enteiser g. (-s,-) : [nij.] direver g.
Entenbraten g. (-s,-) : houad rostet g.
Enten-Confit n. (-s,-s) : kig houad materiet g., kig houad koñfizet g.
Entenfleisch n. (-es) : kig houad g. ; *Entenfleisch im eigenen Fett braten, Entenfleisch einmachen,* koñfizañ kig houad.
Entenmuschel b. (-,-n) : [loen.] troad-moc'h g., garreli g., poch-piz g.
Entenpfuhl g. (-s,-e) : **/ Ententeich** g. (-s,-e) : poull-houidi g.
Entente b. (-,-n) : [polit.] emglev g. ; [istor] *Triple Entente,* emglev tridoubl g., emglev an teir bro g. ; *die Entente cordiale,* an emglev a-galon g.
Enter n./g. (-s,-) : [loen.] ebeul-gourbloaz g.
Enterbeil n. (-s,-e) : [merdead.] bouc'hal abourzhañ b.
enterben V.k.e. (hat enterbt) : dishêriañ, dishêrezhañ, diswriziennañ.
enterbt ag. : dishêret.
Enterbte(r) ag.k. g./b. : dishêriad g., dishêriadez b.
Enterbung b. (-,-en) : dishêriañ g., dishêrezhañ g.
enterden V.k.e. (hat enterdet) : dizouarañ.
enterdet ag. : dizouar.
Enterhaken g. (-s,-) : [merdead.] krapinell abourzhañ b., krapon abourzhañ g., krap g., krapinell b. ; *mit Enterhaken festhalten,* krapinellañ, kraponañ.
Enterich g. (-s,-e) : [loen.] mailhard g., mal houad g., tad houad g.
entern V.k.e. (hat geentert) : [merdead.] abourzhañ.
Enterung b. (-,-en) : [merdead.] abourzherezh g., bourzhajenn b., krogad krap-ha-krap g., krogad bourzh-ha-bourzh g.
Entertainer g. (-s,-) : kasour g., lusker g., animatour g., kinniger g.
Enter-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Kas b.
entfachen V.k.e. (hat entfacht) : **1.** c'hwezhañ, tanañ, entanañ, enaouiñ ; **2.** [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, c'hwezhañ, dihuniñ, divorzañ, divorfilañ ; *Begierde entfachen,* lakaat c'hoant e-kichen ezhomm, atizañ ar c'hoant, lakaat c'hoant da sevel en u.b., plantañ c'hoant en u.b., sorc'henniñ u.b. ; *einen Krieg entfachen,* lakaat ur brezel da darzhañ, digeriñ ur brezel.
entfahren V.gw. (entfährt / entfuhr / ist entfahren) : riklañ, diflipañ, diflukañ ; *ein unbedachtes Wort entfährt ihm,* ur ger a-dreuz a rikl diwar e deod (a ziflip digantañ, a zifluk eus e c'henoù), lavaret a ra ur ger a-dreuz, lavaret a ra ur ger a-dreuz diwar beg e deod, ur ger a-dreuz a achap digantañ hep soñjal.
entfallen V.gw. (+ t-d-b) (entfällt / entfiel / ist entfallen) : **1.** kouezhañ, difloupañ, diflipañ ; *die Vase entfiel ihren Händen,* kouezhañ a reas al lestr (ar girin) a-dre he daouarn ; **2.** mont diwar ar spered ; *der Name ist mir entfallen,* aet eo an anv-se diwar va spered, n'em eus ket soñj ken eus an anv-se, ankounac'haet (disoñjet, lonket) em eus an anv-se, n'em eus ket dalc'het soñj eus an anv-se ; **3.** [dre astenn.] bezañ nullet ; *die Sitzung entfällt,* ne vo ket eus an dalc'h-azez (eus an emvod) ; **4.** [dre astenn.] degouezhout da, en em gavout gant u.b., degouezhout gant, bezañ da reiñ da, mont gant ; *auf jeden entfallen zwei Brote,* pep a ziv dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dezho ; *auf jeweils sechs Personen entfällt eine Flasche,* roit ur voutailhad da bep c'hwec'h den, ur voutailhad a zo dre bep c'hwec'h.
entfalten V.k.e. (hat entfaltet) : **1.** displegañ, diblegañ, dispakañ, dizaoublegañ, dirollañ, [barzh.] diruilhat ; *eine*

Fahne entfalten, displegañ ur banniel, dispakañ ur banniel ; *die Zeitung entfalten,* dispakañ ar gelaouenn, displegañ ar gelaouenn, digeriñ ar gelaouenn ; **2.** [dre skeud.] diskouez ; *eine rege Tätigkeit entfalten,* bezañ dever en an-unan, difretañ, en em zifretañ, diskrapañ, merat, merat e gorf, kemer poan, difraeañ, daoubenniñ, daoubenniñ war al labour, mont ha dont dever en an-unan, bezañ a-zevri-kaer gant e labour, bezañ a-lazh-ki gant e labour, bezañ gwir wellañ o labourat, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi mont da vat-kaer ganti, labourat parfet ; **3.** diorren ; *seine Persönlichkeit voll entfalten,* peurziorren e bersonelezh.
V.em. : **sich entfalten** (hat sich (t-rt) entfaltet) **: 1.** en em astenn, en em zispakañ, skignat ; **2.** bleuniañ, bleuñviñ, digeriñ ; *die Blüte entfaltet sich,* digeriñ a ra ar vleunienn, dont a ra ar vleunienn da zigeriñ ; **3.** diroufennañ ; **4.** [dre skeud.] bleuniañ, bleuñviñ, ober berzh, ober brud, en em zispakañ, luskañ war-raok ; **5.** [lu] en em zispakañ.
Entfaltung b. (-,-en) : **1.** displegadur g., displeg g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., displegerezh g., displegidigezh b., dispakerezh g. ; **2.** bleuniadur g., bleuñvadur g. ; **3.** diorroadur g., emziorroadur g. ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh mab-den ; **4.** [lu] dispakerezh g.
entfärben V.k.e. (hat entfärbt) : dislivañ, dilivañ, morlivañ.
V.em. : **sich entfärben** (hat sich (t-rt) entfärbt) : dislivañ, dilivañ, mont disliv ; *sich vor Zorn entfärben,* glazañ dre an droug a zo en an-unan.
Entfärber g. (-s,-) : danvez dislivañ g.
Entfärbung b. (-,-en) : disliverezh g., dislivañ g., dislivadur g., dilivañ g.
Entfärbungsmittel n. (-s,-) : danvez dislivañ g., disliver g.
entfasern V.k.e. (hat entfasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, c'hoalat.
Entfasern n. (-s) : difi g.
entfedern V.k.e. (hat entfedert) : dibluañ, dibluñvañ, displuañ, displuennañ, displuñvañ.
entfedert ag. : displuñvet.
Entfederung b. (-,-en) : [loen.] here g., muzadur g., taoladur g.
entfelsen V.k.e. (hat entfelst) : diroc'hat.
entfernen V.k.e. (hat entfernt) : pellaat, argas, kas kuit, lemel, dilemel, dispegañ, remuiañ ; *Flecken entfernen,* disaotrañ, digousi(iñ), divastariñ, lemel saotroù diwar ur pezh dilhad ; *die Tapete von der Wand entfernen,* dispegañ ar paper diouzh ar voger ; *aus dem Land entfernen,* divroañ, kas pell diouzh ar vro.
V.em. : **sich entfernen** (hat sich (t-rt) entfernt) : pellaat, mont kuit, distekiñ ; *sich von etwas entfernen,* pellaat diouzh udb, mont pell diouzh udb, mont diwar-dro udb, lakaat lev etre an-unan hag udb, lakaat hed etre an-unan hag udb ; *sich von der Küste entfernen,* distagañ diouzh an aod ; *sich von der Familientradition entfernen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.
Entfernen n. (-s,-) : pellaat g., pellidigezh b. ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort,* felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.
entfernend ag. : pellaus ; *sich entfernend,* pellaus.
Entfernen-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Dilemel b.
entfernt ag. : **1.** pell, a-bell, distro, diamen, digenvez ; *eine entfernte Gegend,* ur vro distro (diamen, digenvez, dianket war ar maez, diannez, digevannez, dichañs-bras, gouez, kollet, pell diouzh pep tra) b. ; *entfernte Verwandte,* kerent pell lies., kerent a-bell lies., tud pellgar lies., pellgerent lies. ; **2.** [dre skeud.] *ich bin weit (davon) entfernt, zu glauben, dass ....* , n'emañ ket tost din krediñ e … a-bell ac'hano, ne gredan ket e ...., pell ac'hano - ne gredan ket e ...., pell diouzh eno - ne gredan ket war bell e .... - me ne soñj ket din a-hed pell e .... ; *nicht im Entferntesten daran denken,* na vezañ ger ebet gant an-unan d'ober kement-se a-bell ac'hano, na vezañ anv ebet a gement-se gant an-unan pell ac'hano ; *sie hatte nicht im Entferntesten daran gedacht,* n'edo ket tost dezhi soñjal en ur seurt tra ; **3.** dianat, dispis, displann, diresis.
Adv. : a-bell, pell ; *es liegt weit entfernt,* pell eo, pell eo mont di ; *200 Kilometer von Berlin entfernt,* war-hed 200 kilometrad diouzh Berlin ; *fünf Kilometer von hier entfernt,* war-hed pemp kilometrad ac'han ; *die zwei Städte liegen 100 Km voneinander entfernt,* ur c'hant kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; *gleich weit entfernt,* keitpell ; *weit entfernt von,* a-bell-bras diouzh, pell-bras diouzh, war-hed pell diouzh ; *weit von der Stadt entfernt,* pell diouzh kêr, distro diouzh kêr ; *ziemlich weit entfernt von der Stadt,* pellik diouzh kêr ; *wir sind entfernt verwandt,* kerent pell (a-bell, e pell pazenn) omp an eil d'egile, diamen omp an eil gant egile, diamen on gantañ (ganti, ganto).
Entfernung b. (-,-en) : **1.** hed g., pellder g., pellded b., pell g., keit g. ; *aus dieser Entfernung kann ich nichts sehen,* eus a geit all ne welan netra, gant ar pell ne welan netra ; *auf weite Entfernung, über weite Entfernung, aus weiter Entfernung,* eus a-bell, eus pell, a-bell, a-bell bras, a-ziabell ; *aus weitester Entfernung,* a-bellañ ; *trotz der Entfernung,* daoust d'ar pell ; *jemanden aus nächster Entfernung niederschießen, jemanden aus kurzer Entfernung niederschießen,* diskar u.b. a-dost-berr, diskar u.b. a-douch-kaer, tennañ a-dost war u.b., tennañ a-dost gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b. ; **2.** pellidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] argasadenn b., diskarg g., digargadur g. ; *auf jemandes Entfernung dringen,* goulenn groñs ma vefe skarzhet u.b. ; **4.** lamidigezh b., lamerezh g., lamadur g. ; **5.** [dre astenn.] ezvezañs b.
Entfernungsmesser g. (-s,-) : [tekn.] telemetr g., pellventer g. ; *mit einem Entfernungsmesser messen,* pellventañ, telemetriñ.
entfesseln V.k.e. (hat entfesselt) : **1.** dishualañ, dinaskañ, dichadennañ, dieren, dizeren, diliammañ ; **2.** distagañ ; **3.** [dre skeud.] lakaat da darzhañ, lakaat da zirollañ, reiñ loc'h da, feulzañ ; *einen Krieg entfesseln,* lakaat ur brezel da darzhañ, digeriñ ur brezel.
entfesselt ag. : diroll, dirollet, dichadennet, dall, dinasket, direizhet, [kozh] diskoultret ; *entfesselt sein,* en em zisvantañ, parstrakal, trouzkrozal, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, ober e zen gars, c'hwistañ, bezañ diroll, bezañ dichadennet ; *der Wind ist entfesselt,* diroll eo an avel, un

avel da zilostañ ar saout a zo ; *die entfesselten Elemente,* nerzhioù diroll an natur lies., nerzhioù dirollet an natur lies., nerzhioù dall an natur lies., ar peder elfenn diroll lies. ; *gegen die entfesselten Elemente kämpfen,* stourm ouzh nerzhioù dirollet an natur.
Entfesselung b. (-,-en) : dirollerezh g., tarzhidigezh b.
entfetten V.k.e. (hat entfettet) : **1.** tennañ an druzoni eus ; **2.** [tekn.] dizruzañ.
Entfettung b. (-,-en) : [tekn.] dizruzañ g.
Entfettungskur b. (-,-en) : kur gastizañ b., kur dreutaat b., kur yuniñ b., yun g.
Entfettungsmittel n. (-s,-) : [tekn.] dizruzer g.
entflammbar ag. : entanus, flammus, tanidik, leskidik, loskus ; *leicht entflammbar,* hag a grog aes an tan ennañ, helosk.
entflammen V.k.e. (hat entflammt) : **1.** entanañ, tanañ ; **2.** *jemandes Zorn entflammen,* lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ, da loeniñ, da daeriñ, da ziodiñ), lakaat u.b. da vont e gouez (en egar, e fulor, e kounnar, en imor), lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat tro e boned u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., plantañ fulor (egar, imor, kounnar) en u.b. ; **3.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.].
V.gw. (ist entflammt) : **1.** birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ ; **2.** *für jemanden entflammen,* bezañ entanet e galon (bezañ e galon o virviñ) evit u.b., magañ ur garantez flamm ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, frailhañ a garantez ouzh u.b.
V.em. : **sich entflammen** (hat sich (t-rt) entflammt) **: 1.** tajinennañ, entanañ ; **2.** birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ.
entflammend ag. : entanus, tanus.
entflammt ag. : entanet, gwrezus, birvidik, bervidant, dibradet, grizias.
entflechten V.k.e. (entflicht / entflechtet // entflocht / entflechtete // hat entflochten) : **1.** [armerzh] digartellañ, didolpañ ; **2.** dirouestlañ, difuilhañ, diluziañ, diveskañ.
Entflechtung b. (-,-en) : [armerzh] digartellañ g., didolpañ g.
entfleischen V.k.e. (hat entfleischt) : digigañ.
entfliegen V.gw. (entflog / ist entflogen) : achap, tec'hout, nijal kuit.
entfliehen V.gw. (entfloh / ist entflohen) : **1.** diflipañ, difloupañ, achap, delammat, tec'hout, didec'hel ; *dem Tod kann niemand entfliehen,* mervel a ri ivez rak ar marv yen na espern na bras na bihan, na kozh na yaouank, na nobl na bilen, na den a iliz na den lik, hogen a zeu, didruezus ma'z eo, da zistroadañ an holl diwar an douar (Gregor) - ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve ; *entflohener Häftling,* prizoniad dindan dec'h (war dec'h, achapet, tec'het) g., tec'had g., tec'her g ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit entflieht,* tremen a ra an amzer, treiñ a ra rod an amzer, mont a ra buan an amzer hebiou, mont a ra buan an amzer e sil hag e ber.
Entfliehen n. (-s) : tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., kasadenn b., achap g.
entfließen V.gw. (entfloss / ist entflossen) : redek, berañ, deverañ, diruilh.
entflöhen V.k.e. (hat entflöht) : dic'hwenañ.
entformen V.k.e. (hat entformt) : [tekn.] divoullañ.
Entformung b. (-,-en) : [tekn.] divoulladur g.
entfranzisieren V.k.e. (hat entfranzisiert) : **1.** dic'hallañ ; **2.** [yezh.] dic'hallekaat.
V.em. : **sich entfranzisieren** (hat sich (t-rt) entfranzisiert) **: 1.** dic'hallañ ; **2.** [yezh.] dic'hallekaat.
Entfranzisierung b. (-) : **1.** dic'hallañ g. ; **2.** [yezh.] dic'hallekadur g.
entfremden V.k.e. (hat entfremdet) : **1.** estrenaat, arallekaat, disevenaduriñ, digulturañ ; *wir wurden der eigenen Sprache und Kultur entfremdet,* dallet omp bet ouzh meizherezh hor yezh hag hor sevenadur, digulturet omp bet ; **2.** distreiñ eus e implij reizh ; **3.** souezhañ, sebezañ, bamañ, sabatuiñ, saouzaniñ, estonañ.
V.em. : **sich entfremden** (hat sich (t-rt) entfremdet) : estrenaat, pellaat.
Entfremdung b. (-,-en) : **1.** arallekadur g., arallekaat g. ; *soziale Entfremdung,* sujidigezh sokial b. ; *kulturelle Entfremdung,* digulturadur g. ; *der Begriff der Entfremdung bei Karl Marx,* meiziad an arallekaat e kelennadurezh Karl Marx g., keal an arallekadur e kelennadurezh Karl Marx g. ; **2.** [dre skeud.] diseblanted b., yenadur g.
entfrosten V.k.e. (hat entfrostet) : direviñ, diskornañ.
Entfroster g. (-s,-) : direver g.
Entfrostung b. (-,-en) : direviñ g., direverezh g.
Entfrostungsanlage b. (-,-n) : direver g.
entführen V.k.e. (hat entführt) : **1.** laerezh, skrapañ, sevel, sammañ ; *jemanden entführen,* skrapañ u.b., sevel u.b., sammañ u.b. ; **2.** *ein Flugzeug entführen,* diheñchañ ur c'harr-nij, aerbreizhañ ur c'harr-nij.
Entführer g. (-s,-) : **1.** skraper g. ; **2.** *Flugzeugentführer,* aerbreizher g.
Entführerin b. (-,-nen) : **1.** skraperez b. ; **2.** *Flugzeugentführerin,* aerbreizherez b.
Entführung b. (-,-en) : **1.** skrapadenn b., skraperezh g., skrap g., skapadeg b. ; **2.** *Flugzeugentführung,* aerbreizherezh g.
entgangen ag. : [dre skeud.] *entgangener Gewinn,* c'hwitadennoù kenwerzh lies., aferioù c'hwitet lies., droukverzh war tachenn an aferioù g., arc'hant kollet g., goustaol g.
entgasen V.k.e. (hat entgast) : [kimiezh] dic'hazañ, dizaezhañ.
Entgaser g. (-s,-) : dic'hazer g., dizaezher g.
Entgasung b. (-,-en) : [kimiezh] dic'hazañ g., dizaezhañ g.
entgegen araog. (t-d-b) : **1.** etrezek, etramek, war-zu, trema, da-gaout, war-gaout, davet, da-vetoù, davit, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en arbenn, en arbenn da, war arbenn, war arbenn da, war-benn hent da, penn hent da, da benn hent da, da benn an hent da, e bete u.b., da vete u.b., da-geñver ; *dir entgegen,* en arbenn dit, da'z tiarbenn, ez keñver, da'z keñver, davedout, ez pete, penn hent dit, war-benn hent dit, da benn hent dit, da benn an hent dit, da'z metoù ; **2.** [dre heñvel.] a-enep, en eskemm da, en tu kontrol da ; *dem Strom entgegen,* a-enep red an dour ; *sich entgegen der Sonne drehen,* treiñ en eskemm

d'an Heol, treiñ en tu kontrol d'an Heol ; **3.** [dre skeud.] *dem steht nichts entgegen,* n'eus drezenn ebet da stagañ ouzh kement-se, ne vo kavet abeg ebet en dra-se, n'eus netra da lavaret a-enep an dra-se ; **4.** a-enep da, en desped da, e-treuzarbenn da, daoust da ; *entgegen meinem Befehl,* daoust da'm urzh kontrol ; *dem entgegen muss festgestellt werden ...,* a-enep da gement-se e vez merzet, e-treuzarbenn d'an dra-se ne c'haller ket chom hep merzout …

entgegenarbeiten V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengearbeitet) : mont a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, talañ ouzh, diarbenn, kontroliañ, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, kiañ ouzh, c'hoari ouzh, skoilhañ, enebiñ ouzh mont en avel da, arbennañ.

entgegenbringen V.k.e. (brachte entgegen / hat entgegengebracht) : **1.** kas, degas ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Wohlwollen entgegenbringen,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., bezañ hegarat e-keñver (ouzh) u.b., bezañ karadek e-keñver ub, kaout kalon vat en andred u.b., dougen karantez d'u.b. (Gregor) ; *jemandem Vertrauen entgegenbringen,* magañ fiziañs en u.b., lakaat fiziañs en u.b., kaout fiziañs en u.b. ; *jemandem große Sympathie entgegenbringen,* kaout kement-se a anaoudegezh ouzh u.b., magañ anaoudegezh vras e-keñver u.b. ; *er bringt ihm keinerlei Achtung entgegen,* n'en deus tamm istim evitañ.

entgegeneilen V.gw. (+t-d-b) (ist entgegengeeilt) : *jemandem entgegeneilen,* redek en arbenn d'u.b., redek en arbenn u.b., redek da gej ouzh u.b., redek da ziarbenn u.b., redek a-ziarbenn d'u.b., mont d'ar red da ziambroug u.b., mont d'ar red war-benn hent d'u.b., redek penn hent d'u.b., redek da benn hent d'u.b., redek da benn an hent d'u.b., mont d'ar red war arbenn u.b., redek war arbenn d'u.b., redek war-du u.b., redek da-vetoù u.b., redek davet u.b., deredek da vete u.b., delammat da-gaout u.b.

entgegenfahren V.gw. (+t-d-b) (fährt entgegen / fuhr entgegen / ist entgegengefahren) : mont en arbenn u.b., mont en arbenn d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont da ziarbenn u.b., mont a-ziarbenn d'u.b., mont da ziambroug u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont war arbenn d'u.b., mont war arbenn u.b., dont war-du u.b., mont da-vetoù u.b., mont davet u.b., mont davit udb/u.b., mont e bete u.b., mont da vete u.b.

entgegengehen V.gw. (+t-d-b) (ging entgegen / ist entgegengegangen) : diarbenn, diambroug, diaraogiñ, mont da-gaout, mont war-gaout, mont war-zu, mont etrezek, mont en arbenn, mont en arbenn da, mont war arbenn, mont war arbenn da, mont da gej ouzh, mont da ziarbenn, mont war ziarbenn, mont a-ziarbenn da, mont penn hent da, mont war-benn hent da, mont da benn hent da, mont da benn an hent da, mont war-du, mont e bete u.b., mont da vete u.b., mont da-vetoù, mont davet ; *seinem Untergang entgegengehen,* mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, bezañ war e ziskar, mont da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, bezañ e stal o vont da stalig hag e stalig da netra, kas e stal da stalig, mont e vleud da vrenn, treiñ e stal da stalig, bezañ war ziribin, dizeriañ, tennañ d'e fin (Gregor), tennañ d'ur gwall fin, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da neuz, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *seinem Ende entgegengehen,* bezañ tost echu, tennañ d'e fin, bezañ erru pare c'hraet, bezañ erru pare echu.

entgegengesetzt ag. : rekin, rekin an eil d'egile, enebek, enebet, enep, kontrol, eneptuet, gin, tu-ouzh-tu, kenniñvel ; *im entgegengesetzten Falle,* peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, panevet kement-se ; *gerade entgegengesetzt,* rekin an eil d'egile, gin-ouzh-gin, ragenep a-dreuzskiz, a-dal an eil d'egile, keñver-ha-keñver, keñver-ouzh-keñver, a-enep groñs an eil d'egile ; *sie sind entgegengesetzter Meinung,* n'int ket tamm ebet eus ar memes aviz, n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini en deus e soñj, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *sie sind politisch entgegengesetzter Meinung,* ned int ket tamm ebet eus an hevelep liv politikel ; *die entgegengesetzte Meinung vertreten,* mont a-enep ur mennozh ; *in die entgegengesetzte Richtung gehen,* mont a-vestu, mont etrezek an tu enep ; [bred.] *entgegengesetzte Triebe,* luzadoù kenniñvel lies.

entgegenhalten V.k.e. (hält entgegen / hielt entgegen / hat entgegengehalten) : **1.** astenn, kinnig ; **2.** eilgeriañ, enebiñ, arbenniñ, arc'hiñ, eneplavaret.

entgegenhandeln V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengehandelt) : tremen dreist, terriñ, mont a-enep, disentiñ ouzh.

entgegenharren V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengeharrt) : kaout hiraezh da welet [u.b. / udb], kaout mall-mall da welet [u.b. / udb], kavout hirnez o c'hortoz [u.b. / udb], skuizhañ o c'hedal [u.b. / udb], bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet [u.b. / udb].

entgegenjubeln V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengejauchzt) : degemer gant youc'hadennoù a levenez.

entgegenkommen V.gw. (+t-d-b) (kam entgegen / ist entgegengekommen) : **1.** *jemandem entgegenkommen,* dont en arbenn ub, dont e gwarantoù ub, dont e gwarant ub, mont en arbenn d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont da ziarbenn u.b., mont a-ziarbenn d'u.b., mont da ziambroug u.b., diambroug u.b., diaraogiñ u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont war arbenn u.b., mont war arbenn d'u.b., mont a-benn d'u.b., dont war-du u.b., dont e bete u.b., dont da vete u.b., dont da-vetoù u.b., dont davet u.b., mont e-keñver u.b., mont da-geñver u.b. ; *er wird uns entgegenkommen,* dont a raio d'hon arbenn, dont a raio d'hon diarbenn, dont a raio da gej ouzhomp, dont a raio d'hon diambroug, dont a raio war benn hent deomp, dont a raio war-du enomp, dont a raio war hon tu, dont a raio d'hor metoù, dont a raio davedomp, dont a raio a-ziarbenn d'hon degemer ; **2.** [dre

skeud.] *jemandem freundlich entgegenkommen,* bezañ servijus (hegarat, karadek) e-keñver u.b., bezañ hegarat (ouzh u.b.) ; *auf halbem Wege entgegenkommen,* teurel dour en e laezh, ameniñ, soublañ un tammig, plegañ e santimant un tammig, digrizañ un tammig, plegañ tamm-pe-damm, ober kammedoù war-zu ar gevrenn enep ; **3.** *jemandes Wünschen entgegenkommen,* reiñ (seveniñ) e c'hoant d'u.b., reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, terriñ e c'hoant d'u.b., seveniñ c'hoant u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ da c'hoant u.b.

Entgegenkommen n. (-s) : **1.** hegarated b., servijuster b., servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., madelezh b., madelezhusted b., karantegezh b., karantelezh b., karadegezh b. ; **2.** goulezadenn b.

entgegenkommend ag. : *entgegenkommend sein,* bezañ servijus (hegarat, karadek, karantezus, karantek, skorus, sikourus, skoazellus, prest da sikour, jentil, c'hwek, hegar, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv), bezañ un den a emglev, tremen diouzh ar re all.

entgegenkommenderweise Adv. : gant hegarated, gant servijusted.

entgegenlaufen V.gw. (+t-d-b) (läuft entgegen / lief entgegen / ist entgegengelaufen) : *jemandem entgegenlaufen,* redek en arbenn d'u.b., redek en arbenn u.b., redek da gej ouzh u.b., redek da ziarbenn u.b., redek a-ziarbenn d'u.b., mont d'ar red da ziambroug u.b., redek penn hent d'u.b., redek war-benn hent d'u.b., redek da benn hent d'u.b., redek da benn an hent d'u.b., mont d'ar red war-arbenn u.b., redek war-du u.b., redek da-vetoù u.b., redek davet u.b., deredek da vete u.b., delammat da-gaout u.b., redek e-keñver u.b., redek da-geñver u.b.

Entgegennahme b. (-,-n) : kemeridigezh b., degemeridigezh b.

entgegennehmen V.k.e. (nimmt entgegen / nahm entgegen / hat entgegengenommen) : kemer, degemer ; *eine Zahlung entgegennehmen,* enkefiañ ur paeamant.

entgegenpeitschen V.gw. (+t-d-b) [*verb-skoazellañ* **sein** pe **haben** : ist entgegengepeitscht / hat entgegengepeitscht] : [glav, avel] c'hwistañ, foetañ, troc'hañ, kregiñ, bezañ rip, bezañ lemm, bezañ put, bezañ garv, bezañ c'hwerv, bezañ binimus ; *der Wind peitscht mir entgegen,* an avel a droc'h, an avel a grog, c'hwistañ a ra an avel, rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) eo an avel, flemmañ a ra an avel ; *am Gipfel peitschen mir Wolken heftig entgegen,* bagadoù koabr a c'hwist en-dro din war beg ar menez.

entgegenreden V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengeredet) : dislavaret, kontroliañ, enebiñ ouzh.

entgegenschlagen V.gw. (+t-d-b) (schlägt entgegen / schlug entgegen / ist entgegengeschlagen) : **1.** arsailhañ, argadiñ, tagañ ; **2.** degemer, degemerout ; **3.** *kalter Wind schlug uns engegen,* an avel a droc'he, an avel a groge, c'hwistañ a rae an avel, rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) e oa an avel, flemmañ a rae an avel.

entgegensehen V.gw. (+t-d-b) (sieht entgegen / sah entgegen / hat entgegengesehen) : gortoz, gedal, esperout ; *einer günstigen Antwort entgegensehend,* en engortoz kaout hoc'h asant, en engortoz d'hoc'h asant, e ged da gaout hoc'h asant, war c'hortoz eus hoc'h asant, en esper eus (e gortoz ag) hoc'h asant (Gregor).

entgegensetzen V.k.e. (hat entgegengesetzt) : enebiñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat tal-ouzh-tal ; [yezh.] *entgegensetzendes Bindewort,* kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b.

V.em. : **sich entgegensetzen** (hat sich (t-rt) entgegengesetzt) : *sich jemandem entgegensetzen,* enebiñ ouzh u.b., sevel a-enep u.b., spiriñ ouzh u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., kas a-enep u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., talañ ouzh u.b., reiñ fas d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., mont a-benn d'u.b., herzel ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., stourm ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b., c'hoari ouzh u.b., derc'hel ouzh, ober ouzh u.b., ober penn ouzh u.b., reiñ dao d'u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.

entgegenstehen V.gw. (+t-d-b) (stand entgegen / hat engegengestanden) : enebiñ ouzh, sevel a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, derc'hel ouzh, ober ouzh, ober penn ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, c'hoari ouzh, skoilhañ ; *dem steht nichts entgegen,* n'eus drezenn ebet da stagañ ouzh kement-se, ne vo kavet abeg ebet en dra-se, n'eus netra da lavaret a-enep an dra-se.

entgegenstellen V.k.e. (hat entgegengestellt) : enebiñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat tal-ouzh-tal.

V.em. : **sich entgegenstellen** (hat sich (t-rt) entgegengestellt) : *sich jemandem entgegenstellen,* enebiñ ouzh u.b., sevel a-enep u.b., mont a-benn d'u.b., spiriñ ouzh u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., kas a-enep u.b., reiñ dao d'u.b., ober ouzh u.b., derc'hel ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., talañ ouzh u.b., reiñ fas d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., herzel ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., stourm ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b., ober ouzh u.b., ober penn ouzh u.b., c'hoari ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.

entgegenstrecken V.k.e. (hat entgegengestreckt) : astenn ; *jemandem die Hand entgegenstrecken,* astenn e zorn d'u.b.

entgegentreten V.gw. (+t-d-b) (tritt entgegen / trat entgegen / ist entgegengetreten) : mont a-benn da, c'hoari ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, arbenniñ ouzh, delc'her penn ouzh, pennañ ouzh, diarbenn, mont war ziarbenn, ober penn da, mont en arbenn da, mont a-ziarbenn da, mont penn hent da, mont war-benn hent da, mont da benn hent da, mont da benn an hent da, mont da gej ouzh ; *dem Feinde entgegentreten,* rentañ penn ouzh e enebourien, talañ ouzh (arbenniñ ouzh, delc'her penn ouzh, pennañ ouzh, diarbenn, mont war ziarbenn) an enebourien, ober penn d'an enebourien, mont en arbenn (a-ziarbenn) d'an enebourien, mont da gej ouzh an enebourien, argadiñ an enebourien, mont a-benn d'an enebourien.

entgegenwirken V.gw. (+t-d-b) (hat entgegengewirkt) : mont a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, talañ

ouzh, diarbenn, kontroliañ, stourm ouzh, kiañ ouzh, reiñ koad a-benn da, c'hoari ouzh, mont a-benn da ; *dem explosionsartigen Bevölkerungswachstum entgegenwirken,* herzel ouzh neridigezh an dud.

entgegnen V.k.e. (hat entgegnet) : eilgeriañ, respont, distreiñ.

Entgegnung b. (-,-en) : eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b., respont g.

entgehen V.gw. (+t-d-b) (entging / ist entgangen) : **1.** diankañ, tec'hout, dilammat, diflipañ ; *ihm entgeht nichts,* e lagad a wel pep tra, e lagad a bled ouzh pep tra, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell ; *man kann seinem Sckicksal nicht entgehen,* pep hini e vez lakaet e blanedenn dezhañ - pep hini e vez merket e blanedenn dezhañ - pep hini en deus e sort - tonket eo e avantur da bep unan - da bep re e eur - an hini a zo tonket dezhañ mont gant ar bleiz, a yelo sur, en noz pe en deiz - pep den en deus e blanedenn merket ; *dem Tode entgehen,* diflipañ a-dre zaouarn an Ankoù, bezañ bet darbet d'an-unan koll e vuhez, bezañ bet damdost d'an-unan koll e vuhez, bezañ bet dare (hogozik) d'an-unan mervel / bezañ bet tost d'an-unan koll e vuhez / bezañ tredemarzh ne oa lazhet (Gregor) ; *ich bin knapp dem Tod entgangen, ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen,* bez e oan bet war an termen diwezhañ ; *einer Gefahr entgehen,* tec'hout diouzh un dañjer, diankañ diouzh un dañjer, dilammat dreist un dañjer ; *es ist mir nicht entgangen, dass ...,* n'on ket chomet hep merzout e ... ; *kein Wort vom Gespräch entgehen lassen,* na lezel ger ebet da gouezhañ war an douar, na lezel ger ebet da vont e moged, na goll ur c'hriñsenn eus ar gaoz ; *diese Worte waren mir nicht engangen,* n'em boa ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, n'em boa ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *sich eine Gelegenheit nicht entgehen lassen,* na vankout d'e grog, na c'hwitañ war e grog, na goll an tu d'ober udb, pegañ war un dro-vat, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro vat, kemer tu d'ober udb, kemer e dro evit ober udb, malañ diouzh an dour, kavout e grog, kavout lañs, kavout an tu, tennañ e vad eus un degouezh (un dro-vat) bennak, ober e c'hounid eus un degouezh bennak, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat bennak, en em gavout gwell eus un degouezh bennak, en em gavout mat eus un dro bennak ; *sich eine Gelegenheit entgehen lassen,* mankout d'e grog, c'hwitañ war e grog, lakaat e zorn en e zisheol, kac'hat war an annev, ober flagas, koll an tu ; *er lässt sich nichts entgehen,* ne vez dirannet eus seurt ebet gant den, ober (c'hoari) a ra anezhi, emañ atav o kas warnezi ; **2.** [dre skeud.] *entgangener Gewinn,* c'hwitadennoù kenwerzh lies., aferioù c'hwitet lies., droukverzh war tachenn an aferioù g., arc'hant kollet g.

entgeistert ag. : abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, pennveudet, motet, skoelfet, skeltr, dilavar, divouezh, digomz, mik, mut, amlavar, simut, skodeget, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, stravaget, stonket.

Entgelt g./n. (-s) : gopr-dic'haou g., digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., restaolerezh ar frejoù g., divizaouañ g., gopr g., gopradur g., pae g., bontez b., eskemmad g., garedon g./b. ; *gegen Entgelt,* evit ur gopr, gant paeañ ; *ohne Entgelt,* evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue.

entgelten V.k.e. (entgilt / entgalt / hat entgolten) : digoll, dic'haouiñ (u.b. eus udb), paeañ, dedalvezout, garedonañ ; *jemanden etwas entgelten lassen,* lakaat u.b. da zougen ar boan dleet d'e vank (Gregor), lakaat u.b. da c'houzañv evit un dismegañs bennak, talvezout udb d'u.b., paeañ un dismegañs bennak d'u.b. ; *er soll es mir entgelten,* m'en talvezo dezhañ, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, an distro am bo, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se ! me a lardo e billig dezhañ ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg !

entgiften V.k.e. (hat entgiftet) : **1.** [endro] puraat, disaotrañ ; **2.** [mezeg.] digontammiñ, dizrammañ, divinimañ.

Entgiftung b. (-,-en) : **1.** [endro] puradur g., disaotradur g. ; **2.** [mezeg.] digontammiñ g., dizrammañ g., divinim g.

entglänzen V.k.e. (hat entglänzt) : [tekn.] dilufrañ.

Entglänzen n. (-s) : [tekn.] dilufradur g., dilufrañ g.

entgleisen V.gw. (ist entgleist) : diroudennañ, mont er-maez eus e roudoù.

Entgleisung b. (-,-en) : **1.** diroudennadur g. ; **2.** [dre skeud.] fazienn b., mank g., mankadenn b., faot g.

entgleiten V.gw. (t-d-b) (entglitt / ist entglitten) : **1.** kouezhañ, difloupañ, diflipañ, disruzañ ; *der Hand entgleiten,* kouezhañ (diflipañ) diouzh an dorn ; *der Aal ist mir aus den Händen entglitten*, diflipet e oa ar silienn a-dre va daouarn, sinklet e oa ar silienn eus etre va daouarn ; **2.** diflipañ, riklañ, disruzañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.

entglimmen V.gw. (entglomm / ist entglommen) : entaniñ goustadik, ruziañ.

entglühen V.gw. (ist entglüht) : **1.** flammañ, flamminañ, entaniñ ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ.

entgolden V.k.e. (hat entgoldet) : dizalaouriñ, dizaouriñ ; *zum Entgolden kommen,* dizalaouriñ, dizaouriñ.

entgöttern V.k.e. (hat entgöttert) : forc'hiñ diouzh e zoueed.

entgraten V.k.e. (hat entgratet) : [tekn.] divarvañ, divarbeaat.

Entgraten n. (-s) : [tekn.] divarvañ g., divarvadur g., divarbeaat g.

entgräten V.k.e. (hat entgrätet) : dizreinañ.

entgürten V.k.e. (hat entgürtet) : dic'hourizañ.

enthaaren V.k.e. (hat enthaart) : **1.** divleviñ, disvleviñ ; **2.** [tekn.] divourellañ ; **3.** direunañ.

Enthaarung b. (-,-en) : **1.** divleviñ g., disvlevadur g. ; **2.** [tekn.] divourellañ g.

Enthaarungscreme b. (-,-s) : dienn disvleviñ g., koaven disvleviñ g., koavon disvleviñ g.

Enthaarungsmittel n. (-s,-) : danvez disvleviñ g.

enthalten V.k.e. (enthält / enthielt / hat enthalten) : endelc'her, delc'her, entalañ, konten, kompren, bezañ en an-unan ; *wie oft ist vier in sechzehn enthalten ?* pegement eo c'hwezek rannet dre bevar ? ; *jeder Sack*

sollte angeblich hundert Pfund enthalten, sañset e oa kant lur e pep sac'h.
V.em. : **sich enthalten** (+ t-c'h) (enthält sich / enthielt sich / hat sich (t-rt) enthalten) : **1.** parraat a, moustrañ war, mougañ, derc'hel war, mirout a, emzioueriñ ; *er kann sich der Tränen nicht enthalten,* n'emañ ket evit moustrañ (delc'her) war e zaeroù ; *ich konnte mich des Lachens nicht enthalten,* ne oan ket evit moustrañ war va c'hoant dic'hargadennañ, ne oan ket evit parraat a c'hoarzhin, ne oan ket evit moustrañ war va c'hoarzh, ne oan ket evit mougañ va c'hoarzh, ne oan ket evit derc'hel war va c'hoant c'hoarzhin ; *sich jeder sexuellen Aktivität enthalten,* emzioueriñ, dioueriñ ar blijadur revel diwar ziviz ; **2.** dioueriñ ; *er hat sich des Rauchens enthalten,* dioueret en doa butun, chomet e oa hep butuniñ ; *sich etwas (t-c'h) enthalten müssen,* bezañ dizonet diouzh udb, bezañ forc'het ag udb, rankout tremen hep udb (hep ober udb), rankout chom hep ober udb ; **3.** chom hep ober udb ; *sich der Stimme enthalten,* anvouezhiañ, chom hep mouezhiañ, nac'h votiñ, chom hep votiñ, nac'h kemer perzh en ur vouehiadeg ; *darüber enthalte ich mich des Urteils,* gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se.
enthaltsam ag. : dilontek, dislontek, emziouerus, emziouer, dirwestel, kerreizh ; *enthaltsam leben,* emzioueriñ.
Enthaltsamkeit b. (-) : emziouer g., dirwest g., dilontegezh b., dislontegezh b., goñvoregezh b., embleustrerezh g., emvirerezh g., kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., muzul g., moull g., poell g., dalc'h g., moder g. ; *sexuelle Enthaltsamkeit,* emziouer revel g., emzioueriñ g.
Enthaltung b. (-,-en) : **1.** emziouer g., dirwest g., goñvoregezh b., dilontegezh b., dislontegezh b., kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g. ; **2.** miridigezh b. ; **3.** nac'h votiñ g., nac'hadenn votiñ b., nac'h kemer perzh en ur vouehiadeg g., nac'hadenn kemer perzh en ur vouehiadeg b., anvouezh b., anvouezhiañ g., anvouezhierezh g. ; **4.** [preder.] *Enthaltung im Urteil,* barnarsav g.
enthärten V.k.e. (hat enthärtet) : dousaat, dic'harvañ, dic'harvaat.
Enthärter g. (-s,-) : dousaer g.
Enthärtung b. (-,-en) : dousadur g., dic'harvadur g.
enthaupten V.k.e. (hat enthauptet) : *jemanden enthaupten,* dibennañ u.b., dic'houzougañ u.b., troc'hañ e benn d'u.b., P. krennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz.
enthauptet ag. : dibenn.
Enthauptung b. (-,-en) : dibennerezh g., dibennadur g., dibennidigezh b.
enthäuten V.k.e. (hat enthäutet) : digroc'henañ, diskroc'henañ, kignat, dibrennañ chupenn ul loen.
entheben V.k.e. : **1.** diskargañ, disammañ, distrobañ, dieubiñ ; **2.** [dre astenn.] lemel digant, terriñ, diskargañ ; *er wurde seines Amtes enthoben,* lamet e voe e garg digantañ, lamet e voe a garg, dilamet e voe e garg digantañ, tennet e voe a garg, torret e voe diouzh e garg, lakaet e voe er-maez a garg, diskarget (digarget) e voe, dizorniet e voe, disc'hraet e voe eus e garg, [relij.] torret e voe a veleg, diveleget e voe, disakret e voe ; **3.** digargañ, diskargañ ; *jemanden einer Pflicht entheben,* digargañ u.b. eus udb, diskargañ u.b. ag udb., distrobañ u.b. diouzh udb, disammañ u.b. diouzh (eus) udb.
Enthebung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., diskarg g., disamm g. ; **2.** [dre astenn.] diskargadur g., argasadenn b., diskarg g., digargadur g., distrobañ g., disammañ g.
entheiligen V.k.e. (hat entheiligt) : disakrañ, divennigañ, divinnigañ, saotrañ.
Entheiligung b. (-,-en) : disakradur g., disakrerezh g., disakridigezh b., divinnigadur g.
enthemmen V.k.e. (hat enthemmt) : diheudañ, disparlañ, diskoilhañ, disaouzanañ.
V.gw. : disparlañ ar spered, diskoilhañ ar spered, lemel an dalc'hoù-spered.
Enthemmung b. (-,-en) : diheudañ g., lamidigezh an dalc'hoù-spered b., lamidigezh an emharzoù b.
enthörnen V.k.e. (hat enthörnt) : digerniaouañ, digorniañ ; *enthörnte Kuh,* buoc'h digerniel b., buoc'h diskorn b.
enthüllen V.k.e. (hat enthüllt) : **1.** diskuliañ, divouchañ, dizoleiñ, diguzhat, diguzhañ, dioueliañ, diskoachañ ; **2.** diwiskañ, dibourc'hañ ; **3.** [dre skeud.] diskuliañ, disklozañ, dozviñ, disklêriañ, splannaat, anataat ; *ein Geheimnis enthüllen,* diskuliañ ur c'hevrin (ur sekred), fiziout ur sekred en u.b. (Gregor), reiñ anaoudegezh eus ur c'hevrin, plantañ udb gant u.b..
V.em. : **sich enthüllen** (hat sich (t-rt) enthüllt) : en em ziskuliañ, diguzhat, diguzhañ.
Enthüller g. (-s,-) : sacher-evezh g.
Enthüllung b. (-,-en) : **1.** dioueladenn b., dizoloadenn b. ; **2.** diskuliadur g., diskuliadenn b., diskuilh g., diskuliadeg b.
enthülsen V.k.e. (hat enthülst) : diglorañ, dibluskañ, diglosañ, disac'hañ, dispenn ; *Erbsen enthülsen,* diglorañ (dibluskañ, disac'hañ, dilenn, dispenn) piz-bihan ; *enthülst,* disac'h.
enthusiasmieren V.k.e. (hat enthusiasmiert) : birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ.
V.em. : **sich enthusiasmieren** (hat sich (t-rt) enthusiasmiert) : birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, treflammañ, bezañ dibradet.
Enthusiasmus berv-kalon g., jourdoul g., begon b., birvidigezh b., birvilh g., entan g., trelaterezh g., bervder g., bervded b., bevded b., bevder g., startijenn b., lusk g., tanijenn b., treflamm g.
Enthusiast g. (-en,-en) : spered tanijennet a zen g., spered bervek a zen g., birvilher g., birvilhour g.
enthusiastisch ag. : birvidik, entanet, tomm, trelatet, gredus, leun a c'hred, alfoet, goursavet, gant jourdoul, startijenn gantañ, lusk gantañ, birvilh ennañ, birvilhet.
Entität b. (-,-en) : **1.** [preder.] boudelezh b., bezañ g. ; **2.** [stlenn.] hennad g. ; **3.** ensavadur g. ; **4.** [skiant] hamboud g.
entjungfern V.k.e. (hat entjunfert) : terriñ gwerc'hded u.b., kaout gwerc'hded u.b., tapout gwerc'hded u.b., falc'hat he flourenn da, boulc'hañ, diflourañ, didalañ, dilouediñ, distankañ, digokañ u.b., lakaat an alc'hwez e-

barzh ar varrikenn ; *entjungfert werden,* bezañ diflouret, bezañ digoket, bezañ boulc'het, bezañ didalet, bezañ falc'het he flourenn dezhi, koll he fleurenn, gwelet ar bleiz, koll he gwerc'hded, krazañ he gwerc'hded, prestañ he gwerc'hded, koll he c'hurunenn, bezañ didalet, bezañ dilouedet, bezañ distanket, bezañ flemmet, koll he ourmelenn, koll he c'houch, koll he fich glas, koll e bich glas.

Entjungferung b. (-,-en) : diflouradurezh b.

entkalken V.k.e. (hat entkalkt) : **1.** diraziñ, dirazekaat ; **2.** [mezeg.] dirazekaat.

entkeimen V.k.e. (hat entkeimt) : **1.** [labour-douar] digellidañ ; **2.** [mezeg.] divakteriañ, divikrobiñ, dishadennañ ; **3.** [boued] pasteurekaat.

Entkeimung b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] digellidañ g. ; **2.** [mezeg.] digontammañ, dishadennadur g., divakteriadur g., divikrobadur g. ; **3.** [boued] pasteurekadur g., pasteurekaat g.

entkeltisieren V.k.e. (entkeltisierte / hat entkeltisiert) : digeltiekaat.

entkernen V.k.e. (hat entkernt) : divaenañ, diveinañ, diaskornañ, digrekañ, displusañ.

Entkerner g. (-s,-) : divaener g., diaskorner g., digreker g.

entkernt ag. : diaskorn, diaskornet, divaen, divein, displus, dihad.

entkleiden V.k.e. (hat entkleidet) : diwiskañ, noashaat, dibrennañ war [u.b.], lemel e zilhad diwar e dro [d'u.b.], diwiskañ e zilhad [d'u.b.], tennañ e zilhad [d'u.b.].

V.em. : **sich entkleiden** (hat sich (t-rt) entkleidet) : en em ziwiskañ, diwiskañ, lemel e zilhad diwar e dro, diwiskañ e zilhad, tennañ e zilhad, noashaat.

entkleidet ag. : diwisk, dibourc'h, dizilhad, noazh, en noazh, dizolo, dibrenn.

entklumpen V.k.e. (hat entklumpt) : **1.** bloñsaat, divosañ, divotenniñ, divoudañ, boseal ; **2.** [kegin.] dibouloudañ.

entknechten V.k.e. (hat entknechtet) : [dre skeud.] disujañ, dishualiñ, digabestrañ, frankizañ, dieubiñ.

entknoten V.k.e. (hat entknotet) : diskoulmañ, digoulmañ, diluziañ.

entkohlen V.k.e. (hat entkohlt) : [kimiezh] digarbonizañ, digarbonekaat, dic'hlaoudenniñ, digarbidenniñ.

entkolonisieren V.k.e. (entkolonisierte / hat entkolonisiert) : didrevadenniñ.

Entkolonisierung b. (-) : didrevadennerezh g., didrevadenniñ g.

entkommen[1] V.gw. (+ t-d-b) (entkam / ist entkommen) : diflipañ, achap, tec'hout, delammat ; *jemandem entkommen,* achap digant u.b., tec'hel kuit digant u.b., en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., en em zispegañ diouzh u.b. ; *er ist dabei ihnen zu entkommen,* emañ war-nes redek ar c'had, emañ war-nes tec'hel kuit diganto ; *jemanden entkommen lassen,* mankout war u.b., c'hwitañ war u.b., chom hep pakañ u.b., lezel u.b. da dec'hel.

entkommen[2] ag. : tec'het, diflipet.

Entkommen n. (-s) : tec'hadenn b., tec'h g. ; *vor dem Tod gibt es kein Entkommen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

entkorken V.k.e. (hat entkorkt) : **1.** distouvañ, didafañ, divontañ, distaponiñ, digeriñ ; *eine Flasche entkorken,* distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh, divontañ ur voutailh, distaponiñ ur voutailh, P. diskouarnañ al lapin, diflourañ ur goantenn ; *eine Flasche Wein entkorkte sich von selbst,* ur voutailhad win en em zivontas ; **2.** P. *ein Mädchen entkorken,* falc'hat he flourenn d'ur plac'h, boulc'hañ ur plac'h, diflourañ ur plac'h, didalañ ur plac'h, dilouediñ ur plac'h, lakaat an alc'hwez e-barzh ar varrikenn.

entkorkt ag. : distouv.

entkörnen V.k.e. (hat entkörnt) : dishiliañ, dihiliañ, disgreuniañ, dic'hreuniañ, rifiñ, dihadiñ, dirañvañ, diroñjiñ, dispenn, rimiañ.

Entkörnen n. (-s) : dishilh g.

entkörnt ag. : dishilh.

entkräften V.k.e. (hat entkräftet) : **1.** dinerzhañ, gwanaat, disliberiñ, toc'horiñ, uzañ, asikañ, bleaat, blinaat, blankaat, herniñ, toc'horiñ, sabatuiñ, semplaat ; *diese Krankheit entkräftet ihn,* ar c'hleñved-se a zeu d'e zinerzhañ, ar c'hleñved-se a ziskar e nerzh, ar c'hleñved-se a zisliber (a doc'hor) anezhañ, gant ar c'hleñved-se e teu da vezañ dinerzh, emañ o tivalavaat gant ar c'hleñved-se, emañ oc'h uzañ gant ar c'hleñved-se, e wanaat a ra ar c'hleñved-se ; *entkräftet sein,* bezañ flakik, bezañ faezh, bezañ distronk, bezañ asik, bezañ karzhet e gorf, bezañ kaset, bezañ distruj, bezañ torr, bezañ og, bezañ eok, bezañ forbuet, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ divi, bezañ hernet, bezañ divalav, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ mac'homet, bezañ erru dilañs, bezañ dinerzhet, bezañ dinerzh, bezañ yost, bezañ yostet, bezañ ble, bezañ blin, bezañ blank, bezañ sempl, bezañ fouist, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ riñset ; *er war völlig entkräftet,* n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, dinerzhet-holl e oa, ar fallentez a oa kouezhet warnañ, aet e oa e holl nerzh digantañ, aet e oa e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa ; **2.** diarbenn, dizarbenn, dispenn, dizanavezout, dislavaret, dilavaret, dianzav, dinac'h, disprouiñ, didalañ ; [gwir] dizervaat, digadarnaat, didalvesaat ; *einen Beweis entkräften,* terriñ (dizervaat, digadarnaat, didalvesaat, nac'h, nullañ, dispenn) ur brouenn, disklêriañ ez eo didalvoud ur brouenn, freuzañ ur brouenn, kas ur brouenn da get (da netra, war netra, da vann), goullonderiñ ur brouenn ; *einen Verdacht entkräften,* lemel pep diskred diwar u.b., dislavaret un diskred, sevel un douet (Gregor).

entkräftend ag. : blinderus, dinerzhus.

Entkräftigung b. (-,-en) / **Entkräftung** b. (-,-en) : **1.** bog b., skuizhder g., faezhidigezh b., diviadur g., diviañs b., fatik g., grevadurezh b., greventez b., grevidigezh b., gwanadur g., gwanidigezh b., gwanadenn b., flakadur g., dinerzhadur g., venizion b., toc'horidigezh b., sioc'hanidigezh b., sempladur g., blinder g., blinded b., fallentez b. ; *an Entkräftung sterben,* mervel dre uz ; **2.**

diarbennadur g., dizarbenn g., dislavar g., [gwir] torridigezh b., dizervadur g., dizervadenn b.
entkrallen V.k.e. (hat entkrallt) : dizivinañ.
entkrampfen V.k.e. (hat entkrampft) : [polit.] distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ.
Entkrampfung b. (-,-en) : distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distegn g.
entkrauten V.k.e. (hat entkrautet) : dilouzaouiñ, dilastezañ, c'hwennat, pechat, meskañ, kravellat.
entkrönen V.k.e. (hat entkrönt) : digurunennañ.
entkrusten V.k.e. (hat entkrustet) : digoc'hennañ, digrestennañ, digrestenennañ, digreunennañ.
entkuppeln V.k.e. (hat entkuppelt) : [tekn.] diskoublañ, diantellat, dizenkrogañ, distignañ, digenrodañ.
Entkuppelung b. (-,-en) : [tekn.] diskoublañ g., diskoublerezh g., dizenkrogañ g., diantellañ g.
entlacken V.k.e. (hat entlackt) : diwernisañ.
Entlad g. (-s) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g.
entladen[1] V.k.e. (entlädt / entlud / hat entladen) : **1.** diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ, divorañ, divec'hiañ ; *er entlädt seine Pistole auf den Angreifer,* diskargañ a ra e bistolenn (e skloped, e vided) war an argader (war an arsailher) ; **2.** [dre skeud.] *sein Herz entladen,* disammañ (divec'hiañ, diskargañ, diboaniañ, dizoleiñ, digeriñ, diskuliañ, divarrañ) e galon.
V.em. : **sich entladen** (entlädt sich / entlud sich / hat sich (t-rt) entladen) : **1.** diskargañ ; *die Batterie entlädt sich,* diskargañ a ra ar pod-tredan, emañ ar pod-tredan o koll e nerzh ; **2.** en em zisammañ ; **3.** tarzhañ, dedarzhañ, dichadennañ, dirollañ ; *das Gewitter entlud sich im Gebirge,* tarzhañ a reas an arnev er menezioù, dedarzhañ a reas ar barr-arnev er menezioù.
entladen[2] ag. : diskarg, goullo, divec'h ; *entladene Pistole,* pistolenn diskarg b. ; *entladene Batterie,* pod-tredan divec'h g.
Entlader g. (-s,-) : **1.** diskarger g., treuzlestrer g. ; **2.** [tredan.] argrider g.
Entladung b. (-,-en) : **1.** diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; **2.** diskarg g., disamm g. ; **3.** [tredan.] stokad-tredan g., diskarg tredan g., disvec'hiadenn dredan b. ; **4.** taol-kurun g., tarzh-kurun g. ; **5.** *Entladung von aufgestauten Gefühlen,* breddiskarg g.
entlang Adv. hag araog. (t-rt/t-c'h) : a-hed, hed, dre hed, hed-ha-hed, a-ribl ; *den Weg (am Weg) entlang,* a-hed an hent / hed an hent (Gregor), dre hed an hent ; *die ganze Strecke entlang,* an hent hed-ha-hed, an hent hed-da-hed, hed-ha-hed d'an hent, hed-da-hed d'an hent, penn-da-benn an hent, penn-da-benn gant an hent, penn-da-benn d'an hent ; *gehen Sie die ganze Strecke entlang,* it gant an hent hed-ha-hed, it gant an hent hed-da-hed ; *entlang der Allee stand eine hohe Mauer,* hed-da-hed d'an alez e oa ur voger uhel, hed-ha-hed d'an alez e oa ur vur uhel, penn-da-benn an alez e oa ur voger uhel, penn-da-benn d'an alez e oa ur voger uhel, penn-da-benn gant an alez e oa ur vur uhel ; *schneiden Sie das Blatt Papier an der Falte entlang,* troc'hit ar baperenn hervez ar pleg ; *dort entlang, da entlang,* dre eno, dre aze ; *hier entlang !* dre amañ ! dre an tu-mañ !
entlangfahren v.gw. (fährt entlang / ist entlanggefahren) : hedañ, hediñ, riblañ, kostezañ, mont a-hed, mont a-ribl gant; [bag] *an der Küste entlangfahren,* [gant ur vag] riblañ an aod, aochañ, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar ; [gant ur c'harr-tan] mont gant an aod.
entlangführen V.gw. (hat entlanggeführt) : *der Weg führt am Fluss entlang,* an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, riblañ (hediñ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an hent a-ribl gant ar stêr.
entlanggehen V.gw. (ging entlang / ist entlanggegangen) : *eine Allee entlanggehen,* kerzhet war ur vali, mont gant ur vali.
V.k.e. (ging entlang / ist entlanggegangen) : hedañ, hediñ, riblañ, mont a-hed, kostezañ, mont a-ribl gant ; *am Stadtpark entlanggehen,* tremen dre-gichen al liorzh-kêr, mont dre-harz al liorzh-kêr, tremen dre-zirak al liorzh-kêr, mont a-hed (hed, dre hed) al liorzh-kêr, tremen dre-dal al liorzh-kêr, riblañ al liorzh-kêr, hedañ al liorzh-kêr.
entlarven V.k.e. (hat entlarvt) : diskuliañ, diguzhañ, dizoleiñ, troc'hañ ; *der Bösewicht wird immer entlarvt,* an den fall a zo atav un dra bennak gantañ hag a droc'h anezhañ.
Entlarvung b. (-,-en) : diskuliadur g., diskuliadenn b., dizoloadur g. ; *den Nimbus nehmende Entlarvung,* didouellerezh g., didunerezh g.
entlassen V.k.e. (entlässt / entließ / hat entlassen) : **1.** dilabourat, kas kuit, dic'hoprañ, digoumanantiñ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, digargañ, dizober eus e garg, lemel e garg digant, terriñ eus e garg, reiñ e zigouvi da ; *entlassen werden,* kaout e goñje, bezañ dic'hopret, bezañ lamet e garg diouzh an-unan, bezañ torret eus e garg, chom war al lann ; *entlassen werden,* kaout e zigouvi ; *Seeleute entlassen,* dirollañ martoloded ; **2.** *aus dem Militärdienst entlassen,* disoudardañ u.b. goude e goñje ; *aus der Armee entlassen werden,* bezañ disoudardet, dont er-maez a soudard ; **3.** *aus dem Gefängnis (aus der Haft) entlassen,* divac'hañ, dibrizoniañ, digarc'hariañ, frankaat, reiñ e frankiz en-dro da, dinaskañ ; *Gefangene entlassen, um Platz zu schaffen,* dileuniañ ar prizonioù ; **4.** diskargañ, disammañ, distrobañ, dieubiñ ; *jemanden einer Verpflichtung entheben,* digargañ u.b. eus udb, diskargañ u.b. ag udb., distrobañ u.b. diouzh udb, disammañ u.b. diouzh (eus) udb.
Entlassung b. (-,-en) : **1.** ezfredadur g., ezfredañ g., digouvi g., dic'hopradur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., difredañ g. ; *fristlose Entlassung,* skarzh hep rakkemenn g. ; *Massenentlassung,* ezfredadeg a-yoc'h b., ezfredadeg yoc'hek b. ; **2.** dilez g., diskarg g., digarg g. ; *seine Entlassung einreichen,* reiñ (lakaat) e zilez, reiñ (goulenn) e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak ; **3.** *Entlassung der Soldaten,* disoudardadur g. ; **4.** dieubidigezh b., frankizadur g.
Entlassungsgesuch n. (-s,-e) : lizher dilez g., lizher emzizerc'hel g.
Entlassungszeugnis n. (-ses,-se) : teuliad studioù-skol g.
entlasten V.k.e. (hat entlastet) : **1.** disammañ, diskargañ, digargañ, divec'hiañ, diboaniañ, lemel [ur bec'h bennak diwar u.b.] ; **2.** [dre skeud.] *sein Gewissen entlasten,* disammañ (diskargañ, divec'hiañ) e goustiañs ; **3.**

jemanden vor Gericht entlasten, diskargañ (didamall, disammañ, gwennañ, reishaat) u.b. dirak al lez-varn ; **4.** *von Steuern entlasten,* disammañ diouzh ul lodenn eus e dailhoù, reiñ (d'u.b.) an disamm eus darn eus e dailhoù ; **5.** *jemanden für eine Summe entlasten,* reiñ diskarg d'u.b. eus un dle bennak ; **6.** [gwir] *von einer Hypothek entlasten,* diendleañ (u.b.), diendleañ ur mad bennak ; **7.** [merdead.] dilastrañ ; **8.** kredekaat, lakaat arc'hant war ; **9.** reiñ divec'h d'ub. evit un embregvezh.
V.em. : **sich entlasten** (hat sich (t-rt) entlastet) : *ich konnte mich entlasten,* gallet em boa lakaat ar bec'h da vont pell diouzhin, gallet em boa prouiñ n'em boa graet netra.
entlastet ag. : disamm, disammet, divec'h, divec'hiet.
Entlastung b. (-,-en) : **1.** disamm g., digarg g., diskarg g., dizober g., gras b., dijabl g. ; **2.** [dre skeud.] didamall g., didamalladur g., skañvadenn b., diskarg g., gwennadur g. ; *Entlastung eines Angeklagten,* didamalladur an tamallad g. ; *zur Entlastung,* evel diskarg, evit didamall u.b. ; *zu seiner Entlastung,* kement hag e zidamall, kement hag e zigareziñ ; **3.** *Entlastung erteilen,* reiñ (sinañ un) diskarg, testeniekaat kontoù, reiñ divec'h d'ub. evit un embregvezh ; **4.** *emotionale Entlastung,* breddiskarg g.
Entlastungsmaterial n. (-s,-ien) : teulioù diskargañ lies., teulioù didamall lies., teulioù disammañ lies.
Entlastungsoffensive b. (-,-n) : [lu] oberiadenn disammañ b., taol divec'hiañ g., taol dirouestlañ g., gaouargad g., gaouargadiñ g.
Entlastungsstraße b. (-,-n) : hent distrobañ g., hent ezluskañ g., hent disammañ g., hent distankañ g.
Entlastungszeuge g. (-n,-n) : test-diskarg g., test didamaller g.
Entlastungszug g. (-s,-züge) : tren ouzhpenn g.
entlauben V.k.e. (hat entlaubt) : dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ, fouilhezañ, noashaat.
V.em. : **sich entlauben** (hat sich (t-rt) entlaubt) : dizeliañ, dizeliennañ, noashaat, diwiskañ.
Entlauben n. (-s) : dizeliaouiñ g., dizeliaouadur g.
Entlauber g. (-s,-) : [tekn.] fouilhezer g.
entlaufen V.gw. (entläuft / entlief / ist entlaufen) : **1.** diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, fardañ kuit, tec'hout, didec'hel, flipañ, diflipañ, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em laerezh ; *uns ist unser Hund entlaufen,* aet eo hor c'hi diganeomp, tec'het kuit eo hor c'hi diganeomp, aet eo hor c'hi da c'haloupat, aet eo hor c'hi da redek dre laer, aet eo hor c'hi d'ober ur c'haloupadenn, graet en deus hor c'hi un dec'hadenn, aet eo hor c'hi kuit eus ar gêr, aet eo hor c'hi el lev ; **2.** [lu] dizertiñ ; *ein Entlaufener,* un dizertour g.
Entlaufen n. (-s) : **1.** tec'hadenn b., tec'h g., galoupadenn b., achap g., achapadenn b. ; **2.** dizerterezh g.
entlausen V.k.e. (hat entlaust) : dilaouiñ.
Entlausung b. (-,-en) : dilaouiñ g. ; *gemeinsame Entlausung,* dilaouadeg b.
entledigen V.k.e. (hat entledigt) : distrobañ, diskargañ, disammañ, lakaat kuit, ober kuit ; *jemanden einer Sache (t-c'h) entledigen,* distrobañ u.b. diouzh udb, diskargañ u.b. eus udb, disammañ u.b. diouzh (eus) udb.
V.em. : **sich entledigen** (hat sich (t-rt) entledigt) : **1.** *sich einer Sache (t-c'h) entledigen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; **2.** [dre skeud.] *sich eines Auftrages entledigen,* seveniñ ur gefridi, kas ur gefridi en-dro (da vat), kas e gefridi da benn, degouezhout ganti da vat, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi.
entleerbar ag. : goulloüs.
entleeren V.k.e. (hat entleert) : goullonder, goullonderiñ, dileuniañ, disleuniañ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, goulloiñ, digargañ, diskargañ.
V.em. **sich entleeren** (hat sich (t-rt) entleert) : en em garzhañ, goulloiñ, disleuniañ ; *der Furunkel hat sich spontan entleert,* dedarzhet eo ar gor, tarzhet eo ar gor, toullet en deus ar gor, talpet en deus ar gor.
Entleerung b. (-,-en) : **1.** karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., diskarg g., diskargadur g., diskargadenn b., goulloadur g. ; **2.** [post] dastum g., savlizheroù g.
entlegen ag. : distro, didud, didu, dibleustr, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, dihentad, gouez g., kollet, pell diouzh pep tra ; *entlegener Ort,* difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g. ; *der entlegendste Teil des Feldes,* penn uhelañ ar park g.
Entlegenheit b. (-) : digenvez g., digenvezder g., dizaremprederezh g.
entlehnen V.k.e. (hat entlehnt) : [yezh.] amprestañ [digant], tennañ [diwar].
Entlehnung b. (-,-en) : [yezh.] amprestadenn b.
entleiben V.em. : **sich entleiben** (hat sich (t-rt) entleibt) : en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober.
entleihen V.k.e. (entlieh / hat entliehen) : amprestañ [digant], kestal.
Entleiher g. (-s,-) : amprester g.
Entleiherin b. (-,-nen) : ampresterez b.
entleimen V.k.e. (hat entleimt) : dic'hludañ, dic'hludennañ.
Entlein n. (-s,-) : **1.** [loen.] penn houadig g., houadig g., kanig g. ; **2.** [dre skeud.] *hässliches Entlein,* vilez b., vilezig b.
entloben V.em. : **sich entloben** (hat sich (t-rt) entlobt) : terriñ an dimeziñ a-raok an eured, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier.
Entlobung b. (-,-en) : torridigezh an dimeziñ a-raok an eured b.
entlocken V.k.e. (hat entlockt) : tennañ ; *jemandem ein Geheimnis entlocken,* tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., diennañ (diskantañ, goro, dibluskañ) u.b., lakaat u.b. da reiñ avel d'ar c'had (da werzhañ ar bistolenn, da ziskuliañ ur c'hevrin, da zisklêriañ ur c'hevrin) ; *einer Geige zarte Töne entlocken,* tennañ sonioù hoalus eus ur violin.

entlohnen V.k.e. (hat entlohnt) : goprañ, gopraat, paeañ, digoll, garedonañ ; *sie wurden für ihre Mühe entlohnt,* digoll int eus o foanioù, digollet int bet eus o foanioù.
entlöhnen V.k.e. (hat entlöhnt) : [Bro-Suis] goprañ, gopraat, paeañ, digoll.
Entlohnung b. (-,-en) : gopradur g., pae b., gopr g., bontez b., eskemmad g., koumanant g., digoll g., garedon g./b. ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung,* an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat, an neb a labour en deus gwir da vezañ digollet reizh ha mat eus e boanioù.
entlüften V.k.e. (hat entlüftet) : **1.** aerañ, aveliñ, gwentañ, reiñ avel da ; **2.** [tekn.] spurjañ, diaerañ, dic'hazañ, dizaezhañ.
Entlüfter g. (-s,-) : [merdead.] aeraer g., gwenterez b., gwenter g., avelerez b.
Entlüftung b. (-,-en) : **1.** aeridigezh b., aererezh g., aeradur, avelerezh g. ; **2.** [tekn.] spurj g., diaerañ g., dic'hazañ g., dizaezhañ g.
Entlüftungsanlage b. (-,-n) : gwenterez b., avelerez b.
entmachten V.k.e. (hat entmachtet) : diskar, skarzhañ, didroadañ, distroadañ, lakaat sav [dindan u.b.].
Entmachtung b. (-,-en) : distroadur g., distroadañ g., diskaridigezh b.
entmagnetisieren V.k.e. (entmagnetisierte / hat entmagnetisiert) : diwarellañ, diwarellaat.
Entmagnetisierung b. (-,-en) : diwarelladur g., diwarellañ g., diwarellaat g.
entmannen V.k.e. (hat entmannt) : maouezañ, spazhañ, troc'hañ, digastrañ, onestaat, rac'hañ, razhañ.
entmannt ag. : spazh, maouezet, troc'h.
Entmannung b. (-,-en) : spazhadur g., spazhañ g., troc'h g.
entmasten V.k.e. (hat entmastet) : [merdead.] diwerniañ.
entmaterialisieren V.k.e. (entmaterialisierte / hat entmaterialisiert) : dizanvezelañ.
entmauern V.k.e. (hat entmauert) : divañsonat.
entmenscht ag. : kriz, disleber, dinatur, digar, dihegar, digoant, dizenel, garv, yud, digalon, didruez, fall.
entmilitarisieren V.k.e. (entmilitarisierte / hat entmilitarisiert) : divilourekaat, disoudardiñ, disoudardelaat ; *entmilitarisierte Zone,* tiriad disoudardet g., tiriad divilourekaet g.
Entmilitarisierung b. (-,-en) : divilourekaat g., disoudardiñ g.
entminen V.k.e. (hat entmint) : [lu] divinañ.
Entminung b. (-,-en) : [lu] divinadur g., divinañ g.
entmodern V.k.e. (hat entmodert) : dilouediñ.
entmodulieren V.k.e. (entmodulierte / hat entmoduliert) : [tredan.] dic'houluzañ, dinoiñ.
entmoosen V.k.e. (hat entmoost) : divanat, diginviañ.
entmündigen V.k.e. (hat entmündigt) : **1.** lakaat e gwardoniezh, lakaat dindan ward ; **2.** dizatebekaat.
Entmündigung b. (-,-en) : **1.** [gwir] gwardonidigezh b., gwardoniañ g. ; **2.** dizatebekaat g., dizatebekadur g.
Entmündigungsklage b. (-,-n) : [gwir] mennadenn dizatebekaat b., mennadenn wardoniañ b.
entmutigen V.k.e. (hat entmutigt) : digalonekaat, diskalonekaat, digaloniñ, kas an deltu d'an traoñ, terriñ deltu u.b., diskar [u.b.], boukaat ar volontez, mantrañ, diskar an nerzh kalon a zo en u.b. ; *er entmutigt mich,* me a ya fall o klevet hennezh, kas a ra va deltu d'an traoñ, terriñ a ra va deltu din, ober a ra din koll kalon, digalonekaat a ra ac'hanon, diskar a ra an nerzh kalon a chom ennon c'hoazh ; *das entmutigt mich,* an dra-se a zo ur c'holl-kalon.
entmutigend ag. : digalonus, digalonekaus ; *das ist entmutigend,* an dra-se a zo ur c'holl-kalon.
entmutigt ag. : digalonekaet, fallgalonet, aet izel e galon ; *er war entmutigt,* diskaret e oa gant an dic'hoanag, digalonekaet e oa, izelaet e oa e vannieloù gantañ, kouezhet e oa e vannieloù gantañ, izel e oa kouezhet ar banniel gantañ, aet e oa bihan e galon, aet e oa izel e galon, en ur chif bras e oa, dinerzh e oa e spered, kollet en doa e nerzh-kalon.
Entmutigung b. (-,-en) : dic'hoanag g., digalon g., fallgalon b., koll-kalon g., laoskoni b., laoskentez b., digalonegezh b., digaloniezh b., bavoni b., dic'hred g., digouraj g.
entmythifizieren V.k.e. (entmythifizierte / hat entmythifiziert) : **1.** dizarluiñ, didouellañ, diduniñ, divamiñ, divoemiñ, disaouzanañ ; **2.** divarzhadekaat, diwengelaat.
Entnahme b. (-,-n) : sav g., savadenn b., lamidigezh b., lamerezh g., dilamerezh g., tennañ g., tennadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; *Entnahme aus Rücklagen,* erlamad diouzh ar miradoù g.
entnationalisieren V.k.e. (entnationalisierte / hat entnationalisiert) : distadelañ, divroadelañ, prevezañ.
Entnationalisierung b. (-,-en) : distadelañ g., distadeladur g., divroadelañ g., divroadeladur g., prevezadur g.
entnazifizieren V.k.e. (entnazifizierte / hat entnazifiziert) : dinaziañ, dinaziekaat.
Entnazifizierung b. (-) : dinaziekadur g., dinaziadur g., dinaziañ g., dinaziekaat g.
entnebeln V.gw. (hat entnebelt) : dilatarennañ, divrumenniñ, divorenniñ, divogidellañ.
entnehmen V.k.e. (entnimmt / entnahm / hat entnommen) : **1.** sevel, kemer, tennañ, lemel, erlemel ; *Geld der Kasse entnehmen, Geld aus der Kasse entnehmen,* tennañ arc'hant eus ar c'hef, kemer arc'hant e-barzh ar c'hef ; *die Pflanzen entnehmen Nährstoffe aus dem Boden,* sevel a ra ar plant diwar-goust an douar, kavout a ra ar plant en douar an elfennoù o deus ezhomm evit kreskiñ, kavout a ra ar plant en douar an natur o deus ezhomm evit kreskiñ ; *jemandem Blut entnehmen,* tennañ gwad digant u.b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat diese Stelle Goethe entnommen,* tennet en deus an arroudenn-se eus oberennoù Goethe, kemeret en deus an arroudenn-se diwar oberennoù Goethe, amprestet en deus an arroudenn-se digant Goethe ; **3.** deduiñ, dezren, endastum, dezastum, kendastum ; *aus Ihrem Schreiben entnehme ich, dass ...,* ho lizher a ro din da intent e ...
entnerven V.k.e. (hat entnervt) : **1.** dinervennañ, dinervañ ; **2.** [dre skeud.] terriñ e benn da, dismantrañ e spered da, distrellañ, lakaat droug e, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, heskinañ, inzrougiñ, chifañ, hegal ouzh, atahinañ, skeiñ war elvaj u.b. ; **3.** dinerzhañ.
entnervt ag. : peurhegazet, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, hegazet, anoazet, war e du fall, treuflez, rekin, kamm e vlevenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, trenk e valadenn, trenket e valadenn, mil enervet, war e elvaj.

Entnervung b. (-,-en) : hegazerezh g., heg g., hegaz g., heskinerezh g., reuz g., brouez b., fum g., arfleu g., atahinerezh g., dismantr spered g., droug g.
entölen V.k.e. (hat entölt) : [tekn.] dizeoulañ, skarzhañ an eoul, karzhañ an eoul, dizruzañ.
Entomologe g. (-n,-n) : amprevanoniour g., entomologour g.
Entomologie b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.
entpacken V.k.e. (hat entpackt) : [stlenn.] diwaskañ.
Entpersönlichung b. (-,-en) : dibersoneladur g. ; *an Entpersönlichung leiden,* dibersonelaat.
entpuppen V.em. : **sich entpuppen** (hat sich (t-rt) entpuppt) : **1.** diboupenniñ, dont da valafenn ; **2.** [dre skeud.] en em ziskouez evel m'emeur e gwirionez, diskouez bezañ udb, en em ziskuliañ ; *sich als ein gefährlicher Verbrecher entpuppen,* diskouez bezañ un torfedour dañjerus (ur gwall dorfedour).
entqualmen V.gw. (ist entqualmt) : divogediñ, mogediñ.
entquellen V.gw. (entquillt / entquoll / ist entquollen) : eienañ, eienennañ, mammenniñ, diwanañ.
entraffen V.k.e. (hat entrafft) : diframmañ, skrapañ, difrapañ ; *jemandem etwas entraffen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b.
entrahmen V.k.e. (hat entrahmt) : digoaveniñ, diennañ, diziennañ, kignat, diaozañ ; *entrahmte Milch,* laezh digoavenet g., laezh digoaven g., laezh diennet g., laezh kignet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g.
Entrahmer g. (-s,-) : [tekn.] diennerez b., digoavenerez b.
Entrahmung b. (-,-en) : diennerezh g., digoavenerezh g., diennañ g.
entraten V.gw. (t-c'h) (enträt / entriet / hat entraten) : **1.** dioueriñ, mankout ; **2.** tremen hep.
enträtseln V.k.e. (hat enträtselt) : diskoulmañ, dirouestlañ, diluziañ, dibunañ ; *jemand versucht, etwas zu enträtseln,* u.b. a glask ar poell eus udb.
enträuchern V.k.e. (hat enträuchert) : divogediñ.
entraupen V.k.e. (hat entraupt) : diviskoulañ.
Entrechat g. (-s,-s) : skolpad str. ; *Entrechats vollführen,* ober skolpad.
entrechten V.k.e. (hat entrechtet) : *jemanden entrechten,* ezwiriañ u.b., lemel e wirioù digant u.b., dizorniañ u.b., forc'hañ u.b. eus e wirioù, nac'h e wirioù ouzh u.b., dinac'h e wirioù d'u.b., dinac'h e wirioù ouzh u.b.
Entrechtete(r) ag.k. g./b. : den ezwiriet g., den mac'homet g., den gwasket g., den lamet e wirioù digantañ g.
Entrechtung b. (-,-en) : ezwiriañ g., dioueridigezh wirioù b., lamidigezh wirioù b., lamadur gwirioù g.
Entrecote n. (-/-s,-s) : [kegin.] etrekostenn b.
Entrée n. (-s,-s) : **1.** [tisav.] raksal b., trepas g. ; **2.** [c'hoariva] priz ar bilhed mont e-barzh g. ; **3.** [kegin.] rakveuz g., digor-pred g., deroù-pred g. ; **4.** [sonerezh] raksonadenn b., loc'henn b.
entreißen V.k.e. (entriss / hat entrissen) : **1.** tennañ, dilemel, diframmañ, difrapañ, skrapañ, diskolpañ ; *jemandem etwas entreißen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b., lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *jemanden den Flammen entreißen,* tennañ u.b. a-greiz an tan, tennañ u.b. eus kreiz an tan, tennañ u.b. a-douez ar flammoù, tennañ u.b. a-vetoù ar flammoù ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Sieg entreißen,* mont an tu kreñv gant an-unan a-enep u.b., sevel war varr, trec'hiñ u.b., bezañ trec'h d'u.b., kaout an trec'h war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., kaout al levezon war u.b.
entrichten V.k.e. (hat entrichtet) : paeañ, talañ, akuitañ ; *seinen Obulus entrichten,* reiñ e skodennig, akuitañ e skodennig ; *jemandem seinen Tribut entrichten,* tributañ d'u.b., paeañ an truaj d'u.b. (Gregor).
Entrichtung b. (-,-en) : paeamant g., taladur g., akuitadur g.
entriegeln V.k.e. (hat entriegelt) : disparlañ, divorailhañ, divarennañ, dibrennañ.
entriegelt ag. : disparl.
Entriegelung b. (-,-en) : disparlañ g., divorailhañ g.
entrinden V.k.e. (hat entrindet) : digoc'hennañ, dibluskañ, diruskañ, kignat, gwennañ ; *einen Baum entrinden,* digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, diruskañ ur wezenn, kignat ur wezenn ; *Eichen zur Herstellung von Lohe entrinden,* peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat gwez-derv evit gounit kivij ; *einen Stock entrinden,* gwennañ ur vazh.
Entrinden n. : kign g., kignerezh g., kignadenn b., diruskañ g.
entrindet ag. : dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet.
entringen V.k.e. (entrang / hat entrungen) : skrapañ, diframmañ.
V.em. : **sich entringen** (entrang sich / hat sich (t-rt) entrungen) : [dre skeud.] *ein tiefer Seufzer entringt sich seiner Brust,* leuskel a ra ur pezh mell huanad, leuskel a ra ur pebezh huanad.
entrinnen V.gw. (+t-d-b) (entrann / ist entronnen) : **1.** redek, berañ, deverañ, diruilh, tremen ; **2.** [dre skeud.] tec'hout diouzh, diankañ diouzh, dilammat dreist ; *einer Gefahr entrinnen,* tec'hout diouzh un dañjer, diankañ diouzh un dañjer, dilammat dreist un dañjer ; *mit knapper Not der Gefahr entrinnen,* bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e chupenn, en em dennañ a zañjer ku-ha-ka ; *dem Tod kann keiner entrinnen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.
entrollen V.k.e. (hat entrollt) : dirollañ, dibunañ.
V.em. : **sich entrollen** (hat sich (t-rt) entrollt) : en em zispakañ, en em ziskouez ; *eine schöne Landschaft entrollt sich vor mir,* ur c'horn-bro eus ar c'haerañ en em ziskouez din.
V.gw. (ist entrollt) : riklañ, diflipañ ; *das Geldstück entrollt mir,* riklañ (diflipañ) a ra ar pezh moneiz a-dre va daouarn.
Entrollen n. (-s) : dirolladur g., dibunadur g.
Entropie b. (-,-n) : [fizik] entropiezh b., diemluskadur g.
entrosten V.k.e. (hat entrostet) : diverglañ.
Entrostung b. (-,-en) : diverglerezh g.
entröten V.k.e. (hat enrötet) : diruziañ.
V.em. : **sich entröten** (hat sich (t-rt) enrötet) : diruziañ.

entrücken V.k.e. (hat entrückt) : **1.** tennañ, lemel, dilemel, skrapañ, divorañ, laerezh ; **2.** [dre skeud.] strobinellañ, dastum, desev, touellañ, kilhañ, trellañ, achantañ, boemañ, mezevelliñ, bamañ, hoalañ, birvidikaat, entanañ, gouestlañ [spered u.b.], birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ.
entrückt ag. : abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, pennveudet, mezevellet, motet, skoelfet, skeltr, goursavet.
Entrückung b. (-,-en) : goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b.
entrümpeln V.k.e. (hat entrümpelt) : distrobañ, distrobellañ, diac'hubiñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, distlabezañ, dieubiñ, distrollañ.
Entrümpelung b. (-,-en) **/ Entrümplung** b. (-,-en) : distlabezañ g., distrobellañ g., diac'hubiñ g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., distalaj g.
entrunzeln V.k.e. (hat entrunzelt) : diroufennañ.
V.em. **sich entrunzeln** (hat sich (t-rt) entrunzelt) : diroufennañ.
entrußen V.k.e. (hat entrußt) : [tekn.] dihuzilañ, skarzhañ an huzil, karzhañ an huzil, digalaminañ.
Entrußen n. (-) : dihuzilañ g., skarzh huzil g., digalaminadur g., digalaminañ g.
entrüsten V.k.e. (hat entrüstet) : lakaat da fuloriñ, imoriñ, inzrougiñ, feukañ, buanekaat.
V.em. **sich entrüsten** (hat sich (t-rt) entrüstet) : brouezañ, mont en un imor santel, taeriñ, en em sevel, buanekaat, buanegezh, taeriñ, taeraat.
entrüstet ag. : *entrüstet sein,* bezañ droug en an-unan, bezañ droug en e gorf, bezañ imoret, bezañ imor en an-unan, bezañ un imor en an-unan, bezañ brouez en an-unan.
Entrüstung b. (-,-en) : droug santel g., fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., brouezadur g., egar g., taeroni b., taerijenn b., taerder g., taerded b. ; *voller Entrüstung,* droug ennañ, droug en e gorf, brouez ennañ, en imor santel, e gwalarn.
entsaften V.k.e. (hat entsaftet) : **1.** gwaskañ da gaout e chugon, tennañ an dourenn eus (Gregor) ; **2.** poazhañ mat da eztennañ ar chugon dioutañ.
Entsafter g. (-s,-) : **1.** tronizherez b. ; **2.** eztenner chugon g.
entsagen V.gw. (+ t-d-b) (hat entsagt) : kuitaat, dilezel, dileuskel, distreiñ diwar, dianzav, dislavaret, nac'h, dinac'h ; *der Welt entsagen,* mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em zilezel, en em ankounac'haat, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, dilezel ar bed, bezañ distag diouzh ar bed, dilezel ar bed hag ar joaioù, lavaret kenavo d'ar bed lorber, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, chom pell diouzh fougeerezhioù ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed ; *seinem Glauben entsagen,* dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz.
Entsagung b. (-,-en) : **1.** dizalc'h g., dilez g. ; **2.** [gwir] dizalc'h g., dilezidigezh b., dilez g. ; **3.** [dre skeud.] emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroidigezh b., gouzañvegezh b.
entsagungsvoll ag. : emroüs.
entsalzen V.k.e. (entsalzte / hat entsalzen) : **1.** [kegin.] disallañ ; *Pökelfleisch in Wasser einweichen, um es zu entsalzen,* lakaat kig-sall da zisallañ ; **2.** [tekn.] diveinelaat, disallañ ; *die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt,* ar voaien da zisallañ dour mor b., ar mod da zisallañ dour mor g., an doare da zisallañ dour mor g.
entsalzt ag. : disallet.
Entsalzung b. (-,-en) : **1.** [kegin.] disallañ g ; **2.** [tekn.] diveineladur g., diveinelaat g., disallañ g.
Entsatz g. (-es) : [lu] **1.** dic'hronnadur g., torridigezh ur c'haeladur b. ; **2.** refors g., lu dic'hronnañ g., lu dic'hourizañ g., lu disezizañ g., lu skoazell g.
Entsatzheer n. (-s,-e) : lu dic'hronnañ g., lu dic'hourizañ g., lu disezizañ g., lu skoazell g., refors g.
Entsatztruppen lies. : rejimantoù skoazell lies., rejimantoù dic'hronnañ lies., rejimantoù dic'hourizañ lies., rejimantoù disezizañ lies., refors g.
Entsäuerung b. (-,-en) : [kimiezh] skarzhadur an trenkennoù g., didrenkekaat g.
entschädigen V.k.e. (hat entschädigt) : digoll (u.b. evit udb), dic'haouiñ (u.b. eus udb), dic'hoantañ, difallañ ; *sie wurde für ihren Unfall entschädigt,* un digoll he doa bet eus he gwallzarvoud ; *er wurde voll entschädigt,* dic'haou leun en deus bet.
V.em. **sich entschädigen** (hat sich (t-rt) entschädigt) : *sich für etwas entschädigen,* en em zic'haouiñ eus udb, en em zigoll evit udb.
Entschädigung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b. ; *sie hat für ihren Unfall eine Entschädigung bekommen,* un digoll he deus bet eus he gwallzarvoud ; *als Entschädigung für,* en eskemm da, da zigoll eus, evit dic'haouiñ eus ; *jemandem etwas als Entschädigung geben,* reiñ udb da zigoll d'u.b. ; *die Höhe der Entschädigung soll dem entstandenen Schaden entsprechen,* diouzh an droug eo digoll ; *er erließ ihm die dreihundert Franc Entschädigung, die ihm zustanden,* pardoniñ a reas dezhañ an tri c'hant lur digoll ; *volle Entschädigung,* dic'haou leun g.
Entschädigungsantrag g. (-s,-anträge) : [gwir] mennadenn digoll b.
Entschädigungsleistung b. (-,-en) : [gwir] digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouiñ g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b.
entschärfen V.k.e. (hat entschärft) : **1.** [danvez-tarzh] diemorsañ ; **2.** [dre skeud.] sioulaat, peoc'haat, distanañ, distav, plaenaat, kompezañ, habaskaat, dizarbenn, reizhañ ; *einen Konflikt entschärfen,* sioulaat an traoù, plaenaat an traoù, dizarbenn un arguz, reizhañ un dizemglev ; **3.** c'hwekaat, dousaat, dic'hwervaat, heñvelaat ar mennozhioù ; *er musste seinen Artikel entschärfen,* ret e oa bet dezhañ gwanaat e bennad-skrid ; **4.** direuzusaat, distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, souplaat, laoskaat.
Entschärfung b. (-,-en) : **1.** [danvez-tarzh] diemorsadur g., diemorsañ g. ; **2.** [dre skeud.] distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distegn g.

Entscheid g. (-s,-e) : **1.** diviz g., disentez b. ; **2.** [gwir] *Entscheid eines Richters,* barnedigezh b., barnadenn b., setañs b., arest g., devarn b. ; *gerichtlicher Entscheid,* disentez barnerezh b., barnadenn b., devarn b.

entscheiden V.k.e. (entschied / hat entschieden) : **1.** divizout ; **2.** diskoulmañ, skarat war ; *diese Schlacht entschied den Krieg,* an emgann-se a savas an douet war disoc'h ar brezel (Gregor), an emgann-se a skaras war disoc'h ar brezel, an emgann-se a lakaas anat disoc'h ar brezel, an emgann-se a ziskouezas splann gant piv e oa an tu kreñv ; **3.** [sport] bezañ gounit [da geñver ur match], bezañ trec'h [da geñver ur match].

V.gw. : divizout ; *über (t-rt) etwas entscheiden,* skarat war udb, reiñ un disentez a-zivout udb.

V.em. : **sich entscheiden** (entschied sich / hat sich (t-rt) entschieden) : **1.** divizout, en em zivizout, kemer e ratozh, ober e soñj ; *sich von Fall zu Fall entscheiden,* divizout diouzh an darvoudoù (diouzh ma teu, diouzh ma tegouezh, hervez ma tegouezh, war an tomm, war an tach, dre ma'z eer), divizout hervez an degouezh (diouzh ma vez tro, diouzh ma vez kont, diouzh an dro, degouezh ha degouezh) ; *er hat sich für diese Lösung entschieden,* deuet eo a-du gant an diskoulm-se ; *er entscheidet sich,* kemer a ra un diviz, kemer a ra e ratozh, ober a ra e vennozh (e zezev, e soñj), reiñ a ra e zisentez, ober a ra ul lamm, ober a ra unan a zaou, en em zivizout a ra, divizout a ra etre e dog hag eñ ; **2.** *es wird sich bald entscheiden, ob ....,* gouezet e vo a-benn dizale ha ...., gwelet e vo a-benn nebeut ha ...., anat e vo a-raok pell ha ..., splann e vo a-raok nemeur amañ ha ... ; **3.** dibab, divizout, diuz(añ), choaz, diforc'hiñ, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz), dilenn ; *ich würde mich für ihn entscheiden,* e zibab a rafen a-dreist pep hini, e ziforc'hiñ a rafen.

entscheidend ag. : krenn, groñs, diarvarus, diskoulmus, krennus, skarus, a-bouez dreist, tu pe du ; *entscheidende Stimme,* mouezh-dispartiañ b. ; *beim Pferd ist die Größe nicht entscheidend,* arabat mont d'ur marc'h diouzh e vent.

Entscheidung b. (-,-en) : **1.** diviz g., disentez b., soñj g., prepoz g. ; *eine Entscheidung treffen (fällen),* kemer un diviz, ober e vennozh (e zezev, e soñj), kemer e ratozh, kemer ar mennozh d'ober udb, ober ul lamm, reiñ e zisentez, reiñ un zisentez, ober e soñj ober udb, lakaat en e soñj ober udb, treiñ e tu pe du ; *bevor ich die näheren Umstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung,* ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout, ne gemerin diviz ebet keit ha ma ne vo ket holl an elfennoù ganin ; *die Entscheidung liegt bei ihm,* gantañ emañ an disentez ; *das stelle ich Ihrer Entscheidung anheim,* fiziout a ran ennoc'h evit se, erbediñ a ran kement-se d'ho koustiañs, gourc'hemenn a ran kement-se d'ho koustiañs, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwi da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ho lavar a rin / diouzh ho tiviz e rin (Gregor), hervez ho lavar e rin ; *verschieben wir die Entscheidung auf nächsten Sonntag,* a-benn disul e welimp ; *eine bessere Entscheidung kannst du nicht treffen,* hennezh eo ar gwellañ tu dit, honnezh eo ar gwellañ disentez a c'hallez kemer ; *jemanden zu einer Entscheidung zwingen,* redian u.b. da gemer un diviz, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), diskontañ boutonoù u.b. ; **2.** [gwir] arest g., setañs b., devarn b. ; *gerichtliche Entscheidung,* barnedigezh b., skrid-embann (arest) al lez-varn g., disentez barnerezh b., barnadenn b., devarn b. ; *grundsätzliche Entscheidung*, devarn reol b. ; **3.** [sport] trec'h g.

Entscheidungsbefugnis b. (-,-se) : galloud divizout g.

Entscheidungsfreiheit b. (-) : frankiz da zivizout pezh a garer b.

Entscheidungsgrund g. (-s,-gründe) : kantabeg g.

Entscheidungsinstanz b. (-,-en) : ensav divizout g.

Entscheidungsrunde b. (-,-n) : [sport] tro-skarat b.

Entscheidungsschlacht b. (-,-en) : emgann diskoulmus g., emgann krennus g., emgann skarat g., emgann diarvarus g.

Entscheidungsspiel n. (-s,-e) : [sport] tro-skarat b.

Entscheidungsträger g. (-s,-) : divizer g., ensav divizout g.

Entscheidungszentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn divizout b., kalon divizout b.

entschieden ag. : **1.** groñs, krak-ha-krenn, reut, kampet, mennet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, distag, start en e vennozh, youlek, a-youl, a-youl-kaer, krenn, dichipot, disaouzan ; *in einem entschiedenen Ton,* krak-ha-krenn, krak, war un ton reut, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, gant komzoù krak-ha-krenn, kras, naet ha distag, groñs, en un doare rust (rok, dibalamour), dichipot, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor) ; **2.** *entschieden zu groß,* kalz re vras, bras betek re ; *dieses Mal gehst du entschieden zu weit,* te 'vat a ya er-maez en dro-mañ, amplik-mat out aet ganti en dro-mañ, re bell en holl ez ez ganti en dro-mañ, re bell holl ez ez ganti en dro-mañ ; **3.** *dein Prozess ist noch nicht entschieden,* emañ da brosez e-pign c'hoazh.

Entschiedenheit b. (-) : mennerezh g., dalc'hegezh b., youlegezh b., started b., startijenn b.

entschimmeln V.k.e. (hat entschimmelt) : dilouediñ.

entschlacken V.k.e. (hat entschlackt) : **1.** [tekn.] spurañ, digramennañ, karzhañ ar c'hoc'hion, skarzhañ ar c'hoc'hion ; **2.** [mezeg.] skarzhañ an toksinoù [eus], digaezhañ, dibistriañ.

V.gw. (hat entschlackt) : skarzhañ an toksinoù, digaezhañ, dibistriañ, bezañ dibristrius.

Entschlackung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] spurañ g., digramennañ g., skarzh koc'hion g. ; **2.** [mezeg.] skarzh toksinoù g., digaezhañ g.

entschlafen V.gw. (entschläft / entschlief / ist entschlafen) : mervel, tremen, tennañ e huanad diwezhañ, menel kousket ; *sie ist sanft entschlafen,* marvet eo bet (tremenet eo bet, aet eo bet) evel ur mouch-gouloù, marvet eo bet sioulik (goustadik, a-nebeudoù, didrouz).

Entschlafene(r) ag.k. g./b. : an hini marv g., an hini tremenet g., an hini varv b., an hini dremenet b.

entschlagen V.em. (t-c'h) : **sich entschlagen** (entschlägt sich / entschlug sich / hat sich (t-rt) entschlagen) : *sich etwas (t-c'h) entschlagen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb,

diskregiñ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb.

entschlammen V.k.e. (hat entschlammt) : difankañ, digailharañ, dibriañ, distrouilhañ.

entschleiern V.k.e. (hat entschleiert) : **1.** dioueliañ, divouchañ ; **2.** [dre skeud.] diskuliañ, dizoloiñ.

entschließen V.em. : **sich entschließen** (entschloss sich / hat sich (t-rt) entschlossen) : *sich entschließen etwas zu tun,* kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb., ober e soñj d'ober udb, plediñ d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, lakaat en e soñj ober udb, lakaat e spered d'ober udb, lakaat en e spered ober udb, lakaat udb war e spered, bezañ mennet-start d'ober udb ; *ich habe mich entschlossen, nach Köln zu fahren,* graet em eus va soñj mont da Golun, lakaet em eus em soñj mont da Golun, divizet em eus etre va zog ha me ez afen da Golun.

Entschließung b. (-,-en) : diviz g., disentez b.

entschlossen ag. : kampet, mennet, mennet start, mennozhiet start, ratozhet start, dezevet, distag, start, baot, youlek, a-youl, mennidik, taer, c'hoantek, a-well-forzh ; *zu etwas entschlossen sein,* bezañ kampet (mennet, mennet start, mennozhiet start, ratozhet start, dezevet) d'ober udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ troet mat d'ober udb, bezañ gant ar soñj start d'ober udb, bezañ e soñj ober udb da vat, bezañ don en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb da vat, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ don en e benn d'ober udb ; *kurz entschlossen,* dichipot, hardizh, her, distag ; *in entschlossener Weise,* groñs ; *er war fest entschlossen, Junggeselle zu bleiben,* e santimant a oa graet ha fontet gantañ da chom atav paotr yaouank, mennet start e oa da chom atav paotr yaouank, ur mennad start a oa en e benn : chom paotr yaouank kousto pe gousto ; *ein paar fest entschlossene Leute können Wunder vollbringen,* un niver bihan a dud mennet start a zo gouest d'ober burzhudoù.

Entschlossenheit b. (-) : spered a ziviz g., spered c'hoantek g., mennerezh g., dalc'hegezh b., youlegezh b., starter g., started b., startijenn b., disaouzan g., asurded b., asur g. ; *es fehlt ihm an Entschlossenheit,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, dibenn eo, laosk eo, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, emañ atav etre daou, ne oar ket pet bronn gleiz en deus, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, e salaviz e vez bepred, war vordo e chom atav.

entschlummern V.gw. (ist entschlummert) : **1.** en em reiñ da gousket, menel kousket ; **2.** [dre skeud.] mervel, tremen, menel kousket ; *der Kranke entschlummert sanft,* emañ mouchig gouloù ar c'hlañvour o vervel, emañ ar c'hlañvour o vervel sioulik (goustadik, a-nebeudoù, didrouz), emañ ar c'hlañvour o tremen (o vervel) evel ur mouch-gouloù.

entschlüpfen V.gw. (ist entschlüpft) : **1.** diflipañ, achap, tec'hout, tec'hel, delammat ; *aus dem Gefängnis entschlüpfen,* tec'hel diouzh an toull-bac'h, delammat diouzh an toull-bac'h, achap eus ar prizon, en em zivac'hañ ; *der Aal ist mir aus den Händen entschlüpft,* diflipet e oa ar silienn a-dre va daouarn, sinklet e oa ar silienn eus etre va daouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre va daouarn ; **2.** [dre skeud.] *dieses Wort ist ihm entschlüpft,* riklet e oa ar ger-se diwar e deod, lavaret en doa an dra-se diwar beg e deod, diflipet e oa ar ger-se digantañ, ar ger-se a zo bet achapet digantañ hep soñjal, komzet en doa dre brez, ur ger a-dreuz en doa lavaret.

Entschluss g. (-es, Entschlüsse) : diviz g., diskoulm g., disentez b., mennad g., dezev g., mennozh g., ratozhiad b., prepoz g. ; *bei seinem Entschluss bleiben,* pegañ d'e vennozh, delc'her d'e ziviz, derc'hel d'e soñj, derc'hel gant e lavar ; *einen Entschluss fassen,* kemer un diviz, kemer e ratozh, ober e zezev (e soñj, e vennozh), reiñ e zisentez, kemer ar mennozh d'ober udb, ober ul lamm, treiñ e tu pe du, darbenn ur ratozhiad ; *den Entschluss fassen, etwas zu tun,* kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, ober e zisentez d'ober udb, ober e zisentez a ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb, darbenn ar ratozhiad d'ober udb ; *zu keinem Entschluss kommen können,* bezañ dic'houest d'en em zivizout, chom da dermal, chom en entremar, chom etre daou soñj (etre daou benn e soñj, etre 'n daou, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant), bezañ etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre mont ha dont, na ober na tre na lanv, na ober neuz ebet, na vont war du ebet, na gaout na da vont na da zont, na vezañ na da vont na da zont en an-unan, bezañ e salaviz ; *fassen Sie schnell Ihren Entschluss, kommen Sie schnell zu einem Entschluss,* na chomit ket da bouezañ re bell !

entschlüsseln V.k.e. (hat entschlüsselt) : dirinegañ, diskodañ, digodañ, ezvonegañ, dialc'hwezañ.

Entschlüsselung b. (-,-en) : digodañ g., diskoderezh g., ezvonegañ g., dialc'hwezañ g., dirinegañ g.

entschlussfreudig ag. : lusket gant ur spered a ziviz, asur, disaouzan, diouzhtu.

Entschlussfreudigkeit b. (-) : spered a ziviz g., disaouzan g., asurded b., asur g., mennerezh g., dalc'hegezh b., youlegezh b., starter g., started b., startijenn b.

Entschlusskraft b. (-) : spered a ziviz g., disaouzan g., asurded b., asur g., mennerezh g., dalc'hegezh b., youlegezh b., starter g., started b., startijenn b. ; *es fehlt ihm an Entschlusskraft,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, dibenn eo, laosk eo, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, emañ atav etre daou, ne oar ket pet bronn gleiz en deus, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eo ket gouest d'en em zivizout, e salaviz e vez bepred, war vordo e chom atav.

entschlusslos ag. : diziviz, hedro, divenn, tro-distro, tro-didro, diyoul, war vordo, horell, silwink, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, e salaviz.
Entschlusslosigkeit b. (-) : mordo g., salaviz b., diziviz g., amzivin g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., dic'houested d'en em zivizout b. ; *er leider unter akuter Entschlusslosigkeit,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, e salaviz e vez bepred, war vordo e chom atav.
entschlussunfähig ag. : dic'houest d'en em zivizout, divenn, diyoulek, diziviz, hedro, tro-distro, tro-didro, diyoul, war vordo, horell, silwink, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, e salaviz.
Entschlussunfähigkeit b. (-) : dic'houested d'en em zivizout b., diyoulegezh b., divennerezh g., diyoul b., mordo g., salaviz b. ; *er leider unter akuter Entschlussunfähigkeit,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, e salaviz e vez bepred, war vordo e chom atav.
entschmollen V.k.e. (hat entschmollt) : divouzhat.
V.gw. (ist entschmollt) : diourzal, diourziñ, dibennadiñ, divouzhañ, divouzhat.
entschmücken V.k.e. (hat entschmückt) : diginklañ.
entschorfen V.k.e. (hat entschorft) : didrouskennañ.
entschuldbar ag. : digarezus, a c'heller digareziñ.
entschulden V.k.e. (hat entschuldet) : diendleañ, dizleañ, akuitañ.
V.em. : **sich entschulden** (hat sich (t-rt) entschuldet) : en em ziendleañ, en em zizleañ, diszleañ.
entschuldigen V.k.e. (hat entschuldigt) : **1.** didamall, disammañ, divlam ; **2.** digareziñ, trugareziñ da, trugareziñ ouzh ; *entschuldigen Sie, dass ich störe,* va digarezit mar plij, ma tirenkan ac'hanoc'h - ho tigarez, me ho ped, ne fell ket din ho tiaezañ ; *ich bitte Sie, mich zu entschuldigen,* plijet ganeoc'h va digareziñ ! digarezit-me ! pardon din, mar plij ! ho tigarez !
V.em. : **sich entschuldigen** (hat sich (t-rt) entschuldigt) : ober digarezioù, en em zigareziñ, goulenn bezañ digarezet, klask e zigarez ; *er entschuldigte sich bei ihm,* ober a reas digarezioù dezhañ.
Entschuldigung b. (-,-en) : **1.** digarez g., didamalloù lies., rezon b. ; *eine Entschuldigung stammeln,* simudiñ un digarez bennak etre e zent, balbouzañ un digarez bennak, mouskomz un digarez bennak ; *eine triftige Entschuldigung,* un digarez diflach g., ur gwir abeg g., un digarez reizh g., un digarez na c'haller ket toullañ dindanañ g. ; *um Entschuldigung bitten,* ober digarezioù, ober an didamallou, en em zigareziñ, goulenn bezañ digarezet, klask e zigarez ; *ich bitte um Entschuldigung,* va digarezit (digarezit-me, digarezit ac'hanon) mar plij, plijet ganeoc'h va digareziñ, digarez hag absolvenn a c'houlennan ouzhoc'h ; *er bat ihn um Entschuldigung,* ober a reas digarezioù dezhañ, goulenn a reas pardon outañ (digantañ) ; *Entschuldigung !* va digarezit ! digarez ! digarezit ! digarezit-me ! digarezit ac'hanon ! va iskuzit ! pardon din, mar plij ! ho tigarez ! ; **2.** [dre astenn.] *als Entschuldigung vorbringen,* reiñ udb da zigarez, digareziñ udb, tennañ un digarez toull bennak d'u.b., siguriñ.
Entschuldung b. (-,-en) : diendleadur g., dizleadur g.
entschuppen V.k.e. (hat entschuppt) : [kegin.] diskantañ ; *Fische entschuppen,* diskantañ pesked.
entschuppt ag. : diskant.
Entschuppung b. (-) : diskantadur g., diskant g.
Entschuppungsmesser n. (-s,-) : diskanter g.
entschwärzen V.k.e. (hat entschwärzt) : dizuañ.
entschweben V.gw. (ist entschwebt) : nijal kuit, en em dennañ.
entschwefeln V.k.e. (hat entschwefelt) : disulfuriñ.
Entschwefelung b. (-,-en) : disulfuradur g., disulfuriñ g.
entschwinden V.gw. (+t-d-b) (entschwand / ist entschwunden) : **1.** steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont diwar (a-ziwar, er-maez a) wel, mont diouzh gwel, dianadiñ, teuziñ, fatañ ; *er entschwand ihren Blicken,* teuziñ a reas dirazo ; *er ist meinem Blick entschwunden,* kollet em eus ar gwel anezhañ ; *das ist mir aus dem Gedächtnis entschwunden,* n'em eus ket dalc'het soñj eus an dra-se, aet eo kement-se diwar va spered ; **2.** tremen, mont hebiou, mont e sil hag e ber.
Entschwinden n. (-s) : steuziadur g., steuzidigezh b.
entseelt ag. : divuhez, marv.
entsenden V.k.e. (entsandte / entsendete // hat entsandt / hat entsendet) : kas, kannadañ, dileuriañ, dileuriñ, leuriñ, daveiñ ; *jemanden zu jemandem entsenden,* kas u.b. davet u.b. all, daveiñ u.b. davet u.b. all, daveiñ u.b. da-gaout u.b. all., daveiñ u.b. d'u.b. all ; *einen Boten zu jemandem entsenden,* kas kannad davet u.b., kas ur c'hannad davet u.b., leuriñ kannad davet u.b. ; *eine Abordnung zu jemandem entsenden,* kas kannaded davet u.b., leuriñ kannaded davet u.b.
Entsendung b. (-,-en) : dileuriadur, kannadur g.
entsetzen V.k.e. (hat entsetzt) : **1.** terriñ, digargañ ; *jemanden seines Amtes entsetzen,* terriñ u.b. eus e garg, tennañ (lemel) e garg digant u.b., dizober u.b. eus e garg ; **2.** disezizañ, dic'hourizañ, dic'hronnañ, digelc'hiañ ; *eine Festung entsetzen,* disezizañ ur c'hreñvlec'h, dic'hourizañ ur c'hreñvlec'h, dic'hronnañ ur c'hreñvlec'h, digelc'hiañ ur c'hreñvlec'h ; **3.** spontañ, spouronañ, lorc'hañ, braouac'hiñ, efreizhañ, estlammiñ, saouzaniñ, ober aon da.
V.em. : **sich entsetzen** (hat sich (t-rt) entsetzt) : spontañ, saouzaniñ, braouac'hiñ, euzhiñ, spouronañ, lorc'hañ, chom lorc'het, kaout euzh.
Entsetzen n. (-s) : braouac'h g., spouron g., efreizh g., skrij g., skrijadenn b., hiris g., euzh g., orror b., hakrded b., debailh g., estlamm g., estlammded b., saouzan g.
entsetzenerregend braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, orrupl, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, skrij, skrijus, divlas, hirisus, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, hek, iskis, mantrus, reuzus, terrupl.
Entsetzensschrei g. (-s,-e) : garmadenn a spouron b., kriadenn a spouron b., kriadenn a estrenvan b., kriadenn a euzh b.

entsetzlich ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, orrupl, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, skrij, skrijus, divlas, hirisus, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, hek, iskis, mantrus, reuzus, terrupl, digernez, digounnar, hegaz, hegazus ; *entsetzliche Schmerzen,* ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., droug braouac'h g., bazhadoù lies., poanioù kriz-diremed lies., poanioù disaour lies., poanioù terrupl lies., poanioù grevus lies., poanioù divat lies., gloazioù kreñv lies., ur boan ifern b., un araj poan g., poanioù da grial lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù dreist-penn lies., poanioù kalet lies., poanioù kriz lies. ; *ihr Kind musste an seinen Verletzungen entsetzlich leiden,* poazh e oa he bugel gant ar gouliet e oa ; *er musste entsetzlich leiden,* braouac'h d'an droug en doa, poazh e oa gant ar boan ; *es ist ja alles entsetzlich teuer geworden,* kresket eo spontus priz an traoù ; *entsetzliche Entdeckung,* gwallzizoloadenn b. ; *das ist ja entsetzlich !* gwashat ! ur spont eo ! spontus eo ! un euzh eo ! ur skrij hag un euzh eo ! un hiris eo gwelet an dra-se ! ur mantr eo gwelet an dra-se ! na krisañ eo ! [dre eilpenn-ster] n'eo ket ur vraouac'h ! ur vraouac'h ! un diframm ! ; *er hat entsetzlich lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !

Entsetzlichkeit b. (-) : euzh g., skrij g., euzhuster g., euzhadenn b., divlasted b., divlaster g., hegasted b., mantr g./b.

Entsetzung b. (-,-en) : **1.** diskargadur g., argasadenn b., diskarg g., digargadur g. ; **2.** [lu] dic'hronnadur g., dic'hourizañ g.

entsetzt ag. : braouac'het, spontet ; *entsetzt sein,* bezañ spontet.

Adv. : dindan e spont, gant spont, gant spouron, hirisus ; *sie sah ihn entsetzt an,* sellet a rae hirisus outañ, sellet a rae gant spont outañ.

entseuchen V.k.e. (hat entseucht) : digontammiñ.

Entseuchung b. (-,-en) : digontammerezh g., digontammiñ g., digontammadur g.

entsichern V.k.e. (hat entsichert) : [arm] antellañ, stignañ, stegnañ, enkrogañ, lakaat e bant ; *das Gewehr entsichern,* lakaat e fuzuilh e bant, stegnañ e fuzuilh, enkrogañ e fuzuilh, lakaat e fuzuilh pare da dennañ ; *eine Handgranate entsichern,* distignañ ur c'hreunadenn.

entsiegeln V.k.e. (hat entsiegelt) : **1.** disiellañ, lemel ar siell ; **2.** [gwir] lemel ar sielloù.

Entsiegelung b. (-,-en) : **1.** disielladur g., disiellañ g. ; **2.** [gwir] lamidigezh ar sielloù b.

entsilbern V.k.e. (hat entsilbert) : diarc'hantañ ; *zum Entsilbern kommen,* diarc'hantañ.

entsinken V.gw. (entsank / ist entsunken) : diflipañ a-dre an daouarn.

entsinnen V.em. (t-c'h) : **sich entsinnen** (entsann sich / hat sich (t-rt) entsonnen) : memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat, kaout soñj eus, derc'hel eñvor a (eus), derc'hel koun a (eus), derc'hel soñj a, derc'hel soñj eus, dont [udb] da soñj d'an-unan, dont [udb] da goun d'an-unan, dont [udb] da spered an-unan, dont [udb] e spered an-unan ; *soviel ich mich entsinne,* diouzh a eñvoran, hervez a eñvoran, ma ne fazian ket, m'em eus koun (soñj) mat, kement ha m'em eus soñj (Gregor) ; *ich kann mich des Namens des damaligen Direktors nicht mehr entsinnen,* n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se.

entsintern V.k.e. (hat entsintert) : [tekn.] skarzhañ an huzil, karzhañ an huzil, dihuzilañ, digalaminañ.

entsittlichen V.k.e. (hat entsittlicht) : breinañ, direizhañ, kas d'an traoñ ar vuhezegezh vat, enepdivezekaat.

entsorgen V.k.e. (hat entsorgt) : danzen, dilastezañ, difankañ, skarzhañ, karzhañ, dilouzañ, disaotrañ.

Entsorgung b. (-,-en) : **1.** danzeadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., distaoliadur g. ; **2.** [nukl.] danzeadur al lastez skinoberiek g. ; *Entsorgung von radioaktivem Abfall,* danzeadur al lastez (an dilerc'hioù) skinoberiek g.

Entsorgungsbetrieb g. (-s,-e) : kreizenn danzen al lastez b., kreizenn dretiñ al lastez b.

entspannen V.k.e. (hat entspannt) : **1.** distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ ; *eine Feder entspannen,* distennañ ur winterell, distignañ ur winterell ; *ein Tau entspannen,* distignañ ur fun ; **2.** diskuizhañ ; *die Augen entspannen,* diskuizhañ e zaoulagad.

V.em. : **sich entspannen** (hat sich (t-rt / t-d-b) entspannt) : **1.** distennañ, distignañ, distardañ, distrizhañ, direudiñ, laoskaat ; *die Feder entspannt sich,* difrapañ a ra ar winterell, distignañ a ra ar winterell ; **2.** diwaskañ e gorf, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e nervennoù, distennañ e spered, diderriñ, kemer didorr, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ehanañ, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh ; *sich* (t-d-b) *die Beine entspannen,* diderriñ e zivesker, diskuizhañ e zivhar, diderriñ diwar e zreid ; **3.** *die Beziehungen zwischen Pakistan und Indien entspannen sich*, distennañ a ra ar gordenn etre Pakistan hag India, deuet ez eus un tamm distenn etre Pakistan hag India.

entspannend ag. : diskuizhus, diskuizh, diskuizh d'ar spered.

entspannt ag. : **1.** distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; **2.** [dre skeud.] *entspannt sein,* bezañ dichafoul, bezañ distenn, bezañ frank war an-unan, bezañ aes war an-unan, bezañ distrafuilh, bezañ dibreder, bezañ disoursi, bezañ seder, bezañ didrubuilh, bezañ digoumoul e galon, bezañ disafar, bezañ divec'h, bezañ gwiv, bezañ mav, bezañ bliv, bezañ sart, bezañ drant, bezañ gren, bezañ diskuizh, bezañ koujourn ; *entspannt und ausgeruht,* skañv e spered ha didorr e gorf.

Entspannung b. (-,-en) : **1.** distenn g., distign g. ; **2.** [dre skeud.] distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g. ; **3.** [polit.] distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distegn g.

Entspannungsbrüden lies. : [tekn.] burezh distennañ b.

Entspannungspolitik b. (-) : [polit] distennadur g., politikerezh an distennañ g.

Entspannungssuchende(r) ag.k. g./b. : diskuizher g.
Entsperrtaste b. (-,-n) : [tredan] stokell divorailhañ b.
entspinnen V.k.e. (entspann / hat entsponnen) : kregiñ gant, stagañ gant.
V.em. : **sich entspinnen** (entspann sich / hat sich (t-rt) entsponnen) : sevel, dont war wel, en em zispakañ ; *eine Idylle entspinnt sich,* emañ krog (peg) ar garantez en eil hag en egile, krog eo ar big en o skouarnioù.
entsprechen V.gw. (+t-d-b) (entspricht / entsprach / hat entsprochen) : **1.** klotañ gant, kenglotañ gant, klotañ ouzh, kenglotañ ouzh, bezañ a-geñver gant, kouchañ ouzh, bezañ a-bouez gant, bezañ keñverek ouzh, bezañ diouzh ; *das entspricht nicht den Tatsachen,* kement-se ne glot ket gant ar beziadoù, kement-se a ra gaou ouzh ar wirionez, kement-se ne gemer ket harp war ar fedoù, kement-se ne glot ket gant ar wirionez ; *die Höhe der Entschädigung soll dem entstandenen Schaden entsprechen,* diouzh an droug eo digoll ; *ein Dollar entspricht sechs Franc,* gwerzh (talvoudegezh) c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht,* diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; **2.** [dre astenn.] bastañ da, gwalc'hañ, dic'hoantañ, seveniñ ; *einem Wunsch entsprechen,* reiñ e c'hoant d'u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., dic'hoantañ u.b., seveniñ ur c'hoant, bastañ da c'hoant u.b., gwalc'hañ u.b., bastañ da ezhommoù 'zo, ober grad u.b., ober hervez youl u.b. ; **3.** bezañ par (da), bezañ parez (da), bezañ parigell (da).
V.em. : **sich entsprechen** (entsprachen sich / haben sich entsprochen) : kendereout, klotañ an eil gant egile, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile, en em bebeilañ, bezañ keñverek an eil ouzh egile.
entsprechend ag. : **1.** hervez, diouzh, hag a zere ouzh, hag a glot gant, o tereout ouzh, kenglot gant, kenglotus gant, azas ouzh, kendave da, keñverek ouzh ; *eine entsprechende Miene aufsetzen,* stummañ un dremm diouzh an drovezh, stummañ un dremm diouzh ar blegenn, stummañ un dremm azas ouzh an drovezh, stummañ un dremm azas ouzh ar blegenn ; *sich je nach Wetterlage entsprechend anziehen,* en em wiskañ diouzh an amzer a ra ; *eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz führen,* bevañ en un doare a zere ouzh dellezegezh mab-den ; *ein seinen Wünschen entsprechendes Haus,* un ti hervez e c'hoant g., un ti diouzh e c'hoant g. ; *ein der Größe seiner Familie entsprechender Wagen,* ur c'harr-tan diouzh ment e diegezh g. ; *wenn er hart arbeitet, wird er entsprechend mehr Geld verdienen,* muioc'h a se a arc'hant a c'hounezo ma labouro kalet ; **2.** peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes.
Entsprechung b. (-,-en) : kenglotadur g., kengloterezh g., klotadur g., damheñvelder g., peuzheñvelder g., heñveledigezh b.
Entsprechungslehre b. (-) : kenglotouriezh b.
Entsprechungstabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.
entsprießen V.gw. (+t-d-b) (entspross / ist entsprossen) : strinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflistrañ, delammat, difukañ, diflukañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ, diwanañ.
entspringen V.gw. (+t-d-b) (entsprang / ist entsprungen) : **1.** achap, tec'hel, delammat ; *dem Gefängnis entspringen,* tec'hel diouzh an toull-bac'h, delammat diouzh an toull-bac'h, achap eus ar prizon, en em zivac'hañ ; **2.** [stêrioù] strinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflistrañ, delammat, difukañ, diflukañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ, diwanañ, mammenniñ, eienañ, eienennañ, bezañ andoniet ; *der Rhein entspringt in der Schweiz,* e Bro-Suis e tiwan (e vammenn, e eien) ar Roen, e Bro-Suis emañ andon ar Roen, andoniet eo ar Roen e Bro-Suis ; *eine Quelle entspringt dem Felsen,* ur stivell a strink (a darzh, a zelamm) eus ar roc'h ; **3.** [dre skeud.] deverañ eus, dedarzhañ eus, bezañ deveret eus, bezañ tennet eus.
entsprudeln V.gw. (+t-d-b) (ist entsprudelt) : strinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, mammenniñ, eienañ, eienennañ.
entspucken V.k.e. (hat entspuckt) : *ein Haus entspucken,* dispesañ un ti.
entstaatlichen V.k.e. (hat entstaatlicht) : distadelañ, prevezañ.
entstammen V.gw. (+t-d-b) (anv-gwan-verb ebet : entstammte) : **1.** bezañ genidik eus ; **2.** [dre skeud.] deverañ eus, dont eus.
entstauben V.k.e. (hat entstaubt) : diboultrennañ, diboultrañ.
Entstaubung b. (-,-en) : diboultrennañ g.
entstehen V.gw. (entstand / ist entstanden) : **1.** bezañ war ober, sevel, en em furmiñ, diwanañ, diglorañ, dinodiñ, dont, degouezhout, c'hoarvezout, bezañ furmet, bezañ ganet, krouiñ ; *so entstehen Gerüchte,* sell aze penaos e vez savet ar c'haozioù (ar voltennoù) ; *die Höhe der Entschädigung soll dem entstandenen Schaden entsprechen,* diouzh an droug eo digoll ; **2.** [dre astenn.] kregiñ, tarzhañ, dedarzhañ ; *ein Brand entsteht in der Fabrik,* kregiñ a ra an tan-gwall el labouradeg.
Entstehung b. (-,-en) : deroù g., geneliezh b., ganedigezh b., dedarzh g., tarzh g., orin g., dedro b., kenderc'h g., furmidigezh b., furmadur g., stummidigezh b., krouidigezh b., savidigezh b. ; *in der Entstehung begriffen*, war ober, war ar stern, war ar portolof, o sevel, oc'h en em furmiñ, o tiwanañ ; *Entstehung des Lebens,* tarzh ar vuhez g., ganedigezh ar vuhez b., orin ar vuhez g. ; *Entstehung Frankreichs,* furmidigezh Bro-C'hall b., furmadur Bro-C'hall g., savidigezh Bro-C'hall b., krouidigezh Bro-C'hall b. ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“,* gant Darwin eo bet skrivet al levr “a-zivout orin ar spesadoù“.
Entstehungsart b. (-,-en) : doare d'en em furmiñ g.
Entstehungsgeschichte b. (-,-n) : *Enstehungsgeschichte einer Stadt,* istor krouidigezh ur gêr g., istor orin ur gêr g.
Entstehungsort g. (-s,-e) : lec'h ar grouidigezh g.
Entstehungsursache b. (-,-n) : penn ha penaos an afer, arbenn orin g., kaoz orin b.
Entstehungszustand g. (-s,-zustände) : [kimiezh] stad war ober b., stad furmidigezh b.
entsteigen V.gw. (+t-d-b) (entstieg / ist entstiegen) : **1.** diskenn eus, dont er-maez eus ; **2.** sevel eus, dont er-maez eus.

entsteinen V.k.e. (hat entsteint) : **1.** [frouezh] divaenañ, diveinañ, diaskornañ, digrekañ, displusañ ; **2.** [mengleuzioù] diveinañ ; *Kohlen entsteinen,* diveinañ glaou (ar glaou) ; **3.** *ein Feld entsteinen,* diveinañ ur park, dastum mein diwar ur park.
entstellen V.k.e. (hat entstellt) : disleberiñ, distummañ, distresañ, difurmiñ, dihevelebiñ, dishevelebiñ, dizoareañ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, hakraat, vilaat ; *diese Narbe entstellt ihn,* dizremmet eo (disleberet eo e zremm, dispennet eo e zremm) gant ar gleizhenn-se ; *die Wahrheit entstellen,* findaoniñ ar wirionez, distresañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, touellañ an dud, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez.
V.em. **sich entstellen** (hat sich (t-rt) entstellt) : distummañ, en em zistresañ, en em zisleberiñ.
entstellend ag. : difurmus, vilaus, disleberus.
entstellt ag. : disleberet, disneuziet, dizremmet, divinet, distummet, mazaouet, mekaet, dishevelep, disneuz, distumm, distres ; *entstellte Sprache,* yezh trefoet b., yezh trefoedet b.
Entstellung b. (-,-en) : **1.** disleberidigezh b., dispenn g., dispennadur g., digoantañ g., disneuziañ g., disneuziadur g., mekaat g., gwastidigezh b. ; **2.** distresadur g., gwirionez findaonet b., disleberidigezh ar wirionez b., disgweadenn b., gweadur g., distummadur g., disneuziadur g.
entsticken V.k.e. (hat entstickt) : [kimiezh] dinitrogenañ, dizazotañ, diazotañ.
Entstickung b. (-,-en) : [kimiezh] dinitrogenañ g., dinitrogenadur g., dizazotadur g., dizazotañ g., diazotañ g.
entstielen V.k.e. (hat entstielt) : dilostañ ; *Erdbeeren entstielen,* dilostañ sivi, didogañ sivi.
entstöpseln V.k.e. (hat entstöpselt) : distouvellañ.
entstören V.k.e. (hat entstört) : [skingomz] divordrouzañ, diardrouzañ, distribouilhat, divrellañ.
Entstörung b. (-,-en) : [skingomz] divordrouzañ g., diardrouzañ g., distribouilhat g., divrellañ g.
Entstörungsgerät n. (-s,-e) : stramm enepardrouz g., stramm divordrouzañ g., stramm distribouilhat g., stramm divrellañ g.
Entstörungsstelle b. (-,-n) : servij an direnkamantoù g.
entstrahlen V.gw. (ist entstrahlt) : dasskinañ, skinaat.
V.k.e. (hat entstrahlt) : digontammiñ, diskinata.
Entstrahlung b. (-,-en) : **1.** dasskinadur g., skinaerezh g. ; **2.** digontammerezh g., diskinata g.
Entstrahlungsmaßnahmen lies. ; evezhioù ouzh an droukskinadur lies., diarbennoù ouzh an droukskinadur lies., difennoù ouzh an droukskinadur lies., diwalloù ouzh an droukskinadur lies., darbaroù digontammiñ lies., darbaroù diskinata lies.
entstrohen V.k.e. (hat entstroht) : digoloañ, diblouzañ.
entströmen V.gw. (+t-d-b) (ist entströmt) : strinkañ eus, tarzhañ eus, dedarzhañ eus, deverañ eus, diwanañ eus.
entstrüppen V.k.e. (hat entstrüppt) : distrouezhañ, ober ur gasadenn distrouezhañ.
entstürzen V.gw. (+t-d-b) (ist entstürzt) : lammat eus, dilammat eus, difloupañ eus.
entsühnen V.k.e. (hat entsühnt) : dasprenañ, dic'haouiñ evit, gouzañv evit.
entsumpfen V.k.e. (hat entsumpft) : disec'hañ, dizourañ.
enttabuisieren V.k.e. (enttabuisierte / hat enttabuisiert) : lemel an tabou diwar, didabouaat.
enttarnen V.k.e. (hat enttarnt) : dizoleiñ, diskuliañ ; *ich habe Sie gerade als Dieb und Lügner enttarnt,* tapet oc'h laer ha gaouiad ganin bremañ.
enttäuschen V.k.e. (hat enttäuscht) : dipitañ, kerseiñ, reiñ kerse da, disouezhiñ, gwalldapout ; *diese Nachricht wird ihn schwer enttäuschen,* kerse ruz a vo gantañ klevet ar c'heloù-se.
enttäuschend ag. : dipitus, kerseüs, kerse, euver.
enttäuscht ag. : dipitet, disorc'hennet, disorb, disouezhet, kerseet, mantret, kouezhet e gerc'h war e segal ; *ich bin enttäuscht,* kerse a zo ganin, dipitet on, diaes on gant kement-se ; *er ist enttäuscht,* poazh eo e viz dezhañ, disouezhiñ a ra, kouezhet eo e gerc'h war e segal, kouezhet eo e veud en e zorn, kouezhet eo e veudig en e zorn, kouezhet eo e viz-meud en e zorn, emañ preñv ar c'herse en e galon, emañ gouli ar c'herse en e galon ; *ich bin schwer (bitter) enttäuscht,* kerse ruz a zo ganin, me a zo kouezhet va meudig em dorn din, dipitet-bras on, un disouezhenn c'hwerv eo evidon, gwall zisouezhet on ; *er macht ein enttäuschtes Gesicht,* kazus eo e c'henoù ; *von etwas enttäuscht sein,* kavout udb dipitus, bezañ dipitet gant udb, bezañ disouezhet gant udb, bezañ diaes gant udb ; *er ist vom Tun und Treiben seines Sohnes schwer (bitter) enttäuscht,* n'en devez nemet displijadur (kerse) a-berzh (digant) e vab, e vab a ro kerse ruz dezhañ ; *er wurde in seinen Erwartungen enttäuscht,* chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, tremen a reas gant e naon, chom a reas tarluch, disouezhiñ a reas, desouezhet e voe, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed ; *ich wäre bitter enttäuscht, wenn es verloren ginge,* kavout a rafen dipitus ma vefe kollet, desped bras a rafe din ma vefe kollet ; *ich bin ziemlich enttäuscht, so etwas zu erfahren,* kerse a-walc'h a zo ganin klevet ar c'heloù-se.
Enttäuschung b. (-,-en) : kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., tromplezon b. ; *meine Enttäuschung war recht groß,* kerse ruz a gouezhas ganin, pebezh kerseenn a zenijas warnon ! pebezh kerseenn e oa bet din ! pebezh kerseenn am boa bet ! pebezh kerseenn am boa dastumet ! pebezh kerseenn am boa lonket ! pebezh kerseenn am boa paket ! kouezhet e oa bet va meudig em dorn din, kouezhet e oa bet va biz em dorn, disorc'hennet e oan bet da vat, paket em boa un disouezhenn c'hwerv, dipitet bras e voen, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, tapet em boa un distro lous, tapet (paket) em boa un disouezhenn vat, un dromplezon eus ar brasañ am boa bet, don ez eas gouli ar c'herse em c'halon.
entthronen V.k.e. (hat entthront) : didronañ, diroueañ, lakaat sav [dindan ar roue].
Entthronung b. (-,-en) : didronañ g.
enttrümmern V.k.e. (hat enttrümmert) : diatrediñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diac'hubiñ, divaneriñ.

entvölkern V.k.e. (hat entvölkert) : diboblañ, didudañ.
V.em. : **sich entvölkern** (hat sich (t-rt) entvölkert) : diboblañ, didudañ ; *das Land hat sich völlig entvölkert, das Land ist völlig entvölkert,* erru eo didud ar vro, erru eo dibobl ar vro.
entvölkert ag. : dibobl, didud, didudet, diboblet.
Entvölkerung b. (-,-en) : diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.
entwachsen V.k.d. (t-d-b) (entwächst / entwuchs / ist entwachsen) : **1.** *die Kinder begannen der Mutter zu entwachsen,* krog e oa ar vugale da zispegañ diouzh o mamm ; *sie ist ihrem Elternhaus entwachsen,* en em zistaget eo diouzh he zud, en em ziskroget eo diouzh he zud ; **2.** *er ist seinen Kleidern entwachsen,* deuet eo e zilhad da vezañ re verr evitañ ; **3.** *er ist diesen Spielen entwachsen,* re gozh eo bremañ (er-maez a oad emañ bremañ) evit ar seurt c'hoarioù, n'emañ ket mui en oad da c'hoari e-giz-se ; **4.** *er ist den Kinderschuhen entwachsen,* aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.
entwaffnen V.k.e. (hat entwaffnet) : **1.** dizarmañ, diarmañ ; **2.** [dre skeud.] abafiñ, batañ, batelliñ, pennveudiñ, abafaat, badaouiñ, badinellañ, sabatuiñ, mezevelliñ, skodegiñ, bamañ ; *das hat mich völlig entwaffnet,* chomet e oan divouezh, chomet e oan war ma c'hement all, chomet e oan skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik e oan o klevet an dra-se, chom a ris abafet-lip, tapet lopes e oan, badaouet e oan o welet an dra-se, chom a reas balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daolas ac'hanon en alvaon.
entwaffnend ag. : badaouus, badinellus, sabatuus, mezevellus, skodegus, bamus.
Entwaffnung b. (-,-en) : dizarmañ g., dizarmerezh g., dizarmadur g., dizarmadeg b.
entwähren V.k.e. (hat entwährt) : divonañ, divoneizañ.
Entwährung b. (-,-en) : divonadur g., divoneizadur g., divonañ g., divoneizañ g.
entwalden V.k.e. (hat entwaldet) : digoadañ.
Entwaldung b. (-,-en) : digoadadur g., digoaderezh g., digoadañ g. ; *die Entwaldung Südamerikas schreitet schnell voran,* digoadañ buan a ra Suamerika.
entwarnen V.gw. (hat entwarnt) : kemenn dibenn ar stad diwall, kemenn dibenn ar stad a evezh.
Entwarnung b. (-,-en) : kemenn dibenn ar stad diwall g., kemenn dibenn ar stad a evezh g.
entwässern V.k.e. (hat entwässert) : **1.** disec'hañ ; **2.** dizourañ, gwazhiañ, disaniañ.
Entwässerung b. (-,-en) : disec'hadur g., dizour g., dizouradur g.
Entwässerungsgebiet n. (-s,-e) : [dour] diazad douradurel g., diazad doureier g.
Entwässerungsgraben g. (-s,-gräben) : foz dizourañ g., fozell dizourañ b., riolenn da zizourañ b., ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., gouer b. ; *Entwässerungsgräben ziehen,* disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour.
entweben V.k.e. (entwebte / entwob // hat entwebt / hat entwoben) : diboubañ.
entweder Adv. : *entweder ... oder ...,* pe ... pe ... ; *ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden,* studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden, studiañ a rin neuze e Berlin pe e Leipzig peotramant c'hoazh e Dresden ; P. *entweder dies oder nichts,* unan a zaou : pe an dra-mañ pe mann ebet ; *hier heißt es entweder oder,* neuiñ pe veuziñ, unan a zaou !
Entweder-oder n. (-,-) : dibab etre daou dra g., unan a zaou.
entweichen V.gw. (entwich / ist entwichen) : **1.** diflipañ, difloupat, achap, tec'hout, tec'hel, delammat ; **2.** [kimiezh] sevel, fuiñ.
Entweichen n. (-s) : **1.** tec'h g., tec'hadenn b. ; **2.** [kimiezh] dilaoskadur g., fuadenn b., fuadur g.
entweihen V.k.e. (hat entweiht) : disakrañ, divennigañ, divinnigañ, saotrañ.
Entweihung b. (-,-en) : disakradur g., disakrerezh g., disakridigezh b., divinnigadur g., dinevetadur g.
entwenden V.k.e. (entwendete / hat entwendet) : skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ, fripañ, tuañ ; *etwas entwenden,* laerezh udb, skrapat udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, riñsañ udb, flipañ udb, fripañ udb ; *Geld entwenden,* bogodennañ, bogodiñ arc'hant, tuañ arc'hant, touzañ ur gelienenn.
Entwendung b. (-,-en) : tuerezh g., tuoni b., tuadur g., tuadenn b., distro g., truflerezh g., truterezh g., bogoderezh g., bogod g.
entwerfen V.k.e. (entwirft / entwarf / hat entworfen) : raktresañ, sevel, empennañ, danzen, ergrafañ ; *einen Plan entwerfen,* sevel un tres, sevel ur raktres, danzen ur raktres.
entwerten V.k.e. (hat entwertet) : **1.** dibrizañ, dibriziañ, didalvoudekaat, didalvoudiñ, diwerzhekaat, diskenn talvoudegezh udb ; *eine Fahrkarte entwerten,* siellañ ur bilhed, toullañ ur bilhed, stampañ ur bilhed ; **2.** [arc'hant] istalvoudekaat, gouwerzhekaat, iswerzhekaat.
Entwerter g. (-s,-) : [bilhedoù] stamperez b., siellerez b.
Entwertung b. (-,-en) : **1.** [bilhedoù] kachedadur g., stampadur g. ; **2.** [timbroù] sielladur g. ; **3.** [arc'hant] istalvoudekaat g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat g., iswerzhekadur g. ; **4.** dibriziadur g., diwerzhekadur g., didalvoudekadur g.
entwickeln V.k.e. (hat entwickelt) : **1.** displegañ, dispakañ, dirouestlañ, dibunañ ; **2.** [kimiezh] *Gas entwickeln,* dileuskel aezhennoù ; **3.** [luc'hskeudennoù] diskuliañ ; *einen Film entwickeln,* diskuliañ ur film ; *entwickelter Film,* diskuilh g. ; **4.** sevel, empennañ, empentiñ, danzen, ergrafañ ; **5.** diorren ; **6.** aozañ ; *Louis Pasteur entwickelte 1885 die erste Tollwut-Impfung,* e 1885 e kavas Louis Pasteur ar vrec'h a-enep ar gounnar ; **7.** [dre skeud.] *eine Idee entwickeln,* displegañ ur mennozh, dispakañ ur mennozh.
V.em. : **sich entwickeln** (hat sich (t-rt) entwickelt) : **1.** bezañ war lusk, mont war-raok, brasaat, araokaat, ampletiñ, emdreiñ, kreskiñ, luskañ war-raok ; *aus der Puppe entwickelt sich der Falter,* ar boupenn a dro da valafenn, er boupenn e tro an nimfenn da valafenn ; *sich zum wahren Teufel entwickeln,* dont da ziaoul ; *sich*

rasant entwickeln, trummgreskiñ ; *schnell sich entwickelnde Krankheit,* kleñved lemm g. ; *sich rückläufig entwickeln,* adreñvaat ; **2.** [lu] en em zispakañ ; **3.** [dre skeud., preder.] emdreiñ ; **4.** [bugale] kellidañ.

Entwickeln n. (-s) : emdro b., emdroadur g., emdroerezh g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., dispakerezh g., displeg g., displegerezh g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g.

entwickelt ag. : diorroet, emdroet ; *hoch entwickeltes Land,* bro diorroet mat b. ; *am wenigsten entwickelte Länder,* Stadoù war straniñ lies. ; *hoch entwickelte Sprache,* yezh stuziet b. ; [tud, loen.] temzet ; *gut entwickelt,* temzet mat ; *schlecht entwickelt,* temzet fall ; [tekn.] *hoch entwickelt,* gourijinekaet.

Entwickler g. (-s,-) : **1.** diskulier luc'hskeudennoù g. ; **2.** ganer g. ; *Azetylenentwickler,* ganer aketilen g. ; **3.** ergrafer g., empenter g.

Entwicklung b. (-,-en) : **1.** diorren g., diorroadur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., lammgresk g., enraog g. ; *die Entwicklung des Fötus,* kreskidigezh ar grouell b. ; *rasante Entwicklung,* trummgresk g. ; *nachhaltige Entwicklung,* diorren padus g. ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor ; **2.** emdro b., emdroadur g., emdroerezh g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., red an darvoudoù g., dispakerezh g., displeg g., displegerezh g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., emastenn g., erlusk g., oberidigezh b. ; *positive Entwicklung,* emdroadur war wellaat g., enraog g. ; *Entwicklungen durchmachen,* emdreiñ ; '*Gwalarn' hat die spätere Entwicklung der bretonischen Literatur stark beeinflusst,* 'Gwalarn' a levezonas krenn emdroadur lennegezh Breizh ; **3.** [dre skeud.] diorroadur g., emziorroadur g. ; *geistige Entwicklung,* diorroadur spered g., erlusk speredel g. ; *die freie Entwicklung der Persönlichkeit,* diorroadur dinask ar bersonelezh g. ; **4.** [luc'hskeudennoù] diskuliadur g.

Entwicklungsalter n. (-s) : oad a ziorroadur g.

Entwicklungsdienst g. (-es) : skoazell d'ar broioù war ziorren b.

entwicklungsfähig ag. : gant dazont ; *entwicklungsfähige Position,* post-labour gant dazont g., karg gant dazont b.

Entwicklungsgang g. (-s,-gänge) : emdroadur g., argerzh g.

entwicklungsgehemmt ag. : [mezeg.] diwezhat, dalc'het en e ziorroadur spered ; *entwicklungsgehemmte Kinder,* bugale dalc'het en o diorroadur spered lies., bugale diwezhat lies.

Entwicklungsgeschichte b. (-,-n) : **1.** istor an emdroadur sevenadurel g. ; **2.** unandarzh, ontologiezh b. ; **3.** hildarzh g., filogeniezh

Entwicklungshelfer g. (-s,-) : kenoberour e broioù war ziorren g. ; [lu] *Wehrdienstpflichtiger, der seinen Ersatzdienst als Entwicklungshelfer leistet,* keveler g.

Entwicklungshelferin b. (-,-nen) : kenoberourez e broioù war ziorren b.

Entwicklungshilfe b. (-) : servij kenober gant ar broioù war ziorren b., kevelerezh g., keveleriñ g.

Entwicklungsjahre lies. : kaezouregezh b.

Entwicklungsland n. (-s,-länder) : bro war ziorren b.

Entwicklungslehre b. (-) : [preder.] emdroadouriezh b.

Entwicklungsmuster n. (-s,-) : rakskouer b., maketenn b., lunell b., gobari g.

Entwicklungsprogramm n. (-s,-e) : programm diorren g. ; *Entwicklungsprogramm der Vereinten Nationen,* programm ABU evit an diorren g.

Entwicklungsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] dizurzh kreskañs g.

Entwicklungsstufe b. (-,-n) : derez emdroadur g., derez diorroadur g. ; *Entwicklungsstufen durchlaufen,* emdreiñ ; *die Entwicklungsstufen der Jazzmusik,* marevezhioù ar jaz lies., marevezhioù an djaz lies. ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.

Entwicklungswanne b. (-,-n) : [filmoù] bailh diskuliañ g.

Entwicklungszeit b. (-,-en) : **1.** kaezouregezh b. ; **2.** [filmoù] pad an diskuliañ g.

Entwicklungszusammenarbeit b. (-) : *öffentliche Entwicklungszusammenarbeit,* skoazell Stad d'an diorren b.

Entwicklungszyklus g. (-,-zyklen) : kelc'htro ar vuhez b., kor ar beved g., kelc'hiad ar vuhez g.

entwinden V.k.e. (entwand / hat entwunden) : divorañ, diframmañ, skrapat, skrapañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ, difrapañ ; *jemandem etwas entwinden,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b.

V.em. : **sich entwinden** (entwand sich / hat sich entwunden) : diflipañ, difloupat, achap, tec'hout, tec'hel, delammat, en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., en em zispegañ diouzh u.b.

entwirren V.k.e. (hat entwirrt) : **1.** dirouestlañ, direustliñ, difuilhañ, diluziañ, dinezañ, digej, digemmeskañ, distrobellañ, diveskañ, didoueziañ, disgweañ ; *ein Wollknäuel entwirren*, dirouestlañ (difuilhañ, dibunañ) ur gudennad c'hloan ; **2.** [dre skeud.] dirouestlañ, diluziañ, diveskañ, dibunañ, sklaeraat, diskoulmañ, gwentañ, teuler sklêrijenn war ; *eine Angelegenheit entwirren,* dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, kavout an deun eus un afer bennak, gwentañ udb, diluziañ ur gwiad.

entwirrt ag. : dirouestl.

entwischen V.gw. + t-d-b (ist entwischt) : diflipañ, difloupat, achap, tec'hout, tec'hel, delammat ; *jemandem entwischen,* en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., en em zispegañ diouzh u.b., achap digant u.b., tec'hel kuit digant u.b. ; *jemanden entwischen lassen,* leuskel hed e c'har gant u.b.

entwischt ag. : tec'het.

entwöhnen V.k.e. (hat entwöhnt) : divoazañ, divoaziañ, dizonañ, digustumañ ; *ein Kind entwöhnen*, ehanañ da reiñ bronn d'ur poupig, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn

d'ur poupig, troc'hañ bronnig d'ur poupig, digustumañ ur babig da zenañ, forc'hañ ur babig ; *entwöhntes Kind,* bugel dizon g., bugel dizonet g., bugel forc'het g.
V.em. : **sich entwöhnen** (hat sich (t-rt)) entwöhnt) : divoazañ [eus udb, diouzh udb], divoaziañ [eus udb, diouzh udb], en em zivoaziañ [diouzh udb], digustumañ ; *sich des Rauchens entwöhnen,* paouez gant ar butun, divoazañ diouzh ar butun.
Entwöhnung b. (-,-en) : dizonadur g., dizonidigezh b., dizon g., divoazañ g., forc'herezh g., forc'hadur g.
Entwöhnungskur b. (-,-en) : kur digaezhañ b., pareañs diouzh ur boaz bennak b., intentoù divoazañ lies. ; *sich einer Entwöhnungskur unterziehen,* ober ur gur digaezhañ, lakaat e gorf e pinijenn, ober ur pennad dizonañ, mont da dreiñ ar rod, [evit ar vezverien] bezañ aet da walc'hiñ e varrikenn.
entwölken V.k.e. (hat entwölkt) : skarzhañ ar c'houmoul, karzhañ an amzer, distrewiñ ar c'houmoul, diskolpañ ar c'houmoul, dismantrañ ar c'houmoul.
V.em. : **sich entwölken** (hat sich (t-rt) entwölkt) : *der Himmel entwölkt sich,* toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, divoriñ, tavadenniñ, fraeshaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor), distrewiñ a ra ar c'houmoul, diskolpañ a ra ar c'houmoul, dismantrañ a ra ar c'houmoul.
entwölkt ag. : [oabl] digoumoul, splann, digostet, fraezh, karzhet.
entwürdigen V.k.e. (hat entwürdigt) : divriañ, mezhekaat, dismegañsiñ, dizenoriñ, divrudañ, dichekal, dibrizañ, ifamañ, astutaat, displetaat, vilaat.
V.em. : **sich entwürdigen** (hat sich (t-rt) entwürdigt) : en em izelaat oc'h ober udb, en em izelaat gant udb, astutaat, displetaat, vilaat.
entwürdigend ag. : mezhekaus, dismegañsus, dizenorus, ifamus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, dizellezus, izelaus, dipitus.
Entwürdigung b. (-,-en) : mezhekadenn b., dismegañs b., displetadur g., disleberidigezh b.
Entwurf g. (-s,-würfe) : **1.** damdresadenn b., brastres g., brastresadenn b., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., raktres g., raktresadenn b., raklun g., ardresadur g., rakskouer b., berrdres g., damskeud g. ; *ein grober Entwurf,* un dic'hrosañ g., un divraz g., ur brouilhed g. ; *einfacher Entwurf*, raktres simpl (eeun) g. ; *einen Entwurf ausarbeiten*, sevel ur raktres ; *einen Entwurf annehmen,* reiñ e asant (asantiñ) d'ur raktres, grataat ur raktres, reiñ e c'hrad d'ur raktres, degemer ur raktres ; *einen Entwurf verwerfen,* nac'h (nac'hañ, disteuler) ur raktres ; **2.** mennad g. ; *Gesetzentwurf,* danvez-lezenn g., mennad-lezenn g. ; **3.** [preder.,Heidegger, Sartre] rakbannañ g.
entwurmen V.k.e. (hat entwurmt) : dibreñvediñ.
Entwurmer g. (-s,-) / **Entwurmungsmittel** n. (-s,-) : dibreñveder g., louzoù dibreñvediñ g., louzoù-preñved g., louzoù-kest g., eneppreñveg g. [*liester* eneppreñveier].
entwurzeln V.k.e. (hat entwurzelt) : diwriziennañ, diswriziañ, diswriziennañ, diblantañ, displantañ, dispegañ [gwrizioù udb] diouzh an douar, dizouarañ ; *einen Zahn entwurzeln,* diwriziennañ un dant.
entwurzelt ag. : **1.** displant, diwriziennet ; **2.** [dre skeud.] diwriziennet.
Entwurzelung b. (-,-en) : diwriziennadur g.
entzahnen V.k.e. (hat entzahnt) : dizantañ ; *entzahnt,* dizantet.
entzaubern V.k.e. (hat entzaubert) : distrobañ, divamañ, distrobinellañ, disorsañ, terriñ (treiñ) ar blanedenn, digilhañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor).
Entzauberung b. (-,-en) : diachantadur g.
entzerren V.k.e. (hat entzerrt) : **1.** [amzer, tremenerezh] ingalañ, astenn, hiraat, distankañ ; **2.** [skingomz, skinwel] reizhañ an torgamm ; **3.** [skridoù] diluziañ, rannañ, eeunaat, plaenaat.
Entzerrung b. (-,-en) : **1.** [amzer, tremenerezh] ingaladur g., astennadur g., astennidigezh b., distankerezh g. ; **2.** [skingomz, skinwel] reizhadur an torgamm g. ; **3.** [skridoù] rannadur g., diluziañ g.
entziehen V.k.e. (entzog / hat entzogen) : lemel kuit, dilemel, tennañ, didennañ, remuiañ, dirannañ eus, dioueriñ eus, forc'hañ [u.b. ag udb], forc'hañ [u.b. diouzh udb] ; *ich habe meiner Tochter die finanzielle Unterstützung entzogen,* dirannet em eus va merc'h eus va skoazelloù arc'hant, dioueret em eus va merc'h eus va skoazelloù arc'hant krennet em eus ar peuriñ da'm merc'h, lamet em eus va skoazelloù arc'hant digant va merc'h ; *ich kann ihr unmöglich mein ganzes Vertrauen entziehen,* n'on ket gouest da zisfiziout anezhi a-grenn, n'oufen ket disfiziout anezhi a-grenn ; *jemandem das Wort entziehen,* troc'hañ kaoz u.b., lakaat u.b. da devel, mont war gaoz (war gomz, war c'her) u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., stankañ e c'henoù d'u.b. ; *sein Führerschein wurde ihm entzogen*, skubet e voe e aotre bleinañ dezhañ, tennet (lamet) e voe e aotre bleniañ digantañ ; *jemandem die Nahrung entziehen,* disvouedañ u.b., divoueta u.b., marnaoniañ u.b., marnaonañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; [kimiezh] *Sauerstoff entziehen,* dizoksidañ ; *Wasser entziehen,* dizourañ ; *Salz entziehen,* diveinelaat ; *die Farbe entziehen,* dislivañ ; [gwir] *den Besitz entziehen,* diberc'hennañ (u.b.), lakaat (u.b.) er-maez eus e dra, lemel e vadoù (digant u.b.), kenkizañ (u.b.) ; [polit.] *jemandem seine Staatsangehörigkeit entziehen,* tennañ e vroadelezh digant u.b., lemel ar geodedadelezh digant u.b. ; [dre skeud.] *dem Blick entziehen, den Augen entziehen,* tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud, lemel a-zirak daoulagad an dud.
V.em. : **sich entziehen** (entzog sich / hat sich (t-rt) entzogen) : **1.** *sich den Blicken entziehen,* mont diwar wel (a-ziwar wel, diouzh gwel, er-maez a wel) ; *sich den Blicken der Menge entziehen,* en em dennañ a-zan selloù an dud ; *sich einer Gefahr entziehen,* en em dennañ a zañjer ; **2.** [dre skeud.] *sich einer Pflicht entziehen,* mankout d'e zever, na ober e zlead, treiñ diwar un endalc'h ; *das entzieht sich meiner Kenntnis,* kement-se a zo dianav din, da c'houzout emañ kement-se din, da c'houzout emañ se ganin, n'ouzon dare (n'on ket bet kelaouet) diwar-benn an dra-se.
Entziehung b. (-,-en) : lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., sav g., savadenn b., tennadur g. ; *Entziehung der bürgerlichen Ehrenrechte,* forc'herezh

diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b.

Entziehungskur b. (-,-en) : kur digaezhañ b., pareañs diouzh ur boaz bennak b., intentoù divoazañ lies. ; *sich einer Entziehungskur unterziehen,* ober ur gur digaezhañ, lakaat e gorf e pinijenn, ober ur pennad dizonañ, [evit ar vezverien] bezañ aet da walc'hiñ e varrikenn.

entzifferbar ag. : dazlennadus, digejadus, hag a c'haller dirinegañ, hag a c'haller diskodañ, hag a c'haller digodañ, hag a c'haller ezvonegañ, hag a c'haller dialc'hwezañ.

entziffern V.k.e. (hat entziffert) : dirinegañ, digodañ, diskodañ, dialc'hwezañ, ezvonegañ, digejañ, dazlenn ; *eine auf Pergament geschriebene Urkunde mühevoll entziffern,* digejañ gant poan hag aket ur skrid-parch.

Entzifferung b. (-,-en) : ezvonegañ g., digodañ g., diskoderezh g., diskodañ g., dialc'hwezañ g., dirinegañ g.

entzücken V.k.e. (hat entzückt) : boemañ, goursevel, treantiñ, trelatañ, mezevelliñ, mezviñ, bamañ, chalmiñ, lorc'hañ, dibradañ.

Entzücken goursav g., levenez b., plijadur b., chalm g., esmaeenn b., fent g., trelat g., trelaterezh g., trugar b., yec'hed g., bam g. ; *sie tanzt zum Entzücken*, un dudi (ur yec'hed, ur chalm, ur voem, un ebat) eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, ur fent eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo gwelet anezhi o tañsal, honnezh a ya brav en-dro, gwashat ma tañs brav ! ; *diese Nachricht versetzte ihn in Entzücken,* laouen-ran e oa bet o klevet ar c'heloù-se, trefuet-holl gant al levenez e voe pa glevas ar c'heloù-se, war ar pevarzek-kant e voe an traoù gantañ pa glevas ar c'heloù-se ; *vor Entzücken schauern,* tridal gant ar goursav, tridal gant al levenez, skrijañ gant ar blijadur ; *dieses Buch ist mein ganzes Entzücken,* ur chalm eo evidon lenn al levr-se, ur voem eo evidon lenn al levr-se.

entzückend ag. : boemus, dudius, trelatus, mezevellus, mezvus, bamus, estlammus, marzhus, hoalus, glamourus ; *das ist ja entzückend !* nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm eo ! un drugar eo ! ur chalm eo ! an dra-se a zo ur voem ! gwashat ma'z eo brav ! ; *sie spielt entzückend Klavier,* un drugar eo he c'hlevet o seniñ piano, ur yec'hed eo he c'hlevet o seniñ piano, ur chalm eo he c'hlevet o seniñ piano, ur voem eo he c'hlevet o seniñ piano, seniñ a ra piano ken brav ma'z eo un dudi he c'hlevet, gwashat ma son brav piano !

entzückt ag. : goursavet, boemet, dudiet, trelatet, bamet, fest ennañ ; *ich bin entzückt,* laouen-meurbet (laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol seder evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, lirzhin evel ul laouenan) ez on gant kement-se, ouzhpenn laouen on, karget eo va c'halon a levenez.

Entzückung b. (-,-en) : goursav g., dreistgoursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b., trelat g., trelaterezh g., bam g., bamadur g., bamerezh g., estlamm g. ; *in Entzückung geraten,* chom goursavet, goursevel, bamañ, bezañ dibradet.

Entzückungszustand g. (-s,-zustände) : treant g.

Entzug g. (-s) : lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., sav g., savadenn b. ; *Entzug der Ehrenrechte,* forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b.

entzügelt ag. : diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet.

Entzugserscheinung b. (-,-en) : azon a ezeved g., azon a ziouer g., azon a yun g. ; *er hat Entzugserscheinungen,* war yun a zramm emañ, emañ en diouer a zramm, en em gavout a ra en diouer, forc'het eo ; *er leidet unter starken Entzugserscheinungen,* ezhommek terrupl eo.

entzündbar ag. : entanus, helosk, tanidik, leskidik, loskus ; *leicht entzündbar,* hag a grog aes an tan ennañ, hag a zev evel paper, helosk.

entzünden V.k.e. (hat entzündet) : **1.** entanañ, enaouiñ, tanañ, tanflammañ, c'hwezhañ an tan e ; *ein Streichholz an der Schachtel entzünden,* rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn ; *Pulver entzünden,* lakaat an tan e-barzh poultr, entanañ (enaouiñ) ar poultr ; **2.** [dre skeud.] *Leidenschaft entzünden,* lakaat birvilh da sevel e kalon u.b., entanañ kalon u.b.

V.em. : **sich entzünden** (hat sich (t-rt) entzündet) : **1.** kregiñ tan en an-unan, entanañ, elumiñ, dont da danañ ; **2.** [mezeg.] fumañ, kontammiñ, binimañ, goriñ, tanijennañ, linañ, dont lin en an-unan, bezañ e gor, dont gor en an-unan.

Entzünder g. (-s,-) : [tekn.] straker g., emors g.

entzundern V.k.e. (hat entzundert) : [tekn.] skuriañ, spurañ.

entzündet ag. : [mezeg.] fuloret, fumet, tanet, entanet, goret, tanailhet, poazh, tommet, binimet ; *der Finger ist entzündet,* fuloret (tanet, goret, tanailhet) eo e viz, gant ur bizad emañ deuet ez eus ur gor er biz ; *das Zahnfleisch ist entzündet,* gor a zo er vuñsun ; *meine Beine sind entzündet,* tanet (fuloret) eo va divesker ouzhin, deuet eo va divesker da danañ, emañ ar verv em divesker ; *seine Hinterbacken sind leicht entzündet,* saraget eo e beñsoù ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

entzündlich ag. : **1.** entanus, helosk, tanidik, leskidik, loskus ; **2.** [dre skeud.] brouezek, imorus, herrek, her ha taer, taer, taerus, bouilh, bouilhus, tik, fourradus, intampius, diroll, entanet, entanus, tanus, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, froudennek.

Entzündung b. (-,-en) : **1.** loskidigezh b., devidigezh b., losk g., loskadenn b., pulluc'h b., tanijenn b. ; *Selbstentzündung,* loskidigezh emdarzh b., emloskidigezh b. ; **2.** [mezeg.] fo g., tanijenn b., poazhidigezh b., gwrez b., arwez g., fulor g ; *Blinddarmentzündung,* divilhennfo g., apendikit g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwentl mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b. ; *Lungenentzündung,* skeventfo g., tanijenn-skevent b. skeventennad b. ; *ich habe mir eine Halsentzündung geholt,* me a zo deuet ur barr arwez em gouzoug, saraget eo va gouzoug ; *die Entzündung einer Wunde verursachen,* tanailhañ ur gouli ; [loen.] *Entzündung der Euterdrüsen,* arwez al laezh g., tanijenn beg ar vronn b.

entzündungsfördernd ag. : [mezeg.] tanus, gorus, fous, tanijennus ; *entzündungsförderndes Mittel*, louzoù tanus g., louzoù gorus g., louzoù fous, louzoù tanijennus.

Entzündungsgeschwulst b. (-s,-geschwülste) : [mezeg.] flegmon g., gor g.

entzündungshemmend ag. : [mezeg.] enepfo, eneptanijenn ; *entzündungshemmendes Mittel*, louzoù eneptanijenn g., enepfoeg g. [*liester* enepfoeier].
Entzündungsherd g. (-s,-e) : poent-kreiz an danijenn g.
entzwei Adv. : etre daou damm, e daou damm, dre e greiz, e daou, etre daou, e div rann, e div lodenn ; *etwas entzwei schneiden,* troc'hañ udb etre daou damm, troc'hañ udb e div rann, rannañ udb e div lodenn, rannañ udb e daou, troc'hañ udb e daou damm, daoudammañ udb.
entzweibrechen V.k.e. (bricht entzwei / brach entzwei / hat entzweigebrochen) : terriñ, broustañ, daouhanteriñ, ober daou eus [udb], ober div zarn eus [udb], ober daou damm eus [udb], terriñ dre e greiz.
V.gw. (bricht entzwei / brach entzwei / ist entzweigebrochen) : terriñ, terriñ dre e greiz, daouhanteriñ, mont etre daou damm, mont e daou damm, frailhañ krenn, broustañ.
entzweien V.k.e. (hat entzweit) : disrannañ, dizunaniñ, dizunvaniñ, digevreañ, digevrediñ, rannañ ; *Leute entzweien,* lakaat droug etre tud 'zo.
V.em. : **sich entzweien** (haben sich (t-rt) entzweit) : broc'hañ, en em vroc'hañ, sevel diaesterioù etre tud 'zo ; *sie haben sich entzweit,* aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, droug (fachiri, glazentez, broc'h, mouzherezh) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, diaesterioù) etrezo, savet 'zo etrezo, fall eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, rouzet eo ar bloneg, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, troet eo d'ar put etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh.
entzweiend ag. : disrannus.
entzweigehen V.gw. (ging entzwei / ist entzweigegangen) : terriñ, mont e daou damm, mont etre daou damm.
entzweihacken V.k.e. (hat entzweigehackt) **/ entzweihauen** V.k.e. (haute entzwei / hieb entzwei / hat entzweigehauen) : faoutañ dre e greiz.
entzweit ag. : digar, dizunvan, dizunvanet, broc'het, fachet, mouzhet an eil ouzh egile, mouzherezh etrezo, rannet gant an dizunvaniezh, rouestl etrezo.
Entzweiung b. (-,-en) : broc'hadeg b., broc'h g., broc'had g., dizunvaniezh b., dizunvan g., dispeoc'h g., hennon g., fuilhadeg b., diemglev g., brouilhes g., disranniezh b., gwall intent g., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., diaesterioù lies., mouzherezh g.
en vogue Adv. : diouzh ar c'hiz, en e vog.
Enukleation b. (-,-en) : [mezeg.] eznukleiñ g., eznukleadur g. ; *Enukleation des Augapfels,* dilagadañ g.
enukleieren V.k.e. (hat enukleiert) : [mezeg.] eznukleañ ; *jemandes Augapfel enukleieren,* dilagañ u.b.
Enzephalogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] enkefalogram g.
Enzian g. (-s,-e) : [louza.] jañsif g.
Enzyklika b. (-, Enzyklken) : lizher-meur g., kelc'hlizher-meur g. ; *päpstliche Enzyklika,* lizher-meur ar Pab g. ; *kaiserliche Enzyklika,* lizher-meur an impalaer g.
enzyklisch ag. : ... al lizher-meur
Enzyklopädie b. (-,-n) : **1.** kelc'houiziegezh b. ; **2.** kelc'hgeriadur g., gourgeriadur g., hollоueziadur g. ; *Enzyklopädie der Medizin,* hollоueziadur ar vezegiezh g.
enzyklopädisch ag. : kelc'houiziek, kelc'houiziel, hollouiziek ; *enzyklopädisches Wissen,* hollouiziegezh b., kelc'houiziegezh b.
Enzyklopädist g. (-en,-en) : kelc'houiziad g., hollouiziadurour g.
Enzym n. (-s,-e) : enzim g., goellenn b.
Eozän n. (-s) : eoken g.
eozänisch ag. : eokenel.
epagogisch ag. : [preder.] epagogek.
Epakte b. (-) : [stered.] epak g. (Gregor), epakta b.
Epaulette b. (-,-n) : skoazgenn b.
Epen *liester evit* **Epos**.
Epenthese b. (-,-n) : [yezh.] mezkresk g., epentezenn b., dazlec'hiadur g.
Ephebe g. (-n,-n) : [Henamzer] paotr yaouank g., kaezoureg g., efeb g.
ephektisch ag. : [preder.] efektek.
Ephemeriden lies. : [stered.] efemeridoù lies.
Ephesos n. : Efesos b., Efesios b. ; [mojenn.] *die Sieben Schläfer von Ephesus,* Seizh Huner Efesos lies., breudeur ar seizh hun lies.
Epidemie b. (-,-n) : darreuziad g., pore g., poread g., kleñved-red g., barrad-red g., gwall gleñved g. ; *eine Grippeepidemie ist ausgebrochen,* ar grip a zo o redek nevez 'zo ; *die Epidemie hat viele Menschen dahingerafft,* bez' ez eus bet c'hwennet (skoet, lipet) kalz a dud gant ar pore.
epidemisch ag. : darreuziat, darreuziadek, darreuziadel, darreuzius, … kleñved-red, poreek, poreüs, epidemek.
Epidermis b. (-, Epidermen) : **1.** [korf.] ken g., ezkroc'hen g., epiderm g., rusk g. ; **2.** [louza.] ken g., ezkroc'hen g.
Epidural... : [mezeg.] peridurel, wardevel, war-dev.
Epiduralanästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] dieraeziñ wardevel g., peridural g.
Epiduralraum g. (-sn-räume) : [korf.] kavenn war-dev b.
Epigenese b. (-) : kenstummadur g.
Epigone g. (-n,-n) : **1.** warlerc'hiad g. ; **2.** [dre astenn.] gwall zrevezer g., gwall zezreveller g.
epigonenhaft ag. : [arzoù] akademek, akademiek, hep ijin, hep nerzh-krouiñ.
Epigonentum n. (-s) : [arzoù] akademiadegezh b., akademiegezh b., akademegezh b.
Epigramm n. (-s,-e) : epigramm g., flemmganig g., flemmadenn b.
Epigraph n. (-s,-e) : enskrid g., enskrivadenn b., enskrivadur g., skrid-ardamez g.
Epigraphik b. (-) : enskrivadurouriezh b.
Epigraphist g. (-en,-en) : enskrivadurour g.
Epik b. (-) : [barzh.] barzhoniezh veurzanevellek b.
Epiker g. (-s,-) : meurzanevellour g.
Epikur g. : Epikuros g.
Epikureer g. (-s,-) : epikurad g., epikurour g.
epikureisch ag. : epikurat, epikurour.
Epikureismus g. (-) : epikurouriezh b.
epikurisch ag. : epikurat, epikurour.
Epilepsie b. (-,-n) : [mezeg.] droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droukfell g., droug-sant-Yann g., epilepsiezh b.
Epileptiker g. (-s,-) : [mezeg.] drouguheleg g., epileptad g., epilepteg g., droukfelleg g.

Epileptikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] drouguhelegez b., epileptadez b., epileptegez b., droukfellegez b.
epileptisch ag. : [mezeg.] epileptek, drouguhelek, droukfellek, loariek, loariet, droukfellel, -droukfell ; *einen epileptischen Anfall bekommen,* kouezhañ e droug sant-Yann, kouezhañ e droug-sant, kouezhañ en arwez, kouezhañ e barr, kouezhañ e droug-uhel ; *sie hatte epileptische Anfälle,* honnezh a gouezhe en arwez, barradoù droukfell he deveze, honnezh a oa loariek.
Epilog g. (-s,-e) : gourfenn g., gourfennskrid g., dibenn g.
Epiphanias n. (-) **/ Epiphaniasfest** n. (-) **/ Epiphanie** b. (-) : [relij.] gouel ar Rouaned g., gouel ar Rouanez g., gouel ar vadeziant g., gouel ar Sterenn g.
Epiphänomen n. (-s,-e) : isanadenn b., addisoc'h g.
Epiphänomenalismus g. (-) : [preder.] isanadennouriezh b., addisoc'houriezh b.
Epiphänomenalist g. (-en,-en) : isanadennour g., addisoc'hour g.
Epiphysenfuge b. (–,-n) : [korf.] migorn an dalpenn g.
episch ag. : **1.** meur, meurzanevellek, meurzanevellel ; **2.** harozel.
episkopal ag. : eskobel, … eskob, ... an eskob, … an eskibien.
Episkopat n. (-s,-e) : **1.** [dinded] eskobelezh b., eskobded b., eskobiaj g. ; **2.** [karg] eskobiezh b. ; **3.** [rummad] korf an eskibien g., korf an eskeb g.
Episode b. (-,-n) : **1.** ranndanevell b., pennad g., bomm-danevell g., rann b. ; **2.** [mezeg.] prantad g., resmiad g. ; **3.** degouezh g., degouezhadenn b., c'hoarvezadenn b., abadenn b.
episodenhaft ag. **/ episodisch** ag. : bep ur mare, berr, berrbadus, berrbad, mareadek, a-abadennoù, mare-mare.
Epistel b. (-,-n) : **1.** [relij.] lizher g. ; *die Episteln,* lizheroù an Ebestel lies. ; **2.** [relij., lodenn eus an oferenn] abostol g. [*liester* abostoloù] ; **3.** [dre skeud.] sarmon b. ; *jemandem die Epistel lesen,* lavaret e Bater (kanañ e Bater Noster) d'u.b.
Epistelseite b. (-) : [relij.] tu an abostol g.
Epistemologie b. (-) : epistemologiezh b., skiantoniezh b., gouezoniezh b., gouiziadoniezh b. ; *genetische Epistemologie,* epistemologiezh dedarzhel b.
epistemologisch ag. : epistemologek, gouezoniel, skiantoniel, gouiziadoniel.
Epitaph n. (-s,-e) : bezskrivadur g., bezskrid g., skrid-bezh g.
Epithel n. (-s,-e) **/ Epithelium** n. (-s/ Epithelien) : [korf.] epitelienn b.
Epizentrum n. (-s,-zentren) : gorregreizenn b., poent kreiz g., epikreizenn b.
epochal ag. : istorel, pouezus, arouezius (arouezus) eus ur marevezh, mareadel, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius ; *epochal sein,* leuskel e louc'h (e roudoù) e red an istor, merkañ un istorvezh gant e louc'h, bezañ ur maen-bonn en istor.
Epoche b. (-,-n) : marevezh g., mare g., mared g., marevezhiad g., rannamzer b., istorvezh g., prantad istorel g., oadvezh g., oadvezhiad g., grez g., hoalad g., koulz g., koulzad g., peusad g., salead g., ampoent g. ; *in dieser Epoche häufen sich wichtige Ereignisse,* darvoudaouek e oa bet ar marevezhiad-se, d'ar mare-se e fonn an darvoudoù istorel a-bouez ; *Epoche machen,* reiñ an ton, diskouez an hent nevez, digeriñ un hent nevez, leuskel e louc'h (e roudoù) e red an istor, merkañ un istorvezh gant e louc'h ; *Epoche machend,* istorel, pouezus, arouezius (arouezus) eus ur marevezh, ur maen-bonn en istor anezhañ, un darvoud bras en istor anezhañ, un darvoud meur en istor anezhañ ; *die beiden Kirchen stammen aus verschiedenen Epochen,* an div iliz a zo bet savet da goulzoù disheñvel.
Epoché b. (-) : [preder.] barnarsav g.
epochemachend : ag. : istorel, pouezus, arouezius (arouezus) eus ur marevezh, ur maen-bonn en istor anezhañ, un darvoud bras en istor anezhañ, un darvoud meur en istor anezhañ, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.
Epos n. (-s,Epen) : danevellgan g., meurgan g., kanenn-veur b., meurzanevell b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., mojenn-veur b., hanez g.
Epoxidharz g. (-es,-e) **/ Epoxiharz** g. (-es,-e) : [kimiezh] rousin epoksi g., poliepoksid g., polimer-epoksid g.
Eppich g. (-s,-e) : [louza.] **1.** ach str. ; **2.** [barzh., louza.] iliav str., broust str., brust str., delienn-red b. [*liester* delioù-red], fouliar str.
Equativ g. (-s,-e) : [yezh.] derez-kevatal g.
Equipage b. (-,-n) : karroñs g.
Equipe b. (-,-n) : skipailh g., laz g., kouch g., pare g.
equipieren V.k.e. (hat equipiert) : sterniañ, pourvezañ, aveiñ, terkañ.
Equipierung b. (-,-en) : sterniadur, pourvezadur g., aveadur g.
er raganv-gour : eñ, an tamm anezhañ, hennezh.
er-

rakverb stag a verk :
I. Deroù un ober pe donedigezh en ur stad nevez :
a) diwar ur verb simpl. *klingen,* seniñ ; *erklingen,* kregiñ da seniñ ; *tönen,* tintal ; *ertönen,* tregerniñ.
b) diwar un anv-gwan. *krank,* klañv ; *erkranken,* kleñvel ; *weich*, gwak ; *erweichen,* gwakaat.
II. Disoc'h un ober diwar ur verb simpl :
ringen, stourm ; *erringen*, ober e gerz eus udb en ur stourm, perc'hennañ.

erachten V.k.e. (hat erachtet) : kavout d'an-unan, soñjal d'an-unan ; *für gut erachten,* kavout mat (dereat) ober udb.
Erachten n. (-s) : *nach meinem Erachten, meines Erachtens,* hervezon, da'm soñj, da'm santimant, war va meno, da'm meno, hervez va meno, hervez va soñj, a soñj din, a gred din, a gav din, diwar va danvez, hervez va intent, mar gallan dezvarn drezon va-unan, evidon-me.
erahnen V.k.e. (hat erahnt) : douetiñ, raksantout, spurmantiñ, diawelet, kaout e zrouksant e …, diskrediñ, nadiñ, damwelet, merzout ; *das lässt nichts Gutes erahnen,* an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a geloù fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, kement-se a yelo e zrouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, sin gwall fin eo an dra-se, gwall geloù a zo da

gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, gwallseblantus eo an dra-se.
erarbeiten V.k.e. (hat erarbeitet) : **1.** gounit o labourat, gounit diouzh c'hwezenn e dal, gounit o c'hweziñ ; **2.** sevel, empennañ, danzen, ergrafañ ; *Konzepte erarbeiten,* ergrafañ meizadoù, danzen meizadoù.
V.em. : **sich erarbeiten** (hat sich (t-d-b) erarbeitet) : gounit o labourat, gounit diouzh c'hwezenn e zremm, gounit gant c'hwezenn e dal, gounit gant c'hwezenn e zremm, gounit ouzh c'hwezenn e dal, gounit ouzh c'hwezenn e zremm, gounit o c'hweziñ, gounit en ur c'hweziñ, gounit diwar-bouez e zivrec'h.
Erbadel g. (-s) : noblañs a-berzh tad b., noblañs kozh b.
Erbänderung b. (-,-en) : [bev.] kemm genoniezhel g., dargenad hilel g., dargenad genetek g.
Erbanlagen lies. : doareennoù hêrezhel lies., glad genetek g., genotip g.
Erbanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] arvennad hêrezh g., dezo war un hêrezh g.
Erbantritt g. (-s,-e) : [gwir] darbenn hêrezh g.
erbarmen V.em. : **sich erbarmen** (hat sich (t-rt) erbarmt) : *sich jemandes erbarmen,* kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b.
V.k.e. (hat erbarmt) : **1.** lakaat truez e, plantañ truez e ; **2.** [dre skeud.] *das könnte einen Stein erbarmen,* nag un druegezh diharak ! ur ranngalon eo gwelet kement-se ! un diframm eo gwelet kement-se ! biskoazh ne voe gwelet truezusoc'h tra, maleürus eo memes tra gwelet kement-se, un druez eo gwelet kement-se, truez eo gwelet kement-se.
V.gw. : *Gott erbarm !* Doue da viro ! sikour, o va Doue ! (Gregor).
Erbarmen n. (-s) : kendruez b., trugarez b., trugar b., truez b., damant g., karantez b., karitez b., ranngalon b. ; *ich habe Erbarmen mit ihm,* truez am eus outañ (warnañ), kemer a ran ranngalon gantañ, truez a gemeran outañ (warnañ), gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se ; [dre skeud.] truegezh b., truez b. ; *es ist zum Erbarmen,* nag un druegezh ! nag un druez ! un druegezh (un druez, ur skrij hag un druez, ur ranngalon, un diframm) eo gwelet kement-se ! ma n'eo ket un druez ! ma n'eo ket trist ! poan a ra d'an daoulagad gwelet seurt traoù, nag un druegezh diharak ! bras eo gwelet seurt traoù, truez eo gwelet kement-se, an dra-se a zo ur goustiañs ! maleürus eo memes tra gwelet kement-se ; *aus Erbarmen,* dre gendruez ; *ohne Erbarmen,* didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, start, dibleg, kriz, garv, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, dibalamour.
erbarmenswert ag. : mantrus, reuzeudik, truezus, truezek, tristidik.
Erbarmer g. (-s,-) : den trugarezus g., Doue trugarezus g.
erbärmlich ag. : **1.** mantrus, reuzeudik, truezus, truezus-bras, truezek, morfontus, tristidik ; **2.** [dre astenn.] truezus, gouelvanus, dipitus, gwall zister, divalav, mezhus, mantrus, reuzeudik, truek, truezek, tru, tristidik, truilh ; *in einem erbärmlichen Zustand,* en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare), truez meurbet e zoare ; *der Sportplatz befand sich in einem erbärmlichen Zustand,* stad an dachenn sport a oa truezus da welet, un druez e oa gwelet e peseurt stad e oa an dachenn sport, an dachenn sport a oa ur goustiañs gwelet e peseurt stad e oa ; **3.** disterik, divalav, dipitus ; *ein erbärmliches Ergebnis,* un disoc'h divalav (gwall zister, dipitus) g. ; *wie erbärmlich !* nag un druez ! an dra-se a zo ur goustiañs ! ; **4.** fallakr, fall, divalav, vil, fell, kasaus, brein, gagn, ganas, displed, dispriz, astut ; *wie können sie nur in diesem erbärmlichen Kaff leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? ; **5.** spontus, put.
Erbärmlichkeit b. (-) : **1.** distervez b. ; **2.** drougiezh b., fallentez b., fallagriezh b. ; **3.** reuzidigezh b., truegezh b., kaezhnez b., morfont g., morfontadur g.
Erbarmung b. (-,-en) : truez b., ranngalon b., trugar g., trugarez b.
erbarmungslos ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, start, dibleg, kriz, garv, rust, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, dibalamour.
Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, rust.
erbarmungsvoll ag. : trugarezus, truezus, a druez.
erbauen V.k.e. (hat erbaut) : **1.** sevel, savelañ, savaduriñ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, diazezañ, krouiñ ; **2.** [dre skeud.] skoueriañ ervat, skoliañ, kenteliañ ; *den Leser erbauen*, skoliañ (kenteliañ) ervat al lenner / reiñ skol vat (reiñ skouer vat, reiñ kentelioù mat) d'al lenner (Gregor), skoueriañ ervat al lenner, kinnig lennadennoù a skouer vat.
Erbauer g. (-s,-) : savour g., saver g., diorreour g.
Erbauerin b. (-,-nen) : savourez b., diorreourez b.
erbaulich ag. : kentelius, kelennus, skolius, skouerius, a skouer vat, yac'hus d'ar speredoù, yac'h ; *erbauliche Bücher,* levrioù mat lies.
Erbaulichkeit b. (-) : kenteliusted b., skoueriusted b., skoliusted b.
Erbauseinandersetzung b. (-,-en) : [gwir] ingaladur an hêrezh g., lodennadur an hêrezh g.
Erbauung b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., savadurezh b., saverezh g., savadur g., krouidigezh b., konstruidigezh b., diorroidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] skoueriadur g.
Erbauungsbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] eurioù g., eureier g., levr a zevotion g.
Erbbaurecht n. (-s,-e) : [gwir] douar-sens g., mereuri war sens (Gregor) b., koumanant hirbad g., feurm hirbad g., lizher-adeilad g.
Erbbedingtheit b. (-) : urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrerezh g., gouenn b.
erbberechtigt ag. : [gwir] hag a c'hall susitiñ, hag a c'hall heritañ, urvus.
Erbbild n. (-s,-er) : [bev.] genotip g.

erbbiologisch ag. : eus ar glad genetek, eus ar glad hilel, genetek, hilel.
Erbe[1] g. (-n,-n) : hêr g., heritour g., urv g. [*liester* urved] ; *als Erbe einsetzen, als Erbe bezeichnen,* ober u.b. e heritour (Gregor) ; *reicher Erbe,* pennhêr g. ; *jemandes Erbe sein,* bezañ hêr d'u.b. ; *jemanden als Erben haben,* kaout u.b. da hêr.
Erbe[2] n. (-s) : hêrezh b., heritaj g., legadenn b., glad g., susit g./b., danvez g., degouezh g., hêrvad g., hêrvadoù lies. ; *das Erbe fällt jemandem zu,* kouezhañ (degouezhout) a ra an hêrezh d'u.b., mont (degouezhout) a ra an hêrezh gant u.b. ; *das Erbe antreten,* degouezhout un hêrezh gant an-unan (d'an-unan) ; *das Erbe ausschlagen,* na zegemer un hêrezh, nac'h un hêrezh ; *das Erbe durchbringen,* lipat e askorn, lipat e drantell, foetañ e drantell, foetañ e gorbilhenn.
erbeben V.gw. (ist erbebt) : krenañ, kridiennañ ; *der Saal erbebte vor Zurufen,* krenañ a rae ar sal gant ar youc'hadennoù, ar youc'hadennoù a rae d'ar sal krenañ ; *vor Zorn erbeben,* krenañ (skrijañ) gant ar gounnar a zo en an-unan, birviñ gant ar gounnar.
Erbeben n. (-s) : **1.** kren g., krenerezh g. ; **2.** trid g., skrij g.
erbeigen ag. : deuet dre hêrezh, degouezhet dre hêrezh, bet da hêrezh, hêrezhel, diwar hêrezh, a-hêrezh.
erbeingesessen ag. : annezet dre hêrezh abaoe pell.
Erbeinsetzung b. (-,-en) : [gwir] lakidigezh da heritour b.
erben V.k.e. (hat geerbt) : kaout da hêrezh, heritañ ; *etwas erben,* heritañ eus udb ; *ein Haus von seinen Eltern erben,* kaout un ti da (en, a, dre) hêrezh digant e dud, kaout un ti da (en, a, dre) hêrezh eus perzh e dud (a-berzh e dud), dont un ti d'an-unan diwar-lerc'h e dud, dont un ti d'an-unan digant e dud, degouezhout un ti d'an-unan a-berzh e dud ; *er hat von seiner Mutter geerbt,* bez' en deus bet un degouezh a-berzh e vamm ; *er hat dieses Haus geerbt,* an ti-se a zo deuet dezhañ dre zegouezh, an ti-se a zo deuet dezhañ dre hêrezh, lezet o deus e dud an ti-se dezhañ da hêrezh, lezet o deus e dud an ti-se gantañ ; *sie besaß sieben- oder achthundert Franc, die sie von ihren Eltern geerbt hatte,* seizh pe eizh kant lur a oa chomet ganti war-lerc'h he zud.
Erbengemeinschaft b. (-,-en) : kumuniezh an hêred b., kumuniezh an heritourien b.
erbeten[1] V.k.e. (hat erbetet) : kaout (tizhout, tapout, gounit) dre forzh pediñ, kaout (tizhout, tapout, gounit) dre fin pediñ, kaout (tizhout, tapout, gounit) dre zalc'h azgoulenn, kaout udb dre hir delc'her da azgoulenn.
erbeten[2] *anv-gwan-verb evit* **erbitten** ; *Antwort erbeten,* respontit (diskrivit), mar plij !
erbetteln V.k.e. (hat erbettelt) : azgoulenn, kestal, kaout (tizhout, tapout, gounit) dre forzh azgoulenn, kaout udb dre hir delc'her da azgoulenn.
erbeuten V.k.e. (hat erbeutet) : skrapañ, divorañ, preizhañ.
erbfähig ag. : [gwir] hag a c'hall susitiñ, hag a c'hall heritañ, urvus.
Erbfähigkeit b. (-) : gwir da susitiñ g., gwir da heritañ g., urvusted b.
Erbfaktor g. (-s,-en) : faktor genetek g., parenn hilel b., parenn c'henetek b., gwereder hilel g., gwereder genetek g.
Erbfall g. (-s,-fälle) : susit g./b., urvadur g. ; *Eintritt des Erbfalls,* digoradur ar susit g.
Erbfehler g. (-s,-) : namm hêrezhel g., namm genetek g., namm hilel g.
Erbfeind g. (-s,-e) : enebour a-holl-viskoazh g.
Erbfolge b. (-,-n) : [gwir] urzh susitiñ g., urzh urviñ g., susit g./b. ; *Erbfolge in gerader Linie,* hêrezh (degouezh g.) a linenn eeun b. (Gregor).
erbfolgeberechtigt ag. : [gwir] hag a c'hall susitiñ, hag a c'hall heritañ, urvus.
Erbfolgekrieg g. (-s,-e) : brezel hêrezh g., brezel susitiñ g., brezel ar susitourien g., brezel an urved g. ; *bretonischer Erbfolgekrieg,* Brezel Hêrezh Breizh g.
Erbgang g. (-s,-gänge) : **1.** [gwir] degouezh g., urvadur g. ; **2.** [loen.] lignez b., hil g.
Erbgesetze lies. : [bev] lezennoù an hêrelezh lies.
Erbgut n. (-s,-güter) : **1.** glad g., susit g./b., hêrezh b., hêrvad g., hêrvadoù lies. ; **2.** glad genetek g., genotip g., doareennoù hêrezhel lies. ; *Mutation des Erbgutes,* kemm genoniezhel g., dargenad hilel g., dargenad genetek g.
erbgutschädigend ag. : noazus evit ar glad genetek.
erbieten V.k.e. (erbot / hat erboten) : kinnig, kinnizien.
V.em. : **sich erbieten** (erbot sich / hat sich (t-rt) erboten) : en em ginnig ; *er erbot sich, den Führer zu spielen,* kinnig a reas heñchañ ac'hanomp, en em ginnig a reas evit hon heñchañ.
Erbieten n. (-s) : kinnig g.
Erbin b. (-,-nen) : hêrez b., heritourez b., urvez g. ; *reiche Erbin,* pennhêrez b.
Erbinformation b. (-,-en) : stlennad genetek g.
erbitten V.k.e. (erbat / hat erbeten) : *etwas von jemandem erbitten,* **a)** goulenn udb digant u.b., aspediñ udb digant u.b., aspediñ u.b. d'ober udb ; **b)** kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh gourfediñ (pediñ hag aspediñ) anezhañ, kaout udb dre hir delc'her da azgoulenn.
erbittern V.k.e. (hat erbittert) : [dre skeud.] chifañ, hegaziñ, annoazañ, atahinañ, feukañ, goeñviñ, trenkañ kalon u.b., trenkañ spered u.b., gwashaat.
erbittert ag. : **1.** trenket e galon, trenket e spered, chifet, c'hwerv, anoazet, troet e breñv, war e du fall, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, en e benn fall, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, rekin, kamm e vlevenn, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, foeñvet gant an desped ; **2.** arloupet, arloup, garv, taer ; *erbitterter Feind,* enebour arloup g. ; *gegen jemanden einen erbitterten Kampf führen,* arloupiñ war u.b. ; *erbitterter Kampf,* stourm arloup g., krogad garv g. ; *erbittert kämpfen,* stourm gwevn, stourm hep diskregiñ, stourm par d'un diaoul gant holl nerzh e gorf, en em zifenn d'ar mud, stourm kalet, en em gannañ a-lazh-korf.
Erbitterung b. (-,-en) : c'hwervoni b., c'hwerventez b., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., binim g., brouez b., fum g., arfleu g., hegazerezh g., arloup g., arlouperezh g., atahinerezh g.
Erbium n. (-s) : [kimiezh] erbiom g.
erbkrank ag. : [bev.] ur c'hleñved hêrezhel stag outañ.
Erbkrankheit b. (-,-en) : kleñved hêrezhel g.

erblasen V.k.e. (erbläst / erblies / hat erblasen) : [tekn., potin] kenderc'hiñ, produiñ.
erblassen V.gw. (ist erblasst) : **1.** distronkañ, dislivañ, morlivañ, drouglivañ, koll e liv, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ liv peñver, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *vor Neid erblassen,* glaouriñ gant ar warizi, glazañ gant ar warizi ; *vor Schreck erblassen,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; **2.** [dre astenn.] mervel, tremen.
Erblassen n. (-s) : glazadur g., glazidigezh b., glazentez b., staenadur g. ; *zum Erblassen bringen,* drouklivañ, lakaat da zrouklivañ.
Erblasser g. (-s,-) : testamanter g., laeser g., legader g., tester g., donezoner g. ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen,* efediñ un testamant.
Erblasserin b. (-,-nen) : testamanterez b., laeserez b., legaderez b., testerez b., donezonerez b.
Erblast b. (-,-en) : **1.** diwan a-gozh g., dleoudoù a-gozh lies. ; **2.** diwan diwar hêrezh g., dleoudoù diwar hêrezh lies.
erbleichen V.gw. (erblich / ist erblichen) : distronkañ, dislivañ, morlivañ, drouglivañ, koll e liv, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, gwiskañ liv peñver, gwiskañ liv blin, mont e liv diouzh an-unan, gwennaat, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *vor Schreck erbleichen,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ.
Erbleichen n. (-s) : glazadur g., glazidigezh b., glazentez b., staenadur g. ; *zum Erbleichen bringen,* drouklivañ.
erblich ag. : ... hêrezh, diwar hêrezh, dre hêrezh, hêrezhel, a-hêrezh ; *erbliche Belastung,* si (namm) deuet diwar hêrezh g., si (namm) hêrezhel g., hêrelezh gwall vec'hiet b.
Adv. *erblich besitzen,* piaouañ (perc'hennañ) dre hêrezh, bezañ [udb] d'an-unan dre hêrezh, bezañ deuet [udb] d'an-unan dre zegouezh ; [bev.] *erblich belastet,* un namm deuet dezhañ diwar hêrezh stag outañ, un namm hêrezhel stag outañ, ur si deuet dezhañ diwar hêrezh peg ennañ, ur si hêrezhel peg ennañ.
Erblichkeit b. (-) : **1.** [gwir] hêrerezh g. ; **2.** [bev.] hêrelezh b.
erblicken V.k.e. (hat erblickt) : **1.** gwelet, merzout, spurmantiñ, skeiñ e lagad war ; **2.** *das Licht der Welt erblicken,* dont war an douar, lakaat e fri war an douar, bezañ ganet, dont er bed (Gregor).
erblinden V.gw. (isterblindet) : **1.** mont dall, koll ar gweled, koll ar gwel. ; *er ist auf seinem linken Auge erblindet, sein linkes Auge ist erblindet,* kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; **2.** dont dilufr, dilufrañ.
erblindet ag. : **1.** deuet dall, erru dall ; **2.** [dre skeud.] dilufr ; *erblindeter Spiegel,* melezour dilufr g.
Erblindete(r) ag.k. g./b. : dall g., dallez b.
Erblindung b. (-,-en) : **1.** kollidigezh ar gwel b., koll ar gwel g., kollidigezh ar gweled b., koll ar gweled g. ; **2.** dallentez b., dallidigezh b.
erblos ag. : dishêr, dihêr ; *erblos machen,* dishêrañ, dishêrezhañ.
erblühen V.gw. (ist erblüht) : bleuniañ, bleuñviñ, fleurisañ, bokediñ.
Erblühen n. (-s) : digoradur g., bleuniadur g., bleuñvidigezh b., bleuñvadeg b., bleuñvadur g.
Erbmasse b. (-,-n) : glad genetek g., genotip g., doareennoù hêrezhel lies.
Erbmonarchie b. (-,-n) : unpenniezh hêrezhel b., monarkiezh hêrezhel b.
erbohren V.k.e. (hat erbohrt) : [tekn.] dizoleiñ dre sondañ.
Erbonkel g. (-s,-) : eontr pinvidik divugale g., eontr pinvidik hep bugale g.
erborgen V.k.e. (hat erborgt) : amprestañ.
erbosen V.k.e. (hat erbost) : fachañ, gwanikenniñ, gwashaat.
V.em. : **sich erbosen** (hat sich (t-rt) erbost) : kemer dipit, broc'hañ, fachañ, broueziñ, feulziñ, mont er-maez eus e groc'hen, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn.
erbösen V.gw. (ist erböst) : droukaat.
erbost ag. : mouzhet, chifet, fachet, fumet, anoazet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, en e benn fall, treuflez, rekin, troet e breñv, mouzhet ; *er ist erbost,* chifet eo, fumet eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, troet eo e breñv, war e du fall emañ, n'eo ket troet mat, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, kamm eo e vlevenn, bout ez eus kogus àr an heol, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, emañ e roched e gwask e revr, fachet eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ.

Erbostheit b. (-) : fulor g., kounnar b., fum g., droug g., droug-kalon g., buanegezh b., imor b., gwallimor b., brouez b., egar g., araj g., arreic'h g., regarzherezh g., dipit g.
erbötig ag. : *erbötig sein, etwas zu tun,* bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro) d'ober udb, bezañ a-du (bezañ laouen) d'ober udb, asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb.
Erbpacht b. (-,-en) : douar-sens g., mereuri war sens (Gregor) b., koumanant hirbad g., feurm hirbad g., lizher-adeilad g.
erbrausen V.gw. (ist erbraust) : tregerniñ, kornal, yudal.
erbrechen V.k.e. (erbricht / erbrach / hat erbrochen) : **1.** terriñ, disiellañ ; **2.** dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, daskoriñ, lañsañ, lañsañ diwar e galon, resteuler, disteuler, rentañ, teuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon.
V.em. : **sich erbrechen** (erbricht sich / erbrach sich / hat sich (t-rt) erbrochen) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, daskoriñ, lañsañ, lañsañ diwar e galon, resteuler, disteuler, rentañ, teuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, ober chas bihan.
Erbrechen n. (-s) : **1.** torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzerezh g. ; **2.** [mezeg.] dislonkadenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b., rechetiñ g. ; **3.** [dre skeud.] P. *zum Erbrechen !* peadra 'zo da strinkañ diwar e galon o welet kement-se (Gregor), ur skrij hag un heug eo kement-se ! euzhus ! skrijus ! heugus ! doñjerus ! un doñjer eo ! un heug eo an dra-se ! ac'h eo an dra-se / kement-se a ro c'hoant da strinkañ diwar e galon (Gregor) ! dislonk am eus o welet seurt traoù ! lovr-brein eo ar boued-se ! lovr-pezhell eo ar boued-se ! blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur blaz ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! ; *wir haben bis zum Erbrechen geübt,* pleustret hor boa betek penn hon nerzh.
Erbrecht n. (-s,-e) : susitoù lies.
erbringen V.k.e. (erbrachte / hat erbracht) : reiñ, degas, pourchas, darbariñ, teurel ; *den Beweis erbringen,* prouiñ, lakaat (diskouez) anat, degas ar brouenn ; [arc'hant.] *Zinsen erbringen,* degas kampi, teuler kampi.
Erbrochene(s) ag.k. n. : dislonk g., traoù dislonket lies., dislonkadur g., dislonkadenn b., distaoladenn b., distaol g., rechet g.
Erbschaft b. (-,-en) : **1.** hêrezh b., glad g., heritaj g., legadenn b., susit g./b., danvez g., degouezh g. ; *eine Erbschaft erschleichen,* degerc'hañ un hêrezh, gounit un hêrezh dre druflerezh, gounit un hêrezh dre gammdroioù, kammañ e vizied war un hêrezh ; *die Anteile einer Erbschaft auslosen,* teuler kemblac'h war al lodennoù ; *von dieser Erbschaft habe ich nichts bekommen,* n'em eus ket bet ur spilhenn eus an hêrezh-se ; *nach einer Erbschaft schielen,* gortoz an askorn ; *er hat eine große Erbschaft gemacht,* un degouezh mat en deus bet ; **2.** [bev.] hêrelezh b.
Erbschaftsantritt g. (-s,-e) : [gwir] darbenn hêrezh g.
Erbschaftsklage b. (-,-n) : [gwir] keinad urvel g., obererezh urvel g.
Erbschaftsschein g. (-s,-e) : testeni hêrerezh g., devredad perc'hennañ g.
Erbschaftssteuer b. (-,-n) **/ Erbschaftsteuer** b. (-,-n) : kantved-diner g., tailhoù war an hêrezh lies., mortuajoù lies.
Erbschein g. (-s,-e) : testeni hêrerezh g., devredad perc'hennañ g.
Erbschleicher g. (-s,-) : degerc'h hêrezh g., skraper hêrezh g.
Erbschleicherei b. (-,-en) : degerc'h hêrezh g., skrapererezh hêrezh g.
Erbschuld b. (-,-en) : dle deuet dre hêrezh g., dle diwar hêrezh g., diwan hêrezhel g.
Erbse b. (-,-n) : **1.** piz-munut str., pizenn-vunut str., piz-bihan str., pizenn-vihan b., [dre fent] kagal g. ; *grüne Erbsen,* piz-bihan glas str. ; *Erbsen sind Hülsenfrüchte,* ar piz-bihan a zo pluskennek ; *die Erbsen sind jetzt ausgereift,* klor a-walc'h eo ar piz ; *Erbsen aushülsen, Erbsen enthülsen, Erbsen ausschälen,* dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) piz-bihan ; *Erbsen ernten,* kutuilh piz, dastum piz ; *wilde Erbsen,* piz-moc'h str. ; *Erbsen anbauen,* ober piz, gounit piz, lakaat piz ; *getrocknete Erbsen,* piz kras str., piz sec'h str. ; [kegin.] *durchgeschlagene Erbsen,* yod piz g., piz silet str. ; *Erbsen einweichen, Erbsen quellen,* lakaat piz e glec'h (da c'hlec'hiañ, da eogiñ) ; *gegrillte Erbsen,* pesuilhadenn b. ; *reich an Erbsen,* pizek ; **2.** [dre skeud.] P. *Erbsen zählen,* klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, spazhañ laou, nagenniñ, pismigañ, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket.
Erbsenfeld n. (-s,-er) : pizeg b.
erbsengroß ag. : ken bras hag ur bizenn-vihan, munut evel ur bizenn-vihan.
Erbsenkäfer g. (-s,-) : [loen.] bleiz-piz g.
Erbsenkoks g. (-es) : glaou-kok didammet str., glaou-goulosk tanav str.
Erbsenschote b. (-,-n) : klorenn biz b., pluskenn biz b., klor piz str., plusk piz str.
Erbsenstroh n. (-s) : pizañs g., kolo piz g.
Erbsensuppe b. (-,-n) : soubenn ar piz b.
Erbstück n. (-s,-e) : tra deuet d'an-unan dre hêrezh g., tra deuet d'an-unan dre zegouezh g.
Erbsünde b. (-,-n) : pec'hed a-ouenn g., pec'hed kentañ g.
Erbtante b. (-,-n) : moereb pinvidik hep bugale b., moereb pinvidik divugale b.
Erbteil g./n. (-s,-e) : lodenn hêrezh b., susit g./b., lod eus un hêrezh g. ; *elterlicher Erbteil,* [gwir] tra a-berzh tad ha mamm g. (Gregor), hêrezh a-berzh tad ha mamm g., peadra a-berzh tad ha mamm g., madoù a-berzh tad ha mamm lies., glad a-berzh tad ha mamm g.
Erbteilung b. (-,-en) : ingaladur an hêrezh g., lodennadur an hêrezh g.
Erbteilungsklage b. (-,-n) : [gwir] keinad a-zalc'h ouzh ingaladur un hêrezh b., obererezh barnerezhel a-zalc'h ouzh lodennadur un hêrezh b.

Erbübel n. (-s,-) : namm deuet diwar hêrezh g., namm hêrezhel g., si deuet diwar hêrezh g., si hêrezhel g., tech fall legadet gant an hendadoù g.
Erbveranlagung b. (-,-en) : urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrerezh g., gouenn b.
Erbvermächtnis n. (-ses,-se) : [gwir] legad g., laes g.
Erbvorbezug g. (-s,-bezüge) **/ Erbvorempfang** g. (-s,-empfänge) : raklodenn hêrezh b.
Erbzins g. (-es,-en) : sens g.
Erdableitung b. (-,-en) : douarged g.
Erdabwehr b. (-) : [lu] difenn enepnij g., difenn enep aerlistri g.
Erdachse b. (-) : ahel ar Bed g., ahel an Douar g.
erdacht ag. : ijinet, forjet, faltaziet, faltaziel.
Erdalkalimetall n. (-s,-e) : metal alkalin-douar g., metal prialkaliek g.
Erdanschluss g. (-es,-anschlüsse) : douarged g.
Erdanziehung b. (-,-en) : desach an Douar g., dedennerezh an Douar g.
Erdanziehungskraft b. (-) : nerzh-desach an Douar g., nerzh-dedennañ an Douar g.
Erdapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-douar g., patatez str., pato str.
Erdarbeiten lies. : labourioù douarañ lies.
Erdarbeiter g. (-s,-) : douarer g., savenner g.
Erdatmosphäre b. (-) : aezhkelc'h an Douar g., aergelc'h an Douar g.
Erdaufschüttung b. (-,-en) **/ Erdaufwurf** g. (-s,-aufwürfe) : savenn b., sav g., savenn-douar b., sav-douar g., reuzeulenn b., tuchenn b., turumell b.
Erdausheber g. (-s,-) : [tekn.] kleuzer g., kevierez b., mekanik-skrabat g., skraberez b.
Erdausschachtungsarbeiten lies. : labourioù douarañ g.
Erdbahn b. (-,-en) : [stered.] kelc'htro an Douar b., tro an Douar en-dro d'an Heol b., amestez an Douar g.
Erdbalken g. (-s,-) : [labour-douar, arar] erv g./b., ervad g./b., ervenn b., ervennad b., boem g., bomm-douar g., glann b., taol douar g., aradenn b., riblennad douar b. ; *Erdbalken wenden,* ervenniñ an douar, ervennañ an douar, erviñ an douar ; *einen Erdbalken mit der Haue ebnen,* kouchañ ur bomm-douar gant ar varr.
Erdball g. (-s) : boul an Douar b., boul ar Bed b., pellenn an Douar b., pellen douar b., boul-douar b.
Erdbeben n. (-s,-) : kren-douar g., krenañ-douar g. [*liester* krenaioù-douar] ; *am 13. Mai 1647 wurden zwei Drittel der Stadt Santiago de Chile durch ein Erdbeben völlig verwüstet,* d'an 13 a viz Mae 1647 e voe dismantret razh (dismantret naet) div drederenn eus kêr Santiago de Chile gant ur c'hren-douar.
Erbebenanzeiger g. (-s,-) : seismograf g., krendouarverker g.
Erdbebenherd g. (-es,-e) : dangreizenn ur c'hren-douar b., poent kreiz ur c'hren-douar g.
Erbebenkunde b. (-) : seismologiezh b., krendouaroniezh b.
Erdbebenmesser g. (-s,-) : [tekn.] seismograf g., krendouarverker g., krendresenner g.
erdbebensicher ag. : dalc'hus ouzh ar c'hrenoù-douar, dalc'hus ouzh ar c'hrenioù-douar, enepkrendouarel ; *erdbebensicheres Bauen,* adeiladiñ enepkrendouarel g.
Erdbebenwarte b. (-,-n) : arsellva ar c'hrenerezh douar g.
Erdbebenwelle b. (-,-n) : gwagenn grendouarel b.
Erdbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] *westlicher Erdbeerbaum,* gwez-sivi str.
Erdbeerbaumfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] sivi-gwez str.
Erdbeerbeet n. (-s,-e) : pengenn sivi g., gwelead sivi g., sivieg b.
Erdbeere b. (-,-n) : [louza.] sivi b./str. ; *Erdbeeren ernten,* sivia, kutuilh sivi ; *Erdbeeren entstielen,* dilostañ sivi, didogañ sivi ; *reich an Erdbeeren,* siviek ; *die Erdbeeren reifen heran,* ruziañ a ra ar sivi.
erdbeerfarben ag. : ruz-sivi, ruz evel ar sivi, a-liv gant ar sivi, el liv d'ar sivi.
Erdbeermarmelade b. (-) : [kegin.] koñfitur sivi g.
Erdbeerpflanze b. (-,-n) : [louza.] penn-sivi g., plant-sivi str., bod-sivi g., sivienn b., sivi str.
Erdbeerranke b. (-,-n) : [louza.] kreskenn sivi b., rederez sivi b.
Erdbeschleunigung b. (-) : [fizik] buanadur ar pounnerder g., c'hwimm ar pounnerder g.
Erdbeschreibung b. (-) : geografiezh b., douaroniezh b.
Erdbestattung b. (-,-en) : douaradur g., douaridigezh b.
Erdbevölkerung b. (-) : poblañs ar bed b., poblañs an Douar b., pobl an Douar b.
Erdbewohner g. (-s,-) : douarad g., [kozh e brezhoneg] plouead g. [*liester* ploueiz] ; *die Erdbewohner,* ar vediz lies., bediz lies., an dud krouet lies., pobl ar bed-mañ b., pobl an Douar b. ; *mögen alle Erdbewohner ausgetilgt werden,* ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre.
Erdbildungskunde b. (-) : geologiezh b., douarouriezh b.
Erdboden g. (-s) : gorre an douar g., leur b., sol g. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *dem Erdboden gleich machen,* diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, rezañ, razhañ, dismantrañ a-gren, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, diwriziennañ, gwastañ, drastañ, freuzañ, netraiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kenrezañ, peurziskar ; *er wäre am liebsten in den Erdboden versunken,* karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar.
Erdbohrer g. (-s,-) : [tekn.] sont g., sonterez b., talar sontañ g.
Erdbohrung b. (-,-en) : sontañ g., sontadur g., sontadenn b., talaradur sontañ g.
Erddamm g. (-s,-dämme) : savenn b., sav g., sav-douar g., savenn-douar b., chaoser g./b.
Erde b. (-,-n) : **1.** bed g., Douar g., glenn g., tir g., an tamm douar patatez-mañ g. ; *der Mond dreht sich um die Erde,* treiñ a ra al Loar en-dro d'an Douar ; *auf der ganzen Erde,* er bed-holl, er bed a-bezh, e kement korn 'zo er bed, e pevar c'horn ar bed ; *hier auf Erden,* war an Douar, er bed-mañ, war an tamm douar patatez-mañ, dre-mañ, lomañ ; *er hat die Hölle auf Erden,* un ifernite eo e vuhezegezh ; **2.** [dre astenn.] douar g., leur b. ; *fruchtbare Erde,* douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz, eostus, abred, bev) g. ; *rote Erde,* pri ruz g., douar ruz g., douar melen g. ; *leichte Erde,* douar blot

g., douar-ludu g., douar amur g., douar boull g., douar skañv g., douar flogor g., douar rouez g. ; *Erde aus dem Unterboden,* douar-kondon g. ; *auf die Erde fallen,* kouezhañ war al leur (war an douar), kouezhañ (mont) d'an douar, kouezhañ, tapout lamm, kaout lamm, tapout ul lamm ; *zu ebener Erde wohnen,* bezañ o chom e rez an douar ; *der Erde gleichmachen,* diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, rezañ, razhañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, diwriziennañ, gwastañ, drastañ, freuzañ, netraiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kenrezañ ; *aus der Erde herauskriechen,* dizouarañ ; *die Erde lässt sich leicht von diesen Wurzeln abschütteln,* ar gwriziennoù-se a zizouar aes-kenañ ; *leicht sei dir die Erde,* repoz e peoc'h ; *mit Erde beschmutzt,* douarek, mastaret gant douar ; *mit Erde verdrecken,* douarañ ; *mit Erde bedecken,* douarañ ; [tredan] *an Erde legen,* kevreañ gant an douar; eren ouzh an douar ; **3.** [dre skeud.] *Himmel und Erde in Bewegung setzen,* ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober gwellikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, lakaat an diaoul e pevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, ober a-walc'h (lakaat e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

Erdeichel b. (-,-n) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].

erden V.k.e. (hat geerdet) : [tekn.] kevreañ gant an douar; eren ouzh ar sol.

Erdenbürger g. (-s,-) : den g., mab-den g., den krouet g.

erdenkbar ag. : empennadus, meizadus, intentadus, gallus, greüs, posupl, hag a c'hell bezañ anezhañ, hag a zo e galloud mab-den.

erdenken V.k.e. (erdachte / hat erdacht) : emskeudenniñ, empennañ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, forjañ, imbroudiñ, empentiñ, pennsoñjal, dec'hmegañ, neuziañ ; *etwas erdenken,* imbroudiñ udb, ijinañ udb, faltaziañ udb, itrikañ udb.

erdenklich ag. : empennadus, meizadus, intentadus, gallus, greüs, posupl, hag a c'hell bezañ anezhañ, hag a zo e galloud mab-den ; *sich alle erdenkliche Mühe geben,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, ober bec'h bras, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat evel ur c'hi, labourat a-nerzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, reiñ bec'h d'ar c'hanab, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, bezañ ki ouzh e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, ruilhal ha merat e gorf, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, bezañ gwir wellañ o strivañ, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e wir wellañ, ober gwellikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, lakaat an diaoul e pevar, ober kement 'zo en e c'halloud, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, reiñ bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, poursuiñ, bouc'halañ ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe,* kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg).

Erdenkönig g. (-s,-e) : roue an tir g.

Erdenlast b. (-,-en) : kiez ar bed b.

Erdenlauf g. (-s,-läufe) : buhez mab-den b.

Erdenlos n. (-es,-e) : planedenn mab-den b., tonkadur mab-den g.

Erdenlust b. (-) : plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed-mañ lies. ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug,* ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Erdenrund n. (-s) : boul-douar b., boul ar bed b., pellenn douar b.

Erderschütterung b. (-,-en) : kren-douar g.

erdfahl ag. : a-liv gant an douar, el liv d'an douar, melen evel ar pri, morlivet, glaslivet, drouklivet, livet fall, gwall-livet, glas, glaswenn, morfont, disgwalc'het, distronk, distronket, staenet, disliv, drouklivet, peñver, blin, pers ; *erdfahles Gesicht,* dremm feson an douar ganti b., dremm liv an douar warni b., dremm erru ken melen hag ar pri b., bizaj erru disgwalc'het g./b., bizaj karzhet g./b.

Erdfall g. (-s,-fälle) : **1.** disac'h g., disac'hadeg b. ; **2.** [dre astenn.] gwantañ g., gwantenn b., gwafle b., gwafleg b.

erdfarben ag. : … liv kaki, kaki, a-liv gant an douar, el liv d'an douar, livet e kaki.

Erdfeld n. (-s,-er) : [fizik] maezienn b., maez g. ; *magnetisches Erdfeld,* gwarellvaez g.

Erdferne b. (-) : [stered.] douarbellvan b., pellvan g., mog g., apogeenn b.

Erdfeuer n. (-s) : tan danzouar g.

Erdfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen douar str. [*Psylliodes*].

erdfrei ag. : dizouar.

Erdgalle b. (-,-n) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

Erdgas n. (-es,-e) : [kimiezh] gaz naturel g., gaz-douar g.

erdgeboren ag. : eus an tamm douar patatez-mañ, eus ar bed-mañ, krouet.

Erdgeist g. (-es,-er) : kornandon g., korrigan g.

Erdgeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh an douar b., mouezh an douar g., frond an douar g.

Erdgeschichte b. (-) : istor an Douar g., douarouriezh b., geologiezh b.

erdgeschichtlich ag. : douarourel, geologel.

Erdgeschoss n. (-es,-e) : rez-an-douar g., estaj e rez an douar g., estaj rez an douar g., adraoñ g., diadraoñ g., traoñ g., leur-di b.

Erdgeschosswohnung b. (-,-en) : ranndi a-rez douar b.

Erdgewölbe n. (-s,-) : kav g.

erdgrau ag. : gris-douar.

Erdgrille b. (-,-n) : [loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.
Erdgürtel g. (-s,-) : takad hin g.
Erdhalbkugel b. (-,-n) / **Erdhälfte** b. (-,-n) : hanterzouar g.
erdhaltig ag. : douar ennañ, douarek, bouilhennek, fankigellek, fankek, priek.
Erdharz n. (-es,-e) : [mengleuz.] ter-douar g., bitum g.
Erdhaufen g. (-s,-) : bern douar g.
Erdhügel g. (-s,-) : tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., reuzeulenn b.
Erdhügelburg b. (-,-en) : [istor] moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
erdichten V.k.e. (hat erdichtet) : *etwas erdichten,* imbroudiñ udb, ijinañ udb, faltaziañ udb.
erdichtet ag. : faltazius, ijinet penn-da-benn, forget penn-da-benn (Gregor).
Erdichtung b. (-,-en) : ijinadenn b., fablenn b., faltazienn b.
erdienen V.k.e. (har erdient) : gounit gant e labour.
erdig ag. : ... douar, ... an douar, douarek, douarus, mastaret gant douar ; *erdiger Geruch,* c'hwezh an douar b., mouezh an douar g., frond an douar g.
Erdinnere(s) ag.k. n. : diabarzh an Douar g. / kalon an Douar b. / kof an Douar g. (Gregor).
Erdkarte b. (-,-n) : kartenn ar bed b., kartenn an Douar b., planisferenn an Douar b., taolenn-ved b.
Erdkastanie b. (-,-n) : *französische Erdkastanie,* keler str., kelerenn b., kolor str., kraoñ-douar str., kokologig str., kolakoukou str. ; *Erdkastanien suchen,* kelera.
Erdkegelburg b. (-,-en) : [istor] moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
Erdkern g. (-s) : krek an Douar g., kalonenn an Douar b.
Erdkloß g. (-es,-klöße) **/ Erdklumpen** g. (-s,-) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù]., moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b, pezhienn b., klochenn [lies : klochad] b., pouloud str. ; *mit der Breithaue herausgerissener Erdklumpen,* moudenn-gign b. ; *Erdklumpen zerschlagen,* pilprennat mouded.
Erdkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b.
Erdkontakt g. (-s,-e) : [tredan] douarged g.
Erdkörper g. (-s) **/ Erdkreis** g. (-es) : boul an Douar b., boul ar Bed b., pellenn an Douar b., pellen douar b., boul-douar b.
Erdkröte b. (-,-n) : [loen.] touseg boutin g.
Erdkruste b. (-) : krogenn an Douar b., pluskenn an Douar b., krestenenn an Douar b., kreun an Douar g.
Erdkugel b. (-) : boul an Douar b., boul ar Bed b., pellenn an Douar b., pellen douar b., boul-douar b.
Erdkunde b. (-) : douaroniezh b., geografiezh b.
Erdkunde-Buch n. (-s,-Bücher) : levr douaroniezh g., levr geografiezh g.
erdkundlich ag. : ... douaroniezh, ... geografiezh, douaroniel, geografel.
Erdleitung b. (-,-en) : **1.** [tredan] douarged g. ; **2.** linenn dredan danzouar b.
erdlos ag. : dizouar.
Erdmännchen n. (-s,-) : kornandon g., korrigan g.
Erdmasse b. (-,-n) : pakad douar g., tolzenn zouar b., tolzennad douar b., disac'henn b. ; *die Erdmassen rutschten bis in den Hof,* rampet e oa ar pakadoù douar er porzh, diruilhal a reas an tolzennoù douar betek ar porzh, disac'hañ a reas an tolzennadoù douar er porzh, foeret e oa ar pakadoù douar d'ar porzh.
Erdmäuerchen n. (-s,-) : kae g.
Erdmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] morzigell b., logod-mors str.
Erdmessung b. (-,-en) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
Erdmittelalter n. (-s) : krennoadvezh ar maen g., eil hoalad g.
Erdnähe b. (-) : [stered.] douarnesvan b., nesvan g., perigeenn b. ; *der Mond befindet sich in Erdnähe,* emañ al loar en he zostañ.
Erdnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].
Erdnussbutter b. (-) : amanenn kakaouetez g., amann kakaouetez g.
Erdoberfläche b. (-) : gorre an Douar g., dremm an douar b.
Erdoberschicht b. (-) : kroc'hen an douar g., kroc'henenn an douar b.
Erdöl n. (-s,-e) : eoul-maen g., tireoul g., petrol g., eoul-douar g., esañs g., nafta g. ; *Erdöl fördern,* eztennañ tireoul diouzh ar c'hondon ; *Erdöl raffinieren,* puraat tireoul, ober ur puradur d'an tireoul ; *der Weltvorrat an Erdöl,* miradoù tireoul ar bed lies. ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe,* ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies.
Erdölbohrung b. (-,-en) : sonterezh evit kaout eoul-maen g.
Erdölchemie b. (-) : petrogimiezh b., eoulgimiezh b.
erdolchen V.k.e. (hat erdolcht) : goustilhañ, gouglezeiata, kontellañ, kontellata, broudañ a daolioù goustilh, c'hoari [u.b.], c'hoari [u.b.] gant ar goustilh.
Erdolcher g. (-s,-) : goustilher g.
Erdölfelder lies. : tachennoù tireoul lies., tireoulegi lies., tireoulegoù lies.
erdölhaltig ag. : petrolek, petrolus, tireouliek.
Erdölindustrie b. (-) : tireoulerezh g.
Erdöllagerstätte b. (-,-n) : gwelead tireoul g., lennad strilheoul b., tireoullenn b., eoullenn b.
Erdölleitung b. (-,-en) : eoulsan b.
Erdölmarkt g. (-s) : nevid an tireoul g.
Erdölpreis g. (-es,-e) : priz an tireoul g.
Erdölprodukt n. (-s,-e) : danvez tireouliek g.
Erdölprospektion b. (-,-en) : an amc'hwiliañ davit tireoul g.
Erdölraffinerie b. (-,-n) : purerezh tireoul b.
Erdölterminal g. (-s,-s) : termenva eoullistri g.
Erdölveredelungswerk n. (-s,-e) : labouradeg purañ tireoul b.
Erdölversorgung b. (-,-en) : pourvezadur a direoul g., porzherezh tireoul g., pourvez-tireoul g.,
Erdpech n. (-s,-e) : [mengleuz.] ter-douar g., peg du g., bitum g.
Erdpfeiler g. (-s,-) **/ Erdpyramide** b. (-,-n) : [douar.] dimezell goefet b.

Erdpol g. (-s,-e) : ahelbenn g., pennahel-bed g., pennahel an Douar g., blein an Douar g.
Erdprimel b. (-,-n) : [louza.] boked-laezh g., bleuñv-nevez str., triñchin koukoug str.
Erdradiant g. (-en,-en) : [stered.] radiant an Douar g.
Erdrauch g. (-s) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.
Erdräumer g. (-s,-) : ravanell b.
Erdraute b. (-,-n) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.
Erdreich g. (-s) : **1.** Douar g., glenn g. ; **2.** [dre astenn.] tir g., kondon g. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert,* pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs.
erdreisten V.em. : **sich erdreisten** (hat sich (t-rt) erdreistet) : hardishaat, hardizhiñ, taeraat, kadarnaat ; *sich erdreisten, etwas zu tun,* en em hardishaat d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, bezañ dichek (divezh, dibalamour, digaz, digoll, difoutre) a-walc'h evit ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (un tal ken divezh) evit ober udb (Gregor) ; *er hat sich zu dieser Behauptung erdreistet,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich erdreistet, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.
Erdrinde b. (-,-n) : krogenn an Douar b., pluskenn an Douar b. ; *ein Bruch in der Erdrinde,* ur frailh e krogenn an Douar g.
erdröhnen V.gw. (ist erdröhnt) : tregerniñ.
Erdrosseler g. (-s,-) : tager g., mouger g.
erdrosseln V.k.e. (hat erdrosselt) : tagañ, mougañ, kafunañ ; *jemanden erdrosseln,* stardañ e c'houzoug d'u.b. betek ar moug, stardañ mouk u.b. a-ere e c'houzoug, stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b. betek ar moug, troc'hañ e alan d'u.b. betek ar moug, mougañ (tagañ, kafunañ) u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. betek ar moug.
Erdrosseln n. (-s) : tag g., tagadenn b., tagadur g., tagerezh g., moug g., mougadenn b.
Erdrosselte(r) ag.k. g./b. : lazhiad marvet dre dag g., lazhiadez marvet dre dag b., muntrad marvet dre dag g., muntradez marvet dre dag b.,
Erdrosselung b. (-,-en) : tag g., tagadenn b., tagadur g., tagerezh g., moug g., mougadenn b.
Erd-Rücken g. (-s,-) : uhelenn b., savadenn b., sav g.
erdrücken V.k.e. (hat erdrückt) : **1.** bugañ, flastrañ, gwaskañ, pladañ ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt,* ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra skourroù an avalenn gant pouezh an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar ; *jemanden erdrücken,* bugañ u.b., flastrañ u.b., gwaskañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] gwaskañ, mougañ, aloubiñ, goueledíñ, flastrañ, plaouiañ ; *er wurde von der Last der Sorgen erdrückt,* an nec'hamant hag ar preder a waskas e galon, an enkrez hag an doan a vougas (a bouezas war) e galon, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, flastret e oa dindan bec'h e drubuilhoù, burutellet e oa gant pep seurt trubuilhoù, burutellet e oa gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en doa, burutellet e oa gant ur morad a dourmant, beuzet e oa e galon en ur morad a dourmant ; *mit Papierkram erdrücken,* paperajiñ, strobañ gant paperajoù, atrediñ burev u.b. gant paperajoù ; *dieser Papierkram erdrückt mich,* strobet on gant ar paperioù - souriñ a ra ar paperajoù warnon - atredet eo va burev gant paperajoù - ar paperajoù, pebezh abuzetez.
erdrückend ag. : **1.** brevus, sammus, bec'hius, mac'hus, gwaskus, kargus, flastrus, lourt, mougus ; *erdrückende Last,* bec'h (samm) brevus g., karg vrevus b. ; **2.** *erdrückende Beweise,* prouennoù sammus (bec'hius, grevus, tamallus) lies.; **3.** *er wurde mit erdrückender Mehrheit gewählt,* aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh.
Erdrutsch g. (-es,-e) : **1.** disac'h g., disac'had g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., diruilhad g., riskladur douar g., riskl douar g., rikl douar g., rikladeg douar b., rez g. ; **2.** [dre skeud.] lanvad g., rikladeg b.
erdrutschartig ag. : [dre skeud.] heñvel ouzh ul lanvad, e doare ul lanvad, a-zoare gant ul lanvad, a-seurt gant ul lanvad.
Erdrutschsieg g. (-s,-e) : [dre skeud.] trec'h heñvel ouzh ul lanvad g., berzh dreist g., berzh forzh pegement g. berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.
Erdschaltung b. (-,-en) : [tredan] douarged g.
Erdschicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad douar g. ; *obere Erdschicht,* douar-barr g. ; *tiefere Erdschicht,* douar-kondon g. ; **2.** [douarouriezh] gwelead g., gwiskad g.
Erdschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed str., P. buoc'h lart b. [*liester* saout lart].
Erdscholle b. (-,-n) **/ Erdsode** b. (-,-n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b, pezhienn b., klochenn |lies : klochad] b. ; *Erdschollen zerschlagen,* pilprennat mouded.
Erdspalte b. (-,-n) : frailh g., skalf g., tarzheris g.
Erdspecht g. (-es,-e) : [loen.] ebeul-koad g., kazeg-koad b. [*liester* kezeg-koad, kezekenned-koad], faoutennig-koad b. [*liester* faoutenniged-koad], poker-koad g., pil-koad g., pilkoad g., kilhog-koad g., speg gwer g., pilkoad gwer g.
Erdstern g. (-s,-e) : [louza.] kabell-touseg steredheñvel g., geastrom g.
Erdstoß g. (-s,-stöße) : krenadenn b., stroñs-douar g., stroñsadenn ur c'hren-douar b., stroñsadenn dellurek b., stroñsadenn grendouarel b.
Erdstreifen g. (-s,-) : erv g./b., bomm-douar g., boem g., taol g., stec'henn b., stec'hennad b.
Erdstrich g. (-s,-e) : korn-bro g., rannved b., takad g., takad hin g.
Erdstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan douar g., tredan tellurek g.
Erdsturz g. (-es,-stürze) : disac'h g., disac'hadeg b., disac'hadenn b., rikladeg b.
Erdteil g. (-s,-e) : rannved b., darnved g., kevandir g.

erdulden V.k.e. (hat erduldet) : gouzañv, padout ouzh, padout gant, reuziñ, dizeriñ, kiañ ouzh, souten ; *Schmerzen erdulden,* gouzañv poan, diwaskañ poanioù, dougen poanioù, reuziñ e boan, bezañ gwasket ; *ich habe zu große seelische Schmerzen erdulden müssen,* re a ranngalon am eus kemeret ; *er hat viel Schweres erdulden müssen,* kavet en deus bet trenk ha c'hwerv, a bep seurt buhezioù en deus bet, bet en deus e zelazhoù e-kerzh e vuhez, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.
Erduldung b. (-) : **1.** [poan] gouzañv g., gouzañvder g. gouzañvded b. ; **2.** [dre heñvel., doujañs] gouzañv g., gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañvegezh b.
Erdumdrehung b. (-,-en) : troiadur an Douar g., c'hweladur an Douar g.
Erdumfang g. (-s) : trohed an Douar g., tro-gelc'h an Douar b.
Erdumkreisung b. (-,-en) : troiadur en-dro d'an Douar g., c'hweladur en-dro d'an Douar g.
Erdumlaufbahn b. (-,-en) : [stered.] amestez en-dro d'an Douar g., kelc'htro en-dro d'an Douar b.
Erdumsegelung b. (-,-en) : [merdead.] troverdeadenn b., tro ar bed b.
Erdung b. (-,-en) : [tredan] douarged g.
Erdvermessung b. (-) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
Erdwachs g. (-es) : koar fosilaet g., koar karrekaet g., parafin naturel g.
Erdwall g. (-s,-wälle) : savenn-douar b., kleuz g., kleuziad g., savadenn b., kae g. ; *niedriger Erdwall,* briell b. ; *einen Erdwall schleifen,* digleuziañ ; *einen Erdwall errichten,* kleuziañ ; *einen Erdwall ausbessern,* kleuziañ ; *gemeinsame Ausbesserung der Erdwälle,* kleuziadeg b. ; *halb verfallener Erdwall,* torgleuz g. ; *Seite eines Erdwalls,* talbenn g.
Erdwallbauer g. (-s,-) : kleuzier g.
Erdwärme b. (-) : [fizik] geotermiezh b., tirwrez b., douarwrez b.
Erdwärmestrom g. (-s,-ströme) : [tekn.] energiezh c'heotermek b., gremm diwar dirwrez g., gremm tirwrezel g., gremm diwar zouarwrez g., gremm douarwrezel g.
Erdwurm g. (-s,-er) : [loen.] buzhug str.
Erdzeitalter n. (-s,-) : hoalad g., oadvezh g. ; *die Erdzeitalter,* oadvezhioù ar bed lies.
Erdziel n. (-s,-e) : [lu] pal g.
Erdzone b. (-,-n) : takad hin g., takad g.
ereifern V.em. : **sich ereifern** (hat sich (t-rt) ereifert) : **1.** entaniñ ; **2.** pennfolliñ, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont en egar, mont e kounnar, mont e berv gant ar gounnar, mont e breskenn, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, taeriñ, taeraat, diodiñ, buanegezh.
Ereiferung b. (-,-en) : **1.** gred g., entanadur g. ; **2.** pennfoll, penfollerezh g., taerder g., taerded b., brouez b.
ereignen V.em. : **sich ereignen** (hat sich (t-rt) ereignet) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, paseal, kouchañ, tremen ; *ein Unfall ereignete sich,* ur gwallzarvoud a erruas, ur gwallzarvoud a c'hoarvezas.
Ereignis n. (-ses,-se) : tra g., darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezad g., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., tro b., abadenn b. ; *historisches Ereignis,* darvoud istorel g. ; *ein unglückseliges Ereignis,* un taol divalav g., un degouezh chalus g., un degouezh chifus g., ur gwall zegouezh g., un darvoud gwallchañsus g., ur gwall abadenn b., ur gwallzarvoud g. ; *ein sonderbares Ereignis,* un taol iskis g., un darvoud iskis g., un dra iskis g., un istrogell b., un ardigell g., un istrogell darvoud g. ; *der Lauf der Ereignisse,* red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *Abfolge von Ereignissen,* heuliad degouezhioù g. ; *in dieser Epoche häuften sich wichtige Ereignisse,* darvoudaouek e oa bet ar marevezhiad-se, d'ar mare-se e fonn an darvoudoù istorel a-bouez ; *die Ereignisse im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies. ; *die Erinnerung an dieses Ereignis verblasst langsam,* tamm-ha-tamm e teuz (e steuz) an eñvor eus an darvoud-se, tamm-ha-tamm e ya ar c'houn eus an darvoud-se da get, tamm-ha-tamm e kouezh an eñvor eus an darvoud-se e puñs an ankounac'h ; *sie unterhalten sich über die letzten Ereignisse in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter.
Ereignisgeschichte b. (-) : istor darvoudel g., istor hanezel g., hanez g.
ereignislos ag. : dizarvoud.
ereignisorientiert ag. : darvoudel, hanezel ; *ereignisorientierter Geschichtsschreiber,* darvoudour g., hanezour g.
Ereignisprotokolldatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr renabliñ g.
ereignisreich ag.
Ereignisverlauf g. (-s) : red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g.
ereignisvoll ag. : turmudus, darvoudaouek.
ereilen V.k.e. (hat ereilt) : [dre skeud.] tizhout ; *der Tod hat ihn ereilt,* distroadet eo bet gant ar marv (Gregor), sammet eo bet gant an Ankoù ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen,* mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan ; *das Schicksal deines Bruders wird auch dich ereilen,* c'hoarvezout a raio ganit evel 'zo c'hoarvezet gant da vreur, kouchañ a raio ganit an taol a oa bet hini da vreur.
Erektion b. (-,-en) : [korf.] dihod g., sonnidigezh b., sonnañ g.
Eremit g. (-en,-en) : unmanac'h g., unlean g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g., ermit g.
Eremitage b. (-,-n) : peniti g. ; *in einer Eremitage leben,* penitiat.
ererben V.k.e. (hat ererbt) : kaout da hêrezh, heritañ ; *ererbt,* a-ouenn, enganet, kenganet, hirhêrerezhel, urvek.
erfahren[1] V.k.e. (erfährt / erfuhr / hat erfahren) : **1.** gouzañv, diwaskañ, tapout ; *eine Demütigung erfahren,* tapout ur vezhekadenn, bezañ graet un taol dismegañs ouzh an-unan, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout un distokadenn ; **2.** deskiñ, prenañ skiant, damantiñ, anavezout, bevañ, tañva ; *das erfuhr ich am eigenen Leib,* desket em eus kement-se

war va gwall, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se, diwar va c'houst on aet da c'houzout petra eo an dra-se ; **3.** klevet, gouzout, gouzout diwar glev, klevet ditour [eus udb], klevet anv [eus udb], klevet lavaret ; *ich habe es erst gestern erfahren,* ne ouien ket an dra-se ken na oa dec'h ; *ich konnte nichts Näheres erfahren,* n'ouzon ket hiroc'h, n'ouzon nevezded ebet, n'em eus ket tizhet gouzout hiroc'h diwar-benn an dra-se, n'em eus ket klevet hiroc'h diwar-benn an dra-se, setu aze tout ar pezh a ouzon, setu ar pellañ am eus gallet gouzout ; *keiner hat es erfahren können,* chomet eo berr an holl da c'houzout ; *Näheres erfahren Sie bei ihm,* evit gouzout hiroc'h goulennit outañ, evit gouzout pelloc'h goulennit outañ, hennezh a roy titouroù all deoc'h ; *haben Sie was Neues erfahren ?* klevet ho peus un nevezinti bennak ? ha klevet ho peus nevezdedoù ? ; *wenn etwas Schlimmes passiert wäre, hätten wir es erfahren,* mar bije bet ur gwallzarvoud e vije bet klevet nevez ; *wir haben nichts Neues über sie erfahren,* n'eus ket bet klevet nevez anezho ; *ich habe nichts Neues erfahren,* n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *zu erfahren, dass sie geheiratet hatte, war eine echte Neuigkeit,* kentañ kleved e voe klevet lavaret e oa dimezet ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren,* klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *sie hat den Namen dieses Mannes nie erfahren,* an den-se a zo bet chomet a-hed ar wech dianavez dezhi ; *ich sollte es nicht erfahren,* ne oa ket bet lakaet din da vezañ gouezet ; *ich habe es zufällig erfahren, ich habe es hintenherum erfahren,* me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt,* mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *etwas von jemandem erfahren,* klevet nevez (meneg, ster, ditour) eus udb gant u.b., gouzout udb digant u.b. ; *ich habe es von ihm erfahren,* gouezet em eus an dra-se digantañ, gouezet em eus an dra-se outañ ; *sobald er dies erfuhr,* kerkent (kenkent) ha ma oa lavaret ar c'heloù-se dezhañ.

erfahren[2] ag. : arroutet, akourset, gourdon, embreget, doazh, meür, intentet mat, poellek, abil, ampart, anaoudek, boas, kustum, meür ; *ein erfahrener Mann,* un den leun a skiant-prenet, un den skiant-prenañ (chem, chemet) ennañ ; *in einer Arbeit erfahren,* akourset (boas, gourdon, embreget, doazh, kustum) d'ober ul labour, boas (gourdon, akourset, doazh) ouzh ul labour, boas diouzh ul labour, barrek war ul labour, kalet war ul labour, anaoudek eus (war, war-dro) ul labour, arroutet-mat war ur vicher ; *sie ist eine erfahrene Köchin,* ur vestrez d'ober kegin eo ; *als erfahrener Arbeiter wird er es schon schaffen,* micherour a-walc'h eo evit dont a-benn eus an dra-se.

Erfahrenheit b. (-) : skiant-prenañ b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g.

Erfahrung b. (-,-en) : **1.** skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., skiant-deskiñ b., ijin-prenañ g., anaoudegezh-prenet b., feiz prenet b., chem g., chemet g., deskadenn b., gwirvoudenn b., taol anaout g., anaoudegezh-prenet b., boaz b./g. ; *Erfahrung haben,* kaout skiant-prenañ, kaout skiant-prenet, kaout skiant-pren, kaout ijin-prenañ, bezañ akourset (embreget, gourdon, doazh), bezañ gwelet kalz a draoù / bezañ intentet mat (Gregor) ; *Erfahrungen sammeln,* sevel skiant-prenañ d'an-unan, prenañ skiant, gounit skiant-prenet, akuizitañ skiantoù ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *jetzt hast du eine neue Erfahrung gemacht,* bremañ e ouzout un ardremez bennak pelloc'h ; *etwas aus Erfahrung wissen,* gouzout udb dre skiant-prenet (diwar chem, diwar chemet, dre feiz prenet), anavezout udb dre (diwar) arnodiñ ; *aus eigener Erfahrung weiß ich, was Betrug heißt,* gouzout a ran an dra-se eus bezañ bet touellet ivez ; *die Erfahrung lehrt uns, dass ....,* diwar skiant-prenet (chem, chemet) e ouzomp mat e .... ; *sich jemandes Erfahrung zunutze machen,* tennañ splet eus skiant-prenet unan all, ober (tennañ) e vad eus skiant-prenañ u.b., ober e c'hounid eus skiant-prenet u.b., ober e c'hounidegezh eus skiant-prenañ u.b., en em gavout mat eus skiant-prenet u.b. ; *Erfahrungen anstellen,* ober arnodennoù (taolioù-esae, taolioù-arnod) ; *etwas in Erfahrung bringen,* poellañ udb, sklaeraat udb, spisaat udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi ur c'hraf bennak, kompren war udb, poelladiñ war udb, kavout poell d'udb, mont war don udb, kregiñ don en udb ; *wer ein bisschen Erfahrung hat, kann diese Arbeit leicht bewältigen,* an hini en deus un tamm boaz ne vez ket pell oc'h ober al labour-se, un den un tammig kustum a ra al labour-se en ur berrig amzer ; **2.** buhezad b., buhezadur g., arnod g. ; *mystische Erfahrung,* arnod kevrinek g. ; *schlechte Erfahrungen mit jemandem machen,* lonkañ kerseennoù en abeg d'u.b., pakañ (dastum) kerseennoù gant u.b., dastum (pakañ) meur a zistokadenn gant u.b., bezañ disouezhet gant u.b. ; *ich weiß es aus leidvoller Erfahrung,* desket em eus kement-se war va gwall, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se ; *Erfahrung durch Empfindung am eigenen Körper,* merzanaoudegezh b.

Erfahrungsaustausch g. (-es,-e) : eskemmadenn skiant-prenañ b., eskemmadenn skiant-prenet b., eskemmadenn skiant-pren b., eskemmadenn skiant-desket b., eskemmadenn chem b., eskemmadenn chemet b.

Erfahrungsbeweis g. (-es,-e) : prouenn a posteriori b., prouenn dre arnodiñ b., prouenn diwar arnodiñ b.

erfahrungsgemäß ag. / **erfahrungsmäßig** ag. : kantouezek, arnodel, dre skiant-prenet, diwar chem, diwar chemet, dre arnodiñ, diwar arnodiñ.

erfahrungsreich ag. : arroutet, akourset, gourdon, embreget, doazh, intentet mat, leun a skiant-prenet, skiant-prenañ (chem, chemet) ennañ.

Erfahrungswissenschaften lies. : skiantoù arnod lies.

erfassbar ag. : [preder.] meizadus, komprenus.
erfassen V.k.e. (hat erfasst) : **1.** tapout krog e, kregiñ e, pakañ, tapout peg e, pakañ peg e, pakañ krog e, pegañ e, krapañ e ; *die Hand erfassen,* tapout krog en dorn, kregiñ en dorn ; *die Plane wird vom Wind erfasst,* an avel a frae e-barzh ar vallin, an avel a grog er vallin ; **2.** [dre astenn.] diraezañ, diraez, tizhout ; *durch Werbung erfassen,* diraez(añ) dre vruderezh, diraez(añ) (tizhout) gant e vruderezh ; **3.** talvezout ; *die Versicherung erfasst das ganze Personal des Werkes,* talvezout a ra ar c'hretadur-mañ evit holl implijidi al labouradeg ; **4.** poellat, intent, meizañ, mennozhiañ ; *emotional erfasster Wert,* talvoud kantaezel g. ; **5.** niveriñ, renabliñ, kontañ ; *in einer Kartei erfassen,* fichennañ.
Erfassung b. (-,-en) : **1.** kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g. ; **2.** *Erfassung der Bedürfnisse,* renabl (kont b., niveradur g.) an ezhommoù g. ; *statistische Erfassung,* niveridigezh b. ; **3.** merzadenn b., merzad g., merzerezh g., merz g., merzout g., merzadur g., merzadurezh b., merzidigezh b. ; **4.** niveridigezh ar boblañs b.
erfechten V.k.e. (erficht / erfocht / hat erfochten) : *einen Sieg erfechten,* gounit un trec'h, bezañ trec'h, bezañ gounit, mont an trec'h gant an-unan, mont an tu gounit gant an-unan, kaout trec'h goude stourm, kaout al levezon.
erfinden V.k.e. (erfand / hat erfunden) : **1.** ijinañ, ijinadennañ, kavadenniñ, dizoleiñ, itrikañ, imbroudiñ ; *eine Maschine erfinden,* ijinañ un ardivink, ijinañ ur mekanik ; **2.** empennañ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, forjañ, imbroudiñ, empentiñ, pennsoñjal ; *von A bis Z erfinden,* drougijinañ, ijinañ (forjañ) penn-da-benn.
Erfinder g. (-s,-) : ijiner g., ijinour g., ijinadenner g., kavadenner g., kavadennour g., impoler g., imbrouder g., faltazier g.
Erfindergeist g. (-s,-er) : spered ijinus g., ijin krouiñ g., imbroud g., spered imbroudek g., spered faltazius g., spered leun a faltazi g.
Erfinderin b. (-,-nen) : ijinerez b., ijinourez b., ijinadennerez b., kavadennerez b., imbrouderez b.
erfinderisch ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus ; *ein erfinderischer Kopf, ein erfinderischer Geist,* ur spered ijinus a zen g., un den leun a ijin g., un den a ijin g., un den ijinet-mat, un den leun a itrik g., un imbrouder g., un den a gant tro g., paotr an itrikoù g., un ard a zen g., ur spered faltazius a zen g., un den leun a faltazi g.
Erfinderschutz g. (-es) : gwarez an ijinadennoù breouet g. gwarez ar c'havadennoù breouet g.
Erfindung b. (-,-en) : **1.** kavad g, kavadenn g., kavadell b., ijinadenn b., ijinadur g., ijinerezh g., imbroud g., imbroudadur g., imbroudadenn b., imbrouderezh g., kavidigezh b. ; *eine Erfindung zum Patent anmelden,* goulenn ur breou (gwirioù miret strizh) evit e gavadenn, lakaat breouañ e gavadenn ; *das ist meine Erfindung,* eus dour va fuñs eo an dra-se, ijinet (savet) eo bet ganin-me ; **2.** faltazienn b., faltaziad b., faltaziadenn b., empentadenn b., empennadur g.
Erfindungsgabe b. (-,-n) **/ Erfindungsgeist** g. (-s,-er) : spered ijinus g., ijinegezh b., ijinusted b., ijin krouiñ g., imbroud g., spered imbroudus g.
Erfindungskraft b. (-) : faltazi b., ijin g., ijinusted b., ijinusted b., itrik g., imbroud g., galloud imbroudiñ g., imbroudusted b.
Erfindungspatent n. (-s,-e) : breou ijinadenn g., breou kavadenn g.
erfindungsreich ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, leun a ijin, kavadennus, imbroudus, leun e spered a faltazi, faltazius ; *erfindungsreich sein,* kaout itrik, bezañ itrikoù tout, bezañ ur spered ijinus a zen, bezañ ur spered faltazius a zen, bezañ un den leun a ijin, bezañ leun e spered a faltazi, bezañ imbroudus e spered, bezañ un den a ijin, bezañ un den a gant tro, gouzout e ziluzioù, bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, bezañ paotr an itrikoù, bezañ un tamm paotr abil, na vezañ ur paotr hualet.
erflehen V.k.e. (hat erfleht) : divenn, azgoulenn ; *eine Gnade erflehen,* goulenn (azgoulenn) ur c'hras.
erfliegen V.k.e. (erflog / hat erflogen) : ernijal.
Erfolg g. (-s,-e) : berzh g., berzh-mat g., taol-kaer g., penn vat g., tro-vat b., disoc'h mat g., taol mat g., taol-ijin g., trec'hadenn b., brud g./b., gra g., isu mat g., buz g. ; *Erfolg haben,* ober berzh, ober tro-vat, ober taol mat, ober buz, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, dont a-benn eus e grog, kas e daol da vat, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-nan, kaout isu mat d'e afer, kavout isu mat, ober nav ; *bei allem, was er unternimmt, hat er Erfolg,* un isu mat en devez da bep tra, un isu mat a gav da bep tra, bewech e ra taol, dont a ra a-benn eus pep taol, gantañ e teu pep tra da vat, dezhañ e teu pep tra da vat, gantañ e tegouezh pep tra da vat, gantañ e kord pep tra, hemañ en deus dorn d'ober pep tra, un dorn mat en deus, kas a ra pep tra da benn vat ; *bei den Mädchen hatte er keinen Erfolg,* ne blije tamm d'ar merc'hed ; *der Erfolg steigt ihm zu Kopfe,* e verzh a sko d'e benn, pennboufet eo gant e verzh-mat, emañ e leue o treiñ ennañ abalamour d'e verzh-mat, c'hwezet eo e bluñv (un tamm tro a zo ennañ) en abeg d'e dro-vat, rogentez en deus leun e galon dre m'en deus graet tro-vat, leun eo e benn a c'hloriusted en abeg d'e dro-vat (Gregor) ; *ich wünsche dir viel Erfolg,* tro-vat a hetan dit, dezirout a ran e teui a-benn eus da daol ; *weiterhin viel Erfolg !* dalc'hit ho krog ! ; *triumphaler Erfolg,* berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g. berzh mui-pegen-mui g. ; *einen Bombenerfolg haben,* ober berzh (brud, buz) forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober pezh a gar berzh, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, tarzhañ ; *schlechten Erfolg haben,* na c'hounit netra, na vezañ en e verzh, na ober berzh, kaout gwall isu d'e afer, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober flagas, ober kazh, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, mont a-dreuz gant e hent, bezañ kazeg ganti, menel warni ; *ohne Erfolg,* hep tro-vat ebet, en aner ; *seine Bemühungen waren von Erfolg gekrönt,* n'en doa ket strivet en aner, deuet e oa gantañ (deuet e oa a-benn) dre forzh poaniañ, deuet e oa gantañ dre hir delc'her da strivañ, e holl

strivoù o doa douget frouezh a-benn ar fin, e holl strivoù o doa taolet frouezh a-benn ar fin, un disoc'h mat en doa bet d'e strivoù, tro-vat en doa graet a-benn ar fin, deuet e oa e dro da vat a-benn ar fin, taol mat en doa graet dre hir delc'her da strivañ ; *guten Erfolg !* chañs vat dit (deoc'h) ! tro-vat a hetan deoc'h ! avantur vat deoc'h ! Doue da gresko ho pern ! eurvad deoc'h (Gregor) ; *vor den Erfolg haben die Götter den Schweiß gesetzt,* diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet o c'hweziñ - da-heul al labour emañ ar boued - neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed.

erfolgen V.gw. (ist erfolgt) : **1.** dont, dont da-heul, disoc'h ; *darauf erfolgte ...,* ac'hano e teuas ..., ac'hano e c'hoarvezas ..., rak-se e ..., dre-se e ..., diwar-se e ..., kent a se e ..., e-se e ..., e-skeud-se e ..., alese e ... ; **2.** [dre astenn.] darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, tremen, dibunañ, bezañ graet, bezañ sevenet ; *sein Eintritt in die Firma kann sofort erfolgen,* ra vezo degemeret diouzhtu e-barzh an embregerezh, gallout a ra kregiñ diouzhtu e-barzh an embregerezh ; *das Volk verlangt, dass der Unterricht in seiner Sprache erfolgt,* ar bobl a venn ma vefe kelennet en he yezh, ar bobl a azgoulenn ma vo kelennet en he yezh, fellout a ra d'ar bobl ma vo kelennet en he yezh ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres,* al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez.

erfolglos ag. : difrouezh, displetus, dic'hounid, diefedus ; *erfolglos sein,* chom berr, chom dre an hent, na c'hounit netra, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober flagas, mont a-dreuz gant e hent, ober kazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, menel warni ; *bei dieser Kuh bleiben alle Besamungsversuche erfolglos,* ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole.

Adv. : hep tro-vat ebet, en aner.

Erfolglosigkeit b. (-) : **1.** droukverzh g., afochadenn g., c'hwitadenn b. ; **2.** avel g., didalvoud g., didalvoudegezh b.

erfolgreich ag. : peurdrec'h, frouezhus ; *er hat seine Arbeit erfolgreich abgeschlossen,* deuet eo a-benn eus e labour, kaset en deus e labour da benn vat, graet en deus ouzh e labour, graet en deus diouzh e labour, degouezhet eo ganti da vat ; *er ist nicht sehr erfolgreich,* ne ra ket kalz a c'hra ; *erfolgreich sein,* ober berzh, ober tro-vat, ober taol mat, ober nav ; *erfolgreicher sein,* ober gwelloc'h tro ; *der Raketenabschuss ist erfolgreich verlaufen,* bannadenn ar fuzeenn a zo deuet da vat ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi.

Erfolgsautor g. (-s,-en) : skrivagner hag a ra berzh forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g.

Erfolgsautorin b. (-,-nen) : skrivagnerez hag a ra berzh forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) b.

Erfolgserlebnis n. (-ses,-se) : darvoud gwalc'hus g., taol talvoudekaus g.

Erfolgsmeldung b. (-,-en) : kemenn berzh-mat g., kemenn trec'hadenn g.

Erfolgsmensch g. (-en,-en) : den hag a zeu a-benn eus pep taol g., den hag a zeu pep tra da vat gantañ g., den hag a zegouezh pep tra da vat gantañ g., den hag a gord pep tra gantañ g., den hag en deus dorn d'ober pep tra g., den hag a gas pep tra da benn vat g.

Erfolgsquote b. (-,-n) : feur berzh-mat g., feur pengenniñ g.

Erfolgsserie b. (-,-n) : strobad troioù-mat, steudad (aridennad) troioù-mat lerc'h-ouzh-lerc'h b., strollad troioù-mat g., troioù-mat tro-ha-tro lies., troioù-mat meur a wech diouzh renk lies., un dro-vat pep eil tro b., troioù-mat an eil goude eben lies., tro-vat ouzh tro-vat, troioù-mat bern-war-vern lies.

erfolgversprechend ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

erforderlich ag. : ret, dav, rekis, darc'houlennet ; *das erforderliche Alter,* an oad rekis g. ; *unbedingt erforderlich,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, dizioueurus ; *soweit erforderlich,* mar bez ezhomm, ma'z eus ezhomm, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, diouzh an dro.

erforderlichenfalls Adv. : mar bez ezhomm, ma'z eus ezhomm, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, diouzh an dro.

erfordern V.k.e. (hat erfordert) : amplegañ, emplegañ, goulenn, darc'houlenn, kemenn ; *diese Arbeit erfordert höchste Geschicklichkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; *das erfordert Zeit und Geld,* kement-se a bad hir amzer hag a goust pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, kement-se a ampleg un tamm mat a amzer hag a arc'hant, kement-se a gemenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù.

Erfordernis n. (-ses,-se) : **1.** red g., redi g., rekiz g., darvenn g., darvennad g. ; **2.** [dre astenn.] endalc'h g., endalc'hidigezh b. ; *peinliches Erfordernis,* redi displijus g., ar red hag ar c'haled lies., red kasaus g., endalc'h kasaus g.

erforschen V.k.e. (hat erforscht) : **1.** ergerzhet, difurchañ ; *eine Gegend erforschen,* ergerzhet ur vro, ergerzhet ur bastell-vro, dizoleiñ ur vro, difurchañ ur vro ; **2.** [dre astenn.] imbourc'hiñ, furchal, c'hwiliañ, poelladiñ, poellañ, sontañ, sonteal, fuketal, studiañ, arsellet, dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, difraostañ, enklask ; *ein Problem erforschen,* poellañ war ur gudenn, poelladiñ war ur gudenn, ditourañ ur gudenn, plediñ gant (ouzh, war) studi ur gudenn bennak, klask ar poell eus udb, lakaat e studi da ziskoulmañ ur gudenn (Gregor) ; *die Geschichte erforschen,* fuketal an istor ; *Geheimnisse erforschen,* furchal sekredoù (kevrinoù, rinoù), fuketal sekredoù (kevrinoù, rinoù) ; *sein Gewissen erforschen,* ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (diskenn, en em

zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs.
V.em. : **sich erforschen** (hat sich (t-rt) erforscht) : *sich selbst erforschen,* mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, ober un enklask war e goustiañs.
Erforscher g. (-s,-) : dizoloer-bro g., ergerzhour g., ergerzher g.
erforschlich ag. : hag a c'haller kavout penn dezhañ, hag a c'haller imbourc'hiñ.
Erforschung b. (-,-en) : **1.** ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., ergerzherezh g. ; *Erforschung eines Kontinents,* ergerzherezh ur c'hevandir g. ; **2.** imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., arsell g., arselladenn b., arsellerezh g.
erfragen V.k.e. (hat erfragt) : goulenn ; *bei jemandem den Weg erfragen,* goulenn an hent d'ul lec'h bennak ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, goulenn ouzh u.b. an hent da vont d'ul lec'h.
erfrechen V.em. : **sich erfrechen** (hat sich (t-rt) erfrecht) : *sich erfrechen, etwas zu tun,* kaout an divezhoni d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, em hardishaat d'ober udb, bezañ dichek (divezh, dibalamour, digaz, digoll, difoutre) a-walc'h evit ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (un tal ken divezh) evit ober udb (Gregor) ; *er hat sich erfrecht, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich erfrecht, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, an divezhoni en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.
erfreuen V.k.e. (hat erfreut) : eürusaat, laouenaat, sederaat, plijout, joausaat ; *Ihr Brief hat uns sehr erfreut,* plijet bras oamp bet o resev ho lizher, joa vras a oa bet ganeomp resev ho lizher ; *es erfreut mich zu sehen, dass er mit seinem Studium ganz gut vorankommt,* ur brav eo din gwelet e ra berzh en e studi, da eo da'm c'halon gwelet e ra berzh en e studi, joa eo ganin gwelet e ra berzh en e studi ; *jemandes Herz erfreuen,* lakaat levenez e kalon u.b. ; *es erfreut mein Herz,* kement-se a blij d'am c'halon ; *diese Nachricht erfreut mich,* laouen on gant ar c'heloù-se, joa vras eo ganin klevet ar c'heloù-se.
V.em. : **sich erfreuen** (hat sich (t-rt) erfreut) : **1.** bourrañ gant, kaout dudi gant, joausaat, laouenaat ; *ich erfreue mich am Anblick des Gartens,* un dudi eo evidon sellet ouzh al liorzh, kemer a ran dudi o sellet ouzh al liorzh, ur sac'had plijadur am eus o sellet ouzh al liorzh, ur brav eo evidon sellet ouzh al liorzh ; *sich an den Künsten erfreuen,* kaout dudi gant an arzoù, bourrañ gant an arzoù, kaout kalz a joa ouzh an arzoù ; **2.** (t-c'h) kaout ; *sich eines guten Rufes erfreuen,* bezañ brudet mat, bezañ istimet gant an dud, kaout anv mat (anv kaer, brud vat) ; *sich einer guten Gesundheit erfreuen,* kaout an eur da vezañ mat-kenañ e yec'hed, kaout an eur d'ober ruskenn vat, kaout an eur da vezañ yac'h-pesk (yac'h-beuz, yac'h evel ur pesk, yac'h evel ar beuz, yac'h-kloc'h, yac'h-klok, war (en) e yec'hed) ; *sie erfreute sich allgemeiner Achtung,* istim vras he doa digant an holl dud ; *sich großer Beliebtheit erfreuen,* bezañ erru mat gant an dud, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, bezañ klask bras war an-unan / war an dra-mañ-tra, plijout kalz, bezañ priziet kenañ-kenañ.
erfreuend ag. / **erfreulich** ag. : bourrus, plijus, plijadurus, plijadus, plijadurezhus, dudius, dihuedus, ebat, hetus, laouen ; *sie ist ein erfreulicher Anblick,* n'eo ket mezh he gwelet, ur brav eo he gwelet ; *erfreuliche Fortschritte machen,* mont buan war well, mont kalz gwelloc'h an traoù gant an-unan ; *wenig erfreulich,* amblijus, displijus, kasaus ; *alt werden, das ist nichts Erfreuliches,* pegen kerse gant an den koshañ, kerse a gav an den koshañ ; *ich habe nur Erfreuliches zu melden,* kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontañ deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *das ist ja erfreulich !* joa eo gwelet se !
erfreulicherweise Adv. : eüruzamant, dre chañs, dre eurvad, tra gaer eo e…, un taol kaer eo e …
erfreut ag. : plijet, laouen ; *hoch erfreut sein,* bezañ laouen-kenañ, bezañ laouen-meurbet, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol ; *über etwas (t-rt) hoch erfreut sein,* bezañ plijet bras gant udb, kaout joa o welet udb, bezañ joa vras gant an-unan gwelet udb ; *sehr erfreut, Ihre Bekanntschaft zu machen,* laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h.
erfrieren V.k.e. (erfror / hat erfroren) : skornañ ; *ich habe mir zwei Finger erfroren,* bez' ez eus bet skornet daou viz din.
V.gw. (erfror / ist erfroren) : skornañ, riellañ, klerañ, mervel gant ar riv ; *die Blumen sind in der Kälte erfroren,* rostet eo bet ar fleur gant ar skorn, skaotet eo bet ar fleur gant ar skorn, lipet eo bet ar fleur gant ar skorn.
Erfrieren n. (-s) / **Erfrierung** b. (-,-en) : skornidigezh b., revadur g. ; *Erfrieren der Fingerspitzen,* ivinrev g.
erfrischen V.k.e. (hat erfrischt) : freskaat, distanañ.
V.em. : **sich erfrischen** (hat sich (t-rt) erfrischt) : **1.** aveliñ e benn, freskaat e benn, distaniñ, klouaraat ; **2.** en em glouaraat, evañ ur freskaenn, pakañ ur freskaenn ; **3.** [amzer] freskaat, freskiñ, distanañ.
erfrischend ag. : **1.** freskaus, distanus, distan ; *erfrischendes Getränk,* died distanus b., evaj distanus g., banne distanañ g., freskaenn b., freskadurezh b. ; **2.** [amzer, avel] sin.
Erfrischung b. (-,-en) : **1.** distan g., distanadur g. ; **2.** [evaj] died distanus b., evaj distanus g., banne distanañ g., freskaenn b., freskadurezh b., glebiadenn b. ; *Erfrischungen,* freskadurezhioù lies. ; *eine Erfrischung zu sich nehmen,* en em glouaraat, evañ ur freskaenn, pakañ ur freskaenn.

Erfrischungsgetränk n. (-s,-e) : banne distanañ g., freskaenn b., freskadurezh b. ; *Erfrischungsgetränke,* freskadurezhioù lies.
Erfrischungsraum g. (-s,-räume) : kaborell b., evlec'h g., sal-evañ b.
Erfrischungstuch n. (-s,-tücher) : serviedennig freskaat b., serviedennig distanañ b.
erfroren ag. : **1.** skornet ; **2.** marvet gant ar riv ; *die Blumen sind in der Kälte erfroren,* rostet eo bet ar fleur gant ar skorn, skaotet eo bet ar fleur gant ar skorn, lipet eo bet ar fleur gant ar skorn.
erfüllen V.k.e. (hat erfüllt) : **1.** leuniañ, kargañ, leunaat ; *seine Worte haben uns mit Hoffnung erfüllt,* tommet en doa hor c'halonoù gant e gomzoù, gant e gomzoù en deus bet lakaet goanag da ziwanañ en hor pennoù ; *jemanden mit Schrecken erfüllen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b.), spontañ u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., efreizhañ u.b., reiñ spont d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., plantañ ur c'horfad aon gant u.b., estlammiñ u.b. ; *das erfüllt mich mit Abscheu,* hegaz am bez ouzh an dra-se ; **2.** seveniñ, leuniañ, kas da benn ; *eine Bitte erfüllen,* reiñ e c'hoant d'u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., bastañ da c'hoant u.b., leuniañ e c'hoant d'u.b., gwalc'hañ u.b., dic'hoantañ u.b., seveniñ pedenn (c'hoant) u.b., ober e zivizoù d'u.b., klevet ouzh goulenn u.b., klevet ouzh u.b. ; *sein Gebet wurde erfüllt,* klevet e voe e bedenn, sevenet e voe e bedenn ; *jeder Wunsch wird Ihnen erfüllt,* goulennit hag ho po, graet e vo pep tra diouzh ho faltazi, graet e vo pep tra diouzh ho mod, ho koulenn ho po, ne vo nac'het netra ouzhoc'h ; *seine Erwartungen wurden nicht erfüllt,* ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed ; *seinen Wunsch wurde nicht erfüllt,* chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, tremen a reas gant e naon, chom a reas tarluch, ne voe ket dic'hoantet ; *ich kann Ihren Wunsch leider nicht erfüllen,* n'am eus ket dour a-walc'h em milin evit malañ hoc'h arreval, n'on ket evit ober ar pezh a c'houlennit ; *er hat meinen Wunsch erfüllt,* graet en deus diouzhin, dic'hoantet en deus ac'hanon, roet en deus va goulenn din, klevet en deus ouzhin, klevet en deus ouzh va goulenn ; *er hat seinen Auftrag erfüllt,* kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *er hat sein Pensum erfüllt,* graet en deus e lod, graet en deus e lodenn ; *einen Vertrag erfüllen,* seveniñ ur gevrat ; *ein Versprechen erfüllen,* seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, seveniñ e bromesa, derc'hel d'e bromesa, derc'hel e c'her, derc'hel d'e c'her, mirout e c'her, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her ; *das Versprechen wurde erfüllt,* ar bromesa a oa aet da wir ; *eine Pflicht erfüllen,* ober (seveniñ) e zlead, seveniñ e endalc'h, derc'hel d'e endalc'h, ober e garg, ober ar pezh a zo en e garg d'ober, ober ar pezh eur dalc'het d'ober, ober e zever, bezañ aketus d'e zever, bezañ start en e zever, bezañ jurdik en e zever, seveniñ un endalc'h, en em akuitañ, en em akuitañ ag e zever ; *die Erde ist zu klein, um all unsere Wünsche zu erfüllen,* an Douar a zo re vihan da leuniañ holl c'hoantoù hor galon, an Douar a zo re vihan da walc'hañ holl c'hoantoù hor galon ; *seinen Zweck erfüllen,* bezañ talvoudus, ober pezh a vez gortozet digant an-unan / digant an dra-mañ-tra, bezañ un dra vat, fonnañ, labourat mat, bezañ koulz da gaout evel da welet.
V.em. : **sich erfüllen** (hat sich (t-rt) erfüllt) : dont da wir, mont da wir, en em gavout gwir, mont da benn.
erfüllt ag. : **1.** leun ; *mit Rauch erfüllt,* leun a voged, mogedek ; *von Gram erfüllt sein,* bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, margaloniñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ karget e vazh a spern ; **2.** [dre skeud.] *die Zeiten sind noch nicht erfüllt [Bibl],* n'eo ket deuet (n'eo ket degouezhet) an amzer c'hoazh.
Erfüllung b. (-,-en) : sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g., leuniadur g. ; *ein Wunsch geht in Erfüllung,* ur c'hoant a ya da wir, ur c'hoant a ya da benn, ur c'hoant a zo o vont da vezañ sevenet, ur c'hoant en em gav gwir ; *für die Erfüllung dieser Verpflichtung,* a-benn seveniñ ar gouestl-se.
Erfüllungsgehilfe g. (-n,-en) : skoazeller g.
Erfüllungsgehilfin b. (-,-nen) : skoazellerez b.
erfunden ag. : faltaziek, ijinet, forjet, diwir, faltazius, diwar faltazi, faltaziadel, dec'hmegel, neuziek ; *eine frei erfundene Geschichte,* un istor faos g.
Erg[1] n. (-s) : [fizik] erg g.
Erg[2] n. (-s,-s) : [douar.] erg g., tevenneg b.
ergänzen V.k.e. (hat ergänzt) : **1.** klokaat, peurglokañ, leuniañ ; *sie hatte diesen Löffel gekauft, um ihren Satz zu ergänzen,* prenet he doa al loa-se da barañ he re ; [mat.] *sich zu 180° ergänzen,* divskoueriañ ; **2.** astenn ; *Crêpes zubereiten, um das Abendessen zu ergänzen,* ober krampouezh da astenn koan ; **3.** [dre skeud.] *sie ergänzen einander,* an eil a fonn egile, an eil a fonnusa d'egile, parañ a reont an eil egile, en em glokaat a reont an eil egile.
ergänzend ag. : ... klokaat, klokaus, ouzhpenn, a-zilerc'h ; *sich ergänzend,* kenglokaus.
Ergänzung b. (-,-en) : klokadur g., peurglokadur g., ouzhpennadur g., astenn g., klokaenn b.
Ergänzungsabgabe b. (-,-n) : skodenn ouzhpenn b., telloù ouzhpenn lies., tailhoù ouzhpenn lies.
Ergänzungsband g. (-s,-bände) : ouzhpennadenn b.
Ergänzungsbogen g. (-s,-/-bögen) : fichenn titouroù klokaat b.
Ergänzungsfarben lies. : gourzhlivioù lies., livioù enebet lies.
Ergänzungsstück n. (-s,-e) : mankenn b., klokaenn b.
Ergänzungssumme b. (-,-n) : sammad klokaat g.
Ergänzungswahl b. (-,-en) : dilennadeg darnel b.
Ergänzungswinkel lies. : [mat.] korn skladus g.

ergattern V.k.e. (hat ergattert) : dont da gaout dre finesa, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, skrapat, toupinat, korbinat, truflat, truantal, sklankenniñ, sklankal.
ergaunern V.k.e. (hat ergaunert) : c'hwibañ, c'hwiblaerezh, skrapat, toupinat, korbinat, truflat, truantal, sklankenniñ, sklankal.
ergeben[1] V.k.e. (ergibt / ergab / hat ergeben) : **1.** reiñ, reiñ [udb] da frouezh, teurel, degas ; *die Sammlung ergab hundert Euro,* kant euro a zegasas ar gest ; *zwei plus zwei ergibt vier,* daou ha daou a zo pevar, daou mui daou a zo par da bevar, daou mui daou a ra pevar ; **2.** *ein Ganzes ergeben,* kedelfennañ ; **3.** [dre skeud.] *die Untersuchung ergab seine Unschuld,* an enklask a ziskouezas anat (a ziskouezas splann) e oa didamall ; *es ergibt keinen Sinn,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, hep dalc'h na poell eo kement-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, n'eus rezon ebet d'an dra-se.
V.em. : **sich ergeben** (ergibt sich / ergab sich / hat sich (t-rt) ergeben) : **1.** en em rentañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., en em zaskoriñ d'an enebourien, en em reiñ d'e enebourien ; *sich widerstandslos ergeben,* lezel kregiñ en an-unan hep enebiñ ; **2.** [dre astenn.] *sich dem Spiel ergeben*, en em reiñ (en em deuler) d'ar c'hoarioù arc'hant, bezañ atapiet gant ar c'hoarioù arc'hant, bezañ touellet gant ar c'hoarioù arc'hant ; **3.** [dre skeud.] *daraus ergibt sich, dass .....,* da-heul an dra-se e c'haller dezastum e ..., diwar (diouzh) an dra-se e ..., rak-se e ..., dre-se e ..., diwar-se e ..., kent a se e ..., e-se e ..., e-skeud-se e ..., alese e ... ; *es ergeben sich zwei Möglichkeiten,* daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus ; **4.** *es ergab sich rein zufällig, dass er gerade zu dieser Zeit im Hause war,* degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se ; **5.** *sich in sein Schicksal ergeben,* plegañ d'ar red, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, asantiñ d'e blanedenn, soublañ d'e donkadur, doujañ d'e donkadur, dougen e blanedenn, dougen e groaz, habaskteriñ ouzh e blanedenn.
ergeben[2] ag. : **1.** feal, suj, sentus, sujet, uvel, izel a spered, displed, displet ; **2.** [dre astenn.] *jemandem ergeben sein*, en em ouestlañ d'u.b., en em ouestlañ (en em reiñ) da servij u.b. (Gregor), bezañ douget evit u.b. ; *einer Sache mit ganzer Seele ergeben sein,* en em reiñ korf hag ene d'udb, ober udb a nerzh ene, difenn udb gant ur gred birvidik, ober udb gant un ene birvidik ; *Ihr ergeben(st)er,* ho servijer a galon vat / ho servijer uvel-meurbet (Gregor), ho servijer gredus ; *in sein Schicksal ergeben sein,* heuliañ e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, bezañ laouen ouzh ar boan, karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), bezañ diglemm ouzh e blanedenn, dougen bec'h e vuhez hep klemm, dougen e groaz hep klemm, gouzañv poanioù e vuhez hep klemm ; *dem Trunk ergeben,* techet da evañ, douget d'ar boeson, troet da voesoniñ, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket, troet da evañ, roet d'an evañ, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor).
Ergebenheit b. (-) : sujidigezh b., sentidigezh b., embleg g., emstou g., emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g., gouzañvegezh b., lealder g., lealded b., lealentez b.
Ergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h g., disoc'had g., efed g., dilost g., distro g./b., heul g., isu g., diskoulm g., frouezh g., frouezhenn b., kont b., oberiadur g. ; *mageres Ergebnis,* disoc'hoù dister lies. ; *Spielergebnis,* disoc'h ar match g., disoc'had ar match g., degouezh ar match g., skor g., kont b. ; *das Ergebnis gibt das Spiel nicht richtig wieder, das Ergebnis spiegelt den Verlauf des Spiels nicht richtig wider,* n'emañ ket ar gont diouzh ar c'hoari ; *diese Nation ist das Ergebnis der Verschmelzung zweier Völker,* ganet eo ar vroad-se diwar (diouzh) kendeuz div bobl ; *das Ergebnis des Rassenwahns,* frouezh alter ar gouennelerezh g., frouezhenn follentez ar gouennelerezh b., disoc'h follezh ar gouennelerezh g., oberiadur follezh ar gouennelerezh g.
ergebnislos ag. : difrouezh, displetus, dic'hounid, diefedus, diefed, null.
Adv. : hep tro-vat ebet, en aner, hep dont a-benn.
Ergebung b. (-,-en) : **1.** sujidigezh b., sentidigezh b., emroüsted b., gouzañvegezh b. ; **2.** daskor g., daskoridigezh b., rentidigezh b., kodianidigezh b.
ergehen V.gw. (erging / ist ergangen) : **1.** degouezhout, dont, bezañ kaset, bezañ embannet ; *ein Befehl ergeht,* dougen (ober) a reer ur gourc'hemenn, reiñ a reer un urzh, degouezhout a ra un urzh, dont a ra ur c'hemenn ; *der Ruf an die Universität Freiburg ergeht an Professor Mosse,* daveet e vez an Ao. kelenner Mosse da skol-veur Freiburg, kinniget ez eus bet ur gador-gelenn d'an Ao. kelenner Mosse e Freiburg ; *Gnade für Recht ergehen lassen,* ober trugarez [d'u.b.] ; **2.** [dre astenn.] *ich musste zu große seelische Schmerzen über mich ergehen lassen,* re a ranngalon am eus kemeret ; *alles über sich (t-rt) ergehen lassen,* bezañ laouen ouzh ar boan, gouzañv kant ha kant dismegañs hep klemm an nebeutañ, diskouez e seizh pasianted, bezañ ur melezour a basianted / bezañ ur skouer a basianted (Gregor) ; *ein Donnerwetter über sich (t-rt) ergehen lassen,* lezel ar barr da dremen.
V.dibers. (erging / ist ergangen) : *wie ist es dir ergangen ?* petra 'zo bet degouezhet ('zo bet c'hoarvezet) ganit ? penaos e oa bet kont ganit ? ; *ich weiß nicht, wie es ihnen ergangen ist,* n'ouzon ket penaos e oa bet an dro ganto ; [Bibl] *du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass es dir wohl ergehe und du lange lebest auf Erden,* da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni / da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi.
V.em. : **sich ergehen** (erging sich / hat sich (t-rt) ergangen) : **1.** pourmen ; **2.** [dre skeud.] dirollañ ; *sich in Lobeshymnen ergehen,* kargañ mel war benn u.b., lakaat u.b. war un troad mat, (Gregor), milganmeuliñ u.b., kanañ meuleudi d'u.b., ober stad vras eus (da) u.b., ober lid bras d'u.b., kas u.b. en tu-hont d'an neñv, meuliñ u.b. dreist penn, reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b., hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b.,

reiñ lorc'h d'u.b. ; *sich in Schmähungen gegen jemanden ergehen*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., leuskel un aridennad mallozhennoù a-enep u.b., leuskel un aridennad leoùdoued a-enep u.b., leuskel un aridennad ledouedoù a-enep u.b., dibunañ un aridennad jarneoù a-enep u.b. ; *sich in Wehklagen ergehen,* ober hirvoudoù bras, leuskel huanadoù glac'har, hirvoudiñ evel un durzhunell, klemm hirvoudus.

Ergehen n. (-s) : yec'hed b., doare g. ; *jemanden nach seinem Ergehen fragen,* goulenn an doare eus u.b., goulenn eus e geloù digant u.b..

ergiebig ag. : fonnus, fonnapl, emsav, emsavus, spletus, gounidus, gounidek, goprus, arc'hantus, kenderc'hus, stu, mat, strujus, strujek, frouezhus, frouezhek, bouedek, eostus, trevadus, druz, gouennus, dreistgouennus, askorus, talvoudus, ampletus, a ra fonn vat, pinvidik ; *ergiebige Regenfälle,* glaveier fonnus lies., dour frank g.

Ergiebigkeit b. (-) : **1.** strujusted b., strujuster g., struj g., druzoni b., fonnder g., fonnuster g., fonnusted b., ampled g., gounid g., askorad g., askorusted b., frouezhusted b. ; *Ergiebigkeit einer Quelle,* fonnder ur vammenn g., fonnder un eienenn g. ; *Ergiebigkeit des Bodens,* druzoni an douar b., strujusted an douar b., struj an douar g., frouezhusted an douar b. ; **2.** [dre astenn.] pinvidigezh b., puilhentez b., puilhder g.

ergießen V.k.e. (ergoss / hat ergossen) : *sein Herz ergießen,* digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, divarrañ, divec'hiañ) e galon, dispakañ frank e galon, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ, lavaret e nec'hañs d'u.b., diskouez e ene en noazh ; *Samen ergießen,* ezflistrañ, ezflistrañ e sper, teuler had, disteuler had, strinkañ sper, skuilhañ e natur, P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.

V.em. : **sich ergießen** (ergoss sich / hat sich (t-rt) ergossen) : **1.** deverañ, dinaouiñ, en em skignañ, fuilhañ, emfennañ **; 2.** [stêrioù] difourkañ, dont da zinaouiñ, aberiñ ; **3.** [dre skeud.] *sich in Vorwürfen ergießen,* dibunañ un aridennad rebechoù, leuskel ur regennad tamalloù, diskargañ ul las rebechoù ; **4.** [dre skeud.] digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, dispakañ, divarrañ) e galon, en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, dispakañ frank e galon, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ.

Ergießen n. (-s) **/ Ergießung** b. (-,-en) : **1.** [dre skeud.] diskargadur g., gwrez b. ; **2.** [mezeg.] diver g., fennad g., fenn g., fennadur g., skuilh g., skuilhadur g. ; **3.** skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b.

erglänzen V.gw. (ist erglänzt) : skediñ, lugerniñ, luc'hañ, splannañ, lufrañ, strinkellikat, steredenniñ, skediñ-diskediñ, flammaat, splannaat, lagadenniñ ; *zum Erglänzen bringen,* flammaat, splannaat.

erglimmen V.gw. (erglomm / ist erglommen) : kregiñ da luc'hañ, kregiñ da lugerniñ.

erglühen V.gw. (ist erglüht) : **1.** ruziañ, rusaat, entanañ, flammañ ; **2.** [dre skeud.] *in Liebe zu jemandem erglühen,* bezañ entanet e galon (bezañ e galon o virviñ) evit u.b., magañ ur garantez flamm ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, frailhañ a garantez ouzh u.b., entanañ evit u.b.

erglühend ag. : ruz-glaou, kann, gwenc'horet.

ergo *stagell-genurzhiañ* : rak-se.

Ergonom g. (-en,-en) : [tekn.] ergonomour g., c'hwelaozour g., labouraozour g.

Ergonomie b. (-) : **/ Ergonomik** b. (-) : [tekn.] ergonomiezh b., c'hwelaozouriezh b., c'hwelaozañ g., labouraozouriezh b.

Ergonomin b. (-,-nen) : [tekn.] ergonomourez b., labouraozourez b., c'hwelaozourez b.

ergonomisch ag. : [tekn.] ergonomek, c'hwelaozek, labouraozek.

Ergotherapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] ergoterapeutour g., bregurour g.

Ergotherapeutin b. (-,-nen) : [mezeg.] ergoterapeutourez b., bregurourez b.

Ergotherapie b. (-,-n) : [mezeg.] ergoterapiezh b., bregurañ g.

ergötzen V.k.e. (hat ergötzt) : diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, ambuziñ, gwivaat, sartaat, joausaat, laouenaat, gaeaat, reiñ diduamant da, reiñ diduell da, reiñ un diduell da, reiñ dudi da.

V.em. : **sich ergötzen** (hat sich (t-rt) ergötzt) : ebatal, ober joa, bragal, bourrañ, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, farlotañ, berraat e amzer, kemer e ziduelloù, kemer berramzer, en em zudiañ, en em ziduiñ, diduañ e amzer, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, ober bourrus, ober bourrusted, kavout berr e vuhez, kavout berr e amzer, kemer e ebat, gaeaat, en em c'haeaat, c'hoariellat ; *ich ergötzte mich an seinem Anblick,* plijadur am boa (a gemeren) o sellet outañ, ur misi am boa sellet outañ, bourrañ a raen sellet outañ, laouenaat a raen outañ.

Ergötzen n. (-s) : diduell b., diduamant g., diduadenn b., dihued g., divuz g., plijadur b., ebat g., faribolenn b. ; *zum Ergötzen der Zuschauer,* evit brasañ plijadur an arvesterien.

ergötzlich ag. : bourrus, plijadurus, plijus, diduant, dudius, diduellus, diverrus, dihuedus, dizenoeüs, ebat.

Ergötzlichkeit b. (-,-en) **/ Ergötzung** b. (-,-en) : diduell b., diduamant g., diduadenn b., dihued g., divuz g., plijadur b., ebat g., faribolenn b., c'hoari gaer g.

ergrauen V.gw. (ist ergraut) : **1.** louediñ, glazañ, glasaat, gwennañ ; *er ergraut,* louediñ a ra, glazañ (louediñ, glasaat) a ra e vlev ; *ergraute Schläfen,* daouividig glas (louet, briket) lies. ; **2.** [dre skeud.] *im Dienst ergraut,* gwennet dindan an harnez (Gregor), gwennet dindan an hernaj, gwennet ouzh ar stern.

ergreifen V.k.e. (ergriff / hat ergriffen) : **1.** tapout krog e, tapout peg e, tapout krog e, pakañ, pakañ krog e, pakañ peg e, kregiñ e, kregiñ peg e, kregiñ start e, kemer krog e, pegañ e, krapañ e, lakaat an dorn war, kemer, kemer en e zorn ; *das Schwert ergreifen,* tapout krog (kregiñ) en e gleze, lakaat an dir en avel, pakañ peg en e gleze ; *er ergriff mich bei der Hand,* tapout a reas krog (kregiñ a reas) em dorn ; *jemanden ergreifen,* teuler an dorn war u.b., tapout krog en u.b., en em sezisañ eus u.b., kregiñ en u.b. (Gregor), kregiñ peg en u.b., kregiñ war u.b., krapañ en u.b., pakañ u.b. ; *nach dieser kurzen Pause ergriff jeder seinen Wanderstock,* goude an ehanig-se e krogjont pep hini en e vazh-vale ; **2.** [dre astenn.] *einen Verbrecher ergreifen,* pakañ (prizon(i)añ, herzel) un

torfedour, teuler an dorn war un torfedour, en em sezisañ eus un torfedour, krapañ en un torfedour, tapout krog en un torfedour, pakañ krog en un torfedour ; **3.** [dre skeud.] *eine Gelegenheit ergreifen,* na c'hwitañ war e grog, na vankout d'e grog, tennañ splet eus un dro vat, malañ diouzh an dour, kemer e dro, kemer tro ; *von etwas Besitz ergreifen,* perc'hennañ udb, aloubiñ udb, ober e rann (e gerz) eus udb, kribañ madoù e nesañ, lakaat (kemer) udb en tu diouzh an-unan, lakaat udb war e anv, en em sezisañ eus udb, kenberc'hennañ udb, diframmañ udb digant tud ; *Maßregeln gegen etwas ergreifen,* arbenniñ ouzh udb, diarbennekaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennoù a-enep udb, ober e gempennoù a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù a-enep udb ; *einen Beruf ergreifen,* mont war ur vicher, mont war ul labour ; *die Macht ergreifen,* kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, kemer penn an traoù, tapout e droad er par ; *die Flucht ergreifen,* kemer an tec'h, mont war dec'h, tec'hel (skampañ) kuit, delammat, mont d'e dreid, mont er gas, mont d'an tus, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, redek ar c'had, skarañ, skarzhañ, karzhañ, reiñ gaol dezhi, kemer (tapout, kavout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, sachañ e dreid (e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr, e skasoù, e loaioù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, skarañ er ouinell ; *die Offensive ergreifen,* luskañ ur argadenn, mont dezhi, stagañ ganti, kregiñ gant an traoù, stagañ gant an argad, bellañ, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant an emgann, stagañ da vat gant an emgann, mont d'an arsailh, argadiñ, tagañ, skeiñ tan ; *das Wort ergreifen,* lavaret e damm, mont war ar gaoz, emellout er gaoz, sevel e vouezh ; *jemandes Partei ergreifen, für jemanden Partei ergreifen,* sevel gant u.b., sevel a-du (en tu, en un tu) gant u.b., treiñ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., tuañ gant u.b., brallañ war-zu u.b., skeiñ e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., bezañ erru e park u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en avel u.b., sevel krog u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., kordañ gant u.b., emsavlec'hiañ a-du gant u.b. ; **4.** fromañ, teneraat, trefuiñ, trelatañ, trebouliñ, begañ, esmaeañ, trivliañ, skeiñ from [en u.b.], ober ur from da ; *seine Worte haben uns ergriffen,* fromet oamp bet gant e gomzoù, pe drid-kalon hon strafuilhas pa glevjomp e gomzoù, esmaeet e voemp o klevet e gomzoù, e gomzoù a skoas from ennomp, e gomzoù o doa graet ur from deomp ; *von Mitleid ergriffen,* kroget an druez ennañ, poan gof ennañ o welet udb ; *ein starkes Schamgefühl ergriff ihn,* un torad mezh a grogas ennañ, un c'horfad mezh a savas ennañ, dont a reas da vezañ mezhek ; *ein Schauder ergreift (überläuft) mich,* ur gridienn aon a spin va ene, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn yen a sav warnon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon.

Ergreifen n. (-s) : kemer g., kemeridigezh b., krog g.

ergreifend ag. : fromus, treboulus, trelatus, trefuus, mezevellus, mezvus, esmaeüs, trivlius, trivliadus, sebezus, teneraus, tenerus, pikant.

Ergreifung b. (-,-en) : kemer g., kemeridigezh b., prizonidigezh b., tapadenn b., harzidigezh b.

ergriffen ag. : from, fromet, esmaeet, strafuilhet, trejeboulet, daoubennet, trefuet, sebezet, fourbilhet ; *von Mitleid ergriffen,* kroget an druez ennañ.

Ergriffenheit b. (-) : sebezenn b., from g., fromadur g., fromadenn b., trivliadenn b., trivliad g., trid-kalon g., trefu g., trelaterezh g., esmae g., teneridigezh b. ; *vor lauter Ergriffenheit,* from en e gorf, diwar e from, gant an deneridigezh.

ergrimmen V.gw. (ist ergrimmt) : broc'hañ, fachañ, en em fachañ, broueziñ, imoriñ, diskouez imor, feulzañ ; *er hob die Stimme, ohne im Geringsten zu ergrimmen,* sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato.

V.k.e. (hat ergrimmt) : broc'hañ, fachañ, feulzañ, imoriñ.

ergründen V.k.e. (hat ergründet) : **1.** sontañ, klask gouzout donder [udb] ; **2.** [dre skeud.] sklaeraat, spisaat, poellañ, imbourc'hiñ gant ar brasañ aked, studiañ pizh ha kempenn, nizañ gant ar brasañ evezh, mont don e studi ur c'hraf bennak, kompren war, poelladiñ war, strivañ da gaout poell da, klask ar poell eus, mont war don [udb], kregiñ don e.

ergrünen V.gw. (ist ergrünt) : glasaat, glazañ, glasterañ, glasveziñ, glazenniñ.

Ergrünen n. (-s) : glazadur g.

Erguss g. (-es,-güsse) : **1.** [dre skeud.] diskargadur g., gwrez b. ; **2.** [mezeg.] diver g., fennad g., fenn g., fennadur g., skuilh g., skuilhadur g.

Ergussgestein n. (-s,-e) : dislonkadur g., dislonkadur volkanek g., roc'h-dislonk volkanek b., distaol volkanek b., distaoladennoù volkanek lies., dislonkadurioù volkanek lies., karregenn didarzhel b., karregad didarzhel b.

erhaben ag. : **1.** bosek, balirek, tosennek ; **2.** [arzoù] *ganz erhabene Arbeit, erhabenes Relief, aus einer Fläche erhaben herausgearbeitete Plastik,* uhelvos g. ; *flach erhabene Arbeit,* izelvos g., berrvos g. ; *rund erhabene Arbeit,* ront bos g. ; **3.** [tekn.] *in erhabener Arbeit treiben,* [tekn.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ ; **4.** [dre skeud.] dreist, tonius, cheuc'h, hael, meurdezus, meurdedus, olimpel, uhel, gouruhel, dreist, meur ; *ein erhabener Stil,* un doare skrivañ cheuc'h g., un doare skrivañ tonius g. ; **5.** diseblant, digas ; *über etwas erhaben sein,* bezañ diseblant ouzh udb, na ober a van ouzh udb, na ober na man na mordo ouzh udb, na vezañ e chal gant udb, na ober kaz ag udb, na ober na forzh na brall gant udb ; **6.** en tu all da ; *über jedes Lob erhaben,* dreist pep meuleudi, en tu all da bep meuleudi ; *er ist über jedes Lob erhaben,* n'oufed ket meuliñ anezhañ a-walc'h ; *er ist über jeden Vorwurf erhaben, er ist über jeden Verdacht*

erhaben, n'eus ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra da lavaret war e gont, un den diabeg eo, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, bale a ra gant un neudenn eeun, eeun eo a bep hent, eeun eo e pep hent, eeun eo en e baperioù, eeun eo evel ur wialenn, bez e c'haller kaout ur fiziañs hep muzul ennañ, n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ, hennezh a ya eeun ganti.

Erhabenheit b. (-) : **1.** tosenn b., tosennadur g., uhelded b. ; **2.** dreistelezh b., dreisted b., haelded b., haelder g., meurded b., meurdez b., uhelder g., uhelded b., gouruhelder g., gouruhelded b.

erhallen V.gw. (ist erhallt) : tregerniñ.

Erhalt g. (-s) : degemer g., degemeridigezh b., resevidigezh b., resev g.

erhalten[1] V.k.e. (erhält / erhielt / hat erhalten) : **1.** dont da gaout, kaout, tapout, resev, degemer, opten ; *Nachricht erhalten,* kaout keloù ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (digant e vignon) ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung,* roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz ; *eine Absage erhalten,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr ; **2.** [dre astenn.] bastañ da, bevañ ; *eine zahlreiche Familie erhalten,* bevañ un tiad bugale, bastañ da ezhommoù un tiegezh bras, kaout ur vriad vugale da vevañ, gounit boued d'e diad bugale, magañ un tiad bugale ; **3.** mirout, delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, ober gwardoniezh war, gwarediñ ; *eine Sprache erhalten,* derc'hel ur yezh, derc'hel ur yezh en he sav, kenderc'hel bev ur yezh, delc'her (mirout) bev ur yezh ; *das Feuer erhalten,* mirout ouzh an tan a vervel, mirout ouzh an tan a vougañ, boueta an tan, magañ an tan, delc'her (mirout, kenderc'hel) bev an tan ; *unversehrt erhalten,* delc'her anterin, kenderc'hel anterin, delc'her dibistig, mirout didorr, mirout divoulc'h ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen,* falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennoù sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou ; *Gott erhalte ihn !* Doue d'e viro ! Doue d'e gendalc'ho ! ; **4.** [kenw.] *dankend erhalten,* o talvezout da ziskarg, akuitet.

V.em. : **sich erhalten** (erhält sich / erhielt sich / hat sich (t-rt) erhalten) : **1.** dont a-benn da badout, derc'hel, kendelc'her, en em virout, chom mat, treuzvevañ ; *diese Tradition konnte sich bis heute erhalten,* treuzvevañ en deus graet an henvoaz-se betek hon amzer ; **2.** [dre skeud.] *sich jung erhalten,* chom yaouank ; *sich gesund erhalten,* gouarn e yec'hed, chom yac'h, derc'hel e grog, derc'hel da ruilhal, chom en e blom, kenderc'hel e yec'hed, delc'her e grog, delc'her mat d'e grog.

erhalten[2] ag. : dalc'het e ratre ; *gut erhalten sein,* bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vrav, bezañ e stad vat, bezañ a-ratre, bezañ a-blom ; *sie ist noch ganz gut erhalten,* chomet eo Mari Vrav.

Erhalter g. (-s,-) : mager g., mirer g.

erhältlich ag. : da gaout, hag a c'haller kavout ; *die einzelnen Bände sind separat erhältlich,* tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; *nicht im Handel erhältlich,* ermaez a werzh.

Erhaltung b. (-,-en) : **1.** degemer g., degemeridigezh b. ; **2.** [dre astenn.] mir g., mirerezh g., miridigezh b., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., trezalc'h g., gwardoniezh b. ; **3.** magadur g. ; **4.** [fizik] kevandalc'h g., peurvirerezh g.

Erhaltungstrieb g. (-s,-e) : anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., anien emgenderc'hel b., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g.

erhandeln V.k.e. (hat erhandelt) : prenañ goude marc'hata.

erhängen V.k.e. (hat erhängt) : krougañ ; *zum Tode durch Erhängen verurteilt werden,* bezañ barnet d'ar groug ; *er wurde erhängt,* lakaet e voe ouzh ar groug, krouget e voe.

V.em. : **sich erhängen** (hat sich (t-rt) erhängt) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug, mont ouzh ar stag ; *er hat sich erhängt,* en em grouget eo.

Erhängen n. (-s) : kroug b., krougadenn b., krougerezh g. ; *jemanden zum Tode durch Erhäangen verurteilen,* barn u.b. d'ar groug ; *massenhaftes Erhängen,* krougadeg b.

Erhängte(r) ag.k. g./b. : den krouget g., krougadenn b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh !

Erhängung b. (-,-en) : kroug g., krougadenn b., krougerezh g.

erharren V.k.e. (hat erharrt) : en em chalañ o teport / doaniañ o c'hortoz udb (Gregor), chaokat e ivinoù o teport, dibasiantiñ o c'hedal udb, kaout mall bras da welet udb, birviñ e galon gant ar c'hoant gwelet udb, kavout hirnez o c'hedal udb, skuizhañ o c'hortoz udb, kaout hiraezh da welet udb, kaout mall-mall da welet udb, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet udb.

erhärten V.k.e. (hat erhärtet) : **1.** kalediñ, kaletaat, kreñvaat ; **2.** [dre skeud.] kadarnaat, startaat, harpañ, skorañ, pantilhoniñ ; **3.** [gwir] *eine Aussage eidlich erhärten,* touiñ udb dre (war) e le ; *durch Beweise erhärten,* kadarnaat (startaat, kreñvaat) gant prouennoù.

V.em. : **sich erhärten** (hat sich (t-rt) erhärtet) : **1.** kalediñ, kaletaat ; **2.** [tisav., simant] kregiñ.

Erhärtung b. (-,-en) : kadarnadur g., kreñvadur g.

erhaschen V.k.e. (hat erhascht) : **1.** *etwas erhaschen,* pakañ udb, kregiñ en udb, tapout peg en udb, tapout krog en udb, mont gant udb, plomañ udb, plaouiañ udb ; **2.** [dre skeud.] *die erste beste Gelegenheit erhaschen,* ober udb kentañ ma kavor an dro, ober udb kentañ ma kavo an-unan e grog, ober udb kentañ ma vo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *Wortfetzen erhaschen,* klevet bommoù eus un diviz.

erheben V.k.e. (erhob / hat erhoben) : **1.** sevel, gorren, dibradañ, uhelaat, bantañ, gwintañ ; *die Hand gegen jemanden erheben,* bantañ e zorn war u.b., diskouez kil e zorn d'u.b. ; *den Kopf erheben,* ober ur sav d'e benn, ober ur savadenn d'e benn, sevel e benn, gorren e benn ; *erhobenen Hauptes vor jemandem stehen,* chom sonn e benn dirak u.b. ; *mit erhobenen Händen,* an divrec'h er vann ; *die Hände zum Mond erheben,* diskouez e zaouarn d'al loar, sevel e zaouarn war-zu al loar ; *mit hoch erhobener Klinge,* e gleze gantañ savet en aer, e gleze a-bann ; *das Pferd trabte mit erhobenem Schweif dahin,* ar marc'h a gerzhe d'an trotig, e lost dibrad ; *die Stimme erheben,* reiñ e vouezh da glevet, lavaret e gomz, mont war ar gaoz, sevel e vouezh ; **2.** [dre skeud.] *ein großes Geschrei erheben*, ober trouz bras, digeriñ trouz bras, diskordañ da youc'hal, disvantañ da youc'hal, krial d'ar forzh (Gregor), youc'hal a-leizh korzenn (a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn), krial a-bouez-penn (a-bouez e benn), youc'hal evel ur broc'h (evel ur bleiz skaotet), choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn ; *Einwendungen erheben,* ober abegadennoù (enebadennoù), arbenniñ (d'udb, ouzh udb), kavout abeg, kavout si en udb, kavout da abegiñ, kavout da lavaret, arc'hiñ, kavout tro da abegiñ, sevel e vouezh a-enep udb, enebiñ, eneplavaret, tennañ digarezioù ; *Falschbeschuldigungen gegen jemanden erheben,* tamall u.b. e gaou, tamall u.b. e faos ; *auf etwas Anspruch erheben,* goulenn e wir war udb, arc'hiñ udb ; *in den Adelsstand erheben,* noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; **3.** *jemanden in den Himmel erheben,* uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - kargañ mel war benn u.b. - lakaat u.b war un troad mat - (Gregor), milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist ar bord - kanañ meuleudi d'u.b. - ober stad vras eus (da) u.b. - ober lid bras d'u.b. - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - meuliñ u.b. dreist-penn - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - lorc'hañ u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - flodañ d'u.b. - dougen bri d'u.b. - azaoueziñ u.b. - azaoueziñ d'u.b. ; *zum Gott erheben,* doueañ ; **4.** [gwir] *eine Klage erheben,* sevel (ober) klemm, sezisañ ar justis, breutaat a-enep u.b., sevel keinad ; **5.** [arc'hant] *Steuern erheben,* sevel tailhoù, sevel ar c'hustum ; *Steuern im Voraus erheben,* mirout an tailhoù diwar ar pae, sevel tailhoù en a-raok ; **6.** [mat] *in die dritte Potenz erheben,* sevel d'an trede galloudad, kas d'ar galloudad tri, trimac'hañ, sevel d'ar mac'h 3 ; *die Zahl 3 in die fünfte Potenz erheben,* lakaat 3 dindan ar gallouter 5, sevel 3 d'ar gallouter 5, sevel 3. d'ar mac'h 5.

V.em. : **sich erheben** (erhob sich / hat sich (t-rt) erhoben) : **1.** disujañ, emzispac'hañ, kabalat, kabaduilhañ ; *sich gegen jemanden erheben,* en em sevel ouzh u.b., en em sevel a-enep u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., disujañ d'u.b. ; **2.** mont en e sav, sevel, sevel en e sav, dihoubañ ; *sich vom Stuhl erheben,* sevel diwar e gador ; *sich vom Tisch erheben,* sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; **3.** bezañ en e sav ; *die Schlote erheben sich in den Himmel,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; **4.** en em zastum, goriñ, sevel ; *ein Sturm erhebt sich,* erru ez eus ur barr amzer, en em zastum a ra (goriñ a ra) ur barr gwallamzer, ur barr amzer a zo o sevel ; **5.** *ein Streit erhob sich zwischen ihnen,* sevel a reas ur gwall zistok etrezo, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati) etrezo, strakal a reas an traoù etrezo, war daeriñ ez eas an arguz etrezo ; **6.** [dre skeud.] *eine Frage erhebt sich,* sevel a ra ur gudenn, dont a ra ur gudenn war-wel (a-wel) ; **7.** [dre skeud.] *sich über seinen Schmerz erheben,* bezañ mestr d'e boan, kemer e greñv war e boan ; **8.** [nijerezh] dibradañ, gorren.

Erheben n. (-s) : gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., uhelidigezh b., uheladur g., houpad g., savadenn b., savidigezh b.

erhebend ag. : [dre skeud.] fromus, treboulus, trelatus, trefuus, mezevellus, mezvus, esmaeüs, trivlius, sebezus, birvilhus, atizus.

erheblich ag. : bras, a bouez, pouezus ; *der Sturm hat erhebliche Schäden angerichtet,* bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer ; *diese Partei errang einen erheblichen Stimmengewinn,* gounidoù bras a zo bet gant ar gostezenn-se ; *die Kosten waren erheblich,* kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras a oa bet, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez, ker-ruz e oa bet, ker-du e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, foetet hor boa arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor yalc'h, un dismantr euzhus a arc'hant e oa bet ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor.

Erheblichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g., talvoudegezh b.

Erhebung b. (-,-en) : **1.** torosenn b., uhelenn b., uhel g., tuchenn b., torgenn b., krec'henn b., krec'hienn b., krec'h g., motenn b., roz g., run g./b., runell b., runenn b., turumell b., sav g., gorreoù lies. ; **2.** [polit.] emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., harzerezh g., kabal b., kabalad b., kabaduilh-b., taol-freuz g., trouz g., cholori g., reuz g., termaji g., freuz ha reuz, disujidigezh b., rebellded b. ; **3.** [relij.] gorreoù lies., gorre-Doue g., gorre g. ; **4.** gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., uhelidigezh b., uheladur g., savidigezh b., houpad g., savadenn b. ; **5.** [dre skeud.] *Erhebung in den Adelstand,* nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor) ; *Erhebung in den Generalsrang,* anvidigezh da jeneral b., savidigezh e rez a jeneral b. ; **6.** [arc'hant.] *Erhebung von Steuern,* saverezh tailhoù g. ; **7.** [melestr.] *statistische Erhebungen,* stadegoù lies. ; **8.** *Erhebungen über etwas anstellen,* enklask udb, ober enklaskoù diwar-benn udb, klask ditouroù diwar-benn udb, ober imbourc'hoù war udb, ober imbourc'hadennoù war udb.

erheiraten V.k.e. (hat erheiratet) : perc'hennañ dre zimeziñ.

erheischen V.k.e. (hat erheischt) : arc'hiñ, goulenn, goulenn groñs, mennout, kemenn ; *Glanz und Ruhm*

erheischen, redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù.

erheitern V.k.e. (hat erheitert) : diduiñ, drantaat, drevaat, sederaat, laouenaat, gwivaat, digrizañ, divorennañ, digoumouliñ, bouilhaat, joausaat, gaeaat, degas [u.b.] war e du, diroufennañ tal u.b., diroufennañ dremm u.b.

V.em. : **sich erheitern** (hat sich (t-rt) erheitert) : **1.** drantaat, drevaat, gwivaat, dont da sederaat, dont da laouenaat, joausaat, gaeaat, en em c'haeaat, sartaat, mavaat, digrizañ, bouilhaat ; **2.** [amzer] toullwennañ, sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, kaeraat, divoriñ, sederaat, sklaeraat, splannaat, divorennañ.

Erheiterung b. (-,-en) : **1.** diduell b., diduamant g., diduadenn b., digrizadur g., laouenidigezh b., drantiz b., drevidigezh b. ; **2.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., spanaenn b., tavadenn b.

erhellen V.k.e. (hat erhellt) : **1.** goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), sklêrijennañ, flamminañ, spisaat, spisañ, splannaat, splannañ, teuler sklêrijenn war, ober ur sklêrijenn en-dro da ; *Fackeln erhellen den Weg,* goulaouet e vez an hent gant flambozioù ; **2.** sklaeraat, diskoulmañ.

V. dibers. (hat erhellt) : *daraus erhellt, dass ....,* diwar gement-se e c'haller dezastum e ..., da-heul an dra-se e c'haller dezastum e ..., diwar (diouzh) an dra-se e ..., rak-se e ..., dre-se e ..., diwar-se e ..., kent a se e ..., e-se e ..., e-skeud-se e ..., alese e ...

V.em. : **sich erhellen** (hat sich (t-rt) erhellt) : sklaeraat, kaeraat, toullwennañ, sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, divoriñ, sederaat, splannaat, divorennañ, spisaat.

Erhellung b. (-,-en) : sklaeriadur g., sklaeridigezh b., disklêriadenn b., spisadur g., sklêrijenn b.

erheucheln V.k.e. (hat erheuchelt) : **1.** ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober sin da, ober min da, ober ar mod da, fentiñ, marmouzañ, neuziañ ; **2.** [dre astenn.] kaout (tizhout, tapout, gounit) dre bilpouzerezh.

erheuchelt ag. : fent.

erhitzen V.k.e. (hat erhitzt) : tommañ, tommaat, goriñ, gwreziñ, gratañ, griziezañ ; *Wasser auf 80 Grad erhitzen,* tommañ dour betek ur wrez a 80 derez, kas an dour da 80 derez ; *auf Weißglut erhitzen, bis zur Weißglut erhitzen,* tommañ d'ar gwenn ; *das Bügeleisen erhitzen,* lakaat an houarn da dommañ ; *die Gemüter erhitzen,* lakaat mel-penn an dud da dommañ ha da virviñ.

V.gw. (hat erhitzt) : [dre skeud.] *Wein erhitzt,* gwin a sko d'ar penn, gwin a laka empenn an dud da dommañ, ar gwin a domm o empennoù d'an dud ; *erhitzte Geister,* tud penndommet lies., tud tomm d'o fennoù lies., tud gwrez enno lies., pennoù entanet lies., tud tommet dezho lies. / tud plantoù o zreid o tommañ lies. / tud kroget da danañ dezho lies. (Gregor).

V.em. : **sich erhitzen** (hat sich (t-rt) erhitzt) : taeriñ, broueziñ, birviñ, griziezañ.

erhitzend ag. : tanus, tommus.

erhitzt ag. : tommet.

Erhitzung b. (-,-en) : tommerezh g., tommadur g., frenezi b.

erhoffen V.k.e. (hat erhofft) : kaout spi, esperout, goanagiñ, gedal.

erhöhen V.k.e. (hat erhöht) : **1.** uhelaat ; *eine Mauer erhöhen,* lakaat sav gant ur voger ; *ein Gebäude um ein Stockwerk erhöhen,* lakaat un estaj ouzhpenn war un ti ; **2.** kreskiñ, muiantaat, meuraat, meurekaat, muiaat, muiañ ; *die Preise erhöhen,* kreskiñ ar prizioù ; *er hat die Miete erhöht,* kresket en deus ar feurm, muiaet en deus ar feurm ; *die Renten wurden erhöht,* kresket e voe al leveoù, lakaet eo bet al leveoù war o renk, dazgwerzhekaet e voe al leveoù ; *die Wachsamkeit erhöhen,* bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat, bezañ muioc'h war e evezh ; **3.** [kenw.] *die Preise um 50 % erhöhen,* lakaat ar prizioù da greskiñ eus 50%, degas (teuler) 50 % a gresk war ar prizioù ; *den Zinssatz erhöhen,* mataat ar c'hampi, muiaat ar c'hampi ; **4.** [tekn.] *die Geschwindigkeit erhöhen,* buanaat, lakaat tizh, plantañ tizh, sankañ tizh, fonnusaat ; **5.** [kegin.] *den Geschmack erhöhen,* lakaat blaz war ar boued, reiñ blaz d'ar boued, temzañ ur meuz ; **6.** meurekaat.

V.em. : **sich erhöhen** (hat sich (t-rt) erhöht) : sevel, pignat, uhelaat ; *die Zahl der Opfer hat sich auf fünfzig erhöht,* niver ar c'houzañvidi (niver ar wallzarvoudidi) a zo savet da hanter-kant.

Erhöher g. (-s,-) : saver g., saverez b., kresker g., kreskerez b.

erhöht ag. : **1.** kresket, uhelaet, gorroet, brasoc'h, uhel ; *erhöhte Lebenstätigkeit,* buhezegezh brasoc'h g., brasoc'h buhezegezh g. ; *erhöhte Tätigkeit,* brasoc'h bividigezh b. ; [kenw.] *erhöhter Preis,* priz kresket (uhelaet, keraet, gorroet) g.; **2.** [sonerezh] *erhöhte Note,* notenn lemm b. ; **3.** *erhöhte Luftverschmutzung,* barr saotradur an aer g.

Erhöhung b. (-,-en) : **1.** uhelidigezh b., uheladur g., savidigezh b. ; **2.** muiantadur g., kreskadurezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadeg b., kreskidigezh b., kreskañs b. ; **3.** torosenn b., uhel g., uhelenn b., tuchenn b., krec'henn b., krec'hienn b., krec'h g., torgenn b., run g./b., runell b., runenn b., sav g., gorreoù lies.

Erhöhungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] lemmell b.

erholen V.em. : **sich erholen** (hat sich (t-rt) erholt) : **1.** diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un diskuizh, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, repoziñ un tamm, kemer e repoz, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober un ehan, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, diziviañ ; **2.** en em gavout, dont e-barzh, dont war e du, disaouzanañ ; *er konnte sich von seinem Schreck nicht erholen,* ne oa ket mui evit en em gavout goude ar c'horfad spont en doa bet, ne oa ket mui evit disaouzanañ, ne oa ket mui evit dispontañ, ne oa ket mui evit dizaoniñ, ne oa ket mui evit en em zispontañ ; *er hat*

sich schnell erholt, deuet e oa buan da wellaat dezhañ, dont a reas buan e yec'hed dezhañ en-dro, frankaat a reas buan warnañ, en em gavout a reas buan, sevel a reas buan diwar gleñved, dont a reas buan e-barzh, dont a reas buan da vad, mont a reas buan war wellaat, dont a reas buan e yec'hed war wellaat, dont a reas buan d'e yezh, difallañ a reas buan ; *er erholt sich langsam,* a-zoug-kamm e teu ar yec'hed en-dro dezhañ, tamm-ha-tamm e tistag diouzh kleñved, tamm-ha-tamm e teu war wellaat, tamm-ha-tamm e teu reizh, tamm-ha-tamm e teu war e zres ; *sie konnte sich nur schwer von der Geburt ihres Sohnes erholen,* klañv e oa bet diwar he faotr ; *sich von einer schweren Krankheit erholen,* sevel eus ur barrad bras a gleñved ; *sich von seinem Erstaunen erholen,* disouezhiñ, disaouzanañ, disebezañ, diabafañ, dont war e du.

erholsam ag. : diskuizhus, diskuizh, diskuizh d'ar spered.

erholt ag. : diskuizh.

Erholung b. (-,-en) : diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., repoz g., repozvan g., didorr g. ; *jeder hat das Recht auf Erholung und Freizeit,* pep hini en deus gwir da ziskuizhañ ha da gaout lezir.

Erholungsaufenthalt g. (-s,-e) : chomadenn diskuizhañ b.

erholungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm da ziskuizhañ.

Erholungsgast g. (-es,-gäste) : diskuizher g.

Erholungsheim n. (-s,-e) : ti-diskuizh g., ti a arsav g.

Erholungskur b. (-,-en) : kur diskuizhañ b.

Erholungsort g. (-es,-e) : lec'h diskuizhañ g.

Erholungspause b. (-,-n) : ehan g., diskuizhadenn b., tamm diskuizh g., poz g., pozadenn b.

Erholungssuchende(r) ag.k. g./b. : diskuizher g.

Erholungsurlaub g. (-s,-e) : vakañsoù diskuizhañ b.

Erholungszeit b. (-,-en) : ehan g., vakañsoù lies.

erhören V.k.e. (hat erhört) : klevet ouzh, selaou ouzh, selaou, seveniñ, leuniañ ; *Gott erhört unsere Gebete,* Doue a selaou ouzh hor pedennoù ; *sein Gebet wurde erhört,* klevet e voe e bedenn, sevenet e voe e bedenn ; *erhört werden,* kaout e c'houlenn ; *nicht erhört werden,* menel war e c'houlenn.

Erich g. : Erik g.

erigieren V.gw. (ist erigiert) : dihodiñ, sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan ; *erigiert sein,* sonnañ ; *erigierter Penis beim Menschen,* kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g.

Erika b. (-, Eriken) : [louza.] brug str.

Erikaholz n. (-es) : [louza.] brug g.

Erikawurzel b. (-,-n) : [louza.] gwrizienn-vrug b.

erinnerlich ag. : chomet en eñvor.

erinnern V.k.e. (hat erinnert) : memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat ; *jemanden an etwas erinnern,* degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. a udb, degas soñj d'u.b. a (eus) udb, degas eñvor d'u.b. a (eus) udb, degas udb da eñvor u.b., memoriñ udb d'u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b. ; *alles schien, an die Schönheit des Tages zu erinnern,* pep tra a seblante eñvoriñ kaerder an devezh ; *erinnere mich daran,* degas da soñj din en ober, degas da soñj din eus an dra-se, degas kement-se da goun din ; *ich erinnere euch daran, dass wir morgen einen Aufsatz schreiben,* degas a ran da goun deoc'h e vo eus ur skridaozadenn warc'hoazh, memoriñ a ran deoc'h e vo eus ur skridaozadenn warc'hoazh, eñvoriñ a ran deoc'h e vo eus ur skridaozadenn warc'hoazh.

V.em. : **sich erinnern** (hat sich (t-rt) erinnert) : kaout soñj eus, kaout koun eus, kaout koun a, memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat, derc'hel eñvor a (eus), derc'hel koun a (eus), derc'hel soñj a, derc'hel soñj eus, dont [udb/u.b.] da soñj d'an-unan, dont [udb/u.b.] da goun d'an-unan, dont koun d'an-unan eus [udb/u.b.], dont soñj d'an-unan eus [udb/u.b.], dont [udb/u.b.] da spered an-unan, dont [udb/u.b.] e spered an-unan ; *er erinnerte sich an die Zeit damals,* eñvoriñ a rae an deizioù a wechall, eñvoriñ a rae war an deizioù a wechall, memoriñ a rae an deizioù a wechall, kounaat a rae an deizioù a wechall ; *ich kann mich nicht an ihn erinnern,* ne'm eus ket a soñj anezhañ ken, disoñj on anezhañ, ne'm eus ket mui soñj anezhañ, ne'm eus ket dalc'het soñj (koun, eñvor) anezhañ, kollet em eus ar soñj anezhañ, ne'm eus ket koun (eñvor) anezhañ ken, disoñjet em eus dioutañ, digoun on eus an den-se ; *ich kann mich nicht daran erinnern, wer zu dieser Zeit Direktor war,* ne'm eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm eñvor piv a oa rener d'ar mare-se, ne gounaan ket anv an hini a oa rener d'ar mare-se ; *ich kann mich an gar nichts erinnern,* ne'm eus ket soñj a vann ; *ich kann mich nicht mehr daran erinnern,* ne'm eus ket a soñj ken ; *ich kann mich nur undeutlich (verschwommen) daran erinnern,* ne'm eus ket a soñj kaer eus an dra-se, ne'm eus nemet ur marsoñj (un damgoun) eus an dra-se, damgounaat a ran an dra-se nemetken ; *ich erinnere mich daran, ihm das Geld gegeben zu haben,* soñj am eus bezañ roet an arc'hant dezhañ ; *wenn ich mich recht erinnere,* ma ne fazian ket, m'em eus koun (soñj) mat, kement ha m'em eus soñj (Gregor), a gement m'em eus soñj ; *man wird sich noch lange an diesen Krieg erinnern,* ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù.

Erinnern n. (-s) : eñvoridigezh b., kounaidigezh b., eñvoradur g.

Erinnerung b. (-,-en) : soñj g., koun g., kounaenn b., eñvor b., eñvorenn b., eñvorad b., eñvoradenn b., memor b. ; *frische Erinnerung,* soñj fresk-bev g., eñvor (soñj) eus udb evel pa vefe c'hoarvezet nevez 'zo b., koun eus udb evel pa vefe oc'h erruout g. ; *unbestimmte Erinnerung, schwache Erinnerung, dumpfe Erinnerung,* marsoñj g., brizhsoñj g., damgoun g., mareñvoradenn b. ; *etwas in Erinnerung bringen,* degas da soñj eus (en) udb, degas udb da goun, degas soñj eus (ag) udb, degas koun ag (eus) udb, degas eñvor ag (eus) udb, eñvoriñ udb ; *wir haben ihn in guter Erinnerung,* atav e vez ar soñj anezhañ en hor c'halonoù (Gregor), chomet eo ar c'houn anezhañ en hor c'halonoù, dalc'het hon eus eñvor vat anezhañ, mirout a reomp un eñvorig evitañ ; *Erinnerungen steigen auf, Erinnerungen werden wach,*

traoù ankounac'haet a sav war an eñvor, ur froudad eñvorioù a ya hebiou ; *jemandem tief vergrabene Erinnerungen ins Gedächtnis zurückrufen,* freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet ; *die Erinnerung an diesen Tag wird in meinem Herzen eingeprägt bleiben,* eñvor an devezh-se a chomo garanet em c'halon, eñvor an devezh-se a chomo moullet em c'halon, eñvor an devezh-se a chomo peg ouzh va c'halon, eñvor an devezh-se a chomo peg ouzhin, an devezh-se ne zeuio james eus va spered, ar c'houn eus an devezh-se a chomo da viken war va spered, an devezh-se a chomo bev em c'houn, mirout a rin don em c'hreiz an eñvor eus an devezh-se ; *in Erinnerung an, zur Erinnerung an,* e koun (u.b., udb, eus u.b., eus udb), e memor (u.b., udb, eus u.b., eus udb).

erinnerungslos ag. : divemor a-grenn, divemor-pod, digounek, digoun, dianaoudek, ankounac'haus, ankouazhus, ankouaus, fall eñvoret, kollet pep eñvor gantañ, bet badezet gant eoul gad.

Erinnerungslosigkeit b. (-) : digoun g., divemor g., ankounac'h g.

Erinnerungslücke b. (-,-n) : disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b., ankounac'h g.

Erinnerungsschreiben n. (-s,-e) : lizher kas soñj en-dro g., lizher-gouzav g., lizher-gouzaviñ g.

Erinnerungsstück n. (-s,-e) : tra-eñvor g., eñvorenn b.

Erinnerungstafel b. (-,-n) : skritell-goun b., taolenn-eñvor b.

Erinnerungstäuschung b. (-,-en) : [bred.] ledkounañ g., lezvemor g., falskounañ g., touellkounañ g.

Erinnerungsvermögen n. (-s) : eñvorerezh g., kounerezh g., koun g., eñvor b., memor b. ; *klares Erinnerungsvermögen,* memor disi b.

erinnerungswürdig ag. : dellezek a eñvor.

Erinnyen lies. : [mojenn.] erinnied lies.

Eristik b. (-) : [preder.] eristegouriezh b.

Eristiker g. (-s,-) : **1.** [preder.] eristeg g. ; **2.** [gwashaus] breutaeg g.

eristisch ag. : **1.** [preder.] eristek ; **2.** [gwashaus] breutaek.

Eritrea n. (-s) : Eritrea b.

erjagen V.k.e. (hat erjagt) : **1.** tapout, tizhout ; **2.** [dre skeud.] *Ruhm erjagen,* redek da vat-kaer war-lerc'h ar c'hloar, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan.

erkalten V.gw. (ist erkaltet) : **1.** yenañ, yenaat, dont da vezañ yen ; *erkaltetes Fett,* lard-teuz sonnet g., lard-teuz riellet g. ; **2.** [dre skeud.] laoskaat, distanañ, klouaraat, gwevnaat, yenaat, koll e nerzh, koll e lañs, koll e startijenn, dont da voredin ; *sein Eifer erkaltet,* laoskaat a ra e c'hred, distanañ a ra d'e c'hred, klouaraat a ra dezhañ, terriñ a ra d'e intampi, klouaraat ha laoskaat a ra e c'hred, terriñ a ra d'e herrder, yenaat a ra e c'hred, yenaat a ra en e c'hred, lentaat a ra e c'hred (Gregor), gwevnaat a ra, laoskaat a ra en e c'hred ; *ihre Liebe zu ihm ist erkaltet,* kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; *seine Liebe zu seiner Muttersprache ist erkaltet,* en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispeg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm.

erkälten V.em. : **sich erkälten** (hat sich (t-rt) erkältet) : P. tapout ur c'horfad, tapout ur c'horfad riv, tapout ur c'horfad anoued, tapout ur barr riv, pakañ ur frapad riv, dastum (pakañ, tapout) un taol yen, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (tapout) riv, tapout paourentez, pakañ yenijenn, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez, rivañ, anouediñ, sammañ riv, choberdiñ, tapout ur revriad, tapout e skas, chom da yenañ ; *ich habe mich erkältet,* me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez, tapet em eus un toullad anoued, paket em eus yenijenn, kroget eo an anoued ennon.

erkältet ag. : anaouedet, rivet ; *ich bin leicht erkältet,* dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, paket em eus ur frapad riv, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued, dastumet (tapet, sammet) em eus riv, tapet em eus paourentez.

Erkaltung b. (-,-en) : yenadur g., yenadurezh b.

Erkältung b. (-,-en) : taol yen g., riv g., korfad riv g., barr riv g., frapad riv g., anoued g., anouedadur g., paourentez b., arwez g., barr arwez g., katar g., sifern g., choberd g., stoc'hadenn b., P. revriad g./b. ; *ich habe mir eine Erkältung zugezogen (geholt),* dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, paket em eus yenijenn, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, tapet em eus va skas, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued, dastumet (tapet) em eus riv, tapet em eus paourentez, me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez.

Erkältungskrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] anouedadur g., rivadur g.

erkämpfen V.k.e. (hat erkämpft) : **1.** gounit dre stourm, trec'hiñ a-bouez gouren, gounit kaout, tizhout kaout ; *seine Freiheit erkämpfen,* gounit e frankiz dre an armoù ; **2.** [lu] *den Sieg erkämpfen,* dont da drec'hiñ, dont a-benn da drec'hiñ, gounit an trec'h, bezañ trec'h, bezañ gounit, mont (dont) an trec'h gant an-unan, kaout al levezon.

erkaufen V.k.e. (hat erkauft) : **1.** prenañ ; **2.** [gwashaus] goprañ, gouestlaoua, prenañ.

erkäuflich ag. : hag a c'haller prenañ.

erkennbar ag. : **1.** merzus, heverz ; **2.** anavezus ; **3.** Anavezadus, anaoudadus.

erkennen V.k.e. (erkannte / erkannt) : **1.** anavezout, anaout, anavout, diforc'hiñ, dianavezout ; *jemanden erkennen,* anavezout u.b. diouzh e neuz ; *jemanden an seiner Stimme erkennen,* anavezout u.b. diouzh e vouezh (diouzh e gomz, diouzh e brezeg, diouzh e gaoz, diouzh e lavar, er mod ma komz) ; *ich habe ihn an seinem Gang erkannt,* diouzh stumm e gerzhed (diouzh e gerzhed,

diouzh e gamm, diouzh an ergerzh anezhañ, er mod ma kerzhe, diouzh ma rampe) em boa e anavezet ; *Vergangenheit und Zukunft erkennen,* anavezout deuet ha da zont ; *das Gute und das Böse erkennen können,* anavezout ar mad diouzh an droug, anaout ar mad diouzh ar fall, kemmañ ar mad diouzh an droug, digejañ ar mad diouzh an droug, dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die Umrisse eines Hauses,* en deñvalded e tiforc'homp tres un ti ; *sich selber erkennen,* en em anavezout e-unan ; *an ihren Früchten sollt ihr sie erkennen,* o anavezout a reot diouzh o frouezh - dianavezout a reot ar wezenn diouzh ar frouezh - diouzh ar ouenn, ar brankoù ; *man erkennt hier seinen Stil,* anaout a reer lec'h e zorn, an dra-mañ a zo diouzh e ratre, emañ roud e zorn warni ; *nicht erkennen, nicht wieder erkennen, nicht mehr erkennen,* dizanavezout, dianavezout, dianaout ; *er war seit seiner Krankheit nicht wieder zu erkennen,* ne oa ket ken an dud evit anavezout anezhañ abaoe ma oa bet klañv, dianav e oa abaoe ma oa bet klañv, dianaoudadus e oa abaoe ma oa bet klañv, dianavezadus e oa abaoe ma oa bet klañv, disleberet e oa abaoe ma oa bet klañv, disneuz e oa abaoe ma oa bet klañv, aet e oa dianavez d'an dud abaoe ma oa bet klañv ; *die Seinen nicht mehr erkennen,* [evit an dud toc'hor] na ober mui alamant ebet, na anavezout mui den ; **2.** *sich zu erkennen geben,* lavarout (diskouez) piv eur, en em reiñ da anaout (Gregor), en em reiñ da anavezout, diguzhat, diguzhañ, diskuliañ e jeu, dispakañ e jeu ; **3.** anzav, anzavout ; *seinen Irrtum erkennen,* anzav e fazi (e wallegezh, e faot) ; **4.** [kenw.] *ein Konto mit einem Betrag erkennen,* lakaat arc'hant war ur gont-vank, kredekaat ur gont ; **5.** *erkennen lassen,* diskouez, merkañ, diskuliañ, reiñ da anaout, reiñ da c'houzout.

V.k.d. (erkannte / erkannt) : [gwir] dougen ur varnadenn, setañsiñ, barn ; *über etwas (t-rt) erkennen,* setañsiñ en un afer bennak ; *auf Geldstrafe erkennen,* barn d'un dell-gastiz.

erkenntlich ag. : **1.** anavezadus ; **2.** [dre astenn.] anaoudek, trugarezus, trugarekaus ; *sich erkenntlich zeigen,* bezañ anaoudek, diskouez e anaoudegezh(-vat), dougen (gouzout) grad vat d'u.b., kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b.

Erkenntlichkeit b. (-) : anaoudegezh-vat b., grad-vat b., trugarez b., gras-vat b.

Erkenntnis[1] b. (-,-se) : anaoudegezh b., gouiziegezh b., skiant b., meizerezh g., anaoud g., emskiantadur g. ; *aus dieser Erkenntnis fließen andere,* meur a zeskamant a ya da-heul hemañ ; [Descartes] *von den Sinnen vermittelte Erkenntnisse,* mennozhioù skiantarzeuat lies. ; *unmittelbare Erkenntnis,* naderezh g., damgeal g., primveizad g., anaoud nadel g., anaoud kentizhek g., anaoud dihanteradek g. ; *der Erkenntnis zugänglich,* anavezadus ; [Bibl] *der Baum der Erkenntnis von Gut und Böse,* gwezenn anaoudegezh an Droug ha gar Mad b., gwezenn an Droug ha gar Mad b., ar wezenn difennet b.

Erkenntnis[2] n. (-ses,-se) : [gwir] arest g., setañs b. ; *urteilkräftiges Erkenntnis,* arest al lez-varn g., barnadenn b. ; *Erkenntnis in Strafsachen,* setañs b., barnedigezh b.

Erkenntnislehre b. (-) : [preder] anaoudoniezh b.

Erkenntnisstand g. (-s) : stad ar gouiziegezhioù b.

Erkenntnistheoretiker g. (-s,-) : gouezoniour g., skiantoniour g.

Erkenntnistheorie b. (-) : epistemologiezh b., gouiziadoniezh b., skiantoniezh b., gouezoniezh b.

Erkenntnisvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

Erkennung b. (-,-en) : **1.** anaoudadur g., anaoudegezh b. ; **2.** [mezeg.] diagnostik g., deznaou g., deznaouadur g. ; **3.** darempredoù rev lies. ; **4.** [stlenn.] digejañ g., naouaerezh, naouaat g.

Erkennungsdienst g. (-es,-e) : servij an antropometriezh g., servij ar c'horfmuzulierezh g.

erkennungsdienstlich ag. : **1.** eus servij an antropometriezh g., eus servij ar c'horfmuzulierezh ; **2.** antropometrek, … deznaouiñ, … korfmuzulierezh.

Erkennungsmarke b. (-,-n) : [lu] plakenn anv b.

Erkennungsnummer b. (-,-n) : **1.** niverenn-anaout b. ; **2.** [lu] niverenn varilh b.

Erkennungswort n. (-s,-e) : [lu] ger-tremen g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor).

Erkennungszeichen n. (-s,-) : arouez diforc'hus b., merk anat g., ardamez g.

Erker g. (-s,-) : [tisav.] korbelladur g.

Erkerfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr korbellek g.

Erkerzimmer n. (-s,-) : [tisav.] kambr gant ur prenestr korbellek b.

erklärbar ag. : disklêrius, disklêriadus, displegadus.

erklären V.k.e. (hat erklärt) : **1.** sklaeraat, disklêriañ, displegañ, sklêrijennañ, disklêriadennañ, splannaat, diskouez sklaer hag anat, anataat, dispakañ, ditourañ, teuler sklêrijenn war ; *jemandem etwas erklären,* displegañ udb dirak daoulagad u.b., reiñ udb da intent d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ udb d'u.b., disklêriañ udb d'u.b. ; *jemandem erklären, was er zu tun hat,* merkañ d'u.b petra en deus d'ober ; *man muss dir alles erklären,* ur paotr so ha diha a zo ac'hanout ; *ein Phänomen erklären,* sklaeraat un darvoudenn, disklêriañ un anadenn, teuler sklêrijenn war un darvoudenn ; *ich erkläre mir die Sache so,* setu penaos e tisklêrian-me (e tisplegan-me) an dra-se ; *das lässt sich leicht erklären,* kement-se (pennabeg an dra-se) a zo aes da gompren ; *jemandem alles aufs genaueste erklären,* dilostañ babu d'u.b. ; *etwas einleuchtend erklären,* roudennañ just ha just petra eo udb ; *in groben Zügen erklären,* brastresañ ; *ich werde dir erklären, was geschehen ist,* ez an da zisplegañ dit ar pezh a oa c'hoarvezet ; **2.** [dre astenn.] *seine Liebe erklären,* diskuliañ (disklêriañ) e garantez ; **3.** *den Krieg erklären,* disklêriañ ar brezel, notañ ar brezel, intimañ ar brezel ; **4.** *man muss das eine Lüge erklären,* ur gaou a zo d'ober eus kement-se ; **5.** [gwir] *jemanden (für) schuldig erklären,* embann (dougen) en e varnadenn ez eo kablus u.b. ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil,* barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *jemanden (für) bankrott erklären,* reiñ ar gouriz plouz d'u.b., disklêriañ en deus graet u.b. freuz-stal ; *jemanden zu seinem Erben erklären,* ober u.b. e heritour (Gregor) ; *jemanden zum Dieb erklären,* disklêriañ laer u.b. ; **6.** [polit] *jemanden*

zum König erklären, lakaat u.b. da roue, lakaat u.b. war an tron, disklêriañ roue u.b..
V.em. : **sich erklären** (hat sich erklärt) : **1.** disklêriañ, displegañ ; *ich erkläre mir (t-d-b) die Sache so,* setu penaos e tisklêrian-me (e tisplegan-me) an dra-se ; **2.** *sich (t-rt) deutlich erklären,* en em reiñ da intent / en em zisklêriañ en un doare fraezh (Gregor), roudennañ just-ha-just e emzalc'h, reiñ un displeg sklaer a-zivout e emzalc'h, reiñ un displeg sklaer eus ar pezh a soñj an-unan ; **3.** *sich (t-rt) bereit erklären, etwas zu tun,* reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, bezañ mennet d'ober udb, prizañ ober udb, teurvezout ober udb ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen,* den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; **4.** *sich (t-rt) für jemanden erklären,* sevel (mont) a-du (en tu, en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., tuañ gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., mont en avel u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ erru e park u.b., skeiñ e park u.b. ; **5.** diskuliañ (disklêriañ) e garantez ; *sie erwartet, dass er sich (t-rt) endlich erklärt,* emañ-hi o c'hortoz e tisklêrfe e garantez outi a-benn ar fin.
erklärend ag. : disklêrius, ... sklaeraat, ... disklêriañ, ... displegañ.
Erklärer g. (-s,-) : displeger g., disklêrier g.
erklärlich ag. : disklêrius, disklêriadus, displegadus, komprenadus.
erklärt ag. : touet, anat, stlenn ; *erklärter Feind,* enebour touet g., enebour anat g
Erklärung b. (-,-en) : **1.** disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g., displegadenn b., displeg g., displegañ g., sklaeriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijenn b., sklêrijennadur g., spisadenn b., anatadurezh b. ; *unzulängliche Erklärungen,* displegadurioù teusk lies ; *ihr Schweigen ist eine laute Erklärung,* chom a ra dilavar, met se a dalv kement ha n'eus forzh peseurt displegadenn eus he ferzh ; *ich erwarte von ihm eine Erklärung,* emaon o c'hortoz kaout un displegadenn eus e berzh ; [istor] *Allgemeine Erklärung der Menschenrechte,* disklêriadur hollveziadel gwirioù Mab-den g. ; **2.** [polit.] disklêriadur g., kemenn g., notadur g., intimadur g., bann g., embann g. ; *öffentliche Erklärung,* diskuliadur g., manifesto g., disklêriadur g. ; *letzte Erklärung,* goulenn-disentez g., ultimatom g.
Erklärungsmodell n. (-s,-e) **/ Erklärungsmuster** n. (-s,-) : patrom disklêriañ g., patrom displegañ g.
erklecklich ag. : **1.** bastus, bastant, spirus, trawalc'h, a-walc'h ; **2.** [dre astenn.] bras, a bouez, pouezus ; *eine erkleckliche Summe,* arc'hantoù bras lies, un tousegad brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur poullad brav a arc'hant g., un dornad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., ur sammad bravik a arc'hant g.
erklettern V.k.e. (hat erklettert) **/ erklimmen** V.k.e. (erklomm / erklimmte // hat erklommen / hat erklimmt) : krapañ gant, krapañ e, krapañ ouzh, skrapañ gant, skrapañ ouzh, skrapañ e, pignat gant, pignat ouzh, krimpañ gant, krimpañ ouzh, sevel gant, krimpañ [udb] ; *einen Baum erklimmen,* krapañ en ur wezenn, pignat ouzh ur wezenn, krimpañ ouzh ur wezenn ; *etwas mit einer Leiter erklimmen,* skeuliañ udb ; *die höchsten Stufen erklimmen,* sevel betek ar pazennoù uhelañ, diraeziñ an derezioù uhelañ, mont en ur garg eus ar re enorusañ.
erklingen V.gw. (erklang / ist erklungen) : tregerniñ, dasseniñ, distonañ, draskal, kornal, flistrañ ; *silberhell erklingen,* sklintinañ ; *die Gläser erklingen,* trinket e vez, stoket e vez ar gwerennoù, trinkañ a reer, stekiñ a reer ar gwer (Gregor).
erklügeln V.k.e. (hat erklügelt) : ijinañ, sevel gant kalz a ijin.
erkoren ag. : dilennet, diuzet, dibabet.
erkranken V.gw. (ist erkrankt) : mont klañv, dont klañv, kleñvel, klañvaat, mont e-barzh, en em gavout (chom, skeiñ) klañv, bezañ skoet gant ur c'hleñved, bezañ paket klañv, dastum (tapout, serriñ, pakañ, gounit, ober) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, mont fall, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ klañv, tapout e fall, dastum droug ; *er war erkrankt,* aet e oa klañv, klañv e oa aet ; *er dachte sofort, dass sie ganz bestimmt erkrankt sei,* soñjal a reas pront e tlee homañ bezañ klañvaet ; *an Typhus (t-d-b) erkranken,* bezañ gant an tifuz, bezañ klañv gant an tifuz, bezañ paket (dastumet, serret) ar vrec'h-zu, bezañ kouezhet an tifuz war an-unan, bezañ dalc'het gant ar vrec'h-zu, bezañ stag an tifuz ouzh an-unan, bezañ taget gant an tifuz, bezañ krog ar vrec'h-zu en an-unan ; *er ist schwer erkrankt,* enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, dalc'het mat eo gant e gleñved ; *er erkrankte gesund und starb krank,* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.
erkrankt ag. : klañv ; *leicht erkrankt,* diaes, kinglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, brizhklañv, morglañv, gweget, fall e gorf ; *schwer erkrankt,* klañv-fall, klañv-bras, klañv-ki, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer, meurglañv, enk-tre warnañ, gwall glañv, gwall skoet, gwall fall, toc'hor bras, gwall doc'hor ; *an Cholera (t-d-b) erkrankt,* taget gant ar c'holera, krog ar c'holera ennañ, stag ar c'holera outañ, gant ar c'holera, klañv gant ar c'holera, paket (dastumet, serret) ar c'holera gantañ, dalc'het gant ar c'holera.
Erkrankung b. (-,-en) : diaezamant g., fallaenn b. ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz.
erkühnen V.em. : **sich erkühnen** (hat sich (t-rt) erkühnt) : hardishaat, hardizhiñ, taeraat, kadarnaat ; *sich erkühnen, etwas zu tun,* en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, bezañ dichek (divezh, dibalamour, digaz, digoll, difoutre) a-walc'h evit ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (un tal ken divezh) evit ober udb (Gregor) ; *er hat sich erkühnt, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret

un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich erkühnt, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

erkunden V.k.e. (hat erkundet) : **1.** klask gouzout, imbourc'hiñ, studiañ, enklask ; **2.** [lu] anaoudaduriñ, ober un anaoudadenn, anavezadenniñ.

Erkunder g. (-s,-) : [lu] anaouder g., diaraoger g.

erkundigen V.em. : **sich erkundigen** (hat sich (t-rt) erkundigt) : klask keloù, klask gouzout, en em zaveiñ, kemer kentel, ditourañ, goulenn eus keloù u.b./udb, mont da glask sklêrijenn ; *sich über etwas erkundigen,* goulenn an doare eus udb, goulenn eus keloù udb., goulenn anv eus udb, goulenn (klask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, klask gouzout udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor) ; *sich nach jemandem erkundigen,* goulenn an doare eus u.b., goulenn anv eus u.b., goulenn penn diwar u.b., goulenn keloù eus u.b., goulenn eus keloù u.b. ; *sich nach dem Wetter erkundigen,* titouriñ an amzer ; *sich nach einer Angelegenheit erkundigen,* imbourc'hiñ war un afer, titouriñ un afer ; *sich bei jemandem erkundigen,* enklask digant u.b.

Erkundigung b. (-,-en) : enklask g. ; *bei näherer Erkundigung,* goude bezañ kemeret kentel evit gouzout hiroc'h (Gregor), goude imbourc'hiñ war an dra-se ; *über etwas Erkundigungen einziehen, einholen,* mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, imbourc'hiñ war udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, klask gouzout, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, ditourañ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb.

Erkundung b. (-,-en) : [lu, merdead.] anaoudadenn, spislec'hiañ g., spislec'hierezh g., anavezadenn b.

Erkundungsflug g. (-s,-flüge) : nijadenn anaoudaduriñ b., nijadenn anavezadenniñ b., nijerezh anavezadenniñ g.

Erkundungstrupp g. (-s,-s) : [lu] patrouilh g., strollad anaouderien g.

erkünsteln V.k.e. (hat erkünstelt) : ober van da, ober neuz da, ober an neuz da, ober neuz, ober an neuz, ober ar mod da, ober min da.

erkünstelt ag. : **1.** orbidus, leun a ardoù ; **2.** fent.., faos, fals…

erküren V.k.e. (erkor / erkoren) : dilenn, dibab, diuz, diuzañ.

Erl g. (-s,-e) : [kontilli] steudenn b.

Erlagschein g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kesouen talañ g., kuitañs b.

erlahmen V.gw. (ist erlahmt) : **1.** seizañ, morzañ, peluziñ, sorañ, nodiñ ; *er ist geistig erlahmt,* morzet eo e skiantoù, deuet eo e spered da vorzañ ; **2.** [dre skeud.] laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *sein Fleiß erlahmt,* fallaet eo da boaniañ, laoskaat (terriñ) a ra e aked, lentaat a ra e aked (Gregor), gwevnaat a ra, laoskaat a ra en e aket ; *sein Eifer erlahmt,* laoskaat (terriñ) a ra e c'hred, laoskaat a ra en e c'hred, distanañ a ra d'e c'hred, klouaraat a ra dezhañ, terriñ a ra d'e intampi, terriñ a ra d'e herrder, yenaat a ra e c'hred, yenaat a ra en e c'hred, lentaat a ra e c'hred (Gregor), gwevnaat a ra ; *die Frömmigkeit der Mönche erlahmte,* devosion ar venec'h a zeuas da laoskaat, devosion ar venec'h a zeuas da vorediñ ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes zum Erlahmen gebracht,* ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel ; *soziale Unruhen brachten die Entwicklung der Wirtschaft zum Erlahmen,* ar reuz a rene war an dachenn sokial en deus bet gwallgaset diorroadur an armerzh, trubuilhoù war an dachenn sokial a lakeas harz (un harp) da ziorroadur an ekonomiezh, diorroadur an ekonomiezh a voe nasket gant an trubuilhoù war an dachenn sokial.

erlangen V.k.e. (hat erlangt) : **1.** gounit, dastum, tizhout, diraez, diraezañ, akuizitañ, dont da gaout, tapout ; *jemandes Gunst erlangen,* gounit madelezh u.b., gounit grad-vat u.b., tennañ grad-vat u.b. war an-unan, gounit kalon u.b., gounit karantez u.b. ; *hohe Würden erlangen,* gounit (dastum, tizhout, diraez, diraezañ) enorioù bras ; *den Doktortitel erlangen,* gounit al lesanv a zoktor, gounit an doktoriezh, tapout an doktoriezh ; **2.** [dre skeud.] gounit, tizhout ; *er hat von mir erlangt, dass …,* tizhet en doa diganin e ... (Gregor), gounezet en doa warnon e ..., gounezet en doa warnon d'ober udb, gounezet en doa warnon na ....

Erlangung b. (-,-en) : kaout g., gounidegezh b., gounezerezh g., gounezidigezh b. ; *Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde,* tezenn doktorelezh b., tezenn sevenet evit tapout an doktoriezh b., tezenn sevenet evit gounit an doktoriezh b., tezenn a lakay an danvez doktor e piaou d'an doktoriezh b.

Erlass g. (-es,-e) : **1.** skrid-embann g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., kiminiadezh b., ordrenañs b., urzhreolenn b., krennlezenn b., dekred g., edit g., arest g., diferadenn b., kemenn g. ; **2.** [dre astenn.] distaol g., diskarg g., disamm g., diendalc'h g. disammadur g., retren g. ; *Erlass einer Strafe,* distaol kastiz g., lizheroù a c'hras lies. (Gregor) ; *Erlass einer Schuld,* distaol (diskarg) eus un dle g. ; *Erlass einer Steuer,* disamm eus un dell g., disammadur eus un dell g., disamm eus un darn eus e dailhoù g. ; *Erlass von Gebühren,* disamm eus an taosoù g., didaosadur g., disammadur taosoù g. ; [kenw.] *Erlass im Preise,* distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g. ; **3.** [gwir] diseziz g., hepleuñvadur g. ; *Erlass der Pfändung,* saverezh an dalc'h bet lakaet war madoù 'zo g. ; **4.** [relij.] *Erlass der Sünden,* distaol d'ar pec'hedoù, distaol eus e bec'hedoù, distaol (daspren, diskarg, pardon eus) ar pec'hedoù g., absolvenn b., induljañs b.

erlassen V.k.e. (erlässt / erließ / hat erlassen) : **1.** embann, dougen ; *ein Gesetz erlassen,* dougen ul lezenn (Gregor), embann ul lezenn ; *Gesetze erlassen,* lezennata, lezenniñ ; *ein Dekret erlassen,* dekrediñ, dougen (embann) un dekred, ober dekred (Gregor) ; *ein Urteil erlassen,* embann ur varnadenn, dougen ur varnedigezh ; *einen Haftbefehl erlassen,* sevel ur c'hemenn-harz, sevel un urzh-herzel ; **2.** [dre astenn.]

disteurel, retren, ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh ; *seine Strafe ist ihm erlassen worden,* roet ez eus bet dezhañ lizheroù a c'hras evit e dorfed (Gregor), un distaol kastiz en deus bet, distaolet eo bet dezhañ e gastiz, retreet eo bet dezhañ e gastiz ; *er erließ ihm die dreihundert Franc Entschädigung, die ihm zustanden,* pardoniñ a reas dezhañ an tri c'hant lur digoll ; *jemandem seine Sünden erlassen,* pardoniñ e bec'hedoù d'u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ an distaol d'ar pec'hedoù d'u.b., reiñ d'u.b. pardon eus (an distaol eus) e bec'hedoù, gwalc'hiñ e bec'hedoù d'u.b. ; *jemandem seine Geldschulden erlassen,* kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus e holl zleoù, reiñ diskarg d'u.b. eus e holl zleoù, diskargañ u.b., disteuler e zleoù d'u.b., disteuler dle diwar u.b., lemel e zleoù diwar u.b., dizleañ u.b., diendleañ u.b., kuitaat u.b. eus e zleoù, kuitaat u.b. diouzh e zleoù, pardoniñ e zleoù d'u.b.

erlässlich ag. : [relij.] digarezus, gwelc'hus ; *erlässliche Sünde,* pec'hed gwelc'hus g.

Erlassungssünde b. (-,-n) : [relij.] pec'hed gwelc'hus g.

erlauben V.k.e. (hat erlaubt) : **1.** aotreañ, aotren, reiñ urzh, reiñ koñje, reiñ aotre, reiñ gwir, permetiñ, lezel, gouzañv ; *jemandem etwas erlauben,* aotren udb d'u.b., reiñ koñje (aotre, asant, urzh) d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, lezel u.b. d'ober udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb, permetiñ udb gant u.b., permetiñ udb d'u.b., permetiñ gant u.b. d'ober udb, permetiñ d'u.b. d'ober udb ; *erlauben Sie, dass ...,* daoust hag-eñ e c'hellfen..., aotreit ma ..., va lezit da …, permetit ganin da …, permetit din da … ; *erlauben Sie, dass ich Ihr Buch nehme ?* gouest on da gemer ho levr ? hag aotre a roit din da gemer ho levr ? ; *wer hat es dir erlaubt wegzugehen ?* piv en deus roet urzh dit da vont kuit ? piv en deus roet koñje dit da vont kuit ? digant piv ac'h eus bet aotre da vont kuit ? piv en deus aotreet dit mont kuit ? ; *erlauben Sie ?* ha gwir am eus ? permetit ganin mar plij ! (Gregor) ; *er wird uns begleiten, wenn sein Vater es erlaubt,* mont a raio ganeomp gant ma asanto e dad ; *erlauben Sie mir wegzugehen,* va lezit da vont, mar plij ; *sie haben mir erlaubt, zu ihnen zu ziehen,* asantet o deus ganin mont du-se ganto, permetet o deus ganin mont du-se ganto, permetet o deus din mont du-se ganto ; *und würden Sie erlauben, dass aus ihnen Sklaven werden,* ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ? ; *das ist nicht erlaubt !* n'eo ket reizh ! n'eus ket droed d'ober an dra-se ! n'eo ket permetet ober se ! ; *sie ist dümmer, als die Polizei erlaubt,* n'eo ket permetet bezañ ken sot, diotañ plac'h a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, honnezh ne oa en em gavet e-touez ar re gentañ nemet e marc'had ar genaouioù, azenoc'h egeti n'eus ket ; *was Jupiter erlaubt ist, ist nicht jedem Ochsen erlaubt,* an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; **2.** [dre skeud.] reiñ tro da, reiñ tu da, permetiñ, reiñ an tu da, lezel an tu da ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es erlaubt,* mont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer (gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *meine Mittel erlauben es mir,* a-walc'h a aez am eus evit en ober, aez am eus d'ober kement-se, frank a-walc'h eo an traoù ganin evit ober kement-se.

V.em. : **sich erlauben** (hat sich (t-d-b) erlaubt) : *sich erlauben, etwas zu tun,* bezañ dichek (hardizh, dibalamour, digoll, digaz, her, balc'h, difoutre) a-walc'h evit ober udb, krediñ ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (bezañ ken divezh) evit ober udb / krediñ hep mezh ober udb (Gregor) ; *wenn ich mir diese Frage erlauben darf,* n'eo ket goulenn ouzhoc'h a ran met ... ; *ich erlaube mir, Sie darauf hinzuweisen,* fellout a rafe din sachañ hoc'h evezh war ar c'hraf-se, mat e vefe din tennañ hoc'h evezh war gement-se ; *er hat sich mir gegenüber Frechheiten erlaubt,* komzet en doa vil ouzhin, aet e oa vil din, dichek (digoll, dizouj) e oa bet em c'heñver, ne oa ket deuet din evel ma'z eo dleet, ne oa ket deuet din evel ma faot, deuet e oa din gant dismegañs, direspet e oa bet em c'heñver ; *was erlauben Sie sich eigentlich !* pebezh divergontiz ! n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h ! P. c'hwi a zo ront deoc'h ! c'hwi a zo hardizh evel chas ! ne vank ket avel deoc'h !

Erlaubnis b. (-,-se) : aotre g., aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b., koñje g., gwir g., asant g., asantadenn b., urzh g., bennozh g./b., droed g., renk b., frankiz b., perzh g. ; *die Erlaubnis haben, etwas zu tun,* kaout koñje d'ober udb, kaout droed d'ober udb, bezañ aotreet d'ober udb, kaout gwir d'ober udb, kaout aotre d'ober udb, kaout an aotre d'ober udb, bezañ lezet d'ober udb ; *jemandes Erlaubnis haben,* kaout aotre u.b., kaout asant u.b. ; *die Erlaubnis geben, die Erlaubnis bewilligen,* reiñ koñje (aotre) d'u.b. d'ober udb, reiñ asant, reiñ e asant, reiñ urzh [d'u.b.], aotren u.b. d'ober udb, aotren d'u.b. ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb, lezel u.b. d'ober udb, reiñ e vennozh d'u.b. ; *hol dir bei deiner Mutter die Erlaubnis hinzugehen,* goulenn ouzh da vamm ma'z i di ; *die Leute baten um die Erlaubnis, dorthin zu gehen,* an dud a c'houlennas an aotre da vont di, an dud a c'houlennas mont di ; *jemanden um seine Erlaubnis bitten,* goulenn e aotre digant u.b., goulenn e asant digant u.b., goulenn droed ha koñje gant u.b. evit ober udb ; *ohne Erlaubnis,* hep goulenn na diskenn, hep aotre ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten,* tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh ; [goapaus] *mit Ihrer (gütigen) Erlaubnis !* bezet drouk bezet mat ganeoc'h, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, drouk ha mat ganeoc'h, drouk ha mat e vo ganeoc'h, mat ha drouk, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, salokras, geo da ! pe vec'h kontant pe ne vec'h ket ! gant respet deoc'h !

Erlaubniskarte b. (-,-n) / **Erlaubnisschein** g. (-s,-e) : aotre g., skrid-aotren g.

erlaucht ag. : meudedus, meurdezus ; *Seine Erlaucht,* Aotrou g., ho Prazoniezh b., Meurdez b.

erlauschen V.k.e. (hat erlauscht) : klevet.

erläutern V.k.e. (hat erläutert) : sklaeraat, disklêriañ, displegañ, dispakañ, diskouez sklaer hag anat, ditourañ ; *etwas mit Fußnoten erläutern,* notennaouiñ udb., notennañ udb.
erläuternd ag. : disklêrius, ... sklaeraat, ... disklêriañ, ... displegañ.
Erläuterung b. (-,-en) : disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g., displegadenn b., displeg g., displegañ g., sklaeriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijenn b., sklêrijennadur g.
Erle b. (-,-n) : [louza.] gwern str., gwernenn b. [*liester* gwernenned], gwez-gwern str. ; *mit Erlen dicht bewachsen,* gwerniek.
erleben V.k.e. (hat erlebt) : gwelet, anavezout, bevañ, tañva ; *der Großvater erlebte noch die Geburt seines Enkels,* an tad kozh a oa bev c'hoazh pa oa bet ganet e vab bihan ; *ich habe es in höchsteigener Person erlebt,* eno e oan pa oa bet an traoù ; *sie hatten noch nie ein solches Wunder erlebt,* n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen,* un dispac'h bras a oa bet war ar veleien ; *den Verlust seines Augenlichts erlebte er als Katastrophe,* ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled ; *ich habe ihn nur zwei- oder dreimal besoffen erlebt,* n'em eus e welet mezv nemet div pe deir gwech ; [dre skeud.] *ich habe es oft erlebt, dass ...,* gwelet em eus alies e …, gwelet em beze e … ; *er hatte es noch nie erlebt, dass sie so spät nach Hause kam,* biskoazh n'en doa he gwelet ken diwezhat ; *das Buch erlebt seine zehnte Auflage,* an dekvet gwech eo d'al levr-se bezañ lakaet er gouloù ; P. *wir werden es ja erleben,* gwelet 'vo ; *du erlebst was, wenn du das sagst,* tomm e vo dit (da lêr a baeo, da groc'hen a baeo) pa lavari an dra-se - lavar an dra-se hag e paki da begement - nebaon, te az po war da groc'hen ma lavarez an dra-se ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe,* morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad ; *hat man je sowas erlebt ?* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn !
Erleben n. (-s) : buhezadur g.
Erlebnis n. (-ses,-se) : darvoud g., darvoudenn b., gwirvoudenn b., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., abadenn b., buhezad b., chañs b. ; *seine Erlebnisse niederschreiben,* kontañ e dammig buhez, danevelliñ dibun e vuhez, lakaat e chañsoù dre skrid, skeiñ e chañsoù war ar paper ; *nach diesem Erlebnis,* goude an taol-se.
Erlebnisaufsatz g. (-s,-aufsätze) : danevell b.
Erlebnisbericht g. (-s,-e) : danevell darvoudoù gwirion b. danevell vuhezadel b.
Erlebte(s) ag.k. n. : buhezadurioù lies., gwirvoudenn b.
erledigen V.k.e. (hat erledigt) : **1.** kas da benn, degas tre, peurechuiñ, peurober, lakaat klok, pengenniñ, barrañ, degouezhout da vat gant udb ; *die Sache ist erledigt,* peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, graet eo ar stal, graet eo an taol, renket eo an afer, disoc'h eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, krog eo ar c'hrog ; *er hat seinen Auftrag erledigt,* kaset en deus e gefridi da benn, kaset en deus e gefridi da vat, sevenet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *sie hat ihre Einkäufe erledigt,* graet eo he frenoù ganti ; *er erledigte es spielend,* evel c'hoari e teuas an taol-se gantañ ; *er hat sein Pensum erledigt,* graet en deus e lod, graet en deus e lodenn ; *ich habe den größten Teil meiner Arbeit erledigt,* graet em eus ar pep brasañ ; *eine Arbeit erledigen,* kas ul labour da benn, peurechuiñ ul labour, pengenniñ ul labour, barrañ ul labour, ober ouzh e labour, ober diouzh e labour ; *er erledigte seine Arbeit, ohne zu murren,* graet en deus bet e labour hep souzañ (hep karnañ) ; *seine Arbeit schnell erledigen,* dibunañ e labour ; *das werde ich schnell erledigen,* ne vin ket pell evit ober an dra-se ; *alle nötigen Formalitäten erledigen,* ober an holl difraeoù ret ; *das Wasserholen erledigen die Frauen,* ar c'herc'hat dour a zo labour ar merc'hed ; *eine Angelegenheit erledigen,* renkañ un afer, kas un afer da benn, kaout an dizober eus un afer, frankaat gant un afer, reiñ lamm d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, skarat ur gudenn ; *die Angelegenheit wurde im Handumdrehen erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *sich beeilen, seine Arbeit zu erledigen,* difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn ; *etwas auf die Schnelle erledigen,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr ; *er hatte etwas im Dorf zu erledigen,* ur gefridi en doa d'ober er vourc'h ; **2.** [dre skeud.] *jemanden erledigen,* sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., reiñ e gont (e stal, e lod) d'u.b., ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal ouzh u.b., tortañ u.b., ober e lod d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *er wurde rasch erledigt,* hennezh ne reas ket ur pleg ; *wir waren total erledigt,* chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp, faezh betek skoulm hon ene (tremen faezh, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, tanailhet, erru e penn hon nerzh, war hon nerzh, rentet, krevet, gell) e oamp, torret e oamp gant ar skuizhder, riñset e oamp, marv e oamp diwar hor sav, nezet e oa tout hon izili dindanomp, broustet e oa hor c'horfoù ; *diese Wanderung hat mich erledigt,* ar valeadenn-se he deus lazhet ac'hanon.
V.em. : **sich erledigen** (hat sich (t-rt) erledigt) : *sich einer Sache (t-c'h) erledigen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb., dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb ; P. *hat sich schon erledigt !* peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer ;

es hat sich schnell erledigt, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

erledigt ag. : **1.** vak, diac'hub ; *erledigte Stellen,* postoù-labour vak (diac'hub) lies. ; **2.** graet, echu, renket, disoc'h ; *die Sache ist erledigt,* echu an abadenn, skaret eo ar gudenn, renket an traoù, graet eo ar gra, echu eo, aet eo an askorn en e blas, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, peurechu eo an traoù, krog eo ar c'hrog, echu ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, graet eo an dro, la ! ; **3.** [dre skeud.] P. *er ist erledigt,* un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, graet eo e varv dezhañ, sklaer eo e abadenn, paket eo, lipet eo, tapet en deus e lip, graet eo e dro, straket eo e graoñenn, erru eo an hirañ ma c'hall mont, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, echu eo gantañ, tapet eo evel ur razhenn er griped ; **4.** *wir waren total erledigt,* chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp faezh betek skoulm hon ene (tremen faezh, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, tanailhet, erru e penn hon nerzh, war hon nerzh, rentet, krevet, gell) e oamp, torret e oamp gant ar skuizhder, riñset e oamp, marv e oamp diwar hor sav, broustet e oa hor c'horfoù, nezet e oa tout hon izili dindanomp.

Erledigung b. (-,-en) : renkadur g., echuadur g., echuamant g., erounidigezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b. ; *Erledigung der laufenden Geschäfte,* mererezh an aferioù boutin g.

erlegen V.k.e. (hat erlegt) : **1.** diskar, lazhañ, lazhañ mik ; **2.** [Bro-Aostria] paeañ, talañ ; *eine Geldsumme erlegen,* talañ ur sammad arc'hant, paeañ ur sammad arc'hant.

Erlegung b. (-,-en) : **1.** [Bro-Aostria] paeamant g., taladur g. ; **2.** lazhadenn b., lazherezh g., lazhidigezh b.

erleichtern V.k.e. (hat erleichtert) : **1.** skañvaat, dibounneraat, diskargañ, digargañ, disammañ, dic'harvaat, divec'hiañ, disteurel ; **2.** eeunaat, aesaat, aezetaat, plaenaat, divec'hiañ, diboaniañ, resaat, rezañ, lakaat da vezañ aesoc'h, lakaat aezamant e ; *das hätte Ihnen die Arbeit erleichtert,* nebeutoc'h a dorr-kein ho pije bet, bihanoc'h da c'hweziñ ho pije bet goude, kement-se en dije savet bec'h diwarnoc'h, kement-se en dije diboaniet ho labour, kement-se en dije digresket ho poan, un dijabl mat e vije bet kement-se evidoc'h, un distaol poan e vefe bet an dra-se evidoc'h, kement-se en dije tennet forzhik sammoù diwar ho kein, gant an dra-se n'ho pije ket bet kement a boan, an dra-se a vije bet lañsus evidoc'h ; *die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert,* kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa eviti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaol poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet, ur vadelezh e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet, lañsus e oa bet ar walc'herez eviti ; *den Stuhlgang erleichtern,* tanavaat ar c'horf, leuskel ar c'hof, aesaat an difankañ ; **3.** [dre skeud.] disammañ, diskargañ, divec'hiañ, diverraat ar poanioù, diboaniañ, dousaat ar boan, distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, distav, digreskiñ ar poanioù, disteurel ar boan ; *sein Gewissen erleichtern,* disammañ (diskargañ, divec'hiañ) e goustiañs, diskargañ e galon, divarrañ e galon, kaout didorr da rebechoù e goustiañs ; *sich erleichtert fühlen,* dinec'hiñ, en em zinec'hiñ, bezañ disammet e galon (e spered), bezañ dibounneret e galon, bezañ divec'hiet, bezañ aet ur bec'h bras diwar an-unan, bezañ aet ur bec'h bras diwar kein an-unan, kavout gras o santout ar bec'h o vont diwar e galon, bezañ skañvaet bremañ, en em gavout aes, bezañ lammet ur pouez diwar an-unan ; **4.** diyalc'hañ ; *jemanden um sein Geld erleichtern,* diyalc'hañ u.b., c'hwiblaerezh e arc'hant digant (diwar) u.b., riblañ u.b., riñsañ e yalc'h d'u.b., skrapañ e arc'hant digant u.b., sammañ e arc'hant d'u.b., skarzhañ pizh yalc'h u.b., kignat u.b., peliat u.b. prop ha brav.

V.em. : **sich erleichtern** (hat sich erleichtert) : **1.** (t-rt) : skanvaat, dousaat, digrizañ ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-d-b) das Herz erleichtern,* disammañ (diskargañ, divec'hiañ, diskuliañ, digeriñ, dizoleiñ, divarrañ) e galon ; **3.** divec'hiañ e gorf, ober e ezhommoù, ober e aezamant, ober àr e gorf, ober ag e gorf.

erleichternd ag. : **1.** c'hwekaus, skañvaus, habaskaus ; **2.** [mezeg.] distan, distanus, diboanius, ... distanañ, … diboaniañ.

erleichtert ag. : dinec'het, dinec'h, disamm, disammet, divec'h, divec'hiet, divec'h e galon, skañvaet.

Erleichterung b. (-,-en) : **1.** disamm g., gras b., distan g., didorr g., diskarg g., skañvadenn b., skañvadur g., skañvaenn b., dijabl g., distaol poan g., madelezh b. ; *Erleichterung verschaffen,* diverraat ar poanioù, diboaniañ, dousaat ar boan, distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, digreskiñ ar poanioù ; **2.** [kenw.] aezamant g. ; *Erleichterungen gewähren*, aotren aezamantoù evit paeañ, aotren aesterioù talañ.

erleiden V.k.e. (erlitt / hat erlitten) : gouzañv ; *Schmerzen erleiden,* gouzañv, diwaskañ poanioù, dougen poanioù, gweañ poanioù ; *einen Schaden erleiden*, kaout koll / kaout domaj / bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwallet, c'hoarvezout droug gant an-unan, degouezhout droug gant an-unan, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, damantiñ eus udb ; *ich habe zu große seelische Schmerzen erleiden müssen,* re a ranngalon am eus kemeret ; *großen Schaden erleiden,* bezañ ifamet, bezañ gwallaozet, bezañ gwall zomajet, bezañ glac'haret, bezañ gwastet ; *die Metzger haben dadurch großen Schaden erlitten,* bet o-deus bet ur friad ar gigerien, bet o deus bet ur pezh koll ar gigerien, ifamet e oa bet ar gigerien gant an dra-se ; *Schicksalsschläge erleiden,* erruout gwalldaolioù gant an-unan, kouezhañ gwalloù war an-unan ; *eine Niederlage erleiden,* bezañ faezhet (trec'het) en un emgann, bezañ lakaet faezh / bezañ rentet faezh (Gregor), kouezhañ ouzh torgenn ; *eine schmähliche Niederlage erleiden,* bezañ krazet naet,

bezañ distrilhet prop ha kempenn, tapout (pakañ) un distrilh, tapout (pakañ) ur strilh, pakañ ur chupennad, tapout ul louzenn, tapout e lip ; *sein Ansehen erleidet Einbuße durch ...,* gwallgaset e vez e vrud gant ..., dispennet e vez un tamm mat eus e anv kaer gant ... ; *Schiffbruch erleiden,* ober peñse, peñseañ, mont da goll er mor, beuziñ, en em goll ; *einen schweren Sturz erleiden,* tapout (pakañ) ur gwall lamm, kaout ur freilhad, tapout ur regennad, tapout ul lamm fall, tapout ur pezh mell lamm, tapout ul lamm ouesk, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern.

Erlenanpflanzung b. (-,-en) : gwerneg b.

Erlenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwern str., gwez-gwern str., gwernenn b.

Erlenbruch g./n. (-s,-brüche) **/ Erlengehölz** n. (-es,-e) **/ Erlenhain** g. (-s,-e) : gwerneg b.

Erlenholz n. (-es) : gwern g., koad gwern g. ; *Erlenholz ist rötlich gefärbt,* arruz eo ar gwern, arruz eo ar c'hoad gwern.

Erlenzeisig g. (-s,-e) : [loen.] tarin g.

erlernbar ag. : hag a c'haller deskiñ.

erlernen V.k.e. (hat erlernt) : deskiñ, studiañ ; *ein Handwerk erlernen, einen Beruf erlernen,* bezañ o teskiñ micher, deskiñ micher, bezañ lakaet war ur vicher ; *bei seinem erlernten Beruf bleiben,* chom war e vicher ; *seinen erlernten Beruf ausüben,* labourat war e vicher ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren,* distreiñ da labourat war e vicher ; *Französisch lässt sich nur schwer erlernen,* ar galleg n'eo ket ur yezh aes da blegañ.

Erlernen n. (-s) : deskiñ g., deskerezh g.

erlesen ag. : dispar, pase mat, peurvat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab, fin, fiskal.

erleuchten V.k.e. (hat erleuchtet) : **1.** sklêrijennañ, goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), flamminañ, sklaeriañ, spisaat, spisañ, splannaat, splannañ, flammaat, teuler sklêrijenn war, ober ur sklêrijenn en-dro da ; *Fackeln erleuchten den Weg,* goulaouet e vez an hent gant flambozioù ; **2.** [dre skeud.] degas un tamm sklêrijenn da spered u.b., sklaeriañ skiant u.b., sklaeraat skiant u.b., sklêrijennañ skiant u.b., sevel sklêrijenn diwar an-unan.

erleuchtet ag. : **1.** skedus, gourlufr, luc'h, luc'hus, lugernus, lufr, lufrus, goulaouek, goulaouet, goulaouus, lintrus, lintr, gwelevus, gouloù, flamm, kann, lemm ; *hell erleuchtetes Fenster,* prenestr dindan c'houloù g. ; **2.** *ein erleuchteter Geist,* ur sklaeried g., un den a skiant vras / un den en devez kalz a sklêrijennoù g. (Gregor), ur spered uhel a zen g., un den lennek g., un den sklaerwel g.

Erleuchtete(r) ag.k. g./b. : sklaeried g. [*liester* sklaeridi], sklaeriedez b.

Erleuchtung b. (-,-en) : **1.** goulaouadur g., goulaouidigezh b., sklêrijennadur g., sklêrijennerezh g., sklêrijennadenn b., sklêrijennadeg b. ; **2.** [dre skeud.] sklêridigezh b., sklaeradur g., sklaeriadenn b., sklêrijenn b., sklêrijennadur g.

erliegen V.gw. (+t-d-b) (erlag / ist erlegen) : **1.** bezañ trec'het gant, mervel diwar, mervel gant, bezañ diskaret gant ; *einer Krankheit erliegen,* bezañ diskaret gant ur c'hleñved, bezañ kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved, bezañ gwintet gant ur c'hleñved, mervel diwar (gant) ur c'hleñved, mont gant ur c'hleñved, bezañ kaset d'ar vered gant ur c'hleñved ; *seinen Verletzungen erliegen,* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù) ; **2.** [dre skeud.] sujañ da, asantiñ gant, plegañ dirak ; *der Versuchung erliegen,* kouezhañ en temptadur, sujañ d'an (gant an) temptadur / asantiñ gant an temptadur (Gregor), plegañ dirak an temptadur, kaout lamm digant an droukspered, bezañ diskaret gant e zroukyouloù, bezañ trec'het gant e c'hoantegezhioù fall, sujañ da varad (da ardoù) an diaoul.

Erliegen g. (-s) : [mengleuz.] *zum Erliegen kommen,* mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, bezañ erru pare.

erlisten V.k.e. (hat erlistet) : kaout (tizhout, tapout, gounit) dre finesa, truflañ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, skrapat, toupinat, korbinat, truflat, truantal, sklankenniñ, sklankal. ; *jemandem etwas erlisten,* tennañ dre heg udb digant u.b.

Erlkönig g. (-s) : [mojenn.] roue ar gwern g.

erlogen ag. : ijinet, forjet, gaou, diwir, faos ; P. *erstunken und erlogen,* gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor).

Erlös g. (-es,-e) : **1.** gounidegezh b., gounid g., enkef g., enkefiadur g., enkefiad g., kaoud g., gwerzh g., sammad bet da heul ur werzh g. ; *den Erlös aus der verkauften Wohnung hatte er auf sein Sparkonto überwiesen,* treuzkaset en doa gwerzh ar ranndi war e gont-espern ; **2.** [armerzh] dedaolad g.

erlöschen V.gw. (erlischt / erlosch / ist erloschen) : **1.** mougañ, mervel, didanañ, migañ ; *das Feuer erlischt,* mougañ a ra an tan, mervel a ra an tan ; *der Hass in ihrem Herzen war noch nicht völlig erloschen,* ne oa ket c'hoazh mouget mat ar gasoni en he c'halon ; **2.** bezañ toc'hor ; *mit erlöschender Stimme,* gant ur vouezh toc'hor, toc'hor e vouezh ; **3.** mont da get, steuziañ, steuziñ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk ; *mit ihm erlosch dieses Geschlecht,* gantañ ez eas al lignez-se da get, hennezh a voe an hini diwezhañ eus e lignez ; **4.** echuiñ, dont d'e dermen ; *die Frist ist erloschen,* echu eo an termen ; **5.** bezañ peurbaeet, bezañ peurdalet.

Erlöschen n. (-s) : **1.** mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b. ; **3.** echuadur g., donidigezh d'e dermen b.

erloschen ag. : **1.** mouget, marv, lazhet, didan, dienaou ; **2.** [dre skeud.] toc'hor, aet da get, steuziet ; *mit erloschener Stimme,* gant ur vouezh toc'hor, toc'hor e vouezh ; *erloschene Augen,* daoulagad disked lies., daoulagad divuhez lies. ; **3.** erru d'e dermen, aet re gozh, echu, peurbaet, peurdalet ; *die Hypothek ist erloschen,* peurbaeet eo an dle, ardalel (savet) eo an arouestl ; *die Frist ist erloschen,* echu eo an termen.

erlösen V.k.e. (hat erlöst) : **1.** dishualañ, dieubiñ, digabestrañ, diliammañ ; *jemanden aus den Fesseln erlösen,* dichadennañ u.b., dishualañ u.b., lemel an

hualoù diwar u.b. ; *jemanden aus seiner Angst erlösen,* kas an aon diwar spered u.b. ; *er erlöste das Land aus Not und Pein,* kas a reas kuit ar vougenn a oa war ar vro ; **2.** [relij.] salviñ, dasprenañ, redimañ ; *von der Sünde erlösen,* dasprenañ ar pec'hedoù ; *sondern erlöse uns von dem Bösen, und erlöse uns von dem Übel,* ha distro(it) an droug diwarnomp, met hon diwall(it) diouzh an droug, ha pella(it) an droug diouzhomp, ha lam(it) diwar hon eneoù pouez ar pec'hedoù, ha diboagn(it) hon eneoù, hag hon dilivr(it) a bep droug ; *aus der Hand Satans erlösen,* diliammañ a-dre zaouarn an droukspered ; *jemanden von seiner Stummheit erlösen,* distagañ teod u.b., reiñ ar gomz d'unan mut, lakaat ur mud da gomz ; *jemanden von seiner Blindheit erlösen,* dizallañ u.b., reiñ ar gwel d'unan dall ; *von seiner Blindheit erlöst werden,* dizallañ ; *jemanden von seiner Taubheit erlösen,* reiñ ar c'hleved d'unan bouzar ; **3.** [arc'hant.] tennañ [gounid] da-heul ur werzh, gounit ; **4.** [dre skeud.] disammañ, diskargañ, divec'hiañ, diboaniañ, distanañ ; *er ist erlöst,* echu eo gant e boanioù er bed-mañ ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden,* un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz.

erlösend ag. : **1.** salvus ; **2.** distanus.

Erlöser g. (-s,-) : **1.** redimer g. ; **2.** [relij.] dasprener g., redemptor g. ; *unser Erlöser,* Hor Salver, hor Salver benniget g., ar Mesiaz g., ar Silvad g. ; *der von den Propheten verheißene Erlöser,* ar Mesiaz bet prometet gant ar brofeded g.

erlöst ag. : **1.** gounezet ; *das erlöste Geld,* arc'hant ar werzh, ar somm bet da-heul ar werzh b. ; **2.** [dre skeud.] *er ist erlöst,* echu eo gant e boanioù er bed-mañ.

Erlösung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b. ; **2.** [relij.] salvidigezh b., silvidigezh b., daspren g., dasprenerezh g., dasprenidigezh b., dasprenadur g., redimerezh g. ; **3.** [dre skeud.] disamm g., gras b., distan g., didorr g. ; *eine wahre Erlösung,* un distlabez kaer g., un distrob kaer g.

erluchsen V.k.e. (hat erluchst) : tapout dre finesa ; *jemandem etwas erluchsen,* tennañ dre heg udb digant u.b.

erlügen V.k.e. (erlog / hat erlogen) : **1.** ijinañ, forjañ ; **2.** dont a-benn da gaout gant gevier.

ermächtigen V.k.e. (hat ermächtigt) : galloudegañ, engwiriañ ; *jemanden zu etwas ermächtigen,* galloudegañ u.b., aotren u.b. d'ober udb, reiñ galloud d'u.b. d'ober udb.

V.em. : **sich ermächtigen** (hat sich (t-rt) ermächtigt) : *sich etwas (t-c'h) ermächtigen,* lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb digant unan all, sammañ udb, aloubiñ udb, kroufañ udb, perc'hennañ udb, ober e gerz eus udb, kribañ madoù e nesañ, lakaat udb war e anv.

Ermächtigung b. (-,-en) : **1.** aotreadur g., galloudegadur g., engwiriañ g., engwiriadur g. ; **2.** hollc'halloudegadur g., leunc'halloud g., prokul g., galloud g., lizher digor g., hollc'halloudoù lies.

Ermächtigungsgesetz n. (-es,-e) : [istor] lezenn a-zivout an hollc'halloudoù b., lezenn a-zivout ar galloud leun b., lezenn-c'halloudegañ b., lezenn-galloudegañ b.

ermahnen V.k.e. (hat ermahnt) : **1.** gouzaviñ, aspediñ ; *jemanden ermahnen, etwas zu tun,* stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb ; **2.** ober un tamm trouz da, berzañ.

ermangeln V.gw. (+ t-c'h, **an**+t-d-b) (hat ermangelt) : **1.** bezañ dibourvez a, dioueriñ, defotiñ d'an-unan, kaout diouer eus, na gaout, mankout d'an-unan ; *der nötigen Energie ermangeln,* na gaout gwad a-walc'h en e wazhiennoù, na vezañ a-walc'h a nerzh-youl gant an-unan, bezañ dilañs, bezañ gwevn, na vezañ startijenn a-walc'h gant an-unan, na vezañ startijenn a-walc'h en an-unan, na gaout mel en e eskern, na vezañ deltu a-walc'h gant an-unan, bezañ war var a nerzh-youl, bezañ ur morgousket a zen, na ober kalz tra, na ober kalz a dra, bezañ lizidant, bezañ diek (lezirek, dibreder, landreant, disaour, laosk, diboan), na vezañ a-walc'h a wad en e wazhiennoù, na vezañ a-walc'h a wad en e wazhied, bezañ dour en e wazhied, kaout gwad pouloudet, redek gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, na vezañ dalc'h a-walc'h en an-unan, bezañ dilañs en an-unan, bezañ gwevn, bezañ diegus, bezañ mors, bezañ gwad morz en an-unan, bezañ lizidour, bezañ kousket evel an naer er goañv, bezañ ur vuzhugenn eus an-unan, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ gourt, bezañ lugudus, bezañ luguder, na gaout na da vont na da zont, na vezañ na da vont na da zont en an-unan, na vezañ mont ebet gant an-unan, na vezañ tamm sap en an-unan, na vezañ nemet dour irvin en e wazied, na vezañ nemet dour karotez en e wazhied, bezañ ur varvadenn (ur varvasenn) eus an-unan, bezañ evel un tamm koad ; **2.** *es am gebührenden Respekt gegen jemanden ermangeln lassen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., disprizañ doujañ d'u.b., mont re frank ouzh u.b.

Ermangelung b. (-,-en) **/ Ermanglung** b. (-,-en) : diouer g., mank g., dibourvez g., defot g., faot g., ezeved g. ; *in Ermangelung eines Besseren,* pa'z eo gwir ne c'haller ket kaout gwelloc'h, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, e faot gwell.

ermannen V.em. : **sich ermannen** (hat sich (t-rt) ermannt) : divorfilañ, divorzañ, divorediñ, kregiñ du e-barzh, ober un dastum, dont en-dro war e du, en em gavout ; *ermannt euch !* war-sav, tudoù ! - uhel ar c'halonoù ! - stardit ho kalonoù ! - lakait striv ennoc'h ! - bec'h dezhi, tudoù ! - rousin dezhi ! - bezit kalonek ! - dalc'hit tomm ! - arabat fallgaloniñ ! - savit ho pennoù ! - enaouit ho korfoù ! - krogit start ! - bec'h warnoc'h tudoù ! - poan ha bec'h, paotred ! - isa 'ta, paotred ! - gwaskomp, paotred ! - dalc'hit mat !

ermäßigen V.k.e. (hat ermäßigt) : rabatiñ war, disteuler war, disteurel war, digreskiñ, izelaat, diskenn, gouzizañ ;

die Preise ermäßigen, rabatiñ war ar prizioù, digreskiñ (izelaat, diskenn, gouzizañ) ar prizioù, diskenn priz e varc'hadourezh, disteurel (disteuler) war ar prizioù ; *zu ermäßigten Preisen,* gant diskar a briz, gant diskenn-priz, war zistaol, gant distaol ; *zu einem ermäßigten Preis verkauft werden,* bezañ distaol war an dra-mañ-dra ; *um die Hälfte ermäßigte Fahrkarte,* bilhed hanter-briz g.

Ermäßigung b. (-,-en) : distaol g., rabat g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; *jemandem fünf Prozent Ermäßigung gewähren,* rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., aotren ur rabat a bemp dre-gant d'u.b. ; *um eine Emäßigung bitten,* goulenn kaout un tamm distaol, goulenn rabat.

ermatten V.k.e. (hat ermattet) : mac'homiñ, faezhañ, fatikañ, diviañ, skuizhañ, uzañ, breviñ, asikañ, distrizhañ, flakañ, grevañ, helc'hiñ, herniñ, lazeriañ, mazaouiñ, loesañ, tanailhañ, sabatuiñ, yostañ, semplaat.

V.gw. (ist ermattet) : [dre skeud.] gwanaat, bogiñ, dinerzhañ, fallaat, disteraat, laoskaat, lentaat, flakañ, venaat, semplaat, dont da voredin ; *sein Fleiß ermattet,* laoskaat (terriñ) a ra e aked, distanañ a ra d'e c'hred, yenañ a ra e c'hred, yenañ a ra en e c'hred, lentaat a ra e aket (Gregor), laoskaat a ra en e aket.

Ermatten n. (-s) : bog b., skuizhder g., faezhidigezh b., diviadur g., diviañs b., fatik g., grevadurezh b., greventez b., grevidigezh b., gwanadur g., gwanidigezh b., gwanadenn b., flakadur g., venizion b., sempladur g., sioc'hanidigezh b.

ermattet ag. : faezh, distronk, flak, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein (-divi, -marv), yost, yostet, mac'homet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, landrennek, landrennus, tanailhet, rentet, krevet, gell.

Ermattung b. (-) : bog b., skuizhder g., faezhidigezh b., diviadur g., diviañs b., fatik g., flakadur g., grevadurezh b., greventez b., grevidigezh b., gwanadur g., gwanidigezh b., gwanadenn b., flakadur g., sempladur g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., loes b., loesti b., grevusted b., venizion b.

ermessen V.k.e. (ermisst / ermaß / hat ermessen) : mentañ, muzuliañ, jediñ, jaojañ, prizachañ, feuriañ.

Ermessen n. (-s) : skiant b., skiant-varn b. ; *er überlässt es ganz meinem Ermessen,* tremen a raio diouzh va diviz, lezel a ra ac'hanon d'ober va roll, lezel a ra frankiz ganin d'ober va giz, lizher digor a zo ganiñ, lezet e vezan em madober, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; *nach menschlichem Ermessen,* kement ha ma c'hall intent skiant Mab-den (Gregor) ; *es steht (es liegt) in Ihrem persönlichen Ermessen,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

Ermessensspielraum g. (-s) : frankdivizout g.

ermitteln V.k.e. (hat ermittelt) : **1.** dizoleiñ, diskoachañ, kavout, anavezout, stadañ, savelañ ; *die Wahrheit ermitteln,* stadañ ar wirionez ; *den Täter ermitteln,* kavout piv eo ar felladenner ; **2.** [mat.] jediñ. ; **3.** didermenañ, spisaat, resisaat ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln,* diwar dent ur marc'h ez anavezer e oad ; *den eigenen Standort ermitteln,* merkañ (spisaat) e lec'hiadur, klask gouzout pelec'h emeur war ar mor, kemer e verkoù ; **4.** [sport] reiñ ur renk da, renkañ, rummañ.

V.gw. (hat ermittelt) : ober un enklask, ober enklask (war), ditourañ, enklask [u.b./udb], imbourc'hiñ, imbourc'hiñ war ; *über (gegen) jemanden ermitteln,* ober un enklask diwar-benn u.b., ditourañ u.b., enklask u.b., klask faot gant u.b. ; *bei einem Diebstahl ermitteln,* ober enklask war ul laeroñsi.

Ermittelung b. (-,-en) : **1.** imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g. ; **2.** [gwir] imbourc'hadur g., ditouradur g.

Ermittler g. (-s,-) : enklasker g., imbourc'her g.

Ermittlerin b. (-,-nen) : enklaskerez b., imbourc'herez b.

Ermittlung b. (-,-en) : **1.** imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g. ; **2.** [gwir] imbourc'hadur g., ditouradur g. ; *Ermittlungen anstellen,* ditourañ un afer, ober un enklask, ober enklaskoù, ober enklask war un afer.

Ermittlungsrichter g. (-s,-) : barner imbourc'her g.

Ermittlungsrichterin b. (-,-nen) : barnerez imbourc'herez b.

Ermittlungsverfahren n. (-s,-) : imbourc'hadur g., ditouradur lezvarnel g., enklask a justis g. ; *ein Ermittlungsverfahren einleiten,* digeriñ un enklask a justis, digeriñ un ditouradur lezvarnel,digeriñ un imbourc'hadur.

ermöglichen V.k.e. (hat ermöglicht) : reiñ tro da, reiñ tu da, lezel an tu da, gallusaat, greüsaat, permetiñ ober udb.

ermorden V.k.e. (hat ermordet) : muntrañ, lazhañ, drouklazhañ, fallvuntrañ, distrujañ ; *ermordet werden,* mervel dre lazh, bezañ drouklazhet, bezañ lazhet a-fetepañs ; *sich gegenseitig ermorden,* en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ, en em zistrujañ, en em gignat ; *er hat den König ermordet,* hennezh eo muntrer ar roue ; *in vielen Häusern werden die Bewohner ermordet,* muntrerezh a vez e kalz tiez, lazhet e vez an dud e kalz tiez.

Ermordete(r) ag.k. g./b. : lazhiad g., lazhiadez b., muntrad g., muntradez b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh !

Ermordung b. (-,-en) : denlazh g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., lazherezh g., lazhadeg b., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b. ; *die Ermordung eines Ausländers,* muntrerezh un estren g.

ermüden V.k.e. (hat ermüdet) : **1.** faezhañ, skuizhañ, uzañ, mac'homiñ, breviñ, yostañ, distrizhañ, fatikañ, flakañ, helc'hiñ, herniñ, lazeriañ, mazaouiñ, loesañ, tanailhañ ; **2.** [dre skeud.] tregasiñ, eogiñ, hegaziñ, atahinañ.

V.gw. (ist ermüdet) : skuizhañ, diviañ, faezhiñ, fastañ, bogiñ, flakañ, fatikañ.

ermüdend ag. : skuizhus, skuizhant, divius, faezhus, lazhus, terridik, trevellus, pounner.

ermüdet ag. : skuizh, divi, faezh, fat, fatik, distronk, flak, flakik, dinerzhet, erru dilañs, yost, yostet, brev, brevet, divi, falsvarchet, tanailhet ; *er sieht ermüdet aus,* stumm skuizh a zo warnañ, tres a zo warnañ da vezañ skuizh.

Ermüdung b. (-) : **1.** skuizhadur g., skuizhder g., skuizhded b., diviadur g., diviañs b., faezhidigezh b., bog b., skuizhadenn b., skuizhnez b., skuizvez b., skuizhoni b., faezhder g., fatik g., flakadur g., loes b., loesti b., grevusted b. ; *vor Ermüdung einschlafen,* trec'hiñ ar c'housked war an-unan - en em reiñ da gousket, trec'het gant ar skuizhder ; *Anzeichen von Ermüdung zeigen,* diskouez bezañ skuizh ; **2.** [tekn.] uzadur g., uz g. ; *Anzeichen von Ermüdung zeigen,* diskouez bezañ uzet, diskouez bezañ kozhik

Ermüdungserscheinung b. (-,-en) : merk skuizhder g., sin skuizhder g., tres skuizhder g., azon a skuizhder g. ; *Ermüdungserscheinungen zeigen,* **a)** diskouez bezañ skuizh ; **b)** [tekn.] diskouez bezañ uzet, diskouez bezañ kozhik.

Ermüdungsversuch g. (-s,-e) : [tekn.] prouad uzañ g., arnodenn uzañ b.

ermuntern V.k.e. (hat ermuntert) : **1.** kalonekaat, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, kourajiñ, aliañ, erbediñ, bountañ, kentraouiñ, alej, tuañ, diboaniañ, tommañ kalon u.b., hardishaat, birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., divorzañ, reiñ kalonegezh da, divorfilañ ; *jemanden zur Arbeit ermuntern*, reiñ ton d'u.b. evit labourat, dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, reiñ gred d'u.b., reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour ; *sie hat ihn bei seinen Annäherungsversuchen ermuntert,* roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ ; *jemanden ermuntern,* c'hoari war u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, bountañ war u.b., silañ nerzh e kalon u.b. ; *sich gegenseitig ermuntern,* kourajiñ an eil egile, en em hardishaat ; **2.** sartaat, laouenaat, gaeaat, drantaat, drevaat, sederaat, digrizañ, frevaat, gwivaat, degas [u.b.] war e du.

ermunternd ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, broudus, lañsus, luskus.

Ermunterung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g., brouderezh g., keflusk g., atiz g.

ermutigen V.k.e. (hat ermutigt) : kalonekaat, kadarnaat, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, kentraouiñ, alej, tuañ, diboaniañ, hardishaat, hardizhiñ, divorzañ, divorfilañ, reiñ kalonegezh da ; *jemanden zur Arbeit ermutigen,* reiñ ton d'u.b. evit labourat, dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, reiñ gred d'u.b., reiñ bod d'u.b. da labourat udb, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour ; *jemanden ermutigen,* c'hoari war u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouezañ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, bountañ war u.b., silañ nerzh e kalon u.b., tommañ kalon u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., derc'hel deltu u.b.

ermutigend ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, broudus, lañsus, luskus.

Ermutigung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g., brouderezh g., keflusk g., atiz g.

ernähren V.k.e. (hat ernährt) : **1.** magañ, boueta, paskañ, pasturiñ, predañ, bevañ, mezhur [anv-verb nemetken] ; *ein Kind ernähren,* paskañ ur c'hrouadur ; *der Säugling wird durch Stillen ernährt,* emañ ar vagadenn war ar vronn ; *wer lange schläft, den Gott ernährt,* ar c'housked a zo hanter voued - netra n'eo kollet, leignit pe gouskit - kousket ha leiniañ a zo memes tra - kousket ha leiniañ a zo un heñvel dra - ur gwele mat zo hanter bañsion ; *nicht mehr ernähren,* divoueta ; *der Umsatz seines Geschäfts erlaubt es ihm, seine zehn Kinder zu ernähren,* stal a-walc'h eo e genwerzh evit magañ (evit bevañ) e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit mezhur e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit pourvezañ o mezhur pemdeziek d'e zek krouadur, a-walc'h a vara evit e zek bugel a zo ouzh e zaouarn gant e genwerzh ; *so viele Leute kann ich nicht ernähren,* ned on ket evit magañ kement all a dud ; **2.** [dre skeud.] bastañ da ezhommoù [u.b.], pourvezañ da ezhommoù [u.b.], kenderc'hel [u.b.], gounit boued [d'u.b.], derc'hel [u.b.] en e sav ; *die Säufer ernähren die Wirte,* ar vezvierien eo a zo o terc'hel an ostizien en o sav, marc'had an avu eo a zalc'h an ostizien en o sav.

V.em. : **sich ernähren** (hat sich (t-rt) ernährt) : bevañ, emvevañ, en em voueta, en em vevañ, en em vagañ, emvagañ, en em vezhur [anv-verb nemetken] ; *sich durch seiner Hände Fleiß ernähren,* gounit e vara o c'hweziñ (diouzh c'hwezenn e dal), debriñ e vara ouzh c'hwezenn e dal (gant c'hwezenn e zremm), bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, en em vagañ o labourat ; *sich schlecht ernähren,* en em vevañ divalav, bevañ fall ; *sich von Brot ernähren,* bevañ diwar vara, en em vevañ diwar vara, bevañ gant bara, en em vagañ diwar vara, en em vagañ gant bara, en em vagañ eus bara, en em vezhur gant bara ; *sich nur von Wasser und Brot ernähren,* tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, yunañ diwar bara ha dour, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bevañ diwar dour ha bara sec'h ; *manche Vogelarten ernähren sich von Körnern,* debriñ greun a ra laboused 'zo ; *sie ernähren sich hauptsächlich mit Fisch,* pesked a ra ar font eus o bevañs, en em vezhur a reont gant pesked dreist-holl.

Ernährer g. (-s,-) : mager g., bouetaer g.

Ernährerin b. (-,-nen) : magerez b., bouetaerez b.

Ernährung b. (-) : **1.** magadur g., magadurezh b., bevañs b., boued g., bouetadur g., pask g., paskadur g., bouetadenn b., mezhur g. ; **2.** [buhezoniezh] bouetadurezh g., bevidigezh b., bividigezh b., emvagañ g. ; *ausgewogene Ernährung,* magadur kempouezet mat g., emzoug emvagañ kempouezet mat g.

Ernährungsbewusstsein n. (-s) : yec'hederezh emvagañ g., bouetadurezh yac'hus b.

Ernährungslehre b. (-) : bouedouriezh b.

Ernährungssektor g. (-s) : gennad ar gounezvouederezh g., gennad an agrobouederezh g., gounezvouederezh g.

Ernährungsweise b. (-,-n) : doare emvagañ g., doare emvouetañ g., bouetadurezh g., kundu g./b.
Ernährungswissenschaft b. (-) : bouedouriezh b.
Ernährungswissenschaftler g. (-s,-) : bouedour g.
Ernährungswissenschaftlerin b. (-,-nen) : bouedourez b.
ernennen V.k.e. (ernannte / hat ernannt) : envel, daveiñ, gelver, dileuriañ, krouiñ, arouezиñ, dilenn, kadoriañ, lakaat da ; *jemanden zu etwas ernennen,* envel (daveiñ, gelver) u.b. d'ur garg bennak, lakaat u.b. en ur garg bennak, dileuriañ u.b. d'ur garg bennak ; *zum Direktor ernennen,* envel da rener, dilenn da rener, lakaat da rener ; *jemanden zum Botschafter ernennen,* envel u.b. da gannad, lakaat u.b. da gannad, krouiñ u.b. kannad ; *er wurde zum Major ernannt,* lakaet e oa bet e rez a vajor, savet e oa bet d'ar rez a vajor, krouet e voe major ; *er wurde zum Direktor der Bank ernannt,* lakaet e oa bet da vestr er bank ; *ich wurde 1966 zum Hilfspfarrer ernannt,* me a zo bet kureet e 1966 ; *durch Zuruf ernannt werden,* bezañ anvet dre youc'h an holl.
Ernennung b. (-,-en) : anvidigezh b., anvadur g.
Ernennungsurkunde b. (-,-n) : testeni anvidigezh g.
erneuen V.k.e. (hat erneut) : neveziñ, adneveziñ, adnevesaat, reneveziñ, nevesaat.
erneuerbar ag. : nevezadus, hag a c'haller adneveziñ, nevezus, adnevesaus ; *erneuerbare Ressourcen,* danvezioù nevezadus lies., barregezhioù nevezadus lies. ; *erneuerbare Energie,* gremm nevezadus g.
Erneuerer g. (-s,-) : nevezer g., nevezour g., adnevezer g., nevezintier g., touller-hent g., lañsadenn gentañ b.
Erneuererin b. (-,-nen) : nevezerez b., adnevezerez b., nevezintierez b., toullerez-hent b., lañsadenn gentañ b.
erneuern V.k.e. (hat erneuert) : neveziñ, nevezadenniñ, adneveziñ, adnevesaat, reneveziñ, nevesaat, deneveziñ, arnevesaat, modernaat, arneveziñ, bremanaat ; *eine Fassade erneuern,* (ad)neveziñ talbenn un ti, induañ talbenn un ti a-nevez, kempenn talbenn un ti ; [kenw.] *einen Vertrag erneuern,* adsinañ ur gevrat, neveziñ ur gevrat ; *ein Abonnement erneuern,* adkoumanantiñ, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn ; *den Prozess erneuern,* adober ar prosez, kregiñ en-dro (adkregiñ) gant ar prosez ; *sein Versprechen erneuern,* prometiñ a-nevez (en-dro).
V.em. : **sich erneuern** (hat sich (t-rt) erneuert) : nevesaat, arnevesaat, modernaat, neveziñ.
Erneuerung b. (-,-en) : nevezidigezh b., nevezerezh g., nevesadur g., nevezadur g., nevezadenn b., nevesaat g., adreizhadur g., kempenn g., induadur g., chekerezh g., arnevezadur g., arnevesadur g., bremanaidigezh b., modernadur g., advarrekadur g.
erneut ag. : nevez, a-nevez, ad- ; *erneute Vorladung,* pedadenn (engalv g., engalvadenn b.) da zistreiñ dirak al lez-varn b.
Adv. : adarre, arre, en-dro, a-nevez, c'hoazh, ad- ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren,* adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn ; *eine Frage erneut stellen,* neveziñ e c'houlenn, adneveziñ e c'houlenn, goulenn udb evit an eil gwech.
erniedrigen V.k.e. (hat erniedrigt) : **1.** izelaat, diskenn, digreskiñ, bihanaat, nebeutaat, disteraat ; **2.** [dre skeud.] *jemanden erniedrigen,* izelaat u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., ober divalav d'u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., gwashaat u.b., flemmañ u.b., teuler dismegañs war u.b., astutaat u.b., displetaat u.b., disprizañ u.b., vilaat u.b., gwaskañ u.b.
V.em. : **sich erniedrigen** (hat sich (t-rt) erniedrigt) : en em izelaat, izelaat, displetaat, astutaat, vilaat.
erniedrigend ag. : faeüs, dismegañsus, dismegus, dispriz, disprizus, disprizañsus, gwashaus, ledus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, izelaus, mezhekaus, dipitus ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez.
Erniedriger g. (-s,-) : [tekn.] izelaer g.
Erniedrigung b. (-,-en) : **1.** bihanadur, nebeutadur, digresk g., digreskadur g. ; **2.** dismegañs b., mezhekadur g., displetadur g.
Erniedrigungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] bouc'hell b.
Ernst[1] g. : Ernest g.
Ernst[2] g. : **1.** grevuster g., grevusted b., kruelder g., kruelded b., gwall blegenn b. ; *es wird Ernst,* stardañ a ra an traoù, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, rustaat a ra an traoù, bec'h a zo da gaout, bec'h a vo a-benn nebeut, ur gwall abadenn a zo da gaout, skeudik eo an taol ganemp, pebr a zo e-barzh ar soubenn, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, start e vo an abadenn ; **2.** parfeted b., parfeter g., parfetegezh b., pozadur g., siriusted b., siriuster g., preder g., dic'hoarzh g., pounnerder g., devri g. ; *der Ernst Ihrer Worte hat die Zuhörer stark beeindruckt,* skoet eo bet ar selaouerien gant pounnerder ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant parfeted ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant ho komzoù dic'hoarzh ; *halb im Spaß, halb im Ernst,* gwech dre fars, gwech dre zevri - etre fars ha devri - gant komzoù a zaou fas (Gregor) - bourd ha gwirionez kement-ha-kement en e gomzoù - gant komzoù daou du ; *ist dies dein Ernst ?* ha n'emaout ket o farsal ? ha komz a rez a-zevri ? ha komz a rez a-barfeted ? hep goap e lavarez an dra-se ? daoust pe dre fars pe dre zevri e lavarez an dra-se ? ; **3.** *Ernst mit einer Drohung machen,* mont eus ar gourdrouz d'an oberoù, seveniñ e c'hourdrouz, lakaat e c'hourdrouz da dremen er pleustr ; *zum Enst zurückfinden,* dic'hoarzhin, pozetaat, adkavout e siriusted ; **4.** [dre astenn.] *Ernst der Strafe,* garventez ar c'hastiz b.
ernst ag. : **1.** sirius, divoe, parfet ; *ernster werden,* siriusaat ; **2.** [dre astenn.] dic'hoarzh, dic'hoarzhus, kruel, rust ; *es ist ihm nicht ernst,* emañ o farsal ; *das war nicht ernst gemeint !* evit ober van ne oa ken, ur c'hoari e oa ha netra ken, ur c'hoari ne oa ken, graet hor boa kement-se evit farsal, ur farsadenn an hini e oa, fellout a rae deomp bourdañ, o farsal e oamp, ne oa ket sirius, kement-se ne oa nemet c'hoariell ; *ein ernstes Gesicht machen,* bezañ teñval (bezañ du) e benn, ober ur bod spern, bezañ evel ur gegin fumet, bezañ rust e zremm ; *ernst bleiben,* chom dic'hoarzh, derc'hel penn ; **3.** grevus, arvarus-kenañ, gwall arvarus, gwall, kruel, gwaskus ; *die Lage ist ernst,* bec'h (ur gwall abadenn) a zo da gaout, skeudik eo an taol ganeomp, pebr a zo e-barzh ar soubenn, start e vo an abadenn, en ur gwall blegenn

emaomp, emañ trist an traoù ganeomp, gwall arvarus eo deuet da vezañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, stardañ a ra an traoù ; **4.** pounner, a-bouez, pouezus, dic'hoarzh, grevus ; *etwas ernst nehmen,* kavout grevus ha pouezus udb ; *ich habe Ihnen etwas Ernstes mitzuteilen,* traoù pounner am eus da zisplegañ deoc'h, un dra a vras am eus da zisplegañ deoc'h, traoù dic'hoarzh am eus da zisplegañ deoc'h, un dra c'hrevus am eus da zisklêriañ deoc'h ; *ein ernstes Wort mit jemandem reden,* koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. / ober skol d'u.b. / reiñ kentel d'u.b. (Gregor), kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kenteliañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., rendaeliñ u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., ober un tamm trouz d'u.b. ; **5.** parfet, poellus, pozet, sirius, prederiek, a-zevri, a boell hag a furnez ; *ernst stimmen,* pozetaat ; *wieder ernst werden,* dic'hoarzhiñ, pozetaat ; *es ist seine ernste Absicht,* mennet start eo d'en ober, kampet (mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start) eo d'en ober ; *er nimmt seinen Beruf ernst,* gant preder e ra pep labour, mont a ra da vat-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, hennezh a vez da vat ha kaer gant e labour, un den en e jeu eo pa vez o labourat, labourat a ra difestur, labourat a ra parfet ; **6.** *er nimmt sich sehr ernst,* hennezh en em gav (en em gont, en em zoug) 'vat ! ; *jemanden ernst nehmen,* ober c'hoari gaer gant u.b., ober stad eus u.b., derc'hel stad eus ali u.b., derc'hel stad a ali u.b., derc'hel kont eus ali u.b., derc'hel kont a ali u.b.

Ernstfall g. (-s,-fälle) : *im Ernstfall,* pa sav bec'h, e ken kaz ma savfe bec'h.

ernsthaft ag. : sirius, grevus, kruel, parfet, poellus, poelladus, divoe ; *ernsthafter Mensch,* den en e jeu g., den parfet g., den sirius g.

Adv. : a-barfeted, a-zevri, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, a-berzh-kaer, da vat, evit mat, da vat ha kaer, da vat-kaer, parfet ; *ernsthaft meinen,* krediñ start, krediñ parfet ; *ernsthaft nehmen,* ober c'hoari gaer gant, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, lakaat (kaout) fiziañs e ; *wir werden uns ernsthaft mit Ihnen beschäftigen,* emeur o vont deoc'h a-zevri ; *sie ist ernsthaft wütend,* droug a zo enni he gwalc'h, fuloret eo da vat-kaer, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-naet eo, fuloret-mik eo, tommañ a ra he c'herc'h dezhi, krazañ a ra he c'herc'h dezhi ; *so etwas wurde ernsthaft erwogen,* ar gaoz-se a oa bet kreñv.

Ernsthaftigkeit b. (-) : **1.** grevuster g., grevusted b., kruelder g., kruelded b., gwall blegenn b. ; **2.** parfeted b., pozadur g., siriusted b., siriuster g., dic'hoarzh g., pounnerder g.

ernstlich ag. : **1.** grevus, divoe ; **2.** [dre astenn.] parfet, divrall, dibleg, start ; *ernstliche Meinung,* mennozh divrall g., mennozh dibleg g.

Adv. : da vat, evit mat, gwall ; *ernstlich krank,* klañv (gwasket) da vat-kaer, gwall glañv, klañv-fall, klañv-bras, klañv-moñs ; *so etwas wurde ernstlich erwogen,* ar gaoz-se a oa bet kreñv.

Ernte b. (-,-n) : **1.** eost g., eostad g., trevad b., eosterezh g., dastumadeg b., blezad g., bloaziad g., frouezhioù an douar lies., gounezadur g., [a-wechoù e brezhoneg] here g. ; *die Ernte wird eingebracht,* lakaet e vez an eost er solier, kerc'het e vez an eost d'ar gêr, kaset e vez an trevadoù d'ar gêr ; *reiche Ernte,* eost fonn (puilh, fonnus, kreñv, pinvidik) g. ; *schlechte Ernte,* eostad fall g., eostad tanav g., eostad skort g., eost difonn g., gounezadur difonn g. ; *den Eltern bei der Ernte helfen,* reiñ an dorn d'e dud war-dro an eost ; *der Orkan vernichtete die ganze Ernte,* an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, drastet e voe holl ar bloaziad gant an avel-dro, an eostoù a voe pladet gant ar gorventenn, mont a reas holl ar bloaziad gant ar gorventenn ; *die Ernte steht gut,* kaer ha fonnus eo an eost, fonnus e vo an eost, sin vat 'zo gant an eost, ditour 'zo eus un eost mat, doareet-mat eo an eost, fesonet-mat eo an eost, blezad a vo a-leizh ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife,* meüriñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; **2.** [dre skeud.] *der Tod hält Ernte,* emañ karr an Ankoù o redek dre ar vro, emañ an Ankoù oc'h ober e reuz, emañ morzhol (falc'h) an Ankoù o vont en-dro, klevet e vez karr an Ankoù o tremen ; **3.** [kr-l] *wie die Saat, so die Ernte,* diouzh an here e vez an eost, eostet e vez ar pezh a zo bet hadet, diouzh ma ri e kavi, diouzh a ri e kavi, hervez ma ri e vo graet dit, gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h.

Erntearbeiter g. (-s,-) : eoster g., meder g., medeler g., gopreostad g., mevel eostiñ g.

Erntedankfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel an eost g., lidadenn evit trugarekaat Doue eus an eost b.

Ernteertrag g. (-s,-erträge) : trevad g., eostad g., teurel-eost g., gounezadur g., blezad g., bloaziad g.

Erntefest n. (-es,-e) : gouel an eost g.

Erntehelfer g. (-s,-) : eoster g., meder g., medeler g., gopreostad g., mevel eostiñ g. ; *als Erntehelfer einstellen,* gopreostañ, ober koumanant eost ouzh ur mevel ; *Bauer, der Erntehelfer einstellt,* gopreoster g. ; *sich als Erntehelfer melden,* ober koumanant eost.

Erntekranz g. (-es,-kränze) : kurunenn kinklet gant pennoù-ed ha bleunioù b.

Erntelohn g. (-s,-löhne) : gopr-eost g., koumanant eost g.

Erntemonat g. (-s,-e) : **1.** miz Eost g., Eost g. ; **2.** [istor] miz an eost g.

Erntemond g. (-s,-e) : kann Eost g., loar charretez b.

ernten V.k.e. (hat geerntet) : **1.** kenteliañ an eost, eostiñ, mediñ, dastum, ober an eost, bezañ war an eost ; *Kartoffeln ernten,* tennañ avaloù-douar, dastum avaloù-douar, eostiñ avaloù-douar ; *Äpfel ernten,* avalaoua, eostiñ avaloù, kutuilh avaloù ; *Erbsen ernten,* kutuilh piz, dastum piz ; *Erdbeeren ernten,* sivia, kutuilh sivi ; *Bananen werden unreif geerntet,* kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv ; *Salz ernten,* holena, kutuilh holen ; **2.** [dre skeud.] dastum, eostiñ, mediñ, rozellat ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten,* ar re a had en daeroù a vedo el levenez ; *er erntete stürmischen Beifall,* youc'hal brav-brav forzh pegement

(ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a oa bet graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ ; *er erntete Messerstiche,* kontelladoù a gouezhas warnañ, pakañ a reas pezh a gar kontelladoù ; *Undank ernten,* na vezañ diskouezet anaoudegezh-vat ebet d'an-unan evit ar vad graet, dastum pezh a gar dispriz evit ar vad graet, na zastum tamm anaoudegezh-vat ebet, bezañ roet d'an-unan ar vazh yod da lipat ; *einstimmiges Lob ernten, einhelliges Lob ernten,* eostiñ ur barrad meuleudioù, eostiñ meuleudi digant an holl (a bep tu), bezañ roet d'an-unan mil meuleudi gant an holl, bezañ roet d'an-unan a bep seurt meuleudi gant an holl, rozellat meuleudioù ; *die Früchte seines Fleißes ernten,* dastum frouezh e labour, eostiñ frouezh e labour, mediñ frouezh e labour, dastum frouezhioù e labour, eostiñ frouezhioù e labour ; **3.** [kr-l] *wer Wind sät, wird Sturm ernten,* tud fallakr, abred pe ziwezhat, ho pezo greun diwar hoc'h had - diouzh ma ri e kavi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - eus ar skudell a roez e resevez - eostet e vez pezh a zo bet hadet - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *er erntet, was er gesät hat,* eostiñ a ra pezh a zo bet hadet gantañ.

Erntesegen g. (-s) : trevad fonnus g., eostad fonnus g., trevad puilh g., eostad puilh g., gounezadur puilh g.

Erntesichel b. (-,-n) : strop g., falz-eost b., falz-taol b., falz-ved b.

Erntetag g. (-s,-e) : gouel an eost g.

Erntewagen g. (-s,-) : karr-eost g., kastell-eost g., kastell-eostek g.,

Erntezeit b. (-,-en) : eostvezh g., mare an eost g., eost g. ; *die Erntezeit brach an,* an eost a zeuas ; *zur Erntezeit,* da vare ar mediñ g., da vare an eost g. ; *einen nahtlosen Übergang in die Erntezeit ermöglichen,* sikour da sevel krec'h Gouere, sikour da dremen ar prantad rageost.

Ernting g. (-s,-e) : **1.** miz Eost g., Eost g. ; **2.** kann Eost g.

ernüchtern V.k.e. (hat ernüchtert) : **1.** divezviñ, diabafiñ ; **2.** [dre skeud.] dipitañ, disouezhiñ, diabafiñ ; *er ist ernüchtert,* torret eo dezhañ, disouezhet eo.

ernüchternd ag. : divezvus.

Ernüchterung b. (-,-en) : disouezhenn b., disouezhadenn b., kerseenn b., didouelladur g., didouellañ g., disouezhiñ g.

enumerieren V.k.e. (hat enumeriert) : niverenniñ, diniveriñ, kontañ, ezrevell, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, renabliñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini) ; *beim Enumerieren etwas vergessen,* bezañ mank.

Eroberer g. (-s,-) : alouber g., gounezer g., gounezour g. ; *Wilhelm der Eroberer,* Gwilherm an Alouber g.

erobern V.k.e. (hat erobert) : **1.** aloubiñ, kemer, kemer dre nerzh, sterniañ, en em sezisañ eus, gounit, perc'hennañ ; [lu] *eine Festung erobern,* kemer ur c'hreñv(lec'h) dre nerzh, sterniañ ur c'hreñv(lec'h), en em sezisañ eus ur c'hreñvlec'h ; **2.** *die ersten Sonnenstrahlen erobern nach und nach das Innere des Hauses,* tamm-ha-tamm e vez leuniet an ti gant kentañ bannoù an heol lies. ; **3.** *jemandes Herz erobern,* gounit kalon u.b., gounit karantez u.b. ; *jemanden erobern,* filimañ u.b., desev u.b., chalmiñ u.b., loavañ u.b.

Eroberung b. (-,-en) : **1.** aloubidigezh b., aloubadenn b., kemeridigezh b., gounezidigezh b., gounidigezh b. ; *die Eroberung des Weltraums,* gounidigezh ar steregor b., gounidigezh an egor b., gounit an egor g. ; **2.** [karantez] P. *eine Eroberung machen,* ober ur stokenn, gounit kalon u.b., gounit karantez u.b.

Eroberungskrieg g. (-s,-e) : brezel aloubiñ g.

Eroberungsvorgang g. (-s,-gänge) : *der Eroberungsvorgang,* argerzh an aloubidigezh g.

erodieren V.k.e. (hat erodiert) : krignat, dispenn.

erodierend ag. : krignus.

eröffnen V.k.e. (hat eröffnet) : **1.** digeriñ, diglozañ, igeriñ ; *einen Brief eröffnen,* digeriñ ul lizher ; *eine Sitzung eröffnen,* digeriñ un dalc'h, digeriñ kuzul ; [kenw.] *einen Kredit eröffnen,* digeriñ ur c'hred ; *ein Geschäft eröffnen,* digeriñ stal ; **2.** kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ ; *die Angelsaison ist eröffnet,* krog eo mare ar peketa ; [lu] *die Feindseligkeiten eröffnen,* digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, komañs ar brezel, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, mont d'an arsailh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann ; *das Feuer eröffnen,* kregiñ da dennañ ; [kartoù, domino] digeriñ, kregiñ ; **3.** [dre skeud.] *jemandem sein Herz eröffnen,* digeriñ (dizoleiñ, diskuliañ) e galon d'u.b.

V.em. : **sich eröffnen** (hat sich (t-rt) eröffnet) : **1.** en em ginnig, dont war wel, diglozañ ; *neue Möglichkeiten eröffnen sich,* hentoù nevez a vez digoret ; **2.** digeriñ e galon, diskargañ e galon, dizoleiñ e galon, diskuliañ e galon, divarrañ e galon ; *sie eröffnete sich mir,* digeriñ (dizoleiñ, diskuliañ) a reas he c'halon din, lavaret a reas din pezh a oa war he c'halon (Gregor).

Eröffnen n. (-s) **/ Eröffnung** b. (-,-en) : **1.** digoradur g., digoridigezh b., igoridigezh b. ; *feierliche Eröffnung,* lañs a enor g., digoradur war an ton bras (war an ton uhelañ) g. ; *Eröffnung der Sitzung,* digoridigezh an emvod b. / digoradur an emvod (Gregor) g. ; *Eröffnung eines Testaments,* digoridigezh (diskuliadur g.) un testamant b. ; **2.** diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., kemenn g., kemennadenn b.

Eröffnungsansprache b. (-,-n) : prezegenn digeriñ b.

Eröffnungsbilanz b. (-,-en) : bilañs digeriñ g., mentel deraouiñ b.

Eröffnungsfeier b. (-,-n) **/ Eröffnungsfeierlichkeit b.** (-,-en) : lañs a enor g., lid digeriñ g., gouel digoridigezh g.

Eröffnungssitzung b. (-,-en) : dalc'h digeriñ g., estez digeriñ g.

erogen ag. : erogen ; *erogene Zone,* tachad erogen g.

erörtern V.k.e. (hat erörtet) : **1.** divizout, breutaat, studiañ, dezvarn, burutellat ; **2.** displegañ, dispakañ ; *eine Idee erörtern,* displegañ ur mennozh, dispakañ ur mennozh.

Erörterung b. (-,-en) : **1.** diviz g., breutadenn b., dael g. ; **2.** disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g.,

displegadenn b., displeg g., sklaeriadenn b., sklaeridigezh b. ; *das bedarf näherer Erörterung,* kement-se a c'houlenn muioc'h a zisplegadurioù, kement-se a c'houlenn bezañ displeget hiroc'h, ret eo gant an dra-se disklêriañ hiroc'h ; **3.** studiadenn b.

Eros g. : [mojenn.] Eros g.

Eroscenter n. (-s,-) : Eroscenter g., fouzhva g.

Erosion b. (-,-en) : krign g., krignerezh g. ; *die Erosionswirkung eines Gletschers ist stärker als die eines Wasserlaufes,* muioc'h e krign ar skornredennoù eget an dourredennoù.

Erosionsfaktor g. (-s,-en) : krigner g.

Erosionsfläche b. (-,-n) : gorread krignañ g.

Erosionstal n. (-s,-täler) : komm g.

Erotik b. (-) : erotegezh b.

Erotika lies. : lennegezh erotek b.

Erotikon n. (-s, Erotika/Erotiken) : levr erotek g.

erotisch ag. : erotek, orgedus ; *sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen,* kaout hoal revel evit tud eus e rev.

Erotomanie b. (-) : [bred.] erotomania g., sec'hvreadezh b.

Erpel g. (-s,-) : [loen.] mailhard g.

erpicht ag. : *auf etwas (t-rt) erpicht sein,* kaout deur gant udb, bezañ pitilh (nay, sot, gwrac'h, ran, troet-kenañ, dall) gant udb, bezañ ur bouc'h gant udb, mont dreist-penn gant udb, bezañ taer war udb, bezañ sorc'hennet gant udb, karout udb dreist ar barr, karout udb dreist-penn, lakaat e voemenn gant udb, na gaout ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober udb, mennout ober udb.

Erpichtheit b. (-) : albac'henn b., sorc'henn b., froudad g., boemenn b.

erpressen V.k.e. (hat erpresst) : drouktunañ, tunañ, destrizh, raketiñ ; *jemandem etwas erpressen,* tennañ udb dre heg digant u.b. ; *jemandem ein Kleidungsstück erpressen,* dibourc'hañ u.b. eus ur pezh dilhad ; *von jemandem eine Unterschrift erpressen,* sipañ sinadur u.b.

Erpresser g. (-s,-) : drouktuner g., gwallwiriaouer g., destrizher g., raketer g., loufrez g.

Erpresserbrief g. (-s,-e) : lizher drouktunañ g.

Erpresserin b. (-,-nen) : drouktunerez b., gwallwiriaouerez b., destrizherez b., raketerez b.

erpresserisch ag. : ... drouktunañ, ... drouktunerezh.

Erpressung b. (-,-en) : drouktunerezh g., gwallwir g. ; *räuberische Erpressung,* raket g., preizhadur g.

Erpressungsversuch g. (-s,-e) : taol drouktunañ g., arnod drougtunañ g., argeziad drougtunañ g.

erproben V.k.e. (hat erprobt) : amprouiñ, lakaat en amprou, arnodiñ, arnodeliñ, prouadiñ, prouata ; *seine Tapferkeit erproben,* ober amprou eus e gadarnded.

erprobt ag. : amprouet ; *erprobtes Mittel,* remed amprouet g.

Erprobung b. (-,-en) : amprou g., amprouenn b., amprouadur g., taol-esae g., esa g., arnod g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnodad g., arnodadenn b., arnodadur g., arnodenn b., prouad g.

erquicken V.k.e. (hat erquickt) : **1.** distanañ ; *erquickend,* distanus, yenaus, freskaus, [amzer, avel] sin ; **2.** [dre skeud.] frealziñ, kennerzhañ, reiñ gred da, broudañ, sartaat, sederaat ; *ein erquickendes Schauspiel,* un arvest kennerzhus (louenaus, plijadurus, bourrus, frealzus, broudus) g.

V.em. : **sich erquicken** (hat sich (t-rt) erquickt) : **1.** distanañ e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, dispelc'hiñ e sec'hed, terriñ e sec'hed, divalbiñ ; **2.** [dre skeud.] sartaat, drantaat, drevaat, mavaat, sederaat, louenaat.

erquickend ag. : diskuizhus, diskuizh, diskuizh d'ar spered.

erquicklich ag. : **1.** distanus ; **2.** [dre skeud.] louenaus, plijadurus, bourrus, frealzus, broudus, kennerzhus.

Erquickung b. (-,-en) : **1.** distan g. ; **2.** [dre skeud.] kennerzh g./b., frealzidigezh b.

erraffen V.k.e. (hat errafft) : ober riñs war, ober ur riñs war, skrapañ, difrapañ, diframmañ, rañvat, rastellat, kemer buan.

Errata lies. : errata lies., difaziañ g.

erraten V.k.e. (errät / erriet / hat erraten) : diskoulmañ, divinout ; *ein Rätsel erraten,* diskoulmañ un divinadell.

erratisch ag. : **1.** darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz, kildro, berrboellik, hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, lavar-dislavar, gwenno, dizalc'h, pennadus, froudennus, froudennek ; **2.** [douar.] kantreidik, distrewat b.

errechnen V.k.e. (hat errechnet) : jediñ, kontañ.

erregbar ag. : **1.** kintus, tagnous, brouezek, brouezus, imorus, anoazus, buanekaus, taerus ; **2.** fromidik, kizidik, santidik, peñver e galon, bouk e galon, esmaeüs ; *er ist leicht erregbar,* lammat a ra evit an dister tra, ur galon dener eo, kizidik (santidik) eo betek re, hennezh a zo kizidik dreist-kemm, hennezh a zo peñver e galon.

Erregbarkeit b. (-) : **1.** fromerezh g., buanegezh b., brouezusted b., anoazusted b., esmaeüsted b., esmaeüster g., fromidigezh b., trivlidigezh b., kantaezidigezh b. ; **2.** skiantennelezh b., skiantaerezh b.

erregen V.k.e. (hat erregt) : **1.** fromañ, broudañ, brochañ, luskañ, flemmañ, atizañ, kentraouiñ, isañ, feulzañ, imoriñ, taeraat, divorediñ, divorzañ, divorfilañ ; *Literatur muss die Gefühle erregen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *das Blut erregen,* lakaat gwad u.b. da virviñ, divorediñ ar gwad ; *die Gemüter erregen,* lakaat mel-penn an dud da dommañ ha da virviñ ; *den Appetit erregen,* tommañ ar c'hoant debriñ, divouedañ ar c'hof, digeriñ ar galon, bezañ ilbouedus, degas naon, hilligañ ar staon, reiñ digor d'ar galon, degas c'hoant debriñ, reiñ (degas) c'hoant da zebriñ / reiñ c'hoant debriñ (Gregor) ; *Durst erregen,* bezañ sec'hedus, degas sec'hed, sec'hediñ, sec'hedikaat, balbiñ ; **2.** [dre skeud.] degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ d'e heul, tennañ war e lerc'h, enaouiñ, elumiñ ; *Anstoß erregen,* gwallskoueriañ, feukañ ; *den Neid erregen,* degas c'hoant, lakaat c'hoant e-kichen ezhomm, lakaat gwarizi da sevel en u.b., dougen d'an avi, reiñ c'hoant d'an dud, lakaat avi (gourventez) da sevel e kalon u.b., enaouiñ avi (gourventez) e kalon u.b., elumiñ avi (gourventez) e kalon u.b. ; *Heiterkeit erregen,* lakaat (ober) fent, reiñ fent [d'u.b.] ; *Unwillen erregen,* ginañ, chifañ, lakaat diaes, displijout ; *Übelkeit erregen,* bezañ heugus (flaerius, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugiñ ; *jemandes Mitleid erregen,* lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez,

kouezhañ truez u.b. ouzh an-unan, engelver truez u.b., dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon u.b.
V.em. : **sich erregen** (hat sich (t-rt) erregt) : fromañ, brouezañ, buanekaat, buanegezh, imoriñ, mont e fulor, fuloriñ, follañ, feulziñ.
erregend ag. : esmaeüs, fromus, trivlius, trivliadus ; *Grauen erregend,* braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus.
Erreger g. (-s,-) : 1. brouder g., atizer g. ; 2. [mezeg.] brouder kleñved g., atizer kleñved g., kontammer g., bazhell b., bazhennig b., hadenn a gleñved b.
Erregerdynamo g. (-s,-s) : [tredan] dinamo ganer g.
Erregerstrom g. (-s,-ströme) : [tredan.] tredan argrider g.
erregt ag. : **1.** trefuet, entizet, from, fromet, o turmudañ ; **2.** enervet, mil enervet, tri mil enervet, fuloret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, kounnaret, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **3.** rust, turmudus.
Erregtheit b. (-) : trefu g., entiz g., turmud g., trekou g., breskenn g., brouez b., fum g., arfleu g., hegazerezh g., reuz g., kas g.
Erregung b. (-,-en) : **1.** atiz g., broud g., broudad g. ; **2.** broudedigezh b. ; **3.** [dre skeud.] from g., fromadur g., fromadenn b., birvilh g., strafuilh g., trekou g., turlut g., turmud g., esmae g., troubl g., troublien b., kas g. ; *in großer Erregung, in rasender Erregung,* taer-ruz, tro en e voned, ar gwad o virviñ en e wazhied, entanet, birvilh bras ennañ, en ur strafuilh bras, en ur c'has bras ; *er war geheilt, außer dass er in der Erregung manchmal stotterte,* pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuilh ennañ.
Erregungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù broudañ g., brouduzenn b.
Erregungsniveau n. (-s,-s) : [fizik] live argrid g.
erreichbar ag. : tizhadus, diraezus, tizhus ; *ich bin jeder Zeit erreichbar,* tu 'zo da ziraeziñ (da dizhout) ac'hanon da n'eus forzh pet eur, me a vo atav en hoc'h ardremez ; *er ist nicht erreichbar,* n'eur ket evit tizhout anezhañ, n'eur ket evit kavout anezhañ, n'emañ ket en ardremez, n'emañ ket war-dro, n'eus ket tu da dostaat outañ.
erreichen V.k.e. (hat erreicht) : **1.** tizhout, diraez, diraezañ, tapout, pakañ, dont da gaout, opten ; *dieses Auto erreicht 150 Stunden-kilometer,* tu 'zo evit ar c'harr-tan-se da vont betek 150 kilometrad an eur ; *der Preis hat die zehntausend Euro nicht ganz erreicht,* ne oa ket aet ar priz da zek mil euro leun ; *wie kann man Sie erreichen ?* penaos tizhout ac'hanoc'h ? ; *wir sind nur telefonisch zu erreichen,* n'eus nemet dre bellgomz ez eus tu da dizhout ac'hanomp, n'eus nemet dre bellgomz ez eus tu da gehentiñ ganeomp ; *sie ist telefonisch nur schwer zu erreichen,* ur gwall reuz e vez (diaes e vez) tizhout anezhi dre bellgomz ; *sagen Sie mir, wie und wo ich Sie erreichen kann,* lezit ganin peadra d'ho tizhout ; *er versucht dich zu erreichen,* klask a ra jubenniñ ac'hanout, klask a ra mont e darempred ganit ; *er hat ein fortgeschrittenes Alter erreicht,* erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad ; **2.** [dre heñvel.] tapout, tizhout ; *ich erreiche den Zug nicht,* ne vin ket evit tapout (tizhout) an tren, emaon o vont da vankout va zren ; **3.** dont a-benn, kas da vat ; *sein Ziel erreichen,* kas e daol da benn, kas e daol da vat, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, pengenniñ war e daol, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, ober tro-vat, ober taol mat, dont a-benn eus e grog ; *ihr zu erreichendes Ziel,* ar pal divizet dezho tizhout g. ; *er setzt alles daran, sein Ziel zu erreichen,* ober a ra diouzh tizhout e bal ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen,* tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *Mittel und Wege suchen, etwas zu erreichen,* klask penn an tu da dizhout udb, klask an tu (an dro) da dizhout udb, klask e du (e dro, e bleg) da dizhout udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin d'ober udb ; *ich habe mein Ziel noch nicht erreicht,* n'on ket c'hoazh ken koulz ha ma fell din bezañ, n'on ket en em gavet e penn va erv c'hoazh, n'on ket deuet a-benn eus va zaol c'hoazh, n'em eus ket tizhet va fal c'hoazh, n'em eus ket diraezet va zaol c'hoazh, n'on ket erru er pal c'hoazh (Gregor) ; *er hatte nur einen Teilerfolg erreicht,* deuet e oa e daol da vadik nemetken ; *sosehr er sich auch bemühte, er erreichte nichts,* daoust d'e holl strivoù ne dizhas ober netra, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantañ, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra da vat dezhañ, pegement bennak a strive ne zeue netra ebet da vat gantañ, ne vern pegen bras e oa e strivoù ne zeue netra da vat gantañ ; **4.** erruout, en em gavout, tapout ; *bevor wir diesen Weg erreichen,* a-barzh erruout gant an hent-se, a-barzh en em gavout war an hent-se, a-barzh tapout an hent-se ; *er weiß nicht, über welchen Weg er Bautzen erreichen kann,* ne oar ket an hent da Vautzen, ne oar ket dre belec'h eo dezhañ mont da Vautzen ; *wie erreicht man Saas-Fee ?* dre be hent eo mont da Saas-Fee ? pe hent eo mont da Saas-Fee ? dre belec'h eo mont da Saas-fee ? ; *nach langem, beharrlichem Wandern erreichte er die Küste,* dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez delc'her da bilat hent e tegouezhas gant an aod ; **5.** *das Wasser hat die Wiese erreicht,* krog eo an dour da vont war ar prad.
Erreichung b. (-,-en) : diraez g., degouezh b.
erretten V.k.e. (hat errettet) : saveteiñ e vuhez da ; *jemanden vom Tode erretten,* tennañ u.b. a-dre zaouarn an Ankoù, saveteiñ u.b., saveteiñ buhez u.b. (e vuhez d'u.b.), arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor).
Erretter g. (-s,-) : saveteer g., dieuber g.
Errettung b. (-,-en) : saveteadenn b., saveteiñ g., saveteerezh g., dieubidigezh b.
errichten V.k.e. (hat errichet) : **1.** sevel, gwintañ, savadenniñ, savaduriñ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, diazezañ ; *ein Denkmal errichten,* sevel un delwenn goun, sevel un delwenn enor ; *ein Gerüst errichten,* sevel ur chafod ; *ich selbst habe diese Mauer errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet,* kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko ; **2.** [dre skeud.] krouiñ, savelañ, savadenniñ, adeiladiñ, diazezañ, ensezañ, amparañ ; *eine*

Fabrik irgendwo errichten, ensezañ ul labouradeg en un tu bennak ; *eine Schule errichten,* krouiñ ur skol.
Errichtung b. (-,-en) : savidigezh b., savadurezh b., ensavidigezh b., saverezh g., savadur g., krouidigezh b., konstruidigezh b., amparadur g., amparañ g.
erringen V.k.e. (errang / hat errungen) : gounit dre stourm, akuizitañ, tizhout kaout, gounit kaout ; *den Sieg über jemanden erringen,* dont da drec'hiñ war u.b., bezañ trec'h d'u.b. (war u.b.), kaout (gounit) an trec'h war u.b., kaout al levezon war u.b., gounit war u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., bezañ sour war u.b., mont an trec'h gant an-unan, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., sevel war varr, dont a-benn eus u.b. ; *diese Partei errang einen erheblichen Stimmengewinn,* gounidoù bras a zo bet gant ar gostezenn-se.
erröten V.gw. (ist errötet) : ruziañ, dont ruz, mont ruz, rusaat, sevel ar ruz en e benn, sevel ur ruzder en an-unañ, mont ruzder en an-unañ ; *bis über die Ohren erröten,* ruziañ betek e zivskouarn, dont ruz evel kribenn ur c'hilhog, dont ruz-glaou, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *jemanden zum Erröten bringen, jemanden erröten lassen,* degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, lakaat u.b. ruz ; *du solltest vor Scham erröten,* ruziañ a zlefes gant ar vezh ; *ich musste vor Scham erröten,* ar vezh he doa graet din ruziañ, ruz e oa deuet va fenn gant ar vezh.
Errungenschaft b. (-,-en) : araokadeg b., gounidoù lies., perc'hennidigezh b., gounezidigezh b., enraog g. ; *die Errungenschaften der Wissenschaft,* araokadeg ar skiantoù b., araokadennoù ar skiantoù lies., gounidoù ar skiantoù lies., araokadeg ar ouezoniezh b., araokadennoù ar ouezoniezh lies., gounidoù ar ouezoniezh lies. ; *soziale Errungenschaften,* araokadeg sokial b., gounidoù sokial lies., enraog sokial g. ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben,* kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù).
Errungenschaftengemeinschaft b. (-,-en) : [gwir] kumuniezh a vadoù evit pezh a sell ouzh an akuidoù nemetken b.
Ersatz g. (-es) : **1.** meni g., erlec'hiad g., asez g., danvez divankañ g., ersatz g. **; 2.** digoll g., dic'haou g., redimerezh g. ; *zum Ersatz*, *als Ersatz,* da zigoll, evit (en) digoll, evel dic'haou, evit dic'haouiñ eus udb, e lec'h udb, evit divankout udb, en distro, en eskemm, e plas udb ; *für einen Verlust Ersatz leisten,* digoll (dic'haouiñ) hervez ar c'holl a zo bet, redimañ ar c'holl ; *Schadenersatz zahlen,* dic'haouiñ (digoll) u.b. ; *Pferdeersatz,* pourvezadur kezeg g., kezeg fresk lies., kezeg nevez lies. ; *sich (t-d-b) Ersatz verschaffen,* digoll, en em zigoll.
Ersatzbefriedigung b. (-,-en) : [bred.] digoll dre dreuzlakadur g., kempouezañ g., kempouezadur g.
Ersatzdienst g. (-es,-e) : koñje keodedek g.
Ersatzfreiheitsstrafe b. (-,-n) : [gwir] destrizh korf g.
Ersatzkaffee g. (-s) : meni kafe g., erlec'hiad eus ar c'hafe g., kafe malt g., kafe heiz g.
Ersatzkasse b. (-,-n) : kef kretadur kleñved klokaat g.
Ersatzmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** erlec'hier g., erlec'hiad g., eiler g., amsavad g. ; **2.** [sport] eilc'hoarier g.
Ersatzmittel n. (-s,-) : meni g., erlec'hiad g., danvez divankañ g.
Ersatzrad n. (-s,-räder) : adrod b., rod-sikour b., rod erlec'hiañ b., rod-eskemm b.
Ersatzreifen g. (-s,-) : bandenn-rod sikour b., bandenn-rod eskemm b., bandenn-rod erlec'hiañ b.
Ersatzschauspieler g. (-s,-) : erlec'hier g., erlec'hiad g., doublad g.
Ersatzschlüssel g. (-s,-) : eil alc'hwez g.
Ersatzspieler g. (-s,-) : [sport] eilc'hoarier g.
Ersatzstoff g. (-s,-e) : kendanvez g., meni g., erlec'hiad g., asez g., danvez divankañ g.
Ersatzstrafe b. (-,-n) : [gwir] kastiz erlec'hiañ g.
Ersatzteil n. (-s,-e) : eilpezh g., pezh erlec'hiañ g.
Ersatztruppen lies. : [lu] bagadoù-eskemm lies., bagadoù fresk lies.
Ersatzwahl b. (-,-en) : dilennadeg klokaat b., dilennadeg erlec'hiañ b.
ersatzweise Adv. : da zigoll, evit (en) digoll, evel dic'haou, evit dic'haouiñ eus udb, e lec'h udb, evit divankout udb, en distro, en eskemm, e plas udb.
Ersatzwert g. (-s) : kevatal g., par g., keittalvoudegezh b.
ersaufen V.gw. (ersäuft / ersoff / ist ersoffen) : P. beuziñ.
ersäufen V.k.e. (hat ersäuft) : **1.** beuziñ, stlepel en dour ; **2.** [dre skeud.] *seinen Kummer in Wein ersäufen,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit tremen e c'hlac'har, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlac'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er gwin un opiom da zisoñjal e c'hlac'har, beuziñ e c'hlac'har dre evañ gwin, beuziñ e c'hlac'har er gwin.
Ersäufen n. (-s) : P. beuz g., beuzadenn b., beuzerezh g., beuzidigezh b., beuzadeg b.
erschaffen V.k.e. (erschuf / hat erschaffen) : krouiñ, sevel, ober ; *Gott erschuf uns nach seinem Bilde,* Doue a reas an den diouzh e heñveledigezh, Doue a reas an den diouzh e skeudenn, krouet eo bet an dud hervez dremm Doue ; *Gott erschuf die Welt,* Doue a grouas ar bed, Doue en deus graet d'ar bed bezañ, Doue a stummas ar bed.
Erschaffen n. (-s) : krouiñ g., krouidigezh b.
Erschaffer g. (-s,-) : krouer g., furmer g., oberour g., oberer g., saver g., aozer g.
Erschaffung b. (-,-en) : krouidigezh b., krouadenn b., oberidigezh b., savidigezh b. ; *die Erschaffung der Welt,* krouidigezh ar bed b., ar Grouidigezh b.
erschallen V.gw. (erscholl / erschallte // ist erschollen / ist erschallt) : **1.** tregerniñ, dasseniñ, kornal, draskal, skiltrañ ; **2.** [c'hoarzhadeg] dirollañ, tarzhañ, dedarzhañ, flistrañ ; *ein lautes Gelächter erschallte,* sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, c'hoarzhoù a flistras.
erschauern V.gw. (ist erschauert) **/ erschaudern** V.gw. (ist erschaudert) : skrijañ, kridienniñ, hirisañ, braouac'hiñ, daskrenañ, tridal.
Erschauern n. (-s) **/ Erschaudern** g. (-s) : kridienn b., skrijadenn b., skrij g., euzhadenn b., frenezi b., hiris g., orrol b.
erschauernd ag. **/ erschaudernd** ag. : kridiennus, tridus, skrijus.
erscheinen V.gw. (erschien / ist erschienen) : **1.** dont war wel, mont war wel, dont a-wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskoachañ, divouchañ, dihoubañ,

diflukañ, nodiñ, tarzhañ, anadiñ, diguzhat, dispakañ, dispakañ e benn, dizoleiñ, degouezhout ; *jemandem im Traume erscheinen,* komz ouzh u.b. dre e gousk / komz ouzh u.b. e-pad e gousk / komz ouzh u.b. dre soñj / komz ouzh u.b. e soñj (Gregor), en em ziskouez d'u.b. dre e gousk ; *ein Regenbogen erschien am Himmel,* stignet e oa bet gwareg-ar-glav ; *bevor ihr Mann im Meer ertrank, ist er ihr erschienen,* gwelet he doa damskeud he gwaz a-raok e varv er mor ; *der Drache erschien bald in Gestalt einer Schlange, bald in Gestalt eines jungen Mädchens,* en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech en aoz un naer, gwech en aoz ur plac'h yaouank ; *sie erschienen pünktlich,* degouezhout a rejont eeun d'an eur a oa bet lavaret dezho ; **2.** [gwir] erzont, dont, mont ; *als Zeuge vor Gericht erscheinen,* erzont dirak ar varnerien evit dougen testeni, mont dirak al lez-varn evit dougen testeni, dont dirak al lez-varn evit dougen testeni ; *auf Vorladung nicht erscheinen,* desfailhañ, mankout ; *persönlich erscheinen,* dont e-unan-penn / dont e-unan-kaer / dont a-benn person (Gregor) ; **3.** [moull.] dont er-maez, dont a-ziwar ar wask, dont er-maez a-zindan ar wask, bezañ embannet, bezañ lakaet er gouloù ; *neu erschienenes Buch,* levr nevez-embannet g., levr deuet eus ar moull g., levr nevez-voullet g.

V.dibers. (erschien / ist erschienen) : **1.** seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *es erscheint wünschenswert,* mat e vefe a hervez (evit doare) ; **2.** *es erscheint mir, dass ...,* hervezon, da'm soñj, war va meno, da'm meno, hervez va meno, hervez va soñj, a soñj din, a gred din, a gav din, 'm eus aon.

Erscheinen n. (-s) : **1.** embannidigezh b., embannerezh g., dont er-maez g. ; *Erscheinen eines Buches,* embannidigezh (embannerezh g.) ul levr b., dont er-maez ul levr g. ; **2.** [gwir] erzonedigezh b., emziskouez g., emziskouezidigezh b. ; *Erscheinen vor Gericht,* erzonedigezh dirak al lez-varn b., emziskouez dirak al lez-varn g., emziskouezidigezh dirak al lez-varn b.

Erscheinung b. (-,-en) : **1.** anad g., merk g., arouez b., sin g., tres g., roud g., anadenn b. ; *zur Erscheinung bringen,* diskouez, lakaat e gwel (a-wel, war wel), diskoachañ, lakaat da anadiñ ; *zur Erscheinung kommen, in Erscheinung treten,* en em ziskouez, en em lakaat en heol, diwanañ, dont war wel (a-wel), diskoachañ, tarzhañ, dihoubañ, diflukañ, anadiñ.

2. [mezeg.] azon g.

3. anadenn b., fenomenon [*liester* fenomenoù] g., doareenn-natur b., anadenn naturel b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.

4. gweledigezh b., emziskouezidigezh b., emziskouez g., emziskouezadenn b. ; *Marienerscheinungen,* emziskouezioù ar Werc'hez lies., emziskouezadennoù ar Werc'hez lies.

5. neuz g., doare g., tres g., derc'h g., enebañs b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., spes g., gwel g., gweled g., seblant g., spurmant g., stumm g., diskouez g. ; *er ist eine stattliche Erscheinung,* tres kaer a zo warnañ, neuz kaer en deus, doare-vras en deus, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a droc'h eo, neuz vat en deus, un arvez brav a zen eo, diskouez kaer en deus, hennezh a zo un den askornet mat ha livet kaer ; *er ist eine elegante Erscheinung,* un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, un den nifl eo.

6. [preder.] *die Welt der Erscheinung,* bed ar seblantoù g.

7. [relij.] *Erscheinung des Herrn,* gouel ar Rouaned g., gouel ar Rouanez g., gouel ar vadeziant g., gouel ar Sterenn g.

Erscheinungsbild n. (-s,-er) : **1.** doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., stumm g., stumm diavaez g., liv g., feson b., tres g., gwel g., seblant g., diskouez g. ; *die Außenfassade ist für das Erscheinungsbild eines Hauses maßgebend,* an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwel un ti, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gweled un ti ; **2.** [bev.] fenotip g.

Erscheinungsfest n. (-,-e) : [relij.] gouel ar Rouaned g., gouel ar Rouanez g., gouel ar vadeziant g., gouel ar Steredenn g.

Erscheinungsjahr n. (-s,-e) : [moull.] bloaz an embann g. ; *ohne Erscheinungsjahr,* divloaz, divloaziad.

Erscheinungsort g. (-es,-e) : [moull.] lec'h an embann g.

erschienen ag. : deuet er-maez, embannet ; *soeben erschienen,* nevez deuet er-maez, nevez embannet.

erschießen V.k.e. (erschoss / hat erschossen) : **1.** fuzuilhañ, diskar gant un tenn, lazhañ mik gant un tenn, reiñ un tenn da ; *einen Verräter erschießen lassen,* lakaat fuzuilhañ un treitour ; *er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach,* fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; **2.** [dre skeud.] *völlig erschossen sein,* bezañ faezh betek skoulm e ene (tremen faezh, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, tanailhet, erru e penn e nerzh, war e nerzh, rentet, krevet, gell), bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, gouzañv skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan.

V.em. : **sich erschießen** (erschoss sich / hat sich (t-rt) erschossen) : plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn.

Erschießung b. (-,-en) : **1.** fuzuilhañ g. ; **2.** muntrerezh gant un arm-tan g., muntridigezh gant un arm-tan b.

Erschießungskommando n. (-s,-s) : [lu] bagad fuzuilhañ g., strollad fuzuilhañ g.

erschlaffen V.k.e. (hat erschlafft) : distennañ, distignañ, laoskaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat.

V.gw. (ist erschlafft) : distegnañ, distignañ, distardañ, distrizhañ, gwanaat, gwevnaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, laoskaat, lentaat, fatañ, flakaat, venaat, klouaraat ; *seine Kräfte erschlaffen,* mont a ra e nerzh digantañ, mont a ra e nerzh dioutañ, dont a ra da vezañ dilañs, dont a ra da vezañ flakik, toc'horiñ a ra, semplaat a ra, gwanaat a ra e gorf ; *sein Eifer erschlafft,* laoskaat (terriñ) a ra e c'hred, distanañ a ra d'e c'hred, klouaraat a ra dezhañ, terriñ a ra d'e intampi, terriñ a ra d'e herrder, yenaat a ra e c'hred, yenaat a ra en e c'hred, lentaat a ra e c'hred (Gregor), gwevnaat a ra, laoskaat a ra en e c'hred.

Erschlaffung b. (-,-en) : **1.** laoskadur g., gwanadur g., gwanidigezh b. ; **2.** [mezeg.] distignidigezh b., dinerzhded b., dinerzh g., toc'horidigezh b., sempladur g.

erschlagen[1] V.k.e. (erschlägt / erschlug / hat erschlagen) : **1.** diskar, lazhañ, flastrañ, pilat ; *jemanden erschlagen,* lazhañ u.b. mik, drouklazhañ u.b. ; *jemanden mit dem Schwert erschlagen,* lazhañ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. a daolioù kleze ; *vom Blitz erschlagen werden,* bezañ foeltret gant un dalm kurun, bezañ skoet gant ar foeltr (Gregor), bezañ foeltret, bezañ finfoeltret, bezañ tanfoeltret ; **2.** [dre skeud.] trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ, beuziñ, pladañ.

erschlagen[2] ag. : *völlig erschlagen sein,* bezañ faezh betek skoulm e ene (tremen faezh, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, tanailhet, erru e penn e nerzh, war e nerzh, rentet, krevet, gell, riñset), bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ marv diwar e sav, bezañ torret gant ar skuizhder, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ yost, bezañ yostet.

erschleichen V.k.e. (erschlich / hat erschlichen) : skrapañ, kemer a-gildorn, divorañ, flipañ a-gildorn, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, skrapat, toupinat, korbinat, truflat, truantal, sklankenniñ, sklankal ; *eine Erbschaft erschleichen*, degerc'hañ un hêrezh, gounit un hêrezh dre druflerezh, gounit un hêrezh dre gammdroioù, kammañ e vizied war un hêrezh ; *das ist betrügisch erschlichenes Geld,* n'eo ket deuet an arc'hant-se dre an hent eeun.

Erschleichung b. (-,-en) : skraperezh g., truflerezh g.

erschließen V.k.e. (erschloss / hat erschlossen) : **1.** lakaat da dalvezout, difraostañ, digeriñ, trevadenniñ, poblañ ; *Neuland erschließen,* **a)** difraostañ, digeriñ douar fraost, terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, skidiñ, lakaat douaroù da dalvezout, difontañ ur vro, digeriñ douar kozh / difraostañ ur pezh douar (Gregor) ; **b)** trevadenniñ (poblañ) douaroù nevez ; **2.** *neue Absatzmärkte erschließen,* kavout sav (fred, disamm) nevez d'e varc'hadourezh, krouiñ nevidoù nevez, kavout digor (diskarg) nevez d'ar varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh g., kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh b. ; **3.** terkañ, hentaouiñ, adeiladusaat ; *erschlossenes Gelände,* tachenn terket evit sevel tiez warni b. ; **4.** [dre skeud.] *jemandem sein Herz erschließen,* digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b. ; **5.** *aus dem Zusammenhang erschließen,* dezastum eus an degouezhioù, kendastum, treren diwar ar c'hemperzh ; **6.** [dre skeud.] *wissenschaftliches Neuland erschließen,* digeriñ hentoù nevez, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, toullañ hentoù nevez, difraostañ un dachenn nevez, digeriñ an hent, labourat war un dachenn fraost.

V.em. : **sich erschließen** (erschloss sich / hat sich (t-rt) erschlossen) : en em ziskuliañ, en em zispakañ.

Erschließung b. (-,-en) : **1.** terkerezh g., hentaouiñ g., adeiladusaat g. ; *Erschließung eines Grundstückes,* terkerezh un dachenn evit sevel tiez warni g. ; **2.** trevidigezh b.

erschmeicheln V.k.e. (hat erschmeichelt) : kaout (tizhout, tapout, gounit) dre lubaniñ, kaout dre loavañ.

erschöpfbar ag. : goulloüs, heskus.

erschöpfen V.k.e. (hat erschöpft) : **1.** mac'homiñ, skuizhañ, faezhañ, dinerzhañ, breviñ, asikañ, drastañ, fatikañ, flakañ, helc'hiñ, herniñ, lazeriañ, yostañ, loesañ, mazaouiñ, sabatuiñ ; *diese Wanderung hat mich völlig erschöpft,* ar valeadenn-se he deus lazhet ac'hanon ; **2.** [dre skeud.] diviañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskañ, echuiñ ; *die Vorräte erschöpfen,* diviañ ar pourvezioù, echuiñ ar pourvezioù ; *bald haben wir unsere Vorräte erschöpft,* sadorniñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù ganeomp, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù, dont a ra hor bitailh da ziviañ.

V.em. : **sich erschöpfen** (hat sich (t-rt) erschöpft) : **1.** bogiñ, skuizhañ, asikañ, diviañ, faezhañ, sabatuiñ, fatikañ, flakañ, uzañ e nerzh, en em yostañ ; **2.** *sich in Danksagungen erschöpfen,* na vezañ diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ bernioù trugarez ha bennozh Doue.

erschöpfend ag. : **1.** start, skuizhus, faezhus, grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, tenn, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, mac'hom ; **2.** [dre skeud.] klok, spis, resis, pizh, dik ; *eine erschöpfende Darstellung,* un taolennadur dre ar munudoù g., un taolennadur dre ar munud (diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), un taolennadur a-grenn hag e pep gwirionez g., un danevell glok eus an darvoudoù b.

Adv. : *ein Thema erschöpfend behandeln,* plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ danvez un diviz, diskejañ ur c'hraf bennak, disec'hañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak.

erschöpft ag. : brev, brevet, divi, asik, asiket, faezh, eoget, og, eok, falsvarchet, fat, fatik, flak, flakik, yost, yostet, torr, torret gant ar skuizhder, riñset ; *erschöpft sein,* bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, skuizh-faezh, rentet, krevet, gell, riñset), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ erru dilañs, bezañ distronk, bezañ flakik, bezañ dinerzhet, bezañ torr, bezañ og, bezañ eok, bezañ forbuet, bezañ forbu, bezañ brevet, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ brev, bezañ divi, bezañ hernet, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ yost gant ar skuizhder ; *er ist erschöpft,* aet eo faezh ; *er wirkt erschöpft,* tres ar skuizhder a weler war e zremm, liv ar skuizh a zo warnañ, un aer skuizh en deus, doare a zo dezhañ da

vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ.

Erschöpfung b. (-,-en) : **1.** skuizhadur g., bog b., skuizhder g., skuizhded b., skuizhnez b., skuizvez b., skuizhadenn b., skuizhoni b., faezhidigezh b., diviadur g., diviañs b., drasterezh g., fatik g., flakadur g., loes b., loesti b., grevusted b. ; **2.** [dre skeud.] heskidigezh b., diviadur g.

Erschöpfungszustand g. (-s,-zustände) : brevadurezh b., stad a faezhidigezh b., stad a vog b., flakadur g.

erschossen ag. : [dre skeud.] *völlig erschossen sein,* bezañ faezh betek skoulm e ene (tremen faezh, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, torret gant ar skuizhder, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, tanailhet, erru e penn e nerzh, war e nerzh, rentet, krevet, gell, riñset), bezañ marv diwar e sav, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, gouzañv skuizhder, bezañ yost, bezañ yostet.

Erschossene(r) ag.k. g./b. : den bet fuzuilhet g., den bet lazhet gant un arm-tan g.

erschrecken[1] V.gw. (erschrickt / erschrak / ist erschrocken) : spontañ, saouzaniñ, braouac'hiñ, aoniñ, estlammiñ, hirisiñ, efreizhañ, euzhiñ, lorc'hañ, chom lorc'het, spouronañ ; *ich erschrak, als ich sah, wie abgemagert mein Freund nun war,* spontet e oan bet o welet va mignon erru ken treut.

erschrecken[2] V.em. : **sich erschrecken** [verb kemmus (erschrickt sich / erschrak sich / hat sich (t-rt) erschrocken) ha digemm (erschreckte sich / hat sich (t-rt) erschreckt)] spontañ, spouronañ, saouzaniñ, chom lorc'het, lorc'hañ, braouac'hiñ, aoniñ, estlammiñ, efreizhañ, hirisiñ, euzhiñ, kemer from, kemer aon, kemer spont.

erschrecken[3] V.k.e. [verb digemm (hat erschreckt)] : ober aon da, spontañ, saouzaniñ, spouronañ, saouzaniñ, aoniñ, drec'hiñ, braouac'hiñ, efreizhañ, spontailhañ, aoniñ, bleizañ, strabouilhat, fromañ, lorc'hañ, estlammiñ, ober from da, ober ur c'hofad aon da ; *er hat mich erschreckt,* va spontet en deus bet, va lorc'het en deus bet ; *Kinder erschrecken,* bleizañ bugale ; *erschreckt aus dem Schlaf auffahren (hochfahren),* dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs ; *sie sah ihn erschreckt an,* sellet a rae hirisus outañ, sellet a rae gant spont outañ.

Erschrecken[4] n. (-s) : braouac'h g., spont g., spouron g., euzh g., aon g., efreizh g., saouzan g.

erschreckend ag. : braouac'hus, braouac'h, spontus, spouronus, skrijus, efreizhus, doanius, lorc'hus, pennfollus, reuzus, saouzanus, estonus, estlamm, estlammus, mantrus.

erschrecklich ag. : spontus, kriz, garv, estonus, estlamm, estlammus.

erschrocken ag. : spontet, sebezet, saouzanet, spouronet, lorc'het, braouac'het, efreizhet, doujus ; *ich bin zutiefst erschrocken,* spontet-mik on, spontet-kloz on, yenaat a ra va fenn, efreizhet-meurbet on ; *zu Tode erschrocken,* pennfollet.

Adv. : dindan e spont, gant spont, gant ar spont, gant spouron, gant un taol-spont, diwar e spont, gant e aon, hirisus ; *sie sah ihn erschrocken an,* sellet a rae hirisus outañ, sellet a rae gant spont outañ ; *erschrocken zurückfahren, erschrocken zurückweichen,* karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ ; *er fährt erschrocken zurück,* souzañ (kilañ) a ra gant ar spont, karnañ a ra a-dreñv.

erschüttern V.k.e. (hat erschüttert) : **1.** stroñsañ, stroñsadenniñ, skeiñ, hejañ, horjellat, horellañ, hoskellat, brañskellat, dishorellañ, diskogellañ, flachañ ; *die vorbeifahrenden Lastwagen erschüttern das Haus,* pa dremenont e laka ar c'hirri-samm an ti da grenañ ; **2.** [dre skeud.] dinerzhañ, mantrañ, gwanañ, trefuiñ, stroñsañ, begañ, kargañ war, esmaeañ, fromañ, trebouliñ, trelatañ, skeiñ from [en u.b.] ; *das hat mich tief erschüttert,* gwir-strafuilhet e oan bet, dall e oan aet, mantret e voe va c'halon gant ar gwall geloù-se, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se, an dra-se o roas poan gof din ; *ich bin zutiefst erschüttert,* trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon, enkrezet-holl on, gwall stroñset on ; *diese Worte hatten ihn tief erschüttert,* chom a reas ar c'homzoù-se peg ouzh e galon, ar c'homzoù-se a skoas from ennañ, ar c'homzoù-se o doa graet ur from dezhañ.

erschütternd ag. : mantrus, fromus, esmaeüs, trivlius, strafuilhus, glac'harus, chifus, ranngalonus, enkrezus, nec'hus, morc'hedus, chalus, doanius, treboulus, mezevellus, trelatus, trefuus, atizus ; *erschütternder Schrei,* garm (youc'h) mantrus g.

erschüttert ag. : strafuilhet, from, fromet, trejeboulet, treboulet, daoubennet, mantret, skoelf, skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl, fourbilhet, trelatet, stravaget ; *das hat mich tief erschüttert,* gwallfromet e oan bet, gwir-strafuilhet e oan bet, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se.

Erschütterung b. (-,-en) : **1.** brall g., bralladur g., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., horjell g.,

horjellerezh g., horelladur g., hoskell g., skosell b., stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b. ; **2.** [dre skeud.] fromadenn b., from g., fromadur g., distokadenn b., trefu g., trelaterezh g., esmae g., treboul g., mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., ; **3.** [mezeg.] stroñsadenn b., argrad g.

erschweren V.k.e. (hat erschwert) : pounneraat, lourtaat, diaesaat, grevusaat, gwashaat, garvaat, luziañ, rouestlañ, strobañ, heudañ, skoilhañ, sparlañ ; *sie erschwert sich unnötig die Arbeit,* ober a ra ul luz evit kas he labour da benn, un doare gwall luziet he deus da vont dezhi, emañ o klask tro da ziverrañ, emañ o klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, emañ o klask an diaesterioù el lec'h ma ne vez ket anezho, emañ o klask luziadennoù, emañ o spazhañ laou ; *wenn keine Schwierigkeiten die Realisierung dieses Plans erschweren,* ma ne zeu netra a-dreuz deomp, ma ne sav bec'h ebet, ma ne gavomp ket a lug, mar ne stourm netra ouzhimp, ma ne zeu netra da gontroliañ ac'hanomp.

erschwerend ag. : **1.** luzius, rouestlus, skoilhus, strobus ; **2.** [gwir] gwashaus, grevusaus ; *erschwerender Umstand,* amveziad grevusaus g., amveziad gwashaus g., degouezh grevusaus g.

Erschwernis b. (-,-se) : luziadenn b., rouestl g., rouestladenn b., diaester g., diaezamant g., bec'h g., skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., luz g., strobell b., harzell b., treuzhent g., treuzkerzh g., darbar g.

Erschwerung b. (-,-en) : gwashadur g., grevusadur g., harzadur g., diarbennadur g., diaesaat g., skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., harzell b., treuzhent g., treuzkerzh g.

erschwindeln V.k.e. (hat erschwindelt) : c'hwibañ, c'hwiblaerezh, skrapat, toupinat, korbinat, truflat, truantal, sklankenniñ, sklankal.

erschwingbar ag. / **erschwinglich** ag. : gallus, greüs, diraezus, hag a c'haller paeañ.

erschwingen V.k.e. (erschwang / hat erschwungen) : **1.** dont a-benn eus udb dre forzh strivañ, dont a-benn eus udb dre hir delc'her da boaniañ ; **2.** dastum ; *er kann die Summe kaum erschwingen,* n'en deus ket a-walc'h a aez evit paeañ kement-se, n'emañ ket evit paeañ an dra-se, dreist e beadra emañ an dra-se.

ersehen V.k.e. (ersieht / ersah / hat ersehen) : **1.** dezastum, dezren ; *man ersieht daraus, daraus ist zu ersehen,* da-heul an dra-se e c'haller dezastum, da-heul an dra-se e c'haller dezren ; *hieraus ersehe ich, dass ...,* dre se (rak se) e welan ..., kement-se a ro din da soñjal ... ; **2.** [dre heñvel.] gedal ; *eine Gelegenheit ersehen,* gedal un dro-vat d'en em ziskouez, gedal un dro-vat d'en em ginnig, gedal ur blegenn vat da erruout, gedal ken ma vo tro.

ersehnen V.k.e. (hat ersehnt) : *etwas ersehnen,* kaout hiraezh d'udb, kaout hiraezh d'ober udb, skuizhañ o c'hedal udb, kavout hirnez o c'hortoz udb, hiraezhiñ d'udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ poazh gant ar c'hoant da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb ; *der lang ersehnte Tag war endlich da,* an deiz hirc'hortozet a erruas a-benn ar fin, setu ma teuas an deiz hirc'hortozet.

Ersehnen n. (-s) : hiraezh b., hirnez b., keuz bras g., mall bras g., despailh bras g., c'hoant bras g., engortoz g.

ersetzbar ag. : eskemmus, erlec'hiadus, hag a c'haller eskemm, hag a c'haller divankout.

ersetzen V.k.e. (hat ersetzt) : **1.** erlec'hiañ, eskemm, divankout, derc'hel plas [u.b./udb], delc'her lec'h [u.b./udb], delc'her lec'h da [u.b./udb] ; *die alten Maschinen durch neuere ersetzen,* erlec'hiañ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh ; *jemanden in seinem Amt ersetzen,* kemer karg u.b., delc'her lec'h (plas) u.b., erlec'hiañ u.b., gwiskañ chupenn u.b., ober e lec'h u.b., kemer plas u.b., kemer lec'h u.b. ; *Talent durch Fleiß ersetzen*, ober gant e c'hred en diouer a zonezon ; *ein Diktator ersetzt den anderen,* un diktatour evit un diktatour hag atav un diktatour ; **2.** [kenw.] digoll, reiñ digoll diouzh, dic'haouiñ eus, restaol, resteurel, daskoriñ ; *Kosten ersetzen,* digoll eus ar frejoù, restaol ar frejoù, dic'haouiñ eus ar mizoù ; *Schaden ersetzen,* dic'haouiñ (digoll) u.b. eus an droug graet, reiñ digoll diouzh an droug graet.

Ersetzung b. (-,-en) : **1.** erlec'hiadur g., eskemmadenn b., divankadur g. ; **2.** digoll g., dic'haou g., daskoradur g., restaolerezh g.

ersichtlich ag. : anat, splann, heverz ; *daraus war ersichtlich,* dass..., da-heul kement-se e oa anat e ...

ersinnen V.k.e. (ersann / hat ersonnen) : empennañ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, forjañ, imbroudiñ, dec'hmegañ ; *Ausreden ersinnen,* tennañ digarezioù toull (kantikoù seurezed, digarezioù ki), drougijinañ digarezioù ; *eine Antwort ersinnen,* prederiañ penaos respont ; *eine Hypothese ersinnen,* danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb.

ersitzen V.k.e. (ersaß / hat ersessen) : [gwir] perc'hennañ diwar hirvoaz.

Ersitzung b. (-) : [gwir] gwir an hirvoaz g.

erspähen V.k.e. (hat erspäht) : spiañ, gedal ; *jemanden erspähen,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

ersparen V.k.e. (hat erspart) : **1.** espern, arboellañ, armerzhañ, restañ ; **2.** kuitaat, diverrañ ; *diese Reise blieb mir erspart,* kuitaet e voen eus ar veaj-se ; *das bleibt uns erspart,* diverret eo bet deomp, kuitaet omp eus an dra-se ; *Sie können sich alle weiteren Bemerkungen ersparen,* tavit deomp ur pennad gant hoc'h evezhiadennoù - paouezit ouzhimp gant hoc'h evezhiadennoù, mar plij - kuitait ac'hanomp eus hoc'h evezhiadennoù, mar plij ; [kr-l] *die Axt im Hause erspart den Zimmermann,* an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; **3.** *ihnen blieb nichts erspart,* n'eus tra ebet a vefe aet diwarno - a bep seurt soubenn o doa bet, ha c'hwerv ha trenk - a bep seurt buhezioù o doa bet - ruilhet-diruilhet e oant bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - burutellet e oant bet gant ur morad a dourmant - beuzet e voent en ur morad a c'hlac'har - o delazhoù o doa bet - douget o doa o c'hroaz - kalz a draoù a oa tremenet dreisto - gwall drubuilhoù o doa bet - mizerioù o doa bet a-walc'h - tremenet int bet a-dreuz drez ha spern - ar re-se o deus bet o lod er bed-mañ.

V.em. : **sich ersparen** (hat sich (t-d-b) erspart) : *sich (t-d-b) eine Schande ersparen,* parraat ouzh mezh ; *wenn ich*

gewusst hätte, hätte ich mir diesen weiten Weg erspart, m'em bije gouezet ne vijen ket aet da dapout ar c'haloupadenn-se.

Ersparnis b. (-,-se) : arc'hant dibrez g., arboell g., arboellad g., arboelladenn b., espern g., espernioù lies., espernadenn b., armerzh g., boujedenn b., arc'hant a-dreñv g., arc'hant lakaet a-gostez g., arc'hant arboellet g., arc'hant espernet g., barlennad b., touzegad g. ; *von seinen Einkünften und Ersparnissen leben,* bevañ diouzh e zanvez.

Ersparte(s) ag.k. n. : arc'hant dibrez g., arboell g., arboellad g., arboelladenn b., espern g., espernioù lies., espernadenn b., armerzh g., boujedenn b., arc'hant a-dreñv g., arc'hant lakaet a-gostez g., arc'hant arboellet g., arc'hant restet g., arc'hant espernet g., barlennad b., touzegad g. ; *von seinen Einkünften und vom Ersparten leben,* bevañ diouzh e zanvez.

Ersparnisgrund g. (-s,-gründe) : *aus Ersparnisgründen,* dre zamant d'e wenneien.

Ersparung b. (-,-en) : espernadenn b., arboelladenn b., espernerezh g., espernidigezh b., espern g.

ersprießen V.gw. (erspross / ist ersprossen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, broudañ, dont war wel, korzenniñ, labourat.

ersprießlich ag. : frouezhus, gounidus, emsav, emsavus, spletus, lañsus, ampletus, fonnus.

Ersprießlichkeit b. (-) : ampletusted b., frouezhusted b., frouezhuster g., gounidegezh b., emsavusted b., emsavuster g., splet g., fonnusted b., fonnuster g.

erst Adv. : **1.** da gentañ, er penn kentañ, da gentañ penn, da gomañs, da gregiñ, evit kregiñ ; [kr-l] *erst die Arbeit, dann das Spiel,* labourat ha n'eo ket c'hoari - ouzhpenn c'hoari a zo d'ober, labourat ivez - diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ar c'hentañ ar gwellañ, na zale 'ta d'ober da dra - laerezh e amzer hag e voued, brasañ pec'hed 'zo er bed ; *erst das Geschäft,* an aferioù da gentañ-penn (da gentañ unan, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh) ; *erst denken, dann schreiben,* en em soñjit ervat a-raok skrivañ, skrivit gant preder, grit ho taou soñj kent skrivañ.

2. a-raok pep tra, a-barzh pep tra, dreist-holl ; *ich muss erst schlafen,* a-raok pep tra ez eo ret din ober un tamm kousk.

3. en deroù, er penn kentañ ; *ich glaubte erst, ein Kind weinen zu hören, dann aber ...,* er penn kentañ e krede din e oa ur bugel o leñvañ met goude-se ...

4. hepken, nemet, nemetken ; *er ist erst gestern gekommen,* degouezhet eo bet dec'h hepken ; *ich habe es erst gestern erfahren,* ne ouien ket an dra-se ken na oa dec'h ; *er ist eben erst angekommen,* o paouez degouezhout emañ, nevez erru eo, o nevez erruout emañ, o paouez erruout emañ, ne ra nemet erruout, n'emañ ken oc'h erruout c'hoazh, a-baouez erruout emañ ; *er war erst sieben,* seizh vloaz ne oa ken c'hoazh, ne oa nemet seizh vloaz c'hoazh ; *er ist erst drei,* tri bloaz n'eo ken c'hoazh, n'eo nemet tri bloaz c'hoazh ; *denken Sie mal, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ! ; *er wird erst nächstes Jahr heiraten,* ne zimezo ket ac'hann da vloaz ; *erst wenn du deine Hausaufgaben gemacht hast, darfst du spielen,* ne'z i ket da c'hoari ken na vo graet da labour-skol ganit - ne'z i da c'hoari nemet pa vo graet da labour-skol ganit - pa vo echu da labour-skol ganit, neuze e c'halli mont da c'hoari ; *ich werde erst Dienstag hingehen können,* ne vo ket tu din mont di ken ac'hanen da zimeurzh ; *es war erst Mitte Oktober,* ne oa nemet hanter miz Here anezhi.

5. *erst einmal, erst mal,* da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant.

6. [ger pouezañ] *dann komme ich erst recht nicht,* ma'z eo e-giz-se ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze ne zeuin ket bepred, neuze ne zeuin ket ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket ha kuit ha fin dre eno, ne zeuin ket la ! nebaon, ne zeuin ket ! ; *nun erst recht nicht,* bremañ n'er grin ket, suroc'h eo eget biskoazh - un dra 'zo sur bremañ, n'er grin ket hep mar na digarez - nebaon, n'er grin ket ; *nun erst recht,* bremañ eo en ober, neuze hepken, neuze da vat, kerkent all, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh ; *ich habe ihn erst gestern gesehen,* e welet em eus bet dec'h diwezhañ, dec'h end-eeun em boa e welet, e welet em boa n'eus ket pelloc'h eget dec'h ; *wäre der Frühling doch erst da !* ma vije erru an nevez-amzer ! ; *aber ich erst !* ha me 'vat !

Sellit ivez ouzh **erste(r,s)**.

Erstandene(r) ag.k. g. : [relij.] *der Erstandene,* an Dasorc'had g.

erstarken V.gw. (ist erstarkt) : dont da vezañ kreñvoc'h, kreñvaat, kadarnaat, startaat, stabilaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh.

Erstarken n. (-s,-) : startadur g., stabiladur g., kreñvadur g.

erstarren V.gw. (ist erstarrt) : **1.** sonnañ, sonnaat ; *zu Eis erstarren*, skornañ, treiñ da (e) skorn, klerañ, sklasañ, sonnañ ; *die Soße ist erstarrt,* koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig ; **2.** *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern,* gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *bei dieser schrecklichen Nachricht erstarrte er und sein Gesicht wurde kreidebleich,* menel a reas diloc'h ha staenet gant ar c'heloù fall-se ; *zur Salzsäule erstarren,* chom skodeget, menel diloc'h ha staenet ; **3.** morzañ, kropañ, bavañ, reudiñ, gourdañ, sorañ, nodiñ ; *ich bin vor Kälte ganz erstarrt,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, kruget, sonnet, paourentezet, nodet, seizet, soret, kleret, gourdet, pistiget) on gant ar riv, krugañ a ran gant ar riv, emaon o frimañ, grisiañ a ran gant ar riv, kleret (frimet) eo va daouarn, treuzet on gant an anoued, rivet eo va sac'h, rividik on, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv ; **4.** *im Tode erstarren die Glieder,* ar marv a ra d'an izili sonnaat, ar marv a ra d'an izili sorañ ; **5.** *er ist in seinen Gewohnheiten erstarrt,* chom a ra da vreinañ en e c'hizioù kozh, chom a ra da louediñ en e c'hizioù kozh.

erstarrt ag. : **1.** sonnet, sonn, morzet, mors, kropet, grisiet, kruget, sonnet, paourentezet, nodet, seizet, soret, sklaset, kleret, frimet, kaletaet, reutaet, gourt, gourdet, reut, mank, bav, bavet, pistiget ; *vor Schrecken erstarrt,* sonnet gant ar spont, treantet gant an aon, mantret gant ar spont ; *ich bin vor Kälte ganz erstarrt,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, kruget, sonnet, paourentezet, nodet, seizet, soret, kleret, gourdet, frimet, pistiget) on gant ar riv, krugañ a ran gant ar riv, o frimañ emaon, grisiañ a ran gant ar riv, kleret (bav, bavet, mank) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, rividik on, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv ; **2.** difiñv, diflach, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, divuhez.

Erstarrung b. (-,-en) : **1.** bav g., morz g., krop g., bavadur g., morzadur g., kropadur g., gourdadur g., gourderezh g., gourdisadur g., nodadur g., tetanegezh b., tetanekaat g. ; *Erstarrung der Fingerspitzen,* ivinrev g. ; **2.** sonnadur g., reutidigezh b., kaletaat g. ; *aus seiner Erstarrung erwachen,* dont fiñv en an-unan ; **3.** morvor b., morgud g., dargud g., mored g., morz g.

erstatten V.k.e. (hat erstattet) : **1.** reiñ, daskoriñ, digoll, reiñ digoll diouzh, dic'haouiñ (u.b. eus udb), resteurel, resteuler ; **2.** *über etwas Bericht erstatten,* kelaouiñ diwar-benn udb, sevel ur rentañ-kont diwar-benn udb, rentañ kont eus udb, ober ur c'helskrid diwar udb ; **3.** *Dank erstatten,* lavaret trugarez, trugarekaat.

Erstattung b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g., daskor g., daskoridigezh b., daskoradur g., restaolerezh g., restaolidigezh b., restaol g. ; *Erstattung von Auslagen,* daskoradur ar mizoù g., restaolerezh ar frejoù g. ; **2.** *Berichterstattung,* kelaouadenn b., kelaouerezh g., kelaouadur g., rentañ-kont g., danevell b., kemennadenn b., pennad-skrid g., kelskrid g.

erstaufführen V.k.e. (implijet evel anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken) (hat erstaufgeführt) : [c'hoariva] kinnig war al leurenn evit ar wech kentañ.

Erstaufführung b. (-,-en) : [c'hoariva] kentaenn b.

Erstauflage b. (-,-n) : embannadur kentañ g.

erstaunen V.k.e. (hat erstaunt) : sebeziñ, souezhañ, estoniñ, estonañ, bamañ, sabatuiñ, saouzaniñ, estlammiñ, mantrañ, lakaat souezhet ; *ich bin erstaunt, so etwas zu hören,* souezhet on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, souezhet on o klevet an dra-se, souezhet on ouzh ho klevet, estoniñ a ran ouzh ho klevet, mantret on o klevet an dra-se, estonet on meurbet o klevet kement-mañ, va estonañ a rit gant ho komzoù, eston eo ganin klevet an dra-se, ur serzh eo din klevet seurt traoù ; *das würde mich nicht erstaunen, wenn,* ne vefe ket iskriv ganin ma …, ne vefen ket souezhet ma … ; *leicht erstaunen,* damsouezhiñ.

Erstaunen n. (-s) : souezh g./b., souezhadenn b., souezhenn b., eston g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., saouzan g., bam g., bamerezh g., bamadur g., estlamm g. ; *jemanden in Erstaunen versetzen,* esmaeañ u.b., sabatuiñ u.b., saouzaniñ u.b., abafiñ u.b., mantrañ u.b., sebezañ u.b., souezhañ u.b., bamañ u.b., batañ u.b., lakaat u.b. souezhet ; *das setzt mich in Erstaunen,* mantret on, kavout a ran burzhud an dra-se, an dra-se a zo burzhud evidon, en em gavout a ran souezhet war gement-se, kement-se va ra souezhet, kement-se va laka souezhet, kemer (ober) a ran souezh o klevet an dra-se, n'eo ket hep souezh e klevan ar seurt tra, lakaet on souezhet gant ar pezh a lavarez, kement-se a souezh ac'hanon, souezh on (Gregor), souezhet on gant an dra-se, souezhañ a ran ouzh kement-se, eston eo ganin, estonet on o welet an dra-se, ur serzh eo din klevet an dra-se, ur bam eo din an dra-se ; *sich von seinem Erstaunen erholen*, disouezhiñ, disaouzanañ, diabafañ, dont war e du ; *zu meinem großen Erstaunen,* un eston evidon, ur souezh ! netra souezhusoc'h evidon eget gwelet an dra-se, un estlamm gwelet ! ur bam ! ; *mäßiges (leichtes) Erstaunen,* damsouezh b.

erstaunlich ag. : sebezus, souezhus, eston, estonus, iskriv, loukes, mantrus, marvailhus, moliac'hus, sabatuus, souezanus, estlamm, estlammus, bamus, boemus, marzhus, dispar, espar ; *das ist ja erstaunlich !* an dra-se a zo eston ! un dra da gompren eo ! un dra sebezus eo ! un dra estonus eo ! ur serzh ! marzh eo kement-se ! ; *erstaunlich groß,* bras-eston, braz-iskiz ; *er ist erstaunlich groß,* eston eo bras, bras-eston eo, bras-espar eo ; *das Erstaunlichste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist,* ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet.

erstaunlicherweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.

erstaunt ag. : souezhet, sebezet, bamet, mantret, estonet, manet, abafet ; *ich bin erstaunt, so etwas zu hören,* souezhet on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, estoniñ a ran ouzh ho klevet, mantret on o klevet an dra-se, estonet on meurbet o klevet kement-mañ, n'eo ket hep souezh e klevan ur seurt tra, va estonañ a rit gant ho komzoù, eston eo ganin klevet an dra-se ; *mäßig erstaunt, leicht erstaunt,* damsouezhet ; *ich war bass erstaunt,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl, kalmet), chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet-holl e oan chomet, sebezet-holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, bac'het e oa va genoù din, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

Erstausgabe b. (-,-n) : embannadenn gentañ b., embannadur kentañ g.

Erstbesitz g. (-es) : *etwas in Erstbesitz nehmen,* prenañ udb ez nevez.

Erstbesteigung b. (-,-en) : [menezioù] kentaenn b.

erstbeste(r,s) ag. : *der Erstbeste,* ar c'hentañ deuet, n'eus forzh peseurt Yann, n'eus forzh piv, an hini kentañ oc'h en em gavout g., an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *den Erstbesten heiraten,* dougen an embannoù gant un den, skeiñ an embann, dimeziñ da n'eus forzh peseurt Yann, dimeziñ d'an hini kentañ en em ginnig, dimeziñ d'ar

c'hentañ deuet, dimeziñ d'an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *er stieg in den erstbesten Bus,* kentañ karr-boutin a gavas a savas ennañ.

Erstdruck g. (-s,-e) : [moull.] henvoulladur g., levr henvoullet g.

erste(r,s) ag. : **1.** kentañ, deraouek, deraouus ; *die ersten Seiten des Buches,* ar pajennoù kentañ eus al levr lies. ; *die ersten Sonnenstrahlen,* kentañ bannoù an heol lies. ; *Otto der Erste,* Otto Kentañ g., Otto ar C'hentañ g. ; *der erste Mai,* kala-Mae g., deiz kala-Mae g., kala miz Mae g., kala-hañv g., kelig-an-hañv g., ar c'hentañ a viz Mae g., deiz kentañ a viz Mae g. ; *am ersten Mai jedes Jahres,* bep bloaz da gala-Mae (da zeiz kala-Mae, da gala miz Mae, da gala-hañv), bep bloaz gant kala-Mae (gant deiz kala-Mae, gant kala miz Mae, gant kala-hañv) ; *der Erste der Klasse, der Klassenerste*, an hini kentañ (ar c'hentañ) eus ar c'hlasad g. ; *die Erste der Klasse, die Klassenerste*, an hini gentañ (ar gentañ) eus ar c'hlasad b. ; *die Ersten werden die Letzten, und die Letzten werden die Ersten sein,* ar re gentañ a vo ar re ziwezhañ, hag ar re ziwezhañ a vo ar re gentañ, an neb en em uhela a vo izelaet ; *wer ist der Erste ?* piv 'zo da gentañ ? piv eo ar c'hentañ ? ; *er wohnt im ersten Stock*, emañ o chom en estaj kentañ (er c'hentañ estaj) ; *die erste Silbe,* ar silabenn gentañ b. ; *mein Erstes, mein erstes Kind,* va bugel kentañ g., va bugel kentañ ganet g. ; *der Erste unter Gleichen,* an hini kentañ e-touez e bared ; *er ist unter den Ersten,* e-touez ar re gentañ emañ ; *der Erste aus jeder Gruppe,* pep kentañ g. ; *er erkannte sie als Erster,* hennezh eo a anavezas anezhi da gentañ ; *der Vater wurde als Erster ermordet,* kentañ hini a voe lazhet a voe an tad ; *als Erstes müssen wir sie anrufen,* kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho ; *er steht immer als Erster auf,* ar beureañ hini e vez atav, ar mintinañ e vez atav ; *ersterer, der Erstere,* an hini kentañ g., hemañ kentañ ; *erstere, die Erstere,* an hini gentañ b., homañ gentañ b. ; *erstere, die Ersteren,* ar re gentañ lies., ar re-mañ gentañ lies. ; *er besitzt ein Haus in der Stadt und eines auf dem Land : ersteres hat er gekauft, letzteres hat er von seinen Eltern geerbt,* daou di a zo dezhañ, unan e kêr hag unan war maez : an hini kentañ en deus prenet, egile en deus bet da hêrezh digant e dud ; *auf den ersten Blick,* diwar ur gwel, ribus, evit ur gwel, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, kerkent (kenkent) ha gwelet, hervez ar gwel, diwar an taol-lagad kentañ, d'an taol-lagad kentañ ; *Liebe auf den ersten Blick,* taol-kurun ar garantez g., karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b. ; *die erste Hilfe,* an intentoù kentañ lies., ar sikourioù kentañ lies., an deborzhioù kentañ lies. ; *der erste Beste,* ar c'hentañ deuet, n'eus forzh peseurt Yann, Yann forzh piv, n'eus forzh piv, ar peanv war ar straed g., ne laz (ne vern) piv, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, n'eus forzh pehini, ne laz (ne vern) pehini, nep hini, an hini kentañ oc'h en em gavout g., an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *den ersten Besten heiraten,* dougen an embannoù gant un den, skeiñ an embann, dimeziñ da n'eus forzh peseurt Yann, dimeziñ da Yann forzh piv, dimeziñ d'an hini kentañ en em ginnig, dimeziñ d'ar c'hentañ deuet, dimeziñ d'an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *gib es dem ersten Besten,* ro an dra-se da neb a garo ; *bei erster Gelegenheit,* kentañ ma kavin va zro, kerkent (kenkent) ha ma vo tro, kentañ gwech (kentañ tro) a vo ; *das Erste, was ich sah, war das Feuer,* kentañ tizh am boe gwelet e oa an tan, kentañ am boe gwelet e oa an tan ; *das Erste, was ich hörte, war der Zug,* kentañ tizh am boe klevet e oa an tren, kentañ am boe klevet e oa an tren ; *es wäre nicht das erste Mal gewesen,* ne vije ket bet an dro gentañ ; *die Milch aus dem zweiten Melkgang ist besserer Qualität als die aus dem ersten,* al laezh a zeu diwar c'horo un eil gwech a zo gwelloc'h eget ar vegenn.

2. eus ar vegenn ; *ein Stern erster Größe,* ur steredenn eus ar re vrasañ str. ; *ein Artikel erster Klasse,* traezenn (marc'hadourezh) eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus ar c'hentañ, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab) b. ; *die erste Geige spielen,* bezañ pennviolinour ; *die Ersten der Stadt,* an oc'haned lies., an ezhec'h vras lies., pennoù-bras kêr lies, ar vistri a gêr lies. / ar pennoù a gêr lies. (Gregor), ar vourc'hvistri lies.

3. [troioù-lavar] *fürs (vors) Erste,* da c'hortoz, da c'hedal, betek-gouzout, o c'hortoz gouzout hiroc'h, da c'hortoz gouzout hiroc'h, evit c'hoazh, evit bremañ, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-henn, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant ; *fürs Erste nimmt er damit vorlieb,* evit c'hoazh e tremen gant an dra-se ; *aufs Erste,* a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl (-penn, -razh, -unan) ; *zum ersten,* da gentañ, da gomañs, er penn kentañ ; *er macht es zum ersten Mal,* ober a ra an dra-se evit ar wech kentañ, kentañ tro eo dezhañ ober an dra-se, kentañ gwech eo dezhañ ober an dra-se, homañ eo ar c'hentañ tro (an dro gentañ) dezhañ d'ober an dra-se ; *als ich zum ersten Mal dort war, war der Krieg noch nicht ausgebrochen,* kentañ gwech e oan eno (kentañ tro e oan eno) ne oa ket tarzhet ar brezel c'hoazh ; *Sie besuchen uns zum ersten Mal,* an dro gentañ eo d'ho kwelet en ti ; *das höre ich nicht zum ersten Mal,* klevet em eus an dra-se c'hoazh a-raok hiziv ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ ; *er war nicht zum ersten Mal in Paris,* n'edo ket war e dro gentañ e Pariz, n'edo ket war e gentañ tro e Pariz ; *beim ersten Mal,* d'ar c'hentañ tro, d'an taol kentañ ; *schon beim ersten Mal,* diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken bravik ha tra, aes-ral, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *das wäre das Erste, das wäre das Zweite (das wären zwei),* dal a unan, dal a zaou.

erstechen V.k.e. (ersticht / erstach / hat erstochen) : goustilhañ, gouglezeiata, kontellañ, kontellata ; *mit dem*

Dolch erstechen, goustilhañ, gouglezeiata, broudañ a daolioù goustilh, c'hoari [u.b.], c'hoari [u.b.] gant ar goustilh.
erstehen V.k.e. (erstand / hat erstanden) : prenañ war inkant, prenañ diouzh ar c'hresk.
V.gw. (erstand / ist erstanden) : **1.** sevel, dont war wel, furmiñ ; *eine neue Stadt ist aus den Ruinen erstanden*, diwar an dismantroù e savas ur gêr nevez ; **2.** [dre astenn.] dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, distreiñ a varv da vev ; *Christ ist erstanden,* distroet eo Jezuz Krist a varv da vev (Gregor), savet eo ar C'hrist a varv da vev, dasorc'het eo ar C'hrist.
Erstehung b. (-,-en) : furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g.
Erste-Hilfe-Kurs g. (-es,-e) : staj sikourerezh g., staj deborzherezh g., stummadur war ar sikourioù kentañ g., stummadur war an deborzhioù kentañ g.
Erste-Hilfe-Leistung b. (-,-en) : intentoù kentañ lies., sikourioù kentañ lies., deborzhioù kentañ lies.
ersteigen V.k.e. (erstieg / hat erstiegen) : krapañ gant, krapañ e, krapañ ouzh, skrapañ gant, skrapañ e, skrapañ ouzh, pignat gant, pignat ouzh, pignat war, krimpañ gant, krimpañ ouzh, sevel gant, krimpañ [udb] ; *einen Berg ersteigen,* pignat gant ur menez, pignat war ur menez, krapañ war ur menez ; *etwas mit einer Leiter ersteigen,* skeuliañ udb.
Ersteigerer g. (-s,-) : [gwerzh war inkant] debarzhad g.
ersteigern V.k.e. (hat ersteigert) : prenañ war inkant, prenañ diouzh ar c'hresk.
Ersteigerung b. (-,-en) : pren war inkant g., pren diouzh ar c'hresk g., prenadur war inkant g., prenadur diouzh ar c'hresk g.
Ersteigung b. (-,-en) : pignidigezh b., krapadenn b.
Erste-Klasse-Abteil n. (-s,-e) : kombod kentañ klas g.
Erste-Klasse-Wagen g. (-s,-) : bagon kentañ klas b.
erstellen V.k.e. (hat erstellt) : sevel, oberiañ, ergrafañ ; *Konzepte erstellen,* ergrafañ meizadoù.
Erstellung b. (-,-en) : savidigezh b., oberidigezh b., oberiadur g., oberiataerezh g., oberererezh g., oberiadenn b., oberiadurezh b., oberouriezh b., ergrafañ g. ; *die Erstellung von Dossiers,* ar sevel teuliadoù g.
erstens Adv. : da gentañ, er penn kentañ, da gentañ penn, da gomañs, da gregiñ, evit kregiñ.
ersterben V.gw. (erstirbt / erstarb / ist erstorben) : **1.** [tan] mougañ, mervel ; **2.** [mousc'hoarzh] sonnañ, sonnaat, steuziañ, steuziñ.
Ersterben n. (-s) : **1.** mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b.
erstere(r,s) ag. : kentañ ; *ersterer, der Erstere,* an hini kentañ g., hemañ kentañ ; *erstere, die Erstere,* an hini gentañ b., homañ gentañ b. ; *erstere, die Ersteren,* ar re gentañ lies., ar re-mañ gentañ lies. ; *er besitzt ein Haus in der Stadt und eines auf dem Land : ersteres hat er gekauft, letzteres hat er von seinen Eltern geerbt,* daou di a zo dezhañ, unan e kêr hag unan war ar maez : an hini kentañ en deus prenet, egile en deus bet da hêrezh digant e dud.
Erstgebärende ag.k. b. : [mezeg.] maouez hag a wilioud evit ar wech kentañ b.
erstgeboren ag. : kentañ ganet.
Erstgeburt b. (-,-en) : **1.** gwilioud kentañ g. ; **2.** henanded b., henaouriezh b.
Erstgeburtsrecht n. (-s) : [gwir] henavelezh b., droedoù a goshañ lies., gwir an henaour g.
erstgenannt ag. : anvet da gentañ.
ersticken V.k.e. (hat erstickt) : **1.** tagañ, mougañ, kafunañ ; *jemanden mit einem Kissen ersticken,* mougañ u.b. gant un dorchenn ; *das Feuer mit Sand ersticken,* mougañ an tan gant traezh ; **2.** [dre skeud.] moustrañ war, derc'hel war, gwaskañ war, mougañ ; *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu ersticken,* stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù ; *seine Tränen ersticken,* moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, mac'hañ e c'hoant leñvañ, bresañ e c'hoant leñvañ, kabestrañ e c'hoant leñvañ, plegañ e c'hoant leñvañ, mirout a leñvañ, en em virout da leñvañ, parraat a leñvañ, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *ersticktes Lachen,* fic'herezh g. ; *eine Revolte ersticken,* mougañ un emsavadeg, plegañ un emsavadeg ; *eine Revolte im Blut ersticken,* beuziñ un emsavadeg er gwad ; *das Übel im Keime ersticken,* troc'hañ ar c'hentañ droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mont en arbenn d'an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *jemandes Vertrauen ersticken,* mougañ ar fiziañs e kalon u.b.
V.gw. (ist erstickt) : **1.** bezañ mouget, bezañ taget, mervel gant an tag, mervel defot aer, tagañ, mougañ, migañ, stonkañ, stambouc'hañ, kinnig mougañ, tarlonkañ ; *hier erstickt man ja vor Hitze,* un tommder a zo amañ da vougañ (da lazhañ) an dud, peadra a zo da vougañ gant an tomm ez eo amañ, emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ ; *Fische ersticken an der Luft,* ar pesked a voug pa vezont tennet eus an dour ; *Fische an der Luft ersticken lassen,* mougañ pesked o tennañ anezho eus an dour ; *er ist an einem Bissen Brot erstickt,* taget e oa bet gant un tamm bara (Gregor), mouget e oa bet gant un tamm bara ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt,* darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, prest e oan bet da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget e oan gant ar moged ; *wenn mein Bruder nicht aufgetaucht wäre, wäre ich erstickt,* panevet ma oa erruet va breur e oan bet mouget ; **2.** [dre skeud.] *vor Zorn ersticken,* migañ ; **3.** *ich ersticke in diesem Wust von Papieren,* strobet on gant ar paperioù, souriñ a ra ar paperajoù warnon, atredet eo va burev gant paperajoù ; *ich ersticke in dieser Hitze,* emaon e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), lazhet on gant an tommder-mañ, deviñ a ran gant an tommder, fritañ a ran gant an tommder.
Ersticken n. (-s) : mougadur g., mougadell b., moug g., mougerezh g. ; *der Tod durch Ersticken,* ar moug g., an tag g. ; *es ist zum Ersticken heiß hier,* un tommder a zo amañ da vougañ (da lazhañ) an dud, peadra a zo da vougañ gant an tomm ez eo amañ, emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ.

erstickend ag. : mougus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'hius, bouc'h, blot, mac'h, monk ; *erstickend schwüle Luft,* tommder pounner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrout b., amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., aer vac'h g./b., amzer vouk b., amzer arnevek b., amzer douforek b. ; *die Hitze ist erstickend, es ist erstickend heiß,* emaon e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), mouk eo an amzer, mougus eo an amzer, bac'h eo ; *erstickender Rauch,* moged tagus g., moged mougus g.
Ersticker g. (-s,-) : mouger g., tager g.
erstickt ag. : **1.** damvouk, mouget, mouk, boud ; *ersticktes Lachen,* fic'herezh g. ; **2.** marv defot aer, marv gant an tag ; *er ist erstickt,* marvet eo defot aer, marv eo gant an tag.
Erstickte(r) ag.k. g./b. : den bet mouget g., den marv defot aer g., den marv gant an tag g.
Erstickung b. (-,-en) : mougadur g., mougadell b., moug g., mougerezh g., mougadenn b.
Erstickungstod g. (-es) : marv dre voug g.
erstklassig ag. : eus an dibab, disheñvel, diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus ar c'hentañ, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dreistklas, a-stok, dibab, fin, fiskal, a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar gwellañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik.
Erstklässler g. (-s,-) : bugel eus ar c'hlas prientiñ g.
Erstkommunion b. (-,-en) : pask kentañ g. ; *er hat Erstkommunion gehabt,* graet en deus e bask kentañ, pasket en deus.
erstlich Adv. : da gentañ.
Erstling g. (-s,-e) : bugel kentañ ganet g.
Erstlings- : … kentañ.
Erstlingsarbeit b. (-,-en) : labour deraouad g., oberenn deraouad b.
Erstlingsausstattung b. (-,-en) : dilhad babigoù lies., dilhad babiged lies.
Erstlingsdruck g. (-s,-e) : tennadenn gentañ b., moulladenn gentañ b., moulladur kentañ g.
Erstlingsrolle b. (-,-n) : roll kentañ g. ; *in einer Erstlingsrolle auftreten,* mont (c'hoari) war al leurenn evit ar wech kentañ, bezañ nevez war al leurenn, bezañ o teraouiñ evel c'hoarier, bezañ ar wech kentañ d'an-unan da c'hoari en ur pezh.
Erstlingswerk n. (-s,-e) : [lenn.] oberenn gentañ b.
erstmalig ag. : kentañ, dishevelep, dibar, seurt n'eo bet biskoazh.
Adv. : evit ar wech kentañ.
Erstmilch b. (-) : kellaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g.
Erstochene(r) ag.k. g./b. : lazhiad bet goustilhet g., lazhiadez bet goustilhet b., muntrad bet goustilhet g., muntradez bet goustilhet b.
erstrahlen V.gw. (ist erstrahlt) : **1.** skediñ, lugerniñ, luc'hañ, lufrañ, splannañ, parañ, saezhenniñ, skinañ, dedarzhañ, flammaat, splannaat ; *zum Erstrahlen bringen,* flammaat, splannaat, lakaat da c'houlaouiñ, reiñ lufr da, lakaat da lugerniñ ; *der Altar erstrahlte im Sonnenlicht,* lugerniñ a rae an aoter gant an heol ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben,* sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat ; *sie lässt die Schönheit ihrer Seele erstrahlen,* lakaat a ra kened hec'h ene da zedarzhañ ; *ihre Augen erstrahlten vor Glück,* ur sederaenn a baras en he daoulagad ; **2.** [dre skeud.] birviñ ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz,* ar feiz a zo bet lakaet da c'houlaouiñ a-nevez.
erstrangig ag. : **1.** peurbouezus, mallus-kenañ, kentwiriek, kentañ-penn, da gas da benn da gentañ-penn, da gas da benn da gentañ ha dreist pep tra ; *erstrangige Aufgabe,* kefridi da gas da benn da gentañ-penn b., kefridi da gas da benn da gentañ ha dreist pep tra b. ; **2.** eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus ar c'hentañ, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab, fiskal.
erstreben V.k.e. (hat erstrebt) : poaniañ da gaout, klask tizhout, hiraezhiñ da, strivañ da gaout, bizañ da, bizañ da dizhout, lakaat e youl da gaout, lakaat e nerzh da gaout, klask tizhout, lakaat e striv da dizhout, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, kavailhañ evit kaout, strivañ ouzh ar boan evit tizhout, tennañ e zezev da, spiañ, lakaat e spi (e studi) da gaout.
erstrebenswert ag. : hag a dalv ar boan strivañ evit e gaout, hag a dalv ar fred.
erstrecken V.em. : **sich erstrecken** (hat sich (t-rt) erstreckt) : **1.** [egor] en em astenn, gourledañ, en em ledañ, digeriñ ; *die Stadt erstreckt sich auf beiden Ufern des Flusses,* emañ kêr a-ramp war ar stêr ; **2.** [amzer] padout.
V.k.e. (hat erstreckt) : [Bro-Suis] astenn an termen evit.
Erstreckung b. (-,-en) : astenn g., astennadur g.
erstreiten V.k.e. (erstritt / hat erstritten) : gounit (tizhout) dre stourm, gounit kaout, tizhout kaout.
Erstschlag g. (-s,-schläge) : [lu] tagadenn diarbenn b., tagadenn dizarbenn b., argadenn diarbenn b., argadenn dizarbenn b.
Erststimme b. (-,-n) : [polit.] mouezh kentañ b. [*mouezh evit an danvez kannad lec'hel da-geñver dilennadeg ar gannaded er Bundestag*].
Ersttagbrief g. (-s,-e) : [timbroù] golo-lizher kentañ devezh g.
Ersttäter g. (-s,-) : [gwir] felladenner war e daol kentañ g.
erstunken ag. : [dre skeud.] P. *erstunken und erlogen,* gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor).
erstürmen V.k.e. (hat erstürmt) : argadiñ, arsailhañ, tagañ, kemer a-stourm ; *eine Festung erstürmen,* forzhañ ur c'hreñvlec'h.
Erstürmung b. (-,-en) : arsailh g., arsailhadeg b. ; *Erstürmung der Bastille,* kemeridigezh ar Vastilhenn b.
ersuchen V.k.e. (hat ersucht) : goulenn, reketiñ, pediñ ; *jemanden um eine Gefälligkeit ersuchen,* goulenn ur servij (sikour, e skoazell) digant u.b., ober ur reked ouzh u.b., goulenn digant u.b. dougen dorn d'an-unan.
Ersuchen n. (-s) : goulenn g., reked b., mennad g., mennadenn b., pedad g. ; *auf sein Ersuchen hin,* war (diouzh, diwar, hervez) e c'houlenn, war (diouzh, diwar, hervez) e reked.
ertappen V.k.e. (hat ertappt) : tapout, pakañ, sourpren, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.], en em gavout [war u.b.], lakaat an dorn war ; *auf frischer Tat ertappen,* tapout war an taol (war e ched, war ar fed, war an

tomm, war e daol fall), pakañ e droug, tapout o trougober, tapout o wallober / tapout war an taol-fed (Gregor), sourpren àr an tarch, sourpren àr an tomm, tapout dre c'haou, pakañ dre c'haou, tizhout war an tomm, pakañ krog en u.b. ; *auf frischer Tat ertappt werden,* bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ tapet dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarzh, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *er hat sie dabei ertappt,* kouezhet eo bet war an tomm, paket e oant bet gantañ o dornioù er pod, paket en doa krog enno ; *wehe dem, der beim Stehlen ertappt wurde !* gwazh d'an hini a vije bet tapet o laerezh ! gwazh d'an hini a vije bet tapet o skrapañ traoù ! ; *er hatte sie beim Ehebruch (beim Fremdgehen) ertappt,* kavet en doa anezhi o trougober, paket en doa anezhi o wallober, tapet en doa anezhi oc'h ober an droug, kavet en doa ur goukoug war e neizh ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post ertappt,* kouezhet (degouezhet, en em gavet) e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket) em boa anezhañ o lenn va lizhiri.

ertasten V.k.e. (hat ertastet) : tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata, butukañ, talmeta ; *seinen Weg ertasten,* mont a-dastorn, kerzhet war dastorn, mont dre dastorn, mont diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta).

erteilen V.k.e. (hat erteilt) : **1.** reiñ ; *jemandem Auskunft über etwas erteilen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *Unterricht erteilen,* ober skol, kelenn ; *Gesangunterricht erteilen,* ober skol war ar c'han ; *ein Visum erteilen,* reiñ ur viza ; *jemandem das Wort erteilen,* reiñ ar gomz d'u.b., reiñ al lavar d'u.b., reiñ ar prezeg d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem eine Lektion erteilen*, plantañ micher en u.b., kenteliañ u.b. ; *Weisungen erteilen,* kas kemennadurezh (Gregor), reiñ alioù, reiñ e gemennoù, dougen (ober) gourc'hemennoù, reiñ kefridi, reiñ e urzhioù, reiñ kemennadurioù ; *jemandem einen Verweis erteilen, jemandem einen Tadel erteilen,* reiñ ur walennad d'u.b., reiñ ur c'hemenn (ur garez) d'u.b. ; *jemandem eine Absage erteilen, jemandem eine Abfuhr erteilen,* nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; *er hat mir eine Abfuhr erteilt, er hat mir eine Absage erteilt,* refuzet e voen gantañ ; [kenw.] *Entlastung erteilen,* reiñ divec'h d'u.b. evit un embregvezh, reiñ diskarg, sinañ un diskarg, testeniekaat kontoù, divec'hiañ u.b. ; *jemandem Vollmacht erteilen,* reiñ prokul d'u.b. (Gregor), reiñ galloud leun d'u.b., leuskel u.b. en e roll, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. d'ober e roll, lezel kordenn gant u.b., lezel kabestr (kabestr laosk, kabestr hir) gant u.b.

Erteilung b. (-,-en) : aotre g., roidigezh b. ; *Erteilung eines Auftrages,* gourc'hemenn, kemenn g., urzh g. ; *Erteilung einer Befugnis,* aotreadur g., aotreadurezh b. ; *Erteilung des Segens,* binnigadenn b., binnigadur g.

ertönen V.gw. (ist ertönt) : seniñ, dasseniñ, tregerniñ, distonañ, draskal, kornal, flistrañ ; *schrill ertönen,* skiltrañ ; *silberhell ertönen,* sklintinañ ; *das Schlagwerk der Wanduhr ertönt,* emañ an horolaj o tistignañ, emañ an horolaj o seniñ ; *die Ausgangssperre ertönen lassen,* seniñ keulfe ; *der Gong ertönt,* seniñ a ra ar gong, tregerniñ a ra ar gong, trouzal a ra ar gong.

Ertrag g. (-s, Erträge) : gounid g., trevad g., fonn g., ampled g., daskor g., rentamant g., teurel g., buz g., buzad g., savad g., enkefiad g., askorad g., dedaolad g. ; *nur einen geringen Ertrag abwerfen,* bezañ gwall zister ar gounid a denner diouzh an dra-mañ-dra, na vezañ gwall ampletus (gwall fonnus, gwall fonnapl, gwall emsav, gwall emsavus, gwall c'hounidus, gwall c'hounidek) ; *Ertrag der Ernte,* trevad g., eostad g., blezad g., bloaziad g., teurel-eost g.

ertragen V.k.e. (erträgt / ertrug / hat ertragen) : gouzañv, padout ouzh, padout gant, diwaskañ poan, reuziñ, dizeriñ, herzel gant, herzel ouzh, herzel o, derc'hel mat, kiañ ouzh, souten, hulmañ ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann,* keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout, keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui herzel ganti ; *ich kann es nicht mehr ertragen,* ne c'hallan mui diouti ; *die Schmerzen ertragen,* herzel ouzh ar poanioù, reuziñ e boan, gouzañv ar boan, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan ; *die Schmerzen tapfer ertragen,* kiañ ouzh ar boan ; *das ist kaum zu ertragen,* ne c'haller ket gouzañv (padout ouzh, padout gant, herzel gant) kement-se e-pad pell, diaes-kenañ eo padout gant (gouzañv) an dra-se, a-vec'h ma c'haller gouzañv an dra-se, kasaus-kenañ eo an dra-se ; *die Hitze kann ich schlecht ertragen,* fall on ouzh an tommder, diaes e vez din herzel ouzh gwrez an heol, ne badan ket gant an tommder ; *alle Schicksalsschläge mit großer Geduld ertragen,* gouzañv gant ur basianted vras holl e wall fortunioù, bezañ laouen ouzh ar boan ; *er kann viel ertragen,* kalet eo ouzh ar boan, start eo ouzh ar boan ; *sie erträgt alles,* digareziñ a ra pep tra ; *die Kälte ertragen,* harpañ ouzh ar riv, padout ouzh ar riv ; *er musste allerhand ertragen,* kavet en deus bet trenk ha c'hwerv, a bep seurt buhezioù en deus bet, e zelazhoù en deus bet e-kerzh e vuhez, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, gwelet en deus bet a bep sort re gamm ha re dort, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.

ertragfähig ag. : *sellit ouzh* **ertragsfähig**.

Ertragfähigkeit b. (-) : *sellit ouzh* **Ertragsfähigkeit**.

erträglich ag. : gouzañvus, gouzañvadus, hag a c'heller gouzañv ; *schwer erträgliche Hitze,* gwrez pounner b.

ertraglos ag. : difrouezh, diampled, dizampled, didalvez, diemsav, difonn ; *diese Böden sind ertraglos,* ne deu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h eo an douaroù-se, dizampled eo an douaroù-se ; *ertraglose Anlage,* postadur andedaol g., postadur marv g.

Erträgnis n. (-ses,-se) : gounid g., ampled g.

ertragreich ag. : fonnus, emsav, emsavus, spletus, gounidus, goprus, arc'hantus, kenderc'hus, eostus, stu, mat, strujus, strujek, frouezhus, frouezhek, trevadus, druz, dreistgouennus, gouennus, talvoudus, ampletus, askorus ; *Geld ertragreich anlegen,* lakaat arc'hant da

dalvezout, lakaat arc'hant e talvoudegezh ; *ertragreiche Böden,* douaroù hag a daol gant puilhentez lies.
ertragsfähig ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, fonnapl, arc'hantus, emsav, gounidus, goprus, eostus ; *ertragsfähiger Boden,* douar dellezek da vezañ labouret g.
Ertragsfähigkeit b. (-) : ampletusted b., frouezhusted b., frouezhuster g., gounidegezh b., emsavusted b., emsavuster g., splet g., fonnusted b., fonnuster g., strujusted b., strujuster g., struj g. ; *Ertragsfähigkeit des Bodens,* druzoni an douar b., strujusted an douar b., struj an douar g., frouezhusted an douar b., puilhentez an douar b. ; *die Ertragsfähigkeit des Bodens erhöht sich,* drusaat a ra an douar, frouezhusaat a ra an douar, war greskiñ e ya puilhentez an douar.
ertränken V.k.e. (hat ertränkt) : **1.** beuziñ ; **2.** [dre skeud.] *seinen Kummer im Wein ertränken,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit tremen e c'hlac'har, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlac'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er gwin un opiom da zisoñjal e c'hlac'har, beuziñ e c'hlac'har dre evañ gwin, beuziñ e c'hlac'har er gwin.
V.em. : **sich ertränken** (hat sich (t-rt) ertränkt) : [emlazh] en em veuziñ.
Ertränken n. (-s) : beuz g., beuzadenn b., beuzerezh g., beuzidigezh b., beuzadeg b.
Ertränker g. (-s,-) : beuzer g.
erträumen V.k.e. (hat erträumt) : huñvreal, faltaziañ, empennañ, empentiñ, imbroudiñ.
V.em. : **sich erträumen** (hat sich (t-d-b) erträumt) : *sich (t-d-b) etwas erträumen,* huñvreal udb, faltaziañ udb, empennañ udb, empentiñ udb, imbroudiñ udb.
erträumt ag. : faltaziek, diwar faltazi.
ertrinken V. gw. (ertrank / ist ertrunken) : beuziñ, mervel dre veuz, pirilhañ er mor ; *er ist ertrunken,* beuziñ en doa graet, beuziñ a reas ; *nahe daran sein, zu ertrinken,* bezañ o vont da veuziñ, bezañ darev da veuziñ, bezañ darev d'an-unan beuziñ ; *er wäre beinahe ertrunken,* mennout a reas beuziñ ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *man fand ihn ertrunken in einem Tümpel,* kavet e oa bet beuzet en ur poullad dour ; *alle Schiffspassagiere sind ertrunken,* ar vagad tud a zo beuzet ; *er ist im Meer ertrunken,* aet eo da glask repu e rouantelezh ar pesked ; *in Wein und Bier ertrinken mehr denn im Wasser,* aliesoc'h a hini a vez beuzet er gwer eget er stêr.
Ertrinken n. (-s) : beuz g., beuzadenn b., beuzidigezh b., beuzadeg b. ; *zum Tod durch Ertrinken verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an dour ; *beim Ertrinken um sich schlagen,* palvata dour a-raok beuziñ, dispac'hañ en dour a-raok beuziñ ; *am Ertrinken sein,* bezañ o vont da veuziñ, bezañ darev da veuziñ, bezañ darev d'an-unan beuziñ.
Ertrinkende(r) ag.k. g./b. : beuzer g., beuzerez b., den o veuziñ g.
ertrotzen V.k.e. (hat ertrotzt) : kaout (tizhout, tapout, gounit) dre c'hourdrouz.
Ertrunkene(r) ag.k. g./b. : den beuzet g. ; *die Seelen der Ertrunkenen,* ar chouerien lies., ar grierien lies.
ertüchtigen V.k.e. (hat ertüchtigt) : gourdonañ, embreger, embregañ, kaletaat, nerzhañ ; *seinen Willen ertüchtigen,* nerzhañ e vennerezh ; *sich (t-rt) durch täglichen Frühsport ertüchtigen,* kaletaat e gorf oc'h ober sport bemdez diouzh ar mintin.
Ertüchtigung b. (-,-en) : gourdonerezh g., embregerezh g.
erübrigen V.k.e. (hat erübrigt) : dioueriñ, kavout, lakaat a-gostez ; *können Sie eine Stunde für mich erübrigen ?* hag un eurvezh ho pije da zioueriñ din ?
V.dibers. em. : **sich erübrigen** (hat sich (t-rt) erübrigt) : na dalvezout ar boan, bezañ displetus ; *es erübrigt sich, mit ihm weiterzureden*, kuit omp da genderc'hel da gaozeal gantañ, ne dalvez ket ar boan kenderc'hel da gaozeal gantañ ; *alles Weitere erübrigt sich,* ne chom netra da askouezhañ (da ouzhpennañ).
eruieren V.k.e. (hat eruiert) : sklaeraat, spisaat, kavout, dizoleiñ, dispakañ.
Eruptivgestein n. (-s,-e) : dislonkadur g., dislonkadur volkanek g., roc'h-dislonk volkanek b., distaol volkanek b., distaoladennoù volkanek lies., dislonkadurioù volkanek lies., karregenn didarzhel b., karregad didarzhel b.
erwachen V. gw. (ist erwacht) : **1.** divorfilañ, divorediñ, divoriñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ, divorzañ, digousket ; *aus dem Schlaf erwachen,* divorfilañ eus e hun, divorediñ, divor(enn)iñ, divorgousket, dihuniñ eus e gousk, digeriñ e zaoulagad, digeriñ e leternioù pikouzet ; *zu neuem Leben erwachen,* advevañ ; *er will nicht erwachen,* n'eus ket a zihun dezhañ ; **2.** *aus einer Ohnmacht erwachen,* adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, divaganiñ, divatorelliñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont e veiz d'an-unan, dont e veiz en an-unan, dont d'an-unan, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn ; **3.** [dre skeud.] dihuniñ, diglorañ, diveuziñ eus al latar, diskoachañ.
Erwachen n. (-s) : **1.** dihun g. ; *beim Erwachen,* o tihuniñ, en ur zihuniñ, pa zihunas, d'e zihun, d'an dihun ; **2.** [dre skeud.] *das Erwachen der Sinne,* dihun ar skiantoù g. ; **3.** disouezhenn b., disouezhadenn b., kerseenn b., didouelladur g., didouellañ g., disouezhiñ g. ; *ein böses Erwachen,* un dihun kriz g., ur gerseenn griz b.
erwachsen[1] V. gw. (erwächst / erwuchs / ist erwachsen) : **1.** kreskiñ, dont da zen, sevel da zen, dont d'e vent, dont d'e oad ; *er erwuchs zum Jüngling,* dont a reas da grennard ; **2.** [dre skeud.] dont da-heul ; *viele Sorgen erwuchsen mir daraus,* bec'h a-walc'h am boa bet da-heul an dra-se, kement-se a zegasas din gwalloù a-leizh d'e heul.
erwachsen[2] ag. : en oad gour, deuet, deuet d'e vent, deuet d'e oad, deuet da zen, savet da zen, krenn, graet, en e vent, en e vraz ; *erwachsen werden,* dont da zen, sevel da zen, dont d'e vent, dont d'e oad, dont da oadour ; *er ist jetzt erwachsen,* deuet eo d'e oad, en e oad deuet emañ, deuet eo da zen, savet eo da zen, gour emañ bremañ, graet eo e lammgresk gantañ, en e vent emañ, en e vraz emañ ; *im erwachsenen Alter,* ent bras, en oad gour, en e oad gour.
Erwachsene(r) ag.k. g./b. : den en oad gour g., den en e oad gour g., den deuet g., den graet g., den deuet d'e

vent g., den en e vent g., den en e vraz g., oadour g., krennden g. ; *die Erwachsenen,* an dud vras lies., an oadourien lies., an dud deuet lies., an dud gour lies., ar grenndud lies., ar re vras lies. ; *sein Leben als Erwachsener,* e vuhez gour b.

Erwachsenenalter n. (-s) : oad gour g., trede hoal g. ; *im Erwachsenenalter,* ent bras, en oad gour, en e oad gour ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.

Erwachsenenbildung b. (-) : stummadur an oadourien g.

Erwachsenentaufe b. (-,-n) : badeziant oadourien b., badeziant un oadour b.

erwägen V.k.e. (erwog / hat erwogen) : sellet pizh ouzh, pouezañ mat, hañvalout, pouezañ ha dibouezañ, ober daou soñj, daousoñjal, ober daou vennozh ; *alles wohl erwogen,* goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude evezhiañ pizh ; *sorgfältig erwägen,* pouezañ ervat, pouezañ ha dibouezañ, sellet pizh (ouzh udb), hañvalout ; *so was wurde ernstlich erwogen,* ar gaoz-se a oa bet kreñv.

erwägend ag. : diazez, a boell, poellek, a benn, fur, avizet, evezhiek, pervezh, etre daou, poelladus, pozet, prederiek, skiantek, rezonet, a boell hag a furnez, parfet.

Erwägung b. (-,-en) : preder g., prederiadenn b., emsoñj g., sellad g. ; *in Erwägung dass ...,* o vezañ ma ..., rak ma ..., dre (dre an abeg) ma ..., diwar-benn ma ... ; *etwas in Erwägung ziehen,* **a)** bezañ o soñjal ober udb, bezañ e sell d'ober udb ; *er zog in Erwägung, dem Präfekten einen Brief zu schreiben,* neuze e troas en e benn skrivañ ul lizher d'ar prefed ; *so was wurde ensthaft in Erwägung gezogen,* ar gaoz-se a oa bet kreñv ; **b)** derc'hel kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ a fed eus udb, ober fed d'udb.

erwählen V.k.e. (hat erwählt) : dibab, diuz(añ), choaz, diforc'hiñ, dilenn ; *einen interessanten Beruf erwählen,* mont war ur vicher dedennus ; *er hat sie zur Frau erwählt,* dibabet en deus anezhi da bried, kemeret en deus anezhi da bried, he diforc'het en deus evit bout e wreg ; *er hat das bessere Teil erwählt,* kemeret en deus an dibab, dibabet en deus al lodenn wellañ, aet eo an dibab gantañ, aet eo ar bouf gantañ, aet eo ar manam gantañ, aet eo ar vouedenn gantañ, kemeret en deus an askorn bras, aet eo ar vegenn gantañ.

erwähnen V.k.e. (hat erwähnt) : menegiñ, rakvenegiñ, ober meneg eus, ober anv eus, lavaret anv diwar-benn, ober keal eus, reiñ keal eus, envel, ober dave da, kounaat, tintal, toullañ eus, trinkañ ur ger diwar-benn, reiñ koun eus, ober koun eus ; *er hat sein Vorhaben mit keiner Silbe erwähnt,* n'en doa toullet da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen diwar-benn e raktres ; *er hat mit keiner Silbe erwähnt, dass er aufhören wollte,* n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet morse keal gantañ da ehanañ, n'eus bet morse meneg gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ ; *etwas mit keinem Wort erwähnen,* na lavaret grik ebet diwar-benn udb, na faoutañ grik diwar udb, na rannañ grik diwar udb, na wikal grik diwar udb, na seniñ grik diwar udb. ; *er erwähnte mit keinem Wort, wofür er das Geld verwendet hatte,* ne tintas ket peseurt implij en doa graet gant ar arc'hant ; *diese Schlacht wird in jener Urkunde erwähnt,* meneg a gaver eus an emgann-mañ er skrid-se, er skrid-se ez eus komz eus an emgann-mañ, an emgann-mañ ez eus komzoù anezhañ er skrid-se.

erwähnenswert ag. : hag a dalv ar boan bezañ meneget.

Erwähnung b. (-,-en) : meneg g., rakveneg g., kel g., keal g., kounadur g., komz b. ; *die Sache ist nicht der Erwähnung wert,* ne dalv ket ar boan menegiñ an dra-se (ober meneg eus kement-se), didalvez eo menegiñ an dra-se ; *ehrenvolle Erwähnung,* meneg enorus g., meneg "mat-tre" g. ; *diese Schlacht findet in jener Urkunde Erwähnung,* meneg a gaver eus an emgann-mañ er skrid-se, er skrid-se ez eus komz eus an emgann-mañ, an emgann-mañ ez eus komzoù anezhañ er skrid-se

erwärmen V.k.e. (hat erwärmt) : tommaat, tommañ, dianouediñ, dirivañ, klouarañ, klouaraat ; *eine Tasse Kaffee wird dich erwärmen,* un tasad kafe a dommo dit, un tasad kafe a zegaso tomm dit ; *das Bügeleisen erwärmen,* lakaat an houarn da dommañ.

V.em. : **sich erwärmen** (hat sich (t-rt) erwärmt) : **1.** tommaat, tommañ, dont da vezañ tommoc'h, dianouediñ, dirivañ, klouaraat, klouarañ ; **2.** ober un dommadenn, ober un tammig goradenn, tommañ d'an-unan ; *sich am Kaminfeuer erwärmen,* ober ur grazadenn e korn ar c'hogn (e korn an oaled, e toull an oaled), ober un dommadenn e korn an oaled, ober ur grazadenn e korn an tan, ober un dommadenn ouzh aer an tan, ober ur c'horadenn dirak an tan ; *sich in der Sonne erwärmen,* tommheoliañ, heoliañ, tommañ dindan an heol ; **3.** [dre skeud.] *sich für eine Sache erwärmen,* en em dommañ ouzh udb, tommañ muioc'h-mui ouzh udb.

erwärmend ag. : tommus.

Erwärmung b. (-,-en) : tommadur g. ; *globale Erwärmung,* tommadur an hin g., ardommañ hinel g.

erwarten V.k.e. (hat erwartet) : **1.** gortoz, gedal, deport, bezañ war-c'hed eus, bezañ ged da, bezañ e ged eus, bezañ war c'hortoz eus, bezañ e-sell eus, bezañ e-sell a ; *jemanden erwarten,* gortoz (gedal, deport) u.b., bezañ war-c'hed eus u.b., gortoz u.b. da zont, gedal u.b. da zont, bezañ ged d'u.b., bezañ e-sell eus u.b. ; *ich erwarte Ihren Besuch,* war c'hortoz ho kwelet emaon ; *in tiefem Schweigen erwarteten sie alle das Urteil,* an holl a dave mik o c'hortoz ar varn da zont ; *ungeduldig erwarten,* gortoz gant dibasianted, gedal dibasiant, gedal gant hast, gortoz [u.b. / udb] gant jourdoul bras ; *sie kamen früher als erwartet,* ar re-se en em gavas abretoc'h eget na oant gortozet ; **2.** [dre heñvel.] bezañ e-sell eus, bezañ e-sell a, bezañ en engortoz eus, bezañ war c'hortoz eus, bezañ e ged eus, bezañ e gortoz da ; *das habe ich von ihm nicht erwartet,* ne oan ket e-sell a gement-se eus e berzh,

ne oan ket e ged a gement-se eus e berzh, ne oan ket en engortoz a gement-se eus e berzh, n'em boa ket gortozet kement-se digantañ, n'em boa ket gwelet e rafe ur seurt tra ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *ich erwarte von ihm eine Erklärung,* emaon o c'hortoz kaout un displegadenn eus e berzh ; *von ihm ist nicht viel zu erwarten,* n'eus ket kalz tra da esperout digantañ ; *ich hatte nichts anderes erwartet,* ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; *diese Gunst erwarte ich von Ihnen,* ar c'hras-se a esperan diganeoc'h, ar vad-se a c'houlennan diganeoc'h ; *was erwarten Sie von mir ?* pesavat ? (Gregor), petra a vo a vat evidoc'h ? petra a fell deoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra a falvezit diganin ? petra a c'hortozit diganin ? ; **3.** douetiñ, gwelet, bezañ en gortoz da, rakwelet ; *das hatte ich erwartet,* m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se ; *so etwas hatte ich gar nicht erwartet,* ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; **4.** gwelet, esperout, bezañ en gortoz da ; *einen so guten Empfang hatte ich nicht erwartet,* n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, n'em boa ket gwelet kaout degemer ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; **5.** *die Ferien kaum erwarten können,* gortoz ar vakañsoù gant hast bras, bezañ despailh gant an-unan e vefe vakañsoù, kaout mall da gaout vakañsoù, bezañ mall bras gant an-unan (d'an-unan) kaout vakañsoù, skuizhañ na vefe vakañsoù, kaout mal da welet ar vakañsoù o tont, bezañ gant ar prez da vakañsiñ ; *ich kann es kaum erwarten, ihn zu treffen,* mall bras eo ganin gwelet anezhañ, diwezhat eo din gwelet anezhañ, gant ar prez emaon d'e welet.

Erwarten n. (-s) / **Erwartung** b. (-,-en) : gortoenn b., gortoz g., gortozerezh g., gortozidigezh b., gortozadenn b., engortoz g., ged g., spi g., esper g., esperañs b., esperañsoù lies., fiziañs b., spi g. ; *über (alles) Erwarten,* dreist kement a c'halled esperout, dreist pep esper ; *voller Erwartung,* leun a spi ; *in der Erwartung einer Sache,* war-c'hed eus udb, war-c'hed udb ; *in banger Erwartung,* trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù ; *wider alles Erwarten,* dic'hortoz-kaer, a-enep o ged, en tu all d'ar pezh a oufent da c'hedal, a-enep ar pezh a espered / a-enep kement a c'halled esperout / a-enep pep esperañs (Gregor) ; *in Erwartung eines Besseren,* da c'hortoz kaout gwelloc'h, e defot gwell, war-c'hed da gaout gwelloc'h ; *getäuschte Erwartung,* kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., esper aet da get g. ; *er wurde in seinen Erwartungen enttäuscht, seine Erwartungen wurden nicht erfüllt,* chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e naon, tremen a reas gant e naon, menel a reas war e c'houlenn, chom a reas tarluch, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed.

erwartungsgemäß ag. : evel ma c'halled esperout, evel m'em boa douetet.

Erwartungshaltung b. (-,-en) : gortoz g., gortozadenn b.

erwartungsvoll ag. : leun a spi.

Erwartungswert g. (-s) : [skiantoù] *bedingter Erwartungswert,* engortoz amveziadek g.

erwecken V.k.e. (hat erweckt) : **1.** dihuniñ, digousket, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket ; *jemanden aus dem Schlaf erwecken,* dihuniñ u.b., divordoiñ u.b., divor(ed)iñ u.b., divorenniñ u.b., divorgousket u.b., dihuniñ u.b. eus e gousk ; *jemanden zum Leben erwecken,* dihuniñ u.b. a-douez ar re varv, dihuniñ u.b. a-vetoù ar re varv, degas u.b. en-dro d'ar vuhez, lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez d'unan marv, dasorc'hiñ u.b., adreiñ buhez d'u.b., degas buhez en-dro d'u.b, degas buhez en-dro en u.b., degas buhez d'u.b, degas buhez en u.b., degas u.b., lakaat u.b. da sevel a varv da vev, ober d'u.b. sevel a varv da vev, bevaat u.b., buhezekaat u.b., reiñ a-nevez nerzh ha buhez d'u.b. ; *etwas zu neuem Leben erwecken,* degas buhez en-dro en udb, reiñ a-nevez nerzh ha buhez d'udb, adsevel udb, renevesaat udb, reiñ buhez en-dro d'udb, lakaat udb da sevel a varv da vev, dasorc'hiñ udb, advevañ udb, neveziñ udb ; **2.** [dre skeud.] enaouiñ, broudañ, atizañ, dihuniñ, elumiñ, engelver ; *jemandes Mitleid erwecken,* lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez, engelver truez u.b., dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon u.b., kouezhañ truez u.b. ouzh an-unan ; *der Umgang mit Politikern erweckte in ihm den Wunsch, Diplomat zu werden,* pleustr ar bolitikourien en doa roet dezhañ c'hoant da vezañ kannad, pleustr ar bolitikourien en doa dihunet (enaouet) ennañ ar c'hoant da vezañ kannad ; *Furcht erwecken,* ober aon da, lakaat aon da, spontañ, drec'hiñ, bezañ doujañs d'an-unan, tennañ doujañs ouzh an-unan, tennañ doujañs war an-unan, teuler spouron e kalon an dud, estlammiñ, esmaeañ, efreizhañ, fromañ, strabouilhat, spontailhañ, ober spont da ; **3.** *er sieht Vertrauen erweckend aus,* diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ, hennezh a zo un neuz vat a zen.

erweckend ag. : dihunus.

Erweckung b. (-,-en) : **1.** dihun g., dihuniñ g. ; **2.** dasorc'h g., dasorc'hidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] enaouidigezh b., broud g., atiz g.

Erweckungsbewegung b. (-) : [relij.] deolouriezh b.

erwehren V.em. : **sich erwehren** (+t-c'h) (hat sich (t-rt) erwehrt) : **1.** derc'hel ouzh, padout ouzh, enebiñ ouzh, sevel a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, derc'hel ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, ober ouzh, ober penn ouzh, ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *sich seines Gegners nicht erwehren können,* na vezañ evit e enebour, na vezañ barrek war (evit) e enebour, na c'hallout trec'hiñ war e enebour, na vezañ gouest da gaout al levezon war e enebour ; **2.** moustrañ war, mirout a, parraat a ; *er konnte sich des Lachens nicht erwehren,*

ne oa ket evit moustrañ war e c'hoant c'hoarzhin, ne oa ket evit mirout a c'hoarzhin, ne oa ket evit parraat a c'hoarzhin.
erweichbar ag. : teneradus.
erweichen V.k.e. (hat erweicht) : **1.** gwakaat, blotaat, blodañ, boukaat, flouraat, teneraat, dic'harvaat, souplaat, dousaat ; **2.** [yezh.] glebiañ, goueliennañ ; **3.** [dre skeud.] teneraat, blotaat, digrizañ, boukaat, souplaat, dousaat, gwakaat ; *seine Richter erweichen,* gounit kalon e varnerien, teneraat e varnerien, teneraat kalonoù e varnerien, blotaat kalonoù e varnereien, gwakaat kalonoù e varnereien, touch kalonoù e varnerien, boukaat kalonoù e varnerien ; *sie konnten die Herzen derer, die verstockt geblieben waren, erweichen,* lakaat a rejont kalonoù ar re a oa chomet aheurtet da deneraat ; *sich erweichen lassen,* dont da deneraat, teneraat d'e galon [o welet udb], dont glizhek, dic'harvaat, blotaat, dousaat, gwakaat.
V.gw. : gwakaat, blotaat, boukaat, teneraat, dic'harvaat, flouraat.
V.em. : **sich erweichen** (hat sich (t-rt) erweicht) : teneraat, dic'harvaat, blotaat, gwakaat.
erweichend ag. : teneraus, boukaus, gwakaus, blotaus, laoskaus ; *erweichendes Mittel,* **a)** danvez boukaus, danvez gwakaus, g., danvez blotaus g. ; **b)** [mezeg.] laoskaer g.
Erweichung b. (-,-en) : **1.** boukadur g., blodadur g., gwakadur g., blotaat g., teneradur g. ; **2.** [dre skeud.] teneridigezh b. ; **3.** [yezh.] staonadur g., goueliennañ g. ; **4.** [yezh.] kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.
Erweis g. (-es,-e) : prouenn b. ; *den Erweis erbringen,* diskouez anat (splann), prouiñ, degas ar brouenn, anataat.
erweisen V.k.e. (erwies / hat erwiesen) : **1.** prouiñ, gwiriekaat, reiñ testeni eus, savelañ, diskouez anat, anataat ; **2.** diskouez, merkañ ; **3.** *jemandem Gutes erweisen,* ober ur vad bennak d'u.b., reiñ skoazell d'u.b., dougen dorn d'u.b., rekouriñ u.b., ober vad d'u.b., ober evit u.b. ; *jemandem einen Gefallen erweisen,* ober plijadur d'u.b., rentañ servij d'u.b. ; *jemandem einen Dienst erweisen,* dougen dorn d'u.b., reiñ skoazell d'u.b., rentañ servij d'u.b., ober evit u.b. ; **4.** *jemandem eine Höflichkeit erweisen,* bezañ seven gant u.b., mont seven d'u.b. (gant u.b.), lavaret ur ger seven d'u.b. ; *jemandem die letzte Ehre erweisen,* ober an enorioù diwezhañ d'u.b., ober ar c'himiad diwezhañ d'u.b. (Gregor), rentañ an enor diwezhañ d'u.b., rentañ enorioù da gorf u.b. ; *jemandem Ehre erweisen,* ober enorioù d'u.b., dougen enor d'u.b.
V.em. : **sich erweisen** (erwies sich / hat sich (t-rt) erwiesen) : *sich als etwas erweisen,* diskouez bezañ udb. ; *sich mutig erweisen,* diskouez bezañ kalonek ; *sich gegen jemanden gütig erweisen,* bezañ kuñv hag hegarat ouzh u.b., bezañ hegarat e-keñver u.b., bezañ mat e-keñver u.b.
erweitern V.k.e. (hat erweitert) : frankaat, ledanaat, astenn, brasaat, kreskiñ, dienkañ, distrizhañ, ec'honaat, larkaat ; *ein Fenster erweitern,* frankaat ur prenestr ; *eine Jacke erweitern,* reiñ tro d'ur chupenn ; *seinen Bekanntenkreis erweitern,* ledanaat (astenn, brasaat) kelc'h e vignoned ; *einen Betrieb erweitern,* kreskiñ ul labouradeg, brasaat un embregerezh ; *seinen Absatzmarkt erweitern,* kavout fred (sav, disamm, digor, diskarg) nevez d'e varc'hadourezh ; *seinen Horizont erweitern,* frankaat e sellad war ar bed, frankaat e anaoudegezh, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez, en em zeskiñ, diorren e spered, stuziañ e spered, tapout deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, pinvidikaat e spered.
Erweiterung b. (-,-en) : ledanadur g., ledad g., frankadur g., astenn g., astennadur g., astennerezh g., astennidigezh b., kresk g., kreskañs b., kreskadur g., kreskadurezh b., kreskidigezh b., displegerezh g., displegidigezh b. ; *Bedeutungserweiterung,* astenn-ster g.
Erwerb g. (-s,-e) : **1.** prenadur g., pren g., akes g., prenadenn b. ; *der Erwerb eines Hauses,* pren un ti g., prenadur un ti g. ; *drei Interessenten haben sich für den Erwerb des Hauses gemeldet,* tri den a zo war pren an ti ; *preisgünstiger Erwerb,* prenadenn vat b. ; **2.** gounidegezh b., gounid g., labourerezh g., tamm micher g., korvo g., korvoder g. ; *seinem Erwerb nachgehen,* en em reiñ d'e labour, ober war-dro (bezañ gant) e labour, labourat war-dro e draoù, ober war-dro e labour, bezañ o c'hounit ; *Broterwerb,* gounid boued g., tamm micher g., gounidegezh b. ; **3.** *Spracherwerb,* akuizitadur ar gomz g., tapadur ar yezh g., piaouekaat al lavar g.
erwerben V.k.e. (erwirbt / erwarb / hat erworben) : **1.** akuizitañ, prenañ, kaout evit arc'hant, ober e bourchas eus ; *Grund und Boden erwerben,* prenañ atantoù (douar, douaroù, menajoù), douaraoua ; *Franz hatte die Grundstücke erworben,* an douaroù a oa aet gant Fañch, an douaroù a oa bet prenet gant Fañch ; *ein bei einer Auktion erworbener Tisch,* un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *erworben werden,* kavout e berc'henn, bezañ prenet ; *drei Interessenten möchten das Haus erwerben,* tri den a zo war pren an ti ; **2.** prenañ, deskiñ, akuizitañ, gounit, piaouekaat ; *Kenntnisse erwerben,* prenañ deskadurezh, prenañ gouiziadur, frankaat e sellad war ar bed, frankaat e anaoudegezh, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez, en em zeskiñ, diorren e spered, stuziañ e spered, tapout deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, deskiñ skiant, dastum anaoudegezhioù (deskadurezh, gouiziegezh) ; *jemandes Freundschaft erwerben,* gounit mignoniezh u.b. ; **3.** gounit ; *sich sein Brot redlich erwerben,* gounit e vara en un doare onest, gounit e vara gant onestiz ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies., madoù gounezet gant onestiz lies. ; *etwas unehrlich erwerben,* gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; *unehrlich erworbenes Gut,* danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù danzeet-fall lies.
Erwerber g. (-s,-) : akuiziter g., prener g.
erwerbsam ag. : dever ennañ, pres ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, fonnus, gres, grizias, taolet-bras d'al labour, labourus, lamprek, oberiant, oberius, strivant, divorfil, bec'h warnañ, diskuizh, stummet da labourat.
Erwerbsbeschränkung b. (-,-en) : divarregezh labourat darnel b.

Erwerbscharakter g. (-s,-e) : *ohne Erwerbscharakter,* hep pal kenwerzhel.
Erwerbseinkünfte lies. : korvoderioù diwar al labour lies., gounidegezh diwar al labour b., gounidoù diwar al labour lies.
erwerbsfähig ag. : gouest da c'hounit e vara, gouest da labourat.
Erwerbsfähigkeit b. (-) : gouestoni da c'hounit e vara, gouestoni da labourat b.
Erwerbsgenossenschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevelouri genwerzhel b.
Erwerbsleben n. (-s) : buhez vicherel b., buhez oberiant b. ; *ins Erwerbsleben treten,* mont war ur vicher, kregiñ da labourat.
erwerbslos ag. : dilabour, difred, hep labour, en dilabour ; *er ist zur Zeit erwerbslos,* emañ dilabour, dilabour eo, emañ hep labour, en dilabour emañ, war kein ar wiz emañ, war al lann emañ evit ar mare.
Erwerbslosenfürsorge b. (-) : font skoazell evit an dud dilabour g.
Erwerbslosenunterstützung b. (-,-en) : skorenn dilabour b., gopr skoazell an dilabour g.
Erwerbsmittel n. (-s,-) : bividigezh b., tamm micher g., gounidegezh b.
Erwerbspersonen lies.: poblañs oberiant b., poblañs oberiat b.
Erwerbsquote b. (-,-n) : feur oberiadegezh g., feur labour g.
Erwerbssteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù war ar gounidoù lies.
erwerbstätig ag. : war ur vicher, oberiat ; *erwerbstätige Bevölkerung,* poblañs labour b., poblañs oberiat b.
Erwerbstätige(r) ag.k. g./b. : den oberiat gopret g., oberiad g. [*liester* oberiaded, oberidi], gounider g. ; *selbstständiger Erwerbstätiger,* labourer dizalc'h g.
Erwerbstätigkeit b. (-,-en) : labourerezh g., oberiadegezh b. ; *sich (t-d-b) seinen Lebensunterhalt durch Erwerbstätigkeit verdienen,* bevañ diouzh e labour.
erwerbsunfähig ag. : dic'houest da c'hounit e vara, dic'houest da labourat.
Erwerbsunfähigkeit b. (-) : dic'houested da c'hounit e vara b., dic'houested da labourat b.
Erwerbsunfähigkeitsrente b. (-,-n) : leve divarregezh labour g.
Erwerbszweig g. (-s,-e) : skourr greantel g.
Erwerbung b. (-,-en) : akuizitadur g., perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., akes g., gounid g., gounidegezh b.
erwidern V.k.e. (hat erwidert) : **1.** ober d'e dro ; *einen Gruß erwidern,* saludiñ d'e dro ; **2.** eilgeriañ, respont, eilfeukañ, distreiñ, enebiñ dre gomz, rebarbiñ ; *darauf konnte er nichts erwidern,* an dro-se e chomas berr da respont, an dro-se ne gavas ibil ebet da lakaat en toull ; *was können Sie darauf erwidern ?* petra a c'hallit respont ouzh kement-man ? ; *etwas auf jemandes Vorwürfe erwidern,* respont udb ouzh rebechoù u.b.
Erwiderung b. (-,-en) : eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b., eilfeukadenn b., respont g. ; *in Erwiderung auf,* evit diskrivañ (respont) da ..., en eskemm (en distro) da .... ; [istor] *flexible Erwiderung,* enepstourm dereziet g.
erwiesenermaßen Adv. : anat eo e ...
erwirken V.k.e. (hat erwirkt) : **1.** tizhout, kaout, tapout, gounit ; **2.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas.
erwirtschaften V.k.e. (hat erwirtschaftet) : rastellat, dastum, gounit, tizhout, tapout ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn,* ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù.
erwischen V.k.e. (hat erwischt) : **1.** tapout, pakañ, sourpren, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.], en em gavout [war u.b.], lakaat an dorn war, kaout peg war ; *jemanden auf frischer Tat erwischen,* tapout u.b. war an taol (war e ched, war ar fed, war an tomm, war e daol fall), pakañ u.b. e droug, tizhout u.b. war an tomm, tapout u.b. o trougober, tapout u.b. o wallober / tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), sourpren u.b. àr an tarch, sourpren u.b. àr an tomm, tapout u.b. dre c'haou, pakañ u.b. dre c'haou, pakañ krog en u.b. ; *er hat sie dabei erwischt,* kouezhet eo bet war an tomm, paket e oant bet gantañ o dornioù er pod, paket en doa krog enno ; *wehe dem, der beim Stehlen erwischt wurde !* gwazh d'an hini a vije bet tapet o laerezh ! gwazh d'an hini a vije bet tapet o skrapañ traoù ! ; *auf frischer Tat erwischt werden,* bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ tapet dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarzh, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *er hatte sie beim Ehebruch (beim Fremdgehen) erwischt,* kavet en doa anezhi o trougober, paket en doa anezhi o wallober, tapet en doa anezhi oc'h ober an droug, kavet en doa ur goukoug war e neizh ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post erwischt,* kouezhet (degouezhet, en em gavet) e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket) em boa anezhañ o lenn va lizhiri ; *du erlebst was, wenn ich dich erwische,* tomm e vo dit (da lêr a baeo, da groc'hen a baeo) mar gallan kaout peg warnout - mar gallan kaout peg warnout e paki da begement - nebaon, te az po war da groc'hen mar gallan kaout peg warnout ; **2.** *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt,* ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant an amzer a ra ; **3.** P. [kleñved] *es hat ihn ganz schön erwischt,* gwall skoet eo, gwal tizhet eo, klañv-fall (klañv-bras, klañv-ki, klañv da vat, klañv-moñs) eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, dalc'het mat eo gant e gleñved, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor).
erworben ag. : **1.** akuizitet, tapet, gounezet ; *ehrlich erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet der an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies. ; *etwas unehrlich erwerben,* gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; *unehrlich erworbenes Gut,* danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù danzeet-fall lies. ; **2.** [mezeg.] akuizitet, arzeuat, tapet ; *erworbener Immundefekt,* azoniad hangaezivig arzeuat (HAZA) g., haza g., [kenyezh] sida g. ; *erworbene Eigenschaften,* doareennoù dre dapadur lies., doareennoù arzeuat lies. ; *erworbener Reflex,* emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g. ; **3.** *erworbene Kenntnisse,* tapadur g., tapadurioù lies. ; **4.** [relij.] *erworbene Kontemplation,* arvestiñ diraezet g.

erwünschen V.k.e. (hat erwünscht) : c'hoantaat, reketiñ, hetiñ, dezirout.
erwünscht ag. : hetus, reketus, reketet, hetet, goulennet, diouzh doare u.b., diouzh c'hoant u.b.
erwürgen V.k.e. (hat erwürgt) : tagañ, mougañ, kafunañ ; *jemanden erwürgen,* stardañ e c'houzoug d'u.b. betek ar moug, stardañ mouk u.b. a-ere e c'houzoug, stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b. betek ar moug, troc'hañ e alan d'u.b. betek ar moug, mougañ (tagañ, kafunañ) u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. betek ar moug ; *sechs Schafe sind von den Hunden erwürgt worden,* c'hwec'h dañvad a zo bet taget gant ar chas ; *die Schlange erwürgt ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen,* an naer a voug he freizh e-kreiz he gweadennoù.
Erwürgen n. (-s) : tag g., tagadenn b., tagadur g., tagadurezh b., tagerezh g., moug g., mougadenn b. ; *der Tod durch Erwürgen,* ar moug g., an tag g.
erwürgend ag. : tagus, mougus.
Erwürgte(r) ag.k. g./b. : lazhiad marvet dre dag g., lazhiadez marvet dre dag b., muntrad marvet dre dag g., muntradez marvet dre dag b.
Erwürgung b. (-,-en) : tag g., tagadenn b., tagadur g., tagadurezh b., tagerezh g.
Erysipel n. (-s) : [mezeg.] tan-sant-Anton g., droug-sant-Anton g., kleñved roz g. ; *Erysipel im Gesicht,* pennsac'h g.
Erz n. (-es,-e) : kailh [*liester* kailhennoù] g., kailh metalek g. ; *Erz gewinnen, zutage fördern,* eztennañ kailh, gounit kailh, korvoiñ kailh ; *Erze aufbereiten,* tretañ kailh, tretañ kailhennoù, treuzfurmiñ kailh, treuzfurmiñ kailhennoù.
Erz- / erz- : **1.** arc'h- ; **2.** touet, tre, ken ez eo, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, daonet, pomet ; **3.** … kailh, … ar c'hailh.
Erzader b. (-,-n) : [mengleuz.] gwazhenn gailh b., gwazhennad kailh b.
erzählen V.k.e. (hat erzählt) : danevellañ, kontañ, kontañ keloù eus, dezrevell, dezrevellañ, ezrevell, restañ, dibunañ, displegañ, divizout, P. fritañ ; *eine Geschichte erzählen,* kontañ un istor, kontañ ur gaoz ; *ein Märchen erzählen,* kontañ ur marvailh, dibunañ ur marvailh, kontañ ur vojenn, displegañ ur marvailh, divizout ur marvailh ; *Märchen erzählen,* marvailhat, flutañ kontoù, dont marvailhoù gant an-unan ; *wenn er anfängt, Geschichten zu erzählen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa stag da gontañ istorioù ne vez pare ebet ken ; *die Neuigkeiten erzählen,* distagañ keloù, displegañ ar c'heleier, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, reiñ nevezioù ; *eine Geschichte nicht bis zum Ende erzählen,* darniñ e gontadenn, dilostañ e gontadenn, chom e-pign gant e gontadenn ; *er hatte viele interessante Dinge zu erzählen,* hennezh a ouie ur bern traoù kurius da gontañ, ur gwiskad brav a draoù kurius da gontañ a oa renket gantañ en e gelorn ; *er erzählt, dass du ein Dieb bist,* lavaret a ra ac'hanout ez out ul laer ; *ich habe mir erzählen lassen, dass ...,* keloù am eus bet e..., lavaret ez eus bet din e ..., war pezh em eus klevet e... ; *erzählende Dichtung,* danevell varzhonius b. ; *ich werde euch gleich erzählen, was vorgefallen ist,* emaon o vont da lavaret deoc'h ; P. *erzähle keine Märchen !* sorc'hennoù n'int ken ! tav gant da gomzoù droch ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaout o fritañ deomp aze ? petra emaout o trailhañ deomp aze ? c'hwezh ar gaou a zo ganit ! ; *der kann was darüber erzählen,* hennezh a oar ar gartenn, hennezh a oar an tres, hennezh a anavez mat an doareoù, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù.
V.gw. : dibunañ e gudenn ; *zu erzählen beginnen,* boulc'hañ ur gontadenn, kregiñ da zibunañ e gudenn ; *von sich selbst erzählen, über sich selbst erzählen,* kontañ e zoareoù ; *von seinen Eltern erzählen, über seine Eltern erzählen,* kontañ doareoù e dud ; *dieser Nachbar konnte breit und lang von meinem Vater erzählen,* gant an amezeg-se e veze klevet anv eus va zad a-dreuz hag a-hed.
V.em. : **sich erzählen** (hat sich (t-d-b) erzählt) : *das erzählt man sich (t-d-b) zumindest,* ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred, se a vez lavaret, … lavaret e vez ; *man erzählt sich (t-d-b), dass der Krieg droht,* keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez.
Erzähler g. (-s,-) : daneveller g., dezreveller g., marvailher g., konter g., mojenner g., mojennour g., moliac'hour g., sorbiennour g., displeger g.
Erzählkreis g. (-es,-e) : [lenn.] skourr g. ; *arthurianischer Erzählkreis,* kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.
Erzählung b. (-,-en) : danevell b., danevellad b., danevelladur g., kontadenn b., kont b., dezrevell b., dezrevellerezh g., displeg g., displegadenn b., judenn b., koñchenn b. [*liester* koñchennoù, koñchoù], kontenn b., litorienn b., santoc'had g., sorbienn b., kaoz b. ; *die Erzählungen von Guy de Maupassant,* kontadennoù Guy de Maupassant lies.
Erzbahn b. (-) : [istor,Narvik] hent an houarn g.
Erzaufbereitung b. (-,-en) : treterezh ar c'hailh g., tretiñ ar c'hailh g.
Erzbergwerk n. (-s,-e) : mengleuz kailh b.
Erzbischof g. (-s,--bischöfe) : arc'heskob g., penneskob g.
Erzbischöfin b. (-,-nen) : arc'heskobez b., penneskobez b.
erzbischöflich ag. : ... an arc'heskob, arc'heskobel.
Erzbistum n. (-s,-bistümer) : arc'heskopti g.
erzböse ag. : fall-echu.
Erzbösewicht g. (-s,-e) : stronk labous g., brav a gazh g., fripon touet g., fripon eus ar penn g., fripon diouzh ar penn g., filouter daonet g., lampon touet g., hailhevod eus ar re washañ g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den drouk betek mel e eskern g., gast b., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston

g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

Erzbrecher g. (-s,-) : piler kailh g., pilouer kailh g., drailher kailh g.

Erzdechant g. (-en,-en) : arc'hdiagon g., arriagon g.

Erzdiözese b. (-,-n) : arc'heskopti g.

erzdumm ag. : ken sot ma weler e voued ennañ, sotoc'h eget e votoù, sotoc'h eget pevarzek, sotoc'h eget va botez kleiz, sotoc'h eget ur banezenn, ken sot ha va botez kleiz, ken sot e tro an douar dindanañ, sot-pik, sot-nay, sot-paner, bezañ sot-ran, sot-pagn, diot-naet, diot-nay, diot-ran, aet divoued e benn, divoued e benn, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur c'hwil-derv, ur banezenn), diot evel ul leue, diot evel ul leue brizh, diot evel ul leue dour, diot evel ul leue geot, sot evel ur Gwenedad, sot-magn, sot-rik, tapet war ar portolof, un tamm difournis a spered, un azen gornek anezhañ, faout e girin, bet ganet goude ar c'hrampouezh (en ur ribod, e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin), bet ganet war-lerc'h e dad, bet ganet da Sadorn da noz, bet ganet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz, eus deizioù diwezhañ ar sizhun, eus penn diwezhañ ar sizhun, kollet e sterenn gantañ, aet ganto, laban, laosket gantañ an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket gantañ un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat da dreiñ ar rod.

Erzdummkopf g. (-s,-köpfe) : louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, patatezenn b., panezenn b., penn beuz g, penn sot g, penn luch g., magn g., keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez penn leue g., makez cheulk g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g.

erzeigen V.k.e. (hat erzeigt) : diskouez ; *jemandem eine Gefälligkeit erzeigen,* rentañ servij d'u.b. / ober plijadur d'u.b. (Gregor).

V.em. : **sich erzeigen** (hat sich (t-rt) erzeigt) : diskouez bezañ ; *sich treu erzeigen,* diskouez bezañ leal, diskouez e lealded.

erzen ag. : [graet gant] arem.

Erzengel g. (-s,-) : arc'hael g. ; *der Erzengel Gabriel,* an arc'hael Gabriel g.

erzeugen V.k.e. (hat erzeugt) : **1.** engehentañ, koñseviñ, krouiñ, gouennañ, reiñ buhez da, genel ; *Kinder erzeugen,* engehentañ bugale, krouiñ bugale, fardañ bugale ; *er wurde in Berlin erzeugt,* krouet eo bet e Berlin ; *vor der Heirat erzeugtes Kind,* labousig abred g. ; **2.** kenderc'hiñ, produiñ, fardañ, oberiañ, oberiata, ober, teurel ; *Strom erzeugen,* kenderc'hiñ tredan ; *große Mengen an Atommüll werden erzeugt,* dilerc'hiadoù skinoberiek a vez produet a gementadoù bras ; [labour-douar] *Korn erzeugen,* gounit (ober) gwinizh, kenderc'hiñ gwinizh.

Erzeugende ag.k. b. : [mat.] ganer g.

Erzeuger g. (-s,-) : **1.** kenderc'her g., produer g., produour g., oberiataer g., oberier g., oberer g., oberiataour g. ; **2.** [dre fent] engehenter g. ; **3.** [fizik] ganer g.

Erzeugerin b. (-,-nen) : kenderc'herez b., produerez b., produourez b., oberiataerez b., oberierez b., obererez b.

Erzeugerland n. (-s,-länder) : bro orin b., bro genderc'hiñ b.

Erzeugerpreis g. (-es,-e) : [kenw.] priz-kenderc'hiñ g.

Erzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had g., oberiad g., danvez oberiet g., produ g., produadur g., kenderc'hadur g., pleuskad g., oberiadenn b., aozad g., gwerzhadenn b. ; *kulinarisches Erzeugnis,* aozadenn geginerezh b. ; *Agrarerzeugnis,* kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *landwirtschaftliches Erzeugnis aus der Pflanzenproduktion,* gounezad g. ; *dieses Erzeugnis findet keinen Absatz,* ar c'henderc'had-se n'eus ket gwerzh dezhañ, an oberiad-se n'eus ket gwerzh dezhañ ; *industrielle Erzeugnisse,* traezoù bet oberiataet lies., kenderc'hadoù oberiet lies., kenderc'hadoù greantel lies., pleuskadoù greantel lies.

Erzeugung b. (-,-en) : **1.** produerezh g., produiñ g., produadur g., kenderc'h g., kenderc'had g., kenderc'hadur g., kenderc'hiñ g., ampled g., krouidigezh b., oberiataerezh g., oberiadur g., oberidigezh b., oberiañ g., fardañ g., oberiadenn b. ; **2.** engehentadur g., ganadur g., ganadurezh b., gouennadur g., engehentañ bugale g.

Erzeugungskosten lies. : koust-kenderc'hiñ g.

Erzeugungskraft b. (-) : **1.** galloudezh ouennañ b. ; **2.** barregezh produiñ b., barregezh kenderc'hiñ b.

Erzeugungsvermögen n. (-s) : barregezh produiñ b., barregezh kenderc'hiñ b.

erzfaul ag. : kinviet el leziregezh, lezirek ken ez eo, un toull diboan anezhañ, kousket-mik el leziregezh.

Erzfeind g. (-s,-e) : enebour touet g.

Erzfrachter g. (-s,-) : [merdead.] kailhlestr g.

erzführend ag. : metalus, kailh ennañ.

Erzgang g. (-s,-gänge) : [mengleuz.] gwazhenn gailh b., gwazhennad kailh b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b.

Erzgauner g. (-s,-) : brav a gazh g., fripon touet g., fripon eus ar penn g., fripon diouzh ar penn g., filouter daonet g., lampon touet g., hailhevodeg laer evel an dour g., hailhevod eus ar re washañ g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., gast b., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar

fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., kalkenn g./b., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

Erzgebirge n. (-s) : *das Erzgebirge,* ar Menezioù Metalus lies.

Erzgießer g. (-s,-) : [tekn.] teuzer g.

Erzgießerei b. (-,-en) : [tekn.] teuzerezh b.

Erzgrube b. (-,-n) : [mengleuz.] mengleuz kailh b.

erzhaltig ag. : kailh ennañ, metalus.

Erzhalunke g. (-n,-n) : brav a gazh g., fripon touet g., fripon eus ar penn g., fripon diouzh ar penn g., filouter daonet g., lampon touet g., hailhevodeg laer evel an dour g., hailhevod eus ar re washañ g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., gast b., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., kalkenn g./b., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

Erzherzog g. (-s,-herzöge) : arc'hdug g.

Erzherzogtum n. (-s,-herzogtümer) : arc'hdugelezh b.

Erzhütte b. (-,-n) : [tekn.] govel b., teuzerezh b.

erziehbar ag. : *leicht erziehbar,* aes ober gantañ, hesent, sentus, reizh, soubl ; *schwer erziehbar,* diaes ober gantañ, amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, kamm e spered, mineuzidek ; *schwer erziehbares Kind,* mineuzideg g., diskol bihan g., disuj bihan g.

erziehen V.k.e. (erzog / hat erzogen) : desevel, diorren, sevel, stummañ, reizhañ, gorren, kundu, kunduiñ, magañ, kas da zen, kas da dud, kelenn, kenteliañ ; *ein Kind erziehen,* desevel (diorren, kunduiñ) ur bugel ; *er ist gut erzogen,* desavet mat eo bet, savet mat eo bet ; *er ist schlecht erzogen,* n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, savet fall eo bet, savet dibalamour eo bet ; *streng erzogene Kinder,* bugale savet garv lies. ; *seine Kinder wie fürstliche Prinzen erziehen,* sevel e vugale en aotrounez.

Erzieher g. (-s,-) : **1.** desaver g., diorroer g. ; **2.** kuzulier-skol g., kuzulier-deskadurezh g.

Erzieherin b. (-,-nen) : **1.** gouarnerez b., desaverez b., diorroerez b. ; **2.** kuzulierez-skol b., kuzulierez-deskadurezh b.

erzieherisch ag. : **1.** desavadurel, ... deskiñ, ... desevel, ... diorroen, ... stummañ ; **2.** kentelius, kelennus, skolius, skouerius.

Erziehung b. (-,-en) : desavadur g., desaverezh g., diorroadur g., stummadur g., magadur g., magadurezh b., kelennadur g., kelennerezh g., kelennadurezh b. ; *jemandem eine gute Erziehung geben, jemandem eine gute Erziehung angedeihen lassen,* desevel (diorren) mat u.b., reiñ un deskadurezh vat d'u.b., skoliañ mat u.b., kenteliañ mat u.b., [kozh] reiñ ur vagadurezh vat d'u.b., reiñ ur gelennadurezh vat d'u.b., reiñ un diorroadur mat d'u.b. ; *Erziehung der Massen,* diorroadur ar yoc'hoù g., tolpdiorroadur g. ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung,* roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz.

Erziehungsanstalt b. (-,-en) : **1.** kelenndi g. ; **2.** ti-kastiz g.

erziehungsberechtigt ag. : e karg eus ar bugel hervez al lezenn.

Erziehungsberechtigte(r) ag.k. g./b. : den e karg eus ar bugel hervez al lezenn g.

Erziehungsfreiheit b. (-) : frankiz an deskadurezh b.

Erziehungsgeld n. (-s,-er) : gopr tiegezh g., skorenn gerentel b.

Erziehungshaus n. (-es,-häuser) : ti sujañ bugale g., ti-kastiz g.

Erziehungsjahr n. (-s,-e) : bloaz ehan-labour evit ober war-dro e vugel g.

Erziehungslehre b. (-) : kelennouriezh b., diougonerezh g., pedagogiezh b.

Erziehungsmethode b. (-,-n) : hentenn desevel b., hentenn gelenn b., hentenn stummañ b.

Erziehungsurlaub g. (-s,-e) : ehan-labour evit ober war-dro e vugel g.

Erziehungswesen n. (-s) : deskadurezh b.

erziehungswidrig ag. : direizh e-keñver pedagogiezh.

Erziehungswissenschaft b. (-) : pedagogiezh b., kelenn g., skiantoù kelenn ha desevel lies., kelennouriezh b., deskouriezh b.

erzielen V.k.e. (hat erzielt) : **1.** kaout, tizhout, diraez, diraezañ, tapout, gounit, dont da gaout, gounit kaout, tizhout kaout, opten ; *Erfolg erzielen,* ober berzh, dont a-benn eus e daol, kas e daol da vat, tennañ e daol, ober tro-vat, ober taol mat, dont a-benn eus e vennozh, dont d'ar jube, ober nav ; *er hatte nur einen Teilerfolg erzielt,* deuet e oa e daol da vadik nemetken ; [sport] *Punkte erzielen,* ober taolioù, gounit poentoù ; [kenw.] *Gewinn erzielen,* ober ur gounid (Gregor), tennañ gounid eus udb, dont gounid gant an-unan, sevel gounid ; *Gewinne erzielen,* ober buzadoù ; *hundert Prozent Gewinn erzielen,* gounit hanter-ouzh-hanter g. ; *wir haben heute eine gute Einnahme erzielt,* ur sac'had mat hon eus bet hiziv ; **2.** [dre skeud.] *er hat einen Rekord erzielt,* deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord diwezhañ, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord diwezhañ, aet eo dreist ar rekord diwezhañ, skoet en deus ar rekord diwezhañ d'an traoñ, pilet en deus ar rekord diwezhañ.

Erzielung b. (-,-en) : kaout g., tizhout g., diraez g., gounidegezh b.

erzittern V.gw. (ist erzittert) : krenañ, daskrenañ, tridal, trivliañ, skrijal, skrijañ, hirisiñ ; *erzittern lassen,* stroñsañ, skeiñ, hejañ, horjellat, horellañ, hoskellat, brañskellat, dishorellañ, diskogellañ, flachañ ; *die vorbeifahrenden Lastwagen lassen das Haus erzittern,* pa dremenont e laka ar c'hirri-samm an ti da grenañ.

Erzittern n. (-s) : **1.** krenerezh g., kren g., krenadenn b., krenijenn b., daskren g., daskrenadenn b., skrij g., skrijadenn b., kridienn b., krinienn b., euzhadenn b., frenezi b., hiris g., tridoù lies. ; **2.** brall g., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., horjell g., horjellerezh g., horelladur g., hoskell g.
Erzkämmerer g. (-s,-) : [istor] arc'hkambrelan g., kambrelan meur g., chaparlank meur g.
Erzkanzler g. (-s,-) : [istor] kañseller meur g.
erzkatholisch ag. : P. ul lostenn wenn anezhañ, ul liper treid ar sent anezhañ, paterer, bigot, a-du tre gant ar relijion.
erzkonservativ ag. : mirour tre, mirour ken ez eo, gwenn mat.
Erzlager n. (-s,-) : kailheg b., metaleg b.
Erzlügner g. (-s,-) : gaouier touet g., gaouiad pomet g., gaouiad eus ar penn g., gaouiad diouzh ar penn g., marc'h-gevier g., sac'h-gevier g., toull-gevier g.
Erzmundschenk g. (-s,-e) : [istor] hanafer meur g., dietaer meur g.
Erznarr g. (-en,-en) : P. den tremen sot g., den foll ken ez eo g.
Erzpriester g. (-s,-) : [relij.] arc'hbeleg g., person-dean g.
Erzpriestertum n. (-s) : [relij.] arc'hbelegiezh b.
Erzschalk g. (-s,-e) : paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., paotr tro en e laezh g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr itrikoù an diaoul en e gorf g., paotr gwidre an diaoul en e gorf g., paotr itrikoù tout g., paotr leun a finesaoù g., hinkin a baotr g., paotr leun a widre g., ebeul g., fouin g., sapre den kordet g., higenn a zen g., hinkin a zen g., paotr bet meret e bleud tanav g., paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., labous a zen g., Fañch an itrikoù g., louarn kozh g., luban g., paotr gwidilus g., gwidal g., paotr ur sac'had korvigelloù gantañ g.
Erzschelm g. (-s,-e) **/ Erzschuft** g. (-s,-e) **/ Erzschurke** g. (-n,-n) : brav a gazh g., fripon touet g., fripon eus ar penn g., fripon diouzh ar penn g., filouter daonet g., lampon touet g., hailhevod eus ar re washañ g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., gast b., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., gwidal g., lakepod g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., viltañs g.
Erzstift n. (-s,-e) : arc'heskopti g.
Erztruchseß g. (-en,-en) : [istor] troc'her meur ar c'hig g.
erzürnen V.k.e. (hat erzürnt) : fuloriñ, lakaat droug e, lakaat da gounnariñ, fachañ, taeraat, buanekaat, feulzañ, flammañ, imoriñ, gwanikenniñ, inzrougiñ, ereziñ, arfleuiñ, lakaat da daeriñ, lakaat d'arfleuiñ, lakaat droug da vont e.
V.em. : **sich erzürnen** (hat sich (t-rt) erzürnt) : fachañ, feulzañ, mont e gouez, mont e feuls, mont e droug, dont da dommañ d'an-unan, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, fuc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, diodiñ, krugañ, brouezañ, brizhañ, buanekaat, buanegezh, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeraat, fumañ, kounnariñ, egariñ, mont er-maez eus e groc'hen, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn.
erzürnt ag. : buaneget, fuloret, fulor ennañ, fuc'het, tommet, kruget, feulzet, kounnaret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, taeret, alfoet, arfleuet, tro en e voned, troet e vouton, brizh, brizhet, egaret, en egar, fumet, diroll, dirollet, dichadennet, buanek, gouez-pakret, divarc'het, chifet-bras, droug en e goukoug, droug ennañ, droug en e gorf, droug gantañ, e gwalarn, ur sac'had malis ennañ, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
Erzvater g. (-s,-väter) : uheldad g., ozhac'h-meur g., patriark g.
erzväterlich ag. : uheldadel, patriarkel.
Erzvorkommen n. (-s,-) : kailheg b., metaleg b.
erzwingen V.k.e. (erzwang / hat erzwungen) : kaout (tizhout, tapout, gounit, tennañ) dre heg. ; *eine Unterschrift erzwingen,* sipañ sinadur u.b.
Erzwingung b. (-,-en) : tennerezh dre heg g., preizhadur g., rediezh b., forsadenn b.
Erzwingungshaft b. (-) : [gwir] destrizh korfel g.
erzwungenermaßen Adv. : forset mat, dre ret.
es raganv gour, trede gour neutrel ar stumm unan.
1. en dro-rener pe en dro-renet evit erlec'hiañ un anv kadarn neutrel : *siehst du das Kind ? es ist hübsch,* ha gwelet a rez ar bugel ? brav eo ; *willst du dieses Buch ? nimm es !* c'hoant ac'h eus kaout al levr-se ? kemer anezhañ !
2. oc'h erlec'hiañ un anv-gwan, un dra pe un darvoud : *er ist arm, ich bin es auch,* hennezh a zo paour, me kement all ; *er ist hier, ich weiß es,* amañ emañ, gouzout a ran - amañ emañ, er gouzout a ran ; *ich habe es gut,* n'em eus ket da glemm, graet e vez brav din, barrek on ; *ich habe es satt,* va gwalc'h am eus, aet on skuizh gant an dra-se ; *ich bin es leid,* erru on poazh gant an dra-se, tremen skuizh on gant an dra-se, darev on gant an dra-

se, diegi am eus oc'h ober an dra-se, aet on skuizh oc'h ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *wir sind's,* ni eo ! ; *ja, ich bin's,* ya, me an hini eo ; *ich war es nicht,* n'eo ket ganin eo bet graet an taol ; *ich halte es für möglich,* marteze a-walc'h, posupl eo da'm soñj ; *es mit jemandem halten,* bezañ en tu (en un tu) gant u.b., difenn krog u.b. ; *es mit jemandem aufnehmen,* daeañ u.b., hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm.

3. o kemenn un islavarenn : *ich halte es für unnötig, dass ...,* aner (didalvez) eo deomp [ober udb] da'm soñj ; *sie ist es nicht wert, dass ...,* n'eo ket dellezek da..., ne zellez ket e ....

4. rener ur verb dibersonel : *es donnert,* ober a ra kurun, emañ o kuruniñ, kuruniñ a ra, kurun a zo ; *es schneit,* ober a ra erc'h, emañ oc'h erc'hiñ ; *es regnet,* glav a ra, glav a zo oc'h ober, emañ o c'hlavañ ; *es wird dunkel,* noziñ a ra, serriñ (dont) a ra an noz, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo.

5. rener ur verb dic'hour a vez troet gant an tu-gouzañv pe gant "unan bennak", "tud" : *es pocht an die Tür,* unan bennak a zo o skeiñ war an nor (Gregor), skeiñ a reer (skoet e vez) war an nor, emeur o skeiñ (skoet e vez) ouzh an nor ; *es trinkt sich gut aus diesem Glas,* brav eo evañ eus ar werenn-se ; *es fährt sich angenehm in diesem Auto,* plijus eo mont gant ar c'harr-tan-se.

6. e troioù-lavar a verk an hetañs pe ur gourc'hemenn : *es lebe der König !* bevet ar roue ! ; *es sei dies ein für allemal gesagt,* sankit don an dra-se en ho pennoù ur wech da vat, garanit don an dra-se en hoc'h empennoù ur wech evit mat, moullit an dra-se en o spered.

7. troioù-lavar : *es war einmal,* bez e oa gwechall - ur wech e oa, ur wech ne oa ket hag ur wech e oa bepred - gwechall e oa, gwechall ne oa ket, gwechall e oa bepred - gwechall a oa gwechall, an neb n'en doa ket daoulagad a oa dall ; *da haben wir's !* bremañ emaomp kempenn ganti ! brav emaomp ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! tapet brav omp bremañ ! riñset omp ! debret eo koan ! echu an neizh kegin ! fresk emaomp bremañ ! el lagenn emaomp bremañ ha brav ! setu bremañ kempennoù deomp-ni avat ! sell aze ul luz dezhi ! gounezet hon eus hon devezh ! ; *es mit jemandem verderben,* bezañ torret ar votez etre an-unan hag unan all, bezañ echu tout etre an-unan hag unan all, sevel trouz etre an-unan hag unan all, sevel glazentez etre an-unan hag unan all, sevel droukrañs etre an-unan hag unan all, sevel treflez etre an-unan hag unan all, sevel droug en an-unan a-enep u.b. all, bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kemer droug (bezañ e drougiezh) ouzh u.b., bezañ e drougiezh gant u.b. ; *es mit niemandem verderben wollen,* fistoulat e lost e pep lec'h, en em zerc'hel ervat gant an holl (Gregor) ; *es mit jemandem zu tun haben,* kaout afer ouzh u.b., kaout d'ober gant u.b. ; *es auf etwas abgesehen haben,* bezañ e sell war udb, bizañ udb, c'hoantaat udb ; *es faustdick hinter den Ohren haben,* bezañ finoc'h eget kaoc'h louarn, bezañ hir troioù e gordenn, bezañ kant tro en e gordenn, bezañ finesaoù ouzh en ober, bout tro en e laezh, bezañ ur sifelenn a zen, bezañ un den gweet e hentoù, bezañ fil en an-unan, kaout fil, na vezañ un hanter c'henaoueg, bezañ gwriet a finesaoù, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ itrikoù tout, bezañ leun a finesaoù, bezañ un hinkin a baotr, bezañ leun a widre, bezañ un ebeul, bezañ ur fouin, bezañ ur sapre den kordet, bezañ un higenn a zen, bezañ un hinkin a zen, bezañ bet meret e bleud tanav, bezañ bet darbet d'an-unan mont da louarn, bezañ ul labous a zen, bezañ ur Fañch an Itrikoù eus an-unan, bezañ bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, bezañ diouzh ar mintin, bezañ ul louarn kozh, bezañ ul luban, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ur sac'had korvigelloù gant an-unan ; *es zu bunt treiben,* mont re bell ganti (ermaez eus ar park, dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist ar yev), mont dreist-penn, skeiñ diwar re, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh ; *es gut meinen,* bezañ bizet mat, na vezañ nemet ratozhioù kaer ha mennadoù mat gant an-unan ; *er hat es weit gebracht,* graet en deus e dreuz er vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, aet eo da bell er vuhez, graet en deus berzh er vuhez ; *es gewohnt sein,* bezañ boas (di)ouzh kement-se, bezañ akourset ouzh an dra-se ; *es waren ihrer drei,* tri a oa anezho, a-dri e oant, tri a dud a oa ; [kr-l] *es ist noch nicht aller Tage abend,* na stlapomp (na daolomp) ket ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket ret stlepel ar billig goude an trebez, warc'hoazh e vo deiz c'hoazh ; *es ist nichts so fein gesponnen, es kommt doch endlich an die Sonnen,* pig pe vran a gan (a ouezo), ul lagad a zo hag a wel pep tra.

Es n. (-) : **1.** [sonerezh] mi bouc'h g. ; **2.** [preder.] Se g. ; *das Es,* ar Se g.

ESA b. (-) : *berradur evit* **European Space Agency**.

Esau g. : [Bibl] Ezau g.

Escape-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Achap b.

Eschalotte b. (-,-n) : [louza.] chalotez str., penn chalotez g., chalotezenn b.

Eschatologie b. (-) : eskatologiezh b., finvezhoniezh b.

eschatologisch ag. : eskatologek, finvezhoniel.

Esche b. (-,-n) : [louza.] onn str., onnenn b., onn gwenn str., oulm-gwenn str.

eschen ag. : [graet gant] koad onn.

Eschengehölz n. (-es,-e) : onneg b.

Eschenholz n. (-es) : koad onn g., onn g.

Eschenwäldchen n. (-s,-) : onneg b.

Eschlauch g. (-s,-e) : [louza.] chalotez str., penn chalotez g., chalotezenn b.

Escudo g. (-/-s,-/-s) : eskudo g., escudo g.

Es-Dur n. (-) : [sonerezh] mi bouc'h major g., mi bouc'h muiañ g.

Esel g. (-s,-) : **1.** [loen.] azen [*liester* azened, ezen] g., P. bleveg divskouarn hir g., skouarneg g., lorikenneg g., moji-lorikenn g., [dre fent.] ministr g. ; *grauer Esel,* azen louet g. ; *die Esel gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an ezen ; *der Esel iaht, der Esel schreit,* an azen a vlej, hinnoal a ra an azen, skrijañ (breugiñ) a ra an azen ; *einen Esel mit Hafer füttern,* reiñ kerc'h d'un azen ; *asiatischer Esel,* marc'h hemion g. [*Equus hemionus*], azen bras Azia g., damazen g. ; *afrikanischer Esel, echter Esel,* [*Equus africanus*] azen gouez g. ; *geduldiger Esel,* azen pasiant g. ; *starrköpfiger Esel,* azen pennek g. ; *er*

ist bepackt (beladen) wie ein Esel, gwall garget eo, emañ sammet evel ur mul ; *Buridans Esel,* azen Buridan g. ; **2.** azen g., mab-azen g., den sot g. ; P. *so ein Esel,* un azen gornek a zo anezhañ ! pebezh penn azen ! ; *du alter Esel !* azen gornek ma'z out ! leue dour ! leue geot ! leue brizh ! ; *er ist doch ein rechter Esel,* hennezh a zo diot evel un azen, hennezh 'zo ul leue ; *ausgemachter Esel,* azen touet g., azen echu g., azen peurechu g. ; **3.** *störrisch sein wie ein Esel,* bezañ pennek evel un azen, bezañ pennek evel ur mul, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ tev e voned ; **4.** [dre skeud.] *um des Esels Schatten zanken,* ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, en em rezoniñ evit disterdra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, skandalat evit dister abeg / skandalat evit bihan dra / skandalat evit netra (Gregor), klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, ober kalz a reuz evit netra ; **5.** [kr-l] *ein Esel schilt den anderen Langohr,* sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - klev ar gaoter o sarmon d'ar pothouarn - emañ ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pothouarn - emañ an eil billig o chaokat rebechoù d'ar billig all - emañ ar billig o seniñ d'ar pothouarn - podez merenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou ; **6.** *vom Pferd auf den Esel kommen,* kouezhañ eus (diouzh, diwar) lost ar c'harr, kouezhañ e bluñv war e votoù, diskar un iliz da sevel ur chapel, eskemm ur marc'h born gant unan dall, difoeltrañ an ti d'ober ur forn, mont eus ar prad d'al lanneg (eus ar foenneg d'ar menez), mont eus (diwar) ar prad d'al lann, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner (un annoar), dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz ; **7.** *wenn es dem Esel zu wohl ist, geht er aufs Eis,* pa vezer savet an uhelañ eo al lamm brasañ, dre glask pignat re uhel e kouezher re izel, karrig a red ne bad ket, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo, pa vez roet e lod d'ar foll e rank e c'hounit pe e goll, e beg ar skeulioù uhel e c'hwezh kreñv an avel ; **8.** *wenn man den Esel nennt, kommt er angerennt,* pa vez komzet eus ar bleiz, e vez gwelet e lost a-bell pe a-dost - pa gomzer eus ar bleiz e weler e benn, pe e lost, pe e greiz.

Eselchen n. (-s,-) : [loen.] azenig g., ebeul azen g., ebeulez azen b.

Eselei b. (-,-en) : azenerezh g.

Eselfüllen [loen.] azenig g., ebeul azen g., ebeulez azen b.

Eselgeschrei n. (-s) : hinnoadennoù lies., breugadennoù lies., breugerezh g., hinnoadeg b., breugadeg b.

eselhaft ag. : evel un azen, evel ur beulke.

Eselhengst g. (-es,-e) : [loen.] azen kalloc'h g., azen anterin g., azen servij g.

Eselin b. (-,-nen) : [loen.] azenez b. ; *die Eseliñ wirft ihr Fohlen,* azenañ a ra an azenez, ebeuliañ a ra an azenez.

Eselsbrücke b. (-,-n) : *jemandem eine Eselsbrücke bauen,* kinnig un harp-memor d'u.b.

Eselsdistel b. (-,-n) : [louza.] askol-marc'h str.

Eselsfeige b. (-,-n) : [louza.] sikamorenn b., sikamor str., fiezenn-var b.

Eselsgeschrei n. (-) : hinnoadennoù lies., breugadennoù lies., breugerezh g., hinnoadeg b., breugadeg b.

Eselsgurke b. (-,-n) : [louza.] kokombrez azen str.

Eselsohr g. (-s,-en) : **1.** skouarn azen b. ; **2.** [dre skeud.] *Eselsohren machen (knicken),* digorniañ pajennoù ul levr, plegañ kornioù ar pajennoù ; *Buchseite mit einem Eselsohr,* pajenn digorniet b.

Eselsrücken g. (-s,-) : **1.** kroazlec'h g., kein azen g. ; *auf Eselsrücken reiten,* mont war azen, marc'hegezh un azen ; **2.** [hentoù-houarn] krugell war bouez-traoñ b., tosenn war bouez-traoñ g., torgenn war bouez-traoñ b. ; **3.** [tisav.] gwareg vriataek b.

Eselstreiber g. (-s,-) : azener g.

Eselstute b. (-,-n) : [loen.] azenez b.

Eskader b. (-,-s) : [merdead.] skouadrenn b., strollad-listri g., terkad g.

Eskadron b. (-,-en) : [lu] skouadron g.

Eskalation b. (-,-en) : gwashadur g., grevusadur g.

eskalieren V.gw. (ist eskaliert) : kreskiñ, gwashaat, grevusaat, mont war washaat ; *sein Zorn eskaliert,* fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh.

V.k.e. (hat eskaliert) : kreskiñ, gwashaat, grevusaat

Eskapade b. (-,-n) : follezhenn b., galoupadenn b., ouilhad g.

Eskimo g. (-/-s,-/-s) : Eskimo g.

Eskorte b. (-,-n) : [merdead., lu] ambroug g., heuliad g., amheuliad g., amheuliadeg g., ambrougadeg b.

eskortieren V.k.e. (hat eskortiert) : amheuliañ, amheuliata, ambroug.

Esoterik b. (-) : rinouriezh b., ezoteregezh b., ezoterouriezh b.

esoterisch ag. : rinek, kevrinek, ezoterek.

Esotropie b. (-) : [mezeg.] loakrerezh engwar g., engwarded lagadel b.

Esparsette b. (-,-n) : [louza.] foenn-gall g., foenn-Spagn g., geot-gall str., geot gallek str.

Esparto g. (-s) / **Espartogras** n. (-es) : [louza.] broen-palud str.

Espartoware b. (-,-n) : [kenwerzh] traezenn broen-palud b., treilheris g., treilh b., treilhenn b.

Espe b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Espenlaub n. (-s) : [dre skeud.] *wie Espenlaub zittern,* krenañ evel ur barr delioù, krenañ evel ur bern delioù, krenañ evel ur bern delioù sec'h, krenañ evel un delienn, krenañ evel un delienn e beg ur wezenn, krenañ evel un delienn en avel, krenañ evel un deliaouenn.

Espenholz n. (-es) : koad kren g., kren g.

Espenwald g. (-es,-wälder) : krenedeg b.

Esperanto n. (-/-s) : esperanteg g.

Esperanto-Weltkongress g. (-es,-e) : Kendalc'h Hollvedel an Esperanteg g.

Esperanto-Wort n. (-s,-wörter) : ger esperantek g.

Esplanade b. (-,-n) : **1.** reper g., rakkêr b. ; **2.** hent-bale g., boulouard g., bali b., alez b., pourmenadenn b.
Espresso n. (-/-s,-s) : kafe expresso g.
Espressomaschine b. (-,-n) : grek expresso b., cheftalenn expresso b.
Esprit g. (-s) : spered g., ijin g., soutilded b.
Essay g./n. (-s,-s) : [lenn.] studiadenn b., arnodadenn b., displegerezh g.
Essayist g. (-en,-en) : saver studiadennoù g.
Essayistin b. (-,-nen) : saverez studiadennoù b.
essbar ag. : mat da zebriñ, debradus, debrus, bevezadus, P. debrapl ; *das ist nicht essbar,* n'eus ket a zebr d'an dra-se ; *schwer essbares Brot,* bara a dri lonk hag un astenn gouzoug g.
Essbarkeit b. (-) : debradusted b.
Essbesteck n. (-s,-e) : loaioù lies.
Esse b. (-,-n) : **1.** siminal g./b. ; **2.** forj g., fornez b. ; **3.** [dre skeud.] *etwas in die Esse schreiben,* kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb.
Essecke b. (-,-n) : korn ar predoù g.
essen V.gw. (isst / aß / hat gegessen) : debriñ, predañ, ober ur pred, pakañ boued, bezañ gant e voued, bezañ gant e bred, boueta, drailhañ, [dre fent] peuriñ, P. kargañ boued, kargañ e gof, chaokat, kouchañ toaz er forn, tagañ, lonkañ e voued, lopañ e bred, plaouiañ ; *mäßig essen und trinken,* bezañ moder en debriñ hag en evañ, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat war an debriñ hag an evañ ; *er isst nicht besonders viel,* ne zebr ket kement-se, hennezh ne ya ket fonnus war ar boued ; *essen gehen,* mont da glask e bred (e verenn, e goan), mont da glask penn d'e bred, mont d'e voued, mont da zebriñ, mont da glask e damm, mont da gaout e bred, mont d'e bred ; *gut essen und trinken,* ober chervad / ober fest (Gregor), ober lapavan, c'hoari lapavan, korfata, kofata ; *wer gesund isst, sieht gut aus,* diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *hier kriegen wir nichts zu essen,* amañ n'eus ger a damm ; *in aller Ruhe essen,* daskiriat, chom da zaskiriat, kaout goar da bredañ, debriñ en e blijadur ; *mit Appetit essen,* debriñ kalonek, debriñ a galon zigor, debriñ a galon yac'h, mont a galon yac'h war ar boued, mont a galon yac'h d'e voued, debriñ a galon vat, debriñ c'hwek, debriñ kreñv, kavout mat e voued, debriñ naonek, debriñ dibismig, kavout blaz gant e voued, kaout goust, kavout mat e geusteurenn, bezañ a-zevri gant e bred ; *er isst nur immerzu,* atav e vez debr-debr ; *zu Mittag essen,* merennañ, bezañ gant (debriñ) e verenn, pakañ e verenn, debriñ merenn, debriñ lein, leinañ ; *sie hatten hier zu Mittag gegessen,* amañ e oant bet gant o merenn, amañ e oant bet o leinañ, amañ e oant bet o verennañ ; *habt ihr schon zu Mittag gegessen ?* ha debret eo lein ganeoc'h ? ; *zu Abend essen,* koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan ; *zu Abend aßen sie zusammen,* koan a voe etrezo ; *haben Sie schon zu Abend gegessen ?* debret eo koan ? ha debret eo koan ganeoc'h ? P. ha brifet eo koan ganeoc'h ? ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? ; *bei jemandem zu Abend essen,* dont gant e goan da di u.b., predañ e ti u.b., chom gant e goan e ti u.b. ; *bei jemandem zu Mittag essen,* mont gant e verenn da di u.b., predañ e ti u.b., debriñ (merennañ, leinañ) e ti u.b., chom gant e verenn e ti u.b. ; *zu Mittag isst er in der Schule,* er skol e chom gant e verenn ; *auswärts essen,* mont da zebriñ (mont gant e goan, mont gant e verenn) en un ostaleri ; *daheim essen,* chom (bezañ) gant e verenn (e goan) er gêr, chom er gêr da zebriñ, predañ (merennañ, koaniañ) er gêr ; *mit Widerstreben essen,* bezañ serret e galon, debriñ gant doñjer (en eneb d'an-unan, en desped d'an-unan, a-enep e c'hoant, daoust d'an-unan, en enep d'an-unan, en ur c'hinañ, gant diegi, gant reked), chom da vlasaat ur meuz bennak, na zont don e zent e-barzh, pitouilhat, P. damantiñ d'e naon ; *roh essen,* debriñ ent kriz (e-kriz) ; *gekocht essen,* debriñ traoù poazh(et) ; *sich krank essen,* debriñ kement ha ken brav ken na skoer klañv, debriñ kement ha ken bihan ken na chomer klañv, skeiñ klañv diwar re gofad, tapout korn kof goude re gofad (gant ar re gofad), ober re gofad ; *sich satt essen,* debriñ e walc'h, debriñ e begement, debriñ e roll, distagañ ur c'hofad, bourellañ brav e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, leuniañ e gof, debriñ leizh e gof, debriñ gwalc'h e galon, ober ur c'hofad ; *er hat zu viel gegessen,* diwar re emañ ; *jeder wird sich satt essen können,* leizh kof a vo, boued kof 'zo hag a vo da dout, ne vanko na chervad na gwin, trawalc'h a voued a vo evit gwalc'hañ an holl, pep hini a zebro e walc'h hag a evo e roll ; *er hat sich nur halb satt gegessen,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad ; *du hast dich noch nicht satt gegessen,* n'eo ket tenn warnout c'hoazh, me a wel eo laosk da jiletenn ; *für vier Mann essen,* plaouiañ, floupañ, kordañ boued, flumañ, pilat, bezañ kleuz betek begoù e dreid, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ul loen, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, debriñ evel ur roñfl, lonkañ evel ur ranklez (Gregor) ; *tüchtig essen,* debriñ c'hwek, debriñ kreñv, P. riñsañ e asied, ober meurlarjez, pilat boued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, pegañ war an traoù, brifal / dantañ kaer / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor), bezañ don e gof, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bezañ digor e galon, debriñ dibismig, pegañ war ar boued ; *sich voll essen*, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont,

debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ur roñfl, debriñ leizh e gof, korfata, kofata ; *in aller Eile essen, stehend essen,* debriñ un tamm buan-ha-buan (dindan ar meud, dre hast, gant dillo bras, a-brez-kaer, diwar ar sav) ; *jemandem zu essen geben,* magañ u.b., bevañ u.b., predañ u.b., pasturiñ u.b. ; *iss doch !* [dre fent] lonk da voued, warc'hoazh e chaoki ! ; *er isst lieber im Stall als bei uns am Tisch,* hennezh a glev ar benedisite en e graou.
V.k.e. (isst / aß / hat gegessen) : debriñ, tañva, P. chaokat, chaokat war, kouchañ, brifañ, krignat, lipat, lopañ, lonkañ ; *etwas essen,* debriñ un tamm bennak, kemer un tamm bennak, krignat un tamm bennak ; *möchtest du wirklich nichts essen ?* ne zebrez ket ? nann ? ; *ich habe ein Stück von diesem Brot gegessen,* debret em eus eus ar bara-se ; *was der alles isst !* hennezh a chouk traoù 'vat ! ; *nichts essen dürfen,* ober kof moan, ober kofig moan, ober kof gioc'h ; *was essen wir zu Mittag ?* petra a vo da lein ? ; *was habt ihr zu Mittag gegessen ?* petra hoc'h eus bet d'ho lein ? ; *ich würde gern ein Stück essen,* un tamm a yelo ganin ; *Äpfel essen,* drailhañ avaloù, debriñ avaloù ; *Brot essen,* debriñ bara ; *ich esse genauso gern Fleisch wie Fisch,* kenkoulz eo ganin kig ha pesked, kenkoulz eo ganin kig evel pesked, kenkoulz eo din kig ha pesked, kenkoulz eo din kig evel pesked ; *er isst gern Fisch,* hennezh a ya mat a-walc'h war ar pesked ; *esst so etwas nicht !* n'it ket d'ar boued-se ! n'it ket war ar boued-se ! ; *die Schüsseln leer essen,* riñsañ an asiedoù, riñsañ ar pladoù ; *seinen Teller leer essen,* lonkañ kement tra 'zo en e asied, skubañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, pipañ e asiedad, echuiñ e asiedad, mont an holl asiedad gant an-unan, mont tout an asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, goulloiñ e skudell, goullonderiñ e skudell ; *man ist, was man isst,* ar bevañs a ra tud ha loened ; [dre fent] *der Mensch ist, was er isst,* lavar din petra a zebrez hag e lavarin dit petra out, ar bevañs a ra al loened hag an dud ; P. *nichts zu essen bekommen,* ober kof moan, ober kofig moan, ober kof gioc'h, bezañ bevet gant esperañs ha dour sklaer, chom da chaokat goullo, chom da sunañ e vizig, chom da vuzelliñ ; *nichts zu essen haben,* na gaout netra da grignat (da chaokat, da lipat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout griñsenn da zebriñ, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, na gaout ur boulifrenn da zebriñ, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan), na gaout tamm da zebriñ ; *ich habe gar nichts gegessen,* n'em eus debret tamm, n'em eus debret griñsenn, n'em eus ket debret ur boulifrenn, n'em eus ket lakaet ur c'hriñsenn etre va dent, n'em eus ket debret un elfenn, n'em eus tanvaet begad boued ebet, o chaokat goullo emaon, oc'h ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan) emaon, war va c'halon noazh emaon ; *nichts zu essen und zu trinken haben,* na gaout na tamm na takenn ; [kr-l] *wes Brot ich esse, des Lied ich sing,* an hini a zalc'h an askorn emañ abred ar c'hi war e zorn, an neb a zalc'ho an askorn a yelo ar c'hi da-heul e zorn ; *wer nicht kommt zur rechten Zeit, der muss essen, was übrig bleibt,* n'eo ket er goañv eo mont da glask avaloù en ur wezenn - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar belladenn a zo kac'hadenn - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - abred ne goll james - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod ; *gern Austern essen,* kavout mat an istr, kavout blaz gant an istr ; *ich esse für mein Leben gern Austern,* pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, taer on war an istr, sot on gant istr, tik on gant an istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pitouilhat a ran pa vez istr, pa vez istr e pegan warno, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, me a zo paotr an istr ; *er isst für sein Leben gern Suppe,* ur soubenner (ur sac'h-soubenn) a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar soubenn, ur bleiz soubenn eo ; *er hat die Weisheit mit Löffeln gegessen,* ur furnez dreistnatur en devez (Gregor), sunet en deus ar furnez ouzh bronn e vamm.
Essen n. (-s,-) : **1.** tamm g., traoù da zebriñ lies., predad g., boued g., debr g., debradur g., debrerezh g., debriñ g., kefalenn b., keusteurenn b., tinell b., magadur g., magadurezh b., mezhur g., pask g., paskadur g., peurin g., kundu b. ; *gutes Essen*, kefalenn b., boued mat g., kegin vat b., keusteurenn vat b., kundu vat b. ; *sich auf das Essen stürzen,* lammat gant ar boued ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; *das Essen und die Getränke bezahlen,* paeañ an debriñ hag an evañ, paeañ an debraj hag an evaj ; *jemandem das Essen verleiden,* terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. (Gregor) ; *das Essen verweigern,* dinac'h debriñ, nac'h ar boued kinniget d'an-unan, lakaat souezhet e revr, na falvezout gant an-unan debriñ ur begad, ourzal ouzh e voued, mouzhañ ouzh e voued ; *zu vieles Essen ist schädlich*, an holl draoù mat d'ar staon n'int ket atav mat d'ar stomog, ken gwazh re ha re nebeut, nemet sec'hed pe naon az pije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ ; *nach dem Essen muss man sich die Zähne putzen,* goude en devout debret e rank an den gwalc'hiñ e zent ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit,* gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; *er wird sich beim Essen einschränken müssen,* renabliñ a ranko gant e voued ; *er ist beim Essen heikel,* tener eo war ar boued, n'eo ket brizh e sac'h, hennezh a zo ur galon beñver a zen ; *beim Essen nicht heikel sein,* bezañ dibismig, bezañ brizh e sac'h, bezañ diratous, bezañ jastren, bezañ ken broust ha tra, na vezañ figus war ar boued.
2. pred g., pred-boued g., debriñ g., P. tag g. ; *das Essen ist fertig ! Essen ist fertig !* darev (prest) eo koan ! darev (prest) eo ar boued ! deuit d'ho koan ! ouzh taol ! deuit da glask ho merenn ! deuit da glask ho koan ! deuit da zebriñ ho poued ! deuit d'ho poued ! prest eo ar geusteurenn ! ; *jemanden zum Essen rufen,* krial u.b. ouzh taol, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. da zont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *schlichtes Essen,* pred dibouloud g. ; *das Essen zubereiten,* fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, ober kundu ; *ein fürstliches Essen vorbereiten,*

lakaat ar ber war ar billig, aozañ ur pabor a bred, pourchas ur pabor a bred, fritañ ur pabor a bred, rouzañ ur friko, aozañ ur pred a-stroñs, dareviñ ur banvez, fardañ ur pred lipous, fardañ ur pred boued eus ar re wellañ, aozañ ur pred eus an dibab, aozañ ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., aozañ ur banvez eus ar c'haerañ g., aozañ un tarin a friko, aozañ ur friko c'hagn ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten vorbereiten,* aozañ ur pred diwar boued-mor ; *nach dem Essen,* goude pred ; *nach so einem Essen wird er wieder gesund,* goude an debriñ-se e teuio yec'hed dezhañ en-dro, goude ur pred a seurt-se e teuio yec'hed dezhañ en-dro ; *jemanden zum Essen einladen,* pediñ u.b. ouzh e daol, pediñ u.b. da dañva e vara, pediñ u.b. da goaniañ en e di (da zont da zebriñ), pediñ u.b. da zebriñ koan (merenn), pediñ u.b. da zont da leinañ / kouviañ u.b. da leinañ (Gregor) ; *vom Essen aufstehen,* sevel diouzh taol ; *er ist gerade beim Essen,* emañ o kemer e bred, emañ gant e bred, emañ o predañ, emañ oc'h ober ur pred, emañ gant debriñ ; *mit dem Essen halb fertig sein,* bezañ hanter-bred ; *er ist mit dem Essen halb fertig,* hanter-bred emañ ; [kr-l] *der Appetit kommt beim (mit dem) Essen,* **a)** o tebriñ e teu ar c'hoant debriñ, an debr a zegas c'hoant debriñ, tammoù bihan hag alies a garg ar c'hof ha pa ve diaes ; **b)** [dre skeud.] seul vui en deus an den seul vui e fell dezhañ kaout - seul vui, seul c'hoazh - kalon an den a zo c'hoantus.

Essenkehrer g. (-s,-) : skarzher siminalioù g.

Essensausgabe b. (-,-n) : **1.** gwiched ar meuzioù da gemer b. ; **2.** ingaladur ar boued g.

Essensmarke b. (-,-n) : tiked pred g., tiked boued g.

Essensreste lies. : *die Essensreste,* ar ramagnoù lies., ar ramagnantoù lies., ar restajoù lies., an dilerc'hioù lies., ar relegoù lies., ar restoù lies., ar restadoù lies., ar restaoloù lies., an dilerc'h pred g., ar bruzunajoù lies., bruzunadur ar pred g., al lipaj g., an nemorantoù lies., an nemorant g., ar pailhouroù lies. ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit,* interamant ar relegoù g. ; *die Speisereste vom Vortag essen,* ober interamant ar relegoù ; *Essensreste liegen lassen,* ober pailhouroù gant ar boued, pismigañ ar boued.

Essenszeit b. (-,-en) : poent debriñ g., mare ar pred g. ; *es ist Essenszeit,* poent debriñ eo, poent merenn eo, poent koan eo.

Essentialismus g. (-) : [preder.] bonvoudelouriezh b., boudoniezh b., anienelouriezh b.

Essentialist g. (-en,-en) : [preder.] bonvoudelour g., anienelour g.

Essenz b. (-,-en) : **1.** [kegin.] chugon g., hili meur g. ; **2.** [kimiezh] irad g. ; **3.** [preder] penn-natur g., enboud g., anien b., hennad g., doare-bezañ g., bonvoud g., naturiezh b., gwirvoud g., bezañs b., hennvoud g., esañs g.

essenzial ag. / **essenziell** ag. : **1.** pennañ, derc'hvoudel, ret, gourfouezus, pouezus, brasañ, pennañ, kentañ, bonel, diazez, diazezel, kentael ; **2.** [preder.] bonvoudel, solwezel, solwezek.

Esser g. (-s,-) : debrer g., brifer g., preder g. ; *ein tüchtiger Esser sein,* bezañ ur bouetaer, bezañ un debrer bras / bezañ un debriad / bezañ un danter kaer / bezañ ur brifaod (Gregor), bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, bezañ rankles, bezañ marlonk, bezañ ur c'hof don, bezañ don e gof, bezañ debrus, bezañ hir e zent, bezañ hir ha lemm e zent ; *heikler Esser,* pitouilher g. ; *unnütze Esser,* kollerien-voued lies., kollerien-o-bara lies., laeron-o-bara g., laeron-o-boued g., laeron-o-amzer g., tud na c'hounezont ket o dour lies., kac'herien-vouded lies., tud kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour lies., tud gwelloc'h da zebriñ eget da labourat lies. ; *man wirft mir vor, ein unnützer Esser zu sein,* rebech a reer din ar bara a zebran ; *Esser beim Frühstück, Frühstücker,* leiner g. ; *Mittagesser,* leiner g., merenner g. ; *Esser beim Abendbrot, Abendesser,* koanier g.

Esserei b. (-,-en) : banvez g., chervad b., lapavan g., lontegezh b., skloufoni b.

Esserin b. (-,-nen) : debrerez b., briferez b., prederez b.

Essgeschirr n. (-s,-e) : **1.** listri lies., listri-taol lies., traoù lies., rikoù taol lies. ; **2.** [lu] skudell b.

Essgier b. (-) : gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., diwalc'h g., kounnar debriñ b., naon rañkles g.

essgierig ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, naonek, tavantek, sklouf, argarzh, diwalc'hus, arloup, douget d'e gof, mignon d'e gof.

Essig g. (-s,-e) : **1.** gwinêgr g. ; *der Wein wird zu Essig,* treiñ a ra ar gwin da winêgr ; *mit Essig anmachen, Essig beigeben,* gwinêgrañ, temzañ (sasuniñ) gant gwinêgr ; *ein Schuss Essig, eine Idee Essig,* ur strilhig gwinêgr g., ur strilhennig winêgr b., un diveradenn winêgr b., ur splet gwinêgr g. ; **2.** [dre skeud.] P. *damit ist es Essig !* c'hwitet eo an taol ! c'hwitell ! e-barzh ar sac'h ! debret eo koan ! echu an neizh kegin !

Essigbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-sumak str.

Essigbeere b. (-,-n) : [louza.] spern-trechonek str., berberez str.

Essigbildung b. (-,-en) : [kimiezh] aketegezh b.

Essigbrauerei b. (-,-en) : uzin gwinêgr b., gwinêgrerezh b.

Essigessenz b. (-,-en) : irad gwinêgr g.

Essigfabrik b. (-,-en) : uzin gwinêgr b., gwinêgrerezh b.

Essiggürkchen n. (-s,-) : kokombrez-bihan dre winêgr str., kornichon g. [*liester* kornichonoù].

Essiggurke b. (-,-n) : kokombrez dre winêgr str.

Essigmutter b. (-,-mütter) : gwele ar gwinêgr g., mamm ar gwinêgr b., mammenn ar gwinêgr b., mammennoù ar gwinêgr lies.

Essig-Rose b. (-,-n) : [louza.] roz gallek str.

essigsauer ag. : **1.** [kegin.] trenk ; **2.** [kimiezh] aketek ; **3.** [apotikerezh] *essigsaure Tonerde,* aketat alumin g. ; *essigsaures Salz,* aketat g.

Essigsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn aketek b.

Essigsoße b. (-,-n) : [kegin.] hilienn-winêgr b., gwinêgrenn b., chaous gwinêgr g.

Esskastanie b. (-,-n) : [louza.] **1.** kistin-Roazhon str. ; **2.** gwez kistin-Roazhon str.

Esskohle b. (-) : glaou govel str.

Esskorb g. (-s,-körbe) : paner defotachoù b., paner brenadennoù b.
Esslöffel g. (-s,-) : loa b.
Esslust b. (-,-lüste) : ilboued g.
esslustig ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, tavantek, sklouf, argarzh, diwalc'hus, arloup, douget d'e gof, mignon d'e gof, naonek.
Essnapf g. (-s,-näpfe) : skudell b.
Esssaal g. (-s,-säle) : sal-debriñ b., predva g.
Essstäbchen n. (-s,-) : gwalig b. [*liester* gwaligoù].
Esssucht b. (-) : gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., diwalc'h g., kounnar debriñ b., naon rañkles g. ; *sie leidet unter Esssucht,* an diwalc'h a zo ganti, klañv eo gant an diwalc'h.
esssüchtig ag. : gournaonek, marnaoniek, marnaonek, diwalc'hus ; *sie ist esssüchtig,* an diwalc'h a zo ganti, klañv eo gant an diwalc'h.
Esstisch g. (-es,-e) : taol-zebriñ b., taol-bred b., taol-voued b.
Essware b. (-,-n) : *die Esswaren,* ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies.
Esszimmer n. (-s,-) : sal-debriñ b.
Establishment n. (-s,-s) : **1.** urzhiadurezh b. ; **2.** renkad ren b., renkadoù uhel lies., kasta ren g. ; **3.** pennoù bras lies., tud cheuc'h lies., tud brav lies., brasañ juloded (pitaoded, pinarded, krokanted, tarined, oc'haned, mondianed) ar vro lies., begenn b., dibab g.
Este g. (-n,-n) : Estoniad g.
Ester[1] b. : Ester b.
Ester[2] g. (-s,-) : [kimiezh] ester g.
Esther b. : Ester b.
estimieren V.k.e. (hat estimiert) : priziañ, prizañ, feuriañ.
Estin b. (-,-nen) : Estoniadez g.
Estland n. (-s) : Estonia b.
estländisch ag. / **estnisch** ag. : estonat, [yezh.] estonek.
Estrade b. (-,-n) : leurenn b.
Estragon g. (-s) : [louza.] stragon g.
Estrich g. (-s,-e) : leur simant b., dar simant b. ; [tekn] *schwimmender Estrich,* leur simant war flod b. (Gregor).
ESZB n. (- *pe* -s) : [*berradur evit* **Europäisches System der Zentralbanken**] Reizhiad Europat ar Bankoù Kreiz b.
Eszett n. (-,-) : [yezh.] estsett g., ß.
etablieren V.k.e. (hat etabliert) : **1.** [kenw.] sevel, krouiñ ; *ein Geschäft etablieren,* sevel (krouiñ) un afer, en em ziazezañ ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Revier etabliert,* un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ ; **2.** *er ist etabliert,* diazezet mat eo bremañ er vuhez, graet en deus e dreuz er vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, dastumet en deus danvez, graet en deus fortun, graet en deus mat, graet en deus e graf, graet en deus krazadenn.
V.em. : **sich etablieren** (hat sich (t-rt) etabliert) : en em ziazezañ ; *all seine kinder haben sich etabliert,* fortuniet eo e holl vugale, postet mat eo e holl vugale, plaset mat eo e holl vugale, diskarg eo eus e vugale, aet eo holl e vugale diwar an dorzh.
etabliert ag. : **1.** fortuniet, postet mat, plaset mat, diazezet mat ; *er ist etabliert,* diazezet mat eo bremañ er vuhez, graet en deus e dreuz er vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, dastumet en deus danvez, graet en deus e graf, graet en deus fortun, graet en deus mat, graet en deus krazadenn ; **2.** diazezet er vro abaoe pell ; *die etablierte Ordnung,* an urzhiadurezh b.
Etablissement n. (-s,-s/-e) : **1.** ti g., savadur g., diazezadur g., stal b. ; **2.** [dre flourdro] ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., bordel b., fouzhlec'h g., gasti g., ti ar gisti g., ti-fall g.
Etage b. (-,-n) : solieradur g., estaj g., solier b., kombod g. ; *er wohnt in der Etage direkt über uns,* emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom e-krec'h ; *in die obere Etage steigen,* pignat e-krec'h, mont e-krec'h, mont e laez, mont d'al laez, mont war laez, mont d'an nec'h.
Etagenbett n. (-s,-en) : gwele-estaj g.
Etagenheizung b. (-,-en) : tommerez-kreiz hiniennel g.
Etagenwohnung b. (-,-en) : estaj ranndi g., ranndi en un estaj a-bezh b.
Etagere b. (-,-n) : estajerenn b., stal b., stalenn b., astell b., lañsed b.
Etappe b. (-,-n) : **1.** arsav g., ehan g. ; **2.** tennad-hent g. ; *in mehreren Etappen,* a-dennadoù, dre reuz, a-reuziadoù, etre daou pe dri reuz, a-grogadoù, e meur a wech, a-frapadoù ; [dre skeud.] *einige Etappen überspringen,* gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti ; **3.** [lu] servijoù a-dreñv d'al linenn-dan lies.
Etappensieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h war un tennad-hent g.
Etappensieger g. (-s,-) : [sport] trec'hour war un tennad-hent g.
Etat g. (-s,-s) : **1.** [polit.] boujedenn b., budjed g., arc'hantroll g., kellidsteuñv g., kellidsteuñv ar Stad g., ergoust g. ; *das ist im Etat nicht vorgesehen,* n'eo ket bet enskrivet e-barzh ar budjed, n'eo ket bet rakwelet er c'hellidsteuñv ; *den Etat überziehen,* ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet ; **2.** [Bro-Suis] teuliad g.
Etatansatz g. (-es,-ansätze) : rakkellidsteuñv g., rakvudjed b.
Etataufstellung b. (-,-en) : saveladur ar budjed g.
etatisieren V.k.e. (hat etatisiert) : [polit.] enskrivañ er budjed, dougen er c'hellidsteñv.
Etatismus g. (-) : stadelouriezh b.
Etatist g. (-en,-en) : stadelour g.
Etatmittel n. (-s,-) : [polit.] arc'hant eus ar budjed g.
Etatverwaltung b. (-,-en) : teñzorierezh g.
etc. [*berradur evit* **et cetera**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.
etepete ag. : flammik, leun a orbidoù, orbidus, katik, milis.
Ethanol n. (-s) : [kimiezh] etanol g.
Ethanolalkohol g. (-s) : [kimiezh] alkool etilek g.

Ethik b. (-) : [preder.] divezouriezh b., divezelezh b., buhezegezh b., dereadelezh b., buhezoniezh b., buhezouriezh b., skiant ar mad b.
Ethiker g. (-s,-) : [preder.] divezour g., buhezoniezhour g.
ethisch ag. : [preder.] divezel, buhezoniel, buhezoniezhel, buhezegezhel ; *ethischer Wert,* buhezelezh b. ; *ein unbedingtes ethisches Gesetz,* un dlead groñs g.
Ethnie b. (-,-n) : kenel b., broad b., broadelezh b.
ethnisch ag. : keneliek, kenelel, gouennel ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *das ethnische Unbewusste,* an diemskiant kenelel b.
Ethnograf g. (-en,-en) **/ Ethnograph** g. (-n,-en) : kenelour g., gouennoniour g., tudour g.
Ethnografie b. (-) **/ Ethnographie** b. (-) : kenelouriezh b., tudouriezh b., gouennoniezh b.
Ethnografin b. (-,-nen) **/ Ethnographin** b. (-,-nen) : kenelourez b., gouennoniourez b., tudourez b.
ethnografisch ag. **/ ethnographisch** ag. : gouennoniezhel, tudouriel, … tudouriezh.
Ethnologe g. (-n,-n) : etnologour g., tudoniour g., gouennoniour g., gwerinoniour g.
Ethnologie b. (-) : etnologiezh b., keneloniezh b., tudoniezh b., gouennoniezh b., gwerinoniezh b.
Ethnologin b. (-,-nen) : etnologourez b., tudoniourez b., gouennoniourez b., gwerinoniourez b.
ethnologisch ag. : etnologel, gouennoniezhel, tudoniel, gwerinoniezhel, … tudoniezh.
Ethnopsychiatrie b. (-) : kenelpsikiatriezh b., kenelvredvezekniezh b., kenelvredvedisinerezh g., etnopsikiatriezh b.
Ethnozentrismus g. (-) : kenelgreizennouriezh b., kenelgreizelouriezh b.
Ethnozid g./n. (-s,-e) : kenellazh g.
Ethos n. (-) : [preder.] divezouriezh b., buhezegezh b., dereadelezh b.
Etikett n. (-s,-e/-en/-s) : skritellig b., tikedenn b.
Etikette b. (-,-n) : reol diplomatek b., reizh al lezioù b., reizh-lez b., reoladegezh b., lidadur g., komedad g. ; *sich nach der Etikette richten,* doujañ da reolennoù ar reizh vat ; *das sind Leute, die viel Wert auf Etikette legen,* an dud-se a blij an ton dezho.
Etikettenschwindel g. (-s) : touellerezh war ar varc'hadourezh g. ; *das ist reinster Etikettenschwindel !* se 'zo kignat an dud !
etikettieren V.k.e. (hat etikettiert) : tikedenniñ, skritellat.
Etikettierung b. (-,-en) : tikedennerezh g., tikedennañ g.
etliche(r,s) ag. : un tamm mat a, un tamm brav a, kalz, ur bechad mat a, meur a ; *nach etlicher Zeit,* un tamm mat a amzer goude-se, ur pennad mat a amzer goude-se, goude ur pennad brav a amzer, goude un herrad brav a amzer, goude ur c'heid amzer brasik a-walc'h, goude meur a amzer ; *um etliches besser,* kalz gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h, gwelloc'h a-galz ; *um etliches schöner,* kalz bravoc'h, ur barr bravoc'h, un toullad bravoc'h, un tamm mat bravoc'h, bravoc'h a-galz.
Etrurien n. (-s) : [istor] Etruria b.
Etrusker g. (-s,-) : [istor] Etruskad g.
etruskisch ag. : [istor] etruskat, [yezh.] etruskek.
Etsch b. : *die Etsch,* an Adij b.
Etüde b. (-,-n) : [sonerezh] studienn b.
Etui n. (-s,-s) : karitell b., klaouier g., boestig b. [*liester* boestoùigoù].
etwa Adv. : **1.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, hogos, hogozik, bordik, war vordik, peuzvat, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, àr-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, sa, an eil da gas egile, an eil dre egile, an eil dre eben, ur … bennak, … bennak, e-ser, tro, tuchant, dija, dijaik, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh ; *etwa acht Tage,* war-dro eizh devezh, e-tro un eizh devezh bennak, e-ser un eizh devezh, un eizh devezh bennak, eizh devezh bennak, eizh devezh tost-da-vat, bordik eizh devezh, war vordik eizh devezh, sa eizh devezh, war-dost da eizh devezh, tost da eizh devezh, eizh devezh pe dost (pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, well-wazh) ; *in etwa,* war bouez nebeut, tamm-pe-damm, war nebeut a-walc'h a dra ; *etwa tausend Mann,* ur mil soudard bennak, war-dro mil soudard, e-tro mil soudard, mil soudard tost-da-vat, bordik mil soudard, war vordik mil soudard, sa mil soudard, mil soudard pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe dost, pe dostik, well-wazh), mil soudard bennak, ur mil soudard bennak, ur mil bennak a soudarded, mil bennak a soudarded ; *etwa vierzig Menschen,* un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist wohl etwa vier Wochen her,* war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo ; *etwa dreißig Jahre alt sein,* bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen ; *er war etwa sieben oder acht Jahre alt,* hennezh a oa sa seizh pe eizh vloaz ; *etwa vier Hemden,* ur peder roched b. ; *er war bloß seit etwa vier Stunden tot,* ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marv ; **2.** [dre astenn.] *das ist doch nicht etwa dein Fall,* n'eo ket da fed memes tra ! / kement-se n'eo ket da afer memes tra ! (Gregor) ; *bist du etwa krank ?* ha klañv out emichañs ? ; *meinst du nicht etwa, dass ...,* ha ne soñj ket dit e ... ; *nicht etwa, dass ...,* pas en abeg ma, ha neket dre an abeg ma ..., neket ma … ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders,* mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit,* en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour.
etwaige(r,s) ag. : degouezhus, c'hoarvezus, bezus, gallus, a c'hell bezañ ; *etwaige Kosten,* mizioù (frejoù) degouezhus lies.
etwas raganv : un dra bennak, un dra bennaket, un draig bennak, un dra, un tamm bennak, un tammig bennak, peadra, ur pezh, mann ebet ; *etwas Großes,* un dra vras bennak g., un dra vras g., un dra bennak a vras g. ; *gib mir etwas anderes zu trinken als Wasser,* ro din da evañ estreget dour ; *etwas zu essen,* un tamm boued ;

irgendetwas, n'eus forzh petra, un dra bennak, n'end eus kas (n'end eus forzh) petra vo, ne laz petra vo, ne vern petra a vefe ; *etwas Schönes,* un dra vrav g., un dra gaer g. (Gregor), ur pezh kaer g., un dra bennak a vrav g. ; *ich habe noch nie so etwas gesehen,* biskoazh em buhez n'em eus gwelet seurt traoù, biskoazh em buhez kement all, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, kent ne welis evel-henn ; *sich (t-d-b) etwas zum Lesen minehmen,* kas gant an-unan peadra da lenn ; *etwas Neues,* un dra bennak a nevez, un dra nevez ; *wenn Sie etwas brauchen,* pa vanko netra deoc'h, pa vanko un dra bennak deoc'h, m'en em gavit en diouer ; *das ist immerhin (wenigstens) etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *so etwas von Nachlässigkeit,* pebezh digasted (leziregezh, lentegezh, gwallegezh) ! ; *er hat etwas von einem Gelehrten,* stumm ur gouizieg a zo warnañ tamm pe damm, neuz a zo tamm pe damm warnañ da vezañ ur gouizieg ; *Margarine ist so etwas wie Butter,* ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhoroù d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; *so etwas wie ein Pferd,* ur menestim marc'h - un asez marc'h g. - ur meni marc'h g. - ur marc'h, pe n'ouzon ket petra ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; [tr-l] *es zu etwas bringen,* ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, mont da bell, ober berzh, kreoñañ ; *aus diesem Burschen wird noch etwas,* ar paotr-se az ay da bell (a ray berzh er vuhez, a ray e dreuz, a ray e dreuziad dre ar vuhez, a ray e dreuziad dre ar bed), ar paotr-se a zo lec'h-dont ennañ ; *noch etwas !* lavaromp ur ger c'hoazh ! ; *nein, so (et)was !* n'eo ket gwir alato ! ma, pebezh abadenn ! petore abadenn ! biskoazh kement all ! setu aze un afer, 'vat ! sell(it) 'ta ! dal 'ta !

Adv. : un tammig ; *das ist etwas stark,* un tammig kreñv eo, kreñvik eo ; *etwas mehr,* muioc'hig, un dister dra muioc'h ; *etwas weniger,* nebeutoc'hik, un dister dra nebeutoc'h ; *etwas besser,* gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *das ist mir etwas zu viel,* kement-se zo re din ; *etwas unter hundert,* kant war-bouez nebeut, kichenik kant, prestik kant, kant war un nebeud, ur c'hant bihan bennak, un tammig nebeutoc'h eget kant, war-dost da gant ; *etwas Geld,* un nebeud gwenneien, ur gwenneg bennak, tammoù gwenneien ; *der Suppe etwas Salz hinzufügen,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *sie kann etwas Bretonisch,* gouest eo da zrailhañ (gouzout a ra drailhañ) tammoù brezhoneg, tammoù brezhoneg a ya ganti, gouzout a oar un tammig brezhoneg, gouzout a oar ur geriennoù brezhonek bennak.

Etwas n. (-,-) : *ein gewisses Etwas,* un n'ouzon petra g., ur petra din-me g., un draig bennak g. ; *sie hat das gewisse Etwas,* ur c'hwenenn a zo anezhi, digoradur a zo ganti, honnezh a zo ur plac'h a droc'h, honnezh a zo ur plac'h stipet, un tamm brav a blac'h eo, honnezh a zo ur farodez, ur gaer a blac'h eo, ur pakad brav a blac'h eo, ur vouilhez plac'h eo, ur gurun a blac'h eo, ul labousell eo, ur sukenn eo, ul loskadenn eo, ur c'harsalenn eo, ur femelenn eo, ur garvez eo, ur fulenn eo, un tamm friant eo, ul lipadenn eo, ur blantenn eo, ur gouarc'henn eo, ur goantenn eo, ur gaerenn eo, un dekenn eo, ur chevrenn eo, un hadenn eo, ur gaer a hadenn eo, ur boked eo, ur stipadenn eo, un darinenn a blac'h eo, ur babig koant eo, ur geurenn eo, ur gogez eo.

etwelche(r,s) ag. : [Bro-Suis] un tamm mat a, ur bechad mat a, kalz.

Etymologe g. (-n,-n) : [yezh.] gerdarzhour g., etimologour g.

Etymologie b. (-,-n) : [yezh.] **1.** [skiant] gerdarzhadurezh b., etimologiezh b., deveradurezh-c'herioù b., gerorinadurezh b. ; **2.** [orin] gerdarzh g., gerorin g. ; *die Etymologie eines Wortes,* gerorin ur ger g., gerdarzh ur ger g.

etymologisch ag. : gerdarzhel, etimologek ; *etymologische Herkunft eines Wortes,* gerorin g., gerdarzh g.

Etymon n. (-s, Etyma) : etimon g., gerdarzh g., gerorin g.

Etzel g. : [istor] Attila g.

EU b. (-) : [*berradur evit* **Europäische Union**] Unaniezh Europa b., UE b.

euch *tro-renet ha tro-da-biv evit* **ihr** : ho, ac'hanoc'h, deoc'h ; *ich danke euch,* trugarez deoc'h, ho trugarekaat a ran ; *ich denke an euch*, soñjal a ran ennoc'h ; *das gehört euch doch,* deoc'h-hu-hu eo an dra-se ; *ich werde euch anrufen,* ho kelver a rin, gelver a rin ac'hanoc'h.

Eucharistie b. (-,-n) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b., kevradiezh b.

Eudaimonismus g. (-) **/ Eudämonismus** g. (-) : [preder.] eürustedouriezh b.

euer *tro-c'henidik evit* **ihr** : *er gedachte euer*, soñjal a reas ennoc'h.

anv-gwan / raganv perc'hennañ : *euer Haus*, ho ti, ho ti deoc'h ; *mein Haus ist klein, das eure ist groß,* bihan eo va zi, bras eo ho hini ; *die Euren,* ho tud, ho tiegezh, ho re.

euerseits Adv. : diouzh ho tu, eus ho tu, en tu diouzhoc'h, diouzh ho kostez ; *solche Vorwürfe euerseits lasse ich mir nicht gefallen,* n'em eus ket ar seurt rebechoù diabeg da gaout eus ho perzh, n'hoc'h eus ennon abeg ebet da damall, n'hoc'h eus netra da damall din.

Eufonie b. (-) : hesoniezh b.

eufonisch ag. : **1.** heson, meulodius ; **2.** [yezh.] … hesonaat ; *eufonischer Laut,* lizherenn hesonaat b.

Eugen g. : Eujen g.

Eugenie b. : Eujenia b.

Eugenik b. (-) : eugenouriezh b., heouennouriezh b., diuzgenouriezh b.

eugenisch ag. : eugenek, heouennek, heouennel..

Eukalyptus g. (-,-/Eukalypten) : [louza.] eukaliptuz str., gwez-eukaliptuz str.

Eukalyptusbonbon g./n. (-s,-s) : madig eukaliptuz g.

Eukaryont g. (-en,-en) : [louza.] eukariot g.

Euklid g. : Euklides g.

euklidisch ag. : euklidel.

EU-Kommissar g. (-s,-e) : komiser Europa g.

EU-Kommission b. (-,-en) : Komision Europa b., Kengor Europa g.

EU-Land n. (-s,-länder) : bro ezel eus Unaniezh Europa b.

Eule b. (-,-n) : **1.** [loen.] kaouenn b., gloud g., toud g., pouc'houd g., pouc'hour g., penn-kazh g., evn-kazh g., korveg g., korver g., hoper-noz g., skrijerez-noz b., labous-an-Ankoù g., P. paotr-noz g. ; *die Eule heult,* houal a ra ar gaouenn, skrijal a ra ar gaouenn, hopal a ra ar gaouenn, ar gaouenn a daol hopadennoù, ar gaouenn a ro hopadennoù da glevet, huanadiñ a ra ar gaouenn, roc'hal a ra labous-an-Ankoù ; *von Eulen bewohntes Gebiet,* kaouenneg b. ; *das schauerliche Heulen der Eule,* hopadennoù kañvaouus ar gaouenn lies., mouezh skrijus ar gaouenn b. ; **2.** [kr-l] *Eulen nach Athen tragen,* kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv.

eulenartig ag. : kaouennheñvel, e doare ur gaouenn, a-zoare gant gaouenn, a-seurt gant ur gaouenn.

Eulenspiegel g. (-s) : Kerdrubuilh g., lampon g., lankon g., bidaneller g., kantolor g., boufoner g., farser g., fentigeller g., istorier g., noualant g., bourder g.

Eulenspiegelei b. (-,-en) : lamponerezh g., abilitaj g., baoch g., furlikinerezh g., farouellerezh g., boufonerezh g., fars g., farsadenn b., farserezh g., farsellerezh g., bourd g. ; *Eulenspiegeleien,* bourdellajoù lies., monandoù lies.

Eulenspiegelstreich g. (-s,-e) : lamponerezh g., abilitaj g., tro-gamm lampon b., bourd g. ; *Eulenspiegelstreiche,* bourdellajoù lies., monandoù lies.

Eumeniden lies. : [mojenn.] erinied lies., eumenided lies., furied lies., kounnarverc'hed lies., merc'hed ar gounnar lies.

EU-Mitgliedstaat g. (-es,-en) : Stad ezel eus Unaniezh Europa b.

EU-Ministerrat g. (-s) : kuzul ministred Europa g.

Eunuch g. (-en,-en) : tizog g., spazh g. [liester : spazheien] (Gregor), spazhad g., den spazh g., paotr maouezet g.

Euphemismus g. (-,Euphemismen) : flourdro b., tro-zic'harvaat b., dic'harvad g.

euphemistisch ag. : ... dic'harvaat.
Adv. ; dre zic'harvaat, dre flourdro, dre c'hwekaat.

euphonisch ag. : *sellit ouzh* **eufonisch**.

Euphorie b. (-) : hevred g., hevoud g., drantiz b., laouender g., dranter g., [gwashaus] darlaouender g.

euphorisch ag. : hevredek, hevoudek, drant, [gwashaus] darlaouen.

euphorisierend ag. : hevredus, hevoudus.

Euphrat g. : Eufrates g., Eufrat g.

Euratom b. (-) : [*berradur evit* **Europäische Atomgemeinschaft**] Euratom g.

Eurasien n. (-s) : Eurazia b.

eurasisch ag. : … Eurazia, euraziat ; [loen.] *eurasischer Kranich,* garan louet b.

Eureka b. (-) : [*berradur evit* **European Research Coordination Agency**] EUREKA b.

eurerseits Adv. : diouzh ho tu, eus ho tu, en tu diouzhoc'h, diouzh ho kostez ; *solche Vorwürfe eurerseits lasse ich mir nicht gefallen,* n'em eus ket ar seurt rebechoù diabeg da gaout eus ho perzh, n'hoc'h eus ennon abeg ebet da damall, n'hoc'h eus netra da damall din.

euresgleichen raganv digemm : ho par, ho seurt, ho kenseurt, ho kenseurted, tud eveldoc'h.

eurethalben Adv. **/ euretwegen** Adv. **/ euretwillen** Adv. : evidoc'h, abalamour deoc'h, d'ho kwall, en ho faot, en ho kwall, dre an abeg deoc'h, dre ho faot, dre ho kwall, en ho kiriegezh, en ho kwallegezh.

Eurige raganv : *der (die, das) Eurige,* ho hini ; *die Eurigen,* ho re.

Euripides g. : Euripides g.

Euro g. (-/-s,-s) : euro g. ; *drei Euro die zwei,* tri euro an daou, tri euro pep daou, tri euro ar re zaou ; *Euros in Dollars umtauschen,* eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *Schwächung des Devisenkurses des Euros gegenüber dem Dollar,* gwanadenn an euro e-keñver an dollar b. ; *es steht schlecht um den Euro,* mont a ra fall ar bed gant an euro ; *die Baisse des Euros,* koazhadur an euro g.

Euroaktie b. (-,-n) : eurokevrann b.

Euro-Banknote b. (-,-n) : bilhed euroioù g.

Eurocheque g. (-s,-s) : eurochekenn b.

Eurochequekarte b. (-,-n) : kartenn-gred europat b., kartenn etrebankoù b.

Eurocity® g. (-s,-s) : tren Eurocity® g.

Eurodollars lies. : eurodollared lies., eurodollarioù lies.

Eurogebiet n. (-s) : takad an euro g.

Eurokommunismus g. (-) : eurogomunouriezh b.

Eurokrat g. (-en,-en) : [gwashaus] eurokrat g.

Eurokurs g. (-es) : feur an euro g.

Euroland n. (-s) : takad an euro g.

Euro-Münze b. (-,-n) : pezh en euroioù g.

Europa n. (-s) : Europa b. ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein,* c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a zirollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a zirollas war Europa ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein,* ar brezel hag ar vosenn a blavas (a zirollas) war Europa.

Europacup g. (-s) : kib Europa b.

Europäer g. (-s,-) : Europad g. ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer,* uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz.

europäisch ag. : europat, ... Europa ; *Europäische Union,* Unianezh Europa b. ; *Europäische Gemeinschaften (EG),* Kumuniezhioù Europa lies. ; *Europäische Gemeinschaft,* Kumuniezh Europa b. (KE) ; *Europäische Wirtschaftsgemeinschaft (E.W.G),* Kumuniezh Armerzhel Europa (K.A.E) b., Kumuniezh Ekonomikel Europa b. (KEE) ; *Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl,* Kumuniezh Europa ar Glaou hag an Dir b. (KEGD) ; *Europäische Montan-Union,* Kumuniezh Europa evit ar Glaou hag an Dir b. ; *Europäische Zahlungsunion,* Unaniezh Europa ar paeamantoù b. ; *Europäischer Wirtschaftsrat,* aozadur Europa evit ar

c'henobererezh ekonomikel g. ; *Europäisches Atomforschungszentrum (Euratom),* kreizenn Europa an imbourc'hioù nukleel b. ; *Europäischer Rat,* Kuzul an Unaniezh g. ; *die Europäische Charta der Regional- oder Minderheitensprachen,* karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b. ; *gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen : lernen, lehren, beurteilen,* framm europat boutin dave evit ar yezhoù g.

Europameister g. (-s,-) : kampion Europa g.

Europameisterschaft b. (-,-en) : kampionad Europa g.

Europaparlament n. (-s) : Parlamant Europa g., Breujoù Europa lies.

Europapokal g. (-s,-e) : kib Europa b.

Europarat g. (-s) : Kuzul Europa g.

Europastraße b. (-,-n) : eurostraed b.

Europawahl b. (-,-en) : dilennadeg ar gannaded evit breujoù Europa b., mouezhiadeg evit kas kannaded da vreujoù Europa b.

Europawasserstraße b. (-,-n) : kanol gobari bras b., eurokanol b.

Europium n. (-s) : [kimiezh] europiom g.

Euroschek g. (-s,-s) : eurochekenn b.

Euroschekkarte b. (-,-n) : kartenn-gred europat b., kartenn etrebankoù b.

Euro-Schein g. (-s,-e) : bilhed euroioù g.

Eurosignal n. (-s) : eurosignal g.

Eurotunnel g. (-s) : hent-riboul dindan Mor-Breizh g., euroriboul g.

Eurovision b. (-) : Eurovision b.

Eurovisionsendung b. (-,-en) : abadenn Eurovision b.

Eurowährung b. (-) : euromoneiz g.

Euro-Währungsgebiet n. (-s) : **/ Euro-Zone** b. (-) : takad an euro g.

Eurythmie b. (-) : euritmiezh b., hegenlusk g.

eurythmisch ag. : euritmek, hegenlusk.

Eusebios g. **/ Eusebius** g. : Euzeb g.

Eustach g. : Eustach g.

Eustachi-Röhre b. (-,-n) **/ Eustachische Röhre** b. (-,-n) : [korf.] korzenn glevedel b., korzenn ar c'hleved b., korzenn Eustachius b.

E-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare E *b.*

Euter n. (-s,-) : [loen.] tezh g., tevez g., bronn b. ; *Anschwellen des Euters,* koeñv an tezh g.

Euterdrüse b. (-,-n) : [loen.] gwagrenn dezh b. ; *Entzündung der Euterdrüsen,* arwez al laezh g., tanijenn beg ar vronn b.

Euthanasie b. (-) : hedremen g., hevarv g., dehandizh g., helazherezh g., eutanaziezh b., eutanazia b.

Eutrophie b. (-) : hevezhur g., eutrofiezh b.

Eutrophierung b. (-,-en) : [endro] hevezhurekaat g., eutrofekaat g., eutrofelaat g. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.

ev. [*berradur evit* **evangelisch**] *sellit pelloc'h*.

e. V. / E.V. [*berradur evit* **eingetragener Verein**] : kevredigezh hervez al lezenn b., kevredigezh marilhet b.

Eva b. : Eva b.

Evaskostüm n. (-s) : *im Evaskostüm,* en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro dezhi, na dilhad na mann en dro dezhi, en he flusk, en he feskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war he ranig, en he ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h.

evakuieren V.k.e. (hat evakuiert) : dilojañ, diboullañ, divorañ, digêriadegañ, skarzhañ, karzhañ ; *die Stadt evakuieren, die Bewohner der Stadt evakuieren,* goullonderiñ kêr, digêriadegañ an annezidi, skarzhañ kêr eus hec'h annezidi.

Evakuierte(r) ag.k. g./b. : den dilojet g.

Evakuierung b. (-,-en) : dilojadeg b., digêriadeg b., skarzhadeg b.

Evangeliensseite b. (-) : [relij.] tu an aviel g.

Evangelisation b. (-,-en) : avieladur g., avielerezh g., mision g.

evangelisch ag. : **1.** ... an aviel, avielek ; **2.** [dre astenn.] protestant ; *evangelisch-reformiert,* eus an Iliz adreizhet ; *evangelische Kirche,* Iliz protestant b., Iliz adreizhet b. ; *evangelischer Glaube,* protestantiezh b. ; *evangelischer Pfarrer,* pastor g.

evangelisieren V.k.e. (hat evangelisiert) : avielañ.

Evangelist g. (-en,-en) : avielour g., avieler g.

Evangelium n. (-s, Evangelien) : Aviel g. ; *das Evangelium verkünden,* prezeg an Aviel, prezeg ar feiz, skignañ ar C'heloù mat, embann ar C'heloù mat ; *das Evangelium durch Taten verkünden, das Evangelium bezeugen,* prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù, prezeg dre ar skouerioù.

Eventualfall g. (-s,-fälle) : degouezh a c'hallfe bezañ g., tro c'hoarvezus b., tra hag a c'hallfe c'hoarvezout g. ; *für den Eventualfall,* e ken kaz ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

Eventualität b. (-,-en) : degouezh a c'hallfe bezañ g., tro c'hoarvezus b., tra hag a c'hallfe c'hoarvezout g., c'hoarvezusted b., bezuster b., gallusted b.

eventuell ag. : hag a c'hell bezañ, posupl, degouezhus, degouezhadus, c'hoarvezus, bezus, gallus ; *ein eventueller Freund,* ur mignon mar bez g. ; *einen eventuellen Ehepartner habe ich schon lange im Auge,* un danvez pried a zo em gouloù abaoe pell.

Adv. : marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, mar c'hoarvez.

Evergreen g./n. (-s,-s) : kanaouenn hag a ra berzh c'hoazh hag abaoe pell b.

evident ag. : splann, anat, anat da welet, splann hag anat.

Evidenz b. (-,-en) : anadurezh b. ; [preder.] *Evidenz nur in der empirischen Wahrnehmung,* anadurezh arnodel b. ; *rationale Evidenz,* anadurezh poellek b.

ev.-luth. [*berradur evit* **evangelisch-lutherisch**] protestant-luteriek.

Evokation b. (-,-en) : **1.** galvadenn b., eñvoradur g., eñvoradenn b., degas koun g., dec'hervel g., daskounañ g. ; **2.** [gwir] devennadenn dirak ul lez uhelloc'h g.
Evolution b. (-,-en) : emdroadur g. ; *statt Revolution Evolution* [Kant], emdroadur e-lec'h dispac'h g. ; *orthogenetische Evolution,* ortogeniezh b., reizhengehent g.
Evolutionismus g. (-s) : treuzfurmelouriezh b., treuzfurmouriezh b., emdroadouriezh b.
Evolutionist g. (-en,-en) : treuzfurmelour g., emdroadour g., treuzfurmour g.
Evolutionstheorie b. (-) : arlakadenn an emdroadur b., arlakadenn Darwin war emdroadur ar spesadoù b., damkaniezh an emdroadur b., emdroadouriezh b.
evtl. ag. : [*berradur evit* **eventuell**] hag a c'hell bezañ, posupl, degouezhus, degouezhadus, c'hoarvezus, bezus, gallus.
Adv. : marteze, marse, emichañs, moarvat.
Ewer g. (-s,-) : [merdead.] kobar b. [*liester* kobiri].
E-Werk n. (-s,-e) : [*berradur evit* **Elektrizitätswerk**] kreizenn dredan b.
EWG b. (-) : [istor] [*berradur evit* **Europäische Wirtschaftsgemeinschaft**] Kumuniezh Armerzhel Europa b., KAE b., Kumuniezh Ekonomikel Europa b., KEE b., P. Kumuniezh Europa b., Kenvarc'had g.
EWI n. (-/-s) : [istor] [*berradur evit* **Europäisches Währungsinstitut**] Ensavadur Europat ar Moneizoù g.
ewig ag. : **1.** peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, hollbadel, padel, divarvel, treamzerel, didermen ; *der Ewige,* an Doue peurbadel g. - an Tad peurbadus g. - Doue hag a zo a-viskoazh hag a bado da viken - Doue, pehini a zo a-viskoazh hag a vezo da virviken / an Aotrou Doue, pehini n'en deus na deroù na finvez (Gregor) ; *das ewige Leben,* ar vuhez peurbadus b. ; *ewige Verdamnis,* poanioù hag a bado keit ha Doue lies., poanioù hag a bado da viken lies., poanioù hep fin na difin an ifern (Gregor) lies. ; *die ewige Himmelsfreude,* joa badel an neñvoù b. ; *Rom, die ewige Stadt,* Roma, kêr beurbad b. ; *ewiger Friede,* gwenvidigezh ar baradoz b. / repoz an Anaon g. (Gregor), peoc'h an Anaon g., peoc'h ar bed all g. ; *der ewige Jude,* ar Boudedeo g. ; *nichts hat ewigen Bestand,* an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav, an holl draoù n'int ket graet diouzh padout atav, n'eus netra badus war an douar ; **2.** [dre skeud.] *seit ewigen Zeiten,* a-holl-viskoazh, a-viskoazh, dalc'hmat, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, a-hed an amzerioù, a bep amzer, a bep mare, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *ewiger Schnee,* erc'h peurbad g., erc'h peurbadus g., erc'hegi dideuz lies. ; *in die ewigen Jagdgründe eingehen,* mont da vro e hendadoù (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), mont da Avalon ; P. *lass doch dein ewiges Geweine,* tav (ro peoc'h) din gant da glemmicherezh a-benn ar fin, tav da gunuc'hennoù a-benn ar fin, da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez a ober da druantoù a-benn ar fin ! paouez gant da yezhoù fall ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; *ewiger Stänkerer,* kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g. , chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g. ; [preder, Nietzsche] *die ewige Wiederkunft,* an distro peurbadel / an distro beurbadel g./b.
Adv. : *ewig, für ewig,* d'an holl virviken (Gregor), a-viken, a-virviken, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer, a-viken, a-virviken, da viken, da virviken, evit ur james, betnari, da james, evit atav, evit bepred, evit birviken, evit biken, evit ur viken, betek biken ; *ewig dauern,* na vezañ fin ebet d'udb, padout ur viken, padout ur james, padout un hirnez, na vezañ diwezh ebet [d'u.b d'ober udb], na vezañ diwezh ebet d'udb, na vezañ echu ebet en udb, bezañ hir evel ur sizhun hep bara ; *das Gespräch dauert ewig,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *das kann doch nicht ewig dauern,* ne c'hall ket padout a-hed (hed, dre hed) ar vuhez e-giz-se ; *so was wird nicht ewig dauern,* an dra-se ne bado ket atav, an dra-se ne bado ket da viken ; *ewig lang,* hir evel un deiz hep butun, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara, keit hag ac'hanen d'al loar, hag a bad un hirnez, hag a bad ur james, keit-ha-keit all ; *ewig bei jemandem bleiben,* chom un hirnez e ti u.b., chom peg e ti u.b., chom da gonoc'hañ e ti u.b., chom da staliañ e ti u.b. ; *immer und ewig, auf immer und ewig,* da vat ha da viken, da viken, evit biken, evit ur viken, betek biken, da virviken, betnari, da james, a-hed an amzerioù, da bep birviken, a virviken da james, da virviken james ; *es ist ewig Schade um ihn,* nag ur c'holl (pebezh koll) eo e varv, bras eo an diouer anezhañ ; *ich bin zwar Matrose, ich werde es aber nicht ewig bleiben,* martolod on, met ne vin ket ordinal ; *auf ewig,* a-viken, a-virviken, da viken, evit ur viken, evit biken, betek biken, da virviken, betnari, da james, evit an holl viskoazh ; [bezskrivadur] *wir werden dich auf ewig vermissen,* keuz da viken ; *seit eh und je und auf ewig,* a viskoazh da viken ; *so ist es seit eh und je und so bleibt es auf ewig,* se a zo bet a viskoazh hag a vo da viken.
Ewiggestrige(r) ag.k. g./b. : *die Ewiggestrigen,* paotred touet an amzer dremenet lies., tud diwar-lerc'h lies., tud a-ziwar-lerc'h lies., an dremenedelourien lies., ar gilstourmerien lies. ; *zu den Ewiggestrigen gehören,* bevañ en amzer-dremenet, bezañ paotr touet an amzer dremenet.
Ewigkeit b. (-,-en) : peurbadelezh b., peurbad g., hirbad g., hollbadelezh b., treamzerelezh b., bepredigezh b. ; *bis in alle Ewigkeit, in aller (für alle) Ewigkeit,* evit birviken / d'an holl virviken (Gregor), evit bepred, evit ur james, evit an holl viskoazh, evit atav, evit mat, a-viken, da viken, evit biken, evit ur viken, betek biken, da james, da bep birviken, a virviken da james, da virviken james, betnari, a-virviken, da virviken, a-hed an amzerioù ; *von Ewigkeit zu Ewigkeit,* evit kantvedoù ar c'hantvedoù, a-holl-viskoazh da virviken, a-viskoazh da viken, betek dibenn ar c'hantvedoù, keit ha ma pado ar bed ; *ich habe ihn seit einer Ewigkeit nicht gesehen,* mil bell 'zo n'em eus ket gwelet al liv anezhañ, setu ur viken n'em eus ket gwelet al liv anezhañ, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe bloavezh an erc'h du (abaoe meur a warlene, abaoe ur viken, abaoe marc'had nav bloaz, a-bell-gozh), setu ur viken n'em eus ket gwelet al liv anezhañ, abaoe ar c'heit n'em eus ket gwelet al liv anezhañ ! ; *das gehört ihnen seit einer Ewigkeit,* an traoù-se a zo dezho a-bell-gozh ;

von Ewigkeit her, a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, a-hed an amzerioù, a bep amzer, a bep mare, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, dalc'hmat, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mabden (Gregor) ; *in die Ewigkeit eingehen,* mont da (d'an) Anaon, mont d'ar bed all ; P. *das ist ja eine Ewigkeit her,* keit all 'zo, mil bell 'zo, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, harzhet en deus meur a gi abaoe, ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, abaoe ez eus kozh amzer, bremañ ez eus meur a warlene, pell amzer 'zo abaoe, meur a varc'had nav bloaz 'zo, marc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo ; *die Reise hat eine Ewigkeit gedauert,* ur viken e oa padet ar veaj, un hirnez e oa bet ar veaj-se, keit-ha-keit all e oa padet ar veaj, ur james e oa padet ar veaj, ur jamezenn e oa bet ar veaj-se, ne oa fin ebet d'ar veaj-se ; *eine halbe Ewigkeit warten müssen,* gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ.

ewiglich Adv. : a-viken, a-virviken, da viken, da virviken, betnari, da james, evit atav, evit bepred, evit birviken, evit ur viken, evit ur james, evit biken, betek biken.

EWS n. (-) : [*berradur evit* **Europäisches Währungssystem**] Sistem Moneiz Europa g., SME g., reizhiad voneizel Europa b.

EWU b. (-) : [*berradur evit* **Europäische Währungsunion**] Unaniezh Voneizel Europa b.

Ex- : ez-, bet, di-.

ex Adv. : P. *ex trinken,* ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulin, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn ; *ex und hopp,* **a)** bourlik-ha-bourlok, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, a-bempoù, diwar herr, gant herr, gant kalz a herr, a-flav, diwar sav, n'eus forzh penaos, forzh penaos ; **b)** evel laret chou d'ur yar, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un drozorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), en ur flipad ; *mit ihm heißt es ex und hopp,* kaset e vo d'an toull-bac'h, lakaet e vo en toull-bac'h, kraouiet (toullbac'het) e vo, kaset e vo d'ar c'hloz, lakaet e vo er c'hloz, lakaet e vo er goudor, kaset e vo da vañsonat an diabarzh, lakaet e vo er voest, lakaet e vo er sac'h maen, lakaet e vo dindan brenn, kaset e vo da zebriñ bara ar roue, harzet e vo, prizoniet e vo, dastumet e vo er c'hloz, paket e vo en toull, kaset e vo d'ar bidouf, lakaet e vo en disheol, kaset e vo da Lannuon da freuzañ stoub ; *er arbeitet nach der Methode ex und hopp,* daoulammat a ra e labour, dihastañ a ra e labour, ober a ra e labour bourlik-ha-bourlok, ober a ra e labour diwar skañv, ober a ra e labour a-skañv, ober a ra e labour a-ziwar skañv, ober a ra al labour diwar vont, ober a ra al labour diwar mont ha hanter vont, ober a ra e labour a-bempoù, ober a ra e labour diwar herr, ober a ra e labour gant herr, ober a ra e labour gant kalz a herr, ober a ra e labour a-flav, ober a ra e labour diwar sav, grilhañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, batrouzañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, kouilhourañ, bastardiñ) a ra e labour, ober a ra labour beleg, ober a ra labour denjentil, ober labour intañvez, labourat a ra dibalamour, labourat a ra forzh penaos, labourat a ra n'eus forzh penaos, labourat a ra evel mevel ar person.

exakt ag. : resis, rik, dik, eeun, reizh, just, pervezh, klok, rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, jurdik, pizh ; *die exakten Wissenschaften,* ar skiantoù rik lies., ar skiantoù dik lies. ; *exakter Wert,* gwerzh rik g.

Exaktheit b. (-) : rikter g., rikted b., dikted b., resisted b., resister b., spisted b., spister g., reizhded b., reizhder g., pervezhder g., pervezhded b., pizhder g., pizhded b., gwiriegezh b., rikelezh b.

exaltiert ag. : birvilhet, birvidik, alfoet, entanet, bervek, bervidant.

Exaltiertheit b. (-) : birvilh g., entan g., gred g., jourdoul g., goursav g., startijenn b., lusk g., bervder g., trelaterezh g., birvidigezh b., alfo g., fo g.

Examen n. (-s,-/Examina) : arnodenn b. ; *schriftliches Examen,* arnodenn dre skrid b. ; *mündliches Examen,* arnodenn dre gomz b. ; *sich zu einem Examen melden, sich für ein Examen melden,* emstrivañ d'un arnodenn, lakaat e anv evit tremen un arnodenn, mont war ar renk evit un arnodenn ; *ein Examen ablegen,* tremen un arnodenn.

Examenskandidat g. (-en,-en) : arnodennad g.

Examenskandidatin b. (-,-nen) : arnodennadez b.

Examinant g. (-en,-en) : arnodennad g.

Examinator g. (-s,-en) : arnodenner g.

examinieren V.k.e. (hat examiniert) : arnodenniñ.

Excalibur g. : [mojenn.] Kaledvoulc'h g.

Exegese b. (-,-n) : devarnerezh g., devarnouriezh b., ezlizhouriezh b., ezlizhañ g.

Exeget g. (-en,-en) : devarnour g., ezlizhour g.

exekutieren V.k.e. (hat exekutiert) : lakaat d'ar marv, fuzuilhañ.

Exekution b. (-,-en) : **1.** lakidigezh d'ar marv b., fuzuilhañ g. ; **2.** [Bro-Aostria] dalc'h g., seziz g.

Exekutionsbewilligung b. (-,-en) : [Bro-Aostria, gwir] bazh b.

Exekutionskommando n. (-s,-s) : [lu] strollad fuzuilhañ g.

Exekutive b. (-,-n) **/ Exekutivgewalt** b. (-,-en) : galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ, erounid g.

Exekutor g. (-s,-en) : [Bro-Aostria] urcher g., [dre fent] distager saout g.

Exekutorin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] urcherez b.

Exempel n. (-s,-) : skouer b., kentel b. ; *ein böses Exempel,* un droukskouer b., ur wallskol b., ur wallgentel

b., ur wallskouer b., ur skouer argarzhus b. / ur skouer gollus b. / ur skouer noazus b. / ur gwall skouer b. (Gregor) ; *ein böses Exempel geben,* gwallskoliañ, gwallskoueriañ, gwallgenteliañ ; *zum Exempel,* da genteliañ ; *ein Exempel statuieren,* reiñ udb da gentel d'an holl, kastizañ u.b. evit deskiñ skiant d'ar re all, kastizañ u.b. evit reiñ kentel d'ar re all (evit kenteliañ ar re all, evit ober skol d'ar re all, evit skoueriañ ar re all) (Gregor).

Exemplar n. (-s,-e) : skouerenn b.

exemplarisch ag. : skouerius, skouer, kentelius.

Exemplarismus g. (-) : [preder.] patromouriezh b.

exerzieren V.k.e. (hat exerziert) : [lu] embregañ, embreger, gourdonañ, pleustriñ.

V.gw. (hat exerziert) : embregata, embregiñ, ober brezel gwenn ; *exerzierender Soldat,* gourdonad g.

Exerzieren n. (-s) : pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g.

Exerziermeister g. (-s,-) : [lu] ofiser stummer g., ofiser gourdoner g.

Exerzierplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ b., plasenn an armoù b., pleustrva g.

Exerzitien lies. : retred g./b., emzastum g., embregerezh spered g., pleustridigezh b. ; *an Exertizien teilnehmen,* retrediñ, ober retred.

Exerzitienteilnehmer g. (-s,-) : [relij.] retreder g.

Exerzitium n. (-s,Exerzitien) : [skol-veur, lu] danvez g., dodenn b., sujed g., poelladenn b.

Exhaustor g. (-s,-en) : [tekn.] sunerez b., gwenter g., gwenterez b.

Exhibitionismus g. (-) : dispakerezh g., emziskuzherezh g., diskorata g.

Exhibitionist g. (-en,-en) : dispaker g., emziskuzher g., diskorataer g.

Exhibitionistin b. (-,-nen) dispakerez g., emziskuzherez b., diskorataerez b.

exhumieren V.k.e. (hat exhumiert) : dizouarañ, diveziañ, dizinteriñ.

Exhumierung b. (-,-en) : dizouaradur g., diveziadur g., sav-releg g.

Exil n. (-s,-e) : harlu g., isil g., forbann g. ; *ins Exil gehen,* mont d'an harlu, mont en harlu, divroañ.

Exilant g. (-en,-en) : harluad g., forbann g.

Exilantin b. (-,-nen) : harluadez b.

exilieren V.k.e. (hat exiliert) : harluañ, teurel en harlu, kas en harlu, bannañ eus ar vro, forbannañ, isilañ.

Exilierte(r) ag.k. g./b. : harluad g., harluadez b., forbann g.

Exilliteratur b. (-) : lennegezh harlu b.

Exilregierung b. (-,-en) : gouarnamant en harlu g.

existent ag. : hag a zo anezhañ, beziat, reveziat, hanveziat.

existential ag. : *sellit ouzh* **existenzial.**

Existentialismus g. (-s) : *sellit ouzh* **Existenzialismus**.

Existentialist g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Existenzialist**

Existentialphilosophie *sellit ouzh* **Existenzialphilosophie**.

Existenzialquantifikator g. (-s,-en) : [preder.] kementader darnerdalat g., kementader beziadel g.

existentiell ag. : *sellit ouzh* **existenziell.**

Existenz b. (-,-en) **1.** bezoud g., bezañs b., bezañ g., revoud g. ; *die Existenz Gottes leugnen,* nac'h bezoud Doue, nac'h Doue, nac'h ez eus eus Doue, nac'h ez eus un Doue, dianzav Doue, diskrediñ ; **2.** buhez b., bevañ g. ; *eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz führen,* bevañ en un doare a zere ouzh dellezegezh mab-den ; *unabhängige Existenz,* buhez dizalc'h b. ; *keine sichere Existenz haben,* na vezañ diarvar eus e zazont, ren ur vuhez diasur ; **3.** den g. ; *eine verpfuschte (verkrachte, gescheiterte) Existenz,* ur c'hwitig g. ; *verfehlte Existenzen,* tud foeltret o buhezioù ganto lies., tud koc'honet o buhezioù ganto lies.

Existenzangst b. (-,-ängste) aon rak an dazont g.

Existenzbedingung b. (-,-en) : [preder.] amplegad buhez g., amveziad buhez g.

Existenzberechtigung b. (-,-en) : gwir da vezañ g., abeg ar bezoud g., perag ar bezañ g.

existenzfähig ag. : [mezeg.] gouest da vevañ, bevus.

Existenzgrundlage b. (-,-n) : tamm micher g., bividigezh b., gounidegezh b., traoù lies., danvez g., peadra g.

Existenzgründung b. (-,-en) : krouidigezh un embregerezh b.

existenzial ag. : [preder.] hanvoudel, -bezañs, bezoudek.

Existenzial n. (-s,-ien) : [preder., Heidegger] bezoudeg g.

Existenzialismus g. (-) : bezoudelouriezh b., hanvoudelouriezh b.

Existenzialist g. (-en,-en) : hanvoudelour g., bezoudelour g.

Existenzialphilosophie b. (-) : hanvoudelouriezh b., bezoudelouriezh b.

existenziell ag. : **1.** [preder.] hanvoudel, -bezañs, bezoudel ; *existenzielle Freiheit,* frankiz vezoudel b., frankiz hanvoudel b. ; **2.** buhezel ; *existentieller Wert,* talvoud buhezel g.

Existenzkampf g. (-s,-kämpfe) : stourm da vevañ g.

Existenzminimum n. (-s,-minima) : bevañs izek g., pep retañ da vevañ hep mui g., lodenn grak b.

Existenzmittel lies.: araezioù-bevañ lies., P. peadra g.

Existenzquantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader darnerdalat g., kementader beziadel g.

Existenzsicherung b. (-,-en) : gwarezadur an dazont g., diogeladur an dazont g.

existieren V.gw. (hat existiert) : bezañ eus an-unan, bout eus an-unan, bezout, revout, hanvout, bezañ hanveziat ; *der Jakobinismus existiert,* ar jakobinegezh a zo anezhi ; *Gott existiert,* Doue a zo anezhañ ; *Gott existiert nicht,* Doue n'eus ket anezhañ ; *nebeneinander existieren,* kenvezañ ; *bereits existieren,* kentvezañ, rakvezañ.

existierend ag. : hag a zo anezhañ, beziat, reveziat ; *bereits existierend,* kentveziat, rakveziat, hanveziat.

Exitus g. (-) : [mezeg.] marv g., tremenvan b.

Exkaiser g. (-s,-) : ezimpalaer g.

Exklamativ g. (-s,-e) : [yezh.] derez-estlammiñ g.

Exklave b. (-,-n) : ezklozadenn b., ezklozadur g.

exklusiv ag. : **1.** heberzh, dispar, pase mat, peurvat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab ; **2.** forc'hus, prevez, peurziwallet ; *exklusive*

Kreise, kevredadoù (meteier) prevez lies., kevredigezhioù divoutin lies., kevredigezhioù n'int ket digor d'an holl lies.
exklusive *araogenn (t-c'h)* : er-maez ; *exklusive Steuer,* pep taos er-maez.
Adv. : er-maez ; *bis zum 11. exclusive,* a-benn an dek noz.
Exklusivität b. (-) : kenderc'had eus an uhelañ perzhed g., kenderc'had heberzh ken ez eo g.
Exkommunikation b. (-,-en) : [relij.] eskumunugenn b.
exkommunizieren V.k.e. (hat exkommuniziert) : [relij.] eskumunugañ, dougen an eskumunugenn ouzh [u.b.], teuler an eskumunugenn war [u.b.].
Exkrement n. (-s,-e) : fank g., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., stronk g., mon g., mours g., brenn str., natur chatal b., pri g., diouladoù lies. ; *menschliche Exkremente,* teil kristen g., fank tud g. ; *die Exkremente und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere,* an daou orin lies., an diouladoù lies.
Exkurs g. (-es,-e) : **1.** diskerzh g., distroell b., kaoz distroellet b., distro-prezeg g., laeradenn b., tec'hadenn b. ; *lyrische Exkurse,* kasadennoù lourennek lies. ; **2.** *historischer Exkurs,* diverradur (diverrañ eus, divrazañ eus) an darvoudoù istorel g., divraz eus an darvoudoù istorel g., an darvoudoù berr-ha-berr lies., taol-lagad war an istor g., damsell war an istor g.
Exkursion b. (-,-en) : baleadenn b., tro-vale b.
Exlibris n. (-,-) : merk-perc'henn g.
Exmatrikel b. (-,-n) : testeni studioù skol-veur g.
Exmatrikulation b. (-,-en) : [skol-veur] ezrollañ g.
exmatrikulieren V.k.e. (hat exmatrikuliert) : ezrollañ.
Exodus g. (-) : **1.** divroadeg b., ermaeziadeg b., tec'hadeg g., tec'hadeg veur b. ; **2.** [Bibl] levr Moizez g., levr an Ermaeziadeg g.
Exogamie b. (-,-n) : dimeziñ en diavaez eus e rumm tud g., ezklan-dimeziñ g., ezpriediñ g., ezpriedadezh b.
exogen ag. : a-ziavaezh, ezdeuat.
Exon g. (-) : [mezeg.] ekson g.
exorbitant ag. : dreistkred, dreismuzul, divent, diroll, disreol.
exorzisieren V.k.e. (hat exorzisiert) : stoliañ.
Exorzismus g. (-,Exorzismen) : stoliadur g.
Exorzismus-Gebet n. (-s,-e) : pedenn stoliañ b.
Exorzist g. (-en,-en) : stolier g.
Exorzistin b. (-,-nen) : stolierez b.
Exoskelett n. (-s,-e) : [loen.] skeledenn diavaez b., amskeledenn b.
Exosphäre b. (-) : [fizik] eksosfer g.
Exot g. (-en,-en) : **1.** den eus ar broioù pell g. ; **2.** plant arallhin str. ; **3.** loen arallhin g. ; **4.** [dre skeud.] tra droch (digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, drol, espar, pitaouennek) g. ; **5.** oristal g., oristal a zen g., labous g., evn g., pitaouenneg g., labous a jav g., pichon g., istrogell g., marc'h-lu g., orin g., orin den g., orin a zen g., papigo g., istañsour g., istrelog g., kalkenn b./g., diaoul a zen g.
exoterisch ag. : eksoterek, dirinek.
exotherm ag. / **exothermisch** ag. : [fizik] gwreztaolus.
Exotik b. (-) : eksotegezh b., arallhinegezh b.
Exotin b. (-,-nen) : oristalez b., istrogellez b., kalkenn b., orinez b.
exotisch ag. : arallhin, a-ziavaez-bro, a-vaez-bro, arallvro, eksotek, eus ar broioù pell, eus ar broioù tomm.
Exotropie b. (-) : [mezeg.] loakrerezh ezwar g., ezwarded lagadel b.
Expander g. (-s,-) : astenner g.
expandieren V.gw. (hat expandiert) : emledañ, en em ledañ, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, ec'honaat ; *die chemische Industrie expandiert,* an ijinerezh kimiek a zo war greskiñ.
Expansion b. (-,-en) : **1.** [fizik] deled g. ; **2.** [polit.] emastenn g., emled g., trac'hantañ g. ; *koloniale Expansion,* emled trevadennel g., emastenn trevadennel g., trac'hantañ trevadennel g.
Expansionsgefäß n. (-es,-e) : [fizik] lestr deledañ g.
Expansionspolitik b. (-) : [polit.] emledegezh b., emastenn g., politikerezh trac'hantañ g.
expansiv ag. : … emledañ, emledus, [fizik] … deledañ.
expatriieren V.k.e. (hat expatriiert) : divroañ.
Expedient g. (-en,-en) : [kenwerzh] **1.** gwazour e karg eus ar c'hasadennoù g., haneiler g. ; **2.** Implijad un amsez veajiñ g.
expedieren V.k.e. (hat expediert) : kas.
Expedition b. (-,-en) : **1.** tro b., troiad b., beaj b., ergerzhadenn b., ermaeziadenn b., ergerzhadeg b. ; *militärische Expedition,* tro-vrezel b., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., ergerzh-brezel g. ; **2.** [kenwerzh] kasidigezh b., kasadur g., kas g.
Expeditionskorps n. (-,-) : korf brezelekaat g., bagad brezel g., soudarded kaset e-maez ar vro da vrezeliñ lies.
Experiment n. (-s,-e) : taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnodadur g., arnod g., arnodenn b., taol-esa g., taol-esae g. ; *beweiskräftiges Experiment,* taol-arnod hag a zegas ur brouenn anat g. ; *chemisches Experiment,* arnodenn gimiezh b. ; *ein Experiment durchführen,* embreger (ober) un arnodenn, arnodenniñ.
experimental ag. / **experimentell** ag. : ... amprou, arnodel, … arnodiñ, … esaeañ, … arnod ; *experimentelle Methode,* hentenn arnodel b.
experimentieren V.gw. (hat experimentiert) : kantouezañ, arnodiñ, amprouiñ, arnodeliñ, arnodenniñ, dararnodiñ ; *mit etwas experimentieren, an etwas (t-d-b) experimentieren,* arnodiñ udb., ober arnodennoù a-benn studiañ udb.
Experimentierung b. (-,-en) : arnodiñ g., arnoderezh g., amprouadur g., amprouiñ g., [gwashaus] dararnodadur g.
Experte g. (-n,-n) : kevarouezour g., prizacher g., barner g., arbennigour g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g., gouizieg g. ; *er ist Experte auf dem Gebiet,* hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, ur gouizieg (ur mestr) eo war an dachenn-se.
Expertensystem n. (-s,-e) : [stlenn.] kevarouezer g.
Expertin b. (-,-nen) : **1.** kevarouezourez b., prizacherez b., barnerez b., arbennigourez b., gouiziegez b. ; **2.** tarinez b.,
Expertise b. (-,-n) : kevarouezerezh g., kevarouezañ g., prizachañ g., prizacherezh g., prizidigezh b.
expletiv ag. : [yezh.] gourleunius.
Expletiv n. (-s,-e) / **Expletivum** n. (-s, Expletiva) : [yezh.] ger-choukañ g., ger gourleuniañ g., pasturaj g., pri g., ibil g.
explikativ ag. : displegus, … displegañ.

explizieren V.k.e. (hat expliziert) : displegañ, peursklaeriañ, fraeshaat, splannaat.
explizit ag. : ezpleg, ezplegat, peursklaer, fraezh, splann, fraezh ha sklaer.
Adv. : groñs - fraezh ha sklaer - krenn - strizh - naet-ha-distag - just-ha-just - krak-ha-berr - krenn-ha-kras - krenn-ha-krak - kras, naet ha distag.
explodierbar ag. : tarzhus, hedarzh, bloskus, hevlosk.
explodieren V.gw. (ist explodiert) : bloskañ, tarzhañ, kreviñ, strinkañ.
Explodieren n. (-s) : **1.** bloskañ g., tarzhañ g., tarzherezh g., tarzhadeg b. ; *zum Explodieren bringen,* lakaat da darzhañ, lakaat da vloskañ ; **2.** [dre skeud.] *das Pulverfass zum Explodieren bringen,* lakaat an traoù da darzhañ, lakaat an traoù da strakal, lakaat an tan war ar bern plouz, ober un taol strak.
Exploration b. (-,-en) : **1.** ergerzherezh g., ergerzhout g., ergerzhadeg b. ; **2.** imbourc'h g. ; **3.** [mezeg.] anamnezenn b. ; **4.** [mengleuz.] furcherezh g., furchadenn b., klask g., arglaskerezh g., amc'hwilierezh g.
explosibel ag. : tarzhus, hedarzh, bloskus, hevlosk.
Explosion b. (-,-en) : **1.** blosk g., tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzherezh g., tarzhidigezh b. ; *die Explosionen,* an darzhadeg b., an tarzhadennoù lies. ; **2.** *Kostenexplosion,* kresk daredus ar frejoù g., trummgresk ar frejoù g., tarzhidigezh ar frejoù b.
explosionsartig Adv. : evel un tenn, evel un tarzh avel, gant un tizh an diaoul, evel an tan, evel un deveradenn eoul, daredus, e doare ul lanvad, a-zoare gant ul lanvad, a-seurt gant ul lanvad ; *dem explosionsartigen Bevölkerungswachstum entgegenwirken,* herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs, herzel ouzh trummgresk ar boblañs ; [kimiezh] *explosionsartig reagieren,* bloskañ, tarzhañ.
explosionsfähig ag. : tarzhus, hedarzh, bloskus, hevlosk.
Explosionsgefahr b. (-,-en) : riskl a darzhadenn g.
explosionsgefährlich ag. : tarzhus, hedarzh, bloskus, hevlosk.
Explosionsgemisch n. (-es,-e) : meskad tarzhus g.
Explosionsmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre darzhañ g., keflusker dre darzh g., keflusker dre darzherezh g.
explosionssicher ag. : didarzhus, didarzh, na c'hall ket tarzhañ, divlosk, na c'hall ket bloskañ,.
explosiv ag. : tarzhus, hedarzh, bloskus, hevlosk ; *hochexplosives Gemisch,* meskach tarzhus-kenañ g.
Explosiv g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-darzh b., tarzhenn b.
Explosivgeschoss n. (-es,-e) : boled-tarzh g./b.
Explosivität b. (-) : tarzhusted b., bloskusted b.
Explosivlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-darzh b., tarzhenn b.
Explosivstoff g. (-s,-e) : danvez-tarzh g., bloskuzenn b.
Exponat n. (-s,-e) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn war ziskouez b., traezenn o tiskouez b., pezh kinniget en un diskouezadeg g. ; *im Museum werden schöne Exponate ausgestellt,* traezoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traezoù brav a vez o tiskouez er mirdi.
Exponent[1] g. (-en,-en) : [mat.] mac'her g., galloutaer g.
Exponent[2] g. (-en,-en) : kannad g., dileuriad g.
Exponentin b. (-,-nen) : kannadez b., dileuriadez b.
Exponentialfunktion b. (-,-en) : [mat.] eksponantel g., argemmvac'henn b.
Exponentialgleichung b. (-,-en) : [mat.] kevatalenn eksponantel b., atalad argemmvac'hel g.
Exponentialkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn eksponantel b., krommenn argemmvac'hel b.
exponentiell ag. : [mat.] eksponantel, argemmvac'hel.
exponieren V.k.e. (hat exponiert) : **1.** diskouez, lakaat a-wel, lakaat e diskouez ; **2.** [film] louc'hañ, kizañ ; **3.** [fizik] lakaat en ardizh.
V.em. : **sich exponieren** (hat sich (t-rt) exponiert) : en em lakaat en arvar, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ.
exponiert ag. : **1.** en arvar, dic'houdor ; **2.** war wel, a-wel, e diskouez, war ziskouez, diskouezet.
Export g. (-s,-e) : **1.** ezporzh g., ezporzhiadur g., ezporzhierezh g., diborzhiadur g., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroañ g. ; *massiver Export,* ermaeziadeg b. ; **2.** ezporzhiad g., traezenn ezporzh b.
Exporteur g. (-s,-e) : ezporzhier g., diborzhier g.
exportieren V.k.e. (hat exportiert) : ezporzhiañ, ermaeziañ, diborzhiañ, divroañ, disvroañ.
Exportkaufmann g. (-s,-leute) : ezporzhier g., diborzhier g.
Exposé g. (-s,-s) **/ Exposee** n. (-s,-s) : displegadenn b.
Exposition b. (-,-en) : **1.** [nukl.] ardizh g., ardizhad g. ; **2.** [c'hoariva] digoradur g., displegadur g. ; **3.** [tiez] durc'hadur g. ; **4.** diskouezadeg b.
Expositur b. (-,-en) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.
express ag. : herrek.
Adv. : buan-kenañ, gant tizh bras.
Express g. (-es) : kas herrek g. ; *per Express,* dre gas herrek.
Expressbote g. (-n,-n) : dezouger herrek g., reder g., deroer herrek g.
Expressgut n. (-s,-güter) : kasadenn vallus b., pakadenn war zifrae b.
Expresszug g. (-s,-züge) : tren herrek g.
Expressionismus g. (-) : eztaolouriezh b., ekspresionouriezh b.
Expressionist g. (-en,-en) : eztaolour g., ekspresionour g.
Expressionistin b. (-,-nen) : eztaolourez b., ekspresionourez b.
expressionistisch ag. : … eztaolour, … ekspresionour.
expressis verbis Adv. : groñs, fraezh, krenn, strizh, just-ha-just.
Expressstraße b. (-,-n) : [Bro-Suis] hent-tizh g., hent tizh bras g., hent herrek g.
expropriieren V.k.e. (hat expropriiert) : [gwir] diberc'hennañ [u.b. diouzh udb], lakaat [u.b.] er-maez eus e dra, lemel e vadoù [digant u.b.], kenkizañ [u.b.].

exquisit Adv. : eus an uhelañ perzhed, heberzh, dispar, pase mat, peurvat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar rummad uhelañ, dibab, beuz.

Extemporale n. (-s, Extemporalien) : [skol] primaozadenn b., primsavadenn b., arnodenn der skrid graet war an tomm hep rakkemenn b.

Extension b. (-,-en) : [preder., yezh.] erastenn g., erdal g. ; *etwas in eine Extension von Begriffen einbeziehen,* erastenn udb, erdalañ udb.

extensional ag. : [preder., yezh.] erastennel, erdalel.

extensiv ag. : **1.** [fizik, tekn.] … astenn ; **2.** [labour-douar] astennidik ; *extensiver Anbau,* gounidegezh astennidik b., labour-douar astennidik g. ; *extensive Viehzucht,* sevel loened astennidik g., [diwar ar saozneg] ranching g. ; **3.** [preder., yezh.] erastennek, erdalek.

Extensor s. (-s,-en) : [korf.] kigenn astenner b.

extern ag. : diavaez, a-ziavaez, diavaezel.

Externat n. (-s,-e) : **1.** [skol] skol-diavaezidi b., avaezskol b. ; **2.** [amiegezed] stummadur pleustrek g., staj pleustrek g.

Externe(r) ag.k. g./b. : [skol] diavaeziad g., diavaeziadez b., avaezskoliad g., avaezskoliadez b.

exterozeptiv ag. : [bred.] eztapus.

exterritorial ag. : eztiriadek.

Exterritorialität b. (-) : eztiriadegezh b.

extra Adv. : **1.** ouzhpenn, war ar marc'had ; *das kostet noch etwas extra,* koustañ a ray un draig ouzhpenn ; **2.** a-ratozh-kaer, a-benn-kaer ; *extra deswegen kommen,* dont a-ratozh-kaer abalamour d'an dra-se, dont a-benn-kaer abalamour d'an dra-se, en em zirañjañ da zont abalamour d'an dra-se ; *sie hat es extra für uns getan,* evidomp hon-unan he deus graet an dra-se ; **3.** a-ziforc'h, a-zisparti, a-ratozh, a-ratozh-vat, a-ratozh-kaer, a-benn-kaer, espres-kaer, a-fetepañs, ispisial ; *ein extra dazu bestimmtes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b., ur gambr terket ispisial evit an dra-se b. ; *extra für sich,* en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan ; *das Landhaus liegt extra für sich,* a-gostez (en ul lec'h distro, en he digenvez, en digenvez) emañ ar genkiz ; **4.** a berzhed uhel, heberzh, pase mat, peurvat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, mat-eston, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, beuz, fiskal, kabidan, dibab ; **5.** dreist, dispar.

extra- : -kenañ, -meurbet, -hardizh, -eston, ... eus ar vegenn, pase, beuz, fiskal, kabidan.

Extra- : ... ispisial, ... divoas, ... digustum, ... dibar, ... dibarek, ... dreistordinal, … a-ziforc'h, … divoutin, … ouzhpenn.

Extras lies. : ouzhpennadennoù lies., diuzadoù ouzhpenn lies., [kirri-tan] reizhoù karr ouzhpenn lies., [beajoù aozet] baleadennoù ouzhpenn lies.

Extraausgabe b. (-,-n) : embannadur a-ziforc'h g., embann ouzhpenn g., embannadenn dreistordinal b.

Extrablatt n. (-s,-blätter) : stagadenn b., ouzhpennadenn b.

Extrafahrt b. (-,-en) : [Bro-Suis] bus divoas g., bus a-ratozh g.

extrahieren V.k.e. (hat extrahiert) : **1.** eztennañ, peurdennañ, tennañ kuit, tennañ er-maez ; **2.** [kimiezh] douhenniñ.

Extrakt g. (-s,-e) : **1.** douhennad g., strilhadur g., eztennad g., eztenn g., tennad g. ; **2.** diverrañ g., diverradur g., berrskrid g.

Extraktion b. (-,-en) : **1.** eztennañ g., eztennerezh g., eztennadenn b., tennadur g. ; **2.** [kimiezh] douhenniñ g.

Extraktionsapparat g. (-s,-e) : tenner g.

Extraktionszange b. (-,-n) : [mezeg.] bukorvu g., bikorbi g., turkez da dennañ an dent b.

Extrapolation b. (-,-en) : krommastenn g., trakrommenn b., trasteudadur g., traletodiñ g., trasteudañ g.

extravagant ag. : brizh, stultennus, iskis, droch, pampes, lu ; *ein extravaganter Hut,* un istrogell tog g. ; *sie kleidet sich immer extravagant,* homañ a zo ur vaskaradenn, dic'hizet e vez atav, Meurlarjez a vez ganti a-hed (hed, dre hed) ar bloaz, goueliañ a ra sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, ur farsite eo an doare m'eo gwisket honnezh, greiet drol e vez atav, un damez a zo anezhi ; *extravagantes Benehmen,* istrogellerezh g., neuzioù arziot lies., ardoù arsot lies. ; *extravagant gekleideter Kerl,* meurlarjez g. [*liester* meurlarjezoù], maskaradenn b. [*liester* maskaradennoù], stramm g., jak g., termaji g.

Extravaganz b. (-,-en) : istrogellerezh g., stultenn b., rambre g., follezhenn b., istampioù lies., istañsoù lies.

Extraversion b. (-) : eztroadur g.

extravertiert ag. : **1.** eztroat ; *extravertiertes Benehmen,* emzalc'h eztroat ; **2.** eztroet ; *extravertierter Mensch,* eztroed g. [*liester* eztroidi], den eztroet g.

Extrawurst b. (-,-würste) : [dre skeud.] P. *er will immer eine Extrawurst haben,* un den dioutañ e-unan eo - un den evitañ e-unan eo - dezhañ e-unan eo - ne blij ket dezhañ bezañ war an ton - morse ne c'hell ober evel ar re all - seul vui, seul c'hoazh - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - imorioù en devez - hennezh a zeu bepred sorc'hennoù dezhañ - hennezh a ra diouzh e benn nemetken - ur sacher d'e du a zo anezhañ - un den d'e sac'h a zo anezhañ - plijout a ra dezhañ ober e benn person - douget d'e benn eo - ur Yann e benn e-unan a zo anezhañ - ober a ra hervez e faltazi e-unan - ne ra netra nemet diouzh e vod.

Extrazug g. (-s,-züge) : [Bro-Suis] tren divoas g., tren a-ratozh g.

Extrem n. (-s,-e) : penn tre g., penn pellañ g., penn diwezhañ g., penn eizhañ g.

extrem ag. : pellañ, diwezhañ, dreist, tre, eizhañ ; *Sommer mit extremer Dürre,* hañv kras g.

Adv. : dreist, gwall, -tre, -kenañ, kenañ-kenañ, -meurbet, ken ez eo, -groñs, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, iskis, spontus, eston, -terrupl ; *extrem trockene Haut,* kroc'hen karnet g. ; *extrem sparsam leben,* bevañ divisañ ma c'haller, tremen gant nebeut-tre, ober e dreuz gant nebeut-tre a dra, bezañ nebeut-tre a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut-tre a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut-tre a dra, bevañ

diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour, bevañ gant pizhoni ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen,* gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *in extrem hohen Lagen singen,* kanañ war notennoù skiltr-tre ; *eine extrem haarige Klettertour,* un abadenn grapañ gwall denn b., un abadenn grapañ gwall start b.

Extremfall g. (-s,-fälle) : kaz eus ar penn pellañ g., kaz eizhañ g., degouezh eus ar penn pellañ g., degouezh eizhañ g., pleg eus ar penn pellañ g., pleg eizhañ g., plegenn eus ar penn pellañ b., plegenn eizhañ b., troienn eus ar penn pellañ b., troienn eizhañ b.

Extremismus g. (-) : tu ar penn pellañ g., pellvanouriezh b., pennpellaouriezh b., radikalegezh b.

Extremist g. (-en,-en) : paotr eus ar penn pellañ g., pellvanour g., ezhaour g., pennpellaour g., radikal g.

Extremistin b. (-,-nen) : plac'h eus ar penn pellañ b., pellvanourez b., ezhaourez b., pennpellaourez b., radikalez b.

extremistisch ag. : … eus ar penn pellañ, pellvanour, ezhaour, radikal.

Extremität b. (-,-en) : **1.** bleñch g., beg g., penn g., dibenn g. ; *die zwei Extremitäten,* an daou vlein lies., an daou benn lies. ; **2.** [korf.] bleñch g. ; *die freien oberen Extremitäten,* an izili krec'h lies. ; *die freien unteren Extremitäten,* an izili traoñ lies.

extrinsisch ag. : ezien, davaez, diavaezek, a-ziavaez.

Extroversion b. (-) : eztroadur g.

extrovertiert ag. : **1.** eztroat ; *extrovertiertes Benehmen,* emzalc'h eztroat ; **2.** eztroat ; *extrovertierter Mensch,* [*liester* eztroidi], den eztroet g.

Extrusivgestein n. (-s,-e) : karregad eztourzhat b., dislonkadur g., dislonkadur volkanek g., roc'h-dislonk volkanek b., distaol volkanek b., distaoladennoù volkanek lies., dislonkadurioù volkanek lies.

Ex-und-Hopp-Mentalität b. (-) : speredegezh troet war ar foranerezh b., tro-spered foranour b.

Ex-und-Hopp n. (-) : foranerezh g., gwasterezh g.

Ex-und-Hopp-Verpackung b. (-,-en) : pakadurezh da deurel b., pakadurezh taoladus b., pakadurezh unarver b.

exzellent ag. : dreist, dispar, mat-dreist, mat-distailh, mat-eston, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r choaz, a'r blein, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab, forzh vat, a-zibab, beuz.

Exzellenz b. (-,-en) : Dreisted b., ho Treistelezh b.

exzellieren V.gw. (hat exzelliert) : bezañ dreist.

Exzenter g. (-s,-) : [tekn.] kammrod b.

Exzenterrolle b. (-,-n) : [tekn.] roller ezkreizennek g.

Exzenterwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr ezkreizennek g.

Exzenterzahnrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod dantek ezkreizennek b., rod dantet ezkreizennek b.

Exzentriker g. (-s,-) : instrumal g., papigo g., istañsour g., istrelog g., istrogell g., marc'h-lu g., orin g., orin den g., orin a zen g., termaji g., diaoul a zen g., kalkenn b./g., oristal a zen g., pichon g., instrumal g.

Exzentrikerin b. (-,-nen) : loukezenn b., istrogell b., orinez b., kalkenn b., stramm g.

exzentrisch ag. : **1.** [tekn., skiant.] ezkreizadel ; *exzentrisch verstellen,* diahelañ, dizahelañ, ezkreizennañ ; **2.** [mat] ankengreiz ; **3.** ezkreizek, ezkreizennek ; **4.** [dre skeud.] arsot, arziot, iskis, droch, pampes, droch-pik, lu, dic'hiz ; *exzentrisches Benehmen,* istrogellerezh g., neuzioù arziot lies., ardoù arsot lies., istampioù lies., istañsoù lies., istrogelloù lies., farsite b.

Exzentrizität b. (-,-en) : **1.** [tekn., mat., skiant.] ezkreisadezh b. ; **2.** ezkreizegezh b., digengreizennegezh b. ; **3.** [dre skeud.] istrogellerezh g., iskister g., istrogell b., farsite b., istampioù lies., istañsoù lies., istrogelloù lies., farsite b.

exzerpieren V.k.e. (hat exzerpiert) : eztennañ.

Exzerpt n. (-s,-e) : arroud g.

Exzess g. (-es,-e) : reveur g., reñver g., reimplij g., dreistmuzul g., dirollerezh g., regorfad g., relabour g., rezebriñ g., h.a. ...

exzessiv ag. : dreistmuzul, dizoare, betek re, reñverek, divoder, dreistmoder, dreistpenn.

exzidieren V.k.e. (hat exzidiert) : [mezeg.] ezskejañ, amnaziñ.

Exzision b. (-,-en) : [mezeg.] ezskej g., amnaziñ g.

Eyeliner g. (-s,-) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., kreion g.

EZB b. (-) : [*berradur evit* **Europäische Zentralbank**] Bank Kreiz Europa g., BKE g.

F

F, f n. (-,-) : **1.** *das große F,* an F skrivet bras g., an F bras, ar bennlizherenn F b. ; *das kleine f,* an f skrivet bihan g., an f munut g. ; **2.** [son.] *F,* fa g. ; **3.** [kimiezh] *F,* fluor g.

Fa. [*berradur evit* **Firma**] kevredad g., firm g.

Fabel b. (-,-n) : **1.** mojenn b., fablenn b., kontadenn b., litorienn b. ; *Äsops Fabeln,* mojennoù Aisopos lies., fablennoù Aisopos lies. ; **2.** [dre skeud.] brozenn b., koñchenn b., faltazienn b., kaozioù lies., frazennoù lies., paribolennoù lies., kontoù pikous lies. ; **3.** [dre astenn.] *Fabel eines Theaterstückes,* dodenn ur pezh c'hoari b., danvez ur pezh c'hoari g.

Fabelbuch n. (-s,-bücher) : teskad mojennoù g., teskad fablennoù g., dastumadenn vojennoù b., dastumadenn fablennoù b.

Fabeldichter g. (-s,-) : mojenner g., mojennour g., fablenner g.

Fabelei b. (-,-en) : kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugaj g., fidoriennoù lies., flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g.

Fabelerzähler g. (-s,-) : fabler g., fablour g.

fabelhaft ag. : **1.** boemus, souezhus, marvailhus, marzhus, mojennel, mojennek, fablus, moliac'hus, moliac'hel, estlammus ; **2.** [dre astenn.] espar, dreist, dispar, iskriv, eston ; *etwas Fabelhaftes,* ul lanfas tra g. ; *das ist ja fabelhaft !* biskoazh oueskoc'h ! espar (dreist, ur marzh) eo kement-se ! dispar eo ! eston eo an dra-se ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! an dra-se a zo ur voem ! ur voem ! ; *er besitzt ein fabelhaftes Vermögen,* hennezh a zo pinvidik-mor, hennezh a zo pinvidik-pounner, hennezh a zo pinvidik-peurfonn, hennezh a zo pinvidik-brein, hennezh a zo pinvidik-parfont, hennezh a zo pinvidik-lous ; *fabelhafte Köchin,* gwall geginerez b.

fabeln V.gw. ha V.k.e (hat gefabelt) : **1.** marvailhat, fistilhat, raskañ, kontañ, fablañ, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad ; **2.** [dre astenn] kontañ bidennoù, randoniñ, imbroudellañ ; *dummes Zeug fabeln,* kontañ plataj ; *was fabelst du denn da wieder ?* petra emaout o fritañ deomp aze ? petra emaout o trailhañ deomp aze ?

Fabeltier n. (-s,-e) : euzhvil mojennel g., loen moliac'h g., loen fablenn g., loen mojenn g., loen marzhus g., loen mojennel g.

Fabelwesen n. (-s,-) : krouadur moliac'h g., boud fablenn g., boud mojenn g., boud marzhus g., boud mojennel g.

Fabrik b. (-,-en) : stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., milin b., fritur b.

Fabrikabwässer lies. : distaolioù greantel lies., dour-skarzh greantel g., ezverioù greantel lies.

Fabrikant g. (-en,-en) : kenderc'her g., produer g., oberiataer g., oberier g., oberer g.

Fabrikarbeiter g. (-s,-) : micherour g.

Fabrikarbeiterin b. (-,-nen) : micherourez b.

Fabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had oberiet g., kenderc'h oberiet g., produ oberiet g., oberiad g., oberiadenn b., aozad g., gwerzhadenn b.

Fabrikation b. (-,-en) : ober g., oberiadenn b., oberidigezh b., fardañ g., farderezh g., oberiañs b., oberezh b., oberiadur g., oberiadurezh b., oberiataerezh g., oberouriezh b., produadur g.

Fabrikationsfehler g. (-s,-) : si fardañ g., si oberiezh g.

Fabrikationsgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred fardañ g., rin oberiañ g.

Fabrikationsstätte b. (-,-n) : stal-labour b., stal fardañ b.

Fabrikationstechnik b. (-,-en) : teknik greantel g.

Fabrikationszweig g. (-s,-e) : skourr greantel g.

Fabrikbesitzer g. (-s,-) : perc'henn labouradeg g.

Fabrikerzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had g., kenderc'h g., produ g., oberiad g., oberiadenn b., aozad g., gwerzhadenn b.

Fabrikler g. (-s,-) : [Bro-Suis] micherour g.

Fabriklerin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] micherourez b.

Fabrikmarke b. (-,-n) : merk oberierezh g.

fabrikmäßig ag. : kenderc'het a-steudad, produet a-steudad.

fabrikneu ag. : nevez deuet eus al labouradeg, nevez produet.

Fabrikpreis g. (-es,-e) : priz greanti g.

Fabriks- [Bro-Aostria] = **Fabrik-**.

Fabrikschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-uzin g.

Fabrikstadt b. (-,-städte) : kêr c'hreanterezh b.

Fabrikstempel g. (-s,-) : merk oberierezh g.

fabrizieren V.k.e. (hat fabriziert) : kenderc'hiñ, produiñ, fardañ, oberiañ, ober, forjañ, genel ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser zu fabrizieren,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour ; [gwashaus] *Berichte fabrizieren,* flutañ skridoù, dozviñ skridoù.

Fabrizierer g. (-s,-) : kenderc'her g., produer g., oberiataer g., oberier g., oberer g., forjer g., forjour g.

Fabulant g. (-en,-en) : fabler g., fablour g., gaouiad g., gaouier g.

Fabulantin b. (-,-nen) : fablerez b., fablourez b., gaouiadez b., gaouierez b.

fabulieren V.gw. ha V.k.e (hat fabuliert) : imbroudellañ, fablañ, marzhadañ, kontañ gevier, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ) gevier, kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, kontañ karotez, tennañ karotez, tennañ ur garotezenn.
Fabulierung b. (-,-en) : **1.** marzhadañ g. ; **2.** [bred.] marzhalfo g. ; **3.** [istor] marzhdanevellañ g.
Facelifting n. (-s,-s) : **1.** [mezeg.] intentoù diroufennañ lies., diroufennadur g. ; **2.** [tisav.] kempennidigezh b., adinduadur g., labourioù kempenn an talbennoù lies.
Facette b. (-,-n) : talbennig g., talig g., fasig b.
Facettenauge n. (-s,-n) : [loen.] lagad talbennigaouek g., lagad fasigoù g., lagad fasoùigoù g.
Facettenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn skerbet b., gwerenn veskellet b.
facettieren V.k.e (hat facettiert) : benañ d'ober talbennigoù, talbennigañ.
Fach n. (-s, Fächer) : **1.** tiretenn b., tiret g., lañser g., forser g., fosenn b., kombod g., tirenn b. ; *geheimes Fach*, tiretenn ar sekredoù b., tiretenn guzh b., kombod kuzh g. ; *mit Fächern versehen sein,* bezañ kombodek, bezañ tiretennek, bezañ tirennek ; *in Fächer einteilen,* kombodiñ ; **2.** [dre skeud.] diskiblezh b., danvez-skol g. ; **3.** domani g., tachenn b., dalc'h g., emell g., arbennigiezh b., micher b. ; *das schlägt nicht in mein Fach, das ist nicht mein Fach,* kement-se n'emañ ket em c'harg, n'em eus ket an emell war an dra-se, n'em eus ket emell ouzh (eus) an dra-se, an dra-se n'eo ket diouzh va micher, n'emañ ket an dra-se em emell (em dalc'h), n'em eus netra da welet eno / an dra-se n'eo ket eus va gwir / an dra-se n'eo ket eus va micher / n'em eus beli ebet war gement-se (Gregor) ; *ein Mann vom Fach,* un den a vicher, un arbennigour g., ur mestr d'ober g.
Facharbeiter g. (-s,-) : micherour arbennik g., micherour grazuet g., micherour perzhek g. ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen,* n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.
Facharbeiterbrief g. (-s,-e) **/ Facharbeiterzeugnis** n. (-ses,-se) : testeni gouested vicher g., testeni perzhegezh g.
Facharbeitskräfte lies. : micherourien arbennik lies., micherourien c'hrazuet lies., micherourien berzhek lies.
Facharzt g. (-es,-ärzte) : mezeg arbennigour g.
Fachärztin b. (-,-nen) : mezegez arbennigourez b.
fachärztlich ag. : gant ur mezeg arbennigour, graet gant ur mezeg arbennigour,
Fachausbildung b. (-,-en) : stummadur arbennik g., stummadur micherel g.
Fachausdruck g. (-s,-ausdrücke) : tro-lavar arbennik b., anvad arbennik g.
Fachausschuss g. (-es,-ausschüsse) : isbodad g.
Fachbereich g. (-s,-e) : **1.** domani g., tachenn b., dalc'h g., emell g., arbennigiezh b. ; **2.** [skol-veur] unvez kelenn hag enklask b.
fachbezogen ag. : arbennik, teknikel.
Fachbuch n. (-s,-bücher) : levr arbennik g.
Fachbuchhandlung b. (-,-en) : stal levrioù arbennik b., levrdi arbennik g.
fächeln V.k.e. (hat gefächelt) : avelañ.
fachen V.k.e. (hat gefacht) : brochañ, c'hwezhañ, broudañ.
Fächer g. (-s,-) : **1.** aveler g. ; **2.** [douar.] *alluvialer Fächer,* kern an atredoù b., kern dichaladur b.
Fächerfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden lostoù paun str., raden palmezek str.
fächerförmig ag. : palmezek, e lost-paun, e stumm ul lost paun, a-stumm gant ul lost paun, e doare ul lost paun, e doare lostoù paun, a-zoare gant ul lost paun, a-zoare gant lostoù paun, a-seurt gant ul lost paun, a-seurt gant lostoù paun.
Fächerpalme b. (-,-n) : [louza.] palmezenn lostoù paun b.
Fächerschrank g. (-s,-schränke) : tiretenneg b., kombodeg b.
Fächerwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz bihan str., petizenn vihan b., petiz bezhin str., petizenn vezhin b., petizenn-gorzenn b., petiz-korzennoù str.
Fachfrau b. (-,-en) : arbennigourez b., ispisialourez b., spesielourez b., spiskefridiourez b., strizhkefridiourez b.
fachfremd ag. : na sell ket ouzh an domani, na sell ket ouzh an arbennigiezh.
Fachgebiet n. (-s,-e) : domani g., tachenn b., dalc'h g., emell g., arbennigiezh b. ; *das ist sein Fachgebiet,* e ren eo.
fachgebunden ag. : arbennik.
Fachgenosse g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.
fachgerecht ag. : **1.** azas, dik ; **2.** en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, brav ha kempenn, brav ha prop, a-dailh ; *diese Stöpsel müssen fachgerecht eingesteckt werden,* bez' ez eus un tu diouzh tu da lakaat ar sankelloù-se.
Fachgeschäft n. (-s,-e) : stal arbennik b., stal ispisializet b.
Fachgruppe b. (-,-n) : bodad arbennik g., bodad arbennigourien g.
Fachhandel g. (-s) : kenwerzh arbennik g./b.
Fachhochschule b. (-,-n) : ensavadur skol-veur a deknologiezh g.
Fachidiot g. (-en,-en) : arbennigour gleuroù dezhañ g., ispisialour gleuroù dezhañ g., arbennigour dallet gant e vicher g.
Fachidiotin b. (-,-nen) : arbennigourez gleuroù dezhi b., ispisialourez gleuroù dezhi b., arbennigourez dallet gant he micher g.
Fachjargon g. (-s,-s) : jagouilhaj arbennik g., safar arbennik g., luc'haj arbennik g., brizhyezh an arbennigourien b., gregach an arbennigourien g.
Fachkenntnisse lies. : gouiziegezhioù teknikel lies.
Fachkraft b. (-,-kräfte) : arbennigour g., ispisialour g., spesielour g., spiskefridiour g., strizhkefridiour g.
Fachkräfte lies. : arbennigourien lies., ispisialourien lies., spesielourien lies., spiskefridiourien lies., strizhkefridiourien lies.
Fachkreise lies. : meteier an arbennigourien lies.
fachkundig ag. : barrek, gouest, mestr d'ober.
fachkundlich ag. : arbennik.

Fachlehrer g. (-s,-) : kelenner arbennik g.
Fachlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez arbennik b.
Fachleiter g. (-s,-) : kelenner e karg eus an danvez-skol g., kelenner atebek war an diskiblezh g., kuzulier kelenn g.
Fachleiterin b. (-,-nen) : kelennerez e karg eus an danvez-skol b., kelennerez atebek war an diskiblezh b., kuzulierez kelenn g.
fachlich ag. : arbennik, micherel, a vicher, … micher.
Fachliteratur b. (-,-en) : levrioù arbennik lies.
Fachmann g. (-s,-leute/-männer) : arbennigour g., ispisialour g., spesielour g., spiskefridiour g., strizhkefridiour g., den a vicher g., micherden g., teknikour g., kalvezour g., micherelour g., gouizieg g. ; *er ist Fachmann auf dem Gebiet,* hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a oar an dibenn eus an dra, hennezh a zo ur pabor (ur mailh, un tad den, un tarin, ur mestr) war an dachenn-se, anavezout a ra an treuz, ur gouizieg eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se.
fachmännisch ag. : a vicher, diouzh ar vicher, kalvezel, micherel, teknikel, arbennik, ... arbennigour, dre feson.
Fachpresse b. (-) : kelaouennoù arbennik lies.
Fachrichtung b. (-,-en) : arbennigiezh b., skourr g.
Fachschaft b. (-,-en) : **1.** kevredigezh arbennigourien b. ; **2.** studierien war an hevelep diskiblezh lies.
Fachschule b. (-,-n) : lise ar micherioù g., lise deskadurezh vicher g., lise micherel g., lise-micherioù g.
Fachschulreife b. (-,-n) : testeni studioù micherel g.
Fachsimpelei b. (-,-en) : **1.** treuzvoaz micherel g. ; **2.** doug da c'hregachiñ diwar-benn e labour g.
fachsimpeln V.gw. (hat gefachsimpelt) : gregachiñ diwar-benn e labour.
fachspezifisch ag. : arbennik.
Fachsprache b. (-,-n) : langaj ur vicher g., termenaoueg arbennik b., termenadurezh arbennik b., terminologiezh arbennik b.
Fachstudium n. (-s,-studien) : studioù uhel arbennik lies.
fachübergreifend ag. : [skol-veur] … liesdiskiblezh, … liesdanvez.
fachweise Adv. : a gombodoù.
Fachwelt b. (-,-en) : tud a vicher lies., arbennigourien lies.
Fachwerk n. (-s,-e) : **1.** levr arbennik g. ; **2.** [tisav.] frammadur prenn g., framm-koad g., framm-prenn g., gwifloù lies., gwiflennoù lies., sourinoù lies., speuriadur g.
Fachwerkbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg treilheris b.
Fachwerkhaus g. (-s,-häuser) : ti framm-koad g., ti framm-prenn g., ti-prenn g., ti-koad g.
Fachwerkträger g. (-s,-) : [tisav.] treust treilheris g.
Fachwissen n. (-s) : gouiziegezhioù teknikel lies. ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh.
Fachwissenschaft b. (-,-en) : arbennigiezh b., skourr g.
Fachwort n. (-s,-wörter) : ger arbennik g., ger teknikel g.
Fachwörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur arbennik g., geriaoueg arbennik b.
Fachzeitschrift b. (-,-en) : kelaouenn arbennik b.
Fachzeitung b. (-,-en) : kelaouenn arbennik b.

Fackel b. (-,-n) : **1.** flambezenn b., flambev g., flamboz g., flammerenn b., goulaouenn-dan b., torchad-gouloù g., bazh-c'houlaouiñ b., etev-goulaouiñ g., etev-sklêrijennañ g., bod-tan g., kantol b., kantolor g. ; *Fackeln erhellen den Weg,* goulaouet e vez an hent gant flambozioù ; *Brandfackel,* kef-tan g., skod-tan g., torch g. ; *dicke Fackel,* kantolor-moger g., kantol vras b. ; **2.** [dre skeud.] *die Fackel übernehmen,* kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b.
Fackeldistel b. (-,-n) : [louza.] nopalenn b. [*liester* nopaled, nopalenned], fiezenn-Indez [*liester* fiezenned-Indez].
Fackelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., mezherenn-ar-Werc'hez b., louzaouenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue g., trezoù-ar-Mabig-Jezuz lies.
fackeln V.gw. (hat gefackelt) : [dre skeud.] termal, argrediñ, chipotal, tortañ, souzañ, soetiñ, karnañ ; *ohne zu fackeln,* hep termal, hep argrediñ, hep chipotal, hardizh, her, hep breutaat, hep marc'hata, hep argred ebet, brav-mat, hep karnañ ; *nicht lange fackeln,* bezañ dichipot, mont dichipot dezhi, mont hardizh dezhi, na chom da dermal (da chipotal, da dortañ, da souzañ), na chom etre daou soñj, mont dezhi hep keuz, na varc'hata d'en em deuler en dour, na ober div dro war e seulioù kent mont dezhi.
Fackelschein g. (-s,-e) : skleur an torchadoù-gouloù g., skleur ar c'hantolioù g.
Fackelträger g. (-s,-) : douger-flambev g.
Fackelzug g. (-s,-züge) : kerzhadeg gant flambevioù b., dibunadeg gant torchoù b., prosesion ar gouloù g., troiad ar flambezennoù b.
Factoring n. (-s) : faktoriñ g.
fad ag. / **fade** ag. : **1.** divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis, plaen ; *fade Nahrung,* boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; *fad(e) schmecken,* bezañ divlaz (disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar) d'ar staon, bezañ blaz ar goular war ar boued-mañ-boued, bezañ blaz ar goular gant ar boued-mañ-boued, bezañ blaz peñver war ar boued-mañ-boued, bezañ blaz peñver gant ar boued-mañ-boued, na gaout blaz ebet ; *diese Suppe schmeckt fade,* ar soubenn-mañ n'eus blaz ebet ganti ; *fade werden,* aveliñ, koll e vlaz, divlazañ, goulariñ, disaouriñ ; *fade machen,* divlazañ, goulariñ, disaouriñ ; *fade machend,* divlazus ; **2.** diliv, disliv ; *ein fades Gelb,* ur melen disliv g. ; **3.** *fades Geschwätz,* kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies., komzoù milis lies., komzoù plat lies.
Fädchen n. (-s,-) : neudennig b.
fade ag. : *sellit ouzh* **fad**.
fädeln V.k.e. (hat gefädelt) : **1.** strobañ, rollañ, strollañ ; **2.** neudennañ, lakaat neud en nadoz ; **3.** pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ.
V.em. : **sich fädeln** (hat sich (t-rt) gefädelt) : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ, mont e pilpouz.
Faden[1] g. (-s, Fäden) : **1.** neud str., neud g., neudenn b. ; *sehr dünner Faden,* neud moan-moan g., neudenn

moan-kenañ b., neud diouzh an touch fin g. (Gregor) ; *feiner Faden,* neud tanav g., neudenn danav b., neudenn voan b. ; *gezwirnter Faden,* neud tro(et) g., neud-gwri g. ; *Fäden ziehen, zu Fäden ziehen,* neudennañ, nezañ ; *Gold zu einem Faden ziehen,* neudennañ aour ; *die Fäden abziehen,* dineudenniñ ; *Bündel Fäden,* neudenneg b. ; *den Faden aufnehmen,* kavout ar poell, kavout penn an neudenn, kregiñ e poell an neudenn ; *den Faden ausziehen,* stirañ an neudenn ; *zu Faden schlagen,* braswriat, rouezwriat, krafañ, gwriat dreist-penn-biz, ober krafioù Jezuz ; *nach dem Faden schneiden,* troc'hañ hed an neudenn, troc'hañ diouzh an neud, troc'hañ hervezh al linenn / troc'hañ diouzh al linenn (Gregor) ; *den Faden wickeln,* polotenniñ (pellenniñ, punañ) an neudenn ; *die Fäden eines Spinnennetzes,* neudoù ur wiadenn-gevnid lies. ; **2.** [dre skeud.] *sein Leben hängt nur noch an einem seidenen Faden,* hennezh n'eo ket ken stag ouzh an douar-mañ nemet gant un drailhenn vuhez, emañ o nezañ e neudenn ziwezhañ, krog-digrog eo e vuhez ouzh un neudenn stoub, e vuhez a zalc'h a-ispilh ouzh un neudenn stoub / e vuhez n'eo stag nemet gant un neudennig (Gregor), tro en deus en e chabl, emañ oc'h ober e gozh lien ; *keinen trockenen Faden (mehr) am Leibe haben,* bezañ toullet an dour d'an-unan, bezañ gleb betek ar c'hroc'hen, bezañ treuzet gant ar glav, bezañ treuzet an dour d'an-unan, bezañ treuzet d'an-unan, na vezañ neudenn sec'h ebet dindan an-unan (war an-unan), bezañ gleb-dour-teil, bezañ ken gleb hag un touilh, bezañ gleb-par-teil, bezañ gleb-holl, bezañ paket ur revriad dour gant an-unan, bezañ trempet evel bara soubenn, bezañ trempet mat (Gregor) ; *der rote Faden,* poell ar speredenn g., poell an danevell g., neudenn an istor b., neudenn ar soñjoù b., an neudenn vlein b. ; *den Faden der Rede verlieren,* koll poell e gudenn, koll e boell / koll e neudenn / chom berrek / bezañ kollet e neudenn gant an-unan / bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan / chom ouzh an drez / chom dilavar / foerañ ouzh ar raou (Gregor), koll e oremuz, koll penn e gudenn, koll penn e neudenn, koll poell e neudenn, chom mik, lonkañ e gaoz, bezañ troc'het e speredenn gant an-unan, koll poell e zanevell, koll poel e brezegenn ; *den Faden seiner Rede nicht verlieren,* delc'her krog en e neudenn ; *den Faden der Rede wieder aufnehmen,* bezañ kavet ar poell gant an-unan, bezañ kavet penn e neudenn gant an-unan, adkavout e neudenn ; *alle Fäden laufen in seiner Hand zusammen, er behält alle Fäden in der Hand, er hat alle Fäden in der Hand,* ar marc'h-blein (ar marc'h-kleur, ar bleiner) eo, hennezh eo ar mestr hag ar gwir gabiten, gantañ emañ ar stur, gantañ emañ ar gontell hag an dorzh, hennezh eo hag a sach ar gordenn, hennezh eo hag a sach war ar gordenn ; *der Faden ist gerissen,* torret eo al lañs ; *keinen guten Faden an jemandem lassen,* regiñ e nesañ, plaenaat e borpant d'u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., kailharañ enor u.b., ruilhañ u.b. er pri, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, kas enor (brud) u.b da ludu, duañ u.b, stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b, terriñ keuneud war kein u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *sie spinnen keinen guten Faden miteinander,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo ; **3.** [dre astenn.] [lamp] neudennig b. ; **4.** [louza.] goaf g., blev str. ; **5.** [kig, koad] gwienn b., gwiad g., neud str., neud g., neudenn b. ; **6.** *dünner Blutfaden,* strilh gwad g., strilhenn wad b., neudenn wad b., filenn wad b., rizenn wad b.

Faden² g. (-s,-) : [merdead.] gourhed g./b., gourhedad g./b., tezad g., tez g. ; *sechs Faden tief,* c'hwec'h gourhed donder ; *in Faden messen,* muzuliañ gant an tez / tezañ / muzuliañ diouzh ar gourhed (Gregor), gourhedañ, muzuliañ dre c'hourhed ; *die Tiefe in Faden messen,* bezañ gant e c'hourhedoù, gourhedañ an donder, gourhedañ ar mor, tezañ an donder.

Fadenalgen lies. : [louza.] glandour g., bleud-dour g., mammenn an dour b.

fadendünn ag. : moan evel un tamm neud.

Fadenende n. (-s,-n) : poell an neudenn g., penn an neudenn g. ; [gwiad.] *abgeschnittene Fadenenden,* uilhenn b.

fadenförmig ag. : neudheñvel, neudennek, e doare un neudenn, e doare neud, a-zoare gant un neudenn, a-zoare gant neud, a-seurt gant un neudenn, a-seurt gant neud.

Fadengeflecht n. (s,-e) : **1.** plañson neud g. ; **2.** [louza.] mikeliom g.

Fadengewirr n. (-s) : neudenneg b., kudenn neud rouestlet b., bann neud luziet g. ; *ein Fadengewirr aufdröseln,* digemmeskañ ur gudenn neud.

Fadenheftmaschine b. (-,-n) : [tekn.] pikerez b.

Fadenkreuz n. (-es,-e) : **1.** [fizik] kroazlin g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden im Fadenkreuz haben,* bezañ prest da

lammat gant u.b., kas a-enep u.b., klask faot gant u.b., kouchañ war u.b.
Fadenkreuzlupe b. (-,-n) : [fizik] gwerenn-greskiñ kroazlinek b.
Fadenlänge b. (-,-n) : nadoziad neud b.
Fadenlauf g. (-s) : neudenn eeun b. ; *schräg zum Fadenlauf (ab)schneiden,* troc'hañ a-viziez (a-veskell, a-skej, a-skelp, a-skerb, a-skizh), eskerbiñ ; *quer zum Fadenlauf schneiden,* troc'hañ a-dreuz neudenn ; *im Fadenlauf schneiden,* troc'hañ hed an neudenn, troc'hañ diouzh an neud, troc'hañ hervezh al linenn / troc'hañ diouzh al linenn (Gregor) .
Fadennetz n. (-es,-e) : [tekn.] kroazlin g., pladenn dereziek b.
Fadennudeln lies. : vermisel g.
fadenrecht ag. : eeun-tenn, eeun-pik.
fadenscheinig ag. : **1.** [dilhad] uz, aet, tremen aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, debret, dirapar ; *fadenscheinig werden,* rouedenniñ ; **2.** [dre skeud.] toull, treuzenep ; *fadenscheiniger Vorwand,* remistenn b., risklenn b., digarez ki g., digarez toull g., digarez goullo g., digarez war-bouez un neudenn vrein g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennoù lies., farielloù lies., falszigarez g., lank g. ; *fadenscheiniges Argument,* arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b.
Fadentang g. (-) : [louza.] filit g.
Fadenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] nematod str., filarienn b. [*liester* filaried].
Fadenzähler g. (-s,-) : [gwerenn-greskiñ, gwiad.] konter neudennoù g.
Fadheit b. (-) : divlazder g., divlazded b., divlazadur g., goularder g., goularded b., goular g., milister g., milisted b. ; *Fadheit hervorrufend,* divlazus.
Fading n. (-s) : [fizik] fading g., fatidigezh ar son b., fatadur-son g.
Fadingregulierung b. (-,-en) : [fizik] enepfading g., enepfatadur g.
fadisieren [Bro-Aostria] V.k.e. (hat fadisiert) : enoeiñ.
V.em. : **sich fadisieren** (hat sich (t-rt) fadisiert) : kaout hirnez, bezañ enoeet, enoeiñ, kavout hir e amzer, hiramzeriñ.
Fagott n. (-s,-e) : [sonerezh] bason g., gourbombard b.
Fagottbläser g. (-s,-) **/ Fagottist** g. (-en,-en) : [sonerezh] basonour g., gourbombarder g.
Fagottbläserin b. (-,-nen) **/ Fagottistin** b. (-,-en) : [sonerezh] basonourez b., gourbombarderez b.
Fähe b. (-,-n) : [loen., kikaerien] parez b.
fähig ag. : barrek, gouest, kap, kad, ampart, gwevn, mailh, ouesk, perzhek, abil, akuit, diampech, den, donezonet-kaer, emsav, gourdon ; *ein fähiger Arbeiter,* ur micherour reizh war e labour g., ur micherour doazh war e labour g., ur micherour ifam war e vicher g., ur micherour kalet war e vicher g., ur micherour dornet d'e vicher g., ur micherour tuet mat da labourat g., ur micherour solut da labourat g., ur micherour akuit war e vicher g., ur micherour barrek war e labour g., ur mailh-micherour g., ur micherour a labour gant gouiziegezh ha parfeted g. ; *fähige Leute,* tud den lies., tud barrek lies., tud diampech lies. ; *ein fähiger Kopf,* un den gouest g., un den danvez ennañ g., un den barrek g. ; *er wäre zu diesem Mord fähig,* gouest eo eus e dorfed, hennezh a zo un torfedour en e had ; *zu allem fähig sein,* na ober forzh petra d'ober, bezañ ur paotr a foeltr forzh, bezañ disaouzan, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh, na gaout aon dirak mann ebet, na gaout aon rak e anv, bezañ prest d'ober n'eus forzh petra ; *zu nichts fähig sein,* na vezañ kap da vann ebet, bezañ ur batatezenn en ur c'hleuz, na gaout tu d'ober mann ebet, na gaout tu da vann, na vezañ mat da vann, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh, na gordañ mann gant an-unan, na dizhout ober netra, na c'houzout ober un hollvad, na vezañ danvez ebet en an-unan, na vezañ mat da netra, na vezañ mat da vann, na ober netra eus nikun, na ober na bleud na brenn, na c'houzout ardremez da netra, na dalvout ar gal, na dalvezout ludu ur c'hornad butun ; *zu nichts mehr fähig sein,* na vezañ mui gouest da dreiñ ar c'hef en tan, na vezañ gouest ken da dreiñ ar c'hef en tan, na vezañ gouest d'ober netra ken, bezañ bet lakaet e varregezh labour da vann, bezañ bet lakaet e nerzh da vann ; *er ist zu nichts anderem fähig,* n'eo mat da gen ; *wenn er dazu fähig ist,* mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *er ist fähig, diese Arbeit auszuführen,* den a-walc'h eo evit ober kement-se, micherour a-walc'h eo evit ober kement-se, barrek eo evit ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, barrek eo d'al labour-se, barrek eo diouzh al labour-se, barrek eo d'ober al labour-se, gouest eo d'ober al labour-se, troc'h en deus d'ober al labour-se, kap eo d'al labour-se, e-tailh emañ d'ober al labour-se, e doare (e tro, e tu, a-du, e tres, war an tu, el lec'h, en degouezh) emañ d'ober al labour-se, treset eo d'al labour-se, tu a zo ennañ evit ober al labour-se, tro a zo ennañ evit ober al labour-se, e-tro emañ d'ober kement-se, emsav eo da zont a benn eus al labour-se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor).
Fähigkeit b. (-,-en) : gouestoni b., gouested b., gouester g., barregezh b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., gwevnder g., gwevnded b., mailhder g., mailhded b., oueskted b., oueskter g., perzhegezh b., ampartiz b., tro b., tu g., donezonoù lies. ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen !* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù !
fahl ag. : morlivet, glaslivet, drouklivet, livet fall, gwall-livet, glas, glaswenn, morfont, disgwalc'het, distronk, distronket, staenet, disliv, peñver, blin, mouk, pers ; *erdfahles Gesicht,* dremm feson an douar ganti b., dremm liv an douar warni b., dremm erru ken melen hag ar pri b., bizaj erru disgwalc'het g./b.
Fahlbürzel-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak lost roualek g.
Fahlerz n. (es,-e) : kailh gris g.
Fahlerzkupfer n. (-) : kouevr gris g.
fahlgrau ag. : damlouet, arc'hris.
fahlrot ag. : azrous, gell, gell-rous, melen-rous,.
Fahlsegler g. (-,-s) : [loen.] glaouer gell g.
Fähnchen n. (-s,-) : **1.** bannielig g., giton g., gitonig g. ; **2.** [tr-l] *er hängt sein Fähnchen nach dem Wind,* treizhañ a ra diouzh an amzer, treiñ a ra gant kement avel 'zo, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, hennezh a zo hedro evel an avel, un den lavar-dislavar a zo anezhañ, hennezh en em rebech atav, berrboellik eo, bouljant eo,

treiñ a ra evel an avel (da bep avel), atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, bepred e vez o treiñ gant an avel, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, tro-distro eo, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour, c'hwezhañ a ra gant an avel, c'hwezhañ a ra e tu an avel, treiñ a ra aes e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e borpant, gouzout a ra cheñch tu d'e chupenn, klask a ra atav e avel, mont a ra atav da-heul an avel, nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour ne ra, atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, pennadus eo evel ur bouc'h.

fahnden V.gw. (hat gefahndet) : igouniañ, kas un enklask, enklask, enserch, titourañ, klask penn eus ; *nach jemandem fahnden,* enklask u.b., lakaat klask war u.b., bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., poursuiñ u.b., ober furch war-lerc'h u.b., klask preizh ; *es wird nach ihm gefahndet,* klask-ruz a zo warnañ evit torfedoù a genwir, savet ez eus skrap warnañ, kas a zo war e lerc'h, en em gavet eo klask warnañ.

Fahnder g. (-s,-) : igounier g., enklasker g., imbourc'her g.

Fahndung b. (-,-en) : enklask g., enklaskerezh g., igouniañ g., imbourc'h g., imbourc'hadenn b., aters g., furchadenn b., enserch g.

Fahndungsdienst g. (-es,-e) : *internationaler Fahndungsdienst,* Interpol g., aozadur etrebroadel ar polisoù torfedel g.

Fahndungsskizze b. (-,-n) : poltred-robot g.

Fahndungsliste b. (-,-n) : roll an dud enklask war o lerc'h g.

Fahne b. (-,-n) : **1.** banniel g., giton g., astandard g., standard g., flammenn b. ; *eine Fahne heraushängen, eine Fahne entfalten,* displegañ ur banniel, dispakañ ur banniel ; *die Fahne aufziehen, die Fahne aufstecken, die Fahne hissen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel, plantañ ar banniel ; *die Fahne herunterholen, die Fahne einholen,* gouzizañ ar banniel, diskenn ar banniel ; *nationale Fahne,* banniel broadel g., banniel ar vro g. ; *umflorte Fahne,* banniel e kañv g. ; *die rote Fahne,* ar banniel ruz g. ; *die schwarze Fahne,* ar banniel du g. ; *die weiße Fahne,* ar banniel gwenn g. ; *die weiße Fahne heraushängen,* displegañ ar banniel gwenn, dispakañ ar banniel gwenn ; *die Fahne der Revolution schwingen,* sevel banniel an dispac'h ; *mit wehenden (flatternden) Fahnen marschieren,* kerzhet gant e vannieloù o strakal en avel, bale gant e vannieloù o fichal (o flapañ, o flipata, o stlakañ, o nijal) en avel, bale dispak ar bannieloù gant an-unan, bale gant e vannieloù o fraoñval a-youl ar pevar avel ; *die Fahne knattert am Mast,* strakal a ra ar banniel ouzh e fust ; *die bretonische Fahne,* ar Gwenn-ha-Du g. ; *eine bretonische Fahne,* ur banniel gwenn-ha-du g., ur Gwenn-ha-Du g. ; **2.** [lu] *zur Fahne einberufen werden,* bezañ galvet d'an arme ; **3.** [moull.] amprouenn b. ; **4.** [dre skeud.] mouezh an taf g., c'hwezh an taf b. ; *er hat eine Fahne,* blazañ a ra e anal, c'hwezh fall an alkool a zo gant e alan, c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ, brein eo e anal ; *er hat eine Weinfahne,* c'hwezh ar gwin a zo gantañ, mouezh ar gwin a zo gantañ.

Fahnenabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn b.

Fahnenbündel n. (-s,-) **/ Fahnenbüschel** n. (-s,-) : feskenn bannieloù b., strobad bannieloù g.

Fahneneid g. (-s,-e) : touadenn war ar banniel b., le a lealded e-keñver ar vro graet war ar banniel g.

Fahnenflucht b. (-,-en) : tec'h diouzh an arme g., dizerterezh g., tec'herezh g., reneadelezh b.

fahnenflüchtig ag. : *fahnenflüchtig werden,* tec'hout diouzh an arme, dizertiñ.

Fahnenflüchtige(r) ag.k. g. : dizertour g., tec'hour g., renavi g., renead g.

Fahnenjunker g. (-s,-) : [lu] giton g. [*liester* gitoned], danvez-ofiser g.

Fahnenkorrektur b. (-,-en) : difaziadur diwezhañ diwar an amprouenn g., an divankañ amprouennoù g.

Fahnenmast g. (-es,-en) : fust banniel g., troad banniel g.

fahnenpflichtig ag. : rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.

Fahnenschaft g. (-s,-schäfte) **/ Fahnenstange** b. (-,-n) **/ Fahnenstock** g. (-s,-stöcke) : fust banniel g., troad banniel g.

Fahnenträger g. (-s,-) : douger-banniel g., bannieler g., giton g. [*liester* gitoned].

Fähnlein n. (-s,-) : **1.** bannielig g., giton g., gitonig g. ; **2.** [dre astenn.] [istor] strollad g., bagad g. ; *das Fähnlein der sieben Aufrechten,* ar Seizh Den Just lies.

Fähnrich g. (-s,-e) : **1.** douger-banniel g., bannieler g., danvez-ofiser g., giton g. [*liester* gitoned] ; **2.** [merdead.] *Fähnrich zur See,* asagn a vor g. / asagn ur vatimant g. (Gregor), asagn-lestr g. [*liester* asagned-lestr].

Fahrantrieb g. (-s,-e) : erlusk g., erluskañ g.

Fahraufnahme b. (-,-n) : [film] travelling g.

Fahrausweis g. (-s,-e) : teul treuzdougen g., kartenn dreuzdougen b., bilhed g., tiked g.

Fahrbahn b. (-,-en) : **1.** sol g., kreiz-hent g., hent g. ; **2.** forzh b. ; **3.** [redadeg kirri-tan] redva-kirri g.

Fahrbahnmarkierung b. (-,-en) : panellerezh a-blaen g.

fahrbar ag. : **1.** hag a c'haller bleinañ ; P. *fahrbarer Untersatz,* strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b. ; **2.** heloc'h, loc'h-diloc'h, fiñv, fiñvus ; *fahrbarer Kran,* gavr-houarn heloc'h b., gavr-houarn loc'h-diloc'h b., gavr fiñvus b. ; **3.** [kozh] hag a c'haller hentiñ gant ur c'harr, darempredus, hedremen, hag a c'haller mont gantañ, hag a c'haller mont drezañ, likant, kasant.

Fahrbarkeit b. (-) : **1.** darempredusted b., hedremended b. ; **2.** [merdead.] bageüsted b., bageadusted b., merdeüsted b. merdeadusted b.

fahrbereit ag. : prest da vont en-dro, pare da vont en-dro, prest da vont en hent, e terk, darev da vont en-dro, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh.

Fahrbereitschaft b. (-,-en) : karbedeg b., parkad kirri-karg g., parkad kirri-labour g.

Fahrbetrieb g. (-s,-e) : **1.** sach g., lusk g., erlusk g., korvoerezh g. ; **2.** [kermes] manej g.

Fahrbewegung b. (-,-en) : embregad g., embregadenn b.

Fährboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-treizh b., kanod treizh g., ferri g., lestr-tud-ha-fred g., lestr-ferri g., karrlestr g.

Fahrbügel g. (-s,-) : [tekn.] dornell vleinañ b.
Fahrdamm g. (-s,-dämme) : sol g., kreiz-hent g.
Fahrdienstleiter g. (-s,-) : [hentoù-houarn] atebeg al lomaniñ trenioù g.
Fahrdienstleiterin b. (-,-nen) : [hentoù-houarn] atebegez al lomaniñ trenioù b.
Fahrdraht g. (-s,-drähte) : [tramgirri, trenioù] fun b., doug-orjalenn g., katener g.
Fähre b. (-,-n) : [merdead.] bag-treizh b., ferri g., lestr-tud-ha-fred g., lestr-ferri g., karrlestr g., kobal g.
fahren I. V.gw. (fährt / fuhr / ist gefahren) : **a)** mont, mont en-dro, gweturañ, ruilhal, roulat, kerzhet ; *das Auto fährt gut,* ar c'harr-tan a ya mat en-dro, ar c'harr-tan a gerzh mat ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen,* ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *wie lange fährt der Zug ?* pegeit e pad ar veaj gant an tren ? pegeit a amzer en devez ezhomm an tren ? pegeit a amzer a ya gant an tren evit ober ar veaj ? ; **b)** bleinañ, bleinañ ur c'harr, kas ur c'harr, bezañ ouzh ar rod-stur ; *gemächlich fahren,* ruilhal trankilik, ruilhal war e drankilite, ruilhal war e jibidorig, bleinañ plarik, bleinañ dousik ha plaen, bleiniañ war e bouez ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustößt,* bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; *schnell fahren,* ober trein vat, lakaat tro er rod, kas a-raok, kas war-raok ; *wie schnell fuhr er ?* pegen buan ez ae gant e garr ?
II. V.k.d. (fährt / fuhr / ist gefahren) : mont gant, en em ziblasañ gant, tapout, pakañ ; *mit dem Auto fahren,* mont gant ur c'harr-tan, en em ziblasañ gant ur c'harr-tan ; *mit der Bahn fahren,* mont gant an tren, en em ziblasañ gant an tren, P. tapout an tren, pakañ an tren ; *mit dem Rad fahren,* mont gant ur marc'h-houarn (war varc'h-houarn), en em ziblasañ gant ur marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ur marc'h treut ; *sie fuhren mit demselben Schiff,* bez' edont en ul lestrad.
III. V.k.d / V.gw. (fährt / fuhr / ist gefahren) : mont, loc'hañ, en em rentañ e ; *hin- und herfahren,* ober ar mont-ha-dont, mont ha dont, tremen ha didremen ; *ich bin im Sommer nach Rom gefahren,* bet on bet e Roma en hañv tremenet ; *ich fahre im Sommer nach Rom,* e Roma e vin en hañv ; *ich fahre sofort zu meinem Freund,* mont a ran diouzhtu da gaout va mignon ; *er weiß nicht, wie man nach Bautzen fährt,* ne oar ket an hent da Vautzen ; *der Lastwagen ist gegen einen Baum gefahren,* aet eo ar c'harr-samm da skeiñ ouzh ur wezenn, aet eo ar c'harr-samm da dourtañ ur wezenn, aet eo ar c'harr-samm a-benn en ur wezenn ; *wann fährt der nächste Zug ?* peur e loc'ho an tren kentañ ? peur e yelo kuit ar c'hentañ tren ? ; *fahr zur (in die) Hölle !* kerzh d'an diamig ! kerzh gant an diaoul ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! ; *fahr wohl !* kenavo er bed all, adeo / ken na vezo ar c'hentañ gweled (Gregor) ; P. [dre skeud.] *in die Grube fahren,* mervel, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont en tu all, mont d'an tu all ; [relij.] *gen Himmel fahren,* mont d'an neñv, mont d'ar c'hloar ; *zur Hölle fahren,* diskenn (mont) d'an ifern(ioù).
IV. V.k.d. (fährt / fuhr / ist gefahren) : lammat, sailhañ, treuziñ, dont, mont, tremen ; *aus dem Bett fahren,* lammat er-maez eus e wele ; *jemandem an die Kehle fahren,* kregiñ e kolier (e kolieroù, e kerc'henn) u.b., sailhañ ouzh gouzoug u.b., lammat da gerc'henn ur re (Gregor) ; *ein Geschoss fährt durch die Wand,* ur boled a dreuz ar speurenn ; *ein Gedanke fährt mir durch den Kopf,* ur soñj a zeu din, dont a ra ur soñj din, ur soñj a dremen dre va spered ; *in die Höhe fahren,* gourlammat, piklammat ; *in die Kleider fahren,* en em silañ en e zilhad, en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ dre hast, lakaat dillo e zilhad, lakaat e zilhad a-benn-herr ; *mit der Hand über die Stirn fahren,* tremen e zorn war e dal ; [dre skeud.] *aus der Haut fahren,* diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, sodiñ, mont e benn e gin, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont er-maez eus e groc'hen, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, lakaat e voned ruz, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez (en imor, en egar, e kounnar, e fulor ruz, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, taeriñ ruz, koll e bothouarn bihan, glazañ, en em c'hlazañ, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont e revr war e chouk gant an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont war e varc'h, divarc'hañ, divudurunañ ; *was ist in ihn gefahren ?* war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? petra 'zo peg ennañ ? petra 'zo krog ennañ ? petra an diaoul a zo peg en e revr ? petra zo o c'hoari gant ar penn pikous-se ? ; *was ist in euch gefahren ?* **a)** petra a c'hoarvez ganeoc'h ? ; **b)** petra a c'hoarvez etrezoc'h ? ; P. *jemandem übers Maul fahren,* diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b.
V. V.k.d. ha V.gw. (fährt / fuhr / ist gefahren) : *zur See fahren,* merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet] ; *übers Meer fahren,* treuziñ ar mor ; *auf den Grund fahren,* skeiñ war strad ar mor ; [mengleuz] *in die Grube fahren,* diskenn e

foñs ar vengleuz ; [kirri-tan] *rückwärts fahren,* mont war e gil, kilañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar.
VI. V.gw. : [dre skeud.] (fährt / fuhr / ist gefahren) : *fahren lassen,* leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue, dilezel, diskregiñ diouzh, dispegañ diouzh ; *alle Hoffnung fahren lassen,* koll an disterañ spi, koll pep spi, koll pep esper, bezañ kollet pep goanag gant an-unan, koll tout e holl esperañs ; *gut bei einer Sache fahren,* kavout e gont, kavout e splet, ober taol, ober un taol mat, ober ur merk mat, ober un taol ruz, ober tro-vat, ober un afer vat, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat ; P. *einen fahren lassen,* brammat, brammellat, loufañ, aveliñ, fraskellañ, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, delazhiñ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf.
VII. V.k.e. (fährt / fuhr / hat gefahren) : kas, treuzdougen, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ ; *täglich fährt er Gemüse nach der Stadt,* bemdez e karr (e kas, e charre, e chalbot) legumaj e kêr.
VIII. V.k.e. (fährt / fuhr / hat gefahren) : *jemanden zum Bahnhof fahren,* kas u.b.d'ar porzh-houarn ; *er hat uns gut gefahren,* bleinet mat en deus bet ac'hanomp, hor c'haset mat en deus bet ; *jemanden über den Fluss fahren,* kas u.b. d'an tu all d'ar stêr, treizhañ u.b. ; *jemanden über den Haufen fahren,* pennboelliñ u.b., diskar u.b. penn evit penn / bountañ u.b. penn evit penn (Gregor)
IX V.k.e. (fährt / fuhr / hat gefahren) : bleinañ, kas, mont gant ; *er fährt einen Lastwagen,* bleinañ a ra (kas a ra) ur c'harr-samm ; *einen Pkw fahren,* bleinañ ur c'harr-tan, kas ur c'harr-tan, P. charreañ ; *was für eine Marke fährst du ?* petra eo merk da garr ? ; *etwas zuschanden fahren, etwas in Grund und Boden fahren,* gwallgas (gwastañ, glac'hariñ, drastañ, gwallaozañ, findaoniñ, foeltrañ) udb ; *den Karren in den Dreck fahren,* kas e garr en ul lagenn, lagennañ e garr ; *einen Sportwagen fahren,* bleinañ ur c'harr-tan sport.
X V.k.e. (fährt / fuhr / ist gefahren) : *Auto fahren,* mont gant ur c'harr-tan, en em ziblasañ gant ur c'harr-tan ; *Schritt fahren,* ruilhañ d'ar paz ; *Schi fahren,* mont (riklañ) war skioù, skiañ ; *Rad fahren,* mont gant ur marc'h-houarn (war varc'h-houarn), en em ziblasañ gant ur marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ur marc'h treut.
XI V.k.e. (fährt / fuhr // ist gefahren/ hat gefahren) : *die beste Zeit fahren,* kinnig ar gwellañ amzer da-geñver ur redadeg, bezañ ar gwellañ blenier, mont ar buanañ ; *eine Runde fahren,* ober un droiad.
XII V.k.e. (fährt / fuhr / ist gefahren) : *eine Straße fahren,* mont gant un hent ; *eine Buslinie fahren,* mont gant ul linenn vus.
XII V.k.e. (fährt / fuhr / ist gefahren) : *er ist 90 km/h gefahren,* aet e oa da zek kilometrad ha pevar-ugent an eur.
XIII V.k.e. (fährt / fuhr / hat gefahren) : ober ; *Überstunden fahren,* ober eurvezhioù-labour ouzhpenn ; *ein neues Programm fahren,* ober gant ur programm nevez.

Fahren 1. ruilherezh g. ; **2.** bleniadur g., blenierezh g., bleinerezh g., bleinañ g., bleniañ g. ; *er versteht sich aufs Fahren,* ur mailh (ampart-tre) eo evit bleniañ, ur blenier arroutet eo, hennezh a oar kas e garr-tan ; *Fahren ohne Führerschein,* bleniadur hep kaout an aotre-bleniañ g., bleniañ hep kaout an aotre-bleniañ g. ; *das Fahren übernehmen,* kregiñ e rod-stur an oto, azezañ ouzh ar rod-stur, mont ouzh ar rod-vleinañ ; **3.** beajiñ g. ; *das Fahren nicht vertragen,* bezañ klañv pa vezer o vont gant ur c'harr-tan, kaout c'hoant da strinkañ diwar e galon pa vezer o vont gant ur c'harr-tan, kaout an dislonk pa vezer o vont gant ur c'harr-tan.
fahrend ag. : kantreer, baleant ; *fahrender Spielmann,* barzh-kantreer g., barzh baleant g., barzh baleer g. ; *fahrender Schüler,* **a)** studier hag a dremene eus ur skol-veur d'eben g. ; **b)** skoliad diavaeziat g. ; *fahrendes Volk,* kantreidi lies., termajied lies. ; [hentoù-houarn] *fahrendes Personal,* koskor ruilh g.
Fahrenheit *ger-mell ebet* (-) : [fizik] Fahrenheit.
Fahrer g. (-s,-) : blenier g., bleiner g., tangarrer g., kaser g., kaser-karr g., levier g.
Fahrerei b. (-,-en) : mont-dont gant ur c'harr-tan g., monedonea g.
Fahrerflucht b. (-,-en) : felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.
Fahrerhaus g. (-s,-häuser) : logell ar bleiner b., logell vleinañ b.
Fahrerin b. (-,-nen) : blenierez b., bleinerez b.
Fahrerlaubnis b. (-,-se) : aotre-bleniañ g.
Fahrgast g. (-s,-gäste) : treizhad g., beajour g., pasajour g., tremeniad g. ; *die Beförderung der Fahrgäste und der Güter,* an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *die Fahrgäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen,* emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien ; *Gesamtheit der Fahrgäste eines Busses,* karrad beajourien g.
Fahrgastraum g. (-s,-räume) : kludenn ar veajourien b.
Fahrgeld n. (-s,-er) : priz an tiked g., priz ar bilhed g., breou g.
Fährgeld n. (-s,-er) : priz an treizh g., gwir-treizh g., treizhaj g., breou g.
Fahrgelegenheit b. (-,-en) : mod treuzdougen g., doare treuzdougen g., araez treuzdougen g.
Fahrgemeinschaft b. (-,-en) : kenweturañ g.
Fahrgeräusch n. (-s,-e) : trouz ruilhal g., trouz kirri g.
Fahrgeschäft n. (-s,-e) : [kermes] manej g.
Fahrgestell n. (-s,-e) : **1.** [kirri] kastell-karr g. ; **2.** [kirri-nij] redell b., leurier g., kilhoroù lies., stramm leuriañ g. ; *einziehbares (ausfahrbares, einfahrbares, einklappbares) Fahrgestell,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies.
Fahrgestellnummer b. (-,-n) : niverenn ar c'hastell-karr b.

Fahrgleis n. (-es,-e) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b.

fahrig ag. : **1.** hedro, tro-distro, bouljant, valigant, kemm-digemm, dizalc'h, moliac'hus, digendalc'h, distrantell ; *fahriger Mensch,* spered hedro a zen g., skañvelard g. / den hedro (berrboellig, a dro da bep avel) / skañvbenn(eg) g. / penn skort g. (Gregor) ; **2.** fringus, birvilh ennañ, mesk ennañ, turmut, bividik, mesker, fich-fich, bouljant, bev, bliv, gwiv, birvidik, riboul-diriboul, war orjal, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, an tan en e revr, holen kras en e revr, poazh a revr.

Fahrigkeit b. (-) : distabilded b., hedro g., skañvbennegezh b., valigañs b., digendalc'h g.

Fährkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] bag-treizh b.

Fahrkarte b. (-,-n) : bilhed g., tiked g., teul treuzdougen g. ; *Fahrkarte zweiter Klasse,* bilhed eil klas g., bilhed a eil klas g. ; *Fahrkarte hin und zurück,* bilhed mont-dont g., tiked mont-dont g. ; *eine Fahrkarte lösen,* prenañ ur bilhed ; *um die Hälfte ermäßigte Fahrkarte, Fahrkarte zum halben Preis,* bilhed hanterbriz g. ; *eine Fahrkarte nach Rennes,* ur bilhed da vont da Roazhon g.

Fahrkartenausgabe b. (-,-n) : gwiched an tikiji b., gwiched ar bilhedoù b., dorikell an tikiji b., dorikell ar bilhedoù b., draf an tikedoù g.

Fahrkartenautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g., ingaler teulioù treuzdougen g.

Fahrkartenschalter g. (-s,-) : gwiched an tikiji b.gwiched ar bilhedoù b., dorikell an tikiji b., dorikell ar bilhedoù b., draf an tikedoù g.

Fahrkomfort g. (-s) : aezamant diabarzh g.

Fahrküche b. (-,-n) : [lu] tinell ruilh b., tinell red b.

fahrlässig ag. : dievezh, digas, diratozh, amyoulek, diyoul, lezober, difoutre, dibalamour, digaz, gwallek, dilamprek, lizidant, lezirek, disaour, dibreder, amlez, euver, kerterius, lantous, laosk, lureüs, lureek, gourt, diboan, gwak, lezirek d'al labour, lugut da labourat, digalon da labourat ; [gwir] *fahrlässige Tötung,* denlazh diratozh g., lazh dre zievezh g., lazh dre zievezhded g., denlazh dre zievezhiegezh g., muntr a-enep e youl (Gregor) g.

Fahrlässigkeit b. (-,-en) : digasted b., lizidanted b., dievezh g., dievezhiegezh b., dievezhded b., diaket g., leziregezh b., lovrentez b., lentegezh b., lez-ober g., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g. ; *grobe Fahrlässigkeit,* gwallegezh anat b. ; *aus Fahrlässigkeit,* dre zigasted, dre lez-ober, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, defot teurel evezh, defot lakaat evezh, enep e youl, a-enep e youl.

Fahrlehrer g. (-s,-) : monitour skol-vleniañ g.

Fahrlehrerin b. (-,-nen) : monitourez skol-vleniañ b.

Fahrleitung b. (-,-en) : [treuzdougen] katener g.

Fahrlizenz b. (-,-en) : aotre-bleniañ g.

Fährlohn g. (-s,-löhne) : gwir-treizh g., treizhaj g., breou g.

Fährmann g. (-s,-männer/-leute) : treizher g., bageer g., merdead g., tremener g. ; *Beruf des Fährmannes,* treizh g.

Fahrnis b. (-) : [gwir] madoù heloc'h lies.

Fahrplan g. (-s,-pläne) : euriaoueg b., eurieg b., euriadoù an trenioù lies., eurioù an trenioù lies., eurioù ar c'hirri-boutin lies., euriadoù ar c'hirri-boutin lies., euriadur g., roll-eurioù g. ; *den Fahrplan studieren,* sellout ouzh (klask e-barzh) an euriaoueg.

Fahrplanauszug g. (-s,-auszüge) : fichenn gant eurioù an trenioù b.

fahrplanmäßig ag. : e koulz, d'an eur, hervez an euriaoueg, hervez an eurieg.

Fahrpraxis b. (-) : **1.** skiant-prenañ evel blenier b., skiant-prenet evel blenier b., skiant-pren evel blenier b., skiant-desket evel blenier b., chem evel blenier g., chemet evel blenier g. ; **2.** bleinadur g., bleinerezh g.

Fahrpreis g. (-es,-e) : priz an tiked g., priz ar bilhed g., breou g.

Fahrpreisanzeiger g. (-s,-) : [taksi] taksimetr g., konter g.

Fahrprüfung b. (-,-en) : arnodenn evit tapout an aotre-vleinañ b.

Fahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn g., kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., marc'h g. ; *einrädriges Fahrrad,* marc'h-houarn unrod g., unrodeg g. ; *dreirädriges Fahrrad,* teirrodeg g. ; *Fahrrad mit zwei Sitzen (zweisitziges Fahrrad),* marc'h-houarn daou zibr g., ambilher g., tandem g. ; *ein Fahrrad besteigen,* mont war ur marc'h-houarn, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ, gaoliata, sevel) war ur marc'h-houarn ; *vom Fahrrad absteigen,* diskenn diwar e varc'h-houarn ; *vom Fahrrad stürzen,* tapout ul lamm marc'h-houarn, kouezhañ a-ziwar e varc'h-houarn, pakañ lamm diwar e varc'h-houarn ; *die Kette des Fahrrades ist abgesprungen,* dichadennet eo ar marc'h-houarn ; *sein Fahrrad schieben,* ren e varc'h-houarn, roulat e varc'h-houarn ; *ein Fahrrad reparieren lassen,* kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ ; *Herrenfahrrad,* marc'h-houarn paotred g. ; *Damenfahrrad,* marc'h-houarn merc'hed g. ; *Kinderfahrrad,* marc'h-houarn bihan g., marc'h-houarn bugale g. ; *altes Fahrrad,* traouilh g., pezh traouilh g. ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad leihen ?* ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houarn din ? ; *die Fahrräder in den Schuppen stellen,* dastum ar marc'hoù-houarn el lab.

Fahrradbereifung b. (-,-en) : bandennoù-rod ur marc'h-houarn lies.

Fahrradfahrer g. (-s,-) : marc'hhouarner g., sikler g.

Fahrradfahrerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., siklerez b.

Fahrradkette b. (-,-n) : chadenn marc'h-houarn b. ; *die Fahrradkette ist abgesprungen,* dichadennet eo ar marc'h-houarn.

Fahrradpumpe b. (-,-n) : c'hwezerez bandennoù-rod marc'h-houarn b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.

Fahrradrahmen g. (-s,-) : framm marc'h-houarn g., stern marc'h-houarn g.

Fahrradrennen n. (-s,-) : redadeg marc'hoù-houarn b., redadeg kezeg-houarn b., redadeg war varc'h-houarn b.

Fahrradsattel g. (-s,-sättel) : dibr marc'h-houarn g.

Fahrradständer g. (-s,-) : **1.** harpell marc'h-houarn b. ; **2.** doug-marc'h-houarn g., garidell evit ar marc'hoù-houarn b. ; **3.** skor marc'h-houarn b., rastell evit tuañ ar marc'hoù-houarn b.

Fahrradtasche b. (-,-n) : sac'h marc'h-houarn g., sakochenn b.

Fahrradventil n. (-s,-e) : **1.** begel rod g. ; **2.** *deutsches Fahrradventil,* begel rod Dunlop g.
Fahrradweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g.
Fahrrichtung b. (-,-en) : [Bro-Suis] **1.** durc'hadur g., roud g. ; **2.** tu tremen g. ; *in der verkehrten Fahrtrichtung fahren,* mont a-vestu, mont a-c'hin, mont a-enep-hent.
Fahrrinne b. (-,-n) : kanol b., kanol-vor b., mulgul g., gwazh b. ; *enge Fahrrinne,* gardenn b., gouer b., gouer-droc'h b., korzenn b., strizh-dour g., strizhredenn b. ; *die Four-Fahrrinne,* kanol ar Forn b.
Fahrschein g. (-s,-e) : bilhed g., tiked g., teul treuzdougen g.
Fahrscheinautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g., ingaler teulioù treuzdougen g.
Fahrscheinentwerter g. (-s,-) : stamperez vilhedoù b., siellerez vilhedoù b.
Fahrscheinheft n. (-s,-e) : karned tikiji g., karned tikedoù g.
Fährschiff n. (-s,-e) : [merdead.] bag-treizh b., ferri g., lestr-tud-ha-fred g., lestr-ferri g., karrlestr g.
Fahrschule b. (-,-n) : skol-vleinañ b.
Fahrschüler g. (-s,-) : **1.** skoliad diavaeziat g. ; **2.** danvez blenier enskrivet en ur skol-vleinañ g.
Fahrschülerin b. (-,-nen) : **1.** skoliadez diavaeziat b. ; **2.** danvez blenierez enskrivet en ur skol-vleinañ g.
Fahrsessel g. (-s,-) : kador rodellek b.
Fahrsimulator g. (-s,-en) : darvanerez vleinañ b., darvaner bleinañ g.
Fahrspur b. (-,-en) : forzh b. ; *aus einer Fahrspur ausscheren,* cheñch forzh b.
Fährstelle b. (-,-n) : treizh g.
Fahrstil g. (-s,-e) : doare bleinañ g.
Fahrstrecke b. (-,-n) : hentad g., tennad g., hent g., pennad-hent g.
Fahrstreifen g. (-s,-) : [Bro-Aostria] forzh b.
Fahrstuhl g. (-s,-stühle) : **1.** pignerez b., saverez b. ; **2.** kador rodellek b.
Fahrstuhlführer g. (-s,-) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.
Fahrstuhlschacht g. (-s,-schächte) : log ar bignerez b., log ar saverez b., toull ar bignerez b., toull ar saverez b.
Fahrstunde b. (-,-n) : eurvezh skol-vleinañ b.
Fahrt b. (-,-en) : **1.** beaj b., troiad b., hentad g., tro-vale b., treu g., treug g. ; *die Fahrt verlief problemlos,* netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig ?* pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *auf der Fahrt,* e-kerzh (e-pad, e-doug) ar veaj, war an hent ; *auf der Fahrt nach,* pa oa o vont da ..., war an hent evit mont da ... ; *glatte (flotte) Fahrt,* beaj didrubuilh (dinec'h) b. ; [merdead.] *kurze Fahrt,* aocherezh g., riblerezh-aodoù g., P. ar frikañ kranked g. ; *lange Fahrt,* hirdreizhidigezh b. ; *mittlere Fahrt,* hiraocherezh g. ; *Kapitän für große Fahrt,* kabiten uhelvor g. ; *die Fahrt nach Osten richten,* mont war-zu ar sav-heol, mont etrezek ar reter, mont etramek ar reter, skeiñ etrezek ar reter, pennañ er reter, pennañ d'ar reter, ober hent etrezek ar reter, ober roud etrezek ar reter (Gregor) ; *von der Fahrt abkommen,* faziañ war e hent, koll e roud, mont (riklañ) diwar an hent mat.
2. *Fahrt ins Blaue,* beaj (tamm pourmenadenn g., tro-vale b.) hep pal anavezet b. ; *auf Fahrt gehen,* mont da bourmen ; *auf Fahrt sein,* ober ur bourmenadenn (un tamm pourmenadenn, un dro-vale).
3. [tizh] *in Fahrt bringen,* reiñ lañs da, reiñ lusk da, luskañ, reiñ ar brall da (Gregor) ; *während der Fahrt aufspringen,* lammat e-barzh an tren tra m'emañ o vont ; *in Fahrt kommen,* loc'hañ, diloc'hañ, mont buanoc'h-buanañ ; *sich in voller Fahrt befinden,* mont d'an tizh bras, bezañ tizh gant an-unan, reiñ (kaout) herr, bezañ en e vuanañ, [merdead.] mont skoud a-raok, gwentañ, klipenn, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok, freuzañ an dour, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, nijal ; [merdead.] *alle Fahrt !* war-raok tout ! tizh dezhi ! skoud a-raok ! ; *kleine Fahrt*, tizh bihan g., nebeut a dizh g. ; *wenig Fahrt machen,* mont goustadik, bezañ divalav kerzh al lestr.
4. [hentoù-houarn] *das Signal steht auf freie Fahrt,* gwer eo ar gouloù, an arouez a ziskouez ez eo diac'hub an hent ; *freie Fahrt haben,* **a)** [trenioù] gallout loc'hañ, gallout mont ; **b)** [beajour] gallout beajiñ digoust (hep paeañ) ; [kirri-tan] *freie Fahrt,* diwezh ar bevennadur tizh g.
5. [dre skeud.] *in Fahrt kommen,* **a)** dont birvilh (entan, berv) en an-unan, sevel broud en an-unan, mont war e du ; **b)** mont en egar, follañ, fuloriñ ; *in Fahrt sein,* **a)** bezañ berv (atiz, broud, birvilh) en an-unan, bezañ e berv ; **b)** bezañ fuloret ; *er ist in Fahrt,* **a)** berv a zo ennañ, e berv emañ, tan a zo ennañ ; **b)** lakaet en deus e voned ruz, emañ oc'h ober ur roñse bras, lammet eo war ar marc'h glas, emañ o hejañ e gi, savet eo ar grug dezhañ, tommañ a ra e gerc'h dezhañ, krazañ a ra e gerc'h dezhañ ; *jemanden in Fahrt bringen,* **a)** lakaat birvilh (entan, berv) da zont en u.b., lakaat broud da sevel en u.b., lakaat u.b. da virvilhañ, entanañ u.b. ; **b)** fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ, ober malis d'u.b., arfleuiñ u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, buanekaat u.b., imoriñ u.b., feulzañ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b.
6. [mengleuz.] skeul b.
Fahrtantritt g. (-s,-e) : disparti b., loc'hañ g., loc'hidigezh b.
fahrtauglich ag. : **1.** barrek da vleinañ, gouest da vleinañ, e stad da vleinañ ; **2.** barrek da vont en-dro, e terk, darev da vont en-dro, e ratre, e ratre vat, e stad vat, a-ratre, a-blom.
Fahrtauglichkeit b. (-) : barregezh da vleinañ b., gouestoni da vleinañ b.
Fahrtausweis g. (-s,-e) : teul treuzdougen g., kartenn dreuzdougen b., bilhed g., tiked g.
Fahrtdauer b. (-) : padelezh ar veaj b., pad ar veaj g.
Fährte b. (-,-n) : **1.** tres g., tresad g., roud g., kalemarc'henn b., arroudenn b., ribin g./b., ster g. ; *auf eine Fährte kommen,* kouezhañ war un tres, kavout un tres, kavout roudoù ul loen bennak, bezañ tres gant an-unan ; **2.** hent g., roud g., arroudenn b. ; *jemanden auf die richtige Fährte bringen,* lakaat u.b. war an hent mat (war ar roud mat), hentañ u.b. ; *jemanden auf die falsche Fährte bringen,* diroudañ u.b., divarchiñ u.b., dihenchañ

u.b., lakaat u.b. da vont diwar an hent mat, kas u.b. diwar an hent mat.
Fahrtenbuch n. (-s,-bücher) : [Bro-Aostria] **1.** karned hent g., kerzhlevr g. ; **2.** deizlevr vakañsoù g.
Fahrtenmesser n. (-s,-) : goustilh skout g.
Fahrtenschreiber g. (-s,-) : takigraf g., boest du b.
Fahrtkosten lies. : mizoù treuzdougen lies.
Fahrtmesser g. (-s,-) : **1.** [merdead.] lok g. ; **2.** [nij.] anemometr g.
Fahrtrichtung b. (-,-en) : **1.** durc'hadur g., roud g., tuadur g. ; **2.** tu tremen g., tu g. ; *vorgeschriebene Fahrtrichtung,* tu tremen ret g., tu ret g. ; *verbotene Fahrtrichtung,* tu tremen difennet g., tu difennet g.
Fahrtrichtungsänderung b. (-,-en) : cheñchamant roud g., cheñchamant durc'hadur g.
Fahrtrichtungsanzeiger g. (-s,-) : gwilc'her g., blinker g.
Fahrtrinne b. (-,-n) : kanol b., kanol-vor b., mulgul g.
Fahrtschreiber g. (-s,-) : takigraf g., boest du b.
fahrtüchtig ag. : **1.** prest da vont en-dro, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; *wieder fahrtüchtig,* disac'h ; **2.** barrek da vleinañ, gouest da vleinañ, e stad da vleinañ.
Fahrtüchtigkeit b. (-) : **1.** ratre vat b. ; **2.** barregezh da vleinañ b., gouestoni da vleinañ b.
Fahrtunterbrechung b. (-,-en) : arsav g., ehan g.
Fahrtwind g. (-s) : dilec'hiadoù aer lies.
fahruntüchtig ag. : **1.** dic'houest da vont en-dro, e ratre fall, e stad fall ; **2.** divarrek da vleinañ, dic'houest da vleinañ, fall da vleinañ.
Fahrverhalten n. (-s) : **1.** [blenier] doare bleinañ g., emzalc'h ouzh ar rod-vleinañ g. ; **2.** [karr-tan] monedigezh b.
Fahrverbot n. (-s,-e) : berz bleinañ g., skub an aotre-bleinañ g., lamidigezh an aotre-bleinañ b.
Fahrvorschriften lies. : reolennoù an hentoù lies.
Fahrwasser n. (-s) : **1.** kanol b., kanol-vor b., mulgul g., gwazh b. ; *enges Fahrwasser,* gardenn b., gouer b., gouer-droc'h b., korzenn b., strizh-dour g., strizhredenn b. ; **2.** [dre skeud.] P. *in jemandes Fahrwasser schwimmen,* bale dre (war) roudoù u.b., bezañ e anal u.b., ober diouzh u.b.
Fahrweg g. (-s,-e) : **1.** hent g., hentad g., tennad-hent g., hed-hent g., pennad hent g. ; **2.** hent-karr g., karrhent g., karront b.
Fahrweise b. (-,-n) : doare bleinañ g.
Fahrwerk n. (-s,-e) : **1.** [kirri-nij] redell b., leurier g., kilhoroù lies., stramm leuriañ g. ; *einziehbares (ausfahrbares) Fahrwerk,* redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-winterez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorre-gouziz lies. ; **2.** *Fahrwerk des Pfluges,* kilhoroù lies., redell b.
Fahrwerkschacht g. (-s,-schächte) : [kirri-nij] log ar redell b., log al leurier b., log ar c'hilhoroù b., log ar stramm leuriañ b.
Fahrzeit b. (-,-en) : padelezh ar veaj b., pad ar veaj g.
Fahrzeug n. (-s,-e) : karbed g., araez treuzdougen g., loc'hell b., ardivink-lusk g., karr g., gwetur b., tangarr g., karr-tan g. ; *Wasser- und Landfahrzeug,* karbed dour ha douar g., karr dour ha douar g. ; *vorfahrtsberechtigte Fahrzeuge,* karbedoù priorek lies.
Fahrzeugbestand g. (-s,-bestände) : karbedeg b., parkad kirri g.
Fahrzeugbrief g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.
Fahrzeughalter g. (-s,-) : perc'henn ar c'harbed g.
Fahrzeughalterin b. (-,-nen) : perc'hennez ar c'harbed b.
Fahrzeuglenker g. (-s,-) : bleiner ar c'harbed g.
Fahrzeuglenkerin b. (-,-nen) : bleinerez ar c'harbed b.
Fahrzeugnummer b. (-,-n) : niverenn steudad b., niverenn-anaout ar c'harr b.
Fahrzeugpark g. (-s,-s) : karbedeg b., parkad kirri g.
Fahrzeugschein g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.
Faible n. (-s,-s) : doug g., pleg g., tech g.
fair ag. : didro, leal, eeun, diwidre, seven, reizh, reizh e c'hoari, prop ; *faires Spiel,* doare c'hoari didro g., c'hoari leal (eeun, diwidre, reizh, prop) g., sportelezh b.
Fairness b. (-) / **Fair Play** n. (- -/- -s) : eeunded b., lealded b., diwidre g., sevender g., sevended b., sportelezh b.
Fäkalien lies. : fank g., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., stronk g., mon g., mours g., brenn str., natur chatal b. ; *menschliche Fäkalien,* teil kristen g., fank tud g.
Fakir g. (-s,-e) : fakir g.
Faksimile n. (-s,-s) : faksimile g., adskouer b., eilskouer b., eilskouerenn b., peurheñveladur g.
Faksimileausgabe b. (-,-n) : faksimile g.
Fakt g./n. (-s,-en/-s) : fed g., taol-fed g., gwirvoudenn b.
Fakten lies. : fedoù lies., beziadoù lies.
faktisch ag. : **1.** gwerc'hel, gwir, gwirion, real ; **2.** [preder.] devoudel, devoudek.
Adv. : evit gwir, end-eeun, e gwirionez, er fedoù, ent-devoudel.
Faktizität b. (-) : **1.** [bezoudelouriezh] devoudelezh b. ; **2.** [Edmund Husserl] devoudegezh b.
Faktor g. (-s,-en) : **1.** [kenwerzh] merer g., merour g. ; **2.** mestr-micherour g. ; **3.** [skiantoù] faktor g., kenefeder g., gwereder g., devouder g., parenn b. ; [bred.] *allgemeiner Faktor der Intelligenz,* gwereder G *g.* ; **4.** [mat.] gwezhiader g., faktor g. ; *Proportionalitätsfaktor,* gwezhiader kenfeuriegezh g.
Faktorei b. (-,-en) : [kenwerzh] kontlec'h g., diazezlec'h kenwerzh g., kontouer g. ; *die ostindischen Faktoreien,* kontouerioù an Indez lies.
Faktoranalyse b. (-,-n) / **Faktorenanalyse** b. (-,-n) : [mat.] dielfennadur gweredel g., dielfennadur ar gweredoù g., dezrann parennel g.
Faktotum n. (-s,-s/Faktoten) : **1.** gra-pep-tra g. ; **2.** ibil g., labous g., labous iskis a zen g., c'hwil g., evn g., oristal g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin g., orin den g., orin a zen g., pipi g., istrogell g., marc'h-lu g., labous a jav g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., diaoul a zen g.
Faktum n. (-s, Fakten/Fakta) : fed g. ; *die Fakten eines Problems,* fedoù ur gudenn lies.
Faktur b. (-,-en) / **Faktura** b. (-,Fakturen) : lizher-dle g., fakturenn b.

Fakturabetrag g. (-s,-beträge) : sammad ar fakturenn g.
Fakturabuch n. (-s,-bücher) : faktureg b.
Fakturawert g. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh hervez ar fakturenn g.
fakturieren V.k.e. (hat fakturiert) : fakturenniñ.
Fakultas b. (-,Fakultäten) : [diplom] aotreegezh kelenn b.
Fakultät b. (-,-en) : **1.** gouestoni b., barregezh b., galloudegezh b., galloud g., galloudezh b. ; **2.** kevrenn b. ; *philosophische Fakultät,* kevrenn ar brederouriezh b., kevrenn al lennegezh ha skiantoù Mab-den b., kevrenn al Lizhiri b. ; *juristische Fakultät,* kevrenn ar Gwir b.
fakultativ ag. : diuzadel, diret, diredi.
falb ag. : [loen.] azrous, rouan, gwenn-baian, glas, gell, melenek ; *falbes Pferd,* marc'h rouan g., marc'h gwenn-baian g., marc'h glas g.
Falbe g. (-n,-n) : [loen.] marc'h rouan g., marc'h gwenn-baian g., marc'h glas g.
Falbel b. (-,-n) : frezilhon g., poulounez str., poulounezenn b.
fälbeln V.k.e. (hat gefälbelt) : frezilhonañ, poulounezañ.
Falke g. (-n,-n) : **1.** falc'hun g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat ein Auge wie ein Falke,* daoulagad lins a zo en e benn / netra ne achap d'e anaoudegezh / gouzout a ra an holl doareoù (Gregor), daoulagad ken krak ha re an naer er c'hleuz a zo en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm a zo en e benn.
Falkenbeize b. (-,-n) : [hemolc'h] falc'hunerezh g.
Falkenhaube b. (-,-n) : kabellig falc'hun g.
Falkenier g. (-s,-) : falc'huner g.
Falkenjagd b. (-) : falc'hunerezh g.
Falkenjäger g. (-s,-) : falc'huner g.
Falkenmännchen n. (-s,-) : [loen.] liketaer g.
Falkenschnabel g. (-s,-) : [merdead., tekn.] distouber g., kontell distoubañ b.
Falkland n. / **Falklandinseln** lies. : *die Falklandinseln,* Inizi Maloù lies., Inizi Sant-Maloù lies., Falkland b.
Falkner g. (-s,-) : falc'huner g.
Falknerei b. (-) : falc'hunerezh g.
Falknerin b. (-,-nen) : falc'hunerez b.
Fall[1] g. (-s, Fälle) : **1.** lamm g., kouezhadenn b., kouezh g., kouezhadeg b., jaousennad b., jaoutennad b., torosennad b., loiad b. ; *einen schweren Fall tun, einen harten Fall tun,* tapout (pakañ) ur gwall lamm, kaout ur freilhad, tapout ur regennad, tapout ul lamm fall, tapout ul lamm ouesk, tapout ur pezh mell lamm, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern ; *zu Fall kommen,* kouezhañ ; *zu Fall bringen,* distroadañ, diskar, reiñ lamm [d'u.b. / d'udb], astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, astenn ouzh an dorgenn, kas d'ar baz, kaeañ ouzh [u.b. / udb], linkañ [u.b. / udb] ; *jemanden zu Fall bringen,* distroadañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., diskar u.b., douarañ u.b., torgennañ u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, pradañ u.b., pennboelliñ u.b., kas u.b. d'ar baz, linkañ u.b. ; *mehrmals zu Fall bringen,* lammetaat ; *zu Fall gebracht werden,* lipat pri, tapout lamm, kaout lamm, kaout un douarc'hennad ; [fizik] *freier Fall,* kouezhadenn dieub (libr) b., lamm libr g. ; [kenw.] *Fall eines Hauses,* freuz-stal un ti kenwerzh g., banktorr g., banktorradur ; [arc'hant.] *Fall der ausländischen Werte,* diskar an talvoudennoù estren g., koemp an talvoudennoù estren g. ; [kr-l] *Hochmut kommt vor dem Falle,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel, e beg ar skeulioù uhel e c'hwezh kreñv an avel, pa vezer savet an uhelañ eo al lamm brasañ ; [relij.] *die sieben Fälle Jesu,* seizh kouezh Jezuz war hent Menez Kalvar lies., seizh kouezhadenn Jezuz war hent Menez Kalvar lies. ; [tr-l] *jemanden Knall und Fall fortschicken,* lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, kas u.b. d'e doull, kas u.b. krak-ha-berr da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, reiñ foet an nor d'u.b., kas u.b. en e roud (Gregor), P. foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, plantañ u.b. er-maez.
2. degouezh g., tro b., troad b., plegenn b., pleg g., kaz g., afer b., darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezadenn b. ; *in diesem Fall,* en degouezh-se, en dro-mañ, er blegenn-mañ ; *typischer Fall,* degouezh skouer g. ; *verzweifelter Fall,* plegenn diremed b. ; *das ist ein trauriger Fall,* truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *setzen wir den Fall (gesetzt den Fall), dass ....,* lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ..., lakaomp e kaz e c'hoarvezfe an dra-mañ-dra ; *im Fall eines Krieges,* ma sav brezel, betek-gouzout na savfe brezel ; *für diesen Fall,* ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, er blegenn-mañ, en hevelep degouezh, en dro-se, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout ; *im schlimmsten (äußersten) Fall,* d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da rekour diwezhañ, gant ar stard, nemet ret-holl e ve ; *vorkommenden Falls,* ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor) ; *im umgekehrten Fall,* en degouezh kontrol ; *ist es nicht der Fall (sollte dies nicht der Fall sein), dann müssen sie es mir melden,* en degouezh kontrol e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, peotramant e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, e-giz-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, e-mod-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, anez da se e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, a-hend-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, panevez-se e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon ; *im besten Falle (bestenfalls),* d'ar gwellañ-holl ; *auf keinen Fall, in keinem Falle,* war nep digarez, e stumm ebet, e mod ebet, e nep keñver, e nep doare, a du ebet, a briz ebet,

nag evit unan nag evit daou, n'eus forzh peseurt abeg a vefe, morse, e nep hent, e nep tro / war nep tro / e nep feson (Gregor) ; *auf jeden Fall, auf alle Fälle,* bepred - forzh penaos - n'eus forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - gant a ri - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo ; *ich besuche Sie auf jeden Fall,* ne c'hwitin ket da vont d'ho kwelet ; *im entgegengesetzten Falle,* anez, a-hend-all, e-giz-all, e-mod-all, panevet kement-se, peotramant ; *in einem solchen Fall,* en hevelep degouezh, en dro-se ; *in zweifelhaften Fällen,* war var / en entremar / e mar / e(n) douet / e(n) douetañs (Gregor) ; *sich von Fall zu Fall entscheiden,* divizout diouzh an darvoudoù (diouzh ma teu, war an tomm, war an tach, dre ma'z eer), divizout hervez an degouezh (diouzh ma vez tro, diouzh ma vez kont, diouzh an dro, degouezh ha degouezh) ; *das ist der Fall,* setu dres an dro hon eus d'ober ganti, setu eno ar c'haz (Gregor) ; *das ist aber nicht der Fall,* ned eo ket eno emañ ar c'haz (Gregor) ; *bei Franz war es nicht der Fall,* gant Fañch ne en em gave ket ar memes tra, gant Fañch ne c'hoarvezas ket heñvel, gant Fañch ne c'hoarvezas ket heñvel tro ; P. *das ist ganz mein Fall,* kement-se a raio va jeu, setu va zres, setu eno va c'haz / va fed eo kement-se / an dra-se a zo va c'hrog / em flom (em zaol) emaon gant an dra-se / em c'hrog emaon gant kement-se (Gregor) ; *für den Fall, dass,* e ken kaz ma, ken kaz ma, e kaz ma, a-benn ma, betek-gouzout na, betek-gouzout e, rak na, mar, ma ; *für den Fall, dass ich dabei sterbe,* ma teufe din mervel, e ken kaz ma varvfen, e kaz ma varvfen, mar degouezh ganiñ mervel, ma zegasfe kement-se ar marv din ; *für den Fall, dass es zum Krieg kommt,* ma sav brezel, betek-gouzout na savfe brezel, rak na savfe brezel ; *für den Fall, dass es regnet,* ma teufe d'ober glav, ma teufe glav d'ober, e ken kaz ma rafe glav, betek-gouzout na zeufe d'ober glav, rak na zeufe d'ober glav ; *bleiben wir hier für den Fall, dass noch einer kommt !* chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan bennak c'hoazh ! chomomp amañ rak na zeufe unan bennak c'hoazh ! ; *für den Fall, dass wir uns nicht noch einmal sehen, gebe ich dir den Schlüssel gleich,* reiñ a ran dit an alc'hwez diouzhtu betek-gouzout n'en em welimp ket en-dro, reiñ a ran dit an alc'hwez diouzhtu rak n'en em welimp ket en-dro.

3. [mezeg.] *hoffnungsloser Fall,* klañvour barnet g.

4. [gwir] afer b., kaoz b., kaz g. ; *der Fall Dreyfus,* afer Dreyfus b., kaz Dreyfus g.

5. [yezhadur] troad b., tro b. ; *erster Fall,* tro-rener b, tro-envel b., nominativ g. ; *zweiter Fall,* tro-c'henidik b, tro-c'henel b., genitiv g. ; *dritter Fall,* tro-da-biv b., tro-reiñ b., dativ g. ; *vierter Fall,* tro-renet b., tro-damall b., akuzativ g.

Fall[2] n. (-s,-en) : [merdead.] driñs b., rabank g. ; *ein Fall steif durchsetzen,* terkañ startoc'h.

Falläpfel lies. : [louza.] avaloù kouezhet lies.

fällbar ag. : hag a c'heller diskar, hag a c'heller pilat, hag a c'heller teurel d'an traoñ.

Fallbaum g. (-s,-bäume) : kloued winteiz b., klouedenn winteris b., kloued wint b.

Fallbeil n. (-s,-e) : kontell an dibennerez b.

Fallbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Fallbrücke hochklappen,* gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Fallbrücke herunterlassen,* diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

Falle b. (-,-n) : **1.** antell b., griped g., pej g., stign g., stegn g., trap g., traped g., tagell b., strap g. ; *Fallen stellen,* stignañ rouedoù, aozañ stignoù, antellañ lasoù, antell gripedoù (Gregor), antellañ gripedoù, stignañ griped, stignañ antelloù, stignañ pejoù, bantañ trapoù ; *mit Fallen versehen,* tagellañ ; *mit Fallen gespickt,* tagellus ; **2.** [dre skeud.] gwidre g., korvigell b., finesa b., kammdro b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., tun g., ard g., itrik g., ijin g., taol-gwidre g., troadenn b., troidell b., troidellerezh b., troiell b., pej g., ardivinkoù lies., lindag g., rouedenn b. ; *jemanden in eine Falle locken,* dedennañ u.b. davit ur stign antellet evit e dapout, stignañ ul lindag d'u.b. ; *er ist in die Falle gegangen,* kouezhet eo el las (en toull), aet eo er griped, aet eo er sac'h, kaotet ha peget eo, skoet en deus el las / kouezhet eo e-barzh al lasoù / rouestlet eo e dreid er roued a oa stignet evit e dizhout (Gregor), luziet eo e dreid er rouedenn a oa stignet evit e dizhout ; *in der Falle sitzen,* bezañ paket en un traped, bezañ kaotet ha peget ; **3.** P. *die Falle,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *und jetzt in die Falle !* ha da'z klud bremañ ! ha d'ho kel bremañ ! ; *sich in die Falle hauen,* mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e siklud, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da flutañ, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin.

fallen

I. V.gw / V.k.d. : (fällt / fiel / ist gefallen)
1. kouezhañ, tapout lamm
2. dre skeudenn-lavar
3. dre astenn-ster : mervel
4. digreskiñ, diskenn
5. fardiñ, sailhañ, frammañ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ
6. skeiñ gant, kouezhañ war
7. dont da vezañ, degouezhout, mont gant
8. fallen lassen
II. V.k.e. : ober udb dre forzh kouezhañ (da-heul ul lamm)

I. V.gw. / V.k.d.

1. kouezhañ, tapout lamm, kaout lamm, tapout ul lamm, pakañ lamm, pakañ ul lamm, kouchañ, linkañ, mont d'an douar, pokat d'an douar, ledañ e gorf ; *gestern fiel Schnee,* erc'h a oa bet dec'h ; *der Schnee fällt dicht,* puilh (stank, fonnus) e kouezh an erc'h ; *der Regen fällt heftiger denn je,* ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh

eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, gwashaat a ra d'ober glav, ar glav a daol forzh pegement, ar glav a daol ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, ar glav a daol mui-pegen-mui, ar glav a daol gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent ; *das Laub fällt,* an delioù a zistag, mont a ra an delioù diouzh ar gwez, kouezhañ a ra an delioù eus ar gwez, diwiskañ a ra ar gwez ; *zu Boden fallen, auf die Erde fallen,* kouezhañ war al leur, kouezhañ war an douar, mont d'an douar, douarañ, kouezhañ d'an douar, ruilhal war an douar, tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm, mont ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, tapout un dorosennad, pokat d'an douar, lipat pri ; *von der Mauer fallen,* kouezhañ diwar ar voger, kouezhañ diwar ar vur ; *das Kind ist ins Wasser gefallen,* kouezhet eo ar bugel en dour ; *vom Pferde fallen,* kouezhañ a-ziwar e varc'h, tapout ul lamm-marc'h ; *von einem Baum fallen,* kouezhañ eus ur wezenn ; *auf den Arsch fallen,* tapout ul lamm-revr, kouezhañ war e foñs, kouezhañ war e benn a-dreñv ; *er ist unglücklich gefallen,* paket en deus ur gwall lamm ; *er ist kopfüber in den Brunnen gefallen,* aet eo war e benn er puñs ; *frei fallen,* ober ur gouezhadenn dieub (libr), ober ul lamm libr, [sport] lammat hep harz-lamm digor ; *die Felsen fallen schroff in die Tiefe,* sonn emañ ar c'herreg a-us d'an islonk, a-blom emañ ar reier war ar c'hondon ; *auf den Rücken fallen,* kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war linenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen e groc'hen, a-c'hwen, a-c'hin), kouezhañ war e gilpenn, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer ; *auf die Nase fallen,* **a)** [ster rik] kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, kouezhañ eus e sav-sonn, pokat d'an douar, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ evel un taol c'hwist, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, lipat pri, pakañ un hetad ; **b)** [dre skeud.] kouezhañ war e fri, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn, ul louzenn), mont e ribotadenn da fall, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, ober flagas, bezañ kazeg ganti, menel warni, mont e daol da gazh, mont e daol e drouziwezh, mont e vleud da vrenn, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, mont e raktres da gaoc'h-heiz, mont e raktres e kas, treiñ e raktres e kas, kouezhañ e raktres e kas, treiñ e raktres e gwelien, mont e daol er c'harzh, ober kazh, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un tenn gwenn, bezañ panenn e gouign.

2. dre skeudenn-lavar : *jemandem in die Hände fallen,* **a)** kouezhañ etre daouarn u.b., kouezhañ etre krabanoù u.b., kouezhañ etre pavioù u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b. ; **b)** bezañ kavet dre zegouezh gant u.b. ; *dem Feinde in den Rücken fallen,* fardiñ war an enebourien eus an adreñv (a-dreñv-kein), frammañ (strimpiñ, plaouiañ, plavañ, diruilhat) war an enebourien eus an diadreñv ; *in ein Land einfallen,* aloubiñ ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro ; *über jemanden herfallen,* tagañ (arsailhañ) u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., frammañ (fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war u.b. ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern,* he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz ; *ein Schuss fällt,* un tenn a strak ; *kein Wort fällt,* den ne lavar (ne rann, ne son, ne faout, ne wik) grik, an holl a dav krenn, an holl a dav mik, ne vez klevet na grik na mik ; *bei jemandem nicht schwer ins Gewicht fallen,* na vernout (lazout) kalz d'u.b., bezañ un netraig da soñj u.b., na vezañ gwall bouezus (gwall bounner e dalvoudegezh) evit u.b., na vezañ kaz bras (gwall dalvoudek) d'u.b., na vezañ gwall c'hrevus da soñj u.b. ; *jemandem zur Last fallen,* bezañ ur strob evit u.b., bezañ ur samm evit u.b., bezañ atav war chouk u.b., bezañ ur bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., bec'hiañ u.b., bezañ war hent u.b. ; *das Lernen fällt ihm schwer,* hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *das Lernen fällt ihm leicht*, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *es fiel mir schwer, diesen von ihm vorgebrachten Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten,* bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *das Gehen fällt ihm schwer,* ur bec'h e vez dezhañ bale, bec'h a zo gantañ bale, bec'h en deus o kerzhet, skars eo dezhañ bale, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, diaezamant en devez o kerzhet, dalc'het e vez da vale, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, darev eo dezhañ bale, deuet eo da vezañ peudek, berr eo war e sparl, lor eo e zivesker, c'hoari en devez o kerzhet, ned a nemet a-ruz ; *es fällt ihm schwer, seine Kinder zu bestrafen,* gwazh eo gantañ rankout kastizañ e vugale ; *das Lügen fällt ihr leicht,* ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da livañ gevier ; *aus der Rolle fallen,* mont dreist-penn, mont er-maez eus ar park (eus e roll), lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh ; *er ist nicht auf den Kopf gefallen,* hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, n'eo ket pemoc'h e leue, n'eo ket dall e saout, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar vazh-yod, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket bet ganet d'ar Sadorn da noz, n'eo ket bet skoet gant ar morzhol ; *er ist nicht auf den Mund gefallen,* ar wrac'h he doa e zistagellet n'he doa ket laeret he femp gwenneg, hennezh a zo distagellet evit e bemp gwenneg, hennezh a zo klakenn, n'eo ket nodet e deod, n'eo ket bet roet e deod dezhañ evit lipat mogerioù, hennezh en devez teod, hennezh a zo libr ha drant e

deod, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hlabous a zo war e c'henoù, latennet-kaer eo, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, dilu a deod eo, likant eo e deod, hennezh a zo lemm e douchenn, hennezh a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv, hennezh a oar treiñ krampouezh, hennezh a oar treiñ brav ar grampouezhenn, hennezh a oar treiñ brav e grampouezhenn, hennezh a oar dispakañ brav e gaoz ; *der Minister ist in Ungnade gefallen,* kouezhet eo ar maodiern en droukc'hras (Gregor) ; *mir fällt eine schwere Last (ein Stein) vom Herzen,* disammet eo va c'halon, setu aet ur bec'h diwar va c'hein, lamet (tennet) ez eus bet ur bec'h pounner diwar va c'halon (diwarnon), un disamm kaer eo din ; *es fiel ihm wie Schuppen vor den Augen,* digeriñ a reas e zaoulagad / divanegañ a reas e spered (Gregor), divanegañ a reas e zaoulagad, digeriñ a reas frank e spered, disorc'henniñ a reas, terriñ a reas dezhañ, krog e oa da zivogediñ e spered, lemel a reas diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lemel a reas diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, dizallañ a reas, en em zistrobañ a reas eus e lunedoù koad ; *durchs Abitur fallen,* c'hwitañ e vachelouriezh, bezañ korbellet er vachelouriezh, kaout korbell er vachelouriezh, ober bouc'h er vachelouriezh, bezañ nac'het er vachelouriezh, bezañ rasket d'e vachelouriezh, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriezh, tapout ar bouc'h evit ar vachelouriezh, bezañ bet ur penn leue er vachelouriezh, distreiñ eus ar vachelouriezh gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriezh, bezañ yotaet er vachelouriezh, kaout ul louzenn er vachelouriezh, pakañ korbell er vachelouriezh, kaout ar billig toull er vachelouriezh ; *mit der Tür ins Haus fallen,* mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, skeiñ hebiou, mont hebiou, skeiñ a-dreuz ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen,* krediñ a ra e tivero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, treiñ a ra diwar ar bec'h, bara chaoket a zo aes da lonkañ, hennezh a blij ar pesked dizreinet (boued pasket) dezhañ, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, d'un deiz Sadorn eo bet ganet ; *wie aus den Wolken gefallen,* souezhet-mik, souezhet-marv, sabatuet, sebezet, saouzanet, skodeget, kouezhet e veudig en e zorn, disouezhet da vat, kouezhet war e gement all, kouezhet an alvaon warnañ, alvaonet-holl, kalmet ; *wir sind aus allen Wolken gefallen,* distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - minellet e oa an teodoù - chomet e oamp d'ober yezhoù ; [kr-l] *es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen,* diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - evit deskiñ e ranker aketiñ - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h - evit bezañ desket ez eo ret aket - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *der Apfel fällt nicht weit vom Stamm,* ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.

3. dre astenn-ster : mervel ; *tot umfallen,* mervel trumm (evel un tenn, en un taol), kouezhañ marv-mik ; *im Kriege (im Felde) fallen,* chom war an dachenn, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ war an dachenn-vrezel, skuilhañ e wad war an dachenn-emgann, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, bezañ lazhet en emgann ; *viel Wild ist dem Winter zu Opfer gefallen,* kalz a loened gouez a zo bet lazhet (c'hwennet, skoet, tumpet, lipet) gant ar goañv.

4. digreskiñ, diskenn, mont en diminu, mont war ziminu, koazhañ, kizañ ; *das Hochwasser fällt stündlich,* diskenn a ra an dour-beuz a eur da eur ; *das Barometer ist gefallen,* diskennet eo an aerbouezer ; *die Aktien fallen,* diskenn (digreskiñ, izelaat, koazhañ) a ra talvoudegezh ar c'hevrannoù, digresk a zo gant (gouzizañ a ra) ar c'hevrannoù, laoskaat a ra war talvoudegezh ar c'hevrannoù ; [dre skeud.] *sein Einfluss ist gefallen,* n'eo ket mui ken bras-se e levezon, kollet tachenn he deus e levezon, e levezon a zo aet war-gil, aet eo e levezon en diminu, aet eo e levezon war ziminu ; *ein gefallener Mann,* un den kollet g. ; *ein gefallener Engel,* un ael bet argaset (bannet) eus an neñv g., ur gwall ael g. / un ael du g. / un ael du kornek g. (Gregor).

5. fardiñ, sailhañ, frammañ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ ; *sie fiel der Freundin um den Hals,* a-dro-vriad e oa lammet ouzh he mignonez, a-dro-vriad e oa lammet gant he mignonez, lammat a reas a-vriad da bokat d'he mignonez, kregiñ a reas a-vriad en he mignonez, en em strinkañ a reas da c'houzoug he mignonez, lammat a reas e kerc'henn he mignonez, lammat reas da c'houzoug he mignonez ; *einem Pferde in die Zügel fallen,* tapout krog e ranjennoù ur marc'h skord ; *sie fielen einander in die Arme,* lammat a rejont a-dro-vriad an eil ouzh egile, en em vriata a rejont an eil egile, lammat a rejont an eil e kerc'henn egile ; *jemandem flehend zu Füßen fallen (vor jemandem auf die Knie fallen),* en em strinkañ d'an douar dirak ur re / en em strinkañ da dreid ur re bennak / en em deuler d'an douar (d'an daoulin) dirak u.b. (Gregor) ; *die Tür fällt ins Schloss,* strakal a ra an nor, serriñ a ra an nor a-stlap (a-flav, a-daol) ; [dre skeud.] *ich bin ihm in den Arm gefallen,* tapet em boa

krog en e vrec'h evit herzel anezhañ, dalc'het em boa war e vrec'h, sparlet em boa dezhañ ; *jemandem ins Wort (in die Rede) fallen,* mont war c'her (war gaoz) u.b., krennañ e c'her d'u.b., troc'hañ kaoz u.b., mont war gomz u.b. / troc'hañ e gomz d'u.b. (Gregor).
6. skeiñ gant, kouezhañ war ; *der Schatten fällt auf (an) die Wand,* taolet e vez ar skeud war (ouzh) ar voger ; *das Licht fällt durch das Fenster,* tremen a ra ar gouloù dre ar prenestr, antren a ra ar sklêrijenn dre ar prenestr ; *mein Blick fällt auf den Ring,* va selloù a chom paret war ar walenn ; *der Verdacht ist auf ihn gefallen,* kouezhet eo an diskred warnañ ; *die Wahl fiel auf diese Frau,* dibabet e voe ar vaouez-se, dilennet e voe ar vaouez-se, degouezhout a reas d'ar vaouez-se bezañ an hini dibabet, degouezhet e oa ar vaouez-se bezañ an hini dibabet ; *dieses Jahr fällt der erste März auf einen Dienstag,* hevlene e vo Meurzh da Veurzh ; *der Heilige Abend fällt auf einen Montag,* ar pellgent a zegouezho (a zeuio) da Lun ar bloaz-mañ.
7. dont da vezañ, degouezhout, mont gant ; *in Ohnmacht fallen,* koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, fatañ, fatikañ, fallaat, vaganiñ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù ; *die Erbschaft fiel an entfernte Verwandte,* an hêrezh a yeas gant pellgerent, an hêrezh a zegouezhas gant kerent pell, an hêrezh a zegouezhas da bellgerent ; *das ist ihm in den Schoss gefallen,* **a)** graet e votoù dezhañ a-raok e dreid ha plouz fresk e-barzh ouzhpenn ; **b)** dic'hortoz-kaer eo bet degouezhet an arc'hant-se gantañ, deuet eo da vezañ pinvidik hep gouzout dezhañ penaos, a-stroñs eo deuet pinvidik, degouezhet ez eus forzh arc'hant dezhañ dic'hortoz-kaer, en em gavet eo dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant ; [dre skeud.] *der Vorgang fällt nicht unter diese Bestimmung,* an dekred ne dalvez ket evit an degouezh-mañ ; *das fällt in dieselbe Kategorie,* tuig ha talig eo, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, kement-se a zo da lakaat en hevelep rummad, kement-se a zo lod eus an hevelep rummad, un heñvel eo, un heñvel dra eo, ur memes eo, koulz tra eo.
8. fallen lassen (hat) : *eine Masche fallen lassen,* leuskel ur mailh (ur poent) da gouezhañ ; *darüber ließ er kein Wort fallen,* ne wikas grik (ne rannas grik, ne lavaras ger ebet) diwar-benn an dra-se, ne venegas an dra-se gant ger ebet, ober a reas an tav war an dra-se, tevel a reas war gement-se, lakaet en doa an dra-se en ankounac'h, sigotañ a reas ar c'hraf-se ; [dre skeud.] *jemanden fallen lassen,* lezel u.b. e perch, lezel u.b. war ar beoz, distagañ e galon diouzh u.b., treiñ kein d'u.b., dilezel (kuitaat, treiñ diwar, pellaat diouzh, mont digant, mont a-zigant) u.b. ; *die Maske fallen lassen,* en em ziskuliañ, en em reiñ da anaout, sevel (lemel) e vaskl, diskouez e wir zremm, dizoleiñ e zremm, tennañ e vaskl, en em zivouchañ, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez splann eus peseurt spered eur buhezet, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez anat pet kompren a zo en an-unan ; *die Hoffnung fallen lassen,* koll spi, koll an disterañ esper, koll goanag, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig ; *eine Meinung fallen lassen,* cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh ; *Ansprüche fallen lassen,* ober e zilez eus gwirioù 'zo, dilezel gwirioù 'zo, dispegañ diouzh gwirioù 'zo ; *sich zu Boden fallen lassen,* en em leuskel da gouezhañ.
II. V.k.e. / V.em. : (hat) : ober (bezañ) udb dre forzh kouezhañ, ober (bezañ) udb da-heul ul lamm ; *sich (t-rt) wund fallen,* diruskañ e izili (bezañ gloazet) dre forzh kouezhañ, bezañ gloazet da-heul ul lamm.
Fallen n. (-s) : kouezh g., kouezhadenn b., lamm g. ; *beim Fallen,* o kouezhañ, e-ser kouezhañ, en ur gouezhañ, gant e lamm ; *Fallen des Hochwasserspiegels,* digresk an doureier g., dichal an dour-beuz g.
fällen V.k.e. (hat gefällt) : **1.** diskar, pilat, gwintañ, gwintañ d'an traoñ, teurel d'an traoñ, troc'hañ, bouc'haliañ ; *Baüme fällen, Holz fällen,* diskar (pilat, gwintañ) gwez, troc'hañ keuneud, keuneuta, lakaat ar vouc'hal dindan gwez 'zo, bouc'haliañ gwez, teuler koad, diskar koad / diskar keuneud (Gregor) ; *dieser Baum muss noch gefällt werden,* dont a raio ar wezenn-mañ en traoñ ; *Tiere fällen,* diskar loened, lakaat loened d'ar marv, lazhañ loened, bosañ loened-kig ; **2.** *das Bajonett fällen,* gouzizañ (bukañ, poentañ) e vaionetezenn, bukañ e gleze-fuzuilh ; **3.** *eine Entscheidung fällen,* reiñ e zisentez (un disentez), ober ul lamm ; [gwir] *ein Urteil fällen,* embann ur varnadenn, setañsiñ, dougen ur varnedigezh ; *darüber will ich kein Urteil fällen,* gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se ; **4.** [mat.] *ein Lot auf eine Gerade fällen,* tresañ ul linenn a-skouer d'un eeunenn, tresañ eeunennoù skouer ; **5.** [kimiezh] gouelezenniñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung fällen,* dierc'hiñ un dileizhenn.
Fällen n. (-s) : **1.** [loened] bosadur g., diskaridigezh loened b. ; **2.** [gwez] diskaradeg b., diskar g. ; **3.** [gwir] setañsiñ g., dougadurezh ur varnadenn b. ; **4.** [kimiezh] dierc'hadur g., gouelezennadur g., tevionadur g. ; **5.** [mat.] tresadur ul linenn a-skouer g.
fallend ag. : **1.** o kouezhañ, kouezhus ; **2.** pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ, war ziribin, diribin gantañ, war zinaou, war-naou, en deval, war an deval, war gostez, war rabañs, war-ziribañs, war wintell, war ziskenn ; *fallendes Gelände,* tachenn war-ziribin, tachenn war-naou, tachenn war-zinaou b., tachenn war wintell b. ; **3.** *aus dem Rahmen fallend,* dic'hiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, nemedennek, disheñvel, marvailhus, moliac'hus.
Fallensteller g. (-s,-) : traper g.
Fallfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.
Fallfrist b. (-,-en) : [gwir] termen kent na kollfe ur gwir e dalvoudegezh g., termen evit ober implij eus ur gwir bennak g., termen gwiriegezh g., termen ezwiriadur g.

Fallgatter n. (-s,-) : [istor] kloued-winteiz b., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b.
Fallgeschwindigkeit b. (-) : [fizik] tizh kouezhañ g. ; *der Fallschirm bremst die Fallgeschwindigkeit ab,* gorrekaat a ra an harz-lamm an tizh kouezhañ, gorrekaat a ra an harz-lamm tizh an diskenn.
Fallgesetz n. (-es,-e) : [fizik] lezenn diwar-benn kouezh ar c'horfoù b.
Fallgewicht n. (-s,-e) : **1.** [fizik] eneppouez g., aspouezh g., tolz kouezhus g., pouezhder kouezhus g. ; **2.** [tekn.] pilouer g., horzherezh b., morzholierez b., govelierez b.
Fallgrube b. (-,-n) : toull-trap g., toull-strap g., poull-strap g., trap g., traped g.
Fallhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] pilouer g., horzherezh b., morzholierez b., govelierez b.
Fallhöhe b. (-,-n) : [fizik] uhelder kouezhañ g., uhelder skeiñ g.
Fallholzsammeln n. (-s) : fagoderezh g., keuneuta g.
fallieren V.gw. (hat falliert / ist falliert) : [kenwerzh] ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh.
fällig ag. : deuet d'e dermen, arc'hus, goulennus, o tareviñ, war zareviñ, darev, da dalañ, da baeañ, dastaladus, da zastalañ ; *die Miete ist fällig,* poent eo paeañ ar feurm, erru eo an termen da baeañ ti, deuet eo an termen da baeañ ti, darev eo an termen da baeañ ti, degouezhet eo an termen da baeañ ti ; *die Miete ist bald fällig,* tost eo an termen da baeañ ti, emañ an termen da baeañ ti o tareviñ, emañ an termen da baeañ ti war zareviñ ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden,* an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; *fällig werden,* dont d'e dermen, bezañ war zareviñ, bezañ o tareviñ ; *fällige Zinsen,* kampi deuet d'e dermen g., kampi darev g.
Fälligkeit b. (-,-en) : [kenw.] termen g., dibenn g., termen darevezh g., deiziad an darevezh g., dibenn darevezh g., deiziad an termen g., termen an taladur g., termen an dastaladur g., darevezh g., dastaladuster g. ; *bei Fälligkeit,* d'an termen.
Fälligkeitstag g. (-s,-e) **/ Fälligkeitstermin** g. (-s,-e) : [kenw.] termen darevezh g., deiziad an darevezh g., dibenn darevezh g., deiziad an termen g., termen an taladur g., termen an dastaladur g., termen evit paeañ g.
Falliment n. (-s,-e) : [kenwerzh] fellerezh g., freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., banktorradur g., banktorr g., freuz bank g.
Falliterklärung b. (-,-en) : [kenwerzh] disklêriadur freuz-stal g., embannidigezh ar freuz-stal b.
Fallklappe b. (-,-n) : toull-trap g., trap g.
Fallklinke b. (-,-n) : [tekn.] kliked g., driked g., branell b., dorn g., dornell b.
Falllinie b. (-,-n) : [fizik] linenn ar brasañ naou b.
Fallobst n. (-es) : frouezh kouezhet str.
Fallout g. (-s,-s) **/ Fall-out** g. (-s,-s) : [nukl.] kouezhadennoù skinoberiek lies.
Fallreep g. (-es,-e) : [merdead.] ode-lestr b.
falls stag. isurzh. : e ken kaz ma, ken kaz ma, e kaz ma, a-benn ma, betek-gouzout na, betek-gouzout e, rak na, mar, ma ; *falls ich dabei sterben sollte,* ma teufe din mervel, e ken kaz ma varvfen, e kaz ma varvfen, mar degouezh ganiñ mervel, ma zegasfe kement-se ar marv din ; *falls es zum Krieg kommt,* ma sav brezel, betek-gouzout na savfe brezel, rak na savfe brezel ; *falls es regnen sollte,* ma teufe d'ober glav, ma teufe glav d'ober, e ken kaz ma rafe glav, betek-gouzout na zeufe d'ober glav, rak na zeufe d'ober glav ; *falls nötig,* ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teufe udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, mar bez ezhomm, diouzh an dro, ma'z eus ezhomm ; *falls möglich,* mar bez tu, mar bez gallet, mar be gallet, mar gallfe ; *kommen Sie falls möglich ohne Ihre Kinder,* deuit hep ho pugale mar gallit, deuit hep ho pugale mar gallit ober, deuit hep ho pugale mard eo gallus deoc'h ; *bleiben wir hier, falls noch einer kommt !* chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan bennak c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan pe unan c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe hini pe hini c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe den pe zen c'hoazh ! chomomp amañ rak na zeufe unan bennak c'hoazh ! ; *falls wir uns nicht noch einmal sehen, gebe ich dir den Schlüssel gleich,* reiñ a ran dit an alc'hwez diouzhtu betek-gouzout n'en em welimp ket en-dro, reiñ a ran dit an alc'hwez diouzhtu rak n'en em welimp ket en-dro ; *falls dies nicht geschieht,* en degouezh kontrol ; *sag ihnen, sie sollen sich ein bisschen gedulden, falls ich nicht sofort wieder da bin,* lavar dezho gortoz ur pennadig rak na zeufen ket en-dro diouzhtu.
Fallschirm g. (-s,-e) : [nij.] harz-lamm g. ; *der Fallschirm bremst die Fallgeschwindigkeit ab,* gorrekaat a ra an harz-lamm an tizh kouezhañ, gorrekaat a ra an harz-lamm tizh an diskenn ; *automatischer Fallschirm,* harz-lamm gant distegn emgefre g. ; *Fallschirm mit Handauslösung,* harz-lamm gant distegn dorn g. ; *mit dem Fallschirm abspringen,* harzlammat, lammat er-maez eus un nijerez gant un harz-lamm ; *mit dem Fallschirm abwerfen, mit dem Fallschirm absetzen,* dozviñ, harzlammat, lezel da gouezhañ eus un nijerez gant un harz-lamm, digarrnijañ gant un harz-lamm ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen,* digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harz-lamm.
Fallschirmabsprung g. (-s,-absprünge) : harzlammadenn g., lamm gant un harz-lamm g., *kollektiver Fallschirmabsprung,* harzlammadeg b.
Fallschirmjäger g. (-s,-) : [lu] harzlammer g.
Fallschirmjägerin b. (-,-nen) : [lu] harzlammerez b.
Fallschirmspringen n. (-s) : harzlammerezh g., harzlammat g.
Fallschirmspringer g. (-s,-) : harzlammer g. ; *beim Berühren des Bodens hat sich der Fallschirmspringer verletzt,* gloazet e voe an harzlammer o stekiñ ouzh an douar.
Fallschirmspringerin b. (-,-nen) : harzlammerez b.
Fallschirmtruppen lies. : [lu] harzlammerien lies., unvezioù harzlammerien lies., bagadoù harzlammerien lies.

Fallstrick g. (-s,-e) : **1.** las-kroug g., krouglas g., antell b., griped g., stign g. ; *Fallstricke legen,* stignañ rouedoù, aozañ stignoù, antellañ lasoù, antell gripedoù (Gregor), stignañ gripedoù, stignañ antelloù ; **2.** toull-trap g., toull-strap g., trap g., traped g. ; **3.** [dre skeud.] skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b., luz g. ; *jemandem Fallstricke legen,* lakaat genn (skoilhoù, harzoù) d'u.b., sparlañ d'u.b., strobañ u.b., stignañ spioù d'u.b., c'hoari ar c'hontrol d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., luziañ u.b.

Fallstromversorger g. (-s,-) : [tekn.] treloskell tuginet b.

Fallstudie b. (-,-n) : [hentenn doareadel] elfennerezh degouezh dibarek g., studiadenn degouezh spesadel b.

Fallsucht b. (-) : [mezeg.] droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droukfell g., droug-sant-Yann g., epilepsiezh b.

fallsüchtig ag. : [mezeg.] epileptek, drouguhelek, droukfellek, loariet, loariek.

Falltreppe b. (-,-n) : **1.** treuzell lestrañ b. ; **2.** diri gorre-gouziz g., diri lem-laka g.

Falltür b. (-,-en) : **1.** trap g., dorikell b., draf g., dor winteiz b., dor winteris b., dor wintus b., dor wint b., dor winter b., dor winterez b., dor gorre-gouziz b. ; **2.** dor akordeoñs b., dor pleg-displeg b.

Fällung b. (-,-en) : **1.** [gwez] diskaradeg b., diskar g. ; **2.** [gwir] setañsiñ g., dougadurezh ur varnadenn b. ; **3.** [kimiezh] dierc'hadur g., gouelezennadur g., tevionadur g.

Fallwind g. (-s,-e) : avel war-draoñ g., avel war-ziskenn g.

falsch ag. : fall, fals, gaou, gaouiat, faos, diwir, disgwir, amwir, fazius, direizh, toull, treuz, doubl, fals-, droug-, drouk-, kamm- ; *eine falsche Richtung einschlagen,* mont gant (skeiñ war) un hent fall, mont war an tu fall, faziañ diwar an hent, faziañ, faziañ war an hent / saouzaniñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent ; *falsches Geld,* falsvoneiz g. ; *falsche Zähne,* dent lakaet lies., dent faos lies., dent nevez lies. ; *falsche Spielkarten,* kartoù falset lies. ; *falsche Würfel,* diñsoù falset lies. ; *falscher Schlüssel,* **a)** falsalc'hwez g. / alc'hwez kuzh g. / eil alc'hwez g. (Gregor) ; **b)** alc'hwez fall g. ; *falscher Diamant,* diamant faos g. ; *auf den falschen Weg geraten,* mont dre an hent fall ; *unter falschem Namen reisen,* bezañ en un anv faos evit beajiñ ; *Vorspielung falscher Tatsachen,* danevell c'haouiat (leun a c'hevier, na glot ket gant ar beziadoù, na gemer ket harp war ar fedoù) b. ; *etwas für falsch erklären,* lavarout uhel ha kreñv ez eo faos udb, embann ez eo faos udb, dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin ; *falsche Gerüchte verbreiten,* hadañ brudoù faos e-touez an dud, leuskel gedon da redek ; *falscher Eid,* falsle g. ; [tud] *falscher Mensch,* den faos g., den hep feiz na reizh / den disleal g. (Gregor), den gaou g., den gaouiat g., den ganas (gwidreüs), yudaz g., gwasker g., trubard g., treitour g., den a-zindan g., kontell a zaou droc'h b., gwidal g., koarenn b., pezh klufan g. ; *er ist ein falscher Kerl, er ist eine falsche Schlange, er ist ein falscher Fuffziger,* n'eus nemet kildro ennañ, n'eo ket onest e c'hoari, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, ur gwidal eo hennezh, hennezh a zo gwidal, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, un den a-zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, ur gontell a zaou droc'h eo, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo ganas, hennezh a zo un trubard, mont a ra gant komzoù doubl, ur goarenn a zo anezhañ ; *falscher Spieler, Falschspieler,* trucher g., falser g., barater g. ; *falsch wie eine Katze,* treitour evel ur c'hazh, treitour evel ur marmouz, treitour evel ur bluñvenn war an dour, treitour evel an dour, treitour evel ar mor, faos evel an dour-red, gwidal ; [tr-l] *auf jemanden falsch werden,* mont e droug ouzh u.b., kemer droug ouzh u.b. ; *auf jemanden falsch sein,* kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., magañ drougiezh ouzh u.b., goriñ drougiezh ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b., derc'hel imor ouzh u.b. ; [dre skeud.] *falscher Freund,* bramm mañsoner g., bramm lous g., fraskell b.

Adv. : **1.** *falsch schreiben,* **a)** skrivañ fall, skrivañ a-dreuz ; **b)** ober ur fazi e-keñver ar reizhskrivadur ; *etwas falsch auslegen,* faziañ war udb / kemer e voned evit e dog (Gregor), intent pig e-lec'h bran, faziañ diwar ar wirionez a-zivout udb, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *etwas falsch machen,* gwallober udb ; *sie haben es falsch gemacht, obwohl ich es ihnen ganz genau erklärt hatte,* faziet int goude ma'm boa displeget mat dezho penaos ober ; *falsch singen,* kanañ fall (faos), distonañ, bezañ fall da ganañ ; *Mensch, der falsch singt,* distoner g. ; *falsch spielen,* **a)** truchañ, kignat e vamm-gozh, baratañ ; **b)** [sonerezh] distonañ ; *falsch sehen,* gwelet pesked e-barzh al laezh, bezañ trellet (mezevennet) e zaoulagad, burlutiñ ; *falsch schwören,* ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gegor) ; *falsch handeln,* drougober, gwallober, bezañ trubard, bezañ ganas ; [pellgomz] *Sie sind falsch verbunden,* dibabet (graet, sifrennet) ho peus un niverenn fall, faziet oc'h ; *falsch antworten,* respont fourchek ; **2.** *falsch herum,* a-vestu, en e c'harineb, en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin ; *die Fahne falsch herum hissen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel a-vestu, gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel war an tu enep ; *er liest das Buch falsch herum,* kemer a ra al levr dre benn an azen, lenn a ra al levr war ar penn azen.

Falsch g. (-) : falsentez b., falster g., falsted b., falsoni b., yudazerezh g., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., disgwir g. ; *ohne Falsch,* eeun a bep hent, eeun e pep hent, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, leal, frank, hep kuzh seurt ebet ; *es ist kein Falsch an ihm,* eeun eo evel ur wialenn, eeun eo a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, hennezh a ya eeun ganti, eeun eo en e baperioù, hennezh a ya gant an eeun, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus tamm malis ebet

ennañ, divalis eo ken ez eo, mont a ra dezhi hep kuzh seurt ebet, n'eus netra gamm (n'eus gwe ebet, n'eus tro ebet) en e gordenn, diwidre eo, n'eus koad-tro ebet ennañ, ront a galon eo, n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ, frank ha ront eo, un den frank ha libr eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, bale a ra gant un neudenn eeun, ur paotr diouzhtu a zo anezhañ, ur paotr raktal a zo anezhañ.

Falschaussage b. (-,-n) : falstesteni g., testeni faos g.

Falschbeschuldigung b. (-,-en) **/ Falschbezichtigung** b. (-,-en) : falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b. ; *Falschbeschuldigungen gegen jemanden erheben,* tamall u.b. e gaou, tamall u.b. e faos.

Falschbuchung b. (-,-en) : [kenwerzh] marilhadur fazius g., falsenskrivadur g.

fälschen V.k.e. (hat gefälscht) : falsañ, farlotiñ, kammheñvelout ; *Wein fälschen,* kemmeskañ gwin / farlotiñ gwin / falsañ gwin (Gregor), materiañ gwin ; *Würfel fälschen,* falsañ diñsoù ; *Karten fälschen,* falsañ kartoù ; *Banknoten fälschen,* falsañ bilhedoù-bank ; *Geld fälschen,* ober falsvoneiz, falsvoneizañ ; *durch Produktpiraterie fälschen,* dambreziñ, marmouzañ.

Fälscher g. (-s,-) : falser g., faosonier g., dambrezer g.

Fälscherin b. (-,-nen) : falserez b., faosonierez b., dambrezerez b.

Falschfahrer g. (-s,-) : gwallvlenier hag a ya war ur gourhent en tu kontrol eus an tu tremen ret (a-c'hin d'an tu ret) g.

Falschfahrerin b. (-,-nen) : gwallvlenierez hag a ya war ur gourhent en tu kontrol eus an tu tremen ret (a-c'hin d'an tu ret) b.

Falschgeld n. (-s,-er) : falsvoneiz g. ; *Falschgeld in Umlauf setzen,* lakaat falsmoneiz da redek, paseal falsmoneiz ; *mit Falschgeld bezahlen,* reiñ falsvoneiz, paeañ gant falsvoneiz ; *Falschgeld drucken, Falschgeld prägen,* falsvoneizañ, ober falsvoneiz.

Falschheit b. (-,-en) : falsentez b., falster g., falsted b., faosoni b., faosted b., faoster g., yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., ijin fall g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., disgwir g. ; *Falschheit regiert die Welt,* ar falsentez eo a ren er bed, ar falsentez he deus kontammet ar bed, gevier ha korvigell eo a ren ar bed.

fälschlich ag. : faos, diwir, fazius, direizh.

Adv. : dre fazi, e faos, e gaou ; *fälschlich beschuldigen, fälschlich anklagen,* falstamall, tamall e faos, tamall e gaou.

fälschlicherweise Adv. : dre fazi, e faos, e gaou.

Falschmeldung b. (-,-en) : keloù toull g., keloù faos g., keloù treuz g., falskeloù g., siklezon g. ; *Falschmeldungen lancieren,* lakaat (leuskel) gedon da redek, skignañ keleier toull, brudañ keleier faos, brudañ keleier treuz, sevel brudoù faos, hadañ brudoù faos e-touez an dud ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ?

Falschmünzer g. (-s,-) : falsvoneizer g.

Falschmünzerei b. (-,-en) : farderezh falsvoneiz g.

Falschmünzerin b. (-,-nen) : falsvoneizerez g.

Falschparker g. (-s,-) : karrtaner tuet fall e garr-tan gantañ g.

Falschparkerin b. (-,-nen) : karrtanerez parket fall he c'harr-tan ganti b.

Falschschwörer g. (-s,-) : falsleour g., falstouer g.

falschspielen V.gw. (hat falschgespielt) : truchañ, baratañ.

Falschspieler g. (-s,-) : trucher g., falser g., barater g.

Falschspielerin b. (-,-nen) : trucherez b., falserez b., barater b.

Fälschung b. (-,-en) : **1.** falsidigezh b., falsadur g., distresadenn b., drevezerezh g., marmouzerezh g., drevezadenn b., dambrezadenn b. ; *Fälschung von Urkunden,* falsadur teulioù g., falsidigezh testenioù b., falsidigezh dielloù b., **2.** [gwir] falsteul g.

fälschungssicher ag. : na c'heller ket falsañ.

Falsett n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] falsed g., mouezh falsed b., mouezh penn b. ; **2.** [dre astenn.] mouezh skiltr b., mouezh tizog b., mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b.

Falsifikat n. (-s,-e) : drevezadur g., drevezerezh g., drevezadenn b., falzadur g., dambrezadenn b.

falsifizierbar ag. : [preder., Karl Popper] disprouadus.

Falsifizierbarkeit b. (-) : [preder., Karl Popper] disprouaduster g., disprouadusted b.

falsifizieren V.k.e. (hat falsifiziert) : [preder.] disprouiñ.

faltbar ag. : hebleg, plegus, pleg.

Faltblatt n. (-s,-blätter) : follenn-bleg b., follenn pleg-dibleg b., plegfollenn b.

Faltboot n. (-s,-e) : kanod pleg g.

Fältchen n. (-s,-) : roufennig b., krec'higellig b., ridennig b.

Falte b. (-,-n) : **1.** pleg g., plegadenn b., kuilh g., poulounez str., god g., gwead g., gweadenn b., eilpleg g., displeg g., kriz g., krizenn b., troñs g. ; *etwas in Falten legen,* plegañ udb ; *die Falten verlieren,* diroufennañ, digrizañ ; *die Falten glätten,* distennañ (ferañ) ar plegoù ; *Parallelfalte,* kenroufenn b. *; schneiden Sie das Blatt Papier an der Falte entlang,* troc'hit ar baperenn hervez ar pleg.

2. sac'higell b. ; *der Vorhang wirft (schlägt) Falten,* dont a ra plegoù er stign, krizañ (rodellañ, roufennañ) a ra ar rideoz ; *falsche (unerwünschte) Falten werfen,* sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ ; [dre skeud.] *die geheimsten Falten des Herzens,* plegoù, eilplegoù ha displegoù ar goustiañs lies. - plegoù ha displegoù ar goustiañs lies. - eilplegoù ha displegoù ar goustiañs lies.

3. roufenn b., roufennad b., krec'higell b., ridenn b., kriz g., krizenn b. ; *Falten im Gesicht haben,* bezañ roufennek e zremm, bezañ ridet e benn, bezañ gwrac'hellet e benn, bezañ kuilhet e benn, bezañ krec'higellet e benn, bezañ gwrac'hennet e benn ; *von Falten durchzogenes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g. ; *tiefe Falten auf der Stirn,* spinennoù don lies., P. neizhioù logod lies.

4. *die Stirn in Falten legen, die Stirn in Falten ziehen,* krizañ e dal, kabridañ e dal, ridañ e dal, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e

dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal, diskouez ur min rok.
5. [douar.] roufenn b.
fälteln V.k.e. (hat gefältelt) : roufennañ, krizañ, ridañ, ridennañ, kuilhañ, poulounezañ, godiñ, plisaat.
falten V.k.e. (hat gefaltet) : **1.** plegañ, krizañ ; *einen Brief falten,* plegañ ul lizher ; *dreimal falten,* triflegañ ; *einmal falten,* daoublegañ ; *einen Brief einmal falten,* daoublegañ ul lizher, plegañ ul lizher e doubl, lakaat ul lizher e doubl ; *einen Brief zweimal falten,* plegañ ul lizher e pevar ; *einen Brief dreimal falten,* triflegañ ul lizher ; *Handtücher kunstvoll falten,* poulounezañ (kuilhañ) koant lien taol ; *eine Karte auseinander falten,* dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; *die Zeitung auseinander falten,* dispakañ ar gelaouenn ; *parallel falten,* kenroufennañ ; *parallel gefaltet,* kenroufenn ; *die untere Kante eines Kleides falten,* ober ur pleg e traoñ ur sae ; **2.** *die Stirn falten,* krizañ e dal, kabridañ e dal, ridañ e dal, roufennañ e dal, krizañ e fri, krinañ e zremm, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal ; **3.** *die Hände falten,* juntañ (kroaziañ, dastum) e zaouarn ; *sie beteten mit gefalteten Händen,* bez e oant o pediñ, juntet ganto o daouarnoù (o daouarnioù) - o pediñ e oant, o daouarnoù e kroaz.
Falten n. (-s,-) : plegerezh g.
Faltenbesatz g. (-es,-sätze) : poulounez str.
Faltenbildung b. (-,-en) : krizañ g., krizerezh g., ridañ g., ridennañ g., ridadur g., ridennadur g., roufennad b.
Faltengebirge n. (-s,-) : aradennad roufennek b.
faltenlos ag. : diroufenn, dibleg, displeg.
Faltenmagen g. (-s,-/-mägen) : [loen.] levrioù lies.
faltenreich ag. : **1.** leun a blegoù ; **2.** ridet, roufennet, roufennek, gwrac'hellet, kuilhet, krec'higellet, gwrac'hennet, garanet.
Faltenrock g. (-s,-röcke) : brozh rodellet b., brozh ridet b.
Faltenwurf g. (-s,-würfe) : kenaozadur ar plegoù g., kenurzhiadur ar plegoù g.
Falter g. (-s,-) : balafenn-noz b., pobelan g., melvenn b., skantaskelleg g. [*liester* skantaskelleged], lepidopter g. [*liester* lepidoptered].
faltig ag. : **1.** krizet, bliñset, plegoù ennañ, ridet ; **2.** ridet, roufennet, roufennek, gwrac'hellet, kuilhet krec'higellet, gwrac'hennet, garanet ; *faltiges Gesicht,* penn ridet g., min ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g.
Faltkarton g. (-s,-s) : kartoñs pleg-dibleg g., karton pleg-dibleg g.
Faltlinie b. (-,-n) : pleg g. ; *schneidet das Stück Papier an der Faltlinie entlang,* troc'hit ar baperenn hervez ar pleg.
faltlos ag. : dibleg, diroufenn, displeg.
Faltmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik plegañ g., plegerez b.
Faltmaßstab g. (-s,-stäbe) : [tekn.] metr-pleg g., metr koublet g.
Faltprospekt g. (-s,-e) : follenn-bleg b., plegfollenn b.
Faltstuhl g. (-s,-stühle) : kador-bleg b., adskaon b.
Faltung b. (-,-en) : **1.** plegerezh g. ; **2.** roufennadur g. ; **3.** [mat.] kevolouenañ g.
Falz g. (-es,-e) : **1.** [paper] pleg g., plegadenn b., gwead g., gweadenn b., kriz g., krizenn b. ; **2.** [tisav.] garan b., sazil g. ; **3.** [tekn.] skrafadenn b., krafadenn b. ; **4.** [moull.] toull ivin g.
Falzbein n. (-s,-e) : [moull.] pleger-kontell g.
Falzbogen g. (-s,-/-bögen) : [moull.] kaier ul levr g. ; *dieses Buch besteht aus zehn Falzbogen mit jeweils sechzehn Druckseiten,* dek kaier c'hwezek pajenn a zo aet d'ober al levr-mañ.
falzen V.k.e. (hat gefalzt) : **1.** [levrioù.] enlevrañ, plegañ ; **2.** krafañ, skrafañ ; **3.** *Bretter falzen,* garanañ plenk ; **4.** [moull.] kenstrollañ ; **5.** [lêr] talarañ.
Falzen n. (-s) : plegerezh g.
Falzer g. (-s,-) : pleger g.
Falzhobel g. (-s,-) : [tekn.] rabot sazilañ g., añsell g.
Falzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik plegañ g., plegerez b.
Falzung b. (-,-en) : [tekn.] plegerezh g.
Fam. [*berradur evit* **Familie**] : tiegezh g., familh b., tiad g.
Fama b. (-) : **1.** [mojenn.] Feme b., Fama b. ; **2.** [dre astenn.] kaoz b., brud g./b., mouezh b., voltenn b., chaok g., stran g., brozenn b., boutikl g./b., daofenn b.
familiär ag. : **1.** tiegezhel, familhel, ... tiegezh, … an tiegezh, ... familh ; **2.** diardoù, digomplimant, dichafoul, distenn, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, seder, disafar ; *zu familiär,* tregasus, dichek, diaezus, digoll, divergont, arabadus, diaviz, dizoujañs, difoutre, dibalamour, digaz, hegazus, hegaz, hegus, torr-penn, dizouj ; *familiär tun,* bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digomplimant, bezañ difoutre, bezañ digoll, bezañ diaezus, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan.
Adv. : diardoù, digomplimant, dichafoul, distenn ; *da geht es familiär zu,* du-se n'eus ket a gamambre gant an dud.
Familiare g. (-n,-n) : **1.** [istor] serv g. ; **2.** [relij.] tredead g.
Familiarität b. (-,-en) : **1.** doare diardoù g., doare dichafoul g., doare digomplimant g. ; **2.** mignonaj g. ; **3.** doare dichek g., divergontiz b.
Familie b. (-,-n) : **1.** tiegezh g., tiegezhiad g., familh b., familhad b., tiad g., menaj b., mog g., rumm g., rumm tud g., rumm dud g., rumm a dud g. ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat,* gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *die Familie ist die natürliche Grundeinheit der Gesellschaft,* an tiegezh eo maen diazez naturel ar gevredigezh, ar c'hentañ kevredigezh eo an tiegezh, an tiegezh eo kellig diazez naturel ar gevredigezh ; *eine Familie gründen,* diazezañ un tiegezh ; *die ganze Familie,* **a)** an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiad a-bezh g. ; **b)** ar c'herentiad a-bezh g. ; *in diesem Haus wohnten zwei Familien,* div familh a veve en ti-se, daou rumm tud (daou rumm dud, daou rumm a dud) e oant en ti-se ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht,* dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *keine Familie haben,* **a)** bezañ divugel ; **b)** bezañ didud, na gaout na kar na par, na gaout na kar na par na yar, na gaout na kar na karrigell ; *das liegt in der Familie,* ar ouenn a denn, un tech a ouenn eo, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, diouzh

e ouenn e ra, ne ra nemet heuliañ e ouenn, en e had emañ an dra-se ; *zur selben Familie gehören,* bezañ a dud ; [relij.] *die Heilige Familie,* an Tiegezh Santel g. ; **2.** [yezh.] kerentiad g. ; **3.** [bev.] kerentiad b. ; *die Esel gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an ezen ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Familie oberhalb der Gattung und unterhalb der Ordnung,* er rummatadur ar bevien emañ ar c'herentiad dindan an urzhad hag a-us d'ar genad.

Familien- : tiegezhel, … tiegezh, … familh.

Familienähnlichkeit b. (-,-en) : neuz-dremm e dud b., neuz-dremm familh b.

Familienangehörige(r) ag.k. g./b. : kar g. ; *er hat keine Bekannten und keine Familienangehörigen in der Gegend,* n'en deus na karr na kilhoroù er vro.

Familienangelegenheit b. (-,-en) : afer a familh b., afer an tiegezh b.

Familienausgleichskasse b. (-,-n) : kef goproù tiegezh g.

Familienbeihilfe b. (-,-n) : gopr tiegezh g. ; *sie bekommt Familienbeihilfe,* roet e vez arc'hant dezhi evit he bugale.

Familienbesitz g. (-es) : traoù ar familh lies., tiegezh g., madoù tiegezh lies.

Familienbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh tiegezhel g., embregerezh familh g.

Familienbuch n. (-s,-bücher) : levrig tiegezh g., levrig-familh g.

Familienfeier b. (-,-n) : gouel familh g., gouel etre kerent g.

Familienfreibetrag g. (-s,-freibeträge) : rannad tiegezhel b.

Familiengrab n. (-s,-gräber) **/ Familiengruft** b. (-,-grüfte) : kav-bez ar familh g., bez ar familh g.

Familiengut n. (-s,-güter) : glad g., hêrvad g., hêrvadoù lies.

Familienhaupt n. (-s,-häupter) : penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., tieg g., ozhac'h g., mestr an ti g., mestr-a-di g., hini g. ; *das Familienhaupt im Nachbarhaus,* hini an ti all g.

Familienherrschaft b. (-,-en) : oligarkiezh b., nemeurveliezh b.

Familienkasse b. (-,-n) : kef goproù tiegezh g.

Familienkreis g. (-es,-e) : kerentiad g., kelc'h ar familh g., kelc'hiad an tiegezh g. ; *der enge Familienkreis,* kelc'hiad strizh an tiegezh g.

Familienleben n. (-s) : buhez an tiegezh b.

familienlos ag. : **1.** divugel ; **2.** didud, hep kar na par, hep kar na par na yar, hep kar na karrigell.

Familienmitglied n. (-s,-er) : kar g., ezel eus an tiegezh g.

Familienname g. (-ns,-n) : anv-familh g., anv-tiegezh g., anv bras g., lesanv g.

Familienoberhaupt n. (-s,-häupter) : penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., tieg g., ozhac'h g., mestr an ti g., mestr-a-di g., hini g. ; *das Familienoberhaupt im Nachbarhaus,* hini an ti all g.

Familienplanung b. (-,-en) : steuñvad ar genel g.

Familienrat g. (-s,-räte) : komparant g.

Familienrecht n. (-s,-e) : gwir tiegezhel g., gwir an aferioù familh g.

Familienstammbuch n. (-s,-bücher) : levrig tiegezh g., levrig-familh g.

Familienstand g. (-s,-stände) : saviad familh g.

Familientradition b. : *mit der Familientradition brechen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn ; *der Familientradition treu bleiben,* heuliañ e ouenn.

Familienunternehmen n. (-s,-) : embregerezh tiegezhel g., embregerezh familh g.

Familienunterstützung b. (-,-en) : gopr tiegezh g.

Familienvater g. (-s,-väter) : penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., ozac'h g., tieg g., tad g., hini g. ; *der Familienvater im Nachbarhaus,* hini an ti all g.

Familienverhältnisse lies. : saviad familh g. ; *gestörte Familienverhältnisse,* dizunvaniezh etre ar priedoù g.

Familienvorstand g. (-s,-vorstände) : penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., tieg g., ozhac'h g., mestr an ti g., mestr-a-di g., hini g. ; *der Familienvorstand im Nachbarhaus,* hini an ti all g.

Familienzulage b. (-,-n) : gopr tiegezh g.

Familienzusammenführung b. (-,-en) : adstrollerezh izili ur familh g., adstroll tiegezhel g., strollañ familhoù g.

Familienzuwachs g. (-es) : P. ganedigezh b., kresk an dud en ti g.

famos ag. : dispar, dreist, dibaot, disheñvel, gagn, beuz, kabidan, distiñget.

Famulant g. (-en-en) : stajiad studier war ar medisinerezh g.

Famulus g. (-s,-se/Famuli) : **1.** [istor] floc'h g., skoedour g. ; **2.** [skol-veur] skoazeller war ar c'helenn g. ; **3.** [kozh] stajiad studier war ar medisinerezh g.

Fan g. (-s,-s) : skorer g., harper g., bamad g., paotr tik war udb g., paotr pitilh gant udb g., paotr ar ... g., entanad g., dalc'hiad grizias g.

Fanal n. (-s,-e) : **1.** fanell b. [*liester* fanilli], letern-arouez g., tanlec'h g. ; **2.** arouez g./b., sin g., sinal g.

Fanatiker g. (-s,-) : **1.** gredalfoeg g., baraneg g., fanatiker g., fanatik g., gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredennour g., dalc'hiad untuet (diampleg, untuek) g., dalc'hiad taer-ruz g., dalc'hiad bervus g., dalc'hiad re entanet g., dalc'hiad trelatet g. ; **2.** [dre skeud.] albac'henner g., atapier g.

fanatisch ag. : **1.** gredalfoek, baranek, dallet gant e strizhkredennouriezh (gant e danijenn spered, gant e sorc'henn diboell), gwall droet gant e gredenn diboell, diboell en e gredenn, taer-ruz, trelatet gant e strizhkredennouriezh, diboellgredek, diboellgredennus, margredik ; *etwas mit fanatischem Eifer verteidigen,* difenn taer-ruz udb, mont dreist ar muzul evit difenn udb. ; **2.** [dre skeud.] albac'hennek, atapiek.

fanatisieren V.k.e. (hat fanatisiert) : baraniñ, diboellañ, trelatiñ.

fanatisiert ag. : gredalfoek, baranek, dallet gant e strizhkredennouriezh (gant e danijenn spered, gant e sorc'henn diboell), gwall droet gant e gredenn diboell, diboellet, trelatet, sorc'hennet da vat.

Fanatismus g. (-) : gredalfo g., baranegezh b., sorc'henn diboell b., diboellgredennerezh g., diboellgredenn b., strizhkredennouriezh b., tanijenn spered b., margred g., margredenn b., trelat g., trelaterezh g. ; *durch seinen Fanatismus verblendet,* dallet kuit gant e strizhkredennouriezh (gant e varanegezh, gant e

danijenn spered, gant e sorc'henn diboell), koc'hennet e spered gant e varanegezh, lizennet e spered gant e varanegezh, koabrennet e spered gant e varanegezh ; *der Fanatismus macht ihn blind,* dallet kuit eo e spered gant e varanegezh, koabrennet eo e spered gant e varanegezh, koc'hennet eo e spered gant e varanegezh, lizennet eo e spered gant e varanegezh, e varanegezh a goc'henn e spered ; *vom Fanatismus zur Barbarei ist es nur ein Schritt,* eus an diboellgredennerezh (eus ar varanegezh) d'ar varbariezh n'eus nemet treuz ur c'hammed.

Fanclub g. (-s,-s) : kleub bamidi g., kleub harperien g., kleub entanidi g., bamidi lies., dalc'hidi lies., entanidi lies., hil g.

Fanfare b. (-,-n) : kouevradeg b.

Fang[1] g. (-s, Fänge) : **1.** kemeridigezh b., tapadenn b., kemer g., dalc'h g., stokenn b., taol g., taolad g. ; *ohne einen einzigen Fang zurückkehren,* bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, distreiñ d'ar gêr gak ; *er hat keinen einzigen Fang gemacht,* n'en deus ket paket ur penn hini, n'en deus tapet na foeltr na brall, chomet eo hep pakañ ur penn hini ; [merdead.] mareaj g./b., marevezh g., morad g. ; *einen guten Fang tun*, ober ur beskerezh vat, ober un nevez mat, ober un dalc'h mat, ober un taol kaer, ober un taol pesked, ober un taolad pesked, ober ur brav a stokenn, ober ur c'hemer a-zoare (Gregor), ober ur vareaj kaer, ober ur morad kaer ; *zum Verkauf angebotener Fang,* morad g. ; **2.** *Thunfischfang,* micher doned b., pesketaerezh an toned g. ; *Krabbenfang,* kranketaerezh g., micher granked b., pesketaerezh ar c'hranked g. ; *Sardinenfang,* sardinetaerezh g., micher sardined b., pesketaerezh ar sardined g. ; **3.** [lazhañ] *einem Wild den Fang geben,* reiñ taol ar marv d'ur pezh jiboez (d'ur penn-jiber).

Fang[2] g. (-s, Fänge) : skilf g., kraban b., dant g., stilhon g.

Fangarm g. (-s,-e) : pav g./b., brec'h b., brec'hell b., brec'h-santout b. ; *die schmiegsamen Fangarme der Kraken,* pivier gwevn ar morgazhed lies., brec'hioù gwevn ar morgizhier lies.

Fangball g. (-s,-bälle) : **1.** polotenn b. ; **2.** [dre astenn.] *Fangball spielen,* c'hoari polotenn, c'hoari bolotenn ; **3.** [dre skeud.] *mit jemandem Fangball spielen,* kas ha digas u.b., stranañ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., treiñ ha distreiñ u.b., servijout u.b. da c'hoariell d'an-unan / bezañ u.b. holl fars an-unan / sachañ ha disachañ u.b. / mellat ha divellat ur re bennak (Gregor).

Fangbecherspiel n. (-s,-e) : bikblok g.

Fangemeinde b. (-,-n) : bamidi lies., dalc'hidi lies., entanidi lies., hil g.

Fangdamm g. (-s,-dämme) : bardell b., fardell b., skloturdour g.

Fangeisen n. (-s,-) : antell b., griped g., pej g., stign g., trap g., traped g.

fangen V.k.e. (fängt / fing / hat gefangen) : **1.** tapout, pakañ, kregiñ e, tapout krog e, krapañ e, delc'her, bac'hañ, prizonañ, dastum, boueta, flipañ ; *Fische in einem Netz fangen,* bac'hañ pesked en e roued, tapout pesked gant e roued, pakañ pesked en e roued, flipañ pesked en e roued, rouedañ pesked ; *gefangen nehmen,* herzel, harzañ, dastum, prizonañ, tapout da brizoniad, kemer prizoniad ; *gefangen halten,* derc'hel er prizon, derc'hel en toull bac'h, derc'hel prizoniad ; *gefangen setzen,* kraouiañ, harzañ, herzel, pakañ en toull, tapout, toullbac'hañ, karc'hariañ, bac'hañ, klozañ, prizonañ ; [krennlavar] *der frühe Vogel fängt den Wurm,* an neb en deus c'hoant d'ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo ed leun ar solier - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat ; **2.** *Feuer fangen,* kregiñ an tan en an dra-mañ-dra, entanañ, tanañ, elumiñ ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer,* kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; [dre skeud.] *Feuer fangen,* **a)** bezañ gounezet gant an amourousted, dont amourous ouzh u.b., kouezhañ e karantez gant u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., amoediñ gant u.b., mont bihan e galon evit u.b., kemer ur joa dreistmoder ouzh u.b., kemer amourousted ouzh u.b. ; **b)** birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, treflammañ, bezañ troet gant udb, bezañ trelatet gant udb, bezañ taer war udb ; *er fängt leicht Feuer,* ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, rust eo an troc'h gantañ, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, mont a ra buan e revr war e choug gantañ, buanek eo dre natur, kleiz eo dre natur, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, ur penn tomm a zen a zo anezhañ, tomm eo e benn, prim eo da daeriñ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin ez eo, hennezh a zo buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, nervus), ur spered intampius a zen an hini eo, taer eo da vont droug ennañ, taer eo da vrouezañ, fourradus eo / hennezh a zo un den bouilhus (Gregor) ; **3.** [hemolc'h] *einen Hirsch fangen,* reiñ taol ar marv d'ur c'harv.

V.em. : **sich fangen** (fängt sich / fing sich / hat sich (t-rt) gefangen) : **1.** bezañ tapet ; *eine Maus hat sich in der Falle gefangen,* aet ez eus ul logodenn er griped, tapet ez eus ul logodenn er griped ; **2.** [dre skeud.] en em fourrañ ; *der Wind fängt sich im Kamin,* an avel a dro er siminal, en em fourrañ a ra an avel er siminal (Gregor) ; **3.** *sich wieder fangen,* kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorzañ, divorfilañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern, sevel e chouk, diabafiñ, divaotañ, disouezhiñ, sevel war an dour ; *sie stolperte über einen Stein, konnte sich aber gerade noch fangen,* strebotiñ a reas ouzh ur maen, met dont a reas a-benn da adkavout he zreid ; **4.** [dre skeud.] *er hat sich fangen lassen,* kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet, lonket en deus ar boued hag an higenn.

Fänger g. (-s,-) : **1.** [hemolc'h] an hini hag en deus paket ar penn-jiber g., taper g., paker g. ; **2.** kontell hemolc'h b., kontell-lazh b. ; **3.** [loen.] dant g., skilf g., stilhon g.
Fangfisch g. (-es,-e) : pesk-mare-mor g. ; *kleine Fangfische,* pesked-mare-mor bihan lies. ; *große Fangfische,* pesked-mare-mor bras lies.
Fangflotte b. (-,-n) : lestraz pesketa g., bageier-pesketa lies., bigi-pesketa lies.
Fangfrage b. (-,-n) : [dre skeud.] antell b. ; *eine Fangfrage,* ur goulenn korvigellus (troidellus, touellus, lubanus) g. ; *jemandem eine Fangfrage stellen,* lakaat an tach d'u.b.
fangfrisch ag. : fresk-bev ; *fangfrische Fische,* pesked fresk lies., pesked fresk-bev lies., pesket nevez-tapet lies., pesked nevez pesketaet lies. ; *fangfrische Seefische,* mare-mor g., mare g., mareaj g./b., morad g., moriad g., marevezh g. ; *fangfrisch schmeckt der Fisch am besten,* ent fresk e vez mat ar pesked.
Fanggarn n. (-s,-e) : las g., roued b.
Fanggründe lies. : takadoù pesketa lies., peskedvaoù lies.
Fangkäfig g. (-s,-e) : stoker g., stokerez b.
Fangleine b. (-,-n) : **1.** [hemolc'h] roll g., stag g., lêrenn b. ; **2.** [pomperien] fardaj tan-gwall g., fard saveteiñ g. ; **3.** [harz-lamm] fardaj g., fard g. ; **4.** las-bann g. ; *die Fangleine werfen,* lasbannañ ; *mit der Fangleine einfangen,* lasbannañ.
Fangnetz n. (-es,-e) : **1.** roued b. ; **2.** bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaled b., salabardenn b., poulre g.
Fangplatz g. (-es,-plätze) : takad pesketa g., peskedva g., live g.
Fangquote b. (-,-n) : feurbarzh pesketa g.
Fangreuse b. (-,-n) : baouig g., kidell b., kavell g. [*liester* kavelloù, kevell], paner b.
Fangschaltung b. (-,-en) : stramm evit dinoiñ orin ar galvadennoù g., stramm-dinoiñ g.
Fangschiff n. (-s,-e) : bag-pesketa b.
Fangschlinge b. (-,-n) : las-bann g.
Fangschuss g. (-es,-schüsse) : [hemolc'h] tenn ar marv g., taol ar marv g. ; *einem Tier den Fangschuss geben,* peurgas ul loen.
Fangstütze b. (-,-en) : [mengleuz.] harz surentez g.
Fangvorrichtung b. (-,-en) : [pignerez vengleuz] stramm surentez g.
Fangzahn g. (-s,-zähne) : dant-skilf g., stilhon g., skilf g. ; *mit Fangzähnen versehen sein,* bezañ skilfek.
Fanpost b. (-) : lizheroù bamidi lies.
Fant g. (-s,-e) : beg-melen g., poñsin g. ; *junger Fant,* pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g.
Fantasie b. (-,-en) : **1.** itrik g., ijin g., faltazi b., imbroud g. ; *fruchtbare Fantasie,* faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor) ; *überbordende Fantasie,* faltazi builh b. ; *dieses Kind hat eine blühende Fantasie,* ar bugel-se en deus itrik, ur spered ijinus a vugel eo, leun a ijin eo ar bugel-se, n'eo ket ar faltazi a ra diouer d'ar bugel-se, un imbrouder eo ar bugel-se ; *er hat keine Fantasie,* n'eo ket bras an ijin en deus, komzoù divlaz a zeu gantañ, n'eus netra en e benn, n'eus netra ennañ, n'en deus ijin ebet ; *seine Fantasie anstrengen,* reiñ lusk d'e faltazi, reiñ lañs d'e faltazi, lakaat e holl ijin da c'hoari ; *von ihm kann wohl nicht verlangen, dass er seine Fantasie ein bisschen anstrengt,* n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered ; *seiner Fantasie freien Lauf lassen,* leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal, da gantren), lezel kabestr gant e faltazi, lezel e spered da gantren hervez e faltazi ; *Ausgeburt einer krankhaften Fantasie,* frouezhenn ur faltazi diroll ha klañv b. ; **2.** eriunell b., stultenn b., trezerc'h g., sorc'henn b., sorbienn b., rambre g., randon g., touellwel g., touell g., treuzfaltazi b. ; **3.** [sonerezh] faltazienn b.
fantasiebegabt ag. : ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, leun a itrik, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus.
Fantasiegebilde n. (-s,-) : krouadur moliac'h g., krouadur faltazius g., boud mojennel g.
fantasielos ag. : difournis a ijin, difournis a faltazi.
Fantasielosigkeit b. (-) : diouer a ijin g., diouer a faltazi g.
fantasiereich ag. : ijinus, leun a ijin, ijinet-mat, leun a itrik, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus.
fantasieren V.gw. (hat fantasiert) : **1.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, trevagoriñ, berlobiañ, ambren, ambreniñ, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, tramziñ ; **2.** [sonerezh] seniñ ur faltazienn, faltaziañ ; *auf dem Klavier fantasieren,* seniñ piano diouzh e faltazi (hervez e faltazi, evel ma teu), faltaziañ ur frapad sonerezh war ar piano.
fantasievoll ag. : ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, leun a itrik, kavadennus, faltazius, imbroudus, leun e spered a faltazi.
Fantast g. (-en,-en) : **1.** hunvreer g., penn-skort g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., mogetaer g., oristal g., oristal a zen g., orin, orin den g., orin a zen g., paotr an utopia g., sorbiennour g. ; **2.** gaouvariad g., brozennour g., sorc'henner g.
Fantasterei b. (-,-en) : eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., randon g.
Fantastin b. (-,-nen) : **1.** hunvreerez b., rambreerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., orinez b. ; **2.** gaouvariadez b., brozennourez b., sorc'hennerez b.
fantastisch ag. : **1.** dreistkred, estlammus, boemus, moliac'hus, moliac'hel, marzhus, estlammus, dreist, dispar, disheñvel, huñvreheñvel ; *fantastisch !* biskoazh oueskoc'h ! espar (dreist, ur marzh) eo kement-se ! dispar eo ! eston eo an dra-se ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! an dra-se a zo ur voem ! ur voem ! ; **2.** faltaziek, romantus. ; **3.** gwenno, pennadus, stultennus.
Faqs lies. : forom ar goulennoù g., foar ar goulennoù b.
Far g. (-s) : [kegin.] *bretonischer Far,* farz-forn g., farz breset g. ; *Far mit Fleisch- und Gemüseeintopf,* kig-ha-farz g. ; *in einem Leinenbeutel gegarter Far,* farz sac'h g., farz poch g.
Farandole b. (-,-n) : farandolenn b.

Farb- / Färb- : … liv, livadennus.
Farbanstrich g. (-s,-e) : ledennad liv b., gwiskad liv g., livad g., livadenn b., livaj g.
Farbband n. (-s,-bänder) : [skriverez] seizenn vizskrivañ b.
Farbbeutel g. (-s,-) : sac'hig liv g.
färbbar ag. : hag a c'heller livañ, hag a c'heller livadennañ, hag a c'heller enlivañ ; *leicht färbbar,* helivus.
Farbdruck g. (-s,-e) : moulladur liesliv g., maendresadenn liesliv g.
Farbe b. (-,-n) : **1.** liv g. ; *Schicht Farbe,* livad g., livadenn b., livaj g. ; *welcher Farbe ist dein Auto ?* pe liv eo da garr-tan ? peseurt liv a zoug da garr-tan ? ; *diese Farbe sticht von den anderen ab,* disheñvel krenn diouzh ar re all eo al liv-se, diferañ a ra al livaj-se, un tarch splann a ra al liv-se e-touez ar re all, flammañ a ra al liv-se war ar re all, gwelet e vez diouzhtu al liv-se war-greiz ar re all, diforc'hiñ a ra krenn al liv-se diouzh ar re all ; *die Farben aufeinander abstimmen,* lakaat al livioù da genglotañ, parigellañ (jaojañ) al livajoù, koublañ brav al livioù ; *nicht aufeinander abgestimmte Farben,* livajoù n'ez eont ket an eil diouzh egile ; *in allen Farben spielen,* kanevedenniñ, diskouez holl livioù ar ganevedenn ; *er kann schlecht die Farben auseinander halten,* diaes eo dezhañ anaout al livioù ; *die Farbe tut nichts zur Sache,* pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *satte Farben,* livioù peurvec'h lies. ; *warme Farbe, helle Farbe,* liv skeltr g., liv flamm g., liv bev g., liv skiltr g., liv tomm g. ; *kalte Farben,* livioù yen lies. ; *von neutraler Farbe,* nepliv ; [dremm] *die Farbe wechseln,* cheñch liv, gwiskañ ul liv nevez ; [dremm] *Farbe verlieren,* koll e liv, glazañ, mont e liv diouzh an-unan, mont disliv, dont hanter liv ; [dilhad] *die Farbe verlieren,* na chom en e liv, dislivañ, koll e liv ; [dremm] *wieder Farbe bekommen,* dont d'e liv, dont en e liv adarre, tapout liv en-dro, livrinañ ; *Farbe bekommen,* tapout liv ; *dieser Apfelwein hat eine schöne Farbe,* livet mat eo ar sistr-mañ ; *Farbe des Pferdes,* liv ar marc'h g., sae ar marc'h b., blevenn ar marc'h b. ; *dieses Pferd hat eine rotbraune Farbe,* ar marc'h-se a zo gell en e liv, ar marc'h-se a zoug ul liv gell, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se ; *Pferde dieser Farbe sind heiß begehrt,* al liv kezeg-se a zo klask warnañ ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben,* sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat ; *die glühenden Farben der im Meer versinkenden Sonne,* livioù tan ar c'huzh-heol o splujañ er mor lies. ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe,* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro.
2. danvez liv g., liv g., pentur g., livaj g., livadur g. ; *Farben auftragen,* livañ, livadennañ, pentañ ; *die Farbe hält,* padout a ra al liv-se, padus (dalc'hus) eo al liv-se, delc'her pell a ra al pentur-se ; *die Farbe geht aus (verschießt, verblasst),* dislivañ (diverkañ) a ra al liv-se, al liv-se a ya kuit ; *eine Büchse Farbe, eine Dose Farbe,* ur podad liv g., ur voestad liv b., ur podad pentur g., ur voestad pentur b.
3. [kartoù] liv g., rummad kartoù g. ; *eine Farbe ausspielen,* c'hoari ul liv ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo,* ar rummad karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ ; *die Farbe bekennen,* reiñ e liv da anavezout.
4. liv g., meno g., mennozh g., tu g., tuad g. ; *Farbe bekennen,* [dre skeud.] diskuliañ eus peseurt spered eur buhezet, dispakañ e jeu, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, en em reiñ da anavezout (Gregor), mont gant an eeun, mont eeun ganti, mont didroidell dezhi, mont dezhi (lavaret e vennozh) hep kuzh seurt ebet, diskouez anat pet kompren a zo en an-unan ; *die Farbe wechseln,* cheñch mennozh, cheñch soñj, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel e vennozh, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, treiñ banniel, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.
5. liester : **Farben** livioù lies. ; *die Landesfarben,* livioù ar vro lies., al livioù broadel lies. ; *im Ausland die deutschen Farben vertreten,* bezañ dileuriad (bezañ kannad, sevel krog) Bro-Alamagn en estrenvro.
farbecht ag. : na zisliv ket, na goll ket e liv, hag a chom en e liv.
Färbeholz n. (-es) : [tekn.] koad kampech g.
Färbemittel n. (-s,-) : livadur g., livadenn b., livaj g., liv g., danvez livus g.
Farbemittel n. (-s,-) : danvez liv g., danvez livus g., livuzenn b., livadenn b., liv g., livadur g., pentur g., livaj g.
-farben ag. : a-liv gant ar ..., el liv d'ar ..., kenliv gant ar ..., livet e …
färben V.k.e. (hat gefärbt) : **1.** livañ, livadennañ, enlivañ ; *Tuch blau färben,* livañ mezher e glaz ; *blau färben,* glazañ, glasaat, livañ e glaz ; *schwarz färben,* duañ ; *grün färben,* glazañ, glasaat, livañ e glaz ; *grau färben,* louediñ, glazañ, glasaat, livañ e griz ; *diese Hose muss neu gefärbt werden,* ret e vo lakaat ar bragoù-mañ a-nevez el liv, ret e vo livañ ar bragoù-mañ a-nevez ; **2.** [dre skeud.] *marxistisch gefärbt,* marksidik, dezhañ ul liv marksour ; *humoristisch gefärbt,* blaz ar fentigell gantañ, un draig bennak a fentigell strewet ennañ, ur veskennad fent ennañ, gant roudoù fentigellerezh e-barzh.
V.gw. (hat gefärbt) : koll e liv, dislivañ ; *diese Bluse färbt nicht,* an hiviz-mañ ne goll ket he liv, an hiviz-mañ a chom en he liv.
V.em. : **sich färben** (hat sich (t-rt / t-d-b) gefärbt) : **1.** [t-rt] dont liv d'an dra-mañ-tra ; *sich gelb färben,* meleniñ ; *sich rot färben,* ruziañ ; **2.** *sich (t-d-b) das Haar schwarz färben,* duañ e vlev ; *sich (t-d-b) das Haar blond färben,* livañ e vlev e melen.
Farbenbalance b. (-) : mentel al livioù b.
farbenblind ag. : [mezeg.] daltonek.
Farbenblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.
färbend ag. : enlivus, livus.
Farbendruck g. (-s,-e) : moulladur liesliv g., maendresadenn liesliv g.
farbenempfindlich ag. : [fizik] ortokromatek.
Farbenfehlsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] ametropiezh livel b., mistiegezh livel b.

Farbenfotographie b. (-,-en) : luc'hskeudenn e liv b.
farbenfroh ag. : brizh, marellet, briket.
farbenfreudig ag. : flamm e livioù, livet-flamm, livek.
Farbenglanz g. (-es,-e) : flammder g., flammded b.
Farbenkleckser g. (-s,-) : bastrouilh g., bastrouilher g., bodoc'her g.
farbenkräftig ag. : brizh, marellet, briket, livet-kaer, livek.
Farbenlehre b. (-) : [fizik] damkaniezh al livioù b.
Farbenmischmasch g. (-s,-e) : amlivaj g., brizhelladur g., brizherezh g., brizhell b., marell g., marelladur g., brikailh g., brikailhadur g.
Farbenorgie b. (-,-n) : diroll a livioù g., maread livioù g., livioù da drellañ forzh pegement lies., livioù ken-ha-ken lies., livioù ken-ha-kenañ lies., livioù mui-pegen-mui lies.
Farbenphotographie b. (-,-en) : luc'hskeudenn e liv b.
Farbenpracht b. (-) : diroll a livioù g., maread livioù g., livioù da drellañ lies.
farbenprächtig ag. : flamm e livioù, livet-flamm, livek.
farbenreich ag. : liesliv, lieslivek, brizh, brizhellek, marellet, briket, marellek, marigellek, brikailh, liviaouek.
Farbenskala b. (-) : skeuliad livioù b., livaoueg b.
Farbenspiel n. (-s,-e) : livioù cheñch-dicheñch lies.
Farbentube b. (-,-n) : korzenn liv b.
Farbenwalze b. (-,-n) : [tekn.] roll-livañ g. ; *mit der Farbenwalze anstreichen,* livañ gant ur roll, pentañ gant ur roll-livañ.
Färber g. (-s,-) : livadenner g., liver g.
Färberei b. (-,-en) : **1.** [micher] livadennerezh g. ; **2.** [stal] livadennerezh b.
Färberin b. (-,-nen) : livadennerez b., liverez b.
Färberkrapp g. (-s) : [louza.] gwarañs str., louzaouenn-al-liverien b., gwrizienn-ruz b.
Färberpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant livadennus str.
Färberröte b. (-,-n) : [louza.] gwarañs str., louzaouenn-al-liverien b., gwrizienn-ruz b.
Färberwaid g. (-s,-e) : glizin-Gwaskogn str., kerboullenn b., pastez-Langedok g.
Farbfehler g. (-s,-) : [fizik] aberradenn gromatek b., gouskoevad livel g.
Farbfernsehen n. (-s) : skinwel liv g.
Farbfernseher g. (-s,-) / **Farbfernsehgerät** n. (-s,-e) : skinweler liv g., pellweler liv g.
Farbfilm g. (-s,-e) : film liv g.
Farbfilter g. (-s,-) : sil livioù g.
Farbfleck g. (-s,-e/-en) : **/ Farbflecken** g. (-s,-) : brizhenn b., tarch g., marell b.
farbgebend ag. : enlivus, livus.
Farbgebung b. (-,-en) : **1.** livadur g. ; *verschwenderische Farbgebung,* maread livioù g., livioù da drellañ lies. ; **2.** [moull.] huzañ g.
farbig ag. : **1.** livek, liviaouek, ... liv, a liv ; *farbige Tapeten,* paper-moger liv g. ; **2.** *farbiger Stil,* doare-skrivañ livus g., doare-skrivañ skeudennek g.
-farbig ag. : **1.** *einfarbig,* unliv, unvanliv ; *mehrfarbig,* liesliv, lieslivek ; **2.** a-liv gant ar ..., el liv d'ar ..., kenliv gant ar ..., livet e ... ; *dieser Wagen ist blutfarbig,* ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad, ar c'harr-mañ a zoug liv ar gwad.
färbig ag. : [Bro-Aostria] livek, ... liv, liesliv.
Farbige(r) ag.k. g./b. : den a liv g. ; *die Farbigen,* an dud a liv lies.
Farbigkeit b. (-) : [fizik] livdez g.
Farbkasten g. (-s,-kästen) : boest livioù b.
Farbkissen n. (-s,-) : karitell liv b., tapon huzañ g.
Farbkontrast g. (-s,-e) : diskemm liv g., livenebadur g., dargemm g.
Farbkopierer g. (-s,-) : luc'heilerez liv b.
farblich ag. : a liv, .. liv.
Adv. : *farblich aufeinander abstimmen,* lakaat livioù traoù 'zo da genglotañ, parigellañ (jaojañ) livioù traoù 'zo, koublañ brav livioù traoù 'zo.
farblos ag. : **1.** disliv, diliv ; **2.** [dre skeud.] dister, goular, divlaz, disaour.
Farblösung b. (-,-en) : livadur g., livadenn b.
Farbmittel n. (-s,-) : livuzenn b., danvez livus g.
Farbmischer g. (-s,-) : [stlenn.] ostilh merañ al livioù g.
Farbmonitor g. (-s,-en/-e) : hewel liv g.
Farbnuance b. (-,-n) : arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g.
Farbpalette b. (-,-n) : **1.** pladennad livioù ; **2.** livaoueg b., stuc'hadoù livioù lies.
Far breton g. (-) : [kegin.] farz forn g., farz breset g.
Farbscanner g. (-s,-) : skanner liv g., c'hwilerver liv g.
Farbschattierung b. (-,-en) : arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g.
Farbschicht b. (-,-en) : livad g., livadenn b., livaj g., ledennad liv b., gwiskad liv g.
Farbspektrum n. (-s,-spektren/-spektra) : skalfad gwelus g., luc'hrannad b., luc'hrannadur g.
farbspritzen V.k.e. (hat farbgespritzt) : pentañ gant ur bistolenn.
Farbspritzraum g. (-s,-räume) : stal-bentañ b.
Farbstich g. (-s,-e) : [poltred] mestrezenn b., liv mestr g., liv trec'hel g., trec'henn b.
Farbstift g. (-s,-e) : **1.** kreion liv g. ; **2.** stilo liv g. ; **3.** kreion feltr liv g., feltrenn liv b.
Farbstiftzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dre bastel b.
Farbstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez liv g., danvezenn a dalvez da livañ b., danvez livus g., livuzenn b., liv g., pentur g., livadur g., livadenn b., livaj g. ; *schwarzer Farbstoff,* du g., duad g., danvez livañ du g., danvezenn livañ du b. ; **2.** enlivad g., livegenn b.
Farbstoffbildung b. (-,-en) : enlivadur g.
Farbstofflaser g. (-s,-) : [tredan] laser livuzenn g.
Farbtemperatur b. (-,-en) : [fizik] gwrezverk liv g.
Farbton g. (-s,-töne) : liv g., arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g., livad g.
Farbtupfer g. (-s,-) : brizhell b., brizhelladur g., poent liv g., pik liv g.
Färbung b. (-,-en) : **1.** livadur g., livadenn b., arne g. ; **2.** [polit.] liv g. ; *anwesend waren Politiker jeder Färbung,* eno e oa politikourien a bep liv.
Farbverlauf g. (-s,-verläufe) : dereziad livioù g., ilrezenn b. ; *linearer Farbverlauf,* dereziad livioù linennek g., ilrezenn linennek b. ; *radialer Farbverlauf,* dereziad livioù gelc'hiek g., ilrezenn gelc'hiek b.
Farbwähler g. (-s,-) : [stlenn.] ostilh merañ al livioù g.
Farbwalze b. (-,-n) : [tekn.] roll-livañ g. ; *mit der Farbwalze anstreichen,* livañ gant ur roll, pentañ gant ur roll-livañ.
Farbwert g. (-s,-e) : livdez g.
Farce b. (-,-n) : **1.** farserezh g., farsadenn b., bourd g. ; *dieser Prozess ist eine einzige Farce,* ar prosez-se n'eo

nemet termaji, ur prosez seurtanvet a ran-me eus ar prosez-se, c'hoariellerezh a ran-me eus ar prosez-se, ar prosez-se a ra goap ouzh ar justis ; **2.** [kegin.] fars g., miñsadur kig g. ; *die Kontrolle ist zu einer Farce geworden,* an enselladenn a zo deuet da vezañ ur c'horiellerezh ; **3.** [c'hoariva] fars g.

Farin g. (-s,-e) **/ Farinade** b. (-,-n) **/ Farinzucke**r g. (-s) : [kegin.] sukr poultr g., kastounadez b.

Farm b. (-,-en) : feurm b., ti-feurm g., stal labour-douar b., merouri b., atant b./g., ranch g. ; *sie besaßen eine gute Farm,* ur verouri vat a oa ganto.

Farmer g. (-s,-) : farmer g., embreger labour-douar g.

Farmerin b. (-,-nen) : kouerez b., koueriadez b., plouezіadez b., peizantez b.

Farmhaus n. (-s,-häuser) : merouri b., atant b./g., feurm b., ti-feurm g., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kêr b., ranch g.

Farn g. (-s,-e) : **1.** [louza.] raden str., radenenn b., [dre fent] keuneud laka-laka g. ; *trockener Farn lässt sich nur schwer sicheln,* raden sec'h a zo teuc'h da droc'hañ gant ar falz, raden sec'h n'int ket traoù karantezus da droc'hañ gant ar falz, raden sec'h a zo bouc'h da droc'hañ gant ar falz ; *Farn ernten,* radena ; *Farn austilgen,* diradena ; *reich an Farn,* radenek ; **2.** [gouzer] *Farn als Streu,* raden g.

farnbedeckt ag. : radenek.

Farnernte b. (-,-n) : radenadeg b., troc'hadeg raden b.

Farnfeld n. (-s,-er) : [louza.] radeneg b. [*liester* radenegi, radenegoù, radeneier].

Farnhorst g. (-es,-e) : [louza.] bod-raden g., bodenn radenn b., bodennad radenn b., bochad raden g., radenenn b.

Farnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] raden str., radenenn b.

Farnpflanze b. (-,-n) : bod-raden g., bodenn radenn b., bodennad raden b., bochad raden g., radenenn b.

farnreich ag. : radenek.

Farnspross g. (-es,-e) : nevezenn raden b. ; *die eingerollten Farnsprosse,* nevezennoù punet ar raden lies.

Färöer lies. **/ Färöer-Inseln** lies. : *die Färöer, die Färöer-Inseln,* Inizi Faero lies.

Fars g. (-,-) : [kegin.] fars g. ; *gebackener Fars,* fars-forn g. ; *gebackener Fars mit getrockneten Pflaumen,* fars-prunev g.

Färse b. (-,-n) : [loen.] annoar b., ounner b., onner b. ; *das Gedärm der Färse hatte sich verknotet,* an ounner a oa deuet he bouzelloù da gordañ.

Fasan g. (-s,-e/-en) : [loen.] fazan g., fazan-Kolc'his g.

Fasanengarten g. (-s,-gärten) : fazanerezh b., kloz fazaned g., porzh fazaned g.

Fasanenhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] mal fazan g., tad fazan g.

Fasanenhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] fazanez b.

Fasanerie b. (-,-n) : fazanerezh b., kloz fazaned g., porzh fazaned g.

faschieren [Bro-Aostria] V.k.e. (hat faschiert) : drailhañ, miñsañ.

Faschiermaschine b. (-,-n) : [Bro-Aostria] drailherez kig b., miñser g.

Faschierte(s) ag.k. n. : [Bro-Aostria] kig miñset g., hacheiz g.

Faschine b. (-,-n) : hordenn b. [*liester* herdin].

Faschinenmesser n. (-s,-) : falz-strop b., falz-aotenn b., gwigned b.

Fasching g. (-s,-e/-s) : *der Fasching,* Meurlarjez g., an Ened g., ar Meurzh-Ened g. ; *Fasching feiern,* meurlarjezañ, festañ Meurlarjez.

Faschingsaufzug g. (-s,-aufzüge) : dibunadeg ar meurlarjezenned b., dibunadeg ar maskaradenned b., maskladeg b.

Faschingsdienstag g. (-s,-e) : *der Faschingsdienstag,* ar Meurzh-Ened g., Meurzh-al-Lard g., sant al Lard g., Meurlarjez g.

Faschingsdonnerstag g. (-s,-e) : *der Faschingsdonnerstag,* Yaou-al-Lard g.

Faschingsmarkt g. (-es,-märkte) : foar-al-Lard b.

Faschingsnarr g. (-en,-en) : meurlarjezenn b., maskaradenn b.

Faschingspuppe b. (-,-n) : sant al Lard g., den Paolig g.

Faschingstreiben n. (-s) : birvilh Meurlarjez g., mesk Meurlarjez g., hej ha prez Meurlarjez, dever Meurlarjez g., charre an Ened g., lavig an Ened, kabal an Ened b., kas-digas an Ened g./b., fourgas Meurlarjez g., loc'h ha morloc'h an Ened, galoupadeg an Ened b., firbouch an Ened g., birvilh an Ened g., fifil Meurlarjez g.

Faschingszeit b. (-,-en) : *die Faschingszeit,* an deizioù Ened lies., deizioù al Lard lies., devezhioù Meurlarjez lies., Meurlarjez g., an Ened g.

Faschingszug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned b., dibunadeg ar maskaradenned b., maskladeg b.

faschisieren V.k.e. (hat faschisiert) : faskouraat.

V.em. : **sich faschisieren** (hat sich (t-rt) faschisiert) : faskouraat.

Faschismus g. (-) : faskouriezh b.

Faschist g. (-en,-en) : faskour g.

Faschistin b. (-,-nen) : faskourez b.

faschistisch ag. : faskour.

Fase b. (-,-n) : **1.** [bouc'hal] dremm b., barvenn b. ; **2.** [treust, gwerenn] beskell b. ; **3.** neud str., neud g., neudenn b., gwienn b.

Fasel g. (-s,-) : [loen.] **1.** [moc'h pe saout] loen yaouank g. ; **2.** [Bro-Suis, Su Bro-Alamagn] ejen g.

Faselbock g. (-s,-böcke) : [loen.] tourz g., maout g., maout-tourz g.

Faselei b. (-,-en) : diotaj g., sotoni b., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., raonenerezh g., rambre g., rambreerezh g., rabardellerezh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., jaodre g., stranerezh g., ranellerezh g., glabouserezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., barboterezh g., borod g., arabad g., komzoù arabadus lies., soroc'helloù lies., bourouell g.

Faselhans g. (-es,-e/-hänse) : toubaod g., begeg g., glaourenneg g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., ragacher g., balbouez g., barboter g., franoueller g., jaodreer g., jaodre g., rac'hoaner g., randoner g., randonenn g., ranezenn g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker

kaozioù g., chaoker-e-spered g., brammer g., ravoder g., toron g., toronour g., sorc'henner g., beg abred g., beg a-raok g., borod g., arabadus g.
Faselhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij g., marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g.
faselig ag. : skañvbenn, diboell, sorc'hennus.
Faselliese b. (-) : ravodez b., ranez b., kozh trabell b., jaodreerez b., rac'hoanerez b., ragacherezh g., rambreerez b., randonenn b., ranezenn b., raonenn b., sorc'hennerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., klakenn b.
faseln V.gw. (hat gefaselt) : direzoniñ, belbiañ, jaodreañ, randoniñ, rambreal, sorc'henniñ, barbotiñ, belbiañ, berlobiañ, borodiñ, arabadiñ, gallegañ, gallegat, rac'hoaniñ, ranezenniñ, raneal, ravodiñ, toronal, treuzkomz, diskiantañ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, chaokat, riotal.
Faselschwein n. (-s,-e) : tourc'h g., hoc'h-tourc'h g., porc'hell gae g.
fasen V.k.e. (hat gefast) : **1.** pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ ; **2.** divevenniñ, beskellañ, skerbañ.
V.em. : **sich fasen** (hat sich (t-rt) gefast) : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, mont e pilpouz.
Faseole b. (-,-n) : [louza.] fav-brizh str.
Faser b. (-,-n) : neud str., neud g., neudenn b., gwienn b., edañv g. ; *Garnfaser,* gor g. ; *Tierfaser,* gwienn loenel b. ; *Pflanzenfaser,* gwienn blant b., gwienn struzhel b., reun-geot str., reun-plant str., reun-gwez str. ; *Mineralfaser,* gwienn meinel b. ; *Kunststofffaser,* gwienn kevanaoz b., edañv kevanaoz g.
Faserbart g. (-s,-bärte) g. : [loen] *Faserbärte der Muschel,* stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g.
Faserhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.
faserig ag. : neudennet, neudennek, gweüs, gwiadennus, gwiennek ; *faseriges Fleisch,* kig neudennet g., kig neudennek g. ; *faseriger Teig,* toaz leun a filennoù g.
fasern V.k.e. (hat gefasert) : **1.** pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ ; **2.** divevenniñ, beskellañ, skerbañ.
V.em. : **sich fasern** (hat sich (t-rt) gefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, mont e pilpouz.
Faserpartikel n. (-s,-) : pilpouz g.
Faserpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant gwiennek str.
Faserrichtung b. (-) : *gegen die Faserrichtung quer durchsägen,* heskennat a-dreuz-neudenn ; *in Faserrichtung sägen,* heskennat hed an neudenn, heskennat a-benn, heskennad a-du gant ar wiad.
Faserung b. (-,-en) : difi g., pilhoustennañ g., pilpouzañ g.
Fasnacht b. (-) : [rannyezh.] Meurlarjez g., Ened g.
fasrig ag. : neudennet, neudennek, gweüs, gwiadennus, gwiennek ; *fasriges Fleisch,* kig neudennet g., kig neudennek g. ; *fasriger Teig,* toaz leun a filennoù g.
Fass n. (-es, Fässer) : **1.** tonell b., tonellad b., tonenn b., tonennad b., ton g., pip b., pipad b., barrikenn b., barrikennad b., fust g., fustad g., fustailh g., penton g., pentoniad g., P. buoc'h vesk b. ; *großes Fass,* tonenn b. / tonell vras b. (Gregor) ; *kleines Fass,* barilh b. / barrikenn b. (Gregor), pipig b., fustig g., baraod g., barilhad b. ; *zwei Fass Bier,* div donellad vier b., div varrikennad vier b. ; *zwei Fass Wein,* div donellad win b., div varrikennad win b. ; *der Boden des Fasses,* tal ar varrikenn g., strad ar varrikenn g. (Gregor), deun ar varrikenn ; *ein Fass mit einem Boden versehen,* talañ ur varrikenn, deunañ ur varrikenn, stradañ ur varrikenn ; *ein Fass einschlagen,* didalañ ur varrikenn, difontañ un donell, distradañ un donell (Gregor) ; *der Boden des Fasses geht ab, der Boden des Fasses löst sich ab,* o tidalañ emañ ar varrikenn ; *nach dem Fass schmeckender Wein,* gwin fustet g. ; *ein Fass mit Reifen beschlagen, ein Fass binden,* kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; *ein Fass anzapfen, ein Fass anbohren, ein Fass anstechen,* toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; *noch nicht angezapftes Fass,* barrikenn divoulc'h b. ; *Bier vom Fass,* bier barrikenn g., bier gwask g., bier diwar-wask g., bier diwar ar gwask g., bier eus dindan ar gwask g. ; *den Wein vom Fass lassen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn, P. goro ar vuoc'h vesk ; *aus dem Fass trinken,* bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, evañ diouzh an donell, evañ ouzh an tint ; *in Fässer einfüllen,* entonniñ, trezennañ, trezeriañ, founilhañ ; *Wein vom (im) Fass,* gwin barrikenn g. ; *Keile unter ein Fass legen, ein Fass aufbocken,* tintañ ur varrikenn, skurziñ ur varrikenn ; *frisch vom Fass,* nevez tennet eus ar varrikenn ; *ein Fass, in dem früher Apfelwein gelagert hat,* ur varrikenn war-lerc'h sistr b. ; *dieses Fass hat doch kein Fassungsvermögen,* ar varrikenn-se n'eus mann ebet enni, ar varrikenn-se ne ya mann ebet enni ; *das Fass Wein geht zur Neige,* aet eo bas ar gwin er varrikenn ; *das Fass bis zum Rand füllen,* kargañ ar varrikenn betek ar barr ; *nach Fässern berechnen, nach Fässern rechnen,* barrikennata ; **2.** [dre skeud.] *das schlägt dem Fass den Boden aus,* aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, re zo re, kement-se a ya dreist an arroudenn (ar roudenn, ar yev), kement-se a sko diwar re, leun-chouk eo ar boezell, barr eo ar muzul (Gregor), va revr gant an dra-se ! aze emañ ar boch ! ; *das Haus ist ein Fass ohne Boden,* derc'hel an ti-se e ratre a zo ur rivin ; *er ist ein richtiges Fass, er ist dick wie ein Fass,* ront eo evel ur varrikenn, tev eo evel ur varrikenn ; *ein furchtbares Fass aufmachen,* ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb ; *das Fass aufmachen,* pintal, trezennañ, kleuzañ gwer, evañ kaer, chopinata.
Fassade b. (-,-n) : **1.** talbenn g., tal g., diaraog g., tu diaraok g. ; *Fassade eines Hauses,* tal un ti g., tu diaraok eus un ti g., diaraog un ti g. ; **2.** [dre skeud.] *das ist nur eine Fassade !* muioc'h a voged eget a dan ! - pompadoù

(brabañs, fougaserezh) ha netra ken - brabañserezh (bragerezh) tout ! - pouferezh n'eo ken ! - n'eo nemet c'hwezh hag avel - avel, aveloù pep tra 'zo avel (Gregor).
Fassadenkletterer g. (-s,-) : [dre skeud.] laer kambreier g., laer dre grapañ g.
Fassauflage b. (-,-n) : tint g.
Fassband n. (-s,-bänder) : [tekn.] kilh g., kerl g., kerlad g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b.
fassbar ag. : **1.** hag a c'heller kregiñ ennañ, hag a zo tu da dapout krog ennañ, kemeradus ; **2.** [dre skeud.] meizadus, fraezh, komprenadus, intentadus.
Fassbarkeit b. (-) : **1.** kemeradusted b. ; **2.** [dre skeud.] meizaduster g., meizadusted b.
Fassbier n. (-s,-e) : bier barrikenn g., bier gwask g., bier diwar-wask g., bier diwar ar gwask g., bier eus dindan ar gwask g.
Fassbinder g. (-s,-) : [tekn.] toneller g., barazher g.
Fassbock g. (-s,-böcke) : tint g.
Fassbohrer g. (-s,-) : argoured g.
Fässchen n. (-s,-) : barilh b. / barrikenn b. (Gregor), pipig b., fustig g., baraod g., baraodad g.
Fassdaube b. (-,-n) : [tekn.] tuv str., tuf str., tuvenn b., tufenn b., tuvad b., tufad b.
fassen V.k.e. (hat gefasst) : **1.** kemer ; *festen Fuß fassen,* **a)** lakaat e droad war ar c'haled, kaout sont, kaout harp d'e dreid en douar ; **b)** ober e doull (e dreuz, e annez), en em ziazezañ mat, kemer troad ; *Wurzel fassen,* bountañ gwrizioù, poulzañ gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh ar blantenn-mañ-plantenn, kreskiñ gwrizioù d'ar blantenn-mañ-plantenn, gwrizi(enn)añ, kregiñ, kavout e beg en douar ; *eine Quelle fassen,* kanouc'hellat un eienenn / anchañ un eienenn ; [dre skeud.] *einen Gedanken fassen,* lakaat en e soñj (ober e vennozh, ober e soñj) ober udb, ober e zezev d'ober udb, dont ur mennad en e benn ; *einen Beschluss fassen,* kemer un disentez, kemer un diviz, divizout udb, ober ul lamm, reiñ un disentez, ober e zezev d'ober udb, ober e vennozh ober udb ; *den Entschluss fassen, etwas zu tun,* kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, ober e zisentez d'ober udb, ober e zisentez a ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb, darbenn ar ratozhiad d'ober udb, ; *gute Vorsätze fassen,* divizout ober gwelloc'h, kemer mennadoù mat, kemer ratozhioù kaer, kemer mennozhioù start, lakaat en e benn d'ober gwelloc'h ; *Mut fassen,* ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, hardishaat, sevel kalon en an-unan (d'an-unan), adsevel e chouk, kalonekaat, en em galonekaat, sevel war e elloù a-nevez, kemer kalon (Gregor) ; *Neigung zu jemandem fassen,* dont da vagañ (diwanañ en e galon) mignoniezh ouzh u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui d'u.b., en em dommañ ouzh u.b.
2. kregiñ e, tapout e, krapañ e, pakañ ; *jemanden fest ins Auge fassen,* sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh ur re etre e zaoulagad (Gregor) ; *jemanden beim Kragen fassen,* kemeret ur re dre ar gouzoug / teuler an dorn war ur re / kregiñ en ur re bennak (Gregor), kregiñ e kolier(où) u.b., tapout u.b. dre e golier, kregiñ e choug u.b. ; *jemanden beim Schopf fassen,* kemer u.b. dre e vlev, tapout krog e blev u.b. ; *seine Hand fasste ins Leere,* ne stardas e zorn nemet ar goullo ; *fass ihn !* bec'h dezhañ ! forzh warnañ ! krog ennañ ! dao dezhañ ! ; *den Kerl hatten wir gefasst,* tapet hor boa krog ennañ, kroget hor boa warnañ, paket hor boa anezhañ ; *einen Dieb fassen,* herzel (prizonañ, pakañ) ul laer, tapout krog en ul laer, kregiñ peg en ul laer, kregiñ war ul laer, en em sezisañ eus ul laer ; [dre skeud.] *ein Grauen fasst ihn,* hennezh a grog an euzh ennañ, euzh a sav gantañ, euzh a sav en e galon, un tamm mat a spont a grog ennañ, ur barr spont a zeu warnañ, un taol hiris a grog ennañ ; *die Gelegenheit beim Schopf fassen,* malañ diouzh an dour, kemer tu d'ober udb, na vankout d'e grog, na goll an tu d'ober udb, tennañ e vad eus un degouezh mat, ober e c'hounid eus un dro-vat bennak, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat bennak, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, tennañ ampled eus un dro-vat, en em gavout mat eus un degouezh bennak ; *das Übel an der Wurzel fassen,* troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ gwrizioù an droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *den Stier bei den Hörnern fassen,* kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, dic'hastañ (peurgas) udb, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak, na vezañ daletoc'h evit renkañ ur gudenn.
3. konten, enderc'hel, delc'her, entalañ, bezañ en dra-mañ-dra, kompren, mont en dra-mañ-dra ; *einen Liter fassen,* mont ul litrad en dra-mañ-dra, delc'her ul litrad, konten ul litrad / enderc'hel ul litrad (Gregor) ; *wie viel Liter fasst dieser Tank ?* pet litrad a c'hell mont e-barzh ar veol-se ? pet litrad a zalc'h ar veol-se ? ; *dieser Eimer fasst nahezu zweimal so viel wie der andere,* ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou-c'hement egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost da ziv wech kement hag egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost an hanter muioc'h eget egile.
4. lakaat ; *in Säcke fassen,* lakaat e seier, ensac'hañ ; *in einen Rahmen fassen,* sternañ, sterniañ, frammañ, ensterniañ, enframmañ, emprañ ; *einen Diamanten fassen,* sterniañ un diamant ; [dre skeud.] *seine Gedanken in Worte fassen,* displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù.
5. meizañ, intent, kompren, mennozhiañ ; *es ist nicht zu fassen, das fasse ich nicht, ich kann's gar nicht fassen,* n'emaon ket evit kompren, ne gomprenan ket an dra-se, n'eo ket da grediñ, ne zeuan ket drezon va-unan c'hoazh ; *das ist ja nicht zu fassen !* un dra digompren an hini eo ! se 'zo dreist spered an den !
V.gw. (hat gefasst) : delc'her, delc'her mat, delc'her peg, delc'her krog ; *der Nagel fasst,* an tach a zalc'h mat.
Anv-gwan-verb **gefasst** : **1.** sioul, seder, distrafuilh, didrubuilh, digoumoul e galon, disaouzan ; *gefasst sein,* bezañ mestr d'e imor, en em vestroniañ, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, delc'her war e drivliadoù, delc'her e aez hag e blaen, delc'her e blom (e gempouez), padout, reizhañ barradoù e galon ; *sie hat den Tod ihres Vaters gefasst aufgenommen,* chom a

reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad, ne reas seblant ebet o klevet e oa tremenet he zad ; **2.** *auf etwas gefasst sein,* bezañ e ged eus (e-sell eus, e-sell ag) udb, bezañ en engortoz ag udb, gwelet udb o tont ; *darauf war ich gefasst,* m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se, gwelet em boa an dra-se o tont ; *darauf war ich nicht gefasst,* ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *ich war nicht auf einen so guten Empfang gefasst,* n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, n'em boa ket gwelet kaout degemer ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; *ich war irrtümlicherweise auf unsere Niederlage gefasst,* bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'het ; *sich auf etwas gefasst machen,* ober e renkoù (e gempennoù) e-sell eus udb, en em voazañ (en em ober) ouzh udb, en em ober diouzh ur blanedenn bennak ; *der Fahrer muss darauf gefasst sein, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommen kann,* bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; **3.** *in Gold gefasst,* en ur stern aour.

V.em. : **sich fassen** (hat sich gefasst) : **1.** *sich (t-d-b) ein Herz fassen,* ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont ennañ e-unan, sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, trec'hiñ war e varrad diskalon, kemer kalon (Gregor), kadarnaat ; *sich (t-rt) an den Kopf fassen,* lakaat e benn etre e zaou zorn ; *sich (t-rt) in Geduld fassen,* diskouez e seizh pasianted, kemer pasianted ; *sich (t-rt) schnell wieder fassen,* adkavout buan e aez hag e blaen, adkavout buan e blom (e zalc'h, e gempouez), dont buan ennañ e-unan, distreiñ buan d'e goch, diabafiñ buan, divaotañ buan, disouezhiñ buan ; *sich (t-rt) fassen,* pozetaat, furaat, dont en e stern, ober un dastum, dont en-dro war e du, en em gavout ; *fass dich !* chom sioul ! goustadik ! mik ! arabat pennfolliñ ! ; **2.** *sich (t-rt) kurz fassen,* lavaret berr, lavaret an traoù krak-ha-berr, lavaret e sonj berr-ha-berr, lavaret e sonj en ur ger krenn, mont berr, krennañ berroc'h, mont dre verr, troc'hañ berr ; *fassen wir uns kurz !* komzomp nebeut ha komzomp c'hwek ! lakaomp ar gaoz war ar pep pouezusañ ! ; *ich werde mich kurz fassen,* ne lavarin ket ur pikol a gomzoù.

Fassen n. (-s) : kemer g., kemeridigezh b.

fässerweise Adv. : a donelladoù, a varrikennadoù.

Fassette b. (-,-n) : talbennig g., talig g., fasig b.

Fassettenauge n. (-s,-n) : [loen.] lagad talbennigaouek g., lagad fasigoù g., lagad fasoùigoù g.

Fassettenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn skerbet b., gwerenn veskellet b.

fassettieren V.k.e (hat facettiert) : benañ d'ober talbennoùigoù, talbennigañ.

Fassgargel b. (-,-n) **/ Fassgergel** g. (-s,-) : garan b., janabl g., jerbladur g.

Fassgeschmack g. (-s) : blaz ar fust g. ; *Fassgeschmack annehmen,* fustañ ; *Wein mit Fassgeschmack,* gwin fustet g.

Fassholz n. (-es,-hölzer) : koad tuv g., koad tuf g., hailhar g., meland g.

Fasskarren g. (-s,-) : mordok-gwinter g.

fasslich ag. : komprenadus, meizadus, intentadus, fraezh.

Fasslichkeit b. (-) : meizaduster g., meizadusted b., komprenadusted b., fraezhded b.

Fasson b. (-,-s) : stumm g., neuz b., feson b., furm b. ; *keine Fasson mehr haben, aus der Fasson sein,* bezañ distumm (difeson, disneuz, difurm) ; *jeder soll nach seiner Fasson glücklich werden,* pep hini a vev hervez e blijadur, pep hini a vev evel ma plij gantañ, pep hini a vev diouzh ma plij gantañ, pep hini en e ziviz, pep hini diouzh e ziviz, pep hini diouzh e roll, pep hini en e roll, pep hini a ra e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini a gav mat evel ma ra.

fassonieren V.k.e. (hat fassoniert) : **1.** stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ ; **2.** kinklañ, fichañ, rikamaniñ, oberiañ.

Fassreif g. (-s,-e) **/ Fassreifen** g. (-s,-) : [tekn.] kilh g., kerl g., kerlad g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kelc'h barrikenn g., kelc'henn b., kelc'hienn b.

Fassung b. (-,-en) : **1.** añchadur g., tapout g., tapadur g., kanouc'hellat g. ; *Fassung einer Quelle,* añchadur un eienenn g.

2. stern g., sterniadur g., moull g., lagad g., lagadenn b., envez g., envezenn b., klaouenn b., klaoutenn b. ; *Fassung eines Edelsteines,* sterniadur ur maen-sked g., sterniadur ur maen prizius g., lagad g., lagadenn b. ; *einen Edelstein aus seiner Fassung nehmen,* disterniañ ur maen-sked ; *Brillenfassung,* moull lunedoù g. ; [mengleuz.] *Fassung einer Grube,* gourinoù ur vengleuz lies., skorioù-koad un toull-mengleuz lies.

3. doare g., stumm g., stummenn ; *der Film läuft in deutscher Fassung,* diskouezet (kinniget) e vez ar film en e stumm alamanek ; *gekürzte Fassung,* pennad berraet g., film berraet g., berrskrid g., testenn diverraet b., diverradur g., distrap g.

4. speredenn b., spered g., neuz b., neuz-dalc'h b. ; *jemanden aus der Fassung bringen,* divarc'hañ (abafiñ, bac'hiñ, strafuilhañ, lorc'hañ, chalmiñ, luziañ) u.b., strafuilhañ spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e sonjoù d'u.b., troc'hañ poell e sonjoù d'u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, lakaat u.b. berr, saouzaniñ u.b. (Gregor) ; *du wirst ihn wohl nicht aus der Fassung bringen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit ; *sie hat den Tod ihres Vaters mit Fassung aufgenommen,* chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad ; *aus der Fassung geraten, aus der Fassung kommen, die Fassung verlieren,* koll e blom, bezañ sabatuet, bezañ skoelfet, bezañ alvaonet, bezañ kalmet, chom skodeget, bezañ trejeboulet, bezañ daoubennet, abafaat, abafiñ, saouzaniñ, mont dall, bezañ stouvet, mont dineuz, bezañ divarc'het, divarc'hañ, bezañ diskaret, koll e oremuz (e neudenn), bezañ troc'het e speredenn (neudenn e sonjoù) d'an-unan, lonkañ e gaoz, chom gak gant ar

souezh, chom miget, chom mik, koll penn e neudenn, bezañ chalmet, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, koll e skiant-vat, dont da vezañ gwrac'h, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, koll ar stur (e boell, e benn, e voulienn, e spered, e skiant, an norzh, an ardremez), treiñ e spered e dour, mont e benn e gin, mont e benn digant an-unan, pennfolliñ, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, breskenn, trelatañ, skañvbenniñ ; *nicht so leicht aus der Fassung kommen,* chom mestr d'e imor, chom difrom (diabaf, disaouzan, distrafuilh, diflach), na goll e blom, bezañ diaes da zivarc'hañ, bezañ habask e nervennoù, bezañ kempouez e nervennoù ; *die Fassung bewahren,* chom diabaf, en em vestroniañ, chom mestr d'e drivliadoù, reizhañ barradoù e galon, na ober ur van, derc'hel e greñv warnañ e-unan, derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom ; *seine Fassung behalten,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *ohne sich aus der Fassung bringen zu lassen,* hep divarc'hañ, hep ober seblant ebet, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep sellet blaz ebet, hep ober esmae ebet, hep alamant ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf,* chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se.

Fassungsgabe b. (-,-n) **/ Fassungskraft** b. (-,-kräfte) : komprenezon b., meizerezh g., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentegezh b., intentamant g., intentidigezh b., galloudezh dezvarn b., skiant varn b., skiant b. ; *das geht über meine Fassungskraft,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

fassungslos ag. : abaf, sabatuet, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, divouezh, dilavar, kalmet, skodeget, stravaget, stonket ; *fassungslos sein,* bezañ sabatuet, bezañ skoelfet, bezañ alvaonet, chom skodeget, bezañ kalmet, abafaat, abafiñ, saouzaniñ, mont dall, bezañ stouvet, mont dineuz, bezañ divarc'het, bezañ diskaret, chom dilavar, chom divouezh, chom mik, chom e c'henoù war nav eur, stonkañ, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, na c'houzout ardremez ebet ken, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh ; *er sieht fassungslos aus,* daoulagad skoelfet a zo en e benn, mesket eo e zaoulagad ; *er ist fassungslos,* aet eo dall, mantret eo, divarc'het eo, war an taol ez eo torret dezhañ, daoubennet eo, trejeboulet eo.

Fassungslosigkeit b. (-) : sebez g., sabatur g., saouzan g.

Fassungsraum g. (-s,-räume) : dalc'had g., endalc'h g., endalc'had g.

Fassungsvermögen n. (-s) : **1.** komprenezon b., intentegezh b., meizerezh g., meiz g., speredegezh b. ; *das übersteigt mein Fassungsvermögen,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; **2.** endalc'h g., endalc'had g., dalc'had g., barregezh b. ; *dieser Tank hat ein Fassungsvermögen von vierzig Litern,* daou-ugent litrad a c'hell mont e-barzh ar veol-se ; *dieses Fass hat doch kein Fassungsvermögen,* ar varrikenn-se n'eus mann ebet enni, ar varrikenn-se ne ya mann ebet enni.

Fasswein g. (-s,-e) : gwin barrikenn g., gwin dre donell g.

fassweise Adv. : a donelladoù, a varrikennadoù.

fast Adv. : peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, koulz lavaret, evel pa lavarfed, kichenik, prestik, a-rez da, lod a, ... tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, ... war-bouez nebeut, ... war un nebeud, ... war-vete nebeut, ... war-bouez nebeut a dra, ... war-nes nebeut a dra, ... war nebeut a dra, ... war-vete se, ... war-nes nebeut, pare, war-dost da, ... tost-da-vat, war-dro, bordik, war vordik, sa, peuzvat, ... pe dost, ... pe dostik, ... pe war-dro, ... pe evel-se, ... pe kalz ne fell, ... well-wazh, ur … bennak, ken buan all, ken kaer all, ken prim all, ken dillo, ... tost pe dost, burzhud, e-ser, tuchant, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, war-nes, war-nes tost, dija, dijaik, koulz ha ; *es sind jetzt fast zwanzig Jahre her,* bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz ; *fast fertig,* damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, dambrest, koulz hag echu ; *fast neu,* hogos nevez - koulz ha nevez - nevez, koulz lavaret ; *fast überall,* dam dre holl ; *es waren fast nur Deutsche da,* an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *fast alle,* damholl, peuzholl, an holl war-bouez nebeut, hogos an holl ; *fast alles,* peuzholl, dammholl, pep tra war-bouez nebeut, pep tra war-nes nebeut, pep tra war un nebeud ; *fast wäre ich gekommen,* ken buan all e vijen deuet, evit nebeud (evit bihan dra) e vijen deuet / tost (hogozik) e oa bet din dont (Gregor), war-bouez nebeut (war-betek nebeut, war un nebeud, prest a-walc'h) e vijen deuet, prestik e vijen deuet, hogozik din bezañ deuet, darev e oa bet din dont, deuet e vijen bet nemet war darbet e oan chomet, deuet e vijen nemet e vanis war zarbedig ; *fast wäre er abgestürzt,* fellet e oa dezhañ kouezhañ, kichenik e kouezhe, prestik e kouezhe, ken buan e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, prest a-walc'h e oa kouezhet, e-kichen kouezhañ e oa bet ; *fast jeden Tag kommt er hier vorbei,* bemdez a-walc'h (hogos bemdez, koulz bemdez) e vez gwelet amañ.

Fastebene b. (-,-n) : [douar.] argompezenn b., damblaenenn b.

fasten V.gw. (hat gefastet) : ober vijil, yunañ, koraizañ, P. ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober kof gioc'h, bezañ war ar yun, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, ober

moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, divouedañ.
Fasten[1] lies. : [relij.] devezhioù vijil lies., devezhioù yun ha vijil lies., devezhioù yun lies.
Fasten[2] n. (-s) : [relij.] vijil g., yun ha vijil, koraiz g., yunadenn b., yun g. ; *das Fasten brechen,* terriñ e yun, diyunañ ; *Fasten ist körperliche Züchtigung,* ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun ; *Fasten, wenn man hat, und Fasten, wenn man nicht hat, ist doch wohl Fasten,* yun pa vez, ha yun pa ne vez ket a zo yun bepred ; *ein langes Fasten,* ur yunadenn hir b.
Fastende(r) ag.k. g./b. : yuner g., yunerez b.
Fastenkur b. (-,-en) : yunadenn b., kur yuniñ b., kur dreutaat b., louzaouadur treutaat g., louzaouadenn gastizañ b., kastizadur g., treutadur g., treterezh treutaat g., reol-voued b., krennañ boued g. ; *jemandem eine Fastenkur verordnen,* lakaat u.b. war yun (war hanter voued, war ar skudell vihan).
Fastenspeise b. (-,-n) : [kegin.] boued vijil g.
Fastentag g. (-s,-e) : [relij.] deiz vijil g.
Fastentuch n. (-s,-tücher) : stign koraiz g., lien koraiz g., lienenn goraiz b.
Fastenzeit b. (-,-en) : [relij.] koraiz g., vijil g., yun g., yunvezh g., yunadenn b. ; *die Fastenzeit einhalten,* ober vijil, koraizañ, yunañ, mirout ar yun ; *die vier ersten Tage der Fastenzeit,* an talaroù lies.
Fastfood n. (-/-s) **/ Fast Food** n. (- - / - -s) : **1.** predoù war ar prim lies., pretierezh prim g. ; **2.** snak g., pretierezh prim b.
Fastnacht b. (-) : *die Fastnacht,* Meurlarjez g., an Ened g., ar Meurzh-Ened g., Meurzh-al-Lard g., sant al Lard g. ; *Fastnacht feiern,* meurlarjezañ, festañ Meurlarjez.
Fastnachtsdienstag g. (-s,-e) : *der Fastnachtsdienstag,* ar Meurzh-Ened g., Meurzh-al-Lard g., sant al Lard g., Meurlarjez g.
Fastnachtsdonnerstag g. (-s,-e) : *der Fastnachtsdonnerstag,* Yaou-al-Lard g.
Fastnachtsmarkt g. (-es,-märkte) : foar-al-Lard b.
Fastnachtsmontag g. (-s,-e) : Lun al Lard g., Lun-Ened g., Lun-Meurlarjez g.
Fastnachtsnarr g. (-en,-en) : meurlarjezenn b., maskaradenn b.
Fastnachtspuppe b. (-,-n) : sant al Lard g., den Paolig g.
Fastnachtszeit b. (-,-en) : *die Fastnachtszeit,* an deizioù Ened lies., deizioù al Lard lies., devezhioù Meurlarjez lies., Meurlarjez g., an Ened g.
Fasttag g. (-s,-e) : deiz vijil g.
Faszikel g. (-s,-) : levrig g., teuliad g., feskenn b., feskennad b., levrennig b.
Faszination b. (-,-en) : boem b., boemerezh g., bamadur g., dudi g./b., trugar b., teogerezh g., strobinell b., goursav g., chalm g.
faszinieren V.k.e. (hat fasziniert) : boemañ, teogiñ, strobinellañ, mezevelliñ, achantañ, touellañ, lakaat dindan gazel-ge, kilhañ, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, gouestlañ ar spered ; *sie ist von diesem Jungen fasziniert,* dalc'het eo gant ar paotr-se, dastumet eo gant ar paotr-se, gouestlet eo e spered gant ar paotr-se, mezevellet eo gant ar paotr-se.
faszinierend ag. : boemus, boemarvestus, teogus, strobinellus, bamus, estlammus, marzhus, hoalus, dedennus, atizus, mezevellus, mezvus, trelatus.
fatal ag. : **1.** prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, marvus, kollus, didec'hus, tonket, dibardon ; *fatale Geschichte,* prendenn g., gwall afer b., afer chifus b., afer fachus b., afer walldonkus b., afer wallreuzus b., P. plegenn lous, kaoc'henn, krenegell b., afer liboudennek b. ; *fatale Konsequenz,* efedoù eus ar re washañ, efedoù drastus, efedoù niñvus (Gregor) ; *einen fatalen Schicksalsschlag erleiden,* kouezhañ ur blanedenn fall war an-unan, kouezhañ ur blanedenn galet war an-unan, kouezhañ ur prendenn war an-unan, kouezhañ ur blanedenn wallreuzus war an-unan, bezañ ifamet ; **2.** displijus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular.
Fatalismus g. (-s) : tonkaduriegezh b., tonkelouriezh b., tonkaduriezh b.
Fatalist g. (-en,-en) : tonkelour g., tonkaduriad g.
Fatalistin b. (-,-nen) : tonkelourez b., tonkaduriadez b.
fatalistisch ag. : tonkelour, o karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), diglemm ouzh e blanedenn, o tougen e blanedenn (bec'h e vuhez) hep klemm, o tougen e groaz hep klemm, o c'houzañv poanioù e vuhez hep klemm.
Fatalität b. (-,-en) : prendenn g., tonkter g., tonkad fall g., gwall fortun b., gwallblanedenn b., droukplanedenn b.
Fata Morgana b. (- -, Fata Morganen / Fata Morganas) : touellwel g., touell g., falswelidigezh b., trezerc'h g.
Fatum n. (-s,-s/Fata) : tonkad g., tonkadur g., planedenn b., had g., sort g., prendenn g., tonkter g.
Fatwa b. (-,-s) / n. (-s,-s) : fatwa g./b.
Fatzke g. (-n,-n) : pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., farod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., orbider g., bombarder g., ardaouer g., chaoker g., brozennour g., teileg g., fringer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., straker g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., fougeer g., lorc'heg g., kankaler g., toner g., fougaser g., glabouser g., bugader g., bern trein g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
fauchen V.gw. (hat gefaucht) : **1.** [kizhier] pufal, kintal, fuc'hañ ; **2.** [tud] diskouez bezañ fuloret kenañ, fuc'hañ.
Fauchen n. (-s) : fuc'h g., fuc'hadenn b., pufal g., kintal g.
faul ag. : **1.** brein, breinet, boutet, flaerius, lizennet, lizennek, linkret, ble, moeltr, moeltret, touilh, bruket, mouest, pezhell, polu ; *faules Fleisch,* kig brein g., kig c'hwezh ar gouez gantañ g., kig linkret g., kig bountet g., kig lizennek g., kig lizennet g. ; *faule Fische,* pesked linkret lies., pesked lor lies., pesked lizennet lies. ; *faules Ei,* vi annec'h g., vi brein g., vi gor g., vi pezhell g. ; *faule Luft,* aer flaerius g., aer c'hwezh ar brein (ar c'hozh, an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ g. ; *faules Wild,* kig-jiboez linkret g. ; *faules Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, lor, brein) ; *fauler Zahn,* dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g., dant

revet g. ; *faule Stelle,* brein g., lizenn b., lizadur g. ; *die faulen Stellen an den Kartoffeln entfernen,* divreinañ avaloù-douar gant ur gontell ; *die faulen Äpfel aussortieren,* divreinañ avaloù, skarzhañ an avaloù mouest ; [dre skeud.] *faule Geschichte,* plegenn lous b., gwall afer b., afer liboudennek b., afer vubuik b., afer dener b., afer skeudik b., kaoc'henn b., krenegell g., afer douetus (amjestr) b., afer gablus b. / afer birilhus b. / afer vibilius b. (Gregor) ; *faule Ausrede,* remistenn b., risklenn b., digarez ki g., digarez toull g., digarez goullo g., digarez war-bouez un neudenn vrein g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennoù lies., farielloù lies., falszigarez g. ; *fauler Witz,* bourd divalav g., taol noualantez g. ; *fauler Trick, fauler Streich,* bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *fauler Zahler,* kozh dleour g. ; *fauler Friede,* peoc'h arvarus (tromplus, diasur) g. ; *an der Sache ist etwas faul,* n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, un dra bennak a zo tort en afer-se, lusennek eo an afer-se, mesk a zo en afer-se, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost a zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *etwas ist faul im Staate Dänemark,* un dra bennak a zo brein e rouantelezh Danmark, un ibil bennak a zo a-dreuz e rouantelezh Danmark.

2. lezirek, lezirek d'al labour, disaour, digalon da labourat, lugut da labourat, lugut da zeskiñ, gwak, dibreder, pladek, skoeñvek, feneant, feneant da labourat, landreant, didalvez, lezober, diegus, mors, diek, dilamprek, lifret, hualet, euver, flai, sadornek, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lizidant, gourt, lor, lor da labourat, lureüs, mors, yeuek, amlez, ven, diboan ; *sie ist fleißig, wohingegen er faul ist,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *fauler Strick, fauler Hund, fauler Sack,* skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., paourkaezh den g., den a foeltr forzh g. ; *nicht faul,* **a)** lemm e spered ; **b)** dillo, diouzhtu-kaer, a-fo, krak-ha-berr, berr-ha-krenn, dic'hortoz-kaer, en un taol-kont, en un taol berr, kerkent (kenkent) hag ar ger, evel un tenn, dre hast, buan-ha-buan ; *auf der faulen Haut liegen,* pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, sorañ ; *morgen, morgen, nur nicht heute, sagen alle faulen Leute,* biskoazh digarez ne vankas da zidalvez - an neb n'en deus ket c'hoant d'ober a gav bepred digarez - bepred didalvez a gav digarez - an nor a dro war he marc'hoù, al lezireg war e wele.

Adv. : *faul schmecken,* bezañ blaz ar brein gant an dra-mañ-dra ; *faul riechen,* bezañ flaerius, bezañ c'hwezh ar brein (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar bountet, al lizadur, al lizenn) gant an dra-mañ-dra ; *es steht faul mit dem Geschäft,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, un dra bennak a zo tort en afer-se, lusennek eo an afer-se, mesk a zo en afer-se, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet zo gant an afer, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz.

Faulbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] evor str.

Faulbaumhain g. (-s,-e) : evoreg b.

Faulbett n. (-s,-en) : [kozh] hirgador b.

Fäule b. (-) : **1.** brein g., breinadur g., breinadurezh b., breinder g., breinded b., breinentez b., lizadur g., lizenn b. ; *die Fäule an den Kartoffeln entfernen,* divreinañ avaloù-douar gant ur gontell ; **2.** [dant] brein-krign g., bruk an dent g.

faulen V.gw. (ist gefault / hat gefault) : breinañ, brukañ, merglañ, puzuilhañ, kuzumiñ, arneviñ, bleaat, lizañ, lizennañ, tezañ, tezennañ, ober teil, poluiñ, [foenn] duañ, louediñ, moeltrañ ; *das Heu fängt an zu faulen,* krog eo ar foenn da zuañ, krog eo ar foenn da louediñ, krog eo ar foenn da voeltrañ, krog eo ar foenn da lizañ ; *der Zahn fault,* breinañ (brukañ, merglañ) a ra an dant ; *der Regen hat die Ernte zum Faulen gebracht,* ar glav en deus arnevet an eost.

Faulen n. (-s) : breinadur g., kuzumadur g., lizadur g. ; *zum Faulen bringen,* disleberiñ, puzuilhañ, breinañ, kuzumiñ, brukañ, merglañ ; *der Regen hat die Ernte zum Faulen gebracht,* ar glav en deus arnevet an eost.

faulenzen V.gw. (hat gefaulenzt) : lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourrennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober na tre na lanv, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, luduenniñ, sac'hañ, sorañ.

Faulenzer g. (-s,-) : **1.** skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., straner g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., didalvez g., pezh didalvez g., tra didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., fouerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g. ; **2.** [louza.] taolaj str.

Faulenzerei b. (-) : diegi b., lure g., lizouregezh b., leziregezh b., lentegezh b., landreantiz b., lizidanted b., didalvez g., didalvoudegezh b., landrenn b., stranerezh g.

Faulenzerin b. (-,-nen) : kluchenn b., sourrenn b., kostennerez b., landreadez b., leziregez b., kollerez-he-bara b., kollerez-he-boued b., kollerez-vara b., kollerez-voued b., pezh didalvez g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., plac'h lifret b., plac'h hualet b., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzerez b., sadornegenn b.

Faulheit b. (-) : leziregezh b., kostenn b., diegi b., lentegezh b., lure g., lizouregezh b., lizidanted b., didalvez g., didalvoudegezh b., landreantiz b., lovrentez b., landrenn b., mored g. ; *vor Faulheit stinken,* bezañ skoet gant terzhienn an didalvez, bezañ kinviet el leziregezh, bezañ kousket-mik el leziregezh, breinañ en e leziregezh, bezañ lezirek evel ur martolod, bezañ lezirek evel ur bleiz, bezañ lor evel un targazh, bezañ un toull diboan eus an-unan ; *er stinkt vor Faulheit,* seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; *Arbeit macht das Leben süß, Faulheit stärkt die Glieder,* el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *die Faulheit ist ihm zur zweiten Natur geworden,* al leziregezh a zo deuet da ginviañ ennañ, dre voazadur eo deuet al leziregezh da vezañ natur dezhañ, al lovrentez a zo kinviet en e groc'hen, kousket-mik eo en e leziregezh ; *er hat einen Hang zur Faulheit,* un tammig eo techet d'al leziregezh.

faulig ag. : **1.** brein, brein-tont, ble, breinus, lizennek, pezhell, o tezañ, o tezennañ, touilh, bruket ; *fauliger Zahn,* dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g., dant revet g. ; *faulige Fische,* pesked linkret lies., pesked lor lies., pesked lizennet lies. ; **2.** sac'h, chag ; *fauliges Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, lor, brein).

Fäulnis b. (-) : breinadur g., breinadurezh b., kuzumadur g., breinder g., breinded b., breinentez b., lizadur g., lizenn b. ; [mezeg.] *Fäulnis erregend,* breinus, lestus ; [mezeg.] *Fäulnis hindernd, Fäulnis verhütend,* enepbreinus, dilestus, … dilestañ.

Fäulnisalkaloid n. (-s,-e) : ptomain g.

fäulniserregend ag. : **1.** tezus ; **2.** [mezeg.] breinus, lestus.

fäulnishindernd ag. / **fäulnisverhütend** ag. : [mezeg.] enepbreinus, dilestus, … dilestañ.

Fäulniswasser n. (-s) : lizenn b.

Faulpelz g. (-es,-e) : skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., straner g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., tra didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., fouerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g.

Faulschlamm g. (-s,-e/-schlämme) : bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., lizadur g. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.

Faultier n. (-s,-e) : **1.** [loen.] lezireg g., aï g. ; **2.** [dre skeud.] skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., didalvez g., pezh didalvez g., tra didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., fouerouz

g., chuchuenn b., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., tra didalvez g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g.

Faun g. (-s,-e) : [mojenn.] faon g., den-bouc'h g., satir g.

Fauna b. (-, Faunen) : faona b., renad al loened g., riezad loenel b., loenelezh b., loened lies., loenedoù lies.

faunartig ag. / **faunenartig** ag. : faonheñvel, e doare ur faon, e doare faoned, a-zoare gant ur faon, a-zoare gant ar faoned, a-seurt gant ur faon, a-seurt gant ar faoned.

Faunenblick g. (-s,-e) : selloù dichek lies., selloù divergont lies., selloù hudur lies.

faunisch ag. : … faon, … den-bouc'h, … satir.

Fausse reconnaissance b. (- -) : [bred.] ledkounañ g., lezvemor g., falskounañ g., touellkounañ g.

Faust b. (-, Fäuste) : **1.** meilh-dorn g., dorn g. ; *die Faust ballen*, serriñ an dorn, marc'hañ e zorn, stardañ e zorn, serriñ meilh e zorn, stardañ e veilh-dorn, diskouez ar pevar hag ar meud, ober dorn ; *jemandem mit der Faust drohen,* ober dorn d'u.b., diskouez ar pevar hag ar meud d'u.b. ; *jemanden mit den Fäusten bearbeiten,* groummañ u.b., choukadiñ u.b., distagañ (skeiñ) dornadoù gant u.b., findaoniñ dornadoù d'u.b., difoeltrañ dornadoù gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ) dornadoù gant u.b., plantañ en u.b. a daolioù-dorn ; **2.** [dre skeud.] *eine Faust in der Tasche machen, eine Faust im Sack machen, die Fäuste in der Tasche ballen,* moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped ; *das passt wie die Faust aufs Auge,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, kement-se ne vern da netra, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; *etwas auf eigene Faust tun,* ober udb anezhañ e-unan / ober udb en e anv e-unan (Gregor), ober udb drezañ e-unan, ober udb dre e benn e-unan, ober udb eus e benn e-unan, mont a-raok e benn, mont da heuliañ e benn, ober udb diouzh e benn e-unan, ober udb en e bart e-unan, ober udb dre ijin an-unan ; *aus freier Faust essen, auf der Faust essen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ diwar e sav ; *eiserne Faust,* dorn dir g. ; *Politik der eisernen Faust,* politikerezh morzhol g., renadur hag a oar kaout krog, renadur start ha strizh g. ; *mit der Faust auf den Tisch schlagen,* skeiñ un taol dorn sonn war an daol.

Fäustchen n. (-s,-) : P. *sich ins Fäustchen lachen,* c'hoarzhin dindan e vourroù (a-zindan, e kuzh, dre zindan, dindan e fri, outañ e-unan), fic'hellañ, fic'hañ, souchañ da c'hoarzhin.

Faustdegen g. (-s,-) : goustilh g., gougleze g., kontell-lazh b.

faustdick ag. : **1.** ken tev ha meilh an dorn ; **2.** [dre skeud.] pezh, pezh mell, pezh mellad, spontus ; *eine faustdicke Lüge,* ur gaou du g., ur mell gaou g., ur pikol gaou g., ur pebezh gaou du g., ur gaer a garotezenn b. ; *er hat es faustdick hinter den Ohren,* hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ardoù en deus ouzhpenn unan, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, diouzh ar mintin eo, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, hemañ zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, meret eo bet e bleud tanav, hemañ zo ul labous a zen, hennezh a zo gwriet a finesaoù, itrikoù (gwidre) an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo itrikoù tout, hennezh a zo leun a widre, ul louarn a zen eo hennezh, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, ur Fañch an itrikoù a zo anezhañ, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ, pegen louarn eo hennezh !

Fäustel g. (-s,-) : [mengleuz.] horzh b., morzhol g.

Faustfeuerwaffe b. (-,-n) : pistolenn b., arm-tan-dorn g., arm-dorn g.

faustgroß ag. : ken tev ha meilh an dorn.

Faustgröße b. (-,-n) : ment meilh an dorn b.

Fausthandschuh g. (-s,-e) : maneg-veudek b., miton [*liester* mitonier, mitonoù] g. ; *ein Paar Fausthandschuhe,* ur mitonoù g.

Faustkampf g. (-s,-kämpfe) : **1.** gouren-meilh g., meilhata g. ; **2.** kabaduilh b.

Faustkeil g. (-s,-e) : [ragistor] daoudueg g., maen-dorn g.

Fäustling g. (-s,-e) : **1.** [lu] pistolenn b. ; **2.** maneg-veudek b., miton [*liester* mitonier, mitonoù] g. ; *ein Paar Fäustlinge,* ur mitonoù g.

Faustpfand n. (-s,-pfänder) : kred g., gouestl g., fiziad goudoriñ g. ; *Übergabe eines Faustpfands,* engouestladur g. ; *etwas als Faustpfand übergeben,* engouestlañ udb.

Faustrecht n. (-s) : *das Faustrecht,* gwir an hini kreñvañ g., lezenn an hini kreñvañ b., gwir al louarn war yer ar maner g.

Faustregel b. (-,-n) : reizhenn hollek b., reolenn hollek b.

Faustriemen g. (-s,-) : [lu] lêrennig b.

Faustschlag g. (-s,-schläge) : bleukad g., taol-bleuk g., taol-dorn g., ougnad g., fiezenn b., kistinenn b., kalkennad b., babuenn b., katarenn b. ; *jemanden mit Faustschlägen eindecken,* groummañ u.b., choukadiñ u.b., distagañ (skeiñ) dornadoù gant u.b., findaoniñ dornadoù d'u.b., difoeltrañ dornadoù gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ) dornadoù gant u.b., plantañ en u.b. a daolioù-dorn.

Faustvoll b. (-) : dornad g.

Fauvismus g. (-) : [arz] faovouriezh b.

Fauxpas g. (-,-) : falsvarch g., falsvarchadenn b., fallvarch g., parvarchadenn b., beiadur g., fazienn b. ; *einen Fauxpas begehen, einen Fauxpas machen,* skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, ober ur c'hammed goullo, falsvarchañ, parvarchañ, mont e-barzh botoù-

koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.
favorisieren V.k.e. (hat favorisiert) : **1.** harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, lakaat dreist, ober evit, mignonañ, degas en e jeu, broudañ, tuiñ da, skoazellañ, reiñ sav da, dougen dorn da, reiñ biz da, aesaat ; **2.** lakaat da wellikañ.
Favorit g. (-en,-en) : **1.** lezad g., an hini gwellañ deuet g. ; *die Favoriten des Königs,* lallaigoù ar roue lies. ; **2.** [kevezadeg] gwellikañ g., sportour stummet ar gwellañ da c'hounit g., sportour diarsell trec'h gantañ g., marc'h stummet ar gwellañ da c'hounit g., marc'h diarsell trec'h gantañ g.
Favoritin b. (-,-nen) : **1.** mestrez b., lezadez b. ; **2.** [kevezadeg] gwellikañ b., sportourez stummet ar gwellañ da c'hounit b., sportourez diarsell trec'h ganti b., kazeg stummet ar gwellañ da c'hounit b., kazeg diarsell trec'h ganti b.
Fax n. (-,-e) : pelleilenn b., pelleilad g., faks g.
faxen V.k.e. (hat gefaxt) : faksañ, pelleilañ.
V.gw. (hat gefaxt) : kas ur faks, kas ur belleilenn.
Faxen lies. : fentoù lies., mourroù lies., mourennoù lies., geizoù lies., grimoù lies., arvezioù lies., ardoù gant e c'henoù lies., jestroù lies., andelloù lies., orbidoù lies., moriskloù lies., yekoù lies., marmouzerezh g., ardoù lies., tresoù lies., gennoù lies., troioù kamm lies., bourdoù lies., taolioù-bourd lies., taolioù jilibourdiñ lies., farsoù lies., farsadennoù lies., farsig-farsoù lies., fent g., fentigelloù lies., farielloù lies., fariennoù lies., jangloù lies., baochoù lies. ; *Faxen machen,* ober ardoù, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlikinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa ; *ich lache über seine Faxen,* c'hoarzhin a ran gant ar jestroù a ra.
Faxenmacher g. (-s,-) : rampono g., furlukin g., farouell g., fentigeller g., bourder g., farser g.
Faxgerät n. (-s,-e) : pelleiler g., fakser g.
Fayence b. (-,-n) : feilhañs g.
Fayencebrennerei b. (-,-en) : feilhañserezh b.
Fayencehandel g. (-) : feilhañserezh g.
Fayencemanufaktur b. (-,-en) : feilhañserezh b.
Fayencetöpfer g. (-s,-) : feilhañser g.
fazettiert ag. : skelp, skerb, skerbet, beskellet.
Fazit n. (-s,-e/-s) : **1.** hollad g., bilañs g., kont b., kontoù lies., koll-gounid g., balañs b., disoc'h ar c'hontoù g., mentel b. ; **2.** [dre skeud.] disoc'h g. ; *das Fazit ziehen,* sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs.
FCKW n. (-) : [*berradur evit* Fluorchlorkohlenwasserstoff] klorofluorokarbon g.
FCKW-frei ag. : kuit a glorofluorokarbon, hep klorofluorokarbon.
FDP b. (-) : [Bro-Suis] [*berradur evit* **Freisinnig-Demokratische Partei**] kostezenn radikal demokratel b., strollad radikal demokratel g.
F.D.P. b. (-) : [*berradur evit* **Frei Demokratische Partei**] kostezenn liberal alaman b., strollad frankizour alaman g.
F-Dur n. (-) : [sonerezh] fa major g., fa muiañ g.
Feature n. (-s,-s) / b. (-,-s) : **1.** teulfilm g., abadenn gelaouiñ b. ; **2.** film bras g., film hir g. ; **3.** arouezenn b., spisverk g.
Feber g. (-s,-) : [Bro-Aostria] g. : C'hewrer g., miz C'hewrer g., ar miz bihan g.
Februar g. (-s,-e) : C'hewrer g., miz C'hewrer g., ar miz bihan g.
Fechtbahn b. (-,-en) : [sport, iskrim] roudenn arsailh b., leurenn arsailh b., leurenn iskrim b.
Fechtboden g. (-s,-böden) : [sport, iskrim] sal iskrim b.
Fechtbruder g. (-s,-brüder) : P. kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foet-bro g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poulloù g., chilpetaer g., chiminaou g., distaoladenn b., forbann g., klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., kester g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g.
Fechtdegen g. (-s,-) : **1.** fleured g. ; **2.** pezh kleze g., sabrenn b.
fechten V.gw. (ficht / focht / hat gefochten) : **1.** iskrimañ, klezeiata, emgannata ; *mit Holzschwerten fechten,* emvazhata ; *fechten lernen,* deskiñ iskrimañ, deskiñ an iskrim ; **2.** [dre skeud.] *mit den Händen fechten,* jestraouiñ ; **3.** *mit Worten fechten,* ren ur stourm dre gomzoù, tabutal, breutaat, rendaeliñ (ober dael) an eil ouzh egile, en em rendaeliñ ; **4.** P. *fechten gehen,* mont da glask an aluzen, kemer ar valetenn hag ar penngod, mont d'an aluzen, mont da foetañ bro, mont da c'haloupat bro, mont da zornañ bro, mont da fustañ bro, mont war ar champolu, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent.
V.k.e. (ficht / focht / hat gefochten) : *einen Gang fechten,* ober ur c'hrogad iskrim, mont d'an arsailh, arsailhañ, distagañ ur fard.
Fechten n. (-s) : iskrim g. ; *sich im Fechten üben,* pleustriñ war an iskrim, c'hoari ar fleured.
Fechter g. (-s,-) : **1.** iskrimer g., klezeiataer g., klezead g. ; *guter Fechter,* koantañ lavnenn b. (Gregor), iskrimer a-feson g. ; **2.** [istor] klezeiataer g., klezead g., klezeiad g., klezeour g.
Fechterin b. (-,-nen) : iskrimerez b.
Fechtkorb g. (-s,-körbe) : mouch iskrim g.
Fechtkunst b. (-,-künste) : iskrim g., klezeiataerezh g.
Fechtlehrer g. (-s,-) / **Fechtmeister** g. (-s,-) : mestr iskrimer g.
Fechtpiste b. (-,-n) : [sport, iskrim] roudenn arsailh b., leurenn arsailh b., leurenn iskrim b.
Fechtplatz g. (-es,-plätze) : **1.** [sport, iskrim] sal iskrim b. ; **2.** [istor] lis b.
Fechtsaal g. (-s,-säle) : [sport, iskrim] sal iskrim b.
Fechtschule b. (-,-n) : skol-glezeiata b., sal iskrim b.
Fechtschurz g. (-es,-e) : brennid iskrim g.
Feder b. (-,-n) : **1.** pluñv str., pluñvenn b., plu str., pluenn b., stuc'h g. ; *Federn verlieren,* dibluañ, displuñvañ ; *das Vöglein bekommt Federn,* al labousig a ra e bluñv, an evnig a ra pluñv, dont a ra pluñv d'an evnig, dont a ra e bluñv d'an evnig, sevel a ra plu war al labousig, pluañ a ra al labousig ; *mit Federn schmücken,* hupañ, hupenniñ, kribellañ, kribennañ, palañchenniñ, plumachennañ ; *mit Federn geschmückt,* plumachennek ; *eine Feder dem*

Wind übergeben, lezel ur bluñvenn da vont gant an avel ; **2.** [dre skeud.] P. *die Federn,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *noch in den Federn liegen,* bezañ c'hoazh e-barzh e ched, bezañ chomet da vagañ (da voueta) ar c'hwen war e wele, bezañ c'hoazh war ar pluñv, bezañ oc'h ober teil tomm en e wele, bezañ chomet d'ober laou, bezañ c'hoazh en e glud ; *aus den Federn kriechen,* diblouzañ, didortañ, strilhañ e c'hwen, didoullañ, dibradañ, disouchañ ; *heraus aus den Federn !* poent eo diblouzañ (disouchañ) (Gregor) ! poent eo didoullañ (dibradañ) alese ! poent eo strilhañ ho c'hwen ! ; *na, aus den Federn raus ?* savet ar big diwar he neiz ? ; *sich mit fremden Federn schmücken,* mont da rodal war bern teil unan all, bragal evel ar mevel e dilhad e vestr, tennañ dour eus puñs ar re all, tennañ gloar eus oberoù ar re all, sunañ skridoù ar re all, kemer an enor eus udb (Gregor) ; *Federn lassen, Federn lassen müssen,* na chom dibistig (dizroug, dic'hloaz), kouezhañ kolloù war an-unan, leuskel un nebeud blev war e lerc'h, kaout koll / ober ur c'holl bennak (Gregor) ; *viele Federn machen ein Bett,* an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez ; **3.** [dre heñvel.] pluenn b. ; *aus der Feder eines bekannten Autors,* diwar pluenn ur skrivagner brudet, difluket diouzh pluenn ur skrivagner brudet ; *mit der Feder schreiben,* skrivañ gant ur bluenn ; *die Feder (beim Schreiben) führen,* skrivañ, kunduiñ ar bluenn ; *er führt das Schwert ebenso gut wie die Feder,* kunduiñ a ra ar c'hleze kerkoulz hag ar bluenn ; *zur Feder greifen,* kregiñ en e bluenn evit skrivañ (Gregor), kemer ar bluenn evit skrivañ ; *seine Feder spitzen,* lemmañ e bluenn ; *das Kratzen der Feder auf dem Papier war zu hören,* klevet a raed ar bluenn o strakal hag o wigourat war ar paper ; *ein Werk unter der Feder haben,* bezañ ul levr (un oberenn) war ar stern gant an-unan ; *in die Feder diktieren,* reiñ da skrivañ diwar selaou ; *seiner Feder freien Lauf lassen, so schreiben, wie es aus der Feder fließt,* skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *aus der Feder fließen,* diverañ diouzh ar bluenn, dont d'ar bluenn, dont war wel da-heul red ar bluenn, en em ziskouez dindan ar bluenn, dont a-red-pluenn, diflukañ diouzh ar bluenn ; *die Gedanken fließen ihm so aus der Feder,* pep ma skriv e kav mennozhioù nevez, dont a ra mennozhioù nevez dezhañ a-red-pluenn, likant eo e bluenn ; *die Verse fließen ihm leicht aus der Feder,* ar gwerzennoù a zeu d'e bluenn ken aes ha tra, ar gwerzennoù a ya ken aes ha tra da-heul red e bluenn, ar gwerzennoù a ya aes-ral da heul red e bluenn, skrivañ a ra gwerzennoù a-red-pluenn ; *seine Feder üben,* embreger e bluenn da skrivañ mat ; *Mann der Feder,* den a bluenn g. ; *eine scharfe (spitze) Feder führen, mit scharfer (spitzer) Feder schreiben,* bezañ lemm e bluenn, kaout ur bluenn lemm ; **4.** [dre astenn.] gwinterell b. ; *gesprungene Feder,* gwinterell dorr g. ; *eine Feder spannen, eine Feder anziehen,* antellañ (stegnañ, stignañ) ur winterell ; *eine Feder entspannen,* distennañ ur winterell, disvantañ ur winterell ; *eine Feder schnellt,* distignañ a ra ur winterell, dizantellañ a ra ur winterell, difrapañ a ra ur winterell ; **5.** [prenn, plenk] steudenn b., filenn b.

federartig ag. : **1.** pluheñvel, e doare ur bluenn, e doare ar plu, e doare plu, a-zoare gant ar plu, a-seurt gant ar plu ; **2.** [dre astenn.] stirennek, gwevn.

Federball g. (-s,-bälle) : skobitell b. ; *Federball spielen,* c'hoari skobitell, c'hoari badmington.

federbedeckt ag. : pluek.

Federbeine lies. : [kirri-nij] kilhoroù gwevn lies.

Federbesen g. (-s,-) : barr-pluñv g., barr-plu g., balaennig-plu b.

Federbett n. (-s,-en) : golc'hed bluñv b., dum g., dumed g.

Federblatt n. (-s,-blätter) : [tekn.] lavnenn winterell b., lietenn winterell b.

Federbusch g. (-es,-büsche) : bouchad-pluñv g., plumachenn b., palañchenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., kribenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g. ; *mit einem Federbusch ausstatten,* hupañ, hupenniñ, kribellañ, kribennañ, palañchennañ, plumachenniñ ; *mit einem Federbusch versehen sein,* bezañ kribellek, bezañ kribennek, bezañ plumachennek.

Federbüschel n. (-s,-) : bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., kribenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g., kupenn b. ; *mit einem Federbüschel ausstatten,* hupañ, hupenniñ, kribellañ, kribennañ, palañchenniñ, plumachennañ ; *mit einem Federbüschel versehen sein,* bezañ kribellek, bezañ kribennek, bezañ plumachennek.

Federchen n. (-s,-) : [loen.] marbluñv str.

Federdecke b. (-,-n) / **Federdeckbett** n. (-s,-en) : golc'hed bluñv b., lenn-wele b.

Federfuchser g. (-s,-) : **1.** brizhskrivagner g., kozh skrivagner g. ; **2.** skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., pluenner g., duer paper g.

Federfuchserin b. (-,-nen) : **1.** brizhskrivagnerez b., kozh skrivagnerez b. ; **2.** skridajerez b., plac'h he fluenn g., kozh skriverez b., bureverez b., burokratez b., pluennerez b., duerez paper b.

federführend ag. : [gwir] e karg, atebek, kembeliek.

Federführung b. (-,-en) : [gwir] atebegezh b., kembeli b.

Federgabel b. (-,-n) : [kirri-tan] forc'h winterellek b., forc'h war winterelloù b.

federgewandt ag. : ur mailh evit skrivañ.

Federgewicht n. (-s,-e) : [sport] pouez plu g.

Federgewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez plu g.

Federgewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] bokserez pouez plu b.

Federhalter g. (-s,-) : doug-pluenn g.

Federhaube b. (-,-n) : bouchad-pluñv g., plumachenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., palañchenn b.,

klipenn b., kogenn b., bechenn b., toupenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., kribenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g., kupenn b. ; *mit einer Federhaube ausstatten,* hupañ, hupenniñ ; *mit einer Federhaube versehen sein,* bezañ kribellek, bezañ kribennek, bezañ plumachennek.

Federheld g. (-en,-en) : brizhskrivagner g., kozh skrivagner g., skridajer g.

Federhut g. (-s,-hüte) : tog ur blumachenn outañ g., tog ur bluenn outañ g.

Federkasten g. (-s,-kästen) : boest-pluennoù b.

Federkernmatratze b. (-,-n) : matarasenn war winterelloù b., matarasenn winterellek b., gwinterelleg b.

Federkiel g. (-s,-e) : **1.** gar ar bluñvenn b. ; **2.** pluenn b.

Federkissen n. (-s,-) : plueg b., pluñveg b.

Federkohl g. (-s) : [louza., Bro-Suis] kaol rodellek str.

Federkleid n. (-s,-er) : [loen.] pluñv str., plu str., pluñvenn b., stuc'h g.

Federkraft b. (-) : stirennegezh b., gwevnded b., dastenn g., dastennegezh b.

Federkrieg g. (-s,-e) : skriddael b., skriddaelerezh g.

federleicht ag. : skañv evel ur bluñvenn, skañv-skañv, skañv evel un neudenn, skañv evel un evn, skañv evel pell, skañv evel ar pell kerc'h.

Federlesen n. (-s,-s) : [tro-lavar] *nicht viel Federlesens mit jemandem machen,* mont dichek (dizamant, a-droc'h-trañch) d'u.b., sevel e dreid d'u.b., mont d'u.b. gant rogentez / mont d'u.b. gant morgentez / mont d'u.b. libr ha rok (Gregor), kas u.b. da sutal krak-ha-berr, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kivijañ u.b. ; *mit etwas nicht viel Federlesens machen,* mont dichipot (dizamant) dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, peurgas udb ken distrafuilh ha tra, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarzh, un taol skub) d'udb, kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, difoeltrañ (freuzañ, findaoniñ, peurskubañ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), dic'hastañ udb, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres) hep chom da chipotal.

federlos ag. : dibluñv, diblu, distuc'h, dibluñvet, displuñvet.

Federmappe b. (-,-n) **/ Federmäppchen** n. (-s,-) : trousenn skol b., troñsenn skol b.

Federmatratze b. (-,-n) : matarasenn war winterelloù b., matarasenn winterellek b., gwinterelleg b.

Federmesser n. (-s,-) : kanived b., kontell-bleg b.

federn V.gw. (hat gefedert) : **1.** [tekn.] distroñsiñ ; **2.** [kirri-tan] *der Wagen federt gut,* mat eo kiberoù ar wetur, mat eo distroñserioù ar c'harr.

V.k.e. (hat gefedert) : [tekn.] lakaat gwinterelloù da.

V.em. : **sich federn** (hat sich (t-rt) gefedert) : bezañ gant an here, bezañ oc'h ober e here, bezañ o teurel e here, muzañ, dibluañ, displuañ, displuennañ, koll e bluñv.

federnd ag. : **1.** stirennek, gwevn ; **2.** [kirri-tan] stign-distign ; *federnde Aufhängung,* kiberoù stign-distign lies., distroñserioù stign-distign lies., gwinterelloù lies. ; **3.** [dre skeud.] *federnder Gang,* doare bale skañv g., kerzhed skañv g.

Federspitze b. (-,-n) : beg pluenn g.

Federstrich g. (-s,-e) : taol pluenn g. ; *durch einen Federstrich,* gant un taol pluenn.

Federtier n. (-s,-e) : [loen.] evn g., labous g., loen-plu g., loen-pluñv g.

Federung b. (-,-en) : [tekn.] distroñserezh g., kiberoù lies., distroñserioù lies., gwinterelloù lies.

Federvieh n. (-s) : [loen.] loened-plu lies., laboused-porzh lies., evned-porzh lies., yer lies., evned lies., laboused lies., gouenn an evned b., loened-nij lies.

Federwaage b. (-,-n) : pouezerez dre winterell b., mentel dre winterell b., krog-pouezer gwinterellek g.

Federweiße(r) ag.k. g./b. : [kegin.] gwin nevez g.

Federwild g. (-s) : [loen.] jiber plu g./str., jiboez plu g./str., gouezaj plu g., loen-plu g., loen-pluñv g.

Federwisch g. (-s,-e) : barr-plu g., barr-pluñv g., balaennig-plu b.

Federwischer g. (-s,-) : [kozh] torch pluennoù-skrivañ g., tarner pluennoù-skrivañ g.

Federwolke b. (-,-n) : [koumoul] lost-marc'h g., lost-kazh g., flip-avel g., eon g., kirruz g.

Federwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz bihan str., petizenn vihan v., petiz bezhin str., petizenn vezhin b., petizenn-gorzenn b., petiz-korzennoù str.

Federzange b. (-,-n) : [tekn.] piñsedigoù lies., piñsetez b., pigosell b.

Federzeichnung b. (-,-en) : pludresadenn b.

Federzug g. (-s,-züge) : taol pluenn g.

Fee b. (-,-n) : boudig b., korriganez b., korrigez b., gwennvoudig b., amboubalez b.

Feedback n. (-s,-s) **/ Feed-back** n. (-s,-s) : **1.** kilwered g., korwered g. ; **2.** [stlenn.] dol gorwerediñ b. ; **3.** korstenoù lies.

Feeling n. (-s,-s) : **1.** santad g., santadenn b., santadur g., santadoù lies., trivliad g. ; **2.** hevoud g., aez g. ; **3.** naderezh g., nadad g., santadur g., santerezh g., skiant b.

feenhaft ag. : marzhus, hollvarzhus, boemus, estlammus.

Feenhand b. (-,-hände) : [tro-lavar] *sie hat Feenhände,* hounnezh a ra pezh a gar gant he daouarn, donezon he deus e beg he bizied, bizied diliamm he deus, dilu eo he bizied.

Feenmärchen n. (-s,-) : marvailh g., kerc'henn b., kaoz korriganez b., kaoz korrigez b., kaoz voudiged b.

Feenstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] marzharvest g.

Fegefeuer n. (-s) : [relij.] purgator g. ; *für die armen Seelen im Fegefeuer beten,* pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *durchs Fegefeuer gehen müssen,* rankout ober un tamm purgator ; *ins Fegefeuer kommen,* mont d'ar purgator.

Fegemühle b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., gwentell b., nizerez b., tilherez b., milin-wenterez b., meilh nizat b.

fegen V.k.e. (hat gefegt) : **1.** skubañ, ober un taol skub da, ober ur skubañ da ; *die Straße fegen,* skubañ ar

straed ; *nur die Laufzonen im Haus fegen,* na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi ; **2.** skarzhañ, karzhañ ; *den Schornstein fegen,* skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal ; *einen Brunnen fegen,* skarzhañ ur puñs, karzhañ ur puñs ; **3.** [dre heñvel.] purañ, diverglañ, skuriañ ; *das Schwert fegen,* diverglañ e gleze / purañ e gleze (Gregor), skuriañ e gleze ; **4.** [Bro-Suis] gwalc'hiñ ; **5.** [kr-l] *jeder fege vor seiner Tür !* chom war da dreuzoù - n'ay ket da fri aze - emell eus ar pezh a sell ouzhit - sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - ma skubfe pep hini dirak e di, ne welfed a neblec'h loustoni - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - sellit ouzh ho potoù hag e welot toull ho loeroù - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall.
V.gw. (ist gefegt) : redek, bezañ diroll, c'hoari ; *der Wind fegt durch die Straßen,* emañ an avel o sailhat hag o troidellat dre ar straedoù ; *ein böiger Wirbelwind fegt über das Land,* sailhat ha troidellat a ra an avel dre ar maezioù.

Fegen n. (-s) : **1.** skuberezh g., skub g., taol skub g. ; **2.** karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b. ; **3.** skuriañ g.

Feger g. (-s,-) : **1.** skuber g. ; *Straßenfeger,* skuber-straedoù g. ; **2.** skarzher g. ; *Schornsteinfeger,* skarzher-siminalioù g. ; *Brunnenfeger,* skarzher-puñsoù g.

Fegfeuer n. (-s) : [relij.] purgator g. ; *für die armen Seelen im Fegfeuer beten,* pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *durchs Fegfeuer gehen müssen,* rankout ober un tamm purgator ; *ins Fegfeuer kommen,* mont d'ar purgator.

Fegmühle b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., gwentell b., nizerez b., tilherez b., milin-wenterez b., meilh nizat b.

Fegsel n. (-s,-) : skubien str., skubelloù lies., skubigelloù lies., skubadur g., skarzhadur g., skubajoù lies., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b.

Feh n. (-s,-e) : foulinenn gwiñver Siberia b.

Fehde b. (-,-n) : **1.** dae g., daedadenn b., difiadenn b. ; *jemandem Fehde bieten,* hegal u.b. d'an emgann-daou, difiañ (gelver) u.b. evit dont da droc'hañ an akuilhetenn / reiñ an difi d'u.b. / daeañ (gervel, difiañ) u.b. d'an duvell (Gregor), daeañ u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, dichekañ u.b. ; *die Fehde annehmen,* asantiñ d'an dae ; **2.** [dre astenn.] tabut g., dael b. ; *mit jemandem in Fehde liegen,* bezañ striv (arguz, tabut, glazentez, treflez, broc'hadennoù, drougiezh, jeu) etre an-unan hag unan all.

Fehdebrief g. (-s,-e) : **1.** difi dre skrid evit dont da droc'hañ an akuilhetenn (Gregor) g. ; **2.** [istor] disklêriadur brezel g., intimadur brezel g., notadur brezel g.

Fehdehandschuh g. (-s,-e) : [istor] maneg-houarn an dae b. ; *jemandem den Fehdehandschuh hinwerfen (vor die Füße werfen),* strinkañ e vaneg houarn da dreid u.b., daeañ (gervel) u.b. d'an duvell, dichekañ u.b., tennañ ar blouzenn diwar skoaz u.b., hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, gervel e enebour evit dont da droc'han an akuilhetenn (Gregor) ; *den Fehdehandschuh aufnehmen (aufheben),* sevel ar vaneg-houarn diwar an douar, asantiñ d'an dae.

Fehenpelz g. (-es,-e) : foulinenn gwiñver Siberia b.

Fehl g.. (-s,-e) : [barzh.] mank g., si g., gwallsi g., namm g., gwallnamm g., gwall g. ; *ohne Fehl,* dinamm, disi, didech, direbech, hep si, hep nep si, hep si na gwri.

fehl Adv. : fall, a-dreuz, fazius ; *fehl am Platze sein,* na zegouezhout gant ar vuhezegezh vat, bezañ dizereat, bezañ amzere, kouezhañ paour, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, bezañ a re en ul lec'h bennak, degouezhout en digoulz, bezañ er-maez a blas (Gregor).

Fehlanzeige b. (-,-n) : difrae en aner g., c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., flagas g., taol fall g., tro fall b., droukverzh g. ; *Fehlanzeige !* blev da gaout ! tamm-tamm ! tra-tra ! naren ! tamm ebet ! emañ hebiou ! er c'hleuz ! brienenn ! griñsenn ! eskenn ! a nep hent ! en nep feson ! pell ac'hano ! paot a faot ! fiez glas ! da gouign a zo panenn ! nag a-bell ! nann, an tazoù ! kalz a faot ! kalz a vank ! distignet eo da stign ! bez e c'hallez sutal !

fehlbar ag. : fazius, a c'hall faziañ.

Fehlbarkeit b. (-) : faziusted b.

Fehlbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont diwir g.

Fehlbesetzung b. (-,-en) : fazi komedianeta g., fazi e-keñver an dasparzhañ postoù g.

Fehlbetrag g. (-s,-beträge) : mank g., koll g., kollvezh g., dibourveziad g., divigad g., toull g., digred g., olgounid g., dic'hounid g. ; *einen Fehlbetrag aufweisen,* diskouez un dic'hounid (un digred, un divigad) ; *den Fehlbetrag ausgleichen, den Fehlbetrag decken,* kempouezañ an divigad ; *die Kasse weist einen Fehlbetrag von dreihundert Euro auf,* tri c'hant euro mank a zo er c'hef.

Fehlbildung b. (-,-en) : namm g., kammneuziad g. ; *organische Fehlbildung,* namm organek g. ; *angeborene Fehlbildung,* namm enganet g., kammneuziad genezhel g.

Fehlbitte b. (-,-n) : goulenn en aner g. ; *eine Fehlbitte tun,* bezañ diarbennet (bezañ nac'het) e reked.

Fehldeutung b. (-,-en) : kammsteriadur g., kammintent g., drougintent g., treuzkompren g., kammveizadur g., kammster g., enepster g.

Fehldiagnose b. (-,-n) : diagnoz fazius g., diagnostik fazius g., deznaou fazius g., deznaouadur fazius g.

Fehldruck g. (-s,-e) : [moull.] brizhadur g.

Fehleinschätzung b. (-,-en) : priziadur fazius g., prizidigezh fazius b., fazi prizout g., fazi prizañ g., fazi priziañ g., fazi istimañ g., istimadur fazius g.

fehlen V.gw. ha dibers. (hat gefehlt) : **1.** c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, c'hwitañ war e grog, ober flagas, na zont a-benn eus e daol, na zont a-benn da dennañ e daol, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, menel warni, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazh, mont e daol da gazh, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, bezañ beleg ; *daran soll es nicht fehlen,* kent a se ! forzh a se ! petra a virfe ? pe vern ? pe kaz a zo ? pe laz ? pe forzh 'zo ? n'eus forzh ! ne vern ! an dra gaer ! ; *an mir soll es nicht fehlen, dass ...,* ne vo ket dre va faot (dre va gwall, dre va gwallegezh, dre va c'hiriegezh) ma ..., ne vin ket

kiriek ma ..., ne vin ket kaoz ma ... ; *weit gefehlt !* paot a faot / kalz (meur) a faot / meur a vank / pell ac'hano ! (Gregor), ne spir ket ! pell diouzh eno ! n'emaoc'h ket ganti ! c'hwitet war bell ! tamm ebet ! kazeg ! aet eo an tenn er c'hleuz ! da gouign a zo panenn ! nag a-bell ! nann, an tazoù ! kalz a faot ! kalz a vank ! distignet eo da stign !

2. [dre heñvel.] mankout, bezañ diek, fellout, fellel, faziañ ; *er hat in seiner Jugend gefehlt,* manket e oa bet (renet en doa gwall vuhez, renet en doa ur vuhez fall) en e yaouankiz ; *gegen seine Pflicht fehlen,* bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, mankout d'e zlead, mankout d'e (en e) zever / fellout / faziañ (Gregor).

3. mankout, diankañ, defotiñ, bezañ defotus, faotañ, faziañ, bezañ ezvezant, bezañ diank, ober diouer, ober diank, bezañ dienez ag udb, bezañ dienez udb, fellout ; *die Mittel sind es, die ihnen fehlen,* ar peadra eo a vank dezho ; *es fehlt uns Geld, es fehlt uns an Geld (t-d-b),* un diank a arc'hant a zo, mankout a reomp a arc'hant, arc'hant a ra diank deomp, dimp ez eus diank arc'hant, diankañ a ra an arc'hant deomp, taget omp gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganeomp etre hon daouarn, re just eo an arc'hant ganeomp, an arc'hant a vank deomp, berr eo an arc'hant ganeomp, staget berr omp, skort eo an arc'hant ganeomp, un diouer a arc'hant hon eus, n'hon eus ket an hanter eus an arc'hant, n'eus ket a-walc'h na hanter eus an arc'hant, mankout (faotañ, faziañ) a ra arc'hant deomp, an arc'hant a ra diouer deomp, Fañch ar Berr a zo ganeomp ; *mir fehlten fünfzig Euro,* hanter-kant euro a fazie din ; *in der Kasse fehlen dreihundert Euro,* tri c'hant euro mank a zo er c'hef ; *das Allernötigste fehlt ihnen, das Allernotwendigste fehlt ihnen,* en em gavout a reont en dilez ar brasañ, ar pep retañ a vank dezho, ne vevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, en diouer a bep tra emaint, dienez a bep tra o deus, dibourvez eus pep tra int, dibourvez int a gement tra 'zo, mankout a reont a bep tra, n'o deus tra war o anv (en o c'herz, en o anv), n'o deus kerz e nep tra, n'o deus ket an hanter eus netra, dileve int, diank eo pep tra dezho, pep tra a ra diank dezho, n'o deus nag erv nag ant, n'o deus na bod na skod, n'o deus netra drezo o-unan, n'o deus mann dezho, difournis a bep tra int, diarc'hant int, dizanvez int, n'o deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, n'o deus gwenneg ebet, skañv (diskantet, plat, ridet, moan, treut) eo o yalc'h, deuet eo o yalc'h da bladañ, n'eus gwenneg ebet el loch ganto, n'eus gwenneg toull ebet ganto, aet eo o yalc'h d'an hesk, n'o deus takenn ebet, berr int war o c'hezeg, n'o deus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganto, bihan eo pep tra ganto ; *am meisten fehlte ihr die Seeluft an der Küste,* aer an aod a rae ar muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae aliesañ diouer dezhi ; *ihm fehlten Beweise,* prouennoù a rae diouer dezhañ ; *nichts fehlt an seinem Glück,* ne vank netra dezhañ, n'en deus diouer a netra, emañ war var a seurt ebet, barrek eo, n'eo bihan a netra, n'eus netra a ra diouer dezhañ, netra ne ra diank dezhañ, dienez en deus a seurt ebet ; *einer fehlt,* bout ez eus mank a unan ; *du hast mir sehr gefehlt,* kerse am boa bet ouzhit, keuz (diouer) am boa bet dit, dioueret em boa ac'hanout, kavet em boa diouer dit, kavet em boa kerse dit, dienez am boa bet dit, na dienez am boa gouezet dit, enoeet bras e oan defot da welet, enoeet bras e oan e defot da welet, kerse am boa bet dioueriñ ac'hanout ; *das gute Essen in der Gaststätte fehlte mir,* va genoù a gave kerse d'ar predoù lipous en ostaleri ; *es fehlte nicht viel, so wäre er überfahren worden,* evit nebeud e vije bet (evit bihan dra e vije bet, un disterad ouzhpenn e vije bet, hogozik e oa bet dezhañ bezañ, tost e oa bet dezhañ bezañ, prest a-walc'h e vije bet, prestik e vije bet) pilet gant ur c'harr-tan (Gregor), prest a-walc'h e oa pilet gant ur c'harr-tan, darbet e oa bet dezhañ (hogozik dezhañ, dare e oa bet dezhañ) bezañ pilet gant ur c'harr-tan, war-nes nebeut e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, damdost e oa bet dezhañ bezañ pilet gant un oto, war ar bord e oa bet da vezañ pilet gant un oto, war-hed un netraig (war-vetek nebeut, war-bouez nebeut, war un nebeud, ken buan) e vije bet stoket gant ur c'harr, kichenik e oa pilet, prestik e oa pilet, fellet e oa dezhañ bezañ pilet gant ur c'harr-tan, un tammig muioc'h e oa pilet gant un oto ; *es fehlt nicht viel daran,* nebeut a dra (bihan dra, ken nebeut all) a vank, nebeut a dra (disterdra) a faot, un netraig a vank, mat eo war-bouez mann (war-bouez netra, tost da vat, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud), ne faot ket paot ; *es fehlt irgendetwas,* toull eo ar billig tu pe du, un ibil bennak a zo a-dreuz, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh ; *das fehlte gerade noch !* biskoazh kement-all ! setu ni paket propik ! bremañ emaomp kempenn ganti ! brav emaomp ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! setu amañ kempennoù deomp-ni 'vat ! gounezet hon eus hon devezh ! ; *es am gebührenden Respekt gegen jemanden fehlen lassen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *es sich an nichts fehlen lassen,* na gaout diouer a netra, na gaout dienez a seurt ebet, na zioueriñ tra ebet, ober anezhi ; *es fehlte an nichts,* ne oa ket a vank, ne oa diouer a netra, ne oa dienez a seurt ebet, peadra a bep seurt a oa ; *es an nichts fehlen lassen,* ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, ober e wir wellañ, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober gwellikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, en em aketiñ e pep doare, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober kement ha ma c'haller ; *wo fehlt es ?* pelec'h hoc'h eus poan ? pelec'h hoc'h eus droug ? petra a ra droug deoc'h ? ; *in der Schule fehlen,* mankout ar skol, c'hwitañ kentelioù, koll kentelioù ; *sehr oft in der Schule fehlen,* ezvesiata ; *wie viele fehlen ?* pet a vank ? ; *auf keinem Ball fehlen,* redek ar festoù-noz, galoupat ar festoù-noz, redek ar panteoù, na vezañ da ziwezhañ o vont d'an dañsoù, redek ar festoù, galoupat ar festoù, hentiñ ar festoù, na goll fest ebet, na c'hwitañ fest ebet, bezañ reder an dañsoù.

Fehlen n. (-s) : **1.** felladenn b., mank g., defot g., [relij.] errol g. ; **2.** diank g., diouer g., mank g., berrentez b., berregezh b., dienez b., faot g. ; **3.** ezvezañs b.,

diankadenn b., mankadenn b. ; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn,* sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennoù er skol.

fehlend ag. : ezvezant, diank.

Fehlentscheidung b. (-,-en) : kammziviz g.

Fehler g. (-s,-) : **1.** fazienn b., faziadenn b., fazi g., fazierezh g., mank g., mankadenn b., faot g., kammad g., defot g., drouklamm g., labez g., strob g., abuz g., [relij.] errol g., gwall g. ; *leichter Fehler, leichtsinniger Fehler,* fazi dister g. ; *schlimmer Fehler, schwerer Fehler,* fazi bras g., fazi grevus g., pezh fazi g., fazi lourt g. ; *einen Fehler machen, einen Fehler begehen,* ober ur fazi (ur faot), faziañ, mankout, kouezhañ en ur faot ; *er hat keinen einzigen Fehler gemacht,* hep nep fazi eo bet graet an dra-se gantañ ; *seinen Fehler einsehen,* anzav e faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, meizañ (kompren) e fazi, anzav bezañ e gaou, lavaret e geuz, distreiñ d'ar gêr ; *Fehler nicht einsehen,* aheurtiñ, nac'h anavezout e fazioù ; *Fehler gegen die Syntax,* fazi ereadurezh g. ; *Fehler gegen den Sinn,* kammster g., fazi-lavar g. ; *Fehler gegen die Reinheit der Sprache,* disleberidigezh ar yezh b., trefoedaj g., trefoedadur g., komzoù diforch lies., yezh diforch b. ; *von (vor) Fehlern strotzen,* bezañ gwriet a fazioù, bezañ bordilhet a fazioù ; *in dem Text wimmelt es von Fehlern,* gwriet a fazioù eo ar pennad, stank eo ar fazioù er pennad-skrid, fonnañ a ra ar fazioù er pennad-skrid, bordilhet a fazioù eo ar pennad-skrid ; *Fehler korrigieren, Fehler verbessern, Fehler ausbessern, Fehler beheben,* reizhañ fazioù ; *die Übersetzung weist Fehler auf,* mankoù a zo en droidigezh ; **2.** mank g., si g., gwallsi g., namm g., gwallnamm g., defot g., prinder g., skorted b., gwall g., perzh-fall g., abeg g.

fehleranfällig ag. : techet da faziañ, tuet da faziañ.

Fehleranzeige b. (-,-n) : [stlenn.] kemennad fazi g.

fehlerfrei ag. : **1.** disi, direbech, divlam, difazi, divis, difestur, diabeg, diabegadus, diabegus, yac'h, reizh, parfet, hep defot, hep si, hep nep si, hep si na gwri, hep abuz, hep ket abuz, hep faziadenn ebet ; *das Ganze ist fehlerfrei,* n'eus mank ebet, hep nep fazi eo ; **2.** disi, dinamm, hep si, hep nep si.

Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez.

fehlerhaft ag. : direizh, gwallaozet, siek, nammek, direizhet, kammadek, inkruzun, diskolp, prin, skort, faotus, fazius, briket ; *fehlerhafte Verpackung,* pakadur dijaoj g.

Fehlerhaftigkeit b. (-) : si g., namm g., direizhder g., direizhded b., gwallaoz b., printer g., skorted b., nammder g., nammded b.

fehlerlos ag. : disi, direbech, divlam, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, difestur, yac'h, reizh, parfet, hep defot, hep si, hep nep si, hep abuz, hep ket abuz, hep faziadenn ebet, divis, hep si na gwri.

Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez.

Fehlermeldung b. (-,-en) : [stlenn.] kemennad fazi g.

Fehlerquelle b. (-,-n) : andon fazioù b., mammenn fazioù b., abeg da fazioù 'zo g., gwrizienn fazioù 'zo b., tra kiriek da fazioù 'zo g.

Fehlerspielraum g. (-s,-räume) : aotrevarz g., marz faziañ g.

Fehlersuchprogramm n. (-s,-e) : programm diournat fazioù g., programm diskoachañ fazioù g., goulev divogañ g.

Fehlerverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl ar fazioù g., divankadurioù lies.

Fehlgang g. (-s,-gänge) : difrae en aner g., c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., flagas g., taol fall g., tro fall b., droukverzh g.

Fehlgeburt b. (-,-en) : koll g., kollad g., kolladenn b., koll-bugale g., disparti g., diforc'h g., diforc'herezh g., diforc'hidigezh b., diskenn-bugale g., rikladenn b., P. bramm glas g. ; *eine Fehlgeburt haben,* ober ur c'hollad, ober ur c'holl, ober ur golladenn, kaout un disparti, koll he frouezh, koll he bugel, koll ur c'hrouadur, ober gwall vloavezh, diforc'hiñ diwar ur bugel, koll he bloavezh, dispartiañ he bugel ; *die Kuh hatte eine Fehlgeburt,* marvleueañ he doa graet ar vuoc'h, diforc'het e oa ar vuoc'h.

fehlgehen V.gw. (ging fehl / ist fehlgegangen) : **1.** mont gant an hent fall, faziañ, koll e hent, faziañ war e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; **2.** mont hebiou, mont dre-gichen ar pal, mont er c'hleuz ; *der Schuss ging fehl,* aet e oa bet an tenn er c'hleuz (hebiou, dre-gichen ar pal).

Fehlgewicht n. (-s,-e) : diouer a bouez g., diouer e-keñver ar pouez merket pe ret g. ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf,* ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad.

fehlgreifen V.gw. (griff fehl / hat fehlgegriffen) : **1.** [sonerezh] seniñ un notenn fall, c'hoari un notenn fall ; **2.** faziañ, fallvarchañ, fallvarchiñ, falsvarchañ, parvarchañ, falsvarchiñ, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.

Fehlgriff g. (-s,-e) : fazienn b., faziadenn b., fazi g., fazierezh g., fallvarch g., falsvarchadenn b., parvarchadenn b., falsvarch g., beiadur g., droukverzh g., c'hwitadenn b., c'hwitadeg b., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., flagas g., taol fall g., tro fall b., distokadenn b., gwallverzh g.

Fehlinformation b. (-,-en) : brizhkelaouiñ g., brizhkeloù g., keloù faos g. ; *gelenkte Fehlinformation,* kelaouadur tromplus skignet a-ratozh g., falskelaouiñ g., kammstlennañ g., diheñchadur dre geleier farlotet g., brozenn b., brozennoù lies., brizhkeloù brudet a-ratozh g.

Fehlinstallation b. (-,-en) : stignaj g.

Fehlinterpretation b. (-,-en) : kammsteriadur g., kammintent g., drougintent g., treuzkompren g., kammveizadur g., kammster g., enepster g.

Fehlinvestition b. (-,-en) : postadenn c'hwitet b., postadenn fazius b., postadenn fall b.

Fehlkonstruktion b. (-,-en) : tra bennak savet fall g., savadur inkruzun g.

Fehlleistung b. (-,-en) : goustaol g., risklgra g.

fehlleiten V.k.e. (hat fehlgeleitet) : dihentañ, dihenchañ, dougen da faziañ (Gregor), kas war an hent fall.
Fehlplanung b. (-,-en) : fazi steuñviñ g., fazi steuñvekaat g.
Fehlrechnung b. (-,-en) : **1.** meskont g. ; **2.** [dre skeud.] kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g.
fehlschießen V.gw. (schoss fehl / hat fehlgeschossen) : **1.** mont e denn er c'hleuz, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal ; **2.** [dre skeud.] faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, kemer e voned evit e dog, lakaat troad al leue en e c'henoù, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *fehlgeschossen !* kostez ! c'hwitet ! blev da gaout ! tamm-tamm ! tra-tra ! naren ! tamm ebet ! emañ hebiou ! er c'hleuz ! brienenn ! griñsenn ! eskenn ! a nep hent ! en nep feson ! pell ac'hano ! paot a faot ! fiez glas ! da gouign a zo panenn ! nag a-bell ! nann, an tazoù ! kalz a faot ! kalz a vank ! distignet eo da stign !
Fehlschlag g. (-s,-schläge) : **1.** c'hwitadenn b., c'hwitadeg b., afochadenn g., kac'hadenn b., flagas g., taol fall g., taol-boud g., tro fall b., droukverzh g., taol gwenn g., tro-wenn b., distokadenn b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; *einen Fehlschlag einstecken,* tapout un distokadenn, kaout un distokadenn, ober kazeg, chom kazeg, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazh, mont e daol da gazh, chom berr, chom dre an hent, bezañ beleg, tapout lamm ; **2.** [dre skeud.] kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g.
fehlschlagen V.gw. (schlägt fehl / schlug fehl / ist fehlgeschlagen) : c'hwitañ, mont da fall, mont a-dreuz, ober flagas, afochiñ ; *ihr Vorhaben schlug fehl,* c'hwitañ a reas o embregerezh, ur c'hwitadenn grenn e oa bet, graet o doa flagas gant an dra-se, mont a reas an tenn er c'hleuz ganto, mont a reas an taol da gazh, c'hwitet o doa war o zaol, manet e oant warni, manet e oant da gas o zaol da benn, kazeg o doa graet, chomet e oant kazeg, chomet e oant berr war o raktres, chomet e oant berr da gas o raktres da benn, chomet e oant a-dreuz gant o hent, graet o doa kazh, graet o doa taol gwenn, graet o doa tro c'houllo, graet o doa un dro c'houllo, graet o doa tro wenn, graet o doa un dro wenn, ar ribotadenn a oa aet da fall, graet o doa un tenn gwenn, c'hwitet o doa gant o raktres, distignañ a reas o stign, afochiñ a reas o zaol ganto, o raktres a voe un afochadenn ; *alles, was er in seinem Leben unternahm, schlug fehl,* e vuhez ne oa bet nemet ur chadennad c'hwitadennoù, kement a reas en e vuhez a c'hwitas, netra ebet en e vuhez ne zeuas dezhañ da vat.
Fehlschluss g. (-es,-schlüsse) : kammboell g., falspoellatadenn b.
Fehlschritt g. (-s,-e) : fazienn b., faziadenn b., fallvarch g., falsvarchadenn b., parvarchadenn b., kammed goullo g., falsvarch g., beiadur g., fazi g.
Fehlschuss g. (-es,-schüsse) : tenn a-gostez g.
fehlsichtig ag. : [mezeg.] ametropek, mistiwel, mistiwelek.
Fehlsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] ametropiezh b., mistiwel g.
Fehlstart g. (-s,-s) : **1.** [sport] loc'hañ toull g., loc'hañ didalvez g. ; **2.** [fuzeenn] bannadur c'hwitet g.
Fehlstück n. (-s,-e) : [tekn.] pezh c'hwitet g., pezh siek g., pezh inkruzun g., pezh diskolp g.
fehltreffen V.gw. (trifft fehl / traf fehl / hat fehlgetroffen) : **1.** mont e denn er c'hleuz, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal ; **2.** [dre skeud.] faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, kemer e voned evit e dog, lakaat troad al leue en e c'henoù, lakaat an tamm e-kichen an toull.
fehltreten V.gw. (tritt fehl / trat fehl / ist fehlgetreten) : **1.** strebotiñ, fallvarchañ, parvarchañ, fallvarchiñ, falsvarchañ, falsvarchiñ, begiviniñ, strobañ e dreid, asoupañ, ober ur falsvarchadenn, pukañ, teukañ, treuziñ e votez, ober ur c'hammed treuz, ober ur c'hammed goullo, mankout d'e paz, treuziñ e droad ; *sie trat fehl und kam zu Fall,* tapet he doa ul lamm en ur dreuziñ he botez ; **2.** [dre skeud.] mankout, bezañ diek, fellout, fellel, faziañ.
Fehltritt g. (-s,-e) : **1.** treuzkammed g., treuzlamm g., fallvarch g., falsvarch g., falsvarchadenn b., parvarchadenn b., strebot g., kammed treuz g., kammed goullo g. ; *einen Fehltritt tun,* lakaat e dreid er memes botez, strobañ e dreid, asoupañ, begiviniñ, ober ur falsvarchadenn, falsvarchañ, falsvarchiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, parvarchañ, strebotiñ, pukañ, teukañ, treuziñ e votez, treuziñ e droad, ober ur c'hammed treuz, ober ur c'hammed goullo, mankout d'e paz ; **2.** [dre skeud.] fazienn b., faziadenn b., fallvarch g., falsvarchadenn b., parvarchadenn b., falsvarch g., mank g., mankadenn b., beiadur g., fazi g. ; [kozh, merc'hed] *sie hat einen Fehltritt begangen,* torret he deus he botez, faoutet he deus he botez, toullet he deus he botez, torret ganti he botez, faotet he deus, faziet eo, manket eo, bet eo en aod a-raok ar Chandelour.
Fehlurteil n. (-s,-e) : fazi barnerezhel g., fazi barn g., drouksetañs b., barnadenn fazius b., barnedigezh fazius b.
Fehlverhalten **1.** emzalc'h dizereat g., emzalc'h dizoare g. ; **2.** emzalc'h direizh g., emzalc'h iskis g.
Fehlzündung b. (-,-en) : [kirri-tan] c'hwitadenn enaouiñ b., mank g., lañs c'hwitet g., enaouerezh a-stroñsadoù g., enaouerezh direizh g., sklokal g.
Fehn n. (-s,-e) : [rannyezh.] geun b.
feien V.k.e. (hat gefeit) : lakaat da vezañ dic'hloazadus, reiñ breoù da, reiñ galloudoù hud da.
Feier b. (-,-n) : gouel g., lid g., gouelvezh g., pardon g., lidadeg b., lid g. ; *eine Feier begehen,* lidañ ur gouel, mirout ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel, reiñ lid d'ur gouel ; *eine Feier veranstalten,* aozañ ur gouel ; *Feier, die nur am Vormittag begangen wird,* hanterouelvezh g. ; *kirchliche Feier,* gouel relijiel g., lid sakr g. ; *Teilnehmer an einer Feier,* lider g. ; *Einladung zu einer Feier,* ped-fest g.
Feierabend g. (-s,-e) : fin an devezh labour b. ; *Feierabend machen,* diskregiñ diouzh al labour, digolierañ, paouez gant e labour, ehanañ da labourat, disterniañ diouzh e labour, bezañ echu e zevezh labour gant an-unan, bezañ disoc'h al labour ; *Feierabend haben,* bezañ dispeg diouzh e labour, na gaout netra (labour ebet) d'ober, bezañ echu e zevezh labour gant

an-unan ; *nach Feierabend,* goude al labour ; *Feierabend !* poent ehanañ ! kloz eo an devezh labour !
feierlich ag. : lidus, ... lid, lidel, lidek, lidus, cheuc'h, sakramantel, tonius, solenn ; *eine feierliche Hochzeit,* un dimeziñ anat g., un dimeziñ graet gant un drein vras g., un dimeziñ a-stok g., un eured cheuc'h g./b., un dimeziñ tonius g. ; *feierliche Eröffnung,* digoradur war an ton bras g., lañs a enor g. ; *feierliche Handlung,* lid g., lidadur g., liderezh g.
Adv. : gant lid, gant lid bras, gant ton, war an ton bras, war an ton uhelañ, gant tro ; *einen Tag feierlich begehen,* reiñ lid d'ur gouel, lidañ ur gouel, lidañ un deiz gouel, berzañ ur gouel, mirout ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel ; *etwas feierlich geloben,* prometiñ udb gant lid (war e le), gouestlañ war an ton bras ober udb, grataat gant lid bras ober udb ; *er wurde feierlich bestattet,* obidoù kaer a voe graet gantañ.
Feierlichkeiten lies. : **1.** lidoù lies., festoù lies., gouelvezh g., lidadeg b. ; **2.** [dre astenn.] lid g., ton g., pompad g., solenniezh b.
feiern V.k.e. (hat gefeiert) : **1.** lidañ, goueliañ, festañ ; *ein Fest feiern,* lidañ ur gouel, mirout ur gouel, reiñ lid d'ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel ; *Fasching feiern,* meurlarjezañ, festañ Meurlarjez ; *den ersten Mai feiern,* goueliañ kala-Mae, goueliañ ar c'hentañ a viz Mae, goueliañ deiz al labourerien ; **2.** [dre astenn.] *jemanden stürmisch feiern,* degemer u.b. war an ton bras, ober lid (joa) d'u.b., degemer u.b. gant joa vras.
V.gw. (hat gefeiert) : **1.** festañ, festal, festailhiñ, ober fest, ober gouel, ober bos, c'hoari las, goueliaouiñ, nozvezhiañ, riboulat ; *ordentlich feiern, tüchtig feiern,* kas an ton, kas anezhi ; *sie feiert gern,* honnezh a zo ur riblerez, honnezh a red an ebatoù, honnezh a roul an ebat, honnezh a vourr o riboulat noz ; **2.** *feiern müssen,* degouezhout d'an-unan bezañ dilabour, en em gavout dilabour, en em gavout en dic'hwel, chom war al lann, en em gavout war kein ar wiz ; **3.** *krank feiern,* en em gavout klañv, bezañ dalc'het er gêr gant ur c'hleñved.
Feiernde(r) ag.k. g./b. : lider g., liderez b., rouler g., roulerez b., bambocher g., bambocherez b.
Feierschicht b. (-,-n) : devezh dilabour g., devezh vak g.
Feierstunde b. (-,-n) : lid g., lidadur g., lidadenn b.
Feiertag g. (-s,-e) : deiz gouel g., devezh gouel g., devezh-berz g., deiz bras g. ; *die kirchlichen Feiertage,* gouelioù an Iliz lies., al lidoù lies. ; *an Sonn- und Feiertagen,* da Sul ha d'an deizioù gouel, e-kerzh ar sulvezhioù hag an devezhioù gouel, Sul-ouel, Sul-gouel ; *an Wochen-, Sonn- und Feiertagen arbeiten,* labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad ; *gesetzlicher Feiertag,* gouel-berz g., gouel-test g. ; *beweglicher Feiertag,* gouel mont-dont g. / gouel a ya hag a zeu g. / gouel a cheñch deiz bep bloaz g. / gouel n'eo ket stabil g. (Gregor) ; *Weihnachts- und Neujahrsfeiertage,* gouelioù dibenn bloaz lies.
feiertags Adv. : d'an deizioù gouel, e-kerzh an devezhioù gouel, Sul-ouel, Sul-gouel.
feig ag. : aonik, laosk, digalon, dismeg, spontik, flav, digadarn, gouher, palfennek, kouart, laosk, laosk e galon, kabon ; *er ist feige,* n'eus netra ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, dismeg eo, spontik eo, aonik eo, un den aonik eo, ur c'hac'her er goudor eo, hennezh a zo laosk e galon, hennezh a zo kabon, n'eo ket e revr dezhañ, eus gouenn ar c'had eo, gant kleñved ar sachañ skasoù emañ, ne gred ket lavaret ez eo e revr dezhañ, ne gred ket touiñ ez eo e revr dezhañ, n'eo nemet ur revr aonik, ur revr aonik a zen a zo anezhañ, ur c'hrener gwak a zo anezhañ, flaer a zo en e loeroù, flaer a zo en e vragoù, hennezh a ruilh gwad gad en e wazhied, n'eus nemet ur c'hozh yar anezhañ, n'eus nemet ur yar dilostet anezhañ, n'eus nemet ur yar peliet anezhañ, n'eus nemet ur yar-zour anezhañ, n'eo nemet ur c'hazh born, n'eo nemet ur c'hazh aonik, n'eo nemet ur c'hazh gleb, n'eo nemet ur c'hac'h-aonig, lammat a ra dirak e skeud, aon en deus rak e skeud, doan en deus rak e skeud, gant an derzhienn-skeud emañ, tec'hout a ra a-raok e skeud, aon en deus rak e anv, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), c'hwen a zo en e loeroù, klevet a ra c'hwen en e loeroù, santout a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, bihan eo e galon, moan eo e revr, hennezh a zo moan e foñs, ur foerer n'eo ken, ur c'hren-e-revr a zo anezhañ, ur c'hrener e revr a zo anezhañ, hennezh a sec'h gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù.
Feigbohne b. (-,-n) : [louza.] kafe-ar-vro g., piz-c'hwerv str., piz-plat str.
feige ag. : sellit ouzh **feig**.
Feige b. (-,-n) : [louza.] fiez str. ; *indische Feige,* fiez Indez str., fiez kaktuz str.
Feigenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] fiezenn b., gwez-fiez str.
Feigenblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [louza.] delienn fiezenn b. ; **2.** [arzoù] delienn-wini b.
Feigendistel b. (-,-n) : [louza.] nopalenn b. [*liester* nopaled, nopalenned], fiezenn-Indez [*liester* fiezenned-Indez].
Feigenfresser g. (-s,-) : [loen.] begfiez g. [*liester* begfiezed], devedig-liorzh g.
Feigengarten g. (-s,-gärten) : fiezeg b.
feigenreich ag. : fiezek.
Feigheit b. (-) : laoskoni b., laoskentez b., digalonegezh b., digaloniezh b., bavoni b., taol-laoskentez g., pafenn b.
feigherzig ag. : aonik, laosk, laosk e galon, digalon, dismeg, spontik, flav.
Feigling g. (-s,-e) : toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., kac'her g., kac'h-aonig g., digalon, klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., klouarenn b., foerer g., foerelleg g., krener e revr g., krener gwak g., revr aonik a zen g., krener g., kac'h-aonig g. ; *er ist ein Feigling,* n'eus netra ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, ur c'hac'her er goudor eo, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eo ket e revr dezhañ, eus gouenn ar c'had eo, gant kleñved ar sachañ skasoù emañ, ne gred ket lavaret ez eo e revr dezhañ, ne gred ket touiñ ez eo e revr dezhañ, dismeg eo, spontik eo, aonik eo, un den aonik eo, n'eo nemet ur revr aonik, ur revr aonik a zen a zo anezhañ, ur c'hrener gwak a zo anezhañ, flaer a zo en e

loeroù, flaer a zo en e vragoù, hennezh a ruilh gwad gad en e wazhied, n'eus nemet ur c'hozh yar anezhañ, n'eus nemet ur yar dilostet anezhañ, n'eus nemet ur yar peliet anezhañ, n'eus nemet ur yar-zour anezhañ, n'eo nemet ur c'hazh born, n'eo nemet ur c'hazh aonik, n'eo nemet ur c'hazh gleb, n'eo nemet ur c'hac'h-aonik, lammat a ra dirak e skeud, aon en deus rak e skeud, doan en deus rak e skeud, gant an derzhienn-skeud emañ, tec'hout a ra a-raok e skeud, aon en deus rak e anv, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), c'hwen a zo en e loeroù, klevet a ra c'hwen en e loeroù, santout a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, bihan eo e galon, moan eo e revr, hennezh a zo moan e foñs, ur foerer n'eo ken, ur c'hren-e-revr a zo anezhañ, ur c'hrener e revr a zo anezhañ, hennezh a sec'h gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù.

Feigwarze b. (-,-n) : [mezeg.] kondilom g.

Feigwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-an-daroued b., sklaerig b.

feil ag. : gwerzhus, e gwerzh ; *feil sein,* bezañ e gwerzh ; *feil haben,* kaout da werzhañ, kaout e gwerzh.

Feilbank b. (-,-bänke) : eskemmez alc'hwezer g.

feilbieten V.k.e. (bot feil / hat feilgeboten) : kinnig e gwerzh, gwerzhañ.

Feile b. (-,-n) : **1.** livn g. ; *spitzrunde Feile,* livn ront g., livn krenn g. ; *feine Feile,* livn kuñv g. ; *dreikantige Feile,* livn tri c'hostez g., livn tri zu g. ; *vierkantige Feile,* livn pevar zu g. ; *mit der Feile glätten,* livnañ ; **2.** [dre skeud.] *die letzte Feile an eine Arbeit legen,* peurlipat (peurober, turgnañ, flourañ) ul labour bennak.

feilen V.k.e. (hat gefeilt) : **1.** reiñ un taol livn da, livnañ ; *sich (t-d-b) die Nägel feilen,* livnañ e ivinoù, reiñ un taol livn d'e ivinoù ; *einen Schlüssel feilen,* livnañ un alc'hwez ; **2.** [dre skeud.] *einen Text feilen,* turgnañ ur pennad-skrid, lipat ur pennad-skrid, lipat ha peurlipat ur pennad-skrid, flourañ ur pennad-skrid.

Feilen n. (-s) : livnañ g., livnerezh g.

Feilenbürste b. (-,-n) : kribinerez b., kribin b., inkarderez b., inkard g., inkardenn b., rañvellerez b.

Feilenhieb g. (-s,-e) : [tekn.] ment an dentigoù livn b.

feilhalten V.k.e. (hält feil / hielt feil / hat feilgehalten) : **1.** kinnig e gwerzh, gwerzhañ ; **2.** [dre skeud.] P. *Maulaffen feilhalten,* genaouata, genaouiñ, klapeziñ, klapezenniñ, sellet ouzh ar c'helienn o nijal, ober e veg leue, tariellat, bargediñ, reiñ muzul d'e c'henoù, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), bezañ evel ur maen en ur voger, dislangouriñ.

Feilicht n. (-es) : livnadur g., bleud-livn g.

Feilkloben g. (-s,-) **/ Feilkolben** g. (-s,-) : [tekn.] intrañv dorn g., biñsell dorn b.

Feilmaschine b. (-,-n) : [tekn.] intrañv livnañ g., biñsell livnañ b., mekanik livnañ g.

Feilsel n. (-s) : livnadur g., bleud-livn g.

Feilspäne lies. : **1.** livnadur g., bleud-livn g. ; **2.** torch houarn g.

feilschen V.gw. (hat gefeilscht) : marc'hata, chipotal ; *um etwas feilschen,* marc'hata udb ; *sie einigten sich sofort über den Preis, ohne zu feilschen,* graet e oa buan ar priz ha ne oa bet nemet daou c'her

Feilschen n. (-s) : marc'hatadenn b., marc'hataerezh g., chipot g., chipoterezh g.

Feilscher g. (-s,-) : marc'hataer g., chipoter g.

Feilstaub g. (-s) : livnadur g., bleud-livn g.

fein ag. : **1.** munut, moan, tanav, fin ; *feiner Faden,* neud moan g., neudenn danav b. ; *feines Zeug,* lien moan g., lien fin g., lien stank g., gwiad skañv g., entof (danvez) tanav g., danvez fin g., danvez a douch fin g. (Gregor), lienaj fin g. ; *feine Wäsche,* lienaj fin g. ; *feine Gesichtszüge,* tailh dremm treset kaer b., linennoù dremm treset fin ; *feines Mehl,* flourenn vleud b., flourenn ar bleud b., flour g. / bleud flour g. (Gregor) ; *feines Salz,* holen gwenn g., holen munut g., holen malet munut g. ; *feiner Sand,* traezh blot str., traezh tener str., traezh munut str. ; *feinster Sand,* flourenn draezh b. ; *feiner Kamm,* krib tanav b. ; *in feine Scheiben schneiden,* skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ ; **2.** [dre heñvel.] digemmesk, rik, fin, spurjet ; *feines Gold,* aour digemmesk g., aour rik, aour melen, aour fin / aour spurjet (Gregor) ; **3.** *ein feines Geschäft machen,* ober un afer vat, kas un taol mat da benn, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat, pengenniñ war e daol, ober un taol ruz ; **4.** *feiner Plan,* raktres peurlipet g., raktres kribet a'r gwellañ g., dezev eus ar gwellañ g., dezev a'r gwellañ g. ; **5.** *eine feine Nase haben,* bezañ tanav e fri, bezañ ur c'hwesha eus ar gwellañ d'an-unan ; **6.** *feiner Wein,* gwin eus an diuz (eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, kentañ troc'h) g., gwin dreist g., gwin fin g., gwin beuz g., gwin blein g., chem meur g., gwin paper g., gwin dibab g., gwin mat g. ; **7.** *feines Essen,* boued fin g., meuzioù fin (lipous, blazet-fin, tanav), tammoù lipous lies. ; **8.** *einen feinen Gaumen haben,* bezañ fin e c'houst, bezañ pitouilh, bezañ ul lip-e-bav, bezañ ur beg lipous, bezañ ur beg litous, bezañ ur beg fin, bezañ ur beg figus, bezañ ur staon figus a zen, bezañ ur staon gizidik a zen ; **9.** *feine Marke, feine Sorte,* marc'hadourezh eus ar gwellañ (a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b., marc'hadourezh dreist b., gwellañ marc'hadourezh b., dibab g., diuz g. ; **10.** *das ist aber fein !* dreist eo an dra-se ! dispar eo ! pegen cheuc'h eo an dra-se ! se 'zo brav 'vat ! ; **11.** *das Feinste bis zuletzt aufsparen,* mirout ar pep gwellañ evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor) ; **12.** [dre skeud.] *ein feines Gehör haben,* bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e skouarn, bezañ skañv e zivskouarn, kaout skouarn tanav, klevet sklaer, klevet buan, klevet spis, bezañ skiltr e skouarn, bezañ sklaer e skouarn, bezañ sklaer a skouarn (Gregor) ; **13.** [dre astenn.] *feines Benehmen,* doareoù cheuc'h (dilikat, faro, kran, fin, tonius, prop) ; **14.** *feines Wesen,* paotr a stad g., plac'h a stad b., den dilikat g., denjentil g., den prop g. ; **15.** *feiner*

Geschmack, blizidigezh b., dilikatiri b., stad b. ; **16.** *feines Haus,* ti eus ar re wellañ (eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus an dibab, diouzh an dibab, dibab) g., ostaleri vat b. ; **17.** *ein feiner Kopf,* spered dilikat a zen g., den kourtes g., spered blizidik a zen g., spered santidik a zen g., spered soutil a zen g., spered fin a zen g., spered hael a zen g., den soutil g. ; **18.** *eine feine Arbeit,* ul labour dreist g., ul labour peurlipet g., ul labour kribet a'r gwellañ g., ul labour turgnet-koant g., ul labour graet d'ar just g., ul labour diouzh ar c'hompaz g. ; **19.** *ein feiner Kerl,* ur paotr eus ar re wellañ g., un den a-zoare g., un den a-feson g., un den tre g., un den kenañ g., un den a neuz g., un den prop g., un den da blijout g. ; *er ist ein feiner Kerl,* un den tre eo, un den da blijout eo, un den a neuz eo, un den kenañ eo hennezh ; *sie ist ein feiner Kerl,* ur plac'h tre eo, ur plac'h a neuz eo, ur plac'h da blijout eo, ur plac'h kenañ eo honnezh ; **20.** *feiner Mann,* den dilikat (kourtes, a stad, blizidik, santidik, seven, soutil, fin, hael, prop) g., P. poñsin g. ; *feine Dame,* maouez kran (faro, cheuc'h, a stad, mistr) b., maouez digoradur ganti b., maouez digoradur dezhi b. ; **21.** *feine Leute,* mondianed lies., pennoù bras lies., pennoù uhel lies., tud uhel lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies. ; **22.** *er macht es nicht gerade auf die feine Tour,* mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, mont a ra dezhi dizamant ; **23.** *feine Kleider,* gwiskamantoù paket lies.

Adv. : **1.** *das schmeckt fein,* dispar eo ar meuz-se, saourus eo kement-se, blazet-fin eo an dra-se, blaz vat a zo gant an dra-se (Gregor), beuz eo ar meuz-se ; *das riecht fein,* c'hwezh vat a zo gant an dra-se, ur frond c'hwek a zo gant an dra-se, frondus eo an dra-se ; **2.** *fein zerbröckeln,* bruzunañ tanav, dispenn fin, munudañ ; [sonerezh] *das Instrument ist fein gestimmt,* reizh-kenañ e son ar benveg-mañ ; **3.** P. *das hat er fein gemacht,* tennet en doa brav begig e spilhenn eus ar c'hoari, en em ziluziañ brav en doa graet, fiskal e oa aet gantañ ; **4.** [dre skeud.] *er ist jetzt fein heraus,* deuet eo brav gantañ, deuet eo er-maez anezhi a-benn ar fin.

Feinarbeit b. (-,-en) : labour dreist g., labour peurlipet g., labour turgnet-koant g., labour lipet-brav g., labour kribet a'r gwellañ g., labour diouzh ar c'hompaz g., labour graet d'ar just g., labour pizh g., labour resis g., labour peuraozet g. ; *Feinarbeiten,* mistradennoù lies., labourioù peurlipañ lies., peuraozoù lies.

Feinbäcker g. (-s,-) : pastezer-koñfizer g.

Feinbäckerei b. (-,-en) : **1.** [micher] pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g. ; **2.** [stal-werzh] pastezerezh b., koñfizerezh b., gwastellerezh b., stal-bastezer b. ; **3.** [produioù] gwestell lies., pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g.

Feinblech n. (-s,-e) : houarn-gwenn moan g., tol moan str.

Feinblechstraße b. (-,-n) : milin follennañ tol moan b., tren milinoù follennañ tol moan g.

feind ag. : enebour, kontrol, a-enep ; *jemandem feind sein,* kaout kaz (droug, drougiezh, kasoni) ouzh u.b., bezañ e droug ouzh (e droukrañs gant) u.b., magañ (goriñ) enebouriezh (kasoni) d'u.b., derc'hel drougiezh (kasoni) ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b.

Feind g. (-s,-e) : enebour g., aerouant g., arbennour g., harzer g., galen g. [*liester* galened, gelen] ; *erbitterter Feind,* enebour arloup g. ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind ?* pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *unerbittlicher Feind,* enebour touet (anat) g. ; *ich habe ihn mir zum Feinde gemacht,* tennet em eus e zroukrañs war va c'hein (Gregor), graet em eus kaz dezhañ, sachet em eus e gaz warnon, lakaet em eus anezhañ da gemer kaz ouzhin, sachet em eus e zroug war va fenn, tennet em eus e zroukrañs warnon (war va fenn), torret eo ar votez etrezomp ; *wie einen Feind behandeln,* enebouriñ ; *sich Feinde machen,* tennañ droukrañs war e benn, en em ziharpañ, tennañ droukrañs war e gein (Gregor) ; *er ist ein Feind des Kartenspiels,* kaz hag euzh en devez ouzh ar c'hoari kartoù, erez en devez (donjeriñ a ra, doñjer en devez) ouzh ar c'hartoù, argarzhiñ a ra ar c'hartoù ; [lu] *den Feind aus dem Lande vertreiben,* teurel an enebourien er-maez eus ar vro, argas an enebourien diouzh ar vro, chaseal an enebourien eus ar vro, gwalc'hiñ ar vro eus an enebourien ; *auf den Feind losgehen,* mont d'an arsailh, fardiñ (strimpiñ, plaouiañ) war an enebourien ; *sich dem Feind stellen,* argadiñ an enebourien, dont d'ar c'hrogad, dont da stagañ gant an enebourien, arbenniñ ouzh an enebourien ; *zum Feinde übergehen,* treiñ diwar e garnoù, treiñ banniel, cheñch kamp, cheñch tu, sevel a-du gant e enebourien gozh, treiñ kein ; *gemeinsamer Feind,* kenenebour g. ; [politik] *der innere Feind,* an enebourien diabarzh lies. ; [relij] *der böse Feind,* an droukspered g., ar gwallspered g., an diaoul g., an Aerouant g., an Enebour g., Paolig g., Gwilhou Gozh g., Paol Gornek g., Paol lostek g., Yann ar pennkêr dianaou g., ar spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g. ; P. *wie der Feind,* evel un diaoul, evel un dall, a-daol-dall, a-dribilh, a-dro-chouk, a-dro-jouez, a-fardeglev ; *das Bessere ist des Guten Feind,* re a vann ne dalv mann.

Evezhiadenn : ar ger alamanek "Feind" a c'hall kaout un dalvoudegezh lies en e stumm unan evel ar ger lennegel brezhonek "argader" : *der Feind wurde zurückgeschlagen,* diarbennet e voe an argader.

Feindbild n. (-s,-er) : urupailh g., spontailh g., euzhadenn b., spurmant g.

Feindeshand b. (-,-hände) : [tro-lavar] *in Feindeshand fallen,* kouezhañ etre krabanoù an enebourien, kouezhañ etre pavioù an enebourien, kouezhañ etre daouarn an enebourien, bezañ aloubet gant an enebourien, bezañ tapet da brizoniad.

Feindin b. (-,-nen) : enebourez b.

feindlich ag. : enebour, kontrol, a-enep, aerouantus, rekin, galenus, galen ; *er ist mir feindlich gesinnt,* a-enep din emañ ; *die feindlichen Brüder,* ar vreudeur enebour lies., ar vreudeur eneberien lies. ; *feindliche Gesinnung,* aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b. ; *feindliche Umgebung, feindliches Umfeld, feindliches Milieu,* metoù galen g. ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen,* kolloù bras a oa bet eus tu an enebourien.

Feindlichkeit b. (-,-en) : galeniezh b., aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., harzerezh g., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b.

Feindlichkeiten lies. : brezel g., emgann g., emgannoù lies. ; *die Feindlichkeiten eröffnen,* digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, komañs ar brezel, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, mont d'an arsailh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann.
Feindschaft b. (-,-en) : galeniezh b., aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b., harzerezh g. ; *alte Feindschaft,* gourvenn a-gozh b., enebouriezh a-gozh b., onglenn a-gozh b. ; *darum keine Feindschaft,* arabat delc'her drougiezh ouzhin en abeg da gement-se, n'it ket da gaout droug ouzhin abalamour da gement-se ; *gegenseitige Feindschaft,* kevenebiezh b.
feindschaftlich ag. : galenus, galen, enebour, kontrol, a-enep, enebet.
feindselig ag. : galenus, galen, enebour, kontrol, a-enep, enebet, kasonius, leun a gasoni, aerouantus, diarbennus.
Feindseligkeit b. (-,-en) : **1.** galeniezh b., aerouantelezh b., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., harzerezh g. ; *geheime Feindseligkeit,* enebiezh sekret b. (Gregor), enebiezh dre zindan (a-zindan guzh, dalc'het kuzh) b. ; *gegenseitige Feindseligkeit,* kevenebiezh b. ; **2.** *die Feindseligkeiten eröffnen,* digeriñ brezel, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, dont d'ar c'hrogad, dont da stagañ gant an enebour, mont d'an arsailh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann ; *die Feindseligkeiten einstellen,* ehanañ gant an emgannoù.
feindwärts Adv. : war-zu an enebourien, da-gaout an enebourien, war-gaout an enebourien.
feinen V.k.e. (hat gefeint) : [tekn.] puraat, finaat.
feinfühlend ag. / **feinfühlig** ag. : blizik, kizidik, blazidik, santidik, dilikat, kourtes, seven, soutil, fin, tener, bouk e galon ; *feinfühliger Mensch,* blizig g. [*liester* bliziged], blazidig g. [*liester* blazidien], kizidig g. [*liester* kizidien].
Feinfühligkeit b. (-) : kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., dilikatiri b., kourtezi b., soutilded b., finded b., finder g.
Feingebäck n. (-s) : pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g. ; *Feingebäck zubereiten,* pastezañ.
Feingefühl n. (-s) : kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., kourtezi b., soutilded b., finded b., finder g., elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g.
Feingehalt g. (-s) : [moneiz] bec'h metal prizius g.
feingliederig ag. / **feingliedrig** ag. : mistr, lank, hirvoan, iziliet kaer, iziliet mistr ; *sie hat feingliedrige Hände,* hirvoan eo he bizied.
Feingold n. (-s) : aour fin g., aour pur g., aour rik g., aour melen g., aour glan g., aour spurjet g.
Feinheit b. (-,-en) : **1.** mistrded b., mistrder g., lankted b., finded b., finder g. ; **2.** kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., dilikatiri b., kourtezi b., soutilded b., finder g., finded b., koantiri b., koantiz b., haelded b. ; **3.** [moneiz] bec'h metal prizius g. ; **4.** [metal] purded b., purder g., finder g., finded b., glander g., glanded b.
feinhörig ag. : tanav e skouarn, skañv a skouarn, sklaer a skouarn, hag a glev reizh.
feinknochig ag. : askornet kaer, askornet mistr, mistr, lank, hirvoan.
feinkörnig ag. : munut e c'hreun, fin e c'hreun, … greun bihan, … touch fin, … gwiad fin, flour e c'hreunenn ; *feinkörniges Salz,* holen gwenn g., holen munut g., holen malet munut g. ; *feinkörniger Zucker,* sukr poultr g., sukr munut g., sukr malet munut g ; *feinkörniger Sand,* traezh munut str.
Feinkost b. (-) : ispiserezh fin g.
Feinkostgeschäft n. (-s,-e) / **Feinkosthandlung** b. (-,-en) : ispiserezh fin b.
Feinkosthändler g. (-s,-) : marc'hadour ispiserezh fin g., tineller g.
Feinmahlung b. (-,-en) : puzuilhadur g., brizilhañ g., brizilherezh g., brizhilhonañ g., munudañ g.
feinmaschig ag. : stank, stank e vailhoù, bihan e vailhoù.
Feinmechanik b. (-,-en) : spisvekanikerezh g.
Feinmechaniker g. (-s,-) : spisvekaniker g.
Feinschmecker g. (-s,-) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., liper-an-darzhell g., morser g., friant g. ; *er ist ein richtiger Feinschmecker,* fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ur beg figus war ar boued eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo.
Feinschmeckerin b. (-,-nen) : lipouzenn b., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., morserez b.
feinschmeckerisch ag. : lipous, litous, pitouilh, friant, morser.
Feinschnitt g. (-s) : butun troc'het tanav g.
Feinsilber n. (-s) : arc'hant fin g., arc'hant pur g., arc'hant rik g., arc'hant glan g., arc'hant spurjet g.
Feinsinn g. (-s) : spered dilikat g., spered kourtes g., spered blizidik g., spered santidik g., spered soutil g., spered fin g., spered hael g., soutilder g., soutilded b.
feinsinnig ag. : dilikat, kourtes, blizik, blizidik, santidik, seven, soutil, fin, hael.
Feinsliebchen n. (-s,-) : **1.** tamm brav a blac'h b., farodez b., labousell b., sukenn b., plac'h gwall vrav b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., plac'h kaer-distailh b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., plac'h kenedus-espar b., loskadenn b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., babig koant g., fleurenn ar merc'hed b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g. ; **2.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig koant b., amourouzez b., muiañ-karet b., fleurenn b.
Feinstahl g. (-s) : dir pur g., dir fin g., dir spurjet g.
Feinstbearbeitung b. (-,-en) : labour dreist g., labour peurlipet g., labour turgnet-koant g., labour diouzh ar c'hompaz g., labour pizh g., labour resis g.
Feinstellschraube b. (-,-n) : biñs vikrometrek b.
Feinstopfen n. (-s) : fidelenn b., fidelenniñ g.

Feinwäsche b. (-,-n) : lienerezh fin g., lienerezh a douch fin g.
Feinwaschmittel n. (-s) : lijoù gwrez izel g., lisiv gwrez izel g.
Feinwerkzeug n. (-s,-e) : benveg resis g.
feinzahnig ag. : [tekn.] dantet stank ha fin.
Feinzerkleinerung b. (-,-en) : [mengleuz.] braeerezh g., breverezh g., brizhilhonañ g.
feist ag. : lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, teurek, kofek, begeliek, teuc'h, teuc'hek ; *rund und feist,* lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor).
feisten V.k.e. (hat gefeistet) : lardañ, teuc'haat.
Feisterling g. (-s,-e) : [louza.] falsvroudog g.
Feistheit b. (-) **/ Feistigkeit** b. (-) : kuilhder g., kigder g., teuc'hder g., teuc'hded b., teuregezh b., behinegezh b., larjezegezh b.
Feistzeit b. (-,-en) : [hemolc'h] mare a-raok ar rud g.
Feitel g. (-s,-n) : [Bro-Aostria] kanived g.
feixen V.gw. (hat gefeixt) : ober goap, bezañ goap gant an-unan, godisat, brizhc'hoarzhin, c'hoarzhin yud, risignal, risignat, richanañ, skrignal, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor).
Feixen n. (-s) : skrign g., skrignadeg b., skrignadenn b., c'hoarzh-yud g., risign g., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g., richan g.
Felbel g. (-s,-) : [gwiad.] pan g.
Felchen g. (-s,-) : [loen.] koregon g., fera g.
Feld n. (-s,-er) : **1.** park g., parkad g., tachennad b., maeziad g., maezioù g. [*liester* maezeier], tachenn b. ; *braches Feld,* park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, dilabour) g., douar kondon g., douar yen g., douar geot g., douar distu g., douar o sellet ouzh an heol g., kozhenn b., tirienn g. ; *nackte braune Felder,* parkeier noazh lies. ; *ein Feld bestellen,* labourat ur park, kenteliañ e bark, kenteliañ an eost ; *ein Weizenfeld,* ur parkad gwinizh g., ur parkad ed g., ur winizheg b., un edeg b. ; *riesengroßes offenes Feld,* maeziad g. ; *Stückchen Feld,* tachennig douar b., tachad-douar g., takad douar g., log b., logell b., lomm douar g., tellad b. ; *großes Parzellenfeld,* maezioù g. [*liester* maezeier], maeziad g., maezioùad g. ; *weites Feld,* marez g./b. ; *weites umzäuntes Feld,* trest g. ; *ein drei Hektar großes Feld,* ur maezioù a dri hektar g.
2. maez g. ; *auf freiem Feld,* war ar maez, war ar maezoù, e-kreiz ar parkeier ; *er hat sein Haus auf freiem Feld gebaut,* savet en deus ti er frank (e-metoù ar parkoù) ; *offenes flaches Feld,* maez kompez ha dizolo g., takad plaen g., maezioù lies. ; *Felder und Wälder,* ar c'hoadeier hag an douareier, koad ha douaroù ; *das Feld durchstreifen,* foetañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, tennañ bro, mont a-dreuz bro, bale bro, redek bro, redek hent, redek hentoù, gwelet bro, kantreal, fustañ bro, ruilhal dre an hentoù ; *ins Feld gehen, aufs Feld gehen,* mont d'ar park, mont d'ar parkeier ; *auf dem Feld arbeiten,* labourat an douar ; [dre skeud.] *das steht noch in weitem Feld,* amzer a zo d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, graet e vo pa vo lidet gouel sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, pell emañ Yann diouzh e gazeg, graet e vo da zeiz sant Bikenig, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di, dindan zivin emañ c'hoazh ; *freies Feld haben,* bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ en e aez, bezañ en e ec'hon, bezañ frank war an-unan / bezañ e frankiz / kaout frankiz / bezañ ec'hon d'an-unan (Gregor).
3. [dre skeud.] tachenn b., maeziad g., maez g., maezienn b., park g. ; *das ist ein weites Feld [Fontane],* un dachenn ledan eo an dra-se, ur bern traoù a vefe da lavaret diwar gement-se, kalz a draoù a vefe da lavaret diwar-benn an dra-se ; *ein weites Feld für Entdeckungen,* un dachenn vras evit imbourc'hioù nevez b. ; *auf diesem Feld,* war an dachenn-mañ ; *mein Feld ist die Welt,* va fark eo ar bed, hadañ a ran d'ar seizh avel e park ar bed.
4. tachenn-vrezel b. ; *Truppen ins Feld führen,* kas soudarded d'an emgann (d'ar brezel, d'an dachenn-vrezel, d'an dachenn emgann) ; *zu (ins) Feld rücken, zu (ins) Feld ziehen,* mont d'ober brezel (da vrezelekaat, d'an argad, d'an emgann) ; *im Felde stehen,* bezañ gant al lu o vrezelekaat ; *das Feld behaupten,* chom mestr war an dachenn, chom an tu kreñv (an tu war-c'horre) gant an-unan, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv), chom ar c'hreñv gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par, pakañ an tu war-c'horre ; *das Feld räumen,* kilañ, argilañ, kizañ, mont war-gil, tec'hel war-dreñv ; *aus dem Felde schlagen,* **a)** ober (d'un armead) kemer an tec'h, lakaat da dec'hel, argas, kannañ eus an dachenn-emgann (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] kas un enebour d'an traoñ, skubañ u.b., diskar u.b., kas u.b. kuit, kas u.b. diwar hent hag eus e c'houloù, distroadañ u.b., kannañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., kemer an tu kreñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., distreiñ an dour diwar prad u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., frankaat gant udb, kaout an dizober eus u.b. ; [dre skeud.] *Argumente ins Feld führen,* degas arguzennoù solut ; *etwas ins Feld führen,* kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb ; [dre skeud.] *gegen etwas zu Felde ziehen,* kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; [dre skeud.] *auf dem Felde der Ehre fallen,* kouezhañ war an dachenn-enor, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, chom er blaenenn, chom war an dachenn(-vrezel), lezel e vuhez war an dachenn-emgann, skuilhañ e wad war an dachenn-vrezel, skuilhañ e wad evit e vro, mervel evit ar vro.
5. [sport] duilhad g., druilhad g., strobad g. ; *das vordere Feld,* an duilhad ambilh g., an druilhad ambilh g., ar strollad penn g. ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld,* ar reder a laosk ar strobad (an druilhad, an duilhad) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobad (gant an druilhad, gant an duilhad), distokañ a ra ar reder

diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad).
6. [tredan.] -vaez g., maezienn b. ; *elektrisches Feld,* tredanvaez g. ; *magnetisches Feld,* gwarellvaez g.
7. [ardamezoù] maez g. ; *im roten Feld,* war vaez en gul ; [tekn.] panell b., pastell b., pastellad b., stalaf g./b. ; *Tür mit farbigem Feld,* dor gant ur banell liv b. ; [lun] *quadratisches Feld,* karrezenn b., karrez g.
8. [mengleuz.] mengleuz b., kailheg b., glaoueg b. ; *ein Feld abbauen,* lakaat ur vengleuz da dalvezout.
9. [stlenn., furmskridoù, c'hoarioù] framm g., stern g., karrezenn b., toull g., log b. ; *ein Feld ankreuzen,* kevaskañ ur garrezenn, kevaskañ ul log.
Feldahorn g. (-s,-e) : [louza.] skav-gwrac'h-rabl str.
Feldaltar g. (-s,-altäre) : [relij., lu] aoter hezoug b.
Feldanzug g. (-s,-anzüge) : [lu] gwiskamant soudard g.
Feldapotheke b. (-,-n) : [lu] apotikerezh hezoug en armeoù b.
Feldarbeit b. (-,-en) : labour-douar g., labour er parkeier g. ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad.
Feldarbeiter g. (-s,-) : labourer-douar g., devezhiour g., mevel g.
feldaus Adv. : *feldaus feldein,* a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh.
Feldbau g. (-s) : labour-douar g., labourerezh-douar g. ; *gemischter Feldbau,* gounidegezh liestrevad b.
Feldbecher g. (-s,-) : [lu] gobed b.
Feldbestellung b. (-,-en) : arat g., aradurezh b., aradeg b., aradenn b.
Feldbett n. (-s,-en) : [lu] gwele kampiñ g., fled g., fledenn b., gwele-rez g.
Feldblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn ar parkeier b., bleuñv gouez str., bleuñv ar pradoù str.
Feldbluse b. (-,-n) : [lu] porpant soudard g., vareuzenn b.
Feldbohne b. (-,-n) : [louza.] fav str.
Feldbriefpost b. (-) : [lu] post en armeoù g.
Felddieb g. (-s,-e) : maraoder g.
Felddienst g. (-es,-e) : [lu] servij brezel g.
felddienstfähig ag. : [lu] barrek evit ar servij brezel, mat evit mont d'ar servij brezel.
Feldeffekt g. (-s,-e) : gwered maezienn g.
Feldegerling g. (-s,-e): [kabell-touseg] rozig ar pradoù g.
Feldeinteilung b. (-,-en) : lodennadur g.
Feldende n. (-s,-n) : talbenn g., penn ar prad g.
Felderbse b. (-,-n) : [louza.] piz-sisez str., piz-soubenn str.
Feldflasche b. (-,-n) : [lu] boutailh-soudard b.
Feldflüchtige(r) ag.k. g./b. : [lu] dizertour g., tec'hour g.
Feldforschung b. (-,-en) : imbourc'hadenn war an dachenn g., enklaskoù war an dachenn lies.
Feldfrevel g. (-s,-) : maraoderezh g.
Feldfrüchte lies. : [labour-douar] trevadoù lies., gounezadurioù lies., frouezhioù an douar lies.
Feldgeistliche(r) ag.k. g./b. : [lu, relij.] aluzener en armeoù g.
Feldgendarmerie b. (-) : [lu] provostiezh b., archeriezh an armeoù b.
Feldgerät n. (-s,-e) : [labour-douar] benveg arat g. ; *die Feldgeräte,* ar reizhoù arat lies.
Feldgeschrei n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel lies., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ lies., garmadennoù arenkiñ lies.
Feldgeschütz n. (-s,-e) : [lu] kanol war rodoù g., pezh kanol war rodoù g.
feldgrau ag. : glas-louet, arlouet, arc'hris, arwer, damwer.
Feldgraue(r) ag.k. g. : soudard alaman g.
Feldgrille b. (-,-n) : [loen.] skrilh-douar b., grilh-douar g., grilh g., skrilh b., grilh-prad g.
Feldhäcksler g. (-s,-) : [labour-douar] drailherez b., ensiloerez b.
Feldhauptmann g. (-s,-männer) : [istor] jeneral g.
Feldherr g. (-n,-en) : [istor] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g., penngadour g.
Feldherrnkunst b. (-,-künste) : [lu] bellouriezh b., belloniezh b., penngadouriezh b., kadoniezh b., emgannerezh g., arz an emgannañ g.
Feldhockey n. (-s) : [sport] hoke war leton g.
Feldhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar b. ; *junges Feldhuhn,* klujarig b., labous-klujar g.
Feldhüter g. (-s,-) : gward-maezioù g., gward-hentoù g., gward-parkeier g., P. diwaller park ar brammoù g.
Feldjäger g. (-s,-) : [lu] **1.** fuzuilher g. ; **2.** archer provostiezh g.
Feldjägerei b. (-,-en) : [lu] **1.** troadegiezh b. ; **2.** provostiezh b., archeriezh b.
Feldkamille b. (-,-n) : [louza.] aouredal g.
Feldkaplan g. (-s,-kapläne) : [lu, relij] aluzener en armeoù g.
Feldkerze b. (-,-n) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.
Feldküche b. (-,-n) : [lu] tinell ruilh b., tinell red b.
Feldkümmel g. (-s,-) : [louza.] munudig g.
Feldlager n. (-s,-) : [lu] kamp-red g., kamp-skañv g., kamp mont-dont g., bivak g.
Feldlandschaft b. (-,-en) : ardremez ar parkeier g.
Feldlazarett n. (-s,-e) : [lu] post surjianerezh an arme g., klañvdi-red g.
Feldlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-sant-Pêr g., evn-Pêr g.
Feldlinie b. (-,-n) : [fizik] linenn vaez b.
Feldmagnet g. (-s,-e) / (-en,-en) : [tredan.] tredanwarell deren b., dereer g.
Feldmaikäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-derv g., c'hwil-tann g., buoc'h-derv g., c'hwil-Mae g.
Feld-Mannstreu g. (-s) : [louza.] askol-pennek str.
Feldmarschall g. (-s,-marschälle) : [lu] marichal g.
feldmarschmäßig ag. : [lu] e stalikerezh soudard gantañ ; *in feldmarschmäßiger Ausrüstung,* gwisket evit mont d'ar stourm, fardet gant e glavioù brezel, harnezet gant e glavioù brezel.
Feldmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod-morz str., morz str., morzigell b., logod-douar str.
Feldmessen n. (-s) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
Feldmesser g. (-s,-) : mentoniour g., gwalennataer g., rahouenner g., geodezour g., arzremmour g.

Feldmesskunst b. (-) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
Feldmessung b. (-,-en) : gwalennata g., gwalennataerezh g., rahouennerezh g.
Feldmohn g. (-s) : [louza.] roz-moc'h str., roz-aer str., roz-naer str.
Feldpost b. (-) : [lu] post an armeoù g., post en armeoù g
Feldposten g. (-s,-) : [lu] gedour g.
Feldprediger g. (-s,-) : [lu, relij] aluzener en armeoù g.
Feldpropst g. (-es,-pröpste) : [lu, relij] aluzener meur an armeoù g.
Feldrain g. (-s,-e) : gwrimenn b., glizenn b., ribl ur park g., goulienn b., gwerenn b., lez ur park g., lezenn ur park b., or ur park g., bevenn ur park b., kleuz g., relach g., krinenn b., krizenn b. ; *seine Kühe auf dem Feldrain weiden lassen,* gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, lezennañ e saout.
Feldregler g. (-s,-) : [tredan] reostat argrid g.
Feldsalat g. (-s) : [louza.] gwalerig g., dousezig b., yac'h-ar-person b.
Feldsandlaufkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-briket g.
Feldscher g. (-s,-e) : [istor] barver ha surjian en armeoù.
Feldschlacht b. (-,-en) : [lu] emgann g., kad b., bell b., aer b. ; *offene Feldschlacht,* emgann a-renkadoù g.
Feldschlange b. (-,-n) : **1.** [loen.] naer b., silienn-c'harzh b. ; **2.** [arm] koulerinenn b. ; *Bediener einer Feldschlange,* kouleriner g.
Feldschütz g. (-en,-en) **/ Feldschütze** g. (-n,-n) : gward-maezioù g., gward-hentoù g., gward-parkeier g., P. diwaller park ar brammoù g.
Feldspat g. (-s) : feldspat g. ; *großes Stück Feldspat im Granit,* dant-marc'h g., dant-bleiz g.
Feldsperling g. (-s,-e) : [loen.] golvan-ar-maezioù g.
Feldstärke b. (-,-n) : [fizik] kreñvder ur gwarellvaez g.
Feldstecher g. (-s,-) : [lu] pellunedoù lies., gevellunedenn b., lunedenn-hirwel b.
Feldstudie b. (-,-n) : studiadenn war an dachenn b., studiadenn in situ b.
Feldstuhl g. (-s,-stühle) : kador-bleg b.
Feldthymian g. (-s,-e) : [louza.] munudig g.
Feldulme b. (-,-n) : [louza.] evlec'h str., oulm str., gouezonn str.
Feldversuch g. (-s,-e) : taol-arnod in situ g., amprouenn in situ b., taol-arnod war an dachenn g.
Feldwebel g. (-s,-) : **1.** serjant g. ; *Oberfeldwebel,* adjudant g. ; **2.** [dre skeud.] aotrounig g., brammer g., revr strizh g.
Feldweg g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b.
Feldwicklung b. (-,-en) : [tredan.] beni deren b.
Feldwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b.
Feldwirtschaft b. (-,-en) : gounidegezh b., gounezerezh-douar g., gounezoniezh b., agronomiezh b.
Feldzauntür b. (-,-en) : kloued-draf b., tremenell b., tremen-gae g.
Feldzeichen n. (-s,-) : [lu] arouez b., ardamez g./b., merk anat g., merk diforc'h g.
Feldzeugmeister g. (-s,-) : [lu] jeneral kanolierezh g.
Feldzug g. (-s,-züge) : **1.** taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., brezeliadenn b., tro-vrezel b., ergerzh-brezel g., troad b. ; *einen Feldzug mitmachen,* kemer perzh en un dro-vrezel (en ur vrezeliadenn, en un ergerzh-brezel, en un ergerzhadenn, en un ergerzhadeg) ; *Frankreichfeldzug,* emgann Frañs g. ; **2.** [dre skeud.] kroaziadeg b., stourm g. ; *ein Feldzug gegen den Drogenhandel,* ur groaziadeg a-enep an trafikerezh drammoù b.
Felge b. (-,-n) : kammed b., kammed rod b., pleg-rod g. ; *aus der Felge springen,* dilammat diouzh ar gammed.
Felgenbremse b. (-,-n) : [tekn.] stard war kammedoù rod g., starderez war kammedoù rod b., frouen war kammedoù rod g.
Felicitas b. : Felisia b.
Felix g. : Felis g.
Fell n. (-s,-e) : **1.** kroc'hen g., ken g., feur b., foulinenn b., porpant g., chupenn b., blevenn b., blevad g., blev str., sae b., pan g., panenn b., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., bisig g. ; *im Winter wird das Fell des Hermelins weiß,* er goañv e teu an erminig da wiskañ ur vlevenn wenn ; *einem Hasen das Fell abziehen,* digroc'henañ (diskroc'henañ, dibourc'hañ, disklipañ, kignat) ur c'had, dibrennañ chupenn ur c'had ; *dieser Hund hat ein schönes Fell,* blevennet brav eo ar c'hi-se, ur vlevenn vrav a zo war ar c'hi-se ; *diese Katze hat ein weiches Fell,* ar c'hazh-se eo flour e borpant, ar c'hazh-se eo kuñv e borpant, ar c'hazh-se eo flour e chupenn, ar c'hazh-se eo flour e greoñ ; *dieses Pferd hat ein rotbraunes Fell,* ar marc'h-se a zo gell en e liv, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se ; *weiß gefleckte Fell,* blevenn brizhellet a bikoù gwenn b. ; *unverarbeitetes Fell,* kroc'hen glas g. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem das Fell über die Ohren ziehen,* c'hoari (ober) an dall d'u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hwibañ (houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, louarniñ, kouilhoniñ, stranañ, stranigañ, riñsañ, kabestrañ, deviñ, bratellat) u.b., c'hwennat u.b., paskañ lus d'u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., dic'hloanañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war an noazh, flipañ (peilhañ, kignat) u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kas u.b. d'ar bern ; *die Handwerker ziehen einem das Fell über die Ohren,* an artizaned a zo un debr tud ; *sich das Fell über die Ohren ziehen lassen,* bezañ peilhet (devet, louzet, kabestret), prenañ kig digant ar bleiz, lonkañ lostoù leue (poulc'hennoù, silioù, prun, kelien) ; *ein dickes Fell haben,* bezañ ur c'hole eus an-unan, bezañ kroc'hen ouzh e ober, bezañ kiger a-walc'h, bezañ ur galedenn a zen, bezañ un den en ur pezh, bezañ ur galon dir a zen, bezañ ur paotr reut, bezañ ur paotr tout en un tamm, bezañ start war e dachoù, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan ; *jemandem das Fell gerben,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., reiñ laz

d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., dorloiñ u.b., fustañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor), pilat (dresañ, bazhata) u.b. ; *ihm sind die Felle fortgeschwommen, ihm sind die Felle davongeschwommen, ihm sind die Felle weggeschwommen,* hennezh a zo kouezhet e veudig en e zorn, disouezhet eo, e-sell e oa ober mil ha graet en deus kazh ; P. *dich (dir) juckt wohl das Fell ?* tomm e vo dit bremaik, te az po war da groc'hen, tomm e vo da'z peñsoù bremaik, da lêr a zamanto bremaik, ur c'hoari all a vo a-benn nebeut, me a zesko dit ober traoù a seurt-se.

Fellache g. (-n,-n) : kouer eus Afrika an hanternoz g., fellah g.

Fellachin b. (-,-nen) : kouerez eus Afrika an hanternoz b., fellahez b.

Fellatio b. (-, Fellationes) : broud revel ar c'halc'h dre ar genoù g., chugadenn b., kalc'hsunerezh g. ; *bei jemandem eine Fellatio vornehmen,* dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chugañ e vazh d'ur paotr, chugañ e vrokenn d'ur paotr.

Fellbereiter g. (-s,-) : meginer g., kaboser g.

Felleisen n. (-s,-) : sac'h-beaj g., malizenn b.

Fellhandel g. (-s) : pelleterezh g.

Fellhändler g. (-s,-) : pelleter g., feurer g.

-fellig ag. : … en e liv ; *rotfellige Kuh,* ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b.

Felljäger g. (-s,-) : foulinataer g.

Fellmütze b. (-,-n) : boned feur g., boned kroc'hen b., boned panek b., kalabousenn b.

Fellnashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg gloanek g.

Felltier n. (-s,-e) : [loen.] loen feur g., bleveg g. [*liester* bleveien].

Fels g. (-ens,-en) : roc'h b., roc'hell b., karreg b., karregenn b., kleger g., maen g. [*liester* mein] ; *flacher Fels,* padell b., roc'h padellek b. ; *der nackte Fels,* ar roc'h vev b. ; *scharfkantiger Fels,* kizell b. ; *sich bei Regen unter einem Fels unterstellen, bei Regen unter einem Fels Schutz suchen,* mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *Felsen sprengen,* lakaat reier da darzhañ, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennoù-min ; *eine an den Felsen angelehnte Festung,* ur wikadell harp ouzh ar roc'h b., ur wikadell stok ouzh ar roc'h b., ur wikadell sko ouzh ar roc'h b. ; *sein Haus auf Fels bauen,* diazezañ e di war ar garreg.

Felsabhang g. (-s,-abhänge) : dinaou roc'hellek g., diskenn roc'hellek g., diribin roc'hellek g., roz roc'hellek g., tor roc'hellek g., pantenn roc'hellek b.

Felsart b. (-,-en) : roc'h b.

felsbedeckt ag. : roc'hellek, roc'hus, roc'hek, roc'hel, … roc'h, klegerek, karregek, karregus.

Felsblock g. (-s,-blöcke) : karregenn b., kleger g., roc'h b., roc'hell b., tousenn vaen b. ; *einen Felsblock zersprengen,* lakaat un dousenn vaen da darzhañ, dispenn ur roc'h gant un taol-min, dispenn ur roc'h gant un tenn-min ; *einen Felsblock behauen,* kizellañ un dousenn vaen ; *einen Felsblock spalten,* faoutañ un dousenn vaen ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu,* ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ.

Felsboden g. (-s,-böden) : klec'hin g., tachenn roc'hellek b.

Felsbrocken g. (-s,-) : bloc'h g., bloc'had g., tousenn vaen b. ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal,* an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *ein riesengroßer Felsbrocken,* ur pezh mell pikol roc'h vras b. - ur sapre roc'h vras, ur revriad hini ; *mehr oder weniger Felsbrocken standen in den verschiedenen Feldern herum,* reier pe reier a oa er parkoù.

Felseiland n. (-s,-e) : enezenn roc'hellek b.

Felsen g. (-s,-) : roc'h b., roc'hell b., karreg b., karregenn b., kleger g. ; *sich bei Regen unter einem Felsen unterstellen, bei Regen unter einem Felsen Schutz suchen,* mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *Felsen sprengen,* lakaat reier da darzhañ, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennoù-min.

Felsenauster b. (-,-n) : [loen.] *pazifische Felsenauster,* istr don str.

Felsenbein b. (-s,-e) : [korf.] karregenn an ividig b.

felsenfest ag. : divrall, serzh, sonn evel ur roc'h, parfet, start en e vennozhioù ; *felsenfeste Überzeugung,* kredenn askreek b. ; *felsenfest glauben,* bezañ divrall (serzh) en e gredenn, krediñ mort, krediñ start, krediñ kalet.

Felsengarnele b. (-,-n) : [loen.] *gewöhnliche Felsengarnele,* chevr-ruz str., chifretez-ruz str.

Felsengarten g. (-s,-gärten) : roc'helleg b.

Felsengebirge n. (-s,-) : menez roc'hellek g.

Felsengrund g. (-s,-gründe) : [mor] garv g., grem g.

Felsenhaufen g. (-s,-) : roc'hellaj g., kleger g.

Felsenkatze b. (-,-n) : [loen.] kargloud g.

Felsenküste b. (-,-n) : tornaod g.

Felsen-Nabelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] krampouezh-mouzig str., krampouezh mamm-gozh str., tule str., tulev str.

Felsenriff g. (-s,-e) : skosell b., sklosenn b., klosenn b., karreg b., karreg-tarzh b., tarzh g., karreg-kloued b., regennad kerreg b., penn-karreg g., kizell b.
Felsenschlucht b. (-,-en) : kanienn b., toullenn b.
Felsen-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak-Finsch g.
Felsentaube b. (-,-n) : [loen.] dube g.
Felsenwand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g., tevenn b.
Felsenzeichnung b. (-,-en) : [ragistor] tresadenn war reier b., roc'hlivadur g.
Felsgestein n. (-s,-e) : roc'h b., roc'hell b., karreg b., karregenn b., kleger g.
Felshaufen g. (-s,-) : roc'hellaj g., kleger g.
felsig ag. : roc'hellek, roc'hus, roc'hek, roc'hel, … roc'h, klegerek, karregek, karregus ; *felsiger Meeresgrund,* garv g., grem g. ; *felsiger Boden,* klec'hin g., tachenn roc'hellek b., tachenn roc'hek b.
Felskern g. (-s,-e) : roc'h vev b., kalonenn ar roc'h b.
Felsklettern n. (-s) : [sport] kraperezh g., varap g.
Felsmalerei b. (-,-en) : [ragistor] **1.** liverezh war roc'h g., livadur war reier g., roc'hlivadur g., roc'hlivadurioù lies. ; **2.** *eine Felsmalerei,* ul livadenn war reier b., ur roc'hlivadenn b.
Felsplatte b. (-,-n) : padell b., roc'h padellek b.
Felsriff g. (-s,-e) : skosell b., sklosenn b., klosenn b., karreg b., karreg-tarzh b., tarzh g., karreg-kloued b., regennad kerreg b., penn-karreg g., kizell b.
Felsschlucht b. (-,-en) : kanienn b., toullenn b.
Felsspalte b. (-,-n) : frailh g., faout g., tarzheris g., ranenn b., sanell b., gwask en ur roc'h g./b., tarzh g.
Fels- und Steinwüste b. (-,-n) : hamada g., dezerzh roc'hellek g., gouelec'h meinek g., dezerzh mein g.
Felswand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g., tevenn b.
Felswüste b. (-,-n) : hamada g., dezerzh roc'hellek g., gouelec'h meinek g., dezerzh mein g.
Felszeichnung b. (-,-en) : [ragistor] tresadenn war reier b., roc'hlivadenn b.
Feluke b. (-,-n) : [merdead.] falouk g.
Feme b. (-,-n) : lez-varn ar Vem santel b., lez-varn vemek b.
Femegericht n. (-s,-e) **/ Femgericht** n. (-s,-e) : **1.** lez-varn ar Vem santel b., lez-varn vemek b. ; **2.** lez-varn dreistordinal b.
Fememord g. (-s,-e) : [istor] **1.** muntr diwar urzh lez-varn ar Vem santel g., muntr diwar urzh ul lez-varn vemek g. ; **2.** muntr politikel g.
Feminat n. (-s,-e) : poellgor ren merc'hed ennañ nemetken g.
feminin ag. : gwregel, benel, benevel ; *er tut so richtig feminin,* lavaret e vefe graet ez eo ur plac'h, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebezh penn pezhell a wregig anezhañ, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, ur gogez, Yann an darzhell, Yann-Vari Gogez, ur bolez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh n'eo na yar na kilhog, hennezh a zo ur c'hast, ur min gwregel en deus.
Femininum n. (-s, Feminina) : [yezh.] gwregelezh b., benelezh b., reizh wregel b., reizh venel b., furm venel b., benelder b.
Feminismus g. (-) : benevelouriezh b., gwregelouriezh b.
Feminist g. (-en,-en) : gwregelour g., benevelour g., benstourmer g.
Feministin b. (-,-nen) : gwregelourez b., benevelourez b., benstourmerez b.
feministisch ag. : gwregelour, benevelour.
Femme fatale b. (- -,-s -s) : matezh an Ankoù b., loskadenn b., maouez tonket b.
Femoralkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar vorzhed b.
Fenchel g. (-s) : [louza.] *süßer Fenchel, gemeiner Fenchel,* fanouilh g., lost-louarn g.
Fenn n. (-s,-) **/ Fenne** b. (-,-n) : geun b.
Fennek g. (-s,-s/-e) : [loen.] fenneg g., louarn-traezh g.
Fenster n. (-s,-) : **1.** prenestr g., fenestr g., pe g., toull prenestr g., toull ar prenestr g. ; *zweiflügeliges Fenster,* prenestr div bastell g. ; *rundes Fenster,* prenestr ront g. (Gregor), lomber ront g. ; *blindes Fenster,* prenestr trell-lagad g., prenestr faos g., falsprenestr g. ; *hell erleuchtetes Fenster, beleuchtetes Fenster,* prenestr dindan c'houloù g. ; *durchs Fenster steigen,* tremen (pignat) dre doull ar prenestr ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen,* dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr ; *buntes Fenster,* gwerenn-livet b., gwerenn a liv b., gwerenn iliz b., gwerenn vestr b. ; *Fenster an der Hinterseite eines Hauses,* prenestr a-ziadreñv g. ; *aus dem Fenster schauen, aus dem (zum) Fenster hinaussehen,* sellet dre ar prenestr ; *vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft,* eus va frenestr e welen a-bell diouzhin, gwelet a raen pell vro eus va frenestr ; *am Fenster stehen,* bezañ en e brenestr ; *sich aus dem Fenster lehnen,* stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ dre ar prenestr, stouiñ ouzh bardell (ouzh barlenn) ar prenestr, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, lakaat e benn er prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr, bruchediñ ouzh ar prenestr, greuchadiñ ouzh ar prenestr ; *ein Fenster erweitern,* frankaat ur prenestr ; *zum Fenster hinauswerfen,* stlepel (teuler) dre ar prenestr ; *aus dem Fenster stürzen,* kouezhañ dre ar prenestr ; *sich aus dem Fenster stürzen,* en em deuler dre ar prenestr, en em stlepel dre ar prenestr ; *am Fenster flirten,* fenestrat ; *mit einem Fenster (mit Fenstern) versehen,* prenestrañ ; *das Fenster geht auf den Garten,* skeiñ a ra ar prenestr war al liorzh, kouezhañ a ra ar prenestr war al liorzh, ar prenestr a zistro ouzh al liorzh, ar prenestr a zigor war al liorzh, reiñ a ra ar prenestr digor war al liorzh ; *an der Wand sind zwei Fenster,* ar voger a zo daou brenestr warni ; *das Fenster schließt nicht gut, das Fenster klemmt,* aet start eo ar prenestr, start eo ar prenestr da zigeriñ, hek eo ar prenestr, ar prenestr ne ya ket en e blas, ar prenestr ne zibrenn ket ; *sein Geld zum Fenster hinauswerfen,* foraniñ e arc'hant, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, skeiñ e arc'hant a-druilh-drast, foranañ e arc'hant, kas e beadra e skuilh hag e ber, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, drailhañ arc'hant, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, foetañ arc'hant,

fripañ e zrouin, dismantrañ e wenneien, kac'hmoudennañ e vadoù, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, stagañ e chas diwar-goust silzig, uzañ e spilhenn, dismantrañ (drailhañ, drastañ, foeltrañ, fuilhañ, flutañ, foetañ) e arc'hant, foetañ e drantell, foetañ e zrouin, c'hwistañ arc'hant ; P. *er ist weg vom Fenster,* lipet eo, graet eo e dro gantañ, graet eo gantañ, graet eo anezhañ, koll eo, graet eo e stal dezhañ, graet eo e lod dezhañ, un den echu a zo anezhañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, echu eo gantañ, graet eo e varv dezhañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, sklaer eo e abadenn, tapet eo evel ur razhenn er griped, setu graet e dro ; **2.** [stlenn.] prenestr g.

Fensteranordnung b. (-,-en) : prenestradur g., prenestrerezh g.

Fensterbank b. (-,-bänke) : **/ Fensterbrett** n. (-s,-er) : barlenn b., bardell b., rizenn ar prenestr b., ribenn ar prenestr b., treuzoù ar prenestr lies. ; *ohne Fensterbank, ohne Fensterbrett,* divardell ; *die Fensterbank abreißen, das Fensterbrett abreißen,* divardellañ ur prenestr ; *das Fensterbrett bröckelt ab,* divardellañ a ra ar prenestr.

Fensterbriefumschlag g. (-s,-umschläge) : golo-lizher prenestr g., golo-lizher gant prenestr g.

Fensterbrüstung b. (-,-en) : barlenn b., bardell b., rizenn ar prenestr b., treuzoù ar prenestr lies.

Fensterdichtung b. (-,-en) : junt-stankañ g.

Fensterflügel g. (-s,-) : pastell brenestr b.

Fensterglas n. (-es,-gläser) : gwerenn b., pastell wer b., sklasenn b., gwer str.

Fenstergriff g. (-s,-e) : dornell brenestr b.

Fensterheber g. (-s,-) : [kirri-tan] saverez-werennoù b. ; *automatischer Fensterheber,* saverez-werennoù emgefre b.

Fensterkreuz n. (-es,-e) : kroaz prenestr b., bannoù-etre lies.

Fensterladen g. (-s,-läden) : stalaf g./b., ourlabañchoù lies., boled b. [*liester* boledoù, bolidi], [rouez] bann g. ; *die Fensterläden schlagen, die Fensterläden klappen, die Fensterläden klappern,* storlokañ (strakal, strapañ) a ra ar stalafioù gant an avel ; *seine Fensterläden öffnen,* diglozañ.

Fensterleder n. (-s,-) : gavrgen g.

fensterln V.gw. (hat gefenstlert) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] tremen (pignat) dre doull ar prenestr evit adkavout e zousig koant.

Fensterloch n. (-s,-löcher) : [merdead.] lomber-lestr g.

fensterlos ag. : dibrenestr.

Fensternische b. (-,-n) **/ Fensteröffnung** b. (-,-en) : toull ar prenestr g.

Fensterpfosten g. (-s,-) : post prenestr g.

Fensterplatz g. (-es,-plätze) : plas e-kichen ar prenestr g.

Fensterputzer g. (-s,-) : gwalc'her prenester g.

Fensterputzerin b. (-,-nen) : gwalc'herez prenester g.

Fensterrahmen g. (-s,-) : stern ar prenestr g., stern prenestr g., kouskerez b., framm ar prenestr g.

Fenterrecht n. (-s) : **a)** gwir da lakaat ur prenestr g. ; **b)** gwir a vir a vastarañ ar gwel eus un ti g.

Fensterrede b. (-,-n) : prezegenn doull ken hir hag ac'hanen d'al loar b., prezegenn bropaganda b.

Fensterriegel g. (-s,-) : stolikez-prenestr b., morailhig g.

Fensterrose b. (-,-n) : [arz] rozenn b., rodenn b.

Fensterscheibe b. (-,-n) : gwerenn b., gwerenn brenestr b., pastell wer b., gwer str. ; *eine Fensterscheibe einschlagen,* terriñ gwerenn ur prenestr ; *die Fensterscheiben einschlagen,* terriñ ar gwer war un ti ; *die Fensterscheiben putzen,* naetaat gwer ar prenester ; *viereckige Fensterscheibe,* karrez gwer ur prenestr g., karrezenn wer ur prenestr b.

Fensterschirm g. (-s,-e) : **1.** treilh-prenestr b., abavant g. ; **2.** markizenn b.

Fensterschutz g. (-es,-e) : kael surentez b., kael wareziñ b.

Fenstersims g./n. (-es,-e) : barlenn b., bardell b., rizenn ar prenestr b., treuzoù ar prenestr lies. ; *ohne Fenstersims,* divardell ; *den Fenstersims abreißen,* divardellañ ur prenestr ; *der Fenstersims bröckelt ab,* divardellañ a ra ar prenestr.

Fenstersitz g. (-es,-e) : azezenn e-kichen ar prenestr b.

Fensterspiegel g. (-s,-) : **1.** melezour etreprenestr g. ; **2.** melezour spiañ g.

Fenstersprosse b. (-,-n) : bann g., kroazenn b., treuzkroaz b., bann-kroaz g.

Fensterstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Aostria] stern ar prenestr g., stern prenestr g., kouskerez b., framm ar prenestr g.

Fenstersturz g. (-es,-stürze) : **1.** [tisav.] gourin g., gourin-prenestr g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustel b. ; *ohne Fenstersturz,* dic'hourin ; **2.** difenestradur g., difenestrañ g. ; [istor] *der Prager Fenstersturz,* difenestradur Praha g.

Fenstertechnik b. (-) : [stlenn.] reizhiad liesprenestrañ b., liesprenestradur g., liesprenestrerezh g.

Fenstertür b. (-,-en) : dor-brenestr b.

Fensterüberhang g. (-s,-überhänge) : stel-prenestr g., lambrikin g.

Ferdinand g. : Ferdinant g.

Ferial- [Bro-Aostria] = **Ferien-** : … vakañsoù, ... vakañsiñ.

Ferien lies. : vakañsoù lies., ehan-skol g., ehan-labour g. ; *die großen Ferien,* ar vakañsoù bras lies. ; *in die Ferien gehen,* mont da vakañsiñ, mont e vakañsoù ; *Ferien haben,* vakañsiñ, goueliaouiñ ; *die Ferien kaum erwarten können,* gortoz ar vakañsoù gant hast bras, bezañ despailh gant an-unan e vefe vakañsoù, kaout mall da gaout vakañsoù, bezañ mall gant an-unan (d'an-unan) kaout vakañsoù, skuizhañ na vefe vakañsoù, kaout mall da welet ar vakañsoù o tont ; *geschlossen wegen Betriebsferien,* serret dre-benn ehanoù.

Feriendorf n. (-s,-dörfer) : kêriadenn vakañsiñ b., kreizenn vakañsiñ b., kreizenn vakañsoù b.

Feriengast g. (-s,-gäste) : vakañsour g., lojad g., pañsionad g.

Ferienhaus n. (-es,-häuser) : ti vakañsiñ g., ti vakañsoù g., kenkiz g./b., ti-hañv g. ; *ein Ferienhaus mieten,* feurmiñ ur c'henkiz.

Ferienheim n. (-s,-e) : kreizenn vakañsiñ b., kreizenn vakañsoù b.

Ferienkolonie b. (-,-n) : kreizenn vakañsiñ b., kreizenn vakañsoù b.

Ferienlager n. (-s,-) : kamp vakañsoù g., kamp evit ar vugale g.

Ferienort g. (-s,-e) : lec'h vakañsiñ g., kêriadenn vakañsiñ b.
Ferientag g. (-s,-e) : devezh vakañsoù g., deiz vakañsoù g., deiz diskol g.
Ferienwohnung b. (-,-en) : ranndi vakañsiñ b., ranndi vakañsoù b.
Ferienzeit b. (-,-en) : vakañsoù lies., mare ar vakañsoù g.
Ferkel n. (-s,-) : **1.** [loen.] porc'hell bihan g. [*liester* perc'hell bihan], moc'h munut str. [*unander* pemoc'h munut g.], [yezh ar vugale] doc'hig g. ; *die Sau hat Ferkel,* ar wiz a zo moc'h warni, ar wiz a zo perc'hell bihan warni ; *letztgeborenes Ferkel eines Wurfes,* gwidor g. ; *weibliches Ferkel,* porc'hellez b. ; **2.** [dre skeud.] pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen b., louskenn g., mastarer g., strouilh g., bouilh g., kailhareg g.
Ferkelei b. (-,-en) : [dre skeud.] moc'haj g., hoc'haj g., moc'herezh g., loustoniaj g., loustonioù lies., lousteri b.
ferkeln V.gw. (hat geferkelt) : **1.** [loen.] porc'helliñ, moc'hañ ; **2.** [dre skeud.] ren ur vuhez lovr, ren ur vuhez gadal, en em ruilhal er moc'herezh.
Ferkelstecher g. (-s,-) : **1.** tarver g., batrouzer g., strop a zen g., kac'her g., talfaser g., foeltrer g., moc'her g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g. ; **2.** lastez alvokad g.
Fermate b. (-,-n) : [sonerezh] dalc'hpikenn b.
Ferment n. (-s,-e) : [kimiezh] go g., goell g., biouel g.
Fermentation b. (-,-en) : go g., goerezh g., goadur g., goidigezh b., goiñ g., goadenn b., berv g., bervadenn b.
fermentieren V.k.e (hat fermentiert) : goellañ, lakaat goell e, lakaat da vont e go.
Fermium n. (-s) : [kimiezh] fermiom g.
fern ag. : pell, diamen ; *die fernen Länder,* ar broioù pell lies., ar broioù diamen lies. ; *aus fernen Ländern,* a-bell-bro, deuet eus a-bell-bro, a bell vro ; *der Ferne Osten,* ar Reter-pellañ g. ; *in nicht zu ferner Zeit,* ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, dizale, hep pell dale, hep dale, a-barzh pell, a-barzh nemeur, a-benn nemeur, a-raok pell, kent pell, kent pell-bras, kent ma vo pell, ac'hanen da bell, hep pell ; *die Zeit ist noch nicht fern,* n'eus gwall bell c'hoazh, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket paot, n'eus ket pell amzer c'hoazh ; *das sei fern von mir !* Doue da'm miro ! n'eus ger a se ganin !
Adv. : pell, a-bell, diabell, diamen ; *fern der Heimat,* pell diouzh ar gêr ; *fern von der Straße,* distro (pell, diamen) diouzh an hent ; *ziemlich fern von der Straße,* pellik diouzh an hent ; *von nah und fern,* a bep tu, a bep lec'h, a bep hent, a-bell hag a-dost, a-bell hag a-gichen, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu ; *von fern betrachtet,* pa vez sellet [ouzh udb] a-bell (diabell, a-ziabell) ; *sich von jemandem fern halten,* en em zerc'hel a-bell diouzh u.b., chom pell diouzh u.b., pellaat diouzh u.b., tec'hel diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar u.b., tec'hel diwar-dro u.b., diwall (en em virout) ouzh u.b. ; *von etwas fern bleiben,* chom distrob diouzh udb, na emellout en udb, na vont war dro udb.
Fern- : pell-
fernab Adv. : pell, diamen ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ?
Fernamt n. (-s,-ämter) : [istor] servij ar pellgomzadennoù diavaez g. ; *Fernamt, bitte !* servij ar pellgomzadennoù diavaez, mar plij !
Fernand g. : Fernant g.
Fernanruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn a-ziavaez kêr b.
Fernaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn tennet a-bell b., talenn a-bell b., skeudtapadur a-bell g., poltred a-bell g.
Fernauslöser g. (-s,-) : distigner a-bell g., pellzistigner g.
Fernbedienung b. (-,-en) : pellurzhier g., pellsturier g.
Fernbetätigung b. (-,-en) : pellembregata g., pellembregataerezh g.
fernbleiben V.gw. (t-d-b) (blieb fern / ist ferngeblieben) : *jemandem fernbleiben,* chom pell diouzh u.b., treiñ diwar u.b., tec'hout diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar-dro u.b., tec'hel diwar u.b., diwall da gejañ ouzh u.b. (da zarempredi̇ñ u.b.), na vont war-dro u.b. ; *bleib ihm fern, sonst wirst du es noch bereuen !* n'a ket war-dro hennezh pe neuze ez po keuz ! ; *der heiligen Messe fernbleiben,* mont da oferenn sant Tremen ; *vom Unterricht fernbleiben,* ezvezañ er skol, bezañ ezvezant er skol, mankout ar skol ; *von der Arbeit fernbleiben,* ezvezañ, bezañ ezvezant, na zont war-dro e labour, na zont war e labour ; *sehr oft von der Arbeit fernbleiben, sehr oft vom Unterricht fernbleiben,* ezveziata ; *von etwas fernbleiben,* chom distrob diouzh udb, na emellout en udb, na vont war-dro udb.
Fernbleiben n. (-s) : *Fernbleiben von der Arbeit, Fernbleiben vom Unterricht,* ezvezantiz b., mankadennoù lies., ezveziadur g., ezvezañs b.
Fernblick g. (-s,-e) : gwel a-bell g., pellwel g.
Ferndienst g. (-es,-e) : **1.** [istor] servij ar pellgomzadennoù diavaez g. ; **2.** [nij.] nijadenn hirdreizh b., nij hirdreizh g.
Ferndokumentation b. (-) : teuliaouiñ a-bell g., pelldeuliaouiñ g.
Ferndrucker g. (-s,-) : pellskriverez b.
Fern-D-Zug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
Ferne b. (-,-n) : **1.** pellder g., pellderioù lies., pellded b., diabell g., pelloù lies., pell g. ; *in der Ferne,* er pellder, er pellderig, er pellderioù, er pelloù, en diabell, diabell, diamen, a-ziabell ; *in die Ferne ziehen,* mont da bell, mont pell, mont pell diavaez ar vro, mont d'ar broioù pell, mont d'ar pelloù, mont da hiroc'h broioù, mont da bell vro ; *aus der Ferne kommen,* dont eus pell, dont a bell vro, dont a-bell-bro, dont eus a-bell-bro ; *Gruß aus der Ferne,* [kartennoù-post] saludoù a-bell (eus an diabell, a-ziabell) ; *jemandem aus der Ferne folgen,* heuliañ u.b. a-bell, heuliañ u.b. a-ziabell, heuliañ u.b. diabell ; *etwas aus der Ferne betrachten,* sellet ouzh udb a-bell (diabell, a-ziabell) ; *aus der weiten Ferne, aus weiter Ferne,* eus a-bell, eus pell, a-bell, a-bell bras, a-ziabell ; *aus weitester Ferne,* a-bellañ ; **2.** [dre skeud.] *das liegt noch*

in weiter Ferne, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, pell amzer a vezo ac'hann di, pell-bras emañ Yann diouzh e gazeg, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.
Fernempfinden n. (-s) : pellsanterezh g.
ferner Adv. : *sellit ouzh* **fernerhin**.
Ferner g. (-s,-) : [Bro-Austria] skorneg b., klereg b.
Fernerfassung b. (-,-en) : pellzinoiñ g.
fernerhin Adv. : **1.** a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, diwar vremañ, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; **2.** estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se, ha c'hoazh ; **3.** c'hoazh.
Fernerkundung b. (-) : pellzinoiñ g.
Fernfahrer g. (-s,-) : sammgarrer g.
Fernfahrt b. (-,-en) : [treuzdougen] pellchalbotañ g., pellchalboterezh g.
Fernfeld n. (-s,-er) : [fizik] pellvaez g., maezienn bell g.
Fernfischerei b. (-) : pesketaerezh pellvor g., pesketa er pellvor g.
Ferngas n. (-es,-e) : gaz a-bell g., gaz kêr g.
Ferngefühl n. (-s,-e) : pellsanterezh g.
Ferngeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol hirhedtenn g., kanol pelldizh g.
Ferngespräch n. (-s,-e) : [istor] pellgomzadenn a-ziavaez kêr b., pellgomzadenn etrekêriek b., pellgomzadenn etrekêrel b. ; *Ferngespräch mit Voranmeldung,* pellgomzadenn a-ziavaez kêr gant rakkemenn b.
Fernglas n. (-es,-gläser) : pellunedoù lies., gevellunedenn b., lunedenn-dostaat b., lunedenn-hirwel b.
fernhalten V.k.e. (hält fern / hielt fern / hat ferngehalten) : derc'hel pell, pellaat, kaeañ ouzh ; *jemanden von allen Sorgen fernhalten,* distreiñ pep trubuilh diwar u.b., distreiñ trechal ha trefu diwar u.b., diwall u.b. diouzh pep trubuilh, pellaat pep trubuilh diouzh u.b. ; *von der Kommunion ferngehalten werden,* kaout korbell, bezañ rasket eus e bask.
V.em. : **sich fernhalten** (hält sich fern / hielt sich fern / hat sich ferngehalten) : *sich (t-rt) von jemandem fernhalten,* tec'hel diwar-dro (diouzh) u.b., chom pell diouzh u.b., treiñ diwar u.b., diwall da gejañ ouzh u.b. (da zaremprediñ u.b.) ; *sich von etwas fernhalten,* chom distrob diouzh udb, na emellout en udb.
Fernheizung b. (-,-en) : tommerezh kêr g.
fernher Adv. : *von fernher,* a-bell, a-ziabell, eus an diabell.
fernhin Adv. : er pellder, er pellderig, er pellderioù, er pelloù, en diabell, diabell, diamen.
Fernhörer g. (-s,-) : resever g., selaouell b.
Fernkampfgeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol hirhedtenn g., kanol pelldizh g.
Fernkopie b. (-,-n) : pelleilenn b., pelleilad g., faks g.
Fernkopierer g. (-s,-) : pelleiler g., fakser g.
Fernkurs g. (-es,-e) **/ Fernkursus** g. (-,-kurse) : pellgelennerezh g., pellgelenn g., pellgelennadurezh b., skol dre lizher b.
Fernladen n. (-s) : [stlenn.] pellgargañ g.
Fernlaster g. (-s,-) : karr-samm pellchalbotañ g.
Fernlasterverkehr g. (-s) : pellchalbotañ g., pellchalboterezh g.
Fernlastzug g. (-s,-züge) : karr-samm pellchalbotañ g.
fernlenken V.k.e. (hat ferngelenkt) : pellsturiañ, pellvleniañ ; *ferngelenktes Geschoss,* bannadell pellsturiet b., bannadell sturiet a-bell.
Fernlenkung b. (-,-en) : **1.** [ober] pellvlenierezh g., pellsturierezh g. ; **2.** [ardivink] pellvlenier g., pellvlenierez b., pellsturier g., pellsturierez b.
Fernlicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouleier-bras lies., gouleier war grec'h lies.
fernliegen V.gw. (lag fern / hat ferngelegen) : **1.** bezañ pell ; **2.** [dre skeud.] *es lag mir fern, ihn zu betrügen,* ne oan ket aviz (ne oa ket va soñj, ne oan ket e soñj) touellañ anezhañ, n'em boa ket soñj d'e douellañ, ne oa ket em mennad e douellañ, ne vennen ket e douellañ, me ne oa ger ebet ganin da douellañ anezhañ.
Fernmeldeamt n. (-s,-ämter) **/ Fernmeldeanlage** b. (-,-n) : kreizenn bellgehentiñ b.
Fernmeldegeheimnis n. (-ses,-se) : rin micherel a-zalc'h ouzh ar pellgehentiñ g.
Fernmeldekanal g. (-s,-kanäle) : kanol bellgehentiñ b.
Fernmeldesatellit g. (-en,-en) : loarell bellgehentiñ b.
Fernmeldetechnik b. (-) **/ Fernmeldeverkehr** g. (-s) **/ Fernmeldewesen** n. (-s) : pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g., pellskriverezh g.
Fernmessgerät n. (-s,-e) : pellventer g. ; *mit einem Fernmessgerät messen,* pellventañ.
Fernmesstechnik b. (-) : pellventerezh g.
fernmesstechnisch ag. : pellventerezhel.
Fernmessung b. (-,-en) : pellvuzulierezh g., pellvuzuliañ g.
fernmündlich ag. : dre bellgomz.
Fernobjektiv n. (-s,-e) : pellamkanell b.
Fernost g. (ger-mell ebet) : *Fernost,* ar Reter-pellañ g. ; *aus Fernost,* eus ar Reter-pellañ ; *in Fernost,* er Reter-pellañ.
fernöstlich ag. : ... ar Reter-pellañ, eus ar Reter-pellañ.
Fernpeilung b. (-) : pellgontroll g., pellsturierezh g., pellheñcherezh g., pellvleinerezh g.
Fernrohr n. (-s,-e) : pellunedenn g., lunedenn-hirwel b., lunedenn dostaat b., teleskop g., pellseller g., pellsellerez b. ; *galileisches (holländisches) Fernrohr,* lunedenn C'halileo b.
Fernruf g. (-s,-e) : **1.** pellgomzadenn b. ; **2.** niverenn bellgomz b.
Fernrufnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.
Fernschalter g. (-s,-) : pellenaouer g., pellspanaer g.
Fernschnellzug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
Fernschreiben n. (-s,-) : teleks g., pellskrid g., pellskridenn b. ; *Empfänger eines Fernschreibens,* degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g. ; *Absender eines Fernschreibens,* pellskriver g. ; *jemandem ein Fernschreiben schicken,* pellskrivañ d'u.b.

fernschreiben V.k.e. (anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken : wird ferngeschrieben / hat ferngeschrieben) : pellskrivañ.
Fernschreiber g. (-s,-) : pellskriverez b., teleks g.
Fernschreibnetz n. (-s,-e) : teleks g.
Fernsehabend g. (-s,-e) : abardaevezh skinwel g., abardaevezhiad skinwel g., nozvezh skinwel b., nozvezhiad skinwel b.
Fernsehansager g. (-s,-) : kinniger skinwel g.
Fernsehansagerin b. (-,-nen) : kinnigerez skinwel b.
Fernsehansprache b. (-,-n) : prezegenn er skinwel b.
Fernsehanstalt b. (-,-en) : kevredad skinwel g.
Fernsehantenne b. (-,-n) : stign skinwel g., stignoù skinwel lies., rastell ar pellwel b.
Fernsehapparat g. (-s,-e) : skinweler g., pellweler g., post-skinwel g., post-tele g.
Fernsehausstrahlung b. (-,-en) : **1.** abadenn skinwel b., kasadenn skinwel b. ; **2.** skinwelerezh g., skinweliñ g.
Fernsehbild n. (-s,-er) : skeudenn skinwel b.
Fernsehbildschirm g. (-s,-e) : skramm skinweler g., skramm skinwel g.
Fernsehduell n. (-s,-e) : duvell skinwel g., duvell pellwel g.
Fernsehempfänger g. (-s,-) : skinweler g., pellweler g., post-skinwel g., post-tele g.
fernsehen V.gw. (sieht fern / sah fern / hat ferngesehen) : sellet ouzh ar skinwel.
Fernsehen n. (-s) : skinwel g., pellwel g.
Fernseher g. (-s,-) : skinweler g., pellweler g., post-skinwel g., post-tele g. ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler.
Fernsehfilm g. (-s,-e) : film skinwel g.
Fernsehgebühren lies. : pennwir skinwel g., arredal skinwel g., taos skinwel g., taos pellwel g.
Fernsehgerät n. (-s,-e) : skinweler g., pellweler g., post-skinwel g., post-tele g.
Fernsehjournalist g. (-en,-en) : kazetenner skinwel g., kelaouenner skinwel g., kelaouer skinwel g.
Fernsehjournalistin b. (-,-nen) : kazetennerez skinwel b., kelaouennerez skinwel b., kelaouerez skinwel b.
Fernsehkamera b. (-,-s) : kamera skinwel g.
Fernsehkanal g. (-s,-kanäle) : kanol skinwel b., chadenn skinwel b., ristenn skinwel b.
Fernseh- und Radiolandschaft b. (-,-en) : kleweledva g.
Fernsehnachrichten lies. : keleier skinwel lies. ; *sich die Fernsehnachrichten ansehen,* sellet ouzh ar c'heleier er skinwel.
Fernsehprogramm n. (-s,-e) : **1.** chadenn skinwel b., ristenn skinwel b. ; **2.** roll an abadennoù skinwel g., programm ar skinwel g., programm ar pellwel g. ; **3.** kazetenn gant roll an abadennoù skinwel b., kazetenn gant programmoù ar pellwel b.
Fernsehrelaisstation b. (-,-en) : adkaslec'h g., adskinlec'h g.
Fernsehsender g. (-s,-) : **1.** chadenn skinwel b., ristenn skinwel b. ; **2.** savlec'h skinwel g., skinlec'h g.
Fernsehsendung b. (-,-en) : abadenn skinwel b., kasadenn skinwel b. ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung angucken,* chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel.
Fernsehserie b. (-,-n) : heuliadenn skinwel b., feilheton skinwel g., stirad skinwel g., film skinwel a-heuliadennoù g., film skinwel kinniget e taolennoù distag g.
Fernsehshow b. (-,-s) : arvest skinwel g., diseurtoù skinwel lies.
Fernsehspiel n. (-s,-e) : c'hoari skinwel g.
fernsehsüchtig ag. : dalc'het gant ar skinwel, troet gant ar skinwel, krafek war ar skinwel, taolet gant ar skinwel ; *wir sind alle fernsehsüchtig geworden,* n'eur ket evit dioueriñ ar skinwel ken, ar skinwel a zo deuet da vezañ hon opiom ; *der ist ja fernsehsüchtig !* gwashat ma'z eo sot gant an skinwel !
Fernsehteilnehmer g. (-s,-) : pellarvester g., arvester skinwel g., P. seller g.
Fernsehturm g. (-s,-türme) : tour skinwel g.
Fernsehzuschauer g. (-s,-) : pellarvester g., arvester skinwel g., P. seller g.
Fernsicht b. (-) : gwel a-bell g., pellwel g., gwel meur g.
fernsichtig ag. : [mezeg.] hirwel.
Fernsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.
Fernsprechamt n. (-s,-ämter) : servij ar pellgomzadennoù g.
Fernsprechanschluss g. (-s,-anschlüsse) : **1.** pellgomzadenn b. ; **2.** kevreadenn bellgomz b. ; **3.** pellgomzer g.
Fernsprechautomat g. (-en,-en) : taksifon g.
Fernsprecher g. (-s,-) : pellgomzer g., telefon g. ; *drahtloser Fernsprecher,* pellgomzer diorjal g.
Fernsprechstelle b. (-,-n) : pellgomzlec'h g.
Fernsprechverbindung b. (-,-en) : pellgomzadenn b.
Fernsprechverzeichnis n. (-ses,-se) : levr pellgomz g.
Fernsprechwesen n. (-s) : servij ar pellgomz g.
Fernsprechzelle b. (-,-n) : logell bellgomz b., loch pellgomz g., pellgomzlec'h g.
Fernspruch g. (-s,-sprüche) : kemennadenn dre bellgomz b.
fernstehen V.gw. (t-d-b) (stand fern / hat ferngestanden) : *einer Sache fernstehen,* na vezañ lodek en un afer, bezañ distag-krenn diouzh un afer, na gaout perzh ebet en un afer.
fernsteuern V.k.e. (hat ferngesteuert) : pellsturiañ, pellvleniañ, pellvleinañ.
Fernsteuerung b. (-,-en) : **1.** pellvlenierezh g., pellvleinerezh g., pellsturierezh g. ; **2.** pellvlenier g., pellvleiner g., pellvlenierez b., pellvleinerez b., pellsturier g., pellsturierez b.
Fernstraße b. (-,-n) : hent bras g.
Fernstudium n. (-s,-studien) : pellgelennerezh g., pellgelenn g., pellgelennadurezh b., skol dre lizher b.
Fernübertragung b. (-,-en) : pelldreuzkas g., pelldreuzkasidigezh b., pelldreuzkasadur g., pelldreuzkaserezh g., pelldreuzkasadenn b., pelldreuzlec'hiadur g.
Fernüberwachung b. (-,-en) : pellgontrollerezh g., pellevezhierezh g.
Fernuniversität b. (-,-en) : pellgelennerezh skolveurel g.
Fernunterricht g. (-s) : pellgelennerezh g., pellgelenn g., pellgelennadurezh b., skol dre lizher b., kentelioù dre lizher lies.
Fernverbindung b. (-,-en) : [trenioù] linenn vras b.

Fernverkehr g. (-s) : **1.** treuzdougen etre kêrioù g. ; **2.** [trenioù] linennoù bras g.
Fernweh n. (-s) : c'hoant redek bro g., c'hoant bras da vont d'ar broioù pell g., hoal ar broioù pell g. ; *er hat Fernweh,* klañv eo gant c'hoant redek bro.
Fernweidewirtschaft b. (-) : treuzpeuriadur g., magerezh kantreat g.
Fernwartung b. (-,-en) : pelldrezalc'h g., pellgempenn g., pellgempennerezh g.
Fernziel n. (-s,-e) : pal war hir dermen g.
Fernzug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
ferromagnetisch ag. : ferromagnetek.
Ferromangan n. (-s) : [kimiezh] ferromanganez g.
Ferse b. (-,-n) : **1.** [korf.] seul g., seul-troad g. ; **2.** [loeroù] seul g. ; *mit einer Ferse versehen,* seuliañ ; *mit einer Ferse ausgestattet,* seuliek ; **3.** *jemandem auf den Fersen folgen,* dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b. ; *jemandem auf den Fersen sein, jemandem auf den Fersen bleiben, jemandem auf den Fersen sitzen,* dispenn roudenn u.b., delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., ober ki bihan d'u.b., bezañ war seulioù-treid u.b. (Gregor) ; *die ganze Welt war ihm auf den Fersen,* mil diaoul a oa war e roudoù ; *jemandem hart auf den Fersen sein,* kerzhet a-dost-berr ouzh seulioù u.b. ; *jemanden auf den Fersen haben,* bezañ u.b. war e roudoù, bezañ u.b. war e seulioù-treid (Gregor), bezañ u.b. war e seulioù, bezañ u.b. stag (peg) ouzh e seulioù, bezañ u.b. ouzh e redek, bezañ u.b. war e lerc'h, bezañ kas war e lerc'h ; *jemandem nicht von den Fersen gehen,* bezañ atav war chouk u.b., bezañ bepred war buhez u.b., bezañ bepred war lerc'h u.b., bezañ pegus, bezañ atav war tro u.b., na zispegañ eus u.b., bezañ gwasoc'h eget ur c'hi bihan, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav war lerc'h u.b. evel ur c'hi bihan, bezañ atav-atav war seulioù treid u.b., bezañ atav o redek u.b., bezañ atav-atav o lipat u.b., bezañ atav war lêr u.b.
Fersenbein n. (-s,-e) : [korf.] kalkaneom g., askorn seul g.
Fersengeld n. : [tro-lavar] *Fersengeld geben,* diskouez e seulioù, ober gaol, kemer (tapout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, skarañ, sachañ e lêr (e dreid, e c'har, e groc'hen, e revr, e skasoù, e loaioù) gant an-unan, skarañ er ouinell, skijañ ; *ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld,* vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.
Fersenleder n. (-s,-) : [botoù] kartel g.
Fersenriemen g. (-s,-) : [sandalenn] seulenn b., seulienn b.
Fersensehne b. (-,-n) : [korf.] stirenn ar seul b.
fertig ag. : **1.** prest, pare, darev, e pourchas, pourchaset, war ar pare, e tu, war an tu, e ratre ; *fertig sein,* bezañ prest (pare, darev, e pourchas, pourchaset, war ar pare, e tu, war an tu) ; *alles ist fertig,* emañ pare an traoù, pep tra a zo e ratre ; *bald fertig,* dambrest ; *ich bin gleich fertig,* a-benn ur pennadig amañ e vin prest ; *warten Sie mal bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *bist du noch nicht fertig ?* n'ec'h eus ket fin c'hoazh ? ; *er ist nie rechtzeitig fertig,* dilerc'h a vez bepred gantañ, e dilerc'h e vez atav, dale a vez gantañ atav, diwezhat e vez atav, morse ne vez prest e koulz hag e kentel ; *wenn ihr fleißig arbeitet, seid ihr ja noch vor Mittag fertig,* mar gouezot labourat a-zevri e viot pare a-benn kreisteiz ; *das Essen ist fertig ! Essen ist fertig !* darev (prest) eo koan ! darev (prest) eo ar boued ! deuit d'ho koan ! ouzh taol ! deuit da glask ho merenn ! deuit da glask ho koan ! deuit da zebriñ ho poued ! deuit d'ho poued ! ; *wann ist das Essen fertig ?* da bet eur e vo prest koan ? da bet eur e vo prest koan da vezañ debret ? ; *fertige Kleider,* dilhadoù prest da wiskañ lies., dilhadoù prest-kaer lies., P. dilhadoù graet ha tout lies. ; *fertige Speisen,* meuzioù prest da zebriñ lies., meuzioù graet en a-raok lies., meuzioù graet ha tout lies., meuzioù keginet lies. ; *der Kaffee ist schon lange fertig und wartet nun mal auf euch,* emañ ar c'hafe ouzh ho kortoz en e gluch ; [dre skeud.] *er ist fertig,* **a)** un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, sklaer eo e abadenn, koll eo, emañ deomp, paket eo, erru eo an hirañ ma c'hall mont, tapet eo evel ur razhenn er griped, lipet eo, tapet en deus e lip, graet eo e dro, graet eo gantañ, straket eo e graoñenn, erru eo an hirañ ma c'hall mont, echu eo gantañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ ; **b)** P. mezv-dall eo, erru eo ront e seulioù, gwelet a ra pesked el laezh, ne wel mui nemet gant e c'henoù ; *er ist total fertig,* **a)** ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, izel eo kouezhet e vanniel gantañ ; **b)** torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh eo evel ar bleiz, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, brev eo, brevet eo, rentet eo, gell eo, divi eo, eok eo, eoget eo gant ar skuizhder, forbu eo, tanailhet eo, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, faezh eo betek skoulm e ene, broustet eo e gorf, distronket-holl eo, nezet eo tout e izili dindanañ, krevet eo.
2. *das Schiff ist fertig zur Abfahrt,* darev (pare) emañ ar vag da loc'hañ (da ziloc'hañ, da vont kuit).
3. *mit fertiger Zunge reden, im Reden fertig sein,* kaout teod, bezañ distagellet mat, bezañ latennet-kaer, bezañ dilu a deod, bezañ helavar, bezañ un teod kaer a zen (Gregor), bezañ teodet (beget) mat, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ klakenn, na vezañ nodet e deod, komz helavar, bezañ lemm e douchenn, kaout un displeg mat, kaout un distilh mat.
4. echu, graet, peurechu, peurc'hraet, disoc'h ; *es ist noch nicht ganz fertig,* n'eo ket c'hoazh hollik echu ; *mit etwas fertig sein,* bezañ echu udb gant an-unan, bezañ fin d'an-unan ober udb, bezañ pare gant udb, bezañ pare diouzh udb ; *um fünf waren wir schon mit der Arbeit fertig,* kerkent ha pemp eur e oa echu al labour ganeomp, kerkent ha pemp eur e oamp pare gant hol labour, kerkent ha pemp eur e oamp pare diouzh hol labour ; *mit dem Essen halb fertig sein,* bezañ hanter-bred ; *er ist mit*

dem Essen halb fertig, hanter-bred emañ ; *ich bin fertig,* disoc'h on, echu eo ganin ; *die Arbeit ist fertig,* disoc'h eo al labour, echu eo al labour, peurc'hraet eo ar feur, graet hon eus ouzh hol labour, graet hon eus diouzh hol labour, pare omp diouzh hol labour, pare omp gant hol labour ; *die Arbeit ist noch nicht fertig,* menel a ra labour d'ober, chom a ra labour d'ober, n'eo ket peurc'hraet al labour c'hoazh ; *mit etwas fertig werden,* dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, fonnañ d'ober udb, fonnañ d'an-unan ober udb, en em gavout d'ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difretañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb, bezañ trec'h d'udb, lakaat udb klok, sevel e grog, dont a-benn eus e grog, ober ouzh udb, ober diouzh udb ; *ich werde damit nicht fertig,* ne dizhan ket, ne fonnan ket, ne fonnan ket en ober, ne fonnan ket d'en ober, ne fonn ket din en ober, ne zegouezhan ket ganti da vat, ne zisoc'han ket da benn, disneuz on d'en ober, emaon null ganti, n'akuitan ket, n'erruan ket ; *er muss zusehen, wie er damit fertig wird,* dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em dreiñ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, d'en em embreger, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil ; *mit jemandem fertig werden,* kavout penn vat ouzh u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b., kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kemer e du war u.b., kavout e daol war u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e grog war u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., bezañ trec'h d'u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), distrilhañ u.b. brav ha kempenn, distrilhañ u.b. a-blad-kaer, lakaat u.b. war e c'henoù, pladañ (pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ) u.b., lakaat lamm u.b. ; *mit dem da wirst du nie fertig,* hennezh ne soc'ho ket ganit, boud e vi gantañ, hennezh ne lento ket ouzhit ; *fast fertig,* damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, erru pare c'hraet, peuzechu, tost echu, dambrest ; *ich bin bald mit meiner Arbeit fertig,* erru eo pare c'hraet va feur, erru eo pare echu va feur, erru eo pare c'hraet va labour, tost fin on gant va labour, tost fin eo din ober al labour-se, tost echu eo al labour ganin, emberr e vin barrek, dambrest eo va labour, gant ar frap diwezhañ emaon ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig ; *fertig gekocht,* poazh-mat, darev, prest.

Adv. : [sport] *Achtung, fertig, los !* unan, daou, tri, jeu pa gari ! unan, daou, tri, chao pa gari ! - war ar pare emaoc'h ? bec'h dezhi ! ; *fertig bedachen,* peurdeiñ ; **fertig bringen** : *er bringt es fertig, die Tür aufzuschließen,* en em gemer a ra evit dibrennañ an nor, en em gemer a ra diouzh dibrennañ an nor, en em gavout a ra da zibrennañ an nor, tizhout a ra dezhañ dibrennañ an nor, lakaat a ra e dro da zibrennañ an nor ; *er bringt es nicht fertig, früh aufzustehen,* ne dap ket gantañ sevel abred ; *ich bringe es nicht fertig, dieses Stück Kuchen zu essen,* an tamm kouign-mañ n'on ket gouest da c'hoari gantañ, ne fonn ket din debriñ an tamm kouign-mañ ; *das bringt er nicht fertig,* n'eo ket evit en ober, n'eo ket barrek evit dont a-benn eus kement-se, ouzhpenn dezhañ eo ober an dra-se, n'eo ket den a-walc'h evit dont a-benn eus an dra-se, n'eo ket kap d'an dra-se, n'en deus ket an tremp diouzh se, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, n'eus ket tu dezhañ da zisoc'h gant an an dra-se, morse ne vo gouest ; **fertig machen** : klozañ, finisañ, echuiñ, peurechuiñ, kas da benn, lakaat klok, disoc'h [udb], disoc'h [d'ober udb], pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peuraozañ, barrañ, lakaat e ratre ; *eine Arbeit fertig machen,* kas ul labour da benn, peurober (echuiñ, peurechuiñ, disoc'h, disoc'h d'ober) ul labour, barrañ ul labour ; P. *jemanden fertig machen,* ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *er macht mich fertig,* skuizh on gantañ, aet on tremen skuizh gantañ, terriñ a ra din va fenn, me 'zo erru dotu gantañ, hennezh a dorr din va fevarzek real, kas a ra ac'hanon da sot, lakaat a ra ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant hennezh, divontañ a ra va spered din, terrñ a ra va fenn din, lakaat a ra ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ac'hanon, gantañ ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet) ; *diese Hitze macht mich völlig fertig,* me a zo faezh gant an tommder-mañ, an tommder-mañ a laka ac'hanon da vezañ lor, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet on gant an tommder-mañ, mac'homet on gant an tommder, lazhet on gant an tommder-mañ, fall on ouzh an tommder-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ ; *mach dich fertig für den Tod !* gra bremañ da bak ! gra bremañ da bakad ! lavar da “in manus“ ! pourchas mervel ! ; *diese Wanderung hat mich fertig gemacht,* ar valeadenn-se he deus lazhet ac'hanon ; *die Abwanderung macht unser Land fertig,* an divroañ a lazh hor bro ; *wenn du pünktlich sein willst, ist es Zeit, dich fertig zu machen,* mar fell dit bezañ e koulz, ez eo poent dit en em glask (ez eo poent dit aveiñ mont, ez eo poent dit pourchas mont, ez eo poent dit fardañ mont kuit, ez eo poent dit en em lakaat e par, ez eo poent dit en em alejiñ) ; **fertig stellen** : peurober, klozañ, echuiñ, peurechuiñ, kas da benn, lakaat klok, lakaat disoc'h da, disoc'h, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, finisañ, direstañ, gourfenn, peuraozañ, molumiñ, lakaat e ratre ; *ein Werkstück fertig stellen,* lakaat ur pezh terket, lakaat ur pezh klok ; **fertig schreiben** : *ich schreibe schnell meinen Brief fertig,* kabalat a ran da beurskrivañ va lizher, kabalat a ran da echuiñ va lizher, kabalat a ran da echuiñ skrivañ va lizher, kabalat a ran da gas va lizher da benn ; **fertig**

sprechen : *fertig Englisch sprechen*, komz saozneg flour, komz puilh ar saozneg, dont riel ha fraezh ar saozneg gant an-unan, dont ar saozneg gant an-unan ken rez ha tra, komz ur saozneg direbech, dont saozneg aes ha fraezh gant an-unan, dont mat ar saozneg gant an-unan, dont ur saozneg yac'h gant an-unan.
Fertigbau g. (-s,-ten) : **1.** savadur ragoberiet g., savadur ragaozet g. ; **2.** ragoberiadur g., ragaozadur g.
Fertigbearbeitung b. (-,-en) : mistradenn b., peurlipadur g., peurober g., peurobererezh g., peuraoz g., peuraozadur g.
fertigen V.k.e. (hat gefertigt) : fardañ, oberiañ, oberiata, kenderc'hiñ.
Fertigerzeugnis n. (-ses,-se) : danvez aozet g., kenderc'had peuraozet g., kenderc'had pleusket g., kenderc'had oberiet g., produ peuraozet g., danvez oberiet g., mad oberiet g.
Fertiggericht n. (-s,-e) : meuz prest da zebriñ g., meuz graet en a-raok g., meuz graet ha tout g., meuz keginet g.
Fertighaus n. (-es,-häuser) : ti ragaozet g., ti ragoberiet g.
Fertigkeit b. (-,-en) : ampartiz b., ampartiz-dorn b., lec'h-dont g., gouestoni b., mailhder g., mailhded b., oueskted b., oueskter g., ijin g. ; *erworbene Fertigkeiten,* tapadur g., tapadurioù lies., barregezhioù tapet lies.
Fertigkleidung b. (-,-en) : dilhad prest da wiskañ lies., dilhad prest-kaer lies., dilhad prest ha tout lies.
fertigmachen V.k.e. (hat fertiggemacht) : P. *jemanden fertigmachen,* ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal (e gont) d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *er macht mich fertig,* skuizh on gantañ, aet on tremen skuizh gantañ, terriñ a ra din va fenn, me 'zo erru dotu gantañ, hennezh a dorr din va fevarzek real, kas a ra ac'hanon da sot, divontañ a ra va spered din, terrñ a ra va fenn din, lakaat a ra ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant hennezh, lakaat a ra ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ac'hanon, gantañ ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet).
Fertigprodukt n. (-s,-e) : danvez aozet g., kenderc'had peuraozet g., kenderc'had pleusket g., kenderc'had oberiet g., produ peuraozet g., mad oberiet g., danvez oberiet g.
Fertigstellung b. (-,-en) : peurober g., peurobererezh g., peuraoz g., peuraozerezh g., gourfenn g., peuraozadur g.
Fertigteil n. (-s,-e) : pezh ragaozet g., pezh ragoberiet g.
Fertigung b. (-,-en) : produerezh g., produiñ g., produadur g., kenderc'h g., kenderc'hadur g., kenderc'hiñ g., ampled g., krouidigezh b., oberiataerezh g., oberiadur g., oberidigezh b., oberiañ g., fardañ g., oberouriezh b., aozerezh g., aoz g./b.
Fertigungsausstoß g. (-es,-ausstöße) : produadur g., kenderc'h g., kenderc'hadur g., kenderc'hiñ g., oberiataerezh g., oberiadur g., oberidigezh b., oberiañ g., fardañ g.
Fertigungsstraße b. (-,-n) : chadenn fardañ b., linenn fardañ b., linenn oberiañ b.
Fertigware b. (-,-n) : danvez aozet g., kenderc'had peuraozet g., kenderc'had pleusket g., produ peuraozet g., danvez peuraozet g., mad oberiet g., danvez oberiet g.
Fes[1] n. (-) : [sonerezh] fa bouc'h g., fa blot g.
Fes[2] g. (-,-) / (-es,-e) : [boned] fez g., fezenn b.
fesch ag. : P. cheuc'h, moust, faro, koant, kaer, kran, sev ; *ein fesches Mädel,* un tamm brav a blac'h b., un tamm friant a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur frañjolenn a blac'h b., ur babig koant g., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g.
Feschak g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] brav g., paotr a droc'h g.
Fessel b. (-,-n) : **1.** hual g., nask g., ere g., ereenn b., liamm g., liver b., pennask g., stagell b., stag g., fun b., kabestr g. ; *Fessel mit Schloss,* pac'hum g., kef g., spev g. ; *Fesseln anlegen,* pac'humiñ, speviañ ; *jemanden in Fesseln legen,* liveriñ u.b., chadennañ u.b., lakaat ar c'hefioù d'u.b., hualañ u.b., lakaat u.b. ouzh ar c'hefioù, potailhañ izili (daouarn) u.b. / lakaat an houarn bras e treid u.b. (Gregor), lakaat an houarn ouzh treid u.b., teuler u.b. en ereoù, hualañ treid u.b., rañjennañ u.b., lakaat ar rañjennoù ouzh izili u.b. ; *jemandem die Fesseln abnehmen,* distagañ u.b., dichadennañ u.b., digordennañ u.b., dishualañ u.b., diliammañ u.b., dieren u.b., dieren àr u.b., dizeren u.b. ; *jemandes Fesseln lockern,* leuskel e ereoù d'u.b., distignañ e ereoù d'u.b., distardañ e ereoù d'u.b. ; [gwir] *elektronische Fußfessel, elektronische Fessel,* potailh elektronek b., kef elektronek g. ; **2.** [dre skeud.] hual g., nask g., ere g., chadenn b. ; *seine Fesseln sprengen,* terriñ e ereoù, terriñ e chadennoù, breviñ e ereoù, breviñ e chadennoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ, terriñ e rañjennoù ; **3.** [kezeg] molinod g., moul-troad g., kombod g.
Fesselballon g. (-s,-s) : aervag stag b., aervag ouzh ar stag b., aervag dalc'het stag ouzh an douar b.
Fesselbehang g. (-s,-behänge) : [kezeg] duilhoù lies.
fessellos ag. : diere, e diere, dishual, dinask, dilas, distrob, diliamm.
fesseln V.k.e. (hat gefesselt) : **1.** hualañ, heudañ, naskañ, liveriñ, liammañ, pennaskañ, stagañ ouzh ur chadenn, chadennañ, chenjenniñ, rañjennañ, teuler en ereoù, eren, kabestrañ ; *jemandem die Hände fesseln,* liammañ daouarn u.b. an eil ouzh egile, eren e zaouarn d'u.b., potailhañ daouarn u.b., lakaat ar rañjennoù àr daouarn u.b. ; *gefesselt,* rouestlet, dalc'het gant ereoù, dalc'het gant liammoù ; *aneinander gefesselt,* stag-ouzh-stag, stag-ha-stag ; *an Händen und Füßen gefesselt,* liammet e zaouarn hag e dreid dezhañ, treid ha daouarn liammet, potailhet e izili dezhañ, nasket berr, dalc'het berr, rouestlet ; [dre skeud.] *ans Bett fesseln,* rediañ da chom er gwele (war e wele), delc'her war e wele ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett,* dalc'het e oa war he

gwele gant ar jahin ; *sie war ans Bett gefesselt,* chom a reas a-stok war he gwele, dalc'het e oa war he gwele, forset e oa da chom war he gwele, e-giz staget e oa war he gwele, chom a reas seizet war he gwele, nasket e oa war he gwele gant ar poanioù.
2. [dre skeud.] hoalañ, dedennañ, desev, gouestlañ, boemiñ, teogiñ, lubaniñ, luiñ, lorc'hañ, chalmiñ ; *der Vortrag fesselte die Zuschauer,* bez' edo ar selaouerien dindan gazel-ge gant ar brezegenn, hoalet e oa ar selaouerien gant ar brezegenn, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant ar brezegenn, gouezet en doa ar prezegenner dedennañ e selaouerien, gouezet en doa ar prezegenner gounit e selaouerien, gouezet en doa ar prezegenner desev e selaouerien, stignet e oa ar selaouerien o selaou ar brezegenn, dedennet dreist e oa ar selaouerien gant ar brezegenn, skoet dreist e oa ar selaouerien gant ar brezegenn, gouestlañ a rae ar prezegenner e selaouerien gant e gomzoù.
fesselnd ag. : hoalus, dedennus, entanus, boemus, dudius-dreist, dudius, teogus, lubanus, atizus, trelatus, mezevellus, mezvus, marzhus, estlammus.
fest ag. : start, sonn, postek, kalet, krenn, difiñv, divrall, diloc'h, a-varv, marv en e blas, diziskogell, mort, mot, doues, fetis, hezalc'h, kantalc'h, kantalc'hek, kadarn, parfet, tuzum, solut, stabil, didro, yac'h, gay, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, kalet, padel, dalc'h dezhañ, digemm, fest ; *fester Körper,* solud g., kaled g., korf solut g., sonnenn b. ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *feste Nahrung,* boued fetis g., boued yac'h g. ; *fester Boden,* kaled g., douar kalet g., douar gay g., sont g., sol g., [merdead.] bro ar saout b., chafot ar saout b. ; *festes Gestein,* karregad kalet b., maen kalet g. ; *fester Knoten,* skoulm krenn g., klav krenn g., skoulm start g., klav start g., skoulm stardet yac'h g. ; *feste Naht,* gwri padus g., gwri start g. ; *das Schmalz ist fest geworden,* sonnet eo al lard teuz, koarennet eo al lard teuz ; *dieser Kuchen ist nicht fest genug,* ar wastell-mañ n'he deus ket a zalc'h, ar wastell-mañ n'eus ket a zalc'h enni ; *mein Teig ist nicht fest genug,* n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re flour, va zoaz n'eo ket aet en temz vat, flojañ a ra va zoaz, gloev eo va zoaz ; *der Teig ist fest genug,* temz vat a zo en toaz, aet eo an toaz en demz vat ; *festen Fuß fassen,* **a)** lakaat e droad war ar c'haled, kavout sont ; **b)** ober e doull, ober e annez, en em ziazezañ mat, kemer troad ; *festen Fußes,* a gammedoù asur, mibin a droad, disaouzan, gant asur ; *festen Fußes voranschreiten,* pouezañ war droad, mont war-raok a gammedoù asur ; [lu] *feste Stellung,* kreñv g., kreñvlec'h g., lec'h kreñv g. (Gregor) ; *feste Stadt,* kêr greñv b., plas kreñv g. (Gregor) ; *feste Überzeugung,* kredenn start (divrall) b. ; *feste Meinung,* letenn b. ; *fester Wille,* youl c'hwek b. ; *feste Brücke,* pont a-varv g. ; *in seinem Fach fest sein,* bezañ gourdon (akourset, doazh) ouzh e labour, bezañ ur mailh (un tad den, ur mestr) war e labour, gouzout mat ouzh e labour, bezañ doazh war e vicher, gouzout anezhi war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, bezañ ifam war e vicher, bezañ kalet war e vicher, bezañ kreñv war e vicher, bezañ don war e vicher, bezañ ur mailh-micherour eus an-unan ; *fest sein,* bezañ divrall, bezañ parfet ; *er hat keine festen Zeiten, er hält sich an keine festen Zeiten,* n'eus eur diouzh eur gantañ, n'eus eur ebet gantañ, n'en deus ardremez ebet ; *fester Platz,* post-labour asur (dicheñch) g., kevrat didermen b. ; *festes Gehalt,* gopr ingal g. ; *fester Wohnsitz,* chomlec'h boutin g., chomadur g., annez g., lec'h-annez g., annezlec'h g., demeurañs b. ; *keinen festen Aufenthalt haben,* bezañ poazh a revr, na badout e neblec'h, na badout e revr e neblec'h, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout tamm ti ebet, na gaout mont ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ boudedeo, na gaout kêr ebet, bezañ eus an eil solier d'eben, bezañ du-mañ du-hont ; *feste Kundschaft,* diskenn boutin g., arvalien voas lies., boazierien lies., pleustrerien lies., arvalerezh fidel g., ostizerezh feal g. ; *feste Preise,* prizioù merket da vat lies., prizioù digemm lies., prizioù lakaet evit mat lies., prizioù padel lies., prizioù digemm lies. ; *feste Börse,* doug parfet (tuadur mat, tuadur start) ar feurioù er Yalc'h g. ; *festes Geld,* arc'hant fiziet war dermen g., fiziad war dermen g., arc'hant postet war dermen g., kevalaoù klaviet lies.
Adv. : fest, start, sonn, dibleg, krenn, difiñv, divrall, diziskogell, mort, yud, gwevn, mot, yac'h, peg, speg, kalet ; *das Gemälde hängt nicht fest,* krog-diskrog eo an daolenn, kroget fall eo an daolenn ; *der Fisch hängt fest am Haken,* krog eo ar pesk en higenn, dalc'h eo ar pesk ; *sich etwas fest vornehmen,* bezañ mennet start d'ober udb, bezañ e youl ober udb, mennout ober udb, bezañ en e vennad ober udb, kaout youl d'ober udb, kaout youl start d'ober udb, bezañ troet mat d'ober udb ; *er war fest entschlossen, Junggeselle zu bleiben,* e santimant a oa graet ha fontet gantañ da chom atav paotr yaouank, mennet start e oa da chom atav paotr yaouank, ur mennad start a oa en e benn : chom paotr yaouank kousto pe gousto ; *ein paar fest entschlossene Leute können Wunder vollbringen,* un niver bihan a dud mennet start a zo gouest d'ober burzhudoù ; *steif und fest behaupten,* diogeliñ uhel ha kreñv, lavaret a-dro-vat ; *fest versprechen,* touiñ war (dre) e le, touiñ ruz-glaou-tan (war e feiz), touiñ e holl zoueoù, grataat, prometiñ, gouestlañ, lavaret war (dre) e le ; *fest schlafen,* kousket evel ur roc'h (evel ur broc'h, don, c'hwek, pounner, kloz ha kalet, kalet ha kloz, kloz, mik, aes), kousket en e gloz, huniñ mik, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz, bezañ morvitellet, morvitellañ, bezañ kousket-mort, bezañ kloz, kousket start / kousket kalet / ober ur c'horfad mat a gousked (Gregor) ; *nicht fest angestellt sein,* na gaout a gevrat didermen ; *er steht fest auf seinen Beinen,* start eo war e arzelloù, start eo war e gilhoroù, sonn eo war e barlochoù, sonn eo war e bipedoù, start eo war e elloù, hennezh a zo krog start en e zouar, aes eo war e dachoù, sonn eo war e dachoù, hennezh a zo start war e dreid, plom eo war e dachoù, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh, serzh eo c'hoazh, postek eo, stamp a zo gantañ ; *fest glauben,* bezañ don en e benn e ... (Gregor), bezañ divrall (serzh) en e gredenn, krediñ mort, krediñ start, krediñ kalet, krediñ parfet.
Fest n. (-es,-e) : gouel g., fest b./g., gouelvezh g., pardon g., lidadeg b. ; *bewegliches Fest,* gouel mont-dont g. / gouel hag a ya hag a zeu g. / gouel hag a cheñch deiz bep bloaz g. / gouel n'eo ket stabil (Gregor) g. ; *unbewegliches Fest,* gouel statudet g., gouel stabil g.,

gouel na cheñch ket deiz bep bloaz g.; *Erntedankfest,* gouel an trevadoù (an eostoù) g. ; *Kirchweihfest,* pardon g. ; *Nationalfest,* gouel ar vro g., gouel broadel g. ; *auf zum Fest !* rip d'ar fest ! ; *das Fest ist aus !* echu eo ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! ; *ein Fest feiern,* lidañ ur gouel, mirout ur gouel, reiñ lid d'ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel ; *Begehen eines Festes,* lidadur ur gouel g., liderezh ur gouel g. ; *Fest, das nur am Vormittag begangen wird,* hanterouelvezh g. ; *Einladung zu einem Fest,* ped-fest g.

Festabend g. (-s,-e) : fest-noz b.

Festablauf g. (-s,-abläufe) : roll-lidoù g.

Festakt g. (-s,-e) : lid g., lidadur g., lidadenn b., lidadeg b.

Festamt n. (-s,-ämter) : [relij.] oferenn-lid b., oferenn-bred b., oferenn veur b.

Festausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor ar gouelioù b.

festbacken V.gw. (backt / backte / hat gebackt) : karnañ, chom peg, stagañ ; *der Schnee backt mir an den Schuhen fest,* karnañ a ra va botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh va botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh va botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh va botoù, erc'h karnet a zo stag ouzh va botoù.

Festballon g. (-s,-s) : aervag stag b., aervag ouzh ar stag b., aervag dalc'het stag ouzh an douar b.

festbeißen V.em. : **sich festbeißen** (biss sich fest / hat sich festgebissen) : *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) festbeißen,* kregiñ en udb gant e dent.

Festbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouadeg b., goulaouadur an devezhioù gouel g.

Festbetrag g. (-s,-beträge) : *für einen Festbetrag arbeiten,* labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had.

Festbindehaken g. (-s,-) : [karr] stilh g. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Festbindehaken binden,* stilhiñ ar charread g.

festbinden V.k.e. (band fest / hat festgebunden) : stagañ start, stardañ c'hwek, tostañ, eren, klaviañ, tortisañ, liammañ start, festañ, ledañ ; *eine Last mit einem Seil festbinden,* rordañ ur garg, kordennañ ur garg ; *ein Boot festbinden,* lakaat ur vag war he chadenn ; *Vieh an Pflöcke festbinden,* rasediñ chatal, strapennañ chatal, seulbennañ chatal, suiañ chatal, funiañ chatal ; *ein Seil festbinden,* ober un dro varv d'ur gordenn.

festbleiben V.gw. (blieb fest / ist festgeblieben) : derc'hel mort (start, gwevn), pegañ outi, derc'hel yud, chom start.

Feste b. (-,-n) : **1.** gwikadell b., fortaras g., kre g., kreñv g., kreñvlec'h g., lec'h kreñv g. (Gregor) ; **2.** [Bibl] *Feste des Himmels,* oabl (neñv) steredet g. / oabl ar stered (Gregor) g., stered an neñv lies., bolz steredennet b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz an neñv b.

feste Adv. : P. kalet, a-lazh-korf, a-dribilh, a-dro-chouk, a-dro-jouez, a-fardeglev, du, hetus, a c'hoari gaer, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, evit mat, a-lazh-ki, evel un diaoul, evel un dall, a-daol-dall, parfet.

festen V.gw. (hat gefestet) : [Bro-Suis] festal, festañ, festailhiñ, ober fest, ober gouel, ober bos, c'hoari las.

Festessen n. (-s,-) : banvez g., banvez-lid g., chervad b., chervadenn b., fest b./g., P. friko g./b., kouvi g., kouignaoua g. ; *ein Festessen vorbereiten,* lakaat ar ber war ar billig, aozañ ur pabor a bred, pourchas ur pabor a bred, dareviñ ur banvez ; *ein Festessen veranstalten,* lazhañ al leue lart, aozañ ur banvez ; *Gast bei einem Festessen,* banvezer g., frikoter g.

festfahren V.em. : **sich festfahren** (fährt sich fest / fuhr sich fest / hat sich (t-rt) festgefahren) : **1.** chom sac'het, sac'hañ, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ ; **2.** lagennañ, chom sac'het, lonktraezhiñ, bouktraezhiñ, sac'hañ, fontañ el lagenn, lagennañ, sodellañ ; *der Wagen ist festgefahren,* sac'het eo ar c'harr en ul lagenn bennak ; **3.** [merdead.] mont da skeiñ, mont da douch, stekiñ ouzh strad ar mor, chom sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor, chom sko ; *das Schiff hatte sich festgefahren und wir konnten es nicht wieder flottbekommen,* chomet e oa ar vag sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor ha boud e voemp d'he morañ ; **4.** [dre skeud.] *festgefahren sein,* bezañ sac'het ; *die Sache ist festgefahren,* n'eus fiñv ebet en afer, sac'het eo an afer, n'eus lusk ebet en afer ; **5.** *festgefahren sein,* chom da vreinañ, chom da louediñ ; *er ist in seinen Gewohnheiten festgefahren,* chom a ra da vreinañ en e c'hizioù kozh, chom a ra da louediñ en e c'hizioù kozh, deuet eo e c'hizioù kozh da ginviañ ennañ ; **6.** *festgefahrene Meinung,* letenn b.

festfressen V.em. : **sich festfressen** (frisst sich fest / fraß sich fest / hat sich festgefressen) : [tekn.] mortañ, sonnañ, strumiñ, en em valañ, malañ, chom sac'het, chom houbet, chom streñjet, chom chanet.

festfrieren V.gw. (fror fest / ist festgefroren) : *an etwas (t-d-b) festfrieren,* chom peg ouzh udb gant ar riv.

Festgabe b. (-,-n) : prof g., profadenn b., road g., roadenn b.

Festgeber g. (-s,-) : ostiz g., peder g.

festgefahren 1. sac'het, houbet, streñjet, chanet ; **2.** lagennet, sac'het ; *der Wagen ist festgefahren,* sac'het eo ar c'harr en ul lagenn bennak ; **3.** [dre skeud.] *die Sache ist festgefahren,* n'eus fiñv ebet en afer, sac'het eo an afer, n'eus lusk ebet en afer ; **4.** *er ist in seinen Gewohnheiten festgefahren,* chom a ra da vreinañ en e c'hizioù kozh, chom a ra da louediñ en e c'hizioù kozh, deuet eo e c'hizioù kozh da ginviañ ennañ.

Festgelage n. (-s,-) : banvez g., banvez-lid g., chervad g., fest b., P. friko g./b., kouignaoua g. ; *ein Festgelage halten,* ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, festailhiñ, ober fest, ober bos, c'hoari las, ober gouel, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, korfata, kofata, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur c'horfad, frikotañ, riotal.

Festgeld n. (-s,-er) : arc'hant fiziet war dermen g., fiziadur war dermen g., arc'hant postet war dermen g., kevalaoù klaviet lies.

Festgewand n. (-s,-gewänder) : uhelwisk g.

festgewurzelt ag. **/ festgründig** ag. : gwriziennet don.

festhaften V.gw. (ist festgehaftet / hat festgehaftet) : *an etwas (t-d-b) festhaften,* pegañ ouzh udb, spegañ ouzh udb, lugañ ouzh udb.

festhaken V.k.e. (hat festgehakt) : ispilhañ, lakaat e pign, stagañ ; *mit dem Gaff festhaken,* goafañ, sparrañ.

V.em. : **sich festhaken** (hat sich (t-rt) festgehakt) : *sich an etwas (t-d-b), in etwas (t-d-b) festhaken,* chom a-grap

ouzh udb, chom stag ouzh udb, lugañ ouzh udb, pegañ ouzh udb, spegañ ouzh.
Festhalle b. (-,-n) : sal ar gouelioù b.
Festhaltemöglichkeit b. (-,-en) : dalc'h g., harp g., speg g., krog g. ; *eine Festhaltemöglichkeit haben,* kaout harp, kaout krog ; *keine Festhaltemöglichkeit finden,* na gaout a harp, na gavout krog, na gaout a grog.
festhalten V.k.e. (hält fest / hielt fest / hat festgehalten) : **1.** delc'her, delc'her start, delc'her mat, delc'her start da, delc'her mat da, delc'her mort (start, gwevn) da, delc'her yud da, pegañ ouzh, bezañ krog e, delc'her krog e, delc'her mat e, delc'her peg e ; *ich konnte den glitschigen Aal mit beiden Händen nicht festhalten,* rampañ a rae va daouarn war ar silienn ; *mit Enterhaken festhalten,* krapinellañ, kraponañ ; *eine Ziege an den Hörnern festhalten,* delc'hel ur c'havr dre he c'herniel ; *die Pfeife zwischen den Zähnen festhalten,* stardañ e gorn-vutun etre e javedoù ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; **2.** [dre skeud.] *im Bild festhalten,* mirout e stumm ur skeudenn, poltrediñ, luc'hskeudenniñ, tresañ, livañ.
V.k.d. (hält fest / hielt fest / hat festgehalten) : *an jemandem festhalten,* bezañ stag e galon ouzh u.b., bezañ tomm ouzh u.b., damantiñ d'u.b. ; *an seinen Prinzipien festhalten,* chom leal d'e bennaennoù a vuhezegezh, bezañ fidel d'e bennaennoù a vuhezegezh, bezañ fidel oc'h ober diouzh e bennaennoù a vuhezegezh, chom leal d'e reolennoù a vuhez, derc'hel start d'e reolennoù a vuhez, delc'her tost d'e reolennoù a vuhez, reizhañ e vuhez diouzh e bennaennoù a vuhezegezh, bezañ un den a gredenn.
V.em. : **sich festhalten** (hält sich fest / hielt sich fest / hat sich (t-rt) festgehalten) : en em zelc'hel, delc'her e grog, delc'her krog, delc'her peg (speg), delc'her krog e, delc'her mat e, kregiñ start e, kregiñ peg (speg) e, harpañ ouzh, harpañ war ; *halt dich fest !* dalc'h da grog ! dalc'h krog ! dalc'h peg ! dalc'h mat ! krog start ! ; *er hielt sich an dem Zweig fest,* en em zelc'hel a reas ouzh ar brank, chom a reas a-grap ouzh ar brank, delc'her a reas peg er brank, kregiñ a reas start er brank, kregiñ a reas peg er brank, pegañ a reas er brank, harpañ a rae ouzh ar brank.
Festhalten n. (-s) : karantez [ouzh] b., stagidigezh [ouzh] b. ; *Festhalten an der Pflicht,* lealded e-keñver e zleadoù (e zever, e endalc'hioù) b. ; *Festhalten an der Vergangenheit,* tremenedelouriezh b.
Festhaube b. (-,-n) : [dilhad.] koef bras g.
festigen V.k.e. (hat gefestigt) : **1.** startaat, stardañ, stabilaat, stabiliañ, diazezañ mat, kreñvaat, kadarnaat, skorañ, kennerzhiñ, stagañ, strapennañ, harpañ, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ ; **2.** kalediñ, kaledenniñ, kaletaat.
V.em. : **sich festigen** (hat sich (t-rt) gefestigt) : **1.** startaat, stabilaat, kreñvaat, kadarnaat, parfetaat ; **2.** kalediñ, kaledenniñ, kaletaat.
festigend ag. : startaus.
Festiger g. (-s,-) : stabilaer g., fester g.
Festigkeit b. (-) : **1.** starter g., started b., kadarnded b., kadarnder g., kantalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., fetister g., standilhon g., dalc'hañs b. ; **2.** kaleter g. ; **3.** douester g., douested b. ; **4.** stabilder g., stabilded b., parfeted b., dalc'h g., dalc'husted b., padusted b., harz g. ; **5.** fervder g., disaouzan g.
Festigkeitsberechnung b. (-,-en) : [fizik] jedadur dalc'huster an dafar g.
Festigung b. (-,-en) : startaat g., stabiladur g., kreñvadur g., kadarnadur g., startadur g., festadur g., festañ, lenañ g.
Festival n. (-s,-s) : festival g., gouelioù lies., gouel g., gouelvezh g., fest g.
Festivität b. (-,-en) : lid g., lidadenn b., lidadeg b., gouelvezh g., gouel g., festoù lies.
festkeilen V.k.e. (hat festgekeilt) : [tekn.] kouboulañ, klaviañ, blodañ, skourjañ, skorañ, skourdañ, gennañ, harpañ ; *einen Sensenstiel festkeilen,* gennañ ur charre g., klaviañ un troad-falc'h g., gennañ ur c'herv-falc'h.
festklammern V.k.e (hat festgeklammert) : stagañ gant krapinelloù, stagañ gant gwaskoù, krapañ, krapinellañ.
V.em. : **sich festklammern** (hat sich (t-rt) festgeklammert) : **1.** *sich an einen Balken festklammern,* kregiñ (krapañ) en un treust, chom a-grap ouzh un treust, kregiñ ouzh un treust, en em zerc'hel ouzh un treust, delc'her peg (speg) en un treust, delc'her krog en un treust, delc'her mat en un treust, kregiñ start en un treust, kregiñ peg (speg) en un treust, krapinellañ ouzh ur treust ; **2.** [dre skeud.] *sich an eine Hoffnung festklammern,* stagañ e galon ouzh ur goanag (ur spi) bennak, en em zerc'hel ouzh ur goanag.
festkleben V.k.e. (hat festgeklebt) : pegañ, spegañ.
V.gw. (ist festgeklebt) : pegañ, spegañ.
Festkleid n. (-s,-er) : **/ Festkleidung** b. (-,-en) : dilhad cheuc'h g./lies., dilhad gala g./lies., dilhad gouel g./lies.
festklemmen V.k.e. (hat festgeklemmt) : kouboulañ, klaviañ, blodañ, skourjañ, skorañ, skourdañ, stardañ evel en ur viñs-taol, harpañ.
Festkomma g. (-s,-s/-kommata) : [stlenn.] virgulenn sonn b.
festkommen V.gw. (kam fest / ist festgekommen) : [merdead.] chom war ar sec'h, chom sac'het goude mont da skeiñ, chom sac'het goude mont da douch, chom sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor.
Festkörperphysik b. (-) : fizik ar c'haledoù g., fizik ar sonnennoù g.
festkrallen V.em. : **sich festkrallen** (hat sich (t-rt) festgekrallt) : *sich an etwas (t-d-b) festkrallen,* kregiñ (krapañ) gant e skilfoù en udb, chom a-grap gant e skilfoù ouzh udb, kregiñ gant e skilfoù ouzh udb, en em zelc'hel gant e skilfoù ouzh udb, delc'her peg gant e skilfoù en udb, delc'her krog gant e skilfoù en udb, kregiñ start gant e skilfoù en udb, kregiñ peg gant e skilfoù en udb ; *die Katze krallt sich an dem Vorhang fest,* sac'hañ a ra ar c'hazh e ivinoù (e skilfoù) er rideoz, chom a ra ar c'hazh a-grap ouzh ar rideoz gant e skilfoù, kregiñ a ra ar c'hazh ouzh ar rideoz gant e skilfoù, krog eo ar c'hazh er rideoz.
Festland n. (-s,-länder) : **1.** douar-bras g., [dre fent] bro ar saout b., chafod ar saout g. ; *der Leuchtturm erhebt sich zwischen Festland und Insel,* emañ an tour-tan en aod d'an enezenn ; **2.** meurzouar g., kevandir g.

Festlandbewohner g. (-s,-) : douarbraziad g., den an douar bras g., kevandirad g. [*liester* kevandiriz].
festländisch ag. : ... an douar-bras, kevandirel, douarbrazel, meurzouarel.
Festlandsockel g. (-s,-) / **Festlandssockel** g. (-s,-) : plateiz kevandirel g.
festlegen V.k.e. (hat festgelegt) : **1.** merkañ, dougen, termenañ, didermenañ, pishaat, spisaat ; *Bedingungen festlegen,* merkañ divizoù ; *etwas genau festlegen,* diferañ udb. ; *ein Datum festlegen,* lakaat un deiz d'ober udb ; *das Datum für die Hochzeit festlegen,* deiziadañ an eured, lakaat an eured, lakaat deiz an eured, deiziañ an eured, merkañ deiz an eured, lakaat an eured da vezañ lidet d'an deiz-mañ-deiz, lakaat an deiz-mañ-deiz da lidañ an eured ; *der von Ihnen festgelegte Tag,* an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g. ; *etwas vertraglich festlegen,* kevratelañ udb ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt,* tregont euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *zur festgelegten Stunde,* d'an eur merket, en eur merket, d'an eur dediet ; **2.** [arc'hant.] postañ, klaviañ, fiziañ war dermen ; *Kapital festlegen,* postañ arc'hant, klaviañ kevalaoù ; **3.** [merdead.] *das Schiff festlegen,* eoriañ, lakaat an eor, teuler an eor er mor, lakaat ar vag war hec'h eor ; **4.** [lu] spislec'hiañ ; **5.** stabilaat, stabiliañ, kantañ, startaat, kreñvaat, kadarnaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ.
V.em. : **sich festlegen** (hat sich (t-rt) festgelegt) : gouestlañ ober udb, ober marc'had, reiñ ur respont da vat ; *ich möchte mich noch nicht festlegen,* gwell eo din gortoz c'hoazh a-raok din ober ar gra, ne fell ket din ober marc'had diouzhtu, gwell eo din gortoz a-raok din reiñ ur respont da vat ; *sich nicht festlegen,* komz tanav ; *festgelegte Meinung,* letenn b.
Festlegen n. (-s) : [lu] spislec'hiadur g., spislec'hiañ g.
Festlegepunkt g. (-s,-e) : poent daveañ g., spisverk g.
Festlegung b. (-,-en) : **1.** stabiladur g. ; **2.** [preder.] *begriffliche Festlegung,* determinadur g., despizadur g. ; **3.** [arc'hant.] klaviadur g.
festlich ag. : lidus, tonius, pompadus, lidel, lidek ; *festlich begehen,* lidañ war an ton bras, reiñ lid d'ur gouel, mirout ur gouel / difenn ur gouel (Gregor) ; *jemanden festlich empfangen,* ober stad (lid) d'u.b., reiñ un degemer a'r gwellañ d'u.b., reiñ un degemer c'hwek d'u.b., ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b.
Festlichkeit b. (-,-en) : lid g., ton g., pompad g., digoroù lies., lidadeg b., festoù lies. ; *Teilnehmer an einer Festlichkeit,* lider g.
Festlied n. (-s,-er) : kan g., kanenn b., azeulgan g.
festliegen V.gw. (lag fest / hat festgelegen) : **1.** [deiziad] bezañ merket da vat ; **2.** bezañ sac'het, bezañ houbet, bezañ streñjet, bezañ chanet, na c'hallout mont pelloc'h.
Festmacheboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.
festmachen V.k.e. (hat festgemacht) : **1.** stardañ, startaat, stabilaat, stabiliañ, kreñvaat, kadarnaat, skorañ, fichañ, sikañ, harpañ, festañ, lenañ ; **2.** merkañ, divizout ; **3.** *etwas an etwas (t-d-b) festmachen,* liammañ udb ouzh udb, eren udb ouzh udb, stagañ udb ouzh udb., festañ udb ouzh udb, lenañ udb ouzh udb.
V.gw. (hat festgemacht) : [merdead.] *an etwas (t-d-b) festmachen,* kostezañ udb. ; *am Kai festmachen,* kaeañ.
Festmachen n. (-s) : stabiladur g., startadur g., festadur, lenañ g.
Festmachetonne b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g.
Festmahl n. (-s,-e/-mähler) : banvez g., banvez-lid g., chervad b., chervadenn b., fest g., kouvi g., P. friko g./b., kouignaoua g., festailhoù lies. ; *Gast bei einem Festmahl,* banvezer g., frikoter g. ; *ein Festmahl halten,* lazhañ al leue lart, aozañ ur banvez.
Festmeter n. (-s,-) : ster g., sterad g., metrad-diñs g.
festnageln V.k.e. (hat festgenagelt) : tachañ a-varv, tachañ diouzh pad, tachañ evit mat, broudañ a-varv, stagañ mat gant broudoù ; *Schiefer festnageln,* klochedañ sklent, klochedañ un doenn.
Festnahme b. (-,-n) : harzidigezh b., bac'hidigezh b., dalc'h g., harz g.
festnehmen V.k.e. (nimmt fest / nahm fest / hat festgenommen) : herzel, derc'hel, dastum, tapout, pakañ, boueta, pakañ krog e, tapout krog e, lakaat harz war ; *niemand darf willkürlich festgenommen werden,* den ebet ne vo harzet diouzh c'hoant ; *nehmen Sie ihn nicht fest,* laoskit libr anezhañ ; *jemanden festnehmen lassen,* lakaat krog en u.b.
Feston n. (-s,-s) : neudadur g., garlantez b.
Festordner g. (-s,-) : komiser-aozer ur gouel g.
Festordnung b. (-,-en) : programm ur gouel g.
Festplatte b. (-,-n) : [stlenn.] pladenn galet b., kantenn galet b.
Festplattenlaufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] pladenn galet b., kantenn galet b.
Festplatz g. (-es,-plätze) : plas-foar g., tachenn-foar b.
Festpreis g. (-es,-e) : priz merket da vat g., priz padel g., priz digemm g., priz lakaet evit mat g.
Festpunkt g. (-s,-e) : poent fest g., spisverk g.
festrammen V.k.e. (hat festgerammt) : piloueraň, damezañ.
Festrammen n. (-s) : piloueraň g., damezañ g., piloueradur g.
Festrede b. (-,-n) : prezegenn da-geñver ur gouel b.
Festredner g. (-s,-) : prezegenner g.
Festsaal g. (-s,-säle) : sal ar gouelioù b.
festsaugen V.em. : **sich festsaugen** (saugte sich fest / sog sich fest // hat sich (t-rt) festgesaugt / hat sich (t-rt) festgesogen) : *sich an etwas (t-d-b) festsaugen,* **a)** kregiñ (krapañ) en udb gant e spegoù, chom a-grap ouzh udb gant e spegoù, kregiñ ouzh udb gant e spegoù, en em zelc'hel ouzh udb gant e spegoù, delc'her peg en udb gant e spegoù, kregiñ start en udb gant e spegoù, kregiñ peg en udb gant e spegoù ; **b)** chom a-grap ouzh udb, chom stag ouzh udb.
festschrauben V.k.e. (hat festgeschraubt) : stardañ a-grenn, biñsañ start, biñsañ mort, biñsañ mot, stardañ c'hwek ; *festgeschraubt,* ckouk, mot, mort.
Festschrauben n. (-s) : stardadenn b., starderezh g.
festschreiben V.k.e. (schrieb fest / hat festgeschrieben) : **1.** lakaat sklaer ha fraezh dre skrid, lakaat just-ha-just dre skrid ; **2.** gwiriañ, gwiriekaat ; **2.** termenañ, gwiriañ, stadañ.

Festschrift b. (-,-n) : kraflevr koun g.

festsetzen V.k.e. (hat festgesetzt) : **1.** herzel, bac'hañ, derc'hel, dastum, tapout, pakañ ; **2.** [dre skeud.] merkañ, lakaat termen da, termenañ, didermenañ, gwiriañ, stadañ, savelañ, diferañ, dougen ; *am festgesetzten Tag,* an deiz merket, an deiz dediet ; *vertragsmäßig festsetzen,* diferañ, feuriañ ; *einen Termin festsetzen,* lakaat (merkañ) un deiz d'ober udb, lakaat deiz d'ober udb, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, deiziadañ un emgav, deiziañ un emwel, lakaat un deiziad, koulzadiñ udb ; *den Preis festsetzen,* merkañ ur priz, lakaat ur priz ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt,* tregont euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *für etwas eine Frist festsetzen,* merkañ deiziad un termen, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen d'ober udb ; *vorher festsetzen,* kentlakaat ; **3.** reizhennañ, reizhaduriñ, reizhata ; **4.** stabilaat, stabiliañ, kantañ, startaat, kreñvaat, kadarnaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ.

V.em. : **sich festsetzen** (hat sich (t-rt) festgesetzt) : **1.** spegañ, stabilaat ; **2.** *sich an einem Ort festsetzen,* ober e annez en ul lec'h (en un tu) bennak, dont da chom da vat (en em ziazezañ) en ul lec'h bennak, en em staliañ en un tu bennak, diazezañ en un tu bennak, ober gwrizioù en un tu bennak, poulzañ gwrizioù en ul lec'h bennak, gwriziennañ en ul lec'h bennak.

Festsetzung b. (-,-en) : **1.** harzidigezh b., bac'hidigezh b., dalc'h g. ; **2.** didermenadur g., spisadur g., resisadur g., saveladur g., desaveladur g. ; **3.** reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhennadur g., reizhadurezh b., reolennoù lies., reizhennoù lies.

festsitzen V.gw. (saß fest / hat festgesessen) : bezañ sac'het, bezañ lagennet, bezañ houbet, bezañ bourdet, bezañ gludet, bezañ streñjet, bezañ chanet, na c'hallout mont pelloc'h, chom marv en e blas ; *die Kuh sitzt im Sumpf fest,* lagennet eo ar vuoc'h en un toull-kurun ; *er sitzt im Kaminschacht fest,* houbet eo e-barzh ar siminal ; *die Pflugschar sitzt fest,* houbet eo ar soc'h ; [kirri-tan] *der Wagen sitzt fest,* sac'het (chanet, bourdet, gludet, houbet) eo ar c'harr ; *der Motor sitzt fest,* skoilhet (chanet) eo ar c'heflusker ; *das Schleppnetz sitzt fest,* krog eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, dalc'h eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, karreget eo ar roued-stlej en dour, luziet eo ar roued-stlej ; *das Schiff saß in der Flaute fest,* paket e oa ar vag er c'halm-chok.

Festspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor sonn g./b.

Festspiele lies. : festival g., gala g., gouelioù lies.

Festspielhaus n. (-es,-häuser) : palez ar festivalioù g., palez ar gouelioù g.

feststampfen V.k.e. (hat festgestampft) : moustrañ, bresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, piloueraň, pladañ ; *die Erde mit den Füßen stampfen,* kailhotiñ, kalemarc'hiñ an douar, mac'hañ al leur, pilpazañ an douar ; *das Heu feststampfen,* moustrañ ar foenn.

Feststampfen n. (-s) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., piloueradur g., gwaskadurezh b.

feststecken V.k.e. (hat festgesteckt) : spilhennañ, brochañ ; *mit einer Nadel feststecken, mit Nadeln feststecken,* spilhennañ.

V.gw. (ist festgesteckt) : bezañ sac'het, bezañ lagennet, bezañ houbet, bezañ bourdet, bezañ gludet, bezañ streñjet, bezañ chanet, na c'hallout mont pelloc'h, bezañ luziet, chom marv en e blas ; *der Schlüssel steckt fest,* luziet eo an alc'hwez e toull an nor ; *im Schlamm feststecken,* bezañ sac'het er pri, chom sac'het el lagenn, bezañ lagennet, bezañ bourdet er pri, bezañ gludet, bezañ houbet er pri ; *er steckt im Kaminschacht fest,* houbet eo e-barzh ar siminal.

feststehen V.gw. (stand fest / hat festgestanden) : **1.** bezañ en e blom, bezañ start war e dachoù, delc'her start, delc'her ervat, delc'her en e sav ; **2.** bezañ merket da vat ; **3.** bezañ sur ha serten, bezañ diarvar, bezañ un dra asur, bezañ dieiltro, bezañ dieilpennadus, bezañ digemmus, bezañ digemm, bezañ divrall ; *die Tatsache steht fest,* un dra anat (sklaer) eo, ur wirionez eo / ur fed eo / un taol-fed eo (Gregor).

V.dibers. (stand fest / hat festgestanden) : bezañ sur, bezañ diarvar, bezañ un dra asur ; *es steht fest, dass ...,* anat (splann-kenañ, ur wirionez anat, ur fed sklaer) eo e ... ; *es steht fest (es steht so viel fest), dass ...,* pezh zo sur (diarvar) eo e ..., un dra asur eo e … ; *es steht hundertprozentrig fest, dass ich komme,* dont a rin hep fazi, dont a rin hep ket fellel, ne c'hwitin ket da zont, dont a rin hep mank ebet.

feststehend ag. : **1.** [tro-lavar] sonnet ; **2.** merket, lakaet, divizet ; **3.** devoudel, soliadel, soliadek, asur, diarvar ; **4.** *feststehendes Messer,* kontell eeun b.

feststellbar ag. : **1.** hag a c'heller lakaat difiñv, hag a c'heller blodañ, hag a c'heller skourjañ, hag a c'heller skorañ, hag a c'heller skourdañ ; **2.** hag a c'heller kavout dre un enklask ; **3.** hag a c'heller gwiriañ, gwiriadus, stadadus.

Feststellbremse b. (-,-n) : [kirri-tan] stard parkañ g., starderez parkañ b., frouen parkañ g.

feststellbar ag. : stadadus.

feststellen V.k.e. (hat festgestellt) : **1.** merkañ, termenañ, gwiriañ, stadañ, savelañ ; *einen Preis feststellen,* lakaat (merkañ) ur priz ; *den Schaden feststellen,* stadañ ar freuz ; *die Todesursache feststellen,* savelañ abeg ar marv ; **2.** [dre heñvel.] *feststellen, ob ...,* ober un enklask evit gouzout ha ...., dastum ditouroù evit gwelet ha .... ; *die Personalien feststellen,* **a)** ensellet ar paperioù-anv ; **b)** ober un enklask war un anv, dastum ditouroù a-zivout un anv ; *es gelang, die Identität des Verbrechers festzustellen,* kavet ez eus bet piv oa an torfedour ; **3.** klaviañ, blodañ, skourjañ, skorañ, skourdañ.

Feststelltaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell „Prenn Pennlizh.“ [*stokell prennañ ar pennlizherennoù*] b.

Feststellung b. (-,-en) : **1.** evezhiadenn b. ; **2.** termenadur g., gwiriadur g., stadadur g., anatadurezh b., stadadenn b., saveladur g. ; **3.** *Feststellung einer Rente,* saveladur ul leve g. ; **4.** *sachliche Feststellung,* gwiriadur g. ; *Feststellung einer Tatsache,* anatadurezh un taol-fed (ur wirionez) b. ; **5.** [gwir] *gerichtliche (juristische) Feststellung,* disklêriadenn a justis b., notadur a justis g., disklêriadur a justis g.

Feststellungsprotokoll n. (-s,-e) : danevell stadañ b., rentañ-kont g., skrid-gwiriañ g., skrid-danevell g., stadad g., stadadenn b.

Feststimmung b. (-,-en) : aergelc'h a fest g., amva drant ur gouel g.
Festtafel b. (-,-n) : taol ar vanvezerien b., taol vanvez b.
Festtag g. (-s,-e) : deiz gouel g., devezh gouel g., deiz bras g., devezh-berz g. ; *an Sonn- und Festtagen,* da Sul ha d'an deizioù gouel, e-kerzh ar sulvezhioù hag an devezhioù gouel, Sul-ouel, Sul-gouel ; *an Wochen-, Sonn- und Festtagen arbeiten,* labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad ; *die Festtage am Jahresende,* gouelioù dibenn bloaz lies. ; *jährlich wiederkehrender Festtag,* gouel bloaz g., gouel bloavezhiek g.
festtäglich ag. : lidus, tonius, ... an devezhioù gouel.
festtags Adv. : d'an deizioù gouel, e-kerzh an devezhioù gouel.
Festtagsstimmung b. (-,-en) : aergelc'h a fest g., amva drant ur gouel g.
Festtanz g. (-es,-tänze) : goueliad g.
Festtreppe b. (-,-n) : **1.** skalier lakaet a-varv g. ; **2.** skalier a enor g.
festtreten V.k.e. (tritt fest / trat fest / hat festgetreten) : moustrañ, mac'hañ, bresañ, pilat, baltriñ.
Festung b. (-,-en) : **1.** gwikadell b., fortaras g., kêr-gloz b., kre g., kreñv g., kreñvlec'h g., lec'h kreñv g. (Gregor), plas surentez g. ; *eine Festung erstürmen, eine Festung mit Gewalt einnehmen,* forzhañ ur c'hreñvlec'h ; *eine Festung schleifen,* dismantrañ (rezañ, peurziskar) ur c'hreñvlec'h, kas ur c'hreñvlec'h d'an traoñ, diskar ur c'hreñvlec'h a-benn-font, diskar ur c'hreñvlec'h rez an douar / lakaat ur c'hreñvlec'h rez an douar (Gregor) ; *eine an den Felsen angelehnte Festung,* ur wikadell harp ouzh ar roc'h b., ur wikadell stok ouzh ar roc'h b., ur wikadell sko ouzh ar roc'h b. ; **2.** [dre astenn.] *zu drei Monaten Festung verurteilen,* barn da dri miz karc'har, barn da dri miz gwikadell (Gregor).
Festungsarrest g. (-s) : karc'haridigezh b., arest g.
Festungsbau g. (-s,-bauten) : [lu, tisav.] **1.** gwikadell b., fortaras g., kêr-gloz b., kre g., kreñv g., kreñvlec'h g., lec'h kreñv g. (Gregor), plas surentez g. ; **2.** saverezh difennoù g., saverezh kreñvvogerioù g. ; **3.** savouriezh milourel b.
Festungshaft b. (-) : karc'haridigezh b., arest g.
Festungskommandant g. (-en,-en) : komandant kreñvlec'h g.
Festungskrieg g. (-s,-e) : brezel sezizañ g., brezel gronnañ g., brezel sichañ g.
Festungsturm g. (-s,-türme) : tour-meur g., tour-mestr g. / tour-kreiz g. (Gregor)
Festungswall g. (-s,-wälle) : kreñvvoger b., ramparzh g., moger-difenn b., moger-greñv b.
Festungswerk n. (-s,-e) : **1.** mogeriadur g. ; **2.** kre g., kreñv g., kreñvlec'h g., lec'h kreñv g. (Gregor).
festverzinslich ag. : savelet e gorvoder, gant korvoder digemm (sonn, savelet) ; *festverzinsliche Wertpapiere,* talvoudennoù gant korvoder stabil lies., talvoudennoù savelet o c'horvoder lies., talvoudennoù gant korvoder sonn lies.
Festvorstellung b. (-,-en) : gala g.
Festwerden n. (-s) : **1.** kaledidigezh b., kaletadur g., sonnadur g. ; **2.** [gwad] kaouledigezh b.
Festwertspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g., memor sonn b./g.
Festwiese b. (-,-n) : plas-foar g., tachenn-foar b.
festwurzeln V.gw. (ist festgewurzelt) : ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh ar blantenn-mañ-plantenn, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog, kavout e beg en douar.
Festzelt n. (-s,-e) : teltenn b., pabell b., tinell b., kaborell b. ; *ein Festzelt aufbauen,* tinellañ.
festziehen V.k.e. (zog fest / hat festgezogen) : stardañ, peurstardañ.
Festziehen n. (-s) : stardadenn b., starderezh g.
Festzug g. (-s,-züge) : lidambroug g., lidkerzh g., dibunadeg b., ambroug lid g., kerzhadeg lid b., ambrougadeg lid b., ambrougadenn lid b.
Fete b. (-,-n) **/ Fête** b. (-,-n) : gouel g., fest b.
Fetisch g. (-es,-e) : hudell b.
Fetischanbeter g. (-s,-) : hudellour g.
Fetischanbeterin b. (-,-nen) : hudellourez b.
Fetichismus g. (-) : **1.** hudellouriezh b. ; **2.** [bred.] fetichegezh b.
Fetichist g. (-en,-en) : **1.** hudellour g. ; **2.** [bred.] fetichour g.
Fetichistin b. (-,-nen) : **1.** hudellourez b. ; **2.** [bred.] fetichourez b.
fetichistisch ag. : **1.** hudellour ; **2.** [bred.] fetichour, fetichel.
fett ag. : **1.** druz, behinek, tonennek ; *fette Haare,* blev druz str. ; **2.** [dre heñvel.] lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, maget-druz ; *fette Gans*, gwaz lart b. ; *ein fettes Schwein,* ur pemoc'h lart g., ur porc'hell mat g., ur c'horf mat a bemoc'h g. ; *dick und fett,* lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor) ; *fett werden,* lartaat, mont lart, mont da vezañ lart ; *dieses Tier ist einfach nur fett,* ned eo nemet lard al loen-se ; *das fetteste Schwein der Herde,* magetañ pemoc'h an tropell g. ; **3.** [dre skeud.] *fetter Boden,* douar druz g. ; *fette Weide,* prat geot druz g, geot druz str., peurvan vat b. ; *fette Erbschaft,* tamm mat (tamm brav) a hêrezh g., pezh mell hêrezh g., hêrezh a-feson b. ; *fettes Amt,* karg c'hounidus b. (Gregor), karg spletus b. ; *fettes Jahr,* bloavezh a builhentez g., bloavezh fonnus g. ; *fetter Bissen,* tamm mat g., tamm lipous g., tamm mat a voued g. ; P. *das macht das Kraut (den Kohl) nicht fett,* kement-se ne lakaio ket muioc'h a dan dindan hor soubenn, n'eo ket kement-se a lakay kaol er soubenn, ne vo ket drusoc'h hor stal gant an dra-se, ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; [moull.] *fette Buchstaben,* lizherennoù tev lies., arouezennoù druz lies.
Fett n. (-s,-e) : **1.** behinenn b., behin g., druzoni b., druz g., larjez g., lard g., danvez druz g. ; *ausgelassenes Fett,* larjez g., lard-teuz g. (Gregor) ; *erkaltetes Fett,* lard-teuz

sonnet g., lard-teuz riellet g. ; *gehärtetes Schmelzfett,* markinoù lies. ; *sehr dünne Schicht Fett,* koc'henenn b., krestenenn b., druzonienn b. ; *Fett ansetzen,* lartaat, dont da vezañ lart, lardañ, tevaat, gwellaat, sevel kof ouzh an-unan ; *etwas mit Fett bestreichen,* lakaat lard (druzoni) war udb, lardañ udb, larjezañ udb, druzañ udb ; *mit Fett beflecken,* druzañ ; *das Fett vom Fleisch abschneiden,* dilardañ ar c'hig, tennañ an druzoni eus ar c'hig ; *das Fett abschöpfen,* **a)** dizruzañ, lemel an druzoni / dilardañ (Gregor) ; **b)** tennañ brav dour d'e vilin, mont ar bouf (an dibab, an askorn bras, ar vegenn, ar vouedenn) gant an-unan, mont ar manam gant an-unan, sachañ d'e du, lakaat ar gwellañ tamm en tu diouzh an-unan ; **2.** *die Fette,* an danvezennoù druz (lenkr) lies., an druzoni b., ar behinennoù b., an druzennoù lies. ; **3.** [dre skeud.] P. *er hat sein Fett, er hat sein Fett abgekriegt,* tapet (paket, klevet, kavet) en deus e begement, roet eo bet e stal dezhañ, roet eo bet e gont dezhañ, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ ; *von eigenem Fett zehren,* **a)** [loened] bevañ diwar al lard dastumet a-raok ar goañv ; **b)** [dre skeud.] kousket war e lore, tennañ hep lakaat, bevañ diwar e zanvez, bevañ diouzh e zanvez.

Fettablagerung b. (-,-en) : [mezeg.] behinadur g., behin g., gouzed behinek g., P. lard-marv g.

Fettammer b. (-,-n) : [loen.] kilheri lardet g.

Fettansatz g. (-es,-ansätze) : [korf.] bloneg g., P. lard-marv g.

fettarm ag. : gant nebeut a zruzoni, paour e druzoni, nebeut a zruzoni ennañ, druzoni-skañvaet ; *fettarme Milch,* laezh hanter ziennet g., laezh dre hanter zienn g., laezh damziennet g.

fettartig ag. : lipoidel, e doare al lard, a-zoare gant al lard, a-seurt gant al lard.

Fettauffänger g. (-s,-) : kas g., lechefre b.

Fettauge n. (-s,-n) : [kegin.] lagad druzoni g. [*liester* lagadoù druzoni].

Fettbauch g. (-s,-bäuche) : **1.** kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g., bigof g., begeliad g., P. kof yod g., sac'h-boued g. ; **2.** [dre skeud., den] P. sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g., lardonenn b., blonegenn b.

fettbäuchig ag. : teurennek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, teuc'h, hag en deus korf.

Fettcreme b. (-,-s) : dienn druz g., koaven druz g., [gwezelad] koavon druz g.

Fettdruck g. (-s,-e) : [moull.] arouezennoù druz lies., lizherennoù tev lies.

fettdrucken V.k.e. (hat fettgedruckt) : [moull.] moullañ gant arouezennoù druz, moullañ gant lizherennoù tev.

Fettdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn soav b.

fettdurchwachsen ag. : hanterlard, hantergig, dazlardet.

Fettembolie b. (-,-n) : [mezeg.] enfroù behinel g., emboliezh vehinel b.

fetten V.k.e. (hat gefettet) : **1.** lardañ, eouliañ, larjezañ, lenkrañ, druzañ ; **2.** [dre astenn, gwashaus] druzañ, mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ.

Fettfilm g. (-s,-e) : koc'henn druzoni b., pluskenn druzoni b., gwiskad moan a lard g.

Fettfleck g. (-s,-e) **/ Fettflecken** g. (-s,-) : saotr druzoni g., kousi druzoni g. ; *dass du mir keine Fettflecken auf deine Kleidung machst !* diwall da zruzañ da zilhad !

Fettgehalt g. (-s,-e) : kementad druzoni g., bec'h druzoni g., bec'hiad druzoni g.

Fettgewebe n. (-s,-) : [korf.] gwiad behinel g., behinenn b.

fetthaltig ag. : behinek, druz.

Fetthenne b. (-,-n) : [louza.] brignon-ar-reier g., falaod str. ; *große Fetthenne,* beverez b., louzaouenn-sant-Yann b. ; *weiße Fetthenne,* brignon-bihan g. ; *scharfe Fetthenne,* brignon-logod g.

fettig ag. : druz, behinek, lart, larjezek, lardous, tonennek ; *fettig machen,* druzañ.

Fettigkeit b. (-) : behinegezh b., larjezegezh b., druzder g., druzded b.

Fettkloß g. (-es,-klöße) : [dre skeud.] P. sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., tevasenn b., lovrgen b., paotr korfet tev b., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., kofeg g., korfeg g., lardonenn b., blonegenn b.

Fettklumpen g. (-s,-) : druzoni b.

Fettkörper g. (-s,-) : [bev.] danvezenn druz b., lipid g., druzenn b.

Fettkreide b. (-) : kleiz druz g.

Fettlappen g. (-s,-) : **1.** tamm pilhenn intret (treantet) gant druzoni g., lardouzenn b. ; **2.** [kegin.] *Fettlappen zum Beschmieren der Crêpe-Platte,* larjezenn b., lardigenn b., lardouzenn b.

Fettleber b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g. ; *alkoholische Fettleber,* kleñved ar gwin g.

fettleibig ag. : teuc'h, kuilh, teuc'hek, kofek, teurek, toufek, maget-druz.

Fettleibigkeit b. (-) : [mezeg.] kuilhder g., kigder g., teuc'hder g., teuc'hded b., teuregezh b.

fettlösend ag. : lipolitek.

fettlöslich ag. : eoulzileizhadus.

Fettmilch b. (-) : laezh-bistro g., laezh-druz g., laezh-frontek g., laezh-gludennek g., laezh-neudennek g., laezh-tourgouilh g., laezh stir g., laezh-tev g.

Fettnapf g. (-s,-näpfe) **/ Fettnäpfchen** n. (-s,-) : [trolavar] *ins Fettnäpfchen treten,* mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *wenn's drum geht, in ein Fettnäpfchen zu treten, bist du wirklich einsame Spitze ! du lässt wohl keinen Fettnapf aus,* te a oar anezhi, te ! - mailh out da stagañ da varc'h ouzh ar ruilhenn fall.

Fettnetz n. (-es,-e) : [kegin.] tavañjer lart b., brozh b., rouedenn b.

Fettpapier n. (-s,-e) : [tekn.] paper sulfurekaet g.

Fettpflanze b. (-,-n) : [louza.] plantenn chugek b., plantenn sunek b.

Fettpolster n. (-s,-) / [Bro-Aostria] g. (-s,-) : [korf.] bloneg g., lard-marv g.

Fettpresse b. (-,-n) : [tekn.] lardigenner g.

fettreich ag. : druz-kenañ, lart-tre.

Fettsack g. (-s,-säcke) : [dre skeud.] P. sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g., lardonenn b., blonegenn b.
Fettsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn druz b.
Fettschicht b. (-,-en) : gwiskad lard g., gwiskad druzoni g., druzonienn b. ; *gesalzenes Schweinefleisch mit dicker Fettschicht,* kig-sall kozh wiz kozh g.
Fettstoff g. (-s,-e) : danvezenn druz b., lipid g., druzenn b.
Fettsubstanz b. (-,-en) : danvezenn druz b., lipid g., druzenn b.
Fettsucht b. (-) : [mezeg.] behinegezh b., teuc'hder g., teuregezh b.
fetttriefend ag. : eoulek.
Fettwanst g. (-es,-wänste) : [dre skeud.] P. sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g., lardonenn b., blonegenn b.
Fetus g. (-/-ses,-se/Feten) : krouell b., frouezh e kof e vamm g. ; *die Entwicklung des Fetus,* kreskidigezh ar grouell b.
fetzen V.k.e. (hat gefetzt) : diframmañ ha leuskel da gouezhañ war al leur.
V.gw. : **1.** [verb-skoazell **sein** : ist gefetzt] mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz), mont d'ar post, postal ; **2.** [verb-skoazell **haben** : hat gefetzt] bezañ skoelfus, bezañ trejeboulus, bezañ spontus dreist.
V.em. : **sich fetzen** (haben sich (t-rt) gefetzt) : tabutal, chabousat, en em chabousat.
Fetzen g. (-s,-) : **1.** pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., truilhenn b., drailhaj g., stoubenn b., krennadur g., krennaj g., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b. ; *Fetzen Papier,* pilh paper g., pilhenn baper b., paperaj g., paperenn b., skridaj g. ; **2.** truilhenn b., truilhoù lies., pilhoù lies., pilhotoù lies., trabidenn b., trabidennoù lies., tamm dilhad truilh g. ; P. *in Fetzen hängen,* bezañ aet e truilhoù, pilhoustennañ, bezañ pilhoustennek, bezañ e pilhoù, bezañ aet e pilhoù, na vezañ nemet pilhoù eus an dilhad-mañ-dilhad, bezañ roget-diroget, bezañ trabidennek, bezañ truilhek, bezañ truilhennek ; *ihre alten Klamotten zerfielen in Fetzen,* he c'hozh tammoù dilhad a yeas e diframm, truilhennañ a reas he c'hozh tammoù dilhad, dispenn a reas he c'hozh tammoù dilhad, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e pilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e truilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e liboudennoù ; **3.** tammig g., bomm g. ; *Gesangsfetzen,* bomm-kan g. ; *ich konnte nur Gesprächsfetzen aufschnappen,* n'em oa gallet klevet nemet bommoù eus ar gaozeadenn ; **4.** P. tamm dilhad marc'hadmat g., kozh-dilhad str., libourc'h g. ; **5.** [Bro-Aostria] leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b.
Fetzenköder g. (-s,-) : gwennenn b.
fetzig ag. : hag a c'hallfe pilat ac'hanoc'h, spontus dreist, abominapl, ur spont ! un diframm ! un hiris ! skoelfus, trejeboulus.
feucht ag. : **1.** dourek, dourennek, arc'hleb, damc'hleb, leizh, mouest, mouestet, moeltr, moeltret, mukr, delt, gleborek, gleborennek, imorus, poukr, druz, gleb, glebiet, gourt ; *feuchter Boden,* douar gleb g., douar dous g. ; *die Erde ist feucht vom Tau,* deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *dieser Boden bleibt feucht,* an douar-mañ a zalc'h e zouster ; *das Gras wird feucht,* drusaat a ra ar geot, glebiañ a ra ar geot, moeltrañ a ra ar geot, gleboriñ a ra ar geot ; *feuchtes Wetter,* leizhamzer b., glebamzer b., amzer lous b., amzer c'hleborek b., amzer bikous b., amzer vrein b., mouestijenn b., amzer druz b., glebor g., leizhadurezh b., leizhien b., amzer vouest b. ; *die Luft ist feucht,* glebor a zo ; *feuchte Augen,* daoulagad dourennet (beuzet gant an daeroù, o tizourañ, dourennek, imorus) lies., daoulagad dour warno lies., daoulagad war flod (Gregor) lies. ; *das Holz ist feucht,* glas (glas-dour) eo ar c'hoad-se (ar c'heuneud-se) ; *feuchtes Pulver,* poultr leizh g., poultr mouestet g. ; *feuchte Wände,* mogerioù leizh lies., mogerioù louet lies., mogerioù mouestet lies., mogerioù mouest lies. ; *feuchte Wäsche,* dilhad leizh lies., dilhad mouest lies. ; *feucht machen,* gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ ; *feuchter machen,* glepaat, leishaat ; *feucht werden,* deltañ, dourennekaat, gleborekaat, dourenniñ, glebiañ, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, gleboriñ ; *feuchter werden,* glepaat, leishaat, mouestañ ; *feuchte Nächte,* nozvezhioù delt lies., nozvezhioù gleborek lies. ; *feuchtes Wetter,* leizhamzer b., glebamzer b., amzer zous b. ; *feucht und mild,* soubl ; *das Wetter ist feucht und mild,* soublañ a ra an amzer ; *kaum feucht,* arc'hleb ; **2.** [dre skeud.] *feuchtes Weib,* Mari-Vorgan b., morwreg b. (lies : morwragez) (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., dourverc'h b., korriganez-dour b. ; **3.** *er ist noch feucht hinter den Ohren,* hennezh a zo ur beg-melen - ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz - hennezh a zo eus an torad diwezhañ - hennezh a zo war e gentañ lamm - war ar boulc'h kentañ emañ - war e dro gentañ emañ ; *eine feuchte Aussprache haben,* skopigellat pa vezer o komz, sklabousat, bezañ ur flistrer eus an-unan ; **4.** [revelezh] *sie ist so richtig schön feucht,* glebiañ a ra dezhi, [dre fent] glizh a zo war he neizh, mouest eo ar foenn.
Feuchtbiotop g./n. (-s,-e) : takad gleborek g., bevva gleborek g.
Feuchte b. (-) : glebor g., glebder g., glebded b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., deltoni b., moeltradur g., mouester g., mouested b., mouestijenn b., latar an amzer g.

Feuchtekonvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug koumoulus g.
feuchteln V.gw. (hat gefeuchtelt) : [Bro-Suis] bezañ c'hwezh an tuf gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh ar moeltr gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh ar stouv gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh an touf gant an dra-mañ-tra.
feuchtfröhlich ag. : *gestern Abend ging's feuchtfröhlich zu,* dec'h d'an noz ez eus bet peadra da c'hoarzhin ha da zistanañ hor gourlañchenn.
Feuchtgebiet n. (-s,-e) : takad gleborek g., bevva gleborek g.
Feuchtigkeit b. (-) : **1.** glebor g., glebder g., glebded b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., bererezh g., deltoni b., glebiadur g., gleborenn b., moeltradur, mouester g., mouested b., mouestijenn b., mouestadurezh b., strog g., latar an amzer g. ; *Feuchtigkeit abhaltend,* hag a vir ouzh ar glebor, disgleborus ; *vor Feuchtigkeit schützen,* **a)** diwall diouzh ar glebor ; **b)** da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *Feuchtigkeit der Erde,* douster an douar g., mouestijenn an douar b. ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn ; **2.** [bev.] dourenn b., imor b., humor b., katar-rem g.
feuchtigkeitsbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar glebor, hag a zalc'h mat ouzh ar glebor.
Feuchtigkeitscreme b. (-,-s) : dienn gleborekaat g., koavon gleborekaat g., dienn gouzourañ g., koavon gouzourañ g.
Feuchtigkeitsgehalt g. (-s,-e) : kementad aezhenn dour en aer g., bec'h glebor en aer g., glebor an aer g., leizhded an aer b.
Feuchtigkeitsgrad g. (-s,-e) : gleborverk g.
Feuchtigkeitsmesser g. (-s,-) : [fizik] gleborverker g., higrometr g.
feuchtkalt ag. : yen ha gleb.
feuchtkühl ag. / **feuchtlau** ag. : soublik.
feuchtwarm ag. : pouer, poukr, soubl ; *feuchtwarmes Wetter,* amzer soubl b., soublienn b., amzer bouer b., amzer boukr b. ; *bei diesem feuchtwarmen Wetter wird bald das Ungeziefer wimmeln,* gant an amzer bouer-se e puilho ar preñved a-benn nebeut ; *wir haben feuchtwarmes Wetter,* soublañ a ra an amzer.
Feuchtwiese b. (-,-n) : prad dourek g.
feudal ag. : **1.** [istor] gladdalc'hel, gladdalc'hek, feodalc'hel, feodalc'hek, feodel, aotrouniel ; **2.** [dre skeud.] [goapaus] pompus, pompadus, lorc'hus, gagn ; *feudale Wohnung,* ranndi bompus b., ranndi ha n'emañ ket ar sifern ganti b.
Feudalherr g. (-n,-en) : aotrou gladdalc'hek g.
Feudalherrschaft b. (-,-en) : gladdalc'helezh b., feodalc'helezh b., feodelezh b.
Feudalismus g. (-) : gladdalc'herezh g., feodalc'herezh g.
Feudalität b. (-) : gladdalc'helezh b., feodalc'helezh b., gladdalc'hiezh b., feodelezh b.
Feudalordnung b. (-) : feodelezh b., gladdalc'helezh b., reizhiad c'hladdalc'hel b.
Feudalrecht n. (-s,-e) : gwir feodel g., gwir gladdalc'hel g.
Feudalstaat g. (-s,-en) : stad c'hladdalc'hel b., stad feodel b.
Feudalsystem n. (-s,-e) : feodelezh b., gladdalc'helezh b., reizhiad c'hladdalc'hel b.
Feudalwesen n. (-s) : gladdalc'helezh b., feodalc'helezh b., gladdalc'hiezh b., feodelezh b.
Feuer n. (-s,-) : **1.** tan g., tantad g., tantez g., ruzig g. ; *loderndes Feuer,* flamm-tan g., tanflamm g., flammad g., glaouriasenn b., glaouiadenn b., goradenn-dan b., selam g., fornez b., tan gwrez g., tan poazh g., tan leskidik g. ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff,* hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; *das Feuer brennt,* lug eo an tan, krog eo an tan ; *das Feuer will nicht richtig brennen,* neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, gwall zisterik eo an tan, pikous eo an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat ; *ich kriege das Feuer nicht an,* ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ ; *das Feuer lodert auf,* strinkañ a ra ar flammoù, flamminañ a ra an tan, teuler a ra an tan flammoù ; *Feuer (an)machen,* ober tan, lakaat an tan da gregiñ, enaouiñ un tantad, c'hwezhañ (enaouiñ, elumiñ) an tan, ober ur c'hlaouiadenn dan ; *das Feuer geht an,* kregiñ a ra an tan, krog eo an tan, lug eo an tan ; *das Feuer wieder zum Aufflammen bringen,* dasorc'hiñ an tan ; *sich am Feuer wärmen,* ober ur grazadenn e korn an tan, ober un dommadenn ouzh aer an tan ; *Feuer aus dem Stein schlagen,* tennañ tan gant un direnn, dilinsiñ, trekiñ tan ; *ein Feuer löschen,* lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) un tantad ; *das Feuer mit Sand ersticken,* mougañ an tan gant traezh ; *das Feuer ist aus, das Feuer ist ausgegangen,* marv eo an tan, marvet eo an tan, echu eo an tan ; *das Feuer unterhalten,* magañ an tan, mirout ouzh an tan a vervel, mirout ouzh an tan a vougañ, boueta an tan, delc'her (mirout) bev an tan ; *etwas ins Feuer werfen,* teuler udb war an tan, teuler udb en tan ; *ins Feuer geworfen werden,* mont en tan ; *dieses unmoralische Buch gehört ins Feuer,* ra yelo al levr lous-se en tan, ra yelo al levr lor-se en tan, ra yelo al levr hudur-se e poultr hag e ludu ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus,* an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; *gelindes Feuer,* banne tan g., tan bihan g., tan gorrek g. ; *etwas bei gelindem Feuer kochen,* mitonañ udb, mioc'hañ udb, mitonellañ udb, poazhañ (parediñ) udb war un tan dister, lakaat udb da drotal ; *etwas bei gelindem Feuer braten,* rostañ udb dre hir amzer, rostañ udb war tan bihan, rostañ udb war tan gorrek ; *etwas bei starkem Feuer kochen,* kas ar boued d'an drot, lakaat tan bras dindan udb, parediñ (poazhañ) udb war an tan bras, birviñ udb evel birviñ dilhad ; *den Topf aufs Feuer stellen,* lakaat ar gaoter war an tan, lakaat lein war an tan, lakaat tan dindan ar gaoter, fardiñ ar pothouarn àr an tan, fardiñ ar pothouarn war an tan ; *der Topf ist aufs Feuer gestellt worden,* aet eo ar gaoter war an tan ; *spärliches Feuer,* tan dister g., banne tan g., begad tan g., tan intañvez g. ; *das Feuer mit Asche zudecken,* pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *ohne Licht und Feuer,* hep na gouloù na tan.
2. [dre heñvel.] tan g., tan-gwall g., entan g., leskidigezh b. ; [dre heñvel.] *Feuer an ein Haus (an)legen,* lakaat an

tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; *in der Scheune ist Feuer ausgebrochen,* emañ an tan er c'hrignol, krog eo (emañ krog) an tan er galatrez, lug eo an tan er galatrez ; *dem Feuer wehren,* stourm a-enep an tan, klask lazhañ an tan ; *Feuer !* an tan ! krog eo an tan ! ; *Feuer fangen,* entanañ, kregiñ an tan en dra-mañ-tra, elumiñ ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer,* kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; *das Feuer lässt nach,* emañ an tan oc'h euvriñ e nerzh, dinerzhañ a ra an tan, terriñ a ra da nerzh an tan, emañ nerzh an tan o terriñ.

3. *bengalisches Feuer,* tan-arvest g., goueliadenn-roial b., tan ijinus g., P. mespont g.

4. [dre astenn.] tan g., tennoù lies., tennadeg b. ; [lu] *fortgesetztes Feuer,* tennadeg diastal (dizehan, hep spanaenn) b. ; *andauerndes Feuer,* tennadeg stank (fonnus) ha diastal b. ; *unter Feuer nehmen, mit Feuer belegen,* leuskel barradoù tennoù war, tennañ (diskargañ tennoù) war ; *im feindlichen Feuer stehen,* bezañ dindan tennoù an enebourien, bezañ tennet war an-unan ; *Feuer geben,* tennañ, lakaat ar poultr da grozal ; *Feuer !* tan ! tennit ! tan dezhi ! ; *ins Feuer marschieren,* mont d'an tan ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, fortwährendes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.

5. [tr-l] *wie Feuer und Wasser,* disheñvel penn-da-benn, disheñvel-krenn ; *Wasser und Feuer vertragen sich nicht,* an tan hag an dour ne en em reont ket ; [dre skeud.] *Öl ins Feuer gießen,* teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, c'hwezhañ war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, c'hwezhañ trouz etre tud 'zo, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud ; *das Feuer glimmt unter der Asche fort,* glaou bev a zo dindan al ludu, traoù kuzhet a zo en hent ; *ein Land mit Feuer und Schwert verwüsten,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, skeiñ ur vro gant lemm ar c'hleze, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, diskar ur vro dre an dir hag an tan, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer ; *ich möchte die Hand dafür ins Feuer legen,* me 'vo krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vin lazhet (dallet) ma n'eo ket gwir, an diaoul ra 'm sammo ma n'eo ket gwir an dra-se ! ra vin dall ma n'eo ket gwir an dra-se ! pe manac'h e vin ma n'eo ket gwir ! ; *für jemanden durchs Feuer gehen,* mont en tan evit ober plijadur d'u.b., bale war ar mor evit u.b., reiñ e groc'hen evit u.b. ; *mit dem Feuer spielen,* kemer ur riskl bras, en em forsiñ, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ ur riskl bras war an-unan, tennañ reuz war-an-unan, en em lakaat dindan vec'h ; *zwischen zwei Feuer geraten,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous, bezañ gweget etre div gostezenn ; P. *für jemanden die Kastanien aus dem Feuer holen,* bale war ar mor evit u.b., en em zivadeziñ d'ober evit u.b., tennañ tan war e gein oc'h ober evit unan all, mont en tan evit u.b., ober tout al labour evit mad unan all, poaniañ (toullañ) evit unan all, kemer riskloù evit mad unan all ; *er hat Feuer am Arsch,* redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e plouz e votoù, e lost e chupenn, e lost e roched), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù Gozh o klask lipat e revr dezhañ, redek a ra ken na strink tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, krog eo an tan en e fourch ; [kr-l] *kleiner Funken, großes Feuer,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti ; *kein Rauch ohne Feuer, wo Rauch ist, da ist auch Feuer,* dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous.

6. [dre skeud.] tan g., entan g., fo g., intampi g., herrder g., gred g., gred bervidant g., gred intampius g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., bevder g., bevded b., bervidanted b., birvidigezh b., ernez b., nerzh-youl g., deltu g., frenezi b., gouezded b., youl b., friantiz b. ; *Feuer und Flamme sein,* bezañ tan en an-unan, bezañ entanet-naet, bezañ e berv (leun a c'hred, leun a intampi, leun a herrder), bezañ birvilh en an-unan, bezañ gwad bev en an-unan, bezañ kalz a startijenn en an-unan, bezañ bev ar gwad en e wazhied, bezañ gwrez en an-unan, bezañ gwrez en e wad, kaout gwad en e wazhied, bezañ kalz a zeltu gant an-unan, bezañ broud en an-unan, bezañ entanet, bezañ fred ha dever en an-unan ; *Feuer der Liebe,* fo (tan) ar garantez g. ; *Feuer und Flamme speien,* skeiñ (teuler) tan ha moged ; *Feuer fangen,* **a)** bezañ gounezet gant an amourousted, dont amourous ouzh u.b., kouezhañ e karantez gant u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., amoediñ gant u.b., mont bihan e galon evit u.b., kemer ur joa dreistmoder ouzh u.b., kemer amourousted ouzh u.b. ; **b)** birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, treflammañ, bezañ troet gant udb, bezañ trelatet gant udb, bezañ taer war udb ; *leicht Feuer fangen,* bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ tomm e benn, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ ur penn tomm a zen, bezañ brizh, bezañ rust an troc'h gant an-unan, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *Feuer hinter etwas (t-rt) machen,* buanaat udb, lakaat herr en udb, herrekaat udb, hastañ udb, presañ udb, reiñ tizh d'udb, lakaat kas en udb, fonnusaat udb ; *jemandem Feuer unter den Hintern (den Frack, den Schwanz) machen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ

herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *das Feuer schüren, Öl ins Feuer gießen, ins Feuer blasen,* teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, c'hwezhañ war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., engervel ar gasoni, ereziñ enep u.b. ; *das Feuer des Diamanten,* sked an diamant g., lufr an diamant g. ; *der Wein hat Feuer,* blazet mat ha kreñv eo ar gwin-mañ, kalonek eo ar gwin-mañ ; [kr-l] *gebranntes Kind scheut das Feuer,* ki (kazh) skaotet en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - kazh skaotet a dec'h rak dour bervet - evel ki skaotet ho pez doan rak dour bervet.

Feueralarm g. (-s) : alarm tan-gwall g., kemenn tan-gwall g., galv-diwall tan-gwall g. ; *Feueralarm schlagen,* tokañ.

Feueranbeter g. (-s,-) : azeuler an tan g., keheler an tan g., tanazeuler g., tangeheler g.

Feueranbetung b. (-,-en) : azeulerezh an tan g., kehelerezh an tan g., tanazeulerezh g., tangehelerezh g.

Feueranmachen n. (-s) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaouidigezh b.

Feueranzünder g. (-s,-) : [tekn.] enaouer g., tanerez b.

Feuerbake b. (-,-n) : [merdead.] tanlec'h g., tour-tan g., letern b., letern-arouez g., balizenn c'houlaouek b., boue lugernus g.

Feuerball g. (-s,-bälle) : boulienn dan b., boulienn c'hurun b.

Feuerbefehl g. (-s,-e) : [lu] urzh tennañ g.

Feuerbekämpfer g. (-s,-) : mouger tanioù-gwall g., mouger tan-gwall g.

Feuerbekämpfung b. (-,-en) : stourm ouzh an tanioù-gwall g., stourm ouzh un tan-gwall g.

Feuerbereich g. (-s,-e) : [lu] takad dindan dennoù g.

feuerbereit ag. : [lu] prest da dennañ, pare da dennañ, e bant.

Feuerberg g. (-s,-e) : [barzh.] menez-tan g.

feuerbeständig ag. : kalet ouzh an tan, dideuzus, tanspirus, dibober, dalc'hus ouzh an tan, dizentan, dizentanus, diloskus, dizevus, anloskus, tanc'houzañvus.

Feuerbeständigkeit b. (-) : [fizik] dalc'huster ouzh an tan g., tanspirusted b.

Feuerbestattung b. (-,-en) : luduadur korfoù marv g., deviñ korfoù marv g., pulluc'h korfoù marv b., luduañ kelanoù g.

Feuerblume b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h str., roz-aer str., roz-naer str.

Feuerbock g. (-s,-böcke) : ki-tan g. [*liester* chas-tan], lander g. ; *Holzklotz, der als Feuerbock eingesetzt wird,* tranked g.

Feuerbrand g. (-s,-brände) : [louza., kleñved] tan bakteriel g., devadur bakteriel g.

Feuerdeckel g. (-s,-) : kafuner g.

Feuereifer g. (-s) : gred g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; *mit Feuereifer,* a-daol-dall, a-boulz e gorf, a-lazh-korf.

Feuereimer g. (-s,-) : sailh evit an tanioù-gwall b., kelorn evit an tanioù-gwall g.

Feuereinheit b. (-,-en) : [lu] unvez tennañ b.

Feuereinstellung b. (-,-en) : [lu] harz-tennañ g., harz-tennadeg g., arsav-brezel g., treverz b., diviz-brezel g.

feuerfarben ag. / **feuerfarbig** ag. : flamm, livet-flamm, ruz-tan, lugernus evel an tan, ruz-poazh, ruz-glaou, ruz-bev, ruz-kel, ruz-gren, ruz flamm.

feuerfest ag. : dizentan, dizentanus, diloskadus, dizevadus, anloskus, kalet ouzh an tan, dideuzus, tanspirus, dibober, dalc'hus ouzh an tan, kalet ouzh an tan, tanc'houzañvus, tanwarezet ; *feuerfester Stein,* brikenn pri-tan b., brikenn dibober b., brikenn tanspirus b. ; *diese Schüssel ist nicht feuerfest,* ar plad-se n'eo ket mat da lakaat war an tan, strinkañ a rafe.

Feuerfestigkeit b. (-) : [fizik] diloskadusted b., anloskuster g., tanspirusted b.

feuerflüssig ag. : [kimiezh] tanek ; *feuerflüssige Elektrolyse,* tredanrannadur dre deuzadur (dre deuzidigezh / dre deuzerezh) g.

Feuerfresser g. (-s,-) : krañcher tan g., lonker tan g., strinker tan g., skoper tan g.

Feuerfunke g. (-ns,-n) ; elfenn b., elf str., fulenn-dan b., fulad lies., ful str., eufl str., strinkadenn dan b., flammenn b., flammennig b., flammijenn b., flanezenn b., elienenn b., sklisenn dan b.

Feuergase lies. : gazoù loskidigezh lies.

Feuergatter n. (-s,-) : harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.

Feuergefahr b. (-,-en) : dañjer tan-gwall g., riskl tan-gwall g.

feuergefährlich ag. : flammus, a grog aes an tan ennañ, entanus, tanus, helosk.

Feuergefährlichkeit b. (-) : flammuster g., tanusted b.

feuergeschweift ag. : gant ul lost tan.

Feuerglocke b. (-,-n) : kloc'h an tan g., kloc'h-galv g., kloc'h-euzh g., kloc'h an tan-gwall g., son-galv g.

Feuerglut b. (-,-en) : tantez-tan g., tanflamm g., fornez b., tan gwrez g., goradenn b.

Feuerhagel g. (-) : glav a dan g.

Feuerhaken g. (-s,-) : **1.** pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g. ; **2.** krog tan-gwall g.

Feuerherd g. (-s,-e) : **1.** oaled b. ; **2.** poent-kreiz an tan-gwall g.

Feuerhimmel g. (-s) : [mojenn.] uheloabl g.

Feuerholz n. (-es) : koad-losk g., koad-tan g., keuneud str. ; *zum Heizen des Ofens bestimmtes Feuerholz,* keuneud forn str., gor forn g. ; *Feuerholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer,* koad-losk fonnus da zeviñ g.

Feuerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Feuerkugel b. (-,-n) : maen-luc'hed g.

Feuerland n. (-s) : *Feuerland,* Douar an Tan g.

Feuerlärm g. (-s) : alarm tan-gwall g., kemenn tan-gwall g., galv-diwall tan-gwall g.

Feuerleiter b. (-,-n) : skeul vras ar bomperien b.

Feuerlilie b. (-,-n) : [louza.] lili melen-ruz str.

Feuerlinie b. (-,-n) : [lu] linenn-dan b., linenn an tan b.

Feuerlöschapparat g. (-s,-e) / **Feuerlöscher** g. (-s,-) : mouger-tan g., mouger g.

Feuerlöschmannschaft b. (-,-en) : bagad saperien-bomperien g.
Feuermauer b. (-,-n) : moger harz-tan b.
Feuermeer n. (-s,-e) : mor a dan g.
Feuermelder g. (-s,-) : korn tan-gwall g., c'hwitellerez tan-gwall b.
feuern V.gw. (hat gefeuert) : **1.** boueta an tan ; *mit Holz feuern,* boueta e dan gant koad, ober tan gant keuneud ; **2.** [lu] tennañ, lakaat ar poultr da grozal ; *blind feuern,* tennañ a-wenn, tennañ hep boled, leuskel un tenn-poultr ; *scharf feuern,* tennañ da vat, tennañ evit gwir.
V.k.e. (hat gefeuert) : P. **1.** teurel, dideurel, disteurel, bannañ, stlepel, distlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, rual, tanfoeltrañ, foeltrañ, foetañ, darc'haouiñ, skeiñ, delazhiñ, lañsañ, torimellat, sinklañ, strapañ, chetiñ, disvantañ, findaoniñ d'an douar, flistrañ ; *etwas in die Ecke feuern,* stlepel (delazhiñ) udb en ur c'horn bennak ; **2.** *jemandem eins um die Ohren feuern,* diaveliñ ur javedad diouzh u.b. / distagañ ur fasad (un avenad) diouzh u.b. (Gregor), boc'hata (skouarnata, javedata, fasadiñ, fasata) u.b., distagañ ur palvad d'u.b., difoeltrañ un skouarnad gant u.b., distagañ ur skouarnad gant u.b. ; **3.** skarzhañ ; *jemanden feuern,* skarzhañ u.b., kas u.b. en e roud, stlepel u.b. er-maez, reiñ foet an nor d'u.b., P. foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, plantañ u.b. er-maez.
Feuerpause b. (-,-n) : [lu] harz-tennañ g., harz-tennadeg g., treverz b., arsav g.
Feuerpolizei b. (-) : servij gwareziñ diouzh an tanioù-gwall g.
feuerpolizeilich ag. : ... ar servij gwareziñ diouzh an tanioù-gwall g.
Feuerprobe b. (-,-n) : [istor] barn dre an tan b.
Feuerqualle b. (-,-n) : [loen.] morgaoul str.
Feuerraum g. (-s,-räume) : *Feuerraum des Kamins,* genoù ar siminal g., oaled g.
Feuerregen g. (-s,-) : glav a dan g.
Feuerrost g. (-es,-e) : kael oaled b., grilh b.
feuerrot ag. : ruz-tan, ruz-poazh, ruz-glaou, ruz-bev, ruz-kel, ruz-gren, ruz flamm ; *eine feuerrote Kirsche,* ur gerezenn ruz-glaou b. ; *feuerrotes Haar,* blev tan str., blev gell-kistin str., blev ruz str., blev gell str. / blev rous str. (Gregor) ; *feuerrot werden,* **a)** dont da vezañ ruz-mouk ; **b)** [dre skeud.] sevel ar ruz d'e zivjod, dont ur ruster en e benn, dont ruz evel kribenn ur c'hilhog, dont ruz-glaou, dont ruz evel ur c'hlaouenn dan, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven.
Feuersalamander g. (-s,-) : [loen.] sourd g.
Feuersbrunst b. (-,-brünste) : tantez-tan g., tanflamm g., tan-gwall g., tan-gwall grizias g., fornez b., goradenn b., tan gwrez g.
Feuerschaden g. (-s,-schäden) : gwalloù degaset gant an tan lies.
Feuerschaufel b. (-,-n) : paliked b., palikez b., pal-dan b.
Feuerschein g. (-s) : skleur ar flammoù g., skleur an tan-gwall g., sked an tan-gwall g.
Feuerschiff n. (-s,-e) : bag sklêrijennañ b., bag tour-tan b.
Feuerschirm g. (-s,-e) : harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Feuerschlucker g. (-s,-) : krañcher tan g., lonker tan g., strinker tan g., skoper tan g.
Feuerschluckerin b. (-,-nen) : krañcherez tan b., lonkerez tan b., strinkerez tan b., skoperez tan b.
Feuerschlund g. (-s,-schlünde) : **1.** islonk leun a dan g., isfont leun a dan g. ; **2.** [lu, istor] mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g.
Feuerschneise b. (-,-n) : harz-tan g., digoadenn b.
Feuerschröter g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., c'hwil-sant-Yec'han g., c'hwil-sant-Yann g., c'hwil-gouel-Yann g., gwrac'h an diaoul b., kornegan g.
Feuerschutz g. (-es,-e) : **1.** gwarez ouzh an tanioù-gwall g., harz-tan g., tanharz g. ; **2.** [lu] tennadeg wareziñ g.
Feuerschütze g. (-n,-n) : [lu] kouleriner g.
Feuerschutztür b. (-,-en) : dor harz-tan b.
Feuerschwamm g. (-s,-schwämme) : tont g., losk g.
Feuersglut b. (-,-en) : fornez b., tan gwrez g., herrder g., tan poazh g.
feuersicher ag. : tanwarezet, dizentan, dientanus, dizentanus, diloskus, dizevus, anloskus, tangaeüs, disflammus.
Feuersnot b. (-,-nöte) : **1.** tan-gwall g., tanidigezh b. ; **2.** dañjer tan-gwall g., riskl tan-gwall g.
Feuerspucker g. (-s,-) : krañcher tan g., strinker tan g., skoper tan g.
Feuerspritze b. (-,-n) : [tan-gwall] strinker dour g.
Feuerstätte b. (-,-n) : oaled b.
Feuerstein g. (-s,-e) : maen-tan g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-kurun g., maen-kailhastr g., kailhaouenn b., kailhastr g.
Feuerstelle b. (-,-n) : **1.** lec'h evit ober tan g. ; **2.** dilerc'hioù un tan lies. ; **3.** oaled b.
Feuerstoß g. (-es,-stöße) : tennadeg b., mindrailhadeg b., barrad tennoù g., kaouad tennoù b.
Feuerstrafe b. (-,-n) : touch-tan g., tanañ treid g., barn da boanioù dre an tan b.
Feuersturm g. (-s,-stürme) : c'hwezh sunañ an tan-gwall g.
Feuertaufe b. (-,-n) : [lu] badeziant an tan b. ; *seine Feuertaufe erhalten,* anavezout an tan evit ar wech kentañ.
Feuertod g. (-s) : **1.** marv dre an tan g. ; **2.** marv war ar buched g.
Feuertreppe b. (-,-n) : diri tec'hel lies.
feuertrunken ag. : entanet ; *wir betreten feuertrunken, Himmlische, dein Heiligtum,* setu ni, gant gred entanet, war dreuzoù dor da neved.
Feuerung b. (-,-en) : **1.** tommerezh g., tommidigezh b. ; **2.** danvez-tan g., helosk g., loskant g. ; **3.** [tekn.] kaoter b., oaled b.
Feuerungsanlage b. (-,-n) : tommerezh b., staliadur tommañ g.
Feuerungsgase lies. : gazoù tommerezh lies.
Feuerungsmaterial n. (-s,-ien) : danvez-tan g., helosk g., loskant g.
Feuerversicherung b. (-,-en) : kretadur tan-gwall g.
Feuerversicherungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretaat tan-gwall b., kevrat kretadur tan-gwall b.
feuerverzinkt ag. : [tekn.] zinket en tomm.
Feuerwache b. (-,-n) : kazarn ar bomperien g./b.

Feuerwächter g. (-s,-) : beilhour tanioù-gwall g., gedour tanioù-gwall g.
Feuerwaffe b. (-,-n) : arm-tan g.
Feuerwaffenherstellung b. (-,-en) : sklopederezh g.
Feuerwaffenhandel g. (-s) : sklopederezh g.
Feuerwasser n. (-s) : odivi g., chigodenn b., pistouilh g.
Feuerwehr b. (-,-en) : paotred an tan lies., pomperien lies., riboulerien lies. ; *die Feuerwehr alarmieren,* gelver ar bomperien, kemenn ar bomperien.
Feuerwehrauto n. (-s,-s) : karr paotred an tan g.
Feuerwehrfrau b. (-,-en) : pomperez b., saperez-pomperez b., riboulerez b.
Feuerwehrhaus n. (-es,-häuser) : kazarn ar bomperien g./b.
Feuerwehrmann g. (-s,-leute) : pomper g., saper-pomper g., paotr an tan g., ribouler g.
Feuerwehrrettungsknoten g. (-s,-) : skoulm-kador g.
Feuerwehrübung b. (-,-en) : pleustradeg alarm tan-gwall b.
Feuerwerk n. (-s,-e) : tan-arvest g., goueliadenn-roial b., tan ijinus g., P. mespont g.
Feuerwerker g. (-s,-) : tanarvestour g., poultrer g., tarzher g.
Feuerwerkerin b. (-,-nen) : tanarvestourez b., poultrerez b., tarzherez b.
Feuerwerkskörper g. (-s,-) : fuzeenn tan-arvest b., fuzeenn dan-arvest b.
Feuerwerkskunst b. (-) : tanarvestouriezh b.
Feuerwerksrakete b. (-,-n) : fuzeenn tan-arvest b., fuzeenn dan-arvest b.
Feuerwirkung b. (-,-en) : [lu] efedusted an dennadeg b.
Feuerwurzel b. (-,-n) : [louza.] bouloù naered lies.
Feuerzange b. (-,-n) : piñsetez b., piñsetenn b., piñsedoù lies., gwask b.
Feuerzangenbowle b. (-,-n) : gwin tomm saouret g., loskad g.
Feuerzeichen n. (-s,-) : **1.** letern-arouez g. ; **2.** tan g. ; **3.** arouez tan-gwall g./b., sinal tan-gwall g. ; **4.** merk devadenn g., kleizhenn devadenn b.
Feuerzeug n. (-s,-e) : direnn b., delin b., enaouer g.
Feuerzeugbenzin n. (-s) : strilheoul direnn g.
Feuerzeuggas n. (-es) : aezhenn direnn b., gaz direnn g.
Feuilleton n. (-s,-s) : pajennoù diwar-benn ar sevenadur b., pennadoù sevenadurel lies.
Feumer g. (-s,-) : bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaled b., salabardenn b., poulre g., tenell b.
feurig ag. : **1.** entanet, ... tan, feuls, gwrezus, tanek ; *feurige Kohlen,* glaou bev str. (Gregor), glaou tan, glaou ruz-tan, glaou ruz, etivi-tan, skodoù-tan, kefioù-tan ; **2.** [dre skeud.] intampius, leun a herrder, herrus, gredus, leun a c'hred, tanus, entanus, entanet, grizias, gwrezus, birvidik, foll, leskidik, dall, diroll, froudadek, atizek, berv, bervidant, bev-buhez, bev-buhezek, fo ennañ, friant ; *feuriger Wein,* gwin kalonek g., gwin kreñv ha blazet mat g. ; *feuriges Pferd,* marc'h gwad berv ennañ g., marc'h leun a fouge g., marc'h kuladus g. / marc'h fougeüs g. / marc'h fringus g. (Gregor), marc'h feul g., marc'h hag a zo tomm e wad g., marc'h friant g., marc'h leun a friantiz g., marc'h foll g. ; *feuriger Redner,* prezegenner entanet (gredus) g. ; *feurige Liebe,* karantez virvidik (foll, leskidik, dall, diroll) b., karantez vervidant b., froudad karantez g., karantez o virvidikaat ; *feurige Kohlen auf jemandes Haupt sammeln,* lakaat mezh d'u.b., lakaat u.b. da deuziñ gant ar vezh, mezhekaat u.b., lakaat u.b. gwall ziaes, lakaat u.b. gwall nec'het, kargañ u.b. a vezh / ober mezh d'u.b. (Gregor).
Fex g. (-es,-e) : **1.** paotr tik war udb g., paotr ar ... g. ; **2.** foll g., diskiant g., sod g., darsod g., paotr fursot g., paotr skoet g. ; **3.** P. jañ-blev g.
Fez[1] g. (-,-) / (-es,-e) : [boned] fez g., fezenn b.
Fez[2] g. (-es) : kouilhonadenn b., bourd g., bourderezh g., baoch g., farsadenn b.
ff [tro-lavar] P. eine *Sache aus dem ff verstehen,* gouzout udb dreist penn e viz (dreist-penn-biz).
FF : [sonerezh] fortissimo.
Fiaker g. (-s,-) : fiakr g.
Fiale b. (-,-n) : [tisav.] pinakl g., nadoz b.
Fiasko n. (-s,-s) : c'hwitadenn b., c'hwitadeg b., afochadenn g., kac'hadenn b., distokadenn b., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., louzenn b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b. ; *Fiasko machen,* ober kazeg, chom kazeg, ober flagas, tapout ul louzenn, pakañ ur strilh, pakañ un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout e lip, bezañ krazet naet, bezañ distrilhet brav ha kempenn, bezañ lakaet war e c'henoù, degas ur penn leue d'ar gêr, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), kaout ar billig toull, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav ; *das war das reinste Fiasko,* graet hor boa flagas gant an dra-se, tapet hor boa ul louzenn, ur gac'hadenn vantrus e voe ; *das Theaterstück war das reinste Fiasko,* ur c'hwitadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, ar pezh-c'hoari en doa graet tro gazeg, ar pezh-c'hoari en doa graet kazh, graet hor boa flagas gant ar pezh-c'hoari prop ha brav, tapet hor boa ul louzenn gant ar pezh-c'hoari, ur gac'hadenn vantrus e voe ar pezh-c'hoari-se.
Fiatgeld n. (-es,-er) : moneiz fiziek g., moneiz paper g.
Fibel b. (-,-n) : **1.** kroaz-Doue b., levrig-digej g. ; **2.** spilhenn-alc'hwez b. ; **3.** dornlevr g., levr-dorn g.
Fiber b. (-,-n) : gwienn b., edañv g.
Fibrille b. (-,-n) : [korf.] gwian b.
Fibrin n. (-s,-) : fibrin g.
Fibrom n. (-s,-e) : [mezeg.] fibrom g.
fibrös ag. : neudennek, edañvek, gwiennek.
Fiche g./n.. (-s,-s) : **1.** korrfichenn b. ; **2.** [Bro-Suis] fichennaoueg b.
Fichte b. (-,-n) : [louza.] gwez-sapr str. ; *gemeine Fichte,* pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruñs str., pruñsenn b., spruñs str., spruñsenn b.
fichten ag. : … koad sapr, … koad pruñs.
Fichtenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g.
Fichtenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] pruñs str., pruñsenn b., spruñs str., spruñsenn b.
Fichtenholz n. (-es,-) : koad sapr g., koad pruñs g., koad pin g., sapr g., pruñs g., pin g.
Fichtennadel b. (-,-n) : [louza.] delienn sapr b., delienn bruñs b., delienn bin b., barv-pin str.
Fichtennadelextrakt g. (-s,-e) : douhennad delioù sapr g., eztennad delioù sapr g.

Fichtensteinpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog saourus g.
Fichtenzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g.
Fick g. (-s,-s) : P. taol g., taol roked g., taolad g., flemmadenn b., frotadenn b., troñsad g., gae-gae g. ; *er hat Lust auf einen Fick,* c'hoant en deus plantañ unan, c'hoant en deus c'hoari ar vaouez, c'hoant c'hoari ar vaouez a zo savet gantañ, c'hoant en deus tennañ ur gae-gae, c'hoant en deus fistoulat, paket en deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch, kroget eo ar big en e skouarn, friantiz a zo ennañ, savet ez eus friantiz ennañ ouzh u.b., kroget eo an orged ennañ, kroget eo gant an orged, hemañ a zo leun a orged ; *sie hat Lust auf einen Fick,* c'hoant paotr a zo savet ganti, c'hoant he deus e vefe piket he zoull dezhi, fellout a ra dezhi c'hoari, paket he deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), kroget eo ar big en he skouarn, c'hoant he deus tennañ ur gae-gae, klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch, friantiz a zo enni, savet ez eus friantiz enni ouzh u.b., krog eo an tan en he brozh, emañ an tan en he gaol ganti, kroget eo an orged enni, kroget eo gant an orged, homañ a zo leun a orged, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni.
ficken V.gw. (hat gefickt) : P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, feskenniñ, en em dourtañ, fouzhañ, c'hwilañ, ribotat, c'hoari daou, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, c'hoari koukoug, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, pikañ an toull, pikañ an taol, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, terriñ ur graoñenn, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn ; *ich ficke mit wem ich will und wie ich will,* va revr a zo va zra, va revr a zo din ; *mit jemandem ficken,* tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari lapavan gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b. ; *sie sind gerade am Ficken,* emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, o c'hoari koukoug emaint, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, oc'h ober gae-gae emaint, oc'h ober ur frotadenn emaint, oc'h ober ur ruzadenn emaint ; *er ist gerade am Ficken,* emañ o plantañ unan, emañ o c'hoari ar vaouez, emañ o c'hoari koukoug, emañ o chourañ.
V.k.e. (hat gefickt) : *ein Mädchen ficken,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, lavigañ ur plac'h, fourrañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h ; *jemanden von hinten ficken,* mont dre zreñv d'u.b., ober un daol-vaen ; *jemanden in den Arsch ficken,* enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn ; *von jemandem gefickt werden,* bezañ c'hoariet gant u.b., bezañ plantet kig d'an-unan gant u.b., bezañ piket e doull gant u.b., bezañ pilet gant u.b., bezañ troc'holiet gant u.b., bezañ tumpet gant u.b., bezañ gwintet gant u.b., bezañ ruilhet gant u.b., bezañ graet e jeu d'an-unan gant u.b., bezañ tourtet gant u.b., bezañ fistoulet gant u.b.
fickerig ag. : [rannyezh.] hegazet, nervus.
fickfacken V.gw. (hat gefickfackt) : P. klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar.
fickrig ag. : [rannyezh.] hegazet, nervus.
Fideikommiss n. (-es,-e) : [gwir] fidei commissum g., fizioudadur g.
Fideismus g. (-) : feizelouriezh b.
Fideist g. (-en,-en) : feizelour g.
fidel ag. : drant, gwiv, bagol, gae, gailhart, joaus, jolis, sart, seder, mav ; *fideler Bursche,* rouler g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chalvant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., boufon g.., bambocher g. ; *fideler Hans,* ibil a zen g.
Fidel b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Fiedel**.
Fidelitas b. (-) / **Fidelität** b. (-) : [skol-veur] P. laouenidigezh b., drantiz b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b.
Fidibus g. (-ses,-se) / (-,-) : enaouer paper g.
Fiduz n. (-es) : P. kalon b., kalonded b., kalonder g., kalonegezh b., nerzh-kalon g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kadarnded b., kadarnder g., kouraj b., herder g., herded b.
Fieber n. (-s,-) : **1.** [mezeg.] terzhienn b. ; *heißes Fieber, heftiges Fieber,* terzhienn uhel b., terzhienn alter b., terzhienn jonisk b., terzhienn vras b., terzhienn c'hrizias b., kleñved-tomm g. (Gregor) ; *das gelbe Fieber,* an derzhienn velen b. ; *hohes Fieber,* terzhienn vras b., terzhienn c'hrizias b., gwall derzhienn b., fo berv g. ; *anhaltendes Fieber,* terzhienn diouzhtu b. ; *typhoides Fieber, enterisches Fieber,* terzhienn difoid g., terzhienn-domm b. ; *bei Grippe ist Fieber etwas Normales,* reol eo kaout terzhienn pa vezer gant ar grip ; *bei Fieber steigt die Temperatur,* gor ar c'horf a gresk pa vez terzhienn ; *vor Fieber zittern,* krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn ; *er glüht vor Fieber,* poazh eo gant an derzhienn, losket eo gant an derzhienn, ur fo berv a zo en e gorf ; *dank dieser Arzneimittel konnte ich das Fieber loswerden,* dre nerzh an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn, dre voaien an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn ; *er wird sein Fieber nicht los,* derc'hel a ra an derzhienn warnañ, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne lam ket an derzhienn digantañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, chom a ra an derzhienn peg outañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn, ne dorr ket war e derzhienn ; *das Fieber bricht aus,* kregiñ a ra an

derzhienn, pegañ a ra an derzhienn ; *Fieber bekommen, P. Fieber kriegen,* pakañ terzhienn, tapout ur barr (ur barrad, ur gaouad) terzhienn, serriñ (dastum) ur c'horfad terzhienn, pegañ an derzhienn en an-unan, kregiñ an derzhienn en an-unan ; *er hat Fieber,* terzhiennañ a ra, peg eo an derzhienn ennañ, gant an derzhienn emañ, terzhienn a zo gantañ, an derzhienn a zo warnañ, klañv eo gant an derzhienn ; *das Fieber geht zurück,* distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, kizañ, koazhañ) a ra an derzhienn, terriñ a ra war e derzhienn, terriñ a ra war an derzhienn ; *das Fieber ist gefallen,* torret eo war an derzhienn, torret eo war e derzhienn, torret eo an derzhienn ; *das Fieber ist vorübergehend gefallen, das Fieber remittiert,* spanaat a ra an derzhienn ; *das Fieber drücken, das Fieber senken,* lakaat an derzhienn da derriñ, troc'hañ an derzhienn, terriñ an derzhienn, terriñ nerzh an derzhienn, diflammañ an derzhienn, distanañ an derzhienn, amenat an derzhienn ; *Fieber messen,* muzuliañ gwrez ar c'horf ; *er bekommt vom Fieber Schweißausbrüche,* gant tomm an derzhienn en devez c'hwezadennoù bep ar mare, c'hweziñ a ra gant fo an derzhienn, c'hweziñ a ra gant tomm an derzhienn, c'hweziñ a ra gant ar fo eus e gleñved ; *Mittel gegen Fieber,* enepterzhienneg g. [*liester* enepterzhienneier], louzoù torr-terzhienn g., louzoù ouzh an derzhienn g., louzoù diderzhiennus g., louzoù enepterzhienn g., remed ouzh an derzhienn g. / louzoù a gas an derzhienn en he roud g. (Gregor) ; *Fieber hervorrufend,* terzhiennus, terzhiennek ; *plötzliches Hochschnellen des Fiebers,* kaouad terzhienn b./g., barrad terzhienn g., barr terzhienn g. (Gregor), terzhienn foll b. ; *vom Fieber gerötetes Gesicht,* penn fumet g. ; *du wirst dir noch ein Fieber holen !* emaout o hadañ danvez terzhienn ! emaout o hadañ greun terzhienn ! ; *sein Inneres brannte heiß vor Fieber,* an derzhienn a deve dezhañ e greiz, devet e veze gant an derzhienn en e greizenn, malet e veze e greiz gant an derzhienn.

2. [dre skeud.] entan g., birvidigezh b., birvilh g., terzhienn b., kleñved g., albac'henn b., sorc'henn b., arloup g., kounnar b., araj g., egar g. ; *das Fieber der Spielleidenschaft,* terzhienn ar c'hoari b., kleñved ar c'hoari g., albac'henn ar c'hoari b., sorc'henn ar c'hoari b., arloup ar c'hoari g., preñv ar c'hoari g., kounnar ar c'hoari b., araj ar c'hoari g., egar ar c'hoari g.

Fieberanfall g. (-s,-anfälle) : kaouad terzhienn b./g., barrad terzhienn g., taol terzhienn g., barr terzhienn g. (Gregor), terzhienn foll b., resmiad terzhienn g.

fieberanfällig ag. : terzhiennus.

fieberartig ag. : terzhiennek, e doare an derzhienn, a-zoare gant an derzhienn, a-seurt gant an derzhienn.

Fieberarznei b. (-,-en) : enepterzhienneg g. [*liester* enepterzhienneier], louzoù torr-terzhienn g., louzoù ouzh an derzhienn g., louzoù enepterzhienn g., louzoù diderzhiennus g., remed ouzh an derzhienn g. / louzoù hag a gas an derzhienn en he roud g. (Gregor).

fieberbekämpfend ag. : enepterzhienn, torr-terzhienn, diderzhiennus.

Fieberdistel b. (-,-n) : [louza.] askol-brizh str.

Fieberfrost g. (-es,-fröste) : [mezeg.] frenezi b., kridienn derzhienn b., glizi terzhiennel lies., glizi diwar derzhienn lies.

fieberhaft ag. : **1.** terzhiennek, terzhiennel, dalc'het gant an derzhienn, terzhienn ennañ, peg an derzhienn ennañ, gant an derzhienn, an derzhienn warnañ, klañv gant an derzhienn ; **2.** [dre skeud.] ar gwad o virviñ en e wazhied, ar berv ennañ, birvilh ennañ, mesk ennañ, kabalus, penndommet, bervet, bouilh, bouilhus, tik, fourradus, intampius, diroll, entanet, entanus, tanus, bervidant, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, bev-buhez, bev-buhezek, birvidik.

Fieberhaftigkeit b. : **1.** terzhiennegezh b., stad terzhiennel b. ; **2.** [dre skeud.] trefu g., entiz g., turmud g., breskenn g., gred g., difraeüsted b., difrae g., dillo g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., diampech g., eskuited b., eskuiter g., bec'h bras g., dever g.

fieberheiß ag. : poazh gant an derzhienn.

Fieberhitze b. (-) : [mezeg.] tomm an derzhienn g., gwrezverk uhel g., fo an derzhienn g., tanadurezh b.

fieberig ag. : **1.** terzhiennek, terzhiennel, dalc'het gant an derzhienn, terzhienn ennañ, peg an derzhienn ennañ, gant an derzhienn, an derzhienn warnañ, klañv gant an derzhienn, poazh gant an derzhienn ; **2.** [dre skeud.] ar gwad o virviñ en e wazhied, ar berv ennañ, birvilh ennañ, mesk ennañ, kabalus, penndommet, bervet, bouilh, bouilhus, tik, fourradus, intampius, diroll, entanet, entanus, tanus, bervidant, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, bev-buhez, bev-buhezek, birvidik.

Fieberkrämpfe lies. : glizi diwar derzhienn str.

fieberkrank ag. : terzhiennek, terzhienn ennañ, dalc'het gant an derzhienn, peg an derzhienn ennañ, gant an derzhienn, an derzhienn warnañ, klañv gant an derzhienn.

Fieberkranke(r) ag.k. g./b. : terzhienneg g., terzhiennegez b.

Fieberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

Fieberkurve b. (-,-n) : krommenn wrezverk b., krommen an derzhienn b.

Fiebermittel n. (-s,-) : enepterzhienneg g. [*liester* enepterzhienneier], louzoù torr-terzhienn g., louzoù ouzh an derzhienn g., louzoù enepterzhienn g., louzoù diderzhiennus g., remed ouzh an derzhienn g. / louzoù a gas an derzhienn en he roud g. (Gregor).

fiebern V.gw. (hat gefiebert) : **1.** terzhiennañ, bezañ terzhienn en an-unan, bezañ terzhienn gant an-unan, bezañ gant an derzhienn, bezañ an derzhienn war an-unan, bezañ klañv gant an derzhienn, freneziañ, bezañ poazh gant an derzhienn ; **2.** [dre skeud.] bezañ entanet ; *er fiebert vor Erregung,* berviñ a ra war e dreid, berv a zo ennañ, emañ ar berv ennañ ; **3.** *nach etwas fiebern,* kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb.

Fieberphantasien lies. : alfo g., terzhienn alter b., alter g., ambren g., trezerc'hioù diwar derzhienn lies.

fiebersenkend ag. : enepterzhienn, torr-terzhienn, diderzhiennus.

Fieberrinde b. (-,-n) : [mezeg.] kinkina g.

Fieberschauer g. (-s,-) : frenezi b., kridienn derzhienn b., glizi terzhiennel lies., glizi diwar derzhienn lies. ; *Fieberschauer haben,* krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn, freneziañ.
Fiebertabelle b. (-,-n) : follenn ar grommenn wrezverk b., follenn krommen an derzhienn b.
Fieberthermometer n. (-s,-) : gwrezverker g., P. ibil gwer da lakaat er revr g.
Fieberwahn g. (-s) : alfo g., terzhienn alter b., ambren g., alter g., trezerc'hioù diwar derzhienn lies.
Fieberwurzel b. (-,-n) : [louza.] jañsif g.
fiebrig ag. : **1.** terzhiennek, terzhiennel, dalc'het gant an derzhienn, terzhienn ennañ, peg an derzhienn ennañ, gant an derzhienn, an derzhienn warnañ, klañv gant an derzhiennk, poazh gant an derzhienn ; **2.** [dre skeud.] ar gwad o virviñ en e wazhied, ar berv ennañ, birvilh ennañ, mesk ennañ, kabalus, penndommet, bervet, bouilh, bouilhus, tik, fourradus, intampius, diroll, entanet, entanus, tanus, bervidant, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, bev-buhez, bev-buhezek, birvidik.
Fiebrigkeit b. (-) : **1.** terzhiennegezh b., stad terzhiennel b. ; **2.** [dre skeud.] trefu g., entiz g., turmud g., breskenn g., gred g., difraeüsted b., difrae g., dillo g., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., diampech g., eskuited b., eskuiter g., bec'h bras g., dever g.
Fiedel b. (-,-n) : biolin b., bioloñs g., rebed g., biol b.
Fiedelbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg b.
Fiedelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] gwimeled bravigour g., argoured g.
fiedeln V.gw. (hat gefiedelt) : seniñ gant ar rebed, P. skrabañ kerdiñ ur rebed, gwigourañ war ar violin.
Fieder b. (-,-n) : **1.** plu str., pluñv str., stuc'h g., stuc'henn b. ; **2.** [louza.] deliennig [un delienn stuc'hiek] b.
fiederig ag. : … plu, … pluñv.
fiedern V.k.e. (hat gefiedert) : **1.** pluañ ; *die gefiederte Welt,* al loened-plu lies., al loened-pluñv lies., an evned lies., al laboused lies., gouenn an evned b. ; **2.** [louza.] *gefiedertes Blatt,* delienn stuc'hiek b.
V.em. : **sich fiedern** (hat sich (t-rt) gefiedert) : stuc'hiañ, pluañ.
Fiederung b. (-,-en) : stuc'henn-saezh b., stuc'h-saezh g.
Fiedler g. (-s,-) : biolinour g., bioloñser g., rebedour g.
fiedrig ag. : … plu, … pluñv.
fiepen (hat gefiept) **/ fiepsen** (hat gefiepst) V.gw. : **1.** [kirvi] blejal, musellat ; **2**. [laboused] chintal, gwikal, skroeñjal, gragailhat, filipat ; **3.** [lapined, gedon] kouignal.
Fierant g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] marc'hadour-red g., marc'hadour-baleer g.
fieren V.k.e. (hat gefiert) : [merdead.] leuskel da vont goustadik.
Fierantin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] marc'hadourez-red b., marc'hadourez-valeerez b.
fies ag. : kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, brein, gagn, doñjerus, euzhus, heugus, displed, displet, rukunus, kivioul ; *fieser Kerl,* loen brein g., tra milliget g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pezh fall a baotr g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., pezh fall a zen g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., pezh teil g. ; *du bist fies !* n'out ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet out, ul loen brein a zo ac'hanout, n'out ket gwall dener pa rez evel-se, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagriezh out, te a zo brein betek mel da eskern, te n'eus ket ur vlevenn gristen warnout, n'eus netra a vat ennout, n'eus nemet fallagriezh ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, vis ar gordenn a zo ennout, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! te a zo gwazh eget ar vosenn, da gont a fallagriezh a zo ennout, ul loen gars a zo ac'hanout, ur paotr gagn a zo ac'hanout, ur gwall higolenn a zo ac'hanout, te a zo un higenn, bleiz a-walc'h out, kement si fall a zo oc'h ober ac'hanout, vis fall a zo ennout, vis fall a zo ez korf, malis a zo ennout, karget out a valis, malis a zo ez korf, ur valis a zo ennout.
Fiesling g. (-s,-e) : loen brein g., tra milliget g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., pezh fall a zen g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., pezh teil g., sac'h malis g., fallakr g.
Fifa / FIFA b. (-) : [*berradur evit* **Fédération Internationale de Football Association**] KEFA g., kevread etrebroadel Football Association g.
fifty-fifty Adv. : **1.** kement-ha-kement ; **2.** rampo.
Figaro g. (-s,-s) : [kozh] perukenner g., troc'her-blev g., ficher-blev g.
Figur b. (-,-en) : **1.** tudenn b., denenn b., hinienn b., person g. ; *die Figur eines Romans lebendig darstellen,* livañ dreist un dudenn en ur romant ; **2.** doare g., neuz b., stumm g. ; *sie hat eine hübsche Figur,* hounnezh a zo stummet brav, hi a zo a vent vat, rollet divlam eo, tres kaer a zo ganti, doare cheuc'h a zo ganti, hounnezh a zo paket mat, honnezh a zo korfet mat, honnezh a zo ur plac'h a droc'had mat, honnezh a zo temzet mat, honnezh a zo askornet mat ha livet kaer, honnezh a zo troc'het-mat, honnezh a zo diskoupl, honnezh a zo iziliek, honnezh a zo iziliet mat, honnezh a zo rollet-mat, honnezh a zo a-dailh, honnezh a zo mentek-dreist, honnezh a zo frammet-kaer, honnezh a zo frammet-mat, heneuz eo ; *er hat keine gute Figur,* hennezh a zo krabosek, hennezh a zo distumm, hennezh a zo disneuz, hennezh a zo disleber, hennezh a zo korfet fall, hennezh a zo diforch,

hennezh a zo inkruzun, hennezh a zo didailh, hennezh a zo difeson, hennezh a zo distres, hennezh a zo hep gras na feson, hennezh a zo stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, hennezh a zo urupailh, hennezh a zo frammet-fall ; **3.** delwenn b., boulom g. ; **4.** *Figur machen,* c'hoari an den uhel, ober e aotrou, ober brasoni, ober e vraz, en em gemer evit un aotrou, ober e galite ; **5.** *jemanden in ganzer Figur malen,* livañ poltred u.b. en e bezh ; **6.** [dre skeud.] *er spielte hierbei eine traurige Figur,* beg a-dreuz a oa outañ en dro-se ; *er macht eine klägliche Figur,* un druez eo e welet, strujet fall eo, truek eo e neuz ; P. *sich (t-d-b) einen in die Figur schütten,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; **7.** [dre astenn., echedoù] pezh g., denig g. ; *der Schachspieler zieht die Figuren,* ar c'hoarier laerig a ziblas e dudigoù, ar c'hoarier echedoù a ziblas e bezhioù, ar c'hoarier echedoù a ziblas e bezhioù werin ; **8.** skeudenn b., lun g., tres g., linenndresadur g. ; **9.** [sport] lun g., tro b. ; **10.** [mat.] lun mentoniel g. ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren,* al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniel, lunioù mentoniel eo al lankell hag an tric'horn ; **11** margodenn b., merc'hodenn b. ; **12.** [nij.] tro-ouesk b., oueskadenn b.

Figurant n. (-en,-en) : ledc'hoarier g., isc'hoarier g., eilc'hoarier g.

figurativ ag. : **1.** skeudennet ; **2.** ... skeudenniñ, skeudenniek, diarluniek.

Adv. : dre skeudenn-lavar.

Figürchen n. (-s,-) : delwennig b., denig g., pezh g., boulomig g.

Figurengruppe b. (-,-n) : liesdelwenn b.

Figurenspieler g. (-s,-) : margodennour g., margodenner g., merc'hodenner g.

Figurenspielerin b. (-,-nen) : margodennourez b., margodennerez b., merc'hodennerez b.

Figurentheater n. (-s,-) : c'hoariva margodennoù g.

figurieren V.gw. ha V.k.e. (hat figuriert) : ober, ober evit, ober evel, bezañ en ur garg bennak ; *als Schiedsrichter figurieren,* ober evel tredeog, ober evit tredeog.

-figurig ag. : *rotfigurig,* gant tudennoù e ruz.

Figurine b. (-,-n) : delwennig b.

figürlich ag. : **1.** … korf, korfel, … ment, … pouez ; *figürliche Erscheinung,* neuz diavaez g. ; **2.** skeudennet ; *im figürlichen Sinn,* dre heñvelidigezh, dre zelun, dre skeudenn-lavar.

Adv. : **1.** e-keñver ment, e-keñver pouez, e-keñver korf ; **2.** dre heñvelidigezh, dre zelun, dre skeudenn-lavar.

Fiktion b. (-,-en) : faltazienn b., faltazi b., faltaziad b., faltaziadenn b., mojenn b., handerc'henn b., handerc'had g., empentad g. ; *dieser Film beruht auf einer Fiktion,* ur film diwar faltazi eo, ur film faltazi eo, savet eo ar film-se diwar faltazi, ur film handerc'hat eo.

fiktiv ag. : ijinet, forjet, diwir, diwirion, faltaziet, faltaziek, diwar faltazi, diwar ziviz, neuziek, derc'hek, handerc'hek ; *eine fiktive Geschichte,* un istor faos g.

File-Server g. (-s,-) : [stlenn.] servijer g., dafariad g.

Filet n. (-s,-s) : **1.** roued b. ; **2.** [kegin.] kabon g., spilhenn b., tanavenn b., malgwadeg g.

Filetsteak n. (-s,-s) : [kegin.] stek spilhenn g.

Filiale b. (-,-n) : **1.** iskevredad g., adstal b., eilstal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b. ; **2.** [relij.] trev b. ; *die Gemeinde bestand aus elf Filialen,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Filialengeschäft n. (-s,-e) : iskevredad g., adstal b., eilstal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Filialleiter g. (-s,-) : rener adstal g., rener iskevredad g., rener eilstal g.

Filialleiterin b. (-,-nen) : renerez adstal b., renerez eilstal b., renerez iskevredad b.

Filialkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.

Filialunternehmen n. (-s,-) : stal-liesvagazenn b.

Filigran[1] n. (-s,-e) : rouedigell b., neudenneg b.

filigran[2] ag. : rouedigellet.

Filigranarbeit b. (-,-en) : [tekn.] rouedigell b., neudenneg b.

Filius g. (-,-se) : mabig g.

Film g. (-s,-e) : **1.** film g., koc'henn b. ; *den Film belichten,* kizañ ar film, louc'hañ ar film, enluc'hañ ar film ; *belichteter Film,* film kizet g. ; *unbelichteter Film,* film divoulc'h g., film gwerc'h g. ; *einen Film entwickeln,* diskuliañ ur film ; *entwickelter Film,* diskuilh g., film diskuilhet g. ; *im Film aufnehmen,* filmañ, fiñvskeudenniñ ; **2.** film g., fiñvskeudenn b. ; *ich kann diesen Film immer wieder sehen,* ne skuizhan ket o sellet ouzh ar film-se ; *kurzer Film,* film berr g. ; *ein mehrteiliger Film,* un heuliadenn b., ur feilheton g., ur stirad g., ur film a-heuliadennoù g., ur film kinniget e taolennoù distag g. ; *einen Film synchronisieren,* eilmouezhiañ ur film, advouezhiañ ur film ; *einen Film produzieren,* produiñ ur film ; **3.** [dre astenn.] fiñvskeudennerezh g., sinema g. ; *sie will zum Film gehen,* c'hoant he deus c'hoari e filmoù, c'hoant he deus bezañ filmc'hoarierez (aktorez) ; **4.** koc'henn b., pluskennig b., pluskenn b., gwiskadig tanav g., rouedenn b., krestenenn b., kroc'hen g., kroc'henenn b., kramenn b. ; *einen Film ansetzen,* koc'hennañ, krestenenniñ, kramenniñ, dont da gramenniñ ; *die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt,* kramennet eo ar grek, krestenennek eo ar grek.

Filmapparat g. (-s,-e) : kamera g.

Filmarchiv n. (-s,-e) : filmaoueg b.

Filmatelier n. (-s,-s) : studio filmañ g.

Filmaufnahme b. (-,-n) : skeudtapadur g., skeudtapout g., fiñvskeudennadur g., luc'hwezañ g., filmerezh g., filmañ g.

Filmautor g. (-s,-en) : senarier g., senarioour g.

Filmautorin b. (-,-nen) : senarierez b., senarioourez b.

Filmbilder lies. : fiñvskeudennoù lies.

Filmdiva b. (-,-diven/-s) : esparadenn b., steredenn b.

Filmdrehbuch n. (-s,-bücher) : senario g.

Filmemacher g. (-s,-) : filmaozer g., fiñvskeudennour g.

Filmempfindlichkeit b. (-,-en) : kizidigezh ur goc'henn b.

filmen V.k.e. (hat gefilmt) : filmañ, fiñvskeudenniñ.

V.gw. (hat gefilmt) : treiñ ur film, filmañ.
Filmgröße b. (-,-n) : esparadenn b., steredenn b.
Filmheld n. (-en,-en) : haroz ur film g., pennden en ur film g.
Filmheldin b. (-,-nen) : harozez ur film g.
Filmindustrie b. (-) : filmaozerezh g., filmskeudennerezh g., ijinerezh ar sinema g.
filmisch ag. : … film, … filmoù, … sinema, filmel.
Filmkamera b. (-,-s) : kamera g.
Filmkritik b. (-,-en) : filmvarnouriezh b. ; *eine Filmkritik,* ur filmvarnadenn b.
Filmkritiker g. (-s,-) : filmvarnour g.
Filmkunst b. (-) : fiñvskeudennerezh g., krouidigezh filmoù b., sinema g., kinema g., filmouriezh b.
Filmkünstler g. (-s,-) : filmaozer g., fiñvskeudennour g.
Filmmitnehmer g. (-s,-) : [tekn.] krog hag a gas war-raok lurell ar film g.
Filmproduktion b. (-) : fiñvskeudennadur g., fiñvskeudennerezh g., ar c'henderc'hañ filmoù g., ar c'hrouiñ filmoù g.
Filmproduzent g. (-en,-en) : produer filmoù g., krouer filmoù g., filmaozer g., fiñvskeudennour g.
Filmprojektor g. (-s,-en) : luc'hvanner filmoù g., banner filmoù g.
Filmprüfstelle b. (-,-n) : servij kontrollañ ar filmoù g.
Filmregisseur g. (-s,-e) : sevenour g., realizatour g., kenwerc'her g., leurenner g.
Filmregisseurin b. (-,-nen) : sevenourez b., realizatourez b., kenwerc'herez b., leurennerez b.
Filmriss g. (-s,-e) : [dre skeud.] P. *sie hat einen Filmriss,* un disoñjadenn he deus, un ankounac'hadenn he deus, un diankadenn he deus, un toull a zo en he memor.
Filmrolle b. (-,-n) : **1.** roll g. ; **2.** kanell film b., kanell goc'henn b.
Filmsatz g. (-s,-sätze) : [moull.] fotolizherennañ g., fotolizherennadur g.
Filmschaffen n. (-s) : ar c'henderc'hañ filmoù g., ar c'hrouiñ filmoù g., fiñvskeudennadur g., fiñvskeudennerezh g.
Filmschaffende(r) ag.k. g./b. : den hag a labour evit ar fiñvskeudennerezh g., filmaozer g., fiñvskeudennour g., produer filmoù g., krouer filmoù g.
Filmschauspieler g. (-s,-) : filmc'hoarier g., c'hoarier sinema g., aktor g., aktour g.
Filmschauspielerin b. (-,-nen) : filmc'hoarierez b., c'hoarierez sinema b., aktorez g., aktourez b.
Filmschnitt g. (-s,-e) : **1.** didroc'hañ g., dastroc'h g. ; **2.** rann film b.
Filmspule b. (-,-n) : kanell film b., kanell goc'henn b.
Filmstar g. (-s,-s) : esparadenn b., steredenn b.
Filmstreifen g. (-s,-) : lurell film b., bandenn film b.
Filmstudio n. (-s,-s) : studio filmañ g., studio fiñveier g.
Filmtheater n. (-s,-) : sal sinema b., sinema g.
Filmverleih g. (-s) : kevredad dasparzhañ filmoù g.
Filmverleiher g. (-s,-) : dasparzher filmoù g.
Filmverzeichnis n. (-ses,-se) : filmadurezh b., filmlennadur g.
Filmvorführer g. (-s,-) : bannataer g., luc'hvannour g., luc'hvanner g.
Filmvorführerin b. (-,-nen) : bannataerez b., luc'hvannourez b., luc'hvannerez b.
Filmvorführgerät n. (-s,-e) : luc'hvanner filmoù g., banner filmoù g.
Filmvorführung b. (-,-en) **/ Filmvorstellung** b. (-,-en) : abadenn sinema b., filmarvest g.
Filmwissenschaft b. (-) : filmouriezh b.
Filou g. (-s,-s) : paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., louarn a zen g., louarn fin g., louarn daoudroadek g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., louarn kozh g., louarnig g. (Gregor), fri tanav a baotr g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr bet meret e bleud tanav g., den gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., hinkin a zen g., higenn a zen b., ebeul g., gwidal g., fouin g., korvigeller g., labous g., paotr fin g., frikoter g. ; *er ist ein Filou,* n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, gouzout a ra ar mil ard fall, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a zo paotr an itrikoù, un ebeul eo, ur fouin eo, ur sapre den kordet eo, gwriet eo a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, finesa a zo ennañ, hennezh a zo fil ennañ, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo un ard a zen, pegen louarn eo hennezh ! ; *kleiner Filou,* poñsin g.
Filter g./n. (-s,-) : sil g.
Filteraufsatz g. (-es,-aufsätze) : sil g. ; *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen,* lakaat ar sil war ar grek.
Filtereinsatz g. (-es,-einsätze) : [tekn.] stoubenn silañ b., kartouchenn sil b., kartouchenn silañ b., karitell sil b., karitell silañ b.
Filterkaffee g. (-s) : kafe silet g., siladenn gafe b.
Filtermundstück n. (-s,-e) : penn sil g.
filtern V.k.e. (hat gefiltert) : silañ, darsilañ, arsilañ, tamouezat ; *Kaffee filtern,* silañ kafe, darsilañ kafe.
Filtern n. (-s) : silerezh g., siladur g., silañ g., tamouezat g.
Filterpapier n. (-s) : paper silañ g.
Filterpatrone b. (-,-n) : [tekn.] stoubenn silañ b., kartouchenn sil b., kartouchenn silañ b., karitell sil b., karitell silañ b.
Filterstaub g. (-s) : ezsiladenn b., elfennoù poultr ezsilet lies., elfennoù uloc'h ezsilet lies., elfennoù huan ezsilet lies.
Filtertrichter g. (-s,-) : founilh-sil g., trezer-sil g.
Filtertüte b. (-,-n) : sil g., sac'hig sil g.
Filterung b. (-,-en) : silañ g., silerezh g., siladur g.
Filterzigarette b. (-,-n) : sigaretenn sil b., sigaretenn penn sil b.
Filtrat n. (-s,-e) : [kimiezh] silad g.
Filtration b. (-,-en) : silañ g., silerezh g., siladur g.
Filtrierapparat g. (-s,-e) : [tekn.] siler g.
Filtrierbeutel g. (-s,-) : sil g., sac'hig sil g., sac'hig silañ g.
filtrieren V.k.e. (hat filtriert) : **1.** silañ, tamouezat, tremen ; **2.** [stlenn.] silañ.
Filtrierpapier n. (-s,-e) : paper sil g., paper silañ g.
Filtrierung b. (-,-en) : silerezh g., siladur g., silañ g., tamouezat g.
Filz g. (-es,-e) : **1.** feltr g. ; *Filz dieser Sorte,* ar feltrenn-se b., feltr eus ar seurt-se g. ; *ein Stück Filz,* ur feltrenn b., un tamm feltr g. ; *mit Filz ausschlagen, mit Filz füttern,*

feltrañ ; **2.** P. [plac'h] gwiz-Spagn b., tostenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krazenn b., krinenn b., kaouenn b. ; [paotr] kaouenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., taskagn g., preñv g., tagnouz g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., kalon arc'hant b., Yann kalon arc'hant g., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g. ; *er ist ein gottverdammter Filz,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Filzdichtung b. (-,-en) : junt feltr g.

filzen[1] ... feltr.

filzen[2] V.k.e. (hat gefilzt) : **1.** feltrañ ; **2.** firbouchañ e, furchal e, furchata e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turlutañ, dispac'hañ ; *jemanden filzen,* furchal u.b.

V.gw. (hat gefilzt) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, amsellet, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Filzen n. (-s) : feltradur g., feltrerezh g.

Filzhut n. (-s,-hüte) : tog feltr g., feltr g.

filzig ag. : **1.** feltrheñvel ; **2.** [blev] garv ; **3.** [paper, gwiad] flour ; **4.** [dre skeud.] teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-brein, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-louidik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, sinac'h, porc'hell, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, moan e vizied, sec'h e gein, amsell, amsellus, berrsellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, teuc'h ; *er ist echt filzig,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Filzlaus b. (-,-läuse) : laou-faraon str., laou-pafalek str.

Filzmarker g. (-s,-) : merker feltr g., feltrenn b., kreion feltr g.

Filzmühle b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.

Filzschreiber g. (-s,-) : **/ Filzstift** g. (-s,-e) : kreion feltr g., feltrenn b., stilo-feltr g.

Fimmel g. (-s,-) : **1.** [louza.] kanab str. ; **2.** genn houarn g. ; **3.** stultenn b., sorc'henn b., albac'henn b., ouilhenn b., boemenn b., froudenn b., pennad g. ; *einen Fimmel haben,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; **4.** barr g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., reuziad g., strapad g., kounnar b. ; *ihn packt regelmäßig der Aufräumfimmel,* a-reuziadoù e teu dezhañ ar c'hoant d'ober un tamm mat a gempenn.

final ag. : **1.** diwezhañ ; **2.** [yezh., preder.] palel, finvezel, davedel, hag a verk ar pal, hag a verk an amkan, hag a verk ar finvez, hag a verk an amboaz g., … davediñ.

Finale n. (-s,-s) : **1.** [sonerezh] diwezhell b., diwezhenn b. ; **2.** [sport] gourfenn g., tro-serr b., abadenn diwezhañ b. ; *Viertelfinale,* kardgourfenn g.

Finalismus g. (-) : [preder.] palelouriezh b., finvezelouriezh b., davedelouriezh b.

Finalist g. (-en,-en) : **1.** [sport] gourfenner g. ; **2.** [preder.] palelour g., finvezelour g., davedelour g.

finalistisch ag. : finvezel, palel, davedel.

Finalität b. (-,-en) : [preder.] palelezh b., finvezelezh b., davedelezh b.

Finalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn hag a verk ar pal b.

Finanzabkommen n. (-s,-) : [polit.] emglev kellidel g.

Finanzamt n. (-s,-ämter) : tailhanterezh b., tellerezh b., kemederezh b., telldi g., ti an arc'hant g., teñzordi g., teñzoriezh b. ; *dem Finanzamt seine Einkünfte angeben,* disklêriañ e c'hounidoù d'an tailhoù, disklêriañ e c'hounidoù d'ar c'hemederezh.

Finanzanalyse b. (-,-n) : elfennerezh kellidel g., elfennadur kellidel g., prizachadenn arc'hant b.

Finanzanalytiker g. (-s,-) : dielfenner kellidel g., kontour-prizachour g.

Finanzanalytikerin b. (-,-nen) : dielfennerez kellidel b., kontourez-prizachourez b.

Finanzausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur kellidel g. ; *Länderfinanzausgleich,* daskeitadur ar c'horvoderioù etre al Landoù g.

Finanzbeamte(r) ag.k. g. : kargiad melestradurezh an arc'hant g., resever ar gwirioù g.

Finanzbeamtin b. (-,-nen) : kargiadez melestradurezh an arc'hant b.

Finanzbedarf g. (-s) : ezhommoù kellidel lies.

Finanzbehörde b. (-,-n) : melestradurezh an arc'hant b., teñzoriezh g.

Finanzbereich g. (-s,-e) : **1.** servij arc'hanterezh g. ; **2.** tachenn an arc'hanterezh b.

Finanzen lies. : kellidoù lies., arc'hanterezh g., arc'hant g. ; *öffentliche Finanzen,* kellidoù foran lies., arc'hanterezh Stad g., arc'hanterezh foran g. ; *die Finanzen regeln,* delc'her ar c'hontoù.

Finanzgenie n. (-s,-s) : mailh war tachenn an arc'hant g., ki war tachenn an arc'hant g., c'hwil war tachenn an arc'hant g., maout war tachenn an arc'hant g., kole war tachenn an arc'hant g., tad den (mestr) war tachenn an arc'hant g., mestr d'ober war tachenn an arc'hant g. tarin war tachenn an arc'hant g., tarinez war tachenn an arc'hant b.
Finanzgericht n. (-s,-e) : lez-varn e karg eus an aferioù tailhanterezh b., lez-varn e karg eus ar felladennoù kemedel b.
Finanzgröße b. (-,-n) : [dre skeud.] chevañsour ar c'hellid g., unan eus pennoù-bras metoù an arc'hanterezh g., unan eus pennoù-bras bed ar c'hellid g., unan eus pennoù-bras ar gellidouriezh g., mestr-meur war tachenn an arc'hanterezh g., tad den war tachenn an arc'hanterezh g., tarin war tachenn an arc'hanterezh g., beuf war tachenn an arc'hanterezh g., julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g.
Finanzhoheit b. (-) : riegezh war tachenn an arc'hanterezh b.
finanziell ag. : arc'hantel, ... an arc'hanterezh, finañsel, kellidel ; *finanzielle Sanierung,* yac'husaerezh (yac'husadur) an arc'hanterezh g. ; *finanzielle Förderung,* skoaziadenn b., skorenn b. ; *sie ist finanziell auf sich selber gestellt,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *finanzielle Not,* dienez b., berrentez arc'hant b., diaesterioù arc'hant lies., diaezamantoù e-keñver arc'hant lies., diouer (ezhomm) a arc'hant g., berregezh arc'hant b., olargant g., berroù arc'hant lies. ; *sich (t-d-b) ein finanzielles Polster anlegen,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *mit seinem Lohn kommt er finanziell nicht aus,* ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ.
Finanzier g. (-s,-s) : arc'hantour g., kellidour g.
finanzieren V.k.e. (hat finanziert) : kellidañ, arc'hantaouiñ, arc'hantekaat, arc'hantañ, foñsañ arc'hant ; *selbst finanzieren,* emarc'hantañ, emgellidañ, emarc'hantaouiñ, emarc'hantekaat.
Finanzierung b. (-,-en) : kelliderezh g., arc'hanterezh g., arc'hantaouerezh g., arc'hantadur g., kellidañ g., arc'hantañ g.
Finanzjahr n. (-s,-e) : embregvezh bloaz g., bloavezh kellidel g., bloavezh kemedel g.
Finanzkontrolle b. (-,-n) : enselladenn servij an telloù b., arc'hwil kemedel g.
Finanzkontrolleur g. (-s,-e) : enseller an telloù b.
Finanzkonzentration b. (-,-en) : kengreizañ arc'hantel g., tolpadur ar c'hellidoù g.
finanzkräftig ag. : keinet mat, kreñv e chouk, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, mat an traoù gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ.
Finanzkreise lies. : kellidouriezh b., arc'hantouriezh b., bed an arc'hant g., meteier an arc'hantourien lies., bed ar c'hellid g., meteier kellidel lies., kelc'hiadoù ar bankerezh lies.
Finanzkrise b. (-,-n) : enkadenn gellidel b.
Finanzlage b. (-,-n) : stad an arc'hant b.
Finanzmann g. (-s,-männer) : arc'hantour g., kellidour g.
Finanzmilieu n. (-s,-s) : kellidouriezh b., arc'hantouriezh b., bed an arc'hant g., metoù an arc'hantourien g., bed ar c'hellid g., meteier kellidel lies., kelc'hiadoù ar bankerezh lies.
Finanzminister g. (-s,-) : ministr ar Yalc'h g., maodiern ar Yalc'h g., ministr an arc'hant g., maodiern an arc'hant g.
Finanzoase b. (-,-n) : baradoz kemedel g., baradoz an arc'hant diboan g.
Finanzparadies n. (-es,-e) : baradoz kemedel g., baradoz an arc'hant diboan g.
Finanzplatz g. (-es,-plätze) : plas arc'hantel b., kreizenn arc'hantel b., sez arc'hantel b., lec'h-kreñv an arc'hant g., kreñvlec'h an arc'hant g., uhellec'h an arc'hant g.
Finanzrecht n. (-es) : [gwir] gwir kellidel, tellerezhel ha kemedel g.
finanzschwach ag. : paour, isdiorreet, berr an arc'hant gantañ, just an arc'hant gantañ, berr gant an arc'hant, berr en arc'hant, berr an arc'hant gantañ etre e zaouarn, taget gant ar verrentez arc'hant, staget berr, berr ar c'hrog gantañ, berr war e gezeg, berr en e skeuliad, skort an arc'hant gantañ, plat e yalc'h, ridet e yalc'h, skañv e yalc'h, treut e yalc'h, tanav e yalc'h, moan e yalc'h, Fañch ar Berr gantañ.
Finanz-Unordnung b. (-,-en) : dizurzhioù arc'hantel lies.
Finanzverwaltung b. (-,-en) : melestradurezh an arc'hant b., teñzorierezh g., kemederezh g., tellerezh g.
Finanzvollmacht b. (-,-en) : leunc'halloud arc'hantel g.
Finanzwesen n. (-s) : kellidouriezh b., arc'hantouriezh b.
Finanzwissenschaft b. (-) : skiantoù an armerzh hag ar merañ lies.
findbar ag. : hag a c'heller kavout, kavadus.
Findelhaus n. (-es,-häuser) : ti ar vugale dilezet g., ti ar c'havadennoù g., ti ar c'havadoù g.
Findelkind n. (-s,-er) : kavadenn b., kavad g., bugel dilezet g.
finden V.k.e. (fand / hat gefunden) : **1.** kavout, kaout, diskoachañ ; *eine Wohnung finden,* kavout ur ranndi ; *er fand ziemlich schnell eine Wohnung,* en em gavout a reas da gaout buan a-walc'h ur ranndi ; *ich kann mein Buch nicht finden,* ne zeuan ket a-benn da ziskoachañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte,* a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *den, den ich suchte, habe ich gefunden,* kavet eo ganin an hini a glasken ; *wieder finden,* kavout en-dro, adkavout ; *er ist nirgends zu finden,* diank eo, kollet da vat eo, kollet-naet eo, ne vez kavet e nep lec'h, ne vez kavet neblec'h, peurgollet eo ; *keinen Ausweg finden,* na gavout na tu na tro da dremen, na gavout poell d'e gudenn, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui eus pe goad ober loaioù (ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui war be du (pe e tu) treiñ, na c'houzout a be du (pe e tu) treiñ, bezañ penn e spered petra ober, na

gavout e ribouloù, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, na c'houzout mui war be du (pe e tu, war peseurt avel) sturiañ e vatimant, chom luget da zirouestlañ e neud, chom berr, chom dre an hent, bezañ (chom, menel) war vordo, en em gavout boud, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae) ; *ich fand ihn bei der Arbeit,* kavet em boa anezhañ (e gavet em boa) o labourat ; *seinen Meister finden, seinen Mann finden,* kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan barrekoc'h eget an-unan, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan barrek evit an-unan, kavout unan gouest d'an-unan, kavout unan gouest eus an-unan) ; *wieder zu Gott finden,* distreiñ ouzh Doue ; *er hat wieder zu Gott gefunden,* distro eo ouzh Doue ; [kr-l.] *suchet, so werdet ihr finden,* klaskit, hag e kavot - n'eus park born ebet ; **2.** kaout ; *Ruhe finden,* ka(v)out peoc'h ; *Gnade finden,* bezañ deuet-mat, bezañ erru-mat, bezañ degemeret, plijout, kavout gras vat (Gregor) ; *Beifall finden,* ober berzh ; *keinen Widerhall finden,* **a)** chom diefed, chom direspont ; **b)** mont e gomzoù gant an avel, kouezhañ e gomzoù war an douar ; *den Tod finden,* kavout (tapout) e varv, mervel ; **3.** [dre astenn.] dizoleiñ, lakaat war wel ; *die Lösung eines Rätsels finden,* kavout diskoulm un divinadell, kavout an diskoulmadell ; *die Lösung eines Problems finden,* diskoulmañ ur gudenn (ur skoulmad) ; *Mittel und Weg finden,* kavout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, kavout an ode, kavout ar pleg, kavout penaos ober diouti, kavout eus an tu, kavout an tu d'en em dennañ, kavout an tu d'en em bakañ, kavout an dro (an tu, ar skoulm, an dalc'h), kavout an dro da zont a-benn, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, kavout ijin d'ober udb, kavout poell d'e gudenn, kavout penn vat d'e daol, kavout penn diouzh lost d'e bellenn, kavout tu pe du d'ober udb, kavout tro (e du, e bleg) d'ober udb ; **4.** [dre skeud.] soñjal, kavout d'an-unan, kavout ; *ich kann nichts dabei finden,* ne gavan tro ebet da abegiñ, ne gavan drezenn ebet da stagañ ouzh an dra-se, ne gavan abeg ebet (si ebet) en dra-se, ne gavan droug ebet e kement-se ; *ich finde das nicht nett von dir,* dichek a-walc'h eo pezh ac'h eus graet, ne oa ket jentil eus da berzh ober kement-se ; *ich finde es warm hier,* kavout a ra din ez eo tomm amañ ; *das ist doch lustig, findest du nicht ?* fentus eo, neketa ? - fentus eo, nekwir ? - fentus eo, n'eo ket gwir ? - fentus eo, n'eo ket 'ta ? - fentus eo, kuita ? - laka eo fentus ! - laka 'ta ez eo fentus ! - fentus eo, hama ? - fentus eo, hañ ?

V.em. **sich finden** (fand sich / hat sich gefunden) : **1.** bezañ kavet ; *es finden sich (t-rt) immer Menschen, die ...,* bez e vez bepred tud a ... ; *die Gelegenheit wird sich (t-rt) schon finden,* kavet e vo an dro d'en ober, kavet e vo tu pe du d'en ober ; *der Schlüssel wird sich (t-rt) finden,* adkavet e vo an alc'hwez ; **2.** en em ober, tremen ; *er findet sich (t-rt) nicht in sein neues Leben,* n'emañ ket evit en em ober diouzh e vuhez nevez ; *sich (t-rt) ins Unabänderliche finden,* en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, tremen diouzh ar red hag ar c'haled, dougen e blanedenn, dougen e groaz, bezañ laouen ouzh ar boan ; **3.** [dre skeud.] *sie fanden sich (t-rt) in eine gemeinsame Leidenschaft für die Malerei,* liammet e oant neuze gant an hevelep karantez ouzh al liverezh ; **4.** *es wird sich (t-rt) schon finden,* en em renkañ a raio e doare pe zoare, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavout a raimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo penaos ober diouti, kavet 'vo un diskoulm ; *solange sich nichts Besseres findet,* e defot gwell, e faot gwell ; **5.** *es fand sich (t-rt), dass ...,* degouezhout (c'hoarvezout) a reas [dezhañ ober udb], c'hoarvezout a reas [gantañ ober udb], dre zegouezh e ... ; **6.** *sich (t-rt) wieder finden,* en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, divorzañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, dont d'e yezh, diabafiñ.

Finder g. (-s,-) : kaver g., kavour g., kavadenner g., adkaver g.

Finderin b. (-,-nen) : kaverez b., kavourez b., kavadennerez b., adkaverez b.

Finderlohn g. (-s,-löhne) : garedon g., digoll g.

Fin de Siècle n. : [eus 1890 betek 1914] marevezh an diskar g., marevezh an dichal g.

findig ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, leun a ijin, imbroudus, abil, leun a intrudu, leun a isprid, dispak, dilu, divreilh, luskus, fin, gwevn ; *er ist ein findiger Kopf,* itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, un tamm paotr abil eo, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, paotr an itrikoù eo, hennezh a zo ampletus.

Findigkeit b. (-) : finded b., finder g., finesa b., ijinerezh g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., ijinegezh b., imbroud g., itrik g., filenn b.

Findling g. (-s,-e) : **1.** karregenn distrewat b., karregenn gantreidik b. ; **2.** kavadenn b., kavad g., bugel dilezet g.

Finesse b. (-,-n) : finded b., finder g., soutilder g., soutilded b., blizidigezh b.

Finger g. (-s,-) : **1.** biz g. ; *sie hat lange, schmale Finger,* hirvoan eo he bizied ; *knochiger Finger,* biz migournek (grigoñsek) g. ; *krummer Finger,* biz kamm (kromm), biz kropet (Gregor) ; *kleiner Finger,* biz-bihan g. ; *sie ist mit den Fingern sehr geschickt,* hounnezh a ra pezh a gar gant he daouarn, donezon he deus e beg he bizied ; *mit den Fingern schnippen,* lakaat e vizied da strakal ; *sich in den Finger schneiden,* **a)** troc'hañ e viz ; **b)** [dre skeud.] lakaat e zorn en e c'houloù (en e zisheol), poazhañ (skaotañ) e viz ; *mit dem Finger (mit Fingern) auf jemanden weisen,* diskouez u.b. gant e viz, astenn e viz etrezek u.b. ; *an den Fingern abzählen,* kontañ war e vizied ; *er haucht in die Finger,* c'hwezhañ a ra en e vizied ; *jemanden bei dem kleinen Finger halten,* bezañ biz-ha-biz gant u.b. ; *steif gefrorene Finger haben,* bezañ kropet e vizied, bezañ morzet (nodet, seizet, kleret, pistiget) e vizied gant ar yenijenn, bezañ aet an ivinrev en e vizied, bezañ krog an ivinrev en e vizied, bezañ morzet e vizied evel kegel e vamm-gozh, bezañ deuet e vizied da vervel ouzh an-unan gant ar riv, bezañ marv e vizied ouzh

an-unan gant ar riv ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen,* pakañ un taol reolenn war e vizied ; *der Aal schlüpfte ihm durch die Finger,* ar silienn a ziflipas a-dre e zaouarn, sinklañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre e zaouarn, e vizied a rampas diwar ar silienn ; *jemandem mit erhobenem Zeigefinger drohen,* ober biz d'u.b., ober nebaon d'u.b. ; *Schmerzen in den Fingern,* bizad g., garwask g.

2. [dre skeud.] *sich die Finger lecken, sich die Finger ablecken,* lipat e vuzelloù, lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourennoù diwar ur meuz bennak, lipat e bav ; *sich (t-d-b) alle zehn Finger nach etwas lecken,* kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb ; *lange (krumme) Finger machen, krumme Finger haben,* bezañ tomm e zorn, bezañ laer evel an dour, bezan laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, pegañ el lec'h ma kaver, bezañ rip, kaout daouarn skragn, bezañ hir e ivinoù, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, na vezañ laer a hanter, bezañ gouenn laer en an-unan, kammañ e vizied ; *bei etwas die Finger im Spiel haben,* **a)** bezañ lodek en un afer bennak, bezañ e fri en un afer bennak, bezañ roud e zorn war udb, bezañ lec'h e zorn war udb ; **b)** kaout e damm da lavaret ivez, kemer lod en udb, kaout da welet en un afer bennak ; **c)** bezañ kiriek d'udb, delc'her ar sac'h, bezañ kenlodek en udb ; *die Finger davon lassen,* chom war e dreuzoù, mirout a lakaat e fri en afer, na vont da emellout eus an afer, na vont diwar-dro ; *lass lieber die Finger davon !* diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! ; *sie hat heute keinen Finger krumm gemacht,* hiziv n'he deus ket graet ur c'hrogad, hiziv n'he deus ket graet ur c'hraf, hiziv n'he deus ket graet an disterañ kraf, hiziv n'he deus graet glad, honnezh n'he deus graet mann a-hed an deiz, honnezh n'he deus ket ur c'heuz eus he daouarn a-hed an deiz, hiziv n'he deus graet taol ebet ; *keinen Finger für jemanden rühren,* na ober (na lakaat) an disterañ striv evit (da) skoazellañ u.b., na ober ur van o welet u.b. en anken, na sevel ar biz evit sikour u.b., chom hep reiñ biz d'u.b. ; *sich lieber einen Finger abbeißen lassen als eingestehen,* kentoc'h mervel eget anzav ; *sich die Finger dabei verbrennen,* paeañ diwar-bouez e groc'hen (Gregor), poazhañ (skaotañ) e viz ; *sich (t-rt) in den Finger schneiden,* **a)** en em antell e-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, mont a-enep e vara, en em ziharpañ, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, toullañ dindan an-unan, ober e valapa, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan ; **b)** lakaat an tamm e-kichen an toull, faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, bezañ e fazi, treuziñ war e votoù ; *das kann man sich (t-db) an den zehn Fingern abzählen, das kann man sich (t-d-b) an den fünf Fingern abzählen,* m'en douet, drouksantout a c'haller an dra-se, diawelet a c'haller an dra-se, sellet a c'haller an dra-se a-bell, diskrediñ a c'haller an dra-se, se 'zo anat kerkent, se 'zo sklaer, anat eo, anat an dra, kaer eo gouzout, brav eo gouzout, aes eo gouzout, sklaer eo gouzout, tremen splann eo ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen,* bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; *etwas an den Fingern hersagen können,* gouzout udb dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz) ; *jemandem auf die Finger sehen,* bezañ e lagad war u.b., sellet a-dost ouzh u.b., klask faot gant u.b. ; *jemandem eins auf die Finger geben, jemandem auf die Finger klopfen,* reiñ e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., dihopañ u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *eins auf die Finger bekommen,* tapout (pakañ, klevet, kavout) e begement, klevet anezhi, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ ; *nicht aus den Fingern lassen,* derc'hel mat (yud, start), na zispegañ diouzh e grog ; *jemandem durch die Finger sehen,* bezañ komprenus (diskouez e seizh pasianted) e-keñver u.b. ; *jemandem in die Finger fallen, jemandem in die Finger geraten,* kouezhañ etre daouarn u.b. (etre krabanoù u.b. , e krog daouarn krabanek u.b. , etre pavioù u.b.) ; *etwas mit spitzen Fingern anfassen,* kregriñ en udb gant pennoù e vizied (Gregor), kregriñ en udb gant begoù e vizied, meudata udb ; *etwas mit dem kleinen Finger machen,* ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra ; *er hat es im kleinen Finger,* barrek (akuit, ur mailh, doazh, ifam, kalet, ouesk, ampart) eo war an dra-se, gourdon eo ouzh an dra-se, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war an dra-se, arroutet eo war an dra-se, ur mestr d'ober eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war an dra-se, un den mat-krak eo war an dra-se, un tarin eo war an dra-se ; *jemanden um den Finger wickeln, jemanden um den kleinen Finger wickeln,* kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, dastum (korvigellañ, nezañ, truflennat) u.b., gounit u.b. gant komzoù kaer ; *sich um den Finger wickeln lassen,* bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ kaset

diwar-bouez (war-bouez, dre benn, dre veg) e fri ; *das Geld zerrinnt ihm unter den Fingern, das Geld rinnt ihm durch die Finger,* hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, ul liper e drantell a zo anezhañ, toull eo e zaouarn, gouest eo da fontañ an eost, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, c'hwistañ a ra arc'hant, foetañ a ra e arc'hant, fripañ a ra e zrouin (Gregor) ; *er ließ sich gern seine Gold- und Silberstücke durch die Finger rinnen,* e blijadur a oa ruilhal gant e zaouarn e bezhioù aour hag arc'hant ; [kr-l] *wenn man dem Teufel den kleinen Finger reicht, nimmt er die ganze Hand,* seul vui, seul c'hoazh - seul vui en deus an den seul vui e fell dezhañ kaout - lak an diaoul e penn izelañ an ti, hep dale er penn uhelañ e vestr a ray - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet ; *man muss die Finger nicht zwischen Tür und Angel stecken,* arabat lakaat re hir e viz er gwask ; **3.** meutad g. ; *drei Finger breit,* tri meutad a ledander dezhañ, treuz tri meutad dezhañ.

Fingerabdruck n. (-s,-abdrücke) : bizlouc'had g., louc'h ar bizied g. [*liester* louc'hoù ar bizied], merk ar bizied g., roud biz g., louc'had-biz g. [*liester* louc'hadoù-biz], louc'hadenn viz b.

Fingerabdruckvergleich g. (-s,-e) : daktiloskopiezh b., araezad pivadiñ diwar louc'hadoù-biz g.

fingerbreit[1] ag. : treuz ur biz dezhañ.

Fingerbreit[2] g. (-,-) : meutad g., bizad g. ; *keinen Fingerbreit weichen,* na leuskel treuz ur meutad douar gant u.b., na gilañ a-dreuz troad.

fingerdick ag. : treuz ur biz dezhañ.

Fingerentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] bizad g.

Fingerfarbe b. (-,-n) : livaj dorn g. [*da ledañ gant an dorn*].

fingerfertig ag. : ampart, ouesk, diampech, gwevn, diliamm e vizied, dilu e vizied, dornet mat, dornet akuit, gourdon, libr e vizied, un dorn mat dezhañ, pipi da labourat gant e zaouarn.

Fingerfertigkeit b. (-) : ampartiz b., ampartiz-dorn b., gwevned b., oueskted b., mailhoni b. ; *diese Arbeit verlangt Fingerfertigkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ;

fingerförmig ag. : bizheñvel, a-stumm gant ur biz, e doare ur biz, e doare bizied, a-zoare gant ur biz, a-zoare gant bizied, a-seurt gant ur biz, a-seurt gant bizied.

Fingergeschwür n. (-s,-e) : beskoul b.

Fingerglied n. (-s,-er) : [korf.] oeñs g., mell g., mell-biz g., elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], mailh g. ; *mittleres Fingerglied,* mailh-etre g., oeñs krenn g. ; *körpernahes Fingerglied,* oeñs nesañ g. ; *körperfernes Fingerglied,* oeñs pellañ g.

Fingerhakeln n. (-s) : c'hoari biz houarn g.

Fingerhandschuh g. (-s,-e) : maneg b.

Fingerhut g. (-s,-hüte) : **1.** beskenn b., beskenn da wriat b. ; **2.** [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str. ; *Fingerhüte platzen lassen,* strakal brulu ; *die Blüten des Fingerhuts,* kleierigoù ar brulu lies.

Fingerhutblume b. (-,-n) : [louza.] bruluenn b., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., kloc'h ar brulu g. ; *Fingerhutblumen platzen lassen,* strakal brulu.

Fingerhutpflanze b. (-,-n) : [louza.] bruluenn b.

Fingerknöchel g. (-s,-) : [korf.] **1.** koubl-biz etre an oeñs nesañ hag an hini krenn g. ; **2.** koubl etre ar c'hreizdorn hag an oeñs nesañ g.

Fingerknochen [korf.] oeñs g., mell g., mell-biz g., elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], mailh g.

Fingerkrankheit b. (-,-en) : bizad g.

Fingerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., P. boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str. ; *kriechendes Fingerkraut,* louzaouenn-ar-pemp-delienn b., pempdelienn b.

Fingerkuppe b. (-,-n) : beg ar biz g., bleñch ar biz g., bleñch an dorn g., penn ar biz g. ; *an seinen Fingerkuppen hat sich ganz schön Hornhaut gebildet,* bleñchoù e vizied a zo kaledet-holl ; *einem Schüler Schläge auf die Fingerkuppen versetzen,* reiñ d'ur skoliad war begoù e vizied.

Fingerling g. (-s,-e) : 1. [mezeg.] bizour-lêr g., bizour g., gouin-biz g. ; 2. biz-maneg g. ; 3. [merdead.] spilhenn b. [liester spilhoù, spilhennoù], draenenn b.

Fingermalfarbe b. (-,-n) : livaj dorn g. [*da ledañ gant an dorn*].

fingern V.gw. (hat gefingert) : pigosat, lopetat, trepetiñ, mezellat, dornata, fistoulat ; P. *er fingert nach dem Geld,* troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet eo da zastum, kraf eo, krafek eo war an arc'hant, dalc'het eo gant arwez an aour, hennezh a zo ur preñv, hennezh a rastell arc'hant el lec'h ma c'hall (kement ha ma c'hall), tapout a ra gantañ (ober a ra e graf, ober a ra krazadenn) kement ha ma c'hall, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ gounidegezh, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, hennezh a zo segal segal ! ; *an etwas (t-d-b) fingern,* mezellat udb, dornata udb, fistoulat udb.

V.k.e. (hat gefingert) : [dre skeud.] kas da benn, itrikañ, steuñviñ, penefiañ ; P. *wir werden das Ding schon fingern,* kavet e vo penn (penn vat) d'an taol-se, kavout a raimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo penn diouzh lost d'ar bellenn, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, dont a ray ganeomp.

Fingernagel g. (-s,-nägel) : ivin g. ; *jemandem die Fingernägel herausziehen,* dizivinañ u.b.

Fingersatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] bizverkadur g.

Fingerschmerzen lies. : bizad g., garwask g.

Fingerspalte b. (-,-n) : [korf.] gaol ar bizied b., skalf etre daou viz g. [*liester* skalfoù ar bizied].

Fingerspitze b. (-,-n) : **1.** beg ar biz g., bleñch ar biz g., bleñch an dorn g., penn ar biz g. ; *ich habe ganz blaue*

Fingerspitzen, krog eo an ivinrev em daouarn, erru eo brondu begoù va bizied, erru eo brondu pennoù va bizied ; **2.** bizad g., meudad g., meudadenn b., kuchennig b., ivinad g., begad g., strinkadenn b., briñsenn b., frevenn b., klorenn b., kontelladig b., beskennad b. ; *eine Fingerspitze Salz,* ur meudad holen g., ur guchennig holen b., un ivinad holen g. ; *eine Fingerspitze Zucker,* ur strinkadennig sukr b.

Fingerspitzevoll b. (-,Fingerspitzenvoll) : bizad g., meudad g., meudadenn b., kuchennig b., ivinad g., begad g., strinkadenn b., briñsenn b., frevenn b., piñsad g., piñsadenn b.

Fingerspitzengefühl n. (-s) : [dre skeud.] kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh, kuñvnez b., dilikatiri b., santidigezh g., klouarder g., klouarded b., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., soutilded b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g. ; *Fingerspitzengefühl haben,* **a)** kaout donezon e beg e vizied ; *diese Arbeit verlangt Fingerspitzengefühl,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; **b)** [dre skeud.] gouzout an tu, gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek, anaout an tres, gouzout an tres, gouzout mont dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, gant finded, gant soutilded) ; *Fingerspitzengefühl für etwas haben,* bezañ dreist d'ober udb, bezañ ur mailh evit ober udb, bezañ un tad den (ur mestr meur, un den mat-krak) evit ober udb, bezañ ampart-tre evit ober udb, bezañ tarin d'ober udb, bezañ pipi d'ober udb, bezañ dornet akuit d'ober udb, bezañ un den mat-krak war un dachenn bennak.

Fingersprache b. (-) : yezh ar sinoù b., P. [hep dispriz] bouzareg g.

Fingertang g. (-s) : [louza.] tali str., tali-moan str., jelmestr g. ; *gelber Fingertang,* kalkud-melen str.

Fingerübung b. (-,-en) : [sonerezh] pleustradenn skoerezh b., pleustradenn bizerezh b., pleustradenn biziata b.

Fingerverband g. (-s,-verbände) : lienenn a lakaer en-dro d'ur biz klañv b., magadenn b.

Fingerzeig g. (-s,-e) : titour b., tit g., meneg g., diluz g. ; *jemandem einen Fingerzeig geben,* daveiñ u.b., sklaeriañ u.b., reiñ un ditour d'u.b., reiñ un tit d'u.b., tintal udb d'u.b.

fingieren V.k.e. (hat fingiert) : ober an neuz da, ober an neuz, ober van da, ober neuz da, ober neuz, ober ar mod da, ober min da, drevezañ.

fingiert ag. : faos, farlotet, treuzfichet, ijinet, fent ; *fingierte Rechnung,* fakturenn farlotet b., fakturenn vorn b., fakturenn derc'hek b., fakturenn neuziat b.

Finish n. (-s,-s) : **1.** mistradenn b., peurlipadur g., peurober g., peurobererezh g., peuraoz g. ; **2.** [sport] sprint dibenn g.

finit ag. : [yezh.] displeget ; *finite Verbform,* furm personel b.

Finistère n. : Penn-ar-Bed g.

Fink g. (-en,-en) : */* **Finke** g. (-n,-n) : [loen.] pint g., pintig g., pinter g., pinterig g., kaouarc'haer g., tint g., tinter g. ; *bengalischer Fink,* bengali g.

Finken g. (-s,-) : [Bro-Suis] pantouflenn b. [*liester* pantoufloù] ; *die Finken klopfen,* diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

Finkenhabicht g. (-s,-e) : [loen.] sparfell b., logotaer g.

Finkenmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou g.

Finkler g. (-s,-) : evnetaer g., labousetaer g., pilorjed g.

Finne[1] g. (-n,-n) : Finlandad g., Finn g.

Finne[2] b. (-,-n) : **1.** [loen.] larvenn gestodenn b., trikin str., trikinenn b., preñv gourc'he g. ; **2.** [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str. ; **3.** angell-gein b. ; **4.** [tekn.] kil g. [*tu begek pe strizh tolzenn vetal ar morzhol*].

Finnenausschlag g. (-s,-ausschläge) : [mezeg.] komedon g., akne g., drein-kig lies.

Finnenkrankheit b. (-) : [loen.] gourc'he g. , kleñved-du g. ; *von der Finnenkrankheit befallen,* gourc'heek, loup, lovr ; *die Finnenkrankheit bekommen,* gourc'heañ.

Finnenwal g. (-s,-e) : [loen.] balum voutin b. / balum boutin g.

finnig ag. : **1.** porbolennek, porbolennus, burbuek, burbuennek ; *finnig werden,* porbolenniñ ; **2.** [loen.] gourc'heek, loup, lovr ; *finniges Schweinefleisch,* kig-moc'h gourc'heek g., kig-moc'h lovr g.

Finnin b. (-,-nen) : Finlandadez b., Finnez b.

finnisch ag. : **1.** finlandat ; **2.** [yezh.] finnek.

Finnisch n. : finneg g.

Finnland n. (-s) : Finland b.

Finnländer g. (-s,-) : Finlandad g., Finn g.

Finnländerin b. (-,-nen) : Finlandadez b., Finnez b.

finnländisch ag. : **1.** finlandat ; **2.** [yezh.] finnek.

finno-ugrisch ag. : *finno-ugrische Sprachen,* yezhoù finnek-ougriek.

finster ag. : **1.** teñval, amsklaer, beunek, hurennek, kudennek, lug ; *finstere Nacht,* noz du b. noz du-dall b., noz du-holl b. ; *finsteres Zimmer,* sal vouk b. ; *es wird finster,* serriñ (dont) a ra an noz, izelaat (mont) a ra an deiz, emañ o noziñ, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, teñval eo anezhi dija, nosaat a ra, nozik eo, tost eo an noz (Gregor), erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz, nozig eo anezhi ; *es ist jetzt zu finster,* re noz eo bremañ ; *so finster war die Nacht, dass sie nichts sehen konnte,* ne wele netra gant an teñval ma oa an noz, ken teñval e oa an noz ken na wele netra ; *schwül und finster,* lug, luget ; *finsteres Wetter,* amzer gudennek b., tristamzer b. ; **2.** [dre skeud.] toupek, hurennek, kudennek, beunek, koumoulet, kruel ; *ein finsteres Gesicht machen,* ober e benn kozh (penn du, e benn du, e benn teñval, e benn hurennek, e benn kudennek), bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ evel ur gegin fumet, bezañ teñval e dal, bezañ teñval e benn, bezañ du e benn, bezañ koumoulet e dal, bezañ kruel e vin ; *er wird finster,* duaat a ra e selloù, teñvalaat a ra e benn, kruel e teu e benn da vezañ ; **3.** du, trist ; *finstere Gedanken,* soñjoù du lies., soñjoù teñval lies., tachoù lies. ; **4.** *diese finsteren Gesellen,* ar mallozh-va-Doue aotrounez-se lies. ; **5.** *finstere Angelegenheit,* afer deñval(ijenn)us b.

(Gregor), afer diaes da intent b., afer gwall iriennet b., afer mesket a-walc'h he neudennoù.
Adv. : *finster ansehen,* ober selloù du (drouk, teñval, garv, taer, rous) ouzh u.b., ober ur sell a bevarzek real ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., delazhiñ selloù taeret war u.b., kaout ur bod spern e-kreiz e dal, bezañ evel ur gegin fumet ; *er blickt finster drein,* ur sell garv en deus, sellet a ra toupek ouzh an dud, garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, gourennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, dremmet rust ha ganas eo, eñ a sell toupek.
Finsternis b. (-,-se) : **1.** teñvalijenn b., teñvalder g., teñvalded b., teñval g. ; *ägyptische Finsternis,* teñvalijenn ken du hag ar pec'hed b., teñvalijenn beurzu (du-pod, du-sac'h) b., noz dall b. ; *durch die Finsternis wandeln,* mont dre an deñvalijenn ; **2.** [relij.] duder g. ; *der Herr der Finsternis,* droukspered an ifern g. (Gregor), roue an deñvalijenn g., priñs an deñvalijenn g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor), arc'hmestr an deñvalijenn g., arc'hmestr an deñvalded g. ; **3.** mougadenn b., gwaskadenn b., fallaenn b., marv g. ; *Sonnenfinternis,* gwaskadenn war an Heol b., fallaenn war an Heol b., fallaenn heol b., marv-heol g. ; *Mondfinsternis,* gwaskadenn war al Loar b., fallaenn war al Loar b., fallaenn loar b., marv-loar g. ; *eine Mondfinsternis,* ur vougadenn el Loar b., ur fallaenn loar b. ; *partielle Finsternis,* fallaenn dileun b., gwaskadenn darnel b. ; *totale Finsternis,* fallaenn leun b., fallaenn glok b.
Finte b. (-,-n) : **1.** taol-gwidre g., taol-finesa g., tro-bleg b., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., griped g., tro-gamm b., tun g., fent g., ijin g., fentiz b., korvigell b., gwidre g., finesa b., filenn b., troadenn b., ardivinkoù lies., fentañs b., fent g. ; **2.** [sport] fentadenn b.
Fiole b. (-,-n) : bured g., orsel g.
Fips g. (-es,-e) : **1.** blogorn g., krotouz g., avrelod g., treudasenn b., treutenn b., krinenn b., keuneudenn b., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h eget ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., plog g., skrilh g., glesker g., fallegan g. ; **2.** stultenn b., sorc'henn b., albac'henn b., ouilhenn b., boemenn b., loariad b., loariadenn b. ; **3.** kemener g., P. micherour-pleg g., Yann gluch g.
fipsig ag. : treut, falleganik, blin, krabosek, disterik, moanik, flav, krak, malotrou, skildreut.
Firewall b. (-,-s) : [stlenn.] maltouter g.
Firlefanz g. (-es,-e) : **1.** fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., farodiajoù lies., drailhennoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; **2.** kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., komzoù gwrac'h lies., komzoù kollet lies., kontoù pikous lies., kozh kaozioù lies., paribolennoù lies., klakerezh g., kaozioù goullo lies., kamambreoù lies., kamambre g.
firlefanzen V.gw. (hat gefirlefanzt) : P. pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ.
firm ag. : *in etwas firm sein,* bezañ ur mailh (un tad den, un mestr d'ober, ampart, akuit, ki, kole, maout, ifam, don) war udb, bezañ kalet war udb, bezañ akourset (gourdon, doazh) ouzh udb, bezañ gourdon (akourset, doazh, solut) d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, bezañ udb e graf, bezañ en e grog (en e blom, en e daol) gant udb (Gregor), bezañ tarin d'ober udb, bezañ tarinez d'ober udb, bezañ pipi d'ober udb, gouzout anezhi war udb.
Firma b. (-, Firmen) : kevredad g., firm g., embregerezh g., labouradeg b.
Firmament n. (-s,-e) : bolz an neñvoù b., bolz an neñv b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., ebr g., oabl g.
firmeln / firmen V.k.e. (hat gefirmelt / hat gefirmt) : [relij.] kouzoumenniñ.
Firmenchef g. (-s,-s) : rener firm g., rener embregerezh g., penn an embregerezh g.
Firmenchefin b. (-,-nen) : renerez firm b., renerez embregerezh b.
firmeneigen ag. : hag a zo d'ar firm.
Firmeninhaber g. (-s,-) : perc'henn ar firm g.
Firmeninhaberin b. (-,-nen) : perc'hennez ar firm b.
Firmenname n. (-ns,-n) : anv kevredad g.
Firmenregister n. (-s,-) : marilh ar c'henwerzh hag ar c'hevredadoù g.
Firmenschild n. (-s,-er) : barr-ti g., skritell gant anv ar firm b.
Firmensitz g. (-es,-e) : sez ar c'hevredad g.
Firmenstempel g. (-s,-) : siell ar c'hevredad b., talbenn gant anv ar c'hevredad g.
Firmenwagen g. (-s,-) : **1.** karr-tan karg g. ; **2.** karr-tan embregerezh g.
Firmenzeichen n. (-s,-) : ardamez an embregerezh g.
firmieren V.gw. (hat firmiert) : *als etwas firmieren, unter einem Namen firmieren, mit einem Namen firmieren,* dougen un anv kevredad ; *von nun an firmiert die "Hans Otto Spielwarenfabrik" unter "Toy for Fun Ltd.",* a-benn neuze e tougo al labouradeg "Hans Otto Spielwarenfabrik" an anv kevredad "Toy for Fun Ltd."
Firmling g. (-s,-e) : [relij.] danvez kouzoumennad g., paotr da vezañ kouzoumennet g.
Firmung b. (-,-en) : [relij.] kouzoumenn b., konfirmasion b., sakramant an olev g.

Firn[1] g. (-s,-e) : erc'hskornenn b., erc'h pad g.
firn[2] ag. : [gwin] ha n'eo ket eus ar bloaz.
Firner g. (-s,-) : skornredenn b., skorneg b.
Firnis g. (-ses,-se) : gwernis g., lakenn b., peg-lugern g. ; *mit Firnis streichen,* **a)** [ster rik] lakennañ, gwernisañ, lakaat gwernis gant ar barr-livañ ; **b)** [dre skeud.] alaouriñ an neudenn, propikat.
Firnisbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-sumak str.
Firnislack g. (-s,-e) : gwernis g., lakenn b., peg-lugern g.
firnissen V.k.e. (hat gefirnisst) : gwernisañ, lakennañ.
Firnschnee g. (-s) : erc'hskornenn b., erc'h pad g.
Firnspalte b. (-,-n) : frailh er skorn g., faout er skorn g.
First n. (-es,-e) : **1.** [menezioù] kribell b., kribenn b. ; **2.** [savadurioù] leinienn b., lein an ti g., krib an ti g., hedell b., livenn-lein b., livenn-nein b., livenn-gein b., livenn an ti b., kein an doenn g., kein an ti g., nein g. ; *Strohdachfirst,* kanto g., kantoenn b.
Firstbier n. (-s) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Firstblech n. (-s,-e) : [tisav.] leinienn b., kandailh g.
Firstpfette b. (-,-n) : livenn-lein b., livenn-nein b., livenn-gein b., livenn an ti b. ; *Firstpfette eines Strohdaches,* talgab g.
Firstziegel g. (-s,-) : teol kromm str., teol kleuz str., teol pleg str., kandailh g.
Fis n. (-) : [sonerezh] fa lemm g., fa kalet g.
Fisch g. (-es,-e) : **1.** pesk g., peskedenn b. ; *nicht alle Fische sind mit Schuppen bedeckt,* ne vez ket skant war korf an holl besked ; *bei Fischen sind die Flossen die Organe des Schwimmens,* organoù an neuñverezh eo angelloù ar pesked ; *Fische ersticken an der Luft,* ar pesked a voug pa vezont tennet eus an dour ; *Fische an der Luft ersticken lassen,* mougañ pesked o tennañ anezho eus an dour ; *mögen Sie Fisch ?* pesked a blij deoc'h ? ; *Fisch essen,* debriñ pesked ; *er isst nur noch Fisch,* ne zebr nemet pesked mui ; *zum Abendessen gibt es Fisch,* pesked a vo da goan ; *Fische ausnehmen,* dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, goulloiñ, goullonderiñ, dilenn, renkañ) pesked ; *Fische schuppen, Fische abschuppen, Fische entschuppen,* diskantañ pesked ; *ein Schwarm Fische,* ur wazhiad pesked b., ur wazhienn besked b., ur wazhiennad pesked b., un taol pesked g., ur bank pesked g., ur bankad pesked g., ur c'hlodad pesked g., ur voudenn besked b., ur bodad pesked g., ur vodenn besked b., ur vodennad pesked b. ; *ein Knochenfisch,* ur pesk askornek g. ; *ein Knorpelfisch,* ur pesk migornek g. ; *Fisch, der unter Treibholz lebt,* pesk-koad g. ; *Grundfisch,* pesk-sol g. ; *Oberflächenfisch,* pesk-avel g. ; *Wanderfisch,* pesk-red g. ; *Plattfisch,* pesk-plat g. ; *fliegender Fisch,* pesk askellek g., pesk-nij g., pesk-nijer g., pesk-ael g. ; *frisch gefangene Fische, fangfrische Fische,* mareaj g., pesked fresk lies., pesked fresk-bev lies., pesked nevez-paket lies., pesked nevez pesketaet lies. ; *fangfrisch schmeckt der Fisch am besten,* ent fresk e vez mat ar pesked ; *Lebendfisch,* pesk bev g., pesked bev lies. ; *Frischfisch,* pesk skorn g., pesked skorn lies. ; *Tiefkühlfische,* pesked gourskornet lies. ; *faulige Fische, faule Fische,* pesked linkret lies., pesked lor lies., pesked lizennet lies. ; *ein lächerlich kleiner Fisch,* [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *gebratene Fische,* fritadenn besked b., pesked rostet lies., pesked fritet lies. ; *Fisch braten,* fritañ pesked ; *einen Fisch anreißen, einen Fisch anhauen,* klaviañ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk ; *der Fisch hängt fest am Haken,* krog eo ar pesk en higenn, dalc'h eo ar pesk ; *er ist gesund wie ein Fisch,* yac'h-pesk eo, yac'h eo evel ur pesk, yac'h eo evel ur pesk en dour, yac'h eo evel ar beuz, hennezh a zo aes war e aheloù, hennezh a ra ruskenn vat, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, yac'h-kloc'h eo, yac'h-bev eo, yac'h-frev eo, hennezh a zo ur bouilh den ; *stumm wie ein Fisch,* mut evel ur pesk, mut evel ur sourd, mut evel ul lakez-pikez, mut evel ur peul, mut evel ur post-kloued ; *wie ein Fisch schwimmen,* neuñviñ evel ur pesk ; **2.** [dre skeud.] *die großen Fische fressen die kleinen,* al laer brasañ a groug ar bihanañ ; *das sind nur kleine Fische,* **a)** tud dister an hini eo, tud a netra eo, lastez tud eo ; **b)** aes eo da ober, ur farsite eo ober an dra-se ; **c)** munudoù ha netra ken ! bitrakoù ! foutouilhennoù ! evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! ; P. *das ist weder Fisch noch Fleisch,* kement-se n'eo na kig na pesked, ur veskailhez eo ! - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket ! - n'eus penn na lost en dra-se ! ; P. *das sind faule Fische,* siklezonoù nemet siklezonoù n'ez int, digarezioù-ki ha netra ken, digarezioù toull nemet digarezioù toull nend int, nend int nemet kantikoù seurezed, sorc'hennoù ha netra ken ! ; P. *Fische füttern,* dislonkañ er mor, strinkañ diwar e galon er mor, bouetañ ar pesked ; **3.** [arouezkelc'h] *die Fische,* steredeg ar Pesked b.
fischähnlich ag. : peskheñvel, e doare ur pesk, e doare ar pesked, a-zoare gant ur pesk, a-zoare gant ar pesked, a-seurt gant ur pesk, a-seurt gant ar pesked.
Fischangel b. (-,-n) : higenn b.
Fischadler g. (-s,-) : [loen.] erer-spluj g., erer pesketaer g.
fischarm ag. : nebeut a besked ennañ, paour e pesked.
Fischauge n. (-s,-n) : **1.** [loen.] lagad pesk g. ; **2.** [tekn.] ferenneg fish-eye b., ferenneg ankl gwel-meur b.
Fischauktion b. (-,-en) : gwerzh ar pesked diouzh ar c'hresk b.
Fischauktionshalle b. (-,-en) : koc'hu ar pesked g.
Fischbank b. (-,-bänke) : gwazhiad pesked b., gwazhienn besked b., gwazhiennad pesked b., taol pesked g., bank pesked g., bankad pesked g., klodad pesked g., moudenn besked b., bodad pesked g., bodenn besked b., bodennad pesked b.
Fischbehälter g. (-s,-) : muz g., puñs g., lestr-pesked g.
Fischbein n. (-es) (liester ebet) : **1.** fanol g. ; *weißes Fischbein,* gwerc'hez-vor b., pibid b., kein-morgad g. ; **2.** [disglavier, korfkenn] gwalenn b.
Fischbeinkorsett n. (-s,-s/-e) : korf-balen g.
Fischbestand g. (-s,-bestände) : pourvezioù pesked er mor lies., pourvezioù naturel a besked lies. ; *gesamter Fischbestand eines Baches,* gwazhiad pesked b.
Fischblase b. (-,-n) : [loen.] c'hwezhigell neuñviñ b.
Fischblättchen n. (-s,-) : [kegin.] *abgezupfte Fischblättchen,* deliennoù pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked lies.
Fischblut n. (-s) : [tro-lavar] *Fischblut haben,* na ober ur van, bezañ difrom (yen, digaz, diseblant, diflach), na ober na man na mordo, na vezañ a wad en e wazhied, na

gaout gwad dindan e ivinoù, bezañ skornet e ene en e greiz (Gregor).
Fischbrühe b. (-,-n) : [kegin.] kourbouilhoñs g.
Fischbrut b. (-) : [loen.] **1.** munus g., lambaj g., balav g., had str. ; **2.** had-pesked str., greun-pesked str., vioù pesked lies., krouañs pesked b.
Fischchen lies. : [loen.] munus g., lambaj g., peskedigoù lies., balav g., had str. ; *ein ganz kleines Fischchen,* [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g.
Fischdampfer g. (-s,-) : [merdead.] chaluter g., lestr-roueder g.
Fischdeputat n. (-s,-e) : [merdead.] kaoteriad b., kodailh b.
Fischeier lies. : vioù pesked lies.
Fischeintopf g. (-s) : [kegin.] *Fischeintopf im Rotwein gekocht, mit Zwiebeln und Schalotten,* kefalenn-besked b.
fischen V.k.e. (hat gefischt) : **1.** pesketa ; *mit dem Netz fischen,* pesketa gant ur roued, rouedañ (Gregor) ; *mit der Angel fischen,* pesketa gant ur walenn-higenn, pesketa gant an higenn / higennañ / higennañ pesked (Gregor) ; *mit dem Wurfnetz fischen,* tramailhat, pesketa gant un tramailh ; *mit der Leine fischen,* linennañ, ober al linenn, ober ar vicher linenn ; *mit Licht fischen,* goulaouata ; *auf Kabeljau fischen,* morueta ; *in der Nähe der Küste fischen, nah an der Küste fischen,* pesketa a-zouar ; *in der Nähe einer Insel fischen,* pesketa a-zouar d'un enezenn ; **2.** [dre skeud.] P. *es ist nichts dabei zu fischen,* kement-se ne zegasfe gounid ebet, blev da gaout, an dra-se ne dalvez ket ar fred, n'eus mad ebet da dennañ eus kement-se, poan gollet e vefe ober war-dro, kenkoulz ribotat dour, null e vefe deomp ober war-dro, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne dalvez ket ar fred ober war-dro ; *im Trüben fischen,* kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), treuzellañ, itrikañ taolioù fobiez, ober lammoù-touzeg, trikamardiñ, ribouilhat, ober troidelloù fall, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, na vont eeun ganti, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, ober kammdroioù.
Fischen n. (-s) : pesketaerezh g., peskerezh g., pesketa g. ; *Fischen zu Fuss,* pesketa war an aod g., loc'heta g., aocha g. ; *Grundfischen treiben,* pesketa war ar plaen.
Fischenz b. (-,-en) : [Bro-Suis] muz g.
Fischer g. (-s,-) : pesketaer g., pesketour g., pesker g., P. stlejer-rouedoù g., paotr an aod g., moraer g. ; *der alte Fischer unternimmt seine letzte Schiffsfahrt,* mont a ra ar pesketaer kozh d'ober e vare diwezhañ, war e vor diwezhañ emañ ar pesketaer kozh ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.
Fischerboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-pesketa b., bag-pesketaerezh b. ; *er musste sehr jung als Schiffsjunge auf einem Fischerboot arbeiten,* yaouank-tre e oa bet lakaet war ar vicher besketaer.
Fischerdorf n. (-s,-dörfer) : porzhig-mor pesketa g., porzhig-pesketa g., porzhig pesked g.
Fischerei b. (-) : pesketaerezh g., peskerezh g. ; *Hochseefischerei,* pesketaerezh er morioù pell g., pesketaerezh er morioù don g., pesketaerezh donvor g., pesketaerezh keinvor g., ar vicher vras b., pesketaerezh da greiz g. ; *Küstenfischerei,* pesketaerezh aod g., pesketaerezh a-zouar g., ar vicher vihan b., pesketa a-hed an aod g. ; *handwerklich betriebene Fischerei,* pesketaerezh artizanel g. ; *industriell betriebene Fischerei,* pesketaerezh greantel g. ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor.
Fischereiaufseher g. (-s,-) : gward-pesketaerezh g., gward-pesketa g.
Fischereifahrzeug n. (-s,-e) : [merdead.] bag-pesketa b., bag-pesketaerezh b.
Fischereifrevel g. (-s,-) : felladenn e-keñver reolennoù ar pesketaerezh b.
Fischereigebiet n. (-s,-e) : takad pesketa g., peskedva g., live g., peskerezh b., poull g.
Fischereihafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh-pesketa g., porzh pesked g.
Fischereikunde b. (-) : pesketaouriezh b.
Fischereiprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had pesketaerezh g
Fischereisvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] diredig-stêr g.
Fischereiwesen n. (-s) : pesketaerezh g., peskerezh g.
Fischerhafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh-pesketa g., porzh pesked g.
Fischerin b. (-,-nen) : pesketaerez b., pesketourez b.
Fischerknoten g. (-s,-) : skoulm-higenn g.
Fischerleine b. (-,-n) : linenn besketa b.
Fischernetz n. (-es,-e) : roued pesketa b., pinochenn b.
Fischerstechen n. (-s) : [sport] tourterezh war vor g.
Fischfabrik b. (-,-en) : fritur b., mirerezh pesked b.
Fischfang g. (-s,-fänge) : pesketaerezh g., peskerezh g. ; *vom Fischfang zurückkehren,* dont eus pesketa, erruout eus pesketa.
Fischfangflotte b. (-,-n) : [merdead.] lestraz pesketa g., lestraz pesketaerezh g.
Fischfanggebiet n. (-s,-e) : takad pesketa g., peskedva g., live g., peskerezh b., poull g.
Fischfangzug g. (-s,-züge) : mare g., mareaj g./b., mor g. ; *er unternimmt heute seinen letzten Fischfangzug,* aet eo d'ober hiziv e vare diwezhañ, war e vor diwezhañ emañ ; *ein zweiwöchiger Fischfangzug,* ur mareaj pemzektez g., pemzek devezh mor lies. ; *die letzten Tage eines Fischfangzugs,* an devezhioù diwezhañ mor lies. ; *bei diesem Fischfangzug haben sie drei Tonnen Fisch gefangen,* er mor-mañ (er mareaj-mañ) o deus bet teir zonennad pesked.
Fischfilet n. (-s,-s) : [kegin.] tanavenn besked b., spilhenn b., gwenn pesked g.
fischförmig ag. : peskheñvel, a-stumm gant ur pesk, e doare ur pesk, e doare pesked, a-zoare gant ur pesk, a-zoare gant pesked, a-seurt gant ur pesk, a-seurt gant pesked.
Fischfresser g. (-s,-) : [loen.] peskdebrer g., debrer pesked g.
Fischfresserei b. (-) : peskdebrerezh g.

Fischfutter n. (-s) : boued evit ar pesked g., paskadur evit ar pesked g., magadur evit ar pesked g.
Fischgang g. (-s,-gänge) : meuz pesked g.
Fischgarn n. (-s,-e) : roued pesketa b.
Fischgedärme lies. : fast g.
Fischgeier g. (-s,-) : [loen.] gup pesketaer g.
Fischgeruch g. (-s) : c'hwezh ar pesked b., mouezh ar pesked g.
Fischgeschäft n. (-s,-e) : peskerezh b., stal-besked b.
Fischgräte b. (-,-n) : draen g. [*liester* drein].
Fischgrätenmuster n. (-s,-) **/ Fischgrätmuster** n. (-s,-) : [gwiad.] gwiad kebret b./g., kebriad str.
Fischgroßhändler g. (-s,-) : mareour g.
Fischgründe lies. : takadoù pesketa lies., peskedvaoù lies., liveioù lies., poulloù lies.
Fischguano g. (-s) : gwano-pesked g.
Fischhalle b. (-,-n) : koc'hu ar pesked g., marc'had ar pesked g
Fischhandel n. (-s) : peskerezh g.
Fischhändler g. (-s,-) : pesker g., marc'hadour pesked g.
fischig ag. : peskedus, peskus, hebesk.
Fischkasten g. (-s,-kästen) : bevlec'h g., lestr-pesked g., puñs g., vivanier g. ; *schwimmender Fischkasten,* muz g.
Fischkonservenfabrik b. (-,-en) : fritur b., mirerezh pesked b.
Fischkorb g. (-s,-körbe) : kidell b., kavell g.
Fischkunde b. (-) : iktiologiezh b., peskedoniezh b.
Fischkutter g. (-s,-) : chaluter g., lestr-roueder g., bag-roueder b., dragour g.
Fischladen g. (-s,-läden) : peskerezh b., stal-besked b.
Fischlaich g. (-s) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked lies., krouañs pesked b.
Fischleder n. (-s,-) : peskgen g.
fischleer ag. **/ fischlos** ag. : dibesk, hesk ; *fischlose Gewässer,* dour hesk g.
Fischmarkt g. (-s,-märkte) : koc'hu ar pesked g., marc'had ar pesked g.
Fischmaul n. (-s,-mäuler) : beg g.
Fischmehl n. (-s) : bleud pesked g.
Fischmilch b. (-) : [loen.] letez g., laezhenn b., letis str.
Fischotter g. (-s,-) : [loen.] dourgi g. [*liester* dourgon], ki-dour g. [*liester* chas-dour].
Fischräuber g. (-s,-) : [loen.] peskdebrer g., debrer pesked g.
fischreich ag. : peskedus, peskus, hebesk ; *fischreiches Meer,* mor peskedus g. ; *dieser Fluss ist fischreich,* ar stêr-se e fonn ar pesked enni.
Fischreichtum g. (-s,-tümer) : pourvezioù puilh a besked lies.
Fischreiher g. (-s,-) : [loen.] kerc'heiz louet b., P. Marc'harid-gouzoug-hir b., Marc'harid-he-gouzoug-hir b.
Fischreuse b. (-,-n) : baouig g., kidell b., kavell g. [*liester* kavelloù, kevell], paner b.
Fischrogen g. (-s,-) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked lies., krouañs pesked b.
Fischsaurier g. (-s,-) : [loen., ragistor] iktiosaor g.
Fischschleuse b. (-,-n) : gored g.
Fischschwarm g. (-s,-schwärme) : gwazhiad pesked b., gwazhienn besked b., gwazhiennad pesked b., taol pesked g., bank pesked g., bankad pesked g., klodad pesked g., moudenn besked b., bodad pesked g., bodenn besked b., bodennad pesked b.
Fischstecher g. (-s,-) : krog g., morve g., bac'h b./g.
Fischsterben n. (-s) : ar pesked o vont da get lies., ar pesked o vervel lies., ar marvoù pesked lies., marvidigezh ar pesked b.
Fischsuppe b. (-,-n) : soubenn ar pesked b., soubenn besk b. ; *reichhaltige Fischsuppe,* kaoteriad b., kaoteriad pesked b.
Fischteich g. (-s,-e) : pesklenn b., lenn-besked b., poull pesked g., oglenn b.
Fischung b. (-,-en) : [merdead.] **1.** bordajenn ahel b. ; **2.** tambred g.
Fischverkauf g. (-s) : peskerezh g.
Fischverkäufer g. (-s,-) : pesker g., marc'hadour pesked g.
Fischverkäuferin b. (-,-nen) : peskerez b., marc'hadourez pesked b., harinkerez b., [goapaus] Mari-Vorgan b.
Fischverzehr g. (-s) : peskdebrerezh g.
Fischweib n. (-s,-er) : **1.** peskerez b., marc'hadourez pesked b., harinkerez b., [goapaus] Mari-Vorgan b. ; **2.** [gwashaus] Mari-Forc'h b. ; **3.** [dre skeud.] dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
Fischzaun g. (-s,-zäune) : gored g.
Fischzucht b. (-) : *die Fischzucht,* ar magañ pesked g., ar peskvagerezh g., ar magerezh pesked g., ar sevel pesked g.
Fischzüchter g. (-s,-) : saver-pesked g., mager-pesked g., peskvager g.
Fischzuchtfarm b. (-,-en) : atant magañ pesked g., atant sevel pesked g., peskvagerezh b., magerezh pesked b.
Fischzug g. (-s,-züge) : **1.** taolad pesked g., pesketadenn b., taol pesketa g., poullad g. ; [relij.] *Petri Fischzug,* ar besketadenn vurzhudus b. ; *einen reichen Fischzug tun,* kelc'hiañ (pakañ) un toullad pesked a dalvoudegezh en un taol-roued, ober un taol pesked ; **2.** [Fischfangzug] mare g., mareaj g./b., mor g.
Fisel g. (-s) : [bretonischer Tanz] dañs fisel g. ; *einen Fisel tanzen,* dañsal fisel.
fiseln V.dibers. (hat gefiselt) : **1.** glavigañ, lugachenniñ, libistrennañ, berañ, litenniñ, ober glav tanav, ober glav plaen, ober glav bihan, bezañ glav-kemener, bezañ avel lart, bezañ glavig, bezañ ailhenn, bezañ glav munut, bezañ glav tamouezet, bezañ glav foet, bezañ lous an amzer, bezañ brein an amzer, bezañ gleb an amzer, glizhañ, glizhenniñ, glavenniñ ; **2.** ober erc'h fu, ober erc'h tanav, ober erc'h munut, ober erc'h bihan, ober erc'h teuz bihan, ober boued erc'h.
Fiseltanz g. (-es,-tänze) : [bretonischer Tanz] dañs fisel g.
Fisematenten lies. **/ Fisimatenten** lies. : [tro-lavar] P. *Fisematenten machen,* ober kamambre (orbidoù, ardoù, geizoù, tresoù, pompadoù, jestroù, lentigoù, istrogoù, pismigoù, andelloù, chiboudoù, re a zigoroù, esprejoù, orimantoù, tailhoù, similhoù, yezhoù, arvezioù, e fagodenn), ober pompad, ober e bompad, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, bezañ digoroù gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, bezañ ur paotr a-stroñs,

bezañ lent da stagañ ganti, chom da orbidiñ, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Fiskus g. (-,-se/Fisken) : tellerezh g., kemederezh g., mererezh an tailhoù g., servij an tailhoù g., teñsoriezh b.
Fisole b. (-,-n) : [Bro-Aostria] fav-glas str., piz-bras str.
Fission b. (-,-en) : skiriadur an derc'han g.
Fissionsbombe b. (-,-n) : bombezenn A b.
Fissiparie b.(-) : [bev.] emrannañ g.
Fissur b. (-,-en) : [mezeg.] skarr g., skalf g., spinac'henn b. spinac'h str.
Fistel b. (-,-n) : [mezeg.] fic'h g.
fisteln V.gw. (hat gefistelt) : **1.** komz gant ur vouezh c'hourskiltr, komz gant ur vouezh kilhogig ; **2.** [sonerezh] kanañ gant ur vouezh falsed, kanañ gant ur vouezh penn.
Fistelstimme b. (-,-n) : mouezh falsed b., mouezh penn b., mouezh tizog b., mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b. ; *mit Fistelstimme singen,* kanañ gant ur vouezh falsed, kanañ gant ur vouezh penn.
fit ag. : *fit sein,* bezañ war e yec'hed, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched, en e blom), bezañ bagol, bezañ boujant, bezañ war e du, bezañ en e wir wellañ, bezañ aes war e aheloù, bezañ butun gant an-unan ; *er ist fit wie ein Turnschuh,* ar vuhez a darzh eus e izili ; *sich fit halten,* gouarn e yec'hed, chom yac'h, derc'hel e grog, derc'hel da ruilhal, chom en e blom, kendelc'her e yec'hed ; *er ist ziemlich fit,* yec'hed a-walc'h en deus.
Fitis g. (-/ses,se) : [loen.] puig-haleg g.
Fitness b. (-) : hevoud g., yec'hed g.
Fitnesscenter n. (-s,-) : kreizenn yac'haat e gorf b.
Fitnessraum g. (-s,-räume) : sal yac'haat e gorf b., sal gigennañ b., sal kigennañ b.
Fitnessstudio n. (-s,-s) : kreizenn yac'haat e gorf b.
Fitnesstraining n. (-s,-s) : kigennañ g., korfembreg g.
Fittich g. (-s,-e) : **1.** askell b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden unter seine Fittiche nehmen,* kemer u.b. en (dindan) e warez, kemer u.b. dindan e askell.
Fitze b. (-,-n) : **1.** kudenn b., kudennad b., bann-neud, g., darneud g., kosad g., kosenn b. ; **2.** roufenn b., krizenn b.
Fitzel g./n. (-s,-) **/ Fitzelchen** n. (-s,-) : [rannyezh.] tammig bihan g.
fitzen V.gw. (hat gefitzt) : **1.** rouestlañ, luziañ, plañsonañ, fuilhañ ; **2.** difretañ, diskrapat, difelpañ, kabalat, dispac'hañ.
V.k.e. (hat gefitzt) : skourjezañ, foetañ, kastizañ.
fix ag. : **1.** fiks, difiñv, diflach, diloc'h, stabil, sonn, a-varv, stag ; **2.** blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, meür, prim, lijer, fonnus, diheut, gerc'h, gres, pront ; **3.** prest, pare, darev ; *fix und fertig sein,* **a)** bezañ darev (pare, prest, peuraozet) an traoù ; **b)** bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip ; **4.** *fixe Idee,* unfroudennegezh b., albac'henn b., sorc'henn b., debr-spered g., heg g., darvennozh g., balbori b., atapi g. ; *das ist bei ihm eine fixe Idee,* gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ar soñj-se a labour e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, karget eo e spered gant ar mennozh-se, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, ne ya ket ar soñj-se digantañ, debret e vez e spered gant ar soñj-se, karget eo e spered gant ar mennozh-se, dalc'het eo e spered gant ar sorc'henn-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, n'en deus ken albac'henn (n'en deus ken soñj) nemet war-dro an dra-se, emañ e benn gant an dra-se, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! e spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ.
Fixa *liester evit* **Fixum**.
Fixauftrag g. (-s,-aufträge) : [kenwerzh] urzh war dermen g.
Fixativ n. (-s,-e) : stabilaer g.
Fixbrücke b. (-,-n) : pont a-varv g.
fixen V.gw. (hat gefixt) : P. en em zrammañ, en em bikañ.
Fixer g. (-s,-) : drammgaezhiad g., drammed g.
Fixerbesteck n. (-s,-e) : reizhoù evit en em zrammañ lies.
Fixerin b. (-,-nen) : drammgaezhiadez b., drammedez b.
fixfertig ag. : [Bro-Suis] prest-kaer.
Fixierbad n. (-s,-bäder) : **1.** soubad festañ g. ; **2.** [luc'hskeudennoù] soub-stabilaat g., dourenn stabilaat b., stabilauzenn b.
fixieren V.k.e. (hat fixiert) : **1.** stagañ, stagañ a-varv, startaat, stabilaat, lakaat a-varv, festañ, lenañ, kenstrizhañ ; **2.** divizout, merkañ, lakaat, termenañ, deiziañ, dibab, deiziadiñ ; **3.** *etwas fixieren,* bezañ e zaoulagad o parañ war udb, chom e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, na lemel lagad ebet diwar udb, na dec'hout e zaoulagad diouzh udb, derc'hel e zaoulagad war udb, bezañ e selloù o parañ war udb, sellet a-bann ouzh udb, debriñ udb gant e selloù, chom da alvaoniñ ouzh udb, sellet pik ouzh udb, bezañ e zaoulagad o rigadella war udb ; **4.** [luc'hskeudennoù] stabilaat.
fixierend ag. : startaus, stabilaus.
Fixiermittel n. (-s,-) : [luc'hskeudennoù] stabilaer g.
Fixiernatron n. (-s) : [luc'hskeudennoù] hiposulfit soud g.
Fixiersalz n. (-es,-e) : [luc'hskeudennoù] stabilaer g.
fixiert ag. : *auf etwas (t-r-t) fixiert sein,* glenañ ouzh udb, bezañ sorc'hennet gant udb, bezañ e sorc'henn war udb,

na gaout ken albac'henn nemet war-dro udb, na vezañ nemet ur soñjenn bennak en e benn, bezañ atav gant un debr-spered bennak, bezañ ur soñj bennak o labourat e spered, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn bennak, bezañ udb o virviñ e spered, bezañ bepred an hevelep sorc'henn o ribotat en e benn, bezañ bepred an hevelep sorc'henn o rodellañ en e benn, na gaout ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober udb, mennout ober udb.

Fixierung b. (-,-en) : **1.** startadur g., stabiladur g., festadur g., stagadur g., festañ g., lenañ g., didermenadur g., termenadur g. ; **2.** [bred.] enrolladur ar c'hounioù g. ; **3.** [bred.] glenadur g., glenañ g., stagidigezh b.

Fixierungsgerät n. (-s,-e) : [mezeg.] steudell stabilaat b.

Fixigkeit b. (-) : mibinder g., mibinded b., gwevnder g., gwevnded b., primder g., primded b., eskuited b., eskuiter g.

Fixing n. (-s,-s) : [arc'hant.] feuriadur digendalc'hek g.

Fixkosten lies. : mizoù sonn lies.

Fixpunkt g. (-s,-e) : poent fest g.

Fixstern g. (-s,-e) : steredenn barfet b.

Fixtreppe b. (-,-n) : skalier a-varv g.

Fixum g. (-s, Fixa) : gopr start g., gopr diogel g.

Fjord g. (-s,-e) : aber b., fiord g., [rannyezh. e brezhoneg] richer b.

FKK b./n. (-) : [*berradur evit* **Freikörperkultur**] noazhkorferezh g.

FKK-Anhänger g. (-s,-) **/ FKKler** g. (-s,-) : noazhkorfer g.

FKK-Strand g. (-s,-Strände) : traezhenn noazhkorferezh b., traezhenn noazhkorferien b.

flach ag. : **1.** kompez, plat, plaen, eeun, sklat, bas, a-blad, a-blaen, en e blaen, plat evel ul lizenn ; *flaches Land,* bro blaen b. ; *flache Brust,* divronn bihan lies., brennid plat g./b., brennid treut g./b. ; *flache Mütze,* boned plat g. ; *auf dem flachen Land,* war ar maez(i)où ; *flache Klinge,* plaen ar c'hleze g., tu plat al lavnenn g. ; *flacher Fels,* padell b., roc'h padellek b. ; *flache Hand,* boz b., flac'h b., palv an dorn g., plad an dorn g. ; *flacher Teller,* asied plat g., asied sklat g. ; *flache Dächer,* toennoù plat lies., pladennoù lies., leurioù-doenn lies., leurennoù-lein lies. ; *flaches Wasser,* bazenn b., dour bas g., baz g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b. ; *flaches Fahrzeug,* kobar b., skaf g. [*liester* skafoù, skefien] ; *flach abfallend,* damblaen, war zamzinaou, nebeut a zinaou gantañ ; *der Strand fällt flach ab,* nebeut a zinaou a zo gant an draezhenn ; *flach bauen, flach drücken,* dreistizelaat ; *flach werden,* pladañ, flakaat, plataat, plaenaat, plaenañ ; *flach legen,* pladañ, lakaat a-blad, lakaat a-blaen, lakaat en e blaen ; *sich flach auf den Boden legen, sich flach an den Boden drücken,* douarañ, mont d'an douar, pladañ ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *sie ist flach wie ein Brett,* honnezh a zo plat evel ur c'holvazh, honnezh a zo ken plat hag ur spanell ; **2.** [dre skeud.] *ein flacher Kopf,* ur spered dister (bouc'h) a zen, ur skiant verr a zen ; *ein flaches Drehbuch,* ur senario flak (dizanvez, hep danvez ennañ, goular, divlaz, disaour, fallik, nullik) g. ; *flaches Urteil,* barnadenn (barnedigezh) diwar-c'horre b., barnadenn dreist-penn-biz b., barnadenn savet bourlik-ha-bourlok b., barnadenn distrantell b., barnadenn graet diwar skañv b., barnadenn graet a-skañv b., barnadenn graet a-ziwar skañv b.

Flach n. (-s,-e) : [merdead.] bazenn b., dour bas g., baz g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b., sont kerreg tost ouzh gorre an dour g.

Flachbahn b. (-,-en) : treug stenn g., treug stegn g., hent-bann stenn g., hent-bann stegn g., treizhent stenn g., treizhent stegn g.

Flachbahnfeuer n. (-s) : [lu] tennoù stenn lies., tennoù stegn lies.

Flachbettscanner g. (-s,-) : [stlenn.] skanner a-blad g., c'hwilerver a-blad g., skanner a-blaen g., c'hwilerver a-blaen g.

Flachbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg dreistizelaet b.

Flachbohrung b. (-,-en) : toullerezh a-blaen g.

Flachboot n. (-s,-e) : [merdead.] tignol g.

flachbrüstig ag. : plat e vrennid, plat e vruched.

Flachdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] toenn blat b., leur-doenn b., pladenn b., leurenn-lein b.

Flachdruck g. (-s,-e) : **1.** ofset g. ; **2.** moulladur a-blaen g., moulladenn a-blaen b.

Fläche b. (-,-n) : gorre g., gorreenn b., gorread g., tachennad b., plaen g., tachad g., boaead g., ledenn b., ledennad b., lec'hed g., tal g., leurenn b. ; *ebene Fläche,* plaenenn b., gorreenn gompez b., gorreenn blaen b., pladenn b., talenn b. ; *unebene Fläche,* gorreenn digompez b. ; *weite Flächen Ackerland,* tachadoù mat a zouar lies. ; *weiträumige Flächen,* tachennoù ec'hon lies., ledennadoù ec'hon lies. ; *die Fläche eines Kreises berechnen,* mentañ gorread ur c'helc'h ; *dieser Acker hat eine Fläche von drei Hektar,* ar park-se a zo tri hektar dindanañ ; *das Pachtgut Keralaouen hat eine Fläche von insgesamt zehn Hektar,* ar feurm anvet Keralaouen a zo outi dek hektar ; *ein See mit einer Fläche von zwölf Quadratkilometer,* ul lenn daouzek kilometr-karrez azindani b. ; [treuzdougen] *Ladefläche,* gorread kargañ g., gorre kargañ g., leurenn gargañ b., pladenn b., leur-garr b., leurenn-garr b. ; [mat.] plaenenn b. ; *senkrechte Fläche,* plaenenn a-blom b., plaenenn a-zerc'h b. ; *geneigte Fläche,* plaenenn war-naou b., plaenenn a-stou b., plaenenn stouet b. ; *krumme Fläche,* gorreenn gromm b.

Flacheisen n. (-s,-) : **1.** [tisav.] houarn plat g. ; **2.** [benveg] kizell b.

flächen V.k.e. (hat geflächt) : [tekn.] kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat.

Flächenausdehnung b. (-,-en) : ledennad b., ec'honder g., lec'hed g., gorread g.

Flächenbedarf g. (-s) : gorread rekis g.

Flächenbrand g. (-s,-brände) : tan-gwall grizias hag ec'hon g., tan-gwall a vent vras g.

flächendeckend ag. : hollekaet, a-skeul-vras, ec'hon.

Flächeneinheit b. (-,-en) : **1.** [mat.] gorread g. ; **2.** unanenn c'horread b., unanenn a dalvez da vuzuliañ ar gorreadoù b.

flächengleich ag. : heñvel o gorreadoù, keverastenn, keverdal.

flächenhaft ag. : [mat.] e div vent.

Flächeninhalt g. (-s,-e) : gorread g. ; *der Flächeninhalt und das Volumen sind Maße,* ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.
Flächenland n. (-s,-länder) : bro ec'hon poblet distank b.
Flächenmaß n. (-es,-e) : mentad c'horread b.
Flächenmessung b. (-,-en) : [mat.] planimetriezh b., plaenventerezh g.
Flächennutzungsplan g. (-s,-pläne) : steuñv tiraozañ g.
Flächenraum g. (-s,-räume) : [mat.] gorread g.
Flächenstaat g. (-s,-staaten) : Stad ec'hon poblet distank b.
Flächenstilllegung b. (-,-en) : [labour-douar] lakadur douar dindan gozh g., lakadur douar dindan gozhenn g.
Flächenwinkel g. (-s,-) : [mat.] daoudaleg g.
flachfallen V.gw. (fällt flach / fiel flach / ist flachgefallen) : P. mont da gaoc'h-heiz, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, mont gant an dour, bezañ nullet, bezañ freuzet, bezañ lamet, mont d'ar c'hostez.
Flachfeile b. (-,-n) : livn plat g.
Flachfels g. (-en,-en) : padell b., roc'h padellek b.
Flachfeuer n. (-s) : [lu] tennoù stenn a-rez an douar lies., tennoù stegn a-rez an douar lies.
flachfüßig ag. : treid plat dezhañ.
Flachglas n. (-es,-gläser) : gwer plat str.
Flachhang g. (-s,-hänge) : ardraoñ g., dinaou dister g., dirabañs dister b., dinaouenn b.
Flachheit b. (-,-en) : **1.** plaended b., kompezded b., kompezder g. ; **2.** [dre skeud.] plataj g., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù dister lies., komzoù divlaz lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies., komzoù toull lies.
flächig ag. : a vent vras, ec'hon, mentek.
Flachkopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] paotr strizhsperedet g., paotr berrsperedek g., paotr berrsperedet g., paotr pout a (e) spered g., skiant verr a zen g., spered bas a zen g.
Flachküste b. (-,-n) : aod izel g.
Flachland n. (-s) : plaenenn b., plaenennad b., kompezenn b., kompezennad b., plaen g.
flachlegen V.k.e. (hat flachgelegt) : **1.** lakaat a-blad ; **2.** *jemanden flachlegen,* **a)** diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., diskar u.b. a-blad, [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; **b)** gwintañ u.b., mont d'u.b., distagañ un droiad war u.b., fouzhañ u.b., troñsañ u.b., c'hwilañ u.b., bontañ u.b., bourikañ u.b., bilhiñ u.b., feukañ u.b., brochañ u.b., fumiñ u.b., gromañ u.b., kilhogiñ u.b., kêkiñ u.b., plomañ u.b., sikiñ u.b., feusañ u.b., klakañ u.b.
V.em. : **sich flachlegen** (hat sich (t-rt) flachgelegt) : **1.** gourvez, mont en e c'hourvez, mont da astenn, en em astenn, souchañ, P. strinkañ ; **2.** kouezhañ eus e sav-sonn, tapout ul lamm-stok, ober ur gwall lamm, tapout ul lamm ouesk, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-c'hwen e groc'hen, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer.
flachliegen V.gw. (lag flach / hat flachgelegen) : bezañ klañv.
Flachmann g. (-s,-männer) : boutailhig plat [*da lakaat er fiched, da lakaat er godell dindan*] b., flask g.
Flachmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell b.
flachnasig ag. : togn, taltous.
Flachrechner g.(-s,-) : [stlenn.] tabler elektronek g.
Flachrelief n. (-s,-s/-e) : [arz] izelbos g.
Flachs g. (-es) : [louza.] lin str., lanfas g. ; *spinnbereiter Flachs,* kleuadenn b. ; *getrockneter Flachs,* kolo lin g. ; *Flachs säen,* hadañ lin ; *Flachs spinnen,* nezañ lin ; *Flachs vor dem Brechen zu Büscheln winden,* stec'hennañ lin ; *Flachs brechen,* paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Flachs pochen,* tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ) lin, frikañ bolc'h ; *Flachs hecheln,* kribañ lin, kribinañ lin, rañvellat lin, dirañvañ lin, rimiañ lin ; *Flachs rösten,* lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *Ballen Flachs,* penngod g., tourtell lin b., tourtenn lin b. ; *Flachs zu Ballen zusammenpressen,* penngodañ lin ; *den Flachs zum Verspinnen vorbereiten,* kleuiñ al lin ; *nach Flachs suchen,* lina ; *reich an Flachs,* linek.
Flachsabfälle lies. : berradoù lies., foerlin g., fojann g.
Flachsbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh lin g. ; *für den Flachsbau geeigneter Boden,* douar-lin g.
flachsblond ag. : melen evel an ed darev, melen-sklaer, melenwenn ; *flachsblondes Haar,* blev melen evel an ed darev str., blev melen-sklaer str., blev melenwenn str.
Flachsbrake b. (-,-n) / **Flachsbreche** b. (-,-n) / **Flachsbrecher** g. (-s,-) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.
Flachsbüschel n. (-s,-) : dornad lin g. ; *zum Brechen vorbereitetes Flachsbüschel,* stec'henn b., stec'hennad b.
Flachschale b. (-,-n) : pladenn b. ; *Flachschale zum Milchentrahmen,* skladenn b.
Flachschießen n. (-s) : [lu] tennoù stenn lies., tennoù stegn lies., tennadeg stegn b., tennadeg stenn b.
flachsen V.gw. (hat geflachst) : P. genaouekaat, noualantiñ, tariellañ, louadiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa,

glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan.
flächsen ag. : ... lin.
Flachsernte b. (-,-n) : linadeg b.
Flachsfaser b. (-,-n) : kanastr str., tilh str., breun str.
Flachsfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.
Flachsfink g. (-en,-en) : [loen.] lineg-ruz g., lineg g., linaer g., milhoc'h g., sidan g., linegez b.
flachsgelb ag. : melen evel an ed darev, melenwenn, melen-sklaer ; *flachsgelbes Haar,* blev melen evel an ed darev str., blev melen-sklaer str., blev melenwenn str.
Flachshaar n. (-s,-e) : blev melen evel an ed darev str., blev melen-sklaer str., blev melenwenn str.
Flachshechel b. (-,-n) : [tekn.] rañvell b.
flachsig ag. : neudennet, neudennek.
Flachsinn g. (-s) : fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù goullo lies., komzoù ven lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies., komzoù toull lies.
Flachskopf g. (-s,-köpfe) : melegan g., meleneg g.
Flachskuhle b. (-,-n) : eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b.
Flachspflanze b. (-,-n) : [louza.] linenn b.
Flachspocher g. (-s,-) : tilher g.
Flachspuppe b. (-,-n) : yarenn b.
Flachsröste b. (-,-n) **/ Flachsrotte** b. (-,-n) : eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b.
Flachsseide b. (-,-n) : [louza.] blev-ruz str., blev-diaoul str., neud-gad str., neud-ruz str.
Flachsstängel g. (-s,-) : [louza.] linenn b., breunenn lin b. [*liester* breunennoù lin, breun lin].
Flachwagen g. (-s,-) : [treuzdougen] bagon blat b.
Flachwasserzone b. (-,-n) : bazenn b., baz b./g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g.
Flachzange b. (-,-n) : [tekn.] gevel blat b.
Flachziegel g. (-s,-) : teol to str., teol plaen str., teol plat str.
Flackerfeuer n. (-s,-) : **1.** tan flammijennus g. ; **2.** [merdead.] kren-gouloù g.
Flackerlicht n. (-es,-er) : kren-gouloù g., gouloù blinkus g.
flackern V.gw. (hat geflackert) : flammijenniñ, flamminañ, flammflamminañ, flammichañ, strinkellikat, skediñ-diskediñ, blinkata, gwilc'hata, diskouez avel, follañ, ruilhal ; *die Flammen flackern im Kamin,* flammijenniñ (flamminañ) a ra an tan en oaled, an tan en oaled a ziskouez avel, follañ a ra an tan en oaled gant an avel, ruilhal a ra an tan a bep kostez en oaled ; *Irrlichter flackern im Moor,* ar c'heler-noz a zañs war bouilhennoù ar baludenn.
Flackern n. (-s) : flammijenniñ g.
flackernd ag. : hedro, tro-distro.
Fladen g. (-s,-) : **1.** [kegin.] c'hwistoc'h str., kachenn b., kaletez str., galetenn b., galetez b., galetez str., galetezenn b., pladenn b., tore g., torpez str. ; **2.** [saout] beuzel g., beuzelenn b., kaoc'h-saout g., P. krampouezhenn b. ; *trockene Kuhfladen,* tammoù beuzel sec'h lies., fagod kaoc'h-saout str.
Fladenbrot n. (-s,-e) : [kegin.] kaletez bara str.
Flader b. (-,-n) : [louza., gwez] anell greskañs b., kelc'h g.
fladern V.k.e. (hat gefladert) : [Bro-Aostria] skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ.
Flagellant g. (-en,-en) : [istor] emskourjezer g., emskourjezataer g., skourjezataer g.
Flagellate b. (-,-n) : [loen.] skourjezeg g. [*liester* skourjezeged], skourjezenneg g. [*liester* skourjezenneged], flagelleg g. [*liester* flagelleged].
Flagge b. (-,-n) : **1.** banniel g., giton g., astandard g., standard g., flammenn b., asagn g., arouez b. ; [merdead.] *die Flagge streichen,* diskenn e vanniel (e c'hiton), gouzizañ e vanniel (e c'hiton) ; *die Flagge aufziehen, die Flagge aufstecken, die Flagge hissen, die Flagge hochziehen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel, plantañ ar banniel ; *die deutsche Flagge führen,* merdeiñ dindan banniel Bro-Alamagn, merdeiñ gant banniel Bro-Alamagn bet lakaet war-wel ; *unter falscher Flagge segeln,* lakaat ur banniel faos e gwel, merdeiñ dindan ur banniel faos ; *die bretonische Flagge,* ar Gwenn-ha-Du g. ; *eine bretonische Flagge,* ur banniel gwenn-ha-du g., ur Gwenn-ha-Du g. ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; **2.** [dre skeud.] *die Flagge streichen,* plegañ touchenn, plegañ e douchenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, kodianañ gant u.b., kodianañ, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog.
flaggen V.gw. (hat geflaggt) : bannielañ, seizennañ.
Flaggen n. (-s) : bannielañ g., seizennañ g.
Flaggenalphabet n. (-s) : lizherenneg dre c'hitonioù b.
Flaggenehrung b. (-,-en) : salud d'ar banniel g.
Flaggenmast g. (-es,-en) : **/ Flaggenstange** b. (-,-n) : fust ar banniel g., troad ar banniel g.
Flaggensignal n. (-s,-e) : arhent gweled dre c'hitonioù g., sinal gweled dre c'hitonioù g.
Flaggentor n. (-s,-e) : [ski] dor slalom b., porzh slalom g.
Flaggschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-amiral g.
flagrant ag. : anat, splann, spis ; *sellit ivez ouzh* **in flagranti**.
Flair n./g. : **1.** foeñvenn b. ; **2.** aergelc'h g., amva g.
Flak b. (-,-/-s) : [*berradur evit* **Fliegerabwehrkanone**] difenn enep-kirri-nij g., difenn enepnij g.
Flakhelfer g. (-s,-) : [istor] eiler difenn enep-kirri-nij g., eiler difenn enepnij g.
Flakhelferin b. (-,-nen) : [istor] eilerez difenn enep-kirri-nij, b.eilerez difenn enepnij b.
Flakon n./g. (-s,-s) : flask g., bured g., buredad g., boutailhig b., orsel g.

Flamberg g. (-s,-e) **/ Flamberge** b. (-,-n) : [Krennamzer] kleze a zaou zorn g., kleze meur g. ; [Bibl] kleze flamminus g. / kleze flammichus g. / kleze lufrant g. / kleze lintr g. / kleze lintrus g. / kleze lugernus g. (Gregor).
flambieren V.k.e. (hat flambiert) : [kegin.] flammañ.
flambiert ag. : [kegin.] flammet.
Flamboyant-Stil g. (-s) : stil flammek g.
Flame g. (-n,-n) : Flamank g., Flandrezad g.
Flamin b. (-,-nen) **/ Flämin** b. (-,-nen) : Flamankez b., Flandrezadez b.
Flamingo g. (-s,-s) : [loen.] flammeg g.
flämisch ag. : **1.** flandrezat, flamank ; **2.** [yezh.] flandrezek, flamankek.
Flämisch n. : [yezh.] flandrezeg g., flamankeg g.
Flammbogen g. (-s,-/-bögen) : [tredan] gwareg tredan b.
Flamme b. (-,-n) : **1.** flamm g. [*liester* flammoù, flemmen], flamm str., flammenn b. ; *die Flamme schlägt heraus,* strinkañ (sevel) a ra ar flamm ; *in Flammen ausbrechen,* teuler flammoù, flamminañ, flammañ en un taol-kont, flamminennin ; *in Flammen setzen,* tangwallañ, tanflammañ, entanañ , lakaat an tan e, tanañ, c'hwezhañ an tan war ; *in Flammen stehen,* bezañ o teviñ, bezañ an tan en dra-mañ-tra, bezañ krog an tan en en dra-mañ-tra ; *den Flammen zum Opfer fallen, ein Raub der Flammen sein,* bezañ boued d'an tan-gwall, bezañ krog an tan en en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ ; *alles, was im Haus war, wurde ein Raub der Flammen,* netra ne voe saveteet eus traoù an ti ; *in Flammen aufgehen,* peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ ; *in Rauch und Flammen aufgehen,* mont e moged. ; *die Kartoffeln auf kleinerer Flamme kochen lassen,* bihanaat an tan dindan ar patatez ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus,* an tanvenez (ar menez-tan) a daol kaouadoù tan ha flamm ; **2.** [dre skeud.] *seine Flamme,* e vuiañ-karet, e garedig, e zousig b., e garantez b., e vestrez b. ; *Feuer und Flammen speien,* skeiñ (teurel, leuskel) tan ha moged ; *er ist gleich Feuer und Flamme für ...,* mont a ra leun a intampi d'udb, entanañ a ra e galon ken prim hag ar ger evit ..., ne vez ket pell e galon oc'h entanañ evit ..., fred ha dever a zo diouzhtu ennañ evit ... ; *Feuer und Flamme sein,* bezañ tan en an-unan, bezañ entanet-naet, bezañ e berv (leun a c'hred, leun a intampi, leun a herrder, birvilh en an-unan, gwad bev en an-unan, gwad bev en e wazhied, kalz a startijenn en an-unan, kalz a zeltu gant an-unan, broud en an-unan), bezañ gwrez en an-unan, bezañ gwrez en e wad, bezañ bev ar gwad en e wazhied, bezañ entanet, bezañ fred ha dever en an-unan.
flammen V.gw. (hat geflammt) : **1.** [tan] flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, rostañ ; **2.** [dre skeud.] entanet, flamm ; *flammende Begeisterung,* birvilh diroll g., entan diroll g. ; *flammende Augen,* daoulagad lugernus lies., daoulagad lintrus lies., daoulagad tan lies., daoulagad flamm lies.
V.k.e. (hat geflammt) : **1.** tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ ; *Geflügel flammen,* suilhañ (deviñ plu, tanañ) laboused-porzh, tremen laboused-porzh dre ar flamm (Gregor) ; **2.** [tekn.] moarañ, moheraekaat ; *Bänder flammen,* moarañ lietennoù, moheraekaat lietennoù.
Flammenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez flimin str.
Flammenblume b. (-,-n) : [louza.] floks str./g.
flammend ag. : **1.** grizias, ... flammoù, flamm, flammus, flammichus, flamminus, gwres, gwrezek, tanflamm ; **2.** goursavet, entanet, tomm, birvidik, birvilh ennañ, gwrezus.
Flammenmeer n. (-s,-e) : tantez-tan g., tanflamm g., tangwall grizias g., mor a dan g., tan ifern g., iferniad tan g.
Flammenschutzkleidung b. (-,-en) : gwiskamant tanwarezet g., gwiskamant disflammus g., gwiskamant tangaeüs g.
Flammenschwall g. (-s,-e) : bouilhad tan g.
Flammenschwert n. (-s,-er) : [Krennamzer] kleze a zaou zorn g., kleze meur g. ; [Bibl] kleze flamminus g. / kleze flammichus g. / kleze lufrant g. / kleze lintr g. / kleze lintrus g. / kleze lugernus g. (Gregor).
flammensicher ag. : tanwarezet, disflammus g., tangaeüs.
Flammentod g. (-es) : **1.** marv dre an tan g. ; **2.** marv war ar buched g., marv war ar geuneudeg g.
Flammenwerfer g. (-s,-) : [lu] strinker-tan g., strinker-flammoù g.
Flammeri g. (-/-s,-s) : g. : [kegin.] pouding g.
Flammfeuer n. (-s,-) : kaouad-tan b./g., flammad g., tantad g., goradenn b., tantez g.
flammig ag. : **1.** entanet, flamm ; **2.** [gwiad.] sked-disked, moaret.
Flammkohle b. (-) : [mengleuz.] glaou flammus str.
Flammkuchen g. (-s,-) : [kegin.] c'hwistoc'h str., kachenn b., kaletez str., galetenn b., galetez b., galetez str., galetezenn b., pladenn b., tore g., torpez str., kouign g.
Flammofen g. (-s,-öfen) : forn dre zameuc'h b.
Flammpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent tanusted g., tanverk g.
Flandern n. (-s) : Flandrez b.
flandrisch ag. : **1.** flandrezat, flamank ; **2.** [yezh.] flandrezek, flamankek.
Flanell g. (-s,-e) : flanella b., flanell g. ; *ein Stück Flanell,* ur flanellenn b.
Flanellunterhose b. (-,-n) : flanellenn b., bragez-dindan flanell b., bragez-dindan flanella b.
Flanellanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant flanell g., gwiskamant flanella g.
flanieren V.gw. (hat flaniert / ist flaniert) : straniñ, fleisat, braeat en e blijadur, baleata, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, lugudiñ, c'hwileta, c'hwilostat, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata.
Flanke b. (-,-n) : **1.** kostez g., tor g. ; [lu] *dem Feinde in die Flanke fallen, den Feind in der Flanke fassen (angreifen),* tagañ lu an enebourien dre ar c'hostez (Gregor), fardiñ (frammañ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war an enebourien dre ar c'hostez, tagañ kostezioù lu an enebourien ; **2.** [sport] lamm-kostez g., lamm war ar c'hostez g.
flanken V.gw. (hat geflankt) : [sport] kreizañ, kas ar vell d'ar c'hreiz.
Flankendeckung b. (-,-en) : [lu] gwarezadur ar c'hostezioù g.
Flankenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-steudad b., tennadeg a-veskell b., tennadeg a-skerb b.
Flankenschutz g. (-es) : [lu] gwarezadur ar c'hostezioù g.

Flankerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] malzennig b., toupennig b., kalzennig b., mouchadig erc'h g.
flankieren V.k.e. (hat flankiert) : **1.** gwareziñ, harpañ, bezañ e-skoaz ; *flankierende Maßnahmen,* diarbennoù skoazell (harp, skor) lies., diwalloù skoazell (harp, skor) lies., darbaroù skoazell (harp, skor) lies. ; **2.** [lu] tagañ a-veskell, tagañ a-skerb, tagañ a-steudad ; *flankierendes Feuer,* tennadeg a-steudad b., tennadeg a-veskell b., tennadeg a-skerb b.
Flankierung b. (-,-en) : [lu] gwarezadur ar c'hostezioù g.
Flansch g. (-s,-e) / **Flansche** b. (-,-n) : [tekn.] tog g., kadorenn b., pennklaou g., klaouenn b., klaoutenn b., breol g.
flanschen V.k.e. (hat geflanscht) : lakaat un tog da, lakaat ur glaouenn da, lakaat ur glaoutenn da, lakaat ur breol da.
Flappe b. (-,-n) : [tro-lavar] P. *eine Flappe ziehen,* ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, mousklenniñ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, ober ur fri minaoued.
Flaps g. (-es,-e) : palod g., pagan g., amparfal g., den lor g., penn lor g., labaskenn b., beulke g., lopez g., glaouch g., mordok g.
flapsig ag. : gros, dizereat, disneuz, dizoare, difeson, lopes, kleuk, mordok.
Fläschchen n. (-s,-) : **1.** flask g., bured g., buredad g., boutailhig b., orsel g. ; *ein Fläschchen Tinte,* ur vuredad liv-skrivañ b. ; **2.** pod-bronnek g., pod-sunik g., bured g. ; **3.** [apotikerezh] klogorenn b.
Fläschchenwärmer g. (-s,-) : tommer podoù-bronnek g.
Flasche b. (-,-n) : **1.** boutailh b., boutailhad b., P. an hini gouzoug brav b. ; *eine Flasche Bier,* ur voutailhad vier b. ; *eine Bierflasche,* ur voutailh vier b. ; *Wein auf Flaschen ziehen,* boutailhañ gwin ; *eine langhalsige Flasche,* ur voutailh flutenn b. ; *eine Flasche entkorken,* distouvañ ur voutailh, divontañ ur voutailh, didafañ ur voutailh, distaponiñ ur voutailh, P. diskouarnañ al lapin, diflourañ ur goantenn ; *diese Flasche hat einen engen Hals,* ar voutailh-se a zo bihan he genoù ; *in der Flasche ist noch ein Schluck übrig,* chom a ra ul lonkadenn e strad ar voutailh ; *die Flasche ist alle,* skarzhet-razh eo ar voutailh ; *dieser Wein liegt zehn Jahre auf Flaschen,* dek bloavezh boutailh a zo gant ar gwin-mañ ; *aus der Flasche trinken,* evañ ouzh gouzoug ar voutailh, evañ a-stag-penn, evañ toupik ; *eine Flasche bis zur Hälfte austrinken, eine Flasche zur Hälfte austrinken, eine Flasche halb austrinken,* degas ur voutailhad d'an hanter ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken,* ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailhad, pront e voe da skarzhañ e voutailhad ; *einer Flasche den Hals brechen,* **a)** dic'houzougañ ur voutailh ; **b)** [dre skeud.] P. riñsañ ur voutailh, heskiñ ur voutailh ; *angetrunkene Flasche,* boutailh voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche,* boutailh divoulc'h b. ; *leere Flasche,* boutailh c'houllo b., P. korf hep ene g. ; *eine gute Flasche,* ur voutailhad hini mat ; **2.** pod-bronnek g., pod-sunik g. ; *einem Kind die Flasche geben,* reiñ ar sunig d'ur bugel, reiñ e bod-bronnek da sunañ d'ur bugel, magañ ur bugel gant ur voutailhig ; **3.** [dre skeud.] P. palod g., pagan g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., labaskenn b., beulke g., glaouch g., mordok g. ; *du Flasche !* n'out nemet un den sonnet ! c'hwitig ac'hanout ! kac'h-moudenn ! sprec'henn !
Flaschenbier n. (-s,-e) : bier boutailh g.
Flaschenboden g. (-s,-böden) : revr voutailh g.
Flaschenbürste b. (-,-n) : skouvilhon g., barr-skuber boutailhoù g., barrskuber boutailhoù g., balaennig voutailhoù b., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) boutailhoù g.
Flaschenfüllmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik dizentonniñ g., mekanik boutailhañ g.
Flaschengärung b. (-,-en) : goerezh e boutailhoù g., goadur e boutailhoù g., koshadur giz Champagn g.
Flaschengas n. (-es) : gaz gwasket g.
Flaschengestell n. (-s,-e) : doug-boutailhoù g., palier boutailhoù g.
Flaschenhals g. (-es,-hälse) : *der Flaschenhals,* gouzoug ar voutailh g., ar gourgouzig g., ar sutell b. ; *langer Flaschenhals,* flutenn b. ; *enger Flaschenhals,* genoù bihan g.
Flaschenkind n. (-s,-er) : bugel savet gant ar pod-bronnek g.
Flaschenkühler g. (-s,-) : lestr da yenañ ar boutailhadoù g.
Flaschenkürbis g. (-ses,-se) : [louza.] koulourdrenn b.
Flaschenmilch b. (-) : laezh boutailh g.
Flaschennahrung b. (-,-en) : boued babiged da lakaat er podoù-bronnek g.
Flaschenöffner g. (-s,-) : distafer g., distouver g., divonter g., P. amiegez b.
Flaschenpost b. (-) : boutailh stlapet er mor gant ul lizher e-barzh b.
Flaschenständer g. (-s,-) : doug-boutailhoù g., palier boutailhoù g.
Flaschenstäubling g. (-s,-e) : [louza.] puferig perlez g.
Flaschentomate b. (-,-n) : [louza.] tomatez Roma str.
Flaschenverschluss g. (-s,-verschlüsse) : taf g., bont g., stouv g., stank g.
Flaschenwein g. (-s,-e) : gwin boutailh g.
flaschenweise Adv. : a voutailhoù, a voutailhadoù, dre voutailhoù, dre voutailhadoù.
Flaschenzug g. (-s,-züge) : [tekn.] palank g., bloc'h-pole g., pole daou riak g., ur poleoù g.
Flaschner g. (-s,-) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] plomer g.
Flash-Animation b. (-,-en) : [stlenn.] fiñvskeudenn b.
Flatrate b. (-,-n) : [pellgomz., stlenn.] treziad g.
Flatscreen g. (-s,-s) : [stlenn.] skramm plat g.
Flatterfüßler g. (-s,-) : [loen.] kiropter g., dornaskelleg g., P. askell-groc'hen b. [*liester* eskell-kroc'hen], P. logod-dall str.
Flattergeist g. (-es) : skañvbenn g., penn-skañv g.
Flattergras n. (-es,-gräser) : [louza.] mell-gad str.
flatterhaft ag. : skañv, skañvbenn, friant, hedro, bouljant, tro-distro, kildro, berrboell, berrboellik, berr a skiant, furluok, valigant, dizalc'h, lavar-dislavar, kemm-digemm, avelek, avelok, avelet, gwenno, gwidal, pennadus ; *flatterhafte Mädchen,* merc'hed avelek lies., merc'hed avelet o fennoù lies., merc'hed skañv o fennoù lies., merc'hed digempenn lies., brizhardenned lies.,

kañjolenned lies., strinkelled lies., pennoù skañv lies., driski lies., jingellaj g., kuchurelled lies., strakelled lies., lamperezed lies., speredoù balafenn a verc'hed lies. ; *Mädchen sind flatterhaft,* ar merc'hed a dro ken buan, gwidal eo ar merc'hed.

Flatterhaftigkeit b. (-) : friantiz b., berrboellded b., skañvelezh b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b.

Flattermann g. (-s,-männer) : [dre fent] **1.** trefu g., entiz g., turmud g., breskenn g., brouez b., fum g., arfleu g., hegazerezh g. ; *einen Flattermann haben,* bezañ gant ar from-aon, bezañ brizhenkrezet, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, bezañ gant ar c'hrenerezh, hadañ karotez ; **2.** labous-yar g.

Flattermine b. (-,-n) : [lu] min-douar g.

flattern V.gw. : **1.** (hat geflattert / ist geflattert) : gournijal, gournijellañ, darnijal, nijellat, nijellañ, eskellat, nijal-dinijal, mont nij-dinij, nijata, skournijal ; *von Blume zu Blume flattern,* nijellat diwar ur vleunienn war unan all ; **2.** (hat geflattert) : labourat e zivaskell, flapañ e zivaskell, divaskellañ, en em zivaskellañ, stlakañ e zivaskell, dispafalat e zivaskell (Gregor) ; **3.** (hat geflattert) : strakal, lammat, fichal, flipata, flapañ, fraoñval, nijal-dinijal, fringal ; *mit flatternden Fahnen marschieren,* kerzhet gant e vannieloù o strakal en avel, bale gant e vannieloù o fichal (o flipata, o fraoñval, o nijal-dinijal, o flapañ, o lammat) en avel, bale dispak o bannieloù ganto, bale gant e vannieloù o nijal gant an avel, bale gant e vannieloù o fraoñval a-youl ar pevar avel ; *die Wäsche flattert im Winde,* emañ an dilhad o lammat gant an avel, hej a zo gant an dilhad, hejet e vez an dilhad gant an avel, an avel a laka an dilhad da hejañ, fraoñval a ra an dilhad gant an avel, fringal a ra an dilhad gant an avel, fraoñval a ra an dilhad a-youl ar pevar avel ; **4.** (ist geflattert) *hin und her flattern,* trepikal, trepikellat, turlutañ, ober ur riboul, meskañ, merat ; **5.** (hat geflattert) : daskrenañ, bezañ laosk, bezañ trec'houllo gant an dra-mañ-tra, bezañ laoskijenn gant an dra-mañ-tra.

Flattern n. (-s) : gournij g., skournij g., stlakoù eskell lies.

Flattersatz g. (-s,-sätze) : [moull.] lizherennadur digemparzh g., lizherennadur nannmarzhekaet g.

Flattertier n. (-s,-e) : [loen.] kiropter g., dornaskelleg g., P. askell-groc'hen b. [*liester* eskell-kroc'hen], P. logod-dall str.

flau ag. : **1.** gwan, flav, flak, flibous ; *sich flau fühlen,* bezañ diaes (dihet), en em gavout diaes, na vezañ mat, kaout korf fall ; *mir wird flau,* dont a ran da vezañ fall, n'emaon ket mat, mont a ran fall ; *ein flaues Gefühl haben,* bezañ malañjerek ; **2.** [merdead.] skañv, dinerzh ; *flaue Brise,* aezhenn skañv (dinerzh) b. ; **3.** [poltred] displann, dispis ; *flaues Bild,* poltred dispis g., poltred displann g., luc'hskeudenn ur mouchig warni b. ; **4.** [kenw., arc'hant] dilañs, sioul.

Adv. : [kenw., arc'hant.] *flau machen,* diskenn, digreskiñ ; *die Geschäfte gehen flau,* dilañs eo an aferioù, n'eus lañs ebet gant an aferioù, gwan eo an aferioù, mont fall a ra an aferioù, emañ an aferioù o treiñ da fall, chagañ a ra an aferioù, kalmijenn a zo gant an aferioù.

flauen V.gw. : **1.** mont ruz-diruz, bezañ dilañs, langisañ ; **2.** [merdead., avel] souchiñ, chokiñ, tevel, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, mougañ.

Flauheit b. (-) : **1.** gwanadenn b., laoskentez b., laoskoni b., lizidanted b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., luguderezh g., klouarded b. ; **2.** [kenwerzh] filidigezh b., flakadur g.

Flaum g. (-s) : **1.** azblev str., marblev str., blev-foll str., dum str., dumed str., pan foll g., [dre fent] marbluñv str., kaezour g. ; *er hat etwas Flaum auf der Oberlippe,* un tammig marbluñv a zo war e vuzell, P. savet ez eus dezhañ un tammig marbluñv war stal ar mic'hi ; **2.** marbluñv str., dum str., dumed str., pluñv-foll str. ; **3.** [frouezh] kinvienn b. ; **4.** [louza.] stoubenn b.

Flaumacher g. (-s,-) : **1.** [arc'hant.] arvroker war zigresk g. ; **2.** [polit.] faezhegour g., krener g.

Flaumbart g. (-s,-bärte) : marblev str., blev-foll str., pan foll g., [dre fent] marbluñv str., kaezour g. ; *er hat schon einen Flaumbart auf der Oberlippe,* un tammig marbluñv a zo dija war e vuzell, P. savet ez eus dezhañ un tammig marbluñv war stal ar mic'hi.

Flaumbett n. (-s,-en) : golc'hed bluñv b.

Flaumfeder b. (-,-n) : marbluñv str., dum str., dumed str., pluñv-foll str., marblev str. ; *die Küken des Haushuhnes tragen bei der Geburt ein gelbes Flaumfederkleid,* ar poñsined, pa zigloront, a zo holl wisket gant marbluñv melen.

flaumig ag. : **1.** marblevek, marbluñvek, dumek, dumedek ; *flaumig werden,* dumediñ ; **2.** [louza.] stoubennek, gloanek, kinviek.

flaumweich ag. : blot, bouk.

Flaus g. (-es,-e) / **Flausch** g. (-es,-e) : **1.** [gwiad] burell b., inkard g., friz g., mezher friz g., frizenn b., friz str., moelton g. ; **2.** dilhad burell g., sae vurell b. ; **3.** tortell b., dornad g., kuchenn b., bodad g., torkad g., blokad g.

flauschig ag. : blot, bouk, moeltonek.

Flause b. (-,-n) : **1.** fariell b., farienn b., sotoni b., daofenn b., flugaj g., boutikl g./b., fidorienn b., bardellaj g. ; *faule Flausen,* remistennoù lies., risklennoù lies., digarezioù ki lies., digarezioù toull lies., digarezioù goullo lies., digarezioù war-bouez un neudenn vrein lies., digarezioù ken teñval hag an noz lies., kantikoù seurezed lies., fariennoù lies., farielloù lies. ; P. *mach mir doch keine Flausen vor !* paouez ouzhin gant da fistilh (gant da gonchoù born, gant da gontoù pikous) ! lez da strak ! lez da storlok ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! arabat dit klask tennañ siklezonoù din ! trawalc'h a sorc'hennoù bremañ ! ; *Flausen im kopf haben,* bezañ avelet e benn, bezañ skañv e benn ; **2.** kamambre g., kamambreoù lies., ardoù lies., chiboudoù lies., mignerezh g., tailhoù lies., yekoù lies., yezhoù lies., arvezioù lies.

Flausenmacher g. (-s,-) : ambaraser g., digarezour g., risklennour g., termer g.

Flaute b. (-,-n) : **1.** kalmijenn b., kalm g., siouladenn b., spanaenn b. ; *völlige Flaute,* mor kalm-gwenn g., mouchig-avel ebet g., begad avel ebet g., berad avel ebet g., kalmijenn b., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g. ; *bei Flaute,* pa vez kalm, pa ne vez mouchig-avel ebet, pa ne vez begad avel ebet, pa ne vez berad avel ebet, pa vez kalm-gwenn ar mor, pa vez diavel ; *Flaute tritt ein,* dont a ra kalm-gwenn ; *das Schiff geriet in eine Flaute,* paket e voe ar vag en ur c'halm-chok ; *das Schiff saß in der Flaute fest,* paket e oa ar vag er c'halm-chok ; *kurze Flaute,* spanaenn b. ; **2.** [kenwerzh] gouzizenn b., flakenn b., chagadur g., kalmijenn b., mare divegon g. ; *wir stecken in der Flaute,* dilañs eo an aferioù, n'eus lañs ebet gant an aferioù, gwan eo an aferioù, mont fall a ra an aferioù, emañ an aferioù o treiñ da fall, chagañ a ra an aferioù, kalmijenn a zo gant an aferioù.

Fläz g. (-es,-e) : P. palod g., pagan g., amparfal g., den lor g., penn lor g., labaskenn b., beulke g., lopez g., glaouch g., morlok g.

fläzen V.gw. (hat gefläzt) : P. bezañ divergont, divergontiñ, bezañ dichek, bezañ gros e emzalc'h, bezañ difoutre e gundu, bezañ dizoare e emzalc'h, bezañ difeson e gundu, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan.

V.em. : **sich fläzen** (hat sich (t-rt) gefläzt) : brakañ, pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, yariñ, trueilhat, azezañ distenn, azezañ a-c'hwen, azezañ a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *sich in etwas (t-r-t) fläzen,* en em ruilhal en udb, krenial en udb, torimellat en udb.

Flechse b. (-,-n) : stirenn b.

flechsig ag. : stirennek, neudennek.

Flechtarbeit b. (-,-en) : kantennerezh g., boutegerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g.

Flechtband n. (-s,-bänder) : lietenn blezhañ b., lietenn blezhenniñ b.

Flechte b. (-,-n) : **1.** pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilh b., plezh g., plezhad g., plezherezh g., plezhenn b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kourtinenn b., pañs g. ; **2.** [blev] plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonenn b., kandenn b., nac'henn b., nac'hennad b., stuc'henn-vlev b. **3.** [louza.] man g., man-kebell-touseg g., touskan g., gwiñvre g., liken g., kinvi str., barv ar gwez str., barv gwez str., barv an ozhac'h kozh str. ; **4.** [mezeg.] daroued str., katar g./str. ; *die Hautflechte durch Handauflegung heilen,* spinañ diouzh an daroued en ur bourmen an dorn warno.

flechten V.k.e. (flicht / flocht / hat geflochten) : **1.** plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ, treilherisiñ, steuñviñ, treiñ, lakaat a-dreuz hag a-hed, kroazigellañ ; *die Haare in Zöpfe flechten,* plezhañ (kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, nac'henniñ) blev, ober plezhennoù blev ; *geflochtene Litze,* gor plañson g. ; *Zwiebelzöpfe flechten,* plezhañ ognon ; **2.** *Körbe flechten,* boutegañ, fardañ paneroù, kordañ paneroù, plañsonañ paneroù, fardañ boutegi, plañsonañ boutegi ; *ein locker geflochtener Korb,* ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet-laosk g. ; **3.** *Stühle flechten,* kandennañ kadorioù, plouzañ kadorioù ; **4.** *einen Blumenkranz flechten,* aozañ ur gurunenn vleunioù, plezhañ ur gurunenn ; **5.** [istor, gwir] *einen Verbrecher auf das Rad flechten,* stagañ un torfedour ouzh ar rod ; **6.** [dre skeud.] *einen Bund flechten,* skoulmañ un emglev, tremen un emglev, ober emglev, kevrediñ.

flechtenartig ag. : darouedennek, katarus, e doare an daroued, a-zoare gant an daroued, a-seurt gant an daroued.

Flechter g. (-s,-) : kantenner g., bouteger g.

Flechterei b. (-) : kantennerezh g., boutegerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g.

Flechterzange b. (-,-n) : [tekn.] turkez b., piñsedoù skizh lies., beg-bran g.

Flechtkorb g. (-s,-körbe) : paner aozilh b., kest aozilh b., rest aozilh g., manikin g./b., mann g./b., bouteg g., sklisenn b.

Flechtreis n. (-es,-er) **/ Flechtrute** b. (-,-n) : skodenn b., gwedenn b.

Flechtwerk n. (-s,-e) : pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilheris g., treilh b., treilhenn b., kenweadurioù lies., emweadennoù lies., gweadeg b., gweadur g., gwigadenn b., plezh g., plezhad g., plezhenn b., torchenn b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kourtinenn b.

Flechtzaun g. (-s,-zäune) : plegenn b., plezhenn b., plionenn b.

Fleck g. (-s,-e/-en) : **/ Flecken** g. (-s,-) : **1.** peñsel g., takon g., dabon g., tapis g. ; *einen Fleck auf die Hose setzen,* peñseliat (takonañ) ar vragez ; [dre heñvel.] *ein Fleck Land,* un dachennig douar b., ur pezh douar g. (Gregor).

2. lec'h g., bourc'h b., kêriadenn b.

3. saotr g., saotradur g., kousi g., tarch g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., brizhell b., brizhenn b., merk g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., louzadenn b., strinkad g., brondu g., intr g. ; *Flecke bekommen,* dont saotroù war an dra-mañ-tra, intrañ, arneviñ, bronduañ ; *buntscheckige Flecke bekommen,* dluzhañ, brizhañ ; *einen Fleck entfernen,* disaotrañ, distlabezañ, digousi, digousiiñ, didarchañ, lemel ur saotr diwar ur pezh dilhad ; *dieser Fleck lässt sich nicht wegwaschen,* ne zeu ket an duad-se kuit gant ar soavon ; *schwarzer Fleck,* duaj g., duad g., duenn b., pik du g. ; *blaue Flecken,* persduadurioù lies., bronduadurioù lies., bronduoù lies., bronduennoù lies., bloñsadennoù lies., bloñsadurioù lies., bloñsoù lies., chikerezh g., korreennoù lies., duadennoù lies., mortekinadurioù lies. ; *blaue Flecken bekommen,* duañ ; *sich (t-d-b) blaue Flecken holen,* en em zuañ, bloñsañ e gorf ; *er hat überall blaue Flecken,* duet eo, bronduet eo, mortekinet eo, n'eo e gorf nemet brondu ha bloñs, gant ar bloñsou emañ, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, meur a vloñs a zo war e gorf, goloet a vloñsoù eo ; *roter Fleck,* ruzded b., ruzder g., ruzoni b. ; *weißer Stirnfleck bei Tieren,* bailh g. ; *Fleck auf der Haut,* plustrenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzaz g. / brizhenn b. / didremenadurezh b. / merk hag a zeu gant un den er bed g. (Gregor), brizhell b. ; *Obst mit Druckflecken,* frouezh

goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str.
4. [dre astenn.] *den rechten Fleck treffen,* tennañ er gwenn, skeiñ e-barzh, gwaskañ war ar gwiridig (war ar gor), gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan ; *er hat das Herz auf dem rechten Fleck,* hennezh a zo servijus (sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus), hennezh a zo start e galon en e greiz, hennezh a zo kalon en e greiz ; *wir kommen mit unserer Arbeit nicht vom Fleck,* n'omp ket emsav e-barzh al labour, al labour-se n'eus lañs ebet gantañ, chom a ra al labour-se a-revr ganeomp, al labour ne ya ket fonnus war-raok, n'eus dibun ebet gant al labour-se, emaomp o treiñ ar c'hazh dre e lost, emaomp o treiñ ar c'hi dre e lost ; *sich nicht vom Fleck rühren,* chom da bilpazañ, na zilec'hiañ tamm, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom motet, na vont tamm war-raok ; *rührt euch nicht vom Fleck !* arabat deoc'h fiñval ac'hanen ! na flachit ket alese ! na loc'hit ket ac'hanen ! na loc'hit ket alese ! na vouljit ket ac'hanen !
Fleckchen n. (-s,-) : lec'h g., korn-bro g., korn-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b.
Flecken *sellit ouzh* **Fleck**.
flecken V.gw. (hat gefleckt) : ober un tarch, saotrañ e zilhad, kousi e zilhad, mastariñ un tamm paper, stlabezañ e zilhad, ober mastar.
V.k.e. (hat gefleckt) : **1.** peñseliat, takonañ ; **2.** saotrañ, kousi, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, tarchañ, brizhañ, strakiñ, ober mastar war.
Fleckenbildung b. (-,-en) : [luc'hskeudennoù] brizhelladur g.
Fleckendelfin g. (-s,-e) : [loen.] *atlantischer Fleckendelfin,* delfin marellet g.
Fleckenentferner g. (-s,-) : digousier g., didarcher g.
fleckenlos ag. : dilastez, distlabez, naet, naet-glan, didarch, disaotr, dinamm, dianaf, difank, digailhar, digatar, digousi.
Fleckentferner g. (-s,-) : digousier g., didarcher g.
Fleckenreiniger g. (-s,-) : livajer g.
Fleckenreinigung b. (-,-en) : disaotrerezh g., disaotridigezh b.
Fleckenrochen g. (-s,-) : [loen.] rae c'hlas b.
Fleckenwasser n. (-s) : dour javel g., dourenn disaotrañ b., dourenn distlabezañ b., dourenn digousi b., dourenn digousiiñ b., dourenn didarchañ b.
Fleckerlteppich g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] pallenn plezhet liesliv g.
Fleckfieber n. (-s) : [mezeg.] tifus eksantematek g., skaot g., terzhienn skaot b., terzhienn ruz-mouk b., terzhienn-domm b.
fleckig ag. : **1.** brizh, brizhellek, marellet ; *fleckig werden,* dluzhañ, brizhañ ; **2.** saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet, pikek, bronduet, arnevet ; *fleckig werden,* arneviñ, bronduañ.
Fleckrochen g. (-s,-) : [loen.] rae c'hlas b.
Flecktyphus g. (-) : [mezeg.] tifus eksantematek g., skaot g., terzhienn skaot b., terzhienn ruz-mouk b., terzhienn-domm b.
Fledderer g. (-s,-) : P. laer g., c'hwiblaer g., ribler g., skraper g., touzer g., paotr an ivinoù hir g., falziger g., spoeñser g.
fleddern V.k.e. (hat gefleddert) : P. laerezh, c'hwiblaerezh, touzañ, riñsañ, skrabañ, falzigañ, pokañ, spoeñsañ, mougañ, riblañ ; *Leichen fleddern,* laerezh traoù diwar korfoù tud marv, dibourc'hañ korfoù tud marv (Gregor).
Fledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod-dall str., askell-groc'hen b. [*liester* eskell-kroc'hen], logod-penn-dall str., logod-penn-toull str. ; *der geräuschlose Flug der Fledermäuse,* nijadeg didrouz al logod-dall b.
Fledermausärmel g. (-s,-) : milgin logod-dall b., milgin askell-groc'hen b., flokenn b.
Fledermausguano g. (-s) : gwano logod-dall g.
Fledertier n. (-s,-e) : [loen.] kiropter g., dornaskelleg g., P. askell-groc'hen b. [*liester* eskell-kroc'hen], P. logod-dall str.
Flederwisch g. (-es,-e) : barr-plu g., barr-pluñv g., balaennig-plu b.
Fleet n. (-s,-e) : [norzh Bro-Alamagn] kanol b.
Flegel g. (-s,-) : **1.** palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., kañfard g., konikl g., pagan g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., c'hwiltouz g., chalvant g. ; **2.** [labour-douar] freilh g./b., c'hwist g. ; *Lederriemen eines Dreschflegels,* gwriadell b., koubl-freilh g., flegenn b., kevre g. ; **2.** [mojenn.] *Flegel des Osiris,* skourjezenn Osiris b.
Flegelalter n. (-s) : oad diaes g., oad droch g. ; *er steckt noch im Flegelalter,* gant e reuz paotr yaouank emañ c'hoazh.
Flegelei b. (-,-en) : difesonded b., mordokerezh g., rogoni b., emzalc'h difoutre g., emzalc'h dibalamour g., dichekadenn b., komzoù difeson lies., viltañsoù lies., divalavaj g., dizoujañs b.
flegelhaft ag. : dichek, rok, dirukel, digoll, divergont, difoutre, dibalamour, digaz, vil, lor, pagan, disneuz, difeson, direzon, gouez.
Flegelhaftigkeit b. (-) : difesonded b., dizoujañs b., mordokerezh g., rogoni b., divergontiz, emzalc'h difoutre g., emzalc'h dibalamour g., dichekadennoù lies., grosoni b., komzoù difeson lies., viltañsoù lies., divalavajoù lies.
Flegelhieb g. (-s,-e) : freilhad g., taol freilh g., c'hwistad g., taol c'hwist g.
Flegeljahre lies. : oad diaes g., oad droch g. ; *er steckt noch in den Flegeljahren,* gant e reuz paotr yaouank emañ c'hoazh ; *er hat seine Flegeljahre hinter sich,* n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ.
flegeln V.em. : **sich flegeln** (hat sich (t-rt) geflegelt) : brakañ, pladorenniñ, yariñ, torc'hwenial, plavañ, trueilhat, azezañ distenn, azezañ a-c'hwen, azezañ a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *sich in einen Sessel flegeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret.

Flegelklöppel g. (-s,-) / **Flegelrute** b. (-,-n) / **Flegelschlägel** g. (-s,-) / **Flegelschlagholz** n. (-es,-hölzer) : [labour-douar] gwalenn ar freilh b., gwalenn ar c'hwist b., bazh-skeiñ ar freilh b., bazh-skeiñ ar c'hwist b., c'hwist g.

Flegelstiel g. (-s,-e) : [labour-douar] troad ar freilh g., troad ar c'hwist g. ; *kappenförmiges Lederband am Flegelstiel,* kabell g., penngab g., toudous-freilh g.

Flegelstock g. (-s,-stöcke) : [labour-douar] gwalenn ar freilh b., gwalenn ar c'hwist b., bazh-skeiñ ar freilh b., bazh-skeiñ ar c'hwist b., c'hwist g. ; *kappenförmiges Lederband am Flegelstock,* kabell g., penngab g., toudous-freilh g.

flehen V.gw. (hat gefleht) : aspediñ, azgoulenn, gourfediñ, pediñ start, pediñ stank, pediñ kaer, erbediñ ; *jemandem um Gnade flehen,* en em erbediñ ouzh u.b. evit e vuhez, goulenn e vuhez digant u.b., goulenn truez, goulenn trugarez ; *zu jemandem um etwas flehen,* goulenn udb digant u.b. gant forzh daeroù ha pedennoù (Gregor), goulenn hag azgoulenn udb digant u.b., goulenn start (stank, kaer) udb digant u.b., erbediñ u.b. evit udb, gourfediñ u.b. evit udb ; *zu Gott flehen,* erbediñ Doue, goulenn trugarez Doue.

Flehen n. (-s) : gourfedenn b., aspedenn b., azgoulenn g., erbedenn b.

flehend ag. : aspedus, gourfedus.

flehentlich ag. : aspedus, aketus, start ; *jemanden flehentlich bitten,* gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket, gant prez) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer, aketus) u.b., erbediñ u.b.

Fleisch n. (-es) : **1.** kig g., [pesked, kregin, krestenneged] boued g., bouedenn b. ; *zartes Fleisch,* kig gwak g., kig tener g., kig bouk g., kig brusk g., kig blot g., kig tener-glizh g. ; *festes Fleisch,* kig parfet g., kig dalc'h dezhañ g. ; *zähes Fleisch,* flegenn b., kig lêrek g., kig korreek g., kig korreok g., kig kalet d'an dent g., kig kalet da zebriñ g., kig start da droc'hañ g., kig start da chaokat, kig a dri lonk hag un astenn gouzoug g., kig-sach g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] tamm kig gwevn g. ; *frisches Fleisch,* kig fresk g., kig dous g. ; *blutiges Fleisch,* kig kriz-bev g. ; *ungenießbares Fleisch,* kig-kon g. ; *Fleisch von einem frisch geschlachteten Schwein,* freskad g. ; *angegangenes Fleisch,* kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ, kig lizennet g. ; *schimmeliges Stück Fleisch,* tamm kig louedet g., tamm kig louet g. ; *mageres Schweinefleisch,* bevin moc'h g. ; *mageres Fleisch,* bevin g., kig-bevin ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch,* kig gwenn g. ; *Rind-, Hammel- und Pferdefleisch,* kig ruz g. ; *Fleisch kochen,* poazhañ kig en dour, parediñ kig ; *gekochtes Fleisch,* kig pared g., kig berv g., berv g. ; *man kann doch nicht nur Fleisch essen,* estroc'h eget kig a zegouezh d'an den debriñ ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch anstechen,* pikañ un tamm kig gant e fourchetez ; *ein Stück Fleisch,* un tamm kig g., ur bastell gig b., ur bastellad kig b., un troc'had kig g., un troñsad kig g., un darnenn gig b., ur pezh kig g. ; *ein großes Stück Fleisch,* ur felpenn pezh kig g., ur pezhiad kig g., un troc'had mat a gig g., ur c'hartel kig g., ur c'harter kig g., ur skolpad kig g., ur moñsad kig, ur bastell b., ur bastellad kig b. ; *das Stück Fleisch war so breit wie meine zwei Hände, glaubt mir !* un tamm kig e oa, kement ha va daou zorn, reut ! ; *ins Fleisch schneiden, ins schiere Fleisch schneiden,* troc'hañ betek ar bev (Gregor), troc'hañ er bev ; *in Fleisch und Bein,* e-unan-kaer / e-unan-penn / a-benn person (Gregor) ; *nach Fleisch suchen,* kika ; *dieses Tier hat ganz schön viel Fleisch auf den Rippen,* un tamm brav a gig a zo el loen-se, kigek a-feson (kigek-bras, kigennet mat, kiget mat) eo al loen-se.

2. [tr-l, dre skeud.] *das ist weder Fisch noch Fleisch,* kement-se n'eo na kig na pesked, ur veskailhez eo ! - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket ! - n'eus penn na lost en dra-se ! ; *von (aus) Fleisch und Blut sein,* bezañ graet gant kig hag eskern - bezañ kig hag eskern, fank ha bouilhenn penn-kil-ha-troad - bezañ kig ha gwad - bezañ kigus (Gregor) ; *ich bin nur aus Fleisch und Blut,* me a zo kig ha gwad evel ar re all, graet on gant kig hag eskern evel ar re all ; *er ist mein Fleisch und Blut,* engehentet em eus anezhañ, kig eus va c'hig eo ; *das ist ihm in Fleisch und Blut übergegangen,* deuet eo gantañ da vezañ ur boaz, an dra-se a zo deuet da vezañ natur dezhañ, an dra-se a zo deuet da vezañ un eil natur dezhañ, an dra-se a zo ennañ bremañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se bremañ ; P. *er wird sich ins eigene Fleisch schneiden,* emañ o tarbariñ ur gwall gudenn dezhañ e-unan, enebour da vab e dad eo, emañ oc'h en em ziharpañ, mont a ra a-enep e lazioù, en em antell a raio eñ e-unan, emañ o vont da lakaat e zorn en e zisheol, emañ o vont da lakaat e zorn en e c'houloù, ober a raio noaz outañ e-unan, emañ o tommañ dour d'e skaotañ, emañ o sachañ bec'h war e gein, emañ o sachañ ar c'harr war e gein, emañ o kas ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar c'havazh war e gein, emañ o tennañ tan war e gein, e lêr a zamanto, en e c'haou e vo pezh a ra bremañ, diwar e goust e vo, emañ o toullañ dindanañ e-unan, ober a ra goap ouzh e lazioù, emañ o tistreiñ an dour diwar e brad, emañ o vont war e blankenn lardet, emañ o kas e garr el lagenn, emañ o freuzañ e stal, emañ o kas e blouz da ludu, emañ o kaoc'hañ e stal, emañ o kas e stal d'an dour, emañ o foeltrañ e stal, emañ o kas e stal da stalig hag e stalig da netra, paeañ a ray diwar-bouez e groc'hen (Gregor), emañ o kac'hat en e dog ha ret e vo dezhañ el lakaat war e benn, emañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emañ o hadañ danvez keuz, emañ o hadañ greun keuz, emañ o hadañ kerse, emañ o prenañ kerse, trabas en do war gement-se, gwall afer en do da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bako abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezhañ.

3. [relij.] *Fleisch essen,* debriñ kig (Gregor) ; *Fleisch geworden,* enkorfet, emzenet ; *Fleisch werden,* kemer ur c'horf den, emzenañ, enkorfañ.

Fleischabfälle lies. : dilerc'hioù kig lies., dilerc'hiadennoù kig lies.

fleischartig ag. : **1.** kigheñvel, e doare ar c'hig ; **2.** [louza.] bouedek, bouedennek.

Fleischbank b. (-,-bänke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b.

Fleischbeschau b. (-) : **1.** enselladenn stad yec'hedel ar c'hig b., enselladenn servij milvezegiezh b. ; **2.** [dre fent] distalaj kig b., distalac'h kig g.
Fleischbeschauer g. (-s,-) : enseller stad yec'hedel ar c'hig g., enseller servij milvezegiezh g.
Fleischbildung b. (-,-en) : kigennerezh g.
Fleischblock g. (-s,-blöcke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b.
Fleischblume b. (-,-n) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Fleischbrühe b. (-,-n) : [kegin.] **1.** bouilhoñs g., soubenn ar c'hig b., berv g., koazhenn b. ; **2.** diñs bouilhoñs g.
Fleischbüchse b. (-,-n) : boest kig-mir b.
Fleischer g. (-s,-) : kiger g., boser g., charkuter g., kilhevardoner g. ; *der Fleischer wiegt knapp,* rik-ha-rak (rik-ha-rik) e vez ar boser gant e bouezioù, ar boser a laka ar bouez just, rik e vez ar c'higer gant e zanvez.
Fleischerbeil n. (-s,-e) : bouc'hal-giger b., follenn didroc'hañ b.
Fleischerei b. (-,-en) : kigerdi g., kigeri b., kigerezh b., boserezh b., charkuterezh b., kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b.
Fleischergeselle g. (-n,-n) : paotr kiger g., komis kiger g.
Fleischerhammer g. (-s,-) : horzh vosañ b.
Fleischerhandwerk n. (-s,-e) : kigerezh g., boserezh g., charkuterezh g., kilhevardonerezh g., kigerezh-moc'h g.
Fleischerladen g. (-s,-läden) : kigerdi g., kigeri b., kigerezh b., boserezh b., charkuterezh b., kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b. ; *einen Fleischerladen führen, einen Fleischerladen betreiben,* derc'hel ur gigerezh.
Fleischermesser n. (-s,-) : kontell giger b., kontelasenn b.
Fleischerstand g. (-s,-stände) : stal gig b.
Fleischerzeugung b. (-) : kenderc'h ar c'hig g.
Fleischeslust b. (-,-lüste) : c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoantegezhioù ar c'horf lies., c'hoantegezhioù ar c'hig lies., orged g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., c'hoant fouzhañ g., c'hoant ar c'hig g., c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoant g., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig lies., kastr ar c'hig g., plijadurioù ar c'horf lies, plijadurioù ar c'hig lies, c'hoant lik g., friantiz b., c'hoant friko fourch g.
Fleischesser g. (-s,-) : kigdebrer g., debrer kig g. ; *tüchtiger Fleischesser,* debrer mat a gig g., paotr ar c'hig g., bleiz kig g.
Fleischextrakt g. (-s,-e) : strilhadur kig g., eztennad kig g., eztenn kig g.
Fleischfabrik b. (-,-en) : mirerezh kig b.
Fleischfarbe b. (-) : liv ar c'hig g.
fleischfarben ag. / **fleischfarbig** ag. : ruz-kig, ruz evel ar c'hig, a-liv gant ar c'hig, el liv d'ar c'hig, kenliv gant ar c'hig.
Fleischfliege b. (-,-n) : [loen.] *blaue Fleischfliege,* kelien-glas str.
Fleischfondue n. (-s,-s) : [kegin.] fondue bourguignonne b., teuzadell gig b.
fleischfressend ag. : [loen., louza.] kikaer, kigdebrer, kigezat ; *fleischfressende Pflanzen,* plant kigdebrer str.
Fleischfresser g. (-s,-) : [loen.] kikaer g., kigdebrer g., debrer-kig g. ; *Ordnung der Fleischfresser,* urzhad ar c'higdebrerien g.
Fleischhackmaschine b. (-,-n) : miñser tredan g., drailherez-kig b.
Fleischhackmesser n. (-s,-) : miñser g.
Fleischhaken g. (-s,-) : pantouer g., spantezour g., krog g. [*liester* krogoù, kreier].
Fleischhauer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kiger g., boser g., charkuter g., kilhevardoner g., kiger-moc'h g.
Fleischhauerei b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kigerdi g., kigeri b., kigerezh b., boserezh b., charkuterezh b., kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b.
fleischig ag. : **1.** kigek, toazennek, toazek, tevik, kuilh, fonnus, kigennet mat, kiget mat ; **2.** bouedek, bouedennek ; *fleischiges Obst,* frouezh bouedek str.
Fleischerin b. (-,-nen) : kigerez b., boserez b., charkuterez b., kilhevardonerez b., kigerez-voc'h b.
Fleischgericht n. (-s,-e) : meuz kig g.
fleischgeworden ag. : [relij.] enkorfet, emzenet.
Fleischkammer b. (-,-n) : charnell g.
Fleischkäse g. (-s,-) : [kegin.] pastez g., fourmaj g., formaj g., fourmaj-kig g., formaj-kig g., formaj-rous g., formaj-penn g., tourtell b., tourtenn b.
Fleischklopfer g. (-s,-) : morzhol da deneraat ar c'hig g., golvazh kig b.
Fleischkloß g. (-es,-klöße) : [kegin.] **1.** boulig kig b., logodenn b., pouloud kig str. ; **2.** [dre skeud.] korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev b., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g.
Fleischklößchen n. (-es,-) : [kegin.] boulig kig b., logodenn b., pouloud kig str.
Fleischklotz g. (-es,-klötze) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b., penngos g.
Fleischkost b. (-) : meuzioù kig lies., kig g.
Fleischladen g. (-s,-läden) : kigerezh b., boserezh b., kigerdi b., kigeri b., charkuterezh b., kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b.
Fleischlauch g. (-s,-e) : [louza.] sivolez str.
fleischlich ag. : **1.** kigus, kiget ; **2.** gadal, gadalus, lik, orget, blizoniek ; *fleischliche Vereinigung,* pec'hed ar charnalite g., revgediadenn b.
Fleischlichkeit b. (-) : c'hoantadenn ar c'horf b., c'hoant ar c'hig g.
fleischlos ag. : vijil, sec'h, hep kig, kuit a gig ; *fleischloser Eintopf,* keusteurenn blaen b.
Fleischmade b. (-,-n) : kontron str., kontron kostek str.
Fleischmesser n. (-s,-) : kontell giger b., kontelasenn b.
Fleischnahrung b. (-,-en) : meuzioù kig lies., kig g.
Fleischpastete b. (-,-n) : [kegin.] pastez g., fourmaj g., formaj g., fourmaj-kig g., formaj-kig g., formaj-rous g., formaj-penn g., tourtell b., tourtenn b.
Fleischplatte b. (-,-n) : [kegin.] asiedad charkuterezh g., asiedad kilhevardon g.
Fleischproduktion b. (-) : kenderc'h ar c'hig g.
Fleischsaft g. (-s) : chugon kig g.
Fleischsalat g. (-s) : [kegin.] saladenn bennsac'henn b.

Fleischschaf n. (-s,-e) : dañvad kig g. [*liester* deñved kig] ; *Wollschafe sind keine Fleischschafe,* an deñved da reiñ gloan n'int ket deñved kig.
Fleischscheibe b. (-,-n) : akuilhetenn b.
Fleischstück n. (-s,-e) : tamm kig g. ; *großes Stück Fleisch,* pastell b., pastellad kig b., kartel kig g., karter kig g. ; *die billigen Fleischstücke, die Fleischstücke minderer Qualität,* ar bleñchoù lies., ar bleñchennoù lies.
Fleischstückchen n. (-s,-) : tammig kig g.
Fleischsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn ar c'hig b.
Fleischtomate b. (-,-n) : [kegin.] tomatez farset str.
Fleischtopf g. (-es,-töpfe) : kokellenn b., kokell b., chaodenn b., kokenn b., pofer g., pod soubenn g.
Fleischvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] botulegezh b.
Fleischvogel g. (-s,-vögel) : [Bro-Suis, kegin.] paopiet str., logodenn b.
Fleischwaren lies. : kilhevardon g., charkuterezh g., kig g.
Fleischwarenhändler g. (-s,-) : kilhevardoner g., charkuter g., kiger g., boser g., kiger-moc'h g.
Fleischwerdung b. (-) : [relij.] enkorfadur g., enkorfañ g., emzenañ g. ; *das Mysterium der Fleischwerdung Christi,* mister an enkorfadur g.
Fleischwolf g. (-s,-wölfe) : drailherez-kig b., miñser kig g., miñserez kig b., malerez kig b., malouer kig g.
Fleischwunde b. (-,-n) : gouli don betek ar bev g., gloaz don betek ar bev b.
Fleischwurst b. (-) : silzig str.
Fleiß g. (-es) : **1.** aket g., aketusted b., pled g., bre g., intampi g., gred g., oaz g., difrae g. ; *sein Fleiß hat wenig Bestand,* berrbad eo e aket, n'eus ket a zalc'h en e labour, n'eus tamm poell ebet en e labour, n'en deus dalc'h ebet en e labour, ne bad ket e boellad, n'en deus padusted ebet ; *unermüdlicher (eiserner) Fleiß,* arloup g., labour sevenet gant aket bras g., labour graet gant poan hag aked g. ; *dein Fleiß lässt nach, dein Fleiß lässt nach,* n'eo ket koulz da labour ha ma veze a-raok, diegusaat a rez da labourat ; *ich werde meinen ganzen Fleiß aufbieten (daran setzen),* lakaat a rin poan hag aket d'ober an dra-se, kemer a rin preder hag aket gant an dra-se, lakaat a rin va holl strivoù d'ober an dra-se, reiñ a rin poan evit ober an dra-se, ne zamantin ket da'm foan evit en ober, lakaat a rin va holl boan d'en ober ; *sich durch seiner Hände Fleiß ernähren,* gounit e vara o c'hweziñ (diouzh c'hwezenn e dal), debriñ e vara ouzh c'hwezenn e dal (gant c'hwezenn e zremm), bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h ; **2.** [gwashaus] *mit Fleiß tun,* ober a-ratozh-kaer (a-benn-kaer, a-fetepañs, a-benn-kefridi) ; **3.** [tr-l] *ohne Fleiß kein Preis,* diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet en ur c'hweziñ - da-heul al labour emañ ar boued - neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - teil ha c'hwenn, ha labour ouzhpenn - teil ha c'hwenn, ha gra ar pezh a gari ouzhpenn - nep a zo re vak, re zibreder, en dezo poan gant an amzer - nep a labour start hag a-galon, ne varvo biken gant an naon - anez labourat n'ho po tamm - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed - n'eus poan aes ebet.
Fleißarbeit b. (-) : arloup g., labour sevenet gant aked bras g., labour graet gant poan hag aked g., bre g.
fleißig ag. : aketus, gredus, leun a c'hred, taolet-bras d'al labour, fonnus, labourus, lamprek, oberiant, studius, strivant, strivus, intampius, anterin, c'hoantek, dik ; *fleißig sein,* aketiñ, labourat gant aket, kemer aket, labourat a-striv, labourat a-zevri, labourat parfet, labourat gant intampi ; *sehr fleißig,* aketus-bras ; *sie ist fleißig, wohingegen er faul ist,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *ein fleißiger Mensch,* ur gwall labourer g. ; *fleißig arbeiten,* bezañ aketus da labourat, bezañ aketus war e labour, labourat a-striv, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, reiñ poan, poursuiñ, bezañ dever en an-unan, labourat taer, bezañ kalonek da labourat, bezañ a-lazh-ki gant e labour, bezañ war e aket, kemer aket, lakaat poan hag aket, kemer preder hag aket, labourat (ober e labour) gant aket, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, kemer poan gant e labour, lardañ, kordañ da vat gant al labour, reiñ bec'h d'al labour, lakaat (reiñ) bec'h war al labour, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ outi, kiañ e gorf, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, kemer poellad da zont a-benn eus e labour, en em reiñ d'al labour / lakaat e studi d'ober e labour / kemer poell da zont a-benn eus e labour / poellaat d'ober e labour / labourat gant poellad bras (gant kalz a studi) (Gregor) ; *wenn ihr fleißig arbeitet, seid ihr ja noch vor Mittag fertig,* mar gouezot labourat a-zevri e viot pare a-benn kreisteiz ; *sich fleißig um etwas (um jemanden) bemühen,* bezañ aketus gant udb/u.b. ; *sich fleißig um etwas bemühen,* bezañ aketus war udb, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb ; *fleißig spazieren gehen,* mont aliesik a-walc'h da bourmen, bezañ dik (tik) da vont da vale.
flektierbar ag. : [yezh.] amstouadus, displegadus, argenadus, troadus
flektieren V.k.e. (hat flektiert) : [yezh.] treiñ, displegañ, amstouiñ.
Flektierung b. (-,-en) : [yezh.] troadur g., displegadur g., amstouad g.
flennen V.gw. (hat geflennt) : termal, gouerouzat, grignouzat, klemmichal, kestal, kintañ, kunuc'hañ, brizhleñvañ, sinal, gragailhat, blêjal, bekal, garmiñ, gwic'hal, kouignal, tourleñvañ, bourouellat, chaokat e bater ; *das Flennen war ihm zur Gewohnheit geworden,* tapet en doa ar pleg da glemmichal.
flennend ag. : klemmus, hege, hegeuz, glac'harek, klemmicher, klemmichus, levionek, termer, term-term, kunuc'her, kunuc'hus, hek, hek e c'henoù, dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, sinus.
Flennerei b. (-,-en) : klemmichadennoù lies., klemmicherezh g., sin g., blejadeg b., blejadennoù lies., leñvadennoù lies., gouel g., gouelerezh g., goueladur g., goueladeg b.
fletschen V.k.e. (hat gefletscht) : *die Zähne fletschen,* skrignal (Gregor), diskrognal, skrignal e zent.

Fleurop® b. (-) : Interflora® g.
flexibel ag. : **1.** hebleg, gwevn, plegus, gweüs ; **2.** kestouek, diouzh ezhomm, hervez an ezhommoù, fiñvus.
Flexibilisierung b. (-,-en) : gwevnaat g.
Flexibilität b. (-) : heblegded b., gwevnded b., plegusted b., gweüsted b., gweüster g. ; *berufliche Flexibilität,* dilec'hiusted vicherel b., fiñvusted war ar vicher b., fiñvuster war ar vicher g., fiñvusted vicherel b., fiñvuster micherel g., azasausted vicherel b.
Flexion b. (-,-en) : [yezh.] troadur g., displegadur g., plegad g., troadenn b.
Flexionsendung b. (-,-en) : [yezh.] merk an troadur g., dibenn-ger g.
Flickarbeit b. (-,-en) : takonañ g., peñselierezh g., takonerezh g., takon g., talfas g.
flicken V.k.e. (hat geflickt) : **1.** dresañ, freseliñ, aozañ, krafañ, takonañ, peñseliat, daboniñ, talfasat, chafrañsiñ, arlec'houiñ, paseadenniñ, pennadañ, diregiñ, tammañ, didoullañ, kempenn, rapariñ ; *etwas flicken,* ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, paseadenniñ udb, feuzañ udb, kempenn udb ; [tekn] *Schuhe flicken,* karrezañ botoù, ober un dres da votoù 'zo, takonañ botoù / peñseliañ botoù (Gregor) ; *ein mehrmals geflicktes Kleidungsstück,* ur pezh dilhad takon ha didakon g., ur pezh dilhad mil beñseliet g., ur pezh dilhad mil gwech peñseliet g., ur pezh dilhad tammet ha mil dammet g., ur pezh dilhad tammet ha didammet g., ur pezh dilhad mildammet g. ; *Dächer flicken,* dresañ (greiañ, kempenn, peñseliat, rapariñ) toennoù, aozañ toennoù (Gregor) ; *einen Reifenschlauch flicken,* didoullañ (peñseliat, takonañ, daboniñ) bouzellenn ur vandenn-rod ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem etwas am Zeug flicken, jemandem am Zeug flicken,* kavout abeg en u.b., kavout si en u.b., kavout tro da abegiñ diwar-benn u.b., kas brav war-lerc'h u.b., kaout da lavaret en (war, enep) u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata u.b., kavout anv en u.b., gouzout anv en u.b.
Flicken g. (-s,-) : **1.** takon g., peñsel g., dabon g., tapis g., talfas g., arlec'houadur g., arlec'houerezh g. ; *an die Knie einer Hose Flicken setzen,* penndaoulinañ ur bragoù ; **2.** dresadur g., takonadur g., takonerezh g., aozerezh g., takonañ g., peñseliat g., peñselierezh g., daboniñ g., talfas g., talfaserezh g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b.
Flickerei b. (-,-en) : dresadur g., takonadur g., takonerezh g., aozerezh g., takonañ g., peñseliat g., peñselierezh g., daboniñ g., talfaserezh g.
Flickerin b. (-,-nen) **/ Flickfrau** b. (-,-en) : talfasezez b., dreserez b., aozerez b., peñselierez b., takonerez b.
Flicklappen g. (-s,-) : takon g., peñsel g., dabon g., tapis g.
Flickschuster g. (-s,-) : **1.** botaouer-lêr g. ; **2.** [dre zismeg] strop a zen g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., kac'her g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.
Flickwerk n. (-s,-e) : **1.** dresadur g., takonadur g., takonerezh g., aozerezh g., takonañ g., peñselierezh g., talfas g., talfasadur g. ; **2.** [dre skeud.] kendastumad g.
Flickwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] pri g., ibil g.
Flickzeug n. (-s,-e) : **1.** dafar takonañ g., dafar peñseliat g., dafar daboniñ g., traouegezh takonañ b., traouerezh takonañ g. ; **2.** takon g., peñsel g., dabon g., tapis g., talfas g.
flieder ag. digemm : a-liv gant al lireu, el liv d'al lireu.
Flieder g. (-s) : [louza.] lireu str.
Fliederbusch g. (-s,-büsche) : [louza.] bod lireu g.
fliederfarben ag. : a-liv gant al lireu, el liv d'al lireu.
Fliedertee g. (-s) : [kegin.] glec'hiadenn skav b., dour diwar skav g.
Fliege b. (-,-n) : **1.** [loen] kelien str., kelienenn b. ; *die Fliegen sind eine echte Plage,* traoù hegazus (traoù kazus) eo ar c'helien, ar c'helien a heskin, heskinus eo ar c'helien ; *kleine Fliege,* c'hwibu str. , fubu str. ; *spanische Fliege,* c'hwil-glas g., c'hwil-glas binimus g. (Gregor) ; *die Fliegen vertreiben,* digelieniñ ; **2.** [dre skeud.] *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen,* tapout (lazhañ) div c'had gant un tenn, ober div dro en unan, lazhañ div voualc'h gant ur maen ; *er könnte keiner Fliege etwas zuleide tun, er tut keiner Fliege etwas zuleide, er krümmt keiner Fliege ein Haar,* gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm drougiezh ennañ, n'eus tamm malis ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo ; *wie die Fliegen sterben,* mervel diouzh an druilh, mervel a-druilhadoù, mervel evel kelien, mervel a-steioù, mervel a-viliadoù ; [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen,* gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; P. *die Fliege machen,* **a)** plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, skubañ er-maez, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; **b)** en em zisac'hañ, tennañ e damm spilhenn) e koulz, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, disac'hañ an denn, mont kuit hep ober brud, en em dennañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, en em dennañ a boan, en em zisac'hañ, tennañ e frap, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, sachañ e lêr gant an-unan, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, skarañ er ouinell, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har ; **3.** [dilhad] skoulm-barbellig g., skoulm-papilhorig g.
fliegen V.gw. (flog / ist geflogen) : **1.** nijal, mont diwar nij, mont war nij ; *mit dem Flugzeug fliegen,* mont gant ur c'harr-nij, en em ziblasañ gant ur c'harr-nij, beajiñ dre nijerez ; *nach New-York fliegen,* mont da New-York gant ar c'harr-nij, en em rentañ e New-York gant ar c'harr-nij ; *mit Überschallgeschwindigkeit fliegen,* nijal buanoc'h eget tizh ar son, nijal gant un tizh trastenel ; *das Huhn war über den Zaun geflogen,* ar yar a oa aet war nij dreist ar gael ; *schwerfällig fliegen,* nijal evel ur pichon buoc'h, nijal lopes, bezañ lourt da nijal, nijal lourt, bezañ pounner

e nij ; *die Vögel fliegen immer höher,* uhelaat a ra al laboused en oabl ; *geflogen kommen,* dont war nij, dont diwar nij ; *durch die Nacht fliegen,* nijal a-dreuz an noz ; *in der Luft fliegen,* nijal ; *meine Gedanken fliegen zu dir,* nijal a ra va spered etrezek ennout, sevel a ra va mennozh etrezek ennout ; *mir flogen Steine um die Ohren,* nijal a reas mein en-dro din ; **2.** tarzhañ ; *in die Luft fliegen,* tarzhañ ; *in Stücke fliegen,* mont e skolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisennañ, terriñ a-darzh ; **3.** mont buan hebiou, tremen buan ; *der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht,* ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *hin und wieder flog ein Lächeln über ihr Gesicht,* gournijal a rae mousc'hoarzhoùigoù skañv war korn he muzelloù ; **4.** bezañ stlapet er-maez, bezañ taolet er-maez, bezañ stlapet e-barzh ar porzh.

V.k.e. (flog // hat geflogen / ist geflogen) : **1.** (hat *pe* ist) : *ein Flugzeug fliegen,* leviañ (sturiañ, kas, bleinañ) ur c'harr-nij, lomaniñ un nijerez ; **2.** (hat) : *Fluggäste nach New York fliegen,* kas beajourien da New York gant ur c'harr-nij ; **3.** (hat *pe* ist) : *Maikäfer können nur kurze Strecken fliegen,* berr eo bommoù-nij ar c'hwiled-derv, berr eo hed-nij ar c'hwiled-derv, berr eo taolioù-nij ar c'hwiled-derv ; *die Strecke Berlin-New-York fliegen,* mont eus Berlin da New-York gant ur c'harr-nij.

Fliegen n. (-s) : nij g., nijerezh g.

Fliegenbaum [louza.] evlec'h str., gwez-evlec'h str.

fliegend ag. : **1.** *fliegender Fisch,* pesk askellek g., pesk-nij g., pesk-nijer g., pesk-ael g. ; *fliegende Insekten,* amprevaned-nij lies. ; *schwerfällig fliegende Insekten,* amprevaned pounner o nij lies., amprevaned lourt da nijal lies. ; *fliegende Untertasse,* pladenn-nij b., plad-nij g., skudell-nij b. ; **2.** [sonerezh] *der fliegende Holländer,* al lestr tasmant g., ar vag-noz b. ; **3.** [dre heñvel.] *mit fliegenden Haaren,* dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch ; **4.** *mit fliegendem Atem,* dianalet, o tiadaviñ, o trec'hwezhañ, o trealañ, o tiroufal, o vac'hellat, oc'h halpiñ, berr (tenn) e anal dezhañ, berranal gantañ, e anal o kinnig mankout ; **5.** *die Truppen zogen mit fliegenden Fahnen ein,* degouezhout a reas ar soudarded gant o bannieloù dispak (gant o bannieloù o fichal en avel, gant o bannieloù o fraoñval en avel, gant o bannieloù o strakal en avel, gant o bannieloù o nijal en avel) ; **6.** [kenwerzh] *fliegender Händler,* marc'hadour-red g., marc'hadour baleant g., marc'hadour-baleer g. ; **7.** [kirri-nij] *das fliegende Personal,* an implijidi a labour war bourzh ar c'hirri-nij lies., an nijerien lies., an akipaj g., koskor ar c'harr-nij g., ar c'hoskor nij g., ar c'hoskor bourzh g., laz an nijerez g. ; **8.** [istor] *fliegende Festung,* kastell-nij g., aervombezer amerikan g. ; **9.** *in fliegender Eile (Hast),* d'an druilh drask, d'an druilh, dillo, gant mall bras, gant hast bras, gant hastidigezh vras, gant prez vras, gant herr, gant herr bras, hast bras gantañ, prim-ha-prim, a-herr, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, en un huñvre, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz ; **10.** *fliegender Sommer,* neud-kevnid str. (Gregor), gwennig g., krañch-koukoug g.

Fliegendreck g. (-s) : kaoc'h-kelien g.

Fliegenfalle b. (-,-n) : pej kelien g.

Fliegenfänger g. (-s,-) : [loen.] flouperig g.

Fliegenfenster n. (-s,-) : stign-fubu g., stign-kelien g.

Fliegenfischen n. (-s) : [sport] lazheta g., pesketa gant kelien g.

Fliegengewicht n. (-s) : [sport] pouez kelien g.

Fliegengewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez kelien g.

Fliegengewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] bokserez pouez kelien b.

Fliegengitter n. (-s,-) : stign-fubu g., stign-kelien g.

Fliegenklappe b. (-,-n) / **Fliegenklatsche** b. (-,-n) : paliked lazh-kelien b.

Fliegenkopf g. (-s,-köpfe) : [moull.] lizherenn droc'holiet b., arouezenn droc'holiet b., arouezenn war-enep b., lizherenn war-enep b.

Fliegenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Fliegennetz n. (-es,-e) : stign-fubu g., stign-kelien g.

Fliegenpilz g. (-es,-e) : [louza.] *roter Fliegenpilz,* amanit lazh-kelien str., madarc'hodell lazh-kelien b.

Fliegenrolle b. (-,-n) : [sport] kanell lazheta b., kanell pesketa gant kelien b.

Fliegenrute b. (-,-n) : [sport] gwalenn lazheta b., gwalenn pesketa gant kelien b. ; *mit einer Fliegenrute angeln,* lazheta, pesketa gant kelien.

Fliegenschnäpper g. (-s,-) : [loen.] flouperig g.

Fliegenschrank g. (-s,-schränke) : gradailh b.

Fliegenwedel g. (-s,-) : [tekn.] digeliener g.

Flieger[1] g. (-s,-) : [nij.] nijerez b., karr-nij g.

Flieger[2] g. (-s,-) : [nij.] nijer g.

Fliegerabwehr b. (-,-en) : [lu] difenn enep-kirri-nij g., difenn enepnij g.

Fliegeralarm g. (-s,-e) : [lu] galv-diwall ouzh ar c'hirri-nij g., kemenn aerargad g.

Fliegerangriff g. (-s,-e) : [lu] aerargad g.

Fliegeraufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn dre nij b.

Fliegerdress g. (-/-es,-e) : [nij.] sae nijer b., gwiskamant nijer g.

Fliegerei b. (-) : [nij.] aerlestrerezh g., nijerezh g.

Fliegerhorst g. (-s,-e) : [lu] aergamp g., bon nijerezioù g., kamp-nij g.

Fliegerin b. (-,-nen) : [nij.] nijerez b.

fliegerisch ag. : [nij.] hag a sell ouzh an nijerezh.

Fliegerlager n. (-s,-) : [lu] aergamp g., bon nijerezioù g., kamp-nij g.

Fliegeroffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser aerlu g., ofiser nijer g.

Fliegerschule b. (-,-n) : skol-nij b., skol-nijerezh g.

Fliegersicht b. (-) : [nij.] gwel a-spluj g. ; *gegen Fliegersicht gedeckt,* kuzhet ouzh ar c'hirri-nij.

Fliegerstaffel b. (-,-n) : [nij.] skouadrennig kirri-nij b.

fliehen V.gw. (floh / ist geflohen) : tec'hel, tec'hout, didec'hout, tec'hel kuit, tec'hel pare, tec'hel d'ar red,

tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, dilammat, kemer an tec'h, mont er gas, sevel ar c'hamp, skampañ, skampañ kuit, kantenniñ ; *Hals über Kopf fliehen,* diskrapañ, mont d'e dreid, sachañ e skasoù gant an-unan, sachañ war e skasoù, sachañ war e loaioù, sachañ war e ivinoù, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, tec'hel evel ur spontailh ; *vor der Gefahr fliehen,* tec'hel diouzh (rak, dirak, a-raok) an dañjer ; *zu jemandem fliehen,* mont da glask repu (bod, goudor) e ti u.b., mont da repuiñ e ti u.b., en em lakaat en herberc'h e ti u.b., tec'hel da di u.b. ; *vor jemandem fliehen,* tec'hel rak (dirak, a-raok) u.b. ; *aus dem Haus fliehen,* diframmañ eus an ti, tec'hel er-maez eus an ti.
V.k.e. (floh / hat geflohen) : **1.** *jemandes Gegenwart fliehen,* diwall da chom hep kejañ ouzh u.b., treiñ diwar u.b., tec'hel diwar-dro u.b., pellaat diouzh u.b., tec'hel diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar u.b., diwall (en em virout) ouzh u.b. ; *die Gefahr fliehen,* tec'hel diouzh (rak, dirak, a-raok) an dañjer, en em ziwall diouzh an dañjer ; **2.** *mich fliehen alle Freuden,* va holl levenez a ya da get, va holl levenez a ya da hesk, va holl levenez a ya d'an hesk, kement mil mad a zo a ya kuit diouzhin.
Fliehen n. (-s) : tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., kasadenn b.
fliehend ag. : **1.** o tec'hel, war dec'h, dindan dec'h, er gas, o tec'hout, tec'hus ; **2.** *fliehende Stirn,* tal stouet war an a-dreñv g.
Fliehkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh kreiztec'h g.
Fliese b. (-,-n) : dar b., karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., tablez g., pladenn b. ; *mit Fliesen belegen, mit Fliesen auslegen,* karrellañ, karrezennañ, darañ, karrezañ ; *mit Fliesen belegt, mit Fliesen ausgelegt,* leuriet a garraozennoù, karellet.
fliesen V.k.e. (hat gefliest) : karrezañ, karrezennañ, darañ, karrellañ.
Fliesen n. (-s) : karrellerezh g., karelladur g., karrellañ g.
Fliesenbelag g. (-s,-beläge) : leur vein b., karelladur g., karrezadur g., daradur g.
Fliesenboden g. (-s,-böden) **/ Fliesenfußboden** g. (-s,-böden) : leur karrellet b., leur karrezet b., leur daret b.
Fliesenlegen n. (-s) : karrellerezh g., karelladur g., karrellañ g., darañ g.
Fliesenleger g. (-s,-) **/ Fliesensetzer** g. (-s) : karreller g., karrezer g.
Fließ n. (-es,-e) : ruzelenn b., riolenn b.
Fließband n. (-s,-bänder) : **1.** chadenn fardañ b., steud frammañ b., steud kenstrollañ b. ; *am Fließband arbeiten,* labourat en ur chadennad, labourat a-steud, labourat diouzh ar chadenn ; **2.** tapis ruilh g..
Fließbandarbeit b. (-,-en) : labour a-steud g., labour diouzh ar chadenn g., labour ouzh ar chadenn g., labour en ur chadennad g.
fließen V.gw. (floss / ist geflossen) : **1.** berañ, diverañ, redek, deredek, diredek, dinaouiñ, ruilhal, diruilhañ, linkañ, tremen, fluañ, difronkañ, mont ; *die Elbe fließt durch Sachsen,* tremen a ra an Elbe dre Vro-Saks, mont a ra an Elbe dre Vro-Saks, redek a ra an Elbe dre Vro-Saks, dourañ a ra an Elbe Bro-Saks, dourennañ a ra an Elbe Bro-Saks, gwazhiañ a ra an Elbe Bro-Saks, stêriañ a ra an Elbe Bro-Saks, an Elbe a ruilh he doureier dre Vro-Saks ; *durch diesen Acker fließt ein Bach,* bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se, bez' ez eus un dour a ya dre ar park-se ; *der Schweiß fließt ihm von der Stirn,* hennezh a ziruilh an dour diwar e dal, dourc'hwez a zever (an dourc'hwez a red) diouzh e dal ; *das Blut fließt im Kreislauf in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; *das Wasser fließt systematisch nach unten,* an dour ne c'hall ket chom hep redek war an ardraoñ ; *Bier floss in Strömen,* ar bier a ruilhe ; *hier fließt der Bach in den Untergrund,* amañ emañ ar c'holl ; **2.** [dre skeud.] *die Arbeit floss unter ihren Händen munter fort,* mont a rae al labour gardis war-raok ganto, fonnus ez ae al labour war-raok ganto, dibun a oa gant al labour, mont a rae al labour bravik en-dro ganto ; *die Worte fließen ihm nur so von den Lippen,* ar c'homzoù a red war e vuzelloù, puilh (aes ha fraezh) e teu ar prezeg gantañ, puilh e tered ar prezeg diwar e ziweuz, hennezh a zo distagellet-mat (teodet-mat), lañchennet-mat eo, latennet-kaer eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, un displeg mat en deus, n'eo ket nodet e deod, un distilh mat en deus, helavarañ den, bravañ teod, kaerañ displeger, helavar eo hennezh / un displeger (un distager) kaer eo / un teod kaer a zen eo (Gregor) ; *aus der Feder fließen,* diverañ diouzh ar bluenn, dont d'ar bluenn, dont war wel da-heul red ar bluenn, en em ziskouez dindan ar bluenn, dont a-red-pluenn, diflukañ diouzh ar bluenn ; *die Verse fließen ihm leicht aus der Feder,* ar gwerzennoù a zeu d'e bluenn ken aes ha tra, ar gwerzennoù a ya ken aes ha tra da-heul red e bluenn, ar gwerzennoù a ya aes-ral da heul red e bluenn, skrivañ a ra gwerzennoù a-red-pluenn ; *so schreiben, wie es aus der Feder fließt,* skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *die Gedanken fließen ihm so aus der Feder,* pep ma skriv e kav mennozhioù nevez, dont a ra mennozhioù nevez dezhañ a-red-pluenn, likant eo e bluenn ; **3.** dont da-heul ; *aus dieser Erkenntnis fließen andere,* meur a zeskamant a ya da-heul hemañ.
Fließen n. (-s) : **1.** beradur g., bererezh g., dever g., ruilh g. ; *ich hörte das Fließen des Wassers,* klevet a raen ruilh an dour, klevet a raen an dour o redek ; **2.** [tekn.] teuziñ g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuz g.
fließend ag. : **1.** ... red, redus, berus ; *Zimmer mit fließendem Wasser,* kambr gant dour diouzh an duellenn (gant dour red) b. ; *es gibt immer noch kein fließendes Wasser im Haus,* n'eo ket bet lakaet an dour en ti c'hoazh ; **2.** riel ha fraezh, aes, brav, flour, puilh, plaen ha brav ; *sie spricht fließend Englisch,* dont a ra aes-tre ar saozneg ganti, dont a ra saozneg flour ganti, komz a ra puilh ar saozneg, dont a ra riel ha fraezh (plaen ha brav) ar saozneg ganti ; *fließend lesen,* plaenañ, lenn riel, lenn war-blaen, lenn war e blaen, lenn plaen ha brav, lenn fraezh hag aes, lenn difrae, bezañ ampart war al lenn ; *sein Stil ist fließend,* likant eo e bluenn ; **3.** [tremeniri] heruilh ; *den fließenden Verkehr behindern,* ampusturiñ ar ruilherezh.

Fließgrenze b. (-,-n) : [fizik] destrizh dastenn harzat g.
Fließheck n. (-s,-e) : [kirri-tan] adreñv fastback g., diadreñv war-naou g.
Fließlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn linkus b., linkenn b.
Fließpapier n. (-s,-e) : paper-splu g., paper-stoub g.
Fließzone b. (-) : [douar.] pirosfer g.
Flimmer g. (-s,-) : **1.** skleurig daskrenus g., skleurennig daskrenus b. ; **2.** [dre heñvel.] alaouraj g., brizhsked g. ; **3.** mika g., maen-skant g. ; **4.** [loen.] blevan kreniat g., blevennig daskren b.
flimmerfrei ag. : [skinwel, skramm] digren.
Flimmerhärchen n. (-s,-) : [loen.] blevan kreniat g., blevennig daskren b.
Flimmerkiste b. (-,-n) : P. hon tele benniget g., skinweler g., pellweler g.
flimmern V.gw. (hat geflimmert) : **1.** strinkellikat, steredennata, steredennaouiñ, fulenniñ, darlammat, disteurel skedoù krenus, krenañ munut, gougrenañ, lintraouiñ ; *die Hitze bringt die Luft zum Flimmern,* froumal a ra an aer gant an tommder ; **2.** *es flimmert mir vor den Augen,* trelliñ (mezevelliñ) a ra va fenn, mezevenniñ a ran, dont a ra mezvamant (ar vezvamant) em fenn, va daoulagad a drell, burlutiñ a ra va daoulagad, badinellañ a ra va fenn, savet ez eus ur vorenn d'am daoulagad, va daoulagad a zo evel koc'hennet a vogidell.
Flimmern n. (-s) : **1.** steredennaouiñ g., steredennerezh g. ; **2.** [mezeg.] trelliñ g., burluterezh g., mezvamant g./b., mezevellidigezh b., mezevell b., mezevelladur g., mezvadur g., fallaenn b., bad g., badinell b., trelladur g., trelladenn b., bamizon g., valgori g., veudadur g., turleban g., brumenn b.
flimmernd ag. : sked-disked, steredennus, lufr, gourlufr, lintr, lintrus, lufrennaouus.
Flimmerzelle b. (-,-n) : kellig kreniat b., kellig daskren b.
flink ag. : blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, meür, prim, lijer, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, apert, gwevn, gwevn e izili, dibilh, chourch, diheut, dillo, dorn-dis, diliamm, tuek, tuapl, tuet-mat, eskuit, frink, gardis, gerc'h, gres, koujourn, liant, link, mistr, pront, soubl, abil, dilu, dilu e izili, dilu a gorf, divank, libr, likant, meür ; *flink wie ein Affe,* skañv evel ur marmouz, skañv evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn, skañv evel ur c'harv, gwevn evel ur gwiñver, gwevn evel ur wennili, gwevn evel un naer, likant e rodoù ; *flink wie ein Wiesel sein,* bezañ prim evel ul levran, bezañ lijer evel ur c'had, redek evel ur c'had, bezañ bliv evel ur c'hazh-koad, redek evel ur c'hi bihan ; *sie eilte flink davon,* redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor) ; *er arbeitet flink,* prim eo en e labour, mibin e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober, hennezh a zo ouesk da labourat.
Flinkheit b. (-) : mibinder g., mibinded b., primder g., primded b., eskuited b., eskuiter g., gardisted b., gardister g., gwevnder g., gwevnded b., mistrer g., mistred b., oueskted b., oueskter g.
Flinserl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b., pandoreilh g.
Flint g. (-es,-) : sileks g., maen-tan g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-kurun g., maen-kailhastr g., kailhaouenn b., kailhastr g.
Flinte b. (-,-n) : **1.** fuzuilh chase b./g., karabinenn b., fuzuilhenn b., grondin b., P. kegel-doull b. ; *die Flinte anlegen,* bukañ ar fuzuilh, bizañ ; *die Flinte laden,* kargañ e fuzuilh ; *die Flinte schultern,* skoaziañ ar fuzuilh ; *er richtete seine Flinte auf mich,* eeunañ a reas e fuzuilh war-du ennon, poentañ a reas e fuzuilh warnon, bantañ a reas e fuzuilh warnon, bukañ a reas e fuzuilh warnon ; *seine Flinte abfeuern, mit der Flinte schießen,* leuskel un tenn fuzuilh, lezel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e garabinenn, distagañ un tenn fuzuilh ; **2.** [dre skeud.] *die Flinte ins Korn werfen,* kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, plegañ e douchenn.
Flintenkolben g. (-s,-) : troad-fuzuilh g., fust ar fuzuilh g., lamm-fuzuilh g., kros g., gwele-fuzilh g., horzh-fuzuilh b.
Flintenlauf g. (-s,-läufe) : kanol fuzuilh g., korzenn fuzuilh b.
Flintenschrot g./n. (-s,-e) : greun-plom str., drajez str.
Flintenschuss g. (-es,-schüsse) : tenn g., tennadenn b., tenn fuzuilh g., talm fuzuilh b., fuzuilhadenn b.
Flintenweib n. (-s,-er) : **1.** plac'h armet b. ; **2.** [dre skeud.] perseval g., keben g., bitrañsenn b.
Flintstein g. (-s,-e) : sileks g., maen-tan g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-kurun g., maen-kailhastr g., kailhaouenn b., kailhastr g.
Flipchart n./b. (-s,-s) : paperboard g., taolenn brezegennoù b.
Flipper g. (-s,-) : flipper g.
flippern V.gw. (hat geflippert) : c'hoari flipper.
Flipperspiel n. (-s,-e) : abadenn flipper b., taol flipper g.
flippig ag. : P. iskis, droch, droch-pik, lu, pampes, chin.
Adv. : *er kleidet sich immer flippig,* gwisket e vez atav evel ur forc'h, gwisket e vez atav evel ur vaskaradenn, lakaat a ra atav dilhad hag a ya dezhañ evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ a ra sant Meurlarjez a-hed ar bloaz, ur farsite eo

an doare ma vez gwisket hennezh, en em wiskañ a ra n'eus forzh penaos, en em wiskañ a ra forzh penaos, en em wiskañ a ra forzh peseurt mod, ur meurlarjez (ur vaskaradenn, ur jak) a zo anezhañ.

flirren V.gw. (hat geflirrt) : strinkellikat, steredennata, steredennaouiñ, fulenniñ, darlammat, disteurel skedoù krenus, krenañ munut, gougrenañ, lintraouiñ ; *es flirrt ihm vor den Augen,* trelliñ a ra e benn, trellañ a ra e zaoulagad, mezevenniñ (mezevelliñ) a ra, dont a ra mezvamant (ar vezvamant) en e benn, e zaoulagad a drell, burlutiñ a ra e zaoulagad, savet ez eus ur vorenn d'e zaoulagad, e zaoulagad a zo evel koc'hennet a vogidell, badinellañ a ra e benn ; *die Hitze bringt die Luft zum Flirren,* froumal a ra an aer gant an tommder.

Flirt g. (-s,-s) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., lesaerezh g., likaouerezh g., dousetiñ g.

flirten V.gw. (hat geflirtet) : chourañ, friandellat, flouretiñ, logota, dousetiñ, turzhunelliñ, c'hoari koukoug, lesaat, lesaat da, ober chiboudoù da, ober askellig, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig), kontañ flourig, kontañ lallaig, kontañ lallig, kañjoliñ, douseta, floc'hañ, kundu, kunduiñ, kanardiñ, lavaret kaer, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor) ; *am Fenster flirten,* fenestrat.

Flitscherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., paotrez b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., rederez b., galouperez b., ebeulez b., klujar [*liester* klujiri] b., troterez b., gaol skañv b., gaolig b., plac'h skoemp b., strakell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., plac'h distrantell b., plac'h skañv b., tommderenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., yourc'h g., heizez b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., maouez an holl b., stranell b., trantell b., louvigez b., gast b., gastig b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., flegenn b., loudourenn b., louskenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., landourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., libourc'henn b., mari-voudenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., trutell b., krampouezhenn bardon b., chevrenn b.

Flittchen n. (-s,-) : plac'h lirzhin b., plac'h gwintik b., plac'h tomm b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., plac'h skoemp b., paotrez b., rederez b., galouperez b., troterez b., ebeulez b., klujar [*liester* klujiri] b., strakell b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., plac'h distrantell b., plac'h skañv b., tommderenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., maouez an holl b., stranell b., louvigez b., gast b., gastig b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., flegenn b., loudourenn b., louskenn b., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., landourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., libourc'henn b., mari-voudenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., trutell b., trantell b., yourc'h g., heizez b., chevrenn b., krampouezhenn bardon b.

Flitter g. (-s,-) : **1.** pailhur str. ; **2.** [dre astenn.] brizhsked g., alaourennoù lies., turubailhoù lies., kinkladurioù lies., farodiachoù lies., bitrakoù lies., fañfarluchoù lies.

Flitterglanz g. (-s) : brizhsked g., alaourennoù lies., alaouraj g.

Flittergold falsvravigoù lies., alaouraj g.

flitterhaft ag. : sked-disked.

Flitterkram g. (-s) : turubailhoù lies., kinkladurioù lies., alaourajoù lies., alaourennoù lies., farodiachoù lies., pailhur str., bitrakoù lies., fañfarluchoù lies. ; *aus etwas Flitterkram machen,* pailhurennañ udb.

flittern V.gw. (hat geflittert) : strinkellikat, steredennata, steredennaouiñ, fulenniñ, darlammat, disteurel skedoù krenus, krenañ munut, gougrenañ, lintraouiñ.

Flitterwerk n. (-s) : fañfarluchoù lies., turubailhoù lies., kinkladurioù lies., alaourajoù lies., alaourennoù lies., farodiachoù lies., bitrakoù lies.

Flitterwoche b. (-,-n) : sizhun-briedelezh b.

Flitzbogen g. (-s,-/-bögen) **/ Flitzebogen** g. (-s,-/-bögen) : [c'hoariell] gwareg b., kroazwareg b., arbalastr g., fustwareg b.

flitzen V.gw. (ist geflitzt) : P. diflipat, skarzhañ, karzhañ, sachañ e skasoù, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz), mont d'ar post, postal, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, redek evel ur c'had, redek evel un dremedal, redek d'ar pevarlamm, redek evel un tenn, redek evel an avel, regiñ hent, plantañ d'ar pevar zroad, nijal, pevarlammat.

Flitzer g. (-s,-) : **1.** P. [karr-tan] karr-tan sport cheuc'h g., P. herrgarr a-stroñs g., pabor a garr-tan sport g., tarin a herrgarr g., karr-tan sport ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., herrgarr gagn g., karr-tan sport ha n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; **2.** emziskuzher g., streaker g.

floaten V.gw. (hat gefloatet) : [arc'hant.] neuennat, neuñvennat, neuial-dineuial ; *die Währung floaten lassen,* leuskel ar moneiz da neuennat.

floatend ag. : [arc'hant.] neuennus.

Floaten n. (-s) : [arc'hant.] neuennat g., neuñvennat g., neuennerezh g.

Floating g. (-s) : [arc'hant.] neuennat g., neuñvennat g., neuennerezh g.

Flöckchen n. (-s,-) : **1.** malzennig b., toupennig b., kalzennig b. ; **2.** [kegin.] begad g. ; *ein Flöckchen Butter,* ur begad amann g.
Flocke b. (-,-n) : **1.** malzenn b., toupenn b., toupennad b., kalzenn b., ful str., fulad lies., fulenn b., plu str., stoubenn b. ; [erc'h] *Schneeflocke,* pluenn erc'h b., plu erc'h str., pluñvenn erc'h b., pluñv erc'h str., kalzenn erc'h b., kalzennig erc'h b., malzenn erc'h b., fulenn erc'h b., mouchad erc'h g., stoubenn erc'h b., toupenn erc'h b., balafenn erc'h b., strinkenn erc'h b., pell erc'h str., pellenn erc'h b., marbluñv erc'h str. ; *die ersten Schneeflocken des Jahres,* boued erc'h g., kentañ malzennoù erc'h ar bloaz lies. ; *es schneit in dicken Flocken,* an erc'h a gouezh didrouz ha pounner, pezhioù malzennoù erc'h a gouezh, pluñv-erc'h tev a ziskenn ; *in Flocken fallen,* kalzennañ, malzenniñ, toupenniñ ; **2.** pilpouz g. ; *Wollenflocke,* gloanenn b., tolbezennad c'hloan b., toupenn c'hloan b., toupennad c'hloan b., malzenn c'hloan b., gronnad gloan g., hupennig c'hloan b., hupig gloan g. ; **3.** bleudenn b., malzenn b. ; *Haferflocken,* bleudennoù kerc'h lies., malzennoù kerc'h lies. ; **4.** pailhur str. ; *aus etwas Flocken machen,* pailhurennañ udb. ; **5.** [dilhad.] kougoul g.
flocken V.k.e. (hat geflockt) : [tekn.] difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ.
V.gw. (hat geflockt) : [erc'h] kouezhañ stank ha pounner, kouezhañ a valzennoù stank, kalzennañ, malzenniñ, toupenniñ, kaoulediñ.
V.em. : **sich flocken** (hat sich (t-rt) geflockt) : malzenniñ, toupenniñ, kalzennañ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaoulediñ.
flockenartig ag. : malzennek, toupennek, kaouledek, pouloudek, e doare ur valzenn, e doare un doupenn, a-zoare gant ur valzenn, a-zoare gant malzennoù, a-seurt gant ur valzenn, a-seurt gant malzennoù.
Flockenblume b. (-,-n) : [louza.] santorea g. ; *schwarze Flockenblume,* askol-du str.
Flockenfall g. (-s,-fälle) : erc'h o kouezhañ g. ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft,* garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank.
flockig ag. : malzennek, toupennek, kaouledek, pouloudek.
Flockseide b. (-) : [gwiad.] seiz damdortiset g.
Flockwolle b. (-) : bourell c'hloan b.
Flockungsmittel n. (-s,-) : danvez malzennañ g.
Floh g. (-s,Flöhe) : **1.** [loen.] c'hwen str. ; *Flöhe kriegen,* sevel c'hwen ouzh an-unan, pakañ c'hwen, dastum c'hwen, tapout c'hwen ; *Flöhe beißen,* broudañ a ra ar c'hwen, flemmañ a ra ar c'hwen, gwanañ a ra ar c'hwen ; *sein Pelz wimmelt von Flöhen,* e vlevenn a verv gant ar c'hwen, merat a ra ar c'hwen war e vlev, e vlevenn a zo bervet a c'hwen, c'hwenek-kaer eo ; **2.** [tr-l] *die Flöhe husten hören,* **a)** bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e skouarn, bezañ skañv a skouarn, bezañ skañv e zivskouarn, kaout skouarn tanav, klevet sklaer, klevet buan, klevet spis, bezañ skiltr e skouarn, bezañ sklaer e skouarn, bezañ sklaer a skouarn (Gregor), bezañ lemm e glev ; **b)** bezañ priminik, bezañ link, bezañ tanav, bezañ soutil ; **c)** imbroudellañ, gwelet pesked e-barzh al laezh, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ pennboufet gant an ourgouilh en abeg d'e livadenn zeskadurezh (d'e vrizhouiziegezh), c'hoari e baotr fin, mont da rodal e revr gant e vrizhouiziegezh ; **3.** [dre skeud.] *jemandem einen Floh ins Ohr setzen,* c'hwezhañ ur c'hoant e kalon u.b., c'hwezhañ (silañ) ur c'hoant e spered u.b., plantañ c'hoant e-kichen ezhomm ; *wer hat ihm diesen Floh ins Ohr gesetzt ?* piv en deus silet seurt sonjoù en e benn ? piv en deus plantet (chouket, sanket, bountet, fourret, c'hwezhet) ar pennadoù-se ennañ ?
flohbefallen ag. : c'hwenek.
Flohbiss g. (-es,-e) : flemmadenn c'hwen b.
flohanfällig ag. : c'hwenus.
Flohblume b. (-,-n) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Flohdreck g. (-s) : kaoc'h-c'hwen g.
flöhen V.k.e. (hat geflöht) : dic'hwenañ.
Flohfarbe b. (-) : liv gell-ruz g.
Flohkiste b. (-,-n) : P. [gwele] bern laou g., fled g., toull c'hwen g., ched g., klud g., siklud g., kel g., flut g., riboul g.
Flohknöterich g. (-s,-e) : [louza.] lagad-du g., louzaouenn-an-troc'h b., louzaouenn-ar-c'halvez b., troazhur g., louzoù mailhoù str., louzoù mailh str.
Flohmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar an traoù kozh b. foar arc'hozhkailhez b., foar ar c'hozhkailhoù b., foar ar c'hozhajoù b., foar al laou b.
Flohpfeffer g. (-s) : [louza.] troadur g., deil-pok str., kuraj g.
Flohstich g. (-s,-e) : flemmadenn c'hwen b.
Flohzirkus g. (-/-ses,-se) : abadenn sirk gant c'hwen doñvaet b.
Flokati g. (-s,-s) : [gwiad.] pallenn flokati g.
Flom g. (-s) : **/ Flomen** g. (-s) : bloneg g., lard-teuz g.
Flop g. (-s,-s) : droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro-wenn b., distokadenn b., kac'hadenn b., flagas g., louzenn b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b. ; *einen Flop landen,* ober kazeg, chom kazeg, ober kazh, ober flagas, tapout ul louzenn, pakañ ur chupennad, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav, skeiñ hebiou ; *das Theaterstück war ein großer Flop,* ur c'hwitadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, un afochadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, ar pezh-c'hoari en doa graet tro gazeg, ar pezh-c'hoari en doa graet kazh, graet hor boa flagas gant ar pezh-c'hoari prop ha brav, tapet hor boa ul louzenn gant ar pezh-c'hoari, ur gac'hadenn vantrus e voe ar pezh-c'hoari-se.
Floppy Disk b. (- -,- -s) : [stlenn.] disketenn b., disk gwevn g., pladenn wevn b., pladennig b., kantennig b.
Flor g. (-s,-e) : **1.** bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; *Wiese im Flor,* prad e-kreiz e vleuñv g., prad e barr e vleuñv g., prad leun a vleunioù g., prad marellet-kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g. ; **2.** [dre skeud.] berzh g., bleuñv g., bleuñvidigezh b., finborte g., prespolite g. ; **3.** [dre astenn.] lien-fuilh g., topin g., gazenn b. ; **4.** lien kañv g., lietenn gañv b., beginenn b., kañv g. ; *Flor anlegen,* gwiskañ e zilhad kañv, mont e begin, lakaat ur c'hañv war e vrec'h, lakaat ul lien kañv war e vrec'h, lakaat ul lietenn

gañv war e vrec'h ; *ein mit Flor überhangener Sarg,* un arched gwisket e du.
Flora[1] b. : **1.** [mojenn.] Flora b. ; **2.** [anv-bihan] Bleuñvenn b., Flora b.
Flora[2] b. (-,Floren) : [louza.] renad ar plant g., renad ar strud g., riezad struzhel b., flora b., plant str., struzh g.
Florband n. (-s,-bänder) : lien kañv g., lietenn gañv b., beginenn b., kañv g.
Florentiner g. (-s,-) : **1.** annezad Firenze g. ; **2.** [louza.] *weißer Florentiner,* sivolez str. ; **3.** [kegin.] gwispid giz Firenze str.
Florentinerin b. (-,-nen) : annezadez Firenze b.
florentinisch ag. : ... Firenze, eus Firenze.
Florenz n. : Firenze b.
Florett n. (-s,-e) : fleured g.
Florettfechten n. (-s) : iskrim g., fleured g.
Florettfechter g. (-s,-) : fleuredour g., fleureder g.
Florettseide b. (-) : [gwiad.] neudaj seiz g., filozella b.
Florida n. (-s) : Florida b.
florieren V.gw. (hat floriert) : **1.** bezañ e-kreiz e vleuñv, bezañ e barr e vleuñv, bezañ en e vleuñv, bleuñviñ, bleunenniñ, bleuniañ, fleurisañ ; **2.** [dre skeud.] bezañ en e vog, ober berzh, spletusaat, bezañ en e verzh, bezañ en e vrud, bezañ en e voked, bezañ en e vleuñv ; *in Weimar florierte die deutsche Klassik,* e barr he bleuñv (en he bleuñv, en he bog, e-kreiz he sked) e oa bet ar glasegezh alaman e Weimar ; *sein Geschäft floriertt,* eus ar c'hentañ emañ e stal gantañ, e aferioù a ya mat-dispar en-dro, bastañ a ra mat pep tra evitañ.
Florist g. (-en,-en) : bokedour g., bokeder g., bleunier g., marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleunioù g.
Floristin b. (-,-nen) : bokedourez b., bleunierez b., bokederez b., marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b.
Florschleier g. (-s,-) : gouel gañv b.
Florstreifen g. (-s,-) : lien kañv g., lietenn gañv b., beginenn b., kañv g.
Floskel b. (-,-n) : [lenn.] tro-lavar gwall voutin b., lavared gwall voutin g.
floskelhaft ag. : trabellek, glabous, toull, goullo, leun a droioù-lavar gwall voutin.
Floß n. (-es,Flöße) : **1.** radell b., razell b. ; *das Meer auf einem Floß überqueren,* treuziñ ar mor war radell ; **2.** [dre astenn.] tranellad-koad b., radellad-koad b., tranell b.
floßbar ag. : neuennus, hag a c'hall neuennat.
Floßboot n. (-s,-e) : radell gaoutchoug b.
Floßbrücke b. (-,-n) : pont radelloù g.
Flosse b. (-,-n) : **1.** [loen.] angell b., neuñverez b., askell b. ; *Rückenflosse,* angell gein b., askell gein b. ; *bei Fischen sind die Flossen die Organe des Schwimmens,* organoù an neuñverezh eo angelloù ar pesked ; **2.** [nij.] stabilaer g. ; **3.** [pesketaerezh] flojenn b., flodell b., neuenner g., spoueenn b. ; **4.** [sport] palvez g., botez palvezek b. ; **5.** P. [dorn] pagnon g., kraban b., pav g./b.
Flöße b. (-,-n) : [pesketaerezh] flojenn b., flodell b., neuenner g., spoueenn b.
flößen V.k.e. (hat geflößt) : [tekn.] lakaat da neuñviñ, sevel tranelloù-koad gant, tranellañ.
Flößen n. (-s) : kaserezh tranelloù-koad g., tranellañ g.
Flossenfüßer g. (-s,-) / **Flossenfüßler** g. (-s,-) : [loen.] pinniped g. [*liester* pinnipeded].
Flößer g. (-s,-) : **1.** flojenn b., flodell b., neuenner g., spoueenn b. ; **2.** [dre heñvel.] bageer radell g., kaser tranelloù-koad g., traneller g.
Flößerei b. (-) : kaserezh tranelloù-koad g., tranellañ g.
Flossfeder b. (-,-n) : [loen.] angell b., neuñverez b., askell b.
Flößholz n. (-es,-hölzer) : koad tranell g., koad tranellet g., koad kaset war neuñv g.
flossig ag. : [loen.] angelloù dezhañ, neuñverezioù dezhañ, eskell-neuial dezhañ.
Flotation b. (-) : [mengleuz.] dispartiañ gant gaz g., arneuñverezh g.
Flöte b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] fleüt b. ; *für jemanden auf der Flöte blasen,* fleütal d'u.b. ; **2.** [gwerenn] flutenn champagn b.
flöten V.gw. (hat geflötet) : **1.** fleütal, c'hoari gant ar fleüt, seniñ gant ar fleüt ; **2.** [labous] fringoliñ ; **3.** [den] mouskomz, hiboudiñ ; **4.** P. *die Sache geht flöten !* debret eo koan ! echu an neizh kegin ! aet eo an traoù da gaoc'h-heiz ! mont a ra an traoù e kas ! treiñ a ra an traoù e kas ! kouezhañ a ra an traoù e kas ! treiñ a ra an traoù e gwelien ! aet eo an traoù er c'harzh ! echu an abadenn ! e-barzh ar sac'h ! blev da gaout ! an taol-se ne zisoc'ho da netra ! aet eo an taol er c'harzh ! aet eo ar ribotadenn da fall ! aet eo an tenn er c'hleuz ! emaomp kazeg ganti ! kazh eo an taol !
Flötenbläser g. (-s,-) : [sonerezh] fleüter g., c'hoarier fleüt g.
Flötenkessel g. (-s,-) : kitell gant c'hwitellerez b., pod-berver gant c'hwitellerez g., pod-birviñ gant c'hwitellerez g.
Flötenkonzert n. (-s,-e) : [sonerezh] fleütadeg b.
Flötenregister g. (-s,-) : [sonerezh, ograou] stirad tonioù fleüt g.
Flötenspiel n. (-s,-e) : [sonerezh] fleütadenn b.
Flötenspieler g. (-s,-) : [sonerezh] fleüter g., c'hoarier fleüt g.
Flötenspielerin b. (-,-nen) : [sonerezh] fleüterez b., c'hoarierez fleüt b.
Flötenstück n. (-s,-e) : [sonerezh] fleütadenn b.
Flötenton g. (-s,-töne) : son fleüt g.
Flötentöne lies. : [dre skeud.] *jemandem [die] Flötentöne beibringen,* ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *ich werde dir Flötentöne beibringen,* me da zreso, me da sujo, me a zesko dit, te az po war da groc'hen.
Flötist g. (-en,-en) : [sonerezh] fleüter g.
Flötistin b. (-,-en) : [sonerezh] fleüterez b.
flott ag. : **1.** [merdead.] war flod, war neuñv ; *flott sein,* bezañ war neuñv ; *das Schiff wurde wieder flott gemacht,* adlakaet e voe ar vag war flod, lakaet e voe ar vag en he

flom en-dro, advoret e voe ar vag, azmoret e voe ar vag ; *das Schiff hatte sich festgefahren und wir konnten es nicht wieder flottbekommen,* chomet e oa ar vag sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor ha boud e voemp d'he advorañ (d'he azmorañ) ; **2.** [dre skeud.] gardis, dilu, divreilh, dizoac'het, fringus, feul, faro, gerc'h, gres, prim, pront, dillo, friant, leun a friantiz ; *ein flotter Bursche,* un tamm mat a baotr gardis g., un tarin da farsal g. ; *flottes Mädchen,* tamm mat a blac'h gardis b., korfenn b., tarinez da farsal b. ; *flott werden,* dic'hourdañ ; [rev] *flotter Dreier,* c'hoari tri g., trikonerezh g. ; **3.** kran, cheuc'h, frink, a-stroñs, a-feson ; *flotter Hut,* tog kran g., tog cheuc'h g., tog a-stroñs g.

Adv. : P. *hier geht's flott her !* startijenn a zo amañ ! c'hoari a zo amañ ! amañ e vez graet bourrus ! nag a blijadur a zo amañ ! bourrapl a zo gant an dud amañ ! n'eo ket trist ar jeu gant an dud amañ ! ; *ein flott gehender Betrieb,* un embregerezh a ya mat en-dro g., un embregerezh hag a vale mat, un embregerezh hag a ra berzh forzh pegement g., un embregerezh hag a ra berzh ken-ha-ken g., un embregerezh hag a ra berzh ken-ha-kenañ g., un embregerezh hag a ra berzh kenañ-kenañ g., un embregerezh hag a ra berzh mui-pegen-mui g., un embregerezh hag a ra pezh a gar berzh g. ; *flott leben,* mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat an ebatoù, ebatiñ, bezañ ebat e zoare, ober (c'hoari) anezhi, kas an ton, kas anezhi, bezañ atav o kas warnezi, ren (kas) ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, bevañ gant kadañs ; *flott vorangehen,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *die Arbeit geht ihm flott von der Hand,* prim eo en e labour, mibin e labour, hennezh a daol fonn, hennezh a ra fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, ampletiñ a ra gant e labour, un den ampletus an hini eo, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra e labour a-daol-lagad ; *flott arbeiten,* kaout dibun en e labour, bezañ ampl da labourat, ober fonn, ober ampled, ampletiñ gant e labour, kaout diere gant e labour, labourat gant diere, bezañ prim d'ober pezh a zo d'ober, bezañ prim en e labour, bezañ er wakol, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour, labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat.

Flott[1] n. (-s,-e) : [louza.] bleud dour g., P. boued-houidi g.

Flott[2] n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] dienn g., koaven g.

flottbekommen V.k.e (bekam flott / hat flottbekommen) : **1.** dresañ, greiañ, aozañ, kempenn, disac'hañ ; **2.** lakaat war flod, morañ ; *das Schiff hatte sich festgefahren und wir konnten es nicht wieder flottbekommen,* chomet e oa ar vag sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor ha boud e voemp d'he advorañ (d'he azmorañ) ; **3.** *einen Betrieb wieder flottbekommen,* adlakaat un embregerezh en e blom, adlakaat un embregerezh en e sav.

Flotte b. (-,-n) : [merdead., lu] lestraz g., flod g., flodad g., flodad-listri g., listri lies., morlu g., strollad listri-brezel g., merdeadurezh b. ; *Zusammensetzung der Flotte,* kenaoz al lestraz g.

Flottenabkommen n. (-s,-) : [polit.] emglev war niver al listri-brezel g.

Flottenflaggschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-amiral g.

Flottenmanöver n. (-s,-) : [merdead., lu] brezel bihan war vor g., pleustradeg war vor b.

Flottenstützpunkt g. (-s,-e) : bon an arme-vor g., bon ar morlu g.

Flottenverband g. (-s,-vervände) : flodilh g., strollad listri-brezel g., skouadrenn b.

flottieren V.gw. (hat flottiert) : **1.** flodañ, neuennat, neuñvennat, bezañ war neuñv, arneuñviñ, neuñviñ, gourneuñviñ ; **2.** *flottierende Schuld,* dle laosk g.

Flottille b. (-,-n) : [merdead., lu] flodilh g., strollad listri-brezel g., skouadrenn b.

flottkriegen V.k.e. (hat flottgekriegt) : **1.** dresañ, greiañ, aozañ, kempenn, disac'hañ ; **2.** lakaat war flod, morañ ; *das Schiff hatte sich festgefahren und wir konnten es nicht wieder flottkriegen,* chomet e oa ar vag sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor ha boud e voemp d'he advorañ (d'he azmorañ) ; **3.** *einen Betrieb wieder flottkriegen,* adlakaat un embregerezh en e blom, adlakaat un embregerezh en e sav.

flottmachen V.k.e (macht flott / hat flottgemacht) : **1.** dresañ, greiañ, aozañ, kempenn, disac'hañ ; **2.** lakaat war flod, morañ ; *das Schiff wurde wieder flottgemacht,* adlakaet e voe ar vag war flod, lakaet e voe ar vag en he flom en-dro, advoret e voe ar vag, azmoret e voe ar vag ; *das Schiff hatte sich festgefahren und wir konnten es nicht wieder flottmachen,* chomet e oa ar vag sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor ha boud e voemp d'he advorañ (d'he azmorañ) ; **3.** *einen Betrieb wieder flottmachen,* adlakaat un embregerezh en e blom, adlakaat un embregerezh en e sav.

flottweg Adv. : **1.** hep termal, hardizh, her, hep argrediñ, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argred ebet, brav-mat, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), fonnus, krak,

krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde flottweg erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, pront e voe renket an afer, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit flottweg erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, pront e voe da reiñ lamm d'ar gudenn ; **2.** [dre astenn.] diardoù, digomplimant, ken aes ha tra, netra dreist, hep soupleoù, hep kontenañsoù.

Flöz n. (-es,-e) : **1.** gwiskad gouelezennek g., gwelead a-blaen g. ; **2.** [mengleuz.] gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b.

Fluch g. (-s,Flüche) : **1.** ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., kunujenn b., mallozh b./g., mallozhenn b., milligadenn b., droukvallozh b./g., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hed g., pec'hadenn b., touadell b., sakreadenn b., sakreoù lies., ger bras g., ger dibrenn g., ger vil g., ger gros g., touerezh g., le g. ; *er platzte mit einem Fluch heraus,* ul ledoued a ziflipas digantañ ; **2.** gwallblanedenn b., gwallavel g., drougavel g., sord g., barr g., mallozh b./g., droukvallozh b./g. ; *ein Fluch liegt auf diesem Haus,* milliget eo an ti-se, kouezhet ez eus ur vallozh war an ti-se, barr a zo gant an ti-se / gwallavel en deus bet an ti-se / strobinellet eo an ti-se / an traoù fall a zo gant an ti-se (Gregor) ; *es gereicht ihm zu Fluche,* kement-se a zegaso gwalleur dezhañ, milliget e vo en abeg da gement-se, kement-se a denno ur vallozh warnañ ; *ein Fluch trifft ihn,* kouezhet ez eus ur vallozh (un droukvallozh) warnañ, ar wallblanedenn a zo warnañ, ur villigadenn a zo anezhañ ; *jemanden mit einem Fluch belegen,* reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., teuler barr war u.b., teuler ar saoz gant u.b., strobinellañ u.b., sordañ u.b., teurel ur sord war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., strobinellañ u.b.

fluchbeladen ag. : milliget, ar wallblanedenn warnañ, an drougavel (ar gwallavel) warnañ, ar blanedenn warnañ, barr gantañ / an traoù fall gantañ (Gregor).

fluchen V.gw. (hat geflucht) : foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, milligañ, leuskel mallozhioù ha gwallgomzoù, touiñ, touiñ Doue, harzhal ouzh Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, sulbedenniñ, pec'hiñ, iferniñ, karnajal, kalkennañ, gragailhat, grognonañ, grognonat, grozmolat, grognal, grontal, disteurel mallozhioù, leuskel pec'hedoù spontus, leuskel leoù spontus, leuskel pateroù kleiz ; *der Betrunkene flucht,* emañ ar mezvier o kalkennañ ; *auf jemanden fluchen,* hopal war u.b., huchal war u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), leuskel kunujennoù ouzh u.b., karnajal war u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., sabatiñ d'u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., harzhal ouzh u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ skandal d'u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., skuilhañ droukvallozhioù war u.b., lezel mallozhioù war (gant) u.b., delazhiñ droukvallozhioù war u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., leuskel mallozhennoù ouzh u.b., kunujañ (milligañ, mallozhiñ, langajal) u.b., pec'hiñ war u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., reiñ kant mil mallozh d'u.b. / reiñ mallozhioù d'u.b. / leuskel mallozhioù gant u.b. (Gregor) ; *wie ein Bierkutscher fluchen,* touiñ doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ ken ma spont ar brini, touiñ Doue evel un diloster chas, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, touiñ evel un toucher kezeg, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, dont kunujennoù gant an-unan leizh e c'henoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Flucht b. (-,-en) : **1.** tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., kasadenn b., achap g., achapadenn b. ; *überstürzte Flucht, panische Flucht, Flucht Hals über Kopf,* diskrap g., tec'h diwar herr g., tec'h rak e dal g., skampadeg b., tec'hadeg b. ; *die Flucht ergreifen,* tec'hel, didec'hout, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, dilammat, mont er gas, en em laerezh, flipañ, diflipañ, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, kemer an tec'h, mont war dec'h, tec'hel (skampañ) kuit, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, mont d'e dreid, mont d'an tus, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, redek ar c'had, skarañ, skarzhañ, karzhañ, reiñ gaol dezhi, kemer (tapout, kavout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, sachañ e dreid (e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr, e skasoù, e loaioù, e ivinoù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, skarañ er ouinell ; *auf der Flucht sein,* bezañ war dec'h, bezañ dindan dec'h ; *jemanden in die Flucht schlagen,* kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b., lakaat u.b. da dec'hel kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b. ; *eine Armee in die Flucht schlagen,* dibarfoeltrañ un arme, disparfoeltrañ un arme, flastrañ rac'h un armead, pladañ un armead ; *jemandem auf die Flucht helfen,* digeriñ an nor a-dreñv d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ tec'hout, reiñ skoazell d'u.b. da gemer an tec'h ; *Fahnenflucht,* tec'h diouzh an arme g., dizerterezh g., tec'herezh g. ; *Massenflucht,* tec'hadeg b., skampadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *Flucht der Jahre,* red ar bloavezhioù o tibunañ g. ; *Flucht nach vorne,* tec'h rak e eneb g., tec'hadenn war-raok b., tec'h rak e dal g., tec'h rak e benn g. ; **3.** [dre heñvel.] steudad b., steudennad b., regenn b., steud b., renkennad b., hedad g., roll g., rollad g., stagellad b. ; *Flucht halten,* bezañ war ur renk, bezañ steudet ; *eine Häuserflucht,* ur steudad tiez b., tiez en un aridennad lies., tiez en un andennad lies., ur regenn diez b., ur

steud tiez b. ; *eine Fensterflucht,* ur steudad prenester b. ; *eine Flucht von Zimmern,* ur steudad salioù b., un heuliad salioù g., ur renkad kambreier b., un aridennad salioù b., un andennad salioù b., kambreier a-steud lies. ; **4.** *diese Tür hat nicht genug Flucht,* an nor-mañ ne ya ket mat en he stern ; **5.** [dre astenn.] lamm g. ; *das Reh floh in langen Fluchten,* tec'hel a reas ar yourc'h a lammoù bras ; **6.** [arc'hant., polit.] *Kapitalflucht,* fuadur ar c'hevala g.

fluchtartig Adv. : prim, dillo, trumm, a-herr ; *alles lief fluchtartig auseinander,* ha dillo e skampas kuit pep hini diouzh e du.

Fluchtauto n. (-s,-s) : karr-tan an dec'hadenn g., karr-tan an dec'hidi g.

flüchten V.gw. (ist geflüchtet) : tec'hel, didec'hout, tec'hout, dilammat, en em laerezh, flipañ, diflipañ, kemer an tec'h, mont war dec'h, tec'hel (skampañ) kuit, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, tec'hel pare, kantenniñ, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, mont d'e dreid, mont er gas, mont d'an tus, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, redek ar c'had, skarañ, skarzhañ, karzhañ, reiñ gaol dezhi, kemer (tapout, kavout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, sachañ e dreid (e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr, e skasoù, e loaioù, e ivinoù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, skarañ er ouinell ; *viele Vögel waren in wärmere Gebiete geflüchtet,* tec'het e oa kalz a laboused war-gaout kontreadoù tommoc'h.

V.k.e. : P. *seine Habe flüchten,* lakaat e beadra e savete, saveteiñ e vadoù, lakaat e vadoù en diogel.

V.em. : **sich flüchten** (hat sich (t-rt) geflüchtet) : en em dennañ, klask repu, mont da repuiñ, en em repuiñ, mont da glask bod, en em lakaat en herberc'h, mont da c'houdoriñ ; *sie flüchteten sich schnell vor dem Regen ins Haus,* kabal a savas ganto da vont en ti da zisglaviñ, hastañ a rejont karzhañ d'an ti da zisglaviñ, hastañ a rejont touch d'an ti da zisglaviñ ; *sich in die Öffentlichkeit flüchten,* ober brud dre-holl, mont dirak ar gazetennerien.

fluchtfähig ag. : tec'hadus.

Fluchtfahrzeug n. (-s,-e) : karr-tan an dec'hadenn g., karr-tan an dec'hidi g.

Fluchtgefahr b. (-,-en) : dañjer tec'hadenn g., riskl tec'hadenn g.

Fluchthelfer g. (-s,-) : 1. treizher repuidi g., heñcher g., tremener g., kuzher g. ; 2. kenaozer an dec'hadenn g.

Fluchthelferin b. (-,-nen) : **1.** treizherez repuidi b., heñcherez b., tremenerez b., kuzherez b. ; **2.** kenaozerez an dec'hadenn b.

Fluchthilfe b. (-) : kenaozerezh tec'hadenn g.

flüchtig ag. : **1.** berrbadus, berrbad, dibad, dibadus, tremeniat, hag a ya evel per melen, tec'hus, prim, kollidik ; *flüchtige Laune,* reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b. ; **2.** dindan dec'h, war dec'h, er gas, o tec'hout, tec'hus ; *der flüchtige Hirsch,* ar c'harv o tec'hout, ar c'harv dindan dec'h g., ar c'harv er gas g. ; *das flüchtige Heer,* al lu o tec'hout g. ; **3.** [dre skeud.] tec'hus, dister ; *ein flüchtiger Eindruck,* un alberz g., un damskeud g., ur spurmant g. ; *flüchtiger Blick,* damsell g. ; *einen flüchtigen Blick auf etwas (t-rt) werfen,* ober un tamm sell ouzh udb, ober un damsell ouzh udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb, teuler un taol-lagad war udb, skeiñ un taol-lagad war udb, reiñ un taol-lagad d'udb, ober ur gwel d'udb, damsellet ouzh udb ; *jemandem einen flüchtigen Einblick in etwas gewähren, geben,* reiñ un heklev eus udb d'u.b., dispakañ (diskuliañ) ul lodenn vihan eus udb d'u.b., reiñ un alberz (un damskeud, ur skleurenn) eus udb d'u.b., reiñ un tañva eus udb d'u.b., damziskouez udb d'u.b. ; *ein flüchtiges Lächeln huschte über ihre Lippen,* un hanter vousc'hoarzh tec'hus a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh tec'hus a blavas war he diweuz ; **4.** diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, distrantell, graet a-flav, amlez ; *eine flüchtige Arbeit,* un tamm labour bet daoulammet g., un tamm labour bet dihastet, ul labour bet graet en ur dremen (Gregor) g., ul labour bet graet dreist-penn-biz g., un tamm labour bet graet diwar sav g., un tamm labour graet a-flav g., un tamm labour distrantell g., un tamm brizh labourat g., un tamm labour brazc'hraet g. ; **5.** [kimiezh] aezhidik, nijus.

Adv. : prim, dillo, trumm, a-herr, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, a-flav, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, buan-ha-buan ; *flüchtig zeigen,* damziskouez ; *flüchtig sehen,* damwelet, gouwelet, merzout ; *ich habe ihn nur flüchtig gesehen,* ne'm eus gwelet nemet an damskeud anezhañ, ne'm eus gwelet nemet al liv anezhañ ; *sich (t-d-b) etwas flüchtig ansehen,* hantersellet ouzh udb., damsellet ouzh udb ; *ein Buch flüchtig lesen,* lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig (buan), tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor).

Flüchtige(r) ag.k. g./b. : tec'her g., tec'had g., diankad g.

Flüchtigkeit b. (-) : **1.** [kimiezh] aezhidigezh b., aezhidikted b. ; **2.** berrbadusted b., buander g., primder g., dillo g. ; **3.** digasted b., dievezhiegezh b., dievezh g., diwarc'horre g., amlez g.

Flüchtigkeitsfehler g. (-s,-) : fazi dre zievezhiegezh g., fazi dre amlez g.

Flüchtling g. (-s,-e) : **1.** repuad g., treuztirier g. ; *Flüchtlinge versteckt halten,* kuzhat repuidi ; **2.** tec'her g., tec'had g., diankad g.

Flüchtlingsausweis g. (-s,-e) : paperenn repuad b., kartenn repuad b.

Flüchtlingskommissariat n. (-s) : Komiseriezh evit ar Repuidi b. ; *Hohes Flüchtlingskommissariat der Vereinten Nationen,* Poellgor Meur ar Broadoù Unanet evit ar Repuidi g.

Flüchtlingslager n. (-s,-) : kamp repuidi g., bodlec'h repuidi g.

Fluchtlinie b. (-,-n) : **1.** [tisav.] steudad b., regenn b., steud b., renkennad b. ; **2.** [fizik, arz] linenn dec'h b.

Fluchtverdacht g. (-s) : diskred da vezañ tec'het kuit g., diskred da glask tec'hel kuit g.

Fluchtversuch g. (-s,-e) : taol tec'hel g., taol diflipañ g., taol achap g., argeziad tec'hel g., ardec'hout g.

Fluchtweg g. (-s,-e) : **1.** hent-tec'hout g., hent-tec'hel g., hent-diflipañ g., diflip g., isuenn b., diank g. ; **2.** dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., hent-tec'hel g., P. toull-tec'h g.

Fluchtwert g. (-s,-e) : [arc'hant.] gwerzh repu g.
fluchwürdig ag. : euzhus, euzhus-diremed, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, didailh, hakr, hudur.
Flug g. (-s, Flüge) : **1.** nij g., nijad g., nijadeg b., nijerezh g., nijadenn b., taol-nij g., bomm-nij g. ; *der geräuschlose Flug der Fledermäuse,* nijadeg didrouz al logod-dall b. ; *der schwerfällige Flug mancher Insekten,* nij pounner amprevaned 'zo g. ; *einen Vogel im Flug abschießen,* diskar ul labous diwar nij, diskar ul labous war nij ; **2.** [nijerezh] nij g., nijad g., nijadenn b., nijadeg b., nijerezh g., treizh g., treizhadenn b. ; *Flug hin und zurück,* nij mont-dont g. ; *planmäßiger Flug,* nijadenn reoliek b. ; *Flüge ausführen,* nijal, ober nijadoù ; *Gleitflug, Segelflug,* **a)** plaverezh g., nij plavet g. ; **b)** nij gant ur blaverez g. ; *Abflug,* dibradañ g., disparti g., dibrad g., distok g. ; *der Flug nach Berlin,* an nij war-zu Berlin g., an nij da Verlin g., an nijadenn da Verlin b. ; **3.** hent-bann g., bannhent g., treizhent g., treug g. ; *der Flug des Geschosses,* treug ar vannadell g., bannhent ar vannadell g. ; **4.** bommoù-nij lies., taolioù-nij lies. ; *der Flug der Gedanken,* bommoù-nij ar mennozhioù lies., taolioù-nij ar mennozhioù lies. ; **5.** [dre skeud.] *die Zeit verging wie im Fluge,* an amzer a yeas buan hebioù, tremen (dont) a reas buan an amzer, an amzer a yeas gant tizh hebiou deomp, riklañ a reas buan an amzer, mont a reas buan an amzer e sil hag e ber, tremen a reas an amzer evel ur vogedenn en aer, an amzer a baseas buan, treiñ a reas buan ar rod (rod an amzer) ; *im Flug,* diwar nij, en ur dremen, gant mall bras, gant hast bras, gant hastidigezh vras, gant prez vras, gant herr, gant herr bras, gant dillo bras, d'an druilh-drask, hast bras gantañ, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh-hag-a-dag, d'an druilh, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, en un huñvre, en ur flipad, dipadapa, gant pep tizh, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, prim-ha-prim, evel an tan, d'an tan ruz ; **6.** [dre astenn.] nijad g., bandennad b., kaouad b./g., nijadell b., nijadeg b. ; *ein Flug Tauben,* un nijad kudoned g., un nijadell gudoned b., ur goabrennad gudoned b., un ebr kudoned g.
Flugabwehr b. (-,-en) : difenn enep-kirri-nij g., difenn enepnij g.
Flugabwehrkanone b. (-,-n) : kanol difenn enep-kirri-nij g., kanol difenn enepnij g.
Flugangeln n. (-s) : [sport] lazheta g., pesketa gant kelien g.
Flugangst b. (-) : [nij.] aon da vont gant ur c'harr-nij g., nijarur g.
Flugapparat g. (-s,-e) : [nij.] nijerez b., karr-nij g.
Flugasche b. (-,-n) : glaouennig-nij b., ludu-nij g.
Flugbahn b. (-,-en) : hent-bann g., bannhent g., treizhent g., treug g.
Flugbegleiter g. (-s,-) : [nij.] ostiz karr-nij g., aerostiz g.
Flugbegleiterin b. (-,-nen) : [nij.] ostizez karr-nij b., aerostizez b.
Flugbegleitpersonal n. (-s) : [nij.] akipaj g., skipailh g., koskor ar c'harr-nij g., laz an nijerez g., nijerien lies.
Flugbenzin n. (-s) : [nij.] kerozen g.
Flugbereich g. (-s,-e) : [nij.] tachenn an nijerezh b., domani an nijerezh g.
flugbereit ag. : **1.** [labous] prest da zinijal, prest da nijal kuit ; **2.** [nijerez] prest da zibradañ, pare da zibradañ.
Flugbetrieb g. (-s) : [nij.] treizhid dre aer g., aerdreizhdid g.
Flugbewegung b. (-,-en) : [nij.] embregadenn [*evit leuriañ pe zibradañ*] b. ; *die Anzahl der Flugbewegungen im Flughafenbereich ist gestiegen,* kresket eo niver ar c'hirri-nij a vez o leuriañ war an aerborzh hag o tibradañ diwarnañ.
Flugbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn dre nij b., luc'hskeudenn diwar-nij b.
Flugblatt n. (-s,-blätter) : trakt g., brudfollenn b., follenn-nij b., follenn distag b., flemmskrid g. ; *Flugblätter verteilen,* ingalañ traktoù, skignañ traktoù.
Flugboot n. (-s,-e) : [merdead.] dournijerez b., bag-nij b.
Flugdatenschreiber g. (-s,-) : [nij.] boest du b., enroller ar roadennoù nij g.
Flugdauer b. (-) : [nij.] padelezh an nij b., pad an nijadenn g.
Flugdeck n. (-s,-s) : [merdead., lu] pont leuriañ ha dibradañ g.
Flugdienst g. (-es,-e) : [nij.] **1.** servij an aerverdeiñ g., gwazerezh an aernijerezh g. ; **2.** deservij reoliek g., aerlinenn reoliek b.
Flugeidechse b. (-,-n) : [loen, ragistor] pterodaktil g.
Flügel g. (-s,-) : **1.** askell b. [*liester* eskell, iskilli, divaskell] ; *seine Flügel ausspannen, seine Flügel ausbreiten,* dispakañ (digeriñ, displegañ) e zivaskell ; *mit ausgebreiteten Flügeln,* dispak e zivaskell, displeg e zivaskell ; *mit breit ausgebreiteten Flügeln,* digoret-frank e zivaskell ; *mit den Flügeln schlagen,* labourat e zivaskell, flapañ e zivaskell, divaskellañ, en em zivaskellañ, stlakañ e zivaskell, foetañ e zivaskell, dispafalat e zivaskell (Gregor) ; *der Adler schlägt mit den Flügeln,* an erer a flap e zivaskell ; *einem Vogel die Flügel beschneiden,* krennañ e zivaskell d'ul labous ; *ein Vogel mit schmalen Flügeln,* ul labous askellet moan g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Flügel beschneiden,* krennañ e zivaskell d'u.b., delc'her berr war u.b., strobañ u.b. er stern, delc'her berr gant u.b. / reiñ un dalc'h da oberoù u.b. (Gregor) ; *jemanden unter seine Flügel nehmen,* lakaat u.b. dindan e askell, gwareziñ u.b., eveshaat war u.b. ; *die Angst gibt ihm Flügel,* an aon a laka aer en e gilhoroù, ken spontet eo ma sko kaoc'h en avel o skampañ kuit, gant ar spont a zo peg ennañ e sach war e skasoù buanañ ma c'hall ; *die Flügel wachsen ihm,* dont a ra nerzh (nerzh-kalon) dezhañ, sevel a ra kalon (nerzh, nerzh-kalon) dezhañ, dont a ra pebr war e galon / dont a ra brignen en e zivrec'h (Gregor) ; *die Flügel hängen lassen,* bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, bezañ izelaet (kouezhet) e vannieloù gant an-unan, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), mont bihan e galon, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, kouezhañ e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), ober beg a-dreuz, bezañ toutek evel ur c'hi bihan

bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet (bet kabestret, bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet ; *alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt,* hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hlan ; **3.** [nij.] askell b. [*liester* askelloù] ; **4.** [dre astenn.] [tisav.] kazel b., korn g. ; *Flügel des Schlosses,* kazel (korn g.) ar c'hastell b. ; **5.** stalaf g./b., pastell b. ; *Flügel eines Fensters,* pastell ur prenestr b. ; *Flügel einer Tür,* stalaf un nor g./b., pastell un nor b. ; *Flügel eines Altars,* stalaf ur stern-aoter g/b, pastell un daolenn-aoter b., panell ur gorre-aoter b. ; **6.** askell b. [*liester* askelloù, eskell], bann g., brec'h b., korn g., brank g. ; *Flügel einer Windmühle,* askell ur vilin-avel b., bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g., malvenn ur vilin-avel b. [*liester* malvinier], brank ur vilin-avel g. ; **7.** [lu] korn g., kostez g. ; *Flügel eines Heeres,* korn (kostez) ul lu (un arme) g. (Gregor) ; **8.** stuc'henn b., askellig b. ; *Flügel eines Geschosses,* stuc'henn ur vannadell b. ; **9.** [korf.] *Flügel der Lunge,* askell-skevent b., doublenn b., tolbezenn ar skeventenn b., c'hwezigell ar skeventenn b. ; *Flügel der Nase,* kostez ar fri g., askell-fri b. ; **10.** [kirri-tan] *Kotflügel,* golo-rod g., difanker g., digailharer g., askell b. [*liester* askelloù, eskell] ; **11.** [sonerezh] piano lostek g. ; **12** [tekn.] pal b. [*liester* palioù, pili], elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], askell b. [*liester* askelloù, eskell] ; *Flügel eines Mühlrades,* pal ur rod vilin b., elvenn ur rod vilin b., pal-vilin b., askell b. [*liester* askelloù, eskell] ; **13.** [polit.] kostezenn diabarzh ur strollad politikel b.

Flügeladjutant g. (-en,-en) : [lu] eil-a-gamp g.

Flügelaltar g. (-s,-altäre) : stern-aoter gant stalafioù g., stern-aoter gant pastelloù g., gorre-aoter gant panelloù g.

Flügelbombe b. (-,-n) : bombezenn askellek b., bombezenn stuc'hennek b.

Flügelbote g. (-n) : [mojenn.] kannad askellek g., Merc'her g.

Flügelbutt g. (-s,-e) : [loen.] tarzenn skantek b., marav g. [*liester* maraved].

Flügeldecke b. (-,-n) : [loen.] feuraskell b., adaskell b.

Flügelfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr div bastell g.

Flügelfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] had askellek g.

Flügelhaube b. (-,-n) : kornetenn b., koef iskilli g., kouricher g.

Flügelhemd n. (-s,-en) : rokedenn b.

Flügelhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] bugl g., bugorn g. [*liester* bugerniel].

Flügelkämpfe lies. : [polit.] stourmadoù etre kostezennoù diabarzh ur strollad politikel lies., arvelloù diabarzh lies.

Flügelkappe b. (-,-n) : [lu, istor, tog] berlitonenn b.

flügellahm ag. : **1.** gloazet un askell dezhañ ; **2.** [dre skeud.] *flügellahme Firma,* embregerezh a ya ruz-diruz en-dro g., embregerezh dizan g.

flügellos ag. : diaskell, dieskell.

Flügelmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** [sport] askeller g. ; **2.** [lu] *rechter Flügelmann,* soudard hag a zo e penn dehou ar renk kentañ g., askeller dehou g. ; **3.** [dre skeud.] marc'h-blein g., marc'h-kleur g., penn g., bleiner g.

Flügelmutter b. (-,-n) : [tekn.] bouster skouarnek g., kraouenn skouarnek b., bouster askellek g., kraouenn askellek b.

Flügelpferd n. (-s) : [barzh.] marc'h askellek g., Pegasos g.

Flügelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-palioù b., biñs-tro b., rod-viñs b., biñs b

Flügelrudiment n. (-s,-e) : krakaskell b. [liester krakeskell, krakaskilli]

Flügelschlag g. (-s,-schläge) : bomm-nij g., tenn-nij g., stlak eskell g. ; *mit raschem Flügelschlag,* a-denn-askell, a-droc'h-askell, a vommoù-nij, en ur bomm-nij, en un tenn-nij.

Flügelschlagen n. (-s) : stlakerezh eskell g.

flügelschlagend Adv. : a-denn-askell, a-droc'h-askell, a vommoù-nij.

Flügelschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs askellek b., biñs skouarnek b.

Flügelspieler g. (-s,-) : askeller g. ; *rechter Flügelspieler,* askeller dehou g.

Flügelspitze b. (-,-n) : penn-askell g. [*liester* pennoù-eskell].

Flügeltang g. (-s) : [louza.] raden-aod str.

Flügeltür b. (-,-en) : dor daou stalaf b., dor div stalafenn b., dor a zaou stalaf b., dor div bastell b.

Flügelweite b. (-,-n) : [nij., loen.] digorentez b., digorentez eskell b., hed-eskell g., digorded b., eskelled b. ; *mit breiter Flügelweite,* askellet-ledan.

Flügelwurzel b. (-,-n) : [nij., tekn.] botez-askell b.

flugfähig ag. : nijus, gouest da nijal, e stad da nijal ; *flugfähiger Vogel,* nijer g., evn nijer g. ; *flugfähiges Tier,* loen-nij g.

Flugfeld n. (-s,-er) : [nij.] nijva g., tachenn-nij b., tachenn kirri-nij b., aerdachenn b.

Flugfracht b. (-,-en) : [nij.] aerfred g.

Fluggast g. (-s,-gäste) : [karr-nij] treizhad g., beajour g., pasajour g. ; *Fluggäste nach New York fliegen,* kas beajourien (treizhidi) da New York gant ur c'harr-nij ; *die Fluggäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen,* emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien.

flügge ag. : **1.** gouest da zilezel e neizh, nijus ; *flügge werden,* mont war ar stign, mont war ar stegn ; **2.** [dre skeud.] *flügge sein,* bezañ erru en oad d'ober e roll (da heuliañ e roll, da vevañ en e ziviz), bezañ en oad da zineizhañ ha da vont d'e neizh e-unan, nijal gant e zivaskell, bezañ erru en oad d'ober e dreuz e-unan.

Fluggepäck n. (-s) : [nij.] pakadoù lies.

Fluggerät n. (-s,-e) : [nij.] **1.** ijin-nij g., ijinenn-nij b., ardivink-nij g., nijell b. ; **2.** [lu] aerlestraz b.

Fluggeschwader n. (-s,-) : [nij.] skouadrennig kirri-nij b., pare nijerezioù b.

Fluggeschwindigkeit b. (-,-en) : [nij.] tizh nij g.

Fluggesellschaft b. (-,-en) : [nij.] aergevredad g., kompagnunezh kirri-nij b. ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,*

dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij (an aergevredadoù) o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ.
Flughafen g. (-s,-häfen) : aerborzh g., porzh-nijerezed g.
Flughafengebäude lies. : aergar b.
Flughafenzubringerdienst g. (-es,-e) : [bus] bulzun aerborzh b.
Flughafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., pilgerc'henn b., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., chapeled ar vamm-gozh g., kerc'h gouez str. (Gregor).
Flughalle b. (-,-n) : stal-arsav ar c'hirri-nij b., lab ar c'hirri-nij g.
Flughaut b. (-,-häute) : [loen.] kroc'henenn divaskell al logod-dall b.
Flughöhe b. (-,-n) : **1.** [nij.] uhelder nij g. ; **2.** [lu] barr ar bannhent g.
Flughund g. (-s,-e) : [loen.] kazh rous g. [*liester* kizhier rous].
Flugkapitän g. (-s,-e) : [nij.] komandant-bourzh g.
Flugkilometer n. (-s,-) : [nij.] kilometrad dre nij g., kilometrad war-nij g.
Flugkörper g. (-s,-) : ijin-nij g., ijinenn-nij b., ardivink-nij g., nijell b. ; *ballistische Kurve,* bannhent g.
Flugkorridor g. (-s,-e) : aerdrepas g., trepas er spas-nij g.
Fluglageanzeiger g. (-s,-) : [nij.] merker an diazez nij g., dremmwel kalvezadel g.
Fluglärm g. (-s) : trouz ar c'hirri-nij o tremen g., trouz an aerdreizhdid g.
Fluglehrer g. (-s,-) : monitour skol-nij g.
Fluglehrerin b. (-,-nen) : monitourez skol-nij b.
Fluglinie b. (-,-n) : [nij.] aerhent g., aerlinenn b. ; *reguläre Fluglinie,* aerlinenn reoliek b.
Fluglotse g. (-n,-n) : [nij.] hentour kirri-nij g., reoler an aernijerezh g., reoler an aerdreizhid g.
Fluglotsin b. (-,-nen) : [nij.] hentourez kirri-nij b., reolerez an aernijerezh b., reolerez an aerdreizhid b.
Flugmaschine b. (-,-n) : [nij.] karr-nij g., nijerez b.
Flugmembran b. (-,-en) : [loen.] kroc'henenn divaskell al logod-dall b., kroc'henenn-nij b.
Flugnavigation b. (-) : [nij.] aerverdeiñ g., aerverdeadur g., aernijerezh g.
Flugnummer b. (-,-n) : niverenn an nijadenn b.
Flugobjekt n. (-s,-e) : nijell b. ; *unbekanntes Flugobjekt (UFO),* nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b.
Flugpersonal n. (-s) : [nij.] *das Flugpersonal,* ar c'hoskor nij g., an nijerien lies., an akipaj g., koskor ar c'harr-nij g., ar c'hoskor bourzh g., laz an nijerez g.
Flugplan n. (-s,-pläne) : [nij.] **1.** steuñv nijal g. ; **2.** euriaoueg an nijadennoù lies., eurieg an nijadennoù b., euriadoù an nijadennoù lies., eurioù an nijadennoù lies., euriadur an nijadennoù g., roll-eurioù an nijadennoù g.
Flugplatz g. (-es,-plätze) : [nij.] tachenn-nij b., nijva g., tachenn kirri-nij b., aerdachenn b.
Flugplatzbefeuerung b. (-,-en) : [nij.] balizennadur g., balizennoù lies.
Flugpost b. (-) : [nij.] aerbost g.
Flugraum g. (-s,-räume) : [nij.] aeregor g.
Flugregler g. (-s,-) : [nij.] stur emgefreek g.
flugs Adv. : kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, gant pep tizh, a-benn-krak, en ur flipad, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, a-dizh, a-herr, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, a-droc'h-mogn, evel an tan, d'an tan ruz, en un taol berr, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde flugs erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit flugs erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn.
Flugsand g. (-s) : traezh nij str. ; *vor lauter Flugsand konnte ich nichts mehr sehen,* brumennet e voe va daoulagad gant an traezh nij.
Flugschein g. (-s,-e) : [nij.] **1.** bilhed karr-nij g., bilhed nijerez g. ; *ein Flugschein nach Berlin,* ur bilhed karr-nij da vont da Verlin g. ; **2.** aotre da vleiniañ ur c'harr-nij g., aotre-leviañ g.
Flugschneise b. (-,-n) : aerdrepas g., trepas er spas-nij g.
Flugschrauber g. (-s,-) : [nij.] girokopter g., c'hwelaskell b.
Flugschreiber g. (-s,-) : [nij.] boest du b., enroller ar roadennoù nij g.
Flugschrift b. (-,-en) : trakt g., follenn-nij b., brudfollenn b., levrig bruderezh g.
Flugschule b. (-,-n) : skol-nij b., skol levierezh kirri-nij b.
Flugschüler g. (-s,-) : danvez levier kirri-nij g., danvez nijer g.
Flugschülerin b. (-,-nen) : danvez levierez kirri-nij g., danvez nijerez g.
Flugsicherung b. (-,-en) : [nij.] reolerezh an aerdreizhid g., reolerezh an aernijerezh g.
Flugsicht b. (-) : [nij.] hed-gwel leviañ en aer g.
Flugsimulator g. (-s,-en) : [nij.] darvanerez nij b., darvanerez leviañ b., darvaner leviañ g.
Flugstaub g. (-s) : poultrig an heol g., poultrig an aer g., bleud an heol g., eufl str., uloc'h str., huan g., rannigoù en arlug en aer lies.
Flugsteig g. (-s,-e) : [nij.] dor lestrañ b.
Flugstrecke b. (-,-n) : [nij.] **1.** nijadenn b. ; **2.** aerhent g., aerlinenn b., treizhhent g.
Flugstunde b. (-,-n) : [nij.] **1.** eurvezh skol-nij b. ; **2.** eurvezh nij b.
Flugstützpunkt g. (-s,-e) : [nij., lu] bon nijerezioù g., aergamp g.
flugtauglich ag. : [nij.] **1.** barrek da leviañ, gouest da leviañ, e stad da leviañ ; **2.** nijus, gouest da nijal, e stad da nijal.
Flugtauglichkeit b. (-) : [nij.] **1.** barregezh da leviañ b., gouestoni da leviañ b. ; **2.** nijusted b., barregezh da nijal b., gouestoni da nijal b.
Flugtechnik b. (-) : [nij.] **1.** teknik nijal g., teknik an nijerezh g. ; **2.** aeroteknik g., aerlestrerezh g.
Flugticket n. (-s,-s) : [nij.] bilhed karr-nij g., bilhed nijerez g.

flugunfähig ag. : divarrek da nijal ; *flugunfähiger Vogel, Laufvogel,* evn reder g., labous reder g.
Flugverbindung b. (-,-en) : [nij.] kehent dre aer g.
Flugverbot n. (-s,-e) : [nij.] **1.** berz nijal g. ; **2.** berz treuznijal g.
Flugverkehr g. (-s) : [nij.] treizhid dre aer g., aerdreizhdid g.
Flugwaffe b. (-,-n) : [Bro-Suis] aerlu g.
Flugweg g. (-s,-e) : aerhent g., aerlinenn b., treizhhent g.
Flugweite b. (-,-n) : [nij.] hed-dedreuz ur c'harr-nij g., diamzalc'h ur c'harr-nij g.
Flugwesen n. (-s) : [nij.] aerlestrerezh g., nijerezh g.
Flugzeit b. (-,-en) : [nij.] pad an nijadenn g., padelezh an nij b.
Flugzettel g. (-s) : [Bro-Aostria] trakt g., brudfollenn b., follenn-nij b., follenn distag b., flemmskrid g.
Flugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij g., nijerez b., aerlestr g. ; *ins Flugzeug steigen,* lestrañ, mont (sevel) e bourzh ur c'harr-nij ; *das Flugzeug ist das schnellste Verkehrsmittel überhaupt,* an nijerez eo an araez beajiñ an herrekañ ; *mit dem Flugzeug fliegen,* mont gant ur c'harr-nij, em ziblasañ gant ur c'harr-nij, kemer ar c'harr-nij, beajiñ dre nijerez, P. tapout ar c'harr-nij ; *ein Flugzeug fliegen, ein Flugzeug führen, ein Flugzeug lenken,* leviañ (sturiañ, kas, bleinañ) ur c'harr-nij, lomaniñ un nijerez ; *das Flugzeug fliegt ab,* emañ ar c'harr-nij o tibradañ, emañ ar c'harr-nij o tizouarañ ; *das Flugzeug ist abgeflogen,* dibrad eo ar c'harr-nij ; *das Flugzeug landet,* douarañ (leuriañ) a ra ar c'harr-nij *; sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden jedoch mit dem Zug fahren müssen,* edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *ins Flugzeug steigen,* pignat en nijerez ; *ein Flugzeug entführen,* diheñchañ ur c'harr-nij, aerbreizhañ ur c'harr-nij ; *aus dem Flugzeug steigen,* digarrnijañ ; *aus dem Flugzeug schaffen,* digarrnijañ ; *viermotoriges Flugzeug,* karr-nij pevar c'heflusker g., nijerez pevar c'heflusker b. ; *Wasserflugzeug,* dournijerez b., bag-nij b. ; *Schwimmflugzeug,* dournijerez war neuennerioù (war flodelloù) b. ; *Landwasserflugzeug, Amphibienflugzeug,* nijerez dour-ha-douar b., aerlestr dour-ha-douar g., karr-nij dour-ha-douar g. ; *Rückstoßflugzeug, Flugzeug mit Strahlantrieb, Düsenflugzeug,* karr-nij dre gilnerzh g., nijerez dre zazloc'h b. ; *Raketenflugzeug,* nijerez fuzeenn b. ; *Segelflugzeug,* plaverez b. ; [lu] *Jagdflugzeug,* nijerez hemolc'h b., nijerez argad b., karr-nij kaeañ g., kaeer g. ; *Bombenflugzeug,* aerbombezer g. ; *Sturzkampfflugzeug (Stuka),* nijerez argad a-serzh g.
Flugzeugabsturz g. (-es,-abstürze) : [nij.] peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g.
Flugzeugabwehr b. (-,-en) : difenn enep-kirri-nij g., difenn enepnij g.
Flugzeugabwehrkanone b. (-,-n) : kanol difenn enep-kirri-nij g., kanol difenn enepnij g.
Flugzeugaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn diwar-nij b., luc'hskeudenn dre nij b.
Flugzeugbau g. (-s) : [nij.] aerlestrsaverezh g.
Flugzeugbauer g. (-s,-) : [nij.] aerlestrsaver g., saver kirri-nij g., nijerezour g.
Flugzeugbesatzung b. (-,-en) : [nij.] skipailh g., akipaj g., koskor ar c'harr-nij g., laz an nijerez g., nijerien lies.
Flugzeugentführer g. (-s,-) : aerbreizher g.
Flugzeugentführerin b. (-,-en) : aerbreizherez b.
Flugzeugentführung b. (-,-en) : aerbreizherezh g.
Flugzeugführer g. (-s,-) : [nij.] levier g., sturier g., nijer g., loman g.
Flugzeugführerkanzel b. (-,-n) : [nij.] logell sturiañ b., logell leviañ b.
Flugzeugführerschein g. (-s,-e) : [nij.] aotre-nijal g., aotre bleinañ ur c'harr-nij g., testeni nijer g., testeni levier kirri-nij g., testeni sturier kirri-nij g.
Flugzeugführung b. (-,-en) : levierezh g., leviañ g.
Flugzeughalle b. (-,-n) : [nij.] stal-arsav ar c'hirri-nij b., lab ar c'hirri-nij g.
Flugzeugindustrie b. (-) : aerlestrsaverezh g., ijinerezh aerlestrel g.
Flugzeugkabine b. (-,-n) : [nij.] gerlink g.
Flugzeugkatastrophe b. (-,-n) : [nij.] peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g.
Flugzeugkörper g. (-s,-) : [nij.] kavell g., kouc'h karr-nij g., korf karr-nij g.
Flugzeugmodell n. (-s,-e) : gobari nijerez g., lunell nijerez b.
Flugzeugmutterschiff n. (-s,-e) : [merdead.] douger-nijerezioù g.
Flugzeugortung b. (-,-en) : spislec'hiañ ar c'hirri-nij g., spislec'hiadur ar c'hirri-nij g.
Flugzeugrumpf g. (-s,-rümpfe) : [nij.] kavell g., kouc'h karr-nij g., korf karr-nij g.
Flugzeugschleuder b. (-,-n) : bannerez nijerezioù b.
Flugzeugsporn g. (-s,-oren) : [nij.] pantilhon karr-nij g., harpell nijerez b., branell nijerez b., skor nijerez g.
Flugzeugträger g. (-s,-) : douger-nijerezioù g.
Flugzeugunglück n. (-s) : [nij.] peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g.
Flugzeugwrack n. (-s,-s) : [nij.] peñse karr-nij g.
Flugziel n. (-s,-e) : [nij.] termen an nijadenn g., pal an nijadenn g.
Fluid n. (-s, -s/-e) : [kimiezh] heverenn b.
Fluiddynamik b. (-) : fiñvoniezh ha nerzhoniezh an heverennoù.
Fluidmechanik b. (-) : [fizik] mekanikerezh an heverennoù g., loc'honiezh an heverennoù b.
Fluidphysik b. (-) : fizik an heverennoù g.
Fluidum n. (-s, Fluida) : foeñvenn b.
Fluktuation b. (-,-en) : neuennadur g., neuennat g., neuñvennat g., neuennerezh g., argemmadur g., sav-diskenn g.
fluktuieren V.gw. (hat fluktuiert) : [arc'hant.] neuennat, neuñvennat, neuial-dineuial, bezañ en argemm ; *die Preise fluktuieren,* neuennat a ra ar prizioù, en argemm emañ ar prizioù.
fluktuierend ag. : neuñv-dineuñv, argemmus, neuennus.
Flunder g. (-s,-) / b. (-,-n) : [loen.] fankenn b., lizenn du b., plaisenn b. [*liester* plaised].
Flunke b. (-,-n) : [merdead.] loa an eor b.
Flunkerei b. (-,-en) : pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

Flunkerer g. (-s,-) : brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., bugader g., c'hwezer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

flunkern V.gw. (hat geflunkert) : klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, ober digoroù, ober digorded, bezañ stroñs gant an-unan frankik, bezañ ur paotr a-stroñs, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Flunsch g. (-es,-e) : *einen Flunsch ziehen, machen,* ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, ober e benn-mouzh, mont da Gervouzhik (Gregor), astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, bezañ e ti mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, ober penn maout, c'hoari e benn fall, ober e benn fall.

Fluor n. (-s) : [kimiezh] fluor g.

Fluorchlorkohlenwasserstoff g. (-s) : [kimiezh] klorofluorokarbidenn b.

Fluoreszein n. (-s) : [kimiezh] fluoreskein g.

Fluoreszenz b. (-) : kendreluc'h g.

Fluoreszenzbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouerezh kendreluc'h g.

Fluoreszenzprüfung b. (-,-en) : [tekn.] prouad kendreluc'h g.

fluoreszieren V.gw. (hat fluoresziert) : kendreluc'hañ, fluorluc'hañ.

fluoreszierend ag. : kendreluc'h, fluorluc'hus, mordanus, fluoresus.

Fluorid n. (-s) : [kimiezh] fluoridenn b.

Fluorwasserstoffsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fluoridrek b.

Fluppe b. (-,-n) : P. bechad sigaretenn g., taeradenn b., tariagenn b.

Flur[1] g. (-s,-e) : trepas g., rakkambr b., raksal b. ; *Treppenflur,* traoñ an diri g.

Flur[2] b. (-,-en) : maezioù lies., parkeier lies., maez g., ploue g. ; *durch Feld und Flur schweifen,* mont da bourmen a-dreuz parkoù, mont a-dreuz koad ha douaroù, mont dre gleuz ha garzh ; *allein auf weiter Flur,* war e unan-penn.

Flurbereinigung b. (-,-en) : adlodennañ an douaroù g., adlodennadur an douaroù g.

Flurbuch n. (-s,-bücher) : gladroll g., kadastr g., roll-douaroù g., tachennaoueg b.

Flurgott g. (-s) : [mojenn.] doue ar parkeier g.

Flurgrenze b. (-,-n) : [labour-douar] bevenn b., harz g., bonn g.

Flurhüter g. (-s,-) : gward-maezioù g., gward-hentoù g., gward-parkeier g., P. bac'her g., diwaller park ar brammoù g.

Flurkarte b. (-,-n) : kartenn ar gladroll b., kartenn gadastr b.

Flurnamenforschung b. (-,-en) : lec'hanvouriezh b.

Flurschaden g. (-s,-schäden) : **1.** [labour-douar] reuz degaset d'an trevadoù g., freuz c'hoarvezet gant an trevadoù g., droug degaset d'an trevadoù g., distrujoù c'hoarvezet gant an trevadoù lies., dismantroù degaset d'an trevadoù lies., gwast c'hoarvezet gant an trevadoù g., gwall c'hoarvezet gant an trevadoù g. ; **2.** [dre skeud.] reuz g., freuz g., droug g., distrujoù lies., dismantroù lies., gwast g., gwall g., gaou g.

Flurstein g. (-s,-e) : maen-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g.

Flurumgang g. (-s,-umgänge) : [relij.] lidkerzh g., prosesion g.

Flurvermessung b. (-,-en) : [labour-douar] gwalennataerezh g., rahouennerezh g., gwalennata g.

Flurwächter g. (-s,-) : gward-maezioù g., gward-hentoù g., gward-parkeier g., P. bac'her g., diwaller park ar brammoù g.

Flurzwang g. (-s) : stuz reolennet ar parkeier b.

Fluse b. (-,-n) : grognon str., pilpouz g.

flusen V.gw. (hat gefluset) : grognonañ, stoubenniñ, pilpouzañ, mont e pilpouz, kotoniñ.

Flusenpartikel n. (-s,-) : pilpouz g.

Fluss g. (-es, Flüsse) : **1.** stêr b., gwazh-dour b., aven b., dourredenn b., rivier b., kanol b., [rannyezh. e brezhoneg] richer b. ; *großer Fluss,* meurstêr b., stêr veur b. ; *der Lauf eines Flusses,* red ur stêr g. ; *die Ufer eines Flusses,* ribloù (bordoù, glannoù, lezoù) ur stêr, aod ur stêr g./b. ; *der Fluss entspringt,* diwanañ a ra ar stêr ; *der Fluss tritt aus seinen Ufern,* dic'hlannañ a ra ar stêr, ar stêr a ya er-maez eus he naoz, doureier ar stêr a sav dreist an naoz ; *der Fluss mündet ins Meer,* mont a ra ar stêr er mor, kas a ra ar stêr he doureier d'ar mor, dinaouiñ (digeriñ, difourkañ, kouezhañ) a ra ar ar stêr er mor ; *an dieser Stelle mündet der Bach in den Fluss ein,* eno e ya ar wazh da gouezhañ er stêr, eno e tinaou ar wazh er stêr ; *der Fluss fächert in ein Delta aus,* ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel d'ober un delta ; *einen Fluss umbetten,* diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz ; *einen Fluss regulieren,* kanoliñ ur stêr, eeunaat ur stêr ; *der Fluss führt wenig Wasser,* bas eo an dour er stêr, bihan eo an dour er stêr, bez' ez eus bihan a zour er stêr, erru eo bihan an dour er stêr, dour berr a zo er stêr, izel-gagn eo an dour er stêr ; *einen Fluss hinuntertreiben,* mont gant red an dour, mont gant ar gasenn ; *einen Fluss abwärts fahren,* mont gant ar stêr, mont war-bouez (gant red) an dour, mont war-zu ar mor, mont etrezek ar mor ; *einen Fluss aufwärts fahren,* mont a-benn da red an dour, enebiñ ouzh an dour, mont a-enep red an dour, mont

war-zu an eienenn, mont etrezek an eienenn ; *einen Fluss entlang gehen,* mont gant ribl ur stêr, mont a-hed (hed, dre hed) ur stêr, mont hed-ha-hed ur stêr, hedañ ur stêr, heuliañ ur stêr ; *von zahlreichen Flüssen durchzogen,* stêriek ; *ein Nebenfluss,* un adstêr b., ur genstêr b. ; *der Zusammenfluss,* ar c'hember g. ; *Inhalt eines Flusses,* stêriad b. ; *sie fiel mit voller Kleidung und Schuhen in den Fluss,* kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha razh - kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha tout ; **2.** [tredan, fizik] kas g. g. ; *magnetischer Fluss,* lanvder gwarellel g. ; *quellenfreier Fluss, quellfreier Fluss,* lanvad kevandalc'hus g. ; **3.** [dre skeud.] *Redefluss,* displeg g. / distilh g. (Gregor), dibun g. ; **4.** *ein Gespräch wieder in Fluss bringen,* adstagañ gant ar gaoz, reiñ lañs en-dro d'ur gaozeadenn, adkavout an neudenn ; **5.** *Überfluss,* dreistfonn g. ; **6.** [dre astenn.] *das Metall gerät in Fluss,* war deuziñ emañ ar metal ; *Flusseisen,* houarn-teuz g., teuz g., potin g., houarn dous g. / houarn gwevn g. (Gregor) ; *Glasfluss,* gwer livet g., stras g. ; **7.** [mezeg.] berradur g. ; *monatlicher Fluss,* amzerioù lies., diwad miziek g. ; *weißer Fluss,* amzerioù gwenn lies. ; *Schlagfluss,* orc'had empenn g., droug-moug g., droug-ar-moug g., lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g. ; **8.** [armerzh] kas g.

Flussaal g. (-s,-e) : [loen.] silienn-dour-dous b. [*liester* silioù-dour-dous].

flussab Adv. : *sellit ouzh* **flussabwärts**.

Flussablagerung b. (-,-en) : diskargadur o tont eus ar stêrioù g., dichaladur g., gouelezenn b.

flussabwärts Adv. : izeloc'h, izeloc'h war ar stêr, en traoñ, en ardraoñ, en diaz ; *flussabwärts fahren,* diskenn gant ar stêr, mont gant ar stêr, mont war-bouez (gant red) an dour, mont war-zu ar mor, mont gant ar gasenn ; *flussabwärts gelegen,* lec'hiet izeloc'h, en traoñ, en ardraoñ, en diaz.

Flussampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.

Flussanschwemmung b. (-,-en) : diskargadur o tont eus ar stêrioù g., dichaladur g., gouelezenn b.

Flussanwohner g. (-s,-) : ribler g.

Flussarm[1] g. (-s,-e) : brec'henn-stêr b., brec'h-stêr b., gwazhenn-stêr b., gwazh-stêr b.

flussarm[2] ag. : nebeut a stêrioù ennañ.

flussaufwärts Adv. : uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrec'h ; *flussaufwärts fahren,* sevel gant ar stêr, mont a-benn da red an dour, enebiñ ouzh an dour, mont a-enep red an dour, mont a-enep ar red, mont a-enep an dour, mont war-zu an eienenn ; *flussaufwärts gelegen,* lec'hiet uheloc'h.

Flussbarsch g. (-es,-e) : [loen.] perch g., persk g., brell g.

Flussbecken n. (-s,-) : stêrdachenn b., diazad stêr g.

Flussbett n. (-s,-en) : kan g., naoz b., gwele g., kanol ur stêr g. ; *unterseeisches Flussbett,* mornaoz b. ; *ausgetrockenetes Flussbett,* arroudenn b. ; *Flussbett aus weißem Sand,* kanol wenn b. ; *tief liegendes Flussbett,* kanol zu b., kanol don an dour enni b.

Flüsschen n. (-s,-) : ruzelenn b., riolenn b.

Flussdamm g. (-s,-dämme) : savenn b., chaoser g., sav-douar g.

Flussdampfer g. (-s,-) : [stêrioù] lestr-dre-dan g., bag-dre-dan b., bag dre vurezh b., bag-tan b., P. bapeur b.

Flussdiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] aozlun g., frammlun g.

Flussebene b. (-,-n) **/ Flusseinzugsgebiet** n. (-s,-e) : stêrdachenn b., diazad stêr g.

Flusseisen n. (-s) : houarn-teuz g., teuz g., potin g., houarn dous g. / houarn gwevn g. (Gregor)

Flusserosion b. (-,-en) : krignerezh dre ar stêrioù g., krign dre ar stêrioù g.

Flüssevereinigung b. (-,-en) : kember g., fourch-dour g.

Flussfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn remmel b.

Flussfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk dour dous g.

Flussgebiet n. (-s,-e) : stêrdachenn b., diazad stêr g.

flüssig ag. : **1.** liñvel, dourennek, dourennel, tanav, linkus, hever, berus, froudus, dic'hlud, difetis, gleborennek, imorus ; *dünnflüssige Nahrung,* boued tanav g., traoù tanav lies. ; *leichtflüssig, dünnflüssig,* berus, beridik, diverus / redus (Gregor) ; *dickflüssig,* gludek, gludennek (Gregor), flibous ; *alles, was dünnflüssig ist, schmeckt ihm besser als feste Nahrung,* gwelloc'h e vez gantañ traoù tanav eget traoù tev ; *schwerflüssig,* [metal.] dalc'hus ouzh an teuz ; *flüssiges Metall,* metal teuz g., metal aet d'e stad liñvel ; *flüssiges Metal in eine Form gießen,* skuilhañ metal teuz e-barzh ur moull, redek metal teuzet ; *schmelzflüssiges Blei,* plom bervet g., plom war deuz g. ; *flüssige Luft,* aer liñvel g. ; *flüssiger Körper,* heverenn b., korf liñvel g., beruzenn b. ; *flüssige und gasförmige Körper,* heverennoù lies., beruzennoù lies. ; *flüssige Phase,* arvez liñvel g. ; *flüssig werden,* teuziñ, dourennekaat, liñvennañ, mont da liñvenn, mont d'ur stad liñvel, gleborennañ ; **2.** [dre skeud.] aes, flour, riel ha fraezh ; *flüssiger Stil,* doare skrivañ aes da lenn g., doare-skrivañ aes ha sklaer g. ; *sein Stil ist flüssig,* likant eo e bluenn ; *sich in flüssigem Englisch ausdrücken,* mont (dont) aes ar saozneg gant an-unan, komz saozneg flour, komz puilh ar saozneg, dont riel ha fraezh ar saozneg gant an-unan ; *er liest flüssig,* plaenañ a ra, lenn a ra war e blaen, lenn a ra riel, lenn a ra fraezh hag aes ; **3.** *flüssiger Straßenverkehr,* tremeniri heruilh b. ; **4.** *flüssige Laute,* kensonennoù linkus lies. ; **5.** [arc'hant] *flüssige Gelder, flüssige Mittel,* arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant red g., arc'hant dizolo g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies. ; *Gelder flüssig machen,* foñsañ (dibostañ, pourchas, darbariñ, pourvezañ) arc'hant ; **6.** [dre fent] *flüssiges Brot,* bier g.

Flüssigchromatographie b. (-) : [fizik] kromatografiezh en arvez liñvel b.

Flüssigei n. (-s,-er) : [farderezh toazennoù] vi dourennek g.

Flüssiggas n. (-es,-e) : gaz liñvel g.

Flüssiggastanker g. (-s,-) : [merdead.] gazlestr g., metanlestr g.

Flüssigkeit b. (-,-en) : **1.** liñvenn b., dourenn b., boued tanav g., berenn b., beruzenn b., gleborenn b. ; *Flüssigigkeit mit abgesetztem Bodensatz,* dourenn dilav b. ; *organische Flüssigkeiten,* liñvennoù organek lies. ; **2.** liñvelezh b., berusted b., beruster g., linkusted b., beridigezh b., tanavder g., tanavded b. ; **3.** [bev.] dourenn

b., imor b., strog g. katar-remm g. ; **4.** aester g., aested b., aez g., aezamant g.
Flüssigkeitsaustausch g. (-es,-e) : treleizhiñ g., treuzredadur g.
Flüssigkeitsbremse b. (-,-n) : frouen dre zourenn g., starderez dre zourenn b., frouen dourrenel g., starderez dourrenel b.
Flüssigkeitsmaß n. (-es,-e) : muzul endalc'h g.
Flüssigkeitsmenge b. (-,-n) : kementad liñvenn g.
Flüssigkeitsmesser g. (-s,-) : pouezer liñvennoù g.
Flüssigkeitswaage b. (-,-n) : areometr g., pouezer alkool g.
Flüssigkristall g. (-s,-e) : [fizik] strinkenn liñvel b.
Flüssigkristallanzeige b. (-,-n) : [tredan] diskwel dre strinkennoù liñvel g.
flüssigmachen V.k.e (hat flüssiggemacht) : **1.** [kimiezh] liñvennañ ; **2.** [arc'hant] arc'hantañ, liñvelañ ; *Gelder flüssigmachen,* foñsañ (dibostañ, pourchas, darbariñ, pourvezañ) arc'hant.
Flüssigmachung b. (-,-en) : **1.** [kimiezh] liñvennadur g. ; **2.** [arc'hant] arc'hantadur g., liñveladur g.
Flüssigsauerstoff g. (-s) : dioksigen liñvel g.; keflosk g.
Flusskahn g. (-s,-kähne) : skaf g. [*liester* skafoù, skefien].
Flusskrebs g. (-es,-e) : [loen.] grilh-dour g. ; *Flusskrebse fangen,* grilheta.
Flusskrümmung b. (-,-en) : pleg ur stêr g.
Flusslandschaft b. (-,-en) : **1.** stêrdachenn b., diazad stêr g. ; **2.** [arz] gweledva stêr g., gweledva stêrdachenn g.
Flusslauf g. (-s,-läufe) : red ar stêr g.
Flussmesser g. (-s,-) : stêrventer g., fluviometr g.
Flussmündung b. (-,-en) : genoù ur stêr g. [*liester* genaouioù], beg ur stêr g., aber b., ben g., diskarg ur stêr g., difourk ur stêr g. ; *der Flut ausgesetzte Flussmündung,* aber b., kanol b.
Flussnetz n. (-es,-e) : rouedad stêrioù b.
Flussotter g. (-s,-) : [loen.] dourgi g. [*liester* dourgon], ki-dour g. [*liester* chas-dour].
Flusspferd n. (-s,-e) : [loen.] dourvarc'h g. [*liester* dourvarc'hed].
Flussregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] nouelig bihan g.
Flussregulierung b. (-,-en) : eeunadur ur stêr g., reoliatadur ur stêr g.
Flusssäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fluoridrek b.
Flussschifffahrt b. (-) : bageerezh g., merdeerezh war ar stêrioù g.
Flussschiffer g. (-s,-) : bageer g.
Flussschifferei b. (-) : bageerezh g., merdeerezh war ar stêrioù g.
Flussspat g. (-s) : spat g.
Flussstahl g. (-s) : houarn-teuz g., teuz g., potin g., houarn dous g. / houarn gwevn g. (Gregor)
Flussstahlblech n. (-s,-e) : follenn houarn-teuz b., feilhenn houarn-teuz b.
Flusssystem n. (-s,-e) : rouedad stêrioù b.
Flussübergang g. (-s,-übergänge) : roudour g., roudouz b.
Flussufer n. (-s,-) : glann b., ribl g., bord g., lez g., aod ar stêr g./b.
Flussuferläufer g. (-s,-) : [loen.] bistroll kof gwenn g.
Flusswindungen lies. : kildroioù ar stêr lies., kildroennoù ar stêr lies., kammdroioù ar stêr lies., kammdroiennoù ar stêr lies., kammdroennoù ar stêr lies., kampoullennoù ar stêr lies.
Flüsterer g. (-s,-) : hibouder g.
flüstern V.gw. (hat geflüstert) : chuchumuchuiñ, mouskomz, gougomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, lavaret oferennoù mintin, hiboudiñ, sarac'hañ, ober kuzuligoù, komz dindan e vouezh.
V.k.e (hat geflüstert) : lavaret [udb] dindan e vouezh, mouskomz [udb] ; *jemandem etwas ins Ohr flüstern,* lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. e toull e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b., kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn.
Flüstern n. (-s) : chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., mouskomzoù lies.
Flüsterpost b. (-) : c'hoari kuzulig g.
Flüsterpropaganda b. (-) : bruderezh genoù ouzh skouarn g., bruderezh kuzh g.
Flüsterstimme b. (-,-n) : mouezh izel-tre b.
Flüsterton g. (-s,-töne) : chuchumuchu g., mouskomz b., kuzhmuz g., kuzulikerezh g. ; *im Flüsterton sprechen,* komz a vouezh izel, chuchumuchuiñ, mouskomz, gougomz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, lavaret oferennoù mintin, lavaret an oferenn, kofesaat.
Flüstertüte b. (-,-n) : P. [lu] korn-youc'hal g., korn-mouezh g., beoger g., megafon g.
Flut b. (-,-en) : **1.** mor g., tonn g., gwagenn b., gwag g., morad g., moriad g., flod g., houl str. ; *wütende Fluten,* mor diroll g., mor fuloret g. ; *die Flut braust, die Flut tost,* emañ diroll ar mor, fuloret eo ar mor, dirollet eo ar c'holeoù war ar mor, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, tregerniñ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, follañ a ra ar mor, hudal a ra ar mor, ar mor a ra ur c'harnaj spontus ; *das Schiff sinkt in die Fluten,* emañ ar vag o vont d'ar strad (o vont d'ar sol, o soliñ, o vont d'ar goueled, o oueledin), lonket e vez ar vag gant ar mor, emañ ar vag o plantañ er mor ; **2. a)** mare lanv g., lanv g., lanvezh g., chal g., ar ruilh eus al lanv g. ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres,* al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez ; **b)** [dre fazi] gourlanv g., uhelvor g., gourlen g., mor en e vog g. ; *die Flut dauert sechs Stunden,* ar mor a vez c'hwec'h eur o vont ; *Ebbe und Flut,* ar chal hag an dichal, an tre hag al lanv, al lanvezh hag an trec'h, ar mareoù-mor lies., troioù ar mor lies., ar moradoù lies. ; *zurückkehrende Flut,* mare trec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g. ; *drei Stunden nach Eintritt der Flut ist Halbflut,* hanter vare a vez teir eur goude distro al lanv ; *die Flut kommt, die Flut steigt,* sevel a ra ar mor, pignat a ra al lanv, lanv emañ ar mor, ober a ra lanv, mare lanv a zo, lanv a zo, lanv a zo gant ar mor, emañ ar mor o vont el laez, emañ ar mor o vont d'al laez, emañ ar mor o tont war-laez, emañ ar mor oc'h aochañ, emañ ar mor o vont a-raok, c'hwezañ a ra ar mor (Gregor) ; *die eintretende*

Flut strömt durch die Meerenge, diboukañ a ra al lanv dre ar mulgul ; *die Flut tritt ein,* distro eo al lanv, tarzhañ a ra al lanv, troet eo al lanv ; *die Flut geht zurück,* diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o treañ, mare tre a zo ; *die Höhe der Flut geht zurück,* digreskiñ a ra ampled ar mareoù-mor, menel a ra ar mor ; *das Heranströmen der Flut,* ar ruilh eus al lanv g. ; *Springflut,* mare bras g., morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g. ; *Nippflut,* mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g. ; *bei Flut,* a-lanv, pa ra lanv, pa vez mare lanv, pa vez lanv, pa vez ar mor o tont war-laez, pa vez ar mor o sevel, pa vez ar mor o tont a-raok, pa vez ar mor o vont el laez, pa vez ar mor oc'h aochañ, pa vez ar mor o c'hwezañ ; *das Eintreten der Flut,* tarzh al lanv g., ar c'hentañ lanv g., distro al lanv g./b. ; *der Flut ausgesetzte Flussmündung,* aber b., kanol b. ; *die Flut hat das Schiff mitgerissen,* ar vag a zo aet gant al lanv ; **3.** liñvadenn b., liñvadeg b., liñvad g., liñvad dour g. ; **4.** [dre astenn.] *eine Menschenflut,* ur mor a dud g., ur bern tud g., ur boblad a dud b., ul lanvad tud g., ur pezhiad tud g., un hedad tud g., ur maread tud g., ur morad tud g., ur moriad tud g., ur chal a dud g., ur froud tud g./b., ur froudad tud g./b. ; *die Menschenflut auf der Straße riss uns förmlich mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma oamp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn ; **5.** [dre skeud.] bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., mor g., lanvad g., bolead g., bordilh b., bostad b., afin g., klotad g., kreoñennad b., kreoñenn b., kudennad b., paotad g., revriad g., randonad g., mil-ha-mil, niver diniverus g. (Gregor) ; *Flut von Tränen,* forzh daeroù, daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies., gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g. ; *eine Flut von Schimpfwörtern,* un aridennad mallozhennoù b., un aradennad jarneoù b., ur chapeledad jarneoù g., ur regennad ledouedoù b., ur regennad leoùdoued b., ur steud kunujennoù b., ur riblennad ledouedoù b., un aridennad (un aradennad) sakreoù b., ul las kunujennoù g., kunujennoù stank-ha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) lies., sakreoù ken stank hag ar grizilh lies.

Flutanzeiger g. (-s,-) : [merdead.] merker uhelder ar mor g., meneger ampled ar mareoù-mor g.

Flutbecken n. (-s,-) : [merdead.] porzhlenn gloz b.

Flutbrecher g. (-s,-) : [merdead.] chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g., rakkae g.

Flutdeich g. (-s,-e) : adchaoser g.

fluten V.gw. : **1.** (ist geflutet) : redek diouzh an druilh, ruilhal ; *Licht flutet in den Raum,* beuzet eo ar sal en ur mor a sklêrijenn ; *die Menge flutet in den Zirkus hinein,* emañ an dud oc'h en em oufiñ e-barzh ar sirk, en em vountañ a ra an dud evit mont e-barzh ar sirk, en em boulzañ a ra an dud e-barzh ar sirk, en em skeiñ a ra an engroez a-dreuzoù e-barzh ar sirk, diruilhal a ra an dud e-barzh ar sirk ; **2.** (hat geflutet) : *es flutet,* ober a ra lanv, lanv 'zo, lanv 'zo gant ar mor, mare lanv 'zo, emañ krog al lanv, lanv a ra, sevel a ra ar mor, ar mor a zo o tont a-raok, lanv emañ ar mor, emañ ar mor o vont el laez, emañ ar mor o tont war-laez, emañ ar mor oc'h aochañ, c'hwezañ a ra ar mor (Gregor).

V.k.e (hat geflutet) : leuniañ gant dour.

Fluthöhe b. (-,-n) : live ar mare g., ampled ar mare-mor g., heled ar mare g. ; *die Fluthöhe geht zurück,* digreskiñ a ra ampled ar mareoù-mor, menel a ra ar mor ; *wir haben tiefste Fluthöhe,* marvor a zo, marvoriñ a ra, emañ ar mor en e varvañ ; *höchste Fluthöhe,* reverzhi g./b., reverzhi vras b.

Flutkatastrophe b. (-,-n) : liñvadenn drastus b., dic'hlann-dour gwallreuzus g., dic'hlann gwallreuzus g.

Flutkraftwerk n. (-s,-e) : mordredanva g. ; *durch Flutkraftwerk gewonnene Energie,* energiezh gounezet diwar al lanv hag an tre (diwar chal ha dichal ar mor) b.

Flutlicht n. (-es) : *bei Flutlicht,* gant luc'hvannerioù.

Flutlichtanlage b. (-,-n) : luc'hvannerioù lies.

Flutlinie b. (-,-n) : linenn geitgourlenel b.

Flutmesser g. (-s,-) : [merdead.] skeul ar mareoù-mor b.

flutschen V.gw. (Verb-skoazell **sein** : ist geflutscht) : diflipañ, riklañ, rampañ, tec'hel diwar an hent.

V.gw. (Verb-skoazell **haben** : hat geflutscht) : mont plaen ha brav en-dro, treiñ evel ur ganell, mont diroufenn en-dro, mont difazi en-dro, mont lampr en-dro, mont klok, mont evel war ur ganell, mont an traoù en-dro, mont mat an traoù en o hent, mont distok en-dro.

V.dibers. (Verb-skoazell **haben** : hat geflutscht) : P. *es fluscht,* pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra an traoù diroufenn en-dro, mont a ra mat an traoù en o hent, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.

Flutströmung b. (-) : mare lanv g.

Flutstundenlinie b. (-,-n) : linenn geitgourlenel b.

Fluttabelle b. (-,-n) : bloazlevr ar mareoù-mor g.

Flutwelle b. (-,-n) : barr-reverzhi g., liñvadenn-vor b. ; *brandende Flutwelle,* landarzh g., bouc'h g. ; *da kommt die brandende Flutwelle,* erru eo ar bouc'h.

Flutzeit b. (-,-en) : eur ar mare lanv b., eur al lanv b., eur al lanvezh b., eur ar chal g. ; *Beginn der Flutzeit,* tarzh al lanv g., tarzh ar mor g.

fluviatil ag. : … ar stêrioù : *fluviatile Erosion,* krignerezh dre ar stêrioù g.

fluvioglazial ag. : stêrskornel, stêrskornek.

Flyer g. (-s,-) : brudfollenn b., follenn-nij b.

Flysch g./n. (es) : [douar.] flich g.

Fock b. (-,-en) : [merdead.] fok g., mizan g./b., gouel vizan b. ; *die Fock ist bauchig (ballonartig) geschnitten,* ar fok en deus un tamm barlenn.

Fockbrasse b. (-,-n) : [merdead.] rañjenn fok b.

Focke-Wulf b. (-,-) : [nij., lu, istor] Focke-Wulf g. ; *Fw-190,* P. beg-melen g.

Fockmars g. (-es,-e) / b. (-,-en) : [merdead.] kastell mizan g., kastell ar wern vizan g.

Fockmast g. (-es,-e/-en) : [merdead.] gwern vizan b.

Fockmastfischung b. (-,-en) / **Fockmastloch** n. (-s,-löcher) : [merdead.] tambred ar wern vizan g.
Focksegel n. (-s,-) : [merdead.] fok g., mizan g./b., gouel vizan b. ; *das Focksegel ist bauchig (ballonartig) geschnitten,* ar fok en deus un tamm barlenn.
Fockstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] stae g.
Föderalismus g. (-) : **1.** [kelennadurezh] kevreadelouriezh b. ; **2.** [reizhiad politikel] kevreadelezh b.
Föderalist g. (-en,-en) : kevreadelour g.
föderalistisch ag. : kevreadelour, kevreadel.
Föderation b. (-,-en) : kevread g.
föderativ ag. : kevreadel.
föderieren V.k.e. (hat föderiert) : kevreadiñ.
V.em. : **sich föderieren** (haben sich (t-rt) föderiert) : kevreadiñ.
Föderierte(r) ag.k. g./b. : [istor] federad g. [*liester* federidi], kevreadelour g.
Fohlen n. (-s,-) : [loen.] ebeul g., pokiol g., bouch g., eal g. ; *einjähriges Fohlen,* ebeul-gourbloaz g. ; *Stute mit Fohlen,* mamm-gazeg b., kazeg un ebeul warni b. ; *ein Fohlen werfen,* ebeuliañ, ealañ, azenañ, treiñ ; *die Eseliñ wirft ihr Fohlen,* azenañ a ra an azenez, ebeuliañ a ra an azenez, ealañ a ra an azenez, treiñ a ra an azenez ; *die Stute hat ihr Fohlen geworfen,* ebeuliet eo ar gazeg, ealet eo ar gazeg, troet eo ar gazeg.
fohlen V.gw. (hat gefohlt) : [loen.] ebeuliañ, ealañ, azenañ, treiñ ; *die Stute hat gefohlt,* ebeuliet eo ar gazeg, ealet eo ar gazeg, troet eo ar gazeg.
Föhn g. (-s,-e) : **1.** [Kreiz-Europa] feun g., avel domm a-ziwar ar c'hreisteiz g. ; **2.** [dre astenn.] sec'her-blev g., sec'herez-vlev b.
föhnen V.k.e. (hat geföhnt) : sec'hañ.
Föhnfestiger g. (-s,-) : golc'had brushing g.
Föhnfrisur b. (-,-en) : brushing g.
föhnig ag. : ... feun ; *es ist föhnig,* feun a zo.
Föhnwetter n. (-s) : amzer feun b.
Föhre b. (-,-n) : [louza., rannyezh.] pin str., gwez-pin str., pinenn b.
fokal ag. : [fizik] sti, stiel.
Fokus g. (-,-se) : [fizik] fokus g., sti g.
Folge b. (-,-n) : **1.** difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., isu g., lerc'h g., warlerc'hierezh g., frouezh g., frouezhenn b., dianlenad g., oberiadur g. ; *logische Folge, notwendige Folge,* diwanenn b., dilerc'hiad g., dilerc'hienn b. ; *an den Folgen eines Unfalls sterben,* mervel da-heul ur gwallzarvoud ; *an den Folgen seiner Verwundungen sterben,* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù) ; *die Folgen einer Krankheit,* dilerc'hioù ur c'hleñved lies. ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden,* ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, santout a ran c'hoazh eus ar gwallzarvoud am boa bet ; *die Folgen bedenken,* soñjal a-zevri e pep tra (Gregor), soñjal parfet e pep tra, soñjal a-barfeted e pep tra, pouezañ mat pep tra, soñjal ervat er pezh en em gavo e penn kement-se, soñjal a-zevri er pezh a zeuy da-heul kement-se, soñjal ervat en holl frouezhennoù ; *das bleibt nicht ohne Folgen,* kement-se en devezo heul ; *er zieht daraus die Folgen,* ober a ra diouzh m'emañ kont bremañ, tennañ a ra ur gentel eus kement-se, reizhañ a ra e emzalc'h diouzh kement-se ; *zur Folge haben,* tennañ war e lerc'h, tennañ d'e heul ; *für sein Handeln und dessen Folgen einstehen, die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen übernehmen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *in dessen Folge,* da-heul an dra-se, diwar-lerc'h an dra-se, a-ziwar-lerc'h ; *für alle Folgen stehen,* kemer an holl riskloù war e gont, mont da gred evit an holl riskloù, delc'her an holl riskloù en e du e-unan, sammañ war e gein an atebegezh evit kement tra a c'hoarvezo da-heul udb ; *die Sache kann unangenehme Folgen nach sich ziehen,* kement-se a c'hall tennañ da fall (da wall fin), droug a c'hall dont war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a c'hall dont da-heul an dra-se, kement-se a c'hall tennañ da reuz (a c'hall tennañ gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a c'hall mont e drouziwezh, kement-se a c'hall bezañ ur frouezhenn fall ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage eine Folge der herrschenden Armut im eigenen Land,* lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro ; *dieser Krieg hatte für das Land verheerende Folgen,* gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivijet e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se ; *die Folge des Rassenwahns,* frouezh alter ar gouennelerezh g., frouezhenn alter ar gouennelerezh b., disoc'h alter ar gouennelerezh g., oberiadur alter ar gouennelerezh g. ; *als indirekte Folge,* dre adtaol ; *infolge (+ t-c'h),* da-heul, war-lerc'h, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, gant, dre, hervez, evel, diwar, abalamour da, en abeg da, dre an abeg da, en arbenn (en askont, dre an arbenn) da ... ; **2.** heuliad g., aridennad b., steudad b., lignez b., reuziad g., stardigennad b., strobad g., chadennad b. ; *eine lange Folge von Königen,* ul lignez hir a rouaned b., ur steudad hir a rouaned b., ur chadennad hir a rouaned b., un heuliad hir a rouaned g. ; *in einer Folge,* lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, en un dro, en un taol, diastal, diehan, lerc'h-ha-lerc'h, hep diskregiñ, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, hep span, hep ec'hoaz, lost-ouzh-lost, lost-ha-lost, an eil da-heul egile, an eil war-lerc'h egile, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *in bunter Folge,* mesk-ha-mesk, a-dreuzoù, en un douez, touez-touez, mesk-divesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, a-gemmesk ; *für etwas die Folgen tragen,* bezañ gwazh a udb, bezañ gwazh eus udb ; **3.** *Folge der Jahrhunderte,* red ar c'hantvedoù g., dibun ar c'hantvedoù g. ; **4.** [c'hoarioù] *Folge von vier Karten,* pedervedenn b. ; *Folge von fünf Karten,* pempvedenn b. ; **5.** [mat.] heuliad g. ; *konstante Folge,* heuliad arstalek g. ; *konvergente Folge,* heuliad kengerc'hus g. ; **6.** [dazont] *in der Folge,* goude-se, a-c'houdevezh, da c'houde, d'ar goude, a-c'houde, da boursu, da heul an dra-se ; *für die Folge,* evit an dazont, evit an amzer da zont ; **6.** *einem Befehl Folge leisten,* heuliañ (seveniñ) un urzh, sentiñ ouzh ur gourc'hemenn, soublañ d'ur gourc'hemenn, plegañ d'ur gourc'hemenn, doujañ d'ur gourc'hemenn, bezañ doujus d'ur gourc'hemenn, sujañ d'ur gourc'hemenn ; *etwas (t-d-b) nicht Folge leisten,* mont a-enep udb, disentiñ ouzh udb ; *einem Gesetz Folge leisten,* sentiñ ouzh ul lezenn,

mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *etwas (t-d-b) nicht Folge leisten,* bezañ disentus ouzh udb ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten,* bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *er hat dem Rufe der Universität Marburg Folge geleistet,* heuliet en doa galv skol-veur Marburg ; *einer Einladung Folge leisten,* mont d'ur c'houvi, asantiñ d'ur gouviadenn.

Folgeerscheinung b. (-,-en) : difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., droukheuliad g., warlerc'hierezh g., gwered dereet g. ; *gesetzmässige Folgeerscheinung,* diananadenn b., dianveziad g., dianerganad g.

folgegemäß ag. : poellek, reizhek, reizhpoell, kempoell, reizhveizek, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell.

Folgeleistung b. (-,-en) : senterezh g., sentiñ g.

folgen V.gw. (ist gefolgt) : **1.** *jemandem folgen,* heuliañ u.b., mont da-heul u.b., dont da-heul u.b., mont war-lerc'h u.b., dont war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b. ; *folgen Sie mir !* deuit da'm heul ! deuit war va lerc'h ! ; *folgt ihnen nicht !* n'o heuilhit ket ! ; *er war ihm gefolgt,* aet e oa bet d'e heul ; *jemandem überallhin folgen,* heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya ; *jemandem aus der Ferne folgen,* heuliañ u.b. a-bell, heuliañ u.b. a-ziabell, heuliañ u.b. diabell ; *jemandem dichtauf folgen, jemandem auf den Fersen folgen,* dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b. ; *jemandem auf Schritt und Tritt folgen,* delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., bezañ atav war chouk u.b., ober ki bihan d'u.b., chom war seulioù u.b., dispenn roudenn u.b., dispenn roudoù u.b., lostañ u.b., bezañ atav e lagad war u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ war seulioù treid u.b. (Gregor); *einem Weg folgen,* mont gant un hent, pleustriñ un hent, heuliañ un hent ; *der Prinz, gefolgt von Adligen,* ar priñs, tudjentil ouzh e heul ; **2.** [dre skeud.] *jemandem mit den Augen (mit den Blicken) folgen,* na dennañ lagad ebet diwar u.b., chom e zaoulagad (e selloù) paret war u.b., chom e lagad war u.b. ; *jemandes Erklärungen nicht folgen können,* bezañ re bout a spered evit heuliañ (bezañ re verr a spered evit kompren, bezañ gorrek da gompren) disklêriadurioù u.b., bezañ ur spered re vouc'h a zen evit kompren abegoù u.b., na gompren displegadennoù u.b. ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden,* goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner ; *nur seinem Herzen folgen,* heuliañ c'hoantoù (mouezh, pistigoù, lusk, froudoù, lañs) e galon ; **3.** [dre heñvel.] sentiñ ouzh, doujañ da, sujañ da ; *dem Lehrer folgen,* sentiñ ouzh alioù ar c'helenner, heuliañ alioù ar c'helenner, doujañ da alioù ar c'helenner, ober diouzh alioù ar c'helenner ; *er folgt seinem Rat,* ober a ra diouzh e ali, heuliañ a ra e guzulioù, ober a ra diouzh e erbedoù ; *wenn du meinem Rat folgst,* ma rez diouzhin, ma rez diouzh va erbedoù ; *einem Beispiel folgen,* ober diouzh u.b., ober diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., mont diwar skouer u.b., kemer skouer diouzh (diwar) u.b., heuliañ roudoù u.b. ; *einer Einladung folgen,* degemer ur bedadenn ; *der Mode folgen,* ober diouzh ar c'hiz / bevañ er c'hiz / bevañ hervez ar c'hiz (Gregor) ; *dieses Schiff folgt leicht dem Steuer,* aes eo sturiañ ar vag-se, ar vag-se a zo aes da sturiañ ; *jemandem blindlings folgen,* sentiñ ouzh u.b. hep penn na menn, bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b., bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ e anal u.b., sentiñ ouzh u.b. war ar ger (hep poell na dalc'h) ; **4.** [dre astenn.] *jemandem im Amt folgen,* mont en ur garg war-lerc'h u.b., kemer karg (plas) u.b. ; *auf jeden Winter folgt ein Frühling,* goude goañv e vez nevezamzer - an eil amzer goude eben, an hini domm goude an hini yen ; [kazetennoù] *(die) Fortsetzung folgt,* kendalc'h, da heuliañ, en niverenn a zeu e vo kinniget deoc'h ar c'hendalc'h ; [kr-l] *auf Regen folgt Sonnenschein,* n'eus koumoulenn ebet hag a c'hellfe padout da viken - neñv koumoulet, avel krinet, gwreg kozh kinklet ne badont ket - n'eus droug ebet (n'eus bec'h ebet) a bad bepred - a bep seurt amzer en devez an den - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez - goude an enkrez e teu levenez - goude an daeroù e teu ar c'hoarzh - ar glac'har a dro e levenez - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - netra re morse n'en deus padet pell - biskoazh glav n'eus graet na davfe, nag avel greñv na gouezhfe ; **5.** *daraus folgt, dass ...,* ac'hano e teu ..., ac'hano e c'hoarvez ..., da-heul an dra-se e c'haller dezastum e .., diwar (diouzh) an dra-se e ... rak-se (dre-se, diwar-se, kent a se) e ...

folgend ag. : da-heul, war-lerc'h, a-c'houdevezh ; *am folgenden Tag,* antronoz, en deiz war-lerc'h, en deiz goude ; *in der folgenden Nacht,* an noz war-lerc'h, an noz goude, en noz war-lerc'h, en noz goude ; *im folgenden Kapitel,* er pennad da-heul, er pennad a zeu ; *auf folgende Weise,* e-giz-se, en doare-mañ, evel pezh a heuilh ; *im Folgenden berichtete er,* ha war-lerc'h e kontas ..., hag a-c'houdevezh e tanevellas .. ; *im darauf folgenden Jahr,* er bloaz goude ; *Folgendes war darin zu lesen,* ha setu pezh a oa skrivet (a oa douget) e-barzh ; *weiterhin ist Folgendes zu bedenken,* en tu-hont da se e rankomp derc'hel kont eus un dra all ; [mat.] *aufeinander folgende Eckpunkte,* begoù kenheuilh lies.

folgendergestalt Adv. / **folgendermaßen** Adv. / **folgenderweise** Adv. : setu penaos ; *mit der Sache ist es folgendermaßen beschaffen,* setu penaos emañ kont gant an afer, setu penaos emañ an doareoù gant hon afer.

folgenlos ag. : na zegas netra d'e heul, diefed ; *es bleibt nicht folgenlos,* kement-se en devezo heul.

folgenreich ag. : grevus, hag a denn da vraz, hag en devo heuliadoù grevus ha pouezus.

folgenschwer ag. : hag a denn da vraz, hag a denn d'e heul gwalloù e-leizh, hag en devo heuliadoù grevus ha pouezus ; *eine folgenschwere Kleinigkeit,* un dra vihan hag a denn da vraz g. ; *folgenschweres Zugunglück,* gwallreuz hent-houarn g.

Folgepol g. (-s,-e) : [elektronik] blein dianlenat g.

folgerecht ag. / **folgerichtig** ag. : poellek, reizhek, reizhpoell, reizhpoellek, kempoell, reizhveizek, diouzh ar

reizhpoell, hervez ar reizhpoell, reizhveizadek, reizhveizadel ; *nicht folgerichtig,* diboell, direizhpoell.
Folgerichtigkeit b. (-) : poellegezh b., heboellded b.
folgern V.k.e. (hat gefolgert) : dezastum, dezren [ag.v. : dezreet], endastum, kendastum ; *ich folgere daraus, dass ...,* dezastum a ran eus kement-se e ..., alese e tezrean e …, gant se e ran va soñj ma ...
Folgerung b. (-,-en) : dezastum g., dezastumad g., dezastumidigezh b., dezren g., dezreadur g., kendastum g., disoc'h g., difin g., diwanenn b., dilerc'hiad g., dilerc'hienn b.
Folgesatz g. (-es,-sätze) : **1.** [yezh.] islavarenn hag a verk an heuliad b. ; **2.** [preder.] heuliad ret g., diwanenn b., dilerc'hiad g., dilerc'hienn b.
Folgetonhorn n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., bouder g.
Folgezeit b. (-,-en) : dilerc'h g., amzer da-heul b., amzer war-lerc'h b.
folglich Adv. : rak-se, dre-se, gant-se, gant an dra-se, diwar-se, kent a se, e-se, hag e-se, e-skeud-se, abalamour da se, dre an abeg da se, alese, ac'hano ; *ich denke, folglich bin ich,* soñjal a ran ha rak-se (dre-se, diwar-se, kent a se) ez eus ac'hanon (Gregor), soñjal a ran hag e-se (e-skeud-se, alese) ez eus ac'hanon.
folgsam ag. : plegus, sentus, sentek, hesent, reizh, fur, sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *folgsamer werden,* sentusaat, furaat, reishaat ; *folgsamer machen,* sentusaat, furaat, reishaat.
Folgsamkeit b. (-) : sentidigezh b., senterezh g., hesentidigezh b., sujidigezh b., pleguster g., plegusted b., embleg g., emstou g.,
Foliant g. (-en,-en) : [moull.] follenn peder fajenn b., enfollenn g.
Folie b. (-,-n) : **1.** follenn b., feilhenn b., film plastik g., koc'henn blastik b. ; *hauchdünne Folie,* skant str. ; **2.** [melezour] staen g.
Folienschweißgerät n. (-s,-e) : souderez koc'hennoù plastik b.
Folienzahl b. (-,-en) : **1.** niverenn-bajenn b. ; **2.** niver ar pajennoù g.
foliieren V.k.e. (hat foliiert) : **1.** pajennaouiñ ; **2.** [tekn., melezour] staenañ.
Folio n. (-s) : ment enfollenn b.
Folioband g. (-s,-bände) : levr in-folio g.
Folioblatt n. (-s,-blätter) : enfollenn b., follenn peder fajenn b.
Folioformat n. (-s,-e) : mentrezh enfollenn g.
Folklore b. (-) : **1.** gwerinoniezh b., folklor g. ; **2.** [gwashaus] folkloraj g., biniaouaj g.
folkloristisch ag. : … folklor, folklorel, folklorek, gwerinoniel.
Folksänger g. (-s,-) : kaner folk g.
Folksängerin b. (-,-nen) : kanerez folk b.
Folksong g. (-s,-s) : kanaouenn folk b., kanaouenn bobl b.
Follikel g. (-s,-) : [korf.] bolc'h str., bolc'henn b. ; [louza.] sac'hig g. [*liester* seierigoù, sac'higoù].
Follikelhormon n. (-s,-e) : [mezeg.] folikulin g.
Follikelsprung g. (-s,-sprünge) : vierezh g., viañ g., vigelligañ g., dozvadur ar vigellig g.
Folter b. (-,-n) : **1.** jahinerezh g., jahin g., bourevierezh g., boureveri b., boureviadur g., pasion b., merzheridigezh b., merzheriadenn b., merzherierezh g., merzherinti b., tourmant g. ; *jemanden auf die Folter spannen,* reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar jahin, enkreziñ u.b. ; *der Folter unterworfen werden,* gouzañv ur jahin ; **2.** [dre skeud.] tourmant g., bourell b., bre g., reuz g., reuziad g. ; *er spannt mich auf die Folter,* hennezh a jahin va spered, hennezh a zaoubenn ac'hanon, hennezh ne baouez ket ouzhin, hennezh a laka ac'hanon da zisec'hañ gant ar c'hoant gouzout, hennezh a laka kaoc'h kras em bragoù, va lakaat a ra da virviñ war va zreid gant ar ar c'hoant gouzout.
Folterbank b. (-,-bänke) : marc'h-koad g., kazeg-koad jahin b. [*liester* kezeg-koad, kezekenned-koad].
Foltereisen n. (-s,-) : benveg jahin g.
Folterer g. (-s,-) : bourev g., jahiner g., jaker g., merzherier g., mestr an oberoù-uhel (Gregor) g.
Foltererin b. (-,-nen) : bourevez b., jahinerez b., jakerez b.
Folterinstrument n. (-s,-e) : benveg jahin g.
Folterkammer b. (-,-n) : kambr jahin b.
Folterkeller g. (-s,-) : sal jahin b.
Folterknecht g. (-s,-e) : bourev g., merzherier g., jahiner g., jaker g., mestr an oberioù-uhel g. (Gregor).
foltern V.k.e. (hat gefoltert) : reiñ ar jahin da, reiñ an touch-tan da / tanañ e dreid da / jahinañ (Gregor), lakaat war ar gazeg-koad, boureviañ, lakaat da c'houzañv ur jahin, enkreziñ, merzheriañ, reuziañ, gwanañ, tourmantiñ ; *mit dem spanischen Stiefel foltern,* garwaskañ.
Folteropfer n. (-s,-) : boureviad [*liester* bourevidi] g., boureviadez b., gouzañvad ar jahin g., gouzañvadez ar jahin b., gouzañver ar jahin g., gouzañverez ar jahin b., droukreuziad ar jahin g., droukreuziadez ar jahin b.
Folterung b. (-,-en) : jahinerezh g., jahin g., boureverezh g., boureviadur g., pasion b., merzheridigezh b., merzheriadenn b., merzherierezh g., merzherinti b.
Folterwerkzeug n. (-s,-e) : benveg jahin g.
Fon n. (-s,-s) / (-,-) : [fizik] fon g.
Fön® g. (-s,-e) : sec'her-blev g., sec'herez-vlev b.
Fond g. (-s,-s) : **1.** diaz g., diazez g. ; **2.** drekleur b., drektalenn b., goueled g. ; **3.** [kirri] azezenn a-dreñv b. ; **4.** [kegin.] chugon kig g.
fondieren V.k.e. (hat fondiert) : **1.** diazezañ ; *ein Haus gut fondieren,* diazezañ mat un ti, diazezañ mat fondezonoù un ti / teuler fondezonoù mat (Gregor) ; **2.** [kenw.] *gut fondiertes Geschäft,* afer diazezet mat, afer yac'h b., afer simantet mat b.
Fonds g. (-,-) : **1.** [arc'hant.] font g., kevalaoù lies., kellidoù lies., kef g. ; *Fonds verwalten,* meskañ arc'hant, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; **2.** [mirdiez, levraouegoù] dalc'had g.
Fondsbörse b. (-,-n) : eskemmdi an talvoudennoù g., Yalc'hdi an talvoudennoù g., Yalc'h an talvoudennoù b.
Fondue n. (-s,-s) / b. (-,-s) : **1.** *Käsefondue,* teuziadell giz Savoie b. ; **2.** *Fleischfondue,* fondue bourguignonne b.

Fonduetopf g. (-s,-töpfe) : darbod teuziadell g., palarenn deuziadell b.
Fonem n. (-s,-e) : [yezh.] soniad g., fonem g., mouezhiad b., distagad g.
Foneminventar n. (-s,-e) : [yezh.] soniadur g.
Fonotypist g. (-en,-en) : bizskriver g., skriverezer g., skoer-lizhiri g.
Fonotypistin b. (-,-nen) : bizskriverez b., skriverezerez b., skoerez-lizhiri b.
Font g. (-s,-s) : [stlenn.] font g., font arouezennoù g., nodrezh g.
Fontäne b. (-,-n) : plomenn b.
Fontanelle b. (-,-n) : [korf.] mell ar penn g., feunteun ar penn b., toull ar penn g., feunteunig b.
föppeln V.k.e. (hat geföppelt) : [Bro-Suis] *jemanden föppeln,* garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., isañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., tunañ u.b., heskinañ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b.
foppen V.k.e. (hat gefoppt) : *jemanden foppen,* flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat u.b., godisat u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., dejanal u.b., gogeal u.b., ober foei d'u.b., ober fent gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.
Fopper[1] g. (-s,-) : noualant g., garchenn g.
Fopper[2] g. (-s,-) : P. chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.
Fopperei b. (-,-en) : noualantez b., bourd g., tro gamm b.
Fora *liester evit* **Forum**.
Forche b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.
forcieren V.k.e. (hat forciert) : **1.** buanaat, hastañ, presañ, kreskiñ, c'hwezañ ; *das Rennen forcieren,* hastañ e dizh, hastañ e herr ; *die Industrialisierung eines Landes forcieren,* presañ greanteladur ur vro ; *die Produktion forcieren,* hastañ ar produadur, presañ ar c'henderc'h ; **2.** kaout (tizhout, tapout, gounit, tennañ) dre heg pe dre stourm.
forciert ag. : c'hwezet, kresket, orbidus, ginet ; *forciert lächeln,* glasc'hoarzhin, c'hoarzhin c'hwerv (glas, plat, gwenn), c'hoarzhin ouzh an avel.
Förde b. (-,-n) : aber b., pleg-mor g., ouf g.
Förderanlage b. (-,-n) : **1.** [mengleuz.] staliadur eztennañ g., staliadur korvoiñ g., staliadur dezougen g. ; **2.** [tekn.] ijin deleuñviñ g.
Förderbahn b. (-,-en) / Förderband n. (-s,-bänder) : leur-ruilh b., tapis-ruilh g., dezouger g.
Förderbrücke b. (-,-n) : gavr ruilh deleuñviñ b., pont ruilh treuzdougen g.
Fördereimer g. (-s,-) : [tekn.] bailh ravanelliñ g., bailh trechañ g.
Forderer g. (-s,-) : **1.** daeer g., atahiner g. ; **2.** [kenwerzh.] kredour g. ; **3.** [polit.] emvenner g. ; **4.** [gwir] reketer g.
Förderer g. (-s,-) : **1.** pennlusker g., lusker g., brouder g. ; **2.** madoberour g., skoazeller brokus g., mekenaz g., mesen g., mirer g. ; *ein Förderer von Kunst und Wissenschaft,* ur gwarezer (ur skoazeller) an arzoù hag ar skiantoù g., ur mignon brokus d'an arzoù ha d'ar skiantoù g., ur mekenaz evit an arz hag ar skiantoù g. ; **3.** [mengleuz., den] darbarer bagonioùigoù kailh g., darbarer berlinennoù g., ruilher g. ; **4.** [tekn., mekanik] treuzdouger g., mekanik deleuñviñ g.
Förderflaschenzug n. (-s,-züge) : [tekn.] palank deleuñviñ g.
Fördergerüst n. (-s,-e) : [mengleuz.] poleoù eztennañ lies., tour eztennañ g.
Fördergrube b. (-,-n) : [mengleuz.] poull eztennañ g.
Fördergurt g. (-s,-e) : louan treuzdougen b., lêrenn dezougen b.
Fördergut n. (-s,-güter) : eztennad g., eztenn g., danvez deleuñviñ g.
Förderhaspel b. (-,-n) : traouilh eztennañ g.
Förderhöhe b. (-,-n) : uhelder sevel g., uhelder gorren g., uhelder eztennañ g.
Förderin b. (-,-nen) : **1.** pennluskerez b., luskerez b., brouderez b. ; **2.** madoberourez b., skoazellerez vrokus b., mirerez b.
Förderkette b. (-,-n) : [tekn.] chadenn eztennañ b., chadenn deleuñviñ b.
Förderkorb g. (-s,-körbe) **/ Förderkübel** g. (-s,-) : benn eztennañ g.
Förderkurs g. (-es,-e) : [skol] kentelioù skoazell lies.
förderlich ag. : spletus, gounidus, talvoudus, talvoudek, sikourus, skoazellus, skorus, harpus, lañsus ; *eine der Kultur (t-d-b) förderliche Umwelt,* un endro lañsus d'ar sevenadur g.
Fördermann g. (-s,-männer/-leute) : darbarer bagonioùigoù kailh g., ruilher g.
fordern V.k.e. (hat gefordert) : **1.** arc'hiñ, darvenniñ, diarc'hañ, goulenn, goulenn groñs, goulenn krenn, goulenn start, darc'houlenn, mennout, kemenn, kemenn groñs ; *eine Lohnerhöhung fordern,* diarc'hañ ur c'hresk gopr, goulenn kresk, goulenn un tamm kresk war e bae, goulenn kresk war e c'hopr, mennout ma vo kresket ar gopr ; *das Wahlrecht für das Volk fordern,* goulenn ma vo ar bobl e piaou d'ar gwir-mouezhiañ ; *Geld fordern,* goulenn arc'hant ; *ich werde Genugtuung von ihm fordern,* goulenn a rin digantañ un digoll evit an dismegañs en deus graet din ; *einen hohen Preis für*

etwas fordern, goulenn ur priz uhel evit udb ; *der Offizier fordert zu viel von seinen Leuten,* an ofisour a c'houlenn re digant e dud, direzon eo an ofisour, mac'hom eo an ofisour, ul loufrez eo an ofisour, sklouf eo an ofisour ; *man sollte nicht zu viel fordern,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *die Ehre fordert es,* un afer a enor (Gregor : ur poent a enor) an hini eo ; **2.** [gwir] *vor Gericht fordern,* gervel dirak al lez-varn, devennañ, engervel dirak ar barner ; **3.** [dre heñvel.] *jemanden zu sich fordern,* kemenn d'u.b. dont davet an-unan, daveiñ u.b. davet an-unan, kemenn u.b., degemenn u.b., ober degemenn u.b., lakaat kemenn u.b. betek an-unan, azgoulenn ma teuio u.b. ; **4.** *jemanden zum Duell fordern,* hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, reiñ an difiadenn d'u.b. / difiañ (daeañ) u.b. / gervel u.b. (evit dont) da droc'hañ an akuilhetenn / daeañ (gervel, difiañ) u.b. d'an duvell (Gregor) ; *jemanden auf Pistolen fordern,* daeañ (difiañ) u.b. d'an duvell gant pistolennoù, daeañ u.b. d'an emgann daou gant sklopedoù, hegal u.b. d'an emgann-daou gant pistolennoù.

fördern V.k.e. (hat gefördert) : **1.** harpañ, skoazellañ, skorañ, gwarediñ, broudañ, atizañ, kas a-raok, kas war-raok, luskañ war-raok, bezañ lañsus da, erluskañ, lakaat da ziorren, reiñ hent da, reiñ lañs da, reiñ kas da, lakaat da fonnañ, hastañ, lakaat da vont war gresk ; *die Arbeit fördern,* kas e labour war-raok ; *die Solidarität unter den Arbeitern fördern,* reiñ lañs d'ar c'hengred etre ar vicherourien ; [dre heñvel.] *jemanden fördern,* ober evit u.b., dougen dorn d'u.b., reiñ biz d'u.b., skoazellañ u.b., reiñ skoazell d'u.b. ; *die neuen Industrien fördern,* harpañ ar greanterezhioù yaouank o sevel, gwarediñ ar greanterezhioù yaouank o sevel ; *den sozialen Fortschritt fördern,* kas war-raok an araokaat kevredadel, kas war-raok an diorroadur kevredigezhel, luskañ war-raok an diorroadur kevredigezhel, erluskañ an diorroadur kevredigezhel ; *finanziell fördern,* skoaziadennañ, sponsorañ, paeroniañ ; *die Kunst fördern,* skoazellañ an arzoù, skoaziadennañ an arzoù, sponsorañ an arzoù, paeroniañ an arzoù ; *die Sprachwissenschaft fördern,* kas ar yezhoniezh war-raok, reiñ lañs d'ar yezhoniezh ; *förderndes Mitglied,* ezel madoberour g. ; *bessere Lebensbedingungen fördern,* gwellaat an aozioù-buhez ; *das Eierlegen fördern,* hastañ ar yer da zozviñ ; **2.** *zutage fördern,* **a)** eztennañ, korvoiñ, divengleuziañ, mengleuziañ, gounit ; **b)** [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ avel (d'udb), diskouez e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *Erz zutage fördern,* eztennañ kailh, gounit kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh ; *Erdöl fördern,* eztennañ tireoul diouzh ar c'hondon, gounit tireoul.

fordernd ag. : strizh, groñs, reut, krenn, start.

fördernd ag. : sikourus, skoazellus, skorus, harpus, lañsus, gounidus ; *förderndes Mitglied,* ezel madoberour g.

Förderschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull eztennañ g., poull mengleuz g.

Förderschnecke b. (-,-n) : [tekn.] biñs-rod b., biñs-tro b., biñs dezougen b.

Förderseil n. (-s,-e) : [tekn.] fun eztennañ b.

Fördersoll n. (-s) : [kenwerzh] produadur ret g., kementad korvoiñ ret g., kementad kenderc'hiñ ret g.

Fördersteiger g. (-s,-) : mestr-mengleuzier g., mestr-ruilher g.

Förderstollen g. (-s,-) : toullenn gorvoiñ b., garidenn ruilhañ b.

Förderstufe b. (-,-n) : [skol] klas heñchañ g., klas ardreuzat g.

Fördertechnik b. (-,-en) : [tekn.] deleuñvadur g., deleuñviñ g.

Förderturm g. (-s,-türme) : tour eztennañ g.

Forderung b. (-,-en) : **1.** reked g./b., goulenn g. ; *eine billige (begründete) Forderung,* ur reked diazezet war gwir abegoù (graet gant gwir abeg, reizh) g./b. ; **2.** arc'hadur g., arc'hadurezh b., arc'hadeg b., diarc'hadur g., darvennad g., goulenn g., darc'houlenn g. ; *die Forderung erheben,* kaout dezev war udb (Gregor), goulenn groñs ma ..., kemenn ma ..., goulenn start ma ..., mennout ma … ; *Forderungen an jemanden stellen,* goulenn traoù a zo dleet d'an-unan digant u.b. (Gregor) ; *eine Forderung erfüllen,* dic'hoantañ u.b., reiñ e c'houlenn (e c'hoant) d'u.b., gwalc'hañ u.b., seveniñ goulenn (c'hoant) u.b., bastañ da c'hoant u.b., ober grad u.b., ober hervez youl u.b. ; *jemanden mit Forderungen überziehen,* harellat u.b. gant klemmoù ; **3.** [kenw.] arc'hant dleet g., kredouriezh b. ; *rückständige Forderung,* arc'hant dleet a-gozh g., dleoù kozh lies., dilerc'h-dle g. ; *uneintragbare Forderung,* dle na c'hall ket bezañ paeet g., dle ankefiadus g. ; *zur Begleichung aller Forderungen,* evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur pep kont ; *eine Forderung einziehen, eine Forderung eintreiben,* enkefiañ un dle, enkefiañ e gredouriezh ; *eine Forderung abschreiben,* nullañ (diverkañ) un dle ; *eine Forderung bestreiten,* nagenniñ un dle, kavout errol en un dle (Gregor), kavout abeg en un dle, nac'h ur fakturenn, nac'h un dle, strivañ diwar-benn un dle ; **4.** [dre heñvel.] difiadenn b., dae g., atahin g. ; *Forderung auf Säbel,* difiadenn d'an duvell gant sabrinier b., dae d'an duvell gant sabrinier g.

Förderung b. (-,-en) : **1.** [mengleuz] korvoerezh g., eztenn g., kenderc'had g., kenderc'h g., mengleuziañ g., labour-mengleuziañ g. ; *Kohle(n)förderung,* kenderc'had glaou g., kenderc'h glaou g. ; **2.** skoazell b., harp g., sikour b. ; *finanzielle Förderung,* skoaziadenn b. ; **3.** atiz g., keflusk g., brouderezh g.

Förderunterricht g. (-s) : [skol] kentelioù skoazell lies.

Förderwagen g. (-s,-) : bagonig vengleuz b., berlinenn b.

Forelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh g. ; *Forellen fangen,* dluzheta, pesketa dluzhed ; *eine über ein Pfund schwere Forelle,* un dluzh ouzhpenn ul lur ennañ g. ; [kegin.] *Forelle blau,* dluzh ent glas g., dluzh glas g.

Forellenfänger g. (-s,-) : dluzhetaer g.

Forellenfische lies. : [loen.] salmonideged lies.

forellenreich ag. : dluzhus.

Forellenzucht b. (-) : *die Forellenzucht,* ar magañ dluzhed g., ar magerezh dluzhed g., ar sevel dluzhed g.

Foren *liester evit* **Forum**.

Forensik b. (-) : skiantoù an imbourc'herezh lezennel lies., skiantoù forenzel lies.

Forensiker g. (-s,-) : imbourc'her lezennel g., ezel ar polis skiantel g.
forensisch ag. : [gwir] ... justis, lezennel, lezvarnel, barnerezhel, forenzel.
Forke b. (-,-n) : forc'h b., gwiziv b. ; *eine Forke mit fünf Zinken, eine fünfzinkige Forke,* ur forc'h pemp biz g., ur forc'h a bemp biz g. ; *zweizinkige Forke,* gaolod g. ; *langstielige Forke,* gavelod b., forc'h hir b. ; *kleine Holzforke zur Entfernung des Gestrüpps mit der Sichel,* fichell b., forc'hell b. ; *jemanden mit der Forke traktieren,* forc'hañ u.b. ; *mit der Forke arbeiten, mit einer Forke hantieren,*forc'hata ; *Heu mit der Forke aufnehmen,* gwintañ forc'hadoù foenn, gwintañ krogadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-grogadoù, forc'hañ foenn.
Forle b. (-,-n) : [louza.] pinenn b., gwez-pin str., pin str.
Form b. (-,-n) : **1.** stumm g., furm b., neuz b., pleusk g., derc'h g., neuziad b., aoz g./b., moull g. ; *in Form von,* e stumm udb, e doare udb ; *der Heilige Geist ist in Form einer Taube dargestellt,* livet eo ar Spered-Glan e giz ur goulm ; *Sklaverei und Sklavenhandel sind in allen ihren Formen verboten,* berzet e vo kement stumm a sklaverezh hag a werzhañ-sklaved ; *Frankreich hat die Form eines Sechsecks,* Bro-C'hall a zo stummet evel ur c'hwec'hkogn, diouzh he stumm ez eo Bro-C'hall heñvel ouzh ur c'hwec'hkogn ; *Gesichtsform,* stumm (tres) an dremm g. ; *dieser Hut kommt aus der Form,* an tog-mañ a goll e stumm, emañ an tog-mañ o tistummañ, emañ an tog-se o tont da vezañ diforch, emañ an tog-se o fraostaat ; *Form und Inhalt,* ar pleusk hag an danvez, ar furm (ar stumm) hag an danvez, ar materi hag ar furm, ar stumm hag an endalc'h (Gregor) ; *etwas (t-d-b) Form geben,* reiñ ur pleusk d'udb, reiñ stumm d'udb, linennañ udb, moullañ udb ; *Form annehmen,* kemer tres, divrazañ, stummañ, en em stummañ, fesoniñ, bezañ krog da stummañ ; *eine Form annehmen,* gwiskañ un neuz bennak, dont un neuz bennak war an-unan ; *Hauptform,* stumm pennañ g. ; *Nebenform,* stumm a eil renk g. ; *Urform,* stumm orin g., rakstumm g., kentpatrom g., pimpatrom g., rakskouerenn b. ; *Kuchen jeder Größe und jeder Form,* kouignoù a bep seurt ment hag a bep seurt moull lies.
2. stuzioù lies., doare g., feson b. ; *die Formen des gesellschaftlichen Lebens,* stuzioù doare-bevañ ur bobl lies., ar stuzegezh b., an henvoaz g./b., ar vuhezegezh vat b., an doareoù reizh lies. ; *in aller Form,* evel ma faot, evel a faot, en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel eo dleet, evel ma'z eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, diouzh ar reol / hervez ar reolenn / a-dailh / a-feson / graet d'an touch / graet diouzh an dibab / dereat / digabal (Gregor) ; *die Form(en) wahren,* doujañ d'an doareoù reizh, doujañ d'an dereadegezh, en em zelc'her e doare, chom war an arroudenn, delc'her mat d'ar vuhezegezh vat, doujañ da reolennoù al lidoù ; *der Form wegen (pro forma),* pro forma, d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, evit ober ar c'hiz, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol(ennoù) ; *ein Mann ohne Formen,* un den difeson (diseven, disneuz, digomplimant, netra dreist) g. ; *in der Sache stark, mild in der Form,* dibleg evit pezh a sell ouzh ar palioù ha damantus evit tizhout anezho.
3. [yezh.] **a)** tu g. ; *die tätige Form,* an tu gra g. ; *die leidende Form,* an tu gouzañv g. ; **b)** stumm g. ; *bejahende Form,* stumm kadarnaat g. ; *verneinende Form,* stumm nac'h g.
4. [yec'hed] *in Form sein, sich in Form fühlen,* bezañ war e yec'hed, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched, en e blom), bezañ bagol, bezañ en e jeu, bezañ startijenn en an-unan, bezañ leun a startijenn, bezañ bev ar gwad en e wazhied, bezañ deltu gant an-unan, bezañ aes war e aheloù, bezañ war e du.
5. [tekn.] moull g., forj g., gobari g. ; *in eine Form gießen,* moullañ, skuilhañ e-barzh ur moull ; *flüssiges Metal in eine Form gießen,* skuilhañ metal teuz e-barzh ur moull, redek metal teuzet ; [kegin.] *eine Form auslegen,* foñsañ ur moull.
forma P. *pro forma,* pro forma, d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol, evit ober ar c'hiz, evit ober diouzh ar reolennoù, furmel.
formal ag. : **1.** boas, hep talvoudegezh, d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, evit ober ar c'hiz, evit doujañ d'an henvoaz, evit ober diouzh ar reol, evit ober diouzh ar reolennoù, furmel ; **2.** furmek ; *formale Freiheit,* frankiz furmek b.
Formaldehyd g. (-s) : [kimiezh] formaldehid g.
Formalien lies. : difraeoù lies., furmeladoù lies.
Formalin® n. (-s) : [kimiezh] formol g.
Formalisierung b. (-,-en) : furmekadur g., furmrkaat g.
Formalismus g. (-) : furmelouriezh b., furmeliezh b.
Formalist g. (-en,-en) : furmelour g.
Formalität b. (-,-en) : reol b., reolenn b. ; *Formalitäten,* difraeoù lies., furmeladoù lies. ; *bürokratische Formalitäten,* abuzetez ar burevaj b. ; *alle nötigen Formalitäten erledigen,* ober an holl difraeoù ret.
Formänderung b. (-,-en) : treuzfurmadur g., treuzfurmidigezh b.
Format n. (-s,-e) : **1.** ment b., mentelezh b., mentrezh g., furm b., furmad b., led g., gobari g. ; **2.** [dre astenn.] *ein Politiker von Format,* ur politikour danvez ennañ g., ur politiker hag a yelo pell g., ur politiker lec'h-dont ennañ g. ; *die beiden haben nicht das gleiche Format,* n'eus ket tu da lakaat an daou zen-se en ur geñver an eil gant egile (keñver-ha-keñver), an daou-se n'int ket da dostaat, ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus heñvel ebet etrezo, ned int ket eus ar memes tremp, ned int ket eus ar memes temz, ned int ket eus an hevelep bleud ; **3.** [stlenn.] furmad b., mentrezh g.
formatieren V.k.e. (hat formatiert) : [stlenn.] furmadiñ, mentrezhañ.
Formatieren n. (-s) **/ Formatierung** b. (-,-en) : [stlenn.] furmadiñ g., mentrezhañ g.
Formation b. (-,-en) : **1.** [lu] unvez b., bagad g., strollad g. ; *in geschlossener Formation,* en ur strollad stank ; **2.** [mat., yezh.] furmadur g., frammadur g., stummadur g., furmidigezh b. ; **3.** [douar.] furmadur g.
Formatvorlage b. (-,-n) : [stlenn.] follenn stil b., gobari g.
formbar ag. : mezelladus.

Formbarkeit b. (-) : mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g.
formbeständig ag. : andifurmus, andistummadus, na c'haller ket distummañ.
Formblatt n. (-s,-blätter) : formenn b., furmskrid g., teul g.
Formbrett n. (-s,-bretter) : gobari g.
Formbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., lizher rakskrivet g.
Formbrot n. (-s) : bara moull g.
formdrehen V.k.e. (hat formgedreht) : fesoniñ gant an turgn, turgnañ.
Formeisen n. (-s,-e) : houarn profilet g., barrenn brofilet b., profilenn b., houarn aelat g.
Formel b. (-,-n) : **1.** lavared g., lavarenn b., gerienn b., troienn b. ; **2.** [kimiezh, fizik] formulenn b., delun g. ; **3.** [fizik, mat.] formulenn b., reollun g.
Formel-1-Pilot g. (-en,-en) : blenier formulenn 1 *g.*, blenier delun 1 *g.*
Formel-1-Rennen n. (-s,-) : redadeg formulenn 1 *b.*, redadeg delun 1 *b.*
Formel-1-Wagen g. (-s,-) : karr formulenn 1 *g.*, karr delun 1 *g.*
formelhaft ag. : skoueriet boutin, komenadel.
Adv. : evel ma faot, evel ma'z eo dleet, diouzh ar reol / hervez ar reolenn / a-dailh / a-feson / graet d'an touch / graet diouzh an dibab / dereat / digabal (Gregor), evit mirout an diavaezioù kaer, evit ober ar c'hiz, evit doujañ d'an henvoaz, evit ober diouzh ar reol, hervez an doareoù reizh, diouzh ar c'homenad.
Formelkram g. (-s) : **1.** P. difraeoù lies., furmeladoù lies. ; **2.** [gwashaus] pismigerezh g., trabas g.
formell ag. : furmel.
Adv. : evit mirout an diavaezioù kaer, evit ober ar c'hiz, evit doujañ d'an henvoaz, evit ober diouzh ar reol, hervez an doareoù reizh.
formen V.k.e. (hat geformt) : **1.** stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, doareañ, neuziañ, oberiañ, stuziañ, kalveziat, linennañ, moullañ ; *eine Figur aus Ton formen,* priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad ; *den Geist formen,* merat spered u.b., stuziañ spered u.b. ; *ich habe ihn zum Künstler geformt,* graet em eus un arzour anezhañ ; *die Sätze sorgsam formen,* stummañ brav (frammañ mat) e frazennoù, sevel frazennoù frammet-mat ; **2.** [tekn.] moullañ.
V.em. : **sich formen** (hat sich (t-rt) geformt) : dont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ, bezañ krog da stummañ.
Formen n. (-s) : [tekn.] moullerezh g., moulladur g., moullañ g.
formenarm ag. : [yezh.] diglok, divigek.
Formenlehre b. (-) : [yezh.] neuziadurezh b., stummadurezh b., morfologiezh b.
Formenmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] furmelour g., den leun a don hag a c'heizoù g., tad an ardoù fall g., toull kamambre g., kozh tamm kamambre g., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., ardaouer g., orbider g., spered strizh a zen g.
formenreich ag. : liesfurm, liesfurmek, liesstumm; liesstummek, liesneuz.
Formenreichtum g. (-s) : liesfurmegezh b., liesstummegezh b.
Formenreiter g. (-s,-) : [dre skeud.] furmelour g., den leun a don hag a c'heizoù g., tad an ardoù fall g., toull kamambre g., kozh tamm kamambre g., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., ardaouer g., orbider g., spered strizh a zen g.
Formenwesen n. (-s) : furmelouriezh g.
Former g. (-s,-) : [tekn.] moulller g., stummer g., savour gobarioù g., stummer gobarioù g.
Formerde b. (-) : douar merat g., douar stummañ g.
Formerei b. (-) : [tekn.] **1.** [labour] mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., moullañ g., moulladur g., moullerezh g. ; **2.** [stal] moullerezh b.
Formerin b. (-,-nen) : [tekn.] moullerez b., savourez gobarioù b., stummerez b., stummerez gobarioù b.
Formfehler g. (-s,-) : [gwir] si furm g.
Formgeben n. (-s) **/ Formgebung** b. (-,-en) : mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., fesoniñ g., fesonerezh g., aoz g./b.
formgerecht ag. : evel ma faot, evel ma'z eo dleet, diouzh ar reol / hervez ar reolenn / a-dailh / a-feson / graet d'an touch / graet diouzh an dibab / dereat / digabal (Gregor), evel a faot, en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma tere, ent prop, e doare, evel eo dleet.
formgewandt ag. : [dre skeud.] savet mat, stummet-mat, doareet brav, doareet mat, doareet kaer, kourtes, seven.
Formgießer g. (-s,-) : moulller g.
Formguss g. (-s,-güsse) : moullañ g., moulladur g., moullerezh g., moulladenn b.
formieren V.k.e. (hat formiert) : renkañ, stummañ, aozañ ; [moull.] *in Seiten formieren,* aozañ ar pajennoù, pajennaozañ.
V.em. : **sich formieren** (hat sich (t-rt) formiert) : en em renkañ, stummañ.
Formierung b. (-,-en) : **1.** furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., frammadur g., aoz g./b. ; **2.** [moull.] pajennaozañ g., an aozañ pajennoù g.
-förmig ag. : -heñvel, a-stumm gant, e stumm udb, e doare udb, a-zoare gant, a-seurt gant.
Formkrise b. (-,-n) : taol-dinerzh g., jeu fall g., mare divegon g.
förmlich ag. : **1.** reut, furmel, orbidus, meurlidel, leun a ardoù, leun a don hag a c'heizoù, kendivizadek, e pep reizhfurm ; *er wird förmlich,* dont a ra da vezañ reut ; *allem Förmlichen abhold,* a-enep pep kamambre, a-enep an holl ardoù, a-enep pep doare a don hag a c'heizoù, digomplimant, netra dreist gantañ, hep soupleoù, hep kontenañsoù ; **2.** [dre heñvel.] gwir ; *da entstand ein förmlicher Aufruhr,* neuze e savas ur gwir dousmac'h.
Adv. : koulz lavaret, evel pa lavarfed ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns förmlich mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma oamp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn.
Förmlichkeit b. (-,-en) : **1.** lidadur g., lid g., liderezh g., difrae g. ; *in aller Förmlichkeit anzeigen,* notañ ; **2.** [dre astenn.] kendivizadegezh b. ; *ohne Förmlichkeiten,* hep goulenn na diskenn, hep muioc'h a dreuz, hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digomplimant, ken aes all, koulz all, ken aes ha tra, ken bravik ha tra,

propik, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù, netra dreist, hep soupleoù, hep kontenañsoù.
Förmlichkeitskrämer g. (-s,-) : P. furmelour g., den leun a don hag a c'heizoù g., tad an ardoù fall g., toull kamambre g., kozh tamm kamambre g., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., ardaouer g., orbider g.
formlos ag. : distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres ; *formlos sein,* na gaout na furm nag aoz, na gaout na stumm na paramant.
Adv. : hep goulenn na diskenn, hep muioc'h a dreuz, hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digomplimant, ken aes all, koulz all, ken aes ha tra, ken bravik ha tra, propik, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù, netra dreist, hep soupleoù, hep kontenañsoù.
Formlosigkeit b. (-) : **1.** diouer a stumm g., diouer a furm g. ; **2.** [dre astenn.] disneuz b., disleberded b. ; **3.** [dre skeud.] diouer a zoareoù mat g., diouer a gourtezi g.
Formmaschine b. (-,-n) : mekanik moullañ g.
Formol n. (-s) : [kimiezh] formol g.
Formosa n. (-s) : Formoza b.
Formsache b. (-,-n) : furmelad b.
Formsand g. (-s) : traezh moullañ str.
Formscheibe b. (-,-n) : turgn g.
formschön ag. : stummet brav, stummet kaer, neuziet brav, brav da welet ; *formschönes Tier,* loen kloz g., loen stummet-brav e gorf g., loen neuziet brav e gorf g.
Formschwäche b. (-,-n) : jeu fall g. ; *vorübergehende Formschwäche,* taol-dinerzh g., mare divegon g.
Formsinn g. (-s) : skiant ar gened b., blizidigezh b.
Formstahl g. (-s) : benveg aelañ g., benveg fesoniñ g.
Formtief n. (-s,-s) : taol-dinerzh g., jeu fall g., mare divegon g.
Formular n. (-s,-e) : **1.** furmskrid g., skrid g., formenn b., paperenn b., moullskrid g., skrid g., paper-moull g., skrid-stur g., sturfollenn b., teul g. ; *ein Formular ausfüllen,* leuniañ ur furmskrid, leuniañ ur baperenn, kargañ ur furmskrid ; **2.** [stlenn.] furmskrid g.
formulieren V.k.e. (hat formuliert) : displegañ, disklêriañ, geriañ, ezgeriañ, dezgeriañ, eztaoliñ, lavariañ ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert,* graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent.
Formulierung b. (-,-en) : geriañ g., displegadur g., disklêriadur g., dezgeriadur g., dezgeriad g., dezgeriañ g., lavaradur g.
Formung b. (-,-en) : **1.** mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., fesoniñ g., fesonerezh g., aoz g./b. ; **2.** [tekn.] moullañ g., moulladur g., moullerezh g., moulladenn b.
Formvariable ag.k. b. : [mat.] arventenn b.
Formveränderung b. (-,-en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b.
formvollendet ag. : peurlipet, turgnet-koant, disi, dreist, hep si, hep nep si, hep ket a si.
formwidrig ag. : n'eo ket evel ma faot, n'eo ket evel a faot, n'eo ket en dailh hag en doare ma'z eo ret, n'eo ket evel ma'z eo dleet, n'eo ket evel eo dleet.
forsch ag. : her, balc'h, disaouzan, nerzhek, hardizh, flemmus, ront dezhañ, na vank ket avel dezhañ, dibalamour, difoutre, kribell dezhañ, dizoac'het, fringus, feul, faro, sev, friant, leun a friantiz ; *ein forsches Mädchen,* ur c'hwil a blac'h b. ; *ein forsches Auftreten,* un doare rok g., un doare dichek g., un doare difoutre g. ; *ein forscher Kerl,* ur paotr hag a oar kaout krog ; *ich finde sie doch etwas zu forsch,* betek re hardizh e kavan anezhi.
förscheln V.gw. (hat geförschelt) : [Bro-Suis] sontañ an dachenn.
forschen V.gw. (hat geforscht) : **1.** igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask, arglask, enserch ; *in alten Papieren forschen,* furchal e-barzh skridoù kozh, c'hwiliañ e-barzh paperajoù kozh ; **2.** ergerzhout, ergerzhet.
forschend ag. : sonteüs, fuketer ; *ein forschender Blick,* daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies.
Forscher g. (-s,-) : **1.** gouizieg g., gouiziad g., enklasker g., imbourc'her g., furcher g., arseller g. ; **2.** ergerzhour g., ergerzher g., dizoloer g.
Forscherdrang g. (-s) : c'hoant bras da imbourc'hiñ g., doug d'an imbourc'hiñ g.
Forschergeist g. (-s) : spered imbourc'hiñ g.
Forscherin b. (-,-nen) : **1.** gouiziegez b., enklaskerez b., imbourc'herez b., furcherez b., arsellerez b. ; **2.** ergerzhourez b., dizoloerez b.
Forscherteam n. (-s,-s) : skipailh enklaskerien g., skipailh imbourc'herien g., skipailh imbourc'hiñ g.
Forschheit b. (-) : flemm g., lemmder g., herder g., herded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhded b., hardizhder g.
Forschung b. (-,-en) : **1.** imbourc'h g., imbourc'hiñ g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., klaskadenn b., klaskerezh g., labour g. ; *wissenschaftliche Forschung,* imbourc'herezh gouizel g., imbourc'h gouizel g., imbourc'h war tachenn ar skiantoù g., skiantoù uhel lies., labour enklask war tachenn ar skiantoù g. ; *technische Forschung,* imbourc'herezh kalvezel g., imbourc'h teknikel g. ; *zeitaufwändige Forschung,* imbourc'hadenn studius b. ; **2.** ergerzh g., ergerzhout g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., ergerzherezh g.
Forschungsanstalt b. (-,-en) : kreizenn enklask b., ensavadur enklask g., kreizenn imbourc'h b., P. kreizenn glaskerezh b.
Forschungsauftrag g. (-s,-aufträge) : kefridiezh imbourc'hiñ b., kefridiezh ouizoniel b., kevrat kefridi b.
Forschungsbericht g. (-s,-e) : danevell disoc'hoù an imbourc'hioù gouizel b., danevell disoc'hoù an enklaskoù gouizel b., bilañs an imbourc'hioù gouizel g., bilañs an enklaskoù gouizel g.
Forschungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h an imbourc'hioù gouizel g., disoc'h an enklaskoù gouizel g. ; *diese Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden,* disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbourc'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren.
Forschungsfreiheit b. (-) : frankiz imbourc'hiñ b.

Forschungsgebiet n. (-s,-e) : tachad imbourc'hiñ g., tachad enklask g., tachenn imbourc'hiñ b., tachenn enklask b.
Forschungslabor n. (-s,-s/-e) : arnodva g., imbourc'hva g.
Forschungsprojekt n. (-s,-e) : raktres imbourc'hiñ g.
Forschungsreise b. (-,-n) : beaj ergerzhout b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., ergerzherezh g.
Forschungsreisende(r) ag.k. g./b. : dizoloer-bro g., ergerzhour g., ergerzher g., dizoloerez-vro b., ergerzhourez b., ergerzherez b.
Forschungssatellit g. (-en,-en) : loarell arsellet b., loarell skiantel b., amgerc'hell skiantel b.
Forschungssemester n. (-s,-) : ehan sabatek g.
Forschungstrieb g. (-s) : doug d'an imbourc'hiñ g.
Forschungszentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn enklask b., ensavadur enklask g., imbourc'hlec'h g., kreizenn imbourc'h b., P. kreizenn glaskerezh b. ; *Forschungszentrum für Bretonische und Keltische Studien,* Kreizenn an Enklaskoù Breizhek ha Keltiek b. ; *Forschungszentrum für angewandte Linguistik,* Kreizenn Imbourc'h Sturyezhouriezh b.
Forschungszweig g. (-s,-e) : skourr imbourc'herezh g.
Forst g. (-s,-e) : koadeg b., gwezeg b., forest g./b., koad g., plantadeg b., gwezenneg b.
Forstakademie b. (-,-n) : skol goadegouriezh b., skol ar c'hoadoù hag an endro b.
Forstamt n. (-s,-ämter) : ofis an doureier hag ar c'hoadeier g., servij ijinerezh an dour hag ar c'hoadeier g.
Forstassessor g. (-s,-en) : ijinour kuzulier servij an dour hag ar c'hoadeier g.
Forstaufseher g. (-s,-) : gward-koad g., forestour g., suward g., forecher g.
Forstbeamte(r) ag.k. g. : gwazour ijinerezh an dour hag ar c'hoadeier g.
Forstbeamtin b. (-,-nen) : kargiadez ijinerezh an dour hag ar c'hoadeier b.
forsten V.k.e. (hat geforstet) : korvoiñ koadeier, gounit koad, labourat evel koadour, bezañ koadour.
Förster g. (-s,-) : koadour g., forestour g., gward-koad g., suward g., forecher g.
Försterei b. (-,-en) : **1.** karg a ward-koad b. ; **2.** [dre astenn.] ti ar gward-koad g.
Forstfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantr g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g., felladenn goadel b.
Forsthaus n. (-es,-häuser) : ti ar gward-koad g.
Forsthüter g. (-s,-) : koadour g., forestour g., gward-koad g., suward g., forecher g.
Forstkunde b. (-) : koadegouriezh b.
Forstrecht n. (-s) : **1.** kod an doureier hag ar c'hoadeier g. ; **2.** [dre astenn.] forestaj g.
Forstrevier n. (-s,-e) : takad koadeier g., koadeg b.
Forstschaden g. (-s,-schäden) : reuz degaset d'ar c'hoadeier g., freuz c'hoarvezet gant ar c'hoadeier g., droug degaset d'ar c'hoadeier g., distrujoù c'hoarvezet gant ar c'hoadeier lies., dismantroù degaset d'ar c'hoadeier lies., gwast c'hoarvezet gant ar c'hoadeier g., gwall c'hoarvezet gant ar c'hoadeier g.
Forstschädling g. (-s,-e) : arvevad ar c'hoadeier g.
Forstschütz g. (-en,-en) : koadour g., forestour g., gward-koad g., suward g., forecher g.
Forstverwaltung b. (-,-en) : melestradurezh ar c'hoadoù b.
Forstwesen n. (-s) : ofis an doureier hag ar c'hoadeier g., amaezhva an doureier hag ar c'hoadeier g.
Forstwirt g. (-s,-e) : ijinour koadegour g.
Forstwirtschaft b. (-) : koataerezh g., gounid koad g., koadgounidegezh b., korvoerezh ar c'hoadeier g.
Forstwissenschaft b. (-) : koadegouriezh b.
Forstzins g. (-es,-e) : forestaj g.
Forsythie b. (-,-n) : [louza.] forsitia g.
Fort[1] n. (-s,-s) : [lu] kreñvlec'h g., kreñv g. ; *kleines Fort,* kreñvlec'hig g., kreñvig g.
fort[2] Adv. : **1.** kuit, kuites ; *fort !* kit ! er-maez ! kae gant da hent ! kerzh (kae) kuit ! kerzh (kae) roud ! kae lark diouzhin ! sach da dreid ganit ! kerzh kuit diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! sach da loa ganit ! kerzh kuit a-zirak va daoulagad ! ; *fort mit ihm !* roit ar skar dezhañ ! bountit anezhañ er-maez ! ra yelo diwar va zro ! er-maez gantañ ! ; *der Onkel ist fort,* an eontr a zo aet kuit ; *wir wollen noch heute fort,* mont a raimp en hent hiziv diouzhtu, a-benn fenoz e vimp aet kuit ; *nichts Neues, seit sie fort sind,* n'eus netra a-nevez abaoe m'o deus kuitaet ; **2.** [dre astenn.] *es will mit ihm nicht recht fort,* ne ya ket kalz war-raok an traoù gantañ ; **3.** [tr-l] *in einem fort,* diastal, diehan, dizehan, dibaouez, en ur c'hrogad, en un taol, en un dro, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep span, hep spanaenn, hep distokañ, hep ec'hoaz, en un analad, taol-ha-taol, da bep mare, hep didorr, hep distag ebet, hep remzi, hep digeinañ, hep paouez e nep feson / hep astal ebet / hep span ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor) ; **4.** *nur immer fort !* mat e-giz-se ! kendalc'hit ! war-raok atav ! dalc'hit mat ! ; **5.** *fort und fort,* ha bepred evel-se, atav, diastal, diabaouez, diehan, hep diskrog, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, hep didorr, hep didorr, hep distag ebet, hep remzi, hep digeinañ, hep paouez e nep feson / hep astal (hep span) ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor) ; **6.** *und so fort,* h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; **7.** *und so weiter und so fort,* hag ac'hann hag alehont, ha bardi ha bardoù, ha pemp ha pevar, hag evel-henn hag evel-hont.
fort-[3] rakverb rannadus a verk : **1.** ar bellidigezh : *fortrennen,* redek kuit ; *fortziehen,* dilojañ ; *fortjagen,* kas kuit, argas, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, dichoual ; *fortreißen,* diframmañ, kas gant an-unan.
2. kendalc'hidigezh un ober : *fortarbeiten,* kendelc'her da labourat, kendelc'her gant e labour ; *fortdauern,* padout ; *fortleben,* chom bev ; *sich fortpflanzen,* gouennañ, orinañ, paotañ, paotaat ; [dre astenn.] *in seiner Rede fortfahren,* kenderc'hel gant e brezegenn, kenderc'hel da zibunañ e brezegenn.
fortab Adv. **/ fortan** Adv. : a-benn bremañ, diwar neuze, diwar bremañ, hiviziken, a-vremañ, pelloc'h ; *für mich ist er fortan Luft,* n'on ket nec'hetoc'h gantañ eget gant va botez kentañ, a-benn bremañ ne rin ket van (ne rin van

ebet) outañ, a-benn bremañ ne rin dalc'h anezhañ, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ.

fortbegeben V.em. : **sich fortbegeben** (begibt sich fort / begab sich fort / hat sich (t-rt) fortbegeben) : mont kuit, diblasañ, diflach, digludañ, lañsañ, dibradañ.

Fortbestand g. (-s) : kendalc'h g., kendalc'hegezh b., kendalc'hidigezh g., kendalc'hadur g., treuzvevañ g., treuzvevadur g., padadur g., trebaderezh g.

fortbestehen V.gw. (bestand fort / hat fortbestanden) : padout, trebadout, goubadout, dreistpadout, aspadout, derc'hel, kenderc'hel, treuzvevañ.

fortbewegen V.k.e. (bewegte fort / hat fortbewegt) : dilec'hiañ, diblasañ, diflach, diloc'hañ, loc'hañ, lakaat da fiñval.

V.em. : **sich fortbewegen** (bewegte sich fort / hat sich (t-rt) fortbewegt) : fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, diblasañ, en em ziblasañ, dilec'hiañ, diflach, en em embreger ; *sich hüpfend fortbewegen,* mont a-lamm, mont a-lammoù, mont a-sailhoù.

Fortbewegung b. (-,-en) : loc'herezh g., dilec'hierezh g., dilec'hiañ g., emziblas g., emfiñv g., emfiñval g.

Fortbewegungsmittel n. (-s,-) : araez dilec'hiañ g.

fortbilden V.em. : **sich fortbilden** (hat sich (t-rt) fortgebildet) : gwellaat e stummadur, kenderc'hel d'en em stummañ, en em varrekaat.

Fortbildung b. (-) : **1.** stummadur klokaus g. ; **2.** [dre astenn.] stummadur dibaouez g., stummadur kendalc'hus g., stummadur-pad g., kelennadurezh-pad b.

Fortbildungskurs g. (-es,-e) **/ Fortbildungskursus /** g. (-,-kurse) **/ Fortbildungslehrgang** g. (-s,-gänge) : staj stummadur klokaus g., staj emvarrekaat g.

Fortbildungsschule b. (-,-n) : skol stummadur klokaus b., kreizenn stummadur klokaus b., ensavadur stummadur klokaus g., ensavadur stummadur goudeskol g.

fortbleiben V.gw. (blieb fort / ist fortgeblieben) : chom hep distreiñ ; *nicht lange fortbleiben,* chom hep daleañ, na vezañ pell oc'h ober e dro ; P. *er kann ruhig fortbleiben,* ra chomo 'lec'h m'emañ ! muioc'h a joa am eus ouzh e seulioù eget ouzh beg e dreid !

Fortbleiben n. (-s) : ezvezañs b., diankadenn b., dale g., dilerc'h g.

fortbringen V.k.e. (brachte fort / hat fortgebracht) : kas kuit, lemel, dilec'hiañ, diblasañ, diboullañ, divorañ, diflach.

V.em. : **sich fortbringen** (brachte sich fort / hat sich (t-rt) fortgebracht) : P. ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, ober e hent er vuhez, ober berzh er vuhez, kas e vuhez war-raok, kreoñañ, en em dennañ, en em bakañ.

Fortdauer b. (-) : padusted b., paduster g., trebaduster g., trebaderezh g., padadur g., padelezh b., dalc'husted b., kendalc'h g., kendalc'hegezh b., kendalc'hidigezh g., kendalc'hadur g., kendalc'huster g., kendalc'husted b., peurzalc'huster g., peurzalc'husted b., treuzvevadur g. ; *die weitere Fortdauer des Frostwetters,* trebad ar revejer g.

fortdauern V.gw. (hat fortgedauert) : padout, dreistpadout, trebadout, goubadout, dreistpadout, aspadout, derc'hel, kenderc'hel, treuzvevañ.

fortdauernd ag. : kendalc'hus, dalc'hus, padel, hollbad, peurzalc'hus, atav, diastal, didroc'h, diehan, dizehan, dibaouez, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep span, hep spanaenn, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep paouez e nep feson / hep astal ebet / hep span ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor).

fortdürfen V.gw. (darf fort / durfte fort / hat fortgedurft) : kaout aotre da vont kuit, kaout gwir da vont kuit.

forte 1. [sonerezh] forte ; **2.** [louzoù] dreistoberiant, kreñvaet.

Fortepiano n. (-s,-s/-piani) : [sonerezh] piano g.

fortentwickeln V.k.e. (entwickelte fort / hat fortentwickelt) : gwellaat, kendelc'her gant, diorren.

V.em. : **sich fortentwickeln** (entwickelte sich fort / hat sich (t-rt) fortentwickelt) : gwellaat, emdreiñ, kreskiñ, en em astenn.

Fortentwicklung b. (-,-en) : diorroadur g., emdro g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., gwelladur g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g.

forterben V.em. : **sich forterben** (hat sich (t-rt) fortgeerbt) : tremen eus an eil rummad d'egile dre hêrezh, tremen a rumm da rumm dre hêrezh, tremen a vidad da vidad dre hêrezh.

fortfahren V.k.e. (fährt fort / fuhr fort / hat fortgefahren) : kas kuit, kas gant an-unan.

V.gw. : (fährt fort / fuhr fort // hat fortgefahren / ist fortgefahren) **1.** (ist fortgefahren) mont kuit, diflach, loc'hañ, diloc'hañ, diblasañ, diblas, digludañ, dibradañ, lañsañ, diharpañ ; **2.** [dre skeud.] (hat fortgefahren / ist fortgefahren) derc'hel, kenderc'hel, poursuiñ ; *in seiner Rede fortfahren*, kenderc'hel gant e brezegenn.

Fortfall g. (-s) : lamedigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b. ; *in Fortfall kommen,* bezañ nullet (torret, lamet, freuzet, dispennet).

fortfallen V.gw. (fällt fort / fiel fort / ist fortgefallen) : bezañ nullet (torret, lamet, freuzet, dispennet).

fortfegen V.k.e. (hat fortgefegt) : kas gant an-unan ; *der Sturm hatte das Dach fortgefegt,* toenn an ti a oa aet gant ar barrad gwallamzer.

fortfliegen V.gw. (flog fort / ist fortgeflogen) : nijal kuit, dinijal.

fortfließen V.gw. (floss fort / ist fortgeflossen) : **1.** redek, berañ, dinaouiñ, deverañ, diruilh, dizourañ ; **2.** kenderc'hel da redek, kenderc'hel da verañ, kenderc'hel da zeverañ, kenderc'hel da ziruilh ; **3.** [dre skeud.] *die Arbeit floss unter ihren Händen munter fort,* mont a rae al labour gardis war-raok ganto.

fortführen V.k.e. (hat fortgeführt) : **1.** kas gant an-unan, dibradañ, kas kuit ; *der Strom hat die Brücke fortgeführt,* aet eo ar pont gant doureier ar stêr, kaset he deus ar stêr ar pont ganti, ar stêr he deus chalbotet ar pont ; **2.** [dre astenn.] kenderc'hel ; *der Schüler führt das Werk seines Lehrers fort,* kemer a ra an deskard an dorn war-lerc'h e

vestr, kendelc'her a ra an deskard gant al labour boulc'het gant e vestr, kendelc'her a ra an deskard al labour boulc'het gant e vestr, kendelc'her a ra an deskard an erv boulc'het gant e vestr.

Fortführung b. (-,-en) : kendalc'h g., kendalc'hadur g., kendalc'hidigezh g.

Fortgang g. (-s) : **1.** disparti g., diblas g. ; *sein Fortgang hinterließ eine Lücke,* bras e voe an diouer anezhañ, un toull a oa chomet war-lerc'h e varv ; **2.** [dre astenn.] kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., araokadur g. ; *die Vergnügungen nehmen ihren Fortgang,* goude an delenn e teu ar rebed, an eil plijadur a heuilh eben.

fortgeben V.k.e. (gibt fort / gab fort / hat fortgegeben) : **1.** en em zizober eus, en em zifraeañ eus, en em zijabliñ eus, en em zistlabezañ eus, en em zistrobañ eus, en em zioueriñ eus, dijabliñ a, dijabliñ diouzh, diskregiñ diouzh, difoarañ diouzh, en em zivec'hiañ eus, disammañ eus ; **2.** reiñ e prof, profañ, ober prof a.

fortgehen V.gw. (ging fort / ist fortgegangen) : **1.** mont kuit, mont kuites, mont roud, bale kuit, mont en e raok, mont a-raok, mont er raok, mont pare, mont er bale, mont ac'hanen (ac'hano, alese, alehont), dispartiañ, partial, mont en e roud, mont en e dro, diflach, digludañ, diblasañ, diblas, difretañ, difretañ kuit, loc'hañ kuit, loc'hañ, diloc'hañ, en em dennañ, arat, nijal kuit, diankañ, dibradañ, lañsañ, distaliañ ; *von jemandem fortgehen,* kuitaat u.b., mont digant u.b., mont a-zigant u.b., mont diwar-dro u.b., diankañ digant u.b., mont diouzh u.b., partial eus u.b. ; **2.** [dre astenn.] delc'her da vont, kendelc'her ; *wenn das so fortgeht,* ma talc'h an traoù da vont e-giz-se, gant (evit) nebeut ma talc'hfe an traoù da vont e-giz-se (Gregor), an disterañ ma chomfe an traoù evel m'emaint.

fortgeschritten ag. : erru pell, boulc'het mat, aet war-raok, kresket mat, avañset-kaer ; *der April ist schon ganz schön fortgeschritten,* erru omp ur pennad mat gant miz Ebrel, boulc'het mat eo miz Ebrel ; *die Ebbe ist ganz schön fortgeschritten,* ar mor a zo izelaet-mat ; *die Nacht war weit fortgeschritten,* noz a oa pell a oa dija ; *er hat ein fortgeschrittenes Alter erreicht,* erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, oadet mat eo, er-maez a hoal emañ, oad ur c'hi kaer en deus.

Fortgeschrittenenkurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù evit an araokaidi g.

Fortgeschrittenenkursus g. (-es,-kurse) : rummad kentelioù evit an araokaidi g.

fortgesetzt ag. : diastal, didroc'h, diehan, dizehan, dibaouez, padus.

Adv. : atav, diastal, didroc'h, diehan, dizehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, hep diskrog, hep diskregiñ, hep span, hep spanaenn, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep paouez e nep feson / hep astal ebet / hep span ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor).

fortglimmen V.gw. (glomm fort / glimmte fort // hat fortgeglommen / hat fortgeglimmt) : **1.** delc'her da zeviñ hep flammoù, delc'her da skleuriñ ; **2.** [dre skeud.] *das Feuer glimmt unter der Asche fort,* glaou bev a zo c'hoazh dindan al ludu, traoù kuzhet evel an tan dindan al ludu a zo en hent, ur c'hoari bennak a zo en hent, un dra bennak a zo e gor.

forthelfen V.gw. (t-d-b) (hilft fort / half fort / hat fortgeholfen) : **1.** sikour da vont kuit, sikour da dec'hel ; **2.** [dre astenn.] skoazellañ, sikour, reiñ sikour da.

forthin Adv. : a-benn bremañ, diwar neuze, diwar bremañ, hiviziken, a-vremañ, pelloc'h.

fortjagen V.k.e. (hat fortgejagt) : argas, kas kuit, skarzhañ, karzhañ, kas er-maez, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., skarzhañ er-maez, loc'hañ, hemolc'hiñ, chaseal, dichoual, kas diwar-dro, dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, bannañ, ober ar riñs war ; *die Hühner fortjagen,* dichoual ar yer, ober ar riñs war ar yer.

fortkommen V.gw. (kam fort / ist fortgekommen) : **1.** mont kuit, tec'hel ; *machen Sie, dass Sie fortkommen !* kit diwar va zro ! tec'hit diwar va hent ! kerzhit kuit a-zirak va daoulagad ! kerzhit eus va daoulagad ! (k)it pell diouzhin ! (k)it pelloc'h ! (k)it gant ho hent ! kerzhit gant ho hent ! sachit ho treid ganeoc'h ! kerzhit diwar va zro ! ; **2.** [dre astenn.] mont war-raok ; *der Weg ist so steinig, dass man schlecht fortkommt,* kement a vein a zo war an hent na zeuer gantañ nemet gant poan ; **3.** [dre skeud.] *im Leben fortkommen,* ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, ober e hent er vuhez, ober berzh er vuhez, kas e vuhez war-raok, kreoñañ, gwellaat.

Fortkommen n. (-s) : araokaat g., araokadur g., enraog g., berzh g., erlusk g. ; *sein gutes Fortkommen haben,* bezañ mat e gerz, gounit mat e vuhez, gounit peadra, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e ran, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, kreoñañ, bastañ mat pep tra evit an-unan.

fortkönnen V.gw. (kann fort / konnte fort / hat fortgekonnt) : gallout mont kuit, gallout en em dennañ.

fortlassen V.k.e. (lässt fort / ließ fort / hat fortgelassen) : leuskel, lezel da vont.

forflaufen V.gw. (läuft fort / lief fort / ist fortgelaufen) : skarzhañ kuit, karzhañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, tec'hel, didec'hel, dic'haloupat ; *das Kind ist fortgelaufen,* ar bugel a zo skarzhet kuit, ar bugel a zo aet da c'haloupat.

forflaufend ag. : **1.** didroc'h, diastal, diehan, dizehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, en ur c'hrogad, en un taol, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un dro, hep diskrog, hep diskregiñ, hep span(aenn), hep distokañ, en un analad, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep remzi, hep digeinañ, hep paouez e nep feson / hep astal ebet / hep span ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor) ; **2.** *fortlaufende Nummer,* niverenn urzh b., niverenn diouzh renk b.

fortleben V.gw. (hat fortgelebt) : delc'her da vevañ, dreistvevañ, treuzvevañ, padout, trebadout, chom bev, derc'hel, kenderc'hel, dreistpadout, hirbadout ; *er lebt in seinen Werken fort,* padout a ra en e oberennoù ; *er lebt in seinen Kindern fort,* padout a ra en e vugale..

Fortleben n. (-s) : treuzvevañ g., treuzvevadur g., padusted b., trebad g., dreistpad g., dreistbevañ g., dreistbevadur g., treuzvuhez b.

fortloben V.k.e. (hat fortgelobt) : *jemanden fortloben,* kinnig ur post-labour dedennus d'u.b. evit kaout an dizober anezhañ.
fortmachen V.gw. (hat fortgemacht) : delc'her da vont, kendelc'her.
V.em. : **sich fortmachen** (hat sich (t-rt) fortgemacht) : diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, en em laerezh, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em laerezh kuit, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.
fortmögen V.gw. (mag fort / mochte fort / hat fortgemocht) : kaout c'hoant da vont kuit.
fortmüssen V.gw. (muss fort / musste fort / hat fortgemusst) : **1.** rankout mont kuit ; **2.** rankout bezañ skarzhet.
fortnehmen V.k.e. (nimmt fort / nahm fort / hat fortgenommen) : kemer, lemel, skrapañ, tapout, kregiñ e, tennañ ; *sein Kind von der Schule fortnehmen,* tennañ e vugel eus ar skol.
fortpacken V.em. : **sich fortpacken** (hat sich (t-rt) fortgepackt) : P. dastum e stal, pakañ e fleütoù.
fortpflanzen V.k.e. (hat fortgepflanzt) : lakaat da badout, lakaat da ouennañ.
V.em. : **sich fortpflanzen** (hat sich (t-rt) fortgepflanzt) : **1.** gouennañ, orinañ, speriañ, strujañ ; **2.** niverusaat, kreskiñ, muiantaat, liesaat, muiaat, muiañ, paotaat, paotañ, stankaat, fonnañ, fonnaat, fonnusaat ; **3.** en em skignañ, emledañ, en em ledañ, ec'honaat, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war astenn, ober evel un deveradenn eoul, ober evel un veradenn eoul, dont a vihan da vras, treledañ.
Fortpflanzung b. (-,-en) : **1.** gouennadur g., engehentadur g., orinadur g., gouennañ g. ; *geschlechtliche Fortpflanzung,* gouennadur revel g., gouenañ revel g. ; *keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben,* ret eo genel pe venel ; **2.** *Fortpflanzung des Schalls,* emastenn an trouz (ar son) g., treled ar sten g.
Fortpflanzungsorgan n. (-s,-e) : organ gouennañ g.
Fortpflanzungstrieb g. (-s,-e) : doug gouennañ g., bondoug gouennañ g., anien gouennañ b., anien d'en em barañ b.
Fortran n. (-s) : [stlenn.] fortran g.
forträumen V.k.e. (hat fortgeräumt) : **1.** lemel, tennañ, divorañ, diboullañ, skarzhañ, karzhañ ; *Schutt forträumen,* diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred, divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ; *ein Hindernis forträumen,* lemel ur skoilh (ur stank) diwar an hent, distankañ an hent, distrollañ an hent, disparlañ d'u.b., tec'hel ur skoilh diwar hent, frankaat gant ur skoilh ; *räum mal den Eimer fort,* tec'h ar c'helorn alese, tec'h ar c'helorn diwar hent, lam ar c'helorn alese a-ziwar an hent ; **2.** klenkañ, renkañ.
fortreißen V.k.e. (riss fort / hat fortgerissen) : **1.** tennañ, diframmañ, skrapat, skubañ, riñsañ, chalbotat, kas gant an-unan ; *der Strom hat alles mit sich fortgerissen,* ar stêr he deus riñset pep tra, skubet eo bet pep tra pizh ha prop gant ar stêr, ar stêr he deus chalbotet pep tra, aet eo pep tra gant ar stêr ; *jemandem etwas aus den Händen fortreißen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b. ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, lorc'hañ, chalmiñ ; *Dantons Reden rissen das Volk mit sich fort,* gant e brezegennoù e lakaas Danton empenn an dud da dommañ ha da virviñ, prezegennoù Danton a lakaas birvilh en dud.
fortrennen V.gw. (rannte fort / ist fortgerannt) : redek kuit, tec'hel, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, dic'haloupat.
fortrücken V.k.e. (hat fortgerückt) : pellaat, distokañ, tennañ.
Fortsatz g. (-es,-sätze) : **1.** astennadur g. ; **2.** [korf.] baleg g.
fortschaffbar ag. : hebort.
fortschaffen V.k.e. (hat fortgeschafft) : kas kuit, lemel, tennañ, dilemel, diboullañ, divorañ ; *schafft ihn fort !* roit ar skar dezhañ ! bountit anezhañ er-maez ! kasit anezhañ a-zirak va daoulagad ! kasit hennezh alese ! kasit hennezh alemañ !
fortscheren V.em. : **sich fortscheren** (hat sich fortgeschert) : P. diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.
fortscheuchen V.k.e. (hat fortgescheucht) : argas, kas kuit, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., spontañ, hemolc'hiñ, chaseal, loc'hañ, ober ar riñs war.
fortschicken V.k.e. (hat fortgeschickt) : **1.** kas, kas kuit ; **2.** skarzhañ, hemolc'hiñ, chaseal.
fortschießen V.gw. (schoss fort // ist fortgeschossen / hat fortgeschossen) : **1.** (ist) : diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, en em laerezh, en em laerezh kuit, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had ; **2.** [dre astenn] (hat) : delc'her da dennañ.
V.k.e. (schoss fort / hat fortgeschossen) : pellaat gant tennoù fuzuilh.
fortschleichen V.em. : **sich fortschleichen** (schlich sich fort / hat sich fortgeschlichen) : en em silañ kuit, en em

laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat ; *sich heimlich fortschleichen,* tec'hel kuit divalav, mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit didrouz, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, ober Jil diloj, mont kuit a-dakot, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer.

fortschleppen V.k.e. (hat fortgeschleppt) : stlejañ, ruzañ. V.em. : **sich fortschleppen** (hat sich (t-rt) fortgeschleppt) : mont a-ruz, mont ruz-diruz, mont dre ruz, mont a-stlej, en em arat, buzhugenniñ, hersal, ruzata ; *sich nur noch mühsam fortschleppen,* na vont ken nemet a-ruz (ruz-diruz, dre ruz, a-ruz revr, a-ruz e revr, diblaen).

fortschlüpfen V.gw. (ist fortgeschlüpft) : en em silañ kuit, diskampañ, mont el lev, en em dennañ, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

fortschreiben V.k.e. (schrieb fort / hat fortgeschrieben) : **1.** bremanaat, freskaat, hizivaat ; **2.** kenderc'hel (da skrivañ).

Fortschreibung b. (-,-en) : **1.** bremanaat g., bremanadur g., freskaat g., hizivaat g. **2.** kendalc'h g.

fortschreiten V.gw. (schritt fort / ist fortgeschritten) : **1.** araokaat, mont war-raok, mont a-raok, mont war a-raok, ober araokadennoù, bezañ war lusk, gwellaat, gounit tachenn, lañsañ ; *die Nacht war weit fortgeschritten, die Nacht war ganz schön fortgeschritten,* diwezhat e oa an noz, serret e oa an noz ur pennad mat a oa, noz a oa pell a oa dija ; **2.** [kleñved] ledañ, en em ledañ, gwashaat, en em astenn, redek, gounit tachenn.

Fortschreiten n. (-s) : araokadur g., araokadenn b., araokadeg b., araokaat g., enraog g., diorroadur g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., gwelladur g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., kreskidigezh b., lañs g.

fortschreitend ag. : **1.** kreskus, war-gresk, argreskus ; *mit fortschreitendem Alter ist er hüftenlahm geworden,* erru eo lespos gant an oad ; **2.** [fizik] *fortschreitende Welle,* gwagenn veajus b.

Fortschritt g. (-s,-e) : araokadenn b., araokadeg b., araokaat g., araokadur g., enraog g., gwellaenn b., lammgresk g., lañs g., diorroadur g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., emdroadur war well g., kemm war well g., erlusk g. ; *die Vorhut des Fortschritts sein,* bezañ e penn a-raok an araokaat ; *im Fortschritt begriffen sein,* ober araokadennoù, bezañ (mont) an traoù war wellaat gant an-unan, mont war-raok (war araokaat), ober lammgresk ; *gute Fortschritte machen,* ober araokadennoù bras, mont buan war-raok, mont buan war araokaat, mont buan an traoù war wellaat gant an-unan ; *den sozialen Fortschritt fördern,* kas war-raok an araokaat kevredadel, kas war-raok an diorroadur kevredigezhel, luskañ war-raok an diorroadur kevredigezhel, erluskañ an diorroadur kevredigezhel ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben,* kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù, gant araokadennoù ar skiantoù, gant gounidoù ar skiantoù, gant araokadeg ar ouezoniezh, gant araokadennoù ar ouezoniezh, gant gounidoù ar ouezoniezh).

Fortschrittler g. (-s,-) : araokour g., araokadour g., araogelour g., den penn-a-raok g.

fortschrittlich ag. : araokadour, araokaus, frank, penn-a-raok ; *fortschrittliche Ansichten,* mennozhioù araokour lies., mennozhioù araokadour lies., mennozhioù frank lies.

Fortschrittlichkeit b. (-) : araokadouriezh b., spered war-raok g., spered araokour g., spered araokadour g.

fortschrittsfeindlich ag. : diflachek, digevlusk, a-enep an araokadennoù.

Fortschrittsglaube g. (-ns) : fiziañs en araokadennoù b.

fortschrittsgläubig ag. : fizius en araokadennoù, fiziek en araokadennoù.

Fortschrittspartei b. (-,-en) : [polit.] strollad araokour g., strollad araokadour g., strollad frankizour g.

fortschwemmen V.k.e. (hat fortgeschwemmt) : [doureier] skubañ, riñsañ, kas kuit, kas gant an-unan, chalbotat ; *der Fluss hat die Brücke fortgeschwemmt,* aet eo ar pont gant ar stêr, kaset he deus ar stêr ar pont ganti, ar stêr he deus chalbotet ar pont.

fortsehnen V.em. : **sich fortsehnen** (hat sich (t-rt) fortgesehnt) : kaout c'hoant bras da vont kuit, kaout c'hoant bras da vont d'ar broioù pell.

fortsetzen V.k.e. (hat fortgesetzt) : kenderc'hel gant [udb], kenderc'hel da [ober udb], kenderc'hel [udb], poursuiñ [udb], derc'hel gant [udb], derc'hel da [ober udb] ; *seinen Weg fortsetzen,* derc'hel gant e hent, derc'hel da vont gant e hent, derc'hel da vont ; *sein Studium fortsetzen,* poursuiñ e studi, delc'her war e studi, kendelc'her gant e studioù, kendelc'her war e studioù, kendelc'her e studioù, kendelc'her da studiañ.

Fortsetzer g. (-s,-) : kendalc'her g., heulier g., astenner g.

Fortsetzung b. (-,-en) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., kendalc'hadur g., dilerc'h g., heuliad g. ; *Fortsetzung folgt,* kendalc'h, da heuliañ, en niverenn a zeu e vo kinniget deoc'h ar c'hendalc'h, en niverenn a zeu e vo kavet ar c'hendalc'h, heuliad en niverenn a zeu ; *Fortsetzung eines Artikels,* kendalc'h ur pennad g., dilerc'h ur pennad g. ; *in Fortsetzungen,* a bennadoù distag ; *der Krieg ist die Fortsetzung der Politik mit anderen Mitteln,* ar brezel a zo un doare all da dizhout e balioù politikel.

Fortsetzungsroman g. (-s,-e) : romant-kazetenn g., romant-feilheton g.

fortstehlen V.em. : **sich fortstehlen** (stiehlt sich fort / stahl sich fort / hat sich (t-rt) fortgestohlen) : en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ

e zivesker diouzh ul lec'h bennak, tec'hel kuit divalav, mont kuit hep ober brud, en em silañ, ober Jil diloj, mont kuit a-dakot, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer.
fortstellen V.k.e. (hat fortgestellt) : lakaat a-gostez, cheñch plas da, diloc'hañ, dilec'hiañ, diboullañ, divorañ.
forttragen V.k.e. (trägt fort / trug fort / hat fortgetragen) : sammañ, kas kuit, kas gant an-unan, diboullañ, divorañ.
forttreiben V.k.e. (trieb fort / hat fortgetrieben) : **1.** argas, kas kuit, skarzhañ, karzhañ, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, dichoual ; *die Feinde haben sein Vieh fortgetrieben,* kaset o deus an enebourien e chatal ganto ; **2.** kas kuit, kas gant an-unan, chalbotat ; *von der Strömung fortgetrieben werden,* bezañ kaset gant tizh an dour, mont gant ar gasenn, bezañ chalbotet ; **3.** [dre astenn.] *so darf er's nicht (lange) forttreiben,* ur mol a zo da gement-tra 'zo (moull a zo da bep tra) ha kement-se a dalv evitañ ivez, poent e vefe dezhañ ameniñ, poent e vefe dezhañ plegañ e santimant.
Fortuna b. : [mojenn.] Fortuna b.
Fortune b. (-) **/ Fortüne** b. (-) : chañs b., fortun b.
fortwähren V.gw. (hat fortgewährt) : padout, trebadout, goubadout, dreistpadout, aspadout, derc'hel, kenderc'hel.
fortwährend ag. : dalc'hmat atav, didroc'h, diastal, diehan, dizehan, dibaouez, hollbad, en ur c'hrogad, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un taol, en un dro, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep span, hep spanaenn, hep distokañ, en un analad, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep paouez e nep feson / hep astal ebet / hep span ebet / hep tamm ehan / hep ar bihanañ spanaenn (Gregor) ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, fortwährendes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.
fortwälzen V.k.e. (hat fortgewälzt) : kas pelloc'h war ruilh, kas pelloc'h a ruilh, kas pelloc'h a ruilhoù, bountañ ruilh-diruilh.
V.em. : **sich fortwälzen** (hat sich (t-rt) fortgewälzt) : [stêr] ruilhal e zoureier.
fortwandeln V.gw. (ist fortgewandelt) : kenderc'hel gant e hent, derc'hel da vont gant e hent, derc'hel da vont.
fortwandern V.gw. (ist fortgewandert): **1.** mont kuit war droad ; **2.** [dre astenn.] divroañ ; **3.** [dre skeud.] kenderc'hel gant e hent, derc'hel da vont gant e hent, derc'hel da vont.
fortweisen V.k.e. (wies fort / hat fortgewiesen) : skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, skarzhañ er-maez, diarbenn, dizarbenn, kas kuit, kas war-dreñv, argas, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.
fortwirken V.gw. (hat fort gewirkt) : kenderc'hel da efediñ, kenderc'hel da werediñ.
fortwollen V.gw. (will fort / wollte fort / hat fortgewollt) : kaout c'hoant da vont kuit, bezañ c'hoant d'an-unan da vont kuit.
fortziehen V.k.e. (zog fort / hat fortgezogen) : sachañ, tennañ.
V.gw. (zog fort / ist fortgezogen) : diflach, diblasañ, digludañ, dibradañ, mont kuit, dilojañ, divroañ.
Fortziehen n. (-s) : disparti g., dilojadenn b., dilojañ g., divroerezh g., divroadenn b., divroañ g.
Forum n. (-s, Foren/Fora) : forom g.
Forumsdiskussion b. (-,-en) **/ Forumsgespräch** n. (-s,-e) : forom eskemm g.
Fossil[1] n. (-s,-ien) : fosil g., fosilenn b., karrekaenn b., maenadur g., maenekadur g. ; *in den Fossilien findet man Überreste, Abdrücke und Spuren von Pflanzen und Tieren,* er c'harrekaennoù e kaver relegoù, moull pe tres plant ha loened.
fossil[2] ag. : fosil, karrekaet ; *fossil werden,* fosilaat, maenekaat, maenaat, maenañ, karrekaat, fosilañ.
fossilbildend ag. **/ fossilienbildend** ag. : karrekaus.
Fossilienbildung b. (-,-en) : fosiladur g., fosilañ g., fosilaat g., maenadur g., maenekadur g.
Föten *liester* **Fötus**.
Foto- / foto- : luc'h-.
Foto n. (-s,-s) : poltred g., luc'hskeudenn b., foto g. ; *ein Foto aufnehmen (machen),* tennañ ur poltred (ul luc'hskeudenn), ober ul luc'hskeudenn ; *wenn ich deine Fotos sehe, bekomme ich Lust, dieses Land zu besuchen,* da boltredoù a ro goust din da weladenniñ ar vro-se.
Fotoalbum n. (-s,-alben) : albom luc'hskeudennoù g.
Fotoapparat g. (-s,-e) : luc'hskeudennerez b., benveg luc'hskeudenniñ g., benveg tennañ luc'hskeudennoù g.
Fotoatelier n. (-s,-s) : atalier luc'hskeudennerezh g., luc'hskeudennerezh b.
fotochemisch ag. : fotokimiek, luc'hgimiek ; *fotochemische Reaktion,* dazgwered luc'hgimiek g.
Fotoecke b. (-,-n) : korn embeg evit luc'hskeudennoù g.
Fotoeffekt g. (-s,-e) : [fizik] luc'hdredan g.
fotoelektrisch ag. : luc'hdredanek, luc'hdredanel, fotoelektrek ; *fotoelektrischer Effekt,* luc'hdredan g.
Fotoelement n. (-s,-e) : [fizik] luc'hdredaner g., luc'hgell b.
Fotofinish n. (-s,-s) : [sport] fotofinish g.
fotogen ag. : **1.** brav tennañ poltredoù gantañ ; **2.** brav tennañ e boltred dezhañ, luc'hskeudennadus.
Fotograf g. (-en,-en) : luc'hskeudenner g.
Fotografin b. (-,-nen) : luc'hskeudennerez g.
Fotografie b. (-,-n) : **1.** poltred g., luc'hskeudenn b., foto g. ; **2.** luc'hskeudennerezh g., luc'hskeudenniñ g., luc'harz g., arz al luc'hskeudennerezh g.
fotografieren V.k.e. (hat fotografiert) : luc'hskeudenniñ, tennañ ur poltred ; *jemanden fotografieren,* tennañ e boltred d'u.b., luc'hskeudenniñ u.b.
fotografisch ag. : luc'hskeudennel, luc'hskeudennek, ... luc'hskeudenniñ, ... luc'hskeudennerezh.
Fotokopie b. (-,-n) : luc'heilenn b., luc'hskeudenn b., eilskeudenn b., luc'heilad g., luc'heiladur g.
fotokopieren V.k.e. (hat fotokopiert) : luc'hskeudenniñ, luc'heilañ, eilskeudenniñ, fotokopiañ.
Fotokopierer g. (-s,-) **/ Fotokopiergerät** n. (-s,-e) : luc'hskeudennerez b., luc'heiler g., luc'heilerez b. ; *der Fotokopierer wird stark beansprucht,* al luc'hskeudennerez a ya en-dro, al luc'hskeudennerez a vez implijet kalz.
Fotolabor n. (-s,-s/-e) : labourva luc'hskeudennerezh g.
Fotolithografie b. (-) : fotolitografiezh b., luc'hvaendresadur g., luc'hvaendreserezh g.
Fotometer n. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.
Fotomodell n. (-s,-e) : pozer g., pozerez b., patrom g.

Fotomontage b. (-,-n) : touellaoz g./b., poltred kemmesk g., pegadenn b.
Fotoneutron n. (-s,-en) : [fizik] fotoneutron str.
Fotopapier n. (-s,-e) : paper-luc'hskeudenniñ g.
Fotorand g. (-s,-ränder) : marz ur poltred g., marz ul luc'hskeudenn g., marzad g.
Fotoreporter g. (-s,-) : kelaouer-luc'hskeudenner g.
Fotoreporterin b. (-,-nen) : kelaouerez-luc'hskeudennerez b.
Fotoroman g. (-s,-e) : romant-luc'hskeudennoù g.
Fotosatz g. (-es,-sätze) : [moull.] fotolizherennañ g., fotolizherennadur g.
Fotosphäre b. (-) : luc'hgelc'h g., fotosfer g.
Fotosteindruck g. (-s,-e) : fotolitografiezh b., luc'hvaendresadur g., luc'hvaendreserezh g.
Fotosynthese b. (-) : [bev.] luc'hgevanaoz b., luc'hgevaoz b., fotosintezenn b.
Fotothek b. (-,-en) : luc'hskeudennaoueg b.
Fototropismus g. (-) : [louza.] luc'hdesachadur g., fototropism g., luc'hgerc'h g., luc'hgerc'hañ g., luc'hgerc'hegezh b.
Fotovermerk g. (-s,-e) : kredad luc'hskeudennoù g.
Fotovoltaik b. (-) : amdroadur fotovoltaek g.
fotovoltaisch ag. : fotovoltaek ; *fotovoltaische Zelle,* fotokellig b., kellig fotovoltaek
Fotozelle b. (-,-n) : [fizik] fotopil g., luc'hgell b., luc'hdredaner g.
Fötus g. (-/-ses,-se/Föten) : krouell b., frouezh e kof e vamm g. ; *die Entwicklung des Fötus,* kreskidigezh ar grouell b.
Fotze b. (-,-n) : P. muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b., kont g.
Fötzel g. (-s,-) : [Bro-Suis] hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lampon g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., standilhon g.
Fouesnant n. : Fouenan b.
Fougères n. : Felger b., Foujera b.
Foul n. (-s,-s) : [sport] fazi g.
Foulelfmeter g. (-s,-) : [sport] penalti g., tenn-kastiz g.
foulen V.k.e. (hat gefoult) : [sport] *jemanden foulen,* ober ur fazi en andred u.b.
V.gw. (hat gefoult) : [sport] ober ur fazi.
foutieren V.em. : **sich foutieren** (hat sich (t-rt) foutiert) : [Bro-Suis] *sich um etwas foutieren,* bezañ udb ingal d'an-unan, bezañ udb heñvel d'an-unan, na ober forzh gant udb, na ober na forzh na brall eus udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na ober foeltr-kaer gant udb, bezañ udb koulz tra d'an-unan, na ober na van na kaoz ouzh udb, na ober foutre kaer eus udb, na vernout udb d'an-unan, na lazout udb d'an-unan.
Foxtrott g. (-s,-e/-s) : foxtrott g.
Foyer n. (-s,-s) : **1.** oaled g., bod g. ; **2.** [leti] hall g.
Fr. [*berradur evit* **Frau**] It., Itron b., It.It., Itronezed lies.
Fracht b. (-,-en) : **1.** lestrad g., karg b., kargad b., kargamant g., fred g., fard g., bagad b., batimantad b. ; *Fracht führen,* bezañ karget, bezañ gant ur garg ; *die Fracht verstauen,* kargañ klenk ur vag, klenkañ ar gargad e strad al lestr ; *ein Schiff in Fracht nehmen,* feurmiñ ur vag (ul lestr), frediñ ul lestr, kemer ul lestr e fred (Gregor) ; **2.** [dre astenn.] [kenw.] mizoù treuzdougen lies., mizoù kas lies., breou g. ; *die Fracht beträgt ...,* ar fred a sav da ... (a ya d'ober ...), priz (pouez) ar fred a zo ... ; **3.** [treuzdoug.] *per Fracht,* gant ar vag, a dizh bihan.
Frachtbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher-treuzdougen g., lizher fard g. ; **2.** [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Frachtdampfer g. (-s,-) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g., karger g.
Frachtflugzeug n. (-s,-e) : nijerez-karg b., sammnijerez b.
frachten V.k.e. (hat gefrachtet) : **1.** treuzdougen ; **2.** feurmiñ [ur vag, ur c'harr-nij].
Frachtenbahnhof g. (-s,-höfe) : [Bro-Aostria] gar-varc'hadourezh b., porzh-houarn marc'hadourezh g.
Frachter g. (-s,-) : [merdead.] lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g., karger g.
Frächter g. (-s,-) : [Bro-Aostria] treuzdouger g., dezouger g.
Frächterin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] treuzdougerez b., dezougerez b.
Frachtfahrer g. (-s,-) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karrsammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., viturer g.
frachtfrei ag. : frank a vizoù kas, kuit a vizoù kas, franko war vourzh.
Frachtgebühr b. (-,-en) **/ Frachtgeld** n. (-s,-er) : fred g., fredadur g., mizoù treuzdougen lies., mizoù kas lies., breou g., priz an dougerezh g.
Frachtgut n. (-s,-güter) : karg b., kargad b., fred g., marc'hadourezh tizh bihan b., fred tizh bihan g.
Frachtkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] kobar b. [*liester* kobiri], skaf g. [*liester* skafioù, skefien].
Frachtkosten lies. : fred g., fredadur g., breou g., mizoù treuzdougen lies., mizoù kas lies., priz an dougerezh g.
Frachtraum g. (-s,-räume) : log g., strad g., toull ar varc'hadourezh g.
Frachtschein g. (-s,-e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Frachtschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g., karger g.
Frachtstückgut n. (-s,-güter) : fred tizh bihan g.
Frachtverkehr g. (-s) : treuzdougen marc'hadourezh g., doug marc'hadourezh g.
Frack g. (-s, Fräcke) : **1.** frag g., levitenn hir b., poentenn hir b., lost-pig g., porpant lost-pig g., chupenn lost-pig b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Feuer unter den Frack machen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b.,

ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *mir ist der Frack gegangen,* me a grogas an euzh ennon, euzh a savas ganin (em c'halon), un tamm mat a spont a grogas ennon, pakañ a ris un tamm mat a spont, ur barr spont a zeuas warnon, un taol hiris a grogas ennon, moan e oa an traoù ganin, ne oa ket c'hwezet din, difoeñviñ am boa graet, ne oan ket gwall fier, ur revriad aon a oa ennon, o foerañ e oan, kac'hat a raen ar marv, o sec'hañ gant ar spont e oan, kaoc'h tomm a oa em bragoù, krenañ a raen em bragoù, ur c'horfad mat a aon a oa ennon, treant a oa ganin / gant ar gloazoù edon (Gregor), c'hwen a oa em loeroù, klevet a raen c'hwen em loeroù, santout a raen c'hwen em loeroù, sevel a rae c'hwen em loeroù, bec'h a oa warnon, e bec'h e oan, savet e oa flaer em loeroù, flaer a oa em bragoù, mont a reas bihan va c'halon, skoet e voen gant an derzhienn-skeud, moan e oa va revr, moan e oa va foñs.

Fracksausen n. (-s) : [tro-lavar] *Fracksausen haben,* bezañ ur revriad aon en an-unan, bezañ moan an traoù gant an-unan, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

Frackzwang g. (-s) : frag dre ret g., levitenn dre ret b., lost-pig dre ret g.

Frage b. (-,-n) : **1.** goulenn g., goulennadenn b., goulennidigezh b., aters g., kistion b. ; *jemandem eine Frage stellen, eine Frage an jemanden stellen (richten),* ober ur goulenn ouzh u.b., sevel ur goulenn ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. ; *jemandem viele Fragen stellen,* peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *eine Frage beantworten, auf eine Frage antworten,* eilgeriañ ur goulenn, respont d'ur goulenn, respont u.b. ; *eine Antwort auf seine Frage bekommen,* kaout ur respont d'e c'houlenn ; *wenn Sie auf meine Fragen antworten wollen,* mar bez o faltazi da'm respont ; *jemandem eine knifflige Frage stellen,* lakaat an tach d'u.b. ; *seine Kollegen stellten ihm immer wieder die eine Frage : "Wo ist das Geld ?",* e genseurted en aterse dre c'houlenn : "Pelec'h emañ an arc'hant ?" ; *diese Frage brachte ihn völlig aus dem Konzept,* diskaret e voe gant ar goulenn a oa bet graet outañ ; *eine Frage erneut stellen, eine Frage wiederholen,* neveziñ e c'houlenn, adneveziñ e c'houlenn, goulenn udb evit an eil gwech ; *Rückfrage,* goulenn resisadurioù g., goulenn titouroù ouzhpenn g. ; *Vorfrage,* goulenn bet graet en a-raok g., rakgoulenn g. ; *die Fragen und Antworten des Katechismus,* goulennoù ha respontoù ar c'hatekiz ; **2.** douet g., douetañs b., mar g., arvar g., entremar g., disfiz g., diskred g. ; *ohne Frage,* douetañs ebet, hep douetañs ebet, n'eus douetañs (mar, arvar) ebet, mar ebet, hep mar ebet, hep mar na digarez, hep ket a var, hep lakaat mar, hep kretaat, hep ket mar, kuit a var, hep arvar, hep ket a arvar ; *etwas steht in Frage,* udb a chom e balañs, udb a chom direspont, udb a chom a-dreuz-foran, udb a chom e-skourr, udb a chom a-istribilh, udb a chom e-pign, udb a chom ouzh an drez, udb a chom c'hoazh en entremar, emeur c'hoazh en arvar eus udb, en arvar emeur a-zivout udb, arvar a zo c'hoazh a-zivout udb, udb a zo c'hoazh war var, udb a zo c'hoazh e perch ; *etwas in Frage stellen,* sevel goulenn war udb, lakaat goulenn war udb, lakaat udb e bilibann, lakaat udb en arvar, stagañ drezenn ouzh udb, sevel mar war udb, diskrediñ war (disfiziout diouzh) udb, bezañ war var ag udb, kaout disfiz (kaout douetañs) diouzh udb, kaout diskred war udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, douetiñ war udb, kaout douetañs war udb (Gregor), disuraat udb, arvariñ war udb, arzaelañ udb ; *seine Ehrlichkeit wird in Frage gestellt,* diskred a zo war e eeunded., savet ez eus mar war e onestiz, taolet ez eus bet diskred war e youl vat, taolet ez eus bet disfiz war e onestiz, taolet ez eus bet douetañs war e lealded, magañ (goriñ) a reer disfiziañs e-keñver e eeunded, disfiziout a reer diouzh e onestiz, tapet e vez e kaoz ; *es steht außer Frage,* n'eus douetañs (mar, arvar) ebet, n'eus na mar na marteze, n'eus arvar ebet, arvar ebet ; *die Frage ist, ob ...,* da c'houzout emañ ha ..., war c'houzout emañ ha ... ; *sich in Frage stellen,* en em lakaat e kaoz, ober e emvarn, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum en e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor), ober un enklask war e goustiañs ; **3.** kraf g., tailh b., dalc'h g., kudenn b., pellenn b., luziadell b., kempenn b., kistion b. ; *einer Frage näher treten,* mont pelloc'h gant ur c'hraf bennak, studiañ pishoc'h ur c'hraf bennak, sellet a-dostoc'h ouzh ur c'hraf bennak, mont war don ur gistion bennak ; *das ist eben die Frage,* **a)** aze emañ an dalc'h, eno emañ ar skoulm, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, aze emañ an taol evidomp, eno emañ ar gempenn, aze emañ mudurun an afer, aze emañ an dailh ; **b)** da c'houzout emañ, war c'houzout emañ, kae (kit) da c'houzout ! kerzh (kerzhit) da c'houzout ! ; **4.** kistion b., ger g., kaoz b., keal g., meneg g., titour b., ditour b., parlant g. ; *in Frage kommen,* **a)** bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; **b)** bezañ dereat, bezañ azas, bezañ dik, bezañ klenk ; *das kommt nicht in Frage,* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; **5.** [dre astenn] afer b., sujed g., kraf g., kudenn b., pellenn b., kaz g., kaoz b. ; *die deutsche Frage,* afer (kudenn) Vro-Alamagn b., kaz Bro-Alamagn g., ar gudenn alaman b. ; *um eine Frage nicht herumkommen,* na c'hallout treiñ diwar ur gudenn, na c'hallout tremen dreist ur gudenn (Gregor) ; *die soziale Frage lösen,* diskoulmañ ar gudenn sokial, kavout un dirouestl d'ar gudenn sokial ; *diese Frage ist wieder aktuell geworden,* deuet eo ar gaoz-se en-dro war-c'horre ; *diese Frage bleibt ungeklärt,* n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet

dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.

Fragebogen g. (-s,-/-bögen) : roll-goulennoù g., goulennaoueg b., furmskrid g., formenn b. ; *einen Fragebogen ausfüllen, einen Fragebogen beantworten,* leuniañ ur roll-goulennoù, respont d'ur roll-goulennoù, kargañ ur roll-goulennoù.

Fragefürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv goulennata g.

frägeln V.gw. (hat gefrägelt) : [Bro-Suis] atersiñ dre gaer, goulenn dre sil.

fragen V.k.e. (hat gefragt) : **1.** goulenn, goul, atersiñ, goulennata, mennout ; *jemanden nach der Uhr fragen,* goulenn an eur ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. pet eur eo ; *jemanden nach dem Wege fragen,* goulenn e hent ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h bennak, goulenn ouzh u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, goulenn ouzh u.b. an hent d'ul lec'h bennak ; *jemanden um Rat fragen,* goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn alioù (kuzul, kelenn) digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., kemer kelenn (kuzul) digant u.b. ; *er fragte sie nach ihrem Wohlergehen,* goulenn (mennout) a reas diganti keloù eus an doare m'edo ar bed ganti ; *frag doch mal Paul, wie man es macht,* kerzh (kae) da glevet digant Paol penaos ober, kae da c'houlenn ouzh Paol penaos ober ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte,* goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen ; *Fragen kostet nichts,* ne c'haller ket servijañ an dud vut ; *frag sie doch, wer das ist !* goulenn outo piv eo ! ; *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort,* perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; **2.** termal, chipotal ; *nicht lange fragen,* na chom da chipotal (da dermal), bezañ diardoù (digomplimant) ; *was fragen wir danach !* pe vern ? / pe laz ? / pe kaz a zo ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), forzh a se ! na chipotomp ket war ar poent-mañ ! bastik ! ne ra forzh, se ne ra mann ebet, n'eus forzh, ne vern, petra a vern ? lezomp da gas (da fritañ, da dremen, da vont, d'ober), pe vern deomp ? pe vern ouzhomp ? pe laz deomp-ni ? pe forzh a reomp-ni ? pe forzh a ra deomp ? pe forzh a zo deomp ? pe forzh deomp ? ha forzh a ra deomp ? ha forzh a zo deomp ? petra a ra se deomp ? pe kaz a ra deomp ? ; **3.** [kenw.] *dieser Artikel wird viel gefragt,* klask (mall, prez, goulenn) a zo war ar varc'hadourezh-se (war an traezoù-se), goulenn a zo d'an traezoù-se, pegañ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se (war an traezoù-se), kas a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se.

V.gw. (hat gefragt) : goulenn ; *wer nicht fragt, kriegt nichts, Fragen kostet nichts,* ne c'haller ket servijañ an dud vut, evit kaout e ranker goulenn ; *nach jemandem fragen,* goulenn war-lerc'h u.b., goulenn u.b. ; *es wird nach ihm gefragt,* goulenn 'zo war e lerc'h, ezhomm a zo anezhañ, goulennet e vez, unan bennak a zo ouzh e glask ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, so wie ihre Nachbarn,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien.

V.em. : **sich fragen** (hat sich (t-rt) gefragt) : **1.** arvariñ, klask gouzout, en em c'houlenn, goulenn ouzh an-unan, chom en entremar da c'houzout ; *ich frage mich noch,* en arvar emaon c'hoazh a gement-se, en entremar emaon c'hoazh, war var (etre daou soñj) emaon c'hoazh, daousoñjal a ran, emaon oc'h arvariñ c'hoazh, e balañs emañ va spered ; *man fragt sich, ob ...,* bez ez eus arvar e .., emeur o klask gouzout ha ..., chom a ra an dud en entremar da c'houzout ha ... ; **2.** karet gouzout, kaout c'hoant gouzout ; *ich frage mich, warum er das gemacht hat,* mechal perak en deus graet an dra-se ? c'hwistim perak en deus graet an dra-se ? daoust perak en deus graet an dra-se ? me a garfe gouzout perak en deus graet an dra-se ; *ich frage mich, wo er steckt,* pelec'h emañ hennezh, c'hwistim ?, c'hwistim pelec'h emañ hennezh ? mechal pelec'h emañ hennezh ? mendare pelec'h emañ hennezh ? daoust pelec'h emañ hennezh ? me a garfe gouzout pelec'h emañ hennezh ; *ich frage mich, wie er das geschafft hat,* daoust penaos eo deuet a-benn d'ober se ? c'hwistim penaos eo deuet a-benn d'ober se ? me a garfe gouzout penaos eo deuet a-benn d'ober se ; *ich frage mich, wo meine Schuhe stecken,* me a garfe gouzout pelec'h emañ va botoù, emaon o klask gouzout pelec'h emañ va botoù ; **3.** *sich zurechtfragen,* mont war goulennoù, atersiñ an dud evit gouzout e hent, goulenn e hent.

V.dibers. em. (hat sich gefragt) : *es fragt sich, ob ...,* da c'houzout emañ ha ..., war c'houzout emañ ha ..., mat e vefe gouzout ha ...

fragend ag. : **1.** … goulenn, goulennus ; **2.** [yezh.] goulennata.

Fragepartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig goulenn b.

Fragepunkt g. (-s,-e) : kistion b., sujed g., kraf g., afer b., kudenn b., kaz g., kaoz b.

Frager g. (-s,-) : goulenner g., goulennataer g., aterser g., perager g.

Fragerei b. (-,-en) : goulennataerezh g., mor a c'houlennoù g., forzh goulennoù lies., peragiñ g., kuriuziñ g., tamm mat a guriuziñ g.

Fragerin b. (-,-nen) : goulennerez b., goulennataerez b., aterserez b., peragerez b.

Fragesatz g. (-s,-sätze) : [yezh.] lavarenn goulennata b., lavarenn c'houlenn b.

Fragesteller g. (-s,-) : goulenner g., goulennataer g., aterser g.

Fragestellerin b. (-,-nen) : goulennerez b., goulennataerez b., aterserez b.

Fragestellung b. (-,-en) : **1.** [yezh.] furm goulennata b. ; **2.** [preder.] termenoù ur gistion lies., termenoù ur kudenn lies.

Fragestunde b. (-,-n) : [polit.] goulennoù dre gomz ouzh ar gouarnamant g., devennadenn b.

Fragewort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-goulennata g., raganv goulennata g., raganv- goulenn g., ger goulenn g., rannig goulenn b.

Fragezeichen n. (-s,-) : pik-goulennata g., pik-goulenn g.

fragil ag. : torrus, bresk, tener, hedorr.

Fragilität b. (-) : breskder g., breskadurezh b., tenerded b., tenerder g.

fraglich ag. : **1.** hag a zo anv (kaoz, meneg, ger, keal) anezhañ, e kont, e dalc'h, hag a zo er gaoz, hag a zo

ditour dezhañ ; *der fragliche Band,* al levrenn a zo anv (kaoz, meneg, ger, keal) anezhi b., al levrenn-se b., al levrenn hag a zo didour dezhi b. ; **2.** mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, war a hañval, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, seurtanvet ; *die fragliche Äußerung,* an traoù en dije lavaret a-hervez ; **3.** diasur, douetus, gwall arvarus, ankivil, arvarek, darvoudus, degouezhus, chañsus, luziadus, amwir, risklus, variant ; *ein fragliches Unterfangen,* ur c'hoari gwall arvarus, ur c'hoari droch g., un embregerezh gwall zouetus g., un direizhvennad g. ; *alles ist fraglich geworden,* emaomp adarre evel a-raok.

fraglos ag. : diarvar, hep mar ebet, hep douetañs ebet, kuit a var, hep kretaat.

Fragment n. (-s,-e) : darn b., tamm g., pennad g. ; *Fragmente aus einem Buch,* arroudennoù eus ul levr lies., pennadoù tennet eus ul levr lies. ; *ich habe nur Fragmente aus diesem Buch gelesen,* n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se.

fragmentarisch ag. : darnel, darnaouek.

fragwürdig ag. : arvarus, martezeüs, disur, douetus, arvarek, born, amwir ; *diese fragwürdigen Gesellen,* ar mallozh-va-Doue aotrounez-se lies. ; *das ist fragwürdig,* n'eo ket sur, amjestr eo, arvarus eo, douetus eo, n'eus ket da fiziout, war var a se e c'hallomp bezañ ; *er ist eine fragwürdige Erscheinung,* ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak kamm a zo en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, doare fall a zo warnañ, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, n'eus ket da fiziout ennañ, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).

Fraktion b. (-,-en) : **1.** strollad g., kevrenn b., rannstrollad b., tuenn b., tuad g. ; **2.** strollad politikel er Parlamant g., gronnad kannaded g.

fraktionieren V.k.e. (hat fraktioniert) : rannañ, kevrennañ ; *fraktionierte Destillation,* rannstrilhadur g., rannstrilhañ g.

Fraktionierturm g. (-s,-türme) : [fizik] tour rannañ g.

Fraktionsführer g. (-s,-) : prezidant ur gronnad kannaded g., pennlevier ur gronnad kannaded g., kadoriad ur strollad politikel er Parlamant g.

fraktionslos ag. : stag ouzh gronnad kannaded ebet, distrollad.

Fraktionslose(r) ag.k. g./b. : dileuriad stag ouzh gronnad kannaded ebet g., kannad distrollad g.

Fraktionssitzung b. (-,-en) : [Parlamant] dalc'h ur gronnad kannaded g.

Fraktionsvorsitzende(r) ag.k. g./b. : prezidant ur gronnad kannaded g., pennlevier ur gronnad kannaded g., kadoriad ur strollad politikel er Parlamant g.

Fraktionszwang g. (-s) : redi da vouezhiañ hervez kemennadurioù ar gronnad kannaded g.

Fraktur b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] torr g., torradur g. ; *offene Fraktur,* torr digor g. ; **2.** [moull.] skritur gotek g., skritur Fraktur g. ; **3.** [dre skeud.] *mit jemandem Fraktur reden,* lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b.

Frakturbuchstaben lies. / **Frakturschrift** b. (-) : [moull.] araouezennoù gotek lies., skritur gotek g., skritur Fraktur g.

Franc g. (-,-s) : lur gall g., luriad g. ; *ein Franc,* ul lur, pevar real ; *zwei Franc,* daou lur, eizh real ; *drei Franc,* tri lur, ur skoed ; *fünf Franc,* pemp lur, ugent real ; *ein Dollar entspricht sechs Franc,* talvoudegezh c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *drei Franc Bonbons,* tri luriad madigoù lies., ur skoedad madigoù g. ; *seine Francs umtauschen,* treiñ e lurioù, kemmañ e lurioù ; *Hunderte von Francs,* kantlurioù ; *Tausende von Francs,* millurioù ; *geben Sie mir für einen Franc Hefe,* roit din pevar realad goell-bier ; *ich rechne immer noch in Francs,* mont a ran c'hoazh dre lur, mont a ran c'hoazh dre lurioù ; *Franc germinal,* lur gall germinal g.

Franchise b. (-,-n) : frañchiz g. ; *mit Franchise-Vertrieb,* dindan frañchiz, frañchizet.

Franchising n. (-s) : [kenwerzh] frañchizañ g.

Francium n. (-s) : [kimiezh] frañsiom g.

Franco-Regime n. (-s) : *das repressive Franco-Regime,* gwaskerezh Franco g., renad gwasker Franco g.

Franc-Zone b.(-) : takad al lur gall g.

frank ag. : frank, farlaot, didroidell, diroufenn, displeg, disgwe, didres, didro, fraezh, splann, diflatr, diouzhtu, gwiriek, raktal, virjin.

adv. : **1.** frank, didroidell, didro, displeg, krak ha krenn, berr-ha-krenn, berr-ha-groñs ; *etwas frank und frei heraussagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb frank ha libr - mont frank ha ront dezhi - mont hardizh dezhi - mont didroidell (displeg, war-eeun, distag, her) dezhi - komz didro - komz distag - komz diguzh - komz eeun ha didroell - na ober kant tro d'ar pod - lavaret udb hep ober tro gant e gaoz (hep reiñ tro d'e gomzoù, hep reiñ tro d'e lavar) - bezañ distlabez da lavaret udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb krak-ha-krenn - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; **2.** hardizh ; *sag frank und frei, dass er dumm ist,* lavar hardizh ez eo sot.

Frankatur b. (-,-en) : timbradur g., frankizadur g.

Franke g. (-n,-n) : **1.** Frankoniad g. ; **2.** [istor] Frank g.

Franken[1] n. (-s) : Frankonia b., Frankia b.

Franken[2] g. (-s,-) : lur suis g., luriad suis g.

Frankengebiet g. (-s) : takad al lur g.

Frankenland n. (-s) : [istor] bro ar Franked b., Frankia b.

Frankenreich n. (-s) : [istor] rouantelezh ar Franked b., Frankia b.

Frankfurt n. (-s) : *Frankfurt am Main,* Frankfurt ar Main b. ; *Frankfurt an der Oder,* Frankfurt an Oder b. ; *Frankfurter Würstchen,* silzig Frankfurt str.

Frankfurter[1] g. (-s,-) : annezad Frankfurt g.

Frankfurter[2] b. (-,-) : [kegin.] silzig Frankfurt str.

frankieren V.k.e. (hat frankiert)) : timbrañ, frankizañ.

Frankieren n. (-s) : timbradur g., frankizadur g.

Frankiermaschine b. (-,-n) : siellerez b., mekanik timbrañ g., mekanik frankizañ g.

Frankierung b. (-,-en) : timbradur g., frankizadur g.

Fränkin b. (-,-nen) : **1.** Frankoniadez b. ; **2.** [istor] Frankez b.

fränkisch ag. : **1.** [istor] frank ; *das Fränkische,* ar frankeg g. ; **2.** [douar.] frankonian, frankoniat, ... Frankonia ; *fränkischer Jura,* Jura frankonian g., Jura Bro-Frankonia g.
Frankist g. (-en,-en) : **1.** [dalc'hiad Francisco Franco] frankoour g. ; **2.** [dalc'hiad Jakob Frank pe ivez Pierre Frank] frankour g.
franko Adv. : [kenw.] franko ; *franko Bestimmungsort,* mizoù-kas hag all, kuit a vizoù-kas, frank a vizoù-kas, hep mizoù-kas ; *franko Bord,* franko war vourzh, hep mizoù treuzdougen, hep mizoù war vourzh, kuit a vizoù treuzdougen.
frankofon ag. : galleger.
Frankofone(r) ag.k. g./b. : galleger g., gallegerez b., penn gallek g.
Frankokanadier g. (-s,-) : galleger Kanada g.
Frankokanadierin b. (-,-nen) : gallegerez Kanada b.
frankokanadisch ag. : gallganadian.
frankophil ag. : gallgar.
Frankophilie b. (-) : gallgarouriezh b.
frankophon ag. : galleger.
Frankophone(r) ag.k. : galleger g., gallegerez b.
Frankophonie b. (-) : **1.** gallegeriezh b. ; **2.** gallegva g.
Frankoprovenzalisch n. : [yezh.] frankoprovañseg g., arpitaneg g.
Frankreich n. (-s) : **1.** Bro-C'hall b., Frañs b., bro ar flourdiliz b. ; *Entstehung Frankreichs,* furmidigezh Bro-C'hall b., furmadur Bro-C'hall g., savidigezh Bro-C'hall b., krouidigezh Bro-C'hall b. ; **2.** P. *wie Gott in Frankreich leben,* bezañ ebat e zoare, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud, bezañ eürus evel ul logodenn en ur sac'had bleud, bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent.
Frankreichfeldzug g. (-s) : [istor] emgann Frañs g.
Franse b. (-,-n) : pempilh g./str., pempilhenn b., frezilhon g., bevenn b., flañch str., pennoù-moust lies.
fransen V.k.e. (hat gefranst) : pempilhañ, pempilhennañ, frezilhonañ, bevennañ, flañchañ.
V.gw. (hat gefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ.
fransig ag. : pilhoustennek, pilpouzek.
Franz g. : Fañch g., Frañsez g.
Franzapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval pichoned ruz g.
Franzband g. (-s,-bände) : [moull.] keinadur lêr g.
Franzbranntwein g. (-s) : [mezeg.] balzam kañfr g.
Franzbrot n. (-s) : [kegin.] bara dre laezh g., bara laezh g.
Franziska b. : Frañseza b., Fant b.
Franziskaner g. (-s,-) : [relij.] frañsezad g., santfrañsezad g., frer minor g., minor g., P. kordellad g., breur-bihan g.
Franziskanerin b. (-,-nen) : [relij.] frañsezadez b., leanez c'hris b., leanez eus trede urzh sant Frañsez b.
Franziskanerorden g. (-s) : [relij.] urzh sant Frañsez g.
Franzmann g. (-s,-männer) : [gwashaus] **1.** Gall g., Frañsez g., Fañch ar Gall g. ; **2.** [istor, brezel bed kentañ] *die Franzmänner,* ar vleveien lies.
Franzose[1] g. (-n, -n) : [tekn.] alc'hwez saoz g., alc'hwez rodig g.
Franzose[2] g. (-n, -n) : Gall g., Frañsez g. ; *die Franzosen,* ar C'hallaoued lies., ar Frañsizien lies., P. Fañch ar Gall g.
Franzosendorsch g. (-s,-e) : [loen.] moulleg g., boc'heg g., gouleg g., libontr g., penntoupenn g., bolog g., tad-kozh g.
Franzosenfeind g. (-s,-e) : gallgasaour g.
franzosenfreundlich ag. : gallgar.
Franzosenkrankheit b. (-) : [mezeg.] naplez g.
Franzosensucht b. (-) : [gwashaus] gallvaniezh b., gallvania b., brizhgallegouriezh b.
Französin b. (-,-nen) : Gallez b.
französisch ag. : **1.** gall ; *französisches Institut für Meinungsforschung,* I.F.O.P g., ensavadur Frañs an enklaskoù war mennozh an dud g. ; *die französische Revolution,* an Dispac'h g., an Dispac'h benniget g., an Dispac'h Bras g., an dispac'h gall g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution, protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution,* disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g. ; *das französische Volk,* ar bobl c'hall b. ; *der französische Absolutismus,* ar Renad Kozh g. ; **2.** [yezh] gallek ; *französische Redensart,* gallegadur g., [disprizus] gallegaj g. ; *französisches Wort,* ger gallek g. ; *ein französisches Lied,* ur ganaouenn c'hallek b. ; *die französische Literatur,* al lennegezh c'hallek b. ; *ein französisch schreibender Schriftsteller,* ur skrivagner gallek g. ; *französisch sprechen,* komz galleg, komz ar galleg, gallegañ, gallegat, [disprizus] gallegajañ ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent,* komz a ra brezhoneg gant an taol gallek.
Französisch n. : **1.** galleg g., [disprizus] gallegaj g. ; *Französisch ist die Sprache der Republik !* ar galleg eo yezh ar Republik ! ; *Französisch ist immerhin eine schöne Sprache,* ar galleg a zo ur yezh vrav, tost ken brav hag ar brezhoneg ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; *Französisch lernen,* deskiñ galleg, deskiñ ar galleg ; *schlechtes Französisch sprechen,* kignat ar galleg, gallegajañ, komz galleg evel ur gazeg, drailhañ galleg, komz ur galleg fall, komz ur galleg trefoet, komz galleg saout, komz ur galleg palefarzh (ur galleg podoù), komz ur galleg distrantell, dont ul lastez galleg gant an-unan, pakañ ur stlabez galleg, komz galleg treflez, bezañ ur gallegajer, gouzout drailhañ tammoù galleg ; *er sprach ziemlich gut Französisch,* madik e oa en e c'halleg, madik a-walc'h e teue ar galleg gantañ ; *er sprach ziemlich schlecht Französisch,* ne oa ket gwall greñv war ar galleg ; *in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch,* er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; *ins Französische übersetzen,* treiñ e galleg ; *ins Französische wechseln,* mont war ar galleg, en em lakaat da gomz galleg ; *er konnte nicht mal Französisch,* ne ouie ket a c'halleg zoken ; *jemanden Französisch ansprechen,* mont e galleg d'u.b., mont e galleg ouzh u.b. ; *nicht überall wird das gleiche Französisch gesprochen,* ar galleg ne vez ket komzet heñvel e pep lec'h ; *einer, der nur Französisch kann,* ur penn gallek g. ; *er quasselt die ganze Zeit Französisch,* galleg a zeu gantañ leizh e c'henoù ; *ein auf Französisch geschriebenes Buch,* ul

levr gallek g. ; *Französisch lässt sich nur schwer erlernen,* ar galleg n'eo ket ur yezh aes da blegañ ; **2.** [tr-l] *sich auf Französisch empfehlen,* ober koumanant-noz, mont kuit divalav, ober merouri noz, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer.
Französischlehrer g. (-s,-) : kelenner galleg g., kelenner war ar galleg g.
französischsprachig ag. : galleger, [disprizus] gallegajer.
französischsprachlig ag. : gallek.
Französischstunde b. (-,-n) : kentel c'halleg b.
französisieren V.k.e. (hat französisiert) : **1.** frañsezañ ; **2.** [yezh.] gallekaat.
V.em. : **sich französisieren** (hat sich (t-rt) französisiert) : **1.** frañsezañ ; **2.** [yezh.] gallekaat.
französisiert ag. : [yezh.] gallekaet.
Französisierung b. (-,-en) : **1.** frañsezañ g. ; **2.** [yezh.] gallekadur g.
frappant ag. : sebezus, bamus, boemus, sebezus, marzhus, estlammus.
Frappé n. (-s,-s) **/ Frappee** n. (-s,-s) : [Bro-Suis] milk-shake g.
frappieren V.k.e. (hat frappiert) : **1.** bamañ, abafiñ, boemañ, sabatuiñ, sebezañ ; **2.** [gwin] rivañ.
frappierend ag. : sebezus, souezhus-meurbet, iskriv, spontus.
Fräsarbeit b. (-,-en) : [tekn.] frezañ g., frezerezh g.
Fräsautomat g. (-en,-en) : [tekn.] mekanik-frezañ emgefre g., frezerez emgefre b., frez emgefre g.
Fräse b. (-,-n) : [tekn.] frez g., frezerez b.
fräsen V.k.e. (hat gefräst) : [tekn.] frezañ.
Fräser g. (-s,-) : [tekn.] **1.** mekanik-frezañ g., frezerez b., frez g. ; **2.** [den] frezer g.
Fräserin b. (-,-nen) : [tekn., den] frezerez b.
Fräsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik-frezañ g., frezerez b., frez g.
Fraß g. (-es,-e) : **1.** bouetaj g., pasturaj g., brif g., brifenn b., debraj g., kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b., P. magnez g., tarzhell b., trantell b., keusteurenn b., moc'haj g., boued moc'h g., lastez str., loustoni b., tag g., stronk a voued g., traoù gros-fourdouilhet lies., meskaj spontus g., gourmoutaj g. ; *einen Fraß zubereiten,* kabouilhat, tarzhellat ; *so einen Fraß werde ich nicht essen,* boued moc'h ne blij ket din, sell aze moc'haj ! ne lonkin ket ar stronk a voued-se ! ne lonkin ket an darzhell-se ! ne lonkin ket an drantell-se ! gwelloc'h eo ganin tremen hep eget debriñ ar stronk a voued-se ! ; *dünner Fraß,* tinell baour b., tinell dreut b. ; **2.** skloufoni b., lontegezh b., lontregezh b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., gloutoni b., morserezh g.
Frater g. (-s, Fratres) : [relij.] frer g., breur g.
fraternisieren V.gw. (hat fraternisiert) : breudeuriañ [gant], ober breudeur [gant].
Fraternisierung b. (-,-en) : breudeuriadur g., breudeuriañ g.
Fraternität b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b.
Fratz g. (-es,-e) : **1.** marmouzig g. ; **2.** [dre astenn.] pabor g.
Fratze b. (-,-n) : **1.** P. klipenn b., penn g., fas g./b., talfas g. ; **2.** beg-kamm g., mojad g. ; *Fratzen,* fentoù g., mourroù lies., mourennoù lies., geizoù lies., tresoù lies., grimoù lies., arvezioù lies., ardoù gant e c'henoù lies., ardoù fall lies., neuzioù fall lies., gwall fesonioù lies., jestroù lies., andelloù lies., moriskloù lies., marmouzerezh g., orbidoù lies., yekoù lies. ; *Fratzen schneiden,* ober mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, grimoù, fentoù, ardoù gant e c'henoù, andelloù, orbidoù), ober mourrennoù du, andellat, ardaouiñ, kammañ e c'henoù, ober ardoù fall, ober neuzioù fall / ober gwall fesonioù (Gregor) ; **3.** [tisav.] maskl-bolz g.
Fratzengesicht n. (-s,-er) : [tisav.] maskl-bolz g.
fratzenhaft ag. : bourdus, chin, lu, orbidus.
Fratzenschneider g. (-s,-) : andeller g., orbider g., den hag a ra mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, orbidoù, grimoù, ardoù, andelloù) gant e c'henoù g.
frau *raganv-gour dibersonel implijet el lennegezh wregelour evit enebiñ ouzh ar raganv-gour dibersonel boutin* **man** : *frau sagt,* lavaret e vez, lavaret a reer.
Frau b. (-,-en) : **1.** maouez b., pried g., gwreg b. [*liester* gwragez], gwreg-pried b., itron b., denez b., boufam b., femelenn b. [*liester* femelezed, femelenned], gwamm b., parez b., paradur g., plac'h b. ; *die Frauen,* ar merc'hed lies., ar maouezed lies., plac'hed lies. ; *die Frauen zuerst, dann die Männer,* ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *alle, sowohl Männer als auch Frauen,* an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz plac'hed evel paotred ; *die Frau des Hauses, die Hausfrau,* mestrez (maouez) an ti b. ; *geschiedene Frau,* maouez dizimezet b., maouez dispartiet diouzh he fried b. ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *unsere liebe Frau,* an itron Varia b. ; *eine junge Frau,* ur vaouez yaouank b. ; *alte Frau,* kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h kozh b., plac'h kozh b,. P. pratenn b. ; *Ehefrau,* pried g., gwreg b., parez b., paradur g., [a-wechoù e brezhoneg] maouez b. ; *seine zukünftige Frau,* danvez e bried g., danvez e wreg g., e wreg mar bez g., e wreg mar bezo g. ; *Putzfrau, Stundenfrau,* matezh, plac'h-ti b. ; *Waschfrau,* gwennerez b. / gwalc'herez b. (Gregor), kannerez b. ; *Meerfrau, Wasserfrau,* Mari-Vorgan b. / morwreg b. [*liester* morwragez] (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., dourverc'h b., korriganez-dour b. ; *es waren ihrer zwölf, davon genauso viele Männer wie Frauen,* daouzek e oant, ken tog, ken koef ; *der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen,* lakaat termen d'ar gwallziforc'hoù a ra gaou ouzh ar merc'hed ; *die Frau muss ihrem Ehemann gehorchen,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; *Frau als Objekt, Frau als Lustobjekt,* maouez c'hoariell b., korf-tra g. ; *das Wasserholen erledigen die Frauen,* ar c'herc'hat dour a zo labour ar merc'hed ; *er ist ganz schön hinter Frauen her,* hennezh a zo gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, ur gastaouer touet a zo anezhañ, hennezh a zo ur gastaouer eus ar penn, hennezh a zo ur gastaouer diouzh ar penn, ur marc'h-limon eus ar re washañ a zo anezhañ, ur merc'hetaer eus ar penn a zo anezhañ, hennezh a zo ur galouper, P. ur c'hi gaol a zo anezhañ ; *sich mit zweifelhaften Frauen herumtreiben,* gastaoua, gastaouiñ, redek an douilhez ; *so machen's alle Frauen,* doare ar merc'hed eo, e-giz-se e vez kont gant ar merc'hed ; *seine Frau verprügeln,* foetañ e wreg, lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ;

die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer, treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed ; **2.** [dre heñvel.] *Frau Kere,* an itron Kere b., an It. Kere b., [vokativ] Itron Kere ! ; [vokativ] *Frau Direktorin,* Itron renerez b. ; *die Frau Direktorin,* an itron renerez b. ; *wie geht es Ihrer Frau Mutter ?* ha penaos emañ ar bed (emañ kont) gant an itron ho mamm ? ; *Ihre Frau Gemahlin,* (an itron) ho pried, (an itron) ho kwreg, ho hanter tiegezh ; [vokativ] *Frau Oberin,* Mamm superiorez b. ; **3.** [dre astenn.] *sich eine Frau nehmen,* kemer un hanter diegezh, kemer paradur, kemer parez, dimeziñ, fortuniañ, kemer ur plac'h, priediñ, kemer ur verourez, kemer pried / ober e fortun (Gregor) ; *jemanden zur Frau nehmen,* kemer u.b. da wreg, kemer u.b. da bried, kemer u.b. evel pried, dimeziñ u.b., choaz u.b. da wreg, kaout u.b. da wreg, eurediñ u.b. ; *ich wollte sie nicht zur Frau haben,* ne felle ket din kemer ar plac'h-se, ne felle ket din kaout ar plac'h-se ; *jemanden gern zur Frau nehmen,* bezañ kontant eus u.b. evit pried ; *eine geborene Meier zur Frau haben,* bezañ dimezet d'ur vaouez anvet Meier diouzh hec'h anv plac'h yaouank ; *zur Frau geben,* reiñ da bried (da wreg, evit gwreg), kinnig da bried ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau,* gant ar walenn-mañ da euredan.

Frauchen n. (-s,-) : **1.** itron vihan b., gwamm b., gwregig b. ; **2.** [perc'hennez ur c'hi] mestrez b.

Frauenabtei b. (-,-en) : abati leanezed b.

Frauenabteil n. (-s,-e) : [trenioù, istor] kombod evit ar merc'hed g.

Frauenarbeit b. (-,-en) : **1.** labour evit ar merc'hed g., labour ar merc'hed g. ; **2.** labour sokial evit skoazellañ ar merc'hed g.

Frauenarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg merc'hed g., ginekologour g., benvezeg g., benevour g.

Frauenärztin b. (-,-nen) : mezegez verc'hed b., ginekologourez b., benvezegez b., benevourez b.

Frauenbeauftragte(r) ag.k. g./b. : dileuriad e karg eus aozioù buhez ar merc'hed g., dileuriad e karg eus stuzioù buhez ar merc'hed g.

Frauenberuf g. (-s,-e) : micher verc'hed b.

frauenbewegt ag. : benevelour, gwregelour.

Frauenbewegung b. (-,-en) : emsav ar merc'hed g., luskad benevelour g., emsav gwregelour g.

Frauenbildnis n. (-ses,-se) : poltred plac'h g., poltred maouez g.

Frauenblume b. (-,-n) : [louza.] **1.** kramamailh g. [*Matricaria recutita*] ; **2.** boked-Mae g., louzaouenn-an-hañv b. [*Convallaria majalis*] ; **3.** melenig-traezh g. [*Helichrysum arenarium*] ; **4.** louzaouenn-ar-gwilioud b. [*Trillium pendulum*].

Frauendistel b. (-,-n) : [louza.] askol-brizh str.

Frauenfang g. (-s) : merc'hetaerezh g., plac'hetaerezh b., merc'heta g., plac'heta g. ; *auf Frauenfang sein,* merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek ar merc'hed, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, chourañ, klask e chañs gant ar merc'hed, klask fortun, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, ober chou d'ar merc'hed.

Frauenfarn g. (-s,-e) : [louza.] banraden str., raden-gad str.

Frauenfeind g. (-s,-e) : bengasaour g., plac'hkasaour g. ; *er ist ein Frauenfeind,* dispriz en deus ouzh ar merc'hed.

frauenfeindlich ag. : bengas ; *er ist frauenfeindlich gesinnt,* dispriz en deus ouzh ar merc'hed.

Frauenfeindlichkeit b. (-) : bengasaouriezh b., bengasoni b., plac'hkasoni b.

Frauenfrage b. (-) : [polit.] kudenn digaezhadur ar merc'hed b., kudenn parded ar baotred hag ar merc'hed en o gwirioù b.

Frauengemach n. (-s,-gemächer) : **1.** kambr-itron b., saloñsig g. ; **2.** [istor] ti gwragez g.

Frauengeschichten lies. : farsadennoù diwar-benn ar merc'hed lies.

Frauengespräch n. (-s,-e) : diviz kenetre merc'hed g.

Frauenhaar n. (-s,-e) : **1.** blev merc'hed str. ; **2.** [louza.] gouezraden bihan str., raden-ar-Werc'hez str.

frauenhaft ag. : … merc'hed, gwregel ; *er tut so richtig frauenhaft,* lavaret e vefe graet ez eo ur vaouez, kemeret e vefe evit ur vaouez, pebezh penn pezhell a wregig anezhañ, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, n'eo na yar na kilhog, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, ur gogez, ur bolez, Yann an darzhell, Yann-Vari Gogez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh a zo ur c'hast, ur min gwregel en deus.

Frauenhand b. (-,-hände) : dorn ur vaouez g., dorn dous ur vaouez g.

Frauenhass g. (-es) : bengasaouriezh b., bengasoni b., plac'hkasoni b.

Frauenhaus n. (-es,-häuser) : bod evit ar gwragez hag ar merc'hed gwallgaset g., ti-repu evit ar merc'hed g.

Frauenheilkunde b. (-) : [mezeg.] benevouriezh b., benvezegiezh b., ginekologiezh b.

Frauenheld g. (-en,-en) : hoaler g., lorbour g., farlaod g., kilhog ar barrez g., godiser merc'hed g., riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., kluder g., brigoñsour g., louveg g., boufon g., targazh g., tarv g., gad b., kilhog g., paotr kailh g., P. ki gaol g., flemmer g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Frauenhemd n. (-s,-en) : hiviz b., hivizenn b.

Frauenjäger g. (-s,-) : riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., godiser merc'hed g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., boufon g., targazh g., paotr kailh g., P. ki gaol g. chibouter g., gromer g., kilhoger g., kilhog g., siker g., c'hwiler g., flemmer g.

Frauenkenner g. (-s,-) : paotr a oar mat diouzh ar merc'hed g.

Frauenkerze b. (-,-n) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.
Frauenkirche b. (-) : [relij.] iliz an Itron Varia b.
Frauenkleid n. (-s,-er) : gwiskamant merc'hed g., dilhad merc'hed g.
Frauenkloster n. (-s,-klöster) : [relij.] kouent leanezed b.
Frauenknecht g. (-s,-e) : [dre fent] pabor g., floc'hig g., denjentilig g. [*liester* tudjentiligoù].
Frauenkraut n. (-s) : [louza.] **1.** kramamailh g. [*Matricaria recutita*] ; **2.** boked-Mae g., louzaouenn-an-hañv b. [*Convallaria majalis*] ; **3.** melenig-traezh g. [*Helichrysum arenarium*] ; **4.** louzaouenn-ar-gwilioud b. [*Trillium pendulum*].
Frauenleiden n. (-s) : : kleñved merc'hed g.
Frauenliebling g. (-s,-e) : kolladenn ar merc'hed b., moumoun ar merc'hed g., godiser merc'hed g.
Frauenlist b. (-) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.
Frauenlob n. (-s,-e) : meuleudi d'ar merc'hed b.
Frauenmantel g. (-s,-mäntel) : **1.** mantell verc'hed b. ; **2.** [louza.] *spitzlappiger Frauenmantel,* pav-leon g., troad-leon g.
Frauenminze b. (-) : [louza.] arwaz g., bent-ar-Werc'hez b. [*Tanacetum balsamita*].
Frauenmörder g. (-s,-) : drouklazher merc'hed g.
Frauenrechte lies. : gwirioù ar merc'hed lies.
Frauenrechtler g. (-s,-) : benevelour b., gwregelour g.
Frauenrechtlerin b. (-,-nen) : benevelourez b., gwregelourez b.
Frauensattel g. (-s,-) : dibr plac'h g., dibr merc'hed g.
Frauenschuh g. (-s,-e) : [louza.] orkideen velen b., sipred str., botez-ar-Werc'hez b.
Frauenseite b. (-,-n) : [kazetennoù] rubrikenn evit ar merc'hed b., pajenn ar merc'hed b.
Frauenstimme b. (-,-n) : **1.** mouezh vaouez b. ; **2.** [polit.] *die Frauenstimmen,* mouezhioù ar merc'hed lies.
Frauenstimmrecht n. (-s) : gwir da vouezhiañ evit ar merc'hed g.
Frauentäubling g. (-s,-e) : [louza.] ruziglaou str.
Frauentracht b. (-,-en) : dilhad merc'hed lies., dilhad plac'h g.
Frauentum n. (-s) : doareoù ar merc'hed lies.
Frauenüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñver merc'hed g.
Frauenverein g. (-s,-e) : kevredigezh verc'hed b.
Frauenwahlrecht n. (-s) : gwir da vouezhiañ evit ar merc'hed g.
Frauenzeitschrift b. (-,-en) : kelaouenn evit ar merc'hed b.
Frauenzimmer n. (-s,-) : **1.** itron b., dimezell b. ; **2.** gwrac'h b., gwamm b., paotrez b., paotrezenn b., femelenn b. ; *arrogantes Frauenzimmer,* pennsac'henn b., pebrenn b., balc'henn b. ; *affektiertes Frauenzimmer,* penn chuchu g., chuchuenn b., damez b., pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., Katellig toull-sev b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., segalenn g., gwall itron b.
Fräulein n. (-s,-) : dimezell b., plac'h-yaouank b. ; [vokativ] *gnädiges Fräulein,* Dimezell b. ; *Ihr Fräulein Tochter,* an dimezell ho merc'h b., ho merc'h plac'h yaouank b. ; *Fräulein Müller,* an dimezell Müller, [vokativ] Dimezell Müller ; *Frl. Müller,* an Dim. Müller ; *Fräulein Müller und Schmidt, Frl. Müller und Schmidt,* an Dim.Dim. Müller ha Schmidt, an dimezelled Müller ha Schmidt.
Fräuleinstift n. (-s,-e) : [relij.] kouent evit an dimezelled nobl b.
fraulich ag. : gwregel, kuñv, dous, hag a zere ouzh ar merc'hed.
Fraulichkeit b. (-) : gwregelezh b., benevelezh b.
Freak g. (-s,-s) : paotr tik war udb g., paotr ar ... g. ; *Computerfreak,* paotr tik war ar stlenneg g., paotr ar stlenneg g.
frech ag. : dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, difoutre, diskramailh, difeson, disneuz, direvil, vil, treut, dibistig, dizereat, dizoare, re zieub e zoareoù, re libr en e gomzoù, euver, ront ; *frecher Kerl,* paotr divergont (hardizh, dichek, digoll, divezhet, difoutre, her, balc'h, disneuz) g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., c'hwiltouz g., chalvant g., divergont g. ; *freche Kerle,* bleizaj g. ; *frech sein,* divergontiñ, bezañ dichek (divergont, hardizh, digoll, her, balc'h, divezh, difoutre), respont u.b., eilgeriañ ouzh u.b., bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, bezañ ur paotr a foeltr forzh, kaout kribell, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ diskramailh, komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., komz treut ouzh u.b., bezañ treut e gomz ; *jemandem freche Antworten geben,* eilgeriañ ouzh u.b. ; *ihr seid ja frech,* souezhus-meurbet eo ho toare diseven, c'hwi a zo hardizh evel chas, na c'hwi 'zo euver ! n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h ! P. c'hwi a zo ront deoc'h, ne vank ket avel deoc'h.
Adv. : dichek, vil, dibistig, treut, divalav, her ; *frech antworten,* respont dichek, respont ken dichek ha tra, respont u.b. ; *sich jemandem gegenüber frech benehmen,* komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., komz dibistig ouzh u.b., komz treut ouzh u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ digoll e-keñver u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., bezañ dichek e-keñver u.b.
Frechdachs g. (-es,-e) : lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., c'hwiltouz g., chalvant g., divergont g., gast vihan b., gwidal g. ; *so ein Frechdachs !* pebezh pezh divergont a baotr ! ; *Frechdachse,* bleizaj g.
Frechheit b. (-,-en) : hardizhded b., divergontiz b., divezhoni b., dichekadenn b., divezhded b., divezhder g., dizereadegezh b. ; *er hat sich mir gegenüber Frechheiten erlaubt,* komzet en doa vil ouzhin, aet e oa vil din, komzet en doa dibistig ouzhin, dichek (dizouj) e oa bet em c'heñver, ne oa ket deuet din evel ma'z eo dleet, disprizet en doa doujañ din, ne oa ket deuet din evel ma faot, deuet e oa din gant dismegañs, direspet e oa bet em c'heñver, aet e oa re frank ouzhin ; *was für eine Frechheit !* pebezh divergontiz ! n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h ! P. c'hwi a zo ront deoc'h ! c'hwi a zo hardizh evel chas ! ne vank ket avel deoc'h ! ; *er hatte die Frechheit, so etwas zu behaupten, er hatte die Frechheit, so etwas zu tun,* aet e oa keit all.

Frechling g. (-s,-e) : lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., c'hwiltouz g., chalvant g., gwidal g., divergont g.
Frederika b. : Frederika b.
Freesie b. (-,-n) : [louza.] elestr freesia str.
Freeware b. (-,-n) : [stlenn.] netrant g., meziant digoust g.
Fregatte b. (-,-n) : [merdead.] fourgadenn b.
Fregattenkapitän g. (-s,-e) : [merdead.] kabitenn a fourgadenn g.
frei ag. : **1.** diere, libr, dieub, dishual, frank, dizalc'h, digabestr, distag, distrob, freals, diampech, diliamm, dinask ; *frei sein,* bezañ en e frankiz ; *ein freies Volk,* ur bobl diere (dieub, dishual) b. ; *Irland blieb frei vom römischen Joch,* lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *mein Land soll frei werden,* ra vezo digabestr va bro ; *die freie Entwicklung der Persönlichkeit,* diorroadur dinask ar bersonelezh g. ; *jeder hat das Recht auf freie Berufswahl,* pep den en deus gwir da zibab al labour a gar ; *was Sex betrifft, ist jeder frei,* pezh a ra un den gant e revr ne sell ouzh nikun, pep hini a ra pezh a gar gant e revr, pep den a ra pezh en deus c'hoant gant e revr, pep hini a ra pezh a blij dezhañ gant e revr ; *der freie Wille,* ar frankdiviz g. ; *freier Beruf,* micher frank b. ; *er hat seinen freien Willen,* derc'hel a ra e droad er par, e spered hag e ratozh a zo gantañ, en e frankiz emañ, bevañ a ra en e ziviz, heuliañ (ober) a ra e roll, bevañ a ra en e roll, ober a ra pep tra evel ma plij gantañ, bevañ a ra diouzh ma plij gantañ, ober a ra pep tra hervez e blijadur, bevañ a ra hervez e blijadur, bevañ a ra en e ziviz, mestr eo anezhañ e-unan / bevañ a ra en e yezh (Gregor), diliamm eo d'ober pezh a gar ; *freier Schriftsteller,* skrivagner dizalc'h g. ; *freies Geleit,* paper-tremen g., aotre-tremen g. ; *das steht zur freien Verfügung,* kement-mañ a zo e gourc'hemenn an holl, kement-mañ a c'hall bezañ implijet gant pep hini a garo ; [dre skeud.] *die freien Künste,* **a)** [Krennamzer] an triviom hag ar c'houadriom, ar seizh arz lies. ; **b)** [prantad klasel] an arzoù spered, ar skiantoù nobl hag onest / an arzoù onest (Gregor) ; *freie Verse,* gwerzennoù frank lies. ; *freie Übersetzung,* troidigezh frank (laosk) b., azasadenn b. ; [kenw;] *freier Markt,* nevid frank g., franknevid g., marc'had frank (digor) g., frankizegezh b. ; *freie Reserven,* miradoù arc'hant sec'h (dibrez, laosk, dizolo, a-benn, diouzhtu) lies. ; *freier Diskont,* diskont prevez b./g. ; [kimiezh] *Gas wird frei,* dilaosket e vez gaz ; [tredan] *freie Energie,* energiezh dilaosket b. ; *freie Neutronen,* neutron diere str., neutron distag str. ; [sport] *freier Fall,* kouezhadenn libr (dieub) b. ; *mit der freien Hand,* gant e zorn dispeg ; [tr-l] *jemanden auf freien Fuß setzen,* lezel hed e c'har gant u.b., leuskel u.b., lezel u.b. da vont, dieubiñ (digarc'hariañ, dibrizoniañ) u.b., reiñ e frankiz d'u.b. ; *jemanden auf freiem Fuße lassen,* lezel u.b. en e frankiz da c'hortoz ; *jemandem freie Hand lassen,* leuskel pep frankiz gant u.b., leuskel u.b. en e roll, lezel u.b. en e ziviz, lezel kabestr laosk war moue u.b., lezel kordenn gant u.b., lezel ar stag gant u.b., reiñ galloud leun d'u.b. ; *freie Hand haben, freies Spiel haben,* gallout ober pezh a garer, bezañ diliamm (dispeg) d'ober pezh a garer, bezañ lezet en e ziviz, bezañ d'an-unan da zivizout hervez ma kavo gwelloc'h, bezañ dinask evit ober ar pezh a zo en e garg, bezañ frank war an-unan, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ en e aez, bezañ en e ec'hon, bezañ frank war an-unan / bezañ e frankiz / kaout frankiz / bezañ ec'hon d'an-unan (Gregor) ; *jemandem freies Spiel lassen,* lezel pep frankiz gant u.b. d'ober e c'hiz, reiñ galloud leun d'u.b., lezel frankiz gant u.b. d'ober pezh a gar, leuskel u.b. en e roll, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. d'ober e roll, leuskel e vrid war e voue gant u.b., leuskel u.b. d'ober e c'hiz, lezel u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., leuskel herr gant u.b., lezel u.b. da heul e santimant, lezel u.b. en e vadober ; *etwas aus freiem Antrieb (aus freien Stücken, aus eigenem freien Willen) tun,* ober udb diouzh e benn e-unan (a youl gaer), ober udb drezañ e-unan, ober udb dre e benn e-unan, ober udb a youl frank / ober udb gant e veno / ober udb gant e c'hrad vat / ober udb a galon vat / ober udb a c'hrad vat / ober udb a veno (Gregor), ober udb hep red, ober udb hep nep redi ; *seiner Fantasie freien Lauf lassen,* leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal, da gantren), lezel kabestr gant e faltazi, lezel e spered da gantren hervez e faltazi ; *seiner Wut freien Lauf lassen,* dispakañ e gounnar, diskouez egar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan ; *freie Ansichten haben,* bezañ frank e vennozhioù, bezañ haelsperedek, bezañ frontal, na vezañ strizh e revr ; *aus freier Hand kaufen,* prenañ a-c'hrad-e-grad (dre gaer, a zorn da zorn) ; *aus freier Hand zeichnen,* tresañ diwar sav, tresañ evel (diouzh) ma teu ; *freier werden,* frankaat, dont da vezañ dieupoc'h, kaout muioc'h a frankiz.
2. diank, frank, dieub, dijabl, diliamm, di-, hep, diskarget, diskarg, disamm, distrob, kuit, libr ; *frei von jeder Sorge,* kuit a bep anken, diank diouzh pep anken, diank a bep anken, dianken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, disamm diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, diskarg eus pep trubuilh, libr ha disamm a bep anken, ken dinec'h ha tra, divec'h a boan, dirouestl, kuit a bep droug ; *frei von Verpflichtungen,*

dizever, dizalc'h, dilu, diendalc'h, frank a bep endalc'h, kuit a bep endalc'h, kuit a endalc'hioù, hep luz ebet, diliamm d'ober pezh a garer ; *frei von Fehlern,* difazi, disi ; *frei von Schuld,* dinamm, digablus, didamall, diantek, divlam ; *frei von Mängeln,* disi, direbech, didech, dinamm, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *frei von Vorurteilen,* dirakvarn, disparl, hep doug na dizoug, hep rakvarnioù ebet ; *frei von Militärdienst,* diskarget eus e amzer-soudard, diskarg eus e amzer-soudard, kuit d'ober e gonge ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven,* migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù ; *frei weg !* torrit ar renkoù ! kit kuit ! pep hini d'e du ! freuz ! freuzit ! ; *den Rücken frei haben,* bezañ sur eus e adreñv, bezañ sur ne gouezho ket ar bec'h warnañ eus an adreñv.

3. diviz, difrejoù, kuit, kuit a vizoù, digoust, digoust-kaer, evit mann, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, kuit a bep gwir, digoust ha diviz ; *freier Eintritt,* netra da baeañ evit mont tre, mont e-barzh frank g., mont e-barzh digoust g. ; *freie Station,* ti hag aoz digoust, bod ha loj evit netra ; *frei Haus geliefert,* kaset digoust betek ti ar prener ; *freie Fahrt,* beaj (treizh g.) digoust b. ; *ein freies Essen,* ur pred kuit g., ur pred bouzar g. ; *frei von Abgaben, gebührenfrei,* diviz, didaos, digoust, kuit a bep taos, frank a bep taos, kuit a dailhoù ; *frei von Lasten,* disamm, kuit a bep karg ; *die Memoiren dieses Dichters sind frei geworden,* erru eo ar gwirioù miret war eñvorennoù ar barzh-mañ d'o zermen, n'eus ket a wirioù miret ken war eñvorennoù ar barzh-se.

4. diac'hub, dieub, distank, distrobell, digor, frank ; *die Eisenbahnstrecke ist frei,* diac'hub eo an hent ; *der Weg ist frei,* n'eus netra o strobañ ac'hanomp war an hent, distank eo an hent, digor eo an hent, frank eo an hent, distrobell eo an hent ; [lu] *vom Feinde frei,* diac'hub, dieub, dieubet eus an enebourien ; [hent] *frei werden,* distankañ.

5. dizolo, dispak, digor, ec'hon, libr, frank ; *freie Gegend,* bro dizolo b., tachenn dispak b., tachen digor b., tachenn frank ha libr b. ; *freie Sicht,* gweled ec'hon g., dremmwel ec'hon g. ; *freies Feld,* maez g., maezioù ; *er hat sein Haus auf freiem Feld gebaut,* savet en deus ti er frank (e-metoù ar parkoù) ; *freier Platz,* lec'h dizolo g., lec'h digor g. ; *unter freiem Himmel,* dindan bolz an neñv, dindan toenn an noz, dindan an amzer vras, e kambr ar stered, e maner Lonk-Avel, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan toenn an deiz, dindan ar billig vras, war ar frank, er-maez, hep goudor, dindan an holl amzer, e ti ar pevar avel, etre ar pevar avel, er pevar avel, war ar maez, war ar maezioù, e ti Mari C'hlazioù, en aer vras ; *im Freien nächtigen,* kousket e-barzh liñselioù sant Pêr, lojañ e kambr ar stered, lojañ e maner Lonk-Avel, kousket e kambr ar stered (e maner Lonk-Avel, dindan ar billig vras), chom da ziwall al loar eus ar bleiz, na gaout nemet toenn an noz evit en em c'holeiñ, chom da gousket e ti Mari C'hlazioù.

6. diac'hub, dieub, diberc'henn, vak, dibourvez, goullo, libr ; *die Wohnung ist frei,* diac'hub eo ar ranndi, vak eo ar ranndi, goullo eo ar ranndi ; *einen Platz für jemanden frei lassen,* mirout ur plas evit u.b. ; *haben Sie noch ein Zimmer frei ?* ur gambr vak a chomfe ganeoc'h evit fenoz ? ; *für etwas Platz frei lassen*, leuskel plas evit udb ; *dieser Platz ist noch frei,* diac'hub (dieub, diberc'henn, goullo) eo ar plas-mañ ; *die Stelle wird bald frei,* hep dale (a-benn nebeut) e vo vak (dibourvez, goullo) ar post-labour-se, libr e vo ar post-labour-se a-benn nemeur ; *freie Arbeitskräfte,* dornioù-labour a c'haller ober ganto lies., dornioù-labour distriv lies.

7. [amzer] vak, dibrez, dizever, dibouez, distriv ; *einen freien Tag bekommen,* kaout un devezh amzer vak ; *er hat keine freie Stunde mehr,* beuzet eo gant al labour, labour en devez dreist penn, n'en deus ket un eurvezhig da zioueriñ ; *in meinen freien Stunden,* etre keuz ha reuz, da'm eurioù vak, da euriadoù dibouez, pa vez vak warnon, em amzerioù vak, pa 'm bez lezir ; *(sich) frei nehmen,* kemer amzer vak, kuitaat e labour, dioueriñ ur pennad amzer (un herrad amzer), dioueriñ un devezhig bennak.

8. [sport] *frei sein,* bezañ e-unan, bezañ dizalc'h.

Adv. : **1.** en e frankiz, e frankiz, diere, e diere, dishual, dinask, dizalc'h, digabestr, dilas, distrob, libr ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen,* mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad, mont ha dont digabestr e diabarzh ur Stad, mont ha dont libr e diabarzh ur Stad, bezañ frank d'an-unan mont ha dont e diabarzh ur Stad ; *frei herumlaufen,* bale e diere, bale distrob ; *die Hühner laufen frei herum,* en o frankiz emañ ar yer, dinask eo ar yer ; *seinen Aufenthaltsort frei wählen,* dibab e annez en e frankiz ; *den Garageneingang bitte frei halten,* na stankit ket toull al lab-karr mar plij, arabat tuañ (parkañ) ho karr dirak toull ar c'harrdi ; *ich kann über dieses Geld nicht frei verfügen,* n'on ket mestr war an arc'hant-se, ne c'hallan ket ober pezh a garan eus an arc'hant-se ; *frei von der Leber weg reden,* lavaret frank ha ront e soñj, lavaret frank ha libr e soñj, lavaret hardizh e soñj, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz libr, komz eeun, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h d'an diaoul, na vezañ sac'h an diaoul ; *frei sprechen,* ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn diwar sav, sevel ur brezegenn war an tomm, sevel ur brezegenn war an tach, sevel ur brezegenn war ar prim, sevel ur brezegenn war an trumm ; *etwas frei heraussagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb frank ha ront - lavaret udb frank ha libr - lavaret hardizh udb - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret

groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na gaout kambr a-dreñv ebet - bezañ solud en e gomzoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret e soñj gant herder - bezañ distlabez da lavaret udb - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *frei erfunden,* gevier forjet penn-da-benn, ijinet penn-da-benn, tri gaou bep daou c'her, gevier ha fardaj tout ! **2.** [kenwerzh] digoust, evit mann, frank a vizoù, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù ; *frei Schiff,* hep mizoù treuzdougen, hep mizoù-kas gant ar vag, frank a vizoù treuzdougen ; *die Ware wird frei Haus geliefert,* kaset e vez ar varc'hadourezh da di ar prener hep mizoù-kas ebet ; *die Preise verstehen sich frei Haus,* ar mizoù-kas a zo e-barzh ar prizioù-se ; **3.** *haben Sie noch ein Zimmer frei für die Nacht ?* ur gambr vak a chomfe ganeoc'h evit fenoz ? ; **4.** [gwir] *frei verfügbarer Teil,* keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b. ; **5.** *frei liegend,* dizolo ; **6.** P. *ein Mädchen frei schießen,* falc'hat he flourenn d'ur plac'h, boulc'hañ ur plac'h, diflourañ ur plac'h, didalañ ur plac'h, distankañ ur plac'h, dilouediñ ur plac'h, lakaat an alc'hwez e-barzh ar varrikenn.

Freiaktie b. (-,-n) : [arc'hant.] kevrann digoust b., kevrann guit b.

Freibad n. (-s,-bäder) : poull-neuial dido g., poull-neuñviñ dido g., poull-neuial dindan an amzer g., poull-neuial war ar frank g.

freibekommen V.k.e. (bekam frei / hat freibekommen) : **1.** dieubiñ, frankizañ, digabestrañ, dishualañ, dinaskañ, dont a-benn da zieubiñ, dont a-benn da zigarc'hariañ, dont a-benn da zibrizoniañ ; **2.** distankañ, distouvañ, karzhañ, skarzhañ.

V.gw. (bekam frei / hat freibekommen) : kaout amzer vak, kaout koñje.

Freiberuf g. (-s,-e) : micher frank b., frankvicher b.

Freiberufler g. (-s,-) : frankvicherour g., micherour frank g., micherour war e gont e-unan g., micherour dizalc'h g.

Freiberuflerin b. (-,-nen) : frankvicherourez b., micherourez frank b., micherourez war he c'hont hec'h-unan b., micherourez dizalc'h b.

freiberuflich ag. : *freiberuflich tätig,* war e gont e-unan, dizalc'h, frankvicherour, en e beadra.

Freibetrag g. (-s,-beträge) : diskarg g., disamm g., sammad kuit a dailhoù g., usvevenn gemedel frankizus b.

Freibeuter g. (-s,-) : [merdead.] kourser g., morbreizher g., morlaer g., forbann g.

Freibeuterei b. (-) : [merdead.] kourserezh g., morbreizherezh g.

Freibier n. (-s,-e) : bier digoust g., bier evit netra g., banne bier bouzar g.

freibleibend ag. : [kenwerzh] frank a bep endalc'h, kuit a bep endalc'h, hep nep redi, diendalc'h, diret, diredi.

Freibord g. (-s,-e) : bordaj war-laez g., bourzhell b.

Freibrief g. (-s,-e) : paper-tremen g., aotre-tremen g., frankiz b.

Freiburg n. : Freiburg b.

Freidenker g. (-s,-) : frankveizour g., libertin g., libertinour g.

Freidenkerei b. (-) : frankveizouriezh b.

Freidenkerin b. (-,-nen) : frankveizourez b., libertinourez b.

freidrehen V.gw. (rannadus) (hat freigedreht) : P. brizhañ, broc'hañ, brouezañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, glazañ, krugañ, taeriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa.

Freie(r) ag.k. g./b. : [istor] frankiziad g., frankiziadez b., brientin g., brientinez b., den distag g., den libr g. ; *die Freien und die Sklaven,* an dud distag hag ar sklaved, an dud libr hag ar sklaved.

Freie(s) ag.k. n. : frank g., diavaez g. ; *im Freien,* war ar frank, dindan an amzer, dindan an amzer vras, en amzer, en amzer vras, er-maez, hep goudor, dindan an holl amzer, e ti ar pevar avel, etre ar pevar avel, er pevar avel, war ar maez, war ar maezioù, e ti Mari C'hlazioù, dindan toenn an noz, e kambr ar stered, e maner Lonk-Avel, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan toenn an deiz, dindan ar billig vras ; *im Freien wachsender Baum,* gwezenn a gresk dindan an amzer (war ar frank).

freien V.k.e. (hat gefreit) : *ein Mädchen freien,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn he dorn digant ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h da bried, goulenn ur plac'h da zimeziñ, goulenn ur plac'h da eurediñ, P. klask teurel e diner e botez ur plac'h bennak.

V.k.d. (hat gefreit) : *um ein Mädchen freien,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h da bried.

V.gw. (hat gefreit) : dimeziñ, eurediñ.

Freier g. (-s,-) : **1.** gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g. ; **2.** pleustrer g., goulenner g., lesaour g., dimezer g.

freierdings Adv. : a-youl, a-youl gaer, a-youl-vat, ac'hanon va-unan, a galon vat, a-youl-frank, a galon vat hag a youl frank, gant va grad vat, a-berzh-vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, laouen, hep nep redi, hep red.

Freiersfüße lies. : *auf Freiersfüßen gehen,* klask ur plac'h da zimeziñ, klask fred, klask fortuniañ.

freifinanziert ag. : arc'hantaouet gant arc'hant prevez, arc'hantaouet gant kevalaoù piaouel.

Freiersmann g. (-s,-männer) : **1.** pleustrer g., goulenner g., lesaour g., dimezer g. ; **2.** marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimezioù g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g., chourig g., mankaniour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g.

Freiexemplar n. (-s,-e) : skouerenn digoust b.

Freifahrtschein g. (-s,-e) : bilhed digoust g.

Freifrau b. (-,-en) **/ Freifräulein** n. (-s,-) : baronez b.

Freigabe b. (-,-n) : **1.** disezisañ g. ; **2.** frankizadur g. ; *Preisfreigabe,* disparlañ ar prizioù g., disparladur ar prizioù g., frankizadur ar prizioù g., distardadur ar prizioù g., diharzadur ar prizioù g., diskornadur ar prizioù g. ; **3.**

Baufreigabe, aotre sevel ti g., aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., lañvaz sevel ti g.
Freigabetaste b. (-,-n) : stokell gadarnaat b., stokell dalvoudañ b.
Freigang g. (-s,-gänge) : [prizoniad] aotre da guitaat an toull-bac'h evit ur mare g., aotre ezkerzh g.
Freigänger g. (-s,-) : **1.** [lu] tennataer g., brezelour frank g. ; **2.** prizoniad bet aotreet da guitaat an toull-bac'h evit ur mare g.
freigeben V.k.e. (gibt frei / gab frei / hat freigegeben) : **1.** lezel da vont, dieubiñ, digarc'hariañ, dibrizoniañ, reiñ e frankiz da, frankizañ, aotren, distankañ war ; *diese Straße ist jetzt für den Verkehr freigegeben,* emañ digor bremañ ar straed-se d'ar c'hirri, distanket eo bet war ar straed-se ; *Landung freigegeben,* bez e c'hallit douarañ (pradañ) ; *Start freigegeben,* bez e c'hallit dibradañ ; *einen Ort zur Plünderung freigeben,* lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h ; **2.** [dre astenn.] reiñ amzer vak, reiñ koñje, reiñ lezir, goarekaat ; **3.** [prizioù] distardañ, disparlañ, diskornañ.
freigebig ag. : *freigebiger Mensch,* den largentezus, den lark g., den mat da reiñ g. ; *freigebig sein,* bezañ brokus, bezañ brokus gant e wenneien, bezañ lark, bezañ largentezus, bezañ frontal, bezañ mat da reiñ, bezañ e galon en e vañch, bezañ e galon vat gant an-unan war e zorn, bezañ e galon vat gant an-unan war palv e zorn, bezañ druz, bezañ foran, reiñ lark, reiñ gant brokusted, reiñ gant largentez, na vezañ start war an distag, mont frank d'e yalc'h, skuilhañ puilh e arc'hant ; *allzu freigebig,* brokus betek re, lark betek re, largentezus betek re, frontal betek re, foran, koufon, dierbed, diarboell, dispignus, dizamant, trezer, trezenner.
Freigebigkeit b. (-,-en) : brokusted b., brokuster g., largentez b., frontalentez b., diarboell g. ; *übermäßige Freigebigkeit,* relargentez b.
Freigehege n. (-s,-) : gwarezva loened g.
Freigeist g. (-es,-er) : frankveizour g., spered diliamm g., libertin g., libertinour g., spered disuj g., spered diskredik g.
Freigeisterei b. (-) : frankveizouriezh b., diskred g., amgred g.
freigeistig ag. : frankveizour, diliamm a spered, disuj, diskredik, amgredik.
Freigelassene(r) ag.k. g./b. : frankiziad g., frankiziadez b., frankizad g., frankizadez b.
Freigepäck n. (-s) : pakadoù kuit a vizoù lies., pakadoù frank a vizoù lies.
freigestellt ag. : diskarget eus e amzer-soudard, diskarg eus e amzer-soudard, kuit d'ober e gonje.
Freigraf g. (-en,-en) : [istor] barner eus lez-varn ar Vem santel g.
Freigrafschaft b. (-,-en) : **1.** frankgontelezh b. ; **2.** [istor] frankgontelezh Burgondia b., Burgondia-Uhel b.
Freigrenze b. (-,-n) : [tekn., kenw.] frankiz valtoutel b., frankiz pakadoù b., usvevenn an disamm tailhoù b., gourin tellañ g.
Freigut n. (-s,-güter) : **1.** [istor] douar kuit g., dalc'h kuit g., douar nobl g. (Gregor) ; **2.** [kenwerzh] marc'hadourezh kuit a daos maltouterezh b., marc'hadourezh frank a daos maltouterezh b.
freihaben V.gw. (hat frei / hatte frei / hat freigehabt) : kaout amzer vak, kaout koñje, kaout lezir, kaout goar, goarekaat ; *du hast jetzt viel zu oft frei,* re vak out deuet da vezañ.
Freihafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh frank g., porzh kuit g.
freihalten V.k.e. (hält frei / hielt frei / hat freigehalten) : *jemanden freihalten,* paeañ evit u.b.
Freihandel g. (-s) : frankeskemm g., eskemmerezh frank g.
Freihandelsabkommen n. (-s,-) : emglev a frankeskemm g.
Freihandelspolitik b. (-) : politikerezh diazezet war ar frankeskemm g.
Freihandelszone b. (-,-n) : takad frankeskemm g., takad frank g.
freihändig ag. : **1.** [kenw.] *freihändiger Verkauf,* gwerzh dre gaer b. gwerzh a-c'hrad-e-grad (Gregor) b., gwerzh a zorn da zorn b. ; **2.** *freihändiges Schießen,* tennadeg hep harp ebet b. ; **3.** [marc'h-houarn] *freihändig Rad fahren,* mont dispeg dorn, c'hoari dispeg dorn, bleinañ dispeg dorn.
Adv. : *freihändig zeichnen,* tresañ diwar sav, tresañ diouzh (evel) ma teu.
Freihandzeichnen n. (-s) : treserezh diwar sav g.
Freiheit b. (-,-en) : **1.** frankiz b., librentez b., dishualded b., dishualder g., diere g., kabestr g., kabestr laosk g., kabestr hir g., roll g. ; *Freiheit oder Tod,* kent mervel eget bezañ e nask ; *jeder hat das Recht auf Freiheit,* gwir a zo gant pep hini d'ar frankiz a zen, gwir a zo gant pep hini d'an diere ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *Freiheit, Gleichheit, Brüderlichkeit,* Frankiz, Kevatalded, Breudeuriezh ; [gwir] *bürgerliche Freiheiten, individuelle Freiheiten,* frankizioù hiniennel lies. ; *politische Freiheiten,* frankizioù lies., frankizioù keodedel lies. ; *religiöse Freiheit, Glaubensfreiheit,* frankiz kredenn b., frankiz azeuliñ b. ; *Rede- und Schreibfreiheit,* librentez an teod hag ar bluenn b., frankiz-estaoliñ b. ; *Pressefreiheit,* frankiz ar Wask b., frankiz ar moullañ b., frankiz embann b. ; *wirtschaftliche Freiheit,* frankizioù ekonomikel lies., frankizioù armerzhel lies., frankiz ekonomikel b. ; *formale Freiheit,* frankiz furmek b. ; *reale Freiheit,* frankiz werc'hek b. ; *einem Volke die Freiheit schenken,* reiñ he frankiz d'ur bobl ; *den Weg der Freiheit schreiten,* kerzhet war bali ar frankiz, kerzhet gant hent ar frankiz ; *in Freiheit lebende Tiere,* loened en o frankiz lies. ; *jemanden in seiner Freiheit beschränken, jemandes Freiheit einschränken,* krennañ frankiz u.b., strishaat frankiz u.b., lakaat ur maen-harz da frankiz u.b., lakaat harz da frankiz u.b., stardañ e nask d'u.b., naskañ u.b. ; *für die Freiheit seines Landes kämpfen,* stourm evit frankiz e vro ; *die Freiheit seines Landes verteidigen,* difenn frankiz e vro ; *seine Freiheit erkämpfen,* gounit e frankiz dre an armoù ; *wir stehen unserer eigenen Freiheit im Wege,* mirout a reomp hor frankiz ouzhomp hon-unan, stankañ a reomp ouzhomp hon-unan hent ar frankiz ; **2.** [dre skeud.] *sich die Freiheit nehmen, etwas zu tun,* bezañ dichek

(hardizh, her, balc'h, dibalamour, digoll, digaz, difoutre) a-walc'h evit ober udb, krediñ ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an divergontiz (an hardizhegezh) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (bezañ ken divezh) evit ober udb / krediñ hep mezh ober udb (Gregor) ; *er hat sich die Freiheit genommen, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all ; *er hat sich die Freiheit genommen, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù ; *sich Freiheiten gegen jemanden herausnehmen,* mont hep feson d'u.b., mont hep fesonioù d'u.b., mont hep ken feson d'u.b., bezañ re zichek e-keñver u.b., mont gant divergontiz d'u.b., mont re frank ouzh u.b. ; **3.** [dre astenn.] *volle Freiheit haben,* bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ en e aez, bezañ en e ec'hon, bezañ frank war an-unan / bezañ e frankiz / kaout frankiz / bezañ ec'hon d'an-unan (Gregor), bezañ kabestr laosk (kabestr hir) war e voue, bevañ en e roll, bezañ en e roll, bezañ lezet en e ziviz, gallout ober diouzh e ziviz, gallout ober pep tra evel ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra diouzh ma plij gant an-unan, gallout bevañ hervez e blijadur, gallout ober pep tra hervez e blijadur ; **4.** *poetische Freiheit,* frankiz ar barzh e-keñver ar yezh b., direolerezh barzhoniek g., lañvaz barzhel g. ; **5.** frañchiz b., disamm g. ; *Straffreiheit,* digastiz g. ; *Portofreiheit,* frañchiz post b.

freiheitlich ag. : frankizour, liberal, frankizel, frankizek ; *freiheitliche Gesinnung,* frankizegezh b., liberalegezh b.

Freiheitsberaubung b. (-,-en) : **1.** lamadur ar frankiz g., nask g. ; **2.** [gwir] harz d'ar frankiz er-maez lezenn g., krennadur frankiz er-maez lezenn g., bac'hadenn er-maez lezenn b.

Freiheitsbeschränkung b. (-,-en) : harz d'ar frankiz g., krennadur frankiz g., nask g.

Freiheitsdrang g. (-s) : sec'hed a frankiz g., c'hoant bras da vezañ dieub g., itik da vezañ dieub g., hiraezh da vezañ dieub b., avel ar frankiz g.

Freiheitsentzug g. (-s) : **1.** lamadur ar frankiz g., nask g. ; **2.** [gwir] bac'hidigezh b.

Freiheitskampf g. (-s,-kämpfe) : stourm evit ar frankiz g.

Freiheitskämpfer g. (-s,-) : **1.** stourmer evit ar frankiz g. ; **2.** [istor] stourmer evit an dizalc'hidigezh g.

Freiheitskämpferin b. (-,-nen) : **1.** stourmerez evit ar frankiz b. ; **2.** [istor] stourmerez evit an dizalc'hidigezh b.

Freiheitskrieg g. (-s,-e) : brezel a zizalc'hidigezh g., brezel a zieubidigezh g.

freiheitsliebend ag. : tomm ouzh ar frankiz.

Freiheitsmütze b. (-,-n) : [istor] boned ruz g., boned republikan g., [dre fent] tog buzhug g.

Freiheitsrechte lies. : frankizioù foran lies., frankizioù keodedel lies.

Freiheitsstatue b. (-,-n) : delwenn ar Frankiz b.

Freiheitsstrafe b. (-,-n) : [gwir] bac'hidigezh b., karc'haridigezh b.

Freiheitswelle b. (-,-n) : avel ar frankiz g., lanv ar frankiz g. ; *die Freiheitswelle verbreitete sich über das ganze Land,* c'hwezhañ a reas avel ar frankiz war ar vro a-bezh, lanv ar frankiz a zirollas war ar vro.

freiheraus Adv. : *freiheraus sprechen,* dont frank ha ront gant an-unan, dont frank ha libr gant an-unan, lavaret hardizh e soñj, dont didroidell gant an-unan, komz distag, komz libr, komz a-dak, komz a galon frank, komz didrokaer, komz eeun, komz didroidell, komz displeg, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret diwisk e soñj, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na gaout treuzoù ebet war e zor.

Freiherr g. (-n,-en) : baron g.

Freiherrschaft b. (-) : **1.** [takad] baronelezh b. ; **2.** [karg, titl] baronigelezh b., baroniezh b.

Freiin b. (-,-nen) : baronez b.

Freikarte b. (-,-n) : bilhed digoust g.

Freikauf g. (-s,-käufe) : daspren g., dasprenerezh g., dasprenadur g., dasprenadenn b., redimerezh g.

freikaufen V.k.e. (hat freigekauft) : dasprenañ, redimañ, akuitañ.

V.em. : **sich freikaufen** (hat sich (t-rt) freigekauft) : **1.** frankaat, redimañ, dasprenañ e vuhez gant arc'hant ; **2.** *sich von etwas freikaufen,* seveniñ udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb.

Freikirche b. (-,-n) : iliz frank b.

Freiklettern b. (-s) : kraperezh dieub g., kraperezh gant an daouarn hag an daoudroad hepken g.

freikommen V.gw. (kam frei / ist freigekommen) : **1.** adkavout e frankiz, bezañ dieubet ; **2.** kemer amzer vak, kuitaat e labour, dioueriñ ur pennad amzer, dioueriñ un herrad amzer.

Freikörperkultur b. (-) : noazhkorferezh g.

Freikörperkulturanhänger g. (-s,-) : noazhkorfer g., noazhkorfour g.

Freikörperkulturanhängerin b. (-,-nen) : noazhkorferez b., noazhkorfourez b.

Freikorps n. (-,-) : [istor] rann-arme frank b., korf arme frank g., korf frank g., strollad-stourm frank g.

Freikurs g. (-es) : **1.** [arc'hant.] mon frank g. ; **2.** rummad kentelioù digoust g.

Freiland n. (-s) : **1.** [labour-douar] frank g. ; **2.** maezioù lies., openfield g.

Freilandkultur b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh-douar war ar frank b.

freilassen V.k.e. (lässt frei / ließ frei / hat freigelassen) : **1.** dieubiñ, leuskel da vale, leuskel, leuskel da vont, leuskel da redek, lezel da vont, frankizañ, frañchizañ, divac'hañ, dibrizoniañ, digarc'hariañ, frankaat, reiñ e frankiz en-dro da, dispegañ diouzh, lezel hed e c'har [gant u.b.] ; *einen Sklaven freilassen,* frankizañ ur sklav, frañchizañ ur sklav, disujañ ur sklav, reiñ e frankiz d'ur

sklav ; *freigelassener Sklave,* frankiziad g. ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen,* digeriñ war ar yer, leuskel ar yer ; *einen Gefangenen freilassen,* leuskel ur prizoniad ; **2.** dishualañ, dinaskañ, distagañ, dilasañ, diliammañ ; **3.** lezel diac'hub, lezel dieub.

Freilassung b. (-,-en) : dieubidigezh b., frankizadur g. ; *Freilassung mit Bewährungsaufsicht,* frankiz evezhiet b.

Freilauf g. (-s,-läufe) : **1.** rod dizalc'h b., rod digambli b. ; **2.** monedone dishual g., frankiz b.

freilaufen V.em. : **sich freilaufen** (läuft sich frei / lief sich frei / hat sich (t-rt) freigelaufen) : [sport] en em zizerc'hel, dont a-benn da vezañ e-unan, dont a-benn da vezañ dizalc'h.

freilaufend ag. : en e frankiz, en e ec'hon, frank warnañ / e frankiz / ec'hon dezhañ (Gregor).

freilegen V.k.e. (hat freigelegt) : dizoleiñ, disklosañ, lakaat en noazh, noazhañ, noashaat, diatrediñ, lakaat war wel, diboullat, lakaat e gouloù, diguzhañ, diguzhat, lakaat war zizolo ; *freigelegte Balken,* treustoù lakaet war wel ; *die Ebbe hat die Sandbank freigelegt,* **a)** tre eo ar reuzeulenn-draezh, dichalet eo ar reuzeulenn-draezh, divoret eo ar reuzeulenn-draezh, dizouret eo ar reuzeulenn-draezh ; **b)** ar reuzeulenn-draezh he deus digoret [tu a zo da vont betek enni war droad].

Freilegung b. (-,-en) : noashaat g., dizoloadenn b., dizoloadur g.

Freileitung b. (-,-en) : [tredan.] linenn a-us douar b., linenn en aer b.

freilich Adv. : **1.** evel-dres, evel just ha rezon, evel rezon, evel-just, e gwir, ya evelkent 'vat, ya 'vat, ya sur, ya da, ya a-walc'h ! ya, el leal ! ya, leal ! ya, laouen ! sur 'vat, moarvat sur, ya tre ! membri ! dam ! eya ! na petra 'ta ! atoue sur ! aes eo gouzout ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! ; *freilich nicht,* nann laouen ; *ich tue es freilich nicht,* ne rin ket laouen 'vat ; *freilich hatten wir wenig dadurch gewonnen,* gwir eo n'hor boa ket gounezet kalz a draoù gant kement-se - evit sur n'en doa ket kement-se degaset kalz a c'hounid deomp - atoue sur ! n'en doa ket kement-se degaset kalz a c'hounid deomp - evit gwir n'hor boa ket graet kalz a fonn gant an dra-se ; **2.** [dre astenn.] *hast du verstanden ? – freilich !* ha komprenet ec'h eus ? - ya, sur ! ya 'vat ! ya evelkent 'vat ! ya da ! sur 'vat ! evel-just ! ya tre ! o dam ya ! ya dam ! na petra 'ta ! hag em eus ! ; *wirst du es ihnen erklären ? - freilich !* displegañ a ri an dra-se dezho ? - hag e rin ! ; *wirst du kommen ? - freilich !* dont a ri ? - hag e rin ! hag ez in ! dont a rin, eus a rin !

Freilicht n. (-es) : frank g., diavaez g.

Freilichtaufführung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva war ar frank b., abadenn c'hoariva dindan an amzer b., abadenn c'hoariva e ti Mari C'hlazioù b.

Freilichtaufnahme b. (-,-n) : [film] filmañ en diavaez g., skeudtapadur en diavaez g.

Freilichtbühne b. (-,-n) / **Freilichttheater** n. (-s,-) : c'hoariva dindan an amzer g., c'hoariva dido g., c'hoariva e ti Mari C'hlazioù g., c'hoariva war ar frank g.

Freilos n. (-es,-e) : bilhed lotiri digoust g.

Freiluftplatz g. (-es,-plätze) : [tennis] leur-dennis dido b.

Freiluftschwimmbad n. (-s,-bäder) : poull-neuial dido g., poull-neuñviñ dido g., poull-neuial dindan an amzer g., poull-neuial war ar frank g.

freimachen V.k.e. (hat freigemacht) : **1.** dieubiñ, leuskel da vale, frankizañ, frañchizañ, disujañ, divac'hañ, dibrizoniañ, digarc'hariañ, frankaat, reiñ e frankiz en-dro da ; **2.** diac'hubiñ, dieubiñ, distrobañ, distrobellañ, distrollañ, diatrediñ, divaneriñ, disac'hañ, distankañ, distouvañ, dizeriñ, karzhañ, skarzhañ, digeriñ war ; *einen Weg freimachen,* digeriñ un hent, fraeañ un hent, toullañ un hent, distankañ un hent, distrobañ un hent, dizreinañ un hent, karzhañ un hent ; *jemandem den Weg freimachen,* digeriñ klaz d'u.b., digeriñ hent d'u.b., aozañ ha kompezañ pep tra ; **3.** disammañ, diskargañ, distrobañ, divec'hiañ ; **4.** *einen Brief freimachen,* timbrañ ul lizher, frankizañ ul lizher, frañchizañ ul lizher ; **5.** *ein paar Tage freimachen,* kemer un nebeud devezhioù vakañsoù.

V.em. **sich freimachen 1.** (hat sich (t-rt/t-d-b) freigemacht) : c'hoari e hent, frankaat ; *sich (t-rt) von etwas freimachen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zirouestlañ a-douez udb, en em zirouestlañ a-vetoù udb, en em zispegañ [diouzh], kaout distag eus udb, kaout an distag eus udb., frankaat gant udb ; *sich (t-d-b) den Weg freimachen,* fraeañ (digeriñ, toullañ) e hent, digeriñ klaz, digeriñ hent.

Freimachung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., frankizadur g., disujidigezh b. ; **2.** diskarg g., disamm g.

Freimakler g. (-s,-) : [arc'hant.] amleuriad g.

Freimarkt g. (-es,-märkte) : marc'had frank g., nevid frank g., franknevid g., armerzh nevidel g., marc'had digor g., frankizegezh b.

Freimarktwirtschaft b. (-) : armerzh marc'had g., armerzh nevidel g., frankizegezh b.

Freimaurer g. (-s,-) : frañmason g.

Freimaurerei b. (-) : frañmasonerezh g. ; *liberale Freimaurerei,* frañmasonerezh frankizel g.

Freimaurerloge b. (-,-n) : logell frañmasoned b., loj frañmasoned g., logell frañmasonerezh b., logell frañmasonek b., log vasonek b., logell vasonek b., log frañmasonerezh b.

Freimaurertum n. (-s) : frañmasonerezh g.

Freimut g. (-s) : eeunded b., lealded b., gwirionded b., digoradur spered g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

freimütig ag. : farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, didro, didroidell, karantek, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, digamm, digammwidre, diwidre, diouzhtu, heresevus, heselaouus, kaozeüs, hegarat, hegar, darempredus, ouesk, tro aes ennañ, aes ober outañ, a oar en em ober.

Adv. : a galon digor, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, didroidell, displeg, distag, a-dak, a galon frank, didro-kaer, eeun.

Freimütigkeit b. (-) : eeunded b., lealded b., gwirionded b., digoradur spered g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

Freiplatz g. (-es,-plätze) : **1.** bilhed digoust g. ; **2.** [skol] yalc'had studi b.

freipressen V.k.e. (hat freigepresst) : dont a-benn da zieubiñ dre zrouktunañ, dont a-benn da zigarc'hariañ dre zrouktunañ, dont a-benn da zibrizoniañ dre zrouktunañ.
Freirad n. (-s,-räder) : rod dizalc'h b., rod digambli b.
Freiraum g. (-s,-räume) : **1.** frankiz b., frankizenn b., egorenn diac'hub b., frañchiz b., ichoù g., lijor g., pealec'h g., lec'h g., plas g., diere g., plasell b. ; *hier werden die Tiere genug Freiraum haben,* amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, frankiz a-walc'h o do al loened amañ, amañ e c'hallo al loened kemer o aezamant, amañ e c'hallo al loened ober o aez, amañ e vo frank war al loened, amañ e vo frank d'al loened, amañ ne vo ket gwasket al loened ; **2.** [dre skeud.] frankiz ober b., lec'hed ober g., frankiz d'ober pezh a garer b., kabestr g., kabestr hir g., kabestr laosk g., frañchiz b. ; *viel Freiraum haben,* kaout hed e c'har, bezañ frank war an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan d'ober e c'hiz (d'ober pezh a gar), bezañ e gabestr war e voue, bezañ kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant an-unan, bezañ d'an-unan da zivizout hervez ma kavo gwelloc'h, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ e vrid gant an-unan war e voue, ober e roll, heuliañ e roll, bevañ en e ziviz, bezañ (bevañ) en e roll, bezañ lezet en e ziviz, gallout ober pezh a garer, gallout ober evel ma plij gant an-unan, gallout ober diouzh ma plij gant an-unan, gallout bevañ hervez e blijadur ; *jetzt habe ich ein bisschen mehr Freiraum,* bremañ em eus un tammig muioc'h a gabestr, astennet eo bet va nask din ; *er hat aber nicht viel Freiraum,* gwall verr eo e nask, nasket-berr eo.
freireligiös ag. : frankveizour, disuj, diskredik, amgredik, frank e vennozhioù, haelsperedek, frontal, n'eo ket strizh e revr a-fet relijion, digemplegour.
freischaffend ag. : war e gont e-unan, dizalc'h, frankvicherour, distag.
Freischaffende(r) ag.k. g./b. : frankvicherour g., frankvicherourez b., micherour frank g., micherourez frank b., micherour war e gont e-unan g., micherourez war he c'hont hec'h-unan b., micherour dizalc'h g. micherourez dizalc'h b.
Freischar b. (-,-en) : [lu, istor] rann-arme frank b., korf arme frank g., korf frank g.
Freischärler g. (-s,-) : tennataer g., brezelour frank g., brankvrezelour g.
Freischärlerin b. (-,-en) : tennataerez b., brezelourez frank b., frankvrezelourez b.
freischaufeln V.k.e. (hat freigeschaufelt) : diac'hubiñ gant ar bal, distrobañ gant ar bal, diatrediñ gant ar bal.
freischießen V.k.e. (schoss frei / hat freigeschossen) : dieubiñ diwar-bouez un dennadeg, digarc'hariañ diwar-bouez un dennadeg, dibrizoniañ diwar-bouez un dennadeg.
Freischule b. (-,-n) : deskadurezh digoust b., deskadur digoust g.
Freischüler g. (-s,-) : [skol] yalc'hadour g.
Freischütz g. (-en,-en) **/ Freischütze** g. (-en,-en) : **1.** tennataer g., brezelour frank g., frankvrezelour g. ; **2.** [istor] gwareger frank g., frankwareger g.
freischwimmen V.em. : **sich freischwimmen** (schwamm sich frei / hat sich (t-rt) freigeschwommen) : tremen ar breved neuial kentañ derez.
Freischwimmer[1] g. (-s,-) : breved neuial kentañ derez g.
Freischwimmer[2] g. (-s,-) : dalc'her ur breved neuial kentañ derez g.
Freischwimmerin b. (-,-nen) : dalc'herez ur breved neuial kentañ derez b.
Freischwimmerzeugnis n. (-ses,-se) : breved neuial kentañ derez g.
freisetzen V.k.e. (hat freigesetzt) : **1.** dieubiñ, leuskel da vale, frankizañ, franchizañ, divac'hañ, dibrizoniañ, digarc'hariañ, frankaat, lezel hed e c'har [gant u.b.], reiñ e frankiz en-dro da ; **2.** [kimiezh] teurel, dileuskel, leuskel ; *Gas freisetzen,* sevel un aezhenn bennak diwar an dramañ-tra, teurel un aezhenn bennak, dileuskel un aezhenn bennak ; **3.** dilabourat, kas kuit, dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ.
Freisetzung b. (-,-en) : **1.** dieubidigezh b., frankizadur g. ; **2.** dilaoskadenn b., dilaoskadur g. ; *Freisetzung von Gasen,* dilaoskadenn c'hazoù b., dilaoskadur gazoù g. ; **3.** dic'hopradur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b.
Freisinn g. (-s) : **1.** digoradur-spered g., spered frank e vennozhioù g., spered frontal g. ; **2.** [polit.] frankizegezh b., liberalegezh b.
freisinnig ag. : **1.** [Bro-Suis] radikal-demokratel, radikal-demokrat ; **2.** *freisinnig sein,* bezañ ledan e spered, bezañ frontal, bezañ farlaot, bezañ frank e vennozhioù, bezañ digor e spered, bezañ haelsperedek, na vezañ strizh e revr, bezañ dizalc'h diouzh ar rakvarnioù start.
freispielen V.k.e. (spielte frei / hat freigespielt) : [sport] lakaat da vezañ e-unan, lakaat da vezañ dizalc'h.
V.em. : **sich freispielen** (spielte sich frei / hat sich (t-rt) freigespielt) : [sport] en em zizelc'her, dont a-benn da vezañ e-unan, dont a-benn da vezañ dizalc'h.
freisprechen V.k.e. (spricht frei / sprach frei / hat freigesprochen) : gwennañ, dizuañ, didamall, digabluzañ, reishaat, diskargañ, disammañ, divec'hiañ ; *er wurde von Schuld freigesprochen,* ar varnerien n'o doa kavet ennañ abeg ebet da damall, diskarget e voe (gwennet e voe, didamallet e voe, digabluzet e voe, dizuet e voe) gant ar varnerien.
Freisprechung b. (-,-en) : **1.** didamalladur g., barnedigezh didamall b. ; **2.** [relij.] absolvenn b.
Freispruch g. (-s,-sprüche) : didamalladur g., kemenn-didamall g., disentez absolvus b.
Freistaat g. (-s,-staaten) : Stad frank b., Stad dieub b., republik b.
freistaatlich ag. : republikan.
Freistadt b. (-,-städte) : kêr frank b., republik b., kêr dizalc'h b., keoded dieub b.
Freistatt b. (-,-stätten) **/ Freistätte** b. (-,-n) : [istor] minic'hi g./b.
freistehen V.dibers. (stand frei / hat freigestanden) : *es steht Ihnen frei, das zu tun,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

V.gw. : bezañ diac'hub (dieub, diberc'henn, vak, dibourvez, goullo, libr) ; *die Wohnung steht frei,* diac'hub eo ar ranndi, vak eo ar ranndi.

Freistelle b. (-,-n) : [skol-veur] yalc'had b.

freistellen V.k.e. (hat freigestellt) : **1.** direadiañ ; *jemandem etwas freistellen,* lezel u.b. da zibab, lezel u.b. d'ober pezh a gar ; *das bleibt Ihnen völlig freigestellt,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; **2.** kas kuit, dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dilabourat ; *jemanden freistellen,* dic'hoprañ u.b., dilabourat u.b., [lu] disluañ u.b. ; **3.** *jemanden von etwas freistellen,* diskargañ u.b. eus udb, digargañ u.b. ag udb, disammañ u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. eus udb ; **4.** [lu] *freigestellt,* diskarget eus e amzer-soudard, diskarg eus e amzer-soudard, kuit d'ober e gonge.

Freistellung b. (-) : **1.** diskarg g. ; *Freistellung vom Wehrdienst,* diskarg eus an amzer-soudard g., disamm eus an amzer-soudard g. ; **2.** dic'hopradur g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., difredañ g. ; **3.** koñje g., ehan g.

Freistempel g. (-s,-) : [post] kached post da zisammañ diouzh ar mizoù-kas g.

Freistilringen n. (-s) : [sport] gouren dieub g.

Freistilschwimmen n. (-s) : [sport] neuñv dibabet g.

Freistoß g. (-es,-stöße) : [sport] tenn-digoll g.

Freistück n. (-s,-e) : skouerenn digoust b.

Freistunde b. (-,-n) : eurvezh amzer vak b., eur vak b., amzer vak, ehan g.

Freitag g. (-s,-e) : Gwener g., digwener, gwenervezh g., gwenervezhiad g., devezh Gwener g. ; *am Freitag,* beb Gwener, da Wener, d'ar Gwener ; *am gleichen Freitag,* ar memes gwenervezh ; *heute haben wir Freitag, heute ist Freitag,* hiziv emañ ar Gwener, hiziv emaomp ar Gwener, ar Gwener a zo hiziv, deuet eo ar Gwener ; *am Freitagmorgen, Freitagmorgen,* digwener vintin, digwener veure, digwener ar beure ; *am Freitagmorgen, jeden Freitagmorgen,* d'ar Gwener beure, ar Gwener beure, d'ar Gwener vintin, ar Gwener vintin ; *am Freitagmittag, Freitagmittag,* digwener da greisteiz ; *am Freitagmittag, jeden Freitagmittag,* d'ar Gwener da greisteiz, ar Gwener da greisteiz ; *am Freitagabend, Freitagabend,* digwener d'abardaez ; *am Freitagabend, jeden Freitagabend,* d'ar Gwener d'abardaez ; *Freitagnacht,* digwener da noz ; *jede Freitagnacht,* d'ar Gwener da noz ; *er hat sich seit letztem Freitag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Gwener diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe digwener tremenet, n'eo ket bet gwelet abaoe digwener ; *am nächsten Freitag,* **a)** d'ar Gwener kentañ, d'ar Gwener all ; **b)** digwener all, digwener kentañ, digwener a zeu, digwener o tont, digwener tostañ, a-benn digwener ; *nächsten Freitag, kommenden Freitag,* digwener kentañ, digwener a zeu, digwener o tont, digwener tostañ, a-benn digwener ; *am Freitag der übernächsten Woche,* digwener war-lerc'h, digwener a-benn pemzektez ; *am Freitag der vorletzten Woche, am vorletzten Freitag,* digwener a-raok, digwener all ; *von Freitag an, ab Freitag,* diwar zigwener, adalek digwener ; *an einem Freitagabend,* ur gwenervezh d'abardaez ; *an einem Freitagmorgen,* ur gwenervezh vintin, ur gwenervezh da veure ; *einen ganzen Freitag,* un devezh Gwener a-bezh g., ur gwenervezh a-bezh g., ur gwenervezhiad a-bezh g. ; *Freitag in einer Woche,* digwener penn sizhun, digwener a-benn eizhtez ; *am Freitag dem 16. (sechzehnten) November, am Freitag, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Gwener c'hwezek a viz Du ; *ihre Heirat fand am Freitag vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Gwener a-raok ; *er ist bis zum nächsten Freitag geblieben,* chomet e oa betek ar Gwener war-lerc'h ; *an einem Freitag,* un devezh Gwener, ur gwenervezh ; *an jenem Freitag,* d'ar Gwener-se, ar gwenervezh-se ; *jeden Freitag,* da Wener, d'ar Gwener, bep Gwener ; *bis Freitag sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da zigwener, a-benn digwener e vo prest ; *bis Freitag,* kenavo digwener, ken digwener, a-benn digwener ; *letzten Freitag sind wir spazieren gegangen,* digwener diwezhañ e oamp bet o pourmen ; *an diesem Freitag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur gwenervezh dour, aze e oa bet ur gwenervezhiad glav ; *der Schwarze Freitag,* ar Gwener Du g. [25/10/1929, fallaenn veur er Yalc'h e New-York] ; [relij.] *Karfreitag, stiller Freitag,* Gwener-ar-Groaz g. ; *am Karfreitag,* da-geñver Gwener-ar-Groaz.

Freitagabend g. (-s,-e) : *an einem Freitagabend,* ur gwenervezh d'abardaez ; *am Freitagabend, Freitagabend,* digwener da noz.

freitäglich Adv. : da Wener, d'ar Gwener, bep Gwener.

Freitagmorgen g. (-s,-) : *am Freitagmorgen, Freitagmorgen,* digwener vintin, digwener veure, digwener ar beure ; *an einem Freitagmorgen,* ur gwenervezh vintin, ur gwenervezh da veure ; *am Freitagmorgen, jeden Freitagmorgen,* d'ar Gwener beure, ar Gwener beure, d'ar Gwener vintin, ar Gwener vintin.

Freitagmittag g. (-s,-e) : *am Freitagmittag, Freitagmittag,* digwener da greisteiz ; *am Freitagmittag, jeden Freitagmittag,* d'ar Gwener da greisteiz, ar Gwener da greisteiz.

Freitagnachmittag g. (-s,-e) : *am Freitagnachmittag, Freitagnachmittag,* digwener goude kreisteiz ; *am Freitagnachmittag, jeden Freitagnachmittag,* d'ar Gwener goude kreisteiz, ar Gwener goude kreisteiz.

Freitagnacht b. (-,-nächte) : digwener da noz ; *jede Freitagnacht,* d'ar Gwener da noz.

freitags Adv. : da Wener, d'ar Gwener, bep Gwener ; *freitags wird hier Markt abgehalten,* bep Gwener e vez dalc'het ar marc'had amañ.

Freitauchen n. (-s) : [sport] splujerezh war apne g.

Freitisch g. (-es,-e) : predoù digoust lies. ; *bei jemandem einen Freitisch haben,* bezañ degemeret hep paeañ netra (bezañ pedet evel kouviad) ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont, kaout taol zigor e ti u.b., kavout taol zigor e ti u.b.

Freitod g. (-s) : emlazh g., emlazhadenn b., emlazherezh g., emzistruj g., emzistrujadenn b., emlazhañ g., emlazhañ a-youl g.

freitragend ag. : **1.** [tisav.] a-skarv, baleget, a valir, a valeg ; *freitragende Brücke,* pont-skourr g. ; **2.** [nij.] *freitragender Flügel,* askell diskor, askell hep harp ebet b., askell enbotezet b., askell enboestet b.

Freitreppe b. (-,-n) : [tisav.] menk-ti g. [*liester* menkoù-tiez].
Freiübung b. (-,-en) : [sport] embregerezh-korf hep paramantoù g.
Freiumschlag g. (-s,-umschläge) : [post] golo-lizher kachedet g., golo-lizher timbret g.
Freiverkehr g. (-s) : [arc'hant] marc'had frank g., marc'had digor g. ; *geregelter Freiverkehr,* eil nevid g., nevid kenstur g. ; *ungeregelter Freiverkehr,* nevid anfeuriet g., nevid e-maez yalc'h g.
freiweg Adv. : frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, naet-ha-distag, - kras, naet ha distag - krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, didroidell, a-dak, a galon frank, didro-kaer, eeun, displeg, distag, diwisk, hep klask tro, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn, krak ha berr.
Freiweide b. (-,-n) : peurvan boutin g.
Freiwerden n. (-s) : [kimiezh] evodiñ g., diaezhañ g.
Freiwild n. (-es) : **1.** jiber nanngwarezet g./str., jiboez nanngwarezet g./str., gouezaj nanngwarezet g. ; **2.** [dre skeud., gwir] den lakaet er-maez eus al lezenn g., den lakaet e-maez al lezenn g., den dilamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g.
freiwillig ag. : **1.** youlek, emyoulek, a-youl-vat, mennet, youlel ; [lu] *freiwillige Meldung, freiwillige Verpflichtung,* enroll youlel g., enrolladur youlel g., emouestladur youlel g., emroll youlel g., emrolladur youlel g. ; **2.** diret, diuzadel.
Adv. : a-youl, a-youl gaer, a-youl-vat, ac'hanon va-unan, a galon vat, a-youl-frank, a galon vat hag a youl frank, gant va grad vat, a-berzh-vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, laouen, hep nep redi, hep red.
Freiwillige(r) ag.k. g./b. : youlad g., youladez b., emyoulad g., emyouladez b., emouestlad g., emouestladez b. ; [dre fent] *zwangsweise eingesetzter Freiwilliger,* emyoulad dibabet g., emyoulad anvet a-berzh-kefridi g.
Freiwilligkeit b. (-) : emyoul b., emyoulegezh b., youladezh b.
Freiwurf g. (-s,-würfe) : [basketball] tenn-digoll g.
Freizeichen [pellgomz] ton linenn diac'hub g.
Freizeit b. (-,-en) : amzer-vak b., amzer dibrez b., lezir g., dudi g., goar g. ; *in meiner Freizeit,* etre keuz ha reuz, da'm eurioù vak, pa vez vak warnon, em amzerioù vak, pa 'm bez lezir, pa 'm bez goar ; *seine Freizeit sinnvoll verwenden,* kavout un implij talvoudus d'e eurioù dibrez, ober un implij mat eus e amzer vak ; *jeder hat das Recht auf Erholung und Freizeit,* pep hini en deus gwir da ziskuizhañ ha da gaout lezir (da oarekaat).
Freizeitausgleich g. (-s) : amzer vak digoll b.
Freizeitgestalter g. (-s,-) : kasour dudi g., buhezour dudi g., lusker dudi g., lusker sokiokulturel g., ambilher sokiokulturel g.
Freizeitgestalterin b. (-,-nen) : kasourez dudi b., buhezourez dudi b., luskerez dudi b., luskerez sokiokulturel b., ambilherez sokiokulturel b.
Freizeitgestaltung b. (-) : aozadur an amzer vak g., aozadur al lezir g.
Freizeitindustrie b. (-) : ijinerezh an diduamantoù g., ijinerezh an dudioù g.
Freizeitkleidung b. (-,-en) : gwiskamant koul g., dilhad digamambre g./str., dilhad dichafoul g./str., dilhad diardoù g./str., dilhad amzer vak g./str.
Freizeitland g. (-s,-länder) **/ Freizeitpark** g. (-s,-s) : tachenn dudi b., tachenn ar c'hoarioù b.
Freizeitsegler g. (-s,-) : morvaleer g.
Freizeitwert g. (-s) : talvoudegezh evel diduamant b.
Freizone b. (-,-n) : frañchiz b., frankiz b., takad frank g., takad frañchizet g., takad kuit a delloù g.
freizügig ag. : **1.** frank ; *er geht mit seinem Geld freizügig um,* n'eo ket start war an distag - mont a ra frank d'e yalc'h - anat eo, hennezh n'eo nag eus Bro-Leon nag eus Bro-Vigoudenn a-dra-wir - skuilhañ a ra puilh e arc'hant ; **2.** frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all, re vat ; **3.** [dre astenn.] brokus, lark, largentezus, frontal, foran.
Freizügigkeit b. (-) : **1.** *allgemeine Freizügigkeit,* frankiz da vont ha da zont b. ; ; **2.** [dre astenn.] brokusted b., largentez b.
fremd ag. : **1.** estren, estrenel, arallvro, divroad, a-vaez-bro, a-ziavaez-bro, a-ziavaez, diavaeziek, arallhin, arallhinek, estrañjour ; *fremde Länder, fremde Sitten,* pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan ; *ein Fremder,* un estrañjour g. / un divroad g. (Gregor), un diavaeziad g., un den a-vaez-bro g., un den a-ziavaez g., un diavaezour g., un estren g., un den estren g., un den divroad g. ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich bekandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo ; *fremde Sprachen,* yezhoù estren lies. ; *es waren völlig fremde Leute,* estrenien grenn e oa an dud-se.
2. unan all, … an nesañ, … an hentez ; *sich in fremde Angelegenheiten einmischen,* mont da beuriñ e park u.b. ; *sich nicht in fremde Angelegenheiten einmischen,* lezel ar re all da zilusiañ o gwiad, diwall d'en em luziañ gant traoù a sell ouzh tud all ; *fremdes Gut,* madoù unan all (ar re all / an nesañ / an hentez) (Gregor) lies., madoù an estren lies., madoù gwall berc'hennet lies., madoù deuet dre wall hent lies., madoù deuet dre an hent fall lies. ; *fremdes Gut an sich reißen,* kribañ madoù e nesañ, diframmañ madoù digant tud all ; *für fremde Rechnung,* evit unan all, a-berzh unan all, en anv unan all.
3. dizanav, dianav, dizanavez, dianavez, dizanat, dianat ; *dieser Mann ist mir fremd,* an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo un diavaezour evidon, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ, n'anavezan tamm an den-se ; *diese Leute sind mir völlig fremd,* an dud-se n'int na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an dud-se, n'em eus anaoudegezh ebet en dud-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an dud-se, bez' eo an dud-se dianav-rik din ; *ich bin hier fremd,* n'on ket diwar-dro amañ, n'on ket diwar chas ar vro, o tont eus lec'h all emaon, eus lec'h all on, eus ar c'hostezioù all on, me n'anavezan ket an doareoù dre

amañ, n'em eus anaoudegezh ebet en trowardroioù dre amañ, n'em eus anaoudegezh ebet e-barzh an trowardroioù dre amañ ; *ich fühle mich hier völlig fremd,* me a zo kollet amañ, me a zo divroet amañ ; *das ist mir ganz fremd,* n'ouzon grik (ger, keal, alberz, doare, ster, anv, ger ebet, keloù ebet) eus an dra-se, n'ouzon tamm (netra) diwar-benn kement-se, bez' eo an dra-se dianav-rik din ; *in jener Gesellschaft kam ich mir ganz fremd vor,* ne oan ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet gant an dud-se, ne oan ket war va zu (em aez) tamm ebet e-touez an dud-se, tapet e oan diaes e-touez an dud-se, ne oan ket em boued leun (em ched, em butun) e-touez an dud-se, en em gavout a raen diaes gant an dud-se, lakaet e oan abaf e-touez an dud-se, n'en em heten ket e-touez an dud-se, n'en em blijen ket e-touez an dud-se, ne blijen ket e-touez an dud-se, ne bleustren ket du-hont e-touez an dud-se ; *unter fremdem Namen reisen,* beajiñ gant un anv faos evit chom dianav, beajiñ hep bezañ anavezet (Gregor).

4. iskis, digunvez, digustum, divoas, divoutin, espar, droch, pitaouennek, kuladus, estonus ; *das kam uns fremd vor,* kavet hor boa iskis an dra-se, kemer a rejomp (graet hon eus bet) souezh o welet kement-se, eston e voe ganeomp gwelet kement-se, souezh e voe ganeomp gwelet kement-se (Gregor).

5. [dre skeud.] yen, digas, diseblant, glorius, balc'h ; *fremd tun,* bezañ yen (digas, diseblant), na ober ur van, chom diseblant, na ober van ebet, na ober na man na mordo, delc'her gant an-unan ; *er trat mir fremd und kalt entgegen,* n'en doa graet tamm hast ouzhin, glorius e voe em c'heñver, dont a reas din gant morgañs (rogentez), balc'h e voe em andred ; *einander fremd werden,* en em yenañ an eil ouzh egile.

Fremdarbeiter g. (-s,-) : labourer estren g.

fremdartig ag. : diseurt, iskis, digunvez, digustum, divoas, divoutin, espar, droch.

Fremdartigkeit b. (-) : iskister g., esparter g.

fremdbestimmt ag. : dindan levezon an estrenvro, pellsturiet.

Fremde b. (-) : estrenvro b. ; *in die Fremde gehen,* mont d'an estrenvro, mont da vaez bro, divroañ, mont d'an harlu, mont da bell-vro.

Fremde(r) ag.k. g./b. : estren g., estrañjour g., estrañjourez b., divroad g., divroadez b., diavaeziad g., diavaeziadez b., diavaezour g., diavaezourez b., ermaeziad g., ermaeziadez b., arallvroad g., arallvroadez b., [kozh e brezhoneg] Gall g., [dre zismeg.] lustrugenn g. ; *ein Fremder,* un estrañjour g. / un divroad g. (Gregor), un diavaeziad g., un den a-vaez-bro g., un den a-ziavaez g., un diavaezour g., un estren g., un den estren g., un den a-ziavaez g. ; *hierhin verirrt sich selten ein Fremder,* rouez e vez gwelet unan a-vaez-bro o tremen dre amañ, ur ral eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot a wech e vez gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo d'unan a-vaez-bro dont du-mañ ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo.

fremden / fremdeln V.gw. (hat gefremdet / hat gefremdelt) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] kaout aon rak an dud estren.

Fremdenbuch n. (-s,-bücher) : [leti] marilh al lojidi g.

fremdenfeindlich ag. : estrengas, kas an estren, digar e-keñver an estrañjourien.

Fremdenfeindlichkeit b. (-) : estrengasoni b., estrengasaouriezh b.

Fremdenführer g. (-s,-) : heñcher g.

Fremdenhass g. (-es) : estrengasoni b., estrengasaouriezh b.

Fremdenindustrie b. (-) : touristerezh g.

Fremdenlegion b. (-) : [lu] legion estren b.

Fremdenlegionär g. (-s,-e) : [lu] soudard eus al legion estren g., legionour g.

Fremdenverkehr g. (-s) : touristerezh g.

Fremdenverkehrsamt n. (-s,-ämter) : ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g., burev an touristerezh g.

Fremdenzimmer n. (-s,-) : **1.** kambr en ul leti b. ; **2.** kambr-degemer b., kambr ostizien b.

fremdgehen V.gw. (ging fremd / ist fremdgegangen) : doganañ he fried, doganañ e bried, tromplañ he fried, tromplañ e bried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, ober falloni gant u.b., P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat ; *auf unserem Heiratsvertrag steht doch, dass du nicht fremdgehen darfst,* war hol lizher-feurm (war hor c'hevrat dimeziñ) ez eo douget n'afes ket da redek ; *er hatte sie beim Fremdgehen ertappt,* kavet en doa anezhi o trougober, paket en doa anezhi o wallober, tapet en doa anezhi oc'h ober an droug, kavet en doa ur goukoug war e neizh.

Fremdheit b. (-) : iskisted b., esparded b.

Fremdherrschaft b. (-,-en) : beli an estrañjourien war ar vro b., galloud an estrañjourien war ar vro g., mestroniezh an estrañjourien war ar vro b., gwardoniezh an estren war ar vro b., gwask an estren g., yev an estren g. ; *die Fremdherrschaft abschütteln,* disujañ / en em zilasañ a-zindan mestroni an estrañjourien (Gregor), terriñ yev an estren, en em zisujañ eus an estren, disteuler gwardoniezh an estren, en em zieubiñ diouzh gwask an estren.

Fremdkörper g. (-s,-) : korf estren g.

fremdländisch ag. : estren, arallvro, a-ziavaez-bro, a-vaez-bro, arallhin, arallhinek.

Fremdling g. (-s,-e) : lustrugenn g., estren g., estrañjour g., divroad g., diavaezour g., arallvroad g.

Fremdsprache b. (-,-n) : yezh estren b. ; *Übersetzung in eine Fremdsprache,* eztroidigezh b., allizhad g. ; *Übersetzung aus einer Fremdsprache*, entroidigezh b., delizhad g.

Fremdsprachenkorrespondent g. (-en,-en) : sekretour divyezhek g., sekretour teiryezhek g., kenskriver etrebroadel g.

Fremdsprachenkorrespondentin b. (-,-nen) : sekretourez divyezhek b., sekretourez teiryezhek b., kenskriverez etrebroadel b.

Fremdsprachenunterricht g. (-s) : kelennadurezh ar yezhoù estren b.
fremdsprachig ag. : hag a ra gant ur yezh estren, estrenyezhek, arallyezh, en ur yezh all, eus ur yezh all.
Fremdsprachler g. (-s,-) : estrenyezher g., arallyezher g.
fremdsprachlich ag. : hag a sell ouzh ur yezh estren, en ur yezh estren, arallyezh.
Fremdtransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] heteroimboud g., imboud allspesadien g.
Fremdwort n. (-es,-wörter) : ger estren g.
Fremdwörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur ar gerioù estren g.
frenetisch ag. : herrek, her ha taer, taer, bouilh, fourradus, intampius, diroll, entanet, frenezius, tousmac'hus, tournius, diaoulek, diaoulet ; *frenetischer Beifall,* strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na foeltr, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennoù tanijennet lies.
frequent ag. : stank, paot, puilh.
frequentieren V.k.e. (hat frequentiert) : darempredi̱ñ, pleustriñ, hentiñ.
frequentiert ag. : darempredet ; *stark frequentiert,* darempredet stank, diskenn ennañ, kevannezus.
Frequenz b. (-,-en) : **1.** stankter g., aliested b. ; **2.** hentadurezh b., dered g. ; **3.** [fizik, skingomz] talm g., frekañs b.
Frequenzbereich g. (-s,-e) : [tekn.] skalfad talmoù b., skalfad frekañsoù g.
Frequenzmodulation b. (-,-en) : [skingomz] moduladur frekañs g., gouluz talm g.
frequenzmoduliert ag. : [skingomz] e moduladur frekañs, gouluzet an talm.
Freske b. (-,-n) **/ Fresko** n. (-s, Fresken) : murlivadur g., freskenn b. ; *Fresken anfertigen,* murlivañ.
Freskomalerei b. (-,-en) : liverezh moger g., murlivadur g.
Fressalien lies. : brif g., brifenn b., bouetaj g., debraj g., pasturaj g., gousaj g.
Fresse b. (-,-n) : P. fas g./b., forn b., trap g., traped g., klapez g., genoù g., beg g., toull ar bater g. ; *halt die Fresse !* stank da c'henoù ! stank da veg ! serr da veg ! serr da forn ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! lez da chaok ! lez da storlok ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *jemandem in die Fresse schlagen, jemandem eins in die Fresse hauen, jemandem die Fresse polieren,* distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., reiñ war e veg d'u.b., reiñ war e benn d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., pladañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e fas d'u.b., dic'hourdañ ur pezh mell friad gant u.b., diaveliñ ur pezh mell friad gant u.b., disvantañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diastenn (diharpañ) ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., plantañ e fas u.b. a zornadoù ; *ich werde ihm gleich eins in die Fresse hauen,* me a ya da dognañ e fri ; *meine Fresse !* gast !
fressen[1] V.k.e. (frisst / fraß / hat gefressen) : **1.** debriñ, lonkañ, peurzebriñ, lipat, riñsañ ; *der Baum wurde von den Käfern kahl gefressen,* ne oa chomet delienn ebet er wezenn war-lerc'h ar c'hwiled, holl zelioù ar wezenn a oa bet debret gant ar c'hwiled pizh ha kempenn, ar c'hwiled o doa lipet delioù ar wezenn prop ha brav, skubet e oa bet holl-razh delioù ar wezenn gant ar c'hwiled ; *einem Tier etwas zu fressen geben,* reiñ e baskadur d'ul loen, paskañ (boueta, kargañ) ul loen, reiñ boued d'ul loen ; *Heu aus der Futterraufe fressen,* debriñ foenn diouzh ar rastell ; *diese Äpfel würde kein Schwein fressen,* an avaloù-se a zo avaloù kaoc'h moc'h anezho ; **2.** P. trivial, brifañ, brifal, floupañ, kordañ boued, floupat, fripal, plaouiañ, tagañ, gloutañ, gloutoniañ, ramgloudiñ, lonkañ e voued ; *er frisst wie ein Scheunendrescher,* rankles eo, ramgloud eo, kreñv eo war ar chaokat, hennezh a ra kof bras, debriñ a ra ent marlonk, debriñ a ra evel ur roñfl, pilat a ra boued a-c'hoari-gaer, debriñ a ra rankles, bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, emañ atav o ramgloudiñ, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom war e voued eo, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchenneg (ur gargadenneg bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, ramgloud eo ; **3.** krignat, debriñ ; *die Säure hat Löcher ins Tuch gefressen,* toullet eo bet treuz-didreuz ar gwiad gant an drenkenn ; **4.** *um sich fressen,* gounit tachenn, en em ledañ ; **5.** [dre skeud.] P. *jemanden arm fressen,* lakaat u.b. war an douar noazh (war an noazh, war an teil, war ar plaen), kas (teuler) u.b. war an teil, kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, debriñ (sunañ, diwadañ, rivinañ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lakaat u.b. d'an aluzen (Gregor), laerezh u.b. ; *er frisst einem die Haare vom Kopf,* gantañ e vez debret an diaoul hag e bevar, hennezh a foet arc'hant, hennezh a ra un dismantr euzhus a arc'hant, hennezh a zo ur rivin din, hennezh ne ra nemet lonkañ va danvez, foetañ a ran stal gantañ ; *dies Unternehmen frisst viel Geld,* an embregerezh-se a goust ker deomp, ur bern mizoù a zo gant an afer-se, bernioù arc'hant a ya gant an embregerezh-se ; *ich werde dich nicht fressen,* ne vi ket debret ganin, gwech ebet ne lazhan den evit debriñ anezhañ ; *dein Vater wird dich schon nicht fressen,* ne vi ket debret gant da dad ; *einen Narren an jemandem fressen,* bezañ sot (tik, her, pitilh, gwrac'h, ran, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr ; *er hat die Weisheit mit Löffeln gefressen,* n'eo ket deuet holl ar spered santel war an douar gantañ, hennezh a gred dezhañ en deus Doue lakaet ennañ ur ouiziegezh dreistnatur (Gregor), hennezh a zo c'hwezet e bluñv gant e damm brizhouiziegezh (gant e livadenn zeskadurezh), re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, ne oar ober netra ha c'hoazh en em gav ! ; *seinen Ärger in sich (hinein)fressen,* kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor,

moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, derc'hel (moustrañ) war e zesped, padout, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, derc'hel war e zroug ; *seinen Kummer (sein Leid) in sich (hinein) fressen,* moustrañ war e galon (e c'hlac'har), gwaskañ war e boan-galon (e c'hlac'har), delc'her war e c'hlac'har ; *ihn frisst der Neid,* klañv eo gant an avi (ar c'hourventez), emañ krog ar preñv en e revr, emañ preñv ar warizi o krignat e spered, eñ a zo krignet e galon gant ar warizi ; *Kilometer fressen,* dibunañ hent, dibunañ levioù, diskar levioù hent, faoutañ levioù, faoutañ hent, muzuliañ hent, muzuliañ hentoù, c'hwistañ hent, fustañ hent, pilat hent, koadañ hent, redek hent, troc'hañ hent, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan, bezañ ur mestr baleer eus an-unan, foetañ (bale, dornañ, rahouennata) hent, tennañ bro ; P. *den habe ich wirklich gefressen,* n'on ket evit gouzañv anezhañ (evit aveliñ hennezh, evit pakañ anezhañ, evit ahelañ gantañ, evit en em ahelañ gantañ), ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh ; **6.** [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen,* gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht,* ret eo anavezout a-raok karout.

V.em. : **sich fressen** (frisst sich / fraß sich / hat sich (t-rt) gefressen) : **1.** krignat ; *das Meer frisst sich (t-rt) in das Land,* gounit a ra ar mor war an douar ; *die Säure hat sich (t-rt) ins Tuch gefressen,* toullet eo bet treuz-didreuz ar gwiad gant an drenkenn ; **2.** *sich (t-rt) satt (rund, voll, dick, dick und dumm) fressen,* debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, ober e borc'hell, ober ur pezh teurennad, pegañ gant e voued, debriñ da darzhañ, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kofata, korfata, pilat boued, pegañ war ar boued, debriñ leizh e gof, ober meurlarjez, debriñ gwalc'h e galon, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / lonkañ evel ur ranklez / brifal / fripal / bourellañ ervat e borpant / kargañ kaer e gof (Gregor), kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, pegañ war an traoù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober (tapout) ur c'hofad, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù.

Fressen[2] n. (-s) : **1.** paskadur g., boued g., brif g., brifenn b., bouetaj g., debraj g., pasturaj g. ; *hat der Hund schon sein Fressen ?* ha roet eo bet e voued d'ar c'hi ? ha pasket eo bet ar c'hi ? ; **2.** [dre skeud.] P. *das war ein gefundenes Fressen für ihn,* ur bevez e oa bet dezhañ kavout an dra-se, nag ur misi evitañ ! un apoue e oa bet an dra-se evitañ, un taol kaer e oa bet dezhañ kavout an dra-se ; P. *das Kind ist zum Fressen,* ar bugel-se zo koant da lipat (da lazhañ), ar bugel-mañ a zo koant kenha-ken, ar bugel-se a zo evel un aelig ; *jemandem mit etwas ein gefundenes Fressen liefern,* teuler udb da breizh d'u.b.

Fresser g. (-s,-) : P. karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., chaoker g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., brifer g., flouper g., arloup g., gourlañchenneg g., gargadenneg bras g, gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., (ur) bouzelloù-gom g., kargloud g., morser g., ramgloud g.

Fresserei b. (-,-en) : P. **1.** lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b. ; **2.** [dre astenn.] chervad b., korfad g.

Fresserin b. (-,-nen) : P. kargerez-he-c'horf b., pilerez-voued b., kloukerez b., marlonkez b., kof don g., korfegez b., skloufez b., plaouierez b., bouetaerez b., debrerez vras b., debriadez b., danterez kaer b.

Fressfeind g. (-s,-e) : [loen.] preizher g., loen-preizh g.

Fressgelage n. (-s,-) : foeltr-bouzelloù g., korfadeg b., meuzioù beleien lies., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., ur pabor a bred g., un tarin a friko g., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., gwalc'hadenn b. ; *ein Fressgelage machen,* ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, ober fest, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, ober bos, c'hoari las, korfata, kofata, ober (tapout) ur c'hofad, ober (tapout) ur c'horfad, ober ur rontad, frikotañ, banvezañ, banveziañ, en em segaliñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon, ober banvez, bambochal ; *was für ein Fressgelage !* pebezh gwalc'hadenn ! nag ur foeltr-bouzelloù !

Fressgier b. (-) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g.

fressgierig ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, sklouf, argarzh, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, tavantek, rikourek, rikus, arloup, douget d'e gof, mignon d'e gof.

Fresskorb g. (-s,-körbe) : **1.** P. paner ar pourvezioù b., paner ar brif b. ; **2.** *jemandem den Fresskorb höher hängen,* delc'her reut war u.b., delc'her strizh war u.b., delc'her berr war u.b., delc'her berr war sugelloù u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ war u.b., stardañ ar senklenn war u.b.

Fressnapf g. (-s,-näpfe) : skudell b.

Fressorgie b. (-,-n) : foeltr-bouzelloù g., korfadeg b., pabor a bred g., tarin a friko g., friko c'hagn b., kouignaoua g., gwalc'hadenn b. ; *eine Fressorgie machen,* ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, ober fest, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, ober bos, ober ur rontad, c'hoari las, korfata, kofata, ober (tapout) ur c'hofad, ober (tapout) ur c'horfad, frikotañ, banvezañ, banveziañ, en em segaliñ, debriñ hag evañ

gwalc'h e galon, ober banvez, bambochal ; *was für eine Fressorgie !* pebezh gwalc'hadenn ! nag ur foeltr-bouzelloù !

Fresspaket n. (-s,-e) : P. pakad boued g.

Fresssack g. (-s,-säcke) : **1.** [kezeg] brid-kerc'h g., sac'h-min g. ; **2.** [dre skeud.] karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., gourlañchenneg g., gargadenneg bras g, gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., (ur) bouzelloù-gom g., kargloud g., sac'h brizh g.

Fresssucht b. (-) : gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., diwalc'h g., kounnar debriñ b., naon rañkles g., naonegezh b.

fresssüchtig ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, sklouf, argarzh, dirankon, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, tavantek, rikourek, rikus, arloup, don e gof, douget d'e gof, mignon d'e gof.

Fresswerkzeuge lies. : [loen.] karvanoù lies., chagelloù lies.

Fresszange b. (-,-n) : [loen.] meud g., pav-drailh g., pav-sizailh g., biz g.

Fresszelle b. (-,-n) : [bev.] fagokit str.

Frett n. (-es,-e) : **/ Frettchen** n. (-s,-) : [loen.] furig g., fured g.

fretten V.em. : **sich fretten** (hat sich (t-rt) gefrettet) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *sich fretten, etwas zu tun,* strivata d'ober udb, kiañ d'ober udb, kiañ ouzh udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, daoubenniñ war ul labour bennak, merat e gorf evit dont a-benn eus udb.

frettieren V.gw. (hat frettiert) : [hemolc'h] furediñ, furikat.

Frettierer g. (-s,-) : [hemolc'h] fureder g.

Freude b. (-,-n) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., eürusted b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., joa b., joausted b., jolisted b., hast g., trid g., stad b., plijadur b., plijadurezh b., plijuster g., plijusted b., digor g., pleustr g., lid g., gras b., trugar b., dudi g./b., ebat g., het g. ; „*Ode an die Freude“ des deutschen Komponisten Beethoven,* „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g. ; *Freude, schöner Götterfunken,* levenez splann, en neñv ganet b. ; *sinnliche Freuden,* plijadurezhioù ar c'horf lies. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies. ; *irdische Freuden, Lust an den Freuden des Lebens,* plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies. ; *laute Freude,* levenez b. / lid g. (Gregor), kalonad levenez b., joausted b., hast g., joa b., trid g., laouenidigezh b. ; *noch nie gekannte Freude,* levenez dianav b. ; *unermessliche Freude,* plijadur dreistmuzul b. ; *ein kurzer Moment der Freude, ein kurzer Augenblick der Freude,* ur mareig a blijadur g. ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern,* ar vugale a fuilh levenez e ti o zud ; *jemandem Freude machen, jemandem Freude bereiten,* ober plijadur d'u.b., lakaat levenez e kalon u.b., degas ur galonad levenez d'u.b. ; *Freude kommt auf,* diwanañ a ra al levenez ; *die Freude war aber von kurzer Dauer,* berrbad e voe (ne badas ket pell) al levenez, al levenez ne badas nemeur, ar blijadurezh ne badas nemet ur pennad, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, buan e troas al louenidigezh e tristidigezh, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *seine Freude war von kurzer Dauer,* aet e oa buan e gan da c'hwiban, un distro lous en doa bet, un distro divalav en doa bet, tapout a reas un distro lous, tapout a reas un distro divalav, tapout a reas ur joa vil, bet en doa ur joa vil, bet en doa un distagadenn lous ; *wir tun das mit Freude,* gant plijadur e reomp an dra-se, laouen eo ganeomp ober kement-se, a-du-kaer emaomp evit en ober, en ober a reomp laouen (a-dro-vat, a-galon-vat, a-galon, a-greiz-kalon, a-wir-galon, a-youl, a-youl-frank, a-youl gaer, a-youl vat), c'hoantek er greomp ; *seine Augen glänzen (blitzen, strahlen, leuchten, funkeln) vor Freude,* lintrañ a ra e zaoulagad gant ar joa, hennezh a lugern e zaoulagad en e benn gant al levenez, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al levenez a luc'h en e zaoulagad, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, bleuniañ a ra e galon gant al levenez ; *sie strahlten vor Freude,* ne ziskouezent nemet a bep laouenidigezh ; *die Menge brüllte vor Freude,* ar boblad tud a youc'he gant al levenez, ar boblad tud a huche gant ar joa, ar boblad tud a grie joa ; *vor Freude in die Höhe hüpfen,* friantañ, fringal, lammat ha dilammat gant al levenez, ober lammoù gant ar fouge a zo en an-unan ; *vor Freude außer sich sein,* tridal e galon hag e gorf gant ar joa, divarrañ levenez e galon, bezañ peuzfoll gant ar joa, tridal e galon gant al levenez, bezañ o nijal (bezañ dirollet, bezañ er-maez eus an-unan, lammat) gant al levenez, skrijal gant ar plijadur, na zougen mui an douar an-unan, bezañ o nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ trefuet-holl gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ peuzfoll gant al levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ meurbet a joa en an-unan, bezañ ouzhpenn laouen, santout ar joa o redek dre e holl wazhied ; *er jauchzte vor Freude,* grouifal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al levenez a oa ennañ, tridal a rae e galon hag e gorf gant ar joa, nijal a rae gant al levenez ken e youc'he, skrijal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al lid (Gregor) ; *vor Freude weinen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ) gant al levenez ; *das ist eine Freude, wenn die Mutter kommt,* nag a hast a vez graet ouzh ar vamm pa zeu, pebezh hast pa welont o

mamm ; *er hat an seinen Kindern Freude,* joa en devez ouzh e vugale, e vugale a laka e galon da vleuñviñ, en em dommañ a ra ouzh e vugale, e vugale a ra e holl blijadur ; *Freude an etwas (t-d-b) haben,* kaout joa ouzh udb, bezañ digor d'an-unan gant udb, kemer goust en ur ober udb, kaout plijadur gant (oc'h ober) udb, kavout e bleustr gant udb, bourrañ gant udb, bourrañ ouzh udb, bezañ ur misi evit an-unan ober udb, kaout ur misi ober udb, bezañ en e blijadur gant udb, kemer bourd en udb, bezañ un abadenn blijadur evit an-unan ober udb, ober udb plijadur d'an-unan, kaout ur mor a blijadur gant udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, kavout dudi gant udb, en em blijout oc'h ober udb, en em dommañ ouzh udb, bezañ en dudi gant udb, en em hetiñ gant udb, bezañ da udb d'an-unan, kavout gras ober udb ; *sie hatten echt große Freude aneinander,* pegen joaus e oant an eil ouzh egile ! ; *er hat keine Freude mehr am Leben,* ne gav mui saour gant netra ; *es herrscht Freude wegen ... (+ t-c'h),* joaus eo (joausaat a ra) an dud abalamour da ... ; *der Schmied hämmerte, dass es eine reine Freude war,* a-dro-vat (a-bil, gant tourni) e vorzholie (e lope, e skoe) ar marichal ken e oa un dudi e welet, un ebat e oa gwelet ar marichal o vorzholiañ ; *es wird mir eine große Freude sein, zu ...,* laouen e vo ganin [ober udb], gant plijadur bras e ..., gant ar brasañ plijadur e ..., stad a vo ennon o ..., fier e vin o ... ; *jemandem eine Freude verderben,* trefuiñ (trubuilhañ, trenkañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *in Freud und Leid,* e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez, en dristidigezh hag en hon isuoù mat ; *zu jemandem in Freud und Leid halten,* heuliañ u.b. deuet ar bed evel ma c'hallo / heuliañ u.b. erruet pe erruo / heuliañ u.b. erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b. daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b. ; *er hielt zu uns in Freud und Leid,* leal e chomas deomp er glac'har koulz hag el levenez (en dristidigezh hag en hon isuoù mat) ; *herrlich und in Freuden leben,* bevañ bemdez en un doare pompadus, ober (c'hoari) anezhi, bezañ ebat e zoare, bevañ en ur blijadur ar vrasañ, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bevañ gant levenez, bevañ el levenez, bevañ en un eürusted eus ar vrasañ ; *mich fliehen alle Freuden,* va holl levenez a ya da get, va holl levenez a ya da hesk, va holl levenez a ya d'an hesk, kement mil mad a zo a ya kuit diouzhin ; *nie wieder wird diese verlorene Freude in eins unserer Herzen zurückkommen,* biken james ken (birviken ken) ne c'hello hini ac'hanomp en em gavout en un hevelep eürusted ; [relij.] *die Sieben Freuden Mariens,* ar seizh levenez lies. ; [kr-l] *geteilte Freude ist doppelte Freude,* ar gwir levenez a zo un tan ha na c'hell ket bevañ hec'h-unan - an neb a gemer hag a ro 'n deus karantez e pep bro - neb a gemer hag a ro a gav mignoned e pep bro, netra eo ar blijadur ma ne dalv ar boan he goulenn ; *kein Freud' ohn' Leid,* an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin - lod a ouel, lod a gan, ar bed a zo dudi ha poan - an eil amzer a vev an all - a bep seurt amzer en devez an den - goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin.

freudeleer ag. / **freudelos** ag. : dizudi, tristik, hurennek.

freudenarm ag. : dizudi, trist.

Freudenbotschaft b. (-,-en) : keloù a joa g., keloù a laouenidigezh g., keloù laouen g.

Freudenfest n. (-s,-e) : gouel drant g.

Freudenfeuer n. (-s,-) : olizenn b., inorzenn b., tantad g., tantez g., tanteziad g., goueliadenn b., mogedell b.

Freudengeschrei g. (-s) : youc'hadennoù a levenez lies., kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b., trivliadeg b.

Freudenhaus n. (-es,-häuser) : ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., troñs-ar-vrozh g., ti-fall g., ti ar gisti g., bordel b., fouzhlec'h g., gasti g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti lous g. ; *ins Freudenhaus gehen,* mont da welet ar gisti, mont da welet ar merc'hed koant.

Freudenmädchen n. (-s,-) : plac'h a vuhez fall b., gast b., louvigez b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], vilgen b., kailharenn b., kaihebodenn b., klakenn b., kaloc'henn b., putenn b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., libouzell b., libouzenn b., libourc'henn b., mari-voudenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., truilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.

Freudenmahl n. (-s,-e/-mähler) : banvez g., chervad b.

Freudenrausch g. (-es) : joa diroll b., hast diroll g., trivliadeg b.

Freudenruf g. (-s,-e) : youc'hadenn a levenez b. ; *jemanden mit Freudenrufen empfangen,* kenyouc'hañ d'u.b., youal d'u.b., youc'hal d'u.b.

Freudenschrei g. (-s,-e) : youc'hadenn a levenez b.

Freudensprung g. (-s,-sprünge) : lamm a levenez g. ; *Freudensprünge machen,* strimpiñ gant al levenez, ober lammoù gant ar fouge a zo en an-unan.

Freudenstörer g. (-s,-) : garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., imor du a zen b.,

fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., freuz-ebat g., sparler-dudi g., den dibropoz g., penn-teñval g., kagaler g.
Freudentag g. (-s,-e) : deiz a joa g., deiz a levenez g.
Freudentanz g. (-es,-tänze) : dañs a levenez g., koroll a levenez g.
Freudentaumel g. (-s) : barrad levenez b., bann levenez g., mezvamant ar plijadurezhioù g., trivliadeg b.
Freudentränen lies. : daeroù a levenez lies. ; *ihm kamen die Freudentränen,* daeroù a levenez a savas en e zaoulagad ; *Freudentränen vergießen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ) gant al levenez.
Freudenüberschwang g. (-s) : barrad levenez b., bann levenez g.
freudestrahlend ag. : laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, ouzhpenn laouen, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, barret a levenez, barr a levenez, leun a levenez, leun a joa, joa vras en e galon, entanet gant al levenez, stonket e galon gant ar joa, joa vras en e galon, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa ennañ, er-maez outañ gant al levenez, o nijal gant al levenez, laouen ken-ha-ken, laouen mui-pegen-mui, dirollet gant al levenez, war ar pevarzek-kant, fest ennañ, digor dezhañ, o tridal gant al levenez.
freudetrunken ag. / **freudevoll** ag. : joa vras en e galon, ouzhpenn laouen, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, barret a levenez, barr a levenez, leun a levenez, leun a joa, joa vras en e galon, entanet gant al levenez, stonket e galon gant ar joa, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa ennañ, er-maez outañ gant al levenez, o nijal gant al levenez, laouen ken-ha-ken, laouen mui-pegen-mui, dirollet gant al levenez, war ar pevarzek-kant, fest ennañ, digor dezhañ, o tridal gant al levenez.
Freudianer g. (-s,-) : freudian g., freudour g.
Freudianerin b. (-,-nen) : freudianez b., freudourez b.
freudianisch ag. : freudek.
freudig ag. : **1.** laouen, drant, lirzhin, seder, bagol ; **2.** [dre skeud.] *ein freudiges Ereignis,* ur c'heloù nevez g., ur c'heloù mat [ganedigezh ur bugel] g. ; *das ist ja eine freudige Überraschung, Sie hier zu sehen !* un drugar eo din gwelet ac'hanoc'h amañ ! ur marvailh eo gwelet ac'hanoc'h amañ ! laouen-meurbet on ouzh ho kwelet ! laouen eo ganin ho kwelet ! marzh eo ho kwelet amañ ! sell 'ta piv !
Adv. : drant, o tiskouez bezañ laouen, gant levenez ; *der Hund begrüßt freudig seinen Herrn,* ober a ra ar c'hi hast ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi chalantiz d'e vestr, ober a ra ar c'hi bibidaj d'e vestr, cherisañ a ra ar c'hi e vestr, ober a ra ar c'hi fistoulig d'e vestr, diskouez a ra ar c'hi joa ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi kalz a joa d'e vestr.
Freudigkeit b. (-) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., joa b., joausted b.
Freudismus g. (-) : freudouriezh b.
freudlos ag. : dizudi, tristik, hurennek, dilaouen, dilevenez, goullo a eurvad ; *ein freudloses Dasein,* ur vuhez goullo a eurvad b. ; *sie verbrachten sieben freudlose Jahre,* e-pad seizh vloaz n'o doa graet joausted ebet.
Freudlosigkeit b. (-) : dilevenez b., tristidigezh b.
Freudomarxismus g. (-) : freudomarksouriezh b.
freuen V.k.e. ha V.dibers. (hat gefreut) : laouenaat, sartaat, joausaat, bourrañ da, plijout da ; *das freut mich,* joa eo ganin / ur galonad joa am eus o welet kement-se (Gregor), ur galonad levenez am eus o welet kement-se, laouen on gant (o welet) kement-se, em flijadur emaon, ober a ra kement-se plijadur din, kement-se a garg va c'halon a joa, gras eo din gwelet an dra-se, kavout a ran gras o welet an dra-se, brav eo ganin gwelet an dra-se, me a zo kontant o welet an dra-se ; *das würde mich freuen, ihn zu sehen,* ne vefe ket drouk din ma c'hallfen gwelet anezhañ, kontant e vefen d'e welet, un drugar e vefe din e welet, un dudi e vefe din e welet, un dudi e vefe evidon e welet, mat e kavfen e teufe, da e kavfen e teufe, plijadur am befe ouzh e welet, da e vefe ganin ouzh e welet, ebat e vefe ganin e welet, laouen e vefe ganin e welet, brav e vefe ganin e welet, ne vefen ket drouklaouen ouzh e welet, kontant e vefen ouzh e welet ; *es freut mich, dass du endlich da bist,* stad a zo ennon ouzh da welet en-dro, fier on ouzh da welet amañ en-dro, laouen-bras on ouzh da welet amañ, meurbet a joa a zo ennon ouzh da welet amañ, da eo ganin ouzh da welet, aes on e vefes deuet, me a gav gras da welet, kontant on ouzh da welet.
V.em. : **sich freuen** (hat sich (t-rt) gefreut) : bezañ laouen, bezañ digor d'an-unan, bezañ ebat en an-unan, sartaat, laouenaat, joausaat, bezañ joa d'an-unan, bezañ joa gant an-unan, bezañ laouen gant an-unan ; *wie hat er sich gefreut !* nag eñ a oa laouen ! ; *ich würde mich freuen, Ihnen diesen Gefallen zu tun,* laouen e vo ganin ober plijadur deoc'h ; *er würde sich allzu sehr freuen,* re laouenn-holl e vefe ; *ich würde mich freuen, ihn zu sehen,* ne vefe ket drouk din gwelet anezhañ, da e vefe ganin e welet, un drugar e vefe din e welet, un dudi e vefe din e welet, un dudi e vefe evidon e welet, laouen e vefe ganin e welet, laouen e vefen ouzh e welet, joa e vefe ganin e welet, joa e vefe din e welet, mat e kavfen e teufe, da e kavfen e teufe, brav e vefe ganin e welet ; *ich freue mich über die Ankunft deiner Mutter,* me a zo aes e vefe deuet da vamm, me a gav gras gwelet da vamm, laouen eo ganin gwelet da vamm, brav eo ganin gwelet da vamm, me a zo kontant o welet da vamm ; *ich freue mich nicht sonderlich auf ihren Besuch,* n'emaon ket e chal d'he c'haout em zi ; *er freut sich auf die Ferien,* laouen eo ouzh ar vakañsoù o tostaat, gortoz a ra ar vakañsoù gant hast bras, despailh a zo gantañ e vefe vakañsoù, mall en deus da gaout vakañsoù, mall a zo gantañ (dezhañ) kaout vakañsoù, skuizhañ a ra na vefe vakañsoù ; *er freute sich auf den nahenden Tod,* laouen e oa ouzh ar marv o tostaat ; *ich freue mich über dein Glück,* stad a zo ennon o welet ac'hanout ken eürus, gras eo din gwelet ac'hanout ken eürus, gras eo ganin gwelet ac'hanout ken eürus, brav eo ganin gwelet ac'hanout ken eürus, da eo da'm c'halon gwelet ac'hanout ken eürus ; *die Liebe freut sich an der Wahrheit,* en em laouenaat a ra ar garantez eus ar wirionez ; *ich freue mich jetzt schon,* laouen on kent termen (Gregor), diarbenn a ran plijadur ; *er freut sich wie ein Kind,* emañ o tripal gant ar

blijadur evel ur bugel ; *sich freuen wie ein Stint,* bezañ ermaez eus an-unan gant al levenez, bezañ o nijal gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen ken-haken, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ laouen-ran, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ dirollet gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan, bezañ war ar pevarzek-kant, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, bezañ kement a zo en an-unan o tridal gant al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ joa vras en e galon, bezañ meurbet a joa en an-unan ; *sich des Lebens freuen,* ober e ran, tennañ plijadur eus e vuhez, kemer plijadur er vuhez, bezañ ebat e zoare, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, tremen kempennik ha brav e damm buhez, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, bezañ gwell diouzh e vuhez, P. profitiñ eus ar vuhez ; *wenn der Chef nicht da ist, freuen sich die Untergebenen,* lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h - pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier.

Freund g. (-s,-e) : **1.** mignon g., keneil g., keveil g., kile g., kaezh g., karer g., karour g., kariad g., komper g., kamalad g., frai g., ami g. [*liester* amied] ; *ein Freund,* ur mignon deomp g. ; *ja, lieber Freund, ja, guter Freund,* ya, va mignon - ya, kamalad - ya, kaezh - ya, va c'haezh - ya, va den mat ; *meine besten Freunde,* va mignoned muiañ-karet lies., va brasañ mignoned lies. ; [deroù ul lizher] *lieber Freund,* keneil kaer g. ; *ein echter Freund,* ur gwir vignon g., ur mignon gwirion g. ; *Naturfreund,* den kar d'an natur g., mignon d'an natur g., karer an natur g., karour an natur, paotr an natur g. ; *ein Freund unserer Familie, ein Freund des Hauses,* ur c'hamalad d'hor familh g., ur mignon d'hor familh g. ; *ein Freund von mir,* ur mignon din g. ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind ?* pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot,* pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - mar n'ho pez nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - kenderv kompez pa bresti, mab ar butenn pa c'houlenni ; *ein wahrer Freund erkennt man in der Not,* en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion ; *vor den eigenen Freunden vor allem musste er auf der Hut sein,* muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; *weder Freunde noch Verwandte haben,* na gaout na kar na par, na gaout na kar na par na yar, na gaout na kar na karrigell ; *sie sind (miteinander) gut Freund geworden,* mignoned vras int deuet da vezañ, en em gavet int mignoned vras ; *der Hund ist der beste Freund des Menschen,* ar chas eo gwellañ kamaladed Mab-den ; P. *es sind dicke Freunde,* mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, evel kein ha roched int, mignoniezh don a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, kamalata a reont, amied int evel moc'h ; *kein Freund von vielen Worten sein,* na vezañ paotr ar prezegennoù hir, bezañ arboeller (arboellus) en e gomzoù ; *gegen Freund und Feind,* e-keñver an holl gwitibunan / en andred an holl gwitibunan (Gregor), en enep d'an holl, en desped d'an holl ; *zeige mir deine Freunde und ich sage dir wer du bist,* lavar din piv a hentez ha me a lavaro dit piv out, gant ar c'hazh neb a gousko biken hep c'hwen ne savo ; **2.** [barzh.] *Freund Hein,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., Hor breur ar Marv g., an dognez vrizh b. ; **3.** mignon g., karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., dous g., dousig koant g., muiañ-karet g., P. pitod g. ; *das ist ihr fester Freund,* darempredi ñ a ra anezhañ, he mignon eo, he c'haredig eo, emañ gantañ, ajolbet eo gantañ, hi a wel anezhañ, hentiñ a ra anezhañ, pleustriñ a ra anezhañ, P. he fitod eo ; *sie hat einen festen Freund,* hentiñ a ra, kavet he deus karedig ; **4.** [dre skeud.] *falscher Freund,* bramm mañsoner g., bramm lous g., fraskell b.

Freundchen n. (-s,-) : kamalad kozh g., paotr kozh g., paotr g., mignon g., mignon kozh g., mignon kaer g., filhor g., kaezh g.

Freundesdienst g. (-es,-e) : servij rentet d'ur mignon g.

Freundeskreis g. (-es,-e) : kelc'h ar vignoned g., kelc'hiad ar vignoned g. ; *ich zähle ihn meinem Freundeskreis zu,* lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ e-touez va vignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned.

Freund-Feind-Denken n. (-s) : spered tu pe du g., spered manikean g., spered manikeek g., manikeegezh b.

Freundin b. (-,-nen) : **1.** mignonez b., keneilez b. ; *meine besten Freundinnen,* va mignonezed muiañ-karet lies. ; **2.** mignonez b., karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig koant b., amourouzez b., chevrenn b., kañfantenn b., koantiz b., muiañ-karet g., tammig traoù g., P. bonami b. [*liester* bonamioù] ; *Hundefreundin,* plac'h ar chas b., mamm ar chas b., mignonez ar chas b. ; *das ist seine feste Freundin,* darempredi ñ a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, emañ ganti, ajolbet eo ganti, hi a wel anezhañ, homañ eo e goantiz, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi, honnezh eo e gañfantenn, homañ eo e chevrenn, e vonami eo, e dammig traoù eo ; *jeder von uns saß neben seiner Freundin,* pep hini ac'hanomp a oa azezet e-kichen e dammig traoù ; *mit seiner Freundin schmusen,* amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez ; *er hat eine feste Freundin,* hentiñ a ra, kavet en deus karedig, ur vonami en deus.

freundlich[1] ag. : **1.** hegarat, hegar, karadek, karantezus, karantek, c'hwek, servijus, amc'hraus, jentil, kalonek, kuñv, ouesk, sev, flour, bourrus, plijus, plijadurus, a zegemer mat, dizrouk, sichant ; *freundliche Grüße,* gourc'hemennoù lies. ; *freundlich gegen jemanden (zu jemandem) sein,* bezañ mat (hegarat) ouzh u.b., mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober lid d'u.b., bezañ hegarat (karadek, karantezus) e-keñver u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b. ; *jemanden freundlich ansprechen,* komz c'hwek ouzh u.b. ; *jemandem freundlich anlächeln,* mousc'hoarzhin ouzh u.b. gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwek ouzh u.b. ; *ein freundliches Lächeln,* ur mousc'hoarzh sichant

g., ur mousc'hoarzh pevar real nemet unan g. ; *jemandem gegenüber besonders freundlich sein,* ober kalz a vraventez d'u.b., bezañ karadek-bras e-keñver u.b. ; *doppelt freundlich sein, doppelt so freundlich sein,* doublañ da lavaret kaer ; *freundlicher junger Mann,* tamm paotr c'hwek (hegarat, karadek, karantezus, servijus, bourrus, sichant) g. ; *eine freundliche Miene zeigen,* mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat, diskouez ur min flour ; **2.** [dre skeud.] dudius, seder, kaer, bourrus, bev, lirzhin ; *eine helle, freundliche Stube,* ur gambr sklaer ha plijus b. ; *eine freundliche Gegend,* ur vro dudius b., ur c'horn-bro c'hoarzhus g., ur vro seder b., ur vro vourrus b. ; *freundliches Wetter,* amzer gaer b., amzer vrav b., amzer heol b., amzer habask b., amzer doareet-mat b.

-freundlich[2] ag. : jentil gant, azas ouzh, mat evit, emsavus evit, degemerus evit ; *kinderfreundlich,* jentil gant ar vugale, azas ouzh ar vugale, mat evit ar vugale, emsavus evit an tiegezhioù gant bugale, degemerus evit ar vugale.

freundlicherweise Adv. : gant hegarated, gant karadegezh, gant karantegezh, gant karantelezh, gant karantez, gant servijusted.

Freundlichkeit b. (-,-en) : hegarated b., karadegezh b., karantegezh b., karantelezh b., karantez b., servijusted b., afesonded b., libistr g., oueskted b., oueskter g., braventez b., koantiz b., koantiri b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh, kuñvnez b. ; *an Freundlichkeit gewinnen,* hegaraat, oueskaat ; *überschwängliche Freundlichkeit,* prespolite g.

Freundschaft b. (-,-en) : mignoniezh b., mignonaj g., mignoniaj g., kenseurtiezh b., keneilded b., keneiliezh b., kamaradiezh b., kamaradiaj g., karantez b. ; *mit jemandem Freundschaft schließen,* dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b., ober kamaradiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kamaladiñ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b. ; *jemandem die Freundschaft kündigen,* treiñ kein d'u.b., terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b. ; *eine Freundschaft festigen,* startaat e vignoniezh ouzh u.b., lakaat ar vignoniezh ouzh u.b. da greskiñ ; *jemandes Freundschaft erwerben,* gounit mignoniezh u.b. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; [kr-l] *Freundschaft geht über Verwandtschaft,* gwelloc'h un amezeg mat a-dost eget kerent fall a-bell ; *Geld kennt keine Freundschaft,* an hini a gemer ha ne ro ket n'en deus mignon ebet - kemer hep reiñ a laka ar garantez da dreiñ - an arc'hant n'o deus liv ebet - pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer - ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di - al laer brasañ a groug ar bihanañ - karantez an dud a ya da netra evel ma tere outo - an arc'hant eo penn - an arc'hant eo ar skoulm - an arc'hant eo ar vudurun - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *Genauigkeit in Geldsachen erhält die Freundschaft,* pep hini e vutun.

freundschaftlich ag. : karadek, karantezus, hegarat ; *freundschaftlicher Rat,* ali mat (kuzul mat) a-berzh ur mignon g. ; *freundschaftliche Beziehungen,* darempredoù a vignoniezh lies. ; *zwischen ihnen haben sich freundschaftliche Beziehungen herausgebildet,* etrezo e tiwanas liammoù a vignoniezh ; *zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud.

Adv. : *freundschaftlich gegen jemanden gesinnt sein,* bezañ u.b. d'e c'hrad (diouzh e zoare, deuet-mat gant an-unan, deuet-mat d'an-unan, erru-mat gant an-unan, war e lizheroù), bezañ u.b. en e c'hras, bezañ hegarat ouzh (e-keñver) u.b., bezañ douget d'u.b., bezañ troet gant u.b. ; *wir haben die Sache freundschaftlich geregelt,* en em glevet hon eus dre gaer, en em gordet hon eus dre gaer, graet hon eus emglev dre gaer, renket hon eus an afer hep arguz (Gregor).

Freundschaftlichkeit b. (-) : hegarated b., karadegezh b., karantegezh b., karantelezh b., karantez b.

Freundschaftsbande lies. : liammoù a vignoniezh lies., chadenn ar vignoniezh b., darempredoù a vignoniezh lies., mignoniezh b., mignonaj g., mignoniaj g.

Freundschaftsbezeigung b. (-,-en) / **Freundschaftsbezeugung** b. (-,-en) : testeni a vignoniezh g.

Freundschaftsdienst g. (-es,-e) : servij rentet d'ur mignon g.

Freundschaftspreis g. (-es,-e) : priz gwellvezel g., priz keneilel g.

Freundschaftsspiel n. (-s,-e) : match digevez g., match er-maez kenstrivadeg g., match divec'het g.

Freundschaftsvertrag g. (-s,-verträge) : feur-skrid a vignoniezh g.

Freundschaftszeichen n. (-s,-) : merk a vignoniezh g.

Frevel g. (-s,-) : **1.** drougiezh b., fallentez b., fallagriezh b., viloni b., falloni b., dismeg g., dismegañs b. ; **2.** drougober g., gwallober g., gwalladenn b., kammober g., drougobererezh g., mestaol g., gwalldaol g., taol kailh g., felladenn b., torfed g., gwall g., P. lamm-touseg g. ; *alle Frevel, die ihr begangen habt,* an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet ; *die Nachricht von diesem Frevel machte schnell die Runde,* ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; **3.** [relij.] *Frevel gegen Gott,* taol disakr g., sakrilaj g.

frevelhaft ag. : **1.** [gwir] torfedus, fellus, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, kondaonus ; **2.** [relij.] difeiz, disakr, dizoueüs, dizeol, kablus, fazius ; **3.** fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, fell.

Frevelhaftigkeit b. (-) : **1.** fallagriezh b., viloni b., falloni b., feloni b. ; **2.** [relij.] difeiz b., dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g., kablusted b. ; **3.** [gwir] perzh fellus g., perzh torfedus g., perzh kondaonus g., fellusted b., torfedusted b., kondaonusted b.

Frevelmut g. (-s) : herder diskiant g., herded foll b., hardizhegezh disakr b.

freveln V.gw. (hat gefrevelt) : felladenniñ, fellout, fellel, drougober, gwallober, mestaoliañ, ober fallentezioù, ober fallonioù ; *an jemandem freveln,* gwallañ u.b., felladenniñ a-enep u.b. ; *gegen das Gesetz freveln,* felladenniñ a-enep al lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) al lezenn, na zoujañ (mont en tu-hont) d'al lezenn, mankout d'al lezenn, tremen al lezenn / tremen dreist al lezenn (Gregor).
Freveltat b. (-,-en) : drougober g., gwallober g., kammober g., drougobererezh g., mestaol g., gwalldaol g., felladenn b., torfed g., gwall g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g.
Frevelwort n. (-es,-e) : **1.** komzoù kondaonus lies. ; **2.** [relij.] komzoù disakr lies.
freventlich ag. : **1.** [gwir] torfedus, fellus, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, kondaonus ; **2.** [relij.] difeiz, disakr ; **3.** fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, fell.
Frevler g. (-s,-) : **1.** drougoberour g., gwalloberour g., mestaolier g., droukc'haer g., torfedour g., felladenner g., feller g., kalkenn g./b., viltañs g., fallakr g., sac'h malis g., gwaller g. ; **2.** [relij.] fallakr hep feiz na reizh g., saotrer g., sakrilajer g.
friderizianisch ag. : a sell ouzh (a denn da, eus mare) Frederig Veur g., a sell ouzh (a denn da, eus mare) Frederig II [roue Prusia] g.
Friede g. (-ns) : **/ Frieden** g. (-s) : **1.** peoc'h g. ; *Frieden schließen,* ober (skoulmañ, sinañ) ar peoc'h, tennañ da beoc'h, peoc'hiñ ; *den Frieden stören,* plantañ reuz, c'hwezhañ tan ; *den Frieden untermauern, den Frieden stärken,* startaat ar peoc'h, kadarnaat ar peoc'h, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; *Frieden halten, den Frieden wahren,* mirout ar peoc'h, diwall ar peoc'h, delc'her ar peoc'h en e sav, kendelc'her a-sav ar peoc'h, lakaat ar peoc'h da badout, derc'hel ar peoc'h en e blom ; *die Segnungen des Friedens,* madoberoù ar peoc'h lies. ; *ein auf Gerechtigkeit ruhender Friede,* ur peoc'h diazezet war al lealded g. ; *Gerechtigkeit schafft Frieden,* al lealded a vag ar peoc'h ; *in Frieden leben,* bevañ e peoc'h ; *der bewaffnete Friede,* ar peoc'h armet g. ; *Friede der Tapferen,* peoc'h ar gedern g. ; *der römische Friede, der römische Frieden,* ar peoc'h roman g. ; *der Westfälische Frieden,* feur-emglev Westfalia g. ; *Frieden stiften,* mirout ar peoc'h en ur vro, lakaat ar peoc'h, lakaat ar peoc'h da ren, lakaat ar peoc'h da vleuniañ, degas peoc'h, adeiladiñ ar peoc'h, fennañ peoc'h, peoc'haat, peoc'hiañ ; *den Frieden in einem Land wieder herstellen,* peoc'haat ur vro, lakaat ar peoc'h en ur vro, lakaat ar peoc'h da ren en ur vro ; *der Friede kehrt in das Land zurück,* peoc'haat a ra ar vro, distreiñ a ra ar peoc'h er vro ; *eine Kampagne für den Frieden,* ur groaziadeg evit ar peoc'h b. ; *um Frieden bitten,* goulenn ar peoc'h ; *die ganze Menschheit strebt nach Frieden,* c'hoant brasañ an denelezh kevan eo kaout peoc'h, e pep bro e laka an dud o albac'henn gant ar peoc'h, gant ar peoc'h emañ penn an dud, nesañ tra da galon an dud eo ar peoc'h, nesañ tra d'an dud eo ar peoc'h, an dud er bed a-bezh eo o holl breder gant ar peoc'h, an dud er bed a-bezh a venn bevañ e peoc'h ; *ich traue dem Landfrieden nicht,* sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon - din (me a gav din) ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war ziwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus ; [relij.] *Friede den Menschen, die guten Willens sind,* peoc'h war an douar e-touez an dud a volontez vat ; *Friede sei mit euch,* ar peoc'h ra vo ganeoc'h ; *zum ewigen Frieden eingehen,* rentañ e ene (e galon) da Zoue, mont da (d'an) Anaon ; *Gott holte sie in seinen ewigen Frieden ein,* Doue a zec'halvas anezhi d'e baradoz ; *Friede seiner Asche !* peoc'h d'e relegoù ! peoc'h d'e ene ! Doue d'e bardono ! ; *in Frieden sterben,* mervel e peoc'h ; **2.** [dre skeud.] peoc'h g., habaskted b., habaskter g., sioulder g., sioulded b., didorr g. ; *innerer Friede, Friede der Seele,* habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b. ; *um des lieben Friedens willen,* evit kaout peoc'h, da gaout peoc'h, evit bezañ (da vezañ) distourm, evit gallout bevañ didrouz, evit bezañ lezet e peoc'h, evit chom hep bezañ direnket en e dammig buhez klet ha kloz ; *er gibt nie Frieden,* ne ro morse peoc'h, hennezh ne ro ket ur peoc'h, ne c'haller ket kaout peoc'h dioutañ, ne c'haller ket kaout peoc'h diouzh e c'henoù, n'eus didorr (diskrog, ehan) ebet gantañ, n'eus didorr (diskrog, ehan) ebet dioutañ, ne vez peoc'h ebet james gantañ, n'eus ket tu da dennañ peoc'h dioutañ james ; *häuslicher Friede,* peoc'h e-barzh an tiegezh g., peoc'h didrouz an tiegezh g., peoc'h etre ar priedoù g. ; *lass mich in Frieden !* ro peoc'h ! ro peoc'h din ! paouez ouzhin ! bez ar vadelezh da vont diwar va zro ! peoc'h d'am fenn ! didrouz d'am fenn ! didrouz din ! tav d'am fenn ! serr da c'henoù din ! ; [kr-l] *Friede ernährt, Unfriede verzehrt,* gwelloc'h eo peoc'h ha dour stivell eget meurlarjez ha (gant) brezel - digant ur mignon gwelloc'h dour eget gwin digant un enebour - netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh ribod - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - unaniezh a zo nerzh, dizunaniezh a zegas gwalloù - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - pep hini e dro hag ar vilin a dro.
Frieden *sellit ouzh* **Friede**.
Friedensabschluss g. (-es,-abschlüsse) : skoulmadur ar peoc'h g. ; *ungerechter Friedensabschluss,* peoc'h disleal g.
Friedensbedingungen lies. : amplegadoù peoc'h lies., divizoù peoc'h lies.
friedensbewegt ag. : peoc'hgar, peoc'helour.
Friedensbewegung b. (-,-en) : emsav evit ar peoc'h g. ; *eine weltweite Friedensbewegung,* un emsav etrebroadel evit ar peoc'h g.
Friedensbrecher g. (-s,-) : planter reuz g., hader drailh g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., dispac'her g., rouestler g., distrañser g.
Friedensbruch g. (-s,-brüche) : torridigezh ar peoc'h b.
Friedensfürst g. (-en) : [relij.] Jezuz-Krist degaser ar peoc'h hag embanner ar silvidigezh g.
Friedensfuß g. (-es) : *auf dem Friedensfuße,* **1.** e peoc'h ; **2.** distourm, didrouz, hep trouz, a-unan, en unvaniezh, didrabas.
Friedensgericht n. (-s,-e) : **1.** [Bro-Alamagn] lez-varn hanterouriñ b. ; **2.** [Bro-C'hall, Bro-Saoz, Stadoù Unanet] lez-varn-a-beoc'h b.

Friedensgerichtsbarkeit b. (-,-en) : [gwir] justis a beoc'h b.
Friedenskonferenz b. (-,-en) : kuzuliadeg diwar-benn ar peoc'h b.
Friedensnobelpreis g. (-es,-e) : priz Nobel ar peoc'h g.
Friedensordnung b. (-,-en) : aozadur ar peoc'h g.
Friedenspfeife b. (-,-en) : kalumed ar peoc'h g., korn-butun ar peoc'h g. ; *die Friedenspfeife rauchen,* butunat korn ar peoc'h, butunat kalumed ar peoc'h, douarañ ar vouc'hal-vrezel, lakaat ar vouc'hal-vrezel en douar, ober (skoulmañ) ar peoc'h.
Friedenspflicht b. (-,-en) : **1.** [emglev a-stroll] treverz sokial b., treverz c'hweliadel b. ; **2.** [polit.] dlead a beoc'h sokial g., dlead a beoc'h c'hweliadel g.
Friedensplan g. (-s,-pläne) : steuñv peoc'h g.
Friedenspolitik b. (-) : politikerezh a beoc'h g.
Friedenspreis g. (-es,-e) : priz Nobel ar peoc'h g.
Friedensproduktion b. (-,-en) : produerezh a-raok ar brezel g., kenderc'h a-raok ar brezel g.
Friedensprozess g. (-es,-e) : argerzh peoc'h g.
Friedensrichter g. (-s,-) : **1.** [Bro-Alamagn] hanterour g., tredeog g. ; **2.** [Bro-C'hall, Bro-Saoz, Stadoù Unanet] barner a beoc'h g.
Friedensschluss g. (-es,-schlüsse) : skoulmadur ar peoc'h g., klozadur ar peoc'h g.
Friedenssicherung b. (-,-en) : gwarez ar peoc'h g.
Friedensstärke b. (-) : niver ar soudarded gopret pa ren ar peoc'h g.
friedensstiftend ag. : a zegas peoc'h, peoc'hus, peoc'hius, peoc'haus.
Friedensstifter g. (-s,-) : hader peoc'h g., peoc'haer g., peoc'hier g., degaser peoc'h g.
Friedensstifterin b. (-,-nen) : haderez peoc'h b., peoc'haerez b., peoc'hierez b., degaserez peoc'h b.
Friedensstörer g. (-s,-) : **1.** planter reuz g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., dispac'her g., strafuilher g., rouestler g., distrañser g., ficher g., ficher freuz g., mesker g. ; **2.** [dre skeud.] garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., imor du a zen b., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., trubuilhenn b., jablour g., bourouell g., bouroueller g., freuz-ebat g., sparler-dudi g., den dibropoz g., penn-teñval g., kagaler g.
Friedenstaube b. (-,-n) : koulm ar peoc'h b.
Friedenstruppe b. (-,-n) : nerzh a beoc'h etrebroadel g.
Friedensverhandlungen lies. : kendivizoù diwar-benn ar peoc'h lies., parlantadeg a-zivout ar peoc'h b.
Friedensvermittlung b. (-,-en) : hanterouriezh a beoc'h b., hantererezh a beoc'h g.
Friedensvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev a beoc'h g.
Friedensvorschlag g. (-s,-vorschläge) : kinnig peoc'h g.
Friedenszeit b. (-,-en) : mare a beoc'h g., prantad a beoc'h g., amzer a beoc'h g., mare divrezel g., prantad divrezel g., amzer divrezel g.
Friedenszustand g. (-s,-zustände) : stad a beoc'h b., stad divrezel b.
Friederike b. : Frederika b.
friedfertig ag. : a beoc'h, peoc'hus, peoc'hleun, peoc'hgar, habask, didabut, didaer, difeuls, habask ; *ein friedfertiger Mensch,* un den peoc'hus g., un denig peoc'h g., un den a beoc'h g.
Friedfertigkeit b. (-) : habaskted b., habaskter g., peoc'hgarantez b.
Friedhof g. (-s,-höfe) : bered b., douar benniget g., gwered b., [dre skeud.] park ar c'housk diwezhañ g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b. ; *die Kirchenfahne rund um den Friedhof tragen,* dougen ar banniel e-tro ar vered ; *Prozession rund um den Friedhof,* tro-vered b. ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs,* bered du b. ; *Sperrstein am Eingang eines bretonischen Friedhofs,* kellann b., strob an diaoul g., P. strob Jakez g.
Friedhofseingang g. (-s,-gänge) : toull ar vered g.
Friedhofskapelle b. (-,-n) : chapel ar vered b.
Friedhofsruhe b. (-) : sioulder ar vered g.
friedlich ag. : **1.** a beoc'h, peoc'hus, peoc'hiek, peoc'hleun, peoc'hgar, habask, didabut, didaer, difeuls, seder, kuit a riotal, distrafuilh, didrubuilh, didrouz, jentil ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen,* tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *er ist immer friedlich gestimmt,* n'eus ger evitañ, un denig peoc'h eo hennezh, un denig peoc'hus eo hennezh ; *friedliche Menschen,* tud habask lies., tud peoc'hus lies., tud a beoc'h lies. ; *friedlicher Vergleich,* emglev dre gaer g., emglev a-gengrad ; *friedliche Zeiten,* amzer a beoc'h g., amzer distrafuilh g., amzer didrubuilh g., mareoù divrezel lies., prantadoù divrezel lies., amzerioù divrezel lies. ; *das Baby schläft friedlich,* ar babig a zo kousk-dous, kousket-c'hwek a ra ar babig ; [istor] *friedliche Koexistenz,* kenvezañs e peoc'h b., kenvezañs peoc'hiek b., kenvevañ e peoc'h g. ; **2.** [dre heñvel.] sederaus, peoc'hus ; *friedlicher Anblick,* gwel sederaus g., gwel peoc'hus g.
Friedlichkeit b. (-) : habaskted b., habaskter g.
friedliebend ag. : peoc'hgar, peoc'hleun, a beoc'h, peoc'hus.
friedlos ag. : **1.** enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, strafuilhet, diarsav ; **2.** [istor] hep gwir ebet, hep skoazell na gwarez al lezennoù.
Friedrich g. : Frederig g. ; [istor] *Friedrich der Große,* Frederig Veur g., Frederig II [roue Prusia] g.
friedsam ag. : a beoc'h, peoc'hus, peoc'hiek, peoc'hleun, peoc'hgar, habask, didabut, didaer, difeuls, seder, kuit a riotal, distrafuilh, didrubuilh, didrouz, jentil.
frieren V.gw. (fror / ist gefroren) : **1.** skornañ, klerañ, sklasañ, treiñ e skorn, riellañ ; *das Wasser friert,* emañ an dour o skornañ, klerañ a ra an dour, mont (treiñ) a ra an dour e skorn ; *der Fluss ist gefroren,* sklaset (skornet) eo ar stêr ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; **2.** *ich friere*, riv (anoued) am eus, rivet on, emaoñ o rivañ, krenañ a ran gant an anoued, paourentez am eus, yen-sklas eo din, kavout a ra din ez eo yen an amzer, treuzet on gant an anoued, emaon o frimañ, emaon o skornañ, emaon o kleriñ, emaon o sklasañ, rivet eo va sac'h, rividik on ; *sie friert sehr leicht,* honnezh a zo rividik-tre, honnezh a zo anouedik-kenañ.

V.k.e. (fror / hat gefroren) : *ich habe mir die Finger steif gefroren,* bav (nodet, seizet, kropet, kleret, pistiget) eo va bizied gant ar riv (an anoued), aet eo an ivinrev em bizied, krog eo an ivinrev em bizied.
V.dibers. (fror / hat gefroren) : **1.** reviñ, klerañ, skornañ, riellañ, sklasañ, ober skorn ; *es friert,* reviñ (klerañ, skornañ, riellañ, sklasañ) a ra, skorn a ra, rev a zo, rev a ra, riell a zo, riell a ra ; *es friert Stein und Bein,* skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skornañ du a ra, skorn bras a ra, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, krazañ a ra, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, krazañ a ra, yen eo ken a skarnil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra, un amzer da gac'hat tachoù a zo ; **2.** *es friert mich (mich friert)*, riv (anoued) am eus, rivet on, emaoñ o rivañ, krenañ a ran gant an anoued, paourentez am eus, yen-sklas eo din, kavout a ra din ez eo yen an amzer, treuzet on gant an anoued, emaon o frimañ, emaon o skornañ, emaon o kleriñ, emaon o sklasañ, rivet eo va sac'h, rividik on.
Frieren n. (-s) : revadur g., skornerezh g., skornadur g., skornidigezh b., skornañ g., sklasañ g., kleriñ g., sklasadurezh b. ; *am schlimmsten ist das Frieren,* n'eus ket diaesoc'h eget kaout riv, gwashañ ma kavan eo ar riv.
Frierpunkt g. (-s) : [fizik] derez-skornañ g., skornverk g.
Fries g. (-es,-e) : **1.** [tisav.] frizenn b., gouriblenn b. ; **2.** [gwiad.] friz g., mezher friz g., frizenn b., friz str.
Friese g. (-n,-n) : Frizian g., Frizad g.
Frieseln lies. **/ Frieselfieber** n. (-s): [mezeg.] liken trovanel g., milierenn ruz b., impetigo milier g., daroued lemm strewek str., daroued trovanel str.
Friesin b. (-,-nen) : Frizianez b., Frizadez b.
friesisch ag. : **1.** frizian, frizat ; **2.** [yezh.] frizek.
Friesisch n. : frizeg g. ; *lieber sterben als mein Friesisch verlernen,* me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar frizeg.
Friesland n. (-s) : Friz b., Bro-Friz b.
Friesländer g. (-s,-) : Frizian g., Frizad g.
Friesländerin b. (-,-en) : Frizianez b., Frizadez b.
Friestuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] friz g., mezher friz g., frizenn b., friz str.
frigid ag. **/ frigide** ag. : yenidik, yen ouzh ar baotred, P. sec'h he gaol, skornet he revr, ur revr yen anezhi, ur revr skorn anezhi ; *sie ist frigid geworden,* aet eo ar friantiz diouti.
Frigidität b. (-) : yenidigezh b., yended b., yender ouzh ar baotred g., P. gaol sec'h b., revr yen g., revr skorn g.
Frikadelle b. (-,-n) **/ Frikandelle** b. (-,-n) : [kegin.] pouloudennig kig kras b., logod str.
Frikassee n. (-s,-s) : [kegin.] fritadell b., fritadenn b., frigasenn b., fritadur g.
frikassieren V.k.e. (hat frikassiert) : [kegin.] fritañ en hilienn, ober ur frigasenn gant.
Frikativ g. (-s,-e) **/ Frikativlaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.
frikativieren V.k.e. (hat frikativiert) : [yezh.] c'hwezhadenniñ, taravat.
Frikativierung b. (-,-en) : [yezh.] c'hwezhadenniñ g., taravat g.
Friktion b. (-,-en) : **1.** frot g., frotadur g., frotadurezh b., froterezh g., frotadenn b., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab g. ; **2.** [dre skeud.] P. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., jel g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., bec'h g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g.
Friktionskupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.
Frisbee® n. (-,-s) : frisbee® g., pladenn frisbee® b., kantenn frisbee® b.
Frisbee®-Scheibe b. (-,-n) : kantenn frisbee® b., pladenn frisbee® b.
frisch ag. : **1.** fresk ; *frische Eier,* vioù nevez dozvet lies., vioù fresk (Gregor) lies. ; *frisches Brot,* bara nevez g., bara fresk g. ; *frische Fische,* pesked fresk lies., pesked fresk-bev lies., pesket nevez-tapet lies., pesked nevez pesketaet lies., mareaj g. ; *fangfrisch schmeckt der Fisch am besten,* ent fresk e vez mat ar pesked ; [kr-l] *frische Fische, gute Fische,* abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - ar belladenn 'zo kac'hadenn - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - na zale ket d'ober da dra.
2. nevez ; *frische Truppen,* rejimantoù nevez lies. ; *frische Pferde,* kezeg fresk lies. ; *frische Pferde nehmen,* cheñch kezeg ; *frische Wäsche,* lienaj fresk g. / lien fresk g. (Gregor), traoù nevez-walc'het lies., dilhad fresk lies. ; *jemandem frische Wäsche geben,* freskañ d'u.b., reiñ dilhad fresk d'u.b. ; *frische Wäsche anziehen,* kemer (lakaat) lien(aj) fresk (Gregor), lakaat traoù nevez-walc'het ; *eine frische Seite anfangen,* stagañ gant (kregiñ gant) ur bajenn nevez, boulc'hañ ur bajenn nevez ; *frische Nachrichten,* keleier nevez lies., keleier fresk lies. ; *frische Wunde,* gouli bet tapet nevez 'zo g. ; *frisches Gemüse,* legumaj glas lies., glasvez g., glazur g. ; *frische Erbsen,* piz bihan str. ; *das Holz ist frisch,* glas (glas-dour) eo ar c'hoad-se (ar c'heuneud-se) ; *frische Milch,* laezh nevez-c'horoet g. ; *das frische Ehepaar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù-nevez lies., an daou zen nevez lies. ; *frisch gebackener Ehemann,* paotr nevez-dimezet g., gwaz-nevez g., den-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., pried-nevez g., euredeg g. ; ; *frisch gebackene Ehefrau,* plac'h nevez-dimezet b., plac'h-nevez b., gwreg-nevez b., pried-nevez g., euredegez b., plac'h yaouank b. ; *frische Spuren eines Wildschweines,* roudoù fresk ur pemoc'h-gouez lies. ; *frisch lackierter Wagen,* gwetur livet ent fresk b. ; *frisch besätes Feld,* park fresk hadet g.
3. fresk, sin, distan, gouyen ; *es ist frischer geworden,* freskaet eo an amzer, freskoc'h eo an amzer, distanet eo ; *frischer Morgen,* mintinvezh fresk g. ; *frische Luft schöpfen,* aveliñ e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanañ, mont en aer vras, lonkañ avel, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, kemer ul lonkad avel, cheñch

avel d'e bilhoù, klouaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *frische Bergluft,* aer bur (fresk) ar menezioù g. ; *frisches Wetter,* amzer yenik b., amzer vev b. ; *es war frisch,* yen a-walc'h e oa anezhi ; *das Wetter wird frisch,* freskaat a ra an amzer, glazañ a ra, glazañ a ra an amzer ; *gegen Abend wird es frisch,* d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer ; *angenehm frischer Ort,* freskadurezh b. ; *ein Glas frisches Wasser,* ur werennad dour fresk b.

4. yac'h, diskuizh, divrev, didorr, gailhart, gardis, bouljant, bouilh, glas, fresk, livrin, ruspin ; *er ist frisch und gesund,* yac'h ha koujourn eo hennezh, ruspin ha gae eo, bagol (dibistig, diampech, divac'hagn, dinamm, bouilh) eo hennezh, dinamm a bep mac'hagn eo, hennezh a zo aes war e aheloù, yac'h-pesk (-klok, -beuz, -kloc'h) eo hennezh, yac'h eo evel ur pesk (evel ar beuz), hennezh a zo yac'h ha gren, leun a vuhez hag a yec'hed eo, leun a nerzh hag a yec'hed eo, ur paotr fresk a zo anezhañ, hennezh a zo ur bouilh den ; *frische Brise,* avel yac'h g. ; *frischen Mut fassen,* dont pebr en-dro war e galon / dont brignen en-dro en e zivrec'h (Gregor), sevel kalon d'an-unan en-dro, sevel war e elloù a-nevez ; *frische Pferde,* kezeg fresk lies.

5. [dre skeud.] *frische Gesichtsfarbe,* livioù yac'h (livrin, flamm) lies., neuz ar yec'hed b., divjod livrin lies., dremm livrin b., dremm flamm b., un dremm livet yac'h b. ; *frischer Eindruck,* santadur nevez deuet g., trivliad nevez santet g., from (santad) deuet nevez 'zo g. ; *auf frischer Tat ertappen,* tapout war an taol (war e ched, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, tapout o trougober, tapout e droug, kouezhañ war an tomm, kavout e gwall (e droug) / kavout o wallober / surpren en e dorfed / tapout war ar fed (Gregor), sourpren àr an tarch, sourpren àr an tomm, tapout dre c'haou, pakañ dre c'haou, pakañ krog en u.b. ; *auf frischer Tat ertappt werden,* bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ tapet dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarzh, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *jemanden an die frische Luft setzen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *die Erinnerung daran ist noch frisch,* fresk-bev eo c'hoazh e penn an dud ar sońj eus an afer-se evel pa ve oc'h erruout (Gregor), chomet eo bev ar c'houn eus an dra-se war spered an dud, chomet eo an dra-se bev e koun (e memor) an dud ; [tr-l] *frisch, fromm, fröhlich, frei,* bagol, didro, drant ha dieub.

Adv. : *Achtung, frisch gestrichen !* diwallit, peñtur nevez ! diwallit, nevez lakaet eo al livaj ! ; *frisch gefallener Schnee,* erc'h nevez g. ; *ein Bett frisch beziehen,* freskaat ur gwele, cheñch liñselioù ur gwele ; *ein frisch komponiertes Lied,* ur ganaouenn nevez-savet b. ; *frisch gemolkene Milch,* laezh nevez-c'horoet g. ; *etwas frisch im Gedächtnis haben,* bezañ chomet udb bev en e goun (en e vemor), delc'her koun mat eus udb, bezañ fresk-bev c'hoazh udb en e benn (Gregor) ; *das frisch vermählte Paar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù nevez lies., an daou zen nevez lies. ; *frisch rasiert,* lamet e varv dezhañ a-nevez, troc'het e varv a-nevez ; *frisch angekommen,* nevez deuet ; *frisch gefangene Seefische,* mare-mor g., mare g., mareaj g./b., morad g., moriad g., marevezh g. ; *frisch darauf los !* deomp dezhi a-dro-vat ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; *frisch drauflosreden,* lavaret e sońj kras, naet ha distag - mont didro dezhi - mont didroidell dezhi - mont displeg dezhi - mont berr - mont war-eeun dezhi - na reiñ tro d'e gomzoù - na reiñ tro d'e lavar - na gaout damant evit lavaret e sońj - lavaret e sońj hep kaout nemeur a zamant - lavaret e sońj hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret e sońj hep tamm kildroenn ebet - lavaret e sońj hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret didroidell (displeg, distlabez, distag) e sońj - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret e sońj d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret e sońj d'u.b. - lavaret hardizh e sońj - lavaret e sońj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret e sońj berr-ha-krenn / lavaret e sońj berr-ha-groñs (Gregor) ; [kr-l] *frisch gewagt ist halb gewonnen,* an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounid ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal, o rampañ hag o tirampañ e rikler alies ar gwellañ.

frischauf Adv. : *frischauf !* deomp dezhi a-dro-vat ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! - dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! war-raok ! h.a.

Frische b. (-) : **1.** freskted b., freskter g., freskoni b., freskadur g., freskadurezh b., sinadurezh b., distan g., douster g., flourder g., flourded b. ; *Sommerfrische,* hañvadur g. ; **2.** serzhder g., nerzh g., kreñvder g. ; *in alter Frische,* yac'h ha bagol atav, koujourn atav ; *jugendliche Frische,* jourdoul ar yaouankiz g., begon ar yaouankiz b., lañs ar yaouankiz g., startijenn ar yaouankiz b., lusk ar yaouankiz g., birvilh ar yaouankiz g., tan ar yaouankiz g., bevder ar yaouankiz g., birvidigezh ar yaouankiz b., ernez ar yaouankiz b., entan ar yaouankiz g., nerzh-youl ar yaouankiz g., deltu ar yaouankiz g. ; *seine Frische verlieren,* goeñviñ, gweñviñ, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, koll e liv mat.

frischen V.k.e. (hat gefrischt) : **1.** [tekn.] puraat, glanaat, peurc'hlanaat ; **2.** [loen.] kelinañ, koleniñ, halañ, perc'helliñ, porc'helliñ, gadañ, moc'hañ, h.a., genel he re vihan, treiñ, nodiñ, dispakañ, dozviñ, dozviñ he re vihan.

Frischfisch g. (-es;-e) : [kegin.] pesk skorn g., pesked skorn lies.
Frischgemüse n. (-s) : legumaj glas lies., glazien g., glazur g., glasvez g., glazadur g., freskadur g.
Frischhaltebeutel g. (-s,-) : sac'hadig plastik g., sac'hadig mezell g., sac'hadig kelofan® g.
Frischhaltefolie b. (-,-n) : film plastik g., koc'henn blastik b., film mezell g., koc'henn vezell b., kelofan® g., follenn gelofan® b. ; *in Frischhaltefolie verpackt,* dindan gelofan®.
Frischhaltepackung b. (-,-en) : pakadur da zerc'hel fresk ar boued g.
Frischkäse g. (-s) : keuz fresk g., fourmaj-laezh fresk g., joñchez str.
Frischling g. (-s,-e) : **1.** [hemolc'h] hoc'hig-gouez g., porc'hell-gouez g. ; **2.** [dre skeud.] neveziant g., neveziad g., unan glas e vegel g., glazard g., belostig g., gwidor g., gwidorig g.
Frischluft b. (-) : aer vras g., aer fresk g., aer yac'h g.
Frischofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] forn buraat b.
Frischsaft g. (-s,-säfte) : mamm-flour b.
Frischwasser n. (-s) : dour fresk g.
Frischwasserbecken n. (-s,-) : **/ Frischwasserbehälter** g. (-s,-) : bevlec'h g., muz g., puñs g., vivanier g.
Frischwurst b. (-,-würste) : saosison nannmogedet g.
frischweg Adv. : hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, a-benn-kaer, brav-mat, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep ober seizh soñj ; *etwas frischweg sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (brav-mat, hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).
Friseur g. (-s,-e) : perukenner g., peruker g., troc'her-blev g., ficher-blev g., P. touzer chas g., direvrier laou g. ; *er ist so arm, dass er sich einen Besuch beim Friseur nicht leisten kann,* hennezh n'en deus ket pevar real da vont da droc'hañ e vlev.
Friseurhandwerk n. (-s) : perukennerezh g., ficherezh-blev g.
Friseurin b. (-,-nen) : perukennerez b., perukerez b., ficherez-vlev b.
Friseursalon g. (-s,-s) : perukennerezh b., ficherezh-vlev b.
Friseuse b. (-,-n) : **1.** taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b., taolig emgribañ b. ; **2.** perukennerez b., perukerez b., ficherez-vlev b.
Frisiereisen n. (-s,-) : houarn rodellañ g., houarn frizañ g.
frisieren V.k.e. (hat frisiert) : **1.** [blev] fichañ, aozañ, kempenn, troc'hañ, koefañ ; **2.** [dre skeud.] treuzfichañ, falsañ, farlotiñ ; [kenw] *eine Bilanz frisieren,* falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ur ventel, falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ur ventel, falsañ ar c'hontoù ; **3.** *einen Motor frisieren,* lemel ar bevenner tizh diwar ur c'heflusker.
V.em. : **sich frisieren** (hat sich frisiert) : *sich (t-rt) frisieren, sich (t-d-b) das Haar frisieren,* renkañ e vlev, fichañ e vlev, kempenn e vlev, aozañ e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, kribañ e vlev, ober ur gribadenn d'e vlev ; *sie ist immer sorgfältig frisiert,* brav e vez bepred he blev ganti.
Frisierhaube b. (-,-n) : tok rodellañ g., tok frizañ g.
Frisierkamm g. (-s,-kämme) : difuilher g., diluzier g.
Frisierkommode b. (-,-n) : taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b., taolig emgribañ b.
Frisiermantel g. (-s,-mäntel) : sae-emfichañ b., sae-emgribañ b.
Frisierspiegel g. (-s,-) : melezour emfichañ g., melezour emgribañ g.
Frisiertisch g. (-es,-e) : taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b., taolig emgribañ b.
Frisör g. (-s,-e) : perukenner g., peruker g., troc'her-blev g., ficher-blev g., P. touzer chas g., direvrier laou g. ; *er ist so arm, dass er sich einen Besuch beim Frisör nicht leisten kann,* hennezh n'en deus ket pevar real da vont da droc'hañ e vlev.
Frisörhandwerk n. (-s) : perukennerezh g., ficherezh-blev g.
Frisörin b. (-,-nen) : perukennerez b., perukerez b., ficherez-vlev b.
Frisörsalon g. (-s,-s) : perukennerezh b., ficherezh-vlev b.
Frisöse b. (-,-n) : **1.** taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b. ; **2.** perukennerez b., perukerez b., ficherez-vlev b.
Frist b. (-,-en) : termen g., amzer b., goursez g., atfer g. ; *eine Frist von 15 Tagen,* pemzektez amzer g. ; *gesetzliche Frist,* esoni b. ; *die paar Monate Frist, die ihm der Tod vergönnte,* an nebeud mizioù da vevañ laosket dezhañ gant an Ankoù ; [kenw.] *für etwas eine Frist setzen, festsetzen, bestimmen,* merkañ deiziad un termen, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen d'ober udb ; *eine Frist verlängern,* astenn (goursezañ, ampellañ) an termen da baeañ un dle ; *eine Frist einhalten,* derc'hel d'an termen, damantiñ d'ur goursez, chom e-barzh an termen lakaet ; *die Frist ist abgelaufen,* echu (deuet, degouezhet, darev) eo an termen / degouezhet eo an amzer (Gregor) ; *in bestimmter Frist,* war dermen ; *auf kurze Frist,* war verr dermen ; *auf lange Frist,* war hir dermen ; *zu jeder Frist,* da bep eur, da bep koulz, da bep mare, forzh pegoulz.
Fristablauf g. (-s,-abläufe) : [gwir] fin an termen b., darevezh b., degouezh g.
Fristbewilligung b. (-,-en) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.

fristen V.k.e. (hat gefristet) : mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, darnvevañ, reuziñ, krakvevañ, punec'hiñ, bevata ; *sein Leben kümmerlich fristen, sein Dasein fristen,* mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, darnvevañ, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, ober yun an nav steredenn, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, punec'hiñ, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ divalav, bevañ er baourentez.

Fristenlösung b. (-,-en) **/ Fristenregelung** b. (-,-en) : lezenn a-zivout an torr brazezded youlek b., lezenn a-zivout an torr-dougen choazet b.

fristgerecht ag. : e koulz, en ur zamantiñ d'ar goursez, a-raok fin an termen.

Fristgewährung b. (-,-en) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.

fristlos ag. : hep dale, dizale, war an taol, hep raktermen ; *fristlose Entlassung,* skarzh (argasadenn b., dic'hopradur g.) hep rakkemenn g.

Fristverlängerung b. (-,-en) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.

Frisur b. (-,-en) : aozadur-blev g., doare ar blev g. ; *sie hat eine neue Frisur,* cheñchet eo doare he blev.

Fritte b. (-,-n) : **1.** [tekn.] danvez fritet g. ; **2.** [kegin.] P. fritezenn b. [*liester* fritez] ; **3.** [Bro-Suis, gwashaus] aozadur-blev g., doare ar blev g.

fritten V.k.e. (hat gefrittet) : [tekn.] fritañ.

Fritten[1] n. (-s) : [tekn.] friterezh g., fritañ g.

Fritten[2] lies. : [kegin.] P. fritez str.

Frittenbude b. (-,-n) : stalig-fritez b., friterezh b.

Fritter g. (-s,-) : [skingomz] koheror g., korzenn skinreüs b.

Fritterröhre b. (-,-n) **/ Frittröhre** b. (-,-n) : [skingomz] koheror g., korzenn skinreüs b.

Fritteuse b. (-,-n) : [kegin.] friterez tredan g.

frittieren V.k.e. (hat frittiert) : [kegin.] fritañ.

Frittung b. (-) : [tekn.] friterezh g., fritañ g.

Frittüre b. (-,-n) : [kegin.] **1.** fritadenn b. ; **2.** eoul fritañ g. ; **3.** friterez tredan g.

Fritz g. : Frederig g. ; *der alte Fritz,* Frederig II [roue Prusia] g.

frivol ag. : skañv, skañvbenn, skañbennek, skañvelart, friant, valigant, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, friol, likaouüs, disolit ; *sein Geld frivol ausgeben,* dispign arc'hant e ven ; *auf frivole Art,* en un doare likaouüs ; *frivole Geschichten,* koñchennoù kras lies.

Frivolität b. (-,-en) : doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., skañvadurezh b., friantiz b. skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvbennadurezh b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., friolerezh g., disolited b.

Frl. [*berradur evit* **Fräulein**] dimezell b., Dim. ; *Frl. Müller,* an Dim. Müller ; *Frl. Müller und Schmidt,* an Dim.Dim. Müller ha Schmidt, an Dimezelled Müller ha Schmidt.

froh ag. : laouen, drev, drant, sichant, gren, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, divelkont, joaus, ebatus, hetus, jolis, mav, gae, plijet ; *ich bin froh, dass du gekommen bist,* stad a zo ennon ouzh da welet amañ, fier on ouzh da welet amañ, laouen-bras on ouzh da welet amañ, da eo ganin ouzh da welet, aes on e vefes deuet ; *ein frohes Wiedersehen,* un emgavedigezh drant b., un emgavedigezh leun a joa b. ; *er ist froh darüber, dass ...,* laouen eo (stad a zo ennañ) o welout e ... ; *er wird seines Lebens nicht mehr froh,* echu eo gant e blijadur er vuhez, n'en devo ket mui a blijadur e vuhez-pad, laouen ne vo mui hiviziken ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden,* ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *frohen Muts, froh gelaunt, froh gestimmt,* imoret mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, war e du mat, loariet-mat, friant, friantiz ennañ, en e charreoù, en e blom, e vuoc'h vrizh er gêr gantañ, drant ha bagol, e voc'h bihan er gêr gantañ, a-dro-vat ; *frohes Neujahr !* bloavezh mat ha tiegezh dilogod ! ; *ich habe nur Frohes zu melden,* kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *frohes Ereignis,* keloù mat g., keloù laouen g., keloù nevez g. [ganedigezh ur bugel] ; *die frohe Botschaft,* an aviel g., ar C'heloù mat g. ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.

frohgemut ag. : laouen, drev, drant, sichant, gren, gae, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, joaus, jolis, imoret mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, war e du mat, loariet-mat, friant, friantiz ennañ, en e charreoù, en e blom, e vuoc'h vrizh er gêr gantañ, drant ha bagol, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, e voc'h bihan er gêr gantañ, a-dro-vat, hetus.

Adv. : a-dro-vat, gwiv, lirzhin.

fröhlich ag. : laouen, drev, drant, sichant, gren, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, c'hoarzhus, ebatus, gae, gailhart, hetus, joaus, jolis, mav, sev ; *fröhliches Gesicht,* dremm drant b., dremm sart b., selloù lirzhin lies. ; *fröhliche Weihnacht, fröhliche Weihnachten,* Nedeleg

laouen ! ; *jemanden fröhlich ansehen,* ober dremmoù laouen ouzh u.b. ; *fröhlich singen,* kanañ gae, kanañ gwiv, kanañ lirzhin ; *fröhlich draufloswirtschaften,* na zamantiñ d'e wenneien, na zamantiñ d'e zispignoù, lipat e askorn, dismantrañ e wenneien, kac'hmoudennañ e vadoù, fripañ e arc'hant, teuziñ e holl vadoù, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, na gaout damant ebet d'e wenneien, drailhañ arc'hant, stlepel (teuler) e arc'hant er mor, c'hwistañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, uzañ e spilhenn, kas e beadra e skuilh hag e ber, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, mont e soc'h da vinaoued, foetañ e beadra, fripañ e zrouin (e drantell) / frigasañ e holl zanvez / foetañ e voutikl / beveziñ e holl vadoù (Gregor).

Fröhlichkeit b. (-) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gwivded b., gwivder g., jolisted b.

frohlocken V.gw. (hat frohlockt) : tridal gant al levenez ; *wir frohlocken,* bleuñviñ a ra hor c'halonoù, ouzhpenn laouen omp.

frohmütig ag. : laouen, drev, drant, sichant, gren, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, imoret mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, war e du mat, loariet-mat, friant, friantiz ennañ, en e charreoù, en e blom, e vuoc'h vrizh er gêr gantañ, drant ha bagol, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, e voc'h bihan er gêr gantañ, a-dro-vat, hetus, joaus, jolis.
Adv. : a-dro-vat, gwiv, lirzhin.

Frohsinn g. (-s) : laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolisted b.

frohsinnig ag. : laouen, drev, drant, sichant, gren, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, joaus, imoret mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, war e du mat, loariet-mat, friant, friantiz ennañ, en e charreoù, en e blom, e vuoc'h vrizh er gêr gantañ, drant ha bagol, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, e voc'h bihan er gêr gantañ, a-dro-vat., gardis, jolis.
Adv. : a-dro-vat, gwiv, lirzhin.

fromm ag. : **1.** devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, leun a feiz, tomm ar feiz en e gallon, mat da bediñ, mat d'ar bedenn ; *ein frommer Lebenswandel,* ur vuhez tremenet e doujañs Doue b. ; *frommer Mensch,* devod g. ; *fromme Frau,* devodez b. ; *als frommer Christ sterben,* tremen evel ur sant, ober ur marv santel, ober ur marv mat ; *so handelt kein frommer Christ,* n'eo ket christen ober kement-se ; *frommer Betrug, fromme Lüge,* gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; *fromme Schriften,* deoliezh b., skridoù deol lies., skridoù devot lies. ; *ein frommes Buch,* ul levr deol g. ; *ein frommes Leben führen,* ren e vuhez evel ur gwir gristen, kunduiñ (kundu) e vuhez evel ur gwir gristen, bevañ e doujañs Doue, ober e relijion, ren ur vuhez santel, bevañ e gwir gristen / bevañ e kristen gwirion / bevañ evel ur gwir gristen (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *fromm wie ein Lamm,* dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, doñv evel un oan, tamm malis ebet ennañ ; *das wird wohl immer ein frommer Wunsch bleiben,* ar c'hozh mennozh-se a chomo mennozh ha ne zisoc'ho da netra.
Adv. : **1.** devot, deol, ent-deol, gant deoliezh ; *fromm leben,* bezañ deol, bevañ deol e doujañs Doue, bevañ devot ; **2.** *fromm tun,* na lavaret e oferenn war gan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, ober e zañvad, lakaat (kaout, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, c'hoari e seurez frank peder botez dindan ar bank, klufanañ, pilpouzañ (Gregor), ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober chiboudig, ober fistoulig, ober kudoù, ober moumounerezh, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, ober pleg-kein, plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober ar c'hi gaol.

Frömmelei b. (-) : bigoderezh g., gwrac'herezh g.

frömmeln V.gw. (hat gefrömmelt) : lipat treid ar sent, krignat treid ar sent, ober e gazh gleb, bezañ devotoc'h eget ur beleg, ober bigoderezh.

frommen V.gw. ha V.k.e. (hat gefrommt) : bezañ spletus ; *das frommt seinem Interesse,* kement-se a ra e jeu, kement-se a sach (a zegas) dour d'e vilin, e zeur eo ober an dra-se ; *was frommt es dich ?* da betra e vo mat kement-se dit ? peseurt mad az po eus an dra-se ? peseurt ampled a denni eus kement-se ? hag avañsetoc'h e vi gant se ? ha savetoc'h e vi gant se ? ha gwell e vi a se ? petra a well evidout ? hag e vi petra gwelloc'h pa'z po graet an dra-se ?

Frommen n. (-s) : *zu Nutz und Frommen,* evit mat u.b./udb., e kerz u.b.

Frommheit b. (-) **/ Frömmigkeit** b. (-) : deoliezh b., doujañs Doue b., devosion b., doueegezh b., doueüsted b., doueüster g., relijiuster g., relijiusted b. ; *die Frömmigkeit der Mönche erlahmte,* devosion ar venec'h a zeuas da laoskaat.

Frömmler g. (-s,-) : [gwashaus] paterer g., brizhdevod g., falsdevod g., bigod g., krigner treid ar sent g., liper treid ar sent g., liper dour benniget g., min benniget g., razh-iliz g.

Frömmlerin b. (-,-nen) : [gwashaus] brizhdevodez b., falsdevodez b., bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., liperez dour benniget b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b., kevnidenn b.

Fron b. (-,-en) : [istor] aner g., anerioù lies. ; *jemanden zur Fron verpflichten,* lakaat u.b. en aner ; *zur Fron verpflichtet,* aneriadus, a c'heller lakaat en aner.

Fronaltar g. (-s,-altäre) : [relij.] aoter-veur b., aoter-vras b.

Fronamt n. (-s,-ämter) : [relij.] oferenn-bred b.

Fronarbeit b. (-,-en) : **1.** aner g., anerioù lies. ; *jemanden zur Fronarbeit verpflichten,* lakaat u.b. en aner ; *zur Fronarbeit verpflichtet,* aneriadus, a c'heller lakaat en aner ; **2.** [Bro-Suis] labour a laz hollek b. ; **3.** [dre skeud.] truaj g., trevell b., lazh g., lazherezh g., labour da lazhañ an dud g., labour lazhus g., lazh-tud g., lazh-korf g., labour ki g., kouez g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g.,

klogorenn b., torr-korf g., disec'h-tud g., kole d'ober g., trepan g., charre g., chastre g.
Fronarbeiter g. (-s,-) : [istor] truajer g., serv g.
Fronbauer g. (-s,-n) : [istor] serv g.
Fronde[1] b. (-,-en) : [istor] aner g., anerioù lies.
Fronde[2] b. (-,-n) : [istor] Frond g., talbenn enebiñ g., emsavadeg b., ravolt b. ; *die Parlamentsfronde,* Frond ar barlamantidi g., emsavadeg ar barlamantidi b. ; *Fronde der Prinzen,* Frond ar briñsed g., emsavadeg ar briñsed b.
Frondienst g. (-es,-e) : aner g., anerioù lies. ; *jemanden zum Frondienst verpflichten,* lakaat u.b. en aner ; *zum Frondienst verpflichtet,* aneriadus, a c'heller lakaat en aner ; *morgen muss ich Frondienst leisten,* warc'hoazh em eus da vont d'ober va devezhioù hent-bras (va devezhioù aner), warc'hoazh em eus da vont d'ober aner (da aneriñ), warc'hoazh em eus da vont d'an aner.
frondieren V.gw. (hat frondiert) : soroc'hal, enebiñ, spiriñ, talañ, ober penn, reiñ fas, flipata.
fronen V.gw. (hat gefront) : [istor] aneriñ, ober aner, ober anerioù.
frönen V.gw. (t-d-b) (hat gefrönt) : bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ roet da, en em reiñ da, en em atahinañ ouzh, en em arnodiñ war, bezañ atapiet gant ; *der Mode frönen,* bezañ atav o redek war-lerc'h ar gizioù nevez, na gaout ken albac'henn nemet war-dro ar c'hiz nevez, bezañ e benn gant ar gizioù nevez, mont da heul ar gizioù nevez, mont gant ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz, bezañ sorc'hennet gant ar gizioù nevez, en em atahinañ ouzh ar gizioù nevez, lakaat e voemenn gant ar gizioù nevez ; *dem Trunke frönen,* na lipat chadenn ar puñs, bezañ douget (en em reiñ) d'ar boeson, bezañ unan mat da charreat gwin, bezañ troet da voesoniñ, kavout mat e vanne, karet e vanne, kavout mat e chopinad, bezañ techet d'ar gwin, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ mignon d'ar gwin, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ sujed (roet) d'ar boeson / bezañ roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù / karet ar rezinenn / karet ar braoued (Gregor), en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; *dem Laster frönen,* kunduiñ ur vuhez diboellet, en em reiñ d'an techoù fall ha d'o flijadurezhioù, en em arnodiñ war an techoù fall ha war o flijadurezhioù, bezañ kousket-mik en techoù fall, ren ur vuhez lovr (Gregor), bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, en em reiñ da holl blijadurezhioù ar c'horf (d'e dechoù fall, d'e blegoù fall), ren ur vuhez c'hadal, en em deuler d'e youloù (sioù) fall, heuliañ c'hoantegezhioù fall e galon, en em ruilhal e bouilhenn e dechoù fall ; *dem Müßiggang frönen,* bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak.
Fronfasten lies. : [relij.] ar c'hotueroù lies. / an daouzek deizioù lies. (Gregor) [*merk al liester war* deiz *a zo testeniet*].
Fronfeste b. (-,-n) : [istor] kastell-kreñv g., kastell gladdalc'hel g., kastell feodel g.
Fronherr g. (-n,-en) : [istor] aotrou gladdalc'hel g.
Fronleichnam g. (-s) : **1.** Sakramant santel ha sakr g. ; **2.** gouel ar Sakramant g., Sul ar Sakramant g., Gouel-Doue g.
Fronleichnamsfest n. (-es) : *das Fronleichnamsfest,* gouel ar Sakramant g., Sul ar Sakramant g., Gouel-Doue g.
Fronleichnamsprozession b. (-,-en) : tro ar Sakramant b., prosesion ar Sakramant b.
fronpflichtig ag. : aneriadus, a c'heller lakaat en aner.
Front b. (-,-en) : **1.** [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., tu diaraok eus un ti g. ; *Front auf den Fluss haben,* bezañ e dalbenn troet war-zu ar stêr ; **2.** [lu] talbenn brezel g., talbenn ar brezel g., talbenn g., linenn-dan b., linenn an tan b. ; *Kampf nach zwei Fronten,* emgann war div linenn-dan g., stourmad war daou dalbenn g., krogad war daou du g. ; **3.** [troioù-lavar] *die Front wechseln,* treiñ banniel, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, treiñ kordenn ; *Front machen gegen,* sevel a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, ober ouzh, mont a-benn da, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, rentañ penn ouzh, derc'hel ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, ober penn ouzh, arbenniñ ouzh, ober beskelloù e-kreiz park u.b., reiñ dao da, enebiñ ouzh / ober penn da / strivañ ouzh / kontroliañ u.b. (Gregor) ; *eine geschlossene Front bilden,* bezañ holl a-unan (a-unvan, a-unstroll, a-untu), bezañ liammet evel un hordenn ; **4.** [dre skeud.] *zwischen den Fronten stehen, zwischen die Fronten geraten, zwischen zwei Fronten geraten,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous, bezañ gweget etre div gostezenn, rankout en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.
Frontabschnitt g. (-s,-e) : [lu] tolead eus an talbenn g., rann eus an talbenn b., takad eus an talbenn g., lodenn eus an talbenn b.
frontal ag. : tal-ouzh-tal, a-dal, penn-ouzh-penn, a-blom ; *jemandem frontal gegenüberstehen,* bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun

d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *frontal zusammenstoßen,* en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal), ober saka-maout, maoutañ, mont da skeiñ a-blom an eil ouzh egile, mont da skeiñ a-dal an eil ouzh egile ; *der Wagen prallte frontal gegen den Baum,* ar c'harr-tan en doa tourtet ar wezenn, aet e oa ar c'harr-tan a-benn-kas er wezenn, aet e oa ar c'harr-tan da flastrañ frank (da bladañ) ouzh ar wezenn.

Frontalangriff g. (-s,-e) : tagadenn a-dal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g., tourtad g.

Frontalunterricht g. (-s) : kelennadurezh diwar ar gador b., kelennadurezh ex cathedra b.

Frontalzusammenstoß g. (-s,-stöße) : tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b., stokadenn a-dal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g.

Frontantrieb g. (-s,-e) : [kirri-tan] erlusk diaraok g., stlej diaraok g., lusk dre ar rodoù araok g.

Frontbericht g. (-s,-e) : kemennadenn diwar-benn an darvoudoù war talbenn ar brezel b.

Frontdienst g. (-es,-e) : servij-soudard war al linenn-dan g.

Front-End-Rechner g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer tal g.

Frontier b. (-) : [istor,SUA] Talbenn g., talbenn ar gwastaderezh g.

Frontispiz n. (-es,-e) : [moull.] talbenn g.

Frontkämpfer [lu] brezelour g., kadour g. ; *ehemaliger Frontkämpfer,* brezelour kozh g.

Frontkämpfervereinigung b. (-,-en) : kevredigezh ar vrezelourien gozh b.

Frontmotor g. (-s,-en) : [kirri-tan] keflusker en diaraog g.

Frontseite b. (-,-n) : [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., araog g.

Frontsoldat g. (-en,-en) : soudard war al linenn-dan g. ; *die französischen Frontsoldaten im ersten Weltkrieg,* ar vleveien lies.

Frontspoiler g. (-s,-) : [tekn.] panell diaraok g., brozh diaraok b., skoed diaraok g

Frontstadt b. (-,-städte) : [brezel yen] *die Frontstadt Berlin,* Berlin, kêr war an talbenn b.

Fronturlaub g. (-s,-e) : [soudard war al linenn-dan] keniad g., ehan soudard g., diskarg bevennet g., P. koñje g.

Frontwand b. (-,-wände) : [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b.

Frontwechsel g. (-s,-) : hanterdro b., treiñ banniel g., treiñ kordenn g., cheñchamant kamp g.

Frosch g. (-es, Frösche) : **1.** [loen.] ran b., glesker g., gwesklev g. [*liester* gwesklivi], houperig-dour g. [*liester* houperiged-dour], glazard g., glazig g., skignan g. ; *echte Frösche,* ranideged lies. ; *der Frosch quakt,* grakal (roegañ) a ra ar glesker, grakal (roegañ) a ra ar ran ; **2.** P. [dre skeud.] *er bläst sich auf wie ein Frosch,* mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo, en em c'hwezañ a ra, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ober a ra teil, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor) ; *er hat einen Frosch im Halse,* gwelet (tapet) en deus ar bleiz, chom a ra kazh e vouezh, raouet eo e vouezh, raouliet eo e vouezh ; *einen Knallfrosch abbrennen,* lakaat ur strakerez da darzhañ, ober d'un tarzh-tan strakal ; P. *sei kein Frosch,* arabat ober geizoù ! ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? perak kement a vodoù ?

Froschaugen lies. : [dre skeud] daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad brasbourbell lies.

Froschbiss g. (-es,-e) : [louza.] pav-bran ar geunioù g.

Froschblut n. (-s) : [tro-lavar] *Froschblut haben,* na ober ur van, bezañ difrom (yen, digaz, diseblant, diflach), na ober na man na mordo, na vezañ a wad en e wazhied, na gaout gwad dindan e ivinoù, bezañ skornet e ene en e greiz (Gregor).

Fröschequaken n. (-s) / **Froschgequake** g. (-s) : grakerezh g., roeg g.

Froschgoscherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, louza.] geol-bleiz g.

Froschlaichballen g. (-s,-) : gwele-raned g., vioù raned lies.

Froschlurch g. (-es,-e) : [loen.] divelfenneg dilost g., divelfennad dilost g., ueanalad dilost g., batrasian dilost g., tousegeg dilost g., raneg dilost g.

Froschmann g. (-s,-männer) : den-ran g., splujer g., pluier g., plomer g., [lu] splujer brezel g.

Froschmaul n. (-s,-mäuler) : [tisav.] lukan hanter ront b., lukan lunedek b.

Froschperspektive b. (-) : [dre skeud.] gwel war grec'h g. ; *etwas aus der Froschperspektive betrachten,* sellet ouzh udb diwar un duriadenn-c'hoz, sellet ouzh udb diouzh an dindan.

Froschpfuhl g. (-s,-e) : poull-raned g., raneg b., toull skignaned g.

Froschschenkel g. (-s,-) : [kegin.] [stumm unan] morzhed wesklev b., morzhed ran b., morzhed c'hlesker b. ; [stumm lies] morzhedoù gwesklivi lies., morzhedoù raned lies., morzhedoù gleskered lies.

Froschteich g. (-s,-e) : poull-raned g., raneg b., toull skignaned g.

Frost g. (-s, Fröste) : **1.** rev g. [*liester* revejer, reveier], revenn b., revadenn b., skorn g., skornadenn b. ; *starker (heftiger) Frost,* rev kalet g. (Gregor), krizaj g., rev du g., bodad rev g., krug g., skorn du g., skorn ruz g. ; *diese Fuchsien halten dem Frost nicht stand,* ar c'hleier-se a ya gant ar skorn (a ya gant ar rev), ar c'hleier-se a zo kizidik ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo tener ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo gwak ouzh ar skorn, lipet e vez ar c'hleier-se gant ar skorn, ar c'hleier-se ne harzont ket ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zouj ar skorn, riñset (distrujet) e vez ar c'hleier-se gant ar skorn ; *der Frost hat den ganzen Blumenkohl vernichtet,* lipet (riñset, distrujet holl-razh) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; *vor dem Frost schützen,* gouarn diouzh ar skorn ; *mit Frost bedeckt,* revet ; **2.** anoued g., riv g., paourentez b., hirrev g. ; *vor Frost zittern,* krenañ gant ar riv, kaout paourentez, skrijañ diwar anoued, krenañ gant an anoued ; *bei Frost im Winter taten mir die Hände weh,* er goañv e kouste din gant ar riv da'm daouarn ; *Frost hervorrufend,* revus.

Frostbeule b. (-,-n) : goañvenn b., goañvadenn b., jal str., aouid g., spinac'h g., spinac'hadur g., spinac'henn b., filboc'henn b., milher str., skarnil g., frailh g., skalf g., skarr g. ; *er hatte Frostbeulen an den Fingern,* goañvennet e oa e vizied, spinac'het e oa e vizied gant ar riv, skarnilet e oa e vizied gant ar riv, skarroù (spinac'h, skalfoù) en doa en e vizied, jaliñ a rae e vizied, frailhet e oa e zaouarn gant ar riv, tapet en doa goañvennoù en e vizied ; *Frostbeulen verursachen, Frostbeulen bilden,* goañvenniñ, jaliñ, milheriñ ; *die Frostbeulen heilen,* goeñviñ ar goañvennoù.

Frostbrand g. (-s) : [mezeg.] brein-skorn g., kig skornet g. ; *Frostbrand in den Füßen haben,* bezañ ar brein-skorn en e dreid g., bezañ kig skornet en e dreid g.

fröstelig ag. : rividik, anouedik, anouedek, bavidik.

frösteln V.gw. ha V.dibers. (hat gefröstelt) : *mich fröstelt, mich fröstelt es, es fröstelt mich, ich fröst(e)le,* paourentez am eus, krenañ a ran gant ar riv, skrijañ a ran diwar anoued, krenañ a ran gant an anoued, anoued (riv) am eus, kridiennañ a ran, simudiñ a ran, o rivañ emaon ; *er fröstelt ziemlich leicht,* gwall rividik eo, anaouedik eo, anouedek eo, ul ludueg a zo anezhañ, bavidik eo.

V.dibers. (hat gefröstelt) : *es fröstelt,* fresk eo an amzer, freskik eo anezhi.

Frösteln n. (-s) : kridienn b., kridiennoù lies., skrijadenn b., skrijadennoù lies., daskren g.

fröstelnd ag. : kridiennus ; *ziemlich leicht fröstelnd,* luduek, rividik, anaouedik, anaouedek, bavidik.

frostempfindlich ag. : kizidik ouzh ar skorn, tener ouzh ar skorn, gwak ouzh ar skorn, hag a zouj ar skorn, skalfant, na harz ket ouzh ar skorn ; *diese Fuchsien sind frostempfindlich,* ar c'hleier-se a ya gant ar skorn, ar c'hleier-se a zo kizidik ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo tener ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo gwak ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zouj ar skorn, ar c'hleier-se ne harzont ket ouzh ar skorn, lipet e vez ar c'hleier-se gant ar skorn, riñset (distrujet) e vez ar c'hleier-se gant ar skorn.

frostfrei ag. : hep rev, diskorn, gwarezet diouzh ar rev.

Frostgefahr b. (-,-en) : riskl rev g.

frostgefährdet ag. : kizidik ouzh ar skorn, tener ouzh ar skorn, gwak ouzh ar skorn, hag a zouj ar skorn, skalfant, na harz ket ouzh ar skorn.

frostig ag. : **1.** yen, yen-skorn, yen-sklas, put, bavidik ; **2.** [dre skeud., tud] yen, yen-skorn.

Frostigkeit b. (-) : **1.** avel yen-sklas g., amzer but b. ; **2.** [dre skeud., tud] yended b., yenijenn b., yenien b.

frostklar ag. : [noz] sklaer ha yen-sklas.

fröstlig ag. : rividik, anouedik, anouedek, bavidik.

Frostmittel n. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] liñvenn enepskorn b., dourenn enepskorn b. ; **2.** [mezeg.] traet ouzh ar goañvennoù g.

Frostschaden g. (-s,-schäden) : gwalloù degaset gant ar rev lies., gwalloù degaset gant ar skorn lies., gwalloù degaset gant an hirrev g.

Frostschauer g. (-s,-) : kridienn riv b., skrijadenn riv b.

Frostschutzmittel n. (-s,-) : [kirri-tan] liñvenn enepskorn b., dourenn enepskorn b.

Frostschutzscheibe b. (-,-n) : [kirri-tan] direverez b., direver g., direver ar werenn adreñv g.

Frostsprengung b. (-) / **Frostverwitterung** b.(-) : revderriñ g., revdorradur g.

Frostwetter n. (-s) : amzer sklas b., amzer skorn b., amzer rev b. ; *die weitere Fortdauer des Frostwetters,* trebad ar revejer g.

Frotté n./g. (-/-s,-s) : / **Frottee** n./g. (-/-s,-s) : gwiad spoueek g., lien spoueek g., spoue g.

Frotteehandtuch n. (-s,-tücher) : serviedenn dev b., serviedenn spoue b.

Frotteur g. (-s,-e) : froter g.

frottieren V.k.e. (hat frottiert) : rimiañ, frotañ, taravat.

Frottieren n. (-s) : frot g., frotañ g., frotadur g., frotadurezh b., froterezh g., rimierezh g., taravadur g., tarav g.

Frottiertuch n. (-s,-tücher) : gwiad spoueek g., lien spoueek g., spoue g., serviedenn dev b., serviedenn spoue b.

Frotzelei b. (-,-en) : flemm g., flemmadennoù lies., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., goapaennoù lies., godiserezhioù lies., godiserezh g., droukc'hoap g., dejanerezh g.,

frotzeln V.k.e. (hat gefrotzelt) : hegaziñ, garchennat, garchennat ouzh, goapaat, flemmañ, godisal, atahinañ, ober an heg [ouzh u.b.].

Frucht b. (-,Früchte) : **1.** frouezh str. ; *die Obstbäume tragen Früchte,* frouezh a zo er gwez, ar gwez a zoug (a daol) frouezh ; *der Baum hat zu viele Früchte hervorgebracht,* re a frouezh a zo krouet er wezenn ; *der Baum bekommt Früchte,* frouezhañ (frouezhiñ) a ra ar wezenn ; *die Blüten bilden sich zu Früchten,* ar bleuñv a ya da frouezh, ar bleuñv a zeu da vezañ frouezh, emañ ar frouezh o krouiñ ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte,* a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhiad frouezh ; *eine Frucht essen,* debriñ ur frouezhenn ; *herbe Früchte,* frouezh trelonk str., frouezh tag str., frouezh put str., frouezh tri lonk hag un houpadig str., frouezh a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; *unreife Früchte,* frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *unreife Früchte sammeln,*

krotousa ; *der Baum trägt reiche Frucht,* frouezhet-mat eo ar wezenn ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt,* ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar ; *Früchte tragender Zweig,* barr frouezhet g., plegañ a ra skourroù an avalenn gant pouezh an avaloù ; *die Früchte des Feldes,* frouezh an douar str., frouezhioù an douar lies., an trevadoù lies., an eost g., an eostoù lies., an eostad g., ar blezad g. ; *Früchte eines Landes,* produioù ur vro lies. ; *eingemachte Früchte,* frouezh koñfizet (materiet) str. ; *Früchte in Alkohol eingelegt*, frouezh miret en alkool str. ; *die Frucht (das Getreide) steht gut,* kaer ha fonnus eo an eost, fonnus e vo an eost, sin vat 'zo gant an eost, ditour 'zo eus un eost mat, blezad a vo a-leizh ; *an ihren Früchten sollt ihr sie erkennen,* o anavezout a reot diouzh o frouezh - diouzh ar frouezh ez anavezot ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù ; **2.** [dre skeud.] frouezh g. [*implijet da anv unan gourel*] ; [tr-l] *die verbotene Frucht,* ar frouezh difennet (Gregor) g., frouezh difennet gwezenn an Droug hag ar Mad g., ar wezenn difennet b. ; [kr-l] *verbotene Früchte schmecken gut,* n'eus netra welloc'h eget ar frouezh difennet ; *Früchte tragen, Früchte hervorbringen,* frouezhañ, frouezhiñ, teuler frouezh, dougen frouezh, reiñ frouezh, talvezout, kaout un disoc'h mat, dont da vat, bezañ spletus, ober berzh ; *die Früchte seiner Arbeit ernten,* dastum frouezh e labour, eostiñ frouezh e labour, dastum frouezhioù e labour, eostiñ frouezhioù e labour ; **3.** *die Frucht im Mutterleib,* ar frouezh e kof e vamm g., ar grouell b. ; *und gebenedeit ist die Frucht Deines Leibes,* ha benniget eo ar frouezh eus ho korf ; *Frucht der Liebe,* bugel ar garantez, frouezh g., bastard g., avoultr g., frouezh ar pec'hed g., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g.

Fruchtacker g. (-s,-äcker) : [labour-douar] douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz) g.

Fruchtbalg g. (-s,-bälge) : [louza.] sac'hig g., sae b.

fruchtbar ag. : **1.** stu, mat, fonnus, strujus, strujek, frouezhus, frouezhek, eostus, trevadus, druz, gouennus, sperius, dreistgouennus, pinvidik ; *fruchtbarer Boden,* douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz, eostus, abred, bev, du, pinvidik) g. ; *fruchbares Jahr,* bloavezh frouezhus (ampletus, fonnus, strujus, a builhentez) g. ; *fruchtbarer Apfelbaum,* avalenn ampletus b., avalenn hag a ro gant fonnuster b., avalenn hag a daol kalz frouezh b., avalenn fonnus da reiñ frouezh b., avalenn frouezhus b. ; *fruchtbar machen,* frouezhañ, frouezhiñ, frouezhusaat, frouezhigiñ, strujusaat, druzañ, drusaat, strujañ ; *fruchtbar werden,* frouezhusaat, drusaat ; *Kaninchen sind sehr fruchtbar,* al lapined a zo loened frouezhus-kenañ, al lapined n'int ket pell o ouennañ, al lapined a struj fonnus, al lapined a brodu kalz ha buan ; *seid fruchtbar und mehret euch,* kreskit ha paotait - ra builhot ha frouezhot ha liesaot war an douar - frouezhit, puilhit ha kreskit ; **2.** [dre skeud.] *fruchtbare Fantasie,* faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor).

Fruchtbarkeit b. (-) : frouezhusted b., frouezhuster g., gouennuster g., speriuster g., speriusted b., dreistgouennuster g., struj g., strujusted b., strujuster g., druzoni b., druzder g., druzded b. ; *Fruchtbarkeit des Bodens,* druzoni an douar b., strujusted an douar b., struj an douar g., frouezhusted an douar b., frouezhuster an douar g., puilhentez an douar b. ; *die Fruchtbarkeit des Bodens erhöht sich,* drusaat a ra an douar, frouezhusaat a ra an douar, war greskiñ e ya puilhentez an douar.

Fruchtbarkeitsrate b. (-,-n) **/ Fruchtbarkeitsziffer** b. (-,-n) : *zusammengefasste Fruchtbarkeitsziffer,* feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.

Fruchtbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-frouezh str.

Fruchtbecher g. (-s,-) : [louza.] beskenn b., bolc'h g./g., klor str., klorenn b.

Fruchtblase b. (-,-n) : [korf.] sac'h an dour g., kavenn an amnion b., koc'hennoù ar grouell lies. ; *die Fruchtblase ist geplatzt,* torret eo an dour dezhi.

Fruchtblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] karpell b.

Fruchtblüte b. (-,-n) : [louza.] bleunienn barez b. [*liester* bleunioù parez], bleunienn hag a daolo frouezh b.

Fruchtboden g. (-s,-böden) : [louza.] foñs ar c'halir g., kalon ur vleunienn b.

Fruchtbonbon n./g. (-s,-s) : madig frouezh-blazet g., madig frouezhek g. ; *tetraederförmiges, weißgestreiftes Frucht- oder Gewürzbonbon,* limaig g., lima g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù].

fruchtbringend ag. : **1.** hag a daol frouezh, frouezhus, frouezhek ; **2.** [dre skeud.] frouezhus, gounidus, ampletus, spletus, emsav, emsavus, fonnus.

Früchtchen n. (-s,-) : [dre skeud.] P. lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., poñsin g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhevod g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pezh fall a baotr g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., marmouzig g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., c'hwiltouz g., chalvant g. ; *ein nettes sauberes Früchtchen,* un tamm mat a lampon g., ul lamponig koant g.

Früchtebrot n. (-s,-e) : [kegin.] bara gant frouezh sec'h g.

Fruchteis n. (-es) : [kegin.] dienn-skorn gant frouezh g., koaven-skorn gant frouezh g.

fruchten V.gw. ha V.k.e. (hat gefruchtet) : dont da vat, kaout un disoc'h mat, frouezhañ, frouezhiñ, dougen frouezh, teuler frouezh, bezañ spletus, ober berzh ; *nichts fruchten,* chom diefed (difrouezh), na zougen frouezh ebet, dont heuliad (disoc'h) ebet diwar an dra-mañ-tra, na zisoc'h da netra, na zisoc'h gant netra vat, na zisoc'h gant mann vat ebet.

Fruchtentwicklung b. (-,-en) : [louza.] frouezhadur g., frouezherezh g., frouezhidigezh b.

Fruchterde b. (-) : [labour-douar] douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz) g.

Fruchtertrag g. (-s,-erträge) : bloavezh frouezh g., bloavezhiad frouezh g.

fruchtessend ag. : [loen.] frouezhezat, debrer frouezh, frouezhdebrer.

Früchtetee g. (-s) : te frouezhek g.
Fruchtfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz) g.
Fruchtfleisch n. (-es) : [louza.] bouedenn b.
Fruchtfliege b. (-,-n) : [loen.] drozofil g. [*liester* drozofiled], kelien ar gwinêgr str.
Fruchtfolge b. (-,-n) : [labour-douar] kesad g., regad g., asoul g., stuz b., reg-an-trevad g., treiñ-eostoù g., treiñ trevadoù g., pebeiladur an trevadoù g.
Fruchtfolgefeld n. (-s,-er) : [labour-douar] reg g.
Fruchtgehäuse n. (-s,-) : [louza.] perikarp g., toagenn an had b.
Fruchtgenussrecht n. (-s,-e) : [Bro-Aostria, gwir] gwir da dennañ implij pe c'hounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., gwir kerzañ g.
Fruchtgeschmack g. (-s) : blaz ar frouezh g. ; *mit Fruchtgeschmack,* blaz ar frouezh gantañ, frouezh-blazet, frouezhek.
Fruchtgöttin b. : [mojenn.] Pomona b.
Fruchthandel g. (-s) : frouezherezh g.
Fruchthorn n. (-s,-hörner) : korn a builhentez g.
Fruchthülle b. (-,-n) **/ Fruchthülse** b. (-,-n) : [louza.] klor str., plusk str., klos str., klorenn b., klozenn b.
fruchtig ag. : frouezh-blazet, blaz ar frouezh gantañ ; *fruchtiger Wein,* gwin blaz ar rezin gantañ g., gwin frouezhek g., gwin frouezh-blazet g.
Fruchtknötchen n. (-s,-) **/ Fruchtknoten** g. (-s,-) : [louza.] vierez b., hadc'hell b.
Fruchtkorn n. (-s,-körner) : [louza.] greun ed str., greunenn ed b., greun gwinizh str., greunenn winizh b.
Fruchtkörper g. (-s,-) : [louza.] karpofor g., sporofor g., sporokarp g.
Fruchtkuchen g. (-s,-) : [loen.] gwele b., gwisk g., skarzh g., plakenta g. ; *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus,* ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a daol he gwisk.
fruchtlos ag. : **1.** [korf., louza.] difrouezh, difrouezhus, gaonac'h, brec'hagn ; *fruchtlose Bäume,* gwez difrouezh str. ; **2.** [dre skeud.] diefed, difrouezh, difrouezhus, aner, didalvez, displetus, diverzh.
Fruchtlosigkeit b. (-) : **1.** [korf., louza.] gaonac'hded b., brec'hagnder, difrouezhusted b. ; **2.** [dre skeud.] difrouezhidigezh b., vended b., diefedusted b.
Fruchtmarmelade b. (-,-n) : [kegin.] koñfitur g., kaotigell b.
Fruchtmark n. (-s) : [louza.] bouedenn b.
Fruchtmonat g. (-s) : [istor] miz ar frouezh g.
Fruchtpresse b. (-,-n) : gwaskell-frouezh b.
fruchtreich ag. : frouezhus, gounidus, ampletus, spletus, emsav, emsavus, fonnus.
Fruchtsaft g. (-s,-säfte) : chug-frouezh g., dour-frouezh g. ; *unvergorener Fruchtsaft,* fro g. ; *Fruchtsaft pasteurisieren,* pasteurekaat chug-frouezh ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Trinkhalm aus einem Glas saugen,* sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn.
Fruchtsalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn frouezh mesk-ha-mesk b.
Fruchtschale b. (-,-n) : **1.** [louza.] plusk frouezh str., kroc'hen frouezh g. ; **2.** lestr evit ar frouezh g., kest frouezh b., kestad frouezh b.
Fruchtstand g. (-s) : [louza.] strollad frouezh kenstag o tont eus an hevelep bleunienn g., frouezhvlokad g.
fruchttragend ag. : **1.** hag a daol frouezh, frouezhus, frouezhek ; *fruchttragende Bäume,* gwez frouezhus str., gwez hag a daol frouezh str. ; **2.** [dre skeud.] frouezhus, gounidus, ampletus, spletus, emsav, emsavus, fonnus.
Fruchtwasser n. (-s) : [korf.] liñvenn amnionel b., dourenn amnionel b.
Fruchtwasseruntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] amniokentezenn b.
Fruchtwechsel g. (-s,-) : [labour-douar] kesad g., regad g., asoul g., stuz b., reg-an-trevad g., treiñ-eostoù g., treiñ trevadoù g., pebeiladur an trevadoù g.
Fruchtzucker g. (-s) : fruktoz g., levuloz g., sukr frouezh g.
frugal ag. : dister, treut, dilarjez, dilontek.
Frugalität b. (-) : dilontegezh b.
früh ag. : **1.** abred, prim, kentrat ; *am frühen Morgen,* abred(ik) diouzh ar mintin, mintinik, mintin abred, mintin-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, da c'houloù-deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, beure-mat, abred-mat, abred-kaer, abred diouzh ar beure, e-koulz bras, abred an deiz, war-dro ar pellgent ; *ein früher Winter,* ur goañv hag a grog gwall abred g., ur goañv re gentrat (Gregor) ; *die Weinlese ist in diesem Jahr sehr früh,* abred e krog ar vendem er bloaz-mañ ; *frühes Obst,* frouezh prim (abred, hastif, eostek, buan, kentrat) str. ; *eine frühe Erbsensorte,* ur spesad piz-bihan hastif (prim, abred, buan, kentrat) g. ; *früher Tod,* marv hag a c'hoarvez re abred (kent an amzer, a-raok ar c'houlz) g., marv o tont a-raok an oad g., marv re gentrat (Gregor) g. ; *es ist noch früh,* abred eo c'hoazh, abred eo anezhi, abred an deiz eo c'hoazh ; [krennlavar] *der frühe Vogel fängt den Wurm,* an neb en deus c'hoant d'ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo ed leun ar solier - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat.
2. früher : [*sellit ivez ouzh* **früher** Adv.] kentoc'h, kozh, bet, ez-, diagent, diaraok, a-raok, a-ziagent, a-gent, a-ziaraok, kent, gwechall ; *in seinen früheren Jahren,* en e yaouankiz ; *in früheren Zeiten,* gwechall, gwechall-gozh, ergentaou, diagent, tro-all, tro-arall, da gentañ, a-gent, a-ziagent, kent a se, en amzer-dremenet, a-ziaraok, en amzerioù diaraok (Gregor) ; *der frühere Besitzer,* ar perc'henn kozh (bet, diagent, diaraok, a-ziagent, a-gent, a-ziaraok) g. ; *früherer Fall,* fed diagent g., araogoù lies., fed diaraok g.,, diaraogad g., [gwir] fed-skouer g. ; *frühere Bestrafung,* kondaonidigezh a-ziaraok (bet, a-ziagent, diagent, diaraok) b. ; *die früheren Generationen,* ar remziadoù kent lies., ar rummadoù kent lies., ar remziadoù a oa en hor raok lies. ; *die früheren Ausgaben des Buches,* embannadurioù al levr hag a zo deuet er-maez dija lies., embannadurioù bet lies.
3. früheste(r,s) : kentañ, koshañ ; *die früheste Erscheinung des Spitzbogens sieht man in Burgund,* e Burgondia eo e weler kentañ roudoù ar wareg kamm ; *die frühesten Urkunden,* an dielloù (ar skridoù) koshañ ; *die*

frühesten Menschen, ar c'hentañ tud lies., an dud kentañ lies. ; *die frühesten Zeiten,* ar c'houlzoù koshañ lies., an amzer gentañ b., an amzerioù koshañ lies., an oadvezhioù kentañ lies.
Adv. **1.** abred, war an abred, mintin, beure, e-koulz bras, koulz ; *früh oder spät,* abred pe ziwezhat - koulz pe ziwezhat - kent pe c'houde – pe gent pe c'houde - koulz pe goulz - mont hir, mont berr ; *ich werde früh oder spät diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *früh und spät,* diouzh ar mintin ha diouzh an abardaez ; *von früh bis spät, von früh morgens bis spät abends,* etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, an deiz Doue, e-pad Doue an deiz, a-hed (hed, dre hed) an deiz, abaoe (eus) ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, eus gouloù-deiz betek serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, abred ha diwezhat ; *Pfingsten fällt dieses Jahr sehr früh,* abred e tegouezho gouel ar Pantekost er bloaz-mañ ; *ihr kommt aber früh !* erru ha tout oc'h ? gwall abred emaoc'h 'vat ! ; *zu früh,* re abred, kent an amzer, a-raok ar c'houlz, kent e amzer, re goulz ; *ich komme zu früh,* en a-raok emaon, re abred emaon, re goulz emaon ; *er ist zehn Minuten zu früh gekommen,* erruet eo dek munutenn re abred ; *zu früh geboren,* bet ganet kent e amzer (a-raok an termen) ; *früh am Morgen,* abred(ik) diouzh ar mintin (diouzh ar beure), mintin-mat, abred-mat, abred-kaer, mintin abred, beure-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, da c'houloù-deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, kentizh ha gouloù-deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, kentizh ha tarzh an deiz, kerkent ha sav-heol, kentizh ha sav-heol, kerkent hag an deiz, kentizh hag an deiz, war-dro ar pellgent ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keit-mañ a-raok an deiz ? ; *warum wollt ihr so früh am Morgen aufbrechen ?* da betra mont en hent ken beure ? da betra mont en hent ken mintin-se ? da betra mont en hent kentizh ? ; *um früher einzutreffen !* evit erruout kent a se ! ; *heute früh,* hiziv ar beure, hiziv vintin, er beure-mañ, er mintin-mañ, evit hiziv vintin, evit ar beure, kentaou, ergentaou ; *heute früh war es kalt,* ergentaou (kentaou) e oa yen an amzer ; *gestern früh,* dec'h da vintin, dec'h vintin, dec'h veure, dec'h ar beure ; *morgen früh,* warc'hoazh vintin (beure, d'ar beure, da darzh an deiz) ; *früh entwickelt,* prim, abred, hastif, eostek, hastiz, lañset ; *früh mit etwas anfangen,* bezañ abred d'ober udb ; *früh aufstehen,* diblouzañ abred, sevel mintin, sevel mintin-mat, dibradañ abred, didoullañ abred, didortañ abred, bezañ abred war vale, bezañ abred war ar bale, bezañ abred war-sav, bezañ beureek, bezañ mintinek, bezañ abred da sevel, sevel abred diouzh ar mintin, sevel abred-mat (abred-kaer, abredik diouzh ar mintin, a-vintin mat), bezañ un dihuner abred ; [kr-l] *früh übt sich, wer ein Meister werden will,* ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - hanter gentañ ur vuhez fall a zegas poan d'an hanter all.
2. frühestens : *sellit pelloc'h ouzh* **frühestens**.
Frühaufsteher g. (-s,-) : paotr beureek g., paotr mintinek g., dihuner abred g.
Frühbeet n. (-s,-e) : [labour-douar] pengenn tommet gant teil g., gwelead tommet gant teil g., pengenn teilek g., gwelead teilek g., pengenn douar tomm g., gwelead douar-teil g., gwelead douar tomm g.
Frühbirne b. (-,-n) : [louza.] per prim (abred, hastif, eostek, buan, kentrat) str.
Frühdienst g. (-es,-e) : servij mintin g., labour vintin g.
Frühdruck g. (-s,-e) : [levr] henvoulladur g., moulladenn gentañ g., levr henvoullet g., embannadenn gentañ b.
Frühe b. (-) : gouloù-deiz g., tarzh-an-deiz g., deroù-deiz g., strink-an-deiz g., pellgent g. ; *in der Frühe,* abred diouzh ar mintin, abred diouzh ar beure ; *in der ersten Frühe, in aller Frühe,* abred diouzh ar mintin, abred diouzh ar beure, abredik diouzh ar mintin, mintin abred, mintin-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, da c'houloù-deiz, beure-mat, abred-mat, abred-kaer, a-vintin mat, kerkent (kenkent) hag an deiz, e-koulz bras, war-dro ar pellgent.
früher Adv. : **1.** kentoc'h, kent, abretoc'h, trummoc'h, mintinoc'h, beureoc'h ; *ein bisschen früher,* abretoc'hik, un nebeud abretoc'h, kentoc'hik, un nebeud kentoc'h ; *er kam früher als die anderen,* erruet e oa kentoc'h (kent, abretoc'h) eget ar re all ; *früher als vorgesehen,* en araog, abretoc'h eget an termen bet lakaet ; *sich früher auf den Weg machen, um früher einzutreffen,* mont abretoc'h el lev (en hent) evit erruout kent a se, kemer abretoc'h penn an hent evit erruout kentoc'h a se ; *früher aufstehen als sonst,* beureaat da sevel, mintinaat da sevel, sevel mintinoc'h, sevel beureoc'h ; *er ist heute früher aufgestanden,* savet eo mintinoc'h (beureoc'h, abretoc'h, kentoc'h) hiziv, beureaet en deus da sevel hiziv, mintinaet en deus da sevel hiziv ; *er war früher aufgestanden als seine Frau,* savet e oa abretoc'h eget e wreg, savet e oa kent eget e wreg, savet e oa mintinoc'h (beureoc'h, kentoc'h) eget e wreg ; *früher zur Reife bringen,* abretaat an azvidigezh, hastañ da veüriñ (Gregor) ; *du wirst wohl früher anreisen müssen,* ret e vo dit abretaat da zont, ret e vo dit dont abretoc'h ; *früher oder später,* deiz pe zeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - mare pe vare - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhioù all - koulz pe goulz - kent pe c'houde - mont hir, mont berr ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *je früher, desto besser (desto lieber),* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ - ar c'hentañ mont, ar gwellañ dont ; **2.** *früher,* gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, en amzer-dremenet, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, a-ziagent, tro-all, tro-arall, gwerso, gwezharall, a-ziaraok, kent, kentoc'h, en hon

diagent, diaraok ; *die Kinder von früher,* bugale gwechall lies. ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden,* bremañ eo brav d'an dud e-kichenn un amzer 'zo bet ; *früher ging es ihm besser,* debret en deus e vara gwenn ; *er konnte früher ganz gut sehen,* eñ a zo bet o welet sklaer a-gent ; *früher, als es noch keine Flugzeuge gab*, gwechall (a-gent, en hon diagent) pa ne oa ket c'hoazh eus ar c'hirri-nij ; *er war früher Weinhändler*, gwechall (a-gent) e oa marc'hadour-gwin ; *wie früher,* evel kent, evel a-raok, kement a … ha kentoc'h, ken … ha kentoc'h ; *die Straßen sind nicht mehr so gefährlich wie früher,* an hentoù n'int ket ken dañjerus ha kentoc'h, an hentoù n'int ket ken dañjerus ha kent ; *die Tomaten schmecken wieder wie früher,* deuet eo an tomatez en o blaz en-dro ; *ein Fass, in dem früher Apfelwein gelagert hat,* ur varrikenn war-lerc'h sistr b., ur varrikenn goude sistr b., ur varrikenn bet o lakaat sistr b. ; *eine Kiste, in der früher Zigarren lagen,* ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b. ; *Herr Hansen, der früher Professor an der Universität war,* an aotrou Hansen, bet kelenner er skol-veur.

Früherbse b. (-,-n) : [louza.] piz hastif str., piz abred str., piz prim str., piz buan str., piz kentrat str.

Früherkennung b. (-,-en) : [mezeg.] dinoiñ abred g., diournat abred g. diournadur abred g., diskoach abred g.

Frühersein n. (-s) : kentelezh b., kentaouvezh g.

frühestens Adv. : d'an abretañ ; *frühestens in einer Woche,* a-benn eizhtez d'an abretañ.

frühestmöglich ag. : seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ.

frühgeboren ag. : sioc'han, ganet kent an termen, ganet a-raok e amzer, rakkoulzek ; *früh geborenes Kind,* rakganad g., rakvugel g., rakkoulzeg g., bugel rakkoulzek g., kollad g., kollidig g., bugel sioc'han g., sioc'han g., bugel ganet kent an termen g.

Frühgeburt b. (-,-en) : **1.** rakganad g., rakvugel g., rakkoulzeg g., kollad g., kollidig g., sioc'han g. ; **2.** gwilioud kent an termen g., gwilioud rakkoulzat g., gwilioud a-raok an amzer g., gwilioud kent an amzer g.

Frühgemüse g. (-s) : [louza.] legumaj prim lies., legumaj abred lies., legumaj hastif lies., legumaj kentrat lies.

Frühgerste b. (-,-n) : [labour-douar] heiz prim str., heiz hastif str., heiz abred str., heiz buan str., heiz kentrat str.

Frühgeschichte b. (-) : **1.** kentistor g., beure an istor g. ; **2.** istor kentidik g. ; **3.** deroù g., orin g., amzerioù kentañ lies.

Frühgotik b. (-) : [tisav.] amzerioù kentañ ar goteg lies., beure ar goteg g., deroù ar goteg g., goteg kentañ g.

Frühgottesdienst g. (-es,-e) : oferenn-vintin b., oferenn-veure b., matinezoù lies.

Frühherbst g. (-s,-e) : diwan an diskar-amzer g., beg an diskar-amzer g., tarzh an diskar amzer g., deroù an diskar-amzer g.

frühherbstlich ag. : eus deroù an diskar-amzer.

Frühjahr n. (-s,-e) : nevezamzer g., nevez-hañv g., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g. ; *im Frühjahr steigt der Saft in den Bäumen,* en nevezamzer e sav an teñv er gwez.

Frühjahrsmüdigkeit b. (-) : skuizhder hag a zeu gant an nevezamzer g.

Frühjahrsputz g. (-es) : kempenn bras an nevezamzer g., naetaerezh bras an nevezamzer g.

Frühkartoffeln lies. : [louza.] avaloù-douar prim lies., avaloù-douar abred lies., avaloù-douar hastif lies., avaloù-douar buan lies., patatez abred str., patatez kentrat str.

frühkindlich ag. : ... babigoù, ... babiged, ... ar vugale vihan, ... evit ar vugaligoù.

Frühkultur b. (-,-en) : sevenadur kentidik g.

Frühling g. (-s,-e) : **1.** nevezamzer b., nevezhañv g., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g., amzer-nevez b., digor-amzer g. ; *lauer Frühling,* nevezamzer dommik b., nevezamzer glouar b. ; *Schneeglöckchen sind die Vorboten des Frühlings,* an treuzoù-erc'h a ziskouez emañ beg an nevezamzer o tont, an treuzoù-erc'h a spurmant an nevez-amzer, an treuzoù-erc'h a zitour an nevez-amzer ; *es wird Frühling*, krog eo an nevezamzer, komañset eo an nevezamzer, emañ beg an nevezamzer o tont, santet e vez diouzh an nevezamzer, gouenn nevezamzer a zo ganti, liv an nevez-amzer a zo war an amzer, emañ an nevezamzer o tigeriñ, emañ an nevezamzer o kellidañ adarre, en em gavet eo an nevezamzer, degouezhet eo an nevezamzer, distro eo an nevezamzer ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat,* gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru (ez eo distro) an nevezamzer ; *im Frühling steigt der Saft in den Bäumen,* en nevezamzer (d'an nevezamzer, gant an nevezamzer) e sav an teñv er gwez, d'an nevezamzer e vez ar gwad o sevel er gwez, gant an nevezamzer e teñv ar gwez ; **2.** [dre skeud.] *der Frühling des Lebens,* an oad kaer g., an oad flamm g., an oad flour g., ar yaouankiz b., barr an oad g., brud an oad g./b., an oad gwellañ g., boked an oad g., bleuñv an oad str., nevezamzer ar vuhez b.

Frühlingsanfang g. (-s,-anfänge) : diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., penn kentañ an nevezamzer g., nevezamzer digor g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzioù an nevez-amzer lies., digor an nevez-amzer g.

Frühlingsduft g. (-s, -düfte) : anal an nevezamzer b., frondoù an nevezhañv lies.

frühlingshaft ag. : nevezhañvek, ... nevezamzer, ... an nevezamzer.

Frühlingshauch g. (-s,-e) : anal an nevezamzer b., frondoù an nevezhañv lies.

Frühlingsknotenblume b. (-,-n) : [louza.] treuz-erc'h bras g., grizilhon gwenn g. [*Leucojum vernum*].

Frühlingsnachtgleiche b. (-,-n) : [stered.] kedez-Veurzh b.

Frühlingspunkt g. (-s) : [stered.] poent gwianten g.

Frühlingsrolle b. (-,-n) : [kegin.] **1.** pastez meur g. ; **2.** nem g.

Frühlingsscharbockskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-an-daroued b., sklaerig b.

Frühlingszeichen n. (-s,-) : gouenn nevezamzer b., diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g.

Frühlingszeit b. (-,-en) : nevezamzer g., nevez-hañv g., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g.
Frühlingszwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.
Frühmesse b. (-,-n) **/ Frühmette** b. (-,-n) : oferenn-vintin b., oferenn-veure b., matinezoù lies.
Frühmittelalter n. (-s) : Krennamzer uhel b., Krennamzer uhelañ b.
frühmorgens Adv. : abred diouzh ar mintin, abred diouzh ar beure, abredik diouzh ar mintin, mintin abred, mintin-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, abred an deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, da c'houloù-deiz, beure-mat, abred-mat, abred-kaer, a-vintin mat, kerkent (kenkent) hag an deiz, kerkent ha sav-heol, kentizh ha sav-heol, kentizh hag an deiz, e-koulz bras, war-dro ar pellgent.
Frühnebel g. (-s,-) : latar mintin g., latar beure g., brumenn vintin b., brumenn veure b., morenn vintin b., morenn veure b.
Frühobst n. (-es) : frouezh prim (abred, hastif, eostek, buan, kentrat) str.
frühreif[1] ag. : **1.** prim, abred, hastif, eostek, hastiz, lañset, buan, kentrat ; *frühreife Äpfel,* avaloù prim lies., avaloù buan lies., avaloù kentrat lies. ; **2.** [dre skeud.] abred ; *ein frühreifes Kind,* ur bugel speredet dreist e oad g., ur bugel abred g., ur bugel ampart g.
Frühreif[2] g.(-s) : rev gwenn g.
Frühreife b. (-) : **1.** primder g., primded b., hastifted b., hastifter g., haztizded b., hastizder g. ; **2.** [dre skeud., bugale] abreter g., abreted b.
Frührente b. (-,-n) : rakleve g., rakretred g./b.
Frührentner g. (-s,-) : rakretredad g. [*liester :* ragretretidi].
Frührentnerin b. (-,-nen) : rakretredadez b.
Frühsaat b. (-,-en) : [labour-douar] haderezh kentañ g., here kentañ g.
Frühsaison b. (-,-s) : deroù ar c'houlz bloaz g. ; *in der Frühsaison,* war an abred, e deroù ar c'houlz bloaz.
Frühschicht b. (-,-en) : [labour] skipailh mintin g.
Frühschoppen g. (-s,-) : digor-kalon [abred diouzh ar mintin] g.
Frühsommer g. (-s,-) : diwan an hañv g., beg an hañv g., tarzh an hañv g., deroù an hañv g.
frühsommerlich ag. : eus deroù an hañv.
Frühsport g. (-s) : sport diouzh ar mintin g., embregerezh-korf diouzh ar mintin g.
Frühstadium n. (-s,-stadien) : stad kentañ b., stad nebeut diorroet b.
Frühstart g. (-s,-s) : [sport] loc'h c'hwitet g., loc'hañ toull g., loc'hañ didalvez g.
Frühsteinzeit b. (-) : henoadvezh ar maen g.
frühstens Adv. : d'an abretañ ; *frühstens in einer Woche,* a-benn eizhtez d'an abretañ.
Frühstück n. (-s,-e) : pred-beure g., pred-mintin g., lein b., lein-vihan b., dijuniñ g. [*liester* dijunioù] ; *das Frühstück zubereiten,* fardañ lein, aozañ lein, ober lein ; *das Frühstück auftischen,* servijout lein ; *jemandem das Frühstück servieren,* leinañ u.b., reiñ d'u.b. da leinañ ; *Frühstück ist angesagt, Frühstück steht an,* poent lein eo ; *das Frühstück ist fertig und wartet nun mal auf euch,* emañ an dijuniñ ouzh ho kortoz en e gluch, hastit dont d'ho lein ; *das Frühstück verschlafen,* c'hwitañ al lein-vihan diwar re gousket ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit herunterschlingen,* ober ul laeradenn a lein ; *Frühstück zu später Stunde,* lein ziwezhat b. ; *zum Frühstück kommen,* dont d'e lein, dont da glask e lein, dont da gaout e lein ; *nach dem Frühstück,* goude lein, goude dijuniñ, da c'houde lein, da c'houde dijuniñ, goude bezañ leinet ganeomp, ur wech dijunet ganeomp ; *Mensch, der sein Frühstück einnimmt,* leiner g.
frühstücken V.gw. (hat gefrühstückt) : dijuniñ, leinañ, debriñ e zijuniñ, debriñ lein, bezañ gant lein, bezañ gant e lein, bezañ o tebriñ lein, bezañ o tebriñ e lein, bezañ o pakañ lein, bezañ o pakañ e lein ; *habt ihr schon gefrühstückt ?* ha debret eo lein ? ha debret eo lein ganeoc'h ? ha leinet eo deoc'h ? ha paket eo lein ganeoc'h ? ha debret eo ho tijuniñ ganeoc'h ? ha lopet eo lein ganeoc'h ? ha brifet eo lein ganeoc'h ? diglozet oc'h ? ; *sobald er gefrühstückt hatte,* kerkent (kenkent) ha dijunet gantañ, kerkent (kenkent) ha ma oa dijunet gantañ.
Frühstücker g. (-s,-) : leiner g.
Frühstücksbrett n. (-s,-er) : plankennig amanennañ g., plankennig dijuniñ g.
Frühstücksbrot n. (-s) : gortozenn dek eur g., adlein b.
Frühstückservice n. (-/-s,-) : taoliad dijuniñ b. ; *Frühstückservice für zwei Personen, zweiteiliges Frühstückservice,* taoliad-daou b.
Frühstücksfernsehen n. (-s) : abadennoù skinwel diouzh ar mintin lies.
Frühstückspause b. (-,-n) : ehan leinañ g., ehan adleinañ g.
Frühwarnsystem n. (-s,-e) : reizhiad evezhiañ elektronek b.
Frühzeit b. (-,-en) : deroù g., orin g., amzerioù kentañ lies.
frühzeitig ag. : abredik, abred-mat, abred-kaer, kentrat, re gentrat, kent an amzer, a-raok an oad, hastif, hastiz, lañset ; *frühzeitiger Tod,* marv a c'hoarvez re abred (kent an amzer) g., marv o tont a-raok an oad, marv re gentrat (Gregor).
Adv. : **1.** abred a-walc'h, e-koulz bras ; **2.** kent termen, kent e dermen, gwall abred, re abred, a-raok ar mare, kent an amzer, a-raok ar c'houlz, kent e amzer, en araog, abretoc'h eget an termen bet lakaet, kent an oad.
Frühzug g. (-s,-züge) : tren mintin g., tren beure g.
Frühzündung b. (-,-en) : enaouerezh re abred g., enaouerezh kentrat g.
Frust g. (-es) : angwalc'h g., forc'hadur g., dizonidigezh b., dipit g., desped g., chif g., chifoni b., kerse g., marnaon g., gouheb g. ; *seinen Frust an jemandem abreagieren,* diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ) e gounnar war u.b., dilammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b.
frusten V.k.e. (hat gefrustet) : forc'hiñ, dizonañ, chifañ, ober gaou da, gaouiñ, dipitañ ; *gefrustet sein,* gouhebiñ, bezañ dizon, bezañ chifet, bezañ forc'het, bezañ e-kreiz ar c'herse, bezañ laouen evel kezeg digerc'h, bezañ ken laouen ha kezeg digerc'h, bezañ marnaoniet.
Frustration b. (-,-en) : angwalc'h g., forc'hadur g., dizonidigezh b., dipit g., desped g., chif g., chifoni b., kerse g., marnaon g., gouheb g.

frustrieren V.k.e. (hat frustriert) : forc'hiñ, dizonañ, ober gaou da, gaouiñ, chifañ, dipitañ.
frustrierend ag. : forc'hus, chifus, kontrolius, kerseüs ; *das ist echt frustrierend,* an dra-se a zo ur c'holl-kalon, pegen kerse eo !
frustriert ag. : *frustriert sein,* gouhebiñ, bezañ dizon, bezañ chifet, bezañ forc'het, bezañ e-kreiz ar c'herse, bezañ laouen evel kezeg digerc'h, bezañ ken laouen ha kezeg digerc'h, bezañ marnaoniet.
Frustriertheit b. (-) : angwalc'h g., forc'hadur g., dizonidigezh b., dipit g., desped g., chif g., chifoni b., kerse g., marnaon g.
F-Schlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez fa g.
FTP-Programm n. (-s,-e) : [stlenn.] protokol FTP g., komenad FTP g.
Fuchs g. (-es, Füchse) : **1.** [loen.] louarn [*liester* lern] g. ; *junger Fuchs,* louarnig g. ; *Silberfuchs,* louarn arc'hant g. ; *der Fuchs hat sich in sein Loch verkrochen,* groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, aet eo al louarn en e doull ; *einen Fuchs aus seinem Bau vertreiben,* dichedañ ul louarn, didoullañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull ; *der Fuchs kläfft,* speuñial (chalpat, chilpat, garmiñ) a ra al louarn, al louarn a ra yezhoù ; *Füchse sind schlaue Tiere,* al lern a zo traoù fin ; *von Füchsen wimmelndes Gelände,* gwaremm-lern b. ; *Füchse haben nicht ihresgleichen, wenn es darum geht, Vorratslager zu graben,* al lern n'eus ket par dezho d'ober kuzhiadennoù ; **2.** [tr-l] *wo Fuchs und Hase sich gute Nacht sagen,* er pelloù, e penn pellañ ar bed, e donig-don ar c'hoadoù, e don-donañ ar c'hoadeier, e deun ar c'hoadeier ; *nach Buxtehude fahren, wo Fuchs und Hase sich gute Nacht sagen,* mont da foar an diaoul ; **3.** [dre skeud.] *schlauer Fuchs,* paotr bet darbet dezhañ mont da louarn, louarn a zen g., louarn fin g., louarn daoudroadek g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., louarn kozh g., louarnig g. (Gregor), fri tanav a baotr g., paotr fin g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr fil ennañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., den gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., ard a zen g., hinkin a zen g., higenn a zen b., kañfard a baotr g., konikl g., ebeul g., fouin g., korvigeller g., labous g. ; *durchtriebener Fuchs,* ribouilher g., frikoter g. ; **4.** [lenn.] *Reineke Fuchs,* Alanig g., Alanig al louarn g., Kolaz g., Perodig g., P. Tual g., Tualig g.
Fuchsaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz maki g., maki g.
Fuchsbalg g. (-s,-bälge) : kroc'hen louarn g.
Fuchsbart g. (-s,-bärte) : [dre skeud.] barv rous g./str., barv ruz g./str.
Fuchsbau g. (-s,-e) : **1.** toull-louarn g., douarenn louarn b., riboul louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b. ; **2.** [lu] goudorenn vihan b.
Fuchsbeere b. (-,-n) : [louza.] lus-gevr str., drez lus-gevr str.
Füchschen n. (-s,-) : [loen.] louarnig g., menn-louarn g., kolen-louarn g.
Fuchseisen n. (-s,-) : bac'h-louarn b., griped g.
fuchsen V.k.e. (hat gefuchst) : hegaziñ, atahinañ, garchennat, garchennat ouzh, erjennat, tatinat, añjinañ, feukañ.
V.dibers. (hat gefuchst) : *es fuchst mich,* m'en argazh, fumet-naet on o welout an dra-se, fumet-naet e vezan pa welan an dra-se, kement-se a laka ac'hanon da fumañ.
Fuchsfalle b. (-,-n) : traped g., antell da dapout lern b.
Fuchsgrube b. (-,-n) : **1.** toull-louarn g., douarenn al louarn b., riboul al louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b. ; **2.** toull-trap g., poull-trap g., poull-strap g., trap g. [da dapout lern].
Fuchshaar n. (-s,-e) : **1.** blev louarn str. ; **2.** [dre heñvel.] blev ruz str., blev tan str., blev rous str.
Fuchshai g. (-s,-e) : [loen.] louarn-mor g. [*liester* lern-mor], falc'her g.
Fuchsia b. (-, Fuchsien) / **Fuchsie** b. (-,-n) : [louza.] fuksia str., fuksiaenn b., kleier lies., kleierigoù lies., bombelloù lies. ; *diese Fuchsien halten dem Frost nicht stand,* ar c'hleier-se a ya gant ar skorn, ar c'hleier-se a zo kizidik ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo tener ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo gwak ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zouj ar skorn, ar c'hleier-se ne harzont ket ouzh ar skorn, lipet e vez ar c'hleier-se gant ar skorn, riñset (distrujet) e vez ar c'hleier-se gant ar skorn ; *Blüte der Fuchsia,* kloc'h g., bombell b.
fuchsig ag. : **1.** hag a denn d'al lern, ... louarn ; **2.** rous, gell, ruz ; **3.** fuloret, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-naet, fuloret-mik, fumet-naet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, troet e breñv, kollet e vuoc'h vrizh gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, war e du fall, troet fall, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, en e benn fall, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, rekin, kamm e vlevenn, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
Füchsin b. (-,-nen) : [loen.] louarnez b., mamm louarn b.
Fuchsjagd b. (-,-en) : hemolc'h lern g.
Fuchskot g. (-s) : kaoc'h-louarn g.
Fuchskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., P. boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.
Fuchsloch n. (-s,-löcher) : toull-louarn g., douarenn al louarn b., riboul al louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b.
Fuchspelz g. (-es,-e) : feur lern b., feur louarn b., foulinenn louarn b.
Fuchsprellen n. (-s) : noualantez b.
fuchsrot ag. : rous, gell, ruz, rous-gwenn, baian.
Fuchsscheck g. (-en,-en) : [loen.] marc'h gwenn pikoù ruz g., marc'h gwenn brizh ruz g.
Fuchsschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost louarn g. ; **2.** [tekn.] pas g., heskenn-benn b. ; **3.** [louza.] geot gwenn str., lost-louarn g.
Fuchsschwanz-Klee g. (-) : [louza.] melchon arruz str. ; *getrockneter Fuchsschwanz-Klee,* foenn melchon arruz g.
fuchsschwänzeln / fuchsschwänzen V.gw. (hat gefuchsschwänzelt / hat gefuchsschwänzt) : [kozh] tostennañ, fistoulat, lubaniñ, ober e glufan, ober e gazh gleb, loavañ, flanañ.
Fuchsschwänzer g. (-s,-) : flaner g., tostenner g., fistouler g., lesaour g.

Fuchsstute b. (-,-n) : [loen.] kazeg vaian b., kazeg rousgwenn b.

fuchsteufelswild ag. / **fuchswild** ag. : fumet-naet, divarc'het, gouez-pakret ; *fuchsteufelswild werden, fuchswild werden,* diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, sodiñ, diodiñ, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, mont e volc'h diwar e lin, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug ruz en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont ermaez eus e groc'hen, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, loeniñ, ober karnaj an droukspered, fumañ, kounnariñ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont e berv gant ar gounnar, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

Fuchtel b. (-,-n) : **1.** kelastrenn b., gwialenn b. ; **2.** [dre skeud.] mestroni b., mestroniezh b., beli b. ; *jemanden unter die Fuchtel nehmen, jemanden unter der Fuchtel halten,* delc'her berr war u.b., delc'her berr war sugelloù u.b., delc'her berr gant u.b., stardañ war u.b., delc'her u.b. en e roll, lakaat u.b. da vale moan (da charreat moan, da gerzhet gant an neudenn eeun, da vont eeun gant an hent, da vale strizh, da vale kempenn) ; *unter der Fuchtel stehen,* rankout kerzhet gant an neudenn eeun, rankout bale moan (charreat moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, mont eeun gant an hent) ; *unter jemandes Fuchtel stehen,* bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ e dalc'h (dindan dalc'h, dindan beli, e beli, dindan perzh, dindan aotrouniezh, dindan damani, dindan galloud) u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e lasoù u.b.

fuchteln V.gw. (hat gefuchtelt) : *mit den Händen hin und her fuchteln,* jestral, jestraouiñ, difretal, dispac'hat.

V.k.e. (hat gefuchtelt): *jemanden fuchteln,* fustañ kaer u.b. (Gregor), skourjezañ u.b., skeiñ gant u.b. gant plaen ar sabrenn.

fuchtig ag. : P. fuloret, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-naet, fuloret-mik, fumet-naet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, troet e breñv, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, kollet e vuoc'h vrizh gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, war e du fall, troet fall, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, en e benn fall, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, rekin, kamm e vlevenn, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, e roched e gwask e revr.

Fuder n. (-s,-) : **1.** *Fuder Heu,* karg foenn b. / karrad foenn g. (Gregor) ; **2.** *Fuder Wein,* botennad win b.

fuderweise Adv. : [dre fent.] forzh pegement, ken-haken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, sofkont, gros, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h.

Fuffziger g. (-s,-) : [tro-lavar] P. *das ist ein falscher Fuffziger,* un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, ur gwidal eo hennezh, gwidal eo, un den ganas eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, un den a-zindan eo, kildrouk eo, hennezh a zo ur gwasker, ur gontell a zaou droc'h eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un trubard eo, ur goarenn a zo anezhañ.

Fug g. (-s) : [kozh] gwir g., reizh b. ; *mit Fug und Recht,* gant reizh-wir, gant gwir / e gwir (Gregor), gant gwir mat, gant gwir abeg, diouzh reizh ha lezenn, hervez ar reizh.

Fuge b. (-,-n) : **1.** [tisav.] junt g., joentr g., joentradur g., gwrem g., grem g., gwask ar garanoù g./b., kenframm g., kenframmadur g., ingoch g. ; *ruhende Fuge,* junt a-blaen g., gwrem a-blaen g. ; *senkrechte Fuge,* junt a-serzh g., gwrem a-serzh g. ; **2.** [plañchod] garan b., gwask ar garanoù g./b. ; **3.** [merdead.] *Fuge zwischen hölzernen Schiffsplanken,* grem g., garan etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b., gwask diskloz etre ar plenk war kouc'h ur vag g./b. ; **4.** *aus den Fugen bringen,* diemprañ, difloskañ, divarc'hañ, brevañ, divoestañ, dibezhiañ, didammañ, disjoentañ, diframmañ, dispenn, freuzañ ; *aus den Fugen gehen,* kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, mont da get, divoestañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont e diframm, dismantrañ, mont e tammoù, mont e skolp, disjoentañ, mont da neuz (Gregor) ; *die Welt ist aus den Fugen geraten,* diahelet eo ar bed, divarc'het eo ar bed ; **5.** [sonerezh] fugenn b. ; *die Kunst der Fuge,* skiant ar fugenn b.

fugen V.k.e. (hat gefugt) : **1.** [tekn.] juntañ, joentrañ, emboestañ ; **2.** [tisav.] chikañ, chekañ.

fügen V.k.e. (hat gefügt) : **1.** juntañ, joentañ, emboestañ, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ ; *eine wohlgefügte Mauer,* ur voger savet mat b. ; *zwei Mauern ineinander fügen,* gwriat div voger ; *aneinander gefügt,* joentr ; **2.** [dre skeud.] divizout, urzhiañ, diferañ ; *Gott (das Schicksal) hat es so gefügt,* youl Doue (youl ar fortun) e oa, tonket e oa da erruout.

V.em. : **sich fügen** (hat sich (t-rt) gefügt) : **1.** [dre skeud.] plegañ da, doujañ da, doujañ dirak, ober diouzh, sentiñ ouzh, tremen diouzh, habaskteriñ ouzh, sujañ da ; *sich jemandem fügen,* plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ da volontez u.b., pladañ d'u.b., sentiñ ouzh u.b. ; *er fügt sich dem Befehl,* sentiñ a ra ouzh an urzh, plegañ (sujañ) a ra d'ar gourc'hemenn, plegañ a ra d'ar c'hemennadur, ober a ra diouzh an urzh ; *sich der Disziplin fügen,* sentiñ ouzh (doujañ, plegañ) da reolennoù ar c'henurzh, plegañ d'ar reolenn, plegañ ha sentiñ ; *sich der Schulordnung fügen,* sentiñ ouzh ar c'henurzh, doujañ ar c'henurzh, kaout doujañs da reolennoù ar c'henurzh, kaout doujañs d'ar c'henurzh, bezañ doujus d'ar c'henurzh, plegañ da reolennoù ar

c'henurzh, plegañ d'ar reolenn ; *will man sich den Teufel geneigt machen, so fügt man sich seinen Wünschen,* an diaoul a zo paotr mat, pa vez graet e did dezhañ - an neb a zebr an diaoul a zle debriñ e gernioù ; *man muss sich darein fügen,* ret eo soublañ da gement-se (tremen diouzh kement-se, en em ober diouzh kement-se, asantiñ da gement-se) ; *sich in jemandes Laune fügen,* tremen diouzh froudennoù u.b., plegañ da froudennoù u.b., ober diouzh stultennoù (diouzh pennadoù) u.b., ober e did d'u.b., plegañ da did u.b., ober senturioù u.b., ober divizoù u.b., ober kamambre d'ur bugel, na nac'h netra ouzh u.b. ; *sich ins Unabänderliche fügen,* plegañ d'ar red, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, asantiñ d'e blanedenn, soublañ d'e donkadur, doujañ d'e donkadur, gouzañv e blanedenn, heuliañ e donkadur, dougen e blanedenn, dougen e groaz, habaskteriñ ouzh e blanedenn ; **2.** V.em. dibers. : *es hat sich nicht gefügt,* n'eo ket bet renket an traoù, n'eo ket bet kompezet an traoù, n'eo ket aet an traoù reizh hag en urzh, an traoù n'int ket bet lakaet reizh ; *es fügt sich, dass ...,* dre zegouezh e ...

fugendicht ag. : peurstank, joentrek, juntek, joentr.

fugenlos ag. : bord-ouzh-bord, peurstank, plaen, peurgloz, joentrek, juntek.

Fugenwerk n. (-s,-e) : strobad g., stroll g., kenstroll g., kenstrollad g., strolladenn b.

Fügewort n. (-es,-wörter) : [yezh.] stagell b., kevarzhell b.

füglich ag. : dleet, dereat, reizh, prop, a-zoare, a-feson, azas, dik, emsavus.

Adv. : gant reizh-wir, e gwir / gant gwir (Gregor), gant gwir mat, gant gwir abeg, diouzh reizh ha lezenn, evel ma'z eo dleet, evel ma faot.

fügsam ag. : gwevn, plegus, sentus, sentek, hesent, emc'hraus, soubl, aes ober gantañ, aes ober outañ, aes en em ober gantañ, bouk e ene evel ur goarenn, bouk evel ur goarenn, sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, habask, sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, reizh, fur ; *fügsamer machen,* sentusaat, furaat, reishaat ; *fügsamer machen,* sentusaat, furaat, reishaat.

Fügsamkeit b. (-) : hesented b., sentidigezh b., senterezh g., embleg g., emstou g., pleguster g., plegusted b., habaskter g., habaskted b.

Fügung b. (-,-en) : **1.** heuliad g., juntradur g., kevreadur g., ereadur g., liamm g. ; *Fügung der Worte,* kevreadur (ereadur, kenheuliad) ar gerioù g. ; *Fügung der Umstände,* an darvoudoù oc'h efediñ (o werediñ) an eil war egile lies., etregevreadur an darvoudoù g., etreober an darvoudoù g., heuliad degouezhioù g. ; **2.** disentez b., diviz g., diferadenn b. ; *durch Gottes Fügung,* a-drugarez Doue, a-berzh Doue ; **3.** degouezh g., taol-chañs g. ; *glückliche Fügung,* chañs vras b., chañsadenn b. ; **4.** [dre astenn.] sujidigezh b., gouzañvidigezh b., habaskadur g.

fühlbar ag. : heverk, heverz, heverzus, santadus, devoudel, merzidik, anat ; *fühlbarer Verlust,* tamm mat a goll g., tamm brav a goll g., koll bras g. ; *sich fühlbar machen,* dont da vezañ anat (splann, heverz), dont war wel, splannaat ; [mezeg.] *die Geschwulst ist deutlich fühlbar,* santet e vez splann ar gor gant an dorn.

Fühlbarkeit b. (-) : heverzuster g., heverzusted b.

fühlen V.k.e. (hat gefühlt) : **1.** dornata, tastornat, merat, butukañ, talmeta ; *der Arzt fühlte den Puls,* ar mezeg a gemeras arzorn ar c'hlañvour evit muzuliañ talmadennoù e galon (evit sellet penaos e kas e wazhied, [dre fent] evit sellet penaos e ya ar momeder), ar mezeg a dapas ar poulz, ar mezeg a deutas ar poulz, ar mezeg a veudas lamm ar gwad ; **2.** santout, merzout, klevet, klevet ouzh, klevet diouzh, trivliañ, magañ en e galon ; *Schmerz fühlen,* santout poan / santout anken (Gregor), kaout (klevet) poan ; *die Kälte fühlen,* santout ar yenijenn, klevet diouzh anoued, klevet ouzh an anoued, klevet an anoued ; *er fühlte sein Herz schlagen,* santout (klevet) a reas e galon o talmañ (o pilat, o lammat, o piltrotat, o tosiñ) en e greiz ; *sie fühlte, wie ihr ein kalter Schweiß über das Gesicht lief,* ur c'hwezenn-yen a santas o redek diouzh he bizaj ; [krl.] *wer nicht hören will, muss fühlen,* marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - gwell eo plegañ eget terriñ - ar vag na sent ket ouzh ar stur, ouzh ar garreg a ray sur - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - gwelloc'h eo plegañ eget nad eo bezañ torret - sentiñ a ri pe e santi - an hini na sent ket a santo - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; **3.** rakverzout, raksantout, spurmantiñ, nadiñ, douetiñ, drouksantout, drouksantiñ, diawelet, sellet a-bell, gwelet, diskrediñ, tañva ; *er fühltt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan.

V.k.d. (t-d-b) (hat gefühlt) : [dre skeud.] P. *jemandem auf den Zahn fühlen,* furchal e kalon u.b., amprouiñ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., furchal betek e kreiz kalon (betek e kreiz spered) u.b. (Gregor). seniñ ar c'hloc'h d'u.b., furchal kalon u.b., klask diskuliañ troadur-spered u.b.

V.gw. (hat gefühlt) : *mit jemandem fühlen,* bezañ a-du gant u.b., bezañ a-unan gant u.b.

V.em. : **sich fühlen** (hat sich (t-rt) gefühlt) : en em gavout, en em lakaat, sellet ouzh an-unan evel ouzh, kaout ar santimant da vezañ, en em sellet evel, en em santout ; *sich erleichtert fühlen,* dinec'hiñ, en em zinec'hiñ, bezañ disammet e galon (e spered), bezañ divec'hiet, bezañ aet ur bec'h bras diwar an-unan, bezañ aet ur bec'h bras diwar kein an-unan, kavout gras o santout ar bec'h o vont diwar e galon, bezañ skañvaet bremañ ; *sich krank fühlen,* en em gavout klañv, en em gavout diaes, bezañ tapet klañv, bezañ tapet diaes ; *sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen,* kaout hoal revel evit tud eus e rev ; *er fühlte sich zum Lehrer berufen,* e c'halvedigezh a oa kelenn ; *wenn du dich nicht stark genug fühlst,* ma n'en em gavez ket kreñv a-walc'h, ma ne welez ket bezañ kreñv a-walc'h ; *sie fühlte sich so, als ob sie frei in der Luft schweben würde,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; *er fühlt sich als Fachmann,* ur paotr a vicher eo war e veno (d'e veno), sellet a ra outañ e-unan evel ouzh un den a vicher ; *er fühlt sich den anderen überlegen,* en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) ez eo barrekoc'h eget forzh piv ; *ich fühle mich dafür verantwortlich,* ar santimant am eus da vezañ atebek war gement-se (kiriek eus kement-se) ; *er fühlt sich schuldig,*

en em lakaat da gablus a ra, en em lakaat kablus a ra ; *er fühlt sich hier wie zu Hause,* en em sellet a ra amañ evel er gêr, er gêr emañ amañ, n'eo ket divroet amañ ; *sie fühlte sich in der deutschen Sprache zu Hause,* en em voazet e oa ouzh an alamaneg ; *dieses Volk fühlt sich eng mit seinem Land verbunden,* start eo ere ar bobl-se ouzh he bro ; *sich wohl fühlen,* koñfortiñ, bezañ aes war e aheloù ; *ich fühle mich wohl bei dir,* en em blijout a ran ganit, em flijadur emaon ganit, em flijadurezh emaon ganit, gras eo din bezañ ganit, gras eo ganin bezañ ganit ; *in unserer neuen Wohnung fühlen wir uns ganz gut,* n'emaomp ket drouk en hol lojeiz nevez ; *ich fühle mich hier wohl,* kevannezus eo din bezañ amañ, en em gavout a ran aes amañ, gras eo din bezañ amañ, em flijadur emaon amañ, em flijadurezh emaon amañ, em c'hoch emaon amañ, en em blijout a ran amañ ; *ich fühle mich hier nicht sehr wohl,* n'en em gavan ket em aez amañ, diaes on amañ evel en ur roched reun, me a vez diaes amañ, n'en em gavan ket aes amañ, n'en em blijan ket amañ, lakaet on abaf amañ, n'en em hetan ket amañ, n'en em domman ket amañ, ne bleustran ket amañ, ne blijan ket amañ, n'emaon ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet amañ, n'emaon ket war va zu (em aez, em c'hoch) tamm ebet amañ, tapet on diaes amañ, divourrañ a ran amañ, n'emaon ket em boued leun (em ched, em butun) amañ, en em gavout a ran diaes amañ, tapet diaes on amañ, diaes on amañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, n'emaon ket mat em c'hroc'hen amañ ; *sich gekränkt fühlen,* feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ broc'het ; *sich ziemlich schnell gekränkt fühlen,* bezañ aes da feukañ, bezañ anoazus, bezañ gwiridik, bezañ feukidik, bezañ gwall wiridik e lêr, bezañ tik.

Fühlen n. (-s) : **1.** tastornat g., stok g., touchadur g. ; **2.** santad g., santimant g.

Fühler g. (-s,-) : [loen.] **1.** korn g., tastornell b., korn-talmeta g., korn-tastorn, mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b. ; *die Fühler der Langusten,* mourennoù ar grilhed-mor lies. ; **2.** [morgazh] brec'hell b., brec'h b., brec'h-santout b. ; **3.** [dre skeud.] P. *die Fühler ausstrecken,* sontañ an dachenn, ober un esae, ober ur c'hrog war u.b., klask skoulmañ darempred gant u.b., klask kaout stok ouzh u.b.

Fühlfaden g. (-s,-fäden) : [loen.] brec'h b., brec'hell b., neudenn b.

Fühlhorn s. (-s,-hörner) : [loen.] korn g., tastornell b., korn-tastorn, mourrenn b.

fühllos ag. : disant, digizidik, difrom, diflach, digaz, dinerzh, dilañs.

Fühllosigkeit b. (-) : disant g., digizidigezh b., difrom g., digasted b., dinerzh g., dilañs g.

Fühlung b. (-,-en) : **1.** tastornat g., stok g., touchadur g. ; **2.** [dre heñvel.] darempred g., stok g. ; *mit jemandem Fühlung nehmen,* skoulmañ darempred gant u.b., ober ur c'hrog war u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b. ; *Fühlung suchen,* klask skoulmañ darempred gant u.b., klask mont e darempred gant u.b., klask mont e kehent gant u.b., klask kaout stok ouzh u.b., klask fred gant u.b.

Fühlungnahme b. (-,-n) : darempredoù kentañ lies., emwel kentañ g., stok kentañ g.

Fuhre b. (-,-n) : **1.** [kargad] charread g., karrad g., gwechad b., kargad b., tumporellad b. ; *eine Fuhre Sand,* ur charread traezh g., un dumporellad traezh b. ; *eine Fuhre Heu,* ur gargad foenn b., ur garg foenn b., ur garg a foenn b., ur charread foenn g., ur c'harrad foenn g., ur c'hastellad foenn g. ; **2.** [treuzdougerezh] charre g., charreadenn b., chalbot g. ; *Fuhren machen,* bezañ war ar charre ; **3.** P. karrad beajourien g.

führen V.k.e. (hat geführt) : **1.** leviañ, sturiañ, bleinañ, lomaniñ, kas, kas en-dro, degas, ren, deren, heñchañ, kantren, enframmañ, kundu, kunduiñ, gouarn, merañ, mestriñ da, patromañ, embreger ; *ein Kind (an der Hand) führen,* kas ur bugel war-bouez e zorn, kas ur bugel a-bouez an dorn, ren ur bugel dre an dorn, kas ur bugel a-ere (en ere) an dorn, kunduiñ ur bugel dre an dorn ; *einen Hund an der Leine führen,* derc'hel ur c'hi gant ar roll, derc'hel ur c'hi ouzh ar roll, kas ur c'hi da bourmen diwar-bouez ur stag (ur gordenn), kas ur c'hi da bourmen war-bouez ur stag (ur gordenn), kas ur c'hi da bourmen a-bouez ur stag (ur gordenn) ; *ein Pferd am Strick führen,* kas ur marc'h diwar an douar, ren ur marc'h, bleinañ ur marc'h diwar an douar, kunduiñ ur marc'h diwar an douar [hep bezañ azezet warnañ neuze] ; *die Hausherrin führte den Gast im Haus herum, die Hausherrin führte den Gast durch ihr Haus,* mestrez an ti a reas hec'h enorioù d'he c'houviad, an ostizez a ziskouezas he zi d'he c'houviad ; *ich habe sie gestern bis zu unserem Haus geführt,* o degaset em boa d'ar gêr dec'h, o c'honduet em boa dumañ dec'h ; *einen Greis über die Straße führen,* reiñ skoazell d'un den kozh evit treuziñ ar straed, kunduiñ un den kozh dre ar vrec'h d'an tu all eus ar straed ; *führe mich den nächsten Weg !* kas ac'hanon dre an hent berrañ ! ; *dem Kinde beim Schreiben die Hand führen,* heñchañ dorn ar bugel a zesk skrivañ, kunduiñ pluenn ur bugel ; *was führt dich zu uns ?* petra a gas ac'hanout dumañ ? ; *Truppen ins Feld führen,* kas soudarded d'an emgann (d'ar brezel, d'an dachenn-vrezel, d'an dachenn emgann) ; *ein Flugzeug führen,* leviañ (sturiañ, kas, bleinañ, embreger) ur c'harr-nij, lomaniñ un nijerez ; *gemeinsam führen,* kenren ; *ein Land führen,* gouarn ur vro, ren ur vro, bleinañ ur vro, leviañ ur vro, bezañ e penn ur vro.

2. [dre skeud.] P. *jemanden aufs Glatteis führen,* punañ u.b., stignañ ul lindag d'u.b., kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, gwalldapout) u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b. ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel,* o terc'hel

stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'her da c'houlenn e vezer selaouet ; *er wurde hinters Licht geführt,* kabestret (louzet, houperiget, gennet) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, toazet e oa bet brav, graet (c'hoariet) e oa bet an dall dezhañ, kaotet ha peget e oa bet, tennet e oa bet siklezonoù dezhañ ; *Argumente ins Feld führen,* degas arguzennoù solut ; *jemanden auf den rechten Weg führen,* **a)** disaouzanañ u.b., henchañ u.b., poentañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b., eeunañ u.b. war an hent mat, leviañ u.b. ; **b)** [relij.] lakaat u.b. war an hent mat, treiñ u.b. war an tu mat, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b. ; *und führe uns nicht in Versuchung,* ha na laoskit ket ac'hanomp sujañ d'an temptadur / ha n'hon laoskit ket sujañ gant an temptadur (Gregor), ha n'hol lez ket da gouezhañ en temptadur.

3. [lu] *ein Regiment führen,* bezañ e penn ur rejimant, ren ur rejimant, leviañ ur rejimant ; P. *sie führt das Regiment im Hause,* ur c'horporal faoutet (ur geben, un tourc'hpaotr g., ur wreg-ozhac'h b., ur Vari bragoù b., ur c'hrakozac'h g.) a zo anezhi, honnezh a ra he Mari bragoù, ar vrozh hag ar bragoù a zo ganti war un dro, honnezh eo a staot ouzh ar voger, an tog hag ar c'hoef a zo ganti.

4. dougen, bezañ gant an-unan, kas, delc'her ; *den Degen führen,* dougen ar c'hleze (Gregor) ; *eine Waffe bei sich führen,* bezañ armet, dougen un arm ; *er führte eine Waffe mit sich,* un arm a oa gantañ ; *Berlin führt einen Bären im Wappen,* war ardamezioù Berlin ez eus un arzh ; *einen Falken im Wappen führen,* bezañ aroueziet ur falc'hun war e skoed-ardamez ; *der Fluss führt Treibeis,* ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù ; *der Fluss führt wenig Wasser,* bas eo an dour er stêr, bihan eo an dour er stêr, bez' ez eus bihan a zour er stêr, erru eo bihan an dour er stêr, dour berr a zo er stêr, izel-gagn eo an dour er stêr ; [merdead.] *das Schiff führt eine Ladung Holz,* karget eo ar vag gant koad ; [kenw.] *Markenartikel führen,* gwerzhañ traezoù (marc'hadourezh) eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab) ; *ein Geschäft führen, einen Laden führen,* derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *ein gut geführtes Haus,* un ti dalc'het mat g. ; [dre skeud.] *ein Wort im Munde führen,* bezañ udb e c'her (Gregor), dont ur ger bennak aes a-walc'h gant an-unan, dont ur ger bennak alies gant an-unan ; *eine Redensart im Munde führen,* dont un dro-lavar alies a-walc'h gant an-unan, dont un dro-lavar aes a-walc'h gant an-unan ; *etwas im Schilde führen,* bezañ o nezañ ur gordenn, goriñ un taol bennak, itrikañ un taol gwidre bennak, itrikañ udb, prientiñ un dro gamm bennak, karet droug da (ouzh) u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., kaout c'hoant c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., bezañ en e benn ober un dro fobiez bennak, bezañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn.

5. [troioù-lavar] *Krieg führen mit,* ober brezel da, brezelekaat (brezeliñ) ouzh, kas ur brezel en-dro a-enep (ouzh) ; *das Ruder führen,* delc'her penn ar vazh, bezañ e penn an traoù, ren an traoù, sturiañ, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ ouzh ar stur, bezañ an dorn gant an-unan, kas an traoù en-dro ; *jemandem etwas vor Augen führen,* roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; [gwir] *Klage führen,* sevel (ober) klemm, lakaat ur c'hlemm ; *einen Beweis führen,* prouiñ, lakaat anat gant ur brouenn, degas ur brouenn ; *einen Prozess führen,* kunduiñ ur prosez, ober prosez d'u.b., digeriñ ur prosez, prosezañ, breutaat ; *einen Prozess gegen jemanden führen,* bezañ e breudoù gant u.b., bezañ e prosez gant u.b., prosezañ ouzh u.b., breutaat a-enep u.b. ; *ein Gespräch führen,* ober un tamm kaoz, ober un troc'h kaoz, ober kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, lavaret kaer, rannañ (toullañ) kaoz ; *das Gespräch allein führen,* bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan , kas e-unan-penn ar gaoz en-dro, kas e-unan-kaer ar gaoz en-dro, mont tout ar gaoz gant an-unan ; *den Vorsitz führen,* bezañ e penn an traoù, ren, bezañ ar stur etre e zaouarn, kas an traoù en-dro, bezañ prezidant (pennlevier, kadoriad) ; *Verhandlungen führen,* breutaat, divizout, kendivizout ; *die Aufsicht führen,* eveshaat, evezhiañ, diwall ; *ein geregeltes Leben führen,* ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat, ren ur vuhez reizhet mat, kundu ur vuhez reizhet mat ; *ein frommes Leben führen,* ren e vuhez evel ur gwir gristen, kunduiñ (kundu) e vuhez evel ur gwir gristen, bevañ e doujañs Doue, ober e relijion, ren ur vuhez santel, bevañ e gwir gristen / bevañ e kristen gwirion / bevañ evel ur gwir gristen (Gregor) ; *ein sündhaftes Leben führen,* bevañ er pec'hed ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt,* hennezh a zo bet foulet (foulmac'het) a-walc'h ; *sie mussten ein hartes Leben führen,* o buhez a oa poanius-bras, konduet o doa ur vuhez gwall galet ; *eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz führen,* bevañ en un doare a zere ouzh dellezegezh mab-den ; *eine glückliche Ehe führen,* ober tiegezh vat (Gregor), bezañ dilogod e diegezh ; [kenw.] *die (Rechnungs)bücher führen, Buch führen,* ober war-dro ar c'hontoù (ar gontouriezh), derc'hel ar jederezh, derc'hel ar c'hontoù ; *das Wort führen,* derc'hel ar gomz, ren an diviz, kas ar gaoz en-dro ; *beim Geigenspiel den Bogen führen,* embreger ar wareg-rebed ; *die Feder (beim Schreiben) führen,* skrivañ, kunduiñ ar bluenn ; *er führt das Schwert ebenso gut wie die Feder,* kunduiñ a ra ar c'hleze kerkoulz hag ar bluenn ; *Speisen zum Munde führen,* kas ar boued d'e c'henoù ; *eine angefangene Arbeit zu Ende führen,* disoc'h d'ober ul labour bennak, disoc'h d'ar penn, disoc'h betek penn, peurgas ul labour boulc'het, kas ul labour boulc'het da benn, kas ul labour boulc'het betek penn, pengenniñ ul labour bennak, peurechuiñ ul labour, kas an erv da benn vat, kas ul labour da vat, disoc'h ul labour, difretañ un tamm labour bennak, talarat ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit peurechuiñ un hevelep trevell (evit peurgas un hevelep labour da benn, evit kunduiñ un hevelep labour da benn,

evit ober ouzh un hevelep labour, evit ober diouzh un hevelep labour), ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit evit lakaat al labour-se klok ; *etwas nicht zu Ende führen,* darniñ udb, ober udb diwar hanter ; *nicht zu Ende geführt werden,* chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu ; *er hat seinen Auftrag zu Ende geführt,* kaset en deus e gefridi da benn, kaset en deus e gefridi da vat, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *ein Werk weiter führen,* kendelc'her ul labour, kendelc'her gant ul labour ; [dre skeud.] P. *er führt sich ein Glas Wein zu Gemüte,* lakaat a ra ur banne gwin da begañ ouzh e c'henoù, saouriñ a ra ur banne gwin, pegañ a ra war ur banne gwin.

V.gw. (hat geführt) : **1.** [sport] ambilhañ, bezañ e penn ar redadeg, bezañ barr, bezañ war ar barr, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ e blein, leuskel a-raok, sachañ war ar gordenn ; *er führt beim Rennen,* ambilhañ a ra, barr eo, war ar barr emañ, emañ e penn ar redadeg, emañ o charreat, e blein emañ, e plas kentañ ar redadeg emañ, derc'hel a ra ar c'hentañ plas, hennezh an hini a sach war ar gordenn ; *wir führen mit eins zu null,* an tu kreñv a zo ganeomp gant unan ouzh mann ; **2.** kas da, kundu da, konduiñ da, degouezhout war, kouezhañ war, skeiñ war ; *wohin führt dieser Weg ?* da belec'h (d'emen, da ven) e kas an hent-se ? da belec'h ez eer dre an hent-mañ ? pelec'h e tegouezh an hent-mañ ? ; *dieser Weg führt zum Bahnhof,* an hent-se a gas d'an ti-gar, an hent-se a gundu d'an ti-gar ; *der Weg führt rauf und runter,* sav-diskenn a zo gant an hent ; *der Weg führt längs des Flusses,* an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, hedañ (hediñ, riblañ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an hent a-ribl gant ar stêr ; *dieser Weg führt nach Brest,* an hent-se a gas da Vrest, an hent-se a gundu da Vrest ; *der Weg von Ulm nach München führt über Augsburg,* tremen a ra an hent a gas eus Ulm da Vünchen dre Augsburg ; *ihr Haus stand an der Straße, die von der Stadt zum Hafen führte,* he zi da honnezh a oa war bord an hent a oa eus kêr d'ar porzh-mor ; *dieser Weg führt zum Strand,* an hent-se a zegouezh war an draezhenn, an hent-se a sko war an draezhenn, ar ribin-se a gouezh war an draezhenn ; *dieser Weg führt hierher zu unserem Haus,* du-mañ e sko an hent-se ; *die Tür führt zum Garten,* digeriñ a ra an nor war al liorzh, reiñ a ra an nor digor war al liorzh, an nor a sko war al liorzh, an nor a gouezh war al liorzh ; *die Brücke führt über den Fluss,* ar pont a gas d'an tu all d'ar stêr ; *diese Straße führt direkt von Quimper nach Lorient,* ar straed-se a sko war-eeun-tenn eus Kemper d'an Oriant ; *der Weg ist breit, der zur Verdammnis führt,* emañ frank an hent a gundu d'an daonidigezh ; *die Pforte ist weit, die zur Verdammnis führt,* ledan eo an nor a gundu da goll ; **3.** [dre skeud.] *solche Vergehen führen zum Galgen,* ober seurt traoù a gundu d'ar groug ; *wohin soll das noch führen ?* penaos ez echuo an traoù ? penaos e tisoc'ho an dra-se ? ha petra a zegaso kement-se war e lerc'h ? betek men e kaso an dra-se ? ; *das führt zu nichts,* ne gas da neblec'h, ne gundu da neblec'h, kement-se ne zisoc'ho da netra, ne servij da netra ; *das führt zu nichts Gutem,* an abadenn-se a denno d'ur gwall fin, kement-se a'z aio e drouziwezh, kement-se a denno da zroug (da fall, da wall fin), kement-se a raio gwall fin, mont a raio ar ribotadenn da fall ; *es würde zu weit führen, wollte ich ..,* mont a rafemp re bell ganti ma ... ; [kr-l] *alle Wege führen nach Rom,* an holl hentoù a gas da Roma.

V.em. : **sich führen** (hat sich (t-rt) geführt) : en em ren, en em zelc'her, kundu, kunduiñ ; *sich gut führen,* en em ren mat, en em zelc'her mat, ren ur vuhez vat, bezañ direbech e gundu ; *sich schlecht führen,* en em zelc'her fall, en em ren fall, ren gwall vuhez, ren ur vuhez fall, ren ur vuhez distres.

führend ag. : **1.** ambilh ; **2.** uhel e garg ; *führende Stellung,* karg uhel, karg a rener b. ; *führende Männer,* pennoù bras lies., renerien lies., pennoù kentañ lies., sternerien ren lies. ; *führende Familie,* penndiegezh g. ; **3.** [kenw.] eus ar c'hentañ ; *führendes Haus,* ti-kenwerzh brudet mat (eus ar c'hentañ) g. ; *führendes Hotel,* leti eus ar vegenn (eus ar gurunenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus an dibab, diouzh an dibab, dibab) g. ; **4.** *Wasser führend,* dourek ; **5.** heñchus.

Führer g. (-s,-) : **1.** heñcher g., rener g., renour g., mestr g., penn g., sturier g., levier g., leviad g., arlevier g., bleiner g., kunduer g., gouarner g., gouarnour g., kaser g., pennden g., penn-bras g., pennrener g., pennsturier g., ambrouger g., paotr a-raog g., ambilher g., kabiten g., den muiañ g. ; *Zugführer,* **a)** pennatebeg an tren g. ; **b)** [lu] penn bagad g. ; *Sozialistenführer,* marc'h-blein ar sokialourien g., marc'h-kleur ar sokialourien g., penn ar sokialourien g., bleiner ar sokialourien g., levier ar sokialourien g., sturier ar sokialourien g. ; *die Führer des Aufstandes unschädlich machen,* dibennañ an emsavadeg ; **2.** [istor, nazi.] Führer g., sturier g., bleiner g., heñcher g.

Führerausweis g. (-s,-e) : [Bro-Suis] aotre-bleinañ g.

Führerflucht b. (-,-en) : [Bro-Suis] felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Führergondel b. (-,-n) : [nij.] kavell g., paner b.

Führerhaus n. (-es,-häuser) : [karbedoù] logell vleinañ b.

Führerin b. (-,-nen) : heñcherez b., renerez b., mestrez b., sturierez b., levierez b., bleinerez b., kunduerez b., kaserez b.

Führerkabine b. (-,-n) : [merdead.] koban b., [nij.] logell sturiañ b.

Führerkult g. (-s,-e) : [polit., istor] kehel ar sturier g., kehel ar Führer g., azeuladur ar sturier g., azeuladur ar Führer g., azeuliñ ar penn-bras g.

führerlos ag. : dibenn, diren, distur, diveli ; *führerlos machen,* dibennañ.

Führermythos g. (-,-mythen) : gwengel ar rener g., gwengel ar Führer g.

Führernatur b. (-,-en) : rener tud g., marc'h-limon g.

Führerschaft b. (-) : **1.** sturierezh g., renerezh g., dreistelezh b., beli b. ; **2.** pennoù bras lies., renerien lies., pennoù kentañ lies.
Führerschein g. (-s,-e) : [kirri-tan] aotre-bleinañ g., [dre fent] madagaskar g. ; *seinen Führerschein machen,* tremen an arnodenn evit tapout an aotre da vleniañ ; *Fahren ohne Führerschein,* blenierezh hep aotre g. ; *sein Führerschein wurde ihm entzogen,* skubet e voe e aotre-bleinañ dezhañ.
Führerscheinentzug g. (-s) : skub an aotre-bleinañ g., skubadur an aotre-bleinañ g.
Führersitz g. (-es,-e) : azezenn ar bleiner b.
Führerstaat g. (-s) : [istor, nazi.] Stad sturierezhel b.
Führerstand g. (-s,-stände) : [trenioù] post ar mekanikour g.
Fuhrgeld n. (-s,-er) : mizoù treuzdougen lies., mizoù kas lies.
Fuhrgeschäft n. (-s,-e) : embregerezh dezougen g., embregerezh treuzdougen marc'hadourezh g., embregerezh chalbotat g., chalboterezh g., charre g., charreerezh g.
Führhund g. (-s,-e) : [loen., mezeg.] ki-heñchañ g.
Fuhrknecht g. (-s,-e) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karrsammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., viturer g., karrener g., tumporeller g.
Fuhrleute lies. : chalboterien lies., charretourien lies., toucherien lies., paotred-karr lies., karrenerien lies.
Fuhrlohn g. (-s,-löhne) : mizoù treuzdougen lies., mizoù kas lies.
Fuhrmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karrsammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., karrener g., viturer g., tumporeller g. ; **2.** [stered.] Toucher g., Paotr-karr g.
Fuhrpark g. (-s,-s) : parkad-kirri g., karbedeg b.
Führung b. (-,-en) : **1.** sturierezh g., renerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., levierezh g., leviadur g., gouarnaour g., gouarnamant g., gouarnerezh g., heñcherezh g., heñchadur g., sturiadur g., kundu b., mestradur g., mestradurezh b., gourc'hemenn g., patromelezh b., patromiezh b. ; *jemandem die Führung überlassen,* lezel an dorn gant u.b. ; *jemandem die Führung übergeben,* reiñ an dorn d'u.b., reiñ ar renerezh d'u.b., lakaat ar stur etre daouarn u.b. ; *die Führung übernehmen,* ambilhañ, kemer ar stur etre e zaouarn, kemer penn an traoù, kemer ar penn, mont war ar barr ; *die Führung des Heeres übernehmen,* kemer renadur an arme, mont e penn an arme ; *Führung eines Geschäftes,* melestradur un afer g., mererezh un afer g., renidigezh un afer b. ; *gemeinsame Führung,* kenrenerezh g. ; *die Führung des Haushalts,* **a)** an emell eus an tiegezh g. ; **b)** an emell eus ar budjed g. ; *unter jemandes Führung,* dindan kundu u.b., dre gundu u.b., dindan mestroni u.b., dindan ren u.b. ; *unter Gottes Führung,* dindan ar gundu a Zoue ; **2.** [sport] penn g., barr g. ; *er ging in Führung,* kemer a reas penn ar redadeg, mont a reas war ar barr, ambilhañ a reas ; **3.** [dre astenn.] gweladenn heñchet b., heñchadur g., heñchadenn b. ; *eine Führung durch die Stadt veranstalten,* aozañ un heñchadenn dre gêr, aozañ gweladenn heñchet ur gêr bennak, aozañ ur weladenn heñchet dre gêr ; **4.** emzalc'h g., doareoù lies., kundu b. ; *eine lobenswerte (mustergültige) Führung,* un emzalc'h skouerius (direbech, a ranker meuliñ) g. ; *schlechte Führung,* gwallgundu b. ; *er wurde wegen schlechter Führung entlassen,* skarzhet e oa bet en abeg d'e emzalc'h fall ; **5.** kontouriezh b., meradur g., melestradur g. ; **6.** [tekn.] rakled g., riklenn b., riklerez b.
Führungsanspruch g. (-s,-ansprüche) : arvennad leviañ g., arc'hiñ ar gwir da ren an traoù g.
Führungsaufgabe b. (-,-n) : post rener g.
Führungsattest n. (-es,-e) : testeni emzalc'h direbech g.
Führungsgremium n. (-s,-gremien) : [polit.] poellgor ren g., renerezh g.
Führungskraft b. (-,-kräfte) : sterner ren g.
Führungsorgan n. (-s,-e) : organ-sturiañ g.
Führungsraum g. (-s,-räume) : post leviañ g.
Führungsrolle b. (-,-n) : pennroll g., post rener g., roll ambilh g.
Führungsschicht b. (-,-en) : renkadoù ren lies., renkad uhelañ b., pennoù-bras lies., uhelidi lies., levierezh g., renerezh g. ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk,* un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl ; *intellektuelle Führungsschicht,* begenn gefredourel b.
Führungsschwäche b. (-,-n) : diouer a starter g., renerezh re laosk g., levierezh re laosk g.
Führungsspitze b. (-,-n) : renerezh g., levierezh g., pennoù bras lies., renkadoù ren lies., renerien lies., pennoù kentañ lies., sternerien ren lies.
Führungsstab g. (-s,-stäbe) : **1.** renerezh g., levierezh g., pennoù bras lies., renerien lies., pennoù kentañ lies., sternerien ren lies., uhelstrollad g. ; **2.** [lu] sturvod g., penngarter g., strollad-gourc'hemenn meur g., uhelstrollad g.
Führungsstange b. (-,-n) : **1.** [marc'h-houarn] stur g., barrenn-stur b. ; **2.** [tekn.] barrenn-stur b., gwalenn-stur b.
Führungsstärke b. (-) : aotrouniezh b., mestroniezh b., mestroni b., renerezh strizh g.
Führungsstil g. (-s,-e) : renad g., doare ren g., mod ren g.
Führungswechsel g. (-s,-) : cheñchamant rener g., cheñchamant renerien g. ; *einen Führungswechsel vollziehen,* cheñch marc'h el limon, cheñch rener, cheñch renerien.
Führungszeugnis n. (-ses,-se) : testeni emzalc'h g. ; *amtliches Führungszeugnis,* testeni eus roll al lez-varn g.
Fuhrunternehmen n. (-s,-) : kompagnunezh treuzdougen b.
Fuhrunternehmer g. (-s,-) : rener ur gompagnunezh treuzdougen b.
Fuhrweg g. (-s,-e) : hent-karr g., karrhent g.
Fuhrwerk n. (-s,-e) : karr dre gezeg g.
fuhrwerken V.gw. (hat gefuhrwerkt) : P. **1.** bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ

gousperoù ar raned, ober e zen gars ; **2.** *mit etwas fuhrwerken,* hejañ-dihejañ udb ; *mit den Armen fuhrwerken,* jestraouiñ, dispac'hañ ; **3.** mont gant ur c'harr dre gezeg, bezañ war ar charre.
Fuhrwesen n. (-s) : treuzdougerezh g., chalboterezh g., charreerezh g.
Füllbleistift g. (-es,-e) : doug-min g., kriteriom® g.
Fülle b. (-) : **1.** puilhder g., puilhded b., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., fonnuster g., fonnded b., druzded b., druzder g., druzoni b., leunded b., leunder g., stankter g., stankted b., paoter g. ; *eine Fülle von Erinnerungen,* ur froudad eñvorennoù g./b. ; *eine Fülle origineller Gedanken,* ur froudad mennozhioù nevez g./b. ; **2.** *körperliche Fülle,* kuilhder g., kuilhded b., kigder g. / tailh kuilh (kigek) b. (Gregor) ; **3.** [dre heñvel.] *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle,* ar gwez-mañ a daol frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro hardizh, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *Brasilien hat Kaffee in Hülle und Fülle,* kreñv eo ar c'hafe e Brazil, kafe diouzh an druilh (a-druilhadoù) a zo e Brazil, barrek ha fonnus eo ar c'hafe e Brazil, peurfonn eo ar c'hafe e Brazil, e-leizh a gafe (forzh kafe) a zo e Brazil, kafe a zo e Brazil gras Doue (sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-builh, a-rozell, a-forzh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, a vordilh, a-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da zastum gant ar bal-daol, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-steioù), e Brazil e fonn ar c'hafe.
füllen V.k.e. (hat gefüllt) : **1.** leuniañ, kargañ, leunaat, barrañ ; *ein Glas mit Wasser füllen,* leuniañ ur werenn gant dour, kargañ ur werenn a zour ; *das Fass bis zum Rand füllen,* kargañ ar varrikenn betek ar barr ; *den Kopf mit Wissen füllen,* bountañ deskamant en e benn, kargañ e benn a zeskadurezh ; *den Wein in (auf) Flaschen füllen,* boutailhañ ar gwin ; *in Fässer füllen,* entonniñ, lakaat e tonelloù ; *in Säcke füllen,* ensac'hañ ; *in Büchsen füllen,* enboestañ ; *einen Zahn füllen,* plomañ un dant ; *den Beutel mit Geld füllen,* leuniañ e yalc'h, kargañ e yalc'h ; *diese Abhandlung füllt sieben Seiten,* seizh pajennad a ya d'ober ar pennad-se ; *Seiten und Seiten füllen,* duañ paper ; **2.** [kegin.] farsañ, gwarnisañ ; **3.** [dre skeud.] *das füllt meine Seele mit Mut,* kement-se a laka kalon da sevel ennon, kement-se a laka pebr war va c'halon (Gregor) ; *das füllt meine Seele mit Hoffnung,* kement-se a garg va c'halon a spi (a laka spi em c'halon, a zegas ur galonad spi din) ; *jemandem die Hand füllen,* reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., prenañ u.b., gounit u.b. gant arc'hant, gounit u.b. dre bourchas arc'hant dezhañ ; *dem Pförtner die Hand füllen,* lardañ ar morzhol.
V.em. : **sich füllen** (hat sich (t-rt) gefüllt) : leunaat ; *der Ball füllt sich,* c'hwezañ a ra ar vell.
Füllen[1] n. (-s) : leuniadur g.
Füllen[2] n. (-s,-) : [loen.] ebeul g., pokiol g., bouch g., eal g. ; *weibliches Füllen,* ebeulez b.
füllend ag. : gourleunius.
Füller g. (-s,-) : **1.** stilo g., pluenn-feunteun b., stilo-pluenn g. ; **2.** [tekn.] danvez peurleuniañ g., danvez peurgargañ g. ; **3.** liv peurfichañ b. ; **4.** [kazetennoù] pennad serrdoull g., pennad gourleuniañ g.
Füllerde b. (-) : douar savadenniñ g., douar atrediñ g.
Füllfeder b. (-,-n) **/ Füllfederhalter** g. (-s,-) : stilo g., pluenn-feunteun b., stilo-pluenn g.
Füllgewicht n. (-s,-e) : **1.** [kenwerzh] pouez rik g. ; **2.** [gwalc'herez] barr endelc'her g.
Füllhaar n. (-s,-e) : [tekn.] bourell b., dibouboù lies.
Füllhorn n. (-s,-hörner) : [barzh.] korn a builhentez g.
füllig ag. : **1.** lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet kuilh, korfek, hevag, toazennek, toazek, teurennek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, teuc'h, teuc'hek, fonnus, hag en deus korf, bantet ; *er wird füllig,* emañ o kofañ, kuilhaat a ra, hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennañ, bourouniñ a ra, dont a ra da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek), teuc'haat a ra ; **2.** poufet ; *fülliges Haar,* blev poufet str. ; **3.** fetis ; *fülliger Wein,* gwin fetis g. ; **4.** landrammus, strobus, fardellek, lastrus, ac'hubus.
Füllmaterial n. (-s,-ien) : bourell b., dibouboù lies., danvez bourellañ g.
Füllrumpf [g. (-s,-rümpfe) : [tekn.] kern b.
Füllsel n. (-s,-) : **1.** [son., yezh.] pasturaj g., pri g., ibilioù lies., traoù gourleuniañ lies. ; **2.** [kegin.] fars g., miñsadur kig g., farserezh g., farz g.
Fülltrichter g. (-s,-) : founilh g., trezer g., kern b.
Füllung b. (-,-en) : **1.** leuniadur g., kargadur g., kargerezh g. ; *Füllung in Flaschen*, boutailhadur g. ; **2.** [mell] c'hwezadur g. ; **3.** [prenestr] gwerenn ; **4.** *Türfüllung,* panell b., pastell b. ; *Tür mit Füllungen,* dor bastellek b. ; **5.** [lu] *Füllung eines Geschosses,* danvez-tarzh g., karg ur vannadell b., kargad b. ; **6.** [fizik] *Füllung eines Motorzylinders,* enkas g. ; **7.** [kegin.] fars g., miñsadur kig g., farserezh g., farz g. ; **8.** [dent] plomadur g. ; **9.** [arrebeuri] bourelladur g., dibouboù lies.
Füllwerk n. (-s,-e) : **1.** [dre skeud.] pasturaj g., pri g., ibilioù lies. ; **2.** embregerezh boutailhañ g.
Füllwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] ger-choukañ g., ger gourleuniañ g., pasturaj g., pri g., ibil g.
fulminant ag. : **1.** meurdezus, dibar, hael, P. dreist, dispar, tre, pase mat, disheñvel, peurvat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, mat-dreist, mat-distailh, bamus ; **2.** buan kenañ-kenañ, trumm, prim.
Fumarole b. (-,-n) : mogidell b.
Fummel g. (-s,-) : P. libourc'h str./g., truilhoù lies.
Fummelei b. (-,-en) : **1.** uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g., debr-spered g., dismantr-spered g. ; **2.** herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., tastornerezh, chouradennoù lies., chourig g., chouroù lies., sev g., flouradoù lies., flouradennoù lies.
fummeln V.k.e. ha V.gw. (hat gefummelt) : **1.** turlutañ, penefiañ, fistoulat, firbouchal, fourdouilhat, talfasat, kalfichat, bitellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labourioù, plamoustiñ, mezellañ ; **2.** merat, chourañ, ober chourig, ober chouroù, ober sev, herlinkat, ober fistoulig da, tastornat, tarasiñ, dornata, boufoniñ, flac'hotañ, flourañ ; *sie fummeln,* emaint oc'h en em flac'hotiñ.
Fummler g. (-s,-) : **1.** toulbaper g., trepeter g. ; **2.** flac'hoter g., taraser g.

Fund g. (-s,-e) : dizolo g., dizoloidigezh b., dizoloadur g., dizoloadenn b., kavad g, kavadenn g., kavadell b., kavidigezh b. ; *archäologischer Fund,* dizoloadenn henoniel, dizoloadenn arkeologek b., kavadenn henoniel b., kavad arkeologek g. ; *guter Fund, glücklicher Fund,* kavad g, kavadenn g., kavadell b., kavadur g. ; *ich habe einen Fund gemacht,* graet em eus ur c'havad, graet em eus ur gavadenn.

Fundabgabestelle b. (-,-n) : burev an traezoù kavet g., burev ar c'havadoù g., burev ar c'havadennoù g.

Fundament n. (-s,-e) : **1.** diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g., solenn b., soledenn b., azezoù lies., font g. ; **2.** [dre skeud.] stradadenn b., maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b., font g., sol g. ; *das Fundament einer Wissenschaft*, diazez ur skiant g., diazezoù ur skiant lies.

fundamental ag. : diazez, diazezel, pennañ, fondus, amparus, bonel, bon-.

Fundamentalismus g. (-) : **1.** [relij.] strizhkredennouriezh b., anterinelouriezh b., diazezelouriezh b., bonelouriezh b.

2. [preder.] *erkenntnistheoretischer Fundamentalismus,* fondationnalouriezh b.

3. [polit., ekologourien] fondamentalouriezh b.

Fundamentalist g. (-en,-en) : **1.** [relij.] strizhkredennour g., anterinelour g., diazezelour g., bonelour g. ; **2.** [preder] *erkenntnistheoretischer Fundamentalist,* fondationnalour g. ; **3.** [polit., ekologourien] fondamentalour g.

Fundamentalistin b. (-,-nen) : **1.** [relij.] strizhkredennourez b., anterinelourez b., diazezelourez b., bonelourez b. ; **2.** [preder] *erkenntnistheoretische Fundamentalistin,* fondationnalourez b. ; **3.** [polit., ekologourien] fondamentalourez b.

fundamentalistisch ag. : **1.** [relij.] strizhkredennour, anterinelour, diazezelour, bonelour ; **2.** [preder] fondationnalour ; **3.** [polit., ekologourien] fondamentalour.

fundamentieren V.gw. (hat fundamentiert) : teurel an diazezoù, fontañ, diazezañ.

Fundamt n. (-s,-ämter) : [Bro-Aostria] **/ Fundbüro** n. (-s,-s) : burev an traezoù kavet g., burev ar c'havadoù g., burev ar c'havadennoù g.

Fundgegenstand g. (-s,-gegenstände) : traezenn gavet b. [*liester* traezoù kavet], kavad g., kavadell b., kavadenn b.

Fundgeld n. (-s) : gopr roet da gavadenner un draezenn gollet g., garedon roet da gavadenner un draezenn gollet g.

Fundgrube b. (-,-n) : [dre skeud.] *eine wahre Fundgrube,* ur misi g., un apoue g., ur bevez g., un teñzor g.

Fundi g. (-s,-s) : [polit., ekologourien] fondamentalour g.

fundieren V.k.e. (hat fundiert) : **1.** fontañ, diazezañ, stabilaat ; *ein Haus gut fundieren,* sevel un ti war diazezoù mat ; **2.** krouiñ, fontañ, sevel.

fundiert ag. : **1.** diazezet mat, reizh ; **2.** [kenwerzh] *gut fundiertes Geschäft,* afer semantet mat b., afer a-dailh b., ti-kenwerzh a-zoare g., ti-kenwerzh a fiziañs g., ti-kenwerzh start war e sichenn g., ti-kenwerzh simantet mat (Gregor) g.

Fundierung b. (-,-en) : diazezidigezh b., diazezadur g., krouidigezh b., savidigezh b.

fündig ag. : **1.** hag a gav udb ; **2.** [mengleuz.] *fündig werden,* kavout ur wazhennad.

Fundort g. (-s,-e) : lec'h ar c'havadur g., lec'h ma oa bet kavet udb g.

Fundrecht n. (-s) : gwir da gaout ur gopr evit un draezhenn gavet g., gwir da gaout ur garedon evit un draezhenn gavet g.

Fundsache b. (-,-n) : kavad g, kavadenn g., kavadell b., traezenn gavet g. [*liester* traezoù kavet].

Fundstätte b. (-,-n) **/ Fundstelle** b. (-,-n) : lec'h ar c'havadur g., lec'h ma oa bet kavet udb g.

Fundstück n. (-s,-e) : kavad g, kavadenn g., kavadell b., traezenn gavet g. [*liester* traezoù kavet].

Fundunterschlagung b. (-,-en) : [gwir] tuerezh un draezenn gavet g., distro un draezenn gavet g., truflerezh un draezenn gavet g., truterezh un draezenn gavet g., bogoderezh un draezenn gavet g., bogod un draezenn gavet g.

Fundus g. (-,-) : **1.** dalc'had g. ; **2.** [c'hoariva, film] lab ar prestoù g., prestaoueg b.

Funeralien lies. : obidoù lies.

fünf niver : **1.** pemp ; *die fünf Sinne,* ar pemp skiant ; *fünf Kinder,* pemp bugel lies., pemp a vugale lies.; *unser fünf,* ni hor-pemp, ni hor-pempig ; *alle fünf Jahre,* bep pemp bloaz, a bemp-e-bemp bloaz (Gregor) ; *wir kommen zu fünf(t),* pemp ac'hanomp a vo (a zeuio), a-bemp e vimp ; *alle fünf waren spazieren,* o-femp int bet o vale, o-fempig int bet o vale ; *alle fünf,* holl o-femp a-bezh ; *es waren ihrer fünf,* pemp a oa anezho, a-bemp e oant, pemp a dud a oa ; *kommt alle fünf zu mir !* deuit ho-pemp du-mañ, deuit ho-pempig du-mañ ; *jeweils fünf, zu fünfen, je fünf und fünf,* pemp-ha-pemp, dre bempoù, a-bempoù ; *es ist fünf (Uhr),* pemp eur eo ; *es schlägt eben fünf,* dres pemp eur eo, pemp eur sonet eo dres, emañ pemp eur o paouez seniñ (o paouez skeiñ) ; *Viertel fünf,* peder eur ha kard ; *halb fünf,* peder eur hanter ; *er kommt gegen fünf,* degouezhout a raio e mare pemp eur, war-dro pemp eur e vo amañ, dont a ray e-tro pemp eur ; P. *das Kind wird fünf,* tostik pemp bloaz eo ar bugel, emañ ar bugel-se o vont d'e bemp bloaz ; *fünf schöne Pferde,* pemp vrav a gezeg lies. ; [kenw., arc'hant.] *zu fünf Prozent,* [kampi] evit pemp dre gant, [kementad] pemp dre gant anezho ; *durch fünf dividieren,* pempvedenniñ ; **2.** [dre skeud.] P. *das kannst du dir an den fünf Fingern abzählen,* n'eo ket diaes da gompren, un dra aes da intent an hini eo ; *fünf(e) gerade sein lassen,* na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig, na chom da chipotal, na chom da vindedañ / na vezañ ur bindeder / na vezañ tostik (sellus) (Gregor).

Fünf b. (-,-en) : pemp g., niverenn bemp b., niver pemp g.

fünfblättrig ag. : pempdeliennek ; *ein fünfblättriges Kleeblatt,* ur velchonenn a bemp delienn b.

Fünfcentimemünze b. (-,-n) / **Fünfcentimestück** n. (-s,-e) : gwenneg g.

Fünfeck n. (-s,-e) : [mat.] pempkorneg g., pempkogneg g., pempkorn g., pemptueg g.

fünfeckig ag. : [mat.] pempkornek, pempkognek.

fünfeinhalb niver : pemp hanter.

Fünfer g. (-s,-) : **1.** [lotiri, loto] pemp niverenn vat ; **2.** [kartoù] pempkartenn b. ; **3.** [skol] notenn fall-tre b. ; **4.** [arc'hant.] pezh pemp pfennig g., pezh pemp kentim g.

fünferlei Adv. : pemp seurt.

Fünferschritt g. (-s,-e) : *in Fünferschritten zählen,* kontañ dre bempoù.
fünffach / 5-fach ag. : pempkement, pemp gwech.
Fünffache(s) ag.k. n. : pempkement g.
fünfältig ag. : pempkement, pemp gwech.
Fünffingerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn ar pemp delienn b.
Fünfflächner g. (-s,-) : [mat.] pempgorreeg g., pemptaleg b.
Fünffrancmünze b. (-,-n) / **Fünffrancstück** n. (-s,-e) : pezh pemp lur g., P. lagad-ejen g.
fünffüßig ag. : [barzh.] pemptroadek ; *fünffüßiger Vers,* pemptroadeg g.
Fünfganggetriebe n. (-s,-) : [mekan.] boest pemp tizh b.
Fünfgangmenü n. (-s,-s) : pred pemp meuz g.
fünfhundert niver : pemp-kant.
fünfhundertjährig ag. : ... pemp-kant vloaz.
fünfhundertste(r,s) ag. : pempkantvet.
fünfhunderttausend niver : pemp-kant mil.
Fünfjahresplan g. (-s,-pläne) : steuñv pemp bloaz g., steuñv pempbloaziek g.
fünfjährig ag. : pempbloaziat, ... pemp bloaz, … a bemp bloaz, pempbloaziek.
Fünfjährige(r) ag.k. g./b. : bugel pemp bloaz g.
fünfjährlich ag. : bep pemp bloaz, a bemp-e-bemp bloaz, pempbloaziek.
Fünfkampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] pempatlon g., pentatlon g.
fünfköpfig ag. : **1.** pemppennek ; **2.** … pemp den.
Fünfling g. (-s,-e) : unan eus ar pempad bugale g.
fünfmal Adv. : pemp gwech.
fünfmalig ag. : pemp, pemp gwech.
Fünfmarkschein g. (-s,-e) : bilhed pemp mark g., P. tamm a bemp mark g.
Fünfmarkstück n. (-s,-e) : pezh pemp mark g., pezh a bemp mark g.
fünfmonatig ag. : hag a bad pemp miziad ; *eine fünfmonatige Reise,* ur veaj pemp miz b., ur veaj a bemp miziad b., ur veaj a bemp miz b.
fünfmonatlich ag. : pempmiziek.
Fünfpfennigstück n. (-s,-e) : pezh pemp pfennig g., pezh a bemp pfennig g.
fünfpfündig ag. : ... pemp lur.
Fünfprozenthürde b. (-) : [polit.] sparl ar pemp dre gant g., skoilh ar pemp dre gant g.
fünfprozentig ag. : ... pemp dre gant, evit pemp dre gant.
Fünfprozentklausel b. (-) : [polit.] diferadenn ar pemp dre gant b., sparl ar pemp dre gant g., skoilh ar pemp dre gant g.
fünfreihig ag. : steudet pemp-ha-pemp, a renkadoù pemp-ha-pemp, a renkennadoù pemp-ha-pemp.
fünfseitig ag. : **1.** ... pemp pajenn, ... pemp pajennad, ... a bemp pajenn ; **2.** pemptuek.
fünfsilbig ag. : ... pemp silabenn.
fünfsitzig ag. : ... pemp plas.
fünfsprachig ag. : pempyezhek, e pemp yezh.
fünfstellig ag. : ... pemp sifr.
Fünfstern g. (-s,-e) : pentagramm g., steredenn pemp brec'h b.
fünfstimmig ag. : ... pemp mouezh.
fünfstöckig ag. : ... pemp estaj, … a bemp estaj.
fünfstündig ag. : ... pemp eurvezh.
fünfstündlich ag. : bep pemp eur.
fünft Adv. : pemp ; *wir kommen zu fünft,* pemp ac'hanomp a vo (a zeuio), a-bemp e vimp.
Fünftagewoche b. (-,-n) : sizhunvezh pemp devezh labour b.
fünftägig ag. : ... pemp devezh.
fünftausend niver : pemp mil ; [relij.] *die Speisung der Fünftausend,* kresk ar bara g.
Fünftausender g. (-s,-) : menez hag a dremen pemp mil metrad uhelder g.
fünfte(r,s) ag. : **1.** pempvet, pempet ; *Karl der Fünfte,* Karl Bemp, Karl Bempvet, Karl V ; *das fünfte Mal,* ar pempvet gwech b. ; *jedes fünfte Jahr,* bep pemp bloaz ; *am fünften März,* d'ar bemp a viz Meurzh ; **2.** [dre skeud.] *das fünfte Rad am Wagen sein,* bezañ a re, bezañ deuet fall, bezañ kouezhet diwar (diouzh, a) lost ar c'harr, bezañ kemeret evit ur c'hozh netra (un denig a netra, un den didalvez, un hanter eus netra), na dalvezout nemeur, na dalvezout seurt, tremen da zidalvez ; **3.** *die fünfte Kolonne,* ar gevrenn guzh b.
Fünfte(r) ag.k. g./b. : pempvet g./b., pempet g./b. ; *der Fünfte,* ar pempvet g., ar pempet g. ; *die Fünfte,* ar bempvet b., ar bempet b.
fünfteilig ag. : e pemp pennad, evit pemp den, pemp tamm (pemp elfenn) oc'h ober anezhañ.
Fünftel n. (-s,-) : pempvedenn b.
fünftens Adv. : da bempvet, d'ar pempvet.
fünftletze(r,s) ag. : pempvet diwezhañ.
Fünfton-Musik b. (-) : sonerezh pempnotennek g.
fünftürig ag. : ... pemp dor, … a bemp dor.
Fünfuhrtee g. (-s) : five o'clock tea g., gortozenn b., adverenn b., merenn-vihan b.
Fünfunddreißigstundenwoche b. (-,-n) : sizhunvezh pemp eurvezh labour ha tregont b.
fünfwertig ag. : pempamsavus.
fünfwöchentlich ag. : bep pemp sizhun, a bemp-e-bemp sizhun.
fünfwöchig ag. : ... pemp sizhun.
fünfzackig ag. : pemp brec'h ; *fünfzackiger Stern,* steredenn pemp brec'h b.
fünfzehn niver : pemzek ; *fünfzehn Mal,* pemzek gwech lies.
fünfzehnjährig ag. : … pemzek vloaz ; *ein fünfzehnjähriger Bursche,* ur c'hrennard pemzek vloaz g.
fünfzehnhundert niv. : pemzek-kant, mil pemp-kant.
fünfzehnte(r,s) ag. : pemzekvet ; *der fünfzehnte Tag des Monats,* ar pemzekvet deiz eus ar miz g. ; *am fünfzehnten März,* d'ar bemzek a viz Meurzh ; *von meinem fünfzehnten Lebensjahr an,* ur wech ma oan deuet pemzek vloaz.
Fünfzehnte(r) ag.k. g./b. : pemzekvet ; *der Fünfzehnte,* ar pemzekvet g. ; *die Fünfzehnte,* ar bemzekvet b.
Fünfzehntel n. (-s,-) : pemzekvedenn b.
Fünfzeiler g. (-s,-) : pempgwerzenn b.
fünfzeilig ag. : ... pemp gwerzenn, ... pemp linenn.
fünfzig niver : hanter-kant, pemont ; *etwa fünfzig,* un hanter-kant tra bennak, war-dro hanter-kant anezho, un hanter-kant bennak anezho, e-tro un hanter-kant tra bennak, hanter-kant tost da vat, e-tro un hanter-kant /

war-dro hanter-kant (Gregor), ur pemontad bennak g. ; *er ist nur wenig älter als fünfzig, er ist nur um ein weniges älter als fünfzig, er ist in den Fünfzig(ern), er ist jetzt über fünfzig,* un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, hanter-kant vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz ; *er ist eher über Mitte fünfzig als darunter,* bez' eo nesoc'h da dri-ugent vloaz eget da hanter-kant ; *er ist um die fünfzig,* un hanter-kant vloaz den bennak eo, un hanter-kant vloaz bennak a zen eo, a-rez da hanter-kant vloaz emañ, sa hanter-kant vloaz eo ; *morgen wird er fünfzig,* a-benn warc'hoazh e vo hanter-kant vloaz, a-benn warc'hoazh e vo e hanter-kantvet deiz-ha-bloaz, a-benn warc'hoazh e vo krog en e hanter-kant vloaz ; *er ist über einen Meter fünfzig groß,* paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter ; *durch fünfzig teilen (dividieren),* hanterkantvedenniñ.

Fünfzig b. (-,-en) : hanter-kant, niverenn hanter-kant b., niver hanter-kant g.

fünfziger[1] ag. : *die fünfziger Jahre*, ar bloavezhioù hanter-kant lies. ; *ein fünfziger Wein,* ur gwin eus ar bloaz 1950 g.

Fünfziger[2] g. (-s,-) : **1.** pezh hanter-kant pfennig g. ; **2.** gwin eus ar bloaz 1950 g. ; **3.** *er ist in den Fünfzigern,* dreist d'e hanter-kant vloaz emañ, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz.

Fünfziger[3] g. (-s,-) : P. hanterkantvloaziad g. ; *ein Fünfziger,* un hanter-kant vloaz den g. ; *er ist ein Endfünfziger,* aet eo pell dreist d'e hanter-kant vloaz ; *hoch in den Fünfzigern,* o vont d'e dri-ugent vloaz, tostik tri-ugent vloaz ; *er wird bald zu den Fünfzigern gehören,* krog eo en e hanter-kantvet bloavezh, emañ o fourchadiñ skalier an hanter-kant vloaz.

Fünfziger[4] b. (-,-n) : timbr hanter-kant pfennig g.

Fünfziger[5] lies. : *die Fünfziger,* ar bloavezhioù hanter-kant lies.

Fünfzigerin b. (-,-nen) : P. hanterkantvloaziadez b.

Fünfzigerjahre lies. : bloavezhioù hanter-kant lies.

Fünfzigjahrfeier b. (-,-n) : jubile g., gouel hanter-kant vloaz g.

fünfzigjährig ag. : hanter-kant vloaz, a hanter-kant vloaz ; *das fünfzigjährige Jubiläum feiern,* lidañ an hanterkantvet deiz-ha-bloaz, lidañ ar jubile (Gregor).

Fünfzigjährige(r) ag.k. g./b. : paotr hanter-kant vloaz g., plac'h hanter-kant vloaz b., hanterkantvloaziad g., hanterkantvloaziadez b.

fünfzigmal Adv. : hanter-kant gwech.

Fünfzigmarkschein g. (-s,-e) : bilhed hanter-kant mark g., P. tamm a hanter-kant mark g., pezh hanter-kant mark g.

fünfzigste(r,s) ag. : hanterkantvet.

Fünfzigstel n. (-s,-) : hanterkantvedenn b.

fünfzigtausend niver : hanter-kant mil.

Fünfzimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi pemp pezh b.

fungieren V.gw. (hat fungiert) : ober, ober evit, ober evel, bezañ en ur garg bennak ; *als Bürgermeister fungieren,* ober evel maer, ober evit maer ; *weiter als Bürgermeister fungieren,* chom da vaer ; *als Minister fungieren,* ministrañ, bezañ ministr.

fungizid ag. : [kimiezh] lazh-fungus, fouelazh.

Fungizid n. (-s,-e) : [kimiezh] difunguser g., produ lazh-fungus g., fouelazher g.

Funk g. (-s) : radio g., skin g., skingaserezh g. ; *mittels Funk, über Funk, per Funk,* dre ar radio, dre hantererezh ar radio.

Funkamateur g. (-s,-e) : paotr ar C.B. (ar cibi) g., skinamatour g.

Funkamateurin b. (-,-nen) : plac'h ar C.B. (ar cibi) b., skinamatourez b.

Funkanlage b. (-,-en) : dirsav-skingomz g., staliadur skingaserezh g.

Funkbild n. (-s,-er) : skinbellskeudenn b., belinogramm g.

Fünkchen n. (-s,-) : **1.** damskleur g., frevenn b., elfenn b., elfenn dan b., fulenn-dan b., fulad lies., ful str., elf str., eufl str., euflenn b., strinkadenn dan b., flammenn b., flammennig b., flammijenn b., uilhenn b. ; **2.** [dre skeud.] seblant g., alberz g., begad g., euflenn b., euflennig b., elfennig g., griñsenn b., poulifrenn b., mogedenn b., fulenn b., liv g. ; *der besitzt keinen Fünkchen Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus begad spered ebet en e glopenn ; *habt ihr noch ein Fünkchen Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ? ; *ein Fünkchen Liebe,* un elfenn a garantez b.

Funke g. (-ns,-n) **/ Funken** g. (-s,-) : **1.** elfenn b., elfenn dan, elf str., fulenn-dan b., fulad lies., ful str., eufl str., euflenn b., euflenn-dan b., strinkadenn dan b., flammenn b., flammennig b., flammijenn b., flanezenn b., elienenn b., gwrac'henn b., sklisenn dan b., uilhenn b. ; *die Funken,* ar strink tan g., an eufl str., an elf str., an elfennoù tan lies., ar flammennoù, ar flammijennoù, ar flammennoùigoù tan (Gregor) ; **a)** [anv-verb kreñv eeun] *Funken sprühen,* strinkañ tan, gwrac'henniñ, fulenniñ, flamijenniñ, elfenniñ, elieniñ, strinkañ elfennoù, strinkañ elf, teuler fulennoù, strinkañ sklisennoù houarn tomm (sklisennoù tan), sklisennañ ; **b)** [verb gwan displeget] *Funken sprühen,* fulenniñ a ra an tan, gwrac'henniñ a ra an tan, elfenniñ a ra an tan, elieniñ a ra an tan, fulennoù a strink, sklisennoù a strink, eufl a sav en aer ; *Funken sprühend,* elfennus, flammijennus ; *Funken aus dem Stein schlagen,* tennañ elfennoù eus ar mein ; *fliegende Funken,* eufl str., elf str., elfennoù tan lies., strink tan g., flammennoù lies., flammijennoù lies., flammennoùigoù tan (Gregor) lies. ; **2.** [dre skeud.] seblant g., alberz g., begad g., euflenn b., euflennig b., elfennig g., griñsenn b., poulifrenn b., mogedenn b., fulenn b., liv g. ; *der besitzt keinen Funken Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus begad spered ebet en e glopenn ; *habt ihr noch einen Funken Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ? ; *keinen Funken (von) Ehrgefühl (im Leibe) haben,* ober foutre-kaer gant an enor, ober van gant an enor, bezañ dienor, na lakaat van ebet gant e enor, bezañ divorc'hed, na gaout euflenn ebet a enor, na gaout mogedenn ebet a enor, na gaout elfenn enor ebet ; *ein Funken Hoffnung,* un tamm spi (un tamm goanag) dister g., un euflenn esper b., un elfenn spi b., un elfenn esper b., ur brizhesper g., / ur skleurig a esperañs g.

(Gregor), ur brizhspi g., ur bann spi g., ur vogedenn a spi b. ; *dass die Funken flogen,* ken na strake, ken a findaone, ken a fue, ken a zaone, ken na yude, ken na foeltre, ken a frize, ken na ziaoule ; [kr-l] *kleiner Funken, großes Feuer,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti.

funkeln V.gw. (hat gefunkelt) : skediñ-diskediñ, strinkellikat, lugerniñ, luc'hañ, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour, steredenniñ, steredennata, darlammat, lintrañ, lufrañ, splannañ, flammañ, fulenniñ, lagadenniñ ; *die Sterne funkeln,* o strinkellikat (o skediñ-diskediñ, o tarlammat, o virviñ, o fulenniñ, o lagadenniñ, o lintrañ, o lugerniñ) emañ ar stered, lugern a zo gant ar stered ; *der Diamant funkelt,* sked a zedarzh eus an diamant, sked a strink diouzh an diamant fulenniñ a ra an diamant, lintrañ a ra an diamant, skediñ-diskediñ a ra an diamant, an diamant a daol e seizh sklêrijenn warn-ugent ; *seine Augen funkelten vor Freude,* hennezh a lugerne e zaoulagad en e benn gant al levenez, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ, fulenniñ) a rae e zaoulagad gant al levenez, e zaoulagad a lintre gant ar joa, skediñ a rae al levenez en e zaoulagad, lugerniñ a rae al levenez en e lagad, seder e oa e zaoulagad gant ar stad a oa ennañ, al levenez a luc'he en e zaoulagad, lugerniñ a rae e zaoulagad gant ar blijadur ; *seine Augen funkelten vor Wut,* leun a dan e oa e zaoulagad, berviñ a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, fulor a luc'he en e zaoulagad, selloù targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, ruz evel div c'hlaouenn dan e oa e zaoulagad gant ar fulor a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'hedennoù kounnar, lugerniñ a rae e zaoulagad evel div c'hlaouenn dan gant ar fulor a oa ennañ, ar gounnar a lugerne en e zaoulagad ; *guck, wie seine Augen funkeln,* sell ouzh ar bervig en e zaoulagad.

Funkeln n. (-s) : strinkadoù gouloù lies., steredennerezh g., tarzh g. ; *das Funkeln des Leuchtturms,* strinkadoù gouloù an tour-tan lies., lammoù an tour-tan lies.

funkelnagelneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

funkelnd ag. : skedus, lugernus, gourlufr, lufrus, flamm, flimin, luc'hedus, luc'h, luc'hus, luc'hek, lintrus, lintr, steredennus, fulennus, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol o parañ, lugernus evel an tan, skedus evel an heol, splann evel an heol, lemm ; *funkelnde Augen,* daoulagad lufr lies., daoulagad birvidig lies., daoulagad luc'hedus lies., daoulagad skeltr lies., daoulagad leun a dan lies., daoulagad skoelf lies., daoulagad mesket lies., selloù targazh lies., daoulagad ar bervig enno lies., daoulagad lemm lies. ; *vor Wut funkelnde Augen,* daoulagad fuloret lies., daoulagad bervet gant ar gounnar lies.

Funkempfangsgerät n. (-s,-e) : post radio g., skinardivink g.

funken V.k.e. (hat gefunkt) : radioskignañ, skignañ ; [merdead.] *das Schiff hat S.O.S. gefunkt,* ur galv sikour a oa bet skignet gant ar vag, skignet he doa ar vag e oa en argoll, kaset he doa ar vag ur skingemennad argoll.

Funken[1] g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Funke**.

Funken[2] n. (-s) : radioskignerezh g., radioskign g., skingaserezh g.

Funkenfänger g. (-s,-) : harz-fulennoù g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g.

Funkenflug g. (-s,-flüge) : strinkadenn dan b., strinkadenn fulennoù b., eufl str., strink tan g., flammennoù lies., flammijennoù lies., flammennoùigoù tan (Gregor) lies.

Funkenregen g. (-s,-) : elianadur g., boked fulennoù g., glav a fulennoù g.

Funkenschutz g. (-es,-e) : harz-fulennoù g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g.

Funkensprühen n. (-s) : elianadur g., boked fulennoù g., glav a fulennoù g.

funkentstört ag. : [skingaserezh] divordrouzet, enebardrouzet.

Funkenüberschlag g. (-s,-schläge) : disvec'hiadenn dredan b.

Funker g. (-s,-) : [lu] skingelaouer g., paotr ar radio g., paotr ar skingomz g., skinbellgomzer g., skinbellskriver g.

Funkerin b. (-,-nen) : skingelaouerez b., skinbellgomzerez b., skinbellskriverez b.

Funkfernsprechen n. (-s) : skinbellgomzerezh g.

Funkfeuer n. (-s,-) : [nij.] skinvalizenn b.

Funkgerät n. (-s,-e) : skinardivink g., ardivink skindredan g., skingaser g., kaser skinoù g.

Funkhaus n. (-es,-häuser) : skinva g., skingaslec'h g., skinlec'h g., skingaser g., studio skingas g.

funkisch ag. : ... skingomz, … skingas.

Funkkolleg n. (-s,-s/ien) : kentelioù skingaset lies., pellgelennerezh dre skingomz g.

Funkmast g. (-es,-e) : peul hertzel g., peul stign g., peul skinlec'h g.

Funkmesser g. (-s,-) / **Funkmessgerät** g. (-s,-e) : skingornventer g., radiogoniometr g.

Funkmesstechnik b. (-) : skingornventerezh g., radiogoniometriezh b.

Funknachricht b. (-,-en) : keloù skingaset g.

Funkpeiler g. (-s,-) : skingornventer g., radiogoniometr g. ; *automatischer Funkpeiler,* skingornventer emgefre g., radiogoniometr emgefre g.

Funkpeilung b. (-,-en) : [nij.] skingornventerezh g., radiogoniometriezh b.

Funksendegerät n. (-s,-e) : skingaser g., radio g.

Funksendung b. (-,-en) : skingasadenn b.

Funksignal n. (-s,-e) : skinarouez b., skinarhent g. ; *Aussendung von Funksignalen,* skinarouezerezh g., skinarhentañ g. ; *Funksignale aussenden,* skinaroueziañ, skinarhentañ.

Funksonde b. (-,-n) : [nij.] skinsont g.

Funksprechgerät n. (-s,-e) : talkie-walkie g., kaspaker g.

Funksprechverkehr g. (-s) : kehenterezh dre skinbellgomz g.

Funkspruch g. (-s,-sprüche) : skingemennad g., skinbellskrid g.

Funkstation b. (-,-en) : dirsav-skingomz g., skingaser g., skinlec'h g., skinva g.

Funkstelle b. (-,-n) : dirsav-skingomz g., skinva g., skinlec'h g., skingaser g.

Funkstille b. (-,-n) : skingasadenn ebet ken b., skingaser mut g.

Funkstreife b. (-,-n) : tro bolis gant ur skingarr b.
Funkstreifenwagen g. (-s,-) : karr-polis terket gant ur skinbellgomzer g., skingarr polis g.
Funktaxi n. (-s,-s/Taxen) : radiotaksi g.
Funktechnik b. (-) : skingaserezh g.
Funktechniker g. (-s,-) : teknikour skingaserezh g.
Funktelegramm n. (-s,-e) : radiogramm g., skinbellskrid g
Funktelegraphie b. (-) : radiopellskriverezh g., skinbellskriverezh g.
Funktelefon n. (-s,-e) : skinbellgomzer g., skinbellgomz g., radiopellgomzer g., radiopellgomz g., radiotelefon g.
Funktelephonie b. (-) : radiopellgomzerezh g., radiotelefoniezh b., skinbellgomz g., skinbellgomzerezh g.
Funktion b. (-,-en) : **1.** karg b., micher b., kefridi b., kefridiezh b., labour g., roll g. ; *städtische Funktion,* kefridi gêr b. ; *Hafenfunktion,* kefridi borzh b. ; *beratende Funktion,* roll kuzuliañ g. ; *jemanden in seiner Funktion belassen,* kenderc'hel u.b. en e garg ; **2.** [preder, mat.] arc'hwel g., kevreizhenn b., kendaveenn b. ; *konstante Funktion,* kevreizhenn arstalek b. ; *stetige Funktion, kontinuierliche Funktion,* kevreizhenn gendalc'hek b. ; **3.** [bev., bred., mezeg.] arc'hwel g., palgerzh g., roll g., pal g., oberezh g. ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen,* oberezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; **4.** [yezh.] arc'hwel g., karg b. ; **5.** [kimiezh] soaz b.
funktional ag. : *sellit ouzh* **funktionell**.
Funktionalismus g. (-) : palgerzhouriezh b., arc'hwelouriezh b.
Funktionalist g. (-en,-en) : palgerzhour g., arc'hwelour g.
Funktionär g. (-s,-e) : **1.** implijad pad g. ; *Gewerkschaftsfunktionär,* implijad pad ur sindikad g. ; **2.** [Bro-Suis] kargiad g.
Funktionärin b. (-,-nen) : **1.** implijadez pad b. ; **2.** [Bro-Suis] kargiadez b.
funktionell ag. : **1.** [mezeg.] arc'hwelel ; [bev.] *funktionelle Spezialisierung,* arbennikadur palgerzhel g. ; **2.** [mat.] kevreizhel ; **3.** [kimiezh] soazel ; *funktionelle Gruppe,* strollad soazel g. ; **4.** arc'hwelek, akomod, hebleustr, aes da embregañ.
funktionieren V.gw. (hat funktioniert) : arc'hwelañ, mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale, c'hoari.
Funktionieren n. (-s) : arc'hwelerezh g., arc'hweladur g., arc'hwelañ g., mont en-dro g., c'hoari g.
Funktionsbild n. (-s,-er) : deskrivadell ar garg b., aelad kefridi g.
funktionsfähig ag. : arc'hwelek, oberus, implijadus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiadek.
funktionsgerecht ag. : arc'hwelek, akomod, hebleustr, aes da embregañ.
Funktionsstörung b. (-,-en) : [mezeg] dizurzh arc'hwelel g., miarc'hwel g., miarc'hwelerezh g.
Funktionstaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell arc'hwel b.
Funktionsträger g. (-s,-) : kefridiad g., atebeg g., kargiad g.
Funktionsträgerin b. (-,-nen) : kefridiadez b., atebegez b., kargiadez b.
funktionstüchtig ag. : arc'hwelek, oberus, implijadus, oberiel, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiadek.
funktionsunfähig ag. : na ya ket en-dro ken, direnket, direizhet, aet er sac'h, e-maez arver ; *funktionsunfähig machen,* direnkañ, dizeeunañ, diwikefreañ, direizhañ.
Funktionsverb g. (-s,-en) : [yezh.] verb skor g.
Funktionsweise b. (-,-n) : doare arc'hwelañ g., doare mont en-dro g., doare labourat g., mod oberiañ g., mod arc'hwelañ g.
Funktrupp g. (-s,-s) : skipailh skinbellgomz g.
Funkturm g. (-s,-türme) : tour hertzel g., peul stign g., peul skinlec'h g.
Funküberwachung b. (-,-en) : spierezh ar skingasadennoù g., spierezh ar skinbellgomzadennoù g., spierezh ar c'hehentiñ dre skinbellgomz g.
Funkverbindung b. (-,-en) : liammadenn dre skinbellgomzer b. ; *in Funkverbindung mit jemandem treten,* mont e kehent gant u.b. dre skinbellgomz, mont e darempred gant u.b. dre skinbellgomz.
Funkverkehr g. (-s) : kehenterezh dre skinbellgomz g.
Funkwagen g. (-s,-) : karr-tan terket gant ur skingaser g., skingarr g.
Funkwesen n. (-s) : skingaserezh g., skinbellgomzerezh g.
Funkzeitung b. (-,-en) : kazetenn gant ar programmoù skingomz b.
Funzel b. (-,-n) : [gwashaus] gouloù-lutig g., lutig g., lutigenn b., lut g., gouloù bleiz g.
für

I. A verk al lec'h hag an disparti
II. A verk an amzer, un heuliad
III. Ster difetis :
1. evit mad u.b., evit
2. evit pezh a sell ouzh ..., evit
3. daoust da, evit, o vezañ ma
4. ouzh, a-enep
5. e-lec'h, evit
6. evel, da, evit
7. evit, en eskemm
8. troioù-lavar

I. en egor : *nur Schritt für Schritt vorwärtskommen,* mont war-raok kammed-ha-kammed (a-hed-kamm, a gammedoù bihan) ; *das Landhaus liegt für sich,* a-gostez (en ul lec'h distro, en he digenvez, en digenvez) emañ ar genkiz, diamezek-bras eo ar genkiz ; *jeder für sich,* pep hini war e besk, pep hini evit e sac'h, pep hini evit e gont, pep hini evitañ e-unan (Gregor) ; *das ist eine Sache für sich,* kement-se a zo un afer distag (un afer en he fart hec'h-unan, un dra dioutañ e-unan), ur c'hoari all eo, ur pezh all eo an dra-se, se 'vat 'zo ur jeu all, ur gont all eo, honnezh a zo un afer all, se zo un abadenn all ; *für sich allein,* evitañ (outañ) e-unan, en e unan, en e zigenvez, en e bart e-unan, distok diouzh an dud all ; *er lebt für sich allein,* emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, bevañ a ra en e bart e-unan, bevañ a ra en e unan.
II. en amzer, meizad an heuliad : *genug für heute (für jetzt),* trawalc'h evit hiziv (evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ) ; *für kurze Zeit,* evit ur reuziad berr, kelo ur reuziad berr ; *für einige Zeit,* evit ur frapad, kelo ur frapad

; *für morgen,* a-benn warc'hoazh ; *Vorräte für den Winter anlegen,* gorren pourvezioù a-benn ar goañv ; *er ist für fünf Jahre ins Ausland gegangen,* aet eo d'an estrenvro evit pemp bloaz ; *sich für zwölf Jahre bei der Kriegsmarine verpflichten,* sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *für die Jahreszeit,* evit ar mare-mañ a'r bloaz, evit ar c'houlz-mañ a'r bloaz ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten,* kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; *für Ende des Monats ist es fertig,* a-benn fin ar miz e vo prest, da benn fin ar miz e vo prest ; *für immer, für ewig, für und für,* d'an holl virviken (Gregor), a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer, a-viken, a-virviken, da viken, da virviken, betnari, da james, evit ur james, evit atav, evit bepred, evit birviken, evit biken, evit ur viken, betek biken ; *für drei Stunden,* e-pad teir eurvezh, evit teir eurvezh, kelo teir eurvezh ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen,* degemer u.b. en e di kelo un nozvezh ; *für fünf Uhr,* a-benn pemp eur, da benn pemp eur ; *fürs Erste,* da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant ; *ein für allemal,* ur wech da vat, ur wech evit mat ; *Tag für Tag besuchte sie ihn,* bemdez Doue (deiz-ha-deiz, bep a damm bemdez) e teue d'e welet, bemdez-c'houloù e teue da welet anezhañ ; *Tag für Tag traf er wieder bei uns ein,* an deiz-se penn blizenn e teuas en-dro d'hor gwelet (Gregor), an deiz-se penn bloaz e teuas d'hor gwelet ; *Mann für Mann wurden sie verhört,* aterset e oant bet holl gwitibunan, goulennataet e oant bet lerc'h-ouzh-lerc'h ; *Punkt für Punkt,* kraf-ha-kraf, poent-ha-poent, dre ar munud, diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *er hat den Text Wort für Wort abgeschrieben,* kopiet en doa an destenn ger evit ger ; *ein Wörterbuch Seite für Seite lesen,* lenn ur geriadur pajennad goude pajennad.

III. ster difetis : **1.** evit mad u.b., evit u.b., da ; *da ist Futter für die Katze,* amañ ez eus boued d'ar c'hazh ; *für eine gerechte Sache kämpfen,* stourm evit un dra reizh ; *sich für etwas einsetzen, für etwas eintreten,* sevel krog udb, sevel gant udb, sevel en tu (en un tu) gant udb, dont a-du gant udb, dont en tu gant udb, mont a-du (en un tu) gant udb ; *bürgen für,* mont da gred evit, gwarantiñ [udb], bezañ kred evit, kretaat evit (Gregor) ; *für die Freiheit sterben,* mervel evit ar frankiz ; *sorgen für,* intent (soursial, plediñ, klevet) ouzh, ober war-dro, plediñ (prederiañ) gant, ober diouzh, kemer preder gant ; *sich begeistern für,* bezañ entanet evit, bezañ tomm-kenañ e galon ouzh ; *für etwas danken,* trugarekaat evit udb ; *Sinn für Kunst haben,* kaout skiant an arz en e galon, gouzout (klevet, santout) diouzh an arz, bezañ kizidik ouzh an arz ; *Platz für alle,* a-walc'h a blas evit an holl ; *diese Sache hat viel für sich,* gwall zedennus eo an dra-se, an dra-se a zo danvez ennañ, fonnus eo an dra-se, ur bern traoù dedennus a zo da dennañ eus kement-se ; *das Für und Wider bedenken,* pouezañ mat pep tra, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout.

2. evit pezh a sell ouzh, evit : *das ist keine Arbeit für Kinder,* n'eo ket ul labour evit ar vugale, n'emañ ket al labour-se diouzh ar vugale, n'eo ket ar vugale evit c'hoari al labour-se ; *ich für mein Teil, ich für meine Person,* me diouzh va zu, me evit a sell ouzhin, me evit pezh a sell ouzhin, evidon-me ; *es ist das Beste für ihn, es ist das Klügste für ihn,* gwellañ (reishañ, furañ) tra d'ober eo evitañ, kuitañ en deus d'ober eo, kuitañ mad en deus d'ober eo, kuitañ tra en deus d'ober eo ; *an und für sich ist der Film nicht schlecht, aber …,* n'eo ket fall ar film a-dra-sur hogen ..., n'eo ket fall ar film anezhañ e-unan (dre natur) hogen ... (Gregor) ; [dre skeud.] P. *die ganze Mühe ist für die Katze,* un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an tenn er c'hleuz, labour null hon eus graet, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hor boa strivet, strivoù aner e oa, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur c'horn-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol-botez, ur felc'h-ki, ur vrennigenn.), se ne dalvez ket un aval put, distignet eo va stign.

3. daoust da, evit : *für sein hohes Alter ist er noch rüstig,* chomet eo koujourn (bliv eo c'hoazh, gren eo c'hoazh) daoust d'e damm mat a oad (evit e oad) - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met galloud en deus en e izili c'hoazh - hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh - serzh eo c'hoazh daoust d'e oad - frev eo bepred daoust d'e oad - glas eo evit e hirhoal / glazik eo evitañ da vezañ war an oad (Gregor) - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *für sein Alter ist er schon recht groß,* gwall vras eo diouzh e oad, gwall vras eo d'e oad, gwall vras eo evit e oad ; *für die zwanziger Jahre war das ein schnelles Verkehrsmittel,* diouzh stad an teknikoù er bloavezhioù ugent ez ae ur c'harbed a-seurt-se buan a-walc'h, evit ar bloavezhioù ugent ez ae ur c'harbed a-seurt-se buan a-walc'h ; *zu teuer für mich,* re ger evidon ; *zu groß für ihn,* re vras dioutañ ; *für einen Ausländer spricht er gut Bretonisch,* daoust dezhañ bezañ un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ, evit un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ.

4. ouzh, a-enep : *ein Mittel für Kopfschmerzen,* ul louzoù (ur remed) ouzh ar boan-benn g., ur remed a-enep ar boan-benn g.

5. e-lec'h, evit ; *Salz für Zucker nehmen,* kemer holen evit (e-lec'h) sukr ; *für jemanden zahlen,* paeañ evit u.b. ; *er isst für zwei,* lonkañ a ra evel ur ranklez, debriñ a ra evel ur roñfl, debriñ a ra evel ur marlonk.

6. evel, da, evit : *man hält seinen Vater für reich,* lakaet e vez e dad da vezañ pinvidik, tremen a ra e dad da binvidik (evit pinvidik), sellet e vez ouzh e dad evel pinvidik ; *er hält es nicht für möglich,* n'eo ket evit krediñ kement-se, kement-se n'eo ket posupl d'e soñj, kement-se ne c'hall ket bezañ war e veno ; *er hat es für gut befunden,* kavout a rae dezhañ e oa mat ober an dra-se.

7. en eskemm, evit : *für zwei Euro Bonbons kaufen,* lakaat daou euro e madigoù, prenañ daou euroad

madigoù ; *einen Mantel für zweihundert Euro kaufen,* paeañ daou c'hant euro evit ur vantell, lakaat daou c'hant euro da brenañ ur vantell ; *als Gegenleistung dafür hat er mir nichts gegeben,* roet en doa netra din evit kement-se ; *etwas für zwanzig Euro verkaufen,* gwerzhañ udb evit ugent euro.
8. troioù-lavar : *was für einen Wein trinkst du ?* peseurt gwin a ya ganit ? ; *was für ein Buch liest du ?* peseurt levr a lennez ? ; *was für Ansichten hat er ?* petra a soñj ? petra eo e soñj ? ; *was für eine herrliche Landschaft !* pegen brav eo ar vro en-dro deomp ! pegen brav eo ar c'horn-bro amañ ! ; *er isst für sein Leben gern Marzipan,* n'eus netra a blij dezhañ evel ar marzapan, dreist pep tra e plij dezhañ ar marzapan ; *ich bin dafür,* ali on gant kement-se, ali on (a-du emaon) d'ober an dra-se ; *wofür ?* perak ? evit petra ? pe evit tra ? da betra ? abalamour da betra ?
Für n. (-) : *es hat ein Für und ein Wider,* mat ha fall eo war un dro ; *das Für und Wider bedenken,* pouezañ mat pep tra, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout.
Furage b. (-) : [lu] **1.** boued-kezeg g., bouetaj g., pasturaj g. ; **2.** bevañs g., boued g., bitailh g., pourvezioù lies.
furagieren V.gw. (hat furagiert) : [lu] **1.** bouetajiñ, klask boued-kezeg ; **2.** pouvezañ boued, bitailhañ.
Furan n. (-s,-e) : [kimiezh] furan g., furfuran g., divinilenoksidenn b.
fürbass Adv. : [kozh] war-raok, pelloc'h, larkoc'h ; *fürbass gehen,* mont larkoc'h, mont (tremen) hebioù.
Fürbitte b. (-,-n) : [relij.] erbedenn b. ; *Fürbitte einlegen,* erbediñ u.b. / pediñ evit u.b. [Gregor], erbediñ u.b. dirak Doue, komz en erbed u.b. ; *dank der Fürbitte der heiligen Anna bei Gott,* dre erbedenn santez Anna dirak Doue ; *ich empfehle ihn Ihrer Fürbitte,* e erbediñ a ran ouzhoc'h, e ginnig a ran deoc'h, e c'hourc'hemenn a ran deoc'h ; *sich der Fürbitte eines Heiligen bei Gott empfohlen haben, jemanden der Fürbitte eines Heiligen bei Gott empfohlen haben,* bezañ dindan pedennoù ur sant ; *für die Seelen im Purgatorium Fürbitten darbringen,* pediñ evit an eneoù a zo er purgator.
fürbitten V.gw. [*anv-verb nemetken :* fürzubitten] : [relij.] erbediñ.
Fürbitter g. (-s,-) : [relij.] erbeder g., erbedour g.
Furche b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] ant g., reg g., renkennad b., roudenn ar soc'h en douar b. ; *den Boden mit Furchen durchziehen,* roufennañ an douar, digeriñ antoù ; *eine Furche ziehen,* ober un erv, digeriñ (regiñ, erviñ) an douar, enandiñ, digeriñ un ant ; *eine Furche zu Ende ziehen,* pengenniñ un erv, echuiñ ur pengenn ; *letzte Furche in einem Acker,* talar g., talarenn b. ; *die letzte Furche ziehen,* talarat ; *Furchen ziehen,* añchañ, antañ, enandiñ ; *offene Furchen ziehen,* suc'hellat ; *kurze Winkelfurche,* beskell b. [*liester* beskelloù, biskilli] ; **2.** [dre fazi] erv g./b. [*liester* ervioù, irvi], ervad g./b., ervenn b., ervennad b. ; **3.** [dre skeud.] roufenn b., krec'higell b., rizenn b., krizenn b., garan b. ; *ein von Furchen durchzogenes Gesicht,* ur penn ridet g., ur penn roufennet g., ur penn roufennek g., ur penn gwrac'hellet g., ur penn kuilhet g., ur penn krec'higellet g., ur penn gwrac'hennet g., un dremm garanet don b., ur penn kaniet g., ur penn krinet evel un aval kozh g.
furchen V.k.e. (hat gefurcht) : **1.** añchañ, antañ, enandiñ, roudennañ ; [merdead.] *das Wasser furchen,* regiñ ar mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ) an dour ; **2.** [dre skeud.] krizañ, kabridañ, roufennañ, garanañ, kaniañ ; *die Stirn furchen,* krizañ e dal, kabridañ e dal, roufennañ e dal, rizennañ e dal, krizañ e fri, ridañ e dal, ober ur bod spern, ober gourennoù du, diskouez ur min rok, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, hurenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal.
Furchenbalken g. (-s,-) : [labour-douar, arar] erv g./b. [*liester* ervioù, irvi], ervad g./b., ervenn b., ervennad b., boem g., bomm-douar g., glann b., taol douar g., aradenn b., riblennad douar b. ; *Furchenbalken wenden,* ervenniñ an douar, ervennañ an douar, erviñ an douar. .
Furchenrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod arar b.
furchenweise Adv. : erv-hag-erv.
furchig ag. : **1.** ervet ; **2.** [dre skeud.] roufennet, krinet, kaniet ; *furchiges Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g.
Furcht b. (-) : aon g., debailh g., doujañs b., efreizh g., estlamm g., spont g., lorc'h g., euzh g., from g., morc'hed g./b., lure g., doan b. ; *Furcht empfinden,* kaout aon, kaout from, bezañ dindan aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant aon, bezañ gant e aon, bezañ war aon, kaout nec'h, sec'hañ gant ar spont, kaout euzh ; *Furcht erwecken,* ober aon da, lakaat aon da, spontañ, drec'hiñ, ober from da, bezañ doujañs d'an-unan, tennañ doujañs ouzh an-unan, tennañ doujañs war an-unan, teuler spouron e kalon an dud, estlammiñ, esmaeañ, efreizhañ, fromañ, strabouilhat, spontailhañ, ober spont da ; *Furcht erregend,* spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, estlamm, estlammus, fromus, lorc'hus ; *jemandem Furcht einjagen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., spontañ u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., braouac'hiñ u.b., drec'hiñ u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., fromañ u.b., ober from d'u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., efreizhañ u.b., estlammiñ u.b., strabouilhat u.b., spontailhañ u.b. ; *in Furcht geraten,* kemer aon, kemer from, kemer spont, komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, sevel aon gant an-unan, sevel aon en e galon, braouac'hiñ, aoniñ, dont morc'hed d'an-unan, serriñ ar gwall avel ; *vor Furcht,* gant aon, gant an aon, gant e aon, dre spont, dre e spont, dindan e spont ; *Furcht vor der Strafe,* aon rak ar c'hastiz g. ; *aus Furcht jemanden zu beleidigen,* gant doan da feukañ u.b. ; *aus Furcht vor der Strafe,* gant aon rak bezañ kastizet, rak aon da vezañ kastizet ; *aus Furcht vor Schlimmerem,* gant aon a wazh ; *aus Furcht davor, abzustürzen,* gant aon rak kouezhañ, rak aon da gouezhañ, gant aon e kouezhfe, gant aon na gouezhfe, en (gant) aon a

gouezhañ, en aon da gouezhañ, en aon na gouezhfe, rak aon na gouezhfe, da aon na gouezhfe, gant aon a gouezhañ, en avantur na gouezhfe, betek-gouzout e kouezhfe, betek-gouzout na gouezhfe ; *Ritter ohne Furcht und Tadel,* marc'heg dispont ha direbech g. ; *Furcht vor der Meinung der anderen, Furcht vor dem Gerede der Leute,* doujañs ar bed b., aon rak an trouz g., aon da vezañ droukkomzet ha droukprezeget gant an drouk teodoù g. ; *seine Furcht los sein,* bezañ tennet ar sponterezig diouzh an-unan, bezañ torret e aon war an-unan, bezañ aet an anken diwar e galon ; *jemanden von seiner Furcht befreien,* disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b. ; *eine Anwandlung von Furcht überkam ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfortañ a reas gant aon ha spont.

furchtbar ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl ; *ein furchtbares Gewitter,* ur barr-arnev spontus g., ur barr-arnev a'r gwashañ ; *furchtbare Kälte,* yenijenn zu b. ; *furchtbare Entdeckung,* gwallzizoloadenn b. ; *furchtbare Angst,* spontadenn b., barr aon g., efreizh g., aon bras g., spouron g., spont bras g. ; *furchtbare Macht,* beli (galloud g.) spouronus b. ; *das ist ja furchtbar !* ur spont eo ! spontus eo ! n'eo ket ur vraouac'h ! ur vraouac'h ! un euzh eo ! un diframm ! un hiris eo gwelet an dra-se ! ur mantr eo gwelet an dra-se ! na krisañ eo ! ; *es kam zu einem furchtbaren Streit, ein furchtbarer Streit brach aus,* bec'h ruz a savas etrezo.

Adv. : braouac'hus, abominapl, spontus, diharak, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, -daonet, kenañ-kenañ ; *es ist ja alles furchtbar teuer geworden,* kresket spontus eo priz an traoù - ker-du (ker-ruz) eo deuet an traoù da vezañ, ur vraouac'h ! - spontañ a ran gant ar prizioù - sutal a ra ar moc'h ! ; *ich habe mich furchtbar gelangweilt,* gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *furchtbar hässlich,* divalav-mezh, ur vraouac'h gwelet anezhañ, divalav evel n'onn doare petra, divalav kenañ-kenañ ; *eine furchtbar lange Wartezeit,* un amzer hir spontus da c'hortoz b., un amzer hir-daonet da c'hortoz b. ; *er hat furchtbar lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm ! ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen,* bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ ; *es hat furchtbar viel Spaß gemacht,* plijadur ruz 'zo bet ; P. *das ist ja furchtbar einfach,* aes eo d'en ober, ur spont ! aes eo d'en ober, un hiris ! aes eo d'en ober, un diframm ! ; *das ist furchtbar nett von Ihnen,* karantek-kenañ eo eus ho perzh, pegen jentil oc'h ! ; *furchtbar lachen,* dirollañ da c'hoarzhin, tagañ (bezañ difantet) o c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin ken na strak (frank, ken na vouger, leizh e gof), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, tortañ dre forzh c'hoarzhin, c'hoarzhin a-bouez-penn (Gregor) ; *es ist furchtbar heiß draußen,* krazañ a ra, ur bulluc'h a zo en amzer, gwashat eo tomm ! tomm-ruz eo an amzer ; *etwas furchtbar gern tun,* azeuliñ udb, bezañ gwrac'h d'ober udb., kaout ur c'hrog bras ouzh udb, bezañ meurbet a joa en an-unan oc'h ober udb.

Furchtbarkeit b. (-) : euzhusted b.

fürchten V.k.e. (hat gefürchtet) : **1.** doujañ, kaout aon rak, kaout spont rak, kaout nec'h rak, kaout doujañs ouzh ; *ich fürchte Gott,* doujañ a ran Doue ; *ich fürchte für sein Leben,* doujañ a ran (aon am eus) na zeufe da vervel, aon am eus da goll anezhañ, e chal emaon gantañ na gollfe e vuhez ; *ich fürchte für ihn, ich fürchte um ihn,* aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *er wird allgemein gefürchtet,* an holl dud o devez aon razañ, hennezh a laka aon d'an holl, hennezh a ra from d'an holl ; **2.** douetiñ ; *ich fürchte, er ist schon fort,* aet eo kuit 'm eus aon, aet eo kuit evit doare ; *ich fürchte, es wird regnen,* 'm eus aon e vo glav ; *ich fürchte, es ist was Schlimmes passiert,* 'm eus aon bras ez eus c'hoarvezet droug.

V.em. : **sich fürchten** (hat sich (t-rt) gefürchtet) : kaout aon, kaout spont, bezañ dindan aon, kaout from, kaout nec'h, bezañ dindan e aon, bezañ gant aon, bezañ gant e aon, bezañ war aon, sec'hañ gant ar spont, bezañ deuet morc'hed d'an-unan, kaout euzh, euzhiñ, aoniñ ; *sich fürchten vor,* kaout aon rak (dirak, a-raok, ouzh), kaout spont rak, doujañ, doujañ da, kaout nec'h rak, krenañ dirak, braouac'hiñ ouzh, tec'hel a-raok ; *wir müssen uns vor diesem Übel am meisten fürchten,* an droug-se a zleomp kaout aon razañ muiañ (ar muiañ) ; *er fürchtet sich nicht vor seinen Eltern,* dizouj eo e-keñver e dud, ne gren ket dirak e dud, n'en deus doujañs ebet ouzh e dud ; *sich vor seinem eigenen Schatten fürchten,* kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, kaout aon ouzh e skeud, krenañ rak e skeud, spontañ rak e skeud, tec'hout a-raok e skeud, tec'hel rak e skeud, lammat rak e skeud, krenañ an derzhienn skeud, kaout aon rak e anv ; *sich vor dem Tod fürchten,* euzhiñ ouzh ar marv, tec'hel a-raok ar marv, braouac'hiñ ouzh ar marv, kaout doujañs ouzh ar marv ; *er fürchtet sich nicht vor dem Tod,* dizoan eo diouzh ar marv, hep doujañs e sell ouzh ar marv, ne spont ket rak ar marv ; *er fürchtet sich vor nichts,* hennezh n'en deus aon dirak mann ebet, hennezh a zo dir war e fas, hennezh a zo dir war e dal, - hennezh ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul ; *sich fürchten, etwas zu tun, sich davor fürchten, etwas zu tun,* kaout aon d'ober udb, kaout aon evit ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, kaout lure d'ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb ; *ihr braucht euch nicht zu fürchten, hierher zu kommen,* arabat deoc'h kaout aon evit dont amañ, arabat deoc'h kaout lure da zont amañ, deuit amañ nebaon ! ; *Sie brauchen sich vor niemandem zu fürchten,* n'ho pezet nep morc'hed evit den, arabat deoc'h bezañ nec'het gant den ebet ; *er fürchtet sich davor hinabzustürzen,* aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ kouezhañ, doujañ a

ra kouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe.
fürchterlich ag. / **furchterregend** ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, orrupl, terrupl, estlamm, estlammus, fromus, hek, lorc'hus, saouzanus, digounnar, doanius ; *ein fürchterlicher Ort,* ul lec'h gwall spontus g. ; *fürchterliche Drohungen,* gourdrouzoù spouronus (euzhus) ; *es ist ja alles fürchterlich teuer geworden,* kresket spontus eo priz an traoù - ker-du eo deuet an traoù da vezañ, ur vraouac'h ! - spontañ a ran gant ar prizioù - sutal a ra ar moc'h ! ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust,* gwallaozet eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus ; *er hat sich fürterlich geschämt,* tapet en doa ur revriad (ur c'horfad, ur c'haouad, un torad) mezh.
furchtlos ag. : dispont, diabaf, disaouzan, dizoan, dizaon, dizaonik, dispouron, baot, dinec'h, divrall, difrom, dizouj, diouzh an druilh, glev, taer, dir war e dal, hardizh, her, hardizh evel ul leon.
Furchtlosigkeit b. (-) : disaouzan g., dispont g., dizaon g., dispouron g., dizaonidigezh b., dizoujañs b., divrallder g., divrallded b., herder g., herded b., heroñsi b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., hardison b., kadarnded b., kalonegezh b., taerded b., taerder g.
furchtsam ag. : aonik, spontik, spontidik, doanik, damaonik, dismeg, flav, digalon, [kezeg] skeudik, skoemp, doujus ; *ein Furchtsamer sein,* ruilhañ gwad gad en e wazhied, bezañ aonik, bezañ spontik, lammat dirak e skeud, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hac'her er goudor eus an-unan, bezañ gant an derzhienn-skeud, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, na vezañ e revr d'an-unan, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan.
Furchtsamkeit b. (-) : doanidigezh b., spontidigezh b., bavoni b.
fürder Adv. / **fürderhin** Adv. : [kozh] a-benn bremañ, diwar neuze, diwar bremañ, hiviziken, a-vremañ, pelloc'h, a-neuze.
füreinander Adv. : an eil evit egile, an eil evit eben ; *füreinander passende Ehegatten,* priedoù graet an eil evit egile lies., priedoù graet an eil diouzh egile lies, priedoù hag a gord an eil gant egile lies.
Furie b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] furienn b., kounnarverc'h b. ; **2.** [dre skeud.] keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., diaoulez b., charlezenn b. ; *wie eine wilde Furie,* evel ur vleizez.
Furier g. (-s,-e) : [lu] fourer g.
fürliebnehmen V.gw. (nimmt fürlieb / nahm fürlieb / hat fürliebgenommen) : *mit etwas fürliebnehmen,* tremen gant udb, en em zerc'hel d'udb, ober gant un dra bennak e defot gwell, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, akuitañ gant udb, echuiñ gant udb.
Furnier n. (-s,-e) : darbrenn g., koad plaket g.
furnieren V.k.e. (hat furniert) : plakañ gant darbrenn, gwiskañ gant darbrenn.
Furnierholz n. (-es,-hölzer) : darbrenn g., koad plaket g.
Furnierung b. (-,-en) : plakadur gant darbrenn g., plakañ g.
Furor g. (-s) : fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., egar g., taeroni b., arfleu g.
Furore b. (-) : [dre skeud.] *Furore machen,* ober berzh bras forzh pegement, ober berzh bras ken-ha-ken, ober berzh bras ken-ha-kenañ, ober berzh bras kenañ-kenañ, ober berzh bras mui-pegen-mui, ober pezh a gar berzh, bezañ brud bras war an dra-mañ-tra, ober brud forzh pegement, ober finborte, ober struj forzh pegement, an dud a zo ruz war an dra-se.
fürs *berradur evit* **für das**.
Fürsorge b. (-) : **1.** damant g., preder g., evezh g., ragevezh g. ; *unermüdliche Fürsorge,* damant diehan g., evezh dibaouez g. ; *Fürsorge für Blinde,* evezh ouzh ar re zall g., damant d'ar re zall g. ; *sie umgaben die verzweifelte Witwe mit Fürsorge,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez ; **2.** [dre astenn.] skoazell b., skor g., taol-skoaz g. ; *staatliche Fürsorge, soziale Fürsorge, öffentliche Fürsorge,* kedskor g., kenskor g., skoazell sokial b., skoazell gevredik b., gwarederezh kevredik g., patromelezh b., patromiezh b. ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Waise,* minor skoret gant ar Stad g., minorez skoret gant ar Stad b. ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Kriegswaise,* minor ar vro g., minorez ar vro b. ; *er lebte der Fürsorge,* bevañ a rae diwar ar c'hedskor, bevañ a rae diwar goproù ar skoazell sokial ; [kr-l] *Vorsorge ist besser als Fürsorge,* keuz re ziwezhat ne dalv da netra - prenañ keuneud a zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a boell - n'eo ket er goañv eo mont da glask avaloù en ur wezenn - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - gwelloc'h eo troc'hañ a-raok an droug - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aesoc'h eo parraat eget kas kuit - aesoc'h eo diaraogiñ ar c'hleñved eget yac'haat anezhañ.
Fürsorgeamt n. (-s,-ämter) : burev ar skoazell gevredik g.
Fürsorgeanstalt b. (-,-en) : servij ar gwarederezh kevredik g.
Fürsorgearzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ar skoazell gevredik g.
Fürsorgeempfänger g. (-s,-) : skored g. [*liester* skoridi].
Fürsorgeerziehung b. (-,-en) : addiorren en un ti-kastiz g.

Fürsorgefonds g. (-) : [arc'hant.] font ragevezh g., oberoù kevredik lies.
Fürsorgepflicht b. (-,-en) : dlead a skoazell gevredik g.
Fürsorgerin b. (-,-nen) : skorourez kevredik b.
Fürsorgewesen n. (-s) : renerezh ar skoazell yec'hedel ha sokial g., skoazell gevredik b.
fürsorglich ag. : karantek, karantezus, ragevezhiek.
Adv. : gant preder bras.
Fürsorglichkeit b. (-) : damant g., preder bras g., evezh g., rakwel g.
Fürsprache b. (-) : erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g., hanterouriezh b. ; *Fürsprache für jemanden einlegen,* pediñ evit u.b. / erbediñ u.b. (Gregor), komz en erbed u.b., mennout evit u.b., mont da hanterour evit u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b.
Fürsprecher g. (-s,-) : erbeder g., hanterour g., kampion g., alvokad g.
Fürsprecherin b. (-,-nen) : erbederez b., hanterourez b., alvokadez b.
Fürst g. (-en,-en) : **1.** priñs g., tiern g., penndiern g., pentiern g., rieg [*liester* rieien] ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht, die weder Könige noch Fürsten verschonte,* ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardoniñ roue na priñs ; *er lebt wie ein Fürst,* frank eo an traoù gantañ, bevañ a ra evel un aotrou, kas a ra e vuhez war don ; **2.** *der Fürst dieser Welt,* Paolig an diaoul, Gwilhou gozh, Paol Gornek, Paol lostek, roue an deñvalijenn g., priñs an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., an droukspered g., an Aerouant g., an Enebour g., Satanas priñs an ifern g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor), Yann ar pennkêr dianaou g., ar spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g.
Fürstbischof g. (-s,-bischöfe) : [istor, relij.] priñs-eskob g.
fürsten V.k.e. (hat gefürstet) : priñselaat, ober priñs, lakaat da briñs.
Fürstenbund g. (-s,-bünde) : [istor] kevre ar briñsed g.
Fürstendiener g. (-s,-) : **1.** den-a-lez g.; **2.** [dre skeud.] spered mevelek a zen g.
Fürstenfamilie b. (-,-n) : familh ar priñs b.
Fürstengeschlecht n. (-s,-er) : tiernac'h b., tierniezh b., gouenn briñsed b., lignez priñsed b., remziad priñsed g.
Fürstenhaus n. (-es,-häuser) : tiegezh ar priñs g., lignez ar priñs b.
fürstenmäßig ag. : priñsel, evel ma'z eo dleet evit ur priñs, evel ma tere d'ur priñs, evel ma faot evit ur priñs.
Fürstenstand g. (-s) : priñselezh b., briegezh a briñs b.
Fürstentag g. (-s,-e) : [polit.] kuzul ar briñsed g.
Fürstentum n. (-s,-tümer) : priñselezh b. ; *das Fürstentum Orange,* priñselezh Orange b., priñselezh Orania b. ; *das Fürstentum Liechtenstein,* priñselezh Liechtenstein b.
Fürstenwürde b. (-) : priñselezh b., briegezh a briñs b.
Fürstenzug g. (-s) : [Dresden] remziad priñsed ha rouaned Bro-Saks g., lignez priñsed ha rouaned Bro-Saks b.
Fürstin b. (-,-nen) : priñsez b., tiernez b.
fürstlich ag. : priñsel, ... priñs ; *ein fürstliches Essen vorbereiten,* lakaat ar ber war ar billig, aozañ ur pabor a bred, pourchas ur pabor a bred, fritañ ur pabor a bred, rouzañ ur friko, aozañ ur pred a-stroñs, dareviñ ur banvez, fardañ ur pred lipous, fardañ ur pred eus ar re wellañ, aozañ ur pred eus an dibab, aozañ ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., aozañ ur banvez eus ar c'haerañ g., aozañ un tarin a friko, aozañ ur friko c'hagn ; *fürstlich bedient werden,* bezañ servijet evel un aotrou ; *seine Kinder wie fürstliche Prinzen erziehen,* sevel e vugale en aotrounez.
Fürstlichkeit b. (-) : priñs g.
Furt b. (-,-en) : roudour g., roudouz b., treuziad g. ; *eine Furt durchwaten,* mont dre greiz ur roudour, treuziñ (treizhañ) ur stêr dre ur roudouz.
Furunkel g./n. (-s,-) : [mezeg.] hesked g. [*liester* heskidi], pugnez g., gor g., gorad g., goradenn b., c'hwidolenn b., droug-sant-Kirio g. ; *der (das) Furunkel ist nicht zur Vereiterung gekommen,* kizet eo an hesked ; *er ist von Furunkeln befallen,* goloet eo a heskidi ; *Furunkel bekommen,* tapout heskidi, heskediñ, c'hwidolenniñ ; *einzeln auftretender Furunkel,* gor-arouez g. ; *der Furunkel ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor, goriñ a ra an hesked ; *zusammengeschmolzene Furunkel,* gor-hesk g. ; *Furunkel hervorrufend,* gorus, heskedus ; *der Furunkel hat sich spontan entleert,* dedarzhet eo ar gor, tarzhet eo ar gor, toullet en deus ar gor, talpet en deus ar gor.
furunkelanfällig ag. : gorus, heskedus.
Furunkolose b. (-) : [mezeg.] gor-hesk g. ; *er hat eine Furunkulose,* techet eo da dapout heskidi.
fürwahr estl. : evit gwir ! e gwir ! a-dra-sur ! a-dra-wir !
Fürwahrhalten n. (-) : [preder.] asant g.
Fürwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] raganav g.
Furz g. (-es, Fürze) : **1.** P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g., broup g., [dre fent e brezhoneg] paz g., kurun revr g./b. ; *einen Furz lassen,* brammat, aveliñ, fraskellañ, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, leuskel ur broup da redek, delazhiñ ur bramm, distagañ ur bramm, leuskel avel eus e gorf, diskargañ diwar e galon, leuskel diwar an-unan, leuskel ur strak ; *kleine Fürze fahren lassen,* bramellat ; *lauter Furz,* tenn g., kurun vragez b. ; *langer lauter Furz,* bramm-sugell g. ; *echt laute Fürze fahren lassen,* brammat betek lakaat an dour da frizañ e roud ar c'harr ; *diskreter Furz,* louf g., loufad g., loufadenn b., bramm didrouz g., mouz g., strakig moan g. ; *furz !* frep ! broup ! ; *des Teufels Furz ist höllisch heiß, wie jeder Theologe weiß ! danke für den Luftkeks !* yec'hed d'an toull pa ra e zever kenkoulz en teñval hag en sklaer ! ; **2.** [dre skeud.] *mit jedem Furz kommt er zu mir gelaufen,* dont a ra da welet ac'hanon evit kement bramm 'zo tout, dont a ra da welet ac'hanon evit ket ha netra ; *aus einem Furz einen Donnerschlag machen,* ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra, diarbenn nec'hamant, kemer merfeti evit dister abeg, kemer charre evit nebeud a dra, mont da gaout nec'hamant gant bihan dra, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, morc'hediñ evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz

eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, ober c'hoari gaer gant ket ha netra.
furzen V.gw. (hat gefurzt) : brammat, brammellat, aveliñ, fraskellañ, strakal, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, leuskel ur bramm, leuskel ur broup da redek, delazhiñ ur bramm, distagañ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf, leuskel diwar an-unan, leuskel ur strak ; *diskret furzen,* loufañ, pufal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan, distagañ ur strakig moan, aveliñ didrouz, leuskel didrouz diwar an-unan ; *furzen ist gesund,* pa vramm ha pa staot eo yac'h ar paotr, yec'hed d'an toull pa ra e zever kenkoulz en teñval hag en sklaer ! ; *man muss nicht stärker furzen wollen, als der Arsch vermag,* arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù.
Furzer g. (-s,-) : brammer g., P. toull boull g.
Furzerei b. (-,-en) : brammadeg b.
Furzkiste b. (-,-n) : P. *die Furzkiste,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.
Fusel g. (-s,-) : **1.** [kimiezh] eoul dantet g. ; **2.** chigodenn b., pistouilh g.
fuseln V.gw. (hat gefuselt) : **1.** pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ ; **2.** [dre astenn.] labourat gant kint, labourat gant fioun, labourat gant razailh ; **3.** skrivañ moan-tre.
Fuselöl n. (-s) : [kimiezh] eoul dantet g.
Fuselrum g. (-,-s) : tafia g.
Fuselschnaps g. (-es,-schnäpse) : chigodenn b., pistouilh g.
Füsilier g. (-s,-e) : [lu] fuzuilhour g.
Fusion b. (-,-en) : **1.** kenstrolladur g. ; **2.** [nukl.] uniadur derc'hanelel g., uniedigezh nukleel b. ; **3.** [armerzh, stlenn.] kendeuzadur g., kendeuziñ g., kendeuzidigezh b., kendeuz g.
fusionieren V.gw. (hat fusioniert) : en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, kendeuziñ ; *die zwei Banken fusionierten,* kendeuziñ a reas an daou di-bank.
Fusionsreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] reaktor nukleel g.
Fuß g. (-es, Füße) : **1.** [korf.] troad g., P. skas g. ; *verdrehte Füße,* treid treuz lies. ; *ein Fuß des Pferdes,* un troad d'ar marc'h g., unan eus treid ar marc'h g. ; *zu Fuß gehen,* mont war droad, mont war dreid, mont war e droad, mont war e dreid, mont war an troad, mont war droad kaer, mont ez troad, mont a-droad, en em ziblasañ war droad, mont a-ruz botoù, bezañ war ar bale, bezañ war vale, mont war ar bale, mont war vale, bezañ er bale, mont er bale, bezañ war gerzhout, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier, mont war e bifoù ; *ich bin zu Fuß gekommen,* war va zreid on deuet, war va zroad on deuet ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen,* deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus, deuet eo war e droad ha goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *ich bin gut zu Fuß,* n'on ket fall da gerzhet (da leviata), ur skuber mat a hent a zo ac'hanon, ur baleer kaer a zo ac'hanon, me a oar bale, mat on evit bale, ur c'herzher didorr a zo ac'hanon, ur c'herzher bras a zo ac'hanon, aes on war va zachoù, ur galouper mat a zo ac'hanon ; *ich bin schlecht zu Fuß,* fall on da vale (da gerzhet), ur c'herzher gorrek a zo ac'hanon, teuc'h on da vale, n'on ket ur mestr baleer ; *die Kinder schlafen Kopf an Fuß (Kopf bei Fuß),* kousket a ra ar vugale penn-ha-revr (pennek-ha-revrek, daoubennek-daourevrek) ; *das Stampfen der Füße,* an treid o lopañ war al leur lies. ; *eine Schlange vor meinen Füßen im Garten,* un naer em harz el liorzh b., un naer e-harz din el liorzh b. ; *der Hund legte sich vor seine Füße,* ar c'hi a c'hourvezas e-harz e dreid ; *von Kopf bis Fuß,* adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, penn-ha-troad, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *sich die Füße abfrieren,* tapout riv d'e dreid ; *ich habe ganz heiße Füße,* tanet (fuloret) eo va zreid ouzhin, emañ ar verv em zreid, tanañ a ra va divesker, fontet eo va zreid ; *die Füße brannten ihm nach dem langen Marsch,* tanet e oa e dreid outañ goude keit hent, edo ar verv en e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re) ; *sich die Füße wund laufen,* gloazañ e dreid dre forzh bale, tapout goulioù en e zaoudroad dre zalc'h bale, kignat e zaoudroad (tapout filboc'hennoù en e dreid) o vale kalz, bezañ sabaturet (klogorennet) e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), kerzhet ken e foeltr e dreid, lazhañ e dreid ; *mit beiden Füßen springen, mit geschlossenen Füßen springen*, lammat gant an treid a-stok, ober ul lamm-krenn, ober ul lamm-pik, lammat a-lamm-plom ; *sein Fuß ist ganz schön geschwollen,* e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoeñv en e droad ; *seinen Fuß in den Türspalt stellen,* lakaat e droad e gwask an nor ; *einen Fuß in ein Haus setzen,* teuler troad en un ti, lakaat e dreid en un ti, plantañ e dreid en un ti ; *sie hat keinen Fuß ins Haus gesetzt,* n'eo ket bet he zreid en ti, n'he deus ket taolet troad en ti, n'he deus ket plantet he zreid en ti, n'eo ket bet he revr en ti ; *den Fuß ans Land setzen,* lakaat e droad war ar c'haled, lakaat e dreid en douar, pakañ douar d'e dreid, kaout harp d'e dreid en douar, dont d'an douar bras (Gregor), adkavout chafod ar saout ; *auf den Füßen stehen,* bezañ war e dreid, bezañ en e sav, bezañ en e sav-sonn, bezañ a-sav-sonn, bezañ sonn war e dreid, bezañ war bav, en em zerc'hel war e dreid (Gregor) ; *sich (t-rt) auf die Füße stellen,* sevel en e sav, mont en e sav, sevel war e dreid, plomañ ; *sie kam leichten Fußes daher,* degouezhout a reas a gammedoù mibin - tostaat a rae, skañvik he c'herzh - dont a reas, dishual hec'h izili - dont a rae drant - dont a reas, libr ha dishual he divesker - tostaat a rae meür ha drant ; *er schreitet leichten Fußes dahin,* bale a ra skañv - kerzhet a ra mibin - skañv eo e droad - mont a ra war droad kaer / mont a ra war e droad kaer (Gregor) - bale a ra dishual e izili - kerzhet a ra drant - kerzhet a ra, libr ha dishual e zivesker - bale a ra meür ; *beschwingten Fußes,* evel o nijal, war droad kaer / war e droad kaer (Gregor), meür, drant ; *trockenen Fußes,* a-sec'h, hep glebiañ e dreid (Gregor) ; *sich den rechten Fuß brechen,* terriñ e droad dehou ; *jemandem auf die Füße treten,* lammat war seulioù u.b., mac'hañ (flastrañ, bresañ) treid u.b., [goapaus] frikañ bolc'h ; *er war ihr auf die Füße getreten,* breset en doa he zreid ; *jemanden an den Füßen packen,* kemer u.b. a-ere e zreid ; *sich mit den Füßen in etwas (t-d-b) verfangen,* luziañ e dreid (e

droad) en udb ; *jemandem auf dem Fuße folgen,* delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., ober ki bihan d'u.b., dispenn roudenn u.b., bezañ war seulioù treid u.b. (Gregor) ; *den Boden unter den Füßen verlieren,* koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, bezañ en dour-koll, mont en dour-koll ; *festen Fuß fassen,* **a)** lakaat e droad war ar c'haled, kaout sont, kaout harp d'e dreid en douar ; **b)** [dre skeud.] ober e doull (e dreuz, e annez), en em ziazezañ mat, kemer troad, ober gwrizioù en ul lec'h bennak ; [dre skeud.] *die Firma konnte in Spanien Fuß fassen,* deuet e oa an embregerezh a-benn d'en em ziazezañ e Bro-Spagn, deuet e oa an embregerezh a-benn d'ober gwrizioù e Bro-Spagn ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

2. [dre astenn.] troad g., traoñ g., tostal g., tostalenn b., diadraoñ g., diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g., sichenn b., tachoù lies. ; *am Fuße des Berges,* e traoñ ar menez, e-harz ar menez, ouzh troad ar menez ; *am Fuß des Bettes,* e-harz ar gwele ; *Säulenfuß,* solenn b., sichenn b., mas g. ; *ein gedrechselter Fuß,* un troad taol turgnet g. ; *mit einem Fuß versehen sein,* bezañ troadek ; *kleine Wellen umspülen träge den Fuß des Dammes,* gwagennoùigoù a darlip traoñ ar chaoser, gwagennoùigoù a lip traoñ ar chaoser.

3. botez b., troad g., P. pav g. ; *die Füße eines Schrankes,* botizi (troadoù, pavioù, pivier) un armel lies.

4. troadad g., troatad g., troad g. ; *zehn Fuß messen ungefähr drei Meter,* dek troadad a zo tost da dri metrad, dek troadad a zo tri metrad tost da vat.

5. [barzh.] troadad g., troad g. ; *der Hexameter hat sechs Füße,* c'hwec'h troad a zo en ur c'hwec'htroadeg.

6. [tr-l] *ich habe ihn dauernd zwischen den Füßen,* etre va zreid e vez e-pad an deiz, atav e vez etre va zreid, war va hent e vez atav, hennezh a vez atav o lastrañ, hennezh a vez bepred etre ar beleg hag an aoter ; *Gewehr bei Fuß stehen,* chom sonn en e sav, e fuzuilh ouzh e droad ; *die Füße in die Hände nehmen,* ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, sachañ e skasoù (e loaioù), skarañ, ober gaol, gounit a veg botez, gallout kavout hed e votez, sachañ e dreid gant an-unan, tapout (kemer, kavout) hed e c'har, ober gar, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skarañ er ouinell ; *stehenden Fußes,* diouzhtu-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, war an tomm, war an tach, kerkent all, kerkent (kenkent) ha lavaret, war al lec'h, war an taol, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, raktal, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat ; *die Angelegenheit wurde stehenden Fußes erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *festen Fußes,* war droad kaer / war e droad kaer (Gregor), dispont, divrall, serzh, disaouzan, diskramailh, hardizh, her ; *den Grund unter den Füßen verlieren,* koll sont, koll plant ; *die Füße auswärts setzen,* bezañ war ar charre, kerzhet war charre, bale war skuilh, kerzhet war skuilh, kerzhet an treid war vaez, kerzhet e dreid gant an-unan war ziavaez ; *auswärts gerichtete Füsse,* treid panez lies., treid war vaez lies., treid war ziavaez lies., treid lakez lies. ; *die Füße einwärts setzen,* treiñ e dreid war an tu dastum, lakaat e dreid war zastum, mont war an tu dastum, kerzhet pioch, kerzhet war zastum ; *jemandem zu Füßen liegen,* karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b. ; *auf eigenen Füßen stehen,* bezañ war e gont e-unan, ober e stal e-unan, bezañ emren, bezañ dizalc'h, bezañ en e dra, bezañ mestr war e dra, bezañ en e beadra, bezañ war e dra, bezañ en e roll, bevañ en (diouzh) e roll (Gregor), bevañ en e ziviz, nijal gant e zivaskell, bezañ frank war an-unan, gallout ober evel ma plij gant an-unan, gallout ober diouzh ma plij gant an-unan, bevañ hervez e blijadur ; *ihm sind Hände und Füße gebunden,* hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *auf großem Fuß leben,* ober trein, bezañ frank an traoù gant an-unan, kas e vuhez war don (war an ton bras), na sec'hañ e fri gant delioù kaol, ober brasoni, ober anezhi, c'hoari anezhi, kas an ton, kas anezhi, bezañ ebat e zoare, derc'hel tinell gaer ; *mit jemandem auf gleichem Fuße stehen,* bezañ troad-ouzh-troad gant u.b. ; *diese Ansicht steht auf schwachen Füßen,* diazezet fall (brall-divrall, distrantell, bresk, fontet fall) eo ar savboent-mañ ; *mit jemandem auf gutem Fuß stehen, mit jemandem auf gutem Fuß leben,* en em glevet mat gant u.b., bezañ mat gant u.b. ; *mit jemandem auf gespanntem Fuß stehen, mit jemandem auf gespanntem Fuß leben,* bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ tenn an darempredoù etre an-unan hag unan all, [emaint ganti lazh-da-lazh, emaint ganti sach-da-sach] ; *der Boden brannte ihm unter den Füßen, ihm brannte der Boden unter den Füßen,* klevout a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e blegenn da vezañ gwall arvarus ; *etwas mit Füßen treten,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb, mezhekaat udb, drougistimout udb, droukprizout udb ; *das Recht mit Füßen treten,* mac'hañ gwirioù an dud, mezhekaat gwirioù an dud ; *jeder miese Mensch wird uns mit Füßen treten,* mac'het e vimp gant kement loen fall a zen a zo tout ; *er wehrt sich mit Händen und Füßen dagegen,* en em zifenn a ra d'ar mud, distagañ a ra taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ a ra, ober a ra dispac'hioù, dispac'hañ a ra, en em vaniañ a ra, en em zifenn a ra a-holl-nerzh e gorf ; *die Sache hat weder Hand noch Fuß,* n'eus na

penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, n'eus na poell na dalc'h en dra-se, an dra-se n'eo na du na gwenn, penn diouzh penn eo an dra-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, ne vez penn diouzh lost en dra-se (Gregor) ; *ein Vorschlag, der wirklich Hand und Fuß hat,* ur c'hinnig poellet mat g., ur c'hinnig pouezet mat g., ur c'hinnig dalc'h ha poell gantañ g., ur c'hinnig soñjet a-zevri ennañ g., ur c'hinnig soñjet parfet ennañ g. ; *sich die Füße in den Leib stehen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ ; *mit einem Fuß schon im Grabe stehen, schon einen Fuß im Grab haben,* kaout un troad en ti bihan, bezañ o nezañ e neudenn ziwezhañ (o nezañ e sae, o nezañ e gevre), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ arouez plankenn gant an-unan, bezañ liv an douar war an-unan, bezañ war e varv, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ o vutunat e segalenn ziwezhañ, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr ; *er steht schon mit einem Fuß im Grab,* un troad en deus en ti bihan, ne zaleo ket da vervel ; *mit einem Fuß im Gefängnis stehen,* bezañ atav udb kamm en e gordenn, bezañ gwe (tro) en e gordenn, na vont nepred gant an eeun, na vont nepred eeun ganti, bout kerc'h e-mesk e segal ; [gwir] *auf freiem Fuß sein,* bezañ en e frankiz, bezañ lezet en e frankiz da c'hortoz ; *auf freien Fuß setzen,* lezel en e frankiz, lezel da vont ; P. *kalte Füße bekommen,* kregiñ an euzh en an-unan, sevel euzh gant an-unan, kregiñ un tamm mat a spont en an-unan, pakañ un tamm mat a spont, dont ur barr spont war an-unan, kregiñ un taol hiris en an-unan, sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, kemer spont, kemer from, dont aon d'an-unan, aoniñ, mont bihan e galon, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ deuet bec'h war an-unan, bezañ savet bec'h war an-unan, bezañ kouezet bec'h war an-unan, dont morc'hed d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ ; [kr-l] *was man nicht im Kopfe hat, das muss man in den Füßen haben,* d'ur penn skañv ez eo mat gouzout bale.

Fußabdruck g. (-s,-abdrücke) : louc'h troad g., roud troad g., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b.

Fußabkratzer g. (-s,-) / **Fußabstreicher** g. (-s,-) / **Fußabstreifer** g. (-s,-) : difanker g., barr-botoù g.

Fußabtreter g. (-s,-) : torch-treid g., torchenn b.

Fußangel b. (-,-n) : [lu] antell b., griped g., stign g., trap g., traped g., poull-strap g.

Fußbad n. (-s,-bäder) : kibellañ treid g., soubig treid g.

Fußball g. (-s,-bälle) : **1.** [sport] mell-droad b., football g., pellenn-droad b. ; *Fußball spielen,* c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ ; **2.** mell b.

Fußballen g. (-s,-) : **1.** [korf.] bosenn gig war sol an troad b., bosenn gig war plant an troad b. ; *an meinem linken Fußballen hat sich eine Schwiele gebildet,* ur borc'hellez a zo savet din war bosenn plant va zroad kleiz ; **2.** [loen.] golc'hedenn b.

Fußballer g. (-s,-) : [sport] footballer g., melldroader g., pellenndroader g., c'hoarier mell-droad g., paotr ar bolotenn g.

Fußballerin b. (-,-nen) : [sport] footballerez b., melldroaderez b., pellenndroaderez b., c'hoarierez vell-droad b.

Fußballfeld n. (-s,-er) : [sport] tachenn vell-droad b.

Fußballmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh football g., skipailh mell-droad g., laz mell-droad g., pare mell-droad b.

Fußballmeisterschaft b. (-,-en) : [sport] kampionad football g., kampionad mell-droad g.

Fußballplatz g. (-es,-plätze) : [sport] tachenn vell-droad b.

Fußballspiel n. (-s,-e) : [sport] abadenn football b., krogad mell-droad g., match mell-droad g. ; *ein Fußballspiel kommentieren,* displegañ ur match mell-droad.

Fußballspieler g. (-s,-) : [sport] footballer g., melldroader g., pellenndroader g., c'hoarier mell-droad g., paotr ar bolotenn g.

Fußballspielerin b. (-,-nen) : [sport] footballerez b., melldroaderez b., pellenndroaderez b., c'hoarierez vell-droad b.

Fußballtoto n./g. (-s) : loto sport g.

Fußbank b. (-,-bänke) : tous g., skabell b., pased b.

Fußbekleidung b. (-,-en) : botez b., arc'henad g.

Fußbeuge b. (-,-n) : [korf.] chouk-troad g., chouk an troad g., souk-troad g., souk an troad g.

Fußboden g. (-s,-böden) : leur b., leur-zi b., leur-di b., plañchod g., plañcheris g./b, plas g., sol g., solier b. ; *der Fußboden ist dreckig,* karasenn eo al leur-zi (al leur-di) ; *der Fußboden hat sich gesenkt,* deuet eo al leur-zi da bukañ ; *Fußboden aus Steinplatten,* leur vaen b. ; *gewürfelter Fußboden,* leurvarigelladur g.

Fußbodenbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad-leur g.

Fußbodenheizung b. (-,-en) : tommerezh dindan-leur g.

Fußbreit g. (-,-) : *keinen Fußbreit weichen,* na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ a-dreuz troad ; *keinen Fußbreit Land (Boden) abtreten,* na gilañ takad, na gilañ an disterañ dirak an enebourien, na ober dilez eus an disterañ tachennig douar, na leuskel an disterañ tachennig douar gant an enebourien, na gilañ a-dreuz troad, na leuskel treuz ur meudad douar gant u.b.

Fußbremse b. (-,-n) : [kirri-tan] starderez-troad b., stard-troad g., frouen troad g.

Fußbügel g. (-s,-) : [marc'h-houarn] kamblier g.

Fußdecke b. (-,-n) : **1.** pluñveg treid b. ; **2.** pallenn-leur g.

fußdick ag. : treuz un troatad dezhañ.

Fußeisen n. (-s,-) : **1.** [prizoniad] kefioù lies. ; **2.** [pej] antell b., griped g., stign g., trap g., traped g. ; **3.** [tekn.] krap g., krapon g., krapinell b.

Fussel b. (-,-n) / g. (-s,-/-n) : **1.** grognon str., pilpouz g., pouloud str. ; **2.** uloc'h str., stloagenn b.

fusselig ag. : **1.** grognonek, stoubennek, pouloudek ; *fusselige Socken,* loeroù stoubennek lies. ; **2.** *sich den Mund fusselig reden,* koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., disec'hañ e skevent o klask displegañ udb.

füßeln V.gw. (hat gefüßelt) : **1.** trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; **2.** [dre astenn.] P. *mit jemandem füßeln,* ober gwaskadennig vihan da droad u.b., chourañ gar u.b. gant e droad, ober chourig da c'har u.b. gant e droad, ober chouroù da c'har u.b. gant e droad.
fusseln V.gw. (hat gefusselt) : grognonañ, stoubenniñ, pilpouzañ, mont e pilpouz, kotoniñ.
fußen V.gw. (**auf** t-d-b) (hat gefußt) : bezañ diazezet [war].
Fußende n. (-s) : penn-traoñ ar gwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g., lost ar gwele g., traoñ ar gwele g.
Fußfall g. (-s,-fälle) : stou-glin g., pleg-glin g., stouadur g., pennlinad g. ; *einen Fußfall vor jemandem tun,* en em stlepel war an douar da dreid u.b., en em strinkañ d'an daoulin dirak u.b.
fußfällig ag. : war e zaoulin, war an daoulin, war e benndaoulin, war benn e zaoulin, war e bennoù-glin.
Fußfessel b. (-,-n) : [gwir] *elektronische Fußfessel,* potailh elektronek b., kef elektronek g.
Fußfesseln lies. : kefioù lies., hual g., heud g., nask g., ere g., liverioù lies., sparloù lies. ; *einem Tier Fußfesseln anlegen,* heudañ ul loen, hualañ ul loen, liveriñ ul loen, naskañ ul loen, pac'humiñ ul loen, pennariiñ ul loen, sparlañ ul loen, strobañ ul loen ; *die Kuh hat sich in ihre Fußfesseln verstrickt,* pennivinet eo ar vuoc'h ; *jemandem Fußfesseln anlegen,* chadennañ treid u.b., lakaat ar c'hefioù e treid u.b., potailhañ treid u.b. / lakaat an houarn bras e treid u.b. (Gregor).
Fußgänger g. (-s,-) : kerzher g., kerzhour g., baleer g., troadeg g., den-war-droad g.
Fußgängerbrücke b. (-,-n) : pont evit ar gerzhourien g., pont kerzhet g., treuzell b., treuzellenn b., treuzadenn b., pontenn b., tremenvan g.
Fußgängerin b. (-,-nen) : kerzherez b., kerzhourez b.
Fußgängerstreifen g. (-s,-) : [Bro-Suis] treuzenn gerzhourien b.
Fußgängerübergang g. (-s,-übergänge) : treuzenn gerzhourien b.
Fußgängerüberquerung b. (-,-en) **/ Fußgängerüberweg** g. (-s,-e) : treuzenn gerzhourien b., treuzenn dachet b.
Fußgängerweg g. (-s,-e) : hent-bale g.
Fußgängerzone b. (-,-n) : takad-bale g., karter-bale g., takad kerzhourien g.
Fußgelenk n. (-s,-e) : [korf.] chouk-troad g., chouk an troad g., souk-troad g., souk an troad g.
Fußgestell n. (-s,-e) : **1.** [tisav.] sichenn b., treustel b., mas g. ; **2.** [arrebeuri] skabell b., brich b., briched g.
Fußgewölbe n. (-s,-) : [korf.] bolz ar sol b., bolz troad b.
Fußhaken g. (-s,-) : [marc'h-houarn] stleug g., harz-troad g.
Fußhebel g. (-s,-) : [kirri-tan, nij.] troadikell b.
fußhoch ag. : un troatad uhelder dezhañ.
-füßig ag. : ...troadek ; *sechsfüßiger Vers,* gwerzenn c'hwec'htroadek b.
fußkalt ag. : yen e dreid.
Fußkissen n. (-s,-) : pouf g.
Fußklaviatur b. (-,-en) : [sonerezh] troadikeller ograou b.
Fußknecht g. (-s,-e) : **1.** mevel war droad g. ; **2.** [lu] troadeg g., soudard war droad g.
Fußknöchel g. (-s,-) : [korf.] ibil-troad g., ufern g. [*liester* ufernioù, daouufern], fer b., aval-troad g., tarval-troad g.
fußlahm ag. : nodet, pavgamm.
Fußleiste b. (-,-n) : rizenn-draoñ b.
Fußliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.
fusslig ag. : *sellit ouzh* **fusselig**.
Füßling g. (-s,-e) : troad-loer g., pavgen g.
fußlos ag. : **1.** distroad, didroad ; **2.** [loen.] didroad.
Fußmarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg b., kerzhadenn b., ergerzh g., ergerzhadenn b., ergerzhadeg b.
Fußmaß n. (-es,-e) : **1.** ment an troad b. ; **2.** muzul dre droadadoù g.
Fußmatte b. (-,-n) : torch-treid g., torchenn b.
Fußnote b. (-,-n) : evezhiadenn e traoñ ar bajenn b., notenn e traoñ ar bajenn b. ; *etwas mit Fußnoten erläutern,* notennaouiñ udb., notennañ udb.
Fußpartie b. (-,-n) : troiad war droad b., troiad kerzhet b., troiad vale b., baleadenn war droad b.
Fußpfad g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b.
Fußpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-draoñ b., sablezenn b.
Fußpflege b. (-) : ficherezh-treid g., troadaezouriezh b.
Fußpfleger g. (-s,-) : ficher-treid g., troadaezour g., kempenner treid g.
Fußpflegerin b. (-,-nen) : ficherez-treid b., troadaezourez b., kempennerez treid b.
Fußpilz g. (-es,-e) : [mezeg.] mikoz g.
Fußpuder g. (-s,-) : poultr evit an treid g.
Fußpunkt g. (-s,-e) : **1.** [stered.] enepbannwel g. ; **2.** [mat.] troad un eeunenn skouer g., troad ur skouerenn g., troad ur serzhenn g.
Fußraste b. (-,-n) **/ Fußraster** g. (-s,-) : [marc'h-tan] harpell-droad b., harp-troad g.
Fußregister n. (-s,-) : [sonerezh] trodikeller ograou g.
Fußreiniger g. (-s,-) : difanker g., barr-botoù g.
Fußreise b. (-,-n) : beaj war droad b.
Fußrücken g. (-s,-) : chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., souk an troad g., gouzoug-an-troad g., kiltroad g., kil an troad g.
Fußsack g. (-s,-säcke) : tommer treid g.
Fußschalter g. (-s,-) : troadikell b.
Fußschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] kontroll dre droadikelloù g.
Fußschemel g. (-s,-) : tous g., skabell b., brich b., briched g., pased b.
Fußschmerzen lies. : troadad g.
Fußschweiß g. (-es) : c'hwezenn dreid b.
Fußsohle b. (-,-n) : [korf.] sol an troad g., sol-troad g., solenn an troad b., plant an troad g., palv-troad g. ; *verhornte Fußsohlen,* solioù-treid karnet lies.
Fußsohlenwarze b. (-,-n) : [mezeg.] gwenaenn ouzh sol an troad b. ; *von Fußsohlenwarzen befallen sein,* kaout gwenaennoù en e dreid.
Fußsoldat g. (-en,-en) : [lu] troadeg g., soudard war droad g.
Fußspann g. (-s,-e) : chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., souk an troad g., gouzoug-an-troad g., kiltroad g., kil an troad g.

Fußspannschutz g. (-es,-e) : choukenn b., bourr g.
Fußspezialist g. (-en,-en) : podologour g., troadour g.
Fußspezialistin b. (-,-nen) : podologourez b., troadourez b.
Fußspitze b. (-,-n) : [korf.] bleñch an troad g., beg an troad g.
Fußsporn g. (-s,-sporen) : [loen., kilhog] ell g., kentr g. ; *mit kräftigen Fußsporen,* ellek.
Fußspur b. (-,-en) : louc'h troad g., roud troad g., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b., roudenn droad b., roudenn un troad b. ; *auf jemandes Fußspuren sein,* bezañ (mont, kerzhet) war seulioù u.b., dispenn roudoù u.b.
Fußstandbild n. (-s,-er) : delwenn war droad b.
Fußstapfen g. (-s,-) : **1.** louc'h troad g., roud troad g., roudenn droad b., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b. ; **2.** [dre skeud.] *in jemandes Fußstapfen treten,* mont (bale) war roudoù u.b., bale dre roudoù u.b., mont e roudoù u.b., heuliañ roudoù u.b., heuliañ u.b., bezañ (mont, kerzhet) war seulioù u.b., dispenn roudoù u.b., dispenn hent u.b. ; *in die Fußstapfen seines Vaters treten,* heuliañ roudoù e berc'henn, kerzhout war roudoù e dad (Gregor), bale war (dre) roudoù e dad, dispenn roudoù e dad, dispenn hent e dad, mont war heul e dad.
Fußsteg g. (-s,-e) : riblenn-hent b., riblenn-straed b., riblenn b.
Fußsteig g. (-s,-e) : **1.** gwenodenn b., gwenojenn b., ravent g., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b., rañved g. ; **2.** [dre heñvel.] riblenn-straed b., riblenn-hent b., riblenn b.
Fußstütze b. (-,-n) : **1.** [kirri-tan] harpell-droad b., harp-troad g. ; **2.** [mezeg.] **a)** soledenn ortopedek b., soledenn korfeeunadel b. ; **b)** ufernwisk g.
Fußteppich g. (-s,-e) : **1.** pallenn-leur g. ; **2.** torch-treid g.
Fußtritt g. (-s,-e) : taol troad g., taol botez g., botezad b., ruadenn b. ; *Fußtritte versetzen,* pavata, dic'hastañ taolioù botez, rual gant e dreid, distagañ taolioù treid ; *jemandem einen Fußtritt geben (versetzen),* plantañ un taol troad gant u.b. / distagañ un taol troad diouzh u.b. (Gregor), reiñ (distagañ, dic'hourdañ, disvantañ, diastenn) ur votezad d'u.b., disvantañ, diastenn) ur ruadenn d'u.b., difoeltrañ un taol botez gant u.b., diharpañ ur votezad gant u.b., distagañ un taol troad gant u.b., choukañ un taol troad d'u.b. ; *jemandem Fußtritte versetzen,* mont e dreid e korf u.b., kas taolioù botez d'u.b., reiñ botezadoù d'u.b., reiñ ul laz taolioù treid d'u.b., distagañ taolioù botez gant u.b., diharpañ botezadoù gant u.b., choukañ taolioù botez d'u.b., difoeltrañ botezadoù gant u.b., skeiñ taolioù botez gant u.b., findaoniñ botezadoù d'u.b., difoeltrañ taolioù botez gant u.b., tanfoeltrañ botezadoù gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ,) taolioù botez gant u.b., kouchañ botezadoù d'u.b., astenn taolioù botez d'u.b., plantañ taolioù botez gant u.b., dic'hourdañ botezadoù gant u.b., dic'hastañ taolioù botez gant u.b., diastenn botezadoù d'u.b. ; *jemandem einen Fußtritt in den Hintern verpassen, jemandem einen Fußtritt in den Arsch verpassen,* botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *ein heftiger Fußtritt,* ur c'hivioul a daol botez g. ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt ?* ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ?
Fußtruppen lies. : [lu] troadeien lies., soudarded war droad lies.
Fußvolk n. (-s) : [lu] troadeien lies., soudarded war droad lies.
Fußwärmer g. (-s,-) : tommerig g., glaouier g., pod-tommañ g., manac'h g.
Fußwaschung b. (-,-en) : [relij.] gwalc'h an treid g. (Gregor), gwalc'hidigezh an treid b.
Fußweg g. (-s,-e) : gwenodenn b., gwenojenn b., ravent g., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b., rañved g.
Fußwunde b. (-,-n) : [mezeg.] gloaz en troad g., gouli en troad g., gloazadenn en troad b., gloazadur en troad g. ; *von einem Schuh verursachte Fußwunde,* sabatur g./b.
Fußwurzel b. (-,-n) : [korf.] eskern ar chouk-troad lies., eskern ar souk lies.
Fußzeile b. (-,-n) : [moull., stlenn.] traoñ pajenn g., traoñ ar bajenn g., titl-red traoñ ar bajenn g.
futsch ag. : foeltret, er sac'h, sac'het da vat, torr, torret, lipet, graet e reuz gantañ ; *futsch ist futsch, hin ist hin,* debret eo koan, aet eo er sac'h da vat, sac'het eo da vat, foeltret eo da vat, echu an neizh kegin ; *der Motor ist futsch,* aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat ; *der Urlaub ist futsch,* aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù e kas, troet eo ar vakañsoù e kas, kouezhet eo ar vakañsoù e kas, troet eo ar vakansoù e gwelien, aet eo ar vakansoù er c'harzh.
Futter n. (-s) : **1.** boued-chatal g., boued-loened g., bouetaj g., papouilh g., pasturaj g., magadur g., magadurezh b. g., pask g., paskadur g., louzoù str. ; *Katzenfutter,* formaj kizhier g. ; *schlechtes Futter,* boued-chatal dinatur g., boued-chatal fall g. ; *Heu als Winterfutter,* foenn da c'hoañviñ ar chatal str. ; **2.** doubleür g. ; **3.** [prenestr, dor] stern g. ; **4.** gouin g., feur b. ; **5.** [tekn.] beg-stardañ g.
Futteral n. (-s,-e) : gouin g., feur b.
futterarm ag. : paour e peuriñ, nebeut a voued-chatal ennañ.
Futterbank b. (-,-bänke) : drailherez-kolo b., drailherez-plouz b.
Futterbau g. (-) : gounid boued-chatal g.
Futterbeutel g. (-s,-) : brid-kerc'h g., sac'h-min g. [*liester* seier-min].
Futter-Esparsette b. (-,-n) : [louza.] foenn-gall g., foenn-Spagn g., geot-gall str., geot gallek str.
Futtergras n. (-s,-gräser) : [labour-douar] boued-chatal g., boued-loened g., bouetaj g., pasturaj g., magadur g., peuriñ g., peurvan g.
Futterhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.
Futterklee g. (-s) : [louza.] melchon-glas str.
Futterholz n. (-s,-hölzer) : prenn gwiskañ g.
Futterkartoffel b. (-,-n) : [louza.] patatez-moc'h str.
Futterkohl g. (-s) : [louza.] kaol-saout str., kaol-stlej str., kaol-kutuilh str. ; *Futterkohlblätter pflücken,* gwelchañ, gwelchat.
Futterkrippe b. (-,-n) : **1.** prezeb g., laouer b., nev b., karnod g., karzell b., rastell b./g., klouedenn [*liester*

klouedennoù, klouedinier] b. ; *eine Futterkrippe voll Heu,* ur prezebad foenn g., ur rastellad foenn b. ; **2.** [dre skeud.] *ran an die Futterkrippe,* debromp 'ta, sachomp ganeomp ; *an der Futterkrippe sitzen,* bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern.

Futtermittel n. (-s,-) : boued-chatal g., boued-loened g., bouetaj g., pasturaj g., magadur g.

Futtermöhre b. (-,-n) : [louza.] karotez gwenn str.

futtern V.gw. (hat gefuttert) : P. trivial, brifañ, brifal, floupañ, floupat, plaouiañ, kordañ boued.
V.k.e. (hat gefuttert) : brifañ, floupañ, tagañ, kordañ.

füttern V.k.e. (hat gefüttert) : **1.** boueta, reiñ boued da, reiñ e voued da, paskañ, predañ, begadiñ, magañ, pasturiñ, kargañ, mezhur [anv-verb nemetken] ; *die Tiere füttern,* boueta al loened, reiñ o faskadur d'al loened, reiñ boued d'al loened, reiñ o boued d'al loened, kargañ al loened, mezhur al loened ; *das Vieh zu Mittag füttern,* merennañ ar chatal ; *das Vieh zu Abend füttern,* koaniañ ar chatal ; *das Vieh am Morgen füttern,* leinañ ar chatal ; *ein Tier an seinem Anbindeplatz im Stall füttern,* naskañ ul loen ; *mit Korn und Kleie füttern,* pilligata ; *das Vieh mit Trockenfutter füttern,* magañ ar chatal war boued sec'h ; *ein kleines Kind füttern,* paskañ ur bugel bihan, predañ ur bugel bihan, kargañ ur bugel bihan, koaniañ ur bugel bihan, merennañ ur bugel bihan, leinañ ur bugel bihan ; *ein kleines Kind mit Brei füttern,* paskañ yod d'ur bugel bihan ; *einen Kranken füttern,* leinañ ur c'hlañvour, paskañ ur c'hlañvour, merennañ ur c'hlañvour, leinañ ur c'hlañvour, koaniañ ur c'hlañvour ; *nicht mehr füttern,* divoueta ; **2.** [tekn.] gwiskañ ; **3.** doublañ ; *mit Watte füttern,* doublañ gant lanfas ; *mit Pelz füttern,* doublañ gant ur foulinenn, feurañ, doublañ gant meginerezh ; *ein gefütterter Mantel,* ur vantell vourellet b., ur vantell doublet b. ; *pelzgefütterter Mantel,* mantell feuret b., mantell feur b., mantell groc'hen b., mantell banek b., mantell doublet a veginerezh b., mantell doublet gant meginerezh b.

Füttern n. (-s) : **1.** bouetadur g., paskadur g., bouetadurezh b. ; *er denkt nur ans Füttern,* douget eo evit e gof, ober a ra un doue eus e gof, don eo e gof, ne harz ket ouzh e lontegezh, n'eo ket mestr d'e lontegezh, kleuz eo betek begoù e dreid ; **2.** doubladur g. ; **3.** [tekn.] gwiskadur g.

Futternapf g. (-s,-näpfe) : skudell b.

Futterneid g. (-s) : **1.** [loen.] avi ouzh boued ul loen all b. ; **2.** [dre skeud.] avi b., erez b., gourvenn g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., gwarizi b.

Futterpflanze b. (-,-n) : plant boued-chatal str., plant-chatal str., plant-bouetaj str., potaj str.

Futterraufe b. (-,-n) : rastell g./b. [*liester* restell, rastilli], prezeb g., karzell b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; *Heu aus der Futterraufe fressen,* debriñ foenn diouzh ar rastell ; *eine Futterraufe voll Heu,* ur prezebad foenn g., ur rastellad foenn b. ; *Heu auf die Futterraufe werfen,* lakaat foenn er rastell.

Futterrübe b. (-,-n) : [louza.] beterabez-kutuilh str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g. ; *weiße Futterrübe,* irvin str.

Futtersack g. (-s,-säcke) : [kezeg] brid-kerc'h g., sac'h-min g. [*liester* seier-min].

Futterspreu b. (-) : pell g.

Futterstoff g. (-s,-e) : danvez doublañ g., doublenn b.

Futtertrog g. (-s,-tröge) : prezeb g., laouer b., nev b., karnod g., komm g., of g., ofenn b.

Fütterung b. (-,-en) : **1.** bouetadur g., paskadur g., bouetadenn b., bouetadurezh b. ; **2.** doubleür g. ; **3.** gwiskad g.

Fütterungsreste lies. : [boued-chatal] ratouzoù lies.

Futterwagen g. (-s,-) : karr evit ar boued-chatal g.

Futterwicke b. (-,-n) : [louza.] pizel g., beñs g.

Futterwurzel b. (-,-n) : [louza.] brouskon str. ; *Steckrüben sind die besten Futterwurzeln,* ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.

Futterzeug n. (-s) : [gwiad.] danvez doublañ g.

Futur n. (-s,-e) [yezh.] amzer-da-zont g., dazont g. ; *einfaches Futur,* amzer-da-zont eeun g. ; *Futur II, vollendetes Futur,* amzer-da-zont kent g.

futurisch ag. : [yezh.] ... an amzer-da-zont, ... an dazont.

Futurist g. (-en,-en) : [arz] dazontour g., dazontelour g., futurour g.

futuristisch ag. : **1.** [arz] dazontelour, dazontour, futurour ; **2.** erveziadour, dervantel ; *futuristischer Roman,* romant faltazi erveziadour g., romant dervantel g.

Futurismus g. (-) : [arz] futurouriezh b., dazontelouriezh b., dazontouriezh b.

Futuristik b. (-) : erveziadouriezh b., dervantouriezh b.

Futurologe g. (-n,-n) : erveziadour g., dervantour g.

Futurologie b. (-) : erveziadouriezh b., dervantouriezh b.

Futurologin b. (-,-nen) : erveziadourez b., dervantourez b.

Futurum g. (-s,-a) : [yezh.] amzer-da-zont g., dazont g. ; *einfaches Futurum,* amzer-da-zont eeun g. ; *Futurum II, vollendetes Futurum,* amzer-da-zont kent g.

Fw b. (-,-s) : [nij., lu, istor] Focke-Wulf g ; *Fw-190,* Fw 190 g., P. beg-melen g. [*diwar liv o frioù e Breizh e-pad an eil brezel-bed*].

G

G, g n. (-,-) : *großes G,* G bras g., pennlizherenn G b. ; *kleines g,* g munut g. ; *g* [*berradur evit* **Gramm**], g [gramm] ; *G,* [sonerezh] sol g.

Gabardine g. (-s) / b. (-) : [gwiad.] dandrouin g., gabardin g.

Gabe b. (-,-n) : **1.** ro g., roadenn b., road g., prof g., profadenn b., donezon g./b., kinnigadenn b., kinnig g. ; *milde Gabe,* aluzen b., aluzon b., karitez b. ; *jemanden um eine milde Gabe bitten,* goulenn un aluzenig digant u.b. ; *zu Weihnachten werden die Kinder mit Gaben beschenkt,* da Nedeleg e vez roet profoù d'ar vugale ; *jemandem eine Gabe überreichen,* reiñ e ro d'u.b. ; *Opfergabe,* donezon g., prof g., profadenn b., aberzh g., road g., roadenn b., ro g., lidkinnig g., lidroad g., gouestladur g., kinnigidigezh b., kinnigadur g., profadur g. ; **2.** donezonoù lies., donezon g./b., stek g., chemet g., galloudoù dispar lies., galloudezhioù dispar lies. ; *Rednergabe,* donezonoù evel prezegenner lies. ; *Gabe der Prophetie,* donezon an diouganoù g./b.

gäbe [*doare sujañ II ar verb* geben] : *das ist gang und gäbe,* ar c'hiz eo ! boas e vezer d'ober e-giz-se, ur boaz boutin eo ; *so etwas ist nicht gang und gäbe,* ken just eo an dra-se ha fri ar c'hazh, ne vez ket kavet kement-se war ar raden.

Gabel b. (-,-n) : **1.** fourchetez b. ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch anstechen, mit der Gabel ein Stück Fleisch aufspießen,* pikañ un tamm kig gant e fourchetez ; **2.** forc'h b., gwiziv b. ; *eine Gabel mit fünf Zinken, eine fünfzinkige Gabel,* ur forc'h pemp biz g., ur forc'h a bemp biz g., ur forc'h pempbizek b. ; *zweizinkige Gabel,* gaolod g., gwif b., forc'h daouvizek b. ; *langstielige Gabel,* gavelod b., forc'h hir b. ; *jemanden mit der Gabel traktieren,* forc'hañ u.b. ; *mit der Gabel arbeiten, mit einer Gabel hantieren,*forc'hata ; *Heu mit der Gabel aufnehmen,* gwintañ forc'hadoù foenn, gwintañ krogadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-grogadoù, forc'hañ foenn ; *kleine Astgabel [wird bei der Beseitigung des Gestrüpps mit einer Sichel als Hilfswerkzeug benutzt],* fichell b. forc'hell b. ; *kleine Astgabel zum Sicheln der Heidegewächse,* fichell lann b. ; **3.** [louza.] gaol b., skalf g., kavaz g., fourch g. ; *Astgabel,* skalf ar wezenn g. ; **4.** [dre heñvel., kirri] brec'h-karr b., gwalenn-garr b., kleur g., limon g. ; **5.** [louza.] biz g., drailh g. ; **6.** [marc'h-houarn] forc'h b.

Gabelachse b. (-,-n) : ahel forc'hek (skalfek, gaolek) g.

Gabelast g. (es,-äste) : brank skalfek g., skourr forc'hek g., skourr fourchek g., brank fourchellek g., gaol b.

Gabelbaum g. (-s,-bäume) : [plankenn-dre-lien] gwerzhid b.

Gabelbildung b. (-,-en) : [lu] tennadeg tro-dro d'ar pal b., tennoù reizhañ lies.

Gabelbissen g. (-s,-) : [kegin.] harinked en hili brout lies.

Gabelbock g. (-s,-böcke) : antilopenn b. [*liester* antiloped].

Gabeldeichsel b. (-,-n) : leur g., brec'h-karr b., brec'henn b., loc'henn b., gwalenn-garr b., limon g., kleur g.

gabelförmig ag. : forc'hek, skalfek, forc'hellek, fouchek, fourchellek, gaolek, e doare ur forc'h, e doare ferc'hier, a-zoare gant ur forc'h, a-zoare gant ar ferc'hier, a-seurt gant ur forc'h, a-seurt gant ar ferc'hier ; *gabelförmiger Gegenstand,* forc'hell b.

Gabelfrühstück n. (-s,-e) : adlein fonnus b., adlein fetis b.

Gabelhäkelei b. (-,-en) : krochediñ g.

Gabelhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujarig b.

gabelig ag. : skalfek, forc'hek, forc'hellek, fourchek, fourchellek, gaolek.

gabeln V.k.e. (hat gegabelt) : dougen gant ur forc'h, forc'hañ, kemer gant ur fourchetez ; *Stroh gabeln,* gwintañ krogadoù foenn, dibradañ forc'hadoù plouz, gwintañ kolo a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ kolo a-grogadoù, forc'hañ plouz.

V.k.d (hat gegabelt) : P. *nach etwas gabeln,* klask pakañ udb, klask tizhout udb.

V.em. **sich gabeln** (hat sich (t-rt) gegabelt) : gaoliñ, gaolañ, brankañ, mont a-c'haoliad, forc'hañ, fourchiñ, skalfañ ; *gegabelt,* skalfek, forc'hek, forc'hellek, fourchek, fourchellek, gaolek.

Gabeln n. (-s) : forc'hadur g., gaoliadur g., skalfañ g.

Gabelpferd n. (-s,-e) : marc'h-limon g., marc'h-leur g., marc'h-tirleur g., marc'h-kleur g., limoner g.

Gabelschlüssel g. (-s,-) **/ Gabelschraubenschlüssel** g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez forc'hek g., alc'hwez plat g.

Gabelschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** [balafenn] lost forc'hellek g. [*Cerura vinula*]. ; **2.** [labous] kolibri glas g.

Gabelschwanzseekuh b. (-,-kühe) : [loen.] morvuoc'h b., dugong g.

Gabelstapler g. (-s,-) : karrigenn gorre-gouziz b.

Gabeltang g. (-s) : [louza.] lost-louarn g.

Gabelung b. (-,-en) : **1.** gaol b., kavaz g., skalf g., fourch g. ; *er sitzt an der Gabelung des Baumes,* emañ a-c'haoliad war kavaz ar wezenn ; **2.** forc'h-hent b., fourch-hent g., kroashent g.

Gabelvoll b. (-,-) : **1.** forc'had b. ; **2.** fourchetezad b.

Gabelwagen g. (-s,-) : karr gant limonoù g.

Gabelweihe b. (-,-n) : [loen] barged ruz g.

Gabelzacke b. (-,-n) **/ Gabelzinke** b. (-,-n) : biz g. [*liester* bizied], **a)** biz forc'h g., **b)** biz fourchetez g.

Gabelzweigtang g. (-s) : [louza.] skant str.

Gabentisch g. (-es,-e) : **1.** taol leun a brofoù b. ; **2.** taol ar profoù b.

Gabriel g. : Gabriel g. ; *der Erzengel Gabriel,* an arc'hael Gabriel g.

Gabun-Mahagoni n. (-s) : **1.** [louza.] gwez-okoume str. ; **2.** [prenn] okoume g.

Gackerei b. (-) : kaketerezh g., kaket g., klocherezh g., grakerezh g., gragennerezh g.
gackern / gackeln / gacksen V.gw. (hat gegackert / hat gegackelt / hat gegackst) : **1.** klochañ, klochal, klokal, grakal, gragennat, ragachat, godal, kaketal, raklat.
2. [dre skeud.] parlikanat, latennat, kaketal, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flepañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù, komz dilokez, komz jore-dijore, chaokat, pilprennat, raklat.
Gackern n. (-s) : kaketerezh g., klocherezh g., grakerezh g., gragennerezh g., kaket g.
Gaden g. (-s,-) : **1.** [kozh] kambrig b. ; **2.** *Lichtgaden,* steudad prenester en un iliz veur b.
Gadden g. (-s,-) : [loen.] marlank g., merlank g., morlouan g., gwenneg g., gwennig g.
Gadiden lies. : [loen.] gadideged lies.
Gadolinium n. (-s) : [kimiezh] gadoliniom g.
Gaeltacht b. (-,Gaeltachtaí) : gouezelegva g., gouezelva g.
Gaff n. (-s,-s) : [merdead.] pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., krogell b., pech g. ; *mit dem Gaff festhaken,* sparrañ, goafañ.
Gaffel b. (-,-n) : **1.** korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g. ; **2.** [merdead.] delez ar ouel-gorn b.
Gaffelschoner g. (-s,-) : [merdead.] goueletenn b. [*liester* goueletinier].
Gaffelsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel-gorn b.
gaffen V.gw. (hat gegafft) : genaouegiñ, genaouata, dic'henaouiñ, genaouiñ, klapeziñ, klapezenniñ, sellet ouzh ar c'helienn o nijal, ober e veg leue, tariellat, bargediñ, chom da zigeriñ e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *nach jemandem gaffen,* lugerniñ ouzh u.b., dislugerniñ ouzh u.b., luchañ ouzh u.b., lugnañ u.b., krakañ u.b., reiñ taolioù lagad kazh d'u.b.
Gaffer g. (-s,-) : genaoueg g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., klapez g., tarieller g., bargeder g., buredenneg g., beg gleb g., beg bav g.
Gafferin b. (-,-nen) : bargedenn b.
Gafferei b. (-) : klapezerezh g., bargederezh g.
Gaffhaken g. (-s,-) : [merdead.] **1.** pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., krogell b. ; **2.** fourch ar bidev g.
Gag g. (-s,-s) : fars g., bourd g., farsadenn b., tro farsus b., taolad spered fentus g., degouezh farsus g., plegenn fentus b.
gaga ag. : kripon, pampes, impopo, luo.
Gagat g. (-s,-e) **/ Gagatkohle** b. (-,-n) : maen-jed g., jed g.
Gage b. (-,-n) : **1.** gopr g., koumanant g. ; **2.** [gwir] kred g., gouestl g.
Gagelstrauchgewächs n. (-es,-e) : [louza.] red g.
gähnen V.gw. (hat gegähnt) : **1.** disleviñ-gen, bazailhat, dijavediñ, dic'henaouiñ, dic'henaouegiñ, genaouiñ, genaouegiñ, P. lonkañ avel ; *er gähnt vor Langeweile,* bazailhat (disleviñ-gen) a ra gant an enoe ; **2.** bezañ digor-frank, bezañ digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; *tief gähnt der Abgrund vor ihnen,* digor-frank eo an islonk dirazo, an islonk en em ziskouez digor-frank dezho.
Gähnen n. (-s) : bazailhadennoù lies., bazailherezh g., bazailhadeg b., dic'henaouegiñ g.
gähnend ag. : digor-frank, digor-ledan, digor-bras, digor frank-kaer.
Gähnlaut g. (-s,-e) : [yezh.] stoksonenn b.
GAL b. (-) : [*berradur evit* **Grün-Alternative Liste**] listenn ekologour dazeilat b.
Gala b. (-,-s) : **1.** gala g. ; **2.** [dre astenn.] ficherezh g., dilhad cheuc'h g./lies. ; *sich in Gala werfen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em c'hreiañ brav, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ ; *in Gala sein,* bezañ gwisket brav, bezañ gwisket kran, bezañ gwisket mistr ha mibin, bezañ en e gaerañ, bezañ en e granañ, bezañ stipet ha lipet, bezañ gwisket-klok, bezañ gwisket en e gaer, bezañ en e vrav, bezañ en e faro, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ en aotrou, bezañ gwisket gant e zilhad bravañ, bezañ gwisket-faro, bezañ greiet, bezañ fichet-kaer.
Galaanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad gala g./lies., dilhad gouel g./lies.
Galadiner n. (-s,-s) : banvez gala g.
Galaempfang g. (-s,-empfänge) : nozad c'hala b., nozvezh c'hala b.
galaktisch ag. : **1.** galaksiel, galaksiek ; **2.** [dre skeud.] bras-spontus, bras kenañ-kenañ.
Galaktometer g. (-s,-) : laezhventer g., galaktometr g.
Galaktose b. (-,-n) : galaktoz g.
Galan g. (-s,-e) : galant g., servicher g., floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], floc'h ur plac'h yaouank g., lesaour g., oriad g., orgeder g., frelle g., kañfard g.
Galander g. (-s,-) : [loen.] kogenneg-kuch g.
galant ag. : sev, seven, kourtes, galant, gwiliour, friant ; *galantes Abenteuer,* amourousted b., karantezig b. ; *ein galantes Abenteuer haben,* friandellat ; *auf galante Abenteuer aus sein,* redek ar c'hwitell.
Galanterie b. (-,-n) : sevended b., sevender g., galanterezh g., galantiz b.
Galanteriearbeit b. (-,-en) : bravigerezh g., marokinerezh g.
Galanteriewaren lies. : marc'hadourezh cheuc'h b., marc'hadourezh faltazi b., traezoù bravigerezh lies., traezoù marokinerezh lies.
Galatea b. : [mojenn.] Galatea b.
Galater g. (-s,-) : Galat g.
Galatien n. (-s) : Galatia b.
Galatisch n. : galateg g.
Galauniform b. (-,-en) : [lu] gwiskamant kran g., gwiskamant cheuc'h g.
Galavorstellung b. (-,-en) : abadenn c'hala b.
Galaxie b. (-,-n) : [stered.] galaksi g., stergoumoulenn b.
Galaxis b. (-) : [stered.] *die Galaxis,* ar galaksi b., hor galaksi g., Hent-Sant-Jakez g., Hent-Sant-Jalm g., Bali-Sant-Jakez b., Hent-Gwenn an neñv g., Bali Sant-Pêr b., ar Vali Wenn b., Karront-Sant-Jakez b., Karront Ahez b., stergoumoulenn Hent-Sant-Jakez b.
Gäle g. (-n,-n) : Gouezel g.
Galeasse b. (-,-n) : [merdead.] galeasenn b.
Galeere b. (-,-n) : gale g. ; *er wurde auf die Galeere geschickt,* kondaonet e voe d'ar galeoù.
Galeerenanker g. (-s,-e) : [merdead.] krapinell b., eor gale g.
Galeerenarbeit b. (-,-en) : [gwir] galeoù lies., labour forset g. ; *zur Galeerenarbeit verurteilt,* kondaonet d'ar galeoù.
Galeerensklave g. (-n,-n) : galeour g., forsal g.

Galeerenstrafe b. (-,-n) : galeoù lies., labour forset g. ; *er wurde zu einer Galeerenstrafe verurteilt,* kondaonet e voe d'ar galeoù.
Galeerensträfling g. (-s,-e) : galeour g., forsal g.
Galeerenvogt [istor] gward-galeoù g.
Galenit g. (-s) : galen g.
Galeone b. (-,-n) : [istor, merdead.] galion g., gale bras g.
Galeote b. (-,-n) : [istor, merdead.] goueletenn hollandat b., gale skañv g., galeig g.
Galerie b. (-,-n) : **1.** [mengleuz] garidenn b., riboul g., toullenn b. ; **2.** [tisav.] garidell b., garidoù lies., hent-tro g., pondalez-tro g. ; **3.** taolennaoueg b., dastumad taolennoù g., poltredaoueg b. ; **4.** [stal] stal-taolennoù b. ; **5.** diskouezva g., ti-skeudennoù g., palier g. ; **6.** [c'hoariva] pondalez g. ; *die oberste Galerie,* P. ar solier g., ar gludeg b. ; [dre skeud.] *für die Galerie spielen,* ober tron, kankalat, poufal, ober e babor, ober e gañfard, bamañ an dud, fougeal, debriñ mel, c'hoari e vombarder, teilat dirak an dud, bezañ ur bern tron gant an-unan.
Galeriegrab n. (-s,-gräber) : alez toet b., P. hent-kornandoned g., hent-korriganed g.
Galeriewald g. (-es,-wälder) : [louza.] koadeg ledstêr b.
Galerist g. (-en,-en) : marc'hadour taolennoù g., palierour g.
Galgant g. (-s,-e) : [louza.] galanga str., jinjebr Indez g.
Galgen g. (-s,-) : kroug b., mein ar justisoù lies., krouglec'h g., krougprenn g., post-kroug g., piler-kroug g. ; *an den Galgen kommen,* bezañ kaset d'ar groug, mont d'ar groug, P. kaout ur gravatenn ganab, mont da gaout e gravatenn ganab ; *jemanden an den Galgen bringen,* kas (kondaoniñ, barn) u.b. d'ar groug ; *zum Tode am Galgen verurteilt werden,* bezañ barnet d'ar groug ; *zum Tode am Galgen Verurteilte(r),* krougadenn b., krougenn b. ; *er ist reif für den Galgen,* boued ar groug a zo anezhañ, boued ar gordenn a zo anezhañ, lañs ar groug a zo anezhañ, ramagnant ar groug a zo anezhañ, rest ar groug a zo anezhañ, liv ar groug a zo warnañ, liv ar chadenn a zo warnañ, dellezout a ra ar moug hag ar groug, hennezh a zo mat d'ar groug ; *einen Gehängten vom Galgen abnehmen,* digrougañ u.b. ; *solche Vergehen führen zum Galgen,* ober seurt traoù a gundu d'ar groug.
Galgenfrist b. (-) : goursez-dle diwezhañ-holl g.
Galgengesicht n. (-s,-er) : dremm rust ha ganas b., penn truant g., penn dogez g., tres kroug g. ; *er hat ein Galgengesicht,* liv ar groug a zo warnañ, liv ar chadenn a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur vizaj a zo outañ evel bizaj un torfedour, hennezh en deus ur penn dogez.
Galgenhumor g. (-s) : mousfent skrijus g., mousfent du g.
Galgenmännlein n. (-s,-) : [louza.] mandragon b.
galgenmäßig ag. : … ar groug, hag a sell ouzh ar groug.
Galgenschelm g. (-s,-e) : [dre skeud] boued ar groug g., boued ar gordenn g., lañs ar groug g., lañs ar gordenn g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., tres ar groug g., tamm ar gordenn g., paotr mat d'ar groug g., higolenn b., krougadenn b., krougenn b., ravailhon g., penn dogez g., gwidal g.
Galgenstrick g. (-s,-e) : **1.** las-kroug g., las ar groug g., gwedenn b. [*liester* gwedinier], krouglas g., tagell-groug b., kordenn-groug b., P. kravatenn ganab b., las kanab g. ; **2.** [dre skeud.] boued ar groug g., boued ar gordenn g., lañs ar gordenn g., lañs ar groug g., liv ar groug g., liv ar chadenn g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., tres ar groug g., tamm ar gordenn g., paotr mat d'ar groug g., higolenn b., krougadenn b., krougenn b., ravailhon g., penn dogez g., gwidal g.
Galgenvogel g. (-s,-vögel) : **1.** loen brein g., labous gagnaouaer g., bran b. ; **2.** [dre skeud.] boued ar groug g., boued ar gordenn g., lañs ar groug g., lañs ar gordenn g., liv ar groug g., liv ar chadenn g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., tres ar groug g., tamm ar gordenn g., paotr mat d'ar groug g., higolenn b., krougadenn b., krougenn b., ravailhon g., penn dogez g. ; *er hat ein Galgenvogelgesicht,* liv ar groug a zo warnañ, liv ar chadenn a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur vizaj a zo outañ evel bizaj un torfedour, hennezh en deus ur penn dogez.
Galicien n. (-s) : Galiza b., Kalaikia b.
Galicier g. (-s,-) : Galizad g., Kalaikad g.
galicisch ag. : galizat, kalaikat, [yezh.] galizek, kalaikek.
Galiläa n. (-s) : **1.** Galilea b. ; **2.** [tisav. ilizoù] *die Galiläa b. (-),* ar jabarleg g., ar raknev b.
Galiläer g. (-s,-) : Galilead g.
galiläisch ag. : galileat, … Galilea.
Galilei g. : Galileo g., Galileo Galilei g.
galileisch ag. : [skiantoù] galilean ; *die galileischen Monde,* al loarennoù galilean lies.
Galimathias g./n. (-) : prezegenn hir ha luziet b., pennad-skrid hir ha luziet g., chaok g., stlabez-prezeg g., P. galleg Matiaz g.
Galion n. (-s,-s) : [merdead.] diaraog al lestr g., staon b., penn-araok g., frigalion g.
Galionsfigur b. (-,-en) : [merdead.] delwenn penn-araok ur vag b., skeudenn staon b.
gälisch ag. : [yezh.] gouezelek, e gouezeleg, a sell ouzh ar gouezeleg, gouezeleger ; *schottisch-gälische Sprache,* skoseg g., gouezeleg Bro-Skos g.
Gälisch n. : [yezh.] gouezeleg g.
Gälischsprechende(r) ag.k. g./b. : gouezeleger g., gouezelegerez b., Gouezel g., Gouezelez b.
Galizien n. (-s) : Galitsia b., Galikia b.
Galizier g. (-s,-) : Galitsiad g., Galikiad g.
galizisch ag. : galitziat, galikiat.
Gallapfel g. (-s,-äpfel) : galez b., aval-derv g., aval-tann g., korn-derv g., boul-derv b., kraoñ-liv str.
Galle b. (-,-n) : **1.** bestl b., dour-moan g., apotum g. ; *bitter wie Galle,* c'hwerv evel bestl, c'hwerv evel ar vestl, c'hwerv-bestl, c'hwerv-put, trenk-put ; **2.** [dre skeud.] *die Galle läuft mir über,* sevel a ra ar c'hrug din, droug a sav ennon, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon ; *er lässt seine Galle an etwas (t-d-b) aus,* diskargañ (dileuskel, terriñ) a ra e gounnar war udb. ; *Gift und Galle speien,* binimañ, diskargañ e vinim, diskargañ e imor, skeiñ tan ha moged, kalkennañ, mallozhiñ ken na spont ar brini, diskargañ (dileuskel) e gounnar, teuler e vinim.
Galleiche b. (-,-n) : derv-Lusitania str. [*Quercus lusitanica*].
gallenbitter ag. : c'hwerv evel bestl, c'hwerv evel ar vestl, c'hwerv-bestl, c'hwerv-put, trenk-put.
Gallenblase b. (-,-n) : kellenn vestl b., sac'h ar vestl g., sac'h bestl g., godell-vestl b.
Gallenblasenentzündung b. (-,-en) : kolekistit g., anaez foel sac'h ar vestl g.
Gallengang g. (-s,-gänge) : san vestl b.
Gallengrieß g. (-es) : mein-grevell bestlel lies., grouan bestlel str.

Gallenkolik b. (-,-en) : gwentl an avu g.
Gallenleiden n. (-s) : anaez foel sac'h ar vestl g.
Gallenstein g. (-s,-e) : maen-gravell bestlel g., gravell bestlel g., grouan bestlel str., grouanenn vestlel b. ; *Entfernung der Gallensteine mit Hautschnitt,* tailh g. ; *jemandes Gallensteine durch konventionelle Chirurgie entfernen,* ober an tailh d'u.b. ; *Gallensteine sind Konkremente,* kaledadoù maenek a zo eus ar grouan a furm e sac'h ar vestl pe er san vestl.
Gallensteinkolik b. (-,-en) : gwentl an avu g.
Gallensteinleiden n. (-) : droug ar maen g.
Gallensucht b. (-) : terzhienn-velen b., terzhienn janus b.
gallensüchtig ag. : **1.** ... bestl, bestlek, bestlus ; **2.** [dre skeud.] bestlus, trenk, flemmus, binimus, araous, ginus, ginet, kintus, diaes, kivioul, tagnous, ourz, put, gin, rekin, hek, pik.
Gallert n. (-s,-e) : **/ Gallerte** b. (-,-en) : **1.** [kegin.] kaot-askorn g., kaotenn-askorn b., kaotenn-besked b. ; **2.** [kimiezh] gelatin g. ; **3.** [korf.] bouedenn b.
gallertartig ag. : heñvel ouzh kaot-askorn, e doare ar c'haot-askorn, a-zoare gant ar c'haot-askorn, a-seurt gant ar c'haot-askorn, lec'hidennet, gelatinek.
Gallertsäure b. (-) : trenkenn bektek b.
Gallien n. (-s) : [istor] Galia ; *der Präfekt Galliens,* prefed Galia g.
Gallier g. (-s,-) : Galian g.
gallig ag. : **1.** ... bestl, bestlek, bestlel, bestlus ; **2.** [dre skeud.] bestlus, trenk, flemmus, binimus, araous, ginus, gin, ginet, rekin, kintus, diaes, kivioul, tagnous, ourz, put, hek, pik ; *gallig werden,* ober bil, ober biloù.
Gallikaner g. (-s,-) : [relij.] gallikan g.
gallikanisch ag. : [relij.] gall (Gregor.), gallikan.
Gallikanismus g. (-) : [relij.] gallikanegezh b., gallikanouriezh b.
Gallion n. (-s,-s) : s.o. **Galion**.
Gallisch n. : [yezh.] galianeg g.
gallisch ag. : **1.** galian, [yezh] galianek ; **2.** gall ; *der gallische Hahn,* ar c'hog gall g., ar c'hilhog galian g., kilhog ar C'halianed g.
gallisieren v.k.e. (hat gallisiert) : [polit.] gallekaat.
Gallium n. (-s) : [kimiezh] galliom g.
Galliumselenit n. (-s,-e) : [kimiezh] selenidenn c'halliom b.
Gallizismus g. (-, Gallizismen) : gallegadur g., [disprizus] gallegaj g.
Gallo n. (-/-s) : [yezh.] gallaoueg g. ; *ein Artikel auf Gallo,* ur pennad e gallaoueg g., ur pennad gallaouek g. ; *die Anerkennung des Gallo,* anzavadur ar gallaoueg g.
Gallomanie b. (-) : [gwashaus] gallvaniezh b., gallvania b., brizhgallegouriezh b.
Gallone b. (-,-n) : gallon g., gallonad g.
Galloromanen lies. : Galianromaned lies.
Gallorömisch n. : [yezh.] galianromaneg g.
gallorömisch ag. : galianroman, galian-ha-roman ; [yezh.] galianromanek.
Gallussäure b. (-) : trenkenn c'halezek b., trenkenn an aval-derv b., trenkenn an aval-tann b.
Gallwespe b. (-,-n) : [loen] c'hwibu avaloù-derv str., c'hwibu avaloù-tann str.
Galmei g. (-s) : kalamin g., huzilad g.
Galoche [sport] kaloj g., kalochenn b., korn g./b., galoch b., pilpot g. ; *Galoche spielen,* c'hoari galoch, c'hoari ar c'haloch, c'hoari ar c'horn ; *der kleine Holzzylinder beim Galoche-Spiel,* ar c'haloch b.
Galoche-Wurfscheibe b. (-,-n) : pezh galoch g.
Galon g. (-s,-s) : **/ Galone** b. (-,-n) : galoñs g., P. peñsel g.
Galopp g. (-s,-e) : **1.** galoup b., pevarlamm g., daoulamm g., pevarzroad g. ; *Galopp reiten,* mont d'ar c'haloup, mont d'an daoulamm, mont d'ar pevar zroad, galoupat, daoulammat, pevarlammat ; *im Galopp,* d'ar c'haloup, d'an tizh bras, en ur bostañ ; *im kurzen Galopp, im langsamen Galopp,* d'ar c'haloupig ; *im gestreckten Galopp, in gestrecktem Galopp, in vollem Galopp,* d'ar c'haloup ruz, d'an daoulamm-ruz, d'an daoulamm mut, d'ar pimperlamm, d'ar pevarlamm, d'ar pevarlamm-ruz, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h ; *voll Galopp !* lêr dezhi ! kentroù ! ; *in gestrecktem Galopp vorbeirasen,* tremen d'ar pevarlamm-ruz ; **2.** [dre skeud.] *er ist im Galopp durch die Kinderstube geritten,* dibalamour eo, savet dibalamour eo bet, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, kivioul (kintus, diaes) eo, tagnous eo, hennezh a zo ourz, goeñvet eo, ur rasker-melchon a zo anezhañ, hegarat eo evel ur bod linad, rust eo evel ur bod-spern, gouerus eo, grignous eo, hek eo e c'henoù, dic'hras eo, rok eo e zoare, rust eo e zoare, un den reut eo, un den diaes ober gantañ eo hennezh, diaes eo c'hoari gantañ, un teod lous a zen eo, lous eo e c'henoù, ur genoù lous a zen a zo anezhañ, atav e vez o kaozeal gast, hennezh a zo boull e grouer, hennezh a zo re libr en e gomzoù, hennezh a zo libr ha lous en e gomzoù, atav e vez o lardañ e gomzoù gant gerioù gros, lourt eo e barlant, ur penn kegin a zo anezhañ ; *etwas im Galopp erledigen,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb a-flav, ober udb diwar sav.
Galoppade b. (-,-n) : galoup b., galoupadenn b., galoupadeg b., redadenn b., redadeg b.
Galopper g. (-s,-) : galouper g.
galoppieren V.gw. (hat galoppiert / ist galoppiert) : **1.** mont d'ar c'haloup, mont d'an daoulamm, mont d'ar pevarlamm, mont d'ar pevar zroad, galoupat, pevarlammat, daoulammat, postañ ; *mit verhängten Zügeln galoppieren,* kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; **2.** [mezeg.] *galoppierende Schwindsucht,* droug-skevent prim e emdroadur g.
Galoppieren n. (-s) : galoup b., galoupadenn b., daoulamm g., galoupadeg b.
Galosche b. (-,-n) : **1.** sokenn b. [*liester* sokoù], galochenn b., galoch b., botez lêrgoad b. ; *ein Paar Galoschen,* ur galochoù g., ur botoù lêrgoad g. ; **2.** kozhvotez b., logenn b. ; *ausgetretene Galoschen,* botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies.
galvanisch ag. : galvaniek ; *galvanischer Strom,* red galvaniek g.
Galvaniseur g. (-s,-e) : galvanieger g.
galvanisieren V.k.e. (hat galvanisiert) : **1.** [fizik] galvaniegañ.
2. [tekn.] zinkañ.
3. [dre skeud.] entanañ, birvilhañ, nerzhekaat, taeriñ war.
Galvanisierung b. (-,-en) : galvaniegañ g., zinkadur g., zinkañ g.
Galvano n. (-s,-s) : [moull.] kliched g.
Galvanometer n. (-s,-) : galvanometr g.

Galvanoplastik b. (-) : elektrogwiskadur g., galvanoplastiezh b.
galvanoplastisch ag. : galvanoplastikel, … galvanoplastiezh.
Gamander g. (-s,-) : [louza.] betonig b., louzaouenn-an-derzhienn b.
Gamasche b. (-,-n) : **1.** bodre g., bodreenn b. [*liester* bodreoù], garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù lies., triketoù lies., chaoch g., gamachenn b. [*liester* gamachoù], gweltrenn b. [*liester* gweltroù], gweltrezenn b. [*liester* gweltrezoù] ; *ein Paar Gamaschen,* ur bodreoù g., ur gamachoù g., ur re c'hamachoù g., ur gweltroù g. ; *er hatte Gamaschen an,* ur bodreoù a gloze e zaou gof-gar ; *das Pferd hat rote Gamaschen an,* ur gweltroù ruz a zo gant ar jav ; **2.** *vor etwas (t-d-b) Gamaschen haben,* kaout aon rak (ouzh, a-raok, dirak) udb, kaout nec'h rak udb, foerañ dirak udb, doujañ udb.
Gamaschendienst g. (-es,-e) : [goapaus] emzalc'h ur pichod g., serjanterezh g., korporalegezh b.
Gamaschenheld g. (-en,-en) : poufer g., fougaser g., brabañser g., boufon g., pabor g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., fougeer g., bern trein g.
Gambe b. (-,-n) : [sonerezh] gaolviol b.
Gambit n. (-s,-e) : [echedoù] gambid g.
Gameport g. (-s,-s) : [stlenn.] porzh c'hoari g.
Gameshow b. (-,-s) : abadenn c'hoarioù er skinwel b.
Gamet g. (-en,-en) : [bev.] gamet g.
Gammaglobulin n. (-s) : [mezeg.] gammaglobulin g.
Gammagraphie b. (-,-en) : [mezeg.] gammagrafiezh b.
Gammastrahlen lies. : skinoù gamma lies.
gammelig ag. : **1.** linkr, brein, tezet ; **2.** ur struj warnañ, digempenn, foutouilhek, distruj, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh, ur strouilh anezhañ, difarle, diferlink, difurlu, diskalavr, diskrelu, diskrepez, diskrubuilh.
gammeln V.gw. (hat gegammelt) : leozenniñ, morisañ, ober e voris, straniñ, braeat en e blijadur, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, turlutañ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom da logota, c'hwileta, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor), [dre eilpenster e brezhoneg] ober aner.
Gammler g. (-s,-) : hippy g., beatnik g., leozenn b., moriser g., paotr diskramailh g., paotr distruj g., labaskenn b., chelgenn a zen b., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., laoueg g., beg-lor g., paourkaezh den g., paourkaezh cheulk g.
Gams b./g./n. (-,-/-en) : [Bro-Aostria] garv-venez b. [*liester* givri-menez], chamoez g. [chamoezed].
Gämsbart g. (-s,-bärte) : bouchig ar c'harv-venez g., kuchig blev garv-venez g.
Gamsbock g. (-s,-böcke) : [Bro-Aostria] **/ Gämsbock** g. (-s,-böcke) : bouc'h-menez g.
Gämse b. (-,-n) : garv-venez b. [*liester* givri-menez], chamoez g. [chamoezed].
Gämshaut b. (-,-häute) : kroc'hen garv-venez g.
Gamsleder n. (-s) : gavrgen g.
Ganasche b. (-,-n) : [kezeg] bakol g. (Gregor).
gang ag. : [tro-lavar] *das ist gang und gäbe,* ar c'hiz eo, boas e vezer d'ober e-giz-se, se 'zo boaz ; *so etwas ist nicht gang und gäbe,* ken just eo an dra-se ha fri ar c'hazh, ne vez ket kavet kement-se war ar raden.
Gang[1] g. (-s,-gänge) : **1.** tro b., arc'hwelerezh g., arc'hweladur g., arc'hwelañ g., mont en-dro g., labour g., kerzh g. ; *etwas in Gang setzen, bringen,* reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *wieder in Gang setzen,* **a)** disac'hañ, dihoubañ, ratreañ [*pa gomzer eus ur c'harbed*], kas [udb] da blom ; **b)** adreiñ herr da, adlañsañ, adloc'hañ, azloc'hañ ; *den Motor eines Schiffes in Gang setzen,* luskañ ul lestr, reiñ lañs da geflusker ul lestr, plantañ tro e keflusker ul lestr, lakaat keflusker ul lestr da labourat, lakaat keflusker ul lestr da vont en-dro, lañsañ keflusker ul lestr, lakaat tro e keflusker ul lestr ; *ein Gespräch in Gang bringen,* digeriñ ar gaoz, digeriñ ar boulc'h ; *außer Gang setzen,* dizenkrogañ, diantellat ; [dre skeud.] P. *ich glaube, da ist etwas im Gange,* emañ ar forn o c'horiñ, 'm eus aon - amañ ez eus trubuilh e gor, 'm eus aon - bec'h (jeu) a vo a-benn nebeut, 'm eus aon - emañ hon toaz e go, 'm eus aon - ur c'hoari bennak a zo en hent, 'm eus aon - amañ ez eus ur gwall daol d'en em gavout.
2. [karr-tan] tizh g. ; *den Rückwärtsgang einschalten,* enkrabañ an tizh-kilañ, antellat an tizh-kilañ ; *welchen Gang hast du eingelegt ?* e peseurt tizh emaout ? ; *toter Gang,* diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g., poent diskrog g.
3. mont en-dro g., arc'hwel g., standur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., dibun g., c'hoari g., oberidigezh b. ; *der Gang der Dinge, der Gang der Ereignisse,* red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *der Gang der Geschäfte,* mont en-dro an aferioù g., c'hoari an aferioù g. ; *der Gang der Geschichte,* dibun an istor g., kerzh an istor g., red an istor g. ; *man muss der Sache ihren Gang lassen,* gwelloc'h eo leuskel an dra-se da vont a-zoug e gamm (da vont war e bouezig, da vont war e sklavig, da vont war e zres, da vont war e zresig, da vont war e nañv, da vont war e nañv-kaer, da vont war e nañvig, da vont war e nañvigoù, da vont war e oar, da vont war e oarig, da vont war e boz, d'ober e dammig reuz), lezomp da fritañ, lezomp da gas, laoskomp da vont, lezomp d'ober, lezomp da vont, lezomp an traoù en avantur Doue, laoskomp an traoù da vont gant o hent, lezomp da dremen ; *das Fest ist in vollem Gang,* en e varr (en e vog) emañ ar fest, birvihl 'zo gant an dud oc'h ober fest, lañs 'zo gant ar fest, startijenn a zo er fest, emañ ar fest o kornal ; *die Wahlkampagne ist in vollem Gange,* en he barr emañ ar gevezadeg evit ar votadegoù, en e vog emañ ar c'habalerezh evit ar votadegoù, en e vog emañ ar stourmad-dilenn, heligentañ eus ar gwashañ a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg, bec'h bras a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg ; *die Arbeit auf der Baustelle war in vollem Gang,* digor-frank e oa al labour ; *die Heuernte ist in vollem Gange,* emañ an dud bec'h war-dro ar foenn.

4. kerzh g., kerzhed g., bale g., ergerzh g., kamm g., trein b./g. ; *ein ungezwungener Gang,* ur stumm (un doare) kerzhed distenn g., ur bale distrob g., ur bale dinamm g. ; *ich habe ihn an seinem Gang erkannt,* diouzh stumm e gerzhed (diouzh e gerzhed, diouzh e gamm, diouzh an ergerzh anezhañ, diouzh e gerzh, er mod ma kerzhe, diouzh ma rampe) em boa e anavezet ; *seinen Gang beschleunigen,* astenn e c'har, astenn e gammedoù, astenn e gammed, mont buanoc'h en e hent, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour.
5. difrae g., difraeoù lies., tro b., troiad b., kefridi b., troidellad b. ; *den nötigen Gang unternehmen, um die Erlaubnis zu bekommen, ...* ober an difretoù a zo ret evit kaout aotre da ..., ober an difraeoù a zo ret evit kaout aotre da ... ; *mein erster Gang war zu ihm,* va zro kentañ a oa bet evitañ ; *Gänge in der Stadt,* troioù (kefridioù) e kêr lies.
6. [dre skeud.] *der letzte Gang,* ar veaj diwezhañ b. ; *ein schwerer Gang,* ur gwall dro b., ur gwall c'hoari g., ur gwall abadenn b.
7. krogad g., krog. ; [iskrim] *einen Gang mit jemandem ausfechten,* arsailhañ u.b. ; [boks] *er wurde beim zweiten Gang kampfunfähig,* roet e voe lamm dezhañ da vat en eil krogad, lakaet e voe lamm en eil krogad, roet e voe e lazh dezhañ en eil krogad.
8. [mengleuz] *Gesteingang,* gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b.
9. [savadurioù] trepas g., tremenlec'h g., tremen g., alez b. ; *am Ende des Ganges,* e penn an trepas.
10. *unterirdischer Gang,* hent-kev g., riboul dindan zouar g., riboul g., hent-riboul g., gwaremm b., tremen dindan zouar g. ; *enger Gang,* garidenn b., riboul g., riboulig g., garan b. ; *Maulwurfgang,* garidenn c'hoz b., garan c'hoz b. ; *Dachsgang,* korzenn ur broc'h b., riboul ur broc'h g.
11. [kegin.] meuz g., meuz-boued g., meuziad g. ; *Fünfgangmenü,* pred pemp meuz g.
12. [korf.] kan g., forzh b., ode b.
13. [tekn., eurieroù] achaperez b.
14. gwechenn b., gwechad b., taolezh g. ; *Waschgang,* gwechad walc'hiñ b. ; *Arbeitsgang,* gwechad labour b., tennad labour g., gwechenn b., pennad labour g., frapad labour, kasadenn b., taolezh labour g.
Gang[2] g. (-s,-s) : bandenn laeron b., bagad gangsterien g.
Gangart b. (-,-en) : **1.** kerzh g., kerzhed g., bale g., ergerzh g., doare kerzhet g., stumm kerzhed g. ; *der Bär hat eine plantigrade Gangart,* an arzh a gerzh war palv e dreid, ur palvgerzher eo an arzh, ul loen palvgerzher eo an arzh ; *ich habe ihn an seiner Gangart erkannt,* diouzh stumm e gerzhed (diouzh e gerzhed, diouzh e gamm, diouzh an ergerzh anezhañ, diouzh e gerzh, er mod ma kerzhe, diouzh ma rampe) em boa e anavezet ; **2.** [mengleuz] endalc'h g., koc'henn didalvez b.
gangbar ag. : **1.** hag a c'heller mont warnañ (gantañ) ; *ein gangbarer Weg,* un hent hag a c'heller mont warnañ, un hent darempredus g., [dre skeud.] un hent hag a c'heller mont gantañ g., un tu (un dro b.) evit tizhout ar pal g., un hent d'ar pal g.
2. [dre astenn.] boas, boutin, en implij ; *gangbares Geld,* moneiz degemeret g., moneiz en implij g., moneiz hag en deus mon g. ; *nicht mehr gangbare Münzen,* moneiz diamzeret g.
3. hewerzh ; *gangbare Ware,* marc'hadourezh aes da werzhañ b., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh hag a ya er-maez g., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b.
Gangbarkeit b. (-) : **1.** stad ur vinodenn gerzhet b., darempredusted ur wenodenn-vale b.
2. [moneiz] mon g., implij g., talvoudegezh b.
3. [kenw.] hewerzhidigezh b.
Gangbord g. (-s,-e) : [merdead.] redalez b.
Gängelband n. (-s,-bänder) : **1.** trezenn b., stolikenn b., roll g., rollenn b., stag g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden am Gängelband führen,* derc'hel u.b. en e roll, derc'hel u.b. ouzh stroll, derc'hel u.b. dindan gazel-ge, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b.
Gängelei b. (-,-en) : kazel-ge b., goulevierezh g., hanrenerezh g., amzalc'h g., dalc'h g.
gängeln v.k.e. (hat gegängelt) : *jemanden gängeln,* derc'hel u.b. en e roll, derc'hel u.b. ouzh stroll, derc'hel u.b. dindan gazel-ge, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b., treiñ ha distreiñ u.b.
Ganges g. : Ganga g.
Gangerz n. (-es,-e) : kailh endalc'het en ur goc'henn g.
Ganggestein n. (-s,-e) : karregad spledadek b.
Ganggewicht n. (-s,-e) : [horolaj] pouez g.
Ganggrab n. (-s,-gräber) : alez toet b., P. hent-kornandoned g., hent-korriganed g.
Ganghebel g. (-s,-) : loc'h an tizhoù g.
Ganghöhe b. (-,-n) : [tekn.] hed-skar ar saziladur g., spar an aegoù g., roud ar viñs g.
gängig ag. : **1.** hewerzh, aes da werzhañ, gwerzh vat dezhañ ; **2.** boaziek, boas, boutin, standur, arver ; *gängige Währung,* moneiz red g.
Ganglion n. (-s, Ganglien) : [mezeg., korf.] **1.** eksostoz g., pelbiz g., nozelenn b. ; **2.** kangrenn b.
Gangrän b. (-,-en) / n. (-s,-e) : [mezeg.] breinged g., tan-sant-Marsel g., brein-krign g., marvenn b. ; *trockene Gangrän,* breinged sec'h g., breinadurezh kig hep ezveradur b., brein du g. (Gregor), tan-sant-Anton g. ; *feuchte Gangrän,* breinged linkr g., breinadurezh kig linek b., breinadurezh kig linus b., brein linek g., brein linus g. ; *sein Bein ist von Gangrän betroffen,* krog eo ar brein en e c'har.
Gangschalter g. (-s,-) : loc'h an tizhoù g.
Gangschaltung b. (-,-en) : [tekn.] **1.** herrgemmer g., cheñch tizh g. ; **2.** [marc'h-houarn] dirouderez b., direilher g., heñcher-chadenn g., diroudenner g., digroger g.
Gangster g. (-s,-) : gangster g., laer bras g., forbann g., ribler g., loufrez g.
Gangstermethoden lies. : doare ar c'hangsterien g., doare ur gangster g., doare ul loufrez g.
Gangsystem n. (-s,-e) : rouedad riboulòu b., rouedad c'haranoù b., rouedad c'haridennoù b. ; *Maulwürfe legen Gangsysteme an,* gozed a c'haran an douar da sevel rouedadoù garidennoù.
Gangtiefe b. (-,-n) : donder roud ar viñs g., donder an aegoù g., ment an aegoù b., donder ar saziladur g.
Gangway b. (-,-s) : treuzell lestrañ b.
Gangwechsel g. (-s,-) : cheñchamant tizh g.
Gangweise b. (-,-n) : kerzh g., kerzhed g., bale g., ergerzh g., doare kerzhet g., stumm kerzhed g. ; *der Bär hat eine plantigrade Gangweise,* an arzh a gerzh war palv e dreid, ur

palvgerzher eo an arzh, ul loen palvgerzher eo an arzh ; *ich habe ihn an seiner Gangweise erkannt,* diouzh stumm e gerzhed (diouzh e gerzhed, diouzh e gamm, diouzh an ergerzh anezhañ, diouzh e gerzh, er mod ma kerzhe, diouzh ma rampe) em boa e anavezet.
gangweise Adv. : [mengleuz.] gwazhenn-ha-gwazhenn.
Gangwoche b. (-,-n) : [relij.] koraiz-bihan g.
Ganove g. (-n,-n) : truant g., reilhenn-gailh b., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], kalkenn b./g., labous kleiz g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., gwidal g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., poñsin g., gwall labous g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., ibil a zen g., lampon g., kantolor g., lampavan g., standilhon g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lankon g., konikl g., kañfard g.
Gans b. (-, Gänse) : **1.** gwaz b. [*liester* gwazi], gwazienn b. [*liester* gwazienned], penn-gwazi g. ; *wilde Gans,* gwaz ouez b. ; *junge Gans,* labous-gwaz g., gwazig b. [*liester* gwaziigoù, gwaziged] ; *die Gans ist größer als die Ente,* mentekoc'h eget an houad eo ar waz ; *die Gänse schnattern,* gragailhat a ra ar gwazi, karnajal a ra ar gwazi ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen,* ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.
2. [dre skeud.] *dumme Gans,* sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez g., magn b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., bleupez b., loukezenn b., stec'hell b., amoedell b., amiodez b., bailhez b., louadez b., loukezenn b., brizhenn b., drochenn b. ; *er guckt wie eine Gans, wenn es donnert (wenn es blitzt),* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.
Gänschen n. (-s,-) : **1.** labous-gwaz g., gwazig b. [*liester* gwaziigoù, gwaziged] ; **2.** penn-avel g., Mari-Flav b. ; *dummes Gänschen,* sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez g., magn b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., bleupez b., loukezenn b., stec'hell b., amoedell b., amiodez b., bailhez b., louadez b., loukezenn b., brizhenn b., drochenn b.
Gänseblümchen g. (-s,-) : [louza.] tommheolig g., boked-hañv g., tro-heol b.
Gänsebraten g. (-s,-) : rost gwaz g., gwaz rostet b.
Gänsebrust b. (-,-brüste) : **1.** kig eus bruched ar waz g., spilhenn waz mogedet b. ; **2.** bronnoù bihan lies, bronnoù treut lies., divronn bihan lies., brennid plat g./b., brennid treut g./b.
Gänse-Confit n. (-s,-s) : koñfiz gwaz g., gwaz koñfizet b.
Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezhek str., askol-moc'h str., askol-laezh str.
Gänsefett n. (-s) : lard gwaz g., druzoni waz b.
Gänsefingerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-gwazi b.
Gänsefleisch n. (-es) : kig gwaz g. ; *Gänsefleisch im eigenen Fett braten, Gänsefleisch einmachen,* koñfizañ kig gwaz.
Gänsefuß g. (-s,-füße) : **1.** troad ar waz g., troad gwaz g. ; **2.** [louza.] troad-gwazi g., P. plom-revr g.
Gänsefüßchen n. (-s,-) : klochedig g., ask g. ; *ein Wort in Gänsefüßchen setzen,* lakaat ur ger etre daouaskoù, lakaat ur ger etre klochedigoù, krochedaouiñ ur ger.
Gänsefußgewächse lies. : [louza.] kenopodieged lies.
Gänsegeier g. (-s,-) : [loen.] grifon g., gup gell g.
Gänsehaut b. (-,-häute) : kroc'hen gwazi g., kroc'hen naer g., lêr yer g. ; *eine Gänsehaut haben,* kaout kroc'hen naer, kaout lêr yer, bezañ ar c'hrenerezh gant an-unan, bezañ e groc'hen o pouloudañ ; *dabei überläuft mir eine Gänsehaut, da kriege ich eine Gänsehaut,* an dra-se a laka ac'hanon da gridienniñ, an dra-se a laka ac'hanon da zaskrenañ.
Gänsehirtin b. (-,-nen) : diwallerez wazi b., plac'h ar gwazi b.
Gänsekiel g. (-s,-e) : pluenn-waz b. [evit skrivañ].
Gänseklein n. (-s) : [kegin.] kalebeutenn waz b., bleñchoù gwaz lies., bleñchennoù gwaz lies., kourailhoù gwaz peurvruzunet lies.
Gänsekraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] **1.** [*Potentilla anserina*] louzaouenn-ar-gwazi b. ; **2.** [*Comarum*] pempdelienn b. ; **3.** [*Chrysanthemum leucanthemum*] louzaouenn-santez-Marc'harid b., boked Marc'harid g. ; **4.** [*Stellaria media*] brignen-logod g.
Gänsekresse b. (-) : [louza.] *kaukasische Gänsekresse,* gwennig b.
Gänseleber b. (-) : avu druz gwaz g.
Gänseleberpastete b. (-,-n) : fourmaj avu druz gwaz g., formaj avu druz gwaz g.
Gänsemagd b. (-,-mägde) : diwallerez wazi b., plac'h ar gwazi b.
Gänsemarsch g. (-es) : lostig al louarn g. ; *im Gänsemarsch gehen,* mont lost-ouzh-lost, mont lost-ha-lost, c'hoari lostig al louarn, mont an eil war-lerc'h egile, mont lerc'h-ouzh-lerc'h, mont unan-hag-unan lost-ouzh-lost, mont a-lostadoù, mont e lostennoù.
Gänserich g. (-s,-e) : **1.** [loen.] garz g. [*liester* girzi] ; **2.** [louza.] *kriechender Gänserich,* louzaouenn-ar-pempdelienn b., pempdelienn b.
Gänsesäger g. (-s,-) : [loen.] heskenneg bras g.
Gänseschmalz n. (-es) : lard gwaz g., druzoni waz b.
Gänsespiel n. (-s) : c'hoari ar waz g.
Gänsewein g. (-s) : [goapaus] dour g., gwin glesker g., sistr kordenn g., sistr glesker g.
Ganter g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn, loen.] garz g. [*liester* girzi].
Ganymed (-es) g. : **1.** [mojenn] Ganimed g. ; **2.** P. paotr an ostaleri g., tavarner g.
ganz ag. : a-bezh, en e bezh, peur-, klok, kaougant, leun, kevan, anterin, frank, war e hed, hed-ha-hed, hollel, holl, gwitibuntamm, dik, krenn, chouk, divoulc'h ; *der Brotlaib ist noch ganz,* divoulc'h eo an dorzh-vara ; *das Glas fiel zu Boden und blieb doch ganz,* kouezhet e oa ar werenn war al leur met chomet e oa didorr (met chomet e oa difreuz, met chomet e oa en he fezh) ; *ein ganzer Monat,* ur miz leun, ur miz penn-da-benn, ur miz en e bezh, ur miz chouk, ur

mizvezh a-bezh, ur miz klok, ur miz frank ; *das ganze Jahr, das ganze Jahr über,* hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz a-bezh, a-hed-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *den ganzen Tag über,* a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, a-hed-pad an deiz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *den ganzen Tag über arbeitet er daran,* o labourat war an dra-se e vez an devezh hed-ha-hed (a-hed an devezh, hed an devezh penn-da-benn, an devezh-pad, e-pad an deiz gouloù, e-pad an deiz Doue, an deiz Doue-pad, deiz-pad, a-hed-pad an deiz, dre hed an devezh ; *er verbringt den ganzen Tag auf dem Feld,* hennez a glev an tri añjeluz en e bark ; *vier ganze Stunden,* e-doug peder eurvezh leun, e-pad peder eurvezh chouk, e-pad peder eurvezh frank ; *eine ganze Stunde (lang),* e-pad un eurvezh a-bezh, e-pad un eurvezh klok, e-pad un eur horolaj, a-hed an eur ; *die ganze Nacht,* an noz-pad, a-hed an noz penn-da-benn, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile, an noz hed-da-hed, an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, an noz penn-da-benn, penn-da-benn an noz, a-hed-pad an noz ; *die ganze Zeit,* an holl amzer-pad, e-pad razh an amzer ; *er kennt das ganze Lied auswendig,* gouzout a ra ar son-se war he hed, gouzout a ra ar son-se betek ar bomm diwezhañ ; *sein ganzes Vermögen durchbringen,* foranañ e holl beadra ; *am ganzen Leibe zittern,* krenañ ken-ha-ken, krenañ gant e holl izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ evel ur barr delioù, krennañ en e greiz, krennañ war e zivhar, krennañ en e holl izili, krenañ war e izili, krenañ munut, krenañ anezhi, krenañ gwazh-pegen-gwazh ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *die ganze Familie,* **a)** an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiad a-bezh g. ; **b)** ar c'herentiad a-bezh g. ; *das ganze Land,* ar vro a-bezh b., an holl vro b. ; *ganz Deutschland,* Bro-Alamagn en he fezh b., Bro-Alamagn a-bezh b. ; *die ganze Bretagne,* Breizh a-bezh b., Breizh en he fezh b. ; *im Sommer habe ich die ganze Schweiz durchwandert,* treuzet-didreuzet em boa Bro-Suis war droad e-pad an hañv, ergerzhet em boa Bro-Suis a-bezh e-pad an hañv, bet on razh dre Vro-Suis e-pad an hañv, bet on holl dre Vro-Suis e-pad an hañv ; *die ganze Stadt wurde zerstört,* kêr-holl a voe dismantret, distrujet e voe kêr en he fezh ; *die ganze Stadt spricht davon,* anv 'zo eus an dra-se e kêr a-bezh ; *die ganze Welt,* ar bed-holl ; *in der ganzen Welt,* war an douar kevan, er bed hed ha ledan, er bed-holl, er bed a-bezh ; *die ganze Welt war ihm auf den Fersen,* mil diaoul a oa war e roudoù ; *die ganze Menschheit,* an denelezh kevan b. ; *sie verkaufte ihr ganzes Mobiliar,* gwerzhañ a reas kement tamm arrebeuri he doa ; *die ganzen Leute,* bloc'h an dud, an holl, an holl dud, holl an dud, an dud-holl, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout ; *der ganze Mensch [John Brunner],* an den hollel g. ; *von ganzem Herzen,* eus kreiz va c'halon, a-greiz kalon ; *seine ganze Kraft einsetzen,* lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, ; *ganze vierzehn Tage musste er das Bett hüten,* ret e oa bet dezhañ chom pemzekteiz hed-ha-hed en e wele, ret e oa bet dezhañ chom d'ober teil tomm e-pad div sizhun leun (e-pad div sizhun chouk) ; *eine ganze Menge Geld in der Lotterie gewinnen,* gounit un tousegad brav a arc'hant (ur sammad gouest, ur varlennad arc'hant, ur pochad mat a arc'hant) gant al lotiri ; *ein ganzer Mann,* ur paotr dispar, ur paotr reut, un den en ur pezh, ur paotr tout en un tamm ; *im Ganzen,* dre vras, en holl, etre tout ; *im Großen und Ganzen, im Ganzen genommen,* dre vras, a-vras, berr-ha-berr, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, evit krennañ berroc'h, e berr-ha-berr, evit diverrañ, erfin, evit troc'hañ berr, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil e-ser egile, well-wazh, erfont, an eil da gas egile ; *ganze Zahlen,* niveroù anterin lies. ; *in ganzer Figur,* en e bezh [poltred h.a.].

Adv. : a-bezh, en e bezh, a-grenn, krenn, war-naet, chouk, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, detri, peur-, holl, mik, naet, rac'h, razh, pervezh, rez, bloc'h, bloc'hik, hepken ; *der Himmel ist ganz blau,* glas hepken eo an oabl, glas holl eo an oabl ; *ganz tot,* marv-mik, marv-tre, marv a-bezh, marv bloc'hik ; *er war noch nicht mal ganz tot,* ne oa ket c'hoazh marv bloc'hik, ne oa ket marv hollik c'hoazh ; *es ist noch nicht ganz fertig,* n'eo ket c'hoazh hollik echu ; *ganz genau,* eeun-hag-eeun, na mui na maes, na mui na ment, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, rik-ha-rik, rik-ha-rak, naet-ha-pizh, bloc'h, difazi, da vat ; *drei Jahre ganz genau,* tri bloavezh kontet-rik ; *er ist ganz neu angezogen,* gwisket eo razh a-nevez ; *nicht ganz halb so viel,* an hanter nebeutoc'h pe dost, an hanter kement tost-da-vat ; *der Tisch steht ganz genau in der Mitte des Zimmers,* eeun-hag-eeun e-kreiz ar sal emañ an daol ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf,* kloz e tiazez ar golo war ar pod, ar golo a ya just war ar pod, ar golo a ya klenk war ar pod, ar golo a ya c'hwek war ar pod, ar golo a ya klenk en e goch ; *etwas ganz genau wissen,* gouzout udb betek an diwezhañ, gouzout difazi udb, gouzout da vat udb ; *ganz genau wissen, was zu tun ist,* gouzout rik ar pezh a zo d'ober ; *ich bin mir ganz sicher, dass alle es wissen,* n'emaon ket a-zindan-zivin e oar an holl an dra-se, gouzout a ran difazi e oar an holl an dra-se ; *das ist durchaus ganz unmöglich,* dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, dic'hallus-krenn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se a zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi ; *die Flasche wurde ganz ausgetrunken,* riñset (peurevet, skarzhet razh) e voe ar voutailhad ; *das kostet nicht ganz zwanzig Euro,* a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *ganz und gar,* penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, na mui na maes, na mui na ment, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, glez, a-bezh-kaer, peur-, treuz-didreuz, treu-didreu, a-dreuz-da-dreuz, a dreuz da dreuz, a-dreuz-penn, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, hed-da-hed, a-hed-da-hed, hed-ha-hed, a-grenn, war-naet, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-

korf(-ha-troad), kig-hag-eskern, betek mel e eskern, leun ; *ganz und gar nicht,* mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, ket … en holl, tamm … en holl, e nep doare, naren, nann (a)vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, e (war) nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir ganz und gar nicht,* ne blij tamm din en holl ; *ganz und gar nichts,* tamm (netra, tra, mann, seurt, neudenn) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, mallozhtouenn tamm ebet, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, ket an dister dra, banne ebet, takenn ebet, lomm ebet, siseurt ebet, seurt ebet, griñsenn, ket ur boulifrenn, netra en holl, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), gour ebet, na foeltr na brall, netra tout, foeltr seurt ; *ganz Ohr sein,* sonnañ e skouarn, selaou gant evezh ; *ganz Auge sein,* sellet aketus (gant evezh) ; *er ist ganz der Vater,* heñvel-mik eo ouzh e dad ; *er ist ganz der Mann dazu,* hennezh eo ar paotr mat evit ober an dra-se, setu an den a faote deomp, hennezh 'zo hon den ; *eine ganz andere Sache,* un dra disheñvel penn-da-benn, un dra hag en deus netra da welet gant an hini all, ur jeu all b., ur c'hoari all, un afer all, ur pezh all, ur gont all, un abadenn all ; *ganz leise sprechen,* komz a vouezh izel-izel ; *ganz in der Nähe,* tost-tre, e-kichenig, tostik da, harp ouzh, sko ouzh ; *der Wein hat ganz gut geschmeckt,* dispar e oa ar gwin ; *dieses Mädchen ist ganz hübsch,* koantik eo ar plac'h-mañ ; *ganz gewiss,* sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, se 'zo sklaer, se 'zo sur, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *ganz voll,* leun-chouk, leun-blouk, bourr-sank ; *er ist ganz verloren,* dianket da vat eo.

Ganze(s) ag.k. n. : anterinded b., anterinder g., teskad g., hollad g., hollenn b., bloc'h g., bloc'had g. ; *das Ganze,* bloc'h an traoù, pep tra, kement tra a zo, an holl draoù, holl an traoù, an tout ; *ein Ganzes,* un teskad g., un hollad g. ; *aufs Ganze gehen,* c'hoari koll pe c'hounit ; *er geht immer aufs Ganze,* pa vez krog ne ziskrog ket ; *aufs Ganze gehender Mensch,* pennpellaour g. ; *es geht ums Ganze,* neuiñ pe veuziñ a vo ret ober - emaomp o c'hoari an taol tu pe du - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h ; *etwas als Ganzes betrachten,* sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h, sellet ouzh udb evel unvez kevan.

Gänze b. (-) : hollad g., sammad g. ; *in Gänze,* a-bezh, en e bezh, en he fezh, en o fezh, a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn.

Ganzfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had peuzaozet g.

Ganzheit b. (-) : hollenn b., hollelezh b., kevanenn b., kevanded b., anterinded b., bloc'helezh b., diabezh g. ; *in seiner Ganzheit,* en e bezh-kaer, en e bezh pikol ; *etwas in seiner Ganzheit erfassen,* sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h, sellet ouzh udb evel unvez kevan.

ganzheitlich ag. : hollel, bloc'hel ; *ganzheitliche Medizin,* [*saozneg* holistic health] mezegiezh holladelour b., mezegerezh holladelour g.

Adv. : en un doare hollek, a-vloc'h.

Ganzheitsmedizin b. (-) : [*saozneg* holistic health] mezegiezh holladelour b., mezegerezh holladelour g.

Ganzheitsmethode b. (-) : hentenn hollek b.

Ganzjahr n. (-es,-e) : bloavezh leun g.

ganzjährig ag. : hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz a-bezh.

Ganzkörperbestrahlung b. (-,-en) : skinata a-grenn (krenn) g.

Ganzlederband g. (-s,-bände) : levr gant keinadur lêr unpezh g.

Ganzleinenband g. (-s,-bände) : levr gant keinadur lien unpezh g.

gänzlich ag. : kevan, klok, kaougant, peurglok, klok ha kempenn, anterin, dik, hollel.

Adv. : a-bezh, a-grenn, war-naet, kaougant, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, holl-razh, hed-ha-hed, peur-.

ganztägig ag. : a-hed an deiz a-bezh, an devezh hed-ha-hed, hed an devezh penn-da-benn, an devezh-pad, e-pad an deiz gouloù, e-pad an deiz Doue, deiz-pad, a-hed-pad an deiz, dre hed an devezh, hed-deiz ; *ganztägige Kost*, *ganztägige Pension,* ti hag aoz ha gwele da gousket en noz, bod ha loj ha tinell leun.

gar ag. : **1.** poazh-mat, darev, prest ; *der Braten ist noch nicht gar,* n'eo ket poazh-mat ar c'hig-rost c'hoazh, n'eo ket darev ar c'hig-rost c'hoazh ; *nicht ganz gar,* boullboazh, bihanboazh, kaledok, [bara] bourboazh, bourr.

2. [tekn.] *gares Leder,* lêr kivijet g. ; *garer Stahl,* dir puraet g.

3. [labour-douar] *garer Boden,* douar blot g., douar-ludu g., douar skañv g., douar flogor g.

Adv. : **1.** a-bezh, a-grenn, war-naet, penn-da-benn, hed-ha-hed, peur-, groñs, mik ; *ganz und gar,* treuz-didreuz, treu-didreu, a-dreuz-da-dreuz, a dreuz da dreuz, a-dreuz-penn, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, hed-da-hed, hed-ha-hed, a-hed-da-hed, penn-da-benn, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, kig-hag-eskern, betek mel e eskern, groñs, mik, detri, glez, leun ; *er ist ganz und gar verrückt,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo sot a-bezh - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -plaen, -ran, -pik, -permilh) - hennezh a zo sot da stagañ - morfoll eo - foll-mik eo - foll-magn eo - foll-bras eo - foll-tremenet eo - peursot eo ; **2.** -kenañ, -meurbet, -tre ; *gar bald,* prestik, dambrest ; *gar schön,* brav-kenañ ; *gar wenig,* nebeut-tre ; **3.** re holl ; *gar zu viele Leute,* re holl a dud, kalz re a dud ; *gar zu wenig,* kalz re nebeut ; *gar zu große Ansprüche,* c'hoantoù dreist-muzul ; **4.** *gar nicht,* tamm ebet, neudenn ebet, begad, ket ur begad, ket … evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, e nep doare, ket … en holl, tamm … en holl ; *er ist gar nicht dumm,* n'eo ket sot en holl, n'eo tamm sot ebet, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *das ist gar nicht lustig,* n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *das gefällt mir gar nicht,* ne blij tamm din en holl ; *er hat gar keine Bildung,* n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *sich gar nicht um die Meinung der Leute kümmern,* na ober foutre kaer eus pezh a soñj ar re all ; *das ist gar nicht zu lang,* n'eo tamm re hir, n'eo ket re hir en holl ; *ganz und gar nicht,* mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, ket … en holl, e nep doare, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !, griñsenn, e (war) nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *gar keiner,* mallozhtouenn den ebet, penn kristen ebet, gour

ebet, tanfoeltr hini ebet ; *ich möchte gar keinen,* foeltr hini ebet n'em bo, tanfoeltr hini ebet n'em bo ; *gar nichts, ganz und gar nichts,* tamm (netra, tra, mann, seurt, neudenn) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, mallozhtouenn tamm ebet, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, ket an dister dra, banne ebet, takenn ebet, lomm ebet, siseurt ebet, seurt ebet, griñsenn, ket ur boulifrenn, netra en holl, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), gour ebet, na foeltr na brall, netra tout, foeltr seurt ; *er hat damit gar nichts zu tun,* n'en deus mallozhtouenn tra ebet d'ober gant an drase ; **5.** *ganz und gar,* penn-da-benn, hed-ha-hed, na mui na maes, na mui na ment, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, glez, a-bezh-kaer, peur-.

Ganztagsschule b. (-,-n) : skol hed an devezh b.

Garage b. (-,-n) : karrdi g., lab-karr g., ti-kirri g. ; *er stellte den Wagen in der Garage unter,* lojet en doa e garr-tan el lab, lakaet en deus bet ar c'harr el lab (Gregor), lakaet en deus bet ar c'harr er c'harrdi, lakaet en deus bet ar c'harr el lab-karr, karrdiet en deus bet ar c'harr.

Garagenbesitzer g. (-s,-) : perc'henn ur c'harrdi g.

garagieren V.k.e. (hat garagiert) : [Bro-Aostria] karrdiañ, lakaat en ur c'harrdi.

Garagist g. (-en,-en) : [Bro-Suis] karrdiour g., [dre fent] kargajistr g.

Garant g. (-en,-en) : kred g., gwarant g. [*liester* gwaranted], responter g., kretaer g.

Garantie b. (-,-n) : kred g., gwarant g. [*liester* gwarantoù], gwarantiz b., gwarez g., kretadur g., kretadurezh b. ; *ein Jahr Garantie für den Trockenrasierer,* ur bloavezh gwarant evit an aotenn dredan g. ; *auf etwas (t-d-b) ist noch Garantie, etwas hat noch Garantie, die Reparatur eines Gegenstandes geht noch auf Garantie, die Reparatur eines Gegenstandes fällt noch unter die Garantie,* udb a zo c'hoazh dindan warant ; *auf etwas (t-d-b) ist keine Garantie mehr, etwas hat keine Garantie mehr, die Garantie auf etwas (t-rt) (für etwas) ist abgelaufen,* udb a zo e-maez gwarant, udb n'emañ ket dindan warant ken ; *für etwas wird keine Garantie übernommen,* udb a vez lakaet er-maez eus ar warantiz (e-maez gwarant) ; *die Garantie für etwas übernehmen,* gwarantiñ udb, kretaat udb., mont da gred evit udb, dont da gred evit udb ; *Garantie verlangen,* arc'hiñ gwarant, goulenn gwarantoù ; *er hat alle für seine Verteidigung notwendigen Garantien gehabt,* diogelet e oa bet dezhañ an holl wareziou ret d'en em zifenn ; *unter Garantie !* m'en lavar deoc'h gant gwarant - gwarantiñ a ran deoc'h - m'en tou deoc'h - sur on deoc'h e … - foec'h gar din - tanfoeltr gar deoc'h - en holl gar deoc'h - pa lavaran deoc'h, membri - pa lavaran deoc'h, medest - tavit - kredit asur - m'en asur - me a greta deoc'h - me a greta - nebaon !

Garantiedauer b. (-) : gwarantvezh g., pad ar gwarant g.

garantieren V.k.e. (hat garantiert) : **1.** gwarantiñ, kretaat [u.b. ouzh udb], diogelaat, goudoriñ ; **2.** kadarnaat, gwarantiñ, touiñ, asuriñ ; *das garantiere ich Ihnen,* gwarantiñ a ran deoc'h - m'en tou deoc'h - sur on deoc'h e … - foec'h gar din - tanfoeltr gar deoc'h - en holl gar deoc'h - pa lavaran deoc'h, membri - pa lavaran deoc'h, medest - tavit - kredit asur - m'en asur - me a greta deoc'h - me a greta – nebaon ! V.k.d (hat garantiert) : mont da gred ; *für jemanden garantieren,* mont da gred evit u.b., dont da gred evit u.b., respont diouzh u.b.

garantierend ag. : kret, gwarant.

Garantiefonds g. (-,-) : gwarant g., kellidoù kred lies., font gwaranterezh g.

Garantieschein g. (-s,-e) : testeni gwarantiñ g., testeni ar gwarant g., kevrat warantiñ b., skrid gwarantiñ g.

Garantiespanne b. (-,-n) : gwarantvezh g., pad ar gwarant g.

Garantiestempel g. (-s,-) : merk an orin g., merk minaoued gwarant g.

Gararbeit b. (-,-en) : puradur g., kivijadur g.

Garaus g. : [tro-lavar] *jemandem den Garaus machen,* peurgas u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., reiñ e gont (e stal, e lod) d'u.b., ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal ouzh u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., kompezañ u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b. ; *etwas den Garaus machen,* lakaat diwezh da vat d'udb., skubañ udb, skarat ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn.

Garbe b. (-,-n) : **1.** feskenn b., feskennad b., feskad b., malan g., hordenn b., horzenn b., mandosenn b., mandos str., machenn b., stuc'henn b., boutell b., fagod str., fagodenn b. ; *Getreide in Garben binden,* malanañ (mandosiñ, feskenniñ, bodellañ, duilhañ, boutellañ, tortellañ, endrammañ) an ed ; *in Garben setzen,* stuc'hennañ, endrammañ ; *Getreide, das sich schwer in Garben binden lässt,* gwinizh landrammek str. ; *die Garben aufstellen,* kakuadañ, gwrac'hellat, kalborniñ, kroazelliñ, menaladiñ, menaliñ, niveriñ, semennañ ar feskennoù ; *die Garben zu fünft aufstellen,* pempaat, pempenniñ, sevel pempennoù ; *die Garben dutzendweise aufstellen,* sevel kouchoù, lakaat feskennoù a gouchoù ; **2.** *Geschossgarbe,* barrad tennoù g., kaouad tennoù b. ; **3.** *Feuergarbe,* glaouijennad b., tantad g. ; **4.** [louza.] louzaouenn ar c'halvez b., louzaouenn an troc'h b.

gärben v.k.e. (hat gegärbt) : **1.** kivijañ ; **2.** [tekn.] peurc'hlanaat, purañ, puraat ; *Stahl gärben,* puraat dir.

Garbenband n. (-s,-bänder) : [labour-douar] stag g., las g., liamm g., ere g., kevre g., stagell b.

Garbenbindemaschine b. (-,-n) : laserez b., mekanik da lasañ g., mekanik da endrammañ, endrammerez b., boutellerez b.

Garbenbinden n. (-s) : malanerezh g., tortelladur g., endrammañ g.

Garbenbinder g. (-s,-) : **1.** endrammer g., bouteller g., torteller g. ; **2.** laserez b., boutellerez b., mekanik da lasañ g., endrammerez b.

Garbenbündel n. (-s,-) : *aufgerichtetes Garbenbündel,* savadell b., savadellad b., savadenn b., savadennad b.

garbenförmig ag. : feskennet, mandoset, e doare ur feskenn, e doare feskennoù, a-zoare gant ur feskenn, a-zoare gant feskennoù, a-seurt gant ur feskenn, a-seurt gant feskennoù.

Garbenhaufe g. (-ns,-n) : kakuad g., kalborn g., kouch g., kroazell b., mell g., menal g., menalad g., niver g., yoc'h-kroaz b., torzhell b., semenn b., manal g.

Garbenpyramide b. (-,-n) : savadell b., savadellad b., savadenn b., savadennad b., [dre fent] bigoudenn b.

Gärbottich g. (-s,-e) : beol c'hoiñ b.

Gardasee g. (-s) : *der Gardasee,* lenn Garda b. [Italia].

Garde b. (-,-n) : gward g. ; P. *einer von der (alten) Garde,* ur stourmer divrall eus ar re gentañ g. ; [istor] *Rote Garde,* Gward Ruz g.

Gardemaß n. (-es) : ment izelañ rekis evit bezañ gward b.
Garderobe b. (-,-n) : **1.** dilhadoù lies., armeliad b., presad g. ; **2.** pres an dilhad g., armel-dilhad b. ; **3.** kambr-dilhad b. ; **4.** gwiskva g., gwisklec'h g.
Garderobenfrau b. (-,-en) : plac'h ar gwiskva b.
Garderobenhaken g. (-s,-) : krog-dilhad g., krog-stign g., tach-krog g.
Garderobenmann g. (-s,-männer) : paotr ar gwiskva g.
Garderobenmarke b. (-,-n) : niverenn wiskva b.
Garderobenschrank g. (-s,-schränke) : pres an dilhad g., armel-dilhad b., armel ispilhañ b.
Garderobenständer g. (-s,-) : ispilherezh tuellennek b., doug-dilhad troadek g., doug-mantilli g.
Garderobier g. (-s,-) : gwisker g., dilhader g.
Garderobiere b. (-,-n) : **1.** gwiskerez b., dilhaderez b. ; **2.** plac'h ar gwiskva b.
Gardine b. (-,-n) : **1.** rideoz g., lien-stign g., gouel b., stign g., stegn g., tenn g., tenneris g. ; *die Gardine aufziehen,* sevel ar rideoz, digeriñ ar rideoz, divouchañ ar prenestr, sevel ar ouel ; *die Gardinen zuziehen,* serriñ ar rideozioù (ar stignoù), mouchañ ar prenestr, stignañ ar rideozioù ouzh ar prenestr ; **2.** [dre skeud.] P. *hinter schwedischen Gardinen sitzen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ er bidouf, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull.
Gardinenarm g. (-s,-e) **/ Gardinenhalter** g. (-s,-) : pasamant evit derc'hel ar rideoz g., briadenn rideoz b.
Gardinenleiste b. (-,-n) : triklenn rideoz b.
Gardinenpredigt b. (-,-en) : P. teñsadur g., gourdrouz g., skandaladenn b. ; *jemandem eine Gardinenpredigt halten,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., kelenn c'hwerv u.b., noazout u.b., skandalat (teñsañ) u.b.
Gardinenstange b. (-,-n) : **1.** triklenn rideoz b. ; **2.** kelastrenn sachañ b., gwialenn sachañ b.
garen V.k.e. (hat gegart) : poazhañ.
V.gw. (hat gegart) : mitoniñ, mioc'hañ, mitonellañ, poazhañ.
gären I. V.gw. (gärte / gor // hat gegärt / hat gegoren / ist gegoren) : **1.** (hat *pe* ist) : goiñ, mont e go, birviñ, labourat ; *den Teig gären lassen,* lakaat an toaz e go, goellañ an toaz ; *das Bier gärt,* goiñ a ra ar bier, mont a ra ar bier e go, labourat a ra ar bier, e go emañ ar bier, birviñ a ra ar bier ; *gärender Mist,* teil tomm g. ; *richtig gegorener Apfelwein, fertig gegorener Apfelwein,* sistr poazh-mat g., sistr goet-mat g. ; **2.** (hat) : birviñ, birvilhañ, turmudañ.
II. V.dibers. (gärte / gor // hat gegärt / hat gegoren) : birviñ, birvilhañ, turmudañ ; *es gärt im Volk,* emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell, tousmac'h a sav er bobl, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, birvilh a zo gant an dud ; *gärende Unruhe,* turmud g.
Garette b. (-,-n) : [Bro-Suis] karrigell b., kravazh-rodellek g.
gärfähig ag. : goadus.
Garibaldianer g. (-s,-) : dalc'hiad Garibaldi g., garibaldiour g.
Gargel b. (-,-n) : garan b., janabl g., jerbladur g.
gargeln V.k.e. (hat gegargelt) : garanañ, janabliñ, jerbliñ.
Gargelhobel g. (-s,-) **/ Gargelkamm** g. (-s,-kämme) : garaner g., jerbler g.
Garigue b. (-) : [louza.] garriga g.
Garkoch g. (-s,-köche) : **1.** tineller g., roster g. ; **2.** [goapaus] kozh tavarnour g., frigaser g., friter g., tarzheller g., kozh keginer g., keginer fourdouilh g.
Garküche b. (-,-n) : **1.** rosterezh b., preti bihan g., ti-debriñ bihan ; **2.** [goapaus] kaborell b., kozh tavarn b., trapig g.
Garkupfer n. (-s) : kouevr puraet g.
Garleder n. (-s) : lêr kivijet g.
Garmachen n. (-s) : puradur g., kivijadur g.
Gärmittel n. (-s,-) : [tekn.] goell g., biouel g.
Garn n. (-s,-e) : **1.** neud str., neudenn b., neud g., poell g. ; *Garn wichsen (wachsen),* lakaat glud war neud, pegañ neud, strogañ neud ; *Garn abspulen,* dibunañ neud ; *Garn aufspulen,* kanellañ (pellenniñ, punañ) neud ; *Garn wickeln,* pellenniñ neud, punañ neud ; *Garn heften,* krafañ, rouezwriat ; *Garn drehen,* nezañ neud ; *eine Spule Garn,* ur ganellad neud b. ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln,* kargañ an nadoz ; *Rohgarn,* neud kriz str. ; **2.** [dre astenn.] las g., roued b., treilh b., roued-treilh b. ; *das Garn aufstellen,* antellañ (stegnañ) al las ; *das Garn auswerfen,* teurel ar roued ; *jemanden ins Garn locken,* dedennañ u.b. davit ur stign antellet evit e dapout ; [dre skeud.] *jemandem ins Garn gehen (laufen),* kouezhañ e las u.b., rouestlañ e dreid er roued a oa bet stignet evit e dizhout, skeiñ e-barzh al las, skeiñ er roued, en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b.
Garnfaser b. (-,-n) : gor g.
Garngeflecht n. (s,-e) : plañson neud g.
Garnhändler g. (-s,-) : neutaer g.
Garnhaspel b. (-,-n) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., marc'h-dibunañ g., kaladur g., kos g., punour g.
Garnhersteller g. (-s,-) : neutaer g.
Garnele b. (-,-n) : [loen] gavr-vor b., chevretez str., chevr str., chifretez str. ; *Nordseegarnele,* chevr-traezh str. ; *Sägegarnele,* chevr-ruz str. ; *Garnelen fangen,* chevreta, chifretesa.
Garnelennetz n. (-es,-e) : arroued b.
Garnelensuppe b. (-,-n) : [kegin.] biskennad b.
garni ag. : [leti] meublet, annezet, gloestret, aveet evit degemer tud.
garnieren V.k.e. (hat garniert) : gwarnisañ, kinklañ, fardañ ; *Crêpes mit Eiern garnieren,* viaouañ krampouezh ; *mit Eiern garnierte Crêpes,* krampouezh viaouet str.
Garnison b. (-,-en) : gwarnizon g. ; *in Garnison liegen,* kampiñ, bezañ lakaet gwarnizon.
Garnisondienst g. (-es,-e) **/ Garnisonsdienst** g. (-es,-e) : *Garnisondienst haben,* bezañ ouzh servij, bezañ a servij, P. bezañ war ar portolof, bezañ war vale.
Garnisonkirche b. (-,-n) **/ Garnisonskirche** b. (-,-n) : iliz warnizon b.
Garnisonlazarett n. (-s,-e) : **/ Garnisonslazarett** n. (-s,-e) : ospital an armeoù g.
Garnisonstadt b. (-,-städte) **/ Garnisonsstadt** b. (-,-städte) : kêr warnizon b.

Garnitur b. (-,-en) : **1.** kinkladur g., gwarnisadur g., fich g., stiperezh g. ; **2.** pourvezadur g. ; **3.** gwiskamant kran g., gwiskamant cheuc'h g. ; **4.** [c'hoariva] *die erste Garnitur,* ar c'hoarierien eus ar c'hentañ troc'h lies., [dre skeud.] ar re wellañ lies., an dibab g., an diuz g., ar bleuñv str., ar boked g., ar vegenn b. ; *die zweite Garnitur,* al ledc'hoarierien lies., ar c'hoarierien eus an eil troc'h lies., [dre skeud] an eil troc'h g. ; **5.** [tekn.] gwiskadur g. ; **6.** [kegin.] ambroug g.

Garnknäuel n. (-s,-) : polotennig neud b., bloue g.

Garnrolle b. (-,-n) : kudenn neud b., kudennad neud b., kanell b., kanellad b., beni b., beniad b., pellenn b., pellennad b., bloue g., bann neud g.

Garnspule b. (-,-n) : kanell b., kanellad neud b., beni b., beniad neud b., pellenn b., pellennad b.

Garnstrang g. (-s,-stränge) : darneud g., kudenn neud b. / kosad neud g. / bann-neud g. (Gregor)

Garnweber g. (-s,-) : gwiader g., nezer g., neudenner g.

Garnweberei b. (-,-en) : **1.** [oberezh] gwiaderezh g., gweañ g., neudenniñ g. ; **2.** [stal] neudennerezh b., nezadeg b.

Garnwinde b. (-,-n) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., marc'h-dibunañ g., kaladur g., kos g., punour g.

Garofen g. (-s,-öfen) : forn buraat b.

Garonne b. : *die Garonne,* ar Garona g.

Garprobe b. (-,-n) : [tekn.] taol-esa g., amprouadur g.

Gärprozess g. (-es,-e) : argerzh ar goadur g., goerezh g.

Garotte b. (-,-n) **/ Garrotte** b. (-,-n) : serramant g., sparl-kroug g.

Garriga b. (-) **/ Garrigue** b. (-) : [louza.] garriga g.

garstig ag. : vil, divalav, euzhus, drouk, hakr ; *zu jemandem garstig sein,* bezañ vil (divalav, euzhus, drouk) e-keñver u.b.
Adv. : divalav.

Garstigkeit b. (-) : **1.** vilder g., vilded b., hakrder g., hakrded b.
2. [dre astenn.] viloni b., falloni b.

Gärstoff g. (-s,-e) : [tekn.] goell g., biouel g.

Gärtchen n. (-s,-) : liorzhig b.

Garten g. (-s, Gärten) : **1.** liorzh b., liorzhad b., jardin g./b., jardrin g./b. ; *im Garten arbeiten*, ober war-dro al liorzh, ober diouzh al liorzh, ober un tamm liorzherezh, jardinañ, jardrinañ, liorzhañ ; *Gärten anlegen, Gärten gestalten,* liorzhaouiñ ; *botanischer Garten,* liorzh-louzawouriezh b. ; *französischer Garten,* liorzh giz Bro-C'hall b. ; *zoologischer Garten,* liorzh-loened b., park loened g. ; *englischer Garten,* liorzh giz Bro-Saoz b. ; *Wintergarten,* ti-gwer g. ; *Schrebergarten,* liorzh tiegezh b., liorzh vicherourien b., liorzh vannlev b. ; *Obstgarten,* berje(z) b., gwerje b., gwerjez b., frouezheg b., avalenneg b. ; *Gemüsegarten,* louzaoueg b., atil g./b., liorzh al legumajoù hag al louzeier pred b. ; *ein Garten voll Blumen,* ul liorzhad vleunioù b. ; *hängende Gärten,* liorzhoù dereziet lies. ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust,* gwallaozet eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus ; [relij.] *der Garten Getsemani,* ar Jardin Olivez g./b., ar Jardin Glas g. ; *der Garten Eden,* Jardin Eden g./b. ; **2.** [dre skeud.] *seinen Garten bestellen,* ober war-dro e stal.

Gartenabfälle lies. : dic'harzhadur g., glazajoù lies., lastez-liorzh g. ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren,* koublañ an teil.

Garten-Amarant g. (-s,-e) : [louza.] lost-louarn g., pasvoulouz g.

Gartenameise b. (-,-n) : [loen.] *schwarze Gartenameise,* merien du str.

Gartenammer b. (-,-n) : [loen.] kilheri g.

Gartenanlage b. (-,-n) : **1.** [ster kentañ] krouidigezh liorzhoù b., saverezh liorzhoù g., liorzhawouriezh b.
2. [dre astenn.] liorzh b., liorzh-kêr b., gourliorzh b., kenliorzh g.

Gartenarbeit b. (-,-en) : labour el liorzh g., liorzherezh g., jardinerezh g., jardrinerezh g., liorzhañ g., jardinañ g.

Gartenarchitekt g. (-en,-en) : liorzhawour g.

Gartenaster b. (-,-n) : [louza.] bozenn Japan str., tro-an-heol-vras b., boked Marc'harid g.

Gartenbau g. (-s) : liorzhgounidegezh b., liorzherezh g., jardinerezh g., jardrinerezh g., liorzhouriezh b. ; *Gartenbau betreiben,* gounit legumaj, gounit bleunioù.

Gartenbecken n. (-s,-) : poull-liorzh g., oglenn b.

Gartenbeet n. (-s,-e) : ervennad b., gwelead g., penngenn g., penngennad g., palejad g.

Gartenbibernelle b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Gartenblume b. (-,-n) : fleur str., bleunienn jardin b., fleur jardin str., bleunienn liorzh b., fleur liorzh str., fleurenn b.

Gartenbohne b. (-,-n) : [louza.] fav-brezil str., piz-bras str.

Gartencenter n. (-s,-) : stal-liorzhañ b., liorzherezh b., jardinerezh b.

Garteneingang g. (-s,-eingänge) : toull ar jardin g.

Gartenerbse b. (-,-n) : [louza.] piz-munut str., piz-bihan str., [dre fent] kagal g.

Gartenerde b. (-) : teil-douar g., mannoù lies., atil g.

Gartenfest n. (-es,-e) : gouel dindan toenn an deiz g., gouel dindan ar billig vras g., gouel war ar frank g.

Gartenfreund g. (-s,-e) : paotr al liorzherezh g., paotr ar jardinerezh g., mignon ar jardrinerezh g.

Garten-Fuchsschwanz g. (es,-schwänze) : [louza.] lost-louarn g., pasvoulouz g.

Gartengerät n. (-s,-e) : benveg liorzhañ g., ostilh liorzhañ g.

Gartengerbera b. (-,-/-s) : [louza.] gerbera g.

Gartengestalter g. (-s,-) : liorzhawour g.

Gartengestaltung b. (-,-en) : liorzhawouriezh b.

Gartengrasmücke b. (-,-n) : [loen., labous] begfiez g. [*liester* begfiezed], devedig-liorzh g.

Gartengrundstück n. (-s,-e) : tachenn gant liorzh b.

Gartenhag g. (-s,-häge) : **1.** garzh b., kae g., kaead g., drailh b. ; **2.** [stlenn.] arouezenn diezenn b.

Gartenhacke b. (-,-n) **/ Gartenhaue** b. (-,-n) : [labour-douar] trañch-koailh g., c'hwengl g., c'hwennglav g., gwigned b., kamglav g., kravell b., pech g., pech troad-berr g., pigell b.

Gartenhaus n. (-s,-häuser) : **1.** ti bihan g., pennti g. ; **2.** loch g., tiig-liorzh g., lochenn b., logell b., siklutenn b.

Gartenhippe b. (-,-n) : kontell-ben b.

Gartenkelle b. (-,-n) : loa-liorzh b.

Gartenkresse b. (-,-n) : **1.** [louza.] beler str. ; **2.** [kegin.] beler g.

Gartenkunst b. (-) : liorzhawouriezh b.

Gartenkürbis g. (-ses,-se) : [louza.] sitrouilhezenn b., sitrouilhez str.

Gartenland n. (-s,-länder) : douar mat evit jardrinañ g., atil g.

Gartenlaube b. (-,-n) : **1.** pratell b. ; **2.** loch g., tiig-liorzh g., log plenk b., siklutenn b., lochenn b., logell b.

Gartenlokal n. (-s,-e) : ostaleri dindan an amzer b., liorzh-predañ b.
Garten-Löwenmaul n. (-s,-mäuler) : [louza.] geol-bleiz g.
Gartenmelde b. (-,-n) : [louza.] kaol-Herodez str.
Gartenmesser n. (-s,-) : strep g., kouch b., falz-trañch g.
Gartenmöbel lies. : arrebeuri liorzh lies.
Gartenmohn g. (-es,-e) : [louza.] roz-moc'h str.
Gartenmusik b. (-) : sonerezh dindan an amzer g., sonerezh war ar frank g.
Gartenparty b. (-,-s) : gouel dindan toenn an deiz g., gouel dindan ar billig vras g., gouel war ar frank g.
Gartenprimel b. (-,-n) : [louza.] **1.** [*Primula vulgaris*] boked-laezh g., boked-an-hañv g., bleuñv-nevez str., triñchin koukoug str. ; **2.** [*Primula ×pubescens*] skampiolez-dumek str.
Gartenringelblume b. (-,-n) : [louza.] rozinil str., roz-sinkl str., rosku g.
Gartenrotschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] rulosteg bailh g.
Gartensalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj munut g.
Gartensalat g. (-s,-e) : [louza.] letuz str., letuzenn b.
Gartenschaukel b. (-,-n) : brañsigell b., brañsell b.
Gartenschere b. (-,-n) : sizailh vras b., gweltre-benañ b., benerez b., bener g.
Gartenschierling g. (-s,-e) : [louza.] perisilh-ki g.
Gartenschläfer g. (-s,-) : [loen.] lir g.
Gartenschlauch g. (-s,-schläuche) : korzenn zour b., korzenn doura b.
Garten-Schwarzkümmel g. (-s,-) : [louza.] niell Damask g.
Garten-Schwarzwurzel b. (-) : [louza.] sarsifi-du str., sarsifi-Spagn str.
Gartensitzplatz g. (-es,-plätze) : [Bro-Suis] leurenn-liorzh toet b.
Gartenspinat g. (-,-e) : **1.** [louza.] pinochez str., pinochezenn b., spinard str., spinardenn b. ; **2.** [kegin.] pinochez g., spinard g.
Gartenspritze b. (-,-n) : korzenn zour b., korzenn doura b.
Gartenstadt b. (-,-städte) : keoded-liorzh b.
Gartenteich g. (-s,-e) : poull-liorzh g., oglenn b.
Gartenterrasse b. (-,-n) : leurenn-liorzh b.
Gartentheater n. (-s,-) : c'hoariva (c'hoarilec'h) dindan an amzer g., c'hoariva (c'hoarilec'h) war ar frank g.
Gartenwesen n. (-s,-) : liorzherezh g., liorzhouriezh b.
Gartenwirtschaft b. (-) : liorzhgounidegezh b.
Gartenzaun g. (-s,-zäune) : kael liorzh b., kili liorzh lies.
Gartenzwerg g. (-s,-e) : **1.** korrig liorzh g. ; **2.** [dre skeud.] blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., avrelod g., plog g., krotouz g., speñv g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., rahouenn vragoù b., revr verr g., kac'her g., kampinod g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Gärtlein n. (-s,-) : liorzhig b.
Gärtner g. (-s,-) : liorzhour g., liorzher g., bleunier g., jardiner g., jardriner g. ; *er arbeitet bei uns als Gärtner,* emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; *den Bock zum Gärtner machen,* labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, lakaat ar bas war an hoc'h, basañ an hoc'h, lakaat ar bleiz gant e zeñved.
Gärtnerei b. (-,-en) : **1.** liorzherezh g., jardinerezh g., liorzhañ g., jardinañ g., liorzhouriezh b. ; **2.** embregerezh liorzhgounidegezh g., embregerezh gounit legumaj g., embregerezh gounit bleunioù g. ; *Gärtnerei betreiben,* gounit legumaj, gounit bleunioù ; **3.** stal-liorzhañ b., liorzherezh b., jardinerezh b.
gärtnerisch ag. : ... liorzh, evit al liorzh, evel liorzhour.
gärtnern V.gw. (hat gegärtnert) : jardinañ, jardrinañ, liorzhañ, ober un tamm liorzherezh, ober diouzh al liorzh, ober war-dro al liorzh.
Garung b. (-,-en) : poazhidigezh b., poazhadur g.
Gärung b. (-,-en) : **1.** go g., goerezh g., goadur g., goidigezh b., goadenn b., goiñ g. ; *alkoholische Gärung,* goiñ alkoolek g., berv g., bervadenn b., bervadur ; *zur Gärung bringen,* goellañ, lakaat goell e, lakaat da vont e go ; **2.** [dre skeud.] bervadur g., berv g., birvilh g., turmud g., bec'h g., kabal b., kabalad b., difreterezh sokial g.
gärungsfähig ag. : goüs.
gärungsfördernd ag. : goüs.
Gärungsmilchsäure b. (-) : trenkenn laktek b., goadur laktek g.
Gärungsprozess g. (-es,-e) : go g., goerezh g., goadur g., bervadur g., goidigezh b., goadenn b., berv g., bervadenn b.
Gärungsstoff g. (-s,-e) : goell g., goell-toaz g., biouel g.
Gärungsverfahren n. (-s,-) : arc'hweladur enzimatel ar goiñ g.
Garwerden n. (-s) : poazhidigezh b., poazhadur g.
Gas n. (-es,-e) : **1.** aezhenn b., gaz g., korf gazel g. ; *Sauerstoff ist ein Gas,* ur gaz eo an oksigen ; *giftiges (schädliches) Gas,* gaz pistrius g., gaz kontammus g. ; *Gas flüssig machen,* liñvennañ gaz ; *flüssiges Gas,* gaz liñvel g. ; *in Gas verwandeln,* gazusaat, aezhenniñ ; *Gas strömt aus,* bez ez eus gaz o fuiñ ; *mit Gas beleuchten,* sklêrijennañ gant gaz ; *Gas auffangen,* degemer gaz ; *Stadtgas*, gaz kêr g. ; *Leuchtgas,* gaz goulaouiñ g., aezhenn c'houlaouiñ b., gaz-sklêrijennañ g. ; *Tränengas,* aezhenn-daeraouiñ b. ; *Elektrizität und Gas verschwenden,* deviñ tan ha gouloù ; *Sauggas,* gaz izelvec'h g., gaz paour g. ; **2.** [kegin., tommerezh] aezhenn deviñ b., aezhenn leskiñ b., gaz g. ; **3.** [kirri-tan] *Gas geben,* plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.
Gasabblasen n. (-s) : [lu] dilaoskadur gaz b.
Gasabzugskanal g. (-s,-kanäle) : san skarzhañ gazoù, san karzhañ gazoù b.
Gasabzugsrohr n. (-s,-e) : tuellenn skarzhañ b.
Gasalarm g. (-s) : [lu] galv diwall ouzh ar gazoù g.
Gasangriff g. (-s,-e) : [lu] argadenn gant implij ar gazoù b.
Gasarbeiter g. (-s,-) : paotr (implijad) ar gaz g.
gasarm ag. : berr ar gaz gantañ, hep kalz a c'haz.
gasartig ag. : gazheñvel, e doare ur gaz, a-zoare gant ur gaz, a-seurt gant ur gaz, aezhel, aezhennek, aezhidik, aezhennus, gazus, gazel.
Gasausscheidung b. (-,-en) : dilaoskadenn c'haz b.
Gasbehälter g. (-s,-) : kloc'h-gaz g., beol c'haz b., endalc'her gaz g., melt c'haz b.
Gasbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouerezh (sklêrijennadur, sklêrijennerezh) dre c'haz g.
Gasbildung b. (-,-en) : gazusadur g., aezhennadur g., aezhenniñ.
Gasblase b. (-,-n) : klogor aezhenn str., bouilh g.

Gasbombe b. (-,-n) : **1.** melt c'haz b. ; **2.** [lu] bombezenn c'haz b.
Gasbrenner g. (-s,-) : dever gaz g., dever aezhenn g.
Gaschromatographie b. (-) : kromatografiezh en ur stad c'hazel b.
gasdicht ag. : peurgloz.
Gasdichte b. (-,-n) : douester ar gaz g.
Gasdruck g. (-s) : gwask ar gaz g.
Gasdruckmesser g. (-s,-) : gwaskventer g.
Gasentwickler g. (-s,-) : ganer gaz g.
Gasentwicklung b. (-,-en) : dilaoskadur gaz g., dilaosk aezhenn g.
gaserzeugend ag. : ... ganer gaz.
Gaserzeuger g. (-s,-) : ganerer gaz g.
Gasfabrik b. (-,-en) : labouradeg produiñ gaz b., gazerezh b.
Gasfackel b. (-,-n) : flammerenn c'haz b.
Gasfernleitung b. (-,-en) : gazsan b., aezhennsan b.
Gasfernversorgung b. (-,-en) : dasparzh gaz a-bell g.
Gasfeuerzeug n. (-s,-e) : direnn c'haz b.
Gasfeuerung b. (-,-en) : tommerezh dre c'haz g.
Gasflammkohle b. (-,-n) : glaou druz str.
Gasflasche b. (-,-n) : boutailh c'haz b., boutailhad c'haz b.
gasförmig ag. : gazheñvel, aezhel, aezhennek, aezhidik, aezhennus, gazus, gazel, e doare ur gaz, e doare gazoù ; *flüssige und gasförmige Körper,* heverennoù lies., beruzennoù lies. ; *gasförmige Phase,* arvez aezhel g.
Gasgemisch n. (-es,-e) : meskad gazel g. ; *Luft ist ein Gasgemisch,* ur meskad gazel eo an aer.
Gas-Graphit-Linie b. (-) : hentad grafit ha gaz g.
Gashahn g. (-s,-hähne) : kog ar gaz g.
gashaltig ag. : aezhel, aezhennus, aezhennek, gazus, gazek.
Gashebel g. (-s,-) : **1.** dornell ar gaz b., kog ar gaz g. ; **2.** [karr-tan] buanaer g., herrekaer g., troadikell da vont buanoc'h b., troadikell an dour-tan b.
Gasheizung b. (-,-en) : tommerezh dre c'haz g.
Gasherd g. (-s,-e) : fornigell dre c'haz b.
Gashülle b. (-,-n) : gwiskad gaz g., gazkelc'h g.
gasig ag. : aezhel, aezhennek, aezhidik, aezhennus, gazus, gazek, gazel.
Gaskammer b. (-,-n) : sal vougañ b., kambr c'hazañ b., kambr ar gazañ tud b., sal mougañ dre c'haz b., sal mougañ tud gant ar gaz b.
Gaskessel g. (-s,-) : kaoter-aezhenn b.
Gaskocher g. (-s,-) : fornigell dre c'haz b.
Gaskogne b. (-) : *die Gaskogne,* Gwaskogn b.
Gaskogner g. (-s,-) : Gwaskon g.
gaskognisch ag. : gwaskon ; [yezh] gwaskonek.
Gaskoks g. (-es,-) : goulosk diwar c'haz g.
Gaskraftwerk g. (-s,-e) : kreizenn wreztredan dre c'haz b.
Gaskrieg g. (-s,-e) : brezel gant gazoù g.
Gaslampe b. (-,-n) : kleuzeur c'haz b.
Gaslaterne b. (-,-n) : kleuzeur c'haz b., letern-straed dre c'haz g.
Gasleitung b. (-,-en) : **1.** gazsan b., aezhennsan b. ; **2.** tuellenn ar gaz b.
Gasleitungsnetz g. (-es,-e) : rouedad dasparzh ar gaz b.
Gasmann g. (-s,-männer) : paotr ar gaz g.
Gasmaske b. (-,-n) : maskl-enep-gazoù g.
Gasmesser g. (-s,-) : **1.** kloc'h-gaz g., gazometr g. ; **2.** konter ar gaz g.
Gasmotor g. (-s,-en) : keflusker dre c'haz g.
Gasofen g. (-s,-öfen) : forn dre c'haz b.
Gasöl n. (-s) : gazeoul g., aezheoul g.
Gasolin n. (-s) : gazolin g.
Gasometer g. (-s,-) : kloc'h-gaz g., gazometr g.
Gaspedal n. (-s,-e) : [karr-tan] buanaer g., herrekaer g., troadikell buanaer ar c'harr-tan b., troadikell da vont buanoc'h b., troadikell an dour-tan b.
Gässchen n. (-s,-) : banellig b., gouinell b., vin b., treuzenn b., ruzelenn b.
Gasschicht b. (-,-en) : gazkelc'h g., gwiskad gaz g.
Gasschutz g. (-es) : gwarez-enep-gazoù g.
Gasschutzgerät n. (-s,-e) : maskl-enep-gazoù g.
Gasse b. (-,-n) : straed b., banell b., vin b., gouinell b., treuzenn b., ruzelenn b. ; *die Gassen der Altstadt,* hentoù strizh ar gêr-gozh lies. ; *eine winkelige Gasse,* ur vanell gammigellus b., ur vanell kamm-digamm b. ; *auf der Gasse liegen,* na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout tamm lojeiz ebet, na gaout mont ebet, na gaout tamm ti ebet evit degemer an-unan, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved ; *man hört es in allen Gassen,* an holl el lavar, ne gomzer a gen, ar brud-se 'zo a bep tu.
Gassenbube g. (-n,-n) : lampon g., lavagnon g., louzaouenn fall b., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], c'hwiltouz g., gwallbaotr g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], marmouz g., ajez g., akariod g., alvaon g., kantolor g., chalvant g.
Gassenbubenstreich g. (-s,-e) **/ Gassenbuberei** b. (-,-en) : lamponerezh g., abilitaj g., tro-gamm lampon b.
Gassenhauer g. (-s,-) : son torr-penn b., randonenn b., rimadell b., kanaouenn Mari-Bladenn b., red-hentoù g.
Gassenjunge g. (-n,-n) : c'hwiltouz g., marmouz g., lampon g., lavagnon g., louzaouenn fall b., gwallbaotr g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], ajez g., akariod g., alvaon g., kantolor g., chalvant g.
Gassenschleifer g. (-s,-) : breolimer g., lemmer g., libonig g., breolimer-baleer g., lemmer-kantreer g., libonig-red g., [dre fent] armolud g.
Gassenwitz g. (-es,-e) : garzaj g., garzennaj g., bourd divalav g.
Gassi : [tro-lavar] *mit seinem Hund Gassi gehen,* kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantren e gi.
gassicher ag. : gwarezet diouzh ar gazoù.
Gasspürer g. (-s,-) : [tekn.] dinoer gazoù g., detekterez c'hazoù b.
Gasstrahl g. (-s,-en) : bouilh gaz g., tufadenn c'haz b., strink gaz g., bomm gaz g., flistr gaz g.
Gasstrom g. (-s,-ströme) : **1.** redenn c'haz b. ; **2.** gwreztredan dre c'haz g.
Gasstrumpf g. (-s,-strümpfe) : dever Auer g.
Gast g. (-s, Gäste) : **1.** kouviad g. [*liester* kouvidi], gweladenner g., ostiziad g. [*liester* ostizidi], bizitour g., herberc'hiad g., degemeriad g., ostiz g. ; *Gäste emfangen,* ostizañ, degemer ostizidi, resev tud ; *Gäste bewirten,* reiñ chervad d'e gouvidi, ostizañ ; *Gast bei einem Festmahl,* banvezer g., frikoter g. ; *ungebetener Gast,* kouviad dic'hortoz g., garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer

g., trabaser g., tregaser g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g. ; *als zahlender Gast verpflegt werden,* debriñ diouzh priz graet ; *Gäste zu sich laden,* pediñ kouvidi da zont ; *zu Gast empfangen,* ostizañ ; *als Gast auftreten,* bezañ bet pedet da zont war al leurenn evit un abadenn sevenadurel ; **2.** [kenwerzh] praktik g., kliant g., arval g., ever g., debrer g., ostiz g.

Gastarbeiter g. (-s,-) : labourer estren g., labourer enbroet g.

Gastbett n. (-s,-en) : gwele evit ar vizitourien g.

Gästebuch n. (-s,-bücher) levr an ostizidi g., levr aour g.

Gästehaus n. (-es,-häuser) : ti-degemer g., leti-annez g.

Gasterei b. (-,-en) : bañvez g., friko g./b., chervad b., chervadenn b., kouignaoua g., gwalc'hadenn b., festailhoù lies., lip-e-bav g., lip-e-vourroù g.

Gästezimmer n. (-s,-) : kambr-degemer b., kambr ostizien b.

gastfrei ag. : degemerus g., kevannezus, a zegemer mat.

Gastfreiheit b. (-) : degemerusted b., kevannezusted b., herberc'h g., degemer mat g.

Gastfreund g. (-s,-e) : kouviad g., ostiziad g.

gastfreundlich ag. : degemerus, kevannezus, a zegemer mat.

Gastfreundlichkeit b. (-) : degemerusted b., kevannezusted b., herberc'h g., degemer mat g.

Gastfreundschaft b. (-) : degemerusted b., kevannezusted b., herberc'h g., degemer mat g. ; *jemandes Gastfreundschaft genießen,* bezañ degemeret gant u.b. en e di, kavout digor e ti u.b., kavout degemer e ti u.b. ; *Gastfreundschaft üben,* bezañ degemerus, reiñ digor, reiñ degemer.

Gastgeber g. (-s,-) : ostiz g., peder g., herberc'hier g., kouvier g.

Gastgeschenk n. (-s,-e) : prof g., profadenn b.

Gasthaus n. (-es,-häuser) : tavarn b., ostaleri b., leti g., herberc'h g., predlec'h g., preti g., ti-debriñ g., evlec'h g., ti-evañ g., letierezh b., otel g.

Gasthof g. (-s,-höfe) : tavarn b., ostaleri b., leti g., herberc'h g., predlec'h g., preti g., ti-debriñ g., ti-evañ g., letierezh b., otel g.

Gasthörer g. (-s,-) : [skol-veur] perzhiad eus an diavaez g., diavaeziad g., studier n'eo ket enskrivet er skol-veur g.

gastieren V.gw. (hat gastiert) : [c'hoariva] c'hoari en diavaez.

Gastland n. (-s,-länder) : bro degemer b.

gastlich ag. : degemerus, kevannezus, a zegemer mat.

Gastlichkeit b. (-) : degemerusted b., kevannezusted b., herberc'h g., degemer mat g.

Gastmahl n. (-s,-e/-mähler) : friko g., bañvez g., chervad b., chervadenn b., kouignaoua g., festailhoù lies.

Gastprofessor g. (-s,-en) : [skol-veur] kelenner eus an diavaez g.

Gastrecht n. (-s) : lezennoù war tachenn degemer an estrañjourien lies. ; *Gastrecht genießen,* kavout bod, kavout repu, kaout herberc'h.

Gastreise b. (-,-n) : [c'hoariva] tro b., troiad b.

gastrisch ag. : [mezeg.] hag a sell ouzh ar stomog, … stomog, … ar c'hreuz.

Gastritis b. (-, Gastritiden) : [mezeg.] tanijenn stomog b., gastrit g.

Gastroenterologie b. (-) : [mezeg.] gastroenterologiezh b., koazhadouriezh b.

Gastrolle b. (-,-n) : roll roet d'ur c'hoarier eus an diavaez g.

Gastronom g. (-en,-en) : paotr an ti-debriñ g., bouedoniour g., keginour g., hevlezour g.

Gastronomie b. (-) : gastronomiezh b., hevlezouriezh b., keginouriezh b., keginerezh g., bouedoniezh b., bouedouriezh b. ; *die italienische Gastronomie,* ar c'heginerezh italian g.

gastronomisch ag. : ... boued, … gastronomiezh, … hevlezouriezh, … keginouriezh, … keginerezh, … bouedoniezh, bouedoniel.

Gastropode g. (-n,-n) : [kevrennad loened] koftroadeg g., gasteropod g.

Gastspiel n. (-s,-e) : [c'hoariva] abadenn e-pad un droiad b., abadenn en diavaez b.

Gaststätte b. (-,-n) : tavarn b., ostaleri b., predlec'h g., herberc'h g., preti g., ti-debriñ g., ti-evañ g., evlec'h g. ; *er geht häufiger in die Gaststätte als in die Uni,* pleustriñ a ra aliesoc'h an ostalerioù eget ar skol-veur, gwelloc'h eo gantañ disec'hañ barrikennoù an ostiz eget mont d'ar skol-veur ; *die Gaststätte hat Pleite gemacht,* aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr ; *eine Gaststätte bewirtschaften, eine Gaststätte führen,* derc'hel ostaleri.

Gaststättengewerbe n. (-s) : pretierezh g.

Gaststube b. (-,-n) : sal debriñ en un ostaleri b., sal vras an ostaleri b.

Gasturbine b. (-,-n) : troellrod dre c'haz b.

Gasturbinenkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztredan dre c'haz b.

Gastvorlesung b. (-,-en) : [skol-veur] prezegenn dalc'het gant ur c'helenner eus an diavaez g.

Gastwirt g. (-s,-e) : kafediour g., ostiz g., pretiour g.

Gastwirtschaft b. (-,-en) : tavarn b., ostaleri b., leti g., kafedi g., predlec'h g., herberc'h g., preti g., ti-debriñ g., ti-evañ g., evlec'h g.

Gastzimmer n. (-s,-) : **1.** kambr en ul leti b. ; **2.** kambr-degemer b., kambr-ostizien b. ; **3.** sal debriñ en un ostaleri b., sal vras an ostaleri b.

Gasuhr b. (-,-en) : konter ar gaz g.

Gas- und Wasserinstallation b. (-) : plomerezh g.

Gasverbrauch g. (-s) : bevezerezh gaz g., dispign gaz g.

gasvergiftet ag. : klañv gant ar gaz brezel, pistriet gant gaz, gazet.

Gasvergiftung b. (-,-en) : pistriadur gant gaz g., kontammerezh (kontammidigezh b.) dre c'haz g.

Gasversorgung b. (-) : dasparzh gaz g. ; *die Gasversorgung ist ausgefallen,* c'hwitet eo ar gaz.

Gaswäscher g. (-s,-) : [kimiezh] gwalc'herez c'haz b., puraer gaz g.

Gaswasser n. (-s) : dour amoniakek g.

Gaswerk g. (-s,-e) : labouradeg produiñ gaz b., gazerezh b.

Gaswolke b. (-,-n) : bouilh g., kogus gaz str.

Gaszähler g. (-s,-) : konter ar gaz g.

Gaszelle b. (-,-n) : boullestrig g.

Gaszentrifugenverfahren n. (-s) : dreisttronizherezh g.

Gaszufuhr b. (-,-en) : [kirri-tan] enkas aezhennoù g.

Gaszünder g. (-s,-) : enaouer gaz g.

Gaszustand g. (-s,-zustände) : stad aezhel b., stad gazel b.

Gat n. (-s,-en/-s) : **1.** [merdead.] aros g. ; **2.** kanol-vor b. ; **3.** toull g.

Gatsch g. (-es) : [Bro-Aostria] bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., limouz g., liboud g., mailh g., libistr g., morvonk g., morfont g., yodasenn b.
Gatt n. (-s,-en/-s) : **1.** [merdead.] aros g. ; **2.** kanol-vor b. ; **3.** toull g.
Gatte g. (-n,-n) : pried g., gwaz g., ozhac'h g., gour-pried g., par g., paradur g. ; *die Gatten,* an daou bried, ar priedoù lies. ; *mein Gatte,* va fried g., va gwaz g., va hanter diegezh g., va den g., va ozac'h g., va hini kozh g., va far g., va faradur g., va c'hristen g.
Gatten g. (-s,-) : [loen.] marlank g., merlank g., morlouan g., gwenneg g.
Gattenglück n. (-s) : joa ar briedelezh b.
Gattenliebe b. (-) : karantez ar pried b., karantez an daou bried an eil ouzh egile b.
Gattentreue b. (-) : lealded ar pried b., lealded ar priedoù an eil e-keñver egile b.
Gatter n. (-s,-) : **1.** kael b., treilhenn b., garzh-orjal b., klouedig b., porrastell g., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen,* serr ar gloued ouzh ar saout.
2. [tekn] framm (stern) an heskenn g.
gattern V.k.e. (hat gegattert) : **1.** kaelaat.
2. [dre skeud.] spiañ, garjata.
Gattersäge b. (-,-n) : heskenn lieslavnenn b.
Gatterstab g. (-s,-stäbe) : kler str., barrenn b.
Gattertor n. (-s,-e) **/ Gattertür** b. (-,-en) : porrastell g., kloued b.
Gattin b. (-,-nen) : pried g., gwreg b. [*liester* gwragez], gwreg-pried b., parez b., paradur g. ; *sie geruhte endlich, seine Gattin zu werden,* plegañ a reas a-benn ar fin da vezañ e wreg.
Gattung b. (-,-en) : **1.** [loen., louza., bevoniezh] genad g. ; *die Gattung betreffend,* generek ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie,* er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad ; **2.** kerentiad g., rumm g., rummad g., renkad b., seurt g., noueañs b., spes g., spesad g., had g., sper g.
Gattungsbegriff g. (-s,-e) : **1.** uc'herdal g. ; **2.** anv generek g.
Gattungsname g. (-ns,-n) : **1.** anv generek g., anv rumm g. ; **2.** [yezh.] anv boutin g., apelativ g.
Gattungsware b. (-,-n) : [gwir] danvez kevatalus g.
Gau g. (-s,-e) : pastell-vro b., kanton g.
GAU g. (-s,-s) : [nukl.] [*berradur evit* **größter anzunehmender Unfall**] gwallzarvoud grevusañ c'hoarvezus g.
Gauchheil g. (-s,-e) : [louza.] gleizh str., louzaouenn-ar-gleizh b. ; *roter Gauchheil,* gleizh-ruz str.
Gaudee b. (-,-n) **/ Gaudi** b. (-) **/ Gaudium** n. (-s) : joausted b., laouenidigezh b., drantiz b., c'hoari gaer g. ; *Gaudeamus igitur* : titl ur ganaouenn studierien g.
gaufrieren V.k.e. (hat gaufriert) : [tekn.] galfrezañ.
Gaukelbild n. (-s,-er) : trell-lagad g., touelladenn b., boemarvest g., kammzerc'h gweled g.
Gaukelei b. (-,-en) : **1.** troioù fizik lies., taolioù fizik lies., sigoterezh g., bannikerezh g., janglerezh g., jangloù lies. ; **2.** farouellerezh g., bourjinerezh g., furlukinaj g., furlukinerezh g.
gaukelhaft ag. : touellus**,** bourjin, furlukinus.
Gaukelkunst b. (-) : sigoterezh g., bannikerezh g., janglerezh g.
gaukeln V.gw. (hat gegaukelt) : **1.** fringellat, fringañ, noualantiñ, jirfollañ ; **2.** gournijal, gournijellañ, darnijal, nijellat, nijellañ, eskellat, nijal-dinijal, mont nij-dinij, nijata ; **3.** flouretiñ, chourañ, likaouiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, lesaat, fentigellat, farsellat, drujal, andellat ; **4.** bannikat, jangliñ, sigotañ.
Gaukler g. (-s,-) : furlukin g., majisian g., sigoter g., banniker g., jangler g., termaji g., farouell g.
gauklerisch ag. : touellus**,** bourjin, furlukinus.
Gaul g. (-s, Gäule) : marc'h g., roñse g., jav g., penn-kezeg g. ; *einem geschenktem Gaul sieht man nicht ins Maul,* arabat klask lakaat ar bed-holl en e votez, arabat klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, arabat klask kaout an toull hag ar boutonoù, ur vuoc'h en donezon ne dalv ket sellet ar genoù anezhi, ur vuoc'h en donezon ne dalv ket sellet he beg, arabat klask dastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogen), eus vi torret da alumenn ne zigloro labous biken.
Gauleiter g. (-s,-) : [nazi.] gauleiter g., prefed nazi g.
Gaullismus g. (-) : emsav awenet gant De Gaulle g., gaolouriezh b., P. deugaolouriezh b.
Gaullist g. (-en,-en) : dalc'hiad de Gaulle g., gaolour g., P. deugaolour g.
Gaumen g. (-s,-) : [korf.] staon b. ; *einen feinen Gaumen haben,* bezañ fin e c'houst, bezañ lipous, bezañ litous, bezañ pitouilh, bezañ ul lip-e-bav, bezañ ur beg lipous, bezañ ur beg litous, bezañ ur beg fin, bezañ ur beg figus, bezañ ur staon figus, bezañ ur staon gizidik a zen, bezañ ur morser eus an-unan ; *den Gaumen netzen,* glebiañ e c'horzailhenn (e c'hourlañchenn) ; *die Zunge klebt mir am Gaumen,* tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon, krinet eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn, kras eo va gourlañchenn evel oaled an ifern, disec'het eo va riboul patatez, skarnilet eo va zeod, spelc'het eo va zeod ; *das schmeichelt dem Gaumen,* se a zo blazet mat d'ar staon, hilligañ a ra ar staon, tennañ a ra gwad (dour) eus an dent, lakaat a ra an dent da wadañ.
Gaumenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn staon g.
Gaumenkitzel g. (-s) : **1.** debron (hillig) er staon g. ; **2.** P. trugar b., lip-e-bav g., chervad g., tamm mat g., tamm lipous ha pitouilh g., tamm boued lip-e-bav g., tamm lip-e-bav g., lipadenn b.
Gaumenlaut g. (-s,-e) : vogalenn staon b.
Gaumenplatte b. (-,-n) : staon faos b.
Gaumenreiz g. (-es,-e) : debron (hillig) er staon g.
Gaumensegel n. (-s,-) : [korf.] staon vouk b., gouel staon b.
Gaumensegellaut g. (-s,-e) : [yezh.] gouelienn b.
Gaumenzäpchen n. (-s,-) : [korf.] hugenn b., huged g., hugedenn b., ankoue g.
Gauner g. (-s,-) : fripon g., friponer g., c'hwib g., c'hwiblaer g., filouter g., forbann g., touzer g., taper g., paker g., toueller g., labous kleiz g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], hubot g., ganaz g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhevod g., hailhevodeg g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., stronk g., standilhon g., friper g., kalkenn g./b., sac'h malis g., ravailhon g., gwidal g., strobineller g., aotrou g., loukez g. ; *es sind Gauner,* filouted

int, filouted a zo anezho, loufrezed a zo anezho, mil ard fall a reont, ar re-se ne reont nemet forbannañ.
Gaunerbande b. (-,-n) : strollad lakepoded g.
Gaunerei b. (-,-en) : friponerezh g., friponaj g., hailhevodaj g., hailhonerezh g., huboterezh g., filouterezh g., forbannerezh g.
gaunerhaft ag. / **gaunerisch** ag. : hag a sell ouzh an hailhoned, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, dizeeun, ganas, kamm, fallakr, fell.
gaunern V.gw. (hat gegaunert) : friponiñ, lamponat, hubotañ, ravailhoniñ, ober mil ard fall, forbannañ.
Gaunersprache b. (-,-n) : luc'haj g.
Gaunerstreich g. (-s,-e) : taol divalav g., taol vil g., noualantez b., taol-ganas g., taol-gast g., taol-yud g., tro lous b., c'hwiberezh g.
Gaunerwelt b. (-) : livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., standilhoned lies., truilhenned lies., lastez ar c'hêrioù bras str., gagnoù lies.
Gauß n. (-es) : gaos g.
Gaußsch ag. : gaosian, gaosat ; *Gaußsche Verteilung*, ingaladur gaosian g., ingaladur gaosat g.
Gavotte b. (-,-n) : gavotenn b., jabadao g. ; *erster schneller Teil einer Gavotte,* ton simpl g. ; *langsamer Schreittanz bei einer Gavotte,* tamm-kreiz g. ; *schneller Schlussteil einer Gavotte,* ton doubl g. ; *eine Gavotte tanzen,* dañsal ur gavotenn ; *eine Gavotte spielen,* seniñ ur gavotenn.
Gazastreifen g. (-s) : *der Gazastreifen,* strizhenn Gaza b.
Gaze b. (-,-n) : [gwiad] gazenn b.
Gazelle b. (-,-n) : [loen.] gazelenn b. [*liester* gazeled].
Gazette b. (-,-n) : kazetenn b., kelaouenn b.
GB [*berradur evit* **Gigabyte**] : [stlenn.] gigabit g.
G-Dur n. (-) : sol major g., sol muiañ g.
Geächtete(r) ag.k. g./b. : forbann g., handead g., den hep gwir ebet ken g., den hep skoazell na gwarez al lezennoù g.
Geächze n. (-s) : hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., leñvadennoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g.
Geäder n. (-s) : brizhelladurioù lies., ritennoù lies., marbradurioù lies.
geädert ag. : **1.** [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus ; **2.** [koad, maen] gwazhennek, gwazhennus, brizhellek, marbrennek, ritennek.
geartet ag. : *anders geartet,* disheñvel ; *er ist so geartet,* e-giz-se emañ ; *er ist nach der Mutter geartet,* taolet en deus d'e vamm, kostezenn e vamm en deus dalc'het ; *er ist gut geartet,* ur galon vat a zo en e greiz / hennezh en deus ur galon vat / natur vat a zo ennañ / un imor vat en deus (Gregor).
Geäse n. (-s) : **1.** genoù ar jiboez g. ; **2.** [dre astenn.] peuraj g., bouetaj g., pasturaj g., debraj g.
Geäst n. (-es) : brankoù lies., barradur g., pennad-barroù g., strouezh b.
geästet ag. : barrek, brankek, skourrek, skoultrek, skoutrennek.
geäugt ag. : lagadoù dezhañ, lagadennek.
geb. ag. : [*berradur evit* **geboren**] anvet ... diouzh e anv plac'h yaouank.
Gebäck n. (-s,-e) : **1.** gwastell b., gwispid str., gwispidenn b., katev str., katevenn b. ; **2.** [Bro-Aostria] baraig g.
gebacken ag. : **1.** poazh ; *das Brot ist schlecht gebacken,* stirenniñ a ra ar bara ; *halb gebackenes Brot,* bara mioc'h g. ; *schlecht gebackenes Brot,* bara stirennek g. ; *zu wenig gebackenes Brot,* bara bihan boaz g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g. ; *in Asche gebackenes Brot,* foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *selbst gebackenes Brot,* bara tiegezh g. ; **2.** *frisch gebackener Ehemann,* den nevez dimezet g., gwaz nevez dimezet g., gwaz nevez g., paotr yaouank b. ; *frisch gebackene Ehefrau,* plac'h nevez dimezet b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b.
Gebälk n. (-s,-e) : **1.** framm g., frammad g., frammadur g., koadaj g., koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies. ; **2.** rizenn b., gouribl g., ribl moger g. (Gregor).
Gebälkträger g. (-s,-) : [tisav.] atlant g.
geballt ag. : **1.** start, stardet, gwasket, serr, serret.
2. [korf.] *geballte Drüsen,* gwerblennoù limfel lies., gwagrennoù engronnet lies.
3. [lu] *geballte Ladung,* karg gant muioc'h a zanvez tarzh eget kustum b.
gebannt ag. : **1.** dindan an anaoue ; **2.** [dre skeud.] entanet, boemet, dibradet, strobinellet ; *er ist wie gebannt,* alvaonet-holl eo, evel dindan gazel-ge emañ, evel strobinellet eo, skoelfet eo, dibradet eo, kalmet eo.
Gebärde b. (-,-n) : **1.** [ster kentañ] neuz b., feson b., doare g., stumm g., tres g.
2. [dre astenn.] jestr g., fiñvad g., fiñv g., lusk g., fich g. ; *Gebärden machen,* jestraouiñ ; *drohende Gebärden,* jestroù gourdrouz(us) ; *eine verneinende Gebärde machen,* ober ur jestr evit nac'hañ g. ; *er macht sich durch Gebärden verständlich,* komz a ra gant e zaouarn, ezteurel a ra e soñj dre jestroù.
gebärden V.em. : **sich gebärden** (hat sich (t-rt) gebärdet) : en em ren, en em ziskouez, en em zerc'hel ; *sich wie ein Wilder gebärden,* en em zifretañ (en em zispac'hañ, jestraouiñ, jestral) par d'un diaoul, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, jestraouiñ, daoubenniñ, rigasat, rual, c'hoari ar vazh, ober e zen gars, ober bec'h, difretañ evel un diaoul ; *sich ernst gebärden,* gwiskañ un dremm sirius, gwiskañ un neuz sirius, stummañ un dremm sirius ; *sich als Dampfwalze gebärden, die Sprachen niedermacht,* bezañ ur malouer bras da zrailhañ yezhoù.
Gebärdenkunst b. (-) : *sellit ouzh* **Gebärdenspiel**.
Gebärdenmacher g. (-s,-) : jestraouer g.
Gebärdenspiel n. (-s,-e) : mimerezh g., jestrc'hoarierezh g., jestrc'hoari g., drevezarvest g., drevezc'hoari g.
Gebärdenspieler g. (-s,-) : jestrc'hoarier g., drevezer g., jestrer g., mimer g.
Gebärdensprache b. (-) : yezh ar sinoù b., mimerezh g., bouzareg g.
gebaren V.em. : **sich gebaren** (hat sich (t-rt) gebart) : en em ren, en em ziskouez, en em zerc'hel.
Gebaren n. (-s) : doare g., emzalc'h g., arverioù lies., pleustr g., gread g.
gebären V.k.e. (gebiert / gebar / hat geboren) : **1.** gwilioudiñ diwar, genel, ober he zro, prezeg he frouezh (F.-M Luzel), P. dispakañ eus, reiñ buhez da, lakaat er bed, [gwashaus] dozviñ, flutañ, kac'hat eskern ; *vor der Zeit gebären,* sioc'haniñ, gwilioudiñ a-raok an amzer, ober ur golladenn ;

2. *er ist für diesen Beruf geboren,* ar vicher-se a zo bet dibabet dezhañ, ar vicher-se a zo dioutañ, a ouenn eo da c'hoari ar vicher-se ; *sellit ivez ouzh* **geboren**.

Gebären n. (-s) : **1.** ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., gwilioudiñ g., geneliezh b., gwiliouderezh g., tro b. ; *beim Gebären sterben,* chom en ur ober he zro, mervel o c'henel, mervel en ur wilioudiñ, mervel e gwilioud, mervel diwar wilioud, mervel diwar he c'hrouadur ; **2.** [loen.] troadur g..

gebärfähig ag. : gouest da engehentañ, gouest da ouennañ, frouezhus.

Gebärmutter b. (-,-mütter) : krozh b., mamm b., mammoù g., mammog g., mammenn b.

Gebärmutterentzündung b. (-,-en) : krozhfo g., terzhienn ar vammenn b., tanijenn ar mammoù b.

Gebärmutterhals g. (-es,-hälse) : gouzoug ar mammog g., gouzoug ar grozh g.

Gebärmutterkörper g. (-s,-) : korf ar mammog g., korf ar grozh g.

Gebärmutterkrebs g. (-es,-e) : krign-bev ar grozh g.

Gebärmuttermund g. (-s,-münder) : gouzoug ar mammog g., gouzoug ar grozh g.

Gebärmuttervorfall g. (-s,-vorfälle) : tarzh mammoù g., mammdilerc'h g., avelenn ar mammoù b., avelenn ar grozh b.

Gebärwehen lies. : gwilioud g., poan-vugale b., gwentloù lies.

Gebärzeit b. (-) : **1.** padelezh ar gwilioud b.

2. [dre astenn.] termen g., amzer b. ; *vor der Gebärzeit,* a-raok an amzer, a-raok an termen, a-raok ar poent.

gebauchpinselt ag. : *sich gebauchpinselt fühlen,* bezañ barret a levenez hag a fouge, bezañ e barr al levenez hag ar fouge, bezañ leun-barr a levenez hag a fouge, bezañ trefuet-holl gant al levenez hag ar fouge, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ hilliget e galon (e spered), bezañ herlinket e galon (e spered), bezañ stad en an-unan gant pezh a vez lavaret diwar e benn, bezañ ul lorc'h en an-unan gant pezh a vez lavaret diwar e benn, bezañ ul lostennad lorc'h en an-unan gant pezh a vez lavaret diwar e benn, mont e gloar gant pezh a vez lavaret diwar e benn, bezañ digor d'an-unan gant pezh a vez lavaret diwar e benn, bezañ fouge en an-unan gant pezh a vez lavaret diwar e benn, bezañ fouge en an-unan o klevet pezh a vez lavaret diwar e benn ; *er fühlte sich durch dieses Lob gebauchpinselt,* hennezh en doa lipet e vourroù diwar ar c'haol-se.

Gebäude n. (-s,-) : **1.** savadur g., tiadur g., batis g., konstruadur g., edifis g., pezh mañsonerezh g., adeilad g. ; *öffentliches Gebäude,* savadur foran g. ; *antikes Gebäude,* hensavadur g. ; *die historischen Gebäude werden nachts angeleuchet,* goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houloù e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz ; **2.** [dre skeud.] framm g., frammadur g., reizhiad b.

Gebäudekomplex g. (-es,-e) : hollad savouriezh g., stroll savadurioù g., bodad tiez g., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g., bodenn diez b.

Gebäudereinigung b. (-,-en) : **1.** kempenn savadurioù g., naetadur savadurioù g. ; **2.** adparamantadur g., adparamantiñ g. adinduadur g. ; **3.** embregerezh naetaat g., embregerezh kempenn an talbennoù g.

Gebäudeschaden g. (-s,-schäden) : domaj war ar batisoù g.

Gebäudesteuer b. (-,-n) : tailhoù war ar savadurioù lies., tell war ar glad g., P. foñchoù lies.

Gebäudeteil g. (-s,-e) : korf-savadur g.

Gebäudeversicherung b. (-,-en) : kretadur war ar savadurioù g., kretadur lojeiz g.

Gebäulichkeiten lies. : [Bro-Suis] savadurioù lies., batisoù lies.

gebaut ag. : [korf.] *gut gebaut, wohl gebaut,* paket mat, korfet mat, strujet brav, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliek, iziliet mat, iziliet kaer, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, askornet mat ha livet kaer, stummet brav, stummet kaer, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ, neuziet flour e gorf ; *nicht gut gebaut,* krabosek, distumm, disneuz, disleber, korfet fall, diforch, inkruzun, didailh, difeson, distres, hep gras na feson, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, urupailh, treuz, frammet-fall.

gebefreudig ag. : brokus, larjentezus, lark, frontal.

Gebein n. (-s,-e) : [barzh.] eskern lies., relegenn b. ; *Gebeine,* relegeier lies., relegoù lies. ; *die Gebeine im Beinhaus,* relegeier ar garnel lies. ; *seine Gebeine werden wir auf den Weg streuen, dass sie von den Vorübergehenden zertrampelt werden,* relegoù hennezh a vo taolet da vresañ dindan treid an dremenidi.

Gebelfer n. (-s) : chilperezh g., chilpadennoù lies., chalpadennoù lies., chalpadeg b., chalperezh g., chinkerezh g., chinkadennoù lies.

Gebell n. (-s) : harzhadennoù lies., harzh g., harzherezh g., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chinkerezh g., chinkadennoù lies. ; *wütendes Gebell,* razailh g.

geben (gibt / gab / hat gegeben)

I. V.k.e.
- **1.** profañ
- **2.** kinnig
- **3.** aotren, reiñ a c'hrad vat
- **4.** tamall, mont a-du gant
- **5.** troioù-lavar
- **6.** teurel, degas, reiñ
- **7.** ober, kas d'e heul
- **8.** aozañ, kinnig

II. V.Em. **sich geben**
- **1.** bezañ, ober, c'hoari
- **2.** tremen gant, ober gant, soublañ gant
- **3.** en em ginnig, en em ziskouez
- **4.** sioulaat, habaskaat, peoc'haat, tevel

III. V. dibers. **es gibt**

I. V.k.e. (gibt / gab / hat gegeben)

1. reiñ, profañ, donezoniñ, reiñ e donezon, reiñ [udb d'u.b.] e prof, ober prof [ag udb d'u.b.], lakaat ; *gib mir ein Stück Brot,* ro un tamm bara din, taol un tamm bara din, deus un tamm bara din, amañ un tamm bara din, deus amañ un tamm bara din, tizh (diraez, degas) un tamm bara din, tap un tamm bara din ; *gib mir mal ein Glas,* deus ur werenn din, amañ ur werenn din, deus amañ ur werenn din, tizh (diraez) ur werenn din, tap ur werenn din ; *jemandem etwas geben,* reiñ udb d'u.b., P. difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b.,

paseal udb d'u.b. ; *ich kann ihnen nichts geben,* ne'm eus mann da reiñ dezho ; *gib uns was zu essen,* degas dimp da zebriñ ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben !* sellit pegement he deus lakaet din ! ; *sie hat mir aber wenig gegeben !* sellit pegen nebeut he deus roet din ! ; *einem Gedanken Form geben,* lakaat gerioù war ur mennozh, gwiskañ ur mennozh gant gerioù ; *gebt, so wird euch gegeben,* roit, hag e vo roet deoc'h ; *wer da hat, dem wird gegeben,* roet e vez d'an neb en deus ; *dem Bettler ein Almosen geben,* reiñ an aluzen d'ur c'hlasker-bara ; *mit offenen Händen geben,* reiñ gant larjentez, reiñ lark, bezañ brokus gant e arc'hant ; *jemandem seine Tochter zur Frau geben,* reiñ e verc'h da vaouez d'u.b., dimeziñ e verc'h gant u.b. ; *zur Mitgift geben,* reiñ e-giz argouroù ; *das Kind gab der Tante ein Küsschen,* ober a reas ar bugel allazig (ur stardaig) d'e voereb., reiñ a reas ar bugel añ (añig kaezh) d'e voereb, ober a reas ar bugel añ (añig kaezh) d'e voereb ; *jemandem das Wort geben,* reiñ ar gomz d'u.b., reiñ al lavar d'u.b., reiñ ar prezeg d'u.b. ; *der Himmel geb's !* Doue ra (da) viro ! ; *gebe der Himmel, dass …, gebe Gott, dass ...,* Doue da ... (+ anv-verb), a-youl Doue ma …, a-youl Doue na … ; *jemandem seinen Segen geben,* reiñ e vinnigadenn d'u.b., reiñ e vennozh, bennigañ (binnigañ, binnizien, kroaziañ) u.b., skuilhañ e vennozh war u.b. ; *viel auf etwas (t-rt) geben,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ priz d'udb, lakaat pouez gant udb, reiñ pouez d'udb, ober stad vras eus udb, bezañ udb a bouez evit an-unan, bezañ udb kaz d'an-unan / bezañ udb kaz evit an-unan / bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb pouezus-bras d'an-unan (Gregor) ; *ich gäbe viel darum, wenn ich es wüsste,* kalz a rofen evit en gouzout ; *ich gebe nichts auf sein Urteil,* ne ran van ebet ouzh e vennozh, ne zalc'han (ne ran) stad ebet eus e vennozh ; *er gibt viel auf ihn,* doujañs en devez evitañ, ober a ra stad outañ, fiziañs vras en devez ennañ ; *es ist ihm nicht gegeben, glücklich zu werden,* n'eo ket bet roet dezhañ bezañ eürus ; [kenw.] *auf Borg geben,* prestañ, reiñ war zle, lakaat war ar c'hoch ; *ein Pfand geben,* reiñ ur gouestl ; *in Zahlung geben,* reiñ da enkefiañ ; *ein Schelm gibt mehr als er hat,* ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini ; *doppelt gibt, wer schnell gibt,* ar pezh a zo roet ne dalv netra, an doare da reiñ eo ar gwellañ - forzh pegen nebeut a zo mat da gaout gant ma vez roet a galon vat - an oberoù hep ar garantez ne dalvezont netra ; *keiner kann mehr geben, als er hat,* Doue ne c'hall reiñ nemet e varadoz, eus ar sac'h ne c'heller tennañ nemet ar pezh a zo ennañ ; [kr-l] *geben ist leichter als bitten,* bravoc'h eo reiñ eget mont da glask ; *geben ist Sache des Reichen (Goethe),* reiñ a zo afer ar re binvidik (a zo e kerz ar re binvidik, a zo tra ar re binvidik), d'ar re binvidik (d'ar re o deus) eo reiñ [*d'ar paour gouzañv e blanedenn, d'ar pinvidig ober aluzen*].

2. reiñ, kinnig ; *jemandem etwas zu verstehen geben,* reiñ udb da intent (da gompren, da glevet) d'u.b., lakaat u.b. da intent (da gompren) udb, tintal udb d'u.b. ; *er gibt uns zu verstehen, dass er nach Hause will,* emañ o seniñ e gloc'h da vont d'ar gêr ; *jemandem etwas zu essen und zu trinken geben,* reiñ da zebriñ ha da evañ d'u.b. ; *dem Kind die Brust geben,* reiñ bronn d'ur bugel ; *jemandem die Hand geben*, kregiñ e dorn u.b., astenn e zorn d'u.b. ; *gib mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *einer Dame den Arm geben,* kinnig e vrec'h d'un itron ; *Feuer geben,* kinnig (reiñ) tan ; *etwas wieder von sich geben,* dislonkañ udb, disteurel udb ; *er gab keinen Laut von sich,* ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne sonas (ne wikas, ne rannas, ne faoutas) grik, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, chom a reas mut (war dav, hep lavarout grik, hep rannañ grik) ; *Liebeszeichen von sich geben,* diskouez merkoù a garantez ; *gibt man ihm den kleinen Finger, so nimmt er gleich die ganze Hand,* lak an diaoul e penn izelañ an ti, hep dale er penn uhelañ e vestr a ray - pa laosk un den lakaat un troad war e chouk e vez lakaet daou - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet.

3. reiñ, aotren, asantiñ, reiñ a c'hrad vat ; *eine Frist geben,* reiñ un dale, reiñ amzer ; *Kredit geben,* prestañ, lakaat war ar c'hoch ; *Rabatt geben,* reiñ un distaol, reiñ ur rabat ; *über etwas Rechenschaft geben,* rentañ kont eus udb ; *jemandem einen Verweis geben,* kareziñ u.b., teñsañ u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., krozal (d')u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., ronkal ouzh u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., krignat fri u.b., plantañ kentel gant u.b. ; *seine Einwilligung geben,* reiñ e asant ; *jemandem einen Auftrag geben,* fiziout ur gefridi en u.b. ; *jemandem einen Wink geben,* reiñ dorn (biz) d'u.b., reiñ un tit d'u.b., lakaat u.b. war ar roud, lakaat u.b. war ziwall, berzañ u.b., sachañ evezh u.b. war udb, tintal udb d'u.b. ; *jemandem Genugtuung geben,* dic'hoantañ u.b., reiñ e c'hoant d'u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., terriñ c'hoant u.b., reiñ boz d'u.b., ober grad u.b., ober hervez youl u.b. ; *die Gelegenheit wurde uns nie gegeben,* biskoazh n'hor boa bet tro da ..., ne oa ket bet chañset deomp ober udb ; *seinen Worten Nachdruck geben,* pouezañ war e gomz ; *sein Verhalten gibt zu denken,* hennezh a zo koad-tro ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eo ket eeun (reizh penn-da-benn) e emzalc'h, un ibil bennak a zo a-dreuz gantañ ; *Fersengeld geben,* ober gaol, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skarañ er ouinell ; [gwir] *gegeben zu Berlin, den ....,* graet e Berlin, d'ar ....

4. reiñ, tamall, mont a-du gant ; *jemandem die Schuld geben,* tamall udb d'u.b., teuler war u.b. ; *jemandem Recht geben,* kouezhañ (bezañ, sevel) a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b. ; *Gnade geben,* ober gras ; *jemandem den Vortritt geben,* leuskel u.b. tremen da gentañ (en e raok).

5. troioù-lavar : *Acht geben,* diwall, chom war evezh, lakaat evezh ; *Unterricht geben,* ober skol, kelenn ; *Gas geben,* plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, lakaat tizh, difreañ, buanaat, mont buanoc'h, lakaat herr ; [lu] *Feuer geben,* tennañ ; *Nachricht von sich geben,* kas keloù ; *einen Rat geben,* aliañ, reiñ un ali, kelenn ; *in Druck geben,* reiñ da voullañ ;

einen Jungen in die Lehre geben, lakaat ur paotr yaouank da zeskiñ micher ; *Beispiel geben,* diskouez (reiñ) ar skouer vat ; *etwas in Auftrag geben,* reiñ urzh d'ober udb, urzhiañ udb ; *er wurde mir zum Gefährten gegeben,* roet e oa bet din da bried (da genseurt) ; *jemandem etwas in Verwaltung geben, jemandem etwas in Obhut geben,* fiziout udb en u.b. (da evezh u.b.), reiñ an emell eus udb d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell eus udb ; *einem Pferde die Sporen geben,* kentraouiñ ur marc'h ; *ein Schiff verloren geben,* na gaout tamm spi ebet ken da adkavout ur vag ; *einen Witz zum besten geben,* kontañ ur bourd, diskolpañ bommoù ; *seinen Senf dazu geben,* lakaat e lod a bebr e-barzh ar soubenn, saotrañ eoul war an tan, rustaat an traoù, skuilhañ eoul war an tan, c'hwezhañ e lodenn a drouz etre an dud ; *jemandem eins auf die Finger geben,* reiñ e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., dihopañ u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.

6. reiñ, produiñ, teurel, frouezhiñ ; *die Schafe geben Wolle,* diouzh an deñved ez eus gloan ; *ein Bienenstock gibt jährlich zwanzig Pfund Honig,* ur gestenn a ro bep bloaz ugent lur mel ; *dieser Acker gibt sechzig Zentner Korn pro Hektar,* ar park-mañ a daol tregont kintal ed dre hektar ; *diese Bäume geben viel Obst,* ar gwez-mañ a daol (a zoug) kalz a frouezh, ar gwez-mañ a daol frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus eo ar gwez-mañ ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch,* ar vuoc'h-se a daol tregont litrad laezh d'he devezh ; *seine Ziegen geben nicht viel Milch,* n'en deus ket kalz a laezh eus e c'hivri.

7. reiñ, ober, kas da-heul ; *eins und drei gibt vier,* unan mui daou a zo tri ; *Eichenholz gibt gute Balken,* koad derv a ro treustoù mat ; *ein Wort gab das andere,* **a)** rustaat a reas an traoù, dont a reas pebr e-barzh ar soubenn, trenkañ a reas ar soubenn ; **b)** chom a reas an dud da gontañ pemp ha nav - da-heul kaoz e oant aet betek Pariz - da gentañ e savas ur gaoz, goude e savas ur gaoz all.

8. aozañ, kinnig ; *ein Essen geben,* degemer tud evit predañ ; *der Bürgermeister gab einen Empfang,* aozet en doa an aotrou maer un degemer war an ton bras (war an ton uhelañ) ; *die Technische Hochschule gibt einen Ball,* skol-veur an danvez ijinourien a ginnig un nozvezh dañs ; *man gibt "Wallenstein" im Stadttheater,* sal c'hoariva an ti-kêr a ginnig "Wallenstein".

II. V.em. **sich geben** (gibt sich / gab sich / hat sich (t-rt) gegeben)

1. bezañ, ober, c'hoari ; *sich ungezwungen geben,* ober e baotr digamambre ; *er gibt sich, wie er ist,* en em ziskouez a ra evel m'emañ e gwirionez, mont a ra ganti hep kuzh seurt ebet ; *er gab sich unbeholfen,* loaiek e oa an tamm anezhañ, loaiek a-walc'h e oa.

2. en em reiñ, en em zaskoriñ, tremen gant, ober gant, soublañ gant, habaskteriñ ouzh ; *sich gefangen geben,* en em reiñ da brizoniad, en em zaskoriñ ; *sich in jemandes Macht geben,* doujañ da c'halloud u.b. ; *er hat sich drein gegeben,* en em ober a ra diouzh an amzer, en em ober a ra diouzh e blanedenn, soublañ a ra d'e donkadur, dougen a ra e groaz hep klemm, tremen a ra gant an dra-se, dougen a ra e blanedenn, habaskteriñ a ra ouzh e blanedenn ; *sich mit etwas zufrieden geben,* tremen gant udb, ober gant udb, kaout e walc'h gant udb ; *sich geschlagen geben,* koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog.

3. en em ginnig, en em ziskouez ; *wenn sich die Gelegenheit gibt,* ma vo tu, pa gavin apoue, ma'm eus apoue, pa gavin va avel, pa gavin an tu, pa gavin an dro, pa gavin lec'h d'ober ; *sich zu erkennen geben,* en em ziskouez, reiñ e anv da c'houzout.

4. sioulaat, habaskaat, peoc'haat, tevel ; *der Schmerz wird sich bald geben,* terriñ a raio war ar boan a-benn nebeut.

5. en em renkañ ; *das wird sich schon geben,* en em renkañ a raio e doare pe zoare, kavout a raimp hon diluzioù, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavet 'vo un diskoulm.

III. V. dibers. **es gibt** (es gab / es hat gegeben)

was gibt's ? was gibt es ? petra 'zo ? ; *Mutti ! was gibt's zu essen ?* mamm ! petra 'zo da zebriñ ? ; *was gibt es Neues ?* petra 'zo a nevez ? ; *es hat Lärm gegeben,* freuz a oa bet ; *morgen wird es Linsen geben,* bez e vo fer warc'hoazh ; *gibt es was Besseres ?* daoust hag-eñ ez eus un dra bennak gwelloc'h ? ; P. *gleich wird's was geben,* reuz a vo hepdale, se a denno da drouz.

Gebenedeite ag.k. b. : *die Gebenedeite,* ar Werc'hez wenvidik b.

Geber g. (-s,-) : **1.** donezoner g., profour g., roer g. ; **2.** [skingomz] skingaser g., skigner g.

Geberin b. (-,-nen) : donezonerez b., profourez b., roerez b.

Geberlaune b. (-) : *in Geberlaune sein,* bezañ en e benn da vezañ brokus, bezañ tuet da vezañ lark, bezañ troet da vezañ largentezus, bezañ troet da vezañ frontal, bezañ c'hoantek da reiñ ; *nicht in Geberlaune sein,* bezañ dic'hoantek da reiñ.

Gebet n. (-s,-e) : **1.** pedenn b., lidpedenn b., pater b., gras b. ; *laues Gebet, halbherziges Gebet,* pedenn divlaz (laosk, difeiz, yen) b. ; *heißes Gebet, inbrünstiges Gebet,* pedenn entanet b., pedenn virvidik (a-galon, a-greiz-kalon, a-wir-galon, kalonek, c'hwek, a-nerzh-kalon) b. ; *stilles Gebet, stummes Gebet,* pedenn a-galon b. ; *lautes Gebet,* pedenn a-c'henoù b. ; *sein Gebet verrichten,* lavaret (ober) e bedennoù, ober e zevosion, bezañ gant e bedennoù, lavaret gras, lavaret e bateroù ; *lange Gebete verrichten,* lavaret hir bedennoù ; *er verrichtete fleißig morgens und abends seine Gebete,* o lavaret ar pedennoù e veze atav noz ha mintin ; *ein Gebet nachsprechen,* respont d'ur bedenn ; *sein Gebet nicht bis zum Ende verrichten,* darniñ e bedennoù, dilostañ e bedennoù, chom e-pign gant e bedennoù ; *Gebet im Bett,* pater domm b. ; *ins Bett gehen, ohne seine Abendgebete verrichtet zu haben,* mont da gousket hep Pater na Noster ; *Abend- und Morgengebete,* pateroù daou benn an deiz lies., pedennoù diouzh ar mintin ha diouzh an noz lies. ; *Gebete herunterleiern,* dijabliñ pateroù, dibunañ pedennoù, galoupat pedennoù, paterat, pateriañ, bresañ pedennoù, drailhañ

pedennoù ; *sein Gebet wurde erhört,* klevet e voe e bedenn, sevenet e voe e bedenn ; *Arbeit und Gebet machen das Leben süß,* al labour hag ar bedenn a vag hag a yac'ha an den ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ins Gebet nehmen,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sarmonal u.b., lavaret e bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), skandalat u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., plañtañ kentel gant u.b.

Gebetsbuch n. (-s,-bücher) : levr pedennoù g., levr an eurioù g., un eurioù g., un eureier g. ; *ein altes Gebetsbuch,* un eurioù kozh g. ; [dre skeud.] *des Teufels Gebetsbuch,* ar c'hartoù lies.

Gebetskapsel b. (-,-n) : boest-tilsam ar yuzevien b., parchenn ar yuzevien b.

gebetslos ag. : dibedenn.

Gebetsmühle b. (-,-n) : milin-bedennoù b.

gebetsmühlenhaft ag. : randonus, rambreüs.

Adv. : en un doare randonus, en un doare rambreüs.

Gebetsteppich g. (-s,-e) : pallenn pediñ g.

Gebetsriemen g. (-s,-) : karitell bediñ ar yuzevien b.

gebeugt ag. : pleg, pleget, kromm, krommet, daoubleget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, soublet, chouket, kruget, stouet, war e gostez, kostezet, baotek, baotet, soukek, war vaot, en e zaougromm, war-gromm, war e gromm, war e grommigoù, etre e grommigoù, en e zaoudort, etre e zaoubleg, etre e zaougromm, etre e grommigoù, en e zaoubleg, war e zaoubleg, war e dort, en e dort, en e dortoù, aet grilh gant an oad, gweet ; *gebeugter Arm,* brec'h pleg b. ; *gebeugt sein,* bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ daougrommet, bezañ en e zaoubleg, bezañ war e zaoubleg, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ kromm, bezañ krommet, bezañ war e dort, bezañ en e dort, bezañ en e dortoù, bezañ baotet, bezañ chouket, bezañ kostezet, bezañ war e gostez ; *eine vom Alter gebeugte Frau,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez krabosek b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b. ; *sich von seiner gebeugten Haltung aufrichten,* dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, digrommañ, digammañ, sevel e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein ; *ein vom Wind gebeugter Baum,* ur wezenn bet kostezet gant an avel.

gebierst / gebiert : amzer-vremañ doare-disklêriañ ar verb **gebären**.

Gebiet n. (-s,-e) : **1.** tolead b., tiriad g., rannbarzh b., tachenn b., tachennad b., tachad g., domani g., takad g., kontread g. ; *weite Gebiete,* tachadoù mat a zouar lies. ; *Staatsgebiet,* tiriegezh dindan (stag ouzh, e dalc'h) ar Stad b. ; *zahlreiche Vögel waren in wärmere Gebiete geflüchtet,* tec'het e oa kalz a laboused war-gaout kontreadoù tommoc'h ; **2.** tachenn b., domani g. ; *auf dem Gebiet der Sprachwissenschaften hat er gute Kenntnisse,* desket bras eo war tachenn ar yezhoniezh ; *auf finanziellem Gebiet,* evit pezh a sell ouzh an arc'hanterezh ; *auf juristischem Gebiet,* war tachenn ar Gwir ; *Wissensgebiet,* diskiblezh b., brankad skiantoù g., skourr eus ar skiantoù g., skourr a ouiziegezh g.

gebieten V.k.e. (gebot / hat geboten) : **1.** gourc'hemenn, kemenn, arc'hiñ, ordren ; *jemandem Ruhe gebieten,* lakaat an tav en u.b., gourc'hemenn d'u.b. tevel, kemenn d'u.b. tevel ; **2.** goulenn groñs, kemenn ; *die Not gebietet Sparsamkeit,* an dienez a ren a gemenn deomp krennañ hon dispignoù rediet omp gant an dienez a ren da grennañ hon dispignoù ; *hier ist Vorsicht geboten,* amañ ez eo gwelloc'h chom war evezh ; **3.** *einer Sache Einhalt gebieten,* lakaat harz d'udb, lakaat un harp d'udb, reiñ harz d'udb, troc'hañ udb, troc'hañ d'udb, mougañ udb, troc'hañ groñs a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb, skodiñ udb, skoilhañ udb, sparlañ ouzh udb, ober brezel d'udb ; *einer Krankheit Einhalt gebieten,* troc'hañ ur c'hleñved, lazhañ ur c'hleñved, harluañ ur c'hleñved a-douez an dud, maoutañ ur c'hleñved ; **4.** *Achtung gebieten,* bezañ istimet, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan.

V.k.d. (gebot / hat geboten) : bezañ mestr war, arc'hiñ ; *über etwas (t-rt) gebieten*, bezañ mestr war udb, ren war udb, gouarn udb, embreger ar galloud war udb, ober e renkoù en ul lec'h bennak, mestroniañ udb, kaout aotrouniezh war udb, bezañ udb en e c'hourc'hemenn ; *jemandem gebieten,* bezañ u.b. en e zalc'h, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout berzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., tailhañ e vestr war u.b. ; *seinen Leidenschaften gebieten,* bezañ mestr war e youloù.

Gebieten n. (-s) : gourc'hemennidigezh b.

Gebieter g. (-s,-) : mestr g., aotrou g.

Gebieterin b. (-,-nen) : mestrez b., itron b.

gebieterisch ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, mestronius, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'hemenn, troc'h-holl, aotrounius, mac'hus, mac'hom, mac'homus, arloup, gourc'hemennus.

Gebiets- : tachennadel, tiriadel, … tachenn, … tolead.

Gebietsabtretung b. (-,-en) : dilez eus un tolead bennak eus e vro g., dilezadenn eus un tamm tachenn b.

Gebietsanspruch g. (-s,-ansprüche) : goulenn tachenn g., goulenn tolead digant ur vro all g., darvennad tiriad g.

Gebietseinschluss g. (-s,-einschlüsse) : enklozadenn b.

Gebietserweiterung b. (-,-en) : emledidigezh an tiriad b., emledadenn an tiriad b.

gebietsfremd ag. : estren, arallvro, a-ziavaez-bro, a-vaez-bro, arallhin, arallhinek ; *Bäume gebietsfremder Herkunft,* gwez deuet a-vaez-bro str.
Gebietshoheit b. (-) : riegezh tiriadel b.
Gebietskörperschaft b. (-,-en) : strollegezh tiriadel b., strollelezh tiriadel b., strollegezh lec'hel b., strollelezh lec'hel b.
Gebietskrankenkasse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kef surentez sokial lec'hel g.
Gebietsreform b. (-,-en) : adreizh an tiriad b.
gebietsweise Adv. : a-blasoù, e lec'hioù 'zo, amañ hag ahont, tu-mañ ha tu-hont, a-dachadoù, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h.
gebig ag. : [Bro-Suis] **1.** hebleustr ; **2.** jentil, dreist, dispar, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, sichant.
Gebilde n. (-s,-) : **1.** framm g., frammadur g., stummadur g., furmadur g., skeudenn b., tres g., lun g. ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde,* fanolioù ar morviled a zo ur furmadur karnek anezho ; **2.** [douar.] furmadur g. ; **3.** [dre astenn.] oberenn b., labour g., pezh-labour g., krouadenn b., frouezh g.
gebildet ag. : desket, sevenet, studiet, lennek, stuziet ; *gebildet sein,* bezañ desket, bezañ sevenet, kaout deskadurezh ; *ein gebildeter Mensch,* un den desket g., un den studiet g., un den lennek g., ul lenneg g., un den a zeskadurezh vras g.
Gebimmel n. (-s) : tint g., titirin g., tinterezh g., bole g., diñserezh g., gobederezh g., diñserezh g. ; *silberhelles Gebimmel,* sklinterezh g.
Gebinde n. (-s,-) : **1.** [labour-douar] torkad g., feskenn b., feskennad b., feskad b., duilh g., malan b., hordenn b., hordennad b., mandos str., fagod str., fagodenn b. ; **2.** fustailh g., barrikenn b., fust g. ; **3.** [gwiad.] kudenn b., kudennad b. ; **4.** [tisav.] kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g.
Gebirge n. (-s,-) : **1.** menezioù lies., menezeg b. ; *Mittelgebirge,* menezioù krenn lies. ; *Hochgebirge,* menezioù uhel lies. ; *Vorgebirge,* ragaradennad b., rakmenezioù lies., pennroz g., kab g., penn-tir g. ; *ins Gebirge gehen,* mont d'ar menezioù, mont er menezioù ; *wir steigen ins Gebirge,* mont a reomp da gostez an uhelioù ; *Kamm des Gebirges,* penn (lein g., kribenn b.) ar menezioù g. ; *vom Gebirge wehen,* dont eus kaout ar menezioù ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet,* er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm ; *im Gebirge trägt die Stimme weit,* er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; **2.** [douar.] karregad b., roc'h b.
gebirgig ag. : meneziek.
Gebirgler g. (-s,-) : meneziad g. [*liester* menezidi, meneziz, meneziaded].
Gebirgsabfall g. (-s,-abfälle) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g., krap g., krispenn b.
Gebirgsart b. (-,-en) : roc'h b., karregad b.
Gebirgsbach g. (-s,-bäche) : froud g.
Gebirgsbahn b. (-,-en) : **1.** hent-houarn dre zrezenn g. ; **2.** [dre astenn.] riklouer sav-disav g, ribin-diribin riklañ g.
Gebirgsbeschreibung b. (-,-en) : orografiezh b., torosouriezh b.
Gebirgsbewegung b. (-,-en) : [douar.] fiñv douar g., fiñv orogenek g.
Gebirgsbewohner g. (-s,-) : meneziad g. [*liester* menezidi, meneziz, meneziaded].
Gebirgsbildung b. (-,-en) : orogeniezh b., geniezh an aradennoù menezioù b., roufennadur pluskenn an Douar g.
Gebirgsgrat g. (-s,-e) **/ Gebirgskamm** g. (-s,-kämme) : lein (penn g., kribenn b.) ar menezioù g.
Gebirgsjäger g. (-s,-) : [lu] alpaer g., hemolc'her alpat g.
Gebirgskamm g. (-s,-kämme) : linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.
Gebirgskessel g. (-s,-) : [douar.] sirk g., kelc'henn b.
Gebirgskette b. (-,-n) : steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aradenn-venezioù b., aradennad b., aridennad venezioù b.
Gebirgsklima n. (-s) : hinad ar menezioù b.
Gebirgskunde b. (-) : [douar.] orografiezh b., torosouriezh b.
Gebirgslandschaft b. (-,-en) : **1.** gweledva menezioù g., dremmvro venezioù b., ardremez ar menezioù g. ; **2.** bro venezioù b., bro veneziek b.
Gebirgsmassiv n. (-s,-e) : tolzennad venezioù b., torosad g., menezeg b.
Gebirgspass g. (-es,-pässe) : ode b., gouzoug ar menezioù g.
Gebirgsrücken g. (-s,-) : kribenn (penn g., lein g.) ar menezioù b.
Gebirgsschicht b. (-,-en) : gwiskad g., gwelead g.
Gebirgsschlag g. (-s,-schläge) : [mengleuz.] rikladur douar g., disac'hadeg b.
Gebirgsschlucht b. (-,-en) : kanienn b., islonk g., kampoull g., kampoullenn b., stankenn b.
Gebirgssee g. (-s,-n) : lenn er menezioù b., lenn venez b.
Gebirgsstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez-dour b., kannerez louet b.
Gebirgsstock g. (-s,-stöcke) : **1.** bazh houarnet b., pig g. ; **2.** tolzennad venezioù b.
Gebirgsstraße b. (-,-n) : hent menez g.
Gebirgswand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g.
Gebirgszug g. (-s,-züge) : steudad-venezioù b., aradennad b., aradennad-venezioù b., aradenn-venezioù b., aridennad venezioù b.
Gebiss n. (-s,-e) : **1.** dentadur g., dent lies., rez-dent b., rezad-dent b., rastell-dent b. ; **2.** *falsches (künstliches) Gebiss,* dent lakaet lies., dent nevez lies., dent faos lies., rastell-dent oberiet b., rezad-dent oberiet b. ; *ein falsches (ein künstliches) Gebiss tragen,* lakaat dent faos ; **3.** [dre astenn, kezeg] gweskenn b., gwestenn b., houarn-gweskenn g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b. ; *einem Pferd ein Gebiss anlegen,* gweskennañ ur marc'h
Gebissabdruck g. (-s,-abdrücke) : louc'h an dent g.
Gebissstange b. (-,-n) : houarn-gweskenn g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b., gweskenn b., gwestenn b.
Gebissstangenende n. (-s,-n) : bos-gweskenn g.
Geblaffe n. (-s) : chalpadeg b., chilpadennoù lies., chalpadennoù lies., chilperezh g.
Geblase n. (-s) : sonadeg b., kornadeg b., trompilhadeg b.
Gebläse n. (-s,-) : **1.** gwenterez b., gwenter g., avelerez b., milin-wenterez b., meilh nizat b. ; **2.** [tekn.] soufletezioù lies., meginoù lies., c'hwezherez b. ; **3.** [ograoù] c'hwezherez b.
geblättert ag. : follennaouek, follennek.
Geblödel n. (-s) : P. borod g., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies.,

kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., ravoderezh g., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., plataj g.

Geblöke n. (-s) : begeliadennoù lies., begeliadeg b., begeilh g., begel g., blejadeg b., beogadeg b., blej g., blejadennoù lies., beogadennoù lies., bruc'hellerezh g.

geblümt ag. : gant bleunioù, gant fleurennoù, bleuniek, bokedek.

Geblüt n. (-s) : **1.** gwad g. ; **2.** lignez b., gouenn b., gwad g. ; *von königlichem Geblüt,* eus lignez ar roueed, eus lignez ar roue ; *von edlem Geblüt,* uhelwad, a wad uhel.

gebogen ag. : kromm, krommet, kamm, kammet, koaget, gwar, treflez, tort, a-dreuz, gwariek, krogek, soukek, bolzek, bolzet ; *gebogene Nase,* fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoulm g., fri krogek g. ; *lang und gebogen,* hirgamm.

geboren ag. : ganet ; *wo bist du geboren ?* e pe lec'h out bet ganet ? pelec'h out ganet ? ; *geboren werden,* genel, lakaat troad war an douar (Gregor), bezañ ganet, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont war ar bed, dont er bed, bleuniañ, bleuñviñ ; *Jesus wurde von der Jungfrau Maria geboren,* Jezuz a c'hanas eus ar Werc'hez ; *hier ist das Haus, wo Goethe geboren wurde,* setu an ti ma oa bet ganet Goethe, setu an ti ma c'hanas Goethe ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren,* dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *uns ist ein Sohn geboren,* nevez-c'hanet ez eus ur paotr bihan en hon tiegezh, ganet ez eus deomp ur paotr bihan ; *unser Baby ist geboren,* keloù mat a zo du-mañ, keloù nevez a zo du-mañ, kresket eo an dud du-mañ ; *das Baby ist geboren,* ganet eo ar bugel, P. kouezhet eo ar voger ; *sie ist eine geborene Meier,* anvet eo Meier dre hec'h anv plac'h yaouank ; *tot geboren,* ganet marv ; *tot geborenes Kalb,* leue janus g. ; *früh geborenes Kind,* bugel sioc'han g., sioc'han g., bugel ganet kent an termen g. ; *ich war noch nicht geboren,* ne oa ket c'hoazh ac'hanon, edon c'hoazh e skouarn ar c'had e Menez-Are, d'ar c'houlz-se ne oan ket c'hoazh war an douar ; *ein geborener Bretone,* ur Breizhad a orin g. ; *er ist geborener Künstler,* gouenn arzour 'zo ennañ, eus gouenn an arzourien eo ; *er ist für diesen Beruf geboren,* ar vicher-se a zo bet dibabet dezhañ, ar vicher-se a zo dioutañ, a ouenn eo da c'hoari ar vicher-se ; *er ist ein geborener Seemann,* dour mor a zo en-dro d'e galon ; *er ist zum Sänger geboren,* hennezh a dapfe e dailh d'ober kaner ; *wieder geboren werden,* adenkorfañ ; *er ist mit dem Silberlöffel im Mund geboren,* fardet eo bet e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù a-raok e revr.

geborgen ag. : klet, asur, diogel, en diogel, e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en ul lec'h klet.

Geborgenheit b. (-) : diogelroez g., repu g., bod g., diogel g., surentez b., goudor g., gwarez g., gwasked g., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b.

Gebot n. (-s,-e) : **1.** lezenn b., dekred g., gourc'hemenn g., kemennadur g., erverkad g., kelennadurezh b. ; *die zehn Gebote,* gourc'hemennoù ar Reizh lies., gourc'hemennoù Doue lies., an dek gourc'hemenn reizh lies., an dek gourc'hemenn eus ar Reizh lies., lezenn Doue b., hentoù Doue lies., hent ar baradoz g., hent an neñv g. ; *gegen die zehn Gebote verstoßen,* terriñ lezenn Doue, terriñ gourc'hemenn Doue ; *die Zehn-Gebote-Tafeln,* taolennoù al Lezenn lies. ; *sich (t-d-b) etwas zum Gebot machen,* ober e reolenn a vuhez eus udb ; **2.** [dre heñvel.] *das Gebot der Stunde,* pezh 'zo d'ober bremañ diouzh rekis, kuitañ (furañ) tra a zo d'ober bremañ, kuitañ a zo d'ober bremañ, kuitañ mad a zo d'ober bremañ ; *zu Gebote stehen,* gallout bezañ implijet, bezañ tu d'ober gant an-dra-mañ-tra, bezañ e kerz ; *Not kennt kein Gebot,* bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket - an ezhomm a ra ar pec'hed - ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa ne vez, ha tremen ordinal 'zo re - ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ouzh ar red n'eus louzoù ebet ; **3.** [dre astenn. = Angebot] kinnig g. ; *ein Gebot machen,* ober ur c'hinnig, kinnig ur priz ; *ein höheres Gebot machen,* imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b.

geboten ag. : rekis ; *hier ist Vorsicht geboten,* amañ ez eo gwelloc'h chom war evezh.

Gebotsschild n. (-s,-er) : [hentoù] panell rediañ b.

Gebr. [*berradur evit* **Gebrüder**] breudeur lies.

Gebrabbel n. (-s) : gagouilhadennoù lies., gagouilh g., tatouilherezh g., haketerezh g., faragouilh g., balbouzerezh g., balbouzadennoù lies., satouilherezh g.

gebraten ag. : rost, rostet, rouzet, poazh ; *gebratenes Huhn,* kig-yer rost (rouzet, rostet) g.

Gebratene(s) ag.k. n. : kig-rost g., kig rostet g., rost g., fritadenn b., fritadell b., fritadur g., friteür g.

Gebräu n. (-s,-e) : P. lonkaj g., jamezenn b., chiboudenn b., dramm g., pistouilh g., piketez g., meskailhez g./b., mesk g., meskaj g.

Gebrauch g. (-s, Gebräuche) : **1.** arver g., implij g., ampled g., ober g., uz g., embreg g. ; *er macht häufigen Gebrauch dieser Redensart,* se 'zo un dro-lavar a zeu aes a-walc'h gantañ ; *in Gebrauch,* en arver ; *in Gebrauch nehmen,* implijout, ober ampled eus, ober gant, lakaat da dalvezout, lakaat da vezañ implijet, lakaat en arver, arverañ, tennañ arver eus, lakaat en implij, ober implij diouzh, ober implij gant, dilouediñ ; *von etwas Gebrauch machen,* arverañ udb, implijout udb, ober implij eus udb, ober ampled eus udb, ober gant udb, kaout uz d'udb, uzañ udb, tennañ arver eus udb, dilouediñ udb, danveziñ udb, ober implij gant udb, ober implij diouzh udb ; *von der Waffe Gebrauch machen,* implijout e arm, ober ampled eus e arm, ober implij eus e arm, [arm-tan] tennañ, leuskel un tenn, distagañ un tenn ; *von einem Recht Gebrauch machen,* ober diouzh ur gwir ; *von seiner Macht Gebrauch machen,* embreger e c'halloud ; **2.** boaz b., kustum g., pleg g., giz b., doare g. ; *Sitten und Gebräuche,* uz ha kustum, boaz ha kustum, boazamantoù lies., giz ha kustum, stuzioù lies., boazioù ar vro lies., buhezegezh b. ; *Allgemeingebrauch,* implij boutin (boas) g. ; *nach altem Gebrauch,* evel (diouzh) an henvoaz, evel ma'z eo boas a-viskoazh ; *Hof(ge)brauch,* reizh-lez b., doareoù al lez lies. ; *außer Gebrauch kommen,* mont er-maez a c'hiz, mont da get, bezañ graet e reuz, mont er-maez, na vezañ mui diouzh ar c'hiz, mont diouzh ar c'hiz ; **3.** *der Wagen ist außer Gebrauch,* ar c'harr-mañ ne vez ket implijet mui (a zo aet a-gostez, ne ya ket mui en-dro, a zo aet er sac'h, a zo e-maez arver).

gebrauchen V.k.e. (hat gebraucht) : arverañ, implijout, implij, boaziañ, ober implij eus, ober implij gant, ober implij diouzh, lakaat en implij, ober ampled eus, en em servijout eus, ober gant, kaout uz [d'udb], uzañ, tennañ arver eus, labourat gant, dilouediñ, na leuskel da verglañ, danvezañ ; *seinen Verstand gebrauchen,* ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, mont diwar ar poell ; *seine Macht gebrauchen,* embreger e c'halloud ; *seinen Stock konnte er zur Not als Waffe gebrauchen,* e vazh koad a oa ur gwarez evitañ ; *diese Steine können wir beim Bau der Mauer ganz gut gebrauchen,* kavout a raimp implij d'ar mein-se evit sevel ar voger, ar mein-se a raio hon taol brav a-walc'h evit sevel ar vur ; *das kann ich ganz gut gebrauchen,* se a raio va jeu, se a raio va zraoù, an dra-se a vo mat din, me a vezo gwell diouzh se, se 'vo talvoudus evidon, gouzout a oufen tennañ vad eus an dra-se, gouzout a oufen tennañ (kaout, ober) va mad eus an dra-se, gouzout a oufen ober va gounid eus an dra-se, gouzout a oufen ober va gounidegezh eus an dra-se, setu va zres, se a rafe va zaol brav a-walc'h, se a raio va stal din ; *der Mann ist zu allem zu gebrauchen,* hemañ en deus dorn d'ober pep tra, hennezh a zo mat evit kement labour a zo, hennezh a oar tailhañ ha gwriat, hennezh a zo barrek diouzh pep tra ; *Kraftausdrücke gebrauchen,* bezañ divezh en e gomzoù, kaozeal gast, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ un teod lous a zen, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ lous e c'henoù, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, komz frank e c'houzoug, lavaret an traoù war-eeun ; *mein Wagen ist nicht mehr zu gebrauchen,* aet eo va c'harr-tan er sac'h, e-maez arver emañ va c'harr-tan ; *diesen Stein können wir als Hammer gebrauchen,* ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol deomp, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *gebraucht werden,* dilouediñ, bezañ implijet, bezañ lakaet en implij ; *nochmals gebraucht werden,* adservijout ; *bei etwas die Hände gebrauchen,* maniañ e zaouarn evit ober udb.

gebräuchlich ag. : boutin, implijet, boas, standur, kustum, ordinal, boaziek, boaziet, arver, en arver ; *gebräuchlich werden,* dont da vezañ boutin ; *gebräuchliche Ausdrücke,* troioù-lavar boutin (boas, arver) ; *nicht mehr gebräuchlich,* e-maez arver, diarver, er sac'h.

gebrauchlos ag. : diimplij, diarver.

Gebrauchlosigkeit b. (-) : diimplij g.

Gebrauchsanleitung b. (-,-en) : mod implij g., mod-arver g., mod arverañ g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

Gebrauchsanweisung b. (-,-en) : mod implij g., mod-arver g., mod arverañ g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

Gebrauchsartikel g. (-s,-) : traezenn implijet kalz b., traezenn (marc'hadourezh) evit ar pemdez b., kenderc'h beveziñ pemdez g., produ beveziñ pemdez g., diankajoù lies.

gebrauchsfähig ag. : a c'hell bezañ implijet, a-ratre, implijadus, arveradus.

gebrauchsfertig ag. : prest, a-ratre, a c'hell bezañ implijet, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij.

Gebrauchsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : traezenn implijet kalz b., traezenn evit ar pemdez b., kenderc'h beveziñ pemdez g., produ beveziñ pemdez g.

Gebrauchsgraphik b. (-) : skritell vruderezh b., tresenn vruderezh b., skeudenn gevregat b.

Gebrauchsgraphiker g. (-s,-) : treser bruderezh g., kevregour bruderezh g., skeudenner g.

Gebrauchsgüter lies. : madoù beveziñ lies.

Gebrauchsmuster n. (-s,-) : patrom marilhet g., merk marilhet g.

Gebrauchsmusterschutz g. (-es) : breou gwirioù miret g.

Gebrauchsvorschrift b. (-,-en) : kemenn arverañ g., kuzul implij g., mod-arver g., mod arverañ g., mod implij, doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

Gebrauchswert g. (-s,-e) : talvoud bastañ g.

gebraucht ag. : **1.** teuc'h, tozon, uzet ; *gebrauchter Anzug,* dilhad tozon g. ; *gebrauchte Kleider,* dilhad uzet lies., dilhadoù teuc'h lies., traoù intañvez lies., rikoù intañvez lies. ; **2.** eildorn, a eil dorn, P. rankontr ; *gebraucht kaufen,* prenañ a eil dorn, prenañ diwar ar berchenn uhelañ ; *gebrauchte Bücher,* levrioù diwar ar berchenn uhelañ lies., levrioù eildorn lies. ; *gebrauchtes Auto,* karr eildorn g., karr a eil dorn g., karr kozh g., karr nevez-kozh g., karr prenet diwar ar berchenn uhelañ g., karr rankontr g.

Gebrauchtwagen g. (-s,-) : karr eildorn g., karr a eil dorn g., karr kozh g., karr nevez-kozh g., karr prenet diwar ar berchenn uhelañ g., karr rankontr g.

gebräunt ag. : rouzet evel ur c'hwil, rous evel ur c'hwil-derv, kramennet, kramennek e groc'hen, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, arnevet, skarnilek ; *gebräunte Streifen am Körper haben,* bezañ gant ur gramenn eost.

Gebraus n. (-es) : sarac'h g., kroz b., tourni b., strap g., tousmac'h g., diframm g., tregern b., cholori b., krozadenn b.

Gebrech n. (-s,-e) : **1.** [loen.] moj ar moc'h gouez g., min an hoc'h gouez g. ; **2.** [douar] turiadur g., fojadur g.

Gebrechen n. (-s,-) : namm g., nammder g., nammded b., dalc'h korf g., si g., mank g., mac'hagn g., gwall g., sempladurezh b., semplaenn b. ; *Gebrechen des Alters,* mac'hagn ar gozhni g., kriponerezh g. ; *ein Gebrechen heilen,* kavout remed ouzh un namm bennak, remediñ un namm bennak, lakaat diwezh d'un namm bennak, dinammañ u.b.

gebrechen V. dibers. (es gebricht / es gebrach / es hat gebrochen) : mankout ; *es gebricht mir an Erfahrung,* ar skiant-prenañ (ar chem, ar chemet) a vank din ; *es gebricht mir an Geld,* berr eo an arc'hant ganin, gwall just eo an arc'hant ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, emañ Fañch ar Berr ganin.

gebrechlich ag. : **1.** mac'hagnet, kabac'h, gourdet gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, gwan, strobet gant ar gozhni, diamzeret-krenn, brevet gant ar gozni, siet, nammet, ampechet, disterik, dinerzh, poan dezhañ en em stlejañ, andraf, toc'h, fouist, gwan ha ven, blin, blank, sempl, peñver ; *der Großvater wird immer gebrechlicher,* kabac'haat a ra an tad-kozh, mont a ra an tad-kozh war gabac'haat, blinaat a ra an tad-kozh, diskar a ra an tad-kozh ; *dieser Greis ist gebrechlich,* an den-se a zo aet kabac'h gant an oad en deus, an den-se a zo deuet da

vezañ kripon, ur vagadenn eo bremañ, ar c'hozhiad-se a zo diamzeret-krenn.
2. [dre skeud.] kizidik, bresk, disterik.
Gebrechlichkeit b. (-,-en) : breskted b., breskter g., gwanded b., gwander g., namm g., nammder g., nammded b., si g., mank g., mac'hagn g., sempladurezh b., semplaenn b., kabac'hder g., kabac'hded b., oad kripon g., kriponerezh g., blinded b., blinder g. ; *das Altern bringt Gebrechlichkeit,* o koshaat ne wellaer tamm, an den dre ma kosha a falla, an den dre ma kosha a ziskar.
Gebresten n. (-s,-) : [Bro-Suis] namm g., nammder g., nammded b., dalc'h korf g., si g., mank g., mac'hagn g., gwall g., sempladurezh b., semplaenn b.
gebrochen ag. : **1.** torr, frailhet, brev, torret, brevet , broustet, drailhet ; *gebrochenes Herz,* kalon frailhet b., kalon daouhanteret b., kalon rannet b. ; *mit gebrochenem Herzen,* frailhet (rannet daouhanteret) e galon, ranngalonet ; **2.** dinerzhzet, digalonekaet ; *sie war völlig gebrochen,* dinerzhzet da vat e oa, digalonekaet-naet e oa, digalonekaet ha dinerzhet e oa, edo o souriñ a c'hlac'har ; **3.** mouk ; *gebrochene Stimme,* mouezh vouk b. ; *gebrochenes Weiß,* gwenn mouk g. ; **4.** *gebrochenes Deutsch,* alamaneg fall (podoù, saout, drailhet) g., bommoù alamaneg lies., ur stlabez alamaneg g., ul lastez alamaneg g., ur c'hozh tamm alamaneg g. ; *gebrochenes Französisch sprechen,* drailhañ un tamm galleg, distagañ bommoù galleg palefarzh, komz ur stlabez galleg, komz ul lastez galleg, komz ur c'hozh tamm galleg, gallout distagañ ur c'houblad gerioù e galleg palefarzh ; **5.** [sonerezh] *gebrochener Akkord,* arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; **6.** *gebrochene Linie,* regenn dorr b., linenn dorr b. ; **7.** *gebrochene Zahl,* niver kemezel g. ; **8.** [tisav.] *zweimal gebrochene Treppe,* diri gant daou bondalez g.
Adv. : **1.** *gebrochen Deutsch sprechen,* drailhañ un tamm alamaneg, distagañ bommoù alamaneg palefarzh, komz ur stlabez alamaneg, komz ul lastez alamaneg, komz ur c'hozh tamm alamaneg, gallout distagañ ur c'houblad gerioù en alamaneg palefarzh ; **2.** *gebrochen weiß,* gwenn-mouk.
Gebröckel n. (-s) : drailhajoù lies., drailhadur g., bruzun str., tammoù lies., diskolpadennoù lies., elfennoù lies., darbodoù lies.
Gebrodel n. (-s) : **1.** bouilh g., bervadenn b., berv g., bourbouilh g. ; **2.** [dre skeud.] birvilh g., hej ha prez.
Gebrüder lies. : breudeur lies. ; *die Gebrüder Morvan und C°,* ar breudeur Morvan hag all (ha kement tud a zo c'hoazh).
Gebrüll n. (-s) : **1.** safaradeg b., youc'h g., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., hucherezh g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, yud g., yuderezh b., yudadeg b., yudadennoù lies., youc'h g., blejadennoù lies., blej g., huderezh g., hualaoioù lies., huerezh g., skuermerezh g. ; **2.** [dre skeud. : kanolioù] kroz g., krozadennoù lies. ; **3.** [loen.] blejadeg b., blej g., beogadeg b., blejadennoù lies., beogadennoù lies., busell g., muselladennoù lies., P. korn-boud g.
Gebrumm n. (-s) **/ Gebrumme** n. (-s) **/ Gebrummel** n. (-s) : kroz b., krozadennoù lies., soroc'h g., soroc'herezh g., gourdrouz g., grozmol g., doc'herezh g., brunellerezh g., gront g., gronterezh g., grogn g., grognerezh g.
gebückt ag. : pleget, kromm, krommet, daoubleget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, soublet, chouket, kruget, kruget dindan e gorf, kruget-kruget, stouet, baotek, baotet, soukek, war vaot, en e zaougromm, war-gromm, war e gromm, war e grommigoù, etre e grommigoù, en e zaoudort, etre e zaougromm, en e zaoubleg, war e zaoubleg, war e dort, en e dort, en e dortoù ; *gebückt sein,* bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ daougrommet, bezañ kromm, bezañ krommet, bezañ en e zaoubleg, bezañ war e zaoubleg, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, baotañ ; *eine vom Alter gebückte Frau,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez souket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez krabosek b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b. ; *sich von seiner gebückten Haltung aufrichten,* dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, digrommañ, digammañ, sevel e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein.
Gebühr b. (-,-en) : **1.** gwirioù lies., taos g., tell b., droed g., karg b., kustum g., tailhoù lies., dlead g., miz g., pennwir g., arredal g. ; *hohe Gebühr,* taos uhel g. ; *Gebühren bezahlen,* paeañ taosoù, paeañ telloù, paeañ kargoù ; *Gebühren herabsetzen (nachlassen),* izelaat taosoù.
2. dever g., dereadelezh b., dereadegezh b., dlead g. ; *er wurde nach Gebühr belohnt,* talvezet e oa bet dezhañ evel ma oa dleet, gopret e oa bet a-feson, gopret e oa bet evel ma faot ; *über Gebühr,* en tu all d'ar pezh a zo dleet, muioc'h eget m'eo dleet, dreistdlead, en tu all d'an dlead ; *über Gebühr beansprucht,* beuzet (brevet) gant al labour, torbilet, implijet re alies.
gebühren V.gw. (hat gebührt) : degouezhout gant, bezañ dleet da ; *ihm gebührt Achtung,* dleout a raer kaout doujañs evitañ ; *er erhielt, was ihm gebührt,* bet en deus bet ar pezh a oa dleet dezhañ ; *was mir gebührt,* ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., ar pezh a zo dleet din ; *wie es sich gebührt,* en dailh hag en doare ma'z eo ret, en dailh m'eo dleet, evel ma'z eo dleet, evel m'eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, a-vad, evel just ha rezon, evel rezon ; *es gebührt ihm nicht,* n'eo ket dellezek eus an dra-se, ne verit ket an dra-se ; *Ehre, wem Ehre gebührt,* ar mestr 'zo ar mestr ha pa ve kaoc'h ouzh e revr ; *alles machen, wie es sich gebührt,* ober an traoù war o reizh ; *es würde sich für dich gebühren, deinen Eltern einen Besuch abzustatten,* prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, degouezhout a rafe dit mont da saludiñ da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *es gebührt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud.
Gebührenberechnung b. (-,-en) : taosadur g., taosañ g.

gebührend ag. : dleet, dereat, reizh, prop, etapl, a-zoare, jaojapl, a-jaoj ; *er bekam eine gebührende Antwort,* roet e voe dezhañ ur respont a-zoare ; *jemandem die gebührende Achtung erweisen,* mont d'u.b. evel ma'z eo dleet, mont d'u.b. evel m'eo dleet, mont d'u.b. evel eo dleet, mont d'u.b. evel ma faot ; *jemandes Verdienste in gebührender Form würdigen,* talvezout e zellidoù d'u.b., goprañ u.b. hervez e zellidoù, goprañ u.b. e kemm gant e zellidoù, rentañ d'u.b. hervez e zellid (Gregor) ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung,* roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz ; *es am gebührenden Respekt gegen jemanden ermangeln lassen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., mont re frank ouzh u.b.
Adv. : razas, a-dailh, en dailh hag en doare ma'z eo ret, en dailh m'eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-vad, etapl, evel ma'z eo dleet, evel m'eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel just ha rezon, evel rezon, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, yac'h, kaer, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *jemanden gebührend prügeln,* fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b., bazhata u.b. hep truez ha gant largentez.
Gebühreneinheit b. (-,-en) : [pellgomz] unvez taos pellgomz b.
Gebührenerlass g. (-es,-e) : didaosadur g.
gebührenfrei ag. : diviz, didaos, digoust, kuit a delloù, kuit a wirioù, kuit a bep gwir, kuit a vizoù.
Gebührenfreiheit b. (-) : didaosadur g.
Gebührenkonto n. (-s,-konten) : kont an telloù b.
Gebührenmarke b. (-,-n) : timbr kemedel g., timbr taos g.
Gebührennachlass g. (-es,-nachlässe) : didaosadur g.
Gebührenordnung b. (-,-en) : roll ar prizioù g., feurbrizioù lies. ; *ärtzliche Gebührenordnung,* feurbrizioù da baeañ d'ur mezeg lies.
gebührenpflichtig ag. : gant gwirioù, gant un taos ; *gebührenpflichtige Autobahn,* gourhent dindan dreizhaj g., gourhent dindan gwir-treizh g. ; *gebührenpflichtiger Parkplatz,* parklec'h paeañ g., parklec'h da baeañ g. ; *gebührenpflichtige Verwarnung,* gourgalv gant mizoù g.
Gebührenrückerstattung b. (-,-en) : didaosadur g.
Gebührenrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h-dle taosioù g., dilerc'h-dle telloù g.
Gebührenstreichung b. (-,-en) : didaosadur g.
gebührlich ag. : *sellit ouzh* **gebührend**.
gebündelt ag. : [fizik] duilhet, a-hordenn, a-gropadoù.
gebunden ag. : **1.** liammet, ereet, stag, unanet.
2. [dre skeud.] *an niemanden gebunden sein,* na vezañ na ret na dleet da zen ebet, bezañ dizalc'h, bezañ dieub, na vezañ dindan den ebet ; *an die Stunde gebunden,* dalc'het gant an eur ; *an die Scholle gebunden,* stag ouzh ur glad (un dalc'h) bennak, serv ; *ihm sind Hände und Füße gebunden,* hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *ich bin an keinerlei Verpflichtungen gebunden,* dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan.
3. [kenw.] *an feste Preise gebunden,* evit ur priz merket da vat ; *gebundener Preis*, priz merket da vat g., priz digemm g. ; *gebundenes Konto,* kont gant tennadennoù darev b.
4. *chemisch gebunden,* kediat.
5. [sonerezh] stagellet, link.
6. [lenneg.] *gebundene Rede,* doare peurlipet da gomz g., gwerzaouerezh g., doare komz tonius g., gwerzadurezh b., komzoù kribet a'r gwellañ lies. ; *in gebundener Rede,* e (gant) gwerzennoù.
7. [moull.] *gebundenes Buch,* levr keinet g.
Gebundenheit b. (-) : sujidigezh b., sujete b., dalc'h g., redi g., reolennoù lies.
Geburt b. (-,-en) : **1.** ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., geneliezh b., gwiliouderezh g., tro b., keloù nevez g., keloù mat g. ; *er ist von Geburt blind,* ganet eo bet dall ; *von Geburt an,* a-vihanik, a-vihan, abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, abaoe ma'z eo bet ganet, abaoe ma oa bet ganet ; *nach Christi Geburt,* goude Hor Salver, goude ginivelezh Hor Salver, goude donedigezh Hor Salver ; *Christi Geburt,* ginivelezh ar Mabig Jezuz b. ; *Mariä Geburt,* ginivelezh ar Werc'hez b. ; *eine schwere Geburt,* un dro gwall ziaes b., ur gwilioud tenn g. ; *eine promblemlose Geburt,* un dro vat b. ; *sie konnte sich nur schwer von der Geburt ihres Sohnes erholen,* klañv e oa bet diwar he faotr ; *eine Geburt anmelden,* disklêriañ e vugel d'an ti-kêr, mont da gaierañ ur bugel, relatiñ ur bugel, lakaat anv ur bugel en ti-kêr, kas e dog d'ar bern, mont d'an ti-kêr da zisklêriañ ginivelezh e vugel, envel ur bugel, reiñ anv ur bugel en ti-kêr ; *die Geburten und die Todesfälle,* ar bevioù hag ar marvioù.
2. orin g., gouenn b., lignez b. ; *von hoher Geburt sein,* bezañ uhel a lignez (uhel a renk), bezañ a ouenn vat, bezañ uhelwad, bezañ a wad uhel, P. bezañ bet fardet e votoù d'an-unan a-raok e dreid, bezañ bet graet e votoù d'an-unan a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, bezañ bet graet e vragoù d'an-unan a-raok e revr ; *ein Mann von Geburt,* un den a renk g., un den uhel g. ; *er ist der Geburt nach Adliger,* nobl eo a orin ; *alle Menschen sind von Geburt aus gleich, nur einige sind gleicher,* par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud, a-hervez - P. paour pe binvidik, pep hini a rank dizourañ e gig.
Geburtenabnahme b. (-,-n) : argilerezh ar feur genel g., argilerezh niver ar ganedigezhioù g., isgenel g.
Geburtenbeschränkung b. (-,-en) : bevennadur ar genel g., maltuziadegezh b., bevennadur niver ar ganedigezhioù g.
geburtenfördernd ag. : genelour ; *geburtenfördernde Politik,* politikerezh a ro harp d'ar genel g., politikerezh genel g., politikerezh genelour g.
Geburtenkontrolle b. (-,-n) **/ Geburtenregelung** b. (-,-en) : reoliñ ar genel g.
Geburtenrückgang g. (-s,-rückgänge) : argilerezh ar feur genel g., argilerezh niver ar ganedigezhioù g., isgenel g.
geburtenschwach ag. : izel e feur genel g., izel niver ar ganedigezhioù ennañ ; *geburtenschwacher Jahrgang,* bloavezh gant ur feur genel izel-tre g., bloavezh izel-tre e feur genel g., renkad toull b. ; *geburtenschwache Periode,* renkad toull b.
geburtenstark ag. : uhel e feur genel, uhel niver ar ganedigezhioù ennañ.
Geburtenüberschuss n. (-es,-überschüsse) : reveur ar feur genel g., reveur naturel g., trec'h ar bev war ar marv g. ; *das Land weist einen Geburtenüberschuss auf,* trec'h eo ar bev war ar marv er vro.

Geburtenzahl b. (-,-en) **/ Geburtenziffer** b. (-,-n) : ganelezh b., feur genel g., feur ganelezh g., niver ar ganedigezhioù g. ; *die Geburtenziffer prozentual berechnen, die Geburtenziffer prozentual angeben,* dewerzhañ feur genel ar boblañs dre un dregantad.
Geburtenzuwachs g. (-es) : kresk ar feur genel g., kreskidigezh ar c'hanelezh b., kreskidigezh niver ar ganedigezhioù b.
gebürtig ag. : genidik ; *ein gebürtiger Berliner,* ur Berlinad a orin g., un den genidik eus Berlin g.
Geburtsadel g. (-s) : noblañs kozh g., noblañs a-berzh tad g., noblañs kleze b.
Geburtsanzeige b. (-,-n) : **1.** kemenn ganedigezh g., kemennadenn c'hanedigezh b., lizher-ganedigezh g. ; **2.** marilhadur ur bugel g., kaieradur ur bugel, relatiñ ur bugel g.
Geburtsarbeit b. (-) : gwilioud g., gwiliouderezh g., poan-vugale b., gwentloù lies.
Geburtsdatum n. (-s,-daten) : deiziad ganedigezh g. ; *über Heines Geburtsdatum herrscht Unklarheit,* ne ouzomp netra distag eus deiziad ganedigezh Heine.
Geburtsfehler g. (-s,-) : namm korf ganedigel g., namm korf enganet g.
Geburtshaus n. (-es,-häuser) : ti genidik g. ; *mein Geburtshaus,* va zi genidik g., ti va c'havell g.
Geburtshelfer n. (-s) : gwiliouder g.
Geburtshelferin b. (-,-nen) : amiegez b., P. komer-blouz b., difouperez neizhioù b., [kozh] gwrac'h-ar-gwichedoù b.
Geburtshilfe b. (-) : embreg amiegel g. ; *bei einer Kuh Geburtshilfe leisten,* halañ ur vuoc'h, reiñ an dorn d'ur vuoc'h da halañ ; *beim Lammen Geburtshilfe leisten,* halañ un dañvadez, reiñ an dorn d'un dañvadez da halañ.
Geburtsjahr n. (-es,-e) : bloaz ganedigezh g.
Geburtsland n. (-s,-länder) : bro c'henidik b., bro-gavell b. ; *mein Geburtsland,* va bro c'henidik b., va bro b., bro va c'havell b.
Geburtslehre b. (-) : gwilioudouriezh b., amiegouriezh b.
Geburtsliste b. (-,-n) : marilh ar ganedigezhioù g., roll ar ganedigezhioù g., kaier ar ginivelezhioù g., P. kaier ar bev g.
Geburtsort g. (-s,-e) : lec'h ganedigezh g.
Geburtsortsprinzip n. (-s) : gwir an douar g.
Geburtsrecht n. (-s,-e) : gwir ar gwad g.
Geburtsregister n. (-s,-) : marilh ar ganedigezhioù g., roll ar ganedigezhioù g., kaier ar ginivelezhioù g., P. kaier ar bev g.
geburtsreif ag. : darev da vezañ ganet ; *geburtsreifes Kind,* krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b.
Geburtsschein g. (-s,-e) : paper-ganedigezh g.
Geburtsschmerzen lies. : poan-vugale b., gwentloù ar gwilioudiñ lies., gwilioud g., gwaskadennoù lies., gwigour g.
Geburtsstadt b. (-,-städte) : kêr c'henidik b. ; *meine Geburtsstadt,* va c'hêr c'henidik b., kêr va c'havell b.
Geburtstag g. (-s,-e) : deiz ar c'hanedigezh g., deiz-ha-bloaz g. ; *er hat heute Geburtstag,* echu e vloaz gantañ hiziv, hiziv ez echu e vloaz, e zeiz-ha-bloaz eo hiziv, hiziv emañ e zeiz-ha-bloaz ; *jemandes Geburtstag feiern,* lidañ deiz-ha-bloaz u.b. ; *ich gratuliere zum Geburtstag,* deiz-ha-bloaz laouen dit !
Geburtstagskind n. (-s,-er) : bugel hag a vez lidet e zeiz-ha-bloaz g.
Geburtsurkunde b. (-,-n) : akta a c'hanedigezh g., testeni ginivelezh g., skrid ganedigezh g.
Geburtsvorgang g. (-s,-vorgänge) : gwilioudiñ g., gwiliouderezh g., gwilioud g.
Geburtswehen lies. : poan-vugale b., gwentloù ar gwilioudiñ lies., gwilioud g., gwaskadennoù lies., gwigour g. ; *in den Geburtswehen liegen,* bezañ e poan-vugale, bezañ gant gwentloù ar gwilioudiñ, bezañ e gwilioud, bezañ war wentloù, bezañ o wilioudiñ, bezañ oc'h ober he zro, bezañ deuet hec'h amzer.
Geburtszange b. (-,-n) : kregier lies., loaioù-gwilioudiñ lies.
Geburtszeit b. (-) : termen g., koulz g., amzer g.
Gebüsch n. (-s,-e) : strouezh str., strouezheg b., bod g., bodenn b., bodennad b., bodeg b., bodenneg b., bodennadoù lies., bodoù lies., bodennoù lies., bouchadoù lies., broust g., broustoù lies., brousteg b., keuneud str. ; *aus dem Gebüsch herausstürzen,* diboukañ a-greiz ar strouezh, diboukañ a-douez ar strouezh, diboukañ eus kreiz ar strouezh, diboukañ eus touez ar strouezh, strinkañ eus touez ar strouezh.
Geck g. (-en,-en) : pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., aotrou g.
geckenhaft ag. : diot, genaouek, geoliek, loukes, darsot, faro, geizoù gantañ ; *geckenhaftes Benehmen,* emzalc'h un den faro g., emzalc'h ur garz g., pouferezh g., kañfardiz b., fougeerezh g., kañfarderezh g.
Adv. : *geckenhaft gekleidet,* o c'hoari e bipi, gwisket evel ur c'hrakaotrou.
Geckenhaftigkeit b. (-) : pouferezh g., kañfardiz b., fougeerezh g., kañfarderezh g.
Geckerei b. (-,-en) : pouferezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., fougeerezh g.
Gecko g. (-s,-s/-nen) : [loen.] geko g.
gedacht ag. : **1.** *sellit ivez ouzh* **denken** ha **gedenken** ; **2.** rakwelet, a-ratozh ; *ein eigens dafür gedachtes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b. ; *die Blumen sind für sie gedacht,* dezhi eo dediet ar bleunioù, eviti eo ar bleunioù ; *dieser Korken ist für den Tonkrug gedacht,* ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.
Gedächtnis n. (-ses,-se) : **1.** eñvor b., eñvorerezh g., koun g., kounerezh g., memor b. ; *klares Gedächtnis,* memor disi b., memor vat b. ; *ein gutes Gedächtnis haben,* derc'hel mat koun eus an tremened, kaout koun mat, bezañ diorroet mat e eñvor, kaout ur vemor vat, bezañ mat e vemor, bezañ didoull e vemor ; *ein kurzes Gedächtnis haben,* bezañ eñvoret berr, disoñjal buan an traoù, kaout ur vemor fall, bezañ disoñj, bezañ ur penn disoñj eus an-unan, bezañ fall eñvoret, kaout ur spered gad, bezañ bet badezet gant eoul gad / kaout ur vemor ankouazhus / ankounac'haat aes (Gregor), bezañ ankounac'haus, bezañ ankouazhus, bezañ ankouaus ; *sein Gedächtnis trainieren,* embreger e eñvor ; *das Gedächtnis lässt mich im Stich,* erru on divemor, kregiñ a ran divemoriñ, aet eo va memor da stoupa, aet on ankounac'haus, aet on ankouazhus, aet on ankouaus, aet on disoñj, divemor on aet, memoret fall on, eñvoret fall on ; *sein Gedächtnis lässt ihn nicht im Stich,* chom a ra ar vemor gantañ ; *wenn mich mein Gedächtnis nicht täuscht (nicht trügt),* mar 'm eus soñj mat ; *etwas im Gedächtnis haben (behalten),* derc'hel soñj (derc'hel koun) eus udb, chom ar c'houn eus udb war e spered, delc'her udb er penn, delc'her udb en e benn, kaout koun eus udb, kaout koun ag udb ; *das habe ich aus der Tiefe (aus den Tiefen) meines*

Gedächtnisses hervorgeholt, kement-se a zo deuet eus goueled va eñvor, kement-se em eus divoret eus islonk va eñvor ; *etwas aus dem Gedächtnis verlieren,* koll ar soñj eus udb, disoñjal diouzh (eus) udb, ankounac'haat (divemoriñ) udb, bezañ deuet digoun eus udb, tec'hel udb digant an-unan ; *diese Landschaft haftet in meinem Gedächtnis, diese Landschaft hat sich mir tief ins Gedächtnis eingegraben,* chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'houn (enlouc'het em spered, peg ouzh va spered, moullet em spered), chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se garanet don em eñvor, en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se, chom a raio skeudennoù ar c'horn-bro-se em memor a-hed va buhez ; *etwas dem Gedächtnis einprägen,* garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ) don udb en e benn, lakaat udb don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ) don udb er penn, moullañ udb en e spered, mirout don en e greiz an eñvor eus udb ; *etwas aus seinem Gedächtnis streichen,* ober an disoñj war udb ; *jemandem etwas ins Gedächtnis zurückrufen,* degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. ag udb, degas soñj d'u.b. ag (eus) udb, degas eñvor d'u.b. ag (eus) udb, degas udb da eñvor u.b., memoriñ udb d'u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b. ; *sich (t-d-b) etwas ins Gedächtnis zurückrufen,* degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, sevel udb en-dro war eñvor an-unan ; *jemandem das Gedächtnis auffrischen, jemandem tief vergrabene Erinnerungen ins Gedächtnis zurückrufen, jemandes Gedächtnis etwas nachhelfen,* degas soñj d'u.b., degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet ; *visuelles Gedächtnis,* kounerezh gweledel g. ; *er hat kein Gedächtnis für Gesichter,* divemoriñ a ra pennoù an dud, disoñjal a ra pennoù an dud, disoñjal a ra eus pennoù an dud, disoñj eo eus pennoù an dud, ne zalc'h ket soñj eus pennoù an dud ; *er hat kein Gedächtnis für Daten,* mizer en devez o terc'hel soñj eus an deiziadoù, ne zalc'h ket soñj eus an deiziadoù ; *emotionales Gedächtnis,* kounerezh trivliel g. ; *organisches Gedächtnis,* eñvorerezh organel g. ; *der Toten Gedächtnis bewahren,* derc'hel koun eus ar re varv ; **2.** *zum Gedächtnis* [+ t-c'h], e koun (u.b., udb, eus u.b., eus udb), e memor (u.b., udb, eus u.b., eus udb) ; [relij.] *Gedächtnis der Schmerzen Mariens,* gouel ar Gendruez g. ; *Kirche zum Gedächtnis der sieben Schmerzen Mariens,* iliz Itron-Varia ar seizh kleze b.

Gedächtnisfeier b. (-,-n) : lid-eñvor g., lid-koun g., kounlid g.

gedächtnisfördernd ag. : eñvorus, gounidus evit an eñvor.

Gedächtnishilfe b. (-,-n) : harp-memor g., tun kounaat g., degas-soñj g.

Gedächtniskirche b. (-) : iliz ar C'houn b.

Gedächtniskunst b. (-) */* **Gedächtnislehre** b. (-) : kounadurezh b., eñvoradurezh b.

gedächtnislos ag. : divemor a-grenn, divemor-pod, digounek, digoun, dieñvor, kollet pep eñvor gantañ.

Gedächtnislosigkeit b. (-) : digoun g., divemor g.

Gedächtnislücke b. (-,-n) : disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b., ankouadenn b., toull er vemor g. ; *eine kurzzeitige Gedächtnislücke haben,* mont war voem, koll ar vemor evit ur prantad.

Gedächtnismünze b. (-,-n) : medalenn-eñvor b.

Gedächtnisprotokoll n. (-s,-e) : kounskrid g.

Gedächtnisrede b. (-,-n) : prezegenn e koun u.b. b., prezegenn e-doug ul lid-koun b.

Gedächtnissache b. (-) : afer a vemor vat b.

Gedächtnisschwäche b. (-,-n) : disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b., digounerezh g., divemor g., ankounac'h g., ankoun g., andaskoun g., ankounañ g.

Gedächtnisschwund g. (-s) : digounerezh g., divemor g., ankounac'h g., koll memor g., steuziadur ar vemor g., steuz memor g. ; *er leidet an Gedächtnisschwund,* divemor a-grenn eo, divemor-pod eo, aet eo digoun, kollet en deus pep eñvor, erru eo divemor, divemoriñ a ra, aet eo e vemor da stoupa, aet eo ankounac'haus, aet eo ankouazhus, aet eo ankouaus, aet eo disoñj, divemor eo aet.

Gedächtnisstütze b. (-,-n) : harp-memor g., tun kounaat g., degas-soñj g.

Gedächtnistafel b. (-,-n) : taolenn-eñvor b., taolenn-goun b.

gedämpft ag. : **1.** [trouz] mouget, damvouget, monkl ; **2.** [gouloù] silet, brizhet ; *gedämpftes Tageslicht,* amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houloù g., damsklêrijenn b. ; **3**. [stokadenn] distroñset, blotaet, morzet.

Gedämpfte(s) ag.k. n. : [kegin.] dobez b., dobez bevin b.

Gedanke g. (-ns,-n) : **1.** soñj g., soñjenn b., soñjezon b., mennozh g., prederenn b., prederiadenn b., keal g., meizadenn b., poellad g., santimant g. ; *seinen Gedanken Ausdruck verleihen, seine Gedanken in Worte fassen,* displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù ; *Trost bringende Gedanken,* mennozhioù frealzus lies., mennozhioù koñfortus lies. ; *der Gedanke an den Tod,* ar soñj eus ar marv g. ; *der Gedanke an seine Worte,* ar soñj eus e gomzoù g. ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen,* ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent ; *der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; *wie kommst du auf den Gedanken ?* penaos e c'hellez soñjal kement-se ? penaos e c'hellez riklañ da grediñ kement-se ? ; *sündhafte Gedanken,* drouksoñjoù lies. ; *meine Gedanken fliegen zu dir hin,* nijal a ra va spered etrezek ennout, sevel a ra va mennozh etrezek ennout ; *mir kam der Gedanke, dass ...,* deuet e oa din ar soñj e .... ; *er kam auf den Gedanken, Paul zu besuchen,* soñjet en doa dont da welet Paol ivez, treiñ a reas en e benn mont da welet Paol, ar santimant a zeuas dezhañ da vont da gaout Paol, itrikañ a reas ober ur gwel da Baol ; *der Gedanke schoss mir durch den Kopf,* tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, treiñ a reas ar mennozh-se dre va fenn, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), tremen a reas ar soñj-se dre va spered, treuziñ a reas ar soñjezon-se va spered, diwanañ a reas a-greiz-holl ar soñjenn-se em fenn ; *mir schwirrten allerlei Gedanken durch den Kopf,* mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, soñjoù a

bep seurt a rodelle em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *der Gedanke will mir nicht aus dem Kopf,* bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ar soñj-se a labour va spered, bepred e vez ar mennozh-se o ruilhal-diruilhal em spered, gant ar mennozh-se e vezan atav, ar soñj-se a zilamm atav em spered, ar soñj-se am foursu bepred, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, ar soñj-se a wask ingal warnon, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, atav e vez va fenn gant ar soñj-se, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, karget eo va spered gant ar mennozh-se, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a fourgas va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, ar soñj-se a vez atav o rodellañ em spered ; *ich schäme mich bei diesem Gedanken,* mezh a zeu din o soñjal an dra-se ; *dieser Gedanke quält mich,* boureviet on gant an debr-spered-se, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, gant an debr-spered-se e vezan atav, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ar soñj-se a jahin va spered, ar soñj-se a sour warnon, an debr-spered-se a chom peg ouzh va c'halon, an debr-spered-se a chom peg ouzhin, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *seine Gedanken verbergen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, derc'hel kloz war e soñjoù, moustrañ war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e soñj, na lavaret e oferenn war gan ; *Hauptgedanke,* pennvennozh g., pennaenn b. ; *Leitgedanke,* pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g. ; *sich etwas aus den Gedanken schlagen,* argas udb eus e soñjoù ; *auf den Gedanken kommen, etwas zu tun,* lakaat en e soñj ober udb, dont d'e soñj ober udb, dont ar mennozh d'an-unan d'ober udb, ober e vennozh ober udb, dont spered d'an-unan d'ober udb, itrikañ ober udb, dont ar soñj en e benn d'ober udb ; *sich mit dem Gedanken herumtragen, ein Haus zu kaufen,* bezañ en e soñj prenañ un ti, bezañ gant ar soñj da brenañ un ti, bezañ e soñj prenañ un ti, kaout soñj da brenañ un ti, lakaat e soñj da brenañ un ti, bezañ en e benn da brenañ un ti, bezañ e sell da brenañ un ti, soñjal prenañ un ti, bezañ keloù gant an-unan da brenañ un ti, bezañ ger gant an-unan da brenañ un ti, bezañ kistion gant an-unan da brenañ un ti, bezañ en aviz da brenañ un ti, prederiañ prenañ un ti, mennout prenañ un ti, bezañ en e vennad prenañ un ti, bezañ mennet da brenañ un ti ; *sich Gedanken über etwas machen,* bezañ chalet (bezañ nec'het, bezañ enkrezet, en em chalañ, en em lakaat e poan gant udb, morc'hediñ, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em rouestlañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ) gant udb, kaout prederi eus udb, chom udb beget war e galon, kaout atapi gant udb, kemer atapi gant udb, ober e ziaezamant abalamour d'udb, diarbenn nec'h abalamour d'udb, diarbenn (kaout) nec'hamant abalamour d'udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb ; *machen Sie sich keine Gedanken darüber !* n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! nebaon ! ; *trüben Gedanken nachhängen,* chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, roulat mennozhioù en e benn, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, magañ e c'hlac'har, kemer glac'har, chaokat e ivinoù, fallgaloniñ, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ pounner e benn, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, kemer merfeti, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; *seinen Gedanken nachhängen,* bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, bezañ e prederi, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, pleustriñ soñjoù, magañ soñjoù, pleustriñ soñjoù, lonkañ soñjoù ; *die Gedanken sind (zoll)frei !* ar mennozhioù 'zo frank ('zo digabestr), n'eus ket tu da doullbac'hañ ar mennozhioù, ar speredoù a zo dinask da soñjal er pezh a garont ; *seine Gedanken sammeln,* dastum e soñjoù, en em zastum ennañ e-unan, en em soñjal, sipañ e spered, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, ober un emzastum ; *in Gedanken vertieft (versunken) sein,* bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, bezañ e prederi, bezañ darbaret gant e soñjoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, magañ soñjoù, pleustriñ soñjoù, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù, bezañ kollet en e soñjezonoù, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ berlobiet ; *jemanden auf andere Gedanken bringen,* argas ar soñjoù du diwar spered u.b., kas an enkrez diwar kalon u.b., argas trechal ha trefu diwar spered u.b., dihenchañ spered u.b. diouzh e drubuilh ; *auf andere Gedanken kommen,* soñjal e traoù all ; *kein Gedanke daran !* n'eus ger a se ganin ! biken ne zeufe din ur soñj seurt-se ! ; **2.** [Plato] *die Kontemplation schöner Gedanken,* arvesterezh ar c'healioù g. ; **3.** un netraig g., un disterañ g., un disterig g. ; *der Kaffee ist (um) einen Gedanken zu süß,* un netraig (un disterig, un disterañ) re zous eo ar c'hafe.

gedankenarm ag. : difournis a ijin, difournis a spered, dilañs.

Gedankenarmut b. (-) : diouer a vennozhioù g., diouer a faltazi g., plataj g.

Gedankenaustausch g. (-es,-e) : eskemm mennozhioù g., diviz g., divizadenn b., divizadeg b., kendiviz g.

Gedankenblitz g. (-es,-e) : komzoù bouilh lies., bomm g., begad g., temm g., fentigell b.

Gedankenexperiment n. (-s,-e) : bredarnodad g.

Gedankenfolge b. (-) : poell g. ; *ohne logische Gedankenfolge,* poell ebet en e gudenn, diboell, hep poell na dalc'h, bourlik-ha-bourlok.

Gedankenfreiheit b. (-) : frankiz soñjal b., librentez soñjal b., frankiz dezevout b.

Gedankenfülle b. (-) : mennozhioù sof-kont lies., puilhder a vennozhioù g.

Gedankengang g. (-s) : doare poellata g., poellatadur g., poellataerezh g., poellata g., poellatad g. ; *verschlungener Gedankengang,* doare poellata gwidilus g.

Gedankengebäude n. (-s) : reizhiad poellata b., poellataerezh g., mennozhiadur g., kealiadur g.
Gedankengut n. (-s) : kealiadurezh b., kealoniezh b., ideologiezh b.
gedankenleer ag. : difournis a spered, dilañs.
gedankenlos ag. : **1.** diskiant, diboell, skañvbenn, skañbennek, disoñj, penn-avel, penn-bantek, digoustiañs, strantal ; *gedankenloser Mensch,* penn brell g., brell g., skañvbenneg g., skañvelard g. ; **2.** dre voaz, ken distrafuilh ha tra, hep soñjal.
Gedankenlosigkeit b. (-) : **1.** brizherezh g., diskiantegezh b., diskianterezh g.
2. [dre astenn.] dievezhted b., dievezhiegezh b., dievezh g., berrboellegezh b., berrboellded b., diavizded b., skañvelezh b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.
Gedankenpunkt g. (-s,-e) : [yezh.] pik-arsav g. ; *Gedankenpunkte,* pikoù-arsav lies., tri fik lies.
gedankenreich ag. : puilh ar mennozhioù gantañ (ennañ).
gedankenschwer ag. : don ar mennozhioù gantañ.
Gedankensplitter g. (-s,-) : aforism g., berrsturienn b., setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g.
Gedankensprung g. (-s,-sprünge) : prepoz-dibreboz g., distroell b., diskerzh g., distro-prezeg g., tec'hadenn b., laeradenn b. ; *Gedankensprünge machen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, tec'hel diwar an arroudenn, mont eus ar c'hazh d'ar razh, mont eus an eil kaoz d'eben, cheñch tiretenn.
Gedankenstrich g. (-s,-e) : [moull., yezh.] barrennig b., tired g.
Gedankensünde b. (-,-n) : [relij.] drouksoñj g.
Gedankensünder g. (-s,-) : [relij.] drouksoñjer g.
Gedankentrend g. (-s,-s) : redenn breder b., redenn vennozhioù b.
Gedankenübertragung b. (-,-en) : treuzkasadur mennozhioù g.
Gedankenverbindung b. (-,-en) : strollatadur mennozhioù g.
gedankenverloren ag. : beuzet en e soñjoù, beuzet en e brederiadennoù, kollet en e brederiadennoù, prederiet, prederiek, o lonkañ soñjoù, o valañ soñjoù, kollet en e soñjezonoù, soñjus, o tebriñ soñjoù.
gedankenvoll ag. : **1.** puilh ar mennozhioù ennañ ; **2.** prederiet, prederiek, nec'hek, kollet en e soñjezonoù, soñjus, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o valañ soñjoù, o lonkañ soñjoù, o tebriñ soñjoù.
Gedankenvorbehalt g. (-s,-e) : beskebiñ g.
Gedankenwelt b. (-,-en) : faltazi b., ijin b., soñjoù lies., huñvreoù lies., dec'hmegiñ g.
gedanklich ag. : -spered, speredel, kefredel, mennozhel, meizel, emsellus ; *gedankliches Bewusstsein,* emskiant emsellus b. ; *gedankliche Analyse,* dielfennadur mennozhel g.
Adv. : ent-kefredel, a-spered.
Gedärm n. (-s,-e) : **1.** flugez str., flugezennoù lies., bouzelloù lies., kourailhoù lies., pervez g. ; *Fischgedärm,* fast g. ; *das Gedärm der Färse hatte sich verknotet,* an ounner a oa deuet he bouzelloù da gordañ ; **2.** [kegin.] togonoù lies., stripoù lies., stripennoù lies., sklipoù lies.
Gedärmefett n. (-s) : [korf.] kandedenn b.
Gedeck n. (-s,-e) : **1.** traoù evit an daol lies., loaioù lies., gwiskad-taol g., stalioù lies. ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen,* staliañ an daol evit unan ouzhpenn.
2. tinell b., keusteurenn voutin un ostaleri b., roll-meuzioù g.
3. banne da gemer ha da baeañ dre ret e tavarnioù 'zo g.
4. [Berlin] banne bier ha banne odivi g.
gedeckt ag. : **1.** *anv-gwan ar verb* **decken** ; **2.** [livioù] disked, gwanaet e sked ; **3.** ag. : [chekenn] pourvezet ; **4.** [taol] staliet.
gedehnt ag. : ganus ; *gedehnt reden,* ganuzañ, ganuziñ ; *Bretonisch langsam und gedehnt sprechen,* komz ur brezhoneg ledan.
Gedeih g. (-s) : [tr-l.] *auf Gedeih und Verderb,* ez vev ez varv, e gwir hag e gaou, e pep degouezh, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, ne vern petra a c'hoarvezo, tu priz tu miz, gwell pe wazh, e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez ; *mit jemandem auf Gedeih und Verderb verbunden sein,* heuliañ u.b. deuet ar bed evel ma c'hallo / heuliañ u.b . erruet pe erruo / heuliañ u.b. erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b. daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b.
gedeihen V.gw. (gedieh / ist gediehen) : darc'hav, kreskiñ fonnus, fonnaat, fonnusaat, fonnañ, ober berzh, ober brud, ober struj, strujañ, profitañ, ober ruskenn, mont en-dro, frouezhañ, frouezhiñ, teuler frouezh, dougen frouezh, gwellaat, spletusaat, bezañ en e verzh, bezañ en e vrud, bezañ en e voked, bezañ en e vleuñv, bleuniañ, bleuñviñ, ober mat, ober finforte, produiñ ; *das Kind gedeiht,* ar bugel a brofit ; *die Pflanze gedeiht,* ar blantenn a gresk fonnus, ar blantenn a ra berzh, ar blantenn a ra brud ; *da, wo es trocken bleibt, gedeihen die Zwiebeln am besten,* an ognon a blij sec'hor dezho, an ognon a gar gwell ar sec'hor, ar sec'hor a zo mat da ognon, an ognon en em blij en douaroù sec'h, ar sec'hor a zo mat evit an ognon ; *auf sandigem Boden gedeihen diese Pflanzen besonders gut,* ar plant-se a gar gwell douar sabronek ; *auf diesem Boden gedeiht Weizen besonders gut,* an douar-se a ro ed (a daol ed) gant puilhentez ; *die Sache ist so weit gediehen, dass ...,* an dra-se a zo aet ken pell ken e ... ; *unrecht Gut gedeihet nicht,* madoù gwall berc'hennet biskoazh n'o deus prosperet, bleud an diaoul a ya da vrenn hag ar brenn da netra, arc'hant danzeet-fall a ya da fall, ar madoù a zeu dre an hent fall 'zo diaes-meurbet da ziwall, an traoù ne zeuont ket a berzh vat ne reont ket tro vat, dibaot ur sac'h na rank freuzañ pa vez bet Paol Gornek ouzh e gargañ, ar pezh a zeu diwar goust an diaoul a ya d'e houarnañ, an arc'hant a zeu a-berzh an diaoul a zistro buan da houarnañ Paol, an arc'hant deuet a berzh fall ne zeuont ket da benn vat, an arc'hant dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel ; *gedeihen lassen,* diorren, lakaat da dalvezout, lakaat e talvoudegezh.
Gedeihen n. (-s) : berzh mat g., berzh g., finborte g., paotidigezh b., puilhidigezh b., kreskañs b., kreskidigezh b., diorroadur g., hoal-vat b., prespolite g., bleuniadur g., bleuñvadur g., lañs g. ; *zum Gedeihen bringen,* **a)** lakaat da

dalvezout, lakaat e talvoudegezh, diorren ; **b)** fonnaat, lakaat da fonnañ, reiñ lañs da, ober fortun udb.
gedeihlich ag. : **1.** fonnus ; **2.** [dre astenn.] ampletus, askorus, gounidus, arc'hantus, talvoudus, spletus, emsavus.
Gedenkbuch n. (-s,-bücher) : kounlevr g.
Gedenkemein n. (-s,-) : [louza.] *Omphalodes verna*.
gedenken V.k.d (t-c'h) (gedachte / hat gedacht) : **1.** derc'hel eñvor a (eus), derc'hel koun a (eus), derc'hel soñj a, derc'hel soñj eus, kaout soñj eus, memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat, ober memor eus, ober memor a ; *gedenke meiner,* na zisoñj ket ac'hanon, na zisoñj ket diouzhin, dalc'h soñj ac'hanon ; *der Opfer des Nationalsozialismus gedenken,* ober memor eus reuzidi ar vroadsokialouriezh, enoriñ memor reuzidi ar vroadsokialouriezh, memoriñ reuzidi ar vroadsokialouriezh, kounaat reuzidi ar vroadsokialouriezh ; *der verstorbenen Eltern gedenken,* derc'hel koun eus e dud aet d'an Anaon, ober memor eus e dud aet d'an Anaon ; *jemandes in seinem Gebet gedenken,* derc'hel koun eus u.b. en e bedennoù ; *seine Freunde werden seiner gedenken,* ne vo ket ankounac'haet e-touez e vignoned.
2. fellout [ober udb], kaout soñj [ober udb], mennout [ober udb], ratozhiñ [ober udb], bezañ en e ratozh [ober udb], bezañ e-sell da, kaout mennozh da, kaout dezev da, ober e zezev da, bezañ en e vennozh [ober udb], bezañ e gwel [d'ober udb], kaout faltazi da, bezañ er gwel [d'ober udb], bezañ gant ar soñj da, bezañ e soñj [ober udb], bezañ en e soñj da, bezañ en e benn da, soñjal [ober udb], bezañ keloù gant an-unan da, bezañ ger gant an-unan da, bezañ kistion gant an-unan da, bezañ en aviz [ober udb], prederiañ [ober udb] ; *was gedenkst du zu tun ?* petra a fell dit ober ? petra ac'h eus soñj d'ober ? petra emaout e gwel d'ober ? petra emaout er gwel d'ober ? peseurt mennozh a zo ez spered ? petra ac'h eus mennozh d'ober ? ; *ich gedenke heute nicht zu arbeiten,* n'on ket mennet da labourat hiziv ; *um wie viel Uhr gedenken Sie, mich zu treffen ?* da bet eur hoc'h eus faltazi da'm gwelet ?
Gedenken n. (-s) : koun g., soñj g., memor b., eñvor b. ; *seit Menschengedenken,* a-viskoazh, a-holl-viskoazh, evit ar wech, d'ar wech, a-hed ar wech, e-doug ar wech, dalc'hmat, a bep mare.
Gedenkfeier b. (-,-n) : lid-eñvor g., lid-koun g., kounlid g.
Gedenkmarke b. (-,-n) : timbr-koun g.
Gedenkminute b. (-,-n) : munutennad tav b., munutennad peoc'h b., munut didrouz g., tavadenn b. ; *eine Gedenkminute einlegen,* chom didrouz e-pad ur munut e koun u.b./udb., ober ur vunutennad tav, ober ur vunutennad peoc'h, ober un davadenn, chom digomz ur vunutenn.
Gedenkmünze b. (-,-n) : medalenn-eñvor b., medalenn-goun b.
Gedenkrede b. (-,-n) : prezegenn e koun u.b. b., prezegenn e-doug ul lid-koun b.
Gedenkstätte b. (-,-n) : kounlec'h g., lec'h-eñvor g., savadur-eñvor g., savadur-koun g.
Gedenkstein g. (-s,-e) : maen-koun g., maen-eñvor g.
Gedenkstunde b. (-,-n) : lid-eñvor g., lid-koun g., kounlid g.
Gedenktafel b. (-,-n) : taolenn-eñvor b., taolenn-goun b.
Gedenktag g. (-s,-e) : gouel-bloaz g., gouel-eñvor g., gouel-koun g. ; *Gedenktag von Petrus und Paulus,* gouel Pêr ha Paol g. ; *Gedenktag der heiligen Anna,* gouel santez Anna g.
gedeucht *anv-gwan diamzeret ar verb* **dünken**.
Gedicht n. (-s,-e) : **1.** barzhoneg g./b., karm g. ; *episches Gedicht,* danevellgan g., meurgan g., kanenn-veur b., meurzanevell b., danevell veur b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., mojenn-veur b. ; *lyrisches Gedicht,* barzhoneg lourennek (lourennel) g./b. ; *Kindergedicht,* rimadell b. ; *er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen,* evit pinijenn e ro ur varzhoneg dezhañ da zeskiñ ; **2.** [dre skeud.] *dieser Braten ist ein Gedicht,* ar c'hig-rost-se a beg ouzh ho kenoù, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evidon, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn ; *das ist ja ein Gedicht !* nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm eo ! un drugar eo ! ur chalm eo ! an dra-se a zo ur voem ! gwashat ma'z eo brav ! ur yec'hed eo an dra-se !
Gedichtform b. (-) : gwerzennoù lies., doare ur varzhoneg g. ; *in Gedichtform,* e gwerzennoù, e stumm ur varzhoneg.
Gedichtsammlung b. (-,-en) : barzhaz g., dastumad barzhonegoù g., dastum barzhonegoù g., teskad barzhonegoù g., bokedad gwerzioù g., dibab barzhonegoù g.
gediegen ag. : start, serzh, postek, kreñv, divrall, digemmesk ; *gediegenes Gold,* aour digemmesk (rik, melen, glan) a orin g., aour gwerc'h g. ; *gediegener Charakter,* temz-spered un den a benn g., stumm-spered serzh g., tro-spered divrall b. ; *gediegenes Wissen, gediegene Kenntnisse,* gouiziegezh ledan ha don b., deskadurezh vras b. ; *ein gediegener Mensch,* un den a benn g. ; *gediegene Ware,* marc'hadourezh eus an dibab (diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab) b.
Gediegenheit b. (-) : started b., starter g., divrallded b., divrallder g., purentez b., purded b., purder g.
gedient ag. : **1.** war e leve, dilabour, kozh, bet ; *ein gedienter Soldat,* ur soudard frankisaet g., ur soudard graet e amzer gantañ g., ur soudard bet g., un disoudard g. ; *ein gedienter Offizier,* un ofiser war e leve g. ; **2.** *damit ist uns gar nicht gedient,* kement-se ne ra ket hor jeu deomp tamm ebet ; *damit ist mir wenig gedient,* n'on ket kalz avañsetoc'h (savetoc'h) gant an dra-se, n'on ket gwelloc'h a se, n'on ket gwell a se, n'on na gwell na gwazh a se, kement-se ne dalv ket kalz din.
Gedinge n. (-s,-) : priz a-dreuz g., priz divizet g., priz graet g., treziad g. ; *im Gedinge,* a-dreuz, diouzh marc'had, dre varc'had.
Gedingearbeit b. (-,-en) : labour diouzh marc'had g.
Gedingearbeiter g. (-s,-) : labourer paeet diouzh marc'had g.
Gedöns n. (-es) : P. **1.** afeterezh g., ardoù lies., geizoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., orbiderezh g., tresoù lies., jestroù lies., ismodoù lies., orimantoù lies., chiboudoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., mignerezh g., arikamañchoù lies., esprejoù lies., glabous g., reuz g., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., similhoù lies., arvezioù lies. ; *viel Gedöns um etwas machen,* ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, ober kalz a reuz evit netra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas

safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober un eured gant netra ; **2.** brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lis., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.

gedoppelt ag. : doubl, daougement.

Gedränge n. (-s,-) : **1.** kann b., tousmac'h g., bec'h g., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., diframm g., mesk g., meskadeg b., mac'h g., prez g., morloc'h g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., starderezh g., engroez g., engroeziad g. ; *vor dem Kino herrschte großes Gedränge,* bras e oa ar mac'h dirak ar sal sine, bez e oa un houl hag ur mac'h dirak ar sal sine, dirak ar sal-sine e oa ur mor a dud (ur bobl a dud, ur boblad tud, tud a-vordilh, forzh tud, ul lanvad tud, ur spont a dud, un hedad tud g., ur pezhiad tud) ; *in dem Gedränge haben wir uns verloren,* en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile ; *in dem Gedränge wurde das Kind von seinen Eltern getrennt und fand sie nicht wieder,* ar bugel a oa bet kollet diouzh e dud e-mesk an engroez ; *sich einen Weg durch das Gedränge bahnen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; **2.** [rugbi] meskadeg urzhiet b. ; **3.** [dre skeud.] *ins Gedränge kommen,* bezañ paket en ur pleg berr, bezañ lakaet enk war an-unan, bezañ gennet, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, chom el lagenn, bezañ gwall strobet, na vezañ uhel a-walc'h seul e droad, chom sac'het en ur vouilhenn, kaout diaezamantoù, kaout gwask.

Gedrängel n. (-s,-) : kann b., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., prez g., gwaskadeg b., starderezh g., engroez g., engroeziad g., morloc'h g., houl g.

gedrängt ag. : **1.** gwasket, stardet, tev, stank, kaougant, fetis, start, moustret, enket, sac'h-àr-vac'h, yoc'het, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, krog an eil en egile, doues ; *dicht gedrängt wie in der Sardinenbüchse,* chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, sac'h-àr-vac'h, krog an eil en egile, gwasket, ken start ha gliziged sall en ur varilh ; *dicht gedrängte Menge,* engroez stank g.

2. [dre skeud.] ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, krak, krenn, fraezh ha berr.

Gedrängtheit b. (-) : **1.** fetisted b., fetister g., stankted b., stankter, douester g., douested b.

2. [dre skeud.] berrded b., berrder g.

Gedröhn n. (-s) **/ Gedröhne** n. (-s) : tourni b., todion g., cholori g., safar g., tourmant g., brunellerezh g., tregern b.

gedruckt ag. : **1.** moullet ; **2.** [dre skeud.] *wie gedruckt lügen,* bezañ gevier gant an-unan ken-ha-ken, bezañ gevier gant an-unan gwazh-pegen-gwazh, lavaret gaou du, lavaret ur gaou du, lavaret gevier bras, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) gevier, displantañ karradoù gevier, kontañ gevier forzh pegement, kontañ gevier ken-ha-ken, livañ gevier ken-ha-kenañ, kontañ gevier gwazh-pegen-gwazh, troadañ gevier kenañ-kenañ, bezañ un toull gevier eus an-unan, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ ur marc'h-gevier, na vezañ nemet gevier gant an-unan, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, bezañ gaouiat evel un Tregeriad, na vezañ a denner-dent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor).

gedrückt ag. : mantret, diflaket, digalonekaet, melkoniek, melkonius, doanik, doanius, tristidik, malañjerek, malañjer, glac'haret, glac'harus, gouliet e galon, gloazet e ene, beget e galon, pistiget ha doaniet, mantr en e galon ; *warum siehst du denn so gedrückt aus ? warum machst du ein so gedrücktes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Gedrücktheit b. (-) : gwaskerezh g., gwaskenn-spered b., mantr g./b., mantridigezh b., malañjer g., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., melkoni b.

gedrungen ag. : **1.** stank, start, fetis, kreñv, tev, piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, goñs, koujorn, postek, torgos, bouroun, tourtellek, toupard, reut, doubl ; **2.** [dre skeud.] kurzhek, krennek, krak-ha-berr, krak, krenn, krak-ha-krenn, e berr komzoù, berr, en ur ger krenn.

Gedrungenheit b. (-) : **1.** korf krapok g., korfadurezh ur podad mat a zen b., korfadurezh un trapard den b., temz-korf piltosek g., temz-korf tagosek g., temz-korf krenn g., temz-korf postek g., temz-korf torgos g., temz-korf toupard g., temz-korf tagos g.

2. [dre skeud : doare skrivañ] berrded g., berrder g., kurzhzegezh b., krennegezh b.

geduckt ag. : **1.** pladet, plavet, souchet, skoachet, tamolodet, puchet, kluchet, kruget e zivskoaz, kruget-kruget, evel kruget dindan e gorf, baotet, chouket ; **2.** stouet e gorf, stouet e benn, soublet e benn.

Gedudel n. (-s) : **1.** sonerezh torr-penn g., biniaouaj g. ; **2.** son ar binioù g.

Geduld b. (-) : pasianted b., habaskter g., habaskted b., divuanegezh b., gouzañvegezh b., gouzañvidigezh b., hirc'hortoz g., hirc'hortozidigezh b., gortoz g. ; *Geduld mit jemandem haben,* mont d'u.b. gant habaskter, bezañ pasiant e-keñver u.b., kaout pasianted gant u.b. ; *sich mit Geduld wappnen,* amzeriñ gant e seizh pasianted, diskouez e seizh pasianted, en em basiantat, gouzout hirc'hortoz ; *er hat viel Geduld,* kalz a basianted en devez, ur gwiad a basianted eo an den-se, pasianted un ael en deus, pasiant eo evel un ael, e lod gortoz a zo ennañ ; *er hat keine Geduld,* hemañ n'en devez tamm gortoz ebet, hemañ n'eus gortoz ebet ennañ, hemañ n'en devez tamm habaskted ebet, hemañ n'en devez tamm pasianted ebet ; *die Geduld verlieren,* breoziñ, koll e greñv warnañ e-unan, dibasiantiñ o c'hedal, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, divrediñ, dihabaskteriñ, mont e basianted digant an-unan, mont e wad e dour, koll pasianted, kavout hir e amzer, na badout mui, na vezañ mui evit herzel, chalañ, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ en dihabaskter, koll e bothouarn bihan ; *wir sollten jetzt lieber zu ihnen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und weggehen,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h, deomp d'o c'havout bremañ rak na c'hortozfent ket pelloc'h ; *mir bricht die Geduld,* erru on e penn va seizh pasianted, koll a ran pasianted, mont a ra ar gwad e dour ganin, komañs a ran da c'harvaat, ne harz ket mui va gwad, en dihabaskter

emaon, emañ va fatianted o vont diganin ; *mit großer Geduld,* dre hir basianted, gant ur basianted vras ; *einen Augenblick Geduld bitte !* pasiantit un tammig mar plij ! amzer mar plij ! ; *mit Geduld ertragen,* padout (herzel) gant udb, gouzañv gant habaskter, pasiantiñ ; *alle Schicksalsschläge mit großer Geduld ertragen,* gouzañv gant ur basianted vras holl e wall fortunioù, bezañ laouen ouzh ar boan ; *mit Geduld und Zeit kommt man weit - mit Geduld und Spucke fängt man eine Mucke,* karrig a dro a denn bro, karrig a red ne bad ket - a-dammoù, a-dammoù e vez graet e vragoù da Yannou - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ya gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - gant kolo hag amzer e veüra ar vesper - o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - chom sioul hag e paki logod ; *Geduld bringt Rosen,* gortoz pell, gortoz gwell - dre forzh kanañ Nouel ez erru Nedeleg - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

gedulden V.em. : **sich gedulden** (hat sich (t-rt) geduldet) : padout, amzeriñ, pasiantiñ, reuziñ, morc'hedal, kemer pasianted, chom da c'hortoz, deport ; *Sie werden sich bloß einen kurzen Augenblick gedulden müssen,* n'ho po nemet ur poulzadig da c'hortoz, n'ho po nemet ur netraig da c'hortoz, n'ho po nemet ur pennadig da amzeriñ ; *Sie werden sich nicht lange gedulden müssen,* ne chomot ket pell e spi, n'ho po ket pell da c'hedal ; *du wirst dich lange gedulden müssen,* labour gedal az po, labour az po da c'hortoz ; *sag ihnen, sie sollen sich ein bisschen gedulden, falls ich nicht sofort wieder da bin,* lavar dezho gortoz ur pennadig rak na zeufen ket en-dro diouzhtu, lavar dezho gortoz ur pennadig betek-gouzout na zeufen ket en-dro diouzhtu ; *ich musste mich vier Tage gedulden, bevor er mich empfing,* pevar devezh e oan bet a-raok ma voen degemeret gantañ ; *sich furchtbar lange gedulden müssen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz.

geduldig ag. : habask, gouzañvus, padus, kalet, pasiant, hirbasiant ; *geduldig sein wie ein Lamm,* bezañ dous (reizh, habask) evel un oan, bezañ ken divalis hag un oan, bezañ divalis evel un oan, bezañ ken reizh hag un oan, bezañ doñv evel un oan, bezañ ur gwiad a basianted oc'h ober an-unan, bezañ pasiant evel un ael, kaout pasianted un ael, bezañ e lod gortoz en an-unan ; *Papier ist geduldig,* [ster istorel] ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein, [a-wechoù hiziv] ar c'homzoù a ya gant an avel, ar skritur ne ya ket.

Geduldlosigkeit b. (-) : dibasianted b., dihabaskted b., dihabaskter g.

Geduldsfaden g. (-s,-fäden) : *der Geduldsfaden reißt mir !* n'emaon ket mui evit padout ! ne c'hallan ket mui diouti ! me a ya va gwad e dour ! n'on ket evit herzel ! ne badan mui ! emañ va fasianted o vont diganin !

Geduldsprobe b. (-,-n) : labour pasianted g., ambrouenn a basianted b.

Geduldsspiel n. (-s,-e) : c'hoari pasianted g., c'hoari-miltamm g.

gedunsen ag. : koeñvet, gloevennet, stambouc'het, c'hwezet.

Gedunsenheit b. (-) : stambouc'h g., koeñverezh b., stambouc'helezh b., c'hwezadur g., koeñvadur g., stambouc'hadenn b., koeñvadenn b., koeñv g., gloevenn b., bouf g.

geehrt ag. : ker, doujet, istimet, enoret ; *sehr geehrter Herr,* aotrou ker g.

geeicht ag. : jaojet, stalonet.

geeignet ag. : diouzh an ezhomm a zo, azas, kevazas, a-zoare ; *geeignet für,* mat diouzh, dereat ouzh, stummet diouzh, azas ouzh, dik, jaojabl, a-dres, kenglot, anvet evit, barrek diouzh ; *nicht geeignet,* dic'houest, divarrek, dizereat, diazas, fall ; *dort bekommst du die geeignete Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *diese Schuhe sind für das Wandern geeignet,* stummet eo ar botoù-se diouzh ar c'herzhed, anvet eo ar botoù-se evit ar c'herzhed, dereat eo ar botoù-se ouzh ar c'herzhed, aes ha didorr eo ar botoù-se evit kerzhet, ar botoù-se a zo mat da vale ; *diese Übersetzung scheint mir am besten geeignet,* da'm soñj eo an droidigezh-se ar glokañ, da'm soñj eo an droidigezh-se a ziazez (a zegouezh, a glot) ar gwellañ ; *dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet,* ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'hlokañ (bezañ al lansusañ) ; *die für sie am besten geeigneten Pferde,* ar c'hezeg an azoareañ diouto ; *im geeigneten Augenblick,* e koulz vat, e poent hag en amzer, pa zere, pa vez ret, er mare dereat, d'ar poent, e poent mat ; *geeignete Maßnahmen,* diarbennoù hag a glot gant ar blegenn lies., darbaroù diouzh an ezhomm a zo, darbaroù kevazas lies., diarbennoù kevazas lies., diarbennoù mat lies., difennoù a-zoare lies., evezhioù dereat lies., diwalloù a-dailh lies., evezhioù a-feson lies., diarbennoù rekis lies., diarbennoù azas lies.

geeint ag. : unvan, peurunvan, unan, unanet.

geerdet ag. : [tredan.] kevreet gant an douar, ereet ouzh ar sol.

Geest b. (-,-en) / **Geestland** n. (-s) : douaroù kompez ha difrouezh war aodoù Mor an Hanternoz lies.

Gefabel n. (-s,-) : kontadennoù lies., fablennoù lies.

gefächert ag. : *breit gefächert,* liesek, ampl, frank, ledan ; *gefächeltes Delta,* delta brec'hennaouek g.

Gefahr b. (-,-en) : dañjer g., taraz g., argoll g., riskl g., riskladenn b., arvar g., mar g., pirilh g. ; *es ist Gefahr im Verzug, es ist Gefahr im Anzug, es droht Gefahr,* gwall arvarus e teu hon doare da vezañ, da ziwall ez eus, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, arvar zo ganti, dañjer 'zo ; *jemanden einer Gefahr (t-d-b) aussetzen,* lakaat u.b. en dañjer, lakaat u.b. en arvar, lakaat u.b. dirak un dañjer bras, arvariñ u.b., pirilhañ u.b., lakaat u.b. en argoll ; *sich einer Gefahr aussetzen,* kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, en em forsiñ, en em lakaat en dañjer, en em lakaat en

arvar ; *sich der Gefahr aussetzen, abzustürzen,* mont e gwall (war var, e-tailh) da gouezhañ, en em lakaat e-tailh da gouezhañ, bezañ risklet da gouezhañ ; *Gefahr laufen zu ...,* bezañ en arvar da (er riskl a, war riskl da, e riskl da, war var da, war-nes da, war-nes taol da, e taraz da, e pirilh da), bezañ war ar bord da, bezañ e dañjer da, bezañ en dañjer da, bezañ e dañjer a, bezañ en dañjer a, bezañ dañjer d'an-unan da, bezañ darev da, bezañ tailh evit an-unan da, bezañ prest da, bezañ e-tailh da (Gregor) ; *Gefahr laufen, in Gefahr kommen,* bezañ en arvar (e dañjer, e riskl, war riskl, war var, e-tal, war goll), bezañ dañjer d'an-unan, bezañ tailh evit an-unan ; *er läuft Gefahr, sich den Hals zu brechen,* tailh a zo evitañ da derriñ e chouk, dañjer a zo dezhañ da derriñ e c'houzoug, war riskl emañ da derriñ e c'houzoug, e dañjer emañ da derriñ e chouk, en dañjer emañ da derriñ e c'houzoug, en dañjer emañ a derriñ e chouk, en dañjer emañ a derriñ e c'houzoug ; *jemanden in Gefahr bringen,* lakaat u.b. war var, lakaat buhez u.b. en arvar, pirilhañ buhez u.b., arvariñ buhez u.b., avanturiñ buhez u.b. ; *einer Gefahr ausweichen,* tec'hout diouzh un dañjer, tec'hel diouzh ur riskl, diwall na gouezhfe ur bec'h bennak war e chouk, en em virout ouzh un dañjer, dizarbenn un dañjer, pellaat diouzh ar billig pa vez o virviñ ; *eine Gefahr abwenden,* distreiñ un dañjer, diarbenn un dañjer, parraat un dañjer, troc'hañ a-raok an droug ; *auf eigene Gefahr,* en e riskl, pirilh ha fortun ; *sich in Gefahr begeben,* tennañ riskloù war an-unan, kemer riskloù, klask e varv, en em forsiñ, lakaat e vuhez (en em lakaat) en arvar, bezañ dizamant d'e vuhez, lakaat e vuhez en argoll, lakaat e vuhez war var, risklañ e vuhez ; *einer Gefahr entrinnen, einer Gefahr entgehen,* tec'hout diouzh un dañjer, diankañ diouzh un dañjer, dilammat dreist un dañjer ; *er will es noch mal versuchen auf die Gefahr hin, dass er alles verliert,* klask a raio c'hoazh kuites dezhañ da goll e holl beadra, klask a raio c'hoazh war riskl da goll e holl beadra, klask a raio c'hoazh daoust d'an dañjer (e taraz, dindan boan) da goll e holl beadra, klask a raio c'hoazh diwar-goust koll e holl beadra, klask a raio c'hoazh e taraz na zafe e beadra da beurgoll, klask a raio c'hoazh mat ha ma kollfe e holl beadra, klask a raio c'hoazh mar bez doan ma kollfe e holl beadra ; *außer Gefahr,* diwall, gwarez, salv, dizañjer, er-maez a zroug, er-maez a zañjer ; *der Verletzte ist außer Gefahr,* sampar eo ar gloaziad bremañ, barrek eo ar gloaziad bremañ, dizañjer emañ ar gloaziad bremañ, n'emañ ket ar gloaziad en argoll ken, bez emañ ar gloaziad er-maez a zañjer (er-maez a zroug) ; *die Gefahr ist vorbei,* aet eo ar riskl hebiou, n'eus ket mui a zañjer, tremenet eo an dañjer ; *von Gefahren umwittert,* en ur blegenn gwall arvarus, e-kreiz ar brasañ dañjerioù, kant dañjer ha kant all war e hent ; *unter Gefahr seines Lebens,* e balañs ar vuhez, e balañs da vervel, war var e vuhez, e taraz da goll e vuhez, mat ha ma torrje e c'houzoug, war-bouez e vuhez ; *in Lebensgefahr sein,* bezañ e dañjer e vuhez, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel, bezañ war var e vuhez, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ e-tal da goll e vuhez, bezañ argollet, bezañ darev da vervel, bezañ e riskl e vuhez, bezañ war riskl da goll e vuhez, bezañ e riskl da goll e vuhez, bezañ er riskl a goll e vuhez ; *in der Stunde der Gefahr,* pa zeu an traoù da vezañ gwall arvarus, pa vez an traoù en o gwashañ ; *Feuergefahr,* riskl tangwall g. ; *es besteht keine Gefahr, dass diese Schüsseln zerbrechen,* ar skudelloù-se n'int ket risklet da derriñ, ar skudelloù-se a zo dizañjer da derriñ ; *Lebensgefahr / Todesgefahr,* argoll g., taraz da goll e vuhez g., dañjer da vervel g. ; *ist die Gefahr vorbei, lacht man den Heiligen aus,* echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ; P. [dre fent.] *es hat keine Gefahr !* n'eus dañjer ebet ! ; *die Gefahr besteht nicht !* n'eus ket a zañjer ! ; *eine Gehaltserhöhung ? die Gefahr bestand nicht !* ur c'hresk war ar goproù ? ne oa ket darbet deomp kaout anezhañ ! ; [istor] *gelbe Gefahr,* arvar melen g.

gefahrbringend ag. : dañjerus, arvarus, argollus, chañsus, risklus, skeudik, gourdrouzus, doareet fall, diasur.

Gefahrdeich g. (-s,-e) : [merdead.] chaoser wareziñ b.

gefahrdrohend ag. : dañjerus, doareet fall, gourdrouzus, arvarus, argollus, chañsus, risklus.

gefährden V.k.e. (hat gefährdet) : lakaat en arvar, arvariñ, pirilhañ, lakaat en argoll, lakaat en dañjer.

gefährdet ag. : en arvar, en argoll, en dañjer, e riskl, war riskl, war var, e-tal ; *gefährdete Zone,* tachenn dañjerus b., takad diasur g.

Gefährdung b. (-,-en) : arvariñ g.

Gefahrenherd g. (-s,-e) : poent-kreiz an arvarusted g., poent tarzh an dañjer g.

Gefahrenmoment n. (-s,-e) : faktor dañjer g., gwereder dañjer g.

Gefahrenquelle b. (-,-n) : eien dañjer str., mammenn zañjer b.

Gefahrenstelle b. (-,-n) : lec'h gwall zañjerus g.

Gefahrenzone b. (-,-n) : takad dañjerus g., takad arvarus g.

Gefahrenzulage b. (-,-n) : arc'hopr riskloù g., pourvezad evit ar riskloù g.

Gefahrgut n. (-s) : danvez dañjerus g., produioù dañjerus lies.

gefährlich ag. : dañjerus, ankivil, arvarus, argollus, risklus, pirilhus, chañsus, diasur, variant, grevus, skeudik, amjestr, da ziwall dioutañ ; *es ist gefährlich, sich aus dem Fenster zu lehnen,* dañjerus eo stouiñ dre ar prenestr ; *eine gefährliche Krankheit,* ur c'hleñved grevus g., ur c'hleñved da ziwall dioutañ g., ur gwall gleñved g. ; *diese Krankheit ist sehr gefährlich,* ar c'hleñved-se a zo un gwall dra ; *eine äußerst gefährliche Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g. ; *ein gefährliches Leben führen,* ren ur vuhez arvarus ; *in gefährlichen Zeiten leben,* bevañ en diasur, bevañ en un amzer diasur ; *die Straßen sind nicht mehr so gefährlich wie früher,* an hentoù n'int ket ken dañjerus ha kentoc'h, an hentoù n'int ket ken dañjerus ha kent ; *ein gefährlicher Verbrecher,* un torfedour dañjerus g., un torfedour da ziwall dioutañ g., un torfedour dirankontr g. ; *ein gefährlicher Autofahrer,* ur gwallvlenier dañjerus g. ; *ein gefährliches Unternehmen,* un embregad arvarus g., ur vrokadenn b. ; *gefährliche Klippen,* kerreg peñseüs lies., kerreg da ziwall diouto lies. ; *wenn es gefährlich wird, wird er ganz klein,* pa sav bec'h ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa sav bec'h e ya moan e revr, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer e tifoeñv ; *wir sind der einhelligen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist,* an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), an holl ac'hanomp gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *das gefährliche Alter,* an diskar g., tro an oad b. ; *sie hat das*

gefährliche Alter erreicht, emañ al loar o vont ganti dre ar prenestr, emañ an heol o vont diwar he zreuzoù (dreist he zreuzoù), emañ an heol o vont a-dreñv he zi, emañ an heol o vont hebiou he frenestr ; *dieser Bergpfad ist höchstgefährlich, ist verdammt gefährlich,* ar wenodenn-venez-se a zo un torr-gouzoug, ar wenodenn-venez-se a zo un torr-divhar d'an dud, diasur-meurbet eo mont gant ar wenodenn-menez-se.

Gefährlichkeit b. (-) : grevusted b., grevuster g., arvarusted b., arvaruster g., dañjerusted b., dañjeruster g., dañjer g., riskl g., arvar g.

gefahrlos ag. : diarvar, diarvarus, diriskl, dizañjer.

Gefahrlosigkeit b. (-) : diarvarusted b., diarvaruster g., surentez g.

Gefährt n. (-s,-e) : karbed g., karr g., gweturaj g., loc'hell b.

Gefährte g. (-n,-n) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., ambrouger g., kompagnun g., komper g., kavandad g. ; *Lebensgefährte,* pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g. ; *Leidensgefährte,* kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g.

Gefährtin b. (-,-nen) : kompagnunez b., keneilez b., kavandadez b.

gefahrvoll ag. : leun a zañjer, dañjerus, arvarus, argollus, risklus, pirilhus, chañsus, diasur, variant, skeudik.

Gefälle n. (-s,-) : **1.** ardraoñ g., pouez-traoñ g., diskenn g., diskennadur g., dinaou g., naou g., diribin g., deval g., devalenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù / pantoù], gwantenn b., dichal g., diarroz g. ; *ein starkes Gefälle,* un tamm pantenn mat g. ; *ein steiles Gefälle,* un dinaou sonn (serzh) g., ur bantenn sonn (serzh) b., ur roz sonn (serzh) g., un diarnaou g., un diarroz g., un diribin g. ; *das Gelände hat ein starkes Gefälle,* pouez-traoñ a zo gant an dachenn douar, traoñ a zo gant an dachenn douar, war-ziribin emañ an dachenn, war rabañs emañ an dachenn ; **2.** [dre skeud.] diforc'h g., forc'had g., kemm g., disparelezh b., disheñvelder g., digevatalder g., digevatalded b., disfaout g. ; **3.** [tredan] digresk trumm an tredanvarr g. ; **4.** [tisav., toenn] berrkebr g.

gefallen V.k.d. (gefällt / gefiel / hat gefallen) : plijout, bourrañ, hetañ, hetiñ, c'hoarzhin [ouzh], bezañ da da, bezañ mat da ; *er gefällt mir sehr,* hennezh a blij din dreist, e gavout a ran dreist, em santimant emañ, hennezh a het ganin, paotr gwall vrav e kavan anezhañ, ur paotr tre e kavan hennezh, en em blijout bras a ran anezhañ ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten,* ar ganaouenn-se a blij din muioc'h eget nep hini all ; *diese Leute hatten mir sehr gefallen,* ar re-se a oa gwall blijet din, plijet bras o doa an dud-se din ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland,* n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra Iwerzhon ; *so etwas gefällt mir,* kavout a ran da an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, kavout a ran da ober an dra-se, da eo ganin ober an dra-se, da eo an dra-se din, brav eo din an dra-se, an dra-se a blij din, an dra-se a ra plijadur din, bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, bourrañ a ran an dra-se, bourrañ a ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran bourd en dra-se, kemer a ran goust en ur ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, un abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, kemer a ran va ebat gant kement-se, kavout a ran dudi (en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiñ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, kement-se a ra vat da'm c'halon, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se, kement-se a zo graet diouzh va faltazi, an dra-se a zo da'm grad, joa am eus ouzh an dra-se ; *so etwas gefällt mir nicht,* ne gavan ket brav an dra-se ; *was würde Ihnen am besten gefallen ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? petra a gavit ar gwellañ ? ; *er tut nur, was ihm gefällt,* ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, kaset en deus e zivskouarn da livañ, c'hoari a ra e benn person, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra diouzh e vod nemetken, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, Ieviet e vez gant e froudennoù ; *dieses Haus gefällt mir,* an ti-mañ a blij din, an ti-mañ a c'hoarzh ouzhin, an ti-mañ a zo da'm grad, an ti-mañ a zo da'm goust, an ti-mañ a zo diouzh va doare, an ti-mañ a zo diouzh va mod, an ti-mañ a zo graet diouzh va faltazi ; *dieses Gemälde gefällt mir,* kavout a ran brav an daolenn-se, an daolenn-se a c'hoarzh ouzhin ; *so gefällst du mir !* **a)** evel-se eo e plijez din ; **b)** gwell a se ! aze emañ an dailh ! mat eo e-giz-se ! ; *wie hat es dir am Meer gefallen ?* ha plijus e oa war bord ar mor ? ha plijet eo bet dit war lez ar mor ? hag en em blijet out war an aod ? ; *sein blasses Gesicht will mir nicht gefallen,* trubuilhet (strafuilhet, trechalet) on gant liv e gerc'henn ; *das lasse ich mir nicht gefallen,* n'on ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se, n'on ket evit padout pelloc'h ouzh an dra-se, ne c'hallan mui diouti, n'on ket evit herzel, ne badan mui ; *solche Vorwürfe eurerseits lasse ich mir nicht gefallen,* n'em eus ket ar seurt rebechoù diabeg da gaout eus ho perzh, n'hoc'h eus ennon abeg ebet da damall, n'hoc'h eus netra da damall din, lezit ho rebechoù ; *er lässt sich nichts gefallen,* hennezh en deus nerzh ha difennoù, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, n'eo ket hennezh a rofe e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; *sie lässt sich von ihrem Sohn alles gefallen,* he mab a zo roue, re vat eo evit he mab ; *wie es ihm gefällt,* en e roll, diouzh e roll, en e ziviz, diouzh e c'houst, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez e faltazi, diouzh e santimant, evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, hervez e blijadur ; *möge es ihr gefallen,* ra blijo an dra-se dezhi ; *es gefällt mir hier,* en em gavout a ran aes amañ, en em blijout a ran amañ, en em hetiñ a ran amañ, en em dommañ a ran amañ, plijout a ran amañ, pleustriñ a ran amañ, brav e kavan bezañ amañ, kevannezus eo din bezañ amañ, em flijadur emaon amañ ; *es gefällt mir nicht hier,* n'en em blijan ket amañ, ne blijan ket amañ, n'en em gavan ket em aez amañ, n'en em

hetan ket amañ, n'en em domman ket amañ, ne bleustran ket amañ, diaes eo din pleustriñ amañ, diaes eo din bourrañ amañ, divourrañ a ran amañ ; *ob es euch gefällt oder nicht,* bezet drouk bezet mat ganeoc'h, plijet pe get, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, drouk ha mat (e vo) ganeoc'h, mat ha drouk, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, salokras, geo da ! pe vec'h kontant pe ne vec'h ket ! dre redi pe dre nep redi, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, ha pa vefec'h displijet ; *ob es ihm gefällt oder nicht, ich gehe hin,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, mont a rin di.

V.em. : **sich gefallen** (gefällt sich / gefiel sich/ hat sich (t-d-b) gefallen) : **1.** saouriñ, en em blijout, bourrañ, kavout goust, en em hetiñ, hetaat, pleustriñ, en em dommañ ; *sich in etwas (t-d-b) gefallen,* saouriñ udb, en em blijout oc'h ober udb, bourrañ oc'h ober udb, bourrañ ober udb, bourrañ oc'h ober udb, bourrañ ag udb, bourrañ gant udb, kavout goust en ur ober udb. ; **2.** plijout an eil d'egile.

Gefallen[1] n. (-s) : plijadur b., plijadurezh b., joa b., dudi g./b., goust g., bourd g., ebat g., gras b., diviz g., c'hoant g., dere g., doare g., grad b., jaoj g., jaojadur g., faltazi b., misi g. ; *an jemandem Gefallen finden,* kaout joa ouzh u.b., en em blijout a u.b., en em dommañ ouzh u.b. ; *an etwas (t-d-b) Gefallen finden,* kaout plijadur gant udb, kemer plijadur (kavout dudi) gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, kemer goust en ur ober udb, kemer bourd en udb, bourrañ ouzh udb, bourrañ gant udb, bourrañ ag udb, bourrañ d'an-unan ober udb, bourrañ ober udb, bourrañ oc'h ober udb, bourrañ udb, reiñ udb plijadur d'an-unan, saouriñ ouzh udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ da udb d'an-unan, ober udb vat da galon an-unan, en em dommañ ouzh udb, kaout ur misi ober udb, bezañ gras d'an-unan kaout udb, bezañ gras ouzh an-unan ober udb, kavout gras ober udb ; *sie fanden sofort Gefallen aneinander,* plijet o doa diouzhtu an eil d'egile ; *jemandem zu Gefallen reden,* lardañ pillig u.b. gant e brezegenn, reiñ pour d'u.b. gant e brezegenn, reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, sevel e brezegenn da c'houst u.b. ; *ganz nach Ihrem Gefallen,* graet e vo diouzh ho c'hoant, graet e vo deoc'h hervez ho c'hoant, graet e vo deoc'h diouzh ma fell deoc'h, graet e vo deoc'h hervez ma kav deoc'h eo ar gwellañ, graet e vo d'ho koust, graet e vo d'ho krad, graet e vo diouzh ho toare, graet e vo diouzh ho mod, en ho tiviz ! ; *jeder nach seinem Gefallen,* kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - da bep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - pep hini diouzh e zoare - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - ret eo bezañ fur ha foll evit soñjal plijout d'an holl - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaomp tout - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan - pep hini a vev hervez e blijadur – pep hini a vev evel ma plij gantañ – pep hini a vev diouzh ma plij gantañ - pep hini en e ziviz - pep hini diouzh e ziviz - pep hini diouzh e roll - pep hini en e roll - pep hini a ra e c'hiz - pep hini en e c'hiz - pep hini a gav mat evel ma ra.

Gefallen[2] g. (-s,-) : servij g., plijadur b. ; *jemandem einen Gefallen tun (erweisen),* ober evit u.b., ober rikour ouzh u.b., ober plijadur d'u.b., ober ur vad d'u.b., rekouriñ u.b., ober diouzh ma c'houlenn kalon u.b., ober diouzh mennozh u.b., tremen diouzh c'hoant u.b., rentañ servij d'u.b. ; *tu mir diesen Gefallen,* plijet ganit en ober - gra plijadur din, mar plij ; *ich würde mich freuen, Ihnen diesen Gefallen zu tun,* laouen e vo ganin ober plijadur deoc'h.

gefallen ag. : kouezhet, argaset, bannet ; *gefallener Engel,* ael bet argaset (bannet) eus an neñv g., gwall ael g. / ael du g. / ael du kornek g. (Gregor).

Gefallene(r) ag.k. g. : soudard chomet war an dachenn vrezel g., soudard chomet ouzh torgenn g.

gefällig ag. : **1.** servijus, hegarat, hegar, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiek-bras, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus, plijus, plijadurus, emc'hraus, ouesk, bourrus, jentil, c'hwek, sichant, sev, dizrouk, doñv, kuñv ; *ein gefälliger Mensch,* un den servijus g., un den bourrus g. ; *er ist immer sehr gefällig,* prest e vez atav da rentañ vad d'ar c'hentañ deuet ; *sehr gefälliger Ehemann,* golo-pod g., Yann kontant g., dogan kontant g. ; *jemandem gefällig sein,* ober evit u.b., ober rikour ouzh u.b., ober plijadur d'u.b., rekouriñ u.b., ober diouzh ma c'houlenn kalon u.b., ober diouzh mennozh u.b., tremen diouzh c'hoant u.b.

2. bourrus, plijus, dudius, hoalus, hetus, kenedus, kenedek ; *ein gefälliges Aussehen,* un neuz karantek (hoalus) b., un dra dudius da lagad an den g.

Adv. : w*as ist gefällig ?* pesavat ? (Gregor), petra a vo a vat evidoc'h ? petra a fell deoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? ha petra ho po ? petra hoc'h eus ezhomm ? ; *ist es so gefällig ?* mat eo deoc'h e-giz-se ? daoust ha kement-se a zereo ouzhoc'h ?

Gefälligkeit b. (-,-en) : hegarated b., servij g., servijuster b., servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., oueskted b., oueskter g. ; *jemandem eine Gefälligkeit erweisen,* ober evit u.b., ober rikour ouzh u.b., ober plijadur d'u.b. ; *jemandem um eine Gefälligkeit bitten,* goulenn sikour (skoazell) digant u.b. ; *kleine Gefälligkeiten erhalten die Freundschaft,* reiñ ha kemerout a lak ar garantez da badout, kemeret hep reiñ 'lak karantez da dreiñ, neb a gemer hag a ro a gav mignoned e pep bro, neb a gemer ha ne ro ket n'en deus mignon ebet.

gefälligst Adv. : mar plij deoc'h, mar plij ganeoc'h, mar c'hoarzh ouzhoc'h, mard eo da ganeoc'h.

Gefällskurve b. (-,-n) : krommenn an diribin b.

Gefällstrecke b. (-,-n) : pennad hent war ziribin bras g.

Gefallsucht b. (-) : stiperezh g., kleñved ar stiperezh g., ficherezh g., jolifted b.

gefallsüchtig ag. : jolif, frink.

Gefallsüchtige ag. k. b. : pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., limañsenn b., marjolenn b., pipetenn b., trantell b., strinkell b., dimezell b., damez b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezhenn bardon b.

gefältelt ag. : poulounezet, rodellet, rodell, krizet, rodellek, ridet, ridennet, kuilhet, plisaet, roufennet, godet.

gefangen ag. : kraouiet, karc'hariet, bac'het, toullbac'het ; *sich gefangen geben,* en em zaskoriñ, en em reiñ ; *gefangen nehmen,* herzel, harzañ, dastum, prizonañ, tapout

da brizoniad, kemer prizoniad ; *gefangen halten,* derc'hel er prizon, derc'hel en toull bac'h, derc'hel prizoniad ; *gefangen setzen,* kraouiañ, harzañ, herzel, pakañ en toull, tapout, toullbac'hañ, karc'hariañ, bac'hañ, klozañ, prizonañ.

Gefangene(r) ag.k. g./b. : prizoniad g., prizoniadez b., karc'hariad g., karc'hariadez b., bac'hiad g., bac'hiadez b., kemeriad g., kemeriadez b., prizonier g., prizonierez b. ; *Kriegsgefangener,* prizoniad a vrezel g. ; *politischer Gefangener,* prizoniad politikel g. ; *er ist der Gefangene seiner Vorurteile,* kraouiet eo en e rakvarnioù, garzhet eo en e rakvarnioù, dalc'het eo en e spered gant rakvarnioù a bep seurt, leun eo e spered a rakvarnioù, luziet eo e spered gant rakvarnioù ; *Pardon wird nicht gegeben, Gefangene werden nicht gemacht,* ne vo graet trugarez da zen ebet, ne vo tapet den ebet da brizoniad, ne vo espernet den ebet.

Gefangenenaustausch g. (-es,-e) : eskemm prizonidi g.

Gefangenenaufseher g. (-s,-) : karc'harour g., gward g.

Gefangenenbefreiung b. (-,-en) : divac'hañ g., dibrizoniañ g.

Gefangenenlager n. (-s,-) : [lu] kamp prizonidi g., kamp-bac'h g., kamp-dalc'hañ g. ; *es als Schmach empfinden, in einem Gefangenenlager eingesperrt zu sein,* gouzañv ar vezh o vezañ bac'het en ur c'hamp prizonidi.

Gefangennahme b. (-,-n) : harzidigezh b., harzadur g., bac'hadur g., prizonerezh g.

Gefangenschaft b. (-) : prizonidigezh b., enserridigezh b., karc'haridigezh b., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., prizonerezh g. ; *in Gefangenschaft geraten,* bezañ tapet da brizoniad.

Gefängnis n. (-ses,-se) : ti-bac'h g., bac'h b., karc'har g., toull-bac'h g., prizon g., toull g., P. bidouf g., boest-veinek b., goudor g., disglav g., disheol g., ti Jakoù g. ; *jemanden ins Gefängnis werfen,* plantañ u.b. en toull-bac'h, lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (karc'hariañ, toullbac'hañ, bac'hañ, prizoniañ, prizonañ) u.b., lakaat u.b. er vac'h, serriñ u.b. er vac'h, klozañ u.b. er vac'h, lakaat u.b. en toull, kas u.b. d'ar c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, lakaat u.b. en disheol, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue, herzel u.b., dastum u.b. er c'hloz, kas u.b. d'ar bidouf, pakañ (bountañ, plantañ, plomañ) u.b. en toull, kognañ u.b. en toull, lakaat klenk war u.b. ; *jemandem fünf Jahre Gefängnis aufbrummen,* bountañ pemp bloavezh toull-bac'h gant u.b. ; *im Gefängnis schmachten,* chagañ en toull-bac'h, michodiñ en toull-bac'h ; *stecken Sie mir all diese Protestler ins Gefängnis !* plantit ar c'hozh nagennerien-se en toull ! ; *zu drei Jahren Gefängnis verurteilt werden,* bezañ barnet da dri bloavezh toull-bac'h, pakañ tri bloavezh toull-bac'h ; *das hat ihm drei Monate Gefängnis eingebracht,* tri miz toull-bac'h e oa koustet an dra-se dezhañ ; *ins Gefängnis wandern,* bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het, prizonet), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet en disheol, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet (plomet) er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ paket en toull.

Gefängnisaufseher g. (-s,-) : karc'harour g., gward-prizon g., jolier g., diwaller g.

Gefängnisdirektor g. (-s,-en) : rener an toull-bac'h g., rener toull-bac'h g.

Gefängnishaft b. (-) : karc'haridigezh b., bac'hidigezh b., prizonidigezh b., enserridigezh b.

Gefängnishof g. (-s,-höfe) : pratell ur prizon b.

Gefängnisinsasse g. (-n,-n) : prizoniad g., karc'hariad g.

Gefängnisschließer g.(-s,-) : karc'harour g., bac'her g., jolier g.

Gefängnisstrafe b. (-,-n) : kastiz an toull-bac'h g., prizonerezh g.

Gefängniswärter g. (-s,-) : jolier g., karc'harour g., gward-prizon g., diwaller g., evezhier g., eveshaer g.

Gefängniswelt b. (-) : buhez karc'har b., buhez en toull-bac'h b., bed ar prizonioù g.

Gefängniswesen n. (-s) : melestradurezh ar prizonioù b.

Gefängniszelle b. (-,-n) : kell b.

Gefasel n. (-s,-) : komzoù borod lies., komzoù arabadus lies., bourouell g., soroc'helloù lies., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., sorc'hennerezh g., sorc'hennoù lies., rabardellerezh, g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., stranerezh g., ranellerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., jaodre g., rambre g., raonerezh g., ravoderezh g., temzoù skuizh lies., pifoù lies., arabad g.

Gefäß n. (-s,-e) : **1.** lestr g., goulestr g., piñsin g., endalc'her g., besel g., gloestr g., pod g. ; *das Gefäß läuft über,* fotañ a ra al lestr ; *verbundene Gefäße,* beselioù kehentet lies., listri kehent lies. ; *Inhalt eines Gefäßes,* lestrad g., podad g.

2. [korf] gwazhienn b. [*liester* gwazhiennoù / gwazhied / gwazhioù] ; *ausführende Gefäße,* kanioù ezkas lies. ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven,* migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù.

3. [kleze] dornell b., pommell b.

Gefäßbarometer g./n. (-s,-) : aerbouezer kibellig g.

Gefäßbildung b. (-,-en) : [mezeg.] gwazhiedadur g.

Gefäßerkrankung b. (-,-en) : kleñved gwazhiedel g.

gefäßerweiternd ag. : [mezeg.] ... distrishaer gwazhied, gwazhieddistrishaus.

Gefäßförderung b. (-,-en) : [mengleuz.] eztennadur dre bentonioù g.

Gefäßkrankheit b. (-,-en) : kleñved gwazhiedel g.

Gefäßschwulst g. (-es,-schwülste) : [mezeg.] angiom er gwazhiennoù b.

Gefäßsystem n. (-s,-e) : reizhad wazhiedel b.

gefasst ag. : **1.** sioul, seder, distrafuilh, didrubuilh, digoumoul e galon, disaouzan ; *gefasst sein,* bezañ mestr d'e imor, en em vestroniañ, moustrañ war e imor, plegañ e imor, kabestrañ e imor, delc'her war e drivliadoù, delc'her e aez hag e blaen, delc'her e blom (e gempouez), padout, reizhañ barradoù e galon ; *sie hat den Tod ihres Vaters gefasst aufgenommen,* chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad, ne reas seblant ebet o klevet e oa tremenet he zad ; **2.** *auf etwas gefasst sein,* bezañ e ged eus (e-sell eus, e-sell ag) udb, bezañ en engortoz ag udb ; *darauf war ich gefasst,* m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se ; *darauf war ich nicht*

gefasst, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *sich auf etwas gefasst machen,* ober e renkoù (e gempennoù) e-sell eus udb, en em voazañ (en em ober) ouzh udb, en em ober diouzh ur blanedenn bennak ; *ich war nicht auf einen so guten Empfang gefasst,* n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, n'em boa ket gwelet kaout degemer ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; *ich war irrtümlicherweise auf unsere Niederlage gefasst,* bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'het ; **3.** *in Gold gefasst,* en ur stern aour.

Gefasstheit b. (-) : habaskted b., habaskter g., difrom g., distrafuilh g.

gefäßverengend ag. : [mezeg.] gwazhiedstrishaus, ... strishaer gwazied.

Gefäßverkalkung b. (-,-en) : [mezeg.] krestenenniñ ar gwazhiennoù g., arteroskleroz g., skleroz ar gwazhiennoù b.

Gefäßverstopfung b. (-,-en) : [mezeg.] enfroù g., emboliezh b., taol-gwad g., sac'h-gwad g., stank-kalon g.

Gefecht n. (-s,-e) : **1.** emgann g., stourm g., stourmad g., stourmadenn b., stourmerezh g., stourmadeg b., kad b., kann b., krogad g., pegad g. ; *jemanden außer Gefecht setzen,* lakaat u.b. faezh, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., reiñ lamm d'u.b. ; *eine Batterie außer Gefecht setzen,* distruj ur stellad kanolioù, distruj un toullad kanolioù ; *er wurde rasch außer Gefecht gesetzt,* hennezh ne reas ket ur pleg, hennezh ne reas nemet ur moull ; *in der Hitze des Gefechtes,* e gwrez (e birvilh) an emgann, pa vez an emgann en e washañ ; *auf zum letzten Gefecht !* sed an emgann diwezhañ ! ; **2.** [dre skeud.] *triftige Gründe ins Gefecht führen,* degas arguzennoù a-feson, degas abegoù diflach g., degas abegoù na c'haller ket toullañ dindano, degas abegoù na c'haller ket diarbenn ; *sein Beinbruch hat ihn für einen Monat außer Gefecht gesetzt,* gant e c'har dorr n'en deus gallet na mont na dont e-pad ur miz, chadennet (sparlet, strobet) eo bet e-pad ur miz gant e c'har dorr.

Gefechtsausbildung b. (-,-en) : gourdonerezh evit ar stourm g.

gefechtsbereit ag. : prest evit ar stourm, pare da stourm.

Gefechtseinheit b. (-,-en) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g.

Gefechtsfeld n. (-s,-er) : [lu] tachenn vrezel b., tachenn emgann b.

Gefechtsgewicht n. (-s,-e) : [kirri-arsailh] pouez emgann g., tolz emgann g.

gefechtsklar ag. : [merdead.] prest evit ar stourm, prest evit tennañ, pare da dennañ.

Gefechtskopf n. (-s,-köpfe) : penn tarzh ur vannadell g.

Gefechtslage b. (-,-n) : stad an traoù war an dachenn vrezel b.

Gefechtslehre b. (-) : kadoniezh b., kadouriezh b.

Gefechtsstand g. (-s,-stände) : post-gourc'hemenn g.

gefedert ag. : **1.** [loen.] -plu, pluek, pluñvek, stuc'hiek.
2. [tekn.] war winterelloù, war giberoù, gwinterellek.

Gefege n. (-s,-) : [loen.] tammoù kroc'hen voulouzek eus brankoù ar c'harveged lamet ganto dre rimiañ lies., tammoù kroc'hen voulouzek eus kerniel ar c'harveged lamet ganto dre rimiañ lies.

gefeiert ag. : brudet, deuet mat, erru mat, karet gant an dud.

gefeilt ag. : [dre skeud.] kourtes, seven, savet mat, desavet mat.

gefeit ag. : gwarezet, dic'hloazus, dic'hloazadus, dreistdiraez, diziraezus, en diogel, e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en ul lec'h klet ; *gegen alle Schicksalsschläge gefeit sein,* bezañ diwallet a nep gwall fortun, bezañ en tu all da bep droug.

gefestigt ag. : kreñv, serzh, divrall.

Gefiedel n. (-s) : trouz ar wareg war ar violoñs g.

Gefieder n. (-s) : **1.** plu str., pluñv str., pluñvenn b., stuc'h g. ; *im Alter wird das Gefieder der Raben grau,* en ur goshaat e teu ar brini da wiskañ pluñv louet ; **2.** [dre astenn.] labous-porzh g., evn-porzh g.

gefiedert ag. : **1.** -plu, pluek, pluñvek, stuc'hiek.
2. [dre skeud.] *gefiederte Blätter,* delioù stuc'hiek lies.

Gefilde n. (-s,-) : maezioù lies. ; [mojenn.] *die elysischen (elysäischen) Gefilde,* maezioù ar Gwenva lies., maezioù ar Gwenved lies., baradoz ar baganed kozh goude o marv g. (Gregor).

gefingert ag. : [plant, loened] bizek, bizheñvel, gant bizied, heñvel ouzh ur biz, heñvel ouzh bizied.

gefinkelt ag. : dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gwidreüs, ganas, gaou, gweet e hentoù, beskellek.

Geflacker n. (-s) : lugernoù lies., gouloù sked-disked g., steredennerezh g., elienadur g., flammerezh g.

Geflatter n. (-s) : trouz an eskell o tispafalat g., stlakadennoù eskell lies., divaskelladennoù lies.

Geflecht n. (-s,-e) : **1.** pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilh b., plezh b., plezhad b., plezhenn b., kenweadurioù lies., plezherezh g., emweadennoù lies., gweadeg b., gweadurioù lies., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kourtinenn b., pañs g., torchenn b., gwiadenn b., plañson g., plañsonenn b., plegenn b. ; **2.** [dre skeud.] rouedad b. ; **3.** [korf.] *(Sonnen)geflecht,* plezhad nervstruzhel ar c'hof b.

gefleckt ag. : marellet, marellek, marigellek, brizh, brizhet, roudennek, briket, brizhellet, brizhellek, pechar ; *geflecktes Fell,* kroc'hen loen gant brizhelloù g., kroc'hen loen brizhellek g., kroc'hen loen brizhellet g. ; *weiß geflecktes Fell,* blevenn brizhellet a bikoù gwenn b. ; *hellbraun gefleckte Kuh,* buoc'h brizh melen b ; [mojenn.] *der gefleckte Jungstier,* ar c'hole brizh g.

Geflenne n. (-s) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., gwigour g. ; *hör auf mit dem Geflenne !* tav da glemmoù ! tav da gunuc'hennoù, da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! ro peoc'h gant da glemmicherezh ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; *ich bin dein Geflenne leid,* me 'zo erru dotu gant da glemmoù, erru on poazh gant da gunuc'hennoù, dreistpenn am eus gant da gunuc'hennoù, leun va c'hased am eus gant

da gunuc'hennoù, leun va rastell am eus gant da gunuc'hennoù, va gwalc'h am eus eus da glemmicherezh, kas a rez ac'hanon da sot gant da glemmicherezh, aet on tremen skuizh gant da druantoù, eok ha tremen eok on gant da yezhoù fall, me a zo darev gant da yezhoù fall.

Geflimmer n. (-s) : daskren g., krenerezh munut g., steredennerezh g.

geflissen ag. : **1.** mennet, diarvenn, diarvennel, a-ratozh, a-ratozh-kaer, gant rat, a-benn-kaer.

2. [dre astenn.] gant aket, aketus, evezhiek.

Geflissenheit b. (-) : aket g., aketusted b., evezh g., preder g.

geflissentlich Adv. : a-ratozh, a-benn-kaer, gant rat (aket, evezh, preder) ; *geflissentlich liebedienern,* reiñ pour gant komzoù divlaz, lardañ ar billig hep faltazi, kontañ plataj.

Gefluche n. (-s) : kunujennoù lies., gwalennadoù lies., rebechoù lies., tamalloù lies., temzoù divalav lies., kaozioù divalav lies., kaozioù rebechus lies., sakreoù lies., gourdrouzerezh g., gront g., gronterezh g., grogn g., grognerezh g., krozadennoù lies., krozerezh g., hu g., huadoù lies., huderezh g., huerezh g., hualaoioù lies., hucherezh g., touerezh g., pateroù lies., pateroù kleiz lies.

Geflügel n. (-s) : laboused-porzh lies., evned-porzh lies., loened-porzh lies., yer lies.

Geflügelfarm b. (-,-en) : atant sevel evned g., magerezh evned-porzh b.

Geflügelfleisch n. (-es) : kig-yer g., kig-yar g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch,* kig gwenn g.

Geflügelhaltung b. (-,-en) : sevel evned g., magerezh evned-porzh g., magañ evned g.

Geflügelklein n. (-s) : [kegin.] kalebeutenn yer b., bleñchoù yer lies., bleñchennoù yer lies., kourailhoù yer peurvruzunet lies.

Geflügelsalat g. (-s) : saladenn kig-yer b.

Geflügelschere b. (-,-n) : gweltre yer b., sizailhoù da droc'hañ al laboused-porzh lies.

Geflügelzucht b. (-) : magerezh evned-porzh g., sevel evned g., magañ evned g.

Geflügelzüchter g. (-s,-) : mager evned-porzh g., saver-evned g., mager-evned g.

geflügelt ag. : **1.** askellek, divaskellek ; *geflügeltes Tier,* loen askellek g.

2. [dre skeud.] *geflügelte Worte,* troioù-lavar brudet lies., lavarioù-pobl lies.

Geflunker n. (-s) : troioù fent lies., troioù kamm lies., krakoù lies., gwaskonerezh g., bourdoù lies., bourderezh g.

Geflüster n. (-s) : chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., mouskomzoù lies.

Gefolge n. (-s,-) : amheuliadeg b., ambrougadeg b., koskor g., koskoriad g., tren g., lostad g., lostennad g., heul g., heuliad g., heuliadeg b., lerc'h g. ; *in jemandes Gefolge sein, jemandes Gefolge bilden,* ober heul d'u.b.

Gefolgschaft b. (-,-en) : [istor] dalc'hidi lies., feizidi lies., hil g.

Gefolgsmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** dalc'hiad g., feizad g. ; *seine Gefolgsleute,* tud eus e berzh lies., e hil g. ; **2.** ezel eus ar c'hoskoriad g., heulier g.

Gefrage n. (-s) : goulennataerezh g., goulennoù hegazus (hegaz, hegus) lies.

gefragt ag. : goulennet, hag a zo klask war e lerc'h, hag a zo kas warnañ, hag a zo skrap warnañ, goulenn dezhañ, goulenn warnañ, reked warnañ, reked war e lerc'h, prez warnañ ; *dieser Artikel wird viel gefragt,* klask (mall, prez, goulenn) a zo war ar varc'hadourezh-se (war an traezoù-se), goulenn a zo d'an traezoù-se, pegañ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se (war an traezoù-se), kas a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se ; *ist eine Ware nicht gefragt, verliert sie an Wert,* ur varc'hadourezh n'eo ket goulennet a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket klask war he lerc'h a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket kas warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn dezhi a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked war he lerc'h a goll eus he friz ; *ein gefragter Dachdecker,* un toer kalz goulenn dezhañ g., un toer prez war e lerc'h g.

gefräßig ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom war e voued, marnaoniek, marnaonek, morser, sklouf, argarzh, dirankon, don e gof, douget d'e gof, mignon d'e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, tavantek, rikourek, rikus, arloup.

Gefräßigkeit b. (-) : skloufoni b., lontegezh b., lontregezh b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., gloutoni b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naonegezh b., morserezh g. ; *mit Gefräßigkeit,* ent-lontek, a-rafoll.

Gefreite(r) ag.k. g. : soudard kentañ klas g., korporal g.

Gefreitenwinkel g. (-s,-) : galoñs korporal g., P. peñsel korporal g.

Gefrieranlage b. (-,-n) : yenerez b., skornerez b., skorndi g.

gefrierbar ag. : [fizik] hag a c'hell bezañ skornet, skornadus.

Gefrierbeutel g. (-s,-) : sac'hig skornañ g.

gefrieren V.gw. (gefror / ist gefroren) : **1.** skornañ, treiñ da skorn, treiñ e skorn, sonnañ, sklasañ ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *gefrieren lassen,* skornañ ; *oberflächlich gefrieren,* klerañ, klerennañ ; **2.** [dre skeud.] *gefrorener Kredit,* kred skornet g.

Gefrieren n. (-s) : skornerezh g., skornadur g., skornidigezh b., sklasadurezh b., skornadenn b. ; *zum Gefrieren bringen,* skornañ ; *zum Gefrieren bringend,* sklasus, skornus ; *die Konservierung durch Gefrieren,* ar skornvirout g. ; *durch Gefrieren konservieren,* skornvirout.

gefrierend ag. : o skornañ ; *gefrierender Regen,* glav frim g., glav riell g., glav sklas g., glav kler g.

Gefrierfach n. (-s,-fächer) : kombod skornañ g.

Gefrierfleisch n. (-es) : kig skornet g.

Gefriergemüse n. (-s) : legumaj skornet lies.

gefriergetrocknet ag. : krazet dre skornañ, disec'het dre skornañ, liofilaet.

Gefrierkammer b. (-,-n) : kambr yen b.

Gefrierpunkt g. (-s) : skornverk g., gwerzverk skornañ g.

Gefrierraum g. (-s,-räume) : kambr yen b.

Gefrierschrank g. (-s,-schränke) : skornerez armel b.

Gefrierschutzmittel n. (-s,-) : [karr-tan] liñvenn enepskorn b., dourenn enepskorn b.

Gefriertrockenverfahren n. (-s) **/ Gefriertrocknung** b. (-,-en) : disec'hadur (krazadur) dre skornañ g., liofiladur g., liofilaat g.
Gefriertruhe b. (-,-n) : skornerez b.
Gefrierware b. (-,-n) : danvez bevañs skornet g., boued skornet g.
Gefrorene(s) ag.k. n. : [kegin.] skornenn b., dienn-skorn g., koaven-skorn g.
gefrustet ag. : gouhebet, dizon, chifet, forc'het, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h.
Gefuchtel n. (-s) : jestraouerezh g., dispac'hioù lies.
Gefüge n. (-s,-) : rouedad b., gwiad g./b., framm g., kenframm g., kenframmadur g., urzh g., urzhiadur g., renkadur g., kenaozadur g., kenaozerezh g., kenaozidigezh b., kenaozadenn b., aozadur g., kenstummadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., steuñvenn b., doare g. ; *das industrielle Gefüge,* ar gwiad greantel g., ar rouedad c'hreantel b.
gefügig ag. : **1.** gweüs, plegus, hebleg, gwevn, soubl ; **2.** [dre skeud.] sentus, sentek, aes ober gantañ, hesent, hezesk, emc'hraus, reizh, soubl, bouk e ene evel ur goarenn, bouk evel ur goarenn, sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, doñv, habask ; *sich (t-d-b) jemanden gefügig machen,* treiñ ha distreiñ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, ober u.b. diouzh e zorn, doñvaat u.b., plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b., lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan ; *gefügiger werden,* sentusaat, furaat, reishaat ; *gefügiger machen,* sentusaat, furaat, reishaat.
Gefügigkeit b. (-) : senterezh g., sentidigezh b., hesentidigezh b., embleg g., emstou g., plegusted b., pleguster g., habaskter g., habaskted b.
Gefühl n. (-s,-e) : **1.** santoud g., touch g., santimant g., santad g., santadenn b., santadur g., merzadenn b., merzad g., merzidigezh b., santidigezh b. ; *vor Kälte hat er keine Gefühle mehr in den Fingern,* ken yen eo ken na sant (na glev) mui netra gant e vizied, deuet eo e vizied da vervel outañ gant ar riv ; *ein prickelndes Gefühl am ganzen Körper haben,* klevet debron war e gorf a-bezh, santout kemenerien war e gorf a-bezh.
2. trivliadenn b., trivliad g., santad g., santimant g., santidigezh b., meno g., skiant b., kantaezadenn b. ; *für jemanden zärtliche Gefühle hegen (empfinden),* kaout teneridigezh en andred u.b. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; *ein Gefühl der Wonne empfinden,* gouzañv ul levenez dispar, klevet diouzh ul levenez dispar ; *ein zartes Gefühl haben,* bezañ kizidik , bezañ santidik, bezañ bouk e galon ; *ein unwohles Gefühl,* ur santad displijus g. ; *das Gefühl der Furcht,* an aon b. ; *das Gefühl der Unsicherheit,* ar santimant da vezañ en arvar g. ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn,* ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf,* kalm a zeuas d'he spered ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf,* ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *seine Gefühle ausdrücken,* geriañ e santadoù ; *Lustgefühl,* plijadur b. ; *Minderwertigkeitsgefühl,* kemplezh an istalvoudegezh b., santad an tru g., santad an istalvoudegezh g. ; *ein edles Gefühl,* ur santimant hael g. ; *Gefühl der Reue, Schamgefühl,* mezh b. ; *Gefühle für das Schöne haben,* kaout skiant ar gened ; *Gefühl für Anstand,* skiant ar mad hag an droug b., skiant an dereadelezh (an dereadegezh) b. ; *ein musikalisches Gefühl haben,* kaout skiant ar sonerezh ; *etwas mit Gefühl vortragen,* kinnig (dibunañ) udb gant kalon ; *an jemandes Gefühl appellieren,* mont d'u.b. dre e galon, ober ur c'halvadenn da galon u.b. ; *ein Mensch ohne Gefühl,* un den digalon g. ; *ich habe das Gefühl, dass etwas geschehen wird,* drouksantout a ran ez eus un dra bennak o tont deomp, ar gredenn am eus ez eus un dra bennak o tont deomp, un dra bennak a zo o tont deomp, 'm eus aon ; *er hat das Gefühl, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan ; *ich habe das Gefühl, dass er uns etwas vormacht,* me 'gred ez eo gevier ar pezh a lavar - gevier eo pezh a lavar, a gredan ; *nach Gefühl,* a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, hep gouzout da vat, diouzh e santimant, diouzh ar fri ; *ein dunkles Gefühl,* un drouksant g. ; *Mitgefühl,* truez b. ; *Selbstgefühl,* emvri g., emvriegezh b. ; *Sprachgefühl,* skiant ar yezh b., skiant ar yezhoù b. ; P. *das ist das höchste der Gefühle,* ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se.
3. skiant an touch b., skiant ar stekiñ b., stekiñ g.
gefühllos ag. : disant, digizidik, difrom, diflach, digalon, divorc'hed, distrafuilh, disaouzan, dichal, dihegar, dihegarat, yen, yen evel ur vilienn, euver, evel un tamm koad, morzet e galon evit ar mad ; *gefühllos werden,* dont da grizañ, dont da galediñ ouzh poan ar re all, krisaat ouzh poan ar re all, dont e skiantoù da vorzañ, dont e spered da vorzañ, dont e galon da vorzañ.
Gefühllosigkeit b. (-) : **1.** digizidigezh b., diouer a gizidigezh g. ; **2.** [dre astenn.] digasted b., disaouzan g., difrom g., distrafuilh g., kaleted b., kaleter g., kaleter a galon g., krizder g., krizded b., krizderi b., krinder g., skarin an ene g., dihegarated b., dihegarater g., yender g., yenijenn b., yenien b.
Gefühlsanwandlung b. (-,-en) : barrad teneridigezh g., sourrad teneridigezh g., kaouad teneridigezh b., barrad haelded a galon g., alfo a haelded g., strañsad haelded a galon g.
gefühlsarm ag. : disant, digizidik, difrom, diflach, digalon, distrafuilh, disaouzan, dichal, dihegar, dihegarat, yen, yen evel ur vilienn.
Gefühlsart b. (-,-en) : doare santout g.
Gefühlsausbruch g. (-s,-ausbrüche) : **1.** barrad entan g., barrad gred g., strañsad entan g., kaouad entan b., sourrad entan g. ; **2.** barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., barrad imor taer g., barrad fulor g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., torad taeroni g., brouezad b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., euzhenn b., kaouad fulor b.
gefühlsbetont ag. : santidik, kizidik, tener, bouk e galon.
Gefühlsduselei b. (-,-en) : brizhteneridigezh b., falsteneridigezh b., brizhtenerded b.
gefühlsecht ag. : **1.** santadel-kenañ, dreistsantadel ; **2.** hag a zegas santadoù kreñv.
Gefühlshaushalt g. (-s) : buhez trivliadel b., buhez santadurel b., buhez kantaezel b.

gefühlskalt ag. : kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, yen, yen evel ur vilienn, digalon ; *sie ist gefühlskalt geworden,* deuet eo spelc'het he c'halon, erru eo kaledet he c'halon, erru eo krin he c'halon, deuet eo da vezañ yen evel ur vilienn.
Gefühlskälte b. (-) : **1.** yender g. ; **2.** digizidigezh b., kaleted b., kaleter g., diouer a gizidigezh g., krinder g., skarin an ene g.
Gefühlsleere b. (-) : digizidigezh b., kaleted b., kaleter g., diouer a gizidigezh g., krinder g., skarin an ene g.
Gefühlsmangel g. (-s) : digizidigezh b., kaleted b., kaleter g., diouer a gizidigezh g., krinder g., skarin an ene g.
gefühlsmäßig ag. : nadidik, primveizek.
Adv. : **1.** dre naderezh, a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, hep gouzout da vat, diouzh e santimant ; **2.** *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter abgewandt,* en em yenet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm, en em ziskroget eo diouzh he mamm.
Gefühlsmensch g. (-en,-en) : santidig g., kizidig [*liester* kizidien] g., den tener e galon g., den kizidik e santimantoù g., den bouk e galon g., santimanteler g., fromidig g., den fromidik g.
Gefühlsmoral b. (-) : [preder.] buhezoniezh ar santadoù b.
Gefühlsorgan n. (-s,-e) : benvegad an touch g., benvegenn ar stekiñ b., skiantenn an touch b.
Gefühlsregung b. (-,-en) : from g., fromadenn b., trivliadenn b., trid-kalon g., angerzhadenn b.
Gefühlssache b. (-) : afer a santimant b.
Gefühlschwärmerei b. (-) : **1.** serc'honi b., santimantelezh b. ; **2.** P. entan g., gred g.
Gefühlssinn g. (-s) : skiant an touch b., skiant ar stekiñ b., stekiñ g., stok g.
Gefühlstiefe b. (-) : donder ar santimant g.
gefühlvoll ag. : kizidik, santidik, karantezus, kalonek, karadek, leun a santimantoù, tener, santimantel, bouk e galon.
Adv. : kalonek, en un doare hegarat, gant madelezh.
gefüllt ag. : **1.** leun.
2. [kegin] farset ; *gefülltes Huhn,* penn-yar farset g. ; *gefüllte Bonbons,* madigoù teuzus lies.
Gefummel n. (-s) : **1.** plamoustiñ g., farbotañ g., feurdeukat g., turlutañ g. ; *was ist das für ein Gefummel unter dem Tisch,* o turlutañ petra emaout dindan an daol ? o penefiañ petra emaout dindan an daol ? o fistoulat petra emaout dindan an daol ? petra an diaoul emaout oc'h ober dindan an daol ? ; **2.** herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennoù lies., chourig g., chouroù lies., sev g., tastornerezh g., boufoniñ g., flac'hotañ g., dornata g., tarasiñ g., merat g. ; *hör mit dem Gefummel auf !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat (da flac'hotañ, da voufoniñ, da darasiñ) ac'hanon !
Gefunkel n. (-s) : elienadur g., steredennadur g., steredennerezh g.
gegabelt ag. : skalfek, forc'hek, forc'hellek.
Gegacker n. (-s) : klocherezh g., ragach g., ragacherezh g., grakerezh g.
gegeben ag. : **1.** mat, dereat, azas, dik ; *zu gegebener Zeit,* e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e mare hag e poent ; **2.** hag a zo bremañ, o ren ; **3.** *das ist das Gegebene,* kuitañ (furañ) tra d'ober eo, kuitañ mad a zo d'ober eo, kuitañ a zo d'ober eo, reishañ tra d'ober eo, kentañ tra d'ober eo, gwellañ tra d'ober eo, ar pep gwellañ a zo d'ober eo, kaerañ a oufen da ober eo ; **4.** *ich setze diese Kenntnisse als gegeben voraus,* evidon ez eo sklaer ez eo anavezet an traoù-se ganeoc'h, lakaat a ran ez eo anavezet an traoù-se ganeoc'h ; *etwas als gegeben hinstellen,* degas udb da wir, menegiñ udb evel pa vefe gwir.
gegebenenfalls Adv. : diouzh an dro, diouzh ma vo tro, douzh ma vo, diouzh ma ve, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).
Gegebenheit b. (-,-en) : roadenn b., fed g., pleg g., plegenn b. ; *aus der Gegebenheit, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne ; *die räumlichen Gegebenheiten,* an ichoù arveradus g., al ligor arveradus g.
gegen araog. + t-rt : **1.** en egor : ouzh, war-zu, trema, etrezek, etramek, da-geñver ; *gegen Norden hin wird das Klima kühler,* freskaat a ra an hin war-zu an norzh ; *gegen den Himmel,* etrezek (da-geñver, war-zu, etramek) an neñv ; *er stemmte sich gegen die Tür,* en em harpañ a reas ouzh an nor ; *der Wagen raste gegen den Baum,* ar c'harr-tan a yeas da dourtañ ar wezenn gant ur foll a dizh ; *er ist gegen die Mauer gerannt,* aet e oa da stekiñ ouzh ar voger.
2. en amzer : e-tro, war-dro, àr-dro, da-gichen, diouzh, e-mare ; *gegen Mitternacht,* war-dro kreiznoz, war-dro hanternoz, war-dro an hanternoz, e-tro an hanternoz, e-mare hanternoz ; *gegen Mittag wird der Verkehr reger,* stankoc'h-stankañ e teu an tremen-didremen da vezañ war-dro mareoù kreisteiz (da vare kreisteiz, da vare merenn) ; *gegen Sonnenuntergang,* e-tro kuzh-heol ; *er kommt gegen drei Uhr,* amañ e vo àr-dro teir eur ; *gegen Ende des vorigen Jahrhunderts,* e-tro fin ar c'hantved diwezhañ, e troidelloù fin ar c'hantved diwezhañ, mareoù fin ar c'hantved diwezhañ ; *gegen Abend,* diouzh an abardaes, e-tro an enderv, war-dro mareoù an abardaez, e-tro an abardaez, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz.
3. sterioù difetis : **a)** a-enep, ouzh, e-keñver, enep ; *alle sind gegen ihn,* en e enep emañ an holl, en e enep emaint holl ; *er ist gegen seinen Bruder,* enep e vreur emañ ; *allein gegen alle spielen,* bezañ e-barzh ; *ich habe nichts gegen sie,* n'em eus netra da abegiñ outo, n'em eus netra a-enep dezho ; *gegen einen überzähligen Feind kämpfen,* stourm a-enep enebourien dreist-niver ; *gegen den Wind ankämpfen,* stourm ouzh an avel, pennañ ouzh an avel, pennata, mont a-enep d'an avel, mont a-benn an avel, mont a-benn d'an avel, mont a-fas, mont a-benn-kaer d'an avel, kaout avel enep (avel penn, avel a-benn, avel stourm) ; *das geht mir gegen den Strich !* kement-se ne ra ket va jeu din ! an dra-se

a ra desped din ! ; *gegen Wind und Wetter,* [dre skeud.] a-benn da red ar mor, daoust d'an holl ; *das geht gegen die Vernunft,* diboell eo ober an dra-se, diskiant eo ober kement-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, amañ e koll ar meiz poell e gudenn ; *gegen den Strom anschwimmen,* **a)** neuial a-enep tizh (a-enep red) an dour, neuial enep an dour ; **b)** [dre skeud.] roeñvat a-benn da red ar mor ; *Mann gegen Mann kämpfen,* en em gannañ gwaz-ouzh-gwaz (korf-ouzh-korf) ; *gegen meinen Willen,* en desped din, a-enep va grad, a-enep va c'halon, enep va youl ; *taub gegen meine Bitten sein,* ober skouarn vouzar ouzh va fedennoù, bezañ bouzar ouzh va fedennoù ; *Pillen gegen das Altern,* louzoù a-enep ar c'hoshaat g., louzoù ouzh ar c'hoshaat g., louzoù mat ouzh ar c'hoshaat g., louzoù enep ar c'hoshaat g. ; *eine Arznei gegen Durchfall bei Menschen und Tieren,* ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g.

b) e-keñver, evit ; *er erweist sich dankbar gegen mich,* diskouez a ra din e anaoudegezh-vat, diskouez a ra bezañ anaoudek em c'heñver, anaoudegezh-vat en devez em c'heñver ; *Ehrfurcht gegen das Alter,* doujañs evit ar re gozh.

c) en eskemm, evit, ouzh ; *etwas gegen etwas tauschen,* eskemm udb ouzh udb all, eskemm udb evit udb all ; *Esau tauschte sein Erstlingsrecht gegen ein Linsengericht,* Esau a werzhas e henañded evit ur skudellad pizigoù rous (Gregor) ; *Lieferung gegen Barzahlung,* kasidigezh evit paeamant war an taol (evit paeamant dre ma'z eer) b. ; *gegen Quittung,* gant ur fakturenn en eskemm ; *ich wette zehn gegen eins,* lakaat a ran dek ouzh unan e klaoustre.

d) war-dro, ouzh, war-nes ; *es waren gegen zweitausend Personen bei der Erstaufführung,* war-dro daou vil den a oa deuet evit an abadenn gentañ ; *er geht schon gegen die fünfzig,* emañ o tostaat ouzh e bempvet steudad, n'emañ ket pell diouzh e hanter-kant vloaz .

e) e-keñver, eget, keñveriet gant, e-skoaz, e-skoaz da, e-tal da, e-kichen, e par ; *was ist dein Schmerz gegen den meinen ?* petra eo da boan e-keñver va hini ? ; *mein Vermögen ist gering gegen dasjenige meines Schwagers,* dister eo va feadra e-keñver hini va breur-kaer ; *gegen früher reisen wir bequemer,* aesoc'h eo beajiñ hiziv e-skoaz ma oa diagent, aesoc'h eo beajiñ hiziv eget diagent ; *gegen die Sonne ist die Erde ein kleiner Ball,* e par d'an Heol eo an Douar ur volotennig, ur volotennig eo an Douar e-skoaz an Heol.

Gegen n. (-) : *das Für und das Gegen erwägen,* sellet ouzh ar rag hag ar perag (ouzh ar ya hag an nann, ouzh an daou du).

Gegenabdruck g. (-s,-e) : */* **Gegenabzug** (-s,-züge) enebamprouenn b.

Gegenaktion b. (-,-en) : **1.** [lu, sport] enepstourm g., enepstourmad g., enebargadenn b., eilstourm g. ; **2.** [sport] distro-c'hoari g., enebargad g.

Gegenalltag g. (-s) : enepstandur b., enepsermoul g.

Gegenangebot n. (-s,-e) : enepkinnig g.

Gegenangriff g. (-s,-e) : **1.** [lu] enepstourm g., enepstourmad g., enebargad g., enebargadenn b., eilstourm g. ; *zum Gegenangriff antreten (übergehen), einen Gegenangriff starten,* mont d'an enepstourm, stagañ gant an enebargad, eilstourm, enepstourm, enebargadiñ ; **2.** [sport] distro-c'hoari g., enebargad g. ; *zum Gegenangriff antreten (übergehen), einen Gegenangriff starten,* enebargadiñ.

Gegenanschlag g. (-s,-anschläge) : **1.** [tisav.] skoazenn-enepbountañ b., skoazenn-harpelliñ b.

2. [dre skeud.] respont groñs g., diarbennerezh g., freilhad g., eilger g., begad lemm g.

Gegenansicht b. (-,-en) : mennozh kontrol g.

Gegenantrag g. (-s,-anträge) : enepkinnig g.

Gegenantwort b. (-,-en) : eilgeriad g., freilhad g., eilger g., eilgeriadenn b.

Gegenanzeige b. (-,-n) : [mezeg.] dizali g., diennegad g.

Gegenargument n. (-s,-e) : enebarguzenn b., arbennadenn b. ; *sich mit Gegenargumenten wappnen,* lakaat biroù en e glaouier, dastum arguzennoù.

Gegen-Artilleriefeuer n. (-s) : [lu] enepkanoliadeg b. ; *ein Gegen-Artilleriefeuer eröffnen,* enepkanoliañ.

Gegenbefehl g. (-s,-e) : diskemenn g.

Gegenbehauptung b. (-,-en) : lavar kontrol g., lavar enep g., eneplavar g., gourzhdod g.

Gegenbeispiel n. (-s,-e) : enepskouer b., gourzhskouer b.

Gegenbemerkung b. (-,-en) : evezhiadenn war ar pezh a zo bet lavaret just a-raok b.

Gegenberufung b. (-,-en) : [gwir] eilgalv g.

Gegenbeschuldigung b. (-,-en) : eneptamall g., enepklemm g., enepkehuz g., droukklemm g. ; *Gegenbeschuldigungen vorbringen,* klemm d'e dro a-enep d'e damaller, droukklemm.

Gegenbesuch g. (-s,-e) : *jemandem einen Gegenbesuch abstatten,* ober d'e dro ur weladenn d'u.b., reiñ e weladenn en-dro d'u.b.

Gegenbewegung b. (-,-en) : **1.** fiñv kontrol g. ; **2.** enebemsav g., enepluskad g. ; **3.** [sonerezh] keflusk ginstur g.

Gegenbeweis g. (-s,-e) : disprouenn b. ; *den Gegenbeweis führen,* disprouiñ.

Gegenbeziehung lies. : darempred keveskemm g., keñver keveskemm g., kendave g.

Gegenbild n. (-s,-er) : eilskeudenn b.

Gegenbogen g. (-s,-bögen) : enepkrommenn b.

Gegenbuch n. (-s,-bücher) : gourzhkont b.

Gegenbuchung b. (-,-en) : [kenw.] enskrivadur ildougen g.

Gegend b. (-,-en) : **1.** bro b., korn-bro g., korn-douar g., kornad-bro g., kornad g., korniad g., kornad-douar g., kordennad b., karter g., tu g., kostez g., glenn g., kanton g., kontre g., kontread g., taread g., tolead g., rannbarzh b., takad g., tiriad g., pastell-vro b. ; *eine anmutige Gegend,* ur vro hoalus b. ; *eine öde Gegend,* ur vro digenvez (digavennus, didud) b. ; *in der vornehmsten Gegend der Stadt wohnen,* bezañ o chom er c'harter cheuc'hañ eus kêr ; *aus welcher Gegend kommt das Gewitter ?* eus peseurt tu e teu an arnev ? ; *er stammt aus der Gegend um Hamburg,* hennezh a zo eus kichen Hamburg, hennezh a zo a-harz Hamburg, hennezh a zo a-gichen Hamburg, ur paotr kostez Hamburg eo ; *sie stammt aus einer anderen Gegend,* honnezh a zo eus ar c'hostezioù all, n'eo ket diwar-dro amañ, honnezh n'eo ket diwar chas ar vro ; *das produzierende Gewerbe einer Gegend,* armerzherezh ur bastell-vro g.

2. [dre astenn.] trowardroioù lies., biojoù lies., kostezioù lies., troidelloù lies. ; *in der Gegend um Brest,* kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, tro-

dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, bordik Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, e-skoaz Brest ; *in der ganzen Gegend war kein Brot mehr zu finden,* neblec'h er biojoù e oa tu da ziskoachañ un tamm bara bennak ; *bei ihm in der Gegend,* war kostezioù e garter ; *er wohnt hier in der Gegend,* emañ o chom e-kichen (tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, en ardremez, diwar-dro, dre aze), tostik-tost (tre e-kichen, tost-ha-tost, a-grenn-dost, damdost, damdost ac'hanen, damdost amañ) emañ o chom, emañ o chom war-dro amañ ; *soviel ich weiß, wohnt dieser Mann nicht in der Gegend,* n'anavezan ket an den-se evit bezañ ac'hanen, an den-se n'eo ket ac'hanen din da c'houzout ; *sich die Gegend anschauen,* teurel ur sell war ar biojoù, sellet war-dro ; *du hast dich in der Gegend schon lange nicht blicken lassen,* te n'out ket bet war-dro du-mañ pell a zo ; *aus der Gegend,* a-zu-mañ, ac'hanen ; *er fühlt Schmerzen in der Gegend des Herzens,* eñ a sko taolioù poan dezhañ e-kichen e galon, eñ a sko taolioù poan dezhañ dre e galon ; *Gegend um den Anus,* garbedenn b. ; *Magengegend,* rannbarzh ar stomog b., tachenn-gorf ar stomog b.

Gegendampf g. (-es) : [fizik] nerzh kontrol g., eneptro b. ; *Gegendampf geben,* lakaat ar mekanik da vont war e gil, cheñch penn d'al loc'henn.

Gegendarstellung b. (-,-en) : taolennadur eneptuet g., taolennadur dislavarus g., enepdisplegadur g. ; *Recht auf Gegendarstellung,* gwir da respont g.

Gegendemonstrant g. (-en,-en) : enepmanifestour g., enepmanifester g., enepdiskeler g.

Gegendemonstration b. (-,-en) : enepmanifestadeg b., enepdisplegadeg b., enepdiskeladeg b. ; *an einer Gegendemonstration teilnehmen,* enepmanifestiñ, enepdiskelañ.

Gegendienst g. (-es,-e) : servij roet d'e dro g., servij en eskemm d'unan all g., distro g./b. ; *zu Gegendiensten bereit sein,* bezañ bizet da gas an dorzh en-dro d'ar gêr, bezañ prest da reiñ e vadelezh en-dro d'u.b.

Gegendruck g. (-es,-e) : diarbennerezh g., eneberezh g., dazgwered g.

gegeneinander Adv. : kenetrezo, an eil a-enep egile, an eil a-enep eben, an eil ouzh egile ; *sie haben gegeneinander gewettet,* klaoustre a zo etrezo ; *gegeneinander spielen, gegeneinander antreten,* kevezañ, keñveriañ.

Gegeneinander n. (-s) : keñveridigezh b., keñveriadur g.

gegeneinanderhalten V.k.e. (hält gegeneinander/ hielt gegeneinander / hat gegeneinandergehalten) : lakaat e paravis, keñveriañ, tostaat, lakaat keñver-ha-keñver, enebiñ an eil tra ouzh egile, enebiñ daou dra, lakaat udb enep unan all, degas udb enep unan all.

gegeneinanderprallen V.gw. (sind gegeneinandergeprallt) : stekiñ an eil ouzh egile.

gegeneinanderstehen V.gw. (standen gegeneinander / haben gegeneinandergestanden) : **1.** bezañ keñver-ha-keñver ; **2.** [dre skeud.] sevel an eil a-enep egile.

gegeneinanderstellen V.k.e. (hat gegeneinandergestellt) : lakaat e paravis, keñveriañ, tostaat, lakaat keñver-ha-keñver, enebiñ an eil tra ouzh egile, enebiñ daou dra, lakaat udb enep unan all, degas udb enep unan all.

gegeneinanderstoßen V.gw. (stießen gegeneinander / sind gegeneinandergestoßen) : stekiñ an eil ouzh egile.

Gegeneinladung b. (-,-en) : pedadenn graet d'e dro evit respont d'unan all b.

Gegenentwurf g. (-s,-entwürfe) : enepmennad g., enepraktres g.

Gegenereignis n. (-ses,-se) : [mat.] darvoud kontrol g.

Gegenerklärung b. (-,-en) : enepdisplegadur g., enepdisklêriadur g., dilavar g., dislavar g., dianzavadur g., enepdanevell b.

Gegenexpertise b. (-,-n) : gourzhkevarouezerezh g., eil prizadur g. ; *eine Gegenexpertise durchführen,* gourzhkevaroueziñ.

Gegenfahrbahn b. (-,-en) : hent gant div forzh tremen enep g.

Gegenfahrt b. (-,-en) : [merdead.] kerzh a-enep kas an dour g.

Gegenfall g. (-s,-fälle) : *im Gegenfall,* kenkaz ma (lakaomp e) c'hoarvezfe ar c'hontrol, en degouezh kontrol.

Gegenfarbe b. (-,-en) : [fizik] gourzhliv g.

Gegenfeh n. (-s,-e) : [ardamezouriezh] ginvrizh g.

Gegenfeuer n. (-s) : tan enep g. ; *ein Gegenfeuer legen,* c'hwezhañ un tan enep.

Gegenforderung b. (-,-en) : [gwir] **1.** enepklemm g. ; **2.** [kredour] arvennad en eskemm g. ; **3.** [dleour] kredouriezh en eskemm b.

Gegenfrage b. (-,-en) : goulenn evit respont d'ur goulenn g.

Gegenfüßler g. (-s,-) : [douar.] annezad tu gin an douar g., an hini a zo o chom treid ouzh treid ganeomp en tu all d'ar bed g.

Gegengabe b. (-,-en) **/ Gegengeschenk** n. (-s,-e) : prof graet d'e dro g.

Gegengerade ag.k. b. : linenn enep b.

Gegengesang g. (-s,-gesänge) : *Gesang und Gegengesang,* kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.

Gegengewalt b. (-) : feulster evit respont d'ar feulster g.

Gegengewicht g. (-s,-e) : [fizik] eneppouez g., aspouez g. ; *das Gegengewicht halten,* delc'her kempouez, ober kempouez ; *ein Gleichgewicht zu etwas darstellen,* bezañ pouez-ha-pouez gant udb, ober kempouez d'udb ; *seine Großzügigkeit bildet das Gegengewicht zu seiner Rauheit,* e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni.

Gegengift g. (-s,-e) : louzoù digontamniñ g., digontamm g., dibusun g. ; *ein Gegengift verabreichen,* digontamniñ.

Gegengleis g. (-s,-e) : [tren] hent tremen enep g.

Gegengrund g. (-s,-gründe) : enebarguzenn b.

Gegengruß g. (-s,-grüße) : **1.** salud roet d'e dro ; **2.** salud soudard g.

Gegengutachten n. (-s,-) : gourzhkevarouezerezh g., eil prizadur g. ; *ein Gegengutachten durchführen,* gourzhkevaroueziñ.

Gegenhalt g. (-s,-e) : **1.** poent harp g..
2. [dre astenn.] harz g.

gegenhalten V.gw. (hält gegen / hielt gegen / hat gegengehalten) : *mit etwas gegenhalten,* enebiñ gant udb, talañ gant udb.

Gegenhang g. (-s,-hänge) : naou eneptuet g., tor menez eneptuet g., dinaou g. [naou ha dinaou].

Gegenhermelin g. (-s,-e) : ginermin g. ; *mit dem Gegenhermelin besetzt,* ginerminiget.

Gegenhieb g. (-s,-e) : [kleizierezh] eneptaol g., harzadenn b., harzad g.
Gegenhilfe b. (-) : kenskoazell b.
Gegeninformation b. (-,-en) : titouroù kontrol lies.
Gegenkandidat g. (-en,-en) : daeer g., kevezer g.
Gegenkiel g. (-s,-e) : [merdead.] gerlink g., adkein g.
Gegenkirche b. (-) : *Gegenkirche zu Rom,* Iliz a-enep Roma b.
Gegenklage b. (-,-n) : eneptamall g., enepklemm g., enepkehuz g.
Gegenkopplung b. (-,-en) : [elektronik] gourzhgwered g., korwered emleiaat g.
Gegenkönig g. (-s,-e) : eil roue g., falsroue g.
Gegenkultur b. (-) : sevenadur enep g., enepkultur g.
Gegenkurs g. (-es,-e) : tu enep g.
gegenläufig ag. : enep, enebek, enebet, eilpennet, war eilpenn, amginet, amgin.
Gegenläufigkeit b. (-) : enepluskad g.
Gegenleistung b. (-,-en) : servij en eskemm d'unan all g., distro g./b. ; *ohne Gegenleistung,* hep gourzhtu, hep gourzhkevrenn ; *er macht nichts ohne Gegenleistung,* ne ra netra evit mann, ne ra netra evit netra ; *als Gegenleistung für,* en eskemm da ; *als Gegenleistung dafür hat er mir nichts gegeben,* roet en doa netra din evit kement-se, roet en doa netra din en distro ; *ich hatte auf eine entsprechende Gegenleistung Ihrerseits gerechnet,* fiziañs em boa ennoc'h da ober ar memes tra evidon.
gegenlenken V.gw. (hat gegengelenkt) : [karr-tan] treiñ en tu enep, enepdurc'haat, enebolouenañ, plegañ a-enep.
gegenlesen V.k.e. (liest gegen / las gegen / hat gegengelesen) : lenn un eil gwech, adlenn, ober un adlenn da.
Gegenlicht g. (-es,-er) : amc'houloù g., disgouloù g. ; *im Gegenlicht,* a-enep ar gouloù, a-enep sklêrijenn an deiz, en amc'houloù, en disgouloù.
Gegenlichtaufnahme b. (-,-n) : poltred en amc'houloù g., poltred en disgouloù g.
Gegenliebe b. (-) : kengarantez b. ; *nicht auf Gegenliebe stoßen,* bezañ degemeret en entremar (gant damlavaroù), kavout fas koad.
Gegenmacht b. (-,-mächte) : gourzhgalloud g.
Gegenmarsch g. (-es,-märsche) : enepkerzhadeg b.
Gegenmaßnahme b. (-,-n) **/ Gegenmaßregel** b. (-,-n) : **1.** gourzhdarbar g., rakevezh g., rakdifenn g. ; **2.** taol evit taol, krog evit krog g., darbaroù dialgerc'h lies. ; **3.** lezenn a gastiz b. ; **4.** diarbennoù da waskañ lies., diarbennoù redius lies., diarbennoù mougus lies., diarbennoù mac'homus lies., diarbennoù mac'hus lies.
Gegenmauer b. (-,-n) : azvoger b. ; *eine Gegenmauer bauen,* azvogeriañ.
Gegenmehr n. (-s) : [Bro-Suis] mouezh a-enep b., nann g.
Gegenmeinung b. (-,-en) : mennozh kontrol g.
Gegenmelodie b. (-,-n) : [sonerezh] kengan g.
Gegenmine b. (-,-n) : [lu] enepkleuz g.
gegenminieren [anv-verb hepken] : enepkleuziañ.
Gegenmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù digontamniñ g., digontamm g., dibusun g.
Gegenmutter b. (-,-n) : [tekn.] askraouenn b.
Gegenoffensive b. (-,-n) : enepstourm g., enepstourmad g., enebargad g., enebargadenn b.
Gegenpapst g. (-es,-päpste) : [istor] eil pab g., falspab g.
Gegenpart g. (-s,-e) : **1.** enebour g., eneber g., tu enep g. ; **2.** [gwir] kevrenn enep b.
Gegenpartei b. (-,-en) : kostezenn bolitikel enep b., tu enep g., kevrenn enep b.
Gegenpassat g. (-s,-e) : avel distro g.
Gegenpfeiler g. (-s,-) : skoazenn-greñv b., adpiler g.
Gegenphase b. (-,-n) : [fizik] enepkoulz g.
Gegenplan g. (-s,-pläne) : enepmennad g., enepraktres g.
Gegenpol g. (-s,-e) : **1.** [tredan] blein ragenep g. ; **2.** [dre skeud.] kontrol-bev g. ; *der Gegenpol zu jemandem,* ar c'hontrol-bev eus u.b.
Gegenposition b. (-,-en) : mennozh kontrol g., savboent kontrol g.
Gegenprobe b. (-,-n) : enebarnod g., eil amprou g.
Gegenpropaganda b. (-) : enepbruderezh g., enebabostolerezh g.
Gegenreaktion b. (-,-en) : diarbennerezh g., eneberezh g., dazgwered g., dastaol g., rebarb g.
Gegenrechnung b. (-,-en) : [kenw.] gourzhkont b., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiriañ g.
Gegenrede b. (-,-n) : eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b., arbennadenn b., respont g., enebadenn b., dislavar g., gwad g., breutadenn enep b.
Gegenreformation b. (-) : [istor] enepdisivoud g.
Gegenregierung b. (-,-en) : gouarnamant emanvet g., gouarnamant emzisklêriet g., enepgouarnamant g.
Gegenrevolution b. (-,-en) : enepdispac'h g., enepreveulzi b.
Gegenrichtung b. (-,-en) : tu enep g.
Gegensatz g. (-es,-sätze) : **1.** kontrol g., kontroliezh b., eneberezh g., enebadur, eneberezh g., eneb g., enebiezh b., tu-ouzh-tu g., diskemm g., dargemm g. ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, enebadur (eneberezh) a zo etre o c'homzoù hag o oberoù ; *im Gegensatz zu,* en eneb da, en tu enep da, en tu kontrol da, er c'hontrol da, a-vestu da, en eskemm da ; *die Gegensätze heben sich auf,* dispenn a ra an eneboù an eil egile ; *die Gegensätze verschärfen sich,* war washaat e ya an diforc'hioù ; *die Gegensätze ziehen sich an,* ar pennoù enep a zo douget an eil d'egile ; **2.** [dre astenn.] tu enep g., tu gin g., penn all g., rekin g., amdu g. ; **3.** [lennegezh] gourzhdod b.
gegensätzlich ag. : **1.** enep, kontrol, dislavarus, rag-enep, dizunvan, diunvanus, digenglotus, diglot, eneptuet, enebet, gin, tu-ouzh-tu ; *sie sind sehr gegensätzlich veranlagt,* n'eus ket tu da lakaat an daou zen-se en ur geñver an eil gant egile (keñver-ha-keñver), an daou-se n'int ket da dostaat, ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus enheñvel ebet etrezo, n'eus heñvel ebet etrezo ; *sie sind gegensätzlicher Meinung,* n'int ket tamm ebet eus ar memes aviz, n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini en deus e soñj, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *Wörter mit gegensätzlicher Bedeutung,* gerioù enepster lies. ; **2.** [lennegezh] gourzhdodek.
Gegensätzlichkeit b. (-) : digenglotusted b., diglotañ g., kontroliezh b., enepter g., eneberezh g., enebadur, enebiezh b., tu-ouzh-tu g. ; *bei aller Gegensätzlichkeit,* daoust d'an holl ziforc'hioù soñjoù.
Gegensätzlichkeitsprinzip n. (-s) : pennaenn a enebadur b.
Gegensatzwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] enepster g.

Gegenschein g. (-s,-e) : [gwir] eneplizher g.
Gegenschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [sport] eneptaol g. ; **2.** [dre skeud.] respont groñs g., freilhad g., eilger g., begad lemm g., taol-evit-taol g.
Gegenschrift b. (-,-en) : respont dre skrid g., skrid-dispenn g., skrid-difenn g., skrid-enebiñ g.
Gegenschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Gegenschub ausüben,* enepbountañ.
Gegenseite b. (-,-n) : tu enep, tu gin g., penn all g., rekin g., amdu g.
gegenseitig ag. : keveskemm, an eil d'egile, an eil d'eben, an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, daouduek, daoudu, ken-, kenetre- ; *gegenseitiges Einverständnis, gegenseitige Übereinkunft,* kenemglev g., kengrad b., kenglev g. ; *Scheidung auf Grund gegenseitigen Einverständisses,* torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - dibriediñ a-gengrad g. - dibriediñ a-genglev g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g. ; *gegenseitiges Vertrauen,* kenfiziañs b. ; *gegenseitige Verteidigung,* kendifennerezh g. ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe,* eskemm ar gwalinier g. ; *gegenseitige Treue,* kenlealded b., kenlealder g. ; *gegenseitige Einwirkung,* kenefed g. ; *gegenseitige Beeinflussung,* kenetrelevezon b., etregwered g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b., kevanaoz g. ; *gegenseitige Beschuldigungen,* emdamalloù lies. ; *gegenseitige Übereinstimmung,* kenemglev g., kengrad b., osmoz g., treleizhiñ g. ; *sie fressen sich gegenseitig auf,* aze ez eus sach-disach ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *sich gegenseitig umbringen,* en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, en em gignat ; *sich gegenseitig unterstützen,* reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ an eil egile, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em ziboaniañ, en em skorañ, kas an eil egile, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *sich gegenseitig beeinflussen,* kenefediñ ; *sich gegenseitig die jeweils verrichtete Arbeit zunichte machen,* difregañ an eil labour d'egile ; *sich gegenseitig rufen,* en em c'hervel.
Gegenseitigkeit b. (-) : kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b. ; *das beruht auf Gegenseitigkeit,* boutin a-unan eo kement-se / boutin eo ken en un tu ken en egile (Gregor), diazezet eo kement-se war ar c'henober, ober a reont kemm-ouzh-kemm ; *ihre Liebe beruht auf Gegenseitigkeit,* karantez a vagont an eil evit egile ; *Versicherung auf Gegenseitigkeit,* kretadur kilezel g.
Gegensiegel n. (-s,-) : adsiell g.
Gegensinn g. (-s) : *im Gegensinn,* a-enep ar poell, war an tu gin.
gegensinnig ag. : a-enep ar poell, war an tu gin ; *gegensinige Wörter,* gerioù enepster lies.
Gegenspieler g. (-s,-) : eneber, kevezer g., kontrolier g., dislavarer g.
Gegenspionage b. (-) : enepspierezh g.
Gegensprechanlage b. (-,-n) : kengomzer g.
Gegenstand g. (-s,-stände) : **1.** traezenn [*liester* traezoù] b., traezad g., pezh g., tra g., ergorenn b. ; *im Museum sind viele kostbare Gegenstände,* bez ez eus er mirdi traezoù prizius e-leizh ; *bemalter Gegenstand,* livadenn b. ; *gabelförmiger Gegenstand,* forc'hell b. ; *dreidimensionaler Gegenstand,* teirmenteg g. ; *herzförmiger Gegenstand,* kalonenn b. ; *kreuzförmiger Gegenstand,* kroazenn b. ; *quadratischer Gegenstand, viereckiger Gegenstand,* karrez g., karrezenn b. ; *sternförmiger Gegenstand,* steredenn b. ; *schlangenähnlicher Gegenstand,* naerenn b. ; *versteckter Gegenstand,* kuzhiadenn b. ; *verlorener Gegenstand,* kolladenn b. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen,* badaouinañ u.b. gant ur c'hlav bloñsus.
2. [dre skeud.] danvez g., abeg g., divoud g., poent g., kraf g., tenor g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezadenn b., perag g., gwir g., rezon b., sujed g., tem g., testenn b., dodenn b., kistion b. ; *der Gegenstand seiner Neigung,* ar pezh a zedenn anezhañ ; *der Gegenstand einer Verhandlung,* danvez ur marc'had g. ; *der Gegenstand einer Darstellung,* danvez un taolennadur ; *wir werden auf diesen Gegenstand zurückkommen,* adwelet e vo ar poent-se diwezhatoc'h, dont a raimp en-dro war ar c'hraf-se ; *Gesprächsgegenstand,* dalc'h ar gaoz g., tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b.
3. [preder.] ergorenn b.
gegenständlich ag. : **1.** gwirvoudel, ergorel, danvezel ; **2.** [arz] -skeudenniñ, -diarluniañ, skeudennus, skeudenniek, diarluniek ; **3.** [dre astenn.] sklaer, splann.
gegenstandlos ag. : diabeg, didalvoud, null, goullo, dreistezhomm, diezhomm.
Gegenstandpunkt g. (-s,-e) : mennozh kontrol g., dislavar g.
gegenstandslos ag. : diabeg, didalvoud, didalvez, null, goullo, dreistezhomm, diezhomm ; *als nichtig und gegenstandslos gelten,* bezañ sellet evel didalvoud.
Gegenstempel g. (-s,-) : adverk g.
gegensteuern V.gw. (hat gegengesteurt) : [karr-tan] treiñ en tu enep, enepdurc'haat, enebolouenañ, plegañ a-enep.
Gegenstimme b. (-,-n) : **1.** mouezh a-enep b., nann g. ; **2.** [sonerezh] kengan g.
Gegenstoß g. (-es,-stöße) : **1.** eneptaol g., harzadenn b. ; **2.** [lu] enebargad g., enebargadenn b.
Gegenstreckung b. (-,-en) : [mezeg.] enebastenn g.
Gegenstrom g. (-s,-ströme) **/ Gegenströmung** b. (-,-en) : **1.** kilredenn b., kas-enep g., treuzfroud g./b., treuzredenn b. ; **2.** [tredan] red enep g.
Gegenstrophe b. (-,-n) : eneppoz g., gourzhpoz g.
Gegenstück n. (-s,-e) : **1.** kontrol g., rekin g., gin g., eneb g., amdu g. ; *sie ist das genaue Gegenstück ihres Mannes,* disheñvel-groñs (disheñvel-razh) diouzh he gwaz eo, kontrol-mik d'he gwaz eo ; **2.** par g., parez b., patrom buhez g., adskeudenn b. ; *das Gegenstück zu etwas sein,* bezañ par egile, bezañ heñvel-mik ouzh udb.
Gegentausch g. (-es,-e) : eskemm g.
Gegenteil n. (-s,-e) : kontrol g., rekin g., gin g., eneb g., enep tra g., tro-enep b., eskemm g. ; *ich behaupte das Gegenteil,* an dro enep eo hag a zo gwir da'm soñj, ar c'hontrol bev (ar c'hontrol kaer, ar c'hontrol mik) eo da'm mennozh, dislavaret a ran krenn an dra-se, me a lavar ar c'hontrol mik ; *er ist ganz das Gegenteil seines Vaters,* disheñvel-groñs diouzh e dad eo, disheñvel-razh diouzh e

dad eo, kontrol-mik d'e dad eo ; *genau das Gegenteil tun,* ober dres ar c'hontrol, ober ar rekin, ober an eneb kaer (an enep rik, an eskemm kaer) eus udb ; *er sagt das Gegenteil von dem, was er meint,* lavaret a ra an eneb eus ar pezh a soñj, lavaret a ra ar penn pellañ diouzh e vennozh ; *im Gegenteil zu,* er c'hontrol da, en eneb da, en eskemm da ; *ganz im Gegenteil,* ar c'hontrol bev eo, an eskemm kaer eo, ar c'hontrol kaer eo, ar c'hontrol mik eo, a-bell ac'hano ; *das bewirkte genau das Gegenteil,* an enep krenn eo a c'hoarvezas, enep tra eo a c'hoarvezas, an dro enep eo a c'hoarvezas, ar gin an hini a c'hoarvezas, ar c'hontrol bev eo a oa en em gavet, ar c'hontrol mik eo a oa en em gavet, an eskemm kaer eo a oa en em gavet, ar c'hontrol kaer eo a oa en em gavet ; *sich in sein Gegenteil verkehren,* cheñch tu evit tu, cheñch penn evit penn ; *die Trauer verkehrte sich in ihr Gegenteil,* an dristidigezh a oa diagent a droas e laouenidigezh, war-lerc'h ar glac'har e teuas al levenez, goude an enkrez e teuas levenez, goude an daeroù e teuas ar c'hoarzh, ar glac'har a droas e levenez, ar glac'har a yeas da levenez ; *ins Gegenteil verkehrt,* eilpennet, war eilpenn, amginet, amgin ; *sie macht immer genau das Gegenteil dessen, was man ihr sagt,* ober a ra bepred ar rekin a'r pezh a c'houlenner diganti, ober a ra bepred an eneb kaer eus ar pezh a vez goulennet diganti, ober a ra bepred an eskemm kaer diouzh ar pezh a vez goulennet diganti ; *sie macht genau das Gegenteil von dem, was ihr Bruder macht,* ober a ra kontrol d'he breur, ober a ra an eskemm diouzh he breur.

gegenteilig ag. : enep, kontrol, rekin, gin, eneptuet, enebet, tu-ouzh-tu.

Gegentreffer g. (-s,-) : [sport] pal ingalaat g.

gegenüber [+ tdb] **1.** a-dal da, a-dal-penn da, da-dal, a-geñver da, da-geñver, e-keñver, rag-enep da, rak-tal da, en tu all da, fas da, rag-eeun da, ez-eeun da, war-eeun da, end-eeun da, paravis da, keñver-ha-keñver, keñver-ouzh-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, a-wel da ; *dem Postamt gegenüber,* en tu all (a-dal, fas, a-geñver, rag-eeun, paravis) d'an ti-post, e-keñver an ti-post, rag-enep d'an ti-post, rag-tal d'an ti-post, a-wel d'an ti-post ; *er befand sich dem Schloss gegenüber,* bez' e oa eeun d'ar c'hastell ; *er setzte sich dem Feuer gegenüber,* mont a reas da-dal an tan da azezañ, azezañ a reas eeun a-dal d'an tan ; *jemandem gegenüber sitzen,* bezañ azezet rag-enep d'u.b., bezañ azezet war-eeun d'u.b., bezañ azezet rag-tal d'u.b., bezañ azezet a-dal d'u.b., bezañ azezet a-dal-penn d'u.b., bezañ azezet en tu all d'u.b., bezañ azezet fas d'u.b., bezañ azezet paravis d'u.b. ouzh taol, bezañ azezet a-geñver d'u.b., bezañ azezet keñver-ouzh-keñver gant u.b., bezañ azezet keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ e-keñver u.b. ouzh taol ; *ich saß dir gegenüber,* ez keñver e oan ouzh taol, azezet e oamp en ur geñver ; **2.** e-keñver, da-gehelañ ; *mir gegenüber,* em andred, em c'heñver, da'm c'hehelañ.

Adv. : a-geñver, rag-enep, ez-eeun, a-dal ; *der Garten gegenüber,* al liorzh dirazomp b., al liorzh a-geñver b., al liorzh rag-enep b., al liorzh ez-eeun b., al liorzh a-dal b., al liorzh a welomp a-benn amañ b. ; *er wohnt im Haus direkt gegenüber,* n'eus nemet treuz an hent etre hon tiez, n'eus nemet led ar ru etre hon tiez, emañ e di just rag-eeun da'm hini, emañ e di tre-ha-tre a-dal da'm hini, emañ e di eeun a-dal da'm hini, a-benn emañ hon daou di, penn-ouzh-penn gant hon hini emañ e di.

Gegenüber g. (-s,-) : den rag-enep d'an-unan g., keñvereg g.

gegenüberliegen V.gw. rannadus (lag gegenüber / hat gegenübergelegen) : bezañ a-dal, bezañ a-geñver, bezañ war an tu all, bezañ rag-enep.

gegenüberliegend ag. : war an tu all, a-geñver, ez-eeun, rag-enep, tu-ouzh-tu, enebet, enep ; *der gegenüberliegende Garten,* al liorzh dirazomp b., al liorzh a-geñver b., al liorzh rag-enep b., al liorzh a-dal b., al liorzh a welomp a-benn amañ b. ; *auf dem gegenüberliegenden Ufer,* war an aod enep, war ar ribl enep.

gegenübersehen V.em. : **sich gegenübersehen** (sieht sich gegenüber / sah sich gegenüber / hat sich (t-rt) gegenübergesehen) : **1.** *sich jemandem gegenübersehen,* en em gavout gant u.b., em gavout a-bann dirak u.b., en em gavout penn-ouzh-penn gant u.b. ; **2.** *sich etwas gegenübersehen,* rankout talañ ouzh udb.

gegenübersetzen V.k.e. rannadus (hat gegenübergesetzt) : lakaat en tu all (a-geñver), lakaat e paravis, paraviziñ, lakaat en ur geñver, lakaat penn-ouzh-penn.

gegenübersitzen V.k.d. rannadus (t-d-b) (saß gegenüber / hat gegenübergesessen) : *jemandem gegenübersitzen,* bezañ azezet rag-enep d'u.b., bezañ azezet rag-tal d'u.b., bezañ azezet war-eeun d'u.b., bezañ azezet a-dal d'u.b., bezañ azezet a-dal-penn d'u.b., bezañ azezet en tu all d'u.b., bezañ azezet fas d'u.b., bezañ azezet paravis d'u.b. ouzh taol, bezañ azezet a-geñver d'u.b., bezañ azezet keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ azezet keñver-ouzh-keñver gant u.b. ; *ich saß dir gegenüber,* ez keñver e oan ouzh taol, azezet e oamp en ur geñver, azezet e oamp keñver-ha-keñver.

gegenüberstehen V.k.d. rannadus (t-d-b) (stand gegenüber / hat gegenübergestanden) : **1.** bezañ a-dal, bezañ a-geñver, bezañ war an tu all, bezañ penn-ouzh-penn ; *jemandem gegenüberstehen, jemandem frontal gegenüberstehen, jemandem Auge in Auge gegenüberstehen, jemandem von Angesicht zu Angesicht gegenüberstehen,* bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *jemandem plötzlich gegenüberstehen,* en em gavout a-bann dirak u.b., en em gavout fri-ouzh-fri gant u.b. *; in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht,* er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

2. *einer Sache ablehnend gegenüberstehen,* bezañ a-enep udb.

V.em. : **sich gegenüberstehen** (standen sich gegenüber / haben sich (t-d-b) gegenübergestanden) : *(ivez : einander gegenüberstehen)* bezañ keñver-ha-keñver, bezañ en ur geñver, bezañ tal-ouzh-tal, bezañ penn-ouzh-penn, bezañ a-dal an eil d'egile, bezañ an eil a-geñver d'egile, bezañ an eil rag-enep d'egile, bezañ an eil rag-tal d'egile, bezañ an eil fas d'egile, bezañ an eil paravis d'egile, bezañ an eil rag-eeun d'egile ; *sich feindlich gegenüberstehen,* reiñ fas an eil d'egile.

gegenüberstehend ag. : war an tu all, keñver-ouzh-keñver, rag-enep, ez-eeun, tu-ouzh-tu ; *gegenüberstehende Übersetzung,* troidigezh lakaet kichen-ha-kichen (chouk-ha-chouk, keñver-ha-keñver) gant an destenn orin.
gegenüberstellen V.k.e. rannadus (hat gegenübergestellt) : keñveriañ, lakaat en ur geñver ; *Dinge einander gegenüberstellen,* lakaat traoù tal-ouzh-tal, lakaat traoù penn-ouzh-penn, lakaat traoù tal-ha-tal, lakaat traoù keñver-ha-keñver, lakaat traoù en ur geñver, lakaat traoù e paravis, paraviziñ traoù an eil ouzh egile, keverata traoù an eil gant egile.
Gegenüberstellung b. (-,-en) : **1.** keñveriadur g., keñveridigezh b., keñveriadenn b., kemm g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., keveradur g. ; **2.** [gwir] kendaladur g.
Gegenübertragung b. (-) : [bred.] gourzhtreuzdoug g.
gegenübertreten V.k.d. rannadus (t-d-b) (tritt gegenüber / trat gegenüber / ist gegenübergetreten) : *jemandem gegenübertreten,* mont da gej ouzh u.b., mont da-geñver u.b., mont davet (etrezek, da-geñver, war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., tostaat ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, da-gaout, war-gaout, etrezek) u.b., dont betek war-eeun d'u.b.
Gegenuhrzeigersinn g. (-s) : *im Gegenuhrzeigersinn,* a-c'hourzhbiz, en enep da roud nadozioù un eurier, en eskemm da roud nadozioù un eurier, en eskemm da vizied ur montr, en tu kontrol da roud nadozioù un eurier.
Gegenuntersuchung b. (-,-en) : [gwir] enebenklask g.
Gegenunterschrift b. (-,-en) : eilsinadur g., eilsin g.
Gegenverkehr g. (-s) : tremeniri war an tu enep b., tremeniri enep b., tu enep g.
Gegenversprechen n. (-s,-) : promesa an eil d'egile b.
Gegenvertrag g. (-s,-verträge) : [politik] kenemglev g.
Gegenvorschlag g. (-s,-schläge) : enepkinnig g.
Gegenvorwurf g. (-s,-würfe) : droukklemm g., enepklemm g., eneptamall g., enepkehuz g.
Gegenwart b. (-) : **1.** amzer-vremañ b./g., bremañ g. ; *die Probleme der Gegenwart,* kudennoù a vremañ, kudennoù an amzer a vremañ ; *in der Gegenwart leben,* mont gant an amzer a vremañ, mont gant e amzer ; *nur in der Gegenwart leben,* na vezañ chalet nemet gant an amzer-vremañ.
2. bezañs b. ; *in meiner Gegenwart,* dirazon, em dirak, em bezañs ; *lästige Gegenwart,* neb a re, neb a laka diaes dre e vezañs, mall-e-goll g., mall-e-gas g. ; *seine Gegenwart ist mir lästig,* moged a ya em sac'h ne c'hallan ket en nac'h, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ur mall-e-gas a zo anezhañ.
gegenwärtig ag. : **1.** a vremañ, bezant, bremañ, bremanel, kempredel, kempred, hiziv ; *die gegenwärtigen Zustände,* ar stad a vremañ b. ; *bei der gegenwärtigen Lage,* diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, er pal emaomp hiziv ; *die gegenwärtige Literatur,* al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; **2.** war al lec'h, bezant ; *er war bei der Versammlung gegenwärtig,* kemeret en doa perzh er vodadeg, er vodadeg e oa ; **3.** en eñvor, er penn, en e breder ; *das ist mir nicht gegenwärtig,* disoñjet em eus an dra-se ; *ich habe die Sache noch ganz gegenwärtig,* dalc'het em eus soñj mat eus an dra-se.
Adv. : **1.** d'an ampoent, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ ; *er ist gegenwärtig in Afrika,* evit bremañ (d'an ampoent) emañ en Afrika ; *er hat es gegenwärtig leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn ; **2.** en eñvor, er penn, en e breder ; *sich etwas stets gegenwärtig halten,* bezañ udb atav en e breder.
gegenwartsbezogen ag. : tost ouzh an amzer vremañ, troet war-zu an amzer vremañ, hag a bled gant an amzer vremañ.
Gegenwartsform b. (-) : [yezh.] amzer vremañ b.
gegenwartsnah ag. : tost ouzh an amzer vremañ, troet war-zu an amzer vremañ, hag a bled gant an amzer vremañ, dedennet ganz ar pezh a c'hoarvez er bed hiziv.
Gegenwartssprache b. (-,-n) : yezh a vremañ b.
Gegenwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] eiltennadenn b., eil lizher-tennañ g.
Gegenwehr b. (-) : harz g., harp g., eneberezh g., difennerezh g., difenn g., rebarb g. ; *nur auf Gegenwehr bedacht sein,* bezañ ur spered emzifenn a zen ; *auf Gegenwehr stoßen,* kavout harp, kaout harp, kavout harz ; *auf unerwartete Gegenwehr stoßen,* en em gavout dirak un eneberezh dic'hortoz ; *erbitterte Gegenwehr, heftige Gegenwehr,* eneberezh arloup g., harz arloup g., harz taer g.
Gegenwert g. (-s,-e) : kevatal g., par g., keittalvoudegezh b., kempouezadur g., gourzhgwerzh g.
Gegenwind g. (-s,-e) : avel a-benn g., avel a-benn-kaer g., avel enep g., avel penn g., avel stourm g., avel gontrol g. ; *Gegenwind haben,* reiñ fas, mont a-fas, mont a-benn an avel, mont a-benn d'an avel, enebiñ ouzh an avel, pennañ ouzh an avel, pennata.
Gegenwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn eneptuet g., kogn eneptuet g.
Gegenwirkung b. (-,-en) : **1.** dazgwered g., dastaol g. ; **2.** [fizik] skoilh g., harz g.
Gegenwort n. (-s,-e) : [yezh.] enepster g.
Gegenzeichen n. (-s,-) : eil merk g. ; [kenw.] adverk g., azverk g.
gegenzeichnen V.k.e. (hat gegengezeichnet) : eilsinañ.
Gegenzeichner g. (-s,-) : eilsiner g.
Gegenzeichnung b. (-,-en) : eilsinadur g., eilsin g.
Gegenzeuge g. (-n,-n) : **1.** test ar gevrenn enep g. ; **2.** test diskarg g.
Gegenzug g. (-s,-züge) : **1.** [echedoù] eneptaol g., enebargad g., enebargadenn b., harzadenn b. ; **2.** [hent-houarn] tren o tont eus an tu enep g.
Gegirre n. (-s) : grougousadennoù lies., grougous g.
Gegner g. (-s,-) : kevezer g., eneber g., enebour g., aerouant g., harzer g., kengourener g., kontrolier g., arbennour g., dislavarer g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] keveler g. ; *er ist ein erklärter Gegner dieser Politik,* groñs a-enep ar politikerezh-mañ emañ ; *einen Gegner nicht ernst nehmen,* na ober stad ebet (na ober foutre kaer) eus un eneber ; *Gegner der Sklaverei,* enepsklavour g. ; *den Gegner überlisten,* gounit dre finesa ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; [gouren] *den Gegner mit beiden Schultern auf die Matte bringen,* reiñ lamm d'e eneber, lakaat lamm e eneber, P. reiñ e lazh d'e eneber.
gegnerisch ag. : enebour, kontrol, a-enep, eus an tu enep, enep, aerouantus, rekin.

Gegnerschaft b. (-,-en) : **1.** enebiezh b., eneberezh g., enebadur g., enebouriezh b., kontroliezh b., harzerezh g. ; *seine Gegnerschaft gegen den Krieg verkünden,* embann e enebiezh ouzh ar brezel b. ; **2.** [dre heñvel.] enebourien lies.
gegoren ag. : go, poazh ; *richtig gegorener Apfelwein, fertig gegorener Apfelwein,* sistr poazh-mat g., sistr goet-mat g.
Gegrillte(s) ag.k. n. : grilhadennoù lies., krazadennoù lies.
Gegröle n. (-s) : safaradeg b., youc'h g., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, yud g., yuderezh b., youc'h g., blejadennoù lies., blej g., blejadeg b., huadeg b., cholori g., skuermerezh g.
Gegrunze n. (-s) : oc'hadennoù lies., soroc'h g., greunn g.
Gehabe n. (-s) : **1.** ardoù lies., geizoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., jestroù lies., ismodoù lies., andelloù lies., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., orimantoù lies., arvezioù lies., orbiderezh g., mignerezh g., chiboudoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., similhoù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; **2.** dalc'h g., emzalc'h g., kundu b., tailh b., doare g., feson b.
gehaben V.em. : **sich gehaben** (hat sich (t-rt) gehabt) : **1.** bezañ, diskouez bezañ, en em zerc'hel.
2. [dre astenn.] *gehabt euch wohl !* kenavezo ! kenavo er bed all ! chomit yac'h ha dibistig ! dalc'hit d'ho krog ! bezit war evezh na c'hoarvezfe droug ganeoc'h !
gehabt ag. : P. *alles wie gehabt,* evel boaz, evel kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz ; *wie gehabt,* en-dro, a-nevez, a-adwech, adarre, ur wech ouzhpenn, ur wech c'hoazh.
gehackt ag. : miñs.
Gehackte(s) ag.k. n. : kig miñset g., hacheiz g., hacheris g., miñsadur g., kig drailhet g., farz g.
Gehalt[1] g. (s, -e) : **1.** bec'h g., endalc'h g., kementad g., derez g., barregezh b. ; *der Gehalt eines Fasses,* endalc'h ur fust, fustad g. ; *der Gehalt an Erz ist gering,* gwall zister eo ar bec'h kailh ; *die Münze hat einen hohen Goldgehalt,* uhel eo bec'h an aour er pezh moneiz-mañ ; *Gehalt an Säuren,* bec'h trenkennoù g. ; *Zuckergehalt,* bec'h sukr g.
2. tenor g., danvez g., talvoudegezh b., derc'hvoud g. ; *dieses Werk ist nicht von großem Gehalt,* n'eo ket bras talvoudegezh an oberenn-mañ, dizanvez eo an oberenn-mañ, an oberenn-mañ ne dalvez nemeur a dra.
Gehalt[2] n. (s, Gehälter) : gopr g., pae b./g., gopradur g., gounid g. ; *sein Gehalt bekommen,* touch e bae ; *von seinem Gehalt leben,* bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher ; *die Gehälter senken, die Gehälter kürzen,* lakaat diskenn war ar goproù, diskenn ar goproù, krennañ ar goproù ; *die Gehälter erhöhen,* lakaat kresk war ar goproù, kreskiñ ar goproù, reiñ un astenn d'ar goproù.
gehalten 1. anv-gwan ar verb **halten** ; **2.** ag. : rediet, dalc'het, endalc'het ; *gehalten sein, etwas zu tun,* bezañ rediet d'ober udb, bezañ dalc'het d'ober udb, bezañ endalc'het d'ober udb (Gregor).
gehaltlich ag. : derc'hvoudel.
gehaltlos ag. : dizanvez, goullo, dister, skañv, ven, goular.
Gehaltlosigkeit b. (-) : goulloded b., goulloder g., disterded b., disterder g., skañvded b., skañvder g., mannelezh b., nullentez b.
gehaltreich ag. : leun a dalvoudegezh, talvoudek, talvoudus, fonnapl, fonnus, puilh, reut, danvez talvoudus ennañ, talvoudus e denor, talvoudus e endalc'h, kentalc'h, kentalc'hek, derc'hvoudel, bouedek, kreñv an danvez ennañ.
Gehaltsabbau g. (-s) : digresk war ar gopr g., digresk war ar goproù g., diskenn war ar goproù g.
Gehaltsabrechnung b. (-,-en) : fichenn bae b., fichenn c'hopr b., paperenn c'hopr b.
Gehaltsabzug g. (-s,-abzüge) : lamidigezh diwar ar gopr b., miridigezh arc'hant diwar ar gopr b.
Gehaltsanspruch g. (-s,-ansprüche) : **1.** gwir da gaout ur gopr g., gwir da vezañ gopret g. ; **2.** arc'hadur kresk war e c'hopr g.
Gehaltsaufbesserung b. (-,-en) : kresk war ar gopr g.
Gehaltsbescheinigung b. (-,-en) : fichenn bae b., fichenn c'hopr b., paperenn c'hopr b.
Gehaltsempfänger g. (-s,-) : goprad g., implijad g., kargiad g.
Gehaltserhöhung b. (-,-en) : kresk war ar goproù g., kresk war ar gopr g., astenn d'ar bae g., dazgwerzhekadur ar goproù g. ; *ich habe eine Gehaltserhöhung bekommen,* roet ez eus bet din un astenn d'am fae.
Gehaltsforderung b. (-,-en) : **1.** dezev war tachenn ar gopr g., c'hoantoù war tachenn ar gopr lies. ; **2.** arc'hadur kresk war e c'hopr g.
Gehaltsfortzahlung b. (-,-en) : derc'hel ar goproù g., dalc'h ar goproù g.
Gehaltsgruppe b. (-,-n) : rumm goproù g., rummad goproù g.
Gehaltskonto n. (-s,-konten) : kont-vank ma vez treuzlakaet ar gopr warni b.
Gehaltskürzung b. (-,-en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goproù g., diskenn war ar goproù g.
Gehaltspfändung b. (-,-en) : [gwir] dalc'h savet war ar gopr g.
Gehaltssenkung b. (-,-en) : digresk war ar gopr g., digresk war ar goproù g., diskenn war ar goproù g.
Gehaltssperre b. (-,-n) : harz goprañ g.
Gehaltsstreifen g. (-s,-) : fichenn bae b., fichenn c'hopr b., paperenn c'hopr b.
Gehaltsvorrückung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kresk war ar goproù g., kresk war ar gopr g.
Gehaltsvorstellung b. (-,-en) : dezev war tachenn ar gopr g., c'hoantoù war tachenn ar gopr lies.
Gehaltswunsch g. (-es,-wünsche) : dezev war tachenn ar gopr g., c'hoantoù war tachenn ar gopr lies.
Gehaltszahlung b. (-,-en) : gopradur g.
Gehaltszulage b. (-,-n) : arc'hopr g., astenn gopr g.
gehaltvoll ag. : **1.** [boued] magadurus, bouedek, bouedus, magus, fonnus, fonnapl, reut, hag a ra fonn, hag a ra fonn vat ; **2.** [film, levr] danvez talvoudus ennañ, talvoudus e denor, talvoudus e endalc'h, fonnus, puilh, kentalc'h, kentalc'hek, derc'hvoudel, bouedek, kreñv an danvez ennañ ; *ein gehaltvolles Buch,* ul levr puilh g.
Gehämmer n. (-s,-) : taolioù morzhol lies., morzholiadeg b.
gehandicapt ag. : nammet, dalc'het, mac'hagnet, gaouiet.
Gehänge n. (-s) : **1.** istrilhenn b., ispilhenn b., ispilhennig b., divilh g. ; *Ohrgehänge,* bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g., ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b. ; **2.** [horolaj] istribilhon g.; **3.** [bleunioù] garlantez str. , garlantezenn b. ; **4**. [lu] bodriell b.,

gouriz g. ; **5**. [mengleuz.] naou g., diskenn g. ; **6**. [tekn.] krog istribilhañ g., karrig istribilhañ g., pantouer g., spantezour g. ; **7.** [ki-chase] divskouarn lies. ; **8.** P. stal b., waoñig g., peadra g.

Gehängte(r) ag.k. g./b. : unan krouget g., unan grouget b., krougadenn b.

Gehänsel n. (-s) : garchennerezh g., hegasteri b., atahinerezh g.

geharnischt ag. : **1.** hobregonet, hobregonek.

2. [dre skeud.] *geharnischter Protest,* eneberezh taer g.

gehässig ag. : kasonius, kazus, kasaus, flemmus, put, trenk, huernek, huernus, kintus, diaes, kivioul, rachous, tagnous, ourz, hek, pik ; *gehässiger Mensch,* den leun a gasoni g., den kasonius g., den kasaus g., den pegus g., den pik g. ; *gehässige Reden,* komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazus lies., komzoù kasaus lies., komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies., komzoù hek lies.

Gehässigkeit b. (-,-en) : kaz g., kasoni b., argarzhidigezh b., kint g., fioun g., razailh g., fach g. ; *jemandem Gehässigkeiten sagen,* lavaret traoù drouk d'u.b., flemmañ u.b.

Gehau n. (-s,-e) : brouskoad g., koad-med g., koad-tailh g.

gehäuft ag. : **1.** [muzul] leun-chouk, dreist ar barr leun, gres, mat ; **2.** stank, paot, puilh.

Adv. : alies, lies a wech, alies a wech, lies taol.

Gehäuse n. (-s,-) : **1.** [orañjez] plusk str., tamm plusk orañjez g. ; **2.** [loen] krogenn b. ; **3.** [tekn.] boest-warez b., kib b., klozenn b. ; *Uhrgehäuse,* klozenn-vontr b.

gehbehindert ag. : peudek, dalc'het da vale, harzet en e gerzh, dalc'het en e gerzh, dalc'het evit mont, dalc'het en e gerzhed, dalc'het en e geflusk, strobellek, teuc'h da vale, teuc'hek, bouc'h, tezeok, andraf, tuzumek, tuzum, skarbellek, skarbet, skasek, pounner e droad.

Gehege n. (-s,-) : **1.** kloz g., kloziad g., gwaremm b., mirva g., gwarezva g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem ins Gehege kommen,* mont war peuriñ u.b., peuriñ e park u.b., fumiñ e bibenn d'u.b., mont e gouloù u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar prad unan all, tennañ dour diwar prad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b., lammat war seulioù u.b.

geheiligt ag. : sakr, nevet.

geheilt ag. : sampar, pare, pareet diouzh e gleñved ; *vollkommen geheilt,* peurbare ; *er war geheilt, außer dass er in der Erregung manchmal stotterte,* pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuilh ennañ.

geheim ag. : rinek, kuzh, kevrinek, kevrinus, amguzh, dirgel ; *in geheimer Beratung,* dre guzh, dre guzul, e kuzh, en diswel ; *geheimer Kummer,* poan dalc'het kuzh b. ; *geheime Liebe,* karantez kuzhet b. ; *geheime Abstimmung,* votadenn (mouezhiadenn) dre vilhedoù kuzh b. ; *geheimes Einverständnis,* treuzemglev g., emglev kuzh g., emglev dirgel g. ; *geheimer Sinn,* ster kuzh g. ; *geheime Sitzung,* bodadeg e kuzh b., bodadeg dirgel b. ; *geheime Tür,* dor guzh b., isu kuzhet g. ; *geheime Unterredung,* kuzhut b. ; *die geheimen Winkel des Herzens,* plegoù ar goustiañs lies., eilplegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar galon lies., goueled ar galon g., plegoù kuzh kalon mab-den lies., mennozhioù kuzh ar galon lies.

Adv. : *im Geheimen,* dre guzh, en diswel, dre laer, e kuzh ; *insgeheim,* hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *etwas geheim halten,* tevel war udb, ober an tav war udb, derc'hel kuzh udb, kuzhat udb, mirout klenk udb ; *geheim gehaltener Hass,* kasoni chomet kuzhet e galon an-unan b. ; *seine wahren Absichten geheim halten,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered.

Geheimagent g. (-en,-en) : poliser kuzh g., spier g.

Geheimbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont dirgel g., rentañ-kont e kuzul g.

Geheimbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher-siell a-berzh ar roue g. (Gregor)

Geheimbund g. (-es,-bünde) : kevredigezh kuzh b.

Geheimdienst g. (-es,-e) : polis kuzh g., servijoù spierezh lies.

Geheimdienstler g. (-s,-) : poliser kuzh g., spier g.

Geheimfach n. (-s,-fächer) : kombod kuzh g.

Geheimfonds g. (-) : [polit.] arc'hant dre zindan g., arc'hant dirgel g., kef a-dreñv g., kef du g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., kuzhiad arc'hant g., assac'h g.

Geheimgespräch n. (-s,-e) : kuzhmut b. ; *ein Geheimgespräch führen,* kuzhutal, komz e kuzul, komz e kuzulig.

Geheimhaltung b. (-,-en) : *ich muss Sie um Geheimhaltung bitten,* dalc'hit kuzh an dra-se, mar plij, mirit klenk ar pezh am eus diskuliet deoc'h, mar plij.

Geheimhaltungspflicht b. (-,-en) : endalc'h da devel war sekredoù e vicher (war ar rinoù micherel) g., redi da devel war sekredoù e vicher (war ar rinoù micherel) g.

Geheimkasse b. (-,-n) : kef a-dreñv g., kef dirgel g., kef du g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., assac'h g.

Geheimkonto n. (-s,-konten) : [bank] kont kuzh b., kont dirgel b.

Geheimlehre b. : kevrinadegezh b., kevrinelezh b., kevrinadelezh b., kevrinouriezh b., kavailh g.

Geheimmittel n. (-s,-) : rin g.

Geheimnis n. (-ses,se) : kevrin g., tra guzh g., kuzhiadenn b., sekred g., rin g., moliac'h g., mister g. ; *tiefes Geheimnis, unergründliches Geheimnis,* mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b., milendall g. ; *Staatsgeheimnis,* sekred Stad g. ; *Beichtgeheimnis,* siell ar c'hofezadur b. ; *ein Geheimnis lüften,* poellañ ur c'hevrin ; *ein Geheimnis bewahren,* chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, minellañ e c'henoù, lakaat udb dindan e votoù, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; *jemandem ein Geheimnis entlocken,* tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., diennañ (diskantañ, goro, dibluskañ) u.b., lakaat u.b. da reiñ avel d'ar c'had (da werzhañ ar bistolenn, da ziskuliañ ur c'hevrin, da zisklêriañ ur c'hevrin) ; *ein Geheimnis ausplaudern,* diskuliañ ur c'hevrin, disklêriañ ur c'hevrin, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, plantañ udb gant u.b. ; *sie kann kein Geheimnis für sich behalten,* honnezh a zo evel ur vinaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo

anezhi, ur sac'h diere a zo anezhi, ur ridell doull a zo anezhi, honnezh a zo ur plac'h rouez ; *jemandem ein Geheimnis anvertrauen,* fiziout un dra guzh en unan bennak ; *die Geheimnisse der Kriegskunst lernen,* deskiñ run ar brezel ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen rätselhaften Geheimnis,* ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti ; *Geheimnisse erforschen,* furchal sekredoù, fuketal sekredoù ; *er macht kein Geheimnis daraus,* **a)** ne glask ket kuzhat pezh a ra ; **b)** ne glask ket kuzhat pezh a soñj, ne glask ket kuzhat ar pod, ne glask ket kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *sich in Geheimnis hüllen,* lakaat e letern dindan e vantell, bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, kuzhmuzat ; *das ist ein öffentliches Geheimnis,* embannet eo bet war ar groaz, inkantet eo bet an dra-se, tra guzh un ti toull eo an dra-se.

Geheimnisdeuter g. (-s,-) : kevrinour g.

Geheimniskrämer g. (-s,-) : kuzhmuzer g., kuzhuter g., mouchenneg g., [goapaus] sekretour g.

Geheimniskrämerei b. (-) : kuzhmuz g., kuzh-ha-muz g., kuzhut g.

Geheimnisträger g. (-s,-) : dalc'her sekredoù g., dalc'her rinoù g., mirour sekredoù g., mirour rinoù g.

Geheimnistuer g. (-s,-) : kuzhmuzer g., kuzhuter g., mouchenneg g., [goapaus] sekretour g.

geheimnistuerisch ag. : mouchennek, kuzhmuzik.

Geheimnistuerei b. (-) : kuzhmuz g., kuzh-ha-muz g., kuzhut g.

geheimnisumwittert ag. : gwall gevrinus, gwall visterius, gwall rinek, gwall zivinadellek.

Geheimnisverrat g. (-s) : diskuliadur ur sekred Stad g.

geheimnisvoll ag. : kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, rinek, moliac'hus, iskis, divinadellek, luziet, rouestlet, kudennek, teñval, diveizus, digomprenus, digompren, didreuzus, goloet ; *geheimnisvolle Ferne,* pellder kevrinus g.

Adv. : en un doare kevrinus ; *er tut so geheimnisvoll !* hennezh ne lavar ket e oferenn war gan ! kuzhmuzat a ra ! emañ o c'hoari kuzh-ha-muz !

Geheimnummer b. (-,-n) : niverenn guzh b. ; *er hat eine Geheimnummer,* emañ e niverenn bellgomz war al listenn ruz.

Geheimpolizei b. (-) : polis kuzh g., servijoù spierezh lies.

Geheimpolizist g. (-en,-en) : spier g., enklasker kuzh g., poliser kuzh g.

Geheimrat g. (-s,-räte) : kuzulier prevez g., kuzulier meur g.

Geheimratsecken lies. : [dre skeud.] daouividig damvoal lies., daouividig tarvoal lies.

Geheimrezept n. (-s,-e) : kevrin g., rekipe kuzh g., sekred g.

Geheimschloss n. (-es,-schlösser) : krabotinell (potailh b.) surentez gant ur voneg kuzh b.

Geheimschreibekunst b. (-) : skrivadur kuzh g., rinegouriezh b.

Geheimschrift b. (-) : skritur kuzh g., rinegenn b.

Geheimtinte b. (-) : liv kuzh g.

Geheimtipp g. (-s,-s) : ali dre guzh g., ali mat da gaout g., tit g.

Geheimtür b. (-,-en) : dor guzh b., isu kuzhet g.

Geheimvorbehalt g. (-s,-e) : beskebiñ g.

Geheimwaffe b. (-,-en) : arm kuzh g., arm dirgel g., benveg-brezel kuzh g., benveg-brezel dirgel g.

Geheimwissenschaften lies. : kilgelouriezh b., fallskiantoù kuzh lies., skiantoù amguzh lies., kevrinouriezh b., amguzhouriezh b., okultouriezh b., kavailh g.

Geheimzahl b. (-,-en) : **1.** boneg kuzh b. ; **2.** [stlenn.] niverenn-anaout personel b.

Geheiß n. (-es) : gourc'hemenn g., urzh g., kemennadur g., kemenn g. ; *auf jemandes Geheiß etwas tun,* ober udb war gourc'hemenn u.b., ober udb dre (diouzh) urzh u.b., ober udb dre gemenn u.b.

gehemmt ag. : ambac'h, lent, abaf, dalc'het en e benn, dalc'het en e spered, stouvet.

gehen (ging / ist gegangen)

I. Fiñv dre vras : **a)** mont (war droad). **b)** mont, cheñch lec'h
II. Fiñv evit traoù divuhez : mont en-dro, labourat
III. Fiñv etrezek ur pal : mont war-zu (etrezek, etramek, da-geñver) udb
IV. Loc'hidigezh : mont kuit, loc'hañ, diloc'hañ
V. Kerzh an traoù, lusk en un obererezh : mont
VI. Mank, enebiezh, felledenn : mont (bezañ) a-enep
VII. Yec'hed, stad, muzul : mont, tremen, enderc'hel
VIII. Troioù-lavar ha krennlavarioù
IX. Verb emober : sich gehen
X. Verb kreñv eeun

I. Fiñv dre vras :

a) [war droad] : mont, kerzhout, bale, bezañ war ar bale, mont war ar bale, bezañ war vale, mont war vale, bezañ er bale, mont er bale, mont war droad, troc'hañ, paziañ ; *er kann nicht mehr gehen,* kollet eo ar c'herzhed gantañ ; *schnell gehen,* mont (bale, kerzhet) buan, kerzhet dibilh, kerzhet fonnus, pikañ buan, pikañ stank, skeiñ mibin, bezañ mibin a droad, stampañ kaer, en em zifretañ, bale kaer, bale mibin, kerzhet kaer, skeiñ stank, troc'hañ hent, mont gant diere, bezañ diere war an-unan, stekiñ stank, fardiñ, ober gaoliad, gaoliata, skarañ, paziañ ; *geht doch nicht so schnell !* gortozit ac'hanon 'ta ! nad it ket ken buan ! ; *er geht aufrecht,* bale a ra sonn e benn ; *er geht krumm,* bale a ra kromm e gein ; *barfuß gehen,* mont divotoù, mont diarc'hen, mont diloer ha divotoù, mont war e dreid noazh, mont noazhtroad ; *über die Brücke gehen,* tremen ar pont, tremen dre ar pont ; *durch die Stadt gehen,* treuziñ kêr ; *im Gänsemarsch gehen,* mont an eil war-lerc'h egile, mont lost-ha-lost (lost-ouzh-lost), ober lostig al louarn ; *vor der Schule auf- und abgehen,* mont-dont dirak ar skol ; *im Park hin- und hergehen,* mont-dont el liorzh foran ; *im Park hin und her gehen,* pourmen el liorzh foran ; *das Kind geht schon allein,* mont a ra an hini bihan e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo an hini bihan da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi, an hini bihan a zo krog da vale, an hini bihan a bouez war droad ; *wieder gehen können,* adkavout ar c'herzhed ; *auf den Zehen gehen,* mont war beg e droad (war begoù e dreid) ; *wie auf Eiern gehen,* kontañ e gammedoù, selaou e bazioù, klask e hent, mont a-zoug-kamm (a zoug e gamm, a doug e gamm), bezañ war spilhoù, c'hoari gant e zivesker ; *in Schwarz gehen,* bezañ gwisket e kañv bras, dougen kañv, bezañ gwisket e du ; P. *er geht mit ihr,* darempredíñ a ra anezhi, e vignonez eo, e

garedig eo, e vonami eo, honnezh eo e gañfantenn, homañ eo e chevrenn, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie gehen miteinander,* en em hentiñ a reont, en em zaremprediñ a reont, en em heuliañ a reont ; *hinabgehen,* diskenn, mont d'an traoñ ; *bergab gehen,* diskenn eus ar menez ; *zurückgehen,* distreiñ, mont war e gil ; *vorangehen,* mont er penn a-raok, mont a-raok, kerzhet a-raok, rakkerzhet, digeriñ an hent, leuskel a-raok ; *vorwärts gehen,* mont war-raok ; *ich bin falsch gegangen,* divarchiñ am eus graet, aet on gant an hent fall, riklet on diwar va hent, faziet on diwar an hent mat, kollet eo va hent ganin ; *fehlgehen, irregehen,* [ster kentañ ha dre skeudenn-lavar] riklañ (mont) diwar an hent mat.

b) mont, cheñch lec'h, kerzhet ; s*eines Weges gehen,* mont (derc'hel) gant e hent, mont en e roud, mont ganti, kerzhet gant e hent, tennañ d'e hent, ober hent, heñchañ, dibunañ hent, mont da redek e reuz, ruilhal e voul ; *an Krücken gehen,* kerzhout war flac'hioù, bale gant bizhier loaiek ; *nicht von der Stelle gehen,* chom hep fiñval, chom difiñv ; *in die Hocke gehen,* kluchañ, puchañ, mont en e buch (en e gluch, en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn).

II. Lusk traoù divuhez : mont en-dro, labourat, bale, kerzhet. *die Uhr geht richtig,* an eurier a ya mat (a ro an eur rik), mat eo an eurier ; *diese Uhr geht falsch,* direizhet eo an horolaj-se, direnket eo an eurier-se, an eurier-se ne labour ket mat ; *die Maschine geht,* labourat a ra ar mekanik, bale a ra ar mekanik ; *die Maschine geht gut,* ar mekanik a ya plaen en-dro, ar mekanik a vale mat ; *der Wind geht,* c'hwezhañ a ra an avel ; *der Teig geht,* goiñ a ra an toaz ; *die See geht hoch,* emañ rust (bras, houlek, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, dichadennet, direizhet, gros, lourt, pounner) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas, mor a zo ; *die Tür geht,* digeriñ a ra an nor ; *dieser Gegenstand geht durch verschiedene Hände,* an dra-mañ a dremen hag a zistremen dre zaouarn meur a hini ; *der Schrank konnte nicht durch die Tür gehen,* an armel ne basee ket dre doull an nor ; *es gehen allerlei Gerüchte,* lakaet ez eus bet a bep seurt gedon da redek, tennet e vez siklezonoù a bep seurt ; *es geht die Rede, dass* ..., ger 'zo e ..., anv 'zo e ..., war a seblant e ..., a-hervez e ..., hervez ar brud e …

III. Lusk etrezek ur pal : mont da, mont war-zu, mont etramek, mont da-geñver, en em rentañ e, mont da gaout : *ich gehe sofort zu meinem Freund,* mont a ran diouzhtu da gaout va mignon, mont a ran diouzhtu da gavout va mignon ; *zum Arzt gehen,* mont da gaout ar mezeg ; *nach Hause gehen,* mont d'ar gêr, kêrat, troc'hañ d'ar gêr ; *er weiß nicht, wie man nach Falkensee geht,* ne oar ket an hent da Falkensee ; *ich bin gestern ins Kino gegangen,* bet on bet dec'h diwezhañ er sine ; *ich gehe morgen ins Kino,* mont a rin warc'hoazh d'ar sine ; *zur Schule gehen,* mont d'ar skol ; *auf die Universität gehen,* mont d'ar skol-veur ; *auf das Standesamt gehen,* **a)** mont d'an ti-kêr evit dimeziñ ; **b)** mont da zisklêriañ e vugel d'an ti-kêr, mont da gaierañ ur bugel, mont da lakaat anv ur bugel en ti-kêr, mont d'an ti-kêr da zisklêriañ ginivelezh e vugel, kas e dog d'ar bern ; *zur Kirche gehen,* mont d'an iliz ; *auf Reisen gehen,* mont da veajiñ ; *auf die Jagd gehen,* mont da chaseal ; *er geht nach Amerika,* mont a ra kuit da Amerika, diflach a ra da Amerika ; *an Bord gehen,* mont war vourzh ; *in See gehen,* loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit eus ar porzh ; *an Land gehen,* dilestrañ, douarañ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod ; *ins Kloster gehen,* mont d'ar gouent, mont da vanac'h ; *zu Tisch gehen,* mont da zebriñ, mont ouzh taol ; *zu Bett gehen, schlafen gehen,* mont da gousket, mont d'ar gwele ; *auf die andere Seite gehen,* cheñch tu ; *an die Arbeit gehen,* mont dezhi, stagañ ganti, mont d'al labour, pegañ war al labour, komañs da labourat, kregiñ en e labour, kregiñ gant e labour, en em reiñ da labourat ; *jemandem zu Leibe gehen,* tagañ u.b. ; *spazieren gehen,* mont da bourmen, mont da vale ; *diese Worte gingen ihm zu Herzen,* mont a reas ar gerioù-se don en e galon, lakaat a reas ar gerioù-se e galon da dridal ; *in Erfüllung gehen,* bezañ sevenet, dont da wir, dont da vat ; *der Krug geht in Stücke,* diskolpañ a ra ar picher, mont a ra ar pod a dammoù, mont a ra ar pod a grennadur ; *die Gemeinschaft ging in die Brüche,* dispennet e voe ar genunvaniezh ; *einer Sache auf den Grund gehen,* mont don e studi udb, sellet pizh ouzh udb ; *zu Ende gehen,* echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; *der Winter geht zu Ende,* erru eo dilost ar goañv ; *der Schuss ging daneben,* an tenn a oa aet hebiou, an tenn a oa aet dre-gichen ar pal ; *das Fenster geht auf den Garten,* skeiñ a ra ar prenestr war al liorzh, kouezhañ a ra ar prenestr war al liorzh, ar prenestr a zigor war al liorzh, reiñ a ra ar prenestr digor war al liorzh ; *die Tür geht nach Norden,* an nor a zo troet war-zu an Hanternoz ; *es geht auf Mitternacht,* tost hanternoz eo, tostaat a ra da hanternoz ; *es geht auf zehn Uhr,* da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *in sich gehen,* dastum (tolpañ) e soñjoù, diskenn ennañ e-unan, diskenn en e galon, en em zastum, distreiñ outañ e-unan, ober un distro warnañ e-unan, dirouestlañ e goustiañs ; *Gott geht mit ihm streng ins Gericht,* garv eo Doue outañ ; *mein Rat geht dahin, …,* aliañ a ran dit da ..., da gelenn a ran da … ; *der Tag geht zur Neige,* emañ o serrnoziñ, serrnoziñ (rouznoziñ, abardaeziñ) a ra, emañ ar serr-noz o tont, kozh eo an deiz ; *der Wein ging zur Neige,* diviañ a reas ar gwin, ne oa ket mui a win ; *dieser Farbton geht ins Rotbraune,* an arliv-mañ a denn war ar rous ; *in die Falle gehen,* mont er griped, mont er sac'h, bezañ tapet, kouezhañ el las ; *jemandem auf den Leim gehen,* kouezhañ el las, skeiñ e las u.b., mont er griped, mont er sac'h, kouezhañ en toull ; *er geht vor die Hunde,* emañ an traoù o treiñ fall gantañ, emañ o kouezhañ a lost ar c'harr ; *das geht über seine Kräfte,* n'eo ket evit an dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ eo kas da benn an dra-se, kement-se a zo re vec'h dezhañ, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *die Malerei geht ihm über alles,* n'eus netra a blij dezhañ evel al liverezh, deur en deus gant al liverezh ; *geh' zum Teufel, geh' zum Kuckuck !* kerzh da sutal ! kerzh diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kerzh gant da hent ! kerzh da foar an diaoul ! kerzh

da lusa ! kerzh gant ar foeltr ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! kae da c'hwitellat ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae da logota da Venez-Are ! kae da glask brennig da Venez-Are ! kae da dalaregeta ! kae da wriat botoù ! kae da c'hwileta ! kae da c'hwennat panez !

IV. Mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ :

ich gehe jetzt, aet on ; *der letzte Zug geht kurz vor Mitternacht,* diloc'hañ a raio (mont a raio kuit) an tren diwezhañ un tammig a-raok hanternoz ; *das Schiff geht um neun Uhr,* mont a ray kuit ar vag da nav eur ; *er ist von uns gegangen,* aet eo diouzhomp, disterniet en deus ; *er geht am Ende dieses Jahres,* dilezel a ray e garg en diwezh ar bloaz.

V. Lusk en un oberezh, kerzh an traoù : mont, kerzhet :

die Geschäfte gehen gut, lañs (jeu mat) a zo gant an aferioù, bale a ra mat an aferioù, kouezhañ a ra brav an arc'hant er c'hef, ar werzh a gerzh mat ; *wenn es nach mir ginge,* pa selaoufen ouzhin ; *alles ging nach Wunsch,* mont a reas an traoù diouzh hor c'hoant, treiñ a reas ar bed evel ur ganell, mont a reas pep tra en hon diviz (diouzh hon diviz, reizh hag en urzh, hervez hor c'hoant, en hon doare, diroufenn, distok, lampr ha kompez), pep tra a c'hoarvezas evit ar gwellañ, treiñ a reas lenkr an traoù, plaen ha brav ez eas pep tra, mont a reas pep tra a het (Gregor) ; *die Sache ging schief,* treiñ a reas an afer da fall, mont a reas an tenn er c'hleuz, mont a reas ar ribotadenn da fall ; *alles geht wie am Schnürchen,* mont a ra an traoù en-dro, treiñ a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi (distok) e ya pep tra, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, klok e ya pep tra, plaen ha brav e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn (lampr, kompez) en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor) ; *in diesem Haus geht alles drunter und drüber,* nag a ziskrap en ti-mañ, en ti-mañ emañ ar venaj a-bempoù (ez eus ur stlabez, emañ an holl draoù a-stlabez), gwashat stlabez a zo e-barzh an ti-mañ, en ti-mañ emañ an traoù a-borc'hell, en ti-mañ emañ pep tra etre an treid ; *die Arbeit geht gut vonstatten,* al labour a ya fonnus war-raok, roet e vez bec'h d'al labour ; *diese Ware geht gut,* gwerzh (sav) a zo d'ar varc'hadourezh-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, hewerzh eo ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se ; *hier geht es nicht mit rechten Dingen zu,* n'emañ ket an traoù war o reizh amañ, un ibil bennak a zo a-dreuz, bez ez eus un dra bennak o treiñ fall amañ ; *was geht hier vor sich ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? ; *morgen soll die Krönung vor sich gehen,* warc'hoazh e vo lidet ar gurunidigezh, warc'hoazh e vo kurunet ar roue nevez.

VI. Enebiezh, mank, felledenn : mont (bezañ) a-enep :

das geht gegen mein Gewissen, mont a ra a-enep da'm c'houstiañs, se a waskfe va c'houstiañs, kement-se a flemm va c'houstiañs ; *das geht gegen die Natur,* kontrol d'an natur eo an dra-se ; *das geht mir gegen die Gesinnung,* kontrol da'm mennozhioù eo ; *das geht gegen die Ehre,* dizenorus eo ; *das geht ihm gegen den Strich,* se ne ra ket e jeu ; *das geht mir über die Hutschnur,* kement-se a ya dreist an arroudenn (ar roudenn), re 'zo re, aet on diwar re, re bell e ya an traoù, kement-se a sko diwar re, ur muzul 'zo da bep tra ha pa ve d'ober tokeier, va gwalc'h am eus a gement-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, darev on gant an dra-se, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heuget on gant kement-se, heug on gant kement-se ; *das geht denn doch nicht !* dibosupl a-grenn eo, n'eus ket tu d'en ober.

VII. Yec'hed, stad, muzul : mont, tremen, enderc'hel :

wie geht es Ihnen ? penaos emañ an traoù (ar gont, kont, ar bed, ar jeu, an ton) ganeoc'h ? petra rit-hu ? penaos e rit-hu ? penaos ac'hanoc'h ? ha mat ar bed ganeoc'h ? mat emañ ar jeu ? mat ar jeu ? c'hoari a ra ar jeu ? ha c'hwi a zo yac'h ? yac'h oc'h bepred ? penaos an dro ganeoc'h ? c'hoari a ra ? c'hoari a ra an traoù ? penaos e rit ? penaos ez a ho tamm buhez ? penaos e tro ar rod ganeoc'h ? ; *es geht mir gut,* mont a ra mat ganin ; *mal geht es ihm besser, mal wieder schlechter,* gwech e vez en un dro vat, gwech en un dro fall - gwech e vez mat e stad, gwech e vez fall ; *geht es dir besser nach diesem Schläfchen ?* gras e kavez bezañ kousket un tammig ? ha gwelloc'h emaout goude da damm kousk ? ; *es ging ihm so lala,* mont a rae evelseik (evel-evel, madik-madik) gantañ, war-nes damant e oa, etre an div lezenn e oa, etre kriz ha poazh e oa, derc'hel a rae da ruzañ anezhi gant poan vras ; *wie geht's ? - so lala !* mont mat a ra ? - pas re holl ! ; *es geht ihr besser,* mont a ra gwelloc'h ganti, gwelloc'h emañ bremañ, mont a ra war wellaat ganti, gwellaet eo dezhi, bravaat a ra he stad, gwelloc'h eo he c'herz, emañ o wellaat, aesaat a ra dezhi ; *dem Kranken geht es jetzt viel besser,* un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *ihm geht es gut,* **a)** mont a ra mat gantañ, mat eo ar bed gantañ, en e jeu emañ, delc'her a ra da ruilhal bepred ; **b)** en e aez emañ, n'en deus ket da glemm, barrek eo, reut eo e jeu, brav-kenañ eo e stad, frank eo an traoù gantañ, mat eo ar bed gantañ, mat eo an traoù gantañ, mat ar stal gantañ ; *früher ging es ihm besser,* debret en deus e vara gwenn ; *ihm geht es ziemlich gut,* ne c'hwit ket ; *er lässt es sich (t-db) gut gehen,* ren a ra ur vuhez distrafuilh, bevañ a ra en (diouzh) e roll, brav eo war e gorf, c'hoari a ra anezhi, kas a ra warni, ober a ra anezhi, kas a ra an ton, kas a ra anezhi, kemer a ra berramzer ; *ihm geht es schlecht,* ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo ar jeu gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, krog eo da c'hoari da fall ; *es ist ihm schlecht gegangen,* bet en deus bet diaezamant en e vuhez ; *mir geht es ähnlich,* heñvel dra eo ganin-me ; *die Zahl seiner Romane geht in die Dutzende,* skrivet en deus romantoù a-zousennoù ; *in diesem Eimer gehen zehn Liter Milch,* tu 'zo da lakaat dek litrad laezh e-barzh ar sailh-mañ ; *es gehen fünfzig Pfund in diesen Sack,* mont a ra hanter-kant lur e-barzh ar sac'h-mañ ; *der Schrank geht nicht durch die Tür,* ne dremen ket an armel dre an nor ; *seine Schwester geht ihm kaum bis zur Schulter,* a-boan e tap e c'hoar e zivskoaz gant he fenn ; *das geht auf keine Kuhhaut,* dreistlavar eo kement-se, n'eus ger ebet evit danevelliñ an dra-se, dilavarus eo.

VIII. Troioù-lavar ha krennlavarioù :

das Fenster geht auf den Garten, ar prenestr a zigor war al liorzh, ar prenestr a sko war al liorzh, ar prenest a zistro ouzh al liorzh, troet eo ar prenestr war-zu al liorzh ; *die Tür geht auf die Straße,* digeriñ a ra an nor war ar straed, an nor a sko war ar straed, kouezhañ a ra an nor war ar straed ; *so geht es, wenn …,* setu pezh a c'hoarvez pa … ; *auf Nummer sicher gehen, sicher gehen,* ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, mont d'ar sur (Gregor) ; *verloren gehen,* mont da get, mont da goll, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ, diankañ ; *meine Briefe sind verloren gegangen,* va lizhiri a zo chomet a-dreuz ; *jemandem an die Hand gehen,* reiñ biz (reiñ dorn) d'u.b., skoazellañ u.b. ; *das geht zu weit,* re 'zo re, aet oc'h re bell ganti, te 'vat a zo aet er-maez en dro-mañ ! aet oc'h er-maez eus ar park, aet oc'h dreist-penn ! ; *er geht mir auf die Nerven,* terriñ va fenn a ra din, skuizh on gantañ, un torr-penn eo hennezh, pebezh kac'her ! ; *sich (t-rt) gehen lassen,* en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat ; *sich (t-d-b) etwas durch den Sinn gehen lassen, sich (t-d-b) etwas durch den Kopf gehen lassen,* distremen udb en e benn, daskiriat udb en e benn ; *worum ging es ?* diwar-benn petra e oa ar gaoz ? a betra e oa keal ? ; *worum geht es ?* eus petra ez eus kaoz ? peseurt kaoz 'zo ? a betra ez eus keal ? eus petra ez eus anv ? petra 'zo er gaoz ? peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? ; *es geht gar nicht um ihn,* n'emañ ket er gont tamm ebet ; *er weiß, worum es geht,* er jeu emañ, e-barzh ar jeu emañ, n'emañ ket hep gouzout, n'eo ket da c'houzout dezhañ (gantañ), gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, ar ribouloù), gouzout a ra mat eus petra ez eus kaoz, gouzout a ra mat a betra ez eus keal, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù ; *sie sind immer dabei, wenn es darum geht, anderen zu helfen,* dont a reont diouzhtu, pa vez tud all da sikour - dont a reont diouzhtu, pa vez kistion da sikour tud all ; *wenn's drum geht, in ein Fettnäpfchen zu treten, bist du wirklich einsame Spitze !* te a oar anezhi, te ! ; *es geht um Leben und Tod,* neuiñ pe veuziñ a vo ret ober - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld,* ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *auf Freiersfüßen gehen,* klask ur vaouez da zimeziñ, klask fred, klask fortuniañ ; *am Bettelstab gehen,* bezañ war an noazh, bezañ erru war an noazh, mont d'ar bern, bezañ erru war ar champolu, mont da gorkañ, mont da druantal ; *am Gängelband gehen,* bezañ dalc'het en e roll, bezañ dindan beli u.b. ; *es geht ihm an den Kragen,* en dro-mañ bepred eo graet gantañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti, en e sach diwezhañ emañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *das will mir nicht in den Kopf gehen,* n'emaon ket evit en em ober ouzh an dra-se ; *die Arbeit geht ihm flott von der Hand,* prim eo en e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, un den ampletus an hini eo, ampletiñ a ra gant e labour, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra e labour a-daol-lagad, ampl e vez da labourat, ober a ra fonn, ober a ra ampled, mont a ra fonnus war-raok al labour gantañ ; *ins Garn gehen,* mont er griped, mont er sac'h, bezañ tapet, kouezhañ el las, skeiñ el las ; *jemandem ins Garn gehen,* en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *mit sich zu Rate gehen,* tolpañ (dastum) e soñjoù, en em zastum, dont (diskenn) ennañ e-unan ; *jemandem aus dem Wege gehen,* tec'hout diwar u.b. (diouzh u.b.) ; *geh mir aus dem Weg,* diwall diwar va hent ; *geh' mir aus den Augen,* kae eus va dremm, kae alese a-zirak va daoulagad, kerzh kuit a-zirak va daoulagad, kerzh eus va daoulagad, sach da skasoù ganit, sach da loa ganit, kae pell diouzhin, kae pelloc'h, kerzh diwar va zro ; *wir wissen, wie man dabei zu Werke geht,* gouzout a ouzomp mat an tu d'en ober ; *es geht hoch her !* lañs a zo ! startijenn a zo ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! eno ez eus ur charre ! chao a zo amañ ! amañ ez eus buhezioù ; *wie die Katze um den heißen Brei gehen,* klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod ; *er geht schnell hoch,* breskenn a ra buan, hennezh ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk, hennezh a zo buan da vont droug ennañ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin eo ; *sie geht mit ihm seit mehreren Monaten,* ober a ra war he zro abaoe meur a viz ; *aus den Fugen gehen,* mont e tammoù, disjuntrañ, divoestañ, mont e skolp ; *das geht noch gerade an,* mont a ra met justik-justik eo ; *nichts geht über die Freundschaft,* gwelloc'h mignoned leizh an dorn eget madoù leizh ar forn ; *es gehe, wie es wolle,* diouzh ma vo e vo, ha gwelet 'vo ! ; *es ging ihm nichts darüber (Goethe),* ne oa netra a blije dezhañ muioc'h ; *die Augen gingen ihm über,* deuet e oa an dour en e zaoulagad ; *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht,* ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall.

IX. V. emober : **sich gehen** (ging sich / ist hat sich (t-rt/t-d-b) gegangen) :

es geht sich (t-rt) schlecht, gwall gerzhed a zo amañ, diaes eo kerzhet amañ ; *sich (t-d-b) die Füße wund gehen,* gloazañ (sabaturiñ) e dreid dre forzh kerzhet ; *sich (t-rt) müde gehen,* skuizhañ dre zalc'h bale ; *auf dieser Straße geht es sich (t-rt) gut,* aes eo bale war ar straed-mañ.

X. Verb kreñv eeun : (ging / ist gegangen)

das Pferd geht einen ruhigen Gang, ur c'herzhed plaen ha reizh a zo gant ar marc'h ; *das Pferd geht einen harten Trab,* un trot rust a zo gant ar marc'h ; *einen Weg gehen,* mont gant un hent, pleustriñ un hent, galoupat un hent ; *er geht häufig diesen Weg,* alies e bleustr an hent-se, ober a ra e zarempred dre an hent-se, alies e vez o c'haloupat an hent-se ; *er geht still seinen Weg,* mont a ra bravig ganti, mont a ra gant e sklavig, mont a ra war e bouezig, mont a ra war e zres, mont a ra war e zresig, mont a ra war e oar, mont a ra war e nañv, mont a ra war e nañv-kaer, mont a ra war e nañvig, mont a ra war war e nañvigoù, mont a ra war e boz, mont a ra d'e boz ; *ich gehe meinen eigenen Weg,* me a ya diouzhin va-unan, mont a ran gant va hent ; *seinen eigenen Weg gehen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, mont gant e hent, ober dioutañ e-unan, mont da redek e reuz, bevañ e vuhez ; *den geraden Weg der Pflicht gehen,* bale eeun, heuliañ hent strizh an dever ; *die Sache geht ihren Gang,* mont a ra an afer gant hec'h hent ; *der Finanzminister ist gegangen worden,* roet eo bet ar skar da vaodiern ar Yalc'h.

Gehen n. (-s) : kerzh g., kerzhed g., bale g., kerzhadeg b. ; *im Gehen,* en ur vale ; *sich zum Gehen anschicken,* bezañ war vont kuit, luskañ da vont kuit, bezañ o nodiñ mont kuit ; *das Gehen fällt ihm schwer,* ur bec'h e vez dezhañ bale, bec'h a vez gantañ bale, bec'h en devez o kerzhet, skars e vez dezhañ bale, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, mizer en devez o vale, diaezamant en devez o kerzhet, kerzhet a ra gant kalz a ziaezamant, darev eo dezhañ bale, deuet eo da vezañ peudek, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, dalc'het e vez da vale, dalc'het eo en e vale, dalc'het e vez evit mont, dalc'het e vez en e gerzhed, dalc'het e vez en e geflusk, lor eo e zivesker, berr eo war e sparl, c'hoari en devez o kerzhet, ned a nemet a-ruz, fall eo da vale, teuc'h eo da gerzhet, teuc'h eo da vale ; *das Gehen im Sand ist anstrengend,* ar c'herzhed en traezh a zo skuizhus ; *beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken,* kerzhet (bale) war blad e votoù.

Gehenk n. (-s,-e) : [lu] bodriell b., gouriz g.

Gehenkte(r) ag.k. g./b. : unan krouget g., unan grouget b., ur grougadenn b.

Geher g. (-s,-) : [sport] kerzher g.

gehetzt ag. : stenn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset ; *von allen Teufeln gehetzt sein,* bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn vras, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern.

Gehetze n. (-s) : heskinerezh g., atahinerezh g., trabaserezh g., tregaserezh g., stres g.

geheuer ag. : *nicht geheuer,* enkrezus, douetus, strafuilhus, doanius, digevannezus ; *in jener Ruine ist es nicht geheuer,* diaes eo bezañ en e vleud (bezañ en e jeu) e-touez an dismantroù-se ; *das kommt mir nicht geheuer vor,* da'm soñj ne yelo netra a vat da-heul an dra-se, brizhaon am eus tamm pe damm, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz.

Geheul n. (-s) / **Geheule** n. (-s) : **1.** safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, yud g., krierezh g., yuderezh b., yudadeg b., yudadennoù lies., youc'h g., blej g., huderezh g., hualaioù lies., tourmant g., skuermerezh g., yezhoù lies. ; *das Geheul der Sirenen,* bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennoù ar c'hwitellerezoù lies., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezoù b. ; **2.** gouelvan g., klemmvan g., keinvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., huanadoù glac'har lies., hirvoud g., hirvoudennoù lies., hirvoudoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñvadennoù lies., leñverezh g., gouelerezh g., klemmichadennoù lies., klemmicherezh g., yezhoù fall lies., damant g.

Gehilfe g. (-n,-n) : mous g., kefridiad g., komis g., eil g., eiler g., skoazeller g., skorer g., harper g., darbarer g., mevel g.

Gehilfenbrief d. (-s,-e) : testeni gouested vicherel g.

Gehilfenprüfung b. (-,-en) : arnodenn evit tapout an testeni gouested vicherel b.

Gehilfenschaft b. (-) : [Bro-Suis] kenwallerezh g., lod g.

Gehirn n. (-s,-e) : empenn g., bouedenn-benn b., mel ar penn g., mel-penn g., melenn b., mel g. ; *das Gehirn steuert den ganzen Körper,* an empenn a reizh ar c'horf a-bezh ; *sein Gehirn anstrengen,* lakaat e empenn da labourat, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompren udb ; *ihm wurde die Dornenkrone bis ins Gehirn gepresst,* kurunet e voe a spern plantet betek ar mel ; *er hat kein Gehirn im Kopf,* ur penn skañv (bervet, brell) eo, hennezh n'eus ket ur begad spered en e glopenn, ur penn skort a zo anezhañ, divoued eo e benn, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, ur spered pout a zen a zo anezhañ, un den bouc'h a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur skiant verr a zen eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet

eo e benn gantañ, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, laban eo, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; *vor dem Öffnen des Mundwerks Gehirn einschalten,* tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù.

Gehirnakrobatik b. (-) : embregerezh spered a live uhel g., embregerezh empenn a live uhel g.

Gehirnaktivität b. (-,-en) : empennadur g. ; *unbewusste Gehirnaktivität,* empennadur diemskiant g.

gehirnamputiert ag. : ur penn skañv (bervet, brell) anezhañ, ur penn skort anezhañ, divoued e benn, ul lastez hir e skouarn, na ya ket herrus gantañ, tev e voned, toulloù talar en e benn, ur spered pout a zen anezhañ, gorrek da gompren, bouc'h a spered, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, ur skiant verr a zen anezhañ, un tamm difournis a spered, tapet war ar portolof, nebeut a gelorn dezhañ, faout e girin, laban, toull e vurutell, ganet da Sadorn da noz, ganet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz, eus deizioù diwezhañ ar sizhun, eus penn diwezhañ ar sizhun, rouez e damouez.

Gehirnblutung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadliñv empenn g., flus-gwad empenn g.

Gehirnchirurgie b. (-) : surjianerezh an empenn g.; empennsurjianerezh g.

Gehirnentzündung b. (-,-en) : empennfo g.

Gehirnerschütterung b. (-,-en) : stroñsadenn empenn b., chougad g., argrad empenn g. ; *er hat eine Gehirnerschütterung erlitten,* gwall skoet eo bet e-barzh e empenn, gwall stroñset eo bet e empenn.

Gehirnerweichung b. (-,-en) : blotadur an empenn g., boukadur an empenn g.

Gehirngrube b. (-,-n) : [korf.] poull an empenn g. ; *Zisterne der seitlichen Gehirngrube,* oglenn poull kostezel an empenn b.

Gehirnhalbkugel b. (-,-n) : hanterbellenn an empenn b.

Gehirnhälfte b. (-,-n) : hanterenn empenn b.

Gehirnhaut b. (-,-häute) : pilhon str., pilhonenn b., rouedenn-empenn b.

Gehirnhautentzündung b. (-,-en) : pilhonennad b., tanijenn-empenn b., pilhonfo g.

gehirnkrank ag. : klañv e benn, klañv e empenn.

Gehirnkrankheit b. (-,-en) : kleñved penn g., kleñved empenn g., bredkleñved g.

gehirnlos ag. : diempenn, skañvbenn, diboell.

Gehirnmark n. (-s) : [korf.] steuñvenn louet b., danvez loued g., materi gris g., bouedenn-benn b., mel ar penn g., mel-penn g., melenn b., mel g.

Gehirnschale b. (-,-n) : klopenn g., krogenn ar penn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b., podenn-benn b., podenn ar penn b.

Gehirnschlag n. (-s,-schläge) : droug-ar-moug g., taol-gwad g., orc'had empenn g.

Gehirnsubstanz b. (-) : steuñvenn louet b., danvez loued g., materi gris g., bouedenn-benn b., mel ar penn g., mel-penn g., melenn b., mel g.

Gehirntumor g. (-s,-en) : yoc'henn en empenn b., kreskenn en empenn b., kaledenn en empenn b., yoc'h en empenn b., peud en empenn g., goradenn en empenn b., malitouch en empenn g./b.

Gehirnvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn an empenn ; *große Gehirnvene,* gwazhienn veur an empenn b.

Gehirnwäsche b. (-,-n) : gwalc'hadeg empenn b., empennwalc'herezh g., gwalc'herezh-empenn g., ar sujañ bred g., ar plantañ brozennoù g., ar choukañ brozennoù g., ar c'hwezhañ brozennoù g. ; *jemanden einer Gehirnwäsche unterziehen,* empennwalc'hiñ u.b., gwalc'hiñ empenn u.b., sujañ bred u.b., choukañ (sankañ, plantañ, bountañ, fourrañ, c'hwezhañ) pennadoù e penn u.b. plantañ brozennoù e penn u.b., choukañ brozennoù e penn u.b., c'hwezhañ brozennoù e spered u.b., merat u.b., ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b.

Gehirnwindung b. (-,-en) : kildroenn an empenn b., kilbleg an empenn g., troenn an empenn b.

gehoben ag. : **1.** uhel, lipet, tonius, mistr, bras, flour, cheuc'h, dibab, sevenet-pervezh ; *eine gehobene Sprache,* ul live yezh uhel g., un doare komz lipet g., un doare komz tonius g., ul langaj mistr g., ur yezh lennegel b. ; *ein gehobenes Deutsch sprechen,* bezañ glan e alamaneg, komz un alamaneg dibab, dont alamaneg flour gant an-unan, dont alamaneg kador gant an-unan, dont alamaneg brav gant an-unan, dont alamaneg mistr gant an-unan, dont un alamaneg yac'h gant an-unan, dont alamaneg bras gant an-unan.

2. gae, gwiv, drant ; *in gehobener Stimmung,* broud ennañ, entanet, broudet, bervus.

3. [karg] uhel, a bouez.

4. soutil, blizidik.

Adv. : *sich gehoben ausdrücken,* komz dibab, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr.

Gehöft n. (-s,-e) : merouri b., mereuri b., atant b./g., feurm b., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kêr b. ; *Gehöft mit weit verstreuten Feldern,* atant garlotus g., kêr c'harlotus b. ; *einzelne Gehöfte, weit verstreute Gehöfte,* atantoù gloev lies. ; *die Gehöfte liegen verstreut in der Hochebene,* emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn.

Gehölz n. (-es,-e) : bod-koad g., bochad-koad g., torkad-gwez g., koadig g., koad g., koadad g.

Gehör n. (-s) : **1.** kleved g., klev g. ; *ein feines (scharfes) Gehör haben,* bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e skouarn, bezañ skañv a skouarn, bezañ skañv e zivskouarn, kaout skouarn tanav, klevet sklaer, klevet buan, klevet spis, bezañ skiltr e skouarn, bezañ sklaer e skouarn, bezañ sklaer a skouarn (Gregor), bezañ lemm e glev ; *ein musikalisches Gehör haben,* kaout skouarn tanav evit ar sonerezh ; *nach dem Gehör spielen,* c'hoari diouzh e skouarn ; *das Gehör verlieren,* koll ar c'hleved, bouzaraat, mont da vouzar, nijal ar

c'hleved diouzh e zivskouarn ; *Schärfe des Gehörs,* lemmder ar c'hleved g.
2. [dre skeud.] *jemandem etwas zu Gehör bringen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *um Gehör bitten,* goulenn bezañ degemeret, goulenn un emziviz (um emwel) ; *Gehör finden,* bezañ selaouet, kaout berzh, kaout e c'houlenn ; *kein Gehör finden,* menel war e c'houlenn, na dalvezout mann e gaoz ; *jemandem Gehör schenken,* teuler pled ouzh u.b., selaou ouzh u.b., reiñ skouarn d'u.b., bezañ digor e skouarn d'u.b. ; *einer Bitte kein Gehör schenken,* ober skouarn vouzar ouzh reked u.b., na selaou ouzh reked u.b. ; *sich (t-d-b) Gehör verschaffen,* ober mouezh, sevel mouezh d'an unan, sevel e vouezh, uhelaat e vouezh, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor), dont a-benn da vezañ klevet, dont a-benn da vezañ selaouet, kaout berzh, kaout e c'houlenn.
gehorchen V.k.d ha V.gw. (t-d-b) (hat gehorcht) : sentiñ ouzh, ober e lavaroù [ouzh u.b.], ober e lavar [ouzh u.b.], plegañ da, doujañ da, sujañ da, ober e sent da, bezañ fur da ; *nicht gehorchen,* disentiñ ouzh, bezañ amsent ouzh, amsentiñ ouzh, disujañ da ; *der Mutter gehorchen,* bezañ fur d'e vamm ; *seinem Vorgesetzten gehorchen,* sentiñ ouzh e vestr, ober e lavaroù ouzh e vestr, ober e lavar ouzh e vestr, doujañ d'e vestr, doujañ dirak e vestr ; *aus Angst gehorchen,* sentiñ dre aon ; *auf den Wink gehorchen, aufs Wort gehorchen,* sentiñ evel ur c'hi, sentiñ war ar ger, bale kempenn war ar ger, sentiñ ouzh u.b. hep ober ur van, sentiñ hep klemm na gwigour, bale (charreat, kerzhet) moan gant u.b., kerzhet gant un neudenn eeun, sentiñ rik ouzh u.b., bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *es gehört sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; *wer befehlen will, muss gehorchen lernen,* a-raok ober e renkoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok ober al lezenn d'ar re all ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok klask ober lezennoù ez eo ret deskiñ sentiñ, kent lezenniñ ez eo ret deskiñ sentiñ ; *man muss ihn schlagen, damit er gehorcht,* mont a ra gant bazhadoù ha ket gant ar gomz ; *die Frau muss ihrem Ehemann gehorchen,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; *er muss seiner Mutter gehorchen,* ret eo dezhañ doujañ d'e vamm ; *der Wagen gehorcht seinen Bremsen nicht mehr,* ne sent ket mui ar c'harr ouzh ar starderez.
gehören V.k.d. (hat gehört) : **1.** bezañ da, aparchantañ da ; *dieses Grundstück gehört mir,* an dachenn douar-mañ a zo din, perc'henn on d'an douar-se ; *wem gehört dieses Haus ?* ti biv eo hennezh ? ; *dieses Haus gehört ihm,* perc'henn eo war an ti-se, perc'henn eo d'an ti-se, dezhañ eo an ti-se ; *das gehört ihnen seit einer Ewigkeit,* an traoù-se a zo dezho a-bell-gozh ; *der Bauernhof gehört ihnen,* emaint en o zra, war o zra emaint, dezho eo ar feurm ; *alles, was ich habe, gehört dir,* kement a zo din a zo dit ivez, holl ar pezh a zo din a zo dit ivez, kement tra holl a zo din a zo dit ivez ; *wem gehört dieser Mantel ?* da biv bennak eo ar vantell-mañ ? ; *das gehört Ihnen nicht !* n'oc'h perc'henn ebet d'an dra-se ! ; *das gehört mir !* din-me eo an dra-se ! va hini va-unan eo !
2. bezañ unan eus, aparchantañ ouzh, bezañ e-mesk, kontañ e-touez, bezañ e renk ar ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell), a zo ur bronneg krigner ; *die Esel gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an ezen ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische,* ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen,* ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir ; *die Elektronen gehören zu den Elementarteilchen der Materie,* emañ an elektron e-touez rannigoù elfennel an danvez ; *die Substraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* al lamadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh ; *er gehört zu meinen Freunden,* hennezh a zo eus va mignoned, unan eus va mignoned eo ; *Hölderlin gehört unter die Klassiker,* ur skrivagner klasel a zo eus Hölderlin, Hölderlin a zo da lakaat e-touez ar skrivagnerien glasel, Hölderlin a zo da lakaat e renk ar skrivagnerien glasel, e-mesk ar skrivagnerien glasel emañ Hölderlin ; *das gehört zu deinen Pflichten,* unan eus da zleadoù eo ; *er gehört zu den oberen Zehntausend,* hennezh a zo eus ar pennoù bras, e renk ar pennoù bras emañ ; *er gehört noch dazu,* setu unan anezho c'hoazh ; *wir gehören jetzt zu den Alten, wir gehören jetzt zur älteren Altersklasse,* erru omp bremañ e renk ar re gozh ; *das gehört zur Sache,* kement-se a sell ouzh an afer ivez ; *das gehört nicht zur Sache,* kement-se n'en deus netra da welet gant hon afer, ned eo ket eno emañ ar c'haz (Gregor) ; *es gehört zur Sitte,* evel-se emañ ar c'hiz ; *die gehören alle in den gleichen Topf,* ar re-mañ a gac'h er memes tra bern.
3. bezañ ret ; *dazu gehört Mut,* evit ober se ez eo ret bezañ kalonek ; *es gehört schon etwas dazu,* ret eo kregiñ du en e galon evit dont a-benn eus an dra-se ; *es gehört Salz in die Suppe,* ret eo lakaat holen e-barzh ar soubenn ; *wohin gehört dieses Buch ?* pelec'h 'vez renket al levr-mañ ? ; *dieses unmoralische Buch gehört ins Feuer,* ra yelo al levr lous-se en tan, ra yelo al levr lor-se en tan, ra yelo al levr hudur-se e poultr hag e ludu ; *es gehört nicht an diesen Platz,* n'eo ket renket mat amañ ; *das gehört nicht hierher,* n'eus mann da ober amañ, er-maez a blas emañ ; *der Stall gehört hierher,* amañ e vo plas ar c'hraou ; *dieser Redner gehört ins Parlament,* ar prezegenner-mañ a zo mat da gas d'ar Breudoù, ar prezegenner-mañ a dapfe e dailh da ober kannad er Parlamant ; *dieser Stuhl gehört ins Esszimmer,* ar gador-mañ a zo da lakaat er sal-debriñ ; *das gehört vor die Strafkammer,* an afer-se a sell ouzh lez ar breudoù.
4. bezañ e lod, bezañ dellezek eus ; *diese Summe gehört ihm noch,* an arc'hant-se a zo e lod (a zo da reiñ dezhañ) ; *diese Ehre gehört ihm,* dellezek eo eus an enor-se.
V.em. : **sich gehören** (hat sich gehört) : dereout, bezañ dleet, faotañ, jaojañ, bezañ dereat, degouezhout, bezañ reizh ; *das gehört sich nicht !* dizereout a ra ! dizere eo ! n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! c'hwi 'zo dibropoz ! evel ma vefe graet seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket

ouzh un den a-feson ! ne zegouezh ket ober seurt traoù ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ; *wie es sich gehört,* evel ma faot, evel a faot, en dailh hag en doare ma'z eo ret, en dailh m'eo dleet, evel ma'z eo dleet, evel m'eo dleet, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, a-vad, diouzh ar rekiz, diouzh ret, a-zoare, e doare, a-feson, a-dailh, yac'h, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop, en un doare dereat, evel just ha rezon, evel rezon, evel dres ; *alles machen, wie es sich gehört,* ober an traoù war o reizh ; *wie es sich für reiche Leute gehört,* evel ma tere ouzh tud pinvidik, evel ma tere ouzh doare an dud pinvidik ; *es gehört sich ...,* dereat eo …, reizh eo … ; *es gehört sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud.

Gehörfehler g. (-s,-) : si ar c'hleved g., teñvalgleved g., pounnergleved g., bouzarded b., bouzarder g.

Gehörgang g. (-s,-gänge) : kan ar c'hleved g., korzenn ar c'hleved b., kanol ar c'hleved b., ode ar c'hleved b. ; *innerer Gehörgang,* ode diabarzh ar c'hleved b. ; *äußerer Gehörgang,* ode diavaez ar c'hleved b.

gehörig ag. : **1.** hag a zo da, hag a zo lodenn eus udb, kevreet, kenstag, hag a bar, hag a glot mat, hag a jaoj, hag a gouch, kenglot, kenglotus ; *die ihm gehörigen Grundstücke,* an douaroù hag a zo dezhañ ; *ein Schuh und der dazu gehörige,* ur votez hag he farez ; *die meisten Bretonen fühlen sich zu ihrem Land gehörig,* start eo ere al lodenn vrasañ eus ar Vretoned ouzh o bro.

2. dereat, dleet, mat, etapl, jaojabl ; *in gehöriger Form,* en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel m'eo dleet, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, evel ma faot, evel a faot, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er hat die gehörige Strafe erhalten,* kastizet eo bet evel ma telleze, kastizet eo bet evel ma oa dleet, kastizet eo bet diouzh e fazi, kastizet eo bet e kemm gant e fazi, kastizet eo bet evel ma faote, ur gwiskad a-zoare en deus paket ; *die gehörigen Mittel anwenden,* ober evel ma'z eo dleet, ober evel ma faot ; *das gehörige Alter,* an oad dleet, an oad rekis.

3. mell, pikol, mat, brav, kaer ; *eine gehörige Portion,* ur pezh mell tamm g., ur pezh tamm g., un tamm mat g., amplik-mat ; *eine gehörige Portion Mut,* ur gont vat a nerzh-kalon b. ; *eine gehörige Portion Humor,* un tamm mat a fent g. ; *ein gehöriger Lügner,* un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad pomet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiat g. ; *ein gehöriges Alter erreicht haben,* bezañ deuet un tamm brav a oad d'an-unan.

Adv. : a-zoare, razas, a-feson, a-dailh, evel just ha rezon, evel rezon, yac'h, kaer ; *wir haben ihm gehörig die Wahrheit gesagt,* klevet en deus bet e oremuz, paket (kavet, tapet, klevet) en deus bet e begement, klevet en deus e holl anvioù ganeomp, klevet en deus e seizh seurt ganeomp, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul ganeomp, klevet en deus bet anezhi, tapet en deus bet anezhi ganeomp, bet en doa anezhi da bakañ ganeomp, kontet hor boa e damm dezhañ ; *jemanden gehörig prügeln,* fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b., bazhata u.b. hep truez ha gant largentez.

Gehörknöchelchen n. (-s,-) : askornig ar c'hleved g.

gehörlos ag. : bouzar.

Gehörlose(r) ag.k. g./b. : bouzar g., bouzarez b., P. penn bouzar g.

Gehörlosigkeit b. (-) : bouzarded b., bouzarder g.

Gehörn n. (-s,-e) : **1.** [buoc'h] kerniel lies. ; *die Widder prasseln mit vollem Gehörn aneinander,* en em dourtañ a ra ar meot a-daol herr ; **2.** [karv] brankoù lies., kerniel brankek lies.

Gehörnerv g. (-s,-en) : nervenn ar c'hleved b.

gehörnt ag. : **1.** a zoug kerniel (brankoù), kornek ; *gehörntes Wild,* loened gouez brankoù dezho lies., loened gouez kerniel dezho lies., loened gouez kornek lies. ; **2.** *der Gehörnte,* Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., an dogan g., ar c'horneg g., an dañvad g., ar golo-pod g., ar maout g. ; *gehörnt sein,* dougen ar c'herniel, dougen ar boned, dougen ar boned forc'hek, bezañ kornek evel ur c'harv.

Gehörnte(r) ag.k. g. : dogan g., Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., korneg g., dañvad g., golo-pod g., maout g.

Gehörorgan n. (-s,-e) : benvegad ar c'hleved g., benvegenn ar c'hleved b., skiantenn ar c'hleved b.

Gehorsam g. (-s) : sentidigezh b., senterezh g., hesentidigezh b., sujidigezh b., embleg g., pleguster g., plegusted b., habaskter g., habaskted b. ; *den Gehorsam verweigern,* nac'hañ sentiñ, refuziñ sentiñ, disentiñ, disujañ ; *Gehorsam leisten,* sentiñ, seveniñ un urzh ; *blinder Gehorsam,* sentidigezh tud skoelfet b., sentidigezh displet b., senterezh tud stouvet o spered g. ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen,* doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ ; *geistlicher Gehorsam,* obediañs ar venec'h b. ; *jemanden zum Gehorsam bringen, jemandem Gehorsam beibringen,* plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan, sentusaat u.b., furaat u.b., reishaat u.b., ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b.

gehorsam ag. : plegus, sentus, sentek, hesent, reizh, soubl, aes ober outañ, fur, habask, reizh ; *sie sind gehorsam,* sentus int, fur int, aes int da lakaat da blegañ, aes eo lakaat anezho da blegañ, aes eo ober outo ; *gehorsamer werder,* sentusaat, furaat, reishaat.

Gehorsamsbrief g. (-es,-e) : [istor] lizher a sentidigezh g.

Gehorsamsgelübde n. (-s) : [relij.] gouestl a sentidigezh g.

Gehorsamsverweigerung b. (-,-en) : refuz sentiñ g., disentadenn b.

Gehörschnecke b. (-,-n) : [korf.] melc'hwedenn ar c'hleved b., maligorn ar c'hleved g.

Gehörsinn g. (-s) : skiant ar c'hleved b., kleved g., klev g.

Gehörtrichter g. (-s,-) : [kozh, mezeg.] korzenn-glevet b., korn-selaou g., benveg sikour selaou e stumm ur founilh g.

Gehörtrommel b. (-,-n) : [korf.] taboulin ar skouarn b.

Gehre b. (-n-n) : [tekn.] **1.** beskell b., biziez b., gwelch g., skij g. ; **2.** genn b. ; **3.** [dilhad.] pastell b.

Gehrock g. (-s,-röcke) : levitenn b. ; *mit einem Gehrock angezogen,* levitennek.

Gehrung b. (-,-en) : [tekn.] riblennig b., beskell b., biziez b., gwelch g., skij g. ; *auf Gehrung schneiden,* eskerbiñ.

Gehsteig g. (-s,-e) : riblenn-straed b.

Gehtnichtmehr n. : *er arbeitet bis zum Gehtnichtmehr,* labourat a ra ken na vez skuizh-marv, labourat a ra betek penn e nerzh ; *er weint bis zum Gehtnichtmehr,* gouelañ a ra ken a ra, gouelañ a ra ken-ha-ken, gouelañ a ra gwazh-pegen-gwazh, gouelañ a ra e walc'h, difronkañ a ra ken ma

oar, ober a ra ur c'hofad garmiñ ; *er ging weiter bis zum Gehtnichtmehr,* delc'her a rae da vont ken e foeltre e dreid ; *bis zum Gehtnichtmehr trinken,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, mont e-barzh.

gehuft ag. : karnet.

Gehupe n. (-s) : taolioù korn-boud lies., kornadeg b. ; *das Gehupe wollte nicht aufhören,* ne ehane ket ar c'hornioù-boud da vlejal.

Gehversuch g. (-s,-e) : *die ersten Gehversuche,* ar pilpazig kentañ g.

Gehweg g. (-s,-e) : riblenn-straed b.

Gehwerk n. (-s,-e) : [tekn.] rodeg b., gwikefre b.

Geier g. (-s,-) : [loen.] gup g., bultur g. ; *hol dich der Geier (hol's der Geier) !* kerzh da sutal ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da c'hwitellat ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav ! ; *weiß der Geier !* piv an diaoul a oar ! ; *wo aber ein Aas ist, da sammeln sich die Geier,* e pep lec'h bennak ma vo ur c'horf marv, eno en em zastumo ar guped (ar branc'hagned).

Geieradler g. (-s,-) : [loen.] guperer g.

Geierfalke g. (-n,-n) : [loen.] karakara g.

Geifer g. (-s) : **1.** babouzenn b., glaour str., glaouregezh b., babouz g., bavitell b., eon g. ; *dem Hund läuft der Geifer aus dem Mund,* ar c'hlaourenn a ziver diouzh genoù ar c'hi, ur c'hlaourenn (ur vabouzenn) a zo ouzh genoù ar c'hi, emañ glaour o tont er-maez eus genoù ar c'hi, babouz a zo ouzh beg ar c'hi, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ) a ra ar c'hi ; **2.** [dre skeud.] binim g.

Geiferbart g. (-s,-bärte) **/ Geiferer** g. (-s,-) **/ Geiferling** g. (-s,-e) : **/ Geifermaul** n. (-s,-mäuler) : straker g., penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn imorus g., penn brouezus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g.

geifern V.gw. (hat gegeifert) : **1.** glaourenniñ, glaouriñ, babouzañ, neudenniñ, divav, dourenniñ ; **2.** fuc'hañ, flemmañ, teodata ; *über jemanden geifern,* binimañ u.b., diskargañ e vinim war u.b., skignañ e vinim a-enep u.b., flemmañ u.b., teodata diwar benn u.b.

geifernd ag. : babouzek, glaourek,glaourus, glaourennek.

Geige b. (-,-n) : **1.** biolin b., violoñs g., rebed g. ; *eine Geige stimmen,* songeidañ ur violin, lakaat kordennoù ur violoñs da genseniñ ; *Geige spielen,* c'hoari bioloñs, seniñ bioloñs, c'hoari violoñs, seniñ violoñs, violoñsañ, rebediñ, rebetal, seniñ biolin (ar violin, gant ar violin, war ar violin), c'hoari gant ar violoñs (gant ar rebed) (Gregor) ; *die Saiten der Geige schwingen,* fraoñval a ra kerdin ar violin, froumal a ra kerdin ar violin ; **2.** *erste Geige,* biolinour kentañ g. ; *zweite Geige,* eil biolinour g. ; **3.** *spanische Geige,* skeul-c'houzoug b. ; **4.** [dre skeud.] *der Himmel hängt ihm voller Geigen,* beuzet (azezet) eo en e bemp plijadur warn-ugent, eürus evel seizh eo, eürus eo evel ul logodenn er bleud, eürus eo evel ul logodenn en ur sac'had bleud, kontant eo evel ur roue war e dron, e barr al levenez emañ, leun-barr a levenez eo, leun-barr eo e levenez, barret a levenez eo, bez' eo laouen hed-da-hed, dibradet eo, laouen eo evel an deiz, laouen-ran eo, ken laouen ha tra eo, nijal a ra gant ar stad a zo ennañ, seder eo evel ul laouenan, lirzhin eo evel ul laouenan, laouen evel an heol eo, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel un eostig, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, sart eo evel pemp gwenneg, seder eo evel pemp gwenneg, drant ha disoursi eo, beuzet eo e-barzh al levenez, hennezh eo gwenn e ved, beuzet eo e-barzh al laouenidigezh, nijal (tridal) a ra gant al levenez, ouzhpenn laouen eo, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, evel Yann en e wele eo, emañ evel en ur pred eured ; *die erste Geige spielen,* bezañ ar mestr hag ar gwir gabiten, bezañ an hini a sach war ar gordenn, bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ ar mestr (ar rener, ar marc'h-blein, ar marc'h-kleur), ober e renkoù, tailhañ e vestr, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan.

geigen V.gw. (hat gegeigt) : c'hoari biolin, seniñ biolin (ar violin, gant ar violin, war ar violin), c'hoari violoñs, seniñ violoñs, violoñsañ, c'hoari gant ar violoñs (gant ar rebed) (Gregor).

V.k.e. (hat gegeigt) : *ein Stück geigen,* c'hoari ur frapad sonerezh gant ar violin ; P. *ich werde dir was geigen !* klevet a ri da begement ganin-me ! bremaik e klevi ur guchenn ganin-me ! bremaik e klevi da jeu ganin-me !

Geigenbau g. (-s) : luderezh g., ludaouerezh g.

Geigenbauer g. (-s,-) : luder g., ludaouer g.

Geigenbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg b.

Geigenbohrer g. (-s,-) : [tekn.] gwimeled b., talar-tro g., P. librikin g.

Geigenfabrik b. (-,-en) : luderezh b., ludaouerezh b.

Geigenhals n. (-es,-hälse) : troad ar violoñs g.

Geigenharz n. (-es) : arkanson g., kolofan g., gwerrousin g.

Geigenkasten g. (-s,-kästen) : klozenn violin b., boest violin b.

Geigenspieler g. (-s,-) : biolinour g., violoñsour g., violoñser g., soner rebed g., rebedour g.

Geigensteg g. (-s,-e) : pontig ar violin g.

Geigenstunde b. (-,-n) : kentel violin b., kentel rebediñ b.

Geiger g. (-s,-) : biolinour g., violoñsour g., violoñser g., soner rebed g., rebedour g.

Geiger-Müller-Indikator g. (-s,-en) **/ Geiger-Müller-Zähler** g. (-s,-) **/ Geiger-Müller-Zählrohr** n. (-s,-e) **/ Geiger-Zähler** g. (-s,-) : [tekn.] konter (muzulier) Geiger g. ; *das Geiger-Müller-Zählrohr spielt verrückt,* pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger.

geil ag. : **1.** druz ; *geiler Boden,* douar re zruz g. ; **2.** lontek, stank, fonnus ; *geile Triebe,* kreskennoù lontek, bouilhasoù

didalvez lies., drailhoù lies., taolaj str. ; **3.** gaolek, tomm, lirzhin, orgedus, gadal, gadalus, chip, orget, pailhart, pampalart, ribot, libidinel, kailh, friant, friantell, e rud ; *geiles Mädchen,* plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., plac'h friantell b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., gastig b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., kañfantenn b., yourc'h g., heizez b., strakadenn b., bizourc'h g., paotrez b., frizenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., ribod g., krampouezhenn bardon b., louskenn e rud b. ; *sie ist geil,* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni, lupr eo, honnezh a gar ar c'hoari, honnezh a flut, prest eo da sevel he fav ; *geiler Bock,* kozh straker g., troñs lostenn g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaouaer g., pitaouer g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., flemmer g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g. ; *sie macht mich geil,* mont a ra va lost war sav ganti, sevel a ra serzh din ganti, me a sav friantiz ennon outi ; *geile Blicke,* selloù c'hoantus (hudur, gadal, doñv, friant, kailh, krakik) lies. ; *verstohlener geiler Blick,* taol lagad kazh g. ; *er warf dem Mädchen geile Blicke zu,* ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; **4.** P. dispar, dreist, fiskal, forzh vat ; *das ist ja geil,* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dispar eo ! dreist eo an dra-se ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! un ebat Doue eo ! ; *sie ist echt geil,* ur c'hwenenn (ur baotrezenn) a zo anezhi, digoradur a zo ganti, honnezh a zo ur plac'h a droc'h, honnezh a zo ur plac'h stipet, un tamm brav a blac'h eo, honnezh a zo ur farodez, ul labousell eo, ur sukenn eo, ur gaer a blac'h eo, ur pakad brav a blac'h eo, ur vouilhez plac'h eo, ur gurun a blac'h eo, ul loskadenn eo, ur c'harsalenn eo, ur femelenn eo, ur garvez eo, ur fulenn eo, un tamm friant eo, ul lipadenn eo, ur blantenn eo, ur gouarc'henn eo, ur goantenn eo, ur gaerenn eo, un dekenn eo, ur chevrenn eo, un hadenn eo, ur gaer a hadenn eo, ur boked eo, ur stipadenn eo, un darinenn a blac'h eo, un tamm friant a blac'h eo, ur babig koant eo, c'hwenenn eo, ur geurenn eo, ur gogez eo.

Geilheit b. (-) : **1.** [ster kentañ] fonnusted b., fonnuster g., fonnded b., puilhded b., puilhentez b., fonnder g., puilhder g. ; **2.** [dre astenn.] c'hoant hudur g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., orgedusted b., oriadezh b., hudurnez b., hudurniezh b., likaouerezh g., loudouriezh b., lousterioù lies., gastaouerezh g., c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoant g., kastr ar c'hig g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant lik g., friantiz b., c'hoant friko fourch g., orged g., P. gwentl tarv g.

Geiltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Geisel b. (-,-n) : gouestlad g., ostaj g., den-gouestl g., mac'hiad g.

Geiseldrama n. (-s,-dramen) : skraperezh mac'hiaded g., skrapadeg c'houestlidi b., skapadenn c'houestlidi b.

Geiselgangster g. (-s,-) : skraper mac'hiaded g.

Geiselhaft b. (-) : karc'haridigezh evel gouestlad b., bac'hidigezh evel gouestlad b., prizonidigezh evel gouestlad b., enserridigezh evel ostaj b., enserridigezh evel gouestlad b., enserridigezh evel mac'hiad b.

Geiselnahme b. (-,-n) : skraperezh mac'hiaded g., skrapadeg c'houestlidi b., skapadenn c'houestlidi b.

Geiselnehmer g. (-s,-) : skraper mac'hiaded g., skraper gouestlidi g.

Geiser g. (-s,-) : geizer g., strink dour domm g.

Geisha b. (-,-s) : geicha b. [*liester* geichaed].

Geiß b. (-,-en) : gavr b. ; *noch nicht ausgewachsene Geiß,* krennardez b., krennardenn b.

Geißbart g. (-s,-bärte) : **1.** barv garv g., bouch garv g. ; **2.** [louza.] rouanez ar pradoù b., rouanez ar pradeier b., rouanez ar foenneg b.

Geißblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] gwezvoud str., bezvoud str., boued-gavr g., gavrvoued g., gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g.

Geißblattblüte b. (-,-n) : bronn goukoug b., bronnig ar c'havr b., bronnig ar c'had b. ; *Saft der Geißblattblüte,* laezh-gavr g., laezh-koukoug g., sun-gad g.

Geißbock g. (-s,-böcke) : bouc'h g.

Geißel b. (-,-n) : **1.** gwialenn b., gwial str., skourjez b. ; **2.** [relij.] skourjezig g./b.; **3.** [dre skeud.] gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., prendenn g., gouli g., gloaz b., kontamm g., bosenn b., lorgnez b. ; *Etzel, die Geißel Gottes,* Attila, gwalenn Zoue ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute,* ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *der Alkoholismus ist eine schlimme Geißel,* ur vosenn spontus eo al lonkerezh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh, ul lovrnez spontus eo al lonkerezh ; **4.** [bevoniezh] skourjez g./b., skourjezenn b. ; *mit einer Geißel ausgestattet,* skourjezek, skourjezennek.

Geißelbruder g. (-s,-brüder) : emskourjezataer g.

geißeln V.k.e. (hat gegeißelt) : **1.** skourjezañ, skourjezata, gwalennañ, gwalennata, kelastrennañ, foetañ ; **2.** [dre skeud.] teurel ar bec'h war, flemmañ, teodata diwar benn u.b., dispenn.

V.em. : **sich geißeln** (hat sich (t-rt) gegeißelt) : en em skourjezañ, en em foetañ.

Geißeltierchen n. (-s,-) : [loen.] skourjezeg g., skourjezenneg g., flagelleg g.

Geißelung b. (-,-en) : **1.** skourjezadur g., foeterezh g., skourjezerezh g. ; **2.** [relij.] skourjezidigezh b., skourjezataerezh g. (Gregor) ; **3.** disprizañs b., dispriz g., disprizerezh g., dismeg g., dismegañs b., dambriz g., desped g., despezh g., fae g.

Geißfuß g. (-es,-füße) : **1.** [loen] troad gavr g.

2. [louza.] louzaouenn-sant-Urlou.

3. [tekn] loc'hennig b., añspeg g., tenn-tachoù g., troad-heizez g.

Geißhirt g. (-en,-en) : saver givri g., mêsaer givri g.

Geißklee g. (-s) : [louza.] kitizenn b.

Geißlein n. (-s,-) : [loen.] menn g., menn-gavr g., bouchig b./g.

Geißler g. (-s,-) : emskourjezataer g., skourjezataer g.

Geist g. (-es,-er) : **1.** spered g., poell g., intant g., skiant b., isprid g., ene g., awen b. ; *Geist und Materie,* spered ha

danvez ; *Leib und Geist,* korf hag ene ; *der menschliche Geist,* spered Mab-den g. ; *wohl ausgewogener Geist,* spered kompez g. ; *er befahl seinen Geist in Gottes Hände,* erbediñ a reas e ene da Zoue, gourc'hemenn a reas e ene da Zoue ; *seine Lebensgeister waren früh aufgeregt (Goethe),* hennezh a oa eskuit e spered dreist e oad ; *der Heilige Geist,* ar Spered Santel, ar Spered Glan g. ; *ein großer Geist,* ur spered bras g., un den meur g., ur spered den g., ur spered kaer a zen g. ; *ein edler Geist,* un den a-zoare g., un den tre g., un den kenañ g., ur spered kenañ a zen g., ur spered hael a zen g., ur spered uhel a zen g. ; *ein freier Geist,* ur spered digor a zen g. ; *ein kritischer Geist,* ur spered douget da varn g., ur spered burutellour a zen g., ur perc'henn skiant g. ; *ein Mann von Geist,* un den a spered g. ; *ein Mann von beschränktem Geist,* un den strizh (enk) e spered g. ; *in diesem Unternehmen herrscht ein guter Geist,* mat eo an aergelc'h a ren e-barzh an embregerezh-mañ ; *man sieht sehr wohl, wes Geistes Kind er ist,* gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhezet, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ, pet kompren a zo ennañ) ; *der Geist der Zeit,* spered ar marevezh g., ijin ar marevezh g., genezh ar marevezh g. ; *den Geist wecken, den* reiñ dihun d'ar spered, digeriñ ar spered, divorediñ ar spered, lakaat mel-penn u.b. da dommañ ha da virviñ ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen,* dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh ; *der Sohn handelt im Geiste seines Vaters,* kenderc'hel a ra ar mab labour e dad gant an hevelep spered ; *im Geist bei jemandem sein,* nijal e spered etrezek u.b., sevel e vennozh etrezek u.b., bezañ e soñjoù gant u.b. ; *etwas im Geiste vor sich sehen,* gwelet udb dre e soñj ; *der Geist ist willig, das Fleisch ist schwach,* eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh ; *stark am Leib, am Geiste schwach,* eskuit eo ar c'hig hogen diyoul eo ar spered ; *der Geist der Klassik,* spered ar marevezh klasel, genezh ar marevezh klasel g. ; *der Geist eines Buches,* spered ul levr g. ; *logischer Geist,* spered poellel g. ; *subjektiver Geist,* spered enboudel g. ; *objektiver Geist,* spered gwirvoudel g. ; *absoluter Geist,* Spered Peurvoudel g. ; [dre skeud.] *die gehen mir auf den Geist,* ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf den Geist,* hennezh a gresk em daoulagad ; [dre fent, ardivinkoù] *den Geist aufgeben,* diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, chom sac'het, findaoniñ, freuzañ ; *Geist und Körper in Einklang bringen,* lakaat ar spered a-unan gant ar c'horf.

2. diaoul g., ael g., arc'houere g. ; *die höllischen (bösen) Geister,* ar viltañsoù lies., diaouloù an ifern lies., an drougaelez lies., ar gwallsperedoù lies., an drouksperedoù lies. ; *der böse Geist,* ar spered hudur g. ; *der Geist der Finsternis,* roue an deñvalijenn g. ; *vom bösen Geist besessen sein,* bezañ diaoulet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ mab (boued, mevel, lakez) an diaoul eus an-unan, bezañ mamm an diaoul anezhi, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf ; *von allen guten Geistern verlassen sein,* treiñ da sot, sodiñ, koll e spered, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, bezañ troet e spered e dour, bezañ kollet gant an-unan e skiant-vat, pennsodiñ.

3. d.b. an dud : *Schöngeist,* den fin g., spered fin g., den fin a spered g., den desket g., lenneg g. ; *Freigeist,* frankveizour g. ; *Zeitgeist,* arouez e amzer b. ; [dre skeud.] *ein dienstbarer Geist,* ur vatezh b., ur servijer g.

4. *Gemeingeist,* emskiant kevredigezhel b., emskiant keodedel b.

5. [kimiezh] *Weingeist,* alkool-gwin g. ; *dieser Wein hat viel Geist,* kreñv eo ar gwin-mañ ; *Salpetergeist,* trenkenn nitrek b.

6. [loen] falc'heg g., kemener g. ; *der schwarze Geist,* ar gavan beg ruz b., bran ar menezioù b., ar vran beg ruz b.

7. spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer b., spurmant g., spered g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g., asaouer g. ; *die Geister*, ar speredoù lies. ; *die bösen Geister,* ar viltañsoù lies., an drouksperedoù lies. ; *die ich rief, die Geister, werde ich nicht los (Goethe),* ar viltañsoù a c'halvis, ne c'hellan ket mui kaout an dizober anezho.

geistbildend ag. : mat evit stummañ (digeriñ) ar spered.

geisterähnlich ag. : neuz ur spes (un tasmant) dezhañ, tasmantheñvel, e doare un tasmant, a-zoare gant un tasmant, a-zoare gant an tasmantoù, a-seurt gant un tasmant, a-seurt gant an tasmantoù.

Geisterbahn b. (-,-en) : tren tasmant g.

Geisterbanner g. (-s,-) / **Geisterbeschwörer** g. (-s,-) : igromañser g., stolier g.

Geisterbeschwörung b. (-,-en) : igromañs b., igromañserezh g., stoliadur g., stoliañ g.

Geisterbild n. (-s,-er) : tasmant g.

Geisterbilder lies. : [skinwel] distresadur ar skeudennoù g., ghosting g.

Geistererscheinung b. (-,-en) : emziskouezidigezh tasmantoù b., emziskouezidigezh spesoù b., emziskouezidigezh seblantoù b.

Geisterfahrer g. (-s,-) : bleinier penn-foll g., gwallvlenier g. ; *gestern war ein Geisterfahrer auf der A4,* dec'h e oa unan bennak war ar gourhent A4 o vont a-vestu (o vont a-c'hin, o vont a-enep-hent).

Geisterglaube g. (-ns) : kredenn en tasmantoù b.

geisterhaft ag. : tasmantheñvel, dreistnatur, tasmantel, misterius, kevrinus.

Geisterhand b. (-) : *wie von Geisterhand, wie durch Geisterhand,* evel dre hud, evel dre vurzhud, evel dre achantouriezh.
geistern V.gw. (ist gegeistert) : **1.** spurmantañ, satanaziñ, tasmantiñ, c'hoari e dasmant ; **2.** rodal, baleata.
Geisterschiff n. (-s,-e) : bag-noz b.
Geisterseher g. (-s,-) : sorc'henner g., brizhweler g., huñvreer g., den faltazius g., den hag a wel spesoù g., dreistgweler g.
Geisterseherin b. (-,-nen) : gwreg faltazius b. (Gregor), gwreg a wel spesoù b., dreistgwelerez b.
Geisterstadt b. (-,-städte) : kêr waremm b., kêr dasmant b.
Geisterstunde b. (-,-n) : daouzek taol an hanternoz lies.
Geisterwelt b. (-) : bed ar spesoù g., bed dreistnatur g.
geistesabwesend ag. : diank, dievezh, strantal, dibenn ; *zeitweise geistesabwesend sein,* kaout diankadennoù ; *er ist zeitweilig geistesabwesend,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
Geistesabwesenheit b. (-) : dievezh g., dievezhiegezh b., diankadenn b., disoñjerezh g.
Geistesarmut b. (-) : berrentez a spered b.
Geistesbeschaffenheit b. (-) : imor b., temz g., temz-spered g., tuadur spered g., tued bred g.
Geistesbildung b. (-,-en) : deskamant g., deskadur g.
Geistesblitz g. (-es,-e) **/ Geistesfunke** g. (-n,-n) : bomm spered g., begad g., temm g., komzoù bouilh lies.
Geistesfürst g. (-en,-en) : mailh g., tad den g., mestr g.
Geistesgabe b. (-,-n) : barregezh spered b., donezonoù spered lies., galloudezh spered b.
Geistesgegenwart b. (-) : spered prim g., mibinded a spered b., mibinder spered g., skiant b., penn g., primidigezh spered b. ; *mit Geistesgegenwart reagieren,* diskouez spered prim.
geistesgegenwärtig ag. : buan a spered ; *geistesgegenwärtig reagieren,* diskouez spered prim ; *der Fahrer gab geistesgegenwärtig Gas,* ar blenier en doa bet skiant da bouezañ mort war ar buanaer, ar blenier en doa bet meiz a-walc'h da bouezañ mort war ar buanaer, ar blenier en doa bet penn a-walc'h da bouezañ warni, fur a-walc'h e oa bet ar blenier da bouezañ mort war ar buanaer.
Geistesgeschichte b. (-) : istor ar mennozhioù g., istor ar preder g.
geistesgestört ag. : dalc'het en e spered, dalc'het en e benn, dispered, inosant, klañv e benn, klañv a spered, direnket e benn, diskiant, diskiantet, digempouez, pennfoll, trevariet, diank e spered, droch e benn, diboell, un tammig a-dreuz an traoù en e benn, divontet e spered, troet e spered.
Geistesgestörte(r) ag.k. g./b. : bredklañvour g., bredklañvourez b., inosant g., inosantez b., den dalc'het en e spered g., den dalc'het en e benn g., nammad a spered g., den nammet e spered g., sioc'han g., P. dispered g., foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g.
Geistesgröße b. (-) : meurded a spered b., haelded b.
Geisteshaltung b. (-,-en) : tro-spered b., tuadur spered g., temz g., temz-spered g. ; *wir wollen hoffen, dass sich seine Geisteshaltung mit der Zeit bessern wird,* emichañs e tigoro e spered gant an oad, emichañs e teuio d'ar gêr gant an oad.
Geisteskraft b. (-,-kräfte) : barregezh spered b., galloudezh spered b.
geiteskrank ag. : dalc'het en e spered, dalc'het en e benn, dispered, inosant, klañv e benn, klañv a spered, direnket e benn, diskiant, diskiantet, digempouez, pennfoll, trevariet, diank e spered, droch e benn, diboell, un tammig a-dreuz an traoù en e benn, divontet e spered, troet e spered.
Geisteskranke(r) ag.k. g./b. : bredklañvour g., bredklañvourez b., inosant g., inosantez b., den dalc'het en e spered g., den dalc'het en e benn g., nammad a spered g., den nammet e spered g., sioc'han g., P. dispered g., foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g.
Geisteskrankheit b. (-,-en) : bredkleñved g., kleñved spered g., kleñved bred g., dalc'h spered g.
Geistesrichtung b. (-,-en) : tech spered g., tro-spered b., tuadur spered g., bredelegezh b., tued bred g., tued kefredel g.
Geistesschärfe b. (-) : lemmded-spered b., spiswelded b., ijin g., ijinegezh b., itrik g., speredegezh b.
geistesschwach ag. : gwan a spered, blin, nammet en e spered, sioc'han, izil.
Geistesschwäche b. (-) : blinded (blinder g.) spered b., sioc'hander g., sioc'handed b., izilder g.
Geistesstörung b. (-,-en) : bredkleñved g., kleñved spered g., kleñved bred g., belbi g., trevari g., dalc'h spered g., direizhadenn bred b., digempouez g.
Geistesströmung b. (-,-en) : luskad spered g., luskad kefredel g.
geistesstumpf ag. : pout, strizh e spered, pennveudet, pout e spered, bouc'h e spered, togn e spered.
geistesträge ag. : pout (berr, bouc'h, togn, gorrek) e spered, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, pout a spered, pouer a spered, tuzum.
Geistesverfassung b. (-,-en) : tu g., stad vred b., stad spered b., imor b., tro-spered b., speredegezh b.
geistesverwandt ag. : tost dre e vennozhioù, tost an eil ouzh egile dre o mennozhioù.
Geistesverwandtschaft b. (-,-en) : kerentiezh spered b., nesañded spered b.
geistesverwirrt ag. : pennveudet, strafuilhet, kollet, mezevellet, skoelfet, diheñchet, dianket.
Geistesverwirrung b. (-,-en) : strafuilh bred g., kemmesk bred g.
Geisteswelt b. (-) : bed ar prederioù g., bed ar mennozhioù g., bed kefredel g.
Geisteswissenschaft b. (-,-en) : *die Geisteswissenschaften,* al Lizhiri lies.
Geisteswissenschaftler g. (-s,-) : kelenner war al Lizhiri g., studier war al Lizhiri g.
geisteswissenschaftlich ag. : ... al Lizhiri.
Geisteszerrütung b. (-,-en) : strafuilh bred g.
Geisteszustand g. (-s,-zustände) : stad ar spered b., stad vred b., tro-spered b., tuadur spered g., temz g., temz-spered g.
Geisteszwang g. (-s) : rediezh vuhezel g., rediezh dezevel b.
Geistheiler g. (-s,-) : pareer g., pareour g., yac'haer g., gwellaer g., diskonter g., aesaer g.
Geistheilung b. (-,-en) : diskonterezh g., stok dorn g.
geistig ag. : ... spered, … bred, bredel, eneel, kefredel, speredel, meizel, mennozhel, a spered ; *geistige und materielle Armut,* berrentez speredel ha danvezel b. ;

geistige Nahrung, boued spered g. ; *geistiges Eigentum,* perc'henniezh kefredel b. ; *geistige Verwandtschaft,* nested speredel b. ; *die geistigen Genüsse,* plijadurezhioù ar spered lies. ; *eine geistige Anstrengung,* ur striv spered ; *geistige Arbeit,* labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b. ; *er ist geistig erlahmt,* morzet eo e skiantoù, deuet eo e spered da vorzañ ; *geistig behindert,* dalc'het en e spered, ampechet e spered, gwan a spered ; *geistige Bereicherung,* gounidoù speredel lies. ; *geistig zurückgeblieben,* diwezhat, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, warlerc'hiet, dilerc'het, P. eus lost ar sizhun, tapet war ar portolo ; *geistige Umnachtung,* teñvalijenn spered (Gregor) b., latar an ambren g. ; [bred.] *geistig verwirrt,* arluzek ; *geistige Verwirrung,* arluz bred g. ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt,* honnezh a oa bet pemp miz (pemp miziad, pemp mizvezh) droch he fenn, honnezh a oa bet pemp miz diank he spered ; *geistige Gesundheit,* yec'hed ar spered b. ; *geistiges Leiden,* poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *geistige Schmerzen sind schlimmer als körperliche,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *geistig und körperlich gesund,* yac'h, ken a gorf, ken a spered ; *geistiger Sohn,* mab speredel g.

2. alkool ennañ, alkoolek, speredus ; *geistiges Getränk,* hini kreñv g., boeson kreñv g., cholori g., odivi g., gwin-ardant g., died alkoolek kreñv g., died kreñv g. ; *geistige Getränke,* traoù kreñv lies.

Geistigkeit b. (-) : stad dizanvez b., dizanvezelezh b., speredelezh b., bredelezh b. ; *Geistigkeit der Seele,* speredelezh an ene b.

geistig-moralisch ag. : speredel ha buhezegezhel ; *die geistig-moralischen Werte,* an talvoudoù divezel lies.

Geistigschaffende(r) agk. g./b. : kefredour g., spereder g. ; *die Geistigschaffenden,* ar gefredourien lies., ar spererderien lies.

geistlich ag. : sakr, relijiel, ... iliz, kloerel, speredel ; *geistliches Konzert,* abadenn sonerezh sakr b. ; *geistliche Musik,* sonerezh sakr g., sonerezh iliz g. ; *geistliches Lied,* kantik g. ; *geistliches Drama, geistliches Spiel,* mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; *geistliche Güter,* madoù speredel lies. ; *geistliche Beredsamkeit,* helavarded (helavarder g.) er gador-sarmon b. ; *geistliche Verwandtschaft,* nesañded spered b., kerentiezh a spered b. ; *geistlicher Berater,* heñcher (kuzulier) spered g. ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Obhut eines Superiors,* en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; *das Geistliche und das Weltliche,* ar speredelezh hag ar vedeliezh, ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel ; *die geistliche Obrigkeit, die Vertreter der geistlichen Obrigkeit,* an aotrouniezhoù relijiel lies., pennadurezhioù an Iliz lies. ; *geistliche Macht,* galloud (galloudezh b.) an Iliz g., galloud speredel g. ; *der geistliche Stand,* an dud a iliz lies.

Geistliche(r) ag.k. g. : relijiuz g., den-a-iliz g., den Doue g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer], [iliz katolik] person g., beleg g., kure g., aluzener, [iliz protestant] pastor g., [yuzevegezh] rabin g., [islam] imam g.

Geistlichkeit b. (-) : **1.** kloer lies., kloareged lies., kloarien lies., tud a iliz lies., relijiuzed lies. ; **2.** stad a veleg b., belegiezh b., kloaregiezh b.

geistlos ag. : dispered, disperedek, diskiant, milis, divlaz, goular, plat, flak, disaour, dasasun ; *dieser Junge ist geistlos,* un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ ; *geistloses Geschwätz,* plataj g., kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies., komzoù milis lies., komzoù plat lies.

Geistlosigkeit b. (-) : diouer a spered g., plataj g., milister g., milisted b., divlazded b., divlaz g., disaourded b., disasunded b., goularded b., flakted b.

geistreich ag. : ijinus, ijinek, ijinet-mat, ijinet-mat, dilu, speredek, fentus ; *geistreich sein wollen,* c'hoari e baotr fin ; *geistreich sein,* bezañ un ard a zen, bezañ un temmer mat a zen ; *geistreiche Bemerkung,* bomm fentus g, begad fent g., temm mat g.

geisttötend ag. : … chatalat, … diotaat, … sotaat, … anevalaat, … saoutañ, anevalaus, moredus, arabadus, borodus, enoeüs.

geistvoll ag. : **1.** ijinus, dilu, ijinet-mat, speredek, dilu ; **2.** danvez talvoudus ennañ, talvoudus e denor, talvoudus e endalc'h.

Geiz g. (-es) : **1.** kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b. ; *schmutziger Geiz,* krinder g., krinded b., lorgnez b., pizhoni displed b. ; **2.** [dre skeud.] [louza.] taolaj str.

geizen V.gw. (hat gegeizt) : **1.** bezañ pizh, bezañ tost, berrsellet, taskagnat , amsellet ; *mit etwas geizen,* sellet berr ouzh udb ; *mit dem Geld geizen,* bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, chipotal, amsellout, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum ; *mit seiner Zeit geizen,* bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer, bezañ pervezh war e amzer, marc'hata e amzer.

2. [dre heñvel.] *er geizt nach Ehren,* redek a ra war-lerc'h ar brud, redek a ra gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), naonek eo d'an enorioù, konoc'hañ a ra enorioù, glaouriñ a ra war an enorioù, glaourenniñ a ra war-lerc'h an enorioù, c'hoantek a enorioù eo, c'hoant gloar a zo ennañ, troet eo gant an enorioù (gant ar c'hloar), terzhienn ar vrazentez a zo gantañ, itik eo a enorioù, n'eus nemet brasoni gantañ.

V.k.e. (hat gegeizt) : *Tomaten geizen,* diskolpañ taolaj ar plant tomatez, diskalfañ taolaj ar plant tomatez.

Geizer g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Geizhals g. (-es,-hälse) : [plac'h] gwiz-Spagn b., tostenn b., tostadenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krazenn b., krinenn b., kaouenn b., un engravet b., skragnadenn b. ; [paotr] kaouenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., taskagn g., preñv g., tagnouz g., skragnadenn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g.,

Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., kraf an darbodoù g., skrab-e-sac'h g., un engravet g., paotr kras e revr g., krinenn b., tostenn b., tostadenn b., ckaoker laou kriz g. ; *das ist ein gottverdammter Geizhals,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

geizig ag. : teusk, tost, tostik, tost evel ur preñv, tagn, tagnous, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-louidik, pizh-brein, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-louidik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, tost-lous, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, sec'h e gein, sec'h a gein, amsell, amsellus, berrsellus, sellant, sellus, serrus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, sinac'h, porc'hell, teuc'h, moan e vizied, peg e vizied kamm ouzh e veud, kaouenn, fallakr, kras e revr ; *manche sind geizig,* bez' ez eus tud hag a zo pizh, tud 'zo a douzfe ur vilienn, tud 'zo a zo tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tud 'zo a zo skragn evel an avel norzh, bez' ez eus tud engravet, tud 'zo n'eo tenn gwenn o revrioù ; *geizig werden,* sinac'hañ ; *er ist echt geizig,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Geizkragen g. (-s,-) : [plac'h] gwiz-Spagn b., tostenn b., tostadenn b., skragnadenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krazenn b., krinenn b., kaouenn b., un engravet b. ; [paotr] kaouenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., taskagn g., preñv g., tagnouz g., skragnadenn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., skrab-e-sac'h g., un engravet g., paotr kras e revr g., tostenn b., tostadenn b., krinenn b. ; *er ist ein gottverdammter Geizkragen,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Geizlein n. (-s,-) : **/ Geizrebe** b. (-,-n) **/ Geizrute** b. (-,-n) **/ Geiztrieb** g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Gejammer n. (-s) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., klemmadeg b., keinvan g., leñvoù lies., leñvadoù lies., leñvadeg b., leñvadennoù lies., leñverezh g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., mousklemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., huanadoù glac'har lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g., krierezh g., damant g. ; *es war ein einziges Gejammer und Geweine,* ne gleved nemet hirvoud, ne gleved nemet huanadoù glac'har, an hirvoudoù a save evel ur vouezh, an divskouarn ne glevent nemet al leñv forzh ; *hör auf mit dem Gejammer !* tav da glemmoù ! tav da gunuc'hennoù ! da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! ro peoc'h gant da glemmicherezh ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! ehan gant da geinvan ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; *ich bin dein Gejammer leid,* me 'zo erru dotu gant da glemmoù, erru on poazh gant da gunuc'hennoù, va gwalc'h am eus eus da glemmicherezh, dreistpenn am eus gant da glemmicherezh, leun va c'hased am eus gant da glemmicherezh, leun va rastell am eus gant da glemmicherezh, kas a rez ac'hanon da sot gant da glemmicherezh, aet on tremen skuizh gant da druantoù, darev on gant da yezhoù fall, eok ha tremen eok on gant da yezhoù fall.

Gejohle n. (-s) : safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., yudadennoù lies., huchadeg b., huch g., hopadeg b., busell g., buselladennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, yud g., yuderezh b., youc'h g., blejadennoù lies., blej g., huadeg b., huerezh g., huderezh g., hualaoioù lies., hopoù lies., hopadoù lies., hopadennoù lies., cholori g., skuermerezh g., hucherezh g., you g.

Gejubel n. (-s) : youc'hadennoù a laouenidigezh lies.

Gekeife n. (-s) : karnaj g., sklank g., soroc'h g., gwic'h g., gragailherezh g., kriadennoù lies., skiltradeg b.

gekennzeichnet ag. : aroueziet [gant], arouezennet [gant], pennaroueziet [gant], dezverket [gant], spisverket [gant], spiset [gant], doareet [gant].

Gekicher n. (-s) : c'hoarzhadennoù dre zindan, fic'herezh g., skrign g., skrignadeg b., c'hoarzh ki g., risign g., richan g.

Gekläff n. (-s) **/ Gekläffe** n. (-s) : harzhadennoù lies., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chilpadennoù lies., chilperezh g., chilp g., chinkerezh g., chinkadennoù lies., speuñiadeg b., speuñiadennoù lies.

Geklapper n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strak g., strapadennoù lies., stlak g., sklak g., diridi g., stirlink g., storlok g. ; *das Geklapper der Holzschuhe,* sklokadennoù ar botoù-koad lies.

Geklatsche n. (-s) : stlakadeg b., strakadeg b.

Geklimper n. (-s) : stlak g., sklak g., stirlink g., diridi g.

Geklingel n. (-s) : sonerezh g., tint g., titirin g., tinterezh g., diñserezh g., gobederezh g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *silberhelles Geklingel,* sklinterezh g.

Geklirr n. (-s) / **Geklirre** n. (-s) : stirlink g., diridi g. ; *Waffengeklirr,* stirlink an armoù g.

Geknatter n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strak g., strapadennoù lies., stlak g., sklak g., storlok g., bramadeg b., bramadennoù lies.

geknickt ag. : dinerzhet, digalonekaet, diwasket, dinerzh ha digalon, trec'het gant ar glac'har, izel e vanniel gantañ.

Geknister n. (-s) : strakadeg b., strakerezh g.

Geknospe n. (-s) : [louza.] taoladur g., broñs str., broñsoù lies., nevez str., bouilhastr str.

Geknurre n. (-s) : soroc'h g., krozadennoù lies., soroc'herezh g., grozmol g., gourdrouz g., gront g., gronterezh g., grogn g., grognerezh g., grognadennoù lies.

gekocht ag. : poazh, berv, bervet ; *fertig gekocht,* poazh-mat, darev, prest ; *hart gekochtes Ei,* vi poazh-kalet g., vi kaletpoazh g. ; *weich gekochtes Ei,* vi poazh-tanav g., vi tanav g., vi tener g., vi krenn g. / vi bihan-boazh g. / vi fri-boazh g. (Gregor).

gekonnt 1. anv-gwan ar verb **können** ; **2.** ag. : peurvat, dre feson ; P. *das ist gekonnt !* setu aze ur c'hrogad deuet brav !

gekörnt ag. : greunek, greunennek.

gekört ag. : dibabet, dibab, diouzh an dibab, a'r boulc'h, a'r choaz, a'r blein ; *gekörter Hengst,* marc'h kalloc'h eus an dibab g., marc'h-servij gouenn vat g.
Gekotze n. (-s) : dislonk g., traoù dislonket lies., dislonkadur g., dislonkadenn b., distaol g., distaoladenn b., rechet g.
Gekrach n. (-s) **/ Gekrache** n. (-s) : jilivari g., alamani g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., trein g./b., jeu b., aroun g., foar b., bioc'henn b., bouzaradenn b., hobit g., jibas g., karnaj g., parstrak g., tabac'h g., toumpi b., tregern b., safar g., strap g., intampi g.
Gekrächze n. (-s) : koagadennoù lies., koagerezh g., koagadeg b., koag g., dael vrini b., gwac'hadennoù lies., gwac'hadeg b., gwac'herezh g., gragailherezh g., gragailhadeg b., ragachoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, karnaj g. ; *das Gekrächze der Silbermöwen,* karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.
Gekrakel n. (-s) : **1.** skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies. ; **2.** sarac'h g.
gekränkt ag. : mouzhet, feuket, chifet.
gekräuselt ag. : azrodellek, rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, krizet, ridet, rodellet, frizet, grognonek, topin ; *leicht gekräuselt,* damrodellek ; *der Pudel hat eine gekräuselte Behaarung,* kluchet eo blev ar c'hi-rodellek.
Gekreisch n. (-s) **/ Gekreische** n. (-s) : karnaj g., sklank g., soroc'h g., gwic'h g., gwic'hadennoù lies., gragailherezh g., kriadennoù lies., skiltradeg b. ; *das Gekreische der Silbermöwen,* karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.
Gekreuzigte(r) ag.k. g. : *der Gekreuzigte,* an hini staget ouzh ar groaz g., Jezuz Krist g.
gekreuzt ag. : mesket, hiron, hanterouenn, a ouenn vrizh.
Gekritzel n. (-s) : skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skrabadennoù-yar lies., skritur fall devet g.
gekrönt ag. : kurunennek, kurunet, gwisket ur gurunenn warnañ ; *die gekrönten Häupter,* ar rouaned lies., ar pennoù kurunet lies., ar c'hurunennoù lies., ar rieien lies., ar genroueed lies.
gekröpft ag. : [tekn.] kamm, pleg ; *gekröpfte Welle,* ahel kamm g., ahel-pleg g. ; *gekröpftes Bett,* bank pleg g.
Gekröse n. (-s,-) : **1.** frezenn b.
2. [kegin.] stripoù lies., stripennoù lies., sklipoù lies., frezenn b. ; *Kalbsgekröse,* frezenn leue b.
3. [korf;] kandedenn b., bouzelloù lies.
gekrümmt ag. : kromm, krommet, kamm, kammet, koaget, gwar, treflez, tort, a-dreuz, gwariek, krogek, daoubleget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, chouket, kruget, pleget, soublet, stouet, baotek, baotet, soukek, war vaot, en e zaougromm, war-gromm, war e gromm, war e grommigoù, etre e grommigoù, en e zaoudort, etre e zaougromm, en e zaoubleg, war e zaoubleg, war e dort, en e dort, en e dortoù, aet grilh gant an oad ; *so schwer war der Sack auf seinem Rücken, dass er gekrümmt ging,* ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e torte, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e kerzhe en e zaougromm (ken e gerzhe war e dort, ken e kerzhe war e gromm), ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e oa krommet dindan ar bec'h ; *sich von seiner gekrümmten Haltung aufrichten,* dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, digrommañ, digammañ, sevel e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein ; *gekrümmte Linie,* regenn gromm b., regenn gamm b., linenn gromm b., linenn gamm b., krommenn b., kammellenn b., linenn dreflez b. ; *gekrümmte Oberfläche,* gorre kromm g. ; *gekrümmte Fläche,* gorreenn gromm b. ; [fizik] *gekrümmte Glocke,* kloc'h kromm g.
gekünstelt ag. : afetet, ardouüs, gaolek, diwir, faos, reut, flammik, leun a orbidoù, hag a ra tailhoù, orbidus, gwall sev ennañ, troidellek, troidellus, amnaturel, kamambre, ampezet.
Geküsse n. (-s) : pokadeg b., pokadegoù lies., pokerezh g., pokedal g., [dre fent.] emgann a daolioù joskenn g., rata muzelloù g. ; *das Geküsse zu Neujahr,* [dre fent.] pardon ar joskennoù g.
Gel n. (-s,-s/-e) : gel g., P. kaot g., kaotenn b.
Gelaber n. (-s) **/ Gelabere** n. (-s) : **1.** [ster kentañ] glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flaperezh g., flap g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., trabell b. ; **2.** [dre astenn.] ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., stranerezh g., ranellerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies.
Gelächter n. (-s,-) : c'hoarzhadeg b., c'hoarzhadennoù lies., c'hoarzherezh g. ; *lautes Gelächter,* c'hoarzhadeg b., taolioù c'hoarzh lies., dic'hargadennoù lies., bommoù c'hoarzh lies., c'hoarzhadennoù lies. ; *schallendes Gelächter,* c'hoarzhadennoù skiltr lies., c'hoarzhadeg skiltr b., taolioù c'hoarzh sklintin lies., bommoù c'hoarzh skiltrus lies. ; *in lautes Gelächter ausbrechen,* dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, disvantañ, distignañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e c'henoù, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *ein lautes Gelächter brach aus,* sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas, c'hoarzhoù a flistras ; *er wird zum Gelächter,* ne vez graet nemet goapaerezh outañ, goapaet e vez gant an holl ; *jemanden zum Gelächter machen,* godisat u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b.
gelackmeiert ag. : nezet brav, tapet brav, tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav, riñset e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) prop ha brav, kabestret, louzet brav ha kempenn, kaotet ha peget, louarnet ; *der Gelackmeierte,* an houperig g. ; *er ist jetzt selbst der Gelackmeierte !* doublet eo bet an trompler ! goapaet eo bet ar goapaer d'e dro ! tapet eo bet an taper ! paket eo bet ar paker !
gelackt ag. : luc'hek, gwerniset, lufr, lufrus.
geladen ag. : **1.** kouviet, pedet ; *vor geladenen Gästen,* dirak ar gouvidi.

2. [arm] karget ; *ein geladenes Gewehr,* ur fuzuilh karget b./g.
3. P. *auf jemanden geladen sein,* bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug gant an-unan a-enep u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b., fuloriñ war u.b.
Gelage n. (-s,-) : **1.** korfad g., chervad b., friko g./b., banvez g., chervadenn b., kouignaoua g., festailhoù lies. ; **2.** [dre astenn.] abadenn diroll b., gwalc'hadenn b., dirolladeg b. ; *Trinkgelage,* evadeg b., mezvadeg b.
gelagert ag. : P. doareet, doare pe zoare gantañ, stumm pe stumm gantañ ; *der Fall ist etwas anders gelagert,* **a)** n'eo ket tre ar pezh a zo c'hoarvezet ; **b)** un tammig disheñvel eo an afer-se.
gelähmt ag. : seizet, morzet, sonnet, nodet, marv, marc'het, peluzet, mac'hagnet, gwatalet, soret, fredet, perkus, pistiget ; *ihre beiden Beine waren gelähmt,* seizet e oa he div c'har, seizet e oa he divhar o-div.
Gelalle n. (-s) : fistilh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g.
Gelände n. (-s,-) : takad g., tachenn b., tachennad b., tachad g., boaead g., douareg b., ma g., leur b., pezhiad douar g. ; *bebaubares (erschlossenes) Gelände,* tachenn sevel tiez b., leur sevel tiez b. ; *fruchtbares Gelände,* douar strujus g., douar stu g., douar mat g. ; *ebenes Gelände,* tachenn blaen b., tachenn gompez b. ; *auf ebenem Gelände,* war ar c'hompez, war ar plad, war ar plaen ; *ebenes Gelände erreichen,* erruout war ar c'hompez, erruout war ar plad, en em gavout war ar plaen ; *hügeliges Gelände,* tachenn diblaen b., tachenn dorgennek b., tachenn diskompez b., tachenn dorosennek b. ; *unfruchtbares Gelände,* douar-tagn g., douar dizampled g., douar da blantañ chas g. ; *Gelände gewinnen,* gounit tachenn, mont war-raok ; *Gelände verlieren,* kilañ, koll tachenn ; *Weingelände, Rebengelände,* tachenn rezin b., tachenn wini b., tachenn winiegoù b. ; *Militärgelände,* tachenn arme b., milourva g., tachenn zouar dindan dalc'h an arme b.
Geländeabschnitt g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b.
Geländeaufnahme b. (-,-n) : [lu] savle glennadurel g., savle topografek g. b.
Geländebeschaffenheit b. (-) : kenneuziadur an dachenn g.
Geländefahrt b. (-,-en) : troiad gant ur c'harr-tan treuz bro b.
Geländefahrzeug n. (-s,-e) : [karr-tan, lu] jip g., karr-tan treuz bro g., karr treuz bro g., karr-tan pevarlusk g., P. karr-saout g.
geländegängig ag. : [karr-tan] mat war bep tachenn, treuz bro, pevarlusk.
Geländegestaltung b. (-,-en) : kenneuziadur an dachenn g.
Geländekamm g. (-s,-kämme) : linenn gribenn b.
Geländekunde b. (-) : glennadurezh b., topologiezh b. b.
Geländelauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg treuz-kontre b.,treuz-kontre g.
Geländer n. (-s,-) : **1.** *Brückengeländer,* bardell b., aspled g., garidoù ar pont, gwardoù lies., harzell b.
2. *Treppengeländer,* gardikot g., dorn-red g., dorn an diri g., bann g., garid an diri b.
Geländersäulchen n. (-s,-) / **Geländerstab** n. (-stäbe) / **Geländerstütze** b. (-,-n) : gwerzhid b., barrenn b., bazh aspled b.
Geländespiegel g. (-s,-) : periskop g., trosellerez b.
Geländestreifen g. (-s,-) : bandenn dachenn b., bandenn zouar b.
Geländeübung b. (-,-en) : embregadeg b., pleustradeg b., brezelig g., brezel-gwenn g.
Geländewagen g. (-s,-) : jip g., karr-tan treuz bro g., karr treuz bro g., karr-tan pevarlusk g., P. karr-saout g.
gelangen V.k.d. (ist gelangt) : erruout e, degouezhout e, tizhout, en em gavout e, disoc'h àr, disoc'h e, dont a-benn eus, pengenniñ war, tapout, diraez, diraezañ ; *auf einen Platz gelangen,* disoc'h àr ur blasenn, erruout war ur blasenn ; *er weiß nicht, wie man nach Bautzen gelangt,* ne oar ket an hent da Vautzen ; *wie gelangt man nach Saas-Fee ?* dre be hent eo mont da Saas-Fee ? pe hent eo mont da Saas-Fee ? ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt,* aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz ; *nach langem, beharrlichem Wandern gelangte er an die Küste,* dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez mont e tegouezhas gant an aod, war-bouez delc'her da bilat hent e tegouezhas gant an aod ; *in den Besitz der Gnade gelangen,* opten ar c'hras, gounit ar c'hras, tizhout ar c'hras ; *ans (zum) Ziel gelangen,* tizhout ar pal, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, kas e daol da benn, ober tro-vat, ober taol mat, kas e daol da vat, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, pengenniñ war e daol ; *ich bin noch nicht zu meinem Ziel gelangt,* n'on ket c'hoazh ken koulz ha ma fell din bezañ, n'on ket en em gavet e penn va erv c'hoazh, n'on ket deuet a-benn eus va zaol c'hoazh, n'em eus ket tizhet va fal c'hoazh, n'em eus ket diraezet va zaol c'hoazh, n'on ket erru er pal c'hoazh (Gregor) ; *zu einem Entschluss gelangen,* kemer un diviz, reiñ e zisentez ; *der Plan ist nicht zur Ausführung gelangt,* n'eo ket bet sevenet (kaset da vat, kaset da benn) ar raktres ; *die Verhandlungen gelangten zu einem positiven Abschluss,* lakaet e voe fin frouezhus (diwezh mat) d'an divizoù ; *zu Ansehen gelangen,* dont da vezañ istimet, gounit istim an dud, dont da vezañ deuet-mat, dont da vezañ erru-mat gant an dud ; *in den Besitz von etwas gelangen,* dont da berc'henn d'udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb.
gelangweilt ag. : enoeet, hiraezhet, hegazet, tregaset.
Gelass n. (-es,-e) : **1.** skiber g., siklutenn b., trankl g. ; **2.** *genug Gelass für etwas haben,* kaout plas (lec'h, lijor) a-walc'h evit udb.
gelassen ag. : **1.** [ster kentañ] laosket, lezet.
2. [dre astenn.] distrafuilh, dibreder, divorc'hed, habask, seder, difrom, diflach, disoursi, sioulik, plaen, dibruk, diabaf, dijabl-kaer, trankilik-kaer, parfet, war-bouez, poellek, deuet,

en e vrud, go a-walc'h an toaz gantañ, fur, kompez, plaen, diazez, pozet, rezonet, a boell hag a furnez ; *er ist gelassener geworden,* furaet eo ; *gelassener Mann,* den habask (difrom) g., den war e blaen g., spered diazez a zen g. ; *etwas mit gelassener Stimme sagen,* lavaret udb plaen.
Adv. : distrafuilh, plaen, dijabl-kaer ; *er nahm die schlimme Nachricht gelassen auf,* chomet e oa difrom (diflach) o klevet ar c'heloù spontus-se, klevet a reas ar c'heloù spontus-se hep dibarfediñ.
Gelassenheit b. (-) : sioulder g., sioulded b., habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b., difrom g. ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf,* degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, degemer a rae atav kement tra a a c'hoarveze gantañ hep dibarfediñ, laouen e veze e pep degouezh ; *sein Leid mit Gelassenheit ertragen,* gouzañv e boan hep klemm.
Gelatine b. (-) : kaot-askorn g., kaotenn-askorn b., kaotenn-besked b., gelatin g.
gelatiniert ag. : gelatinek, gelatinet.
geläufig ag. : **1.** ampart ; *eine geläufige Zunge haben,* na vezañ bet roet d'an-unan e deod evit lipat mogerioù ; *ein geläufiges Mundwerk haben,* bezañ teodet mat (distagellet mat), bezañ latennet-kaer, bezañ dilu a deod, bezañ lemm e douchenn, na vezañ nodet e deod ; **2.** boutin, arver, standur ; *geläufiger Ausdruck,* tro-lavar boutin b. ; **3.** anavezet mat ; *das Bretonische ist ihm geläufig,* gouzout a ra mat brezhoneg ; *das ist mir geläufig,* anavezout a ran mat an dra-se.
Adv. : aes, riel ha fraezh ; *er spricht geläufig bretonisch,* dont a ra aes ar brezhoneg gantañ, komz a ra brezhoneg flour, komz a ra puilh ar brezhoneg, dont a ra riel ha fraezh ar brezhoneg gantañ.
Geläufigkeit b. (-) : **1.** aester g., aested b., aez g., aezamant g. ; *Geläufigkeit der Zunge,* helavarded b., helavarder g., teod distagellet mat g., aezamant evit komz g.
2. [sonerezh] tizh g., herr g., buander g., buanded b.
gelaunt ag. : imoret e doare pe zoare ; *er ist gut gelaunt,* war e du emañ, divouzh eo, war e du mat emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ, troet eo war e du mat ; *er ist übel (schecht) gelaunt,* rekin eo, emañ e benn a-dreuz, emañ e spered a-dreuz, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, ginet eo, en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, aet eo e voc'h bihan da vale, kollet en deus e voc'h bihan pik du, n'emañ ket tout e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, n'eo ket deuet e voc'h d'ar gêr hiziv, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'emañ ket tout e draoù er gêr hiziv, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, n'emañ ket en e charreoù, moulbenn eo, moulbennek eo, ginet eo, ourzal a ra, troet eo war e du fall ; *er ist nicht besonders gut aufgelegt,* n'eo ket gwall imoret-mat, bout ez eus kogus àr an heol, n'eo ket imoret gwall vat, n'eo ket troet gwall vat ; *er ist äußerst schlecht gelaunt,* o c'hoari e benn fall emañ, en imor fall-put emañ, fumet-naet eo.
Geläut n. (-s) **/ Geläute** n. (-s) : **1.** bole g., brimbalerezh g., tinterezh g., diñserezh g., soniri b., kloc'hadoù lies. ; *das Geläute der Glocken,* mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b., son ar c'hleier g., tintadoù ar c'hleier lies., laz g. ; *unter dem Geläute der Glocken,* ouzh son ar c'hleier, ouzh tintadoù ar c'hleier, ouzh bole drant ar c'hleier ; *Totengeläute,* glaz b., lezoù lies., bob g., begin g. ; **2.** [dre astenn.] harzhadeg ar chas o chaseal b.
gelb ag. : melen ; *gelbe Rüben,* karotez str., pastounadez str. ; *gelb färben,* melenaat ; *sich gelb färben,* meleniñ, melenat, melenaat, dont melen, mont melen, parchiñ ; *eine Mauer gelb anstreichen,* livañ ur voger e melen, meleniñ ur vur ; *die Ampel war gelb,* melen-ruz e oa ar gouloù ; *gelb gekleidet,* gwisket e melen ; *das gelbe Fieber,* an derzhienn velen b. ; *gelbes Trikot,* roched melen g., roched velen b., krez melen g., chupenn velen b. ; *gelber Neid,* gwarizi vras b., avi vras b., erez vras b., gourvenn bras g. ; *vor Neid gelb (und grün) werden,* bezañ klañv gant an avi, kaout botoù berr, bezañ berr e votoù, bezañ taget gant an droug-kalon, bezañ krog ar c'hi du en an-unan, krenañ an oaz ; *sich grün und gelb ärgern,* fachañ ruz, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ruz gant ar gounnar, mont klañv, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan.
Gelb n. (-s) : melen g., liv melen g., melended b., melender g. ; *Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb,* ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer ; *ein fades Gelb,* ur melen disliv g. ; *das Gelb vom Ei, das Eigelb,* ar melen-vi g. [*liester* melenoù-vioù] ; *die Ampel stand auf Gelb,* melen-ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Gelb, die Ampel schaltet auf Gelb,* treiñ a ra ar gouloù da velen-ruz ; *diese Farbe geht ins Gelb über, diese Farbe geht in Gelb über, diese Farbe spielt ins Gelb,* al liv-se a denn war ar melen ; *Rot dominiert gegen Gelb,* ar ruz a drec'h war ar melen ; *Gelb tragen, in Gelb gehen,* bezañ gwisket e melen.
gelbbraun ag. : melen-du.
Gelbe(r) ag.k. g./b. : **1.** melengroc'heneg g., melenard g. ; *die Gelben,* ar re velen lies., an dud velen lies. ; **2.** marc'h melenwenn ; **3.** [dre skeud.] Yann dreitour g., Yann velen g.
Gelbe(s) ag.k. n. : *das ist nicht das Gelbe vom Ei,* kalz gwelloc'h 'zo, ne dorrfen ket va stag, n'eo ket stummet kaer da welet.
Gelbfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn velen b.
Gelbfilter [poltr.] skramm melen g., sil melen g.
Gelbgold n. (-s) : aour melen g.
gelbgrün ag. : melen-glas.
Gelbgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Gelbgürtelträger,* ur gouriz melen g.
Gelbguss g. (-es) : laeton g., laton g., orjal g.
gelbhäutig ag. : melengen, melengroc'henek.

Gelbklee g. (-s) : [louza.] melchon-lann str.
Geldkörper g. (-s,-) : [korf.] korf melen g.
Gelb-Labkraut n. (-s) : [louza.] luierez-velen b.
gelblich ag. : arvelen, damvelen, melenek, melenart, damvelen, marvelen, war ar melen ; *gelblich werden,* damveleniñ.
gelbreif ag. : a-liv gant ar c'holo, el liv d'ar c'holo, melen-sklaer, melenwenn ; *das Korn wird gelbreif,* gwennaat a ra ar gwinizh.
gelbrot ag. : ruz-tane, melen-ruz.
Gelbscheibe b. (-,-n) : skramm melen g., sil melen g.
Gelbschenkel g. (-s,-) : [loen.] strelleg pavioù melen g. ; *großer Gelbschenkel,* strelleg bras pavioù melen g. ; *kleiner Gelbschenkel,* strelleg bihan pavioù melen g.
Gelbschnabel g. (-s,-schnäbel) : beg-melen g.
Gelbschnabel-Sturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort-glas g.
Gelbschopflund g. (-s,-e) : [loen.] poc'han bouchek g.
Gelbspötter g. (-s,-) : [loen.] goapaer melen g.
Gelbsucht b. (-) : januzenn b., terzhienn janus b., melenadur g.
gelbsüchtig ag. : an derzhienn janus gantañ.
Gelbveigelein n. (-s,-) : [louza.] jenoflez melen str.
Gelbwerden n. (-s) : melenadur g.
Gelbwurz b. (-,-en) / Gelbwurzel b. (-,-n) : [louza.] kurkuma g.
Geld n. (-s,-er) : arc'hant g., argant g., moneiz g., gwenneien lies., peadra g., P. Fañch ar Moneiz g. ; *kleines Geld, Kleingeld,* moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies., P. laboused melen lies. ; *falsches Geld,* falsvoneiz g. ; *zurückgelegtes Geld,* arc'hant a-dreñv g. ; *das verlangt Zeit und Geld,* kement-se a bad hir amzer hag a goust pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù ; *dieses Haus hat Unmengen Geld verschlungen,* an ti-se a zo aet ur bern arc'hant (na pet gwenneg, na pet) en e gerz, an ti-se en deus lonket ur bern arc'hant ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen,* dal, gwerzh ur banne ! ; *Geld ? wir haben genug davon !* arc'hant ? a-walc'h hon eus anezho ! - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a vank deomp - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a ra diouer deomp - arc'hant ? leun hon eus - arc'hant ? n'eo ket mank anezho hon eus ; *dieses Geld kommt nicht aus dem Nichts,* an arc'hant-se ne zeuont ket a neblec'h, an arc'hant-se ne zeuont ket eus neblec'h ; *das ist viel Geld wert,* kement-se a dalv ker ; *das kostet teures Geld,* koustañ a ra ker ; *falsches Geld drucken,* falsvoneizañ, ober falsvoneiz ; *bares Geld, Bargeld,* arc'hant diouzhtu g., arc'hant laosk g., arc'hant dibres g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g., arc'hant kontet g. ; *unproduktives Geld,* arc'hant sec'h g. ; *ein hübsches Stück Geld,* un tousegad (un dornad g., ur poullad g.) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., ur sammad gouest g., ur varlennad arc'hant b., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *ein Geldstück,* ur pezh moneiz g., P. ul labous g. ; *Geld leihen,* **a)** kemer arc'hant war zistaol, kemer arc'hant e prest, amprestañ arc'hant ; **b)** reiñ arc'hant war zistaol, prestañ arc'hant ; *mit so wenig Geld kann ich nichts anfangen,* ne c'hallin ober netra gant ken nebeut a arc'hant ; *ich brauche dringend Geld,* taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn ; *sodass sie mit ihrem Haus viel Geld machen konnte,* setu he doa graet arc'hant mat eus he zi, setu he doa bet arc'hant mat eus he zi, setu he doa tennet arc'hant mat eus he zi, setu he doa savet arc'hant mat diwar gwerzh he zi, setu he doa graet krazadenn gant gwerzh he zi ; *etwas zu Geld machen,* ober arc'hant eus udb, eskemmañ udb ouzh arc'hant, eskemmañ udb evit arc'hant, arc'hantañ udb ; *etwas wird für gutes Geld verkauft,* priz a zo war udb, graet e vez mad gant udb, tennet e vez gwenneien eus udb ; *das ist schwer verdientes Geld,* an arc'hant-se n'int ket bet gounezet en ur c'hoari, c'hwezet em eus va gwalc'h evit gounid ar gwenneien-se ; *leicht verdientes Geld,* arc'hant diboan g., arc'hant frank g. ; *Geld macht nicht glücklich,* n'eo ket er bernioù leve eo emañ an eürusted, n'eo ket ar binvidigezh a laka al levenez en un tiegezh, gwelloc'h kalon vat ha tener eget arc'hant leun ar baner, gwell furnez eget pinvidigezh, gwelloc'h furnez eget danvez, gant karantez 'zo plijadur ha gant madoù tamalladur, gwelloc'h eo karantez leizh an dorn eget n'eo arc'hant leizh ar forn ; *Geld auf die hohe Kante legen,* restañ arc'hant, armerzhañ arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, sevel arc'hant, tuañ arc'hant, lakaat ur blankig bennak en armerzh, ober boujedenn, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, ober yalc'h a-dreñv, mirout ur skudellad laezh a-benn koan ; *Geld schlagen (prägen),* skeiñ moneiz, monañ, kognañ arc'hant ; *Geld verdienen,* gounit arc'hant ; *Geld sparen,* espern (arboellañ, armerzhañ, erbediñ, sevel, gouarn, dastum, gorren, tuañ, kosteziañ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv ; *Geld bei sich haben,* bezañ arc'hant gant an-unan, kaout moneiz en e c'hodelloù ; *bei Geld sein,* bezañ en e aez, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout aez a-walc'h, bezañ kreñv e gein (kreñv an arc'hant gant an-unan, kreñv e yalc'h, reut e yalc'h, bolzet e yalc'h), bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ arc'hantet bravik, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *Geld haben wie Heu, im Geld schwimmen,* bezañ an aour war ar raden gant an-unan, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant gant ar bal-daol, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, rozellat aour hag arc'hant, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, gounit arc'hant bras, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-lous, pinvidik-bras, pinvidik-dreist), bezañ an arc'hant war ar raden gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest,

bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober krazadenn, ober e eost, bezañ graet fortun, bezañ graet mat, bezañ graet ur fortun, gounit arc'hant gant ar rozell, ober arc'hant war an oaled, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, bezañ danvez d'an-unan, bevañ war an ton bras, ren ur vuhez pompus, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *hier schwimmt man nicht im Geld,* amañ ne vez ket graet arc'hant war an oaled, amañ n'emañ ket ar vammenn ; *im Geld wühlen,* bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor), heoliañ gant e arc'hant, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh ; *das kostet viel Geld,* ker-ruz eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker eo evel pebr da veurlarjez, ruz eo, an dra-se a goust pikez, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se ; *Geld ausgeben,* dispign arc'hant, diloued iñ e arc'hant, reiñ aer d'e arc'hant, na leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, flipañ e arc'hant, dismantrañ e arc'hant, foeltrañ e arc'hant, foetañ arc'hant, dispign, kemer frejoù, kemer dispign, ober dispignoù ; *Geld einsammeln, Geld sammeln,* arc'hanta, dastum arc'hant, sevel arc'hant, dastum aluzenoù, kutuilh arc'hant, kestal arc'hant, ober kest, ober ar gest, [relij.] ober klask ; *etwas in Geld umsetzen,* arc'hantañ udb, ober arc'hant eus udb ; *aufs Geld sehen,* derc'hel tost d'e arc'hant, sellet berr ; *jemandem Geld vorstrecken,* prestañ arc'hant d'u.b., astenn arc'hant d'u.b, riklañ arc'hant d'u.b. ; *sein Geld zurückbekommen, sein Geld zurückkriegen,* kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro ; *es ist jetzt absolut sicher, dass er sein Geld bekommt,* bremañ eo krog en e arc'hant ; *er hat mich ohne Weiteres um Geld gebeten,* hennezh n'en doa ket graet a c'henoù bihan evit goulenn arc'hant diganin ; *mein Geld schwindet schnell,* buan e koazh va arc'hant, ar re-se eo berr o lostoù ; *das Geld zum Fenster hinauswerfen,* foraniñ e arc'hant, foetañ e drantell, foetañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, foranañ e arc'hant, c'hwistañ arc'hant, kas e beadra e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, skeiñ e arc'hant druilh-drast, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, fripañ e zrouin, kac'hmoudennañ e vadoù, dismantrañ e wenneien, uzañ e spilhenn, dismantrañ (drailhañ, drastañ, foeltrañ, foetañ) e arc'hant, foetañ e zrouin ; *mit dem Geld um sich werfen (schmeißen),* stagañ e chas diwar-goust silzig, drailhañ (foeltrañ, foetañ, dismantrañ, drastañ) e wenneien, bezañ ar foerell gant e yalc'h, bezañ toull e zaouarn ; *er geht mit seinem Geld freizügig um,* n'eo ket start war an distag - mont a ra frank d'e yalc'h - anat eo, hennezh n'eo nag eus Bro-Leon nag eus Bro-Vigoudenn a-dra-wir - skuilhañ a ra puilh e arc'hant ; *Geld anlegen,* postañ arc'hant ; *von seinem Geld leben,* bevañ diwar arc'hant postet ; *auf seinem Geld sitzen,* bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ start war an distag, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, na stagañ e chas diwar-goust silzig, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vizied, derc'hel pizh d'e wenneien, bezañ tost d'e wenneien, bezañ amsell(us), bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ sec'h a gein, bezañ kras e revr, sellet berr ouzh bleud ha brenn, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ troet war an dastum ; *um Geld spielen,* lakaat arc'hant e klaoustre, lakaat ur skodenn en ur c'hoari, c'hoari da vat, c'hoari da arc'hant ; *um sein Geld kommen,* koll e arc'hant ; *Geld verspielen,* koll e arc'hant o klaoustreañ ; *Papiergeld,* arc'hant-paper g./lies. ; *das kostet ein Heidengeld,* koustañ pikez (koustañ ker-ruz) a ra, ker-daonet (ker-du) eo, ruz eo, ker eo evel pebr da veurlarjez, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se ; *Haushaltsgeld,* budjed an tiegezh g. ; *Geld regiert die Welt,* an arc'hant an hini eo a c'houarn red ar bed, stur ar bed eo an arc'hant, an arc'hant eo penn, an arc'hant eo ar skoulm, an arc'hant eo ar vudurun, hep arc'hant brezel ebet ; *Zeit ist Geld,* abred ne goll james, ar belladenn zo kac'hadenn, ne gouezh morse aour e godell un den dilabour ; *Geld stinkt nicht,* an arc'hant n'o deus c'hwezh ebet, an arc'hant n'o deus liv ebet, pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di, al laer brasañ a groug ar bihanañ, son an arc'hant 'zo ur yezh anavezet e pep bro.

Geldabfindung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., gwared g., kevuziadur treuziadek g.

Geldabwertung b. (-,-en) : divoniadur g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat g., istalvoudekaat g.

Geldadel g. (-s) : **1.** titl a noblañs prenet g.

2. [dre astenn.] pinvidien lies., juloded lies., oc'haned lies., moc'hoilhed lies., pinarded lies., pitaoded ed., mondianed lies., gladveliourien lies.

Geldangelegenheit b. (-,-en) : afer a arc'hant b.

Geldanlage b. (-,-n) : postadur g., engouestladur g., fiziadur g., postadenn b. ; *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft,* deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.

Geldanleger g. (-s,-) : postour g., fiziour g.

Geldanweisung b. (-,-en) : **1.** treuzkasadur arc'hant g., treuzdougadenn arc'hant b. ; *telegraphische Geldanweisung,* treuzkasadur arc'hant dre bellskriverezh g., treuzdougadenn arc'hant dre bellskriverezh b. ; **2.** chekenn b., lizher-arc'hant g., mandad g. ; **3.** gopr g. [evel ar gopr tiegezh], tailh sikour g., skoazell b., skorenn b., skoaziadenn arc'hant b.

Geldaristokrat g. (-en,-en) : [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g., gladveliour g.

Geldaristokratie b. (-) : pinvidien lies., juloded lies., oc'haned lies., moc'hoilhed lies., pinarded lies., pitaoded ed., mondianed lies., gladveliourien lies.

Geldaufnahme b. (-,-n) : prest g., amprest g.

Geldaufwertung b. (-,-en) : prizekadur g., talvoudekadur g., azgwerzhekadur g.

Geldausfuhr b. (-,-en) : ezporzhiadur kevalaoù g.

Geldausgabe b. (-,-n) : dispign g.

Geldautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g.

Geldbedarf g. (-s) : ezhommoù kellidel lies.

Geldbeitrag g. (-s,-beiträge) : skod g., skodad g., skodenn b., skoazell arc'hant b., skoaziad b.

Geldbeschaffer g. (-s,-) : pourchaser arc'hant g., pourchaser kevalaoù g.
Geldbetrag g. (-s,-beträge) : somm arc'hant b., sammad arc'hant g., arc'hantoù lies., argantoù lies.
Geldbeutel g. (-s,-) : yalc'h b., boujedenn b., boursikod g., doug-moneiz g. ; *ein Geldbeutel voll Gold,* ur yalc'had vat a aour b. ; *flacher Geldbeutel,* **a)** kokezenn b. ; **b)** [dre skeud.] yalc'h ridet b., yalc'h skañv b., yalc'h plat b., yalc'h treut b., yalc'h tanav b., yalc'h voan b. ; *praller Geldbeutel,* yalc'h reut b., yalc'h volzet b.
Geldbeutelmacher g. (-s,-) : yalc'her g.
Geldbewegung b. (-,-en) : lusk ar c'hevalaoù g., treuzgreadoù lies., amred ar c'hevalaoù g., treizhidell ar c'hevalaoù g.
Geldbombe b. (-,-n) : kasedig hobregonet evit an treuzdougen arc'hant g., karitell hobregonet b.
Geldbörse b. (-,-n) : yalc'h b., boujedenn b., boursikod g. ; *flache Geldbörse,* **a)** kokezenn b. ; **b)** [dre skeud.] yalc'h ridet b., yalc'h skañv b., yalc'h plat b., yalc'h treut b., yalc'h tanav b., yalc'h voan b. ; *pralle Geldbörse,* yalc'h reut b., yalc'h volzet b.
Geldbote g. (-n,-n) : dezouger arc'hant g.
Geldbrief g. (-s,-e) : lizher-arc'hant g.
Geldbriefträger g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri e karg eus dasparzh ar lizheroù-arc'hant g. g.
Geldbuße b. (-,-n) : tell-gastiz b.
Geldeingang g. (-s,-eingänge) : enkefiadur arc'hant g.
Geldeinlage b. (-,-n) : degasadenn arc'hant b., foñsañ arc'hant g., fiziad arc'hant g.
Geldeinnehmer g. (-s,-) : resevour g.
Geldeinsatz g. (-es,-einsätze) : [c'hoarioù] skod g., skodenn b., klaoustre g., gouestl g., lakadenn b., arc'hant lakaet er pod g.
Geldeinwurf g. (-s,-würfe) : faout evit lakaat ar pezhioù-moneiz g.
Geldeintreibung b. (-,-en) : tellerezh g., enkefiadur g., dastum g., dastumerezh g., [gwashaus] raketerezh g., raket g.
Geldentschädigung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g.
Geldentwertung b. (-,-en) : divoniadur g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat g., istalvoudekaat g.
Gelder lies. : arc'hant g., font g. ; *öffentliche Gelder,* dineroù boutin lies., arc'hant an tailhoù g., arc'hant kevredik g., leveoù ar Stad lies. ; *private Gelder,* arc'hant skoazell prevez g., skoazell arc'hant prevez b., skorenn brevez b. ; *flüssige Gelder,* arc'hant red g., arc'hant laosk g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies.
Geldersparnis b. (-,-se) : arc'hant dibrez g., arboell g., arboellad g., arboelladenn b., espern g., espernioù lies., espernadenn b., armerzh g., boujedenn b., arc'hant a-dreñv g., arc'hant lakaet a-gostez g., arc'hant arboellet g., arc'hant espernet g., barlennad b., touzegad g.
Gelderwerb g. (-s) : tamm-micher g., gounid g., gounidegezh b., bividigezh b.
Geldeswert g. (-s,-e) : talvoudegezh en arc'hant b., gwerzh kenwerzhel g. ; *Geld und Geldeswert*, arc'hant ha talvoudoù.
Geldfälscher g. (-s,-) : falsvoneizer g.
Geldfieber n. (-s) : kleñved an dastum arc'hant g., arwez an aour g., atapi ouzh an arc'hant g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
Geldforderung b. (-,-en) : arc'hadur arc'hant g.
Geldfrage b. (-,-n) : afer a arc'hant b.
Geldgeber g. (-s,-) : kellider g., pourchaser arc'hant g., pourchaser kevalaoù g., sponsor g., skoazeller g., donezoner g.
geldgeil ag. : troet war an dastum, troet war an danvez, troet war an arc'hant, troet da zastum, dalc'het gant arwez an aour, gwallc'hoantek, preñv, ur marc'h an arc'hant anezhañ, ur c'hoz anezhañ, ur galon-arc'hant anezhañ, krafek war an arc'hant ; *der ist ja geldgeil !* gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal !
Geldgeschäft n. (-s,-e) : afer b., gwezhiadenn arc'hant b., P. taol-arc'hant g.
Geldgeschenk n. (-s,-e) : donezon g., prof arc'hant g.
Geldgier b. (-) : gwallc'hoantegezh b., kleñved an dastum arc'hant g., arwez an aour g., atapi ouzh an arc'hant g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
geldgierig ag. : gwallc'hoantek, dalc'het gant arwez an aour, troet war an arc'hant, troet war an dastum, troet da zastum, preñv, tost evel ur preñv, atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh, ur marc'h an arc'hant anezhañ, ur c'hoz anezhañ, ur galon-arc'hant anezhañ, krafek war an arc'hant ; *der ist ja geldgierig !* gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal !
Geldgürtel g. (-s,-) : [gouriz] yalc'h-aluzennoù b.
Geldhahn g. (-s,-hähne) : *jemandem den Geldhahn zudrehen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, lemel ar skoazelloù-arc'hant digant u.b.
Geldheirat b. (-,-en) : dimeziñ arc'hant g.
Geldherrschaft b. (-) : beli an arc'hant b., gladveli b.
Geldhortung b. (-,-en) : dastumadur arc'hant g., teñzoriata g., teñsoriatadur g.
Geldhunger g. (-s) : gwallc'hoantegezh b., kleñved an dastum arc'hant g., arwez an aour g., atapi ouzh an arc'hant g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
Geldinstitut n. (-s,-e) : ensavadur bankel g., ti-bank g.
Geldkapital n. (-s,-ien) : kevala gwerc'hel g., kevala degaset g., degasadennoù e moneiz lies.
Geldkasette b. (-,-n) : kasedig evit an treuzdougen arc'hant g.
Geldknappheit b. (-) : olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., berregezh arc'hant b., mank a arc'hant g., anaez g., berroù lies.
Geldkrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn an arc'hant b.
Geldkurs g. (-es,-e) : feur eskemm g.
Geldkurszettel g. (-s,-) : roll ar feurioù g.
Geldlage b. (-,-n) : stad an arc'hant b., plegenn arc'hantel b., plegenn voneizel b.
geldlich ag. : ... arc'hant.

Geldmacht b. (-,-mächte) : **1.** damani arc'hantel b., riez arc'hantel b. ; **2.** beli ar binvidien (ar juloded, ar vondianed) b., gladveli b.
Geldmagnat g. (-en,-en) : [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g., gladveliour g., chevañsour an arc'hant g.
Geldmakler g. (-s,-) : kourater eskemm g.
Geldmangel g. (-s) : olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., berregezh arc'hant b., mank a arc'hant g., anaez g., berroù lies. ; *aus Geldmangel,* defot arc'hant, dre ziouer a arc'hant.
Geldmann g. (-s,-männer/-leute) : [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g., gladveliour g.
Geldmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had an arc'hant g., nevid an arc'hant g.
Geldmarktpapier n. (-s,-e) : paper kenwerzh nevidadus g., paper kenwerzh eildiskontadus g.
Geldmenge b. (-,-n) : **1.** somm arc'hant b., boujedenn b. ; **2.** fonn ar moneiz g.
Geldmengenaggregat n. (-s,-e) : fonn ar moneiz g.
Geldmengensteuerung b. (-,-en) : kontrollerezh fonn ar moneiz g.
Geldmittel lies. : arc'hant g., arc'hantoù lies., kevalaoù lies., peadra g., araezioù kellidel lies.
Geldmünze b. (-,-n) : pezh-moneiz g.
Geldnot b. (-) : olargant g., diarc'hant g., berregezh arc'hant b., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berroù lies. ; *ich bin in Geldnot,* taget on gant ar verrentez arc'hant, deuet ez eus berroù din, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, re just eo an arc'hant ganin.
Geldopfer n. (-s,-) : prof g.
Geldpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn an arc'hant g., leviadurezh kellidel b., leviadurezh voneizel b.
Geldposten g. (-s,-) : [kontoù] post g., somm arc'hant b.
Geldprägen n. (-s) : skeiñ moneiz g., monañ g., kognañ arc'hant g., monidigezh b.
Geldprämie b. (-,-n) : arc'hopr g.
Geldpreis g. (-es,-e) : priz g.
Geldprotz g. (-en,-en) : den erru g., julod nevez g.
Geldquelle b. (-,-n) : mammenn arc'hantañ b., mammenn gellidañ b.
Geldrolle b. (-,-n) : rollad pezhioù-moneiz g.
Geldrückgabe b. (-,-n) : arc'hant an distro g.
Geldsache b. (-,-n) : afer a arc'hant b. ; *Genauigkeit in Geldsachen erhält die Freundschaft,* pep hini e vutun.
Geldsack g. (-s,-säcke) : [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g.
Geldsammler g. (-s,-) : kester g.
Geldsammlung b. (-,-en) : kest b., dastum arc'hant g.
Geldsatz g. (-es,-sätze) : feur g.
Geldschein g. (-s,-e) : bilhed g., bilhed-bank g., arc'hant-paper lies., paper-arc'hant g., P. tamm g., pezh g. ; *diese Geldscheine sind nicht mehr gültig,* diamzeret eo ar bilhedoù-bank-se, ar bilhedoù-bank-se n'o deus ket a von ken ; *einen Geldschein anbrechen,* freuzañ (dispenn, froc'hañ, frec'hiñ, fourtañ) ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed.
Geldschlagen n. (-s) : skeiñ moneiz g., monañ g., kognañ arc'hant g., monidigezh b.
Geldschöpfung b. (-,-en) : monidigezh b., monañ g.
Geldschrank g. (-s,-schränke) : koufr-houarn g., armel-houarn b., koufr-kreñv g., koufr-houarnet g. ; *einen Geldschrank aufbrechen,* digrogennañ ur c'houfr.
Geldschuld b. (-,-en) : dle g. ; *was seine Geldschuld betrifft, können wir ihm nichts anhaben,* ur c'hrog ramp a zo war hennezh ; *jemandem seine Geldschulden erlassen,* kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus e holl zleoù, reiñ diskarg d'u.b. eus e holl zleoù, diskargañ u.b., disteuler e zleoù d'u.b., disteuler dle diwar u.b., reiñ an distaol eus e zleoù d'u.b., lemel e zleoù diwar u.b., diendleañ u.b., dizleañ u.b., ober kuit u.b. diouzh e zleoù, kuitaat u.b. diouzh e zleoù.
Geldsorgen lies. : olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berroù lies. ; *ich habe Geldsorgen,* taget on gant ar verrentez arc'hant, deuet ez eus berroù din, enkrezet on gant an arc'hant, re just eo an arc'hant ganin, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn ; *ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie Geldsorgen habe,* he c'hlevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad ; *was uns am meisten plagt, das sind diese ewigen Geldsorgen,* justañ tra a vez atav ganeomp eo an arc'hant.
Geldsorten lies. : moneiz g., pezhioù-moneiz lies.
Geldspende b. (-,-n) : donezon arc'hant g./b., skorenn b.
Geldspielautomat g. (-en,-en) : mekanik c'hoarioù arc'hant g., mekanik lonkañ gwenneien g., lonkerez wenneien b.
Geldspritze b. (-,-n) : foñsañ arc'hant g., degasadenn arc'hant b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b.
Geldstrafe b. (-,-n) : tell-gastiz b., gopr-dic'haou g. ; *mit einer Geldstrafe belegen,* reiñ un dell-gastiz ; *eine Geldstrafe entrichten,* paeañ un dell-gastiz *; bei Geldstrafe,* dindan boan a dell-gastiz.
Geldstrom g. (-es,-ströme) : [arc'hant.] kas kevelaoù g.
Geldstück n. (-s,-e) : pezh-moneiz g., P. labous g. ; *großes Geldstück,* ruilh g.
Geldsucht b. (-) : arwez an aour g., atapi ouzh an arc'hant g., kleñved an dastum arc'hant g., c'hoantidigezh b., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukyoul b., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g.
geldsüchtig ag. : troet war an dastum, troet war an danvez, troet war an arc'hant, troet da zastum, krafek war an arc'hant, troet (taolet) gant an arc'hant, ur galon arc'hant anezhañ, ur marc'h an arc'hant anezhañ, ur c'hoz anezhañ, atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh, dalc'het gant arwez an aour, devet e galon gant an arc'hant ; *der ist ja geldsüchtig !* gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal !
Geldsumme b. (-,-n) : somm arc'hant b., arc'hantoù lies., boujedenn b. ; *eine hüsche Geldsumme,* un dornad mat a arc'hant g., un tousegad brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras b., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., un dailhenn vat a arc'hant b., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., ur bern arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g.
Geldtasche b. (-,-n) : yalc'h b., doug-moneiz g., boujedenn b.

Geldtelegramm n. (-s,-e) : pellskrid-arc'hant g., pellizher-arc'hant g.
Geldtransport g. (-s,-e) : dezougen arc'hant g. ; *Begleiter von Geldtransporten,* dezouger arc'hant g.
Geldtransporter g. (-s,-) : karr hobregonet evit dezougen an arc'hant g.
Geldüberfluss g. (-es) : fonnder (fonnded b.) a arc'hant g., arc'hant d'ober teil g., dreistfonn a arc'hant g.
Geldüberweisung b. (-,-en) : treuzkasadur arc'hant g., treuzdougadenn arc'hant b. ; *telegraphische Geldüberweisung,* treuzkasadur arc'hant dre bellskriverezh g., treuzdougadenn arc'hant dre bellskriverezh b.
Geldumlauf g. (-s) : monedone an arc'hant g., red an arc'hant g., amred an arc'hant g.
Geldumlaufgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh red an arc'hant g.
Geldumstellung b. (-,-en) : adreizh war tachenn an arc'hant g., adreizh moneizel g.
Geldumtausch g. (-es,-e) : eskemm-arc'hant g., eiltaladur ur moneiz g.
Geldunterstützung b. (-,-en) : yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., harp arc'hantel g.
Geldverkehr g. (-s) : etregraoù lies., treuzvarc'hadoù lies., treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar moneiz g., amredad ar moneiz g.
Geldverlegenheit b. (-) : olargant g., diarc'hant g., berregezh arc'hant b., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berroù lies. ; *ich bin in Geldverlegenheit,* taget on gant ar verrentez arc'hant, deuet ez eus berroù din, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn.
Geldverleiher g. (-s,-) : prester g.
Geldverschwendung b. (-,-en) : dispignoù dijaoj lies., dispignoù foll lies., dispignoù direzon lies., dismantr euzhus a arc'hant g., kolladenn g., foranerezh g., koufonerezh g., foeterezh g., gwasterezh g., gwast g./b, dismantridigezh b., friterezh g.
Geldvolumen n. (-s,-) : fonn ar moneiz g.
Geldwaage b. (-,-n) : bindedoù lies.
Geldwaschanlage b. (-,-n) : gwennerezh arc'hant b.
Geldwäsche b. (-,-n) : gwennerezh arc'hant g.
Geldwäscher g. (-s,-) : gwenner arc'hant g.
Geldwährung b. (-,-en) : stalon moneizel g.
Geldwechsel g. (-s) : eskemm arc'hant g.
Geldwechsler g. (-s,-) : eskemmer g., eskemmour g., eskemmer arc'hant g., troker arc'hant g.
Geldwert g. (-s,-e) : gwerzh moneizel g., gwerzh arc'hantel g., gwerzh nevidat g.
Geldwertbeständigkeit b. (-) : stabilded moneiz b., stabilder moneiz g.
Geldwertschwund g. (-s) : krignadur ar moneiz g.
Geldwesen n. (-s) : arc'hantouriezh b., kellidouriezh b., bed an arc'hant g.
Geldwucher g. (-s) : agioterezh g., arvrokerezh er Yalc'h g.
Geldwucherer g. (-s,-) : agioter g., arvroker er Yalc'h g.
Geldzins g. (-es,-en) : feur kampi g., leve diwar ar c'hevala g.
Geldzuwendungen lies. : yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn arc'hant b.
geleckt ag. : [dre skeud.] strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h, feul, brintin ; *wie geleckt aussehen,* bezañ stipet ha lipet, bezañ gwisket mistr ha mibin, bezañ gwisket-klok, bezañ en e c'hloria mundi, bezañ greiet, bezañ en aotrou, bezañ en e vrav.
Gelee g./n. (-s,-s) : jelaenn b., kaoulenn b., kaotigell b., kaotenn b.
Gelée Royale n. (- -) : livrizhenn b.
geleeartig ag. : lec'hidennek, e doare ur gaotenn, a-zoare gant ur gaotenn, a-seurt gant ur gaotenn.
Geleefrüchte lies. : toaz frouezh g.
Gelege n. (-s,-) : gorad g., goradenn b., torad g., toradenn b., klodad g., klodadenn b., nodad g., yarad b., neizhiad vioù g., vioù lies. ; *die Amsel sitzt auf ihrem Gelege,* emañ ar voualc'h o c'horiñ he vioù, emañ ar voualc'h e gor, emañ ar voualc'h war c'horiñ.
gelegen ag. : **1.** lec'hiet, goursezet en ul lec'h bennak ; *einsam gelegen,* distro, digenvez ; *schön gelegen,* lec'hiet brav ; *das Hotel ist mitten im Wald gelegen,* goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad ; *ein hübsches im Grünen gelegenes Städtchen,* ur gêrig koant kludet e-kreiz ar glasvez b., ur gêrig koant neizhiet e-kreiz ar glasvez b. ; *nach Osten gelegen,* o skeiñ war ar sav-heol, troet war-zu ar sav-heol, troet etrezek ar sav-heol, tro ouzh ar sav-heol, tro etrezek ar sav-heol, durc'haet d'ar sav-heol ; *nach Süden gelegen,* e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz, en aer vat, o skeiñ war ar c'hreisteiz, troet war-zu ar c'hreisteiz, troet etrezek ar c'hreisteiz, tro ouzh ar c'hreisteiz, tro etrezek ar c'hreisteiz, durc'haet d'ar c'hreisteiz ; *nach Norden gelegen,* e dalbenn tro ouzh an hanternoz, en aer enep, durc'haet d'an norzh ; *nach der Straße gelegen,* o skeiñ war ar straed, tro ouzh ar straed, troet war-du ar straed, durc'haet ouzh ar straed, o kouezhañ war ar straed ; *hoch gelegen,* war an uhel, pintet uhel.
2. dereat, a-zoare, a-feson, e poent hag en amzer, e ratre vat, a-blom ; *im gelegenen Augenblick,* e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e mare hag e poent, pa zere, pa vez ret, er mare dereat, d'ar poent, e poent mat, a-blom ; *ich werde zu gelegener Zeit wiederkommen,* distreiñ a rin e koulz hag e poent mat (pa zereo) ; *das kam ihm sehr gelegen,* c'hoarvezet e oa kement-se e poent hag en amzer evitañ, c'hoarvezet e oa kement-se e ratre vat evitañ, kement-se a rae e jeu, un degouezh mat e oa evitañ ; *er starb euch sehr gelegen,* ne voe ket ur gwall afer e varv evidoc'h, ur misi (un apoue, ur bevez) e voe e varv evidoc'h, un taol kaer e voe e varv deoc'h, a-blom evidoc'h e oa marvet, erruet mat e oa e varv evidoc'h.
3. pouezus, a bouez bras, talvoudek ; *daran ist viel gelegen,* kement-se a denn da vraz, a bouez eo kement-se, un dra a bouez eo, pouezus-kenañ eo an dra-se, talvoudek-bras (pouezus-bras) eo an dra-se / kaz eo (bernout a ra, lazout a ra) kement-se / kaz a zo war gement-se (Gregor) ; *mir ist viel daran gelegen,* kement-se a vern kalz din.
Gelegenheit b. (-,-en) : tro b., troad b., tu g., lec'h g., degouezh g., degouezhadenn b., pleg g., plegenn, apoue b., krog g., digarez g., gwech b., lank g., taol g., taolad g., abeg g., lañs g. ; *die Gelegenheit haben, etwas zu tun,* en em gavout e tro d'ober udb, en em gavout e degouezh d'ober udb, kaout tro (tu, lec'h, al lec'h, abeg) d'ober udb, kaout e

lañs d'ober udb, kavout e lañs d'ober udb, kavout tro d'ober udb, kaout degouezh d'ober udb, kavout e dro d'ober udb ; *ich hatte die Gelegenheit, mich mit einem anderen Müller zu unterhalten,* en em gavout a ris da gaozeal gant ur miliner all ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen,* kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *die Gelegenheit nutzen,* mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro vat, emvataat eus un dro vat, kemer tu d'ober udb, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, kemer e dro evit ober udb ; *er nützt jede Gelegenheit, sich von den Leuten zurückzuziehen,* klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; *er nimmt die Gelegenheit wahr, er ergreift die Gelegenheit beim Schopfe, er nützt die Gelegenheit aus,* ne vank ket d'e grog, kemer a ra e dro evit ober udb, pegañ a ra war un dro-vat ; *er versäumt die Gelegenheit,* mankout a ra d'e grog, c'hwitañ a ra war e grog, koll a ra an tu d'ober udb, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houloù, kac'hat a ra war an annev, ober a ra flagas, ober a ra karreg dre greiz ar porzh, ober a ra kazeg dre greiz ar porzh ; *das ist eine einmalige Gelegenheit,* un apoue eo an dra-se, un taol kaer e ve ; *jemandem Gelegenheit bieten zu ...,* reiñ tro d'u.b. da ..., reiñ lec'h d'u.b. da …, reiñ urzh d'u.b. da ..., reiñ tu d'u.b. da ... ; *günstige Gelegenheit,* lank g., taol kaer g., tro vat b. ; *auf eine günstige Gelegenheit warten,* amzeriñ, gortoz ken na vo ar c'houlz mat, gortoz apoue vat, gortoz un dro vat d'en em ginnig, gortoz un taol kaer d'en em ginnig, gortoz e lank ; *es bietet sich ihm eine günstige Gelegenheit,* un dro vat en em ginnig dezhañ, apoue vat en em ginnig dezhañ, un taol kaer en em ginnig dezhañ ; *wenn sich mir die Gelegenheit dazu bietet,* pa gavin va c'hrog, pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin va fleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va lañs, pa'm bo va lañs, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin an dro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa gavin lec'h d'ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *bei der erstbesten Gelegenheit,* kentañ ma vo kavet an dro, kentañ ma kavin va c'hrog, kentañ ma kavin va zro, kentañ ma kavin va lañs, kentañ ma'm bo va lañs, kentañ ma kavin an dro, kerkent (kenkent) ha ma kavin va zro, kerkent (kenkent) ha ma kavin an dro, kentañ tro a vo, kentañ tro a zegouezho ganin, kerkent ha ma kavin va fleg ; *bei Gelegenheit,* a-hed ur wech, a-wechadoù, tro pe dro, ent-degouezh, dre zegouezh, ma vez tro, ma'z eus tro, diouzh ma vez, diouzh ma vez tro, pa gavan an dro, pa gavan lec'h d'ober dre ma kavan va zu, pa vez tu, pa vez lec'h, bep ar mare, a-wechoù ; *bei jeder Gelegenheit,* bewech pa vez tro, e pep mare, e pep koulz, e pep degouezh, e pep pleg, tro-distro ; *jetzt wird bei jeder Gelegenheit Kaffee getrunken,* bremañ e vez kafe tro-distro ; *bei der Gelegenheit,* war se ; *bei der gleichen Gelegenheit, bei dieser Gelegenheit,* da-geñver an dra-se, e-skeud-se, war ar memes tro, en hevelep tro, war un dro, diwar zegouezh ; *Gelegenheit macht Diebe,* an dro-vat a ra al laer, pa vez tro d'ober un dra arabat chom da varc'hata.

Gelegenheitsarbeit b. (-,-en) : labour degouezh g., labour degouezhel g., labour a-wechadoù g. ; *Gelegenheitsarbeiten verrichten,* ober hirik ha berrik.

Gelegenheitsarbeiter g. (-s,-) : labourer dre zegouezh g.

Gelegenheitsdichtung b. (-,-en) : barzhoneg diouzh an degouezh b./g.

Gelegenheitseinkommen n. (-s,-) : leve-degouezh g.

Gelegenheitsgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg diouzh an degouezh g/b.

Gelegenheitskauf g. (-s,-käufe) : prenadenn dre zegouezh b.

Gelegenheitsursache b.(-,-n) : abeg degouezhel g., arbenn degouezhel g., kaoz degouezhel b.

gelegentlich ag. : degouezhel.

Adv. : a-hed ur wech, a-wechadoù, tro pe dro, ent-degouezh, dre zegouezh, ma vez tro, ma'z eus tro, diouzh ma vez, diouzh ma vez tro, pa gavan an dro, dre ma kavan va zu, pa vez tu, pa vez lec'h, bep ar mare, a-wechoù.

araogenn (t-c'h) : da-geñver, e-skeud ma, o vezañ ma ; *gelegentlich seines Aufenthaltes in London, machte er einige Einkäufe,* e-skeud ma oa (o vezañ ma oa, da-geñver e veaj) e Londrez e reas prenadennoù.

gelehrig ag. / **gelehrsam** ag. : aes a zesk, mat a zesk, hag a zesk diboan-kaer, speredek, sentus ; *Hunde sind sehr gelehrig,* deskiñ a ra ar chas aes-tre, aes a zesk eo ar chas.

Gelehrsamkeit b. (-) : helennegezh g., gouiziadur g., gouiziegezh b., deskadurezh b., deskadur g., deskamant g.

gelehrt ag. : **1.** desket-bras, desket-kaer, desket-mat, studiet-bras, studiet-mat, studiet-kaer, gouiziek, lennek, helennek, abil ; *je gelehrter, je verkehrter,* ouzh soroc'hell leun a avel den re zesket a zo heñvel, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel zo goullo, n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn ; *gelehrte Gesellschaft,* kevarzhe ouiziek b. ; **2.** [goapaus] brizhouiziek ; **3.** skiantel, gouiziat.

Adv. : *er spricht sehr gelehrt davon,* komz a ra evel un den gouiziek (lennek) eus an dra-se.

Gelehrte(r) ag.k. g./b. : helenneg g., helennegez b., lenneg g., lennegez b., gouizieg g., gouiziegez b., doktor g., doktorez b. ; *er ist der Typus des Gelehrten,* hennezh a zo an helenneg skouer.

Gelehrtendünkel g. (-s) : brizhouiziegezh b., pedantegezh b.

Gelehrtenstand g. (-s) : stad an dud ouiziek b., stad ar ouizieien b., stad al lenneien b., stad an helenneien b.

Gelehrtheit b. (-) : helennegezh b., gouiziadur g., gouiziegezh b., deskadur g., deskamant g., deskadurezh b.

Geleichschoss g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Geleier n. (-s) : **1.** sonerezh boest-ograoù g.

2. [dre skeud.] ribourtadenn b., bourouell g., aouidell b., regenn b., randonenn b., ranell b. ; *immer das alte Geleier,* setu adarre an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, setu adarre Mari bladenn, emañ c'hoazh gant e goñchoù pikous bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, emañ adarre gant e gaozioù skuizh, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, atav e vez o tistilhañ an hevelep chapeledad komzoù skuizh, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

Geleise n. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] **1.** rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., stokell b.
2. [dre astenn.] hent-houarn g., roudenn b., bann g. ; *einspuriges Geleise,* hent-houarn unhent g. ; *schmalspuriges Geleise,* hent-houarn strizh g. ; *der Eisenbahnwagen sprang aus dem Geleise,* ar vagon a yeas er-maez eus e roudoù, diroudennañ a reas ar vagon.
3. [dre skeud.] *aus dem Geleise kommen,* distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, mont diwar an arroudenn, tec'hel diwar an arroudenn, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; *etwas wieder ins rechte Geleise bringen,* lakaat (degas) urzh en-dro en udb, degas udb war e du (en e rez, war e zres, war e reizh) ; *im Geleise bleiben,* chom kempenn, chom hep diroudañ.
Geleit n. (-s,-e) : amheuliadeg b., ambrougadeg b., ambrougadenn b., heul g., heuliad g., heuliadeg b., kompagnunezh b. ; *jemandem das Geleit geben,* ambroug u.b., mont gant u.b. ; *jemandem das letzte Geleit geben,* ober kompagnunezh kañv d'u.b., ambroug ur c'horf betek ar vered, P. kas unan bennak d'e leve ; *freies Geleit gewähren,* reiñ un aotre-tremen.
Geleitbrief g. (-s,-e) : **1.** aotre-tremen g., skrid-kred g., tremen-hent g., paper-tremen g., frankiz b. ; **2.** lizher-ambroug g.
geleiten V.k.e. (geleitete / hat geleitet) : kas, ambroug, kenambroug, amheuliañ, kundu, kunduiñ.
Geleiter g. (-s,-) : ambrouger g.
Geleitmann g. (-s,-leute) : ambrouger g.
Geleitschiff n. (-s,-e) : bag-ambrouger b., lestr-ambrouger g.
Geleitschutz g. (-es) : bagad soudarded g., skouadrenn-ambroug b., ambrougadeg b., amheuliadeg b.
Geleitwort n. (-s,-e) : kentskrid g., rakskrid g.
Geleitzug g. (-s,-züge) : [merdead.] ambrougadeg b., amheuliadeg b., skouadrenn-ambroug b., bageadeg b.
Gelenk n. (-s,-e) : **1.** [korf.] kenvell g., arz g., koubl g., koublad g., pleg g., juntr g., junt g., joentr g., joentradur g., mell g., elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], kenempradur g. ; *Handgelenk,* arzorn g., *Fußgelenk,* ibil-troad g., ufern g. ; **2.** [tekn.] koubl g., koubledenn b., koubled g., joentradur g.
Gelenkband n. (-s,-bänder) : **1.** [korf.] stagell genvell b. ; **2.** [tekn.] koubledenn b., koubled g.
Gelenkbruch g. (-s,-brüche) : [korf.] torradur ar c'henvell g.
Gelenkbus g. (-ses,-se) : karr-boutin koublet g., karr-boutin mellek g.
Gelenkentzündung b. (-,-en) : kenvellad g., artrit g.
Gelenkfahrzeug g. (-s,-e) : karbed koublet g., karbed mellek g.
Gelenkhebel g. (-s,-) : loc'henn vellek b., loc'henn goublet b.
Gelenkhöhle b. (-,-n) : [korf.] pezel b., toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbl b., kavenn ar c'henvell b.
gelenkig ag. : **1.** mellet, mellek, gwevn, gwevn e izili, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, ouesk, bliv, soubl, blim, skañv, dillo, dilu e izili, dilu a gorf ; *gelenkige Glieder,* izili gwevn lies., izili bliv lies. ; *sie hat gelenkige Glieder,* hec'h izili a ya gwevn en-dro ; *er sprang gelenkig über den Zaun,* lammat a reas gwevn dreist ar gael ; *gelenkig machen,* gwevnaat, oueskaat ; *gelenkig werden,* gwevnaat, oueskaat ; [mezeg.] *wieder gelenkig machen,* dic'hourdañ, digros, digropañ, divorzañ, dihunañ, divavañ, divorfilañ, direnñañ ; *wieder gelenkig werden,* digropañ ; **2.** reizh, sentus, soubl, aes ober outañ ; *ein Pferd gelenkig machen,* pleustriñ ur marc'h.
Gelenkigkeit b. (-) : gwevnded b., gwevnder g., oueskted b., oueskter g.
Gelenkknorren g. (-s,-) / **Gelenkkopf** g. (-s,-köpfe) / **Gelenkkugel** b. (-,-n) : [korf.] skodenn b., pennig g., torzhell genvellañ b.
Gelenkpfanne b. (-,-n) : [korf.] pezel b., kavenn ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbl b., toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., podenn b.
Gelenkpuppe b. (-,-n) : merc'hodenn jestrek b., merc'hodenn vellek b., margodenn b.
Gelenkrheumatismus g. (-,-rheumatismen) : poan-izili b., remm an arzoù g., remm ar c'henvelloù g.
Gelenkschleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] lienenn irus b.
Gelenkschmiere b. (-) : [korf.] sinovia b., sinovienn b., dourenn lenkr ar c'henvelloù b., iruzenn b.
gelenksteif ag. : ankilozet, morzet, kropet, sonnet, nodet, seizet, soret, pistiget.
Gelenkstift g. (-s,-e) : melleg b.
Gelenkstück n. (-s,-e) : joentr mellek g., pezh mellek g.
Gelenkübung b. (-,-en) : [sport] trevell souplaat g., embregennoù gwevnaat lies.
Gelenkversteifung b. (-,-en) : [mezeg.] ankiloz g., skoulmadur g.
Gelenkwasser n. (-s) : [korf.] sinovia b., sinovienn b., dourenn lenkr ar c'henvelloù b., iruzenn b.
Gelenkwelle b. (-,-n) : [karr-tan] fust mellek g., ahel mellek g., marbr mellek g., marbr koublet g.
gelernt ag. : perzhek, bet stummet war ar vicher ; *gelernter Arbeiter,* micherour perzhek g., micherour bet stummet war ar vicher g.
Gelese n. (-s) : **1.** lennadur dievezh g. ; **2.** [tekn.] steuñvadur g., steuñverezh g., steuñviñ g.
Gelichter n. (-s) : lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., ribitailh b., tud foei lies., gouenn ar re fallakr b., orintud lies., lignez b., tud didalvez lies.
geliebt ag. : karet, ken karet, karedik ; *geliebtes Kind,* bugel milliour g. ; *unsere geliebte Heimat,* hor bro garet b., hor bro ken karet b.
Geliebte(r) ag.k. g./b. : **1.** [paotr] karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., dous g., dousig g., dousig-koant g., pried kleiz g., kamalad kleiz g., frelle g., serc'heg g., orgeder g., oriad g. ; **2.** [plac'h] karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig-koant b., amourouzez b., koantiz b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., kamaladez kleiz b., orgedenn b., fleurenn b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., serc'hegez b., kalkenn b. ; *er hat mehrere Geliebte,* meur a vestrez en deus.
geliefert ag. : *er ist geliefert,* ned aio ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, sklaer eo e

abadenn, ne raio ket kozh kroc'hen, lipet eo, en taol-mañ ez eo graet e dro gantañ, un den echu a zo anezhañ, en taol-mañ ez eo echu gantañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, en dro-mañ bepred eo paket, graet eo anezhañ, graet eo e varv dezhañ, emañ ar marv gantañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, en dro-mañ eo koll, graet eo outañ.

gelieren V.gw. (hat geliert) : gelekaat, [kegin.] kaoulenniñ.

Geliermittel n. (-s,-) : danvez gelekaus g.

gelind ag. **/ gelinde** ag. : klouar, skañv, dister, disterik, dousik, dous, habask ; *ein gelindes Klima,* un hin glouar b., un amzer glouar g. ; *gelindes Feuer,* banne tan g., tan bihan g., tan gorrek g. ; *etwas bei gelindem Feuer kochen,* mitonañ udb, mitonellañ udb, mioc'hañ udb, poazhañ (parediñ) udb war un tan dister ; *etwas bei gelindem Feuer braten,* rostañ udb dre hir amzer, rostañ udb war tan bihan, rostañ udb war tan gorrek ; *gelinde Kälte,* yenijenn dousik b. ; *mit einer gelinden Strafe davonkommen,* en em dennañ gant ur c'hastiz skañv ; *gelinder Wind,* fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., mouch-avel g., mouchig-avel g., mouchig-avel flour g., avelig g., banne avel g. ; *gelindere Saiten aufziehen,* komz war un ton all, ameniñ, plegañ e santimant, diskanañ, teuler dour en e laezh ; *gelinde wirkende Arznei,* louzoù dizrouk g., louzoù dous g. ; *gelinde gesagt,* da nebeutañ holl, d'an nebeutañ holl, bepred, d'an taol izelañ.

Gelindheit b. (-) **/ Gelindigkeit** b. (-) : douster g.

gelingen V.gw. (gelang / ist gelungen) : ober berzh, dont da vat, dont da wir, dont da benn vat, dont da benn, treiñ da vat ; *das Vorhaben gelang nicht,* mont a reas an taol da gazh, c'hwitet o doa war o zaol, kazeg o deus bet graet, chomet int bet berr, graet o deus bet kazh, graet o doa taol gwenn, graet o doa tro wenn, graet o doa tro c'houllo, graet o doa un dro wenn, ar ribotadenn a oa aet da fall, graet o doa un tenn gwenn, manet e oant warni, manet e oant da gas o zaol da benn, boud int bet da gas o raktres da benn vat, chomet e oant hep dont da benn eus o zaol.

V. dibers. (gelang / ist gelungen) : dont a-benn vat, tizhout, tapout, tapout gant an-unan ober udb, ober taol ; *es ist ihm gelungen, den Rekord zu verbessern,* deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord diwezhañ, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord diwezhañ ; *alles gelingt ihm, was er in der Hand nimmt,* dont a ra a-benn eus pep taol, gantañ e teu pep tra da vat, gantañ e kord pep tra, hemañ en deus dorn d'ober pep tra, un isu mat en devez da bep tra, barrek eo diouzh pep tra, un dorn mat en deus, bewech e ra taol ; *es gelingt mir nicht,* ne dizhan ket, ne fonnan ket, ne zegouezhan ket ganti da vat, ne zisoc'han ket da benn, disneuz on d'en ober, emaon null ganti, n'akuitan ket, n'erruan ket ; *möge es dir gelingen !* ra zeui a-benn !

Gelingen n. (-s) : tro-vat b., taol-kaer g., taol mat g., berzh g., isu mat g.

Gelispel n. (-s) : chuchumuchu g., zea g., mouskomzoù lies.

gell estl. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] kuita ? neketa ?

gell ag. : skiltr, skiltrus, bouzarus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.

gellen V.gw. (hat gegellt) : dasseniñ, tregerniñ, bouzarañ, oekal ; *der Schrei gellt mir in den Ohren,* bouzarañ a ra ar garm va divskouarn.

gellend ag. : skiltr, skiltrus, bouzarus, youc'hus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *gellendes Lachen,* c'hoarzhadenn skiltr b. ; *gellender Pfiff,* sutadenn (c'hwitelladenn b.) skiltrus b. ; *gellende Stimme,* mouezh skiltr b.

geloben V.k.e. (hat gelobt) : touiñ, leañ, feizañ, grataat, gouestlañ ; *jemandem Treue geloben,* touiñ lealded e-keñver u.b.

V.em. : **sich geloben** (hat sich (t-rt/t-d-b) gelobt) : **1.** (t-d-b) : en em ouestlañ, en em reiñ ; *sich Gott geloben,* gouestlañ e vuhez da Zoue ; **2.** (t-d-b) : *sich geloben, etwas zu tun,* bezañ mennet start d'ober udb.

Gelober g. (-s,-) : grataer g.

Gelöbnis n. (-ses,-se) : gouestl g., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g. ; *ein Gelöbnis ablegen,* ober ul le, ober le.

gelobt ag. : prometet, diouganet, grataet ; [Bibl] *das Gelobte Land,* Douar an Diougan g., an Douar a Bromesa g. (Gregor), an Douar Grataet g., an Douar Diouganet g.

gelöchert ag. : toull-didoull, toullet-didoullet, mil doullet, splu, toullaouek, toullek, [dilhadoù] prenester ennañ.

gelocht ag. : toull, toullek.

Gelock n. (-s) : rodelloù lies., kogoù lies., blev rodellet str.

gelockt ag. : rodellet, rodellek, rodellaouek, rodell.

gelöst ag. : **1.** [tud] distenn, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, dibreder, divorc'hed, disoursi, seder, didrubuilh, digoumoul e galon, disafar, divec'h, gwiv, mavik, bliv, sart, drant, gren, koujourn ; **2.** [aergelc'h] distenn, didrubuilh, seder.

Gelse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] moustik g., pikerez b., fubu-flemm str.

gelt[1] estl. : [Bro-Suis, Bro-Aostria] kuita ? neketa ?

gelt[2] ag. : **1.** [loen] gaonac'h ; **2.** [parez] diac'hub, dichapet, dieub.

gelten V.k.e. (gilt / galt / hat gegolten) : **1.** talvezout, talvout ; *diese Münze gilt nicht viel,* n'eo ket bras talvoudegezh ar pezh moneiz-se ; *was gilt die Wette ?* pegement hoc'h eus c'hoant lakaat e klaoustre ? ; **2.** [dre skeud.] *sein Wort gilt etwas im Lande,* ar pezh a lavar a zo talvoudek, pouez a zo gant e gomzoù, ar pezh a lavar a gont kalz ; **3.** [kr-l] *der Prophet gilt nichts im eignen Lande,* den n'eo abostol en e vro, an hini n'eo ket un aotrou en e vro n'en deus nemet mont d'ur vro all hag e vo, biskoazh sant n'eo bet en e barrez meulet.

V.gw. (gilt / galt / hat gegolten) : **1.** bezañ en implij, bezañ en amred, kaout mon, bezañ mat, talvezout, talvout ; *diese Briefmarke gilt noch,* en implij (en amred) emañ c'hoazh an timbr-mañ ; *dieses Visum gilt nicht für Israel,* ar visa-mañ ne dalv ket evit mont da Israel ; *das lass ich gelten !* gwell a se ! aze emañ an dailh ! ; *das Gesetz gilt,* talvezout a ra al lezenn ; [c'hoari] *das gilt nicht !* er maez eus ar reolennoù eo ! n'eo ket reizh ! ne dalv ket ! ; *die Wette gilt !* mat eo ar glaoustre ! ; [dre skeud.] *einen Vorwand gelten lassen,* degemer un digarez douetus, degemer ur remistenn, degemer ur risklenn ; *die dort geltenden Ansichten,* an doare da welet an traoù du-hont ; *eine Bitte gelten lassen,* degemer ur goulenn.

2. bezañ sellet evel, tremen da, tremen evit, bezañ kontet ; *er gilt als der beste Spieler der Mannschaft,* tremen a ra da wellañ c'hoarier ar skipailh ; *er ist nicht wohlhabend, er gilt nur dafür,* n'eo ket pinvidik met sellet e vez outañ evel ma vije, n'eo ket pinvidik met kemeret e vez evit se ; *er gilt als großer Wissenschafler,* sellet e vez evel ur gouizieg bras ; *er gilt als Deserteur,* hennezh a zo kontet dezertour, tremen a ra da zezertour, e istimañ a reer evel dezertour, graet e vez un dezertour anezhañ, graet e vez un dezertour gantañ ; *er gilt als einer der bedeutendsten Maler des vorigen Jahrhunderts,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet.
3. aparchantañ ouzh, sellet ouzh ; *das gilt auch für dich,* se a sell ouzhit ivez, heñvel dra ganit ; *das Gleiche gilt für ihn,* heñvel dra gantañ, heñvel eo evit a sell outañ ; *die Frage hat nicht ihm sondern dir gegolten,* ne oa ket dezhañ da respont met dit, ar goulenn ne dalveze ket dezhañ met dit ; *wem gilt diese Anspielung ?* evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ?
V.dibers. (es gilt / es galt / es hat gegolten) : *es gilt zu ...,* bremañ eo …, ar c'houlz eo ..., poent eo ..., mat e vefe ... ; *jetzt gilt's, es gilt,* deomp dezhi ! bremañ eo mont dezhi ! ; *jetzt gilt es den Kopf nicht zu verlieren,* arabat koll an norzh bremañ ; *es galt um nichts Geringeres als,* kaoz a oa bepred eus netra disteroc'h eget eus...
geltend ag. : **1.** *das geltende Recht,* ar gwir (al lezennoù) en implij, al lezennoù e pleustr ; *geltende Ansicht,* mennozh a vremañ, mennozh boas evit bremañ.
2. *geltend machen,* lakaat da dalvezout, lakaat da vezañ anavezet, difenn ; *er weiß seine Ansprüche geltend zu machen,* gouzout a ra mat an dro da zifenn e wirioù ; *ein Recht geltend machen,* ober diouzh ur gwir, lakaat ur gwir da dalvezout.
Geltendmachung b. (-,-en) : [gwir] arc'hadur g.
Geltung b. (-,-en) : **1.** talvoudegezh b. ; *etwas zur Geltung bringen,* reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, lakaat udb da dalvezout, talvoudekaat udb ; **2.** pouez g., levezon b. ; *sich Geltung verschaffen,* dont da vezañ un den a bouez, dont a-benn da gaout levezon ; *der Wahrheit Geltung verschaffen,* lakaat ar wirionez war he reizh.
Geltungsbedürfnis n. (-ses,-se) : uhelegezh b., c'hoant uhelaat g., egar sevel g., fougaserezh g., gloar b., c'hoant da vezañ anavezet g., terzhienn ar vrazentez b., brazentez b., brasoni b., koeñv g., avelaj g., c'hwez hag avel.
Geltungsbereich g. (-s,-e) : talvoudva g., tachenn an implij b., tachenn ar pleustr b., tachenn bleustrerezh b., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.
Geltungsdauer b. (-) : padelezh an dalvoudegezh b.
Geltungssucht b. (-) : */* **Geltungstrieb** g. (-s) : uhelegezh b., kleñved an uhelegezh g., c'hoant uhelaat g., egar sevel g., fougaserezh g., gloar b., c'hoant da vezañ anavezet g., terzhienn ar vrazentez b., brazentez b., brasoni b., koeñv g., avelaj g., c'hwez hag avel.
Gelübde n. (-s,-) : gouestl g., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g., ro g., goiunez b. ; *die Ordensgelübde ablegen,* ober gouestloù, ober e leoù ; *ein Gelübde erfüllen,* seveniñ ul le, seveniñ ur gouestl ; *das Gelübde ablegen, etwas zu tun,* ober le d'ober udb ; *ein Gelübde nicht halten,* diouestlañ ; *jemanden von einem Gelübde entbinden,* diouestlañ u.b. ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen,* ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.
Gelumpe n. (-s) : pilhoù lies., truilhoù lies.
gelungen ag. : deuet da vat, deuet brav ; *ein gelungener Streich,* un taol brav deuet da vat g. ; *dein Kuchen ist gut gelungen,* deuet eo brav da wastell ganit, tapet mat ac'h eus da wastell, graet mat eo da wastell.
Gelüst n. (-s,-e) : c'hoant bras b., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., hoal g., lusk ar galon g., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., youl b. ; *Gelüste schwangerer Frauen,* c'hoantoù gwragez bragez lies., c'hoantadennoù gwragez bragez lies., froudennoù gwragez bragez lies. ; *er weiß nicht mehr, welchem Gelüst er sich hingeben soll,* ne oar ket mui e peseurt toull lammat.
gelüsten V.dibers. (hat gelüstet) :**1.** *es gelüstet mich nach etwas, mich gelüstet nach etwas,* c'hoant bras am eus da gaout udb, c'hoant bras eo din da gaout udb, emañ va c'halon war udb, glaourenniñ a ran war-lerc'h udb ; *es gelüstet mich, etwas zu tun, mich gelüstet, etwas zu tun,* c'hoant bras am eus ober udb, c'hoant bras eo din d'ober udb ; **2.** droukc'hoantaat, gwallc'hoantaat ; *du sollst dich nicht deines Nächsten Gut gelüsten lassen,* madoù an nesañ ne c'hoantai ket kaout.
Gema b. (-) : [*berradur evit* **Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte**] kevread an oberourien, ar sonaozourien, hag an embannerien sonerezh [SACEM] g.
gemach ag. : *nur gemach !* goustadik ! habaskterit ! war ho pouez ! war da bouezig ! dousik dezhi ! it dousik ha plaen ganti ! ent habaskik ! kerzh war da oar ! kae plarik dezhi ! kae dezhi dre gaerig !
Gemach n. (-s, Gemächer) : kambr b., kombod-ti g. ; *die königlichen Gemächer,* kambroù ar roue lies., kambreier ar roue lies.
gemächlich ag./Adv. : **1.** habask, sioul, dibrez-kaer, divall, landrammus, landrennek, landrennus, trankilik-kaer, dijabl-kaer, war e jibidorig, koul, koulik, koulik a-walc'h, lochore, lugut, war e drankilite, dousik ha plaen, war e blijadur ; *ein gemächlicher Mensch,* un den war e blaen g. ; *gemächlich gehen,* kerzhet plarik, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol, chom da zebriñ an hent, bale kempenn, kerzhet war e c'horregezh, kerzhet dousik ha plaen, mont war e gamm, mont war e drankilite, kerzhet ent habaskik, mont war e bouez(ig) (goustadik, kempennik, war e oar, àr e oar-goarigoù, war e oarigoù, war ar goar, war-bouez), kerzhet war-bouez, kerzhet war e bouez, kerzhet a-zoug e gamm, mont war e c'horregezh, mont dousik, mont war e sklavig (war e zres, war e zresik, war an dres, war an dresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e nañ, war e nañ-kaer, war e nañig, war e nañigoù, d'e boz, war e boz, war e stlakig, war e vadober, war e blaen), mont divalav, mont lochore ; *er ging gemächlich über die Brücke, er überquerte gemächlich die Brücke,* mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *gemächlich fahren,* ruilhal trankilik, ruilhal war e drankilite, ruilhal war e jibidorig, ruilhal plarik, bleinañ war e blaen, bleinañ dousik ha plaen ; **2.** [dre astenn.] hag a blij dezhañ e aez, lizidour, landreant, lureüs ; *ein gemächliches Leben führen,* bevañ en e aez, ober he

fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, tremen plarik e damm buhez, tremen dizouj-kaer e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, war e boz), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz, ren ur vuhez peoc'hus.

Gemächlichkeit b. (-) : aezamant g., aez g.

gemacht ag. : **1.** graet, oberiet, aozet, fardet.

2. [dre astenn.] faos, fals, orbidek, orbidus.

3. [dre skeud.] *er ist ein gemachter Mann,* graet en deus e dreuz er vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, dastumet en deus danvez, graet en deus e graf, graet en deus krazadenn, graet en deus fortun, graet en deus mat, diazezet mat eo bremañ.

Gemahl g. (-s,-e) : pried g., gwaz g., paradur g., P. hanter tiegezh g., hini kozh g.

Gemahlene(s) ag.k. n. : maladenn b., arreval g.

Gemahlin b. (-,-nen) : pried b., gwreg b., P. hini gozh b.

gemahnen V.k.e. (hat gemahnt) : *jemanden an etw (t-rt) gemahnen,* degas soñj d'u.b. eus udb., degas udb da soñj d'u.b.

Gemälde n. (-s,-) : taolenn b., livadur g., livadenn b., depegn g., pentadenn b., pentur g. ; *der Wert dieses Gemäldes lässt sich nur schwer schätzen,* diaes a-walc'h da brizañ eo an daolenn-se.

Gemäldeausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg taolennoù b.

Gemäldefälscher g. (-s,-) : falser taolennoù g.

Gemäldegalerie b. (-,-n) : **1.** taolennaoueg b., dastumad taolennoù g. ; **2.** diskouezlec'h g., ti-skeudennoù g. ; **3.** [stal] stal-taolennoù b.

Gemäldesammlung b. (-,-en) : taolennaoueg b., dastumad taolennoù g.

Gemarkung b. (-,-en) : **1.** tachenn ar gumun b., tiriad ar gumun g. ; **2.** [labour-douar] bann g., dalc'h g., douaroù lies.

Gemarterte(r) ag.k. : boureviad [*liester* bourevidi] g., boureviadez b.

gemasert ag. : [koad, maen] gwazhennek, gwazhennus, brizhellek.

gemäß araog. (t-d-b) : hervez, diouzh ; *gemäß dem Gesetz,* hervez al lezenn ; *die Reise verlief seinem Wunsche gemäß,* tremen a reas ar veaj diouzh e c'hoant ; *pflichtgemäß*, evel ma'z eo dleet, evel ma faot ; *standesgemäß,* evel ma'z eo dleet evit un den en e renk, evel ma tere da dud eus e renkad, evel ma faot, hervez e renk ; *befehlsgemäß,* hag a glot gant ar pezh a oa bet gourc'hemennet ober, evel ma oa bet gourc'hemennet ober.

Gemäßheit b. (-) : klotadur g. ; *in Gemäßheit mit,* hervez, diouzh.

gemäßigt ag. : klouar, plaen, kerreizh, habask, amgriz, moder ; *gemäßigtes Klima,* hin gerreizh b., hin amgriz b. ; *gemäßigtes Milieu,* metoù kerreizh g. ; *gemäßigte Zone,* zonenn gerreizh b., takad kerreizh g. ; *gemäßigter Regenwald,* koadeg c'hleb gant un hin gerreizh b. ; *gemäßigte Ansichten,* mennozhioù plaen lies., mennozhioù moder lies., mennozhioù kerreizh lies.

Gemäuer n. (-s,-) : **1.** mogerioù lies., mogerennoù lies. ; **2.** [dre astenn.] atredoù lies., rivinoù lies., dismantroù lies. ; *verfallenes Gemäuer,* foukenn b., kozh ti g., mogerioù o kouezhañ en o foull lies., arvogerioù lies., mogerennoù rampet lies.

Gemecker n. (-s) **/ Gemeckere** n. (-s) **/ Gemeckre** n. (-s) : **1.** begeliadennoù lies., begeliadeg b., begiadeg b., begiadenn b., begeilh g., begel g.

2. [dre skeud.] pismigadennoù lies., karnaj g., klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., klemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., gwigour g.

gemein ag. : **1.** boutin, foran ; *das gemeine Wohl,* mad an holl g., ar c'henvad g., al laz hollek g. ; *das gemeine Recht,* ar gwir boutin (foran) g., ar c'henwir g.

2. a-gevret, boutin, kumun ; *nichts mit jemandem gemein haben,* na gaout kenboent ebet gant u.b. ; *vieles mit jemandem gemein haben,* kaout kalz a genboentoù gant u.b. ; *sie machen gemeine Sache,* a-dra emaint an eil gant egile, emglev a zo kenetrezo, gwriat a reont war an hevelep torchenn, emaint o wriat war ar memes liñsel, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; *das Gut war den Brüdern gemein,* an domani a oa boutin etre ar vreudeur, an domani a oa etre ar vreudeur, an domani a oa kumun d'ar vreudeur ; *sich mit jemandem gemein machen,* en em laoskaat gant u.b., kevrediñ gant u.b., mont gant u.b.

3. boaziek, boutin, munut, dister ; *gemeines Jahr,* bloavezh boutin g. [*enebet ouzh ar bloavezhioù bizeost*] ; *das gemeine Volk,* ar werin b., ar yoc'h b., tud ar gumun lies., an dud dister lies., ar bobl vunut b., ar munudigoù lies., ar bobl gumun b. ; *gemeiner Soldat,* soudard eus ar renk g., soudard plaen g., Yann soudard g., P. skalf g. ; *gemeine Waldrebe,* vibourna g., biourna b., gwez-gwinienn str. ; *gemeine Bibernelle,* (*Pimpinella saxifraga)* pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b. ; *gemeine Fichte,* pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruñs str., pruñsenn b., spruñs str., spruñsenn b. ; *gemein werden,* boutinaat.

4. vil, lous, divalav, diseven, loudour, displed, displet, hakr, hek, hudur, fallakr, karget a valis, astut, digoustiañs, divat, diviñs, drouk, ifam, kazus ; *gemein zu jemandem sein,* bezañ drouk ouzh u.b. ; *jemandem einen gemeinen Streich spielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, un dro-dall, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *gemeine Gesinnung,* spered displet a zen g. ; *gemeine Redensarten,* troioù-lavar hudur lies., troioù-lavar diseven lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies. ; *dieses Mädchen ist ziemlich gemein,* ar verc'h-se a zo pik a-walc'h, he c'hont a fallagriezh a zo er plac'h-se ; *du bist doch gemein,* n'out ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet out, ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, ul loen mut, ul loen gars) a zo ac'hanout, ur pezh teil a zo ac'hanout, un tamm teil a zo ac'hanout, n'out ket gwall dener pa rez evel-se, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagriezh out, n'eus nemet fallagriezh ennout, n'eus netra a vat ennout, te n'eus ket ur

vlevenn gristen warnout, da gont a fallagriezh a zo ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, vis ar gordenn a zo ennout, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, te a zo drouk betek mel da eskern, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! te a zo gwazh eget ar vosenn, ur paotr gagn a zo ac'hanout, te a zo un higenn, kement si fall a zo oc'h ober ac'hanout, vis fall a zo ennout, malis a zo ennout, karget out a valis, malis a zo ez korf, ur valis a zo ennout, bleiz a-walc'h out ; *ein gemeiner Kerl,* ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur renavi g., un ampouailh g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr netra a vat ennañ, ul loen gars g., ur c'hast b., ur gaster g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., un dra vil g., un dra fall g., ur boufon g., ur fouin g., un ebeul g.
Adv. : en un doare vil, en un doare hakr, en un doare hudur, en un doare fallakr, gant fallagriezh, gant viloni, diviñs.

Gemeinbesitz g. (-es) : perc'hennadenn stroll b., perc'henniezh stroll b., perc'hentiezh stroll b., kenberc'henniezh b. ; *in Gemeinbesitz überführen,* kengladekaat.

Gemeinde b. (-,-n) : **1.** kumun b., parrez b., [istor Breizh] ploue g. [*liester* ploueoù, ploueioù] ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; *zur Gemeinde gehörig,* e dalc'h ar gumun, e dalc'h ar barrez, kumunel ; *in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch,* er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; *er war so angezogen wie alle Männer in der Gemeinde,* gwisket e oa evel holl wazed ar barrez ; **2.** [relij.] parrez b., parreziad b. ; *die Gemeinde bestand aus elf Vikariaten,* rannet e oa ar barrez en unnek trev ; *eine Christengemeinde,* ur barreziad kristenien b.

Gemeindeabgaben lies. : tailhoù-kêr lies., truaj g., tailhoù lec'hel lies.

Gemeindeammann g. (-s,-ammänner) : [Bro-Suis] maer g.

Gemeindeanger g. (-s,-) : peurvan boutin g., maez g.

Gemeindebann g. (-s,-e) : [Bro-Suis] bann ar gumun g., tiriad ar gumun g.

Gemeindebeamte(r) ag.k. g. : implijad an ti-kêr g.

Gemeindebehörde b. (-,-n) : burev e dalc'h an ti-kêr g., gwazadur e dalc'h an ti-kêr g.

Gemeindebezirk g. (-s,-e) : **1.** bann ar gumun g., tiriad ar gumun g. ; **2.** [Bro-Aostria] karter g.

Gemeindebediener g. (-s,-) : bedell g., sakrist g., regresten g.

Gemeindeblättchen n. (-s,-) : kannadig g.

Gemeindeboden g. (-s,-böden) : douar ar gumun g., douaroù ar gumun lies., douaroù boutin lies., boutinoù lies., boutinajoù lies., maez g., fuajoù lies.

gemeindeeigen ag. : e dalc'h an ti-kêr, e dalc'h ar gumun, boutin.

Gemeindegut n. (-s,-güter) : mad ar barrez g., mad ar gumun g.

Gemeindehaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti-kêr g., ti-kumun g., ti an holl g. ; **2.** ti ar barrez g.

Gemeindehelfer g. (-s,-) : diagon g., avelier g.

Gemeindeländereien lies. : douar ar gumun g., douaroù ar gumun lies., douaroù boutin lies., boutinoù lies., boutinajoù lies., maez g., fuajoù lies.

Gemeindemitglied n. (-s,-er) : **1.** [relij.] parreziad g., parreziadez b., parrezian g., parrezianez b. ; **2.** [istor Breizh] plouead g. [*liester* ploueiz].

Gemeindeordnung b. (-,-en) : lezenn hag a bleustr gant gwirioù ha dleadoù ar c'humunioù b.

Gemeindepräsident n. (-en,-en) : [Bro-Suis] maer g.

Gemeinderat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul-kêr g., kuzul an ti-kêr g. ; **2.** kuzulier ti-kêr g., kuzulier-kêr g.

Gemeinderecht n. (-s,-e) : gwir stag ouzh ar c'humunioù g.

Gemeindesaal g. (-s,-e) : sal ar barrez b., sal ar gumun b.

Gemeindesache b. (-,-säle) : afer e dalc'h ar gumun b., afer e dalc'h ar c'humunioù b.

Gemeindeschule b. (-,-n) : skol ar gumun b.

Gemeindeschwester b. (-,-n) : klañvdiourez evit prederioù er gêr gopret gant ar gumun b.

Gemeindesteuern lies. : tailhoù evit ar gumun lies., tailhoù-kêr lies., truaj g., tailhoù lec'hel lies.

Gemeindeverband g. (-s,-verbände) : kumuniezh-kumunioù b., kumuniezh-kêr b. ; *der Gemeindeverband besteht aus dreizehn Gemeinden,* ar gumuniezh-kumunioù (ar gumuniezh-kêr) a zo dindan trizek kumun ; *Brester Gemeindeverband,* kumuniezh-kêr Brest b.

Gemeindeversammlung b. (-,-en) : [Bro-Suis] kuzul-kêr g.

Gemeindevorstand n. (-s,-vorstände) / **Gemeindevorsteher** g. (-s,-) : maer g.

Gemeindewahl b. (-,-en) : mouezhiadeg evit dilenn ar guzulierien-gêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzul an ti-kêr b., voterezh evit dilenn kuzul an ti-kêr g.

Gemeindeweide b. (-,-n) : boutinoù lies., boutinajoù lies., maez g., fuajoù lies.

Gemeindewohnung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] lojeiz dereat e feurm g., LODEF g., annez izelfeur g., AIF g.

Gemeindezentrum n. (-s,-zentren) : bod sokiokulturel g., kreizenn sokiosevenadurel b., ti an holl g.

Gemeine(r) ag.k. g. : **1.** *Gemeiner,* soudard eil klas g., soudard eus ar renk g., soudard plaen g., Yann soudard g., P. skalf g.

2. [istor] *die Gemeinen,* an trede urzh g., ar werin b., ar yoc'h b., tud ar gumun lies., an dud dister lies., ar bobl vunut b., ar bobl gumun b., ar munudigoù lies., ar gumun b.

Gemeineigentum n. (-s) : perc'hentiezh voutin b., mad publik g., mad foran g. ; *die Landwirtschaft in Gemeineigentum überführen,* strollañ ha boutinañ an douaroù, boutinaat an douaroù; kengladekaat an douaroù.

Gemeinempfindung b. (-,-en) : skianterezh organek g., kenesteziezh b., kensantadur g.

gemeinfasslich ag. : aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh meiz an holl, en akomod d'an holl,

diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl, poblek, eeun.
gemeingefährlich ag. : dañjerus evit an holl, diskiant da stagañ ; *er ist gemeingefährlich,* diboellet eo da stagañ, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-tremenet eo, foll-magn eo, hennezh ez eus da ziwall outañ, morfoll eo, stagapl eo, hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, diskiant da stagañ eo.
Gemeingefühl n. (-s) : skianterezh organek g., kenesteziezh b., kensantadur g.
Gemeingeist g. (-es) : spered stroll g., spered kevredigezhel g., spered keodedel g., keodedegezh b.
gemeingültig ag. : hag a dalv evit an holl.
Gemeingut n. (-s,-güter) : perc'hentiezh voutin b., mad publik g., mad foran g. ; *Gemeingut werden,* dont da vezañ perc'hentiezh voutin ; *zum Gemeingut erklären,* stadelañ, kengladekaat, boutinelaat.
Gemeinheit b. (-,-en) : viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., malis ruz g./b., malis du g./b., displedadurezh b., displedoni b., displeter g., displeted b., izelder g., dismegañs b., tro lous b., taol fobiez g., taol kailh g., P. gasterezh g., distervez b. ; *was er mir angetan hat, ist eine Gemeinheit,* un taol gast eo en deus c'hoariet din ; *aus Gemeinheit und Niedertracht,* dre fallagriezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh ; *das ist pure (reine) Gemeinheit,* un drougiezh ki klañv eo ; *die Menschen versinken in einem Abgrund von Gemeinheit,* sankañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh, koñfontañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh.
gemeinhin Adv. : peurliesañ, peurvuiañ, ordinal, d'an ordinal, dre vras, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.
Gemeinkosten lies. : mizoù hollek lies.
Gemeinnutz g. (-es) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., laz foran g., laz hollek g., kenvad g. ; *Gemeinnutz geht vor Eigennutz,* mad an holl a ya dreist mad an-unan.
gemeinnützig ag. : a laz hollek, a dalvoudegezh foran, a laz foran, talvoudek evit mad an holl, a dalvoudegezh kevredin ; *gemeinnützige Gesellschaft,* kevredigezh a dalvoudegezh foran b., kevredigezh evit mad an holl b., kevredad anarc'hantus g. ; *gemeinnützige Arbeiten,* labourioù a dalvoudegezh foran lies., labourioù evit mad an holl lies., labourioù a laz hollek lies., labourioù a dalvoudegezh kevredin lies.
Gemeinnützigkeitsfeststellung b. (-,-en) : enklask diwarbenn an dalvoudegezh foran g.
Gemeinplatz g. (-es,-plätze) : peuranadurenn b., komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., boutinoù lies., kliched g., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh lies., kredenn voutin b.
gemeinrechtlich ag. : hag a aparchant ouzh ar gwir boutin, a wir boutin.
gemeinsam ag. : boutin, kumun, kenetre, ken- ; *ein gemeinsamer Feind,* ur c'henenebour g. ; *gemeinsamer Mittelpunkt,* kengreiz g. ; *der Gemeinsame Markt,* ar C'henvarc'had g., ar marc'had kumun g. ; *er macht mit ihm gemeinsame Sache,* kenlabourat a ra gantañ, en em unanet eo gantañ, mont a ra dorn-ha-dorn gantañ, fri ha revr eo gantañ, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, emglev a zo kenetrezo evit kenlabourat, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; *gemeinsame Front machen,* bezañ holl a-unan (a-unvan, a-unstroll, a-untu), bezañ liammet evel un hordenn ; *gemeinsame Kasse,* kengef g., yalc'h voutin b. ; *gemeinsame Kasse machen,* ober yalc'h voutin, ober boutin-boutin, kempouezañ an dispignoù etre an holl, rannañ an dispignoù, lakaat pep tra e boutin, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, boutinaat, bezañ pep tra war zaouhanter etrezo, bevañ etrezo, boutinañ an dispignoù ; *der gemeinsame Nenner,* ar c'henanver g., an anver boutin g. ; *gemeinsames Essen,* kenbred g. ; *gemeinsame Verteidigung,* kendifennerezh g. ; *gemeinsame Einwirkung,* kenefed g. ; *gemeinsames Arbeiten,* kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b, kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., labour e boutin g., labouradeg b., labour stroll g. ; *gemeinsame Anstrengung,* kenstriv g., kenstriverezh g., strivadeg b. ; *sie hatten etwas gemeinsam : alle waren arm,* un dra a oa boutin dezho-holl, bezañ paour ; *gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen : lernen, lehren, beurteilen,* framm europat boutin dave evit ar yezhoù g.
Adv. : e bloc'h, a-stroll, a-unan, bloc'h, a-unvan, holl a-bezh, en ur bagad, a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, e-kevret, kevret, en ur gevret, asambles, en ul lod, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, en ur geñver, a-genstroll, a-geñver, a-gor, a-unstroll, ez kumun, kumun, en ur stern, boutin, e boutin, ken-, a-bare ; *etwas gemeinsam machen,* ober udb ez kumun, ober udb e boutin ; *gemeinsam essen,* kenbredañ, debriñ boutin, ober taol voutin ; *zu Abend aßen sie gemeinsam,* koan a voe etrezo ; *gemeinsam handeln,* labourat a-gevret, labourat a-stroll, labourat e boutin, labourat boutin, labourat ez kumun, kenlabourat ; *sich gemeinsam anstrengen,* ober ur c'henstriv, ober ur strivadeg ; *gemeinsam üben,* kenbleustriñ, pleustriñ e boutin, pleustriñ en ul lod ; *gemeinsam haften,* bezañ kengiriek, sammañ ar giriegezh a-stroll, sammañ un atebegezh stroll ; *gemeinsam erwerben,* kenbrenañ, prenañ e boutin ; *gemeinsam wirken,* kenefediñ, labourat boutin, labourat e boutin, labourat ez kumun ; *alle gemeinsam,* holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl en ur gevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll ; *was haben die keltischen Sprachen gemeinsam ?* pere eo an heñvelderioù heverkañ etre ar yezhoù keltiek ?
Gemeinsamkeit b. (-,-en) : **1.** kenboent g., liamm g., ere g., strob g., kenliamm g., chadenn b. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält,* ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo ; **2.** kengrad b. ; **3.** kumunder g., kumunded b., boutinder g., boutinded b.
Gemeinschaft b. (-,-en) : strollelezh b., strollegezh b., strollenn b., kumuniezh b., kenglad g., strollder g. ; *Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl (Montan-Union),* Kumuniezh Europa evit Glaou ha Dir b. ; *Europäische Gemeinschaft,* Kumuniezh Europa b. (KE) ; *Europäische Wirtschaftsgemeinschaft (E.W.G),* Kumuniezh Armerzhel Europa (K.A.E) b., Kumuniezh Ekonomikel Europa b. (KEE) ; *Gemeinschaft Unabhängiger Staaten,*

Kumuniezh Stadoù dizalc'h b., Kenglad Stadoù dizalc'h g. ; *in Gemeinschaft mit,* a-gevret (asambles) gant ; *Gemeinschaft der Heiligen,* kumuniezh ar Sent b., komunion ar Sent g. ; *in einer Gemeinschaft leben,* bevañ e kumuniezh ; [Rousseau] *die menschliche Gemeinschaft,* ar Stad keodedel b. ; [istor] *die Gemeinschaft der Französischen Republik,* ar Gumuniezh C'hall b. ; [Spagn] *autonome Gemeinschaft,* kumuniezh emren b. ; [Bro-C'hall] *Gemeinschaft von Gemeinden,* kumuniezh-kumunioù b., kumuniezh-kêr b.

gemeinschaftlich ag. : kumuniezhel, stroll, strollel, strolladel, kevredel, boutin, kumun, kenetre, a-stroll, ken-, dirann, disrann ; *gemeinschaftliche Sache machen,* kenlabourat, mont dorn-ha-dorn, en em unaniñ ; *auf gemeinschaftliche Kosten leben,* rannañ an dispignoù, kempouezañ an dispignoù etre an holl, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo ; *gemeinschaftliches Eigentum (Vermögen),* perc'hentiezh dirann b., perc'henniezh voutin b., kenberc'henniezh b., madoù dirann lies. ; [gwir] *gemeinschafliches Vermächtnis,* laes diagevret g.

Adv. a-gevret, a-stroll, kumun, ez kumun, asambles, en ur stern, ken-, a-bare.

Gemeinschaftlichkeit b. (-) : kumunder g., kumunded b., strollegezh b., boutinder g., boutinded b., kenberc'henniezh b., perc'hentiezh dirann b., perc'henniezh voutin b.

Gemeinschaftsantenne b. (-,-n) : stign a-stroll g., stign stroll g.

Gemeinschaftsarbeit b. (-,-en) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b, kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., labouradeg b., labour stroll g. ; *eine Gemeinschaftsarbeit leisten,* labourat a-gevret, labourat a-stroll, kenlabourat.

Gemeinschaftseigentum n. (-s) : kenberc'henniezh b.

Gemeinschaftsfahrer g. (-s,-) : kenweturer g.

Gemeinschaftsdienst g. (-es,-e) : servij a-stroll g.

Gemeinschaftseinrichtung b. (-,-en) : aveadur stroll g., aveadur kumun g.

Gemeinschaftserziehung b. (-,-en) : kendeskadurezh b.

Gemeinschaftsgefühl n. (-s,-e) : emskiant keodedel b., kengred g., spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.

Gemeinschaftsgeist g. (-es) : emskiant keodedel b., kengred g., spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.

Gemeinschaftshaftung b. (-,-en) : [gwir] gwarant stroll g., atebegezh stroll b., kenatebegezh b., kengiriegezh b., respontegezh stroll b.

Gemeinschaftskunde b. (-) : deskadurezh keodedel b.

Gemeinschaftspraxis b. (-,-praxen) : kuzulva stroll g., kuzulva kumun g.

Gemeinschaftsproduktion b. (-,-en) : kenlabour g.

Gemeinschaftsraum g. (-s,-räume) : sal an emvodoù b.

Gemeinschaftsschule b. (-,-n) : skol lik b., skol publik b., skol liesrelijiel b.

Gemeinschaftssinn g. (-s) : emskiant keodedel b., kengred g., spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.

Gemeinschaftsunternehmen n. (-s,-) : embregerezh gant riskloù kenlodennet g.

Gemeinschuld b. (-,-en) : hollad an dleoù dre freuz-stal g., kalzad freuz-stal g.

Gemeinschuldner g. (-s,-) : dleour dre freuz-stal g.

Gemeinsinn g. (-s) : **1.** emskiant keodedel b., kengred g., spered stroll g. ; **2.** skiant voutin b., skiant-vat b. ; **3.** [preder, Aristoteles] skiant kreiz b., santadoù boutin lies.

Gemeinsprache b. (-,-n) : kenyezh b.

gemeinverständlich ag. : aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh meiz an holl, en akomod d'an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl, poblek, eeun ; *gemeinverständlich machen,* boutinaat, lakaat anat evit an holl, lakaat diouzh intent an holl, lakaat diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, lakaat en ardremez an holl, anataat, diskouez anat d'an holl.

Gemeinwerk n. (-s,-e) : [Bro-Suis] labour a-youl-vat g., labour dibae a dalvoudegezh foran g., labour dibae evit mad an holl g., labourioù dibae a laz hollek lies., labourioù dibae a dalvoudegezh kevredin lies.

Gemeinwert g. (-s,-e) : [kenw.] gwerzh red g.

Gemeinwesen n. (-s) : aferioù foran lies.

Gemeinwirtschaft b. (-) : armerzh steuñvaet g., armerzh kumuniezhel g., ekonomiezh sturiet b., ekonomiezh stadelet b.

Gemeinwohl n. (-s) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., mad foran g., laz foran g., laz an holl g., kenvad g., kenlaz g. ; *es wurde beschlossen, dass es dem Gemeinwohl dienen solle,* divizet ez eus ma talvezo an dra-se d'an holl ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen,* klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan.

Gemenge n. (-s) : **1.** meskaj g. ; **2.** tousmac'h g., dever g., prez g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., diframm g., houl g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., gwaskadeg b. ; **3.** kann b., kannadeg b., kannerezh g., gourenadeg b., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., piladeg b., trouz g., lazh g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., jeu b., meskadeg b., bretac'h g., brete g., foeterezh g., frigas g., saka-maout g. ; *mit jemandem ins Gemenge kommen,* skeiñ gant u.b., sevel bec'h etre an-unan hag unan all, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr d'u.b., sevel kannoù etre an-unan hag unan all, sevel taolioù etre an-unan hag unan all, mont dre nerzh ouzh u.b. (d'u.b.), mont dre heg d'u.b., mont d'u.b. dre vil ; **4.** [labour-douar] liestrevad b., trevadoù liesseurt mesket lies.

Gemengsel n. (-s) : meskailhez g./b., kemmeskaj g., strabouilh g., strabouilhenn b., meskaj g.

gemessen ag. : **1.** goustadik, plaen ; *gemessenen Schrittes,* o kontañ e gammedoù / goustadik / sioulik / o selaou e bazioù (Gregor), a-zoug-kamm, a zoug e gamm, a doug e gamm, war e sklavik, war e bouez, ent habaskik, war e gamm, war e c'horregezh, dousik ha plaen, plarik ; **2.** [dre skeud.] fur, evezhiek, eleveziek.

Gemessenheit b. (-) : mol g., muzul g., furnez b., poell g., elevez b., emzalc'h g., evezhegiezh b.

Gemetzel n. (-s,-) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigasenn b., frigas g., karnaj g., gwall garnaj g., gwad skuilhet a-liñvadoù g. ; *ein Gemetzel anrichten,* lazhañ a-vras, lazhadegañ, skuilhañ

gwad a-liñvadoù ; *diese Schlacht war ein einziges Gemetzel gewesen !* ne oa ket bet un emgann, ul lazhadeg ne lavaran ket !

Gemisch n. (-es,-e) : meskaj g., meskad g., meskadenn b., mesk g., meskadur g., kemmesk g., kemmeskad g., kemmeskadur g., touezenn b., touesk g., touez b., kej g., kengej g., kengejadur g., meskailhez g./b., mastarenn b., mozaikenn b. ; *versüßtes Apfelwein- und Schnapsgemisch,* flip g. ; *hochexplosives Gemisch,* meskaj tarzhus g. ; *verklebtes Gemisch,* pegasenn b. ; [karr-tan] *armes Gemisch,* meskad paour g. ; *fettes Gemisch,* meskad druz g. ; [kimiezh] meskad g., kendeuzad g., meskaj g., mesk-ha-mesk g. ; *Luft ist ein Gasgemisch,* ur meskad gazel eo an aer ; *Völkergemisch,* marelladur pobloù g., mozaikenn bobloù b.

gemischt ag. : **1.** mesket, kemmesket, kemmesk, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, brizh, touez-ha-touez, toueziet ; *eine gemischte Gesellschaft,* tud a bep seurt (a bep dere) mesk-ha-mesk, ur meskaj a dud g. ; *der Unterricht erfolgt in gemischten Klassen,* kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *gemischtes Gemüse,* saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskad legumajoù g. ; **2.** [bev.] hiron, hanterouenn, a ouenn vrizh.

gemischtrassig ag. : [loen.] hanterouenn, hiron, a ouenn vrizh.

gemischtsprachig ag. : liesyezhiek.

Gemischtwarenhandlung b. (-,-en) : ispisiri b., spiseri b., P. stal bep tra b.

Gemme b. (-,-n) : maen prizius engravet g., intailh g., kameenn b.

gemocht anv-gwan II ar verb **mögen**.

gemoppelt ag. : stambouc'het, stambouc'hus, gourleizhat ; *das ist doppelt gemoppelt,* amañ e vez lavaret div wech ar memes tra, amañ e vez lavaret div wech an hevelep tra.

Gemse / Gems- *sellit ouzh* **Gämse / Gäms-**.

Gemunkel n. (-s) : chuchumuchu g., kuzhmuz g., grozmol g., flaperezh g., chaok g., chaokerezh g., brud g./b., vorm g.

gemünzt ag. : **1.** moneizet ; *gemünztes Geld,* arc'hant moneiz g.

2. [dre skeud.] *das ist auf mich gemünzt,* se a dalv din.

Gemurmel n. (-s) : **1.** grozmol g., hirboud g., hibouderezh g., fistilh g., sarac'h g., boubou g., chuchumuchu g., kuzhmuz g., dasson g., kroz g., mouskomzoù lies., vorm g., mouskan g., moustrouz g., ragach g., ragacherezh g. ; *Gemurmel des Baches,* kan ar richer g., mouskan ar richer g., kan an dour g., ragach ar richer g. ; **2.** [babiged] argaoz b., argomz g.

Gemurre n. (-s) : soroc'h g., soroc'herezh g., krozadennoù lies., soroc'herezh g., grozmol g., gront g., gronterezh g., grogn g., grognerezh g., kroz g.

Gemüse n. (-s,-) : legumaj lies., legumajoù lies., louzoù-kegin str., louzoù jardin str., louzoù-pod str., louzoù str., potaj str. ; *Frühgemüse,* legumaj abred (prim) lies. ; *gemischtes Gemüse,* saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskad legumajoù g. ; *ein Topf gemüse,* ur podad legumaj g. ; *eine Schüssel Gemüse,* ur pladad legumaj g. ; *Gemüse kaufen,* prenañ legumajoù.

Gemüseanbau g. (-s) : legumajerezh g., gouniderezh legumajoù g., gounid legumajoù g., gounidegezh legumajoù b.

Gemüsefach n. (-s,-fächer) : [yenerez] kombod al legumaj g.

Gemüse-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., askol-laezhek str.

Gemüsegarten g. (-s,-gärten) : louzaoueg b., atil g./b., liorzh al legumajoù hag al louzeier pred b.

Gemüsegärtner g. (-s,-) : gounider legumajoù g., legumajer g.

Gemüsehacke b. (-,-n) : trañch-koailh g., kravell b., pech g., pech troad-berr g., pigell b.

Gemüsehändler g. (-s,-) : gwerzher legumajoù g., karrikeller g., marc'hadour legumaj g.

Gemüsekohl g. (-) : [louza.] kaol str.

Gemüseladen g. (-s,-läden) : stal legumaj b.

Gemüsemarkt g. (-es,-märkte) : marc'had al legumaj g.

Gemüseportulak g. (-s,-e/-s) : [louza.] pipoul g., pourpi g. ; *wildwachsende Abart des Gemüseportulaks,* bara-an-evn g., beg-an-evn g.

Gemüsesorte b. (-,-n) : spesad legumaj g. ; *eine Gemüsesorte,* ul legumaj g. ; *haltbare Gemüsesorten,* legumaj mir lies.

Gemüsespinat g. (-,-e) : **1.** [louza.] pinochez str., pinochezenn b., spinard str., spinardenn b. ; **2.** [kegin.] pinochez g., spinard g.

Gemüsesuppe b. (-,-n) : soubenn al legumaj b., soubenn legumaj b. ; *dicke Gemüsesuppe,* kaotenn b., kaot g.

Gemüsezwiebel b. (-,-n) : ognon str., penn-ognon g.

gemustert ag. : [gwiad.] moull.

Gemüt n. (-s,-er) : spered g., temz-spered g., imor b., aoz b. ; *ein edles Gemüt,* ur galon hael b. ; *ein weiches Gemüt,* ur galon gizidik b. ; *ein kindliches Gemüt,* un temz-spered mibilius (bugelel) ; *ein sonniges Gemüt haben,* bezañ gae (seder, drant, bagol, dibreder) ; *er hat wenig Gemüt,* chom a ra difrom, n'eo ket kizidik ; *die Gemüter erhitzen,* lakaat mel-penn an dud da dommañ ha da virviñ ; *sich etwas zu Gemüte führen,* **a)** saouriñ udb, evañ udb toupik, lakaat udb da begañ ouzh e c'henoù, pegañ war udb ; **b)** merkañ mat udb.

gemütlich ag. : **1.** hegarat, jentil, karantezus, karadek, aes, bourrus, plijus, plijadurus, c'hwek, hegar, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv ; *gemütlicher Alter,* paotr kozh g., boulom kozh g. ; *ein gemütlicher Kerl,* ur paotr jentil g., ur paotr bourrus g. ; **2.** plijus, klok, brav, hoalus, aes, klet, kevannezus, hetus, bourrus, sasun ; *gemütliches Heim,* ti hoalus g., ti klet g., ti bourrus g., ti sasun ; *eine gemütliche Arbeit,* un tamm labour diboan g., un tamm labour aes g., un tamm labour aes d'ober g., un tamm labour didorr g., un tamm labour dilu g., un tamm labour karantezus d'ober g., un tamm labour na ro ket kalz a lavig g., un tamm labour plijus g. ; *hier ist es gemütlich,* kevannezus eo amañ, brav eo bevañ amañ, un ebat Doue eo bezañ amañ, amañ emaomp klok ; *gemütlicher Stuhl,* kador aes b. ; *gemütliches Zimmer,* kambr glet b.

Adv. : klok, aes, plarik, dizouj-kaer ; *gemütlich sitzen,* bezañ azezet klok, bezañ azezet en e aez.

Gemütlichkeit b. (-) : aested b., kletadurezh b., bourrusted b., douster g., hoaluster g., hoalusted b., dudi g., trugar b., plijuster g., plijusted b., het g., hetañs b., pleustr g., hegarated b. ; *die Wiener Gemütlichkeit,* douster an doare-bevañ e Vienna g., douster ar vuhez e Vienna g.

gemütlos ag. : difrom, digizidik, diflach.

Gemütlosigkeit b. (-) : diseblanted b., digaster g., digasted b.
Gemütsadel g. (-s) : meurded a spered b., haelded a galon b.
Gemütsähnlichkeit b. (-,-en) : kensant g., kensantidigezh b.
Gemütsart b. (-,-en) : spered g., temz-spered g., doare g., pleg g., tro-spered b., imor b., tuadur spered g.
Gemütsbeschaffenheit b. (-) : temz g., temzid b., temz-spered g., doare g., pleg g., tro-spered b., imor b., tuadur spered g.
Gemütsbewegung b. (-,-en) : from g., fromadenn b., trivliad g., trivliadenn b., trid-kalon g., esmae g., angerzhadenn b.
Gemütserregbarkeit b. (-) : kizidigezh b., kantaezidigezh b., kantaezelezh b.
Gemütserschütterung b. (-,-en) : strafuilh g., trubuilh g., trechal g., trefu g., esmae g., tommderenn b.
gemütskrank ag. : hurennek, gwalañjeret, melkoniek, melkonius, doanik, tristidik, malañjer, malañjerek, glac'haret, glac'harus, gouliet e galon, gloazet e ene, beget e galon, neurastenek, hipokondrek.
Gemütskrankheit b. (-,-en) : hurennegezh b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., malañjer g., imorioù lies., kleñved ar penn-du g., neurasteniezh b., hipokondriezh b.
Gemütslage b. (-) : imor b., stad spered b., tu g., stad vred b. ; *Weinen tröstet und beruhigt die Gemütslage,* c'hwek eo gouelañ war e boanioù.
Gemütsleben n. (-s) : buhez trivliadel b.
Gemütsmensch g. (-en,-en) : den habask g., den sioul g., boulom g., den dous evel ur goulm g., den dous evel un oan g.
Gemütsregung b. (-,-en) : trubuilh g., from g., fromadur g., esmae g., trid-kalon g., trivliad g., trivliadenn b., angerzhadenn b.
Gemütsruhe b. (-) : habaskted b., habaskter g., sioulded b., peoc'h a spered g.
Gemütsstimmung b. (-,-en) **/ Gemütsverfassung** b. (-,-en) **/ Gemütszustand** n. (-s) : imor b., stad spered b., tu g., stad vred b.
gemütvoll ag. : kizidik, fromidik, tener, bouk e galon.
gen araog. (t-rt) : ouzh, da-geñver, war-zu, trema, etrezek, etramek ; *gen Norden hin wird das Klima kühler,* freskaat a ra an hin war-zu an norzh ; *gen Himmel,* war-zu an neñv, etrezek an neñv, etramek an neñv.
Gen n. (-s,-e) : [skiantoù] genenn b.
genährt ag. : *gut genährt,* bevet mat, pasturet mat ; *schlecht genährt,* bevet fall, negezet, divag, isvaget.
genarbt ag. : [lêr] greunek, greunennek g., grognonek.
genäschig ag. : lipous, litous, pitouilh, friant.
genasführt ag. : *genasführt werden,* kaout treujoù e lec'h brankoù, bezañ gwerzhet brav, bezañ tapet brav (tapet lous, paket sellet, toazet brav), bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ bratellet (stranet, straniget, devet) prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav.
genau ag. : **1.** spis, resis, rik, reizh, just, pervezh, klok, dik, jurdik, pichot, pizh ; *genaue Waage,* balañs reizh b., pouezerez just b., pouezerez resis b. ; *genaue Rechnung,* kont difazi b., kont reizh b., kont rik b., kont pervezh b. ; *in allem genau sein,* bezañ priminik (amsellus, pizh-ha-pizh), na stagañ e chas diwar-goust silzig ; *genaue Kalkulation,* jederezh dre vunudoù g. ; *genaue Angaben,* titouroù resis lies., diferadennoù lies. ; *genaue Zahl,* niver dik g. ; *genau das Gleiche,* memes tra Doue, un heñvel dra, kement all, ur c'hement g. ; *genauer werden,* resisaat ; *genauer machen,* resisaat.
2. [dre skeud.] strizh, pizh, prim, rik, sellant, sellus, amsellus ; *meine Mutter ist sehr genau,* strizh-tre eo va mamm, amsellus eo va mamm ; *mit genauer Not entkommen,* tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (begig e spilhenn, e damm spilhenn) krak d'ar poent, en em dennañ eus ur gwall blegenn (en em dennañ eus un abadenn, tennañ e lost eus ar vrae) ku-ha-ka.
Adv. : ent-resis, end-eeun, tre, kaer, war-eeun, eeun-hag-eeun, just, dres, rik, tre, resis ; *in genau acht Tagen,* a-benn eizh deiz just ; *genau zu dieser Zeit,* just-ha-just d'ar mare-se ; *ganz genau,* eeun-hag-eeun, rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, pizh-ha-pizh, difazi, ent pizh, kenañ, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, just-ha-just, da vat ; *drei Jahre ganz genau,* tri bloavezh kontet-rik ; *der Tisch steht ganz genau in der Mitte des Zimmers,* eeun-hag-eeun e-kreiz ar sal emañ an daol ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf,* kloz e tiazez ar golo war ar pod, ar golo a ya just war ar pod, ar golo a ya klenk war ar pod, ar golo a ya c'hwek war ar pod ; *ich weiß nicht so ganz genau, wann er eintreffen soll,* n'ouzon ket distag peur e teuio, n'ouzon ket da just (d'ar just, da vat, resis) peur e teuio, n'ouzon ket difazi a-walc'h peur e teuio, n'ouzon ket pizh peur e teuio, n'ouzon ket kaer peur e teuio, n'ouzon ket kalz peur e teuio, n'ouzon ket war-eeun peur e teuio ; *alles aufs genaueste rechnen,* jediñ evit ma yelo pep tra reizh hag en urzh, jediñ rik-ha-rak, jediñ rik-ha-rik, jediñ d'ar just, jediñ pizh-ha-pizh, jediñ pervezh ; *jemandem alles aufs genaueste erklären,* dilostañ babu d'u.b., roudennañ pep tra just-ha-just d'u.b. ; *das Kind wiegt genau acht Pfund,* dres eizh lur bouez a zo gant ar babig ; *dieser Schlüssel passt genau,* an alc'hwez-mañ a glot dispar, an alc'hwez-mañ a ya just, an alc'hwez-mañ a glot c'hwek ; *diese Uhr geht auf die Minute genau,* just eo an eurier-mañ war-bouez ur vunutenn ; *diese Stadt liegt genau in der Mitte zwischen Berlin und Schwerin,* emañ Berlin ha Schwerin keit-ha-keit diouzh ar gêr-se, emañ ar gêr-se hanter hent etre Berlin ha Schwerin, emañ ar gêr-se e-kreiz-etre Berlin ha Schwerin ; *peinlich genau im Ausdruck,* resis-tre en e gomzoù, sevenet-perverzh e gomzoù ; *peinlich genau beschreiben,* kontañ a-grenn hag e pep gwirionez, taolenniñ (skeudenniñ, diskrivañ, displegañ) brav, displegañ just-ha-just ; *etwas peinlich genau durchsehen,* burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, sellet mat ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb, studiañ udb ent pizh, studiañ kenañ udb ; *etwas genau festlegen, etwas genau angeben,* diferañ udb, pishaat udb ; *etwas genau beobachten,* sellet-disellet ouzh udb, sellet mat ouzh udb, sellet pizh ouzh udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb ; *das ist genau dasselbe,* heñvel-rik eo, heñvel-mik eo, memes tra Doue eo, un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, un heñvel int ; *er nimmt es mit dem Korrigieren sehr genau,* difaziañ a ra gant aked bras (pizh-ha-pizh, pizh ha kempenn) ; *ein Buch genau*

durchlesen, nizañ ul levr gant ar brasañ evezh ; *sich genau an die Verkehrsregeln halten,* heuliañ strizh lezennoù an hentoù, heuliañ rez lezennoù an hentoù ; *es nicht so genau nehmen,* chom hep sellet ken tost-se (kement-se a-dost, a gen tost-se) ; *er nimmt es mit der Ehrlichkeit nicht so genau,* hennezh a zo laer pe laeroc'h, ledan eo e vañch, frank a vañch eo, hennezh a zo frank e goustiañs, un anien laosk a zo ennañ, hennezh a zo laosk e goustiañs, hennezh a zo ledan e goustiañs, hennezh a zo pell d'e goustiañs, hennezh a zo laosk e askre ; *genau genommen,* evit gwir, da gomz gwir, pa vez sellet pizh ouzh pep tra, pa vez soñjet a-zevri e pep tra, pa vez soñjet parfet e pep tra, pa vez sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), pa vez sellet ervat ouzh pep tra, pa vez pouezet mat pep tra, pa en em soñjer mat war gement-se, pa soñjer ervat e kement-se, pa vez sellet a-zevri ouzh pep tra ; *genauer gesagt,* pa lavarin mat (ervat), erfin, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h) ; *etwas genauer betrachten,* sellout tostoc'h ouzh udb ; *das stimmt genau,* ar gont rik eo ; *auf drei Dezimalen genau,* rik war-bouez tri sifr war-lerc'h ar virgulenn ; *genau um fünf Uhr,* da bemp eur dik, dik da bemp eur, da bemp eur war ar pik, da dap pemp eur, da bemp eur rik, da bemp eur eeun, da bemp eur klok ; *etwas ganz genau wissen,* gouzout udb betek an diwezhañ, gouzout difazi udb, gouzout da vat udb ; *ich weiß es genau,* gouzout a ran reizh an dra-se, gouzout a ran an dra-se betek an diwezhañ, gouzout a ran difazi an dra-se, gouzout a ran da vat an dra-se ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte,* ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket da just (d'ar just) penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm.

Genauigkeit b. (-) : rikter g., rikted b., dikted b., dikter g., resister g., resisted b., pervezhder g., pervezhded b., reizhded b., reizhder g., spister g., spisted b., pizhder g., pizhded b., rikelezh b. ; *Genauigkeit eines Messgerätes,* resister un ardivink muzuliañ g. ; *Genauigkeit in Geldsachen erhält die Freundschaft,* pep hini e vutun.

genauso Adv. : **1.** na mui na maez, na mui na ment, na mui na ket, na mui na ken, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na bihanoc'h ; *genauso groß,* ken bras all, ken bras ha ken bras, ker bras all, ker bras ha ker bras, a sav an eil gant egile, a-vent an eil gant egile, ment-ouzh-ment, en ur vent, ingal, kevatal, par an eil d'egile ; *sein Bauernhof ist genauso groß wie meiner,* e atant a zo kement ha va hini ; *dieses Stück ist genauso groß,* an tamm-se a zo kement, an tamm-se a zo ken bras all ; *genauso schlecht wie,* ken gwazh ha ; *genauso gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kenkoulz evel ; *du spielst genauso gut wie er,* c'hoari a rez kenkoulz hag eñ, c'hoari a rez kenkoulz eveltañ ; *er ist genauso schwer wie er,* pouez-ha-pouez eo gantañ ; *beide sind genauso tüchtig,* an daou-se a ra par o micher ; *Sie wissen Bescheid genauso gut wie ich,* gouzout a rit se kenkoulz ha me ; *er führt das Schwert genauso gut wie die Feder,* kunduiñ a ra ar c'hleze kenkoulz hag ar bluenn ; *genauso lang, genauso weit,* keit ; *dieser Weg ist genauso lang wie der andere,* keit eo an hent-mañ hag an hini all, keit-ha-keit eo an daou hent-se ; *er ist genauso blutrünstig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek ; *im Hause ist es genauso hell wie draußen,* ken deiz eo en ti hag er-maez ; *sie war genauso überrascht,* ken souezhet all e oa ; *sie rennen genauso schnell,* redek a reont ken buan ha ken buan ; *genauso viel,* kement all, kemend-all, kement-se ; *dort waren genauso viele Jungen wie Mädchen,* bez' e oa kement a baotred hag a verc'hed ; *drei Meter breit und ebenso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *sie verfügen genauso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *er hat sich bei uns genauso wenig bedankt wie sein Bruder,* n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, genauso wie ihre Nachbarn,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; **2.** heñvel, heñvel dra, hevelep tra, en hevelep doare, koulz-all, memes mod, er memes mod ; *es geht mir genauso,* evel-se just emañ kont ganin, e giz-se emañ kont ganin ivez, memes mod ganin ivez ; *er spricht genauso wie er,* komz a ra heñvel outañ ; *er tut genauso wie er,* ober a ra heñvel outañ, ober a ra er memes mod gantañ ; *er starb genauso wie sein Vater,* mervel a reas er mod gant e dad.

Gendarm g. (-en,-en) : archer g., jandarm g., P. Beg-e-dog g., va eontr-kordenn g.

Gendarmerie b. (-) : **1.** archerdi g. ; **2.** archeriezh b., P. Beg-e-dog g., paotred Mari Robin lies., bugale Mari Robin lies., mibien Mari Robin lies., mevelien Mari Robin lies., paotred o lasoù gwenn lies., paotred ar c'huzh-heol lies., paotred sant Nikolaz lies., togeier sistr dous lies., togeier brizh lies.

Gender n. (-s) : [bev.] jener g., gender g.

Gender-Theorie b. (-) : kealiadurezh ar gender b.

Genealoge g. (-n,-n) : lignezour g., ac'hadurour g.

Genealogie b. (-) : lignezouriezh b., ac'hadur g., ac'hadurezh b., Hilrenkoù lies.

genealogisch ag. : a sell ouzh al lignezouriezh, … lignezouriezh, ac'hadurel.

genehm ag. : dereat, plijus, mat, da, hetus ; *es ist mir genehm,* dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, mat eo ganin, diouzh va diviz eo, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, kement-se a faot din, kontant on eus an dra-se ; *wenn es Ihnen genehm ist,* mard eo da ganeoc'h, mard eo da evidoc'h, m'ho peus bolontez d'en ober.

genehmigen V.k.e. (hat genehmigt) : asantiñ, aotren, aprouiñ, darbenn, grataat, mouezhiañ ; *ein Gesuch genehmigen,* reiñ e asant d'ur goulenn, reiñ e c'hrad d'ur goulenn, klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulenn, grataat ur goulenn ; *eine Bilanz genehmigen,* darbenn ur gont, asantiñ da gontoù 'zo, asantiñ d'un daolenn-gempouez, peurwiriekaat kontoù 'zo ; *ein Budget genehmigen,* darbenn ur c'hellidsteuñv, degemer (aprouiñ) ur budjed, asantiñ d'ur budjed, mouezhiañ a-du gant ur c'hellidsteuñv, mouezhiañ ur c'hellidsteuñv.

V.em. : **sich genehmigen** (hat sich (t-d-b) genehmigt) : *sich etwas genehmigen,* en em asantiñ udb, kemer an aotre

d'ober udb, lakaat udb da begañ ouzh e c'henoù ; *sich einen genehmigen,* pakañ (kemer) ur banne.

Genehmigung b. (-,-en) : lañvaz g., asant g., asantadur g., asantadenn b., aotre g., aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b., koñje g., peurwiriekadur g., skrid-aotren g., urzh g., bennozh g./b. ; *nach vorheriger Genehmigung,* goude bezañ bet aotreet, gant ul lañvaz diaraok dre ret ; *jemandes Genehmigung haben,* kaout aotre u.b., kaout asant u.b.

Genehmigungsbescheid g. (-s,-e) : lañvaz g., skrid-aotren g.

Genehmigungspflicht b. (-,-en) : asant diaraok dre ret g., lañvaz diaraok dre ret g.

genehmigungspflichtig ag. : hag a rank bezañ asantet da gentañ, gant un aotreadenn diaraok dre ret, gant ul lañvaz diaraok dre ret.

Genehmigungsverfahren n. (-s,-) : [nukl.] argerzh an aotreadur g.

geneigt ag. : **1.** stouet, war zinaou, war ziribin, en deval, war an deval, disonn, kouch, traoñ gantañ, dinaou gantañ, kostezet, war e gostez ; *geneigte Ebene,* plaenenn stouet b., plaenenn war ziribin b., plaenenn kostezet g. ; *mit zur Seite geneigtem Oberkörper gehen,* kerzhet war e gostez.

2. *zu etwas geneigt,* douget da, douget evit, techet da, tuet da, tuet war udb, lusket da ; *jemandem geneigt sein,* kaout istim evit u.b., dougen bri d'u.b., bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, brallañ war-zu u.b., bezañ douget d'u.b. (davet u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *er ist mir geneigt,* war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon, deuet-mat on dezhañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, ober a ra diouzhin ; *er ist geneigt, diese Arbeit zu nehmen,* e tres (e-tailh, e-doare, e-tal, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) da gemer al labour-se emañ, prest (darev, kontant) eo da gemer al labour-se, kontant eo a gemer al labour-se, a-du emañ (laouen eo) da gemer al labour-se, asantiñ a ra kemer al labour-se, grataat a ra kemer al labour-se, mat eo dezhañ kemer al labour-se ; *zur Kritik geneigt sein,* bezañ techet da bismigañ (da gavout abeg e kement tra 'zo), bezañ ur pismiger, bezañ ur chaoker-laou, bezañ ur flemmer.

3. hegarat, komprenus, pardonus, a-youl-vat ; *jemandem ein geneigtes Ohr schenken,* bezañ digor e skouarn evit goulenn u.b. ; *der geneigte Leser,* al lenner komprenus (pardonus) g. ; [skingomz] *geneigte Zuhörer !* selaouerien ger !

Geneigtheit b. (-) : **1.** [ster kentañ] naou g., dinaou g., diribin g., stou g., stouadur g., pouez-traoñ g.

2. [dre skeud.] doug g., dougidigezh b., pleg g., pleg-natur g., tro-natur b., tuadur spered g., tech g., gouenn b., gwallyoul b., droukyoul b., luskad g.

General g. (-s,-e/Generäle) : jeneral g., penngadour g., pennvrezelour g., penn-lu g., penn-arme g. ; *der kommandierende General,* ar pennjeneral g., ar pennc'hourc'hemenner g., ar penngomandant g., penn-bras an arme g., ar jeneral dreist d'an holl jeneraled g. ; *ehemaliger General,* dijeneral g.

Generalabsolution b. (-,-en) : [relij.] absolvenn-veur b.

Generaladjutant g. (-en,-en) : eil-a-gamp g.

Generalagent g. (-en,-en) : [kenw.] pennkourater g.

Generalagentur b. (-,-en) : pennamsez g., kouraterezh kreiz b.

Generalamnestie b. (-,-n) : distaoliadeg hollek b., diskounadur hollek g.

Generalbevollmächtigte(r) ag.k. g./b. : [kenw., polit.] kefridiad leunc'halloudek g., leunc'halloudeg g.

Generalbilanz b. (-,-en) : mentel hollek b., taolenn-gempouez hollek b.

Generalbundesanwalt g. (-s,-anwälte) : pennprokulor ar republik g., prokulor meur ar Republik g.

Generaldirektor g. (-s,-en) : pennrener g., pennsturier g., pennlevier g., rener-meur g., kadoriad pennrener g.

Generalfaktor der Intelligenz g. (-s) : [bred.] gwereder G *g.*

Generalfeldmarschall g. (-s,-marschälle) : [lu] feldmarichal g.

Generalinspekteur g. (-s,-e) : pennenseller g., enseller meur g.

Generalintendant g. (-en,-en) : **1.** [lu] pennmerour g. ; **2.** [c'hoariva] pennrener g.

Generalisator g. (-s,-en) : [preder.] kementader hollerdalat g.

generalisieren V.k.e. ha V.gw. (hat generalisiert) : hollegañ, mont diwar unan d'an holl, mont fonnus, mont lark, hollekaat.

Generalissimus g. (-,-se/Generalissimi) : [lu] jeneral meur g., pennjeneral g., pennc'hourc'hemenner g., penngomandant g., penngadour g., kadour-meur g., jeneral dreist d'an holl jeneraled g.

Generalist g. (-en,-en) : hollegour g., gra-pep-tra g.

Generalität b. (-) : [lu] sturvod g., pennoù bras an arme lies., pennrenerezh an arme g.

Généralité b. (-,-s) : [istor Bro-C'hall] jeneraliezh b.

Generalkommando n. (-s) : [lu] pennrenerezh an arme g.

Generalkonsul g. (-s,-e) : [polit.] pennkoñsul g.

Generalkonsulat n. (-s,-e) : [polit.] **1.** pennkoñsuliezh b. ; **2.** pennkoñsuldi g.

Generalleutnant g. (-s,-s/-e) : **1.** [lu] jeneral rannlu g. ; **2.** [istor] pennletanant g.

Generalmajor g. (-s,-e) : [lu] brigadennour g.

Generalmarsch n. (-es,-märsche) : arsailh bras g. ; *den Generalmarsch schlagen,* seniñ an arsailh meur.

Generalmagister g. (-s,-) / **Generalmeister** g. (-s,-) / **Generaloberer** g. (-s,-) : mestr-meur un urzh bennak g., jeneral ag un urzh bennak g., arc'hmestr un urzh bennak g.

Generaloberst g. (-en,-en) : jeneral g.

Generalpächter g. (-s,-) : [istor] feurmer bras g. (Gregor), feurmer meur g..

Generalprobe b. (-,-n) : [c'hoariva] pleustradeg veur b.

Generalrat g. (-es/-s,-äte) : **1.** kuzul meur g. ; **2.** kuzulier meur g.

generalrevidieren [Bro-Suis] V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] (wird generalrevidiert / hat generalrevidiert) : ensellet penn-da-benn, ober un adtremen klok da, ober un adsell klok da.

Generalschlüssel g. (-s,-) : **1.** potenn b., alc'hwez hollarver g. ; **2.** [dre skeud.] sezam g.

Generalsekretär g. (-s,-e) : pennsekretour g., sekretour meur g. ; *Generalsekretär der Vereinten Nationen,* sekretour meur Aozadur ar Broadoù Unanet g.

Generalstaatsanwalt g. (-s,-anwälte) : pennprokulor g., prokulor meur g.

Generalstab g. (-s,-stäbe) : sturvod g., penngarter g., strollad-gourc'hemenn meur g., uhelstrollad g.
Generalstäbler g. (-s,-) : jeneral eus ar sturvod g.
Generalstabskarte b. (-,-n) : kartenn sturvod b.
generalstabsmäßig Adv. : en un doare priminik, pizh-ha-pizh, gant aked bras, gant ar brasañ evezh, pizh ha kempenn.
Generalstabsoffizier g. (-s,-e) : ofiser eus ar sturvod g.
Generalstände lies. : [istor] Stadoù meur lies.
Generalstreik n. (-s,-s) : harz-labour hollek g., diskrog-labour hollek g.
generalüberholen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] (wird generalüberholt / hat generalüberholt) : ensellet penn-da-benn, ober un adtremen klok da, ober un adsell klok da.
Generaluntersuchung b. (-,-en) : enselladenn vezegiezh klok g., amc'hwil yec'hed g.
Generalversammlung b. (-,-en) : emvod meur g., emvod hollek g., bodadeg veur b., bodadenn veur b. ; *konstituierende Generalversammlung,* bodadenn veur diazezañ b.
Generalvertretung b. (-,-en) : amsez digen g., derc'houezadur digen g.
Generalvikar g. (-s,-e) : vikel-vras g.
Generalvollmacht b. (-,-en) : hollc'halloudegadur g.
Generation b. (-,-en) : remziad g., rummad g., remzi g., rumm g., gwiskad tud g., midad g., remziad g., re g. ; *ein Computer der fünften Generation,* un urzhiater pempvet remzi g., un urzhiater pempvet rumm g. ; *die früheren Generationen,* ar remziadoù kent lies., ar rummadoù kent lies., ar remziadoù a oa en hor raok lies. ; *die kommenden Generationen,* ar rummadoù o tont lies., ar rummadou da zont lies., ar remziadoù da zont lies., ar re a zeuio war hol lerc'h lies., ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies., hon nized lies., hon nizien lies. ; *verantwortlich vor den kommenden Generationen,* kiriek dirak (e-keñver) ar remziadoù o tont, kiriek dirak (e-keñver) ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel ; *von Generation zu Generation,* a-rumm-da-rumm, a rummad da rummad, a remziad da remziad, a ren da ren, a re da re, a vidad da vidad, a-dreuz an oadoù ; *eine Generation dauert ungefähr dreißig Jahre,* war-dro tregont vloaz eo pad ur remziad ; *eine Generation geht, eine andere kommt,* ur rumm a dremen, ur rumm all a zeu.
Generationenvertrag n. (-s,-verträgee) : emglev a gengred etre ar rummadoù g.
Generationskonflikt g. (-s,-e) : luz etre ar rummadoù g., enebiezh etre ar rummadoù b., diemglev etre ar rummadoù g.
Generationswechsel g. (-s,-) : remziad an dud yaouankoc'h o sevel g., remziad an dud yaouankoc'h o kemer ar stur g.
generativ ag. : ganadurel ; [yezh.] *generative Grammatik,* gramadeg c'hanadurel b.
Generator g. (-s,-en) : [tredan] ganer tredan g.
generell ag. : hollek.
Adv. : dre vras, evit an darn vrasañ, peurvuiañ, peurliesañ, an aliesañ, evit ar pep brasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet.
generieren V.k.e. (hat generiert) : [stlenn.] sevel.
Generikum n. (-s,Generika) : louzoù genadel g.
generisch ag. : genadel, rummel.
generös ag. : brokus, brokus gant e wenneien, largentezus, lark, frontal.
Genese b. (-,-n) : orin g., andon g., stummidigezh b., diorroadur g., dedarzh g., dedro b., kenderc'h g., orin ar gouennoù g., orin ar spesadoù g.
genesen V.gw. (genas / ist genesen) : bezañ war e bare, bezañ oc'h adkavout ar pare, bezañ war wellaat, dont da wellaat, mont war wellaat, gwellaat d'an-unan, pareañ, yac'haat, diglañviñ, digleñvel, disoc'h ag ur c'hleñved, en em gavout adarre, en em gavout war e yec'hed, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, dont da vad, aesaat, aezetaat d'an-unan, dresañ d'an-unan, frankaat war an-unan, dresaat an traoù gant an-unan, P. dont e-barzh, dont war-c'horre ; *er genas von schwerer Krankheit,* pareañ (distagañ) a reas diouzh ur c'hleñved grevus, pareañ (distagañ) a reas diwar ur c'hleñved grevus.
V.k.d. (t-c'h) (genas / ist genesen) : gwilioudiñ ; *sie ist eines Knaben genesen,* gwilioudet eo bet diwar ur paotr.
genesen ag. : sampar, pare, pareet diouzh e gleñved, deuet da vad, deuet e-barzh, debuket.
genesend ag. : o tont war c'horre, diglañvour, o tiglañviñ, o pareañ, o peurbareañ, war e bare, oc'h adkavout ar pare, peuzpare, war wellaat.
Genesende(r) ag.k. g./b. : diglañvour g., diglañvourez b.
Genesis b. (-) : Geneliezh b., kentañ levrenn ar Bibl b. (Gregor), levr bras ar Grouidigezh g..
Genesung b. (-,-en) : pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., diboan b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b. ; *Genesung eines Leprakranken,* gwelladenn un den lovr b. ; *er befindet sich auf dem Weg der Genesung,* war e bare emañ, o tont war-c'horre emañ, diglañviñ a ra, o peurbareañ emañ, diglañvour eo, o pareañ emañ, o yac'haat emañ, oc'h adkavout ar pare emañ, o tiglañviñ emañ, o tigleñvel emañ, emañ o wellaat, gwellaat a ra dezhañ, war wellaat emañ, mont a ra war wellaat, en em gavout a ra adarre, en em gavout a ra war e yec'hed, emañ o voujantaat, emañ o tont da vad, emañ o tont d'e yezh, emañ o kaout en-dro ar yec'hed, emañ o kavout en-dro ar yec'hed, emañ o tont en-dro en e yec'hed, emañ o kavout e yac'h, emañ o sevel a bare, emañ oc'h adsevel diwar e gleñved, emañ oc'h aesaat, aesaat a ra dezhañ, emañ o tistagañ diouzh kleñved, o tont reizh emañ, o tont war e zres emañ, emañ war vravaat, o tont war wellaat emañ, dont a ra e yec'hed war wellaat, emañ o tont er-maez a gleñved, emañ o tont er-maez a zroug, aezetaat a ra dezhañ, dresañ a ra dezhañ, frankaat a ra warnañ, dresaat a ra an traoù gantañ, P. o tont e-barzh emañ.
Genesungsheim n. (-s,-e) : ti peurbareañ g., yec'heti g.
Genetik b. (-) : genetik g., hiloniezh b., geneloniezh b., hêroniezh b.
genetisch ag. : **1.** genetek, genoniezhel, hêroniezhel, hilel ; *genetischer Code,* kod genetek g., boneg hilel b., hilvoneg b. ; *genetisches Merkmal,* hilverker g. ; *genetische Kompatibilität* kempadusted hiloniel b., hilgempadusted b. ; **2.** dedarzhel ; *genetische Begriffsbestimmung,* termenadur dedarzhel g. ; *genetische Methode,* hentenn dedarzhel b. ; *genetische Epistemologie,* epistemologiezh dedarzhel b.
Genetismus g. (-) : dedarzhelouriezh b., genetouriezh b.
Genetist g. (-en,-en) : dedarzhelour g., genetour g.

Genett [loen.] *spanisches Pferd Genett,* n. (-s,-e) : jened g.
Genevieve b. : Jenovefa b.
Genf n. (-s) : Geneva b.
Genfer[1] g. (-s,-) : annezad Geneva g., Genevaad g.
Genfer[2] ag. */* **genferisch** ag. : eus Geneva, genevaat ; *Genfer See,* lenn Geneva b., lenn Leman b.
Genfersee g. (-s) : [Bro-Suis] lenn Geneva b., lenn Leman b.
Genforscher g. (-s,-) : genetikour g., hiloniour g.
Genforschung b. (-,-en) : genetik g., hiloniezh b., geneloniezh b., hêroniezh b.
genial ag. : dreist, dispar, ijinek, ijinus, ijinet-mat, dreistbarrek, awenet-uhel, mat-krak ; *ein genialer Einfall,* ur mennozh dreist (dispar) g., ur mennozh ijinus g., ur mennozh forzh vat g. ; *du bist einfach genial !* dreist-dispar out ! ur souezh a zen dispar out ! te a zo un disparadenn ! dibar out ! dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve par dit ! n'eus den ebet a vefe par na tost dit ! n'eus ket un den re dit ! n'eus den ebet heñvel ouzhit ! n'ec'h eus ket da bar ! (Gregor), te a zo hep da bar ! n'eus den ebet en tu all dit ! ned eo ket ganet da bar evit c'hoazh ! n'eus nikun evit da bakañ ! n'ec'h eus ket da gendere ! n'ec'h eus ket da gevatal ! n'eus ket eveldout ! ur mailh out ! ur c'hwil out ! un dañvad out ! ur maout a zen out ! ki out ! te 'zo ur c'hole ! un tad den out ! ur mestr meur out ! un den mat-krak a zo ac'hanout ! ; *das Buch ist einfach genial,* emañ al levr en e barfeted.
Genialität b. (-) : dreisted b., dreistelezh b., ijin dreist-dispar g., ijinegezh dreist-dispar b., dreistijin g., dreistbarregezh b., mailhoni b.
Genick n. (-s,-e) : **1.** [korf.] chouk g., kilpenn g., chouk-kil g., poull-kil g., poulkil g., askil g., mell-ar-c'hil g., mell-gouzoug g. ; *jemanden am Genick packen,* tapout u.b. dre e golier, kregiñ e kilpenn (e kabiez) u.b. ; **2.** [dre skeud.] *sich das Genick brechen,* terriñ e c'houzoug, terriñ e chouk, terriñ e benn, lipat e loa, pakañ anezhi, pakañ, koll e c'hwitell ; *jemandem das Genick brechen,* ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., distroadañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skubañ dindan botoù u.b., lakaat u.b. da blegañ.
Genickbruch g. (-s,-brüche) : torradur melloù ar gouzoug g., torr melloù ar gouzoug g.
Genickschuss g. (-es,-schüsse) : tenn er c'hilpenn g.
Genickstarre b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] tanijenn-empenn b., pilhonfo empennmelel g. ; **2.** penngamm g.
Genickstütze b. (-,-n) : [mezeg.] steudell c'houzoug b., kolier-harpañ g., gouzougenn-harpañ b., minerv g.
Genie n. (-s,-s) : **1.** chemet g., spered dreist-dispar g., ijin dreist-dispar g., dreistijin g., ijin-dreist g. ; **2.** dreistijin a zen g., spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zreistijin g., den dreistbarrek g., den dreist g., den ijinus-dreist g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr meur g., tarin g., tarinez b. ; *ein schöpferisches Genie,* ur spered krouer dreist-dispar g., ur c'hrouer dreist-dispar g. ; *er ist nicht gerade ein Genie,* hennezh n'eus ket peadra da estlammañ gantañ, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh ne sked ket dre e nerzh spered, hennezh ne sked ket gant e nerzh spered ; *er hält sich für ein Genie,* sellet a ra outañ e-unan evel ouzh ur mailh, krediñ a ra dezhañ bezañ ur mailh ; *ein verkanntes Genie,* ur spered dreist-dispar dizanavez g., ur spered dreist-dispar a zen hag a chom dizanavez g., ur spered dreist-dispar a zen na vez ket lakaet en e renk g. ; *ein verbummeltes Genie,* ur c'holl-e-vara dreistsperedek g., ur c'holl-e-voued (ur pezh didalvez) dreistsperedek g., ur spered dreist-dispar a zen skoet gant terzhienn an didalvez (kouezhet an didalvez warnañ, grevet gant terzhienn al leue, foeltret e vuhez gantañ) g., ur c'hac'h-moudenn dreistsperedek g. ; *du bist ein Genie !* dreist-dispar out ! ur souezh a zen dispar out ! te a zo un disparadenn ! dibar out ! dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve par dit ! n'eus den ebet a vefe par na tost dit ! n'eus ket un den re dit ! n'eus den ebet heñvel ouzhit ! n'ec'h eus ket da bar ! (Gregor), te a zo hep da bar ! n'eus den ebet en tu all dit ! n'eus nikun evit da bakañ ! ned eo ket ganet da bar evit c'hoazh ! n'ec'h eus ket da gendere ! n'ec'h eus ket da gevatal ! n'eus ket eveldout ! ur mailh out ! ur c'hwil out ! un dañvad out ! ur maout a zen out ! ki out ! te 'zo ur c'hole ! un tad den out ! ur mestr meur out ! un den mat-krak a zo ac'hanout ! ; **3.** [lu] ijinerezh-brezel g., ijin milourel g.
Geniekorps n. (-,-) : [lu] korf ijinerezh-brezel g.
genieren V.k.e. (hat geniert) : diaezañ, direnkañ, lakaat diaes, ober diaes da, chalañ, ober chal da, nec'hañsiñ, nec'hiñ, distrañsiñ, siguriñ ; *das geniert mich nicht,* n'on ket chalet gant an dra-se.
V.em. : **sich genieren** (hat sich (t-rt) geniert) : bezañ chalet, bezañ nec'het, kaout diaez, kemer diaez, bezañ lakaet diaes, en em ziaezañ, en em derriñ ; *bitte, genieren Sie sich nicht !* grit evel er gêr, mar plij ! n'en em jenit ket ! na rit ket a viloù ! amañ emaoc'h er gêr ! amañ emañ ho kêr ! ; *ohne sich zu genieren,* hep en em jeniñ.
genießbar ag. : **1.** mat da veveziñ, mat da zebriñ, mat da evañ, debradus, evadus, bevezadus ; *schwer genießbares Brot,* bara a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; **2.** [dre skeud.] *der Mann ist heute nicht genießbar,* n'eo ket brav tostaat outañ hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, a dro fall emañ hiziv, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ hiziv, n'emañ ket e saout er gêr hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr hiziv, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ hiziv, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr hiziv, emañ e leue a-dreuz gantañ hiziv, aet eo e leue a-dreuz gantañ hiziv, emañ e leue a-dreuz en e gof hiziv, emañ e leue a-dreuz ennañ hiziv, bout ez eus kogus àr an heol hiziv, trenk eo e valadenn hiziv, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ hiziv, tev eo e vourennoù hiziv, kamm eo e vlevenn hiziv, rekin eo hiziv, n'emañ ket en e charreoù hiziv, treuflez eo hiziv, o c'hoari e benn fall emañ hiziv, hek eo an tamm anezhañ hiziv, en imor fall-put emañ hiziv, e gwalarn emañ hiziv, en imor santel emañ hiziv.
genießen V.k.e. (genoss / hat genossen) : **1.** debriñ pe evañ, beveziñ, lipat ; *Speise und Trank genießen,* debriñ hag evañ ; *diese versalzene Suppe ist nicht zu genießen,* ar soubenn-se n'eo ket mat da zebriñ gant an holen a zo bet lakaet e-barzh, sall eo ar soubenn-se evel an hili brout ; [dre skeud.] *er ist heute mit Vorsicht zu genießen,* n'eo ket brav

tostaat outañ hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, hek eo an tamm anezhañ hiziv, a dro fall emañ hiziv, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ hiziv, n'emañ ket e saout er gêr hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr hiziv, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ hiziv, emañ e roched e gwask e revr hiziv, emañ e leue a-dreuz gantañ hiziv, aet eo e leue a-dreuz gantañ hiziv, emañ e leue a-dreuz en e gof hiziv, emañ e leue a-dreuz ennañ hiziv, bout ez eus kogus àr an heol hiziv, kamm eo e vlevenn hiziv, deuet eo e laezh da drenkañ, trenk eo e valadenn hiziv, trenket eo e valadenn, e gwad porc'hell emañ hiziv, tev eo e vourennoù hiziv, rekin eo hiziv, n'emañ ket en e charreoù hiziv, treuflez eo hiziv, o c'hoari e benn fall emañ hiziv, en imor fall-put emañ hiziv, e gwalarn emañ hiziv, en imor santel emañ hiziv, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv ; **2.** [dre skeud.] saouriñ, ober (tennañ, kaout) e vad eus, ober e c'hounid eus, ober e c'hounidegezh eus, kemer e blijadur o, bourrañ gant, en em gavout mat eus, profitañ eus, kerziñ [udb], kerzañ [udb] ; *sein Leben genießen,* ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan, P. profitañ eus ar vuhez ; *ich möchte mein süßes Leben weiter genießen,* me n'on ket skuizh c'hoazh em flijadur ; *er war abends nach der Arbeit so müde, dass er es genoss, zu Hause zu bleiben,* plijout a rae dezhañ chom er gêr war an abardaez, skuizh ma veze diouzh e zevezh labour ; *vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft,* eus va frenestr e welen a-bell diouzhin, gwelet a raen pell vro eus va frenestr ; **3.** kaout en e gerz, profitañ eus ; *ein Recht genießen,* kaout ur gwir en e gerz ; *Asyl genießen,* kavout bod ; *er hat eine gute Erziehung genossen,* desavet mat eo bet ; *Luther genoss fürstlichen Schutz,* Luther a voe gwarezet gant ur priñs ; *große Beliebtheit genießen,* bezañ erru mat gant an dud, ober berzh forzh pegement, bezañ klask bras warnañ, plijout kalz, bezañ prizet kenañ, bezañ priziet ken-ha-ken, bezañ priziet ken-ha-kenañ, bezañ priziet kenañ-kenañ, bezañ priziet mui-pegen-mui.

Genießer g. (-s,-) : **1.** lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., morser g. ; **2.** blisaer g., bever brav g., epikurour g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., rouler g., fringer g., bever diroll g., farloter g. ; *dort kann man den stillen Genießer spielen,* eno ez eus peadra da luc'hañ.

genießerisch ag. : plijadurus, plijadurezhus.

Geniestreich g. (-s,-e) : mennozh dreist-dispar g., mennozh dispar g., taol ruz g., taol dreist-dispar g.

Genietruppe b. (-,-n) [Bro-Suis] **/ Geniewesen** n. (-s) : [lu] ijinerezh-brezel g., ijin milourel g.

Geniste n. (-s,e) : **1.** neizh g. ; **2.** [dre astenn.] strouezh b., brouskoad g.

genital ag. : ... gouennañ, genel, ganadel, engehentus, … ar genel ; *genitale Liebe,* karantez c'hanadel b. ; *genitale Stufe,* pazenn c'hanadel b.

Adv. : *der Kerl hat sie genital berührt,* al loen brein-se en deus bet graet hillig d'he c'haezourennig, al loen lous-se en deus bet graet hillig d'he c'hof bihan, al loen vil-se en deus bet graet jestroù fall outi, al loen gars-se en deus graet boufon ganti, al loen fall-se en deus roet flouradoù hakr dezhi.

Genitalbereich g./n. (-s,-e) **/ Genitalien** lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù revel lies., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g., kof bihan g., organoù ar genel lies. ; *männliche Genitalien,* P. stal b., stalennoù lies., rikoù lies.

Genitalität b. (-) : ganadelezh b., engehentiñ g.

Genitalwege lies. : [korf.] heñchoù lies., hentoù lies., forzhioù genel lies.

Genitiv g. (-s,-e) : [yezh] tro-c'henidik b., tro-c'henel b., genitiv g.

Genitivattribut n. (-s,-e) : [yezh.] renadenn-anv b.

Genius g. (-,Genien) : **1.** [mojenn.] arc'houere g., enkeler g., ankelc'her g., amboubal g. ; **2.** spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zreistijin g., dreistijin a zen g.

Genmanipulation b. (-,-en) : maneal genetek g., embregata genetek g.

Genmutation b. (-,-en) : kemmadur genetek g., dargenad hilel g., dargenadur hilel g.

Genom n. (-s,-e) : genom g.

genoppt ag. : pikoù warnañ, brizhellet, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek,marigellek, brizhellek.

Genörgel n. (-s) : pismigadennoù lies., nagennerezh g., karnaj g., klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., klemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., gwigour g.

genormt ag. : standart, skoueriek, skouer, unvan ; *genormte Maschinenteile,* pezhioù mekanik skouer (standart) lies.

Genosse g. (-n,-n) : **1.** kamalad g., kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., komper g., kompagnun g. ; *Leidensgenosse,* kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g. ; *Tischgenosse,* kenbreder g., kengouviad g. ; **2.** [polit.] kamalad g. ; **3.** [kenwerzh] kenlodennad g., keveler g., kenezel g., kenseurt g.

Genossenschaft b. (-,-en) : **1.** kevredigezh b., breuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurterezh g., kenseurtiezh b. ; **2.** [dre astenn.] koperativ g., kenoberouri b., kevelouri b., kengevredad g., kevredad kevelourel g., kendrev b. ; *landwirtschaftliche Genossenschaft,* koperativ labour-douar g., kevelouri labour-douar b. ; *Verbrauchergenossenschaft,* kevelouri veveziñ b.

Genossenschaftler g. (-s,-) : kevelour g.

genossenschaftlich ag. : kevelourel.

Genossenschaftsbank b. (-,-en) : bank kenwarez g., bank kilezel g., bank kevelourel g., bank kevelouri g.

Genossenschaftsidee b. (-) : kenoberouriezh b., kilezouriezh b., kevelouriezh b.

Genossenschaftssektor g. (-s,-en) : gennad kevelourel g.

Genossenschaftswesen n. (-s) : armerzh kevelourel g.

Genossin b. (-,-nen) : **1.** kamaladez b., mignonez b., kompagnunez b., keneilez b. ; **2.** [polit.] kamaladez b. ; **3.** [kenw.] kenlodennadez b., kevelerez b.

genötigt ag. : endalc'het, rediet, ret dezhañ, tapet d'ober udb ; *ich sah mich genötigt, zu ...,* ar rekiz a reas din [ober

udb], endalc'het (rediet) e oan bet da ... ; *ich sehe mich genötigt, ...,* diouzh ma welan e rankan ..., diouzh ma welan ez eo ret din ..., tapet on da …
Genotyp g. (-s,-en) : genotupenn b., genotip g.
Genoveva b. : Jenovefa b.
Genozid g./n. (-s,-e/Genozidien) : gouennlazh g., lazh-gouenn g., hillazh g.
Genre n. (-s,-s) : seurt g., doaread g., rummad g., genad g. ; *das ist nicht sein Genre,* n'eo ket dioutañ, n'eo ket diouzh e zoare.
Genrebild n. (-s,-er) : [arz] taolenn hag a ziskouez ar vuhez voutin b.
Genremalerei b. (-,-en) : [arz] liverezh ar vuhez voutin g.
Gent n. (-s) : [Belgia] kêr-C'hent b., Gent b.
Gentechnik b. (-) : */* **Gentechnologie** b. (-) : genetik g., hiloniezh b.
Gentechniker g. (-s,-) : genetikour g., hiloniour g.
gentechnisch ag. : genetek, hilel, genetikel, hiloniel.
Gentleman g. (-s, Gentlemen) : denjentil g. [*liester* tudjentil].
gentlemanlike ag. : dilikat e zoare, doareoù seven gantañ, savet mat, stummet-mat, doareet brav, doareet kaer, prop.
Genua n. (-s) : [Italia] Genova b., kêr-C'henova b.
Genueser g. (-s,-) : annezad Genova g.
genuesisch ag. : hag a sell ouzh Genova, eus Genova.
genug Adv. : a-walc'h, ouzh gwalc'h, trawalc'h, e gont a, peadra, ar pezh a ranker, amplik ; *ich habe genug bekommen,* m'am eus bet a-walc'h, kement-se a zo a-walc'h din da gaout ; *er hat mehr als genug getrunken,* evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *genug Herz und Verstand haben, um etwas zu verstehen,* kaout kalon ha spered a-walc'h evit kompren udb ; *Geld ? wir haben genug davon !* arc'hant ? a-walc'h hon eus anezho ! - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a vank deomp - arc'hant ? n'eo ket an traoù-se a ra diouer deomp - arc'hant ? leun hon eus - arc'hant ? n'eo ket mank anezho hon eus ; *Krieg ? ich habe genug davon,* brezel ? va revr gant ar brezel ! ; *hier haben wir genug Platz zum Spielen,* pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, moaien 'zo da c'hoari amañ, ichoù 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *wir haben noch genug Zeit,* e mare emaomp c'hoazh, a-walc'h a amzer hon eus c'hoazh ; *haben Sie genug Stühle ?* hag ho kont a gadorioù ho peus ? ha barrek oc'h gant ar c'hadorioù ? ; *ich habe genug Sorgen gehabt,* trawalc'h a drubuilh am eus bet e-giz-se, amplik a drubuilhoù am eus bet e-giz-se ; *hier gibt es genug zu essen,* amañ ez eus peadra da zebriñ ; *er hat des Ruhmes genug,* e walc'h gant an enor en deus, enorioù en deus bet kement ha kement ; *du bist jetzt groß genug,* paotr a-walc'h out bremañ, plac'h a-walc'h out bremañ ; *Arbeit habe ich genug,* n'eo ket al labour a ra diouer din, ne zioueran ket a labour, war va gwalc'h emaon, feur a-walc'h am eus, fred a-walc'h am eus d'ober ; *wir haben nicht genug Brot,* n'eus ket bara a-walc'h, n'eus ket a-walc'h a vara, n'eus ket trawalc'h a vara ; *jetzt ist's aber genug !* trawalc'h bremañ ! a-walc'h eo ! ; *es ist (nun) genug ! genug !* trawalc'h ! mat ! mat eo ! ; *lass es genug sein !* ro peoc'h ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *lassen wir es damit genug sein,* distroomp diwar gement-se, distroomp diwar an diviz-se, lezomp kement-se holl, lezomp an dra-se ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; *nicht genug dass er log, noch dazu muss er ...,* n'eo ket a-walc'h dezhañ troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, hadañ, dispakañ) gevier, bez' e rank ouzhpenn-se ... ; *du hast genug getrunken,* evet ec'h eus da walc'h ; *ich habe mehr als genug,* me a zo aet skuizh dreist penn, me a zo eok, me a zo erru heug, heuget on, heug am eus, dizonet on diouzh an dra-se, fastet on gant kement-se ; *wir können es gar nicht genug beklagen, dass …,* keuz hon eus ken-ha-ken o c'houzout (o welet) e .... ; *ich habe genug davon, das ist mir genug,* va gwalc'h am eus, me a zo eok gant an dra-se, fastet on gant an dra-se, aet on faezh gant an dra-se ; *genug der Worte,* echu gant ar glabouserezh bremañ ! echu ha peoc'h bremañ ! bez ez eus ouzhpenn komz d'ober ! ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez ! lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ ! ; *genug der Tränen !* sec'h da zaeroù ! trawalc'h a zaeroù ! ; *lass dir das genug sein !* bez laouen gant kement-se, ret e vo dit tremen gant an dra-se ; *er ist Manns genug, Ihnen Rede zu stehen,* ur gwaz sonn e benn a zo anezhañ hag e doare e vo da zerc'hel penn ouzhoc'h, hennezh a zo barrek evidoc'h ; *er ist Manns genug, um ...,* e-doare (e-tailh) emañ da ..., barrek a-walc'h eo evit ..., den a-walc'h eo evit … ; *sie sind Manns genug, um Sie zu besiegen,* e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) emaint da reiñ lamm deoc'h (da vezañ trec'h deoc'h), barrek int evidoc'h, ar re-se a zo kap deoc'h ; *ich bin nicht Kenner genug, um ...,* n'on ket mailh a-walc'h evit ... ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten,* laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten,* peadra a zo da fardañ an toaz ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt,* peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ.
Genüge b. (-) : gwalc'h g., gwalc'hadenn b., gwalc'hder g., gwalc'hded b., bastusted b., bastuster g., peadra g. ; *ich kenne ihn zur Genüge,* gouzout a ran a-walc'h dioutañ, gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *einer Sache Genüge tun,* bastañ d'udb ; *jemandes Anforderungen Genüge tun, jemandes Anforderungen Genüge leisten,* gwalc'hañ u.b., seveniñ c'hoant u.b., reiñ e c'hoant d'u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ da c'hoant u.b., ober grad u.b., ober hervez youl u.b.
genügen V.gw. (hat genügt) : **1.** bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ ; *deine Entschuldigung genügt mir nicht,* n'emaon ket evit tremen gant un digarez eus ar seurt-se ; *das genügt,* trawalc'h eo ; *es genügt nicht,* n'eo ket a-walc'h, ne spir ket, ne skoulm ket, ne dap ket, ne splet ket, re verr eo ; *es genügt nicht, schöne Reden zu halten,* n'eo ket a-walc'h gouzout ober kaoz - bez' ez eus ouzhpenn komz d'ober - ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez - lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ ; **2.** klotañ gant, gwalc'hañ, seveniñ, dic'hoantañ, kontantiñ, bastañ da ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *der Ehre genügen,* klotañ gant an enor.
V. em. : **sich genügen** (hat sich (t-d-b) genügt) : *sich selbst genügen,* ober hep ar re all, tremen hep ar re all, mont dioutañ e-unan, bezañ karg gantañ e-unan.

Genügen n. (-s) : gwalc'h g., gwalc'hadur g., gwalc'hder g., gwalc'hded b., bastusted b., bastuster g.
genügend ag. : bastus, bastant, spirus, a-walc'h, ouzh gwalc'h, trawalc'h, peadra, ar pezh a ranker, e gont a, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; *genügend Zeit haben,* kaout trawalc'h a amzer ; *er hat genügend Land,* a-walc'h a zouaroù a zo dezhañ dija, ur bechad mat a zouar a zo dezhañ, e gont a zouar en deus ; *hier haben wir genügend Platz zum Spielen,* pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, moaien 'zo da c'hoari amañ, ichoù 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *genügend schlafen,* kousket e begement, kousket e walc'h.
genügsam ag. : hag a dremen gant nebeut, dilontek, kerreizh ; *er ist sehr genügsam,* nebeut a dra a zo a-walc'h dezhañ da vevañ, gant nebeut a dra ec'h en em vag, nebeut a dra a vast dezhañ, dalc'h a zo ennañ.
Genügsamkeit b. (-) : emziouer g., dirwest g., dilontegezh b., dislontegezh b., embleustrerezh g., emvirerezh g., dalc'h g., kerreizhded b., kerreizhder g.
genugtun V.k.d. (t-d-b) (tat genug / hat genuggetan) : *jemandem genugtun,* **1.** digoll u.b., dic'haouiñ u.b. ; **2.** gwalc'hañ u.b., seveniñ c'hoant u.b., reiñ e c'hoant d'u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ boz d'u.b., dic'hoantañ u.b., kontantiñ u.b., ober grad u.b., ober hervez youl u.b.
V. em. : **sich genugtun** (tat sich genug / hat sich (t-d-b) genuggetan) : *sich (t-d-b) in Danksagungen nicht genugtun können,* na vezañ diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ bernioù trugarez ha bennozh Doue.
Genugtuung b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g., dic'haouadenn g., dic'haouadur g. ; *Genugtuung fordern,* goulenn digoll ; *sich Genugtuung verschaffen,* mont da glask digoll, en em zigoll ; *ich werde mir Genugtuung verschaffen,* m'en talvezo dezhañ ! m'en tapo dezhañ atav !
2. gwalc'h g., gwalc'hadur g., c'hoant g., boz g. ; *von jemandem Genugtuung bekommen,* kaout e c'houlenn digant u.b., kaout e vennad digant u.b., kaout e youl digant u.b., kaout e walc'h digant u.b., kaout e c'hoant digant u.b., bezañ dic'hoantet gant u.b.
3. plijadur, plijadurezh b., laouenidigezh b ; laouended b., dudi g./b., esmaeenn b., misi g., stad b. ; *er erlebt mit Genugtuung die Erfolge seiner Schüler,* laouen eo o welet e skolidi oc'h ober berzh ; *etwas mit Genugtuung vernehmen,* klevet udb gant plijadur, bezañ plijet o klevet udb.
Genus n. (-,Genera) : **1.** [loen., louza.] genad g. ; **2.** [yezh.] reizh b.
Genuss g. (-es,Genüsse) : **1.** bevezadur g., bevezerezh g., evañ g., everezh g., debr g. ; *übermäßiger Alkoholgenuss ist ungesund,* evañ dreistmuzul a noaz d'ar yec'hed, evañ re a ziedoù alkoolek a zo noazus d'ar yec'hed.
2. plijadurezh b., plijadur b., dudi g./b., trugar b., brav g., kaer g., chalm g., boem b., ebat g. ; *die geistigen Genüsse,* plijadurezhioù ar spered lies. ; *Genuss der Hostie,* plijadur da zegemer ar gomunion b. ; *es ist ein Genuss, ihm zuzuhören,* un dudi eo selaou anezhañ, un hoal eo selaou anezhañ, ur brav eo selaou anezhañ, un ebat eo selaou anezhañ, gwashat ma komz brav ! ; *diese Musik ist ein Genuss,* un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se, gwashat ma'z eo brav ar sonerezh-se ! ; *mit Genuss,* gant dudi.
3. kerz b. ; *ungestörter Genuss seines Erbes,* perc'henniezh da vat war e hêrezh b.
Genussaktie b. (-,-n) : kevrann digoust b.
genüsslich ag. : dudius, plijadurezhus, plijadurus, c'hwek.
Adv. : gant plijadur, gant dudi.
Genussmensch g. (-en,-en) : blisaer g., bever brav g., epikurour g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g. liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., rouler g., fringer g., bever diroll g., festaouer g., farloter g., riboder g.
Genussmittel n. (-s,-) : **1.** danvez broudañ g., louzoù broudañ g., kentraouer g., fraouaer g., broud g. ; **2.** produ-beveziñ ustaoset g., kenderc'had beveziñ ustaoset g.
genussreich ag. : dudius.
Genussschein g. (-s,-e) : testeni kerzañ g.
Genusssucht b. (-) : blizelouriezh b., hedonegezh b., droukyoul b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b.
genusssüchtig ag. : gadal, hag a vez atav o redek war-lerc'h an ebatoù, atahinet d'ar plijadurioù, egaret gant ar blijadurezh fall.
Geochemie b. (-) : geokimiezh b., douargimiezh b.
Geodäsie b. (-) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
geodätisch ag. : geodezek, arzremmel, arzremmourel.
Geode b. (-,-n) : [douar.] geodenn b.
Geodreieck n. (-s,-e) : skouer-gornventer b.
geöffnet ag. : digor, dibrenn, diskloz, distouv ; *mit weit geöffneten Augen,* dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, dislontret e zaoulagad, dispourbellet e zaoulagad, divarc'het e zaoulagad, disloaget ; *weit geöffneter Mund,* genoù flañchet g., beg flañchet g.
Geograf g. (-en,-en) **/ Geograph** g. (-en,-en) : geografour g., douaroniour g., douaroniezhour g.
Geografie b. (-) **/ Geographie** b. (-) : douaroniezh b., geografiezh b. ; *physikalische Geographie,* douaroniezh-natur b., glenndouaroniezh b.
Geografie-Buch n. (-s,-Bücher) : levr douaroniezh g., levr geografiezh g.
geografisch ag. **/ geographisch** ag. : geografel, geografek, … lec'hiañ, douaroniel, douaroniezhel, douaregorel, … douaroniezh ; *geografische Breite,* led g. ; *geografische Länge,* hed g. ; *geografischer Norden,* norzh douaroniel g.
Geologe g. (-n,-n) : geologour g., douarour g.
Geologie b. (-) : geologiezh b., douarouriezh b.
geologisch ag. : douarouriezhel, douarouriel, geologek, geologiel ; *geologische Schichten,* gwiskadoù douarouriel lies., gweleadoù douarouriel lies. ; *geologische Karten,* kartennoù douarouriel lies.
geomagnetisch ag. : douarwarellek, douarwarellel ; *geomagnetischer Sturm,* stourm douarwarellek g.
Geometer g. (-s,-) : geometrour g., mentoniour g.
Geometrie b. (-) : geometriezh b., mentoniezh b. ; *analytische Geometrie,* mentoniezh dezrannel b. ; *darstellende Geometrie,* mentoniezh deskrivañ b.
geometrisch ag. : geometrek, mentoniel ; *geometrisches Mittel,* keitad mentoniel g. ; *geometrische Reihe,*

argammedadur mentoniel g. ; *denselben geometrischen Schwerpunkt haben,* bezañ kengreiz, bezañ kengreizek, bezañ kengreizennek ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren,* al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniel, lunioù mentoniel eo al lankell hag an tric'horn.

Geomorphologie b. (-) : geomorfologiezh b., douarstummadurezh b.

Geophysik b. (-) : geofizik g., douarfizik g.

geophysikalisch ag. : geofizikel, douarfizikel.

Geophysiker g. (-s,-) : geofizikour g., douarfizikour g.

Geopolitik b. (-) : geopolitikouriezh b., geopolitikerezh g.

geopolitisch ag. : geopolitikel.

geordnet ag. : klenk, kempenn, turgn, pergen, reoliek, reizh, reizhek, ingal, reoliet-mat, plaen ; [mat.] *geordnetes Paar,* daouac'h g.

Georg g. : Jord g., Jorj g.

Georgien n. (-s) : Jorjia b.

geostationär ag. : geoarsavel, douargestal ; *geostationäre Bahn,* kelc'htro c'heoarsavel b., amestez douargestal g.

Geostrategie b. (-) : geostrategiezh b., douarvellouriezh b.

geosynkron ag. : geoarsavel, douargestal.

Geosynklinale b. (-,-n) : geosinklinal g. [*liester* geosinklinalioù].

Geothermie b. (-) : **1.** geotermiezh b., tirwrez b., douarwrez b. ; **2.** [skiant] douarwrezouriezh b.

geothermisch ag. : geotermek, tirwrezel, douarwrezel.

Geotropismus g. (-) : [louza.] douardesachadur g., douargerc'h g., douargerc'hegezh b.

geozentrisch ag. : geokreizek, douargreizel.

Geozentrist g. (-en,-en) : douargreizelour g., douargreizour g.

Geozentrismus g. (-) : douargreizelouriezh b., douargreizouriezh b.

gepaart ag. : daou-ha-daou, gevellek, gevellet, koublad-ha-koublad, doubl, daouat ; [korf.] *gepaarte Nerven,* nervennoù keveilet lies.

Gepaartheit b. (-) : parded b., gevellded b.

Gepäck n. (-s) : **1.** pakadennoù b., pakadoù lies., pakoù lies., P. strobelloù ; *sein Gepäck abgeben,* enskrivañ e bakadoù ; *viel Gepäck mit sich schleppen,* kas ur bern pakadoù gant an-unan, kas ur stlabez pakadoù gant an-unan, bezañ ur strob landrammus gant an-unan, stlejañ ur bern pakadoù d'e heul, dont ur bern fardaj gant an-unan, en em lastrañ gant ur bern pakadoù ; **2.** [lu] stalabard g.

Gepäckabfertigung b. (-,-en) : [hent-houarn] enskrivadur ar pakadoù g., enrolladur ar pakadoù g.

Gepäckablage b. (-,-n) : doug-samm g.

Gepäckannahme b. (-,-n) : **1.** enskrivadur ar pakadoù g., enrolladur ar pakadoù g. ; **2.** gwiched enrollañ pakadoù b.

Gepäckannahmestelle b. (-,-n) : [hent-houarn] gwiched enrollañ pakadoù b.

Gepäckaufbewahrung b. (-,-en) : [hent-houarn] **1.** mirerezh pakadoù g. ; **2.** pakva g., gouarndi g., fizlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh-pakadoù b.

Gepäckaufbewahrungsstelle b. (-,-n) : [hent-houarn] pakva g., gouarndi g., fizlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh-pakadoù b.

Gepäckaufgabe b. (-,-n) : [hent-houarn] enskrivadur ar pakadoù g., enrolladur ar pakadoù g.

Gepäckausgabe b. (-,-n) : **1.** restaolerezh ar pakadoù fiziet g., restaol ar pakadoù fiziet g. ; **2.** gwiched restaolerezh ar pakadoù b.

Gepäckauslieferung b. (-,-en) : restaolerezh ar pakadoù fiziet g., restaol ar pakadoù fiziet g.

Gepäckkarren g. (-s,-) : karrigell b., karrig-pakadoù g.

Gepäckkontrolle b. (-,-n) : enselladenn ar pakadoù b., enselladenn valtouterezh b., furchadenn valtouterezh b.

Gepäcknetz n. (-es,-e) : roued ar pakadoù b., rouedenn ar pakadoù b.

Gepäckschein g. (-s,-e) : paperenn fizlec'h b., paperenn mirerezh-pakadoù b.

Gepäckständer g. (-s,-) : doug-samm g.

Gepäckstück n. (-s,-e) : pak g., pakad g., pakadenn b.

Gepäckträger g. (-s,-) : **1.** [hent-houarn] douger g., dougenner g., simiad g., portezer g., douger-sammoù g. ; **2.** [marc'h-houarn] lost ar marc'h-houarn g., talier g., doug-samm g.

Gepäckwagen g. (-s,-) : **1.** bagon bakadoù b. ; **2.** karrigell b., karrig-pakadoù g.

gepanzert ag. : hobregonek, gwisket gant houarn.

Gepard g. (-s/-en,-e/-en) : [loen.] gwepard g., kazh-ki g.

geperlt ag. : perlezek, perlezennet, perlezet.

gepfeffert ag. : **1.** pebr ennañ, pebret ; **2.** [dre skeud.] dibrenn, dizolo, diskramailh, kras ; *ein gepfefferter Witz,* ur bourd hudur (divergont, lous, diwisk ha druz, gadal, distres, distrantell, pebret-lik) g., komzoù dibrenn lies. ; **3.** ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger, er-maez a briz, dibriz ; *gepfefferte Preise,* prizioù spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha re ar pebr da veurlarjez, an hanter re ger) lies. ; *eine gepfefferte Rechnung,* ur fakturenn hag a goust pikez, un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; **4.** diaes-meurbet, luziet-kenañ, pebret ; *gepfefferte Geschichte,* afer bebret b., afer amjestr b., afer skoemp b., afer skeudik b.

Gepfeife n. (-s) : c'hwiban lies., c'hwibanadennoù lies., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanadoù lies., c'hwitelladoù lies., c'hwitelladeg b., c'hwitelladennoù lies., c'hwitellerezh g., c'hwitelladeg b., sutadeg b., sutadennoù lies., sutelladeg b., sutelladennoù lies., suterezh g.

gepflegt ag. : kempenn, mistr, naet, a-feson, a-zoare, dereat, kourtes, kran, prop ; *ein gepflegtes Haus,* un ti dalc'het mat, un ti kempenn g., un ti prop g. ; *er drückt sich immer sehr gepflegt aus,* ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh.

Gepflegtheit b. (-) : tres kempenn g., tres prop g., neuz kempenn b., kempennadurezh b., mistrded b., mistrder g., kourtezi b.

Gepflogenheit b. (-,-en) : boaz g., boazamant g., giz b., tech g., pleg g., arver g. ; *kulturelle Gepflogenheiten,* boazioù sevenadurel lies., arverioù sevenadurel lies.

Gepiepe n. (-s) / **Gepiepse** n. (-s) : pipial g., tikal g., laboused o pipial lies., chinterezh g., gragrailherezh g., fistilherezh g., fistilh g., gwikadennoù lies., pipiadennoù lies.

Geplänkel n. (-s,-) : **1.** krogad g., pegad g., saka-maout g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., difframm g., tousmac'h g. ; **2.** [dre skeud.] flemmadoù lies., teodadoù lies., tabut g., trouz g., jeu b., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., chikan g.,

dael b., frot g., kavailh g., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g.

Geplapper n. (-s) : fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., trabell b., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., klakennerezh g., flap g., flapaj g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., faragouilh g., yezh b., bourouell g.

Geplärr n. (-s) **/ Geplärre** n. (-s) : **1.** gwic'h g., gwic'hadennoù lies., gragailherezh g., chinkadennoù lies., speuñiadennoù lies., speuñiadeg b. ; **2.** blejadeg, blejadennoù lies., leñvadennoù lies., gouel g., gouelerezh g., goueladur g., goueladeg b.

Geplätscher n. (-s) : bourbouilh g., fourdouilh g., boubou g., hiboud g., hibouderezh g., fistilh g., mouskan g., moustrouz g. ; *leises Geplätscher,* saflik g., plap-plap g. ; *das leise Geplätscher des Bootes auf dem Wasser war zu hören,* klevet e veze plap-plap ar vag war an dour.

Geplauder n. (-s) : glabouserezh g., glabous g., flap g., flapaj g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., kaketerezh g., bourouell g., bourouellerezh g., faragouilh g., raonerezh g., fistilherezh g.

gepökelt ag. : sall ; *gepökeltes Schweinefleisch,* kig-sall g.

gepolstert ag. : **1.** bourell, bouzellennek ; *eine gepolsterte Bank,* ur skaon vourell b. ; **2.** [dre skeud.] *gut gepolstert,* lart, lardik, kuilh, rontik, kigennet kaer, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet, korfek, hevag, digastiz, maget mat, kiget mat.

Gepolter n. (-s) : jilivari g., cholori b., alamani g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., aroun g., foar b., bioc'henn b., bouzaradenn b., jibas g., hobit g., karnaj g., toumpi b., tabac'h g., safar g. intampi g. ; *mit großem Gepolter,* ur cholori hag ur marvailhoù gantañ.

Gepräge n. (-s) : **1.** merk g., tres g., roud g. ; *diese Münze hat das österreichische Gepräge,* ar pezh-se a zo bet skoet gant genn-voneizañ bro-Aostria.

2. [dre skeud.] neuz b., tres g., stumm g., doare g. ; *die Weimarer Klassik erhielt von der Antike ihr Gepräge,* levezon an Henamzer a zo anat e klaselezh Weimar.

Geprahle n. (-s) : pompadoù lies., fougaserezh g., gloar b., roufl g., glabouserezh g., glabous g., kañfarderezh g., brabañsoù lies., brabañserezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

Gepränge n. (-s) : pompad g., digoroù lies., digorded b., digoradur g., digoraj g., roufl g., stroñs g., trein g./b., ton bras g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Geprassel n. (-s) : strakadennoù lies., strakadeg b., strakerezh g., strakoù lies., strapoù lies., strapadennoù lies.

Geprickel n. (-s) : pikadurezh b., debron g.

gepunktet ag. : **1.** [linenn] ... poentigoù, gant poentigoù, poentigaouet ; **2.** [gwiad.] brizhek, brizhellek ; *blau gepunktet,* ... brizhelloù glas, ... pikoù glas, ... poentoù glas, gant brizhelloù glas, gant pikoù glas, gant poentoù glas, piz warnañ ; *eine rot gepunktete Krawatte,* ur gravatenn piz ruz warni b.

geputzt ag. : **1.** mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, feul, sev ; **2.** skarzh, naet, prop, dilastez, distlabez, brintin, difank, digatar, distrouilh, fraezh, fresk, koujourn.

gequadert ag. : [ti-sav.] graet gant mein-ben, graet gant mein-benerezh, ... mein-ben, ... mein-benerezh, … mein-tailh g., … mein e benadurezh g.

Gequake n. (-s) **/ Gequäke** n. (-s) : grakerezh g., roeg g., dael raned b., dael c'hleskered b.

gequält ag. : *gequältes Lächeln,* glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g.

Adv. : **1.** un neuz reut gantañ war e zremm, neuz ar c'hoant kac'hat gantañ war e zremm, ur beg kastrilhez outañ, tres ar c'hoant kac'hat warnañ, ur revr strizh dezhañ ; **2.** *gequält grinsen,* glasc'hoarzhin, c'hoarzhin c'hwerv (glas, plat, gwenn), c'hoarzhin ouzh an avel.

Gequassel n. (-s) : glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., randonennoù lies., ravoderezh g., soroc'helloù lies.

Gequatsche n. (-s) : glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., soroc'helloù lies., orogell b., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., boutikl g./b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., sotonioù lies., randon g., stranerezh g., ranellerezh g., randonerezh g., randonennoù lies., ranezennerezh g., raonerezh g., trabell b., brozennoù lies.

Gequieke n. (-s) : P. gwic'h g., gwic'hadeg b., gwic'hadennoù lies., gwic'hadoù lies., gragrailherezh g.

Gequietsche n (-s) : rigogn g., gwigour g., gwigouradennoù lies., chourik g., chourikadennoù lies., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g.

Ger g. (-s,-e) : [istor] goafig g., goaf-bann g., speg g., dared g., flemm g.

gerade ag. : **1.** eeun, war-eeun, didro, digamm, hep kamm, diveskell, rez, reizh ; *gerader Weg,* hent eeun g., hent reizh g. ; *astfreies gerades Holz,* koad reizh g., koad rez g. ; *in gerader Linie von jemandem abstammen,* diskenn war-eeun eus u.b. ; *er stammt in gerader väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab,* diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad ; *Erbe in gerader Linie,* hêr pennañ g., hêr war-eeun g. ; *gerade werden,* digammañ ; *gerade sein wie eine Eins,* bezañ reut evel ur pres (ur vazh, un ibil, ur ganabenn), bezañ sonn evel ur ganabenn, bezañ sonn en e sav evel ur blantenn, bezañ sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, bezañ sonn evel ur roc'h, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ plom e-giz ur post kloued, bezañ plom e-giz un tour, bezañ plom evel ur maen, bezañ reut ha sonn evel un tonton besk, bezañ eeun evel ur vazh ;.

2. eeun, frank, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, reizh ; *eine gerade Antwort,* ur respont eeun (didroidell, didro) g.
3. dres, spis, klok, resis, rik ; *das gerade Gegenteil,* ar c'hontrol bev (mik, kaer) g. ; *den geraden Weg der Pflicht gehen,* bale eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont gant an eeun, heuliañ hent strizh an dever.
4. [mat.] **a)** skouer, a-skouer ; **b)** *gerade Linie,* regenn eeun b., linenn eeun b., eeunenn b. ; **c)** hebar ; *gerade Zahl,* niver hebar g.
Adv. **1.** eeun, sonn, dres, sonn ha dres, a-blom, plom, sont, diouzh al linenn, war e zres, a-skouer ; *er steht gerade,* emañ sonn en e sav, emañ plom en e sav, P. start eo war e arzelloù, start eo war e gilhoroù, sonn eo war e barlochoù, sonn eo war e bipedoù, hennezh a zo krog start en e zouar, hennezh a zo start war e dreid, aes eo war e dachoù, sonn eo war e dachoù, plom eo war e dachoù ; *steh doch gerade !* chom sonn ez sav 'ta ! ; *der Baum ist gerade gewachsen,* ar wezenn a zo kresket sonn ha dres, plom emañ ar wezenn en he sav, plom e sav ar wezenn ; *gerade halten,* derc'hel sonn ; *das Haar gerade schneiden,* keidañ ar blev ; *sich gerade halten,* bezañ (chom) plom en e sav, chom (bezañ) sonn ha dres, bezañ (chom) sonn en e sav ; *gerade machen, gerade richten,* eeunaat, eeunañ, linennañ, lakaat diouzh al linenn, lakaat war e zres, resaat ; *gerade biegen,* digrommañ, digammañ, diblegañ, disgweañ, diweañ, dizaoublegañ, eeunaat, eeunañ, resaat, rezañ ; *gerade gebogen,* diswe ; *sich gerade biegen,* digrommañ, diblegañ, digrommañ, digammañ, diweañ, eeunaat, eeunañ, resaat, distreiñ ; *gerade sitzen,* bezañ azezet sonn e gorf ; *gerade stellen,* lakaat sonn en e sav, lakaat a-blom, lakaat war e zres, resaat.
2. frank, eeun, didro, didroidell, dret, jurdik, displeg, distag ; *ich sage es gerade heraus,* el lavarout a ran didro-kaer (krak-ha-berr, berr-ha-krenn, eeun, en ur ger krenn), distlabez e vin da lavaret an traoù, mont a rin berr.
3. dres, spis, klok, resis, rik, end-eeun, ez-eeun, tre, tre-ha-tre, eeun-hag-eeun, war-eeun, pergen, rez, eeun-mat, dres-mat, plom, just, justik, ken just ha fri ar c'hazh, krak ; *gerade das Gegenteil,* ar c'hontrol bev (mik, kaer) g. ; *das ist nicht gerade, was man von euch verlangt hat,* n'eo ket tre-ha-tre ar pezh a oa bet goulennet ouzhoc'h ; *als Handwerker ist er nicht gerade billig,* mont a ra kalz a arc'hant gant hennezh ; *es ist eben nicht gerade dasselbe,* n'eo ket tre memes tra ; *er überarbeitet sich nicht gerade,* ne labour ket kement-se, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ne vo ket lazhet gant al labour, ober a ra e varv, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, ur paotr diskuizh eo, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne vo ket bet lazhet gant al labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour ; *das ist es gerade,* dres an dra-se eo ! aze emañ ! an dra-se eo end-eeun ! an dra-se krak eo ! ; *das ist gerade der Mann, den wir brauchen,* setu an den end-eeun a faote deomp ! hennezh 'zo hon den end-eeun ! ; *gerade vor zwei Jahren,* daou vloaz rik 'zo da-geñver an deiz-mañ, daou vloaz penn hiziv eeun-hag-eeun ; *gerade gestern habe ich ihn gesehen,* dec'h diwezhañ em boa e welet, dec'h end-eeun (war-eeun) em boa e welet, e welet em eus bet dec'h diwezhañ, e welet em boa n'eus ket pelloc'h eget dec'h ; *ist es fertig ? Ja, gerade !* echu eo ? Ya, just eo ! ; *gerade an diesem Tag,* krak en devezh-se - en devezh-se, dres-mat - en devezh-se, eeun-hag-eeun - en devezh-se, eeun-mat - just avat en devezh-se - just-ha-just en devezh-se - en devezh-se, ken just ha fri ar c'hazh ; *er kommt gerade,* dres emañ o tont ; *er wollte gerade sprechen,* war-nes komz e oa, war ar mare da lavaret un dra bennak e oa ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war,* ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ ; *gerade als,* krak d'ar mare ma, just d'ar mare ma, diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa, d'ar just e-giz ma ; *ich wollte gerade weg, als er kam,* o vont kuit e oan just pa erruas, ne oan ket forzh aet pa erruas, diwar-greiz edon o vont kuit edo oc'h erruout, en em gavout a reas eeun-hag-eeun pa oan o vont kuit ; *gerade zu dieser Zeit,* just-ha-just d'ar mare-se ; *ich bin gerade dabei, einen Brief zu schreiben,* emaon dres o skrivañ ul lizher ; *er ist gerade beim Essen,* emañ o kemer e bred evit bremañ, emañ gant e bred evit poent ; *ich habe gerade das Feuer ausgelöscht,* o paouez lazhañ an tan emaon, o tont a lazhañ an tan emaon, ne ran nemet lazhañ an tan ; *er kommt gerade von dorther,* bez' emañ oc'h ehanañ dont alese ; *sie war gerade angekommen,* erru e oa just a-raok, o paouez erruout e oa, ne rae nemet erruout, n'edo ken oc'h erruout c'hoazh, a-baouez erruout edo ; *er war gerade hier,* a-nevez vet eo, a-nevez 'zo e oa du-mañ, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, n'emañ ken o tremen c'hoazh, o paouez tremen emañ, ne ra nemet mont kuit, bez' edo amañ kentaou, a-baouez tremen emañ, amañ e oa n'eus tamm 'zo ebet ; *wir haben gerade von ihm einen Brief bekommen,* emaomp o nevez resev ul lizher digantañ ; *das kommt gerade recht,* degouezhout a ra krak d'ar poent mat (e koulz hag e poent mat, a-blom), erruout a ra mat ; *du kommst gerade recht,* n'out bet james en em gavet gwelloc'h, degouezhout a rez a-blom ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen,* n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; *er hatte gerade noch mal Glück,* tomm e oa bet dezhañ, tomm e oa bet d'e chupenn, en em tennet e oa bet ku-ha-ka ; *es ist nicht mehr acht, acht ist gerade vorbei !* n'eo ket eizh eur, ouzhpennik eo ! ; *er konnte gerade noch rechtzeitig aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *jetzt habe ich das gefunden, was ich gerade brauche,* setu kavet va jeu ganin neuze ; *ich ließ meine Bücher dort liegen, wo sie gerade waren,* lezel a ris va levrioù da gludañ lec'h ma oant ; *er ist nicht gerade mein Freund,* va mignon n'eo ket, sur 'vat ; *sie ist gerade nicht schön,* n'eo ket gwall vrav, anat eo ; *gerade deshalb, gerade darum,* setu dres perak, dres en abeg da se ; *gerade weil,* dres abalamour ; *gerade als ob,* evel pa, evel ma ; *gerade so viel,* kement all ; *gerade so groß,* ken bras all, ken bras ha ken bras, a sav an eil gant egile, a-vent an eil gant egile, ment-ouzh-ment, en ur vent, ingal, kevatal, par an eil d'egile ; *nicht gerade er hat das gemacht,* n'eo ket hennezh

a-walc'h en deus graet an dra-se, n'eo ket dres hennezh en deus graet an dra-se, n'eo ket gantañ end-eeun eo bet graet an dra-se.

Gerade ag. k. b. *pe* b. (-,-n) : **1.** linenn eeun b.

2. [mat.] regenn eeun b., linenn eeun, eeunenn b. ; *zwei parallele Geraden, zwei parallele Gerade,* div eeunenn genstur lies. ; *zwei sich schneidende Geraden, zwei sich schneidende Gerade,* div eeunenn gengej lies.

3. [sport] lodenn eeun an hent-red b., linenn eeun b., eeunenn b. ; [boks] taol eeun g. ; *jemandem eine rechte Gerade verpassen,* distagañ un taol eeun dehou d'u.b. e-kreiz e fas, distagañ ur glakennad d'u.b. gant e zorn dehou, distagañ un avenad gant u.b. gant e zorn dehou, distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b. gant e zorn dehou, dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas gant e zorn dehou, kizañ fri u.b. gant e zorn dehou, darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b. gant e zorn dehou, disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b. gant e zorn dehou, reiñ diwar e staon d'u.b. gant e zorn dehou, terriñ e c'henoù d'u.b. gant e zorn dehou, skeiñ war genoù u.b. gant e zorn dehou, drailhañ e c'henoù d'u.b. gant e zorn dehou, pladañ e fri d'u.b. gant e zorn dehou, terriñ e fas d'u.b. gant e zorn dehou, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b. gant e zorn dehou, distagañ ur pezh mell friad gant u.b. gant e zorn dehou, friata u.b. gant e zorn dehou, distagañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b. gant e zorn dehou.

geradeaus Adv. : **1.** war-eeun, war-eeun-penn, eeun-hag-eeun, end-eeun, ez-eeun, a-eeun, rag-eeun, rak-tal, rag-enep, hep tro na distro, eeun-tenn, eeun-pik ; *geradeaus gehen,* mont war-eeun, mont war-eeun-penn, mont rak e eneb (rak e dal, rak e zremm), mont end-eeun (a-eeun, ouzh eeun, rag-eeun, rak-tal, rag-enep, hep tro na distro) d'ul lec'h bennak, na dreiñ nag a-gleiz nag a-zehou, kerzhet eeun-tenn, mont eeun-pik war-zu ul lec'h bennak ; *geradeaus schreiten,* kerzhet plaen ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus,* ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *immer geradeaus gehen,* kerzhet gant an neudenn eeun, derc'hel da vont war-eeun, kerzhet eeun-tenn ; *immer geradeaus !* kae war-eeun dit ! ; **2.** [lu] *Augen geradeaus !* sonn !

geradebiegen V.k.e. (bog gerade / hat geradegebogen) : plaenaat, renkañ, reizhañ, kompezañ, eeunaat, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ.

geradeheraus Adv. : didroidell, distlabez, didro, displeg, distag, hardizh, her, naet-ha-distag, krak, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, berr-ha-groñs, war-eeun ; *etwas geradeheraus sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - mont didro(idell) d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret udb hep kambr a-dreñv - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret krak udb - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

Geraderichten n. (-s) : sonnadur g.

gerädert ag. : brevet, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, torr, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, rentet, krevet, gell ; *ich bin wie gerädert,* brevet (eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, torr, brev, brevet, divi) on, faezh on betek skoulm va ene, kabac'h on gant ar skuizhder, marv on diwar va sav, gourdet on gant ar skuizhder, torret on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, broustet eo va c'horf, nezet eo tout va izili dindanon.

geradeso Adv. : **1.** en hevelep doare, en hevelep giz, na mui na maez, na mui na ment, na mui na ket, na mui na ken, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na bihanoc'h ; *geradeso groß,* a-vent an eil gant egile, ken bras ha ken bras, ker bras ha ker bras, a sav an eil gant egile, ken bras all, ment-ouzh-ment, en ur vent, ingal, kevatal, par an eil d'egile ; *geradeso gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kenkoulz evel ; *du spielst geradeso gut wie er,* c'hoari a rez kenkoulz hag eñ, c'hoari a rez kenkoulz eveltañ ; *geradeso klein,* dres ken bihan, ken bihan ha ken bihan, ker bihan ha ker bihan ; *geradeso viel,* kement all, kemend-all, kement-se ; *geradeso wenig,* ken nebeut all ; *sie war geradeso überrascht,* ken souezhet all e oa ; *dort waren geradeso viele Jungen wie Mädchen,* bez' e oa kement a baotred hag a verc'hed ; *sein Bauernhof ist geradeso groß wie meiner,* e atant a zo kement ha va hini ; *dieses Stück ist geradeso groß,* an tamm-se a zo kement, an tamm-se a zo ken bras all ; *geradeso schlecht wie,* ken gwazh ha ; *geradeso lang, geradeso weit,* keit ; *dieser Weg ist geradeso lang wie der andere,* keit eo an hent-mañ hag an hini all, keit-ha-keit eo an daou hent-se ; *im Hause ist es geradeso hell wie draußen,* ken deiz eo en ti hag er-maez ; *sie rennen geradeso schnell,* redek a reont ken buan ha ken buan ; *drei Meter breit und geradeso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; **2.** heñvel, heñvel dra, hevelep tra, en hevelep doare, koulz-all ; *es geht mir geradeso,* evel-se just emañ kont ganin, e giz-se emañ kont ganin ivez ; *er spricht geradeso wie er,* komz a ra heñvel outañ ; *er tut geradeso wie er,* ober a ra heñvel outañ.

geradestehen V.k.d. (stand gerade / hat geradegestanden) : *für jemanden geradestehen,* respont diouzh u.b., mont da gred evit u.b., kretaat evit u.b.

Geradestehen n. (-s) : stumm a-sav g., sav g., sonnder g., sonnded b., dres g., plom g.

geradeweg Adv. : **1.** diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, hardizh, her, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, en un taol-red ; *so geradeweg,* eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, brav-mat,

hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se ; **2.** evit gwir, e gwirionez, sur ; *das ist geradeweg entsetzlich,* spontus eo 'vat.

geradewegs Adv. : war-eeun, war-eeun-penn, eeun-hag-eeun, end-eeun, ez-eeun, a-eeun, rag-eeun, rak-tal, rag-enep, hep tro na distro, hardizh, eeun-tenn, eeun-pik.

geradezu Adv. : **1.** eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se ; **2.** evit gwir, e gwirionez, sur ; *das ist geradezu entsetzlich,* spontus eo 'vat.

Geradflügler g. (-s,-) : [loen.] ortopter g., eeunaskelleg g.

geradgenau Adv. : eeun-hag-eeun, rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, dres ; *geradgenau in der Mitte,* er c'hreizig-kreiz.

Geradheit b. (-) : **1.** sonnded b., sonnder g., eeunded b., eeunder g., rezder g., rezded b. ; *Geradheit des Körpers,* emzalc'h sonn g.

2. [dre skeud.] gwirionded b., eeunded b., eeunder g.

geradlinig ag. : **1.** eeunlinennek, eeun, serzh, digamm, linennet eeun ; **2.** [diwar-benn an dud] didro, diwidre, eeun, digor, didroidell, ront, diroufenn, displeg, diswe, didres, frank.

geradsinnig ag. : frank, gwirion, eeun, didro, diroufenn, displeg, diswe, didres, didroidell, diouzhtu.

gerafft ag. : [dilhad.] poulounezet, kuilhet.

gerammelt Adv. : *gerammelt voll,* dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, du gant an dud.

Gerangel n. (-s) : kann b., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g. ; *es kam zu einem Gerangel, ein Gerangel brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù.

Geranie b. (-,-n) **/ Geranium** n. (-s,Geranien) : [louza.] **1.** nadozioù lies. ; **2.** [dre fazi] pelargoniom g.

Gerant g. (-en,-en) : [Bro-Suis] pretiour g., kafediour g., ostiz g.

Gerassel n. (-s) : diridi g., stirlink g., storlok g.

Gerät n. (-s,-e) : benveg g., arm g., maneur g., prest g., ardivink g., klav g., gwikefre b., ijin g., ijinenn b., mekanik g., ostilh g.

Geräteausrüstung b. (-,-en) **/ Geräteausstattung** b. (-,-en) : binviadur g., benvegadur g., ardivinkadur g., aveadur g., ostilherezh g., binvioù lies.

Gerätehersteller g. (-s,-) : aveadurour g.

Gerätekammer b. (-,-n) : lab g., skiber g./b., lochenn b., loch g., siklud g.

Gerätekasten n. (-s,-kästen) : boest vinviji b., kased binviji g.

geraten[1] V.gw. (gerät / geriet / ist geraten) : **1.** en em gavout, degouezhout, kouezhañ, pakañ, tapout, mont ; *an eine falsche Adresse geraten,* degouezhout el lec'h fall ; *an den Richtigen geraten,* kavout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn ; *wir sind in eine Sturmbö geraten,* paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn ; *in Armut geraten,* kouezhañ er baourentez, kouezhañ an dienez war an-unan, kouezhañ e levitenn war e votoù, mont da baour, erruout war an noazh (ar raden), mont d'ar bern ; *außer Atem geraten,* koll e alan, tapout an dirouf, mont berr e anal, mont berr, dialanañ, dianalañ, dizanalañ, dielc'hat, bezañ dielc'het, bezañ dianalet, termal, peusiñ, simuc'hiñ ; *ich gerate sofort außer Atem,* me a ya berr warnon diouzhtu, me a c'hwit va alan din diouzhtu ; *sie ist in eine böse Sache geraten,* tapet eo en ur blegenn lous, tapet eo en ur gaotigell, gwall luziet eo en ur gudenn lous, gwall strobet eo en un afer lous, emañ he fagodenn ha kant ganti, tapet eo en un afer liboudennek, degouezhet ez eus plegennoù diaes ganti, en em gavet eo en ur gwall blegenn, em gavet eo diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet ganti, en em gavet eo en estrenvan, en em gavet eo evel ur pesk en ur bod lann, en em gavet eo en ur gempenn, en em gavet eo el lagenn, en em gavet eo en ur grenegell, en em gavet eo sac'het en ur gaoc'henn ; *in Gefahr geraten zu ...,* en em gavout e riskl da ... ; *mit dem Gesetz in Konflikt geraten,* kaout kudennoù gant ar justis ; *in Vergessenheit geraten,* mont da get, mont da goll, kouezhañ e puñs an ankounac'h, mont e puñs an avel, bezañ lakaet en ankounac'h ; *in Schulden geraten,* ober dleoù ; *in Schweiß geraten,* kregiñ da c'hweziñ, tapout ur c'hwezadenn ; *auf den falschen Weg geraten,* mont dre an hent fall ; *in eine Sackgasse geraten,* **a)** en em gavout en un hent-dall, degouezhout en un hent-dall ; **b)** [dre skeud.] bezañ penn e spered penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout ober ganti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na gavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, degouezhout en un hent-dall, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), chom luget da zirouestlañ e neud, en em gavout en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *das Haus geriet in Brand,* kregiñ a reas an tan en ti ; *in Gefangenschaft geraten,* bezañ tapet da brizoniad ; *die Verhandlungen sind in Stocken geraten,* an divizoù-hanterouriñ a zo chomet sac'het (a zo aet el lagenn) ; *jemandem in die Finger geraten, in jemandes Hände geraten,* kouezhañ etre daouarn u.b., kouezhañ etre krabanoù u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b., kouezhañ etre pavioù u.b.

2. [dre skeud.] *zwischen zwei Fronten geraten,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous, bezañ gweget etre div gostezenn ; *einander in die Haare geraten,* blevata, en em vlevata, sevel sach-blev (krog-blev, fich-blev, blev) etrezo, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, en em zispluñvañ, bezañ rouzet ar bloneg ; *sie sind einander in die*

Haare geraten, savet ez eus bet trouz etrezo ; *ins Hintertreffen geraten,* koll e levezon, bezañ lakaet war ar wrimenn (er-maez eus ar c'hoari), bezañ reputuet ; *er geriet auf den Einfall (auf den Gedanken), ...,* dont a reas dezhañ ar soñj [d'ober udb], itrikañ a reas [ober udb] ; *außer sich geraten, in Zorn geraten,* sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, feulziñ, mont er-maez eus e groc'hen, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, fachañ ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, mont kounnar vras en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ gant ar fulor, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk gant an-unan, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e berv gant ar gounnar, mont e serch, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *er geriet in Zorn,* droug a zeuas ennañ, feulziñ a reas, kemer a reas droug, mont a reas e feuls, mont a reas e droug, mont a reas e berv gant ar gounnar ; *er geriet in Wut,* mont a reas e gouez, mont a reas er-maez eus e groc'hen, mont a reas e volc'h diwar e lin, sevel a reas war beg e dreid, mont a reas diwar e dreid, glazañ a reas, en em c'hlazañ a reas, kregiñ a reas da ziskiantañ ; *vor Freude außer sich geraten,* tridal (bezañ peuzfoll) gant al levenez, tridal e galon hag e gorf gant ar joa, tridal e galon gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen-dreist, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ er-maez eus an-unan gant al levenez, bezañ o nijal gant al levenez, bezañ laouen ken-ha-ken, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ dirollet gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan.

3. [dre astenn.] treiñ [da vat pe da fall], kas da benn, kas da vat, dont a-benn eus, ober berzh, pengenniñ ; *alles, was er begann, geriet ihm gut,* dont a rae a-benn eus pep taol, gantañ ez ae pep tra da vat, gantañ e korde pep tra, pengenniñ a rae war bep taol ; *diese Arbeit ist ihm gut geraten,* kaset en deus brav al labour-se da benn vat, deuet eo an traoù klok gantañ, pengennet en deus brav al labour-se ; *wohlgeratene Kinder,* bugale deuet mat.

4. tennañ da ; *die Tochter ist nach dem Vater geraten,* tennañ a ra ar verc'h d'he zad, honnezh n'eo ket bastardez.

geraten[2] ag. : **1.** Anv-gwan verb II **raten** ; **2.** erbedet, fur.

Geräteraum g. (-s,-räume) : [sport] sal evit renkañ an dafar sport b.

Geräteschuppen g. (-s,-) : lochenn b., loch g., lab g., skiber g./b., siklud g.

Geräteturnen n. (-s) : embregerezh-korf ouzh ar paramantoù g.

Geratewohl n. (-s) : *aufs Geratewohl,* evel ma teuio, bourlik-ha-bourlok, diwar an avantur, d'ar much, d'an avantur, d'an avantur Doue, en avantur Doue, diwar skañv, well-wazh, evel ma teu e teu, hep sellet a-dost, a-strew ; *etwas aufs Geratewohl versuchen,* klask dont a-benn well-wazh eus udb, ober un taol-arnod, ober un taol-arnodiñ, ober un taol-esa, ober un taol-esae, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, lakaat e gein en e c'houloù, mont war « varteze », mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog ; *aufs Geratewohl antworten,* respont bourlik-ha-bourlok, respont diwar skañv, respont d'ar much.

Gerätschaften lies. : stalabard g., stramm g., stalad-traoù g., benviajoù lies., maneuroù lies., maneurioù lies., binvioù lies., listri lies., reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafaroù lies.

Geratter n. (-s) : strakadeg b., bramadeg b.

geräuchert ag. : mogedet.

Geräucherte(s) ag.k. n. : kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.

Geraufe n. (-s) : sach-blev g., fich-blev g., krog-blev g., chabous g., cholori g., tabut g., frot g., jeu b., stag g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., krogoù lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g.

geraum ag. : *geraume Weile,* pennad mat a amzer g., pennad brav a amzer g., maread mat a amzer g., pezh mat a amzer g., herrad mat a amzer g., laziad mat a amzer g., flipad mat a amzer ; *seit geraumer Zeit,* abaoe pell, abaoe ez eus kozh amzer, pell 'zo dija, abaoe ur reuziad mat a amzer ; *seit Gründung unseres Vereins vor geraumer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den.

geräumig ag. : ec'hon, frank, ledan, ledek, lijorus, fournis, diere, distrob, mentek ; *geräumiges Zimmer,* kambr fournis b., sal frank b., sal diere enni b., sal ledan b., kambr ventek b. ; *eine geräumige Wohnung haben,* bezañ frank war an-unan en e lojeiz, bezañ frank d'an-unan en e lojeiz, bezañ ec'hon d'an-unan en e lojeiz, kaout frankiz en e lojeiz ; *er hat ein recht geräumiges Haus,* forzh isu en deus en e di, mentek eo e di.

Geräumigkeit b. (-) : ec'honder b., tachad g., plas g., lec'h g., ichoù g., lijor g., frankiz b., diere g., frankizenn b., frañchiz b., pealec'h g., plasell b.

Geraune n. (-s) : grozmol g., hirboud g., hibouderezh g., sarac'h g., boubou g., chuchumuchu g., kuzhmuz g., kroz g.

Geräusch n. (-s,-e) : trouz g., strap g., safar g., fraoñv g., boud g., boudinell b., froum g., froumadenn b., sourr g., sourrad g., safron g., trekou g. ; *nur einige haben das Geräusch gehört,* n'eus nemet unan bennak o deus klevet an trouz.

Geräuschdämpfer g. (-s,-) : [tekn.] didrouzer g.

Geräuschempfänger g. (-s,-) : [merdead.] hidrofon g., silerez trouz b.

Geräuschfilter g. (-s,-) : [skingomz] silerez trouz b.
geräuschempfindlich ag. : kizidig ouzh an trouz.
Geräuschkulisse b. (-,-n) : **1.** vorm g., froum en a-dreñv g., boubou en a-dreñv b, P. mordrouz g. ; **2.** [c'hoariva, filmoù] sonioù-eilañ lies., trouzioù-eilañ lies., ton-eilañ g., stenaozañ g.
geräuschlos ag. : **1.** didrouz, sioul, disafar, dison ; *der geräuschlose Flug der Fledermäuse,* nijadeg didrouz al logod-dall b. ; *geräuschloser Gang,* dibunadeg (ambrougadeg b.) didrouz b. ; *geräuschlos arbeiten,* labourat disafar ; **2.** [dre skeud.] *geräuschloses Wirken,* obererezh dre zindan g., obererezh didrouz g.
Geräuschpegel g. (-s,-) : live son g., live sten g.
geräuschvoll ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius tousmac'hus, storlokus, strapus.
Adv. : gant trouz bras, gant strap bras.
Geräusper n. (-s) : paz g., teurel kraost g., peuketa g., toc'hellat g., skarzh gouzoug g.
gerben V.k.e. (hat gegerbt) : **1.** meginañ, kourrezañ, kivijañ, parañ, lufrañ, tremen ; *das Leder gerben,* meginañ (kourrezañ, kivijañ, parañ) lêr, kivijañ krec'hin d'ober lêr ; *Stahl gerben,* lufrañ dir ; *rot gerben,* kivijañ ; *weiß gerben,* kivijañ gant alum ; **2.** [dre skeud.] *jemandem das Fell gerben,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, bazhata (pilat, fustañ, dresañ) u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, dorloiñ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., reiñ ur c'hefestad (ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).
Gerben n. (-s) : meginerezh g., megin g., kourrezerezh g., kivijerezh g., kivijadur g.
Gerber g. (-s,-) : kivijer g., kourrezer g., pelleter g., meginer g., koveour g., tremener-lêr g.
Gerberei b. **1.** (-,-en) : meginerezh b., kivijerezh b., ti-palem g., kourrezerezh b. ; **2.** (-, *liester ebet*) meginerezh g., megin g., kourrezerezh g., kivijerezh g., kivijadur g.
Gerberlohe b. (-,-n) : kivij g., bleud-kouez g., kovu g., palem g.
Gerbsäure b. (-) : kivij g., palem g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b.
Gerbstahl g. (-s) : dir lufret g.
Gerbstoff g. (-s,-e) : kivij g., palem g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b.
Gerbung b. (-,-en) : meginerezh g., megin g., kourrezerezh g., kivijerezh g., kivijadur g.
gerecht[1] ag. : **1.** dereat, reizh, reizhek, just, brav, mat, mat ha just, onest, [rannyezh.] ervat ; *eine gerechte Verteilung,* un ingaladenn reizh b. ; *gerecht verteilen,* kempouezañ al lodennoù ; *die Arbeit gerecht verteilen,* kempouezañ ar c'hargoù ; *die Aufgaben gerecht verteilen,* kempouezañ ar c'hrefridioù ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung,* an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat ; *jemanden gerecht behandeln,* ober mat ouzh u.b., bezañ reizh e-keñver u.b., bezañ reizh ouzh u.b.
2. reizh, eeun, just, dret, leal ; *gerechter Richter,* barner didu g. ; *ein gerechtes Urteil,* ur varn eeun ha leal b. ; *gerechte Strafe,* kastiz reizh g., kastiz diouzh ar fazi g. ; *gerechte Ansprüche,* arc'hadurioù reizh lies., goulennoù reizh lies. ; *jemandem gerecht werden,* reiñ e wir d'u.b. ; *er bemüht sich, seinem Amt gerecht zu werden,* lakaat a ra e holl strivoù da seveniñ e garg en un doare reizh ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *gerechter Himmel !* va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel !
-gerecht[2] ag. : mat diouzh, dereat ouzh, stummet diouzh, azas ouzh, terket evit ; *rollstuhlgerecht,* diraezus gant kadorioù-ruilh, terket evit degemer an nammidi en o c'hadorioù-ruilh.
Gerechte(r) ag.k. g./b. : just [*liester* justed] g., den-Doue g., den just g., den reizh g., parfed g. ; *den Schlaf des Gerechten schlafen,* kousket dispont en e wele, kousket aes, kousket gant kousk an dud reizh, kousket c'hwek, bezañ kousk-dous.
gerechterweise Adv. : en un doare reizh, evit bezañ reizh, evit bezañ just.
gerechtfertigt ag. : kantreizh, gwir, gwirion.
Gerechtigkeit b. (- : **1.** eeunder g., eeunded b., reizh b., reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., lealder g., lealded b., yonez b. ; *jemandem Gerechtigkeit widerfahren lassen,* reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b. ; *Gerechtigkeit schaffen,* ober ar justis ; *Gerechtigkeit der Strafe,* kastizadur hervez al lezenn g. ; *ein auf Gerechtigkeit ruhender Friede,* ur peoc'h diazezet war al lealded g. ; *Gerechtigkeit schafft Frieden,* al lealded a vag ar peoc'h.
2. justis b. ; *soziale Gerechtigkeit,* justis sokial b. ; *der Gerechtigkeit ihren Lauf lassen,* leuskel ar justis mont gant

hec'h hent ; *Gottes Gerechtigkeit,* justis Doue b. ; [Bibl] *selig sind, die da hungern und dürsten nach Gerechtigkeit,* gwenvidik ar re o deus naon ha sec'hed d'ar justis.
3. [relij.] justifiañs b. ; *zur Gerechtigkeit rechnen,* justifiañ.
Gerechtigkeitsgefühl n. (-s) : skiant ar justis b.
Gerechtigkeitsliebe b. (-) : naon ha sec'hed d'ar justis.
gerechtigkeitsliebend ag. : tomm ouzh ar justis, ur galon reizh a zen anezhañ, naon ha sec'hed d'ar justis gantañ.
Gerechtigkeitssinn g. (-s) : skiant ar justis b.
Gerechtsame b. (-,-n) : [gwir] gwir g., gwir-dibar g., kentwir g., dreistgwir g., brient g., gwir-dreist g.
Gerede n. (-s) : **1.** [ster kentañ] lavaroù lies., lavarioù lies., lavaredoù lies., lavarennoù lies., lavarezhoù lies., prezegoù lies., glabous g., glabouserezh g., trabell b., kaket g., kaketerezh g., flap g., flapaj, flaperezh g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., stran g., koñchoù lies., koñchennoù lies. ; *ich habe sein Gerede satt,* skuizhañ a ran o klevet e brezegoù ; **2.** [dre astenn.] ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù flav lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., brozennoù lies., rimadelloù lies., kozh rimostelloù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., komererezh g., marvailhoù lies., kelajoù lies., soroc'helloù lies., orogell b., stranerezh g., ranellerezh g., ranezennerezh g., brudailhoù lies. ; *jemanden ins Gerede bringen,* droukprezeg (ober kaozioù, droukkomz, gwallgomz) diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat) u.b., teodata diwar benn u.b., plaenaat e borpant d'u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e lêroù, hiboudiñ ; *sie kam ins Gerede,* aze e voe plaenaet he forfant dezhi gant teod ar vro, ne voe na chaok na stran a reas diouer diwar he fenn, kontet e voe he doareoù ; *ich kümmere mich nicht um das Gerede der Leute,* me n'ez in ket diouzh kaozioù an dud, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud, ne ran van evit klevet ar gwallgomzoù-se, leuskel a ran an dud da lavaret ; *Furcht vor dem Gerede der Leute,* doujañs ar bed b., aon rak an trouz g., aon da vezañ droukkomzet ha droukprezeget gant an drouk teodoù g. ; *das Gerede ist verstummt,* an teodoù a zo aet d'ar foar ; *Anlass zu Gerede geben,* magañ ar chaok hag ar stran.
geregelt ag. : reoliek, reizh, reizhek, ingal, reoliet-mat, plaen ; *ein geregeltes Leben führen,* ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat.
gereichen v.gw. (hat gereicht) : degas, bezañ kaoz da ; *es gereicht ihm zur Schande,* se a lakay mezh dezhañ, se a zegaso mezh dezhañ ; *jemandem zur Ehre gereichen,* degas enor d'u.b., enoriñ u.b. ; *das gereicht ihm zum Vorteil,* emsavus (talvoudus, spletus) e vo evitañ, tennañ a raio splet eus an dra-se, a-well e vo eus an dra-se, gwell e vo eus an dra-se, kement-se a dalvezo dezhañ, kement-se a denno da vad dezhañ, ul lañs e vo dezhañ, emsav e vo dezhañ ober an dra-se, en em gavout a raio gwell eus an dra-se.
gereinigt ag. : skarzh, kempenn.
gereizt ag. : enervet, mil enervet, tri mil enervet, fumet, hegazet, heget, fuloret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, niñvet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *auf jemanden gereizt sein,* kaout kounnar (bezañ e kounnar, kounnariñ, bezañ kounnaret, bezañ fuloret) ouzh u.b., fuloriñ war u.b., bezañ imoret a-enep u.b.
Gereiztheit b. (-) : **1.** brouezenn b., brouez b., fum g., arfleu g., imor b., hegaz g., droug g., arfleu g. ; **2.** [dre astenn.] brouezegezh b., buanegezh b. ; **3.** [mezeg.] hegadusted b., saragerezh g., krasañ g., tozonadur g., kloc'hadur g.
Gerfalke g. (-n,-n) : [loen.] gerfalc'hun g.
Gergel g. (-s,-) : garan b., janabl g., jerbladur g.
gergeln V.k.e. (hat gegergelt) : garanañ, janabliñ, jerbliñ.
Gerhard g. : Gerhard, Jerar.
Geriater g. (-s,-) : geriatrour g., henadour g., mezeg ar re gozh g., mezeg ar gozhidi g.
Geriatrie b. (-) : geriatriezh b., henadouriezh b., mezegiezh ar re gozh b., mezegiezh ar gozhidi b., kozhidivedisinerezh g.
geriatrisch ag. : geriatrek, henadouriel, ... ar re gozh, ... ar gozhidi, ... geriatriezh, … mezegiezh ar re gozh.
Gericht[1] n. (-s,-e) : meuz g., meuz-boued g., meuziad g. ; *ein erlesenes Gericht,* ur meuz eus an dibab, ur meuz diouzh an dibab g., boued dibab g. ; *das Hauptgericht,* ar meuz pennañ g., ar pennveuz g. ; *die Gerichte werden herumgereicht,* ar pladoù a ya en-dro ; *die Gerichte vor dem Auftragen kosten,* raktañva ar meuzioù, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor) ; *dieses Gericht habe ich schon mal gekostet,* n'emaon ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se.
Gericht[2] n. (-s,-e) : **1.** barn b., lez-varn b., lez b., kador-varn b., justisoù lies. ; *vor Gericht gehen,* mont dirak ar varn, sezisañ ar justis ; *vor Gericht erscheinen,* bezañ galvet dirak ar varn, bezañ galvet dirak al lez-varn, mont dirak ar barner ; *vor Gericht bringen,* kas dirak al lez-varn, kas d'al lez da vezañ barnet, kas dirak ar barner ; *die Sache kommt vor Gericht,* kaset e vo an afer dirak al lez-varn, erruout a raio an afer er justisoù ; *jemanden vor Gericht laden, jemanden vor Gericht fordern, jemanden vor Gericht zitieren,* engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b., devennañ u.b. ; *sich dem Gericht stellen,* dont diouzh e benn e-unan dirak al lez-varn ; *jemanden beim Gericht verklagen,* kas u.b. dirak ar varn, kas u.b. dirak ar varnerien, prosezañ a-enep u.b., mont e barn gant u.b. ; *Gericht halten,* rentañ ar justis, prosezañ ; *über jemanden Gericht halten,* barn afer u.b., prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b. ; *über jemanden zu Gerichte sitzen,* barn u.b., prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b. ; *erneut über jemanden zu Gerichte sitzen,* advarn u.b. ; *beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen,* el lez-varn e oant bet lakaet

kein-ouzh-kein o-daou ; *mit jemandem scharf ins Gericht gehen,* mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *Geschäftsstelle des Gerichts,* gref g., grefti g.
2. *Gericht erster Instanz,* lez-varn eriol kentañ b., lez-varn ar c'hentañ derez b. ; *Landgericht,* lez-varn a beoc'h b. ; *hohes Gericht,* lez-uhel b., lez veur b. ; *oberstes Gericht,* lez uhelañ b. ; *geistliches Gericht,* lez-varn an iliz b. ; *weltliches Gericht,* lez-varn ar roue b., lez-varn lik b., lez-varn ar Stad b. ; [relij.] *das Jüngste Gericht,* ar Varn Ziwezhañ b., ar varnadeg-veur b. geistliches
3. *das Hochgericht,* mein ar justisoù lies., ar c'hrouglec'h g.
gerichtet ag. : troet war-zu, tro war-du, tro etrezek, tro etramek ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh mab-den ; *all sein Sinnen und Trachten ist aufs Geld gerichtet,* devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ket albac'henn nemet rastellat arc'hant, lakaat a ra e holl albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, sorc'hennet eo gant an arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal !
gerichtlich ag. : **1.** lezvarnel, barnerezhel, a justis, ... lez-varn, ... barnerezh, gwirius, lezennek, lezennel, gwirel ; *gerichtliche Kontrolle,* evezhierezh lezvarnel g. ; *gerichtlicher Verkauf,* gwerzhidigezh varnerezhel b., gwerzh da-heul un disentez varnerezhel b., gwerzhadeg varnerezhel b. ; *gerichtliche Verordnung,* barnadenn b., barn b., barnedigezh b. ; *ein gerichtliches Verfahren einleiten,* boulc'hañ (digeriñ, luskañ) un argerzhadur, digeriñ afer, mont en afer ; *gerichtlicher Entscheid, gerichtliche Entscheidung,* disentez barnerezh b., barnadenn b. ; *gerichtliche Untersuchung,* enklask a justis g., enklask lezvarnel g. ; *gerichtliche Medizin,* mezegiezh-lezenn b., mezekniezh lezennel b. ; *gerichtliche Verfolgung,* poursu g., keisiadur barnerezhel g. ; *ein gerichtliches Schriftstück zustellen,* esplediñ.
2. *jemanden gerichtlich verfolgen,* keisiañ u.b., erlenañ u.b., sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ (digeriñ, luskañ) un argerzhadur enep u.b., digeriñ afer, mont en afer ; *er wurde gerichtlich belangt,* kaset e voe dirak al lez-varn, kaset e voe dirak ar varnerien, prosezet e voe a-enep dezhañ, poursuet e voe dirak al lez-varn, keisiet e voe, erlenet e voe ; *jemanden gerichtlich vorladen,* engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b., devennañ u.b. ; *gerichtlich vorgehen,* boulc'hañ un enklask lezvarnel ; *gerichtlich einschreiten,* kas an afer dirak al lez-varn, sezisañ ar justis ; *vor Gericht verhandeln,* breutaat dirak al lez-varn, poursuiñ un afer bennak, bezañ e poursu eus un afer.
Gerichtsakte b. (-,-n) : teuliad lez-varn g., libell g., espled g., pezh g.
Gerichtsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g.
Gerichtsbarkeit b. (-,-en) : **1.** barnerezh g. ; **2.** beli b., galloud g., dalc'h g., barnadurezh b., kembeli varnadurezhel b. ; *zu einer Gerichtsbarkeit gehören,* bezañ e dalc'h ul lez-varn bennak, bezañ afer ul lez-varn bennak, bezañ tra ul lez-varn bennak.
Gerichtsbeamte(r) ag.k. g. : den a lezenn g., reizhaouer g.
Gerichtsbefehl g. (-s,-e) : kemenn al lez-varn g., urzh al lez-varn g.
Gerichtsbehörde b. (-,-n) : pennadurezhioù ar justis lies., lez-varn b.
Gerichtsbescheid g. (-s,-e) **/ Gerichtsbeschluss** n. (-es,-beschlüsse) : barnadenn b., barn b., barnedigezh b., setañs b., devarn b.
Gerichtsbezirk g. (-s,-e) : bann [ul lez-varn] g., dalc'h g.
Gerichtsdiener g. (-s,-) : eiler al lez-varn g.
Gerichtsentscheid g. (-s,-e) **/ Gerichtsentscheidung** b. (-,-en) : barn b., barnadenn b., barnedigezh b., setañs b.
Gerichtsferien lies. : ehan-labour al lez-varn g.
Gerichtsformel b. (-,-n) : reolskrid a justis g.
Gerichtsgang g. (-s,-gänge) : kerzh (red) ar justis g., prosezadur g., argerzhadur g., argerzhad g.
Gerichtsgebäude n. (-s,-) : lez-varn b., ti al lezioù-barn g., ti-barn g., lez b.
Gerichtsherr g. (-n,-en) : [istor] aotrou barnour g., justiser g., justisour g.
Gerichtshof g. (-s,-höfe) : lez-varn b., kador-varn b., lez b. ; *der Internationale Gerichtshof,* al Lez-varn Etrebroadel b. ; *der Europäische Gerichtshof,* lez-varn Kumuniezhoù Europa b. ; *höherer Gerichtshof,* lez uhel a justis b., lez-uhel b., lez veur b. ; *oberster Gerichtshof,* lez uhelañ b., lez vras ar breujoù b., lez-varn ar breujoù b., lez-dreist b., lez-varn c'halv b.
Gerichtsinstanz b. (-,-n) : eriol g., erioladurezh b., ensav g.
Gerichtskanzlei b. (-,-en) : grefti g., gref g.
Gerichtskasse b. (-,-n) : kef al lez-varn g., teñzoriezh al lez-varn b.
Gerichtskosten lies. : mizoù (frejoù, koustamantoù) justis lies., mizoù proseziñ lies.
Gerichtsmedizin b. (-) : mezegiezh-lezenn b., mezekniezh lezennel b.
Gerichtsmediziner g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g.
gerichtsmedizinisch ag. : … mezekniezh lezennel, ... mezegiezh-lezenn ; *gerichtsmedizinische Untersuchung,* imbourc'h mezekniezh lezennel g., imbourc'h mezegiezh-lezenn g.
Gerichtsordnung b. (-,-en) : kod proseziñ g., kod argerzhaduriñ g., dezveg proseziñ b., dezveg argerzhaduriñ b.
Gerichtspflege b. (-) : amaezhierezh ar justis g., amaezhierezh varnerezhel g.
Gerichtsprotokoll n. (-s,-e) : danevell stadañ b.
Gerichtsrat n. (-s,-räte) : kuzulier lez-varn g.
Gerichtsreferendar g. (-s,-e) : eilbarner g.
Gerichtsregistratur b. (-,-en) : grefti g., gref g.
Gerichtssaal g. (-s,-säle) : sal al lez-varn b., sal ar breudoù b., pretordi g.
Gerichtssache b. (-,-n) : afer b., kaoz b., kaz g., gread g.
Gerichtsschranke b. (-,-n) : bardell ar varn b. / bardell al lez b. (Gregor).
Gerichtsschreiber g. (-s,-) : grefier g., tablezer g.

Gerichtssitzung b. (-,-en) : breujoù lies., breudoù lies., dalc'h justis g., dalc'h lez-varn g.
Gerichtssprache b. (-) : gregach al lezioù-barn g., brizhyezh an dud a lezenn b., safar an dud a lezenn g., jagouilhaj an dud a lezenn g., luc'haj an dud a lezenn g.
Gerichtssprengel g. (-s,-) : bann [ul lez-varn] g., dalc'h g.
Gerichtsspruch g. (-s,-sprüche) : barnadenn b., barn b., barnedigezh b., setañs b., devarn b.
Gerichtsstand g. (-s,-stände) : kembeli varnadurezhel b., gwir al lez-varn [war un afer] g. / kambr ar varn b. / lez-varn wirion b. (Gregor.), lez-varn gembeliek b. ; *Gerichtsstand des Erfüllungsortes,* lez-varn gembeliek b.
Gerichtsstil g. (-s) : gregach al lezioù-barn g., brizhyezh an dud a lezenn b., safar an dud a lezenn g. g.
Gerichtstag g. (-s,-e) : deiz ar breudoù g., deiz ar breujoù g., deiz an dalc'h justis g., deiz an dalc'h lez-varn g.
Gerichtstermin g. (-s,-e) : engalv g., engalvadenn b., kemenn da zont dirak al lez-varn g., devennadenn er barnerezh b.
Gerichtsverfahren n. (-s,-) : **1.** prosezadur g., argerzhadur g., argerzhad g. ; **2.** prosez g.
Gerichtsverhandlung b. (-,-en) : prosez g., breutadenn b., breud g. ; *öffentliche Gerichtsverhandlung,* dalc'h foran g., prosez digor d'an holl g., breutadenn digor d'an holl b. ; *eine neue Gerichtsverhandlung über jemanden führen,* advarn u.b.
Gerichtsvollzieher n. (-s,-) : urcher justis g., P. distager saout g. ; *das vom Gerichtsvollzieher zugestellte Schriftstück,* an espled g., al libell g. ; *Assistent des Gerichtsvollziehers,* rekord g. [*liester* rekorded].
Gerichtswesen n. (-s) : justis b.
gerieben ag. : **1.** rimiet ; **2.** [dre skeud.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidal, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, gwevn, abil ; *ein geriebener Bursche,* ur sapre louarn g., ur paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., un den gweet e hentoù g., ur sifelenn a zen b., ur fri tanav a baotr g., un ebeul g., ur fouin g., ur paotr fin g., ul labous a zen g., ul louarn a baotr g., ur paotr gwriet a finesaoù g., ur paotr bet meret e bleud tanav g., ul louarnig g., ul louarn kozh g., ur paotr kordet a finesaoù g., ur paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., un hinkin a zen g., un higenn a zen b., ur c'horvigeller g., ur ragater g., un troideller g., ur spered besk a zen g.
Geriebenheit b. (-) : hinkinded b., troidellerezh g., troidellegezh b., korvigellerezh g., gwevnder g., gwevnded b.
geriefelt ag. : roudennet, roudennek, kenroudenn, rizennek.
Geriesel n. (-s) : **1.** hiboud an dour g., boubou b., mouskan g., moustrouz g. ; **2.** diruilhal g., dever g., deveradur g.
geriffelt ag. : roudennet, roudennek, kenroudenn, rizennek.
gerillt ag. : roudennet, roudennek, regennet, rizennet, rizennek, garanet.
gering ag. : **1.** dister, munut, bihan, tanav ; *geringe Menge,* kementad bihan g., nebeudad g., netra g., netraig g. ; *ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak ; *die Zahl derer, die bei der Prüfung durchgefallen waren, war gering,* ne oa ket gwall vras niver ar re a oa bet rasket d'an arnodenn, ne oa ket rust ar re a oa bet rasket d'an arnodenn, ne oa ket gwall vras niver ar re o doa c'hwitet gant o arnodenn ; *von geringem Wert,* nebeut a dalvoudegezh dezhañ, dister e dalvoudegezh ; *wir hatten nicht die geringste Schwierigkeit,* tamm diaezamant hor boa bet ; *ohne den geringsten Widerstand,* hep ket a enebiezh ; *seine Verlegenheit war nicht gering,* ne oa ket dister ar reuz a oa ennañ, nec'het a-walc'h e oa, gwall vezhek e oa ; *sein Wissen ist gering,* dister eo e zeskamant, n'en deus nemeur a zeskamant ; *der geringste Unterschied,* an disterañ diforc'h g. ; *von geringem Belang,* dibouez, dister ; *geringes Einkommen,* korvoder dister g., gopr dister g. ; *das macht keinen geringen Eindruck,* gwall skoet e vez an dud o welet an dra-se ; *jemanden in nicht geringe Gefahr bringen,* lakaat buhez u.b. en arvar bras ; *seine Sehkraft wird geringer,* fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn.
2. [dre skeud.] dister, didalvoud, didalvoudek, didalvez, dibouez, dispriz ; *beim geringsten Anlass,* war an disterañ digarez - diwar an disterañ digarez - diwar an disterañ tra - evit nemeur dra - war-bouez un neudenn vrein - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann - e-skeud an disterañ abeg - evit an disterañ bramm - evit mann ebet ; *wenn ich ihr nur den geringsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen,* gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daout pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ ; *das soll meine geringste Sorge sein,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne ran nemeur van eus an dra-se - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se ; *die Vornehmen und die Geringen,* ar pennoù bras hag an dud dister, ar pennoù bras hag an dud vunut, bras ha bihan, bras ha munut ; *er erwarb das Bild um ein Geringes,* prenet en doa an daolenn evit un netraig (evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, evit ur priz dister) ; *kein Geringerer als Goethe hat das gesagt,*

Goethe eñ e-unan en deus bet el lavaret, den ebet disteroc'h eget Goethe en deus bet el lavaret.
Adv. : un tammig, un nebeud ; *er wurde nur gering bestraft,* tapet en deus bet ur c'hastiz dister ; *etwas gering schätzen, etwas gering achten,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb ; *jemanden gering achten, jemanden gering schätzen,* ober fae ouzh (war, eus) u.b., dismegañsiñ u.b., dismegañ u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., kaout dismegañs evit u.b., disprizañ u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., faeañ u.b. ; *gering gerechnet hat er eine Stunde Weg vor sich,* ret e vo dezhañ bale (mont e-pad) un eurvezh da nebeutañ.
ag.k. n. **Geringste(s)** : *nicht im Geringsten,* ket an disterañ, tamm ebet, pas evit ur begad, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e mod ebet, e doare ebet, e feson ebet, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *er hob die Stimme, ohne im Geringsten zu ergrimmen,* sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato ; *das kümmert mich im Geringsten,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne ran nemeur van eus an dra-se - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se.
Geringachtung b. (-,-en) : dismegañs b., dismeg g., fae g., dispriz g., disprizañs b.
geringelt ag. : gwalennek.
geringfügig ag. : dibouez, dister, munut, bihan-bihan ; *eine geringfügige Änderung,* un tamm cheñchamant dister g., ur cheñchamant bihan g., ur c'hemm dister g.
Geringfügigkeit b. (-) : bihander g., bihanded b., bihanez b., munuter g., munuted b., disterded b., disterder g., distervez b., disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., rambre g. ; *er wurde wegen einer Geringfügigkeit eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre.
geringschätzig ag. : faeüs, dismegañsus, dismegus, dismeg, otus, dichek, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus ; *geringschätziger Ausdruck,* tro-lavar dismegañsus b.
Geringschätzung b. (-,-en) : dismegañs b., dismeg g., fae g., dispriz g., disprizañs b., dambriz g., desped g., despezh g.
Geringste(s) ag.k. n. : *nicht im Geringsten,* ket an disterañ, tamm ebet, pas evit ur begad, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *er hob die Stimme, ohne im Geringsten zu ergrimmen,* sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato ; *das kümmert mich im Geringsten,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne ran nemeur van eus an dra-se - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se.
geringstenfalls Adv. : d'an nebeutañ, da nebeutañ.
geringwertig ag. : nebeut a dalvoudegezh dezhañ, dister e zalvoudegezh.
gerinnbar ag. : hag a c'hell kaoulediñ, kaouledus.
Gerinne n. (-s,-e) : **1.** riboul g., kan g., noed g., kanol b. ; **2.** [tekn.] diver kendalc'hek ha gorrek g.
gerinnen V.gw. (gerann / ist geronnen) : pouloudenniñ, pouloudañ, kaoulediñ, chalkiñ, kalediñ, sonnañ ; *das Blut gerinnt,* pouloudenniñ a ra ar gwad, pouloudañ a ra ar gwad, kaoulediñ a ra ar gwad, chalkiñ a ra ar gwad, kalediñ a ra ar gwad, sonnañ a ra ar gwad ; *geronnenes Blut,* gwad kaouledet g., gwad kaledet ha pouloudennet g., gwad sonnet g. ; *geronnene Milch,* laezh trenk g., laezh kaoulet g., laezh hir g., laezh goedenn g., laezh goedennek g., laezh-tro g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh grognonek g., laezh pouloudek g. ; *die Milch gerinnt,* treiñ a ra al laezh, emañ al laezh o kaoulediñ.
Gerinnen n. (-s) : kaouledadur g., kaouledigezh b., sonnadur g. ; *die Milch zum Gerinnen bringen,* treiñ al laezh.
Gerinnsel n. (-s,-) : **1.** [ster kentañ] deveradenn b. ; **2.** [dre astenn.] kaouled str., pouloud str., chalkennad b.
Gerinnung b. (-,-en) : kaouledadur g., kaouledigezh b., sonnadur g. ; *die Milch zur Gerinnung bringen,* treiñ al laezh.

Gerippe n. (-s,-) : **1.** relegenn b., relegenn-eskern b., korf-eskern g., skeledenn b., atel g. ; *Gerippe eines Tiers,* relegenn (korf-eskern g.) ul loen b.
2. framm g., frammadur g. ; *das Gerippe des Schiffes,* koadoù-kamm ar vag lies., framm ar vag g. ; *Gerippe eines Gebäudes,* framm ur savadur g., koadaj ur savadur g.
gerippt ag. : roudennet, roudennek, regennet, rizennet, kostezennek ; *gerippter Samt,* voulouz regennet (rizennet) g. ; *gerippte Säule,* piler roudennet g., kolonenn roudennet b. ; *geripptes Papier,* paper roudennek g.
gerissen ag. : **1.** [ster kentañ] roget, torr ; *gerissenes Holz,* koad faoutet g.
2. [dre skeud.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, itrikoù tout, fin, abil, louarn, fil ennañ ; *ein gerissener Bursche,* un den a gant tro, ur c'horvigeller g., ur ribouilher g., ur frikoter g., un troideller g., ur ragater g., ur sapre louarn g., ur paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., un den gweet e hentoù g., ur paotr fil ennañ g., ur sifelenn a zen b., ur fri tanav a baotr g., ur paotr fin g., ul louarn a baotr g., un tamm krennard abil g., ur paotr bet meret e bleud tanav g., ur paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., ur paotr gwriet a finesaoù g., ul louarnig g., un ebeul g., ur fouin g., ul labous a zen g., ul louarn kozh g., ur paotr kordet a finesaoù g., un hinkin a zen g., un higenn a zen b., un ard a zen g. ; *das ist ein gerissener Hund,* gouzout a ra ar mil ard fall, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo ur gwidal, hennezh a zo ur ribouilher, hennezh a zo fil ennañ.
3. [dre skeud.] daoufromet ; *er ist zwischen Vater und Mutter hin und her gerissen,* war zaouhanter emañ etre e dad hag e vamm ; *hin und her gerissen sein,* daoufromañ.
Gerissenheit b. (-) : troidellerezh g., troidellegezh b., korvigellerezh g., finesa b.
geritzt estl. : *geritzt !* dao ! dao dezhi ! dao va den !
Germ b. (-) : [Bro-Aostria] goell g.
Germain g. : Jermen g.
Germaine b. **/ Germana** b. (-) : Jermana b.
Germane g. (-n,-n) : German g. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich,* argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies.
Germanentum n. (-s) : germanelezh b., bed ar C'hermaned kozh g.
Germania b. (-) : Germania b. [lesanv Bro-Alamagn].
Germanien n. (-s) : Germania b.
Germanin b. (-,-nen) : Germanez b.
germanisch ag. : **1.** german, [goapaus] teut (Gregor) ; **2.** [yezh.] germanek, [goapaus] teutek, teutonek (Gregor) ; *die germanischen Sprachen,* ar yezhioù germanek lies.
Germanisch n. : [yezh.] germaneg g.
germanisieren V.k.e. (hat germanisiert) : germanaat, [yezh.] germanekaat.
Germanisierung b. (-,-en) : **1.** [yezh.] germanekadur g., germanekaat g. ; **2.** germanadur g., germanaat g.
Germanismus g. (-,Germanismen) : germanegadur g.
Germanist g. (-en,-en) : germanegour g.
Germanistin b. (-,-nen) : germanegourez b.
Germanistik b. (-) : germanegouriezh b., studioù an alamaneg lies.
germanistisch ag. : germanegouriezhel, … germanegouriezh, evit ar c'hermanegourien, a sell ouzh ar c'hermanegouriezh, a sell ouzh studioù an alamaneg.
Germanium n. (-s) : [kimiezh] germaniom g.
Germer g. (-s,-) : [louza.] *weißer Germer,* evor gwenn g.
germinativ ag. : **1.** hag a c'hell diwanañ (brageziñ, eginañ, kellidañ, dizouarañ, korzenniñ) ; **2.** [bev.] eginel.
gern Adv. **/ gerne** Adv. [derez uheloc'h : ***lieber*** ; derez uhelañ : ***am liebsten***, *sellit ouzh* **lieb**] : a-c'hrad-vat, gant plijadur, c'hoantek, dre gaer, laouen, drev, a-galon-vat, a-galon, a-greiz-kalon, a-wir-galon, a-youl, a-youl-frank, a-youl gaer, a-youl vat, a-walc'h, brav, a volontez vat ; *jemanden gerne haben,* karet bras u.b., karet kenañ u.b., plijout bras u.b. d'an-unan ; *jemanden sehr gerne haben,* karet meurbet u.b. ; *ich mache es sehr gern,* laouen eo ganin ober an dra-se, aes bras on a ober an dra-se, bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourrañ a ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, brav eo din ober an dra-se, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran bourd en dra-se, kemer a ran goust en ur ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, un abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, an dra-se a blij din, kemer a ran va ebat gant kement-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, kavout a ran dudi (en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiñ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, da eo an dra-se din, kement-se a ra vat da'm c'halon, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se, c'hoantek er gran ; *wir arbeiten gern,* ni a gar al labour ; *ich höre ihm gern zu,* plijadur am bez ouzh e selaou ; *ich esse genauso gern Fleisch wie Fisch,* kenkoulz eo ganin kig ha pesked, kenkoulz eo ganin kig evel pesked, kenkoulz eo din kig ha pesked, kenkoulz eo din kig evel pesked ; *er isst gern Fisch,* hennezh a ya mat a-walc'h war ar pesked ; *ich trinke gern Orangensaft, lieber Tee, am liebsten Kaffee,* chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh, met n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig - chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *er spielt gern Tennis,* plijout a ra an tennis dezhañ, hennezh a vourr dezhañ an tennis ; *er wandert gern,* bourrañ a ra o vale, bourrañ a ra mont da vale, plijout a ra dezhañ mont da vale ; *ich möchte gern ins Ausland reisen,* plijout a rafe din ober un droiad en estrenvro, mont a rafen a-walc'h d'an estrenvro ; *ich würde ihm gern helfen,* e skoazellañ a rafen a-greiz-kalon, laouen e vefe ganin e skoazellañ ; *ich würde gern heiraten,* dimeziñ a rafen a-walc'h, karet a rafen dimeziñ ; *sie hätte so gern Kinder bekommen,* goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *ich würde jetzt gern ein Bier trinken,* c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne vefe ket ur fall din pakañ ur banne bier bremañ, ne rafe ket displijadur din pakañ ur banne bier bremañ, ur banne bier a yelo brav ganin, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ, karet a rafen pakañ ur banne bier bremañ ; *ich würde gern Miesmuscheln bestellen,* me 'm boa c'hoant da gaout meskl, mar plij - mat e vefe ganin kaout meskl - mat e vefe din kaout meskl ; *sie*

mag Schokolade gern, plijout a ra chokolad dezhi, chokolad a blij dezhi, chokolad a c'hoarzh outi, honnezh 'zo plac'h ar chokolad, bourrañ a ra debriñ chokolad, kavout a ra mat ar chokolad, emañ ar chokolad d'he goust, emañ ar chokolad en he blaz, honnezh a gar ar chokolad ; *er ging sehr gern auf die Jagd,* hemañ a gare bezañ o chaseal, ar chase a vourre bras dezhañ, bourrañ a rae bras dezhañ mont da chaseal ; *ich gehe gern hin,* me a gav brav mont di ; *ich würde gern mit Ihnen spazieren gehen,* karet a rafen mont da bourmen ganeoc'h, mat e vefe din mont da bourmen ganeoc'h, mat e vefe ganin mont da bourmen ganeoc'h ; *für mein Leben gern,* dreist pep tra, muioc'h eget n'eus forzh petra ; *ich esse für mein Leben gern Austern,* pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, taer on war an istr, sot on gant an istr, tik on gant an istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pitouilhat a ran pa vez istr, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hrog bras am eus ouzh istr, gwrac'h on da zebriñ istr, gwrac'h on gant an istr, pa vez istr e pegan warno, me a zo paotr an istr ; *etwas schrecklich gern tun, etwas furchtbar gern tun,* azeuliñ udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, bezañ gwrac'h d'ober udb, bezañ meurbet a joa en an-unan oc'h ober udb ; *ich würde lieber zu Ihnen gehen als zu ihm,* a frankoc'h youl ez afen d'ho ti eget d'e hini, gwelloc'h e vefe din mont d'ho ti eget d'e hini, gwell e vefe ganin mont d'ho ti eget d'e hini ; *ich würde es gerne tun,* laouen er grafen, c'hoantek er grafen, ober a rafen a-walc'h an dra-se, aes bras e vefen a ober an dra-se ; *er liest gern,* kreñv eo war al lenn ; *ich würde so gerne hier bleiben,* laouen-bras e vefen ma c'hallfen chom amañ, ken laouen hag an heol (laouen-ran, laouen-dreist, ken laouen ha tra, laouen evel an heol) e vefen ma c'hallfen chom amañ ; *er sieht gern, dass die Leute ... / er sieht es gern, wenn die Leute ...*, plijout a ra dezhañ gwelet an dud o ... ; *ich würde gern wissen, ob es wirklich Peter war, den ich gesehen habe,* m'en dare ha n'eo ket Pêr am boa gwelet ; *ich würde gern wissen, wer Sie überhaupt sind,* me a vefe kurius a-walc'h da c'houzout ha piv hoc'h-c'hwi ; *das glaube ich gern,* n'em eus ket a boan ouzh ho krediñ ; *der kann mich gern haben,* ne ran foutre kaer outañ ; *gern geschehen !* netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eus ket pe evit tra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! ; *gern oder ungern,* dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, daoust pe zaoust, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, mat ha drouk, drouk ha mat gantañ ; *ungern,* en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, a-enep dezhañ, en ur c'hinañ, gant diegi, gant glac'har, gant reked ; *ich hätte gern auf die Hälfte meines Königreiches verzichtet, um sie wieder bei mir zu haben,* ur barr e vije bet gwell ganin koll an hanter eus va rouantelezh evit he c'haout adarre ; *würden Sie kommen ? – gern !* ha dont a reot ? - laouen ! / ha dont a reot ? - ober a-walc'h ! ; *würdest du ihm das Buch geben ? gern !* reiñ a rafes al levr dezhañ ? - reiñ a-walc'h !

Gernegroß g. (-,-e) : fougaser g., brabañser g., boufon g., pabor g., poufer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., foeñvour g., toner g. ; *er ist ein kleiner Gernegroß,* hennezh a dro e leue ennañ, c'hoant brammañ uheloc'h eget e revr a zo gantañ, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h, c'hoant kac'hat uheloc'h eget e revr en deus, re vras eo e c'haoliad, lorc'hig moan : muioc'h a voged eget a dan, ur poufer (ur foeñvour, ur c'hwezer) an hini eo, penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost.

gerneklug ag. : otus an tamm anezhañ, lorc'h ennañ, rok, dichek, poufer.

Gerneklug g. (-s,-e) : fougaser g., brabañser g., boufon g., pabor g., poufer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., bugader g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., foeñvour g., toner ; *das ist ein Gerneklug,* hennezh a dro e leue ennañ, c'hoant brammañ uheloc'h eget e revr a zo gantañ, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h, c'hoant kac'hat uheloc'h eget e revr en deus, re vras eo e c'haoliad, lorc'hig moan : muioc'h a voged eget a dan, ur poufer (ur foeñvour, ur c'hwezer) an hini eo, penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost..

gerngesehen ag. : deuet-mat, erru-mat.

Geröchel n. (-s) : ronkelloù lies., rounkounennoù lies., roc'helloù lies., ronkonelloù lies., roc'h g., roc'hkennoù lies., roc'hadennoù lies.

Geröhr n. (-s) **/ Geröhre** n. (-s) : blejadeg ar c'hirvi b., blejadennoù lies., blej g., beogadennoù lies.

Geröll n. (-s,-e) **/ Gerölle** n. (-s,-) : **1.** disac'hadenn b., disac'h g., diruilhad g., rez g. ; **2.** [dre astenn.] disac'henn b., diruilhad g., bili bern-war-vern str., grell-mein g., rezadur g.

Geröllfächer g. (-s,-) : kern an atredoù b., kern dichaladur b.

Geröllhalde b. (-,-n) : disac'henn b., bili bern-war-vern str., grell-mein g., rezadur g.

geronnen ag. : kaouledet, pouloudennet ; *geronnenes Blut,* gwad kaouledet g. ; *geronnene Milch,* laezh trenk g., laezh kaoulet g., laezh hir g., laezh goedenn g., laezh goedennek g., laezh-tro g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh grognonek g.

Geront g. (-en,-en) : [Henamzer] geront g. [*liester* geronted].

Gerontokratie b. (-) : kozhidiveliezh b.

Gerontologe g. (-n,-n) : henadoniour g., mezeg ar re gozh g., mezeg ar gozhidi g., kozhidiour g.

Gerontologie b. (-) : henadoniezh b., mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., kozhidiouriezh b.

Gerontologin b. (-,-nen) : henadoniourez b., mezegez ar re gozh b., mezegez ar gozhidi b., kozhidiourez b.

Gerste b. (-,-n) : heiz str. ; *Gerste schälen,* eskaoutiñ (diskoultrañ, diruskañ) heiz ; *reich an Gerste,* heizus ; *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt,* an heiz eo ar mestr d'al loened.

Gerstenacker g. (-s,-äcker) : heizeg b., tachennad heiz b., park dindan heiz g., parkad heiz g.

Gerstenbrot n. (-s,-e) : bara heiz g.

Gerstenfeld n. (-s,-er) : heizeg b., tachennad heiz b., park dindan heiz g., parkad heiz g.

Gerstengraupen lies. : [kegin.] heiz dirusk g., heiz diblusket g., heiz eskaout g., heiz eskaoutet g., heiz Doue g.

Gerstengrütze b. (-,-n) : yod-heiz g.

Gerstenkaffee g. (-s,-s) : kafe heiz g.

Gerstenkorn n. (-s,-körner) : **1.** greun heiz str. ; *ein Gerstenkorn,* ur c'hreunenn heiz b., un heizenn b. ; **2.** [mezeg.] malvennad b., hesked malvenn g., lagad-ber g., dant-kig g., stuienn b., P. arc'hantaer g.

Gerstenmalz n. (-es) : dour-heiz g., malt heiz g.

Gerstenmischbrot n. (-s,-e) : bara heiz-winizh g.

Gerstensaft g. (-s,-säfte) : [goapaus] bier g., biorc'h g., korev g.

gerstenschlank ag. : lank, mistr, hirvoan, ken mistr ha strink.
Gerstenstroh n. (-s) : [louza.] plouz heiz g.
Gerstenzucker g. (-s) : hirsukrenn b.
Gerte b. (-,-n) : gwialenn b., gwial str./g., banalenn b., kelastrenn b., flip g., gwalenn b., bleñch g. ; *dünne biegsame Gerte,* ezev g. [*liester* ezivi] ; *lange Gerte,* lazh b., perchenn b., palich g. ; *Nüsse mit einer langen Gerte abschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; *jemanden mit der Gerte schlagen,* reiñ ar wialenn d'u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b. ; *die Gerte zu spüren bekommen,* tañva blaz ar wialenn ; *reich an Gerten,* gwalennek.
gertenartig ag. / **gertenförmig** ag. : gwalennheñvel, e doare ur wialenn, e doare gwial, a-zoare gant ur wialenn, a-zoare gant gwial, a-seurt gant ur wialenn, a-seurt gant gwial.
Gertenhieb g. (-s,-e) / **Gertenschlag** g. (-s,-schläge) : gwalennad b., gwialennad b. ; *jemandem Gertenhiebe versetzen,* reiñ ar wialenn d'u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b.
Gertentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Geruch g. (-s, Gerüche) : **1.** c'hwezh b., c'hwezhenn b., gwent g., mouezh g., aezhenn b., goust g. ; *einen Geruch ausstrahlen, einen Geruch ausströmen,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, skuilhañ ur c'hwezh bennak, fennañ ur c'hwezh bennak, teurel ur c'hwezh bennak, teurel c'hwezh, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-mañ-tra, kaout c'hwezh, kas un aezhenn, teuler un aezhenn, gwentañ ur frond bennak ; *einen Geruch einatmen, einen Geruch einsaugen,* ruflañ ur c'hwezh, fronal ur c'hwezh ; *schlechter, übler, strenger Geruch,* mouezh fall g., mouezh g., gwall vouezh g., c'hwezh put b., c'hwezh fall b., aezhenn fall b., aezhenn flaerius b., fall vlaz g. ; *angenehmer Geruch,* frond g., madelezh b., c'hwezh c'hwek b., mouezh mat g., aezhenn vat b. ; *durchdringender Geruch, eindringlicher Geruch, starker Geruch,* c'hwezh pounner b., c'hwezh kreñv b., c'hwezh trenk b. ; *einen Geruch riechen,* klevet (ruflañ, santout, fronal) ur c'hwezh bennak, skeiñ blaz ur c'hwezh bennak en e zifronn ; *brandiger Geruch,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, ar suilh, ar suilhet) b. ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevez ket c'hwezh an dev ? ; *muffiger Geruch,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) b. ; *Geruch nach verbranntem Horn, Geruch von verbranntem Horn,* c'hwezh ar c'horn devet b. ; *Bratengeruch,* mouezh ar c'hig rost g., c'hwezh ar c'hig rost b. ; *Geruch von Blumen,* c'hwezh ar bleunioù b. ; [dre skeud.] brud b./g. ; *in gutem Geruch stehen,* bezañ brudet-mat, bezañ istimet ; *in üblem Geruch stehend,* gwallvrudet, brudet fall, gwall-e-vrud ; *im Geruch der Heiligkeit sterben,* ober ur marv santel, tremen evel ur sant ; **2.** skiant ar c'hwesha b., c'hwesha g.
geruchlos ag. : **1.** dic'hwezh, na sav ket a c'hwezh diwarnañ, na zeu c'hwezh ebet dioutañ ; *eine geruchlose Blume,* ur vleunienn dic'hwezh b. ; *geruchlos machen,* kas ar c'hwezh kuit ; **2.** na sant ket ar c'hwezhioù.
Geruchlosigkeit b. (-) : **1.** diouer a c'hwesha g. ; **2.** diouer a c'hwezhioù g.
Geruchbelästigung b. (-,-en) / **Geruchsbelästigung** b. (-,-en) : c'hwezh fall b., flaer g., mouezh flaer g.
Geruchempfindung b. (-,-en) / **Geruchsempfindung** b. (-,-en) : skiant ar c'hwesha b., c'hwesha g.
Geruchnerv g. (-s,-en) / **Geruchsnerv** g. (-s,-en) : nervenn ar c'hwesha b.
Geruchorgan n. (-s,-e) / Geruchsorgan n. (-s,-e) : benvegad ar c'hwesha g., benvegenn ar c'hwesha b., skiantenn ar c'hwesha b.
Geruchsinn g. (-s) / **Geruchssinn** g. (-s) : skiant ar c'hwesha b., c'hwesha g.
Geruchsverschluss g. (-es,-verschlüsse) / **Geruchverschluss** g. (-es,-verschlüsse) : pibenn b., S an duellenn g., S ar gorzhenn g., [korzhenn stummet evel un S hag a vir ouzh ar c'hwezh fall b.], harz-c'hwezh g.
Gerücht n. (-s,-e) : kaoz b., brud g./b., mouezh b., klevadenn b., voltenn b., chaok g., stran g., brozenn b., brudailhoù lies., gwallvrud g./b., lavar g. ; *allgemeines Gerücht,* pezh a lavar an holl g., mouezh an holl b. teod ar vro g., teod an dud g. ; *so entstehen Gerüchte,* sell aze penaos e vez savet ar c'haozioù ; *woher stammt dieses Gerücht ?* pe orin a zo d'ar brud-se ? ; *dieses Gerücht geht in der Stadt um,* redek a ra ar brud eus an dra-se dre gêr, brud a se (anv eus kement-se) a zo e kêr, keal a zo a se (kaoz a zo eus an dra-se, kont a zo eus kement-se) e kêr, chaok a zo diwar-benn an dra-se e kêr, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h e kêr, brud 'zo a bep tu eus an dra-se e kêr, ar voltenn a zo savet eus an dra-se e kêr, emañ ar vrud-se o ren e kêr, al lavar-se a skigner dre gêr a-bezh ; *das Gerücht geht um, dass ...,* ar vouezh a lavar e ..., hervez ar gaoz (war lavar an holl, hervez ar brud) e ..., da lavaras ar gaoz e …, evel ma lavaras an dud e …, diouzh al lavarioù e …, hervez a lavarer e … ; *das Gerücht ging um, dass sie weg waren,* ar vrud a oa bet da lavaret e oant aet kuit ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht,* keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez ; *das Gerücht verdichtet sich, das Gerücht nimmt Gestalt an,* muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred ; *es gehen allerlei Gerüchte,* lakaet ez eus bet a bep seurt gedon da redek, tennet e vez siklezonoù a bep seurt, savet ez eus voltennoù a bep seurt ; *ein Gerücht in Umlauf bringen,* skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *falsche Gerüchte bekämpfen, falsche Gerüchte widerlegen,* diarbenn brozennoù, distroadañ gevier, dispenn lavaroù treuz, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, divrudañ brudoù faos, dizarbenn brudoù faos, kaeañ ouzh brudoù faos ; *falsche Gerüchte verbreiten,* hadañ gevier e-touez an dud ; *kein Gerücht ohne Grund,* dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant

ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous.
Gerüchteküche b. (-) : mouezh an holl b., chaok g., stran g., teod ar vro g., teod an dud g.
Gerüchtemacher g. (-s,-) : hader brudoù faos g.
gerüchtweise Adv. : hervez ar brud, war em eus klevet.
Gerufe n. (-s) : galvadeg b.
geruhen V.k.e. (hat geruht) : teurvezout, euteurvezout, prizañ, plegañ da ; *Ihre Majestät haben geruht, mich hierher zu beorden,* ho Meurded he deus teurvezet pediñ ac'hanon ; *sie geruhte nicht zu antworten,* ne deurvezas ket respont, ne blegas ket da respont ; *er geruhte selber zu kommen,* teurvezet e oa bet gantañ dont e-unan, prizet en doa dont e-unan ; *er geruhte, uns einen Besuch abzustatten,* prizet en doa dont du-mañ, prizet en doa dont en hon touez, teurvezet e oa bet gantañ dont du-mañ ; *sie geruhte endlich, seine Gattin zu werden,* plegañ a reas a-benn ar fin da vezañ e wreg.
geruhig ag. : sioul, didrouz, parfet, habask, aes, aezet, brav, plaen, koul, koulik, koulik a-walc'h.
gerührt ag. : from, fromet, esmaeet, strafuilhet, trejeboulet, daoubennet, trefuet, sebezet, fourbilhet, glizhek, teneraet e galon ; *zu Tränen gerührt,* piket e galon ken na sav daeroù en e zaoulagad, glac'haret betek skuilhañ daeroù ; *gerührt sein,* esmaeañ, trivliañ, bezañ esmaeet.
geruhsam ag. : sioul, didrouz, parfet, habask, aes, aezet, brav, plaen, koul, koulik, koulik a-walc'h ; *geruhsamer Mensch,* den war e blaen g. ; *etwas geruhsam tun,* ober udb war e blijadur, ober udb war e blaen, ober udb dousik ha plaen, ober udb war e vadober, ober udb war-blaen, ober udb war e drankilite, ober udb war e jibidorig.
Gerümpel n. (-s) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lis., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.
Gerumpel n. (-s) : trouz g., storlok g., horosoù lies., horosadurioù lies., stroñsoù lies.
Gerümpelkammer b. (-,-n) : sanailh b., skiber g., siklud g.
gerundet ag. : rontet ; *gerundeter Vokal,* vogalenn rontet b.
Gerundium n. (-s,Gerundien) : gerondiv g. ; [yezh.] **1.** [saozneg] anv-verb kadarnaet oc'h echuiñ gant « -ing » g. ; **2.** [yezhoù latin] anv-gwan verb degaset gant un droienn kevatal da « en ur » pa verk honnezh an doare ma c'hoarvez an darvoudoù g.
Gerundiv n. (-s,-e) **/ Gerundivum** n. (-s,Gerundiva) : [yezh.] gerondiv g., tro-c'hraus b.
Gerusia b. (-) **/ Gerusie** b. (-) : gerousia g., kuzul ar re gozh g.
Gerüst n. (-s,-e) : **1.** leurenn b. ; **2.** chafod g., chafotaj g., marc'h-koad g., matezh b., treustel b., triked g. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert,* gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod ; **3.** [dre skeud.] framm g., frammad g., frammadur g., stern g. ; **4.**[dre skeud.] P. *sich kaum noch auf dem Gerüst halten können,* bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ brevet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip.
Gerüstaufstellung b. (-,-en) : chafotaj g., chafodiñ g.
Gerüstbau g. (-s,-bauten) : **1.** chafotaj g., chafodiñ g. ; **2.** embregerezh chafodiñ g.
Gerüstbauer g. (-s,-) : saver chafotajoù g.
gerüttelt ag. : *ein gerütteltes Maß,* ur muzuliad mat g., ur muzul mat hag a ya dreist ar barr g., ur muzul bras g., ur barr g., ur muzul leun-mat g., ur muzul barr g. (Gregor), amplik-mat, dreist muzul, dreist ar muzul ; *gerüttelt voll,* karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het.
Gervasius g. : Jelvez g.
ges / Ges n. (-,-) : [sonerezh] sol bouc'h g., sol blot g.
gesalzen ag. : **1.** sall, sallet ; *Gesalzenes,* kig-sall g., hanterlard g. ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch,* kig-saezon g., kig-sezon g. ; *gesalzene Butter,* amanenn sall g. ; *gesalzenes Schweinefleisch,* kig-sall g. ; *frisch gesalzenes Schweinefleisch,* kig-sall glas g. ; *gesalzener Seefisch,* vergadell b. ; *leicht gesalzen,* damsall ; **2.** [dre skeud.] hudur, divergont, lous, diwisk ha druz, gadal, distrantell, distres, dibrenn ; *ein gesalzener Witz,* ur bourd hudur (diwisk, lous, distrantell) g. ; **3.** ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger ; *eine gesalzene Rechnung,* ur fakturenn hag a goust pikez, un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; **4.** taer ; *gesalzene Hiebe,* mestaolioù lies., takadoù taer lies., c'hwistadoù lies.
Gesalzenheit b. (-) : sallded b., sallder g.
gesammelt ag. : **1.** klok ; **2.** evezhiek, sipet e spered gantañ.
gesamt ag. : a-bezh, hollek, kevan, klok, kaougant, peurglok, anterin, dik, hollel , strollel ; *die gesamte Einwohnerschaft der Stadt,* holl gêriz, kêriz-holl ; *Eigentum zur gesamten Hand,* kenberc'henniezh b., perc'hentiezh dirann b.
Gesamtansicht b. (-,-en) : gwel a-vras g., gwel meur g.
Gesamtarbeitsvertrag g. (-s,-verträge) : [Bro-Suis] c'hwelgevrat b., emglev labour a-stroll g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g.
Gesamtauflage b. (-,-n) : hollad ar skouerennoù moullet g.
Gesamtausgabe b. (-,-n) : **1.** hollad an dispignoù g. ; **2.** [lenneg.] oberennoù klok lies., teskad an holl oberennoù g.
Gesamtbegriff g. (-s,-e) : meizad hollek g., meizad stroll g.
Gesamtbelegschaft b. (-) : an holl implijidi lies., holl c'hopridi an embregerezh lies.
Gesamtbesitz g. (-es) : an holl vadoù lies.
Gesamtbestrahlung b. (-,-en) : [nukl.] peurskinatadur g.
Gesamtbetrag g. (-s,-beträge) : hollad g.
Gesamtbild n. (-s,-er) : skeudenn (taolennad b.) dre vras b., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g., alberz hollek g.
gesamtdeutsch ag. : [istor] etrealaman, hollalaman.

Gesamteigentum n. (-s) : kenberc'henniezh b., perc'hentiezh dirann b.
Gesamteindruck g. (-s,-drücke) : santimant dre vras g., santad dre vras g.
Gesamtemissionsvermögen n. (-s) : [nukl.] barregezh ec'hodiñ hollek b.
Gesamterbe g. (-n,-n) : hêr nemetañ g., hêr nend eus nemetañ g., hêr hep ken all g., legader an holl vadoù g., laesiad an holl vadoù g., laesiad war an holl vadoù g., laesadour war an holl vadoù g., laesadour hollek g., pennhêr g. ; *als Gesamterbe ausgeschaltet werden,* bezañ dibennet.
Gesamtergebnis n. (-ses,-se) : [sport] roll an disoc'hoù g., roll hollek g., renkadur hollek g., rummatadur hollek g., renkadur disoc'hel g., rummatadur disoc'hel g.
Gesamtertrag g. (-s,-erträge) : hollad ar gounidoù g.
Gesamtgewicht n. (-s,-e) : pouez en holl g.
Gesamtgewinn g. (-s,-e) : hollad ar gounidoù g.
Gesamtgläubiger lies. : kengredourien lies.
Gesamtgut n. (-s,-güter) : madoù boutin lies.
gesamthaft ag. : [Bro-Suis] **1.** en holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm, a-vloc'h, dre vras ; **2.** e bloc'h, a-stroll, a-unan, bloc'h, a-unvan, holl a-bezh, en ur bagad, a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, e-kevret, kevret, en ur gevret, asambles, en ul lod, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, en ur geñver, a-genstroll, a-geñver, a-gor, a-unstroll, ez kumun, kumun, en ur stern, boutin, e boutin, ken-, a-bare ; *etwas gesamthaft machen,* ober udb ez kumun, ober udb e boutin.
Gesamthaftung b. (-,-en) : **1.** gwarant kengret g. ; **2.** atebegezh leun b.
Gesamthand b. (-) : kenberc'henniezh b., perc'hentiezh dirann b.
Gesamtheit b. (-) : **1.** [ster kentañ] hollad g., bloc'had g., hollenn b., bodad g., strollder g., kevanenn b. ; *etwas in seiner Gesamtheit geistig erfassen,* meizañ udb en e bezh, meizañ udb a-vloc'h ; *etwas in seiner Gesamtheit betrachten,* sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h, sellet ouzh udb evel unvez kevan ; *die Gesamtheit der Netze auf einem Fischerschiff,* ur fard rouedoù g. ; **2.** [dre heñvel.] kumuniezh b., kevredigezh b. ; **3.** hollvedelezh b., hollvedegezh b., hollidigezh b., hollegezh b.
Gesamthochschule b. (-,-n) : skol-veur lieskelenn g.
Gesamtkunstwerk n. (-s,-e) : oberenn gant meur a ziskiblezh arz mesket enni b., oberenn arz a-grenn b.
Gesamtlast b. (-,-en) : karg en holl b., karg hollel b.
Gesamtleistung b. (-,-en) : **1.** [mengleuz] askorad dindan zouar ha dindan an amzer g., askorad hollel ur vengleuz g. ; **2.** [tekn.] *Gesamtleistung einer Maschine*, galloudezh (efeduster g.) hollel ur mekanik b.
Gesamtplan n. (-s,-pläne) : raktres dre vras g.
Gesamtpreis g. (-s,-preise) : priz en holl g.
Gesamtregelung b. (-,-en) : reoliadur hollel g.
Gesamtschuldner lies. : kendleourien lies.
Gesamtschule b. (-,-n) : **1.** skol etrerelijiel b. ; **2.** skol kentañ hag eil derez b.
Gesamtsieger g. (-s,-) : trec'hour en dibenn an holl gevezadennoù g., trec'hour er renkadur hollek g., trec'hour er renkadur disoc'hel g.
Gesamtsumme b. (-,-n) : hollad g.
Gesamtwerk n. (-s) : teskad an holl oberennoù g., hollad an oberennoù g., an holl oberennoù lies.
Gesamtwert n. (-s,-e) : talvoudegezh en holl b., gwerzh en holl g.
Gesamtwertung b. (-,-en) : roll an disoc'hoù g., roll hollek g., renkadur hollek g., rummatadur hollek g., renkadur disoc'hel g., rummatadur disoc'hel g.
Gesamtwohl n. (-s) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., kenvad g.
Gesamtzahl b. (-,-en) : hollad g.
Gesandte(r) ag.k. g./b. : **1.** dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b. ; **2.** [polit.] maodiern leunc'halloudek g., kannadour g. ; **3.** [relij.] legad g., noñs g., kannad ar Pab g.
Gesandtschaft b. (-,-en) : **1.** [karg] legadiezh b., kannaderezh g., kannadouriezh b. ; *päpstliche Gesandtschaft,* kannaderezh ar Pab g. ; **2.** [sez] legati g., kannati g. ; **3.** [koskor] legadurezh b., kannadurezh b.
Gesandtschaftsgebäude n. (-s,-) : legaddi g., legati g.
Gesandtschaftsrat g. (-s,-räte) : [polit.] kuzulier-legati g., kuzulier-kannati g.
Gesang g. (-s, Gesänge) : ton g., kanenn b., kanadenn b., kanaouenn b., kanerezh g., kaniri b., son b., sonenn b., kan g., chañson b., gwerz b., gwerzenn b., kanadeg b. ; *weltlicher Gesang,* kanaouenn disakr b. ; *kirchlicher Gesang, geistlicher Gesang,* kanaouenn sakr b., kanaouenn iliz b., kanaouenn relijiel b., kanaouenn-santel b., kantik g. ; *gregorianischer Kirchengesang,* kan plaen g. ; *ein schwermütiger Gesang,* ur c'han klemmus g., ur son velkonius b. ; *Gesang der Vögel,* geiz g., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richan g., mouezh al laboused b. ; *der Gesang der Wale,* kan ar balumed g. ; *Gesang und Nachgesang,* kan ha diskan g. ; *Gesang üben,* pleustriñ war ar c'han.
Gesangbuch n. (-s,-bücher) : levr kantikoù g.
gesanglich ag. : ... kanañ, ... kan.
Gesangsfetzen g. (-s,-) : bomm-kan g.
Gesangstunde b. (-,-n) : prantad kanañ g., kentel ganerezh b.
Gesangsübungsbuch n. (-s,-bücher) : solfadur g., levr sonlennadur g.
Gesangunterricht g. (-s) : prantadoù kanañ lies., kentelioù kanerezh lies. ; *Gesangunterricht erteilen,* ober skol war ar c'han.
Gesangverein g. (-s,-e) : laz-kanañ g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kor g., korad g.
Gesäß n. (-es,-e) : diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g., chouk g., feskennoù lies., divfeskenn lies., peñsoù lies., koazez g., azezoù lies., foñs g., siklutenn b., dibuner g., fraezh g., talekon g.
Gesäßbacke b. (-,-n) : feskenn b., peñs g., klun b., ters b.
Gesäßfalte b. (-,-n) : garbedenn b., pleg ar peñsoù g.
Gesäßmuskel g. (-s,-n) : diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g. ; *die Gesäßmuskeln,* kigennoù ar peñsoù lies.
Gesäßspalte b. (-,-n) : garbedenn b., pleg ar peñsoù g.
Gesäßtasche b. (-,-n) : godell a-dreñv b., chakod a-dreñv g.
gesättigt ag. : **1.** *ich bin gesättigt,* va gwalc'h am eus, leizh va gwalc'h am eus bet, leun va c'hof am eus, karget em eus va bouzelloù, trawalc'h am eus bet, leun eo va c'heusteurenn, leun eo va sac'h, karget eo va sac'h, leun eo

va c'hof, tenn eo war va begel, me a zo ront va jiletenn, tenn eo va jiletenn, debret em eus da darzhañ, leun on, leizh on ; *einmal gut gesättigt gingen sie schlafen,* pa voent leizh ez ejont da gousket ; **2.** [kimiezh] peurvec'h, peurvec'hiet.

Gesätz n. (-es,-e) : **1.** [relij.] dizenez b., merkad g. ; *der gewöhnliche Rosenkranz besteht aus fünf Gesätzen,* bez ez eus pemp merkad en ur chapeled boutin ; *bei den Mönchen umfasst die Gebetsform des Rosenkranzes fünfzehn Gesätze,* e rozera ar venec'h ez eus pemzek merkad ; **2.** [lenn.] poz g.

gesäubert ag. : skarzh, kempenn.

gesäuert ag. : go.

Gesaufe n. (-s) : evadeg b., mezvadeg b., lonkadeg b., everezh g.

Gesause n. (-s) : suterezh g., c'hwitellerezh g., sutadennoù lies., c'hwibanadennoù lies., c'hwitelladennoù lies., c'hwitelladeg b.

Gesäusel n. (-s) : sarac'h g., hiboud g., boubou b., mouskan g., moustrouz g.

Geschädigte(r) ag.k. g./b. : gouzañvad g., gouzañver g., den gaouiet g.

Geschäft n. (-s,-e) : **1.** labour g., micher b., afer b., marc'had g., gra g., gread g., stal b., trepetoù lies., kenwerzh g./b. ; *gute Geschäfte machen,* ober aferioù mat, bezañ e yalc'had o kreskiñ, dont da vat gant an-unan, ober berzh, ober struj; *ein gutes Geschäft machen,* ober taol, ober un taol mat, ober ur merk mat, ober ur brenadenn vat ; *ein glänzendes Geschäft machen,* ober un taol ruz, dont un taol ruz da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat ; *wie gehen die Geschäfte ?* penaos e ya an aferioù ? ha mat ez a war an traoù ? ha mat ar werzh ganeoc'h ? ha mat ar genwerzh ganeoc'h ? ha mat ez a ar bed ganeoc'h ? ; *die Geschäfte stocken,* dilañs eo an aferioù, chagañ a ra an aferioù ; *die Geschäfte laufen gut,* lañs (jeu mat) a zo gant an aferioù, bale a ra mat an aferioù, spletusaat a ra an aferioù, kouezhañ a ra brav an arc'hant er c'hef, kenwerzh mat a zo, ar werzh a gerzh mat, mont a ra mat ar werzh, mont a ra eeun ar werzh, ampled a ra ar werzh, an aferioù a ra fonn, mat ar stal ; *die Geschäfte laufen schlecht, das Geschäft flaut ab,* n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù, kenwerzh fall a zo ; *ein Geschäft abschließen,* ober afer, ober marc'had, skoulmañ anezhi, tremen ur gra, juntañ ur marc'had, tonkañ ur marc'had, siellañ ur marc'had ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen,* ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; *er hat dringende Geschäfte zu besorgen,* aferioù mallus en deus da renkañ ; *mit Geschäften beladen,* beuzet gant al labour ; *welches Geschäft betreiben Sie ?* war petore micher emaoc'h ? a be vicher oc'h ? ; *ein Geschäft anfangen,* boulc'hañ un afer ; *ein Geschäft abschließen,* ober afer, ober marc'had, juntañ ur marc'had, tonkañ ur marc'had, siellañ ur marc'had, skoulmañ ganti, tremen ur gra ; *mit jemandem ins Geschäft kommen,* ober afer ouzh u.b. ; *Sinn für Geschäfte haben,* gouzout diouzh ar graoù, kaout intrudu er graoù, kaout skiant an aferioù, anavezout an treuz, gouzout pelec'h lakaat e gazh da logota ; *große Geschäfte machen,* meskañ arc'hant, meskañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; *Geschäft ist Geschäft,* an aferioù 'zo an aferioù, diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr ; *seinen täglichen Geschäften nachgehen,* ober e damm turgn ; *die Alltagsgeschäfte führen, die laufenden Geschäfte abwickeln,* kas ar standur.

2. ti-kenwerzh g., stal b., koñvers g., boutikl g./b., magazenn b., embregerezh g. ; *ein Geschäft eröffnen,* digeriñ ur stal ; *ein Geschäft betreiben, ein Geschäft führen,* derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *das ganze Geschäft,* ar staliad a-bezh b. ; *in ein Geschäft als Teilhaber eintreten,* mont da genlodennad e-barzh un embregerezh ; *für ein Geschäft reisen,* bezañ beajour a genwerzh, labourat evel beajour a genwerzh evit un embregerezh, bezañ derc'houezour kenwerzh ; P. *ins Geschäft gehen,* mont da labourat.

3. P. aezamant g., dilas-bragez g., dilas g., traoù tev lies. ; *sein Geschäft verrichten,* [tud] mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober e aezamant, ober traoù tev, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, mont en distro, stignañ e revr, mont d'ar staol ; [loen.] ober e louz, kac'hat.

Geschäftchen n. (-,-) : *der Wirt hat dabei sein Geschäftchen gemacht,* mat eo bet an eost gant mestr an ostaleri.

Geschäftemacher g. (-s,-) : brizhvarc'hadour g., arvroker g., aferour diskorpul g., profiter diskorpul g., rasteller g., sacher d'e du g., den d'e sac'h g., suner arc'hant g., serrer g., arloup g., skraper a zen g., frikoter g., logagnan g.

Geschäftemacherei b. (-,-en) : aferouriezh diskorpul b., rastellerezh diskorpul g., brizhvarc'hadouregezh b., skloufoni b., mac'homerezh g., arwez an aour g., egar kaout g., egar gounit g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g.

geschäften V.gw. (hat geschäftet) : [Bro-Suis] : **1.** derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; **2.** *mit jemandem geschäften,* kenwerzhañ gant u.b., ober koñvers gant u.b.

geschäftig ag. : dever ennañ, pres ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, fonnus, gres, grizias, taolet-bras d'al labour, labourus, oberiant, oberius, strivant, divorfil, bec'h warnañ, bev-buhez, bev-buhezek, birvidik, fiñvus ; *das geschäftige Treiben,* ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., an hej hag ar prez, al lavig g., ar gabal b., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, ar firbouch g., an dispac'herezh g., an dever g., ar charre g., ar fiñv g. ; *geschäftige Frau,* kaerell b. ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens,* oberiantiz ur grugellad verien b. ; *geschäftig hin un her eilen,* ruilhal ha merat e gorf, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.

Geschäftigkeit b. (-) : oberiantiz b., dever g., dillo g., prez g., charre g., gred g., mesk g., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., morloc'h g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., trekou g., fiñv g.

geschäftlich ag. : *geschäftliche verbindungen,* darempredoù kenwerzh, darempredoù a afer ; *geschäftlich verhindert,* dalc'het gant e labour.
Geschäftsabschluss g. (-es,-abschlüsse) : [kenw.] mentel b., taolenn-gempouez b., kontoù an embregvezh lies.
Geschäftsabteilung b. (-,-en) : servij g., rann b.
Geschäftsadresse b. (-,-n) : chomlec'h kenwerzhel g.
Geschäftsangelegenheit b. (-,-en) : afer b., gread g., marc'had g., gra g. ; *in Geschäftsangelegenheiten,* evit an aferioù.
Geschäftsanteil g. (-s,-e) : kenlodenn b., kevrann b., kenskod g., lodenn gevredad b.
Geschäftsaufgabe b. (-,-n) : paouez kenwerzh g., dilez g., paouezidigezh b.
Geschäftsauflösung b. (-,-en) : paouez kenwerzh g., dilez g., paouezidigezh b.
Geschäftsaufsicht b. (-,-n) : evezhierezh dre al lez-varn, evezh lezvarnel g.
Geschäftsauftrag g. (-s,-aufträge) : [kenw] urzhiad g., koumanant g., goulennadenn b., kemenn g., lizher-gwerzh g.
Geschäftsbank b. (-,-en) : bank aferioù g.
Geschäftsbedingungen lies. : divizoù hollek lies.
Geschäftsbereich g. (-s,-e) : tachenn labour b., takad obererezh g., rann b., kevrenn b., genad g.
Geschäftsbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont merañ g., danevell merañ b.
Geschäftsbetrieb g. (-s,-e) : korvoerezh g.
Geschäftsbeziehungen lies. : darempredoù kenwerzh lies.
Geschäftsbilanz b. (-,-en) : mentelad ar c'hontoù b., mentel genwerzh b., taolenn-gempouez b.
Geschäftsbrauch n. (-s,-bräuche) : boazamant er genwerzh g., giz ar genwerzh b., boazioù ar genwerzh lies., arverioù kenwerzh lies., pleustr kenwerzh g.
Geschäftsbrief g. (-s,-e) : lizher kenwerzh g.
Geschäftsbuch n. (-s,-bücher) : levr ar c'hontoù g.
Geschäftserfahrung b. (-,-en) : skiant-pren (skiant-prenañ b., skiant-prenet b., chem g., chemet g.) war tachenn an aferioù b.
Geschäftsessen n. (-s,-) : pred aferioù g.
Geschäftsfach n. (-s,-fächer) : tachenn labour b., takad obererezh g., rann b., kevrenn b., genad g.
geschäftsfähig ag. : hag a c'hell paeañ, barrek da sinañ kevratoù kenwerzh, barrek da gevratañ, talus, gouest, gougonek da gevratañ.
Geschäftsfähigkeit b. (-) : [gwir] barregezh da sinañ kevratoù kenwerzh b., barregezh da gevratañ b., gougon kevratañ g., gouester gwirel g., talusted b.
Geschäftsflaute b. (-,-n) : marvamzer g., mare-bloaz dilabour g., mare-bloaz an dilabour g., mare dilañs g., chag (chagadur) an aferioù g.
geschäftsfördernd ag. : kenwerzhus, gounidus evit ar c'henwerzh.
Geschäftsfrau b. (-,-en) : aferourez b.
Geschäftsfreund g. (-s,-e) : keveler kenwerzh g., keneskemmer g., keneil g., kenoberour g., kenseurt g., kenfeurier g.
geschäftsführend ag. : **1.** e karg ; **2.** penn-.
Geschäftsführer n. (-s,-) : melestrour g., merour un embregerezh g., rener g., sturier g.
Geschäftsführung b. (-,-en) : **1.** meradur g., meradurezh b., merañ g., renidigezh b., renerezh g., mestradur g., mestradurezh b., leviadur g. ; *ein Beweis guter Geschäftsführung,* ur brouenn a veradur mat b. ; ; **2.** poellgor-ren g.
Geschäftsführungsausshuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor-ren g.
Geschäftsgang n. (-s,-gänge) : **1.** kerzh an aferioù g., red an aferioù g. ; **2.** tro evit an aferioù b., kefridi b.
Geschäftsgebaren n. (-s) : arverioù kenwerzh lies., pleustr kenwerzh g.
Geschäftsgegend b. (-,-en) : **1.** karter ar stalioù-gwerzh g., karter ar stalioù bras g. ; **2.** takad kenwerzherezh g., takad kenwerzh g.
Geschäftsgeist g. (-es) : skiant an aferioù b., ampartiz war tachenn an aferioù b., gouestoni evit pezh a sell ouzh an aferioù b.
geschäftsgewandt ag. : ampart war tachenn an aferioù, akuit evit pezh a sell ouzh ober aferioù, dornet mat evit ober aferioù.
Geschäftshaus n. (-es,-häuser) : ti-kenwerzh g., stal b., koñvers g.
Geschäftsherr g. (-n,-en) : patrom un ti-kenwerzh g., patrom un embregerezh g.
Geschäftsinhaber g. (-s,-) : perc'henn un ti-kenwerzh g., perc'henn un embregerezh g.
Geschäftsinventar n. (-s,-e) : renabl bloaz g.
Geschäftsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.
Geschäftskapital n. (-s,-ien) : kevala kevredad g., kevala kenwerzhel g.
Geschäftskosten lies. : mizoù hollek lies.
Geschäftskreis g. (-es,-e) : tachenn labour b., takad obererezh g.
geschäftskundig ag. : hag a anavez mat an doare d'ober marc'had, ampart war tachenn an aferioù, akuit evit pezh a sell ouzh ober aferioù, dornet mat evit ober aferioù
Geschäftslage b. (-,-n) : stad an aferioù b., plegenn duezel b., tuez g.
Geschäftsleben n. (-s) : aferioù lies., buhez an aferioù b., lusk an aferioù g., lusk an aferioù kenwerzh g., kenwerzherezh g.
Geschäftsleiter g. (-s,-) : merour g., melestrour g., rener g.
Geschäftsleitung b. (-,-en) : **1.** renidigezh b., renerezh g., merouriezh b, melestrouriezh b. ; **2.** poellgor-ren g.
Geschäftsleute lies. : koñversanted lies., marc'hadourien lies., kenwerzhourien lies., aferourien lies.
Geschäftslokal n. (-s,-e) : stal-werzh b., ti-kenwerzh g.
Geschäftslosigkeit b. (-) : marvamzer g., mare-bloaz dilabour g., mare-bloaz an dilabour g., mare dilañs g., kenwerzh marv g/b., chag g., chagadur g.
Geschäftsmakler g. (-s,-e) : gwazour kenwerzh g.
Geschäftsmann g. (-s,-leute) : **1.** koñversant g., marc'hadour g., kenwerzhour g. ; **2.** aferour g., den a aferioù g.
geschäftsmäßig ag. : hervez boazioù ar genwerzh, diouzh arverioù ar genwerzh, diouzh pleustr ar genwerzh, marc'hadourel, kenwerzhel.
Geschäftsneid n. (-s) : gwarizi etre koñversanted b.
Geschäftsordnung b. (-,-en) : **1.** reolennoù diabarzh un embregerezh lies., reoliadur diabarzh un embregerezh g. ; **2.** [polit.] reoliadur ar Gambr g., reoliadur ar Breudoù g.

Geschäftspartner g. (-s,-) : keveler kenwerzhel g.
Geschäftsraum g. (-s,-räume) : stal-werzh b., ti-kenwerzh g.
Geschäftsreise b. (-,-n) : beaj aferioù b.
Geschäftsreisende(r) ag.k. g./b. : beajour kenwerzh g., marc'hadour-red g.
Geschäftssache b. (-,-n) : afer b., aferioù lies.
geschäftsschädigend ag. : noazus d'an embregerezh, gwallus evit an embregerezh.
Adv. : en un doare noazus d'an embregerezh, en un doare gwallus evit an embregerezh.
Geschäftsschädigung b. (-,-en) : gaou graet ouzh an embregerezh g.
Geschäftssinn g. (-s) : skiant an aferioù b., ampartiz war tachenn an aferioù b., gouestoni evit pezh a sell ouzh an aferioù b.
Geschäftsschluss n. (-es,-schlüsse) : **1.** serridigezh ar stalioù b., eur serriñ ar stalioù b. ; **2.** serridigezh ar burevioù b., eur serriñ ar burevioù b.
Geschäftssprache b. (-) : brizhyezh an aferourien b., jagouilhaj an aferourien g., safar an aferourien g., luc'haj an aferourien g., gregach an aferourien g.
Geschäftsstelle b. (-,-n) : **1.** burev g., kouraterezh b., ajañs b., amsez b., amaezva g., ofis g. ; **2.** [gwir] *Geschäftsstelle des Gerichts,* gref g., grefti g.
Geschäftsstraße b. (-,-n) : straed kenwerzherezh b.
Geschäftsstunden lies. : eurvezhioù ma vez digor ar burevioù lies., eurvezhioù ma vez digor ar stalioù lies., eurvezhioù stal-digor lies.
Geschäftstätigkeit b. (-) : oberiantiz kenwerzhel b., loc'h ha morloc'h an aferioù.
Geschäftsteilhaber g. (-s,-) : keveler g. ; *stiller Geschäftsteilhaber,* pourchaser arc'hant, gougemenner g.
Geschäftsträger g. (-s,-) : [polit.] kefridiad g., kargiad a gefridi g.
geschäftstüchtig ag. : ampart war tachenn an aferioù, akuit evit pezh a sell ouzh an aferioù, dornet mat evit ober aferioù ; *geschäftstüchtig sein,* anavezout an treuz, gouzout diouzh ar graoù, kaout intrudu er graoù ; *er ist geschäftstüchtig,* hennezh a oar pelec'h lakaat e gazh da logota.
Geschäftsübernahme b. (-,-n) : **1.** ensammañ un afer g. ; **2.** goudeuzadur un embregerezh g.
Geschäftsübersicht b. (-,-en) : danevell oberezh b.
Geschäftsumsatz g. (-es,-sätze) : kengreadur g., kengread g.
geschäftsunfähig ag. : [gwir] divarrek da sinañ kevratoù kenwerzh, divarrek da gevratañ, angougonek da gevratañ.
Geschäftsverbindung b. (-,-en) : darempredoù kenwerzh lies.
Geschäftsverhältnisse lies. : stad an aferioù b., plegenn duezel b., tuez g.
Geschäftsverkehr g. (-s) : lusk an aferioù g., lusk an aferioù kenwerzh g., kenwerzherezh g.
Geschäftsverlauf g. (-s) : red an aferioù g., kerzh an aferioù g.
Geschäftsverlust g. (-es,-e) : koll g.
Geschäftsvertreter g. (-s,-) : derc'houezour kenwerzh g., beajour kenwerzh g., P. chiner g.
Geschäftsverwalter g. (-s,-) : merour g., melestrour g.
Geschäftsviertel n. (-s,-) : **1.** karter an aferioù g., takad kenwerzherezh g. ; **2.** karter ar stalioù-gwerzh g., karter ar stalioù bras g.
Geschäftswelt b. (-) : bed ar genwerzh (an aferioù) g., bed ar c'henwerzherezh g.
Geschäftswert g. (-s,-e) : forc'had akuizitadur b., goodwill g.
Geschäftszeichen n. (-s,-) : merk g., siell b.
Geschäftszeit b. (-,-en) : eurvezhioù stal-digor lies., eurvezhioù labour lies., eurvezhioù ma vez digor ar stal lies.
Geschäftszimmer n. (-s,-) : burev g., kouraterezh b.
Geschäftszweig g. (-s,-e) : skourr eus ar c'henwerzh g., skourr kenwerzh g., rann eus ar c'henwerzh b.
gescheckt ag. : brizhellet, brizh, brizhet, brizhek, brizhennek, brizhellek, marellek, marellet, marigellet, briket , pig ; *rot-weiß gescheckte Kühe,* saout pechar lies., saout brizhruz lies. ; *schwarz-weiß gescheckte Kühe,* saout brizhdu lies. ; *schwarz-weiß gescheckte Pferd,* marc'h pig g.
geschehen V.gw. (geschieht / geschah / ist geschehen) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, kouchañ, paseal, tremen ; *was ist mit dir geschehen ?* petra 'zo c'hoarvezet ganit ? petra 'zo kouchet ganit ? petra 'zo degouezhet war da dro ? petra 'zo degouezhet ganit ? petra 'zo erru ganit ? petra 'zo erruet ganit ? petra 'zo paseet ganit ? ; *was ist passiert ?* petra 'zo erru ? petra 'zo c'hoarvezet ? ; *ich werde euch jetzt erzählen, was mir vor Kurzem geschehen ist,* emaon o vont da gontañ deoc'h an dro a zo nevez c'hoarvezet ganin, emaon o vont da gontañ deoc'h ar blanedenn a zo nevez degouezhet ganin ; *hört nur, was geschah,* selaouit a c'hoarvezas ; *wir müssen eingehend untersuchen, was mit diesen Leuten geschah,* bez' e rankomp pleustriñ mat war ar pezh en em gavas gant an dud-se ; *ich hatte keine Ahnung, was geschehen konnte,* ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout ; *es geschah ein großes Erdbeben,* ur c'hrendouar kreñv a zegouezhas ; *es geschah an einem Samstag Nachmittag,* endervezh ur sadornvezh e oa, an dro-mañ a oa endervezh ur sadornvezh ; *es ist ein Unglück geschehen,* degouezhet ez eus ur gwalleur, erru ez eus ur gwalleur, droug a zo en em gavet, fortun 'zo deuet ; *dabei geschah ein Versehen,* diwar-se e c'hoarvezas ur fazi dre zievezh ; *das, was geschieht,* ar pezh a dremen, ar pezh a c'hoarvez, ar pezh a erru, an dro-se ; *er ließ es geschehen, dass ...,* permetiñ (asantiñ, gouzañv) a reas e .... ; *es geschieht dir nichts,* ne vo graet droug ebet dit, ne erruo droug ebet ganit ; *es kann dir dabei nichts geschehen,* diarvar eo an afer ; *das geschieht ihm recht,* graet mat eo evitañ - dleet-mat eo dezhañ - n'en deus nemet ar pezh a zellez - a zo mat - bevez eo - kement-se n'eo ket bet laeret gantañ - meritet en deus - un taol a dalv un all - ra vezo war e reuz - ra vezo kement-se evit e goll - bez en deus bremañ gopr e labour - mat a zo graet dezhañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - gwazh a se evitañ - tampir evitañ ; *es ist ihm Unrecht geschehen,* gaou a zo bet graet outañ, graet ez eus bet noaz outañ, ifamet eo bet ; *es muss etwas geschehen,* ne c'hell ket chom an traoù e-giz-se ; *es ist um ihn geschehen,* un den marv eo, ned aio ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, sklaer eo e abadenn, ne raio ket kozh kroc'hen, lipet eo, en taol-mañ ez eo graet e dro gantañ, un den echu a zo

anezhañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, en taol-mañ ez eo echu gantañ, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, en dro-mañ bepred eo paket, graet eo anezhañ, graet eo e varv dezhañ, emañ ar marv gantañ, en dro-mañ eo koll, tapet eo evel ur razhenn er griped, graet eo outañ ; [relij.] *dein Wille geschehe,* ra vo graet da volontez ! da volontez bezet graet ! evel-se (diouzh da youl) bezet graet ! ; *geschehene Dinge sind nicht zu ändern, was geschehen ist, ist geschehen, Geschehenes lässt sich nicht ungeschehen machen,* re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - kerse ne vez nemet goude - keuz a zo diwezhat bepred - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - an amzer bet ne zeu mui en-dro - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor) ; [istor] *so geschehen am ...,* graet d'ar ... ; *geschehe, was wolle,* bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoaevezo, deuet a zeuy, koustet a gousto.

Geschehen n. (-s) : darvoud g., degouezh g., red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *Tagesgeschehen,* darvoudoù an deiz lies., nevezintioù an deizh a hiziv lies. ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf,* kompren a reas pegen pouezus e oa an darvoud-se ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist,* an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Geschehensabläufe lies. : darvoudoù lies., red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g.

Geschehnis n. (-ses,-se) : tra g., darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezad g., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., tro b., abadenn b., planedenn b. ; *sie unterhalten sich über die letzten Geschehnisse in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; *die Geschehnisse im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies. ; *die Geschehnisse,* an darvoudoù lies., red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g.

gescheit ag. : poellus, poellek, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, speredek, ijinus, ijinet-mat, dilu, a skiant, gwevn, link, pozet, rezonet, skiantek, a benn, a boell, a boell hag a furnez, a anaoudegezh, a skiant, digor a spered, plom, poellet mat, fin ; *ein gescheiter Kopf,* un den speredek g., un den lemm e spered g., ur paotr fin g., un den a boell (a benn, a skiant, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh) g., ur perc'henn skiant g., ur spered den g., ur spered digor a zen g., ur skiant vat a zen g., un den poellet mat, un tamm paotr n'eus ket a wad mors ennañ g. ; *ich werde aus ihm nicht gescheit,* n'ouzon ket peseurt jeu a zo gantañ, n'ouzon ket petra sońjal diwar e benn, diaes eo gouzout petra 'zo o treiñ (petore sońjoù 'zo) en e benn, n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ ; *du bist wohl nicht recht gescheit,* daoust hag-eñ ez eo aet da spered diganit ? n'emañ ket mat da benn ? n'out ket mat gant da benn ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? ; *du bist mir zu gescheit,* re fin out diouzhin-me.

Adv. : *das hast du gescheit gemacht,* deuet eo brav ganit, tennet ec'h eus brav da spilhenn eus ar jeu.

Gescheitheit b. (-) : skiant-vat b., speredegezh b., ijin g., poell g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., digoradur spered g., poellegezh b.

Geschenk n. (-s,-e) : **1.** donezon g./b., prof g., profadenn b., ro g., roadenn b. ; *vergiftetes Geschenk,* diservij g., marc'h Troia g., prof milliget g., prof a-berzh an diaoul g., prof a-berzh ar C'hresianed g. ; *jemandem ein Geschenk machen,* reiñ ur prof d'u.b., reiñ udb d'u.b. e prof, ober prof ag udb d'u.b., ober un donezon d'u.b. ; *ein Geschenk ablehnen,* nac'h ur prof ; *ich mache ihm die Uhr zum Geschenk,* reiñ a ran an eurier e prof dezhañ, ober a ran prof eus an eurier dezhañ, reiñ a ran an eurier dezhañ e donezon ; *Geschenke,* nevezioù lies. ; *zu Neujahr bringt Großmutter immer viele Geschenke mit,* mamm-gozh a zeu atav ur bern nevezioù ganti da gala-bloaz ; *Geschenk für die Bauarbeiter anlässlich der Übergabe eines Neubaus,* echu g. ; *bei einer Kirmes gekauftes Geschenk,* lod g. ; **2.** apoue b., bevez g., misi g., taol kaer g. ; *ein Geschenk des Himmels,* un apoue vrav b., ur bevez g., ur misi g., bara gwenn evidomp g., bara benniget evidomp g., un taol kaer g.

Geschenkartikel g. (-s,-) : traezenn da brofañ b. [liester traezoù da brofañ], prof g.

Geschenkgutschein g. (-s,-e) : skrid-prenañ profet g., chekenn-brofoù b.

Geschenkpackung b. (-,-en) : paper pakata profoù g., paper pakañ profoù g., pakadur profoù g.

Geschichtchen n. (-s,-) : danevellig b., istorig g., sorbienn b.

Geschichte b. (-,-n) : **1.** istor g. ; *Geschichte der Malerei,* istor al liverezh g. ; *Kunstgeschichte,* istor an arzoù kaer g., istor an arz g. ; *Naturgeschichte,* istor ar bed krouet g., istor an natur g. ; *die biblische Geschichte,* an Istor Santel g., an Istor Sakr g. / ar Skritur Sakr / ar Skritur Santel g. (Gregor) ; *Geschichte der Lebewesen,* istor ar bevien g. ; *ein Meilenstein in der Geschichte unseres Landes, ein Markstein in der Geschichte unseres Landes,* ur maen-bonn en istor hor bro g., un darvoud istorel a bouez bras evit hor bro g., un darvoud bras en istor hor bro g., un darvoud meur en istor hor bro g., un devezh bras en istor hor bro g. ; *er studiert Geschichte,* emañ oc'h ober studioù war an istor ; *der Lauf der Geschichte, der Gang der Geschichte,* dibun an istor g., red an istor g., kerzh an istor g. ; *die Geschichte erforschen,* fuketal an istor ; *Geschichte machen,* leuskel e louc'h (e roudoù) e red an istor, merkañ red an istor gant e louc'h ; *die Geschichte der Bretagne,* istor Breizh g. ; *die Geschichte unseres Landes,* istor hor bro g., buhez hor bro b. ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes,* n'ouzont ket ur ger eus istor o bro ; **2.** istor g., danevell b., kontadenn b., koñchenn b. [*liester* koñchennoù, koñchoù], santoc'had g., sorbienn b., tro b., kaoz b., kont b., kontenn b. ; *eine Geschichte schreiben,* skrivañ un danevell ; *eine Geschichte erzählen,* kontañ un istor, kontañ ur gont ; *Geschichten erzählen,* marvailhat, flutañ kontoù, dont istorioù gant an-unan, kontañ kaozioù ; *eine wahre Geschichte,* un istor gwir g. ; *wenn er anfängt, Geschichten zu erzählen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa stag da gontañ istorioù ne vez pare ebet ken ; *eine frei erfundene Geschichte, eine fiktive Geschichte,* un istor faos g., un istor ijinet g., un istor forjet g. ; *die Geschichte von der schönen*

Magelone, troioù Magelone gaer ; *Lebensgeschichte,* buhezskrid g., buhezskrivadur g. ; *Kindergeschichte,* marvailh g., kontadenn b ; *eine Geschichte nicht bis zum Ende erzählen,* darniñ e gontadenn, dilostañ e gontadenn, chom e-pign gant e gontadenn ; **3.** koñchenn b., randonenn b. ; *hanebüchene Geschichten, alberne Geschichten,* koñchoù born lies., koñchennoù born lies. ; *lauter alte Geschichten !* siklezonoù (randonennoù, kaozioù toull, koñchoù, koñchennoù) ha netra ken ! ; **4.** charterezh g., trabas g., trubuilh g., chastre g., deur g., fleuskeur g., chiboudoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., mignerezh g., arikamañchoù lies., esprejoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., glabous g., minoù lies., yekoù lies., yezhoù lies. ; *mach keine Geschichten !* chom war da dreuzoù ! chom peoc'h ! na ya ket d'ober ardoù ! paouez gant da arvezioù ! na glask ket ober diaez deomp ! ; **5.** afer b., plegenn b., gobidell b., c'hoari g., abadenn b. ; *das ist eine schöne Geschichte,* nag a draoù 'vat ! pebezh abadenn ! petore abadenn ! ; *das ist eine andere Geschichte,* sed aze un afer all, honnezh a zo un afer all, se 'vat 'zo ur jeu all, sed aze ur c'hoari all, ur pezh all eo an dra-se ; *dumme Geschichte, böse Geschichte,* gwall afer b., luziadell b., enkadenn b., kudenn lous b., plegenn lous b., kaotigell b.

Geschichtenbuch n. (-s,-bücher) : levr istorioù g., levr marvailhoù g.

geschichtlich ag. : istorel, istorek ; *geschichtliche Wahrheit,* istoregezh b., gwiriegezh istorel b., gwirionded e-keñver an istor b., gwirionder e-keñver an istor g. ; *geschichtliche Religion,* relijion devoudel b.

Geschichtlichkeit b. (-) : istoregezh b., gwiriegezh istorel b., gwirionded e-keñver an istor b., gwirionder e-keñver an istor g.

Geschichtsatlas g. (-/-es,-e) : kartennaoueg istor b., atlas istor g.

Geschichtsbuch n. (-s,-bücher) : levr istor g.

Geschichtsepoche b. (-,-n) : istorvezh g., prantad istorel g., marevezh g., marevezhiad g.

Geschichtsfälschung b. (-,-en) : falsidigezh an darvoudoù istorel b., distresadur an istor g., treuzliverezh an darvoudoù istorel g., treuzficherezh an istor g.

Geschichtsforscher g. (-s,-) : istorour g., danevellour g.

Geschichtsforschung b. (-,-en) : istorouriezh b., danevellouriezh b.

Geschichtskenntnis b. (-,-se) : gouiziegezh (deskamant g.) war tachenn an istor b.

Geschichtsklitterung b. (-,-en) : falsidigezh an darvoudoù istorel b., distresadur an istor g., treuzliverezh an darvoudoù istorel g., treuzficherezh an istor g.

Geschichtslehrer g. (-s,-) : kelenner istor g., kelenner war an istor g.

geschichtslos ag. : hep istor, hep amzer dremenet.

Geschichtsprüfung b. (-,-en) : arnodenn war an istor b.

Geschichtsquelle b. (-,-n) : mammenn an titouroù istorel b.

Geschichtsschreiber g. (-s,-) : hanezour g.

Geschichtsschreibung b. (-,-en) : hanezouriezh b.

Geschichtsstunde b. (-,-n) : kentel istor b., prantad istor g.

Geschichtswissenschaft b. (-) : istorouriezh b.

Geschichtswissenschaftler g. (-s,-) : istorour g.

Geschichtszahl b. (-,-en) : deiziad istorel g.

Geschick n. (-s,-e) : **1.** planedenn b., tonkad g., tonkadur g., raktonkadur g., kenttonkadur g., eur b., chañs b., fortun b., had g., sort g., davitad g., tro b., avantur b. ; *ein günstiges Geschick,* ur blanedenn a-du b., ar rod o treiñ a-du gant an-unan b. ; *ein ungünstiges Geschick,* un tonkadur a-enep g., ur wallblanedenn b.,un droukplanedenn b., un tonkad fall g.

2. donezonoù lies., eskuited b., eskuiter g., ampartiz b., ampartiz-dorn b., mailhoni b., lec'h-dont g., chemet g., chem. g., fil g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g. ; *er hat viel Geschick im Sprechen,* ur mailh eo evit prezegenniñ, tuet-mat eo da brezegenniñ, un tad prezegenner eo ; *er hat dazu (dafür) ein besonderes Geschick,* donezonet kaer eo evit an dra-se, tuet-mat eo d'ober an dra-se ; *mit Geschick,* gant ampartiz, gant mailhoni, ouesk.

Geschicklichkeit b. (-) : ampartiz b., ampartiz-dorn b., eskuited b., eskuiter g., mailhoni b., lec'h-dont g., chemet g., chem. g., fil g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., oueskted b., oueskter g., ijin g., itrik g. ; *diese Arbeit erfordert höchste Geschicklichkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.

geschickt ag. : **1.** anv-gwan ar verb **schicken** : kaset, degaset ; **2.** ampart, diampech, reizh, apert, tuet-mat, tuek, tuapl, eskuit, akuit, divorfil, friol, dilu, divreilh, dorn-dis, dornet, dornet mat, dornet akuit, un dorn mat dezhañ, gwevn, ouesk, meür, link, mailh, treset, dres, abil, gant un dorn akuit, diliamm, gouiziek, gourdon, ijinek, meür, pipi ; *geschickt wie ein Äffchen,* skañv evel ur marmouz, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn ; *er ist nicht sonderlich geschickt,* n'eo ket gwall ampart, n'en deus ket an ardremez mat ; *das nächste Mal werden sie sich geschickter anstellen,* a-benn ar wech all en em gemerint gwelloc'h, a-benn ar wech all e kavint un tu ampartoc'h d'en ober ; *das war nicht sonderlich geschickt,* ne oa ket gwall fin ober an dra-se ; *er ist sehr geschickt,* hennezh a oar penaos en em gemer, hennezh a oar anezhi, lec'h-dont a zo ennañ, hennezh en deus an tu ; *sie ist mit den Fingern sehr geschickt,* hounnezh a ra pezh a gar gant he daouarn, donezon he deus e beg he bizied, un dorn mat he deus, dornet dispar eo, dornet akuit eo, ampartiz-dorn he deus, ouesk eo da labourat gant he daouarn, pipi eo da labourat gant he daouarn ; *er geht sehr geschickt vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh en deus an tu.

Geschicktheit b. (-) : donezonoù lies., eskuited b., eskuiter g., ampartiz b., mailhoni b., chemet g., chem. g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., itrik g., mailhder g., mailhded b.

Geschiebe n. (-s,-) : **1.** bountadeg b., gwaskadeg b. ; **2.** skornatredoù lies., disac'henn b., diruilhad g., bili bern-war-vern str., grell-mein g., rezadur g. ; **3.** festell dentosod b., stagell dentosod b., stag dentosod g.

geschieden ag. : dibriedet, diforc'het, disparti, dispartiet.

Geschiedene(r) ag.k. g./b. : dibriedad g., dibriedadez b.

Geschieße n. (-s) : tennoù fuzuilh lies., fuzuilhadeg b., tennadeg b., fuzuilhadenn b., tennadenn b.

Geschimpfe n. (-s) : kunujennoù lies., gwalennadoù lies., rebechoù lies., tamalloù lies., temzoù divalav lies., kaozioù divalav lies., kaozioù rebechus lies., sakreoù lies., gourdrouzerezh g., gront g., gronterezh g., grogn g., grognerezh g., krozadennoù lies., krozerezh g., hu g., huad g., huderezh g., huerezh g., hualaoioù lies., hucherezh g., touerezh g.

Geschirr n. (-s,-e) : **1.** listri lies., listri-taol lies., listri-kegin lies., traoù lies., listriaj g., stalioù lies. ; *Porzellangeschirr,* listri-taol porselen lies. ; *Geschirr abwaschen (spülen),* skaotañ, skaotañ al listri, gwalc'hiñ al listri, ober ar skoataj, skaotañ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traoù, gwalc'hiñ an traoù.
2. harnaj g., hernaj g., harnez g., stern g., sternaj g., sterniad g., ave b. ; *dem Pferd das Geschirr anlegen,* sterniañ ar marc'h, harnezañ ar marc'h, harneziñ ar marc'h ; *dem Pferd das Geschirr abnehmen,* diharnezañ ar marc'h ; *die Pferde legen sich ins Geschirr,* tennañ a ra ar c'hezeg kement ha ma c'hellont, reiñ a ra ar c'hezeg bec'h d'ar c'hanab, lakaat a ra ar c'hezeg leizh ar vourell, ober a ra ar c'hezeg ur c'hrogad, kregiñ a ra ar roñseed en o c'holieroù, lardañ (dehastañ) a ra ar roñseed, ober a ra ar roñseed ur vec'hadenn spontus, ober a ra ar c'hezeg ur strivadenn spontus ; *hinteres Geschirr,* kulier g., avalouer g., trakulier g. ; [dre skeud.] *sich ins Geschirr legen,* ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur stagadenn, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat evel ur c'hi, labourat a-nerzh, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, ober ur vec'hadenn spontus, ober ur strivadenn spontus.
3. [dre astenn.] ave b., jav g., stern g., sterniad g., tenn kezeg g.
Geschirrablage b. (-,-n) : taol-servij b.
Geschirraufzug n. (-s,-aufzüge) : saverez kegin b.
Geschirrausbesserer g. (-s,-) : krafer g.
Geschirrkette rav g./b. [*liester* ravioù, revier]
Geschirrmacher g. (-s,-) **/ Geschirrsattler** g. (-s,-) : boureller g., gwakolier g., dibrer g., piker-lêr g., harnezer g., harnezour g.
Geschirrschrank g. (-s,-schränke) : kanastell b., listrier g., beselier g., besier g.
Geschirrspüler g. (-s,-) : **1.** [den] skaoter g. ; **2.** [ardivink] skaoterez b.
Geschirrspülmaschine b. (-,-n) : skaoterez b.
Geschirrspülmittel n. (-s,-) : aozad skaotañ g.
Geschirrtuch n. (-s,-tücher) : torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g.
Geschirrspülwaschmaschine b. (-,-n) : skaoterez b.
geschlagen ag. : **1.** *sellit ouzh* **schlagen** ; **2.** [dre skeud.] *ein geschlagener Mann,* un den echu g. ; *vom Schicksal geschlagen sein,* bezañ gwall amprouet gant ar vuhez, kaout e damm planedenn, bezañ trist e blanedenn, bezañ garv e donkadur, bezañ ifamet, kaout gwalldrubuilhoù, bezañ burutellet gant ur morad a dourmant, bezañ beuzet en ur morad a c'hlac'har, bezañ e-kreiz ar poanioù, tremen a-dreuz drez ha spern, kaout e zelazhoù, dougen e groaz, na vezañ kuit a zroug ; **3.** koll, kannet, dornet, bet trec'het, bet faezhet, faezh, riñset, ouzh torgenn ; *sich geschlagen geben,* koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, plegañ touchenn, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra ouzh torgenn, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog.
Geschlecht n. (-s,-er) : **1.** reizh b., rev b., jener g. ; *sächliches Geschlecht,* nepreizh g., nepreizhelezh b., reizh neutrel b. ; *männliches Geschlecht,* reizh parel b., reizh c'hourel b., gourelezh b. ; *weibliches Geschlecht,* reizh parezel, reizh wregel b., reizh venel b., benelezh b. ; *das schöne Geschlecht,* ar reizh kaer b., gouenn goant ar merc'hed b. ; *sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen,* kaout hoal revel evit tud eus e rev.
2. spesad g., spes g., doaread g., rumm g., rummad g., orin g., gouenn b., gouenn dud, noueañs b., hil g., had g., sper g., goradenn b. ; *das menschliche Geschlecht,* Mab-den g., doaread Mab-den g. ; *von edlem Geschlecht,* gouennet-mat ; *Adams Geschlecht,* noueañs Adam b.
3. lignez b., rummad g., remziad g. ; *das Geschlecht der Hohenstaufen ist ausgestorben,* lignez an Hohenstaufened 'zo aet da get, lignez an Hohenstaufened a zo aet da hesk, lignez an Hohenstaufened a zo aet d'an hesk ; *Josef wurde Stammvater eines edlen Geschlechts,* Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
4. remziad g., remzi g., rummad oad g., rumm g., gwiskad tud g., re g. ; *die kommenden Geschlechter,* ar rummadoù o tont, hon hil g., ar re a zeuio war hol lerc'h lies., ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies. ; *von Geschlecht zu Geschlecht,* a rumm da rumm, a remziad da remziad, a ren da ren, a re da re.
Geschlechterkunde b. (-) : lignezouriezh b., ac'hadurezh b.
geschlechtlich ag. : ... rev, ... reizh, reizhel, revel, jenerel ; *geschlechtliche Liebe,* karantez revel b., karantez c'hanadel b.
Geschlechtsadel g. (-s) : noblañs a-berzh tad (dre lignez) b.
Geschlechtsakt g. (-es,-e) : gread revel g., gread ganadel g., paradur g., kediadenn b., kediadenn revel b., embaradur g., embaradenn b., flemmadenn b., gromadenn b.
Geschlechtsalter n. (-s,-) : remziad g., remzi g., rummad oad g., rumm g.
Geschlechtsart b. (-,-en) : reizh b., rev b.
Geschlechtsfolge b. (-,-n) : lignez b.
Geschlechtsgenosse g. (-n,-n) : [dre fent] kenouennad g.
Geschlechtsglied n. (-s,-er) : [korf.] kalc'h g., lost g., pich g., pidenn b., bitouzenn b., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., heuz g.
Geschlechtshormon n. (-s,-e) : hormon revel g.
geschlechtskrank ag. : tapet gantañ ur c'hleñved dre zarempredoù rev, tapet gantañ ur c'hleñved revdredizhus, tapet gantañ ur c'hleñved tredizhus dre ar rev.

Geschlechtskrankheit b. (-,-en) : kleñved revdredizhus g., kleñved tredizhus dre ar rev g., kleñved tapet dre zarempredoù rev g., kleñved dastumet diwar darempredoù rev g., kleñved rev g., kleñved gwenerel g., kleñved venerel g., naplez g., [kozh] kleñved lous g., kleñved mezhus g., kleñved vil g.
Geschlechtskunde b. (-) : revouriezh b.
Geschlechtsleben n. (-s) : buhez revel b., oberiezh revel b., aferioù revr lies., darempredoù rev lies.
Geschlechtsliebe b. (-) : karantez dre ar c'hig b., karantez ar c'hig b., karantez revel b., karantez c'hanadel b.
geschlechtslos ag. : nepreizh, nepreizhel.
Geschlechtsname g. (-ns,-n) : **1.** anv tiegezh g., anv familh g.
2. [loen] anv ar spesad g.
Geschlechtsorgane lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù revel lies., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g.
geschlechtsreif ag. : dimezus, en oad da zimeziñ, en oad da ouennañ, kaezourek ; *geschlechtsreifer Junge,* kaezoureg g..
Geschlechtsreife b. (-) : kaezouregezh b., darevder g., dimezusted b., oad dimeziñ g., oad gouennañ g.
Geschlechtsteile lies. : [korf.] kaezourenn b., organ gouennañ g., organ revel g., organoù revel lies., benvegad gouennañ g., benvegenn ouennañ b., kevrennoù lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g. ; *männliche Geschlechtsteile,* binvioù lies., organoù revel ar baotred lies.
Geschlechtstrieb g. (-s,-e) : anien ar paradur b., anien-gouennañ b., doug d'ar gouennañ g., doug d'en em barañ g., anien revel b., luzad revel g., c'hoant g., c'hoant lik g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., kastr ar c'hig g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g., luzad libidinel g.
Geschlechtsumwandlung b. (-,-en) : kemm reizh g., cheñchamant reizh g.
Geschlechtsverkehr g. (-s) : oberiezh revel b., darempredoù rev lies., darempredoù natur lies., pleustroù rev lies., darempredoù lik lies., darempredoù jener lies., darempredoù kig lies., darempredoù hudur lies., pec'hed lous g., kediadenn b., kediadenn revel b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., gread revel g., c'hoari g., flemmadenn b., gromadenn b. ; *vorehelicher Geschlechtsverkehr,* dimeziñ dre gig a-raok an eured g., darempredoù rev a-raok an eured lies., darempredoù rev hep bezañ dimezet c'hoazh lies., gastaouerezh g.
Geschlechtswort n. (-es,-wörter) : [yezhad.] ger-mell g.
Geschlechtszelle b. (-,-n) : kellig vragez b., kellig eginel b.
Geschlender n. (-s) : stranerezh g., luguderezh g., belbeterezh g., fleiserezh g.
geschliffen ag. : **1.** flour, kompez, lintr.
2. [dre skeud.] seven, doareet mat, a-dailh, arvez vat dezhañ, a neuz, a-zoare, a ziazez.
Geschliffenheit b. (-) : [dre skeud.] sevended b., sevender g.
Geschlinge n. (-s,-) : **1.** P. rouestlad g., rouestl g., luziadur g., gweadurioù lies., gweadeg b.
2. [loen., kegin.] piron g., pironenn b., kourailhoù lies.
geschlossen ag. : **1.** *eine geschlossene Gesellschaft,* ur vodadeg prevez b. ; **2.** kloz, serr, prennet, stank ; *in geschlossener Formation,* en ur steudad stank ; *bei geschlossenen Türen,* an dorioù serret (Gregor), disforan ; *das Theater bleibt geschlossen,* ne vo ket a abadennoù c'hoariva e-pad ur prantad ; *geschlossene Krone,* kurunenn vonedek b. ; **3.** unvan, peurunvan ; *eine geschlossene Front bilden,* bezañ holl a-unan (a-unvan, a-unstroll, a-untu), bezañ liammet evel un hordenn ; *geschlossener Grundbesitz,* douaroù bodet lies., douaroù en ur pezh (stag-ouzh-stag, en un dalc'h, dalc'h-ouzh-dalc'h) lies. ; *geschlossene Ortschaft,* tolpadur kêrioù g.
Adv. : bloc'h, a-unvan, a-unvouezh, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl asambles, en ur pezh, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, liammet evel un hordenn, kumun, en ur stern, boutin, e boutin, ken- ; *geschlossen für etwas stimmen,* votiñ a-unvouezh evit udb.
Geschlossenheit b. (-) : **1.** fetisted b. ; **2.** berrder g., berrded-lavar b. ; **3.** kengred g., kengrediezh b., unvouezh b., unded b., unvaniezh b., unaniezh b., peurunvanded b.
Geschluchze n. (-s) : difronkadennoù lies., difronkoù lies., difronkadoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies.
Geschmack g. (-s,Geschmäcke/dre fent : Geschmäcker) : **1.** blaz g., blazenn b., saour g., goust g. ; *ein herber Geschmack,* ur blaz tagus g., ur blaz put g., blaz ar c'hwerv g., ur goust c'hwerv g. ; *ein fader Geschmack,* ur blaz goular (disaour, disasun, peñver, dic'houst, panenn) g., ur saour divlaz g., blaz an heuz g. ; *ein ekelhafter Geschmack,* ur gwallvlaz g., blaz ar mil matañ tra g., blaz ar pemp-kant g., ur blaz da ziskar ur marc'h g., ur blaz ar fallañ g. ; *schlechter Geschmack,* gwallvlaz g., fallentez b. ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees, der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees,* gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *den Geschmack prüfen,* tañva, blazañ, blaseta, blasaat, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *dieses Gericht ist nach meinem Geschmack,* da'm blaz eo ar meuz-se, diouzh va blaz eo ar meuz-se, diouzh va goust eo ar meuz-se, kavout a ran saour gant ar meuz-se ; *den Geschmack verfälschen,* teuler blaz war ar boued, troc'hañ blaz ar boued ; *seinen Geschmack verfeinern,* dont da vezañ blizidik e zoare ; *einen feinen Geschmack haben,* bezañ blizidik e zoare, bezañ fin e c'houst, bezañ pitouilh, bezañ ur beg fin, bezañ ur beg figus ; *dieses Theaterstück war nicht nach meinem Geschmack,* ar pezh-c'hoari-se ne oa ket diouzh va doare (ne oa ket da'm goust, ne oa ket diouzh va diviz, ne oa ket em diviz, ne oa ket da'm grad, ne oa ket diouzh va mod, ne oa ket diouzh va faltazi) ; *ein Haus nach seinem Geschmack,* un ti digantañ e-unan g., un ti hag a ya mat dezhañ g., un ti diouzh e c'hoant g., un ti diouzh e galon g., un ti diouzh e zoare g., un ti diouzh e vod g., un ti diouzh e zere g., un ti en e zere g., un ti diouzh e jaoj g., un ti d'e c'hrad g., un ti diouzh e faltazi g. ; *die Geschmäcke(r) sind verschieden,* kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep

plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - da bep labous e gan ; *jeder nach seinem Geschmack, über Geschmack lässt sich nicht streiten,* da bep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - pep hini diouzh e zoare - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaomp tout - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - pep hini diouzh e ziviz - pep hini en e ziviz ; *nach eigenem Geschmack leben,* ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober pezh a blij d'an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober e santimant, ober e volontez, bevañ en e c'hiz, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, bevañ hervez e blijadur, bevañ en e roll, ren e vuhez, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor) ; **2.** skiant an tañva b., tañva g., goust g. ; *Sinnesorgane des Geschmacks,* organoù an tañva lies., skiantenn an tañva b. ; **3.** plijadur b., goust g., dudi g./b., c'hoant g. ; *Geschmack an einer Sache finden,* kaout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb ; *einer Sache Geschmack abgewinnen,* tennañ dudi eus udb, kemer goust gant udb ; *Geschmack für etwas haben,* kaout c'hoant ha goust d'udb ; **4.** giz b., doare g. ; *nach klassizistischem Geschmack gebaut,* savet en doare klasel ; *nach meinem Geschmack,* diouzh va doare, diouzh va yezh, em diviz, diouzh va diviz, da'm grad, diouzh va faltazi, diouzh va mod, da'm goust ; *der heutige Modesgeschmack,* ar c'hiz a vremañ b. ; **5.** blazidigezh b., blizidigezh b.

geschmackfrei ag. : divlaz, disaour, dic'houst.

geschmacklich ag. : ... ar goust, ... ar blaz, ... ar saour, ... saour, ... blaz, ... goust.

Adv. : e-keñver blaz, a-fed saour ; *dieser Braten ist geschmacklich großartig, dieser Braten ist geschmacklich ausgezeichnet,* ar c'hig-rost-se a beg ouzh ar genoù, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, re vat eo ar c'hig-rost-se, eus ar c'hentañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evit ar staon ; *etwas geschmacklich verbessern,* gwellaat blaz udb ; *geschmacklich besser,* gwelloc'h e-keñver blaz.

geschmacklos ag. : **1.** divlaz d'ar staon, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, euver, panenn, heuz, milis, plaen ; *geschmacklose Nahrung,* boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; **2.** diseven, dizereat, amzereat, dijen, dizoare, amvlizidik ; *geschmacklos angezogene Frau,* maouez dijaoj b.

Geschmacklosigkeit b. (-) : **1.** amvlizidigezh b., dijended b., dizereadegezh b., amzereadegezh b., disevended b., disevender g., disevenidigezh b. ; **2.** divlazder g., divlazded b., divlazadur g., goularder g., goularded b., milister g., milisted b.

Geschmacksfrage b. (-,-n) : afer a c'houst b., afer a vlizidigezh hiniennel b.

Geschmacksknospen lies. : [korf.] bozhioù an tañva b.

Geschmacksorgan n. (-s,-e) : organ an tañva g., tañva g., skiant an tañva b., goust g., skiantenn an tañva b.

Geschmackspapille b. (-,-n) : [korf.] begennig ar blaz b., begennig-tañva b., begenn an teod b.

Geschmacksprüfer g. (-s,-) : tañvaer g., raktañvaer g., blazataer g.

Geschmacksrichtung b. (-,-en) : tro-natur b., goust g., blaz g., doare g., blazidigezh b., blizidigezh b. ; *jemandes Geschmacksrichtung sein,* bezañ diouzh doare u.b., bezañ diouzh blaz u.b., bezañ diouzh goust u.b. ; *das ist nun ganz und gar nicht meine Geschmacksrichtung,* ne blij ket din tamm ebet, ne blij tamm din en holl, n'eo ket va zres tamm ebet.

Geschmackssache b. (-,-n) : afer a c'houst b., afer a vlizidigezh hiniennel b. ; *das ist Geschmacksache,* un afer a vlizidigezh hiniennel eo, pep hini diouzh e zoare, diouzh ho plaz eo, pep hini e vlaz, hervez ho koust an hini eo.

Geschmackssinn g. (-s) : skiant an tañva b., tañva g., goust g., blaz g., skiantenn an tañva b. ; *er hat einen feinen Geschmackssinn,* fin eo e c'houst.

Geschmackstest g. (-s,-s) : tañva g., tañvadenn b., tañvadeg b.

Geschmacksurteil n. (-s,-e) : barn war ar blaz b., barn-briziañ war ar blaz b., disoc'h an dañvadenn g., disoc'h an dañvadeg g.

Geschmacksverirrung b. (-,-en) : **1.** direizhder an tañva g., direizhded an tañva b. ; **2.** amzereadegezh b., disevender g., disevended b., dizereadegezh b., dijended b., disevenidigezh b.

geschmackvoll ag. : kran, kempenn, mistr, faro, cheuc'h, mat-dreist, mat-distailh, blizidik, tonius ; *geschmackvolle Kleider,* gwiskamantoù paket lies.

Adv. : dre feson, en un doare plijus d'ar gwel, gant blizidigezh.

Geschmause n. (-s) : kofad g., korfad g., chervad b., friko g./b., kouignaoua g., banvez g.

Geschmeide n. (-s) : bravigoù lies., bragerezhioù lies., bragerizioù lies., bragerizoù lies., pinferezh g.

Geschmeidehandel g. (-s) : bravigerezh g.

Geschmeidehändler g. (-s,-) : bravigour g., bragerizour g.

Geschmeidekästchen n. (-s,-) : skrin g., arc'hig bravigoù g., klozenn b.

geschmeidig ag. : **1.** gweüs, plegus, hebleg, gwevn, govelius, mezell, mezelladus, ouesk, soubl, bliv, chadennet ; *geschmeidiges Leder,* lêr gwevn g. ; *geschmeidig machen,* gwevnaat, direudiñ, oueskaat, soublañ, souplaat ; *geschmeidig werden,* gwevnaat, oueskaat, souplaat ; *sie bewegt sich geschmeidig, sie ist geschmeidig wie eine Katze,* hec'h izili a ya gwevn en-dro ; **2.** [dre skeud.] pleg-displeg, dizalc'h, laosk, bouk evel ur goarenn, aes ober outañ ; *ein geschmeidiger Politiker,* ur politikour pleg-displeg g., ur politikour aes da lakaat da cheñch e vennozh g.

Geschmeidigkeit b. (-) : **1.** gweüsted b., plegusted b., pleguster g., goveliusted b., gwevnder g., gwevnded b., oueskted b., oueskter g., mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g. ; **2.** [dre skeud.] sentidigezh b., senterezh g., plegusted b., pleguster g.

Geschmeidigmachen n. (-s) : gwevnadur g., soubladur g.

Geschmeiß n. (-es) : **1.** [loen] kaoc'h-dislonk labous-preizh g.

2. P. orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., breinaj g., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., viltañs g., lignez b., tud didalvez lies.

Geschmetter n. (-s) : **1.** *Trompetengeschmetter,* trompilhadeg b. ; **2.** jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao

g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., trein g./b., karnaj g., strap g., tregern b.

Geschmier n. (-s) **/ Geschmiere** n. (-s) : **1.** bastrouilhadur g., gwall livadur g., lipadennoù leue lies., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skrabadennoù-yar lies. ; **2.** labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

geschmolzen ag. : teuz.

geschmückt ag. : kinkl, kinklet, fichet.

Geschmuse n. (-s) : kaezhigoù lies., kaezh g., flourigoù lies., flouradoù lies., chouradennoù lies., sev g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., moumounerezh g., karantezioù lies.

geschnabelt ag. : beget.

Geschnatter n. (-s) : trabell b., ragach g., ragacherezh g., grakerezh g., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., kaket g., kaketerezh g., flap g., flapaj g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., faragouilh g., stran g., brozennoù lies., ravoderezh g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., trabellerezh g., rimadelloù lies., kozh rimostelloù lies., raonerezh g.

Geschnaube n. (-s) **/ Geschnaufe** n. (-s) : P. dirouf g., dianal g., trec'hwezh g.

Geschnetzelte(s) ag.k. n. : [su Bro-Alamagn] kig skejennet g.

geschniegelt ag. : P. fichet kaer, stipet ha lipet, en e vrav ; *geschniegelt und gebügelt,* stipet ha lipet, gwisket-klok, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, en aotrou, greiet, en e c'hloria mundi.

geschnitten ag. : **1.** anv-gwan ar verb **schneiden** ; **2.** *er ist seinem Vater wie aus dem Gesicht geschnitten,* heñvel-poch (heñvel-mik) eo ouzh e dad - e dad pakret eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad eo, fri ha lagad.

Geschnüffel n. (-s) **/ Geschnüffle** n. (-s) : **1.** rufladennoù lies., ruflerezh g., ruflañ g. ; **2.** [dre skeud.] furcherezh g., spierezh g.

Geschnurre n. (-s) : rouzmouz kazh g., rouzmouzerezh g., fraoñv g., safron g., fraoñverezh g., fraoñvadeg b., fraoñvadennoù lies.

Geschöpf n. (-s,-e) : **1.** krouadur g., krouadenn b., noueant g., tra krouet g., den krouet g. ; P. *ein reizendes (süßes) Geschöpf,* ur goantenn b., ur gaerenn b., ur grouadurez b., un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ur blantenn b., ul lipadenn b., ur gouarc'henn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., un darinenn a blac'h b., ur babig koant g., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., fleurenn ar merc'hed b., ur gogez g. ; *ein Geschöpf des Diktators,* krouadur an diktatour g., mevel an diktatour g., lakez an diktatour g., unan diouzh dorn an diktatour g.

2. krouidigezh b., krouadelezh g. ; *ein Geschöpf seiner Phantasie,* frouezhenn e faltazi b.

Geschoss n. (-es,-e) : **1.** saezhell b., bannadell b., boled b., tenn arm-bann g. ; *Artilleriegeschoss,* obuz g. ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat ; **2.** estaj g., estajad b., solier g., solieradur g., kombod g. ; **3.** [louza.] taolaj str.

Geschossaufschlag g. (-s,-aufschläge) : [lu] poent enstok g.

Geschossbahn b. (-,-en) : [lu] treug g., treizhhent g., hent-bann g., bannhent g.

Geschossboden g. (-s,-böden) : revr ar vannadell g.

Geschossgarbe b. (-,-n) : [lu] tennoù lies., tennadeg b., barrad tennoù g., kaouad tennoù b.

Geschossknall g. (-s,-e) : gwagenn stok b., gwagenn stroñs b.

Geschossspitze b. (-,-n) : beg ar vannadell g.

geschränkt ag. : [tekn.] kroazet, kroas ; *geschränkte Treibriemen,* lêrennoù kroazet lies.

geschraubt ag. : korvigellet, reut, flammik, orbidus, leun a orbidoù, leun a stambouc'h ; *geschraubter Stil,* doare-skrivañ korvigellet g. ; *geschraubt reden,* komz en un doare orbidus.

Geschraubtheit b. (-) : korvigellerezh g., orbiderezh g., stambouc'h g., orbidusted b., orbidoù lies., ardoù lies.

Geschrei n. (-s) : youc'h g., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b., garmadeg b., garmoù lies., garmadennoù lies., krioù lies., kriadennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, blej g., gwic'h g., tourmant g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., hopoù lies., hopadoù lies., hopadennoù lies., hualaioù lies., hu g., huad g., huadeg b., huderezh g., huerezh g., hucherezh g., you g., sklank g., skuermerezh g., yudadennoù lies., karnaj g. ; *schrilles Geschrei,* skiltradeg b. ; *jämmerliches Geschrei,* gouelvan g., klemmvanoù lies., keinvanoù lies., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., huanadoù glac'har lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies. ; *ein wildes Geschrei anstimmen,* digeriñ ur c'harnaj spontus, digeriñ trouz bras, diskordañ da youc'hal, disvantañ da youc'hal ; *es erhob sich ein fürchterliches Geschrei,* klevet e voe youc'hadennoù spontus ; *Kriegsgeschrei,* argad g. ; [kr-l] *viel Geschrei und wenig Wolle,* muioc'h a voged eget a dan, penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost, ar rod fallañ a wigour ar muiañ, hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! ; *viel Geschrei um nichts,* kalzig reuz evit netra, kalz a reuz evit netra, kalz a drouz evit netra (Gregor), ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ur van evit nebeut a dra, c'hoari gaer kelo nebeut a dra, c'hoari gaer gant traoù a netra.

Geschreibsel n. (-s) **/ Geschreibe** n. (-s) : [skritur] skribouilhadenn b., skrabadennoù-yar lies., stlabezadur g., skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g.

geschuldet ag. : dleet.

geschuppt ag. : **1.** skantek, skantennek ; **2.** renket evel skant ; **3.** [ognon] ivinek.

Geschütz n. (-es,-e) : **1.** [lu] pezh-kanol g. ; *schweres Geschütz,* kanol bras g. ; *ein Geschütz richten,* bukañ (bantañ) ur c'hanol ; *ein Geschütz auffahren lassen,* lakaat ur pezh-kanol en e blas evit tennañ ; *Mündung eines Geschützes,* beg ur c'hanol g., genoù ur c'hanol g. ; **2.** [dre skeud.] *grobes, schweres Geschütz auffahren,* mont d'u.b. gant arguzennoù rust ha dibalamour, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch.

Geschützbedienung b. (-) : kanolierien lies., soudarded e karg eus ur pezh kanol lies., soudarded e karg eus ar c'hanolioù lies., darbarerien ganol lies., darbarerien ganolioù lies., bouetaerien ganol lies., bouetaerien ganolioù lies.

Geschützfeuer n. (-s) : [lu] kanoliadeg b., tennoù kanol lies. ; *etwas mit Geschützfeuer belegen,* kanoliañ udb, kanoliata udb, tennañ gant ar c'hanol war udb.

Geschützpforte b. (-,-n) : [merdead.] lambourzh g. ; *blinde Geschützpforte,* faosedar g. ; *durch die Geschützpforten können die Kanonen hindurchfeuern,* ar c'hanolioù a c'hall tennañ dre al lambourzhioù.

geschützt ag. : klet, e surentez, er-maez a zañjer, er-maez a zroug, dizañjer, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, goudor, gwarez, er gwarez, en aior, en andor, gwasket, er gwasked, diarvar, diwall, gwarezet, gwarant ; *vor dem Wind geschützt,* e gwasked diouzh an avel, gwaskedet, er goudor d'an avel, dizavel, klet, gwarez, gwasket, diwall eus an avel ; *vor Kälte und Wind geschützter Ort,* lec'h klet g., kornig klet g., kledour g., kledourenn b. ; *gesetzlich geschützt,* gwarezet gant al lezenn, gwarantet gant al lezenn ; *gesetzlich geschützte Marke,* merk marilhet g., merk gwirioù miret warnañ g.

geschwächt ag. : [mezeg.] mac'hagnet, kabac'h, aet gwan, strobet, diskaret, aet disterik, aet dinerzh, poan dezhañ en em stlejañ, aet andraf, aet toc'h, aet sempl, aet fouist, gourdet.

Geschwader n. (-s,-) : **1.** skouadron g., skouadrenn b., skouadrennad b., pare b., bagad g., strollad g. ; *Bombengeschwader,* skouadrennad aervombezerioù b., pare aervombezerioù b. ; *ein Geschwader Reiter,* ur bagad soudarded war-varc'h g., ur skouadron marc'heien g. ; **2.** nijad g., bandennad b., kaouad b./g., nijadell b., nijadeg b. ; *ein Geschwader von Wildenten,* un nijad (ur vandennad b., ur gaouad b.) houidi gouez g., un nijadell houidi gouez b., un nijadeg houidi gouez b.

Geschwafel n. (-s) : flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., soroc'helloù lies., konchoù born lies., drocherezh g., konchoù gwrac'hed lies., konchoù gwrac'h kozh lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., rabardellerezh, g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., jaodre g., raonerezh g., flap ha chaok, flapaj g..

geschwängert ag. : gweget, brazezet, flemmet, aozet, diharpet, kenebet.

geschwänzt ag. : lostek, ul lost dezhañ.

Geschwätz n. (-es) / **Geschwatze** n. (-s) : fistilh g., fistilherezh g., drailh g., ragach g., ragacherezh g., trabellerezh g., faragouilh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., ravoderezh g., grakerezh g., stran g., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., kaket g., flap g., flapaj g., flaperezh g., flep g., trabell b., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., faragouilh g., orogell b., brozennoù lies., jaodre g., ranezennerezh g., rambre g., rambreerezh g., rabardellerezh, g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., raonerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., konchoù lies., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù gwrac'h lies., babouz g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., brozennoù lies., fidiorennoù lies., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., komererezh g., marvailhoù lies., rimadelloù lies., kozh rimostelloù lies., stranerezh g., ranellerezh g., komzoù flav lies., brudailhoù lies., kelajoù lies. ; *fades Geschwätz,* konchoù toull lies., diotajoù lies., rabadiezh b., komzoù patatez lies., koazioù lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., glabous g. ; *verwirrtes Geschwätz,* komzoù penn-ouzh-penn lies., gregach g., luc'haj g., komzoù besk lies.

geschwätzig ag. : distagellet mat e deod, glabous, teodek, flav, teodet-mat, lañchennet-mat, begek, beginot, glaourek, glaourennek, rac'hoanus, rambreüs, randonus, ranezenn, ranezennek, trabellek, sorc'hennus, barbot, re a varbot dezhañ, bourouell, klakenn.

Geschwätzigkeit b. (-) : glabouserezh g., fistilherezh g., drailh g., barbot g., barboterezh g., glaouregezh b., teodegezh b., ranezennerezh g., trabellerezh g.

geschweift ag. : krouizet, gwaret, gwareget, kromm, pleget, bolzennek, graet war zigeriñ, graet war ledanaat, kofek.

geschweige Adv. : *geschweige denn,* kent-se, kentoc'h meiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, ken meur rak-se ; *er kann kaum reden, geschweige denn singen,* n'eo ket gwall ampart evit komz ha gwashoc'h eo c'hoazh evit kanañ, n'eo ket gwall ampart evit komz ha gwazh a se (ken meur rak-se) evit kanañ.

geschwind ag. : herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, dilas, dillo, dilloüs.

Adv. : trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, buan, prim, dibilh, a-dizh, gant diere, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, dilas, herrus, e berr amzer, fresk, prest, evel an tan, d'an tan ruz, a-fo, a-gas, a-herr, timat, a-skrap, en un taol berr, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, gant pep tizh, diwar herr, eskuit.

Geschwindigkeit b. (-,-en) : tizh g., herr g., kas g./b., trein b./g., herrder g., herrded b., herregezh b., primder g., difrae g., tizhder g., buander g., buanded b., buanidigezh b., trummder g., trummded b., kerzh g., diere g. ; *die Strömung im Meer weist eine Geschwindigkeit von acht Knoten auf,* eizh skoulm a vare a zo ; *dieses Auto hat eine Höchstgeschwindigkeit von 150 Stundenkilometern,* ar c'harr-tan-se a c'hell mont betek 150 kilometrad an eur ; *seine Geschwindigkeit war stark um 50 km/ h überhöht,* aet e oa pell a-us da 50 kilometrad an eur dreist an tizh aotreet ; *gleich bleibende Geschwindigkeit, gleichmäßige Geschwindigkeit,* tizh ingal g., kerzh ingal g. ; *mit rasender Geschwindigkeit,* d'an druilh, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, a-herr-kaer, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, evel ur c'hurunoù, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz, a-herr ; *die Geschwindigkeit steigern,* lakaat tizh, plantañ tizh, sankañ tizh, fonnusaat ; *die Geschwindigkeit vermindern, die Geschwindigkeit herabsetzen,* dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet,

gorregañ e dizh, difonnaat, arouarekaat, lentaat ; *Lichtgeschwindigkeit,* tizh al luc'h g. g., herr al luc'h g.
Geschwindigkeitsabnahme b. (-,-n) : digresk tizh g.
Geschwindigkeitsanzeiger g. (-s,-) : meneger an tizh g., tizhventer g., herrvuzulier g.
Geschwindigkeitsbeschränkung b. (-,-en) : tizh bevennet g., bevennadur tizh g., harz-herr g.
Geschwindigkeitskontrolle b. (-,-n) : kontroll tizh g.
Geschwindigkeitsmesser g. (-s,-) : herrvuzulier g., tizhventer g.
Geschwindigkeitspol g. (-s,-e) : kreiz predel an troiadur g., kreiz predel ar c'hwelañ g.
Geschwindigkeitsüberschreitung b. (-,-en) : reñver tizh g., tizh dreistreizh g., tizh re uhel g., tizh a-us d'an hini aotreet g.
Geschwindigkeitsübertretung b. (-,-en) : reñver tizh g., tizh dreistreizh g., tizh re uhel g., tizh a-us d'an hini aotreet g.
Geschwirr n. (-s) : sourr g., sourrad g., fraoñv g., safron g., fraoñverezh g., fraoñvadeg b., fraoñvadennoù lies.
Geschwister lies. : breudeur ha c'hoarezed lies. ; *eines meiner Geschwister,* unan eus bugale va zud g. ; *haben Sie Geschwister ?* ha breudeur ha c'hoarezed hoc'h eus ? ; *ich habe drei Geschwister,* me 'zo unan a bevar ; *die ältesten Geschwister,* ar re gentañ ganet eus bugale an tiegezh lies. ; *Geschwister sein,* bezañ a dud.
Geschwisterkind n. (-s,-er) : kenderv kompez g.
geschwisterlich ag. : a vreur, a c'hoar.
Geschwisterliebe b. (-) : kengarantez etre bugale an tiegezh b., karantez a vreur b., karantez a c'hoar b., karantez etre breudeur ha c'hoarezed b.
Geschwisterpaar n. (-s,-e) : breur ha c'hoar, daou vreur lies., div c'hoar lies., koublad breudeur g., koublad c'hoarezed g.
geschwollen ag. : **1.** foeñvet, koeñvet, c'hwezet, stambouc'het, stouvet ; *geschwollene Hand,* dorn koeñvet g., dorn foeñvet g. ; *die Backe ist geschwollen,* koeñvet (foeñvet) eo ar jod ; *sein Fuß ist ganz schön geschwollen,* e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoeñv en e droad ; *meine Hände sind dick geschwollen,* va daouarn a zo c'hwezet evel touseged, krog mat eo ar c'hoeñv em daouarn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und geschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *nicht geschwollen,* digoeñv, difoeñv.
2. [dre skeud.] leun a avel, avel gantañ leizh e benn, emfizius, glorius, tonius, orbidus ; *rede nicht so geschwollen,* na laka ket kement a stambouc'h ez komzoù, n'eo ket a boan dit ober gant komzoù c'hwezhigell, n'eo ket a boan dit ober gant modoù bras (modoù randonus).
Geschwollenheit b. (-) : **1.** koeñvadenn b., koeñv g., koeñvadur g., c'hwez g., c'hwezadur g., stambouc'h g., stambouc'helezh b., stambouc'hadenn b.
2. [dre skeud.] stambouc'h g., c'hwez g., modoù bras lies., modoù randonus lies.
geschworen ag. : touet ; *ein geschworener Feind,* un enebour touet g.
Geschworene(r) ag.k. g./b. : toued [*liester* touidi] g. ; *jemanden vor die Geschworenen stellen,* kas u.b. da lez vras ar breudoù, kas u.b. dirak an douidi.
Geschworenenbank b. (-,-bänke) : bank an douidi g., bank ar barngor g.
Geschworenenliste b. (-,-n) : roll an douidi g.
Geschworenenobmann g. (-s,-obmänner) : kannad touidi al lez-varn g., kannad ar barngor g.
Geschworenenspruch g. (-s,-sprüche) : barnedigezh an douidi b.
Geschwulst b. (-, Geschwülste) / n. (-es, Geschwülste) : kreskenn b., kig-kresk g., kigenn b., kaledenn b., yoc'henn b., yoc'h b., peud g., gor g., gorad g., goradenn b., droug-sant-Kirio g., moc'h bihan str., apotum g., foeñv g., foeñvadur g., koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadur g., gwerbl b., torzhell b. ; *Krebsgeschwulst,* arwez krign-bev g., malitouch g/b., yoc'henn grankek b. ; *bösartige Geschwulst,* yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., klañvenn grign b. ; *eine Geschwulst hervorrufen,* degas gor e korf u.b. ; *Geschwülste hervorrufend,* gorus ; *Geschwulst in der Handinnenfläche,* kac'hadenn-yar b. ; *für Geschwülste anfällig,* gorus ; *Kopfgeschwulst bei Schafen,* maotvelen g.
geschwungen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **schwingen** ; **2.** kromm, gwar ; *geschwungene Augenbrauen,* divabrant gwar lies. ; *geschwungene Nase,* fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoulm g., fri krogek g.
Geschwür n. (-s,-e) : **1.** gor g., gorad g., goradenn b., gouli-bev g., gouli g., gouliez b., apotum g., droug-sant-Kirio g., angreizh g., yoc'henn b., pugnez g. ; *das Geschwür ist ausgereift,* brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor ; *das Geschwür reift aus,* emañ ar gor o c'horiñ, emañ ar gor o fumañ, emañ ar gor o sevel ; *das Geschwür bricht auf,* tarzhañ a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor, dedarzhañ a ra ar gor, strinkañ a ra ar gor ; *das Geschwür ist nicht zur Vereiterung gekommen,* kizet eo ar gor ; *er hat ein Magengeschwür,* tapet en deus ur gouli en e stomog, gant angreizh ar stomog emañ ; *ein Geschwür hervorrufen,* degas gor e korf u.b. ; *Geschwüre hervorrufend,* gorus ; *für Geschwüre anfällig,* gorus ; *fressendes Geschwür,* tan-sant-Marsel g., brein-krign g., marvenn b., marvenn-gig b., marvidigezh b. ; *venerisches Geschwür,* livant g., malitouch g. ; **2.** [dre skeud.] kontamm g., bosenn b., lorgnez b. ; *die Jugendarbeitslosigkei ist ein echtes Krebsgeschwür,* ur c'hontamm eo an dilabour e-touez ar re yaouank ; *der Alkoholismus in der Bretagne ist ein echtes Krebsgeschwür,* ur vosenn spontus eo al lonkerezh e Breizh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh e Breizh.
Geschwürbildung b. (-,-en) : gouliez b., goradur g.
geschwürig ag. : goulius, gorus, angreizhek, angreizhel, gouliezek.
gesegnet ag. : **1.** benniget ; *nicht gesegnet,* divennig ; **2.** [dre astenn.] stu, strujus, bleunius, frouezhus ; **3.** *gesegnete Mahlzeit !* kalon vat deoc'h ! ; **4.** *gesegnetes Land,* bro hoalus, bro a hoal-vat b. ; **5.** *sie ist gesegneten Leibes,* bugel a zo ganti, prenet he deus ur vrennidenn nevez, prenet he deus (graet ez eus bet dezhi) un davañjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, emañ ar soubenn o virviñ, keloù riz (keloù mat, keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti (en he zi), ac'hub eo, traoù (traoù nevez, traoù a-nevez) 'zo ganti, traoù bihan 'zo ganti, en em gavet ez eus keloù ganti, keloù 'zo ganti, emañ o c'hortoz tud a-gresk, ur bugel a zo en he c'herc'henn, war he fedennoù emañ, emañ o kemer korf.
Geselchte(s) ag.k. n. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.

Geselle n. (-n,-n) : **1.** kenseurt g., kenvicherour g., keneil g., kompagnun g.
2. mous g., mevel g., deskard g., kompagnun g. ; *er ist Bäckergeselle,* danvez-baraer eo, hennezh a zo mous e ti ar baraer, hennezh a zo mevel e ti ar baraer.
3. micherour perzhek g., micherour stummet war ar vicher g.
4. *ein lustiger Geselle,* ur c'hwil g., ul liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, ur rouler g., ur fringer g., ur bever diroll g., ur c'hampinod g. ; *diese finsteren Gesellen,* ar mallozh-va-Doue aotrounez-se lies.
gesellen V.em. : **sich gesellen** (hat sich (t-rt) gesellt) : mont gant, en em strollañ gant, kevrediñ gant, emgejañ ; *ein Fremder gesellte sich zu unserer Tischgemeinschaft,* dont a reas un diavaeziad da azezañ ouzh taol ganeomp ; *andere Leute gesellten sich zu uns,* tud all en em gavas en hon touez, tud all a zeuas en hon touez ; *gleich und gleich gesellt sich gern,* el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - el lec'h ma staot ur c'hi e staot daou, tri - e-lec'h ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - pep hini a gar e bar - da-heul ar bleiz ne 'z a ket an oan - dimezet eo Yann Bilhenn da Janed Truilhenn - pilhenn a ra al lez da druilhenn - diwar logod ne vez nemet logod, diwar razhed ne vez nemet razhed - e lec'h emañ ar mor emañ ar pesked - d'ar mor e ya ar pesked - an arc'hant a c'hounez an arc'hant - gant arc'hant eo e c'hounezer arc'hant - diwar gazh kazh, diwar logod ne vez ket razh - e pep lec'h bennak ma vo ur c'horf marv, eno en em zastumo ar guped.
Gesellenbrief g. (-s,-e) : testeni deskarderezh g., testeni deskoni g.
Gesellenjahre lies. : bloavezhioù evel kompagnun lies., bloavezhioù kompagnunelezh lies.
Gesellenprüfung b. (-,-en) : testeni gouested vicherel g., testeni deskardelezh g.
Gesellenstück n. (-s,-e) : taol-micher g., pezh-micher g.
Gesellenzeit b. (-) : bloavezhioù kompagnunelezh lies., amzer evel deskard b., bloavezhioù deskardiñ lies.
Gesellenschaft b. (-,-en) : **1.** kompagnunelezh b. ; **2.** [dre astenn.] kompagnuned lies., keneiled lies.
gesellig ag. : darempredus, kevredus, lavariant, kaozeüs, farlaot, amc'hraus, hegarat, hegar, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, bourrus, doñv, kengouviel ; *er ist von geselliger Natur,* plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, bourrus eo e gavandenn, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, hennezh a zo un den a oar en em ober, hennezh a zo un den aes ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, bez' eo un den bourrus, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, en em blijout a ra gant an dud, bourrañ a ra gant ar re all ; *einen geselligen Abend verbringen*, tremen un abardaevezh plijus gant tud a-feson ; *der Mensch ist von Natur ein geselliges Wesen,* mab-den a zo kevredus dre natur.
Geselligkeit b. (-) : darempredusted b., kevreduster g., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g., kengouvielded b. ; [Kant] *ungesellige Geselligkeit,* kevreduster digevredus g.
Gesellschaft b. (-,-en) : **1.** kevredigezh b., kumuniezh b., bodadeg b., tud lies. ; *die bretonische Gesellschaft,* ar gevredigezh vreizhat b., ar gumuniezh vreizhat b. ; *Klassenteilung der Gesellschaft,* rannadur ar gevredigezh e meur a renkad g. ; *die Familie ist die natürliche Grundeinheit der Gesellschaft,* an tiegezh eo maen diazez naturel ar gevredigezh, ar c'hentañ kevredigezh eo an tiegezh, an tiegezh eo kellig diazez naturel ar gevredigezh ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat,* gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *bürgerliche Gesellschaft,* **a)** kevredigezh keodedel b. ; **b)** kevredigezh renet gant ar vourc'hizien, kevredigezh vourc'hizel b. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *sie gehört zur besten Gesellschaft,* honnezh a zo eus ar pennoù bras, honnezh a zo a lec'h uhel, honnezh a zo eus an dud vrav, honnezh a zo eus an dud cheuc'h ; *eine Gesellschaft einladen (geben),* degemer (pediñ) tud ; *die Gesellschaft unterhalten,* diverrañ an dud, diverrañ e gompagnunezh ; *eine gemischte Gesellschaft,* tud a bep seurt (a bep dere) mesk-ha-mesk, ur meskaj a dud g.
2. kompagnunezh b., kevredad g., kevredigezh b., kelc'h g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b., kevarzhe b. ; *gelehrte Gesellschaft,* kevarzhe ouiziek b. ; *wissentschaftliche Gesellschaft,* kevredigezh skiantourien b. ; *keltische Gesellschaft, bretonische Gesellschaft,* kelc'h keltiek g. ; *geschlossene Gesellschaft,* kevredigezh prevez b., bodadeg prevez b. ; *Gesellschaft Jesu,* kompagnunezh Jezuz b. ; [kenw.] *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [G.m.b.H]*,* kevredad bevennet e atebegezh [K.B.A.] g. ; *Kommanditgesellschaft,* kevredad e gougemenn g. ; *Treuhandgesellschaft,* kevredad merañ g.
3. kavandenn b., kompagnunezh b., darempredadur g., kenseurtiz b. ; *er reist in Gesellschaft von drei Kollegen,* beajiñ a ra gant tri c'henseurt ouzh e heul, beajiñ a ra e kompagnunezh tri c'henseurt, beajiñ a ra e-ser tri c'henseurt, beajiñ a ra e kenseurtiz tri mignon, beajiñ a ra e kavandenn tri c'henseurt, tri c'henseurt a veaj war un dro (war-dro) gantañ ; *ich meide seine Gesellschaft,* klask a ran tec'hout diouzh e dro ; *er schätzt unsere Gesellschaft nicht,* ne briz ket dont ganeomp, n'eo ket troet d'ober kavandenn ganeomp ; *ich schätze seine Gesellschaft sehr,* kavout a ran bourrus e gavandenn, kavout a ran kevannezus bezañ gantañ, kavout a ra din ez eo hennezh ur gavandenn plijus-meurbet ; *jemandem Gesellschaft leisten,* ober kavandenn d'u.b., ober kavandenn ouzh u.b., derc'hel (ober) kompagnunezh d'u.b., chom e-ser u.b., derc'hel mat d'u.b., derc'hel penn d'u.b. ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden,* me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *er ist in schlechte Gesellschaft geraten,* hentiñ a ra tud dizoare ; *schlechte Gesellschaft*

verdirbt gute Sitten, darempredi̱ñ lamponidi a laka an diaoul da redek.

Gesellschafter g. (-s,-) : **1.** keneil g., komper g., kompagnun g., kavandad g. ; **2.** keveler g., kenlodennad g., kenlodeg g., keveliad g., kevrenneg g., stagad g. ; *stiller Gesellschafter,* gougemenner g., pourchaser arc'hant g. ; *jemanden als Gesellschafter aufnehmen,* kenlodegañ u.b.

Gesellschafterin b. (-,-nen) : **1.** mignonez b., kompagnunez b., kavandadez b., dimezell a gompagnunezh b. ; **2.** kevelerez b., kenlodennadez b., kenlodegez b., keveliadez b.

gesellschaftlich ag. : **1.** kevredigezhel, kevredel, kevredadel, sokial ; *gesellschaftlicher Außenseiter,* arlezad g., oreliad g., disokialad g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., distaoladenn b., lankon g. ; *gesellschaftlicher Zwang,* lezennoù strizh ar gevredigezh lies., reizh ar vuhez kevredel b., reizh ar gedvuhez b., dereadegezh b., mondianiezh b. ; *gesellschaflicher Konsens,* kenglev kevredigezhel g. ; *das gesellschaftliche Leben,* ar vuhez sokial b., ar gedvuhezl b. ; *die gesellschaftliche Arbeitsteilung,* rannadur kevredadel al labour g. ; **2.** darempredus, kevredus ; *der Mensch ist von Natur ein gesellschaftliches Wesen,* mab-den a zo kevredus dre natur g. ; *gesellschaftlicher Schliff,* sevended b., sevender g. ; *gesellschaftliche Beziehungen,* darempredoù lies., darempredere̱zh g., darempredadurioù lies.

Gesellschaftlichkeit b. (-) : darempredusted b., kevredusted b, kevreduster g., emzalc'h darempredus g.

Gesellschaftsabend g. (-s,-e) : nozhvezhiadeg b., beilhadeg b., filaj g.

Gesellschaftsanteil g. (-s,-e) : lodenn gevredad b.

Gesellschaftsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad cheuc'h g.

Gesellschaftsdynamik b. (-) : dialusk kevredadel g.

Gesellschaftseinlage b. (-,-n) : skodenn b., degasadenn b., lakadenn b., font g., postadur g., font postañ g.

gesellschaftsfähig ag. : dereat, seven, degemeradus, jaojabl, a-feson, disaotr, a-zoare.

Gesellschaftsform b. (-,-en) : **1.** urzh sokial g., urzh kevredigezhel g., reizhiad kevredigezhel b., renad politikel g., neuzenn gevredigezh b. ; **2.** saviad gwirel ur c'hevredad g., dezvad gwirel un embregerezh g.

Gesellschaftsglied n. (-s,-er) : kevredour g., kenlodennad g., kenlodenner g.

Gesellschaftsgründung b. (-,-en) : krouidigezh ur gevredigezh (ur c'hevredad, ur gompagnunezh) b.

Gesellschaftskapital n. (-s,-ien) : kevala kevredad g., kevala kevredadel g.

Gesellschaftsklasse b. (-,-n) : renkad kevredigezhel b., renk b., dere g., kendere g., kouch g., meuriad g.

Gesellschaftskleid n. (-s,-er) : dilhad cheuc'h g.

Gesellschaftskreis g. (-es,-e) : **1.** kelc'h g., kevredigezh b. ; **2.** hentadurezhioù lies., darempredoù lies.

Gesellschaftskritik b. (-,-en) : dezvarn kevredadel b., dezvarnerezh kevredadourel g.

Gesellschaftslehre b. (-) : sokiologiezh b., kevredadouriezh b.

Gesellschaftsname n. (-ns,-n) : anv kevredad g.

Gesellschaftsordnung b. (-,-en) : urzh sokial g., urzh kevredigezhel g., reizhiad kevredigezhel b., renad politikel g. ; *eine demokratische Gesellschaftsordnung,* ur reizhiad kevredigezhel demokratel b.

Gesellschaftsraum g. (-s,-räume) : sal degemer b., sal emvod b., sal an emvodoù b.

Gesellschaftsrecht n. (-s,-e) : gwir sokial g., gwir kevradadel g.

Gesellschaftsreise b. (-,-n) : beaj a-stroll aozet gant un ajañs-veaj b., beaj prientet gant un amsez veajiñ b., beaj aozet gant un amsez veajiñ b., kenveaj b.

Gesellschaftssatzungen lies. : reizhennoù ar gompagnunezh (ar gevredigezh, ar c'hevredad) lies.

Gesellschaftsschicht b. (-,-en) : gwiskad kevredigezhel g., renkad sokial b., renk b., dere g., kendere g., kouch g., meuriad g., sklisenn b. ; *die untersten Gesellschaftsschichten,* ar bobl izelañ b., ar renkadoù izelañ lies., ar c'houchoù izelañ lies. ; *die privilegierten Gesellschaftsschichten,* ar renkadoù o deus ar muiañ lies., ar vrientinien lies., ar renkadoù pinvidikañ lies., an dud a dra lies., an tev g.

Gesellschaftssitz g. (-es,-e) : sez ar c'hevredad b.

Gesellschaftsspiel n. (-s,-e) : c'hoari stroll g.

Gesellschaftssteuer b. (-,-n) : tell war ar c'hompagnunezhioù b.

Gesellschaftstanz g. (-s,-tänze) : abadenn dañsoù etre mignoned b.

Gesellschaftston g. (-s) : *der Gesellschaftston,* ar c'hiz vat b.

Gesellschaftstrieb g. (-s) : kevreduster g., kevredusted b., anien gevredus b., bondoug kevredus g.

Gesellschaftsvermögen n. (-) : madoù kevredad lies. ; *Veruntreuung von Gesellschaftsvermögen,* kammarver madoù kevredad g.

Gesellschaftsvertrag g. (-s,-verträge) : [Rousseau] kengrad kedvuhez b., kengrad kedvuhezel b., kevrat sokial b.

gesellschaftswidrig ag. : enepkevredat, enepsokial.

Gesellschaftswissenschaften lies. : skiantoù sokial lies., skiantoù mab-den lies., sokiologiezh b., kevredadouriezh b.

Gesellschaftszimmer n. (-s,-) : sal degemer b., sal emvod b., sal an emvodoù b.

Gesenk n. (-s,-e) : **1.** [douar] koazhadur douar g., disac'h g., pukadur douar g.

2. [mengleuz] poull mengleuz g., poull eztennañ g.

3. [tekn] moull g., stampell b., stamper g., genn-stampiñ g./b.

Gesenkamboss g. (-es,-e) : annev stampiñ b.

Gesenkarbeit b. (-,-en) : stamperezh g.

Gesenkpresse b. (-,-n) : gwaskell stampiñ b.

Gesenkschmied g. (-s,-e) : stamper g.

Gesenkschmiede b. (-,-n) : govel stampiñ b.

Gesenkschmiedehammer g. (-s,-hämmer) : morzhol-plader g., pilouer-tan g., horzh-tan b., govelierez b., horzherez b.

Gesenkschmieden n. (-s) : [tekn.] stampiñ g., stamperezh g.

gesenkschmieden V.k.e. (gesenkschmiedete / hat gesenkgeschmiedet) : stampiñ.

Gesetz n. (-es,-e) : lezenn b., reolenn b., savelenn b., redienn b., kemennadur g., ordrenañs b., dekred g. ; *alle Menschen sind vor dem Gesetz gleich,* par eo an holl dirak al lezenn ; *ungeschriebenes Gesetz,* lezenn diskrid b. ; *im Namen des Gesetzes,* en anv al lezenn ; *strenges Gesetz,* lezenn denn b., lezenn c'harv b. ; *ein Gesetz einbringen,* kinnig ul lezenn, kinnig un danvez lezenn ; *Gesetze*

erlassen, Gesetze entwerfen, lezennata, lezenniñ ; *ein Gesetz erlassen,* dougen ul lezenn (Gregor), embann ul lezenn, sevel ul lezenn, ober ul lezenn ; *ein Gesetz beraten,* tabutal diwar-benn ul lezenn ; *ein Gesetz annehmen, ein Gesetz verabschieden,* degemer un danvez lezenn, dougen (grataat) ul lezennn, degemer ul lezenn ; *ein Gesetz bestätigen,* kadarnaat ul lezenn, grataat ul lezenn ; *die Härte eines Gesetzes mildern,* dic'harvaat ul lezenn, dousaat ul lezenn, digrizañ ul lezenn, frankaat ul lezenn, distenn ul lezenn, distrishaat ul lezenn ; *ein Gesetz verschärfen,* strishaat ul lezenn, krizañ ul lezenn ; *ein Gesetz erneuern,* neveziñ ul lezenn ; *mit dem Gesetz in Konflikt geraten,* kaout kudennoù gant ar justis ; *unter das Gesetz fallen,* en em gavout dindan al lezenn ; *er geht nicht nach Recht und Gesetz vor,* ne ra ket diouzh ar gwir ; *ein Gesetz in Kraft setzen,* lakaat ul lezenn da dalvezout ; *Beachtung eines Gesetzes,* miridigezh ul lezenn b. ; *ein Gesetz befolgen, einem Gesetz Folge leisten,* sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *die Gesetze achten,* kaout doujañs d'al lezennoù, doujañ d'al lezennoù, mirout al lezennoù ; *ein Gesetz missachten,* mezhekaat ul lezenn ; *dieses Gesetz soll abgeschafft werden,* keal a zo da derriñ (da nullañ, da freuzañ, da lemel, da zefoulañ) al lezenn-se ; *gegen ein Gesetz verstoßen,* mont kontrol d'ul lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep, torrgammiñ) ul lezenn, tremen ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, tremen hebiou d'ul lezenn (Gregor), mankout d'ul lezenn, gourzhmonediñ ouzh ul lezenn ; *ein Gesetz verletzen,* mont a-enep ul lezenn, felladenniñ, disentiñ ouzh ul lezenn ; *ein Gesetz umgehen,* mont hebiou d'ul lezenn, kammañ ul lezenn ; *die Gesetze regieren die Welt,* al lezennoù a eeuna ar bed, al lezennoù a reizhenn ar bed ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln,* hep al lezennoù e vevfe pep hini en e roll ; *ein unbedingtes ethisches Gesetz,* un dlead groñs g. ; *ein Gesetz der Natur, ein Naturgesetz,* ul lezenn natur b. ; *Gesetz des freien Falles,* lezenn ar gouezhadenn zieub (libr) b. ; *Avogadrosches Gesetz, Gesetz von Avogadro,* savelenn Avogadro b. ; *die Gesetze der Mathematik,* lezennoù ar jedoniezh lies., savelennoù ar jedoniezh lies. ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage,* savelenn ar c'hinnig hag ar goulenn b., savelenn ar pourchas hag ar goulenn b. ; *Gesetze des Dramas,* kemennadurioù (reolennoù) an drama lies. ; *Gesetze der Musikkomposition,* reolennoù ar sonaozouriezh lies. ; *die Natur kennt kein sittliches Gesetz,* ambuhezoniezhel eo an natur ; [preder.] *Gesetz der Geistesentwicklung,* redienn an teir stad b.

Gesetzartikel g. (-s,-) : mellad lezenn g.

Gesetzblatt n. (-s,-blätter) : kannadig al lezennoù g., kannadig ofisiel g., kannadig kefridiel g., kazetenn ofisiel b., kazetenn gefridiel b.

Gesetzbuch n. (-s,-bücher) : lezennaoueg b., dezveg b. ; *bürgerliches Gesetzbuch,* lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., dezveg keodedel b., kod keodedel g., kod sivil g. ; *Strafgesetzbuch,* lezennaoueg kastizel b., dezveg kastizel b., kod kastizel g.

Gesetzentwurf g. (-s,-entwürfe) : danvez-lezenn g., mennad-lezenn g., raktres lezenn g. ; *einen Gesetzentwurf einbringen,* kinnig un danvez-lezenn, kinnig ur mennad-lezenn ; *der Gesetzentwurf wurde stark verändert,* degaset ez eus bet kalz a gemmoù er raktres lezenn.

Gesetzesbrecher g. (-s,-) : disenter g., felladenner g., floder g., torrer g., gourzhmonedour g., torradour g.

Gesetzesdschungel g./n. (-s,-) : plegoù-displegoù al lezennoù lies., milendall al lezennoù g., strouezheg al lezennoù b.

Gesetzeshüter g. (-s,-) : [dre fent] poliser g., polis g.

Gesetzeskraft b. (-) : *Gesetzeskraft haben,* talvezout da lezenn, kaout nerzh al lezenn.

gesetzeskundig ag. : *gesetzeskundig sein,* gouzout mat diouzh al lezennoù, anavezout mat al lezennoù.

Gesetzessammlung b. (-,-en) : lezennaoueg b., dastumad lezennoù g.

Gesetzestafeln lies. : [relij.] taolennoù al Lezenn lies.

Gesetzesüberschreitung b. (-,-en) **/ Gesetzesübertretung** b. (-,-en) : felladenn b., torr-lezenn g., torridigezh al lezenn b., torradur al lezenn g., gourzhmoned g.

Gesetzesvorlage b. (-,-n) : mennad-lezenn g., danvez-lezenn g., raktres lezenn g.

Gesetzeswirkung b. (-) : efed ul lezenn b., gwered ul lezenn g., nerzh ul lezenn g.

gesetzgebend ag. : -lezenniñ, lezennek, lezennel ; *gesetzgebende Gewalt,* galloud-lezenniñ g. ; *gesetzgebende Versammlung,* bodadenn-lezenniñ b. ; *gesetzgebender Körper, gesetzgebende Körperschaft,* korf lezenniñ g., lezennourien lies. / reizherien lies. (Gregor), bodadenn lezenniñ b.

Gesetzgeber g. (-s,-) : lezennour g., lezennataer g.

gesetzgeberisch ag. : … lezenniñ.

Gesetzgebung b. (-,-en) : lezennadur g., lezennadurezh b., lezennoù lies., lezennerezh g.

Gesetzgebungsgewalt b. (-) : galloud-lezenniñ g.

Gesetzkundige(r) ag.k. g./b. : gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.

gesetzlich ag. : lezennel, hervez al lezenn, ... lezenn, gwirel ; *gesetzliche Anordnung,* dekred g., diferadur lezennel g. ; *gesetzliche Bestimmungen, gesetzliche Vorschriften,* divizoù al lezenn lies., diferadurioù lezennel lies., reolennadur g. ; *gesetzlicher Wohnsitz,* chomlec'h hervez al lezenn g., annez lezennel g. ; *gesetzlicher Erbe,* hêr dre wir g., hêr lezennel g. ; *gesetzlicher Feiertag,* gouel berz g.

Adv. : gant al lezenn, hervez al lezenn, dre al lezenn ; *gesetzlich anerkennen,* lakaat a-du gant al lezenn, gwiriekaat, anavezout hervez al lezenn ; [kenw.] *gesetzlich geschützt,* marilhet, gwirioù miret warnañ.

Gesetzlichkeit b. (-) : lezennegezh b., reizhwiriegezh b.

gesetzlos ag. : **1.** dilezenn, hep lezenn, anurzhiek, digenurzh ; **2.** *gesetzloser Mensch,* den hep feiz na reizh g., den n'en deus na feiz na reizh g.

Gesetzlose(r) ag.k. g./b. : *die Gesetzlosen,* an dud hep feiz na reizh lies., an dud n'o deus na feiz na reizh lies., an dud disuj lies., an dud dilezenn lies., an dud a vev dilezenn lies., ar forbanned lies.

Gesetzlosigkeit b. (-) : digenurzh g., diouer a lezennoù g., anurzhiegezh b., disujidigezh b.

gesetzmäßig ag. : diouzh al lezenn, diouzh pezh a zoug al lezenn, hervez lezenn, reizh, just, lezennel, leal ; *gesetzmäßig zulassen,* lezennekaat.

Gesetzmäßigkeit b. (-) : **1.** lezennegezh b., reizhded b., reizhder g., reizhwiriegezh b. ; **2.** [preder.] reoliegezh b.

Gesetzsammlung b. (-,-en) : lezennaoueg b., dastumad lezennoù g.
gesetzt ag. : **1.** [ster kentañ] azezet, lakaet.
2. *gesetzt (den Fall), dass*, lakaomp e ..., goulakaomp e ...
3. [dre skeud.] parfet, war-bouez, poellek, poellet, deuet, en e vrud, go a-walc'h an toaz gantañ, fur, kompez, plaen, diazez, pozet, rezonet, a boell hag a furnez, fur ha kerreizh, plom.
gesetztenfalls Adv. : mard emañ kont evel-se, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor), diouzh an dro, diouzh ma vo, diouzh ma vo tro.
Gesetztheit b. (-) : poell g., parfeted b., furnez b., diazezded b., dalc'h g., kompezded b., plom g.
Gesetzumgehung b. (-,-en) : flod g., floderezh g., felladenn b., torr-lezenn g., gourzhmoned g.
Gesetzverletzung b. (-,-en) : felladenn b., torr-lezenn g., torridigezh al lezenn b., torradur al lezenn g., gourzhmoned g.
Gesetzvorlage b. (-,-n) : danvez lezenn g., mennad lezenn g., raktres lezenn g. ; *die Gesetzvorlage wurde stark verändert,* degaset ez eus bet kalz a gemmoù er raktres lezenn.
Gesetzvorschrift b. (-,-n) : diferadur lezenn g.
gesetzwidrig ag. : er-maez lezenn, a-enep al lezenn, enep d'al lezenn, eneplezenn, dilezenn.
Gesetzwidrigkeit b. (-,-en) : felladenn b., torr-lezenn g., eneplezennelezh b., gourzhmoned g., dilezennelezh b.
ges. gesch. ag. : [*berradur evit* **gesetzlich geschützt**] gwirioù miret warnañ, merk marilhet g.
Geseufze n. (-s) : P. hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmvanoù lies., kunuc'hennoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies., mousklemmoù lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g., damant g.
Gesicht[1] n. (-s,-er) : **1.** dremm b., eneb g., enebañs b., bizaj g./b., fas g./b., min g., neuz b., neuz-dremm b., penn g., genoù g., beg g., P. boulienn b., boul b., klipenn b., talfas g., bailh g. ; *ein rundes Gesicht,* un dremm ront b., ur fas loar g/b ; *ein ovales Gesicht,* un dremm hirgelc'hiek b., un dremm hirvoan b. ; *ein frisches Gesicht,* un dremm yac'h b., un dremm livet yac'h b. ; *ein blasses Gesicht,* un dremm morlivet (distronk, c'hlas, staenet, disliv, drouklivet, beñver, vlin, liv ar c'hleñved warni) b. ; *ein verschmitztes (spitzbübisches) Gesicht,* neuz ur paotr fin b., neuz ur paotr gwidreüs b. ; *ein breites Gesicht,* un talfas g. ; *ein abgezehrtes Gesicht,* ur fas kinviet g./b. ; *ein Mädchen mit einem hübschen Gesicht,* un dremm gaer a blac'h b. ; *sie hat ein recht hübsches Gesicht,* dremmet kaer eo ; *sein Gesicht ist nicht gerade einnehmend,* hennezh n'en deus ket ur penn da blijout ; *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet,* merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm, merkoù an tourmant hag ar glac'har a oa war he dremm, merket e oa he dremm gant an tourmant hag ar glac'har ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht,* un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *der Säufer ist ganz rot im Gesicht,* ruz eo klipenn ar mezvier, ruz eo kribenn ar mezvier, ruzart eo ar mezvier, talfaset-ruz eo ar mezvier, liv ar vezventi a zo war fas ar mezvier, ruz eo min ar mezvier ; *jemandem ins Gesicht sehen,* sellet a-benn ouzh u.b., sellet ouzh u.b. etre (e-kreiz) e zaoulagad, sellet eeun ouzh dremm u.b., bezañ e barv u.b. ; *jemandem ins Gesicht lachen,* c'hoarzhin d'u.b. rak dremm ; *jemandem ins Gesicht spucken,* skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas ; *der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht,* ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a blavas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *hin und wieder flog ein Lächeln über ihr Gesicht,* gournijal a rae ur mousc'hoarzhig skañv war korn he muzelloù ; *sie fühlte, wie ihr ein kalter Schweiß über das Gesicht lief,* ur c'hwezenn-yen a santas o redek diouzh he bizaj ; *sie hatte ihr Gesicht mit den Händen bedeckt,* he bizaj a oa ganti en he daou zorn, lakaet he doa he daouarn war he dremm, he daouarn a oa ganti war he dremm ; *der Wind schneidet mir ins Gesicht,* an avel a droc'h, an avel a grog, c'hwistañ a ra an avel, rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) eo an avel, flemmañ a ra an avel ; *jemandem etwas ins Gesicht sagen,* lavaret udb d'u.b e-kreiz-tre e zaoulagad., lavaret udb d'u.b. e-kreiz e c'henoù, lavaret udb rak dremm d'u.b., lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad / lavaret udb d'u.b. e kreiz e zaoulagad (Gregor).
2. doare g., stumm g., neuz b., gweled g., gwel g., arvez g., aer g., aeridigezh b., min g. ; *ein strahlendes Gesicht zeigen,* diskouez un dremm laouen, diskouez ur min laouen ; *er macht ein schiefes Gesicht, er macht ein saures Gesicht, er macht ein verdrossenes Gesicht,* ober a ra kozh vin, kozh eo e benn, ober a ra ur penn kozh, kabridañ a ra e dal, ober a ra ur c'hinadenn, astenn a ra e vuzelloù, krizañ a ra e dal, ober a ra ur bod spern, ober a ra gourennoù du, ober a ra ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ a ra, moulbenniñ a ra, kammañ a ra e c'henoù, treuzañ a ra e c'henoù, sevel a ra ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), ober a ra e benn mousklenn, ur vousklenn a zo ouzh e benn, c'hoari a ra e benn bihan, aet eo ar moc'h war ar gwinizh-du gantañ, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, rekinat a ra ; *dazu macht er ein saures Gesicht,* beg a-dreuz (beg kamm, mousklenniñ) a ra abalamour da se ; *warum machst du ein so bekümmertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *ein verdutztes Gesicht machen,* chom gant e c'henoù war nav eur hanter, chom balc'h e c'henoù, bezañ abaf, bezañ abafet ; *die Sache erhält ein anderes Gesicht,* un doare all a zo war an afer-se bremañ, bez ez eus bet cheñchet bazh d'an daboulin ; *durch 'Gwalarn' erhielt die bretonische Literatur ein anderes Gesicht,* 'Gwalarn' a lakaas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *dadurch bekommt das Haus ein anderes Gesicht,* ur gweled nevez (ur gwel nevez) a zo d'an ti gant an dra-se ; *sein wahres Gesicht zeigen,* diskouez piv eur e gwirionez, en em ziskuliañ, en em reiñ da anaout, diskouez splann eus peseurt spered eur buhezet, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, sevel (lemel) e vaskl, diskouez e wir zremm, dizoleiñ e zremm, tennañ e vaskl, en em zivouchañ, diskouez anat pet kompren a zo en an-unan ; *das Gesicht verlieren,* en em lakaat lu, en em lakaat e-tal ma c'hoarzho an holl goap diwar e goust, en em vezhekaat, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *ein anderes*

Gesicht aufsetzen (aufstecken), cheñch neuz, cheñch penn, gwiskañ un neuz nevez ; *er ist seinem Vater wie aus dem Gesicht geschnitten,* heñvel-poch (heñvel-mik) eo ouzh e dad - ar vi diwar e dad eo - patrom-buhez eo d'e dad - e dad pakret eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad eo, fri ha lagad ; *das wahre Gesicht eines Landes,* doare gwirion ur vro g. ; *einer Gefahr ins Gesicht blicken,* rentañ penn ouzh (diarbenn, pennañ ouzh, talañ ouzh) un dañjer ; *diese Behauptung schlägt den Tatsachen ins Gesicht,* ar c'homzoù-se a zo kontrol penn-da-benn d'ar wirionez, ar c'homzoù-se ne glotont ket gant ar beziadoù, ar c'homzoù-se ne gemeront ket harp war ar fedoù tamm ebet.

3. beg-kamm g., mourroù lies., mourennoù lies., minoù lies., geizoù ha begoù lies., ardoù gant e c'henoù lies., neuzioù fall lies., fesonioù lies., yekoù lies. ; *Gesichter machen (schneiden),* ober mourroù (minoù, mourennoù, geizoù ha begoù, arvezioù, ardoù gant e c'henoù), marmouzañ, ober mourrennoù du, andellat, ober neuzioù fall / ober gwall fesonioù (Gregor) ; *schiefes Gesicht,* mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g. ; *ein Gesicht wie sieben Tage Regenwetter machen / ein langes (schiefes) Gesicht ziehen,* bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober ur penn kozh, bezañ stag ur moulbenn ouzh e fas, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ war e du fall, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, astenn e vuzelloù, mourrennañ, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa ve e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di vouzhig, pennboufiñ, moulbenniñ ; *das Gesicht verziehen (verzerren), ein Gesicht ziehen,* ourzal, mouzhañ, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober beg kamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, treuzañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, hurenniñ, ober ur c'hinadenn, goeñviñ.

4. daoulagad lies., dremm b., gwel g., gweled g. ; *ein scharfes Gesicht,* daoulagad lemm lies., daoulagad krak lies., un dremm lemm b. ; *ein scharfes Gesicht haben,* bezañ lagadek, bezañ daoulagad vat d'an-unan ; *ein schwaches Gesicht,* daoulagad izel lies.; *ein gutes Gesicht,* daoulagad mat lies. ; *wenn mich mein Gesicht nicht trügt,* ma welan mat ; *dann kam er mir aus dem Gesicht,* kollet em boa ar gwel anezhañ goude-se ; *verschwinde aus meinem Gesicht,* kae eus va dremm, kae alese a-zirak va daoulagad, kerzh kuit a-zirak va daoulagad, kerzh eus va daoulagad ; *lasst ihn aus meinem Gesicht verschwinden,* lamit anezhañ a-zirak va daoulagad, lamit anezhañ eus va dremm ; *etwas im Gesicht haben,* kaout udb dirak e zaoulagad ; *etwas im Gesicht behalten,* derc'hel ar gwel eus udb ; *zu Gesicht bekommen,* merzout, gwelet al liv eus ; *er hat noch nie etwas von seinem Geld zu Gesicht bekommen,* n'end eus morse gwelet al liv eus e arc'hant ; *das zweite (doppelte) Gesicht,* an eil gweled g., ar spiswelouriezh b., an dreistgwelerezh g., ar gourweled g.

Gesicht[2] n. (-s,-e) : gweledigezh b. ; *Gesichte haben,* **a)** bezañ faltazioù sot en e benn (Gregor), gwelet pesked el laezh, sorc'henniñ ; **b)** gwelet traoù burzhudus, gwelet skeudoù, gwelet skouerioù.

Gesichtchen n. (-s,-) : dremm vihan b., dremmig b., beg flour g., minig g., muzig g.

-gesichtig ag. : dremmet ; *blassgesichtig,* gwennart, dremmet glas.

Gesichtsabguss g. (-es,-abgüsse) : moull an dremm g., maskl g.

Gesichtsausdruck n. (-s,-ausdrücke) : dremmvez b., min g., neuz b., aer g., aeridigezh b., seblant g., neuz-dremm b., enebrezh b.

Gesichtscreme b. (-,-s) : traet kened g., traet evit an dremm g., koavon evit an dremm g.

Gesichtsfarbe b. (-,-n) : liv g., liv an dremm g. ; *blühende Gesichtsfarbe, frische Gesichtsfarbe,* livioù yac'h (livrin, flamm) lies., neuz ar yec'hed b., liv ar yec'hed g., divjod livrin lies., dremm livrin b., dremm flamm b., dremm livet yac'h b. ; *er hat eine kräftige Gesichtsfarbe,* hennezh a zo liv kreñv dezhañ, ruspin eo e zremm ; *die Gesichtsfarbe blühen lassen,* livrinañ an dremm ; *blasse Gesichtsfarbe eines Kranken,* kelc'henn b., liv ar c'hleñved g.

Gesichtsfeld n. (-s) : dremmweliad g., maezienn-weled b., gwelvaez g.

Gesichtsform b. (-,-en) : stumm an dremm g., dremmadur g.

Gesichtskontrolle b. (-,-n) : P. ensellerezh an dud hag a c'houlenn antreal g., evezhierezh an antreadennoù g.

Gesichtskreis g. (-es) : linenn an dremmwel b., dremmwel g., dremmweliad g. ; *seinen Gesichtskreis erweitern,* frankaat e sellad war ar bed, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez.

Gesichtslinie b. (-,-n) : linenn vizañ b., gwelahel g.

gesichtslos ag. : ordinal ; *die gesichtslosen Massen,* an ordinaloù lies.

Gesichtsmaske b. (-,-n) : **1.** maskl g. ; **2.** [gangster] kougoul g. ; **3.** [kenederezh] maskl kened g.

Gesichtsmassage b. (-,-n) : leuñvad an dremm g., dorloerezh an dremm g., meratad an dremm g., meretadenn an dremm b.

Gesichtsmilch b. (-) : laezh kened evit an dremm g.

Gesichtsmuskel g. (-s,-n) : kigenn an dremm b.

Gesichtsnerv g. (-s,-en) : **1.** nervenn-dremm b. ; **2.** nervenn ar gweled b.

Gesichtspunkt g. (-s,-e) : **1.** [ster kentañ] sellva g., lec'h evezhiañ g., lec'h gwelet g. ; **2.** [dre skeud.] sav-poent g., savboent g., sellboent g., keñver g., arvez g., gwel g., gweledva g. ; *unter diesem Gesichtspunkt,* er c'heñver-se., er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *wir werden diese Frage unter allen Gesichtspunkten betrachten,* arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez, dalc'het e vo kont eus holl selladoù an afer.

Gesichtstäuschung b. (-,-en) : **1.** touell-wel g., kammzerc'h gweled g. ; **2.** [dre astenn.] trezerc'h gweledel g.
Gesichtsverlust g. (-es) : *ohne Gesichtsverlust,* hep en em vezhekaat, hep lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), hep reiñ abeg da fars, hep lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust ; *den Gesichtsverlust fürchten,* kaout aon d'en em vezhekaat, kaout aon da goll e anv-mat, kaout aon da lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), kaout aon da reiñ abeg da fars, kaout aon da lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust.
Gesichtsverzerrung b. (-,-en) : beg kamm g., beg a-dreuz g., mojad g., andell b., fent g., mousklenn b. ; *Gesichtsverzerrungen,* fentoù g., mourroù lies., mourennoù lies., geizoù lies., grimoù lies., arvezioù lies., ardoù gant e c'henoù lies., ardoù fall lies., neuzioù fall lies., gwall fesonioù lies., jestroù lies., andelloù lies., moriskloù lies., marmouzerezh g., yekoù lies.
Gesichtswasser n. (-s) : dourenn bevaus evit an dremm b., golc'had bevaus evit an dremm g.
Gesichtsweite b. (-) : **1.** hed-gwel g., hed-diraez ar gweled g. ; **2.** dremmwel g., dremmweliad g., maezienn-weled b., gwelvaez g.
Gesichtswinkel g. (-s,-) : **1.** korn dremmel g.
2. gavael gweled g., kornad gweled g.
3. [dre skeud.] sav-poent g., savboent g., sellboent g., gweledva g., keñver g.
Gesichtszucken n. (-s) : glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies.
Gesichtszug n. (-s,-züge) : linenn an dremm b. ; *Gesichtszüge,* linennadur g., dremmadur g., linennoù an dremm lies. ; *ich habe ihn an seinen Gesichtszügen erkannt,* anavezet em boa anezhañ diouzh e eneb (diouzh e zremmadur) ; *sie hat grobe Gesichtszüge,* un dremm ouez a zo dezhi, stummet-garv eo he dremm, linennoù gros a zo dezhi war he dremm, ur penn dotu he deus, ur penn mortal he deus.
Gesims n. (-es,-e) : moulladur-krec'h g., barlenn b., bardell b., riz g., rizenn b., pousadur g., gouriblenn b., gouribl g.
gesimst ag. : rizennek ; *gesimste Decke,* sel gant moulladurioù g., poeñson gant pousadurioù g.
Gesimsträger g. (-s,-) : [tisav.] korbell g. ; *die Gesimsträger des Kamins,* korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies.
Gesinde n. (-s) : servijerien lies., mevelien lies., koskor g., mitizhien lies., tud lies.
Gesindel n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., gisti lies., torfedourien en o had lies., mevelaj g., meveloù lies., stronk g., haras g., lignez b., tud didalvez lies.
Gesindestube b. (-,-n) : sal ar vevelien b., adkegin b.
Gesindewohnung b. (-,-en) : *Gesindewohnungen,* chomajoù lies., tiez-kostez lies.
gesinnt ag. : troet da, douget evit, tuet da, douget da, a-du gant, mennet ; *er ist mir gut gesinnt,* deuet (gwelet) mat on gantañ, douget eo evidon, war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon ; *er ist republikanisch gesinnt,* a-du gant ar republik emañ, douget eo d'ar republik, tuet eo d'ar republik ; *anders gesinnt sein,* kaout ur mennozh all ; *mild gesinnt,* pardonus, komprenus, ledan e vañch ; *die gut gesinnten Leute,* an dud reizh lies., an dud prop lies., an dud mennet mat lies., an dud yac'h o mennozhioù lies. ; *die schlecht (übel) gesinnten Leute,* an dud direizh lies., an dud fall lies., an dud mennet fall lies., an drouksoñjerien lies. ; *sie sind gleich gesinnt,* ned eo o soñjoù nemet un hevelep tra, en ur soñj emaint an eil gant egile.
Gesinnung b. (-,-en) : mennozh g., meno g., soñj g., kredenn b., spered g. ; *seine Gesinnung ändern,* cheñch mennozh, dibennadiñ, cheñch bazh d'e daboulin, treiñ tu evit tu ; *treue Gesinnung,* lealder g., lealded b. ; *sklavische Gesinnung,* spered-serv g., sentidigezh-serv b., spered heul-heul g., spered mevelek g., spered sentidik g., senterezh evel hini ur sklav g., sentidigezh displed b. (Gregor), sentidigezh da vezañ gwelien b.
Gesinnungsgenosse g. (-n,-n) : **1.** kenduer g., kile politikel g. ; **2.** [relij.] kengredenneg g.
gesinnungslos ag. : laosk, diveno, digredenn, labaskennek, diskorpul.
Gesinnungslosigkeit b. (-) : laoskentez b., labaskennegezh b.
Gesinnungspresse b. (-) : Gwask emouestlet b., kazatennoù politikel pe religiel lies.
Gesinnungstäter g. (-s,-) : felladenner hag a zo broudet gant e gredenn start da seveniñ e dorfedoù g.
gesinnungstreu ag. : leal, fidel, feal, asur, sur.
Gesinnungstreue b. (-) : lealded b., lealder g., fealded b., fealder g.
gesinnungstüchtig ag. : leal, feal, asur, sur.
Gesinnungswandel g. (-s) **/ Gesinnungswechsel** g. (-s) : cheñchamant mennozh g., eilpenn meno g.
gesittet ag. : seven, onest, feal, diazez, prop ; *gesittet werden,* sevenaat.
Gesöff n. (-s,-e) : P. lonkaj g., pistouilh g., piketez b., jamezenn b., chiboudenn b., dramm g., meskaj g., meskailhez g./b., gwin sutik g.
gesondert ag. : distag, disrann, disparti, diforc'h.
Adv. : **1.** unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro ; **2.** en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan, a-zisrann, a-ziforc'h.
gesonnen ag. : troet da, douget da, tuet da, techet da ; *ich bin nicht gesonnen zu kommen,* me n'eus ket a geloù ganin mont di, n'emaon ket en aviz mont di.
gesotten ag. : **1.** bervet, berv, poazh ; *weich gesottene Eier,* vioù poazh-tanav lies., vioù tanav lies., vioù tener lies., vioù krenn lies. / vioù bihan-boazh lies. / vioù fri-boazh lies. (Gregor) ; *hart gesottene Eier,* vioù poazh-kalet lies., vioù kaletpoazh lies. ; *gesottenes Fleisch,* kig berv g., berv g. ; *blau gesottener Karpfen,* karpenn poazh-glas b. ; **2.** [dre skeud.] kalet, touet, kinviet, daonet, brein, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, pomet ; *ein hart gesottener Bursche,* ur paotr kalet g. ; *hart gesottener Trinker,* lonker touet (kinviet, pomet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall) g., mezvier brein (daonet, pomet) g., mezvier kollet gant ar boeson g. ; *ein*

hart gesottener Sünder, ur pec'her aheurtet (a-dreist par, kousket-mik en e bec'hedoù) g., ur pec'her engravet g., ur pec'her kilhourzet g., ur pec'her kaledet g. (Gregor), ur pec'her hag a chom da vreinañ en e bec'hed g., ur pec'her hag a chom da ginviañ en e bec'hed g.

gespalten ag. : **1.** dizunvan, diforc'h, diforc'hus ; *die Meinungen sind gespalten,* dizunvan eo ar mennozhioù, pep hini en deus e soñj, ne wel ket an dud an traoù dre an hevelep lomber, n'emañ ket an dud en ur soñj ; *gespaltene Persönlichkeit,* dizoubladur ar bersonelezh g., personelezh daouek b., personelezh o tizoublañ b. ; **2.** faout, faoutet, forc'hek, skalfek, forc'hellek ; *gespaltenes Holz,* koad faoutet g. ; *mit gespaltenen Klauen,* skalfek (forc'hellek) e dreid, treid skalfek dezhañ, palfas e dreid ; *gespaltene Zunge,* teod forc'hek a zaou veg g.

gespaltet ag. : faout, faoutet ; *eine gespaltete Mauer,* ur voger faout b.

Gespan n. (-s/-en,-e/-en) : keneil g., kompagnun g., komper g., kenseurt g., kile g.

Gespann n. (-s,-e) : **1.** stern g., sterniad g., tenn b., ave b., yevad g. ; **2.** ave b., jav g., stern g., sterniad g., tenn gezeg b. ; *ein Zweigespann,* ur jav a zaou loen-kezeg g./b. ; **3.** [dre skeud.] *ein seltenes Gespann,* ur c'houblad iskis (drol, dibar).

gespannt ag. : **1.** stignet, a-stign, dilaosk, tenn, reut, stenn, stegn, stign, stir ; *straff gespanntes Seil,* fun stegn b. ; **2.** [dre skeud.] war evezh, evezhiek, stignet, a-stign, a-ispilh ; *die Zuschauer hörten den Vortrag gespannt zu,* an holl dud a oa a-ispilh evit selaou ar brezegenn, bez' edo ar selaouerien dindan gazel-ge gant ar brezegenn, hoalet e oa ar selaouerien gant ar brezegenn, stignet e oa ar selaouerien o selaou ar brezegenn, dedennet dreist e oa ar selaouerien gant ar brezegenn, skoet dreist e oa ar selaouerien gant ar brezegenn ; *eine gespannte Lage,* un dro arvarus b., ur blegenn gwall ziaes b., ur saviad enkadennek g.,ur saviad eizhik g. ; *mit jemandem auf gespanntem Fuß stehen,* bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ tenn an darempredoù etre an-unan hag unan all, [emaint ganti lazh-da-lazh, emaint ganti sach-da-sach] ; *ich bin darauf gespannt,* dibasiantiñ a ran o c'hedal an dra-se, gortoz a ran an dra-se gant hast bras, despailh a zo ganin gwelet an dra-se, mall am eus da welet an dra-se, mall a zo ganin (din) gwelet an dra-se, skuizhañ a ran o c'hedal an dra-se, kaoc'h kras a zo em bragoù ; *ich bin gespannt, ob er kommt,* m'en dare hag-eñ e teuio.

Gespanntheit b. (-) : **1.** tennder g., sach g., stegnidigezh b., stegnadur g.

2. [dre skeud.] evezh g., evezhiegezh b., dibasianted b., hast g.

3. [dre astenn] broc'hadeg b., fachiri b., fachoni b., mouzherezh g.

Gespenst n. (-es,-er) : spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer g., spurmant g., bugel-noz g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g., aerouant euzhus g., ankoù g., asaouer g. ; *in der Burgruine geht ein Gespenst um,* e rivinoù ar c'hastell kozh e ra un tasmant e damm reuz ; *er sieht überall Gespenster,* gwelet a ra viltañsoù e pep lec'h, gwelet a ra skouerioù e pep lec'h, gwelet a ra pesked el laezh ; *die Gespenster,* ar speredoù lies., ar viltañsoù lies. ; *das Gespenst der Inflation,* spontailh c'hwezadur ar prizioù g. ; *das Gespenst der Arbeitslosigkeit,* moustr an dilabour war spered an dud g. ; *das Gespenst des Krieges an die Wand malen,* gervel spurmant ar brezel ; *das Todesgespenst,* an Ankoù g. ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., paotr e falc'h g.

Gespensterangst b. (-) : aon rak ar viltañsoù g.

gespensterartig ag. : tasmantheñvel, e doare un tasmant, a-zoare gant un tasmant, a-zoare gant an tasmantoù, a-seurt gant un tasmant, a-seurt gant an tasmantoù.

Gespenstererscheinung b. (-,-en) : emziskouezidigezh tasmantoù b., emziskouezidigezh spesoù b., emziskouezidigezh seblantoù b.

Gespenstergeschichte b. (-,-n) : **1.** istor tasmantoù g., istor dreistkred g.

2. [dre skeud.] koñchenn vorn b., kontoù pikous lies.

Gespentergesicht n. (-s,-er) : fas asaouer g./b.

gespensterhaft ag. : tasmantheñvel.

Gespensterschiff n. (-s,-e) : bag-noz b.

Gespensterstunde b. (-) : daouzek taol an hanternoz lies.

Gespenterwald g. (-s,-wälder) : koad tasmantet g., koad satanezet g.

gespenstig ag. / **gespenstisch** ag. : tasmantheñvel, ... spes, ... teuz ; *gespenstische Stille,* sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g.

Gespenstschrecke b. (-,-n) : [loen.] fasm g., P. bazh-an-diaoul b.

Gesperre n. (-s,-) : **1.** [tekn.] prenn g., kliked g., ki g., kloched g.

2. bardell b., fardell b., luziasenn b.

3. [loen.] gorad kilheien-gouez (*pe* skilgegi du, *pe* fazaned) g., torrad kilheien-gouez (*pe* skilgegi du, *pe* fazaned) g., yarad kilheien-gouez (*pe* skilgegi du, *pe* fazaned) b.

gesperrt ag. : **1.** stanket, prennet, serr, serret, bardellet, fardellet, sparlet ; *gesperrte Straße,* hent stanket g. ; **2.** [kenwerzh] skornet, kaelet outañ, skoilhet outañ ; *gesperrtes Guthaben,* fiziad kaelet outañ g., fiziad skoilhet outañ g. ; *gesperrtes Konto,* kont-vank sparlet b. ; **3.** [moull.] *gesperrter Druck,* arouezennoù boull lies., arouezennoù esaouet lies., arouezennoù distank lies.

gespickt ag. : **1.** kontellataet, brochet ; **2.** [kegin.] brizhlarjezet (Gregor), larjezet, dazlardet ; **3.** [dre skeud.] leun, strewet a ; *eine gespickte Börse,* ur yalc'h reut b., ur yalc'h volzet b., ur yalc'h kreñv g., ur yalc'h leun-tenn g. ; *eine mit lateinischen Zitaten gespickte Rede,* ur brezegenn leun a arroudennoù e latin b. (leun a vommoù latin) ; *mit Fallen gespickt,* tagellus.

Gespiele[1] g. (-n,-n) : kenc'hoarier g., kamalad g.

Gespiele[2] n. (-s) : ebatoù lies., c'hoarioù lies.

gespielt ag. : fent, fals-.

Gespinst n. (-s,-e) : **1.** neud str.; *feines Gespinst,* neud tanav str. ; *haltbares Gespinst,* neud dalc'hus str.

2. [dre astenn.] danvez g., gwiad g./b., gwiadenn b.

3. [loen.] stoubenn ar viskoulenn b., klozenn b., gronnad g., gronnenn b., gwiad g./b.

4. [dre skeud.] *Lügengespinst,* sac'had gevier g., gevier ken-ha-ken lies., gevier gwazh-pegen-gwazh lies. ; *Luftgespinste spinnen,* sevel kestell el Loar.

Gespinstfaser b. (-,-n) : gwienn b.
Gespinstpflanzen lies. : plant gwiennek str.
Gespons[1] g. (-es,-e) : **1.** pried g., gwaz g. ; **2.** danvez gwaz g., danvez pried g.
Gespons[2] n. (-es,-e) : **1.** danvez gwreg b. ; **2.** gwreg b.
Gespött n. (-s) : c'hoarzherezh g., goap g., goapaerezh g. godiserezhioù lies., goapadennoù lies. ; *sein Gespött mit jemandem treiben,* ober goap ouzh u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober foei d'u.b., godisat (dejanal) u.b. ; *er wird zum Gespött,* ne vez graet nemet goapaerezh gantañ, goapaet e vez gant an holl ; *er ist das Gespött der ganzen Stadt,* ne vez graet nemet gaopaerezh gantañ e kêr a-bezh, goapaet e vez gant an holl e kêr ; *sich zum Gespött der Gesellschaft machen,* en em lakaat e-tal ma c'hoarzho an holl goap diwar e goust, reiñ abeg da fars diwar e goust.
Gespöttel n. (-s) : s.o. **Gespött**.
Gespräch n. (-s,-e) : tamm kaoz g., troc'h kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaoze g., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kenvreutaerezh g., prolog g. ; *ein lehrreiches Gespräch,* ur gaozeadenn gentelius b. ; *ein Gespräch beginnen, ein Gespräch in Gang bringen,* digeriñ ar gaoz, digeriñ ar boulc'h ; *ein telephonisches Gespräch anmelden,* kemenn ur bellgomzadenn ; *im Gespräch sein,* bezañ er gaoz, bezañ kaoz ouzh an-unan, bezañ er gont ; *ein Gespräch mit jemandem über etwas halten (haben, führen),* komz gant u.b. eus udb, divizout gant u.b. diwar-benn udb ; *mit jemandem ins Gespräch kommen, mit jemandem ein Gespräch anknüpfen,* digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaozioù gant u.b., sevel kaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., stagañ gant ar gaoz ; *er versuchte, mit meinem Vater ein Gespräch anzuknüpfen,* klask a rae kaoz ouzh va zad ; *dafür sorgen, dass das Gespräch nicht versiegt,* magañ ar gaoz ; *sich in ein Gespräch einlassen,* toullañ kaoz, stagañ gant ar gaoz, digeriñ ar gaoz ; *sich in ein Gespräch mischen,* mont war ar gaoz, emellout er gaoz, lavaret e gomz ; *das Gespräch auf etwas bringen,* lakaat (tennañ, sachañ) ar gaoz war udb ; *mit jemandem ein Gespräch unter vier Augen führen,* komz ouzh unan bennak hen-ha-hen ; *wir müssen aber jetzt dieses Gespräch beenden,* poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *das Gespräch kurz abbrechen,* sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *den Gegenstand des Gesprächs wechseln, das Gespräch in andere Bahnen lenken,* treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, mont diwar e graf, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg ; *das Gespräch allein führen, das Gespräch allein bestreiten,* bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan , kas e-unan-penn ar gaoz en-dro, kas e-unan-kaer ar gaoz en-dro, mont tout ar gaoz gant an-unan ; *er ist das Gespräch der ganzen Stadt,* klevet e vez flipa-flepa diwar e benn e kêr a-bezh, chaok a zo diwar e benn e kêr, bez emañ dindan teod an dud e kêr, ar gaoz a zo war e lerc'h, kontet e vez e zoareoù e kêr a-bezh, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn e kêr, magañ a ra ar gaoz e kêr ; *Tagesgespräch,* **a)** danvez flaperezh an deiz g., danvez chaok ha stran an deiz g. ; **b)** nevezintioù an deiz lies.
gesprächig ag. : mat da gontañ kaoz, distagellet mat e deod, teodek, lañchennet-mat, begek, latennet, dilu a deod, beget mat, lavariant, kaozeüs, parlantus, farlaot, n'eo ket nodet e deod, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, sichant, amc'hraus ; *er ist gesprächig,* digor eo d'ar re all, mat eo da gontañ kaoz.
Gesprächigkeit b. (-) : chaokerezh g., glabouserezh g., teodegezh b.
Gesprächsanmeldung b. (-,-en) : [kozh] kemennadur ur bellgomzadenn g.
Gesprächsaufforderung b. (-,-en) : [kozh] kemennadur ur bellgomzadenn g.
gesprächsbereit ag. : ur spered digor dezhañ, kaozeüs, dibrenn.
Gesprächsdauer b. (-) : **1.** pad ar c'hendiviz g. ; **2.** [pellgomz] pad ar bellgomzadenn g.
Gesprächseinheit b. (-,-en) : taos pellgomz diazez g.
Gesprächsfaden g. (-s,-fäden) : poell ar speredenn g., neudenn ar gaozeadenn b. ; *den Gesprächsfaden abreißen lassen,* lakaat diwezh d'ar barlantadeg.
Gesprächsfetzen lies. : bommoù eus ur gaozeadenn lies. ; *ich konnte nur Gesprächsfetzen aufschnappen,* n'em oa gallet klevet nemet bommoù eus ar gaozeadenn.
Gesprächsform b. (-) : stumm ur gaozeadenn g. ; *in Gesprächsform,* e stumm un diviz (ur gaozeadenn).
Gesprächsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : dalc'h ar gaoz g., tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., pennkomz g.
Gesprächsgrundlage b. (-,-n) : diazez ar gaozeadenn (an diviz) g.
Gesprächsnotizen lies. : notennoù savet e-kerzh pe war-lerc'h un diviz lies.
Gesprächspartner g. (-s,-) : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.
Gesprächsrunde b. (-,-n) : kenvreutaerezh g.
Gesprächsstoff g. (-s) : tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b., kraf g., pennkomz g.
Gesprächsteilnehmer g. (-s,-) : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.
Gesprächsthema n. (-s,-themen) : tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b., kraf g., pennkomz g. ; *das Gesprächsthema wechseln,* distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ diwar ar gont, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, mont diwar e graf.
Gesprächstherapie b. (-) : psikoterapiezh dre ar gomz b., bredkurerezh dre ar gomz g.
Gesprächston g. (-s) : doare ar gaozeadenn (an diviz) g., doare ur gaozeadenn (un diviz) g.
gesprächsweise Adv. : en ur gomz, e-kerzh (e-pad) an diviz, e-doug ar gaozeadenn.
Gesprächszähler g. (-s,-) : [kozh] konter ar pellgomzer g.
gespreizt ag. : **1.** stampet, gaoliet ledan, rampet, digor ; *mit gespreizten Beinen,* stampet ledan e zivesker gantañ, digor

e zivhar gantañ ; **2.** [dre skeud.] dinatur, fals, faos, flammik, leun a orbidoù, leun a stambouc'h, stambouc'hek, kamambre ; *gespreizte Rede,* prezegenn leun a stambouc'h b., prezegenn ar foerell ganti b., komzoù c'hwezigell lies., doare-komz kamambre g. ; **3.** [yezh.] diront ; *gespreizter Vokal,* vogalenn diront b.

Gespreiztheit b. (-) : [dre skeud.] stambouc'h g., orbidusted b., orbidoù lies., ardoù lies., kamambre g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

gesprenkelt ag. : brizhellet, brizh, brizhet, briket, marellet, brizhellek, pechar ; *gesprenkeltes Fell,* kroc'hen loen gant brizhelloù g., kroc'hen loen brizhellek g., kroc'hen loen brizhellet g.

Gespritzte(r) ag.k. g. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] gwin astennet gant dour nez g.

Gespross n. (-es) : [louza.] taoladurioù lies., broñs str., broñsoù lies., nevez str., bouilhastr str.

Gesprudel n. (-s) : bourbouilh g., bouilh g., bervadenn b., birvilh g., fourdouilh g.

gesprungen ag. : brechet, darnet, dantet, nodet, faoutet, ur faout ennañ ; *gesprungener Topf,* pod faout g. pod groilh (brizhfaoutet, damfaoutet, tarzhet, darnet, nodet) g.

Gespuke n. (-s) : emziskouezidigezh tasmantoù b., emziskouezidigezh spesoù b., emziskouezidigezh seblantoù b.

Gespür n. (-s) : santadur g., komprenuster g. ; *ein Gespür für etwas haben,* santout diouzh udb. ; *psychologisches Gespür,* bredkomprenuster g.

gest. ag. : [*berradur evit* **gestorben**] marv, marvet.

Gestade n. (-s,-) : [barzh.] glann b., ribl g., bord g., aod g., traezhenn b.

gestaffelt ag. : skeuliadet, dereziet, pazennet, pazennek, dereziek.

Gestagen n. (-s,-e) : [kimiezh] progesteron g.

Gestalt b. (-,-en) : **1.** stumm g., tres g., doare g., furm b., derc'h g., aoz g./b., neuz b., rezh g., everiañs b. ; *in der Gestalt von,* e stumm udb, e doare udb ; *der Heilige Geist ist in Gestalt einer Taube dargestellt,* livet eo ar Spred-Glan e giz ur goulm ; *der Drache erschien bald in Gestalt einer Schlange, bald in Gestalt eines jungen Mädchens,* en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech en aoz un naer, gwech en aoz ur plac'h yaouank ; *Gestalt gewinnen, Gestalt annehmen,* bezañ o stummañ, en em stummañ, kemer tres, sevel doare d'an dra-mañ-tra, divrazañ, fesoniñ ; *eine Gestalt annehmen,* gwiskañ un neuz bennak, dont un neuz bennak war an-unan / war an dra-mañ-tra ; *das Gerücht nimmt Gestalt an,* muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred ; *seine wahre Gestalt wieder annehmen,* distreiñ d'e wir neuz ; *seinem Werk Gestalt geben, seinem Werk Gestalt verleihen,* reiñ un dremm d'e oberenn, lakaat e oberenn da gaout tres ; *menschliche Gestalt,* stumm Mabden g. ; **2.** ment b., korfadur g., korfadurezh b., korfegezh b., neuz b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur korf g., gobari g., tailh b. ; *von kleiner Gestalt,* bihan e vent ; *von großer Gestalt,* mentek , a vent vras ; *ein Mann von hoher Gestalt,* un den a vent vat (a vent vrav, mentek, bras e vent), un tamm mat a zen g. ; *eine liebliche Gestalt,* ur c'horf un drugar gwelet anezhañ ; *von anmutiger Gestalt,* grasius, dudius, hoalus ; *eine traurige Gestalt abgeben,* bezañ gwall zisterik, ober neuz fall, bezañ beg a-dreuz ouzh an-unan ; *von schöner Gestalt,* korfet (stummet) brav, rollet divlam, neuziet flour e gorf ; **3.** [relij.] spurmant g., spes g., anad g. ; *in (unter) beiderlei Gestalt,* dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin, dindan skeudoù ar Sakramant, edan anad ar bara hag ar gwin, gant ar spesoù a vara hag a win, dindan doareoù ar bara hag ar gwin ; *das Abendmahl in beiderlei Gestalt nehmen,* komuniañ gant ar spesoù a vara hag a win ; **4.** [lennegezh] den g., tudenn b. ; **5.** [bred.] gestalt g., emframm g.

gestalten V.k.e. (hat gestaltet) : stummañ, furmiñ, krouiñ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, moullañ, aozañ, sevel, ober, doareañ, neuziañ, oberiañ, stuziañ, kenaozañ, frammañ, frammata, urzhiañ, urzhiata, kenurzhiañ, reizhañ, renkañ, reizhaduriñ, kalveziat, linennañ, ergrafañ, empennañ, ijinañ, empentiñ, krouiñ, fardañ, seveniñ, danzen, trevnañ ; *neu gestalten,* neuzneveziñ ; *die Gesellschaft neu gestalten,* pleuskañ ar gevredigezh ; *inhaltlich reicher gestalten,* danvezañ ; *seine Rede inhaltlich reicher gestalten,* reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; *sein Schicksal selbst gestalten,* emellout eus e zazont, kemer e blanedenn etre e zaouarn, mont dioutañ e-unan ; *sein Leben neu gestalten,* adkregiñ gant ur vuhez nevez, cheñch penn-da-benn e zoare bevañ, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus ar pec'hed, eus e gorf), cheñch (treiñ) penn d'e vazh, trokañ bazh d'e daboulin, cheñch bazh war e daboulin, kerzhout en ur vuhez nevez, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *vielfältiger gestalten,* diseurtelaat, liesseurtaat, liesaat, liezekaat.

Gestalter g. (-s,-) : krouer g., furmer g., urzhier g., kenurzhier g., aozer g., reizher g., prienter g., frammataer g., kempennour g., kenaozer g., stummer g., ergrafer g.

gestalterisch ag. : ... krouer, ... treser, ... krouiñ, ... tresañ.
Adv. : *gestalterisch gelungen,* deuet brav ; *diese Zeichnung lässt gestalterisch einiges zu wünschen übrig,* n'eo ket disi an dresadenn-mañ, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) - n'eo ket gwall vat an dresadenn-mañ.

Gestaltlehre b. (-) : morfologiezh b., stummadurezh b., neuziadurezh b.

gestaltgebend ag. : *gestaltgebende Kraft,* nerzh krouiñ g., ijin g.

Gestaltgebung b. (-,-en) : furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., aozidigezh b., neuziadur g.

Gestaltist g. (-en,-en) : emframmour g., gestaltour g.

gestaltlos ag. : distumm, disneuz, dineuz, amneuz, amstumm, mortal.

Gestaltlosigkeit b. (-) : diouer a stumm g., diouer a neuz g., amstummegezh b.

Gestaltpsychologe g. (-n,-n) : emframmour g., gestaltour g.

Gestaltpsychologie b. (-) : emframmbredoniezh b.

Gestalttheorie b. (-) : [preder.] gestaltouriezh b., emframmouriezh b.

Gestaltung b. (-,-en) : **1.** furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., aozidigezh b., neuziadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., reizhadur g., reizhadurezh b., oberidigezh b. ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken,*

kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro.
2. [dre astenn.] stumm g., stummadur g., furmadur g., savadur g., neuz b.
3. [arz.] neuziañ g. ; *grafische Gestaltung, zeichnerische Gestaltung,* empennañ grafek g., graferezh g., skeudennerezh g.
4. ergrafañ g., empennañ g., ijinañ g., empentiñ g., krouiñ g., fardañ g., seveniñ g., danzen g. ; *Programmgestaltung,* programmadur g., programmerezh g., programmiñ g.
5. aveadur g., terkadur g., terkerezh g., annezadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., kenaozadur g., kenurzhierezh g., urzhiadur g., urzhierezh g.
6. kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g.
gestaltungsfähig ag. : govelius, mezelladus, mezellus.
Gestaltungsfähigkeit b. (-) : goveliaduster g., goveliadusted b., mezelladusted b., mezelladuster g., mezellusted b., mezelluster g.
Gestaltungskraft b. (-,-kräfte) : *schöpferische Gestaltungskraft,* ijin g., nerzh krouiñ g.
Gestammel n. (-s) : gagouilh g., gagouilhadennoù lies., tatouilherezh g.
Gestampfe n. (-s) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b./g.
gestanden ag. : **1.** an-gwan ar verboù **stehen** ha **gestehen** ; **2.** barrek, arroutet, akuit ; **3.** [Bro-Suis] darev, azv, meür.
geständig ag. : hag a ra anzavadennoù ; *geständig sein,* anzav, ober anzavadennoù, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn.
Geständige(r) ag.k. g./b. : keuziad g., keuziadez b.
Geständnis n. (-ses,-se) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g. ; *ein Geständnis ablegen,* anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedoù, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedoù ; *jemanden zum Geständnis bringen,* lakaat u.b. da anzavout, P. lakaat u.b. da ziskargañ e c'hor.
Gestänge n. (-s,-) : [tekn.] triklennoù lies.
Gestank g. (-s) : c'hwezh fall b., flaer g., flaeriadenn b., flaeriadur g., flaeriañs, mouezh flaer g., c'hwezh flaer b., blaz g., gwallvlaz g., fall vlaz g., c'hwezh ar bouc'h b., c'hwezh ar gouez b., c'hwezh ar pemp kant b., c'hwezh kazel b., c'hwezh ar foeltr b., c'hwezh ar foec'h b., c'hwezh an diaoul b., c'hwezh da ziskar ur marc'h b., c'hwezh da ziskar ar c'hezeg b., c'hwezh an didie g., c'hwezh an dision b., c'hwezh an nondedie b., ur c'hwezh ar fallañ b., flaer an tri mil g., aer g., aezhenn fall b., aezhenn flaerius b.
Gestänker n. (-s) : **1.** tabut g., frot g., jeu b., stag g., trouz g., sach-blev g., fich-blev g., krog-blev g., blev str., ger g., krogoù lies., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. ; **2.** pismigadennoù lies., karnaj g., klemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., gwigour g.
Gestapo b. (-) : [istor, *berradur evit* **geheime Staatspolizei**] gestapo g., polis kuzh an nazied g.
gestatten V.k.e. (hat gestattet) : aotren, lezel, asantiñ, permetiñ, plegañ da ; *jemandem etwas gestatten,* aotren udb d'u.b., reiñ koñje (aotre, asant, urzh) d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel u.b. d'ober udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb, permetiñ udb gant u.b., permetiñ udb d'u.b., permetiñ gant u.b. d'ober udb, permetiñ d'u.b. d'ober udb ; *jemandem den Zutritt gestatten,* reiñ digor d'u.b. ; *gestatten Sie, dass,* daoust hag-eñ e c'hellfen..., aotreit ma ..., permetit ganin da …, permetit din da …, va lezit da … ; *gestatten Sie, dass ich Ihr Buch nehme ?* gouest on da gemer ho levr ? hag aotre a roit din da gemer ho levr ? ; *die Eltern gestatten der Tochter viel, außer dass sie allein verreist,* lezel a ra an tad hag ar vamm o merc'h d'ober he roll, nemet ne aotreont ket anezhi da vont da veajiñ hi hec'h-unan ; *der Vater will nicht gestatten, dass seine Tochter heiratet,* an tad ne bleg ket da lezel e verc'h da zimeziñ, an tad ne aotre ket e verc'h da zimeziñ, an tad ne aotre ket d'e verc'h dimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket gant e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h ma timezo ; *wenn Sie gestatten,* salv ho kras, gant respet deoc'h, respet deoc'h ; *und würden Sie gestatten, dass aus ihnen Sklaven werden,* ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ?
Geste b. (-,-n) : **1.** jestr g., fiñv g., fiñvad g., fiñvadenn b., lusk g., fich g. ; *er macht sich durch Gesten verständlich,* komz a ra gant e zaouarn, ezteurel a ra e soñj dre jestroù ; *eine Geste machen,* ober ur jestr ; **2.** ober g. ; *Geste der Barmherzigkeit,* ober a drugarez g., ober a garitez g.
Gesteck n. (-s,-e) : **1.** boked g., bokedad g., aozadur bleunioù g. ; **2.** plumachenn b.
gestehen V.k.e. (gestand / hat gestanden) : anzav, anzavout, kofes, disklêriañ, anavezout, en em ziskuliañ ; *die Wahrheit zu gestehen / offen gestanden,* e gwirionez, evit gwir, e gwir, leal, el leal, e pep lealded, hep lavaret gaou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, evit lavaret gwir, end-eeun, evit gwir lavaret, ent gwir, kuit a c'haou, pa lavarin mat, kement ha lavaret ar wirionez, kenkoulz ha lavaret ar wirionez, betek lavaret ar wirionez ; *seine Schuld gestehen,* anzav e fazi, anzav bezañ kablus, anzav bezañ e gaou, en em ziskuliañ ; *sein Verbrechen gestehen,* ober un diskarg eus e dorfed, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *ich würde gar nicht zögern, meine Sünden zu gestehen,* ne'm befe prederi ebet o lavaret va fec'hedoù ; *jemandem etwas gestehen,* anzav udb ouzh u.b. ; *ich muss gestehen, dass ...,* bez e rankan anzav e ...
Gestehungskosten lies. **/ Gestehungspreis** g. (-es,-e) : priz-koust g.
gesteigert ag. : **1.** uhelaet, kresket, kreñvaet.
2. [yezhadur] en derez uheloc'h pe uhelañ, en un derez digevatal.
Gestein n. (-s,-e) : **1.** mein lies., mein grogailh lies., mein drailh lies., krogailh g., kailhos str., roc'hellaj g., rec'hell lies., kailh g. ; **2.** roc'h b., roc'hell b., karreg b., karregenn b., karregad b., kleger g. ; *taubes Gestein,* reier didalvoud lies. ; *gering verfestigte Gesteine, mürbe Gesteine,* karregadoù blot lies. ; *stark verfestigtes Gestein,* karregad kalet b. ; *an der Erdoberfläche ausstreichendes Gestein,* sourn g., resed roc'hellek g. ; *bis zum Gestein graben,* toullañ betek ar garreg.
Gesteingang g. (-s,-gänge) : [mengleuz.] gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b.
Gesteinhalde b. (-,-n) : bern reier didalvoud g., terril g., roc'hellaj g.
Gesteinkunde b. (-) : maenoniezh b., maenouriezh b., karregoniezh b., petrografiezh b., roc'honiezh b.

Gesteinmasse b. (-,-n) : tolzennad reier b.
Gesteinreich n. (-s) : renad ar reier g., riezad vaenel b.
Gesteinsgemisch n. (-es) : kendorbezenn b., kenfetisadur g., torpez str.
Gesteinskunde b. (-,-n) : maenoniezh b.
Gesteinsprobe b. (-,-n) : standilhon karregenn g.
Gesteinsschicht b. (-,-n) : gwiskad karregad g., karregad b.
Gesteinsschichtung b. (-,-en) : gweleadur g. ; *konkordante Gesteinsschichtung,* gweleadur kenglot g.
Gesteinsstruktur b. (-,-en) : struktur ar reier g., luniadur ar reier g., aozadur ar reier g.
Gestell n. (-s,-e) : **1.** stern g., framm g., frammad g., frammadur g., sichenn b. ; *Gestell für einen Bienenstock,* pont g., pontenn b., torchenn b. ; **2.** marc'h-koad g., treustel b., eskemmer g., gavr b., marc'h-karr g., mevel g., matezh b., triked g. ; **3.** estajerenn b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g. ; **4.** *Fahrgestell,* **a)** [kirri] kastell-karr g. ; **b)** [kirri-nij] redell b., leurier g., kilhoroù lies., stramm leuriañ g.
gestellen V.k.e. (hat gestellt) : **1.** kas, degas.
2. [gwir] gervel dirak al lez-varn, kas dirak ar varnerien.
Gestellung b. (-,-en) : **1.** pourchas g., pourvezadur g.
2. [lu] enrolladur g., enrollidigezh b.
Gestellungsbefehl g. (-s,-e) : galv g., galvadenn b., lizher-enrolliñ g.
gestern Adv. : dec'h, dec'h diwezhañ ; *gestern Nacht,* dec'h da noz, dec'h d'an noz, en neizheur, an neizheur, neizheur ; *gestern Abend,* dec'h d'enderv, dec'h da noz, dec'h d'an noz, dec'h d'an abardaez, en neizheur, neizheur ; *gestern Morgen, gestern früh,* dec'h da vintin, dec'h vintin, dec'h veure, dec'h ar beure, dec'h d'ar beure ; *gestern, zu dieser Zeit,* dec'h d'ar c'houlz-mañ ; *gestern Nachmittag,* dec'h goude kreisteiz, dec'h d'enderv ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt,* dec'h da noz (neizheur, en neizheur, an neizheur) en doa krazet ; *ich habe ihn noch gestern gesehen, ich habe ihn erst gestern gesehen,* e welet em eus bet dec'h diwezhañ, dec'h end-eeun em boa e welet, e welet em boa n'eus ket pelloc'h eget dec'h ; *es hat gestern geregnet,* dec'h en doa graet glav ; *das ist Schnee von gestern,* se a zo bet klevet seizh kant gwech warn-ugent dija, kement-se n'eo ket un nevezenti ; *er ist nicht von gestern,* n'eo ket bet ganet d'ar Sadorn da noz (da Sadorn goude koan diwezhat), n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket bet ganet dec'h, n'eo ket ganet gant labousig dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ ; *von gestern sein,* warlerc'hiañ.
Gestern n. (-) : tremened g., amzer-dremenet g.
gesternt ag. : steredek, steredennek, leun a stered, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr.
Gestichel n. (-s) : [dre skeud.] flemmadennoù lies, teodadoù lies, flipadennoù lies., dejan g.
gestickt ag. : brodet.
gestiefelt ag. : heuzet, heuzoù gantañ ; *der gestiefelte Kater,* Kazh e heuzoù g., Bisig e heuzoù g.
gestielt ag. : **1.** troadet, fustet ; **2.** [louza.] ul lostig-delienn dezhañ ; **3.** [plant, loen.] un droadenn dezhañ, troadennek.
Gestik b. (-) : jestroù lies., fiñvoù lies., fiñvadoù lies., fiñvadennoù lies., jestraoueg b.
Gestikulation b. (-,-en) : jestraouerezh g., jestraouiñ g., jestral g., dispac'h g.
gestikulieren V.gw. (hat gestikuliert) : jestraouiñ, jestral, dispac'hañ, bezañ fiñvoù bras gant an-unan da harpañ e gomzoù.
Gestikulieren n. (-s) **/ Gestikuliererei** b. (-) : jestraouerezh g., jestraouiñ g., jestral g., dispac'h g., dispac'hioù g., finvoù bras lies.
gestimmt ag. : imoret tu pe du, loariet tu pe du ; *er ist gut gestimmt,* war e du emañ, loariet-mat eo, divouzh eo, war e du mat emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e blom emañ, en e charreoù emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ ; *er ist übel (schecht) gestimmt*, en e loariad emañ, en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù.
Gestirn n. (-s,-e) : astr g., sterenn b., steredenn b., ster str. ; *der Stand der Gestirne,* kevlun ar sterennoù g.
gestirnt ag. : steredek, steredennek, leun a stered, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr. ; *gestirnter Himmel,* stergann g., oabl steredennek (steredennet) g., neñv briket gant ar stered a lintr g., oabl brizh gant ar stered g., oabl marellet a stered g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies.
Gestöber n. (-s,-) : skouflad g., skoulad g., barrad g., kaouad b./g., fourrad g., bodad g., korc'hwezhad g.
gestochen ag. : pikek.
Gestöhn n. (-s) **/ Gestöhne** n. (-s) : hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmvanoù lies., kunuc'hennoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies., mousklemmoù lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g.
Gestolper n. (-s) : **1.** strebotoù lies., fallvarchoù lies., falsvarchadennoù lies. ; **2.** strebotiñ g., bistroadañ g., asoupañ g., krabousiñ g.
gestört ag. : **1.** *gestörte Familienverhältnisse,* dizunvaniezh etre ar priedoù g. ; **2.** *gestörtes Kind,* bugel penn gouez g., karaktereg g., mineuzideg g. ; **3.** *geistig gestört, psychisch gestört,* dalc'het en e spered, dalc'het en e benn, dispered, inosant, klañv e benn, klañv a spered, direnket e benn, diskiant, diskiantet, digempouez, pennfoll, trevariet, diank e spered, droch e benn, diboell, un tammig a-dreuz an traoù en e benn, direizhet e spered, distrañset e spered, diahelet e spered ; **4.** [tekn.] *gestört sein,* arakiñ, bezañ disolit, diwikefreañ.
Gestörtheit b. (-) : [mezeg.] direnkadur spered g.

Gestotter n. (-s) : gagouilhadennoù lies., gagouilh g., gagouilherezh g., tatouilherezh g.
Gestrampel n. (-s) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g.
gesträubt ag. : pikek.
Gesträuch n. (-s,-e) : bodennoù lies., bodennadoù lies., bodoù lies., brouskoad g., broust g., broustoù lies., strouezheg b., strouezh str.
gestreckt ag. : **1.** stegnet, astennet , start, stegn, reut, tenn, war-stign, sonn ; *ein Kind mit hoch gestreckten Armen tragen,* ober pintig d'ur bugel ; **2**. *in gestrecktem Galopp reiten,* mont d'ar c'haloup ruz, mont d'an daoulamm-ruz (a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'ar pevarlamm-ruz, d'ar pimperlamm, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h), kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; *in gestrecktem Galopp vorbeirasen,* tremen d'ar pevarlamm-ruz ; **3.** [mat.] *gestreckter Winkel,* korn sklat g.
gestreift ag. : roudennet, roudennek, kenroudenn, rizennek, roualek ; *gestreiftes Matrosenshirt,* martolodenn b., krez martolod g., stammenn roudennek ar vartoloded ; *schwarz gestreift,* roudennet du ; *schwarz-weiß gestreift,* roudennet gwenn ha du ; *gestreifte Urne,* jarl rizennek g.
gestreng ag. : **1.** garv, rust, dibalamour, taer, reut, strizh, arloup ; **2.** [dre skeud.] *die gestrengen Herren,* ar Sent Skorn (d'an 11/12/13 a viz Mae) lies.
gestrichelt ag. : gourzhellet, roudennet, roudennek, kenroudenn, rizennek.
gestrichen ag. : *gestrichen voll,* dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok ; *ich habe die Schnauze gestrichen voll davon,* me a zo aet skuizh dreist penn, dizonet on diouzh an dra-se, rez va boned am eus, re eo din, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, darev on gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol !
Gestrickte(s) ag.k. n. : stamm-gloan g., gloanaj g.
gestrig ag. : eus an derc'hent, hag a sell ouzh an deiz a-raok ; *wo hast du den gestrigen Tag verbracht ?* pelec'h ec'h eus bet tremenet da zevezh dec'h ? pelec'h e oas dec'h ? ; *gestriges Brot,* bara kras g., bara krazet g., bara diazez g., bara diazezet g., bara karnet g.
Gestrüpp n. (-s,-e) : bodennoù lies., bodoù lies., bodennadoù lies., brouskoad g., broust g., broustoù lies., brousteg b., strud b., strouezheg b., strouezh str., keuneud str. ; *ich kam nicht mehr aus dem Gestrüpp heraus, ich verfing mich im Gestrüpp,* strobellet on bet gant an drez, chomet e oan lug e-barzh an drez, paket e voen en ur rouestlad drez ; *seine Kleider verfingen sich im Gestrüpp,* e zilhad e chomas lug e-barzh an drez, e zilhad a lugas e-barzh an drez, luget en doa e zilhad e-barzh an drez, lugañ a reas e zilhad e-barzh an drez ; *voller Gestrüpp, von Gestrüpp überwuchert, mit Gestrüpp zugewachsen,* strouezhek, gounezet gant ar strouezh ; *von jedem Gestrüpp frei,* distrouezh, dic'harzh, distrop, dizrein ; *vom Gestrüpp befreien,* distrouezhañ, dic'harzhañ, distropañ, dizreinañ.
gestückt ag. : [ardamezouriezh] kenframmek.
Gestühl n. (-s,-e) : **1.** *Chorgestühl,* kadorioù-kloz lies. kadorioù-chantele lies. ; **2.** azezennoù lies.
Gestühlwange b. (-,-n) : speurenn gostez ar c'hadorioù-kloz b., speurenn gostez ar c'hadorioù-chantele b.
Gestümper n. (-s) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
Gestürm n. (-s) : [Bro-Suis] **1.** jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., tregern b., reuz g., karnaj g. ; **2.** taol-freuz g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., kabal b., brud b./g, freuz ha reuz, bosenn b., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., foar b. ; **3.** flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., konchoù born lies., konchoù gwrac'hed lies., drocherezh g., paribolennoù lies., konchoù gwrac'h kozh lies., kontoù pikous lies.
Gestüt n. (-s,-e) : gre b.
Gestüthengst g. (-es,-e) : marc'h-anterin g., marc'h kalloc'h, marc'h-servij g.
Gesuch n. (-s,-e) : goulennadenn b., goulennadeg b., reked g. lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., aspedenn b., goulenn g., skrid-goulenn g., sinadeg b., mennad g., ervennadeg b. ; *ein Gesuch abfassen,* skrivañ ur c'houlennadenn ; *ein Gesuch genehmigen,* reiñ e asant d'ur goulenn, klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, grataat ur goulenn, reiñ e c'hrad d'ur goulenn, asantiñ d'ur goulenn ; *ein Gesuch einreichen,* kinnig ur goulenn (ur reked, ur mennad).
Gesuchsteller g. (-s,-) : goulenner g., reketer g., ervenner g.
gesucht ag. : **1.** klask warnañ, kas warnañ, reked warnañ, goulenn dezhañ, goulenn warnañ ; *eine gesuchte Ware,* marc'hadourezh klask (kas, reked, prez, mall) warno b., traezoù klask (kas, mall, prez, goulenn, reked) warno lies. ; **2.** flammik, orbidus, leun a orbidoù, leun a stambouc'h ; *gesuchte Redeweise,* doare-komz flammik (orbidus, leun a orbidoù) g.

Gesuchtheit b. (-) : [dre skeud.] orbiderezh g., kamambre g., kamambreoù lies., figusted b., figuster g., stambouc'h g.
Gesudel n. (-s) : bastrouilhadur g., gwall livadur g., lipadennoù leue lies., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skrabadennoù-yar lies.
Gesülze n. (-s) : P. sotonioù lies., diotajoù lies., jaodreoù lies., konirioù lies., gennoù lies., troioù kamm lies., bourdoù lies., taolioù-bourd lies., garzajoù lies.
Gesumm n. (-s) **/ Gesumme** n. (-s) : sourr g., sourrad g., fraoñv g., safron g., fraoñverezh g., fraoñvadeg b., fraoñvadennoù lies., vorm g.
gesund ag. : yac'h, bagol, seder, yac'hus, yec'hedus, gren, sampar, digleñved, digontamm, glas, jourdoul, en e stad, war e du, boujant, bouljant, brav, difall, divac'hagn, livrin ; *gesunder Mensch,* den yac'h g., den gren g., den boujant g., den yec'hedus g., den livrin g. ; *gesunde Glieder,* izili kreñv lies., izili divac'hagn lies., izili dinamm lies., izili yac'h lies. ; *meine gesunde Hand,* va dorn mat g. ; *wieder gesund werden,* bezañ war e bare, kaout ar pare, pareañ, yac'haat, boujantaat, diglañviñ, digleñvel, gwellaat, bezañ war wellaat, dont da wellaat, mont war wellaat, yac'haat, dont da vad, kaout en-dro ar yec'hed, kavout en-dro ar yec'hed, dont en-dro en e yec'hed, distreiñ e yec'hed, disoc'h ag ur c'hleñved bennak, distagañ diouzh kleñved, dont war e du, dont ar yec'hed d'an-unan, dont d'e yezh, adsevel diwar e gleñved, difallañ, aesaat, aesaat d'an-unan, dont reizh, dont war e zres, dont war wellaat, dont e yec'hed war wellaat, kavout e yac'h, en em gavout adarre, en em gavout war e yec'hed, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, aezetaat d'an-unan, dresañ d'an-unan, frankaat war an-unan, dresaat an traoù gant an-unan, P. dont e-barzh, dont war-c'horre ; *umso schneller wirst du wieder gesund,* gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *bis Sonntag bin ich wieder gesund,* a-benn disul e vin pare ; *er wurde auf der Stelle wieder gesund,* pare en em gavas war an taol ; *nach so einem Essen wird er wieder gesund,* goude an debriñ-se e teuio yec'hed dezhañ en-dro, goude ur pred a seurt-se e teuio yec'hed dezhañ en-dro ; *er wird langsam wieder gesund,* a-zoug-kamm e teu ar yec'hed en-dro dezhañ, tamm-ha-tamm e tistag diouzh kleñved, tamm-ha-tamm e teu war wellaat, tamm-ha-tamm e teu reizh, tamm-ha-tamm e teu war e zres ; *wieder gesund sein,* bezañ pare, bezañ pareet diouzh e gleñved, bezañ kavet e yac'h, bezañ sampar, sevel a bare, bezañ brav, bezañ e yec'hed adarre ; *wieder voll gesund sein,* bezañ pare-yac'h, bezañ pare-tre, bezañ pare-klok, bezañ pare-pizh, bezañ ahelet adarre, bezañ salv ha pare, bezañ yac'h-bloc'h adarre, bezañ yac'h-klok adarre, bezañ yac'h evel diagent ; *ihre Hände sind wieder gesund,* gwellaet eo he daouarn bremañ ; *einen Kranken gesund machen,* reiñ yec'hed d'ur c'hlañvour, degas yec'hed ha nerzh d'ur c'hlañvour en e wazhied, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, yac'haat ur c'hlañvour diouzh e gleñved, pareañ ur c'hlañvour diouzh e gleñved, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed en-dro en ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour, kas ur c'hlañvour da vad ; *sich gesund erhalten,* gouarn e yec'hed, chom yac'h, derc'hel e grog, derc'hel da ruilhal, chom en e blom, kendelc'her e yec'hed, chom war e vad, delc'her e grog ; *gesund und munter,* yac'h ha gren, gren, yac'h ha bagol, ruspin ha gae, aes war e aheloù, leun a vuhez hag a yec'hed, leun a nerzh hag a yec'hed, yac'h-frev, yac'h-bev, yac'h-pesk, yac'h evel ur pesk en dour, yac'h evel ur pesk, eskuit ha divac'hagn ; *gesunder Virusträger,* douger yac'h g. ; *er ist gesund wie ein Fisch,* yac'h-pesk eo, yac'h eo evel ur pesk en dour, yac'h eo evel ur pesk, yac'h eo evel ar beuz, yac'h eo evel ur c'hloc'h, hennezh a ra ruskenn vat, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, yac'h-kloc'h eo, yac'h-frev eo, yac'h-bev eo, yac'h-beuz eo, hennezh a zo ur bouilh den, hennezh a zo diwanderioù, yac'h ha gren eo, hennezh a zo aes war e aheloù, leun a vuhez hag a yec'hed eo, leun a nerzh hag a yec'hed eo ; *gesund aussehendes hübsches Mädchen,* bouilhez b., plac'h koant livet yac'h b. ; *gesunde Zähne,* dent yac'h lies. ; *gesunde Nahrung,* boued mat evit ar yec'hed g., boued yac'haus g., boued yac'hus g., boued yac'h g., boued yec'hedus g., boued fraezh g. ; *gesundes Haus,* ti yac'hus g. ; *gesundes Aussehen, gesunde Gesichtsfarbe,* neuz vat b., doare vat g., dremm livet yac'h b., dremm liv kreñv dezhi b. ; *er sieht gesund aus,* hennezh a zo livet yac'h, liv yac'h a zo warnañ, liv livrin a zo war e zivjod, liv ar yec'hed a zo warnañ, liv kreñv a zo dezhañ, hennezh en deus ar gobari da vezañ yac'h, yac'h eo da welet, gwelet e vez warnañ ez eo yac'h, feson yac'h en deus, lintrañ a ra ar yec'hed war e dal, ruz eo e benn ; doareet-mat eo ; *wer gesund isst, sieht gut aus,* diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *gesunder Schlaf,* kousk c'hwek g., kousk diskuizhus g. ; *der gesunde Menschenverstand,* ar skiant b., ar skiant-vat b., ar skiant voutin b., an intentamant-vat b. ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er starb,* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas ; *gesund leben,* bevañ yac'h.
Gesundbrunnen g. (-s,-) : feunteun a vuhez b., feunteun vadoberus b., feunteun a vadelezh b.
gesunden V.gw. (ist gesundet) : bezañ war e bare, bezañ oc'h adkavout ar pare, pareañ, yac'haat, diglañviñ, digleñvel, gwellaat, bezañ war wellaat, mont war wellaat, yac'haat, kaout ar pare, boujantaat, dont da vad, dont d'e yezh, kaout en-dro ar yec'hed, kavout en-dro ar yec'hed, dont en-dro en e yec'hed, kavout e yac'h, sevel a bare, adsevel diwar e gleñved, aesaat, aesaat d'an-unan, distagañ diouzh kleñved, dont reizh, dont war e zres, dont war wellaat, dont e yec'hed war wellaat, en em gavout adarre, en em gavout war e yec'hed, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, aezetaat d'an-unan, dresañ d'an-unan, frankaat war an-unan, dresaat an traoù gant an-unan, P. dont e-barzh, dont war-c'horre.
gesundend ag. : o tont war c'horre, oc'h adkavout ar pare, diglañvour, o tiglañviñ, o pareañ, o peurbareañ, war e bare, peuzpare, war wellaat, o tistagañ diouzh kleñved.
Gesundheit b. (-) : yec'hed g. ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet,* pep den en deus gwir da gaout ul live-bevañ dereat evit e yec'hed, e aezamant hag hini e diegezh ; *er hat eine eiserne Gesundheit,* ar vuhez a darzh eus e izili, yac'h eo evel ar beuz, yac'h eo evel un tach, yac'h-pesk eo, yac'h eo evel ur pesk, yac'h eo evel ur pesk en dour, yac'h eo evel ur c'hloc'h, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-beuz eo, yac'h-kloc'h eo, yac'h-bloc'h eo, yac'h-bev eo, yac'h-frev eo, hennezh a zo ur bouilh den, hennezh a zo diwanderioù, hennezh a zo aes war e aheloù ; *er ist die Gesundheit selbst, er strotzt vor (von) Gesundheit,*

lintrañ a ra ar yec'hed war e dal, livet yac'h eo, ruspin ha gae eo, hennezh a zo ur bouilh den, en e wellañ emañ, yac'h ha bagol (yac'h-pesk, yac'h-beuz, yac'h-kloc'h, yac'h-klok) eo, yac'h eo evel ar beuz (evel ur pesk en dour), e-kreiz (e barr) e nerzh hag e yec'hed emañ, hennezh a zo yac'h ha gren, leun a vuhez hag a yec'hed eo, leun a nerzh hag a yec'hed eo, ar vuhez a darzh eus e izili, ur paotr fresk a zo anezhañ, en e ched emañ, hennezh a zo aes war e aheloù ; *was zählt, ist die Gesundheit,* ar yec'hed eo ar penn kentañ, pezh a zoug eo ar yec'hed, ar yec'hed an hini eo hag a zoug, n'eus nemet ar yec'hed hag a gont, ur pinvidig hep yec'hed 'zo ur c'horf gwisket en arched, anez ar yec'hed n'eus netra ; *er hat eine schwache Gesundheit,* disterik eo e yec'hed, n'eo ket gwall greñv e yec'hed, klañvidik eo, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, atav e vez vi pe labous o c'hoari gantañ, kouezhañ a ra alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, diyec'hed eo, ober a ra ruskenn fall, etre e wele hag e dan e vez bepred, fall eo e gorf, korf fall en deus, peñver eo an temz anezhañ, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv ; *seine Gesundheit macht ihm zu schaffen,* kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, aet eo e yec'hed digantañ, e yec'hed a c'hoari da fall, d'ober en deus gant e yec'hed ; *bei bester Gesundheit sein,* bezañ yac'h-kloc'h, bezañ yac'h-bloc'h, bezañ war e yec'hed, bezañ en e yec'hed, bezañ boujant, bezañ aes war e aheloù ; *die geistige Gesundheit,* yec'hed ar spered b. ; *die physische Gesundheit,* yec'hed ar c'horf g.; *eine schwächliche Gesundheit haben,* bezañ klañvidik, bezañ disterik e yec'hed, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ silwink e yec'hed, bezañ bresk e yec'hed, bezañ diyec'hed, bezañ nebeut a yec'hed d'an-unan, bezañ atav vi pe labous o c'hoari gant an-unan, kouezhañ alies en arwez ar yer, bezañ fall e gorf, kaout korf fall, bezañ fall e gerz, bezañ ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all ; *mit seiner Gesundheit Raubbau treiben, seine Gesundheit zerrütten (ruinieren),* ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, diskar, distruj, fritañ, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv ; *zu viel rauchen schadet der Gesundheit,* ar butun a ra diaes da gemeret re alies, butunat re a zo noazus d'ar yec'hed ; *er ist auf seine Gesundheit bedacht, er schont seine Gesundheit,* hennezh a oar gouarn e yec'hed, arboellañ a ra e yec'hed, erbediñ a ra e yec'hed, kendelc'her a ra e yec'hed ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht,* hennezh a viton e yec'hed ; *seine Gesundheit ist angegriffen,* e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ ; *wie steht's mit der Gesundheit ?* yac'h out bepred ? gren out bepred ? derc'hel a rez da rodal (da ruilhal) bepred ? mont a ra mat ? hag ar yec'hed ? ; [goude ur basadenn] *Gesundheit !* Doue d'ho kresko bras ! yec'hed mat ! yec'hed digant Doue ! Doue d'ho pennigo ! Doue r'ho pennigo ! P. butun marc'hadmat ! ar c'hazh a lipo ! disammañ a ra ! ; *trinken wir auf deine Gesundheit !* evomp ur banne da'z yec'hed ; *auf jemandes Gesundheit trinken,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b. ; *auf Ihre Gesundheit !* yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hed ! yec'hedoù ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! grasoù mat ! yec'hed mat d'an holl, hemañ a zo o vont da goll ! yec'hed mat deoc'h tout, hemañ a zo o vont en e roud ! ; *bei Tisch eine Gesundheit ausbringen,* trinkañ, yec'hediñ, lavaret yec'hedoù, stekiñ ar gwerennoù, sevel yec'hedoù, dougen yec'hedoù.

gesundheitlich ag. : ... yec'hed, yec'hedel ; *was macht das gesundheitliche Befinden ?* yac'h out bepred ? gren out bepred ? derc'hel a rez da rodal (da ruilhal) bepred ? mont a ra mat ? hag ar yec'hed ? ; *aus gesundheitlichen Gründen,* evit abegoù yec'hed.

Gesundheitsamt n. (-s,-ämter) : servij ar yec'hed g., gwazadur ar yec'hed g., prederva g.

Gesundheitsapostel g. (-s,-) : maniak ar yec'hed g.

Gesundheitsdienst g. (-es) : servij ar yec'hed g., gwazadur ar yec'hed g., servij yec'hederezh g.

gesundheitsfördernd ag. : gounidus evit ar yec'hed, yac'hus, yec'hedus, yac'h.

gesundheitshalber Adv. : evit abegoù yec'hed.

Gesundheitslehre b. (-) : yec'hedouriezh b.

Gesundheitsminister g. (-s,-) : maodiern ar Yec'hed g., ministr ar Yec'hed g.

Gesundheitsministerium n. (-s) : **1.** [karg] maodiernelezh ar Yec'hed b., ministrerezh ar Yec'hed g. ; **2.** [lec'h] maodierndi ar Yec'hed g., ministrerezh ar Yec'hed b.

Gesundheitspflege b. (-) : yec'hederezh g., preder yec'hed g., preder yac'haat g., yac'husted b., yac'huster g., yec'hedusted b., yec'heduster g.

Gesundheitspolizei b. (-) : polis (ensellerezh g.) ar Yec'hed g.

Gesundheitsprobe b. (-,-n) : dizarempred evit abegoù yec'hed g., dispell evit abegoù yec'hed g.

Gesundheitsregel b. (-,-n) : reolenn yec'hederezh b., reolenn yec'hedusted b.

Gesundheitsrücksichten lies. : *aus Gesundheitsrücksichten,* abalamour (en abeg) d'e yec'hed, evit abegoù yec'hed.

gesundheitsschädlich ag. : noazus d'ar yec'hed, fall evit ar yec'hed, klañvus, fall d'ar yec'hed, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

gesundheitsschädigend ag. : fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

Gesundheitsschutz g. (-es) : gwarez ar yec'hed g., gwarezadur ar yec'hed g., gwarez yec'hedel g.

Gesundheitswesen n. (-s) : aozadur ar yec'hed foran g.

gesundheitswidrig ag. : fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, enepyec'hed.

Gesundheitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni yec'hed g.

Gesundheitszustand g. (-s,-zustände) : temz-korf g., temz-yec'hed g., stad yec'hed b., stad b., kerz b. ; *sein Gesundheitszustand hat sich verschlechtert,* klañvaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e yec'hed, gwashaet eo e gleñved, aet eo e yec'hed war washaat, aet eo e yec'hed war fallaat, aet eo e yec'hed war zisteraat, fallaat a ra gant e gleñved, falloc'h-fallañ eo e ya gant e gleñved, aet eo war ziaesaat, diaesoc'h eo bremañ c'hoazh, fallaet eo e gerz ; *ihr Gesundheitszustand verschlechtert sich (t-rt) zusehends,* ne ra nemet dismantrañ a wel da zaoulagad an dud ; *sein Gesundheitszustand hat sich verbessert,* deuet ez eus gwellaenn ennañ, gwellaet eo dezhañ, aesaet eo dezhañ, aezataet eo dezhañ, dreset eo dezhañ, frankaet eo warnañ, dresaet eo an traoù gantañ ;

der Gesundheitszustand des Kranken bessert sich, gwellaat a ra ar c'hlañvour, war wellaat emañ ar c'hlañvour, mont a ra war wellaat gant ar c'hlañvour, mont a ra gwelloc'h gant ar c'hlañvour, frankaat a ra war ar c'hlañvour, mont a ra war frankaat d'ar c'hlañvour, aesaat (aezetaat, dresañ) a ra d'ar c'hlañvour, dresaat a ra an traoù gant ar c'hlañvour, gwell a zo deuet er c'hlañvour, dont a ra ar c'hlañvour e-barzh, bravaat a ra stad ar c'hlañvour, gwellaenn a zeu er c'hlañvour, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ.

gesundschrumpfen V.k.e. (hat gesundgeschrumpft) : yac'husaat.

V.em. : **sich gesundschrumpfen** (hat sich (t-rt) gesundgeschrumpft) : yac'husaat, dilardañ evit yac'husaat e stad.

gesundstoßen V.k.e. rannadus (stößt gesund / stieß gesund / hat gesundgestoßen) : gwellaat, sevel e bouezioù (e gein) da, reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, lakaat war e du, reiñ kennerzh da, tennañ er-maez a boan, lemel a boan.

V.em. : **sich gesundstoßen** (stößt sich gesund / stieß sich gesund / hat sich (t-rt) gesundgestoßen) : pinvidikaat, dont da binvidig, pluñvañ, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, kreoñañ.

Gesundung b. (-,-en) : **1.** pareañs b., pare g., diboan b., adsav diwar ur c'hleñved g., diglañvadur g., peurbareañ g., gwelladenn b. ; **2.** [armerzh] yac'husaat g., yac'husaerezh g.

Gesurre n. (-s) : boud g., boubou b., fraoñv g., safron g., troñ g., mouskan g., moustrouz g.

Getäfel n. (-s) : lambrusk g., koadaj g., koadadur g.

Getändel n. (-s) : badinerezh g., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., drujerezh g., friantiz b., friantaj g., jirfollezh b.

getarnt ag. : **1.** [lu] kuzhet, treuzwisket, darguzhet ; **2.** boutinekaet ; *getarntes Polizeiauto,* karr-polis boutinekaet g.

Getier n. (-s) : loened lies., loenedigoù lies.

getigert ag. : roudennek, roudennet.

Getobe n. (-s) : fulor g., imor b., kounnar b., sodadenn, b., folladenn b., barr-imor, g.

Getön n. (-s) **/ Getöne** n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., cholori g., tourni b., bioc'henn b., bouzaradenn b., tregern b., dezrevellerezh g., foar b., hobit g., karnaj g.

Getose n. (-s) **/ Getöse** n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., trein g./b., cholori g., tourni b., bioc'henn b., tregern b., dezrevellerezh g., foar b., hobit g., toumpi b., karnaj g., krozadennoù lies., kroz g., vorm g., tregern b., trekou g., safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., bouzaradenn b., strap g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, intampi g. ; *was für ein Getöse hier !* pebezh reuz amañ ! ; *verworrenes Getöse,* dasson g.

Getrabe n. (-s) : trot g., tus g., trip b.

getragen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **tragen** ; **2.** [sonerezh] gorrek, gorrek a-walc'h ; *getragenes Lied,* kanaouenn kanet war ton ar c'hrampouezh gwinizh (war un ton cheuc'h) b. ; *getragene Töne,* tonioù hir (astennet) lies. ; **3.** *in getragener Stimmung sein,* bezañ troet da uhelaat e spered.

Geträller n. (-s) : fringolioù lies., fringoloù lies., mouskan g.

Getrampel n. (-s) : tripadur g., triperezh g., toumpi b., trapikellerezh g., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies., mac'herezh g., bres g.

Getränk n. (-s,-e) : died b., evaj g., evadur g., braoued g. ; *das Essen und die Getränke bezahlen,* paeañ an debriñ hag an evañ, paeañ an debraj hag an evaj ; *alkoholische Getränke,* diedoù alkoolek lies., boeson g., evajoù lies., evajoù a c'hall mezviñ lies., P. zoursilh tan g., char g. ; *köstliches Getränk,* manam g., died c'hwek b., died lipous b. ; *geistige Getränke,* boesonioù kreñv lies., boesonioù kalet lies., diedoù kreñv lies., diedoù kalet lies. ; *mit Kohlensäure versetztes Getränk,* evaj gazek g., dour aezhennek g., dour-nez g., P. dour pik-pik g. ; *hartes Getränk, starkes Getränk,* boeson kalet g., boeson kreñv g., died kreñv g., died kalet g. ; *Menü einschließlich Getränke,* ar meuzioù gant ur banne da bredañ lies. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk,* hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g.

Getränkeautomat g. (-en,-en) : ingaler diedoù g., ingaler evajoù g., darbarer diedoù g., darbarer evajoù g.

Getränkekarte b. (-,-n) : kartenn an diedoù b., kartenn an evajoù b., kartenn ar gwin b.

Getränkesteuer b. (-,-n) : taos war an diedoù alkoolek g.

Getrappel n. (-s) : **1.** tripadur g., triperezh g., toumpi b., trapikellerezh g., pilpazerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies., mac'herezh g., pavataerezh g. ; **2.** trouz karnioù g.

Getratsch n. (-es) : **/ Getratsche** n. (-s) : kaozioù lies., frazennoù lies., brozennoù lies., klakennerezh g., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., fistilh g., trabell b., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., stranerezh g., ranellerezh g., babouz g.

getrauen V.em : **sich getrauen** (hat sich (t-rt *pe* t-db) getraut) : *sich (t-rt pe t-db) getrauen etwas zu tun,* krediñ ober udb, fiziout ober udb, en em risklañ, avanturiñ ober udb, en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb.

Getreibe n. (-s) : **1.** dever g., prez g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., trekou g., tremenidigezh b., tremeniri b., marvailhoù war ar straed lies. ; **2.** engroez g., engroeziad g., mor a dud g., pezhiad tud g.

Getreide n. (-s,-) : ed str., edeier lies., edoù lies., greun str. ; *allerlei Getreide,* edeier a bep seurt lies. ; *Getreide ernten,* mediñ, eostiñ ; *Getreide anbauen,* ober gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *das Getreide ist ausgereift,* darev eo an ed.

Getreideanbau g. (-s) : gouniderezh ed g., gounid ed g., ederezh g. ; *für den Getreideanbau geeigneter Boden,* douar-ed g., douar fonnus da reiñ ed g., douar edus g., douar gallek g., douar mat da ed g., douar greunek g.

Getreideart b. (-,-n) : seurt ed g.

Getreideanbauer g. (-s,-) : eder g.

Getreideaussaat b. (-,-en) : *die Getreideaussaat,* an hadañ ed g., an haderezh ed g.
Getreidebörse b. (-,-n) : eskemmdi an ed g., marc'had ar greun g.
Getreidebrand g. (-s) : **1.** [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., skaot-du g., duan str., duad g., duod str., korbon str., goulosk g., luc'hed g., intr g. ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen,* ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ (oc'h intrañ), emañ ar gwinizh o skaoduañ, taget eo ar gwinizh gant an duad, emañ al luc'hed o skaotañ ar gwinizh ; *vom Getreidebrand befallenes Korn,* duan str., grullu g. ; **2.** lambig diwar edeier g., dour-kreñv diwar edoù g., odivi diwar edeier g.
Getreidedampfer g. (-s,-) : [merdead.] lestr-ed g.
Getreideernte b. (-,-n) : eost gwenn g., eost an edoù estreget ar gwinizh-du g.
Getreidefeld n. (-s,-er) : edeg b., parkad ed g., park dindan ed g., tachennad ed b.
Getreidefrachter g. (-s,-) : [merdead.] lestr-ed g.
Getreidehalle b. (-,-n) : grignol b, sanailh b.
Getreidehändler g. (-s,-) : marc'hadour ed g., marc'hadour greun g.
Getreidekaffee g. (-s) : kafe malt g., kafe heiz g.
Getreidekleber g. (-s,-) : gluten g.
Getreidekollekte b. (-,-n) : [relij.] kest-ed b., kest-winizh b.
Getreidekorn n. (-s,-körner) : greun ed str. ; *ein Getreidekorn,* ur c'hreunenn ed b., un edenn b.
Getreideland n. (-s,-länder) : **1.** bro ed b. ; **2.** douar ed g., douar fonnus da reiñ ed g., douar edus g., douar gallek g., douar mat da ed g., douar greunek g.
Getreidemäher g. (-s,-) : eosterez b., mederez b.
Getreidemarkt n. (-es,-märkte) : marc'had ar greun g.
Getreidemaß n. (-es,-e) : muzuliad greun g.
Getreidemühle b. (-,-n) : milin-vleud b.
Getreidepflanze b. (-,-n) : edenn b.
Getreideprodukt n. (-s,-e) : edaj g., boued-ed g.
Getreideproduzent g. (-en,-en) : eder g.
getreidereich ag. : edus, greunek.
Getreiderost g. (-es) : mergl an ed g., merglenn b., mergl an ed g., skaot du g., skaodu str., duan str., korbon str. ; *der Getreiderost hat das Korn befallen,* ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ ; *vom Getreiderost befallenes Korn,* duan str., grullu g.
Getreidescheffel g. (-s,-) : poezell b., poezellad b., truellad b.
Getreideschiff g. (-s,-) : [merdead.] lestr-ed g.
Getreideschwinge b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., nizerez b., kant g., milin-wenterez b., meilh nizat b.
Getreideschwingen n. (-s) **/ Getreidesieben** n. (-s) : nizerezh g.
Getreidesieber g. (-s,-) : gwenter g., nizer g.
Getreidesilo g./n. (-s,-s) : **/ Getreidespeicher** g. (-s,-) : silo greun g., grignol b., sanailh b.
Getreidetruhe b. (-,-n) : pinenn b., grignol b.
getrennt ag. : distag, rannet, disparti, dispartiet, disheñvel, a-zispak, diforc'h, digevret, dijoent, dijunt, disrann, distroll, diskrog, digemmet diouzh ar re all ; *von Tisch und Bett getrennt,* disrannet a gorf hag a vadoù.
Adv. : en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan ; *getrennt leben,* bevañ distok, bevañ disparti, bevañ digevret ; *zwei Vokale getrennt sprechen,* distagañ ar vogalenn gentañ dijunt diouzh ar vogalenn a zo war-lerc'h ; *die Milch wird getrennt gekocht,* bervet e vez al laezh en e bart e-unan.
Getrenntschreibung b. (-,-en) : skritur en daou c'her g.
getreu ag. : **1.** feal, leal, gwirion, feleun ; *eine getreue Erzählung,* un danevell wirion b. ; *meinem Versprechen getreu,* leal da'm ger, gwirion da'm ger, feal da'm ger, evel 'm boa prometet ; **2.** kewir gant ; *ein naturgetreues Bildnis,* ur poltred ken heñvel ha ma c'hall bezañ g., ur melezour feal g.
Getreue(r) ag.k. g./b. : heulier g., heulierez b., dalc'hiad g., dalc'hiadez b., feizad g., feizadez b.
getreulich ag. : *sellit ouzh* **getreu**.
Getriebe n. (-s,-) : **1.** [tekn.] gwikefre b., roderezh g., rodaj g., rodeg b., rodaoueg b., kendentadur g., micheraj g.
2. [tekn.] *Getriebe eines Autos,* boest an tizhoù b.
3. dever g., prez g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fich g., trekou g., fiñv g., marvailhoù war ar straed lies. ; *Getriebe einer Großstadt,* charre (birvilh g.) ur gêr vras g.
4. [dre skeud.] *Sand ins Getriebe streuen,* lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teurel dour e laezh u.b., degas chastre d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù war hent u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat harz d'u.b., darbar u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b., lakaat kaeoù d'u.b.
Getriebeaustausch n. (-es,-e) : eskemmadenn boest an tizhoù b.
Getriebeblock g. (-s,-blöcke) : [tekn.] bloc'h ar rodaoueg g., bloc'h ar rodoù dantek g.
Getriebebremse b. (-,-n) : starderez geflusker b., frouen keflusker g.
Getriebegehäuse n. (-s,-) : [tekn.] boest an tizhoù b., kib ar rodoù dantek b., kib ar rodaoueg b., karter ar rodaoueg g.
getrieben ag. : **1.** bountet, poulzet, kaset war-raok ; *atomgetrieben,* dre erlusk nukleel ; **2.** [metal.] koagennet, bolbosek ; *getriebene Arbeit,* metal koagennet, metal bosigellet g., metal bolbosek g.
Getriebeöl n. (-s,-e) : eoul lardañ g.
Getrieberad n. (-s,-räder) : rod dantek b., kraoñenn b., kraouenn b., pagnon g.
Getriebeschaden n. (-s,-schäden) : gwasterezh ar c'hendentadur g., distreserezh ar c'hendentadur g.
Getriebeschaltung b. (-,-en) : cheñchamant tizh g.
Getriebewelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr keflusker g.
Getrippel n. (-s) : piltrot g., pilpazig g., pilpaz g., pilpazerezh g.
Getrommel n. (-s) : taboulinadennoù lies., taboulinadeg b., taboulinerezh g.
getrost ag. : sioul, didrabas, seder, asur ; *sei getrost !* bez dizaon ! ; *nur getrost !* chomit sonn ! arabat koll kalon ! uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat !
Adv. : a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs, asur, dinec'h, ent-seder ; [krennl.] *was man schwarz*

auf weiß besitzt, kann man getrost nach Hause tragen, ar c'homzoù a ya gant an avel, ar skritur ne ya ket.

getrösten V.em : **sich getrösten** (hat sich (t-rt) getröstet) : en em frealziñ.

getröstet ag. : freals.

getrübt ag. : disklaer, divoull, bouc'h, displann, strafuilhet, mesket, strabouilhet, troubl, morennet, moug.

Getto n. (-s,-s) **/ Ghetto** n. (-s,-s) : **1.** geto g., ghetto g., karter ar yuzevien g., karter yuzev g., yuzeveri b. ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto,* emsavadeg ghetto Warszawa b. ; **2.** [dre skeud.] geto g., ghetto g. ; *kulturelles Getto,* ghetto sevenadurel g.

Getue n. (-s) : **1.** dever g., prez g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., trekou g., marvailhoù war ar straed lies. ; **2.** afeterezh g., modoù bras lies., modoù randonus lies., ardoù lies., tresoù lies., geizoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., orbiderezh g., jestroù lies., ismodoù lies., orimantoù lies., chiboudoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., mignerezh g., arikamañchoù lies., esprejoù lies., glabous g., reuz g., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., similhoù lies., arvezioù lies.

Getümmel n. (-s,-) : kann b., kannadeg b., kannerezh g., gourenadeg b., lazh g., tousmac'h g., diframm g., bretac'h g., brete g., bec'h g., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., karnaj g., engroez g., bochad tud g., trekou g. ; *es kam zu einem Getümmel, ein Getümmel brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, sevel a reas ur c'hemmesk spontus e-touez an dud ; *sich abseits des Getümmels halten,* chom er-maez eus ar grogadeg ; *sich ins Getümmel stürzen,* en em deuler er brete.

getüpfelt ag. : pikoù warnañ, brizhellet, brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, brizhellek, briket.

getupft ag. : pikoù warnañ, brizhellet, brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, brizhellek, briket.

Getuschel n. (-s) : chuchumuchu g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennoù mintin lies.

Getute n. (-s) : kornadeg b., kornadennoù lies., bouderezh g.

geübt ag. : barrek, arroutet, akuit, gourdon, doazh, apert, dorn-dis, gwevn, link, ouesk, treset, tuek, tuapl, tuet-mat, abil.

Geusen lies. : [istor] stourmerien flandrezat a-enep Bro-Spagn [XVI^{vet} kantved] anvet "Korked Flandrez" lies.

Gevatter g. (-s,-n) : **1.** [ster kentañ] paeron g., tad-paeron g., komper g. ; *Gevatter stehen,* bezañ (ober evit) paeron, bezañ lakaet da baeron ; *jemanden zum Gevatter bitten,* goulenn digant u.b. bezañ paeron ; **2.** komper g. ; **3.** *die Gevattern,* hollad ar gendirvi g. ; **4.** [dre skeud.] *der Gevatter Tod,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b.

Gevatterin b. (-,-nen) : **1.** maeron b., maeronez b., mamm-baeron b., komer b. ; **2.** komer b.

Gevatterschaft b. (-,-en) : **1.** paeronelezh b., paeroniezh b., paeron ha maeron.

2. [dre astenn.] komperien lies., kompiri lies., komerezed lies.

geviert ag. : **1.** pevarc'hornek, karrezek ; **2.** [dre astenn.] palevarzhet.

Geviert n. (-s,-e) : **1.** pevarc'horneg g., pevarc'horgneg g., pevarzueg g. ; **2.** [dre astenn.] karrez g., karrezenn b., karre g., karread g., karrezad g. ; *die Bäume sind im Geviert gepflanzt,* plantet eo bet ar gwez a-varelladoù ; **3.** [mengleuz.] karrezerezh g., karrezadur g.

Geviertmaß n. (-es,-e) : [mat.] muzul gorreenn g.

Geviertmeter n./g. (-s,-e) : metr-karrez g.

Geviertwurzel b. (-,-n) : [mat.] gwrizienn garrez b., bon daou g., daouvonad g.

Gew. [*berradur evit* **Gewerkschaft**] sindikad g., c'hweluniad g., uniad g.

GEW b. (-) : [*berradur evit* **Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft**] sindikad kelennerien GEW g.

Gewächs n. (-es,-e) : **1.** plant str., plantenn b., struj g. ; *Jahresgewächs,* plant bloaziek str. ; *einheimisches Gewächs,* plant eus ar vro str.

2. seim g., gwiniennad g., chem g. ; *dieser Wein ist eigenes Gewächs,* ar gwin-mañ a zeu eus va gwiniegi.

3. [mezeg.] torzhell b., targos g., kreskenn b., torosenn b., kreskenn-gig b., kig-kresk g., kigenn b., flipenn-gig b., yoc'henn b., kankr g.

3. paotr g. ; *er ist ein echtes Berliner Gewächs,* hennezh a zo Berlinad penn-kil-ha-troad.

gewachsen ag. : **1.** [ster kentañ] kresket ; *schlank gewachsen sein,* bezañ hirvoan, bezañ mistr (moan, mibin) a gorf ; **2.** barrek, gouest ; *er ist seinem Gegner nicht gewachsen,* n'eo ket evit e gevezer, n'eo ket barrek evit e enebour, n'eo ket gouest d'e enebour, n'eo ket gouest eus e enebour, ne c'hell ket c'hwistañ gant e enebour ; *sie sind uns nicht gewachsen,* n'int ket a-bouez diouzhimp-ni ; *er ist der Lage gewachsen,* gouest eo da gemer e greñv war an darvoudoù, dont a ray gantañ, kavout a ray e ziluzioù, kavout a raio ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a raio ar c'hraf, barrek eo evit dont a-benn eus kement-se, hennezh a oar ober ganti, ober a raio diouti, n'eo ket ouzhpenn dezhañ ober an dra-se ; *er ist der Lage nicht gewachsen,* n'eo ket evit ar pleg-mañ, n'eo ket barrek evit ar pleg-mañ, n'eo ket kap d'ar pleg-mañ, n'eo ket den a-walc'h evit dont a-benn eus ar pleg-mañ, n'en deus ket an tremp diouzh se, kement-se a zo re vec'h dezhañ, P. n'eo ket lodenn ; *niemand ist ihm gewachsen,* n'eus den evitañ, n'eus den ebet en tu all dezhañ, n'eus nikun evit e bakañ, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, n'en deus ket e gendere, n'en deus ket e gevatal ; **3.** [tr-l] *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve ; *dagegen ist kein Kraut gewachsen,* diremed eo an dra-se, n'eus difenn ebet a-enep an dra-se.

Gewächserde b. (-) : teil-douar g., douar-teil, mailh g., mannoù lies., rotel g., atil g.

Gewächshaus n. (-es,-häuser) : ti-brout g., ti-gwer g., brouti g.

Gewächshausgemüse n. (-s,-) : legumaj preset lies., legumaj hastiz lies.

Gewackel n. (-s) **/ Gewackele** n. (-s) : horjellerezh g., brall g., bralladur g., kerzhed horellus g., kerzhed horjellus g.

gewagt ag. : **1.** anv-gwan ar verb **wagen** ; **2.** arvarus, ankivil, hardizh, risklus, argollus, pirilhus, skeudik, darvoudus, degouezhus, chañsus, digoll, her, dichek, avanturus ; *ein gewagtes Unternehmen,* un embregadenn hardizh b., ur raktres arvarus g., un embregadenn ankivil b., un dezev risklus g., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b. ; *er treibt ein gewagtes Spiel,* sammañ a ra riskloù bras, emañ o sachañ bec'h war e gein, emañ o sachañ ar c'harr war e gein, emañ o kas ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar c'havazh war e gein, emañ o tennañ riskloù bras warnañ ; *frisch gewagt ist halb gewonnen,* an hini na vrok netra, na koll na gounid ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounid ne ra - an taol abred a c'hounez ordinal - o rampañ hag o tirampañ e rikler alies ar gwellañ ; **3.** [komzoù] noazh, diwisk, lous, hudur, dibrenn, distres, distrantell, her, balc'h, lampr.

Gewagtheit b. (-) : hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., herder g., herded b.

gewählt ag. : **1.** anv-gwan ar verb **wählen** ; **2.** dibab, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, cheuc'h, lipet, dispar, dreist, mistr ; *ein gewähltes Deutsch sprechen,* bezañ glan e alamaneg, komz un alamaneg dibab, dont alamaneg brav gant an-unan, komz un alamaneg mistr, dont alamaneg flour gant an-unan, dont un alamaneg yac'h gant an-unan, dont alamaneg bras gant an-unan, dont alamaneg uhel gant an-unan, dont alamaneg kador gant an-unan, dont un alamaneg dinamm (disaotr) gant an-unan ; *er drückt sich immer sehr gewählt aus,* ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh.

gewahr ag. [t-c'h] : *eines Irrtums gewahr werden,* merzout ur fazi, meizañ ur fazi.

Gewähr b. (-) : kretadenn b., gwarant g. [*liester* gwarantoù], kredoniezh b. ; *für etwas die Gewähr übernehmen,* mont da warant evit udb, sammañ ar giriegezh (an atebegezh) evit udb, respont diouzh udb ; *ohne jede Gewähr,* da c'hortoz gwelet, betek gouzout, war vete-gouzout.

gewahren V.k.e. (hat gewahrt) : gwelet, merzout, spurmantañ, spiañ.

gewähren V.k.e. (hat gewährt) : **1.** reiñ, aotren, asantiñ, grataat, lezel, debarzh, dereiñ, distankañ war ; *jemandem fünf Prozent Rabatt gewähren,* rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b. ; *jemandem eine Lohnerhöhung gewähren,* reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b. ; *jemandem Schutz gewähren,* reiñ gwarez d'u.b., reiñ gwarant d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez ; *jemandem Obdach gewähren,* reiñ bod d'u.b., repuiñ u.b., reiñ herberc'h d'u.b., bodenniñ u.b., reiñ dor zigor d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b. ; *jemandem Unterschlupf gewähren,* reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., reiñ gwarant d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, bodenniñ u.b. ; *jemandem Asyl gewähren,* reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ bod (repu, diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ flosk d'u.b., reiñ bodenn (digor, golo) d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., bodenniñ u.b. ; *eine Bitte gewähren,* klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., reiñ e c'hrad d'ur goulenn, aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulenn ; *jemandem ein Recht gewähren,* lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; *jemandem Einsicht in die Akten gewähren,* aotren u.b. da gemer anaoudegezh eus an teuliadoù (Gregor), aotren u.b. da ober ur sell ouzh an teuliadoù, aotren u.b. da studiañ an teuliadoù ; ; [kenw.] *Erleichterungen gewähren*, aotren aezamantoù evit paeañ, aotren aesterioù talañ ; *eine Frist, einen Aufschub gewähren,* astenn termen, astenn an termen, reiñ termen, reiñ amzer ; **2.** *jemanden gewähren lassen,* chom hep enebiñ ouzh u.b., lezel u.b. d'ober pezh a gar, lezel u.b. en e vadober, lezel u.b. da heul e santimant ; *lass ihn gewähren !* lez anezhañ d'ober pezh a gar ! ro peoc'h dezhañ ! ; *die Leute gewähren lassen,* lezel an dud da vont gant o loa d'ar pod.

Gewährenlassen n. (-s) : lez-ober g.

gewährleisten V.k.e. (gewährleistete / hat gewährleistet) : diogeliñ, gwarantiñ ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger gewährleisten,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet,* pep den en deus gwir da gaout ul live-bevañ dereat evit e yec'hed, e aezamant hag hini e diegezh ; *diese Staatsform gewährleistete die jahrhundertelange Unabhängigkeit des Landes,* framm ar Stad-se a ziogelas he emrenerezh e-pad kantvedoù ; *jemandes Sicherheit gewährleisten,* gwarantiñ surentez u.b.

Gewährleistung b. (-,-en) : **1.** diogeladur, kretadenn b., kredoniezh b., gwarant g. [*liester* gwarantoù] ; **2.** [Bro-Suis] peurwiriekadur g., gwiriekaat g., kaougantadur g.

Gewahrsam g. (-s,-e) : **1.** gwarez g., surentez b. ; *etwas in Gewahrsam nehmen,* lakaat udb e surentez, gwarantiñ udb ; **2.** bac'h b. ; *jemanden in Gewahrsam nehmen,* bac'hañ u.b., prizoniañ u.b.

Gewährsmann g. (-s,-leute/-männer) : kred g., gwarant g. [*liester* gwaranted], responter g., kretadenner g.

Gewährung b. (-,-en) : aotre g., aotreadur g., gratadur g., asant g., koñje g. ; *Gewährung eines Kredits,* roidigezh ur c'hred b., asantadur evit ur c'hred g.

Gewalt b. (-,-en) : **1.** taerded b., taerder g., taerijenn b., taeroni b., feulsted b., feulster g., gouezoni b., gouezded b., gouezder g., rustoni b., rusted b., ruster g., bell b., forsadenn b., gwallnerzh g., freuz g., forzhidigezh b. ; *Gewalt ausüben, Gewalt anwenden,* mont dre nerzh, mont dre heg, bezañ taer, bezañ feuls, ober gant an nerzh, ober ar c'hreñv gant u.b. ; *Gewalt gegen Sachen darf angewandt werden,* gwir hoc'h eus da vont gant feulster d'an traoù divuhez ; *mit Gewalt,* a-daol-nerzh, dre heg, dre nerzh, dre greñv ; *er musste mit Gewalt überwältigt werden,* ret e oa bet mont dre greñv outañ, ret e oa bet mont dre nerzh outañ, ret e oa bet mont dre nerzh dezhañ, ret e oa bet ober ar c'hreñv gantañ ; *mit Gewalt vorgehen,* mont dezhi dre nerzh, mont dezhi dre greñv, mont dezhi a-daol-nerzh, mont dezhi dre heg ; *eine Tür mit Gewalt öffnen,* skeiñ (bountañ) an nor en ti, digeriñ un nor a-gas ; *im ganzen Land herrschte einfach nur Gewalt und Terror,* dre ar vro ne oa nemet stign ha lazh ; *eine Stadt mit Gewalt einnehmen,* kemer ur gêr dre nerzh ; *Milde ist wirksamer als Gewalt,* netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh ribod - n'eo ket gant taolioù foet e paker kezeg spontet

- ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - pa vez c'hoant d'ober berzh, gwelloc'h ijin eget nerzh - gwelloc'h ijin eget nerzh 'zo bet klevet eus meur a berzh - gwelloc'h eget kaout nerzh eo kaout an tres - a-enep nerzh ar c'hleze, lakait nerzh ar galon - n'eus ket par d'an douster evit gounit an dud - ret eo lezel an hini en deus gal d'en em gravat ha da c'hrognal ; *jemandem Gewalt antun,* mont dre nerzh (dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., boufoniñ u.b., ober ar c'hreñv war u.b. ; *der Wahrheit Gewalt antun,* findaoniñ ar wirionez, falsañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez ; *der Geschichte Gewalt antun,* distresañ ar wirionez istorel ; *ich weiche nur der Gewalt,* dre heg eo ret din plegañ, plegañ a ran dirak an nerzh nemetken, plegañ a ran dindan nerzh hepken, sentiñ a ran a-gasoni ouzh an hini en deus ar galloud ; *hier kann man sich nur mit Gewalt durchsetzen,* foar an arigrap a zo amañ, amañ e sach pep hini gantañ ar muiañ ma c'hell, skrapadeg a zo amañ, sach-dizach a zo amañ, bount ha sach a zo amañ, prez a zo amañ ; *mit aller Gewalt lachen,* c'hoarzhin plat (glas, gwenn, c'hwerv), moustrañ war e galon evit c'hoarzhin ; *Gewalt geht vor Recht,* an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - ar fall a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

2. nerzh g. ; *die Gewalt des Zusammenpralls,* nerzh ar stok g., herr ar stok g. ; *die Gewalt des Stromes,* nerzh tizh an dour g., taerded tizh an dour b. ; *Naturgewalten,* nerzhioù dirollet an natur lies.

3. galloud g., beli b., dalc'h g., krog g., mestroni b., mestroniezh b., mestroniadur g., damani g., aotrouniezh b., berzh g. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *göttliche Gewalt,* galloud Doue g. ; *unumschränkte Gewalt,* diharzveli b., hollveli b., galloud diharz g., galloud divevenn g. ; *seine Gewalt üben,* embreger ar galloud ; *ausübende Gewalt, vollziehende Gewalt,* galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ g., erounid g. ; *Recht sprechende Gewalt,* galloud barn g. ; *die gesetzgebende Gewalt,* ar galloud-lezenniñ g. ; *verfassunggebende Gewalt,* galloud bonreizhañ g. ; *im Falle höherer Gewalt,* mar bez difrae, mar bez ret-holl, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, en un degouezh a rediezh vuiek ; *öffentliche Gewalt,* beli gevredik b., nerzh foran g., aotrouniezh kevridik b. ; *Gewalt über jemandes Leben und Tod haben,* kaout galloud (bezañ mestr) war vuhez u.b. ; *sich in der Gewalt haben,* en em vestroniañ, bezañ mestr war e imor, plegañ e imor, kabestrañ e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, padout, bezañ war e du ; *sich (t-rt) wieder in seine Gewalt bekommen,* kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, divorzañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern, sevel e chouk ; *die Gewalt über seinen Wagen verlieren,* koll ar vestroni war e garr-tan, na vezañ mui mestr d'e garr-tan (war e garr-tan) ; *er tat sich Gewalt an, um nicht zurückzuschlagen,* ret e voe dezhañ moustrañ war e imor evit chom hep skeiñ d'e dro ; *in jemandes Gewalt sein,* bezañ etre daouarn u.b., bezañ dindan dorn u.b., bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ e dalc'h (dindan dalc'h, dindan beli, e beli, dindan aotrouniezh, dindan perzh, dindan damani, dindan galloud) u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e lasoù u.b. ; *jemanden in seiner Gewalt haben, Gewalt über jemanden haben,* bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout perzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., bezañ u.b. etre e zaouarn, kaout galloud bras war u.b., bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, kaout da welet war u.b. ; *sich in jemandes Gewalt begeben,* en em lakaat etre daouarn u.b. hag en e drugarez ; *etwas in seine Gewalt bringen,* ober e rann eus udb, aloubiñ udb, perc'hennañ udb., lakaat dalc'h war udb, kemer udb dre nerzh, en em sezisañ eus udb.

4. [preder.,Lenin] feulsterouriezh b. ; *Anhänger der Gewalt,* feulsterour g.

Gewaltakt g. (-es,-e) : gwalldaol g., mestaol g., freuz g.

Gewaltanmaßung b. (-,-en) : drougimplij eus e aotrouniezh g., treuzimplij eus e aotrouniezh g., kammarver beli g.

Gewaltanwendung b. (-,-en) : implij an nerzh g., implij ar feulster g. ; *mit Gewaltanwendung,* a-daol-nerzh, dre heg, dre nerzh, dre greñv.

Gewaltbereitschaft b. (-) : doug d'ar feulster g., pleg d'ar feulster g.

Gewaltenkonzentration b. (-) : tolpadur ar galloudoù g.

Gewaltenteilung b. (-,-en) : [polit.] disrann ar galloudoù g/b., disparti ar galloudoù g., rannadur ar galloudoù g.

Gewaltfreiheit b. (-) : peoc'hgarantez b., peoc'hgarouriezh b., didaerded b., didaerder g., difeulsted b., difeulster g., nann-feulster g., anfeulster g.

Gewalthandlung b. (-,-en) : [gwir] gwalldaol g., mestaol g., gwallaoz g., gwallgaserezh g., gwallgas g., ober taer g., ober feuls a-enep al lezenn g.

Gewaltherrschaft b. (-,-en) : despotegezh b., mac'homerezh g., gwaskerezh g., tiranterezh g.

Gewaltherrscher g. (-s,-) : despot g., mac'homer g., gwasker g., tirant g., flastrer tud g.

gewaltig ag. : **1.** kreñv-spontus, galloudek ; *der Aufprall gegen den Pfosten war gewaltig,* nerzh ar stok ouzh ar peul a oa bet spontus ; *eine gewaltige Anstrengung,* strivoù hir ha kalet lies.

2. mell, mellad, pikol, mentek, ramzel, ramzek, bras-ec'hon, ec'hon, dijaoj, bras e vent, mentek ; *ein gewaltiger Fels,* ur mell roc'h g., un tamm foeltrenn a roc'h g., ur moñs roc'h g. ; *gewaltige Welle,* taol-ratre g., tonn b., koumm g., tarzh g., bern g., redele g. ; *ein Gebäude von gewaltigen Ausmaßen,* ur savadur ramzel g. ; *das war ein gewaltiger Irrtum,* ur pezh fazi e oa bet, ur pezh mell fazi e oa bet, ur pebezh fazi e

oa bet ; *es war ein gewaltiger Irrtum, mich einzukerkern,* en em dromplañ a-vras a zo bet graet ouzh va zoullbac'hañ ; *gewaltige Ausmaße annehmen,* dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul.
Adv. : a-vras, groñs, -meurbet, kenañ-kenañ, -spontus ; *sich in etwas gewaltig täuschen,* faziañ a vras (a-vras), faziañ mat war ur poent bennak, faziañ groñs, poazhañ e viz, skaotañ e viz, lienañ ar biz kontrol, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *sie hatte sich gewaltig geirrt,* ur dromplezon vras he doa bet, tromplet bras e oa bet war ar poent-se, en em dromplañ a-vras he doa graet war gement-se, he c'houign a oa panenn, faziet e oa a-vras ; *sich gewaltig langweilen,* kavout hir-meurbet (hir-spontus) e amzer, bezañ enoeet-marv ; *die Angst ließ meine Kraft gewaltig wachsen,* an aon a zekkementas va nerzh.
Gewaltkur b. (-) : diarbennoù taer lies., diarbennoù tu pe du, diarbennoù kuit pe zoubl lies., diarbennoù dizamant lies., diarbennoù a-grenn lies., diarbennoù sko lies.
gewaltlos ag. : peoc'hgar, peoc'hiek, e peoc'h, hep feulster, didaer, anfeuls ; *gewaltloser Widerstand,* enebiezh didaer b., enebiezh difeuls b., enebiezh anfeuls b.
Gewaltlose(r) ag.k. g./b. : peoc'hgarour g., paotr didaer g., paotr difeuls g., nann-feulsterer g., nann-feulstererez b., nann-feulzer g., nann-feulzerez b., anfeulzer g., anfeulzerez b.
Gewaltlosigkeit b. (-) : peoc'hgarantez b., peoc'hgarouriezh b., didaerded b., didaerder g., difeulsted b., difeulster g., nann-feulster g., anfeulster g.
Gewaltmarsch g. (-es,-märsche) : [lu, sport] kerzhadeg a dizh kaer, kerzhadenn a dizh kaer b.
Gewaltmaßnahme b. (-,-n) **/ Gewaltmaßregel** b. (-,-n) : diarbennoù taer lies., diarbennoù a-enep al lezenn lies., diviz direizh g., diviz dizalc'h g., tid vac'homus b., diarbennoù direizh lies., diarbennoù aotrouniek lies., stultenn vac'homus b., froudenn vac'homus b.
Gewaltmissbrauch g. (-s,-bräuche) : gwallimplij eus e c'halloud g., treuzimplij eus ar galloud g., kammarver beli g.
gewaltsam ag. : feuls, taer, rust, gouez, garv, forzhus ; *ein gewaltsamer Tod,* ur marv dre dorfed (dre wallzarvoud, dre lazh) g., un drouzivezh g., ur marv kriz g., ur marv estlamm g.
Adv. : a-daol nerzh, dre heg, dre nerzh, dre greñv.
Gewaltsamkeit b. (-,-en) : feulsted b., taerded b., taerder g., feulster g., gouezoni b., gouezded b., gouezder g., rustoni b., rusted b., ruster g., bell b., garventez b.
Gewaltschritt g. (-s,-e) : gwalldaol g., mestaol g., gwallaoz g., gwallgaserezh g., gwallgas g., ober taer g., ober feuls a-enep al lezenn g.
Gewaltstreich g. (-s,-e) : **1.** gwalldaol g., taol-nerzh g., taol-strap g. ; **2.** [polit.] taol-reveulzi g., freuz-Stad g., taol-Stad g., taol-strap g.
Gewalttat b. (-,-en) : gwalldaol g., mestaol g., gwallaoz g., gwallgaserezh g., gwallgas g., ober taer g., taol-droug g.
Gewalttäter g. (-s,-) : feulzer g.
gewalttätig ag. : gouez, rust, feuls, taer, garv, forzhus, boufon, hegad, brusk.
Gewalttätigkeit b. (-,-en) : **1.** gwallgaserezh g., gwallgas g., taeroni b., taerded b., taerder g., taerijenn b., feulsted b., feulster g., gouezoni b., gouezded b., gouezder g., rustoni b., rusted b., ruster g., garventez b., bell b.
2. [dre astenn.] despotegezh b., mac'homerezh g., gwaskerezh g., tiranterezh g.
Gewaltverbrechen n. (-s,-) : **1.** torfed g. ; **2.** denlazh g., muntr g.
Gewaltverbrecher g. (-s,-) : **1.** torfedour g. ; **2.** denlazher g., muntrer g.
Gewaltverherrlichung b. (-,-en) : difennerezh ar feulster g., difennadenn ar feulster b., didamallerezh ar feulster g., meuleudigezh ar feulster b., kantreizhadenn ar feulster b., droukmeuleudigezh ar feulster b.
Gewaltverzicht g. (-s) : nannbrezelerezh g., anfeulster g.
Gewaltübertragung b. (-,-en) : [gwir] treuzkasadur galloud g., treuzlec'hiadur galloud g.
gewalzt ag. [tekn.] : follennet, laonennet, ruilhet.
Gewand n. (-s, Gewänder) : gwiskamant g., gwiskadur g., sae b., dilhad-lid g., gwisk g., krezenn b., krez g., toneg b. ; *ein weißes Gewand bedeckte sie von Kopf bis Fuß,* ur grezenn wenn he gwiske eus he fenn d'an treid ; *liturgische Gewänder,* gwiskoù sakr lies., gwiskamantoù iliz lies.
gewandet ag. : gwisket.
Gewandnadel b. (-,-n) : brochenn b.
Gewandspange b. (-,-n) : kloched g., brochenn b.
gewandt ag. : **1.** [ster kentañ] troet, distroet, tro.
2. akuit, eskuit, reizh, tuet mat, tuek, tuapl, treset, dibilh, dornet-mat, blim, bliv, gwiv, gwevn, gren, skañv, frev, meür, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, apert, diampech, ampart, chourch, dorn-dis, dornet, dornet akuit, gourdon, diliamm, liant, link, mailh, abil, barrek, dilu e izili, dilu a gorf, libr e gorf, meür, pipi ; *ein gewandter Geist,* ur spered lemm g., ur spered prim g. ; *gewandt in der Rede,* helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, dilu a deod, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, n'eo ket nodet e deod ; *gewandte Schreibart,* doare-skrivañ aes da lenn g., doare-skrivañ aes ha sklaer g. ; *er ist im Schreiben sehr gewandt,* likant eo e bluenn ; *gewandtes Benehmen,* emzalc'h seven g., emzalc'h a-zoare g. ; *er ist ein gewandter Mann,* hennezh a oar anezhi, lec'h-dont a zo ennañ.
Gewandtheit b. (-) : **1.** eskuited b., eskuiter g., ampartiz b., mailhoni b., chemet g., chem. g., fil g., mailhoni b., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., lec'h-dont g., mailhder g., mailhded b., mibinder g., mibinded b., oueskted b., oueskter g., primder g., primded b. ; *diese Arbeit erfordert höchste Gewandtheit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.
2. [dre skeud.] aested b., aester g., sevended b., sevender g.
Gewandung b. (-,-en) : dilhad g., gwiskamant g.
gewärtig ag. [t-c'h] : e ged eus, e sell eus, war c'hortoz eus, war-c'hed eus, en gortoz ; *jedes Winkes gewärtig,* e ged eus an disterañ sin, e ged eus disterañ c'hoant u.b. ; *dessen war er nicht gewärtig,* ne oa ket e ged eus (e sell eus, en gortoz) an dra-se.
gewärtigen V.k.e. (hat gewärtigt) : bezañ en gortoz (e ged eus, e sell eus, war c'hortoz eus, war-c'hed eus).
V.em. : **sich gewärtigen** (hat sich (t-rt) gewärtigt) : *du kannst dich dessen gewärtigen,* bez e ged eus an dra-se !
Gewäsch n. (-es) : *albernes Gewäsch,* glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g.,

trabell b., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., rabardellerezh, g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., raonerezh g., jaodre g., komzoù gwrac'h lies., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., koñchennoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., rambreerezh g., stranerezh g., ranellerezh g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., boutikl g./b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies.

Gewässer n. (-s,-) : **1.** doureier lies. ; *die Süßgewässer,* stêrioù ha lennoù ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf, Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour ; **2.** [merdead.] biojoù lies., trowar-droioù lies., rannvor b.

Gewässergrund g. (-s,-gründe) : sol an dour g., strad an dour g., sont g., deun an dour g., foñs an dour g., goueled an dour g., plaen g.

Gewässerkunde b. (-) : douradurezh b., hidrografiezh b.

Gewässernetz n. (-es,-e) : rouedad doureier b.

Gewatschel n. (-s) : kerzhed diampart ha lusk-dilusk g., jorgellerezh g., treuzigellerezh g.

Gewebe n. (-s,-) : **1.** danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., lienaj g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennoù lies., gwiadur g., gwiaderezh g., entof g., teisadur g. ; *feines Gewebe,* lien stank g., lien fin g., lien moan g., gwiad skañv g., entof (danvez) tanav g., danvez fin g., danvez a douch fin g. (Gregor), lienaj fin g. ; *grobes Gewebe,* lien rouez g., lien sklaer g. ; *Gewebe aus Werg,* lien stoub g. ; **2.** [dre heñvel., korf., loen., louza.] gwiad g./b., gwienn b. ; *organische Gewebe,* gwiadoù bevel lies. ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; 3. [dre skeud.] gwiad g./b.

Gewebeband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell b.

Gewebeentnahme b. (-,-n) : [mezeg.] savadenn-wiadoù b., erlamad gwiadoù g., bevsav g., biopsienn b.

Gewebelehre b. (-) : [bev.] histologiezh b., gwiadoniezh b.

Gewebeprobenentnahme b. (-,-n) : [mezeg.] savadenn-wiadoù b., erlamad gwiadoù g., bevsav g., biopsienn b.

Gewebetod g. (-s) : marvenn b.

Gewebeverpflanzung b. (-,-en) : [mezeg.] imboud gwiadoù g., imboudadur gwiadoù g., imboudadenn wiadoù b., imboud gwiennoù g., imboudadur gwiennoù g., imboudadenn wiennoù b.

Gewebeverträglichkeit b. (-) : gwiadkempadusted b.

Gewebsflüssigkeit b. (-,-en) : limf g.

Gewebstransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] imboud gwiadoù g., imboudadur gwiadoù g., imboudadenn wiadoù b., imboud gwiennoù g., imboudadur gwiennoù g., imboudadenn wiennoù b.

geweckt ag. : dilu, divorfil, diabaf, dihun.

Gewecktheit b. (-) : dihunded b.

Gewehr n. (-s,-e) : fuzuilh g./b., karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., P. kegel-doull b. ; *das Gewehr anlegen,* bukañ ar fuzuilh, bizañ ; *das Gewehr laden,* kargañ e fuzuilh ; *das Gewehr schultern,* skoaziañ ar fuzuilh ; *er richtete sein Gewehr auf mich,* eeunañ a reas e fuzuilh war-du ennon, poentañ a reas e fuzuilh warnon, bantañ a reas e fuzuilh warnon, bukañ a reas e fuzuilh warnon ; *sein Gewehr abfeuern, mit dem Gewehr schießen,* leuskel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e fuzuilh, distagañ un tenn fuzuilh ; *ins (unters) Gewehr treten,* kregiñ en e armoù ; *präsentiert das Gewehr !* savit sonn hoc'h armoù ! ; *Gewehr bei Fuß stehen,* bezañ gant e fuzuilh ouzh e droad ; *Maschinengewehr,* mindrailherez b. ; *die Gewehre zusammensetzen,* savadelliñ ar fuzuilhoù.

Gewehrauflage b. (-,-n) : skor (harp g.) evit ar fuzuilh g.

Gewehrfeuer n. (-s) : mouskedadeg b., mouskederezh g., fuzuilhadeg b, fuzuilhadennoù lies., strak an tennoù g.

Gewehrgranate b. (-,-n) : greunadenn da dennañ gant ur fuzuilh b.

Gewehrgriffe lies. : embregerezh ar fuzuilhoù g.

Gewehrkolben g. (-s,-) : troad-fuzuilh g., fust ar fuzuilh g., lamm ar fuzuilh g., kros g., gwele-fuzilh g., horzh-fuzuilh b. ; *auf jemanden mit dem Gewehrkolben einschlagen,* skeiñ gant u.b. gant fust e fuzuilh.

Gewehrlauf g. (-s,-läufe) : kanol ar fuzuilh g., korzenn ar fuzuilh b.

Gewehrmündung b. (-,-en) : beg ar fuzuilh g. ; *jemandem die Gewehrmündung an die Stirn drücken,* lakaat beg e fuzuilh ouzh tal u.b.

Gewehrpyramide b. (-,-n) : savadell fuzuilhoù b., savadellad fuzuilhoù b., feskenn fuzuilhoù b., feskennad fuzuilhoù b., fuzuilhoù mandoset (feskennet, savadellet) lies.

Gewehrriemen g. (-s,-) : lêrenn ar fuzuilh b.

Gewehrschaft g. (-s,-schäfte) : troad-fuzuilh g., fust ar fuzuilh g., lamm ar fuzuilh g., kros g., gwele-fuzilh g., horzh-fuzuilh b.

Gewehrschloss n. (-es,-schlösser) : revr ar fuzuilh g., revr korzenn ar fuzuilh g., lost ar c'hanol g.

Gewehrschuss g. (-es,-schüsse) : tenn fuzuilh g., talm fuzuilh b., fuzuilhadenn b.

Geweih n. (-s,-e) : brankoù [ar c'harv] lies, kerniel [ar c'harv] lies, kerniel brankek lies. ; *ein neues Geweih aufsetzen,* dont brankoù nevez d'an-unan ; *das Geweih abwerfen,* koll e vrankoù ; *das Geweih fegen,* rimiañ e vrankoù ; *spießförmiges krummes Geweih beim zweijährigen Hirsch,* brogoù lies., brankoù karv gourbloaz lies., brankoù karv daou vloaz lies. ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf,* kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz.

geweiht ag. : santel, sakr, benniget, nevet ; *geweihte Stätte,* neved g.

Geweine n. (-s) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., blejadeg, blejadennoù lies., leñvadennoù lies., leñvoù lies., gouel g., gouelerezh g., goueladur g., goueladeg b., garmadennoù lies., garmoù

lies., gwigour g. ; *es war ein einziges Gejammer und Geweine,* ne gleved nemet hirvoud, ne gleved nemet huanadoù glac'har, an hirvoudoù a save evel ur vouezh.

gewellt ag. : gwagennek, gwagennus, gwagennet, houlennek, gwagennaouek, naou-dinaou, sav-disav, ribin-diribin ; *gewelltes Gelände,* takad naou-dinaou (sav-disav, ribin-diribin) g., takad gwagennek g. ; *gewelltes Haar,* blev gwagennek str.

Gewerbe n. (-s,-) : micher b., artizanerezh g., greanterezh g., ijinerezh g. ; *Handwerksgewerbe,* artizanerezh g., micher artizan b., micher-dorn b., micher-zorn b. ; *kaufmännisches Gewerbe,* micher genwerzh b., kenwerzherezh g. ; *das produzierende Gewerbe einer Gegend,* armerzherezh ur bastell-vro g. ; *ein ehrliches Gewerbe,* ur vicher a-feson b., ur vicher dereat b. ; *chemisches Gewerbe,* ijinerezh kimiezhel g., ijinerezh kimiek g.

Gewerbeaufsicht b. (-) : [melestr.] ensellerezh al labour g.

Gewerbeaufsichtsamt n. (-s,-ämter) : [melestr.] ensellerezh al labour g.

Gewerbeausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg c'hreantel b.

Gewerbebetrieb g. (-s,-e) : embregerezh g., embregerezh bihan g., embregerezh etre g., embregerezh kenwerzh g., embregerezh artizanel g.

Gewerbefläche b. (-,-n) : takad artizanerezh ha kenwerzh g.

Gewerbefreiheit b. (-) : frankiz embregañ b., frankiz embreger b.

Gewerbegebiet n. (-s,-e) : takad artizanerezh g., takad greanterezh g., takad greantel g., greantva g.

Gewerbegericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferioù micher b., lez c'hwelvarn b.

Gewerbeinspektor g. (-s,-en) : enseller al labour g.

Gewerbekammer b. (-,-n) : kambr ar micherioù hag an artizanerezh b.

Gewerbelehrer g. (-s,-) : kelenner skol vicherel g.

Gewerbemuseum n. (-s,-museen) : mirdi ar micherioù hag an artizanerezh g.

Gewerbeordnung b. (-,-en) : dezveg ar c'henwerzhereh b., kod ar c'henwerzherezh g., dezveg ar greanterezh b., kod ar greanterezh g., dezveg an artizanerezh b., kod an artizanerezh g.

Gewerbeschein g. (-s,-e) : lizher-aotren g., aotre-gwerzh g.

Gewerbeschule b. (-,-n) : skol vicherel b., skol kelenn ha stummañ micherel b., skol deknikel b.

Gewerbesteuer b. (-,-n) : taos war an embregerezhioù g., taos micherel g.

Gewerbetätigkeit b. (-) : obererezh greantel g., obererezh kenwerzhel g., oberezh artizanel g., labourerezh g., greanterezh g., artizanerezh g., kenwerzherezh g.

Gewerbetreibende(r) ag.k. g./b. : kenwerzher g., artizan g., rener un embregerezh g., embregour g., greantour g.

Gewerbezweig g. (-s,-e) : skourr obererezh g.

gewerblich ag. : ... micher, micherel, micherek, greantel, ... greanterezh, greanterezhel ; *gewerbliches Erzeugnis,* kenderc'had oberiet g., kenderc'h oberiet g., produ oberiet g., oberiad g., oberiadenn b., aozad g., gwerzhadenn b. ; *gewerblicher Gewinn,* buzad greantel g. ; *gewerblicher Unterricht,* kelennadur micherel g., kelennadurezh vicherel b. ; *für gewerbliche Zwecke,* evit palioù micherel, gant palioù kenwerzhel, gant palioù micherel.

Adv. : *als Kaufmann gewerblich tätig sein,* bezañ kenwerzher diouzh e vicher ; *gewerblich tätig sein,* bezañ war ur vicher.

gewerbsmäßig ag. : micherel, a vicher, … micher, micherek ; *gewerbsmäßige Bettelei,* klaskerezh-bara a vicher g.

Gewerbszweig g. (-s,-e) : skourr obererezh g.

gewerbtätig ag. : **1.** greantel ; **2.** oberiant, war ur vicher ; **3.** [dre astenn.] ijinus, ijinet-mat, akuit, diampech, ampart.

Gewerbtätigkeit b. (-,-en) : obererezh greantel g., obererezh kenwerzhel g., oberezh artizanel g., labourerezh g., greanterezh g., artizanerezh g., kenwerzherezh g.

Gewerkschaft b. (-,-en) : sindikad g., c'hweluniad g., uniad g., breuriezh-labour b. ; *sich einer Gewerkschaft anschließen, einer Gewerkschaft beitreten,* mont e-barzh ur sindikad, emezelañ ouzh ur sindikad, c'hweluniañ, sindikadañ ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaft beitreten,* emezelañ en ur sindikad evit difenn e lazioù ; *sich in Gewerkschaften organisieren,* en em genurzhiañ (en em frammañ) e diabarzh sindikadoù (e diabarzh c'hweluniadoù) ; *von den Arbeitgebern manipulierte Gewerkschaft, gelbe Gewerkschaft,* brizhsindikad g., sindikad brizh g.

Gewerkschaftler g. (-s,-) : sindikadour g., sindikader g., c'hweluniadour g.

gewerkschaftlich ag. : … c'hweluniad, c'hweluniadel, ... sindikad, sindikadel ; *gewerkschaftliche Rechte*, gwirioù sindikadel lies., gwirioù c'hweluniadel lies. ; *gewerkschaftlich organisierter Arbeiter,* ezel ur sindikad g., c'hwelunied g. [*liester* c'hwelunidi], sindikadad g. [*liester* sindikadidi].

Gewerkschaftsangehörige(r) ag.k. g./b. : ezel ur sindikad g., sindikadad g., sindikadadez b. c'hwelunied g., c'hweluniedez b.

Gewerkschaftsbewegung b. (-,-en) : emsav sindikadel g., emsav c'hweluniadel g., luskad sindikadel g., luskad c'hweluniadel g., sindikaderezh g., c'hweluniaderezh g.

Gewerkschaftsboss g. (-es,-e) : marc'h-blein ar sindikad g., marc'h-blein ar c'hweluniad g., marc'h-kleur ar sindikad g., marc'h-kleur ar c'hweluniad g., penn ar sindikad g., penn ar c'hweluniad g., bleiner ar sindikad g., bleiner ar c'hweluniad g., levier ar sindikad g., levier ar c'hweluniad g., sturier ar sindikad g., sturier ar c'hweluniad g.

Gewerkschaftsbund g. (-s,-bünde) : kengevread sindikadoù labourerien g., kengevread c'hweluniadoù labourerien g. ; *Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB),* kevread alaman ar sindikadoù labourerien g., kevread alaman ar c'hweluniadoù labourerien g. ; *Weltgewerkschaftsbund,* kevread etrebroadel ar sindikadoù g., kevread etrebroadel ar c'hweluniadoù g. ; *Allgemeiner Gewerkschaftsbund,* Kengevread Hollek al Labour ; *Französischer Demokratischer Gewerkschaftsbund,* Kengevread Gall Demokratel al Labour g.

Gewerkschaftsmitglied n. (-s,-er) : ezel ur sindikad g., c'hwelunied g. [*liester* c'hwelunidi], sindikadad g. [*liester* sindikadidi].

Gewerkschaftsrechte lies. : gwirioù sindikadel lies., gwirioù c'hweluniadel lies.

Gewerkschaftsverband g. (-s,-verbände) : sindikad g., c'hweluniad g.

Gewerkschaftsvertreter g. (-s,-) : **1.** dileuriad ar sindikad g., dileuriad ar c'hweluniad g. ; *er wurde zum*

Gewerkschaftsvertreter bestimmt, dileuriet e oa bet gant e sindikad, dileuriet e oa bet gant e c'hweluniad ; **2.** kannad ur sindikad g., kannad ur c'hweluniad g.

Gewerkschaftswesen n. (-s) : sindikaderezh g., c'hweluniaderezh g.

gewesen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **sein** ; **2.** bet, kozh.

Gewicht n. (-s,-e) : **1.** [nerzh fizikel] pouez g., pouezder g. ; *richtiges Gewicht,* pouez rik g., pouez reizh g., pouez real g., pouez just g. ; *das richtige Gewicht haben,* pouezañ just ; *spezifisches Gewicht,* pouezder rummel g. ; *nach Gewicht kaufen,* prenañ diouzh ar pouez ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf,* ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ, sac'h ebet a boueze just ; [tud, loened] *an Gewicht zunehmen,* pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf, gwellaat, teuc'haat, grosaat, korfañ, P. anneuiñ.

2. [tra] pouez g. ; *geeichte Gewichte,* pouezioù gwirion lies. ; *falsches Gewicht,* pouez falset g., pouez faos g. ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen,* sevel pouezioù un horolaj.

3. [dre skeud.] pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezañs b., braster g. ; *auf etwas (t-rt) Gewicht legen,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ priz d'udb, lakaat pouez gant udb, reiñ pouez d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, bezañ udb a bouez evit an-unan, bezañ udb kaz d'an-unan / bezañ udb kaz evit an-unan / bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb pouezus-bras d'an-unan (Gregor) ; *ins Gewicht fallen,* bezañ pouezus (talvoudek), kontañ, pouezañ, bezañ a bouez, bezañ kaz / bernout (lazout) / bezañ pouezus-bras (Gregor) ; *diese Tat fällt schwer ins Gewicht,* a bouez bras eo an darvoud-se, an darvoud-se a gont kalz, an darvoud-se a denn da vraz ; *die paar Minuten fallen nicht ins Gewicht,* n'omp ket war-bouez pemp munut ; *das ist von keinem Gewicht, das hat keinerlei Gewicht, das fällt nicht ins Gewicht,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, avel traken ; *seine Aussage ist von Gewicht,* a bouez bras eo e desteni ; *seine Meinung fällt nicht ins Gewicht,* ne ra forzh deomp pezh a soñj-eñ, pezh a soñj-eñ n'en deus pouez ebet.

gewichten V.k.e. (hat gewichtet) : pouezata, prizañ, priziañ, renkadiñ, urzhasaat.

gewichtet ag. : daspouezet ; *gewichteter Index,* feuriader daspouezet g. ; *gewichteter Mittelwert,* keitad daspouezet g.

Gewichtheben n. (-s) : [sport] sevel halterioù g., sevel pouezioù g.

Gewichtheber g. (-s,-) : [sport] saver halterioù g., saver pouezioù g.

gewichtig ag. : **1.** pouezus, pouezek, pounner, pouezant ; **2.** [dre skeud.] pouezus, a bouez, pouezek, grevus, talvoudus.

Gewichtigkeit b. (-) : pouez g., grevusted b., grevuster g.

gewichtlos ag. : dibouez, a get.

Gewichtlosigkeit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., anpounnerder g.

Gewichträderuhr b. (-,-en) : horolaj dre bouezioù g.

Gewichtsabgang g. (-s,-gänge) : [kenw.] pouez marv g., koll pouez g.

Gewichtsabnahme b. (-,-n) : koll pouez g.

Gewichtsanalyse b. (-,-n) : gravimetriezh b., kerc'hellventerezh g.

Gewichtsanzeiger g. (-s,-) : merker ar pouez g.

Gewichtsausschlag g. (-s) : reveur a bouez g.

Gewichtseinheit b. (-,-en) : unanenn bouez b.

Gewichtserleichterung b. (-,-en) : skañvadenn b., skañvadur g., skañvaenn b.

Gewichtsklasse b. (-,-n) : [boks] rummad pouez g.

Gewichtskontrolle b. (-,-n) : ensellerezh ar pouez g.

Gewichtsmenge b. (-,-n) : jaoj g., fard g.

Gewichtssatz g. (-es,-sätze) : rumm pouezioù g.

Gewichtsschwund g. (-s) : koll-pouez g., kastizadur g., koazhadur g.

Gewichtsstange b. (-,-n) : [fizik] momeder g., brañsellerez b., balañsinenn b.

Gewichtsstaumauer b. (-,-n) : stankell bounner b.

Gewichtsverlust g. (-es,-e) : koll-pouez g., kastizadur g., koazhadur g.

Gewichtszeichen n. (-s,-) : [melestr.] merk ensellerezh ar pouezioù g.

Gewichtszunahme b. (-,-n) : pounneradur g., tevadur g.

Gewichtuhr b. (-,-en) : horolaj dre bouezioù g.

Gewichtung b. (-,-en) : priziadur g.

gewieft ag. : ampart, diampech, eskuit, akuit, arroutet, dilu, troidellus, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, korvigellek, korvigellus, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, fin, gourdon.

gewiegt ag. : ampart, diampech, eskuit, akuit, arroutet, dilu, troidellus, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, korvigellek, korvigellus, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, fin, gourdon.

Gewieher n. (-s) : gourriziadeg b., gourriziadennoù lies., gourriziadurioù lies., c'hwirin g., c'hwirinadennoù lies, c'hwirinadeg b., c'hwirinerezh g., skrimpadeg b., skrimpadennoù lies., skrimpoù lies., grizink g., grizinkadennoù lies.

gewillt ag. : mennet, bizet, en aviz ; *gewillt sein, etwas zu tun,* bezañ mennet (bizet, en aviz, kontant) d'ober udb, bezañ kontant a ober udb., bezañ e tres d'ober udb., bezañ prest (kontant, darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro) d'ober udb, bezañ a-du (bezañ laouen) d'ober udb, asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb.

Gewimmel n. (-s) : bordilh g., bordilhadur g., mesk g., meskadeg b., berv g., bordilherezh g., birvilh g., hej ha prez, tousmac'h g., diframm g., merienerezh g., neradur g.

Gewimmer n. (-s) : leñvoù lies., leñvadeg b., leñvadennoù lies., leñverezh g., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., truandoù lies., klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., klemmadennoù lies., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g.

Gewinde n. (-s,-) : **1.** garlantez str., garlantezenn b., kurunenn vleunioù b., tortis glazvez g. ; **2.** [tekn.] aegou g., saziladur g. ; *ausgeleiertes Gewinde,* aegou dall g., aegou dallet g., aegou togn g. ; *Gewinde schneiden,* sazilañ ; **3.** [tekn.] mudurunoù lies.
Gewindearbeit b. (-,-en) : sazilerezh g., saziladur g.
Gewindebohren n. (-s) : sazilañ g., biñselliñ g.
Gewindebohrer g. (-s,-) : sazilerez b., biñseller g.
Gewindebohrmaschine b. (-,-n) : sazilerez b., biñseller g.
Gewindebohrung b. (-,-en) : **1.** sazilañ g. ; **2.** saziladur g.
Gewindedrehbank b. (-,-bänke) : turgn sazilañ g.
Gewindefräser g. (-s,-) : frez sazilañ g.
Gewindegang g. (-s,-gänge) : aegou g., saziladur g.
Gewindelehre b. (-,-n) : gobari sazilañ g.
Gewindering g. (-s,-e) : gwalenn sazilet b., envez sazilet g.
Gewindeschneider g. (-s,-) : sazilerez b.
Gewindeschraube b. (-,-n) : biñs sazilet b.
Gewinn g. (-s,-e) : gounid g., gounidegezh b., frouezh str., splet g., emsav g., ampled g., korvo g., korvoder g., korvoadur g., buz g., buzad g., helv., gwellentez b., savad g. ; *eine Ware mit Gewinn verkaufen,* gwerzhañ ur varc'hadourezh war c'hounid (war well, gant splet) ; *redlicher Gewinn,* gounid didamall g., gounid onest g. ; *betrügerischer Gewinn,* gounid dre douell g. ; *hundert Prozent Gewinn erzielen,* gounit hanter-ouzh-hanter ; *Gewinn im Spiele,* gounid diwar c'hoari g., savad diwar c'hoari g. ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn,* ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù ; *Gewinn an Geld*, gounid arc'hant g. ; *Gewinn an Zeit,* gounid amzer g. ; *Gewinn aus einer Sache schlagen,* ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ gounid eus udb, tennañ korvo eus udb, tennañ frouezh eus udb, ampletiñ udb ; *das Geschäft wirft Gewinne ab,* spletus (ampletus, askorus, gounidus, arc'hantus, talvoudus, emsav) eo an afer, degas a ra an afer gounid, dond a ra vad diwar an afer-se, an afer-se a ra ampled, ampletus eo an afer, ampletiñ a ra an afer ; *am Gewinn beteiligt sein,* bezañ lodek e gounidoù an embregerezh, bezañ war e lod, kaout e lod ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein,* bezañ par war ar gounidoù ; *Gewinn aus einem Buch ziehen,* tennañ gounid eus ul levr, tennañ vad eus ul levr, ober e c'hounid eus ul levr, ober e c'hounidegezh eus ul levr, tennañ (ober, kaout) e vad eus ul levr, en em gavout mat eus ul levr ; *Gewinn bringend,* ampletus, askorus, gounidus, gounidek, spletus, arc'hantus, talvoudus, emsav.
Gewinnabführung b. (-,-en) **/ Gewinnabhebung** b. (-,-en) : savadenn diwar ar buzadoù b., erlamadur diwar ar buzadoù g., didennad diwar ar buzadoù g., lamad diwar ar buzadoù g.
Gewinnanteil g. (-s,-e) : ranndal b., perann b., buzrann b.
Gewinnanteilschein g. (-s,-e) : troc'henn ranndal b., paperenn ranndal b.
Gewinnausfall n. (-s,-fälle) : olgounid g.
Gewinnausschüttung b. (-,-en) : lodennadur (lodennerezh g., rannadur g.) ar buzadoù g. ; *an der Gewinnausschüttung teilnehmen,* enkefiañ leveoù an arc'hant postet, kaout leveoù d'e arc'hant, yalc'hañ buzrannoù.
Gewinnbeteiligung b. (-,-en) : perzhiadur e buzadoù an embregerezh g., perzhiadegezh er buzadoù b. ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer,* perzhiadekadur ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh g., perzhiadegezh ar c'hopridi er buzadoù b., lodegezh ar c'hopridi b.
gewinnbringend ag. **/ Gewinn bringend** ag. : ampletus, askorus, gounidus, gounidek, spletus, arc'hantus, talvoudus, emsav, helvus ; *Geld gewinnbringend anlegen,* lakaat arc'hant da dalvezout, lakaat arc'hant war gampi, lakaat arc'hant e talvoudegezh, tennañ korvo eus e arc'hant, postañ arc'hant war astenn ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har.
gewinnen I. V.k.e. (gewann / hat gewonnen) : **1.** gounit, sevel arc'hant ; *eine Wette gewinnen,* gounit e glaoustre ; *den ersten Preis gewinnen,* dibradañ ar priz kentañ ; *bei den Olympischen Spielen gewann er eine Silbermedaille,* ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek ; *einen Vorsprung vor jemandem gewinnen,* lañsañ war u.b., gounit (tapout) lañs war u.b., gounit hent war u.b. ; [kartoù, dre fent] *ich habe gegen euch zwei Partien gewonnen,* div bartiad am eus diskontet diouzhoc'h ; *wie viele Punkte braucht man zum Gewinnen ?* da bet e vo an taol c'hoari ? ; *über jemanden die Oberhand gewinnen,* kaout an tu gounit war u.b., mont ar c'hrog gant an-unan ; *Zeit gewinnen,* gounit amzer, diverrañ ; *Einblick in etwas gewinnen,* kemer anaoudegezh eus udb (Gregor), gwelet (kemer) un alberz eus udb, kaout un damskeud eus udb ; *jemanden für sich gewinnen,* gounit (desev) kalon u.b., gounit spered u.b., desev u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., lorc'hañ u.b., lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b. ; *jemandes Gunst gewinnen,* sachañ madelezh u.b. war an-unan, gounit grasoù mat u.b. ; *jemanden für etwas gewinnen,* treiñ spered u.b. war-zu udb, gounit u.b. d'udb ; *er gewann mich für seine Sache,* lakaet en deus bet ac'hanon da sevel a-du gantañ, kendrec'het en doa ac'hanon ; *jemandes Herz gewinnen,* gounit kalon u.b., gounit karantez u.b. ; *die Mutter muss man für sich gewinnen, um die Tochter zu bekommen,* dreist moue ar gazeg kozh e vez kabestret an ebeulez - ret eo reiñ lann d'ar gazeg kozh a-raok flourañ an ebeulez - ret eo ober stad d'ar gazeg a-raok kaout an ebeulez ; *jemanden zum Freunde gewinnen,* lakaat u.b. da vezañ e vignon, dont da vezañ mignon d'u.b., gounit mignoniezh u.b., mignoniñ gant u.b., kamalata gant u.b., kamaradiañ gant u.b. ; *ich habe ihn lieb gewonnen,* gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ ; *die Überzeugung gewinnen, dass,* dont da grediñ start e, dont da vezañ sur e ; *Einfluss gewinnen,* dont da vezañ pouezusoc'h, en em ledañ, gounit tachenn, gounit pouez, luskañ war-raok, brasaat, mont war vrasaat, kontañ muioc'h-mui, ober lammgresk ; *Geschmack an etwas gewinnen,* dont da gavout plijus udb ; *frisch gewagt ist halb gewonnen,* an hini ne vrok netra, na koll na gounid ne ra - o rampañ hag o tirampañ e rikler alies ar gwellañ ; *wie gewonnen, so zerronnen,* madoù dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel, madoù trumm dastumet buan a vez dishiliet, ar re-se 'zo berr o lostoù (o skouarnioù), an arc'hant 'zo berr o lostoù, goude ar rastell ar forc'h, goude ar serrer e teu an diserrer.
2. tennañ, eztennañ, danzen ; *Zucker aus Rüben gewinnen,* tennañ sukr eus ar beterabez, danzen sukr diwar ar beterabez ; *Radium wird aus der Pechblende gewonnen,*

tennet (danzeet) e vez radiom eus an oksidenn uraniom ; *Erz gewinnen,* eztennañ kailh, gounit kailh, korvoiñ kailh, danzen kailh houarn ; *Gummi gewinnen,* korvoiñ kaoutchoug ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe,* ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies.
3. mont war-zu ; *das Weite gewinnen,* mont da bell, mont larkoc'h ; *das Schiff gewinnt die hohe See,* skeiñ a ra ar vag war-zu an donvor ; *die Gestrandeten versuchten die Küste zu gewinnen,* klask a rae ar beñseidi tizhout an aod.
II. V.gw. (gewann / hat gewonnen) : **1.** bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, gounit, mont an tu gounit gant an-unan, ober nav ; *wir haben gewonnen,* en tu diouzhomp emañ an trec'h ; *ganz knapp gewinnen,* gounit a-veg-troad ; *das Los Nr 16 gewinnt,* ar bilhed niverenn 16 'zo gounit, ar bilhed niverenn 16 zo bet tennet ; *er hat auf den ersten Wurf gewonnen,* gounezet en doa gant an taol kentañ ; *wer hat gewonnen ?* piv a zo trec'h ? gant piv eo aet ar c'hrog ? daoust ha piv en deus gounezet ? ; **2.** dont da vezañ gwelloc'h, akuizitañ, dont da gaout muioc'h-mui a ; *er gewinnt bei näherer Bekanntschaft,* gwelloc'h e vez kavet e zoare pa anavezer mat anezhañ ; *die Sache gewinnt bei näherer Betrachtung,* dedennusoc'h e teu an afer da vezañ pa vez sellet pizh outi ; *an Boden gewinnen,* gounit tachenn ; *an Wirksamkeit gewinnen,* efedusaat ; *an Klarheit gewinnen,* dont da vezañ sklaeroc'h, sklaeraat ; *er gewinnt an Selbstsicherheit,* kemer a ra muioc'h-mui a hardizhegezh, hardizhiñ a ra, akuizitañ a ra hardizhegezh, war vrasaat e ya e hardizhegezh.
gewinnend ag. : hoalus, dedennus, entanus, boemus, dudius, teogus, lubanus, marzhus, estlammus ; *ein gewinnendes Äußeres,* un doare hoalus g., un neuz hoalus b.
Gewinner g. (-s,-) : **1.** gounezer g., gounideg g., trec'her g., faezher g., faezhour g. ; **2.** niverenn c'hounit b., bilhed gounit g.
Gewinnerstraße b. (-) : *auf der Gewinnerstraße sein,* bezañ war hent an trec'h.
Gewinnklasse b. (-,-n) : [loto] rumm gounezerien g., rummad gounezerien g.
Gewinnmaximierung b. (-,-en) : uc'hekadur an helv g., uc'hekadur ar buzadoù g.
Gewinnnummer b. (-,-n) : niverenn c'hounit b., bilhed gounit g.
gewinnorientiert ag. : arc'hantus, … helviñ.
Gewinnschuldverschreibung b. (-,-en) : teul perzhiadekaus g.
Gewinnspanne b. (-,-n) : marz buzad g., marz helv g., buzvarz g.
Gewinnstrategie b. (-,-n) : tun-gounit g.
Gewinnsucht b. (-) : droukc'hoantegezh b., gwallc'hoantegezh b., kleñved an dastum arc'hant g., egar gounit g., egar kaout g., egar pinvidigezhioù g.
gewinnsüchtig ag. : preñv, sklouf, dislangour, troet da zastum, bizied krog dezhañ, arloup, skraper a zen, mac'hom, atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh, evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ, a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist gewinnsüchtig,* sklouf eo, preñv eo, frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ gounidegezh, hennezh a zo segal segal ! ur galon-arc'hant a zo anezhañ.
gewinnträchtig ag. : grataus, hag a zlefe bezañ spletus (ampletus, askorus, gounidus, arc'hantus, talvoudus, emsav), diougan buzadoù mat gantañ.
Gewinn- und Verlustrechnung b. (-,-en) : kont an disoc'hoù b., taolenn-gempouez b.
Gewinn- und Verlustkonto n. (-s,-konten) : kont an disoc'hoù b., roll ar gounidoù hag ar c'holloù g.
Gewinnung b. (-,-en) : tennadur g., eztenn g., akuizitadur g. kenderc'h g., korvoerezh g., korvoadur g. ; *Gewinnung von Kohle,* korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g.
Gewinnverwendung b. (-,-en) : lodennadur ar buzadoù g., dasparzh ar buzadoù g.
Gewinnzahl b. (-,-en) : niverenn c'hounit b.
Gewinnzone b. (-,-n) : poent askorusted g., poent kempouez g., gwehin askorusted g., gwehin helvusted g. ; *wir kommen langsam in die Gewinnzone,* tostaat a reomp goustadik ouzh ar poent askorusted (ouzh ar poent kempouez, ouzh ar gwehin askorusted, ouzh ar gwehin helvusted).
Gewinnzweck g. (-es,-e) : *ohne Gewinnzweck,* anarc'hantus, … anhelviñ, hep pal kenwerzhel.
Gewinsel n. (-s) : klemmicherezh g., truandoù lies., klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., klemmadennoù lies., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., ambrenoù lies., gwigour g.
Gewirr n. (-s) : reustl g., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., rouestladell b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luz g., luziadur g., diluzioù lies., meskailhez g./b., kemmesk g., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., gweadeg b., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kendoueziegezh b., troielleg b., stalabarn g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g. ; *ein Gewirr von Zweigen,* ur greoñenn skourroù b., ur rouestlad skourroù g. ; *das Gewirr des Straßennetzes,* milendall ar straedoù g., straedoù niverus ha luziet lies. ; *Stimmengewirr,* safaradeg b., mouezhiadeg b.
Gewisper n. (-s) : chuchumuchu g., kuzulig g., kuzhmuz g., mouskomzoù lies.
gewiss ag. : **1.** serten, bennak ; *gewisse Leute,* ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., darn, lod, tud, hiniennoù, serten tud ; *eine gewisse Ähnlichkeit mit jemandem haben,* kaout un tamm aeridigezh gant u.b., kaout ur serten aer eus u.b., bezañ heñvel pe heñveloc'h ouzh u.b. ; *ein gewisser Müller,* unan bennak Müller e anv ; *eine gewisse Person, ein gewisser Jemand, ein gewisser Quidam,* ur peanv g., an den-mañ-den g., neb-mañ-neb ; *ich habe gehört, wie ein gewisser Jemand so etwas behauptete,* klevet em eus neb-mañ-neb o lavaret an dra-se ; *bis zu einem gewissen Punkt,* betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par ; *über einen gewissen Punkt hinaus,* dreist ur gont a zo ; *in einem gewissen Maße,* evit ur pezh, gant kemm ha ment, mui pe vui, tamm pe damm, muioc'h pe vui, muioc'h pe nebeutoc'h, mui pe nebeutoc'h, mui pe vihanoc'h, e keñver pe geñver, e poent pe boent, tu pe du, e tu pe du, en tu pe du, en un doare bennak, en ur mod, en ur mod bennak, e feson pe feson, mod pe vod, e doare pe zoare, koulz lavaret, evel pa

lavarfed ; *sie haben die Erklärung in einem gewissen Maße verstanden,* komprenet o deus an displegadenn mui pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe vihanoc'h ; *eine gewisse Unruhe herrschte in der Versammlung,* feson an trubuilh a oa gant ar vodadeg ; *ein gewisses Etwas,* un n'ouzon petra g., ur petra din-me g., un draig bennak g. ; *sie hat das gewisse Etwas,* ur c'hwenenn a zo anezhi, digoradur a zo ganti, honnezh a zo ur plac'h a droc'h, honnezh a zo ur plac'h stipet, un tamm brav a blac'h eo, honnezh a zo ur farodez b., ul labousell eo, ur sukenn eo, ur gaer a blac'h eo, ur pakad brav a blac'h eo, ur vouilhez plac'h eo, ur gurun a blac'h eo, ul loskadenn eo, ur c'harsalenn eo, ur femelenn eo, ur garvez eo, ur fulenn eo, un tamm friant eo, ul lipadenn eo, ur blantenn eo, ur gouarc'henn eo, ur goantenn eo, ur gaerenn eo, un dekenn eo, ur chevrenn eo, un hadenn eo, ur gaer a hadenn eo, ur boked eo, ur stipadenn eo, un darinenn a blac'h eo, ur babig koant eo, ur c'hwenenn eo, ur geurenn eo, ur gogez eo.

2. peursur, sur, asur, serten, sur ha serten, sigur, difazi, divarteze, divar, divank, hep fazi, distag, me a bari, pariañ ; *der gewissen Zuversicht sein, dass ...,* krediñ start e ..., krediñ hep lakaat mar e ..., bezañ ken sur ha tra e ..., krediñ hep mar ebet (hep mar na marteze) e ..., krediñ parfet e …, bezañ sur ha serten e ... ; *er ist sich seiner (t-c'h) Sache gewiss,* sur eo eus e jeu, sur eo eus e grog, sur eo eus e daol, barrek eo war e daol, n'eus douetañs ebet evitañ e teuio a-benn ouzh e daol, c'hoari a ra d'ar sur (Gregor), diarvar eo dezhañ, divarteze eo dezhañ, ken sur ha tra (ken sur ha graet) eo evitañ, touiñ a rafe war an dra-se, n'eo ket deuet amañ war skoulmoù balan ; *ich bin gewiss, dass er heute kommt,* sur ha serten on e teuio hiziv, pariañ e teuio hiziv, me a bari e teuio hiziv ; *so viel ist gewiss, dass er heute ankommt,* kement-se a zo asur (se a zo sur) bepred : degouezhout a raio hiziv ; *seine Hilfe ist mir gewiss,* sikour a raio ac'hanon hep douetañs ebet, va sikour a raio hep kretaat, reiñ a raio dorn din moarvat ; *ich halte es für gewiss,* 'ouzon a-walc'h, n'eus douetañs ebet ; *etwas als gewiss behaupten,* diogeliñ udb, asuriñ udb., kretaat udb

Adv. : sur-mat, n'eus arvar ebet, arvar ebet, a-dra-sur, a-dra-wir, a-dra-sklaer, a-daol-sur, moarvat, 'vat, membri, sertenamant, dam, o dam ya, dam ya, divoe, medest, hep arvar, hep ket a arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, me a bari, pariañ, en un doare sur, hep mank, ent diogel, mar karan ; *wissen Sie es ganz gewiss ?* ha da sur ez ouzoc'h an dra-se ? ha sur oc'h eus an dra-se ? ; *er ist gewiss nicht dumm,* n'eo ket sot 'vat (sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir), n'eo ket un hanter c'henaoueg ; *das glaube ich gewiss,* me a gred ez eo gwir, sur-mat ; *haben Sie das Buch gelesen ? gewiss !* ha lennet ho peus al levr-se ? sur 'vat ! ya 'vat ; *gewiss wollen Sie auf Reisen gehen,* c'hoant beajiñ ho peus moarvat ; *dort geht es ihm gewiss gut,* eno e tle bezañ en e vleud, eno e tle bezañ en e jeu, me a bari e vez en e jeu eno, pariañ e vez en e jeu eno ; *ganz gewiss,* sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, se 'zo sklaer, se 'zo sur, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *ich werde ganz gewiss nicht schweigen,* ne davin ket mar karan.

das Gewisse ag. k. n. : ar pezh a zo sur g. ; *das Gewisse gegen das Ungewisse eintauschen,* leuskel e breizh evit ar skeud, teurel e votoù da gostez a-raok kaout ur re nevez, bezañ ar voul o ruilhal a-du gant an-unan ha kavout gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.

Gewissen n. (-s,-) : koustiañs b., kreizon g., askre b., endon g., kenouiziegezh b., skiant b. ; *die Menschen sind mit Vernunft und Gewissen begabt,* poell ha skiant 'zo d'an dud ; *ein gutes Gewissen haben,* bezañ didrubuilh (aes, disamm) e goustiañs, kaout koustiañs vat, kaout un askre c'hlan, bezañ e galon en he frankiz, bezañ direbech e goustiañs ; *schlechtes Gewissen,* koustiañs emrebech b., koustiañs fall b. ; *ein schlechtes Gewissen haben,* kaout morc'hed, bezañ sammet e goustiañs gant ar morc'hed, bezañ gwasket e goustiañs gant ar morc'hed, kaout koustiañs fall, bezañ savet morc'hed en an-unan, bezañ savet morc'hed d'an-unan, bezañ savet rebech en an-unan, bezañ savet rebech d'an-unan, bezañ krog ar morc'hed en an-unan, kaout poan goustiañs, morc'hediñ, bezañ enkrezet e goustiañs, bezañ morc'hedus, bezañ lakaet diaes e benn gant ar skorpul, bezañ krignet e galon gant ar morc'hed, bezañ sammet e askre ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon ; *ein schlechtes Gewissen bekommen,* sevel morc'hed d'an-unan, sevel morc'hed en an-unan, kregiñ morc'hed en an-unan, sevel rebech en an-unan ; *seine Sünden belasten sein Gewissen,* e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs, sammet eo e askre gant e bec'hedoù ; *ruhiges (friedliches) Gewissen,* **a)** koustiañs vat (distrafuilh, didrubuilh, aes, direbech, seder, disamm, kompez, en habaskted, en habaskder, e peoc'h) b., kalon digoumoul b., koustiañs libr ha parfet b. ; **b)** [gwashaus] koustiañs droukseder b. ; *ich habe ein ruhiges Gewissen,* va c'houstiañs ne rebech netra din, aes eo va c'houstiañs, en habaskted emañ va c'houstiañs, en habaskter emañ va c'houstiañs, disamm hag eeun eo va c'houstiañs, kompez eo va c'houstiañs, emañ va c'halon en he frankiz ; *ein reines Gewissen haben,* kaout koustiañs vat, bezañ didamall e goustiañs, bezañ dinamm e goustiañs, bezañ naet e goustiañs, bezañ disamm hag eeun e goustiañs, bezañ kompez e goustiañs, bezañ glan e askre, bezañ skañv e vennozh ; *sein Gewissen zum Schweigen bringen,* mougañ mouezh e goustiañs ; *ein Mensch ohne Gewissen,* un den pell d'e goustiañs, un den frank (ledan) e goustiañs, un den laosk e askre, un den hep feiz na reizh g., un den na respet na sakr na disakr g. ; *das Gewissen verwirren,* gwalañjeriñ (strafuilhañ, flemmañ) ar goustiañs, rouestlañ ar galon ; *sein Gewissen erleichtern,* disammañ (diskargañ) e goustiañs, diskargañ e galon ; *sein Gewissen beruhigen,* sioulaat (habaskaat, kalmiñ) e goustiañs, kaout didorr da rebechoù e goustiañs ; *sein Gewissen erforschen, mit seinem Gewissen zu Rate gehen,* ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor) ; *mit gutem Wissen und Gewissen, nach*

bestem Wissen und Gewissen, auf Ehre und Gewissen, em askre, gant va holl goustiañs, e pep onestiz (Gregor), a'm holl gaouded ; *etwas auf dem Gewissen haben,* bezañ sammet e goustiañs (e askre) gant udb, bezañ kousiet e goustiañs gant udb, bezañ udb morc'hedus war e goustiañs ; *er hat einen Mord auf dem Gewissen,* sammet eo e askre gant ur muntr ; *jemandem ins Gewissen reden,* mont ouzh koustiañs u.b., degas u.b. ennañ e-unan, lakaat u.b. da zont ennañ e-unan ; *jemandes Gewissen wachrütteln,* dihuniñ koustiañs u.b. ; *das stelle ich Ihrem Gewissen anheim, das binde ich Ihnen auf das Gewissen,* roit ho tisentez c'hwi hoc'h-unan diouzh ho koustiañs, erbediñ a ran kement-se d'ho koustiañs, gourc'hemenn a ran kement-se d'ho koustiañs ; *er macht sich kein Gewissen daraus,* n'eo ket strafuilhet e spered tamm ebet gant an drase, ne sav rebech ebet ennañ, ne grog morc'hed ebet ennañ ; *auf Ehre und Gewissen !* dre va enor ! e feiz ! m'en tou ! m'en tou ruz ! m'en tou ruz-glaou-tan ! ; *nach bestem Wissen und Gewissen,* a'm holl gaouded, diouzh (eus) va gwellañ, a-wir-wellañ, ez-leal, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, gant doujañs hag onestiz, gant un dereadegezh vras, gant pep onestiz / e pep onestiz (Gregor), da vat ha kaer, a-benn-kefridi, a-ratozh-vat, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, parfet, gant rat vat ; *ein gutes Gewissen ist ein sanftes Ruhekissen,* an hini a ra hervez a zle a gousk dispont en e wele ; *ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld,* vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.

gewissenhaft ag. : koustiañsus, kewer, tost d'e goustiañs, tost d'e askre, skorpulus, morc'hedus, morc'hedek, a zever, aketus, pervezh, evezhet d'e zever, evezhet-bras, rik, dik, kenouiziegezhus ; *er arbeitet gewissenhaft,* pizh-ha-pizh e ra e labour, labourat a ra difestus, dik eo da labourat.

Gewissenhaftigkeit b. (-) : koustiañs b., kewerded b., aket g., pervezhded b., pervezhder g., rat b.

gewissenlos ag. : digoustiañs, difeiz, disleal, divorc'hed, diremorz, diskorpul, dizonest, laosk e goustiañs, frank e goustiañs, ledan e goustiañs, pell d'e goustiañs, laosk e askre, makiavelek.

Gewissenlosigkeit b. (-) : dislealded b., dislealder g., digoustiañsusted b., divorc'hed g.

Gewissensangst b. (-,-ängste) **/ Gewissensbiss** g. (-es,-e) : morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., rebech ar goustiañs g., broud-koustiañs g., broud ar goustiañs g., broud-kalon g., remorz g., poan goustiañs b., pik g., meskont b., bec'h war ar goustiañs g. ; *von Gewissensbissen geplagt,* oc'h en em zebriñ gant ar skorpuloù, debret e spered gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, krignet e spered gant ar morc'hed, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant broudoù e goustiañs, krignet e galon gant preñv e goustiañs, don gouli ar c'herse en e galon, preñv ar c'herse oc'h ober e reuz en e galon, enkrezet e goustiañs, jahinet (boureviet) gant ar c'heuz, lakaet diaes e benn gant ar skorpul, sammet e askre, bec'hiet e goustiañs ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt Gewissensbisse habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon ; *ohne Gewissensbisse,* diremorz, divorc'hed.

Gewissensentscheidung b. (-,-en) : daelenn b., kaz a goustiañs g., afer a goustiañs b., aremvac'h b.

Gewissenserforschung b. (-,-en) : distro ouzh an-unan g./b., distro war an-unan g./b., dastum en an-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor) g., enklask a goustiañs g., enklask war e goustiañs g. ; *eine Gewissenserforschung machen,* ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor), [relij.] ober enklask d'e bec'hedoù.

Gewissensfall g. (-s,-fälle) **/ Gewissensfrage** b. (-,-n) : daelenn b., afer a goustiañs b., aremvac'h b., [relij.] kaz a goustiañs g.

Gewissensfreiheit b. (-) : frankiz-koustiañs b., frankiz ar goustiañs b., frankiz krediñ b., frankiz kredenn b.

Gewissensgründe lies. : abegoù koustiañs lies.

gewissenshalber Adv. : evit d'e goustiañs chom didrubuilh, evit kaout koustiañs vat.

Gewissensinhalt g. (-s,-e) : dalc'had-bred g., endalc'hed-bred g.

Gewissensklausel b. (-,-n) : diviz koustiañs g., diferadenn emouezañ b.

Gewissenskonflikt g. (-s,-e) : daelenn b., aremvac'h b.

Gewissenspein b. (-) : morc'hed g/b., morc'hedenn b., skorpul g., rebech ar goustiañs g., broud ar goustiañs g., poan goustiañs b., meskont b. ; *er ist voller Gewissenspein,* jahinet eo gant ar c'heuz, boureviet eo gant ar c'heuz, krignet eo e spered gant ar morc'hed, sammet eo e galon gant ar morc'hed, krignet eo e galon gant ar morc'hed, krignet eo e galon gant broudoù e goustiañs, krignet eo e galon gant preñv e goustiañs, enkrezet eo e goustiañs, lakaet eo diaes e benn gant ar skorpul, sammet eo e askre gant ar c'heuz.

Gewissensprüfung b. (-,-en) : distro ouzh an-unan g./b., distro war an-unan g./b., dastum en an-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor) g., enklask a goustiañs g., enklask war e goustiañs g.

Gewissensruhe b. (-) : peoc'h an ene g., sioulder ar spered g., koustiañs vat (didrubuilh, aes, kompez, disamm hag eeun) b.

Gewissenszwang n. (-s) : **1.** redi koustiañs g., destrizh divezel g. ; **2.** gwallerezh ar c'houstiañsoù g., gwalladenn goustiañs b.

Gewissenszweifel g. (-s,-) : morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., nec'hamant g.

gewissermaßen Adv. : en un doare bennak, e feson pe feson, mod pe vod, e doare pe zoare, koulz lavaret, evel pa lavarfed, kazimant, kazi, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh.

Gewissheit b. (-,-en) : divarded b., divarder g., asur g., diarvar g., kredenn sonn b., diogel g., suradenn b. ; *etwas mit Gewissheit wissen,* gouzout ez eo gwir udb, bezañ sur eus udb, gouzout udb en un doare distag, gouzout udb da sur ; *sich Gewissheit verschaffen,* gwiriañ, gwiriekaat, en em asuriñ, kadarnaat.

gewisslich Adv. : sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, da sur, en un doare distag.

Gewitter n. (-s,-) : arnev g., arneuenn b., barr-arnev g., taol-arnev g., takad arnev g., kurun g./b., barr-amzer g., gwallamzer b., bouilhard g., taol-amzer g. ; *ein Gewitter zieht auf,* sevel a ra an arnev, emañ an arnev o tostaat ; *es sieht nach Gewitter aus,* luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, risklañ a reomp kaout un arnev ; *ein Gewitter zieht sich zusammen, ein Gewitter ist im Anzug,* feson arnev a zo ganti, goriñ a ra an arnev, arnevek eo an amzer, arnevet eo an amzer, arneviñ a ra an amzer, arneviñ a ra an oabl, en em zastum (sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti, stummañ a ra d'ober arnev ; *das Gewitter geht nieder (bricht aus),* dedarzhañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev ; *das Gewitter zieht vorüber,* pellaat a ra an arnev ; *durch das Gewitter zur Gärung gebracht werden,* broutac'hañ ; *heftiges Gewitter,* barrad arnev dall g., barrad arnev diroll g.

Gewitterfront b. (-) : talbenn arnev g.

Gewittergärung b. (-,-en) : broutac'hadur g.

gewitterhaft ag. : arnevet, arnevek, arnevus, feson arnev ganti, neuz an arnev ganti, liv arnev ganti, broutac'hek, broutac'hus.

Gewitterhimmel g. (-s,-) : oabl arnevet g.

gewitterig ag. : bouilhardus, broutac'hek, broutac'hus, touforek, lug, luget, arnevek, arnevet, bouk, gwaskus, pounner, bouc'h, mac'h, marv, mouk ; *es ist gewittrig schwül,* broutac'h a zo gant an amzer, broutac'hus eo an amzer, touforek eo an amzer, lu (luget, lug, bouk) eo an amzer, amzer vouk a ra, mouk eo an amzer ; *gewittrig schwüles Wetter,* broutac'h g., toufor g. ; *gewittriges Wetter,* amzer arnevet b., amzer arnevek b., amzer vouk b., amzer varv b.

Gewitterkerze b. (-,-n) : [relij.] goulaouenn goar da wareziñ ouzh ar wallamzer b.

gewittern V.gw. (hat gewittert) : *es gewittert,* ober a ra kurun, kuruniñ a ra, kurun a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù.

Gewitterregen g. (-s,-) : glav-arnev g., barr-arnev g., taol-arnev g., glav arnevek g. ; *warmer Gewitterregen,* touforenn b.

gewitterreich ag. : arnevek ; *gewitterreiche Bucht,* pleg-mor arnevek g. ; *gewitterreiche Jahreszeit,* koulz-amzer arnevek g.

Gewitterschauer g. (-s,-) : barr-arnev g., taol-arnev g., kurun g./b., kaouad arnev b./g., barrad arnev g.

gewitterschwül ag. : broutac'h, broutac'hus, broutac'hek, touforek, lu, luget, bouk, pout ha lug ; *gewitterschwüles Wetter,* broutac'h g., toufor g. ; *es wird gewitterschwül,* lugañ a ra an amzer.

Gewitterschwüle b. (-) : broutac'h g., toufor g., kaouad toufor b.

Gewitterwind g. (-s,-e) : avel arnev g.

Gewitterwolke b. (-,-n) : teñvaladenn b., malkenn b., duadenn b., koumoul arnev str., koumoul arnevek str.

gewittrig ag. : *sellit ouzh* **gewitterig**.

gewitzigt ag. : fur, poellek, amsellus, disfizius, evezhiek ; *jemanden gewitzigt machen,* disodiñ u.b., diziodiñ u.b., dilouadiñ u.b., divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h ; *die Notjahre haben ihn gewitzigt,* ken treut e oa bet an traoù gantañ er bloavezhioù tremenet ma'z eo deuet da vezañ amsellus.

gewitzt ag. : fin, troidellus, troidellek, gwidreüs, gwidilus, beskellek, korvigellus, dilu, divreilh, ijinet-mat, digourdi ; *er ist ein gewitzter Kerl,* n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo paotr an itrikoù, ur c'horvigeller a zo anezhañ, un troideller a zo anezhañ, ur ragater a zo anezhañ, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier.

Gewitztheit b. (-) : korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., divreilh g., digaot g.

gewogen ag. : **1.** hegarat, douget evit, douget da ; *jemandem gewogen sein,* bezañ douget evit u.b. (d'u.b.) ; *er ist mir sehr gewogen,* deuet-mat on dezhañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, gwelet mat on gantañ, war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon ; **2.** *gewogener Mittelwert,* keitad daspouezet g.

Gewogenheit b. (-) : hegarated b., madelezh b., pleg g., doug g. ; *gegenseitige Gewogenheit,* kengarantez b.

gewöhnen V.k.e. (hat gewöhnt) : boazañ, boaziañ, boazetat, kustumiñ, akoursiñ, akustumiñ ; *jemanden an etwas (t-rt) gewöhnen,* boazañ u.b. ouzh udb, boazañ u.b. d'ober udb, kustumiñ u.b. ouzh udb, akustumiñ u.b. d'udb, akustumiñ u.b. d'ober udb, kustumiñ u.b. d'ober udb, deskiñ u.b. ouzh udb ; *man hat mich daran gewöhnt, früh aufzustehen,* boazet on bet da sevel abred ; *ich bin daran gewöhnt, früh aufzustehen,* boas on da sevel abred, emañ ar voaz ganin da sevel abred, kustum on da sevel abred, nes eo din sevel abred ; *wir sind daran gewöhnt, wir sind es (wir sind's) gewöhnt,* un dra voas eo evidomp ; *wir sind daran gewöhnt, die Glocken zu hören,* kustumet (gourdon) omp da glevet ar c'hleier o seniñ ; *man sollte den Hund nicht daran gewöhnen, ins Haus zu kommen,* arabat boazañ ar c'hi da zont en ti ; *ich bin daran gewöhnt, abends im Bett zu lesen,* boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater war daran gewöhnt, uns ab und zu einen Besuch abzustatten,* bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer.

V.em. : **sich gewöhnen** (hat sich (t-rt) gewöhnt) : boazañ ouzh, boazetat ouzh, en em voazañ ouzh, en em akoursiñ ouzh, en em gustumiñ ouzh, kustumiñ ouzh, akustumiñ ouzh, en em akustumiñ da [udb], en em akustumiñ ouzh, en em akustumiñ d'ober [udb], en em ober gant, en em ober ouzh, en em ober diouzh, pleustriñ, en em gavout ; *ich gewöhne mich nur schwer ans tropische Klima,* diaes eo din boazañ ouzh hin an trovanoù ; *ich gewöhne mich nur schwer an die Bretagne,* diaes eo din boazañ e Breizh, diaes eo din en em voazañ ouzh Breizh, diaes eo din en em ober e Breizh, diaes eo din pleustriñ e Breizh, diaes eo din tommañ ouzh Breizh, diaes eo din bourrañ e Breizh, diaes eo din en em gavout e Breizh, diaes eo din kustumiñ bevañ

e Breizh, diaes eo din en em gustumiñ ouzh Breizh ; *sich daran gewöhnen, etwas zu tun,* boazañ d'ober udb, boazañ ober udb, en em voazañ d'ober udb, kemer an atapi (ar boaz) d'ober udb, kustumiñ ober udb.

Gewohnheit b. (-,-en) : boaz b./g., boazamant g., kustum g., kustumañs b., akoursañs b., akustumañs b., giz b., mod g., tech g., pleg g., arver g., tozell b., aparchant g., tu g., atapi g. ; *eine alte Gewohnheit,* un hir voaz b./g. ; *ich habe die Gewohnheit angenommen, abends im Bett zu lesen,* kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bremañ bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din bremañ lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin bremañ da da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *eine üble (schlechte) Gewohnheit,* un tech fall g., ur boaz fall g., ur voaz fall b., ur pleg fall g., ur gammvoaz b., ur c'hammvoaz g., ur c'hammbleg g., ur droukpleg g., ur gwallbleg g., ur gwalldech g., un droukkustum g., un atapi divalav g. ; *die üblen Gewohnheiten bekämpfen,* gouren ouzh an techoù hag ar plegoù fall ; *einmal im Monat, um die Gewohnheit beizubehalten,* ur wech ar miz kement ha derc'hel ar c'hiz, ur wech ar miz kement ha kenderc'hel ar c'hiz ; *sich etwas zur Gewohnheit machen, eine Gewohnheit annehmen,* kemer ar boaz (ar pleg, an tech, an atapi) d'ober udb, tapout an tu d'ober udb ; *eine Gewohnheit ablegen, aus einer Gewohnheit kommen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un tech, dilezel (terriñ) ur voaz, en em zizober diouzh ur pleg, en em zivoaziañ diouzh un tech, divoazañ diouzh un tech, terriñ e bleg, troc'hañ e bleg ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen,* dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; *es ist schwer, eine Gewohnheit abzulegen, es ist schwer, aus einer Gewohnheit zu kommen,* ur si ne vez ket aezet da goll ; *er kann von seiner Gewohnheit nicht lassen,* n'eo ket evit mirout, n'eo ket evit derc'hel penn d'e dech, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, terriñ e bleg, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall, n'eo ket evit e dech, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, chom a ra da vreinañ en e voazioù fall ; *in seine schlechten Gewohnheiten zurückfallen,* distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, kouezhañ en e bleg kozh, mont da-heul en-dro e blegoù fall, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e bleg, distreiñ d'e roudenn ; *die schlechten Gewohnheiten bekämpfen,* gouren ouzh an techoù ha plegoù fall ; *das Flennen war ihm zur Gewohnheit geworden,* tapet en doa ar pleg da glemmichal ; *das ist gegen meine Gewohnheit,* se a ya a-enep ar pezh on boas d'ober, se a zo kontrol d'ar pezh on boas d'ober ; *nach hergebrachter Gewohnheit,* evel m'emañ ar c'hiz a-holl-viskoazh, evel m'emañ ar mod a-holl-viskoazh ; *das ist aus der Gewohnheit gekommen,* n'eo ket diouzh ar c'hiz ken, ar c'hiz-se he deus graet he reuz, n'eo ket mui ar mod ober e-giz-se ; *es ist ihm zur Gewohnheit geworden,* deuet eo gantañ da vezañ ur voaz ; *er hat es sich zur Gewohnheit gemacht,* kemeret en deus ar voaz d'en ober ; *die Macht der Gewohnheit,* nerzh ar voaz g. ; *Gewohnheit wird zum zweiten Ich,* ar boaz a zeu da vezañ natur / ar boaz a cheñch e natur (Gregor), ar voaz a zeu da vezañ tamm-ha-tamm ul lodenn eus hon anien.

gewohnheitsmäßig ag. : diouzh ar boaz, dre voaz, ordinal, d'an ordinal, peurliesañ, peurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Gewohnheitsmensch g. (-en,-en) : den a ra dre voazamant g., den a blij dezhañ standurat g.

Gewohnheitsrecht n. (-s,-e) : gwir kustumel g., gwir ar c'hustum g., gwir ar c'hustumoù g., gwir a henvoaz g., kustumoù lies., lezennoù diazezet war kustumoù ur vro lies. ; *das Statutenbuch der bretonischen Gewohnheitsrechte,* kustum Breizh g., levr ar c'hustum e Breizh g.

Gewohnheitstier n. (-s,-e) : P. den hag a zo sklav d'ar standur g. ; *der Mensch ist ein Gewohnheitstier,* pep hini en deus e aparchant, pep hini en devez e bleg, ar boaz a zeu da vezañ natur / ar boaz a cheñch e natur (Gregor), ar boaz a zeu da vezañ tamm-ha-tamm ul lodenn eus hon anien.

Gewohnheitstrinker g. (-s,-) : lonker hag a ev dre voazamant g., lonker touet g., lonker pomet g., lonker echu g.

Gewohnheitsverbrecher g. (-s,-) : adfeller g., azfeller g., lañs ar groug g.

gewöhnlich ag. : **1.** boas, boaziet, boaziek, boutin, standur, eus an ordinaloù, ordinal ; *zur gewöhnlichen Zeit,* d'an eur voas, d'an amzer voas ; *die gewöhnliche Bedeutung eines Wortes,* ster boaziet ur ger g., ster boutin ur ger g., talvoudegezh voas ur ger b. ; *die gewöhnlichen Probleme,* ar c'hudennoù standur lies. ; *er ist ein ganz gewöhnlicher Mensch,* un den evel ar re all eo ha netra ken, gwall zisterik eo e zoare, n'eus ken nemet liv dister warnañ, un den a nep hini eo, un den eus an ordinaloù eo ; *das ist kein gewöhnlicher Mensch,* disheñvel eo diouzh an ordinaloù ; *mehr als gewöhnlich,* muioc'h eget boaz, muioc'h eget kustum ; *wie gewöhnlich,* evel boaz, hervez kustum, evel kustum, e-giz eo boazet ; **2.** diseven, displed, gros, dibalamour, digaz, difoutre ; *gewöhnlich werden,* dont da vezañ gros (diseven) ; *sein Benehmen war recht gewöhnlich,* gwall zibalamour e oa bet e emzalc'h, gwall zifoutre e oa bet e emzalc'h.

Adv. : ordinal, ordin, d'an ordinal, da gustum, peurliesañ, peurvuiañ, an aliesañ, diouzh boaz, dre voaz, dre-vras, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er gewöhnlich vor der Tür,* boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor ; *er kommt wie gewöhnlich,* dont a raio evel boaz (evel pep tro, evel kustum, hervez kustum, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal) ; *er sieht recht gewöhnlich aus,* gwall zisterik eo e zoare, n'eus ken nemet liv dister warnañ, eus an ordinaloù eo ; *die Veranstaltung hatte länger gedauert als gewöhnlich,* padet e oa an abadenn hiroc'h eget kustum, padet e oa an abadenn hiroc'h eget an ordinal ; *mehr als gewöhnlich,* muioc'h eget boaz, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal ; *größer als gewöhnlich,* mentet brasoc'h eget an ordinal.

Gewöhnlichkeit b. (-,-en) : **1.** stad voas b., doare boutin g., disterded b., disterder g., boutinded b., boutinder g. ; **2.** divalaverezh g., hudurniezh b., hudurnez b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g.

gewohnt ag. : boas, boazet, kustumet, kustum, gourdon, akourset, duac'h, akustumet, embreget ; *einer (t-c'h) Sache gewohnt sein, eine (t-rt) Sache gewohnt sein,* bezañ boas (di)ouzh udb, bezañ akourset ouzh udb, bezañ doazh ouzh

udb, bezañ gourdon ouzh udb, bezañ kustum d'ober udb ; *ich bin es nicht mehr gewohnt,* digustumet on diouzh an dra-se ; *ich bin es gewohnt, abends im Bett zu lesen,* kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater war es gewohnt, uns ab und zu einen Besuch abzustatten,* bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer ; *einer Sache gewohnt werden,* boazañ diouzh udb, en em voazañ ouzh udb ; *er ist es gewohnt, dass ...,* boas (kustum, boazet) eo da ... ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, adkavout e glud, distreiñ d'e roudenn ; *auf gewohnte Weise, in gewohnter Weise, wie gewohnt,* evel boaz, evel kustum, evel pep tro, hervez kustum, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal ; *deine Werkzeuge sind an ihrem gewohnten Platz,* emañ da vinviji en o flas boas ; *die Veranstaltung hatte länger gedauert als gewohnt,* padet e oa an abadenn hiroc'h eget kustum, padet e oa an abadenn hiroc'h eget an ordinal ; *eine ungewohnte Arbeit,* ul labour divoas g., ul labour digustum g. ; *jung gewohnt, alt getan,* a-vihanik ober ar mad a ro nerzh evit koshaat - Yann eo, Yann e vo - labour mignon tra ma c'helli, pa vi kozh ec'h ehani - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - aesoc'h plegañ ur wezenn pa vez bihan eget pa vez bras - dre hadañ mat e park ar bed, da vare an eost 'vez puilh an ed ; *mehr als gewohnt,* muioc'h eget boaz, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal.

gewöhnt ag. : boas, boazet, kustumet, kustum, gourdon, akourset, doazh, duac'h, akustumet ; *ich bin nicht mehr daran gewöhnt,* digustumet on diouzh an dra-se ; *ich bin daran gewöhnt, früh aufzustehen,* kustumiñ a ran sevel abred, boas on da sevel abred, nes eo din sevel abred, kustum on da sevel abred ; *wir sind daran gewöhnt, die Glocken zu hören,* kustumet (gourdon) omp da glevet ar c'hleier o seniñ ; *wir sind daran gewöhnt, wir sind es (wir sind's) gewöhnt,* un dra voas eo evidomp, akourset omp ouzh an dra-se ; *ich bin daran gewöhnt, abends im Bett zu lesen,* kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemmnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater war daran gewöhnt, uns ab und zu einen Besuch abzustatten,* bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer ; *an Entbehrungen gewöhnt,* graet ouzh an dioueraños ; *nicht gewöhnt,* divoas.

gewohntermaßen Adv. : ordinal, ordin, d'an ordinal, da gustum, peurliesañ, peurvuiañ, an aliesañ, diouzh boaz, dre voaz, dre-vras, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet.

Gewöhnung b. (-,-en) : boazadur g., tozelladur g., kustumadur g.

Gewölbe n. (-s,-) : **1.** bolz b., baot b., bolzenn b. ; *Tonnengewölbe,* bolz-fust b. ; *Kreuzgratgewölbe,* bolz a-groaz b. ; *Kreuzrippengewölbe,* kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b. ; *Gewölbe nach der Korblinie,* bolz stumm ur grommell-baner dezhi b. ; *Klostergewölbe,* bolz speurennet b. ; *mit einem Gewölbe versehen,* bolzañ.

2. tra a zo stumm ur volz dezhañ g., kammbleg g., krommenn b.

3. [dre skeud.] *Himmelsgewölbe,* bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz steredennet b., bolz an oabl b., stergann g.

4. [korf.] *Schädelgewölbe,* klopenn g., krogenn ar penn b., podenn-benn b.

5. [dre astenn.] kav bolzek g., kavig bolzek g.

Gewölbebau g. (-s,-bauten) : [tisav.] savadur bolzek g.

Gewölbebogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg b., bolzadur g.

Gewölbefuge b. (-,-n) : [tisav.] junt bolzadur g., joentr bolz g.

Gewölbejoch n. (-s,-e) : [tisav.] treuziad g.

Gewölbekappe b. (-,-n) : [tisav.] kokenn bellennek b.

Gewölbekreuzung b. (-,-en) : [tisav.] bolz a-groaz b.

Gewölbeleibung b. (-,-en) : [tisav.] enkein g.

gewölbelos ag. : [tisav.] divolz.

Gewölbepfeiler g. (-s,-) : [tisav.] harzell b., kanevedenn b.

Gewölbeschlussstein g. (-s,-e) : [tisav.] begel-bolz g., begel ar volz g., maen-alc'hwez g., alc'hwez bolz g., alc'hwez-baot g., maen-bonn g., maen-harz g.

Gewölbestein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-bolz g.

gewölbt ag. : **1.** bolzek, bolzet, baotek, war vaot, baotet, bolzennek, gwariek, soukek, argeinek, keinek ; *gewölbtes Tor,* dor-volz b., dor volzet b., dor volzek b., porched bolzet g., porched bolzek g. ; *gewölbte Mauer,* moger c'hwezet b., mur gofek b., moger deuet kof dezhi b. ; **2.** skourret ; *sie hat ein schön gewölbtes Kreuz,* skourret brav eo he dargreiz, dargreizet gwevn (dargreizet brav) eo.

Gewölk n. (-s) : koabr str., ebroù lies., brumennoù lies., koumoulad g.

gewollt ag. : **1.** anv-gwan ar verb **wollen** ; **2.** dre youl, a-ratozh, mennet.

Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, gant rat vat dezhañ, a-ratozh, a-ratozh-vat, a-ratozh-kaer, dre e ratozh

gewonnen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **gewinnen** ; **2.** *er hat gewonnenes Spiel,* tost deuet eo gantañ, graet eo an taol gantañ koulz lavaret, graet eo an taol evel pa lavarfed, gounezet eo an taol evitañ koulz lavaret, gounit eo koulz lavaret.

geworden ag. : erru, deuet da vezañ.

Geworfenheit b. (-) : [preder., Heidegger] dilezeri b.

Gewühl n. (-s) : dizurzh g., rouestl g., tousmac'h g., diframm g., dever g., prez g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., trekou g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., mac'h g., starderezh g., engroez g., engroeziad g., stalabarn g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g. ; *sich*

einen Weg durch das Gewühl bahnen, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; *im Gewühl untertauchen,* steuziañ e-barzh an engroez, en em silañ e-touez an dud.

gewunden ag. : tort, gweüs, gwedennet, troiellek, troidellek, troidellus, gwidilus, korvigellek, kammigellek, kilwedennek, tro, tro-distro ; *gewundene Säulen,* kolonennoù tort lies., kolonennoù gwedennet lies. ; *gewundene Sätze,* frazennoù luziet lies., frazennoù leun a stambouc'h lies. ; *die gewundenen Stämme der Olivenbäume,* kefioù korvigellek ar gwez-olivez lies.

gewünscht anv-gwan ar verb **wünschen** : hetet, goulennet.

gewürfelt ag. : karrezennet, karrezet ; *gewürfelter Stoff,* danvez (gwiad g./b.) karrezet g. ; *gewürfelter Fußboden,* leurvarigelladur g.

Gewürm n. (-s) : preñved lies.

Gewürz n. (-s,-e) : temz-boued g., ispis g., spis g., louzaouenn saouriñ b., louzaouenn sasun b., sasun b., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str.

gewürzartig ag. : frondus, blaz mat dezhañ, c'hwezh vat gantañ, mat da reiñ blaz, mat evit spisañ, e doare ar spisoù, e doare ur spis, a-zoare gant ur spis, a-zoare gant ar spisoù, a-seurt gant ur spis, a-seurt gant ar spisoù.

Gewürzbeifuß g. (-es,-beifüße) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Gewürzgürkchen n. (-s,-) : kokombrez-bihan dre winêgr str., kornichon g. [*liester* kornichonoù].

Gewürzgurke b. (-,-n) : kokombrez dre winêgr str.

Gewürzhandel g. (-s) : kenwerzh ar spis g/b, ispiserezh g.

Gewürzhändler g. (-s,-) : marc'hadour spisoù g., ispiser g.

Gewürzlorbeer g. (-s,-en) : [louza., kegin.] lore str., lore-kegin str.

Gewürzmischung b. (-,-en) : kemmeskad louzeier-kegin g., temz-boued g.

Gewürznelke b. (-,-n) : [louza.] jenoflenn b., kroazig b., jenofl str., tach-jenofl g. (Gregor) ; *Gewürznelken,* jenofl g., kroazigoù lies., tachoù-jenofl lies.

Gewürznelken-Baum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-jenofl str.

Gewürzpflanze b. (-,-n) : louzaouenn saouriñ b., louzaouenn sasun b., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str.

Gewürzständer g. (-s,-) : **1.** [kegin.] stalenn al louzeier-kegin b., astell al louzeier-kegin b., estajerenn al louzeier-kegin b. ; **2.** [stal-werzh] palier an temzoù-boued g.

gewürzt ag. : spiset, temzet mat.

Geysir g. (-s,-e) : geizer g., strink dour tomm g., penn-bouilh g.

gez. ag. : [*berradur evit* **gezeichnet**] sinet.

gezackt ag. : dantet, dantek, dantelezek, dantelezet, kranellet, kranet, troc'h-didroc'h.

gezähnelt ag. / **gezahnt** ag. : dantet, dantek, dantelezek, dantelezet, kranellet, kranet, troc'h-didroc'h.

Gezänk n. (-s) / **Gezanke** n. (-s) : sach-blev g., fich-blev g., krog-blev g., rendael g., gourdrouz g., trouz g., kabaduilh b., kabal b., kabalad b., kavailh g., ger g., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frot g., jeu b., stag g., c'hoari g., krogoù lies., debr g., arvell g., gourdrouz g., tatin g.

Gezappel n. (-s) : difreterezh g., fifil g., bec'h g.

Gezeche n. (-s) : evadeg b., lonkerezh g., mezvadeg b.

Gezeiten lies. : mareoù lies., mareoù-mor lies., nevezioù lies., moradoù lies., morioù lies., chal ha dichal ar mor, chal-dichal g., kresk-digresk ar mor g., troioù ar mor lies. ; *die Wirkung von Sonne und Mond auf die Gezeiten,* levezon an Heol hag al Loar war an tre hag al lanv b.

Gezeitenenergie b. (-) : gremm diwar chal ha dichal ar mor g., mordredan g., gremm morluzel g., gremm mordredanel g., gremm mareluzel g.

Gezeitenhub g. (-s,-hübe) : ampled ar mare-mor g., heled ar mare g., lanvre g., mor g. ; *ein niedriger Gezeitenhub,* un nevez divalav g., ur mor dister g., ur morad dister g. ; *der Gezeitenhub nimmt zu,* emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ, kreskiñ a ra ar mor, lañsañ a ra ar mor, emañ ar mare o redek, emañ ar mor o redek ; *der Gezeitenhub geht zurück,* emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel, digreskiñ a ra ar mor, emañ ar mor o vervel ; *niedrigster Gezeitenhub,* marvor g., mor en e varvañ g., mor en e vihanañ g., mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., kontrec'h g., mor-bihan g., mor marv g.

Gezeitenkraftwerk n. (-s,-e) : mordredanva g., kreizenn vordredan b. ; *das Gezeitenkraftwerk La Rance,* stankell vordredan ar Renk g., mordredanva ar Renk g.

Gezeitenmühle b. (-,-n) : milin-vor b.

Gezeitenströmung b. (-,-en) : mareenn b.

Gezeitentafel b. (-,-n) : taolenn eurioù ar mareoù-mor b.

Gezeitenturbine b. (-,-n) : troellrod vareluzel b., troellrod vorluzel b.

Gezeitenverhältnisse lies. : stad ar mareoù-mor b. ; *bei günstigen Gezeitenverhältnissen,* pa vez mare mat en aod.

Gezeitenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant mare g., ar chal hag an dichal, ar mor red-dired g., kresk-digresk ar mor g.

Gezeitenwelle b. (-,-n) : [merdead.] bouc'h g., landarzh g., flammenn b. ; *da kommt die Gezeitenwelle,* erru eo ar bouc'h.

Gezeitenzone b. (-,-n) : aod vev b., traezh bev g., trec'henn b., kontraezh g., raskenn b. ; *zweimal am Tag wird die Gezeitenzone überflutet,* div wech bemdez e teu ar mor da bigosat an aod vev.

Gezerre n. (-s) : hilgennerezh g., sach-disach g., rendael g.

Gezeter n. (-s) : huadeg b., hu g., huadoù lies., kunujennoù lies., jarneoù lies., sakreoù lies., hucherezh g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., youc'h g., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b.

gezielt ag. : **1.** anv-gwan ar verb **zielen** ; **2.** resis, gant ur pal resis ; *gezielter Anschlag,* gwalldaol resis e bal g. ; *gezielte Desinformation treiben,* digelaouiñ, brizhkelaouiñ, brozennat a-ratozh, skignañ (brudañ) brozennoù a-ratozh ; *gut gezielter Schlag,* taol c'hwek g.

Adv. : *gezielt schießen,* kemer e gouch a-raok tennañ.

geziemen V.em. : **sich geziemen** (hat sich geziemt) : bezañ dereat, bezañ reizh ; *es geziemt sich*, dereat eo, reizh eo ; *es geziemt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; *wie es sich geziemt,*

evel ma'z eo dleet, evel 'zo dleet, evel m'eo dleet, evel ma tere d'ober, ent prop, evel ma faot, evel a faot, evel just ha rezon, evel rezon ; *alles machen, wie es sich geziemt,* ober an traoù war o reizh.

geziemend ag. : dereat, prop, brav, etapl.

geziert ag. : afetet, ardouüs, gaolek, flammik, leun a orbidoù, orbidus, orbidek, katik, milis, kamambre ; *geziert reden,* komz en un doare orbidus.

Geziertheit b. (-) : afeterezh g., orbidoù lies., geizoù lies., ardoù lies., tresoù lies., milisted b., milister g., orimantoù lies., digoroù lies., digorded b., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Gezischel n. (-s) : **1.** fuc'hañ g., pufal g., suterezh g., c'hwitellerezh g., c'hwibadennoù lies., c'hwitelladennoù lies., c'hwitelladeg b. ; **2.** P. mouskomz b., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b.

gezogen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **ziehen**.

2. tennet ; *gezogenes Los,* priz tennet g., niverenn tennet el lotiri b.

3. [lu] *gezogenes Rohr,* korzenn roudennet b.

4. [tekn.] *gezogener Stahl,* dir tennet g., dir neudennet g.

5. [kenw.] *gezogener Wechsel,* lizher-eskemm tennet diwar kont an dleour g.

Gezücht n. (-s,-e) : **1.** P. ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., lignez b., tud didalvez lies. ; **2.** [relij.] gorad naered-gwiber g.

Gezweig n. (-es) : brankoù lies., barradur g., pennad-barroù g., strouezh b.

Gezwitscher n. (-s) : geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filliped b., fistilh evned g., pipiadennoù lies.

gezwungen ag. : **1.** anv-gwan ar verb **zwingen**.

2. rediet ; *eine gezwungene Miene,* un neuz reut b., neuz ar c'hoant kac'hat gantañ war e zremm b., ur beg kastrilhez g., tres ar c'hoant kac'hat warnañ g., ur revr strizh dezhañ g., un dremm doaniet ha ginet b. ; *gezwungenes Lächeln,* c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *sie lacht gezwungen,* c'hoarzhin a ra digalon, c'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o c'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o c'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; *ich tue es nur gezwungen,* ober a ran an dra-se a-enep da'm santimant, dre heg eo ret din ober an dra-se, ober a ran kement-se en desped din, a-gasoni (a-rekin, a-enep va c'halon, da'm diegi, e diegi, dre heg, dre ur red, diouzh ret) e ran an dra-se, kerteri (diegi, lure) am eus d'ober kement-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, tapet on d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se.

3. [dre astenn.] katik, leun a orbidoù, orbidus, milis, flammik, kamambre.

gezwungenermaßen Adv. : a-enep e santimant, dre heg, a-gasoni, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, gant redi, dre rankout, forset mat, a-enep ar galon, a-enep e galon, en desped d'e varv ; *ich tue es nur gezwungenermaßen,* ober a ran an dra-se a-enep da'm santimant, a-gasoni e ran kement-se, dre heg eo ret din ober an dra-se, ober a ran kement-se en desped din, a-rekin (a-enep va c'halon, da'm diegi, e diegi, dre red, en desped da'm barv) e ran an dra-se, kerteri (diegi, lure) am eus d'ober kement-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se.

gezwungenerweise Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, dre rankout, dre nerzh, forset mat.

Gezwungenheit b. (-) : heg g., red g., feson bezañ lakaet diaes b.

g-Faktor der Intelligenz g. (-s) : [bred.] gwereder G *g.*

ggf. [*berradur evit* **gegebenenfalls**] Adv. : diouzh an dro, diouzh ma vo tro, douzh ma vo, diouzh ma ve, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

Ghana n. (-s) : Ghana b.

Ghanaer g. (-s,-) : Ghanaad g.

Ghetto n. (-s,-s) **/ Getto** n. (-s,-s) : **1.** geto g., ghetto g., karter ar yuzevien g., karter yuzev g., yuzeveri b. ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto,* emsavadeg ghetto Warszawa b. ; **2.** [dre skeud.] geto g., ghetto g. ; *kulturelles Ghetto,* ghetto sevenadurel g.

Ghibelline g. (-n,-n) : [istor] ghibellinad g., waiblingenad g., [*dalc'hiad an impalaer a-enep ar pab*].

Ghostwriter g. (-s,-) : darbarer ur skrivagner brudet g., darbarer skridoù g., ghostwriter g.

Gibbon g. (-s,-s) : [loen.] gibon g.

Gibelline g. (-n,-n) : [istor] gibellin g., waiblingenad g., [*dalc'hiad an impalaer a-enep ar pab*].

Gibraltar n. (-s) : Gibraltar b. ; *die Straße von Gibraltar,* strizh-mor Gibraltar g., raz Gibraltar g.

Gicht[1] b. (-) : urloù lies., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù lies., gwendr g., artrit g. ; *er leidet wieder an Lendengicht,* dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm, kroget eo ar mavigamm gantañ adarre ; *er hat Gicht,* gant an urloù emañ, emañ an urloù gantañ.

Gicht[2] b. (-,-en) : **1.** kargad b., kargamant b. ; **2.** mouchal g.

Gichtanfall g. (-s,-anfälle) : barrad urloù g., kaouad urloù b./g., barrad kenvellad g.

gichtartig ag. : heñvel (tost) ouzh an urloù, neuz an urloù dezhañ, e doare an urloù, a-zoare gant an urloù, a-seurt gant an urloù.

Gichtbeere b. (-,-n) : [louza.] kastilhez str.

Gichtgas n. (-es,-e) : gaz eus an uhelfornioù g., gaz eus ar mouchal g.

gichtig ag. **/ gichtisch** ag. : **1.** urlaouek, an urloù gantañ, ur c'henvellad gantañ, gwendrek.

2. [dre skeud.] buanek, taerus, prim, kleiz, pront, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, diribin, taer, nervus.

Gichtknoten g. (-s,-) : [mezeg.] tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor) ; *ich bekomme Gichtknoten an den Fingern,* me a zo kranked o sevel em bizied.

gichtkrank ag. : urlaouek, an urloù gantañ, ur c'henvellad gantañ, gwendrek.

Gichtkranke(r) ag.k. g./b. : urlaoueg g., urlaouegez b., gwendreg g., gwendregez b.
Gichtkrankheit b. (-,-en) **/ Gichtleiden** n. (-s) : [mezeg.] urloù lies., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù lies., gwendr g., artrit g.
Gichtrübe b. (-,-n) : [louza.] bara-an-hoc'h g., boked-ar-chas-klañv g., gouezirvin str.
Gickel g. (-s,-) : [loen.] kilhog g., kog g.
Gickgack n. (-s) : [loen.] ragach ar gwazi g., gragailherezh ar gwazi g.
gicksen V.gw. (hat gegickst) : komz gant ur vouezh c'hourskiltr.
V.k.e. / V.gw. (hat gegickst) : pikañ, gwanañ, broudañ, flemmañ ; *er hat ihn (ihm) mit dem Stock gegickst,* broudet en doa anezhañ gant e vazh.
Gideon g. : Gedeon g.
Giebel g. (-s,-) : **1.** [tisav.] skoaz-pignon b. ; **2.** [dre astenn.] moger gostez b., pignon g., tal g., talbenn g. ; **3.** *Türgiebel,* gourin-dor g., palatrez g.
Giebeldach n. (-s,-däcker) : toenn div bantenn b.
Giebelfeld n. (-s,-er) : [tisav.] panell b., timpan g.
Giebelfenster n. (-s,-) : prenestr ar voger-bignon g.
Giebelhaus n. (-s,-häuser) : ti troet e voger-bignon ouzh ar straed g.
Giebelseite b. (-,-n) : moger-bignon b.
Giebelspitze b. (-,-n) : [tisav.] beg-pignon g., leinienn b.
Giebelstube b. (-,-n) : kambr dindan an doenn b., mañsardenn b.
Giebelwand b. (-,-wände) : moger-bignon b.
Giebelzimmer n. (-s,-) : kambr dindan an doenn b., mañsardenn b.
Giekbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] gilh g., gi g.
Gier b. (-) : lontegezh b., c'hoantegezh b., c'hoantidigezh b., lusk ar c'hoant g., rec'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., youlegezh b., naon g.
gieren V.gw. (hat gegiert) : **1.** c'hoantaat, droukc'hoantaat, bezañ taer [war], bezañ arloupet [a-fet] ; *nach etwas gieren,* kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, bezañ hiraezhet d'udb, bezañ e galon war udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, kaout naon d'udb, bezañ naonek d'udb ; *er giert nach Geld,* c'hoant bras en deus (c'hoant bras eo dezhañ) da rastellat arc'hant, c'hoantek a arc'hant eo, taer eo war an arc'hant, dalc'het eo gant arwez an aour, hennezh en deus atapi ouzh an arc'hant, n'en deus ken albac'henn nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet eo da zastum, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, sorc'hennet eo gant an arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal !
2. [merdead.] livardiñ.
3. [Bro-Suis] gwigourat, chourikal.
gierig ag. : **1.** c'hoantek, c'hoantus, gwallc'hoantek, goubec'h, goubec'het, leun a zroukyouloù, youlek, youlus, tavantek, angoulet, naonek, preñv ; *auf Neuigkeiten gierig sein,* birviñ war e dreid gant ar c'hoant kaout nevezinti, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù, bezañ angoulet gant an nevezinti ; *gierige Blicke,* selloù c'hoantus lies., sellout lik lies. ; *verstohlener gieriger Blick,* taol lagad kazh g. ; *gierige Blicke werfen,* sellata, sellet gant c'hoantegezh, sellet a-druez ouzh udb ; *sie sind immer gierig,* atav emaint e goust ; *er musterte das Mädchen mit gierigen Blicken,* e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae naonek ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; *Gottes Worte gierig aufsaugen,* bezañ naonek da gomzoù Doue.
2. [dre astenn.] lontek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, gourmand, douget d'e gof, ingoulek, sklouf, hir e zent, hir ha lemm e zent, don e gof, douget d'e gof, mignon d'e gof ; *gierig essen,* lonkañ e voued gant prez bras (evel ul lotrus) (Gregor), lonkañ a-rafoll, floupañ, gourlonkañ, debriñ lamprek, debriñ naonek, debriñ rankles, debriñ c'hwek, debriñ lontek, debriñ kreñv, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, debriñ evel ul loen (evel ur marlonk, evel ur ranklez), skeiñ war e voued, ober kof bras, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, pegañ war an traoù, kaout ur malouer mat, bezañ kreñv war ar chaokat, floupañ (plaouiañ) e voued, kordañ e voued, plaouiañ war e voued, ramgloudiñ. ; *gierig nach etwas zugreifen,* skeiñ war udb, pegañ war udb ; *gierig trinken,* evañ sec'hek, evañ rankles, evañ lamprek, evañ a-rafoll.
Gierigkeit b. (-) : c'hoantegezh b., c'hoantidigezh b., lontegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoantegezh b.
Gießbach g. (-s,-bäche) : froud g. ; *der Gießbach stürzt den Abhang hinunter,* diruilhañ a ra ar froud gant tor ar menez.
Gießbad n. (-s,-bäder) : **1.** strink-dour g., flistradenn b., breliñsadenn b. ; **2.** barrad glav g., glebiadenn b., revriad dour g., pilad-dour g., glav puilh g., glav a-bil g., glav a-skuilh g., glav stank g., ferc'hier houarn lies., glav bras g., glav meur g., pilioù dour lies., glav touseg g., glav pil polos g., glav a skudellad g., glav pil g.
Gießbecken n. (-s,-) : kibellig b., potev g.
gießbar ag. : dinaouus.
gießen V.k.e. (goss / hat gegossen) : **1.** [ster kentañ] doura, glebiañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, distrempañ ; *die Blumen gießen,* doura ar bleunioù ; *den Garten gießen,* doura al liorzh ; **2.** [dre astenn.] skuilhañ, fennañ, fuilhañ, moullañ, dinaouiñ, hoalañ, redek ; *flüssiges Metal in eine Form gießen,* skuilhañ metal teuz e-barzh ur moull, redek metal teuzet ; *Blei gießen,* moullañ plom, lakaat plom en ur moull, redek plom ; *eine Statue in Erz gießen,* moullañ un delwenn arem ; *eine Bodenplatte gießen,* redek un dar veton ; *Wasser gießen,* skuilhañ dour, redek dour ; *das Glas voll gießen,* kargañ ar werenn ; *ein volles Glas Bier gießen,* kargañ ar werenn a vier ; *eins hinter die Binde gießen,* distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, pakañ ur banne, deverañ ul lomm en e c'henoù ; *sich (t-d-b) einen Schuss in den Kaffee gießen,* koefañ e gafe, badeziñ e gafe gant ur banne lambig g., bennigañ e gafe d'ur banne lambig ; **3.** [dre skeud.] *Öl ins Feuer gießen,* teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan ; *Wasser in seinen Wein gießen,* **a)** badeziñ e win ; **b)** [dre skeud.] diskanañ, rabatiñ war e gomzoù, dont da forn unan all da boazhañ.
V. dibers. (goss / hat gegossen) : *es gießt in Strömen,* barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav diouzh ar

gwashañ, ober a ra glav par ma c'hall, ober a ra glav pellañ ma c'hall ; *es gießt wie mit Eimern,* glav bras a ra, ferc'hier-houarn a ra, dour 'zo da deurel gant ar varazh, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, teurel a ra dour.
Gießen n. (-s) : **1.** [tekn.] moullañ g., moullerezh g., moulladur g. ; **2.** dourerezh g. ; **3.** bererezh g. ; *das Gießen in einen Kübel,* ar pelestradur g.
Gießer g. (-s,-) : **1.** teuzer g., mouller teuz g. ; **2.** dourer g., skuilher g.
Gießerei b. (-,-en) : **1.** moulladur g. ; **2.** [dre astenn.] teuzlec'h g., teuzerezh b.
Gießereiarbeiter g. (-s,-) : teuzer g., mouller teuz g.
Gießereibetrieb g. (-s,-e) : teuzlec'h g., teuzerezh b.
Gießerz n. (-s,-e) : arem g.
Gießform b. (-,-en) : moull g.
Gießgrube b. (-,-n) : foz diforniañ b., foz ar metal teuz b.
Gießhütte b. (-,-n) : teuzlec'h g., teuzerezh b.
Gießkanne b. (-,-n) : douraer g., douraerez b., doursil g.
Gießkannenprinzip n. (-s,-ien) : [goapaus] ar poultrennañ skoazelloù arc'hant amañ hag a-hont hep pal resis g.
Gießofen g. (-s,-öfen) : forn-deuz b.
Gießrinne b. (-,-n) : san diforniañ b., roudenn ar metal teuz b.
Gießzettel g. (-s,-) : [moull.] font g.
GIF n. : [stlenn.] GIF g.
GIF-Datei b. (-,-en) : [stlenn.] restr GIF b.
Gift n. (-s,-e) : **1.** binim g., pistri g., kontamm g., ampoezon g., pusun g., poezon g. ; *ein tödliches Gift,* ur binim marvus g., ur c'hontamm marvus g., ur binim marvel g. ; *ein schleichendes Gift,* ur binim efedoù gorrek dezhañ g. ; *ein starkes Gift,* un ampoezon rik g., poezon rik g. ; *schnell wirkendes Gift,* ampoezon prim g., poezon prim g., pistri prim g. ; *Gift nehmen,* en em ampoezoniñ, kemer ampoezon ; *die Wirksamkeit eines Gifts,* nerzh ur pistri g. ; **2.** *darauf kannst du Gift nehmen !* ra vin lazhet ma n'eo ket gwir ! laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! se 'zo gwir bater ! ; *Gift und Galle speien,* binimañ, diskargañ e vinim, diskargañ e imor, skeiñ tan ha moged, kalkennañ, mallozhiñ ken na spont ar brini, diskargañ (dileuskel) e gounnar.
giftartig ag. : pistrius, kontammus, binimus, e doare ur poezon a-zoare gant ur poezon, a-seurt gant ur poezon.
Giftbecher g. (-s,-) : **1.** hanafad binim g.
2. [istor] hanafad dour kegid (dour pempiz) g.
Giftbeimengung b. (-,-en) : kontammadur g., kontammerezh g., kontammidigezh b., pusuniadur g., pusunierezh g., pistriadur g.
Giftblase b. (-,-n) : [loen.] sac'h binim g.
Giftdrüse b. (-,-n) : [loen.] gwagrenn vinim b.
giften V.k.d. (hat gegiftet) : *gegen jemanden giften,* binimañ ouzh u.b., diskargañ e vinim war u.b., diskargañ e imor war u.b., mallozhiñ u.b. ken na spont ar brini, diskargañ (dileuskel) e gounnar war u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b.
V.k.e. (hat gegiftet) : *das giftet ihn,* se a laka anezhañ da gounnariñ, se a laka anezhañ da fumañ.
V.em. : **sich giften** (hat sich (t-rt) gegiftet) : dispakañ e gounnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e kounnar, mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, diodiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont e volc'h diwar e lin ; *er giftet sich mächtig,* mont a ra e gouez da vat, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, fumet-naet eo, e gwalarn emañ, en imor santel emañ.
giftfest ag. : imunekaet, hangaeet ouzh ar binim, diwallet diouzh ar binim ; *giftfest machen,* gwarediñ ouzh ar binim, hangaeañ ouzh ar binim.
Giftfracht b. (-) : **1.** dour saotret gant danvezioù pistrius g. ; **2.** danvezioù pistrius en dour lies.
giftfrei ag. : divinim, anpistri.
giftig ag. : **1.** binimus, pistrius, kontammus, pusunius ; *die Blindschleiche ist nicht giftig,* an naer-galet n'eus ket a vinim ganti, an anuz-dall n'eus ket a vinim gantañ, an anuz-dall n'eo ket flemmus ; *ein giftiger Pilz,* ur c'habell-touseg fall (pistrius) g. ; *giftige Gase,* aezhennoù pistrius lies. ; **2.** [dre skeud.] flemmus, trenk, kasonius, kazus, kasaus, drouk, fall, put, hek, binimus, broudus ; *giftige Reden,* komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies., komzoù trenk lies., gwall gomzoù lies., komzoù garv lies., komzoù dichek lies., komzoù hek lies., komzoù kasonius lies., komzoù kazus lies., komzoù kasaus lies., komzoù binimus lies., komzoù broudus lies., distaoladennoù naer-wiber lies. ; *giftige Zunge,* teod milliget (flemmus, binimus) g., gwall deod g., teod fall g., teod naer g., teod gouest da ijinañ ar vosenn (gouest da dennañ an diaoul eus an ifern) g., teod kiger g., teod lemm g., gwir bistri g., poezon g., beg trenk g., teod lous binimus g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g.
Giftigkeit b. (-) : **1.** pistriegezh b., pistriusted b., pusuniusted b., pusuniuster g. ; **2.** flemmusted b., flemmuster g.
Giftgas n. (-es,-e) : gaz pistrius g., aezhenn bistrius b., gaz brezel g.
giftgrün ag. : [liv] gwer trellus, gwer dallus.
gifthaltig [Bro-Aostria : **gifthältig**] ag. : pistrius, kontammus, binimus.
Giftkröte b. (-,-n) : [dre skeud.] bern gal g., beg trenk g., teod fall a zen g., piler-beg g., teod milliget a zen g., teod naer a zen g., teod binimus a zen g., gwir bistri g., poezon g., rachouz g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., gast b., diaoul a baotr g., pezh fall a zen g., den drouk betek mel e eskern g.,

bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., teod fall a vaouez b., teod binimus a blac'h b., teod naer a blac'h b., teod milliget a blac'h b., pilerez-veg b., gwesped str., den pegus g.

Giftküche b. (-,-n) : [dre fent] apotikerezh b.

Giftkunde b. (-) **/ Giftlehre** b. (-) : pistrioniezh b.

Giftmischer g. (-s,-) : kontammer g., pistrier g., pusunier g., ampoezoner g.

Giftmischerei b. (-) : aozadur pistrioù g., kontammerezh g., kontammadur g., pusunerezh g., ampoezonerezh g., pistriadur g.

Giftmittel n. (-s,-) : digontamm g., dibusun g., enepkontamm g., louzoù digontammiñ g.

Giftmord g. (-s,-e) : muntr dre bistri g., kontammerezh g., kontammadur g., pusunerezh g., ampoezonerezh g., pistriadur g.

Giftmörder g. (-s,-) : kontammer g., pistrier g., pusunier g., ampoezoner g.

Giftmüll g. (-s) : dilerc'hioù pistrius (kontammus, pusunius) lies.

Giftnudel b. (-,-n) : [dre skeud.] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., teod fall a vaouez b., teod milliget a blac'h b., teod binimus a blac'h b., teod naer a blac'h b., gwir bistri g., poezon g., pilerez-veg b., gwesped str., beg trenk g., plac'h pegus b.

Giftpfeil g. (-s,-e) : bir pistriet g./b., bir pistrius g./b., bir binimus g./b., saezh kontammet b.

Giftpflanze b. (-,-n) : plant binimus (pistrius, kontammus, pusunius) str.

Giftpilz g. (-es,-e) : kabell-touseg pistrius (kontammus, pusunius, binimus) g.

Giftschlange b. (-,-n) : **1.** [loen.] naer-wiber b., naer vinimus b., naer flemmus b. ; *der Biss der Giftschlange ist giftig,* an naer-wiber a flemm binimus ; **2.** [dre skeud.] teod fall a zen g., teod milliget a zen g., teod binimus a zen g., teod naer a zen g., gwir bistri g., poezon g., piler-beg g., rachouz g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., diaoul a baotr g., pezh fall a zen g., den drouk betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., beg trenk g., rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., diaoulez b., teod fall a vaouez b., teod binimus a blac'h b., teod naer a blac'h b., teod milliget a blac'h b., pilerez-veg b., den pegus g.

Giftschrank g. (-s,-schränke) : **1.** [mezeg.] armel an drammoù b., armel ar baderioù b., armel ar morzerioù b. ; **2.** [dre skeud., dre fent, levraoueg] korn al levrioù berzet g.

Giftspeer g. (-s,-e) : speg pistriet g., speg pistrius g., speg binimus g., speg kontammet g.

Giftspritze b. (-,-n) : [dre skeud.] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., diaoulez b., teod fall a vaouez b., pilerez-veg g., teod milliget a blac'h b., teod naer a blac'h b., teod binimus a blac'h b., gwir bistri g., poezon g., beg trenk g. plac'h pegus b.

Giftstoff g. (-s,-e) : toksin g., danvez pistrius g., pistri g., pistrienn b., ampoezon g., binim g., kontamm g.

Gifttrank g. (-s,-tränke) : evaj ampoezonet g., evaj pistriet g., evaj kontammet g., P. louzoù hanternoz g.

Giftzahn g. (-s,-zähne) : dant-krog binimus g., brog naer g., flemm naer g.

Giftzeug n. (-s,-e) : binim g., pistri g., pistrienn b., kontamm g., ampoezon g., pusun g., poezon g. ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken,* evet en deus re eus ar poezon fall-se.

Giftzunge b. (-,-n) : teod fall g., teod milliget g., teod naer g., beg trenk g., gwir bistri g., poezon g., teod binimus g. ; *man wird ihm wohl seine Giftzunge abschneiden müssen,* ret e vo diflemmañ anezhañ.

Giftzwerg g. (-s,-e) : blogorn droukrañsus g., krotouz drouk g.

Giga- : giga-.

Gigabyte g. (-/-s,-/-s) : gigabit g.

Gigant g. (-en,-en) : **1.** [mojenn.] jeant g., jigant g., langouineg g. ; **2.** ramz g. ; galez g., peulvan g., kaour g.

gigantisch ag. : ramzel, ramzek, divent, dreistmentek, dreistment ; *gigantische Arbeit,* labour ramzel g., labour ec'hon g., labour Herkules g., pezh mell labour g.

Gigantismus g. (-) : ramzegezh b.

Gigantomanie b. (-) : gourmania g., meurvread g., meurvreadezh b., trolle g., terzhienn ar vrazentez b., follezh ar vrazentez b., brazentez b., brashuñvreerezh g., mania ar brasterioù g.

Gigerl g. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., orbider g., bombarder g., ardaouer g., chaoker g., brozennour g., teileg g., fringer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., straker g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., bugader g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

Gigolo g. (-s,-s) : riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., flemmer g., pitaouer g., boufon g., targazh g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

gilben V.gw. (ist gegilbt) : meleniñ, melenaat.

Gilbkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] balan str., banal str.

Gildas g. : Gweltaz g.

Gilde b. (-,-n) : **1.** breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g., kevmicher b. ; **2.** [istor] gild g., korfuniad g.
Gillungsknie n. (-s,-) : [merdead.] gourivin arc'has g.
Gimpel g. (-s,-) : **1.** [loen.] beuf g., beufig g., kiperuz g., beran g., P. baron g. ; **2.** pennsod g., diskiant g., darsod g., louad g., brichin g., brizh g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bleup g., jaodre g., bourjin g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., amoed g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., nouch g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., penn pampes g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez penn leue g., makez cheulk g., beulke g, jostram g., loñseg g.
Gimpelfang g. (-s) : fliperezh g., korbinerezh g., hailhonerezh g., friponaj g., friponerezh g., filouterezh g.
Gimpelei b. (-,-en) : noucherezh g., bleuperezh g., diotaj g., garzaj g., garzennaj g.
gimpelhaft ag. : sot, arsot, gloukes, genaouek, geoliek, begek, imobil, baltek, bajanek, amoet, diot, arziot, darsot, diboell, dibenn, diskiant, direzon, droch, pampes, cheulk, bleup, gloud, louad, brell, brizh, amboubal, bei, dispered, disperedek, bavidik, gay, glep, loukes, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, pitilh, silhek, stouvet, yodek, gars, loñsek.
Gin g. (-s,-s) : djin g.
Ginseng g. (-s,-s) : [louza.] ginseng str.
Ginster g. (-s,-) : [louza.] balan str., banal str. ; *spanischer Ginster,* banal Spagn str. ; *Stechginster zermahlen,* pilat lann, kommañ lann, pigosat lann ; *Hülsenfrüchte des Ginsters,* klor balan str., klor banal str.
Ginsterbesen g.(-s,-) : skubellenn vanal b.
Ginsterdach n. (-s,-dächer) : toenn vanal b.
Ginsterheide b. (-,-n) : banaleg b.
Ginsterhütte b. (-,-n) : ti-banal g., lochenn vanal b.
Ginsterkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-banal g.
Ginsterrute b. (-,-n) : banalenn b.
Ginsterstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod banal g., bodenn vanal b., bodennad vanal b., bochad banal g., bouchad banal g.
Gipfel g. (-s,-) : **1.** gorre g., barr g., lein g., beg g., penn g., nec'h g., laez g., kribenn b., kribell b., kern b., bleñchenn b., penn ar c'hrec'h g., blein g., bleinienn b., kabenn b., uhelañ g., fri g. ; *Gipfel des Berges,* penn (lein g., kern b., kribenn b., kribell b., barr g., fri g., beg g.) ar menez g., pikern g., pikernenn b. ; *auf dem Gipfel des Berges,* e-krec'h ar menez, ouzh krec'h ar menez, war-grec'h ar menez, war-lein ar menez, àr blein ar menez, war fri ar menez, war kern ar menez, e beg ar menez ; *vom Gipfel des Berges aus erblickt man den Kirchturm,* diwar-c'horre ar menez e weler tour an iliz ; *die Morgensonne beglänzt die Gipfel,* goulaouet e vez kribelloù ar menezioù gant heol an deiz yaouank ; **2.** [dre skeud.] barr g., bog b., mog b., uhelañ g. ; *auf dem Gipfel seines Ruhms,* e barr e vrud, e bog e vrud, e kreiz e vrud, en e vog, en e uhelañ, e-kreiz e sked, oc'h ober berzh forzh pegement, oc'h ober berzh ken-ha-ken, oc'h ober berzh ken-ha-kenañ, oc'h ober berzh kenañ-kenañ, oc'h ober berzh mui-pegen-mui, en e wir wellañ, e bleuñv e vrud ; *das ist der Gipfel !* aze emañ ar boch ! biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! gwashat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; *das ist der Gipfel der Frechheit,* biskoazh n'em boa gwelet un dra ken dichek ; *er hat den Gipfel erreicht,* degouezhet eo en uhelañ.
Gipfeli g. (-s,-) : [Bro-Suis, kegin.] kornegenn b.
Gipfelhöhe b. (-,-n) : *das Flugzeug fliegt in Gipfelhöhe,* tizhet en deus ar c'harr-nij e uhelañ.
Gipfelknospe b. (-,-n) : [louza.] taol-penn g.
Gipfelkonferenz b. (-,-en) : [polit.] kuzuliadeg war-lein b., emvod war-lein g.
Gipfelkreuz n. (-s,-e) : kroaz penn ar menez b., kroaz war-grec'h ar menez b.
Gipfelleistung b. (-,-en) : [sport] disoc'h eus ar c'hentañ g., taol-kaer g., nove b., kur b.
gipfeln V.gw. (hat gegipfelt) : tizhout ar barr uhelañ, bezañ en e uhelañ, bezañ en e varr (e kreiz e vrud, en e wellañ, en e vog, en e washañ).
Gipfelpunkt g. (-s,-e) : barr g., lein g., beg g., gorre g., kribenn b., kern b., penn uhelañ g., penn ar c'hrec'h g., neinboent g.
Gipfeltreffen n. (-s,-) : [polit.] kuzuliadeg war-lein b., emvod war-lein g.
Gips g. (-es,-e) : plastr g., maen-plastr g., gips g. ; *Gips anrühren,* distrempañ plastr ; *Gips wird auch Gipsspat genannt,* ar gips a zo anvet ivez maen-plastr ; *beim Trocknen wird Gips weiß,* gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ, gwennañ a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ ; *der Gips härtet aus,* emañ ar plastr o kaletaat ; *du wirst dir noch die Schuhe mit dem Gips verdrecken,* emaout o vont da wennañ da votoù gant ar plastr.
Gipsabdruck g. (-s,-abdrücke) / **Gipsabguss** g. (-s,-güsse) : moulladenn blastr b., oberenn blastr b., plastrenn b.
Gipsarbeit b. (-,-en) : **1.** [tra] plastrenn b. ; **2.** [labour] plastradur g., plastrerezh g.
Gipsarbeiter g. (-s,-) : plastrer g.
Gipsarm g. (-s,-e) : [mezeg.] brec'h plastret b.
gipsartig ag. : tost (heñvel) ouzh ar plastr, plastrheñvel, gipsek, plastrek, e doare ar plastr, a-zoare gant ar plastr, a-seurt gant ar plastr.
Gipsbein n. (-s,-e) : [mezeg.] gar plastret b.
Gipsbinde b. (-,-n) : [mezeg.] plastr g.
Gipsbrennerei b. (-,-en) : [tekn.] plastrigell b.
Gipsbruch g. (-s,-brüche) : plastreri b.
gipsen V.k.e. (hat gegipst) : plastrañ.
Gipser g. (-s,-) : plastrer g.
Gipserkelle b. (-,-n) : astell-blastrañ b., loa-blastrer b., loa-blat b.
gipsern ag. : ... plastr, e plastr.
Gipsfigur b. (-,-en) : moulladenn blastr b., plastrenn b.
Gipskalk g. (-s) : plastr poazh g.
Gipskorsett n. (-s,-s/-e) : [mezeg.] korvenn blastr b.
Gipsmarmor g. (-s) : drevezadenn varmor b., drevezadenn varbr b., marmor faos g.
Gipsmergel g. (-s) : marg plastr g., marg gipsek g.

Gipsmörtel g. (-s) : stouk g.
Gipsofen g. (-s,-öfen) : forn-blastr b.
Gipsschutt g. (-s) : atredoù plastr, platrajoù lies.
Gipsspat g. (-s,-e/-späte) **/ Gipsstein** g. (-s,-e) : maen-plastr g., gips g. ; *Gips wird auch Gipsspat genannt,* ar gips a zo anvet ivez maen-plastr.
Gipsverband g. (-s,-verbände) : plastr g. ; *den Gipsverband abnehmen,* diblastrañ, displastrañ.
Gipsverzierung b. (-,-en) : stouk g.
Giraffe b. (-,-n) : jirafenn b. [*liester* jirafed] ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals,* ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar.
Giralgeld n. (-es) : moneiz skritur g.
girierbar ag. : ardestadus, treuzkasadus, hag a c'hell bezañ treuzkaset, treuzdougadus.
girieren V.k.e. (hat giriert) : ardestañ, keinverkañ, treuzdougen, treuzkas ; *blanko girieren,* keinverkañ ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn ; *einen Wechsel girieren,* treuzkas ul lizher-eskemm, treuzdougen ul lizher-eskemm.
Girlande b. (-,-n) : garlantez str., garlantezenn b., garlantez b.
Girlitz g. (-es,-e) : [loen.] seran g.
Giro n. (-s,-s) : ardestadur g., treuzdougadur g., treuzkasadenn b., treuzkasadur g.; *einen Wechsel mit Giro versehen,* keinverkañ ul lizher-eskemm, ardestañ ul lizher-eskemm, treuzdougenn ul lizher-eskemm.
Girogeld n. (-s,-er) : moneiz skritur g.
Girogeschäft n. (-s,-e) : treuzkasadenn b., treuzdougadenn b., treuzgread g.
Girokonto n. (-s,-konten) : kont red b., kont treuzdougen b. ; *ich darf auf meinem Girokonto um 2000 Euro überziehen,* bez e c'hallan tennañ 2000 euro dreist pourvezioù va c'hont.
Girondist g. (-en,-en) : [istor] jirondin g.
Girondistenaufstand g. (-s) : [istor] emsav federalour g.
Giroüberweisung b. (-,-en) : treuzdougadenn vankel dre hent ar gempouezidigezh b.
Giroverbuchung b. (-,-en) : treuzkasadenn b., treuzdougadenn b.
Giroverkehr g. (-s) : treuzdougen g., treuzkasadurioù lies., treuzkaserezh g.
girren V.gw. (hat gegirrt) : grougousat.
Girren n. (-s) : grougous g., grougousadeg b., grougousadennoù lies.
Gis n. (-,-) : [sonerezh] sol lemm g.
Gisbert g. : Jilberzh g.
Gischt b. (-,-en) : strink-mor str., strinkadenn-vor b., eon g., eonenn b., spoum g., skumenn b., fru g., morniz g., hal-mor g., flipenn-vor b., chumenn b., fedenn b., stlañ g., laezh war ar mor g., kroz war ar mor g., deñved lies., moue eonennus ar gazeg c'hlas g.
gischtbedeckt ag. : eonennek, eonek, spoumek, spoumus, eonennus, eonus.
gischten V.gw. (hat gegischtet) : fruiat, eonenniñ, skumenniñ, spoumañ ; *die See gischtet,* eonenniñ a ra ar mor.
Giselbert g. : Jilberzh g.
Gitarre b. (-,-n) : gitar g. ; *elektrische Gitarre,* gitar-tredan g. ; *akustische Gitarre, klassische Gitarre,* gitar klasel g.
Gitarrenspiel n. (-s) : *durch sein Gitarrenspiel, mit Gitarrenspiel,* en ur seniñ gitar.
Gitarrenspieler g. (-s,-) : soner gitar g., gitarour g., c'hoarier gitar g.
Gitarrist g. (-en,-en) : soner gitar g., gitarour g., c'hoarier gitar g.
Gitsch b. (-,-en) **/ Gitsche** b. (-,-n) : [Bro-Aostria] plac'h b.
Gitter n. (-s,-) : **1.** kael [*liester* kaelioù, kili] b., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., treilhenn b., kler str., draf g., treilheris g., grilhaj g., sklotur g., dorikell b.
2. [dre astenn.] gwiched b., draf g., dorikell b.
3. [lu, kartennoù] karrezioù, karrezennadenn b., karrezennadur g., kael [*liester* kaelioù, kili] b. ; *Gitter des Kreuzworträtsels,* kael ar gerioù-kroaz b.
4. [skingomz] kael ar programmoù b.
5. [dre skeud.] *hinter Gittern sitzen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ er bidouf, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon.
gitterartig ag. : kaelet, treilheriset, e doare ur gael, a-zoare gant ur gael, a-seurt gant ur gael.
Gitterbett n. (-s,-en) : gwele gant barrennoùigoù g.
Gitterdraht g. (-s,-drähte) : [tekn.] treilheris g.
Gitterfenster n. (-s,-) : prenestr barrinier dirazañ (ur gael dirazañ) g., prenestr grilhajet g.
Gitterladen g. (-s,-läden) : treilh-prenestr b.
Gitterleinwand b. (-,-wände) : kanavaz g., leien g.
Gittermast g. (-es,-en) : post g., peul g., amzor b.
Gitterloge b. (-,-n) : [c'hoariva] logell gaelet b.
gittern V.k.e. (hat gegittert) : kaelañ, grilhajiñ, treilherisiñ.
Gitterpapier n. (-s) : paper karrezennet g., paper karrezioù g.
Gitterstab g. (-s,-stäbe) : barrennig ur gael b., barrenn ur gael b., bazh ur gael b., bann ur gael g., bazh ur gloued b., klerenn b., kler str.
Gittertor n. (-s,-e) : porrastell g., porzh-rastell g., dorikell b., draf g., toull ar gloued g.
Gitterträger g. (-s,-) : amzor b.
Gittertür b. (-,-en) : porrastell g., porzh-rastell g., dorikell b., draf g., toull ar gloued g.
Gitterzaun g. (-s,-zäune) : treilheris g., treilhenn b., kler str., kael b., klouedenn b.
Gitterwerk n. (-s,-e) : treilhenn b., treilh b., treiheris g., grilhaj g.
Glace b. (-,-n) : [Bro-Suis] dienn-skorn g., koaven-skorn g.
Glaceehandschuh g. (-s,-e) **/ Glacéhandschuh** g. (-s,-e) : maneg kroc'hen menn (kroc'hen gavr) lufr b., maneg lêr lufr g. ; *jemanden mit Glacéhandschuhen anfassen,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., tremen diouzh u.b., mont hegarat d'u.b., mirout a feukañ u.b., mont dousik d'u.b., mont d'u.b. dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, war e bouez).
glacieren 1. skornañ, lakaat er skorn ; **2.** poultrennañ gant sukr, lindrenniñ, lindriñ.
Glacis n. (-,-) : rampell b.
Gladiator g. (-s,-en) : [istor] klezeiataer g., klezead g. [*liester* klezeaded, klezeidi], klezeour g.
Gladiole b. (-,-n) : [louza.] elestr str. ; *voller Gladiolen,* elestrek.
Gladiolenbeet n. (-s,-e) : elestreg b.
Gladius g. (-, Gladii) : kleze-meur g.

Glamour g./n. (-s) : glamour g., hoalerezh g., lorberezh g., touellerezh g.
Glamourgirl n. (-s,-s) : friantell b., tamm friant a blac'h b., labousell b., sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., loskadenn b., karsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., babig koant g., fleurenn ar merc'hed b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.
glamourös ag. : glamourus., boemus, trelatus, bamus, marzhus, hoalus, teogus, mezevellus, mezvus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, loavus, lorbus, sev, lubanus, strobinellus, sorc'hennus, trellus, achantus, touellus, signus.
Glanz g. (-es,-e) : sked g., lufr g., luc'h g., luc'had g., lugern g., flammder g., flammded b., splannder g., splannded b., splannijenn b., kann g., levn g., levnded b., levnder g., lintr g., flourder g., flourded b., gloar b., tarzh g. ; *Glanz des Metalls,* lufr ar metal g. ; *Glanz der Edelsteine,* sked ar mein prizius g. ; *heller Glanz,* sked bev (flamm) g. ; *matter Glanz,* sked flour g. ; *die Schauspielerin zeigt sich in ihrem vollen Glanz,* bez emañ ar c'hoarierez e-kreiz he sked (en he gwir wellañ, en he bog) ; *im Glanze der Jugend stehen,* bezañ yaouank-flamm ; *einer Sache einen falschen Glanz geben,* bravaat (propikat) ar wirionez ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz,* ar feiz a zo bet lakaet da c'houlaouiñ a-nevez ; *Bleiglanz,* galen g. ; *Kupferglanz,* kalkosin g. ; *Glanz und Ruhm erheischen,* redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù.
Glanzabzug g. (-s,-züge) : [luc'hskeudenn] tennadenn war baper lufr b.
Glanzbürste b. (-,-n) : broust-lufrañ g, broust-lintrañ g.
glänzen V.gw. (hat geglänzt) : skediñ, lugerniñ, lugerniñ evel ar brogon, luc'hañ, steredennata, steredenniñ, darlammat, goulaouiñ, gweleviñ, lintrañ, lufrañ, lufrennaouiñ, splannañ, flammañ, lagadenniñ ; *sternhell glänzt die Nacht,* skediñ a ra ar stered en noz, lugern a zo gant ar stered, lagadenniñ a ra ar stered, lintrañ a ra ar stered en oabl, lugerniñ a ra an oabl gant ar stered ; *der Diamant glänzt,* sked a zedarzh eus an diamant, sked a strink diouzh an diamant, fulenniñ a ra an diamant, lintrañ a ra an diamant, skediñ-diskediñ a ra an diamant ; *seine Augen glänzen vor Freude,* e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez a zo ennañ, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur ; *vor Fieber glänzende Augen,* daoulagad o lugerniñ gant an derzhienn ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten,* gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ (o lintrañ) en deñvalijenn ; *etwas zum Glänzen bringen,* degas udb da lufr, reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, flammaat udb. ; *er glänzt mit seinen Fähigkeiten,* diskouez a ra splann e varregezhioù, skediñ a ra gant e varregezhioù ; *er glänzt durch Abwesenheit,* splannañ a ra dre e ezvezañs, splann eo e ezvezañs, merzhet e vez splann eo ezvezant, skediñ a ra dre e ezvezañs ; *er glänzt immer durch seine Güte,* e vadelezh a zedarzh bepred ; *es ist nicht alles Gold, was glänzt,* kement tra a lugern n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gwelet - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - ouzhpenn an aour a lufr - an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - heñvel war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout.
Glänzen n. (-s) : [tekn.] lintrerezh g., lintraj g., lufradur g., levnadur g. ; *etwas zum Glänzen bringen,* degas udb da lufr, reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, flammaat udb, lakaat udb da lugerniñ.
glänzend ag. : **1.** skedus, gourlufr, lufr, lufrus, lugernus, lintrus, lintr, luc'h, luc'hus, luc'hek, goulaouek, goulaouus, gouloù, flamm, flimin, gwelevus, lufrennaouus, sked-disked, splann ; *glänzend weiß,* kann ; *gleich glänzend,* kensked [gant] ; *seidig glänzend,* satinheñvel ; *glänzend machen,* skedusaat, splannañ ; *glänzend werden,* skedusaat ; **2.** dispar, dreist, disheñvel, mat-distailh, distiñget, kaer ; *eine glänzende Rede,* ur brezegenn dispar b., ur brezegenn gaer b. ; *ein glänzender Erfolg,* berzh mui-pegen-mui g., un taol-berzh kaer g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh kenañ-kenañ g. ; *ein glänzendes Geschäft,* un taol ruz g., un taol kaer g. ; *er ist in einer wenig glänzenden Lage,* fall a-walc'h eo ar stal gantañ, n'eo ket druz e stal ; *das ist nicht gerade glänzend !* n'eo ket beuz an daolenn !
Glanzfarbe b. (-,-n) : liv skedus (bev, flamm) g., gwernis g.
Glanzgold n. (-s) : brizhsked g.
Glanzgras n. (-es,-gräser) : [louza.] mell str./g.
Glanzlack g. (-s,-e) : gwernis g., lakenn b.
Glanzleder n. (-s) : lêr gwerniset g., lêr lufr g.
Glanzleinwand b. (-,-wände) : toalenn b.
Glanzleistung b. (-,-en) : disoc'h eus ar c'hentañ g., nove b., kur b., taol-micher g., taol-kaer g., meurober g., stropad g.
Glanzlicht n. (-s) : *etwas ein Glanzlicht aufsetzen,* reiñ muioc'h a lufr d'udb.
glanzlos ag. : **1.** disliv, dilintr, dilufr, diluc'h, disked, morfont, nepliv, neplivek, diliv, mouk ; *glanzlos machen,* dilufrañ, pousañ, diskediñ ; *glanzlos werden,* dilufrañ, diskediñ ; **2.** [dre skeud.] divlaz, dister, dianav.
Glanznummer b. (-,-n) : nove b., kur b., taol-micher g., taol-kaer g.

Glanzpapier n. (-s) : paper lufr g., paper satin g. ; *gestrichenes Glanzpapier,* paper gwisket lufr g.
Glanzpappe b. (-,-n) : kartoñs lufr g.
Glanzperiode b. (-,-n) : [istor] barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog b.
Glanzschleifen n. (-s) : lufrerezh g., lufradur g., levnadur g., plaenadur g., raskerezh g.
Glanzstoff g. (-s,-e) : reion g., falsseiz g.
glanzumflossen ag. : rodheoliet.
glanzvoll ag. : hollgaer, skedus, flamm, lintrus.
Glanzzeit b. (-,-en) : barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog b.
Glanzzwirn g. (-s,-e) : neud skedus str.
Glarus n. (-) : [Bro-Suis] Glarus b., kêr-C'hlarus b., kanton Glarus g.
Glas[1] n. (-es,-gläser) : **1.** gwer g. ; *geschliffenes Glas,* gwer kizellet g. ; *Glas blasen,* c'hwezhañ gwer ; *Glas schmelzen,* teuziñ gwer ; *trübes Glas,* gwer bouc'h g., gwer trompl g., gwer amvoull g. ; *milchiges Glas,* gwer dilufr g. ; *Glasfaser,* gweredañv g., gwienn wer b., neudwer str. ; *in Glas umwandeln,* gwerelaat, gwerelañ, gwerenniñ ; *du bist doch nicht aus Glas,* n'out ket treuzwelus ; *zerbrechlich wie Glas,* bresk evel ar gwer ; *Glück und Glas, wie leicht bricht das,* danvez bresk eo ar gwer, an eürusted kement all - danvez ken bresk ha gwer eo an eürusted.
2. gwerenn b., gwer str. [*liester* gwer, gwerennoù, gwerinier] ; *ein Weinglas,* ur werenn evit ar gwin b., ur werenn win b. ; *ein Glas Wein*, ur werennad win b. ; *volles Glas, bis zum Rand gefülltes Glas,* gwerennad rez b. ; *ein volles Glas Wein nehmen,* kemer ur werennad win, kemer ur werenn leun a win, kemer leizh ur werenn a win, kemer leizh ar werenn a win, kemer barr ar werenn a win ; *ein Glas Champagner,* ur flutennad champagn b. ; *das Innere eines Glases, die Innenseite eines Glases,* kleuz ur werenn g., kleuzenn ur werenn b. ; *der Stiel eines Glases,* garenn ur werenn b., troad ur werenn g. ; *Stielglas,* gwerenn-sich b., [dre fent] kalir g. ; *aus einem Glas trinken,* evañ diouzh ur werenn ; *stell Gläser auf den Tisch,* degas gwer war an daol, laka gwer war an daol ; *Rundumverzierungslinie an einem Glas,* garidoù ur werenn lies. ; *ein Glas ums andere leeren,* riñsañ gwerennoù lerc'h-ouzh-lerc'h, evañ a-werennadoù ; *die paar Gläser zu viel, die er trank,* ar banneoù a re a eve ; *zu tief ins Glas gucken,* na lipat chadenn ar puñs, kavout mat e vanne, karet e vanne, kavout mat e chopinad, bezañ stag e benn ouzh ar skudell, lonkañ un tammig re, bezañ unan mat da charreat gwin, pintal, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ paotr sant Lonk eus an-unan, bezañ ur Yann lonk eus an-unan, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ troet da voesoniñ, en em boazhañ oc'h evañ traoù yen.
3. ferenn b., gwer str. ; *meine Brillengläser sind beschlagen,* lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù ; *eine Brille mit starken Gläsern,* lunedoù gant ferennoù tev ; *Fernglas,* pellunedenn b. ; *Ferngläser,* pellunedoù lies. ; *Stundenglas,* eurier-traezh g. ; *Kontaktglas,* ferenn-lagad b., ferenn diastok b. ; *Brennglas,* gwerenn-greskiñ b.
Glas[2] n. (-es,-en) : [merdead.] hantereurvezh kard b.
Glasaal g. (-s,-e) : [loen.] keuruz str., stlaoñ str ; *Glasaale fangen,* keurusa.
glasähnlich ag. : gwerennet, gwerennek, gwerek, gwerel, heñvel ouzh gwer, gwerheñvel, e doare ar gwer, a-zoare gant ar gwer, a-seurt gant ar gwer.
Glasarbeit b. (-,-en) : gwerennerezh g., gweraerezh g., gwerouriezh b.
Glasarbeiter g. (-s,-) : gwerour g., gweraer g., gwerenner g., gwerer g.
glasartig ag. : gwerennet, gwerennek, gwerek, gwerel, heñvel ouzh gwer, gwerheñvel, e doare ar gwer, a-zoare gant ar gwer, a-seurt gant ar gwer.
Glasauge n. (-s,-n) : **1.** lagad gwer g. ; **2.** lagad arc'hant g. ; **3.** [dre skeud.] lagad dilufr g., lagad disked g., lagad gwerennet g.
Glasbaustein g. (-s,-e) : brikenn wer b., brik gwer str.
Glasbirne b. (-,-n) : [tredan] klogorenn-dredan b.
Glasblasen n. (-s) : c'hwezherezh g., c'hwezhañ g.
Glasbläser g. (-s,-) : c'hwezher gwer g., gwerer g.
Glasbläserei b. (-,-en) : **1.** [micher] c'hwezherezh g., gwererezh g. ; **2.** [stal] c'hwezherezh b., gwererezh b.
Glasbläserpfeife b. (-,-n) : pibenn (korzenn) ar c'hwezher-gwer b.
Glasbruch g. (-s) : torr gwer g., freuz gwer g.
Gläschen n. (-s,-) : **1.** gwerennig b. ; **2.** banne g., bannac'h g. ; *sich ein Gläschen nehmen,* evañ ur banneig, mont ur banne gant an-unan ; *die paar Gläschen zu viel, die er trank,* ar banneoù a re a eve.
Glascontainer g. (-s,-) : [endro] endalc'her gwer g.
Glasdach n. (-s,-dächer) : toenn-wer b., gwerenneg b., toenn werennet b.
Glasen lies. : [merdead.] hantereurvezhioù kard lies. ; *es schlägt acht Glasen,* seniñ a ra diwezh ar c'hard.
Glaser g. (-s,-) : gwerour g., gweraer g., gwerenner g., gwerer g.
Glaserei b. (-,-en) : **1.** [micher] gweraerezh g., gwerennerezh g., gweradur g., gwererezh g., gwerouriezh b. ; **2.** [stal] gwerennerezh b., gweraerezh b., gweraeri b.
Glaserkitt g. (-s,-e) : simant-gwer g., mastik g.
gläsern ag. : **1.** gwer, e gwer, gwerennet ; *gläserne Geräte,* binviji gwer lies. ; **2.** [dre skeud.] disked, dilufr ; *ein gläserner Blick,* selloù disked lies., daoulagad disked lies., daoulagad gwerennet lies.
Glasfabrik b. (-,-en) : gwerennerezh b., gweraerezh b., gweraeri b.
Glasfaser b. (-,-n) : gweredañv g., gwienn wer b., neudwer str.
Glasfaser- : ... gwienn optikel, ... luc'hedañv.
Glasfenster n. (-s,-) : prenestr-gwer g.
Glasfiberstab g. (-s,-stäbe) : perchenn weredañvoù b., perchenn gwiennoù gwer b.
Glasfläschchen n. (-s,-) : flask g., bured g., buredad g., boutailhig b., orsel g.
Glasfluss g. (-es) : prigwer str., gwer-pri str., plomeis g., amailh g.
Glasgefäss n. (-es,-e) : pod-gwer g., lestr gwer g.
Glasgegenstand g. (-s,-gegenstände) : gwerenn b.
Glasgeschirr n. (-s,-e) : gwerennoù lies., listri gwer lies.

Glasglocke b. (-,-n) : kloc'henn b.
Glasgow n. (-s) : Glasc'ho b.
glasgrün ag. : gwer-glas, glas-dour.
Glashändler g. (-s,-) : gweraer g.
Glashaus n. (-s,-häuser) : ti-gwer g., ti-brout g., brouti g. ; *wer im Glashaus sitzt, sollte nicht mit Steinen werfen,* neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an hini a grañch fae a grañch war e sae - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.
Glashauseffekt g. (-s) : gwered ti-gwer g., gwered brouti g.
Glashütte b. (-,-n) : gwerennerezh b., gweraerezh b.
glasieren V.k.e. (hat glasiert) : **1.** [tekn.] plomeisiañ, amailhañ, prigwerañ, gwernisañ ; **2.** [kegin.] lindrenniñ, lindriñ.
Glasieren n. (-s) : gwernisadur g., plomeisiañ g., amailhañ g., prigwerañ g., amailherezh g., prigwererezh g.
Glasierer g. (-s,-) : prigwerer g., amailher g., gwerniser g.
glasiert ag. : luc'hek, gwerniset, lufr, lufrus.
glasig ag. : **1.** gwerennek, gwerek, gwerel ; *glasig werden,* gwerelaat, gwerelañ, gwerenniñ ; *glasige Substanz,* korf gwerek g. ; **2.** disked, dilufr ; *glasige Augen,* daoulagad disked lies., daoulagad gwerennet lies.
Glaskasten g. (-s,-kästen) : armel-wer b., armel werennet b.
Glaskirsche b. (-,-n) : [louza.] babiolez str., babiol str.
glasklar ag. : sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer, anat, splann ; *glasklares Wasser,* dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g.
Glaskolben g. (-s,-) : **1.** lestr-kornek g., tortenn b. ; **2.** bigalenn b., toukenn b., touk g.
Glaskörper g. (-s,-) : [korf., lagad] korf gwerek g., gwerenn al lagad b.
Glaskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *aufrechtes Glaskraut,* louzaouenn-ar-mogerioù b., torr-moger g.
Glaskugel b. (-,-n) : kanetenn wer b.
Glasmacher g. (-s,-) : gwerour g., gweraer g., gwerenner g., gwerer g.
Glasmaler g. (-s,-) : gwerlivour g.
Glasmalerei b. (-) : **1.** gwerliverezh g., gwerlivouriezh b. ; **2.** gwerenn-livet b., gwerenn a liv b., gwerenn iliz b., gwerenn vestr b.
Glasmurmel b. (-,-n) : kanetenn wer b.
Glasnost b. (-) : [polit., istor] treuzwelusted b., boullded b., glasnost g.
Glasnudeln lies. : [kegin.] vermisel Sina g.
Glaspapier n. (-s) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g., paper-emeri g., paper-lufrañ g.
Glasperle b. (-,-n) : perlez gwer str., perlezenn wer b.
Glasperlen lies. : gweraj g.
Glasplatte b. (-,-n) : pladenn wer b.
Glasröhre b. (-,-n) : korzenn wer b., pibenn b.
Glassand g. (-s) : traezh d'ober gwer str., traezh gwereladus str.
Glasscheibe b. (-,-n) : gwerenn b., pastell wer b., sklasenn b., gwer str.
Glasscherbe b. (-,-n) : darbod g., gwer torr(et) str., drailhaj gwer g., gwer bruzunet str., bruzun gwer str., gwer drailhet str.
Glasschleifer g. (-s,-) : kizeller gwer g.
Glasschmuck g. (-s) : gweraj g.
Glasschneider g. (-s,-) : **1.** kizeller gwer g., troc'her gwer g. ; **2.** diamant da droc'hañ gwer g., diamant gweraer g.
Glasschrank g. (-s,-schränke) : armel-wer b., armel werennet b.
Glassplitter g. (-s,-) : darbod g., strinkadenn wer b., drailhaj gwer g., bruzun gwer str., gwer g.
Glasstiel g. (-s,-e) : garenn ur werenn b., troad ur werenn g.
Glasstück n. (-s,-e) : gwerenn b.
Glasträne b. (-,-n) : *Bologneser Glasträne,* daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.
Glastür b. (-,-en) : dor-brenestr b., dor wer b., dor werennet b.
Glasur b. (-,-en) : **1.** gwernis g., lufr g., sked g., prigwer g., gwer-pri str., amailh g. ; *mit Glasur überziehen,* plomeisiañ, amailhañ, prigwerañ ; **2.** [kegin.] **a)** lindrenn b. ; **b)** gwiskad sukr lindr g., gwiskad bleud sukr lindr g.
Glasversicherung b. (-,-en) : kretadur ouzh an torr gwer g., kretadur ouzh ar freuz gwer g.
Glaswand b. (-,-wände) : speurenn wer b., speurenn werennet b.
Glaswaren lies. : gweraj g., gwer strink g., listri gwer lies., listri strink lies.
Glaswolle b. (-) : gloan-gwer g.
glatt ag. : **1.** plaen, dirodell, diroufenn, blouc'h, levn, dic'harv, lufr, lenkr, lenkrus, lintr, kompez, plat, distroñs, flour, ingal, likant ; *ein glatter Baumstamm,* ur c'horf-wezenn diroufenn g. ; *glatter Fußboden,* leurenn blaen b. ; *glattes Haar,* blev dirodell str., blev plaen str., blev levn str. ; *glatter Stoff,* danvez (gwiad) flour g. ; *nicht glatt,* amblaen, diblaen, digompez, dizingal, kabosek, rust, tostalek, turumellek, balirek ; *glatte See,* mor sioul ha diroufenn g., mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, habask, kompez, lor, flour, dihoul, lufr evel ur sklasenn, mik, reizh) g., mor laezh g., mor plaen-dis g. ; *glatter Bouleplatz, glatte Kegelbahn,* alez-vouloù likant b.
2. ramp, rampus, risklus, riklus, link, linkus, lenkt, ruzus, lampr, lamprus, flibous, diribin, frimet, lufr ; *die Straßen sind glatt,* ramp (rampus, risklus, riklus, lampr, lamprus, kleret, riellet) eo ar straedoù, frimañ a ra, frimet eo an hentoù ; *aalglatt,* lampr evel ur silienn, flibous, libous ; *glatt werden,* lampraat, frimañ, riellañ ; *die Straße wird glatt,* frimañ a ra an hent, riellañ a ra an hent ; *glatt machen,* lampraat.
3. aes, didrubuilh, difazi, distrobell, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, dibistig, diampech, difrap, didrouz, kempenn, rez ; *glatter Verlauf,* mont-en-dro (emdroadur g.) didrubuilh (plaen, hep gaou na tro fall ebet, difazi) g. ; *glatte Landung,* pradañ aes (dibistig, distrafuilh, hep gaou na tro fall ebet, brav ha kempenn, rez) g.
4. flour, katik, milis, brav, mitaouik, lubanek ; *glatte Reden,* komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) lies. ; *glatte Manieren,* doareoù cheuc'h (kran) lies. ; *er hat eine glatte Zunge,*

teodet brav eo, latennet-kaer eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur c'haozeer brav eo, hennezh n'eo ket nodet e deod.
5. [kenw.] *eine glatte Rechnung,* ur gont hep mibiliajoù (hep disterajoùigoù).
6. [skol] *eine glatte Sechs bekommen,* kaout ur moulleg er skol, tapout ur mann.
Adv. : **1.** pizh, kempenn, brav ha kempenn, en un doare pervezh ; *glatt rasiert sein,* bezañ aotennet pizh ; *etwas glatt abschneiden,* troc'hañ c'hwek udb, troc'hañ lip udb ; *ein Brett glatt hobeln,* plaenaat ur plankenn gant ur rabot, rabotañ ur plankenn ; *ein glatt geschorener Kopf,* ur penn touz g., ur penn raz g., ur penn touzet raz ; *glatt stellen,* **a)** renkañ, ober ur skub da, skubañ ; **b)** [arc'h.] dibennfreuzañ ; **2.** [gwiad.] *glatt ziehen, glatt streichen,* diskuliañ, dizober ar c'hulioù [en ur vrozh], plaenañ, plaenaat ; **3.** *einen Strohhaufen mit einem Rechen glatt streichen,* kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz ; *sich (t-d-b) das Haar glatt streichen,* blouc'haat e vlev da lakaat anezho plaen, levnaat e vlev ; **4.** krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krenn, war-eeun ; *der Antrag wurde glatt abgelehnt,* nac'het oa bet ar c'hinnig krak-ha-berr ; *jemandem etwas glatt ins Gesicht sagen,* na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad, na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad, lavaret udb rak dremm d'u.b., lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad / lavaret udb d'u.b. e kreiz e zaoulagad (Gregor) ; *er sagte es ihm glatt heraus,* el lavaret en deus bet dezhañ krak-ha-krenn, distlabez e oa bet da lavaret dezhañ an dra-se ; *er hat alles glatt geleugnet,* dizanavezet en deus bet krenn an holl rebechoù ; **5.** aes, didrubuilh, difazi, distrobell, hep skoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, diroufenn, dibistig, diampech, kempenn, evel un tamm farz gant ar paotr kozh, distroñs, didrouz, lampr, kompez, lenkr ; *es läuft alles glatt, alles wickelt sich glatt ab,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya diroufenn, a ya distok, a ya lampr) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet, difazi), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi (distok) e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra reizh hag en urzh, treiñ a ra lenkr an traoù ; *es ging glatt über die Bühne,* aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *es geht nicht immer so glatt,* ne vez ket atav ken aes-se, ne ya ket atav ken diroufenn ; *ihre Reise verlief glatt,* netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.
Glätte b. (-,-n) : **1.** lamprded b., lamprder g. ; **2.** lufr g., levn g., kuñvder g., kuñvded b., lintr g. ; **3.** risklusted b.
Glatteis n. (-es) : **1.** riell g., frim g., frimenn b., sklas g., kler g. ; *es bildet sich Glatteis,* riell a ra, riellañ a ra, frimañ a ra, frim a ra ; *bei Glatteis ausrutschen,* risklañ war ar riell ; **2.** [dre skeud.] *jemanden aufs Glatteis führen,* punañ u.b., stignañ ul lindag d'u.b., kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, gwalldapout) u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b.
Glätteisen n. (-s,-) : lintrouer g. [*liester* lintroueroù], lufrer g. [*liester* lufrerioù], lufrouer g., lufrerez b., broued g.
glätten V.k.e. (hat geglättet) : **1.** diridañ, dirounañ, divresañ, dijogañ, dic'hourdañ, diroufennañ ; **2.** lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, flouraat ; **3.** lintrañ, lufrañ, gourlufrañ, levnaat, levnañ, parañ, raskañ, satinañ.
V.em. : **sich glätten** (hat sich geglättet) : reishaat, sioulaat, diroufennañ, kompezañ, flouraat, habaskaat, levnaat ; *das Meer glättet sich (t-rt),* reishaat a ra ar mor, sioulaat a ra ar mor, diroufennañ a ra ar mor, kompezañ a ra ar mor, dousaat a ra ar mor, war habaskaat emañ ar mor ; *die Oberfläche des Meeres glättet sich, wenn man darauf Öl gießt,* gwelet a reer gorre ar mor o tigeriñ, pa vez skuilhet eoul warnañ.
Glätten n. (-s) :lintradur g., lufradur g., levnadur g., lufrerezh g., satinerezh g., naetadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., glanidigezh b., karzhadur g., karzh g., karzhadenn b., karzherezh g., dilouzadur g., puridigezh b., plaenadur g., raskerezh g.
Glätter g. (-s,-) : lufrer g., levner g., satiner g., lintrer g., plaener g.
Glattfeile b. (-,-n) : livn plat g.
glatthaarig ag. : dirodell e vlev, levn e vlev.
Glatthafer g. (-s) : [louza.] chapeled-ar-vamm-gozh g., chapeledoù lies., onkl g., geot melloù str., geot mellek str.
Glatthobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.
Glattrochen g. (-s,-) : [loen.] travank du g., travank rous g., travank gris g., travant zu b.
Glattschliff g. (-s,-e) : peurlintradur g., peurlintrañ g., peurlevnañ g.
Glättung b. (-,-en) : [stadegoù, krommen] levnadur g., levnañ g.
Glattwal g. (-s,-e) : [loen.] : balum reizh g.
Glättwalze b. (-,-n) : [tekn.] lufrouer g., lufrerez b.
glattweg Adv. : na mui na maez, na mui na ken, didroidell, displeg, didro, distag, krak-ha-berr, berr-ha-krenn, krak-ha-krenn, war-eeun, en ur ger krenn.
glattzüngig ag. : milis, katik, tanav, lubanek, libistr tout, gogez, melus, luban, chaou, klouar, mitouik, mitaouik, flour.
Glatze b. (-,-n) : penn moal g., penn disto g., penn divlev evel ur vi g., penn noazh g., moalder g., moalded b. ; *er hat eine Glatze,* hemañ a zo penn disto, hemañ a zo penn karnel, hemañ a zo disto e benn, disto tout eo e benn, n'eus blevenn ebet war podenn e benn, n'eus blevenn ebet war e bodenn-benn, n'en deus tamm blev ebet ken, divlev eo e benn evel ur vi, moal eo evel un irvinenn diblusket, moal eo evel ur vilienn, moal eo evel ur blaisenn, hennezh en deus bet un taol-heol ; *eine Glatze bekommen,* koll e vlev,

divleviñ, moalaat, dont da vezañ moal, disteiñ, pennmoalañ ; *er hat eine Stirnglatze,* tarvoal eo.

Glatzkopf g. (-s,-köpfe) : penn moal g., penn disto g.

glatzköpfig ag. : moal evel un irvinenn diblusket, moal evel ur vilienn, moal evel ur blaisenn, disto e benn, blevenn ebet war bodenn e benn, divlev e benn evel ur vi, ur penn karnel anezhañ.

Glaube g. (-ns,-n) : */* **Glauben** g. (-s,-) : **1.** relijion b., kreañsoù lies., kredenn b., feiz b. ; *fester unerschütterlicher Glaube,* feiz start b., feiz divrall b., feiz don b. ; *rationaler Glaube,* feiz poellel b. ; *irrationaler Glaube,* feiz anpoellel b. ; *wankender Glaube,* feiz laosk b., feiz klouar b., feiz widal b., damgredenn b., feiz vriket b., kredenn wan b. ; *unser Glaube ist ins Wanken geraten,* horellañ (horjellat) a ra hor feiz, horjellat a reomp en hor feiz, krog eo hor feiz da horellañ (da horjellat), klouaraat ha laoskaat a ra hor c'hreañsoù, erru laosk eo hor feiz, laoskaat a reomp e-keñver ar feiz ; *ohne Glauben und Moral, ohne Treu und Glauben,* na respet na sakr na disakr, hep feiz na reizh, hep kredenn, na gred nag e Doue nag en diaoul ; *der Glaube macht selig,* er-maez eus ar feiz silvidigezh ebet ; *der Glaube an Gott,* feiz (kredenn b.) e Doue b. ; *Glaube an die Unsterblichkeit der Seele,* feiz e divarvelezh an ene b. ; *seinen Glauben bekennen,* disklêriañ e feiz, diskuliañ e feiz, anzav e feiz ; *er ist katholischen Glaubens,* katolik eo diouzh e relijion ; *jemanden von seinem Glauben abbringen,* distreiñ (pellaat) u.b. diouzh e feiz, lakaat u.b. da bellaat diouzh e feiz, difeizañ u.b. ; *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg,* va feiz a servij din da repu ha da greñv ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz,* ar feiz a zo bet lakaet da c'houlaouiñ a-nevez ; *der Glaube an Gott ist stark zurückgegangen,* un diskar bras a zo deuet war ar feiz ; *sich im Glauben befestigen,* en em dommañ mui-ouzh-mui en e feiz, reiñ muioc'h-mui a nerzh d'e feiz, reiñ birvidigezh d'e feiz, kreñvaat e feiz ; *ein bergversetzender Glaube,* ur feiz ken kreñv ma c'hallfe dibradañ menezioù b. ; *seinem Glauben entsagen, seinen Glauben abschwören, seinen Glauben verleugnen, von seinem Glauben abfallen,* dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz, koll ar feiz ; *Übung des Glaubens, Ausübung des Glaubens,* pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrerezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor) ; *den Glauben verkünden,* prezeg ar feiz ; [dre astenn.] *der Glaube an die grundlegenden Menschenrechte,* ar feiz e gwirioù diazez mab-den b.

2. fiziañs b., kred g., feiz b. ; *Glauben finden,* kavout fiziañs (kred) ; *einem Gerücht Glauben schenken,* krediñ da gaozioù an dud, lakaat fiziañs e kaozioù an dud, teurel kred war kaozioù an dud, krediñ udb diwar kaozioù an dud ; *jemandem Glauben schenken,* kaout kred en u.b., kaout kred d'u.b., ober kred d'u.b., fiziout en u.b., kaout feiz en u.b. ; *in gutem Glauben versichern,* diogeliñ didroidell ; *auf Treu und Glauben,* hep sonjal e droug, a-fiziañs kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *einer Sache Glauben beimessen,* krediñ da gomzoù 'zo (Gregor), degemer udb da wir, kaout fiziañs en udb, teurel kred war udb, kaout feiz en udb ; *einer Sache keinen Glauben schenken,* kaout disfiz diouzh udb, diskrediñ war udb, kaout diskred war udb, magañ (goriñ, kaout) disfiziañs ouzh udb, disfiziout a (ouzh, diouzh, diwar-benn) udb, na gaout (na lakaat) fiziañs ebet en udb, na reiñ fiziañs ebet d'udb ; *jemandes guten Glauben täuschen,* kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammarverañ ur fiziad.

glauben I. V.k.e. ha V.k.d. (hat geglaubt) : **1.** kaout fiziañs e, krediñ e, krediñ, teurel kred war ; *man soll nicht alles glauben, was man hört : Wahrheit kommt selten vor, Lüge in Mengen,* arabat eo krediñ kement tra a glever : dibaot ar wirionez ha stank ar gevier, n'eo ket mat mont diouzh kaozioù brav an dud ; *ein solches Märchen würde ich nie glauben,* ne gredfen biken un hevelep koñchenn, ne gredfen biken ar seurt paribolennoù, n'on ket diskiant a-walc'h evit krediñ hevelep marvailhoù, ne root ket da grediñ se din ; *jemandem etwas glauben,* krediñ e komzoù u.b., teurel kred war komzoù u.b., krediñ u.b. war e c'her, krediñ ar pezh a lavar u.b. ; *bevor ich es nicht gesehen habe, werde ich es nicht glauben,* me a vank din gwelet a-raok krediñ ; *das glaube ich dir nicht,* ne gredan ket ar pezh a lavarez, ne gredan ket ac'hanout, ne gredan ket dit, ne gredan ger dit, ne gredan ket ez eo gwir pezh a lavarez ; *ich glaube es einfach nicht !* me ne gredan ket ez eo gwir ! ; *es fällt mir schwer, so etwas zu glauben,* poan am eus o krediñ kement-se, pegen put eo da grediñ ! ; *ich glaube dir nicht, es sei denn du zeigst mir den Brief,* ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes al lizher din ; *ich glaube kein Wort davon,* ne gredan ket ur c'hraf diwar-benn kement-se ; *ich glaube dir kein Wort,* ne gredan ger dit, ne gredan grik war pezh a lavarez ; *ich glaube es dir,* da grediñ a ran, krediñ a ran ac'hanout, krediñ a ran dit, krediñ a ran ez eo gwir pezh a lavarez ; *sie glaubt mir nicht, wo ich ihr doch die Wahrheit sage,* ne gred ket pa lavaran ar wirionez dezhi ; *das ist kaum zu glauben,* n'eo ket posupl evelato ! n'eo ket kredapl ! ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ! dreistkred eo an dra-se ! kalet eo da grediñ ! start eo da grediñ ! poan am eus o krediñ an dra-se, pegen put eo da grediñ ! ; *dieser besoffene Kerl will heiraten ! das ist kaum zu glauben !* pa soñjer emañ al lonker-se o c'houlenn dimeziñ ! Pegen put eo da grediñ ! ; *sie war erst achtzehn ! das ist kaum zu glauben !* hag-eñ ne oa nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer ne oa nemet triwec'h vloaz ! gwelet ne oa nemet triwec'h vloaz ! ; *das will ich gerne glauben,* en krediñ a ran aes a-walc'h, tuet on da grediñ ; *das soll einer glauben !* diaes eo da grediñ memes tra ! n'oufe den krediñ an dra-se ! da biv e c'hellfed reiñ se da grediñ ? c'hwistim 'ta, va Doue ? ; *„ich bin bald wieder da ! “ - „und das soll dir einer glauben !“,* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! (klev 'ta ! a soñj dit ! ya, war lost al leue ! lavaret mat a c'hallez ! evit kelo-se ! ya, moarvat ! ya da, moarvat !) ; *komm ! Hilf mir mal ! - glaub das ja nicht !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se ! ; *das dürfen Sie mir glauben ! glauben Sie mir !* m'en lavar deoc'h gant gwarant - pa lavaran deoc'h, membri - pa lavaran deoc'h, medest - me lavar deoc'h - n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! - tavit - kredit asur - m'en asur - e c'hallit krediñ ! - gallout a c'hallit krediñ ar pezh a lavaran deoc'h ! - me a greta deoc'h - me a greta - nebaon ! ; *das kannst du mir glauben ! glaub mir !* pa lavaran dit ! membri ! medest ! tav ! kred asur ! m'en asur ! e c'hallez krediñ ! n'ac'h eus ket morc'hed da gaout ! me lavar dit ! gallout a c'hallez krediñ ! me a greta dit ! me a greta ! Nebaon ! ; *das Stück Fleisch war so breit wie meine zwei Hände, glaubt mir !* un tamm kig e oa, kement ha va daou zorn, reut ! ; *wir sind sofort abgehauen, das kannst du mir glauben !* ha ni kuit

moarvat ! ; *glauben Sie mir, bitte !* me ho ped da'm c'hrediñ ! ; *die Wölfe sind im Wald, glaub mir !* ar bleizi a zo er goadeg, eus emaint ; *eine kleine Pause würde dir wohl tun, glaub mir !* un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio ! ; *wer hätte das je geglaubt ?* piv 'ta en dije kredet an dra-se ? piv 'ta en dije douetet an dra-se ? ; *felsenfest glauben, steif und fest glauben,* bezañ don en e benn e ... (Gregor), kaout kred e c'hoarvezo udb, bezañ divrall (serzh) en e gredenn, krediñ mort, krediñ start, krediñ kalet, krediñ sonn, krediñ ferv ; *er glaubte fest an seine Sendung,* krediñ a rae kalonek en e blanedenn ; *ich glaube es Ihnen ungeschworen,* krediñ a ran ac'hanoc'h war ho ker ; *man hat alle Ursache zu glauben, dass …,* abeg (lec'h, peadra) 'zo da grediñ e …, da grediñ eo e …, ret eo krediñ e … ; *das glauben Sie vielleicht ?* ha c'hwi a gred an dra-se marteze ? ; *ich will glauben, dass ...*, magañ a ran fiziañs e ... ; *ich bin nicht ungeneigt zu glauben, dass ...*, douget a-walc'h e vefen da grediñ e ..., krediñ a rafen a-walc'h e ... ; *jemandem aufs Wort glauben,* teurel kred war gomzoù u.b., krediñ u.b. war e c'her, krediñ udb diwar lavar u.b., krediñ u.b. war e lavar ; *wenn Sie es nicht glauben,* ma ne gredoc'h ket ; *warum willst du mir nicht glauben ?* perak ne'm c'hredez ket ? ; [kr-l] *wer einmal lügt, dem glaubt man nicht, und wenn er auch die Wahrheit spricht,* n'eus ket a vrizhgaouiad - an hini a droad gevier ouzh e revr e stag - an hini en deus bet roet gevier da grediñ ne vez ket kredet mui ha pa lavarfe ar wirionez ; *jemanden etwas (t-rt) glauben machen,* reiñ udb da grediñ d'u.b.

2. krediñ d'an-unan, krediñ gant an-unan, lakaat, martezeañ, goulakaat, soñjal d'an-unan, kavout d'an-unan, dezevout, mennout, mennout d'an-unan, intent, kaout ur gredenn ; *ich glaubte, ich würde bei dir bleiben, bis ich wieder gesund bin,* kavout a rae din e vijen chomet ez ti ken na vijen pare ; *ich glaube nicht, dass er kommen wird,* me a gav din ne zeuio ket ; *ich glaube nicht, dass ich dazu in der Lage bin,* ne welan ket bezañ kap d'ober ; *ich glaube wohl, dass du müde bist,* 'm eus aon ac'h eus c'hoant kousket ; *wir glaubten dich in Berlin,* krediñ a rae deomp e vijes bet e Berlin, ni hor boa graet hor c'hont e oas e Berlin ; *ich glaubte mich im Paradies,* me a soñje din e oan en em gavet er baradoz, me a venne din bezañ en em gavet er baradoz ; *ich glaube, wir sind uns noch nie begegnet,* n'ouzon ket hoc'h anaout ; *glauben Sie ?* c'hwistim ? ; *Elisabeth glaubte, Maria Stuart zu demütigen,* krediñ a reas da Elisabeth e vije bet tu dezhi mezhekaat Maria Stuart, Elisabeth a gredas ganti e vije bet tu dezhi mezhekaat Maria Stuart, mennout a reas Elisabeth mezhekaat Maria Stuart ; *ich glaube, dass du unrecht hast,* krediñ a ra din (me a gred, me a gav din, me am eus ar gredenn) emañ ar gaou ganit, emañ ar gaou ganit 'm eus aon ; *ich glaube, dass die Ritterlichkeit auch heute noch fortlebt,* me a soñj din ez eo chomet bev haelded a spered ar varc'hegiezh kozh ; *ich bin weit (davon) entfernt, zu glauben, dass ...,* ne gredan ket e ... pell ac'hano, ne gredan ket war bell e ..., me ne soñj ket din a-hed pell e ... ; *glauben Sie bloß nicht, dass …, glauben Sie nur nicht, dass …,* arabat e vefe deoc'h krediñ e … ; *ich glaubte erst, ein Kind weinen zu hören, dann aber ...,* e penn kentañ e krede din e oa ur bugel o leñvañ met goude-se ..., e penn kentañ e vennen klevet ur bugel o leñvañ met goude-se ..., e penn kentañ e intenten klevet ur bugel o leñvañ met goude-se ... ; *man könnte glauben,* da grediñ ez eus e ..., peadra zo da grediñ e ... ; *sich sicher glauben,* krediñ d'an-unan bezañ e surentez ; *ich glaube, ich habe ihn gesehen, ich kann mich auch täuschen,* gwelet em boa anezhañ, da'm soñj, met faziañ a ran marteze ; *er glaubt, Wunder was getan zu haben,* krediñ a ra dezhañ bezañ kaset da benn un taol-kur sebezus, hennezh en em gav, 'vat ! hemañ a soñj dezhañ en deus graet un taol kaer (ur pezh kaer), krediñ a ra dezhañ bezañ graet un dra dispar, krediñ a ra dezhañ ez eus peadra da estlammiñ gant pezh en deus graet.

3. [kenw.] reiñ war zle, reiñ e kred.

II. V.k.d + an + t-rt (hat geglaubt) : krediñ e ; *an Gott glauben,* krediñ e Doue, krediñ en Aotrou Doue ; *an die Unsterblickkeit glauben,* krediñ en divarvelezh ; *weil sie nicht an ihn geglaubt haben,* e faot n'o deus ket kredet ennañ ; *du glaubst wohl noch an das Christkind(l) ?* ne ouien ket e oas ken divalis, n'out ket bet ganet d'ar Sadorn da noz memes tra, ne ouien ket e kuzhe al loar ez kenoù, te a zo buoc'hig an Aotrou Doue 'vat, terrupl out kredus, bez e c'heller fiziout ur gaou ennout hep aon da goll e boan, ne ouien ket e oa ken tanav-se da lêr, nag ez out-te lallaik, lallaik a-walc'h out evit krediñ forzh petra ; *ich schätze ihn so sehr, dass ich an diese Verleumdung nicht glauben kann,* kement a vri a zougan dezhañ ma n'emaon ket evit krediñ ar gwallgomzoù-se ; *an ein solches Märchen würde ich nie glauben,* ne gredfen biken un hevelep koñchenn, ne gredfen biken ar seurt paribolennoù, n'on ket diskiant a-walc'h evit krediñ hevelep marvailhoù, ne root ket da grediñ se din ; P. *er hat daran glauben müssen,* **a)** miz en doa bet, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'hen (diwar-bouez e yalc'h), koustet eo bet ker d'e c'hodell, koustet eo bet ker d'e lêr ; **b)** chomet eo war an dachenn, lezet en deus e vuhez war an dachenn, marvet eo bet, lazhet e voe.

Glaubensabfall g. (-s,-abfälle) : [relij.] dilez (dilezidigezh b.) eus ar feiz g., nac'hidigezh b.

Glaubensabtrünnige(r) ag.k. g./b. : [relij.] renavi g., nac'her-e-feiz g., nac'her-e-Zoue g.

Glaubensakt g. (-s,-e) : [relij.] akt a feiz g. (Gregor).

Glaubensänderung b. (-,-en) : kemm kredenn g., cheñchamant relijion g., andro g., andreiñ g.

Glaubensartikel g. (-s,-) : dogm g., penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., artikl a feiz g., kredenn a feiz b.

Glaubensbekenntnis n. (-ses,-se) : **1.** profezidigezh ar feiz b., disklêriadur a feiz g., akt a feiz g., kreañsoù lies. ; *das Apostolische Glaubensbekenntnis,* simbol an Ebestel g., kredenn an Ebestel b., ar gredo b. ; *feierliches Glaubensbekenntnis,* pask bras g., paskoù bras lies. ; *ein feierliches Glaubensbekenntnis ablegen,* ober e baskoù bras ; **2.** [dre skeud.] kredenn b., kredo b.

Glaubensbruder g. (-s,-brüder) : kengredenneg g.

Glaubenseifer g. (-s) : entan evit ar feiz g., gred relijiel g., abostolerezh g.

Glaubenseiferer g. (-s,-) : gredeg g., abostolad g.

Glaubensfrage b. (-,-n) : afer a feiz b., afer a gredenn b.

Glaubensfreiheit b. (-) : frankiz war tachenn ar relijion b., frankiz krediñ b., frankiz kredenn b.

Glaubensgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b.

Glaubensgenosse g. (-n,-n) : kengredenneg g.

Glaubenskraft b. (-) : aezhenn a feiz b., nerzh a lusk ar feizidi dabet Doue g.

Glaubenskrieg g. (-s,-e) : [istor] brezel a relijion g.

Glaubenslehre b. (-) : dogm g., penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b., katekiz g. ; *die christliche Glaubenslehre,* al lezenn gristen b.
Glaubensphilosophie b. (-) : feizouriezh b., feizelouriezh b.
Glaubenssache b. (-,-n) : afer a feiz b.
Glaubenssatz g. (-es,-sätze) : dogm g., penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., artikl a feiz g., kredenn a feiz b.
Glaubensspaltung b. (-,-en) : skism g., diforc'h g., disivoud g., diforc'hidigezh-kredenn b.
Glaubensstärke b. (-) : aezhenn a feiz b., nerzh a lusk ar feizidi davet Doue g.
Glaubensstreit g. (-s,-e) : breutadeg diwar-benn ar feiz b., dael relijiel b., dael diwar gredenn b.
Glaubensunterricht g. (-s) : katekiz g., skol gatekiz b. ; *Glaubensunterricht erteilen,* katekizañ, katecheniñ, ober skol gatekiz.
Glaubenswechsel g. (-s,-) : kemm kredenn g., cheñchamant relijion g., andro g., andreiñ g.
glaubenswert ag. : da grediñ, da vezañ kredet, kredapl, kredus.
Glaubenszweifel g. (-s,-) : amgredenn b., diskred war tachenn ar feiz g., douetañs war boentoù ar feiz b.
Glaubersalz n. (-es,-e) : **1.** [apotikerezh] holen Glauber g., hal Glauber g. ; **2.** [kimiezh] sulfat soud g.
glaubhaft ag. : kredapl, kredadus, kredus.
Glaubhaftigkeit b. (-) : kredaduster g., kredadusted b., kredusted b., gwiriegezh b., dilested b.
gläubig ag. : **1.** devot, feizek, feizleun, deol, reizhkred, leun a feiz, tomm ar feiz en e galon, fidel ; *er ist gläubig,* krediñ a ra e Doue ; *diese Famiie ist gläubig,* relijion a vez er familh-se ; **2.** kredik, hegredik, kredus, ampl da grediñ.
Gläubige(r) ag.k. g./b. : kredennour g., kredennourez b., kreder g., feizad g., feizadez b., fidel g., den a gredenn g., den a feiz g., den a relijion g. ; *die Gläubigen,* an dud a feiz lies., an dud a gredenn lies., an dud fidel lies., ar fideled lies., ar feizidi lies., ar Groaz b., an Iliz b.
Gläubiger g. (-s,-) : kredour g. ; *Vergleich mit den Gläubigern,* keviunad gant ar gredourien g.
Gläubigerverzug g. (-s,-verzüge) : nac'hadenn a-berzh ar c'hredour da zegemer ar paeamant b.
Gläubigkeit b. (-) : feiz b., relijiuster g., relijiusted b.
glaublich ag. : gwirheñvel, kredapl ; *das ist kaum glaublich,* diaes a-walc'h eo da grediñ, n'eo ket da grediñ, n'eo ket kredapl, diaes eo krediñ ur seurt tra, pebezh abadenn, petore abadenn, kalet eo da grediñ, start eo da grediñ.
Glaublichkeit b. (-) : gwirheñvelded b., gwirheñvelder g., gwirheñvelidigezh b.
glaubwürdig ag. : kredapl, kredus, kredadus, da grediñ, da vezañ kredet, da vezañ fiziiet ennañ ; *diese Quelle ist glaubwürdig,* kred a c'heller reiñ d'an andon-se, a berzh-vat e teu ar c'heleier-se.
Glaubwürdigkeit b. (-) : kredaduster g., kredadusted b., gwiriegezh b., dilested b. ; [gwir] *Glaubwürdigkeit eines Zeugen,* kred a c'heller reiñ d'un test g.
Glaukom n. (-s,-e) : [mezeg.] glaokom g.
gleich ag. : **1.** hevelep, heñvel, hañval, memes, memp, ingal, kevatal, par, unvan ; *du hast die gleiche Mütze wie ich,* da gasketenn a zo ur c'hoar da'm hini ; *nicht überall wird das gleiche Französisch gesprochen,* ar galleg ne vez ket komzet heñvel e pep lec'h ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit,* an hevelep gopr evit an hevelep labour - hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o vicher ; *sie waren gleicher Meinung,* gant an hevelep soñj e oant, ali e oant an eil gant egile, a-du e oant an eil gant egile, a-untu e oant an eil gant egile ; *volkommen gleiche Fälle,* degouezhioù (aferioù) peurheñvel lies., degouezhioù (aferioù) heñvel-mik lies.; *er hat das gleiche Alter wie ich,* en oad ganin (en oad din) emañ, a oad ganin emañ, kenoad omp hon-daou, memes oad omp, memes oad eo ganin, memes oad eo ha me ; *das Gleiche tun,* ober kement all, ober heñvel dra, ober heñvel, ober an hevelep tra, ober koulz all ; *er tut das Gleiche wie er,* ober a ra heñvel outañ, ober a ra un hevelep tra hag eñ, ober a ra an hevelep tra hag eñ, ober a ra hevelep tra hag eñ ; *gib mir auch das Gleiche,* ro koulz all din ivez, laka din memes tra ivez ; *er sagte ungefähr das Gleiche,* lavarout a rae damheñvel ; *er sagt das Gleiche wie er,* lavaret a ra heñvel outañ, lavaret a ra hevelep tra hag eñ, lavaret a ra un hevelep tra hag eñ, lavaret a ra an hevelep tra hag eñ ; *drei mal drei gleich neun,* teir gwech tri a zo nav ; *zwei plus zwei ist gleich vier, zwei plus zwei gleich vier,* daou ha daou a zo pevar, daou mui daou a zo par da bevar ; *Gleiches mit Gleichem vergelten,* ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr - mont d'u.b. kraf evit kraf, krog evit krog - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ tra evit tra (krog evit krog) - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol, bazhad evit bazhad, tenn evit tenn d'u.b. - bountañ enepbole - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro - reiñ e gement all d'u.b. - reiñ e begement d'u.b. ; *das Gleiche gilt für ihn,* heñvel dra gantañ, heñvel eo evit a sell outañ ; *alle Menschen sind vor dem Gesetz gleich,* par eo an holl dirak al lezenn, keit-ha-keit e vez lakaet an holl gant al lezenn ; *alle Menschen sind von Geburt aus gleich,nur einige sind gleicher,* par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud, a-hervez - P. paour pe binvidik, pep hini a rank dizourañ e gig ; *gleiches Recht für alle,* an hevelep gwirioù d'an holl, kemm evit den, an holl dud a-resed, an holl dud a-rez, an holl keit-ha-keit ; *mit jemandem auf gleichem Fuße stehen,* bezañ troad-ouzh-troad gant u.b. ; *etwas auf gleiche Weise tun,* ober udb en un doare heñvel, ober memes mod, ober udb er memes mod gant u.b. ; *in gleicher Menge, in gleichen Teilen,* kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter ; *ich habe den Gleichen gesehen,* an hevelep hini am boa gwelet, un heñvel am boa gwelet, ar memes hini am boa gwelet ; *Leute vom gleichen Schlag,* tud heñvel a vent hag a liv, tud eus ar memes tremp ; *die Leute sind nicht alle gleich,* an dud n'int ket memes mod, digevatal eo an dud, pedomp evit da binvidig da binvidikaat ha da baour da chom en e stad ; *es kommt aufs Gleiche hinaus,* un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, ne zegas kemm ebet en afer, ne cheñcho netra, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ar memes tra e vo a benn ar fin ; *er sieht sich nicht mehr gleich,* kemm a zo en e zoare, deuet eo evel unan all en e blas, kemm a zo ennañ, cheñchet eo, n'eo ket an hevelep hini ken ; *sie bleibt sich gleich, sie bleibt*

in ihrem Wesen immer gleich, Katell eo, Katell e vo - houmañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - unvan eo e pep amzer - honnezh a zo ur plac'h ingal - honnezh a zo unvan he zemz spered ; *zu gleicher Zeit,* er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, en hevelep eilenn, keit-ha-keit, en ul lod [gant] ; *die Kartoffeln sind alle zu gleicher Zeit aufgegangen,* ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; *mit gleicher Münze vergelten,* ober un hevelep tra d'u.b - kas ar freskad (an dorzh) d'ar gêr d'u.b - reiñ droug evit droug - reiñ trok evit trok - reiñ tra evit tra - daskoriñ taol evit taol - reiñ lin evit lin, stoub evit stoub (Gregor) - ober un distro divalav d'u.b. - reiñ un distro divalav d'u.b. ; *der Erste unter Gleichen,* an hini kentañ e-touez e bared ; *ungleich,* digevatal, disheñvel ; *gleich und gleich gesellt sich gern,* el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - diwar gazh kazh, diwar logod ne vez ket razh - lec'h ma staot ur c'hi e staot daou pe dri - e-lec'h ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - pep hini a gar e bar - da-heul ar bleiz ne 'z a ket an oan - dimezet eo Yann Bilhenn da Janed Truilhenn - pilhenn a ra al lez da druilhenn - e lec'h emañ ar mor emañ ar pesked - d'ar mor e ya ar pesked - an arc'hant a c'hounez an arc'hant - gant arc'hant eo e c'hounezer arc'hant ; *hier sind alle gleich,* amañ n'eus den diouzh den, amañ e vez lakaet an holl dud keit-ha-keit, amañ e vez lakaet an holl a-rez, amañ e vez lakaet an holl dud a-resed, amañ ne vez graet kemm evit den, amañ n'eus kemm evit den, amañ e vez graet heñvel ouzh an holl, amañ ne vez ket lakaet a gemm etre an dud ; **2.** P. ingal , euver, heñvel, unvan ; *das ist mir ganz gleich,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - mat pe fall din - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - maout a zo dañvad din ; *es ist ihnen gleich, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *es ist mir gleich, ob er klein oder groß ist,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *ich werde es schaffen, gleich welche Schwierigkeiten sich mir in den Weg stellen,* dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent.

Adv. : **1.** diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, end-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tach, war an tomm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, bremañ-souden, bremañ-tuchant, emberr, dabord ; *bis gleich !* ken bremaik ! ken emberr ! ken bremañ-souden ! bete-goude ! kenavo bremaik ! ; *ich komme gleich,* dont a ran diouzhtu ; *ich bin gleich wieder da,* ne vin ket seizhdaleetoc'h gant va zro, ne vin daletoc'h evit ober va zro, ne vin nemet un hollvad oc'h ober va zro, ne vin ket pell oc'h ober va zro, ne vin ket ur begad o tont en dro amañ ; *er kommt gleich,* emañ war erruout, amañ e vo emberr ; *ich bin gleich fertig,* a-benn ur pennad amañ e vin prest ; *warten Sie mal bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *gleich nach dem Abendbrot gehen wir ins Theater,* diouzhtu goude koan ez aimp d'ar c'hoariva, kerkent (kenkent) ha debret koan ganeomp ez aimp d'ar c'hoariva ; *gleich anfangs, gleich zu Anfang,* diouzhtu en ur gregiñ, adalek an deroù kentañ ; *sag gleich, dass er dumm ist,* lavar hardizh ez eo sot ; [c'hoari, divinadell] *gleich hast du es !* erru out tost d'ar gêr.

2. en hevelep doare, ken ; *Deutsch und Bretonisch gleich gut sprechen,* komz alamaneg ha brezhoneg kenkoulz-ha-kenkoulz ; *nicht immer gleich gut,* gwechoù 'zo mat, fall gwechoù all ; *gleich groß,* ken bras all, ken bras ha ken bras, a sav an eil gant egile, a-vent an eil gant egile, ment-ouzh-ment, en ur vent, ingal, kevatal, par an eil d'egile ; *dieses Stück ist gleich groß,* an tamm-se a zo kement, an tamm-se a zo ken bras all ; *beide Bäume sind gleich groß,* en ur vent emañ an div wezenn, ken bras ha ken bras eo an div wezenn ; *reich mir noch eine gleich große Schüssel,* tap din ur plad all, ur par da hemañ ; *sie sind ungefähr gleich groß,* en damvent an eil gant egile emaint ; *das Gras ist überall gleich hoch,* ingal eo ar geot e pep lec'h ; *wir sind gleich alt,* kenoad omp hon-daou, memes oad omp, er memes oadoù emaomp, en oad ganin (en oad din) emañ, a oad ganin emañ, kenoad ganin eo, er memes oadoù ganin emañ, eus va oad eo ; *die beiden sind nicht gleich alt,* un tamm oad a zo etrezo o-daou ; *gleich hoch,* kenlive, ken uhel ha ken uhel ; *gleich lang,* keit-ha-keit, ken hir ha ken hir, keit ; *gleich sprachig mit,* heñvelyezh gant ; *diese Stadt liegt gleich weit von Berlin und von Schwerin,* emañ Berlin ha Schwerin keit-ha-keit diouzh ar gêr-se, emañ ar gêr-se hanter hent etre Berlin ha Schwerin, emañ ar gêr-se e-kreiz-etre Berlin ha Schwerin ; *gleich viel,* kement-ha-kement, hanter-hanter ; *gleich lautend,* heñvel, heñvelson ; *für gleich lautende Abschrift,* gwiriekaet evel eilskrid ; *ich liebe sie alle gleich,* o c'haret a ran keit-ha-keit, o c'haret a ran kement-ha-kement ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo ; *beide reagieren gleich,* dazgwerediñ a reont o-daou en hevelep doare, ersaviñ a reont o-daou en hevelep doare ; *gleich machen,* unvaniñ, plaenaat, plaenañ,

heñvelekaat, hevelebekaat, ingalañ, kompezañ ; *der Tod macht alle gleich,* ar marv a gompez an dud ; *dem Erdboden gleich machen,* diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), rezañ, dismantrañ holl-razh, dismantrañ a-grenn, distrujañ naet, gwastañ, drastañ, diwriziennañ, netraiñ, kenrezañ, peurzistrujañ ; *gleich richten,* [tredan] reishaat ; *gleich schalten,* un(v)aniñ, peurunvaniñ, lakaat da glotañ, kenurzhiañ, kempredañ ; *gleich sehen (t-d-b),* hañvalout ouzh, hañvalout da, heñvelout ouzh, seblantout ouzh, bezañ heñvel ouzh, bezañ un tamm heñvel ouzh, tennañ da, teuler da, dougen da, bezañ treset da, tresañ da, aparchantañ ouzh, bezañ a-zoare gant, bezañ a-stumm gant, bezañ a-seurt gant ; *das sieht ihm gleich,* e zoare an hini eo, bez emañ roud e zorn war gement-se, anaout a reer lec'h e zorn ; *gleich setzen,* lakaat heñvel, lakaat war an hevelep renk, ingalañ, hevelebekaat, heñvel(ek)aat ; *gleich stellen,* heñvelekaat, hevelebekaat, lakaat heñvel, lakaat war an hevelep renk, ingalañ, lakaat a-rez, lakaat keit-ha-keit ; *gleich stimmen [sonerezh],* songeidañ ; *alle Leute gleich behandeln,* lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *gleich bleiben,* chom digemm, chom hep cheñch, chom evel-evel, menel evel-evel ; *die gleich bleibenden Messteile,* ordinal an oferenn g.

3. ken emsav eo, kenkoulz eo ; *wir gehen gleich zu Fuß,* ken emsav eo mont war droad, kenkoulz eo deomp mont war droad.

Stagell. **1.** *gleich wie ... so,* evel ma ... ivez.

2. [e lec'h 'wenn gleich'] daoust ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e ; *ist er gleich nicht jung, ich liebe ihn trotzdem,* evitañ da vezañ deuet en oad, e karan anezhañ memes tra.

gleichaltrig ag. : kenoad, kevoad, kevoadek, en hevelep oadoù ; *wir sind gleichaltrig,* kenoad omp hon-daou, memes oad omp, er memes oadoù emaomp, en oad ganin (en oad din) emañ, a oad ganin emañ, kenoad ganin eo, er memes oadoù ganin emañ, eus va oad eo.

gleichartig ag. : heñvelseurt, heñvel, hañval, hevelep, peuzheñvel, ingal, nes, unneuz, unandoare, unvandoare, undoare, unseurt, unvan, kenouenn.

Gleichartigkeit b. (-) : heñvelder g., heñvelded b., hañvalded b., hañvalder g., hañvaledigezh b., heñvelidigezh b., hevelebiezh b., hevelepter g., hevelepted b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g., unvaniezh b.

gleichauf Adv. : [sport] *sie liegen gleichauf,* keit-ha-keit emaint, rampo int, emaint par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, rac'h emaint, rac'h-ha-rac'h emaint, razherezh a zo, ur c'hement eo ganto, ilin-ouzh-ilin emaint.

gleichbedeutend ag. : heñvelster, kevatal ouzh.

Gleichbehandlung b. (-,-en) : an hevelep gwirioù d'an holl lies., kemm evit den g., an holl dud a-resed lies., an holl dud a-rez lies.

gleichberechtigt ag. : kevatalwirioù, kevatal, ingal, par-ouzh-par, troad-ouzh-troad, digabestret, keit-ha-keit ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt,* un daol ront ha pep hini en deus e gont, an daol grenn a laka an holl keit-ha-keit.

Gleichberechtigung b. (-,-en) : parded b., kevatalder g., kevatalded b., ingalded b., ingalder g., parelezh b. ; *politische Gleichberechtigung*, ingalded politikel b., kevatalder politikel g. ; *Gleichberechtigung von Mann und Frau,* parded ar baotred hag ar merc'hed en o gwirioù b., kevatalder ar baotred hag ar merc'hed en o gwirioù g., parelezh ar baotred hag ar merc'hed b. ; *Gleichberechtigung der Völker,* parded ar pobloù en o gwirioù b., kevatalder ar pobloù en o gwirioù g.

gleichbleibend ag. : ingal, arstalek, digemm ; *gleichbleibende Geschwindigkeit,* tizh ingal g., tizh arstalek g., tizh digemm g. ; *gleichbleibende Temperatur,* gwrez ingal b., gwrez arstalek b., gwrez digemm b.

Gleiche b. (-,-n) : **1.** kevatalder g., kevatalded b. ; **2.** [stered] kedez b., keidel b.

gleichen V.k.d (t-d-b) (glich / hat geglichen) : hañvalout ouzh, hañvalout da, heñvelout ouzh, seblantout ouzh, bezañ heñvel ouzh, bezañ un tamm heñvel ouzh, tennañ da, teuler da, dougen da, bezañ treset da, tresañ da, aparchantañ ouzh, bezañ a-zoare gant, bezañ a-stumm gant, bezañ a-seurt gant ; *sie gleichen einander wie ein Ei dem anderen,* heñvel-vi int, heñvel int evel daou vi, heñvel int evel daou vi moualc'h, un heñvel int da welet ; *das Kind gleicht ganz dem Vater,* ar bugel a zo mab e dad, ar bugel en deus taolet d'e dad, ar bugel a zo pimpatrom e dad, ar bugel a zo e dad d'an neudenn, ar bugel-se a zo ar vi diwar e dad, ar bugel-se a zo patrom-buhez d'e dad, ar bugel-se a zo memes tra Doue evel e dad, ar bugel-se a zo un heñvel eus e dad.

V.em. : **sich gleichen** (glichen sich / haben sich geglichen) : bezañ heñvel an eil ouzh egile, tennañ an eil d'egile, dougen an eil d'egile, bezañ daou heñvel.

Gleichenfeier b. (-,-n) : [Bro-Aostria] fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

gleichentags Adv. : [Bro-Suis] d'an hevelep deiz.

gleichergestalt Adv. */* **gleichermaßen** Adv. */* **gleicherweise** Adv. : heñvel, en hevelep doare, er memes mod ; *sie war gleichermaßen überrascht,* ken souezhet all e oa ; *beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen,* el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou ; *ich liebe sie alle gleichermaßen,* o c'haret a ran keit-ha-keit, o c'haret a ran kement-ha-kement.

gleichfalls Adv. : ivez, en hevelep doare, er memes mod ; *sie war gleichfalls überrascht,* ken souezhet all e oa.

gleichfarbig ag. : a-liv an eil gant egile, kenliv.

gleichförmig ag. : **1.** heñvelstumm, stummet heñvel, heñvel o stummoù, eus an hevelep stumm, kompez, unvan, a-stumm an eil gant egile ; **2.** unvan, peurunvan, ingal, unandoare, unneuz, unvandoare ; **3.** boas, boaziek, boutin, standur, eus an ordinaloù, ordinal ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf,* ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz.

Gleichförmigkeit b. (-) : heñvelstumm g., heñvelidigezh b., heñvelded b., heñvelder g., unvander g., kemblac'h g., kendoare g., unvaeniezh b., unvaenelezh b., unvanded b., unvander g., peurunvanded b., peurunvander g.

gleichgeschlechtig ag. : a reizh heñvel, heñvelreizh ; *gleichgeschlechtliche Ehe,* eured etre pared heñvel o rev g./b.

gleichgeschlechtlich ag. : **1.** heñvelreviat ; **2.** a reizh heñvel, heñvelreizh.

gleichgestaltet ag. : heñvelstumm, stummet heñvel, heñvel o stummoù.
gleichgestellt ag. : kendere [gant], a-renk [gant], eus an hevelep renk, lakaet war an hevelep renk, ingal, lakaet heñvel, lakaet keit-ha-keit.
gleichgestimmt ag. : **1.** [sonerezh] a-unvan, a-gor.
2. a-du, lakaet da glotañ, lakaet da geidañ.
Gleichgewicht n. (-s,-e) : kempouez g. ; *Mangel an Gleichgewicht,* digempouez g., diahel g. ; *stabiles Gleichgewicht,* kempouez divrall g. ; *labiles Gleichgewicht,* kempouez distrantell g. ; *das Gleichgewicht halten, sich im Gleichgewicht halten,* na goll e gempouez, bezañ kempouez, chom e kempouez, chom a-gempouez, chom a-bouez, delc'her e gempouez, chom kompez ; *ins Gleichgewicht bringen,* kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage ist im Gleichgewicht,* kempouez a zo etre an daou du eus ar bouezerez ; *das Gleichgewicht verlieren,* koll e gempouez ; *aus dem Gleichgewicht kommen,* **a)** koll e gempouez, koll e blom ; **a)** [dre skeud.] bezañ sabatuet, bezañ skoelfet, bezañ alvaonet, chom skodeget, abafaat, abafiñ, saouzaniñ, mont dall, bezañ stouvet, mont dineuz, bezañ divarc'het, bezañ diskaret, koll e oremuz (e neudenn), bezañ troc'het e speredenn (neudenn e soñjoù) d'an-unan, lonkañ e gaoz, chom gak gant ar souezh, koll penn e neudenn, koll penn e gudenn, chom berr war e c'her, bezañ chalmet, koll e skiant-vat, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, koll ar stur (e boell, e benn, e spered, e skiant, an norzh), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, breskenn, trelatañ, skañvbenniñ ; *aus dem Gleichgewicht bringen,* digempouezañ ; *das seelische Gleichgewicht, das geistige Gleichgewicht,* ar c'hempouez spered g., ar c'hempouez bred g. ; *sein inneres Gleichgewicht wiederfinden,* adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred ; [dre skeud.] *jemanden aus dem Gleichgewicht bringen,* divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ, diahelañ, chalmiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, saouzaniñ u.b. (Gregor) ; *das europäische Gleichgewicht,* ar c'hempouez en Europa g. ; *das Gleichgewicht der Kräfte,* kempouez an nerzhioù g., kempouez ar belioù g. ; *das Gleichgewicht des Schreckens,* kempouez ar spont g.
gleichgewichtig ag. : **1.** kempouez, kempouezet, a-bouez an eil gant egile, a-gempouez an eil gant egile ; **2.** ken pouezus an eil hag egile, ken pouezus ha ken pouezus.
Gleichgewichtkünstler g. (-s,-) : silwinkad g.
Gleichgewichtslehre b. (-) : statik g., savoniezh b. ; *Gleichgewichtslehre der Flüssigkeiten,* savoniezh an heverennoù b.
Gleichgewichtsmetropole b. (-,-n) : meurgêr gempouez b.
Gleichgewichtsorgan n. (-s,-) : benvegad ar c'hempouez g., benvegenn ar c'hempouez b., organ ar c'hempouez g.
Gleichgewichtssinn g. (-s) : skiant ar c'hempouez b., skiant diasavel b.
Gleichgewichtsstange b. (-,-n) : bazh kempouez b.
Gleichgewichtsstörung b. (-,-en) : strafuilhoù ar c'hempouez lies., direizhamant skiant ar c'hempouez g., direizhder gant ar c'hempouez g., strafuilhoù ilpennel-milendallel lies.
gleichgläubig ag. : kengredenn.
Gleichgläubigkeit b. (-) : kengredenn b.
gleichgradig ag. : derezioù heñvel dezhañ, rannet e derezioù heñvel.
gleichgültig ag. : diseblant, digaz, diflach, dibled, dic'hoantek, divuhez, dilañs, difrom, divorc'hed, distrafuilh, disaouzan, dichal, mingl, dic'houst, dibalamour, difoutre, euver, divanier, dizamant, klouar, lent, lezober, na ra na mann na mordo, yen, yen evel ur vilienn, evel un tamm koad, na ra van ebet, morzet, amlave, diforzh ; *ich will hoffen, dass ich der jungen Dame nicht vollkommen gleichgültig bin,* goanagiñ a ran n'eo ket diseblant glez an dimezell em c'heñver ; *von gleichgültigen Dingen sprechen,* distagañ kaozioù dister, kontañ pemp ha pevar, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, bezañ kaozioù patatez ganto, komz gogez, kontañ kaozioù war ar stank ; *das ist mir gleichgültig,* koulz tra eo din, ingal eo din, unvan eo din, ne ran forzh, ne vern ket, se zo heñvel, heñvel eo din, heñvel tra eo din, ingal eo din, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, dichastre on diouzh an dra-se, pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? ; *er ist gegen vieles gleichgültig geworden,* en em zistaget eo diouzh ur bern traoù, kalz a draoù a zo deuet da vezañ digaz evitañ, ne ra mui forzh eus ur bern traoù, deuet eo da vezañ diseblant ouzh kalz a draoù, ne ra mui van ebet eus leun a draoù, deuet eo da vezañ divorc'het (divanier), deuet eo da vezañ dichastre diouzh ur bern traoù, deuet eo da galediñ ouzh ur bern traoù, deuet eo e skiantoù da vorzañ, deuet eo e spered da vorzañ, deuet eo e galon da vorzañ ; *ein gleichgültiger Mensch,* un den digaz (diseblant, dichal, mingl, na ra na mann na mordo, yen, euver, na ra van ebet ouzh poan ar re all, na ra van ebet evit gwelet poan ar re all, na ra van ebet o welet poan ar re all) g., un den morzet e galon evit ar mad g., un den a foeltr forzh g.
Gleichgültigkeit b. (-) : diforzh g., dibled g., digaster g., dilañs g., digasted b., diseblanted b., diseblanter g., divanieramant g., lentegezh b., lez-ober g., krinder g., skarin an ene g., dihegarated b., yender g., yenijenn b., yenien b., doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g.
Gleichgültigkeitszustand g. (-s,-zustände) : [preder.] fed a ziseblanter g.
Gleichheit b. (-) : parded b., parder g., parelezh b., kevatalder g., kevatalded b., ingalder g., ingalded b., heñvelded b., heñvelder g., hevelebiezh b., hañvaledigezh b., hevelepted b., hevelepter g., unvander g., unvanded b. ; *Freiheit, Gleichheit, Brüderlichkeit,* Frankiz, Kevatalded, Breudeuriezh.
Gleichheitszeichen n. (-s,-) : arouezenn ar c'hevatalder b.
Gleichklang g. (-s) : **1.** [sonerezh] kensonegezh b., klotad kensonek g.
2. [yezh.] heñvelson g., kengan g., kenganez b. ; *Gleichklang der Konsonanten,* kenganez ar c'hensonennoù

b., kengan war ar c'hensonennoù g. ; *Vokalgleichklang,* kenganez ar vogalennoù b., kengan war ar vogalennoù g.
gleichklingend ag. : **1.** kenson an eil gant egile, heñvelson ; **2.** [sonerezh] kenson, kensonel, kensonus, kendoniek, kerzennek, flour.
gleichkommen [rannadus] V.k.d. (kam gleich / ist gleichgekommen) : talvezout kement ha ; *das kommt einem Verrat gleich,* treitouriezh eo koulz lavaret ; *das kommt einem Verbrechen gleich,* se a zo heñvel-tost ouzh un torfed ; *er kommt ihm nicht gleich,* n'eo ket war-dost heñvel outañ.
Gleichlauf g. (-s) : kensturded b., kensturder g.
gleichlaufend ag. : kenstur, a-stur.
Gleichlaufsschwankung b. (-,-en) : distresadadur ar son g., valigañs ar son b., daskemmoùigoù ar son lies.
Gleichlaut g. (-s,-e) : heñvelson g., heñvelsoniezh b.
gleichlautend ag. : heñvelson.
gleichmachen [rannadus] V.k.e. (hat gleichgemacht) : unvaniñ, plaenaat, plaenañ, heñvelaat, heñvelekaat, hevelebekaat, ingalañ, keidañ, kevatalañ, kementiñ ; *dem Erdboden gleichmachen,* diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, rezañ, razhañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, drastañ, freuzañ, netraiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kenrezañ, peurzistrujañ, peurziskar.
Gleichmachen n. (-s) : kevatalerezh g., kementadur g., kevataladur g., ingalañ g.
Gleichmacher g. (-s,-) : [gwashaus] kompezer g., peurheñvelekaer g., kevatalour g., kevarzhelour g.
Gleichmacherei b. (-) : [gwashaus] peurheñvelekadur g., kevatalerezh g., kementadur g., kevataladur g., ingalañ g.
Gleichmaß n. (-es) : **1.** kemparzh g., kemparzhelezh g., reizhded b., reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b. ; **2.** kenskeudennegezh b.
gleichmäßig ag. : heñvel, kevatal, kompez, ingal, plaen, kemparzh, kemparzhek, reizh, kenskeudennek, unneuz, unandoare, unvandoare, unvan, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn ; *gleichmäßige Geschwindigkeit,* tizh ingal g., tizh astalek g., tizh digemm g. ; *gleichmäßiger Schritt,* kammedoù ingal ; *gleichmäßig verteilen,* keitdasparzhañ, reiñ kement-ha-kement da bep hini, ober boutin-boutin, rannañ e lodennoù ingal, reiñ pep a gont rik ; *die Last im Wagen gleichmäßig verteilen,* kempouezañ ur c'harrad, lakaat kempouez er c'harrad ; *die Last im Wagen ist nicht gleichmäßig verteilt,* pouez 'zo ; *gleichmäßige Verteilung der Steuerlasten,* daskeitadur ar c'hargoù kemedel g. ; *die Saat geht nicht gleichmäßig auf,* ne ziwan ket an had heñvel-heñvel, an had ne ziwan ket ingal, an had ne ziwan ket keit-ha-keit ; *gleichmäßig sprechen,* komz plaen, komz war e blaen, komz war un ton plaen, komz dibres-kaer, komz parfet ; *gleichmäßig fahren,* bleinañ plaen.
Gleichmäßigkeit b. (-) : kemparzhelezh g., reizhded b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b., unvanded b., unvander g., peurunvanded b.
Gleichmut g. (-s) : distrafuilh g., distrafuilhed b., difrom g., kempouez spered g., kempouez bred g.
gleichmütig ag. : distrafuilh, difrom, diflach, habask, plaen.
gleichnamig ag. : **1.** dezhañ an hevelep anv, kenanv gant ; **2.** [mat.] kenglotus ; *gleichnamig machen,* deren d'an anver boutin ; **3.** [yezh.] heñvelstumm ; **4.** [fizik] *gleichnamige Pole,* bleinioù heñvel lies..
Gleichnamigkeit b. (-) : **1.** heñvelstummiezh b., heñvelstumm g. ; **2.** kenanvadur g.
Gleichnis n. (-ses,-se) : **1.** hañvaladenn b., parabolenn b., adammeg b., gourmojenn b. ; *das Gleichnis vom guten Hirten,* hañvaladenn ar pastor mat b. ; *das Gleichnis vom Sämann,* hañvaladenn an hader b. ; *das Gleichnis vom reichen Kornbauern,* hañvaladenn an den pinvidik b. ; *in Gleichnissen reden,* implijout (ober gant) hañvaladennoù.
2. [yezh.] treuzskeudenn b., skeudenn-lavar b., leterc'had g.
Gleichnisrede b. (-,-n) : hañvaladenn b., parabolenn b., adammeg b., gourmojenn b.
Gleichordnung b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g.
gleichrangig ag. : kendere [gant], a-renk [gant].
gleichrassig ag. : kenouenn [gant], unouenn, a-ouenn.
gleichrichten V.k.e. (hat gleichgerichtet) : [tredan] untuaat g.
Gleichrichter g. (-s,-) : [tredan] untuaer g.
Gleichrichtung b. (-,-en) : [tredan] untuaat g. ; *optische Gleichrichtung,* untuadur optikel g.
gleichsam Adv. : koulz lavaret, evel pa lavarfed, hogos, kazimant, kazi, peuz-, dam-.
gleichschalten V.k.e. (hat gleichgeschaltet) : **1.** unaniñ, unvaniñ, peurunvaniñ, lakaat da glotañ, heñvelaat, kenurzhiañ, keidañ ; **2.** [istor, nazi.] kenstagañ, kendeuziñ, steudañ.
Gleichschaltung b. (-,-en) : **1.** keidadur g., kenurzhiadur g. ; **2.** [istor, nazi.] kenstagadur g., kendeuz g., steudadur g.
gleichschenkelig ag. / **gleichschenklig** ag. : izoskelel, keitgarek ; *gleichschenkliges Dreieck,* tric'horn keitgarek ; *gleich groß sind bei gleichschenkligen Dreiecken die beiden Winkel, die den gleich langen Seiten gegenüberliegen,* e pep tric'horn keitgarek ez eo kornioù an diaz par an eil d'egile.
Gleichschritt g. (-s) : paz ingal g., paz mentet g. ; *im Gleichschritt marschieren,* kerzhet a-gengammed, mont d'ar paz mentet, kerzhout troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, ingal d'ar paz), mont en ur skeiñ ar paz.
gleichsehen V.k.d (t-d-b) (sieht gleich / sah gleich / hat gleichgesehen) : **1.** bezañ heñvel ouzh, heñvelout ouzh, tennañ da ; *er sieht seinem Vater gleich,* mab e dad eo, taolet en deus d'e dad, pimpatrom e dad eo, patrom-buhez eo d'e dad, e dad d'an neudenn eo, ar vi diwar e dad eo, memes tra Doue evel e dad eo, un heñvel eus e dad eo ; **2.** *das sieht ihm gleich,* e zoare an hini eo, bez emañ roud e zorn war gement-se, anaout a reer lec'h e zorn.
gleichseitig ag. : keittuek ; *gleichseitiges Dreieck,* tric'horn keittuek g. ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini.
Gleichseitigkeit b. (-) : keittuegezh b.
gleichsetzen V.k.e. (hat gleichgesetzt) : hevelebekaat, heñvelaat, kevatalañ, lakaat troad-ouzh-troad, lakaat a-resed, lakaat a-rez, lakaat heñvel, kompezañ ; *alle Leute gleichsetzen,* na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat an holl dud a-rez, lakaat an holl dud a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, bezañ an holl un heñvel evit an-unan ; *man kann einen ausgebildeten*

Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichsetzen, ne c'haller ket hevelebekaat ur gwir vicherour ouzh un darbarer, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

Gleichsetzung b. (-,-en) : hevelebidigezh b., heñvelekadur g., kevataladur g., kevatalerezh g.

gleichsilbig ag. : keitsilabennek.

Gleichspannungswandler g. (-s,-) : [tredan] amdroer untu g.

gleichsprachig ag. : heñvelyezh, kenyezh [gant].

Gleichstand g. (-s) : [sport] krogad rampoüs g., rac'herezh g., razherezh g. ; *den Gleichstand erzielen, den Gleichstand herstellen,* rampoiñ, mont rampo.

gleichstehen V.k.d. (t-d-b) (stand gleich / hat gleichgestanden) : *jemandem gleichstehen,* bezañ a live gant u.b., bezañ re-bar d'unan all, bezañ en dalvoudegezh d'unan all, bezañ kendere gant u.b., bezañ a-renk gant u.b.

gleichstehend ag. : kendere [gant], a-renk [gant].

gleichstellen V.k.e. (hat gleichgestellt) : hevelebekaat, heñvelaat, lakaat troad-ouzh-troad, lakaat a-resed, lakaat a-rez, lakaat heñvel, kompezañ ; *alle Leute gleichstellen,* na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat an holl dud a-rez, lakaat an holl dud a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, bezañ an holl un heñvel evit an-unan ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen,* ne c'haller ket hevelebekaat ur gwir vicherour ouzh un darbarer, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

Gleichstellung b. (-,-en) : heñvelekadur g., hevelebidigezh b., kevataladur g., kevatalerezh g.

gleichstimmig ag. : a-unvouezh.

Gleichstimmigkeit b. (-) : [sonerezh] kendon g.

Gleichstrom g. (-s) : [tredan] red tredan untu g.

Gleichstromsteller g. (-s,-) : [tredan] amdroer untu g.

Gleichtritt g. (-s) : paz ingal g., paz mentet g. ; *im Gleichtritt,* a-gengammed, d'ar paz mentet, troad-ouzh-troad, troad-ha-troad, ingal d'ar paz, en ur skeiñ ar paz

gleichtun V.k.e. (tat gleich / hat gleichgetan) : **1.** ober evel, ober heñvel dra ha ; *er tut es ihm gleich,* ober a ra eveltañ ; **2.** *es jemandem in etwas (t-d-b) gleichtun,* kevezañ gant (ouzh) u.b. evit udb, kevezañ gant (ouzh) u.b. war un dachenn bennak, paraviañ gant u.b. war un dachenn bennak.

Gleichung b. (-,-en) : **1.** kevataladur g., kevatalerezh g., keitadur g., ingalaat g. ; **2.** [mat] **a)** kevatalenn b., atalad g. ; **b)** kevatalder g.

gleichviel Adv. : **1.** kement-ha-kement, kement all ; **2.** n'eus forzh, n'eus kaz, ne vern ; *gleichviel wer kommt, ich sage ihm, dass du ausgegangen bist,* daoust piv a zeuio amañ e lavarin out aet d'ober un dro ; *gleichviel wie lange es dauert, diese Arbeit muss erledigt werden,* pegeit bennak e pado e ranker kas al labour-se da benn, daoust pegeit e pado e ranker kas al labour-se da benn ; *gleichviel wie weit es liegt, wir müssen hin,* pegeit bennak emañ ac'hanen e rankomp mont di, daoust pegeit emañ ac'hanen e rankomp mont di ; *gleichviel ob du müde bist, du musst in die Schule,* ne ra forzh ma'z out skuizh, ret eo dit mont d'ar skol memes tra, ne vern ma'z out skuizh, ret eo dit mont d'ar skol memes tra ; *gleichviel wie schnell er läuft, gewinnen wird er nicht,* pegen buan bennak e c'hall mont ne vo ket trec'h, daoust pegen buan e c'hall mont ne vo ket trec'h ; *gleichviel wo,* daoust pelec'h, pelec'h bennak.

gleichwarm ag. : [loen.] emwrezat, arstalek e wrez ; *gleichwarmes Tier,* loen arstalek e wrez g., loen digemm gwrez e gorf g., loen ur wrez korf ingal dezhañ g., loen ur wrez korf astalek dezhañ g., emwrezad g. [*liester* emwrezaded].

Gleichwert g. (-s) : kevatal g., par g., ketpar g.

gleichwertig ag. : kendalvoudek, kendalvoud, keittalvoudek, kevatal, par ; *gleichwertig sein,* talvezout an eil kement hag egile, bezañ kendalvoud, bezañ par an eil d'egile.

Gleichwertigkeit b. (-) : kendalvoudegezh b., kevatalder g., kevatalded b., parder g., parded b., keittalvoudegezh b., kemblac'h g.

gleichwie Adv. : kenkoulz ha, kement ha, evel.

gleichwinkelig ag. / **gleichwinklig** ag. : keitkornek ; *gleichwinkliges Dreieck,* tric'horn keitkornek g. ; *beim gleichwinkligen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keitkornek a zo 60° pep hini.

gleichwohl Adv. : evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, padal, evit-se.

Stagell : daoust ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e.

gleichzeitig ag. : **1.** kempred, kendegouezhus, diaser, diaheul ; *gleichzeitige Ereignisse,* darvoudoù kempred lies. ; *Methode der gleichzeitigen Änderungen,* hentenn an argemmoù liammet b. ; **2.** [lusk] kevadegel, kempradezh.

Adv. : er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, e-skeud, en hevelep eilenn, en ul lod (gant) ; *die Kartoffeln sind alle gleichzeitig aufgegangen,* ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; *Bretonisch lernen und gleichzeitig Deutsch dazu,* deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ alamaneg e-ser deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro, deskiñ brezhoneg hag alamaneg en ur ser, deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg ; *er arbeitete und sang gleichzeitig,* labourat a rae en ur ganañ, kanañ a rae e-ser labourat ; *man kann nicht auf zwei Hochzeiten gleichzeitig tanzen,* ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro.

Gleichzeitigkeit b. (-) : kempredelezh b., kendegouezh g., goubredegezh b., diaserded b., diaser g. ; [preder.] *logische Gleichzeitigkeit,* kenvezañs b.

gleichziehen V.gw. (zog gleich / hat gleichgezogen) : P. *mit jemandem in etwas (t-d-b) gleichziehen,* dont da vezañ kenkoulz hag u.b. war un dachenn bennak, dont da vezañ gouest ouzh u.b. war un dachenn bennak, dont da vezañ a-bouez diouzh u.b. war un dachenn bennak.

Gleis n. (-es,-e) : **1.** rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b. **2.** [dre astenn.] hent-houarn g., roudenn b. ; *einspuriges Gleis,* unroud g. ; *schmalspuriges Gleis,* hent-houarn strizh g. ; *der Eisenbahnwagen sprang aus dem Gleis,* ar vagon a yeas er-maez eus e roudoù, diroudennañ a reas ar vagon **3.** [dre skeud.] *aus dem Gleise kommen,* distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, mont diwar an arroudenn, tec'hel diwar an arroudenn, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; *etwas wieder ins rechte Gleis bringen,* lakaat (degas) urzh en-dro en udb, degas udb war e du (en e rez, war e zres, war e reizh) ; *im Gleis bleiben,* chom kempenn, chom hep diroudañ ; *in alten Gleisen fahren,* chom war wenodenn ar c'hi, chom war al leur gozh, chom sac'het e fankigell ar gardennoù boutin.

Gleisanlage b. (-,-n) : hent-houarn g.

Gleisanschluss g. (-es,-anschlüsse) : forzh gougediañ etrelinennoù b.

Gleisarbeiten lies. : labourioù war an hent-houarn lies.

Gleisbettung b. (-,-en) : balastr hent-houarn g., savenn hent-houarn b.

Gleiskette b. (-,-n) : [karr-tan] raou b., biskoulenn b.

Gleiskettenfahrzeug n. (-s,-e) : gweturaj war raouier g., karr-biskoulenn g.

Gleisner g. (-s,-) : brizhdevod g., krakdevod g., bigod g., pilpouz g., klufan g., P. min benniget g.

Gleisnerei b. (-) : pilpouserezh g., bigoderezh g., klufanerezh g., brizhdeoliezh b., brizhdevosion b.

gleisnerisch ag. : pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, lubanek, libistr tout, gogez, melus, luban, chaou, klouar mitouik, mitaouik.

gleißen V.gw. (gleißte / gliss // hat gegleißt / hat geglissen) : skediñ, lugerniñ, lintrañ, steredennata, darlammat, disteurel skedoù krenus.

gleißend ag. : **1.** trellus, burlutus, mezevellus, skedus, lugernus, lufr, gourlufr, lufrus, flamm, luc'hedus, luc'h, luc'hus, luc'hek, lintrus, lintr ; **2.** [dre skeud.] pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, lubanek, libistr tout, gogez, melus, luban, chaou, klouar mitouik, mitaouik.

Gleissperre b. (-,-n) : hent-houarn stanket g., stankadur g.

Gleisstrang g. (-s,-stränge) : hent-houarn g., steudad roudennoù b.

Gleiswaage b. (-,-n) : pont-pouezañ hent-houarn g.

Gleitbacke b. (-,-n) : [tren] botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Gleitbahn b. (-,-en) : hent-ruzañ g., hent-rampañ g., ruzerez b., hent riklañ g., riklouer g., skornenn b.

Gleitboot n. (-s,-e) : dourrikler g., dourruzer g., rezlestr g.

gleiten V.gw. (glitt / ist geglitten/ hat geglitten) : **1.** (ist) : rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ, lampraat, ruzelat, rikluzañ, ruzata ; *der Schlittschuhläufer gleitet über die Eisfläche,* ar ruziker a rikl war ar skorn ; *das Schiff gleitet durch die Wogen,* al lestr a rikl war ar mor , ar vag a ruz war ar mor ; *das Schiff gleitet lautlos durch das Meer,* ar vag a ruz sioulik war ar mor, al lestr a rikl didrouz war ar mor ; *die Möwe gleitet über die Wogen,* reziñ a ra ar skrev ar mor, nijal a ra ar skrev a-rez ar mor, nijal a ra ar skrev war fleurig an dour ; *der Vogel gleitet,* emañ al labous o plavañ, emañ al labous o ledañ, emañ al labous o vargediñ ; *das Buch glitt ihm aus der Hand,* kouezhañ a reas al levr diouzh e zorn, diflipañ a reas al levr diouzh e zorn ; [dor, tekn.] *in einer Schiene gleiten,* riklañ, redek. **2.** [karr-tan] (ist) : treiñ a-c'houllo, diflipañ ; **3.** [implij-amzer] (hat) : bezañ rikl-dirikl, bezañ cheñch-dicheñch, bezañ hebleg, bezañ kemm-digemm.

Gleiten n. (-s) : riklerezh g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., risklañ g., ruzadenn b.

gleitend ag. : riklus, ramp, ruzus ; *gleitender Tanz,* dañs a-ruz g. ; *gleitende Preise,* prizioù kemm-digemm ; *gleitende Arbeitszeit,* euriadur labour hebleg g., euriadur labour kemm-digemm g., implij-amzer rikl-dirikl (cheñch-dicheñch, fiñvus) g., eurvezhioù labour cheñch-dicheñch lies. ; *gleitende Lohnskala,* skeul wint ar goproù b. ; *gleitende Reime,* klotennoù fonnus lies., klotennoù pinvidik lies.

Gleitflug g. (-s,-flüge) : plaverezh g., nij plavet g., plavadenn b.

Gleitflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] plaverez b.

Gleithang g. (-s,-hänge) : [stêr] ribl bolzek ur gildroenn [*enebet ouzh ar ribl kev*] g.

Gleitklausel b. (-,-n) : diferadenn ibiliañ b.

Gleitkomma n. (-s,-s/-kommata) : [stlenn.] skej tonn g.

Gleitkufe b. (-,-n) : [nij.] botez douarañ b., botez pradañ b., riklenn b.

Gleitlaut g. (-s,-e) : [yezh.] **1.** hantervogalenn b., damvogalenn b., damgensonenn b., hantergensonenn b. ; **2.** epentezenn b., mezkresk g.

Gleitmembran b. (-,-en) : [loen.] kroc'henenn divaskell al logod-dall b., kroc'henenn askell b.

Gleitmittel n. (-s,-) : lard-karr g., lenkrauzenn b.

Gleitschiene b. (-,-n) : ruzerez b., risklerez b., riklerez b.

Gleitschirm g. (-s,-e) : bolc'haskell b.

Gleitschirmfliegen g. (-s) : bolc'haskellerezh g., bolc'haskellañ g.

Gleitschirmflieger g. (-s,-) : bolc'haskeller g.

Gleitschutz g. (-es,-e) : diramper g.

Gleitzeit b. (-,-en) : euriadur hebleg g., euriadur kemm-digemm g., implij-amzer rikl-dirikl (cheñch-dicheñch, fiñvus, kemm-digemm) g., eurvezhioù labour cheñch-dicheñch lies.

Glénan-Inseln lies. : *die Glénan-Inseln,* Inizi Glenan lies., Enezennoù Glenan lies.

Glencheck g. (-/-s,-s) : gwiad saoz karrezet Prince of Wales g./b.

Gletscher g. (-s,-) : skornredenn b. ; *die Erosionswirkung eines Gletschers ist stärker als die eines Wasserlaufes,* muioc'h e krign ar skornredennoù eget an dourredennoù.

gletscherartig ag. : heñvel ouzh ur skornredenn, e doare ur skornredenn, a-zoare gant ur skornredenn, a-seurt gant ur skornredenn, skornredel.

Gletscherbrand g. (-s,-brände) : skaot g., dev g., taol-heol g.

Gletschererosion b. (-,-en) : krignerezh skornredel g. ; *durch Gletschererosion enstandene Geländeform,* stumm skornredel g.

Gletscherkunde b. (-) : skornouriezh b.

Gletschermoräne b. (-,-n) : morena b., skornatredoù lies., mein-tal lies.

Gletscherriegel g. (-s,-) : morailh stêrskornel g.

Gletscherschnee g. (-s) : erc'hskorn g.

Gletscherspalte b. (-,-n) : frailh g., faout g.

Gletschertisch g. (-es,-e) : taol skornredenn b.
Gletscherzunge b. (-,-n) : skornredenn b.
Glibber g. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] P. kaotorenn c'hludek b., libouz g., kaoulenn b., kaotigell b., kaotenn b.
glibberig ag. : [norzh Bro-Alamagn] P. gludek, gludennek, lec'hidennek, lec'hidennet, libous, flibous, glaourennek.
Glied n. (-s,-er) : **1.** [korf.] ezel g., karavell b., mempr g. ; *ein Mensch von gesunden (geraden) Gliedern,* un den divac'hagn g., un den dinamm g., un den mentet (fesonet) mat g. ; *der Kopf, der Rumpf und die Glieder,* ar penn, ar c'horf-bras hag an izili ; *künstliches Glied,* osod g. ; *vor Kälte steife Glieder haben,* bezañ bav (bavet, kropet, nodet, seizet, kruget, pistiget) e izili gant ar riv, chom pintet gant ar riv ; *die Glieder nicht rühren können,* chom hep gallout fiñval, na vezañ evit flachañ an disterañ ezel, na vezañ evit fiñval ezel, na vezañ evit fiñval na dorn na troad ; *männliches Glied,* ezel ar gour g., kalc'h g., pidenn b., bitouzenn b., kastr g., pik g., P. pifon g., lost g., kantol b., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., heuz g. ; *an allen Gliedern zittern,* krenañ ken-ha-ken, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi, krenañ gwazh-pegen-gwazh ; *der Schreck fuhr mir durch alle Glieder,* mont a reas an Ankoù hebiou din, un tamm mat a spont a grogas ennon, pakañ a ris un tamm mat a spont, ur gaouad aon am boa bet, ur spontadenn am boa bet, ur barr spont a zeuas warnon.
2. [korf.] *Fingerglied,* mell g., mailh g., oeñs g.
3. elfenn b., mell g., lagadenn b. ; *ein Glied in einer Beweiskette,* un elfenn e poell ar meiz b., ur mell en ur poellatad g. ; *das schwächste Glied,* ar gwiridig g., ar mell laosk g., ar mell krog-diskrog g. ; *er war das Bindeglied zwischen den zwei Parteien,* hanterour e oa etre an div gostezenn.
4. [preder., mat.] termen g., kazel b. ; *Glied einer Gleichung,* kazel un atalad b., termen ur gevatalenn b.
5. remziad g., rummad g., rumm g. ; *bis ins vierte Glied,* betek ar pevare rummad.
6. *Mitglied eines Vereins,* ezel ur gevredigezh g.
7. [lu] *in Reih und Glied marschieren,* kerzhet a-renk ; *in Reih und Glied stehen,* bezañ war-renk, bezañ a-renk, bezañ a-renkennadoù, bezañ a-regennadoù, bezañ renket brav evel soudarded, bezañ linennet, bezañ regennet ; *ins Glied treten,* mont en e renk, distreiñ d'e renk ; *die Glieder schließen*, en em lakaat stank-ha-stank.
Gliederbau g. (-s) : **1.** [korf.] izili lies. ; **2.** frammadur g., framm g., azennoù lies, koadoù-kamm lies.
Gliedereinrenker g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.
Gliedereinrenkerin b. (-,-nen) : P. Mari-froterez b., dreserez b.
Gliederfüßer g. (-s,-) **/ Gliederfüßler** g. (-s,-) : mellbaveg g., artropod g.
gliederig ag. **/ gliedrig** ag. : kenvellek, kenvellet, koublet ; *vielgliedrig,* lieselfenn, lieselfennek.
Gliederkette b. (-,-n) : chadenn lagadennoù b., chadenn vellek b.
gliederlahm ag. : [mezeg.] nodet, sonn e izili, sonnet, morzet, seizet, marc'het, peluzet, soret.
Gliederlähmung b. (-,-en) : seizi g., peluz g., peluzadur g.
gliederlos ag. : diezel.
Gliedermaßstab g. (-s,-stäbe) : metr pleg g., metr koublet g.
gliedern V.k.e. (hat gegliedert) : rannañ, lodennañ, frammañ, frammata, urzhiañ, kenurzhiañ, kevrennañ, reizhaduriñ ; *seine Gedanken übersichtlich gliedern,* lakaat urzh en e vennozhioù, lakaat e vennozhioù en urzh ; *einen Vortrag gliedern,* urzhiañ ur brezegenn ; *eingliedern,* stagañ, lakaat e-barzh ; *Schillers Wallenstein ist in drei Teile gegliedert,* rannet (kevrannet) eo 'Wallenstein' Schiller e teir lodenn, teir lodenn a ya d'ober 'Wallenstein' Schiller.
V.em. : **sich gliedern** (hat sich (t-rt) gegliedert) : *sich gliedern in (t-rt),* en em israñañ e, c'hoarvezout eus ; *der Vortrag gliedert sich in zwei Teile,* div lodenn (daou luskad) a ya d'ober ar brezegenn, ar brezegenn a c'hoarvez eus div lodenn.
Gliederpuppe b. (-,-n) : merc'hodenn jestrek b., merc'hodenn vellek b., pompinell vellek b., margodenn vellek b., meurlarjez g., jak g.
Gliederreißen g. (-s) : remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g., kig-torr g., torridigezh b.
Gliedersatz g. (-es) : osod g.
Gliederung b. (-,-en) : **1.** [korf.] kenvell g., arz g., koubl g. ; **2.** [dre skeud.] rann b., lodenn b., rannadur g., renkadur g., joentradur g. ; *berufliche Gliederung,* dasparzh ar micherioù g. ; **3.** [lu] stignad g., stignadur g., skeuliaderezh g., pazennadur g. ; **4.** framm g., frammad g., frammadur g., enframmadur g., struktur g., kenframm g., kenframmadur g. ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt,* mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; **5.** [yezh.] *zweifache Gliederung,* daougoubl al lavar g.
Gliederschmerzen lies. : remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g., kig-torr g., torridigezh b.
Gliedkraut n. (-s) : [louza.] luierez-velen b.
gliedlos ag. : diezel.
Gliedmaßen lies. : [korf] izili lies. ; *Schlangen haben keine Gliedmaßen,* naered a zo diezel.
gliedrig ag. : kenvellek, kenvellet, koublet ; *vielgliedrig,* lieselfenn, lieselfennek.
Gliedstaat g. (-s,-en) : Stad ezel b.
gliedweise Adv. : elfenn goude elfenn, renk-ha-renk, renk goude renk.
glimmen V.gw. (glomm / glimmte // hat geglommen / hat geglimmt) : **1.** deviñ hep flammoù, skleuriñ ; *die Kohlen glimmen,* bev eo ar glaou ; *das Feuer glimmt noch unter der Asche,* glaou bev a zo c'hoazh dindan al ludu ; *glimmendes Feuer,* goradenn b. ; **2.** skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, lugerniñ, steredennata, steredenniñ, lufrennaouiñ, lagadenniñ ; *die Augen der Katzen glimmen in der Nacht,* skleuriñ (lugerniñ) a ra daoulagadoù ar c'hizhier en noz ; **3.** [dre skeud.] *noch glimmt ein Funken Hoffnung,* chom a ra un tamm spi dister, chom a ra un tamm goanag dister, chom a ra un euflenn esper, chom a ra ur brizhesper, chom a ra ur skleurig esperañs, chom a ra ur brizhspi, chom a ra ur bann

spi ; *das Feuer glimmt unter der Asche fort,* glaou bev a zo dindan al ludu, traoù kuzhet evel an tan dindan al ludu a zo en hent, ur c'hoari bennak a zo en hent, un dra bennak a zo e gor.

Glimmen n. (-s) : skleur g., skleurenn b., loskidigezh c'horrek b.

glimmend ag. : sked-disked, steredennus, lufr, lufrus, gourlufr, lintr, lintrus, lufrennaouus, luc'h, luc'hus, luc'hek, fulennus.

Glimmer g. (-s,-) : **1.** maen-skant g., skantvaen g., mika g. ; *Granit setzt sich aus Quarz und Glimmer zusammen,* ur c'henaoz kouarz ha mika eo ar greunit ; *braunschwarzer Glimmer,* mika du g. ; *weißer Glimmer,* mika gwenn g. ; **2.** skleur g., skleurenn b.

glimmerig ag. : **1.** mikaek ; **2.** sked-disked, steredennus, lufr, lufrus, gourlufr, lintr, lintrus, lufrennaouus, luc'h, luc'hus, luc'hek, fulennus.

glimmern V.gw. (hat geglimmert) : steredenniñ, lintrañ, lugerniñ, luc'hañ, strinkellikat, lagadenniñ.

glimmernd ag. : sked-disked, steredennus, lufr, lufrus, gourlufr, lintr, lintrus, lufrennaouus, luc'h, luc'hus, luc'hek, fulennus.

Glimmersand g. (-s) : traezh maen-skant str., traezh mikaek str.

Glimmerschiefer g. (-s,-) : maen-konk g., lefan-skant g., skilt-skant g., chist-skant g., mikaskilt g.

Glimmstängel g. (-s,-) : sigaretenn b., P. tareadenn b., tariagenn b.

Glimpf g. (-s) : madelezh b., douster g., damant g., revadelezh b.

glimpflich ag. : dereat ; *eine glimpfliche Strafe,* ur c'hastiz dister g.

Adv. : *jemanden glimpflich behandeln,* bezañ damantus d'u.b., kaout damant ouzh u.b., kaout damant d'u.b., chom hep mont re galet d'u.b., tremen diouzh u.b., diskouez revadelezh d'u.b. ; *glimpflich davonkommen,* tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari hep re a zroug, en em dennañ dibistig a-walc'h eus un abadenn, en em dennañ diampech a-walc'h eus un abadenn, en em dennañ dinamm a bep mac'hagn, tennañ e lost eus ar vrae hep re a zroug, chom e groc'hen dibistig a-walc'h gant an-unan, sachañ e lêr dibistig a-walc'h eus an afer, en em dennañ a boan hep re a zroug, en em dennañ kempenn a-walc'h eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dic'hloaz a-walc'h eus ar c'hoari (eus an abadenn), na zegouezhout re a zroug gant an-unan, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ.

Glissade b. (-,-n) : [dañs] ruzadenn b.

Glitschbahn b. (-,-en) : **/ Glitsche** b. (-,-n) : hent-riklañ g., tachenn-riklañ b., skornenn b.

glitschen V.gw. (ist geglischt) : diflipañ, rampañ, riklañ, lampraň, lampraat, linkañ.

glitschig ag. : ramp, rampus, ruzus, riklus, lampr, lamprus, link, linkus, diribin, flibous, libous, lufr ; *glitschig werden,* linkañ ; [dre astenn.] gludek, gludennek, lec'hidennek, lec'hidennet, libous, flibous, glaourennek, litous ; *der Rochen ist glitschig,* ar rae a zo lec'hidennet (flibous, libous) ; *glitschiges Zeug,* gludenn b., libouz g., lec'hidenn b., lizenn b.

Glitschigkeit b. (-) : lamprder g., lamprded b.

glitzern V.gw. (hat geglitzert) : fulenniñ, flamminañ, flammañ, skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, lugerniñ, steredennata, steredenniñ, darlammat, lufrennaouiñ, disteurel skedoù krenus, lagadenniñ.

Glitzern n. (-s) : skediñ-diskediñ g., steredennerezh g., dazluc'h g. ; *das Glitzern des Schnees,* strinkenn an erc'h b.

glitzernd ag. : sked-disked, steredennus, lugernus, lufr, lufrus, lintrus, lintr, lufrennaouus, luc'h, luc'hus, luc'hek, fulennus.

global ag. : hollel, bedel, hollvedel, bloc'hel ; [bred.] *globale Wahrnehmung,* merzerezh bloc'hel g.

globalisieren V.k.e. (hat globalisiert) : **1.** bloc'helaat ; **2.** bedelaat, hollvedelaat.

Globalisierung b. (-,-en) : **1.** bloc'heladur g., bloc'helaat g. ; **2.** bedeladur g., bedelidigezh b., hollvedelidigezh b., hollvedeladur g., hollvedelaat g.

Globalisierungskritik b. (-) : arallvedelouriezh b.

Globalismus g. (-) : bedelouriezh b., hollvedelouriezh b.

Globalist g. (-en,-en) : bedelour g., hollvedelour g.

globalistisch ag. : beledour, hollvedelour ; *globalistische Kultur,* stuzegezh hollvedelour b.

Globalität b. (-) : bloc'helezh b., hollegezh b.

Globalsteuer b. (-,-n) : tailhoù dre vras war ar c'horvoderoù lies.

Globalsumme b. (-,-n) : hollad g.

Globetrotter g. (-s,-) : foeter-bro g., kantreer g., baleantour g., baleer-broezhioù g., reder-broioù g.

Globus g. (-/-ses,-se/Globen) : *der Globus,* ar voul-douar b., ar bellenn douar b., boul an douar b., boul ar bed b.

Glöckchen n. (-s,-) : grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b.

Glocke b. (-,-n) : **1.** kloc'h g. ; *der Ruf der Glocken,* galv ar c'hleier g. ; *eine Glocke in Schwingung bringen,* plantañ bole en ur c'hloc'h, lakaat bole en ur c'hloc'h, boleañ ur c'hloc'h, horellañ ur c'hloc'h, horjellat ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h, lakaat ur c'hloc'h e brall, lakaat ur c'hloc'h e bole, reiñ bole d'ur c'hloc'h, brac'hitellat ur c'hloc'h, seniñ ur c'hloc'h ; *die Glocke kommt in Schwingung,* en em lakaat a ra ar c'hloc'h war vole, brac'hitellat a ra ar c'hloc'h ; *die Glocken läuten,* seniñ (tintal, brallañ, talmañ, morzholat) a ra ar c'hleier, emañ ar c'hleier e bole, e brall emañ ar c'hleier ; *eine Glocke schwingend läuten,* boleañ ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h ; *die Glocke anschlagen,* gobediñ ar c'hloc'h ; *die Glocke schlug immer lauter,* seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; *die Glocke läutet mit vollem Schwung,* brallañ a ra ar c'hloc'h a-vole-vann, seniñ a ra ar c'hloc'h da vat, war vole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar c'hloc'h en daou du, seniñ a ra ar c'hloc'h d'an daou daol, seniñ a ra ar ar c'hloc'h a-herr, en e vrasañ bole emañ ar c'hloc'h, en e gaerañ bole emañ ar c'hloc'h ; *die Glocken läuten zum Gottesdienst,* kleier an iliz a vrall an oferenn, kleier an iliz a c'halv d'an oferenn ; *die Glocken melden das Ende des Gottesdienstes,* kleier an iliz a gemenn ez eo echu an oferenn ; *das träge Bimmeln der Glocke,* taolioù lugut ar c'hloc'h lies. ; *mit allen Glocken läuten,* boleañ, boleañ ar c'hleier, brimbalat ar c'hleier, seniñ a-gloc'had, lakaat ar c'hleier da vrallañ a-vole-vann, lakaat ar c'hleier da gellazhañ, lakaat ar c'hleier da seniñ en daou du, lakaat ar c'hleier war vole, lakaat ar c'hleier da seniñ a-herr, lakaat ar c'hleier en o c'haerañ bole, seniñ ar c'hleier d'an

druilh ; *die Glocke schlägt zweimal,* daoudaoliñ a ra ar c'hloc'h ; *die Glocke hat drei geschlagen,* emañ ar c'hloc'h o paouez seniñ teir eur ; *große Glocke,* kloc'h-boud g., kloc'h bras g. ; *eine gesprungene Glocke,* ur c'hloc'h faout g., ur c'hloc'h groilh g., ur c'hloc'h nodet g. ; *klöppellose Glocke,* kloc'h divazhoulenn g. ; *Glocken gießen,* moullañ kleier ; *Glocke zum zudecken des Herdfeuers,* fornigell b. ; *etwas an die große Glocke hängen,* embann udb war ar groaz, embann udb d'ar seizh avel ; *er weiß, was die Glocke geschlagen hat,* gouzout a ra mat bremañ petra 'zo tonket dezhañ, gouzout a ra an doare bremañ, gouzout a ra bremañ petra a zo o tont dezhañ, gouzout a ra mat bremañ dre belec'h e vo ret dezhañ tremen, gouzout a ra mat bremañ petra a zo war e ziarbenn en hent.
2. kloc'hig g., sonerez b.
3. *Glasglocke,* kloc'henn b.
4. *Glocke eines Degens (Degenkorb),* krogenn ur c'hleze b.
5. *die Glocken,* P. ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.
Glockenbalken g. (-s,-) : maout g.
Glockenblume b. (-,-n) : [louza.] **1.** beskenn an ltron Varia b., kloc'h-glas g. ; **2.** boked-kloc'h g., bleuñv-kloc'h str., kloc'hig g. ; **3.** *nesselblättrige Glockenblume,* manegenn b., violetenn-an-ltron-Varia b.
Glockenboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-kloc'h g.
glockenförmig ag. : a-stumm gant ur c'hloc'h, stummet evel ur c'hloc'h, e doare ur c'hloc'h, e doare kleier, a-zoare gant ur c'hloc'h, a-zoare gant kleier, a-seurt gant ur c'hloc'h, a-seurt gant kleier.
Glockengeläut n. (-s,-e) **/ Glockengeläute** n. (-s,-) : mouezh ar c'hleier b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., reuziad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies, bole g., brimbalerezh g, tin g., tinterezh g., stirlink g., kloc'hadoù lies., laz g. ; *helles, fröhliches Glockengeläute ertönt,* sklintin e vrimbal ar c'hleier ; *unter Glockengeläute,* ar c'hleier o seniñ, ouzh son ar c'hleier, ouzh bole drant ar c'hleier ; *Taufe ohne Glockengeläute,* badeziant sioul b., badeziant vouzar b.
Glockengießer g. (-s,-) : teuzer-kloc'h g., kloc'her g.
Glockengießerei b. (-,-en) : teuzerezh kleier b.
Glockenhaus n. (-es,-häuser) : kloc'hdi g., tour an iliz g., tour ged g., tour an ti-kêr g., kambr ar c'hleier b.
Glockenheide b. (-,-n) : [louza.] *graue Glockenheide,* boked-lann g., brug str.
glockenhell ag. : sklintin.
Glockenklang g. (-s,-klänge) : tint g, son ar c'hloc'h g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies., bole g.
Glockenklöppel g. (-s,-) : bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhol g., morzholenn b., bombell b., bazh-houarn b.
Glockenkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn war gloc'h b.
Glockenrock g. (-s,-röcke) : brozh stummet evel ur c'hloc'h b.
Glockenschlag g. (-s,-schläge) : kloc'had g., taol kloc'h g., son kloc'h g.
Glockenschwengel g. (-s,-) : bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhol g., morzholenn b., bombell b., bazh-houarn b.
Glockenspeise b. (-) : arem d'ober kleier g.
Glockenspiel n. (-s,-e) : **1.** metalofon g., metalsonerez b., sko-metal g. ; **2.** boleadenn b., bole g., brimbalerezh g., mouezh ar c'hleier b. ; **3.** [sonerezh] glockenspiel g., boleadenn b.
Glockenspieler g. (-s,-) : brimbaler g.
Glockenspielklavier n. (-s,-e) : metalofon g., metalsonerez b., sko-metal g.
Glockenstrang g. (-s,-stränge) : kordenn ar c'hloc'h b.
Glockenstuhl g. (-s,-stühle) : [tekn.] koadaj ar c'hloc'hdi g., koadaj kambr ar c'hleier g.
Glockentierchen n. (-s,-) : [loen.] troenneg g.
Glockenton g. (-s,-töne) : son ar c'hloc'h g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier lies.
Glockentonne b. (-,-n) : [merdead.] boue-kloc'h g.
Glockenturm g. (-s,-türme) : tour an iliz g., tour ged g., tour an ti-kêr g., kloc'hdi g.
Glockenzug g. (-s,-züge) : kordenn ar c'hloc'h b., kordennig ar sonerez b.
Glöcklein n. (-s,-) : grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b.
Glöckner g. (-s,-) : paotr ar c'hleier g., kloc'her g., soner g.
Glorie b. (-,-n) : **1.** gloar b., sked g., lufr g., klod g. ; **2.** [dre astenn.] kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b.
Glorienschein g. (-s,-e) : s.o. **Glorie 2.**
glorifizieren V.k.e. (hat glorifiziert) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, reiñ sked da, brudañ.
Glorifizierung b. (-,-en) : kanmeul g., kanmeulerezh g., kanmeuliñ g.
Gloriole b. (-,-n) : kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b.
glorios ag. **/ glorreich** ag. : uhelvrud, illur, klodus, enorus, glorius, flamm.
Adv. : gant gloar, en un doare glorius.
Glossar n. (-s,-e) : geriaoueg b., [kozh] divizoù lies.
Glosse b. (-,-n) : spisc'her g., spisc'heriad g.
Glossenmacher g. (-s,-) : spisc'herier g.
glossieren V.k.e. (hat glossiert) : spisc'heriañ.
Glottis b. (-, Glottides) : toull ar gouzoug g., toull ar gorzailhenn g., tarzh ar c'herdin-mouezh g.
Glotzauge n. (-s,-n) : lagad dispourbell g. ; *Glotzaugen,* daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek lies., daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad brasbourbell lies. ; *Glotzaugen machen,* dislontrañ (disloagal) e zaoulagad, dispourbellañ (divarc'hañ) e zaoulagad, diflukañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad en e benn, dislonkañ e zaoulagad en e benn, dispourbellañ, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad.
glotzäugig ag. : [mezeg.] daoulagad dispourbell dezhañ.
Glotze b. (-,-n) : P. hon tele benniget g.
glotzen V.gw. (hat geglotzt) : **1.** dislontrañ (disloagal) e zaoulagad, dispourbellañ (divarc'hañ) e zaoulagad, diflukañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad en e benn, dislonkañ e zaoulagad en e benn, dispourbellañ, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; **2.** P. *in etwas (t-rt) glotzen, auf etwas (t-rt) glotzen, auf jemanden glotzen,*

bezañ e zaoulagad o parañ war udb/u.b., lugnañ ouzh udb/u.b.

glubberig ag. : flibous, bourr, gwak, blot, lec'hidennet, flav, gelatinek, ronkennek, gludek.

gluck : *gluck gluck,* douilh-douilh - houpik, houpik ; *gluck gluck machen,* gourgouilhat, ober douilh-douilh.

Glück n. (-s) : **1.** eurvad b., eur b., eürusted b., berzh g., chañs b., taol-chañs g., gras kaer b., misi g., bilh g., boul b., fortun b., avantur vat b., bennozh g./b. ; *wir haben Glück,* emañ ar voul ganeomp, emañ ar voul a-du ganeomp, kouezhet eo ar bilh warnomp, emañ ar rod vras o treiñ a du ganeomp ; *wir haben diesmal Glück mit dem Wetter,* brav eo an amzer, kouchet omp mat an taol-mañ ; *viel Glück !* chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! kant eurvad r'ho heulio ! ra viot eürus ! avantur vat deoc'h ! gant ma vo ar voul ganit ! chañs ha yec'hed dit ! kefridi vat ! [dre fent] chañs vat deoc'h da chom bev e-pad ho puhez ! ; *das bringt Glück,* kement-se a zegas chañs hag eurvad, chañsus eo kement-se, traoù evel-se a zo chañsus, traoù evel-se a zo hevoudek ; *Glück bringend, Glück verheißend,* chañsus ; *ich werde dir Glück bringen,* chañs az po diwar va dorn ; *ich wünsche ihm viel Glück,* gras dezhañ da vezañ ervat, hetiñ a ran chañs vat dezhañ ; *viel Glück auf !* kefridi vat ! chañs vat dit ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! berzh deoc'h ! avantur vat deoc'h ! gant ma vo ar voul ganit ! ; *sein Glück versuchen,* mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel, mont da avanturiñ ; *ich hatte das Glück, dieses Schloss besuchen zu dürfen,* roet e voe tro din da weladenniñ ar c'hastell-se, ar c'hras am eus bet da weladenniñ ar c'hastell-se, an eur am eus bet da weladenniñ ar c'hastell-se, an eürusted am eus bet da weladenniñ ar c'hastell-se, chañset eo bet din gweladenniñ ar c'hastell-se, dichañset eo bet din gweladenniñ ar c'hastell-se ; *ich hatte das Glück, dort zur Welt zu kommen,* bet em eus an eur da vezañ bet ganet eno ; *er ist hinter dem Glück her,* poursuiñ a ra ar chañs ; *die Jagd nach Glück,* ar c'hlask war-lerc'h ar chañs g. ; *zum Glück,* eüruzamant, dre chañs, dre eurvad, eürus a-walc'h, un taol vat eo dezhañ, un taol chañs eo dezhañ, gwellañ pezh 'zo, gwellañ tra 'zo, dre c'hras Doue, eürus eo dezhañ, tra gaer eo e…, un taol kaer eo e … ; *zum Glück hatte ich meinen Regenschirm mitgenommen,* skiant a-walc'h am boa bet da gas va disglavier ganin, meiz a-walc'h am boa bet da gas va disglavier ganin, fur a-walc'h e oan bet da gas va disglavier ganin, penn a-walc'h am boa bet da gas va disglavier ganin, gwellañ tra 'zo n'em oa ket disoñjet va disglavier, tra gaer n'em oa ket disoñjet va disglavier, un taol chañs e voe din bezañ kaset va disglavier ganin, eürusamant em boa kaset va disglavier ganin ; *ein Glück für sie, dass ihre Mutter noch lebt,* mat eo dezhi emichañs he deus c'hoazh he mamm, eürus eo dezhi kaout he mamm, chañs a zo ganti c'hoazh da vihanañ pa'z he deus he mamm, eürusamant eviti c'hoazh ma he deus he mamm ; *zum Glück ist nichts Schlimmeres passiert,* eürus deomp n'eus ket c'hoarvezet gwashoc'h, tra gaer n'eus ket c'hoarvezet gwashoc'h, un taol kaer n'eus ket c'hoarvezet gwashoc'h ; *was für ein Glück, wenn wir in den Himmel kommen,* gras mard afemp d'an neñvoù ; *ein Glück, dass er kam,* dre chañs e oa deuet ; *ein Glück, dass sie das Blumenbeet wenigstens nicht zertrampelt haben, wir können ja noch von Glück sagen, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *du kannst von Glück reden,* pebezh taol chañs ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! un taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ur c'hras kaer eo dit ! un taol kaer eo dit ! ; *das wäre ein Glück für sie, wenn sie diese Stelle bekommt,* ur c'hras kaer e vo dezhi mar bez roet al labour-se dezhi, un taol kaer e ve dezhi kaout al labour-se ; *das Glück ist ihm hold, das Glück lacht ihm,* ar rod vras a zo o treiñ a-du gantañ, ar voul a ruilh gantañ, ar voul a zo gantañ, hennezh e tiver ar mel warnañ, un den chañsus eo, chañsus eo, avel a-du a zo gantañ ; *dem Glück im Schoße sitzen, ein Schoßkind des Glückes sein,* bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, kaout mil chañs ; *das Glück fällt ihm in den Schoß,* hennezh e tiver ar mel warnañ, un den chañsus eo, ar rod vras a zo o treiñ a-du gantañ, ganet eo bet dindan ur blanedenn vat, mil chañs en deus ; *kein Unglück ist so groß, es hat nicht ein Glück im Schoß,* n'eus droug ebet a gement na servij d'ur vad bennak, n'eus droug ebet ha na denn da vad, diwar boan e teu un dra vat bennak, pa vez ar boan en he gwashañ e vez tost ar gor da ziskargañ ; *das Glück ist blind, das Glück ist launisch,* ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; *das Glück hat ihm den Rücken gekehrt,* troet eo ar chañs diwarnañ, distaget eo ar chañs dioutañ, krog eo ar c'hwil ennañ, treiñ a ra ar voul a-enep dezhañ ; *sein Glück machen,* ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, ober e hent er vuhez, kreoñañ. ; *ein bloßes Glück,* un degouezh dic'hortoz g., un taol chañs g., ur misi g., un dro vat b. ; *er hat immer Glück,* chañsus eo ; *damit wirst du kein Glück haben,* an dra-se ne zegaso ket chañs dit ; *er hat sein Glück verscherzt,* manket eo d'e grog, c'hwitet en deus war e daol-chañs, laosket en deus e chañs da vont, lakaet en deus e zorn en e zisheol, lakaet en deus e zorn en e c'houloù, troc'het en deus e amzer-da-zont, edo ar voul o ruilhal a-du gantañ ha kavet en doa gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h ; *ich habe (mir) mein Glück verscherzt,* kaset em eus va eürusted da get, krog e oa ar c'hrog ha c'hwitet em eus warnañ, ar voul oa o ruilhal a-du ganin ha n'on ket aet war he lerc'h ; *ich habe beim Loto Glück gehabt,* an eurvad am eus bet da c'hounit al loto, chañsus on bet el loto, chañset eo bet din gounit al loto, dichañset eo bet din gounit al loto ; *du hast mehr Glück als ich,* kaeroc'h chañs ac'h eus egedon, muioc'h chañs ac'h eus egedon, gwelloc'h chañs ac'h eus egedon ; *was für ein Glück !* nag eürusañ tra ! pebezh taol-chañs ! ; *das Glück beim Schopf fassen,* tapout krog en un dro vat, chom hep mankout d'e grog ; *Glück zum neuen Jahr wünschen,* hetiñ ur bloavezh mat, reketiñ ur bloavezh mat, c'hoantaat ur bloavezh mat ; *er hatte gerade noch mal Glück,* tomm e oa bet dezhañ, tomm e oa bet d'e

chupenn ; *jeder ist seines eigenen Glückes Schmied,* e giz ma ri da wele e kouski e-barzh, diouzh ma ri e kavi ; *jemandes Glück machen,* **a)** ober plijadur d'u.b. ; **b)** bezañ ur blijadur evit u.b. ; *wir halten im Glück und Unglück zusammen,* en em ingalañ a reomp petra bennak a c'hoarvezfe - chom a ra bepred plaen an traoù etrezomp, c'hoarvezet pezh a garo ; *auf gut Glück,* evel ma teu e teu, bezet a vezo, diwar an avantur, d'an avantur, d'an avantur Doue, en avantur Doue, diouzh ma teuio, well-wazh, dizibab ; *auf gut Glück antworten,* respont bourlik-ha-bourlok, respont diwar skañv ; *es auf gut Glück versuchen,* redek hep ki war-lerc'h gad divroet, lakaat e gein en e c'houloù, mont dezhi bourlik-ha-bourlok ; *Glück auf !* [mengleuzioù] chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! avantur vat deoc'h ! ; *wer das Glück hat führt die Braut heim,* trec'h e vez ar re chañsusañ, ar chañs a ya gant ar re chañsusañ ; *Unglück im Spiel, Glück in der Liebe,* dichañs o c'hoari, chañs oc'h ebatiñ ; *den Tapferen hilft das Glück,* an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounit ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal ; *der Dumme hat's Glück,* fallañ tud ... muiañ chañs, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs.
2. eurvad b., eur b., eurded b., eürusted b., eüruster g., levenez b., laouenidigezh b., hevoud g., plijadur b., joa b., hoal-vat b., trugar b. ; *auf der Suche nach dem Glück sein,* klask al levenez, poursuiñ al levenez ; *sein Glück auskosten,* lakaat e amzer da brofitañ eus e blijadur, kemer e blijadur ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen,* e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg ; *Glück und Glas, wie leicht bricht das,* ar gwer zo bresk, an eürusted kement all - ken bresk eo an eürusted hag ar gwer ; *ihre Augen erstrahlten vor Glück,* ur sederaenn a baras en he daoulagad ; *im Glück schwimmen,* bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ ouzhpenn laouen, na zougen mui an douar an-unan, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ barret a levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, bezañ dibradet, bezañ evel Yann en e wele, bezañ evel en ur pred eured, bezañ barrek, bezañ gwenn e ved.
Glucke b. (-,-n) : **1.** yar-gloch b., yar glocherez b., sklokerez b., klochenn b., klocherez b., gorerez b., yar c'horerez b., yar-c'hor b., yar wiriñ b., mamm-yar b., yar-here b. ; **2.** P. [dre skeud.] mamm cherisus b. ; **3.** *eine Glucke setzen,* lakaat vioù e gor.
glucken V.gw. (hat gegluckt) : klokal, sklokal, klochañ, klochal, raklat, grakal, kunudañ, richanañ ; *gluckende Henne,* yar-gloch b., yar glocherez b., sklokerez b., klochenn b., klocherez b.
Glucken n. (-s) : sklok g., sklokadennoù lies., sklokerezh g., klocherezh g.
glücken V.gw. (ist geglückt) : ober berzh, dont da vat, dont da wir ; *dieses Unternehmen wird glücken,* an taol-se a'z aio da vat.
V.dibers. (ist geglückt) : *es ist mir geglückt,* deuet eo ganin, deuet eo va zaol da vat, deuet on a-benn eus va zaol, deuet on a-benn eus va c'hrog, deuet on a-benn d'ober va zaol, graet em eus tro-vat, graet em eus taol mat.
gluckend ag. : sklokus, kloch ; *gluckende Henne,* yar-gloch b., yar glocherez b., sklokerez b., klochenn b., klocherez b.
Gluckenruf g. (-s,-e) : sklok g., sklokadenn b.
gluckern V.gw. (hat gegluckert / *[evit pouezañ war ar fiñv :]* ist gegluckert) : **1.** (hat *pe* ist) : gourgouilhat, ober douilh-douilh, saflikañ, saflikat, ober houpik-houpik ; *das Wasser gluckert,* saflikat a ra an dour, bourbouilhañ a ra an dour, flikflokat a ra an dour, flikañ (flikata) a ra an dour ; **2.** (hat) : grogoilhat, bourbouilhat, rec'hiñ, soroc'hal, kanañ ; *in seinem Bauch gluckert es,* rec'hiñ a ra e vouzelloù, soroc'hal a ra e vouzelloù gant an naon, klevet e vez kleier an Naoned.
Gluckern g. (-s) : **1.** gourgouilh g., saflik g., bourbouilh g., fourdouilh g. ; **2.** garmoù-bouzelloù lies., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g., kleier an Naoned lies.
Gluckgluck n. (-) : gourgouilh g., douilh-douilh g., saflik g., bourbouilh g., fourdouilh g.
glückhaft ag. : chañsus.
Gluckhenne b. (-,-n) : **1.** yar-gloch b., yar glocherez b., sklokerez b., klochenn b., klocherez b., gorerez b., yar c'horerez b., yar-c'hor b., yar wiriñ b., mamm-yar b., yar-here b. ; **2.** [stered.] *die Gluckhenne,* ar Pleiadezed lies., Yarig hec'h evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.
glücklich ag. : eürus, laouen, kontant, chañsus, fortunius, seder, plijet ; *glücklicher Mensch,* den eürus g., den brav dezhañ g. ; *es sind glückliche Menschen,* ar re-se a zo brav dezho ; *glückliche Natur,* den laouen e zoare g. ; *umso glücklicher ist er,* bravoc'h a se n'eo ken dezhañ, n'eo nemet bravoc'h a se dezhañ ; *glücklicher Dummer,* inosant joaus ha gae g. ; *er ist dumm aber glücklich,* hennezh a zo un inosant joaus ha gae ; *glückliche Zeiten,* amzer a levenez (a eürusted, didrubuilh, disoursi) g. ; *jemanden glücklich machen,* eürusaat u.b. ; *Geld macht nicht glücklich,* n'eo ket er bernioù leve eo emañ an eürusted, n'eo ket ar binvidigezh a laka al levenez en un tiegezh, gwelloc'h kalon vat ha tener eget arc'hant leun ar baner, gwell furnez eget pinvidigezh, gwelloc'h furnez eget danvez, gant karantez 'zo plijadur ha gant madoù tamalladur, gwelloc'h eo karantez leizh an dorn eget n'eo arc'hant leizh ar forn ; *glücklich werden, glücklicher werden,* eürusaat ; *glücklicher Einfall,* mennozh kaer g., bomm-spered dispar g. ; *glückliche Tage verbringen,* bevañ devezhioù eürus ; *er ist wunschlos glücklich,* laouen eo, hag en tu-hont ivez - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levenez emañ - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - barret a levenez eo - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - bez' eo laouen hed-da-hed - laouen eo evel an deiz - nijal (tridal) a ra gant al levenez - ouzhpenn laouen eo - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - fest a zo ennañ - digor eo dezhañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan

tro an heol eo - eürusañ den dindan an Neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ - barrek eo - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - laouen evel an heol eo - ken laouen hag an heol eo ; *ist er glücklich ? - wie könnte er ?* hag eñ 'zo eürus ? - daoust a belec'h ? a belec'h ! eus a belec'h ! ; *in glücklicher Ehe leben,* en em glevet dispar-mat, bezañ eürus daou-ha-daou, bezañ dilogod e diegezh, ober tiegezh mat, ober tiegezh vat (Gregor) ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben,* fritañ paourentez er billig a garantez ; *er hat eine glückliche Hand,* chañsus eo, un dorn a chañs en devez ; *sich glücklich preisen,* kavout mat (kavout ebat) e zoare, kavout d'an-unan bezañ eürus, kavout d'an-unan n'eo ket fall dezhañ ; *ein glückliches Ende haben,* kaout isu mat.
Adv. : mat, gant levenez ; *glücklich davonkommen,* tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari hep re a zroug, en em dennañ dibistig eus ur gwall abadenn, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ diampech eus ur gwall abadenn, en em dennañ dinamm a bep mac'hagn, tennañ e lost dibistig eus ar vrae, diflipañ, en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ a boan hep namm na kignadenn ; *eine Krankheit glücklich überstehen,* achap diouzh ur c'hleñved ; *die Sache läuft glücklich ab,* mont a ra an traoù en-dro, mont a ra pep tra evel war ur ganell (reizh hag en urzh), mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, difazi (distok) e ya pep tra, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, klok e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het; *die Fahrt ging glücklich vonstatten,* tremen a reas brav ar veaj, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.
glücklicherweise Adv. : eüruzamant, dre chañs, dre eurvad, dre un taol chañs, tra gaer eo e…, un taol kaer eo e …
glücklos ag. : dichañsus, dichañs.
Glücksbotschaft b. (-,-en) : keloù mat g.
Glücksbringer g. (-s,-) : chañsvader g., doug-chañs g., doug-eurvad g., doug-berzh g.
glückselig ag. : gwenvidik, fortunius, eürus ; *die Glückseligen*, an eüruzien lies., ar re wenvidik lies., ar wenvidien lies., meuriad gwenvidik ar re zivarvel g., an eneoù gwenvidik lies.
Glückseligkeit b. (-) : eurvad b., eur b., eurded b., eürusted b., eüruster g., levenez b., laouenidigezh b., hevoud g., plijadur b., joa b., gwenvidigezh b. ; *ein Gefühl der Glückseligkeit empfinden,* gouzañv ul levenez dispar, klevet diouzh ul levenez dispar, santout ur wenvidigezh divent ; *himmlische Glückseligkeit,* eürusted peurbadel b., gwenvidigezh b., joaioù lies., silvidigezh an ene b., salvder g., salvded b., klod Doue g., klod an uhelderioù g., peoc'h an Neñv g., gloar ar baradoz b.
glucksen V.gw. (hat gegluckst / *[evit pouezañ war ar fiñv :]* ist gegluckst) : **1.** (hat) : sklokal, klochañ, klokal, klochal, raklat, grakal, richanañ ; *glucksend lachen,* sklokal ; *glucksendes Lachen,* sklok g., sklokadenn b., sklokerezh g. ; **2.** (hat *pe* ist) : saflikat, saflikañ, bourbouilhañ, flikflokat, flikañ, flikata, flokignat ; *das Wasser gluckst,* bourbouilhañ a ra an dour, saflikat a ra an dour, flikflokat a ra an dour, flikañ (flikata) a ra an dour.
Glucksen n. (-s) : sklok g., sklokadennoù lies., sklokerezh g., klocherezh g.
Gluckser g. (-s,-) : **1.** sklok g., sklokadenn b. ; **2.** hik g., hikadenn b.
Glücksfall g. (-s,-fälle) : taol-chañs g., tro-vat b., tro-vat dic'hortoz b., tro-vrav b., misi g., taol-degouezh g., bevez g. ; *was für ein Glücksfall !* nag ur misi evidomp ! ur c'hras kaer eo deomp !
Glücksgefühl n. (-s,-e) : hevoud g., santad c'hwek g.
Glücksgöttin b. (-) : Fortuna b., doueez ar blanedenn b.
Glückskind n. (-s,-er) : chañser g. ; *ein Glückskind sein,* kaout un dorn a chañs, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ chañsus, bezañ un den chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.
Glücksklee g. (-s) : melchonenn beder b.
Glücksmännchen n. (-s,-) : doug-chañs g., doug-eurvad g., doug-berzh g., chañsvader g.
Glückspfennig g. (-s,-e) : pfennig doug-chañs g., pfennig doug-eurvad g., pfennig doug-berzh g.
Glückspilz g. (-es,-e) : chañser g. ; *ein Glückspilz sein,* kaout un dorn a chañs, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ chañsus, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ un den chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.
Glücksrad g. (-s,-räder) : **1.** [dre skeud.] rod ar chañs b., rod ar mil-ha-kazh b. ; **2.** [mojenn.] santig ar rod g.
Glücksritter g. (-s,-) : perseval g., klasker-chañs g., avanturer g.
Glückssache b. (-) : afer a chañs b., taol-chañs g., lotiri b.
Glücksschwein n. (-s,-e) / **Glücksschweinchen** n. (-s,-) : pemoc'hig doug-chañs str., pemoc'hig doug-eurvad str., pemoc'hig doug-berzh str. [liester : moc'hig], chañsvader g.
Glücksspiel n. (-s,-e) : c'hoari chañs g., c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b.
Glücksstern g. (-s,-e) : planedenn vat b.
Glückssträhne b. (-,-n) : heuliad darvoudoù eürus g., heuliad taolioù-chañs g., strobab taolioù-chañs g., taolioù-chañs bern-war-vern lies., chadennad taolioù-chañs b. ; *eine Glückssträhne haben,* kaout un dorn a chañs, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ chañsus, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ chañsus, bezañ un den chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan, bezañ en un dro vat, erruout gwell war well gant an-unan.
Glückstag g. (-s,-e) : devezh eürus g., devezh a chañs g.
glückstrahlend ag. : seder e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, o skediñ gant ar stad a zo ennañ.
Glückstreffer g. (-s,-) : taol gounit g.
Glücksvogel g. (-s,-vögel) : [dre skeud.] chañser g. ; *ein Glücksvogel sein,* kaout un dorn a chañs, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ chañsus, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ un den chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.
Glückswechsel g. (-s,-) : droukverzh g., drougeur b., gwalldaol g.

Glückszahl b. (-,-en) : **1.** niver doug-chañs g. ; **2.** niverenn c'hounit b.
Glückwunsch g. (-es,-wünsche) : gourc'hemennoù lies., het g. ; *meinen herzlich(st)en Glückwunsch !* va gwellañ gourc'hemennoù ! gant va gwellañ gourc'hemennoù ! va c'hentañ gourc'hemennoù ! gant va c'hentañ gourc'hemennoù !
Glückwunschkarte b. (-,-n) : kartenn gourc'hemennaouiñ b., kartenn-hetoù b.
Glückwunschschreiben n. (-s,-) : lizher gourc'hemennoù g.
Glückwunschtelegramm n. (-s,-e) : pellskrid gourc'hemennaouiñ g.
Glucose b. (-) : glukoz g.
Glühbirne b. (-,-n) : klogorenn dredan b., klogorenn b.
Glühe b. (-) : [tekn] **1.** disgweradur ar metal g., disgwerañ g. ; **2.** [dir] glaouziradur g., glaouzirañ g.
glühen I. V.gw. (hat geglüht) : **1.** lugerniñ, bezañ ruz-glaou, ruzigañ, gweleviñ, ruzellañ, regeziñ ; *der Ofen glüht,* ar forn a zo ruz-glaou ; *das Eisen im Feuer glüht,* deuet eo an houarn da vezañ ruz gant an tan ; *die Sonne glüht,* ruzigañ a ra an heol ; *das Abendrot glüht,* ruzigañ (ruzigellañ) a ra an oabl da serr-noz ; **2.** birviñ ; *er glüht vor Eifer,* birviñ a ra gant ar gred ; *er glüht vor Zorn,* birviñ a ra gant ar gounnar, e zaoulagad a sked enno luc'hedennoù kounnar, e zaoulagad a danflamm gant an droug a zo ennañ, e zaoulagad a flammin gant an droug a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar gounnar, ar gounnar a lugern en e zaoulagad ; *er glüht vor Fieber,* poazh eo gant an derzhienn, losket eo gant an derzhienn, ur fo berv a zo en e gorf.
II. V.k.e. (hat geglüht) : **1.** lakaat da vezañ ruz-glaou (tomm-ruz) ; **2.** [tekn.] disgwerañ [metal], glaouzirañ [dir].
glühend ag. : **1.** ruz-glaou, ruz evel ar glaou, kann, gwennc'horet, gwrezus, brout, flamm, gor, grizias, gwres, gwrezek, losk, tanflamm, bev ; *glühende Hitze,* tommder kriz g., fo g., herrder g., amzer c'hor b., pulluc'h b., pulluc'h tan b. ; *glühende Sonne,* heol tomm (gwrezus, grizias, tomm-grizias, berv, suilh) g., heol tomm-lor g., bannoù grizias an heol lies. ; *glühende Kohlen,* glaou bev g./str., glaou ruz g./str., glaou ruz-tan g./str., glaou tan g./str., broud-tan str., glaouiadennoù lies., goradenn b., regez str., fornigell b. ; *glühende Asche,* ludu brout g. ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeuerglocke zudecken,* kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *Kartoffeln in glühender Asche backen,* lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *glühende Lampe,* kleuzeur wenc'hor b. ; *glühend heiß,* leskidik, tanus, devus, gor, tomm-berv, tomm-grizias, tomm-gor, tomm-lor, tomm-mat, tomm devet, tomm evel ur forn ; *heute ist es glühend heiß,* poazhañ a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv, tomm devet eo an heol hiziv, gwashat eo tomm hiziv ! ; *rot glühend,* tommet ruz ; *rot glühendes Eisen,* houarn ruz g. ; *weiß glühend,* tomm-gwenn, kann, gwennc'horet, tomm-gor ; **2.** luc'hus, lintrus, lugernus ; *die glühenden Farben der im Meer versinkenden Sonne,* livioù tan ar c'huzh-heol o splujañ er mor lies. ; **3.** [dre skeud.] birvidik, berv, bervidant, entanet, entanus, gwrezus ; *glühender Blick,* selloù entanet (c'hoantaus) ; *glühende Wange,* jod tomm-ruz b., jod livek b., jod livrin b., jod flamm b., jod ruz-glaou b., jod ruz-gren b., [merc'hed] jod flamm evel ur rozenn b., jod livet ruz b. ; *glühende Begeisterung,* entan birvidik g. ; *glühender Hass,* kasoni an ifern b., kasoni vras (verv) b. ; *glühende Worte,* komzoù entanus lies., komzoù vervidant lies. ; *wie auf glühenden Kohlen sitzen (stehen),* bezañ war ar glaou ruz, bezañ war ar glaou ruz-tan, bezañ war ar c'hrilh, bezañ enk war e lasoù.
Glühfaden g. (-s,-fäden) : [tredan] neudennig wennc'hor b., edañvenn ur glogorenn-dredan b.
Glühfeuer n. (-s) : [tekn.] regez str.
Glühhitze b. (-) : regez str., tantad g., fornez b., gwrez b., fo g., herrder g.
Glühkathodenröhre b. (-,-n) : [tekn.] diod g.
Glühkörper g. (-s,-) : [tekn.] korf (danvez) gwennc'hor g., korf kann g., danvez kann g.
Glühlampe b. (-,-n) : kleuzeur wennc'hor b., kleuzeur dre gannded b., kleuzeur dredan b., klogorenn-dredan b., klogorenn b.
Glühofen g. (-s,-öfen) : fornez b.
Glühstrumpf g. (-s,-strümpfe) : [tekn.] gouinell wennc'hor b., gouin gwennc'hor g., gronnenn dre gannded b.
Glühwein g. (-s) : gwin tomm g.
Glühwurm g. (-s,-würmer) **/ Glühwürmchen** n. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., preñv gweleviat g., c'hwibu-luc'h str.
Glukose b. (-) : glukoz g.
Glupschaugen lies. : [Bro-Aostria] daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek lies.
Glut b. (-,-en) : **1.** fo g., regez str., glaou-bev str., glaou-tan b., goradenn b., broud-tan str., glaouiadennoù lies., tanijenn b., entan g., fornigell b., tan grizias g., tan poazh g. ; *die Glut anfachen,* flutañ an tan ; *die Glut mit der Herdfeuerglocke zudecken,* kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *Glut der Sonne,* gwrez an heol b., fo an heol g., nerzh an heol g., gor an heol g., heol berv g. ; *unter der Glut der Sonne,* en heol splann, dre (en, ouzh an, dindan an) heol tomm, dindan an heol berv, e gwrez (e gor) an heol, e lagad an heol, en heol pik, dindan nerzh an heol, e-kreiz an heol ; *in Glut geraten,* kregiñ an tan en dra-mañ-tra, entanañ, tanañ ; **2.** intampi b., herrder g., gred g., gred bervidant g., oaz g., jourdoul g., begon b., birvilh g., bevder g., bervded b., bervidanted b., birvidigezh b., ernez b., entan g., tan g., fo g., nerzh-youl g., startijenn b., lusk g., deltu g. ; *Glut der Leidenschaft,* birvidigezh ar garantez dreist-penn b. ; *Glut des Hasses,* entan (berv g.) ar gasoni g. ; *Glut der Begierde,* tan c'hoantegezh ar c'hig g. ; *Liebesglut,* tan ar garantez g., fo ar garantez g., karantez vervidant b.
Glutamat n. (-s,-e) : [kimiezh] glutamat g.
Glutamin n. (-s,-e) : [kimiezh] glutamin g.
Glutaminsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn c'hlutamek b.
glutäugig ag. : daoulagad tan dezhañ en e benn.
Gluten n. (-s) : gluten g.
Glutfeuer n. (-s,-) : tan birvidik ha sklaer g.
Glutgestein n. (-s) : magma g., maen-teuz g.
Gluthitze b. (-) : fornez b., tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., herrder g.
Glutofen g. (-s,-öfen) : teuzerez b., forj g., fornez b.
glutrot ag. : ruz-tan, ruz-kel, ruz-poazh.
Glykämie b. (-) : [mezeg.] glukozwadvec'h g., gwadvec'h glukoz g.

Glykol n. (-s,-e) : [kimiezh] glikol g.
Glykose b. (-) : glukoz g.
Glyptothek b. (-,-en) : mirdi kizellerezh g.
Glyzerin n. (-s,-e) : **/ Glyzerinalkohol** g. (-s) : [kimiezh] glikerin g.
Glyzine b. (-,-n) **/ Glyzinie** b. (-,-n) : [louza.] glikin str.
GmbH b. (-,-s) : [*berradur evit* **Gesellschaft mit beschränkter Haftung**] kevredad bevennet e atebegezh (K.B.A.) g.
Gnade b. (-,-n) : gras b., truez b., madelezh b., bontez b., pardon g. ; *bei jemandem in Gnade sein,* bezañ e gras u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ deuet-mat d'u.b. ; *jemandes Gnade verlieren,* koll karantegezh (grad-vat, gras) u.b. ; *von jemandes Gnade leben,* bevañ diwar madelezh (diwar truez) u.b. ; *Gnade üben, Gnade spenden,* reiñ (ober) gras, disteurel poanioù (kastizoù), ober trugarez, diskouez trugarez, [relij.] reiñ e induljañs ; *Gnade walten lassen,* kaout damant, bezañ ledan e vañch, bezañ damantus (pardonus, trugarezus) ; *wieder zu Gnaden kommen,* adkavout grad vat u.b. ; *von jemandem wieder in Gnaden aufgenommen werden,* kaout pardon digant u.b. ; *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein,* bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ dindan truez pe zidruez u.b., bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *jemandem Gnade widerfahren lassen,* ober gras d'u.b., reiñ trugarez d'u.b., pardoniñ d'u.b. ; *jemandem eine Gnade gewähren (erweisen),* reiñ e c'hrad vat d'u.b., reiñ udb a c'hrad vat d'u.b. ; *sich eine Gnade ausbitten,* aspediñ grad vat u.b., goulenn ur c'hras ; *ohne göttliche Gnade kein Heil für die Seele,* anez gras Doue, an ene a ya da goll ; *groß ist Gottes Gnade,* gras Doue a zo bras ; *das Feuer der Gnade,* tan ar c'hras g. ; *gegrüßet seist du, Maria, voll der Gnade,* me ho salud Mari, leun a c'hras ; *in den Besitz der Gnade gelangen,* opten ar c'hras, gounit ar c'hras, tizhout ar c'hras ; *König von Gottes Gnaden,* roue dre c'hras Doue (a-berzh Doue) g. ; *im Zustand der Gnade leben,* bezañ leun a c'hras ; *Stand der Gnade,* stad a c'hras b. ; *Gnade vor jemandem finden,* kavout truez (digarez) digant u.b. ; *jemandem um Gnade flehen, jemanden um Gnade bitten,* en em erbediñ ouzh u.b. evit e vuhez, goulenn e vuhez digant u.b., goulenn truez, goulenn trugarez, goulenn pardon ouzh u.b. ; *Gnade !* truez ouzhin ! ho pet truez ouzhin ! bezit truez ouzhin ! pardonit din ! ; *Gnade vor Recht ergehen lassen,* ober gras, reiñ gras, reiñ un distaol-kastiz ; *Euer Gnaden,* Ho Meurded, Ho Kras.
gnaden V.k.d (t-d-b) (hat gegnadet) : kemer truez (ouzh) ; *gnade uns Gott !* Doue da gemero truez ouzhimp !
Gnadenakt g. (-es,-e) : gras b., distaol-kastiz g.
Gnadenbeweis g. (-es,-e) : testeni a vadelezh g.
Gnadenbild n. (-s,-er) : imaj devot (burzhudus) g., delwenn zevot (vurzhudus) b.
Gnadenbrief g. (-s,-e) : lizher gras g., lizher distaol g.
Gnadenbrot n. (-s) : *jemandem das Gnadenbrot gewähren,* reiñ an aluzen (reiñ da zebriñ, reiñ lod ar paour) d'u.b., bezañ aluzenus e-keñver u.b. ; *bei jemandem das Gnadenbrot bekommen,* bevañ diwar karitez u.b., bevañ diwar truez u.b., bevañ diwar madelezh u.b.
Gnadenfrist b. (-,-en) : termen diwezhañ g.
Gnadengesuch n. (-s,-e) : galv da drugarez g., amoug da druez g. ; *ein Gnadengesuch einreichen,* goulenn truez, goulenn trugarez, goulenn gras.
gnadenlos ag. : didruez, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, start, dibleg, kriz, garv, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, digarantez, diguñv, dibalamour ; *jemanden gnadenlos zum Tode verurteilen,* kondaoniñ u.b. d'ar marv hep eskemm, barn u.b. d'ar marv hep eskemm, kastizañ u.b. d'ar marv hep eskemm, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep engalv.
gnadenreich ag. **/ gnadenvoll** ag. : leun a c'hras, sikourus, skoazellus, madelezhus, truezus, karantezus.
Gnadenschuss g. (-es,-schüsse) : tenn ar marv g., tenn peurgas g., tenn peurlazhañ g.
Gnadenstoß g. (-es,-stöße) : taol ar marv g., taol diwezhañ g., taol peurgas g., taol peurlazhañ g. ; *jemandem den Gnadenstoß geben,* reiñ taol ar marv d'u.b., reiñ an taol diwezhañ d'u.b., peurgas u.b., peurlazhañ u.b.
Gnadenwahl b. (-) : [relij.] galvidigezh b., raktonkadur g., kenttonkadur g.
Gnadenweg g. (-s) : hent ar goulenn gras g., hent ar galv da drugarez g., hent an amoug da druez g.
gnädig ag. : madelezhus, damantus, trugarezus, habask, hegarat ; *gnädiger Herr,* aotrou ker ; *gnädige Frau, Gnädigste,* itron ger ; *Gott sei uns gnädig !* Doue da gemero truez ouzhimp ! ; [istor] *denn dies ist unser gnädiger Wille,* ra vo graet diouzh ma plij ganin-me, ar Roue.
Adv. gant madelezh, gant truez ; *er ist noch gnädig davongekommen,* en em dennet eo gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremenet eo gant an aon, tremenet eo gant ar spont, tennet en deus e spilhenn eus ar c'hoari (tennet en deus e lost eus ar vrae) hep re a zroug, en em dennet eo dibistig eus an abadenn, en em dennet eo kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennet eo diampech eus an abadenn, en em dennet eo dinamm a bep mac'hagn, en em dennet eo a boan hep gaou na tro fall ebet (hep namm na kignadenn).
gnädiglich ag. : *sellit ouzh* **gnädig**.
Gneis g. (-es,-e) : gneis g.
Gnom g. (-en/-s,-en/-e) : **1.** korr g., korrig g., kornandon g. ; **2.** P. blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., targos tra g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., rahouenn vragoù b., stronkig g., revr verr g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Gnome b. (-,-n) : berrsturienn b., setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b.
gnomenhaft ag. : ken uhel hag ur bouteg, n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont.
gnomisch ag. : krennlavarennek, berrlavarennek.
Gnoseologie b. (-) : anaoudoniezh b.

Gnosis b. (-) : gnosiz b., anaoud g.
Gnostik b. (-) : gnoziezh b., gnostik g.
Gnostiker g. (-s,-) : gnozour g., gnosizad g.
gnostisch ag. : gnostek, ... gnoziezh, ... gnozour, gnosizat, ... gnosiz.
Gnostizismus g. (-) : gnosizouriezh b., gnostegezh b.
Gnu n. (-s,-s) : [loen.] gnou g.
Go n. (-) : [c'hoari] go g.
Goal n. (-s,-s) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] pal g.
Goalgetter g. (-s,-) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] paler g., planter palioù g.
Gobelin g. (-s,-s) : gobilin g., pallenn g., lenn b., tabezerezh g.
Gockel g. (-s,-) : **/ Gockelhahn** g. (-s,-hähne) : kilhog g., kog g.
Göd g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] paeron g.
Godel b. (-,-n) : [Bro-Aostria] maeron b., maeronez b.
Gödel Kurt g. : [preder.] *Gödelsche Unvollständigkeitssatz,* gwirienn C'hödel a-zivout an diglokter b.
Goder g. (-s,-) : [Bro-Aostria] adc'hroñj b., adelgez b., div chikenn lies.
Godl b. (-,-n) : [Bro-Aostria] maeron n., maeronez b.
Goelo n. (-s) : *das Goelo,* Goueloù b., Bro-Oueloù b.
Goethezeit b. (-) : *die Goethezeit,* marevezh Goethe g.
Gokart g./n. (-/-s,-s) : [sport] kart g.
Gold n. (-s) : aour g. ; *eine Uhr aus Gold,* un eurier aour g. ; *gediegenes Gold, rein gefundenes Gold,* aour digemmesk (rik, melen, glan) a orin g., aour gwerc'h g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat,* pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik ; *gemünztes (geprägtes) Gold,* aour moneizet g. ; *massives Gold,* aour rik g., aour fetis g. ; *nachgeahmtes Gold,* aour drevezet g., brizhaour g., peuzaour g. ; *schwarzes Gold, flüssiges Gold,* [tireoul] aour du g. ; *treu wie Gold,* eeun a bep hent, leal e pep hent ; *nach Gold graben,* aoura ; *das ist nicht mit Gold aufzuwiegen,* talvezout a ra muioc'h eget e bouezad aour ; *das ist Gold wert,* kement-se a dalvez aour, kement-se a dalvez e bouez a aour, kement-se a vez gwerzhet e bouez a aour ; *um ihren Hals trägt sie eine Kette mit einem Herzchen aus Gold,* ur galonennig aour a vez ganti a-ispilh ouzh ur chadenn e kerc'henn he gouzoug ; *ein Herz aus Gold haben,* bezañ ur galon aour a zen ; *es ist nicht alles Gold, was glänzt,* kement tra a lugern n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gwelet - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - ouzhpenn an aour a lufr - an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - heñvel war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *Morgenstunde hat Gold im Munde,* an neb en deus c'hoant ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo leun ar solier - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat ; *Reden ist Silber, Schweigen ist Gold,* ma talv va c'homz ur pezh arc'hant, chom sioul a dalv ouzhpenn ur c'hant - ar gwellañ mevel eo tevel - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - re gravat a boazh, re gaozeal a noaz - gwashoc'h un taol teod eget un taol kleze - tevel hag ober - ober ha tevel - neb a oar tevel a zo un den, nep a oar komz ur sod hepken - brizhdiod hag a oar tevel, ouzh un den fur a zo heñvel - gwazh ur rikladenn deod eget ur rikladenn droad - ur skoulm graet gant an teod ne vez ket diliammet gant an dent - gwelloc'h un oberer eget kant lavarer - un oberer a dalv kant lavarer - lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ - evit bevañ e peoc'h bepred sellet, selaou, tevel 'zo ret - dreist ar prezeg petra vez gwell ? goude tevel, tevel, tevel - an oberoù a dalv gwell eget ar prezegoù - digant selaou kent lavaret eo deskiñ tevel pa vez ret - kentañ 'zo a-raok prezeg : reiñ skouer vat ha komz brezhoneg - re gaozeal a noaz - darn gerioù a zo lemmoc'h eget begoù ur forc'h.
Goldader b. (-,-n) : **1.** spled aour g., spledad aour g., gwazhennad aour b., gwazhenn aour b. ; **2.** [korf.] gwazhienn ar youlc'h b. ; **3.** [mezeg.] gwazrudez b., ruzderioù lies. ; **4.** [dre skeud.] *er ist auf eine Goldader gestoßen,* kavet en deus Yarig ar vioù aour, kavet en deus aour da rozellat, kavet en deus ar pleg mat, kavet en deus e jeu, tapout a ra gantañ forzh pegement, tapout a ra gantañ ken-ha-ken, tapout a ra gantañ ken-ha-kenañ, tapout a ra gantañ kenañ-kenañ, tapout a ra gantañ mui-pegen-mui, ober a ra e graf (krazadenn, e fagodenn, e ran) forzh pegement, lardañ a ra, lartaat a ra, kavet en deus mammenn (andon) an arc'hant, bastañ a ra mat pep tra evitañ.
Goldadler g. (-s,-) : [loen.] erer-meur g.
Goldammer b. (-,-n) : [loen.] brean melen g., breanig melen g., labous plouz kerc'h g.
Goldamsel b. (-,-n) : [loen.] glazaour Europa g.
Goldanleihe b. (-,-n) : amprest aour g.
Goldarbeit b. (-,-en) : orfeberezh g.
Goldarbeiter g. (-s,-) : orfebour g., aourour g.
Goldaster b. (-,-n) : [louza.] lin-aour str.
Goldbarren g. (-s,-) : barrenn aour b., tolzenn aour b.
Goldbarsch g. (-es,-e) : [loen.] perch mor g.
Goldbasis b. (-,-basen) : [arc'hant.] stalon aour g.
Goldbestand g. (-s,-bestände) : enkef aour g.
goldbestickt ag. : [gwiad] alaouret, brodet gant aour, gwiadet aour.
Goldblättchen n. (-s,-) : feilhenn aour b., follenn aour b.
goldblond ag. : aourvlev, aourvlevek, melen evel an aour.
Goldblume b. (-,-n) : [louza.] **1.** rozinil str., roz-sinkl str., rosku g. ; **2.** melenig g.
Goldbrasse b. (-,-n) : [loen.] aouredenn b., doreadenn b., doreenn b., [*liester* doreed], lagadeg g., glazenn fri-aour b., glazenn skouarn-velen b., gouzerc'h g./b., taleg g., speg g., suienn b. ; *kleine Goldbrasse,* folligan g.
goldbraun ag. : gell-alaouret, soulalaouret, damalaouret ; *goldbraunes Pferd,* marc'h damalaouret g., marc'h soulalaouret g., marc'h gell-alaouret g. ; *goldbraun färben,* damalaouriñ.
Goldbronze b. (-) : arem alaouret g.
Goldbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn aour b.

Goldbutt g. (-s,-e) : [loen] plaisenn b. [*liester* plaised], plais str., garlizenn b. [*liester* garlized], lizenn ruz b. [*liester* lized ruz], tarzenn b.
Golddeckung b. (-,-en) : [arc'hant.] ateb aour g., goudor aour g., gwarant aour g.
Golddistel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-bos b., louzaouenn-ar-vosenn b., askol-ar-vosenn str.
Golddoublé n. (-s,-s) **/ Golddublee** n. (-s,-s) : gwiskad aour g.
golddurchwirkt ag. : [gwiad] alaouret, brodet gant aour, gwiadet aour.
golden ag. : **1.** ... aour, alaouret, livet en aour ; *eine goldene Kette,* ur chadenn aour b. ; *eine goldene Uhr,* un eurier aour g. ; *die goldenen zwanziger Jahre,* ar bloavezhioù a zirollerezh lies., ar bloavezhioù ugent lies., ar bloavezhioù alaouret lies., ar bloavezhioù ebat lies. ; [mojenn.] *das Goldene Vlies,* ar C'hreoñ Aour ; *die Goldene Bulle,* lizher aour ar Pab [1356] ; [relij.] *das Goldene Kalb,* al leue aour g. (Gregor) ; *ein goldenes Herz haben,* bezañ ur galon aour a zen ; *ein goldenes Herz,* ur galon dener b., ur galon aour b. ; *goldenes Herz in rauer Schale,* taer da welout ha laosk da c'houzout ; [mat.] *goldener Schnitt,* niver aour g. ; **2.** [dre skeud.] *im goldenen Käfig leben,* bezañ staget gant ur chadenn aour, bezañ serret (bevañ) en ur gaoued aour ; *goldene Worte sprechen,* distagañ ar plijusañ komzoù ; *goldene Hochzeit,* eured aour g./b., hanterkantvet deiz-ha-bloaz an eured g. ; *das Goldene Zeitalter*, an Oadvezh Aour g., an Oad Aour g. ; *goldener Schnitt,* kof alaouret ul levr [Gregor] g., troc'h (skej) alaouret g. ; *die goldene Mitte,* ar c'hreiz reizh g. ; *der goldene Mittelweg,* an hent etre g., ar gont vat b., ar goñvor etre re ha re nebeut g. ; *jemandem goldene Berge versprechen,* prometiñ kement-ha-kement d'u.b., touiñ tourioù ha kestell, prometiñ an diaoul hag e gerniel d'u.b. ; *dem Gegner goldene Brücken bauen,* dougen dorn (reiñ lañs, reiñ harp) d'e gevezer, toullañ evit e enebour, ober avel d'e enebour ; [mezeg.] *goldene Ader,* gwazhienn wazrudez b. ; gwazrudez b. ; [douaroniezh] *das goldene Horn,* ar C'horn Aour g. [*pleg-mor ar Bosforos*] ; *Handwerk hat goldenen Boden,* ur miliner pa dro e vilin yod pe bara en do d'e goan.
Golden Goal n. (- -s,- -s) : [sport] pal aour g.
Goldesel g. (-s) : azen ar pezhioù aour [Grimm] ; [dre skeud.] *er hat den Goldesel gefunden,* kavet en deus Yarig ar vioù aour, kavet en deus aour da rozellat, kavet en deus ar pleg mat, kavet en deus e jeu, tapout a ra gantañ forzh pegement, tapout a ra gantañ ken-ha-ken, tapout a ra gantañ ken-ha-kenañ, tapout a ra gantañ kenañ-kenañ, tapout a ra gantañ mui-pegen-mui, ober a ra e graf (krazadenn, e fagodenn, e ran) forzh pegement, lardañ a ra, lartaat a ra, kavet en deus mammenn (andon) an arc'hant, bastañ a ra mat pep tra evitañ.
Golderz n. (-es) : kailh aour g., kailh aourek g., kailh aourus g.
Goldfaden g. (-s,-fäden) : neud aour str., neud aour g., neudenn aour b. ; *mit Goldfäden verzieren,* neudenniñ gant aour.
Goldfarbe b. (-) : melen aour g.
goldfarben ag. **/ goldfarbig** ag. : alaouret, melen-aour, livet en aour.
Goldfasan g. (-s,-e) : [loen.] fazan livet g.
Goldfeld n. (-s,-er) : aoureg b.
Goldfieber n. (-s) : arwez an aour g., kleñved an dastum aour g., atapi ouzh an aour g., debron aour g., sec'hed aour g., egar pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., itik da gaout aour g.
Goldfinger g. (-s,-) : biz-gwalenn g., biz ar galon g., biz-bizoù g.
Goldfink g. (-en,-en) : [loen.] pabor melen g., kanaber melen g.
Goldfisch g. (-es,-e) : **1.** [loen.] pesk-aour g., pesk ruz g. ; **2.** [dre skeud.] fortun vat a baotr g., fortun vat a blac'h b., chañs kaer b., chañs vat b.
Goldflimmer g. (-s,-) **/ Goldflitter** g. (-s,-) : pailhur str., brizhsked g.
Goldforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh aour g.
Goldfrank g. (-s,-en) : lur-aour g.
Goldfuchs g. (-es,-füchse) : **1.** [loen.] baian aour g. ; **2.** pezh aour g., P. melenog g., labous melen g.
Goldgegenstand g. (-s,-stände) : aourenn b.
Goldgehalt g. (-s) : bec'h aour g.
goldgelb ag. : melen-aour, melen evel an aour, alaouret, ... aour.
goldgestickt ag. : *goldgestickter Rock,* dilhad brodet gant neudennoù aour g., dilhad brodet gant aour g., dilhad gwiadet aour g.
Goldgier b. (-) : arwez an aour g., kleñved an dastum aour g., atapi ouzh an aour g., debron aour g., sec'hed aour g., egar pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., itik da gaout aour g.
goldgierig ag. : troet war an dastum aour, dalc'het gant arwez an aour.
Goldgräber g. (-s,-) : klasker aour g., aouraer g.
Goldgras n. (-es) : [mojenn.] aourc'heotenn b.
Goldgrube b. (-,-n) : mengleuz aour b., aoureg b.
goldgrün ag. : glas-aour.
Goldhaar-Aster b. (-,-n) : [louza.] lin-aour str.
Goldhähnchen n. (-s,-) : [loen.] dreolan kabell aour g., laouenan gwenn g.
goldhaltig ag. **/** [Bro-Aostria : **goldhältig**] ag. : aourek, aourus.
Goldhamster g. (-s,-) : [loen.] hamster aour g.
goldhell ag. : **1.** melen-aour, sklaer, melen evel an aour ; **2.** *eine goldhelle Stimme,* ur vouezh sklintin b.
Goldhochzeit b. (-,-en) : eured aour g./b.
goldig ag. : [dre skeud.] un drugar da welet, moutik ; *das ist doch goldig !* biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ !
Goldjunge g. (-n,-n) : paotr kaezh g., pokiol g., loulig g., lellig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., mennig g., logodennig b., ranig b., loenig g., pichonig g., koulouch g., poupig g., paotr aour g.
Goldjungfer b. (-,-n) : [loen.] nadoz-aer b.
Goldkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-aour g.
Goldkarpfen g. (-s,-) : [loen.] pesk-aour g., pesk-ruz g.
Goldkies g. (-es) : [mengleuz.] traezh aourek str., traezh aourus str., pirit aourek g., pirit aourus g.
Goldkind n. (-s,-er) : bugel kaezh g., pokiol g., loulig g., loenig g., lellig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., mennig g., logodennig b., ranig b., pichonig g., koulouch g., poupig g., bugel aour g.

Goldklausel b. (-,-n) : gwarant aour g., goudor aour g., ateb aour g.
Goldklumpen g. (-s,-) : aourenn b., aourennad b., malzenn aour b.
Goldkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] aouredenn b., doreadenn b., doreenn b., [*liester* doreed], lagadeg g., glazenn fri-aour b., gouzerc'h g./b., taleg g. ; *kleiner Goldkopf,* folligan g.
Goldküste b. (-) : [douaroniezh] *die Goldküste,* Aod-an-Aour g. [*Ghana hiziv b.*].
Goldlack g. (-s,-e) : **1.** gwernis aour g. ; **2.** [louza.] jenoflez melen str.
Goldlager n. (-s,-) : aoureg b., gwelead aour g.
Goldlegierung b. (-,-en) : kendeuzad aour g.
Goldmacher g. (-s,-) : hudstrilhour g., alkimiour g.
Goldmacherei b. (-) : hudstrilhouriezh b., alkimiezh b.
Goldmädchen n. (-s,-) : plac'h kaezh b., pokiol g., loulig g., lellig g., loenig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., mennig g., logodennig b., ranig b., pichonig g., koulouch g., poupig g., plac'h aour b.
Goldmaid b. (-,-en) : [loen.] kastreg g.
Goldmark b. (-) : mark-aour b.
Goldmarkt g. (-es,-märkte) : nevid an aour g., marc'had an aour g.
Goldmedaille b. (-,-n) : medalenn aour b.
Goldmedaillengewinner g. (-s,-) : gounezer ar vedalenn aour g.
Goldmeerasche b. (-,-n) : [loen.] meilh lammer g., meilh divskouarn melen g.
Goldmelisse b. (-,-n) : [louza.] bent ar gwenan g./b., bergamotezenn b. [*liester* bergamotez].
Goldmine b. (-,-n) : aoureg b., mengleuz aour b.
Goldmünze b. (-,-n) : pezh aour g.
Goldparität b. (-) : parder aour g.
Goldpistole b. (-,-n) : pistol g., pistolenn b.
Goldplombe b. (-,-n) : [mezeg.] plomadur aour g.
Goldprüfstein g. (-s,-e) : maen diskulier an orfebour g., maen-touch an orfebour g.
Goldpunkt g. (-s,-e) : gold-point g., parder aour g.
Goldrand g. (-s,-ränder) : **1.** [lunedoù] stern alaouret g. ; **2.** [listri-taol] bord alaouret g.
Goldrausch g. (-es) : fardadeg war an aour b., diskrap war an aour g., peilh war an aour b., arwez an aour g., itik da gavout aour g.
Goldregen g. (-s,-) : **1.** [mojenn.] glav aour g., glav pezhioù aour g. ; **2.** [louza.] kitizenn b.
Goldregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] **1.** morlivid lann [*liester* morlivided lann, morlividi lann] g., lagaour g. ; **2.** *amerikanischer Goldregenpfeifer,* morlivid rous [*liester* morlivided rous, morlividi rous] g.
Goldreif g. (-s,-e) : tro-vrec'h aour b., kelc'h-brec'h aour g.
Goldreserve b. (-,-n) : mirad aour g., enkef aour g. ; *die Goldreserven der USA,* miradoù aour ar Stadoù Unanet lies.
goldrichtig ag. : dreist, dispar, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn.
Goldring g. (-s,-e) : gwalenn aour b., bizoù aour g., organell aour b.
Goldsachen lies. : bravigoù aour lies., aourennoù lies.
Goldschakal g. (-s,-e) : [loen.] aourgi [*liester* aourgon] g., bleizlouarn g.
Goldschatz g. (-es,-schätze) : **1.** teñzor g. ; **2.** *mein Goldschatz,* va c'halon(ig) b., va dousig b, va c'haredig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., pichonig g., loulig g., lellig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig va c'halon g.
Goldsand g. (-s) : [mengleuz.] traezh aour str., traezh aourek str., traezh aourus str., pirit aourek g., pirit aourus g.
Goldscheider g. (-s,-) : [tekn.] purer aour g.
Goldschlägerhaut b. (-,-häute) **/ Goldschlägerhäutchen** n. (-s,-) : kroc'henenn-vouzellenn b., soroc'hell b.
Goldschmied g. (-s,-e) : orfebour g., orfeber g., aourour g., aourer g.
Goldschmiedearbeit b. (-) **/ Goldschmiedekunst** b. (-,-n) : orfeberezh g.
Goldschnitt g. (-s,-e) : [moull.] kof-levr alaouret (Gregor) g., troc'h (skej) alaouret g.
Goldschopf-Aster b. (-,-n) : [louza.] lin-aour str.
Goldsilber n. (-s) : arc'hant alaouret g.
Goldstandard g. (-s,-s) : stalon-aour g.
Goldstoff g. (-s,-e) : gwiad alaouret g., gwiad brodet gant neudennoù aour g., gwiad brodet gant aour g.
Goldstück g. (-s,-e) : **1.** aourenn b., tamm aour g. ; **2.** [moneiz] pezh aour g. ; *Goldstücke,* pezhioù aour lies., arc'hant melen lies., aour lies., P. melenoged g., laboused melen lies. ; *diese Goldstücke gehören mir nicht,* an aour-se n'int ket din ; *eine Börse voll Goldstücke,* ur yalc'had aour b. ; *drei Goldstücke gleicher Prägung,* tri fezh aour eus an hevelep moull lies.
Goldsuche b. (-) : klask aour g., klaskerezh aour g., aoura g.
Goldsucher g. (-s,-) : klasker aour g., aouraer b.
Goldtresse b. (-,-n) : lietenn aour (alaouret) b.
Goldvorkommen n. (-s,-) : aoureg b. ; *reiches Goldvorkommen,* aouruster g., aourusted b.
Goldvorrat g. (-s,-vorräte) : mirad aour g., enkef aour g., pourvez aour g.
Goldwaage b. (-,-n) : bindedoù lies. ; *mit der Goldwaage wiegen,* bindedañ.
Goldwährung b. (-,-en) : moneiz aour g.
Goldwaren lies. : bravigoù aour lies., aourennoù lies.
Goldwarenhandel g. (-s) : orfeberezh g.
Goldwarenhändler g. (-s,-) : bravigour g., orfebour g.
Goldwäscher g. (-s,-) : gwalc'her aour g., aouraer g.
Goldwasser n. (-s) : odivi g., gwin-ardant g., gwin an tan g.
Goldweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh melen g.
Goldwert g. (-s,-e) : talvoudegezh aour b., gwerzh-aour g.
Goldzahn g. (-s,-zähne) : dant aour g.
Goldzeisig g. (-s,-e) : [loen.] pabor melen g., kanaber melen g.
Golf[1] g. (-s,-e) : pleg-mor g., bae g. ; *Golf von Mexiko,* pleg-mor Mec'hiko g.
Golf[2] n. (-s) : golf g. ; *Golf spielen,* c'hoari golf, golfañ.
Golfbahn b. (-,-en) : tachenn-c'holf b., tachenn golf b.
golfen V.gw. (hat gegolft) : P. c'hoari golf, golfañ.
Golfer g. (-s,-) : golfer g.
Golfkrieg g. (-s,-e) : [istor] brezel ar Pleg-mor g. [brezel etre Bro-Irak ha Bro-Iran, [1980/1988] g., brezel etre Bro-Irak ha Stadoù-Unanet Amerika [1990/1991] g., brezel etre Bro-Irak ha Stadoù-Unanet Amerika [2003] g.].
Golfplatz g. (-es,-plätze) : tachenn golf b.
Golfschläger g. (-s,-) : kleub g.

Golfspieler g. (-s,-) : golfer g.
Golfstrom g. (-s) : [douaroniezh] Gulf Stream g.
Golftasche b. (-,-n) : sac'h golf g.
Golgatha n. (-s) **/ Golgota** n. (-s) **/ Golgotha** n. (-s) : Menez Kalvar g.
Goliath[1] g. : Goliaz g.
Goliath[2] g. (-s,-s) : P. markol g., treuztelleg g., palvad mat a baotr g., dornek mat a zen g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., tarin g., paotr temzet mat g., tamm toupard a baotr g., pezhiad den g., pezhiad hini g., korf den g., bilh den g., paotr difall g., paotr reut g., tamm mat a baotr g., paotr hag hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, korf mat a baotr g., temz vat a zen g., kigenn vat a zen b.
Gomorra n. **/ Gomorrha** n. : Gomora b. ; *Sodom und Gomorra hatten sich der Wollust hingegeben,* Sodom ha Gomora a oa en em roet d'an Hudurniezh, Sodom ha Gomora a oa en em roet d'al likaouerezh an hudurañ.
Gondel b. (-,-n) : **1.** kondolenn b., tignol g. ; **2.** [aervageerezh] paner b., kavell g., bag b. ; **3.** [pignerez] fungarr g.
Gondelbahn b. (-,-en) : [Bro-Suis] fungarr g.
Gondelfahrer g. (-s,-) **/ Gondelführer** g. (-s,-) : bageer war ur gondolenn g., kondolenner g.
Gondellied n. (-s,-er) : kanaouenn gondolenner b., barkarollenn b.
gondeln v.gw. (ist gegondelt, hat gegondelt) : **1.** (ist *pe* hat) : mont (bageal) gant ur gondolenn ; **2.** (ist) : P. bale bro war e bouezig (war e zres, war e zresig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e boz), stranañ, c'hwileta, lugudiñ.
Gondoliere g. (-,Gondolieri) : kondolenner g., bageer g.
Gong g./n (-s,-s) : gong g. ; *der Gong ertönt,* seniñ a ra ar gong, tregerniñ a ra ar gong, trouzal a ra ar gong.
gongen V.dibers. (hat gegongt) : *es gongt,* seniñ a ra ar gong, tregerniñ a ra ar gong, trouzal a ra ar gong.
V.gw. (hat gegongt) : *jemand gongt,* unan bennak a sko war ar gong.
Gongschlag g. (-s,-schläge) : taol gong g. ; *beim Gongschlag*, d'an taol gong.
Goniometer n. (-s,-) : [tekn.] kornventer g., goniometr g., radiokompas g.
Goniometrie b. (-) : kornventouriezh b., goniometriezh b.
gönnen V.k.e. (hat gegönnt) : aotren, asantiñ, reiñ, profañ, leuskel ; *ich gönne ihm von Herzen, dass er vorwärts kommt,* laouen on o welet anezhañ oc'h ober berzh (o kreoñañ) ; *ich gönne es ihm*, gwell a se dezhañ ! e reiñ a ran dezhañ a-c'hrad-vat ! ; *ich gönne ihm seinen Erfolg,* va gourc'hemennoù dezhañ evit e drec'h ; *jemandem das Leben gönnen*, leuskel e vuhez gant u.b. ; *jemandem das Wort gönnen*, leuskel ar gomz gant u.b. ; *was bedeuten schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnt,* n'eo ket ar pellder a zo da vevañ ! evit an hed (evit ar c'heit) a zo da vevañ ! evit an nebeudig amzer hon eus da vevañ ! ; *jemandem eine Verschnaufpause gönnen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da ziskuizhañ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Pferden eine Atempause gönnen,* diskuizhañ e gezeg ; *jemandem keine Atempause gönnen,* bezañ atav war chouk u.b. ; *er konnte ihnen ihr Glück nicht gönnen,* avi en doa outo abalamour ma kave dezhañ e oa re ebat o doare ; *es war mir nicht gegönnt, das zu wissen,* ne oa ket lakaet din da vezañ gouezet ; [dre skeud.] *jemandem nicht das Salz in der Suppe gönnen,* bezañ klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez) ouzh u.b., bezañ o tagañ gant an erez ouzh u.b., bezañ duet e galon gant ar warizi ouzh u.b., bezañ o tisec'hiñ gant ar jalouzi ouzh u.b., bezañ devet e galon gant ar warizi ouzh u.b.
V.em. : **sich gönnen** (hat sich (t-d-b) gegönnt) : *sich (t-d-b) etwas gönnen,* ober udb evit e blijadur, kemer ur blijadurig (un tamm plijadur) gant udb., profañ udb d'an-unan ; *sich (t-d-b) eine Ruhepause gönnen, sich (t-d-b) eine Verschnaufpause gönnen,* diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diwaskañ e gorf, ehanañ, ober un ehan ; *sich keine Ruhe gönnen,* labourat hep arsav na diskuizh, labourat hep didorr na diskuizh, labourat hep ehan na didorr, labourat hep tamm diskuizh ebet, labourat hep gour diskuizh ebet, nac'h ober an disterañ diskuizh, bezañ atav o ruilhal hag o verat e gorf, na gaout repoz ebet, na ziskuizhañ greun, chom peg ouzh al labour ; *er gönnt sich keine Ruhe,* n'eus ket a boz dezhañ ; *dort kann man sich (t-d-b) was fürs Auge gönnen,* eno ez eus peadra da luc'hañ.
Gönner g. (-s,-) : donezoner g., sikourer brokus g., sponsor g., gwarezer g., madoberour g., mekenaz g., mesen g., mirour g.
gönnerhaft ag. : gwarezus, asantus.
Gönnerlaune b. (-) : *in Gönnerlaune sein,* bezañ en e benn da vezañ brokus, bezañ tuet da vezañ lark, bezañ troet da vezañ largentezus, bezañ troet da vezañ frontal.
Gönnermiene b. (-,-n) : neuz ur madoberour b.
Gönnerwirtschaft b. (-) : [goapaus] nizegelezh b., nepotegezh b.
Gönnerschaft b. (-) : **1.** gwarezadur g., paeroniezh b., mesenerezh g.
2. [dre astenn.] sikourerien vrokus lies., sponsored lies., donezonerien lies., gwarezerien lies., madoberourien lies., mesened lies.
Gonokokkus g. (-, Gonokokken) : [mezeg.] gonokok str.
Gonorrhö b. (-,-en) : [mezeg.] gonorreenn b., gonokokiezh b., blennorragiezh b., P. troazh-berv g., troazhañ-berv g., banne milourel g., bererezh g.
Goodwill g. (-s) : youl-vat b.
Goodwillbesuch g. (-s,-e) : gweladenn evit diskouez e youl-vat b.
Gör n. (-s,-en) : paotrig g., hadenn b., krennard g., beginod g., lampon g., kantolor g., gast vihan b. ; P. *die Gören,* an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b., al lambaj g., ar gisti bihan lies.
gordisch ag. : ... Gordius, gordian, hag a sell ouzh Gordius ; *gordischer Knoten,* skoulm Gordius (Gregor) g., skoulm gordian g. ; *den gordischen Knoten durchhauen,* troc'hañ skoulm Gordius (Gregor), troc'hañ ar skoulm gordian, skarat ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ar gudenn, diskoulmañ ur gudenn ken aes ha tra (ken bravik ha tra, hep chom da glask pemp troad d'ar maout), lammat

dreist ar spern, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant d'ur gudenn.
Göre b. (-,-n) : P. paotrez b., krennardez b., krennardenn b., lamponez b., lavagnonez b.
Gorgonenhaupt n. (-es,-häupter) : penn Meduza g., penn spontus g.
Gorilla g. (-s,-s) : marmouz-meur g., gorilh g.
Gorsedd g. (-s, Gorseddau) : goursez g./b. - goursez an drouizien b. - Breudeuriezh Drouized, Barzhed hag Ovizion b. ; *Gorsedd der Bretagne,* Goursez Breizh-Vihan g., Goursez Breizh g., Goursez Vreizh b. ; *Versammlung des Gorsedds,* goursez g./b.
Gosche b. (-,-n) : [genoù] P. forn b., klapezenn b., traped g., klapez g., riboul g.
goschert ag. : [Bro-Aostria] **1.** c'hwezet, foeñvet, brasonius, boufon, dichek, divergont, direvil, randonus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur glabouser, ur straker, ur braller, ur braller e gloc'h, ur brammer, ur mailhard, ur breser, ur bugader, un toner, ur beg-a-raok) anezhañ ; **2.** lokañsus, helavar, teodek, begek, latennet, dilu a deod, distagellet, beget-mat, teodet-mat, teodet-dreist, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, brokus a gomzoù.
Gosse b. (-,-n) : **1.** san ar ru b., kan-skarzhañ g., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-dour g., gwazh b. ; **2.** [dre skeud.] *in der Gosse landen,* kouezhañ er vouilhenn, bezañ erru war ar raden, bezañ lakaet da glask e voued, bezañ erru da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ erru war an noazh, kouezhañ e levitenn war e votoù, bezañ erru war an douar noazh, bezañ erru war ar plaen, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, mont da gorkañ, mont da druantal / bezañ kaset d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden aus der Gosse ziehen,* tennañ u.b. eus ar vouilhenn, dibeskiñ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., disac'hañ u.b. eus un toull bennak, rekouriñ u.b., tennañ u.b. a wall blegenn, tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, ober avel d'u.b., difallañ u.b.
Gote g. (-n,-n) : Got g.
gothaisch ag. : hag a sell ouzh Gotha ; *gothaischer Hofkalender (der große Gotha),* almanag Gotha g., kalander Gotha g.
Gotik b. (-) : goteg g.
gotisch gotek ; *die gotische Schrift,* ar skritur gotek g. ; *gotische Kirche,* iliz c'hotek b.
Gott g. (-s, Götter) : doue g., Doue g., Tad ar Wirionez g., Roue an Drugarez g. ; *Gott gibt es nicht,* n'eus ket eus Doue, Doue n'eus ket anezhañ ; *Gott existiert,* Doue a zo anezhañ ; *die griechischen Götter,* doueoù (doueed) bro-C'hres, doueed Hellaz ; *zum Gott erheben,* doueañ, lakaat e renk un doue ; *Gott, Schöpfer des Himmels und der Erde,* Doue, krouer an neñv hag an douar g. - ar C'hrouer g. - Doue, krouer ar bed g. ; *der machtvolle Arm Gottes,* brec'h c'halloudus an Aotrou Doue b. ; *allmächtiger Gott,* Doue hollc'halloudus (hollc'halloudek) g. ; *allgütiger Gott*, Doue hollvadelezhus g., Doue a vadelezh g. ; *allweiser Gott,* Doue a furnez divent g. ; *Gott der Gerechte,* Doue a justis g. ; *an Gott glauben,* krediñ e Doue, krediñ en Aotrou Doue ; *auf Gott vertrauen (bauen),* fiziout e brec'h c'halloudus an Aotrou Doue ; *bei Gott schwören,* kemer Doue da dest ; *bei Gott und allen Heiligen schwören,* touiñ e holl zoueoù ; *zu Gott beten,* pediñ Doue ; *das Reich Gottes,* rouantelezh Doue b. ; *das Paradies Gottes, Gottes Paradies,* baradoz an Aotrou Doue g. ; *der Zorn Gottes, Gottes Zorn,* buanegezh Doue b., kounnar Doue b. ; *das Wort Gottes,* ger Doue g., komz Doue b., komzoù Doue lies. ; *Gottes Gerechtigkeit,* justis Doue b. ; *Gottes Volk, das Volk Gottes,* pobl Doue b. ; *Gott anbeten,* azeuliñ Doue, meuliñ e Grouer ; *Gott dienen,* servijañ Doue ; *seine Seele Gott befehlen, seine Seele in Gottes Hand legen,* erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennoù ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue, kinnig e ene da Zoue, kinnig e vuhez da Zoue ; *wieder zu Gott finden,* distreiñ ouzh Doue ; *er hat wieder zu Gott gefunden,* distro eo ouzh Doue ; *Gottes Sohn,* mab Doue g. ; *Gottes Tisch,* an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b. ; *du sollst an einen Gott glauben und ihn allein anbeten,* un doue hepken a adori ha dreist pep tra a gari / Doue hepken a adori ha dreist pep tra holl a gari ; *hier ruht in Gott : Hans Müller,* amañ eo beziet e peoc'h Doue : Hans Müller ; *Grüß Gott !* demat deoc'h, demat dit ! ; *ach Gott, mein Gott !* o Doue ! o va Doue ! mardouen ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Aotrou Doue ! alato ! feiz da'm Doue ! feiz da Zoue ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! feiz da'm butun ! feiz da'm buhez ! ; *Gott sei (Lob und) Dank !* dre c'hras Doue ! a-drugarez Doue ! gras an Doue ! ; *gelobt sei Gott,* Doue ra vezo meulet ! Doue da vout meulet ! ; *wenn Gott will, will's Gott, so Gott will,* en avantur Doue ! d'an avantur Doue ! mar bez youl Doue ! gant sikour Doue ! mar bez bolontez Doue ! mar bez mat gant Doue ! ma teurvez gant Doue ! plijet gant Doue ! mar plij gant Doue ! gant gras Doue ! Doue a-raok ! ; *Gott gebe es,* gant ma fello da Zoue ; *gebe Gott, dass ...,* Doue da ... (+ anv-verb), a-youl Doue ma …, a-youl Doue na … ; *Gott behüte ! Gott bewahre ! da sei Gott davor !* Doue da viro ! Doue ra viro ! Doue d'hor c'hendalc'ho ! ; *dass Gott erbarme ! dass Gott sich erbarm ! Gott sei uns gnädig ! Gnade (uns) Gott !* Doue da gemero truez ouzhimp ! ; *Gott befohlen ! mit Gott !* kenavo, ar bed all ! kenavo, er bed all ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! ; *Gott stehe uns bei !* Doue d'hon miro, Doue d'hon kendalc'ho ! Doue da reiñ deomp chañs vat ! ; *bei Gott !* che ! drandoue ! feiz da'm Doue ! fidamdoue ! ga ! ; *Gott segne Sie !* Doue d'ho pennigo ! Doue r'ho pennigo ! kit gant bennozh Doue ! bennozh Doue warnoc'h ! ; *Gott vergelt's ! vergelt's Gott !* Doue d'ho paeo ! Doue d'hen daskoro deoc'h ! Doue hen talvezo deoc'h ! Doue r'ho paeo ! ; *Gott hab' ihn selig !* Doue d'e bardono, bennozh Doue war e anv, peoc'h d'e ene, Doue da vezañ gant e ene ; *ich bin, weiß Gott, nicht furchtsam,* n'on ket aonik tamm ebet, Doue er goar - atoue, me n'on ket aonik neudenn ebet ; *wann er kommt, das weiß der liebe Gott,* Doue nemetañ a oar peur e teuio ; *sich über Gott und die Welt unterhalten,* kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, komz gogez, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ

langaj, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez ganto, begeliat, barbotiñ ; *wir unterhielten uns über Gott und die Welt,* ar marvailhoù a zae en-dro ; *den lieben Gott einen guten Mann sein lassen,* bezañ dibreder, bezañ distrafuilh, bevañ disoursi, chom hep en em chalañ, chom hep en em chaokat, chom hep ober biloù, fringal, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu ; *wie Gott in Frankreich leben,* bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ dibradet, bezañ war e grog, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e zour hag en e c'heot ; *der Mensch denkt, Gott lenkt,* c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou, ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant ; *Volkes Stimme, Gottes Stimme,* mouezh ar bobl eo mouezh Doue ; *Gott gibt's den Seinen im Schlafe,* ar chañs a zegouezh dic'hortoz kaer ; *dem Mutigen hilft Gott,* kaloneg a drec'h pep tra - Doue a sell ouzh an den pa laka e grezenn e yen - an hini na vrok netra na koll na gounit ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounit ne ra - ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan - gwellañ ma oufe d'ober ar bleiz, eo mont e-unan war-lerc'h e breizh - hep stourm ne vezer ket trec'h - gwelloc'h dougen e groaz eget he ruzañ - ret eo d'an den n'en deus netra labourat tenn e-lec'h gouelañ - da louarn kousket ne zeu tamm boued - ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant - laka da boan ha Doue da gennerzho - a-greiz kalon e tleez poaniañ hag an Neñv a zeuio da'z skoaziañ - gra da labour ha ped Doue ha pep tra vat az po goude ; *der Gott, der Eisen wachsen ließ, der wollte keine Knechte (Arndt),* ma oa bet krouet an houarn gant Doue, ne oa ket evit goveliañ hor chadennoù ; *eine feste Burg ist unser Gott (Luther),* an Aotrou Doue a zo ur ramparzh asur (Gregor).

gottähnlich ag. : heñvel ouzh Doue, e doare un doue, a-zoare gant un doue, a-zoare gant Doue, a-seurt gant un doue, a-seurt gant Doue.

gottbegnadet ag. : **1.** leun a c'hras ; **2.** dreist ; *ein gottbegnadeter Dichter,* ur barzh dreist g.

gottbeschützt ag. : nevet, sakr, benniget, binniget.

Gotte b. (-,-n) : [Bro-Suis] maeron b., maeronez b.

Götterberg g. (-s) : *der Götterberg,* Olimpos g.

Götterbild n. (-s,-er) : falsdoue g., doue faos g., idol g.

Götterbote g. (-n) : [mojenn.] *der Götterbote,* Merc'her g.

Götterburg b. (-) : [mojenn.] *die Götterburg,* Walhalla g.

Götterdämmerung b. (-,-en) : goubannwel an Doueoù g., Ragnarök b.

Göttergatte g. (-n,-n) : *mein Göttergatte,* va c'haredig g., va c'harantez g.

gottergeben ag. : **1.** devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, sentus ouzh Doue, hag a vev e doujañs Doue ; **2.** laouen ouzh ar boan, o karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), diglemm ouzh e blanedenn, o tougen e blanedenn (bec'h e vuhez) hep klemm, o tougen e groaz hep klemm, o c'houzañv poanioù e vuhez hep klemm.

Gottergebenheit b. (-) : deoliezh b., doujañs Doue b., devosion b., doueegezh b., doueüsted b., doueüster g.

Götterfunke g. (-n,-n) : bomm spered dreist g. ; *Freude, schöner Götterfunken,* levenez splann, en neñv ganet.

Gottergebenheit b. (-) : **1.** sentidigezh ouzh Doue b., doujañs Doue b. ; **2.** gouzañvidigezh b.

Göttergeschichte b. (-) : mojennerezh g., gwengelouriezh b., mitologiezh b., marzhadouriezh b.

göttergleich ag. : doueel, doueek.

Göttermahl n. (-s,-mähler/-e) : **1.** [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b. ; **2.** [dre skeud.] chervad g., lip-e-bav g., friko g./b., kouignaoua g., banvez b.

Göttermutter b. (-) : [mojenn.] *die Große Göttermutter,* Mamm an Doueed b., ar Vamm Veur b., an Doueez Veur b.

Göttersage b. (-) : mojennerezh g., gwengelouriezh b., mitologiezh b., marzhadouriezh b.

Göttersitz g. (-es,-e) : *der Göttersitz,* Olimpos g.

Götterspeise b. (-) : **1.** [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b. ; **2.** dibenn-pred kaoulennek g.

Göttersprüch g. (-s,-sprüche) : diougan g., diouganenn b., orakl g.

Göttertrank g. (-s) : [mojenn.] nektar g., died an Doueed b.

Götterwelt b. (-) : bed an Doueed g., panteon g., pantheon g., mojennerezh g., gwengelouriezh b., mitologiezh b., marzhadouriezh b.

Gottesacker g. (-s,-äcker) : park an Ankoù g., bered b., gwered b., douar benniget g., park ar marv g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., ar jardin vras b.

Gottesanbeterin b. (-,-nen) : [loen.] loenig-an-diaoul g., leanegan g., pederez b.

Gottesdiener g. (-s,-) : servijer Doue g., beleg g.

Gottesdienst g. (-es,-e) : oferenn b., lidoù santel an oferenn lies., ofis g., lid sakr g. ; *zum Gottesdienst gehen,* mont d'an oferenn, mont d'an iliz da gaout oferenn, mont d'an iliz da glevet an oferenn, mont da glask an oferenn ; *Frühgottesdienst,* oferenn-vintin b., oferenn-veure b., matinezoù lies. ; *er geht nicht oft zum Gottesdienst,* ne vez ket alies en oferenn ; *den Gottesdienst hören,* klevet an oferenn, selaou an oferenn, kaout oferenn ; *Gottesdienst abhalten,* oferenniñ, ofisiñ, lavaret an oferenn, kanañ an oferenn, lidañ an oferenn ; *den Gottesdienst einleiten,* gwiskañ an oferenn ; *der Gottesdienst beginnt,* emañ an oferenn o wiskañ ; *der Gottesdienst hat begonnen,* gwisket eo an oferenn ; *gemeinsamer Gottesdienst,* kenoferenn b. ; *einen gemeinsamen Gottesdienst abhalten,* kenoferenniñ ; *den Gottesdienst in einer Pfarrei versehen,* diservijañ ur barrez, diservijout ur barrez ; *Gottesdienst anlässlich des Todestages eines Verstorbenen,* oferenn deiz-ha-bloaz evit un den marv b., oferenn penn-bloaz b., servij penn-bloaz g. ; *die Glocken melden das Ende des Gottesdienstes,* kleier an iliz a gemenn ez eo echu an oferenn ; *dem Sonntagsgottesdienst fernbleiben,* mont da oferenn sant Tremen ; *kommen Sie sofort nach dem Gottesdienst zum Mittagessen,* deuit war-eeun eus an oferenn d'ho lein, deuit war-eeun eus an oferenn d'ho merenn ; *am Ende des Gottesdienstes,* diwar-sav an oferenn.

Gottesfriede g. (-ns) : [istor] treverz Doue b. (Gregor), arsav-brezel a-berzh Doue g.

Gottesfurcht b. (-) : aon rak Doue g., deoliezh b., doujañs Doue b., devosion b., doueegezh b., doueüsted b., doueüster g.

gottesfürchtig ag. : devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, hag a vev en doujañs Doue.

Gottesgabe b. (-,-n) : donezon eus an neñv g./b. ; *Dummheit ist eine Gottesgabe,* diotiezh a zo ur prof a-berzh Doue.
Gottesgebärerin b. (-) : [relij.] mamm d'an Aotrou Doue b., mamm da Zoue b.
Gottesgeißel b. (-,-n) : gwalenn Zoue b., gwalenn a gastiz b.
Gottesgelehrte(r) ag.k. g./b. : doueoniour g., teologour g., doktor war al Lezenn a C'hras g., doktor g.
Gottesgelehrtheit b. (-) : doueoni b., doueoniezh b., teologiezh b.
Gottesgnadenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] **1.** bestl-an-douar b., flutjañsif g. ; **2.** louzaouenn-ar-paourkaezh-den b. [*Gratiola officinalis*].
Gottesgnadentum n. (-s) : aotrouniezh dre c'hras Doue b.
Gotteshaus n. (-es,-häuser) : templ g., ti an Aotrou Doue g., iliz b.
Gotteslästerer g. (-s,-) : jarneour g., touer-Doue g., mallozher g., sakreer g., saezhour g.
gotteslästerlich ag. : ledouedel, ... mallozhiñ, disakr.
Gotteslästerung b. (-,-en) : taol-disakr g., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., mallozh b./g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b., sakreerezh g., sakrilaj g.
Gottesleugner g. (-s,-) : den dizoue g., nac'her-Doue g.
gottesleugnerisch ag. : dizoue, difeiz, dizoueüs, hep feiz na reizh.
Gottesleugnung b. (-,-en) : dizoueüsted b., dizoueegezh b.
Gottesmutter b. (-) : [relij.] mamm d'an Aotrou Doue b., mamm da Zoue b.
Gottesschäfchen n. (-s,-) : [loen.] c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b., yarig an Aotrou Doue b., buoc'han b.
Gottesschau b. (-,-en) : [relij.] gwel gwenvedikaus g., gwel kevrinek g.
Gottessohn g. (-s) : mab Doue g.
Gottesurteil n. (-s,-e) : [gwir, istor] barn dre an dour pe dre an tan b., barn Doue b. ; *einseitiges Gottesurteil,* barn Doue un den b. ; *zweiseitiges Gottesurteil,* barn Doue daou zen b.
Gottesverächter g. (-s,-) : den disakr g., den difeiz g.
Gottesverachtung b. (-,-en) : dismegañs e-keñver Doue b.
Gottesverehrung b. (-,-en) : doujañs Doue b., azaouez ouzh Doue g.
Gottfried g. : Jafrez.
gottgefällig ag. : hag a blij da Zoue ; *gottgefällige Tat,* oberenn zevot b.
gottgeweiht ag. : sakr.
Gottheit b. (-,-en) : **1.** doue g. ; **2.** doueegezh b., doueelezh b. ; *die Gottheit Jesu,* doueelezh Jezuz b. ; *die Gottheit Christi,* doueelezh ar C'hrist b.
Götti g. (-s,-) : [Bro-Suis] paeron g.
Göttin b. (-,-nen) : doueez b. ; *die keltische Göttin Brigid,* an doueez kelt Berc'hed b.
gottjämmerlich ag. : reuzeudik, truezus, truezek, treut an traoù gantañ.
göttlich ag. : **1.** doueel, douevel, doueek, divin, olimpel, … Doue, … an doueoù, dreistnatur ; *die göttliche Komödie,* ar gomedienn zivin b. ; *göttliche Gewalt,* galloud Doue g. ; *die göttliche Natur Jesu,* doueelezh Jezuz b. ; *die göttliche Natur Christi,* doueelezh ar C'hrist b. ; **2.** dreist, dispar, olimpel ; *göttlicher Gedanke,* mennozh dreist (dispar) g.
Göttlichkeit b. (-) : doueegezh b., doueelezh b. ; *die Göttlichkeit Jesu,* doueelezh Jezuz b. ; *die Göttlichkeit Christi,* doueelezh ar C'hrist b.
gottlob Adv. : poent e oa, a-drugarez Doue, dre c'hras Doue, gras an Doue, ma … !
gottlos ag. : **1.** dizoue, dizoueüs, difeiz, disakr, disakret, fallakr, neb na gred nag en Doue nag en diaoul, neb n'en deus na feiz na reizh, hep Doue na lezenn, dizeol, dizevot, direlijion, digredenn ; *die Gottlosen,* ar re zifidel lies., ar re zifeiz lies., bugale teñvalijenn ar gaou lies., mibien an deñvalijenn lies., an digredenneien lies., ar re zivadez lies., an dud dizoue lies., ar baganed lies., ar Bed g., Yann digredenn g. ; **2.** vil, displed, brein, lovr, ifam, kailh, fallakr ; *gottloser Bursche*, lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lampon g., lavagnon g., louzaouenn fall b., lampavan g., kailh g., paotr kailh g., kalkenn b./g., legestr g. [*liester* ligistri], fallakr g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., viltañs g., sac'h malis g., fallakr g.
Gottlosigkeit b. (-) : difeiz g., dizoueegezh b., dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g., teñvalijenn ar gaou b., direlijiusted b., fallagriezh b.
Gottmensch g. (-en) : Jezuz Krist g., Mab an Den g.
Gottseibeiuns g. (-) : diaoul g., Paolig g., Paol gornek g., Paol lostek g., droukspered g., gwallspered g., Gwilhoù gozh g., an Enebour g., an Aerouant g., Yann ar pennkêr dianaou g., spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g.
Gottseligkeit b. (-) : karantez Doue b., karantez ouzh Doue b., deoliezh b., devosion b.
gottserbärmlich ag. : P. sapre, daonet.
Gottvater g. (-s) : Doue an tad g.
gottverdammt ag. : P. sapre, sakre, daonet.
gottvergessen ag. : dizeol, dizevot, dizoueüs.
Gottvergessenheit b. (-) : dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.
gottverlassen ag. : dilezet gant Doue, daonet, milliget ; *eine gottverlassene Gegend,* ur vro digenvez (digavennus, didud digevannez, dichañs-bras), ur c'hozh lec'h distro g., un difouilh g., ur vro ouez b. ; *ein gottverlassenes Dorf,* un toull gouez g., ul lec'h digenvez g., ul lec'h distro g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., ur c'hozh lec'h distro g., un difouilh g., ul lec'h kollet g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; *wie können sie nur in diesem gottverlassenen Kaff leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ?
Gottvertrauen n. (-s) : fiziañs e Doue b.
Götze g. (-n,-n) : falsdoue g., idol g. ; *Götze aus Holz,* doue pagan prenn g., doue pagan koad g., delwenn goad un doue b. ; *er sitzt da wie ein Ölgötze,* diflach eo evel ur santig koad (evel ur roc'h).
Götzenanbeter g. (-s,-) / **Götzendiener** g. (-s,-) : azeuler falsdoueoù g., idoler g., idolazeuler g.
Götzendienst g. (-es,-e) : idolazeulerezh g., idolerezh g. ; *Götzendienst treiben,* idoliñ ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù.

Götzentum n. (-s) : **/ Götzenwesen** n. (-s) : idolazeulerezh g., idolerezh g.
Götzzitat n. (-s,-e) : [tro-lavar] *das Götzzitat !* kerzh d'an diamig ! kerzh gant an diaoul ! kae gant ar grug ! kae da wriat da voutoù ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen !
Gouache b. (-,-n) : mellivadur g., gouach g. ; *mit Gouache malen,* mellivañ, livañ gant gouach, gouachiñ.
Goulven[1] n. : [anv-lec'h] Goulc'hen b.
Goulven[2] g. : [anv den] Goulven g., Goulwen g., Golven g., Goulc'hen g., Goulc'han g.
Gourmand g. (-s,-s) : karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., debriad g., danter kaer g., brifaod g.
Gourmet g. (-s,-s) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen b., staon gizidik a zen b., liper g., lip-e-bav g., morser g.
Gouvernante b. (-,-n) : desaverez b., matezh b., gouarnerez b.
Gouvernement n. (-s,-s) : gouarnamant g., gouarnaour g.
Gouverneur g. (-s,-e) : gouarnour g., gouarner g.
GPS n. (-) : GPS g., sistem lec'hiañ bedel dre loarell g., reizhiad lec'hiañ hollek dre loarell b.
Grab n. (-s, Gräber) : **1.** bez g., poull-bez g., toull-bez g., poull g., poullad g., lec'h diwezhañ g., demeurañs diwezhañ b., kavell-bez g., kavell diwezhañ g. ; *ein Grab ausheben,* toullañ ur bez, poullañ ur bez, kleuzañ ur bez ; *ein Doppelgrab ausheben,* daoudoullañ ; *das Grab zuschütten, das Grab zuschaufeln,* stankañ toull ar bez ; *einen Toten in das Grab legen,* beziañ u.b., lakaat u.b. en douar, lakaat u.b. e toull ar bez, douarañ u.b., diskenn ur c'horf marv er bez ; *sie wurden beide in dasselbe Grab gelegt,* aet int o-daou en ur poullad ; *einen Toten zu Grabe tragen,* ambroug korf un den marv d'ar vered, kas un den marv d'ar bez, dougen u.b. ; *ich war siebzehn, als ich ihn zu Grabe trug,* me a oa seitek vloaz pa oan bet o tougen hennezh ; *einen Toten zu Grabe geleiten,* ambroug korf u.b. d'e zemeurañs diwezhañ, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve ; *jemandem zu Grabe läuten,* seniñ kañvoù (glaz, ar c'hlaz, al lezoù) evit u.b., bobiñ evit u.b., seniñ lezoù evit u.b. (Gregor) ; *das Heilige Grab,* bez sakr hor Salver g. (Gregor) ; *das Grab des unbekannten Soldaten,* bez ar soudard dizanav g. ; *das Grab in den Wellen finden (ein feuchtes Grab finden),* mont da goll er mor, beuziñ er mor ; *Treue bis über das Grab hinaus,* lealded en tu all d'ar marv zoken b. ; *er würde sich im Grabe umdrehen, wenn er das wüsste,* hennezh a drofe hag a zistrofe en e vez o klevet an dra-se ; **2.** [dre skeud.] *schweigsam wie das Grab sein,* bezañ mut evel ur pesk (evel ur sourd, evel ur post-kloued, evel ul lakez-pikez) ; *er ist verschwiegen wie das Grab,* hennezh ne vez klevet morse roud e deod ; *jemanden ins Grab bringen,* terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b. ; *mit einem Fuß im Grabe stehen,* kaout un troad en ti bihan, bezañ o nezañ e neudenn, bezañ war e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ arouez plankenn gant an-unan, bezañ liv an douar war an-unan ; *schon einen Fuβ im Grab haben,* bezañ o vutunat e segalenn ziwezhañ, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr ; *er steht schon mit einem Fuß im Grab,* ne zaleo ket da vervel, war treuzoù e vez emañ ; *sein Grab schaufeln,* klask e varv, en em antell e-unan, bezañ enebour da vab e dad, ober e valapa, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, en em ziharpañ, toullañ dindan an-unan, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, kas e stal e skuilh hag e ber, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra.
Grabbeigabe b. (-,-n) : profoù kañv lies.
grabbeln V.gw. (hat gegrabbelt / ist gegrabbelt) : P. **1.** (hat *pe* ist) : neriñ, neradiñ, bordilhañ, berviñ, merat, fourgasiñ, merienañ, meskañ, puilhañ, bezañ a-vordilh ; **2.** (hat) : skrabat, diskrabat.
Grabbeltisch g. (-es,-e) : [kenw.] taol firbouchañ b.
Grabdenkmal n. (-s,-denkmäler) : bez g., bez-meur g., maen-koun g., bolz-kañv b.
Grabegabel b. (-,-n) : forc'h da balat b.
graben V.k.e. / V.gw. (gräbt / grub / hat gegraben) : **1.** toullañ, kleuzañ, keviañ, kavañ, klazañ, krouiziñ, poullañ, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn ; *einen Brunnen graben,* toullañ ur puñs, *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch graben,* daou zonder un den hor boa ranket toullañ ; *bis zum Gestein graben,* toullañ betek ar garreg, kleuzañ an douar betek ar garreg ; *ein Wasserbecken graben,* lennañ dour, fardañ ur poull ; *nach Wasser graben,* toullañ an douar da glask dour ; *nach Gold graben,* klask aour, aoura ; *nach Schätzen graben,* klask teñzorioù en douar ; **2.** palarat, palat ; *den Garten mit dem Spaten umgraben,* palat al liorzh, palarat al liorzh ; *tief graben,* toullañ don, toullañ kev, palat don ; **3.** douarañ ; *sich in die Erde eingraben,* en em zouarañ, mont da skoachañ en douar ; **4.** turiañ ; **5.** kizellañ, engravañ ; *in Stein graben,* kizellañ (engravañ) er maen ; **6.** [dre skeud.] *jemandes Bild in sein Herz graben,* derc'hel mat an eñvorenn (derc'hel eñvor) eus u.b. en e galon ; **7.** *wer anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein,* lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - an hini a grañch fae a grañch war e sae - eus ar skudell a roez e resevez - tud fall, abred pe ziwezhat, ho po greun diwar hoc'h had - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg.
Graben[1] g. (-s, Gräben) : **1.** foz b., foziad b., fozell b., douvez b., touflez b., toufleziad b., kleuz g., kleuziad g., andouv g., flosk g., flosker g., riboul g., hent-riboul g., klaz g., garan b., kan g., naoz b., riolenn b. ; *über einen Graben hinwegsetzen,* lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez ; *einen Graben ziehen, einen Graben auswerfen,* toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez,

kleuziañ un douvez, poullañ un douflez, krouiziñ ur foz, fozellat, klazañ an douar, touflañ, ober ur c'hlaz, toullañ ur c'hlaz, krouiziñ ur foz ; *gemeinsame Ausbesserung der Gräben,* kleuziadeg b. ; *der Wagen ist in den Graben gerutscht,* aet eo ar c'harr d'ar foz ; **2.** foz-brezel b., foz-difenn b., fozell b., garan b. ; *einen Graben nehmen,* aloubiñ ur foz-brezel ; *einen Graben aufrollen,* skarzhañ ur foziad-difenn, karzhañ ur foziad-difenn ; *die Soldaten duckten sich im Graben, wenn sie Flugzeuge kommen sahen,* en em blegañ (en em zastum) a rae ar soudarded er foz pa welent kirri-nij o tostaat.

Graben[2] n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g.

Grabenböschung b. (-,-en) : [lu] eskarpenn b. ; *rückwärtige Grabenböschung, äußere Grabenböschung,* kileskarpenn b.

Grabenbruch g. (-s,-brüche) : foz disac'hañ b., rift g.

Grabendeckung b. (-,-en) : [lu] eskarpenn b.

Grabenkrieg g. (-s,-e) : brezel e fozioù-difenn g., brezel an trañcheoù g.

Grabennetz n. (-es,-e) : **1.** rouedad ar fozioù-difenn b. ; **2.** roued-kuzhat b.

Grabensenkung b. (-,-en) : foz disac'hañ b.

Gräber g. (-s,-) : **1.** palarer g. ; **2.** [henoniezh] furcher g. ; **3.** *Totengräber,* bezier g., touller-bezioù g., paotr ar poulloù g., pouller g., fozer g., kleuzer g., kleuzier g., touller g. ; **4.** klasker g. ; *Schatzgräber,* klasker teñzorioù g. ; *Goldgräber,* klasker aour g., aouraer g. ; **5.** kaver g., kleuzier g., touller g.

Gräberfund g. (-s,-e) : [henoniezh] kavad g., kavadenn b.

Grabesrand g. (-s,-ränder) : bord ar bez g., treuzoù ar bez lies.

Grabesruhe b. (-) / **Grabesstille** b. (-) : peoc'h (sioulder g.) ar bez g., sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g. ; *im Klassenzimmer war Grabesstille,* sioul-logod e oa er sal-glas, sioul-marv e chome ar saliad skolidi, ne veze klevet grik er sal-glas, sioul e oa evel ar marv er sal-glas.

Grabesstimme b. (-,-n) : mouezh evel o tont eus ur bez b., mouezh c'hros b.

Grabgeläute n. (-s) : glaz b., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g.

Grabgesang g. (-s,-gesänge) : marvgan g.

Grabgewölbe n. (-s,-) : bez g., marvgav g., bolz-kañv b.

Grabhügel g. (-s,-) : krugell b., krugell-vez b., karn g.

Grabinschrift b. (-,-en) : skrid-bez g., bezskrivadur g.

Grabkammer b. (-,-n) : marvgav g.

Grabkreuz n. (-es,-e) : kroaz vez b.

Grablegung b. (-,-en) : beziadur g., sebeliadur g.

Grablied n. (-s,-er) : marvgan g.

Grabmal n. (-s,-mäler) : bez g., bez meur g., kañvdi g., maen-kañv g., ti-kañv g.

Grabmeißel g. (-s,-) : minaoued g., engraver g., kizell b., engravouer g.

Graböffnung b. (-,-en) : diveziadur g.

Grabplatte b. (-,-n) : maen-bez g.

Grabrede b. (-,-n) : prezegenn gañv b.

Grabsäule b. (-,-n) : kolonenn-gañv b., kolonenn-goun b.

Grabschänder g. (-s,-) : disakrer bezioù g.

Grabschändung b. (-,-en) : disakridigezh vezioù b. disakrerezh bezioù g., disakradur bezioù g.

Grabschaufel b. (-,-n) : pal-liorzhañ b.

grabschen V.k.d. (hat gegrabscht) : **1.** *nach etwas grabschen,* tapout krog en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, ober riñs war udb, rañvat udb, ober skrap war udb, skrapat udb, kammañ e vizied war udb ; **2.** *an etwas (t-rt) grabschen,* ober sev d'udb, herlinkat udb, ober flourigoù d'udb, chourañ udb, ober chourig d'udb.

V.em. : **sich grabschen** (hat sich (t-d-b) gegrabscht) : *sich (t-d-b) etwas grabschen,* tapout krog en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, ober riñs war udb, rañvat udb, ober skrap war udb, skrapat udb, kammañ e vizied war udb.

Grabscheit n. (-s,-e) : pal garrez b.

Grabschrift b. (-,-en) : bezskrivadur g., skrid-bez g.

Grabstätte b. (-,-n) : bez g. ; *unterirdische Grabstätten,* bezioù e ribouloù ar mengleuzioù, kevioù-beziañ lies.

Grabstein g. (-s,-e) : bez g., maen-koun g., maen-bez g.

Grabstelle b. (-,-n) : bez g.

Grabstichel g. (-s,-) : minaoued g., engraver g., kizell b., engravouer g.

Grabtier n. (-s,-e) : [loen.] turier g.

Grabtuch n. (-s,-tücher) : **1.** lien-sebeliañ g./str. ; **2.** [dre astenn.] pallenn-kañv.

Grabung b. (-,-en) : furchadeg henoniezh b.

Gracht b. (-,-en) : [lzelvroioù] kanol b.

Grad g. (-s,-e) : **1.** derez g., grizienn b., rizenn b. ; *dreizehn Grad Celsius,* trizek derez Celsius ; *null Grad,* derez mann g. ; *einige Grad minus,* un nebeud derezioù dindan mann ; *im höchsten Grade,* en derez uhelañ ; *das Thermometer steht auf zehn Grad,* ar gwrezverker a ziskouez dek derez ; *der Siedepunkt von Wasser liegt bei hundert Grad Celsius,* birviñ a ra an dour pa sav d'ar c'hantvet rizenn dommder ; *in Grade einteilen,* dereziañ ; *in Grade eingeteilt,* dereziek, dereziet ; [yezh.] *Grad der Steigerung,* derez ar c'heñveriañ g. ; *Breitengrad,* ledred g. ; *Längengrad,* hedred g. ; *ein Winkel von 40 Grad,* ur c'horn 40 derez g., ur c'horn dezhañ 40 derez g.

2. derez kerentiezh g., pazenn b. ; *sie sind Vettern im vierten Grade,* bez ez int kerent dindan ar pevare derez, kevnianted int ; *Cousin ersten Grades,* kenderv kompez g. ; *Cousins zweiten Grades,* bugale kendirvi lies. ; *in welchem Verwandschaftsgrad steht ihr zueinander ?* e pe bazenn ez oc'h-hu kerent ?

3. derez-karg g., grad g., rez b. ; *akademischer Grad,* graz g. ; *jemandem einen akademischen Grad verleihen,* grazuañ u.b.

4. [dre skeud.] *in unerlaubtem Grad,* dreist pal, dreist pep muzul ; *das ist mir im höchsten Grad peinlich,* mantret-kenañ on ; *bis zu einem gewissen Grad zustimmen,* bezañ a-du betek ur poent a zo (betek ur serten poent, betek ur par) ; *sich um hundertachtzig Grad wenden,* cheñch penn d'e vazh, treiñ e chupenn, cheñch tu d'e chupenn, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

Gradabteilung b. (-,-en) : dereziadur g.

Gradabzeichen n. (-s,-) : galoñs g., arouez ar rez b., arouez an derez-karg b.

Gradbogen g. (-s,-/-bögen) : [mat.] kornventer g.

grade Adv. : *sellit ouzh* **gerade**.

Gradeinteilung b. (-,-en) : skeuliad b., dereziadur g., dereziadenn b.

Gradient g. (-en,-en) : diri g., gradiant g. ; *geothermischer Gradient,* diri douarwrezel g.
gradieren V.k.e. (hat gradiert) : [holen en dour] fetisaat, paotaat.
-gradig ag. : un derez bennak dezhañ ; *hochgradig,* a zerez uhel, kreñv.
gradlinig ag. : eeun, eeunlinennek.
Gradmesser g. (-s,-) : merker g., menter g.
gradual ag. / **graduell** ag. : **1.** disterik, dister-kenañ, bihanik ; *bis auf graduelle Unterschiede,* diwar-bouez nebeut a dra, diwar-bouez un nebeud diforc'hioù dister a-walc'h, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra ; **2.** a-nebeudoù, a-bazennoù, pazennek.
Adv. : **1.** tamm-ha-tamm, nebeut-ha-nebeut, pazenn-ha-pazenn, a-nebeudigoù, a-bazennoù ; **2.** nebeut-tre.
Graduale n. (-s, Gradualien) : [relij.] grazal g.
graduell ag./Adv. : *sellit ouzh* **gradual**.
graduieren V.k.e. (hat graduiert) : **1.** dereziañ, pazennañ ; **2.** [skol-veur] grazuañ.
graduiert ag. : **1.** diplomet eus ur skol-veur a deknologiezh, grazuet ; **2.** dereziet.
Graduierte(r) ag.k. g./b. : grazued g., grazuedez b.
gradweise ag. : lerc'h-ouzh-lerc'h, heul-ha-heul, derez ha derez, pazenn ha pazenn, a-nebeudigoù, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-bazennoù, pazennek.
Graf g. (-en,-en) : kont g., gloedig g., mac'htiern g. ; *der Herr Graf,* an aotrou kont g. ; [istor] *Deichgraf,* merour ar chaoserioù g.
Grafenkrone b. (-,-n) : kurunenn gont b.
Graffiti lies. : skrivajoù lies., grafitioù lies., murlivadurioù lies., tresadennoù-moger lies.
Graffito g./n. (-s, Graffiti) : grafiti g., murlivadur g., tresadenn-voger b.
Grafik b. (-,-en) : **1.** arzoù an tresañ lies., arzoù grafek lies. ; **2.** linenndres g., linenndresadur g., tresenn b., grafik g.
Grafikchip g. (-s,-s) : [stlenn.] krug c'hrafek b.
Grafikdrucker g. (-s,-) : moullerez kevregañ b., moullerez c'hrafek b.
Grafiker g. (-s,-) : kevregour g., treser daranver g., skeudennour g., grafour g.
Grafikkarte b. (-,-n) : [stlenn.] kartenn c'hrafek b.
Grafikmodus g. (-,-modi) : [stlenn.] mod Grafik g.
Grafikprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] grafer g., kevreger g.
Grafikterminal n. (-s,-s) : termenell c'hrafek b.
Gräfin b. (-,-nen) : kontez b.
grafisch ag. : grafek, linennek, skeudennel, tresel, kevregat ; *grafische Darstellung,* lun g. ; *grafische Künste,* arzoù an tresañ lies., arzoù grafek lies. ; *grafische Sammlung,* **a)** diskouezva stampennoù g. ; **b)** dastumadeg stampennoù b. ; *graphische Methode,* hentenn gevregat b.
Grafit g. (-s,-e) : grafit g.
Grafitguss g. (-es,-güsse) : potin grafitek g.
Grafitkohle b. (-) : glaou grafitek str., karbon g.
gräflich ag. : a gont, kontel.
Grafologe g. (-n,-n) : skriturour g., grafologour g.
Grafologie b. (-) : skriturouriezh b., grafologiezh b.
grafologisch ag. : … skriturouriezh, skriturourel, … skritur, grafologek.
Grafschaft b. (-,-en) : **1.** [bro] kontelezh b. ; **2.** briegezh a gont b.
Grafschaftsdistrikt g. (-s,-e) : ranngontelezh b.
Grahambrot n. (-s,-e) : bara-gwinizh brazed g.
grajisch ag. : graiek ; *die grajischen Alpen,* an Alpoù graiek lies.
Gral g. (-s) : *der Heilige Gral,* ar Graal Santel g.
Gralshüter g. (-s,-) : mirer ar Graal Santel g. ; [dre skeud.] mirer g., gwarezer g.
gram ag. : *jemandem gram sein wegen ...,* kaout droug ouzh u.b. abalamour da ... ; *jemandem gram werden,* kemer heg ouzh u.b., glazañ ouzh u.b.
Gram g. (-s) : rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., glac'har g., bihanez b., nec'h g., anken b., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., margalon b., anken b., doan b., gouli g., kalonad b., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., ranngalon b., hirvoud g., ambloari g., estrenvan b., grevañs., greventez b., grevidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., gwanerezh g., harell g., heg g., huanad g., melre g., reuzeudigezh b., torr-spered g. ; *vom Gram gebeugt sein,* bezañ pleget dindan ar glac'har, bezañ mac'het gant ar glac'har, bezañ pleget gant an torr-spered, bezañ hanter-varv (mantret e galon) gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ brevet a reuzeudigezh, bezañ brevet gant ar glac'har ; *sich seinem Gram überlassen,* en em leuskel da vont gant ar glac'har ; *vor Gram sterben,* mervel gant ar glac'har, mervel gant an anken, mervel gant anken ha keuz d'u.b., bezañ e galon o rannañ gant ar glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon ; *der Gram nagt an ihm,* krignet e vez e galon gant ar glac'har - emañ e langis, poan ha doan - malet e vez e galon gant ar gloaz - emañ o valañ enkrez ha glac'har ; *seinem Gram nachhängen,* magañ e c'hlac'har, kemer glac'har, magañ soñjoù du, disec'hañ gant ar boan-spered, uzañ gant ar boan-spered, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulìñ, en em drechalañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ chalet, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant , diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, ober gwad fall, bezañ en huanad ; *von Gram erfüllt sein,* bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, margaloniñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ karget e vazh a spern.
grämen V.k.e. (hat gegrämt) : enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., niñval, chagrinañ, chagriniñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, gwaskañ, melreañ, poaniañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered

u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, grevañ, prederiañ, trechalañ, anoaziñ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ranngaloniñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *das soll mich wenig grämen,* n'on ket gwall chalet gant kement-se.
V.em. : **sich grämen** (hat sich (t-rt) gegrämt) : bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ e langis, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, kemer glac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, margaloniñ, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, melreañ, kaout melre, gwalañjeriñ, niñval, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, en em enkreziñ, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant , diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, chalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, hirvoudiñ, bezañ doaniet, ranngaloniñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ karget e vazh a spern ; *sich über etwas (t-rt) zu Tode grämen,* mervel gant ar glac'har (bezañ ranngalonet) en abeg d'udb, bezañ brevet a reuzeudigezh en abeg d'udb, bezañ brevet gant ar glac'har en abeg d'udb.
gramerfüllt ag. : glac'haret, glac'harus, mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon gant ar glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, rannet e spered gant ar glac'har, mantret e galon diwar c'hlac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, krignet e galon gant ar glac'har, malañjer, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, e langis.
gramgebeugt ag. : mantret e galon (hanter-varv) gant ar glac'har, mac'het gant ar glac'har, pleget dindan ar glac'har, pleget gant an torr-spered, plaouiet gant an enkrez hag an doan, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har.
Graminee b. (-,-n) : graminegenn b. [*liester* gramineged], gramineg g. [*liester* gramineged], geotegenn b. [*liester* geoteged].
grämlich ag. : **1.** melkonius, malañjerek, malañjer, doanik, tristidik, glac'haret, glac'harus, gouliet e galon, gloazet e ene, beget e galon ; **2.** goeñvet, mousklennek, tagnous, grignous, ourz, hek, hek e c'henoù, kivioul, kintus, diaes, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, pikous, moulbenn, ginet, moulbennek.
gramlos ag. : dic'hlac'har.
Gramlosigkeit b. (-) : dic'hlac'har g.
Gramm n. (-s,-e) : gramm g., grammad g.
Grammatik b. (-,-en) : **1.** yezhadur g., yezhadurezh b., gramel g., gramadeg b. ; *vergleichende Grammatik,* keverata yezhadurel g., kenyezhadur g. ; *eine Grammatik der bretonischen Sprache,* ur yezhadur brezhoneg g. ; *generative Grammatik,* gramadeg c'hanadurel b. ; **2.** levr yezhadur g.
grammatikalisch ag. : ... yezhadur, ... yezhadurezh, yezhadurel ; *grammatikalischer Fehler,* fazi e-keñver ar yezhadur g., fazi yezhadur g., kammdrevnad g., direizhder yezhadurel g. ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach,* mont a ra ar yezhadur war laoskaat.
Grammatiker g. (-s,-) : yezhadurour g., gramadegour g., gramelian g.
Grammatikregel b. (-,-n) : reolenn yezhadur b.
grammatisch ag. : ... yezhadur, ... yezhadurezh, yezhadurel ; *grammatisch unkorrekte Sprache,* yezh trefoet b.
Grammel b. (-,-n) : larjezenn fritet b., larjounez fritet b. ; *Grammeln,* krazlard g., rouzigoù lies. ; *Grammeln auslassen,* fritañ krazlard, fritañ rouzigoù.
Grammofon n. (-s,-e) / **Grammophon**® n. (-s,-e) : gramofon g., sonskriver g., fonograf g.
Grammophonstift g. (-s,-e) : spilhenn ar sonskriver b.
gramvoll ag. : mantret e galon gant ar glac'har, krignet e galon gant ar glac'har.
Granada n. (-s) : Granada b. ; *Granadas bezaubernde Gärten,* liorzhoù mezevellus Granada lies.
Granat g. (-s,-e) : **1.** maen-granat g., granat g. ; **2.** [loen.] chevr-traezh str.
Granatapfel g. (-s,-äpfel) : greunaval g., greunadez str., greunadezenn b., aval-greunadez g.
Granatapfelscheibe b. (-,-n) : skejenn c'hreunadez b.
Granatapfelsirup g. (-s) : paotadur chug greunavaloù g., koazhadur chug greunavaloù g., dour greunadez g.
Granatapfelbaum g. (-s,-bäume) : gwez-greunavaloù str, greunavalenn b., gwez-greunadez str., greunadezenn b.
Granate b. (-,-n) : obuz g. ; *die Granate schlägt ein,* tarzhañ a ra an obuz ; *Handgranate,* greunadenn b. ; *eine Handgranate entsichern,* distignañ ur c'hreunadenn.
Granatfeuer n. (-s) : kanoliadeg b., tennadeg obuzioù b.
Granatsplitter g. (-s,-) : skolp obuz str./g., strinkadenn obuz b., strinkad obuz g. ; *die Granatsplitter fliegen dicht über dem Boden und mähen alles nieder,* ar strinkadennoù obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra.
Granattrichter g. (-s,-) : toull obuz g.
Granatwerfer g. (-s,-) : kanol greunadennoù g., banner greunadennoù g. ; *schwerer Granatwerfer,* kanol berr g., mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g.
Grande g. (-n,-n) : [titl a noblañs e bro-Spagn] priñs g.
Grandhotel n. (-s,-s) : leti eus ar vegenn g.

grandios ag. : **1.** meurdezus ; **2.** dreist, dispar, disheñvel, arwarzhek.
Grand Prix g. (- -,-s -) : [sport] priz meur g.
Granit g. (-s,-e) : **1.** greunvaen g., maen-greun g., maen-greunek g., greunit g., maen-grouan g. ; *angewitterter Granit,* maen rous g. ; *rosaroter Granit,* maen-ruz g. ; *Granit setzt sich aus Feldspat, Quarz und Glimmer zusammen,* ur c'henaoz feldspat, kouarz ha mika eo ar greunit ; *großes Stück Feldspat im Granit,* dant-marc'h g., dant-bleiz g. ; **2.** [dre skeud.] *auf Granit beißen, auf Granit stoßen,* skeiñ e benn e-barzh ur c'hleuz, kavout harp taer, kaout harp arloup, kavout harz taer, kavout harz arloup.
Granitarbeiter g. (-s,-) : greunvaener g.
granitartig ag. : greunvaenek, greunitek, e doare ar maen-greun, a-zoare gant ar maen-greun, a-seurt gant ar maen-greun.
granithaltig ag. : greunvaenus, greunitus.
Granne b. (-,-n) : **1.** [loen] reun-moc'h str ; **2.** [kazh] mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barvenn b. [*liester* barvennoù, barv] ; **3.** [louza.] barv g./str., blev str.
Grannenhaare lies. : [loen.] mourennoù lies., mourroù lies., barv g./str., barvennoù lies.
grannenlos ag. : [louza.] bouroun, blouc'h ; *grannenlose Getreidesorten,* seurtoù ed bouroun lies, seurtoù ed blouc'h lies.
grannig ag. : **1.** [loen] reunek ; **2.** [louza.] barvek, … barv, blevek.
grantig ag. : **1.** a-bik, houpet, pikek, porc'hadek, kriz, reunek ; **2.** dic'hras, rok, rust, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, kintus, goeñvet, war e du fall, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, loariet, fumet, troet e breñv dezhañ, kamm e vlevenn.
granulär ag. : greunennek.
Granulartheorie b. (-) : [fizik] greunegouriezh b.
Granulat n. (-s,-e) : **1.** greunigoù lies., greunennoù lies. ; **2.** [hentoù] grouanaj g.
granulieren V.k.e. (hat granuliert) : [tekn] greuniañ, lakaat da vezañ greunennek, greunennekaat, greunennikaat.
V.gw. (hat granuliert) : [mezeg.] tapout yoc'hennoùigoù, tapout moc'h bihan, greunennekaat, greunennikaat.
granulös ag. : greunennek.
Grapefruit b. (-,-s) : aval-ar-baradoz g., pampel g., pampel str.
Graph g. (-en,-en) : [mat.] graf g. ; *zusammenhängender Graph,* graf kennask g. ; *vollständiger Graph,* graf klok g. ; *planarer Graph,* graf plaenel g.
Graphik b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Grafik**.
Graphikterminal n. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Grafikterminal**.
graphisch ag. : *sellit ouzh* **grafisch**.
Graphiker g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Grafiker**.
Graphit g. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Grafit**.
Graphitguss g. (-es,-güsse) : potin grafitek g.
Graphitkohle b. (-) : glaou grafitek str., karbon g.
Graphologe g. (-n,-n) : skriturour g., grafologour g.
Graphologie b. (-) : skriturouriezh b., grafologiezh b.
graphologisch ag. : … skriturouriezh, skriturourel, … skritur, grafologek.
grapschen / grapsen / grappen V.k.d. (hat gegrapscht / hat gegrapst / hat gegrappt) : **1.** *nach etwas grapsen,* tapout krog en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, ober riñs war udb, rañvat udb, ober skrap war udb, skrapat udb, kammañ e vizied war udb ; **2.** *an etwas (t-rt) grapsen,* ober sev d'udb, herlinkat udb, ober flourigoù d'udb, chourañ udb, ober chourig d'udb.
V.em. : **sich grapschen / sich grapsen / sich grappen** (hat sich (t-d-b) gegrapscht / hat sich (t-d-b) gegrapst / hat sich (t-d-b) gegrappt) : *sich (t-d-b) etwas grapsen,* tapout krog en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, ober riñs war udb, rañvat udb, ober skrap war udb, skrapat udb, kammañ e vizied war udb.
Grapscher g. (-s,-) : [rev] flac'hoter g., dornataer g., taraser g.
Gras n. (-es, Gräser) : **1.** geot str., geot g., geotenn b., geotegenn b., geotaj g., gramineg g. [*liester* gramineged], graminegenn b. [*liester* gramineged], medaj g., glazien g., peuriñ g., peurvan g. ; *niedriges Gras,* geot raz str. ; *Mähgras,* geot med g. ; *das Gras mähen,* troc'hañ geot, troc'hañ ar geot, falc'hat, geota ; *Gras holen,* mont da c'heota ; *das Vieh mit Gras füttern,* geota ar chatal ; *mit Gras bewachsen,* geotek, geotennek ; *von Gras überwuchert,* geotennet, mouget gant ar geot ; *von Gras überwuchert werden,* geotañ, tirieniñ, letoniñ ; *sich ins Gras legen,* mont da dirieniñ ; *sich im Gras wälzen,* tirieniñ ; *zartes biegsames Gras, das beim Mähen unversehrt bleibt,* flipenn b. [*liester* flipoù], flipennad str. ; **2.** [dre skeud.] *ins Gras beißen,* **a)** lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad ; **b)** kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, talpiñ, mont er bord all, mont da Gankari ; *er hört das Gras wachsen,* krediñ a ra dezhañ bezañ finoc'h eget ar re all, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, treiñ a ra e leue ennañ, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h anezhañ, hennezh en em gav, avat ! gant e sorc'hennoù (e sorbiennoù) emañ, faltazioù sot a vez en e benn (Gregor), hemañ a zo un hanter c'henaoueg, brasonius eo, c'hoari a ra e baotr intentet-mat ; *Gras über etwas (t-rt) wachsen lassen,* leuskel an diaoul da gozhañ en ifern, teurel udb e puñs an ankounac'h, lakaat udb en ankounac'h ; *darüber ist längst Gras gewachsen,* aet eo diwar spered an dud abaoe pell, disoñjet eo bet abaoe pell.
Grasaffe g. (-n,-n) : [goapaus] marmouz g., euzhvil g., den disneuz g., euzhadenn b., euzhden g., urupailh g., iskizadenn b., P. krank-saoz g., penn-sac'h g.
grasähnlich ag. : geotek, geotheñvel, heñvel ouzh ur c'heotegenn, e doare ur c'heotegenn, a-zoare gant ur c'heotegenn, a-zoare gant ar geoteged, a-seurt gant ur c'heotegenn, a-seurt gant ar geoteged.
Grasalge b. (-,-n) : [louza.] bezhin-glas str., bezhin-evned str.
Grasart n. (-,-en) : gramineg g. [*liester* gramineged], graminegenn b. [*liester* gramineged], geotegenn b., geot g., soulegenn b. [*liester* souleged], geotenn soulek b., geotenn soulennek b., doare geot g., plant geotennek str., glazien g.
grasartig ag. : [louza.] geotennek, geotek, geotheñvel, e doare ar geot, a-zoare gant ar geot, a-seurt gant ar geot.

grasbewachsen ag. : geotek, geotennek ; *grasbewachsener Boden,* douar geotek g.

Grasboden g. (-s,-böden) : glazenn b., flourenn b., letonenn b., leton g., geoteg b., tirienenn b.
Grasbüschel n. (-s,-) : bodad geot g., bod geot g., tortell c'heot b., dornad geot g., kizenn c'heot b., kuchenn c'heot b., kuchennad c'heot b., torkad geot g.
Grasdecke b. (-,-n) : tonenn b.
grasen V.gw. (hat gegrast) : **1.** peuriñ, broustañ, boueta ; **2.** [labour-douar] falc'hat, troc'hañ geot.
Gräser lies. : gramineed lies., gramineged lies., geoteged lies.
grasfressend ag. : geotdebrer.
Grasfresser g. (-s,-) : geotdebrer g.
Grasfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] glesker g., glesker-garzh g., randouseg b.
grasgrün ag. : glas-geot, glas-dour, glas-deil, glas evel lin.
Grashalm g. (-s,-e) : geotenn b. ; *ein paar Grashalme,* geotennoù lies.
Grashändler g. (-s,-) : geoter g.
Grashecht g. (-s,-e) : [loen.] bekedig g.
Grashüpfer g. (-s,-) : [loen.] **1.** kilhog-raden g., lamperez b., lammikerez b., lammigerig g., karv-raden g. ; **2.** glesker g.
grasig ag. : geotek, geotennek, soulek, soulennek.
Grasland n. (-s,-länder) : peurvan g., prad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geotaj g., geoteg b., gwimenn b., maez g., perle b., peurlec'h g., peurenn b., peuriñ g. [*liester* peurioù].
Graslauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., louzoù-fin str., kraksivolez str.
Grasmäher g. (-s,-) / **Grasmähmaschine** b. (-,-n) : falc'herez b., troc'herez b., troc'herez-plouz b.
Grasmücke b. (-,-n) : [loen., labous] rouzegan g., devedig g., bagous g., fouin g., glozard g., gwrac'hig-an-deiz b., jegig-ruz g.
Grasnarbe b. (-,-n) : leton g., letonenn b., tirienenn b., tonenn b.
Grasnelke b. (-,-n) : [louza.] broen-mor str., moudez str., kalied str.
Graspferd n. (-s,-e) : [loen.] kilhog-raden g., lamperez b., lammikerez b., lammigerig g., karv-raden g.
Graspflanze b. (-,-n) : [louza.] gramineenn b., graminegenn b., geotegenn b.
Grasplatz g. (-es,-plätze) : flourenn b., glazenn b., letonenn b., leton g., geoteg b., tirienenn b.
grasreich ag. : geotus.
Grassamen g. (-s,-) : [louza.] had geot str.
grassieren V.gw. (hat grassiert) : ober e reuz, c'hoari e reuz, c'hoari ar vazh ; *eine Krankheit grassiert,* ur c'hleñved-red a zo oc'h ober e reuz, ur c'hleñved-red a zo o c'hoari ar vazh, ur c'hleñved-red a zo en e washañ.
grässlich ag. : euzhus, skrijus, efreizhus, doanius, didailh, divlas, spontus, orrupl, hakr, hek , hudur, iskis, urupailh, stramm, digernez, ifam ; *grässliches Verbrechen,* torfed skrijus g. ; *hier ist es grässlich schmutzig*, lous-brein eo amañ, lous-gagn eo amañ, gwashat eo lous amañ ! ; *eine grässliche Kälte,* un amzer yen-du (yen-skorn) b. ; *wie grässlich !* gwashat !

Grässlichkeit b. (-,-en) : euzh g., heug g., orrol b., fervded b., fervder g., krizded b., krizder g., euzhadenn b., euzhusted b., divlasted b., divlaster g., tra skrij g.
Grassode b. (-,-n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas], moudenn varr b. [*liester* mouded marr, moudennoù marr], moudenn leton b. [*liester* mouded leton, moudennoù leton], motenn b, torpez str., klochenn b. [*liester* klochad] ; *mit der Breithaue herausgerissene Grassode,* moudenn-gign b. ; *Grassoden abstechen, Grassoden ausstechen,* diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas.
Grasspecht g. (-s,-e) : [loen.] **1.** speg brizh bihan g. ; **2.** ebeul-koad g., kazeg-koad b. [*liester* kezeg-koad, kezekenned-koad], faoutennig-koad b. [*liester* faoutenniged-koad], poker-koad g., kilhog-koad g., pil-koad g., pilkoad g., speg gwer g., pilkoad gwer g.
Grassteppe b. (-,-n) : savanenn b., stepenn b., geoteg b.
Grat g. (-s,-e) : **1.** ker g., kribenn b., lein g., barr g. ; *einen Grat bilden,* bezañ evel kein ur wiz ; **2.** [lavnenn] dremm b., malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; **3.** [tekn.] drailhaj g., berraj g. ; **4.** [toenn] kanto g., livenn b., kein an doenn g. ; **5.** [menezioù] linenn gribenn b. ; **6.** [plenk] filenn b.
Gratbalken g. (-s,-) : lost-kebr g.
Gräte b. (-,-n) : draen g. [*liester* drein] ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben, die Katze hat sich an einer Gräte verschluckt,* ar c'hazh a zo sac'het un draen-tag en e c'houzoug, emañ ar c'hazh o treintagañ ; *ohne Gräten,* dizrein ; *voller Gräten,* dreinek, draenek, drein tout, blev tout, leun a zrein ; *dünne Gräten,* blev str.
grätenlos ag. : dizrein.
Gratgewölbe n. (-s,-) : bolz a-groaz b., kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.
Gratias n. (-,-) : grasoù lies. ; *das Gratias sprechen,* lavaret ar grasoù.
Gratifikation b. (-,-en) : manegad b., donezon g./b., largentez b., gwellentez b.
grätig ag. : **1.** draenek, dreinek, blev tout, leun a zrein, kalz a zrein ennañ, drein tout ; *dieser Fisch ist aber grätig,* ar pesk-se n'eo nemet drein tout, ar pesk-se a zo blev tout ; **2.** [dre skeud.] tagnous, grignous, hek, ourz, goeñvet, kintus, kivioul, diaes, rust an troc'h gantañ ; *er wird leicht grätig,* n'ouzer ket dre pe du kregiñ ennañ - hennezh a zo un tagnouz lous, mard eus unan - hennezh a zo un tagnouz lous, mard eus hini - tagnous (goeñvet, kintus, kivioul) eo ken ez eo - hennezh n'eo ket brav kaout d'ober gantañ - hennezh n'eo ket brav kaout d'ober outañ.
Gratin n. (-s,-s) : [kegin.] kreienad g., kreien g. ; *Gratin aus Hackfleisch und Kartoffelbrei,* kreienad patatez kig miñset g., hacheiz mod Parmentier g., hacheiz Parmentier g.
gratinieren V.k.e. (hat gratiniert) : kreienañ.
gratiniert ag. : kreienet ; *die Kartoffeln sind gratiniert,* kreienet eo ar patatez, kreien a zo ouzh ar patatez.
gratis Adv. : **1.** digoust, difrejoù, dibaeamant, diviz, dizispign, evit mann, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz, hep dispign un disterañ gwenneg toull, evit un hollvad ; **2.** evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann, hep goulenn gwenneg ebet.

Gratisaktie b. (-,-n) : kevrann digoust b.
Gratisanzeiger g. (-s,-) : [Bro-Suis] kelaouenn digoust hag a ginnig kemennadoù berr b.
Gratisprobe b. (-,-n) : standilhon digoust g.
grätschbeinig ag. : [sport] rampet e zivhar.
Grätsche b. (-,-n) : lamm gant an divhar rampet g., rampadenn vras b.
grätschen V.gw. (ist gegrätscht): ober ul lamm rampet, ober ur rampadenn.
V.k.e. (hat gegrätscht) : rampañ, ober [d'udb] rampañ.
Grätschsprung g. (-s,-sprünge) : lamm rampet g., rampadenn b.
Gratsparren g. (-s,-) : penndreust g., pezh-ker g.
Gratulant g. (-en,-en) : an hini a zegas e c'hourc'hemennoù g., gourc'hemennaouer g.
Gratulation b. (-,-en) : gourc'hemennoù lies.
gratulieren V.k.d. (hat gratuliert) (t-d-b) : *jemandem gratulieren,* tresañ ton d'u.b., gourc'hemennaouiñ u.b., ober gourc'hemennoù d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., reiñ e c'hourc'hemennoù d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., lakaat fouge en u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougasoù gant u.b., fougeal u.b., fougasiñ u.b., lorc'hañ u.b., meuliñ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ pour d'u.b. ; *jemandem zu etwas gratulieren,* gourc'hemennaouiñ u.b. da geñver udb, ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. da geñver udb, reiñ e c'hourc'hemennoù d'u.b. da geñver udb ; *jemandem zum Geburtstag gratulieren,* hetiñ un deizh-ha-bloaz laouen d'u.b. ; *ich gratuliere zum Geburtstag,* deiz-ha-bloaz laouen dit !
V.gw. (hat gratuliert) : *gratuliere ! ich gratuliere !* va gourc'hemennoù ! gant va gourc'hemennoù ! va gwellañ gourc'hemennoù ! gant va gwellañ gourc'hemennoù ! va c'hentañ gourc'hemennoù ! gant va c'hentañ gourc'hemennoù ! meuleudi deoc'h ! deuet eo brav ganit !
Gratwanderung b. (-,-en) : embregerezh gwall risklus g., torr-gouzoug g., torr-divhar g., brokadenn b., riskladenn b., avanturadenn b.
Grätzel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] *das Grätzel,* va c'harter g., e garter g.
grau ag. : **1.** louet, gris, briket, glas, glas-louet ; *grauer Rabe,* bran louet b. ; *grauer Esel,* azen louet g. ; *graues Haar,* blev louet str., blev glas str., blev gris str., blev briket str., P. blev haleg str. ; *im Dienste grau werden,* gwennaat ouzh ar stern ; *ein Seemann, grau von Haaren* (G. Keller), ur c'hi-mor (ur bleiz-mor) war an oad ; *grau meliert,* blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ ; *er wird grau, er bekommt graues Haar,* glazañ (louediñ, glasaat) a ra e vlev, louediñ a ra ; *grau werden,* grisaat, louediñ, glazañ, glasaat ; *der graue Star,* koc'henn savet war ibil (war mab) al lagad b. / glazenn b. / gwenenn b. (Gregor) ; *grauer Rauch,* moged glas g. ; *grauer Nebel,* brumenn c'hlas b. ; *grau färben,* louediñ, glazañ, glasaat, livañ e griz, livañ e loued ; *grau gekleidet,* gwisket e loued, gwisket e griz ; *der Himmel ist grau,* gris eo an amzer, lug eo an amzer, luget eo an amzer, louet eo an oabl.
2. [dre skeud.] pell, dispis, disliv ; *graue Ferne,* pellder g. ; *graue Vorzeit,* amzer dreist memor den b. (Gregor), amzer luget b. ; *der graue Alltag,* louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g. ; *graues Elend,* dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., dienez b., berrentez b., estrenvan b., truegezh b., reuzeudigezh b., tavantegezh b., duañ ezhomm g., bouilhenn b. ; *graue Eminenz,* kuzhuter g. kuzulier damguzh g., kuzulier meur ar roue g.
3. [armerzh] damguzh ; *grauer Markt,* marc'had damguzh g.
4. [dre skeud.] *deswegen lässt er sich keine grauen Haare wachsen,* ne ra ket biloù (n'eo ket gwall chalet) gant ken dister a dra ; *nachts sind alle Katzen grau,* meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz.
Grau n. (-s,-/-s) : loued g., griz g., glasted b., glaster g.
grauäugig ag. : daoulagad louet dezhañ, louet e zaoulagad.
Graubarsch g. (-es,-e) : [loen.] pirono roz g.
Graubart g. (-s,-bärte) : den war an diskar g., kozhard g., den barv gris g., paotr e varv louet g., grizard g.
graubärtig ag. : ur barv louet (glas, gris, briket) dezhañ, louet (glas, gris, briket) e varv.
graublau ag. : arc'hlas, damc'hlas, peuzglas, azglas, glas-louet.
Graubrot n. (-s,-e) : bara brazed g., bara brennek g., bara revr g., bara brizh g.
Graubünden n. (-s) : Grischun b., kanton Grischun g.
Graubündner g. (-s,-) : Grizon g.
Gräuel g. (-s,-) : euzh g., skrij g., euzhuster g., euzhusted b., euzhadenn b., euzhenn b., argarzhidigezh b., griziested b., griziester g., krizder g., krizded b., orrol b., torfed euzhus g., taol kriz g. ; *Gräuel begehen, verüben,* ober (seveniñ) traoù (torfedoù) skrijus, seveniñ taolioù kriz ; *er ist mir ein Gräuel,* rukun am eus outañ ; *das ist mir ein Gräuel,* un doñjer eo din, doñjer am eus ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se.
gräuelhaft ag. : braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, divlas, hirisus, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, grizias, iskis, stramm, digernez, ifam ; *gräuelhafte Entdeckung,* gwallzizoloadenn b., dizoloadenn skrijus b.
Gräuelherrschaft b. (-) : despotegezh b., mac'homerezh g., gwaskerezh g., tiranterezh g.
Gräuelmärchen n. (-s,-) **/ Gräuelnachricht** b. (-,-en) : keloù skrijus ijinet penn-da-benn g., falskelaouiñ g., kammstlennañ g.
Gräuelpropaganda b. (-) : bruderezh taer dre skignañ gevier skrijus g., propaganda skrijus ha gaouiat g., falskelaouiñ g., kammstlennañ g.
Gräueltat b. (-,-en) : euzh g., skrij g., euzhuster g., euzhusted b., euzhadenn b., torfed skrijus g., torfed euzhus g., torfed hudur g., torfed disakret g., argarzhidigezh b., krizder g., krizded b., taol kriz g. ; *Gräueltaten der Nazis,* torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies.
grauen[1] V.gw. (hat gegraut) : goulaouiñ, skleuriñ, tarzhañ, strinkañ ; *der Tag graut,* emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, emañ an amzer war zirouzañ, sevel a ra ar beure, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh.

grauen[2] V. dibers. (hat gegraut) : *es graut mir (es graut mich) vor ihm,* skrijañ a ran gant ar spont ouzh e welet ; *mir graut vor dem Winter,* kasaat a ran ar goañv ; *es graut ihm vor dem Tod,* aon bras en deus rak ar marv ; *Heinrich, mir graut's vor dir* (Goethe), Herri, euzh am eus razout - Herri, euzhiñ a ran ac'hanout - Herri, euzh am eus ouzh da welet.
V.em. : **sich grauen** (hat sich (t-rt) gegraut) : *sich grauen vor + t-d-b,* kaout aon rak (dirak, a-raok, ouzh).
Grauen n. (-s,-) : **1.** braouac'h g., spouron g., debailh g., efreizh g., skrijadenn b., skrij g., hiris g., euzh g., orrol b., hakrded b., estlamm g., estlammded b. ; *Grauen erregend,* braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, ifam ; *ein Grauen fasst ihn,* hennezh a grog an euzh ennañ, euzh a sav gantañ (en e galon), un tamm mat a spont a grog ennañ, pakañ a ra un tamm mat a spont, ur barr spont a zeu warnañ, un taol hiris a grog ennañ ; **2.** *sellit ivez ouzh* **Morgengrauen**.
grauenerregend ag. : braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, digernez, ifam.
grauenhaft ag. : braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, iskis, stramm, digernez, digounnar, ifam ; *grauenhafte Entdeckung,* gwallzizoloadenn b., dizoloadenn skrijus b. ; *grauenhafter Anblick,* tra skrijus da welet g., tra euzhus da welet g.
Grauenhaftigkeit b. (-,-en) : euzh g., heug g., orrol b., fervded b., fervder g., krizded b., krizder g., euzhadenn b., divlasted b., divlaster g., tra skrij g., euzhuster g.
grauenvoll ag. : braouac'h, braouac'hus, estonus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, divlas, hirisus, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, grizias, iskis, stramm, digernez, ifam.
Grauerz n. (-es) : sulfidenn blom b., galen g.
graufarbig ag. : damlouet, arc'hris, azgris, arlouet, grizart, griswenn, hag a zoug ul liv gris.
Graugans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz louet b.
graugestreift ag. : roudennoù louet dezhañ.
Graugold n. (-s) : aour gris g.
graugrün ag. : gwer-glas, glas-dour, a liv gant ar mergl-kouevr.
Grauguss g. (-es) : potin louet g.
grauhaarig ag. : blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ, blev briket dezhañ, P. blev haleg dezhañ.
Grauhaarige(r) ag.k. g./b. : glazard g., glazardez b., glazardenn b.
Grauhörnchen n. (-s,-) : [loen.] gwiñver-louet g.
Graukalk g. (-s) : raz mesket gant pri g.
Graukehlchen n. (-s,-) : [loen.] devedig-spern g., yaouterig g.
Graukopf g. (-s,-köpfe) : glazard g., penn louet g., den war an diskar g., paotr e vlev louet g., kozhard g., grizard g., paotr kozh bokedoù ar garnel (bokedoù ar vered) war e benn g.
graulen V.dibers. (hat gegrault) : *es grault mir vor ihm,* rukun am eus outañ ; *es grault ihm vor dem Tod,* aon bras en deus rak ar marv.
V.em. : **sich graulen** (hat sich (t-rt) gegrault) : kaout aon, braouac'hiñ, kridiennañ, skrijañ ; *ich graule mich,* braouac'hiñ (kridiennañ, skrijañ) a ran, ur gridienn aon a spin va ene.
V.k.e. (hat gegrault) : *jemanden aus etwas graulen,* dic'hoantaat u.b. da chom en ul lec'h bennak, lemel digant u.b. ar c'hoant da chom en ul lec'h bennak, reiñ d'u.b. heug (rukun, dońjer, regred) ouzh ul lec'h bennak, distreiñ (tasoniñ) u.b. eus ul lec'h bennak, degas d'u.b. heug (regred, dońjer) ouzh ul lec'h bennak.
graulich ag. : euzhus, euzhus-diremed, euzhik, spouronus, braouac'hus, estonus, skrij, skrijus, divlas, hirisus, hakr, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, grizias, iskis, digernez ; *grauliche Geschichte,* kontadenn spouronus b.
gräulich[1] ag. : euzhus, euzhus-diremed, euzhik, spouronus, braouac'hus, estonus, skrij, skrijus, divlas, hirisus, hakr, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, grizias, iskis ; *das gräuliche Untier,* an euzhvil g., an aerouant g. ; *gräuliche Fratzen,* arvezioù euzhus lies.
gräulich[2] ag. : damlouet, azgris, arc'hris, damc'hlas, arlouet, grizart, griswenn, melenc'hris, glazart ; *gräulich färben,* damc'hlazañ.
Graumeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig ar wern g.
graumeliert ag. : blev briket dezhañ, blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ, P. blev haleg dezhañ.
Graupe b. (-,-n) : **1.** heiz dirusk str., heiz eskaoutet str., heiz eskaout str. ; **2.** [mengleuz.] grouan kailh str., kailh grouanennek g.
Graupel b. (-,-n) : kazarc'henn b., grizilhenn b. ; *Graupeln,* grizilh str., kazarc'h str., : barrad kazarc'h g., kaouad kazarc'h b./g., bodad kazarc'h g., milerc'h g., skoulad g., skouflad g.
Graupelschauer g. (-s,-) : barrad kazarc'h g., kaouad kazarc'h b./g., bodad kazarc'h g.
graupeln V.dibers. (hat gegraupelt) : *es graupelt,* kazarc'hiñ (grizilhañ) a ra, milerc'h a ra, milerc'hiñ a ra, grizilh a ra.
Graupensuppe b. (-,-n) : soubenn heiz dirusk b., soubenn heiz eskaout b.
Graureiher g. (-s,-e) : [loen.] kerc'heiz louet b., goûkard-kleiz g., P. Marc'harid-gouzoug-hir b., Marc'harid-he-gouzoug-hir b.
Graus g. (-es) : tourmant g., kroaz pounner b. ; *es ist ein Graus,* ul labour da lazhañ an dud eo, ul lazh-tud eo, ul lazherezh eo, ul labour ki eo, ul lazh-korf eo, ul lazh eo, un uz tud eo, ur gwall grogad eo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuziad eo, ur gwall gaouad eo, un aner eo, ur glogorenn eo, ur c'houez eo, un torr-korf eo, un disec'h-tud eo, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober g., start eo al lasenn, pebezh charre ! nag a chastre ! mil boan a vez oc'h ober an dra-se ! ; *es ist ein Graus mit ihm,* hennezh a zo ur groaz pounner, hennezh a zo ur gwir bistri, hennezh a zo ur poezon, hennezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ, un uz eo ober war e dro, hennezh a zo un tourmant bevañ gantañ, hennezh a zo un ifernite bevañ gantañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, ur binijenn eo bezañ en e gichen, kavout a ran

da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a ra e walc'h a boan din, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a zen, ne'm eus ket va bev gantañ, ur brav n'eo ket bevañ gant hennezh.

grausam ag. : **1.** kriz, kriz a galon, leun a grizder, ferv, garv, kruel, digernez, didruez, dibalamour, didrugar, digarantez, dinatur, digar, diamour, digalon, diguñv, dihegar, dihegarat, disasun, disaour, divat, diwir, dizamantus, iskis, yen, rep, brein, taer, digoant, drouk, fall ; *ein grausamer Tyrann,* un tirant kriz (dinatur, digernez, kruel) g. ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *grausamer werden,* krisaat ; *grausamer machen,* krisaat, krizañ ; *äußerst grausam,* kriz-groñs, gwall griz a galon, kriz evel ur bleiz ; *jemanden grausam behandeln,* bezañ kriz ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b., mont gant kruelded d'u.b. ; *jemanden grausam schlagen,* kannañ kriz u.b., skeiñ kruel gant u.b. ; **2.** garv, kalet, grizias, dinatur ; *grausame Kälte,* yenijenn c'harv b., yenijenn dinatur b., amzer yen-skorn b., kriz g. ; *grausame Entdeckung,* gwallzizoloadenn b., dizoloadenn skrijus b. ; *ein grausamer Winter,* ur goañv kalet g., ur goañv dinatur g., ur gwall c'hoañv g., ur goañv kriz g.

Grausamkeit b. (-,-en) : fervder g. fervded b., feroni b., krizder g., krizded b., krizeri b., kruelder g., kruelded b., diguñvnez b., garventez b., garvded b., garvder g., gouezerezh g., gouezder g., kaleter g., kaleted b., krinder g., skarin an ene g., tra skrijus g., tra griz g., euzhadenn b., euzhusted b., griziested b., griziester g., taol kriz g. ; *Grausamkeiten verüben,* seveniñ traoù (torfedoù) skrijus, seveniñ torfedoù euzhus g., ober euzhadennoù, seveniñ taolioù kriz.

grausam-lüstern ag. : sadek, diaoulek.

grauscheckig ag. : marellet e loued, brizh louet.

Grauschimmel g. (-s,-) : marc'h glas g., marc'h rouan g., marc'h gwenn-baian g.

Grauschleier g. (-s) : [dilhad] louedeg g., louedadur g., louedaj g.

grausen V.k.d, V.dibers. ha V.em. (hat gegraust / hat sich (t-rt) gegraust) : kaout aon, braouac'hiñ, kridiennañ, skrijañ, euzhiñ ; *es graust ihm*, *es graust ihn*, braouac'hiñ (kridiennañ, skrijañ) a ra, ur gridienn aon a spin e ene.

Grausen n. (-s) : braouac'h g., spont g., spouron g., orrol b., efreizh g., estlamm g., estlammded b.

grausig ag. **/ grauslich** ag. : euzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, hakr, argarzhus, hudur, estlamm, estlammus, grizias, digounnar, ifam, kañvaouus ; *grausige Entdeckung,* kavadenn skrijus (euzhus) b., gwallzizoloadenn b.

Grauspecht g. (-s,-e) : [loen.] kraperig-gwez g., speg louet g.

Grauwerk n. (-s) : foulinenn gwiñver gris b.

Grauwert g. (-es,-e) : [moull.] griz arouezennel g., griz an arouezennoù g.

Grauzone b. (-,-n) : tu teñval etre lezennelezh ha dilezennelezh g., ribouilhaj g. ; *in der Grauzone operieren,* kostezañ, treuzellañ, ribouilhat, ober taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), trikamardiñ, bezañ tro (gwe) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, na vont eeun ganti, korvigellañ, ober kammdroioù, gouzout ar mil ard fall, ober troidelloù fall, bout kerc'h e-mesk e segal.

Graveur g. (-s,-e) : engraver g.

Gravieranstalt b. (-,-en) : stal-engravañ b., atalier-engravañ g.

Gravierarbeit b. (-,-en) : **1.** engraverezh g., engrav g. ; **2.** engravadur g.

gravieren V.k.e. (hat graviert) : **1.** kargañ, grevañ, gwashaat, grevusaat ; *gravierende Umstände,* amveziadoù grevusaus lies. ; **2.** [tekn.] engravañ, garanañ.

gravierend ag. : **1.** grevus, a bouez bras, hag a denn da vraz ; **2.** grevusaus, gwashaus ; *gravierende Umstände,* amveziadoù grevusaus lies. ; **3.** nec'hus, nec'hañsus.

Adv. : *sich gravierend irren,* faziañ a vras (a-vras), faziañ mat, bezañ panenn e gouign ; *sich gravierend verschlechtern,* dont da vezañ kalz gwashoc'h.

Gravierkunst b. (-) : engraverezh g.

Graviermaschine b. (-,-n) : mekanik engravañ g.

Graviernadel b. (-,-n) : kizell yen b., engraver g., engravouer g.

Gravierung b. (-,-en) : engraverezh g., engrav g., engravadur g., engravadenn b.

Gravimeter n. (-s,-) : [fizik] gravimetr g., kerc'hellventer g.

Gravitropismus g. (-) : [louza.] douardesachadur g., douargerc'h g., douargerc'hegezh b.

Gravis g. (-,-) : [yezh.] tired-boud g., tired digor g.

Gravität b. (-) : **1.** graviter g., pounnerder g., kerc'hellder g. ; **2.** siriusted b., siriuster g., parfeted b., dic'hoarzh g.

Gravitation b. (-,-en) : gravitadur g., kerc'hellerezh g., kerc'hellañ g., pounnerder g.

Gravitationsfeld n. (-s,-er) : maez ar gravitadur g., maezienn ar c'helc'hdreiñ b., kerc'hellvaez g.

Gravitationsgesetz n. (-es) : lezenn ar gravitadur b., savelenn ar gravitadur b. ; *newtonsches Gravitationsgesetz,* savelenn ar gravitadur hollvedel displeget gant Newton b., savelenn an dedennerezh kerc'hellel hollvedel hervez Newton b.

gravitätisch ag. : meurdezus, pervezh, parfet, sirius, dic'hoarzh, lidus, lidel, lidek.

Adv. : ent dic'hoarzh, a-barfeted, gant parfeted, gant un aer parfet.

gravitieren V.gw. (hat gravitiert) : gravitañ, kelc'htreiñ, kerc'hellañ, troiata.

Gravur b. (-,-en) : engravadur g.

Grazie b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Gras b. [*liester* ar Grased] ; *die drei Grazien,* an teir Gras.

2. koantiz b., braventez b., neuz-vat b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b. ; *ein Mädchen voller Grazie,* ur plac'h yaouank leun a c'hrasiusted b.

grazil ag. : mistr, mibin, skañv, freilhennek, moan, lank ; *graziles Mädchen,* plac'h mistr (skañv, mibin, lank) b., moanardenn b., skantenn b.

graziös ag. : grasius, mistr, koant, heneuz.

gräzisieren V.k.e. (hat gräzisiert) : [yezh.] gresianekaat, hellenekaat.

Gräzismus g. (-, Gräzismen) : [yezh.] gresianegadur g., hellenegadur g.
Gräzist g. (-en,-en) : gresianegour g., hellenegour g.
Gräzistik b. (-) : gresianegouriezh b., hellenegouriezh b., studioù an henc'hresianeg lies.
Greenwich n. : Greenwich b. ; *der Meridian von Greenwich,* hedredenn Greenwich b.
Greenwicher Zeit b. (- -) : amzer Greenwich b.
Gregor g. : Gregor g.
gregorianisch ag. : gregorian ; *gregorianischer Kirchengesang,* kan plaen g.
Greif g. (-s/-en,-e/-en) : [mojenn.] gripi g.
Greifarm [tekn.] krog g., kraban g., brec'henn war goubl b., brec'henn embregata b., brec'henn hegrog b.
Greifbagger g. (-s,-) : [tekn] kevierez krabanek b.
greifbar ag. : fetis, hag a zo tu da dapout krog ennañ, fonnus, anat, devoudel ; *in greifbarer Nähe,* a-hed dorn, dindan an dorn, dindan taol e zorn, war-hed ar vrec'h ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt,* kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, pell emaomp ganti, erru omp pell ganti ; *eine greifbare Gestalt,* ur stumm fetis g. ; *greifbare Finsternis,* teñvalijenn du evel sac'h ar glaouer b., teñvalijenn ken du hag ar pec'hed b., teñvalijenn beurzu (du-pod, du-sac'h) b.; *ein greifbarer Vorteil,* ur splet fonnabl (fonnus) g. ; *eine leicht greifbare Schlußfolgerung,* ur c'hlozadur (ur glozadenn b.) anat g.
greifen I. V.k.d. (griff / hat gegriffen) : kemer, tapout krog e, tapout peg e, kregiñ e, kemer krog e, pegañ e, pakañ, pakañ peg e, pakañ krog e, mont dezhi, lakaat an dorn war ; *mit den Fingern greifen,* pakañ gant e vizied , kemer gant e vizied , tapout gant e vizied ; *nach der Zeitung greifen,* kemer ar gelaouenn ; *sie erwachte und griff suchend um sich,* dihuniñ a reas ha kregiñ a reas da glask en-dro dezhi en ur zastomat ; *grüßend an den Hut greifen,* tennañ e dog evit saludiñ ; *zu seinem Hut greifen,* kemer e dog evit mont ; *in die Tasche greifen,* mont d'e c'hodell evit paeañ udb ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche greifen,* ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes ; *daneben greifen,* mankout d'e grog ; *zur Feder greifen,* kregiñ en e bluenn, kemer e bluenn ; *zu den Waffen greifen,* pegañ en e armoù, kemer an armoù (Gregor), kregiñ (tapout krog) en e armoù, redek d'an armoù, redek d'an emgann ; *zur Flasche greifen,* **a)** diskenn ur banne ; **b)** [dre skeud.] en em reiñ da evañ, lakaat en e fas ; *zum Wörterbuch greifen,* kregiñ er geriadur, kemer ar geriadur ; *zum letzten Mittel greifen,* ober udb da rekour diwezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, ober bec'h bras ; *zur List greifen,* mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *zu einer Strafe greifen,* kastizañ ; *das greift an den Beutel,* frejoù a vez gant an dra-se, koustus (mizus) eo an dra-se ; *zu den gleichen Mitteln greifen,* ober heñvel ; *jemandem an die Ehre greifen,* klask mastariñ (klask kas da goll, klask kas da fall) enor u.b., ober gaou ouzh u.b. en e enor (Gregor) ; der *Harfenspieler griff in die Saiten,* kregiñ a reas an telennour da c'hoari ; *ein Ertrinkender greift nach einem Strohhalm,* un den o veuziñ a dap krog en ur bailhurenn zoken ; *seine Hand griff ins Leere,* ne stardas e zorn nemet ar goullo ; *dem Pferd in die Zügel greifen,* tapout krog e rañjennoù ur marc'h ; *in ein Wespennest greifen,* kouezhañ en un toull fall, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; *jemandem unter die Arme greifen,* **a)** kazeliañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dougen dorn d'u.b., reiñ brec'h (un tamm skoaz, skoaz, skoazell, un tamm skoazell, un taol skoaz) d'u.b., dibab u.b., dishualañ u.b., divankout u.b., divec'hiañ u.b., dibeskiñ u.b. ; *um sich greifen,* gounit tachenn, en em skignañ, emledañ, en em ledañ, gourledañ, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, ledanaat, brasaat, mont war ledanaat, mont war vrasaat, ec'honaat, dont a vihan da vras ; *das Feuer griff rasch um sich,* buan-tre e c'hounezas an tan tachenn ; *eine Krankheit greift um sich,* ur c'hleñved a ra e reuz, en em ledañ a ra ur c'hleñved, bez ez eus ur c'hleñved o c'hoari e reuz, ur c'hleñved a zo o toullañ e hent ; *seine Worte griffen mir ans Herz (in die Seele),* piket e voe va c'halon gant e gomzoù, teuziñ a reas va c'halon o klevet e gomzoù.
II. V.gw. (griff / hat gegriffen) : kregiñ ; *der Bagger greift gut*, pal an tourter a grog mat e-barzh ; *die Säge greift gut,* an heskenn a grog mat ; *die Zahnräder greifen gut ineinander,* ar c'hraouennoù a enkrog mat, ar c'hraouennoù a grog klenk, ar c'hraouennoù a grog c'hwek.
III. V.k.e. (griff / hat gegriffen) : pakañ, tapout ; *einen Dieb greifen,* pakañ ul laer, en em sezisañ eus ul laer ; *der Arzt greift den Puls,* ar mezeg a zornat ar wazhienn, tastornat a ra ar mezeg ar wazhienn-veud, sellet a ra ar mezeg penaos e kas ar gwazhied, muzuliañ a ra ar mezeg talmadennoù ar galon ouzh gwazhienn ar meud, muzuliañ a ra ar mezeg talm ar galon ouzh an arzorn, [goapaus] sellet a ra ar mezeg penaos e ya ar momeder ; *jemanden beim Kragen greifen,* tapout u.b. dre e golier ; [dre skeud.] *etwas aus der Luft greifen,* ijinañ udb penn-da-benn ; [dre skeud.] *mit Händen zu greifen sein,* bezañ splann hag anat, bezañ anat da welet, bezañ sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav), bezañ tremen splann, bezañ aes (brav, kaer, sklaer) gouzout ; *diese Wahrheit ist mit Händen zu greifen,* ur wirionez anat an hini eo ; *der Hund greift den Hasen,* ar c'hi a bak ar c'had ; *einen Ton richtig greifen,* lakaat an ton mat, reiñ an ton mat.
IV. V.em. (sich griff / hat sich gegriffen) : *sich (t-rt) vor Verwunderung an den Kopf greifen,* skeiñ gant e benn gant ar souezhet eur ; *dieses Pferd greift sich (t-rt),* ar marc'h-mañ a zo gargil ; *sich (t-rt) gegenseitig greifen,* c'hoari redek an daol.
Greifen n. (-s) : kemer g., kemeridigezh b. ; *der Gipfel scheint zum Greifen nahe,* lein ar menez a seblant bezañ dindan an dorn (a-hed dorn, war-hed ar vrec'h).
greifend ag. : *tief greifende Veränderung,* troc'h g., kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b.
Greifer g. (-s,-) : [tekn.] krog g., pal hegrog b. [*liester* palioù hegrog, pili hegrog], kraban g. ; *zweischaliger Greifer,* pal hegrog doubl b.
Greiffuß g. (-es,-füße) : [loen.] troad hegrog g.
Greifgut n. (-s,-güter) : madoù a c'haller lakaat dalc'h warno lies., madoù a c'haller lakaat krog warno lies., madoù a c'haller sezizañ lies., madoù sezizadus lies.

Greifhand b. (-,-hände) : [loen.] meud g., pav hegrog g., pav evit kemer g.
Greifschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] lost hegrog g.
Greiftrupp g. (-s,-s) : strollad emellout ar polis g., unvez emellout b.
Greifvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh deiz g.
Greifzange b. (-,-n) : [tekn.] gwask b., piñsetenn b., gevel b., piñsedoù lies.
Greifzirkel g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier mentañ g.
greinen V.gw. (hat gegreint) : termal, gouerouzat, grignouzat, klemmichal, kestal, kintañ, kunuc'hañ, brizhleñvañ, tourleñvañ, sinal, bekal, bourouellat, chaokat e bater.
greinend ag. : klemmus, hege, hegeuz, glac'harek, klemmicher, klemmichus, levionek, termer, term-term, kunuc'her, kunuc'hus, hek, hek e c'henoù, dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, sinus.
Greis g. (-es,-e) : kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g. ; *jugendlicher Greis,* paotr glazik c'hoazh evitañ da vezañ war an oad g., kozhiad chomet gren g. ; *ein schöner Greis,* un tamm brav a gozhiad g. ; *altersschwacher Greis,* kripon g. ; *klapperdürrer Greis,* relegenn b. ; *zwei Greise,* daou zen kozh, daou gozh.
greis ag. : **1.** [barzh.] kozh ; *im greisen Alter,* er gozhni, erruet (deuet) war an oad ; **2.** [dre astenn.] louet.
Greisenalter n. (-s) : kozhni b., diskar-oad g. ; *das menschliche Leben wird in vier Altersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.
greisenhaft ag. : kozh-mat, kabac'h, gourdet, diskaret gant ar gozhni.
Greisenhaftigkeit b. (-) : oad kripon g., kriponerezh g., kabac'hted b., kabac'hter g., eil bugaleaj g., kozhded b., kozhder g.
Greisin b. (-,-nen) : kozhiadez b., kozhenn b., kleuzenn b., gwrac'h kozh b., P. pratenn b. ; *dürre Greisin,* sec'henn gozh b. ; *kurzatmige Greisin,* stlejadell b., stlejadenn b. **;** *eine vom Alter gebückte Greisin,* ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b.
Greiskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] aouredal g., baoudre g., bare g., madre g.
Greißler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] ispiser g., stalier g.
grell ag. : **1.** dallus, trellus, skiltr, flamm, trelatus, kriz, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol ; *grelle Farbe,* liv flamm g., liv skiltr g., liv lugernus g. ; *grelle sich beißende Farben,* livioù dallus (trellus) ; *grelles Licht,* sklêrijenn drellus b., luc'h g., lugern g., gouloù kriz g., gouloù lemm g.
2. skiltr, gourskiltr, skiltrus, piltrenk ; *grelle Töne,* sonioù skiltr lies. ; *grelle Stimme,* mouezh skiltr b., mouezh lemm b., mouezh piltrenk b.
Adv. : *grell vom Hintergrund abstechen,* bezañ disheñvel krenn eus an drektalenn, ober un tarch splann war an drekleur, flammañ war an drekleur ; *grell leuchten,* skediñ lugernus.
grellfarbig ag. : flamm e liv, dallus (trellus) e liv, liv dallus (trellus) dezhañ, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol, hag a zoug ul liv trellus.
Grellheit b. (-) : **1.** sked dallus (trellus) g. ; **2.** son skiltr g.
grellrot ag. : ruz-kel, ruz-tan, ruz trellus, ruz dallus.
Gremium n. (-s, Gremien) : bodad g., kengor g., kolaj g.
Grenadier g. (-s,-e) : greunader g.
Grenzabkommen n. (-s,-) : feur-emglev a-zivout an harzoù g.
Grenzaufseher g. (-s,-) : **1.** gward-harzoù g. ; **2.** maltouter g.
Grenzbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn war an harzoù g.
Grenzbaum g. (-s,-bäume) : kloued wint war an harzoù b.
Grenzbereich g. (-s,-e) : **1.** tachenn tost d'an harzoù b. ; **2.** bevenn bellañ b., bevenn bellañ aotreet b.
Grenzberichtigung b. (-,-en) : [polit.] reizhadur an harzoù g.
Grenzbewohner g. (-s,-) : harzaouad g. [*liester* harzaouiz].
Grenze b. (-,-n) : **1.** bevenn b., lez g., rizenn b., bonn g., harzoù lies., harz g., termen g., treuzoù lies., gwrimenn b., trebin g., disparti g. ; *Altersgrenze,* oad koshañ aotreet g., oad termen g. ; *Landesgrenze,* harzoù ar vro lies., harzoù broadel lies. ; *natürliche Grenze,* harzoù naturel lies., harz-natur g. ; *eine Grenze ziehen,* tresañ an harzoù, linennañ an harzoù ; *eine Grenze stecken,* aroueziañ an harzoù, bonnañ an harzoù ; *eine Grenze verrücken,* diblasañ (cheñch) an harzoù ; *die Grenze überschreiten,* treuziñ an harzoù ; *das überschreitet die Grenzen des Erlaubten,* an dra-se a ya pelloc'h eget ar pezh a zo aotreet, se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, an treuzoù, ar bord), kement-se a dremen ar pal ; *gemeinsame Grenze,* kenvevenn b. ; *eine Grenze bilden,* merkañ ur vevenn ; *der Rhein bildet zum Teil die Grenze zwischen dem Elsass und Deutschland,* ar Roen a ra un tamm eus an disparti etre Bro-Elzas ha Bro-Alamagn ; *der Hochstapler ist schon über die Grenze,* ar c'hwiblaer en deus tremenet an harzoù dija, en estrenvro emañ ar c'hwiblaer dija ; *die Zwei-Millionen-Grenze überschreiten,* mont dreist an daou vilion ; **2.** kont b., mol g., moull g., somm b. ; *alles hat seine Grenzen,* etre re ha re nebeut emañ ar muzul mat, bez ez eus moull da gement tra 'zo, ur gont a zo da bep tra, ur gont a zo d'an holl draoù, ur somm a zo da bep tra ha pa vefe da zebriñ yod, ur ritenn a zo da bep tra, Doue ne c'hall reiñ nemet e varadoz, eus sac'h ar glaouer ne zeu ket a draoù gwenn, ne c'haller ket goulenn per digant an evlec'h, ne c'haller ket goulenn kastrilhez digant an halegenn ; *sich in seinen Grenzen halten,* mont dousik d'an traoù, gouzout moull, en em voullañ, bezañ etre daou, bezañ fur, bezañ evezhiek, chom etre re ha re nebeut ; *Grenzen setzen,* lakaat ur vevenn (da), distanañ da c'hred u.b., lakaat harzoù (da), lakaat ur maen-harz da, bevenniñ (udb), ober d'u.b. ameniñ ; *der Dummheit sind keine Grenzen gesetzt,* n'eus moull ebet d'ar sotoni ; *seine Dummheit kennt keine Grenzen,* n'eus moull ebet d'e sotoni ; *keine Grenzen kennen,* na anaout moull ebet, na sellet blaz ebet, na c'houzout na tailh na bailh ; **3.** [bred.,korf.] gousomm b., treuzpoent g., treuzoù lies. ; *Hörgrenze,* gousomm ar c'hleved b., treuzpoent ar c'hleved g.
grenzen V.k.d (an + t-rt) (hat gegrenzt) : **1.** harziñ ouzh, bezañ stok ouzh, bezañ sko ouzh, bezañ touch ouzh ; *Deutschland grenzt an die Schweiz,* stok (sko) eo bro-Alamagn ouzh bro-Suis ; *mein Haus grenzt an das seine,* stok-ha-stok emaomp o chom, emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzh-ti, touch eo hon daou di an eil ouzh egile ; **2.** tennañ

da, bezañ tost ouzh, bezañ tost da ; *das grenzt an Unverschämtheit,* betek re hardizh e kavan ac'hanout, tost eo dit bezañ divergont, war-var da vezañ dichek emaout, dichek e vefe war-bouez nebeut ; *das grenzt an Wahnsinn,* tennañ a ra an dra-se d'ar follentez, re-bar eo an dra-se d'ar follentez.

grenzenlos ag. : anvevenn, divevenn, diharz, divent, didermen, dizidermen, dijaoj, harz ebet dezhañ, diharz, diharzoù, dreistmuzul, diroll, bras-divent, ec'hon, egorant.

Grenzenlosigkeit b. (-) : diventelezh b., divent g./b., diharz g., egoranted b.

Grenzer g. (-s,-) : **1.** gward-harzoù g. ; **2.** maltouter g.

Grenzfall g. (-s,-fälle) : degouezh bevennat g.

Grenzgänger g. (-s,-) : **1.** den hag a dremen alies an harzoù g. ; *illegaler Grenzgänger,* den hag a dremen an harzoù dindan guzh g., enbroed kuzh g. ; **2.** labourer harzaouat g.

Grenzgängerkarte b. (-,-n) : tremen-hent g., P. pasavan g.

Grenzgebiet n. (-s,-e) : [polit.] takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzaouat g., takad harzoù g.

Grenzgott g. (-s) : [mojenn.] Terminus [*doue roman*] g., Doue an Termen (Gregor) g.

Grenzjäger g. (-s,-) : gward-harzoù g.

Grenzkonflikt g. (-s,-e) : bec'h war an harzoù g., reuz war an harzoù g., c'hoari war an harzoù g., stourm war an harzoù g.

Grenzkosten lies. : koustoù orel g.

Grenzladung b. (-,-en) : karg vrasañ aotreet g.

Grenzland n. (-s,-länder) : **1.** marz g., bro tost d'an harzoù b. ; **2.** bro amezek b., bro harzaouat b.

Grenzlehre b. (-,-n) : [tekn.] gobari aotrevarz g.

Grenzlinie n. (-,-n) : linenn disparti b., linenn dispartiañ b., linenn vevenniñ b., arbenn g., bevenn b., linenn b.

Grenzmal g. (-s,-e) : maen-harz g., peul-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g.

Grenzmark b. (-,-en) : marz g., bro tost d'an harzoù b.

Grenzmaße lies. : mentoù brasañ aotreet lies.

Grenzmauer b. (-,-n) : moger voutin b., moger hanterek b.

grenznah ag. : tost d'an harzoù, harzaouat.

Grenzpfahl g. (-s,-pfähle) : peul-harz g., bonn g.

Grenzposten g. (-s,-) : **1.** gward-harzoù g. ; **2.** maltouter g. ; **3.** tremenlec'h treuz-harzoù g.

Grenzpunkt g. (-s,-e) : bevenn bellañ aotreet b.

Grenzregulierung b. (-,-en) : [polit.] reizhadur an harzoù g.

Grenzscheide b. (-,-n) : linenn disparti b., bevenn b.

Grenzschutz g. (-es) : [lu] gwarded-harzoù lies.

Grenzsperre b. (-,-n) : serridigezh an harzoù b.

Grenzstadt b. (-,-städte) : kêr war an harzoù b., kêr harzaouat b.

Grenzstation b. (-,-en) : porzh-houarn war an harzoù g.

Grenzstein g. (-s,-e) : maen-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g. ; *Grenzsteine setzen,* maenharzañ ; *Setzen der Grenzsteine,* maenharzerezh g.

Grenzübergang g. (-s,-übergänge) : **1.** tremenlec'h treuz-harzoù g. ; **2.** treuzadenn an harzoù b., tremenidigezh an harzoù b.

grenzüberschreitend ag. : **1.** treuz-harzoù, hag a dreuz an harzoù, a beb tu d'an harzoù, etrebroadel ; *grenzüberschreitende Wanderung,* monedone harzel g., monedone treuz-harzoù g. ; **2.** *grenzüberschreitende Luftverschmutzung,* barr saotradur an aer g.

Grenzübertritt g. (-s,-e) : treuzadenn an harzoù b., tremenidigezh an harzoù b.

Grenzverkehr g. (-s) : treizhid treuz-harzoù g.

Grenzverlauf g. (-s) : tresad an harzoù g., linenn an harzoù b., linennadur an harzoù g.

Grenzverletzung b. (-,-en) : forzhidigezh harzoù ur vro b.

Grenzwache b. (-,-n) : gward-harzoù g.

Grenzwächter g. (-s,-) : **1.** gward-harzoù g. ; **2.** maltouter g.

Grenzwert g. (-s,-e) : **1.** [gwir] diaezusted vrasañ aotreet g. ; **2.** [tekn., kimiezh] aotrevarz g. ; **3.** [mat.] gwerzh harzat g.

Grenzzeichen n. (-s,-) : peul-harz g., maen-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g.

Grenzziehung b. (-,-en) : tresadur an harzoù g., maenharzerezh g.

Grenzzone b. (-,-n) : takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzaouat g., takad harzoù g.

Grenzzwischenfall g. (-s,-zwischenfälle) : darvoud war an harzoù g.

Grete b. **/ Gretchen** n. : Marc'harid b., God b., Godig b.

Gretchenfrage b. (-) : goulenn amjestr g., goulenn skoemp g. ; *die Gretchenfrage stellen,* na ober kant tro d'ar pod, mont dichipot d'ur gudenn amjestr, ober ur goulenn skoemp, lakaat an tach d'u.b.

Greyerzer g. (-s,-) : [kegin.] Gruyère© g.

Griebe b. (-,-n) : larjounez fritet b., larjezenn fritet b. ; *Grieben,* krazlard g., rouzigoù lies. ; *Grieben auslassen,* fritañ krazlard, fritañ rouzigoù.

Griebenschmalz n. (-es) : rouzigoù lies., krazlard g.

Griebs g. (-es,-e) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., ragn g., kalonenn b., kalon b.

Grieche g. (-n,-n) : Gresian g.

griechenfreundlich ag. : hellengar.

Griechenland n. (-s) : Gres b., Bro-C'hres b., Hellaz b. ; *Bewohner des antiken Griechenlands,* Henc'hresian g. ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom,* Hellaz a rankas sujañ da Roma.

Griechentum n. (-s) : sevenadur gresian g.

Griechin b. (-,-nen) : Gresianez b.

griechisch ag. : **1.** gresian ; *die griechische Kultur der Antike,* sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; *das griechische Theater,* ar c'hoariva gresian g. ; *griechisches Feuer,* tan gresian g. ; *an den griechischen Kalenden,* a-benn james, biken, gwech ebet, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa nijo ar moc'h, pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, pa sono trompilh ar Varn ; *griechisch-katholische Kirche,* iliz c'hresian stag ouzh Roma b. ; *die heilige Messe nach griechischem Ritus,* an oferenn c'hresian b. ; *die griechischen Mönche,* ar venec'h c'hresian lies. ; **2.** [yezh.] gresianek ; *das Griechische, die griechische Sprache,* ar gresianeg g., ar gresim g., ar gregach g. ; *griechische Schriften,* skridoù gresianek lies. ; *das griechische Alphabet,* al lizherenneg c'hresianek b.

Griechisch n. : [yezh.] gresianeg g., gresim g., gregach g. ; *Griechisch sprechen,* gresianegañ, gregachiñ, gresimañ.

Griechischsprechende(r) ag.k. g./b. : gresianeger g., gresianegerez b.

griechisch-orthodox ag. : eus ar reizh kredenn c'hresian, reizhkred gresian.

griechisch-römisch ag. : gresian-ha-roman ; *griechisch-römisches Ringen,* gouren gresian-ha-roman g. ; *die*

griechisch-römische Architektur, ar savouriezh gresian-ha-roman b. ; *das griechisch-römische Altertum,* an Henamzer gresian-ha-roman g. ; *die griechisch-römische Kunst,* an arz gresian-ha-roman g.

grienen [norzh Bro-Alamagn] V.gw. (hat gegrient) : c'hoarzhin yud, risignal, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor).

Griesgram g. (-s,-e) : nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., krozer g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., den-bleiz g., ragain g., rahouenn g., revr-war-wigour g., den ranous g., tartouz g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., penn kegin g., penn-mouzh g., mouzher g., kegin fumet b., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., soñjard g., spered chalus a zen g., penn-fall g., penn-sourd g., imor du a zen b., hipokondrieg g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

griesgrämig ag. : dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, c'hwerous, mouzher, tagnous, ourz, chakous, blech, kintus, kivioul, diaes, hegaz, bigarre, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mouspennek, mousklennek, ginet, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur ragain anezhañ, pikous, gouerous, ranous, put, penn-fall, penn-sourd, ratous, rebours ; *griesgrämig aussehen,* ober ur penn kozh, ober penn du, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ teñval e dal (e benn), bezañ kozh e benn, bezañ izel e gribell, mouspenniñ, bezañ teuc'h e c'henoù, bezañ hek e c'henoù, bezañ rec'het, bezañ moulbennek, bezañ evel ur gegin fumet, goeñviñ ; *griesgrämig sein,* tagnouzal ; *griesgrämig werden,* tagnousaat, kintusaat ; *griesgrämig machen,* tagnousaat.

Grieß g. (-es,-e) : **1.** brasvleud g., griñs g., griñson g., semoul g., brignen g., groel g. ; **2.** grae b., grouan str. , grozol str. ; **3.** [mezeg.] droug ar maen g., gravell g., meinigoù-lounezh lies., grouan str., lounezhell b., mein-gravell g., mein-troazh g.

Grießbrei g. (-s,-e) : yod brasvleud g., yod semoul g., yod griñs g.

grießig ag. : greunennek.

Grießklößchen n. (-s,-) : pouloud brasvleud str., pouloud semoul str., pouloud griñs str.

Grießkohle b. (-) : glaou grouanennek str.

Grießmehl n. (-s) : brasvleud g., semoul g., griñs g.

Grießpudding g. (-s,-e/-s) : gwastell vrasvleud b., gwastell semoul b., gwastell c'hriñs b.

Grießsuppe b. (-,-n) : soubenn ar brignen b.

Griff g. (-s,-e) : **1.** [loen] skilf g. ; **2.** kemer g., kemeridigezh b., krog g., krogad g., taol g., pegad g. ; *einen Griff nach etwas tun,* tapout krog e-barzh udb ; *einen guten Griff tun,* bezañ chañsus, dont a-benn eus e daol d'ar c'hentañ tro ; *einen guten Griff haben,* dont brav gant an-unan, kaout un dorn mat, kaout un dorn a chañs ; *etwas in den Griff bekommen,* dont a-benn eus udb, dont a-benn da gaout penn vat eus udb, plegañ udb ; *eine Revolte in den Griff bekommen,* plegañ un emsavadeg ; *etwas im Griff haben,* kaout ar c'hreñv (an tu kreñv) war udb, bezañ udb en e zalc'h, bezañ udb dindan e zalc'h, derc'hel beli war udb, kaout beli war udb, bezañ udb dindan e veli, kaout ar vestroni war udb, mestroniañ udb, bezañ mestr war udb ; *er hat die Sache im Griff,* splann eo a lagad, mestroniañ a ra mat pep tra, emañ pep tra en e zalc'h ; *ein kühner Griff,* un taol hardizhegezh g. ; **3.** [sport] peg-gouren g., krog-gouren g., pegad g., krog g., kraf g. ; *Ringergriff,* kraf gouren g. ; **4.** dornell b., pognez g., dorn g. ; *mit einem Griff versehen,* dornellañ ; *Stock mit gebogenem Griff,* bazh kamm b., bazh penn kamm b., bazh krogek b. ; *Griffe der Schubkarre,* divrec'h ar garrigell lies., brec'hinier ar garrigell lies. ; **5.** skouarn b., brog g., krogenn b., dorn g., dourgenn b., dornell b. ; *Griff eines Kochtopfes,* dorn ur gastelodenn g. ; *eine Mülltonne an den Griffen tragen,* dougen ur boubellenn war-bouez (a-bouez, diwar-bouez) he div skouarn.

griffbereit ag. : dindan e zorn, dindan dorn, dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h, rak-tal d'an-unan ; *etwas griffbereit halten, etwas griffbereit haben,* kaout udb dindan dorn, kaout udb dindan e zorn, kaout udb dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), bezañ prest d'ober prim gant udb, bezañ udb rak-tal d'an-unan.

Griffbrett n. (-s,-er) : **1.** touchennoù lies., stokelloù lies., klavier g., stokellaoueg b. ; **2.** [biolin] plankenn-bizied g., troad g.

Griffel g. (-s,-) : **1.** kreion sklentenn g., broud-skrivañ g. ; **2.** [tekn.] kizell yen b. ; **3.** [louza.] stilh g., stil g. ; **4.** P. biz g. ; *Griffel weg !* tenn da grabanoù diwarni ! ho krabanoù diwar an dra-se ! na stokit ket ho krabanoù (na stok ket da grabanoù) ouzh an dra-se ! lamit ho krabanoù (lam da grabanoù) diouzh an dra se !

Griffelbeinköpfchen n. (-s,-e) : [kezeg] gourivin g.

Griffelkasten g. (-s,-kästen) : boest kreionoù b.

grifffest ag. : [tekn.] **1.** dirampus ; **2.** embregadus ; **3.** asur.

griffig ag. : **1.** embregadus, maneapl, aes da vaneañ, aes da embreger ; **2.** [dre astenn.] dornet mat, ampart, gourdon, diampech, akuit, eskuit, diliamm, tuet mat.

Griffloch n. (-s,-löcher) : toull g.

Griffsicherheit b. (-) : krog asur g., dalc'h sur g.

Grill g. (-s,-s) : grilh b., krazerez b., regezer g., trebez-krazañ-kig g. ; *auf dem Grill brutzeln,* fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ ; *das Steak brutzelt auf dem Grill,* kanañ a ra ar stek war ar c'hrilh.

Grillade b. (-,-n) : grilhadenn b., krazadenn b.

Grille b. (-,-n) : [loen.] **1.** grilh g., skrilh b., skrilh-douar b., grilh-douar g., grilh-prad g., [Heimchen] preñv an oaled g., skrilh-oaled b., grilh-oaled g., P. [yezh ar vugale] titirig g. ; *männliche Grille,* tarv-grilh g. ; *die Grillen zirpen,* ar skrilhed a gan, kanañ a ra ar grilhed, ar skrilhed a grik, krikal a ra ar grilhed ; *Grillen fangen,* skrilheta, grilheta.

2. skrilh-wez b.

3. [dre skeud] froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., loariadenn b., loariad b., stultenn b., sorc'henn b., sorbienn b., aradenn b., kulad g., boemenn b., ouilhad g., pennad g., [rannyezh bzh] euzhenn b. ; *jemandem die*

Grillen vertreiben, terriñ e stultennoù d'u.b., difroudennañ u.b., diloariañ u.b., disorc'henniñ u.b. ; *Grillen fangen, sich mit Grillen plagen,* ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, debriñ e spered, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, en em zebriñ, roulat mennozhioù en e benn, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, fallgaloniñ, chaokat e ivinoù, bezañ pounner e benn, kemer merfeti, bezañ soñjoù du o tremen en e spered ; *Grillen,* soñjoù du lies., sonjoù teñval lies. ; *Grillen im Kopf haben,* bezañ un oristal a zen, bezañ droch e vennozhioù, bezañ diboell, magañ e spered gant stultennoù droch.

grillen V.gw. (hat gegrillt) : grilhañ kig, krazañ kig, ober grilhadennoù, ober krazadennoù ; *gegrilltes Stück Fleisch,* grilhadenn b. ; *gegrilltes Brot,* bara kras g., krazennoù lies.

V.k.e. (hat gegrillt) : grilhañ, gratañ, krazañ, rostañ (poazhañ) war ar c'hrilh ; *Fleisch grillen,* poazhañ kig war ar c'hrilh, grilhañ kig, krazañ kig ; *am Spieß grillen,* rostañ ouzh ar ber ; *Brot grillen,* krazañ (grilhañ, tostennañ) bara.

Grillen n. (-s) : rosterezh g., krazerezh g., krazañ g., grilhañ g.

Grillenfänger g. (-s,-) : penn-skort g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., brammer g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., oristal g., oristal a zen g., hunvreer g., sorbiennour g., spered debret a zen g., spered chalus a zen g.

grillenhaft ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, stultennus, pennadus, barradus, gwenno, valigant, kamambre.

Grillenhaftigkeit b. (-) : froudenniezh b., temz-spered stultennus g., tro-spered loariek b., valigañs b., valigerezh g.

Grillgerät n. (-s,-e) : *elektrisches Grillgerät,* rosterez tredan b.

Grillgericht n. (-s,-e) : grilhadennoù lies., krazadennoù lies.

grillig ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, dizalc'h, gwenno, kamambre ; *er ist grillig,* loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ a-wechoù, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, stultennañ a ra a-wechoù, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, techet eo da froudenniñ.

Grillmetzger g. (-s,-) : roster g.

Grillmetzgerei b. (-,-en) : rosterezh b.

Grillrestaurant n. (-s,-s) : grilherezh b., krazerezh b., rosterezh b. ; *Inhaber eines Grillrestaurants,* roster g.

Grimasse b. (-,-n) : beg-kamm g., mojad g., ardivink g. ; *Grimassen,* fentoù g., mourroù lies., mourennoù lies., geizoù lies., grimoù lies., arvezioù lies., ardoù gant e c'henoù lies., neuzioù fall lies., gwall fesonioù lies., jestroù lies., andelloù lies., orbidoù lies., moriskloù lies., yekoù lies., marmouzerezh g., begoù lies. ; *Grimassen schneiden,* marmouzañ, ober mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, grimoù, fentoù, ardoù gant e c'henoù, neuzioù, dremmoù), ober mousklenn gamm, ober mourrennoù du, andellat, orbidiñ, ardaouiñ, kammañ e c'henoù, kammañ e veg, kammañ e vuzelloù, treuzañ e c'henoù, ober ardoù fall, ober neuzioù fall / ober gwall fesonioù (Gregor) ; *ich lache über seine Grimassen,* c'hoarzhin a ran gant ar jestroù a ra.

Grimassenschneider g. (-s,-) : andeller g., orbider g., den hag a ra mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, orbidoù, grimoù, ardoù, andelloù) gant e c'henoù g., ardaouer g., kammer-e-c'henoù g., tad an ardoù fall g.

grimassieren V.gw. (hat grimassiert) : marmouzañ, ober mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, grimoù, fentoù, ardoù gant e c'henoù neuzioù, dremmoù), ober mousklenn gamm, ober mourrennoù du, andellat, orbidiñ, ardaouiñ, kammañ e c'henoù, kammañ e veg, kammañ e vuzelloù, treuzañ e c'henoù, ober ardoù fall, ober neuzioù fall / ober gwall fesonioù (Gregor).

grimassierend ag. : orbidus ; *grimassierende Teufel,* diaouled orbidus lies..

Grimbart g. (-s,-bärte) : [loen.] broc'h g., louz g., griz g., bourbout g., bourboutenn b. [*liester* bourbouted], P. ki-douar g.

Grimm g. (-s) : imor b., kounnar b., fulor g., arfleu g., droug g., ernez b., frenezi b., regarzherezh g., diboellamant g., egar g., feroni b., krizder g., fervder g., fervded b., taerder g., taerded b., taerijenn b., feulster g. ; *in Grimm geraten,* mont er-maez eus e groc'hen, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont e volc'h diwar e lin, mont droug en an-unan, mont en imor, mont en egar, mont e berv gant ar gounnar, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeraat, diodiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ ; *seinen Grimm an jemandem auslassen,* diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ) e gounnar war u.b., dilammat a-enep u.b., terriñ e imor war u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b. ; *seinen Grimm verbeißen,* kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, plegañ e imor, kabestrañ e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, derc'hel (moustrañ) war e zesped, padout, chaokat e ivinoù, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, derc'hel war e zroug.

Grimmbart g. (-s,-bärte) : *sellit ouzh* **Grimbart**.

Grimmdarm g. (-s,-därme) : [korf.] kolon g., bouzellenn ar fraez b.

Grimmen n. (-s) : [mezeg.] gwentl g., laerez b., droug-kof g., poan-gof b.

grimmen V.dibers. (hat gegrimmt) : **1.** bezañ al laerez gant an-unan ; **2.** [dre skeud.] *es grimmt ihn,* emañ e roched e gwask e revr, e kounnar emañ, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, en arfleu emañ, pennsodiñ a ra, mont a ra gant ar gounnar, fumet eo.

grimmerfüllt ag. : fuloret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, diboellet, droug ennañ, droug en e gorf, arfleuet, ferv, kriz, garv, broc'h ennañ, broc'het, divarc'het, diaoulet,

tro en e voned, troet e vouton, fumet, mouzhet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
grimmig ag. : **1.** fuloret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, diboellet, droug ennañ, droug en e gorf, arfleuet, ferv, kriz, garv, broc'h ennañ, broc'het, divarc'het, diaoulet, tro en e voned, troet e vouton, fumet, mouzhet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** *ein grimmiger Hunger,* naon du g. ; **3.** grizias, mantrus ; *ein grimmiger Schmerz,* ur boan vantrus b. ; **4.** kriz ; *ein grimmiger Frost,* ur riv lemm g., ur yenijenn zu b., ur yenijenn griz b., ur yenijenn rip b., un amzer yen-put b., un amzer but b., un amzer yen-ki b., un amzer yen-chas b., ur c'hrizaj g., ur morfont g., ur morfontadur g., ur yenijenn hag a grog en dud b. ; **5.** *ein grimmiger Kampf,* ur stourm arloup g.
Grimmigkeit b. (-) : **1.** kounnar b., fulor g., arlouperezh g., krizded b., krizder g., fervded b., fervder g.
2. [dre heñvel.] strizhder g., rustoni b., ruster g., rusted b.
Grind g. (-s,-e) : **1.** tagn g., rach g., tign g., tokenn b., trouskennoù lies., trouskennadoù lies., eskarioù lies. ; *an Grind Erkrankte(r),* tagnouz g., tagnouzell b.
2. [Bro-Suis] penn g.
Grindel b. (-,-n) : gwalenn arar b., lazh b., keñver g., mab-arar b. [*liester* maboù-arar], sidenn b.
Grindkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hal b., louzaouenn-ar-gal b., louzaouenn-ar-verranal b., louzaouenn-ar-vrec'h b., penn-glas g.
grindig ag. : tagnus, tagnous, rachous, trouskennek.
Grindwal g.(-s,-e) : [loen.] morhoc'h penn-ront g.
grinsen V.gw. (hat gegrinst) : c'hoarzhin yud, risignal, risignat, richanañ, skrignal, godisat, brizhc'hoarzhin, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *er grinst nur immerzu,* atav e vez risign-risign, emañ atav risign-risign ; *hör auf zu grinsen !* dihan da risignal ! paouez a risignal ! paouez da risignal ! diskuizh a risignal ! arsav da risignal ! ehan da risignal ! ehan a risignal !
Grinsen n. (-s) : skrign g., skrignadeg b., skrignadenn b., c'hoarzh-yud g., risign g., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g., richan g. ; *hör auf mit dem Grinsen !* dihan da risignal ! paouez a risignal ! paouez da risignal ! diskuizh a risignal ! arsav da risignal ! ehan da risignal ! ehan a risignal !
Griot g. (-s,-s) : griot g.
grippal ag. : hag a denn d'ar grip, … grip, … arwez.
Grippe b. (-,-n) : grip g., influenza g., arwez b., anouedadur g. ; *die Grippe haben,* bezañ klañv gant ar grip, bezañ gant ar grip, bezañ ar grip gant an-unan, bezañ arweziet, bezañ arwezet, bezañ gripet, bezañ tapet ar grip, beañ stag ar grip ouzh an-unan, bezañ dalc'het gant ar grip ; *bei Grippe ist Fieber etwas Normales,* reol eo kaout terzhienn pa vezer gant ar grip.
grippekrank ag. : gant ar grip, ar grip gantañ, klañv gant ar grip, arweziet, arwezet, gripet, dalc'het gant ar grip.
Grippeepidemie b. (-,-n) **/ Grippewelle** b. (-,-n) : grip-red g., darreuziad grip g. ; *eine Grippeepidemie ist ausgebrochen,* ar grip a zo o redek nevez 'zo.
Grips g. (-es,-e) : **1.** skiant b., skiant-vat b., poell g. ; *er hat nicht viel Grips im Kopf,* ur penn skort a zo anezhañ, divoued eo e benn, toulloù talar a zo en e benn, ur spered pout a zen a zo anezhañ, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, gorrek eo da gompren, un den bouc'h a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur skiant verr a zen eo, mankout a ra ul loaiad dezhañ, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, hennezh a zo tapet war ar portolof, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, c'hoari a ra gant e voned, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, laban eo, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; **2.** gouzoug g., gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b. ; *er hat ihn beim Grips gepackt*, tapet en doa krog ennañ dre e gorzailhenn.
gripsen V.k.e. (hat gegripst) : P. c'hwipat, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, ober skrap war, pipat.
Grisaille b. (-,-s) : [arz] grizailh g.
Grislibär g. (-en,-en) **/ Grizzlybär** g. (-en,-en) : [loen.] arz louet g.
grob ag. : **1.** gros, fetis, tev, tuzum, tuzumek, pounner, kreñv, rust, garv, lourt, diaoz, moñsek, mortal, dotu, gray, krai, kriz, gouez, neuziet gros, dopes ; *grobes Sieb,* grell g., gourner g., ridell b., sil boull g., krouer boull g., tamouez boull g., sil fraost g., krouer fraost g., tamouez fraost g. ; *grobe Züge,* linennoù gros lies. ; *sie hat grobe Gesichtszüge,* un dremm ouez a zo dezhi, stummet-garv eo he dremm, linennoù gros a zo dezhi war he dremm, ur penn dotu he deus, ur penn mortal he deus ; *grobe Hände,* daouarn tev lies., daouarn diskrelu lies., daouarn moñsek lies. ; *grobes Salz,* holen rous g., holen bras g., holen gros g., holen glas g. ; *grobe Feile,* rasklerez b, livn bras g., direnn vras b. ; *grober Draht,* orjal tev str. ; *grobes Geschütz,* kanol pounner g. ; *grobes Zeug, grobes Tuch,* danvez kreñv g., mezher ballin g., mezher dopes g., mezher dibalamour g., lien fetis str., lien kreñv str., lien fraost str., lien gros str., lien kergloc'h str., danvez fraost g., danvez tuzumek g., lien rouez g., lien sklaer g., lien lourt da douch g. ; *grobe Seide,* seiz grognonek g. ; *grobe See,* mor rust g., mor garv g., mor gwagennek g., gwallvor g., mor bras g., mor gros g., mor lourt g., mor pounner g. ; *grobe Arbeit verrichten,* ober ul labour gros (talfaset), ober un tamm brizhlabourat, talfasat (divrazañ) al labour, mordokiñ e labour, lakaat bara panenn er soubenn, bezañ ul labourer gros eus an-unan ; *in groben Zügen erklären,* brastresañ ; *in groben Zügen schildern,* brastaolenniñ ; *ein grober Fehler,* ur pezh fazi g., ur fazi lourt g. ; *aus dem Groben arbeiten,* divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), digrizañ, dic'hrosañ, ; *wir haben das Gröbste gemacht,* divrazet mat eo al labour ; *er ist aus dem Gröbsten heraus,* graet en deus ar c'halz (ar pep gwashañ) ; *grobe Lüge,* gaou du (bras) g., gaou gros g., mell (pikol) gaou g. ;

eine Wand grob anstreichen, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger.
2. teuc'hek, tuzum, divalav, dizoare, difeson, garv, direzon, dic'hras, dibalamour, digaz, diseven, disneuz, lourt, gros, difoutre, rust, gars, kleuk, pagan, difeson, euver, gouez, kivioul, kras, lopes ; *grober Mensch,* amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., kozh aotrou g., den dibalamour g., Yann Seitek g., den bouc'h e revr g., den teuc'hek g., den disneuz g., den euver g. ; *er ist ein grober Lümmel,* un den diseven an hini eo ! ur bouc'h e revr a zo anezhañ, gros eo e grouer, nag eñ 'zo euver ! ul loen gars a zo anezhañ, hennezh a zo re libr en e gomzoù, hennezh a zo libr ha lous en e gomzoù, lous eo e c'henoù, lourt eo e barlant ; *grobes Benehmen,* doareoù rust lies. ; *grobe Worte,* gerioù gros lies., komzoù gros lies., temzioù divalav lies., traoù gros lies., gwall gomzoù lies., komzoù rust (dibrenn, lous, dibalamour, kleuk, distrantell, distres, hudur, difeson) lies., tourc'haj g., komzoù libr ha lous lies., kaozioù kras lies. ; *er hatte eine grobe Sprache,* kaozeal a rae gast, lourt e oa e barlant, hennezh a oa re libr en e gomzoù, hennezh a oa libr ha lous en e gomzoù, lous e oa e c'henoù, mont (komz) a rae rust (dibalamour) ouzh an dud, komz a rae ken gros hag ur mevel, gwallgaozeal a rae d'an dud, lardañ a rae e gomzoù gant gerioù gros ; *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil,* evel ma komzez e vi respontet - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - evel ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h ; *gröber werden,* rustaat ; *gröber machen,* rustaat.
Adv. : gros, groñs ; *grob mahlen,* malañ gros ; *grob schreiben,* kaout ur skritur tev ; *grob vorarbeiten,* divrazañ, brazober, digrizañ ; *jemanden grob anfahren,* malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., skandalat gros u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., lavarout e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., gwallgas u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez d'u.b., ober lous d'u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rustoniañ u.b. ; *grob übersetzen,* brastreiñ ; *grob rechnen,* braskontañ, brasjediñ ; *grob gerechnet, grob geschätzt,* well-wazh, tost, tostik, arnesadek, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, kichenik, prestik, bordik, war vordik, peuzvat, sa, e-ser, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, ur … bennak, tost pe dost, burzhud, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, kement ha skeiñ damdost.
Grobbearbeitung b. (-,-en) : dic'hroserezh g., labour dic'hrosaat g., labour dic'harzhañ g., digrizadur g., divrazadur g., groserezh g., groseri b. ; *Arbeiter, der für die Grobbearbeitung zuständig ist,* groser g.
grobfädig ag. : tev an neud dezhañ, tev, kreñv, tuzumek.
grobfaserig ag. : tev ar gwiennoù anezhañ.
Grobfeile b. (-,-n) : livn-raskl g., livn-dic'hrosaat g.
Grobgewicht n. (-s,-e) : [kenw.] pouez en holl g., pouez kriz g.
grobhaarig ag. : blev diflour dezhañ, diflour e vlev, reunek.
Grobheit b. (-,-en) : **1.** garvder g., ruster g. ; **2.** dizereadegezh b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., ruster g. ; *eine Grobheit sagen*, lavarout un dra lous, lavarout un dra c'hros, gragailhat ; *Grobheiten,* temzioù divalav lies., gwall gomzoù lies., komzoù diwisk (lous, dibrenn, hudur, druz, dizereat, amzereat, gros, divalav, divezh, lourt) lies., tourc'haj g., luc'haj g., luc'hajoù lies., gerioù lous lies., gwall c'herioù lies., skolpadoù lies., komzoù dizoare lies., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., viltañsoù lies. ; *Grobheiten begehen,* bezañ difeson (gros, disneuz).
Grobian g. (-s,-e) : palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., malord g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., teod lous a zen, genoù lous a zen g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., den disneuz g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., gwidal g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., pagan g., urupailh g., diaoul direzon g. ; *sie hat von ihrem Grobian von Mann einen netten Sohn bekommen,* honnezh he deus bet un aval dous eus ur wezenn trenk.
grobklotzig ag. : reut, dichek, groñs, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, gros, put, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, taer, hek, pik.
grobknochig ag. : askornet-tev, askornet-gros, iziliet-mat, frammet start, gweet start.
Grobkohle b. (-) : glaou gros str.
grobkörnig ag. : bras e c'hreun, ... greun bras, greunennek, tuzumek ; *grobkörniges Papier,* paper greunennek g. ; *grobkörniger Stoff,* mezher greunennek g., mezher lourt da douch g.
gröblich ag. : **1.** gros, fetis, tuzum, tuzumek ; **2.** [dre skeud.] *gröbliche Beleidigung,* kunujenn c'hros b., kunujenn divalav b.
Adv. *gröblich irren, sich gröblich irren,* faziañ a vras (a-vras), faziañ mat, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had, bezañ panenn e gouign.
grobmaschig ag. : moull, laosk e vailhoù, mailhoù bras dezhañ, bras e vailhoù, stammet laosk, boull.
Grobmeißel g. (-s,-) : divrazouer g., keizer g., divrazer g.
grobschlächtig ag. : dizoare, garv, lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, den lor g., penn lor g., lopes, meudek, loaiek, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, tuzum, andraf, diskrelu, divalav.
Grobschliff g. (-s,-e) : dic'hroserezh g., labour dic'hrosaat g.
Grobschmied g. (-s,-e) : gov g., marichal g.

Grog g. (-s,-s) : grog g., flip g., bannac'h g., banne dour tomm g.
groggy ag. : pennvezvet, badaouet.
grölen V.gw. (hat gegrölt) : youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, hopal ha dihopal evel un diaoul, gwac'hat, skuermal, youc'hal a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a-leizh korzenn, blejal a-leizh e gorzailhenn, blejal eus holl nerzh e gorzenn, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal war-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, braeat, hudal, dislonkañ kanaouennoù.
V.k.e. (hat gegrölt) : *die Menge grölte alte Trinklieder,* ar boblad tud a zislonke kanaouennoù kozh da evañ.
Gröler g. (-s,-) : sklanker g., karnajer g., skuermer g., trouzer g., blejer g., barr krenn g.
Groll g. (-s) : droukrañs b., drougiezh g., droug g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g., mouzherezh g., fach g., kas g. ; *dumpfer Groll,* drougiezh damguzh b. ; *einen Groll auf jemanden haben, einen Groll gegen jemanden hegen,* mirout greunenn ouzh u.b., kaout droug (bezañ chifet, bezañ e droug, delc'her droug, magañ droukrañs, goriñ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout kas, kaout onglenn) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., kaout kas evit u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kounnariñ ouzh u.b., kaout heg ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b. derc'hel imor ouzh u.b., bezañ ourzet (mouzhet) ouzh u.b., onglenniñ ouzh u.b. ; *ohne Groll,* hep an disterañ droukrañs ; *Groll gegen jemanden hegen,* mirout greunenn ouzh u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., kaout heg ouzh u.b., kaout onglenn ouzh u.b., magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b., derc'hel imor ouzh u.b. ; *der Groll gegen die Regierung wächst,* war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.
grollen V.gw. (hat gegrollt) : [ster kentañ] krozal, trouzkrozal ; *der Donner grollt,* emañ ar gurun o ruilhal, strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, dedarzhañ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, taraniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù.
V.k.d. (hat gegrollt) : mouzhañ ouzh, ourzal ouzh ; *sie grollt ihm,* magañ (goriñ) a ra droukrañs outañ, ourzet (mouzhet) eo outañ, onglenniñ a ra outañ, derc'hel a ra drougiezh outañ, derc'hel a ra kasoni outañ, derc'hel a ra drougiezh diwarnañ, derc'hel a ra kasoni diwarnañ, derc'hel a ra imor outañ, leskidik eo war e lerc'h.
Grollen n. (-s) : kroz g., krozadennoù lies., tregern b., grozmol g., tousmac'h g. ; *das Grollen des Donners,* kroz ar gurun g., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b.
grollend ag. : droukrañsus.
Grönland n. (-s) : Greunland b.
Grönländer g. (-s,-) : Greunlandad g.
Grönlandfahrer g. (-s,-) : **1.** balumetaer g. ; **2.** bag valumeta b.
grönländisch ag. : greunlandat, eus Greunland.
Gröndlandwal g. (-s,-e) : [loen.] : balum reizh Greunland b./g.
Groppe b. (-,-n) : [loen.] penndog g.
Gros[1] n. (-,-) : lodenn vrasañ b., pep brasañ g., kalz g., braz g., gros g./b. ; *das Gros des Heeres,* ar braz eus an armead g., ar gros eus an armead g., ar c'hros eus an armead b.
Gros[2] n. (-es,-e) : [kenw] daouzek dousennad lies., gros g./b.
Groschen g. (-s,-) : **1.** pezh dek pfennig g., [Bro-Aostria] groschen g. ; **2.** [dre skeud.] gwenneg g., blank g., liard g., gwennegad g., blankad g., liardad g., diner g., graf g. [*liester* grifoù], P. labous melen g. ; *mit seinen paar Groschen,* gant e damm gwenneien, gant e dammoù gwenneien ; *sich ein paar Groschen verdienen,* gounit ur gwenneg bennak, gounit ur blank bennak, gounit ul liard pe zaou ; *für einen Groschen Bonbons kaufen,* prenañ ur blankad madigoù, prenañ ur gwennegad madigoù, prenañ ul liardad madigoù ; *er hat heute keinen einzigen Groschen verdient,* ne'n deus ket gounezet ul liard hiziv ; *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern,* diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien ; *er hat keinen Groschen,* n'eus ket ur gwenneg el loch gantañ, n'en deus ket an disterañ moneiz, n'eus ket a graf el loch gantañ, n'en deus kerz e nep tra, n'en deus ket an hanter eus netra, n'en deus mann dezhañ e-unan, n'en deus tra en e gerz, n'en deus ket daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi, n'en deus ket un diner toull war e anv, n'eus ket ur gwenneg toull war e anv, n'en deus takenn ebet, n'en deus na diner na mell [Gregor], n'en deus na diner na mezell, diskantet eo e yalc'h, ridet (skañv, plat, treut, tanav, moan) eo e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, erru eo skañv e yalc'h, aet eo e yalc'h d'an hesk, hep arc'hant eo, n'eus gwenneg toull ebet gantañ, n'eus gwenneg ebet el loch gantañ, berr eo war e gezeg, berr eo en e skeuliad, debret eo e gestenn gantañ, n'en deus ket mui a voulloù, uzet eo e spilhenn, n'en deus ket segal ken, emañ Fañch ar Berr gantañ, bihan eo pep tra gantañ ; *bei ihm ist der Groschen gefallen,* emañ ganti a-benn ar fin ! ; *sich einen Notgroschen zurücklegen,* mirout ur skudellad laezh a-benn koan, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez.
Groschenblatt n. (-s,-blätter) : P. [kelaouenn] tamm torch g.
Groschengrab n. (-s,-gräber) : P. mekanik lonk gwenneien g., lonker gwenneien g., lonkerez wenneien b.
Groschenheft n. (-s,-e) : romant pemp gwenneg g.
groß ag. : **1.** bras, ec'hon, uhel, hir, tev, fournis, ampl, mentek, diere, ledan ; *ziemlich groß,* brazik a-walc'h ; *großer Buchstabe,* pennlizherenn b., lizherenn vras b. ; *Dresden ist eine große Stadt,* ur gêr vras a zo eus Dresden, mentek eo Dresden ; *ein großes Wasser,* ur stêr vras b., ur stêr ledan b. ; *ein großes Buch,* ul levr a vent vras g. ; *sein Bauernhof ist so groß wie meiner,* e atant a zo kement ha va hini ; *dieses Stück ist nicht so groß,* an tamm-se n'eo ket kement ; *große Augen machen,* rontaat e zaoulagad, dispourbellañ (dislontrañ, disloagal, diskolpañ, divarc'hañ) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, dispourbellañ, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *diese Schuhe sind mir zu groß,* botoù laosk am eus, re laosk eo va botoù din ; *seine Augen sind größer als sein Magen,*

brasoc'h eo e c'henoù eget e gof ; *in großen Abständen gehen,* mont lerc'h-ouzh-lerc'h distag mat an eil diouzh egile ; *die große Pause,* an ehan bras g. ; *das große Los,* ar priz kentañ g., ar maout g., ar c'hilhog g., ar pae g. ; *eine große Fahrt,* ur veaj hir war vor b. ; *große Fahrt machen,* mont a-dizh gant ur vag, mont diwar herr gant ur vag, mont skoud a-raok, gwentañ, klipenn, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *ein zu großes Vertrauen,* ur reñver a fiziañs g. ; *im Großen verkaufen,* braswerzhañ, bezañ marc'hadour groser, gwerzhañ e gros, gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras.

2. bras, niverus, a-leizh, e-leizh, a-forzh, paot, paot-mat, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, sof-kont, dreistkont, stank, dizamant, fonnus, kaougant, a-builh ; *eine große Anzahl Zuschauer,* ur bern (ur bochad, un toullad mat a) arvesterien g., un niver bras a (ur maread) arvestidi g. ; *die große Armee,* lu bras Napoleon g. ; *der größte Teil,* ar pep brasañ g., ar braz g., ar c'halz g., ar c'halz muiañ g., al lodenn vrasañ b., an darn vuiañ b., ar fonn g., ar fonn vuiañ g., ar fonn muiañ g., an hanter brasañ g. ; *zu einem großen Teil,* lod kaer anezho, lod vat anezho, kalz anezho, kalzig anezho, darn (ur bern, ur braz, forzhig) anezho, ul lodenn vras anezho ; *zum größten Teil,* peurvuiañ, peurliesañ, dre vras, evit al lodenn vrasañ (evit an darn vuiañ, evit ar pep brasañ, evit ar braz, evit ar c'halz, evit ar c'halz vuiañ, evit ar fonn, evit ar fonn vuiañ, evit ar fonn muiañ, evit an hanter brasañ) anezho ; *im Großen und Ganzen,* dre vras, a-vras, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, evit diverrañ, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, evit krennañ berroc'h, erfin, evit troc'hañ berr, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil e-ser egile, well-wazh, erfont, an eil da gas egile.

3. kreñv ; *große Hitze,* gwrez spontus b. ; *große Kälte,* yenijenn zu b., amzer yen-du (yen-skorn) b. ; *große Freude,* kalonad levenez b., levenez vras b. ; *große Traurigkeit,* tristidigezh vras b. ; *großen Hunger haben,* bezañ dare gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, kaout un naon-ki, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, kaout debron jave, kaout debron en e fri, bezañ naon du krog en an-unan, kaout naon da zebriñ bili ; *großen Durst haben,* kaout sec'hed bras, kaout ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed ; *die beiden Brüder haben eine große Ähnlichkeit,* heñvel eo an daou vreur evel daou vi moualc'h, heñvel-poch (heñvel-bev) eo an daou vreur ; *große Stücke auf jemanden halten,* ober stad vras ouzh u.b. ; *er führt das große Wort im Kreis,* gantañ emañ an ton hag ar son (an ton hag ar pardon) ; *große Töne reden (spucken),* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober teil, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus, uhel, dichek) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *ich hatte große Lust, ihn stehen zu lassen,* c'hoant du am boa da vont digantañ, c'hoant bras am boa (c'hoant bras a oa din) da vont digantañ ; *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß,* ne c'houlenne ket kaer chom gantañ, lure he doa o chom gantañ, lure he doa da chom gantañ, n'he doa ket c'hoant kaer da chom gantañ ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß,* n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, karnañ a rae da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, ne oa ket gwall droet da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, digareziñ a rae mont di.

4. a bouez, pouezus, meur ; *große Gedanken,* mennozhioù bras lies., uhelvennadoù lies. ; *große Namen,* anvioù brudet lies. ; *Karl der Große,* Karl-Veur ; *große Männer,* tud vrudet lies., tud eus ar gwellañ lies., tud eus ar re wellañ lies., tud a'r c'haerañ lies., tud a'r gwellañ lies., pennoù bras lies., tud veur lies., ramzed lies., tud a renk lies., tud cheuc'h lies., tud vrav lies. ; *ein großer Gelehrter,* ur gouizieg eus ar re wellañ g. ; *ein großer Jäger vor dem Herrn,* ur jiboesaour eus ar vegenn g., gwellañ jiboesaour a zebr bara (a daol troad war an douar, a zo bet biskoazh) g., gwellañ jiboesaour dindan tro an heol g., gwellañ jiboesaour dindan an Neñv g. ; *kleine Diebe hängt man, große lässt man laufen,* al laer brasañ a groug ar bihanañ ; *ohne Mühe wird nichts Großes geschafft,* ne vez graet netra vras hep poan.

5. hael, mat, meurdedus, meurdezus ; *ein großes Herz,* ur galon vat b. ; *eine große Seele,* ur spered hael a zen g. ; *von großer Geburt,* a ouenn vat, uhel e ouenn, a lec'h uhel ; *aus großem Geschlecht,* eus ar gwellañ lignez ; *großer Wein,* gwin mat g., gwin paper g., chem meur g., gwin eus ar vegenn g. ; *den großen Herrn spielen,* bezañ un ober gant an-unan, bezañ un ton en an-unan, ober e aotrou,

c'hoari e damm aotroù, ober e vraz, c'hoari e julod, en em gemer evit un aotrou, ober brasoni.
6. deuet, bras, mentet uhel, mentek, bras e vent ; *große Bäume,* gwez bras str. ; *ein sehr großer Baum*, ur bikolenn wezenn b., ur pezh gwezenn g., ur pezhiad gwezenn g., ur mell gwezenn g., ur mellad gwezenn g., ur moñs gwezenn g. ; *sehr große Bäume,* pikolennoù gwez lies., pezhioù gwez lies., pezhiadoù gwez lies., melloù gwez lies., melladoù gwez lies., moñsoù gwez lies. ; *ein großer Kerl,* un diskroger anduilh g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., un troc'had mat a zen g., un den troc'het mat g., un den toullet uhel g., ur vent vrav a zen b., ur palvad mat a zen g., un den sav mat dezhañ, unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ur paotr mentek g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur moanard g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur c'hrennard mat g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor) ; *er ist weder zu groß noch zu klein,* n'eo na gwall vras na re vihan, lañset-mat eo ; *du bist jetzt groß genug,* paotr a-walc'h out bremañ, plac'h a-walc'h out bremañ ; *für sein Alter ist er schon recht groß,* gwall vras eo diouzh e oad, gwall vras eo d'e oad ; *die Kinder sind jetzt groß genug,* ar vugale a zo savet brav a-benn bremañ, ar vugale a zo deuet bras a-walc'h ; *Ihre Kinder sind jetzt groß,* emañ ho pugale en o braz bremañ ; *er ist jetzt groß,* un den deuet eo bremañ, ur gour eo bremañ, en e vraz emañ bremañ, en e vent emañ bremañ, erru eo bras bremañ ; *er ist größer als ich,* brasoc'h eo egedon, lañs en deus warnon, lañsañ a ra warnon e ment ; *er ist über einen Meter fünfzig groß,* paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter ; *die Gans ist größer als die Ente,* mentekoc'h eget an houad eo ar waz ; *Groß und Klein*, ar re vras hag ar re vihan ; *er ist jetzt fast so groß wie du,* tost ken bras ha te eo bremañ, tost kement ha te eo bremañ, ober a ra ur boulc'h mat dit ; *groß werden,* brasaat, kreskiñ ; *mein großer Bruder,* va breur henañ g. ; *wie groß ist er?* pegen bras eo ? peseurt ment eo ? pe vent eo ? ; *du bist aber groß geworden !* te 'zo kresket 'vat ! na pegen brasaet out ! erru out ur pezh den ! ; *sie sind gleich groß,* ken bras ha ken bras int, ar re-se a zo a sav an eil gant egile, ar re-se a zo ment-ha-ment, ar re-se a zo ment-ouzh-ment, ar re-se a zo a-vent an eil gant egile, en ur vent emaint ; *sie sind ungefähr gleich groß,* en damvent an eil gant egile emaint ; *sie ist ganz schön groß,* un tamm mat a sav he deus, hi a zo sav mat dezhi, savig a-walc'h a zo ganti, a vent vat eo, lañset mat eo, un troc'had mat a blac'h eo ; *er war sehr groß,*hennezh a oa un tamm mat a zen, bras e oa ar bern anezhañ.
Adv. : *ein Wort groß schreiben,* **a)** skrivañ ur ger gant ul lizherenn vras (gant ur bennlizherenn) ; **b)** skrivañ ur ger gant lizherennoù bras (gant pennlizherennoù) ; *jemanden groß ansehen,* dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b., sellout ouzh u.b. gant daoulagad dispourbellet ; *es liegt ihm nicht groß daran,* ne gemer ket merfeti gant an dra-se, n'eo ket gwall chalet gant an dra-se ; *auf Ermahnungen hält er nicht groß,* ne ra nemeur van eus alioù ar re all, ne ra ket stad eus alioù ar re all, ne zalc'h ket stad eus alioù ar re all, ne zalc'h ket stad a alioù ar re all, ne zalc'h ket kont eus alioù ar re all, ne zalc'h ket kont a alioù ar re all ; *groß von jemandem denken,* ober stad eus u.b., derc'hel stad eus u.b., derc'hel stad a u.b., derc'hel kont eus u.b., derc'hel kont a u.b., dougen bri d'u.b., lakaat u.b. e penn-kont.
Großadmiral g. (-s,-e) : pennamiral g.
Großalarm g. (-s,-e) : alarm bras g., evezh bras g.
Großarbeitstag g. (-s,-e) : devezh bras g.
großartig ag. : meurdedus, meurdezus, dibar, hael, real, hollgaer, P. dreist, dispar, tre, disheñvel, eus ar penn, diouzh ar penn, diouzh ar c'hentañ ; *dieser Apfelwein schmeckt großartig,* ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo re vat, hemañ a zo sistr mat, sistr kabidan eo ; *etwas Großartiges,* ul lanfas tra g.
Großartigkeit b. (-) : meurded b., meurdez b., dibarded b., haelded b., dreisted b., gwellentez b.
Großaufnahme b. (-,-n) : talenn a-dost b., brastalenn b.
großäugig ag. : lagadek, bourbellek, daoulagad vras dezhañ ; *großäugiger Mensch,* lagadeg g., bourbell g., bourbelleg g.
großbäuchig ag. : kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, hag en deus korf.
Großberlin n. (-s) : Berlin-Veur b.
Großbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh bras g., stal vras b.
Großbrand g. (-s,-brände) : tan-gwall bras e ampled g.
Großbritannien n. (-s) : **1.** Breizh-Veur b. ; *Großbritannien ist von allen Seiten vom Meer umgeben,* Breizh-Veur a zo mor en he zro, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor ; **2.** [Britannia Major, istor] Breizh-Vras b. ; **3.** *die Insel Großbritannien,* Enez-Vreizh b.
großbritannisch ag. : a sell ouzh Breizh-Veur, breizhveurek, breizhveuriat.
Großbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn vras b., pennlizherenn b., lizherenn-dal b.
Großcomputer g. (-s,-) : pezh mell urzhiataer g., pikol urzhiataer g., pezhiad urzhiataer g.
Großcousin g. (-s,-s) : *Großcousins,* bugale kendirvi lies.
großdeutsch ag. : hollc'herman, hollalaman.
Größe b. (-,-n) : **1.** braster g., brasted b., brazentez b., ment b., mentelezh b., ec'honder g., lec'hed g., gobari g., uhelder g., donder g., ledander g. ; *Größe eines Hauses,* ment un ti b. ; *Größe eines Landes,* ec'honder (lec'hed g.) ur vro g. ; *gewaltige Größe,* pikolded b. ; *die Apfelbäume haben ihre volle Größe erreicht,* en o braz emañ ar gwez-avaloù, en o ment emañ ar gwez-avaloù, deuet eo ar gwez-avaloù d'o ment ; *ein Stück Fleisch dieser Größe,* un tamm kig kement-mañ g. ; *ein der Größe seiner Familie entsprechender Wagen,* ur c'harr-tan diouzh ment e diegezh g. ; *ich habe Schuhgröße vierzig,* va zroad a zo daou-ugent poent ; *Kuchen jeder Größe und jeder Form,* kouignoù a bep seurt ment hag a bep seurt moull lies.
2. meurded b., meurdez b., haelded b., haelder g., uhelder g., uhelded b., brasted b., braster g. ; *seelische Größe,* meurded a spered b., haelded a galon b., uhelder g., uhelded b., braster e ene g.
3. [mat.] mentenn b., braster g. ; *eine bekannte Größe,* ur ventenn anavezet b. ; *eine unbekannte Größe,* ur ventenn dianav b., un dianavenn b. ; *eine gegebene Größe,* ur ventenn roet b., ur ventenn lakaet b.
4. [fizik] mentenn b., braster ; *physikalische Größe,* mentenn fizikel b. ; *konjugierte Größen,* brasterioù keveilet lies., mentennoù keveilet lies. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen,* mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *intensive Größe,* braster andennadel g.

5. [kenw.] *die Größe des Betrags,* an hollad g., ar sammad g. ; *Mäntel in aller Größe,* mantilli a bep ment ; *nach Größe,* diouzh ment, diouzh o mentoù, diouzh ar moull.
6. mailh g., tad den g., tarin g., tarinez b., beuf g. ; *Finanzgröße,* chevañsour ar c'hellid g., unan eus pennoù-bras metoù an arc'hanterezh g., unan eus pennoù-bras bed ar c'hellid g., mestr-meur war tachenn an arc'hanterezh g., tad den war tachenn an arc'hanterezh g., tarin war tachenn an arc'hanterezh g., beuf war tachenn an arc'hanterezh g., julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g.
Großeinkauf g. (-s,-einkäufe) : prenadennoù bras lies., prenadennoù a-vras lies., prenadennoù dre vras lies., pourvezadur bras g., pourvezadur a-vras g., pourvezadur dre vras g.
Großeinsatz g. (-es,-einsätze) : **1.** [polis] taol bras g., oberiadenn vras b. ; **2.** [paotred-an-tan, lu] embregadeg vras b., devezh bras g., oberiadenn vras b.
großelterlich ag. : hag a denn d'an dud-kozh, ... an dud-kozh.
Großeltern lies. : tud-kozh lies.
Großenkel g. (-s,-) : mab-kuñv g., gourvab g., gourdouaren g., [kozh] gourniz g.
Großenkelin b. (-,-nen) : merc'h-kuñv b., gourverc'h b., gourdouarenez b., [kozh] gournizez b.
Größenlehre b. (-) : jedoniezh b.
Größenordnung b. (-,-en) : urzh a vraster g. ; *in der Größenordnung von 3000 Euro,* war-dro 3000 euro, tro-dro da 3000 euro.
großenteils Adv. : lod kaer anezho, lod vat anezho, kalz anezho, kalzig anezho, darn (ur bern, ur braz, forzhig) anezho, ul lodenn vras anezho.
Größenunterschied g. (-s,-e) : diforc'h hed g., diforc'h uhelder g., diforc'h ment g., diforc'h braster g. ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus,* n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se.
Größenverhältnis n. (-ses,-se) : kenfeur g., keñver mentoù g.
Größenwahn g. (-s) : gourmania g., meurvread g., meurvreadezh b., trolle g., terzhienn ar vrazentez b., follezh ar vrazentez b., egar sevel g., brazentez b., brasoni b., koeñv g., avelaj g., brashuñvreerezh g., mania ar brasterioù g. ; *an Größenwahn leiden,* bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ naonek d'an enorioù, bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ follezh ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan.
größenwahnsinnig ag. : troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), naonek d'an enorioù, terzhienn ar vrazentez gantañ, follezh ar vrazentez gantañ, nemet brasoni gantañ, ur brashuñvreer anezhañ, un den a drolle anezhañ, meurvreat, meurvreadek, meurvreadel.
Großfahndung b. (-,-en) : furchadeg vras b.
Großfamilie b. (-,-n) : familhad vras b.
Großfischerei b. (-) : pesketaerezh greantel g.
großflächig ag. : bras, war un dachenn vras, bras e ampled,
Großformat n. (-s,-e) : ment vras b.
großformatig ag. : a vent vras, bras e vent, bras.
Großfürst g. (-en,-en) : dug-meur g.
Großfürstentum n. (-s,-tümer) : dugelezh-veur b.
großfüßig ag. : troadek.
Großgewerbe n. (-s,-) : greanterezh bras g.
Großgrundbesitz g. (-es) : domani bras g., domanioù bras lies.
Großgrundbesitzer g. (-s,-) : gourferc'henn-glad g., P. fondatour bras g.
Großhandel g. (-s) : kenwerzh dre vras g./b., kenwerzh a-vras g./b., braswerzh b.
Großhandelsindex g. (-es,-e/-indizes) : roll ar prizioù a-vras g.
Großhandelspreis g. (-es,-e) : priz a-vras g.
großhändig ag. : flac'hek, dornek.
Großhändler g. (-s,-) : gourmarc'hadour g., marc'hadour a-vras g., marc'hadour dre-vras g., marc'hadour groser g., braswerzher g., groser g.
Großhandlung b. (-,-en) : stal-werzh a-vras b.
großherzig ag. : meur, hael.
Großherzigkeit b. (-) : meurded b., meurder g., haelded b.
Großherzog g. (-s,-zöge) : dug-meur g.
Großherzogin b. (-,-nen) : dugez-veur b.
Großherzogtum n. (-s,-tümer) : dugelezh-veur b.
Großhirn n. (-s,-e) : [korf.] empenn g.
Großhirnrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn an empenn b.
Großhundert n. (-s,-e) : [kenw.] dek dousenn lies.
Großindustrie b. (-) : greanterezh bras g.
Großindustrielle(r) ag.k. g./b. : chevañsour ar greanterezh g., greantour bras g., greantourez vras b.
Grossist g. (-en,-en) : gourmarc'hadour g., marc'hadour a-vras g., marc'hadour dre vras g., marc'hadour groser g., braswerzher g., groser g.
großjährig ag. : major, deuet a-zindan oad, deuet d'e oad.
Großjährigkeit b. (-) : oad deuet g., oad gour hervez al lezenn g., oadouriezh b., oadgourelezh b., oadouriezh keodedel b.
großkalibrig ag. : bras e c'hobari.
Großkämmerer g. (-s,-) : kambrelan-bras g. (Gregor), kambrelan-meur g.
Großkapital n. (-s,-e/-lien) : **1.** kevala bras g. ; **2.** kevalaourien vras lies.
Großkapitalist g. (-en,-en) : chevañsour g., kevalaour bras g.
Großkaufmann g. (-s,-leute) : gourmarc'hadour g., marc'hadour a-vras g., marc'hadour dre vras g., marc'hadour groser g., braswerzher g., groser g.
großkehlig ag. : gargadennek, gourlañchennek, gouzougek ; *großkehliger Kerl,* gargadenneg g., gourlañchenneg g.
großkiefrig ag. : javedek.
Großkind n. (-s,-er) : [Bro-Suis] bugel-bihan g.
Großknecht g. (-s,-e) : mevel-bras g., pennvevel g., mevel-tiek g., mestr-mevel g., penn-ti g.
Großkopfete(r) ag.k. g./b. **/ Großkopferte(r)** ag.k. g./b. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] floc'helleg g., penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g. ; e*r ist gern mit Großkopfeten zusammen,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
großköpfig ag. : keurbennek.
Großköpfige(r) ag.k. g./b. : keurbenneg g., keurbennegez b.
großkotzig ag. : c'hwezet, foeñvet, brasonius, glabous, boufon, randonus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur braller, ur braller e gloc'h, ur brammer, ur

glabouser, ur mailhard, ur breser, ur bugader, ur beg-a-raok) anezhañ.
Großkreuz n. (-es,-e) : [medalenn] kroaz-veur b.
Großküche b. (-,-n) : kegin-greiz b., embregerezh pretiañ greantel g.
Großkundgebung b. (-,-en) : manifestadeg vras b.
Großloge b. (-) : log-veur ar frañmasonerezh b., kuzul-meur ar frañmasonerezh g.
Großmacht b. (-,-mächte) : galloud bras g., galloudegezh b., bro c'halloudus b., damani vras b., riez b., Stad Vras b., bro sonn he fenn ha start war hec'h elloù b. ; *die Großmächte,* ar galloudoù bras lies., ar galloudegezhioù lies., an damanioù bras lies., ar broioù galloudus lies. ; *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab,* emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.
Großmachtpolitik b. (-) : impalaerouriezh b.
Großmama b. (-,-s) : mammig-kozh b.
Großmarkt g. (-es,-märkte) : marc'had ar varc'hadourien a-vras g., koc'hu ar varc'hadourien a-vras g.
großmaschig ag. : mailhoù bras dezhañ, bras e vailhoù.
Großmast g. (-es,-en/-e) : gwern-vras b.
Großmaul n. (-s,-mäuler) : **1.** sklanker g., karnajer g., blejer g. ; **2.** beg-a-raok g., cholori g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., bogolier g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., sklanker g., glabouser g., gedonaer g., beg bras a zen g., genoù bras g., genoù frank g., boufantig g., bugader g., mailhard g., lorc'heg g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., bern teil g., marc'h-kaoc'h g., brammsac'h g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
großmäulig ag. : **1.** ur sklanker (ur c'harnacher, ur blejer) anezhañ, beget ; **2.** c'hwezet, foeñvet, brasonius, glabous, boufon, randonus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur brammer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur mailhard, ur breser, ur bugader, ur glabouser, ur beg-a-raok) anezhañ.
großmehrheitlich ag. : [Bro-Suis] *er wurde großmehrheitlich gewählt,* aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh.
Großmeister g. (-s,-) : mestr-meur un urzh bennak g., jeneral ag un urzh bennak g., arc'hmestr un urzh bennak g.
Großmuldenkipper g. (-s,-) : [tekn.] sammgarr-gwint bras g., kanastell zon [*liester* kanastelloù don, kenestell don] b., tumporell vras b.
Großmut b. (-) : haelded b., haelder g., meurded a spered b., haelded a galon b., uhelder g., uhelded b., uhelder a spered g., kaloniezh b.
großmütig ag. : hael, meur, diskorn e galon, uhelsperedek.
Großmütigkeit b. (-) : haelded b., meurded b.
Großmutter b. (-,-mütter) : mamm-gozh b. ; *meine Großmutter,* va mamm-gozh b., an hini gozh du-mañ b.
großmütterlich ag. : ... ar vamm-gozh, ... ar mammoù-gozh.
Großneffe g. (-n,-n) : gourniz g., niz-bihan g.
Großnichte b. (-,-n) : gournizez b., nizez-vihan b.
Großoheim g. (-s,-e) : goureontr g., eontr-kozh g.
Großonkel g. (-s,-) : goureontr g., eontr-kozh g.
Großpapa g. (-s,-s) : tata-gozh g., tadig-kozh g.
großprankig ag. : pavek.
Großrat g. (-s,-räte) : [Bro-Suis] kuzulier meur g.
Großraum g. (-s,-räume) : tolpad-kêrioù g., tolpad kêrel g.
Großraumbüro n. (-s,-s) : burev ec'hon g., burev lijorus g., burev mentek g.
Großraumflugzeug n. (-s,-e) : gournijerez b.
großräumig ag. : ec'hon, lijorus, frank, mentek.
Großraumwagen g. (-s,-) : bagon gant un trepas e kreiz b.
Großrechner g. (-s,-) : pezh mell urzhiataer g., pikol urzhiataer g., pezhiad urzhiataer g.
Großreinigung b. (-,-en) / **Großreinemachen** n. (-s) : dilouzadeg vras b., naetadur betek al leur g., naetadur betek an tamm diwezhañ g. ; *ein Haus einer Großreinigung unterziehen,* skarzhañ un ti betek al leur, ober karzhadenn vras en un ti.
Großrusse g. (-n,-n) : annezad Rusia-Veur g., Rusian-Meur g.
Großrussland n. (-s) : Rusia-Veur b.
großschädelig ag. : klopennek.
Großschnauze b. (-,-n) : **1.** sklanker g., karnajer g., blejer g., genoù bras g., genoù frank g., beg bras a zen g. ; **2.** straker g., cholori g., teileg g., fringer g. , poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., glabouser g., bugader g., fougeer g., gedonaer g., brogoier g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., lorc'heg g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., hejer-e-doull g., marc'h-kaoc'h g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
großschnäuzig ag. : **1.** ur sklanker (ur c'harnacher, ur blejer) anezhañ. **2.** teilek, otus, dichek, fougeüs, moliac'hus, fougasus, boufon, glabous, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, brabañsus, pompus, pompadus, ourgouilhus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur braller, ur braller e gloc'h, ur brammer, ur mailhard, ur breser, ur bugader, ur glabouser, ur beg-a-raok, ur fougeer) anezhañ.
großschreiben V.k.e. (schrieb groß / hat großgeschrieben) : *ein Wort großschreiben,* **a)** skrivañ ur ger gant ul lizherenn vras (gant ur bennlizherenn) ; **b)** skrivañ ur ger gant lizherennoù bras (gant pennlizherennoù).
Großschreibung b. (-,-en) : implij ar pennlizherennoù g.
Großsegel n. (-s,-) : kap g., lien kap g., gouel vras b.
Großsender g. (-s,-) : skingaser galloudezh vras g.
Großsiedlung b. (-,-en) : stroll kêrel bras g.
Großsiegelbewahrer g. (-s,-) : sieller meur g.
Großspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor a dolp b./g.
Großsprecher g. (-s,-) : straker g., cholori g., poufer g., foeñvour g., bogolier g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., sklanker g., glabouser g., gedonaer g., brogoier g., genoù bras g., genoù frank g., beg bras a zen g., boufantig g., breser g., breser kaoc'h g., bugader g., moliac'hour g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., bern teil g., marc'h-kaoc'h g., brammsac'h g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
Großsprecherei b. (-,-en) : brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabous g., glabouserezh g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., glabouserezh g., moliac'h g.

großsprecherisch ag. : ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur beg-a-raok, ur brammer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur mailhard, ur breser, un teileg, un toner, ur bugader, ur bern teil, ur marc'h-kaoc'h, ur glabouser, ur fougeer) anezhañ, glabous, moliac'hus, pompoulik, c'hwezhigell, boufon ; *großsprecherischer Mensch,* straker g., cholori g., poufer g., foeñvour g., bogolier g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., sklanker g., glabouser g., gedonaer g., brogoier g., beg bras a zen g., genoù bras g., genoù frank g., boufantig g., pompoulig g., breser g., bugader g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., bern teil g., marc'h-kaoc'h g., brammsac'h g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

großspurig ag. : orbidus, otus, dichek, balc'h, rok, glorius, tonius, gobius, emfizius, lorc'hus, faeüs, c'hwezet, grobis, glabous, teodet hir ha dornet berr, fier, uhel, fougasus, rok ha morgant.

Großstadt b. (-,-städte) : kêr vras b., keoded b. ; *in einer Großstadt wohnen,* bevañ en ur gêr vras.

Großstadtbevölkerung b. (-) : poblañs ar c'hêrioù bras b.

Großstädter g. (-s,-) : annezad ur gêr vras g., kêriad g.

Großstadtfriedhof g. (-s,-höfe) : bered-veur b., beredeg b., beredva g., nekropol g.

großstädtisch ag. : hag a denn d'ar c'hêrioù bras, ... er c'hêrioù bras, ... ar c'hêrioù bras.

Großstadtmensch g. (-en,-en) : kêriad g.

Großtante b. (-,-n) : gourvoereb b., moereb-kozh b.

Großtat b. (-,-en) : kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g.

großtechnisch ag. : greantel.
Adv. : en un doare greantel.

Großteil g. (-s,-e) : *ein Großteil,* lod kaer eus g., lod vat eus g., un darn vat eus b., kalz anezho, kalzig anezho, darn (ur bern, forzhig) anezho, tarzh vras a, ur braz eus, ul lodenn vras eus ; *der Großteil,* an darn vrasañ eus b., al lodenn vrasañ eus b., an darn vuiañ eus b., ar pep brasañ eus g., ar braz eus g., ar c'halz muiañ eus g., ar c'halz eus g., ar fonn eus g., ar fonn vuiañ eus g., ar fonn muiañ eus g., ar gros eus g., ar c'hros eus b., an hanter brasañ eus g. ; *zu einem Großteil,* evit lod kaer anezho, evit ur braz anezho, evit un darn vras anezho.

größtenteils Adv. : peurvuiañ, peurliesañ, an darn vrasañ anezho, al lodenn vrasañ anezho, an darn vuiañ anezho, ar pep brasañ anezho, ar braz anezho, ar c'halz muiañ anezho, ar c'halz anezho, ar fonn anezho, ar fonn vuiañ anezho, ar fonn muiañ anezho, an hanter brasañ anezho, dre vras.

Größtmaß n. (-es,-e) : ment vrasañ b.

größtmöglich ag. : ar brasañ ar gwellañ - ar brasañ ne vo ken ar gwellañ - seul vrasoc'h, seul well**.**

Großtrappe b. (-,-n) : [loen.] otiz bras g.

Großtrombe b. (-,-n) : korvent g., korventenn b., korc'hwezh g., troidell b., avel-dro g., trowent g., avel-gelc'hwid g., tornadenn b., kelc'hwidenn b.

Großtuer g. (-s,-) : straker g., teileg g., fringer g. , poufer g., foeñvour g., c'hwezer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., breser g., glabouser g., gedonaer g., toner g., moliac'hour g., bugader g., bern trein g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

Großtuerei b. (-,-en) : brabañsadennoù lies., brabañs g., brabañserezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., pouferezh g., strakerezh g., glabouserezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, kañfardiz b., moliac'h g., pompad g.

großtuerisch ag. : floc'hellek, boufon, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur beg-a-raok, ur brammer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur mailhard, ur breser, un teileg, un toner, ur bern teil, ur bugader, ur glabouser, ur marc'h-kaoc'h) anezhañ, glabous, fougasus.

großtun V.gw. rannadus (tat groß / hat großgetan) : ober e aotrou, ober brasoni, rodal, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, bezañ un ton en an-unan, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e babor, ober e baotr.

Großtürke g. (-n,-n) : Turk bras g., Turk meur g., sultan g.

Großunternehmen n. (-s,-) : embregerezh bras g.

Großunternehmer g. (-s,-) : chevañsour ar greanterezh g., embreger bras g.

Größtwert g. (-s,-e) : gwerzh uc'hek g., gwerzhad uc'hek g.

Großvater g. (-s,-väter) : tad-kozh g. ; *mein Großvater,* va zad-kozh g., an hini kozh du-mañ g.

großväterlich ag. : hag a denn d'an tadoù-kozh, ... an tadoù-kozh, ... an tad-kozh.

Großveranstaltung b. (-,-en) : abadenn vras b., gouel bras g., manifestadeg vras b.

Großverdiener g. (-s,-) : gounider arc'hant bras g., rasteller arc'hant bras g.

Großvieh n. (-s) : chatal bras g.

Großwäsche b. (-) : bugad bras g.

Großwild n. (-s) : jiber bras g., jiboez bras g.

Großwildjagd b. (-) : hemolc'h jiboez bras g.

Großwohnsiedlung b. (-,-en) : stroll kêrel bras g.

großziehen V.k.e. (zog groß / hat großgezogen) : desevel, kas da zen, kas da dud, kundu, kunduiñ, magañ.

großzügig ag. : brokus, brokus gant e wenneien, largentezus, lark, frontal, mat da reiñ, hael, madelezhus, e galon en e vañch, e galon vat gantañ war e zorn, e galon vat gantañ war palv e zorn, druz, foran ; *großzügiger Mann,* den largentezus, den lark g., den mat da reiñ g. ; *großzügige Schenkungen,* largentezioù lies., profoù brokus lies., profoù largentezus lies.
Adv. : brokus, gant largentez, lark, gant brokusted, hael, en un doare hael, muioc'h eget nebeutoc'h ; *großzügig einschenken,* diskargañ banneoù sonn - diskargañ banneoù yac'h - diskargañ banneoù druz - diskargañ banneoù, brokus - diskargañ banneoù, fonnus - lakaat reut ; *sie hat sich großzügig bedient,* kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont ; *bei ihr wird man bei Tisch nicht gerade großzügig bedient,* honnezh a zo

moan he bizied, kegin dreut a vez ganti, treutik-eston e vez ar geusterenn ganti, tinell dreut a vez ganti.
Großzügigkeit b. (-) : largentez b., brokuster g., brokusted b., frontalentez b., diarboell g. ; *übermäßige Großzügigkeit,* relargentez b. ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus,* e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni.
grotesk ag. : iskis, diboell, c'hoarzhus, farsus, lu, divalav, chin.
Groteske b. (-,-n) : [arz] arabeskennoù iskis lies, gweadeg iskis b., arz touelladurour g.
Grotte b. (-,-n) : [tisav.] grotenn b., groc'h g.
Groupie n. (-s,-s) : skorerez b., harperez b., bamadez b., plac'h tik war udb b., plac'h pitilh gant udb b., plac'h ar ... b., entanadez b., dalc'hiadez entanet b.
Grubber g. (-s,-) : disoulerez b., diaoul g., distriper g., freuzerez douar b., rufanerez b.
grubbern V.k.e. (hat gegrubbert) : rufanañ, diaoulat, disoulañ, freuzañ gant un diaoul.
Grübchen n. (-s,-) : [korf.] toullig g., poullig g., poull-boc'h g., [dre fent] toull bara gwenn g., neizhig ar pokoù g.
Grube b. (-,-n) : **1.** foz b., fozell b., toull g., poull g., poullad g., kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b. ; **2.** mengleuz b., min g., poull-mengleuz g. ; *in die Grube einfahren, in die Grube fahren,* diskenn e-barzh ar vengleuz ; **3.** [kezeg] toull-malgudenn g. ; **4.** [dre skeud.] P. *in die Grube fahren,* mervel, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont en tu all, mont d'an tu all ; *wer anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein,* lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - an hini a grañch fae a grañch war e sae - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.
Grübelei b. (-,-en) : sorbiennoù lies., sorc'hennoù lies., valgorioù lies., huñvreerezh g., soñjezonoù lies., soñjennoù lies., prederiadennoù lies., rambre g., randon g., marsoñjoù lies., berlobi b., berlobiaj g.
grübeln V.gw. (hat gegrübelt) : prederiañ, bezañ e prederi, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, magañ soñjoù, pleustriñ soñjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, ruilhal-diruilhal udb en e spered, malañ sonjoù etre e roched hag e vruched, malañ sonjoù etre e roched hag e chouk, malañ sonjoù etre he hiviz hag he chouk, [gwashaus] randoniñ, berlobiañ ; *über etwas grübeln,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.
grübelnd ag. : prederiek, prederiet, poelladus, kollet en e soñjezonoù, soñjus, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o valañ soñjoù, o lonkañ soñjoù, berlobiet.
Grubenanlage b. (-,-n) : mengleuz b., mengleuzerezh b.
Grubenanschluss g. (-s,-schlüsse) **/ Grubenanschlussbahn** b. (-,-en) : hent-houarn gougediañ ouzh ur vengleuz g.
Grubenarbeit b. (-,-en) : labour en ur vengleuz g.
Grubenarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g., miner g.
Grubenausbau g. (-s,-bauten) : koadadur ar garidennoù mengleuz lies.
Grubenbahn b. (-,-en) : hent-houarn mengleuz g.
Grubenbau g. (-s,-e) : aveadurioù mengleuz lies.
Grubenbelegschaft b. (-,-en) : implijidi ar vengleuz lies.
Grubenbetrieb g. (-s,-e) : mengleuz b., mengleuzerezh b.
Grubeneingang g. (-s,-eingänge) : penn ar poull-mengleuz g.
Grubenentleerer g. (-s,-) : skarzher-privezioù g.
Grubenentleerung b. (-,-en) : skarzherezh-privezioù g.
Grubenfahrt b. (-,-en) : diskenn er vengleuz g.
Grubenfeld n. (-s,-er) : mengleuzeg b.
Grubenförderwagen g. (-s,-) : bagonig vengleuz b.
Grubengas n. (-es,-e) : treflamm-glaou g.
Grubengasanzeiger g. (-s,-) : treflammventer g.
Grubenholz g. (-es,-hölzer) : koad evit ar vengleuz g., koadaj ar vengleuz g.
Grubenhund g. (-s,-e) : bagonig vengleuz b.
Grubenkipper g. (-s,-) : bagonig wint b., berlinenn b.
Grubenlampe b. (-,-n) : kleuzeur surentez b., kleuzeur vengleuzier b., lamp tal g.
Grubensteiger g. (-s,-) : mestr mengleuzier g.
Grubenstempel g. (-s,-) : skor g., speurell b.
Grubenwasser n. (-s) : dour-sil g.
Grubenwehr b. (-,-en) : skipailh surentez er vengleuz g.
Grubenwetter n. (-s) : aer vouezhius g./b.
Grübler g. (-s,-) : penn-skort g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., soñjard g., soñjer g., spered debret a zen g., spered chalus a zen g.
grüblerisch ag. : soñjus, prederiet, prederiek.
grüezi estl. : [Bro-Suis] demat ! demat dit ! demat deoc'h !
Gruft b. (-,-grüfte) : marvgav g., bez g., kav-bez g.
Grufti g. (-s,-s) : paotr diwar-lerc'h g., paotr chomet war-lerc'h g., dilerc'heg g., paotr giz kozh g.
grummeln V.gw. (hat gegrummelt) : P. **1.** lavaret an oferenn, bourouellat, chaokat e c'henoù, bourboutal, komz etre e zent, gromellat, grozmolat, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, ronkal, soroc'hal, grognal, grumuzat (Gregor) ; **2.** [kurun] strakal, krozal, gourdrouz.
Grummet n. (-s,-e) **/ Grumt** n. (-s,-e) : gwim str., eil troc'h g., adtroc'h g., azfoenn g., ragain g.
grün ag. : **1.** glas, gwer, glaswer, glas-gwer ; *das grüne Laub,* ar c'hlazvez b. ; *eine grüne Jacke,* ur chupenn wer b. ; *die grüne Flur,* ar maezioù (ar maezeier) glas lies. ; *die grüne Welle,* gouleier triliv kenurzhiet lies. ; *grünes Gemüse,* glazur g., legumaj fresk str. ; *grüne Heringe,* harinked fresk lies. ; *grünes Obst,* frouezh glas str. ; *grünes Heu,*

foenn glas g./str., foenn glas-dour g./str. ; *grünes Holz,* koad glas g., koad glas-dour g. ; *ein grüner Junge,* ur beg-melen g. ; *hellgrün,* gwer-sklaer, glas-kaol, glas-sklaer, glas-gwenn, glas evel un delienn gaol ; *dunkelgrün,* glas-beler, glas-pour, glas-du, gwer-mouk, gwer-teñval, glas-teñval, glas-delienn, glas-deil, gwer-beler ; *nach dem Regen wird die Natur wieder grün,* glazañ (glasaat) a ra ar maezioù war-lerc'h ar glav, gwiskañ a ra ar maezioù ur vantell a c'hlasvez war-lerc'h ar glav ; *grün färben,* glazañ, glasaat, livañ e glaz ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden,* sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlazont ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind,* an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; *grünes Damenkleid,* sae wer b. ; *grüne Augen,* daoulagad gwer lies., daoulagad wer lies. ; *grün anstreichen,* livañ e gwer ; *grün gekleidet,* gwisket e gwer ; *grüner Farbstoff,* gwer g. ; *grüne Farbe,* liv gwer g., gwer g.

2. [dre skeud.] *grünes Licht für etwas bekommen,* kaout an aotre da gregiñ gant udb ; *er kommt auf keinen grünen Zweig,* bec'h en deus oc'h ober e dreuz, bec'h en deus oc'h ober e dreuziad dre ar vuhez, bec'h en deus oc'h ober e dreuziad dre ar bed, chomet eo berr ar stal gantañ, n'eo ket druz e stal, chom a ra en diaskren, ne ya ket war-raok (chom a ra berr) an traoù gantañ, chom a ra da c'hoari glac'harig, chom a ra da c'hoari gant glac'harig (da chaokat mizer, da fritañ mizer, da fritañ paourentez, da fritañ laou, da ruzañ anezhi, da fritañ mizer gant paourentez, da zuañ anezhi, da vevata), c'hwezh an dienez a zo gantañ, emañ o spinañ gant an dienez, krog eo an dienez ennañ ; *die grüne Seite eines Menschen,* tu mat un den g. ; *sie sind ihm am Hofe nicht grün (Schiller, "Wallenstein"),* n'eo ket deuet-mat da dud al lez, n'eo ket deuet-mat gant tud al lez, n'eo ket erru-mat gant tud al lez ; *sie sind sich nicht grün,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *es wird ihm grün und blau vor den Augen,* glas eo gant an aon, glas eo gant ar spont, liv ar spont a zo warnañ, glas eo e zremm, ken glas eo hag un delienn gaol ; *grün und gelb vor Neid werden,* bezañ klañv gant avi, glaouriñ gant ar warizi ; *sich grün und gelb ärgern,* fachañ ruz, mont persdu kement a zroug a zo en an-unan, bezañ fuloret-naet, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ fuloret-mik, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, bezañ ruz gant ar gounnar, mont klañv ; *jemanden über den grünen Klee loben,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - lorc'hañ u.b. ; *grün ausspielen,* c'hoari pikez ; *er wurde grün und blau geschlagen,* bloñset ha bronduet e voe ken ne oa broustet ha gouliet e gorf holl, broñsuet ha bronduet e oa e gorf gant an taolioù en doa paket, broustet a-dailh e voe ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, frotet e oa bet gant eoul garzh ken ma lufre, boufonet e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, an drell en doa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, paket en doa korreenn, boureviet e voe a daolioù, malet e voe a daolioù, maoutet e oa bet, kouezhet e oa koad warnañ, fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad, gwashat roustad) en doa bet, bet en doa ur pred a-feson, bet en doa ur predad a-feson, paket en doa ur roustad eus ar gwashañ tout, ur roustad en doa bet, ur peilh en doa bet, tapet en doa fest ar geuneudenn, tapet en doa e gerc'h, tañvaet en doa fest ar geuneudenn, tañvaet en doa blaz ar geuneudenn, tapet en doa ur gempenn, tapet en doa ur c'hempenn, tapet en doa frot, paket en doa ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh) e oa bet.

3. [polit.] *die Grünen,* ar Re C'hlas lies.

Grün n. (-s,-/-s) : **1.** glasted b., glaz g., glazadur g., glaster g., liv gwer g., gwer g., glasvez g., glazentez b., glazien g. ; *Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb,* ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer ; *die Ampel stand auf Grün, die Ampel zeigte Grün,* gwer e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Grün, die Ampel schaltet auf Grün,* treiñ a ra ar gouloù da wer ; *Grün tragen,* bezañ gwisket e gwer ; *das frische Grün der Wiesen und Felder,* glazur tener ar pradeier hag ar parkeier (ar pradoù hag ar parkoù) g., glaster tener ar maezioù g., glaz tener ar maezioù g., glazadur tener ar maezioù g. ; *giftiges Grün,* glaz trellus (dallus) g. ; *ins Grüne fahren,* mont war ar maez ; *bei Mutter Grün schlafen,* kousket dindan an amzer (e-barzh liñselioù sant Pêr, e kambr ar stered, e maner Lonk-Avel, dindan ar billig vras), lojañ e maner Lonk-Avel, lojañ e kambr ar stered, chom da ziwall al loar eus ar bleiz, kousket e ti Mari C'hlazioù, na gaout nemet toenn an noz evit en em c'holeiñ ; **2.** [ardamezouriezh] sinopl g.

Grünabfälle lies. : dic'harzhadur g., glazajoù lies.

Grünalge b. (-,-n) : [louza.] glandour g., glanmor g., bezhin glas str.

grün-alternativ ag. : [polit.] glas-arbennour, arallekologour, ekologour dazeilat.

Grünanlage b. (-,-n) : glasvezenn b., glasvezeg b., takad glas g.

Grünapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-broc'h g.

Grün-Ass n. (-es) : [kartoù] born pikez g., bid pikez g., louz pikez g.
grünäugig ag. : daoulagad glas-gwer dezhañ, daoulagad c'hlas-gwer dezhañ.
grünblau ag. : gwer-glas, glas-dour.
Grund g. (-s, Gründe) : **1.** douar g., tachenn b. ; *dieses Haus steht auf felsigem Grund,* savet eo bet an ti-se war ar roc'h ; *auf eigenem Grund und Boden leben,* bevañ war e zouaroù, bezañ en e dra, bezañ war e dra ; *Grund und Boden,* douaroù lies., madoù lies., douar-font g. ; *Grund und Boden erwerben,* prenañ atantoù (douar, douaroù, menajoù), douaraoua.
2. [dre skeud.] *in Grund und Boden verdorben,* gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek mel e eskern, brein betek an du.
3. izelenn b., kanienn b., kampoullenn b., kampoull g., toullenn b., traoñienn b., stankenn b., saon b., saonenn b., deval g., devalenn b. ; *ein kühler Grund,* un draoñienn (un izelenn) distan an aer enni.
4. strad g., goueled g., foñs g., sol g., deun mor g., sont g., deun g., don g., endon g., endonenn b., parfont g., traoñ g., penn traoñ g., font g., lost ; *Meeresgrund,* sol ar mor g., strad ar mor g., sont g., deun ar mor g., foñs ar mor g., goueled ar mor g., plaen g. ; *die dunkle Farbe des Sees kommt von seinem schlammigen Grund,* dour al lenn a zo teñval abalamour d'al lec'hid a zo a-zindan ; *in des Waldes tiefsten Gründen (Eichendorff),* e donig-don (e don-donañ) ar c'hoad, e deun ar c'hoad, e deun ar c'hoadeier ; *meine Angelschnur liegt auf dem Grund,* emañ va linenn war ar sont ; *ein Gebäude von Grund aus aufmauern,* sevel mogerioù un ti eus ar strad betek al lein ; *den Grund unter den Füßen verlieren,* koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, mont en dour betek koll sont, mont en dour-koll ; *hier hat man keinen Grund mehr,* amañ ez eus koll sont, amañ ez eus dour-koll ; *er half ihr auf festen Grund,* **a)** roet en doa dorn dezhi evit adtapout ar c'haled ; **b)** [dre skeud.] savet en doa dezhi he fouezioù en-dro ; *das Schiff ist auf Grund gelaufen,* skoet he deus ar vag war ar sont, aet eo ar vag da douch, aet eo ar vag da skeiñ ; *des Tales Grund,* penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., dan ar stankenn g., goueled an draoñienn g. ; *der Grund eines Fasses,* tal ur varrikenn g., deun ur varrikenn b., revr ur varrikenn g. ; *ein Fass bis auf den Grund leeren,* riñsañ ur varrikenn, goullonderiñ ur varrikenn betek ar berad diwezhañ ; *im Grunde seines Herzens,* e kreiz e galon / e goueled e galon (Gregor) ; *ein Schiff in den Grund bohren,* soliñ (stradañ) ur vag, kas ur vag d'ar strad, kas ur vag d'an deun, kas ul lestr d'ar foñs, kas ul lestr d'ar sol, gouelediñ ul lestr, soliñ ul lestr, toullañ ul lestr d'e ouelediñ, kas ur vag d'ar goueled.
5. diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., stradadenn b., azezoù lies., sol g. ; *den Grund zu einer Wissenschaft legen,* sevel diazezoù ur skiant.
6. [arz] foñs g., drekleur g., goueled g. ; *rote Blumen auf grünem Grund,* bleunioù ruz war ur foñs (war un drekleur, war ur goueled) glas.
7. [douar.] gouelezenn b., tevion g., koc'hion g., gouelezenn b.
8. pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., pennderoù g., pennorin g., penndiazez g., diazezadenn b., perag g., abeg g., kantabeg g., arbenn g., kaoz b., perzh g., lec'h g., digarez g., gwir g., rezon b., peadra g. ; *der Grund meines Handelns,* ar rag hag ar perag eus ar pezh am eus graet, pennkaoz d'ar pezh am eus graet b., ar peragoù eus pezh am eus graet lies., abeg d'am ober g., kantabeg d'am ober g. ; *Grund aller Dinge,* pennderoù g., pennorin g. ; *auf Grund (t-c'h pe von),* en abeg da, abalamour da, palamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, kelo, da-heul, war-zigarez, dre berzh, dre-benn da, gant ; *auf Grund des Regens,* en arbenn a'r glav ; *aus welchem Grund ?* a be berzh kement-se ? evit peseurt abeg ? evit pe bennkaoz ? en askont (en arbenn, dre an arbenn) da betra ? pe evit abeg ? / pe dre 'n abeg ? / pe diwar-benn tra ? (Gregor), en abeg (abalamour) da betra ? diwar-benn petra ? pe evit tra ? evit petra ? perak tra ? petra 'zo kaoz da se ? da berak ? evit perak ? ; *aus persönlichen Gründen,* war zigarezioù a sell ouzh an-unan, evit abegoù personel ; *aus welchem Grund bist du zu uns gekommen ?* petra 'zo kaoz dit da vezañ deuet amañ ? da berak out deuet du-mañ ? evit perak out deuet du-mañ ? perak eo dit dont du-mañ ? ; *er verstand nicht, aus welchem Grund diese Leute zu ihm wollten,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; *aus dem Grund, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma, tra penn ; *aus irgendeinem Grund,* evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; *aus diesem Grund,* rak-se, setu perak, abalamour da se, dre an arbenn a se, dre an abeg da se, en abeg da se, dre gement-se, kelo-se, diwar-se, e-skeud-se, e-se, hag e-se, evel-se ivez, e-giz-se ivez, alese ; *er ist krank, aus diesem Grund konnte er nicht kommen,* klañv emañ, alese m'eo chomet hep dont ; *das ist kein Grund zur Beunruhigung,* n'eus ket lec'h da spontañ evit an dra-se ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; *sie weint aus gutem Grund,* perzh he deus da vezañ glac'haret ha da ouelañ, abeg he deus da ouelañ, labour he deus da ouelañ, peadra he deus da ouelañ, lec'h he deus da ouelañ, gwir he deus da ouelañ, gouelañ a ra gant gwir abeg ; *ich habe keinen Grund dazu,* n'em eus ket lec'h d'en ober ; *jetzt habe ich keinen Grund mehr, zu ihm zu gehen,* bremañ n'em eus ket a zigarez ken da vont d'e di ; *dafür gibt es gar keinen Grund,* n'eus tanfoeltr rezon ebet d'an dra-se ; *da gibt es keinen Grund, den Kopf zu verlieren,* n'eus ket eno peadra da goll e benn kelo ken nebeut-se a dra ; *etwas mit guten Gründen unterbauen,* harpañ un ober bennak gant abegoù mat ; *er hat gute Gründe, ihm böse zu sein,* mil abeg (lies abeg) en deus da gaout droukrañs outañ, gwir abeg en deus da gaout droukrañs outañ, lec'h en deus da gaout droukrañs outañ, labour en deus da gaout droukrañs outañ, peadra en deus da gaout droukrañs outañ

; *ich habe ihm gegenüber Grund zur Klage,* abegoù am eus a-enep dezhañ ; *er hat allen Grund zu glauben, dass ...,* gwir abeg (mil abeg, lies abeg, lec'h, labour, peadra, tro) en deus da grediñ e ... ; *Sie hatten wohl Grund, besorgt zu sein,* lec'h ho poa da vezañ nec'het ; *etwas ohne Grund tun,* ober un dra bennak hep gwir nag abeg (hep abeg na reizh, hep abeg, hep ket a wir, hep gwir abeg, hep rezon ebet) ; *er tut das aus dem einfachen Grund, weil ...,* pennkaoz da bezh a ra a zo aes da gompren : ... ; *er hat keinen Grund zu klagen,* n'en deus ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *er hat keinen Grund, heute zu Hause zu bleiben,* n'eus kaoz (abeg) ebet gantañ da chom er gêr hiziv ; *das ist ein Grund mehr, um nicht so viel zu essen, das ist ein weiterer Grund, um nicht so viel zu essen,* ken meur rak-se ne zlejemp ket debriñ kement, un abeg muioc'h eo evit chom hep debriñ kement-se ; *triftige (stichhaltige) Gründe,* abegoù (digarezioù, rezonioù) na c'haller ket toullañ dindano lies., abegoù diflach lies., abegoù na c'haller ket diarbenn lies. ; *zwingende Gründe,* abegoù redius lies., endalc'hioù lies. ; *ich finde jeden Tag einen vermeintlichen Grund, um nicht hinzugehen,* bemdez e vezan o tigareziñ da vont ; *aus Gründen der Hygiene,* en abeg d'ar (evit abegoù) yec'hedouriezh ; *aus einem kühlen Grunde,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat ; *faule, vorgeschobene Gründe,* remistennoù lies., risklennoù lies., digarezioù ki lies., digarezioù toull lies., digarezioù goullo lies., diagarezioù war-bouez un neudenn vrein lies., digarezioù ken teñval hag an noz lies., kantikoù seurezed lies., fariennoù lies., falszigarezioù lies., digarezioù didalvoud lies., fall digarezioù lies.

9. troioù-lavar : *etwas in den Grund hinein (bis auf den Grund) zerstören,* distrujañ udb holl-razh (penn-da-benn), peurzistrujañ udb, diskar udb a-benn-font, peurziskar udb ; *einer Sache auf den Grund gehen,* studiañ pizh udb, mont war don udb, klask penn d'ar vazh, klask kavout an deun eus udb ; *im Grunde hast du recht,* evit gwir emañ ar rezon ganit / pep tra o vezañ sellet mat emañ ar gwir ganit (Gregor), en holl (kuit a c'haou) emañ ar gwir ganit ; *im Grunde genommen,* pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, erfont ; *von Grund aus gut sein,* bezañ mat en e had, bezañ an den gwellañ a zebr bara, bezañ ur gwiad a vadelezh oc'h ober anezhañ, bezañ mat betek mel e eskern, bezañ pennskouer an den mat, bezañ un den Doue ; *sich von Grund aus bessern,* cheñch a-vad penn-da-benn ; *etwas von Grund aus ändern,* cheñch udb penn-da-benn ; *ein Haus von Grund auf reinigen,* skarzhañ un ti betek al leur, ober karzhadenn vras en un ti.

10. *zu Grunde* : **a)** *zu Grunde legen,* lakaat da ziazez da, diazezañ war ; *er legte seinem Vortrag ein Wort von Goethe zu Grunde,* diazezañ a reas e brezegenn war un arroudenn tennet eus oberennoù Goethe ; *einer Sache (t-d-b) zu Grunde liegen,* bezañ diazez udb, bezañ diazez d'udb ; *seinen Ausführungen liegt viel Überlegung zu Grunde,* e zisplegadennoù a zo diazezet war brederiadennoù don ; **b)** *zu Grunde gehen,* mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da droadañ, da hesk, d'an hesk, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont da neuz, mont da skos, dizeriañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, bezañ war e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù, islonkañ ; *zu Grunde richten,* kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, d'an dour, d'ar baz, d'ar bern, da raz, e skuilh hag e ber), goullonderiñ, heskiñ, rivinañ, netraiñ, fritañ, ifamañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, diskar a-benn-font, peurziskar, kas ar stal d'an dour ; *ein Land zu Grunde richten,* lakaat ur vro a-blad, gwastañ ur vro, rivinañ ur vro, kivijañ ur vro, peurziskar ur vro ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes zu Grunde gerichtet,* ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel, gwastet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel, kivijet e voe ar vro gant ar brezel ; *seine Trunksucht hat ihn zu Grunde gerichtet,* ul lonker e oa hag un den bruket eo bremañ.

Grundadel g. (-s) : noblañs a-ziwar ar maez b.

Grundakzent g. (-s,-e) : [yezh.] pouez-mouezh kreñvañ g., skoad kreñvañ g.

Grundangel b. (-,-n) : [merdead.] bac'hoù g. [liester bac'heier].

grundanständig ag. : reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, dereat a bep hent, dereat e pep hent, n'eus ket a we ennañ, hep si na gwri, prop.

Grundanstrich g. (-s,-e) : gwiskad diazez g., gwiskad kentañ g., danwiskad g., sol g.

Grundausbildung b. (-,-en) : stummadur kentañ g.

Grundausführung b. (-,-en) : [stlenn.] kefluniadur diazez g., kefluniad diazez g.

Grundausstattung b. (-,-en) : aveadur diazez g., aveadur boutin g.

Grundbau g. (-s,-bauten) : diazez g., dansavadur g.

Grundbedeutung b. (-,-en) : ster kentañ g.

Grundbedingung b. (-,-en) : diferadenn diazez b.

Grundbegriff g. (-s,-e) : pennaenn diazez b., pennreolenn b., meizad diazez g.

Grundbesitz g. (-es,-e) : font g., glad g., leve-font g. ; *unterirdischer Grundbesitz,* perc'hentiezh an dindanzouar b., perc'hentiezh ar c'hondon b.

Grundbesitzer g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., P. fondatour g.

Grundbestandteil g. (-s,-e) : kedelfenn b., kedaozenn b., kedrann b., parzh g.

Grundblei n. (-s) : [merdead.] sont b., plom g.

grundböse ag. : drouk betek mel e eskern, drouk dre natur, drouk en e had, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, karget a fallagriezh, gwriet a fallagriezh, netra a vat ennañ.

Grundbuch n. (-s,-bücher) : **1.** gladroll g., kadastr g., tachennaoueg b. ; *in das Grundbuch eintragen,* lakaat er c'hadastr, kadastrañ ; **2.** [dre astenn.] marilh an arouestloù g.

Grundbuchamt n. (-s,-ämter) : **1.** burev ar c'hadastr g. ; **2.** [dre astenn.] burev an arouestloù g.

Grundbuchauszug g. (-s,-auszüge) : testeni eus burev ar c'hadastr g.

Grundcharakterzug g. (-s,-züge) : pennlinenn b.

Grunddienstbarkeit b. (-,-en) : [gwir] gwizad g.

grundehrlich ag. : onest a bep hent, eeun e pep hent, eeun en e baperoù, hep si na gwri, n'eus ket a we ennañ, eeun evel ur wialenn.

Grundeigentum g. (-s,-e) : font g., glad g., perc'hentiezh font b.

Grundeigentümer g. (-s,-) : perc'henn font g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., P. fondatour b.
Grundeinheit b. (-,-en) : unvez diazez b. ; *die Familie ist die natürliche Grundeinheit der Gesellschaft,* an tiegezh eo maen diazez naturel ar gevredigezh, ar c'hentañ kevredigezh eo an tiegezh, an tiegezh eo kellig diazez naturel ar gevredigezh ; *die Art ist die Grundeinheit der biologischen Systematik,* ar spesad eo rummad diazez rummatadur ar bevien.
Grundeis n. (-es) :P. [tro-lavar] *ihm geht der Arsch auf Grundeis,* ur revriad aon a zo ennañ, moan eo e revr, emañ o kac'hat ar marv, moan eo e foñs, n'eo ket gwall fier, hennezh a sec'h gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, ur c'horfad mat a aon a zo ennañ, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, santout (klevet) a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, c'hwen a zo en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, flaer a zo en e vragoù, mont a ra bihan e galon, bihan eo e galon, skoet eo gant an derzhienn-skeud.
Grundel b. (-,-n) / g. (s,-) : [loen.] skanteg g., touseg-mor g. ; *Grundeln fangen,* tousegeta, skantegeta.
Grundelement n. (-s,-e) : pennelfenn b., elfenn b., elfennad b., diaz g., diazez g., diazezenn b. ; *Grundelemente der Mathematik,* diazezoù ar jedoniezh lies.
Grundemotion b. (-,-en) : [bred.] trivlidigezh kentael b.
gründen V.k.e. (hat gegründet) : **1.** sevel, diazezañ, krouiñ, fontañ, savadenniñ, savelañ, ensezañ, lañsañ, soliañ, amparañ ; *einen Bau gründen,* sevel un ti, diazezañ ur savadur ; *eine Fabrik irgendwo gründen,* ensezañ ul labouradeg en un tu bennak ; *eine Stadt gründen,* sevel ur gêr, diazezañ ur gêr ; *eine Familie gründen,* diazezañ un tiegezh, sevel tiegezh ; *allerlei Vereine wurden gegründet,* a bep seurt kevredigezhioù a node er vro ; **2.** *seine Meinung auf etwas (t-rt) gründen auf (t-rt),* diazezañ e vennozh war, kemer sol war, ober font war, fontañ e vennozh war, soliañ e vennozh war, pantilhoniñ e vennozh gant ; *sein Urteil auf Tatsachen gründen,* diazezañ e varn war fedoù resis.
V.k.d. (hat gegründet) : *gründen auf (t-d-b),* bezañ diazezet war.
V.gw. (hat gegründet) : *stille Wasser gründen tief,* el lec'h m'emañ an dour ar sioulañ e vez an donañ - el lec'h ma vez sioulañ an dour e vez donañ an eien - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaouedoù - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - disfiziout ouzh souchet o soñjal e ve kousket.
V.em. : **sich gründen** (hat sich (t-rt) gegründet) : mont diouzh, kemer sol war, kemer harp war ; *sich (t-rt) auf die Erfahrung gründen,* mont diouzh ar skiant-prenet.
Gründer g. (-s,-) : savadenner g., krouer g., saver g., diazezour g., diazezer g.
Gründeraktie b. (-,-n) : kevrann diazezer b.
Gründeranteil g. (-s,-e) : lodenn diazezer b., buzrann b.
Gründerjahre lies. : [istor] *die Gründerjahre,* ar bloavezhioù 1871, 1872 ha 1873 lies. [*krouidigezh 928 kevredad dre gevrannoù e Bro-Alamagn*], Mare an Diazezourien g.
Gründerkrach g. (-s) : freuz-yalc'h er bloaz 1873 g., koemp er bloaz 1873 g.
Gründerstil g. (-s) : doare livañ ha sevel tiez eus ar bloavezhioù 1871, 1872 ha 1873 g.
Gründerväter lies. : tadoù diazezourien lies.
Grunderwerb g. (-s,-e) : prenañ douaroù g.
Grunderwerbssteuer b. (-,-n) : tailhoù war an douaroù prenet lies.
Gründerzeit b. (-) : [istor] ar bloavezhioù 1871, 1872 ha 1873 lies. [*krouidigezh 928 kevredad dre gevrannoù e Bro-Alamagn*], Mare an Diazezourien g.
grundfalsch ag. : faos a bep hent, faos e pep hent, gaou penn-da-benn.
Grundfarbe b. (-,-n) : **1.** pennliv g., liv kentañ renk g., liv diazez g. ; **2.** gwiskad liv diazez g., gwiskad liv kentañ g., danwiskad g., sol g.
Grundfehler g. (-s,-) : fazi diazez g., si diazez g.
Grundfesten lies. : diaz g., diazezoù lies., diazezennoù lies., kolonennoù lies. ; *an den Grundfesten des Staates rütteln,* lakaat diazezoù ar Stad en arvar, mont da ziazezoù ar Stad, lakaat kolonennoù ar Stad da grenañ.
Grundfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-sol g.
Grundfischen n. (-s) : pesketaerezh war ar plaen g., peskerezh war ar plaen g., pesketa war ar plaen g. ; *Grundfischen treiben,* pesketa war ar plaen.
Grundfläche b. (-,-n) : **1.** gorread g. ; **2.** [mat.] diazez g.
Grundform b. (-,-en) : **1.** stumm diazez g., stumm skouer g., stumm orin g. ; **2.** [yezh.] anv-verb g.
Grundfreibetrag g. (-s,-beträge) : sammad kuit a dailhoù g., usvevenn gemedel frankizus b.
Grundfreiheit b. (-,-en) : frankiz a zen b. ; *die Grundfreiheiten,* ar frankizoù diazez lies., ar frankizoù pennañ lies.
Grundgebühr b. (-,-en) : taos diazez g.
Grundgedanke g. (-ns,-n) : prederenn greiz b., pennvennozh g., mennozh diazez g., mennozh stur g., luskvennozh g.
Grundgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr diazez g.
grundgelehrt ag. : desket-bras.
Grundgesetz n. (-es,-e) : **1.** [polit] Bonreizh b., Lezenn Vonreizh b., Lezenn-Veur b., bonlezenn b., lezenn-diazez b., mammlezenn b. ; **2.** pennaenn diazez b.
grundgesetzwidrig ag. : a-enep al lezenn-diazez, kontrol d'al lezenn-diazez, enepbonreizh, divonreizhek.
grundgütig ag. : hollvat, peurvat, mat en e had, ur gwiad a vadelezh oc'h ober anezhañ, mat betek mel e eskern, karget a vadelezh.
Grundgütigkeit b. (-) : hollvadelezh b.
Grundhaltung b. (-,-en) : emzalc'h g., dalc'h g.
Grundheilkraut n. (-s) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.
Grundherr g. (-n,-en) : aotrou g., perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., kastellad g., kastellan g., P. fondatour g.
Grundherrschaft b. (-) : [istor] aotrouniezh b.
grundieren V.k.e. (hat grundiert) : **1.** diazezañ, sevel, krouiñ, aozañ, prientiñ, fichañ, fardañ ; **2.** lakaat ar gwiskad liv kentañ war [udb], lakaat un danwiskad war.
Grundierfarbe b. (-,-n) : gwiskad liv kentañ g., danwiskad g., sol g.
Grundiermittel n. (-s,-) : liv evit ar c'hentañ gwiskad g., liv danwiskad g., liv sol g.
Grundierung b. (-,-en) : **1.** lakidigezh ar gwiskad liv kentañ b., lakidigezh an danwiskad b. ; **2.** gwiskad liv kentañ g., danwiskad g., sol g.
Grundirrtum g. (-s,-irrtümer) : fazi diazez g.

Grundkapital n. (-s,-ien) : kevala kevredad g., kevala kevredadel g.
Grundkenntnisse lies. : diazezoù lies., naoudurioù lies.
Grundkurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù evit an deraouidi g.
Grundlage b. (-,-n) : **1.** diaz g., diazez g., diazezad g., penndiazez g., stradadenn b., font g. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *als Grundlage einer Sache dienen,* ober diazez dindan un dra bennak ; **2.** [dre skeud.] elfenn b., elfennad b., skor g., harp g., skorad g. ; *materielle Grundlage,* skorad danvezel g., solwez danvezel g., endoniad danvezel g.
Grundlagenforscher g. (-s,-) : bonimbourc'her g.
Grundlagenforschung b. (-,-en) : imbourc'h diazezel g., bonimbourc'h g.
Grundlast b. (-,-en) : **1.** [gwir] gwizad g. ; **2.** [tredan.] bec'hiad diazez b.
grundlegend ag. : diazez, diazezel, penn-, pennañ, kentael, amparus ; *die grundlegenden Menschenrechte,* gwirioù diazez mab-den lies. ; *grundlegende Veränderung,* troc'h g., kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *grundlegendes Konzept,* ergraf diazez g. ; *ein grundlegendes Wissen besitzen,* kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; [relij.] *die grundlegenden Bekenntnisse,* ar c'hreañsoù lies.
Grundlegung b. (-,-en) : diazezadur g., diazezañ g.
gründlich ag. : **1.** pizh, pervezh, pichot, rik, parfet ; *gründliche Durchsuchung,* furch pizh g., furch pervezh g. ; *eine gründliche Arbeit leisten,* ober e labour en un doare pervezh, bezañ ur pichod a-fet labour, labourat ervat, bezañ a-zevri gant e labour, labourat parfet, bezañ a-lazh-ki gant e labour, bezañ en e wir wellañ gant ul labour, bezañ en e wir wellañ o labourat, labourat a-zevri, labourat da vat-kaer, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, kemer poellad da zont a-benn eus e labour, en em reiñ d'al labour / lakaat e studi d'ober e labour / kemer poell da zont a-benn eus e labour / poellaat d'ober e labour / labourat gant poellad bras (gant kalz a studi) (Gregor) ; **2.** don, bras, diazezet-mat ; *gründliche Kenntnisse in etwas haben,* bezañ akuit-mat (ampart) en (war) udb, bezañ ur mailh war udb, bezañ ki war udb.
Adv. : **1.** a-zevri, pizh, en un doare pervezh, ervat, parfet ; *gründlich einlernen,* studiañ pizh, studiañ gant aked, studiañ ervat, studiañ parfet, studiañ a-zevri ; *eine Frage gründlich behandeln,* disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, studiañ parfet ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; *gründlich vorgehen,* mont dezhi a-zevri ; *etwas gründlich untersuchen,* sellout pizh ha kempenn ouzh udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, imbourc'hiñ ervat udb, studiañ pizh ha kempenn udb, studiañ parfet udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren war udb, poelladiñ war udb, strivañ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, ditourañ udb, plediñ ervat gant studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor).
2. penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, groñs, krenn, a-benn-font ; *gründlich aufräumen,* skarzhañ al leurenn, skarzhañ pep tra, karzhañ pep tra, ober karzhadenn vras, divorañ pep tra, distrobañ ul lec'h diouzh pep tra, dilojañ ul lec'h eus ar pezh a zo ennañ ; *sich gründlich täuschen,* faziañ penn-da-benn (penn-da-benn an neudenn, mat, a-vras, a vras, bras) ; *sie hatte sich gründlich geirrt,* ur dromplezon vras he doa bet, tromplet bras e oa bet war ar poent-se, en em dromplañ a-vras he doa graet war gement-se, he c'houign a oa panenn, faziet e oa a-vras ; *jemandem gründlich die Meinung sagen,* lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).
Gründlichkeit b. (-) : munuted b., pervezhded b., dalc'h g., rikted b., parfeted b. ; *die deutsche Gründlichkeit,* ar bervezhded alaman b.
Gründling g. (-s,-e) : [loen.] gargadenn b., kouskadenn b.
Grundlinie b. (-,-n) : **1.** pennlinenn b. ; **2.** [mat.] diazez g. ; **3.** [tennis] linenn a-dreñv b.
Grundlinienraster g. (-s,-) : **1.** [moull.] kael lizherennerezh b. ; **2.** goulun diazez g. ; *strenger Grundliniennraster,* goulun sturiañ g.
Grundlinienspiel n. (-s,-e) : [tennis] c'hoari war lodenn a-dreñv al leur-dennis g.
Grundlohn g. (-s,-löhne) : gopr diazez g.
grundlos ag. : **1.** [ster kentañ] disont, disol, distrad, dic'hourhedus, dizeun, diziazez, islonk ; **2.** [dre heñvel] didalet, difontet, sodellek, skosellek ; *grundlose Wege,* hentoù rust ha diaes (skosellek, stroñsus, sodellek, distrantell), hentoù-bleiz lies., hentoù difoeltret lies., hentoù foeltret lies. ; **3.** diabeg, digantabeg, diratozh, treuzenep, disol, toull, diziazez, amgadarn, soliet war netra, falsijinet, direizh.
Adv. : diabeg, hep abeg ebet, hep reizh nag abeg, hep gwir abeg, hep ket a wir, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, hep rag na perag, disol, a-enep gwir, ent direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou ; *er wurde grundlos entlassen,* roet e oa bet e sac'h dezhañ hep gwir abeg, skarzhet e voe eus an embregerezh hep n'en defe graet netra.
Grundlosigkeit b. (-) : **1.** disontadusted b., donder disont g. ; **2.** diouer a abegoù g.
Grundmauer b. (-,-n) : sol g., solenn b., diaz g., diazez g., font g.
Grundnahrung b. (-,-en) : boued (magadur, bevañs) diazez g., pennvagadur g., font eus bevañs u.b. g.
Grundnahrungsmittel n. (-s,-) : boued (magadur, bevañs) diazez g., font eus bevañs u.b. g.
Grundnorm b. (-,-en) : [nukl.] reolad diazez b.
Gründonnerstag g. (-s,-e) : [relij.] Yaou-Gamblit g.
Grundordnung b. (-,-en) : urzh g.

Grundpfand n. (-s,-pfänder) : [gwir] dle g., douar roet e gouestl g. (Gregor).
Grundpfeiler g. (-s,-) : **1.** peul g., post g., piler g., diaz g., diazez g., diazezenn b., sol g. ; **2.** [dre skeud.] harp g., skor g., maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b., kolonenn b. ; *die vier Grundpfeiler des Staates,* peder c'holonenn ar Stad lies.
Grundprinzip n. (-s,-prinzipien) : pennaenn diazez b., pennaenn amparus b., kolonenn b., maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b.
Grundrechenart b. (-,-en) **/ Grundrechnungsart** b. (-,-en) : [mat.] oberadenn diazez b., oberiadur diazez g., jedadenn diazez b., jedadur diazez g. ; *die vier Grundrechnungsarten,* ar peder oberadenn lies., ar pevar oberiadur lies., ar peder jedadenn lies., ar pevar jedadur lies., ar peder fennreolenn ar matematik ; *die Substraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* al lamadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.
Grundrecht n. (-s,-e) : [gwir] **1.** gwir diazez g. ; *die Grundrechte,* ar gwirioù diazez lies., ar frankizoù foran lies. ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt,* torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh.
2. [labour-douar] gwir gladel g.
3. [istor] gwir gladdalc'hel g.
Grundregel b. (-,-n) : bonreolenn b., pennreolenn b., reolenn diazez b.
Grundrente b. (-,-n) : **1.** leve kozhni izek g., leve brezelour-kozh izek g. ; **2.** leve gladel g., leve diwar zouaroù g., leve-font g.
Grundriss g. (-es,-e) : **1.** damdresadenn b., damdresadur g., brastresadur g., pennlinennoù lies.
2. [tisav.] *Grundriss eines Gebäudes,* tres ur savadur g.
3. [dre skeud.] studiadenn verr b., levrig g., diverradur g.
Grundsatz g. (-es,-sätze) : pennaenn b., aksiomenn b., pennwirionez b., gwirionez b., pennderoù g., anataenn b., savelenn b., lavarenn-stur g., ger-stur g., stur g., sturienn b., reolenn vuhez b., pennstur g., pennsturienn b., stradadenn b., penndiazez g., gwirienn b., kelennadurezh b., reizh b. ; *keine Grundsätze haben,* bezañ divezhet, bezañ frank (lark) e goustiañs, na gaout reizh ebet ; *von seinen Grundsätzen nicht abweichen (abgehen),* chom hep distreiñ diouzh e reolennoù buhez ; *an seinen Grundsätzen festhalten,* chom leal d'e sturioù, chom leal d'e reolennoù buhez, bezañ fidel oc'h ober diouzh e bennaennoù a vuhezegezh, bezañ fidel d'e bennaennoù a vuhezegezh ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens,* reizhoù ar vuhez kristen lies. ; [gwir] *Grundsatz der Verhältnismäßigkeit,* pennreolenn ar genfeuriegezh b.
grundsätzlich ag. : diazez, diazezel, bonel, penn-, pennañ.
Adv. : **1.** groñs, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, krenn, krak ; *unsere Lebensbedingungen haben sich grundsätzlich verändert,* tout kement tra a zo bet cheñchet en hor bividigezh ; **2.** en abeg d'e bennaennoù a vuhezegezh, en abeg d'e reolennoù a vuhez, evit heuliañ e reolennoù a vuhez, diouzh pennaenn.
Grundsatzurteil n. (-s,-e) : barnadenn reoliadel b. ; *als Grundsatzurteil gelten,* talvezout da zevarnadur.
Grundschicht b. (-,-en) : diazezad g., danwiskad g., gwiskad diazez g.
grundschlecht ag. : fall a bep hent, fall e pep hent, fall-put, fall-kenañ, kasaus, drouk betek mel e eskern, drouk dre natur, drouk en e had, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, karget a fallagriezh, gwriet a fallagriezh, netra a vat ennañ.
Grundschrift b. (-,-en) : font diazez g., nodrezh diazez g.
Grundschuld b. (-,-en) : [gwir] arouestl g., douar roet e gouestl g. (Gregor).
Grundschule b. (-,-n) : skol kentañ derez b., skol-gentañ b., skol-izel b.
Grundschullehrer g. (-s,-) : mestr-skol g., skolaer g., kelenner kentañ derez g.
Grundschulunterricht g. (-s) : kelennadurezh kentañ b., kelennadurezh kentañ derez b. ; *der Grundschulunterricht ist obligatorisch,* ret ha dleet eo ar gelennadurezh kentañ, al lezenn a redi ar vugale da gaout un deskadurezh kentañ derez, redius eo an deskadurezh kentañ derez.
Grundsee b. (-,-n) : [merdead.] taol-ratre g., tonn b., koumm g., bern g., barr-mor g., barrad-mor g., bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g.
Grundsilbe b. (-,-n) : [yezh.] pennrann b.
Grundsprache b. (-,-n) : [yezh.] **1.** kentyezh b., yezh kentidik b., mammyezh b. ; **2.** yezh diazez b.
Grundstein g. (-s,-e) : **1.** maen azez g., maen diazez g., maen sol g., maen-korn g., maen-kornek g. ; *den Grundstein legen,* digeriñ ur chanter ez-ofisiel, diazezañ ar maen kentañ ; **2.** [dre skeud.] maen-font g., diazez g., pennaenn bennañ b.
Grundsteinlegung b. (-,-en) : diazezañ ar maen kentañ g., diazezidigezh ar maen kentañ b.
Grundstellung b. (-,-en) : [lu] korf hag izili sonn, sav-sonn g.
Grundsteuer b. (-,-n) : telladenn war ar glad b., tell war ar glad g., tell war ar font g., tailhoù war ar glad lies., tailhoù war ar fontoù lies.
Grundstock g. (-s,-stöcke) : dalc'had g., diaz g., diazez g., diazezenn b.
Grundstoff g. (-s,-e) : **1.** korf eeun g. ; **2.** danvez diaoz g., danvez krai g.
Grundstoffindustrie b. (-,-n) : ijinerezh an danvezioù krai g., greanterezh an danvezioù krai g., ijinerezh diazez g., greanterezh diazez g.
Grundstrich g. (-s,-e) : [moull., lodenn dev ul lizherenn] garr b. [*liester* girri], post g., garenn b.
Grundstück n. (-s,-e) : **1.** tachenn zouar b., tachennad douar b., tachennig douar b., tachad-douar g., tachadenn b., takad douar g., pastell douar b., treuziad douar g., pezh douar g., douarenn b., lodenn b. ; *kleines Grundstück,* logell b., log b., lomm douar g., pezhig douar g., pann g., tellad b. ; *zur Nutzung freigegebenes Grundstück,* dalc'h g., dalc'h-douar g., tachenn deroet b., koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; *Müll auf einem Grundstück lagern,* lastezañ un dachenn douar, berniañ lastez war un dachenn zouar, leuniañ un dachenn zouar gant lastez.
2. [dre astenn.] tachenn adeiladiñ b., tachenn da sevel tiez b., tachenn da sevel ti b.
3. [dre astenn.] tachenn adeiladet b., tachennad tiez warni b., tachennad un ti warni b., ti gant e dachennad douar g.
Grundstücksmakler g. (-s,-) : kourater tiez g.

Grundstücksteilung b. (-,-en) : lodennerezh g., lodennadur g.
Grundstudium n. (-s,-studien) : [skol-veur] studioù kentañ kelc'h lies., kentañ kelc'hiad studioù g.
Grundstufe b. (-,-n) : **1.** [skol] klasoù etre lies. ; **2.** [yezh.] derez-plaen g., derez kevatal g.
Grundtaxe b. (-,-n) : taos diazez g.
Grundton g. (-s,-töne) : **1.** [sonerezh] notenn diazez b., tonegell b.
2. [dre skeud.] liv pennañ g., mestrezenn b., pezh a drec'h en udb g. ; *der Grundton dieses Romans ist pessimistisch,* al liv pennañ er romant-se eo al liv du, er romant-se e vez diskouezet ar bed e liv du dreist-holl.
Grundtugend b. (-,-en) : pennvertuz b.
Grundübel n. (-s,-) : si a orin g., pleg fall a orin g., tech fall a orin g., si diazez g.
Gründung b. (-,-en) : diazezadenn b., diazezadur g., krouidigezh b., amparadur g., amparañ g. ; *die Gründung einer Stadt,* diazezadenn (diazezadur g.) ur gêr b. ; *die Gründung eines Landes,* krouidigezh ur vro b. ; *die Gründung einer Kommission,* krouidigezh ur bodad b. ; *Gründung durch Einlagen,* diazezadur dre zegasadennoù g. ; *Gründung in bar,* diazezadur dre zegasadennoù moneiz g. ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die Geschehnisse im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies.
Gründünger g. (-s,-) : temz glas g., tremp glas g., glazenn b. ; *Gründünger untergraben,* treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war glasvez.
Gründungsakt g. (-es,-e) : **1.** diazezadur g. ; **2.** skrid diazezañ g.
Gründungsaktie b. (-,-n) : kevrann diazezer b.
Gründungskapital n. (-s,-ien) : kevala diazezañ g.
Gründungskosten lies. : mizoù amparañ lies., mizoù diazezañ lies.
Gründungsurkunde b. (-,-n) : skrid diazezañ g.
Gründüngung b. (-,-en) : teiladur gant temz glas g., kardelladur gant temz glas g., temzerezh gant glazenn g., sasunadur gant temz glas g., teiladur gant glazenn g., kardelladur gant glazenn g., temzerezh gant glazenn g., sasunadur gant glazenn g.
Grundursache b. (-,-n) : pennkaoz g., pennabeg g.
Grundvermögen n. (-s) : **1.** kevala kevredad g. ; **2.** fontoù ha batisoù lies., glad diloc'h g.
grundverschieden ag. : disheñvel a bep hent, disheñvel e pep hent, disheñvel-razh, disheñvel-groñs, disheñvel-krenn, rekin an eil d'egile ; *zwei grundverschiedene Dinge,* daou dra enep lies., daou dra gontrol lies.
Grundwaage b. (-,-n) : [tekn.] live mañsoner g.
Grundwahrheit b. (-,-en) : gwirionez diazez b., pennwirionez b.
Grundwasser n. (-s) : gwelead freatek g., gwelead dour g., poullennad dour puñsoù b., dour kondon g.
Grundwasserabsenkung b. (-,-en) : izelidigezh live ar gwelead freatek b., digresk live ar gwelead freatek g.
Grundwasserleiter g. (-s,-) : gwelead dourek g.
Grundwasserspiegel g. (-s,-) : live ar gwelead freatek g., rez ar gwelead freatek g.
Grundwehrdienst g. (-es,-e) : [lu] klasoù lies.
Grundwort g. (-es,-wörter) : [yezh.] gwrizienn b., pennrann b.
Grundwortschatz g. (-es,-schätze) : geriaoueg diazez b.
Grundzahl b. (-,-en) : niver-pegementiñ g.
Grundzeichnung b. (-,-en) : goulun g.
Grundzins g. (-es,-en) : pennwir g., leve-font g., sens g.
Grundzug g. (-s,-züge) : **1.** temz-spered diazez g., dezverk g., spisverk g., merk diazez g., merk pennañ g. ; **2.** *Grundzüge der Wissenschaften,* diazezoù ar skiantoù lies.
Grundzustand g. (-s,-zustände) : [fizik] stad diazez b.
Grüne(r) ag.k. g./b. : **1.** [polit.] unan eus ar re c'hlas g./b., ekologour g., ekologourez b., endroader g., endroaderez b. ; *die Grünen,* ar re c'hlas lies. ; **2.** *die Grünen,* Beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., an tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., an eontred-kordenn lies., an togeier-sistr lies.
Grüne(s) ag.k. n. : **1.** [kinklerezh] glasvez g., glazienoù lies. ; **2.** [kegin.] saladenn b., glazien g., glazur g., glasvez g., glazadur g., legumaj glas str., legumaj fresk str., freskadur g. ; **3.** [natur] glazenn b., glazien g., glasvez g., glazadur g., glazur g. ; *ins Grüne fahren,* mont war ar maez ; *im Grünen,* war ar maez ; *ein hübsches im Grünen gelegenes Städtchen,* ur gêrig koant kludet e-kreiz ar glasvez b., ur gêrig koant neizhiet e-kreiz ar glasvez b.
grünen V.gw. (hat gegrünt) : glazañ, glasaat, glasterañ, glasveziñ, glaseriñ, glazenniñ, gwiskañ ur vantell a c'hlasvez.
Grünen n. (-s) : glazadur g., glasteriñ g., glasveziñ g., deliaouiñ g., deliañ g.
grünend ag. : glasvezus.
Grünfink g. (-en,-en) : [loen.] melegan g., meleneg g.
Grünfläche b. (-,-n) : glasvezeg b., glasvezenn b., takad glas g., tachenn c'hlas b., letonenn b., glazenn b., glazvez b., tachad glazvez g., flourenn b., leton g.
Grünfutter n. (-s) : boued-glas evit ar chatal g., brazed g., glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., geotaj g., peur g.
Grünfutterhafer g. (-s) : kerc'h-med g./str., brazed kerc'h g.
Grünfutterroggen g. (-s) : segal-med g./str., brazed segal g.
Grünfutterweizen g. (-s) : gwinizh-med g./str., brazed gwinizh g.
grüngelb ag. : glas-kaol, melen-glas.
Grüngürtel g. (-s,-) : **1.** [kêrioù] gourizad glasvez tro-dro da gêr g., gouriz glas g. ; 2. [sport] gouriz gwer g.
Grüngürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Grüngürtelträger,* ur gouriz gwer g.
Grünkern g. (-s,-e) : greun yell glas str.
Grünkohl g. (-s) : kaol dantek str., kaol frizennek str.
Grünkram g. (-s) : glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., legumaj glas str., legumaj fresk str., boued-glas g., freskadur g.
grünlich ag. : damwer, damc'hlas, arc'hlas, arwer, azglas ; *grünlich färben,* damc'hlazañ.
Grünling g. (-s,-e) : **1.** [loen.] [*Carduelis chloris*] melegan g., meleneg g. ; **2.** [loen.] [*Palomena prasina*] louezae g. ; **3.** [dre skeud.] beg-melen g. ; **4.** [louza.] kabell-touseg *Tricholoma equestre* g.
Grünpflanze b. (-,-n) : plant glas str.
Grünschenkel g. (-s,-) : [loen.] strelleg pavioù gwer g.

Grünschnabel g. (-s,-schnäbel) : beg melen g., pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g.

Grünschnitt g. (-s,-e) : gorbl g., diskourroù lies., divarrajoù lies., diskoultradur g., diskourradur g., diorbladur g. ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren,* koublañ an teil.

Grünspan g. (-s) : mergl-kouevr g.

Grünspecht g. (-s,-e) : [loen.] speg gwer g., pilkoad gwer g., kazeg-koad b. [*liester* kezeg-koad, kezekenned-koad], ebeul koad g.

Grünstein g. (-s,-e) : porfir g.

Grünstich g. (-s,-e) : gwer da liv pennañ g., glas da liv pennañ g., mestrezenn wer b., mestrezenn c'hlas b. ; *einen Grünstich haben,* tennañ war ar gwer.

grünstichig ag. : hag a denn war ar gwer.

Grünstreifen g. (-s,-) : [hentoù] **1.** [Mittelstreifen] savenn-douar kreiz liorzhet b., pladenn-douar kreiz liorzhet b. ; **2.** [Seitenstreifen] ribl-hent liorzhet g.

grunz estl. : doc'h ! oc'h !

grunzen V.gw. (hat gegrunzt) : doc'hal, doc'hellat, skroeñjal, soroc'hal, oc'hal, eurc'hat, greunnañ ; *grunzen wie ein Schwein,* oc'hal evel ur pemoc'h.

Grunzen n. (-s) : oc'hadennoù lies., oc'hoù lies., soroc'h g., greunn g. ; *das Schwein stieß ein Grunzen aus,* ar pemoc'h a laoskas un oc'h, ar pemoc'h a laoskas un oc'hadenn.

Grünzeug n. (-s) : glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., legumaj fresk str., legumaj glas str., glaz g., boued-glas g., freskadur g.

Grünzone b. (-,-n) : takad glas g., glasvezenn b.

Grüppchen n. (-s,-) : **1.** kuchennadig tud b. ; **2.** [gwashaus] kavailhadig g., kostezennig b., gronnadig g.

Gruppe b. (-,-n) : bodad g., bodenn b., bodennad b., strollad g., strolladenn b., stroll g., strollenn b., tolp g., tolpad g., toullad g., bandenn b., bandennad b., bagad g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b., kudenn b., kudennad b., bozad g., dornad g., gronn g., gronnad g., kevrenn b., bloc'had g., kouch g., pare b., paread b., rumm g., rummad g., takad g., torkad g., tropad g., tropellad g., ajad g., blokad g., bochad g., duilhad g., laz g., pakad g. ; *sie gehen in Gruppen von jeweils zehn Mann,* bale a reont dek ha dek, bale a reont dek e pep bandenn ; *die Soldaten taten sich zu kleinen Gruppen zusammen,* ar soudarded en em rannas a-vandennadoù ; *in Gruppen zusammenstehen,* stummañ strolladoù, bezañ bodet e strolladoù ; *Gruppen bilden,* emstrolladañ ; *in Gruppen einteilen, in Gruppen aufteilen,* strolladennañ ; *in Gruppen gehen,* kerzhet a-vandenn (a-strolladoù, a-vandennoù, a-vagad, a-vagadoù, a-guchennoù, a-strob, a-stroll, a-vostad, a-dolpadoù, a-dorkadoù) ; *eine Gruppe von Jungen,* ur strollad paotred g. ; *eine kleine Gruppe von Kindern,* ur guchennad vugale b. ; *eine große Gruppe von Kindern,* un toullad bugale b. ; *eine Gruppe von Bäumen,* ur bod gwez g., ur bodad gwez g., ur vodennad wez b., un torkad gwez g., un takad gwez g., ur gilli b., ur bochad gwez g., ur varazh b., ur blokad gwez g., ur vodenn wez b.

Gruppenarbeit b. (-,-en) : labour a-stroll g., labour a-gevret g., kenlabour g., labouradeg b., labour stroll g., labour boutin g., labour e boutin g.

Gruppenaufnahme b. (-,-n) / **Gruppenbild** n. (-s,-er) : poltred a-stroll g.

Gruppendynamik b. (-) : nerzhoniezh ar strolladoù b., dialusk ar strolladoù g.

Gruppenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-varradoù b., barradennoù tennañ lies., kaouadoù tennoù lies., barradoù tennoù lies.

Gruppenführer g. (-s,-) : **1.** penn bagad g., mestr g. ; **2.** [lu] marichal a lojeiz g., marichal-lojeiz g. ; **3.** [nazi] brigadennour SS g.

Gruppenkauf g. (-s,-käufe) : prenadeg b.

Gruppenleiter g. (-s,-) : penn bagad g., mestr g.

Gruppenreise b. (-,-n) : beaj a-stroll aozet gant un ajañs-veaj b., beaj prientet b., beaj aozet b.

Gruppensex g. (-/-es) : fouzhadeg b., ribotadeg b., gastaouadeg b.

Gruppensieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h en e rummad g.

Gruppentheorie b. (-) : damkaniezh ar strolloù b.

Gruppentherapie b. (-,-n) : strollvezegerezh g., terapiezh stroll b.

Gruppenunterricht g. (-s) : kelennadurezh dre strolladoù live b., kelennadurezh a-ziforc'h b.

Gruppenvergewaltigung b. (-,-en) : gwalladeg b., palforsadeg b., palfors a-stroll g., palforserezh a-stroll g., palforsadur a-stroll g.

gruppenweise Adv. : a-strolladoù, a-vandennoù, a-vandennadoù, a-vandenn , a-vagad, a-vagadoù, a-guchennoù, a-strob, a-stroll, a-vostad, a-dolpadoù, a-dorkadoù.

gruppieren V.k.e. (hat gruppiert) : tolpañ, bodañ, bodenniñ, strollañ, gronnañ, kenstrollañ.

V.em. : **sich gruppieren** (hat sich (t-rt) gruppiert) : en em vodañ, en em vodenniñ, en em dolpañ, en em strollañ, en em zastum, en em serriñ, kuilhañ, emstrolladañ, gronnañ, kenstrollañ.

Gruppierung b. (-,-en) : bagad g., tolpad g., strollad g., bodad g., bodenn b., bodennad b., bodadeg b., strollerezh g., strolladenn b., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., tolpadur g., strollerezh g., rumm g., rummad g.

Grus g. (-es) : atredoù lies., atred g., poultr maen str., poultr glaou str.

Gruselfilm g. (-s,-e) : film spont g., euzhfilm g.

gruselig ag. : euzhus, spouronus, braouac'hus, estonus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, argarzhus, estlamm, estlammus, orrol, orrolus ; *eine gruselige Geschichte,* ur gontadenn da lakaat ar blev da sevel war ar penn.

gruseln V.dibers. (hat gegruselt) : *mich gruselt('s), mir gruselt, es gruselt mir,* ur gridienn aon a bak ac'hanon (a red a-hed va livenn-gein), skrijañ a ran.

V.em. **sich gruseln** (hat sich (t-rt) gegruselt) : *sich vor etwas gruseln,* kaout aon rak (dirak, a-raok, ouzh) udb.

Gruselroman g. (-s,-e) : romant du g.

Gruß g. (-s, Grüße) : salud g., gourc'hemennoù lies., taol-salud g. ; *ein ehrerbietiger Gruß,* ur salud azaouezus g. ; *mit freundlichem Gruß !* a-greiz kalon ! a-galon ganeoc'h ! gwellañ soñjoù ; *mit herzlichem Gruß !* a wir galon ganeoc'h ! ; *jemandem die Hand zum Gruß reichen,* astenn e zorn evit saludiñ u.b. ; *Grüße sagen,* ober e

c'hourc'hemennoù ; *Grüße bringen,* kas e c'hourc'hemennoù ; *der Englische Gruß,* salud an ael g. ; *der deutsche Gruß,* ar salud hitlerian g., salud an nazied g.
Grußadresse b. (-,-n) **/ Grußbotschaft** b. (-,-en) : gerig a gamaladiezh g., gerig a vignoniezh g.
grüßen V.k.e. (hat gegrüßt) : saludiñ, boñjouriñ, demata ; *jemanden grüßen lassen,* goulenn digant u.b. kas e c'hourc'hemennoù d'u.b. all ; *grüße deine Mutter von mir !* gra va gourc'hemennoù da'z mamm ! ; *Gott grüß(e) dich, grüß Gott !* bennozh Doue dit ! demat dit ! demat ! ; *grüß dich !* salud dit ! ; *gegrüßet seist du, Maria, voll der Gnade,* me ho salud Mari, leun a c'hras.
Grußformel b. (-,-n) : tro-lavar seven b., tro-lavar evit saludiñ b., salud g.
grußlos Adv. : hep saludiñ.
Grußwort n. (-es,-e) : prezegenn a zegemer mat b.
Grütze b. (-,-n) : **1.** brignen g., griñs g., griñson g., groel g. ; **2.** [kegin.] *rote Grütze,* yodenn yen frouezh ruz b. ; **3.** P. poell g., spered g. ; *er hat wenig Grütze im Kopf,* ur penn skort a zo anezhañ, divoued eo e benn, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, ur spered pout a zen a zo anezhañ, un den bouc'h a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur skiant verr a zen eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, hennezh a zo tapet war ar portolof, mankout a ra ul loaiad dezhañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, laban eo, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, genaouek eo evel ur ribod ; P. *er hat viel Grütze im Kopf,* danvez a zo ennañ, ur perc'henn skiant eo, ur spered den eo, un den a ijin eo, un den ijinet-mat eo, ur spered digor a zen a zo anezhañ, ur skiant vat a zen eo, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket divoued e benn, hemañ 'zo ur penn, ne guzh ket al loar en e c'henoù, hennezh n'eo ket ganet er ribod, hennezh n'eo ket ganet en ur ribod.
Grützenbrühe b. (-,-n) **/ Grützensuppe** b. (-,-n) : soubenn ar brignen b.
Grylllteiste b. (-,-n) : [loen.] erev du g.
G-Saite b. (-,-n) : [sonerezh] kordenn dev b.
Gschaftlhuber g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pabor g., teileg g., fringer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., straker g., poufer g., foeñvour g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., fougaser g., bugader g., bern trein g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
gschamig ag. : [Bro-Aostria] eleveziek, mezhek.
G-Schlüssel g. (-s,-) : alc'hwez ar sol g.
Gschnas n. (-es,-e) **/ Gschnasfest** n. (-es,-e) : [Bro-Aostria] maskaradenn b., maskladeg b., bal masklet g., fest-noz termaji g.
Guadeloupe n./b. : *Guadeloupe n. (-s) / die Guadeloupe b. (-),* Gwadeloup b., Gwadloup b.
Guandong-Armee b. (-) : [istor] arme japanat ar Guandong b.
Guano g. (-s) : ludu-melen g., gwano g., ludu gwano g.
Guanako n./g. (-s,-s) : [loen.] gwanako g.
Guaschmalerei b. (-) : livadur gouach g., mellivadur g.
Guatemala n. (-s) : Guatemala b.
Guave b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] goiavez str. ; **2.** [gwez] goiavezenn b. [*liester* goiavezed].
Guayana n. (-s) : Gwiana b.
gucken V.k.d., V.gw. (hat geguckt) : **1.** sellet ; *aus dem Fenster gucken,* sellet dre ar prenestr ; *durch den Türspalt gucken,* sellet dre wask an nor ; *durch das Schlüsselloch gucken,* sellet dre doull an alc'hwez, lakaat e fri e toull an alc'hwez ; **2.** [dre skeud.] *das Hemd guckt ihm aus der Hose,* bez emañ e roched a-istribilh (oc'h istribilhañ) er-maez eus e vragez ; *der Schelm guckt ihm aus den Augen,* daoulagad lampon a zo en e benn ; *sich die Augen aus dem Kopf gucken,* disloagal e zaoulagad (dispourbellañ, dislontrañ, diskolpañ, divarc'hañ, astenn) e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, diskalfañ e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *zu tief ins Glas gucken,* kavout mat e vanne, karet e vane, kavout mat e chopinad, na lipat chadenn ar puñs, bezañ unan mat da charreat gwin, bezañ stag e benn ouzh ar skudell, lonkañ un tammig re, pintal, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ paotr sant Lonk eus an-unan, bezañ ur Yann lonk eus an-unan, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ troet da voesoniñ, en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; *jemandem auf die Finger gucken,* bezañ e lagad war u.b., sellet a-dost ouzh u.b., klask faot gant u.b. ; *sich nicht in die Karten gucken lassen,* na lavaret e oferenn war gan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, lakaat e letern dindan e vantell, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, bout kerc'h e-mesk e segal ; P. *in den Mond gucken, in den Eimer gucken,* menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kouezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ ; P. *Löcher in die Luft gucken,* sellet ouzh ar c'helien o nijal, klask neizhioù pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e

c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, digor war nav eur hanter, digor war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), dislangouriñ ; [dre skeud.] *er guckt wie ein Auto, er guckt wie ein Omnibus,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.

Gucker g. (-s,-) : **1.** P. lagad g., P. bernigenn b. [*liester* bernigennoù], letern g., prenestr g., kantolor g., lomber g., lukenn b. ; **2.** sellataer g., seller-hudur g. ; **3.** lunedenn b., pellunedoù lies.

Guckfenster n. (-s,-) : lomber g., toull-spi g., dorikell b., vazistas g.

Guckglas n. (-es,-gläser) : lunedenn b., lunedoù divrank lies.

Guckloch n. (-s,-löcher) : toull-spi g.

Guéridon g. (-s,-s) : garidon g.

Guerilla[1] b. (-,-s) : brezel-kuzh g., brezelig g., brezel-bihan g., chouanerezh g., gouvrezel g., guerilla g., kerc'hvell b.

Guerilla[2] g. (-/-s,-s) : soudard kuzh g., gouvrezeliad g., kerc'hvellour g.

Guerillakrieg g. (-s,-e) : brezel-kuzh g., brezelig g., brezel-bihan g., chouanerezh g., gouvrezel g., kerc'hvell b., guerilla g. ; *einen Guerillakrieg führen,* gouvrezelekaat, chouanat, kerc'hvellañ.

Guernsey n. (-s) : Gwernenez b.

Gugelhopf g. (-s,-e) [Bro-Suis] **/ Gugelhupf** g. (-s,-e) [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] : kouglof g., kougelhof g.

Guilloche b. (-,-n) : gweadeg b., rikamanell b.

Guillotine b. (-,-n) : dibennerez b., gwintellerez b., gwilhotin b.

guillotinieren V.k.e. (hat guillotiniert) : gilhotinañ, gwilhotinañ, dibennañ, P. krennañ, lemel e benn [digant u.b.] a-ziwar e zivskoaz.

Guimpe b. (-,-n) : gwimpl g.

Guinea n. (-s) : Ginea b.

Guinee b. (-,-n) : gineenn b.

Gulag g. (-/-s,-s) : goulag g.

Gulasch n./g. (-es,-e/-s) : [kegin.] goulach g.

Gulaschkanone b. (-,-n) : [lu, P.] tinell ruilh b.

Gulaschkommunismus g. (-) : [istor] sokialouriezh ar goulach b.

Gulaschsuppe b. (-,-n) : soubenn c'houlach b.

gülden ag. : [barzh.] graet gant aour, alaouret.

Gulden g. (-s,-) : florin g.

Gülle b. (-) : hañvouez g., hañvouezenn b., dour-hañvouez g., dour teil g., dour druz g., ludu-sil g., [dre fent] dour Kernaou eus ar c'hraou g., dour benniget eus piñsin al loened g.

Gully g./n. (-s,-s) : genoù kan-skarzh g., genoù ur c'han-skarzhañ g., genoù ur c'han-distrouilh g., genoù an distrouilh g., distrouilh g., toull-distrouilh g., puñs-diskarg g.

gültig ag. : talvoudek, mat, gwiriek, hag a dalv ; *diese Fahrkarte ist noch gültig,* ar bilhed-mañ a zo mat c'hoazh, ar bilhed-mañ a dalv c'hoazh, tu 'zo da vont gant ar bilhed-mañ c'hoazh ; *gültig werden,* dont da dalvezout da vat ; [moneiz] *gültig sein,* kaout mon, bezañ en implij ; *diese Geldscheine sind nicht mehr gültig,* diamzeret eo ar bilhedoù-bank-se, ar bilhedoù-bank-se n'o deus ket a von ken ; [gwir] *für gültig erklären,* gwiriekaat.

Gültigkeit b. (-) : talvoudegezh b., gwiriegezh b. ; *der Pass verliert seine Gültigkeit,* dont a ra an tremen-hent (ar paseporzh) da vezañ didalvez (didalvoud, diamzeret), tost echu eo talvoudvezh ar paseporzh.

Gültigkeitsdauer b. (-) : talvoudvezh g., pad talvoudegezh g., prantad talvezout g., pad gwiriegezh g.

Gummi g./n. (-s,-s) : **1.** kaoutchoug g., gom-gwevn g., gom g., P. kaoc'h-gwez g. ; *Gummi ergebendes Gewächs,* plant gomus str. ; *mit Gummi bestreichen,* gomañ ; *Gummi gewinnen,* korvoiñ kaoutchoug ; **2.** *Radiergummi,* gomenn b. ; **3.** stirenn b.

Gummiarabikum n. (-s) : gom Arabia g., gom arabek g.

gummiartig ag. : gomek, e doare ar gom, a-zoare gant ar gom, a-seurt gant ar gom.

Gummiball g. (-s,-bälle) : mell gaoutchoug b., bolotenn gaoutchoug b., polotenn gaoutchoug b., pellenn gaoutchoug b.

Gummiband n. (-s,-bänder) : stirenn b.

Gummibärchen n. (-s,-) : [madig] arzhig kaoulennet g.

Gummibaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaoutchoug str., gwez-hevea str.

Gummibereifung b. (-,-en) : bandennoù-rod lies., goloioù-rod lies., goleier-rod lies., anroioù lies., aezhanroioù lies.

Gummiboot n. (-s,-e) : bag c'hwez b.

Gummidichtung b. (-,-en) : junt kaoutchoug g., junt hestankañ g.

gummieren V.k.e. (hat gummiert) : [tekn.] kaoutchougañ, gomañ.

Gummierung b. (-,-en) : **1.** gomadur g., gomañ g., kaoutchougadur g., kaoutchougañ g. ; **2.** gwiskad gom g., gwiskad peg gomek g.

Gummiflicken g. (-s,-) : peñsel kaoutchoug g., takon kaoutchoug g.

Gummigewinnung b. (-) : korvoerezh ar c'haoutchoug g.

gummihaltig ag. : gomek.

Gummihammer g. (-s,-hämmer) : mailh kaoutchoug g.

Gummiharz n. (-es,-e) : gom-rousin g.

Gummikabel n. (-s,-) : fun gwarezet gant kaoutchoug b.

Gummiknüppel g. (-s,-) : pennbazh kaoutchoug g., bataraz kaoutchoug b.

Gummilösung b. (-,-en) : [tekn] lec'hi g., gom g., peg gomek g.

Gummimantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav b., porpant eouliet g., porpant-koaret g., sired g.

Gummiparagraf g. (-en,-en) **/ Gummiparagraph** g. (-en,-en) : lezenn astenn-diastenn b., diferadenn astenn-diastenn b., lezenn gaoutchoug b., lezenn stirennek b., lezenn silwink b., lezenn forc'hellek b.

Gummipuppe b. (-,-n) : *aufblasbare Gummipuppe,* poupinell c'hwez b.

Gummirad n. (-s,-räder) : rod kaoutchoug b.

Gummireifen g. (-s,-) : bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g.

Gummisauger g. (-s,-) : [tekn.] mandoz b.

Gummischlauch g. (-s,-schläuche) : [rodoù] bouzellenn b., bouzellenn-rod b.

Gummischnur b. (-,-schnüre) : stirenn b.

Gummischwamm g. (-s,-schwämme) : spoue kaoutchoug g.
Gummischuh g. (-s,-e) : botez kaoutchoug b.
Gummistiefel g. (-s,-) : heuz kaoutchoug g.
Gummistrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer stegn-distegn evit ar gwazhied c'hwezet b.
Gummivorleger g. (-s,-) : pallenn kaoutchoug g., tapis kaoutchoug g.
Gummiwaren lies. : [kenw.] marc'hadourezh kaoutchoug b., traezoù kaoutchoug lies.
Gummiwischer g. (-s,-) : rakl kaoutchoug g., raklerez kaoutchoug b., rozell gaoutchoug b.
Gummizelle b. (-,-n) : [bredospitalioù] kell vourellet b.
Gummizug g. (-s,-züge) : stirenn b.
Gundelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] tin ordinal g., munud-bras g.
Gundelrebe b. (-,-n) **/ Gundermann** g. (-s) : [louza.] izar g., iliav-douar str., louzaouenn-ar-vouezh b., louzaouenn-ar-c'hatar b.
Günsel g. (-s,-) : [louza.] *kriechender Günsel,* trompilhig-c'hlas b.
Gunst b. (-) : grad-vat b., largentez b., trugarez b., madelezh b., karantez b., deur g., kerz b., bontez b., gras b., madober g. ; *diese Gunst erwarte ich von Ihnen,* ar c'hras-se a esperan diganeoc'h, ar vad-se a c'houlennan diganeoc'h ; *bei jemandem in Gunst stehen,* bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ e gras u.b., bezañ an ton gant an-unan ; *jemandes Gunst erlangen,* gounit madelezh u.b., gounit grad-vat u.b., tennañ grad-vat u.b. war an-unan, gounit kalon u.b., gounit karantez u.b. ; *jemandes Gunst verlieren,* koll grad-vat u.b., koll gras u.b. ; *sich um jemandes Gunst bewerben (bemühen),* klask bezañ deuet-mat d'u.b., klask bezañ douget gant u.b., klask bezañ erru-mat gant u.b., lubaniñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., ardaouiñ ouzh u.b. ; *eine Gunst gewähren,* reiñ e c'houlenn d'u.b. ; *Gunst des Glücks, Gunst der Stunde,* madelezh ar blanedenn b., tro-vat b., eurvad b., taol-chañs g., emsavioù ar chañs lies., tonkadur en e du mat g. ; *die Gunst der Umstände nutzen, die Gunst der Verhältnisse nutzen,* ober e vad eus ur c'hendegouezh lañsus g. ; *Saldo zu Ihren Gunsten,* mentelad en ho kred b. ; *wenn der Prozess zu Ihren Gunsten ausfällt,* mar hoc'h eus un isu mat d'ho prosez ; *zu jemandes Gunsten,* evit mad (plijadur) u.b., e-kerz u.b. (en e gerz), e gounid u.b., a-du gant u.b., diouzh deur u.b., war sigur u.b., en erbed u.b.
Gunstbeweis g. (-es,-e) **/ Gunstbezeigung** b. (-,-en) : merkoù a zougidigezh lies., merkoù a c'hrad-vat lies.
günstig ag. : aotreüs, eürus, a-du, mat, a-vat, spletus, emsav, emsavus, deurus, asantus, tuet mat, lañsus, gounidus, aes, avelus ; *günstiger Preis,* priz izel g., priz dister g., priz marc'had-mat g. ; *günstiges Angebot,* kinnig deurus g. ; *vergleichbare Produkte sind nirgends günstiger zu kriegen,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all (*sellit ivez ouzh* **preisgünstig**) ; *günstiger Wind,* avel a-du g., avel vat g., avel a-dreñv g., avel a-gein g., avel a-vat g., avel hag a zoug g., avel lañsus g. ; *günstige Verhältnisse,* avel a-du g., avel vat g., an traoù a-du gantañ, ar voul gantañ, ar voul o ruilhal a-du gantañ, plegenn lañsus b. ; *bei günstigen Gezeitenverhältnissen,* pa vez mare mat en aod ; *auf eine günstige Gelegenheit warten,* amzeriñ, gortoz ken na vo ar c'houlz mat, gortoz apoue vat, gortoz un dro vat d'en em ginnig, gortoz un taol kaer d'en em ginnig, gortoz e lank ; *günstiges Urteil,* barnadenn aotreüs (eürus) b. (Gregor) ; *günstige Bedingungen,* divizoù emsavus lies., divizoù aes lies., diferadennoù emsavus lies., diferadennoù aes lies., avel a-du g. ; *die denkbar günstigsten Bedingungen,* ar gwellañ divizoù a c'heller ijinañ ; *etwas in ein günstiges Licht rücken,* diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *sich in günstigem Licht zeigen,* en em ziskouez en e wellañ, en em ziskouez en e stad wellañ, diskouez e du mat nemetken, ober e baotr brav ; *die Vorsehung ist uns günstig,* providañs Doue a c'hoarzh ouzhimp ; *das Wetter war günstig,* a-du e oa an amzer ; *der Wind war uns günstig,* an avel en doa graet diouzhomp, an avel a oa ganeomp.
Adv. : a-du ; *günstig beurteilen,* bezañ aotreüs e ali (e varnadenn), bezañ emsav e briziadur, bezañ asantus e varnadenn.
günstigstenfalls Adv. : d'ar gwellañ tout, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl.
Günstling g. (-s,-e) : **1.** [istor] lezad g. ; *die Günstlinge des Königs,* ar re dostañ da galon ar roue lies. ; **2.** [dre astenn.] an hini gwellañ karet g., an hini gwellañ deuet g., ar gwellañ-deuet g., ar moumoun g., ar pokiol g., al loulig g., al lellig g., al loutig g., ar c'houlouch g., al lallaig g.
Günstlingswirtschaft b. (-) : nepotegezh b., nizelouriezh b., nizegelezh b., nizaj g.
Gupf g. (-s,-e) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] **1.** gorre g., barr g., lein g., beg g., penn g., kribenn b. kern b., bleñchenn b., penn ar c'hrec'h g. ; **2.** bernig g., yoc'hig b., yoc'hadig b.
Guppy g. (-s,-s) : [loen.] gupi g.
Gurgel b. (-,-n) : jave g., gouzoug g., gourlañchenn b., lañchenn b., toull ar gouzoug g., toull-gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b., gourgouz g., toull-lonkerezh g., kerc'henn g., P. straed b., toull ar mank g. ; *jemandem an die Gurgel fahren (springen), jemanden an der Gurgel fassen,* tapout krog en u.b. dre ar gouzoug, lammat en e varv d'u.b., kregiñ e kolieroù u.b., kregiñ e kolier u.b., kregiñ e kerc'henn u.b. ; *jemandem die Gurgel abschneiden,* troc'hañ e c'houzoug d'u.b., dic'houzougañ u.b., toullgouzougañ u.b. ; *einem Tier die Gurgel abschneiden,* diwadañ ul loen, dic'houzougañ ul loen, troc'hañ e c'houzoug d'ul loen, toullgouzougañ ul loen ; *die Gurgel zuschnüren,* skoulmañ ar gorzailhenn, ankeniañ, gwaskañ ; *die Angst schnürt ihm die Gurgel zusammen,* skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, enk eo warnañ gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez.
Gurgelmittel n. (-s,-) : louzoù gargouilhat g., gargouilh g.
gurgeln V.gw. (hat gegurgelt / ist gegurgelt) : **1.** gargouilhat, gourgouilhat, dourlonkañ, tarlonkañ ; **2.** bourbouilhat.
Gurgeln n. (-s) : gargouilherezh g., gourgouilh g., dourlonkañ g.
Gurgelwasser n. (-s) : dour gargouilhat g., gargouilh g.
Gürkchen n. (-s,-) : kokombrez bihan str., kornichon g. [*liester* kornichonoù].

Gurke b. (-,-n) : **1.** [plant] kokombrez str. ; **2.** [frouezh] kokombrez str., kokombrezenn b. ; *saure (eingelegte) Gurken,* kokombrez bihan dre winegr str., kornichon g. [*liester* kornichonoù] ; *ein Gesicht machen wie saure Gurken,* bezañ kozh e benn, bezañ izel e gribell, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ du e benn, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ evel ur gegin fumet, bezañ kruel e vin, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ moan e benn, bezañ hir e vailh ; **3.** [fri an dud] fri patatez g., dorn brae g., picher g..

Gurkenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str., fanouilh-gad g.
Gurkensalat g. (-s,-e) : saladenn gogombrez b.
gurr *estl.* : grougous !
gurren V.gw. (hat gegurrt) : grougousat.
Gurren n. (-s) : grougous g., grougousadeg b., grougousadennoù lies.
Gurt g. (-s,-e) : **1.** gouriz g., senklenn b., lêrenn b., korreenn b., storeenn b., louan b., sivelenn b. ; *mit einem Gurt binden,* sivelennañ ; **2.** [tisav.] rizenn-draoñ b.
Gurtbandförderer g. (-s,-) **/ Gurtförderer** g. (-s,-) : [tekn.] lêrenn dezougen b., leur-ruilh b., tapis-ruilh g.
Gurtgehenk n. (-s,-e) : [lu] gouriz-kleze g., gouriz-lêr g.
Gurtgesims n. (-es,-e) : [tisav.] riz g., rizenn b., nervenn b., kordenn-voger b.
Gürtel g. (-s,-) : gouriz g. ; *den Gürtel enger schnallen,* **a)** stardañ e c'houriz ; **b)** [dre skeud.] ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, ober soubenn dreut, sunañ e vizig, chaokat goullo, chom da vuzelliñ, santout e breñv, bezañ laosk war e vegel, gwaskañ e gof goullo, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *mein Gürtel sitzt locker,* laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz ; *den Gürtel weiter schnallen,* lakaat frankoc'h war e c'houriz, distardañ e c'houriz ; *seinen Gürtel aufschnallen,* divouklañ e c'houriz ; *den Gürtel umbinden,* lakaat e c'houriz ; *die Hose wird von einem Gürtel gehalten,* ar bragoù a vez dalc'het gant ur gouriz ; *den Sicherheitsgürtel anschnallen,* prennañ e c'houriz surentez ; *bis zum Gürtel,* betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; *er trug fünf Messer hinter den Gürtel gesteckt,* hennezh a oa gantañ pemp kontell e gwask e c'houriz ; [sport] *der schwarze Gürtel,* ar gouriz du g. ; *der blaue Gürtel,* ar gouriz glas g.
Gürtelausschlag g. (-s) : [mezeg.] senkl g.
Gürtellinie b. (-,-n) : **1.** dargreiz g., bandenn b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden unter der Gürtellinie schlagen,* distagañ un taol fobiez gant u.b., ober lous d'u.b., ober divalav d'u.b., ober un divalaverezh d'u.b., ober un divalaventez d'u.b., c'hoari un taol gast (un dro lous) d'u.b.
gürtellos ag. : dic'houriz.
Gürtelmacher g. (-s,-) : gourizer g.
Gürtelreifen g. (-s,-) : bandenn-rod framm a-skin b., bandenn framm a-skin b., bandenn a-skin b.
Gürtelrose b. (-) : [mezeg.] senkl g.
Gürtelschläger g. (-s,-) : gourizer g.
Gürtelschlaufe b. (-,-n) : lagadenn boukl ar gouriz b.
Gürtelschnalle b. (-,-n) : boukl gouriz g.
Gürteltasche b. (-,-n) : yalc'h-aluzennoù b.
Gürteltier n. (-s,-e) : [loen.] tatou g.
Gürtelweite b. (-) : ment tro an dargreiz b., ment ar vandenn b.
gürten V.k.e. (hat gegürtet) : gourizañ, senklennañ ; *das Schwert um den Leib gürten,* stardañ gouriz e gleze en-dro d'e zargreiz, gourizañ e gleze, stardañ e c'houriz-kleze.
V.em. : **sich gürten** (hat sich (t-rt) gegürtet) : **1.** gwiskañ e c'houriz ; **2.** [lu] gwiskañ e armoù.
Gürtler g. (-s,-) : houarner g.
gurtlos ag. : dic'houriz.
Gurtpflicht b. (-) : gouriz-surentez da stagañ dre ret g.
Gurtstraffer g. (-s,-) : stegner gouriz-surentez g.
Guru g. (-s,-s) : **1.** gourou g., pennrener g., pennsturier g. ; **2.** [dre skeud.] sturier speredoù g., den dave g., gourou g.
GUS b. (-) : [*berradur evit* **Gemeinschaft unabhängiger Staaten**] Kumuniezh Stadoù Dizalc'h b., KSD b.
Guss g. (-es,-güsse) : **1.** [oberiadur] teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., moullañ g., redadur g., redek g. ; *aus einem Guss,* moullet en ur pezh, moullet war un dro, moullet d'un taol ; *ein Werk in einem Guss,* un oberenn moullet en ur pezh b. ; **2.** [traezenn] pezh moull g., pezh moullet g., moulladur g., moulladenn b., teuzadenn b. ; *fertiger Guss,* pezh moull g., moulladur g., moulladenn b., teuzadenn b. ; **3.** houarn-teuz g., potin g. ; **4.** [dour] bomm dour g., difluk g., ezflistradur g., enstrink g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., sinklad g., froud g./b. ; **5.** P. *aus einem Guss sein,* bezañ eus an hevelep tremp (eus ar memes temz, eus an hevelep bleud) ; **6.** [kegin.] **a)** lindrenn b. ; **b)** *berradur evit* **Regenguss**, **Zuckerguss** *ha* **Schokoladenguss**.
Gussbeton g. (-s) : [tisav.] betoñs g., beton g.
Gussblock g. (-s,-blöcke) : tolzenn b.
Gusseisen n. (-s) : houarn-teuz g., potin g.
gusseisern ag. : graet gant potin, potin, teuz ; *gusseiserne Glocke,* kloc'h teuz g. ; *gusseiserner Kessel,* potinenn b., kaoter botin b.
Gussform b. (-,-en) : [tekn] moull g.
Gussmaterial n. (-s,-ien) : danvezioù potin lies, dafar potin g.
Gussmörtel g. (-s) : betoñs g., beton g.
Gussregen g. (-s,-) : barrad glav g., glebiadenn b., revriad dour g., pilad-dour g., glav puilh g., glav a-bil g., glav a-skuilh g., glav stank g., ferc'hier houarn lies., glav bras g., glav meur g., pilioù dour lies., glav touseg g., glav pil polos g., glav a skudellad g., glav pil g.
Gussstahl g. (-s) : dir teuz g.
Gussstück n. (-s,-e) : pezh moull g., pezh moullet g., moulladur g., moulladenn b., teuzadenn b.
gustatorisch ag. ; tañvael ; *gustatorische Wahrnehmung,* skiant an tañva b., tañva g., goust g.
Gustav g. : Gustav g.
Gusto g. (-s,-s) : goust g. ; *nach eigenem Gusto,* diouzh c'hoant, en e ziviz, diouzh e ziviz, hervez e c'hoant, en e zere, diouzh e zere, d'e c'hrad, en e zoare, diouzh e zoare.
gut ag. : **I.** Anv-gwan. : mat, brav, reizh, da, doareet-mat ; *gutes Wetter,* amzer vrav b., amzer doareet-mat b. ; *gute Worte,* komzoù flour lies. ; *die gute Stube,* ar sal-degemer b. ; *eine gute Stunde,* un eurvezh vat b., un eurvezh leun b.,

un eurvezh penn-da-benn b., war an ampl d'un eurvezh, un eurvezh pe ampl b., un eur greñv b., kreñv d'un eur ; *ein guter Schuster,* ur c'here mat g. ; *als Muschelsammler ist er echt gut,* hennezh a zo mat en aod ; *gute Augen haben,* kaout daoulagad mat ; *eine gute Lunge haben,* bezañ yac'h (mat) e anal ; *einen guten Magen haben,* bezañ yac'h e stomog ; *gute Arbeit leisten,* ober labour vat, kaout ur maneur mat, labourat frouezhus, labourat en un doare spletus ; *er hat gute Arbeit geleistet,* n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; *gut arbeiten,* labourat mat ; *gute Ratschläge,* alioù mat lies., kuzulioù mat lies. ; *guter Dinge sein,* bezañ en e charreoù (troet mat, war e du mat, e zevezhioù mat war an-unan, loariet-mat, imoret mat, en imor vat, aoz vat ennañ, e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, en e blom) ; *das ist des Guten zu viel !* c'hwi a zo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwi 'zo re jentil ! c'hwi a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *wer weiß, wozu das gut ist ?* piv oar da betra e servijo an dra-se ? piv oar da betra e talvez an dra-se ? ; *ein gutes Mittel gegen Rheuma,* ul louzoù mat ouzh ar boan-izili g. ; *guter Wind,* avel a-du g. ; *guter Vertrag,* kevrat emsav(us) b., feur-skrid emsav g. ; *auf gut Glück,* diwar an avantur, d'an avantur, en avantur Doue, d'an avantur Doue, well-wazh, bourlik-ha-bourlok, diwar skañv, diouzh ma teuio, evel ma teu e teu, dizibab ; *es auf gut Glück versuchen,* redek hep ki war-lerc'h gad divroet, lakaat e gein en e c'houloù, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog ; *eine gute Nase haben,* bezañ tanav e fri ; *aller guten Dinge sind drei,* pa erru ur c'holl en ti ec'h erru daou pe dri, diwar deir gwech e torr ar blanedenn ; *Ende gut, alles gut,* mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; *guten Morgen ! guten Tag !* mat an traoù ganit ? demat ! ; *guten Abend !* noz vat dit (deoc'h) ! abardaevezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh laouen d'an holl ! ; *guten Appetit !* kalon vat deoc'h ! sachit ganeoc'h ! krogit e-barzh ! debrit a galon zigor ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *jemandem gute Besserung wünschen,* hetiñ ur pare fonnus d'u.b., hetiñ gwelloc'h yec'hed d'u.b., c'hoantaat gwelloc'h yec'hed d'u.b. ; *sie ist guter Hoffnung,* keloù mat 'zo ganti, en em gavout a ra keloù ganti, traoù a-nevez a zo ganti, traoù nevez a zo ganti, keloù riz (keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ en he zi, emañ ar soubenn o virviñ, prenet en deus un davañjer nevez ; *gute Reise !* beaj vat ! beaj vat deoc'h ! ; *ein guter Mensch,* un den mat, un den madelezhus g., un danvez mat a zen g., un den a galon vat g., un den a galon g., un den kalonek g. ; *gute Nachbarn,* amezeien vat lies. ; *jemandem gut sein,* tremen diouzh u.b., bezañ douget d'u.b. ; *jemandem Gutes erweisen,* reiñ skoazell d'u.b., dougen dorn d'u.b., rekouriñ u.b., ober vad d'u.b. ; *diese Arznei tut mir gut,* al louzoù-se a ra vad din ; *im guten Glauben sein,* bezañ dibreder e goustiañs, bezañ koustiañs vat gant an-unan ; *sei so gut und gib mir das !* ro din an dra-se, paotr mat e vi - ro din an dra-se hag e vi ur paotr mat ; *so gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kenkoulz evel, kazi, kazimant, evel pa lavarfed, koulz lavaret ; *du spielst so gut wie er,* c'hoari a rez kenkoulz hag eñ, c'hoari a rez kenkoulz eveltañ, koulz e c'hoariez hag eñ ; *als Knecht ist er so gut wie du,* koulz mevel eo ha te ; *so gute Kühe geben täglich dreißig Liter Milch,* saout a goulz gouenn a daol tregont litrad laezh d'o devezh ; *es ist so gut wie keiner da,* n'eus kazi hini ebet amañ, n'eus koulz den ebet amañ ; *er ist so gut wie tot,* kazimant eo marv, marv eo koulz lavaret, koulz ha marv eo, marv eo evel pa lavarfed ; *das ist so gut wie sicher,* kazimant sur eo, kazi sur eo ; *sie sind so gut wie verlobt,* dindan an embannoù emaint koulz lavaret ; *so gut wie trocken,* koulz ha sec'h, tost da sec'h, tost sec'h, sec'h koulz lavaret, sec'h tost da vat, kazimant sec'h ; *so gut wie nichts,* burzhud netra - kazimant netra - netra, koulz lavaret - an hanter eus netra - un netraig bennak - ar ouenn 'zo bet - hogos netra - hogozik tamm ; *so gut wie nie,* burzhud morse ; *er arbeitet so gut wie nie,* ne labour hogozik tamm ; *gute Sitten,* doareoù mat ; *die gute Sache,* ar gaoz vat (reizh) b., an dra reizh g. ; *gutes Gewissen,* koustiañs vat b. ; *guten Willen haben,* diskouez youl vat ; *im Guten miteinander verhandeln,* en em glevet dre gaer, en em gordañ dre gaer, ober emglev dre gaer ; *jemandem etwas im Guten sagen,* mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b. ; *ein Mädchen aus gutem Hause,* ur plac'h a diegezh vat ; *der gute Ton,* ar c'hiz vat b. ; *der gute Mann [goapaus],* an aotrou kaer-se, hon aotrou kaer ; *etwas wiedergutmachen,* digoll evit an droug graet, kempouezañ, (dispenn, digoll) an droug graet, dic'haouiñ eus an droug graet, difallañ (renkañ, digoll, rapariñ) udb, en em akuitañ ; *er tut gut daran, zu ...,* rezon en deus da [ober udb], reizh eo dezhañ [ober udb], n'eo ket arabat dezhañ [ober udb], mat eo dezhañ [ober udb], un dro vat eo dezhañ [ober udb] ; *er tut gut daran,* mat a ra, mat eo se dezhañ ; *du tätest gut daran, hier zu warten,* da zeur eo chom amañ da c'hortoz, interest ac'h eus da chom amañ da c'hortoz, mat e vefe dit chom amañ da c'hortoz ; *alles wird schon wieder gut werden,* a-barzh nebeut ez ay pep tra reizh hag en urzh ; *Gott lenkt alles zum Guten,* an Aotrou Doue en deus soursi eus ar bed hag e c'houarn dre e vadelezh (Gregor) ; *Gutes mit Bösem vergelten,* reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *den lieben Gott einen guten Mann sein lassen,* na ober na mik na mann a netra, na ober forzh a netra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, bevañ disoursi, bezañ un den a foeltr forzh, bezañ gwall zibreder (dibreder-kaer, ken distrafuilh ha tra) ; *der gute Anzug,* an dilhad-Sul, an dilhad gouel g./lies. ; *ein guter Teil,* un tamm mat [a] g., kalzik [a], ul lod kaer [a] g., ur bechad mat [a] g., un darn vat [eus] ; *das hat noch gute Weile !* amzer 'zo ! n'eo ket erru ar mor ! ; *das kostet mich ein gutes Stück Geld,* koustañ a raio an dra-se un tousegad (un dornad, ur poullad, ur pochad) mat a arc'hant din, koustañ a raio an dra-se ur varlennad arc'hant (ur voujedenn bravik a-walc'h, ur sammad gouest g., un tamm mat a voujedenn) din, koustañ a raio ker da'm godell ; *zu guter letzt,* a-benn ar fin ; *meine Gute !* va flac'h ! ; *mein Guter !* va faotr ! va mignon ! va filhor ! paotr mat ! paotr paour ! ; *was für ein guter Film !* gwellat film ! ; *sellit ivez ouzh* **Gute(r)** *ha* **Gute(s)**.

II. Adverb : mat, ervat, brav, kaer ; *ein gut geführtes Haus,* un ti dalc'het mat g., un ti kempenn g. ; *sehr gut,* pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, mat-kaer, dispar, kabidan, manifik ; *du hast gut spotten,* te a zo ebat dit ober goap ; *er hat gut reden,* brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegennoù - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo

lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h ; *im Frühling ist gut wandern,* brav eo mont da vale en nevez-amzer ; *hier ist gut leben,* kevannezus eo amañ, brav eo bevañ amañ, amañ eo laouen bevañ, un ebat Doue eo bezañ amañ ; *die Saat steht gut,* fonnus eo an ed, sin vat a zo gant an trevadoù, fesonet-mat eo an trevadoù, doareet-mat eo an trevadoù, blezad a vo a-leizh ; *ich kenne ihn nicht sehr gut,* n'anavezan ket kaer anezhañ ; *diese Farbe kleidet ihn gut,* mont a ra mat al liv-se dezhañ ; [dre fent] *hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen,* mat eo deomp chom amañ, kevannezus eo deomp amañ, amañ eo laouen bevañ ; *in unserer neuen Wohnung fühlen wir uns ganz gut,* n'emaomp ket drouk en hol lojeiz nevez ; *bis dorthin brauchen wir gut eine Stunde,* kreñv d'un eur e vimp o vont di, un eur kreñv (war an ampl d'un eurvezh, un eurvezh pe ampl) a lakaimp da vont di ; *etwas gut heißen,* asantiñ d'udb, bezañ a-du gant udb ; *er tut gut daran, zu ...,* rezon en deus da [ober udb], reizh eo dezhañ [ober udb] ; *er tut gut daran,* mat a ra ; *er tat gut daran,* mat en doa graet ; *das tut mir gut,* ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, un apoue vrav eo din, gras eo din, mat eo se din, se a ra vad din, se a ra mil vad din, vad a ra kement-se din (Gregor) ; *diese Arznei tut mir gut,* al louzoù-se a ra mil vad din ; *eine Verschnaufpause würde dir gut tun,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig, un tamm diskuizh a raio mil vad dit ; *die Partie ist so gut wie gewonnen,* graet eo an taol koulz lavaret, graet eo an taol evel pa lavarfed, gounezet eo an taol evidomp koulz lavaret ; *das schaffst du so gut wie jeder,* gouest out d'ober al labour-se kenkoulz hag hini, gouest out d'ober al labour-se kenkoulz ha nikun ; *schon gut !* mat eo ! a zo mat ! komprenet em eus ! ; *schon gut, aber,* ya, met ; *lass es gut sein !* echu ha peoc'h ! peoc'h gant an dra-se ha mat pell 'zo ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! laosk se ! ; *es bei jemandem gut haben,* en em blijout (plijout, bourrañ, en em hetiñ, en em dommañ) e ti u.b., pleustriñ e ti u.b. ; *er ist gut dran mit ihm,* degouezhet mat eo gantañ, en em gavet mat eo gantañ ; *die Suppe schmeckt gut,* mat eo ar soubenn ; *das ging noch gut aus,* kavet he doa an afer un disoc'h mat a-benn ar fin, echuet mat eo bet an afer a-benn ar fin ; *gut und gern,* brav ; *kurz und gut,* berr-ha-berr, evit diverrañ, evit mont (evit troc'hañ) berr, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, evit krennañ berroc'h, bastik ! ; *diese Geige spielt sich gut,* plijus eo c'hoari gant ar violoñs-se ; *er tat sich etwas zugute,* festet en doa, c'hoariet las en deus bet, graet en doa fest (bos), riboulet (roulet) en doa ; *er tut sich darauf viel zugute,* ruflañ a ra avel ha moged en abeg da se, emañ o seniñ e gloc'h abalamour d'an dra-se, emañ oc'h en em veuliñ en abeg da se, re uhel e kan e gilhog, klask a ra sachañ dour d'e foenneg gant an dra-se ; *gut gemeint,* graet gant ar c'hoant d'ober vad ; *gut tun,* ober vad.

Gut n. (-s, Güter) : **1.** mad g., kenvad g. ; *das höchste Gut,* ar mad dreist pep mad (Gregor), ar Peurvad g., ar Mad-dreist g. ; *das Leben ist das höchste Gut des Menschen,* stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched ; **2.** peadra g., danvez g., mad g., marc'hadourezh b., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b., koumanant g., traoù lies., glad g., leve g. ; *Güter besitzen,* kaout glad, kaout pinvidigezh, kaout danvez ; *die Beförderung der Fahrgäste und der Güter,* an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *der Reichtum eines Landes an materiellen und kulturellen Gütern,* pinvidigezh ur vro a-fet madoù danvezel ha sevenadurel b. ; *nicht um alle Güter der Welt,* nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, a briz ebet, ha pa vefe kinniget din holl deñzorioù ar bed-mañ, n'eus forzh peseurt pinvidigezhioù a vefe kinniget din en eskemm, nag evit aour nag evit arc'hant ; *Geld und Gut,* peadra g., madoù, danvez g., leveoù ha dileveoù ; *jemanden um Hab und Gut bringen,* lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., lakaat u.b. a-blad, kas u.b. d'ar baz, rivinañ u.b. ; *um Hab und Gut kommen, Hab und Gut verlieren,* koll ar marc'h hag ar c'habestr - koll ar marc'h hag e gabestr - koll e holl beadra - koll pep tra, sec'h ha glas - mont d'ar baz - bezañ rivinet-naet ; *fremdes Gut an sich reißen,* kribañ madoù e nesañ, diframmañ madoù digant tud all ; *bewegliche (fahrende) Güter,* madoù annez lies. ; *Güter und Dienstleistungen,* madoù ha servijoù ; *unehrlich erworbenes Gut,* danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù danzeet-fall lies. ; *unrecht Gut gedeiht nicht,* madoù gwall berc'hennet biskoazh n'o deus prosperet, bleud an diaoul a ya da vrenn hag ar brenn da netra, arc'hant danzeet-fall a ya da fall, ar madoù a zeu dre an hent fall 'zo diaes-meurbet da ziwall, an traoù ne zeuont ket a berzh vat ne reont ket tro vat, dibaot ur sac'h na rank freuzañ pa vez bet Paol Gornek ouzh e gargañ, ar pezh a zeu diwar goust an diaoul a ya d'e houarnañ, an arc'hant a zeu a-berzh an diaoul a zistro buan da houarnañ Paol, an arc'hant deuet a berzh fall ne zeuont ket da benn vat, an arc'hant dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel ; *liegende (unbewegliche) Güter,* madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., douaroù-font (Gregor) lies., glad g. ; *bewegliche und unbewegliche Güter,* leveoù ha dileveoù lies. ; [gwir] *Güter der Toten Hand,* madoù diskrog lies. ; *Bauerngut,* menaj g., atant g. ; *Rittergut,* domani g. ; *ein Gut pachten,* feurmiñ douaroù ; *Güter abfertigen,* kas marc'hadourezh ; *Güter verladen,* kargañ marc'hadourezh ; *irdenes Gut,* priajoù lies., pladoù-pri lies. ; *Steingut,* feilhañs b. ; **3.** [merdead.] *laufendes Gut,* fardaj-red g., terk g. ; *stehendes Gut,* fardaj-dalc'h g.

Gutachten n. (-s,-) : rentañ-kont g., testeni g., kevarouezerezh g., danevell gevarouezerezh b., prizacherezh g., prizachadenn b., prizadur g. ; *ärztliches Gutachten,* testeni mezeg g.

Gutachter g. (-s,-) : kevarouezour g., prizachour g.

gutartig ag. : **1.** jentil, mat, madelezhus, aoz vat ennañ, madek, hegarat, kuñv ; **2.** [mezeg.] dizrouk, dister, kuñv.

Gutbesitzer g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., P. fondatour g.

Gutdünken n. (-s) : youl b., c'hoant g. ; *nach meinem Gutdünken,* diouzh va c'hoant, hervez va flijadur, hervez va santimant ; *nach Gutdünken,* diouzh c'hoant, evel ma kavo deoc'h e vezo mat, diouzh ma fell deoc'h, diouzh ho tiviz, hervez ho c'hoant, hervez ho plijadur, evel a garot, evel ma karot, evel a hetot ; *nach Gutdünken handeln,* ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober hervez e blijadur, ober evel ma plij gant an-unan, ober diouzh ma plij gant an-unan, ober ar pezh a garer, ober pezh a garer ; *es ist (es bleibt) Ihrem*

eigenen Gutdünken überlassen, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

Güte b. (-) : **1.** madelezh b, madegezh b., materiz b., kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., kalon b., habaskted b., habaskter g. ; *er ist die Güte selbst,* madelezhus eo ken-ha-ken - un den madelezhus eo, mar boa biskoazh - n'eus muzul ebet d'e vadelezh - hennezh a zo mat-ral - gwellañ den a daol troad war an douar eo - gwellañ den 'zo o vale eo - gwellañ den eo dindan tro an heol - gwellañ den dindan an Neñv eo - un den madelezhus eo, mard eus unan - un den madelezhus eo, mard eus hini - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara - kalon-vat-holl eo - eston eo an den-se a galon vat - hennezh a zo karget a vadelezh - hennezh a zo peurvat - mantrus eo ar vad a ra en-dro dezhañ ; *sie ist die Güte selbst,* honnezh a zo karget a vadelezh, honnezh a zo ur galon vat a vaouez, karantezus eo evel un ael, honnezh 'zo ur werc'hez ; *ein Mann von unermesslicher Güte,* un den bras-divent e vadelezh g., un den dreistmuzul e vadelezh g., un den peurvat g. ; *seine Güte ist unermesslich,* mantrus eo ar vad a ra en-dro dezhañ, bras-divent eo e vadelezh, dreistmuzul eo e vadelezh, n'eus muzul ebet d'e vadelezh ; *die Güte Gottes,* madelezh Doue b. ; *du meine Güte !* Doue ! va Doue ! mardouen ! gast an ampez ! gast an ognon ! ; *wenn Sie die Güte haben wollen,* mar plij deoc'h, plijet ganeoc'h, mar be ho madelezh, mard eo ho madelezh, mard eo da ganeoc'h ; *er hatte die Güte, uns zu besuchen,* ar vadelezh en doa bet da zont du-mañ, prizañ a reas dont du-mañ, teurvezout a reas dont du-mañ, teurvezet e oa bet gantañ dont du-mañ ; *es ist ein Vorschlag zur Güte,* ur c'hinnig an hini eo evit renkañ an afer dre gaer ; *in Güte,* dre gaer ; *mit Güte,* dre vadelezh, gant madelezh, dre sil, a-silik, dre zouster, dre du, dre gaer, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dous, dousik, bravik, koul, koulik ; **2.** talvoudegezh b., perzh-mat g., madelezh b., kalite b., perzhded b., gwellentez b. ; *Ware erster Güte,* marc'hadourezh eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus ar c'hentañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dibab) b.

Gute(r) ag.k. g./b. : den a-feson g., den kenañ g., den tre g., plac'h a-feson b., plac'h kenañ b., plac'h tre b. ; *meine Gute !* va flac'h ! ; *mein Guter !* va faotr ! va mignon ! va filhor ! paotr mat ! va den mat ! ; *meine Guten !* va zud vat ! ; *die Guten und die Bösen,* an dud vat hag an dud zrouk, ar re vat hag ar re zrouk, ar re vat hag ar re fall, ar re vat hag ar re fallakr.

Gute(s) ag.k. n. : *das Gute,* ar Mad g. ; *das Gute an der Sache,* ar mad eus an dra-se g. ; *das Gute und das Böse erkennen können,* anavezout ar mad diouzh an droug, anavezout ar mad diouzh ar fall, kemmañ ar mad diouzh an droug, digejañ ar mad diouzh an droug, dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden,* n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavezez ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit digejañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug ; *etwas Gutes,* un dra vat g., un dra bennak a vat g. ; *er tut nichts Gutes,* ne ra netra vat, ne ra netra a vat, ne ra mann vat ebet ; *das Gute im Menschen,* madelezh Mab-den b. ; *Gutes von jemandem reden,* lavaret vad eus u.b. ; *alles Gute !* chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! kant eurvad r'ho heulio ! ra viot eürus ! chañs ha yec'hed dit ! avantur vat deoc'h ! ; *weiterhin alles Gute !* dalc'hit ho krog ! ; *es verheißt nichts Gutes,* an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a geloù fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, kement-se a yelo e zrouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, sin gwall fin eo an dra-se, gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, gwallseblantus eo an dra-se ; *das Gute tun,* ober ar mad ; *Gutes tun,* ober vad ; *jemandem Gutes tun,* ober vad d'u.b. ; *tut Gutes eurem Nächsten,* grit vad d'ho nesañ ; *ich erkenne das Gute, das er hervorgebracht hat,* anavezout a ran ar vad en deus produet ; *das bringt nichts Gutes,* ne brodu vad ebet ; *jemandem Gutes erweisen,* ober ur vad bennak d'u.b., reiñ skoazell d'u.b., dougen dorn d'u.b., rekouriñ u.b., ober vad d'u.b., ober evit u.b. ; *das Gute daran ist, dass ...,* pezh a zo mat gant an dra-se eo e ... ; *Sie tun des Guten zu viel, das ist des Guten zu viel !* c'hwi a zo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwi 'zo re jentil ! c'hwi a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *im Guten miteinander verhandeln,* en em glevet dre gaer, en em gordañ dre gaer, ober emglev dre gaer ; *jemandem etwas im Guten sagen,* mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b. ; *im Guten wie im Bösen,* dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, drouk ha mat gantañ , mat ha drouk, dre het pe dre heg ; *Gott lenkt alles zum Guten,* an Aotrou Doue en deus soursi eus ar bed hag e c'houarn dre e vadelezh (Gregor) ; *Gutes mit Bösem vergelten,* reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *sich zum Guten wenden,* treiñ da vat, cheñch war an tu mat, mont war well, dont war (da) well, cheñch ouzh gwell.

Güteklasse b. (-,-n) : rummad perzhded g.

Gütemarke b. (-,-n) : label a berzh mat g.

Gutenachtgeschichte b. (-,-n) : kontadenn evit ar vugale a-raok kousket b., marvailh g., moliac'h g.

Gutenachtkuss g. (-es,-küsse) : pok d'ar vugale a-raok kousket g.

Güteprüfschein g. (-s,-e) : testeni perzhded g., testeni a berzh mat g., testeni kenfurmded g., testeni reizhaoz g.

Güteprüfung b. (-,-en) : prouad perzhded g., gwiriadur ar berzhded g.

Güterabfertigung b. (-,-en) : kasadur marc'hadourezh g.

Güterausgabestelle b. (-,-n) : magazenn dereiñ g., etrepaouez dereiñ g.

Güteraustausch g. (-es) : redennoù kenwerzh lies., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.
Güterbahnhof g. (-s,-höfe) : gar-varc'hadourezh b., porzh-houarn marc'hadourezh g.
Güterfernverkehr g. (-s) : treuzdougen etrebroadel g.
Gütergemeinschaft b. (-,-en) : [gwir] kumuniezh a vadoù (Gregor) b., boutinder g. ; *Ausschluss der Gütergemeinschaft,* disparti a vadoù g. (Gregor), disrann a vadoù g.
Güternahverkehr g. (-s) : treuzdougen marc'hadourezh lec'hel g.
Güterschuppen g. (-s,-) : magazenn b., etrepaouez g.
Gütertransport g. (-s,-e) : treuzdougen marc'hadourezh g. ; *der Personen- und Gütertransport,* an doug tud ha marc'hadourezh g.
Gütertrennung b. (-,-en) : [gwir] disparti a vadoù etre an daou bried (Gregor) g., disrann a vadoù g.
Güterverkehr g. (-s) : treuzdougen marc'hadourezh g., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.
Güterwagen g. (-s,-) : bagon varc'hadourezh b.
Güterzug g. (-s,-züge) : tren marc'hadourezh g.
Gütesiegel n. (-s,-) : label a berzh mat g.
Güteverhandlung b. (-,-en) : hanterouriezh b., emglevadenn dre gaer g., argerzhad kompezañ g.
Gütezeichen n. (-s,-) : label a berzh mat g.
gutgläubig ag. : hegredik, kredik, kredus ; *gutgläubiger Bewohner,* gouzalc'hiad a feiz vat g.
Gutgläubigkeit b. (-) : hegredoni b., kredoni b., kredusted b.
Guthaben n. (-s,-) : **1.** fiziadoù lies. ; **2.** [kenw.] kredad g., kaoud g., fred g., dilerc'h g., mentelad kred b., mentel gredek b.
guthaben V.k.e. rannadus (hat gut / hatte gut / hat gutgehabt) : [arc'hant.] kaout war e gont, kaout en e gerz.
Guthabenkonto n. (-s,-konten) : [kenw.] kont kredek b., kont an arc'hant deuet b., tu fred g., kont-kaoud b.
gutheißen V.k.e. (hieß gut / hat gutgeheißen) : rannadus : sevel a-du gant, asantiñ da, grataat, aotren, kavout mat, kavout reizh, aprouiñ ; *etwas gutheißen,* asantiñ d'udb, grataat udb, bezañ ali gant udb, sevel a-du gant udb, aotren udb, kavout mat udb, aprouiñ udb, kavout reizh udb, reiñ e c'hrad d'udb.
Gutheißen n. (-s) : asant g., asantadur g., aotre g., aotreadur g., aotreadurezh b.
gutherzig ag. : tener e galon, diskorn e galon, a galon, a galon vat, kalonek, truezus, ur galon dener dezhañ, mat evel un tamm bara, karadek, karantek, karantezus, madek, jentil, c'hwek, hegarat, hegar, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv ; *Sie sind ihm gegenüber zu gutherzig,* re a galon vat hoc'h eus en e andred ; *er ist so gutherzig, dass er dem kleinen Jungen nicht nein sagen kann,* gant a vat eo e galon ne c'hall ket nac'h e c'houlenn d'ar paotrig, gant a vat eo e galon ne c'hall ket refuziñ ar paotrig.
Gutherzigkeit b. (-) : madelezh b., madegezh b., materiz b., kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., karantelezh b., hegarated b.
gütig ag. : kuñv, hegarat, mat, madelezhus, jentil, karadek, karantek, karantezus, c'hwek, hegar, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, diskorn e galon, kalonek, habask, madek ; *gütiger Mensch,* den hegarat, den kuñv g., den mat evel un tamm bara g., danvez mat a zen g., den a galon vat g., den a galon g., kalon vat a zen b., den kalon-vat-holl g., den mat-ral g., den karantezus g. ; *gütiger Vater,* tad mat, tad jentil (karadek, karantek) g. ; *gütiger Himmel !* nondedistag ! mizerdedistag !
Adv. dre vadelezh, gant madelezh ; *sich gegen jemanden gütig erweisen,* bezañ kuñv hag hegarat ouzh u.b., bezañ hegarat e-keñver u.b., bezañ mat e-keñver u.b., bezañ kalonek e-keñver u.b., bezañ karantezus e-keñver u.b., bezañ karantezus ouzh u.b.
gütlich ag. : dre genemglev, dre gaer, dre emglev, didabut, kengradus ; *auf dem Wege gütlicher Verständigung,* dre hanterouriezh, dre hanterouriñ, dre gaer ; *gütliche Unfallaufnahme,* stadad dre gaer g., stadad a-gengrad g., stadad kengradus g.
Adv. : *sich an etwas gütlich tun,* ober chervad gant udb, debriñ e walc'h eus udb. ; *sich gütlich tun,* ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, festailhiñ, ober fest, ober kilhevardon, ober bos, ober lip-e-bav, c'hoari las, korfata, kofata, ober (tapout) ur c'hofad, ober (tapout) ur c'horfad, frikotañ.
gutmachen V.k.e. rannadus (hat gutgemacht) : difallañ, renkañ, dispenn, digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb, redimañ, en em akuitañ ; *einen Fehler wieder gutmachen,* adrenkañ ur fazi, dispenn an droug graet, redimañ ur gaou, en em akuitañ ; *nicht wieder gutzumachender Schaden,* gaou na c'hall ket bezañ digollet (kempouezet) g., droug n'eus ket a zigoll dezhañ g., gaou na c'haller ket dic'haouiñ outañ g., gaou na c'haller ket redimañ g., droug n'eus ket tu da zispenn anezhañ g.
Gutmachung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b.
gutmütig ag. : madelezhus, madek, habask, karadek, karantek, kuñv, digroz, mat, jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, diskorn e galon, a galon vat, doareet-mat, aes ober gantañ ; *er war von Natur äußerst gutmütig,* un imor den eus ar gwellañ e oa, un imor den eus ar re wellañ e oa, ur galon vat a zen e oa ; *Sie sind ihm gegenüber zu gutmütig,* re a galon vat hoc'h eus en e andred, re vat hoc'h evitañ ; *der Gutmütige hat schließlich das Nachsehen,* vad graet, buan ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - an dud ne absolvont ket - n'eus ket a garantez etre an dud ; *ein gutmütiges Schaf sein,* bezañ touzet aes, bezañ aes da douzañ.
Gutmütigkeit b. (-) : madelezh b., madegezh b., kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., hegarated b.

gutnachbarlich ag. : *gutnachbarliche Beziehungen,* darempredoù mat etre amezeien lies., darempredoù mat a amezegiezh lies.
gutsagen V.k.d rannadus (hat gutgesagt) : *für jemanden gutsagen,* mont da gred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaat evit u.b.
Gutsagen n. (-s) : [gwir] gwarant g., kred g., kredoniezh b.
Gutsbesitzer g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., P. fondatour g.
Gutschein g. (-s,-e) : talvoudenn b., madenn b., skrid-prenañ g., kaoud g., skrid-kred g., lizher-kaoud g. ; *kurz befristeter Gutschein,* talvoudenn war verr termen b.
gutschreiben V.k.e. rannadus (schrieb gut / hat gutgeschrieben) : kredekaat, kretaat ; *einen Betrag einem Konto gutschreiben,* lakaat ur sammad war ur gont, kredekaat ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben,* pourvezañ e gont.
Gutschrift b. (-,-en) : **1.** kredekaat g. ; **2.** talvoudenn b., kaoud g., skrid-kred g., lizher-kaoud g.
Gutshaus n. (-es,-häuser) : maner g.
Gutsherr g. (-n,-en) : aotrou g., perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g., kastellour g., kastellad g., kastellan g., aotrou maner g.
Gutshof g. (-s,-höfe) : atant g./b., mereuri b., menaj g., feurm b., ti-feurm g.
gutstehen V.k.d rannadus (stanf gut / hat gutgestanden) : *für jemanden gutstehen,* mont da gred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaat evit u.b.
Gutsverwalter g. (-s,-) : merour an domani g., melestrour an domani g.
gutwillig ag./Adv. : a-youl vat, a-youl gaer, a-youl frank, a volontez vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, a galon vat hag a youl frank.
Gutwilligkeit b. (-) : youl vat b., servijusted b., sevijuster g., bolontez vat b.
guttural ag. : gros, kraoñennek, … ar gorzailhenn, … korzailhenn.
Guy g. : Gwion g.
Guyenne b. : *die Guyenne,* Gwienna b.
Gymkhana n. (-s,-s) : [sport] jimkana g.
gymnasial ag. : .... lise, ... el liseoù.
Gymnasialdirektor g. (-s,-en) : rener lise g.
Gymnasiallehrer g. (-s,-) **/ Gymnasialprofessor** g. (-s,-en) : kelenner lise g. ; *er ist Gymnasiallehrer,* kelenn a ra en ul lise.
Gymnasialschüler g. (-s,-) : lisead g.
Gymnasialunterricht g. (-s) : kelenn el liseoù g.
Gymnasiarch g. (-en,-en) : [istor] oueskadour g.
Gymnasiast g. (-en,-en) : lisead g.
Gymnasion n. (-s, Gymnasien) : [istor] gimnaziom g.
Gymnasium n. (-s, Gymnasien) : lise g. ; *ins Gymnasium gehen,* mont d'al lise. ; *das Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor,* al lise a brient ar skolidi d'ar vachelouriezh.
Gymnastik b. (-) : jiminas g., embregerezh-korf g., embleustrerezh g., oueskerezh g., korfembregerezh g.
Gymnastikanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad embregerezh-korf g./lies.
Gymnastiker g. (-s,-) : korfembregour g., embleustrer g., oueskad g.
gymnastisch ag. : ... jiminas, ... embregerezh-korf g.
Gynaikratie b. (-) : maouezveliezh b.
Gynäkeion n. (-s, Gynäkeien) : [Henamzer] ginekeon g.
Gynäkologe g. (-n,-n) : benvezeg g., benevour g., ginekologour g.
Gynäkologie b. (-) : benvezegiezh b., benevouriezh b., ginekologiezh b.
gynäkologisch ag. : benevourel, ginekologek, hag a denn d'ar venvezegiezh, hag a denn d'ar c'hinekologiezh, ... benvezegiezh, ... ginekologiezh.
Gynäzeum n. (-s, Gynäzeen) : [louza.] karpelloù lies., ginekeon g.
Gyrocopter g. (-s,-) : tronijerez b., c'hwelnijerez b.
Gyrokompass g. (-es,-e) : [karr-nij] c'hwelkompaz g.
Gyroskop n. (-s,-e) : giroskop g.

H

H, h n. (-,-) : **1.** *das gesprochene H,* an H c'hwezhet g. ; *das stumme H,* an H dic'hwezh g., an H mut g.; **2.** [sonerezh] si g.
ha[1] estl. : a !
ha[2] *berradur evit* **Hektar**.
hä estl. : penaos 'ta ? petra 'ta ? petra ? hañ ?
Haag g./n. : *Den Haag,* Den Haag b. (*lennet ha klevet e vez :* im Haag, in dem Haag, in Haag, in den Haag, in Den Haag).
Haager g. (-s,-) : annezad Den Haag g.
Haagerin b. (-,-nen) : annezadez Den Haag b.
Haar n. (-s,-e) : **1.** blev str., blevenn b., kreoñ g., pennad blev g., blevad g., P. reun str., reunenn b., pan g. ; *er hat weißes Haar, er hat weiße Haare,* gwenn eo e vlev, gwenn eo e benn, blev gwenn en deus, ur pennad blev gwenn a zo outañ, emañ bokedoù ar garnel (bokedoù ar vered) war e benn, bokedoù ar garnel (bokedoù ar vered) a c'holo e benn ; *rote Haare, rotes Haar,* blev ruz lies., blev rous lies., blev tan lies., ur blev ruz g., ur pennad blev ruz g. ; *krause Haare,* blev berr frizet stank str., blev rodellet berr (rodellek, rodell, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet) str., penn barbed g. (Gregor) ; *gewelltes Haar,* blev gwagennek str. ; *lockiges Haar,* blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh) str. ; *glattes Haar,* blev dirodell str. ; *aufgelöstes Haar, loses Haar,* blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuilhet str., blev diskoulm str., blev luget str., blev luziet str., blev fuilh str. ; *mit aufgelöstem Haare,* dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch ; *die Frauen mussten irgendwie ihr Haar bedecken,* ret e oa d'ar merc'hed pakañ o blev ; *mein Haar spaltet sich an den Spitzen,* skalfañ a ra va blev ; *er bekommt weiße Haare,* mont a ra gwenn e vlev, dont a ra gwenn e vlev, gwennañ a ra e vlev, gwennaat a ra e vlev ; *sie hat ihre Haare noch,* chomet eo he blev ganti ; *sie hat dichtes (volles) Haar,* ur pennad blev stank a zo outi ; *hoch stehendes Haar,* blev pikek str. ; *kurzes Haar,* blev ratous str., blev krak str., blev troc'het berr str., blev troc'het-raz str., blev berr lies., ur blev berr g., blev raz str., blev dipitus str. ; *langes Haar,* blev hir str., ur blev hir g., ur pennad blev hir g. ; *sie trägt ihr Haar kurz,* berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus ; *sie trägt ihr Haar lang,* hir eo he blev, honnezh a zo hir he blev ; *sich (t-d-b) das Haar zurechtmachen, sich (t-d-b) das Haar machen,* renkañ e vlev, kempenn e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, kribañ e vlev, ober ur gribadenn d'e vlev, P. ober un tamm kribañ d'e reun ; *sich das Haar zum Knoten stecken, sein Haar zu einem Knoten stecken,* moullañ e vlev d'ober un torkad, moullañ e vlev d'ober un hogenn ; *sich (t-d-b) die Haare schneiden lassen,* lakaat ober un tamm diskar (un tamm troc'h, un tamm dic'harzhañ, un tamm krennañ, ur peuriñ) d'e vlev, lakaat troc'hañ e vlev ; *sich (t-d-b) das Haar machen lassen,* lakaat ober un tamm kempenn d'e vlev ; *sich (t-d-b) das Haar auswringen,* gwaskañ e vlev d'o dizourañ ; *das Haar gerade schneiden,* keidañ ar blev ; *die Haare gehen ihm aus, die Haare fallen ihm aus,* disvleviñ a ra, divleviñ a ra, koll a ra e vlev, dont a ra da vezañ moal, moalaat a ra ; *durch die Chemotherapie hat er seine Haare verloren,* ar gimioterapiezh he deus moalet e benn dezhañ, ar c'himigurañ en deus moalet e benn dezhañ ; *sein Haar hat sich (t-rt) stark gelichtet,* gloevaet eo e vlev, deuet eo tanav e vlev, divleviñ en deus graet, rouesaet eo e vlev ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern,* he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-fuilh war he divskoaz ; *ihr Haar weht im Wind, ihr Haar wogt im Wind,* an avel a laka he blev da hejañ, hejañ a ra he blev en avel, luskañ a ra he blev en avel, luskellañ a ra he blev ouzh c'hwezh an avel ; *sie warf ihr langes Haar hin und her,* honnezh a heje hag a ziheje he blev hir gant lusk he fenn ; *jemanden an den Haaren packen, jemanden an den Haaren fassen,* kemer u.b. dre e vlev, tapout krog e blev u.b. ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her,* sachañ a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh ; *sich (t-d-b) das Haar wachsen lassen,* lezel e vlev da greskiñ ; **2.** [loen.] blev str., porpant g., chupenn b., blevenn b., sae b., pan g., reun str. ; *borstiges Haar,* blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str., blev garv str. ; *gesträubtes Haar,* blev sonn str., blev reut str., blev pikek str., blev a-bik str., kreoñ reut g., blev kriz str. ; *Rosshaar,* reun kezeg str. ; **3.** [dre skeud.] *ihm stehen die Haare zu Berge, ihm sträuben sich die Haare,* sevel a ra e reun war e benn, a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ a ra e vlev en e benn, sevel a ra blev e benn, savet eo e vlev war e benn, sonn eo e vlev war e benn, sevel a ra eeun e vlev war e benn, hirisiñ a ra e vlev àr e benn gant ar spont, sevel a ra e reun en e benn, sevel a ra e vlev en e benn gant ar morc'hed, sevel a ra e vlev en e benn gant euzh (Gregor) ; *ihr stehen die Haare zu Berge,* gant ar spont e sav he c'hoef diwar he fenn, gant ar spont e sav he blev en he fenn ; *sich die Haare ausreißen (ausraufen),* **a)** divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; **b)** [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, blevata, en em vlevata (Gregor), en em

zigreoñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, en em dagañ, en em gribañ, en em zispluñvañ, bezañ rouzet ar bloneg, bezañ krog etrezo, mont d'an taolioù ; *Haare lassen,* leuskel un nebeud blev war e lerc'h, koll war e wall, tapout e begement, na chom dibistig, na chom diampech, tapout ur gwall zistro, pakañ un distro lous, n'en em dennañ kempenn, paeañ diwar-bouez e groc'hen (e yalc'h) (Gregor) ; *Haare auf den Zähnen haben,* kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vezañ yod en e c'henoù, na vezañ ar bibid gant an-unan, na vezañ rabat ebet war e deod, na vezañ a yod stag ouzh e deod, na vezañ bet roet d'an-unan e deod evit lipat mogerioù, na vezañ stag e deod ouzh an daou benn, bezañ frank e c'henoù, na vezañ bet laeret he femp gwenneg gant ar wrac'h he doa e zistagellet, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ klakenn, bezañ ledan eus plas al loa, bezañ ledan plas e loa, bezañ bras e veg evel beg ur puñs, bezañ lampr e deod, bezañ lamprik e deod, bezañ libr ha drant e deod, bezañ teodet mat, bezañ latennet-kaer, bezañ dilu a deod, bezañ beget mat, bezañ teodek, kaout teod, bezañ un teod mat a zen, bezañ distagellet mat, na vezañ nodet e deod, bezañ mat e deod ; *er hat Haare auf den Zähnen,* hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, e deod a gerzh mat, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hlabous a zo war e c'henoù, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh a zo klakenn ; *ein Haar in der Suppe finden,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, spazhañ laou, klask c'hwen e loeroù u.b. ; *ein Haar in der Suppe suchen,* klask faot gant u.b. ; *mehr Schulden haben als Haare auf dem Kopf,* bezañ stag e vag dre-holl, kaout dle betek toull e c'houzoug, bezañ dalc'het a bep tu, kaout ur bern dle, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh, bezañ karget a zle (Gregor), bezañ bec'hiet gant an dleoù, bezañ berniet a zle, bezañ sammet gant dle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ ur bern dle war an-unan ; *Haare spalten,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket ; *kein gutes Haar an jemandem lassen,* dispenn brud u.b. (didammañ brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diskar u.b., diframmañ u.b.) gant un teod da dennañ an diaoul eus an ifern (gant un teod da ijinañ ar vosenn), diswriat gwellañ pezh-dilhad nevez u.b. ; *ihm wurde kein Haar gekrümmt,* chom a reas e groc'hen dibistig gantañ, ne oa bet graet droug ebet dezhañ, ne voe graet an disterañ droug dezhañ, chom a reas diampech, droug ebet a c'hoarvezas gantañ ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird,* ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *er krümmt keiner Fliege ein Haar,* gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm drougiezh ennañ, n'eus tamm malis ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo ; *an einem Haar hängen,* na vezañ stag nemet gant un neudennig / delc'her a-ispilh ouzh un neudennig stoup (Gregor) ; *aufs Haar,* eeun-hag-eeun, d'an neudenn, rik, na mui na maes, na mui na ment ; *einander aufs Haar gleichen,* bezañ heñvel-mik (-bev, -poch), bezañ heñvel evel daou vi, bezañ heñvel evel daou vi moualc'h ; *an den Haaren herbeigezogen,* war-bouez un neudenn vrein (un neudenn doull, un neudenn gamm, un neudenn digompez), war-bouez abegoù toull (abegoù didalvoud, abegoù dijaoj, abegoù amzere), gwall gamm, dijaoj, amzere, digompez ; *dieser Vergleich ist an den Haaren herbeigezogen,* gwall gamm (dijaoj, amzere, digompez) eo ar geñveriadenn-se, diwar-goust un neudenn vrein (diwar-goust un neudenn doull, diwar-goust un neudenn gamm, diwar-goust un neudenn digompez) eo ar geñveriadenn-se ; *einander in die Haare geraten, sich in die Haare geraten,* sevel sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, patati, butun, blev) etrezo, kregiñ an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, blevata, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, en em dagañ, en em gribañ, en em zispluñvañ, bezañ rouzet ar bloneg, bezañ krog etrezo, mont d'an taolioù ; *sie sind einander in die Haare geraten,* savet ez eus bet trouz etrezo ; *einander in den Haaren liegen, sich in den Haaren liegen,* bezañ sach-blev (krog-blev, fich-blev, krogoù) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, en em gasaat, en em ereziñ, en em giañ, na vezañ evit aveliñ an eil egile, na vezañ evit pakañ an eil egile, na vezañ evit en em bakañ, na vezañ evit en em ahelañ, bezañ e malis an eil ouzh egile, na vezañ evit ahelañ an eil gant egile, bezañ ar vouch o karzhañ etrezo, bezañ bec'h bras etrezo, bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg ; *mit Haut und Haar,* penn-da-benn, korf hag ene, holl-razh, razh a-bezh ; *deswegen lässt er sich keine grauen Haare wachsen,* ne ra ket biloù (n'eo ket gwall chalet) gant ken dister a dra ; *um ein Haar wäre er abgestürzt,* hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije kouezhet, mennout a reas kouezhañ, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, kichenik e kouezhe, prestik e kouezhe, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa bet dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h) e vije kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), prest a-walc'h e oa kouezhet, damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, ken buan all e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, e-kichen kouezhañ e oa bet, un tammig muioc'h e oa kouezhet ; *nicht um ein Haar von etwas abweichen,* heuliañ pizh udb, na bellaat an disterañ diouzh udb, delc'her tenn (tost) d'udb, delc'her stag ouzh udb ; *er frisst einem die Haare vom Kopf,* gantañ e vez debret an diaoul hag e bevar, hennezh a foet arc'hant, hennezh a ra un dismantr

euzhus a arc'hant, hennezh ne ra nemet lonkañ va danvez, hennezh a zo ur rivin din, foetañ a ran stal gantañ.
Haaransatz g. (-es,-ansätze) : penn traoñ ar blev g.
Haaraufsatz g. (-es,-aufsätze) : perukenn b., maoutenn b., blev faos str., falsvlev str.
Haarausfall g. (-s,-ausfälle) : koll blev g., kouezh ar blev g., pellenn b., pellennad b. ; *zu Haarausfall führend,* pennmoalus.
Haarbalg g. (-s,-bälge) : bolc'h blev str.
Haarband n. (-s,-bänder) : seizenn b., seintez b., nac'henn b.
Haarbesen g. (-s,-) : skubell reun b., skubellenn reun b., balaenn reun b.
Haarbeutel g. (-s,-) : rouedig b., roued-vlev b., rouedenn b.
Haarboden g. (-s,-böden) : tonenn ar penn b.
Haarbreit n. : [tro-lavar] *nicht um ein Haarbreit weichen, nicht ein Haarbreit weichen, kein Haarbreit weichen,* na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ a-dreuz troad.
Haarbürste b. (-,-n) : broust blev g.
Haarbusch g. (-es,-büsche) : moue un tokarn brezel b./g., briger g., melkern g., kribell b.
Haarbüschel n. (-s,-) : kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., torkad blev g., gwiskad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., klipenn vlev b., kizenn vlev b. ; *widerborstiger Haarbüschel,* lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g.
Haarbutt g. (-s,-e) : [loen.] garlizenn-garreg b. [*liester* garlized-karreg].
haaren[1] V. gw. (hat gehaart) : **1.** divleviñ, disvleviñ, koll blev ; **2.** [loen.] divleviñ, teuler e sae ; *im Mai haaren die Pferde,* e miz Mae e taol ar c'hezeg o sae.
V. em. **sich haaren** (hat sich (t-rt) gehaart) : **1.** divleviñ, disvleviñ, koll blev ; **2.** [loen.] divleviñ, teuler e sae ; *im Mai haaren sich die Pferde,* e miz Mae e taol ar c'hezeg o sae.
haaren[2] ag. : reunek, … reun, … blev.
Haarentferner g. (-s,-) : divlever g., koavon divleviñ g.
Haaresbreite b. (-,-n) : **1.** treuz ur vlevenn g. ; **2.** [dre skeud.] *um Haaresbreite,* war-bouez un netra, war-bouez netra, war-bouez mann, kichenik, prestik, war-bouez nebeut ; *nicht um Haaresbreite von den Richtlinien abweichen,* heuliañ pizh (na bellaat an disterañ diouzh, derc'hel stag ouzh, derc'hel tost d') ar reolennoù stur.
Haarfarbe b. (-,-n) : liv ar blev g.
Haarfarbemittel n. (-s,-) : livadur blev g., livadenn vlev b., livaj blev g., livuzenn vlev b.
Haarfärben n. (-s) : livañ blev g., livadennañ blev g.
haarfein ag. : **1.** tanav evel ur vlevenn ; **2.** [dre skeud.] soutil, fin.
Haarfestiger g. (-s,-) : traet kreñvaat evit ar blev g., fester blev g.
Haarfilz g. (-es) : feltr g.
Haarflechte b. (-,-n) : **1.** plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonenn g., kandenn b., nac'henn b., nac'hennad b., stuc'henn-vlev b. ; *eine Haarflechte machen,* plezhañ (kordañ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ) blev, nac'henniñ blev, ober ur gwe er blev ; **2.** [mezeg.] daroued tonenn ar penn str., katar tonenn ar penn g./str.
Haarfollikel g. (-s,-) : bolc'h blev str.
haarförmig ag. : blevheñvel, e doare ur vlevenn, e doare blev, a-zoare gant ur vlevenn, a-zoare gant blev, a-seurt gant ur vlevenn, a-seurt gant blev.
Haargefäß n. (-es,-e) : [korf.] kapilarenn b., korrwazhienn b. [*liester* korrwazhiennoù, korrwazhied, korrwazhioù].
haargenau ag. : eeun-hag-eeun, d'an neudenn, rik, na mui na maes, na mui na ment, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, graet d'ar just, e kompaz, dre gompaz, diouzh ar c'hompaz, pizh-ha-pizh, tre-ha-tre ; *das ist haargenau, was sie mir geantwortet hat,* setu eeun-hag-eeun (ger-ha-ger, just-ha-just, pizh-ha-pizh) petra he doa respontet din ; *all das, was gesagt wurde, werden wir haargenau durchführen,* an traoù-se a zeuio da vat ger-ha-ger.
Haargerste b. (-) : [louza.] treuzgeot str., ternud str., geot-lasoù str., geot-red str., kagn g., krizerez b.
Haarhändler g. (-s,-) : blevier g.
Haarhemd n. (-s,-en) : [relij.] roched reun b., hiviz reun b., krez reun g., sae reun b.
haarig ag. : **1.** blevek, blevennek, blevennaouek, kreoñek, kreoñennek, panek, P. reunek ; *ein haariger Typ,* ur bleveg g. [*liester* bleveien] ; *haarige Hände,* daouarn blevek lies. ; **2.** [dre skeud.] skoemp, pebret, amjestr, pitouilh, tener, bubuik, skeudik, start, tenn ; *das war eine haarige Geschichte,* ur blegenn lous an hini e oa, un afer bebret an hini e oa, ur gwall c'hoari an hini e oa, skeudik e oa an taol, bubuik ar jeu ; *eine extrem haarige Klettertour,* un abadenn grapañ gwall denn b., un abadenn grapañ gwall start b.
Haarigkeit b. : blevegezh b.
Haarinstitut n. (-s,-e) : ensavadur louzaouiñ ha prederiañ ar blev g.
Haarklammer b. (-,-n) : sparlenn vlev b., barretenn b.
Haarklauber g. (-s,-) : pismiger g., flemmer g., spazher laou g., chaoker-laou g., spazher buzhug g., ingennour g., beg m'en argarzh g., arguzer g., nagenner g.
Haarklauberei b. (-,-en) : pismigoù lies., pismigerezh g., bizantouriezh b., nagennerezh g., arguzerezh g.
Haarkleid n. (-s,-er) : [loen] feur b., foulinenn b., porpant g., chupenn b., blevenn b., blevad g., blev str., sae b., pan g., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b.
haarklein Adv. : rik-ha-rik, naet-ha-pizh, pizh-kenañ, pizh-pizh, dre ar munud, diouzh ar munud, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, just-ha-just, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *haarklein erzählen,* danevellañ dre ar munud (diouzh ar munud, pizh-kenañ, just-ha-just, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *wir brauchen es doch nicht so haarklein zu erzählen,* se n'eo ket spazh gwiz.
Haarklemme b. (-,-n) : gwask vlev b.
Haarknäuel g./n. (-s,-) : tolbezenn vlev b., logod blev str.
Haarknoten g. (-s,-) : torkad-blev g., kilpennad-blev g., hogenn b. ; *sich das Haar zu einem Knoten stecken, sein Haar zu einem Knoten stecken,* moullañ e vlev d'ober un torkad, moullañ e vlev d'ober un hogenn.

Haarlocke b. (-,-n) : rodell vlev b., rodellad vlev b., kizenn b., kizennad b., brankad blev g.
haarlos ag. : **1.** divlev, disvlev, blouc'h, moal, moal evel un irvinenn diblusket, moal evel ur vilienn, moal evel ur blaisenn, disto e benn, blevenn ebet war bodenn e benn, divlev e benn evel ur vi, ur penn karnel anezhañ ; **2.** divarv, blouc'h.
Haarlosigkeit b. (-) : diouer a vlev g., moalder g.
Haarmantel g. (-s,-mäntel) : sae-emfichañ b.
Haarnadel b. (-,-n) : spilhenn vlev b. [*liester* spilhoù blev].
Haarnadelkurve b. (-,-n) : pleg-hent serzh g., kammdroienn (kammdroenn) serzh b., korn-tro berr g., korn-tro krenn g., korn-tro krak g., tro-gorn gwall gromm b., tro-gorn serzh b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g.
Haarnetz n. (-es,-e) : rouedig b., roued-vlev b., rouedenn b.
Haarpflege b. (-) : prederioù blev lies., kempennerezh blev g.
Haarpinsel g. (-s,-) : barrig-livañ g.
Haarpracht b. (-) : blev kaer-distailh str., blev kaer-eston str., blev kaer-meurbet str., blev hollgaer str., blev kenedus-espar lies.
Haarputz g. (-es) : aozadur-blev g.
Haarreif g. (-s,-e) : kelc'h-penn g., kelc'henn-benn b., taled g., talgen g., talegenn b.
Haarriss g. (-es,-e) : **1.** frailh g. ; **2.** spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Haarröhre b. (-,-n) **/ Haarröhrchen** n. (-s,-) : [fizik] korzenn silluskañ b.
Haarsalbe b. (-,-n) : traet blev g., ogan blev g.
haarscharf ag. : pizh-pizh, resis-kenañ, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, graet d'ar just, e kompaz, dre gompaz, diouzh ar c'hompaz.
Adv. : **1.** pizh-kenañ, pizh-pizh, naet-ha-pizh, rik-ha-rik ; **2.** e-rez, a-rez ; *haarscharf an jemandem vorbeifahren,* spinañ (klisiañ, reziñ) u.b., tremen e-rez (a-rez) u.b. (Gregor).
Haarscheitel g. (-s,-) : andenn b., regenn b., roudenn b., rann b.
Haarschleife b. (-,-n) : skoulm lagadenn g., skoulm rozennig g., seizenn b., seintez b.
Haarschneidemaschine b. (-,-n) : touzerez vlev b., touzerez b.
Haarschneiden n. (-s) : troc'h blev g., troc'hañ blev g.
Haarschneider g. (-s,-) : **1.** [micher] perukenner g., troc'her-blev g., ficher-blev g., P. touzer chas g., direvrier laou g. ; **2.** [benveg] touzerez vlev b., touzerez b.
Haarschnitt g. (-s,-e) : **1.** aozadur-blev g. ; **2.** troc'h blev g., troc'hañ blev g.
Haarschopf g. (-s,-schöpfe) : kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., klipenn vlev b., blevad g., pennad blev g., kreoñ g.
Haarschur b. (-) : **1.** touz g., touzerezh g., touzadenn b. ; **2.** [relij.] kerniañ g., kern b.
Haarseil n. (-s,-e) : [mezeg.] chiton g.
Haarsieb n. (-s,-e) : purer g., krouer reun g., kreur reun g., tamouez reun g., tamouez tanav g.
haarspalten V.gw. (hat haargespaltet) : spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ.
Haarspalterei b. (-,-en) : pismigoù lies., pismigerezh g., chipoterezh g., bizantouriezh b., nagennerezh g., arguzerezh g. ; *er betreibt Haarspalterei,* ranell eo gant disterajoù, koll a ra (debriñ a ra) e amzer gant disterajoù, pismigañ a ra, klask a ra pemp troad d'ar maout, klask a ra pevar fav d'an trebez, klask a ra laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ a ra laou, spazhañ a ra buzhug, troc'hañ a ra buzhug, klask a ra an Ankoù el lec'h n'emañ ket, koll a ra e amzer gant belbeterezh.
Haarspange b. (-,-n) : sparlenn vlev b., barretenn b., gwask vlev b., spilhenn vlev b.
Haarspitze b. (-,-n) : beg ur vlevenn g., bleñch ur vlevenn ; *die Haarspitzen,* begoù ar blev lies., bleñchoù ar blev ; *gespaltene Haarspitzen,* blev beget str., blev skalfek str. ; *die Haarspitzen schneiden,* divleñchañ ar blev.
Haarspray g./n. (-s,-s) : sprae g., lakenn-fru b.
Haarstern g. (-s,-e) : **1.** [stered.] stered-lostek str., kometenn b. ; **2.** [loen.] stered-pluñvek str.
Haarsträhne b. (-,-n) : kuchenn vlev b., kizenn vlev b., kizennad vlev b., bouchad blev g.
Haarstrang g. (-s,-stränge) : [louza.] lost-hoc'h g.
haarsträubend ag. : skrij, skrijus, hirisus, hakr, euzhus, argarzhus, spouronus, braouac'hus, orrol, orrolus, estonus, estlamm, estlammus, saouzanus, da lakaat ar blev da sevel war ar penn, da lakaat ar c'hoef da sevel diwar ar penn.
Haarstrich g. (-s,-e) : [moull., lodenn voan ul lizherenn] tanavenn b.
Haarteil n. (-s,-e) : blev faos str., falsvlev str.
Haartolle b. (-,-n) : kuch g., kuchad g., kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., toupennad vlev b., bouchad blev g., klipenn vlev b., bouch g., hupig blev g., chup g., chupenn b.
Haartracht b. (-,-en) : aozadur-blev g., doare ar blev g.
Haartrockner g. (-s,-) : sec'herez-vlev b., sec'her-blev g.
Haarwäsche b. (-,-n) : champouennañ g., gwalc'hidigezh vlev b., gwalc'h blev g.
Haarwaschmittel n. (-s,-) : soavon blev g., champouenn g.
Haarwasser n. (-s) : dourenn vlev b., golc'had g.
Haarwickel g. (-s,-) : rollig rodellañ g., rollig blev g., parpilhot g., spilhenn-rodellañ b., bigoudi g.
Haarwild n. (-es) : jiber blev g./str., jiboez blev g./str., gouezaj blev g., loen-blev g.
Haarwirbel g. (-s,-) : lost kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g.
Haarwuchs g. (-es) : **1.** pouls blev g., kreskañs ar blev b. ; **2.** kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., klipenn vlev b., blevad g., pennad blev g., kreoñ g., P. moue b./g.
Haarwuchsmittel n. (-s,-) : louzoù mat da lakaat ar blev da greskiñ g., louzoù kresk blev g.
Haarwurzel b. (-,-n) : gwrizienn vlev b. [*liester* gwrizioù blev].
Haarzange b. (-,-n) : piñsedoù-divleviñ lies., pigosell b.

Haarzopf g. (-s,-zöpfe) : plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonenn g., kandenn b., nac'henn b., nac'hennad b., stuc'henn-vlev b.

Hab n. : madoù lies., peadra g., danvez g., stal b., perc'henniezh b. ; *Hab und Gut,* peadra g., font ha gwir ; *um Hab und Gut kommen, Hab und Gut verlieren,* koll ar marc'h hag ar c'habestr - koll ar marc'h hag e gabestr - koll e holl beadra - koll pep tra, sec'h ha glas - mont d'ar baz - bezañ rivinet-naet ; *jemanden um Hab und Gut bringen,* lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., kas u.b. d'ar baz, lakaat u.b. a-blad, rivinañ u.b. ; *sein Hab und Gut wurde zwangsversteigert,* lakaet e voe foar war e stal, lakaet e voe gwerzh war e stal, lakaet e voe ar werzh war e stal, lakaet e voe gwerzh warnañ, lakaet e voe ar werzh warnañ.

Habachtstellung b. (-,-en) : [lu, sport] stumm war evezh g., dalc'h war evezh g.

Habe b. (-) : madoù lies., madoù annez lies., madoù heloc'h lies., peadra g., danvez g., stal b., perc'henniezh b. ; *ihr Bisschen Habe,* he zamm peadra g., he zamm danvez g., he munud mad g., he zamm perc'henniezh g., he ferc'henniezh b. ; *bar jeder Habe sein,* bezañ en diouer a bep tra, en em gavout en dilez ar brasañ, na vevañ nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, bezañ dibourvez eus pep tra, bezañ difournis a bep tra, bezañ diarc'hant, bezañ dizanvez, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gwenneg ebet, bezañ skañv (diskantet, plat, ridet, moan, tanav, treut) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout takenn ebet, bezañ berr en e skeuliad, bezañ berr war e gezeg, na gaout segal ebet, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan ; *liegende Habe,* fontoù lies. ; *bewegliche, fahrende Habe,* madoù-annez lies., madoù heloc'h lies. ; *unbewegliche Habe,* madoù-leve lies., madoù diloc'h lies. ; *bewegliche und unbewegliche Habe,* madoù heloc'h ha diloc'h lies., leveoù ha dileveoù lies.

haben (hat / hatte / hat gehabt)

I. V.k.e.
  1. gant ur renadenn-dra eeun
  2. gant un araogenn
  3. gant un anv-gwan pe un adverb
  4. haben ... zu (anv-verb)
  5. haben + anv-verb
II. V. dibers.
III. V. em. : sich haben
IV. Verb skoazell

I. V.k.e. (hat / hatte / hat gehabt) :

1. gant ur renadenn-dra eeun : kaout, endevout, devout, bezañ d'an-unan ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals,* ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar ; *er hat blaue Augen,* daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo en e benn, un daoulagad c'hlas a zo outañ ; *die Stadt hat tausend Einwohner,* mil a dud a zo o chom e kêr ; *ich habe Herrn Müller als Lehrer gehabt,* bet on bet er skol gant an aotrou Müller ; *alles, was ich habe, gehört dir,* kement a zo din a zo dit ivez, holl ar pezh a zo din a zo dit ivez, kement tra holl a zo din a zo dit ivez ; *Zeit haben,* kaout amzer ; *Eile haben,* bezañ mall (prez, kas) war an-unan, bezañ mallus, bezañ despailh, kaout hast (mall), bezañ mall d'an-unan, bezañ hastet, bezañ prez en an-unan, bezañ preset ; *Durst haben,* kaout sec'hed ; *Angst haben,* kaout aon ; *wir wissen nicht, was er für eine Krankheit hat,* n'ouzomp ket peseurt kleñved a zo gantañ ; *die Röteln haben,* bezañ gant ar ruzell, bezañ klañv gant ar ruzell, bezañ dalc'het gant ar ruzell, bezañ dastumet ar ruzell, bezañ paket ar ruzell ; *gutes Wetter haben,* kaout amzer vrav ; *Regen haben,* kaout glav ; *wir haben heute schlechtes Wetter,* feson fall a zo war an amzer hiziv, troet fall eo an amzer hiziv, doareet-fall eo an amzer hiziv, hiziv e ra ur gwall zevezh ; *ein gutes Herz haben,* bezañ ur galon vat a zen, bezañ ur galon aour a zen, bezañ kalon-vat, bezañ kalon-vat-holl, bezañ mat-ral ; *Mitleid haben,* kaout truez ; *Glück haben,* kaout chañs, bezañ chañsus ; *eine Chance haben,* kaout ur chañs ; *Erfolg haben,* ober berzh ; *Frieden haben,* kaout peoc'h, bezañ distourm, bevañ didrouz ; *hab' Dank !* trugarez dit ! bennozh Doue dit ! ; *die Zeitschrift ist hier nicht zu haben,* amañ ne vez ket kavet (ne vez ket gwerzhet) ar gelaouenn-se ; *bei Müller zu haben,* e gwerzh e ti an aotrou Müller ; *den Film haben wir noch nicht gehabt,* n'hon eus ket gwelet ar film-se c'hoazh ; *heute haben wir den 11. Januar,* hiziv emañ an 11 a viz Genver ; *Ferien haben,* bezañ e vakañsoù ; P. *wir haben es ja,* a-walc'h a aez hon eus 'vat, aez a-walc'h hon eus d'en ober 'vat, peadra hon eus evit ober kement-se ; *jetzt haben wir ihn,* emañ deomp, bouetaet eo ; *was hat er ?* petra 'zo peg ennañ ? ; *er hat etwas,* n'emañ ket en e vleud (war e du, en e voued leun, en e charreoù, en e jeu, en e blom, en e goch), vi pe labous zo o c'hoari gantañ, n'emañ ket en e vutun ; *da haben wir es ! da haben wir die Bescherung !* pebezh bouilhenn ! setu ni paket brav bremañ ! setu ni paket propik ! setu amañ kempennoù deomp-ni avat ! bremañ emaomp kempenn ganti 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! brav emaomp ganti ! gounezet hon eus hon devezh ! ; *jetzt hab ich's !* emaon ganti ! ; [kr-l] *wer da hat, dem wird gegeben,* roet e vez d'an neb en deus, el lec'h m'emañ ar mor emañ ar pesked, d'ar mor e ya ar pesked, an arc'hant a c'hounez an arc'hant, gant arc'hant eo e c'hounezer arc'hant ; *von dem aber, der nicht hat, wird auch das genommen, was er hat,* met an hini n'en deus ket, e vo lamet digantañ memes ar pezh en deus ; *ein Hab'ich ist besser als zwei Hätt'ich,* gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek, gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek, gwelloc'h ur c'had dalc'het eget teir o redek, gwell eo ur voualc'h evit ur vran, gwelloc'h kaout eget gortoz, gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre ; *je mehr man hat, je mehr man will,* seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve, seul vui a ve c'hoant da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus an den, seul vui e fell dezhañ

kaout - kalon an den a zo c'hoantus ; *das, was ich habe, das will ich nicht, das, was ich nicht habe, das will ich,* kastilli a-ziabell o deus tourioù uhel ; P. *alles wie gehabt,* evel boaz, evel kustum, hervez kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz ; *wie gehabt,* en-dro, a-nevez, a-adwech, adarre, ur wech ouzhpenn, ur wech c'hoazh.

2. gant un araogenn : *das hat nichts auf sich,* kement-se ne denn ket da vraz, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *er hat etwas auf sich,* danvez a zo ennañ ; *etwas bei der Hand haben (zur Hand haben),* bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout udb dindan e zorn, kaout udb dindan dorn, kaout udb a-zindan e zorn ; *etwas gegen jemanden haben,* bezañ e droug ouzh u.b., kaout droug (magañ droukrañs, goriñ droukrañs, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., kaout greunenn ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b. ; *etwas in der Hand haben,* delc'her udb (bezañ udb gant an-unan) en e zorn, bezañ krog en udb ; *es am Magen haben,* kaout poan gof ; *die haben es miteinander,* jeu a zo etrezo, c'hoari a zo etrezo, rouzet eo ar bloneg ; *jemanden über sich haben,* bezañ dindan u.b. ; *jemanden unter sich haben,* bezañ u.b. dindan an-unan, bezañ mestr war u.b. ; *was hast du davon ?* hag e vo gwelloc'h dit ? hag e vi petra gwelloc'h pa'z po graet an dra-se ? peseurt vad diwar an dra-se ? pe da vat ober an dra-se ? da betra eo mat dit ober an dra-se ? petra a servij dit ober an dra-se ? petra eo dit ober an dra-se ? petra a dalvez dit ober an dra-se ? petra a well evidout ? ne vi ket barrekoc'h a se, ne vi ket gwell a se, ne vi na gwell na gwazh a se, ne vi ket avañsetoc'h gant se, ne vi ket savetoc'h gant se ; *sie hat viel von ihrer Mutter,* honnezh a zo merc'h d'he mamm, honnezh a denn d'he mamm ; *etwas vor sich haben,* bezañ e gwel d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ e sell d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb ; *jemanden zum Besten haben,* ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, louzañ, kabestrañ) u.b., c'hwennat u.b., reiñ kañvaled (silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, kelien) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ kelien da blomañ d'u.b. ; *nichts zu eigen haben,* na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout netra drezañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve.

3. gant un anv-gwan pe un adverb : a*uf jemanden acht haben,* teurel evezh ouzh u.b., diwall u.b. ; *es eilig haben,* bezañ mall war an-unan (gant an-unan, d'an-unan), kaout hast, kaout mall, bezañ hastet, bezañ prez war an-unan (en an-unan), bezañ kas war an-unan, bezañ preset, bout jourdoul àr an-unan ; *genug haben,* kaout e walc'h, bezañ erru skuizh (heug, eok) ; *es gut haben,* bezañ ebat e zoare, bezañ en e aez, bezañ mat e gerz, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bevañ en e aez, bezañ barrek ; *dort werden wir es gut haben,* eno e vimp brav-ral ; *jemanden gern haben,* bezañ tomm ouzh u.b., karout u.b., magañ karantez (mignoniezh) ouzh u.b., plijout u.b. d'an-unan ; *etwas gern haben,* plijout udb d'an-unan ; *jemanden lieb haben,* bezañ tomm ouzh u.b., karout u.b., magañ karantez (mignoniezh) ouzh u.b. ; *jemanden lieber haben,* kavout gwelloc'h u.b., karout muioc'h u.b., plijout u.b. muioc'h d'an-unan, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist unan all / ober mui a istim eus unan eget eus unan all / istim muioc'h an eil eget egile (Gregor) ; *etwas lieber haben,* bezañ udb gwelloc'h d'an-unan, bezañ udb gwell gant an-unan, bezañ gwell gant an-unan ober udb, kavout gwell udb, kavout gwell ober udb, kavout gwelloc'h udb, kavout gwelloc'h ober udb ; *ich habe Berlin lieber als London,* kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *jemanden am liebsten haben,* reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist ar re all (Gregor), plijout u.b. ar muiañ d'an-unan, karout u.b. dreist ar re all ; *es am liebsten haben,* plijout udb d'an-unan dreist pep tra, na plijout netra d'an-unan evel udb ; *etwas los haben, es weg haben,* gouzout e ziluzioù (an dro, an tres, ar stok), gouzout an dibenn eus udb, bezañ kavet ar c'hraf (ar stek), gouzout bremañ war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout bremañ ober ganti, gouzout bremañ penaos ober diouti ; *etwas nötig haben,* kaout ezhomm udb ; *etwas satt haben,* kaout e walc'h eus udb, bezañ erru eok (heug, skuizh) gant udb ; *etwas hinter sich haben,* bezañ graet udb.

4. haben ... zu (anv-verb) : *viel zu tun haben,* kaout kalz d'ober, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bezañ mezv evel ar yer en eost, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, kaout labour dreist-penn, kaout ur bern traoù d'ober, bezañ prez labour gant an-unan, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ debret gant al labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ dre brez, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout re garrad, bezañ dall gant al labour ; *etwas zu essen haben,* kaout peadra da zebriñ ; *ich habe Geld von ihm zu bekommen,* dleout a ra arc'hant din, em dle emañ ; *er hatte viele interessante Dinge zu erzählen,* hennezh a ouie ur bern traoù kurius da gontañ.

5. haben + anv-verb : *er hat gut reden,* brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegennoù - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h ; *du hast leicht spotten,* te a zo ebat dit ober goap.

II. Verb dibers. (hat / hatte / hat gehabt) :

es hat den Anschein, als ob ..., war a seblant (a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, me 'laka) e ..., … 'm eus aon ; *es hat Eile,* mall(us) eo, preset eo, n'eus ket

amzer da goll, despailh a zo, poent eo kabalat, mil mall eo, pase mall eo ; *es hat keine Not,* n'eo ket erru ar mor, amzer 'zo, n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp ; *es hat seine Richtigkeit, damit hat es seine Richtigkeit,* kantreizh eo, war o reizh emañ an traoù, en o reizh emañ an traoù, emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ.
III. Verb emober (hat sich / hatte sich / hat sich (t-rt) gehabt) :
hab dich nicht so ! ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù, arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? perak kement a vodoù ? ; *sich (t-rt) mit jemandem haben,* bezañ c'hoari etre an-unan hag unan all, kaout jeu (trouz, tabut) ouzh u.b., tabutal gant u.b.
IV. Verb skoazell implijet gant :
a) verboù gwan 'zo : *ich habe im Restaurant gegessen,* debret em boa en ostaleri ; *ich habe den ganzen Nachmittag geschwommen,* neuñvet em boa an endervezh a-bezh (etre daou benn an enderv).
b) verboù kreñv eeun : *ich habe den Film noch nicht gesehen,* n'em eus ket gwelet ar film-se c'hoazh.
c) verboù emober : *ich habe mich verirrt,* kollet on diwar va hent, faziet on war an hent, divarchiñ am eus graet.
Haben n. (-s) : [kenw.] kaoud g., fred g., kred g. ; *ins Haben buchen,* enskrivañ war roll ar c'haoudoù, dougen (lakaat, enskrivañ, endougen) war an tu fred, enskrivañ e fred ur gont, kretaat ; *Soll und Haben,* kaoudoù ha dleoù lies., kaoudoù ha dleoudoù lies., fredoù ha dleoudoù lies.
Habenichts g. (-/-es,-e) : paourkaezh den diwenneg g., paour g., den kaezh g., reuzeudig g., trueg g., truilheg g., truilhenneg g., truilhenn b., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., truant g., den dibourvez a zanvez g., den didra g., P. Lan druilhenn g.
Habenkonto n. (-s,-konten) : [kenw.] kont kredek b., kont an arc'hant deuet b.
Habensaldo g. (-s,-s/-salden) : [kenwerzh] mentelad kred b., mentel gredek b.
Habenseite b. (-,-n) : [kontouriezh] bann kred g., bann kredek g., tu fred g.
Habenzinsen lies. : [kenwerzh] kampi kredek g.
Haberecht g. (-s) : rezoner g., arguzer g., ingennour g., nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g.
Haberer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] mignon g., frai g.
Habgier b. (-) : dastum g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., droukc'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., egar pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., egar danvez g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
habgierig ag. : troet war an dastum - troet war an danvez - troet war an arc'hant - troet da zastum - preñv - sklouf - mac'hom - dislangour - bizied krog dezhañ - skraper a zen - leun a zroukyouloù - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - krafek war an arc'hant ; *er ist zu habgierig,* re frank eo e c'henoù, hennezh a zo re breñv, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !
habhaft ag. : *einer Sache (t-c'h) habhaft werden,* kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, sammañ udb, kribañ madoù e nesañ, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv.
Habicht g. (-es,-e) : [loen.] gwazfalc'hun g., gwazsparfell b., sparfell voan b. ; *männlicher Habicht,* liketaer g.
Habichtskraut n. (-s) : [louza.] *kleines Habichtskraut,* askol-blevek str., skouarn-logod b., askol-geot str.
Habichtsnase b. (-,-n) : fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri krogek g., fri begererheñvel g.
habil. ag. : [*berradur evit* **habilitatus**] aotreet, engwiriet, barrekaet, gouestaet.
Habilitation b. (-,-en) : [skol-veur] doktorelezh b.
Habilitationsschrift b. (-,-en) : [skol-veur] tezenn doktorelezh b.
habilitieren V.k.e. (hat habilitiert) : engwiriañ, barrekaat, gouestaat.
V.em. : **sich habilitieren** (hat sich (t-rt) habilitiert) : [skol-veur] tremen an doktorelezh.
Habitat n. (-s,-e) : **1.** annezva g., takad annez g., taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g. ; **2.** logell b.
Habitus g. (-) : habitus g., realezh kedvuhezel b., dalc'h g., emzalc'h g., kundu b., tailh b., doare g., feson b.
Habsburg g. : Habsbourg ; *das Haus Habsburg,* tiegezh Habsbourg g., an Habsbourged lies., tiegezh Aostria g.
Habsburger g. (-s,-) : [istor] Habsbourg g. [*liester* Habsbourged], unan eus lignez an Habsbourged g., unan eus tiegezh an Habsbourged g.
habsburgisch ag. : ... an Habsbourged.
Habschaft b. (-,-en) / **Habseligkeiten** lies. : tamm peadra g., munud mad g., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhachoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., staliad traoù b., stramm g., binviajoù lies., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.
Habsucht b. (-) : dastum g., skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., avaristed b., arwez an aour g., egar pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., egar danvez g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
habsüchtig ag. : troet war an dastum - troet war an danvez - troet war an arc'hant - troet da zastum - preñv - sklouf - mac'hom - dislangour - bizied krog dezhañ - skraper a zen - leun a zroukyouloù - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn

kalz hag a ro gwall nebeut - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - krafek war an arc'hant ; *er ist zu habsüchtig,* re frank eo e c'henoù, hennezh a zo re breñv, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

hach estl. : a !

Hachel b. (-,-n) : [Bro-Aostria, kegin.] rasklerez b.

hacheln V.k.e. (hat gehachelt) : [Bro-Aostria] rasklañ.

Hachse b. (-,-n) : [loen., kegin.] *rannyezh, sellit ouzh* **Haxe**.

Hackbank b. (-,-bänke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g.

Hackbeil n. (-s,-e) : bouc'hal-giger b., troc'hell b., kontell droc'h b.

Hackblatt n. (-s,-blätter) : teod an trañch g.

Hackblock g. (-s,-blöcke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., penngos g., pilgos g.

Hackbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost kig miñset g., rost hacheiz g.

Hackbrett n. (-s,-er) : **1.** tousenn b., tourtenn b. ; **2.** [sonerezh] timpanon g.

Hacke[1] b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Hacken**.

Hacke[2] b. (-,-n) : **1.** marr b., pigell b., pech troad-hir g., marr-bigell b., trañch g., frankigell b., pi g., pig g., bac'h b./g., krog g. [*liester* krogoù, kregeier, kreier] ; *zweizackige Hacke,* bloukard g. ; **2.** [dre skeud.] *der Hacke einen Stiel finden,* kavout penn diouzh lost d'e bellenn, kavout poell d'e gudenn, kavout penn (penn vat d'e daol, an tu, an dro, ar c'hraf, ar pleg, ar skoulm, an dalc'h, ar stek) ; **3.** [Bro-Aostria] bouc'hal b.

Hackebeil n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Hackbeil**.

Hackebrett n. (-s,-er) : *sellit ouzh* **Hackbrett**.

Hacken g. (-s,-) : seul g., seul-troad g. ; *jemandem dicht auf den Hacken sitzen,* mont (bezañ) war seulioù u.b., heuliañ u.b. a-dost, derc'hel tenn (tost) d'u.b., derc'hel stag ouzh u.b. ; [lu] *die Hacken zusammenschlagen,* lakaat e seulioù da strakal an eil ouzh egile, strakal e seulioù.

hacken V.k.e. (hat gehackt) : **1.** drailhañ, faoutañ, kinkailhat ; *Holz hacken,* ober skirioù, askloediñ keuneud, skiriaouañ keuneud, skilfennañ keuneud, sklisennañ keuneud, skolpañ, skolpennañ, drailhañ (faoutañ) keuneud (Gregor) ; *Holz klein hacken,* kinkailhat (migailhiñ) tammoù koad ; *Zwiebeln fein hacken,* miñsañ ognon ; **2.** *Eis hacken,* terriñ ar skorn ; **3.** *den Boden hacken,* distonenniñ, diskantañ an douar, pikañ, pigellat an douar, pigosat an douar, meskañ an douar, marrbigellat, kravellat, mont dezhañ gant ar bigell, marrat, kleuzañ an douar gant ur bigell ; **4.** [dre skeud.] [nijerezh] *Kleinholz hacken,* pradañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e garr-nij, kas e garr-nij da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ, findaoniñ) e garr-nij, ober skirioù gant e garr-nij ; **5.** *jemanden hacken,* flipata u.b., flemmañ u.b. / dantañ u.b. / pikailhat u.b. (Gregor), teodata diwar benn u.b.

V.gw. (hat gehackt) : *auf jemanden hacken,* flipata u.b., flemmañ u.b. / dantañ u.b. / pikailhat u.b. (Gregor), teodata diwar benn u.b.

Hackepeter g. (-s) : [kegin.] kig miñset g., hacheiz g., hacheris g., miñsadur g., kig drailhet g.

Hacker g. (-s,-) : [stlenn.] **1.** preizher g. ; **2.** paotr tik war (gant) ar stlenneg g., paotr ar stlenneg g.

Hackerin b. (-,-nen) : [stlenn.] **1.** preizherez b. ; **2.** plac'h tik war ar stlenneg b., plac'h ar stlenneg b.

Häckerling g. (-s,-e) : **1.** plouz drailhet str., kolo drailhet str., foenn drailhet str. ; **2.** [dre skeud.] bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., staliad traoù b., stramm g., binviajoù lies., boutikl g./b., disterajoù lies., disterajigoù lies.

Hackfleisch n. (-es) : **1.** [kegin.] kig miñset g., hacheiz g., hacheris g., miñsadur g., kig drailhet g. ; *Gratin aus Hackfleisch und Kartoffelbrei,* kreien patatez kig miñset g., hacheiz mod Parmentier g., hacheiz Parmentier g. ; **2.** [dre skeud.] *ich mache aus euch Hackfleisch !* ez an da stlabezañ ac'hanoc'h ! ez an d'ober skirioù ganeoc'h ! emaon o vont da vruzunañ hoc'h eskern en ho kreiz ! me a lakaio ac'hanoc'h da vont e poultr hag e ludu ! pulluc'het e viot ganin ha pa vefe diaes ! me a raio stripoù gant hoc'h eskern ! me a valo ac'hanoc'h ! me a raio bleud gant hoc'h eskern ! me a foeltro hoc'h izili deoc'h !

Hackklotz g. (-es,-klötze) : tousenn b., tourtenn b.

Hackmaschine b. (-,-n) : [kegin.] miñser g., miñserez b., drailherez b., drailher-kig g.

Hackmesser n. (-s,-) : bouc'hal-giger b., hachouer g., kontell-drailhañ b.

Hackordnung b. (-) : **1.** [loened-pluñv, yer] renerezh an urzhaz g. ; **2.** [dre skeud.] urzhaz lakaet anat da santout g., urzhaz lakaet splann da verzout g., renad urzhazek g.

Häcksel g./n. (-s) : plouz drailhet str., kolo drailhet str., foenn drailhet str.

Häckselmaschine b. (-,-n) **/ Häckselschneidemaschine** b. (-,-n) **/ Hächsler** g. (-s,-) : drailherez b., drailherez-kolo b., drailherez-plouz b., drailherez-lann b.

Hacksteak n. (-s,-s) : [kegin.] kig-bevin drailhet g., stek kig miñset g., stek hacheiz g.

Hackstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Aostria] tousenn b., tourtenn b.

Hackwolf g. (-s,-wölfe) : [kegin.] miñser g., miñserez b., drailherez b., drailher-kig g.

Hader g. (-s) : diemglev g., tabut g., tabuterezh g., dispeoc'h g., trouz g., broc'hadeg b., distok g., hennon g., debr g., tag g., arvell g., bec'h g., gourdrouz g., kabal b., kabalad b., kavailh g., noaz g., rendael g., riot g., rioterezh g., tatin g., sach-blev g., arguz g., arguzerezh g., brete g., breud g., striv g., freuz g., reuz g., frot g., jeu b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., stag g.

Haderer g. (-s,-) : P. paotr ar beilh g., paotr an drailh g., rioter g., gwall skoer g., taskagner g., den gwaller g., trabaser g, kabaduilher g., tabuter g., sikaner g., fourgaser g., kef-tan g., penn-tan g.

Haderlump g. (-n,-n) : **/ Haderlumpen** g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., standilhon g., gwall labous g., poñsin g.,

ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], P. Lan druilhenn g.

hadern V. gw. (hat gehadert) : **1.** tabutal, riotal, arguziñ ; **2.** *mit Gott hadern,* teñsañ Doue, sakreal ; *mit seinem Schicksal hadern,* klemm doanius war e stad, en em chalañ, en em chaokat, klemm ouzh e blanedenn.

Hadern lies. : pilh str., pilhotoù lies.

Hadernpapier n. (-s) : paper pilh g.

hadersüchtig ag. : hek, hegaz, hegazus, hegus, blech, dirukel, arbennus, araous, stourmus, kannus, stourmidik.

Hades g. (-) : **1.** [mojenn.] Hades g., Doue an ifernioù g. ; **2.** [dre astenn.] *der Hades,* rouantelezh Hades b., an ifernioù lies., tir ar re varv g.

Hadrian g. : [istor, impalaer] Adrian g., Hadrian g.

Hafen[1] g. (-s, Häfen/-) : **1.** [rannyezh] kokellenn b., kokell b., chaodenn b., kokenn b. ; **2.** skudell-noz b., pod-kambr g., P. skudell-revr b.

Hafen[2] g. (-s,Häfen) : [merdead.] **1.** porzh g., porzh-mor g., havr g., aod g./b. ; *einen Hafen anlaufen,* ehanañ en ur porzh-mor, ober ur paouez en ur porzh-mor, harpañ en ur porzh, dasporzhiañ, dont en aod, paouez en ur porzh / douarañ en ur porzh (Gregor) ; *aus dem Hafen auslaufen,* kuitaat ar porzh, diborzhiañ, dizouarañ / sevel an eor (Gregor) ; *in den Hafen einlaufen,* porzhiañ, erruout er porzh, degouezhout er porzh ; *im Hafen liegen,* bezañ porzhiet ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen,* ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung,* un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; *sie brachten sich in einem ruhigen Hafen in Sicherheit vor dem Sturm,* aet e oan da c'houdoriñ diouzh ar gorventenn en ur porzh lor ; **2.** [dre skeud.] *kurz vor dem Hafen scheitern,* c'hwitañ war e daol war-bouez nebeut, c'hwitañ war e daol evit nebeut / c'hwitañ war e daol evit bihan dra (Gregor), ober kazeg dre greiz ar porzh, ober karreg dre greiz ar porzh, bezañ bet e sell d'ober mil hag ober kazh, ober flagas ; *im sicheren Hafen landen, den sicheren Hafen erreichen,* porzhiañ mat ; [dre skeud.] *in den Hafen der Ehe einlaufen,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, skoulmañ anezhi, ober euredenn.

Häfen g. (-s,-) : [Bro-Aostria] **1.** kokellenn b., kokell b., chaodenn b., kokenn b. ; **2.** bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., sac'h maen g.

Hafenamt n. (-s,-ämter) : melestradurezh ar porzh b.

Hafenanlagen lies. : [merdead.] aveadur porzh g.

Hafenarbeiter g. (-s,-) : simmiad g., doker g.

Hafenbahnhof g. (-s,-höfe) : gar-vor b.

Hafenbecken n. (-s,-) : lenn-borzh b., darsenn b., porzhlenn b., poull-porzh g.

Hafenbehörde b. (-,-n) : [merdead.] pennadurezhioù ar porzh lies.

Hafenblockade b. (-,-n) : blokus ar porzh g., kaeladur ar porzh g.

Hafenbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar porzh g.

Hafendamm g. (-s,-dämme) : [merdead.] kae g., sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g.

Hafeneinfahrt b. (-,-en) : [merdead.] antre ar porzh g./b., beg an havr g., beg ar porzh g., kanol b., rakporzh g. ; *enge Hafeneinfahrt,* mulgul g., gouzoug-mor g.

Hafenfunktion b. (-,-en) : kefridi borzh b.

Hafengebühren lies. : [merdead.] gwirioù porzhiañ lies., taos porzhiañ g., taos eoriañ g.

Hafengelände n. (-s,-) : [merdead.] porzhva g.

Hafenkneipe b. (-,-n) : ostaleri war ar porzh b., tavarn war ar porzh b.

Hafenlotse g. (-n,-n) : [merdead.] loman-aocher g.

Hafenplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] porzh g., havr g.

Hafenpolizei b. (-) : polis porzh g.

Hafenrundfahrt b. (-,-en) : tro ar porzh war vag b.

Hafenschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-brezel hag a chom hep pellaat diouzh e borzh stag g.

Hafenschute b. (-,-n) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g.

Hafensperre b. (-,-n) : embargo g.

Hafenstadt b. (-,-städte) : kêr borzh b., porzh bras g., porzh-mor bras g.

Hafenverkehr g. (-s) : treizhid g. ; *der Hafenverkehr in Hamburg ist gestiegen,* e Hambourg eo kresket niver al listri a vez o porzhiañ hag o tiborzhiañ.

Hafenverwaltung b. (-,-en) : [merdead.] melestradurezh ar porzh b.

Hafenviertel n. (-s,-) : karter ar porzh g.

Hafenwächter g. (-s,-) / **Hafenwärter** g. (-s,-) : [merdead.] gward-porzh g.

Hafenwehr b. (-,-en) : [merdead.] sav-mein g., chaoser b./g.

Hafenzoll g. (-s,-zölle) : [merdead.] gwirioù porzhiañ lies., taos porzhiañ g., taos eoriañ g.

Hafer g. (-s) : **1.** [louza.] kerc'h str., pilad g. ; *tauber Hafer,* pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor) ; *der Hafer reift heran,* emañ ar c'herc'h o wennaat, emañ ar c'herc'h o wennañ ; *einen Esel mit Hafer füttern,* kerc'ha un azen, reiñ kerc'h d'un azen ; *ein Pferd mit Hafer füttern,* reiñ kerc'h d'ur marc'h, kerc'ha ur marc'h ; *Pferd, das seine Haferration noch nicht bekommen hat,* marc'h digerc'h g. ; *einem Pferd die Haferration entziehen,* digerc'hañ ur marc'h ; **2.** [dre skeud.] *ihn sticht der Hafer,* hennezh a zo birvilh ennañ, hennezh a zo fo ennañ, hennezh en deus startijenn.

Haferart b. (-,-en) : [louza.] seurt kerc'h g., kerc'h g. ; *die Haferarten,* ar c'herc'hoù lies., ar seurtoù kerc'h lies.

Haferbrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod kerc'h g., yod-silet g.

Haferfeld n. (-s,-er) : kerc'heg b., tachennad kerc'h b., park dindan gerc'h g.

Haferflocken lies. : [kegin.] bleudennoù kerc'h lies., malzennoù kerc'h lies., edaj g.

Hafergrütze b. (-,-n) : [kegin.] brignen g., kaot brignen g.

Haferkorn n. (-s,-körner) : [louza.] greun kerc'h str., kerc'henn b. ; *ein Haferkorn,* ur c'hreunenn gerc'h b., ur gerc'henn b. ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor,* ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan.

Häferl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] P. tas g., tasenn b.

Hafermehl n. (-s) : bleud kerc'h g.

Haferpflanze b. (-,-n) : [louza.] kerc'henn b.

Haferpflaume b. (-,-n) : [louza.] gwregon str., prun du str.

Hafersack g. (-s,-säcke) : [kezeg] brid-kerc'h g., brid-bigodad g., sac'h-min g.
Haferschlehe b. (-,-n) : [louza.] gwregon str., prun du str.
Haferschleim g. (-s) : [kegin.] yod kerc'h g., kaot brignen g.
Haferspelze b. (-,-n) : [louza.] blioust g., blotoz g., lasteg g., skoultr g., uzien str.
Haferspreu b. (-) : pell kerc'h str., troien kerc'h str., gwentajoù kerc'h lies., uzor kerc'h str., boskon kerc'h g., lostajoù kerc'h lies., nizadur kerc'h g., uzien kerc'h str., usmod kerc'h g., pellajoù kerc'h lies. ; *die Haferspreu im Bettbezug erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.
Haferstroh n. (-s) : [louza.] plouz kerc'h str./g.
Haferwurzel b. (-,-n) : [louza.] sarsifi str.
Haff n. (-s,-e) : loc'h b., paludenn b., morlenn b.
Hafner g. (-s,-) : **1.** [rannyezh] poder g. ; **2.** [Bro-Aostria] siminaler g.
Hafnerin b. (-,-nen) : **1.** [rannyezh] poderez b. ; **2.** [Bro-Aostria] siminalerez b.
Hafnium n. (-s) : [kimiezh] hafniom g.
-haft ag. : [lostger] *schmackhaft,* saourus, saourek, sasun, blazet mat, blazus, hevlaz, beuz, friant, pitouilh, c'hwek, lipous ; *fehlerhaft,* direizh, siet, mankoù dezhañ, nammet, siek, nammoù (sioù) stag outañ.
Haft[1] g. (-s,-e) : [kozh] kloched g., spilhenn b.
Haft[2] g. (-s,-e) : [loen.] nevropter g.
Haft[3] b. (-) : **1.** bac'hidigezh b., toullbac'hidigezh b., bac'hadur g., prizonadur g., prizoniadur g., karc'haridigezh b., prizonidigezh b., enserridigezh b., prizonerezh g. ; *jemanden in Haft nehmen,* bac'hañ u.b., karc'hariañ u.b., lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ u.b., toullbac'hañ u.b., herzel u.b., prizoniañ u.b. ; *jemanden aus der Haft entlassen,* divac'hañ u.b., digarc'hariañ u.b., dibrizoniañ u.b., reiñ e frankiz en-dro d'u.b., didoullañ u.b. ; *aus der Haft entweichen (entspringen),* tec'hout diouzh an toull-bac'h ; *zu zehn Tage Haft verurteilen,* barn da zek devezh toull-bac'h ; *jemandem fünf Jahre Haft aufbrummen,* bountañ pemp bloavezh toull-bac'h gant u.b. ; **2.** atebegezh b., respontegezh b., gwarant g.
Haftanstalt b. (-,-en) : ti-bac'h g., bac'h b., karc'har g., toull-bac'h g., prizon g., toull g., P. bidouf g., boest-veinek b., goudor g., disglav g., disheol g., ti Jakoù g.
Haftaussetzung b. (-,-en) : [gwir] digarc'hariañ war ziviz g., divac'hadur war ziviz g., divac'hidigezh war ziviz b., dibrizoniañ war ziviz g., frankizadur war ziviz g.
haftbar ag. : [kenw.] atebek (war), gwarant (evit), kret (evit) ; *haftbar als Gesamtschuldner,* kenatebek (war) ; *jemanden für etwas haftbar machen,* sammañ un atebegezh bennak war chouk u.b., lakaat udb dindan atebegezh u.b., fiziout udb da evezh u.b. (en u.b.), lakaat udb e karg u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, kargañ u.b. da gemer an emell eus udb ; *haftbar werden,* sammañ un atebegezh war e chouk, respont diouzh udb dirak u.b., bezañ kret evit udb dirak u.b.
Haftbarkeit b. (-) : [gwir] atebegezh keodedel b.
Haftbefehl g. (-s,-e) : urzh-herzel g., kemenn-harz g. ; *einen Haftbefehl erlassen,* embann (skignañ) un urzh-herzel, embann ur c'hemenn-harz ; [istor Bro-C'hall] *königlicher Haftbefehl,* lizher kached (Gregor) g., lizher siellet a-berzh ar roue g., urzh-herzel a-berzh ar roue g., kemenn-harz a-berzh ar roue g., lizher siell-roue g.
Haftbrief g. (-s,-e) : urzh-herzel g., kemenn-harz g. ; [istor Bro-C'hall] lizher kached (Gregor) g., lizher siellet a-berzh ar roue g., urzh-herzel a-berzh ar roue g., kemenn-harz a-berzh ar roue g., lizher siell-roue g.
Haftdauer b. (-) : pad ar vac'hidigezh g., pad ar bac'hadur g., pad ar prizonadur g., pad ar prizoniadur g., pad ar garc'haridigezh g., pad ar brizonidigezh g., pad an enserridigezh g.
Haftel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] kloched g., spilhenn b.
Haftelmacher g. (-s,-) : [tro-lavar] [Bro-Aostria] *er passt auf wie ein Haftelmacher,* e lagad a wel pep tra, e lagad a bled ouzh pep tra, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell.
haften V. gw. (hat gehaftet) : **1.** glenañ (ouzh), chom peg (ouzh), chom stag (ouzh), pegañ (ouzh), spegañ (ouzh), kregiñ (e), bezañ peg (ouzh) ; *der Teig haftet an den Fingern,* an toaz a beg ouzh ar bizied, an toaz a grog er bizied.
2. [dre skeud.] *an etwas (t-d-b) haften,* chom stag ouzh udb, bezañ udb ingal war e spered, na vezañ evit argas udb diwar e spered ; *all sein Denken haftet an Geld,* troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet eo da zastum, n'en deus ken albac'henn nemet war-dro an arc'hant, bez emañ (bez e vez) e holl breder gant an arc'hant, dalc'het eo gant arwez an aour, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, sorc'hennet eo gant an arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a zo segal segal ! ; *nichts haftet bei ihm,* n'eus netra da gaout krog warnañ, n'eus netra da gaout peg ennañ, ne beg netra outañ, ur c'hrog ramp a zo war hennezh ; *verleumdet nur, es wird stets etwas haften bleiben !* divrudit bepred, un dra bennak a chomo peg ! - brud fall a ya betek ar mor, brud vat a chom e toull an nor ; *diese Landschaft haftet in meinem Gedächtnis,* chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'houn (enlouc'het em spered, peg ouzh va spered, moullet em spered), chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se garanet don em eñvor, en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se, chom a raio skeudennoù ar c'horn-bro-se em memor a-hed va buhez.
3. [gwir] *für jemanden haften,* mont da gred evit u.b., mont e kred evit u.b., kretaat evit u.b., bezañ u.b. dindan e atebegezh, bezañ gwarant evit u.b., respont diouzh u.b. ; *für etwas haften,* bezañ atebek war udb, kemer udb war e chouk, bezañ udb dindan e atebegezh, respont diouzh udb, bezañ kret evit udb ; *die Versicherung haftet für diesen Schaden,* kretaat a ra ar c'hretadur ar gwall-se, gwareziñ a ra ar c'hretadur ouzh ur gwall (ouzh ur riskl) a seurt-se ; *die Eltern haften für ihre Kinder,* dindan atebegezh o zud emañ ar vugale, e karg o zud emañ ar vugale, atebek eo ar gerent war o bugale, war karg o zud emañ ar vugale, emell ouzh o bugale o deus ar gerent, en emell o zud emañ ar vugale, war kont o zud emañ ar vugale, bez o deus ar gerent o bugale war o c'hont, respont a ra ar gerent diouzh o bugale.
Haftenbleiben n. (-s) : pegañ g., glenañ g., glenadur g.
haftend ag. : englenus, pegus, spegus, stagus.

Haftentlassung b. (-,-en) : digraouiañ g., digarc'hariañ g., divac'hadur g., divac'hidigezh b., dibrizoniañ g., frankizadur g. ; *bedingte Haftentlassung,* divac'hadur war ziviz g.
Haftentschädigung b. (-,-en) : [gwir] digoll eus un harz d'ar frankiz er-maez lezenn g., dic'haou eus ur c'hrennadur frankiz direizh g., dic'haou eus ur bac'hadur digantreizh b.
Haftffaden g. (-s,-fäden) : **1.** [loen.] stagell b. ; **2.** [meskl] stagell b. ; *Haftfäden,* blev-meskl str., stoub-moukled g.
haftfähig[1] ag. : pegus, spegus, stagus, englenus.
haftfähig[2] ag. : e-tailh da vezañ toullbac'het, gouest da vezañ kraouiet, hag a c'heller kraouiañ.
Haftfähigkeit[1] b. (-) : glenusted b., pegusted b., peg g. ; [kirri-tan] glenusted ar bandennoù-rod ouzh an hent b.
Haftfähigkeit[2] b. (-) : gouested da vezañ toullbac'het b.
Haftgenosse g. (-n,-n) : [gwir] kenbrizoniad g., kengarc'hariad g.
Haftgummi n./g. (-s,-s) : mandoz b.
Haftgut n. (-s,-güter) : [gwir] amskarad g., madoù amskaret lies., madoù fiziet en un abienner lies., madoù endouget war ur gont-amskaradoù lies.
Hafthaken g. (-s,-) : krog mandozek g.
Häftling g. (-s,-e) : prizoniad g., karc'hariad g., bac'hiad g. ; *politischer Häftling,* prizoniad politikel g.
Häftlingsmeuterei b. (-,-en) : taol-strap en un ti-bac'h g., hutinadeg prizonidi b.
Haftnotiz b. (-,-en) : post-it® g., peg-soñj g.
Haftpfeil g. (-s,-e) : bir mandozek g., saezh vandozek b.
Haftpflicht b. (-) : [kenw.] atebegezh keodedel b., gwarant g. ; *Gesellschaft mit beschränkter Haftpflicht* [G.m.b.H]*,* kevredad bevennet e atebegezh (K.B.A.) g.
haftpflichtig ag. : atebek ent-keodedel, kret.
haftpflichtversichert ag. : goloet (gwarezet) gant ur c'hretadur atebegezh keodedel, ur c'hretadur atebegezh keodedel ouzh e wareziñ.
Haftpflichtversicherung b. (-,-en) : kretadur atebegezh keodedel g.
Haftrichter g. (-s,-) : [gwir] barner imbourc'her g.
Haftrichterin b. (-,-nen) : [gwir] barnerez imbourc'herez b.
Haftstrafe b. (-,-n) : [gwir] bac'hidigezh b., karc'haridigezh b.
haftunfähig ag. : [gwir] dic'houest da vezañ kraouiet, n'emañ ket e-tailh da vezañ toullbac'het, na c'heller ket karc'hariañ evit abegoù yec'hed.
Haftung b. (-,-en) : **1.** atebegezh b., respontegezh b., gwarant g. ; *zivilrechtliche Haftung,* atebegezh keodedel b. ; *strafrechtliche Haftung,* atebegezh kastizel b. ; *die Haftung übernehmen,* sammañ an atebegezh, kretaat, respont diouzh udb ; [kenw.] *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [G.m.b.H]*,* kevredad bevennet e atebegezh [K.B.A.] g. ; *mit unbeschränkter Haftung,* divevenn e atebegezh ; **2.** glenusted b., pegusted b., peg g. ; [kirri-tan] *Bodenhaftung,* glenusted ar bandennoù-rod ouzh an hent b.
Hafturlaub g. (-s,-e) : aotre da guitaat an toull-bac'h evit ur mare g.
Haftvermögen n. (-s) : glenusted b., pegusted b., peg g.
Haftverschonung b. (-,-en) : [gwir] ezdalc'h diouzh ar vac'hidigezh g., diskarg diouzh ar vac'hidigezh g.
Haftwurzel b. (-,-n) : [louza.] gwrizienn-grap b. [*liester* gwriziennoù-krap, gwrizioù-krap] ; *die Haftwurzeln des Efeus,* gwrizioù-krap an iliav lies.
Haftzeit b. (-,-en) : bac'hidigezh b., bac'hadur g., prizonadur g., prizoniadur g., karc'haridigezh b., prizonidigezh b., enserridigezh b.
Hag g. (-s,-e) : **1.** [louza.] bod g., bodenn b., bodennad b., bochad g., garzh b., kae g., kaead g., kleuz g., killi b., koadig g., bodad-gwez g. ; **2.** [dre astenn.] kloz g., kloziad g., sklotur b.
Hagapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval put, aval garzh g.
Hagebuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.
Hagebutte b. (-,-n) : [louza.] agroaz str., P. kerez str., skrab g.
Hagebuttentee g. (-s) : [kegin.] tizan agroaz g.
Hagedorn g. (-s,-dörner) : [louza.] spern-gwenn str.
Hagedornbeere b. (-,-n) : [louza.] aval-spern g., hogro g., hogan g. [*liester* hogin], P. per-laou str.
Hagedornhecke b. (-,-n) : skalier g., garzh spern-gwenn b.
Hagel g. (-s) : **1.** kazarc'h g./str., grizilh g./str. ; *mit Regen vermischter Hagel,* glav kemmesket a c'hrizilh g., kazarc'h kemmesket a c'hlav g./str. ; *der Hagel hat die Obstbäume verwüstet,* drailhet eo bet ar gwez-frouezh gant ar c'hazarc'h, kazarc'het eo bet ar gwez-frouezh, kazarc'het eo ar gwez-frouezh, ar c'hazarc'h o deus drailhet ar gwez-frouezh, ar grizilh o deus (ar grizilh en deus) drailhet ar gwez-frouezh ; *es sieht nach Hagel aus,* kazarc'hus eo an amzer, keal da gaout kazarc'h a zo ganti, kazarc'h a zo enni (ganti), kazarc'h a zo en amzer, gwelet e vez stumm ar grizilh war an amzer, feson gazarc'h a zo gant (war) an amzer, lusk da gazarc'h a zo gant an amzer, luskañ a ra grizilhañ, emañ an amzer o nodiñ grizilhañ, reze da gazarc'h a zo war an amzer, sin kazarc'h a zo ganti, liv ar grizilh a zo ganti, gouenn gazarc'h a zo, o ouennañ reiñ kazarc'h emañ, stumm ar grizilh a zo, stummet eo an amzer d'ar grizilh, stummañ a ra an amzer da gaout kazarc'h, feson ar grizilh a zo war an amzer, sin (seblant) kazarc'h eo an dra-se, seblant a gazarc'h eo kement-se, seblant kazarc'h a zo, diougan kazarc'h a zo en (gant an, war an) amzer ; **2.** [dre skeud.] *ein Hagel von Geschossen,* ur grizilhad obuzioù g. (Gregor), obuzioù ken stank hag ar grizilh lies., obuzioù o kouezhañ evel ur barrad kazarc'h lies. ; *ein Hagel von Scheltworten,* un aridennad mallozhennoù b., un aradennad jarneoù b., ur chapeledad jarneoù g., ur regennad ledouedoù b., ur steud kunujennoù b., ur riblennad ledouedoù b., un aridennad (un aradennad) sakreoù b., ul las kunujennoù g., kunujennoù stank-ha-stank lies., sakreoù ken stank hag ar grizilh lies. ; *Hagel von Vorwürfen,* rebechoù ken stank hag ar grizilh lies., lod bras a rebechoù g. (Gregor), aridennad rebechoù b. ; *wie Hagel,* ken stank hag ar grizilh, o kouezhañ evel ur barrad kazarc'h, stank-ha-stank, a-bezhiadoù, a-vordilh, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, d'ober teil, hardizh, evel ober glav, a-bil, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont ; *Pest und Hagel !* fidoue ! fidamdoue ! fidoupenn ! fidamdoustik ! nondedistag ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! mordouseg ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! ha-dall daonet !

sadordellik ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

hageldicht ag. : ken stank hag ar grizilh, o kouezhañ evel ur barrad kazarc'h, stank-ha-stank, puilh, a-vordilh, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, d'ober teil, hardizh, evel ober glav, a-bil, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont.

Hagelkorn n. (-s,-körner) : **1.** kazarc'henn b., kazarc'h str., grizilhenn b., grizilh str., gronn-grizilh g., pezh grizilh g. ; **2.** [mezeg.] kalazion g.

hageln V. dibers. (hat gehagelt) : **1.** grizilhañ, kazarc'hiñ ; *es hagelt,* kazarc'h a ra, grizilh a ra, kazarc'h (grizilh) a zo, kazarc'h (grizilh) a zo oc'h ober ; **2.** [dre skeud.] *es hagelt Schläge auf ihn,* stank-ha-stank e kouezh an taolioù warnañ ha n'eo ket diouzh kont, ur grizilhad taolioù (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù) a gouezh warnañ ha n'eo ket dre gont, an taolioù a gouezh warnañ evel ur barrad kazarc'h, kazarc'hiñ a ra an taolioù warnañ, taolioù a-bil a gouezh war e chouk ; *es hagelte böse Schimpfworte,* ar gerioù bras a fuc'he, gerioù dibrenn ha mallozhioù a fuc'he, kunujennoù a nije a-gleiz hag a-zehoù, kunujennoù a yae hag a zeue ha n'eo ket diouzh kont, ar gerioù bras a fuc'he ha n'eo ket dre gont.

hagelreich ag. : grizilhus, kazarc'hus.

Hagelschaden g. (-s,-schäden) : gwalloù degaset gant ar c'hazarc'h lies., gwalloù degaset gant ar grizilh lies.

Hagelschauer g. (-s,-) : kaouad kazarc'h b./g., bouilhard kazarc'h g., barrad kazarc'h g., barr kazarc'h g., strañsad kazarc'h g., stokad kazarc'h g., barr-grizilh g., bodad grizilh g., P. soub chas g.

Hagelschlag g. (-s,-schläge) : kazarc'h g., grizilh g.

Hagelschoße b. (-,-n) : kazarc'henn b., kazarc'h str., grizilhenn b., grizilh str., gronn-grizilh g.

Hagelschrot g. (-s,-e) : greun-plom str., drajez str.

Hagelwetter n. (-s) : barr-arnev gant kazarc'h g., taol-arnev gant grizilh g., amzer c'hrizilhus b., amzer gazarc'h b.

hager ag. : bras ha treut, hir ha moan, lank, freilhennek, moan, sinkl, skarn, sklosennek ; *ein hagerer Mann,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur sinkl g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur gouere g., ur sklipard g., ur skrilh g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul louangen g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor), ur Jakez Kroc'hen g., un ankoù krignet g., ur sac'h-eskern g., ur pezh pikol den bras g., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g.

Hagerose b. (-,-n) : [louza.] roz-agroaz str., agroaz str., roz-ki str., roz-gouez str.

Hagestolz g. (-es,-e) : [kozh] paotr dizimez g., paotr yaouank kozh g.

Hagiograph g. (-en,-en) : sentvuhezour g.

Hagiographie b. (-) : sentvuhezoniezh b., sentvuhezouriezh b.

haha estl. : ac'hac'ha !

Häher g. (-s,-) : [loen.] kegin b., [dre fent] richardig g. ; *der Häher krächzt,* ragachat (gragailhat, ragellat, kanarjal) a ra ar gegin.

Häherkuckuck g. (-s,-e) : [loen.] koukoug safarus g.

Hahn g. (-s, Hähne) : **1.** [loen.] kilhog g. [*liester* kilhegi, kilheien], kog g. [*liester* keger, kegi], *[Spitznamen des Hahnes]* Olier g., Olierig g., Yann Gog g., mab ar yar g., mestr ar c'hlud g., kribelleg g. ; *der Hahn schreit,* kanañ a ra ar c'hilhog, kotogogal a ra ar c'hilhog, karnajal a ra ar c'hilhog ; *über den Hühnerhof herrschte ein Hahn mit breitem, flachem Kamm,* ur c'hog podek a rene war ar porzh-yer ; *der gallische Hahn,* ar c'hog gall g., ar c'hilhog galian g., kilhog ar C'halianed g. ; *einen Hahn verschneiden, einen Hahn kastrieren,* kabonañ ur c'hilhog ; *halb verschnittener Hahn,* kilgog g., kilhog rangouilh g. ; *der Hahn kappt die Henne,* ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud) ar yar, ar c'hilhog a gluch ; *die Bartfedern des Hahnes,* barv ar c'hilhog g./str. **2.** [dre skeud.] *Hahn im Korb sein,* **a)** bezañ moumoun ar merc'hed, bezañ kolladenn ar merc'hed ; **b)** an den a vez graet stad outañ hiziv g., den an deiz g., an den n'eus kaoz nemet dioutañ (anezhañ) g. ; *es kräht kein Hahn danach,* den ne ray van (forzh), den ebet ne vo chalet gant kement-se, se ne raio mann da zen ebet ; *jemandem den roten Hahn aufs Dach setzen,* lakaat (strinkañ, bountañ) an tan e ti u.b., lakaat an tan war u.b., teurel ur c'hef-tan war doenn u.b. ; *jeder Hahn ist König auf seinem Mist,* pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di, pep ki a harzh en e di ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; **3.** [dre astenn., tekn., arm] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g. [*liester* drein], draenenn b. ; *den Hahn spannen,* stegnañ ki e fuzuilh ; **4.** kog g. [*liester* kogoù], pin g., mouch g., mouchenn b., tuellenn b., skarvenn b., beg-alc'hwez g., alc'hwez g., pluenn b. ; *einen Hahn aufdrehen,* digeriñ ur c'hog (ur pin).

Hähnchen n. (-s,-) : **1.** [loen.] kogig g. [*liester* kegiigoù, kilhegiigoù], kilhogig g. [*liester* kegerigoù, kilheienigoù] ; **2.** [kegin.] kig-yar g.

Hähnchenkeule b. -,-n) : [kegin.] morzhed yar b., morzhedenn yar b.

hahnebüchen ag. : *hahnebüchene Banalitäten,* komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour lies., komzoù divlaz lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.

Hahnenfuß g. (-es,-füße) : [louza.] pav-bran g., pav-yar g., troad-kog g., boked-amanenn g. ; *brennender Hahnenfuß,* pav-bran ar geunioù g.

Hahnenfußgewächs n. (-es,-e) : [louza.] renonkuleg g.

Hahnenkamm g. (-s,-kämme) : **1.** [loen.] klipenn ar c'hilhog b., kribenn ar c'hilhog b., chup ar c'hilhog g., chupenn ar c'hilhog b. ; **2.** [aozadur-blev] klipenn buñk b., kribenn buñk b., klipenn Iroker b., kribenn Iroker b. ; **3.** [babigoù] bechenn b., bechegenn b. [liester bechegennoù, bechegoù], toupenn b., kuch g., kuchad g.

Hahnenkampf g. (-s,-kämpfe) : emgann kilheien g.

Hahnenruf g. (-s,-e) **/ Hahnenschrei** g. (-s,-e) : kan ar c'hilhog g. ; *beim ersten Hahnenschrei aufstehen,* sevel da gan ar c'hilhog, bezañ war-sav da gan ar c'hilhog, sevel da c'houloù-deiz, sevel kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, sevel kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, sevel kerkent (kenkent) hag an deiz.

Hahnensporn g. (-s,-sporen) : ell g., kentr g.

Hahnentritt g. (-s,-e) : **1.** [gwiad., tres] pavioù-yar lies. ; **2.** [vi] kilhegez b., kellidenn vi b.

Hahnentrittmuster n. (-s,-) : [gwiad.] tres pavioù-yar g.

Hahnium n. (-s) : [kimiez] hahniom g.

Hahnkegel g. (-s,-) : pin g., mouch g., mouchenn b., alc'hwez kog g., pluenn b., touchenn b.

Hahnrei g. (-s,-e) : dogan g., Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., korneg g., dañvad g., golo-pod g., maout g., bonedeg g. ; *ein Hahnrei sein,* dougen ar c'herniel, dougen ar boned, bezañ dogan, bezañ ur Yann gorneg eus an-unan ; *die Hahnreie,* an doganed lies., ar chatal-korn lies.

Hahnspindel b. (-,-n) : pin g., mouch g., mouchenn b., alc'hwez kog g., pluenn b., touchenn b.

Hai g. (-s,-e) **/ Haifisch** g. (-es,-e) : [loen.] rinkin g., skoual g. ; *weißer Hai,* rinkin gwenn g. ; *die Haie lassen sich in zwölf Ordnungen einteilen,* rummata a reer ar rinkined e daouzek urzhad.

Haifischflossensuppe b. (-,-n) : soubenn an angelloù rinkined b., [dre fazi e brezhoneg, sellit ouzh Schwertwal] soubenn an angelloù morvleizi b.

Hain g. (-s,-e) : takad gwez g., bodad-gwez g., bodenn wez b., killi b., koadig g. ; *heiliger Hain,* koadig sakr g.

Hainampfer g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-Itron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Hainbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.

Hainsalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj gouez g.

Hainveilchen n. (-s, -) : [louza.] melion str., melionenn b., troad-ebeul g., boked-glas g., boked sant Julian g., violetez str., violetezenn b.

Häkchen n. (-s,-) : **1.** krogig g., kloched g. ; **2.** [dre skeud.] *was ein Häkchen werden will, krümmt sich beizeiten,* ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - hanter gentañ ur vuhez fall a zegas poan d'an hanter all ; **3.** [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b. ; **4.** lostig ar ç g.

Häkelarbeit b. (-,-en) : **1.** klochediñ g., krochediñ g. ; **2.** stamm klochedet g., stamm krochedet g.

Häkelei b. (-) : **1.** klochediñ g., krochediñ g. ; **2.** [dre skeud.] goap g., goapaerezh g., flemmadoù lies., flemmadennoù lies., teodadoù lies., flipadoù lies., flipadennoù lies.

Häkelgarn n. (-s,-e) : neud klochediñ g., neud krochediñ g.

Häkelhaken g. (-s,-) : kloched stammañ g., kroched stammañ g.

häkelig ag. : **1.** klochedoù dezhañ, krochedoù dezhañ ; **2.** [dre skeud.] skoemp, pebret, amjestr, pitouilh, tener, bubuik, skeudik ; **3.** [dre skeud.] kizidik, diribin, fachus, anoazus.

häkeln V.k.e. (hat gehäckelt) : **1.** *Spitzen häkeln,* krochediñ dantelez, gwriat dantelezioù, fardañ dantelez ; **2.** *jemanden häkeln,* klask u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober foei d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., godisat u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., flemmañ / dantañ / pikailhat u.b. (Gregor), P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

V. gw. (hat gehäckelt) : krochediñ, klochediñ.

Häkelnadel b. (-,-n) : kloched stammañ g., kroched stammañ g.

Häkelstich g. (-s,-e) : kraf kroched g.

Haken g. (-s,-) : **1.** krap g., krapinell b., bac'h b./g., krapon g., kloched g., krog g. [*liester* krogoù, kregeier, kreier], krog-dilhad g., ki g. [*liester* kioù] ; *seinen Mantel an den Haken hängen,* lakaat e borpant ouzh ar c'hrog, lakaat e borpant ouzh ar c'hrap, krogennañ e borpant ; *mit einem Haken fangen, mit einem Haken sammeln,* krogata, krapañ e ; **2.** [dre heñvel] *Haken schlagen,* kammigellañ, treuzigellañ, korvigellañ, ober lammoù-treuz war an eil tu hag egile ; **3.** [Boks] taol kromm g., bleukad kromm g., dornad kromm g., taol treuz g. ; *rechter Haken*, bleukad kromm dehou g., taol kromm dehou g., dornad kromm dehoù g. ; *linker Haken*, bleukad kromm kleiz g., taol kromm kleiz g., dornad kromm kleiz g. ; **4.** higenn b., bac'h b., divac'h b. ; *großer Haken,* krog g. [*liester* krogoù, kregeier, kreier] ; *großer Angelhaken zum Fangen von Meeraalen und Rochen,* higenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b. ; *Schenkel des Hakens,* pav an higenn g. ; *Spitze des Hakens,* beg an higenn g. ; *Bogen des Hakens,* kamm an higenn g. ; *Öse des Angelhakens, Öhr des Angelhakens,* lagad an higenn g. ; *Plättchen des Angelhakens,* palv an higenn g. ; *Kopf des Angelhakens,* penn an higenn g. ; *den Fisch vom Haken lösen, den Haken vom Mund des Fisches herausziehen,* diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoù ur pesk, diwanañ ur pesk ; *sich vom Haken lösen, vom Haken loskommen,* diglaviañ, disklaviañ ; *einen Haken an einer Angelschnur anbringen,* talinkañ, higennañ ul linenn-besketa ; *der Fisch hängt fest am Haken,* krog eo ar pesk en higenn, dalc'h eo ar pesk ; *einen Haken beködern,* boueta un higenn ; *nicht beköderter Haken,* higenn divoued b. ; **5.** [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b. ; **6.** [dre skeud.] *die Sache hat einen Haken,* un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a

c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *da liegt der Haken, da sitzt der Haken,* eno emañ an dalc'h, ouzh ar poent-se emañ an dalc'h, aze emañ ar skoulm, eno emañ ar gempenn, aze emañ an dailh, aze emañ an taol evidomp ; *der Haken bei der Sache ist, dass ich hier bleiben muss,* ar pezh ma'z eo e rankin chom amañ ; P. *einen Haken gegen jemanden haben*, magañ (goriñ) glazentez ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., karet droug d'u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b., derc'hel imor ouzh u.b.

haken V.k.e. (hat gehakt) : ispilhañ, lakaat e pign.

V.gw. (hat gehakt) : chom lug, lugañ, houbañ, chagañ, mont start, bezañ hek ; *der Schlüssel hakt im Schloss,* an alc'hwez a zo chomet lug.

V.dibers. (hat gehakt) : *es hakt,* un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz.

Hakenbüchse b. (-,-n) : [istor] akebut b., akebutenn b., skloped g. ; *mit einer Hakenbüchse erschießen,* akebutañ, sklopedañ.

Hakenbüchsenschuss g. (-es,-schüsse) : tenn akebut g., talm akebut b., sklopedad g.

Hakeneisen n. (-s,-) : drezenn b., drezenn-bod b., bazh-drezenn b.

hakenförmig ag. : krogheñvel, kromm, krogek, e doare ur c'hrog, e doare krogoù, a-zoare gant ur c'hrog, a-zoare gant krogoù, a-seurt gant ur c'hrog, a-seurt gant krogoù.

Hakenkreuz n. (-es,-e) : **1.** kroaz kamm b., svastika g., kroaz an nazied b. ; **2.** [dre fazi e-keñver ar stumm rik] lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., kroaz hevoud b., pederesker b. [*sellit ouzh* **Lauburu** ha **Quadriskel**].

hakenkreuzförmig ag. : e doare ur groaz kamm, a-zoare gant ur groaz kamm, a-seurt gant ur groaz kamm.

Hakennagel g. (-s,-nägel) : [tisav.] tach-krog g., tach krogek g.

Hakennase b. (-,-n) : fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoulm g., fri skoul g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g.

Hakenpflug g. (-s,-pflüge) : henarar g. [*liester* henerer].

Hakenspieß g. (-es,-e) : pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., gwalenn-grog, krogell b., treant g., gavelod b.

Hakenspitze b. (-,-n) : beg an higenn g.

Hakenstock g. (-s,-stöcke) : pregan g., goaf g., bidev g., sparr g., bazh-krog b., gwalenn-grog, krogell b., treant g., gavelod b.

hakig ag. : krogek, krogheñvel, kromm.

Halali n. (-s,-/-s) : [hemolc'h] hualao g. ; *das Halali blasen,* seniñ hualao.

halb ag. : **1.** hanter, dam- ; *ein halbes Dutzend,* un hanter zousenn b. ; *eine halbe Stunde*, un hantereur b., un hantereurvezh b., un hantereurvezhiad b. ; *halber Tag,* penndevezh g. ; *ein halbes Jahr,* un hanter vloavezh g., ur c'hwec'hmiz g., ur c'hwec'hmiziad g., ur c'hwec'hmizvezh g., un hantervloaz g., ur pennbloaz g. ; *eine halbe Portion,* un hanter lodenn b. ; *auf halber Höhe, auf halber Anhöhe,* ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h, hanter-sav ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *auf halbem Weg,* hanter hent, e-kreiz-etre ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper,* an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper ; *sie blieben auf halber Strecke stehen,* chom a rejont a-sav hanter hent, chom a rejont en hanter hent ; *jemandem den halben Weg entgegenkommen, jemandem auf halbem Weg entgegenkommen,* mont da-gaout (mont war-gaout, mont da-geñver) u.b. betek hanter an hent ; *zum halben Preis,* evit hanterbriz, evit hanter briz ; *Fahrkarte zum halben Preis,* bilhed hanterbriz g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen,* ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter, lakaat bleud ed-du ha bleud gwinizh hanter-ouzh-hanter evit ober toaz, lakaat bleud ed-du ha bleud gwinizh hanter evit hanter evit ober toaz, lakaat bleud ed-du ha bleud gwinizh hanter-hanter evit ober toaz, lakaat bleud ed-du ha bleud gwinizh kement-ha-kement evit ober toaz, lakaat bleud ed-du hag e gement all a vleud gwinizh evit ober toaz, lakaat bleud ed-du hag e gementad a vleud gwinizh evit ober toaz, lakaat kement a vleud ed-du hag a vleud gwinizh evit ober toaz ; *Kaffee und Milch, halb und halb,* ur banne kafe hag e gement all a laezh, ur banne kafe hag e gementad a laezh, kafe ha laezh kement-ha-kement, kafe ha laezh hanter evit hanter, kafe ha laezh hanter-ouzh-hanter, kafe ha laezh hanter-hanter ; P. *eine Halbe,* un hanter voutailhad b. ; [kenw.] *halbe Rechnung,* kontoù hanter-hanter lies., kontoù war hanter lies. ; [barzh.] *halber Vers,* hanterwerzenn b. ; [merdead.] *halber Wind,* avel larg g. ; [sonerezh] *halber Ton,* hanterdonenn b.

2. [dre skeud.] *halbe Maßnahme,* hanterziarbennoù lies., diarbennoù graet a hanter lies., diwalloù kemeret diwar hanter hepken lies., kempennoù graet a hanter nemetken lies. ; *die halbe Welt weiß es,* an holl er goar, n'emañ ket kement-se da c'houzout gant an dud, kement-se n'eo ket un nevezenti evit an dud ; *es ist nichts Halbes und nichts Ganzes,* tost ne dap ket, berr ne skoulm ket ; *nur noch ein halber Mensch sein,* na vezañ nemet ar skeud eus an-unan, na vezañ nemet ar spes eus an-unan ; *halbe Arbeit machen,* hanterober, ober udb diwar hanter (a hanter), na ober udb nemet a hanter, ober labour hanter c'hraet, hanter ober ul labour bennak, labourat evel ur yar dilost, bezañ hanter lodenn, ober an traoù diwar hanter, ober an traoù a-hanter, chom war zaouhanter gant an traoù, lezel an arar e-kreiz an erv ; *etwas aufs halbe Wort verstehen,* kompren udb diwar hanterc'her ; *eine halbe Ewigkeit warten müssen,* gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ ; *jemanden auf halbe Kost setzen,* lakaat u.b. war ar skudell vihan (war hanter

voued), hantervagañ u.b., hantervoueta u.b., reiñ hantervoued d'u.b., reiñ hanter voued d'u.b. ; *mit halber Stimme sprechen,* komz a hanter vouezh, komz a-vouezh-izel ; *mit halbem Ohr zuhören,* selaou hep aked, selaou gant ur skouarn hepken, selaou korniek, na deuler kalz a evezh ouzh ar pezh a vez lavaret, na selaou gwall aketus pezh a vez lavaret, selaou gant nebeut a aked.

3. [eurioù] *halb zehn,* nav eur hanter ; *halb neun,* eizh eur hanter ; *fünf vor halb zehn,* nav eur pemp warn-ugent ; *fünf nach halb zehn,* dek eur nemet pemp warn-ugent ; *es schlägt halb,* emañ an hantereur o seniñ ; *die Uhr schlägt voll und halb,* seniñ a ra an horolaj an eurioù leun hag an hantereurioù ; *um halb eins nachmittags,* da greisteiz hanter ; *um halb eins nachts,* da greiznoz hanter.

Adv. : hanter, dam-, gou-, diwar hanter, a hanter ; *halb gar,* hanter boazh, boullboazh, bihanboazh, [bara] bourboazh ; *halb angezogen, halb nackt,* hanter wisket, hanternoazh, damnoazh ; *halb tot,* hanter varv ; *ihr habt ihn halb tot geprügelt,* emañ hanter lazhet ganeoc'h, emañ peuzlazhet ganeoc'h ; *halb verstecken,* damguzhat ; *halb versteckt,* damguzhet, hanter guzhet ; *alles nur halb tun,* labourat evel ur yar dilost, ober al labour war hanter, hanterober, ober an traoù diwar hanter, ober an traoù a-hanter ; *etwas halb tun,* hanterañ udb, ober udb diwar hanter, ober udb a hanter, ober udb war hanter, hanterober udb, chom war zaouhanter gant udb, lezel an arar e-kreiz an erv ; *halb offen,* damzigor, damserr, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *eine Flasche halb austrinken,* degas ur voutailhad d'an hanter ; *halb voll,* hanter leun, hanter garget, hanter leizh ; *nicht einmal halb voll,* pase hanter c'houllo ; *halb liegen,* bezañ en e hanter c'hourvez ; *halb und halb,* diwar hanter, a hanter, kement-ha-kement, dre an hanter, daouhanter, hanter-hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter evit hanter ; *er leistet nur halb so viel wie die anderen,* hanterañ a ra ouzh ar re all, ober a ra an hanter kement hag ar re all ; *es waren in den letzten Tagen nicht einmal halb so viele Leute in den Geschäften wie sonst,* ne oa ket hanter a dud er stalioù evit an deizioù, ne oa ket an hanter kement a dud er stalioù evit an deizioù ; *nur halb bei der Sache sein,* diankañ diwar e labour, kaout diegi oc'h (da) ober udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ digalon d'ober udb, bezañ digalon da labourat, bezañ lezirek d'al labour, treiñ e spered diwar al labour, soñjal e lec'h all, na vezañ gant e jeu, na vezañ en e jeu, treiñ e spered e lec'h all, na vezañ war e du, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, na vezañ en e vleud, na vezañ en e vutun, na vezañ en e voued leun, bezañ diaes e benn ; *halb kniend und halb sitzend,* puchet, war e buch, en e gluch, en e buch, war e buchoù, o yariñ, o puchañ, gluchet ; *halb lachend, halb weinend,* dam o c'hoarzhin, dam o ouelañ ; *das ist nur halb so schlimm, das ist nur halb so wild,* n'eus nemeur a zroug, n'eus ket marv mil den, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eo ket bras an droug, n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer), n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, n'omp ket war-bouez an dra-se, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket, ne rit ket kalz a forzh, ne rit ket paot a forzh ; *der Weg ist halb so breit wie die Straße,* an hent a zo an hanter strishoc'h eget ar straed ; *nicht ganz halb so viel,* an hanter nebeutoc'h pe dost, an hanter kement tost-da-vat ; *er hat sich nur halb satt gegessen,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus bet nemet hantervoued, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *mit dem Essen halb fertig sein,* bezañ hanter-bred ; *er ist mit dem Essen halb fertig,* hanter-bred emañ ; [lu] *halb rechts, Marsch !* hanter dro war zehou ! kerzhout ! [kr-l] *frisch gewagt ist halb gewonnen,* an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounid ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal, o rampañ hag o tirampañ e rikler alies ar gwellañ.

Halbaffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] prosimian g. ; **2.** [dre skeud.] panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., loukez g., gogez g., Yann Banezenn g., penn luch g., magn g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g.

halbamtlich ag. : damgefridiel, damofisiel, anofisiel, nannofisiel, diofisiel ; *aus halbamtlicher Quelle,* a berzh damgefridiel.

Halbärmel g. (-s,-) : milgin berr g., milgin verr b., mañch berr g.

Halbbild n. (-s,-er) : hanterskeudenn b., hanterzelwenn b.

Halbbildung b. (-) : brizhouiziegezh b.

halbbitter ag. : damc'hwerv.

Halbblut n. (-s,-blüter) : **1.** hiron g. ; **2.** [kezeg] marc'h hanterwad g.

Halbbruder g. (-s,-brüder) : hantervreur g., lezvreur g., breureg g. ; *Halbbruder väterlicherseits,* lezvreur a-berzh tad g.

halbbürtig ag. : *halbbürtiger Bruder,* hantervreur g., lezvreur g., breureg g.

Halbdeck n. (-s,-e) : [merdead.] tilher a-dreñv g.

Halbdunkel n. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., amsked g., brizhskeud g., brizhheol g., damsklêrijenn b.

halbdurchlässig ag. : damvoull, damdreuzwelus ; [fizik] *halbdurchlässiger Spiegel,* melezour damdreuzwelus g.

Halbdutzend n. (-s,-e) : hanterzousenn b., c'hwec'had g.

Halbebbe b. (-,-n) : hanter dre g., hanter vare g. ; *drei Stunden nach Eintritt der Ebbe ist Halbebbe,* hanter vare a vez teir eur goude distro an tre ; *bei Halbebbe,* da hanter vare.

halbe-halbe Adv. : kement-ha-kement, hanter-hanter, boutin-boutin, ez kumun ; *mit jemandem halbe-halbe machen,* ober boutin-boutin, bezañ war zaouhanter gant

unan all, bezañ war hanter gant unan all, mont war hanter gant unan all, bezañ war zaouhanter war dra u.b., bezañ a dra gant u.b., mont war an hanter gant u.b., mont war zaouhanter gant u.b., bezañ (en em lakaat) daouhanter gant u.b., bezañ war gevrenn hanter gant u.b. (Gregor), troc'hañ ar blouzenn etre daou, bezañ kement-ha-kement, hanterañ.

Halbedelstein g. (-s,-e) : maen dambrizius g., ametist str.

Halbehe b. (-,-n) : [gwir] dimeziñ morganatek g.

halber araogenn (t-c'h) : abalamour da, palamour da, en abeg da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, kelo ; *vorsichshalber,* evit abegoù surentez, evit ho surentez, evit lakaat evezh, evit bezañ sur, evit kemer e surentez ; *seiner Gesundheit halber,* evit abegoù yec'hed, abalamour d'e yec'hed, en abeg d'e yec'hed ; *der Umstände halber,* an traoù o vezañ evel m'emaint.

halbergraut ag. : krog da c'hlazañ.

halberhaben ag. : [arz] hantervos.

halberwachsen ag. : krenn, en e grennoad, en oad krenn ; *halberwachsener Junge,* krennard g., krennbaotr g. ; *halberwachsenes Mädchen,* krennardez b., krennardenn b., krennblac'h b.

Halbesel g. (-s,-) : [loen.] azen bras Azia g., azen-mul g., damazen g. [*liester* damazened, damezen].

Halbfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had hanter oberiet g., produ hanter oberiet g., kenderc'had damoberiet g., kenderc'had dambleusket g.

Halbfarbe b. (-,-n) : damliv g.

Halbfass n. (-es,-fässer) : krenn g.

halbfertig ag. : hanter aozet, damaozet, dambleusket, diglok, dibarfet, diechu, faotus, ha n'eo ket bet sevenet da benn, chomet darn, chomet e darn ; *halbfertig sein,* na gaout na penn na beniad.

Halbfertigprodukt g. (-s,-e) : kenderc'had hanter oberiet g., produ hanter oberiet g., kenderc'had damoberiet g., kenderc'had dambleusket g.

halbfett ag. : **1.** [lizherennoù] damzruz, damdev ; **2.** [boued] druzoni-skañvaet, hanter digoavenet, hanter ziennet, dre hanter zienn.

Halbfinale n. (-s,-/-s) : [sport] hanterc'hourfenn g., eil tro ziwezhañ b.

halbflach ag. : damblaen, mesplaen.

Halbflügler g. (-s,-) : [loen.] hemipter g.

Halbflut b. (-,-n) : hanter lanav g., hanter vare g. ; *drei Stunden nach Eintritt der Flut ist Halbflut,* hanter vare a vez teir eur goude distro al lanv ; *bei Halbflut,* da hanter vare.

Halbfranzband g. (-s,-bände) : [moull.] levr keinadur hanter lêr g., levr keinadur hanter chagrin g., levr hanter lêr g., levr hanter chagrin g.

halbgar ag. : [kegin.] boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh, brasparedet, braspoazh, poazh-tanav, gouboazh bihanboazh, kaledok.

halbgebildet ag. : brizhlennek, brizhouiziek.

Halbgefrorene(s) ag.k. n. : [kegin.] sorbed str.

halbgeschlossen ag. : damserr, damzigor, tarzhdigor, gouzigor, kornzigor.

Halbgeschwister lies. : hantervreudeur hag hanterc'hoarezed lies., lezvreudeur ha lezc'hoarezed lies., breureged ha c'hoareged lies., hantervreur hag hanterc'hoar lies., lezvreur ha lezc'hoar lies., breureg ha c'hoareg lies.

Halbgott g. (-s,-götter) : hanterzoue g., haroz g., gouron g.

Halbgöttin b. (-,-nen) : hanterzoueez b., harozez b., gouronez b.

Halbheit b. (-,-en) : **1.** diglokter g., diglokted b. ; *Halbheit des Charakters,* diyoul b., spered diyoul g., gwanded (gwakted) a spered b., semplidigezh a spered b. (Gregor), spered dinerzh ha dizalc'h g., laoskentez a spered b., spered flav g. ; **2.** *Halbheiten,* hanterziarbennoù lies. ; *sich mit Halbheiten zufriedengeben,* na vont morse betek penn, ober an traoù diwar hanter, ober an traoù a-hanter ; *sich nicht mit Halbheiten zufriedengeben,* na dremen gant hanterziarbennoù, kas an erv da benn, mont betek pal, mont betek penn, kas an erv da benn betek an talar, disoc'h d'ar penn, disoc'h betek ar penn ; *er gibt sich mit Halbheiten nicht zufrieden,* n'eo ket hanterober eo a ra.

halbherzig ag. : klouar, etre c'hwek ha c'hwerv ; *halbherziges Gebet,* pedenn divlaz (laosk, difeiz, klouar) b. ; *halbherziger Empfang,* degemer diseblant g., degemer klouarik g., degemer etre c'hwek ha c'hwerv g. ; *jemanden halbherzig behandeln,* ober etre c'hwek ha c'hwerv d'u.b.

Halbherzigkeit b. (-) : klouarded b., klouarder g., dihegarated b., yender g., yenijenn b.

halbieren V.k.e. (hat halbiert) : daouhanteriñ, hanterañ, troc'hañ dre an hanter, troc'hañ dre e hanter, rannañ e div hanterenn, divrannañ ; *halbiert sein,* bezañ e daou hanter.

halbierend ag. : [mat.] divranner, kreizkorn.

Halbierende ag.k. b. : [mat.] kreiztuenn b., divrannerenn b.

halbiert ag. : daouhanteret.

Halbierung b. (-,-en) : daouhanteriñ g., divrannañ g., hanterañ g.

Halbierungslinie b. (-,-n) : [mat.] kreizkornenn b., divrannerenn b.

halbindustriell ag. : damc'hreantel.

Halbinsel b. (-,-n) : gourenez b., ledenez b., gourenezenn b., ragenez b. ; *die Halbinsel Quiberon,* gourenez Kiberen b. ; *die iberische Halbinsel,* al ledenez iberek b., ledenez Iberia b.

Halbinsel- gourenezel, gourenezek, ledenezek, ledenezel.

halbinselförmig ag. : gourenezek, ledenezek, e doare ul ledenez, a-zoare gant ul ledenez, a-seurt gant ul ledenez.

Halbjahr n. (-s,-e) : pennbloaz g., c'hwec'hmiz g., c'hwec'hmiziad g., c'hwec'hmizvezh g., hantervloaz g.

halbjährig ag. : … c'hwec'h miz, c'hwec'h miz dezhañ, a bad c'hwec'h miz.

halbjährlich ag. : hantervloaziek, c'hwec'hmiziek, bep pennbloaz, bep c'hwec'hmiziad, bep hantervloaz.

Halbjoch n. (-s,-e) : bazh-yev b.

Halbjude g. (-n,-n) : Hanteryuzev g.

Halbjüdin b. (-,-nen) : Hanteryuzevez b.

Halbkanton g. (-s,-e) : [Bro-Suis] hanterganton g.
halbkastrieren V.k.e. (kastrierte halb / hat halbkastriert) : rangouilhiñ.
halbkastriert ag. : rangouilh.
Halbkonsonant g. (-en,-en) : [yezh.] damgensonenn b., hantervogalenn b., damvogalenn b., hantergensonenn b.
Halbkreis g. (-es,-e) : hantergelc'h g.
halbkreisförmig ag. : hantergelc'hiek, hantergelc'hheñvel, e doare un hantergelc'h, e doare hantergelc'hioù, a-zoare gant ur hantergelc'h, a-zoare gant hantergelc'hioù, a-seurt gant ur hantergelc'h, a-seurt gant hantergelc'hioù ; *halbkreisförmiger Saal,* kelc'hva g., hantergelc'h g.
Halbkugel b. (-,-n) : hantervoul b., hanterzouar g. ; [fizik] *Magdeburger Halbkugeln,* hantervouloù Magdebourg lies.
halbkugelförmig ag. / **halbkugelig** ag. : hantervoulek, hantervoulheñvel, e doare un hantervoul, e doare hantervouloù, a-zoare gant un hantervoul, a-zoare gant hantervouloù, a-seurt gant un hantervoul, a-seurt gant hantervouloù.
halblang ag. : damhir, berr.
Halblarve b. (-,-n) : [maskl] domino g.
halblaut ag. : **1.** damsioul, a hanter vouezh ; *halblaut sprechen,* komz a hanter vouezh ; **2.** [sonerezh] mezza voce.
Halblaut g. (-s,-e) : [yezh.] hantervogalenn b., damvogalenn b.
Halblederband g. (-s,-bände) : [moull.] levr keinadur hanter lêr g., levr keinadur hanter chagrin g., levr hanter lêr g., levr hanter chagrin g.
halbleer ag. : damc'houllo, hanter c'houllo.
Halbleinen n. (-s) : [gwiad.] lien lin-kotoñs g.
Halbleinenband g. (-s,-bände) : [moull.] levr keinadur hanter lien g., levr hanter lien g.
halbleitend ledreüs, amheren.
Halbleiter g. (-s,-) : [fizik] ledreüzenn b.
Halblicht n. (-s) : hantersklêrijenn b., brizhheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., damsklêrijenn b.
Halblinks g. (-,-) : [sport] hanterour kleiz g.
Halbliter g. (-s,-) : hanter litrad g.
Halbmaske b. (-,-n) : [maskl] domino g.
halbmast Adv. : *die Flagge auf halbmast setzen, halbmast flaggen,* sevel (diskenn) ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv.
Halbmesser g. (-s,-) : [mat.] radius g., skin g.
Halbmetall n. (-s,-e) : metaloid g., divetal g.
halbmonatlich ag. : div wech ar miz, daouviziek.
Halbmond g. (-s,-e) : **1.** prim al loar g., hanterloar b., loar gornek b., loarbrim g., kerniel al loar lies., kentroù al loar lies. ; *heute ist Halbmond,* emañ al loar war he c'horn hiziv, emañ al loar war he c'hein hiziv ; **2.** [islam] kreskenn b., kreskenn-loar b. ; *der rote Halbmond,* ar greskenn ruz b., ar greskenn-loar ruz b. ; **3.** [Siria] *fruchtbarer Halbmond,* kreskenn strujus b. ; **4.** [Azia] *goldener Halbmond,* kreskenn aour b.
halbmondförmig ag. : a-stumm gant un hanterloar, stummet evel un hanterloar, stummet evel ur greskenn, stummet evel ur greskenn-loar, e doare un hanterloar, e doare hanterloarioù, a-zoare gant un hanterloar, a-zoare gant hanterloarioù, a-seurt gant un hanterloar, a-seurt gant hanterloarioù.
halbnackt ag. : damnoazh, hanternoazh.
halboffen ag. : damzigor, damserr, tarzhdigor, gouzigor, kornzigor.
halböffentlich ag. : ledforan, ledstadel ; *halböffentlicher Sektor,* gennad ledforan g.
Halbpacht b. (-) : [labour-douar] metaerezh g., meiterezh g.
Halbpächter g. (-s,-) : [labour-douar] meitour g., metaer g.
halbpart Adv. : war zaouhanter, war hanter ; *mit jemandem halbpart machen,* bezañ war zaouhanter gant unan all, bezañ war hanter gant unan all, bezañ war zaouhanter war dra u.b., bezañ a dra gant u.b., mont war an hanter (mont war hanter, mont war zaouhanter) gant u.b., bezañ (en em lakaat) daouhanter gant u.b., bezañ war gevrenn hanter gant u.b. (Gregor), troc'hañ ar blouzenn etre daou, bezañ kement-ha-kement, kemer u.b. da genseurt.
Halbpension b. (-,-en) : hanterbañsion b., hantervevañ g., hanterdinell b.
Halbporzellan n. (-s) : feilhañs g.
Halbprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had hanter oberiet g., produ hanter oberiet g., kenderc'had damoberiet g., kenderc'had dambleusket g.
Halbrechts g. (-,-) : [sport] hanterour dehou g.
halbreif ag. : damzarev, damazv, dambañvrek, damvichot, dameok.
Halbreim g. (-s,-e) : [lenn.] *vokalischer Halbreim,* klotenn-vogalenn b., kenganez ar vogalennoù b., kengan war ar vogalennoù g.
halbroh ag. : [kegin.] boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh, brasparedet, braspoazh, poazh-tanav, gouboazh, bihanboazh, kaledok.
halbrund ag. : hirgelc'hiek. hanter ront, damront.
Halbsäule b. (-,-n) : [tisav., istor] peul kañv g.
Halbschatten g. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., damsklêrijenn b.
halbschlächtig ag. : hanterouenn, brizhouenn, hiron.
Halbschlaf g. (-s) : dargud g., damgousk g., morgousk g., morgousked g., morvor g., morenn b., morfil g., mored g., moredenn b., sorenn b. ; *im Halbschlaf liegen,* bezañ damgousket, dargudiñ, moriñ, morgudiñ, mordoiñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, damgousket, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; *im Halbschlaf sprechen,* komz dre e vorenn, komz en e vorenn, komz dre e vorgousk, komz en e vorgousk ; *in Halbschlaf geraten, in Halbschlaf fallen,* kouezhañ morennet, en em reiñ da zargudiñ, en em reiñ da voriñ, en em reiñ da vorgousket, en em reiñ da soriñ, en em reiñ da vorenniñ, en em reiñ da vorfilañ, en em reiñ da vorediñ, en em reiñ da soubañ gouloù, en em reiñ da vorgudiñ, en em reiñ da vordoiñ, en em reiñ da sebouriñ, en em reiñ da sorenniñ, en em reiñ da voemañ, en em reiñ da gogasiñ.

Halbschuhe lies. : botoù berr lies.
halbschürig ag. : **1.** berr ; *halbschürige Wolle,* gloan berr g. ; **2.** [dre skeud.] dister, disterik, lavek.
Halbschwergewicht n. (-s) : [sport] pouez etre g., pouez dambounner g. [etre 75 hag 81 kg].
Halbschwergewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez etre g. bokser pouez dambounner g. [etre 75 hag 81 kg].
Halbschwergewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] bokserez pouez etre g., bokserez pouez dambounner g. [etre 75 hag 81 kg].
Halbschwester b. (-,-n) : hanterc'hoar b., lezc'hoar b., c'hoareg b. ; *Halbschwester väterlicherseits,* lezc'hoar a-berzh tad b.
halbseitig ag. : **1.** hag a ya un hanter bajenn d'ober anezhañ ; **2.** [mezeg.] *halbseitig gelähmt,* ledseizet ; *halbseitige Lähmung,* ledseizi g.
Halbsold g. (-s) : hanterbae g., hanterc'hopr g.
Halbsommer- : [dispis] … dilost-hañv g., … dilost-goañv g. ; *Skiurlaub im Halbsommer,* vakañsoù ski en dilost-goañv lies.
halbstaatlich ag. : [polit.] **1.** damgefridiel ; **2.** damstadelaet ; **3.** ledstadel ; *halbstaatlicher Sektor,* gennad ledstadel g.
Halbstarke(r) ag.k. g./b. : *ein Halbstarker,* un ampouailh g., ur gwall labous g., ur poñsin g., un hailhon g., ur renavi g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., un druilhenn b., un hailhoneg g., ur stronk g., ul lampon g., ur c'hantolor g., ur standilhon g., ur c'hailh g., ur c'hailhenn g., un amprevan g., ul lañfread g., ul lañfre g., un ibil fall g., ur gwallibil g., un ibil treut g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur c'hailharenn g., ul labaskenn b., ur foerouz g., un tamm foerouz g., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi].
halbstarr ag. : damreut, damsonn.
Halbstiefel g. (-s,-) : botinez b., brodikin g., heuzig g. ; *ein Paar Halbstiefel,* ur botinezoù g., ur re votinezoù g., un heuzoùigoù g., ur re heuzoùigoù g.
Halbstock g. (-s,-stöcke) : [tisav.] medzanin g.
Halbstrumpf g. (-s,-strümpfe) : berrloer g. ; *ein Paar Halbstrümpfe kaufen,* prenañ ur berrloeroù.
halbstumm ag. : simut.
halbstündig ag. : ... un hantereurvezh.
halbstündlich ag. : bep hantereur.
Halbstürmer g. (-s,-) : [sport] hanterour kreiz g., kreizer g., den ar c'hreiz g.
Halbtageslicht n. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., damsklêrijenn b.
halbtägig ag. : ... penndevezh, ... hanter amzer, war hanter amzer, dre benndevezhioù.
halbtags Adv. : war hanter amzer, hanter amzer, dre benndevezhioù ; *halbtags arbeiten,* labourat war hanter amzer, labourat hanter amzer, labourat dre benndevezhioù.
Halbtagsarbeit b. (-,-en) : labour hanter amzer g., labour war hanter amzer g., labour dre benndevezhioù g.
Halbtagsarbeiter g. (-s,-) : labourer hanter amzer g., goprad hanter amzer g., labourer war hanter amzer g., goprad war hanter amzer g., labourer dre benndevezhioù g.
Halbtagsbeschäftigung b. (-,-en) : labour hanter amzer g., labour war hanter amzer g., labour dre benndevezhioù g.
Halbtagskraft b. (-,-kräfte) : goprad hanter amzer g., goprad war hanter amzer g.
Halbteufel g. (-s,-) : [Bro-Suis, loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.
Halbton g. (-s,-töne) : **1.** [sonerezh] hanterdonenn b. ; **2.** damliv g.
halbtot ag. : damvarv, hanter varv / heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), etre bev ha marv ; *ihr habt ihn halbtot geprügelt,* emañ hanter lazhet ganeoc'h, emañ peuzlazhet ganeoc'h.
Halbtotale b. (-,-n) : [filmoù] talenn grenn b.
Halbtrauer b. (-) : damgañv g.
halbtrocken ag. : **1.** arsec'h, damsec'h, brizhsec'h ; **2.** [gwin] hanter sec'h, [sistr] c'hwerv-brizh.
Halbverdeck n. (-s,-e) : **1.** [merdead.] hanterbont g. ; **2.** [kirri] goloenn-garr b.
halbverkohlt ag. : hanterlosket, damlosket ; *halbverkohltes Stück Holz,* etev hanterlosket g., etev damlosket g.
Halbvers g. (-es,-e) : hanterwerzenn b.
Halbvokal g. (-s,-e) : [yezh.] hantervogalenn b., damvogalenn b., damgensonenn b., hantergensonenn b.
halbwach ag. : damzihun, damgousket, morgousket, etre kousk ha digousk, moredet ; *halbwach werden,* damzihuniñ.
halbwahr ag. : gwir evit ul lod, gwir evit un darn.
Halbwahrheit b. (-,-en) : gwirionez diglok b.
Halbwaise b. (-,-n) : emzivad marv unan eus e dud g., emzivadez marv unan eus e dud b., minor marv unan eus e dud g., minorez marv unan eus e dud b. ; *mutterlose Halbwaise,* emzivad divamm g., emzivadez divamm b., emzivad marv e vamm g., emzivadez marv he mamm b., minor hep mamm g., minorez hep mamm b. ; *vaterlose Halbwaise,* emzivad didad g., emzivadez didad b., emzivad marv e dad g., emzivadez marv he zad b., minor hep tad g., minorez hep tad b., minor didad g., minorez didad b.
halbwegs Adv. : **1.** tamm-pe-damm ; *halbwegs verstehen,* damveizañ ; **2.** war vete nebeut, ... a-walc'h ; **3.** hanter hent, e-kreiz-etre ; *jemandem halbwegs entgegenkommen,* mont da-gaout (war-gaout, da-geñver) u.b. betek hanter an hent.
Halbwelt b. (-) : metoù an damserc'hed g., metoù an damvondianezed g. ; *in der Halbwelt,* e-mesk an damserc'hed, e-mesk an damvondianezed.
Halbweltdame b. (-,-n) : damserc'h b., damvondianez b.
Halbwertszeit b. (-,-en) **/ Halbwertzeit** b. (-,-en) : [nukl.] *radioaktive Halbwertzeit,* hanterhoali g.
halbwild ag. : damc'houez.
Halbwissen n. (-s) : brizhouiziegezh b.
halbwöchentlich ag. : div wech ar sizhun, div wech ar sizhun, divsizhuniek.
halbwüchsig ag. : krenn, en e grennoad ; *halbwüchsiger Junge,* krennard g., krennbaotr g.
Halbwüchsige(r) ag.k. g./b. : krennard g., krennbaotr g., krennardez b., krennblac'h b. ; *die Halbwüchsigen,* ar grennarded lies., P. Yann Grenn g.

Halbzeit b. (-,-en) : [sport] **1.** hanterenn b. ; *erste Halbzeit,* hanterenn gentañ b. ; *zweite Halbzeit,* eil hanterenn b. **2.** ehan-kreiz g., troc'h g.
Halbzeitarbeit b. (-,-en) : labour hanter-amzer g., labour war hanter-amzer g., labour dre benndevezhioù g.
halbzeitbeschäftigt ag. : hag a labour hanter-amzer, hag a labour war hanter-amzer, hanter-amzer, war hanter-amzer.
Halbzeitpause b.(-,-n) : [sport] ehan-kreiz g., troc'h g.
Halbzeug n. (-s,-e) : kenderc'had hanter oberiet g., produ hanter oberiet g., kenderc'had damoberiet g., kenderc'had dambleusket g.
Halde b. (-,-n) : **1.** bern glaou g. ; **2.** terril g., fagnaj g., koc'hieneg b., bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g., menez restadoù mengleuz g. ; **3.** bern lastez g. ; **4.** bern traoù diwerzhet g., bern diwerzhadennoù g. ; **5.** [su Bro-Alamagn] roz b., rabañs b., tor g. ; **6.** *etwas auf Halde lagern,* boniañ udb, kadaviñ udb, sanailhañ udb, berniañ udb, ober pourvezioù ; *etwas auf Halde produzieren,* dreistkenderc'hiñ udb, kenderc'hiñ dreistboniadoù.
Hälfte b. (-,-n) : hanter g., hanterenn b., daouhanter g. ; *die obere Hälfte,* an hanterenn uhelañ [eus udb] b. ; *die untere Hälfte,* an hanterenn izelañ [eus udb] b. ; *die erste Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts,* an hanterenn gentañ eus an ugentvet kantved b. ; *die zweite Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts,* an hanterenn diwezhañ eus an ugentvet kantved b. ; *die Hälfte des Apfels,* an hanter eus an aval g. ; *die eine Hälfte davon,* un hanter hini g., un hanter unan g. ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen,* teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep ; *ob lang, ob kurz, in der Mitte ist die Hälfte,* bezet hir pe bezet berr, e-barzh ar c'hreiz emañ an hanter ; *die Hälfte des Weges,* an hanterenn eus an hent b., hanter hent g., hanter an hent g. ; *wir haben die Hälfte der Strecke hinter uns,* hanter hent emaomp ; *wir haben die Hälfte des Weges nach Stuttgart geschafft,* degouezhet omp hanter hent da Stuttgart, graet hon eus an hanter eus an hent a gas da Stuttgart ; *um die Hälfte ermäßigte Fahrkarte,* bilhed hanterbriz g. ; *die größere Hälfte des Weges,* tremen hanter an hent g., tremen an hanter eus an hent g., an hanter brasañ eus an hent g., un hanter mat eus an hent g. ; *mehr als die Hälfte ihres Vermögens, über die Hälfte ihres Vermögens,* tremen hanter eus o madoù g., ouzhpenn an hanter eus o madoù g., muioc'h eget an hanter eus o madoù g., an hanter brasañ eus o madoù g., un hanter mat eus o madoù g. ; *über die Hälfte leer,* pase hanter c'houllo ; *um die Hälfte teurer,* hanter-kant dre gant keroc'h ; *um die Hälfte billiger,* div wech marc'hadmatoc'h, an hanter marc'hadmatoc'h ; *um die Hälfte mehr verdienen,* gounit hanter-kant dre gant muioc'h ; *zur Hälfte*, hanter, hanter-hanter, hanter-ouzh-hanter, war hanter, war an hanter, hanter evit hanter, daouhanter, kement-ha-kement, diwar hanter ; *zur Hälfte bedecken,* damc'holeiñ, goleiñ diwar hanter ; *zur Hälfte offen,* damzigor, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *zur Hälfte geschlossen,* damserr ; *zur Hälfte schließen,* damserriñ ; *sie wurde zur Hälfte entblößt,* diwisket e voe betek an hanter, lakaet e voe hanternoazh ; *etwas zur Hälfte hören,* hanterglevout udb, klevet udb diwar hanter ; *bis zur Hälfte gewachsen,* graet un hanter gresk gantañ ; *die Verluste werden zur Hälfte geteilt,* ar c'holl a vez daouhanter, lakaet e vez ar c'holloù war zaouhanter, daouhanter int evit ar c'holloù, rannet e vez ar c'holloù en un doare kevatal etre an daou ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus,* ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen,* ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg, mont a ra an daou genlodeg war hanter evit ar mizoù ; *alles, was sie besaßen, teilten sie zur Hälfte mit den Armen,* kement o doa a rannent gant ar beorien, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i ; *zur Hälfte beteiligt sein,* bezañ war zaouhanter gant unan all, bezañ war hanter gant unan all, bezañ war zaouhanter war dra u.b., bezañ a dra gant u.b., mont war an hanter (mont war zaouhanter) gant u.b., bezañ (en em lakaat) daouhanter gant u.b., bezañ war gevrenn hanter gant u.b. (Gregor), troc'hañ ar blouzenn etre daou, bezañ kement-ha-kement, hanterañ gant unan all, bezañ hanterek ; *etwas zur Hälfte machen,* hanterañ udb, ober udb diwar hanter, ober udb a-hanter, na ober udb nemet a-hanter, ober ul labour bennak war hanter, lezel an arar e-kreiz an erv ; *wir haben nur die Hälfte der Arbeit gemacht, wir haben nur die Hälfte der Arbeit hinter uns, wir haben die Arbeit nur zur Hälfte gemacht,* n'omp ken nemet hanter c'hoazh ; *wir haben die größere Hälfte der Arbeit hinter uns,* tremen hanter omp ganti, graet hon eus un hanter mat eus al labour ; *eine Flasche bis zur Hälfte austrinken, eine Flasche zur Hälfte austrinken,* degas ur voutailhad d'an hanter ; *auf die Hälfte schrumpfen, sich um die Hälfte vermindern,* koazhañ da hanter, mont da hanter, mont an hanter eus udb e koazh, mont an hanter a goazh en udb, mont betek e hanter ; *um die Hälfte vermindern,* degas d'an hanter ; *in zwei Hälften teilen, in zwei Hälften zerteilen,* daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften geteilt sein, in zwei Hälften zerteilt sein,* bezañ e daou hanter ; *etwas in zwei Hälften schneiden, etwas in zwei Hälften zerschneiden,* daouhanteriñ udb, hanterañ udb, troc'hañ udb dre an hanter, troc'hañ udb dre e hanter, ober hanter-hanter ; *damit wird nicht einmal die Hälfte unserer Bedürfnisse gedeckt,* n'hon eus ket an hanter eus an drase, n'hon eus ket an hanter eus ar pezh a zo ezhomm ; *in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch,* er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; *sie sind nun die Hälfte der Zeit zu Hause,* hanter amzer e vezont er gêr bremañ ; [dre skeud.] *meine bessere Hälfte,* va hanterdiegezh g., va hanterenn b., va hini gozh b., va gwreg b., va hanter vodell b.
Halfter[1] n./g. (-s,-) : kabestr g., kabestrenn b., penvestr g. ; *den Halfter abnehmen,* divridañ ar marc'h, dibenvestrañ

ar marc'h, digabestrañ ar marc'h, divridañ ar marc'h, dirañjennañ ar marc'h ; *den Halfter anlegen,* penvestrañ ar marc'h, kabestrañ ar marc'h, bridañ ar marc'h, rañjennañ ar marc'h ; *Pferd ohne Halfter,* marc'h digabestr g.

Halfter[2] n. (-s,-) / b. (-,-n) : **1.** gouin g., feur b. ; **2.** feur-dibr g., feur-gorbell b.

Halfterleine b. (-,-n) : sugell b.

halftern V.k.e. (hat gehalftert) : *ein Pferd halftern,* pennvestrañ ur marc'h, kabestrañ ur marc'h, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, bridañ ur marc'h, rañjennañ ur marc'h.

Halfterpistole b. (-,-n) : [istor] pistolenn varc'heger b.

Hall g. (-s,-e) : **1.** trouz g., ton g. ; **2.** heklev g., dasson g.

Halle b. (-,-n) : hall g., sal b., raksal b., sal-veur b., porched g. ; *Markthalle,* koc'hu g. ; *Flugzeughalle,* stal-arsav ar c'hirri-nij b., lab ar c'hirri-nij g. ; *Sporthalle,* sal-sport b., ti-jiminas g. ; *Lagerhalle,* ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.

Hallelujah n. (-s,-s) : [relij.] alleluia g.

hallen V. gw. (hat gehallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, tregerniñ, kornal ; *dieser Schrei hallt immer noch weiter in meinen Ohren,* ar youc'hadenn-se a zasson em divskouarn c'hoazh ; *seine Schritte hallten in den Gängen, die Gänge hallten von seinen Schritten,* an trepasoù a zassone gant e gammedoù, e gammedoù a zassone en trepasoù ; *der Wald hallte von den Schlägen der Holzfäller,* ar c'hoad a zassone gant taolioù pounner ar goadourien, ar c'hoad a groze gant taolioù pounner ar goadourien ; *die Kirche hallte vom Gesang der Gläubigen,* kornal a rae an iliz gant kanaouennoù ar feizidi, an iliz a dregerne gant kanaouennoù ar feizidi.

Hallenbad n. (-s,-bäder) : poull-neuial toet g.

Hallenkirche b. (-,-n) : iliz c'hotek gant adnevioù ken uhel ha ken ledan hag an nev kreiz b.

Hallensportfest n. (-es,-e) : kevezadeg atleterezh en un ti-jiminas b., kevezadeg atleterezh en ur sal-sport b.

Hallig b. (-,-en) : hallig g. [*enezennig heveuz eus Bro-Friz*].

Hallimasch g. (-s-e) : [louza.] fungus armillaria g., kabell-touseg armillaria g.

Hallo n. (-s,-s) : P. kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., charre g.

hallo / halloh estl. : **1.** ho ! oc'ho ! alo ! oc'hoe ! hep ! hey ! hola ! hola 'ta ! hopala ! ac'hanta ! ; **2.** salud ! salud dit ! ; *hallo alle miteinander !* salud tout an dud ! ; **3.** [hemolc'h] tiyo ! tayo !

Hallodri g. (-/-s,-/-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g. ; **2.** riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., flemmer g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., boufon g., targazh g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Hallore g. (-n,-n) : holener g., gweran g., saogarner g.

Halluzination b. (-,-en) : trezerc'h g., falsverzerezh g., trezerc'h g., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., emdouell g., emdouellerezh g., touell g., touellwel g., touelladenn b., touelladur g., touellerezh g., brizhhuñvre b., sorc'henn b., treuzfaltazi b., desevañs b. ; *Halluzinationen hervorbringen,* trezerc'hañ, sorc'henniñ, touellañ, boemañ.

halluzinatorisch ag. : **1.** falsverzerezhel, trezerc'hel, touellus, sorc'hennus ; **2.** falsverzerezhek, trezerc'hek.

halluzinogen ag. : trezerc'heiat, halukinogen.

Halluzinogen n. (-s,-e) : trezerc'heiad g., halukinogen g.

Halm g. (-s,-e) : [louza.] korzenn b., taolpenn g., koloenn b., plouzenn b., garenn b., gar b., breun str., breunenn b., brien str., filenn b. ; *Grashalm,* geotenn b. ; *ein paar Grashalme,* geotennoù lies., filennoù geot lies. ; *das Feld steht im Halm,* bez emañ an ed en glaz, emañ glas an ed, war e c'har emañ an eost, korzennet eo an ed ; *das Feld steht hoch im Halm,* plouzet kaer eo an ed, korzennet kaer eo an ed, korzennet mat eo an ed, korzennet hir eo an ed ; *Halme treiben,* ober gar ; *die Ernte auf dem Halm verkaufen,* gwerzhañ an eost diwar e c'har (diwar droad, diwar e sav) ; *noch auf dem Halm stehendes Korn verkaufen,* gwerzhañ ed diwar droad, gwerzhañ ed diwar o gar, gwerzhañ ed diwar o sav ; *es wurde zu dicht gesät, jetzt treibt der Weizen nur noch dünne Halme,* re stank eo bet hadet, bremañ e spilhenn ar gwinizh ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Halm aus einem Glas saugen,* sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn.

Hälmchen n. (-s,-) : [louza.] **1.** koloennig b., geotennig b., plouzennig b. ; **2.** *das Hälmchen ziehen,* tennañ d'ar plouz berr (d'ar blouzenn, d'ar blouzennig verrañ, d'ar goloenn verr, plouz berr, plouzenn, plouzennig, plouzenn verr, ar blouzenn verr, ar blouzennig verr), tennañ ar vrochenn, tennañ d'ar bizenn, bilhiñ, tennañ d'ar sord.

Halmendach n. (-s,-dächer) : toenn blouz b., toenn soul b.

Halmfrüchte lies. : [louza.] edeier lies., ed str.

Halmknoten g. (-s,-) : [louza.] hoskad g., mell g.

Halo g. (-/-s,-s/Halonen) : halo g., kelc'h g., rod b., rodenn b., kilh g., amloù g. [*liester* amleier].

Halogen n. (-s,-e) : [kimiezh] halogen g.

Halogenbirne b. (-,-n) : klogorenn-dredan halogen b.

Halogenlampe b. (-,-n) : lamp halogen g./b., kleuzeur halogen b.

Halogenscheinwerfer g. (-s,-) : [kirri-tan] gouloù halogen g.

Haloperidolum n. (-s) : [mezeg.] haloperidol g.

halophil ag. : [louza.] halgar.

Halophyt g. (-en,-en) : [louza.] halluvenn b., halluv str., plant halgar str.

halotolerant ag. : [louza.] halgar.

Hals g. (-es, Hälse) : **1.** [korf.] gouzoug g., kerc'henn g., kerc'henn ar gouzoug g., gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b., gourgouz g., P. straed b., toull ar mank g., [kezeg] araogenn b., araog

g. ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals,* ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar, gouzouget hir-espar eo ar jirafenn ; *unheimlich langer Hals,* gouzoug keit hag ac'hanen da warc'hoazh g. ; *vorderer Teil des Halses,* jave g. ; *das Kinn an den Hals drücken,* plegañ e benn en e jave ; P. *einen langen Hals machen, den Hals strecken, den Hals recken,* astenn e c'houzoug, bantañ e c'houzoug, dec'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, ober un astenn d'e c'houzoug, astenn e zaoulagad, gouzougañ, gouzougal, arc'houzougal ; [dilhad] *sich (t-d-b) den Hals frei machen,* dislontrañ e gerc'henn ; *mit freiem (mit unbedecktem) Hals,* dislontret e gerc'henn ; *sie trägt eine Kette um den Hals,* ur chadenn a zo ganti en he c'herc'henn, ur chadenn a zo ganti e kerc'henn he gouzoug, ur chadenn a zo ganti e tro he gouzoug, ur chadenn a zoug en he c'herc'henn ; *die Haut an ihrem Hals hängt in einem Lappen nach unten,* un hinkin he deus dindan he gouzoug ; *der Hals tut mir weh,* poan c'houzoug am eus, ur gouzougad am eus paket, droug gouzoug am eus ; *steifer Hals,* torgamm g., penngamm g. ; *einen steifen Hals haben,* bezañ marc'het e c'houzoug, bezañ torgamm, bezañ penngamm, bezañ ar penngamm gant an-unan, bezañ aet penngamm, penngammiñ ; *ihr Hals ist immer noch verschleimt,* karget eo he gouzoug c'hoazh ; *einem Huhn den Hals umdrehen,* gweañ (nezañ) he gouzoug d'ur yar, ober ur moull da c'houzoug ur yar, ober un nez e gouzoug ur penn yar, ober un nez d'ur yar en he gouzoug, divellañ he gouzoug d'ur yar (Gregor), ober ur gwe e gouzoug ur penn yar ; *jemanden am Halse würgen,* delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. ; *jemandem den Hals abschneiden,* krennañ u.b., dic'houzougañ u.b., toullgouzougañ u.b., dibennañ u.b., troc'hañ e c'houzoug d'u.b. (Gregor), [dre skeud.] tagañ u.b., mougañ u.b., terriñ melloù e c'houzoug d'u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b. ; *ein Fohlen mit einem schönen Hals,* un ebeul araoget brav g., un ebeul araoget mat g. ; *der Hals des Pferdes,* an araogenn b., an araog g. ; *im Halse stecken bleiben,* chom er gorzailhenn, sac'hañ er gorzailhenn ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben,* ar c'hazh a zo sac'het un draen en e c'houzoug ; *ins Wasser hineingehen, bis es mal bis zum Hals reicht,* mont en dour betek toull e c'houzoug ; **2.** *der Flaschenhals,* gouzoug ar voutailh g., ar gourgouzig g., ar sutell b. ; *diese Flasche hat einen engen Hals,* ar voutaih-se a zo bihan he genoù ; *langer Flaschenhals,* flutenn b. ; *einer Flasche den Hals brechen*, dic'houzougañ ur voutailh, [dre skeud.] P. riñsañ ur voutailh, heskiñ ur voutailh ; **3.** [merdead., gouel] penn amur g. ; **4.** [dre skeud.] *es wird den Hals nicht gleich kosten,* n'eo ket erru ar mor, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eus ket peadra da bennfolliñ, gwelloc'h eo eget an eost da vankout ; *es geht um den Hals,* keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - war var hor buhez emaomp - en argoll emaomp - etre beuziñ ha neuñviñ emaomp ; *ich habe ihn am Halse,* emañ atav war va roudoù, emañ atav war va seulioù treid (Gregor), emañ atav war va seulioù, emañ atav stag (peg) ouzh va seulioù, emañ atav ouzh va redek emañ atav ouzh va lipat, emañ atav war va lêr, ret eo din hulmañ anezhañ ; *sich Feinde auf den Hals laden,* tennañ drougiezh tud 'zo war an-unan, tennañ droukrañs tud 'zo war e benn ; *viel auf dem Hals haben,* bezañ beuzet gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan, kaout labour d'ober dreist-penn ; *er hat viel Arbeit am Hals,* traoù en deus war ar ramp, labour en deus war ar portolo ; *jemandem die Polizei auf den Hals schicken,* lakaat ar polis da redek war-lerc'h u.b., lakaat ar polis war roudoù u.b., lakaat ar boliserien war-lerc'h u.b. ; *aus vollem Hals schreien,* youc'hal a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a-leizh korzenn, youc'hal leizh e veg, huchal a-leizh e gorzailhenn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal war-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal evel ur bleiz skaotet, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn ; *aus vollem Halse lachen,* c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalc'h e galon (leizh e jave, leizh e gorzenn, evel roñseed, a-greiz kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù, a-leizh genoù), c'hoarzhin leizh e vegin, dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan ; *sich die Lungen aus dem Hals schreien,* dianalañ o huchal evel ur bleiz, disec'hañ e skevent o youc'hal a-bouez e benn (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, youc'hal betek ar moug ; *etwas im Halse haben,* bezañ goloet (mouk) e vouezh, bezañ gwelet (tapet) ar bleiz ; *Hals über Kopf,* a-randon ; *Hals über Kopf fliehen,* diskrapañ, sachañ e skasoù gant an-unan, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, sachañ war e loaioù, sachañ war e ivinoù, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, tec'hel evel ur spontailh, kemer an tec'h ; *Flucht Hals über Kopf,* diskrap g., diskrapadeg b., tec'h diwar herr g., tec'h rak e dal g., skampadeg b., tec'hadeg b. ; *das Schiff Hals über Kopf verlassen,* kuitaat ar vag dre spont ; *einander um den Hals fallen,* lammat a-dro-vriad an eil ouzh egile, lammat a-dro-vriad an eil gant egile, lammat a-vriad da bokat an eil d'egile, lammat an eil e kerc'henn egile, kregiñ a-dro-vriad an eil en egile, en em vriata, en em strinkañ an eil da c'houzoug egile, lammat an eil da c'houzoug egile ; *der Brief, den ich ihm geschrieben habe, wird ihm im Hals stecken bleiben,* al lizher am eus kaset da hennezh a bego ouzh e c'henoù ; *bis zum Hals,* betek toull e c'houzoug ; *die Scheiße steht ihm bis zum Hals, er sitzt bis zum Hals im Dreck, er steckt bis zum Hals im Dreck,* sac'het eo en ur gaoc'henn, paket eo en un dreineg, en ur gempenn emañ, paotr brav eo, kempenn eo ganti, setu eñ paket propik, en ur soubenn vrav emañ, emañ o tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bez' emañ fresk, fresk emañ e gased 'vat, el lagenn emañ, en ur grenegell emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo

er gwask, kouezhet eo etre kebr ha toenn, emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, paotr brav eo ; *bleibe mir (damit) vom Halse !* lez da strak ! peoc'h en toull-se ! ro peoc'h din ! ro peoc'h din gant an dra-se ! paouez ouzhin ! paouez a randoniñ diwar-benn an dra-se ! ro peoc'h gant da demzoù skuizh ! serr da veg din gant ar gaoz-se ! ; *sich jemanden vom Halse schaffen,* kaout an dizober (an disamm, an dieub, an distag) eus u.b., en em zivec'hiañ eus u.b., kas u.b. diwar e gein (diwar e dro) ; *sich etwas vom Halse schaffen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, chetiñ udb, disteurel udb ; P. *etwas in den falschen Hals bekommen, etwas in den falschen Hals kriegen,* kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *es hängt mir zum Halse heraus,* me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr ! va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, darev on gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heuget on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol !

Halsabschneider g. (-s,-) : *ein Halsabschneider,* ur pezh fall a zen g., un dra milliget g., ul loen gars g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., un den drouk betek mel e eskern g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur c'hast b., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., ur c'hwiblaer g., ur skraper g., un arloup g., paotr an troc'h-yalc'h g.

Halsader b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., talmerenn garotidel b. ; *er schrie so laut, dass seine Halsadern drohten sich zu verknoten,* kement e huche ken e kinnige gwazied e c'houzoug kordañ.

Halsausschnitt g. (-s,-e) : gouzougenn g., tro-c'houzoug g.

Halsband n. (-s,-bänder) : **1.** kolier g., kelc'henn b., kelc'hienn b., gwakol b./g., bourell b. ; *einem Tier das Halsband abnehmen,* digolierañ ul loen bennak ; **2.** tro-c'houzoug b., karkan g., kelc'henn-c'houzoug b., kolier g.

Halsberge b. (-,-n) : [istor] haobert g., gouzougwisk g., gouzougenn jakoun b., gouzougenn hobregon b., gouzougenn vailhoù houarn b., gouzougenn vailhek b., [dre fent e brezhoneg] gwakol b./g.

Halsbinde b. (-,-n) : kravatenn b., frondenn b.

Halsbrand g. (-s,-brände) : poan-c'houzoug b., tanijenn-c'houzoug b.

halsbrechend ag. / **halsbrecherisch** ag. : **1.** risklus, gwall arvarus, argollus, pirilhus ; *auf halsbrecherische Art fahren,* mont gant un tizh an diaoul, mont gant pep tizh, mont gant ur foll a dizh, mont war dorr e chouk, mont tizh-ha-tizh (tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, d'an druilh, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz) ; **2.** reher.

Halsbruch g. (-s,-brüche) : *Hals- und Beinbruch !* chañs vat dit ! chañs ha yec'hed dit !

Halsbund g. (-s,-e) / **Halsbündchen** n. (-s,-) : gourem gouzougenn g., lurell c'houzougenn b.

Halseisen n. (-s,-) : [istor] **1.** kolier houarn g., tro-c'houzoug post ar vezh b., kelc'henn-wanañ b. ; **2.** sparl-kroug g.

halsen V.k.e. (hat gehalst) : lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat a-dro-vriad gant u.b., lammat e kerc'henn u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., briata u.b., en em strinkañ da c'houzoug u.b.

V.gw. (hat gehalst) : [merdead.] treiñ ouzh an avel, darlanvat, lammat gant an avel, treiñ bourzh.

Halsen n. (-s) : [merdead.] treiñ ouzh an avel g., darlanvat g., lammat gant an avel g., treiñ bourzh g.

Halsentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] koeñv-gouzoug g., tanijenn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g. ; *ich habe mir eine Halsentzündung geholt,* me a zo deuet ur barr arwez em gouzoug, saraget eo va gouzoug.

Halsfleisch n. (-es) : [kegin.] *Halsfleisch vom abgestochenen Schwein,* bron g.

Halsgehänge n. (-s,-) : ispilhenn b., divilhenn-c'houzoug b., divilhon-gouzoug g.

Halsgeige b. (-,-n) : [jahin] skeul-c'houzoug b.

Halsgericht n. (-s,-e) : [istor] uheljustis b., gwir war ar vuhez hag ar marv g., justis torfedel b.

Halskette b. (-,-n) : kelc'henn-c'houzoug b., kelc'hienn-c'houzoug b., tro-c'houzoug b., karkan g., kolier g.

Halskragen g. (-s,-) : [dilhad.] adc'houzougenn g., gouzougenn lem-laka g., kolier lem-laka g., gargatoul g.

Halskrause b. (-,-n) : [dilhad.] frezenn b., gouzougenn frezennek b., kolinetenn b.

Halsmandeln lies. : [korf.] huegoù lies., mez-ar-gouzoug str.

Hals-Nasen-Ohrenarzt g. (-es,-ärzte) : otorinolaringologour g., skouarnfrigarloc'hennour g.

Hals-Nasen-Ohrenärztin b. (-,-nen) : otorinolaringologourez b., skouarnfrigarloc'hennourez b.

Hals-Nasen-Ohrenheilkunde b. (-) : otorinolarintologiezh b., otorinolaringologiezh b., skouarnfrigarloc'hennouriezh b.

Halspulsader b. (-,-n) / **Halsschlagader** b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., talmerenn garotidel b. ; *innere Halsschlagader,* karotidenn diabarzh b. ; *äußere Halsschlagader,* karotidenn diavaez b.

Halsschmerzen lies. : poan c'houzoug b., gouzougad g. ; *ich habe Halsschmerzen,* tapet em eus ur gouzougad, poan c'houzoug am eus, droug gouzoug am eus, saraget eo va gouzoug ; *ich habe furchtbare Halsschmerzen,* me a zo lorgnet va gouzoug.
Halsschmuck g. (-s) : kelc'henn-c'houzoug b., tro-c'houzoug b., karkan g., kolier g.
Halsstange b. (-,-n) : sparl g. [*pezh koad hir staget ouzh gouzoug al loened evit mirout outo a dreuziñ ar girzhier*].
halsstarrig ag. : dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, aheurtet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, beuz, na ra ken ar pezh a gar, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ.
Halsstarrigkeit b. (-) : pennegezh b., kilpennerezh g., aheurterezh g., aheurtegezh b., penverzegezh b., kilpennad g., pennad g.
Halsstimme b. (-,-n) : mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b., mouezh falsed b.
Halsstück n. (-s,-e) : [istor] haobert g., gouzougwisk g., gouzougenn jakoun b., gouzougenn hobregon g., gouzougenn vailhoù houarn b., gouzougenn vailhek b., [dre fent e brezhoneg] gwakol b./g.
Halstuch n. (-s,-tücher) : skerb g./b., eskerb b., seizenn-c'houzoug b., tro-c'houzoug b., chal g., frileuzenn b., mouchouer-gouzoug g. ; *ein Halstuch umbinden,* lakaat ur skerb en e gerc'henn, lakaat ur skerb en-dro d'e c'houzoug.
Hals- und Beinbruch [tro-lavar] : *Hals- und Beinbruch !* chañs vat dit ! chañs ha yec'hed dit !
Halsweh n. (-s) : poan c'houzoug b., gouzougad g. ; *sellit ouzh* **Halsschmerzen**.
Halsweite b. (-) : ment kerc'henn b., ment kolier b.
Halswirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn c'houzoug b. ; *die Halswirbel,* melloù ar gouzoug lies.
Halszäpfchen n. (-s,-) : [korf.] hugenn b.
Halt g. (-s,-e) : **1.** arsav g., ehan g., paouez g., harp g., harz g., diskrog g., chomadenn b., distag g., chomadur g., chomidigezh b. ; *Halt machen,* ober un arsav, arsaviñ, paouezañ, ober ur paouez, ober un harp, chom a-sav, chom en e sav, harpañ, herzel, hezañ, ehanañ, tardañ ; *dem Fortschreiten einer Seuche Halt gebieten,* troc'hañ (lakaat harz) d'ur c'hleñved-red ; **2.** [dre skeud.] harp g., skoazell b., skor g., dalc'h g., krog g., speg g., peg g. ; *Halt bieten,* kinnig skoazell ; *Halt suchen,* klask speg, klask peg, klask harp, klask krog ; *an jemandem einen Halt haben,* kavout skor (harp) digant u.b., kaout skoaz digant u.b. ; *keinen Halt finden,* na gaout a harp, na gavout krog, na gaout a grog, na gaout peg ; *mein Fuß fand keinen Halt,* ne gaven harp ebet da'm zroad, ne gaven krog ebet da'm zroad ; *keinen inneren Halt haben,* bezañ ur spered diyoul a zen, bezañ laosk e spered, na gaout na penn na menn, bezañ hep nemeur a c'hred, bezañ ur spered dinerzh ha dizalc'h a zen, na gaout dalc'h ebet en an-unan, na gaout netra en an-unan, na gaout a wad en e wazhied, bezañ dour en e wazhied, kaout gwad pouloudet, redek gwad irvin (gwad panez) en e wazhied ; **3.** [dilhad.] dalc'h g. ; *dieser Stoff hat überhaupt keinen Halt,* n'eus tamm dalc'h en entof-mañ, an danvez-mañ n'en deus dalc'h ebet.

halt[1] estlamm. : *halt !* arsav ! douje ! a-sav ! harz ! harzit ! harp ! harpit ! greomp ur paouez ! ; [lu] *halt ! wer da ?* chomit a-sav ! evit piv oc'h-hu ? piv a ren ?
halt[2] Adv. *ger pouezañ* : dres, krak, end-eeun, memes tra, evelato, neuze ; *das ist halt so und nicht anders,* - e-giz-se emañ kont, brav eo gouzout ! - ; *das kann man halt nicht machen,* ne c'heller ket ober kement-se memes tra ; *dann gehe ich halt,* mont a ran kuit neuze !
haltbar ag. : **1.** start, dalc'hus, solut, parfet, hag a ra e amzer, hag a zalc'h pell, hag a ya pell, hag a ra fonn, padus ; *ein haltbarer Stoff,* un danvez kreñv g., un danvez padus g. ; **2.** padus, padel, hirbadus, dalc'hus, hag a c'heller mirout, miradus, nannkollidik ; *haltbare Gemüsesorten,* legumaj mir lies. ; *haltbare Obstsorten,* frouezh mir str. ; **3.** [dre skeud.] difennus, difennadus ; *diese Meinung ist nicht haltbar,* diboell ha dizalc'h eo ar savboent-se, n'eus na poell na dalc'h er savboent-se.
Haltbarkeit b. (-) : **1.** dalc'husted b., dalc'huster g., padelezh b., paduster g., padusted b. ; **2.** soluter g., parfeted b., dalc'h g., kadarnded b., kadarnder g., starter g., started b.
Haltbarkeitsdatum n. (-s,-daten) : deiziad beveziñ diwezhañ g., da zebriñ a-raok ..., da evañ a-raok …, da virout betek ...
Haltbarmachung b. (-) : [boued] mir g., mirerezh g., miridigezh b., bouedvirerezh g. ; *die Haltbarmachung durch Tiefkühlung,* ar skornvirout g.
Haltebogen g. (-s,-/-bögen) : [sonerezh] stagell astenn b.
Haltebügel g. (-s,-) : brec'h b., brec'henn b., brank g.
Haltefrau b. (-,-en) : gwardez klañvour b.
Haltegriff g. (-s,-e) : dornell harp b., barrenn harp b. ; *Haltegriffe einer Bahre,* brankoù lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh b.
halten

I. V.k.e. **1.** delc'her, bezañ krog e, arbenniñ
2. ober, aozañ, delc'her
3. heuliañ, delc'her tost
4. doujañ, mirout
5. herzel, lakaat harp
6. sevel, bastañ da ezhommoù 'zo, ober war-dro udb, gounit
7. ober udb eus u.b., ober udb gant u.b., sellet evel, tremen evel, derc'hel da, derc'hel evit, kemer evit, kemer da, degemer da, istimañ evel
8. konten, enderc'hel, delc'her, entalañ
II. V.gw. **1.** chom a-sav
2. padout, delc'her, en em zerc'hel
3. troioù-lavar
III. V.em. **1.** chom
2. bezañ
3. troioù-lavar
IV. V.dibers.

I. V.k.e. (hält / hielt / hat gehalten) :
1. delc'her, bezañ krog e, arbenniñ ; *etwas in der Hand halten,* delc'her udb en e zorn, bezañ udb gant an-unan war-bouez e zorn, dougen udb en e zorn, bezañ krog en udb ; *die Mädchen hielten jede eine Handtasche in der Hand,* ar merc'hed a veze pep a sac'hig ganto war-bouez o dorn ; *einen Korb am Henkel halten,* dougen ur baner

war-bouez he dourgenn ; *jemanden bei (an) der Hand halten,* bezañ krog e zorn e dorn u.b., kas u.b. diwar-bouez e zorn, derc'hel u.b. dre e zorn, arbenniñ dorn u.b. ; *komm ! du musst das Pferd halten !* deus da zerc'hel ar marc'h ! ; *jemanden bei der Gurgel halten,* kregiñ e gouzoug u.b., bezañ krog e gouzoug u.b., derc'hel u.b. dre ar gouzoug (Gregor) ; *etwas vorrätig halten,* mirout (lakaat) udb a-gostez, tuañ udb, delc'her udb a-gostez ; [c'hoari] *die Bank halten,* ober war-dro ar c'hef (ar pod, an arc'hant) ; *den Einsatz halten,* lakaat klaoustre war an taol, lakaat arc'hant war ar c'hoari (Gregor) ; [dre skeud.] *für die Prüfung halte ich dir die Daumen,* chañs vat evit an arnodenn ; *jemandem die Stange halten,* mont (sevel) en un tu gant u.b., difenn krog u.b., mont en avel u.b., skeiñ (bezañ erru) e park u.b., sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b.

2. ober, aozañ, delc'her ; *einen Schmaus halten,* ober chervad, frikotañ, ober fest, festañ, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, ober banvez ; *Tafel halten,* ober banvez, ober fest, festañ, frikotañ ; *Hochzeit halten,* lidañ un eured, ober an eured ; *Gericht halten,* rentañ ar justis, ober justis, rentañ ar gwir, bezañ bodet evit barn ; *ein Mittagsschläfchen halten,* ober un tamm souchadenn, ober un tamm kousk-aez, ober un tamm kousk-kreisteiz, ober un tamm ec'hoaz, ec'hoazañ ; *Rast halten,* ober un diskuizhig, ober un tamm diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizhadenn, diskuizhañ, ober ur gourvez, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur ruilh ; *Sitzung halten,* derc'hel un emvod, aozañ un emvod, en em guzuliañ, divizout, derc'hel kuzul, bezañ bodet ; *einen Vortrag halten, eine Ansprache (eine Rede) halten,* ober ur brezegenn, prezegenniñ ; *eine Rede in englischer Sprache halten,* delc'her ur brezegenn e saozneg ; *eine Predigt halten,* ober ur sarmon ; *eine Vorlesung halten,* ober ur gentel, kelenn ; *Wache halten,* ober gward, bezañ ouzh gward ; [relij.] *das Hochamt halten,* kanañ (lavaret) an oferenn veur ; *Andacht halten,* lavaret an oferenn, pediñ.

3. heuliañ, delc'her tost ; *Gottes Gebote halten,* heuliañ gourc'hemennoù ar Reizh, kaout doujañs ouzh an dek gourc'hemenn reizh, sentiñ ouzh gourc'hemennoù Doue ; *das Gesetz halten,* sentiñ ouzh al lezenn, sentiñ ouzh al lezennoù ; *Umschau halten,* ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan ; *nach jemandem Ausschau halten,* klask u.b. gant e zaoulagad, gedal u.b., gortoz u.b., bezañ ged d'u.b., bezañ war-c'hed eus u.b. ; *Einkehr halten,* mont (diskenn) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, diskenn en e galon, ober un distro war an-unan, en em soñjal don, en em zastum ennañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan, ober un dastum en e-unan evit selaou mouezh e goustiañs hag hini ar Spered Santel (Gregor) ; *es mit jemandem halten,* difenn krog u.b., bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b. ; *es so halten,* mont evel-se dezhi, mont e-giz-se ganti, ober e-giz-se, ober evel-se ; *den Kurs nach Norden halten,* mont war-zu an norzh ; *mit jemandem Schritt halten,* **a)** mont troad-ouzh-troad (paz-ouzh-paz, troad-ha-troad) gant u.b., mont ingal d'ar paz gant u.b. ; **b)** [dre skeud.] ober kenkoulz hag unan all, na zilañsañ e-keñver unan all, chom hep kemer dilañs e-keñver unan all, bezañ war renk u.b., bezañ troad-ouzh-troad gant u.b. ; [sonerezh] *den Takt halten,* derc'hel (mirout) ar c'haskouezh, c'hoari (kanañ) gant kaskouezh, c'hoari (kanañ) e kaskouezh, heuliañ ar mentad ; *den Ton halten,* mirout an ton reizh, chom war an ton reizh.

4. doujañ, mirout ; *die Wärme halten,* mirout (delc'her) an tommder ; *die Eltern in Ehren halten,* kaout doujañs ouzh e dud, enoriñ an tadoù hag ar mammoù (Gregor), dougen bri d'e dud, ober gwazoniezh d'e dud, dougen gwazoniezh d'e dud, ober stad eus e dud, ober stad d'e dud ; *viel von jemandem halten*, ober stad vras eus u.b., kaout kalz a istim ouzh u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., azaoueziñ u.b., kaout doujañs vras evit u.b., uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b. ; *er hält seine Rechnungsbücher in Ordnung,* delc'her a ra kempenn e gontoù ; *er hält die Maschine instand,* trezerc'hel a ra e vekanik, kempenn a ra e vekanik, derc'hel a ra e vekanik a-ratre (kempenn, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad, e stad vat, a-blom) ; *strenge Diät halten,* reoliañ strizh e zoare emvouetañ (e zoare emvagañ) ; *Frieden halten,* bevañ e peoc'h ; *mit jemandem Freundschaft halten,* bezañ mignon d'u.b. ; *Maß halten,* chom etre re ha re nebeut, mont dousik d'an traoù, bezañ fur ha kerreizh, mont goustad war an traoù, bezañ parfet (moder, plaen), na vont re bell (re lark) ganti, en em voullañ, gouzout moull ; *im Trinken Maß halten,* mont dousik d'an evajoù, mont goustad war an evajoù, evañ gant muzul ; *etwas in Ordnung halten*, derc'hel udb e ratre, derc'hel udb kempenn (klenk, e stad vat, en urzh, e reizh, e ratre vat, e ratre brav, a-blom), derc'hel udb en e blom, bezañ kempenn war udb ; *etwas frisch halten,* derc'hel fresk udb ; *etwas warm halten,* derc'hel tomm udb ; *was man versprochen hat, muss man auch halten,* tra lavaret a zle bezañ sevenet, un den onest a zle atav derc'hel mat d'ar pezh en deus prometet ; *ein Versprechen halten,* derc'hel ur bromesa, kenderc'hel ouzh e bromesa, derc'hel d'e c'her, derc'hel d'e lavar, delc'her d'e bromesa, seveniñ e bromesa, seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, mirout e c'her, mirout e feiz, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her ; *das Versprechen wurde gehalten,* ar bromesa a oa aet da wir ; *ein Versprechen nicht halten,* mont en e votoù, na vezañ den d'e c'her, mankout d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, diouestlañ, kaout e lavar hag e zilavar, terriñ e feiz, terriñ e c'her, mont a-enep d'e c'her, bezañ ganas d'e le, ober daou c'her eus unan ; *Wort halten,* derc'hel e c'her, derc'hel d'e c'her, mirout e c'her, mirout e feiz, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, bezañ feal d'e c'her, kenderc'hel ouzh e bromesa, peurzelc'her e c'her ; *wenn es hält, was es verspricht,* mard eo koulz da gaout evel da welet ; *mit seiner Meinung hinter dem Berge halten,* na lavaret e oferenn war gan, derc'hel kloz war e soñjoù, moustrañ war e soñjoù, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, derc'hel gant an-unan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, lakaat e soñjoù dindan e votoù, lakaat e letern dindan e vantell, bout kerc'h e-mesk e segal.

5. herzel, lakaat harp ; *ich will Sie nicht länger halten,* ne zalein ket ac'hanoc'h pelloc'h, ne chomin ket da abuziñ ac'hanoc'h pelloc'h ; *jemanden hinter Schloss und Riegel halten,* derc'hel u.b. en toull (er c'hloz) ; *jemanden in Schach halten,* derc'hel u.b. en diaskren, delc'her u.b. en e renk, kemer ar c'hreñv war u.b., rentañ (derc'hel) penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., talañ (herzel) ouzh u.b., diharpañ u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn u.b., lakaat harz d'u.b. ; *jemanden in Schranken halten,* lakaat harz d'u.b., na lezel u.b. da vont en e roll, delc'her berr war sugelloù u.b., delc'her war u.b., delc'her u.b. en e renk, tremen an nask e kerc'henn u.b. ; *etwas in Schranken halten,* lakaat harz d'udb, stankañ an hent ouzh udb, derc'hel war udb, herzel ouzh udb a en em skignañ, mirout ouzh udb a en em ledañ ; *ein Pferd im Zaum halten,* derc'hel berr d'ur (war ur) marc'h, derc'hel ur marc'h war-bouez e rañjenn ; *er kann seine Zunge nicht halten,* n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, re hir eo e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull, ur genoù dibrenn) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en devez, ur sac'h diere eo, hennezh n'en deus ket dorojoù war e holl doulloù, ur beg abred en deus ; *Mund halten und nichts verraten !* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *den (seinen) Mund halten,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), bezañ kloz a veg, na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, gouzout delc'her gant an-unan, bezañ evit e deod, ober ur skoulm war e deod, minellañ e c'henoù ; *du hättest lieber den Mund halten sollen,* lavaret ac'h eus gwashoc'h eget paouez ; *halt die Schnauze !* astal da lañchenn ! stank da veg ! stank da c'henoù ! serr da veol ! serr da veg ! serr da forn ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! tav da c'henoù ! tav din gant an traoù-se ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se !

6. sevel, bastañ da ezhommoù 'zo, ober war-dro udb, gounit ; *Hühner halten,* derc'hel yer, sevel yer ; *Vieh halten,* magañ chatal, sevel chatal, desevel chatal, chatalat, derc'hel chatal sevel miled ; *jemanden in allem frei halten,* paeañ e holl vizoù d'u.b. ; *jemanden frei halten,* bastañ (pourvezañ) da ezhommoù u.b. ; *jemanden knapp halten,* derc'hel berr war u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., lakaat u.b. war hanter voued, bezañ pizh ouzh u.b. ; *jemanden gut halten,* mont (ober) brav d'u.b., bezañ mat ouzh u.b. ; *jemanden schadlos halten,* digoll u.b., dic'haouiñ u.b., dispenn an droug graet d'u.b.

7. ober udb eus u.b., ober udb gant u.b., sellet evel, tremen evel, lakaat da, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kemer evit, kemer da, degemer da, istimañ evel ; *jemanden zum Narren halten,* lakaat u.b. da sot, tremen u.b. da sot, kemer u.b. evit un diskiant, tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober ur genaoueg eus u.b., ober ur genaoueg gant u.b. ; *jemanden zum Besten halten,* c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., skeiñ tachoù gant u.b., bratellat (kabestrañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, dastum, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ) u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., reiñ kañvaled da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'henn, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *jemandem etwas zugute halten,* derc'hel stad (derc'hel kont) eus ur vad graet gant u.b. ; *jemanden für einen Freund halten,* sellet u.b. evel e vignon, kemer u.b. evit e vignon ; *jemanden für tot halten,* soñjal (krediñ d'an-unan) ez eo marv u.b. ; *er hält ihn für zu klein,* e gemer a ra evit bezañ re vihan ; *ich halte das für sicher,* n'eus mar ebet war an dra-se evidon, un dra sur eo da'm soñj, touiñ a rafen war gement-se, derc'hel a ran an dra-se da wir, derc'hel a ran an dra-se evit gwir, sellet a ran ouzh an dra-se evel un dra sur ; *etwas für wahr halten,* kemer udb da wir, degemer udb da wir ; *ich halte dafür, dass ...,* me a soñj din e ... ; *ich tue es, wie ich es für richtig halte,* ober a ran diouzh va santimant ; *tue es so, wie du es für richtig (für angebracht) hältst,* gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *sie hielten ihn für einen Hexer,* e lakaet o doa e-touez paotred ar sabad, e istimañ a raent evel sorser ; *er wird für einen Millionär gehalten,* graet e vez ur milioner anezhañ, graet e vez ur milioner gantañ, kemeret e vez evit ur milioner, hennezh a vez kontet bezañ ur milioner, hennezh a zo kontet milioner, hennezh a dremen da binard (evit ur milioner), e istimañ a reer evel milioner ; *jemanden für jemand anderen halten,* kammgemer u.b., droukkemer u.b., sellet e gaou ouzh u.b. evel ma vije u.b. all, kemer u.b. evit u.b. all ; *nichts von jemandem halten,* na ober kaz (istim) ebet eus u.b. / na zerc'hel stad ebet eus u.b. / bezañ digas e-keñver u.b. (Gregor) ; *viel von jemandem halten,* uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b., ober istim (kaz / stad) eus u.b. (Gregor) ; *für wen halten Sie mich ?* evit piv e kemerit-hu ac'hanon ? da betra hoc'h eus c'hoant da lakaat ac'hanon da dremen ? piv on-me a gav deoc'h ? piv on-me, c'hwistim ? ; *was halten Sie davon ?* ha petra a soñjit-hu diwar-benn an dra-se ? petra 'soñjit eus an-dra-se ? petra eo ho santimant war gement-se ?

8. konten, enderc'hel, delc'her, entalañ ; *dieses Fass (ent)hält hundert Liter,* kant litrad a ya e-barzh ar

varrikenn-mañ (a c'haller lakaat er varrikenn-mañ, a zalc'h ar varrikenn-mañ).
II. V.gw.
1. chom a-sav , chom en e sav, harpañ, ober un harp, herzel, hezañ, ehanañ, ehanañ da vale, tardañ, arsaviñ, loc'hañ ; *der Zug hält an jeder Station,* chom a ra an tren a-sav e pep porzh-houarn, arsaviñ a ra an tren e pep porzh-houarn, ober a ra an tren un arsav e pep porzh-houarn, harpañ a ra an tren e pep porzh-houarn, loc'hañ a ra an tren e pep porzh-houarn, darbariñ a ra an tren pep porzh-houarn ; *ein Wagen hält vor der Tür,* ur c'harr-tan a zo en arsav (a zo bet tuet) dirak an nor.
2. padout, delc'her, en em zerc'hel ; *dieser Stoff hält nicht,* an danvez-se ne zalc'h ket pell (ne ya ket pell, ne ra ket a fonn, n'eo ket dalc'hus, n'eo ket padusl) ; *dieses Gebäude hat Jahrhunderte gehalten,* dalc'het en deus ar savadur-mañ kantvedoù ha kantvedoù ; *halt still, sonst kriegt du eins !* chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; [dre skeud.] P. *was das Zeug hält,* a-holl-nerzh e varc'h, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, kement ha ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, par ma c'hell, ken a foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, en ur skeiñ kaoc'h en avel, en ur deurel kaoc'h en avel, en ur bann, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, ken a dorto, evel an tan, d'an tan ruz ; *er schuftet, was das Zeug hält,* hennezh a boagn ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ a ra, dic'hastañ a ra, bountañ a ra ganti, hennezh a zo ki war e labour, gwall boaniañ a ra, plantañ a ra e-barzh, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, terriñ a ra e revr, hennezh en em darzh gant al labour, hennezh a ruilh hag a ver e gorf, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat a ra evel ur c'hi, hennezh a ro bec'h d'ar c'hanab, hennezh a zo ennañ ur gounnar labourat, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, mont a ra hardizh dezhi, bouc'halañ a ra, sachañ a ra hardizh warni, lakaat a ra ar vourell en e gerc'henn, pegañ a ra, emañ er wakol, dont a ra e wakol gantañ, ober a ra ur c'hrogad bleiz, lakaat a ra leizh ar vourell, korfañ a ra, kregiñ a ra du el labour, c'hwistañ a ra, dosiñ a ra, en em zrastañ a ra, difretañ a ra, diskrapañ a ra, daoubenniñ a ra war al labour, en em zuañ a ra gant al labour, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, reiñ a ra bec'h dezhi, labourat a ra hep damantiñ d'e gorf, mont a ra dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lardañ a ra, kordañ a ra da vat gant al labour, lopañ a ra, daoudortañ a ra war an tach, c'hwezhañ a ra e-barzh, a-stenn emañ gant e labour, difraeañ a ra, dehastañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.
3. troioù-lavar spisverket gant un araogenn bennak :
an : *an sich halten,* derc'hel gant an-unan, bezañ mestr war e imor, plegañ e imor, kabestrañ e imor, gwakoliañ e imor, en em vestroniañ, derc'hel (moustrañ) war e imor, pouezañ war e imor, reizhañ barradoù e galon, padout ; *nicht an sich halten können,* mont er-maez eus e groc'hen, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e berv gant ar gounnar, mont e fulor, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, koll e bothouarn bihan, na vezañ evit e gounnar, na vezañ mui evit padout, glazañ, en em c'hlazañ, hejañ e gi, mont war e varc'h (Gregor) ; *an etwas (t-rt) halten,* derc'hel d'udb, derc'hel mat d'udb ; *an jemanden halten,* derc'hel d'u.b., derc'hel mat d'u.b. ; *an sein Zuhause halten,* derc'hel d'e di.
auf : *auf etwas halten,* derc'hel d'udb, bezañ douget d'udb, bezañ stag e galon (e spered) ouzh udb ; *auf seine Ehre halten,* derc'hel d'e enor (d'e vrud), lakaat e enor e penn kont ; *auf sich halten,* **a)** bezañ un den kempenn, bezañ stipet mat bepred ; **b)** bezañ leun a avel hag a voged, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ ur sigoter eus an-unan.
zu *zu jemandem halten,* bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ a-du gant u.b., difenn krog u.b.
III. V.em. **sich halten** (hält sich / hielt sich / hat sich (t-rt/t-db) gehalten) :
1. chom ; *sich (t-rt) fit halten,* kendelc'her e yec'hed ; *sie hat sich ganz gut gehalten,* chomet eo Mari Vrav ; *die Matrosen konnten sich (t-rt) kaum auf den Beinen halten,* mil boan o doa ar vartoloded o klask chom en o sav, mil boan o doa ar vartoloded o klask en em zerc'hel en o sav ; *sich lange halten,* chom mat pell, en em virout pell, mont pell ; *dieses Brot hält sich lange frisch,* ar bara-mañ a chom mat pell ; *das Wetter hält sich (t-rt),* chom a ra brav an amzer, harpañ a ra an amzer, padout a ra an amzer, amzeriñ a ra, a frapadoù hir emañ an amzer, a daoladoù hir emañ an amzer, a laziadoù hir emañ an amzer ; *das Wetter wird sich halten,* amzeriñ a raio, harpañ a raio an amzer, chom a raio brav an amzer, chom a raio an amzer, padout a raio an amzer ; *der Regen wird sich (t-rt) nicht halten,* n'eo ket glav da badout, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut, ar glav-se a baseo ; *er wird sich (t-rt) nicht halten können,* ne bado (ne zalc'ho) ket pell ; *er wird sich (t-rt) keinen Monat halten,* n'ez aio miz ebet ken ; *dieser Brauch hielt sich bis 1914,* ar c'hiz-se a badas betek 1914 ; [arc'hant.] *die Kurse halten sich (t-rt),* derc'hel mat a ra ar feurioù-eskemm.
2. bezañ ; *sich (t-rt) gut halten,* bezañ mat e emzalc'h, en em zerc'hel mat ; *sich (t-rt) schlecht halten,* bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall ; *sich (t-rt) abseits halten, sich für sich halten,* chom distok diouzh ar re all, chom a-gostez, chom distok diouzh an dud all, chom en e bart e-unan ; *sich (t-rt) still halten, sich ruhig halten,* chom en e doull, chom sioul ; *sich bereit halten,* bezañ prest, bezañ war ar pare ; *sich umschlungen halten,* bezañ briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, pok-ha-

pok) evel daou amourouz ; *sich (t-rt) rechts halten,* chom war an tu dehou, delc'her mat d'an tu dehou, gwaskañ war an tu dehou ; *sich (t-rt) vor Wut nicht mehr halten,* na badout ken gant ar gounnar ; *er hielt sich nicht mehr vor Freude,* ouzhpenn laouen e oa, tridal a rae e galon hag e gorf gant al levenez, tridal a rae e galon gant ar joa, o nijal edo gant al levenez, dirollet e oa (sailhañ a rae, strimpiñ a rae, er-maez anezhañ e oa) gant al levenez ; *sich dicht an jemanden halten,* derc'hel kloz (mat, tenn, stag) ouzh u.b., derc'hel kloz (mat, tenn, stag) war u.b., derc'hel kloz (mat, tenn, stag) d'u.b. ; *die Vögel halten sich im Laub versteckt,* neizhet eo al laboused e-touez an delioù.

3. [boued] en em virout ; *diese Äpfel halten sich lange,* an avaloù-se en em vir pell ; *in Tongefäßen hält sich die Milch lange gut,* ar podoù pri en em wir pell al laezh enno.

4. sellet ouzh an-unan evel ouzh, en em lakaat da, krediñ d'an-unan bezañ, mennout d'an-unan bezañ, bezañ ... war e veno, bezañ ... d'e veno ; *er hält sich (t-rt) für schuldig,* en em lakaat da gablus a ra ; *er hält sich (t-rt) für ein Genie,* sellet a ra outañ e-unan evel ouzh ur mailh, mennout a ra dezhañ bezañ ur mailh ; *er hält sich (t-rt) für etwas Besseres als die anderen, er hält sich für etwas Besonderes, er hält sich für Wunder was,* krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr.

5. troioù-lavar : *einander (t-d-b) die Waage halten,* en em gempouezañ, nullañ gwered an eil egile ; *sich (t-d-b) die Seiten halten,* daoudortañ da c'hoarzhin, dic'hargadennañ ; *sich (t-rt) am Geländer halten,* delc'her mat en aspled, bezañ a-grap ouzh an dorn-red (ouzh al listenn) ; *sich an die Wahrheit halten,* en em reizhañ ouzh ar wirionez ; *er hält sich (t-rt) an keine festen Zeiten,* n'eus eur diouzh eur gantañ, n'eus eur ebet gantañ, n'en deus ardremez ebet ; *er hält sich (t-rt) an keine Regeln,* ne sell an den-se sol ebet ; *sich an die festgelegten Bedingungen halten,* mirout an divizoù merket ; *er hielt sich an die Anweisungen des Briefes,* delc'her a reas pizh d'al lizher, delc'her a reas pizh da c'hourc'hemennoù al lizher, delc'her a reas rez da c'hourc'hemennoù al lizher, delc'her a reas rez da erbedoù groñs al lizher, delc'her a reas pizh da erbedoù groñs al lizher, heuliañ a reas rez gourc'hemennoù al lizher ; *sich an jemandes Anweisungen halten,* ober lavarioù u.b., ober e lavarioù d'u.b., heuliañ rez lavarioù u.b., heuliañ pizh lavarioù u.b. ; *sich (t-rt) an die Vorschrift halten,* kendelc'her ouzh ar reolennoù-stur, delc'her tost d'ar reolennoù-stur, heuliañ pizh ar reolennoù-stur, heuliañ rez ar reolennoù-stur, heuliañ klenk ar reolennoù-stur, plegañ ouzh ar reolennoù-stur ; *sich (t-rt) an jemanden halten,* delc'her mat d'u.b., fiziañ en u.b. / krediñ u.b. war e c'her (Gregor) ; *sich nach Westen halten,* mont war-zu ar c'hornôg ; *sich (t-rt) zu jemandem halten,* bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ a-du gant u.b., difenn krog u.b. ; *sich (t-rt) im Gleichgewicht halten,* na goll e gempouez, chom stabil, bezañ kempouez, chom e kempouez, chom a-gempouez, chom a-bouez, delc'her e gempouez.

IV. V.dibers. (hält / hielt / hat gehalten) : *es hält schwer, zu...,* diaes eo ... ; *es hielt ihn nicht lange in dieser Stellung,* n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se.

Halten n. (-s) : **1.** ehanañ g., paouez g. ; *zum Halten bringen,* lakaat harz [d'udb], herzel ; *Halten verboten !* arabat chom a-sav ! ; **2.** dalc'h g., dalc'herezh g., dalc'hidigezh b. ; *Versprechen und Halten sind zweierlei,* prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet - prometiñ ha delc'her n'int ket ur c'hement - lavaret ha seveniñ n'int ket ur c'hement - lod a gustum en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra - lod a gustum touiñ kalz ha delc'her nebeut - aes eo ober leoù, diaesoc'h eo seveniñ avat.

Halteplatz g. (-es,-plätze) : arsavlec'h g., arsav g., lec'h-ehan g., ehanva g., ehanlec'h g.

Haltepunkt g. (-s,-e) : **1.** arsav tren diret g., arsav tren diwar c'houlenn g. ; **2.** poent harp g. ; **3.** spisverk g., merk g.

Halter[1] g. (-s,-) : harpell b., harp g., skor g., dalc'her g., pantilhon g. ; *Federhalter,* doug-pluenn g.

Halter[2] g. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] *Fahrzeughalter,* implijer ordinal g., dalc'her karr-tan g. ; **2.** [loened] *Tierhalter,* mestr g., perc'henn g., dalc'her loen g.

Halterin b. (-,-nen) : **1.** [kirri-tan] *Fahrzeughalterin,* implijerez ordinal b. dalc'herez karr-tan b. ; **2.** [loened] *Tierhalterin,* mestrez b., perc'hennez b., dalc'herez loen b.

Haltering g. (-s,-e) : ruilhenn stagañ b.

Halterung b. (-,-en) : harp g., skor g., pantilhon g., dalc'her g.

Halteseil n. (-s,-e) : **1.** stag g., stagell b. ; **2.** [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obank b., obant g.

Haltesignal n. (-s,-e) : [trenioù] sinal arsaviñ g., arhent arsaviñ g.

Haltestelle b. (-,-n) : arsavlec'h g., arsav g., ehan g., lec'h-ehan g., ehanlec'h g. ; *der Schulbus sammelt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ein,* mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi.

Haltetau n. (-s,-e) : [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obant b., obank g., fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., bos g., stag g., ere g., rabank g.

Halteverbot n. (-s) : berz arsaviñ g.

Halteverbotschild n. (-s,-er) : **/ Halteverbotsschild** n. (-s,-er) : panell berz arsaviñ b.

-haltig / -hältig ag. : ... ennañ ; *eisenhaltig,* houarnek.

haltlos ag. : **1.** gwak, dizalc'h, flak ; **2.** laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, diyoul, diyoulek, distart e youl, flav, dizalc'h, diahelet ; **3.** *haltloses Gerücht,* kaozioù toull lies., komzoù dizalc'h lies.

Haltlosigkeit b. (-) : dizalc'h g., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b. ; *Haltlosigkeit des Charakters,* diyoul b., semplidigezh a spered b. (Gregor), spered dinerzh ha dizalc'h g., laoskentez a spered b., spered flav g.

haltmachen V.gw. (hat haltgemacht) : ober un arsav, arsaviñ, paouezañ, ober ur paouez, harpañ, ober un harp.

Haltung b. (-,-en) : **1.** emzalc'h korf g., neuz-dalc'h b., dalc'h g., doare g., emstumm g., stumm g., emzoug g., kundu b., gread g. ; *herausfordernde Haltung,* emzalc'h

daeüs (atahinus) g. ; *feste Haltung,* emzalc'h divrall g., kundu divrall b., divrallded b., divrallder g. ; *bescheidene Haltung,* doare uvel g., uvelder g., uvelded b. ; *zweideutige Haltung,* doare goloet g. (Gregor), emzalc'h gwidilus g. ; *verdächtige Haltung,* emzalc'h disfizius (douetus) g. ; *um Haltung bemüht sein,* klask e neuz ; *Haltung bewahren,* chom diabaf, mirout an diavaezioù kaer, na ober ur van, chom difrom ; *schöpferische Haltung,* gread-krouiñ g. ; *innovative Haltung,* gread-neveziñ g. ; *eine abwartende Haltung annehmen,* chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (bezañ, menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *ablehnende Haltung,* emzalc'h nac'hus g., enebiezh b. ; *das steigerte erheblich ihre ablehnende Haltung gegen meinen Vorschlag,* kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioc'h, kement-se ne reas nemet kreñvaat hec'h emzalc'h nac'hus ; [lu] *stramme Haltung !* war evezh, sonn ! ; **2.** [arc'hant] *Haltung der Börse,* tuadur ar feurioù er yalc'h g., tuadur ar yalc'h g. ; **3.** [loened] sevel g., magerezh g. ; **4.** mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b.

Haltungsfehler g. (-s,-) : [mezeg.] kammneuziad ar skeledenn b., nammder g.

Haltungsschaden g. (-s,-schäden) : [mezeg.] **1.** distummadur ar skeledenn g., nammder g. ; **2.** si emzalc'h g.

Halunke g. (-n,-n) : jalod g., gardin g., saltin g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., hailhevod g., hailhevodeg g., stronk g., standilhon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], kalkenn g./b., gwall labous g., poñsin g., lourin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., gwidal g., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., invalant g., kikon g., milon g., mastokin g., penndog g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., konikl g., kañfard a baotr g., c'hwiltouz g., chalvant g., forbann g.

Halunkenstreich g. (-s,-e) : jalodaj g., hailhonerezh g., hailhevodaj g., lamponerezh g., lankonerezh g.

Hamada b. (-,-s) : hamada g.

Hamam g. (-/-s,-s) : hammam g.

Hämatit g. (-s,-e) : [kimiezh] hematit g.

Hämatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] hematologour g., gwadour g.

Hämatologie b. (-) : [mezeg.] hematologiezh b., gwadouriezh b.

Hämatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] hematologourez b., gwadourez b.

Hämatom n. (-s,-e) : [mezeg.] bronduenn b., brondu g.

Hämaturie b. (-) : [mezeg.] hematuriezh b.

Hamburg n. : Hamburg b., Hambourg b.

Hamburger[1] g. (-s,-) : [kegin.] hamburger g.

Hamburger[2] ag. : eus Hamburg, … Hamburg.

Hamburger[3] g. (-s,-) : annezad Hamburg g.

Hamburgerin b. (-,-nen) : annezadez Hamburg b.

hamburgisch ag. : eus Hamburg, … Hamburg.

Häme b. (-) : kint g., fioun g., razailh g.

Hamen g. (-s,-) : [tekn.] **1.** higenn b., bac'h b. ; **2.** roued b.

hämisch ag. : **1.** drouk, fall, fallakr, kintus, diaes, tagnous ; **2.** yud, fell, kivioul, kildrouk, beskellek, gwidilus, gwidal, gwidreüs ; *hämisches Grinsen,* skrign g., c'hoarzh-yud g., risign g., c'hoarzh gadal g., c'hoarzh dibalamour g., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g., richan g., c'hoarzhadennoù garv lies. ; *hämisch lachen,* c'hoarzhin yud, c'hoarzhin blech, risignal, risignat, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *hämischer Kerl,* risigner g., ki g.

Hämling g. (-s,-e) : tizog g., spazh g. [liester : spazheien] (Gregor), spazhad g., den spazh g., paotr maouezet g.

Hammada b. (-,-s) : hamada g.

Hamme b. (-,-n) : stag etre lavnenn ha troad ar falc'h g., ruilhenn ur falc'h b., gouzoug ur falc'h g., lagad ur falc'h g. ; *eine mit einer Hamme versehene Sense,* ur falc'h lagadek b. ; *die Hamme einer Sense brechen,* dic'houzougañ ur falc'h ; *eine mit einer Hamme versehene Sense,* ur falc'h lagadek b.

Hammel g. (-s,-) : **1.** [loen.] maout g. ; **2.** [dre skeud.] genaoueg g., pothouarn g., podig g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., genoù da bakañ kelien g., glapez g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., beulke g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

Hammelbeine lies. : [dre skeud.] *jemanden bei den Hammelbeinen kriegen, jemandem die Hammelbeine lang ziehen*[1]*,* rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; *jemandem die Hammelbeine lang ziehen*[2]*,* sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b.

Hammelbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost maout g., rost deñved g.

Hammelfleisch n. (-es) : [kegin.] kig maout g., kig dañvad g., kig deñved g.

Hammelherde b. (-,-n) : tropell deñved g.

Hammelkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed-vaout b., morzhedenn vaout b.

Hammelrippchen n. (-s) : [kegin.] kostezenn vaout b.

Hammelsprung g. (-s,-sprünge) : **1.** [sport, kezeg] lamm dañvad g. ; **2.** [polit.] mouezhiadeg dre zorioù distag b.

Hammer g. (-s, Hämmer) : **1.** morzhol g., horzh [*liester* horzhioù, herzh, herzhier] b., mailh g. ; *mit dem Hammer schlagen (klopfen),* morzholiañ, distagañ taolioù morzhol, lopañ gant ar morzhol, skeiñ a-dro horzh ; *einen Stiel an einen Hammer setzen, einen Hammer mit einem Stiel versehen,* troadañ ur morzhol, lakaat un dreujenn d'ur mozhol, fustañ ur morzhol ; **2.** [dre skeud.] *zwischen Hammer und Amboss sein,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen Hammer und Amboss geraten,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; P. *etwas unter den Hammer bringen,* lakaat foar war udb, gwerzhañ udb war an uhelañ priz (diouzh ar c'hresk, diouzh ar gouloù), enkantiñ udb, gwerzhañ udb ouzh an uhelañ diner (ouzh an uhelañ priz / en enkant) (Gregor) ; *unter den Hammer kommen,* bezañ gwerzhet war inkant (diouzh ar c'hresk, diouzh ar gouloù), bezañ lakaet e gwerzh war an uhelañ priz, bezañ lakaet foar war an dra-mañ-tra ; P. *einen Hammer haben,* bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ faout e girin, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled ; **3.** [sport] horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier] ; **4.** [dre astenn., tekn., arm] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g., draenenn b. ; **5.** [korf.] morzhol g.

hämmerbar ag. : [tekn.] mezell, goveliadus.

Hämmerchen n. (-s,-) : morzholig g., horzhig b., mell g.

Hammerhai g. (-s,-e) : [loen.] *glatter Hammerhai,* rinkin penn-mailh g. ; *großer Hammerhai,* rinkin penn-mailh bras g.

Hammerkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] tolzenn vetal ar morzhol b. ; *das Auge eines Hammerkopfes,* lagad ur morzhol g.

Hämmerling g. (-s,-e) / **Hämmerlein** n. (-s,-) : lutun g., kornandon g. ; *Meister Hämmerling (Hämmerlein),* ar bourev g., Mestr an Oberioù Uhel g. (Gregor).

hämmern V.gw. (hat gehämmert) : **1.** morzholiañ, distagañ taolioù morzhol, lopañ gant ar morzhol, lopata, mellata, torbilat, pigosat ; *der Schmied hämmerte, dass es eine reine Freude war,* a-dro-vat (a-bil, gant tourni) e vorzholie (e lope) ar marichal ken e oa un dudi e welet, un ebat e oa sellet ouzh ar marichal o vorzholiañ (o pigosat war an annev), aze 'vat e pigose ar marichal ; **2.** *auf seine Spielsachen hämmern,* dotuañ e vravigoù ; *heftig gegen die Tür hämmern,* skeiñ war an nor a-daoladoù, skeiñ mort war an nor, skeiñ taer war an nor, skeiñ feuls war an nor, strapañ an nor, torbilat war an nor, darc'haouiñ an nor rust, hejañ ha dihejañ an nor, hejañ feuls an nor, horjellañ rust an nor, stekiñ-distekiñ ouzh an nor, lopañ war an nor, ober lopoù war an nor, lopata war an nor, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; **3.** *das Blut hämmert in den Adern,* talmañ (lammat, skeiñ, tosiñ, kalkenniñ, piltrotat, poulzañ, bonnañ, pigosat) a ra ar gwad er gwazhied.

V.k.e. (hat gehämmert) : **1.** morzholat, pigosat, goveliañ, gwelat, kargañ ; *eine Sichel hämmern,* goveliañ ur falz, gwelat ur falz, kargañ ur falz ; **2.** [dre skeud.] *kaltes Eisen hämmern,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, kouezhañ e gomzoù war an douar, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet.

Hämmern n. (-s) : morzholiadur g., morzholierezh g., morzholiadeg b.

Hammerschlag g. (-s,-schläge) : **1.** lop morzhol g., taol morzhol g., taol horzh g., morzholiad g., horzhad b. ; *man hörte die Hammerschläge,* klevet e veze ar mell o skeiñ, klevet e veze ar morzhol o skeiñ, klevet e veze an taolioù morzhol ; **2.** ful-tan str. ; **3.** kaoc'h-houarn g., kenn g., koc'hion str., koc'hien g., kenn-houarn g., skant-houarn str., potinaj g.

Hammerschlagschlacke b. (-,-n) : kaoc'h-houarn g., kenn g., koc'hion str., koc'hien g., kenn-houarn g., skant-houarn str., potinaj g.

Hammerstiel g. (-s,-e) : troad ar morzhol g., treujenn b., fust g.

Hammerwerfen n. (-s) : [sport] bannañ-horzh g.

Hammerwerfer g. (-s,-) : [sport] banner-horzh g.

Hammerwerferin b. (-,-nen) : [sport] bannerez-horzh b.

Hammerwerk n. (-s,-e) : govel b.

Hammerzehe b. (-,-n) : [mezeg.] biz-troad stummet evel ur morzhol g. [*Digitus malleus*].

Hammerzither b. (-,-n) : [sonerezh] timpanon g.
Hamming Code g. (-s,-s) : [stlenn.] kod Hamming g., boneg Hamming b.
Hammondorgel b. (-,-n) : [sonerezh] ograou Hammond g.
Hämoglobin n. (-s) : hemoglobin g.
hämokompatibel ag. : [mezeg.] gwadkempadus.
Hämokompatibilität b. (-) : gwadkempadusted b.
Hämolyse b. (-,-n) : [mezeg.] hemoliz b., gwadloezañ g.
Hämophilie b. (-,-n) : [mezeg.] hemofiliezh b. ; *die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer,* treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed.
Hämorrhagie b. (-,-n) : [mezeg.] gwadliñv g., gwadliñvañ g., flus-gwad g., koll-gwad g., diwad g. ; *tödlich ausgehende Hämorrhagie,* diwad marvus g., gwadliñv marvus g.
Hämorrhoiden lies. */* **Hämorriden** lies.: [mezeg.] gwazrudez b., ruzderioù lies.
Hampelmann g. (-s,-männer) : **1.** margodenn b., poupig g., meurlarjez g. ; *einen Hampelmann basteln,* ober ur meurlarjez ; **2.** [dre skeud.] paourkaezh den hep penn na menn g., jostram g., mevel g., margodenn b. ; *er ist nur ein Hampelmann,* n'eus dalc'h ebet ennañ, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eo nemet un den a c'haller kas ha digas, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ur jañ-blev eo, hennezh a zo ur marmouz gwisket, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, diboan) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, n'eus netra ennañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, mors eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazhied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad ; *sie hat aus ihm einen Hampelmann gemacht,* e vargodennet he deus, pont ha plankenn eo dezhi, gouzer ha skabell eo dindan he zreid, honnezh a vani anezhañ evel a gar, hennezh a ra torchenn dezhi, ober a ra pezh a gar gantañ, margodennet he deus anezhañ, kaset digaset e vez ganti, kas a ra anezhañ diwar-bouez (dre benn) e fri, sentiñ a ra outi hep klemm na gwigour, hennezh a bleg dirazi da vezañ gwelien, hennezh a zo dindan gazel-ge ganti, bale a ra kempenn war he ger.
hampeln V.gw. (hat gehampelt) : fichfichal, lammat, fifilat, en em vaniañ, difretañ meskañ.
Hamster g. (-s,-) : hamster g., razh-segal g.
Hamsterbacken lies. : P. adjodoù lies., advoc'hoù b.
Hamsterer g. (-s,-) : rasteller g., daspugner g., serrer g., arlouper g.
Hamsterin b. (-,-nen) : rastellerez b., daspugnerez b., serrerez b., arlouperez b.
Hamsterkauf g. (-s,-käufe) : [armerzh] prenadennoù rakdiwall lies., prenadennoù rageveshaat lies., rastellerezh g.
hamstern V.k.e. (hat gehamstert) : berniañ, rastellat, sanailhañ, gronnañ, dastum ; *Geld hamstern,* heoliañ arc'hant ; *Waren zu Spekulationszwecken horten und hamstern,* lakaat kernez da zont.
Hamstern n. (-s) : [armerzh] prenadennoù diwall lies., prenadennoù rageveshaat lies., rastellerezh g.
Hand b. (-, Hände) :

I. Gant un anv-gwan
II. Gant 'haben'
III. Gant verboù all
IV. Estlammadennoù
V. Gant un araogenn

dorn g. [*liester* daouarn, daouzorn, dornioù, daouarnioù], P. kraban b. ; *Vorderteil der Hand,* kentdorn g.
I. Gant un anv-gwan
die flache Hand, palv an dorn g., plad an dorn g. ; *die hohle Hand,* kalon an dorn b., ar voz b. [*liester* an divoz], ar flac'h b. [*liester* ar flac'hoù, an divflac'h], pleg an dorn g., pod an dorn g. ; *linker Hand,* a-gleiz, en dorn kleiz, en tu kleiz, war an tu kleiz, war an dorn kleiz, war e zorn kleiz ; *rechter Hand,* a-zehou, war an tu dehou, a zorn dehou, en dorn dehou, en tu dehou, war an dorn dehou ; [komzoù babigoù] *die schöne Hand,* an dorn mat g., an dorn dehou g. ; *die gesunde Hand, die unverletzte Hand,* an dorn mat g. ; *die rechte Hand,* an dorn dehou, an dorn mat g. ; [dre skeud.] *jemandes rechte Hand,* keneil g., koantañ gwaz u.b. g. (Gregor), komper g., kenseurt g., gwellañ skoazell b., gra-pep-tra g. ; *er hat an ihm seine rechte Hand verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *linke Hand,* dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g., bazh kleiz b. ; *ihre linke Hand legte sie auf meine rechte,* gant he dorn kleiz e c'holoas din va dorn dehou en hec'h hini ; *eine schwielige Hand,* un dorn karnus (kaledennek) g. ; *mit der freien Hand,* gant e zorn dispeg ; *sie hat feingliedrige Hände,* hirvoan eo he bizied ; *er hat breite starke Hände,* un dorneg a zo anezhañ, ur paotr dornek eo ; *mit verkehrter Hand,* gant kil an dorn, gant e gildorn, gant ur c'hildornad ; *die Hände in die Hüften stemmen,* lakaat e zaouarn war e zivgroazell, bezañ e zaou zorn gant an-unan war e gornioù-klun ; *die starke Hand,* an nerzh g., an taolioù lies. ; *die öffentliche Hand,* **a)** an arc'hantouriezh kevridik b., an arc'hant kevridik g., an teñzordi kevridik g., an deñzoriezh kevridik b., an dineroù boutin lies. ; **b)** ar gwazerezh foran g., ar servij publik g. ; [gwir] *die Tote Hand,* ar gwir a hêrezh war madoù e served g. ; *Güter der Toten Hand,* madoù diskrog lies. ; [relij.] *die Hand Gottes,* dorn Doue g.
II. Gant 'haben'
Ich habe noch nie eine Waffe in der Hand gehabt, james n'on bet krog en un arm ; *Hand und Fuß haben,* bezañ poellet mat, bezañ dalc'h ha poell gant an dra-mañ-tra ; *ein Vorschlag, der wirklich Hand und Fuß hat,* ur c'hinnig poellet mat g., ur c'hinnig pouezet mat g., ur c'hinnig dalc'h ha poell gantañ g., ur c'hinnig soñjet a-zevri ennañ

g., ur c'hinnig soñjet parfet ennañ g. ; *die Sache hat weder Hand noch Fuß,* n'eus na poell na dalc'h en dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, penn diouzh penn eo an dra-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, ne vez penn diouzh lost en dra-se (Gregor) ; *da haben Sie meine Hand darauf,* roit din ho torn ma vo tonket ! tonkit aze ! dav ! dav dezhi ! darc'haou aze ! bezet ! reiñ a ran deoc'h va ger ; *seine Hand im Spiel haben,* **a)** bezañ lodek en afer, bezañ e fri en afer-se, bezañ roud e zorn war udb, bezañ lec'h e zorn war udb ; **b)** kaout e damm da lavaret ivez, kemer lod en dra-se, kaout da welet en afer-se ; **c)** bezañ kiriek d'udb, delc'her ar sac'h, bezañ kenlodek ; *zwei linke Hände haben,* bezañ diampart, bezañ distu, bezañ dornet-fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek), bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, bezañ kleiz da labourat, bezañ lugut da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, mousognañ ; *die Hand immer in der Tasche haben,* bezañ brokus (lark), na vezañ stag e groc'hen ouzh e gein, na vezañ tost e groc'hen d'e gein ; *freie Hand haben,* bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, kaout pep frankiz, bezañ lezet en e vadober, bezañ d'an-unan da zivizout hervez ma kavo gwelloc'h, bezañ lezet da heul e santimant, bezañ dinask evit ober ar pezh a zo en e garg, na gaout luz ebet, bezañ diliamm (dispeg) d'ober pezh a garer, bezañ en aez (en e ec'hon, lezet d'ober e roll, lezet kordenn gant an-unan), gallout ober pezh a garer, bezañ frank war an-unan / bezañ e frankiz / kaout frankiz / bezañ ec'hon d'an-unan (Gregor) ; *er hat alle Trümpfe in der Hand,* kouezhet eo brav ar c'hartoù en e zaouarn, emañ al letern hag ar gouloù gantañ, emañ ar gontell hag an dorzh gantañ ; *eine glückliche Hand haben,* kaout un dorn a chañs, kaout un dorn mat, bezañ chañsus ; *eine ungeschickte Hand haben,* kaout ur gwall zorn, bezañ dornet fall, bezañ loaiek (diampart, dizampart, meudek, mañchek, distu, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, teuk, amparfal, lopes), na gaout neuz ebet da labourat ; *eine lockere Hand haben,* na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav ; [dre skeud.] *eine milde (offene) Hand haben,* bezañ madelezhus (lark, brokus, tener e galon, kalon-vat-holl, ur galon vat a zen), bezañ mat-ral ; *schmutzige Hände haben,* **a)** [ster rik] bezañ lous e zaouarn ; **b)** [dre skeud.] na vezañ glan a dorfed ; *alle Hände voll zu tun haben,* kaout mil maneur d'ober, bezañ beuzet gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan, kaout labour d'ober dreist-penn, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, bezañ dall gant al labour, bezañ bec'h war an-unan, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bezañ friket gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ prez labour war an-unan.

III. Gant verboù all

Hand anlegen, kregiñ e-barzh, mont dezhi, stagañ ganti, en em lakaat da labourat, en em stagañ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour ; *seine Seele in Gottes Hand legen,* erbediñ e ene da Zoue, gourc'hemenn e ene da Zoue ; *die Hand zum Betteln ausstrecken, die Hand zum Betteln aufhalten,* astenn e zorn, goulenn an aluzen ; *jemandem die Hand schütteln, jemandem die Hand drücken,* stardañ e zorn d'u.b., stardañ an dorn d'u.b., reiñ ur stard-dorn d'u.b., reiñ un dornad karantez d'u.b., ober ur stard-dorn d'u.b., kregiñ e dorn u.b., serriñ dorn u.b. en e hini ; *jemandem die Hand bieten, jemandem die Hand hinstrecken, jemandem die Hand hinhalten,* astenn e zorn d'u.b., astenn e zorn etrezek u.b. ; *die Hand ballen,* stardañ e zorn (e veilh-dorn), serriñ e zorn (meilh e zorn) ; *die Hände falten,* juntañ (kroaziañ, dastum) e zaouarn ; *sie beteten mit gefalteten Händen,* bez e oant o pediñ, juntet ganto o daouarnoù (o daouarnioù) - o pediñ e oant, o daouarnoù e kroaz ; *die Hände zusammenlegen,* lakaat e zaou zorn a-bok an eil ouzh egile ; *ihre Hände sind von der Krätze entstellt,* un daouarn dispennet gant ar gal he deus ; *seine Hände flach gegeneinanderlegen,* lakaat an daouarn a-blad an eil ouzh egile ; *jemandem die Hand geben,* kregiñ e dorn u.b. ; *gib mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut,* gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; *jemandem die Hände abhacken,* dizornañ u.b. ; *jemandem eine Hand abhacken,* dizornañ u.b., mognañ u.b. ; *eine Hand verlieren,* mognañ ; *von seiner Hände Arbeit leben,* bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, na gaout nemet pouez e zivrec'h da vevañ ; [dre skeud.] *ihm sind Hände und Füße gebunden,* hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *die Hand auf der Tasche halten,* nac'h diyalc'hañ, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ ur Yannig sec'h a gein, bezañ kras e revr, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein (tost e groc'hen d'e gein), bezañ peg start hec'h hiviz ouzh he c'hein, nac'hañ paeañ, bezañ tost d'e wenneien ; *die Hand heben,* sevel e zorn ; *die Hand von etwas lassen,* na lakaat e fri e-barzh udb, na emellout eus udb, treiñ diwar udb, chom pell diouzh udb, mont diwar-dro udb ; *jemandem freie Hand lassen,* reiñ lizher digor d'u.b., reiñ galloud leun d'u.b., lezel kordenn gant u.b., reiñ pep frankiz d'u.b., lezel u.b. en e roll (d'ober e roll), lezel u.b. en e ziviz, lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b. ; *letzte Hand an ein Werk legen, die letzte Hand an ein Werk legen,* peurechuiñ un oberenn bennak, distremen udb (Gregor) ; *Hand an sich legen,* klask en em lazhañ, klask en em zistrujañ, klask lakaat termen d'e vuhez ; *die Hand auf etwas legen,* lakaat e grabanoù (an dorn) war udb, krabanata udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, sammañ udb, kribañ madoù e

nesañ, divorañ udb, skrapañ udb ; *die Hände in den Schoß legen,* reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, digolierañ, ober e zidalvez, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, disterniañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da velc'hweta, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen ; *seine Hand für etwas ins Feuer legen,* mont da gred evit udb, kemer udb war e chouk, respont diouzh udb ; *seine Hand für jemanden ins Feuer legen,* mont da gred evit u.b. ; *ich lege dafür meine Hand ins Feuer,* ra vin lazhet (dallet) ma n'eo ket gwir kement-se, an diaoul ra 'm sammo ma n'eo ket gwir an dra-se ; *jemandem die Hand reichen,* astenn e zorn d'u.b. ; *reich mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *ihm rutscht leicht die Hand aus,* n'eo ket evit e zorn, prim eo : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, emañ atav e zorn araozañ, mont a ra d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, hennezh a zo buan da skeiñ, mont a ra diouzhtu d'an taolioù, dantañ a ra kent harzhal, taer eo e bav, techet eo da gregiñ mut en dud ; *er kann sowohl mit der linken als auch mit der rechten Hand schreiben,* gouest eo da skrivañ gant e zaou zorn ; *jemandem die Hand fürs Leben reichen,* dimeziñ u.b. ; *jemandem die Hand seiner Tochter versagen,* nac'h dimeziñ e verc'h d'u.b., nac'h ouzh u.b. dimeziñ d'e verc'h, nac'h dorn e verc'h ouzh u.b., dinac'h dorn e verc'h ouzh u.b., dinac'h dorn e verc'h d'u.b. ; *um die Hand eines Mädchens anhalten, um die Hand eines Mädchens bitten,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank da euredíñ, ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud ; *die Hände ringen,* gweañ e zaouarn ; *die Hände vors Gesicht schlagen,* kuzhat e zremm a-dreñv d'e zaouarn ; *man kann die Hand vor den Augen nicht sehen,* ne weler banne (berad, seurt ebet), ne weler ket palv an dorn ; *bei dieser Dunkelheit musste man die Augen in die Hand nehmen, wenn man etwas erkennen wollte,* ne veze gwelet tost banne ebet gant an teñval ma oa, ne weled tost tamm (tost seurt ebet, tost netra, tost banne, tost berad) gant an teñval ma oa, ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; [tr-l] *seine Hände in Unschuld waschen,* gwalc'hiñ e zaouarn eus udb, ober e Boñs Pilat, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus pep atebegezh evit pezh a c'hoarvezo ; [kr-l] *eine Hand wäscht die andere,* dalc'h mat ha me a gigno an hanter eus ar c'hroc'hen az po, ken bras laer eo neb a zalc'h ar sac'h evel neb a laka e-barzh, gwashoc'h ar selaouer eget al laer ; *gibt man ihm den kleinen Finger, so will er gleich die ganze Hand,* lak an diaoul e penn izelañ an ti, hep dale er penn uhelañ e vestr a ray - seul vui, seul c'hoazh - seul vui en deus an den seul vui e fell dezhañ kaout - kalon an den a zo c'hoantus - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet ; *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen,* sevel e zaouarn a-us d'e benn (e zivrec'h d'an nec'h, e zivrec'h er vann) evit diskouez e zipit ; *jemandem die Hände schmieren,* reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b. ; *dem Pförtner die Hände schmieren,* lardañ ar morzhol.

IV. Estlammadennoù

Hände hoch ! an daouarn er vann ! an daouarn d'an nec'h ! ; P. *Hände weg !* tenn da zaouarn diwarni ! ho torn diwar an dra-se ! na stokit ket ho torn (na stok ket da zorn) ouzh an dra-se ! lamit ho taouarn (lam da zaouarn) diouzh an dra se ! *Hände weg von ...,* arabat deoc'h lakaat ho torn war ..., na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! ; *Hand aufs Herz !* kuit a c'haou, e gwirionez, e gwir, el leal, leal, e-leal, e pep lealded, hep lavaret gaou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou ; *die Hand darauf !* m'en tou !

V. Gant un araogenn

an : *wieviel Finger sind an meiner Hand ?* pet biz a zo war va dorn ? ; *an der Hand,* war-bouez e zorn, dre e zorn, a-ere (en ere) an dorn, a-bouez an dorn, dre an dorn ; *ein Kind an der Hand führen,* kas ur bugel war-bouez e zorn, kas ur bugel a-bouez an dorn, ren ur bugel dre an dorn, kas ur bugel a-ere (en ere) an dorn ; *an Händen und Füßen gefesselt,* liammet e zaouarn hag e dreid dezhañ, treid ha daouarn liammet, potailhet e izili dezhañ, rouestlet ; *an Händen und Füßen gebunden,* nasket berr, dalc'het berr, dic'halloud, er blotoù ; *an Hand dieser Urkunde,* gant harp an diell-mañ, war-bouez an diell-mañ ; *etwas an der Hand haben,* bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout udb dindan dorn, kaout udb dindan e zorn, kaout udb a-zindan e zorn, bezañ prest d'ober prim gant udb ; *jemandem an die Hand gehen,* reiñ dorn d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., dougen (teuler) dorn d'u.b., reiñ un taol dorn (skoaz, un tamm skoaz) d'u.b., dibab u.b. ; [kenw.] *etwas an Hand geben,* reiñ e feurm-trezerc'hel.

auf : *es liegt auf der Hand,* se 'zo sklaer, tremen splann eo, un dra splann hag anat an hini eo, anat eo da welet, kement-se a zo sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav), sklaer (mat, brav, aes, kaer) eo gouzout ! ; *es liegt auf der Hand, dass er lügt,* gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *jemanden auf Händen tragen,* noilhat (mignañ, moumounañ, kaezhigañ) u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *auf den Händen sitzen,* na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober e gorf didalvez, ober e zidalvez, ober aner, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober netra gant e gorf, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre

e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da velc'hweta, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, na ober glad, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ ; *ich bezahle dann alles bar auf die Hand,* me 'baeo tout pizh-razh en un taol ; [sport] *auf den Händen laufen,* lakaat tourig er prad.

aus : *aus der hohlen Hand heraus,* war an tomm, diwar sav, war an tach, war an taol, war ar prim, war an trumm ; *aus erster Hand,* ouzh eeun, war eeun, digant ar produer, nevez-flamm, hep hanterouriezh, kentañ dorn ; *ich habe es aus erster Hand,* me zo sur eus ar pezh a lavaran, a berzh-vat (a hent vat) e teu ar c'heleier-se, diarvar on diwar-benn kement-se ; *aus zweiter Hand,* a eil dorn, dre hanterouriezh unan all, diwar ar berchenn uhelañ ; *aus den Händen trinken,* evañ a-vozadoù ; *aus vollen Händen,* a-leizh-dorn, a-zornadoù, dre zornadoù, leizh e zaouarn gantañ, a-vozadoù, a-grabanadoù ; *aus freier Hand zeichnen,* tresañ evel ma teu, tresañ diwar sav ; *aus freier Hand verkaufen,* gwerzhañ hep bezañ rediet d'en ober (hep nep redi, a-youl-vat, dre gaer, a-c'hrad-vat) ; *etwas aus der Hand geben,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, lavaret kenavo d'udb, dilezel udb ; *eine Verantwortung aus der Hand geben,* lezel an dorn gant u.b. all ; *jemandem aus der Hand fressen,* **a)** debriñ eus dorn u.b. ; **b)** [dre skeud.] bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b.

bei : *bei der Hand,* war-bouez (diwar-bouez) e zorn ; *etwas bei der Hand haben,* kaout udb dindan dorn, kaout udb dindan e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout udb a-zindan e zorn, bezañ prest d'ober prim gant udb ; *jemanden bei der Hand nehmen,* kregiñ e dorn u.b.

in : *Hand in Hand,* dorn-ouzh-dorn, dorn-ha-dorn ; *Hand in Hand spazieren gehen,* mont da bourmen dorn-ouzh-dorn, mont da bourmen dorn-ha-dorn ; *Hand in Hand arbeiten,* labourat dorn-ouzh-dorn, labourat dorn-ha-dorn ; *Hand in Hand mit jemandem,* a-ziskan gant u.b., a-gevret gant u.b., kevret gant u.b., en ul lod gant u.b. ; [gwir] *in festen Händen,* na c'haller na gwerzhañ na reiñ (Gregor), diestrenaus ; *in guten Händen,* etre daouarn un den a fiziañs, etre daouarn tud a fiziañs, en diogel, gant un den (gant tud) a fiziañs, e savete, e surentez, en ul lec'h klet ; *die Macht in der Hand haben,* bezañ an dorn gant an-unan, bezañ ar galloud gant an-unan ; *jemanden in seiner Hand haben,* bezañ u.b. dindan dorn an-unan, kaout galloud bras war u.b. ; *etwas in jemandes Hände legen,* lakaat udb etre daouarn u.b. ; *die Macht in die Hand des Volkes legen,* lakaat ar bobl e piaou d'ar veli ; *ich lege mein Schicksal in Ihre Hand,* en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez, en em lakaat a ran hep diviz ebet etre ho taouarn, ober a rin ho lavar, ober a rin diouzh ho tiviz, tremen a rin diouzhoc'h, kontañ a ran warnoc'h, fiziout a ran ennoc'h, lakaat a ran va fiziañs ennoc'h, tremen a rin diouzh ho tiviz (Gregor) ; *das Kinn in die Hand stützen,* harpañ e elgezh gant e zorn ; *in die Hände klatschen,* strakal e zaouarn ; *etwas in die Hand nehmen,* **a)** [ster rik] tapout krog en udb, dornata udb, kemer udb en e zorn ; **b)** [dre skeud.] kemer ar stur etre e zaouarn, kemer penn udb, kemer an emell ag (eus) udb ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen,* tapout krog e rañjennoù an armerzh ; *alles gelingt ihm, was er in der Hand nimmt,* dont a ra a-benn eus pep taol, gantañ e teu pep tra da vat, dezhañ e teu pep tra da vat, gantañ e kord pep tra, hemañ en deus dorn d'ober pep tra, un isu mat en devez da bep tra, bewech e ra taol, barrek eo diouzh pep tra, un dorn mat en deus ; *die Beine in die Hand nehmen,* ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, firitellat, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'an daoulamm, daoulammat, sachañ e skasoù gant an-unan, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù (e loaioù), ober gaol, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, ober gar, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, tec'hel evel ur spontailh, skarañ er ouinell, kemer an tec'h ; *jemandem in die Hände fallen,* **a)** kouezhañ etre daouarn u.b., kouezhañ etre krabanoù u.b., kouezhañ etre pavioù u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b. ; **b)** bezañ kavet dre zegouezh gant u.b. ; *in die Hände fallen, dem Feinde in die Hände fallen,* kouezhañ etre daouarn (etre krabanoù, e krog daouarn krabanek, etre pavioù) an enebourien ; *in der Hand lesen,* lenn e blanedenn d'u.b. diouzh linennoù e zorn, diskuilhañ buhez da zont an dud diouzh linennoù o daouarn ; *sein Herz in die Hand nehmen, sein Herz in beide Hände nehmen,* ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont ennañ e-unan, sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, kemer kalon (Gregor), kadarnaat ; *jemandem in die Hand arbeiten,* toullañ (ober) evit u.b., reiñ lañs d'u.b. ; [kr-l] *ein Spatz in der Hand ist besser als eine Taube auf dem Dach,* daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale, gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek, gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek, gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek, gwell eo ur voualc'h evit ur vran, gwelloc'h kaout eget gortoz, gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre.

mit : *mit der Hand,* a-zorn, gant an dorn ; *sie hatte ihr Gesicht mit den Händen bedeckt,* he bizaj a oa ganti en he daou zorn, lakaet he doa he daouarn war he dremm, he daouarn a oa ganti war he dremm ; *wir können uns nur mit unseren Händen wehren,* n'eus difenn ennomp nemet a daolioù dorn ; *sie ist mit den Händen sehr geschickt,* hounnezh a ra pezh a gar gant he daouarn, donezonoù he deus e beg he bizied, un dorn mat he deus, dornet mat eo, dornet akuit eo, dornet dispar eo, libr eo he bizied, honnezh he deus ampartiz-dorn ; *mit beiden Händen Wasser schöpfen,* kemer dour en e voz, kemer bozadoù dour, kemer ur vozad dour, kemer dour

a-vozadoù ; *mit der Hand abwiegen,* palvata ; *mit vollen Händen,* a-leizh-dorn, a-zornadoù, dre zornadoù, leizh e zaouarn gantañ, a-vozadoù, a-grabanadoù ; *mit vollen Händen nehmen,* dornata, krabanata, palvata, kemer a-zornadoù, kemer a-vozadoù, kemer a-grabanadoù ; *mit leeren Händen heimkommen,* distreiñ d'ar gêr ent goullo, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ beleg, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ rip, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont en-dro gant ur sac'h goullo ; *nicht mit leeren Händen heimkommen,* bezañ diveleg ; *mit den Händen reden,* komz gant e zaouarn ; *mit harter Hand,* dre nerzh, dre heg ; *mit erhobenen Händen,* an divrec'h er vann ; *mit kluger Hand,* gant ampartiz, gant finesa, gant ijin, ouesk ; *sich mit Händen und Füßen wehren,* en em zifenn d'ar mud, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, en em zifenn a-holl-nerzh e gorf ; *mit der Hand fassen,* kregiñ (tapout krog, pegañ) en udb ; [dre skeud.] *mit Händen zu greifen sein,* bezañ splann hag anat, bezañ anat da welet, bezañ sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav), bezañ tremen splann, bezañ aes (brav, kaer, sklaer) gouzout ; [dre skeud.] *etwas mit der linken Hand machen,* ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra.

ohne : *ohne Hände,* mank eus e zaou zorn, mogn, dizaouarn.

um : *um die Hand eines Mädchens anhalten, um die Hand eines Mädchens bitten,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud.

unter : *etwas unter der Hand sagen,* lavaret udb e kuzul(ig), lavaret udb e kuzh, ober kuzuligoù, kuzulikat, kuzuliañ, lavaret udb a-gildorn, lavaret udb etre kuzh-ha-muz ; *unter der Hand handeln,* mont dezhi e kuzh (hep rat den ebet, hep gouzout da nikun) (Gregor), mont dezhi dre guzh (dre zindan).

von : *die Arbeit geht ihm flott von der Hand,* prim eo en e labour, mibin e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, un den ampletus an hini eo, ampletiñ a ra gant e labour, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra e labour a-daol-lagad, ampl e vez da labourat, ober a ra ampled, mont a ra fonnus war-raok al labour gantañ ; *etwas von langer Hand vorbereiten,* itrikañ udb abaoe pell, bezañ bet lakaet an toaz e go a-bell 'zo ; *etwas von der Hand weisen,* diarbenn (nac'h, distekiñ) udb, kas udb diwar e dro ; *von der Hand in den Mund leben,* kaout bec'h o walc'hiñ (o sec'hañ) an eil dorn gant egile, kaout gwe o skoulmañ ganti, bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ a-grip hag a-grap, pikognat, pikagnat ; *von seiner Hände Arbeit leben,* bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, bevañ diwar poan e zivrec'h.

zu : *etwas zur Hand haben,* kaout udb dindan dorn, kaout udb dindan e zorn, kaout udb dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), bezañ prest d'ober prim gant udb, bezañ udb rak-tal d'an-unan ; *jemandem zur Hand gehen,* reiñ dorn d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., dougen (teuler) dorn d'u.b., reiñ un taol dorn (un tamm skoaz, skoaz) d'u.b., dibab u.b., eilañ u.b., dilañsañ d'u.b. ; *zu (eigenen) Händen,* etre e zaouarn, dezhañ e-unan-penn.

handamputiert ag. : ambidet un dorn dioutañ, mank eus un dorn, mogn, mankart ; *ein handamputierter Mensch,* un den mogn g., ur mogn g., ur mankard g., ur mank g. ; *eine Handamputierte,* ur vankell b.

Handänderung b. (-,-en) : [Bro-Suis] kemmadur perc'henn g., kemm perc'henn g., cheñchamant perc'henn g.

Handapparat g. (-s) : **1.** levrioù dave lies. ; **2.** [pellgomzer] yevenn b., komzell b.

Handarbeit b. (-,-en) : **1.** labour-dorn g., labour korf g. ; **2.** pezh-labour graet gant an dorn g., oberenn artizanel b.

Handarbeiten n. : [skol] labourioù-dorn lies.

Handarbeiter g. (-s,-) : dornvicherour g., dornlabourer g.

Handaufheben n. (-s) : sav dorn g. ; *Wahl durch Handaufheben,* voterezh dre sav dorn g., mouezhiadeg dre sav dorn b., mouezhiañ dre sav dorn g.

Handauflegen n. (-s) / **Handauflegung** b. (-,-en) : stok dorn g., lakadur an daouarn g. ; *die Hautflechte durch Handauflegung heilen,* spinañ diouzh an daroued en ur bourmen an dorn warno, lakaat an daouarn war u.b. evit spinañ ouzh an daroued, astenn an daouarn war u.b. evit spinañ diouzh an daroued.

Handausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-chakod b., embannadenn-c'hodel b.

Handball g. : **1.** [sport] g. (-s) : mell-dorn b. ; **2.** g. (-s,-bälle) : pellenn b., polotenn b., bolotenn b., mell b.

Handballen g. (-s,-) : bosenn gig e palv an dorn b. ; *die zwei Handballen sind der Thenar und der Hypothenar,* an

div vosenn gig e palv an dorn a zo anezho ar c'houvozenn hag ar c'hourbozenn.
Handballer g. (-s,-) : c'hoarier mell-dorn g.
Handballerin b. (-,-nen) : c'hoarierez vell-dorn b.
Handballmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh mell-dorn g., laz mell-dorn g.
Handballspiel n. (-s,-e) : match mell-dorn g., krogad mell-dorn g., abadenn vell-dorn b.
Handballspieler g. (-s,-) : c'hoarier mell-dorn g.
Handballspielerin b. (-,-nen) : c'hoarierez vell-dorn b.
Handbedienung b. (-,-en) : **1.** dorngontroll g., dornlankerezh g., lankerezh dre zorn g., kontroll dre zorn g., kontroll-dorn g., embreg dre zorn g., embreg gant an dorn g. ; **2.** dornlanker g., lanker dre zorn g.
Handbeil n. (-s,-e) : bouc'halig b.
Handbetrieb g. (-s,-e) : maneuroù dre zorn lies., maneuroù gant an dorn lies., embreg dre zorn g., embreg gant an daouarn g.
Handbewegung b. (-,-en) : fiñvadenn gant an dorn b., fiñv dorn g., fiñvad dorn g., dornfiñvad g.
Handbibliothek b. (-,-en) : levraoueg hag a ro aotre d'an dud da vont o-unan da glask en dalc'hadoù b., levrioù lakaet e kerz an holl ha da lenn war al lec'h lies.
Handbohrer g. (-s,-) : [tekn.] gwimeled b., gwimeledig b., argoured g.
handbreit ag. : ken ledan hag an dorn.
Handbreit b. (-,-) : palvad g., rahouenn b.
Handbremse b. (-,-n) : starderez-dorn b., frouen-dorn g.
Handbuch n. (-s,-bücher) : levr-dorn g., dornlevr g.
Händchen n. (-s,-) : **1.** dornig g. ; **2.** *Händchen halten,* bezañ dorn-ha-dorn, bezañ dorn-ouzh-dorn ; **3.** *sie hat ein Händchen für so etwas,* donezonoù he deus e beg he bizied evit seurt traoù, ar stek he devez d'ober seurt traoù, un dorn mat he deus evit seurt traoù, dornet mat eo evit seurt traoù, dornet akuit eo evit seurt traoù, dornet dispar eo evit seurt traoù, libr eo he bizied evit ober seurt traoù, honnezh he deus ampartiz-dorn evit ober seurt traoù.
Handcreme b. (-,-s) : dienn evit an daouarn g., koavon evit an daouarn g.
Handdruck g. (-s,-e) : [moull.] moullskrid bet graet gant ar wask dre zorn (gant an dornwask) g.
Händedruck g. (-s,-e) / **Händedrücken** n. (-s) : stardadenn daouarn b., stard-dorn g., dornad g., dornad-karantez g.
Handeisen n. (-s,-) : grizilhonoù lies., kefioù dorn lies., manegoù-houarn lies.
Händeklatschen n. (-s) : strak-daouarn g., strakadeg-daouarn b., foeterezh g., stlakadeg daouarn b.
Handel g. (-s) : **1.** kenwerzh g./b., koñvers g., kenwerzherezh g., trafik g., trezhidell ar madoù b., eskemmerezh g. ; *Handel treiben,* kenwerzhañ, ober kenwerzh, prenañ ha gwerzhañ marc'hadourezh war well, bezañ war dro ar c'henwerzh, trafikañ (Gregor) ; *lebhafter Handel,* kenwerzh lañs gantañ g./b., kenwerzh birvidik g./b. ; *freier Handel,* marc'had frank g., frankeskemm g. ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor ; *integrierter Handel,* kenwerzh enframmet g./b. ; *einen Handel betreiben,* derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh ; *Wolle aus dem Handel,* gloan prenañ g ; *einträglicher Handel,* kenwerzh frouezhus g./b. ; *Handel und Wandel,* trafikerezh g., eskemmadennoù kenwerzh lies., aferioù lies., kenwerzherezh g., loc'h ha morloc'h, eskemmadeg b., eskemmerezh g. ; *nicht im Handel erhältlich,* er-maez a werzh ; **2.** marc'had g., gra g., afer b., emglev g. ; *einen Handel abschließen,* ober marc'had, tonkañ ur marc'had ; *einen Handel mit jemandem eingehen,* tonkañ ur marc'had gant u.b., ober marc'had gant u.b., ober (tremen, skoulmañ) un emglev gant u.b. ; *guter Handel,* afer vat b.
Händel lies. : tabut g., tabuterezh g., trouz g., jeu b., fred g., riot g., rioterezh g., bec'h g., chikan g., debr g., tag g., arvell g., kabal b., kabalad b., kavailh g., tatin g., arguz g., arguzerezh g., freuz g., frot g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., stag g. ; *Händel mit jemandem suchen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; *Händel stiften*, degas tabut (trouz, glazentez), plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, hadañ freuz, c'hoari e gi, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ war an tan ; *überall stiftet er Händel,* n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ gant e emzalc'h disrannus.
handeln V.gw. (hat gehandelt) : **1.** ober, oberiañ, euvriñ, efediñ ; *in jemandes Interesse handeln,* ober evit u.b. ; *an jemandes statt handeln, in jemandes Namen handeln,* ober e lec'h u.b., ober evit u.b., ober en anv u.b. ; *jetzt ist handeln angesagt,* bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont dezhi, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an oberoù, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an ober ; *konsequent handeln,* bezañ kempoell en e oberioù, bezañ poellek en e oberioù, bezañ reizhek en e oberioù ; *unüberlegt handeln,* mont dezhi diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad ; *schlecht handeln,* fallober, drougober ; *richtig handeln,* ober mat, ober an dra reizh ; *schlau handeln,* c'hoari fin ; *klug handeln,* ober diouzh ar furañ, mont dezhi gant furnez ; *nicht reden, handeln !* gwelloc'h un oberer eget kant lavarer ! un oberer a dalv kant lavarer ! trawalc'h a gomzoù, grit bremañ ! ouzhpenn komz a zo d'ober ! lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ ; *unter Druck handeln,* ober udb dre (gant) redi, ober udb diwar (ouzh, dre) ret, bezañ rediet d'ober udb.
2. bezañ, en em zelc'her, en em ren ; *an jemandem wie ein Freund handeln,* bezañ evel ur mignon e-keñver u.b., mont d'u.b. evel ur mignon.
3. [dre skeud.] *von etwas handeln,* bezañ kaoz (anv, ger, keal, kistion) en dra-mañ-tra eus udb, tennañ d'udb ; *der Roman handelt vom Landleben im 19. Jahrhundert,* kaoz a zo er romant eus ar vuhez war ar maez en XIX^{vet} kantved.

4. [kenw.] kenwerzhañ, marc'hata, trafikañ, ober kenwerzh ; *mit etwas handeln,* ober kenwerzh gant udb, trafikañ gant udb ; *mit Obst handeln,* ober kenwerzh gant frouezh, bezañ marc'hadour frouezh, trafikañ gant frouezh ; *mit jemandem handeln,* ober kenwerzh gant u.b., kenwerzhañ gant u.b. ; *um etwas handeln,* kendivizout diwar-benn priz udb, divizout diwar-benn priz udb, marc'hata udb, chipotal ; *im großen handeln,* bezañ marc'hadour groser / ober kenwerzh e gros (Gregor), bezañ marc'hadour a-vras, prenañ ha gwerzhañ a vras ; *im Kleinen handeln,* gwerzhañ dre ar munud, gwerzhañ dre ar munudoù ; *wie hoch werden Schweine gehandelt ?* peseurt priz ez a ar moc'h ? da beseurt priz ez a ar moc'h ? pegement e vez paeet ar moc'h ?
V.em. dibers. **sich handeln** (hat sich gehandelt) : *worum handelt es sich ?* P. *um was handelt es sich ?* eus petra ez eus kaoz ? diwar-benn petra ez eus kaoz ? peseurt kaoz 'zo ? a betra ez eus keal ? eus petra ez eus anv ? eus petra ez eus kistion ? petra 'zo er gaoz ? ; *es handelt sich darum,* eno emañ ar gempenn, setu ar c'hraf, aze emañ an dalc'h ; *darum handelt es sich nicht,* n'eus ger (n'eus keal, n'eus kaoz ebet) a gement-se, n'eus ket kistion eus se, n'eus ket anv eus an dra-se, n'emaomp ket er memes park ; *es handelt sich gar nicht um ihn,* n'emañ ket er gont tamm ebet ; *er weiß, worum es sich handelt,* er jeu emañ, e-barzh ar jeu emañ, n'emañ ket hep gouzout, n'eo ket da c'houzout dezhañ (gantañ), gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, ar ribouloù), gouzout a ra mat eus petra ez eus kaoz, gouzout a ra mat a betra ez eus keal, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù.
Handeln n. (-s) : **1.** emzalc'h g., kundu b., doare g. ; **2.** ober g., gra g., gread g., obererezh g. ; *jetzt ist Handeln angesagt,* bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont dezhi, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an oberoù, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an ober ; *die Kinder zu selbstständigem Handeln befähigen,* lakaat ar vugale e doare (e tro, e tu, e par, e stad) da vezañ emren ; *für sein Handeln und dessen Folgen einstehen, die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen übernehmen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; **3.** marc'hatadenn b., marc'hataerezh g., chipot g., chipoterezh g. ; **4.** [dre astenn.] kenwerzhañ g., kenwerzh b./g., kenwerzherezh g.
händelos ag. : dizorn, mank eus e zaou zorn, mank e zaouarn, mogn, mankart.
Handelsabkommen n. (-s,-) : emglev-kenwerzh g., emglev kenwerzhel g.
Handelsakademie b. (-,-n) : [Bro-Aostria] skol uhel ar c'henwerzh b.
Handelsartikel g. (-s,-) : traezenn eus ar genwerzh b., traezenn brenañ b., gwerzhadenn b.
Handelsattaché g. (-s,-s) : prezour kenwerzh g.
Handelsbalance b. (-) : kempouez armerzhel g., kempouez kenwerzhel g.
Handelsbeschränkung b. (-,-en) : strishadur ar frankeskemm g., krennadur ar frankeskemm g., skoilh lakaet d'ar frankeskemm g., harz lakaet d'ar frankiz kenwerzh g.
Handelsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh kenwerzh g., embregerezh a genwerzh g., stal-genwerzh b., ti-kenwerzh g. ; *selbstständiger Handelsbetrieb,* embregerezh kenwerzh dizalc'h g.
Handelsbezeichnung b. (-,-en) : anv kenwerzhel g., anv framm g., anv kevredad g., deanvadur kenwerzhel g., deanvad kenwerzhel g.
Handelsbeziehungen lies. : darempredoù kenwerzh lies.
Handelsbilanz b. (-,-en) : bilañs ar c'henwerzh g., mentel genwerzhel b.
Handelsbücher lies. : levrioù kontoù lies., levrioù kenwerzh lies.
Handelschaft b. (-) : kenwerzherien lies., marc'hadourien lies.
Handelsdefizit n. (-s,-e) : divigad kenwerzh g.
handelseinig ag. **/ handelseins** ag. : a-du, akort, unvan, a-unan ; *handelseinig werden,* kendivizout diwar-benn ur priz, kevraouiñ ur priz.
Handelsfirma b. (-,-firmen) : embregerezh kenwerzh g., embregerezh a genwerzh g., stal-genwerzh b., ti-kenwerzh g., firm g.
Handelsflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel g.
Handelsflotte b. (-,-n) : **1.** [merdead.] lestraz a genwerzh g., lestraz kenwerzh g., flodad a genwerzh g. ; **2.** merdeadurezh kenwerzh b., merdeadurezh a genwerzh b.
Handelsflugzeug n. (-s,-e) : nijerez kenwerzh b.
handelsfördernd ag. : kenwerzhus, gounidus evit ar c'henwerzh, lañsus evit ar c'henwerzh.
Handelsfreiheit b. (-) : frankiz kenwerzh b., frankiz ar c'hoñvers b., frankeskemm g.
Handelsgärtner g. (-s,-) : legumajer g.
Handelsgeist g. (-es) : spered marc'hadelour g.
Handelsgericht n. (-s,-e) : lez-varn ar C'henwerzh b., lez-varn e karg eus an aferioù kenwerzh b.
Handelsgerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh kenwerzhel g.
handelsgerichtlich ag. : koñsulel, ... lez-varn ar genwerzh ; *handelsgerichtlich eingetragen,* enskrivet e-barzh marilh ar genwerzh, enskrivet war roll an embregerezhioù kenwerzh.
Handelsgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh kenwerzh b., kevredad kenwerzh g., embregerezh kenwerzh g., embregerezh a genwerzh g., stal-genwerzh b., ti-kenwerzh g., firm g. ; *offene Handelsgesellschaft (OHG),* kevredad personoù g., kompagnunezh anv-stroll b., kevredad anv-stroll g.
Handelsgesetz n. (-s,-e) : lezenn war ar genwerzh b., lezenn genwerzhel b.
Handelsgesetzbuch n. (-s,-bücher) : kod ar genwerzh g., lezennaoueg ar c'henverzh b., dezveg ar c'henverzh b.
Handelsgesetzgebung b. (-,-en) : lezennoù war ar genwerzh lies.
Handelsgewicht g. (-s) : pouez kenwerzhel g., pouez rik g.
Handelshafen g. (-s,-häfen) : porzh a genwerzh g., porzh-kenwerzh g., porzh-marc'hadourezh g. ; *Singapur ist der bedeutendste Handelshafen der Welt,* kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh.
Handelshaus n. (-es,-häuser) : ti-kenwerzh g., stal-genwerzh g.
Handelshochschule b. (-,-n) : skol uhel ar c'henwerzh b.

Handelskammer b. (-,-n) : kambr goñsulel ar c'henwerzh b., kambr-genwerzh b.
Handelsklasse b. (-,-n) : rummad perzhded g.
Handelskorrespondenz b. (-) : lizhiri kenwerzh lies.
Handelskrieg g. (-s,-e) : brezel kenwerzhel g.
Handelslehrer b. (-) : kelenner war an arwerzhouriezh b.
Handelsluftfahrt b. (-,-en) : nijerezh kenwerzh g.
Handelsmann g. (-s,-leute) : kenwerzher g., marc'hadour g. ; *die Handelsleute,* ar genwerzherien lies., ar varc'hadourien lies.
Handelsmarine b. (-,-n) : merdeadurezh kenwerzh b., merdeadurezh a genwerzh b. ; *sich bei der Handelsmarine melden,* mont war ar roll, enrollañ er verdeadurezh a genwerzh, enrollañ er verdeadurezh kenwerzh, en em rollañ er verdeadurezh a genwerzh, mont e touez ar vartoloded, lestrañ, kemer roll war ur vag, rollañ ; *Seemann bei der Handelsmarine,* moraer kenwerzh g.
Handelsmarke b. (-,-n) : merk kenwerzhel g.
handelsmäßig ag. : hervez boazioù ar genwerzh, diouzh arverioù ar genwerzh, diouzh pleustr ar genwerzh, marc'hadourel, kenwerzhel.
Handelsministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] maodiernelezh ar C'henwerzh b., ministrerezh ar C'henwerzh g. ; **2.** [lec'h] maodierndi ar C'henwerzh g., ministrerezh ar C'henwerzh b.
Handelsmission b. (-,-en) : kefridiezh kenwerzhel b.
Handelsmühle b. (-,-n) : milinerezh b.
Handelsniederlassung b. (-,-en) : diazezlec'h kenwerzh g., stal-werzh b., kontlec'h g., kontouer g.
Handelspartner g. (-s,-) : keveler kenwerzhel g.
Handelsplatz g. (-es,-plätze) : plas kenwerzhel b., sez kenwerzhel b., lec'h-kreñv ar c'henwerzherezh g., kreñvlec'h ar c'henwerzherezh g., uhellec'h ar c'henwerzherezh g.
Handelspreis g. (-s,-e) : priz kenwerzhel g., priz ar marc'had g.
Handelsrecht n. (-s) : [gwir] gwir kenwerzhel g.
Handelsregister n. (-s,-) : marilh ar c'henwerzh g.
Handelsreisende(r) ag.k. g./b. : beajour-kenwerzh g., beajourez-kenwerzh b.
Handelsrichter g. (-s,-) : barner koñsulel g., barner e lezvarn ar C'henwerzh g.
Handelsschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-kenwerzh g., lestr-marc'hadour g., lestr-marc'hadourezh g., lestr-koñvers g.
Handelsschranken lies. : kaelioù maltoutel lies., kili maltoutel lies., skoilhoù d'ar frankeskemm lies., harzoù d'ar frankeskemm lies., harzoù d'ar frankiz kenwerzh lies.
Handelsschule b. (-,-n) : skol ar c'henwerzh b.
Handelsspanne b. (-,-n) : marz kenwerzhel g., marz buzad g., marz gounid g., buzvarz g.
Handelssperre b. (-,-n) : [polit.] blokus kenwerzhel g., embargo g., kaeladur kenwerzhel g.
Handelsstadt b. (-,-städte) : kêr genwerzherezh b.
Handelsstand g. (-s) : kenwerzherien lies., marc'hadourien lies.
Handelsstockung b. (-,-en) : diwerzh b., fallwerzh b., kenwerzh fall g./b.
Handelsstraße b. (-,-n) : redenn genverzh b.
handelsüblich ag. : hervez boazioù ar genwerzh, diouzh arverioù ar genwerzh, diouzh pleustr ar genwerzh.
Handelsunternehmen n. (-s,-) : embregerezh kenwerzh g., embregerezh a genwerzh g., stal-genwerzh b., ti-kenwerzh g.
Handelsunterricht g. (-s) : kelennerezh ar c'henwerzh g., kelenn ar c'henwerzhouriezh g., kelenn an arwerzhouriezh g., kelennerezh an arwerzhouriezh g.
Handelsverkehr g. (-s) : eskemmadennoù kenwerzh lies., eskemmoù kenwerzh lies., treizhid kenwerzhel g., trezhidell genwerzhel b.
Handelsvertrag g. (-s,-verträge) : emglev-kenwerzh g., emglev kenwerzhel g., lizher-marc'had g.
Handelsvertreter g. (-s,-) : derc'houezour kenwerzh g., derc'houezourez kenwerzh b.
Handelsvertretung b. (-,-en) : amsez kenwerzh b.
Handelsware b. (-,-n) : traezenn eus ar genwerzh b., traezenn brenañ b., gwerzhadenn b.
Handelswechsel g. (-s,-) : lizher-talañ g., lizher-paeañ g., paper kenwerzh g.
Handelsweg g. (-s,-e) : hent-kenwerzh g.
Handelswert g. (-s,-e) : gwerzh nevidat g., gwerzh kenwerzhel g.
Handelszeichen n. (-s,-) : [kenw.] merk kenwerzhel g.
Handelszweig g. (-s,-e) : skourr kenwerzhel g.
Händeringen n. (-s) : aspedennoù lies., soulbedennoù lies. ; *jemanden mit Händeringen bitten,* gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., soulbediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer) u.b.
händeringend ag. : **1.** dic'hoanag, dispi, dizemper, dizesperet, divrec'hailh ; **2.** gant aspedennoù, gant soulbedennoù, aspedus ; *jemanden händeringend bitten,* gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., soulbediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer) u.b.
Händeschütteln n. (-s) : stardadenn daouarn b., stard-dorn g., dornad g., dornad-karantez g.
Händetrockner g. (-s,-) : sec'her-dornioù g., sec'herez-dornioù b.
Händewaschen n. (-s) : gwalc'h an daouarn g., gwalc'hidigezh an daouarn b.
Handfeger g. (-s,-) : skubellig g.
handfertig ag. : dorn-dis, ampart, diampech, dornet-mat, akuit, gourdon.
Handfertigkeit b. (-) : ampartiz-dorn b.
Handfesseln lies. : grizilhonoù lies., kefioù dorn lies., manegoù-houarn lies., manikloù lies.
handfest ag. : **1.** start, postek, dornek ; *handfester Kerl,* tamm toupard a baotr g., pezhiad den g., pezhiad hini g., korf den g., bilh den g., tamm mat a baotr g. ; **2.** [dre skeud.] *handfeste Lüge,* gaou du g., gaou bras g., pikol (mell, pezh mell) gaou g., kaer a garotezenn b.
Handfeuerlöscher g. (-s,-) : mouger-tan hezoug g., mouger hezoug g.
Handfeuerwaffe b. (-,-n) : arm-tan dorn g.
Handfläche b. (-,-n) : palv an dorn g., boz b. [*liester* divoz], flac'h b. [*liester* flac'hoù, divflac'h], kalon an dorn b.

handförmig ag. : **1.** e doare un dorn, e doare dornioù, a-zoare gant un dorn, a-zoare gant dornioù, a-seurt gant un dorn, a-seurt gant dornioù ; **2.** [louza.] palmezek.
Handgebrauch g. (-s) : *zum Handgebrauch,* hezoug, hebort.
Handgeld n. (-s) : **1.** gwellentez b., skoaziadenn b. ; **2.** arrez g., rannbae b. ; **3.** [istor] diner Doue g., diner arrez g., arrez g. ; **4.** *ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld,* vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.
Handgelenk n. (-s,-e) : **1.** [korf.] arzorn g. [*liester* arzornioù, daouarzorn, arzaouarn], P. pognez g. [*liester* pognezoù, daoubognez] ; *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und Mittelfinger umklammern,* aes e toublan va dorn war va arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz ; **2.** [dre skeud.] **P.** *etwas aus dem Handgelenk schütteln,* ober udb war an tomm (diwar sav, war an taol, war an tach, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *etwas aus dem Handgelenk machen,* ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra..
handgemacht ag. : dornaozet, graet gant an dorn ; *handgemachte Arbeit,* labour dorn g.
handgemein ag. : *handgemein werden,* sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo, sevel ur gwall grogad etrezo.
Handgemenge n. (-s) : kann b., kannadeg b., kannerezh g., gourenadeg b., lazh g., tousmac'h g., taol-bec'h g., bec'h g., piladeg b., bretac'h g., brete g., trouz g., bount g., bountadeg b., diframm g., mesk g., meskadeg b., mac'h g., jeu b., stourmadeg b., krog g., krogad g., pegad g., foeterezh g., frigas g. ; *es kam zu einem Handgemenge, ein Handgemenge brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù ; *sich ins Handgemenge stürzen,* en em deuler er brete.
handgenäht ag. : gwriet gant an dorn, dornwriet.
Handgepäck n. (-s) : pakadoù-dorn lies.
handgerecht ag. : dornataus, akomod, hebleustr, hezalc'h, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, likant, meradus.
handgeschrieben ag. : dornskrivet, skrivet gant an dorn, diazorn ; *handgeschriebenes Buch,* levr dornskrivet g., levr diazorn g. ; *eine handgeschriebene Seite,* ur bajennad dornskrivet b.
handgestrickt ag. : **1.** brochennet gant an dorn ; **2.** [dre skeud.] talfaset, kalfichet, teuteunet.
handgewirkt ag. : gwriet gant an dorn, dornwriet ; *handgewirkte Tapeten,* pallinier-moger gwriet gant an dorn lies., pallinier-moger dornwriet lies.
Handgranate b. (-,-n) : greunadenn b. ; *eine Handgranate entsichern,* distignañ ur c'hreunadenn ; *eine Kiste Handgranaten,* ur c'hasedad greunadennoù g., ur gasedad c'hreunadennoù b.
handgreiflich ag. : **1.** anat, sklaer, splann ; **2.** [dre skeud.] *handgreiflich werden,* skeiñ [gant u.b.], sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo, sevel taolioù etrezo, mont dre nerzh [ouzh u.b.], mont dre heg [d'u.b.], mont [d'u.b.] dre vil, kaout gwall grogad [ouzh u.b.].
Adv. : *handgreiflich vor Augen führen,* diskouez anat.
Handgreiflichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.
Handgreiflichkeiten lies. : kann b., tousmac'h g., taol-bec'h g., bec'h g., krogad g., rendael b., piladeg b., trouz g., bount g., bountadeg b., meskadeg b., stourmadeg b., diframm g., mesk g., mac'h g., jeu b. ; *es kam zu Handgreiflichkeiten,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù.
Handgriff g. (-s,-e) : **1.** ampartiz b., tro-bleg b., stek g., ijin g., doare-ober g. ; **2.** [kontell] troad g. ; **3.** [kleze] dornell b. ; **4.** [podoù] skouarn g. ; **5.** [lu] embreg armoù g. ; **6.** [tekn.] dornikell b., kambli b. ; **7.** [tekn.] dornell b., lanker g. ; **8.** [tisav.] dorn-red g., bann g.
Handhabe b. (-) : krog g., peg g. ; *Handhabe bieten,* reiñ krog, reiñ peg.
handhaben V.k.e. (handhabte / hat gehandhabt) : **1.** embreger, embregañ, embregata, dornata, merat, flac'hata, kundu, kunduiñ, maneañ, maniañ, palvata ; *eine Waffe handhaben,* embreger (dornata, merat, kundu, kunduiñ, maniañ) un arm, c'hoari gant un arm, c'hoari un arm ; *das Schwert handhaben,* klezeiata, kunduiñ ar c'hleze ; *er kann das Schwert ganz gut handhaben,* dornet mat eo da glezeiata, ampart eo da gunduiñ ar c'hleze, boazet eo da vaniañ mat ar c'hleze ; **2.** [dre skeud.] *das Recht handhaben,* ober (rentañ) ar justis.
Handhabung b. (-) : embreg g., embregad g., embregadenn b., embregerezh g., dornataerezh g., dornatadur g. ; *die Handhabung des Schwertes,* embregerezh ar c'hleze g.
Handhebel g. (-s,-) : loc'henn b., loc'h g.
Handheld g./n. (-s,-s) : [stlenn.] urzhiataer personel hezoug g., urzhiataer personel godell g., urzhiataer personel chakod g.
handhoch ag. : ken uhel hag an dorn.
Handicap n. (-s,-s) **/ Handikap** n. (-s,-s) : **1.** [sport] dilañs g., poentoù dilañs lies. ; *dieses Pferd hat ein Handikap bekommen,* lañs a zo bet tennet digant ar marc'h-se ; **2.** [dre skeud.] dilañs g., diemsav g., dalc'h g.
handicapen / handikapen V.k.e. (hat gehandicapt / hat gehandikapt) : **1.** [sport] tennañ lañs, dilañsañ ; **2.** [dre skeud.] dilañsañ.
Handinnenfläche b. (-,-n) : [korf.] palv an dorn g., boz b. [*liester* bozioù, divoz], flac'h b. [*liester* flac'hoù, divflac'h], kalon an dorn b. ; *Art Geschwulst in der Handinnenfläche,* kac'hadenn-yar b.
händisch ag. : [Bro-Aostria] … dorn, dre zorn, gant an dorn.
Handkante b. (-,-n) : *die Handkante,* tailh an dorn b./g.
Handkantenschlag g. (-s,-schläge) : taol gant tailh an dorn g.

Handkarre b. (-,-n) / **Handkarren** g. (-s,-): karrigell b., karr-bount g., karr bihan dre dud g. ; *eine Handkarre schieben,* roulat ur c'harr bihan dre dud.
Handkäse g. (-s) : [rannyezh.] keuz koumin moullet gant an dorn g.
Handkoffer g. (-s,-) : malizenn b., maletenn b.
Handkorb g. (-s,-körbe) : paner b.
Handkurbel b. (-,-n) : [tekn.] dornikell b., kambli b., troell b.
Handkuss g. (-es,-küsse) : **1.** pok war kil an dorn g., pok war kein an dorn g. ; **2.** [dre skeud.] *mit Handkuss,* laouen, gant ar brasañ plijadur, dre gaer, a-c'hrad-vat.
Handlampe b. (-,-n) : lamp-dorn g./b., kleuzeur-dorn b.
Handlanger g. (-s,-) : **1.** paotr-pri g., darbarer g., paotr-darbar g., skorer g. ; **2.** [dre skeud.] eil g., kenwaller g., kraklakez g., akolist g., lakepod g., lakez g. [*liester* lakezed, lakizien], kenseurt g., paotr diouzh dorn unan all g., paotr e dorn unan all g., mevel g. ; *seine Handlanger,* tud eus e berzh lies., tud diouzh e zorn lies., e vevelien lies., e lakizien lies.
Handlangerdienst g. (-es,-e) : *jemandem Handlangerdienst leisten, jemandem Handlangerdienst tun,* bezañ diouzh dorn u.b., bezañ e dorn u.b., bezañ mevel u.b.
Handlangerin b. (-,-nen) : eilez b., kenwallerez b., plac'h diouzh dorn unan all b., plac'h e dorn unan all b.
Handlauf g. (-s,-läufe) : [tisav.] dorn-red g., bann g.
Handlaufknauf : g. (-s,-knäufe) : boulomig g., boulomig-skalier g.
Handleiden n. (-s) : dornad g.
Händler g. (-s,-) : marc'hadour g., kenwerzhour g., koñversant g., trafiker g. ; *Viehhändler,* raer-chatal g,. marc'hadour chatal g., trafiker chatal g. ; *Jahrmarktshändler,* marc'hadour foar g., marc'hadour foran g., foraner g. ; *umherziedender Händler, fliegender Händler,* marc'hadour-red g., marc'hadour baleant g., marc'hadour-baleer g.
Händlerin b. (-,-nen) : marc'hadourez b., kenwerzhourez b., koñversantez b.
Handlenkung b. (-,-en) : [nij.] levierezh dorn g.
Handlesekunst b. (-) : dornziouganerezh b., kiromañs g.
Handleuchter g. (-s,-) : boujiod g., kantolor g.
handlich ag. : **1.** dornataus, akomod, hebleustr, hezalc'h, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, likant, meradus, rouez ; **2.** [karbed] hevlein.
Handlichkeit b. (-) : **1.** hebleustrted b., embregadusted b. ; **2.** [karbed] hevleinded b.
Handlinie b. (-,-n) : linenn an dorn b., arroudenn an dorn b. ; *jemandes Handlinien deuten,* lenn doare u.b. en arroudennoù e zorn.
Handliniendeutung b. (-) : dornziouganerezh b., kiromañs g.
Handlung b. (-,-en) : **1.** ober g., gread g., gra g., obererezh g., taol g., akt g. ; *bewusste Handlung,* gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouiziek g. ; *einer strafbaren Handlung beschuldigt werden,* bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan ; *kriegerische Handlung,* taol-brezel g. ; *eine hässliche Handlung,* un taol kailh g., ur viloni b. ; *Vornahme unzüchtiger Handlungen,* [gwir] vilonaj g., hudurnez b., loudouriezh b., lousterioù lies., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., orged g., plijadurezhioù orgedus lies., kammoberoù reizhel lies., louvigezh b., embregerezhioù lous lies., dornataerezhioù lous lies., divalavamant g., hillig graet da zivorzhed u.b. g., jestroù fall lies., flouradoù hakr lies. ; **2.** [romant] darvezadur g., dibun an darvoudoù g., neudenn an istor b., steuenn b., steuñvenn b. ; *Einheit der Handlung,* unded an ober b. (Gregor), unded darvezadur b. ; **3.** [kozh] akt g. ; **4.** [kenwerzh] ti-kenwerzh g., stal b., koñvers g.
Handlungsablauf g. (-s,-abläufe) : darvezadur g., dibun an darvoudoù g., neudenn an istor b., steuenn b., steuñvenn b.
Handlungsbedarf g. (-s) : mall g., despailh g., difrae g. ; *es besteht kein Handlungsbedarf,* n'emañ ket an traoù o vont gant an dour, n'emañ ket an traoù o vont gant ar mor, n'emañ ket an traoù o vont gant ar stêr ; *es besteht Handlungsbedarf,* mall 'zo, ret eo ober seurt pe seurt, ret eo ober seul pe eneb.
Handlungsbevollmächtige(r) ag.k. g./b. : galloudeged g. [*liester* galloudegidi].
handlungsfähig ag. : **1.** gouest da vont dezhi, gwezhiadek, gouest da c'houarn ; **2.** [gwir] e wirioù keodedour gantañ.
Handlungsfähigkeit b. (-) : **1.** gwezhiadegezh b., galloudezh ober b., gouestoni da c'houarn b. ; **2.** [gwir] gouestoni d'ober implij eus e wirioù keodedour b., gouester gwirel g.
Handlungsfreiheit b. (-) : frankiz ober b., lec'hed ober g. ; *jemanden in seiner Handlungsfreiheit beschränken, jemandes Handlungsfreiheit einschränken,* krennañ frankiz ober u.b., strishaat frankiz ober u.b.
Handlungsgehilfe g. (-n,-n) : komis g., mevel g., implijad g.
Handlungsreisende(r) ag.k. g./b. : beajour-kenwerzh g., beajourez-kenwerzh b., derc'houezour kenwerzh g., derc'houezourez kenwerzh b.
Handlungsspielraum g. (-s) : frankiz ober b., lec'hed ober g., tammig frankiz ober g.
handlungsunfähig ag. : **1.** diwezhiadek, dic'houest da c'houarn ; **2.** [gwir] dic'houest d'ober implij eus e wirioù keodedour b.
Handlungsunfähigkeit b. (-) : **1.** diwezhiadegezh b., dic'houested da c'houarn b. ; **2.** [gwir] dic'houested d'ober implij eus e wirioù keodedour b., dic'houester gwirel g.
Handlungsvollmacht b. (-,-en) : prokul kenwerzhel g., galloudegadur kenwerzhel g.
Handlungsweise b. (-,-n) : doare-ober g.
Handmehr n. (-s) : [Bro-Suis] mouezhiadeg dre sav-dorn b.
Handmixer g. (-s,-) : [kegin.] frikerez g.
Handmühle b. (-,-n) : breo b., milin-vrec'h b.
Handorgel b. (-,-n) : [Bro-Suis] akordeoñs g., P. boest an diaoul b.
Handpferd n. (-s,-e) : eil marc'h g.
Handpflege b. (-) : lobredouriezh n., lobredañ g.
Handpflegerin b. (-,-nen) : lobredourez b.
Handpresse b. (-,-n) : gwask dre zorn g./b., gwaskell dre zorn b.

Handprotzwagen g. (-s,-) : karr-mordok g., mordok-gwinter g.
Handrad n. (-s,-räder) : [tekn.] dornikell b., kambli b., troell b.
Handramme b. (-,-n) : palumerez b., damez b., pil-prenn g., pilprenn g., dimezell-brenn b.
Handreichung b. (-) : **1.** skoazell b., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekour g. ; **2.** kuzulioù lies., titouroù lies.
Handrücken g. (-s,-) : [korf.] kil an dorn g., kildorn g., kein an dorn g.
Handrückenschlag g. (-s,-schläge) : kildornad g., mañchad g.
Handrührgerät n. (-s,-e) : [kegin.] frikerez b.
Handsatz g. (-es,-sätze) : [moull.] lizherennadur graet gant an dorn g., dornlizherennadur g.
Handscanner g. (-s,-) : [stlenn.] skanner dorn g., c'hwilerver dorn g.
Handschellen lies. : grizilhonoù lies., kefioù-dorn lies., manegoù-houarn lies., kef g., manikloù lies., potailh-houarn b., P. chapeled g. ; *jemandem Handschellen anlegen,* lakaat grizilhonoù (kefioù dorn, manegoù-houarn) d'u.b., lakaat grizilhonoù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hefioù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b., potailhañ e zaouarn d'u.b., grizilhonañ u.b., kefdornañ u.b., kefiañ u.b., manikliñ u.b.
Handschlag g. (-s,-schläge) : **1.** tonkad g., tonkadenn b., tonkerezh g., strakadenn dorn a-benn tonkañ ur marc'had b. ; *mit Handschlag,* en ur stlakañ palv o dorn dehou an eil ouzh egile, dre donkañ ; **2.** stardadenn daouarn b., stard-dorn g., dornad g., dornad-karantez g. ; **3.** [dre skeud.] P. *er tut keinen Handschlag,* ne ra netra gant e gorf, ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), ober a ra aner, ne ra netra gant e zaou zorn, ne beur ket ha ne zaskir ket, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra mann, ne ra glad, ne ra na tre na lanv, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h.
Handschreiben n. (-s,-) : lizher dornskrivet g.
Handschrift b. (-,-en) : **1.** skritur dorn g./b., skrivadur dorn g. ; **2.** dornskrid g.
Handschriftendeutung b. (-) : grafologiezh b., skridoniezh b.
Handschriftenkunde b. (-) : skriturouriezh b., henskridoniezh b.
handschriftlich ag. : dornskrivet, skrivet gant an dorn.
Handschuh g. (-s,-e) : **1.** maneg b. ; *ein Paar Handschuhe,* ur manegoù g., ur re vanegoù g. ; *mehrere Paare Handschuhe, mehrere Sorten Handschuhe,* manegeier lies. ; *der dazugehörige Handschuh,* parez ar vaneg-mañ b. ; *Handschuhe anziehen,* gwiskañ e vanegoù, lakaat e vanegoù en e zaouarn, manegañ, manegañ e zaouarn ; *den Handschuh ausziehen,* tennañ e vaneg, divanegañ, divanegañ e zorn, diwiskañ e vaneg ; *er hatte Handschuhe an,* war e zaou zorn e oa manegoù, maneget e oa, manegoù a oa en e zaouarn ; *Handschuhe paarweise ordnen,* parañ manegeier ; *ohne Handschuhe,* divaneg ; *Inhalt eines Handschuhs,* manegad b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Handschuh hinwerfen,* daeañ (difiañ) u.b., reiñ an difi d'u.b., stlepel e vaneg da dreid u.b., hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm ; *den Handschuh aufnehmen,* sevel ar vaneg, degemer an dae, asantiñ d'an dae.
Handschuhfabrik b. (-,-en) : manegerezh b.
Handschuhfach n. (-s,-fächer) **/ Handschuhkasten** g. (-s,-kästen) : [kirri-tan] kombod ar manegoù g.
Handschuhgeschäft n. (-s,-e) : manegerezh b.
Handschuhhändler g. (-s,-) : maneger g.
Handschuhladen g. (-s,-läden) : manegerezh b.
Handschuhmacher g. (-s,-) : maneger g.
Handschuhmacherei b. (-) : manegerezh g.
Handschützer g. (-s,-) : maneg-veudek b.
Handsiegel n. (-s,-) : siell brevez b.
Handspanne b. (-,-n) : rahouenn b., rahouennad b., palvad g.
Handspiegel g. (-s,-) : melezour-dorn g.
Handspiel n. (-s) : [sport] dorn g., stok-dorn g.
Handstand g. (-s,-stände) : [sport] tourig ar park a-benn brec'h g., penn toullig a-grog-divrec'h g., toullbennig a-benn brec'h g.
Handstandüberschlag g. (-s,-schläge) : lamm-chouk-e-benn a-benn brec'h g., toutig-penn a-benn brec'h g.
Handstaubsauger g. (-s,-) : sunerez-skubellenn b., sunerez vihan b.
Handstreich g. (-s,-e) : taol-skrap g. ; *etwas im Handstreich nehmen, etwas durch einen Handstreich nehmen,* aloubiñ udb en un dro-zorn, kemer udb en tu diouzh an-unan a-gildorn, sammañ udb a-gildorn, divorañ udb, skrapañ udb a-gildorn.
handstreichartig ag. : a-gildorn, en un dro-zorn, dre un taol-skrap.
Handtasche b. (-,-n) **/ Handtäschchen** n. (-s,-) : sac'h-dorn g.
Handteller g. (-s,-) : palv an dorn g., boz b. [*liester* bozioù, divoz], flac'h b. [*liester* flac'hoù, divflac'h], kalon an dorn b.
Handtrommel b. (-,-n) : [sonerezh] taboulinig b., hirdaboulin b.
Handtuch n. (-s,-tücher) : **1.** toailhon g., toailh b., toailhenn b., tarner g., torch-daouarn g., serviedenn b., lien g., lienenn evit sec'hiñ an daouarn b., serviedenn emwalc'hiñ b. ; **2.** *das Handtuch werfen,* **a)** [dre skeud.] lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, kodianañ, kodianañ gant u.b., dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; **b)** [boks] teurel ar spoueenn.
Handtuchhalter g. (-s,-) : doug-serviedenn g., doug-serviedennoù g.
Handtuchspender g. (-s,-) : ingaler tarnerioù paper g.
Handtuchständer g. (-s,-) : doug-serviedenn g., doug-serviedennoù g.
Handumdrehen n. (-s) : P. *im Handumdrehen,* en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm,

dipadapa, en ur flipad, amzer sutal, a-benn-krak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en ur freilhad, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, en un analad, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, dindan peder munutenn, en un taol dorn, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde im Handumdrehen erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit im Handumdrehen erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, pront e voe da reiñ lamm d'ar gudenn.

Hand- und Spanndienst g. (-es,-e) : aner g., anerioù lies.

handverlesen ag. : **1.** kutuilhet gant an dorn ; **2.** eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, kentañ troc'h, dibab.

Handvoll b. (-,-) : **1.** dornad g., flac'had b., bozad f., bozadenn b., krabanad b., palvad g., duilh g., duilhad g. ; *eine Handvoll Sand,* un dornad traezh g. ; *eine Handvoll Mehl,* un dornad bleud g. ; *eine Handvoll Flachs,* un duilh lin g., un duilhad lin g. ; **2.** *eine Handvoll Soldaten,* ur frapad soudarded g., un dornad soudarded g., un dornadig soudarded g., ur flac'had soudarded b., un togad soudarded g., ur vozad soudarded b., ur pakad soudarded g., ur banerad soudarded b.

Handwaffe b. (-,-n) : arm-dorn g.

Handwagen g. (-s,-) : karr-bount g., karrigell b. ; *zweirädriger Handwagen für Surfbretter,* kilhoroù lies., ur c'hilhoroù g.

handwarm ag. : tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot.

Adv. : gant dour klouar, e dour klouar.

Handwaschbecken n. (-s,-) : gwalc'heris g., gwalc'houer g., taol-emwalc'hiñ b., dar b.

Handwäsche b. (-) : **1.** gwalc'h gant an dorn g., gwalc'hidigezh gant an dorn b. ; **2.** lienaj da walc'hiñ gant an dorn g.

Handweh n. (-s) : dornad g.

Handwerk n. (-s,-e) : **1.** micher b., labour g., micher-dorn b. ; *ein Handwerk erlernen,* bezañ o teskiñ micher, deskiñ micher ; *ein Handwerk treiben,* ober ur vicher, bezañ war ur vicher, labourat war ur vicher ; *ein Handwerk verstehen,* gouzout diouzh ur vicher, bezañ arroutet war ur vicher, bezañ kalet war ur vicher, bezañ ur mestr d'ober, gouzout an dibenn eus an dra, anavezout an treuz, bezañ gourdon ouzh e vicher ; *meine Schwester ging zu einer Schneiderin, wo sie das Handwerk lernte,* va c'hoar a voe lakaet gant ur gemenerez da zeskiñ he micher ; *jemandem ins Handwerk pfuschen,* kaoc'hañ e labour d'u.b., koll ar vicher, kousiañ ar vicher, bezañ ur c'holl-micher, emellout eus pezh n'anavezer ket, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, porc'hellañ, pemoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar brad unan all, tennañ dour diwar brad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; **2.** oberoù lies., gwalloberoù lies., drougoberoù lies. ; *jemandem das Handwerk legen,* lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat harz da oberoù u.b. ; *einem Verbrecher das Handwerk legen,* lakaat diwezh da zrougoberoù un torfedour, lakaat termen da walloberoù un torfedour ; **3.** dornvicherouriezh b., artizanelezh b. ; [kr-l] *Handwerk hat goldenen Boden,* ur miliner pa dro e vilin, yod pe bara en do d'e goan ; *kein Handwerk ist schlecht,* micher ebet ne zizenor un den, pep stad a zeu digant Doue.

Handwerker g. (-s,-) : **1.** artizan g., dornwezhour g. ; *als Handwerker ist er nicht gerade billig,* mont a ra kalz a arc'hant gant hennezh, hemañ a zo re griz en e c'hopr, hemañ a grog dreist e c'hopr, hemañ a grog re, hemañ a grog, gwall uhel eo ar priz gantañ, re frank eo e c'henoù ; **2.** dornvicherour g., micherour g., oberour g.

Handwerkerin b. (-,-nen) : **1.** artizanez b., dornwezhourez g. ; **2.** dornvicherourez b., micherourez b., oberourez b.

Handwerkerstand g. (-s) : artizanerezh g.

handwerklich ag. : ... artizanelezh, ... dornwezhour, ... artizan, artizanel ; *handwerklicher Beruf,* micher-dorn b., micher-zorn b., labour dorn g., micher artizan b., labour artizan g., labour dornwezhour g.

Handwerksberuf g. (-s,-e) : micher artizan b., labour artizan g., labour dornwezhour g., micher-dorn b., micher-zorn b., labour dorn g.

Handwerksbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh bihan g.

Handwerksbursche g. (-n,-n) **/ Handwerksgeselle** g. (-n,-n) : kompagnun g.

Handwerksgewerbe n. (-s,-) : artizanerezh g., micher artizan b., micher-dorn b., micher-zorn b.

Handwerkskammer b. (-,-n) : kambr ar micherioù hag an artizanerezh b.

Handwerkszeug n. (-s) : binviadur g., ostilherezh g., binvioù lies., ostilhoù lies.

Handwurzel b. (-,-n) : kentdorn g., eskern an arzorn lies.

Handwurzelknochen g. (-s,-) : askorn an arzorn g.

Handy n. (-s,-s) : pellgomzer hezoug g., pellgomzer-chakod g., hezougell b., telefon godell g., telefon bihan g.

Handzeichen n. (-s,-) : sin gant an dorn g., hejadenn gant an dorn b. ; *Abstimmung durch Handzeichen,* voterezh dre sav-dorn g., mouezhiadeg dre sav-dorb b.

Handzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dorn b., tresadenn gant an dorn b.

Handzettel g. (-s,-) : follennig paper b., trakt g., brudfollenn b., follenn-nij b.

Handzug g. (-s,-züge) : tioñv g., goursin g., sin g.

hanebüchen ag. : P. digredabl, divezh, spontus ; *eine hanebüchene Lüge,* ur gaou du g., ur gaou divalav-mezh

g., ur pezh mell gaou g., ur pebezh gaou du g., ur gaer a garotezenn b. ; *hanebüchene Geschichte,* koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tariell b., flugaj g., fidorienn b., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g.

Hanf g. (-s) : **1.** [louza.] kanab str., kouarc'h str. ; *Hanf säen,* hadañ kanab, hadañ kouarc'h, hadañ ur ganabeg, hadañ ur gouarc'heg ; *Hanf brechen,* paluc'hat ar c'hanab, spadoulat ar c'hanab, braeat ar c'hanab, braeañ ar c'hanab / tilhañ ar c'hanab (Gregor) ; *Hanf pochen,* tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ) kanab ; *Hanf rösten,* dourañ (eogiñ) ar c'hanab / lakaat ar c'hanab da eogiñ (Gregor), lakaat ar c'hanab er poull ; *Hanf hecheln,* kribañ kanab (Gregor), kribinañ kanab, rimiañ kanab ; **2.** [gwiad.] kanab g., kouarc'h g., lanfas g. ; **3.** [dre skeud.] *im Hanf sitzen,* bezañ ebat e zoare, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ mat e gerz, ober anezhi, c'hoari anezhi, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, na vezañ fall d'an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, bezañ kreñv e gein, bezañ mat da geinañ.

Hanfacker g. (-s,-äcker) : kanabeg b., kouarc'heg b.

Hanfanbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh kanab g. ; *für den Hanfanbau geeigneter Boden,* douar-kanab g.

Hanfbereiter g. (-s,-) : aozer kanab g., aozer kouarc'h g.

Hanfbrake b. (-,-n) **/ Hanfbreche** b. (-,-n) **/ Hanfbrecher** g. (-s,-) : palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., spadoul g., brae b.

Hanfdarre b. (-,-n) : sec'hadur ar c'hanab g., sec'hadur ar c'houarc'h g.

hänfen ag. : ... kanab, ... kouarc'h.

Hanffaser b. (-,-n) : kanastr str., tilh str.

Hanffeld n. (-s,-er) : kanabeg b., kouarc'heg b.

Hanfgarn n. (-s) : neud kanab str., neud kanab g., neud kouarc'h str., neud kouarc'h g.

Hanfhechel b. (-,-n) : kribinerez b., kribin b., inkarderez b., inkard g., inkardenn b., rañvellerez b., rañvell b. [*liester* rañvelloù, reñvell].

Hanfkorn n. (-s,-körner) : [louza.] had kanab g., had kouarc'h g.

Hanfkuchen g. (-s,-) : tourtell ganab b., tourtell gouarc'h b.

Hanflein n. (-s) **/ Hanfleinwand** b. (-,-leinwände) : [gwiad.] kanab g., lien kanab g., kouarc'h g., lien kouarc'h g.

Hänfling g. (-s,-e) : **1.** [loen.] lineg-ruz g., lineg g., linaer g., milhoc'h g., sidan g., linegez b. ; **2.** [dre skeud.] flakenn b., sioc'han g., speñv g.

Hanfmantel g. (-s,-mäntel) : mantell ganab b. ; *schwerer Hanfmantel,* limouzenn b.

Hanfmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kilpenn gwenn g.

Hanfnessel b. (-,-n) : [louza.] linad real str., louzaouenn-ar-c'hazh b.

Hanföl n. (-s) : eoul kanab g., eoul had kanab g., eoul kouarc'h g., eoul had kouarc'h g.

Hanfpflanze b. (-,-n) : kanab str., kouarc'h str., kanabenn b., kouarc'henn b. ; *männliche Hanfpflanze,* tad kouarc'h g. ; *weibliche Hanfpflanze,* mamm gouarc'h b.

Hanfpocher g. (-s,-) : tilher g.

Hanfröste b. (-,-n) **/ Hanfrotte** b. (-,-n) : **1.** eogenn b., eogerezh b., eogeri b., poull-eogiñ g., poull-kanab g. ; **2.** eogerezh g.

Hanfschnur b. (-,-schnüre) **/ Hanfseil** n. (-s,-e) : kanabenn b., kordenn ganab b.

Hanfstoff g. (-s,-e) : lien kanab g.

Hanfstroh n. (-s) : [gwiad.] kanab kriz g., kanab diaoz g., kanab krai g.

Hanfweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh g./str., aozilhenn b., bodenn aozilh b., bodennad aozilh b., gwez-aozilh str.

Hanfwerg n. (-s) : [merdead.] stoub kanab g., porc'h kanab g., porc'had kanab g., lanfas kanab g.

Hang g. (-s, Hänge) : **1.** dinaou g., dirabañs b., tor g., krap g., krapenn b., roz g., grav b., gravienn b., deval g., devalenn g., krispenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], gwantenn b., diskenn g., runell b., runenn b. ; *der Hang eines Berges,* tor ur menez g., dinaou ur menez g. (Gregor), krap ur menez g., pantenn ur menez b., roz ur menez g. ; *am Hang des Hügels,* a-grap an dosenn, e-krap an tarroz, ouzh tor an dosenn, war grap ar run, a-grap e revr war an dosenn ; *auf halbem Hang,* ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h ; *den Hang hinaufgehen,* sevel (pignat) gant ar grapenn, sevel (pignat) gant ar roz, krapañ ouzh ar run, krapañ gant tor ar menez, sevel gant ar grec'henn, graviañ, sevel (pignat) gant ar c'hrav, krimpañ ur roz ; *ein steiler Hang,* ur serzhenn b., un diribin g., un dinaou sonn g., un dinaou serzh g., ur bantenn sonn b., ur bantenn serzh b., ur roz sonn g., ur roz serzh g., un diarnaou g., un diarroz g., ur grapenn start b., ur grapenn sonn b., un tarroz serzh g., ur grec'henn serzh b., un tamm krec'hienn mat g., un tamm mat a grec'hienn g., ur grugell serzh b., ur run serzh g./b., un dorgenn serzh b., un dosenn serzh b., un duchenn serzh b., ur grec'hienn a-bik b., ur sav tenn g., un torr-alan g., un torr-anal g. ; **2.** [dre skeud.] doug g., dougidigezh b., dougerezh g., pleg g., pleg-natur g., tro-natur b., tech g., gouenn b., gwallyoul b., droukyoul b., si g., tued bred g., lañs e galon g. ; *Hang zum Trinken,* tech (pleg, si) da evañ, doug d'ar boeson g., doug da evañ g., pleg bras evit ar gwin g., pleg en tu diouzh ar gwin g. (Gregor) ; *er hat einen Hang zum Trinken,* hennezh a zo un den reizh da evañ ; *er hat einen Hang zum Bösen,* douget eo d'ober an droug, douget eo d'ober ar fall, treset eo d'an droug, treset eo d'ar fall, hennezh a zo noazus, troet eo war an droug, techet eo d'an droug, techet eo d'ar fall, gwall-dechet eo, ur valis a zo ennañ, ul loen brein (ul loen gars, ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall) a zen a zo anezhañ, un dra milliget a zo anezhañ, ur gwall hini a zo anezhañ, ul loen vil a zen a zo anezhañ, ur pezh fall(akr) a zo anezhañ, ur gwall ibil a zen a zo anezhañ, gwriet a fallagriezh eo, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ g., pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, karget a fallagriezh eo, e gont a fallagriezh a zo ennañ, n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, kordet a fallagriezh eo, kordet eo e gorf a

fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, kordet fall eo, kivioul eo, vis ar gordenn a zo ennañ, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo gwazh eget ar vosenn, ul loen gars a zo anezhañ, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, hennezh a zo bleiz a-walc'h ; *er hat einen Hang zur Faulheit,* un tammig eo techet d'al leziregezh.

Hangar g. (-s,-s) : skiber g., karrdi g.

Hängebacke b. (-,-n) : adjod b., advoc'h b.

Hängeboden g. (-s,-böden) : sanailh b., siklud g.

Hängebrücke b. (-,-n) : pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-ispilh g., pont-orjal g., pont savet e bili-bann g.

Hängedach n. (-s,-dächer) : toenn-skourr b., toenn valirek b.

Hängegleiter g. (-s,-) : [sport] bolc'haskell b., deltaplaver g.

Hangeisen n. (-s,-) : *Hangeisen einer Glocke,* organell b., ruilhenn vetal a dalvez da stagañ ur vazhoulenn e diabarzh ur c'hloc'h b.

Hängelampe b. (-,-n) : kantolor-skourr g., kantolor skourrek g.

Hängelippe b. (-,-n) : muzell-gazeg b., gweuzken g., gweuskenn b.

hangeln V.gw. (ist gehangelt / hat gehangelt) : [sport] mont war-raok a-ispilh war-bouez e zivrec'h.

Hängemappe b. (-,-n) : [dafar burevioù] teuliad-skourr g., kleurenn-skourr b.

Hängematte b. (-,-n) : gwele-skourr g., brand g., gwele-ispilh g., kabanenn b., P. hamak g.

Hängemaul n. (-s) : **1.** muzell-gazeg b., gweuzken g., gweuskenn b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Hängemaul machen,* mousklenniñ, ober e benn mousklenn, ober beg kamm, ober beg a-dreuz, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, treuzañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di vouzhig, mont d'an toull mouzhig, c'hoari e benn bihan, bezañ teusk e c'henoù, mouzhañ, ourzal.

hangen V.gw. (hängt / hing / hat gehangen) : [Bro-Suis] *sellit ouzh* **hängen**[1].

hängen[1] V.gw. [*verb kemmus* hing / hat gehangen] : **1.** bezañ, divilhañ, bezañ a-istribilh (a-skourr, e-skourr, a-ispilh, e-pign, e-kroug, e-krap, a-grap), bezañ istribilhet, bezañ skourret, istribilhañ ; *der Hut hängt am Nagel,* emañ an tog a-istribilh ouzh ar c'hrog, emañ an tog ouzh an tach, emañ an tog e-kroug ouzh an tach ; *dein Mantel hängt an der Tür,* emañ da vantell e-pign ouzh an nor, emañ da vantell e-kroug ouzh an nor ; *am Galgen hängen,* bezañ e-skourr (a-ispilh, skourret) ouzh ar groug ; *sie hängt ihm am Halse,* a-grap emañ-hi ouzh kerc'henn e c'houzoug ; *das Gemälde hängt nicht fest,* krog-diskrog eo an daolenn, kroget fall eo an daolenn ; *ihr Rock hängt schief,* posles eo he brozh, lespos eo he brozh ; [dre skeud.] *an Mutters Rockschößen hängen, an Mutters Schürzenzipfel hängen,* bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, bezañ krogellet ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ c'hoazh war barlenn e vamm, bezañ c'hoazh war ar varlenn, na vezañ evit dioueriñ e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi ; *der Erfolg hing an einem Haar,* hogozik deomp c'hwitañ war hon taol, hogozik e oa bet deomp c'hwitañ war hon taol, darbet e oa bet deomp ober kazeg dre greiz ar porzh, evit nebeut e vije aet an taol da gazh / evit bihan dra e vije bet kazh an taol / tost e oa bet an taol mont da gazh (Gregor), damdost e oa bet d'ar ribotadenn mont da fall ; *sein Leben hing an einem seidenen Faden,* e vuhez ne oa stag nemet ouzh un neudennig / e vuhez a zalc'he a-ispilh ouzh un neudennig stoub (Gregor) ; *jemandem an den Lippen hängen,* sunañ komzoù u.b., selaou u.b. hep lezel ur gomz da gouezhañ war an douar ; *an jemandem hängen,* delc'her d'u.b., karout u.b., bezañ stag ouzh u.b., bezañ stag e galon ouzh u.b., bezañ douget d'u.b., bezañ tomm ouzh u.b., kaout joa ouzh u.b. ; *am Leben hängen,* derc'hel mort (yud, start, gwevn) d'e vuhez, bezañ nes e groc'hen d'an-unan ; *am Geld hängen,* karout an arc'hant, bezañ douget d'an arc'hant, bezañ stag e galon ouzh an arc'hant, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war an danvez, bezañ troet da zastum, bezañ troet ouzh (gant, war) an arc'hant, bezañ dalc'het gant arwez an aour, bezañ ur marc'h an arc'hant eus an-unan, bezañ ur c'hoz eus an-unan ; *und alles was drum und dran hängt,* holl ar pezh a denn d'an dra-se, hag all, ha razh, hag an holl draoù (ha kement tra) a sell tamm-pe-damm ouzh an dra-se ; *woran hängt es denn ?* ha perak an diaoul emañ an traoù e-giz-se ?

2. [dre skeud.] *der Prozess hängt,* manet eo ar prosez e-skourr (e-pign, a-istribilh, a-ispilh, a-blad), emañ c'hoazh ar prosez e kroug (Gregor) ; P. *wir hängen damit noch völlig in der Luft, es hängt noch völlig in der Luft,* en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh (Gregor), a-ispilh e chom an traoù c'hoazh, emañ an traoù e-pign c'hoazh, chomet eo an traoù war vann, chomet eo an traoù er vann, ar stal a zo c'hoazh ouzh an drez, chomet eo an afer a-stlej, manet eo an traoù e-skourr.

3. kostezañ ; *die Decke hängt nach einer Seite,* kostezañ a ra ar sel eus un tu.

4. kaout dle ; *er hängt bei seinem Krämer,* e dle e ispiser emañ, dleour eo (dleout a ra arc'hant) d'e ispiser, dastumet (gounezet) en deus dle e ti an ispiser, dleoù en deus war ar c'hoch e ti e ispiser, emañ war goch e ti e ispiser.

5. *die Bäume hängen voller Früchte,* ar gwez a zo o bec'h a frouezh enno (ganto), frouezh bec'h ar gwez a zo, frouezh forzh pegement a zo er gwez, frouezh ken-ha-ken a zo er gwez, frouezh ken-ha-kenañ a zo er gwez, frouezh mui-pegen-mui a zo er gwez, leun a frouezh eo ar gwez.

6. *er hängt die meiste Zeit in der Kneipe,* delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daverniñ, er chapel e vez peurliesañ, e chapel ar bod iliav e vez peurliesañ, ouzh an daol santel e vez peurliesañ, hennezh a zo ur reder tavarnioù.
7. hängen bleiben, hängen lassen : *an einem Ast hängen bleiben,* chom a-istribilh ouzh ur skourr, chom e-krap ouzh ur skourr ; *er blieb mit der Hose im Stacheldraht hängen,* e vragoù a chomas lug en orjal dreinek, e vragoù a lugas en orjal dreinek, luget en doa e vragoù en orjal dreinek ; *er blieb über der Wassergrube hängen,* manet e oa e-krap a-us ar fozad dour ; P. *in der Schule hängen bleiben,* eilañ e glas, ober un eil bloavezh en hevelep klas, doublañ e glas ; *das Schleppnetz hatte sich in den Felsen verfangen und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen,* aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù ; P. *jemanden hängen lassen,* lezel u.b. e perch, dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b. ; [dre skeud.] *den Kopf hängen lassen, die Ohren hängen lassen, die Nase hängen lassen, die Flügel hängen lassen,* stouiñ e benn, bezañ izel e gribenn, bezañ izel e gribell, soublañ e zaoulagad, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, plegañ touchenn, koazhañ, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, bezañ digalonekaet (disouezhet), laoskaat, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, kac'hat en e vragez ; *den Mantel hängen lassen,* lezel e vantell war e lerc'h, disoñjal e vantell ; *ich habe meinen Hut in der Garderobe hängen lassen,* chomet eo va zog war va lerc'h er gwiskva, disoñjet em eus va zog er gwiskva, disoñjet em eus kas va zog ganin diouzh ar gwiskva.
anv-gwan verb l : **hängend** a-istribilh, a-skourr, e-skourr, a-ispilh, e-pign, istribilhet, istribilh, ispilh, e-krap, a-grap, e-kroug, skourret ; *eine hängende Felswand,* reier serzh o valirañ a-us d'ar c'hondon lies., reier balirek lies. ; *hängende Gärten,* liorzhoù dereziet lies. ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* honnezh a zo penngamm, ur benngammez a zo anezhi ; [mengleuz.] *hängende Schicht,* gwiskad roc'h lec'hiet a-zioc'h d'ur wazhenn g.
hängen[2] [verb digemm : hat gehängt] V.k.e. : **1.** istribilhañ, ispilhañ, lakaat a-istribilh, skourrañ, krougañ, stagañ ouzh ar groug, tagañ ; *etwas an den Nagel hängen,* **a)** istribilhañ udb ouzh an tach, lakaat udb e-skourr ouzh an tach ; **b)** [dre skeud.] lezel udb ouzh an drez (war e gement all, war e revr), teuler udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, lavaret kenavo d'udb, dilezel udb, ober dilez eus udb ; **2.** [dre skeud.] *den Mantel nach dem Winde hängen,* treizhañ diouzh an amzer, treiñ gant an avel, treiñ (c'hwezhañ) gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, treiñ aes e chupenn, cheñch aes tu d'e chupenn, cheñch aes tu d'e borpant, mont eus an eil kostezenn d'eben, treiñ gant kement avel 'zo, gouzout cheñch tu d'e chupenn, klask e avel, mont da-heul an avel, bezañ hedro, bezañ bouljant, bezañ tro-distro, treiñ evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel ur wiblenn, bezañ kildro evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel kog an tour, bezañ berrboellik, treiñ evel an avel, c'hoari nac'h-dinac'h, cheñch ha dicheñch tu d'e chupenn, gwiblenniñ, bezañ pennadus evel ur bouc'h ; *sein Herz an etwas hängen,* en em dommañ ouzh udb, dont da vagañ karantez ouzh udb ; P. *jemandem den Brotkorb höher hängen,* **a)** krennañ ar peuriñ d'u.b. ; **b)** derc'hel berroc'h war u.b. (war sugelloù u.b.), derc'hel berroc'h gant u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b. ; *etwas an die große Glocke hängen,* embann udb war ar groaz (d'ar seizh avel) ; P. *etwas niedriger hängen,* na ober kement a stad eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb ; *er wurde gehängt,* lakaet e voe ouzh ar groug, krouget e voe ; *wir hätten ihn doch an Ort und Stelle hängen sollen,* lealoc'h e vije bet deomp e grougañ end-eeun eno ; [kr-l] *die kleinen Diebe hängt man, die großen lässt man laufen,* al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget hag ar re vras ne vezont ket ; *wenn man einen hängen will, findet man auch einen Strick dazu,* an hini en deus c'hoant da grougañ e gazh a lavar eo fall da logota.
V. em. : **sich hängen** (hat sich (t-rt) gehängt) : *sich an etwas (t-rt) hängen,* brañsigellat ouzh udb.
Hangen n. (-s) : *mit Hangen und Bangen,* trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù, treant gantañ / gant ar gloazoù (Gregor), o krenañ gant an aon, skoet gant an derzhienn-skeud, bec'h warnañ, e bec'h, moan e revr, moan e foñs, o krizañ e chouk, o foerañ, o sec'hañ gant ar spont, moan an traoù gantañ, kaoc'h tomm en e vragoù, aet bihan e galon, melre gantañ.
Hängen n. (-s) : **1.** kroug g., krougadenn b., krougerezh g. ; **2.** *mit Hängen und Würgen,* gant poan vras, gant mil boan, bec'h-bec'h, a boan vras (Gregor), dre boan, gant kant ha mil boan, goude kalz a boan, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap.
hängend ag. : a-istribilh, a-zivilh, en divilh, a-skourr, a-ispilh, e-pign, a-grap, e-krap, istribilhet, istribilh, ispilh ; *eine hängende Felswand,* reier serzh o valirañ a-us d'ar c'hondon lies., reier balirek lies. ; *hängende Gärten,* liorzhoù dereziet lies. ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* honnezh a zo penngamm, ur benngammez a zo anezhi ; [mengleuz.] *hängende Schicht,* gwiskad roc'h lec'hiet a-zioc'h d'ur wazhenn g.
Hangende(s) ag.k. n. : [mengleuz.] gwiskad roc'h lec'hiet a-zioc'h d'ur wazhenn g.
Hängeohr n. (-s,-en) : [loen.] skouarn a-ispilh b., skouarn a-zivilh b., skouarn gouezhet b., skouarn a-istribilh b., skouarn a gouezh d'an traoñ b.
Hängepartie b. (-,-n) : **1.** [echedoù] c'hoariadenn echedoù chomet e-skourr b., c'hoariadenn echedoù

chomet e kroug b. **2.** afer lamm-dilamm b., lammadennoù ha dilammadennoù un afer.
Hänger g. (-s,-) : **1.** P. adkarr g. ; **2.** taol-dinerzh g., jeu fall g., mare divegon g. ; **3.** disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b. ; *einen Hänger haben,* mont war voem, koll e oremuz, chom bourdet, bourdiñ, chom bourt, bezañ troc'het e speredenn (troc'het neudenn e soñjoù) d'an-unan, chom koubet, chom lug, chom berr war e c'her, chom boud, chom bouc'h, bezañ lug, bezañ chalmet, koll poell e gudenn, koll e boell / koll e neudenn / chom berrek / bezañ kollet e neudenn gant an-unan / bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan / chom ouzh an drez / chom dilavar / foerañ ouzh ar raou (Gregor), koll penn e gudenn, lonkañ e gaoz, chom mik.
Hängereck n. (-s,-e) : [sport] trapez g., barrenn grouget b.
Hängerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] toailhon g., toailh b., toailhenn b., tarner g., torch g.
Hängeschloss n. (-es,-schlösser) : kadranas g., krabotinell b.
Hängeschrank g. (-s,-schränke) : pezh arrebeuri kegin a-skourr g.
Hängeschulter b. (-,-n) : skoaz dizalc'h b., skoaz kostezet b.
Hängeweide b. (-,-n) : [louza.] haleg goueler str., halegenn oueler b., haleg Babilon str., halegenn Vabilon b.
Hängewiege b. (-,-n) : brañsell b., kavell-brañsell g., kavell-skourr g., kavell-ispilh g., karavell b.
Hanggleiter g. (-s,-) : [sport] bolc'haskell b., deltaplaver g.
hängig ag. : [Bro-Suis] **1.** [gwir] *einen Prozess gegen jemanden hängig machen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis ; **2.** e kroug, war c'hortoz, chomet e-skourr, chomet a-blad, chomet e-pign, chomet a-istribilh, chomet a-ispilh, a-ispilh, chomet e-perch, chomet a-zistribilh.
Hanglage b. (-,-n) : tachenn war ziribin b. ; *in Hanglage,* pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ, war ziribin, diribin gantañ, war zinaou, war-naou, en deval, war an deval, war gostez, war rabañs, war-ziribañs, war zinaou, war wintell.
Hanna b. : Janed b.
Hannibal g. : **1.** Hannibal g. ; **2.** [dre skeud.] *Hannibal ist vor den Toren,* c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! gwall arvarus e teu da vezañ ! treiñ a ra an traoù d'ar put ! tost eo an tan d'ar stoub ! da ziwall ez eus ! arvar 'zo ganti ! dañjer 'zo ! bec'h a vo a-benn nebeut ! tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut ! c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudoù ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! chabous a vo ! patati a vo ! stardañ a ra an traoù !
Hannover n. : Hannover b.
Hannoveraner[1] g. (-s,-) : [loen.] marc'h Hannover g., hannoverad g.
Hannoveraner[2] g. (-s,-) : annezad Hannover g., Hannoverad g.
Hannoveranerin b. (-,-nen) : annezadez Hannover b., Hannoveradez b.
hannoversch- ag. : eus Hannover, … Hannover, hannoverat.
Hans g. : **1.** Yann g. ; **2.** [dre skeud.] *ein dummer Hans,* ur Yann al leue g. (Gregor) g., ur Yann seitek g., ur Yann banezenn g., ur Yann diwarlerc'h g., ur Yann beul g., ur Yann ar peul g., ur Yann ar peul karr g., ur Yann yod g., ur Yann traped g., ur Fañch ar peul g., ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur penn bleup g., ur jaodre g., ur geolieg g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù bras g., ur genoù frank g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ul leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur penn luch g., ur magn g., un dobien g., ur beulke g., ur penn peul g., ur penn leue g., ur penn beuz g., ur penn azen g., ur makez penn leue g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g. ; *ich will Hans heißen, wenn das anders ist,* touiñ a rafen war gement-se, me a zo sur eus ar pezh a lavaran, ken gwir eo evel ma lavaran deoc'h, an dra-se a zo ken gwir ha ma'z eus pemp biz war va dorn ; *Hans Liederlich,* labous-noz g., rouler g., ribouler g., Yann lak-e-barzh g., Yann lip-e-werenn g., Yann frank-e-c'houzoug g., liper-e-werenn g., liper-bont g., lonk-e-sizhun g. ; *Hans im Glück,* Yann al leue (Gregor), Yann seitek, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Fañch ar peul g., Yann ar peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped, beulke, penn beuz g., penn luch g., magn g., penn peul g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., penn leue g., penn azen g., dobien g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., panezenn b., patatezenn b., gogez g., makez cheulk g., makez penn leue g., makez tamm paotr fin g. ; *Hans Dämlack,* Bille g.
Hansa b. (-) : [istor] Hansa b., Kevre an Hansa g., Kevre Hanseat g.
Hansaplast® n. (-s) : sparadrap® g.
Hänschen n. : Yannig g.
Hansdampf g. (-s,-e) : *Hansdampf in allen Gassen,* penn avelet g., penn skañv g., poufer g., brabañser g., bugader g., boufon g., pabor g., fougeer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., Yann beg-araok g., fri-furch g., fri savet g., spered kurius a zen g., fourdouilh g., lavarer g., prezeger daonet g., Yannig ar mil micher g.
Hanse b. (-) : [istor] Hansa b., Kevre an Hansa g., Kevre Hanseat g.
Hanseat g. (-en,-en) : Hansead g.
hanseatisch ag. : hag a sell ouzh an Hansa, hanseat.
Hansel g. (-s,-) : [rannyezh.] P. rouz g., impopo g., jostram g.
Hänsel g. : Yannig g.
Hänsel und Gretel lies. : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.

Hänselei b. (-,-en) : goap g., goapaerezh g., noualantez b., tatin g., tatinerezh g.
hänseln V.k.e. (hat gehänselt) : *jemanden hänseln,* garchennat ouzh u.b., garchennat u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., isañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., hegañ u.b., chigardiñ u.b., kilienniñ u.b., regenniñ u.b.
Hansen-Krankheit b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g.
Hansestadt b. (-,-städte) : **1.** (istor) kêr stag ouzh an Hansa b., keoded stag ouzh an Hansa b., kêr hanseat b. ; **2.** (hiziv) kêr bet stag ouzh an Hansa b., keoded bet stag ouzh an Hansa b., kêr hanseat b.
Hanswurst g. (-es,-e/-würste) : harlikin g., farouell g., bourjin g., bidaneller g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., impopo g., boufoner g., pichon g., farser g., fentigeller g., noualant g. ; *den Hanswurst spielen, den Hanswurst machen,* tariellañ, louadiñ, boufoniñ, farouellañ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e baotr fistoulik, ober e rampono, c'hoari e loa, c'hoari al loa.
Hanswurstiade b. (-,-n) : harlikinerezh g., furlikinerezh g., baoch g., farouellerezh g., boufonerezh g., fars g., farsadenn b., farserezh g., farsellerezh g., fentigellerezh g. ; *Hanswurstiaden,* bourdellajoù lies., monandoù lies.
Hantel b. (-,-n) : [sport] daoubouez g., halter g., halterenn b. [*liester* halterioù].
hanteln V.gw. (hat gehantelt) : c'hoari an halterioù.
hantieren V.k.e. (hat hantiert) : ober gant, embreger, dornata, merat, flac'hata, kundu, kunduiñ, maneañ, maniañ, palvata, ruilhal ; *das Gewehr hantieren,* embreger (dornata, merat, maniañ) ur fuzuilh.
V. gw. (hat hantiert) : **1.** *eifrig hantieren,* trabasat, difraeañ, difretañ ; **2.** *mit etwas hantieren,* ober gant udb, embreger udb, dornata udb, merat udb, meudañ udb, flac'hata udb, kundu udb, kunduiñ udb, maneañ udb, maniañ udb, palvata udb, ruilhal udb ; **2.** talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, taniellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labourioù, belbetat, teusteukat, kinkailhat, belbisat, belbiat, c'hoari micherig, c'hwileta, firbouchal, dresañ, teukañ, lugudiñ, feuzañ, teuteunat ; *am Computer hantieren,* c'hwiliañ an urzhiataer.
hantig ag. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** [den] rust, taer, flemmus, hek, dibalamour, pik ; **2.** [blaz] c'hwerv, trenk, put, tagus, tag, trelonk, sur, kalet, kreñv.
hapern V. dibers. (hat gehapert) : **1.** mankout, diankañ, defotiñ, bezañ defotus, faotañ, faziañ, bezañ diank, ober diouer, ober diank, bezañ diouer a udb, bezañ dienez a udb, bezañ dienez udb ; *es hapert an etwas (t-d-b),* diouer a udb a zo, dienez a udb a zo, mank a udb a zo, diviet (berr, pare) eo udb, n'eus ket mui a udb, war var a udb emaomp, n'eus ket a-walc'h na hanter eus udb ; **2.** mont fall, mont a-dreuz ; P. *bei der Realisierung dieses Plans hapert es,* deuet ez eus kudennoù a-dreuz d'ar raktres, savet ez eus bec'h evit kas ar raktres da benn vat, savet ez eus bec'h evit pengenniñ ar raktres, deuet ez eus kudennoù da gontroliañ ar raktres ; *im Deutschen hapert es bei ihm,* ne zeu ket gwall vrav an alamaneg gantañ, n'eo ket gwall vat e alamaneg, troc'hañ a ra alamaneg a-dreuz hag a-hed, diaes e teu an alamaneg gantañ, krog-diskrog e teu an alamaneg gantañ ; *woran hapert es ?* pelec'h emañ an dalc'h (an diaezamant) ? ; *da hapert's,* eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar gempenn, aze emañ an taol evidomp, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, aze emañ ar skoulm, aze emañ mudurun an afer, aze emañ ar gwiridig (ar galedenn, ar glañvenn).
haploid ag. : [bev.] haploidel.
Häppchen n. (-s,-) : begadig g., genaouadig g.
häppchenweise Adv. : a c'henaouadoù bihan, a-vegadoùigoù, a vegadoù bihan.
Happen g. (-s,-) : **1.** begad g., genaouad g., geoliad g. ; *guter (feiner) Happen,* tamm mat g., tamm lipous g. ; **2.** [dre skeud.] *keinen Happen Brot von jemandem nehmen,* diarbenn u.b., kas u.b. diwar-dro, nac'h kinnigoù u.b., na zegemer kinnigoù u.b., diarbenn kinnigoù u.b., distekiñ u.b., [digant ur mignon gwelloc'h dour eget gwin digant enebour].
happen V.gw. (hat gehappt) : plaouiañ, plomañ, pakañ.
Happening n. (-s,-s) : [arzoù] happening g., digonad etrewezhiat g.
happig ag. : P. **1.** sklouf, mac'hom ; *sei nicht so happig !* dousik d'ar boued ! arabat plaouiañ war ar boued ! arabat pegañ war an traoù e-giz-se ! ; **2.** [dre skeud.] ker-daonet, ker-ruz, ker-du, ruz, er-maez a briz, dibriz ; *der Preis ist ein bisschen happig,* sell aze ur vazhad deomp ! an tan a zo war ar varc'hadourezh-se ! ker-daonet eo an dra-se ! ruz eo an dra-se ! koustañ a ra pikez ! ker-du eo 'vat ! ker eo evel pebr da veurlarjez ! an hanter re ger eo ! er-maez a briz emañ ! dibriz eo ! ; **3.** c'hwezet, re vras, re uhel, dreist dalc'h, dreistmuzul, dreistmoder, dreistreizh, amplik, direizhet, dijaoj, direizh.
happy ag. : laouen, eürus, drev, drant, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart.
Happyend n. (-/-s,-s) : **/ Happy End** g. (- -/- -s,- -s) : [Bro-Aostria] dibenn mat g., diwezh mat g., fin vat b., dibenn eürus g., diwezh eürus g., fin eürus b., isu mat g.
Harakiri n. (-/-s,-s) : harakiri g.
Harass g. (-es,-e) : [Bro-Suis] **1.** kasedig g., karchedig g. ; **2.** kased g.
Härchen n. (-s,-) : blevig str. ; *man hat ihm kein Härchen gekrümmt,* dibistik-kaer eo, n'eus bet graet droug ebet dezhañ, chomet eo e groc'hen dibistig gantañ, n'eo bet graet an disterañ droug dezhañ, chomet eo diampech ; *aufs Härchen ausbezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor), na azezañ war e votoù.
Hardcore g. (-s,-s) **/ Hardcore-Porno** g. (-s,-s) : liboudennegezh gwall bebret b., pornografiezh hard b.
Hardcover n. (-s,-s) **/ Hard Cover** n. (- -s,- -s) : levr gant golo kalet g., levr gant goloenn galet g.
Harddisk b. (-,-s) : [stlenn.] kantenn galet b., pladenn galet b.

Hardliner g. (-s,-) : pennpellaour g., spered taer-ruz a zen g., kaledenn a zen b.
Hardlinerin b. (-,-nen) : pennpellaourez b., spered taer-ruz a blac'h b., kaledenn a blac'h b.
Hardtop n./g. (-s,-s) : **1.** [toenn girri] toenn galet lem-laka b., hardtop g. ; **2.** [karr-tan] falskabrioled g.
Hardware b. (-,-s) : [stlenn.] periant g., ardivinkaj g.
Harem g. (-s,-s) : harem g.
härен ag. : ... reun ; *härenes Hemd,* porpant reun g., roched reun g/b, sae reun b. (Gregor) ; *härener Gürtel,* gouriz-reun g.
Häresie b. (-,-n) : disivoud g., disivouderezh g., enepkredenn b., falskredenn b., erezi b., gaou g., teñvalijenn ar gaou b. ; *die kalvinistische Häresie,* an hugunodiezh b., [gwashaus] an hugunodaj g., gouenn fallakr an hugunoded b.
Häretiker g. (-s,-) : disivouder g., eretik g.
häretisch ag. : disivout, eretik.
Häretische(s) ag.k. n. : disivoudelezh b.
Harfe b. (-,-n) : [sonerezh] telenn b., herp g. ; *Harfe spielen,* telennañ, herpañ, seniñ war an delenn, seniñ gant an delenn, c'hoari gant an delenn, c'hoari telenn, c'hoari war an delenn ; *Konzertharfe,* delenn glasel b. ; *keltische Harfe,* delenn geltiek b.
Harfenist g. (-en,-en) : telennour g., herper g.
Harfenistengruppe b. (-,-n) : laz-telennañ g.
Harfenkonzert n. (-s,-e) : telennadeg b.
Harfenmusik b. (-) : telennad b.
Harfenspiel n. (-s) : telennadenn b.
Harfenspieler g. (-s,-) / **Harfner** g. (-s,-) : [sonerezh] telennour g., herper g.
Harke b. (-,-n) : **1.** rastell b. [*liester* restell, rastilli] ; *eine Harke voll Blätter,* ur rastellad delioù b. ; *weitzinkige Harke,* skrebeilh g, rastell rouez he bizied b. ; *Laub mit der Harke zusammenkehren,* dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *mit der Rückseite der Harke versetzte sie ihm einen heftigen Schlag,* gant he rastell diouzh tro he gin e tic'hastas ur pezh taol kalet gantañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem zeigen, was eine Harke ist,* diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.
harken V.k.e. ha V. gw. (hat geharkt) : rastellat, rastellat war an douar, rastellat an douar ; *sorgfältig geharkt,* kribet-pizh.
Harken n. (-s) : rastellerezh g.
Harker g. (-s,-) : rasteller g.
Harki g. (-/-s,-s) : harki g.
Harlekin g. (-s,-e) : harlikin g., furlukin g., farouell g., boufoner g., rampono g.
Harm g. (-s) : nec'h g., anken b., estrenvan b., gwanerezh g., harell g., heg g., reuzeudigezh b.
härmen V.em. : **sich härmen** (hat sich (t-rt) gehärmt) : enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, glac'hariñ, kemer glac'har, doaniañ, chifañ, ranngaloniñ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em chaokat, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, en em drechalañ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, en em lakaat e poan, en em chalañ.
harmlos ag. : dister, dinoaz, dinoazus, dizrouk, diantech, diboanius, divalis, kuñv ; *er sieht ganz harmlos aus,* liv divalis a zo warnañ, diouzh e welet n'eus tamm malis ennañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerañ dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ.
Harmlosigkeit b. (-) : dizroug g., dinoasted b., diboan b.
Harmonie b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] klotad g. ; **2.** [livioù] kenliv g., kendoniezh b. ; **3.** [dre skeud.] emglev g., unvaniezh b., unvanded b., heneuz b., kenunvaniezh b., peoc'h g., kenemglev g., kendoniezh b. ; [preder., Leibniz] *prästabilierte Harmonie,* kendoniezh rakdiazezet b. ; **4.** kenglotadur g.
Harmonielehre b. (-) : klotadouriezh b.
harmonieren V. gw. (hat harmoniert) : **1.** [sonerezh] kendoniañ ; **2.** [arzoù] kordiñ, klotañ, kenglotañ ; *die Farben harmonieren nicht,* dijaoj eo al livioù-se, al livioù-se ne zegouezhont ket an eil gant egile ; **3.** [dre skeud.] en em glevet, en em gordañ, toniañ ; *die beiden Brüder harmonieren gut miteinander,* mat-dispar en em glev an daou vreur, brav en em ra an daou vreur an eil ouzh egile, dispar en em gord an daou vreur, mat-kenañ en em ingal an daou vreur, toniañ a ra brav an daou vreur.
Harmonika b. (-,-s/Harmoniken) : [sonerezh] **1.** harmonika g. ; **2.** *Ziehharmonika,* akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b.
harmonisch ag. : **1.** kenliv, kendoniek, kenglot, kenglotus ; *die Farben harmonisch aufeinander abstimmen,* lakaat al livioù da genglotañ, parigellañ (jaojañ, kendoniañ) al livioù, koublañ brav al livioù ; **2.** [dre heñvel., sonerezh] heson, hesonek, hesonus, kenson, kensonel, kensonus, kerzennek, flour, c'hwek ; **3.** [sonerezh] klotadek, klotadel ; *harmonische Tonleiter,* skeulenn glotadek b. **;** **4.** [mat.] kemblac'hek ; *harmonische Punktepaare,* keveiladoù kemblac'hek lies. ; *harmonisches Mittel,* keitad kemblac'hek g.
Harmonische ag.k. b. : [sonerezh, fizik] ledson g.
harmonisieren V.k.e. (hat harmonisiert) : **1.** keidañ, kendoniañ, lakaat da genglotañ, lakaat da gordiñ, lakaat da glotañ, parigellañ, jaojañ, koublañ brav ; **2.** [sonerezh] klotadañ, hesonaat.
Harmonisierung b. (-,-en) : **1.** keidadur g., kendoniañ g. ; **2.** [sonerezh] klotadañ g., klotadur g.
Harmonist g. (-en,-en) : kensonour g., klotadour g.
Harmonium n. (-s, Harmonien) : harmoniom g., orglezig g., armolud g.
Harn g. (-s) : troazh g., frig g., staot g., dour g. ; *Harn lassen,* troazhañ, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, staotañ, dizourañ e gig, teurel dour, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked,

cheñch dour war ar c'hranked ; *in den Nieren wird der Harn gebildet,* an troazh a vez furmet el lounezhi.
Harn- : troazhel, … troazh.
Harnabfluss g. (-es, -flüsse) **/ Harnabgang** g. (-s,-gänge) : troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., troazhadur g. ; *unkontrollierter Harnabfluss, unfreiwilliger Harnabgang,* andalc'h troazh g., troazhandalc'h g.
Harnbeschwerden lies. : [mezeg.] tenndroazh g.
Harnblase b. (-,-n) : c'hwezhigell b., gwezegell b., soroc'hell b., P. stal-zour b.
Harnblutung b. (-,-en) : [mezeg.] hematuriezh b.
Harndrang g. (-s) : c'hoant troazhañ g.
harnen V. gw. (hat geharnt) : troazhañ, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, staotañ, ober un dizour, ober.
Harnen n. (-s) : [mezeg.] troazhadur g., troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., dizour g.
Harngrieß g. (-es) : [mezeg.] grouan str., meinig-grevel lies., meinig-troazh lies., droug-ar-maen g., gravell g. ; *unter Harngrieß leidend,* gravellek ; *unter Harngrieß Leidender,* gravelleg g., grouaneg g.
Harnisch g. (-es,-e) : **1.** kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., houarngen g., harnez g., harnez-brezel g., dilhad hernaj g., hernaj g. ; *leichter Harnisch,* halakred g. ; *den Harnisch anlegen (anschnallen),* lakaat e harnez-brezel, harnezañ, harneziñ, gwiskañ e houarnwisk, harnezañ e houarnwisk, gwiskañ e armoù ; *in Harnisch,* harnezet ; *jemandem den Harnisch abnehmen,* diharnezañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *in Harnisch sein,* bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e revr war e chouk gant an-unan, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ fuc'het-mik, bezañ fumet-naet, bezañ tro en e voned, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *jemanden in Harnisch bringen,* lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont e gouez, lakaat u.b. da sevel en e wezenn uhelañ, lakaat u.b. da sevel en e avalenn, lakaat u.b. da fuc'hañ (da fuloriñ), lakaat u.b. da vont e-barzh blev kriz ; *über etwas in Harnisch geraten (kommen),* mont e fulor (e gouez) en abeg d'udb, mont er-maez eus e groc'hen en abeg d'udb, sevel fulor en an-unan abalamour d'udb, hejañ e gi (mont e-barzh blev kriz) abalamour d'udb, mont ur barr kounnar en an-unan en abeg d'udb.
Harnlassen n. (-s) : [mezeg.] troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., troazhadur g.
Harnleiter g. (-s,-) : [korf.] san-droazh b.
Harnorgane lies. : [korf.] benvegad troazhañ g., benveg troazhañ g., organoù troazhañ lies.
Harnpfütze b. (-,-n) : frigadell b., staotigell b.
Harnröhre b. (-,-n) : [korf.] kan-troazh g., kan-didroazhañ g.
Harnröhrenmündung b. (-,-en) : [korf.] difourk ar c'han-troazh g., difourk ar c'han-didroazhañ g.
Harnruhr b. (-) : [mezeg.] diabet g.
Harnsand g. (-s) : [mezeg.] grouan str., meinig-grevel lies., meinig-troazh lies., droug-ar-maen g., gravell g.
harnsauer ag. : urek.
Harnsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn urek b.
Harnsonde b. (-,-n) : [mezeg.] sont g.
Harnstein g. (-s,-e) : [mezeg.] grouan str., grouanenn b., maenig-lounezh g., gravell g., lounezhell b., maen-gravell g., maen-troazh g., droug ar maen g. ; *Harnsteine sind Konkremente,* kaledadoù maenek a zo eus ar grouan a furm el lounezhi an dud.
Harnstoff g. (-s) : [mezeg.] urea b.
harntreibend ag. : [mezeg.] troazhus, staotus.
Harnuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] dielfennadur troazh g., elfennerezh troazh g.
Harnvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] uremiezh b.
Harnwege lies. : [korf.] forzhioù troazhañ lies.
Harpune b. (-,-n) : treant g., bazh-krog b., gavelod b. ; *zweizackige Harpune,* pilev g. ; *Fische mit einer zweizackigen Harpune fangen,* pilevat pesked.
Harpunier g. (-s,-e) / Harpunierer g. (-s,-) : treanter g.
Harpunierin b. (-,-nen) **/ Harpuniererin** b. (-,-nen) : treanterez b.
harpunieren V.k.e. (hat harpuniert) : treantiñ.
Harpyie b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] keben b., herpida b. ; **2.** [dre skeud.] rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b.
harren V. gw. (t-c'h, **auf** t-rt) (hat geharrt) : **1.** gortoz, gedal, esperout, gortoz gant dibasianted, gedal dibasiant ; *der Dinge harren, die da kommen sollen,* gortoz an traoù a dle c'hoarvezout ; *des Friedens (auf den Frieden) harren,* bezañ e-sell (en engortoz, e ged) eus ar peoc'h, esperout ar peoc'h (Gregor) ; **2.** [relij., kozh] *des Herrn harren,* lakaat e esper e Doue / esperout e Doue / lakaat e esperañs e Doue (Gregor).
Harren n. (-s) : [kr-l] *Hoffen und Harren macht manchen zum Narren,* goanag bras alies ne zisoc'h da netra, re vras goanag a noaz, ne dec'her alies diouzh trubuilh nemet da gouezhañ e melre, alies e teu an disouezenn war-lerc'h ar gortozadennoù brasañ.
harsch ag. : **1.** [erc'h] kalet, skornet ; **2.** [dre astenn.] garv, rust, ruskek, start, rok.
Harsch g. (-es) : erc'h skornet g., erc'h kalet g.
harschen V. gw. (hat geharscht) : **1.** kalediñ, reviñ, skornañ, riellañ, sklasañ, klerañ, frimañ ; **2.** [dre astenn.] serriñ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'heniñ ; *nicht harschen,* chom digor.
harschig ag. : [erc'h] kalet, skornet.
Harschschnee g. (-s) : erc'h skornet g., erc'h kalet g.
hart ag. : **1.** kalet, divlot, kaledok, karnet, fetis ; *harter Stein,* karregad kalet b. ; *auf hartem Lager schlafen,* kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *harte Haut,* kaledenn b., kaledennoù lies., kroc'hen kaledennek g., karn g. ; *hartes Wasser,* dour garv g., dour kalet g. ; *hartes Getränk,* boeson kalet g., boeson kreñv g. ; *hartes Brot,* bara diazez g., bara diazezet g., bara kras g., bara karnet g., bara sec'h-korn g. ; *das Brot wird hart,* diazezañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara ; *ein hartes Gehör haben,* klevet fall, bezañ kalet e skouarn, bezañ kaletklev, bezañ pounnerglev, bezañ teñvalglev, bezañ pounner a skouarn, bezañ pounner e zivskouarn, bezañ kalet da glevet ; *einen harten Kopf haben,* **a)**

bezañ penn kalet, bezañ kalet e benn, bezañ kuladus (pennek, klopennek, kilpennek), bezañ tev e voned, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, kaout lod e Kerbennek ; **b)** bezañ pout (bouc'h) da zeskiñ, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ a zesk d'an-unan ; *harter Leib,* kof (korf) kalet g., kaledigezh kof b. (Gregor) ; [dre astenn.] *harte Tonart,* ton uhelañ g. ; *harte Verse,* gwerzennoù digompez lies. ; *hart werden,* mont kalet, kalediñ, kaletaat, kaledenniñ, grizienañ, garvaat, ober e galedenn ; *hart machend,* kaledus, kaletaus.
2. start, tenn, brevus, diaes, poanius, gloazus, kalet, reut, serzh ; *hart im Nehmen sein,* bezañ kalet ouzh ar boan (ouzh an taolioù), bezañ start ouzh ar boan, na vezañ tanav e lêr ; *es ist zu hart,* ne c'heller ket e c'houzañv, n'on ket evit padout ouzh kement-se, gwall griz eo, n'on ket evit herzel, ne badan mui ; *eine harte Arbeit,* ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius-bras, gloazus, tenn, brevus, reut, pounner) g. ; *hartes Leben*, bevañ start g., bevañ kalet g., bevañ tenn b. ; *ein hartes Leben*, ur vuhez tenn b., ur vuhez kalet b., ur vuhez digernez b., ur vuhez poanius-bras b., ur vuhez pounner b. ; *das Leben ist hart,* kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn ; *sie mussten ein hartes Leben führen,* o buhez a oa bet poanius-bras.
3. strizh, garv, start, kalet, kriz, tenn, pounner, reut, rust, taer, digernez, gardis, grizias, kruel, rok, lourt ; *hartes Urteil,* barnadenn c'harv b., barnadenn galet b., barnadenn strizh b., setañs kruel b. ; *harte Strafe,* kastiz garv (start, kalet, kruel, lourt) g., pinijenn denn b. ; *harte Zeit,* amzer diaes (start, griz, galet, c'harv) b. ; *harter Verlust,* koll pounner g., koll bras (grevus, spontus) g., gwall goll g. ; *harter Schlag,* gwalldaol g., mestaol g., distokadenn b., distro lous b., taol pounner g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *das war ein harter Schlag,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *hartes Vorgehen,* garventez b., rustoni b., gouezoni b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g. ; *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben,* lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *das ist eine harte Nuss zu knacken, es gibt einen harten Bissen zu kauen,* ur gwall soubenn e vo an dra-se, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, se a vo ul lazh, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e rankor lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, bez' e vo charre, ne vo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan labour, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, ober se ne vo ket ur pardon, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, honnezh a zo micher a-walc'h, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; *er ist eine harte Nuss,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, n'eo ket tanav e lêr, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, hennezh a zo ur galon dir a zen, hennezh a zo ur galon vaen a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *harte Prüfungen,* amprouadurioù kriz lies., taolioù kriz lies., taolioù kruel lies. ; *er hat einen harten Blick,* garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourennoù du a ra, daoulagad drouk a zo en e benn, diskouez a ra ur min rok, ur bod spern en deus e-kreiz e dal ; *warum sprichtst du in so einem harten Ton zu mir ?* perak e komzez ken reut (ken taer, ken feuls, ken garv) ouzhin ? ; *im härtesten Winter,* pa oa ar goañv en e yenañ, pa oa ar goañv en e rustañ, er goañv bras, gant ar goañv bras, gant kreiz ar goañv, e kalon ar goañv ; *ein hartes Herz,* ur galon galet b., ur galon dir b., ur galon evel dir b., ur galon vaen b., ur galon spelc'het b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon grin b., ur galon kaledet b. (Gregor) ; *hart gegen jemanden sein,* bezañ rust (taer, digernez, dibalamour) ouzh u.b., mont rust ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., bezañ reut e-keñver u.b., bezañ rok e-keñver u.b. ; *harte Worte,* komzoù rust (rok, reut, dichek, digoll, dibalamour, distres, difoutre, solut, taer, garv) ; *er äußerte harte Worte,* solut e voe en e gomzoù.
Adv. : **1.** *hart gekochtes Ei, hart gesottenes Ei,* vi poazh-kalet g., vi kaletpoazh g. ; *es friert hart,* amzer galet a zo, skorn du (skorn ruz) a zo, skornañ kalet a ra ; **2.** [dre skeud.] *jemanden hart anlassen,* dichekal u.b., faeañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b., koueziañ e benn d'u.b., kribañ e benn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober gourdrouzoù reut d'u.b., ober brud d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b.,

kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemanden hart bestrafen,* lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ u.b. a-zoare, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; *das hat uns hart getroffen,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; *ein hart gesottener Bursche,* ur paotr kalet g. ; *hart gesottener Trinker,* lonker touet (kinviet, pomet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall) g., mezvier brein (daonet, kinviet, pomet) g., mezvier kollet gant ar boeson g. ; *dieser Verlust hat ihn hart mitgenommen,* gwall skoet eo bet gant ar c'holl-se, ur c'holl-kalon eo bet an dra-se evitañ ; *hart gegen sich selbst vorgehen,* bezañ kriz outañ e-unan, bezañ kriz ouzh e gorf, bezañ tenn evitañ e-unan ; **3.** P. *hart an (t-d-b),* just-ha-just da, dre-harz, dre-gichen, a-rez ; *hart am Unglück vorbeikommen,* bezañ bet darev (hogozik) d'an-unan tapout ur gwallzarvoud, bezañ bet damdost d'an-unan tapout ur gwallzarvoud, bezañ bet darbet d'ur gwalleur kouezhañ war an-unan ; [merdead.] *hart Steuerbord !* war stribourzh tout !

Härtblei n. (-s) : plom kaledet g., plom stibiomet g., plom antimoanet g.

Härtbrot n. (-s) : [merdead.] gwispid-mor str., gwispid-lestr str. (Gregor).

Härte b. (-,-n) : **1.** kaleter g., kaleted b., kaledigezh b. ; *Härte des Stahls,* temz an dir g., kaleter an dir g. ; *Buchsholz hat eine hohe Dichte und Härte,* prenn beuz a zo dalc'h ennañ ; **2.** [dre skeud.] kaleter g., kaleted b., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvded b., garvder g., krizder g., krizded b., krizderi b., kruelder g., kruelded b., gardisted b., gardister g., griziested b., griziester g., starter g., started b., strizhded b., strizhder g., diframm g. ; *Härte des Herzens,* krinder g., skarin an ene g., kaleter a galon g. (Gregor) ; *die Härte eines Gesetzes mildern,* dic'harvaat ul lezenn, dousaat ul lezenn, digrizañ ul lezenn, frankaat ul lezenn, distrizhañ ul lezenn, distenn ul lezenn, laoskaat ul lezenn, souplaat ul lezenn ; *das ist echt die Härte,* aze emañ ar boch.

Härtefall g. (-s,-fälle) : **1.** taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., taol kruel g. ; *im Härtefall,* diouzh ret, mar bez rekis, ma sav bec'h, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; **2.** [den] koustadenn b., den er brasañ arvar sokial g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g.

Härtefonds g. (-) : font kengred g.

Härtegrad g. (-s,-e) : [tekn.] derez kaleter g., derez tremp g., kaleter g., kaleted b.

Härteklausel b. (-,-n) : diferadenn evit skañvaat an direizhderioù b.

härten V.k.e. (hat gehärtet) : **1.** kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, krugañ ; **2.** [tekn.] trempañ, temzañ, temprañ ; *den Stahl härten,* trempañ an dir, temzañ an dir, temprañ an dir ; *Stahl nochmals härten,* astemzañ dir.

Härten n. (-s,-) : **1.** kaletadur g., kaledigezh b. ; **2.** [metal] temzadur g.

Härter g. (-s) : [tekn.] kaletaer g., danvez kaletaat g., danvez kaledus g., danvez kaletaus g.

Härteskala b. (-,-skalen) : skeul galeter b.

Härtetest g. (-s,-s) : prouad kaleter g.

Hartfaser b. (-,-n) : gwienn galet b., edañv kalet g.

Hartfaserplatte b. (-,-n) : panell skolpennoù gwasket g.

hartgekocht ag. : [kegin.] poazh-kalet, kaletpoazh.

Hartgeld g. (-s) : pezhioù moneiz lies., arc'hant moneizet g. (Gregor).

hartgesotten ag. : touet, kinviet, brein, daonet, arloupet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, pomet, kaledet ; *hartgesottener Trinker,* lonker touet (kinviet, pomet) g., mezvier brein (daonet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall, pomet) g., mezvier kollet gant ar boeson g.

Hartglas n. (-es) : [tekn.] gwer tremp str., gwer temzet g.

Hartgummi g./n. (-s) : ebonit g.

Hartguss g. (-es) : [tekn.] potin kalet g., houarn-teuz kalet g.

hartherzig ag. : digalon, digar, didruez, digernez, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, kaledet e galon, krin e galon, krinet e galon, digarantez, gardis, dibalamour, kruel ; *hartherzig sein,* na gaout a galon, bezañ digalon, bezañ kalet a galon, kaout ur galon dir, kaout ur galon vaen, bezañ ur galon yen a zen, bezañ kriz e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ skornet e galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ kaledet e galon, bezañ krin e galon ; *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern,* diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien ; *hartherzig werden,* dont da grizañ, dont da galediñ ouzh poan ar re all, krisaat ouzh poan ar re all.

Hartherzigkeit b. (-) : kaleter g., rustoni b., garventez b., krizder g., krizded b., krizderi b., gardisted b., gardister g., krinder g., skarin an ene g., kruelder g., kruelded b., kaleter a galon g. (Gregor).

Hartheu n. (-s) : [louza.] kanttoull g., kanttoullig g., milzoull g.

Hartholz n. (-es) : koad kalet g., koad yac'h g.

harthörig ag. : pounnerglev, kaletklev, teñvalglev.

Hartkäse g. (-s) : keuz toaz gwasket g.

hartköpfig ag. : dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, aheurtet, kilvers, moulbenn, moulbennek, ginet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, kilhours, beuz, ur penn kalet anezhañ, na ra ken ar pezh a gar, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ.

Hartköpfigkeit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., kilhourzerezh g.

hartleibig ag. : **1.** [mezeg.] kalet e gof, start warnañ, stanket e gorf ; **2.** [dre skeud.] dibleg, aheurtet, diaes ober outañ ; **3.** [dre skeud.] teusk, tost, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-kruk, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, amsellus, krez, krin, skragn, sec'h e gein, engravet.

Hartleibigkeit b. (-) : **1.** dibleg g., pennegezh b., kilpennerezh g., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennad g., pennad g. ; **2.** pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pervezhder g.
hartlöten V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird hartgelötet / hat hartgelötet) : [tekn.] braziñ.
Hartlötung b. (-) : [tekn.] brazerezh g.
hartmäulig ag. : **1.** [kezeg] digizidik e c'henoù ; **2.** [dre skeud.] kintus, ginus, gin, ginet, diaes, rekin, amjestr, disent, sifel.
Hartmeißel g. (-s,-) : kizell-yen b.
hartnäckig ag. : pennek, penvers, klopennek, kilpennek, taer, arloup, empennadet, moulbenn, moulbennek, ginet, aheurtet, kilhours, kilvers, padus, tagus, dalc'hus, hezalc'h, kendalc'hus, hirboanius, digeflusk, youlek, parfet, start en e vennozhioù ; *hartnäckiger Widerstand,* difennerezh arloup g., eneberezh taer g. ; *hartnäckige Krankheit,* kleñved peg g. ; *er arbeitet hartnäckig,* labourat a ra gant dalc'h, labourat a ra gant dalc'husted, labourat a ra gant pennegezh, labourat a ra pennek, labourat a ra gant kendalc'h, labourat a ra gant nerzh-youl, pennek eo war al labour, taer eo da labourat, kalonek eo da labourat, ouesk eo da labourat ; *hartnäckig auf (t-d-b) etwas bestehen,* pegañ ouzh e c'houlenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, aheurtiñ en e soñj, kilhourziñ d'e bennad, en em amoediñ oc'h ober udb ; *hartnäckig sein,* kaout youl en e benn, bezañ didro, bezañ kendalc'hus, bezañ dalc'hus, bezañ ur paotr a-raok, bezañ parfet.
Hartnäckigkeit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., diblegusted b., kilhourzerezh g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., pegadur g., nerzh-youl g., parfeted b. ; *Hartnäckigkeit ist von Vorteil,* un nerzh eo bezañ pennek.
Hartpackung b. (-,-en) : pakadur dibleg g., pakadur reut g.
Hartplatz g. (-es,-plätze) : **1.** tachenn betoñs spluius b., tachenn betoñs splu b. ; **2.** tachenn rousin b.
Hartriegel g. (-s,-) : [louza.] *gelber Hartriegel,* gouezkerezenn b., kerezenn-ouez b.
Hartschädel g. (-s,-) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., aheurtet g., paotr eus Kerbennek g. ; *das ist ein echter Hartschädel,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, ne ra ken ar pezh a gar, hennezh en deus lod e Kerbennek.
Hartschalenkoffer g. (-s,-) : malizenn reut b.
Hartschier g. (-s,-e) : [lu, istor] halabarder g.
hartschlächtig ag. : [loen.] pourset, peus.
Hartsinn g. (-s) : pennegezh b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., kilhourzerezh g., aheurterezh g., aheurtegezh b., pennad g.
Hartspiritus g. (-) : alkool sonnennet g.
Hartstahl g. (-s) : dir tremp g., dir temzet g.
Hartung b. (-,-en) : [kozh] miz Genver g.
Härtung b. (-,-en) : **1.** kaletadur g., kaledigezh b. ; **2.** [metal] temzadur g.
Hartwerden n. (-s) : kaletadur g., kaledigezh b.
Hartwurst b. (-,-würste) : saosison sec'h g.
Haruspex g. (-,-e/Haruspices) : [Henamzer] haruspeks g.
Harz[1] g. (-es) : *der Harz,* Bro-Harz b.
Harz[2] n. (-es,-e) : rousin g., lut g., lutig g., rousken g., brae g., kaoc'h-gwez g. ; *flüssiges Harz,* eoul tourmantin g. ; *Harz gewinnen,* rousina.
harzartig ag. : **1.** rousinek ; **2.** gludek, pegus, flibous, e doare ar rousin, a-zoare gant ar rousin, a-seurt gant ar rousin.
Harzbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-rousin str., rousineg g., gwez rousinek str.
Harzburger Front b. (-) : [istor, 1931] talbenn Harzburg g.
harzen V.k.e. (hat geharzt) : **1.** lakaat rousin e, rousinekaat, braeañ, rousinañ ; **2.** tennañ rousin eus, rousina ; *eine Pinie harzen,* tennañ rousin eus ur wezenn-bin.
V.gw. (hat geharzt) : bezañ rousinus, rousinat, rousinekaat.
Harzen n. (-s) : rousinekaat g.
Harzer g. (-s,-) : [kegin.] keuz eus Bro-Harz g.
Harzgewinner g. (-s,-) : rousinaer g.
Harzgewinnung b. (-) : rousinerezh g., ar gounit rousin g.
harzhaltig ag. : rousinek, hag a zo rousin ennañ.
harzig ag. : **1.** rousinek, lutek ; **2.** gludek, pegus, flibous.
Harzkerze b. (-,-n) : gouloù rousin g., gouloù lutig g., lutig g., goulaouenn rousin b., kantolor brae g., kantolor gouloù brae g.
Harzkohle b. (-,-n) : glaou bitumus str.
Harzrückstände lies. : koc'hien rousin g.
Harztanne b. (-,-n) : [louza.] sapr rousinus str., sapr rousinek str., sapr-rousin str.
Hasard n. (-s) : *mit etwas Hasard spielen,* brokañ udb, avanturiñ udb, risklañ udb, arvariñ udb ; *Hasard spielen,* mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont gwall vuan ganti, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv.
Hasardeur g. (-s,-e) : **1.** c'hoarier chañs g. ; **2.** foeltr e revr g., paotr a foeltr forzh g., torr e c'hroñj g., penn bervek g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g., paotr hardizh-diremed g.
Hasardeurin b. (-,-nen) : **1.** c'hoarierez chañs b. ; **2.** plac'h a foeltr forzh b., foeltrerez he revr b., torrerez he groñj b., penn bervek a blac'h b., plac'h diouzh an druilh b., plac'h diskramailh b., plac'h hardizh-diremed b.
hasardieren V.k.e. (hat hasardiert) : brokañ, avanturiñ, risklañ, arvariñ.
Hasardspiel n. (-s,-e) : c'hoari chañs g., c'hoari arc'hant g.
Hasch n. (-s) : P. butun-drol g., butun-nij g., butun koul g., hachich g., maric'huana g, marjan g.
Haschee n. (-s,-s) : [kegin.] miñsadur g., kig miñset g., hacheiz g., hacheris g.

haschen V.k.e. (hat gehascht) : plaouiañ, plomañ, pakañ ; *Fliegen haschen,* plomañ (pakañ) kelien.
V.gw. (hat gehascht) : **1.** butunat hachich, butunat butun-drol, butunat butun-nij ; **2.** poursuiñ, redek war-lerc'h ; *nach Ruhm haschen,* redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), konoc'hañ enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù ; *nach Effekt haschen,* ober digoroù bras, ober digoroù kaer, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ardaouiñ, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
V.em. : **sich haschen** (haben sich (t-rt) gehascht) : c'hoari redek an taol.
Haschen n. (-s) : [rannyezh.] *Haschen spielen,* c'hoari redek an taol.
Häschen n. (-s,-) : [loen.] gadig b., kolen-gad g. [*liester* kelin-gedon], hanterc'had b.
Häscherl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g.
Häscher g. (-s,-) : heskiner g., heskin g., handeour g., gwaner g., P. lakepod g.
Haschisch n./g. (-/-s) : hachich g., maric'huana g., P. butun-drol g., butun-nij g., butun koul g., marjan g.
Hase g. (-n,-n) : **1.** [loen.] gad b. [*liester* gedon], P. takon-besk g. ; *Hasen jagen,* chaseal (hemolc'hiñ, kas) gedon, redek ar gedon, jiboesaat ar gedon, chaseal (hemolc'hiñ) ar c'had, gedona ; *einen Hasen aufscheuchen,* sevel ur c'had ; *einen Hasen hetzen,* isañ ar chas war-lerc'h ur c'had, kas ur c'had ; *einen Hasen schießen,* lazhañ ur c'had, tapout ur c'had [gant un tenn] ; *er hat den Hasen verfehlt,* tennet en doa hebiou ar c'had, c'hwitet en doa war ar c'had, c'hwitet en doa ar c'had ; *der Hase ist in seiner Sasse versteckt,* emañ ar c'had war he gwele, emañ ar c'had war he ched ; *der Hase kehrt zu seinem Lager zurück,* mont a ra ar c'had da chediñ ; *der Hase kann sich nur durch Flucht retten,* ar gedon a zo o buhez e penn o zreid ; *der Hase läuft schneller als das Kaninchen,* lijeroc'h eo ar c'had eget ar c'honikl, ar c'had a oar redek buanoc'h eget ar c'honikl ; *ein Prachtexemplar von einem Hasen,* un darinenn a c'had b., ur pezh mell gad g., ur pebezh gad b., un hordenn c'had b., ur c'had vat b., gwashat gad b., ur pikol gad g., ur pezh foeltrenn gad g., ur c'horf mat a c'had g., ur c'had ha n'emañ ket ar sifern ganti b., ur moñs gad g. ; **2.** [dre skeud.] P. kac'her er goudor g., kac'her g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., kabon g., kozh kabon g., klouarenn b., foerer g., foerelleg g., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g. ; *ein furchtsamer Hase sein*, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, ruilhañ gwad gad en e wazhied, na vezañ e revr d'an-unan, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ aonik, bezañ spontik evel ur c'had, lammat dirak e skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hac'her er goudor eus an-unan, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, bezañ gant an derzhienn-skeud, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan, kaout gwad pouloudet, bezañ dour en e wazhied, na vezañ gwad dindan e ivinoù, na vezañ a wad en e wazhied, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bihan e galon, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, bezañ moan an traoù gant an-unan, bezañ kabon ; **3.** *wissen, wie der Hase läuft, sehen, wie der Hase läuft,* gouzout gant peseurt avel treiñ, gwelet eus pelec'h e c'hwezh an avel, gouzout ar stek, gouzout an tres, anaout an tres ; **4.** *da liegt der Hase im Pfeffer,* eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar gempenn, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ ar skoulm, aze emañ mudurun an afer, aze emañ an dailh, aze emañ an taol evidomp ; **5.** *alter Hase,* louarn kozh g. ; *er ist auch kein heuriger Hase mehr,* n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm, n'emañ ket war ar boulc'h kentañ, n'emañ ket war e dro gentañ ; *einem alten Hasen etwas vormachen,* deskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan, deskiñ d'e dad-kozh ober bugale-vihan ; **6.** [kegin.] *falscher Hase,* miñsadur kig g., kig miñset g., kig malet g., hacheiz g., hacheris g. ; **7.** *mein Name ist Hase, ich weiß von nichts,* n'ouzon dare (doare, seurt ebet, tamm, na hent na gwenodenn) ; **8.** [kr-l] *viele Hunde sind des Hasen Tod,* unaniezh a zo nerzh - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - daou louarn kamm a zo trec'h da unan eeun.
Hasel[1] g. (-s,-) : [loen.] darz g. [*liester* darzed].
Hasel[2] b. (-,-n) / **Haselbusch** g. (-es,-büsche) / **Haselstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod kelvez g., torkad kelvez g., gwez-kelvez str., kelvez str., kelvezenn b., kraoñkelvezenn b.
Haselgerte b. (-,-n) : gwial kelvez str., kelvezenn b., gwialenn gelvez b.
Haselhain g. (-s,-e) : kelvezeg b., kilvid b., kelvezid b., kollod b.
Haselholz n. (-es) : kelvez g., koad kelvez g.
Haselhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] koadyar b., enez-ouez b., yar-ouez b.
Haselkätzchen n. (-s,-) : [louza.] bisig gwez-kelvez g.
Haselmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] grilian g., razh melen g.

Haselnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-kelvez str., kraoñ-garzh str. ; *gezüchtete Haselnuss,* kraoñ-mouch str. ; *Haselnüsse sammeln,* kraoñkelvesa, dastum kraoñ-kelvez ; *die Haselnüsse sind reif,* gell eo ar c'hraoñ-kelvez.
Haselnussbohrer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kraoñ g.
Haselnusshain g. (-s,-) : kelvezeg b., kilvid b., kelvezid b., kollod b.
Haselnussstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod kelvez g., torkad kelvez g., gwez-kelvez str., kelvez str., kelvezenn b., kraoñkelvezenn b.
Haselnusswurzel b. (-,-n) : [louza.] skouarn-den g.
haselreich ag. : kelvezek.
Haselrute b. (-,-n) : gwial kelvez str., kelvezenn b., gwialenn gelvez b.
Haselstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod kelvez g., torkad kelvez g., gwez-kelvez str., kelvez str., kelvezenn b., kraoñkelvezenn b.
Hasenblume b. (-,-n) : [loen.] lost ar c'had g.
Hasenbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost gad g., gad rostet b.
Hasenfuß g. (-es,-füße) : [dre skeud.] kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., kabon g., kozh kabon g., klouarenn b., foerer g., foerelleg g., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g., den krog ennañ kleñved ar sachañ skasoù g.
Hasenglöckchen n. (-s,-) : [louza.] *englisches Hasenglöckchen, atlantisches Hasenglöckchen,* kilked-broen g., louzaouenn-ar-goukoug b., boked ar goukoug g., boked-koukoug g., fleur-koukoug str., pour-bran str., roz-koukoug str.
Hasenglöckchen-Zwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognon pour-bran str., ognon-ki.
Hasengrube b. (-,-n) : ched g., gwele g., ched gad g.
Hasenjagd b. (-) : gedona g. ; *auf Hasenjagd sein,* gedona, redek ar c'had.
Hasenjäger g. (-s,-) : gedonaer g., paker gedon g.
Hasenhund g. (-s,-e) : [loen.] levran g.
Hasenklee g. (-s) : [louza.] troad-gad g., melchon gad str.
Hasenklein n. (-s) : [kegin.] keusteurenn c'had b., kefalenn c'had b., friko gad g., ragout gad g.
Hasenkot g. (-s) : kagal gedon g., kagalennoù gedon lies.
Hasenlager n. (-s,-) : ched g., gwele g., ched gad g.
Hasenmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] viskacha g.
Hasenpanier n. (-s) : [dre skeud.] *das Hasenpanier ergreifen,* redek ar c'had, tec'hel evel ur spontailh, ober gaol, ober gar, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, skarañ er ouinell, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, sachañ war e skasoù, skarañ, mont d'e dreid, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, kemer an tec'h, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, harpañ ar vanell.
Hasenpfeffer g. (-s) : [kegin.] ragout gad g., kefalenn c'had b., friko gad g., keusteurenn c'had b.
Hasenscharte b. (-,-n) : [mezeg.] boulc'h g., beg-darn g., beg-gad g. ; *Mensch mit Hasenscharte,* den boulc'h g., boulc'heg g.
Hasenschlinge b. (-,-n) : tagell b., lindag g., las g., las-kroug g., antell b., gardinez b. ; *mit Hasenschlingen versehen,* tagellañ ; *mit einer Hasenschlinge fangen,* lindagañ.
Häsin b. (-,-nen) : gadez b., mamm-c'had b. ; *die Häsin hat geworfen,* gadet eo ar vamm-c'had, flutet eo ar c'hadez.
Häslein n. (-s,-) : [loen.] gadig b., kolen-gad g. [*liester* kelin-gedon], hanterc'had b.
Haspe b. (-,-n) : mudurun b., morailh-torzhell g., houarn-dor g.
Haspel b. (-,-n) : **1.** dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g. ; **2.** gwindask g., traouilh g. ; **3.** kanell b., beni b.
haspeln V.k.e. (hat gehaspelt) : **1.** dibunañ ; **2.** gwintañ.
V.gw. (hat gehaspelt) : balbouzat, glabousañ, glabousat, tatouilhat.
Haspelrad n. (-s,-räder) : rod-dibunañ b.
Haspen n. (-s,-) : mudurun b., morailh-torzhell g., houarn-dor g.
Hass g. (-es) : kasoni b., kaz g., glazentez b., argarzhidigezh b., heg g., fach g., tanijenn b., binim g., droukrañs b., malis g./b. ; *aus Hass gegen jemanden,* dre gasoni ouzh u.b., dre valis ouzh u.b. ; *Hass gegen jemanden hegen,* kaout (goriñ, magañ, derc'hel) kaz ouzh u.b., goriñ (magañ, derc'hel) kasoni ouzh u.b., kasaat u.b., magañ droukrañs ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b., mirout greun ouzh u.b., mirout greunenn ouzh u.b., kaout greun ouzh u.b., kaout greunenn ouzh u.b., bezañ fachet kruel ouzh u.b. ; *Hass schwelte in ihm,* goriñ (magañ, derc'hel) a rae kasoni ; *Hass gegen jemanden schüren,* isañ an dud a-enep u.b., c'hwezhañ tan ar gasoni ouzh u.b., bevaat kasoni an dud ouzh u.b., engervel kasoni ouzh u.b., ereziñ enep u.b. ; *Hass überkam ihn,* kasoni a savas en e galon, kasoni a grogas ennañ, kasoni a zeuas ennañ, dont a reas da gemer kaz ; *sich (t-d-b) jemandes Hass zuziehen,* sachañ kasoni u.b. war e benn, ober kaz d'u.b., tennañ droukrañs u.b. war an-unan, lakaat u.b. da gemer kasoni ouzh an-unan, lakaat u.b. da gemer droug ouzh an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dont da vezañ kasaus d'u.b. / dont da vezañ kasaet gant u.b. (Gregor), lakaat kaz da sevel ouzh an-unan ; *seine Augen sprühen vor Hass,* kasoni a luc'h en e zaoulagad ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass,* ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; *der Hass macht ihn blind,* dallet eo e spered gant ar gasoni, koabrennet eo e spered gant ar gasoni, koc'hennet eo e spered gant ar gasoni, ar gasoni a goc'henn e spered ; *der Hass in ihrem Herzen war noch nicht völlig erloschen,* ne oa ket c'hoazh mouget mat ar gasoni en he c'halon ; *den Hass aus seinem Herzen verbannen,* kizañ ar gasoni en e galon, diouennañ ar gasoni eus e galon, harluañ ar gasoni eus e galon ; *er zog sich den Hass aller zu,* an holl a gemeras kasoni outañ, an holl a zeuas da gemer kaz outañ, an holl a gemeras heg outañ, an holl a zeuas da gazañ anezhañ ; *Hass auf jemanden werfen,* dont da gaout kaz

(kasoni) ouzh u.b., dont da gemer kaz (kasoni) ouzh u.b., dont da gasaat u.b., dont da c'horiñ (dont da vagañ) kasoni ouzh u.b., glazañ ouzh u.b., kemer kaz ouzh u.b., kemer kasoni ouzh u.b., kemer heg ouzh u.b., kazañ u.b. ; *unauslöslicher Hass, abgrundtiefer Hass,* kasoni verv b., kasoni an ifern b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni hep distro b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g. ; *wir werden bald sehen, wozu ihr Hass sie verleiten kann,* gedomp da welet betek pelec'h e yelo o c'hasoni ; *ohne Hass und Eifer,* dirakvarn, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, hep malis, divalis.

hassen V.k.e. (hat gehasst) : argarzhiñ, kaout kasoni ouzh, kasaat, euzhiñ ouzh, kaout kaz ouzh, kaout kaz evit, kazout, goriñ (magañ, derc'hel) kaz ouzh, goriñ (magañ, derc'hel) kasoni ouzh, derc'hel drougiezh diwar [u.b.], derc'hel kasoni diwar [u.b.], mirout greun ouzh [u.b.], mirout greunenn ouzh [u.b.], kaout greun ouzh [u.b.], kaout greunenn ouzh [u.b.], kaout ur malis ouzh [u.b.] ; *etwas wie die Pest hassen,* kasaat udb evel ar vosenn ; *jemanden bis auf den Tod hassen,* kaout droug d'e lazhañ ouzh u.b., kaout kaz ar marv ouzh u.b., goriñ (magañ, derc'hel) ur gasoni verv (kasoni an ifern, kaz ar marv, ur gasoni diremed, ur gasoni hep distro) ouzh u.b., dougen ur gasoni bras-meurbet (un droug bras-meurbet) ouzh u.b. / kasaat u.b. evel ar marv (Gregor), bezañ fachet kruel ouzh u.b. ; *ich hasse ihn,* goriñ a ran kaz outañ, magañ a ran ur gasoni verv a-enep dezhañ, kaz am eus ouzh an den-se, erez am eus outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ, doñjer am eus outañ, m'en argarzh, rukun am eus outañ, erez a ra din, mirout a ran greun outañ, mirout a ran greunenn outañ, greun am eus outañ, greunenn am eus outañ, pell emaon diouzh karet anezhañ, ur malis am eus outañ ; *er hasst die Schule,* hegaz en devez ouzh ar skol, kasaat a ra ar skol, kaz en devez ouzh ar skol ; *ich hasse den Krieg,* kaz am eus ouzh ar brezel ; *ich hasse es, beim Regenwetter auszugehen,* kaz a zo ganin mont er-maez pa vez glav, hegaz e kavan mont er-maez pa vez glav.

V.em. **sich hassen** (hat sich (t-rt) gehasst) : **1.** argarzhiñ an-unan, kaout kasoni ouzh an-unan, kasaat an-unan, euzhiñ ouzh an-unan, kaout kaz ouzh an-unan, kaout kaz evit an-unan, kazout an-unan ; **2.** *sich hassen, einander hassen,* magañ kasoni an eil ouzh egile, en em giañ, en em gasaat, en em ereziñ, bezañ e malis an eil ouzh egile ; *sie hassen sich,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, e malis emaint an eil ouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont.

hassenswert ag. / **hassenswürdig** ag. : fell, argarzh, argarzhus, euzhus, kazus, kasaus, kasonius, hegus, fachus, hegaz, hegazus, hek.

Hasser g. (-s,-) : spered kasonius a zen g., den leun a gasoni g., den kasaus g., kasenn b.

hasserfüllt ag. : leun a gasoni, kasonius, kazus, kasaus, flemmus, hek, put ; *hasserfüllte Beziehungen,* darempredoù a gasoni lies.

Hassgefühle lies. : kasoni b., kaz g., argarzhidigezh b., heg g., fach g., tanijenn b., binim g., droukrañs b. ; *Hassgefühle schüren,* c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, engervel ar gasoni.

hässig ag. : [Bro-Suis] rekin, gant e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, kintus, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, kollet e vuoc'h vihan pik du gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell.

hässlich ag. : divalav, digoant, digoantiz, digened, digenedek, digenedus, vil, diharak, diharak da weled, hakr, hek, heugus, disleber, disneuz, disneuz da welet, distumm, didres, dizoare, iskis, urupailh, bilen, diforch ; *ein hässliches Gebäude,* ur savadur ken divalav ha toull eur c'hi g. ; *hässliches Mädchen, hässliches Entlein,* vilez b., vilezig b., bouilhez b. ; *er ist abstoßend hässlich, er ist hässlich wie die Nacht,* un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, un heug hag ur rukun eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, heug ha rukun en deus an den o sellet outañ gant an divalav ma'z eo, divalav-mezh eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h, pebezh troñsad den ! sell ar fas vil-se ! ; *ein hässliches Ungeheuer,* un euzhvil heugus (hakr) g. ; *hässliches Wetter,* amzer vil b., amzer vrein (divalav, diharak, lous, ruz, displet, doareet-fall, hek) b., amzer hegus b. ; *hässliche Ausdrücke,* gerioù gros lies., komzoù divalav (lous, displet) lies. ; *eine hässliche Sache,* ur blegenn lous (divalav) b., un afer gazus b., ur gempenn b., ur gaoc'henn b., ur grenegell b., ur vouilhenn b., ul lagenn b., un afer liboudennek b. ; *eine hässliche Handlung,* un taol kailh g., ur viloni b. ; *hässlich machen,* disleberiñ, distummañ, distresañ, difurmiñ, dihevelebiñ, dishevelebiñ, dizoareañ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, hakraat, vilaat, divalavaat ; *hässlich werden,* hakraat, vilaat, disleberiñ, en em zisleberiñ, mont war zisleberiñ, divalavaat, tristaat.

Hässlichkeit b. (-) : divalavder g., vilder g., vilded b., viltañs g., digened b., digoantiz b., hakrder g., hakrded b.

Hassliebe b. (-) : kemmeskad a garantez hag a gasoni g.

Hassprediger g. (-s,-) : c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., c'hwezher kasoni g.

Hasstirade b. (-,-n) : laed g., areizh b., aradennad komzoù kasonius b., salmenn b.
hassverzerrt ag. : krizet gant ar gasoni, distummet gant ar gasoni, disneuziet gant ar gasoni, disleberet gant ar gasoni, distreset gant ar gasoni.
Hast b. (-) : mall g., hast g., hastidigezh b., hastifted b., hastifter g., hastizded b., hastizder g., prez g., difrae g., deoui g., despailh g., dipadapa g., kabal b., fougas g., kas g. ; *ohne Hast und Eile,* dibrez-kaer, plaen, en e blijadur, war e blijadur, war e oar, war e oarig, àr e oar-goarigoù, goustadik, ez arouarek, o kemer e amzer, war-blaen, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, ken distrafuilh ha tra, war e bouezig, a-zoug e gamm, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, kempennik, koul, koulik, war e damm pouez, plarik ; *in größter (in aller) Hast, in fliegender Hast, voller Hast,* a-randon, d'an druilh drask, d'an druilh, dillo, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, hast gantañ, gant herr, gant hastidigezh vras, gant prez vras, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, gant pep tizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar fliminfoeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz, d'an tarv, evel un tenn.
hasten V.gw. (ist gehastet) : plumiñ, hastañ buan, hastañ a-fo, kemer prez, bezañ e prez, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, sachañ war e ivinoù, bezañ kabal war an-unan, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiiñ, fougasiñ, kidellat, birviñ [d'ober udb].
hastig ag. : trumm, prim ; *hastige Bewegungen,* jestroù fourdouilh (a-stroñs) lies.
Adv. : gant mall, gant hast, gant herr, mall warnañ, a-randon, tizh warnañ, gant hastidigezh, gant prez, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, a-brez, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae, gant diere diwar herr, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz, d'an tarv, evel un tenn ; *hastig essen,* debriñ un tamm dindan e veud (diwar e sav, dre hast, buan-ha-buan), lonkañ e voued ; *hastig sprechen,* komz a-stroñs, drailhañ e c'henoù, drailhañ komzoù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, komz dilokez, komz jore-dijore, trabellat.
Hätschelei b. (-,-en) : moumounerezh g., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., sev g., karantezoù lies., karantezioù lies., dorlo g., dorloadenn b., dorloiñ g., dorloterezh g., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., mignerezh g., lid g., tamm frot g., tamm frotadenn g., herlinkoù lies., tammoù herlinkoù lies.
Hätschelkind n. (-s,-er) : bugel milliour g., pokiol g., loulig g., lellig g., lallaig g., loutig g., kalonig b., bravig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., ignan g., kolladenn b., kamambre a vugel g., min-livrizh g.
hätscheln V.k.e. (hat gehätschelt) : ober kaezhigoù da, ober kaezh da, kaezhigañ, kaezhañ, noilhat, ober chalantiz da, flourikañ, flouretiñ, cherisañ, chourañ, koulouchal, ober sev da, ober noilh da, turlutañ, ober brav-brav da, ober allazigoù da, ober karantezioù da, moumounañ, ober moumounoù da, ober moumounerezh da, dorloiñ, dodoennañ, dorlotañ, flodañ, ober lid da, mignañ, mignoniñ, pariñ, ober brav da, ober herlinkoù da, ober tammoù herlinkoù da, ober flourig da.
hatschen V.gw. (ist gehatscht) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kammañ, jilgammañ.
hatschi estl. : tchaa !
Hatschier g. (-s,-e) : [istor, lu] halabarder g.
Hätschler g. (-s,-) : dorloter g., moumouner g.
Hattrick g. (-s,-s) : [sport] hat-trick g., tri fal lerc'h-ouzh-lerc'h gant an hevelep c'hoarier g., diwisk-tog g.
Hatz b. (-,-en) : **1.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., ribouladeg b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h g., galoupadeg b., firbouch g., bec'h g. ; *das war wieder eine Hatz !* nag ur charre e oa bet ! pebezh meskadeg ! ; **2.** [hemolc'h] hemolc'h war varc'h g., gwenaerezh g., gwenaeri b. ; **3.** [dre astenn.] tenn chase b., bagad chas-red g., rumm chas-red g., band b. ; **4.** [dre skeud.] skrap war u.b. g., skrap war tud 'zo g., hande g.
Hatzhund g. (-s,-e) : puze g., ki-red g.
hau estl. : *hau ruck !* houp ! ... ha houp !
Häubchen n. (-s,-) : jobelin g., jobelinenn b.
Haube b. (-,-n) : **1.** koef g., boned g., kabell b. ; *jemandem eine Haube aufsetzen,* koefañ u.b. ; *sich (t-d-b) eine Haube aufsetzen,* koefañ ; *die Haube abnehmen,* digoefañ ; *eine Haube tragen,* bezañ e koef, mont e koef, koefañ ; *Frau mit Haube,* maouez koefet b., maouez e koef b. ; *dunkle Trachtenhaube,* tandaman g. ; *Haube mit hochgeschlagenen Spitzen,* koef-sparl g., koef-sparlet g. ; *nicht aufgebundene Haube,* koef distroñs g. ; *das Innere der Haube,* kern ar c'hoef b., ar gern-goef b. ; *junges Mädchen mit Haube,* klujar b. ; *Untersatz einer Haube,* koef blev g. ; *sie hat die Haube beiseite gelegt und trägt jetzt Hut,* honnezh n'emañ ket mui e koef, aet eo e tog - honnezh ne ya ket mui e koef, e tog emañ ; **2.** *Federhaube,* bouchad-pluñv g., plumachenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., palañchenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., toupennad b., kribell-bluñv b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kupenn b. ; *die Haube des Kiebitzes,* kupenn ar gornigell b. ; *mit einer Federhaube versehen,* hupañ, hupenniñ ; **3.** golo g., goloenn b. ; *Motorhaube,* golo ar c'heflusker g. ; **4.** [dre skeud.] *ein Mädchen unter die Haube bringen,* dimeziñ ur plac'h, fortuniañ (dimeziñ) e verc'h ; *unter die Haube kommen,* dimeziñ, kemer u.b. da bried ; **5.** [loen., stomog] sac'hig g., boned g.
Haubenband n. (-s,-bänder) : seizenn goef b. ; *schwarzes Haubenband,* rojerez b. ; *hängendes Haubenband,* stolikenn b.
Haubengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz speurennet b.

Haubenlerche b. (-,-n) : [loen.] kogenneg-kuch g., alc'hweder-sant-Pêr g., kabelleg g.
Haubenmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaouig-kuch g.
Haubenschachtel b. (-,-n) : boest koefoù b., boest tokeier b., boest togoù b.
Haubentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer-kuchenn g.
Haubitze b. (-,-n) : obuzer g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g.
Hauch g. (-s,-e) : **1.** c'hwezh g., c'hwezhadenn b., mouch g., strilh avel g., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig dous b., c'hwezhadenn avel skañv b., aezhennig avel b., mouchig-avel flour g., mouch avel g., mouchig avel g., takenn avel b., anal an avel b., banne avel g., dister avel g. ; *kein Hauch regte sich, kein Hauch war zu spüren,* ne c'hwezhe mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel, lomm avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, ne rae lomm avel ebet, ne rae takenn avel ebet, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken ; **2.** analadenn b., analad b., huanad g., huanadenn b., c'hwezhadenn b. ; *es war so kalt, dass man jeden Hauch sehen konnte,* gant ar yen ma oa an amzer e veze gwelet ar vorenn o tont eus anal an dud ; *der letzte Hauch,* an huanad diwezhañ g., an huanadenn ziwezhañ b., ar mouch buhez diwezhañ g. ; *wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross,* stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ; **3.** koc'henn b., pluskennig b., gwiskadig tanav g. ; **4.** bouilhad g., bouilh g., bomm g. ; **5.** [dre heñvel.] doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhig b., liv skañv g., liv lusennek g., seblant g., alberz g., fulenn b. ; *ein Hauch romantischen Geistes,* blaz ar romantelezh g., c'hwezh ar romantelezh b., un disterad romantelezh g. ; *ein Hauch von Humor, ein Hauch Humor,* un dister fent g., un disterad fent g., un netraig fent g., liv ar fent g., un arliv a fent g., ur fulenn fent b. ; *der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht,* ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, damc'hoarzhin a reas ; *hin und wieder flog ein Lächeln über ihr Gesicht,* gournijal a rae mousc'hoarzhoùigoù skañv war korn he muzelloù ; *ein Hauch von Leben huschte über ihr Gesicht,* ur strilh buhez (un aezhenn a vuhez, ur fulenn vuhez) a darzhas war he dremm, un euflenn vuhez (un elfenn vuhez) a darzhas war he dremm ; *ein dünner Hauch von Ehrenbezeigung,* ur vogedenn a enor b., ur fulenn enor b.
hauchdünn ag. : skañv, lusennek, tanav-tanav, moan-moan ; *hauchdünne Folie, hauchdünne Scheibe,* skant str. ; *hauchdünne Farben,* livioù skañv (lusennek) lies. ; *hauchdünnes Kleid,* sae lusennek b. ; *die Landschaft war in einen hauchdünnen Dunst gehüllt,* ul lusenn vihan a oa en dremmwel.
hauchen V.gw. ha V.k.e. (hat gehaucht) : c'hwezhañ ; *er haucht in die Finger,* c'hwezhañ a ra en e vizied, c'hwezhañ a ra war e vizied ; *Worte hauchen,* mouskomz ; *er hauchte einen Kuss auf ihre Hand,* spinañ (chourañ) a reas kil he dorn gant e vuzelloù.
Hauchlaut g. (-s,-e) : [yezh.] ton c'hwezhet g.
hauchzart ag. : **1.** [kegin.] dourennek, chugonus, teuzus ; **2.** [dilhad] aezhennek, lusennek.
Haudegen g. (-s,-) : **1.** sabrenn b. ; **2.** dic'houinour g., klezead g., klezeour g., klezeiataer g., sabrenner g., kannataer g. ; P. *alter Haudegen,* brizhsoudard g., gwallsoudard g.
Hauderer g. (-s,-) : [kozh] paotr karr-louaj g.
Haue b. (-,-n) : **1.** P. roustad g., kempenn g./b., c'hwistad g., freilhad g., dres g., prad g., pred g., predad g. ; *tüchtige Haue kriegen,* kaout fest ar vazh (koad, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, kaout ar fust, bezañ maoutet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, pakañ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, un dres, ur freilhad), tapout e gerc'h, bezañ frotet ken na strak, bezañ frotet ken na fu, bezañ kivijet a-dailh, bezañ frotet gant eoul garzh ken na lufr, bezañ fiblet a c'hoari gaer, bezañ skrivellet mat, bezañ diboultret pizh e zilhad ; **2.** [labour-douar] marr b., pigell b., pech troad-hir g., marr-bigell b., trañch g., frankigell b., pi g., pig g. ; *zweizackige Haue,* bloukard g. ; *mit der Haue roden,* marrat, diskantañ un tirien, distonenniñ ; *Arbeit mit der Haue,* marradenn b. ; *mit der Haue bearbeitete Fläche,* marradenn b. ; *einen Erdbalken mit der Haue ebnen,* kouchañ ur bomm-douar gant ar varr.
hauen V.k.e. (haute / hieb // hat gehauen / [rannyezh.] hat gehaut) : **1.** diskar, faoutañ, bouc'haliañ ; *Holz hauen,* diskar gwez, faoutañ koad ; **2.** kizellañ, benañ ; *ein Standbild in Marmor aushauen,* kizellañ un delwenn a vaen-marbr, kizellañ un delwenn varbr ; *gehauener Stein,* maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e benadurezh g. ; *Steine hauen,* pikañ (kizellañ, benañ) mein ; **3.** dewilchat, falc'hat ; *eine Wiese hauen,* falc'hat ur bradenn ; **4.** skeiñ gant, pavata, dotuañ, dorloiñ, maoutañ, pilat, lopañ, kotañ, fraeañ ; *der Raubvogel haut seine Krallen in die Beute,* an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh ; *seine Zähne ins Fleisch hauen,* skeiñ e zent er c'hig, dantañ ar c'hig ; *jemandem den Hintern voll hauen,* peñsata u.b., difeskinañ u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, reiñ d'u.b. war krap e revr, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ ur foetadenn d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor) ; *jemanden krumm und lahm hauen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur

sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, koad, kerc'h, segal, fest ar vazh, fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kivijañ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *jemandem eins in die Fresse hauen,* distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, reiñ diwar e staon d'u.b., reiñ war e veg d'u.b., reiñ war e benn d'u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., kizañ fri u.b., pladañ e fri d'u.b., terriñ e fas d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., distagañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., distagañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., tanfoeltrañ ur pezh mell takad gant u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., plantañ e fas u.b. a zornadoù ; *ich werde ihm gleich eins in die Fresse hauen,* me a ya da dognañ e fri ; *alles kurz und klein hauen,* dic'hastañ (difoeltrañ, gwastañ, drailhañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, freuzañ, findaoniñ, brizhilhonañ, frigasañ) pep tra, ober tammoù bihan gant kement tra 'zo, ober skirioù gant kement tra 'zo, bruzunañ pep tra evel darbod, foeltrañ pep tra evel ludu ; **5.** [dre skeud.] P. *jemanden in die Pfanne hauen,* **a)** gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., dismegañsiñ u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., divrudañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., brudellat u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b. ; **b)** lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **c)** distrilhañ u.b. brav ha kempenn, lakaat u.b. war e c'henoù, reiñ lamm d'u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, dornañ u.b., razhañ u.b., klaviañ u.b., reiñ ar roustad diwezhañ d'u.b. ; *den Feind in die Pfanne hauen,* distrilhañ brav ha kempenn an enebourien, distrilhañ an enebourien a-blad-kaer, lakaat an enebourien war o genoù, pladañ (pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ) an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ ar roustad diwezhañ d'an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, reiñ un distres eus ar re wellañ d'an enebourien. ; **6.** *jemanden übers Ohr hauen,* touellañ u.b. a-zevri, bratellat u.b., c'hwennat u.b., stranañ u.b., stranigañ u.b., riñsañ u.b., kilhañ u.b., toazañ u.b., kabestrañ u.b., louzañ u.b., dilouzañ u.b., diharpañ u.b., divleupañ u.b., dastum u.b., pakañ brav u.b., houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., kignat u.b., skarzhañ u.b., korvigellañ u.b., sorc'henniñ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ kelien da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kac'hat e godell u.b., rozellat arc'hant u.b. ; **7.** P. *das wird dich aus den Socken hauen,* peadra a vo da bilat ac'hanout, chom a ri war da gement all, chom a raio balc'h da c'henoù, taolet e vi en alvaon, ne vi ket evit disaouzanañ, peadra da estlammiñ az po, chom a ri da sellet gant da c'henoù, mantrañ a ri ; **8.** [tekn.] *Feilen hauen,* fesoniñ livnoù, fesoniñ dentigoù livn ; **9.** [mengleuz] *Erz hauen,* eztennañ kailh, divengleuziañ kailh, gounit kailh ; **10.** [kegin.] *Fleisch hauen,* dispenn ul loen bennak, lakaat korf ul loen bennak a dammoù, dispenn a dammoù ur bastell gig, dibezhiañ un tamm kig.
V.gw. (haute / hieb // hat gehauen / ist gehauen) : P. **1.** (hat) : skeiñ gant, pavata, dotuañ, dorloiñ u.b., maoutañ,

pilat, lopañ ; *jemandem ins Gesicht hauen,* distagañ un avenad gant u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., pladañ e fri d'u.b., terriñ e fas d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., distagañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., distagañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b. ; *um sich hauen,* distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, loeniñ ; *nach jemandem hauen,* klask skeiñ gant u.b., klask pavata u.b. ; **2.** [dre skeud.] (hat) : *über die Schnur hauen, über den Strang hauen,* dirollañ un tamm, mont re bell ganti, mont er-maez eus ar park, mont dreist ar yev, mont dreist ar roudenn, mont dreist an arroudenn, mont dreist-penn, skeiñ diwar re, lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz ; **3.** (hat) : *hauen und stechen,* skeiñ a-feuk hag a-droc'h, skeiñ a-feuk hag a-faout, skeiñ gant ar beg ha gant al lemm (Gregor) ; **4.** (hat) : *er hat damit völlig daneben gehauen,* lakaet en deus e zorn en e c'houloù ha brav - lakaet en deus e zorn en e zisheol ha brav - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - kemeret en deus e voned evit e dog - lienet en deus ar biz kontrol - e gouign a zo panenn - tapet en deus ar c'hi e-lec'h ar c'had - skoet en deus hebiou - tennet en deus hebiou - aet eo e-barzh ar c'harzh - poazhet en deus e viz - skaotet en deus e viz - faziet groñs eo - graet en deus flagas - [dre eilpennadur-ster e brezhoneg] skoet mat en deus ! ; **5.** [tro-lavar] *das ist nicht gehauen und nicht gestochen,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, n'eus na poell na dalc'h gant kement-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat ; **6.** (ist) : *mit dem Fuß gegen einen Stein hauen,* strebotiñ (teukañ, stekiñ gant e droad) ouzh ur maen ; *er ist mit dem Fuß gegen einen Stein gehauen,* stoket en deus bet e droad ouzh ur maen ; **7.** (hat) [dre skeud.] auf den Pudding hauen, lorc'hañ, kankalat, poufal, teilat, ober teil, fougasiñ, fougeal, foeñviñ, poc'honiñ, tonal, bogoliañ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, en em rollañ, flipata, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, bugadiñ, ober bugad, dougen roufl, ober un tamm fougas, ourgouilhiñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, lakaat e gloc'hig da dintal re skiltr, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, en em uhelaat, c'hoari e baotr, sachañ dour d'e foenneg, ruflañ avel ha moged, debriñ mel.

V.em. : **sich hauen** (haut sich / hieb sich // hat sich (t-rt) gehauen) : P. **1.** en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, en em vazhata, en em vlevata, en em zornañ, en em frigasañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ, c'hoari ar vazh, foetañ, en em foetañ ; *sich (t-rt) heftig hauen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em lardañ evel kegi, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; **2.** *sich in die Falle (in die Klappe, in die Koje, aufs Ohr) hauen,* mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e siklud, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin.

Hauen n. (-s) : **1.** diskaradeg b. ; **2.** benerezh g., benadur g., benadurezh b., kizellerezh g., kizelladur g., skulterezh g. ; **3.** eztennerezh g., pigellerezh g. ; **4.** [kegin.] dibezhiadur g., dispennadur g. ; **5.** [dre skeud.] *sie stehen miteinander auf Hauen und Stechen,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, en em giañ a reont, emaint ganti lazh-da-lazh, emaint ganti sach-da-sach, troet eo d'ar put etrezo.

Hauer g. (-s,-) : **1.** bener g., piker mein g. ; **2.** mengleuzier g., miner g., pigeller g. ; **3.** dant-skilf g., stilhon g., skilf g. ; *mit Hauern versehen sein,* bezañ skilfek ; **4.** [loen.] tourc'h-gouez g.

Häuer g. (-s,-) : mengleuzier g., miner g., pigeller g.

Hauerei b. (-,-en) : P. kabaduilh b., kann b., taol-bec'h g., piladeg b., lazh g., kannerezh g. ; *es kam zu einer Hauerei, eine Hauerei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù.

Häufchen n. (-s,-) : **1.** bernig g., yoc'hig b., yoc'hadig b., bitad g. ; **2.** neizh-kañkañ g., bern kaoc'h g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., P. tamm toaz g., boulom-kaoc'h g. ; *sein Häufchen machen,* ober e louz, kac'hat ; **3.** [tr-l] *da steht er wie ein Häufchen Elend,* n'eus ken nemet liv ar vizer (liv an dienez) warnañ, emañ c'hwezh an dienez gantañ, truez meurbet eo e zoare, reuzeudik-meurbet eo e stad, e welet eo truez, reuzeudik eo ma'z eo un druez e welet ; **4.** *ein Häufchen Soldaten,* ur frapad soudarded g., un dornad soudarded g., un dornadig soudarded g., ur flac'had soudarded b., un togad soudarded g., ur vozad soudarded b., ur pakad soudarded g., ur banerad soudarded b.

Haufe g. (-ns,-n) : *sellit ouzh* **Haufen**.

häufeln V.k.e. (hat gehäufelt) : **1.** [labour-douar] arc'henañ, douarañ ; *nicht gehäufelt,* diarc'hen ; *Kartoffeln häufeln,* douarañ patatez, sevel douar ouzh an avaloù-douar, arc'henañ avaloù-douar ; **2.** berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, bitadiñ, hogennañ, tesiñ ; *kegelförmig häufeln,* boutizellañ.

Häufelschluss g. (-es,-schlüsse) : [preder.] liessilogism berraet g., liestribarr berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.

Häufelschlussargument n. (-s) : [preder.] arguzenn ar bern ed b., sofegezh b.

Haufen g. (-s,-) : **1.** bern g., berniad g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g., gwrac'hell b., bodenn b., bodennad b., goustell b., goustellad b., gronn g., gronnad g., hogenn b., kalzenn b., kalz g., kalzad g., kalzadenn b., tes g.,

tolzenn b., tolzennad b., tolz g./b., touesk g., stroll g., strollad g., takad g., c'hwistad g., krug b., krugell b., poullad g. ; *ein Haufen Kohle,* ur bern glaou g., ur yoc'h c'hlaou b., ur yoc'had c'hlaou b., ur grug c'hlaou b., ur grugell c'hlaou b. ; *ein Haufen Kleidungsstücke,* ur strobad dilhadoù g., un druilhad dilhad g. ; *auf einen Haufen werfen,* teurel bern-war-vern ; *auf Haufen setzen, in Haufen setzen,* berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat a-vernioù, lakaat a-verniadoù, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h ; *einen Steinhaufen abtragen,* diverniañ mein ; *Heu auf Haufen setzen,* kalzennañ (berniañ, gwrac'hellat) foenn ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben,* rozellat greun ; *kegelförmiger Haufen,* boutizell b. ; *der Sandhaufen zerrieselt nicht,* chom a ra an traezh en e vern ; *sein Häufchen machen,* ober e louz, kac'hat ; **2.** [c'hoari] pigos g., pod g. ; *Karten vom Haufen nehmen, Karten vom Haufen ziehen,* mont d'ar pigos, pigosat, kemer ur gartenn er pod ; **3.** [dre skeud.] *über den Haufen fahren (werfen, schießen*), penndogiñ, penndarevriñ, penndelochennat, pennboelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, diskar d'an douar, diskar penn evit penn, findaoniñ d'an douar, kas d'an tu all, distrujañ, ober e stal da, ober e lod da, tortañ, ober e varv da, reiñ e gont da, flastrañ, flastrañ rac'h, ober e lod da, ober e jeu da, ober e afer da, lazhañ mik, pilat, dibarfoeltrañ, disparfoeltrañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, pladañ, diskar [u.b.] hed-blad e gorf ; *jemanden über den Haufen rennen,* eilpennañ u.b., penndarevriñ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor) ; *jemanden über den Haufen schießen,* diskar u.b. d'an douar (kas u.b. d'an tu all) gant un tenn fuzuilh, lazhañ u.b. mik gant un tenn, lakaat u.b. da lipat e loa, diskar u.b. penn evit penn gant un tenn, diskar u.b. mik ha digar gant un tenn, diskar u.b. hed-blad e gorf gant un tenn ; *wer sich rührt, wird über den Haufen geschossen !* tan gant neb a fiñvo ! ; **4.** kalzad g., kalzadenn b., bern g., berniad g., yoc'h b., toullad g., bochad g., maread g., bolead g., bordilh b., bostad b., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., afin g., klotad g., kreoñennad b., kreoñenn b., kudennad b., paotad g., pezhiad g., revriad g., torkad g., mor a g., taol bras g., tolp bras g., tompad g., druilh g., druilh bras g., c'hwistadoù lies., druilhad g., duilhad g., kudennad b., dastum bras g., froud g./b., froudad g./b., karrad g., rummad g. ; *sie haben einen Haufen Sachen zurückgelassen,* ur gwiskad traoù (ur pezh stropad traoù, e-leizh a draoù, un euzh a draoù, ur fardellad traoù, ur guchennad vat a draoù, ur c'halzad traoù, ur c'harrad traoù, ur berniad traoù, ur garg traoù) a zo chomet war o lerc'h ; *einen Haufen Geld kosten,* koustañ pikez, bezañ ker-ruz (ker-daonet, ker-du), bezañ an tan war udb, bezañ ker evel pebr da veurlarjez, bezañ ruz, bezañ er-maez a briz, bezañ dibriz ; *ein Haufen Menschen,* ur bobl a dud b., ur maread tud g., ur mor a dud g., ur bochad tud g., un hedad tud g., ur pezhiad tud g., un toullad mat a dud g., ur bern tud g., ur stlabez tud g., ur mac'h bras a dud g., un haras tud g., un nasad tud g., ur strolladenn b., ur strollad g., ur stroll g., ur strobad tud g., un ajad tud g., ur blokad tud g., un tropad tud g., ur froud tud g./b., ur froudad tud g./b. ; *ein Haufen Kinder,* ur grubuilhad vugaligoù b., ur vriad vugale b., ur ribitailh bugale g./b., un neizhiad a vugale g., un nodad bugale g., ur struj a vugale g., un druilhad bugale g., ur frapad bugale g., ur strobad bugale g., ur froud bugale g., ur froud vugale b., ur froudad bugale g., ur froudad vugale b. ; *ein Haufen Dreck,* ur yoc'h loustoni g. ; *in hellen Haufen*, stank-ha-stank, pezh a garer, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, ken a findaon, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-daol, a-vil-vern, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vordilh, dizamant, diouzh an druilh, a-druilhadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement, e-leizh, gras Doue, a-forzh, paot, paot-mat, a-leizh, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont.

häufen V.k.e. (hat gehäuft) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, kalzañ, lakaat en ur yoc'h, kalzennañ, dastum, daspugn, tolzennañ ; *Ämter häufen,* berniañ (kaout) meur a garg, berniañ ar respetoù, P. laerezh poan ar re zilabour.

V.em. : **sich häufen** (haben sich (t-rt) gehäuft) : kreskiñ, mont war-gresk, berniañ, ober bern, yoc'hiñ, gwrac'hellat, krugellañ, gorjañ, tolzennañ, kalzennañ ; *die Schulden häufen sich,* war-gresk e ya an dleoù, emaomp o tastum dleoù bern-ouzh-bern ; *in jener Epoche häufen sich wichtige Ereignisse,* darvoudaouek e oa bet ar marevezhiad-se, d'ar mare-se e fonn an darvoudoù istorel a-bouez.

Haufendorf n. (-s,-dörfer) : bourc'h gant tiez bern-war-vern b., bourc'h war zerezioù b.

Haufenschichtwolke b. (-,-n) : stratokumuluz str., koabraj g., koabrenn b.

haufenweise Adv. : stank-ha-stank, pezh a garer, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, da rastellat, da zastum gant ar bal-daol, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-vil-vern, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, a-vordilh, dizamant, diouzh an druilh, a-druilhadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement, e-leizh, gras Doue, a-forzh, paot, paot-mat, a-leizh, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont, a-rummadoù.

Haufenwolke b. (-,-n) : kumuluz str., kastell g.

häufig ag. : stank, paot, puilh, niverus ; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn,* sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennoù er skol ; *häufiges Wiederkehren,* stankter g., paoted b., puilhder g., aliested b.

Adv. : alies, lies a wech, alies a wech, lies taol, alies-kaer ; *häufig besuchen,* pleustriñ, daremprediñ, hentiñ ; *er geht häufiger in die Gastätte als in die Uni,* pleustriñ a ra aliesoc'h an ostalerioù eget ar skol-veur, gwelloc'h eo gantañ disec'hañ barrikennoù an ostiz eget mont d'ar skol-veur ; *er geht immer häufiger in die Gaststätte,* aliesaat a ra da vont d'an ostaleri, mont a ra aliesoc'h-aliesañ d'an ostaleri ; *er geht häufig in die Kneipe,* techet eo da daverniñ, hennezh a zo ur reder tavarnioù, er

chapel e vez alies a-walc'h, e chapel ar bod iliav e vez alies a-walc'h, ouzh an daol santel e vez alies a-walc'h, gwallhentiñ a ra an tavarnioù, troet eo da zarempredìñ an tavarnioù ; *er geht häufig diesen Weg,* alies e bleustr an hent-se, ober a ra e zarempred dre an hent-se.

Häufigkeit b. (-) : stankter g., paoted b., puilhder g., aliested b. ; *abnehmende Häufigkeit,* nebeutadur g., digresk g. ; *zunehmende Häufigkeit,* kresk g., kreskadur g., muiadur g.

Häufigkeitszahl b. (-,-en) / **Häufigkeitsziffer** b. (-,-n) : aliested b.

Häuflein g. (-s,-) : bernig g., bern bihan g., yoc'hig b. ; [dre skeud.] *da steht er wie ein Häuflein Elend,* n'eus ken nemet liv ar vizer (liv an dienez) warnañ, emañ c'hwezh an dienez gantañ, truez meurbet eo e zoare, reuzeudik-meurbet eo e stad, e welet eo truez, reuzeudik eo ma'z eo un druez e welet.

Häufung b. (-,-en) : **1.** yoc'hadur g., dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendastum g., berniadur g., berniañ g. ; [gwir] *Häufung der Strafen,* ouzhpennadur ar barnedigezhioù g. ; **2.** yoc'h b., yoc'had b., berniad g., hogenn b., krugelladur g., tolzenn b., tolzennad b., touesk g., stroll g., strollad g.

Hauklotz g. (-es,-klötze) : tousenn b., tourtenn b., piltos g., penngos g., pilgos g.

Haupt n. (-s, Häupter) : **1.** penn g. ; *das Haupt erheben,* ober ur sav d'e benn, sevel e benn, gorren e benn ; *erhobenen Hauptes vor jemandem stehen,* chom sonn e benn dirak u.b. ; *das Haupt hoch halten,* derc'hel (bale) sonn e benn, bale uhel e benn, bezañ sonn e benn gant an-unan, bezañ uhel e benn gant an-unan, chom uhel e benn gant an-unan ; *das Haupt neigen,* stouiñ (soublañ) e benn ; *gesenkten Hauptes,* stouet e benn gantañ, soublet e benn gantañ, e benn pleget izel, en e zaoubleg, war zaoubleg, izel e benn ; *gesenkten Hauptes vor jemandem stehen,* chom soublet (chom izel) e benn dirak u.b., chom soublet e zaoulagad dirak u.b. ; *das Haupt schütteln,* hejañ (horellañ) e benn, ober un horell (un hej) d'e benn (Gregor) ; *jemandem das Haupt abschlagen,* troc'hañ e benn d'u.b., dibennañ u.b., P. krennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemanden aufs Haupt schlagen,* ober e stal (reiñ e gont, reiñ lamm, ober e afer, reiñ e stal, reiñ taol ar marv) d'u.b., ober e varv d'u.b., diskar u.b. penn evit penn ; [dre fent] *sich (t-d-b) Asche aufs Haupt streuen,* goleiñ e benn a ludu, kaout mil geuz ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen ! (Schiller),* hag emaoc'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *zu Häupten seines Bettes,* ouzh troad e wele, ouzh e bennwele.

2. penn g., pennrener g., rener g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g. ; *die gekrönten Häupter,* ar rouaned lies., ar pennoù kurunet lies., ar c'hurunennoù lies., ar rieien lies., ar genroueed lies. ; *das Haupt der Familie*, ar penn-tiegezh g., ar penn-ti g., ar penntieg g., an tieg g., an ozhac'h g., mestr an ti g., ar mestr-a-di g., an hini g. ; [relij.] *das Haupt der Christenheit,* penn ar bed kristen g., marc'h-blein (marc'h-kleur) ar bed kristen g., bleiner ar bed kristen g. ; *Reform an Haupt und Gliedern,* adreizhadur penn-kil-ha-troad g., adreizhadur eus an eil penn d'egile g., adreizhadur holl-razh g.

3. *das Haupt des Berges,* penn ar menez g., barr ar menez g., lein ar menez g., kern ar menez b., talpenn ar menez b., krouzell ar menez b., kribenn ar menez b., penn krec'h ar menez g.

Haupt- : penn-, pennañ, meur, kreiz, pouezusañ, bras, brasañ, muiañ, diazez, kentañ, gour-.

Hauptader b. (-,-n) : **1.** [mengleuz.] gwazhienn bennañ b., pennwazhienn b. ; **2.** [korf.] gwazhienn-gas b. [*liester* gwazhied-kas], gwadkaser g., talmerenn b.

Hauptaktion b. (-,-en) : **1.** [c'hoariva] *Haupt- und Staatsaktion*, danvez istorel a bouez bras g. ; **2.** [dre skeud.] *Haupt- und Staatsaktion,* abadenn bompadus gant prezegennoù goullo leun a stambouc'h b., digoroù bras lies., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Hauptaktionär g. (-s,-e) : penngevranneg g., kevranneg pouezusañ g.

Hauptakzent g. (-s,-e) : [yezh.] pouez-mouezh kreñvañ g., skoad kreñvañ g.

Hauptaltar g. (-s,-altäre) : aoter veur b., aoter-vras b.

Hauptamt n. (-s,-ämter) : **1.** kreizva g., burev-kreiz g., pennvurev g. ; **2.** pennobererezh g., pennvicher b.

hauptamtlich ag. : evel pennvicher, diouzh e bennvicher, micherel.

Hauptangeklagte(r) ag.k. g./b. : penndamallad g., penndamalladez b.

Hauptanker g. (-s,-) : [merdead.] penneor g., eor bras g.

Hauptanschluss g. (-es,-anschlüsse) : [trenioù] pennlinenn b., houarnlinenn vras b.

Hauptansicht b. (-,-en) : [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g.

Hauptanstalt b. (-,-en) : diazezadur kreiz g.

Hauptast g. (-s,-äste) : pennvrank g., pennskourr g., skourr meur g.

Hauptausgang g. (-s,-ausgänge) : dor bennañ b., hent-maez pennañ g., isuenn bennañ b.

Hauptbahn b. (-,-en) : [trenioù] houarnlinenn vras b., pennlinenn b.

Hauptbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : *der Hauptbahnhof,* ar gar bennañ b., an ti-gar pennañ g., ar porzh-houarn pennañ g., ar gar vras b., ar porzh-houarn bras g.

Hauptbalken g. (-s,-) : [tisav.] gourzreust g., penndreust g.

Hauptbegriff g. (-s,-e) : pennderc'henn b., pennveizad g., penngeal g., pennvennozhiad g., derc'henn diazez b., meizad diazez g., keal diazez g., mennozhiad diazez g., termen diazez g., danzead-spered diazez g.

Hauptberuf g. (-s,-e) : pennobererezh g., pennvicher b.

hauptberuflich ag. : evel pennvicher, diouzh e bennvicher, micherel.

Hauptbesitz g. (-es) : pennvad g.

Hauptbestandteil g. (-s,-e) : lodenn bennañ b., dalc'h g., penn g., pep pennañ g., pennelfenn b., elfenn trec'hel b., trec'henn b.

Hauptbuch n. (-s,-bücher) : [kenwerzh] levr bras g., pennlevr kontouriezh g.

Hauptbuchhalter g. (-s,-) : penngontour g., mestr-kontour g.

Hauptbuchstabe g. (-ns,-n) : [moull., yezh.] pennlizherenn b.

Hauptdarsteller g. (-s,-) : pennc'hoarier g., pennaktor g., pennaktour g.

Hauptdarstellerin b. (-,-nen) : pennc'hoarierez b., pennaktorez b., pennaktourez b.
Hauptdeck n. (-s,-e) : [merdead.] pont pennañ g., pont bras g.
Haupteingang g. (-s,-eingänge) : dor bennañ b., antre pennañ g., digor pennañ g., toull pennañ g., hent-barzh pennañ g., mont tre pennañ g.
Häuptel n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] penn g.
Häuptelsalat g. (-s) : [Bro-Aostria, louza.] letuz str.
Hauptende n. (-s,-n) : **1.** [gwele] pennwele g. ; **2.** [taol] penn uhelañ an daol g.
Haupterbe g. (-n,-n) : pennhêr g.
Haupternährung b. (-,-en) : pennvagadur g.
Haupteslänge b. (-,-n) : [sport] treuz ur penn g. ; *um Haupteslänge,* treuz ur penn, gant treuz ur penn, a-dreuz penn.
Hauptfach g. (-s,-fächer) : [skol, skol-veur] danvez pennañ g., penndanvez g., diskiblezh pennañ b., penndiskiblezh b., pennstudi b.
Hauptfamilie b. (-,-n) : tiegezh pennañ g.
Hauptfarbe b. (-,-n) : mestrezenn b., liv mestr g., trec'henn b., liv trec'h g.
Hauptfehler g. (-s,-) : fazi pennañ g., pennvank g., mank pennañ g., si pennañ g.
Hauptfeld n. (-s,-er) : [sport] braz eus an druilhad g., strobad g., druilhad g., duilhad g. ; *das Hauptfeld hinter sich lassen, sich vom Hauptfeld absetzen,* en em zistagañ diouzh an druilhad, leuskel ar strobad war e lerc'h, kemer (gounit) lañs war an druilhad, gounit hent war an druilhad, leuskel hent gant an druilhad, distokañ diouzh an duilhad.
Hauptfeldwebel g. (-s,-) : [lu] pennadjudant g.
Hauptfigur b. (-,-en) : pennden g., penndudenn b.
Hauptfilm g. (-s,-e) : film bras g., film hir g.
Hauptfluss g. (-es,-flüsse) : pennstêr b.
Hauptforderung b. (-,-en) : **1.** [gwir] dle pennañ g. ; **2.** [arc'hant.] kevala g., sammad amprestet enebet ouzh ar c'hampi dioutañ g. ; **3.** arc'hadur pennañ g.
Hauptgang g. (-s,-gänge) : **1.** [kegin.] pennveuz g., P. mañjer g. ; **2.** [tisav.] trepas pennañ g. ; **3.** [gwalc'herez] kelc'hiad gwalc'hiñ g.
Hauptgebäude n. (-s,-) : [tisav.] korf-ti g., korf-savadur g., ti-tan g., pennlec'h g.
Hauptgebirge n. (-s,-) : [menezioù] steudad pennañ b., aradennad pennañ b., aridennad pennañ b.
Hauptgedanke g. (-ns,-n) : prederenn greiz b., pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g., luskvennozh g.
Hauptgefreite(r) ag.k. g./b. : [lu] penngorporal g.
Hauptgericht n. (-s,-e) : [kegin.] pennveuz g., P. mañjer g.
Hauptgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] stal vamm b.
Hauptgeschäftszeit b. (-,-en) : [kenwerzh] eurvezhioù ar brasañ diskenn lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., mare ar soulgreskoù g., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g.
Hauptgewicht n. (-s) : priorelezh b., tevet g., gourfouez g. ; *das Hauptgewicht auf etwas (t-rt) legen,* reiñ an tevet d'udb, tevetañ udb, lakaat ar gourfouez war udb.
Hauptgewinn g. (-s,-e) : [lotiri] priz kentañ g, maout g.
Hauptgiebel g. (-s,-) : [tisav.] talier g.
Hauptgräte b. (-,-n) : [loen.] draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b.
Hauptgrund g. (-s,-gründe) : pennabeg g., pennkaoz g.
Hauptgut n. (-s,-güter) : pennvad g.
Haupthaar n. (-s) : [korf.] blev str., pennad blev g., blevad g.
Haupthahn g. (-s,-hähne) : kog pennañ g., pin pennañ g., mouch pennañ g.
Haupthimmelsrichtungen lies. : *die vier Haupthimmelsrichtungen,* ar pevar avel lies., pevar c'horn ar bed lies., ar pevar roud avel lies.
Haupthypothese b. (-,-n) : arlakadenn b.
Hauptkamm g. (-s,-kämme) : livenn-gein un aradennad-venezioù b., linenn gribenn b.
Hauptkasse b. (-,-n) : kef kreiz g., penngef g.
Hauptkirche b. (-,-n) : iliz-veur b.
Hauptkommissar g. (-s,-e) : penngomiser g.
Hauptkonsekrator g. (-s,-en) : [relij.] eskob kensakrer g.
Hauptlast b. (-,-en) : karg vrasañ b., bec'h brasañ g., brasañ karg b., brasañ bec'h g.
Hauptlehen n. (-s,-) : [istor] penndalc'h g.
Hauptlehrer g. (-s,-) : [kozh] **1.** rener skol kentañ derez g. ; **2.** penngelenner g.
Hauptleitung b. (-,-en) : [tekn.] **1.** pennduellenn b., tuellenn vras b. ; **2.** pennlinenn dredan b.
Hauptleute *liester evit* **Hauptmann**.
Hauptlinie b. (-,-n) : pennlinenn b.
Häuptling g. (-s,-e) : mac'htiern g., penn-meuriad g., roueig g.
häuptlings Adv. : gant ul lamm-penn, a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom.
Häuptlingstum n. (-s) : penniezh b.
hauptlos ag. : dibenn, diren, distur.
Hauptnahrung b. (-,-en) : pennvagadur g.
Hauptmacht b. (-,-mächte) : **1.** galloud meur g., riez c'halloudus b. ; **2.** [lu] ar braz eus an arme g., nerzh pennañ an arme g.
Hauptmagd b. (-,-mägde) : matezh vras b.
Hauptmahlzeit b. (-,-en) : pred pennañ g.
Hauptmann g. (-s,-leute) : kabiten g.
Hauptmarkthalle b. (-,-n) : koc'hu kreiz g.
Hauptmast g. (-es,-en/-e) : gwern-vras b.
Hauptmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser pennañ g.
Hauptmerkmal n. (-s,-e) : pennazon g., pennarouez b., merk pennañ g.
Hauptmesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn-bred b.
Hauptmieter g. (-s,-) : pennfeurmer g.
Hauptmotiv n. (-s,-e) : [sonerezh] pennderez g., mestrezenn b.
Hauptnenner g. (-s,-) : [mat.] hevelep anver g., kenanver g., anver boutin g.
Hauptort g. (-s,-e) : penngêr b., pennlec'h g.
Hauptperson b. (-,-en) : **1.** pennden g., penndudenn b. ; **2.** [dre astenn.] *die Hauptpersonen der Stadt,* ar pennoù a gêr lies., ar vourc'hvistri lies., pennoù bras kêr lies., oc'haned kêr lies., tarined kêr lies., an tev g.
Hauptpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] pennbiler g., peul-souten pennañ g.
Hauptplatine b. (-,-n) : [stlenn.] pennwal b.
Hauptpost b. (-) / **Hauptpostamt** n. (-s,-ämter) : ti-post kreiz g.

Hauptprobe b. (-,-n) : [c'hoariva] pleustradeg veur b.
Hauptpunkt g. (-s,-e) : *der Hauptpunkt,* ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dailh b., ar gempenn b., an dalc'h brasañ g., an amanenn g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pep kentañ g.
Hauptquartier n. (-s,-e) : [lu] penngarter bras g.
Hauptregister n. (-s,-) : **1.** taolenn veur b. ; **2.** marilh meur g. ; **3.** [ograou] stirad pennañ g.
Hauptreisezeit b. (-,-en) : mare ar brasañ niver a dud o vont da veajiñ g., koulzad ar brasañ niver a dud o vont da veajiñ g., koulzad soulgresk niver ar veajourien g.
Hauptrolle b. (-,-n) : pennroll g., roll pennañ g. ; *bei etwas die Hauptrolle spielen,* kaout ar pennroll en udb.
Hauptsache b. (-,-n) : *die Hauptsache,* ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *zur Hauptsache kommen,* stagañ ganti, stagañ gant danvez an diviz ; *kommen wir zur Hauptsache !* komzomp nebeut ha komzomp c'hwek ! lakaomp ar gaoz war ar pep pouezusañ !
hauptsächlich ag. : gourfouezus, pouezusañ, pennañ.
Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, ispisial, gant a ri, bepred, dreist kement 'zo, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh, pergen, peurgetket, diwar blaen ha barr, end-eeun ; *sie ernähren sich hauptsächlich mit Fisch,* pesked a ra ar font eus o bevañs, en em vezhur a reont gant pesked dreist-holl.
Hauptsaison b. (-,-s) : bog ar maread touristel b., bog ar c'houlzad touristel b., barr ar maread touristel g., barr ar c'houlzad touristel g., mog ar maread touristel b., mog ar c'houlzad touristel b.
Hauptsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] *übergeordneter Hauptsatz,* pennlavarenn b. ; *Hauptsatz als selbstständig vorkommender Satz,* lavarenn dizalc'h b.
Hauptschalter g. (-s,-) : [tekn.] trec'haoler kreiz g.
Hauptschiff n. (-s,-e) : **1.** [tisav.] nev vras b. ; **2.** [merdead.] lestr amiral g.
Hauptschlagader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-veur b., aortenn b. ; *die linke Herzkammer führt das Blut in die Hauptschlagader,* gant ar c'hofig kleiz e vez kaset ar gwad en aortenn.
Hauptschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] potenn b., alc'hwez boutin g.
Hauptschriftleiter g. (-s,-) : pennskridaozer g.
Hauptschuld b. (-,-en) : **1.** kablusted vrasañ b., brasañ kablusted b. ; **2.** dle pennañ g.
Hauptschuldige(r) ag.k. g./b. : den kablus ar muiañ g.
Hauptschuldner g. (-s,-) : [gwir] dleour brasañ g., brasañ dleour g.
Hauptschule b. (-,-n) : skolaj g., kelenndi g.
Hauptschüler g. (-s,-) : skolajiad g., kelenndiad g.
Hauptschülerin b. (-,-nen) : skolajiadez b., kelenndiadez b.
Hauptschullehrer g. (-s,-) : kelenner skolaj g., kelenndiour g.
Hauptschullehrerin b. (-,-nen) : kelennerez skolaj b., kelenndiourez b.
Hauptschwert n. (-s,-er) : [merdead.] angell c'houstilh b.
Hauptsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel vras b.
Hauptseite b. (-,-n) : **1.** tu pennañ g. ; **2.** [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., talier g. ; **3.** [pezh moneiz] kroaz ur pezh moneiz b.
Hauptseminar n. (-s,-e) : [skol-veur] prantadoù evit studierien eus ar c'helc'hiad diwezhañ lies.
Hauptsendezeit b. (-,-en) : barr selaou g., eurvezioù ar brasañ feur selaou lies., eurvezhioù soulgresk ar feur selaou lies.
Hauptsitz g. (-es,-e) : pennsez b.
Hauptspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor kreiz / memor greiz g./b., pennvemor g.
Hauptspeise b. (-,-n) : [kegin.] pennveuz g., P. mañjer g.
Hauptstadt b. (-,-städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne,* Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die Hauptstadt der Bretagne,* Naoned eo kêr-benn Breizh.
Hauptstärke b. (-,-n) : nerzh pennañ g. ; [dre skeud.] *das ist seine Hauptstärke,* hennezh eo e graf (e grog, e daol, ar c'hraf m'emañ en e greñvañ), aze emañ en e zouar gwinizh, emañ en e grog (en e daol, en e blom) gant an dra-se / er poent-se ez eo ur mailh (Gregor).
Hauptstraße b. (-,-n) : pennhent g., pennstraed b., gourstraed b., meurhent g., hent-bras g., hent-meur g., kehentva g., ru vras b. ; *über Haupt- und Nebenstraßen fahren,* mont a-vras hag a-vihan.
Hauptstrecke b. (-,-n) : [trenioù] linenn vras b., pennlinenn b.
Hauptstreich g. (-s,-e) : taol ruz g., taol kaer g., taol dis g.
Hauptstudium n. (-s,-studien) : [skol-veur] studioù eil derez lies., eil kelc'hiad studioù g.
Hauptsumme b. (-,-n) : hollad g., kevala ha kampi.
Hauptsünde b. (-,-n) : [relij.] pennbec'hed g., pec'hed marvel g., pec'hed muiañ g., pec'hed kapital g. ; *die sieben Hauptsünden,* ar seizh pec'hed kapital lies., ar seizh pennbec'hed lies.
Hauptteil g. (-s,-e) : pennlodenn b., lodenn bennañ b.
Haupttthema n. (-s,-themen) : penndodenn b.
Haupttitel g. (-s,-) : talbenn g., ustitl g., pennditl g.
Haupträger g. (-s,-) : [tisav.] gourzreust g., penndreust g., mestr-kebr g.
Haupttrakt g. (-s,-e) : korf-ti g., korf-savadur g.
Haupttreffer g. (-s,-) : [lotiri] maout g., priz kentañ g.
Haupttrieb g. (-s,-e) : [louza.] broñs penn g.
Haupttruppe b. (-,-n) : *die Haupttruppe,* ar braz eus an armead g., ar gros eus an armead g., ar c'hros eus an armead b.
Haupttugend b. (-,-en) : [relij.] pennvertuz b., vertuz pennañ b. ; *die Haupttugenden,* ar peder vertuz lies., ar vertuzioù muiañ lies.

Hauptunterschied g. (-s,-e) : penndisheñvelder g., penndiforc'h g., penngemm g., an diforc'h muiañ g.
Hauptverhandlung b. (-,-en) : [gwir] breudoù lies.
Hauptverkehrsstraße b. (-,-n) : pennhent g., pennstraed b., gourstraed b., meurhent g., hent-bras g., hent-meur g., pennañ kehent g., kehentva g.
Hauptverkehrsstrecke b. (-,-n) : pennlinenn b. ; *auf den Hauptverkehrsstrecken fahren die Züge mit rasender Geschwindigkeit,* trenioù ar pennlinennoù a vez herr ganto.
Hauptverkehrszeiten lies. : eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies., mareoù barr an dremeniri lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g.
Hauptversammlung b. (-,-en) : emvod meur g., bodadeg veur b., emvod hollek g. ; *ordentliche Hauptversammlung,* emvod meur ordinal g. ; *außerordentliche Hauptversammlung,* emvod meur dreistordinal g., bodadeg veur dreistordinal b.
Hauptverwaltung b. (-,-en) : **1.** melestradurezh kreiz b. ; **2.** sez ar c'hevredad b.
Hauptvorlesung b. (-,-en) : [skol-veur] kentel diwar ar gador b.
Hauptwache b. (-,-n) : **1.** komiserdi g. ; **2.** ti-gward g.
Hauptwäsche b. (-) **/ Hauptwaschgang** g. (-s,-gänge) : [gwalc'herez] kelc'hiad gwalc'hiñ g.
Hauptwaschmittel n. (-s,-) : lijoù boutin g., lisiv boutin g.
Hauptwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr luskañ g.
Hauptwerk n. (-s,-e) : oberenn bennañ b., pennoberenn b., pennober g.
Hauptwind g. (-s,-e) **/ Hauptwindrichtung** b. (-,-en) : pennavel g., avel bennañ g.
Hauptwohnsitz g. (-es,-e) : ti pennañ g., annezlec'h ordinal g., chomlec'h ordinal g., lec'h-annez pennañ g.
Hauptwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] anv-kadarn g., pennanv g.
Hauptwurzel b. (-,-n) : pennwrizienn b. [*liester* pennwriziennoù, pennwrizioù], gwrizienn vras b. [*liester* gwriziennoù bras, gwrizioù bras], gwrizienn-vamm b., gwrizienn-vestr b., mamm-wrizienn b. [*liester* mammoù-gwrizioù].
Hauptzahl b. (-,-en) : [mat.] niver pegementiñ g.
Hauptzeitalter n. (-s,-) : pennvarevezh g.
Hauptzeitwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] anv-verb kadarnaet g.
Hauptzeuge g. (-n,-n) : test pennañ g., test pouezusañ g.
Hauptzeugin b. (-,-nen) : test pennañ g., test pouezusañ g.
Hauptzug g. (-s,-züge) : [dre skeud.] pennazon g., pennarouez b., merk pennañ g., dezverk pennañ g., pennlinenn b.
Hauptzweck g. (-s,-e) : pal kentañ g., amkan pennañ g., finvez kentañ b., dezev pennañ g., amboaz kentañ g., mennad kentañ g.
hau ruck estl. : houp ! ... ha houp !
Hauruck n. (-s) : houp g.
Hauruckpolitik b. (-) : politikerezh hag a ya taer ha dizamant ganti g., politikerezh a ya dezhi a-droc'h-trañch, politikerezh morzhol g.
Haurucklösung b. (-,-en) : diskoulm taer ha dizamant g.
Hauruckmethode b. (-,-n) : *nach der Hauruckmethode,* dreist-penn-biz, dre brez, taer ha dizamant ; *etwas nach der Hauruckmethode erledigen,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr.
Haus n. (-es, Häuser) : **1.** ti g., tiadur g. ; *das ist mein Haus,* hennezh eo va zi-me ; *sich ein Haus bauen,* sevel ti ; *ein Haus bauen,* sevel un ti ; *er hat sich ein Haus gekauft,* prenet en deus ti ; *ein gut gelegenes Haus,* un ti lec'hiet mat g. ; *ein ungesundes Haus,* un ti fall d'ar yec'hed g. ; *ein schönes Haus,* ur c'haer a di g. ; *Marias Haus,* ti Varia g. ; *Peters Haus,* ti Bêr g. ; *wessen Haus ist das ?* ti biv eo hennezh ? ; *ein baufälliges Haus,* un ti hag a ginnig kouezhañ en e boull g., un ti hag a venn kouezhañ en e buch g., un ti en arvar da bilat g., un ti dirapar g., un ti flodac'het g., un ti darev da gouezhañ en e boull g., un ti aet da beñse g. ; *ein herrschaftliches Haus,* un ti aotrounez g., ur maner g. ; *ein strohgedecktes Haus,* un ti-soul g. un ti-plouz g., ur blouzenn b., ul lochenn-blouz b., ur glotenn-blouz b., un ti toet gant plouz g. ; *ein abgelegenes Haus bewohnen,* bezañ o chom en un ti distro ; *ein Haus abbrechen,* dismantrañ (freuzañ, difregañ, distrujañ, pilat, peurziskar) un ti, bannañ un ti d'an traoñ, diskar un ti a-benn-font, diskar un ti e rez an douar (Gregor) ; *von Haus zu Haus gehen,* mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile, dre an tiez) ; *auf ihn kann man Häuser bauen,* bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ.
2. kêr b., ti g., tiegezh g., tiegezhiad g., mog g., tiad g., loch g. ; *nicht zu Hause (außer Hause) sein,* na vezañ er gêr, bezañ er-maez eus ar gêr, na vezañ en e loch ; *außer Hause essen,* debriñ e kêr ; *nach Hause gehen,* **a)** mont d'ar gêr, mont d'e gêr, kêrat, troc'hañ d'ar gêr, mont sa'r gêr, mont sa'n ti, mont d'e loch, mont betek ar gêr ; **b)** distreiñ d'e vro c'henidik ; *ruf ihnen zu, sie sollen nach Hause,* kri anezho en ti, hop dezho dont d'ar gêr ; *nach Hause eilen,* hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *nach Hause kommen,* dont d'ar gêr ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause,* un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, degaset he doa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *wenn die Mutter nicht zu Hause war,* pa zianke ar vamm, pa veze aet ar vamm eus ar gêr, pa zae kuit ar vamm, pa zegouezhe d'ar vamm mont eus ar gêr ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, sobald ich nach der Schule wieder zu Hause war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *mit sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause,* c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol ; *ich war nicht weit weg von zu Hause,*

n'edon ket gwall bell diouzh ar gêr ; *zu Hause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras nozbeure ; *zu Hause sprechen wir Bretonisch,* brezhoneg eo yezh ar gêr ; *bei uns zu Hause ist die Hölle los,* hor c'hêrni a zo un ifern ; *sich nicht von zu Hause entfernen,* chom war-dro ar gêr ; *sie hatte einen Brief von zu Hause bekommen,* degemeret he doa ul lizher diouzh ar gêr ; *das Haus verlassen,* mont eus ar gêr, kuitaat ar gêr ; *ich habe das Haus nicht mal einen Augenblick verlassen,* n'on bet pennad ebet eus ar gêr, n'on bet pennad ebet diouzh an ti ; *das Haus kurz verlassen,* digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ ; *kommen Sie zu mir nach Hause,* deuit d'an ti, deuit du-mañ ; *nach Hause begleiten,* ambroug betek toull e di, kas d'e di ;[paotred] *ein Mädchen nach Hause begleiten,* c'hoari kas d'ar gêr ; *das Haus hüten,* rankout chom (bezañ dalc'het) er gêr, chom etre an tan hag e wele ; *das Haus besorgen,* derc'hel an ti a-ratre, derc'hel an tiegezh, ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, bezañ gant trepetoù an ti, emell eus an tiegezh, ren an tiegezh, tiekaat, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, bezañ war ar maneuroù, chom en-dro d'an ti ; *das Haus bewachen,* diwall an ti ; *das Haus bewachen, solange die anderen Familienangehörigen weg sind,* bezañ paotr ar gêr, bezañ plac'h ar gêr ; *jemanden aus dem Hause jagen,* teuler u.b. er-maez eus e di, sevel e dreid d'u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus e di, reiñ foet an nor d'u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *jemandem das Haus verbieten,* berzañ ouzh u.b. mont en e di, serriñ (prennañ) e zor ouzh u.b., lezel u.b. e-tal an nor, mirout ouzh u.b. a zont en e di, nac'h degemer u.b. ; *jemandem sein Haus öffnen,* reiñ dor zigor d'u.b., degemer u.b. en e di, reiñ digor d'u.b., reiñ degemer d'u.b. ; *die Hausherrin führte den Gast im Haus herum,* mestrez an ti a reas hec'h enorioù d'he c'houviad, an ostizez a ziskouezas he zi d'he c'houviad ; *tun Sie, als ob sie zu Hause wären,* grit evel er gêr ! amañ emaoc'h er gêr ! amañ emañ ho kêr ! ; *ich fühle mich bei mir nicht mehr zu Hause,* digêriet on ; *sie fühlte sich in der deutschen Sprache zu Hause,* en em voazet e oa ouzh an alamaneg ; *für Besuch nicht zu Hause sein,* nac'h degemer an dud ; *nicht mehr Herr im eigenen Hause sein,* na vezañ mestr en e di ken ; *jeder ist Herr im eigenen Hause,* pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di, pep ki a harzh en e di ; *ein gastfreies Haus haben,* delc'her taol evit kement a gar dont (Gregor) ; *er hat ein offenes Haus,* amañ e vezer prest atav da zegemer kement hini ; *mein Haus steht ihm jederzeit offen,* va zi a vo bepred digor dezhañ ; *mit der Tür ins Haus fallen,* mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, skeiñ hebiou, mont hebiou, skeiñ a-dreuz ; [dre astenn.] *in der Pfalz zu Hause sein,* bezañ genidik eus Bro-Bfalz ; *wo sind Sie zu Hause ?* a-belec'h oc'h-hu ? ; *das Haus des Herrn,* ti an Aotrou Doue g. ; *in etwas zu Hause sein,* bezañ en e blom gant udb, bezañ en e daol gant udb, bezañ en e grog gant udb, bezañ war e grog gant udb, bezañ en e zouar gwinizh gant udb, bezañ en e zour hag en e c'heot gant udb, bezañ en e jeu gant udb, bezañ en e vleud gant udb, bezañ udb e daol.

3. *ein großes Haus führen,* ober war-dro un tiegezh bras ; *ein gut geführtes Haus,* un ti dalc'het mat g. ; *jemanden um Haus und Hof bringen,* lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. war ar plaen, lakaat u.b. da goll e holl vadoù ; *sein Haus bestellen,* ober e destamant, renkañ e draoù.

4. tiegezh g., lignez b., remziad g., rummad g. ; *das königliche Haus,* tiegezh ar roue g. ; *das Haus Habsburg,* tiegezh Habsbourg g., an Habsbourged lies., tiegezh Aostria g. ; *aus gutem Haus sein,* bezañ eus un tiegezh mat, bezañ a diegezh vat, bezañ a lignez vat, bezañ un den a diegezh vat, bezañ un den a lignez vat, bezañ un den a lignez uhel (a lec'h mat) ; *von Hause aus,* diouzh e lignez, diouzh e diegezh, a lignez, a diegezh, a-berzh e lignez, a-berzh e diegezh, a orin.

5. ti-kenwerzh g. ; *ein solides Haus,* un ti-kenwerzh a-zoare g., un ti-kenwerzh a fiziañs g., un ti-kenwerzh start war e sichenn g., un ti-kenwerzh simantet mat (Gregor) g.

6. [polit.] *das Haus der Gemeinen,* Kambr ar Gumun b. ; *hohes Haus,* uhelvodad g. ; [c'hoariva] *vor ausverkauftem Haus spielen,* c'hoari dirak ur sal leun-chouk.

7. *öffentliches Haus,* ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., bordel b., fouzhlec'h g., gasti g., ti ar gisti g., ti-fall g. ; *die Häuser der Sonne,* lodennoù an arouezkelc'h lies., kambroù-an-heol lies., daouzek rann an arouezkelc'h lies.

8. *altes Haus !* kamalad kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor ! frai kozh ! kenderv ! ; *ein lustiges Haus,* ul legestr g., ur farser g., ur c'hampinod g., ur bourjin g., ur farouell g., ur bourder g., ur goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., un diaoul da farsal g., ur c'horf a zen g., un evn g., ur c'hañfard a baotr g., un hailhon g., ur gaster g., ul lampon g., ur c'hantolor g., ur furlukin g., ur rampono g., un ibil a zen g., ur c'hwil g., un dañvad g., ur paotr drant ha bagol g., ur paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., ul liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., ur rouler g., ur fringer g., ur bever diroll g., ur paotr disoursi g., ur paotr sart g., ur fouin g., un ebeul g.

Hausabnahme b. (-,-n) : renabl an ti g., renabl stad an ti g.

Hausaltar g. (-s,-altäre) : aoter-di b., aoter-diegezh b.

Hausangestellte(r) ag.k. g./b. : matezh b., plac'h b., servijerez b., servijer g., mevel g., lakez g., paotr g.

Hausantenne b. (-,-n) : [toenn] stign skinwel g., rastell ar pellwel b.

Hausanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad ti g.

Hausapotheke b. (-,-n) : armel al louzeier b., armelig-louzeier b.

Hausarbeit b. (-,-en) : **1.** trepetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g., menaj b. ; *Hausarbeit verrichten, Hausarbeit machen,* ober e charreoù, ober war-dro an ti, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, bezañ gant trepetoù an ti, ober e gempenn, derc'hel an ti a-ratre, bezañ war ar venaj, bezañ war ar maneuroù, chom en-dro d'an ti ; **2.** labour-skol g. ; *seine Hausarbeit verrichten, seine Hausarbeit machen,* ober war-dro e labour-skol.

Hausarrest g. (-es,-e) : bac'hidigezh en ti b., bac'hidigezh er gêr b., inchaj g. ; *jemanden unter*

Hausarrest stellen, inchajiñ u.b., derc'hel u.b. en inchaj, delc'her u.b. er gêr ; *unter Hausarrest stehen,* bezañ inchajet, bezañ dalc'het er gêr ; *jemandem Hausarrest verpassen,* bountañ inchaj gant u.b.
Hausarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg an tiegezh g.
Hausärztin b. (-,-nen) : mezegez an tiegezh b.
Hausaufgabe b. (-,-n) : poelladenn b., dever g., labour-skol [da ober er gêr] g.
Hausaufgaben lies. : labour-skol [da ober er gêr] g. ; *erst wenn du deine Hausaufgaben gemacht hast, darfst du spielen,* ne'z i ket da c'hoari ken na vo graet da labour-skol ganit - ne'z i da c'hoari nemet pa vo graet da labour-skol ganit - pa vo echu da labour-skol ganit, neuze e c'halli mont da c'hoari.
Hausaufsatz g. (-es,-aufsätze) : skridaozadenn b., skrivadenn b. [da brientiñ er gêr].
hausbacken ag. : plaen-plaen, plaenik, gwall voutin, gwall zister, komzoù patatez gantañ, kaozioù gantañ, pifoù gantañ, komzoù kollet gantañ, komzoù aner gantañ, komzoù didalvez gantañ, gerioù gwan gantañ, komzoù goullo gantañ.
Hausbar b. (-,-s) : **1.** korn-tavarn er gêr g. ; **2.** armel an evajoù b. ; **3.** armelad evajoù b.
Hausbau g. (-s,-ten) : savidigezh an ti b., saverezh an ti g., savadurezh an ti b.
Hausbedarf g. (-s) : ezhommoù an tiegezh lies., traoù ret lies., peadra g. ; *für den Hausbedarf,* evit ezhommoù an tiegezh.
Hausbesetzer g. (-s,-) : skouater g., skwater g.
Hausbesetzerin b. (-,-nen) : skouaterez b., skwaterez b.
Hausbesetzung b. (-,-en) : skouaterezh g., skwaterezh g.
Hausbesitzer g. (-s,-) : perc'henn an ti g., perc'henn g., aotroù g., ozhac'h g.
Hausbesitzerin b. (-,-nen) : perc'hennez an ti b., perc'hennez b.
Hausbesorger g. (-s,-) : [Bro-Aostria] porzhier g., dorojer g., gward kendi g.
Hausbesuch g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] kuzuliadenn er gêr b. ; **2.** [melestrad.] kontroll er gêr g.
Hausbewohner g. (-s,-) : annezad g. ; *die Hausbewohner,* annezidi an ti lies., an dud eus an ti lies. ; *alle Hausbewohner,* an holl re a zo o chom e-barzh an ti lies., ar re-holl a zo o chom e-barzh an ti lies., an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiad a-bezh g.
Hausboot n. (-s,-e) : kobar terket evit bevañ enni b., house-boat g.
Hausbrand g. (-s,-brände) : **1.** tan-gwall g. ; **2.** danvez tan g., glaou str. [evit an ti].
Hausbriefkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizhiri b.
Hausbrot n. (-s,-e) : bara tiegezh g.
Hausbursche g. (-n,-n) : **1.** kambrer g., eilfeurmer g. ; **2.** [dre astenn., leti] troterig g.
Häuschen n. (-s,-) : **1.** tiig g., ti bihan g., buron g., kabanenn b., koban b., lojell b., pennti g. [*liester* penntiez, penntier], siklutenn b., kombod g., lochenn b., lochennig b., log g. ; *ein schönes Häuschen, ein nettes Häuschen,* un tiig propik g., un tamm ti propik g., un tamm ti mistr g., un tamm ti a neuz g. ; *ein ganz kleines Häuschen,* un tammig ti bihan g. ; **2.** [dre skeud.] P. *aus dem Häuschen geraten,* koll e skiant-vat, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, koll ar stur (e boell, e benn, e spered, e skiant, an norzh), treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, pennsodiñ, sodiñ, trelatañ, troc'holiañ, skañvbenniñ, pennfolliñ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont en egar, mont gant ar piged, breskenn, folliñ, diboellañ ; *er ist leicht aus dem Häuschen zu bringen,* un nebeud a laka anezhañ da bennfolliñ, hennezh ne vez ket pell o vont e breskenn, ne vez trubuilhet gant nemeur a dra ; *ich war völlig aus dem Häuschen,* klañv e oan aet, trefuet-holl e oan, e reuz hag e treuz e oan, reuz ha treuz am boa ; *er ist vor Freude ganz aus dem Häuschen,* barret eo a levenez - ur fouge a zo gantañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - laouen-meurbet eo - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - e barr al levenez emañ - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - laouen eo evel an deiz - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - trefuet-holl eo gant al levenez - ouzhpenn laouen eo - nijal (tridal) a ra gant al levenez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - fest a zo ennañ - en e laouenañ emañ - digor eo dezhañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - en e jeu emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an Neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ ; **3.** P. *aufs Häuschen gehen,* mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'ober, mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'ar privezioù, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont d'ar staol, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez evel-just !].
Hausdame b. (-,-n) : **1.** gouarnerez b. ; **2.** mignonez b., kompagnunez b.
Hausdetektiv g. (-s,-e) : [stalioù-gwerzh, embregerezhioù] igounier g.
Hausdiele b. (-,-n) : [tisav.] raksal b., trepas g.
Hausdiener g. (-s,-) : mevel g., lakez g., servijer g.
Hausdrachen g. (-s,-) : [dre skeud.] rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., yar b.
Hausdurchsuchung b. (-,-en) : furch ti g., furchadeg b., diskenn polis g. ; *eine Hausdurchsuchung vornehmen,* ober un enklask en un ti (Gregor), furchal un ti, ober ur furchadeg en un ti, ober un diskenn polis en un ti, ober ar

furch en un ti, ober furch en un ti, ober furch ha klask en un ti, ober ar furch dre un ti.
Hausdurchsuchungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] urzh furchal g.
hauseigen ag. : prevez, hag a zo d'an embregerezh, hag a zo d'an ensavadur.
Hauseigentümer g. (-s,-) : perc'henn an ti g., aotroù g., ozhac'h g.
Hauseigentümerin b. (-,-nen) : perc'hennez an ti b.
Hauseingang g. (-s,-eingänge) : *der Hauseingang,* an antre g./b., dor an ti b., toull an nor g., an digor eus an ti g.
Hauseinrichtung b. (-,-en) : aveadur an ti g., arrebeuri lies., pezhioù annez lies., traezoù annez lies.
hausen V.gw. (hat gehaust) : **1.** lojañ, P. neizhiañ, cheta ; *er haust irgendwo,* ur ched en deus tu bennak, hennezh a zo o cheta tu bennak ; **2.** [dre astenn.] *mit wenigem hausen,* bevañ diwar nebeut ; **3.** [dre skeud.] *schlimm hausen,* ober e reuz (e freuz), ober freuz, degas freuz, plantañ (lakaat) freuz, c'hoari e reuz, degas freuz ha reuz, lakaat reuz, plantañ reuz ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust,* gwallaozet eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus.
Hausen g. (-s,-) : [loen.] sturj g., kreia g. ; *europäischer Hausen,* sturj meur g. [*Husu huso*].
Hausenblase b. (-,-n) : peg pesked g., iktiopeg g.
Hausenrogen g. (-s) : [loen., kegin.] had sturjed meur str., greun sturjed meur str., stronk sturjed meur g., kaviar sturj meur g.
Häuseranstreicher g. (-s,-) : liver g., penturer g., penter g., gwisponer g.
Häuserblock g. (-s,-blöcke) : bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g., blokad tiez g.
Häuserfront b. (-,-en) : steudad talbennoù tiez b., renkennad talbennoù tiez b.
Häusergruppe b. (-,-n) **/ Häuserkomplex** g. (-es,-e) : bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g. toullad tiez g., gronnad tiez g., blokad tiez g.
Häusermeer n. (-s,-e) : mor a diez g.
Häuserreihe b. (-,-n) : regenn diez b., steud tiez b., steudad tiez b., renkennad tiez b., chadennad tiez b.
Häuserviereck n. (-s,-e) : meurdi g.
Häuserzeile b. (-,-n) : regenn diez b., steud tiez b., steudad tiez b., renkennad tiez b., chadennad tiez b.
Hauserziehung b. (-,-en) : deskadurezh prevez b., deskadurezh er gêr b.
Hausflur g. (-s,-e) : trepas g., rakkambr b.
Hausfrau b. (-,-en) : gwreg an ti b., tiegez b., penndiegez b., mamm-diegezh b., itron b., mestrez an ti b., gwamm b. ; *eine gute Hausfrau,* ur benndiegez vat b., ur venajerez vat b.
Hausfrauenart b. (-) : [kegin.] *nach Hausfrauenart,* giz gwechall.
hausfraulich ag. : ... tiegez vat, ... mamm-diegezh.
Hausfreund g. (-s,-e) : mignon an tiegezh g., anaoudeg g.
Hausfreundin b. (-,-nen) : mignonez an tiegezh g., anaoudegez b.
Hausfriede g. (-ns) : **/ Hausfrieden** g. (-s) : **1.** darempredoù mat etre annezidi ur c'hendi lies. ; **2.** darempredoù mat etre tud an tiegezh lies.
Hausfriedensbruch g. (-s,-brüche) : forzhidigezh-annez g. ; *Hausfriedensbruch begehen,* mont dre heg en un ti, forzhañ un ti.
Hausfront b. (-,-en) : [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., talier g., tu diaraok eus un ti g.
hausgebacken ag. : poazhet er gêr, pobet er gêr ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker,* gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ.
Hausgebrauch g. (-s) : implij tiegezhel g. ; *für den Hausgebrauch,* da vezañ implijet er gêr.
Hausgeburt b. (-,-en) : ganedigezh er gêr b.
Hausgehilfe g. (-n,-n) : skoazeller-ti g., servijer g., mevel g.
Hausgehilfin b. (-,-nen) : skoazellerez-ti b., matezh b., plac'h b., servijerez b.
Hausgeist g. (-es,-er) : arc'houere g., enkeler g., jodouin g., amboubal g.
hausgemacht ag. : graet er gêr ; *hausgemachte Wurst,* saosison graet er gêr g., saosison tiegezh g., saosison meret gant daouarn an-unan g., saosison fardet gant an-unan, saosison poazhañ g. [*enebet ouzh ar saosison prenañ*].
Hausgemeinschaft b. (-,-en) : kumuniezh annezidi ur c'hendi b., tiad g., tiegezhiad g., koskor g.
Hausgerät n. (-s,-e) : **1.** prest ti g., ardivink derc'hel ti g., traol ti g. ; **2.** [dre astenn.] arrebeuri lies., pezhioù annez lies., traezoù annez lies.
Hausgesinde n. (-s) : servijerien lies., mevelien lies., koskor g., mitizhien lies., tud lies.
Hausgötter lies. : [relij.] doueed an ti lies., doueoù ar gêr lies., doueed an oaled lies., lared lies., penated lies., arc'houereed an ti lies.
Haushalt g. (-s,-e) : **1.** ti g., tiegezh g., oaledad b., ti-tan g., ti-annez g. ; *seinen eigenen Haushalt haben (besitzen),* bezañ en e beadra ; *im Haushalt der Eltern wohnen,* bezañ o chom e ti e dud ; *die Führung des Haushalts,* an emell eus an tiegezh g. ; **2.** charreoù lies., repetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g., menaj b., standur b., sermoul g., labourioù war-dro an ti lies. ; *den Haushalt führen, den Haushalt machen,* ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, kempenn e di, ober un taolig kempenn d'e di, ober un tamm kempenn d'e di, ober e gempenn, distlabezañ an ti, fichañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, emell eus an tiegezh, derc'hel ti, derc'hel an ti a-ratre, derc'hel an tiegezh, ren an tiegezh, tiekaat, bezañ war ar venaj, bezañ war ar maneuroù, bezañ gant trepetoù an ti, chom en-dro d'an ti ; **3.** kellidsteuñv ar Stad g., budjed g., boujedenn b., standur b., kellidoù lies.
Haushalt- *sellit ouzh* **Haushalts-**.
haushalten V.gw. (hält haus / hielt haus / hat hausgehalten) : *mit etwas haushalten,* implijout (merañ) udb gant evezh bras, arboellañ udb, kaout damant d'udb,

erbediñ udb, armerzhañ udb, damantiñ d'udb, sellet ouzh udb, marc'hata udb.
Haushälter g. (-s,-) : melestrour g., merour g., mestr-a-di g., pourvezer g., arboeller g.
Haushälterin b. (-,-nen) : gouarnerez b., melestrourez b., merourez b., gwamm b., pourvezerez b. ; *Haushälterin eines Pfarrers,* karabasenn b.
haushälterisch ag. : arboellus, damantus, dizispign.
Adv. : gant evezh bras, gant damant.
Haushaltsarbeiten lies. : charreoù lies., trepetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g., standur b., sermoul g.
Haushaltsbuch n. (-s,-bücher) : levr ar c'hontoù g.
Haushaltsdefizit n. (-s,-e) **/ Haushaltsfehlbetrag** g. (-s,-beträge) : toull kellidsteuñv g., divigad kellidsteuñv g.
Haushaltseinnahmen lies. : enkefiadurioù kellidsteuñvel lies.
Haushaltsführung b. (-) : **1.** [polit.] mererezh ar c'hellidsteuñv g., teñzorierezh g. ; **2.** mererezh an ti g. ; **3.** mererezh an ti g., armerzh tiegezh g., armerzh annez g.
Haushaltsgeld n. (-s,-er) : arc'hant evit derc'hel an ti g., arc'hant ar menaj g.
Haushaltsgerät n. (-s,-e) : prest ti g., ardivink derc'hel ti g., traol ti g. ; *Haushaltsgeräte,* traoù a diegezh lies., maneuroù lies., binvioù a reer ganto da gempenn an ti lies., traoliadoù tiadel lies., tiaveadur g.
Haushaltsgesetz n. (-es,-e) : [polit.] dezv gellidel b., lezenn gellidel b.
Haushaltsgleichgewicht n. (-s) : kempouez kellidsteuñv g., kellidsteuñv kempouezet mat g.
Haushaltshilfe b. (-,-n) : **1.** skoazell er gêr b., skoazell-ti b. ; **2.** [dre astenn.] skoazellerez er gêr b., skoazellerez-ti b.
Haushaltsjahr n. (-s,-e) : bloavezh kellidsteuñvel g.
Haushaltskasse b. (-,-n) : kef evit derc'hel an ti g., kef ar menaj g.
Haushaltsloch n. (-s,-löcher) **/ Haushaltslücke** b. (-,-n) : toull kellidsteuñv g., divigad kellidsteuñv g.
Haushaltsmittel lies. : araezioù kellidel.
Haushaltspackung b. (-,-en) : pakad-tiegezh g., pakadenn-diegezh b.
Haushaltsplan g. (-s,-pläne) : kellidsteuñv g. ; *über den Haushaltsplan hinausgehend,* dreist ar c'hellidsteuñv.
Haushaltsvoranschlag g. (-s,-voranschläge) : rakvudjed g., danvez-budjed g., diaweladoù kellidsteuñvel lies.
Haushaltswaage b. (-,-n) : pouezerez-tiegezh b., mentel-diegezh b., balañs-tiegezh b.
Haushaltswaren lies. : traezhoù tiegezh lies., traoù tiegezh lies., traoliadoù tiadel lies., tiaveadur g.
Haushaltswarenmesse b. (-,-n) : saloñs an tiaveadur g., saloñs an traoliadoù tiadel g., saloñs an tiegiñ g.
Haushaltung b. (-,-en) : **1.** tiegiñ g., mererezh an ti g. ; **2.** implij damantus g., implij arboellus g., damant g., arboell g. ; **3.** ti g., tiegezh g.
Haushaltungsschule b. (-,-n) : skol an tiegiñ b.
Haushaltungsvorstand g. (-s,-vorstände) : penn-ti g., penn-tiegezh g., ozac'h g., penntieg g., tieg g., mestr an ti g., mestr-a-di g.
Hausherr g. (-n,-en) : penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., tieg g., ozhac'h g., mestr an ti g., mestr-a-di g. ; *der Hausherr führte den Gast im Haus herum, der Hausherr führte den Gast durch sein Haus,* mestr an ti a reas e enorioù d'e gouviad, an ostiz a ziskouezas e di d'e gouviad.
Hausherrin b. (-,-nen) : gwreg an ti b., tiegez b., penndiegez b., mamm-diegezh b., itron b., mestrez an ti b., gwamm b. ; *die Hausherrin führte den Gast im Haus herum, die Hausherrin führte den Gast durch ihr Haus,* mestrez an ti a reas hec'h enorioù d'he c'houviad, an ostizez a ziskouezas he zi d'he c'houviad.
haushoch 1. ken uhel hag un ti, en uhelder gant un ti, uhel-tre ; **2.** [dre skeud.] *sie wurden haushoch geschlagen,* tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un distrilh, lopet e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o lazh dezho.
Haushofmeister g. (-s,-) : mestr-a-di g., mevel-bras g., pennvevel g.
Haushuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] yar b. [*liester* yer, yarezed], penn-yar g., penn-yer g. ; *die Küken des Haushuhnes tragen bei der Geburt ein gelbes Flaumfederkleid,* ar poñsined, pa zigloront, 'zo holl wisket gant marbluñv melen.
Haushund g. (-s,-e) : [loen.] **1.** ki g. [*Canis lupus familiaris*] ; **2.** ki an ti g., ki stag g.
Hausichel b. (-,-n) : falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., strep g., strop g.
hausieren V.gw. (hat hausiert) : [kenw.] mont a di da di, mont a zor da zor, bale marc'hadourezh, [polit.] kabaliñ ; *mit Waren hausieren gehen,* gwerzhañ e varc'hadourezh war an hent, mont a lec'h da lec'h evit gwerzhañ e varc'hadourezh, mont a zor da zor gant e varc'hadourezh, bale marc'hadourezh, bizitañ praktikoù.
Hausieren n. (-s) : bale marc'hadourezh g., gwerzherezh-red g.
Hausierer g. (-s,-) : marc'hadour-red g., merser g., biziter g., P. Fañch piti-boutik g.
Hausiererin b. (-,-nen) : marc'hadourez-red b., merserez b., biziterez b.
Hausjacke b. (-,-n) : chupenn evit ar gêr b., chupenn diabarzh b.
Hauskaninchen n. (-s,-) : [loen.] konikl doñv g., lapin g.
Hauskapelle b. (-,-n) : sal-bediñ b., chapel brevez b.
Hauskauf g. (-s,-käufe) : prenadenn di b., pren ti g.
Hauskaplan g. (-s, Kapläne) : [relij.] chapalan g.
Hauskatze b. (-,-n) : [loen.] kazh doñv g. ; *verwilderte Hauskatze,* kazh gouez g.
Hauskleid n. (-s,-er) : dilhad evit an ti g., sae-gambr b., skañvwisk g., mantell diabarzh b.
Hausknecht g. (-s,-e) : **1.** servijer g., mevel g., lakez g. ; **2.** troterig g., froter g.
Hauskreuz n. (-es,-e) : [dre skeud.] reuz en tiegezh g., trubuilhoù en tiegezh lies.

Hauslehrer g. (-s,-) : tigelenner g., kelenner-ti g.
Hauslehrerin b. (-,-nen) : tigelennerez b., kelennerez-ti b., gouarnerez b.
Häuslein n. (-s,-) : tiig g., ti bihan g., buron g.
häuslich ag. : **1.** … ti, … an ti, … tiegezh, … an tiegezh, … familh, prevez ; *häusliche Angelegenheiten,* aferioù prevez lies. ; *häusliche Arbeiten,* kempenn g., labourioù war-dro an ti lies., maneuroù lies., trepetoù lies. ; *häusliches Leben,* buhez an tiegezh b., buhez familh b. ; *häusliches Glück,* eürusted en e vuhez familh b., eürusted gant e diegezh b., tiegezh dilogod g. ; **2.** [dre skeud.] *sie ist ein häusliches Mädchen,* lakaat a ra preder (poan) war-dro he zi, ober a ra tost war-dro he zi, honnezh a zo ur vamm-diegezh, honnezh a zo frot-difrot.
Adv. : **1.** *sich bei jemandem häuslich niederlassen,* mont da chom e ti u.b., ober e annez e ti u.b., dont d'ober e annez e ti u.b., mont war oaled u.b. ; *sich irgendwo häuslich niederlassen,* ober e annez eus un ti bennak ; **2.** *sich häuslich einrichten,* kempenn e di diouzh e c'hoant, ober e siklud, ober e annez.
Häuslichkeit b. (-) : *seine Häuslichkeit lieben,* karout chom er gêr e-kreiz e dud.
Hausmacherart b. (-) : [kegin.] *nach Hausmacherart,* giz ar vourc'hizien.
Hausmacherkost b. (-) : [kegin.] boued giz ar vourc'hizien g.
Hausmacht b. (-) : **1.** [polit.] aduidi lies., dalc'hidi lies., feizidi lies. ; **2.** [istor] domani ar gurunenn g., domani al lignez g.
Hausmädchen n. (-s,-) : matezh b., plac'h-ti b., plac'h tiegezh b., servijerez b. ; *bei jemandem als Hausmädchen tätig sein,* bezañ matezh e ti u.b., bezañ matezh gant u.b., servijañ e ti u.b. evel matezh, bezañ plac'h dindan u.b., bezañ plac'h gant u.b.
Hausmann g. (-s,-männer) : tad-tiegezh g., gwaz hag a chom en ti g., [gwashaus] gogez g., katell b., kateller g., pitell g., piteller g., polez b., lallaig g., tarzheller g., Yann an darzhell g., Yann-Vari Gogez g.
Hausmannskost b. (-) : boued giz ar vourc'hizien g.
Hausmantel g. (-s,-mäntel) : sae-gambr b.
Hausmarder g. (-s,-) : [loen.] kaerell-vras b., kaerenn-vras b., jodig-wenn b.
Hausmarke b. (-,-n) : **1.** merk an ti g. ; **2.** merk a berc'hentiezh g.
Hausmeerschweinchen n. (-s,-) : [loen.] razh-Indez g.
Hausmeier g. (-s,-) : **1.** [istor] maer ar palez g. ; **2.** [dre astenn.] mestr-a-di g., pennvevel g., mevel-bras g.
Hausmeister g. (-s,-) : **1.** porzhier g., dorojer g., gward kendi g., gouarnour a di g. ; **2.** [Bro-Suis] perc'henn an ti g., aotroù g., ozhac'h g.
Hausmiete b. (-,-n) : feurm g.
Hausmitteilung b. (-,-en) : [embregerezhioù] **1.** kemennadenn diabarzh b., notenn diabarzh b. ; **2.** lizher kelaouiñ [*evit arvalien an embregerezh*] g.
Hausmittel n. (-s,-) : similh g., similherezh g., palastr ar wrac'h g., louzoù-gwrac'h g.
Hausmüll g. (-s) : lastez-ti g., teil-ti g., teil-kêr g.
Hausmusik b. (-) : abadenn sonerezh kinniget er gêr b.
Hausmutter b. (-,-mütter) : mamm davernourez b.
Hausmütterchen n. (-s,-) : plac'h an tiegezh b., mamm-diegezh b.
hausmütterlich ag. : evel ur vamm, ... mamm-diegezh.
Hausnummer b. (-,-n) : niverenn an ti b.
Hausordnung b. (-,-en) : reolennoù diabarzh lies., reoliadur diabarzh g.
Hausorgel b. (-,-n) : ograoù saloñs g.
Hauspflege b. (-) : [mezeg.] prederioù er gêr lies.
Hausputz g. (-es) : kempenn bras g.
Hausrat g. (-s) : madoù annez lies., madoù heloc'h lies., traezoù a diegezh lies., prestoù ti lies., ardivinkoù derc'hel ti lies., traolioù ti lies., tiaveadur g. ; *alter Hausrat,* kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozhigelloù lies., kozhkailhez lies., kozhkailhoù lies., kozh traoù lies.
Hausratte b. (-,-n) : [loen.] razh du g.
Hausratversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl annez g.
Hausräucke b. (-,-n) : [Bro-Suis] fest an ti nevez b./g., savadeg b., fest ar boked g./b.
Hausrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir ar penntieg g., gwir an ozhac'h g.
Hausriff n. (-s,-e) : kouraleg vevenn b.
Hausrock g. (-s,-röcke) : sae-gambr b.
Hausrotschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] rulosteg du g.
Haussammlung b. (-,-en) : kest a di da di b.
Hausschlachtung b. (-,-en) : bosadur er gêr g.
Hausschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez an ti g., alc'hwez ar ranndi g.
Hausschuh g. (-s,-e) : chaoson g., kofignon g., pantouflenn b. [*liester* pantouflennoù, pantoufloù] ; *ein Paar Hausschuhe,* ur pantoufloù g.
Hausschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza., *Serpula Lacrymans*] merul g., loued-krign ti g., louedenn-grign b., brein-krign ti g.
Hausse b. (-,-n) : [arc'hant.] kresk g. ; *Kauf auf Hausse,* pren e-sell eus prizioù uheloc'h (e-sell eus ur c'hresk war ar priz) g. ; *auf Hausse spekulieren,* arvrokañ war-gresk.
Haussegen g. (-s) : [tro-lavar] *der Haussegen hängt schief,* sach a zo etrezo, chabous a zo etrezo, butun a zo etrezo, rouzet eo ar bloneg.
Haussier g. (-s,-s) : arvroker war gresk g. kreskadour g., keradour g.
Haussperling g. (-s,-e) : [loen.] golvan tiez g., filip g.
Haussprechanlage b. (-,-n) : kengomzer g.
Hausstand g. (-s) : annez g., tiegezh g. ; *einen eigenen Hausstand gründen,* kemer un hanter diegezh, diazezañ un tiegezh, sevel tiegezh.
Haussteuer b. (-,-n) : taos war ar font g., P. foñchoù lies.
Haussuchung b. (-,-en) : furch ti g., furchadeg b. ; *eine Haussuchung vornehmen,* ober un enklask en un ti (Gregor), furchal un ti, ober ur furchadeg en un ti, ober un diskenn polis en un ti, ober ar furch en un ti, ober furch en un ti, ober furch ha klask en un ti, ober ar furch dre un ti.
Haussuchungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] urzh furchal g.
Haustarif g. (-s,-e) : emglev embregerezh [*hep asant kengevreadoù ar sindikadoù*] g.
Haustein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e benadurezh g.
Haustelefon n. (-s,-e) : kengomzer g., pellgomzer diabarzh g.
Haustier n. (-s,-e) : loen-ti g., loen doñv g.

Haustochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] skoazellerez-ti b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b.
Haustor n. (-s,-e) : dor-dal b., dor-borzh b.
Haustür b. (-,-en) : dor an ti b., antre g., toull an nor g.
Haustürgeschäft n. (-s,-e) : gwerzh e ti an dud b., gwerzh e lec'h-annez an dud b., bizitañ g., difraeerezh g.
Haustyrann g. (-en,-en) : [dre skeud.] ozhac'h tirant g., ozhac'h mac'homer g., gwir vac'homer en e di g.
Haustyrannin b. (-,-en) : [dre skeud.] rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., yar b., gwir vac'homerez en he zi b., bitrañsenn b., perseval g.
Hausvater g. (-s,-väter) : penn-ti g., penn-tiegezh g., ozac'h g., penntieg g., tieg g.
Hausverbot n. (-s) : berz dont e-barzh ur stal bennak g., berz dont e-barzh un ti bennak g.
Hausverstand g. (-es) : tamm bras a skiant-vat g.
Hausverwalter g. (-s,-) : gouarnour a di g., merer ar c'hendi g., amaezhier g.
Hausverwaltung b. (-,-en) : merererezh ar c'hendi g.
Hauswanze b. (-,-n) : [loen.] pugnez str.
Hauswart g. (-s,-e) : porzhier g., dorojer g., gward kendi g.
Hauswartin b. (-,-nen) : porzhierez b., dorojerez b., gwardez kendi b.
Hauswesen n. (-s) : menaj g., ti g., tiegezh g.
Hauswirt g. (-s,-e) : **1.** perc'henn ur c'hendi g. ; **2.** lojer g. ; **3.** penn-ti g., penn-tiegezh g., penntieg g., tieg g., ozhac'h g., mestr an ti g., mestr-a-di g.
Hauswirtin b. (-,-nen) : **1.** perc'hennez ur c'hendi b. ; **2.** lojerez b. ; **3.** gwreg an ti b., tiegez b., penndiegez b., mamm-diegezh b., itron b., mestrez an ti b., gwamm b.
Hauswirtschaft b. (-) : tiegiñ g.
hauswirtschaftlich ag. : ... tiegiñ.
Hauswirtschaftsschule b. (-,-n) : skol an tiegiñ b.
Hauswurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-an-divskouarn b., louzaouenn-an-droug-skouarn b., joberd g., heglev g.
Hauszelt n. (-s,-e) : teltenn familh b., teltenn diegezh b., telt familh g., telt tiegezh g.
Hauszins g. (-es,-e) : feurm g.
Haut b. (-, Häute) : **1.** kroc'hen g. [*liester* krec'hin] ; *eine braune Haut,* ur c'hroc'hen rous g., ur c'hroc'hen arc'hell g. ; *eine sonnenverbrannte Haut,* ur c'hroc'hen losket (rouzet) gant an heol g., ur c'hroc'hen kramennet g., ur c'hroc'hen kramennek g., ur c'hroc'hen spelc'het g. ; *eine feuchte Haut,* ur c'hroc'hen mouest (leizh, moeltr, delt) g. ; *eine sammetweiche Haut,* ur c'hroc'hen flour (ken dous hag ar voulouz (Gregor), ken flour ha voulouz) g. ; *die Zartheit ihrer Haut,* flour he c'hroc'hen g., flourder he c'hroc'hen g., flourenn he c'hroc'hen b. ; *eine schöne helle Haut,* ur c'hroc'hen kaer evel al laezh g., ur c'hroc'hen kaer evel an erc'h g. ; *eine zarte, empfindliche Haut haben,* kaout kroc'hen berr ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich,* ar vabiged o devez kroc'hen berr ; *seine Haut ist rau,* hennezh a zo kroc'hen touilh warnañ, ken garv (ken kalet) eo e groc'hen ha kroc'hen un touilh ; *die Haut an ihrem Hals hängt in einem Lappen nach unten,* un hinkin he deus dindan he gouzoug ; *verhornte Haut, extrem trockene Haut,* kroc'hen karnet g. ; **2.** koc'henn b., pluskennig b., pluskenn b., gwiskadig tanav g., kroc'henenn b., krestenenn b., gorre-laezh g., gorroenn b., gwastaven g. ; *auf der heißen Milch hat sich Haut gebildet,* ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur c'horroenn (ur groc'henenn, ur gwastaven, ur goc'henn) a zo krouet war al laezh tomm, krestenennek eo al laezh, koc'hennet eo al laezh, krestenenniñ en deus graet al laezh, koc'hennañ en deus graet al laezh, deuet eo al laezh da grestenenniñ, deuet eo al laezh da goc'hennañ ; **3.** *er ist bloß noch Haut und Knochen,* aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gioc'h eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-kign, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur c'hant tachoù, moan evel an drezenn), hennezh n'eus mann outañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, spontañ ar chas a rafe ken treut eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, un eonenn a zo anezhañ, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; **4.** *nass bis auf die Haut,* gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour, gleb-teil, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb evel an teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-holl ; **5.** *mit Haut und Haar,* penn-kil-ha-troad, hed an neudenn, kig-hag-eskern, betek mel e eskern, korf hag ene, leizh ar gudenn, penn-da-benn, holl-razh, penn-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, en e bezh, glez, leun ; **6.** *mit heiler Haut davonkommen,* en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, chom e groc'hen dibistig gant an-unan, chom diampech, en em dennañ dinamm a bep mac'hagn, sachañ e lêr dibistig eus an afer, en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ a boan hep namm na kignadenn, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dibistig eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep an disterañ droug, tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ, tennañ e frap ; **7.** *sich seiner Haut wehren,* en em zifenn, difenn e vuhez, difenn e groc'hen, en em

zifenn d'ar mud ; **8.** *seine Haut zu Markte tragen,* **a)** lakaat e vuhez en argoll (en arvar), arvariñ e vuhez, en em lakaat war riskl e vuhez, en em lakaat war riskl a goll (da goll) e vuhez, en em lakaat e riskl da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor), mont da vale war ar mor evit unan all, lakaat e vuhez en argoll evit tudoù all, tennañ riskloù war an-unan evit ober plijadur da dud all, klask e varv, kemer ur riskl bras, mont e-barzh genoù al louarn, tennañ tan (sachañ ar c'hravazh, sachañ ar c'harr) war e gein, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; **b)** en em ginnig war nevid al labour ; **c)** louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober e bezh lêr, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull ; **9.** P. *sich auf die faule Haut legen, auf der faulen Haut liegen,* chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, ober grallig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, chom didalvez, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da lugudiñ, ober e gorf, sorañ ; **10.** [dre skeud.] *aus der Haut fahren,* breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont er-maez eus e groc'hen, mont e fulor, mont e gouez, mont tro en e voned, mont ur barr kounnar en an-unan, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, koll e bothouarn bihan, glazañ, en em c'hlazañ, hejañ e gi, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h, divarc'hañ, divudurunañ ; **11.** *ihm ist nicht recht wohl in seiner Haut,* diaes eo evel en ur roched reun, n'emañ ket en e aez (en e vleud, en e jeu) tamm ebet, n'emañ ket en e vutun neudenn ebet, n'emañ ket en e voued leun, n'emañ ket en e goch, en avel d'e voue emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, en ur gwall blegenn emañ ; **12.** *eine alte ehrliche Haut,* un den mat g., un den aes ober gantañ g. ; **13.** *ich möchte nicht in seiner Haut stecken,* ne garfen ket bezañ en e groc'hen (en e blas) (Gregor), ne garfen ket bezañ en e roched ; **14.** [dre skeud.] *es ist wirklich ein Film, der einem unter die Haut geht,* skoelfet (trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl, trevariet, mantret tout, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet tout, trejeboulet) e vez an den pa sell ouzh ar film-se ; **15.** [kr-l] *niemand kann aus seiner Haut,* mallozh d'an hini 'zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - Yann eo, Yann e vo - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet 'vije ez vev - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - mab d'e dad eo Kadioù, diouz e ouenn e ra / merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - ar ouenn a denn, war-lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - ar re sot ne zisodont ket - grit un difenn ouzh penn diboell hag er graio hep dale pell - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm.

Hautabschürfung b. (-,-en) : [mezeg.] krabisadenn b., krafignadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., krafadenn b., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g.

hautartig ag. : kroc'henek.

Hautarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] kroc'henour g., dermatologour g.

Hautärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] kroc'henourez b., dermatologourez b.

Hautatmung b. (-) : analañ kroc'henel g.

Hautausschlag g. (-s,-ausschläge) : [mezeg.] darouedruz str., darouedenn b., derederez b., felon g., dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur g., eksantem g., ekzema g. ; *Hautausschlag am Gesicht,* tann-losk g. ; *einen Hautausschlag bekommen,* burbuenniñ, darouedenniñ, feloniñ ; *den Hautausschlag fördernd,* darouedennus ; *der Hautausschlag bricht durch, der Hautausschlag bricht aus,* dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; *vom Hautausschlag befallen sein,* bezañ porbolennet e gorf, bezañ burbuennet e gorf ; *er ist vom Hautausschlag befallen,* ur bern burbu a zo dispuilhet dezhañ ; *zusammenfließender Hautausschlag,* dispuilh kendalc'hek g. ; *den Hautausschlag kurieren,* goeñviñ an darouedennoù.

Häutchen n. (-s,-) : koc'henn b., pluskennig b., gwiskadig tanav g., rouedenn b., krestenenn b., kroc'hen g., kroc'henenn b., lienenn b.

Hautcreme b. (-,-s) : dienn evit ar c'hroc'hen g., koavon evit ar c'hroc'hen g.

Haute Couture b. (- -) : uhelwrierezh g., dilhaderezh eus an dibab g., dilhaderezh eus ar vegenn g., dilhaderezh diouzh an dibab g., dilhaderezh eus ar gurunenn g., dilhaderezh eus ar gwellañ g., dilhaderezh a'r c'haerañ g., dilhaderezh kentañ troc'h g., dilhaderezh a'r blein g., dilhaderezh a'r choaz g., dilhaderezh a'r boulc'h g., dilhaderezh dibab g.

häuteln V.gw.. (hat gehäutelt) : peliat, kignat.

häuten V.k.e. (hat gehäutet) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibrennañ chupenn ul loen.

V.em. : **sich häuten** (hat sich (t-rt) gehäutet) : cheñch kroc'hen, diskantañ, muzañ ; *die Krabbe häutet sich,* emañ ar c'hrank o cheñch krogenn, emañ ar c'hrank o

cheñch plusk ; *die Schlange häutet sich,* muzañ a ra an naer, diskantañ a ra an naer.
hauteng ag. : [dilhad] hag a beg ouzh ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf, reut en-dro d'ar c'horf.
Hautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] dermatit g., tanijenn ar c'hroc'hen b., tanijenn an derm b.
Hautevolee b. (-) : bleuñv str., diuz g., dibab g., boked g., begenn b., pennadurezhioù lies., bourc'hvistri lies., pennoù bras lies., notabled lies., tud a renk lies., pennoù-kêr lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., reoù-vras lies., tud uhel lies., uhelidi lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., oterien lies., chas kêr lies., tev g. ; e*r verkehrt gern in den Kreisen der Hautevolee,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
Hautfarbe b. (-,-n) : liv ar c'hroc'hen g., liv g. ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen,* Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh.
hautfarben ag. : a-liv gant ar c'hroc'hen, el liv d'ar c'hroc'hen.
Hautflügler g. (-s,-) : [loen.] himenopter g. [*liester* himenoptered, himenoptera], lienaskelleg g.
hautfreundlich ag. : flour d'ar c'hroc'hen, dous d'ar c'hroc'hen.
Hautgewebe n. (-s) : [korf.] gwiad epidermel g./f., gwiad ezkroc'henel g./b.
Hautgout g. (-s) : [kegin.] blaz ar gouez g., gouezder g. ; *dieses Fleisch hat Hautgout angenommen,* blaz ar gouez a zo gant ar c'hig-mañ, ar c'hig-mañ a zo blaz ar gouez warnañ, ar c'hig-mañ a zo gouezder warnañ.
häutig ag. : kroc'henennek, kroc'henek, lienennek, kennennek.
Hautjucken n. (-s) : [mezeg.] debron g., kemenerien lies., berv b., krafign g.
Hautkontakt g. (-s,-e) : stok korf g., touch korf g.
Hautkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] dermatoz g., kleñved-kroc'hen g., kroc'henad g., anaez kroc'henel g.
Hautkunde b. (-) : [mezeg.] dermatologiezh b., kroc'henouriezh b.
hautnah ag. : **1.** korf-ouzh-korf, a-stok ouzh ar c'horf ; **2.** jod-ouzh-jod, jod-ha-jod, boc'h-ouzh-boc'h, boc'h-ha-boc'h, bougenn-ouzh-bougenn, bougenn-ha-bougenn ; **3.** [dre skeud.] anat, start, tost ouzh ar gwirvoud, gwirvoudel, a glot gant ar beziadoù.
Hautpflege b. (-) : prederioù kroc'hen lies.
Hautpilz g. (-es,-e) : [mezeg.] mikoz g.
Hautriss g. (-es,-e) : spinac'h g., spinac'hadur g., spinac'henn b., skalf g., skalfenn b., skarr g., frailh g.
Hautrotz g.(-es) : [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g.
hautrotzbehaftet [kezeg, mezeg.] farsilhek, mormous.
Hautschuppe b. (-,-n) : kennenn b., kenn str., skantenn b., skant str.
Hautschwiele b. (-,-n) : porc'hellez b., kaledenn b., marzenn b., margigenn b.
Hauttransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur kroc'hen g., treuzplantadenn groc'hen b., imboud kroc'hen g., imboudañ kroc'hen g., imboudadur kroc'hen g., imboudadenn groc'hen b.
Häutung b. (-,-en) : muzadur g., muzañ g., diskantadur g. ; *Krabbe kurz nach der Häutung,* krank gwak g.
Hautwurm g. (-s,-würmer) : [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g.
hautwurmbehaftet [kezeg, mezeg.] farsilhek, mormous.
Hautzellenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kellulit g.
Hauzahn g. (-s,-zähne) : [loen.] dant-skilf g., stilhon g.
Havanna[1] n. : La Habana b.
Havanna[2] b. (-,-s) **/ Havannazigarre** b. (-,-n) : segalenn La Habana b.
Havarie b. (-,-n) : **1.** gwast g., freuz g., droug g., avari g. ; *das Schiff hat eine Havarie,* ar vag a zo c'hoarvezet droug ganti ; *Havarien erleiden,* c'hoarvezout meur a avari gant ur vag. ; **2.** [Bro-Aostria] gwallzarvoud g., krogad g., pegad g.
havariert ag. : **1.** [merdead.] c'hoarvezet un avari gantañ, c'hoarvezet droug gantañ ; **2.** [Bro-Aostria] c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, c'hoarvezet ur c'hrogad gantañ, c'hoarvezet ur pegad gantañ.
Hawaiigitarre b. (-,-n) : gitar Hawaii g.
Haxe b. (-,-n) : [kegin., loen.] jaritell b., arzell b.
Hazienda b. (-,-s/Hazienden) : hasienda b.
Hbf. [*berradur evit* **Hauptbahnhof**] ti-gar pennañ g., porzh-houarn pennañ g., gar vras b., porzh-houarn bras g.
H-Bombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn H *b*.
h.c. [*berradur evit* **honoris causa**] honoris causa, a enor.
HD-Diskette b. (-,-n) : [stlenn.] [*berradur evit* **High-Density-Diskette**] pladennig bras he douester b., pladennig brasdoues b., kantennig bras he douester b., kantennig brasdoues b.
HDI g. (- *pe* -s) : [*berradur evit* **Human Development Index**] Merk Diorren Mab-den g., MDM g., feuriader an diorren denel g.
HDTV n. (-s) : [*berradur evit* **High definition Television**] skinwel uhel e zespizadur g., skinwel diarunusted uhel g.
he estl. : ac'hanta ! hola ! he ! hep ! ac'han ! c'hei ! ; *he ! komm her !* ac'hanta (hola, hep) ! deus dre amañ 'ta !
Headhunter g. (-s,-) : kuzulier tuta g.
Headhunterin b. (-,-nen) : kuzulierez tuta b.
Hearing n. (-/-s,-s) : selaouerezh arbennigourien g., kleverezh arbennigourien g., selaouerezh kevarouezourien g., kleverezh kevarouezourien g.
heavy ag. : P. sebezus, souezhus-meurbet, iskriv, spontus ; *das ist ja heavy !* peadra a zo da bilat un den, gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! chom a ran war va c'hement all ! chom a ran skodeget ! sabatuet-mik on ! chom a ran abafet-lip ! tapet lopes on ! badaouet on ! chom a ra balc'h va genoù ! kement-se a daol ac'hanon en alvaon ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ !
Heavymetal n. (-/-s) : heavy metal g.
Hebamme b. (-,-n) : amiegez b., P. komer-blouz b., difouperez neizhioù b., [kozh] gwrac'h-ar-gwichedoù b.
Hebearm g. (-s,-e) : [tekn.] brec'h uhelaer b., kammenn b.
Hebauf n. (-s) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Hebebühne b. (-,-n) : **1.** [tekn.] leurenn sevel b., leurenn c'horren b., leurenn gorre-gouziz b. ; **2.** [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz b., dor a-dreñv gorren b., dor a-dreñv sevel b., pladenn gorre-gouziz b., pladenn c'horren b.
Hebeeisen n. (-s,-) : [tekn.] loc'h g., loc'hell b., loc'henn b.

Hebefenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.
Hebefest n. (-s,-e) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Hebegriff g. (-s,-e) : [sport, gouren] taol-peg-sav g.
Hebekraft b. (-) : **1.** nerzh pignat g., nerzh dibradañ g. ; **2.** [tekn.] lankad un nerzh g.
Hebel g. (-s,-) : **1.** loc'hell b., loc'henn b., loc'h g., sparl g., dornell b. ; **2.** [dre skeud.] *hier muss der Hebel angesetzt werden,* eno emañ an dalc'h brasañ, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, aze emañ ar skoulm (ar gudenn, mudurun an afer), eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer ; **3.** *alle Hebel in Bewegung setzen,* ober bec'h bras, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor), ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e wir wellañ, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober diouzh e wellañ, ober e wellañ, ober gwellañ ma c'haller, ober gwellikañ ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, lakaat an diaoul e pevar.
Hebelarm g. (-s,-e) : brec'h loc'h b.
Hebelbremse b. (-,-n) : [tekn.] dornstarderez b., starderez dorn b., dornfrouen g., frouen dorn g.
Hebelgriff g. (-s,-e) : [sport] krog-gouren g., klav g.
Hebelschalter g. (-s,-) : [tekn.] afell loc'h b., spanaer loc'h g.
Hebelwaage b. (-,-n) : [tekn.] balañs roman b., krog-pouez g.
Hebelwirkung b. (-,-en) : [armerzh] gwered loc'henn g.
Hebemaschine b. (-,-n) : [tekn.] ijinenn sevel b., saverez b., gorreer g., ardivink gorren g.
Hebemuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn uhelaer b.
heben V.k.e. (hob / hat gehoben) : **1.** sevel, disevel, gorren, gwintañ, dibradañ, loc'hañ, dibouezañ, houpañ, choupañ ; *eine Last heben,* disevel ur bec'h, dibradañ ur bec'h, dibouezañ ur bec'h, loc'hañ ur bec'h, choupañ ur bec'h, houpañ ur bec'h, distekiñ ur bec'h diouzh al leur, gorren ur bec'h ; *die Hand heben,* sevel e zorn ; *den Finger heben,* sevel e viz ; *den Fuß heben,* houpañ e droad ; *das Glas heben*, sevel e werenn ; P. *einen heben,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, tapout ur banne, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e gorzhailhenn, glebiañ e lañchenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charikañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *er hebt gerne einen,* hennezh a gar plegañ e vrec'h, hennezh a gar sevel ar vrec'h, hennezh a gar kammañ e ilin ; [dre skeud.] *auf den Thron heben,* lakaat war an tron, kadoriañ ; *jemanden in den Himmel heben,* uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez, reiñ kaol d'u.b. treujoù hag all, reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b., kas u.b. en tu-hont d'an neñv, meuliñ dreist u.b., reiñ mil meuleudi d'u.b., reiñ meuleudi divuzul d'u.b., meuliñ u.b. dreist ar bord ; *jemanden aus dem Sattel heben,* divarc'hañ u.b., teuler u.b. diwar varc'h, reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, reiñ douar d'u.b., bezañ trec'h d'u.b., skubañ dindan botoù u.b., kaout al levezon war u.b., distroadañ u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar ; *er wurde aus dem Sattel gehoben,* taolet e voe d'an traoñ diwar e varc'h, tumpet e voe diwar e varc'h ; [dre skeud.] *jemanden von seinem Sockel heben,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., riñsañ e dreid d'u.b. ; *ein Kind aus der Taufe heben,* derc'hel ur bugel ouzh badez (war ar vadeziant) ; *etwas aus der Taufe heben,* diazezañ (sevel, krouiñ, fontañ) udb, reiñ lañs d'udb ; *einen Schatz heben,* dizouarañ un teñzor, tennañ un teñzor eus an douar ; *Steuern heben,* sevel tailhoù ; [merdead.] *den Anker heben,* sevel an eor ; *ein Schiff heben,* tennañ ur vag eus strad ar mor ; *ein Wrack heben,* tennañ ur peñse eus strad ar mor ; [sport] *die Stange heben,* sevel al loc'henn, reiñ avel d'ar berchenn, gwerniañ ar berchenn, aveliñ ar berchenn, plomañ ar berchenn, gorren ar berchenn, gwerniañ, perchennañ, plomañ al lañsenn.
2. kreskiñ ; *die Stimme heben,* komz uheloc'h, komz kreñvoc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an unan, sevel e vouezh, gorren e vouezh, kas ton, uhelaat e vouezh, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *er hob die Stimme, ohne im Geringsten zu ergrimmen,* sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato ; [kenw.] *den Umsatz heben,* kreskiñ e gengread.
3. [dre skeud.] broudañ, poulzañ, kennerzhañ ; *jemandes Mut heben,* reiñ kalon d'u.b., reiñ gred d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., degas u.b. war e du, lakaat u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e boueziou d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kennerzhañ u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b.
4. *der helle Grund hebt die dunklen Farben,* gant ar foñs (an drekleur, ar goueled) sklaer e vez lakaet al livioù teñval gwelloc'h war wel.
V.em. : **sich heben** (hob sich / hat sich (t-rt) gehoben) : **1.** gorren, sevel ; **2.** + *3 und - 3 heben sich*, + 3 ha - 3 a zo mann, + 3 ha - 3 a null an eil egile, + 3 ha - 3 en em gempouez ; **3.** *sich einen Bruch heben,* tapout un tarzh-korf ; **4.** P. *hebe dich weg !* kerzh gant da hent ! kerzh kuit ! kae a-ziwar hent ! tec'h diwar hent ! hent ! gra hent ! kuit diwar hent ! mont diwar hent ! bount war aze ! ro plas (Gregor) ! kae diwar hent ! kae kuit diwar hent ! lec'h, hent ! lec'h, lec'h ! gra hent ! ro hent ! skarzh a-zirak ! sach da loa ganit ! kae d'en em glask e lec'h all ! ; **5.** *ein Sturm (er)hebt sich,* en em zastum (sevel) a ra ur gorventenn.
Heben n. (-s) : gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., gwinterezh g., savidigezh b., houpad g., savadenn b.
Hebephrenie b. (-) : [bred.] hebefreniezh b.
Hebepunkt g. (-s,-e) : poent harp g., poent dalc'h g.
Heber[1] g. (-s,-) : **1.** pibenn b. ; **2.** [tekn.] ardivink sevel g., saverez b., ijinenn sevel b., ardivink gorren g., gorreer g., uhelaer g.
Heber[2] g. (-s,-) : [sport] P. saver pouezioù g.
Heberin b. (-,-nen) : [sport] P. saverez pouezioù b.

Heberolle b. (-,-n) : **1.** [arc'hant.] marilh an tailhoù g., marilh ar c'hevrozioù g. ; **2.** [tekn.] pole g.
Hebesatz g. (-s,-sätze) : [arc'hant.] feur tailhañ g., feur kemediñ g.
Hebestange b. (-,-n) : [tekn.] barrenn sevel b., barrenn c'horren b.
Hebestelle b. (-,-n) : tailhanterezh b., resevlec'h g., tellerezh b.
Hebetür b. (-,-en) : [tisav.] dor sav-disav b., dor gorre-gouziz b.
Hebe- und Druckwerk n. (-s,-e) : [tekn.] pomp riboul-diriboul g., plomenn riboul-diriboul b., bangounell a strink hag a sun an dour b.
Hebewerk n. (-s,-e) : [tekn.] ardivink sevel g., ijinenn sevel b., saverez b., ardivink gorren g., gorreer g., uhelaer g.
Hebewinde b. (-,-n) : [tekn.] traouilh adsevel g., krik g., krog-krik g.
Hebezeug n. (-s,-e) : [tekn.] ardivink sevel g., ijinenn sevel b., saverez b., ardivink gorren g., gorreer g., uhelaer g.
Hebräer g. (-s,-) : Hebre g., Hebread g., Hebrean g., Hebruz g.
Hebräerin b. (-,-nen) : Hebreez g., Hebreadez b., Hebreanez b., Hebruzez b.
hebräisch ag. : **1.** hebreat ; **2.** [yezh.] hebraek.
Hebräisch n. : hebraeg g.
Hebräischsprachige(r) ag.k. g./b. : hebraegour g., hebraegourez b.
Hebraismus g. (-, Hebraismen) : hebraegadur g.
Hebraistik b. (-) : hebraegouriezh b.
Hebriden lies. : *die Hebriden,* an Inizi Gall lies.
Hebung b. (-,-en) : **1.** savadenn b., savidigezh b., gwinterezh g., gorroadur g., gorroerezh g., gorroidigezh b., houpad g. ; **2.** adsavadur g., kreskidigezh b., gwellaenn b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b. ; **3.** *Hebung eines Schatzes,* dizoloadur un teñzor g. ; **4.** [barzh.] pred kreñv g. ; **5.** [douar.] uheladenn b., savadenn b., uheladur g.
Hechel b. (-,-n) : **1.** kribin b., kribinerez b., rañvell b. [*liester* rañvelloù, reñvell], inkarderez b., inkard g., inkardenn b., breuz b. ; *durch die Hechel ziehen,* kribinañ, inkardañ, kribañ, rañvellat, rañvat, breuzat, lanfasenniñ ; **2.** [dre skeud.] *etwas durch die Hechel ziehen,* pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata udb, nagenniñ udb., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb ; *jemanden durch die Hechel ziehen,* kavout abeg en u.b., kavout si en u.b., klask abeg en u.b., kavout da abegiñ diwar-benn u.b., kaout da lavaret diwar-benn u.b., kaout da lavaret en u.b., kaout da lavaret enep u.b., kaout da lavaret war u.b., kemer abeg en u.b., mont e barn gant u.b., abegiñ u.b., kavout anv en u.b., gouzout anv en u.b., kas brav war-lerc'h u.b., lavaret traoù u.b., flemmañ u.b., kareziñ u.b., begonata u.b., chaokat u.b., dekrial u.b.
Hechelei b. (-,-en) : **1.** kribinañ g., rañvellerezh g., inkardañ g., breuzadur g., breuzerezh g. ; **2.** [dre skeud.] dejan g., pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g., flemmadennoù lies., flipadennoù lies., teodadoù lies.
Hechelmann g. (-s,-männer) : inkarder g., kribiner g., rañveller g.
hecheln V.k.e. (hat gehechelt) : kribinañ, rañvellañ, rañvellat, rañvat, inkardañ, breuzat, lanfasenniñ, rimiañ.
V.gw. (hat gehechelt) : **1.** dielc'hat / berranalañ (Gregor), dic'hwezhañ, dihostal, termal, dianalañ, trealañ, halpiñ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan, dideodañ ; **2.** *über jemanden hecheln,* kontañ doareoù u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwiskañ, gwashaat, peñseliat) u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., plaenaat e borpant d'u.b., dresañ porpant u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwallgomz (droukkomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., drouklavaret war u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e lêroù, lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b.
Hecheln n. (-s) : **1.** kribinañ g., rañvellerezh g., inkardañ g., breuzadur g., breuzerezh g., rimiañ g. ; **2.** dihosterezh g., dirouf g., termadennoù lies., termerezh g., trec'hwezh g.
hechelnd ag. : berranalek, berranal, dielc'het, peus, termus, berr e anal, dialan, tenn e anal, tiñvet, o trec'hwezhañ.
Hecht g. (-s,-e) : **1.** [loen.] beked g., begeg g. ; *kleiner Hecht,* bekedig (Gregor) g. ; **2.** [kegin.] *blauer Hecht,* beked bervet ent bev g., beked glasaet g. ; **3.** [dre skeud.] *er ist der Hecht im Karpfenteich,* un drubuilhenn a zo anezhañ, dre e faot e sav freuz ha reuz, hennezh eo a blant reuz ha trubuilh e-touez an dud, hennezh eo a ra gwall vuhez d'an holl, hennezh a zo un tourmant bevañ gantañ, ur brav n'eo ket bevañ gant hennezh, un trabaser (ur fich-trubuilh, ur paotr ar beilh) eus ar re washañ eo, hennezh a zo un ifern a zen.
Hechtbarsch g. (-es,-e) : [loen.] sandrenn b. [*liester* sandred].
Hechtdorsch g. (-es,-e) : [loen.] merluz g.
hechten V.gw. (ist gehechtet) : splujañ.
hechtgrau ag. : arc'hlas, damc'hlas, peuzglas, azglas.
Hechtrolle b. (-,-n) : **1.** [kegin.] ruilhad bekeded g. ; **2.** [sport] ruilhadenn garpenn b.
Hechtsprung g. (-s,-sprünge) : splujadenn b., spluj g.

Hechtsuppe b. (-,-n) : [tro-lavar] *es zieht wie Hechtsuppe,* e-kreiz ar gas emaomp amañ, en avel red emaomp amañ, dindan anal an avel red emaomp amañ, e-kreiz an avel red emaomp amañ, etre daou aer emaomp amañ.
Heck n. (-s,-e/-s) : **1.** [merdead.] stambod g., aros g., revr g., lost g., penn-adreñv g., tal g., talbenn g., arc'has g. ; *das Heck war zertrümmert,* revr ar vag a oa drailhet, an aros a oa drailhet, an aros a oa bet broustet, tal ar vag a oa drailhet ; **2.** [nij., kirri-tan] revr g., lost g., adreñv g., diadreñv g., penn adreñv g.
Heckablage b. (-,-n) : [kirri-tan] pladigenn a-dreñv b.
Heckantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] stlej diadreñv g., lusk dre ar rodoù adreñv g., erlusk diadreñv g.
Heckaufbauten lies. : [merdead.] dunetez b., kastell a-dreñv g.
Hecke b. (-,-n) : **1.** garzh b., garzhad b., kae g., kaead g., treilh b., kleuz g. ; *eine Hecke stutzen,* benañ un dreilh, krennañ un dreilh (ur c'harzh, ur c'hae, ur c'haead), kourtañ un dreilh (ur c'harzh, ur c'hae, ur c'haead), noashaat ur c'harzh ; *mit einer Hecke umpflanzen,* kaeañ, kaelat, garzhañ, kelc'hiañ gant ur c'harzh ; *Lücke in der Hecke,* fregadenn er c'harzh b. ; *von einer Hecke umzäunt,* garzhet ; *Dornenhecke,* kleuz drez g., kleuziad drez g., drezenn b., garzh drez b. ; *schlecht angepflanzte Hecke,* gougleuz g. ; *eine Hecke ausreißen,* diskaeañ ; *er ist hinter der Hecke versteckt,* kuzhet eo e pleg ar c'hleuz ; *zum Schießen hatte er eine kleine Öffnung in der Hecke frei gemacht,* graet en doa ur riboulig da veg e fuzuilh dre greiz ar c'harzh ; *der Pfad schlängelt sich durch Hecken und Felder,* ar wenodenn a riboul dre ar c'hleuzioù hag a-dreuz ar parkeier ; *ohne Hecke,* diskloz ; *eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab,* ur c'harzh a verk bevenn al liorzh hag hini an dachenn all ; **2.** [dre astenn.] neizhiad g., torad g., toradenn b., yarad b., gorad g., klodad g., klodadenn b., nodad g. ; *aus der ersten Hecke,* diwar ar yarad kentañ.
hecken V.gw. (hat geheckt) : **1.** [loen.] dozviñ ha goriñ, neizhiañ, kelinañ, kolinañ ; **2.** [dre skeud.] paotaat, paotañ, orinañ, gouennañ, nodiñ ; *Geld heckt,* d'ar mor e ya ar pesked, er mor eo e kaver ar pesked, an arc'hant a c'hounez an arc'hant, gant arc'hant eo e c'hounezer arc'hant.
V.k.e. (hat geheckt) : P. itrikañ, iriennañ, steuñviñ.
Heckenbraunelle b. (-,-n) : [loen.] gwrac'hig an drez b., gwrac'hig b., golvanig ar c'harzh g.
Heckendorn g. (-s,-e/-en/-dörner) : [louza.] spern-du str., irinenn b.
Heckenfeuer n. (-s,-) : [lu] barrad tennoù g., kaouad tennoù b.
Heckenkirsche b. (-,-n) : [louza.] gwezvoud g., bezvoud g., boued-gavr g., gavrvoued g., gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g.
Heckenkirschenblüte b. (-,-n) : bronn goukoug b., bronnig ar c'havr b., bronnig ar c'had b. ; *Saft der Heckenkirschenblüte,* laezh-gavr g., laezh-koukoug g., sun-gad g.
Heckenpflanzer g. (-s,-) : kaeer g.
heckenreich ag. : garzhus.
Heckenrose b. (-,-n) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., roz-gouez str., agroaz str.
Heckenschere b. (-,-n) : gweltre-benañ b., benerez b., bener g.
Heckenschütze g. (-n,-n) : frankemganner g., franktenner g., tennataer g.
Heckenschützin b. (-,-nen) : frankemgannerez b., franktennerez b., tennataerez b.
Heckensteigleiter b. (-,-n) : tremenell b., tremen-gae g.
Heckenzaun g. (-s,-zäune) : garzh b., kae g., kaead g., treilh b., kleuz g.
Heckfenster n. (-s,-) : [kirri] gwerenn a-dreñv b., prenestr a-ziadreñv g.
Heckflosse b. (-,-n) : [kirri] askell a-dreñv b.
heckig ag. : strouezhek.
Heckklappe b. (-,-n) : [kirri] talbenn a-dreñv b., dor a-dreñv tout b., dor ar c'houfr b., dor ar c'hef-adreñv b.
Heckknie n. (-s,-) : [merdead.] gourivin arc'has g.
hecklastig ag. : pouez a-dreñv gantañ.
Hecklaterne b. (-,-n) : [merdead] gouloù aros g.
Heckmeck g./n. (-s) : ardoù lies., geizoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., jestroù lies., andelloù lies., ismodoù lies., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., mignerezh g., chiboudoù lies., kamambreoù lies., kamambre g.
Heckmotor g. (-s,-en) : [kirri] keflusker en adreñv g., keflusker a-dreñv g.
Heckscheibe b. (-,-n) : [kirri] gwerenn a-dreñv b.
Heckscheibenheizung b. (-,-en) : [kirri] **1.** direver ar werenn a-dreñv g., direverez ar werenn a-dreñv b., dilizenner ar werenn a-dreñv g., dic'hlizhaouer ar werenn a-dreñv g. ; **2.** direviñ ar werenn a-dreñv g., direverezh ar werenn a-dreñv g., dilizenniñ ar werenn a-dreñv g., dic'hlizhaouiñ ar werenn a-dreñv g.
Heckscheibenwischer g. (-s,-) : rozell-c'hlav a-dreñv b., tarner gwerenn a-dreñv g.
Heckscheinwerfer g. (-s,-) : [kirri] gouloù a-dreñv g.
Heckspoiler g. (-s,-) : [nij.] panell wint a-dreñv b., diheñcher a-dreñv g., distrujer kludiant a-dreñv g.
Hecksporn g. (-s,-sporen) : [nij.] harpell a-dreñv b., branell a-dreñv b., skor a-dreñv g.
Heckstarter g. (-s,-) : [nij.] nijerez dibradañ a-blom b.
Hecktür b. (-,-en) : [kirri] talbenn a-dreñv b., dor a-dreñv tout b., dor ar c'houfr b., dor ar c'hef-adreñv b.
Heckzeit b. (-,-en) : [loen.] mare an dozviñ g.
heda estl. : *heda !* ho ! oleo ! ac'han !
Hede b. (-,-n) : stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g./str., breun str. ; *mit Hede abdichten,* stoubañ ; *mit Hede abgedichtet,* porc'hadek ; *Ballen Hede,* penngod g. ; *Hede zu Ballen zusammenpressen,* pengodañ stoub ; *die alte Hede entfernen,* distoubañ ; *nach Hede suchen,* stoupa ; *Gewebe aus Hede,* lien stoub g.
heden ag. : porc'hadek, stoubek.
Hederich g. (-s,-) : [louza.] **1.** alc'hwezen str., elvezen str., raonell g. ; **2.** sezv gouez g.
Hedonismus g. (-) : hedonouriezh b., hedonegezh b., hetouriezh b., blizelouriezh b.
hedonistisch ag. : hedonour, hedonegour, hetour, blizelour.
Hedschra b. (-) : [istor, relij.] Hedjira b., Hidjra b., deroù an hoalad muzulmat g., deroù ar marevezh muzulmat g.
Heer n. (-s,-e) : **1.** [lu] lu g. [*liester* luioù, luoz], arme b., armead b., armoù lies., tirlu g. ; *das stehende Heer,* lu

diouzh pad g., lu trebadek g. ; *ein Heer aufstellen, ein Heer auf die Beine bringen,* sevel un arme, dastum un arme ; *ein Heer straff aufbauen,* frammañ un arme ; *Heer mit einer klaren Befehlsstruktur,* arme frammet-mat b. ; *die Führung des Heeres übernehmen,* kemer renadur an arme ; **2.** [dre skeud.] *ein Heer von,* un armead b., un arme b., ur bern g., un toullad g., ur bochad g., ur maread g., ur stropad g., un troc'had g., un tamm brav a g., ur mor a g., ur morad g., ur bobl a b., ur c'halz a g., un taol bras a g., ul leizh a g., un niver a g., un tolp bras a g., forzh, forzhig, ur pezhiad g., un hedad g., un tompad g., ur stlabez g., un toullad mat a g., e-leizh a, un engroez g., ur bed a g., ur spont a g., ur c'hardennad b. ; *ein Heer von Ameisen,* un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druilhadoù, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b. ; *ein Heer von Sorgen bedrückt ihn,* tourmant e-leizh en deus, burutellet e vez gant pep seurt trubuilhoù, bevañ a ra e-kreiz ur stropad reuzioù, burutellet eo gant ur morad a dourmant, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, beuzet eo e galon en ur morad a c'hlac'har, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, e zelazhoù en deus, e-kreiz ar poanioù emañ.

Heerbann g. (-s) : [istor] bann ar re nobl g., bann an noblañs (Gregor) g. ; *Lehnsherr mit eigenem Heerbann,* marc'hegour bannielek g.

Heeresabteilung b. (-,-en) : [lu] rannad soudarded b., kevrenn b.

Heeresbedarf g. (-s) : [lu] dafar brezel g.

Heeresbericht g. (-s,-e) : [lu] kemennadenn vrezel b., kemennadenn al lu b.

Heeresfolge b. (-,-n) : **1.** [istor] bann ar re nobl g., bann an noblañs (Gregor) g. ; **2.** [lu] *Heeresfolge leisten,* ober e amzer soudard (e goñje, e goñjeoù).

Heeresgefolge n. (-s) : [lu] tren hir an arme g., tren vras an arme g., lostad hir an arme g., lostad bras an arme g., lostennad vras an arme b., lostennad hir an arme b., heul bras an arme g.

Heeresgruppe b. (-,-n) : [lu] bagad soudarded g., strollad soudarded g.

Heeresleitung b. (-,-en) : [lu] pennlevierezh al lu g., strollad-gourc'hemenn meur g., pennc'hourc'hemennerezh g. ; *Chef der Heeresleitung,* pennjeneral ar sturvod g.

heerespflichtig ag. : [lu] rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.

Heeresverwaltung b. (-,-en) : [lu] amaezhiadurezh al lu b., amaezhiadurezh vilourel b., melestradurezh vilourel b.

Heereszug g. (-s,-züge) : [lu] **1.** steudad soudarded g., lostad soudarded g., lostennad soudarded b., tren soudarded g. ; **2.** taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., brezeliadenn b., trovrezel b., ergerzh-brezel g.

Heerfolge b. (-) : [lu] *Heerfolge leisten,* ober e amzer soudard (e goñje, e goñjeoù).

Heerführer g. (-s,-) : [lu] penn-lu g., penngadour g., pennvrezelour g., penn-arme g.

Heerführerin b. (-,-nen) : [lu] penngadourez b., pennvrezelourez b.

Heergeräte lies. : [lu] dafar brezel g.

Heerlager n. (-s,-) : [lu] kamp arme g.

Heerschar b. (-,-en) : **1.** [lu] arme b., armead b. ; **2.** [relij.] *die himmlischen Heerscharen,* meuriad gwenvidik ar re zivarvel g., aelez (aeled) an neñvoù lies., aelez (aeled) ar Baradoz lies.

Heerschau b. (-) : [lu] amweladeg b., amweladenn b., dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies.

Heerstraße b. (-,-n) : [lu] hent bellourel g. ; *römische Heerstraße,* hent roman bellourel g., hent meur g.

Heerverpflegungsamt n. (-s,-ämter) : [lu] merourva al lu g.

Heerwesen n. (-s) : [lu] aferioù al lu lies.

Heerzug g. (-s,-züge) : [lu] **1.** steudad soudarded g., lostad soudarded g., lostennad soudarded b., tren soudarded g. ; **2.** taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., brezeliadenn b., trovrezel b., ergerzh-brezel g.

Hefe b. (-,-n) : **1.** goell g., goell-toaz g., biouel g. ; *frische Hefe,* goell-toaz g. ; *die Hefe treibt,* ar goell a grog (a ra efed), e go emañ an toaz, emañ an toaz o sevel ; *dank der Wirkung der Hefe geht der Teig auf,* ar goell a laka an toaz da c'hwezañ ; **2.** koc'hien g., lec'hid g., lec'hidad g., lec'hidenn b., foer g., gouelezenn b., gouelezennad b., mamm b., mammenn b., gwele g. ; *auf der Hefe ruhender Apfelwein,* sistr war e vamm g., sistr war e wele g. ; *dieser Apfelwein wurde durch Abstich von der Hefe getrennt,* ar sistr-mañ a zo diwar e vamm, ar sistr-mañ a zo diwar e wele ; **3.** [dre skeud.] *den Kelch bis auf die Hefe leeren,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ ; **4.** *die Hefe des Volkes,* al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., ar jaloded lies., an noueañs b., ar ravalidi lies., ar jalodaj g., stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ar breinaj g., al lastez str., ar re n'o deus nag onestiz na magadurezh / ar gomun b. / ar bobl displet b. (Gregor), an dud didalvez lies.

Hefebrot n. (-s) : [kegin.] bara goell g., bara goell-toaz g.

Hefegebäck n. (-s,-e) : [kegin.] gwispid go str., gwispid toaz go str.

Hefekuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell c'ho b., gwastell toaz go b., kouign go g.

Hefepilz g. (-es) : goell g.

Hefeteig g. (-s,-e) : [kegin.] **1.** toaz go g. ; **2.** [dre astenn.] goell g., goell-toaz g. ; **3.** [dre skeud.] *aufgehen wie Hefeteig,* strujañ, profitañ, kreñvaat.

Hefeteilchen n. (-s,-) : [kegin.] gwastellig c'ho b., gwastellig toaz go b.

Heft n. (-s,-e) : **1.** kaier g., karned g., strobad g., levrig g., teuliad g., feskenn b., feskennad b., levrenn b., levrennig b., kelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b. ; *ein Heft nähen, ein Heft binden,* gwriat ur c'haier ; *in das gute Heft einschreiben,* adskrivañ fraezh ha sklaer war e gaier ; *in mehreren Heften erscheinen,* dont er-maez (bezañ embannet) e meur a levrennig ; *ein Heft Gedichte,* un teskad barzhonegoù g., un dastumad barzhonegoù g., un dastumadenn varzhonegoù b., un dastum barzhonegoù g., ur barzhaz g. ; **2.** troad g. ; *das Heft eines Messers,* troad ur gontell g. ; [dre fent] *ein Messer ohne Klinge, an*

dem das Heft fehlt, ur gontell hep lavnenn na troad ; **3.** [dre skeud.] *das Heft in der Hand haben,* delc'her penn ar vazh, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *das Heft der Regierung ergreifen,* kemer ar galloud, kemer penn an traoù, kemer ar stur etre e zaouarn.

Heftchen n. (-s,-) : kaierig g., karned g., levrennig b., levrig g., kelaouennig b., kannadig g.

heften V.k.e. (hat geheftet) : **1.** [moull.] strollañ, strobañ, gwriat, keinañ ; *ein Buch heften*, strollañ pajennoù ul levr, frammañ pajennoù ul levr, gwriat ul levr ; **2.** *einen Saum heften,* rouezwriat ur pleg, krafañ ur gourem da c'hortoz, diazezañ ur gourem (Gregor), gwriat ur gourem dreist-penn-biz, braswriat ur gourem ; **3.** pegañ, pikañ ; *jemandem einen Orden an die Brust heften,* lakaat ur vedalenn ouzh bruched u.b., pegañ ur vedalenn ouzh bruched u.b., medalennañ u.b. ; **4.** [dre skeud.] *den Blick (die Augen) auf etwas (t-rt) heften,* na dennañ lagad ebet diwar udb, derc'hel da sellet ouzh udb, bezañ e zaoulagad o parañ war udb., parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb., sellet a-bann ouzh udb, sellet pik ouzh udb, debriñ udb gant e selloù, bezañ e zaoulagad o rigadella war udb.

V.em. : **sich heften** (hat sich (t-rt) geheftet) : **1.** [selloù] *sich auf jemanden heften,* parañ war u.b. ; **2.** *sich an jemanden heften,* chom a-grap ouzh u.b., chom stag ouzh u.b., en em zelc'hel ouzh u.b., delc'her peg en u.b.

Hefter g. (-s,-) : **1.** renkell b. ; **2.** skrafennerez b., klochederez b.

Heftfaden g. (-s,-fäden) **/ Heftgarn** n. (-s,-e) : neudenn rouezwriat b., neudenn vraswriat b.

heftig ag. : **1.** feuls, taer, rust, gouez, garv, tik, herrus, kivioul ; *heftige Vorwürfe,* rebechoù c'hwerv lies. ; *ein heftiger Fußtritt,* ur c'hivioul a daol botez g., ur mell taol botez g., ur makez taol botez g. ; *leicht heftig werden,* bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, glazañ evit an disterañ tra, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, fortwährendes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont ; **2.** birvidik, leskidik, bouilh ; *heftige Liebe,* karantez virvidik (leskidik) b. ; *heftige Leidenschaft,* birvilh g., entan bouilh g. ; *er musste gegen heftigsten Widerstand kämpfen,* ne voe ket nebeut a gontroliezh en devoe da c'houzañv, tenn-spontus e voe ar gontroliezh en e enep, ret e voe dezhañ tremen a-dreuz drez ha spern ; **3.** kriz, kalet, skrijus, garv, terrupl, disaour, divat ; *heftige Schmerzen*, poanioù kriz lies., poanioù disaour lies., poanioù divat lies., poanioù kalet lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù terrupl lies. ; *an heftigen Schmerzen leiden,* bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù ifern, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poanioù kriz ouzh e waskañ, bezañ gwasket da vat ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett,* dalc'het e oa war he gwele gant ar jahin ; *er hat heftige Bauchschmerzen,* gant al laerez emañ, bez' en deus gwentl a ro dezhañ poanioù skrijus ; **4.** bras, kreñv ; *heftiges Fieber,* terzhienn domm b., terzhienn jonisk b., terzhienn alter b., terzhienn vras b., terzhienn c'hrizias b., kleñved-tomm g. (Gregor) ; **5.** *heftiger Sturm,* reklom g., barr-amzer fourradus g., barr-amzer kivioul g., rugenn b. ; *heftiges Gewitter,* barrad arnev dall g., barrad arnev diroll g., barrad arnev kivioul g. ; *heftiger Regen,* glav druz (stank, pounner, fonnus, puilh) g., pilad-glav g., pilad-dour g., glav-pil g., glav-pil-polos g., glav forzh pegement g., glav ken-ha-ken g., glav ken-ha-kenañ g., glav mui-pegen-mui g., glav gwazh-pegen-gwazh g., glav n'eus forzh pegement g. ; *heftige Schneefälle,* kaouadoù erc'h fonnus ha stank lies., kaouadoù erc'h puilh lies., kaouadoù erc'h forzh pegement lies., kaouadoù erc'h ken-ha-ken lies., kaouadoù erc'h ken-ha-kenañ lies., kaouadoù erc'h mui-pegen-mui lies., kaouadoù erc'h gwazh-pegen-gwazh lies., kaouadoù erc'h n'eus forzh pegement lies. ; **6.** nerzhus, kreñv, krenn, kalet ; *durch kurzes und heftiges Ziehen,* gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frapadenn vat, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; *heftiger Schlag,* c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., kotad g., takad g., taol yac'h g., bazhad b., gwall daol g., pezh mell taol g., taol rust g., taol kreñv g., taol kalet g., taol kivioul g., ur c'hivioul a daol g.

Adv. : **1.** feuls, taer, mort, rust, kivioul, kreñv, kalet ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her,* sachan a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh ; *sich (t-rt) heftig schlagen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; *heftig zuschlagen,* skeiñ kreñv, skeiñ kalet, lopañ, skeiñ put ; *der Regen fällt heftiger denn je,* ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, skeiñ a ra ar glav ken a fust, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, gwashaat a ra d'ober glav, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, ar glav a daol mui-pegen-mui, ar glav a daol gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement ; **2.** *heftig schmerzen,* degas poanioù kriz, ober droug spontus ; **3.** *er blutete heftig,* dont a rae ar gwad a vervadennoù bras eus e c'houli, redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn, skuilhañ a rae e wad a-boullad, skuilhañ a rae puilh e wad, diruilhal a rae ar gwad diwar e c'houli, dilañsañ a rae ar gwad diouzh e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a vouilhoù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez ; **4.** *heftig weinen,*

gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, difronkañ ; **5.** *die beiden Passanten stießen heftig zusammen,* nerzh ar stok etre an daou dremeniad a oa bet spontus ; **6.** a-gas, hardizh, her, mort, taer ; *am Gipfel peitschen mir Wolken heftig entgegen,* bagadoù koabr a c'hwist en-dro din war beg ar menez ; *er hat heftig an der Tür gerüttelt,* difretet en doa an nor ken e foeltre, skoet en doa mort war an nor, skoet en doa taer war an nor, skoet en doa feuls war an nor, strapet en doa an nor, torbilet en doa war an nor, darc'haouet en doa an nor rust, hejet ha dihejet en doa an nor, hejet hardizh en doa an nor, hejet feuls en doa an nor, lopet en doa war an nor, graet en doa lopoù war an nor.

Heftigkeit b. (-) : taerder g., taerded b., taerijenn b., feulster g., bevder g., bividigezh b., berv g., brouez b., bouilhded b., bouilhder g., gred g., gouezded b., herrder g., intampi g.

Heftklammer b. (-,-n) : gwaskig g., stagell b., skrafenn b., kraf g.

Heftmappe b. (-,-n) : teuliad g., renkell b.

Heftmaschine b. (-,-n) : skrafennerez b., skraferez b., kraferez b.

Heftpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] sparadrap® g., taftas gomet g., palastrig-peg g., telt g., teñs g., ruban speg g.

Heftzwecke b. (-,-n) : [tekn.] tach-meud g., tach plat g. ; *eine Heftzwecke eindrücken,* sankañ un tach-meud ; *mit Heftzwecken befestigen,* stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud).

Hege b. (-) : **1.** gwarezadur g., gwarez g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in Hege und Pflege nehmen,* ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., prederiañ u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober evezh d'u.b., kaout prederi ouzh u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., diskouez chastre gant u.b., kemer charre gant u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b.

Hegelianer g. (-s,-) : [preder.] hegelian g., hegelour g.

Hegelianerin b. (-,-nen) : [preder.] hegelianez b., hegelourez b.

hegelianisch ag. : hegelian, hegeliat, hegelour.

Hegelianismus g. (-) : hegelouriezh b., hegelegezh b.

Hegemeister g. (-s,-) : gward-koad g., forestour g., suward g., forecher g.

Hegemonie b. (-,-n) : hegemoniezh b., pennvestroniezh b., pennaotrouniezh b., dreistelezh b., pouez-dreist g., pennholierezh g.

hegemonisch ag. : pennholier, hegemonek.

hegen V.k.e. (hat gehegt) : **1.** [barzh.] *einen Garten hegen,* kaeañ (kaeliañ, garzhañ) ul liorzh ; **2.** [dre astenn.] gwareziñ, diwall, mirout, intent ouzh, ober war-dro, aesaat ; *das Wild hegen,* diwall ar jiboez, ober an evezh d'ar jiboez ; *jemanden hegen und pflegen,* kaout prederi ouzh u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., diskouez chastre gant u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., kemer charre gant u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., aesaat u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b. ; **3.** magañ ; *für jemanden zärtliche Gefühle hegen,* kaout teneridigezh en andred u.b. ; *eine Hoffnung hegen,* magañ (derc'hel) spi ; *Hass gegen jemanden hegen, einen Groll gegen jemanden hegen,* kaout (goriñ, magañ, derc'hel) kaz ouzh u.b., goriñ (magañ, derc'hel) kasoni ouzh u.b., kasaat u.b., magañ droukrañs ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel kasoni diwar u.b., mirout greun ouzh u.b., mirout greunenn ouzh u.b., kaout greun ouzh u.b., kaout greunenn ouzh u.b., bezañ fachet kruel ouzh u.b. ; *eine tiefe Abneigung gegen jemanden hegen,* magañ un tamm mat a gaz en an-unañ e-keñver u.b.

Heger g. (-s,-) : **1.** mirour g., gward g., gwarezour g. ; **2.** [dre astenn.] gward-koad g., forestour g., suward g., forecher g.

Hegewald g. (-s,-wälder) : mirva g., gwarezva g., koad gwarezet g.

Hegezeit b. (-,-en) : **1.** chase serr g. ; **2.** pesketaezezh serr g., mare an teurel greun evit ar pesked g., mare ar greuniañ evit ar pesked g.

Hehl n./g. (-s) : kuzherezh g., kuzh g., goloerezh g. ; *kein (keinen) Hehl aus etwas machen,* diskouez udb en deiz anat, lakaat udb splann a-wel, na glask kuzhat udb, lakaat udb anat war-wel ; *ohne Hehl,* hep kuzh seurt ebet, diflatr, gwirion.

hehlen V.k.e. (hat gehehlt) : **1.** kuzhat, skoachañ, koach, tevel war ; **2.** [gwir] tuañ, skoachañ, mirout [*traoù laeret*], reiñ bod (bodenn, golo) da [*draoù laeret*].

Hehlen n. (-s) : tuerezh g., tuoni b., tuadenn b.

Hehler g. (-s,-) : tuer g., tuonier g., P. paotr ar sac'h g.

Hehlerei b. (-,-en) : tuoni b., tuerezh g., tuadur g., tuadenn b. ; *er wurde wegen Hehlerei verurteilt,* kondaonet e oa bet evit bezañ bet tuet traoù laeret (evit bezañ bet skoachet traoù laeret, evit bezañ bet miret traoù laeret).

Hehlerin b. (-,-nen) : tuerez b.

Hehlerversteck n. (-s,-e) : tuadenn b.

Hehlgut n. (-s,-güter) : tuadenn b.

hehr ag. : [barzh.] meurdezus, meurdedus, uhelek, meur, kehelus, real.

hei estl. : hopala !

Heia b. (-,-/-s) : *Heia machen, in die Heia gehen,* mont d'an toutou, mont d'ober toutou, mont d'ober toutouig, mont d'ober nañv-nañv, mont d'al lalla, mont d'e lalla, mont d'ar chapel wenn, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont d'ober chouchig / mont d'ober chouchouk (Gregor).

Heiabettchen n. (-s,-) : toutou g., lalla g., nañv-nañv g., chouchouk g., chouchig g.

heida estlamm. : hopala !

Heide[1] g. (-n,-n) : pagan g., jentil g., bugel teñvalijenn ar gaou g., mab an deñvalijenn g., Yann digredenn g. ; *stark wie ein Heide,* ken kreñv ha pevar, kreñv evel ur marc'h, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh ; *zu Heiden werden,* paganaat ; *zu Heiden machen,* paganaat ; *der Kampf der Kirche gegen die Heiden,* brezel ar gristenien a-enep ar baganed g., brezel ar Groaz a-enep ar Bed g.

Heide[2] b. (-,-n) : lann b. [*liester* lannoù / lanneier], lanneg b. [*liester* lannegi / lannegoù / lanneier], lannegad b., brugeg b., brug g., gwaremm b. ; *Marienfäden hängen in der Heide rum,* steuñvet eo ar wennig war al lann ; *graue Heide,* boked-lann g., brug str.
Heideblume b. (-,-n) : [louza.] brug str.
Heideboden g. (-s,-böden) : douar brug g.
Heidefeld n. (-s,-er) : [louza.] lann b. [*liester* lannoù / lanneier], lanneg b. [*liester* lannegi / lannegoù / lanneier], lannegad b., brugeg b., gwaremm b., brug g.
Heidekorn n. (-s) : [louza.] gwinizh-du str., ed-du str.
Heidekraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] brug str. ; *reich an Heidekraut,* brugek ; *die Blüten des Heidekrauts,* kleierigoù ar brug lies.
Heidekrautgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant eus ar genad *Erica* str., erikeg g. ; *Heidekrautgewächse,* erikeged lies.
Heidekrautzweig g. (-s,-e) : brugenn b., breun brug str.
Heideland n. (-s,-länder) : [louza.] lann b. [*liester* lannoù / lanneier], lanneg b. [*liester* lannegi / lannegoù / lanneier], brugeg b., gwaremm b., brug g.
Heidelbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Heidelbeeren pflücken,* lusa.
Heidelbeerkraut n. (-s) : bod lus g., plant lus str.
Heidelerche b. (-,-n) **/ Heidenachtigall** b. (-,-en) : [loen.] alc'hweder-gwez g.
Heidenangst b. (-) : P. aon du g., milaon g., aon ruz g., korfad aon g.
Heidenarbe b. (-,-n) : [louza.] tonenn b.
Heidenbild n. (-s,-er) : idol g.
Heidengeld n. (-s) : [dre skeud.] P. tousegad brav a arc'hant g., pochad mat a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., dornad brav a arc'hant g., poullad brav a arc'hant g., pezhiad moneiz g., somm vras a arc'hant b., barlennad arc'hant b., sammad gouest g., boujedenn bravik a-walc'h b., tamm mat a voujedenn g.
Heidenlärm g. (-s) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., tousmac'h g., keusteurenn b., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., hemolc'h spontus g., reuz g., bioc'henn b., foar b., hobit g., toumpi b., tregern b., safar g., intampi g. ; *ein Heidenlärm,* un trouz ifern g., un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un trouz an diaoul, un trouz an ifern, un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un ifern dinasket g. ; *einen Heidenlärm machen,* ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober un trouz an diaoul, ober un trouz an ifern, ober todion, todioniñ.
Heidenleben n. (-s,-) : buhez diroll b., fall vuhez b., buhez direizh b., buhez dizordren b., buhez dirollet b., buhez direol b., buhez diboellet b., riboderezh g., roulerezh g., gastaouerezh g., diroll g., dirollerezh g., bordelerezh g., gadalezh b., oriadezh b.
heidenmäßig ag. : [dre skeud.] P. divent, ramzel, pikol ..., mell …, spontus, bras kenañ-kenañ, bras-spontus.
Adv. : abominapl, spontus.
Heidenröschen n. (-s,-) **/ Heidenröslein** n. (-s,-) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., roz-gouez str., agroaz str.
Heidenspaß g. (-es) : sac'had plijadur g., fourrad plijadur g., korfad plijadur g., reuziad plijadur g., revriad plijadur g., barrad plijadur g., misi g. ; *es hat einen Heidenspaß gemacht,* bourrañ hor boa graet gant an dra-se, ur misi e oa bet ober an dra-se, ur misi hor boa bet ober an dra-se, kemeret hor boa bourd en dra-se, kavet hor boa hor pleustr gant an dra-se, un abadenn blijadur e oa bet ober an dra-se, se en doa roet ur barrad plijadur din, ur mor a blijadur hor boa bet gant an dra-se, kemeret hor boa hon ebat gant kement-se, bourrañ hor boa graet ouzh an dra-se.
Heidenspektakel g. (-s,-) **/ Heidentheater** n. (-s,-) : portez g., gwall abadenn b., gwall reuz g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h spontus g., bioc'henn b., foar b., todion an diaoul g., todion ar mil diaoul g. ; *im Winter war es ein Heidentheater, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv.
Heidentum n. (-s) : paganelezh b., paganiezh b., teñvalijenn ar gaou b., ar Bed g.
Heidenwetter n. (-s) : diaoul a amzer g., amzer hudur b., gast a amzer b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b.
Heideschnucke b. (-,-n) : [loen.] dañvad eus lanneier Lüneburg g.
Heide-Wacholder g. (-s,-) : [louza.] jenevreg g.
Heidewurzel b. (-,-n) : [louza.] gwrizienn-vrug b.
heidi ! estl. : **1.** *heidi ! heida* ! tralalalaleno ! ; **2.** P. *mein Geld ist alles heidi,* n'em eus ket mui daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, foeltret eo va arc'hant holl-razh, diskantet eo va yalc'h, deuet eo va yalc'h da bladañ, ridet (skañv, treut, plat, moan) eo va yalc'h, ne'm eus ket ur gwenneg mui em c'hokezenn, aet eo va yalc'h d'an hesk, n'em eus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganin, aet int holl e toull va revr, rivinet eo va foch gant ar vezh, aet eo va foch gant ar vezh.
Heidin b. (-,-nen) : paganez b.
heidnisch ag. : pagan, dizeol, paian.
Heidschnucke b. (-,-n) : [loen.] dañvad eus lanneier Lüneburg g.
Heiduck g. (-en,-en) : mevel war droad g. (Gregor), paotr-aotrou g.
Heike b. : Herried b.

heikel ag. : **1.** skoemp, skeudik, hegazus, hegaz, hegus, kazus, amjestr, liboudennek, tener ; *das ist eine heikle Angelegenheit,* un afer gazus an hini eo, un afer hegazus an hini eo, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, un afer skoemp (amjestr, skeudik) an hini eo, ur gwall afer an hini eo, ur gwall c'hoari an hini eo, n'eo ket ur gudenn aes, un afer liboudennek an hini eo, setu aze ur gempenn, ur gudenn lous an hini eo ; *er ist in eine heikle Sache verwickelt,* aet eo en un afer fall, en em vountet eo en ur gudenn skoemp, ur gwall afer en deus da gaout, afer fall a bako abalamour d'an dra-se, en ur gempenn emañ, n'eo ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn, skeudik eo an taol gantañ, en ur stad skeudik emañ, e gwall zoare emañ, paket eo er wask, paket eo en ur grenegell, trist eo ar jeu gantañ, en ur pleg berr emañ ; *heikle Lage,* stad skeudik b., pleg berr b., lagenn b., bouilhenn b., krenegell b., plegenn gwall ziaes b., gwall zoare g., kempenn b. ; *ein heikles Thema berühren, ein heikles Thema anschneiden,* reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; **2.** [tud] figus, pismigus, milzin ; *heikel sein,* bezañ diaes ober gant an-unan, bezañ figus (pismigus, milzin, ur beg figus a zen), figuzañ, pismigañ, pigosat, na vezañ brizh e sac'h, ober beg bihan ; *heikles Weib,* figuzenn b. ; *er ist beim Essen heikel,* tener eo war ar boued, n'eo ket brizh e sac'h, hennezh a zo ur galon beñver a zen ; *beim Essen nicht heikel sein,* bezañ dibismig, bezañ brizh e sac'h, bezañ diratous, bezañ jastren, bezañ ken broust ha tra, na vezañ figus war ar boued.

heil ag. : dizroug, yac'h, salv, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, dibistig, disi, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, divac'hagn, dic'hloaz, dic'haou, dinoaz, divlam, divles ; *heile Glieder haben,* bezañ dic'hloaz (dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, dibistig, diampech, divac'hagn, dinamm) ; *heil werden,* pareañ, gwellaat, dont da vad, yac'haat, dont ar yec'hed d'an-unan, distreiñ e yec'hed, difallañ ; *mit heiler Haut davonkommen,* en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, chom e groc'hen dibistig gant an-unan, chom diampech, en em dennañ dinamm a bep mac'hagn, sachañ e lêr dibistig eus an afer, en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep an disterañ droug, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ, tennañ e frap, en em dennañ eus an abadenn hep namm na kignadenn ; *die Vase ist noch heil,* didorr eo chomet al lestr ; *er ist heil zurückgekommen,* distreiñ a reas hep gaou na tro fall ebet, distreiñ a reas yac'h ha salv, distreiñ a reas disi, distroet e oa hep namm na kignadenn.

Heil n. (-s) : **1.** mad g. ; *das war zu seinem Heil,* evit e vad e oa bet graet kement-se, kement-se en doa graet mil vad dezhañ ; **2.** [relij.] silvidigezh b., salvidigezh b., salvder g., salvded b. ; *sein Heil von Gott erwarten,* fiziout silvidigezh e ene en Aotrou Doue ; *außerhalb der Kirche kein Heil,* er-maez eus an Iliz n'eus silvidigezh ebet ; *ohne göttliche Gnade kein Heil für die Seele,* anez gras Doue, an ene a ya da goll - anez gras Doue n'eus silvidigezh ebet ; *im Jahre des Heils 1280,* er bloaz 1280 goude ar C'hrist (goude Hor Salver) ; *betet für das Heil seiner Seele,* pedit evit e anaon, pedit gant e ene ; *öffentliches Heil,* kensaveteerezh g. **3.** [eurvad] berzh g., chañs b. ; *jemandem Heil und Segen wünschen,* hetiñ berzh ha chañs vat d'u.b. ; *für sein Heil sorgen,* klask e aezamantoù ; *sein Heil versuchen,* mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel ; **4.** [dre astenn.] *Heil dem Kaiser,* bevet an impalaer ! enor d'an impalaer ! ; *Heil dem Petroleum,* bevet ar petrol ! ; *Heil sei dem Tag, an welchem du bei uns erschienen,* ra vezo meulet an deiz ma oas deuet d'hor gwelet ; [istor, nazi] *Heil Hitler !* Heil Hitler !

Heiland g. (-s,-e) : [relij.] *der Heiland,* Hor Salver g., ar Mesiaz g., ar Silvad g. ; *er ist der Heiland und der Herr dieser Welt,* eñ a zo Mesiaz ha roue ar bed-holl.

Heilandsdistel b. (-,-n) : [louza.] askol-brizh str.

Heilanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** ti-pareañ g., yec'heti g., ti-yec'hed g., sanatoriom g. ; **2.** bredospital g., ti ar re sot g., P. kabanoù lies., Kerwazi b.

Heilbad n. (-s,-bäder) : **1.** kreizenn dourvezegiezh b., kreizenn havgurañ b., kurva dourvezegiezh g. ; **2.** kouronkadenn dourvezegiezh b.

heilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus, kuradus.

Heilbarkeit b. (-) : [mezeg.] pareüsted b., pareadusted b., kuradusted b.

Heilbehandlung b. (-,-n) : [mezeg.] kur b., doare mezegañ g., dibab mezegañ g., araezad mezegañ g., doare louzaouiñ g., doare prederiañ g., preder g., mezegadur g., louzaouerezh g.

Heilbutt g. (-s,-e) : [loen.] fletan g.

heilbringend ag. : **1.** hag a zegas ar pare, mat d'ar yec'hed, pareüs, yec'hedus, yac'hus, yac'h ; **2.** [relij.] salvus.

heilen V.k.e. (hat geheilt) : [mezeg.] pareañ, peurbareañ, yac'haat, reiñ ar pare da, degas ar pare da, goeñviñ ; *jemanden von einer Krankheit heilen,* yac'haat u.b. diouzh e gleñved, pareañ u.b. diouzh e gleñved, dijabliñ u.b. diouzh e gleñved, reiñ ar pare d'ur c'hlañvour, degas ar pare d'ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed en-dro en u.b., degas u.b. ; *und danach hat er noch eine Menge Leute geheilt,* pareañ a reas n'ouzon ket pet den all c'hoazh, pareañ a reas n'ouzer ket pet den all c'hoazh, pareañ a reas den ne oar pet den all c'hoazh ; *der Heilige weigerte sich, ihn zu heilen,* ne falvezas ket d'ar sant pareañ an den, ne falvezas ket gant ar sant pareañ an den ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden,* mont da Lourd da glask ar bareañs ; *jemanden durch Zauberei heilen,* digejañ u.b., diskontañ u.b. ; *jemanden durch Zauberformeln von einer Krankheit heilen,* diskontañ u.b. diouzh un droug bennak gant orezonoù, kroaziañ u.b. klañv ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden,* sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; *eine Krankheit heilen,* yac'haat ur c'hleñved, pareañ ur

c'hleñved, kas kuit ur c'hleñved ; *die Pilzflechte heilen,* goeñviñ an darouedennoù ; *die Frostbeulen heilen,* goeñviñ ar goañvennoù ; *eine Wunde heilen,* yac'haat ur gouli, pareañ ur gouli ; *eine Wunde durch Saugen heilen,* spinañ ur gouli ; *die Tauben heilen,* lakaat ar vouzared da glevet, reiñ ar c'hleved d'ar re vouzar, rentañ ar c'hleved d'ar re vouzar ; *die Hautflechte durch Handauflegung heilen,* spinañ diouzh an daroued en ur bourmen an dorn warno, lakaat an daouarn war u.b. evit spinañ ouzh an daroued, astenn an daouarn war u.b. evit spinañ diouzh an daroued ; *die Krankheit ist zu weit fortgeschritten, um noch geheilt zu werden,* re engravet eo ar c'hleñved evit ma ve gallet e bareañ ; *der Arzt hat ihn geheilt,* deuet eo da vad gant ar mezeg, pareet eo bet gant ar mezeg, dijablet eo bet gant ar mezeg, ar mezeg en deus yac'haet anezhañ diouzh e gleñved, ar mezeg en deus degaset ar yec'hed en-dro ennañ, ar mezeg en deus degaset anezhañ en e yec'hed, ar mezeg en deus degaset anezhañ da vad, ar mezeg en deus kaset anezhañ da vad, ar mezeg en deus degaset anezhañ ; *jemanden von seiner Angst heilen,* pareañ u.b. diwar (diouzh) e anken, argas an anken diwar spered u.b., kas an enkrez diwar kalon u.b. ; *die verwundeten Herzen heilen,* pareañ ar c'halonoù gouliet, pareañ ar c'halonoù gloazet, pareañ ar c'halonoù pistiget ha doaniet ; *die Zeit heilt Wunden,* pep tra a dremen gant an amzer, ar poanioù ivez - padout a ra hiroc'h ar vuhez eget ar poanioù - gant an amzer hag an avel ez a pep anken war o divaskell.

V.gw. (ist geheilt) : **1.** pareañ, peurbareañ, gwellaat d'an-unan, dont da vad, dont da wellaat, yac'haat, dont ar yec'hed d'an-unan, distreiñ e yec'hed, difallañ, disoc'h ag ur c'hleñved, aesaat, aesaat d'an-unan ; **2.** kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'heniñ ; *nicht heilen,* chom digor ; **3.** dispegañ, pareañ, mont kuit.

Heilen n. (-s) : [mezeg.] **1.** pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b. ; **2.** kleizhennerezh g., kigennadur g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; **3.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.

heilend ag. : pareüs, kigennus, kleizhennus, teñvus, yac'haus, remedus.

Heiler g. (-s,-) : **1.** pareer g., pareour g., yac'haer g., gwellaer g., skarver g. ; **2.** [gwashaus] triakler g., pareer g., pareour g., yac'haer g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., kourajer g.

Heilerde b. (-,-n) : douar kurañ g., douar-louzoù g.

Heilerfolg g. (-s,-e) : pare g., pareañs b., gwered yac'hadel g.

Heilfasten n. (-s) : [mezeg.] yunadenn b., kur yuniñ b., kur dreutaat b., louzaouadur treutaat g., louzaouadenn gastizañ b., kastizadur g., treutadur g., treterezh treutaat g., reol-voued b., krennañ boued g., disvoued g.

heilfroh ag. : P. barret a levenez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa en an-unan, laouen-meurbet, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, beuzet e-barzh al levenez, beuzet e-barzh al laouenidigezh, e barr al levenez, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez, ouzhpenn laouen, o nijal (o tridal) gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest ennañ, en e laouenañ, digor dezhañ, dibradet, evel Yann en e wele, evel en ur pred eured, eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), kontant evel ur roue war e dron, en e vleud, en e jeu, eürus evel seizh, eürusañ loen a daol troad war an douar, eürusañ den a zebr bara, eürusañ den dindan tro an heol, eürusañ den dindan an Neñv, eürusañ den a zo bet biskoazh, en e zour hag en e c'heot, en e voued, en e voued leun, en e vutun, er friko, en ur friko, en e wellañ.

Heilgymnast g. (-en,-en) : [mezeg.] leuñvour g., bevfiñvour g., korfeeuner g., kineziterapour g., ortopedour g.

Heilgymnastik b. (-) : [mezeg.] leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b., kineziterapiezh b., korfeeunerezh g., korfeeunañ g., ortopediezh b.

Heilgymnastin b. (-,-nen) : [mezeg.] leuñvourez b., bevfiñvourez b., korfeeunerez b., kineziterapourez b., ortopedourez b.

Heilhaut b. (-) : [tro-lavar] *er hat eine gute Heilhaut,* ne vez ket pell e groc'hen o neveziñ war e c'houlioù, kleizhennañ a ra buan e groc'hen, kigañ a ra buan e groc'hen, teñvañ a ra buan e groc'hen.

heilig ag. : **1.** [relij.] santel, sakr, benniget, nevet ; *der Heilige Geist,* ar Spered Santel g., ar Spered Glan g. ; *die Heilige Jungfrau,* ar Werc'hez b., ar Werc'hez wenvidik b., ar Werc'hez Varia b., ar Werc'hez-Mamm b., ar Werc'hez Sakr (santel, benniget, dinamm, Vari) b., ar Werc'hez dibec'hed b., an Itron Varia b., [merdead., relij.] Steredenn ar Mor b. ; *die Heilige Genoveva,* santez Jenovefa b. ; *der Heilige Yves,* an Aotrou sant Erwan g. ; *der Heilige Michael,* an Aotrou sant Mikael g. ; *die Heiligen Drei Könige,* an Tri Roue (Gregor) lies. ; *die Heilige Familie,* an Tiegezh Santel g. ; *der Heilige Rock,* an Doneg Santel b. ; *die Heilige Kirche,* an Iliz wenvidik b. ; *das Heilige Abendmahl,* diwezhañ koan Hor Salver gant e ebestel b. (Gregor), ar Gomunion Santel b. ; *die Heilige Schrift,* ar Bibl Santel g/b, ar Skritur Santel g., ar Skritur Sakr g., ar Skrituriou lies. ; *das Heilige Land,* an Douar Santel g. ; *das Heilige Grab,* bez sakr Hor Salver g. (Gregor) ; *der Heilige Abend,* ar pellgent g. ; *der Heilige Stuhl,* ar Sich (ar Sichenn b.) Abostolik g. (Gregor), sez ar bibien b., ar Sez-Santel b., kador sant Pêr b. ; *der Heilige Vater,* e Santelezh b. (Gregor), Hon Tad Santel ar Pab g. ; *das Heiligste Herz Jesu,* ar Galon Sakr b. ; *sich dem Heiligsten Herzen Jesu hingeben,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr, en em zilezel ; *heilige Stätte,* neved g., nevedenn b., santual g., gourneved g., lec'h devot g. ; *der Heilige Krieg,* ar brezel santel g., brezel ar groaz g., ar groaziadeg b. ; *jemanden heilig sprechen,* lakaat u.b. war roll ar sent, santelezhañ u.b., lakaat u.b. da sant, gwenvidikaat u.b. ; *etwas heilig halten,* santelaat udb, santelañ udb, azeuliñ udb ; *heilig werden,* santelaat, santelañ ; *den Sonntag heilig halten,* mirout ar Sul gant santelezh (Gregor), santelaat ar Sul ; **2.** [istor] *das Heilige Römische Reich Deutscher Nation,* an impalaeriezh santel roman hag alaman b. ; *die Heilige Allianz,* an Emglev Santel g. ; **3.** [goapaus] *heilige Einfalt !* war banniel sant Laorañs ! sant

Laorañs pedit evidomp ! ; **4.** *eine heilige Miene machen,* ober an alvaon, c'hoari e seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari he flac'h tanav, ober e Werc'hez Vari, c'hoari e baotr tanav. ; **5.** [korf.] *das heilige Bein,* an askorn-iskroazell g., an askorn kroazell g., ar sakrom g. ; [merdead.] *der heilige Anker,* ar penneor g. ; **6.** *ich verspreche und schwöre bei meiner heiligen Ehre,* prometiñ ha touiñ a ran war va enor ; *etwas hoch und heilig versprechen,* touiñ ruz udb., touiñ ruz-glaou-tan udb., touiñ e holl zoueoù.

Heiligabend g. (-s) : [relij.] pellgent g. ; *am Heiligabend,* da zerc'hent Nedeleg.

Heilige(r) ag.k. g./b. : **1.** [relij.] sant g., santez g. ; *die Heilige Genoveva,* santez Jenovefa b., an Itron santez Jenovefa b. ; *der Heilige Yves,* an Aotrou sant Erwan g. ; *Leben und Wirken der Heiligen,* buhez ha jestroù ar sent ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder,* santez Mari, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden,* sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; *der Heilige weigerte sich, ihn zu heilen,* ne falvezas ket d'ar sant pareañ an den, ne falvezas ket gant ar sant pareañ an den ; *ist die Gefahr vorbei, lacht man den Heiligen aus,* echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ; *bei Gott und allen Heiligen schwören,* touiñ e holl zoueoù ; **2.** [dre astenn.] *ein wunderlicher Heiliger,* un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., un oristal g., un oristal a zen g., ur brav a bichon g., un orin g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikefre g., un istrelog g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un termaji g., un ardigell g., un diaoul a zen g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un aotrou g.

Heilige(s) ag.k. n. : **1.** traoù sakr lies., traoù santel lies. ; **2.** *das Heilige,* an nevedezh b.

heiligen V.k.e. (hat geheiligt) : **1.** [relij.] santelaat, santelañ, kensakriñ ; *den Sonntag heiligen,* mirout ar Sul gant santelezh (Gregor), santelaat ar Sul ; *gedenke, dass du den Sabbat heiligst,* miret a ri an holl Sulioù gant euvroù mat ha pedennoù / mirout a ri an holl Sulioù gant ober vat ha pedennoù ; **2.** [tr-l] *der Zweck heiligt die Mittel,* ne vern an hent gant ma c'heller degouezhout, diouzh o disorc'hoù nemetken eo barn an dud, an disoc'hoù eo hag a zoug, n'eus nemet an disoc'hoù a dalv tra pe dra, an hini en deus c'hoant mougañ e gazh a lavar eo fall da logota, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, bramm lous ne ra ket trouz.

Heiligenbild n. (-s,-er) : [relij.] **1.** *ein Heiligenbild,* delwenn ur sant b. ; **2.** ikonenn b., imaj g.

Heiligenbildchen n. (-s,-) : ikon g., imaj g.

Heiligenbildmaler g. (-s,-) : imajer g.

heiligend ag. : santelaus.

Heiligengeschichte b. (-,-n) : buhez ar sent b., buhez ha jestroù ar sent b., sentvuhezoniezh b.

Heiligenglanz g. (-es) / **Heiligenschein** g. (-s) : [relij.] kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rodheol b. ; *mit einem Heiligenschein umgeben,* rodheoliañ.

Heiligenschrein g. (-s,-e) : [relij.] relegouer g., arc'h-relegoù b., skrin-relegoù g., boest-relegoù b., klaouier g.

Heiligenverehrung b. (-,-en) : [relij.] azeulerezh ar sent g., kehelerezh ar sent g.

Heilighaltung b. (-,-en) : [relij.] santeladur g., mirerezh g., miridigezh b.

Heiligkeit b. (-) : [relij.] santelezh b., neveted b., parfeted b. ; *Seine Heiligkeit,* e Santelezh b. (Gregor), Hon Tad Santel ar Pab g. ; *im Geruch der Heiligkeit sterben,* ober ur marv santel, tremen evel ur sant.

Heiligsprechung b. (-,-en) : [relij.] santelezhadur g., gwenvidikadur g.

Heiligtum g. (-s,-tümer) : [relij.] neved g., nevedenn b., santual g., gourneved g., lec'h devot g. ; *wir betreten feuertrunken, Himmlische, dein Heiligtum,* setu ni, gant gred entanet, war dreuzoù dor da neved.

Heiligtumsschänder g. (-s,-) : [relij.] disakrer g., sakrilajer g.

Heiligtumsschändung b. (-,-en) : [relij.] taol-disakr g., disakridigezh b., sakrilaj g.

Heiligung b. (-,-en) : [relij.] santeladur g.

Heilklima n. (-s,-klimata) : temz-amzer mat d'ar yec'hed g., hin mat d'ar yec'hed b., hinad mat d'ar yec'hed b.

Heilkraft b. (-,-kräfte) : [mezeg.] vertuz pareañ b., galloudezh pareañ b., perzhioù yac'hadel lies., efedusted ul louzoù bennak b., nerzh ul louzoù bennak g., vertuz ul louzoù bennak b.

heilkräftig ag. : pareüs, yec'hedus, yac'hus, salvus.

Heilkraut n. (-s,-kräuter) : [mezeg., louza.] louzaouenn vadoberus b. [*liester* louzoù madoberus, louzeier madoberus], louzaouenn b. [*liester* louzoù].

Heilkräuterhandel g. (-s) : louzaouerezh g.

Heilkräuterhändler g. (-s,-) : louzaouer g.

Heilkräuterhandlung b. (-,-en) : louzaouerezh b.

Heilkräutersammler g. (-s,-) : louzaouer g.

Heilkräuterverkäufer g. (-s,-) : louzaouer g.

Heilkunde b. (-) : [mezeg.] mezegiezh b., mezekniezh b., medisinerezh g., yac'hadouriezh b.

heilkundig ag. : barrek evit pareañ an dud, arroutet war (gourdon ouzh, doazh ouzh, barrek war, ampart war, don war, kreñv war, ifam war, kalet war) ar vezekniezh.

Heilkundige(r) ag.k. g./b. : [kozh] pareer g., pareerez b., pareour g., pareourez b., yac'haer g., yac'haerez b., aesaer g., aesaerez b.

Heilkunst b. (-) : [mezeg.] mezegiezh b., mezekniezh b., medisinerezh g.

heillos ag. : **1.** diremed ; **2.** [dre skeud.] *heillose Unordnung,* stlabez spontus g., dizurzh truezus g., reustladenn b., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., bourrier g. ; *hier herrscht ein heilloses Durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep

tra, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, pebezh keusteurenn !

Heilmagier g. (-s,-) : diskonter g. ; *er behauptete mit Stolz, er sei Heilmagier,* fougasiñ a rae e oa diskonter ; *zum Heilmagier gehen,* mont da ziskontañ ; *auf eine Krankheit spezialisierter Heilmagier,* diskonter diouzh un droug bennak g. ; *der Heilmagier hatte kaum ein Wort gesagt und schon war das Bein des Kindes wieder eingerenkt und es konnte sofort laufen,* a-vec'h m'en doa komzet an diskonter, gar ar bugel a a oa diskoulmet, ha raktal e valeas.

Heilmethode b. (-,-n) : [mezeg.] kur b., doare mezegañ g., dibab mezegañ g., araezad mezegañ g., doare louzaouiñ g., doare prederiañ g., preder g., mezegadur g., louzaouerezh g.

Heilmittel n. (-s,-) : [mezeg.] remed g., traet g., medisinerezh g., mezegiezh b., mezekniezh b., louzoù g., produ yac'hadel g., dramm g. ; *kein Vertrauen zu einem Heilmittel haben,* na gaout feiz ebet en ur remed ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los,* an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus.

Heilmittellehre b. (-) : [mezeg.] farmakologiezh b., yac'hadouriezh b., apotikouriezh b.

Heilmittelbereitung b. (-,-en) : apotikerezh g.

heilpädagogisch ag. : mezegel ha desavadurel.

Heilpflanze b. (-,-n) : [mezeg., louza.] louzaouenn vadoberus b. [*liester* louzoù madoberus, louzeier madoberus], louzaouenn b. [*liester* louzoù].

Heilpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] palastr g.

Heilpraktiker g. (-s,-) : pareer g., pareour g., yac'haer g., gwellaer g., skarver g., aesaer g.

Heilpraktikerin b. (-,-nen) : pareerez b., pareourez b., yac'haerez b., gwellaerez b., skarverez b., aesaerez b.

Heilquelle b. (-,-n) : eien kurañ str., eien dour melar str., eien dour hav str.

Heilquellwasser n. (-s) : dour melar g., dour hav g.

Heilsalbe b. (-,-n) : balzam g., traet g., traet kleizhennañ g., traet teñvañ g., traet kigennus g., traet kleizhennus g., traet teñvus g.

Heilsalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj munut g.

heilsam ag. : **1.** mat d'ar yec'hed, pareüs, yec'hedus, yac'hus, yac'h ; **2.** [dre skeud., relij.] salvus, kentelius, kelennus, skolius, skouerius, a skouer vat, yac'hus d'ar speredoù, yac'h ; *heilsame Lektüre,* pennad lenn salvus g., lennadenn salvus b. ; *heilsame Bücher,* levrioù mat lies., levrioù a c'hall talvezout d'al lenner da seveniñ silvidigezh e ene lies.

Heilsamkeit b. (-) : **1.** yec'hedusted b., yec'heduster g., yac'husted b., yac'huster g., pareüsted b. ; **2.** [dre skeud.] salvusted b.

Heilsarmee b. (-) : Arme ar Silvidigezh b., Arme ar Salvidigezh b., Lu ar Salvidigezh g.

Heilsbotschaft b. (-) : [relij.] keloù mat g. ; *die Heilsbotschaft verkünden,* prezeg an Aviel, prezeg ar feiz, skignañ ar c'heloù mat.

Heilserum n. (-s,-sera/-seren) : serom kurañ g., serom digontammiñ g.

Heilslehre b. (-) : [relij.] doktrin ar gras b./g.

Heilsmittel n. (-s,-) : [relij.] doare da c'hounit e silvidigezh g.

Heilstätte b. (-,-n) : [mezeg.] kurdi g., ti-pareañ g., yec'heti g., yec'hedva g.

Heiltrank g. (-s,-tränke) : died dramm b., died remed b.

Heilung b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** pare g., diboan b., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b. ; *das Mittel zur Heilung einer Krankheit suchen,* klask pare d'ur c'hleñved ; *Arzneimittel zur Heilung von Brandwunden,* louzoù ouzh ar poazh-tan g. ; **2.** kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; *die Heilung fördernd,* pareüs, kroc'henus, kigennus, kleizhennus, teñvus ; **3.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.

Heilungsprozess g. (-es,-e) : **1.** argerzh pareañ g. ; **2.** argerzh kleizhennañ g., argerzh kigañ g., argerzh teñvañ g., argerzh kroc'heniñ g.

Heilverfahren n. (-s,-) : [mezeg.] kur b., doare mezegañ g., dibab mezegañ g., araezad mezegañ g., doare louzaouiñ g., doare prederiañ g., preder g., mezegadur g., louzaouerezh g.

Heilzauberer g. (-s,-) : diskonter g. ; *zum Heilzauberer gehen,* mont da ziskontañ ; *auf eine Krankheit spezialisierter Heilzauberer,* diskonter diouzh un droug bennak g. ; *der Heilzauberer hatte kaum ein Wort gesagt und schon war das Bein des Kindes wieder eingerenkt und es konnte sofort laufen,* a-vec'h m'en doa komzet an diskonter, gar ar bugel a a oa diskoulmet, ha raktal e valeas.

Heilziest g. (-s,-e) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Heim n. (-s,-e) : **1.** ti g., kêr b., P. loch g. ; *ein schönes Heim haben,* bezañ o chom en un ti propik, bezañ o chom en un ti a neuz ; *ein trautes Heim haben,* kaout un ti c'hwek, kaout un ti tost d'e galon ; *ein eigenes Heim haben,* kaout un ti dezhañ e-unan, kaout un doenn war e benn (un ti en e gerz, un ti war e anv), kaout un ti a-leve ; *ein Heim gründen,* dimeziñ, diazezañ un tiegezh ; **2.** bod g., oaled b., kreizenn b., salioù lies., sal b., saloñs g., ti-repu g., lec'h-repu g.

heim Adv. : **1.** d'ar gêr, er gêr, en e loch ; *ich gehe heim,* mont a ran d'ar gêr (da'm c'hêr, da'm ched, da'm loch) ; **2.** [dre skeud.] P. *ich schicke ihn heim,* kas a ran anezhañ da wriat botoù, (da vaez, d'an heol, da gousket, da gousket d'an heol, da sutal brulu da Venez-Are, war ar c'herzhed, da c'hwitellat, da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, da c'hwileta, da sutal brulu da bark an aod, da strakal brulu, da logota da Venez-Are, da aveliñ e loeroù, da beuriñ, da droadañ, da dreiñ bili d'an aod, da gac'hat, da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, da vale, da bourmen).

Heimabend g. (-s,-e) : beilhadeg b., beilhadenn b.

Heimarbeit b. (-,-en) : labour er gêr g.

Heimarbeiter g. (-s,-) : labourer hag a labour er gêr g., micherour er gêr g.

Heimarbeiterin b. (-,-nen) : labourerez hag a labour er gêr b., micherourez er gêr b.

Heimat b. (-,-en) : **1.** bro c'henidik b., bro-gavell b., bro b., tolead genidik g., kêr b. ; *unsere geliebte Heimat,* hor bro garet b., hor c'hêr b. ; *meine Heimat,* va bro c'henidik b., va bro b., bro va c'havell b., va c'hêr b., va c'hontre

g. ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; **2.** *Heimat einer Pflanze,* annez ur blantenn g. ; **3.** [lu] *in die Heimat entlassen,* kas d'ar gêr, disoudardañ.
Heimatarmee b. (-,-n) : [lu] rejimantoù diazezet er vro-benn lies., arme vrobennat b., lu brovennat g.
Heimatbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : ti-gar annez g.
heimatberechtigt ag. : [Bro-Suis] keodedour dre wir g.
Heimatberechtigung b. (-) : [Bro-Suis] keodedourelezh dre wir b.
Heimatdorf g. (-s,-dörfer) : bourc'h c'henidik b.
Heimaterde b. (-) : bro c'henidik b.
Heimatfilm g. (-s,-e) : film bugulel g., film stag ouzh ar vuhez en ur rannvro g.
Heimatflughafen g. (-s,-flughäfen) : aerborzh annez g.
Heimatgemeinde b. (-,-n) : parrez c'henidik b. ; *erste Messe eines Priesters in seiner Heimatgemeinde,* oferenn nevez b.
Heimathafen g. (-s,-häfen) : porzh annez g., porzh stag g.
Heimatkunde b. (-) : studioù glad sevenadurel ar vro lies., gwerinoniezh b.
Heimatkunst b. (-,-künste) : arz ar vro g., arz ar rannvro g.
Heimatland n. (-s,-länder) : bro c'henidik b.
heimatlich ag. : eus ar vro c'henidik.
Heimatliebe b. (-) : karantez ouzh ar vro c'henidik b.
heimatlos ag. : **1.** diloj, hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, lojet dindan lost ar c'hi, eus an eil solier d'eben, didi ; **2.** [polit.] anvroat.
Heimatlose(r) ag.k. g./b. : anvroad g., anvroadez b.
Heimatmuseum n. (-s,-museen) : mirdi ar rannvro g.
Heimatort g. (-s,-e) : lec'h orin g., lec'h genidik g.
Heimatrecht n. (-s) : [gwir] keodedourelezh dre wir b.
Heimatschein g. (-s,-e) : **1.** [Bro-Suis] testeni keodedourelezh dre wir g. ; **2.** [kenw.] testeni a orin g.
Heimatstation b. (-,-en) : [trenioù] ti-gar annez g.
Heimaturlaub g. (-s,-e) : [lu] keniad g.
heimatvertrieben ag. / **heimatsvertrieben** ag. : argaset eus e vro, bannet eus e vro, diannezet, hangaset.
Heimatvertriebene(r) ag.k. g./b. / **Heimatsvertriebene(r)** ag.k. g./b. : harluad g., harluadez b., hangased g. ; *die Heimat(s)vertriebenen,* an harluidi, ar re argaset eus o broioù genidik, an hangasidi lies.
heimbegeben V.em. : **sich heimbegeben** (begibt sich heim / begab sich heim / hat sich (t-rt) heimbegeben) : mont d'ar gêr.
heimbegleiten V.k.e. (hat heimbegleitet) : ambroug betek toull e di, kas d'e di.
heimbringen V.k.e. (brachte heim / hat heimgebracht) : kas d'ar gêr, kas d'e di ; *sie hatte eine Menge Geld heimgebracht,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, degaset he doa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr.
Heimchen n. (-s,-) : **1.** [loen.] preñv an oaled g., preñv oaled g., skrilh-oaled b., grilh-oaled g. ; **2.** *sie ist ein richtiges Heimchen am Herd,* kaozioù patatez a vez ganti atav, honnezh a zo plac'h an tiegezh, honnezh a zo ur vamm-diegezh.
Heimcomputer g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer tiegezh g.
heimeilen V.gw. (ist heimgeeilt) : hastañ da vont d'ar gêr, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant kalz a gas, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr.
heimelich ag. : *sellit ouzh* **heimlich**.
heimelig ag. : c'hwek, klet, kevannezus.
heimfahren V.gw. (fährt heim / fuhr heim / ist heimgefahren) : mont d'ar gêr [*gant ur c'harbed bennak*].
Heimfahrt b. (-,-en) : distro d'ar gêr b./g. [*gant ur c'harbed bennak*].
Heimfall g. (-s) : [gwir] restaolerezh g., diandroadur g.
heimfallen V.gw. (fällt heim / fiel heim / ist heimgefallen) : [gwir] bezañ restaolet, bezañ diandroet, distreiñ.
heimfällig ag. : [gwir] hag a c'hall bezañ restaolet, diantroadus, … diandreiñ.
Heimfälligkeit b. (-) : [gwir] diantroadusted b., diantroaduster g.
heimfinden V.gw. (fand heim / hat heimgefunden) : kavout hent an distro d'ar gêr.
heimführen V.k.e. (hat heimgeführt) : **1.** kas d'ar gêr, ambroug betek toull e di, kas d'e di ; **2.** [dre astenn.] *eine Braut heimführen,* kemer ur vaouez da bried.
Heimgang g. (-s) : **1.** distro d'ar gêr b./g. [*war droad*] ; **2.** [dre skeud.] marv g., paouezvan g., tremenvan g., ankoù g.
Heimgegangene(r) ag.k. g./b. : *der Heimgegangene,* an hini marv g. ; *die Heimgegangene,* an hini varv b. ; *die Heimgegangenen,* ar re varv lies., an Anaon lies., ar re dremenet lies.
heimgehen V.gw. (ging heim / ist heimgegangen) : **1.** mont d'ar gêr, mont d'e gêr, kêrat, mont d'e loch ; **2.** [dre skeud.] *er ist heimgegangen,* rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, paket eo e dan dezhañ, tremenet eo.
Heimgehen n. (-s) : [dre skeud.] kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marv g.
heimholen V.k.e. (hat heimgeholt) : kerc'hat, mont da gerc'hat.
Heimindustrie b. (-) : greanterezh er gêr g., ijinerezh er gêr g.
Heiminformatik b. (-) : [stlenn.] stlenneg prevez g., stlenneg dirouedad g.
heimisch ag. : **1.** eus ar vro, -bro ; *heimischer Markt,* nevid (marc'had) diabarzh g. ; *heimische Tiere,* loened eus ar vro lies., loened ar vro lies., loened-bro lies. ; *heimische Pflanzen,* plant eus ar vro str., plant-bro str. ; **2.** [tr-l] *sich heimisch fühlen*, en em santout evel er gêr, en em sellet evel er gêr, bezañ er gêr en ul lec'h bennak ; *sich heimisch machen,* en em vroañ, en em vroelañ, ober gwrizioù, gwriziennañ ; **3.** *in einer Wissenschaft heimisch sein,* bezañ arroutet war (gourdon ouzh, barrek war, ampart war, don war, ifam war, kreñv war, kalet war) ur skiant bennak, gouzout diouzh ur skiant bennak.
Heimkehr b. (-) : distro d'ar gêr b./g., distro d'ar vro b./g. ; *bei seiner Heimkehr vom Markt,* en distro eus ar marc'had.
heimkehren V.gw. (ist heimgekehrt) : **1.** distreiñ d'ar gêr, retorn d'ar gêr ; *aus dem Krieg heimkehren,* dont d'ar gêr eus ar brezel, dont d'e gêr eus ar brezel ; *sie war mit*

einer Menge Geld heimgekehrt, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, degaset he doa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule heimkehrte, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *mit leeren Händen heimkehren,* distreiñ d'ar gêr ent goullo, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ beleg, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, dont glapez d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, distreiñ gant ur bouc'h, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn) ; *nicht mit leeren Händen heimkehren,* bezañ diveleg ; **2.** distreiñ d'e vro, distreiñ d'ar vro, retorn d'ar vro, broa, broiñ.

Heimkehrer g. (-s,-) : **1.** den distro d'ar gêr g., distroer g. ; **2.** soudard distro d'ar gêr g., labourer estren distro d'e vro g.

Heimkehrerin b. (-,-nen) : **1.** plac'h distro d'ar gêr b., distroerez b. ; **2.** labourerez estren distro d'he bro b.

Heimkind n. (-s,-er) : bugel eus un ti-emzivaded g.

Heimkino n. (-s) : **1.** abadenn sinema er gêr b., filmarvest er gêr g. ; **2.** aveadur videokameskop g.

heimkommen V.gw. (kam heim / ist heimgekommen) : **1.** distreiñ d'ar gêr, retorn d'ar gêr ; *aus dem Krieg heimkommen,* dont d'ar gêr eus ar brezel, dont d'e gêr eus ar brezel ; *sie war mit einer Menge Geld heimgekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, degaset he doa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule heimkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *mit leeren Händen heimkommen,* distreiñ d'ar gêr ent goullo, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ beleg, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, dont glapez d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn) ; *nicht mit leeren Händen heimkommen,* bezañ diveleg ; **2.** distreiñ d'e vro, distreiñ d'ar vro, retorn d'ar vro, broa, broiñ.

Heimkunft b. (-) : distro d'ar gêr b./g. ; *bei seiner Heimkunft,* en distro.

Heimleiter g. (-s,-) : rener ar bod g., rener an oaled g., rener ar greizenn g., rener bod g., rener oaled g., rener kreizenn g.

Heimleiterin b. (-,-nen) : renerez ar bod b., renerez an oaled b., renerez ar greizenn b., renerez vod b., renerez oaled b., renerez kreizenn b.

heimleuchten V.k.e. (hat heimgeleuchtet) : P. *jemanden heimleuchten,* ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, distouvañ u.b.

heimlich ag. : kuzh, dre laer, dre laerezh, a-laer, dre guzh, a-guzh, a-guzh-kaer, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, a-zindan-kuzh, dindan guzh, e koach, dre goach, sioul-ha-sioul, choucha-moucha ; *heimliche Zusammenkünfte,* emgavioù (emgavadennoù, emvodoù, bodadegoù) kuzh lies. ; *sein Herz trägt heimliches Leid,* derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak ; [gwir] *das heimliche Gericht,* al lez-varn guzh b., lez-varn ar Vem santel b.

Adv. : **1.** e kuzh, e kuzulig, e skoach, e koach, dre goach, dre laer, a-laer, dre guzh, a-guzh, a-guzh-kaer, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzul, hep reiñ anaoudegezh, en amc'houloù (Gregor), kuzh-ha-muz, kuzhmuz, P. choucha-moucha ; *etwas heimlich tun,* ober udb e kuzul, ober udb dre laer, mont dre laer d'udb ; *etwas heimlich sagen,* lavaret udb e kuzh (e kuzulig, e skoach, e koach, a-gildorn, a-guzh, a-guzh-kaer, etre kuzh-ha-muz), silañ udb d'u.b. en e skouarn ; *sich heimlich davonmachen,* tec'hel kuit divalav, troc'hañ kuit didrouz-kaer, en em silañ dre laer, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, en em silañ dre skrap, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, kuitaat didrouz, ober Jil diloj, mont kuit a-dakot, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer ; *jemanden heimlich beobachten, jemanden heimlich überwachen,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ ; **2.** kuzh, kloz ; *etwas heimlich halten,* delc'her kuzh udb, delc'her kloz war udb ; **3.** *heimlich tun,* c'hoari kuzh-ha-muz, c'hoari kuzhmuz, c'hoari kuzhmuzik, kuzhmuzat, kuzhutal.

Heimlichkeit b. (-) : **1.** c'hwekter g., endon g., nested b. ; *Heimlichkeit eines Ortes,* c'hwekter ul lec'h g., tostidigezh ul lec'h ouzh ar galon b. (Gregor) ; **2.** [dre astenn.] kuzhmuz g., koacherezh g., kuzul g., kuzulig g., kuzhut g., dirgel g., kevrinusted b.

Heimlichtuer g. (-s,-) : kuzhmuzer g., kuzhuter g., mouchenneg g., [goapaus] sekretour g.
Heimlichtuerei b. (-,-en) : kuzhmuz g., kuzh-ha-muz g., kuzhut g.
heimlos ag. : diloj, hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep tamm lojeiz ebet, hep tamm ti ebet, hep mont ebet, lojet dindan lost ar c'hi, eus an eil solier d'eben, didi.
heimmüssen V.gw. (muss heim / musste heim / hat heimgemusst) : rankout mont d'ar gêr.
Heimreise b. (-,-n) : distro d'ar gêr b./g.
heimreisen V.gw. (ist heimgereist) : distreiñ d'ar gêr
Heimritt g. (-s) : distro d'ar gêr b./g. [*war varc'h*].
heimschicken V.k.e. (hat heimgeschickt) : [dre skeud.] P. *jemanden heimschicken,* kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, skarzhañ u.b., kivijañ u.b., reiñ foet an nor d'u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., bountañ u.b. er-maez, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da logota da Venez-Are, reiñ herr d'u.b., kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
heimsehnen V.em. : **sich heimsehnen** (hat sich (t-rt) heimgesehnt) : bezañ krog kleñved ar gêr (kleñved ar vro) en an-unan, kaout keuz d'e vro, hiraezhiñ d'e vro ; *er sehnt sich heim,* gant kleñved ar gêr emañ, gant an droug hirnez emañ, keuz bras d'e vro en deus, dioueriñ a ra e vro, krog eo kleñved ar gêr (kleñved ar vro, droug ar vro) ennañ, hiraezhiñ a ra d'e vro, hiraezh en deus d'e vro, e spered a venn distreiñ d'e vro, dienez en devez eus e vro, dienez en devez d'e vro.
Heimspiel n. (-s,-e) : [sport] match er gêr g., krogad er gêr g.
Heimstatt b. (-,-stätten) : */* **Heimstätte** b. (-,-n) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., herberc'h g., goudor g., gwasked g.
heimsuchen V.k.e. (hat heimgesucht) : **1.** azrec'hiñ, lakaat freuz, plantañ freuz, ober e freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, c'hoari ar vazh, degas drast, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, plavañ war, reuziañ, souriñ war, trubuilhañ ; *die Stadt wurde von der Pest heimgesucht,* ar vosenn a reas he reuz e kêr, tizhet (taget, trubuilhet, glac'haret) e voe kêr gant ar vosenn, ar vosenn a gouezhas war gêr, ar vosenn a blavas war gêr, rankout a reas kêr plegañ dindan ar vosenn, ar vosenn a zeuas da c'hoari ar vazh e kêr ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht, die weder Könige noch Fürsten verschonte,* ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardoniñ roue na priñs ; *das Land wurde von einer schlimmen Plage heimgesucht,* ur walenn bounner a zirollas war ar vro ; **2.** [relij.] gweladenniñ, ober ur gwel da.
Heimsuchung b. (-,-en) : **1.** azrec'h g., enkrez g., anken b., trubuilh g., glac'har g., bihanez b., kalonad b., ranngalon b., tarzh-kalon g., diframm g., nec'h g., nec'hamant g., kroez b., amprou g., amprouadur g., gwall arnod g., c'hwezenn b., gwall abadenn b., abadenn fall b. ; **2.** [relij.] *Heimsuchung Mariä,* gouel Maria-Lid g., gouel Intron Varia a joa g. / gouel an Intron Varia e Gouere g. (Gregor), gweladenn an Intron Varia da santez Elizabed b.
Heimtrainer g. (-s,-) : [sport] home-trainer g., bank kigennañ g.
heimtrauen V.em. : **sich heimtrauen** (hat sich (t-rt) heimgetraut) : krediñ distreiñ d'ar gêr, fiziout distreiñ d'ar gêr.
Heimtücke b. (-) : ijin fall g., falsentez b., falster g., falsted b., yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., gwidre b., kammdro b., kammigell b., finesa b., korvigell b., barad g., kildro b., taol-yud g., taol-yudaz g., taol ganas g., ard g., ardivinkoù lies.
heimtückisch ag. : **1.** tavedek, goloet, yud, fell, kivioul, skoachet, souchet, kildrouk, ganas, ameeun, gwidal, kamm, korvigellek, korvigellus, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, treitour, trubard, pilpous, dre zindan, a-zindan, gwidreüs ; *er ist heimtückisch,* n'eus nemet kildro ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, un den a-zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas ; *heimtückisches Pferd,* marc'h sifel g. ; *heimtückische Handlung,* taol-yud g., taol-yudaz g., taol ganas g., taol kailh g., taol gast g., viloni b. ; **2.** touellus, treitour, trubard ; *heimtückischer Wein,* gwin treitour g.
Heimvorteil g. (-s) : [sport] lañs ar c'hoari er gêr g., ampled ar c'hoari er gêr g.
heimwärts Adv. : war an hent a gas d'ar gêr.
Heimweg g. (-s) : hent an distro d'ar gêr g. *auf dem Heimweg,* war e zistro d'ar gêr ; *sich auf den Heimweg machen,* kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr ; *er ist gerade auf dem Heimweg,* emañ dres o vont d'e gêr.
Heimweh n. (-s) : kleñved ar gêr g., kleñved ar vro g., droug hirnez g., droug ar gêr g., droug ar vro g., dienez eus ar vro b., dienez d'ar vro b., keuz d'ar vro g. ; *er hat Heimweh,* gant kleñved ar gêr emañ, gant an droug hirnez emañ, keuz bras d'e vro en deus, dioueriñ a ra e vro, krog eo kleñved ar gêr (kleñved ar vro, droug ar vro) ennañ, hiraezhiñ a ra d'e vro, hiraezh en deus d'e vro, e spered a venn distreiñ d'e vro, dienez en devez eus e vro, dienez en devez d'e vro.
heimwehkrank ag. : dalc'het gant kleñved ar gêr, dalc'het gant an droug hirnez, dalc'het gant ur barrad droug hirnez, krog kleñved ar gêr (kleñved ar vro) ennañ.
Heimwerker g. (-s,-) : biteller g., kalficher g., belbeter g., teusteuker g. ; *von wegen Heimwerker !* hennezh ur biteller a-feson, me a ra goap ! hennezh ur biteller a-feson, evit kelo ar pezh a dalvez ! hennezh ur biteller a-feson, evit kelo pezh a ra !

Heimwerkerin b. (-,-nen) : bitellerez b., kalficherez b., belbeterez b., teusteukerez b.
Heimwesen n. (-s,-) : [Bro-Suis] stal labour-douar b., merouri b., atant b./g., feurm b., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kêr b.
heimwollen V.gw. (will heim / wollte heim / hat heimgewollt) : kaout c'hoant da zistreiñ d'ar gêr, bezañ c'hoant d'an-unan da zistreiñ d'ar gêr, goulenn distreiñ d'ar gêr.
heimzahlen V.k.e. (hat heimgezahlt) : [dre skeud.] *das werde ich ihm (mit gleicher Münze) heimzahlen,* ober a rin un hevelep tra dezhañ - m'en talvezo dezhañ - me a dalvezo se dezhañ - m'en tapo dezhañ bepred - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - an distro am bo - e baeañ a rin dezhañ - nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ - staotet he deus ar c'havr en e lavreg - me a lardo e billig dezhañ - n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar - reiñ a rin dezhañ tra evit tra - daskoriñ a rin dezhañ taol evit taol - kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub, muzul evit muzul) (Gregor) - ober a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad (tenn evit tenn) - talvezout a rin dezhañ gwall evit gwall - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, krog evit krog - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ a rin e begement dezhañ - reiñ a rin e gement all dezhañ - kas a rin an dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - distreiñ a rin e dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ.
heimziehen V.gw. (zog heim / ist heimgezogen) : distreiñ d'ar gêr.
V.k.e. (zog heim / hat heimgezogen) : dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ) da zistreiñ d'ar gêr.
heimzünden V.k.e. (hat heimgezündet) : [Bro-Suis] *jemanden heimzünden,* ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da droadañ, distouvañ u.b.
Hein / Heiner g. : **1.** Herri g. ; **2.** [barzh] *Freund Hein,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., Hor breur ar Marv g., an dognez vrizh b.
Heini g. : **1.** Yann al leue g. (Gregor), louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g. ; **2.** *weicher Heini,* gogez g., penn pezhell a wregig g., paotr n'eo na yar na kilhog g., paotr maouezet g., ur gatell b., gwregig b., chuchuenn b., tizog g., kateller g., Yann-Vari Gogez g., polez b., lallaig g.
Heinrich / Heinz g. : Herri g. ; *blauer Heinrich,* **a)** [louza.] louzaouenn an naer b., louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; **b)** [mezeg.] krañchouer g., pod-krañch g. ; **c)** [kegin.] soubenn b.
Heinzelmännchen n. (-s,-) : lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g.
Heirat b. (-,-en) : euredenn b., dimeziñ g. [*liester* dimezioù], dimez g., dimezenn b. ; *eine passende Heirat,* un dimeziñ dereat g. ; *eine Heirat schließen,* dimeziñ, skoulmañ ganti ; *eine Heirat auflösen,* terriñ un dimeziñ ; *eine missglückte Heirat,* un dimeziñ troet da fall g., un dimeziñ amzere g. (Gregor) ; *die Heirat fand nicht statt und seitdem bin ich Junggeselle,* menel d'eurediñ em boa graet ha bremañ on manet, c'hwitet em eus war an hini a garan ha chomet on dizimez ; *eine Heirat vermitteln,* darbodiñ, rouinellañ, bazhvalaniñ u.b. d'u.b., javat, oujenniñ, jubenniñ, jubenniñ u.b. d'u.b., jubenniñ un eured ; *vor der Heirat schwanger werden,* ober he neizh a-raok an hañv, debriñ he c'hig a-raok he soubenn ; *vor der Heirat erzeugtes Kind,* labousig abred g.
heiraten V.k.e. / V.gw. (hat geheiratet) : **1.** *jemanden heiraten,* eurediñ u.b., dimeziñ d'u.b., dimeziñ gant u.b., eurediñ d'u.b., eurediñ ouzh u.b., prietaat gant u.b., prietaat d'u.b., priediñ gant u.b., priediñ d'u.b., fortuniañ gant u.b., mont war zaouhanter gant u.b., lakaat e anv gant u.b., kemer u.b. da bried, gwalenniñ biz kleiz u.b., ober euredenn gant u.b., P. stagañ e c'har ouzh gar u.b. ; *in zweiter Ehe heiraten,* addimeziñ, eildimeziñ ; *er würde sie gern heiraten,* honnezh a zo en e c'houloù ; *sie hat einen Mann von gleichem Stand geheiratet, sie hat einen Mann aus ihrem sozialen Milieu geheiratet, sie hat einen Mann aus den gleichen sozialen Verhältnissen geheiratet,* fortuniet he deus gant he c'hendere, dimezet he deus gant he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he meuriad, dimezet he deus gant unan eus he c'houch ; *er hatte ihr geschworen, dass er keine andere heiraten*

würde, touet en doa dezhi n'en dije ken pried ; *heiraten Sie nicht, bitte !* me ho ped, pas mont da zimeziñ ! ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt,* mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bleg ket da lezel anezhi da zimeziñ d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi da zimeziñ d'an hini a gar, ne bermet ket ganti da zimeziñ d'an hini a gar ; *jemanden aus Liebe heiraten,* dimeziñ d'u.b. en abeg d'ar garantez a vager outañ, ober un dimeziñ a garantez ; *eine Frau heiraten,* eurediñ ur wreg, dimeziñ d'ur wreg, dimeziñ gant ur wreg, eurediñ d'ur wreg, eurediñ ouzh ur wreg, prietaat gant ur wreg, prietaat d'ur wreg, priediñ gant ur wreg, priediñ d'ur wreg, P. perc'hennañ ur wreg ; *eine Frau heiraten, die schon von einem anderen schwanger ist,* mont d'ober golo-pod, bezañ tapet da c'holo-pod ; *den ersten Besten heiraten,* dimeziñ da n'eus forzh peseurt Yann, dougen an embannoù gant un den, skeiñ an embann, dimeziñ d'ar c'hentañ deuet, dimeziñ d'an hini kentañ en em ginnig, dimeziñ d'an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *das Mädchen, das er heiraten sollte,* ar plac'h da zimeziñ gantañ b. ; **2.** *jemanden an jemanden heiraten,* dimeziñ u.b. d'u.b., prietaat u.b. gant u.b., prietaat u.b. d'u.b., priediñ u.b. gant u.b., priediñ u.b. d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *des Seilers Tochter heiraten,* bezañ o vont da vezañ krouget, pignat gant diri ar chafod, mont d'ar groug, mont da gaout e gravatenn ganab.

V.gw. (hat geheiratet) : dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, kemer pried, ober fortun, dibaotrañ, skoulmañ anezhi, kemer par, kemer parez, kemer paradur, P. mont da gozhañ, en em lakaat en nask, lakaat e droad er stleug ; *es ist höchste Zeit, dass du heiratest,* pase poent eo dit dimeziñ, koulsoc'h eget koulz eo dit dimeziñ ; *je eher man heiratet, umso besser,* ar c'hentañ mont, ar berrañ kont - ar c'hentañ mont, ar sklaerañ kont - ar c'hentañ mont da zimeziñ, ar berrañ kont - ar c'hentañ mont da zimeziñ, ar sklaerañ kont ; *sie möchte heiraten,* gant ar c'hoant dimeziñ emañ, kroget eo ar big en he skouarn, krog eo ar big en he skouarn, emañ o klask perc'henn, emañ o c'hortoz perc'henn, emañ e soñj dimeziñ, emañ evit dimeziñ ; *er hatte vor zu heiraten,* bet e oa evit dimeziñ, e soñj dimeziñ edo, e soñj a oa dimeziñ, e soñj e oa da zimeziñ, edo e-sell da zimeziñ, e-sell e oa da zimeziñ, mennozh en doa da zimeziñ, krog e oa bet ar gelienenn-dall ennañ, savet e oa bet kaoz an dimeziñ gantañ, meneg a oa bet gantañ da zimeziñ, keal a oa bet gantañ da zimeziñ, keloù a oa bet dezhañ da zimeziñ, anv a oa bet gantañ da zimeziñ ; *sie haben jung geheiratet,* dimezet int bet ez yaouank, dimezet int bet abred, graet o deus bet un dimeziñ yaouank, dimeziñ o doa graet pa oant yaouank ; *er wird bald heiraten, er soll bald heiraten,* a-barzh nemeur e vezo dimezet, bremaik e kemero ur verourez, war zimeziñ emañ, dindan dimeziñ emañ, keloù a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo gantañ da zimeziñ ; *zum Heiraten ist er jetzt alt genug,* deuet eo d'e oad dimeziñ, en oad da fortuniañ emañ, en oad d'ober fortun emañ ; *reich heiraten,* kavout fortun vat, dimeziñ unan a diegezh vat, ober ur fortun, ober fortun, fortuniañ ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste,* ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch ; *in die Stadt heiraten,* mont da vourc'hiz dre zimeziñ, mont da chom e-barzh kêr da-heul an dimeziñ ; *unter seinem Stand heiraten,* dimeziñ dindan e renk, dimeziñ da Janed truilhenn, dimeziñ da Yann bilhenn, ober ur fortun amzere, ober un dimeziñ amzere (dijaoj) (Gregor) ; *er hat vor seinem älteren Bruder geheiratet, er hat seinem älteren Bruder beim Heiraten den Rang abgelaufen,* dimezet en deus bet a-raok e vreur koshoc'h, graet en deus bet karrad foenn [*un taol-dismegañs e vefe, a-hervez, anvet ivez „fourchad drein“*] ; *sie hat vor ihrer älteren Schwester geheiratet, sie hat ihrer älteren Schwester beim Heiraten den Rang abgelaufen,* dimezet he deus bet a-raok he c'hoar koshoc'h, graet he deus bet karrad foenn ; *er hat sich von seinem jüngeren Bruder beim Heiraten den Rang ablaufen lassen,* bet en deus karrad foenn ; *sie hat sich von ihrer jüngeren Schwester beim Heiraten den Rang ablaufen lassen,* bet he deus karrad foenn.

Heiraten n. (-s,-) : dimeziñ g.

Heiratsabsichten lies. : soñj dimeziñ g., dezev dimeziñ g., amboaz dimeziñ g.

Heiratsalter n. (-s) : oad dimeziñ g. ; *er ist im Heiratsalter,* en e oad dimeziñ emañ, deuet eo d'e oad dimeziñ, kozh a-walc'h da zimeziñ eo, oad a-walc'h en deus evit dimeziñ, en oad da zimeziñ emañ, deuet eo en oad da zimeziñ, en oad da fortuniañ emañ, dimezapl eo.

Heiratsantrag g. (-s,-anträge) : goulenn-dimeziñ g., goulennadeg b., goulennoù lies., gweladell b., gweloù lies. ; *einen Heiratsantrag machen,* ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank evit pried ; *der Heiratsantrag wurde sofort angenommen,* diouzhtu e voe roet ar ger ; *sein Heiratsantrag wurde angenommen,* gallout a reas kregiñ e dorn ar plac'h.

Heiratsanzeige b. (-,-n) : lizher-eured g.

heiratsfähig ag. : [gwir] kaezourek, dimezus, en oad da zimeziñ, en oad da fortuniañ, dimezapl ; *er ist im heiratsfähigen Alter,* en e oad dimeziñ emañ, deuet eo d'e oad dimeziñ, kozh a-walc'h da zimeziñ eo, oad a-walc'h en deus evit dimeziñ, en oad da zimeziñ emañ, deuet eo en oad da zimeziñ, en oad da fortuniañ emañ, dimezapl eo.

Heiratsgesuch n. (-s,-e) : goulenn-dimeziñ g.

Heiratsgut n. (-s,-güter) : argouroù lies.

Heiratskandidat g. (-en,-en) : pleustrer g., goulenner g.

Heiratskandidatin b. (-,-nen) : goulennerez dimeziñ b.

Heiratsinstitut n. (-s,-e) : ajañs-dimeziñ b., ti dimeziñ g.

heiratslustig ag. : c'hoant dimeziñ gantañ, [plac'h] krog ar big en he skouarn, krog ar gelienenn-dall enni, [paotr] krog ar gelienenn-dall ennañ.

Heiratsschwindel g. (-s,-) : filouterezh dimeziñ g., c'hwiberezh dimeziñ g.

Heiratsschwindler g. (-s,-) : filouter dimeziñ g.

Heiratsschwindlerin b. (-,-nen) : filouterez dimeziñ b.

Heiratsstifter g. (-s,-) : marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimezioù g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr

e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g., chourig g., mankaniour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g.
Heiratsurkunde b. (-,-n) : testeni eured g.
Heiratsvermittler g. (-s,-) : **1.** jubennour g., jubenn g., bazhvalan g., darboder g., paotr e vizhier balan g., marc'h-dimeziñ g., atrakour g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., jav-banal g., krign-askorn g., kaser g., oujenn g., oujenner g., paotr e loeroù ruz g., rouinell g., komzer g. ; **2.** kuzulier dimeziñ g.
Heiratsvermittlung b. (-,-en) : **1.** jubennadur g., bazhvalaniñ g., darbodiñ g., oujenniñ g. ; **2.** kuzuliadenn dimeziñ b. ; **3.** ajañs-dimeziñ b., ti dimeziñ g.
Heiratsversprechen n. (-s,-) : promesa b.
Heiratsvertrag g. (-s,-verträge) : [gwir] kevrat dimeziñ b., feur-eured g., [dre fent.] lizher-feurm g. ; *auf unserem Heiratsvertrag steht doch, dass du nicht fremdgehen darfst,* war hol lizher-feurm (war hor c'hevrat dimeziñ) ez eo douget n'afes ket da redek.
heisa estl. : tralalalaleno.
heischen V.k.e. (hat geheischt) : azgoulenn, enderc'hel, arc'hiñ.
heiser ag. : groilh, garv, raouliet, raouet, raoulet, groilhet, gouraouet, gouraouliet, gragaouet, revet ; *heisere Stimme,* mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroilh b., mouezh revet b. ; *heiser sein,* bezañ raouliet (raoulet, raouet, groilhet, gouraouet, gouraouliet, revet) e vouezh ; *heiser werden,* raouliañ, raoulañ, raouañ, groilhañ, gouraouiñ, gouraouliañ ; *heiser machen,* raouliañ, raoulañ, raouañ ; *sich heiser schreien,* tagennañ, koll e vouezh (raouliañ, raouañ) dre forzh huchal, bezañ divouezh kement en deus huchet an-unan, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, youc'hal a-leizh-korzenn, raouliañ dre sachañ re war e vouezh, gagennañ ; *stockheiser sein,* bezañ divouezh a-grenn, bezañ gwelet ar bleiz.
Heiserkeit b. (-) : raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; *leichte Heiserkeit,* gouraouadur g.
heiß ag. : **1.** tomm-pared, tomm-berv, tomm-grizias, tomm-ruz, tomm-lor, tomm-brout, tomm-skaot, tomm-mat, grizias, bouilh, brout, gor, gwres, gwrezek, gwrezus, gor, losk, loskus, berv, bervet ; *brennend heiß,* tomm-poazh, tomm-skaot, tomm-grizias, gwrezus, skaotus, poazhus, suilh ; *glühend heiß,* leskidik, tanus, devus, tomm evel ur forn, tomm devet ; *ich habe mir die Hand an der heißen Schüssel verbrannt,* ken tomm e oa ar plad m'en doa poazhet din va dorn, ken tomm e oa ar plad m'en doa losket poazh va dorn din, en em boazhet em boa o kregiñ er plad ; *heute ist es glühend heiß,* poazhañ a ra an amzer hiziv, gor forn a zo hiziv, gwashat eo tomm hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-ruz eo an amzer hiziv ; *heißes Wasser,* dour tomm-skaot g., dour tomm-berv g., dour birvidik g., dour losk g., dour bervidant g. ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen,* gwalc'hiñ udb dre an dour berv ; *heißes Wetter,* amzer c'hor b., amzer tomm-ruz b. ; *heißer Wind,* avel c'hor g. ; *heiße Asche,* ludu brout g. ; *es ist zum Ersticken heiß hier,* un tommder a zo amañ da vougañ (da lazhañ) an dud, peadra a zo da vougañ gant an tomm ez eo amañ, emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ ; *es ist furchtbar heiß draußen,* krazañ a ra, ur bulluc'h a zo en amzer, poazhañ a ra an amzer, digor eo war ar forn, gratañ a ra, gor a zo en amzer, gor a zo, gwashat eo tomm ! ; *es war mir so heiß, dass ich völlig verschwitzt war,* ruilhal a rae ar c'hwez diouzhin gant an tomm e oa din ; *es ist erstickend heiß,* emaon e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), moug eo an amzer, mougus eo an amzer ; *es ist aber heiß heute,* na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; *das Wetter ist unerträglich heiß,* lazhet eo an dud gant an tommder, gor forn a zo en amzer, mac'h eo an amzer ken ez on faezh, tomm-grizias eo an amzer, poazhañ a ra an amzer, ur bulluc'h a zo en amzer, fritañ a ra an dud gant an tommder, gwashat eo tomm ! ; *heißes Fieber,* terzhienn domm b., terzhienn alter b., terzhienn jonisk b., terzhienn vras b., terzhienn c'hrizias b., kleñved-tomm g. (Gregor) ; *heiße Hände,* daouarn tomm lies. ; *ich habe ganz heiße Füße,* tanet (fuloret) eo va zreid ouzhin, emañ ar verv em zreid, tanañ a ra va divesker, fontet eo va zreid ; *heiße Sonne,* heol gwrezus (suilh, grizias, tomm-grizias, suilh, berv) g., bannoù grizias an heol lies. ; *heiße Zone,* takad trovanel g., takad tomm g., kevrenn c'hrizias ar bed b. ; *mir ist heiß,* tomm eo din ; **2.** [dre skeud.] *heißen Dank,* mil bennozh deoc'h ! mil vennozh Doue warnoc'h ! mil trugarez ! mil trugarez deoc'h ! ho trugarez kant mil gwech ! ; **3.** *heißes Eisen,* afer amjestr b., afer skoemp b., afer bebret b., gwall c'hoari g., kudenn amjestr b., afer skeudik b. ; **4.** *heißes Gebet,* pedenn virvidik (vervidant, c'hwek, a-greiz-kalon, a-wir-galon, galonek) b. ; *heißer Wunsch,* c'hoant bras (birvidik, bervidant, poazhus) g. ; *etwas heiß begehren,* kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb ; *sein Posten ist heiß begehrt,* mall a zo war e blas (war e bost-labour) ; **5.** *heißes Blut haben,* bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm eus an-unan, bezañ brizh, bezañ ur penn bervet, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ rust an troc'h gant an-unan, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ intampius ; **6.** *heißer Kampf,* pezh mell krogad g., stourm arloup g. ; **7.** *sie vergießt heiße Tränen,* gouelañ a ra dourek (druz, forzh, gwalc'h he c'halon) ; **8.** *seine Frau macht ihm die Hölle (den Kopf) heiß,* a bep seurt buhezioù en devez gant e wreg, gwall vuhez a ra e wreg dezhañ, ober a ra e wreg buhez dezhañ, uzañ a ra e wreg e vuhez dezhañ, terriñ a ra e wreg e vuhez dezhañ, reiñ a ra e wreg dibun dezhañ, reuz en devez gant e wreg, e zelazhoù en devez gant e wreg, trenk ha c'hwerv en devez gant e wreg, ober a ra e wreg gwallamzer dezhañ, n'en deus ket bihan labour gant e wreg ; **9.** *es wird ihm der Boden (das Pflaster) [unter den Füßen] zu heiß,* deuet eo da vezañ tomm dezhañ, klevet en deus c'hwezh ar rost, poent bras eo dezhañ skarañ ; **10.** *es geht heiß her,* amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo amañ, bec'h a zo,

trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, amañ ez eus buhezioù, gwall c'hoari a zo amañ, nag a reuz ; **11.** *das ist ein heißes Pflaster,* ul lec'h gwall zañjerus eo ; **12.** [armerzh] *heißes Geld,* kevalaoù o kantreal eus un eskemmdi d'egile hervez ar feurioù kinniget lies. ; **13.** [polit., istor] *der heiße Draht,* al linenn bellgomz etre Washington ha Moskov b. ; **14.** [kr-l] *sie geht drum wie die Katze um den heißen Brei,* honnezh a ra kant tro d'ar pod, honnezh avat a glask tro da zisplegañ ar pezh he deus c'hoant da lavaret, honnezh a glask kant ha kant tro, honnezh a glask kammdroioù, honnezh a glask un dro-bleg, honnezh a glask tro, honnezh a glask tro da ziverrañ ; **15.** *man muss das Eisen schmieden, solange es heiß ist,* dre m'eo tomm an houarn, eo skeiñ warnañ - ret eo skeiñ war an tomm - pa vez avel eo nizat, pa dorr an avel eo tamouezat - kaout un dro vat d'ober un dra ne c'houlenn ket chom da varc'hata - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ ; **16.** *was ich nicht weiß, macht mich nicht heiß,* n'on ket chalet gant ar pezh n'ouzon ket, an hini ne oar ket ne oar mann ebet ; **17.** [dre skeud.] *mit der heißen Nadel stricken,* bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit heißer (mit der heißen Nadel) genäht,* **a)** gildronet, gwriet gant krafioù Jezuz ; **b)** graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet war ar prim, graet a-bempoù.

heißa estl. : tralalalaleno.

heißblütig ag. : **1.** birvidik, feuls, taer, taerus, bouilh, bouilhus, brouezek, brouezus, imorus, tik, intampius ; **2.** friant ; *sie ist heißblütig,* friantiz a zo ganti, ur plac'h friant eo, P. emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo.

Heißblütigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

heißen[1] V.k.e. (hieß / hat geheißen) : **1.** lavaret, goulenn, kemenn, aotren ; *wer hieß dich das zu tun ?* piv en deus bet lavaret dit (piv en deus bet goulennet diganit, piv en deus bet kemennet dit) ober kement-se ? diwar ali piv ez poa graet kement-se ? digant piv ez poa bet karg evit ober kement-se ? ; *wer hat Sie denn spielen heißen ?* piv en deus aotreet ac'hanoc'h (piv en deus roet aotre deoc'h) da c'hoari ?

2. lakaat da, ober ; *jemanden einen Lügner heißen,* ober ur gaouiad eus u.b., ober ur gaouiad gant u.b., lakaat u.b. da c'haouiad, ober ur penn gaouiat gant u.b. ; *jemanden einen Dummkopf heißen,* ober an azen gant u.b., ober un azen gant u.b., ober an azen eus u.b., lakaat u.b. da azen ; *jemanden willkommen heißen,* hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b. ; *das heiße ich einen festen Schlaf haben,* ur c'housk kalet ha kloz a ran-me eus kement-se, ur c'housk kalet ha kloz a lavaran-me eus kement-se ; *etwas gutheißen,* asantiñ d'udb, grataat udb, reiñ e c'hrad d'udb, bezañ ali gant udb, sevel a-du gant udb, aotren udb, kavout mat udb.

V.gw. (hieß / hat geheißen) : **1.** bezañ anvet ; *wie heißt du ?* pe anv out ? pezh anv out ? peseurt anv out ? peseurt anv eo da hini ? peseurt anv ac'h eus ? pe anv a reer ac'hanout ? pe anv a lavarer ac'hanout ? ac'hanout pe anv a rez ? petra eo da anv ? ; *ich heiße Karl,* Karl a vez graet ac'hanon (diouzhin, ouzhin), Karl a lavarer ac'hanon, va anv eo Karl, Karl am galver, Karl eo va anv / Karl a reer ac'hanon / Karl am anver / Karl on / Karl on anvet (Gregor) ; *Herr Müller heißt er,* an aotrou Müller a reer anezhañ ; *Jan heißt er mit Vornamen,* Yann eo lakaet, Yann a lavarer anezhañ ; *wie heißt der Kerl ?* piv eo ar peanv-se ? ; *wie heißt die Dame ?* pe anv a vez graet eus ar vaouez-se ? ; *ich weiß nicht recht, wie er heißt,* n'ouzon anv reizh ebet dezhañ ; *ich will ein Schuft heißen, wenn das nicht wahr ist,* ra vin lazhet ma n'eo ket gwir kement-se, me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez, gwir eo pe manac'h e vin.

2. talvezout, talvezout kement ha, talvezout keit ha, talvout, sinifiañ ; *wie heißt das auf Bretonisch ?* petra e talv e brezhoneg ? kement ha petra e talv ar ger-mañ e brezhoneg ? ; *das will schon etwas heißen,* gwir a zle bezañ er brudoù-se, dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous ; *das hieße, den Plan aufgeben,* ober kement-se a dalvezfe (a vefe kement ha) dilezel ar raktres ; *da sieht man, was das heißt, einen guten Ruf zu besitzen,* setu petra a dalvez kaout anv kaer (kaout an anv da vezañ un den mat) ; P. *was soll das heißen ?* petra e talv kement-se (an dra-se) ? ; *was heißt das ?* petra eo an dra-se ? ; *aus eigener Erfahrung weiß ich, was Betrug heißt,* gouzout a ran an dra-se eus bezañ bet touellet me va-unan ; *hier heißt es aufpassen,* gwelloc'h eo bezañ war evezh bremañ, gwelloc'h eo teuler pled bremañ, gwelloc'h eo lakaat evezh amañ ; *hier heißt es entweder oder,* unan a zaou : neuiñ pe veuziñ ! ; *das heißt (d.h),* da lavaret eo (d.l.e), eleze.

V.dibers. (hieß / hat geheißen) : *es heißt ...,* gouez d'an dud, evel ma lavaras an dud, da lavaras an dud, war a lavarer, war a lavar an dud, hervez ar brud, hervez klevet, hervez ar mod, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez kont, lavaret ez eus bet ; *es heißt, es soll hier ein Haus gebaut werden,* meneg a zo da sevel un ti amañ.

heißen[2] V.k.e. (hat geheißt) : sevel, gwintañ, gorren.

Heißgetränk n. (-s,-e) : died tomm b., evaj tomm g. ; *alkoholhaltiges Heißgetränk,* loskad g.

Heißhunger g. (-s) : marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., debron jave g., debron en e fri g., naon rankles g. ; *mich überkam einen Heißhunger,* santout a ris a-greiz-holl pegen laosk e oa war va begel, santet am eus bet a-greiz-holl va freñv o treiñ-distreiñ, erru e oan diwalc'het, pakañ a ris debron jave (debron em fri), erru e oa ruz va bouzelloù, erru e oa moan va bouzelloù, ur c'hofad naon a savas ennon, naon-ki a savas ennon, naon rankles a savas ennon, erru e oa du va dent, o krazañ gant an naon edon, o tuañ gant an naon edon, naon am boa paket da zebriñ bili, naon du a grogas

ennon, erru e oan du gant an naon, ur gounnar debriñ eus ar re zuañ a grogas ennon.
heißhungrig ag. : o spinañ gant an naon, naon bras dezhañ, naon du dezhañ, o c'hlaourenniñ gant an naon, o tuañ gant an naon, o vougañ gant an naon, marnaoniet, marnaoniek, marnaonek, diwalc'het, naonek, naoniek, naoniet (Gregor), o c'hlaouriñ du gant an naon, o c'hlaouriñ gant an naon du, o tisec'hañ gant an naon, darev gant an naon, o tarzhañ gant an naon, du gant an naon.
heißlaufen V.gw. (läuft heiß / lief heiß / ist heißgelaufen) : [dre skeud.] **1.** [kirri-tan] souldommañ, mortañ ; *der Motor ist heißgelaufen,* souldomm (dreisttomm) eo ar c'heflusker, souldommañ en deus graet ar c'heflusker **2.** bezañ e barr e ampled ; **3.** [pellgomzer] seniñ diehan.
V.em. **sich heißlaufen** (läuft sich heiß / lief sich heiß / hat sich (t-rt) heißgelaufen) : [kirri-tan] souldommañ, mortañ ; *der Motor hat sich heißgelaufen,* souldomm (dreisttomm) eo ar c'heflusker, souldommañ en deus graet ar c'heflusker.
Heißlaufen n. (-s) : [kirri-tan] mortañ g., souldommañ g.
Heißluft b. (-) : aer domm g.
Heißluftballon g. (-s,-s) : mongolfierenn b., baloñs g., aervag b., aerlestr g. ; *der Heißluftballon schwebt über die Häuser,* tremen a ra ar vongolfierenn a-us an tiez
Heißluftheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre aer poulset g.
Heißluftherd g. (-s,-e) : [tekn.] forn dre dommder tro b., forn dre aer poulset b.
Heißlufttrockner g. (-s,-) : [tekn.] sec'herez dre aer domm b., sec'her dre aer domm g.
heißmachen V.k.e. (hat heißgemacht) : **1.** tommañ ; *Wasser heißmachen,* tommañ dour ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Hölle heißmachen,* iferniñ gant u.b., ober d'u.b. brammat, terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., mac'hañ u.b., mac'homañ u.b., gwaskañ u.b. gwashañ ma c'haller, tirantañ u.b., bouc'halañ u.b. ; *ich werde dir die Hölle heißmachen !* me 'raio dit brammat, paotr ! ; *sie macht mir die Hölle heiß,* honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *was ich nicht weiß, macht mich nicht heiß,* n'on ket chalet gant ar pezh n'ouzon ket, an hini ne oar ket ne oar mann ebet.
Heißmangel b. (-,-n) : **1.** [tekn.] fererez b., houarnerez b. ; **2.** ti-ferañ g.
heißreden V.em. (hat sich heißgeredet) : *sie reden sich (t-d-b) die Köpfe heiß,* kaoz kaer a zo ganto, an teodoù a val avel, ne chom ket an teodoù da verglañ, start eo an abadenn, trabasat a reont kaer, chom a reont da vegata.
Heißsporn g. (-s,-e) : [dre skeud.] torr e c'hroñj g., foeltr e revr g., paotr a foeltr forzh g., penn bervek g., penn bervet g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g., paotr hardizh-diremed g., drailh-botoù g., paotr dizamant d'e vuhez g.
Heißwasserbereiter g. (-s,-) : [tekn.] tommer-dour g.
Heißwasserprobe b. (-,-n) : [istor] barn dre zour domm b.
Heißwasserspeicher g. (-s,-) : [tekn.] daspugner dour domm g., daspugner dour tomm g., daspugner dour zomm g., tommer-dour dre zaspugn g.
heiter ag. : **1.** [amzer] hinon, seder, sklaer, brav, digoumoul, digoc'henn, digoabr, c'hoao, digatar, digailhar, diroufenn, dizolo, dispak, kalm ; *heiteres Wetter,* amzer hinon b., amzer seder b., amzer sklaer b., amzer vrav-Doue b. ; *ein heiterer Himmel,* un amzer digoumoul b., un oabl glas g., un oabl boull g., un oabl digailhar g., un neñvoù digoc'henn g. ; *heiterer Tag,* devezh amzer vrav g., devezh brav g., devezh hinon g. ; **2.** *heiteres Spiel,* c'hoari gaer g. ; **3.** [tud] seder, rouez, drant, drev, disoursi, dibreder, divorc'hed, dinec'h, distrafuilh, didrubuilh, c'hoarzhus, sart, c'hoarius, gae, joaus, gailhart, gardis, gren, gwiv, jolis, mav, bagol, laouen, lirzhin ; *heiteres Gemüt,* spered seder g. ; *heitere Laune,* imor vat b. ; *heiteres Gesicht,* dremm seder b., dremm rouez b. ; **4.** [dre skeud., goapaus] *das wird ja heiter !* amañ 'vat e strak an traoù ! draskal a ra ! chao a zo amañ ! amañ ez eus ur charre ! amañ ez eus buhezioù ! ; *das kann ja heiter werden,* diwar an taolioù kentañ e c'heller krediñ deor e vo start an abadenn - goude-se e vo un abadenn all - sin vat a zo gant an deroù, me lâr deoc'h - amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout - setu aze hag a zo ur c'hole d'ober - se a vo ul lazh - start e vo al lasenn - mil boan a vo oc'h ober an dra-se - ne vo ket bihan an abadenn - ne vo ket bihan labour - mizer hor bo o kas al labour-se da benn - ne vo ket lein debret - gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo - start e vo ar foenn da dennañ - kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn - kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se - kavout a raimp da gochañ gant al labour-se - krog hor bo d'ober an dra-se - krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se - gwall grog hor bo d'ober an dra-se - kavout a raimp krog d'ober an dra-se - kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se - kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se - kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se - kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn - mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn - d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn - n'eo ket echu ganeomp da gaout poan - ur gwall zevezh hon eus d'ober.
Heiterkeit b. (-) : **1.** glanded b., sederoni b. ; *Heiterkeit des Himmels,* glanded an oabl b. ; **2.** [dre skeud.]

sederoni b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., joausted b., jolisted b. ; *Heiterkeit des Gemüts,* laouender a spered g. (Gregor), laouenidigezh a spered b. ; *ungetrübte Heiterkeit,* nerzh-spered divrall g., spered kreñv g., tuadur spered mat-kenañ g.

Heizanlage b. (-,-n) : enstaladenn dommañ b., tommerez b.

Heizapparat g. (-s,-e) : tommerez b., tommer g., kaoter b.

heizbar ag. : hag a c'heller tommañ.

Heizbettdecke b. (-,-n) **/ Heizdecke** b. (-,-n) : pallenn-gwele tommañ g.

heizen V.k.e. (hat geheizt) : tommañ mat, goriñ, gwreziñ, gratañ, skindommañ ; *den Ofenn heizen,* goriñ ar forn, tommañ mat ar forn ; *elektrisch heizen,* tommañ dre dredan ; *eine Wohnung heizen,* tommañ ur ranndi ; *maßvoll geheizt, mäßig geheizt,* tommet-moder.

V.gw. (hat geheizt) : tommañ, skindommañ.

Heizen n. (-s) : tommañ g., tommerezh g., skindommerezh g. ; *er besorgt das Heizen,* emañ e karg eus an tommañ, ober a ra war-dro an tommerezh, an emell en deus eus an tommerezh, emañ en emell eus mont-en-dro an dommerez.

Heizer g. (-s,-) : tommer g., taner g.

Heizerin b. (-,-nen) : tommerez b., tanerez b.

Heizfaden g. (-s,-fäden) : [fizik] neudennig tommañ b., edañvenn dommañ b.

Heizfläche b. (-,-n) : gorread tommañ g.

Heizflasche b. (-,-n) : pod-tommañ g., P. manac'h g.

Heizgas n. (-es,-e) : gaz tommañ g.

Heizgerät n. (-s,-e) : tommerez b., tommer g.

Heizkessel g. (-s,-) : kaoter dommañ b.

Heizkissen n. (-s,-) : torchenn dommañ b.

Heizkörper g. (-s,-) : tommerez b., skindommerez b., skindommer g.

Heizkörperverkleidung b. (-,-en) : gwisk tommerez g., kuzh tommerez g.

Heizkosten lies. : mizoù tommañ lies., frejoù tommañ lies.

Heizkraft b. (-) : gwrezusted b.

Heizluft b. (-,-lüfte) : aer adtommañ g.

Heizlüfter g. (-s,-) : tommerez dre aer boulset b.

Heizmaterial n. (-s) : danvez-tan g., danvez tommañ g., helosk g.

Heizofen g. (-s,-öfen) : fornigell dommañ b., skindommer skoazell g.

Heizöl n. (-s) : mazout g., fioul g., gazeoul g., aezheoul g.

Heizraum g. (-s,-räume) : tommerezh b., kambr ar gaoter b.

Heizröhre b. (-,-n) : korzenn dommerezh b.

Heizschlange b. (-,-n) : [tekn.] kanell dommañ b., troell dommañ b.

Heizsonne b. (-,-n) : [tekn.] parabolenn dommañ g., skindommer parabolek g.

Heizstoff g. (-s,-e) : danvez-tan g., danvez tommañ g., helosk g.

Heizstrahler g. (-s,-) : tommer isruz g., tommer danruz g.

Heiztorf g. (-s) : keuneud-douar g., taouarc'h g.

Heizung b. (-,-en) : tommerezh g., skindommerezh g.

Heizungsanlage b. (-,-n) : enstaladenn dommañ b., tommerez b., skindommerez b.

Heizungskeller g. (-s,-) : tommerezh b., kambr ar gaoter b.

Heizungsmonteur g. (-s,-e) : stalier tommerezh g.

Heizungsmonteurin b. (-,-nen) : stalierez tommerezh b.

Heizungsrohr n. (-s,-e) : korzenn dommerezh b.

Heizwert g. (-s) : gwrezusted b. ; *Feuerholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer,* koad-losk fonnus da zeviñ g.

Heizwertmesser g. (-s,-) : kalorimetr g., gwrezventer g.

Hekatombe b. (-,-n) : **1.** [henistor] kantaberzh g., hekatombenn b. ; **2.** lazhadeg b., drailh g., boserezh g., lazherezh g.

Hektar g./n. (-s,-e) : hektar g., hektarad g. ; *das Pachtgut Keralaouen hat eine Fläche von insgesamt zehn Hektar,* ar feurm anvet Keralaouen a zo outi dek hektar, ur feurm dek hektar a zo eus Keralaouen ; *dieser Acker hat eine Fläche von drei Hektar,* ar park-se a zo tri hektar dindanañ ; *ein drei Hektar großes Feld,* ur maezioù a dri hektar g.

Hektare b. (-,-n) : [Bro-Suis] hektar g., hektarad g.

Hektik b. (-) : difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., ribouladeg b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., bec'h g.

hektisch ag. : birvidik ; *hektisches Treiben,* dever g., prez g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., ribouladeg b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., bec'h g.

Hektogramm n. (-s,-e) : hektogramm g., hektogrammad g

Hektograf g. (-en,-en) **/ Hektograph** g. (-en,-en) : hektograf g.

Hektografie b. (-,-n) **/ Hektographie** b. (-,-n) : hektografiezh b.

hektografieren / hektographieren V.k.e. (hat hektografiert / hat hektographiert) : hektografiañ.

Hektoliter n. (-s,-) : hektolitr g., hektolitrad g.

Hektometer g./n. (-s,-) : hektometr g., hektometrad g.

Hektor g. : Hektor g.

Hektowatt n. (-s,-) : hektowat g.

helau estl. : [meurlarjez e Mainz] ho ! oc'ho ! oc'hoe !

Held g. (-en,-en) : **1.** haroz g., kadarniad g., den-meur g., gouron g., meuroberour g. ; *mythischer Held,* haroz mojennel g. ; **2.** [c'hoariva] *jugendlicher Held,* amourouz yaouank g. ; **3.** *Romanheld,* penndudenn ur romant b., pennden ur romant g., haroz ur romant g. ; **4.** [dre astenn.] *der Held des Tages,* den meur an deiz g. ; **5.** [dre skeud.] P. *er ist kein Held im Turnen,* n'eo ket gwall ampart (n'eo ket ur mailh, n'eo ket doazh, n'eo ket don, n'eo ket ifam) war an embregerezh-korf, ne vez ket en e blom (en e daol, en e grog) gant an embregerezh-korf (Gregor), ur paotr divalav a-walc'h eo war tachenn an embregerezh-korf, hennezh a zo ur paotr dic'houzvez a-walc'h war tachenn an embregerezh-korf, divarrek a-walc'h eo war tachenn an embregerezh-korf, hennezh n'eo seurt Doue war tachenn an embregerezh-korf,

fall a-walc'h eo war tachenn an embregerezh-korf, n'eo gour evit an embregerezh-korf.
Heldendarsteller g. (-s,-) : aktor hag a c'hoari roll an haroz g.
Heldendarstellerin b. (-,-nen) : aktorez hag a c'hoari roll an harozez b.
Heldendichter g. (-s,-) : meurzanevellour g.
Heldendichtung b. (-,-en) **/ Heldenepos** n. (-,-epen) **/ Heldengedicht** n. (-s,-e) : danevellgan g., meurgan g., meurzanevell b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., mojenn-veur b., hanez g.
Heldengeist g. (-es) : kadarnded b., harozegezh b.
Heldengesang g. (-s,-gesänge) : danevellgan g., meurgan g., kanenn-veur b., meurzanevell b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., hanez g.
heldenhaft ag. : harozel, harozek, harozus, kadarn, preus.
Heldenhaftigkeit b. (-) : kadarnded b., harozelezh b., harozegezh b., gouregezh b.
Heldenlied n. (-s,-er) : danevellgan g., meurgan g., kanenn-veur b., meurzanevell b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., hanez g.
heldenmäßig ag. : harozel, harozek, harozus, kadarn, preus.
Heldenmut g. (-s) : kadarnded b., harozegezh b., harozelezh b., gouregezh b.
heldenmütig ag. : harozel, harozek, harozus, kadarn, preus.
Heldenrolle b. (-,-n) : roll an haroz g.
Heldensage b. (-,-n) : meurzanevell b., dezrevell-veur b., gwerz-veur b., kurwerz b., mojenn-veur b., hanez g., danevell veur b.
Heldentat b. (-,-en) : kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *kriegerische Heldentat,* kur vrezel b.
Heldentenor g. (-s,-tenöre) : penndenor g.
Heldentod g. (-s) : ar mervel evel un haroz g. ; *er starb den Heldentod,* kouezhañ a reas war an dachenn-enor, chom a reas ouzh torgenn, kouezhañ a reas ouzh torgenn, chom a reas er blaenenn, chom a reas war an dachenn-vrezel, lezel a reas e vuhez war an dachenn-emgann, skuilhañ a reas e wad war an dachenn-vrezel, skuilhañ a reas e wad evit e vro, mervel a reas evit ar vro.
Heldentum n. (-s) : kadarnded b., harozegezh b., gouregezh b.
Heldenzeit b. (-) : oadvezh an harozed g., oadvezh ar c'houroned g.
Heldin b. (-,-nen) : harozez b., kadarniadez b., gouronez b.
heldisch ag. : harozel, harozek, kadarn, preus ; *heldischer Geist,* kadarnded b., kadarnder g., harozegezh b., gouregezh b.
Helfe b. (-,-n) : [tekn.] embroued g.
helfen V.gw. (t-d-b) (hilft / half / hat geholfen) : sikour, skoaziañ, skoazellañ, daskoriñ, diboaniañ, divankout, divankañ, divec'hiañ, tennañ er-maez a boan, lemel a boan, difallañ, skorañ, harpañ, rein harp da, reiñ dorn da, reiñ an dorn da, dilañsañ da, reiñ brec'h da, reiñ skoaz da, reiñ un taol skoaz da, reiñ skoazell da, dougen dorn da, ober kadorig da, dibab, eilañ, gwarediñ, rekouriñ, talvezout da, servijout, darbariñ, darbariñ da, souten, reiñ souten da, reiñ an aluzen da, ober evit ; *jemandem helfen,* sikour (skoazellañ) u.b., reiñ dorn (skoaz, skoazell, un taol skoaz) d'u.b., dougen dorn d'u.b., ober kadorig d'u.b., dibab u.b., reiñ aluzen d'u.b., ober evit u.b. ; *wir werden dir helfen,* ni da sikouro ; *jemandem bei der Arbeit helfen,* sikour u.b. war e labour, dilañsañ d'u.b., darbariñ u.b., darbariñ d'u.b., rein darbar d'u.b. ; *sobald ich nach der Schule wieder zu Hause war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *den Eltern bei der Ernte helfen,* reiñ an dorn d'e dud war-dro an eost ; *ich werde mein Mögliches tun, um Ihnen zu helfeñ,* ho skoazellañ a rin keit ha ma c'hallin ; *Mitleid allein hilft nicht,* truez hep sikour a ra nebeut a vad, truez na ziverr mann, truez 'zo berr da vevañ ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen,* deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *sie half ihr nähen,* roet he doa sikour dezhi evit gwriat ; *er hilft mir das Gepäck tragen,* reiñ a ra sikour din evit dougen ar pakadoù ; *er hat mir geholfen, das Gepäck zu tragen,* reiñ a reas sikour din evit dougen ar pakadoù ; *ich habe ihr geholfen, aus dem Wagen zu steigen,* roet em boa skoazell dezhi evit diskenn eus ar c'harr-tan ; *wenn Sie mir helfen, den Wagen zu schieben, wenn Sie mir den Wagen schieben helfen,* ma rofec'h skoazell din evit bountañ war ar c'harr ; *jemandem auf die Beine helfen,* **a)** [ster rik] sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, daskoriñ u.b. a zo kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), lakaat u.b. da sevel, sevel u.b. a zo kouezhet, lakaat u.b. en e sav ; **b)** [dre skeud.] sevel e bouezioù (e gein) d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, reiñ kennerzh d'u.b., tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, astenn ar skeul d'u.b., dishualañ u.b., divankout u.b., divec'hiañ u.b., dibeskiñ u.b. ; *jemandem auf die Flucht helfen,* digeriñ an nor a-dreñv d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. da gemer an tec'h ; *jemandem aus der Verlegenheit (P. aus der Patsche) helfen,* tennañ u.b. eus al lagenn, disac'hañ u.b. a wall blegenn, degas u.b. en e jeu en-dro, tennañ u.b. a boan, astenn ar skeul d'u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dilasañ u.b., diluziañ u.b. eus ur gwall blegenn, tennañ u.b. a wall blegenn, difallañ u.b., divec'hiañ u.b., rikouriñ u.b. ; *jemandem aus der Not helfen,* sevel e gein d'u.b., tennañ u.b. eus ar vouilhenn, reiñ sikour d'u.b. da sevel e gein, tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, dishualañ u.b., divankout u.b., divec'hiañ u.b., dibeskiñ u.b. ; [dre skeud.] *jemandem über den Berg helfen,* reiñ un tamm skoazell d'u.b. evit dont a-benn eus un ampech bennak, astenn ar skeul d'u.b., ober avel d'u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, ober kadorig d'u.b. ; *helf er sich,* dezhañ d'en em zisac'hañ eñ e-unan (d'en em zibab, da zirouestlañ e neud), dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em arat, d'en em zistrobañ), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, laoskit eñ d'en em zifretañ, dezhañ da sachañ e ibil ; *helft mir, bitte !* roit

skoaz din, me ho ped ! ; *er weiß sich ganz gut zu helfen,* en em glask a ra mat-tre, en em zibab a ra mat-tre, en em embreger a ra mat-tre, en em ziluziañ a ra mat-tre, gouzout a ra e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh en deus itrik, hennezh a oar mat war peseurt avel sturiañ e vatimant, hennezh a oar mat-tre penaos dirouestlañ e neud, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, hennezh a oar en em drepanañ ; *er weiß sich zu helfen,* gouzout a oar en em dreiñ, gouzout a oar en em arat, hennezh a oar brav tennañ e blegoù, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a zo paotr an itrikoù, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a oar ober ganti, hennezh a oar ober diouti, hennezh a zo ampletus ; *ich weiß mir nicht zu helfen,* me a zo penn va spered evit gouzout petra ober, aze on lakaet nec'het, gwall nec'het on o c'houzout petra da ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), n'ouzon ket re vat petra ober, n'ouzon ket penaos ober evit tennañ va spilhenn, n'ouzon ket penaos ober diouti, n'ouzon ket penaos ober evit tennañ va lost eus ar vrae, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud ; *was hilft mir das ?* da betra e servij (e talvez) an dra-se din ? ; *da hilft kein Schreien,* ne dalv ket ar boan huchal, huchal ne servijo da netra, arabat e vo deoc'h huchal ; *diese neue Arznei hilft gegen Rheuma,* efedus eo an dramm nevez-se a-enep ar remm, mat eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm, galloudus eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm ; *hier ist nicht mehr zu helfen,* re ziwezhat eo evit degas ur wellaenn bennak ; *helfe mir Gott !* Doue da'm sikouro ! ; [kr-l] *hilf dir selbst, so hilft dir Gott,* ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan - gwellañ ma oufe d'ober ar bleiz, eo mont e-unan war-lerc'h e breizh - hep stourm ne vezer ket trec'h - gwelloc'h dougen e groaz eget he ruzañ - ret eo d'an den n'en deus netra labourat tenn e-lec'h gouelañ - da louarn kousket ne zeu tamm boued - laka da boan ha Doue da gennerzho - a-greiz kalon e tleez poaniañ hag an neñv a zeuio da'z skoaziañ - gra da labour ha ped Doue ha pep tra vat az po goude - ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant ; *den Tapferen hilft das Glück,* an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounit ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal ; *wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen*, an hini a zo sot ha ne oar ket na furao nepred, ar re sot ne zisodont ket, n'eus gwashañ den eget an hini a zo dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, un ali mat a zo mat bepred ha pa vez degaset gant un den sot, bepred evel gwechall neb 'zo dall ne wel ket, sotoc'h eget an den en kelenn, an hini a lavar e oar pep tra a ziskouez eo an azenañ, kenkoulz goro un tarv ; *einander helfen, sich gegenseitig helfen,* reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em eilañ, en em ziboaniañ, kas an eil egile, en em skoazellañ an eil egile, en em skorañ, en em souten, bezañ skoaz-ouzh-skoaz.

helfend ag. : servijus, sikourus, skoazellus, skorus.

Helfer g. (-s,-) : skoazeller g., sikourer g., harper g., skorer g., eil g., eiler g., souten g., dorn karantezus g. ; *er hat an ihm seinen besten Helfer verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn.

Helferin b. (-,-nen) : skoazellerez b., sikourerez b., harperez b., eilerez b., skorerez b.

Helfershelfer g. (-s,-) : kenseurt g., kenwaller g., kendorfedour g., lakepod g., komper g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien], mevel g.

Helfershelferin b. (-,-nen) : kenseurtez b., kenwallerez b., kendorfedourez b., komer b.

Helferzelle b. (-,-n) : [mezeg.] limfokit skoazell str., limfokitenn skoazell b.

Helgoland n. : Helgoland b., Enez-Helgoland b. ; *nördlich der Insel Helgoland,* en tu kleiz da Enez-Helgoland, en norzh da Enez-Helgoland.

Heli g. (-s,-s) : [Bro-Suis] [*berradur evit* **Helikopter**] askell-viñs b., biñsaskell b., askell-dro b.

Helianthus g. (-, Helianthen) : [louza.] tro-heol b., bleunienn tro-heol b., louzaouenn ar gwenaennoù b.

Helikopter g. (-s,-) : askell-viñs b., biñsaskell b., askell-dro b.

Heliografie b. (-) **/ Heliographie** b. (-) : heliografiezh b.

Heliogravüre b. (-,-n) : **1.** helioengraverezh g., heolengraverezh g. ; **2.** helioengravadur g., heolengravadur g.

Helios g. : [mojenn.] Helios g.

Heliosphäre b. (-,-n) : heliosfer g.

Heliotherapie b. (-) : heolvezegiezh b., heolgurañ g.

heliothermisch ag. : heliotermek, heolwrezel ; *heliothermische Wärmeerzeugung,* heliotermiezh b., kenderc'herezh heolwrez g.

Heliotrop n. (-s,-e) : **1.** [louza.] tro-heol b., bleunienn tro-heol b., louzaouenn ar gwenaennoù b. ; **2.** [maen.] heliotrop g.

Heliotropismus g. (-) : [louza.,loen.] luc'hdesachadur g., heolgerc'h g., heolgerc'hañ g.

heliozentrisch ag. : heolgreizel, kreiz-heoliek ; *heliozentrisches Weltbild,* heolgreizelouriezh b.

Heliozentrismus g. (-) : heolgreizelouriezh b.

Heliozentrist g. (-en,-en) : heolgreizelour g.

Heliport g. (-s,-s) : biñsporzh g.

Helium n. (-s) : [kimiezh] heliom g.

Helix b. (-, Helices / Helizes) : **1.** [bev.] biñs b. ; **2.** [mentoniezh] biñs b.

hell ag. : **1.** sklaer, skedus, splann ; *helle Sonne,* heol splann g., heol dispak g. ; *eine helle Straße,* ur straed sklêrijennet mat b. ; *am hellen Tag,* dindan sklêrijenn an deiz, war greiz an deiz, en deiz anat, a-wel hag a-ouez d'an holl, dindan lagad an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *es ist schon heller Tag, es ist schon hell,* tarzhet (goulaouet, sklaer) eo an deiz dija, bras (uhel) eo dijaik an deiz / deiz eo dija / deiz eo anezhi dija (Gregor), deiz bras eo anezhi dija, erru eo sklaer an deiz ; *es wird hell,* erru eo deiz, krog eo da c'houlaouiñ ; *gestern zu dieser Zeit war es heller als heute,* dec'h d'ar c'houlz-mañ e oa deisoc'h eget hiziv ; *jetzt ist es um fünf schon hell,* bremañ e vez deiz da bemp eur ; *im Hause ist es*

genauso hell wie draußen, ken deiz eo en ti hag er-maez ; *zum Arbeiten ist es hell genug,* deiz a-walc'h eo evit labourat ; *der Mond scheint hell,* luc'hañ (parañ) a ra al loar, splann (dispak) eo al loar ; *die Kerze brennt nicht sehr hell,* gwall zister eo gouloù ar piled ; *arbeiten, solange es noch hell ist,* labourat e-pad m'eo deiz c'hoazh ; *hell brennend,* flamm, flammus, flammichus, flamminus ; *bis in den hellen Tag hineinschlafen,* kousket betek pell (betek uhel) an deiz (Gregor), ober kousk-mintin, diveureiñ, chom d'ober teil tomm en e wele, chom d'ober laou, chom da vagañ ar c'hwen war e wele, chom da flaeriañ ; *helle Augen,* daoulagad sklaer (bliv) lies. ; *helle Farbe,* liv skeltr g., liv flamm g., liv bev g., liv skiltr g., liv tomm g. ; *helles Rot,* ruz-flamm (-tan, -poazh, -glaou) g. ; *helles Haar,* blev melen str., ur blev melen g., ur pennad blev melen g. ; *eine schöne helle Haut,* ur c'hroc'hen kaer evel al laezh g., ur c'hroc'hen kaer evel an erc'h g. ; *helles Bier,* bier melen g. ; *Herr Ober ! ein Helles !* ostiz ! ostiz ! deuit (degasit, diskennit, taolit, skarzhit, diskargit, dinaouit) din ur banne bier melen !

2. uhel, tregernus, dassonus, skiltr, lirzhin, sklintin, sklint. ; *helles Gelächter,* c'hoarzhadennoù skiltr lies., c'hoarzhadennoù lirzhin lies., bommoù-c'hoarzh sklint lies. ; *hell auflachen,* dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, foeltrañ da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh ; *bei hellem Trompetenklang,* ouzh son sklintin an drompilh.

3. [dre skeud.] *er ist ein heller Kopf,* ur spered diabaf a zen eo, ur spered divorfil a zen eo, divorfil-kaer eo, ul lagad eeun a zen eo, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, ur frellad eo, buan a spered eo, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar vazh-yod, n'eo ket pemoc'h e leue / n'eo ket dall e saout (Gregor), hennezh a wel sklaer, dizall eo, sellet a ra didouell ouzh an traoù, dibikous eo, ur spisweler eo, un tamm paotr abil a zo anezhañ ; *das ist die helle Wahrheit,* ar wirionez plaen eo ha netra ken, gwir a-grenn (gwir-Bater) eo kement-se, gwir-bev (gwir-diarvar) eo an dra-se, gwir eo evel ar Bater ; *er hat helle Augenblicke,* gwechoù 'zo e teu e anaoudegezh dezhañ en-dro, a-wechoù e teu e skiant dezhañ en-dro ; P. *Sie sehen nicht hell,* c'hwi a zo dall ho kazh, ne welit ket sklaer, mezevellet eo ho taoulagad, trellet eo ho spered ; *Mensch ! sei helle !* P. laka evezh, paotr ! evezh, paotr ! chom war da evezh, paotr ! laka evezh ouzh pezh a rez ! bez war da api ! ; *seine helle Freude an etwas haben,* kaout joa ouzh udb, bourrañ gant (ag) udb, kemer un tamm mat a blijadur gant udb ; *mit heller Begeisterung,* gant hast, gant birvilh bras, hast ennañ, birvilh bras ennañ, gant gred bras ; *helle Aufregung,* turmud g., esmae g., trefu g., from bras g., birvilh g., strafuilh bras g., kas bras g., trechal g., reuz g., trubuilh g/b, charre g., meskadeg b., mesk g. ; *ich war in heller Aufgerung,* e reuz hag e treuz e oan, reuz ha treuz am boa, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, en ur c'has bras edon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, mesk a oa ennon, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, c'hwen a oa em loeroù ; *das ganze Land ist in hellem Aufruhr,* birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, turmud a sav er bobl, ur freuz hag un dispac'h a zo er vro a-bezh, ur charre a zo er vro a-bezh, kabal a sav er bobl, e reuz hag e treuz emañ an dud er vro a-bezh, reuz ha treuz o deus an dud er vro a-bezh ; *in hellen Haufen, in hellen Scharen,* stank-ha-stank, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, d'ober kouez ganto, ken a findaon, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, a-vordilh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, dizamant, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, gras Doue, a-forzh, paot, paot-mat, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont ; *helle Tränen weinen,* gouelañ dourek (forzh, druz, gwalc'h e galon), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, bezañ beuzet en e zaeroù.

Hellas n. : [istor] Hellaz b., Helladoz b.

hellauf Adv. : a-grenn, war-naet, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, glez, leun.

hellblau ag. : glas-sklaer, glas-gwenn, glaswenn.

hellblond ag. : melen-sklaer, melenwenn, melen-gwenn.

hellbraun ag. : melen, damc'hell, gell sklaer ; *hellbraune Stute,* kazeg velen b. ; *hellbraun gefleckte Kuh,* buoc'h brizh melen b.

helldenkend ag. : spiswel, spisweler, pellwel, dizall, dibikous, diabaf, divorfil, didouell.

Helldunkel n. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., damsklêrijenn b., hantersklêrijenn b., brizhheol g., amsked g.

helldunkel ag. : damsklaer, sklêrijennet fall.

helle ag. : friol, c'hwek, eskuit, didorr, gailhart, gardis, dihun, dilu, diskuizh, divorfil, diabaf, dibikouz, gwiv, abred, divreilh, lemm a spered, dihun a spered, gwevn, koujourn, digourdi ; *Mensch ! sei helle !*; P. laka evezh, paotr ! evezh, paotr ! chom war da evezh, paotr ! laka evezh ouzh pezh a rez ! bez war da api !

Helle b. (-) : sklaerded b., sklaerder g., sklaerderenn b., skedusted b., splannder g., sked g., goulaouüster g., lugern g., sklêrijenn b., sklêrijennadur g.

Helle(s) ag.k. n. : [kegin.] bier melen g. ; *Herr Ober ! ein Helles !* ostiz ! deuit (degasit, diskennit, taolit, skarzhit, diskargit, dinaouit) din ur banne bier melen !

Hellebarde b. (-,-n) : halabardenn b., juzarm g.

Hellebardenträger g. (-s,-) : halabarder g.

hellen V.k.e. (hat gehellt) : sklêrijennañ, sklaeriañ, lakaat muioc'h war wel.

Hellene g. (-n,-n) : Hellenad g.

Hellenentum n. (-s) : bed hellenat g., hellenelezh b.

Hellenistik b. (-) : hellenegouriezh b., studioù an henc'hresianeg lies.

hellenisch ag. : hellenek, hellenat.

hellenisieren V.k.e. (hat hellenisiert) : hellenaat, [yezh.] hellenekaat.

Hellenisierung b. (-) : hellenaat g., [yezh.] hellenekadur g.

Hellenismus g. (-) : **1.** marevezh hellenadek g. ; **2.** hellenelezh b., sevenadur gresian g.

Hellenist g. (-en,-en) : hellenegour g.

hellenistisch ag. : hellenadek ; *hellenistische Zeit,* marevezh hellenadek g.

Heller g. (-s,-) : diner g., liard g., mezell g., mell g. (Gregor), gwenneg g., blank g., graf g. [*liester* grifoù] ; *fünf Heller Zucker,* pemp liardad sukr ; *keinen roten (lumpigen) Heller haben,* na gaout un diner toull war e anv, na gaout kerz e nep tra (tra en e gerz, daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi, ur gwenneg toull war e anv, na diner na mell (Gregor), na diner na mezell), na gaout an hanter eus netra, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout takenn ebet, bezañ diskantet (skañv, plat, treut, ridet, tanav, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ hep arc'hant, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr en e skeuliad, bezañ debret e gestenn gant an-unan, na gaout mui a voulloù, bezañ uzet e spilhenn, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *alles bis auf den letzten Heller bezahlen / auf (bei) Heller und Pfennig bezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ blank ha liard, paeañ rik-ha-rak, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor), paeañ betek an diwezhañ liard, paeañ gwenneg evit gwenneg ; *er hat sein Geld bis zum letzten Heller ausgegeben,* touzet en deus e wenneien betek an hini diwezhañ, diskantet en deus e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, debret en deus tout e wenneien, e holl wenneien a zo aet en e revr, dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken ez eo aet e yalc'h d'an hesk, peurzispignet en deus e arc'hant ; *das ist keinen Heller wert,* ne dalvez ket ul liard toull (ur bilhenn, ur c'hornad butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar.

hellfarbig ag. : sklaer e liv, a liv sklaer, hag a zoug ul liv sklaer, livek, flamm, skeltr, skiltr.

hellgelb ag. : melen-sklaer, melen-koar, melen-gwenn ; *hellgelbe Handschuhe,* manegeier melen-koar lies., manegoù melen-koar lies.

hellglänzend ag. : flamm, skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, flim-flamm, flamm-flimin, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol.

hellgrau ag. : gris-sklaer, damlouet, arc'hris, arlouet, grizart, griswenn.

hellgrün ag. : gwer-sklaer, glas-kaol, glas-sklaer, glas-gwenn.

hellhaarig ag. : melen e vlev, melen.

hellhäutig ag. : sklaer liv e groc'hen, gwennart, gwenngen, gwenngroc'henek, ledrin.

Hellhäutige(r) ag.k. g./b. : gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b., gwenngroc'heneg g., gwenngroc'henegez b.

hellhörig ag. : **1.** heglev, dassonus ; *eine hellhörige Wohnung,* ur ranndi heglev b. ; **2.** tanav e skouarn, skañv e zivskouarn, skañv a skouarn ; *hellhörig sein,* bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e zivskouarn ; *hellhörig werden,* digeriñ e ziouskouarn, sonnañ e skouarn, reudiñ e skouarn, plomañ e zivskouarn, astenn (sevel) e skouarn, krizañ e zivskouarn, dont da vezañ skeltr e zivskouarn gant an-unan, tanavaat e skouarn.

Helligkeit b. (-) : sklaerded b., sklaerder g., skedusted b., splannder g., sked g., goulaouüster g., goulaouüsted b., lintr g., lugern g., luc'huster g.

Helligkeitsregler g. (-s,-) : [tekn.] argemmer luc'huster g., reizher luc'huster g.

Helling b. (-,-en) : [merdead.] poull sec'h g., chanter-bigi g.

hellklingend ag. : skiltr, dassonus, tregernus.

helllicht ag. : *am helllichten Tag,* dindan sklêrijenn an deiz, en sklaer, e-kreiz an deiz, e-kreiz an deiz kaer, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war-greiz an deiz kaer, war gorf an deiz, e barr an deiz, en deiz anat, a-wel hag a-ouez d'an holl, dindan lagad an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor).

hellodernd ag. : flamm, skedus, flamminus, flim-flam, flamm-flimin.

Hellraumprojektor g. (-s,-en) : [Bro-Suis] kilvanner g.

hellrot ag. : ruz-gwenn, ruz-sklaer, rozek ; *hellroter Wein,* gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz-sklaer) g.

hellsehen V.gw. [anv-verb nemetken] : bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ ur frellad, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar spanell, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar vazh-yod, na vezañ pemoc'h e leue / na vezañ dall e saout (Gregor), gwelet sklaer, bezañ dizall, sellet didouell ouzh an traoù, bezañ dibikous ; P. *du kannst wohl hellsehen ?* te a zo divinour 'vat ! te a zo gouest da zivinout pezh a soñj an dud 'vat !

Hellsehen n. (-s) : **1.** spiswelerezh g., spiswel g., dizall g., pellwel g. ; **2.** [dre astenn.] eil gweled g., spiswelouriezh b., diaweled g., rakwelouriezh b., diawelerezh g., dreistgwelerezh g.

Hellseher g. (-s,-) : diaweler g., divinour g., spiswelour g., dreistgwelour g., gwelour g., pellweler g., rakweler g., rakwelour g., darlavariad g., urisin g., urisinour g.

Hellseherei b. (-) : **1.** spiswelerezh g., spiswel g., dizall g., pellwel g. ; **2.** [dre astenn.] eil gweled g., spiswelouriezh b., diaweled g., rakwelouriezh b., diawelerezh g., dreistgwelerezh g.

Hellseherin b. (-,-nen) : diawelerez b., divinourez b., spiswelourez b., dreistgwelourez b., gwelourez b., pellwelerez b., rakwelerez b., rakwelourez b., darlavariadez b., urisinourez b.
hellseherisch ag. : diouaganus, divinus, divinour, spiswelour, dreistgwelour, gwelour, rakwelour.
hellsichtig ag. : dizall, spiswel, didouell, dibikous, gwevn.
Hellsichtigkeit b. (-) : spiswelerezh g., spiswel g., dizall g.
helltönend ag. : skiltr, dassonus, tregernus.
hellwach ag. : dihun e spered ; *hellwach sein,* bezañ war e api, bezañ war evezh, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu.
hellweiß ag. : gwenn-kann.
Hellwerden n. (-s) : gouloù-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., rouz-beure g., strink an deiz g., pellgent g.
Helm g. (-s,-e) : **1.** tokarn g., helm g., tog-brezel g., toghouarn g., kasked g., kaskenn b. ; *jemandem einen Helm aufsetzen,* toghouarnañ u.b., tokarnañ u.b. ; **2.** [benveg] troad g., fust g., dornell b., treujenn b. ; **3.** [tisav.] **a)** nein g., lein g., koupolenn b., bolz-toenn b., toenn-volzek b., bolz-to b. ; **b)** korzenn un tour b., beg un tour g., kribenn un tour b.
Helmbusch g. (-es,-büsche) : briger g., melkern g., plumachenn b., kribenn b., kribell b., moue b./g., palañchenn b. ; *etwas (t-d-b) einen Helmbusch anbringen,* kribellañ udb, kribennañ udb, hupañ udb, hupenniñ udb, palañchenniñ udb ; *mit Helmbusch,* kribellek, kribennek.
Helmdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] **1.** korzenn an tour b., beg an tour g., kribenn an tour b. ; **2.** koupolenn b., bolz-toenn b., toenn-volzek b., bolz-to b.
Helmdecke b. (-,-n) : lambrikin g.
Helmfeder b. (-n) **/ Helmfederbusch** g. (-es,-büsche) : briger g., melkern g., plumachenn b., kribenn b., kribell b., moue b./g., palañchenn b. ; *etwas (t-d-b) einen Helmfederbusch anbringen,* kribellañ udb, kribennañ udb, hupañ udb, hupenniñ udb, palañchenniñ udb ; *mit Helmfederbusch,* kribellek, kribennek.
helmförmig ag. : tokarnheñvel, a-stumm gant un tokarn, stumm un tokarn dezhañ, e doare un tokarn, e doare tokarnoù, a-zoare gant un tokarn, a-zoare gant tokarnoù, a-seurt gant un tokarn, a-seurt gant tokarnoù, bolzek.
Helmgewölbe n. (-s,-) : koupolenn b., bolz-toenn b., toenn-volzek b., bolz-to b.
Helmgitter n. (-s,-) : dremmwisk g., selloù lies.
Helminthe b. (-,-n) : [loen.] helmint g.
Helmklappe b. (-,-n) : dremmwisk g., selloù lies.
Helmkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouen-ar-gounnar b. [*Scutellaria lateriflora*].
Helmperlhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-Spagn b.
Helmpflicht b. (-) : doug tokarn dre ret g.
Helmschmuck g. (-s) **/ Helmschweif** g. (-s,-e) : briger g., melkern g., plumachenn b., kribenn b., kribell b., moue b./g. ; *etwas (t-d-b) einen Helmschweif anbringen,* kribellañ udb, kribennañ udb, hupañ udb, hupenniñ udb, palañchenniñ udb ; *mit Helmschmuck, mit Helmschweif,* kribellek, kribennek.
Helmtauchgerät n. (-s,-e) : splujwisk gant tokarn g., gwisk-spluj gant tokarn g.
Helot g. (-en,-en) : [istor] ilot g., sklav Sparta g.
Helsinki n. (-s) : Helsinki b.
Helvetien n. (-s) : Helvetia b.
Helvetier g. (-s,-) : Helvet g.
helvetisch ag. : helvet, helvetiek.
hem estl. : c'hem ! mmmm..., c'heum ! heum ! hum !
Hemd n. (-s,-en) : **1.** krezenn b., krez g. ; *Herrenhemd,* roched g./b., rochedenn b. ; *mit einem Herrenhemd angezogen,* rochedek ; *Frauenhemd,* hiviz b., hivizenn b., rochedenn b. ; *Nachthemd,* rokedenn noz b., hiviz-noz b. ; *härenes Hemd,* porpant reun g. / roched reun g/b / sae reun b. (Gregor) ; *kratziges Hemd,* roched c'harv d'ar c'hroc'hen b./g. ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen,* dibrennañ kolier e roched, dibrennañ gouzougenn e roched ; *das Hemd wechseln,* lakaat ur roched fresk, cheñch roched ; *ein Hemd anhaben,* bezañ rochedek, bezañ en e roched ; *mit einem Hemd an,* a-bouez e roched ; *in bloßem Hemd dastehen,* bezañ war gorf e roched, bezañ e korf e roched, bezañ en e roched bloc'h lostenniñ, bezañ e lostenn e roched, bezañ war gorf (a-bouez) e sae, bezañ e lostenn he hiviz, bezañ war lostenn e roched, bezañ war lostenn he hiviz, bezañ war gorf he hiviz, bezañ a-bouez he hiviz, bezañ war lost e roched, bezañ a-gorf-roched ; *einen Pulli über das Hemd anziehen,* lakaat ur stammenn dreist e roched ; *der rechte Ärmel seines Hemdes war am Ellbogen zerrissen,* roget e oa ilin dehou e roched ; **2.** *jemanden bis aufs Hemd ausziehen,* lakaat u.b. en noazh / dibourc'hañ u.b. / diwiskañ u.b. en noazh (Gregor) ; *jemanden beim Spiel bis aufs Hemd ausziehen,* peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b. ; P. *alles bis aufs Hemd verlieren,* koll e holl beadra (e holl vad) sec'h ha glas, koll e holl beadra holl-razh, bezañ riñset ; P. *sich ins Hemd machen,* kac'hat en e vragez, pakañ ur revriad aon, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, foerañ, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù ; *kein ganzes Hemd mehr auf dem Leib (am Leib) haben,* na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, bezañ ken paour ha Job / bezañ paour-glez (Gregor), bezañ paour-glan, bezañ du da lazhañ, bezañ paour da lazhañ, bezañ paour-du e revr, bezañ paour-kollet, bezañ paour evel Job war e vern teil, bezañ paour-Lazar, bezañ paour da chikañ gant ar mailh, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein, bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ maleürus evel ar mein, bezañ paour evel ur c'hi, bezañ o tuañ gant ar vizer, bezañ paour-ran, bezañ paour a'r paourañ, bezañ paour eus ar paourañ ; *er wechselt seine Gesinnung wie das Hemd,* hedro eo evel an avel, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, kildro eo evel ur wiblenn, berrboellik eo, bouljant eo, treiñ a ra evel an avel, atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, pennadus eo evel ur bouc'h, bepred e vez o treiñ gant an avel, cheñch a ra aes tu d'e borpant, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, tro-distro eo, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour ; **3.** [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd, das Hemd ist einem näher als der Rock,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e

sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini a bed evit e sac'h - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *Chorhemd,* sourpiliz g. ; *Panzerhemd,* sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Hemdchen n. (-s,-) : hivizenn b., chemizetenn b., roched gant milginoù berr b./g., brondenn b.

Hemdbluse b. (-,-n) : korfenn-hiviz b., hiviz b., rochedenn b.

Hemdblusenkleid n. (-s,-er) : brozh-hiviz b.

Hemdbrust b. (-,-brüste) : brennidenn b., brennid ar roched g./b., kerc'henn g., askre b., krubuilh b.

Hemdenfabrikant g. (-en,-en) : rochedour g., rocheder g.

Hemdengeschäft n. (-s,-e) : stal hivizoù ha rochedoù b., rochederezh b.

Hemdenhändler g. (-s,-) : rochedour g., rocheder g.

Hemdenknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn hiviz b., nozelenn roched b.

Hemdenkragen g. (-s,-) : gouzougenn hiviz b., gouzougenn roched b.

Hemdenmatz g. (-es,-mätze) : P. poupig g., mousig g., marmouz g.

Hemdhose b. (-,-n) : **1.** sae-vabig b. ; **2.** hiviz-noz b.

Hemdkragen g. (-s,-) : gouzougenn hiviz b., gouzougenn roched b.

Hemdkrause b. (-,-n) : frezenn b., krepez g.

hemdlos ag. : diroched.

Hemdsärmel g. (-s,-) : milgin ur roched b., milgin un hiviz b., mañch ur roched g./b., mañch un hiviz g./b. ; *in Hemdsärmeln,* a-gorf-roched, war gorf (e korf) e roched, war e roched, en e roched, en e roched bloc'h ; *in Hemdsärmeln sein,* lostenniñ, bezañ en e roched bloc'h, bezañ a-gorf-roched.

hemdsärmelig ag. : a-gorf-roched, war gorf (e korf) e roched, war e roched, en e roched, en e roched bloc'h.

Hemdsbluse b. (-,-n) : korfenn-hiviz b., hiviz b., rochedenn b.

Hemdsbrust b. (-) : brennidenn b., brennid ar roched g./b., kerc'henn g., askre b., krubuilh b.

Hemdshose b. (-,-n) : **1.** sae-vabig b. ; **2.** hiviz-noz b. ; **3.** gwiskamant klok ur pezh hiviz-bragoù evit ar merc'hed g.

Hemdskragen g. (-s,-) : gouzougenn hiviz b., gouzougenn roched b.

Hemdskrause b. (-,-n) : krepez g., frezenn b.

Hemdszipfel g. (-s,-) : lostenn roched b., lostenn hiviz b., patenn b. ; *die Hemdszipfel sind zwischen seinen Hinterbacken eingeklemmt,* stag eo an doubier ouzh an daol.

Hemiplegie b. (-,-n) : [mezeg.] hanterseizi g., ledseizi g.

Hemisphäre b. (-,-n) : **1.** hantervoul b., hanterzouar g. ; **2.** [korf.] hanterenn b. ; *die Hemisphären des Kleinhirns,* hanterennoù an ilpenn lies.

hemisphärisch ag. : hemisferek, bolzek, -hanterzouar, hantervoulek, hantervoulheñvel.

Hemistichion n. (-s, Hemistichien) **/ Hemistichium** n. (-s, Hemistichien) : [lenn.] hanterwerzenn b.

hemmbar ag. : hag a c'haller sparlañ, hag a c'haller diarbenn, hag a c'haller skoilhañ.

hemmen V.k.e. (hat gehemmt) : **1.** sparlañ, diarbenn, skoilhañ, skurzhiñ, heudañ, strobañ, diaezañ, kaelat, stromiñ, sterniañ, sterniñ, bezañ war hent [u.b.], heudañ, kaeañ ouzh, naskañ ; *durch diesen Verband fühle ich mich bei der Arbeit gehemmt,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor ; **2.** [tekn.] skodiñ, heudañ, sparlañ, harpañ ; **3.** [dre astenn.] *seinen Schritt hemmen,* mont goustadikoc'h, gorrekaat ; **4.** [bred.] *ein gehemmtes Kind,* ur bugel ambac'h (lent, abaf, dalc'het en e benn, dalc'het en e spered, stouvet, heudet) g. ; *sich gehemmt fühlen,* en em gavout diaes, bezañ paket diaes.

hemmend ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus, stankus, stankaus, strobus, enharzek, abafaus, heudus ; *hemmend wirken,* bezañ diarbennus, skoilhañ ouzh udb, bezañ un harz (ur skoilh, ur stank), strobañ, lakaat diaes, diaezañ, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, bezañ war hent [u.b.], naskañ.

Hemmfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell sparlañ b., gwinterell skoilhañ b.

Hemmgabel b. (-,-n) : [tekn.] fourchetez b., frouen g., starderez b.

Hemmkeil g. (-s,-e) : [tekn.] skor skurzhiñ g., blod sparlañ g., skourd sparlañ g., skoilh sparlañ g.

Hemmkette b. (-,-n) : [tekn.] chadenn sparlañ b.

Hemmklotz g. (-es,-klötze) : [tekn.] botez stardañ b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.

Hemmnis n. (-ses,-se) : **1.** nask g. ; **2.** [dre astenn.] kontroliezh b., skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., luz g., harzell b., treuzhent g., treuzkerzh g., sternaj g., stoc'h g. ; *alle Hemmnisse bewältigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù.

Hemmschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs sparlañ b., biñs skoilhañ b.

Hemmschuh g. (-s,-e) : [tekn.] botez stardañ b.

Hemmschwelle b. (-,-n) : **1.** emharz g., dalc'h-spered g., sourdadur spered g., heudadur g., heudad g. ; **2.** skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b., luz g.

Hemmstoff g. (-es,-e) : [kimiezh] heuder g.

Hemmung b. (-,-en) : **1.** sparlañ g., skoilhañ g. ; **2.** gorrekadur g. ; **3.** [dre skeud.] heudadur g., heudad g., arvoustrañ g., emharz g., enharz g., dalc'h g., dalc'h-spered g., sourdadur spered g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., harzell b., strobell b., strob g., luz g. ; *Hemmungen haben,* bezañ heudet, bezañ diaes e zoare, bezañ aonik (abaf, ambac'h, lent), bezañ morc'hedus, morc'hediñ ; *keine Hemmungen kennen,* bezañ diheud, bezañ dichek (divergont, dibalamour, hardizh, her, balc'h, digoll, divezh, dibalamour, digaz, difoutre, diemzalc'h), kaout kribell, na gaout treuzoù ebet war e zor, bezañ solud en e gomzoù, na gaout kambr a-

dreñv ebet ; *seine Hemmungen verlieren,* diabafiñ, koll e heudadoù, en em ziheudañ ; **4.** [tekn.] achaperez b. ; *die Hemmung in der Uhr ist abgebrochen,* torr eo rod achaperez an eurier.
hemmungslos ag. : **1**. diheud, dinec'h, dichek, hardizh, her, balc'h, divezh, dibalamour, digaz, digoll, difoutre, diemzalc'h, disolit, divorc'hed, digoustiañs, diskorpul, diroll, direol, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, distres, distrantell, disuj ; **2.** dishual, digabestr, distrob, distrobell, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, diampech, ken aes ha tra, aes-ral.
Adv. : hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilhet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, dibreder, diskorpul-kaer.
Hemmungslosigkeit b. (-) : **1.** diroll g., dirollerezh g. ; **2.** diheudadur g., divorc'hed g., digoustiañsusted b., peurzivezhded b., spered-ki g., diouer a skorpuloù g., doare diskorpul g.
Hemmungsrad n. (-s,-räder) : [tekn., eurieroù] rod achaperez b.
Hendl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] kig-yar rostet g.
Hengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g., tarv-marc'h g., marc'h-tarv g. ; *verschnittener Hengst,* spazh g., spazhard g., marc'h troc'h g., marc'h spazh g.
Henkel g. (-s,-) : **1.** dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; *einen Korb am Henkel anfassen,* kemer ur bouteg dre an dourgenn, kemer krog e dourgenn ur baner ; **2.** skouarn b., brog g., krogenn b., dorn g. ; *die Henkel der Töpfe sind abgebrochen,* torr (torret) eo skouarnioù ar podoù, diskouarn eo ar podoù, torr (torret) eo dornioù ar podoù ; *mit dem Henkel aufhängen,* krogennañ.
Henkelglas g. (-es,-gläser) : chopenn b.
henkelig ag. : **1.** dourgennek ; **2.** skouarnek.
Henkelkorb g. (-s,-körbe) : kanistell b., paner dourgennek b.
henkellos ag. : hep dourgenn, hep dornell, diskouarn ; *henkellose Tasse,* tas diskouarn g., tasenn diskouarn b. ; *henkelloser Korb,* paner hep dourgenn, paner hep dornell, kavell g., mann g./b.
Henkelkrug g. (-s,-krüge) : pod skouarnek g., chopenn b.
Henkelmann g. (-s,-männer) : P. skudell-houarn b.
henken V.k.e. (hat gehenkt) : krougañ.
Henken n. (-s) : kroug g., krougadenn b., krougerezh g.
Henker g. (-s,-) : **1.** bourev g., jahiner g., jaker g., dibenner g., krouger g., mestr an oberoù uhel g. (Gregor) ; **2.** *zum Henker !* tanfoeltr ! foeltr ! foutre ! fidamdoue ! chaous ! ; **3.** P. *ich schere mich den Henker drum,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se ; **4.** *der Henker soll es holen !* an diaoul d'e gargo gantañ, d'an diaoul d'e lonkañ.
Henkerbeil n. (-s,-e) : dibennerez b., bouc'hal vourev b.
Henkerblock g. (-s,-blöcke) : pilgos ar bourev b., kef-lazh g.
Henkersbeil n. (-s,-e) : dibennerez b., bouc'hal vourev b.
Henkersblock g. (-s,-blöcke) : pilgos ar bourev b., kef-lazh g.
Henkersdienst g. (-s,-e) : labour bourev g.
Henkersfrist b. (-,-en) : goursezadenn diwezhañ b., astenn termen diwezhañ g., astal diwezhañ g., gras b.
Henkersknecht g. (-s,-e) : mevel ar bourev g.
Henkersmahlzeit b. (-,-en) : **1.** pred diwezhañ kinniget d'un den kondaonet d'ar marv g. ; **2.** prof kinniget d'u.b. bet karget d'ober un dra gwall arvarus g.
henklig ag. : **1.** dourgennek ; **2.** skouarnek.
Henna b. (-) / n. (-/-s) : **1.** [louza.] bod-henne g. ; **2.** [liv] henne g.
Henne b. (-,-n) : **1.** [loen.] yar b. [*liester* yarezed], penn-yar g., penn-yer g. ; *junge Henne,* enez b., polez b. ; *gluckende Henne,* yar-gloch b., sklokerez b., klochenn b., klocherez b. ; *die Henne will ein Ei legen,* ur vi a zo gant ar yar ; *die Henne hat gelegt, die Henne hat ihr Ei gelegt,* dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; *der Hahn kappt die Henne,* ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud) ar yar, ar c'hilhog a gluch ; **2.** [kr-l] *das Ei will klüger als die Henne sein,* ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - hennezh en deus skiant-prenañ ! ya, ar seurt a vez o werzhañ - emañ o teskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra.
Hennebont n. : an Henbont b.
Hennegau g. (-s) : *der Hennegau,* Bro-Hainaut b. [Belgia].
Hennin g. (-s,-s) : koef hir g., katriolenn b.
Henninschleier g. (-s,-) : flokard g.
Henoch g. : Enoc'h g.
hep estl. : *hep ! hep !* toeik ! toeik !
Heparin n. (-s) : [bev.] heparin g.
hepatisch ag. : [mezeg.] -avu, avuel.
Hepatitis b. (-, Hepatitiden) : [mezeg.] avuad g., droug-avu g., avufo g.
Hephaistos g. : [mojenn.] Hephaistos g., Vulkan g.
Heptachord g./n. (-s,-e) : [sonerezh] seizhderezad g.
Heptarchie b. (-,-n) : seizhrenad g., heptarc'hiezh b.

her[1] *adverb a verk an tostaat, an orin, ar badelezh* : **1.** [en egor] *her zu mir !* dedostait ! ; *Bier her !* ra vo degaset bier deomp ! ur banne bier hor bo ! deus ur banne bier deomp ! deus amañ ur banne bier ! ; *her damit !* deus amañ anezhañ ! ; *nur her !* deus (ro) anezhañ 'ta ! ; *vom Himmel her,* eus an neñv(où), a-ziwar laez ; *von hinten her,* a-ziadreñv, eus an (di)adreñv ; *wo ist sie her ?* eus pelec'h e teu honnezh ? a belec'h eo honnezh ? a-beban eo honnezh ? pe a lec'h eo honnezh ? (Gregor) ; *wo hast du das her ?* pelec'h ec'h eus kavet (diskoachet) an drase ? ; *neben jemandem hergehen,* mont keñver-ha-keñver (kostez-ha-kostez) gant u.b. (Gregor) ; *hinter jemandem hergehen,* heuliañ u.b., mont a-dreñv u.b., kerzhet war-lerc'h u.b., mont da boursu u.b., mont da-heul u.b. (Gregor) ; *vor jemandem hergehen,* kerzhet (mont) a-raok u.b., diaraogiñ u.b. (Gregor) ; *Kühe vor sich (t-d-b) hertreiben,* redek ar saout ; *über etwas her sein,* bezañ oc'h ober udb, bezañ gant udb ; *um etwas her,* en-dro d'udb ; *um jemanden her sein,* ober war-dro u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., kaout prederi ouzh u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., diskouez chastre gant u.b., kemer charre gant u.b., ober tost war-dro u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b. kaezhigañ u.b. ; *hinter jemandem her sein,* bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursu u.b. ; *hinter den Mädchen her sein,* gastaouiñ, merc'heta, plac'heta, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, kañjoliñ, ober chou d'ar merc'hed, fringal, furikat, friantañ ; *sie ist ganz schön hinter Männern her,* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni, honnezh a gar ar c'hoari, prest eo da sevel he fav, honnezh a flut, honnezh a zo rederez, honnezh a zo un ebeulez ; *sie sind hinter mir her,* int am foursu, savet o deus skrap warnon ; *die Polizei ist hinter ihm her,* klask a zo warnañ, savet ez eus skrap warnañ, kas a zo war e lerc'h, ar polis a zo war e skasoù ; *mit seinem Wissen ist es nicht weit her,* dister a-walc'h eo e zeskamant - ur brizhouizieg a zo anezhañ - ul livadenn zeskadurezh en deus tapet, ket muioc'h - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ ; *hin und her,* amañ hag ahont - lec'h-ha-lec'h - a lec'h da lec'h - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn - a-dreuz hag a-dal - a-dachadoù - du-mañ, du-hont ; *zögern Sie nicht zu lange hin und her !* na chomit ket da bouezañ re bell ! ; *Hin und Her,* kas-digas g./b., kas g./b., mont-dont g., monedonea g., tremen-distremen g., tremeniri b., monedone g., donemonea g., loc'h ha morloc'h, lavig g., kabal b., remu g., riboul g., ribouladeg b., troidelladoù lies., bole g., troioù ha distroioù lies. ; *großes Hin und Her,* firbouch g., diskrap g., fourgas g. ; *es hat ein großes Hin und Her gegeben,* eno e oa savet mesk, eno e oa savet bec'h ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Hin und Her,* kas-digas a vez en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ ; *hin- und hergehen,* mont ha dont, bezañ o vont-dont ; *hin und her gehen,* mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, baleata, baleantañ, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *Freund hin, Freund her,* mignon pe get, ne vern (ne ra forzh), an amied a zo an amied hag an amiod a zo un amiod ; **2.** [en amzer] *von früher her,* a-gent, a-ziagent, eus an diagent ; *von jeher,* a-vepred, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a bep amzer, evit ar wech, abaoe ez eus koun, a-hed ar wech, e-doug ar wech, a-zoug ar wech ; *die ganze Zeit her,* a-hed an amzer-se, a-hed keit amzer, e-pad keit amzer ; *es ist schon ein Jahr her,* bloaz 'zo dija ; *es ist schon über ein Jahr her,* tremen bloaz 'zo abaoe ; *es ist schon um die zehn Jahre her,* un dek vloaz bennak a zo abaoe ; *das ist schon so lange her,* abaoe an amzer ! abaoe ar c'heit ! dibaoe ar c'heit ! keit all 'zo ! gwerso 'zo ! ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, tremenet ez eus kement a warlene, bremañ ez eus meur a warlene, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *das ist schon lange her,* ur pennad mat a zo ; *das ist noch nicht so lange her,* n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, gwechall-nevez, n'eus ket gwerso, ned eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso ; *das ist ja schon eine Ewigkeit her,* ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, abaoe ez eus kozh amzer, pell amzer 'zo abaoe, harzhet en deus bet meur a gi abaoe, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern abaoe, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ.

her[2] *rakverb rannadus a verk an tostaat* : *herkommen,* dont, tostaat, dedostaat.

herab *Adverb ha rakverb rannadus a verk ul lusk war-draoñ hag an tostaat e-keñver an hini a gomz* : d'an traoñ, war-zu an diaz, war-draoñ, a-ziwar laez, diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h ; **1.** *von oben herab,* a-ziwar laez, eus an nec'h (eus al laez) d'an traoñ / diouzh an nec'h / diwar laez / eus an nec'h d'an diaz / diouzh al laez / diouzh krec'h (Gregor) ; *den Fluss herab,* war-zu ar mor, gant ar stêr, gant kas (gant red) an dour; *vom Dach herab,* a-ziwar laez (eus lein) an doenn ; **2.** [dre skeud.] *er sieht auf uns von oben herab,* sellet a ra dreist penn e skoaz (gant morgañs, uhel, gant dismegañs, gant rogoni) ouzhomp.

herabbegeben V.em. : **sich herabbegeben** (begibt sich herab / begab sich herab / hat sich herabbegeben) : diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ.

herabbemühen V.k.e. (bemühte herab / hat herabbemüht) : goulenn [digant u.b.] diskenn.

V.em. : **sich herabbemühen** (bemühte sich herab / hat sich (t-rt) herabbemüht) : teurvezout diskenn, prizañ diskenn, damantiñ da ziskenn.

herabblicken V.gw. (hat herabgeblickt) : **1.** *auf etwas (t-r-t) herabblicken,* sellet ouzh udb a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h) ; **2.** *auf jemanden herabblicken,* sellet dreist penn e skoaz (gant morgañs, uhel, gant dismegañs, gant rogoni) ouzh u.b.

herabbringen V.k.e. (brachte herab / hat herabgebracht) : **1.** degas d'an traoñ, diskenn ; **2.** [dre skeud.] gwanaat, fallaat, disteraat, izelaat, vilaat.

herabdrücken V.k.e. (hat herabgedrückt) : **1.** diskenn, gwaskañ, moustrañ ; **2.** [kenw] *die Preise herabdrücken,* digreskiñ (izelaat, gouzizañ, diskenn) ar prizioù, lakaat ar prizioù da zisteurel.

Herabfahren n. (-s) : diskenn g.

herabfallen V.gw. (fällt herab / fiel herab / ist herabgefallen) : kouezhañ war al leur, kouezhañ war an douar, en em ziskrougañ, mont d'an douar, P. difaragoellañ, diruilhal ; *wieder herabfallen,* askouezhañ ; *der Regen fällt vom Himmel herab,* ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl.

herabflehen V.k.e. (hat herabgefleht) : *etwas auf jemanden herabflehen,* azgoulenn udb evit u.b., goulenn udb evit u.b. gant daeroù ha pedennoù.

herabfliegen V.gw. (flog herab / ist herabgeflogen) : [laboused, nij.] diskenn diwar nij, plavañ.

Herabfliegen n. (-s) : diskenn g.

herabfließen V.gw. (floss herab / ist herabgeflossen) : takenniñ, strilhañ, deverañ, diruilhañ.

herabführen V.k.e. (hat herabgeführt) : degas eus an nec'h d'an traoñ, degas eus al laez d'an traoñ, degas eus an nec'h d'an diaz, diskenn.

herabgehen V.gw. (ging herab / ist herabgegangen) : **1.** diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ, diskenn gant an hent ; *den Hang hinabgehen,* diskenn ar c'hrav, diskenn ar c'hrog, diskenn gant ar c'hrav ; **2.** [kenwerzh] digreskiñ, izelaat, disteuler, gouzizañ, diskenn, mont en diminu, mont war ziminu ; *die Preise gehen herab,* emañ ar prizioù o tigreskiñ (o tisteuler, oc'h izelaat, o c'houzizañ, o tiskenn), laoskaat a ra war ar prizioù, marc'hadmataat a ra an traoù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù.

Herabgehen n. (-s) : diskenn g. ; *beim Herabgehen rutschte sie aus,* riklet e oa pa oa o tiskenn.

herabgesetzt ag. : **1.** diskennet, diwintet ; **2.** [dre skeud.] izelaet, disteraet, digresket, bihanaet ; **3.** [kenw.] war zistaol, gant diskar priz ; *Ausverkauf zu herabgesetzten Preisen,* difoar war zistaol b., pilwerzh gant diskar priz b., dibennwerzh gant distaol b., peurwerzh gant distaol b. ; *zu herabgesetzten Preisen,* e pilwerzh.

herabgleiten V.gw. (glitt herab / ist herabgeglitten) : rampañ eus an nec'h d'an traoñ, ruzañ eus al laez d'an traoñ, ruzikal eus an nec'h d'an diaz, risklañ eus an nec'h d'an diaz, riklañ eus an nec'h d'an traoñ, linkañ eus al laez d'an traoñ.

herabhängen[1] V.k.e. [verb digemm] (hat herabgehängt) : **1.** istribilhañ izeloc'h, lakaat a-istribilh izeloc'h, skourrañ izeloc'h, krougañ izeloc'h, stagañ izeloc'h ; *häng das Gemälde herab !* lak an daolenn un tammig izeloc'h !

herabhängen[2] V.gw. [*verb kemmus* hing herab, hat herabgehangen] : bezañ, bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; *ein Hund mit herabhängendem Haar,* ur c'hi kluchet e vlev g.

herabhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft herab / half herab / hat herabgeholfen) : reiñ skoazell [d'u.b.] evit diskenn.

herabholen V.k.e. (hat herabgeholt) : diskenn, lakaat da ziskenn, mont da gerc'hat en nec'h.

herabklatschen V.gw. (ist herabgeklatscht) : strakal en ur gouezhañ, kouezhañ en ur strakal, kouezhañ gant strap bras, fraeañ, foetañ ; *der Regen klatscht herab,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, glavañ a ra a-bil, ober a ra dour a-bil, a-bil e kouezh ar glav, soulgannañ a ra ar glav, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), teurel a ra dour.

herabkollern V.gw. (ist herabgekollert) : P. difaragoellañ, diruilhal, didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell, ruilhal d'an traoñ, diskenn a-ruilh, diskenn a-ruilhoù, torimellat, mont a-dorimell d'an traoñ .

herabkommen V.gw. (kam herab / ist herabgekommen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ.

herablassen V.k.e. (lässt herab / ließ herab / hat herabgelassen) : **1.** lakaat da ziskenn, diskenn, leuskel da gouezhañ, diwintañ ; *den Vorhang herablassen,* diskenn ar stign ; **2.** [kenw.] *etwas vom Preis herablassen,* reiñ un distaol, rabatiñ war ar priz, disteuler war ar priz.

V.em. : **sich herablassen** (lässt sich herab / ließ sich herab / hat sich (t-rt) herabgelassen) :**1.** diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ, ruzañ d'an traoñ, ruzikal d'an diaz, risklañ d'an diaz, riklañ d'an traoñ ; **2.** [dre skeud.] *sich dazu herablassen, etwas zu tun, sich zu etwas herablassen,* asantiñ (teurvezout, prizañ) ober udb, plegañ (damantiñ) d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, diskenn d'ober udb, en em izelaat oc'h ober udb, en em izelaat gant udb.

herablassend ag. : teurvoudek, bac'h, otus, dichek, uhel, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet ; *er antwortete ihm herablassend,* respont a reas dezhañ gant ur c'homzoù fier.

Herablassung b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] distaol g., digresk g., diskar g. ; **2.** teurvoudegezh b., damant faeüs g., dismegañs b., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

herablaufen V.gw. (läuft herab / lief herab / ist herabgelaufen) : deredek d'an traoñ, delammat d'an traoñ, diskenn d'ar red.

herabmindern V.k.e. (hat herabgemindert) : **1.** izelaat, dispriziañ, dismegañsiñ ; **2.** disteraat.

herabmüssen V.gw. (muss herab / musste herab / hat herabgemusst) : P. rankout diskenn, rankout diskenn d'an traoñ, rankout dont d'an traoñ.
herabnehmen V.k.e. (nimmt herab / nahm herab / hat herabgenommen) : diskenn, tennañ a-ziwar laez, tennañ diouzh al laez, tennañ eus an nec'h, tennañ diouzh krec'h, kemer a-ziwar laez, kemer diouzh al laez, kemer eus an nec'h, kemer diouzh krec'h, diskourrañ, digrougañ, diskrougañ, digrapañ, distagañ.
herabreißen V.k.e. (riss herab / hat herabgerissen) : diframmañ, diskalfañ, skrapañ, tennañ.
herabrieseln V.gw. (ist herabgerieselt) : redek, takenniñ, strilhañ, deverañ, diruilhañ, divalañ.
herabrinnen V.gw. (rann herab / ist herabgeronnen) : redek, takenniñ, strilhañ, deverañ, diruilhañ.
herabrufen V.k.e. (rief herab / hat herabgerufen) : *jemanden herabrufen,* goulenn digant u.b. diskenn, gervel u.b. d'an traoñ.
herabschaffen V.k.e. (hat herabgeschafft) : degas d'an traoñ, dezougen d'an traoñ, diskenn.
herabschätzend ag. : rok, faeüs, dismegañsus, dismegus, dismeg, dispriz, disprizus, disprizañsus, dipitus, gwashaus, ledus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, izelaus, mezhekaus.
herabschießen V.k.e. (schoss herab / hat herabgeschossen) : **1.** diskar gant un tenn, lazhañ ; *der Jäger schoss den Adler aus der Luft herab,* gant un tenn e tiskaras an hemolc'her an erer d'an douar ; **2.** *die Sonne schießt ihre Strahlen herab,* strinkañ a ra an heol e vannoù, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol.
V.gw. : *auf etwas (t-r-t) herabschießen,* fardiñ (lammat, en em deuler, strimpiñ, plaouiañ, frammañ, sailhañ, plavañ) war udb, dilammat gant udb.
herabschlagen V.k.e. (schlägt herab / schlug herab / hat herabgeschlagen) : diskar, pilat.
herabschrauben V.k.e. (hat herabgeschraubt) : **1.** digreskiñ, izelaat, diskenn ; **2.** [dre skeud.] *seine Ansprüche herabschrauben,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant.
herabschütteln V.k.e. (hat herabgeschüttelt) : *etwas herabschütteln,* diskar udb d'an douar o hejañ-dihejañ anezhañ.
herabschwimmen V.gw. (schwamm herab // ist herabgeschwommen / kam herabgeschwommen) : diskenn war-neuñv gant ar stêr, dont war-neuñv gant ar stêr.
herabschwingen V.em. : **sich herabschwingen** (schwang sich herab / hat sich (t-rt) herabgeschwungen) : **1.** diskenn diwar nij, plavañ d'an traoñ ; **2.** diskenn gant ul lamm diwar dibr e varc'h.
herabsehen V.gw. (sieht herab / sah herab / hat herabgesehen) : **1.** *auf das Tal herabsehen,* sellet ouzh an draoñienn a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h) ; **2.** *auf jemanden herabsehen,* sellet dreist penn e skoaz (gant morgañs, uhel, gant dismegañs, gant rogoni) ouzh u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b.
herabsenden V.k.e. (sandte herab / hat herabgesandt) : **1.** degas d'an traoñ, diskenn ; **2.** *die Sonne sendet ihre Strahlen herab,* strinkañ a ra an heol e vannoù, saezhenniñ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol.
herabsenken V.k.e. (hat herabgesenkt) : digreskiñ, izelaat, bihanaat, gouzizañ, diskenn.
herabsetzen V.k.e. (hat herabgesetzt) : **1.** digreskiñ, izelaat, bihanaat, gouzizañ, diskenn, disteraat ; *die Preise herabsetzen,* digreskiñ (izelaat, bihanaat, gouzizañ, diskenn) ar prizioù, rabatiñ war ar prizioù, gwerzhañ war zistaol, lakaat diskenn war ar prizioù ; *zu herabgesetzten Preisen,* gant diskar a briz, war zistaol ; *das Tempo herabsetzen,* dousaat da gerzhet, gorrekaat, gorregañ e dizh, difonnaat, arouarekaat, lentaat ; **2.** *jemanden herabsetzen,* izelaat u.b., disprizañ u.b., dismegañsiñ u.b., astutaat u.b., displetaat u.b., mezhekaat u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., vilaat u.b., divrudañ u.b., droukprezeg u.b.
herabsetzend ag. : faeüs, dismegañsus, dismegus, dismeg, dispriz, disprizus, disprizañsus, dipitus, gwashaus, ledus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, izelaus, rok, mezhekaus.
Herabsetzung b. (-,-en) : **1.** digresk g., izelidigezh b., diskenn g. ; [melestr.] *Herabsetzung des Rentenalters,* izelidigezh an oad dleet (rekis) evit dont war e leve b. ; **2.** dibriziadur g. ; **3.** dispriz g., disprizañs b., fae g., dismegañs b., dismeg g., displetadur g., mezhekadur g.
herabsinken V.gw. (sank herab / ist herabgesunken) : **1.** diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ, ruzañ d'an traoñ, ruzikal d'an diaz, risklañ d'an diaz, riklañ d'an traoñ, diflipañ, dirampañ, disac'hañ, foerañ, fontañ, gwantañ ; **2.** [dre skeud.] dilignezañ, degouezhañ ; *zum Tier herabsinken,* en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (ul loen gars, ul loen lous, ul loen vil), en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened ; *sozial herabsinken,* mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont e vleud da vrenn, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerc'hel e droad er par.
herabspringen V.gw. (sprang herab / ist herabgesprungen) : diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ.
herabsteigen V.gw. (stieg herab / ist herabgestiegen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, mont d'an douar, dont d'an traoñ, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ, diskenn gant, dont d'an traoñ gant ; *die Treppe herabsteigen,* diskenn (diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ) gant an diri ; *die Stufen herabsteigen,* diskenn gant an derezioù ; *den Hang hinabsteigen,* diskenn ar c'hrav, diskenn ar c'hrog, diskenn gant ar c'hrav ; *von einem Berg herabsteigen,* diskenn diwar ur menez ; *ein Engel stieg vom Himmel herab,* un ael a ziskennas eus an Neñv.
Herabsteigen n. (-s) : diskenn g.
herabstimmen V.k.e. (hat herabgestimmt) : **1.** [sonerezh] izelaat ton ur benveg sonerezh, diskenn ton ur benveg sonerezh, lakaat ton ur benveg sonerezh izeloc'h ; **2.** [dre skeud.] *seine Ansprüche herabstimmen,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant.

herabströmen V.gw. (ist herabgeströmt) : **1.** ruilhal a wazhiadoù, deverañ druz, deredek, ruilhal gant herr ; *das Wasser strömt herab,* ruilhal a ra an dour a wazhiadoù, deverañ druz a ra an dour, gwazhiadoù dour a zo o ruilhal gant herr ; **2.** kouezhañ puilh evel gant ur bezel, skeiñ evel gant ur bezel ; *der Regen strömt herab,* ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

herabstürzen V.gw. (ist herabgestürzt) : **1.** difaragoellañ, diruilhal, diruilhal d'an traoñ, kouezhañ d'an douar, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, kouezhañ ; *der Bergstrom stürzt herab,* diruilhañ a ra ar froud gant ar menez, diruilhañ a ra ar froud da draoñ ar menez gant herr, diruilhañ a ra ar froud gant tor ar menez ; **2.** [prizioù] bezañ distaol bras war e briz, disteuler trumm, diskenn trumm.

herabtragen V.k.e. (trägt herab / trug herab / hat herabgetragen) : degas d'an traoñ war-zoug, dezougen d'an traoñ, diskenn.

herabträufeln V.gw. (ist herabgeträufelt) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ.

Herabträufeln n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

herabtriefen V.gw. (troff herab // ist herabgetrieft / ist herabgetroffen) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ.

Herabtriefen n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

herabtröpfeln / herabtropfen V.gw. (ist herabgetröpfelt / ist herabgetropft) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ.

Herabtröpfeln n. (-s) **/ Herabtropfen** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

herabwollen V.gw. (will herab / wollte herab / hat herabgewollt) : kaout c'hoant da ziskenn, bezañ c'hoant d'an-unan da ziskenn, goulenn diskenn.

herabwürdigen V.k.e. (hat herabgewürdigt) : izelaat, dibrizañ, dismegañsiñ, astutaat, displetaat, vilaat.

V.em. : **sich herabwürdigen** (hat sich (t-rt) herabgewürdigt) : en em izelaat, astutaat, displetaat, vilaat.

herabwürdigend ag. : disprizius, dismegañsus, dipitus, faëus, dismegus, dismeg, dispriz, disprizañsus, gwashaus, ledus, displetaus, vilaus, disleberus, dibrizius, izelaus, rok, mezhekaus.

Herabwürdigung b. (-,-en) : dispriz g., disprizañs b., fae g., dismegañs b., dismeg g., displetadur g., mezhekadur g.

herabziehen V.k.e. (zog herab / hat herabgezogen) : sachañ d'an traoñ.

Herakles g. : [mojenn.] Herakles g., Herkules g.

Heraklit g. : Herakleitos g.

Heraklitismus g. : heraklitouriezh b.

Heraldik b. (-) : ardamezouriezh b.

Heraldiker g. (-s,-) : ardamezour g.

heraldisch ag. : ... ardamez, ardamezel.

heran *Adverb ha rakverb rannadus a verk an tostaat* : *nur heran !* tostait 'ta !

heranarbeiten V.em. : **sich heranarbeiten** (hat sich (t-rt) herangearbeitet) : *sich an etwas (t-r-t) heranarbeiten,* fraeañ (digeriñ, toullañ) un hent betek udb.

heranbilden V.k.e. (hat herangebildet) : stummañ, sevel.

V.em. : **sich heranbilden** (hat sich (t-rt) herangebildet) : dont da vezañ, dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ ; *er bildet sich zum Künstler heran,* dont a ra tamm-ha-tamm da vezañ un arzour, dont a ra tamm-ha-tamm d'ober un arzour.

Heranbildung b. (-,-en) : stummadur g.

heranblühen V.gw. (ist herangeblüht) : bleuniañ, bleuñviñ, ober berzh, ober brud.

heranbringen V.k.e. (brachte heran / hat herangebracht) : tostaat, nesaat, stekañ, dezougen, ameniñ.

herandrängen V.em. : **sich herandrängen** (hat sich (t-rt) herangedrängt) : bountañ evit tostaat, ilinata evit tostaat, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit tostaat, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit tostaat, toullañ e hent a-dreuz an engroez evit tostaat, digeriñ e hent dre an engroez evit tostaat, mont bount-divount dre-douez an dud evit tostaat, mont bount-divount dre-vesk an dud evit tostaat, en em silañ dre-douesk an dud evit tostaat, en em silañ dre-vesk an dud evit tostaat.

heraneilen V.gw. (ist herangeeilt) : deredek, delammat, dont d'ar red.

heranfahren V.gw. (fährt heran / fuhr heran / ist herangefahren) : [karbedoù] *an etwas (t-r-t) heranfahren,* tostaat ouzh udb, dedostaat ouzh udb, nesaat ouzh udb, denesaat ouzh udb ; *bis zum Hotel heranfahren,* mont betek dor al leti.

heranfliegen V.gw. (flog heran / ist herangeflogen) : denijal, tostaat diwar nij, dedostaat diwar nij, nesaat diwar nij, denesaat diwar nij, dont diwar nij.

heranführen V.k.e. (hat herangeführt) : **1.** degas ; **2.** deskoniañ, kelenn, sklaeriañ.

V.gw. : *an etwas (t-r-t) heranführen,* kas d'udb.

herangehen V.gw. (ging heran / ist herangegangen) : tostaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh, denesaat ouzh, mont da, mont a-benn da, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver ; *an jemanden herangehen,* tostaat ouzh u.b. ; *vorsichtig an eine politische Frage herangehen,* mont d'ur gudenn bolitikel gant evezhegiezh vras ; *an die Arbeit herangehen,* stagañ gant al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, pegañ war al labour, kregiñ e-barzh, mont dezhi, mont outi, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour ; *mit dem Steinschläger an eine Mauer herangehen,* mont d'ur voger gant an horzh.

heranhalten V.gw. (hält heran / hielt heran / hat herangehalten) : hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ,

skampañ, stampañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus.
V.em. : **sich heranhalten** (hält sich heran / hielt sich heran / hat sich (t-rt) herangehalten) : hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus.
heranholen V.k.e. (hat herangeholt) : mont da gerc'hat, degas, dezougen, kerc'hat.
herankommen V.gw. (kam heran / ist herangekommen) : **1.** enraokaat ; *nahe an etwas (t-rt) herankommen,* tostaat ouzh udb, dedostaat ouzh udb, nesaat ouzh udb, denesaat ouzh udb ; **2.** *an etwas (t-rt) herankommen,* tizhout udb, dont a-benn da gaout udb, pourchas udb. ; **3.** *an etwas (t-rt) herankommen,* bezañ bras a-walc'h evit tizhout peg en udb, tizhout peg en udb, tapout peg en udb, pakañ peg en udb., tapout udb, kregiñ en udb ; **4.** *an jemanden herankommen,* dont a-benn da gaout darempred gant u.b., dont a-benn da gaout pleustr gant u.b., dont a-benn da gaout stok ouzh u.b., dont a-benn da skoulmañ darempred gant u.b. ; **5.** *an jemanden herankommen,* bezañ a-live gant u.b., bezañ war renk u.b., bezañ kenkoulz hag unan all, bezañ en dalvoudegezh d'u.b., bezañ re-bar ouzh u.b., bezañ re-bar d'u.b. ; **6.** *alles an sich herankommen lassen,* degemer an darvoudoù evel ma teuont, lezel ar voul da dreiñ en he diviz, leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu, bezañ kontant evel m'emeur.
Herankommen n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.
heranmachen V.em. : **sich heranmachen** (hat sich (t-rt) herangemacht) : **1.** *sich an eine Sache heranmachen,* boulc'hañ udb, stagañ gant udb, mont e penn eus udb, mont d'udb, kregiñ gant udb, en em lakaat d'ober udb, embreger ul labour bennak, toullañ an erv ; *sich an die Arbeit heranmachen,* stagañ gant al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, pegañ war al labour, mont e penn eus e labour, kregiñ e-barzh, mont dezhi, mont outi, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour ; *sich mit dem Steinschläger an eine Mauer heranmachen,* mont d'ur voger gant an horzh ; **2.** *sich an jemanden heranmachen,* klask antre e grasoù mat u.b. / lavaret komzoù kaer d'u.b. (Gregor), klask gounit spered u.b., en em lipat ouzh u.b., klask lubaniñ (sorc'henniñ) u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tostennañ u.b.
herannahen V.gw. (ist herangenaht) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *die Soldaten duckten sich im Graben, wenn sie herannahende Flugzeuge sahen,* en em blegañ (en em zastum, pladañ) a rae ar soudarded er foz pa welent kirri-nij o tostaat ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat.
Herannahen n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g. ; *beim Herannahen des Feindes,* tra ma oa an enebourien o tostaat ; *beim Herannahen des Winters,* pa vez tost ar goañv ; *beim Herannahen eines Festes,* pa zegouezh tostaat ur gouel bennak.
heranpfeifen V.k.e. (pfiff heran / hat herangepfiffen) : *jemanden heranpfeifen,* c'hwitellat u.b. ; *seinen Hund heranpfeifen,* c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban ; *das schrille Heranpfeifen des Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat.
heranreichen V.gw. (hat herangereicht) : **1.** *an jemanden heranreichen,* bezañ a-live gant u.b., bezañ war renk u.b., bezañ kenkoulz hag unan all, bezañ en dalvoudegezh d'u.b., bezañ re-bar ouzh u.b., bezañ re-bar d'u.b. ; **2.** *das reicht nicht an die Wahrheit heran,* kement-se ne gord ket gant ar wirionez penn-da-benn, n'eo ket gwir-Bater, pell eo diouzh ar wirionez ; **3.** tapout, mont betek, tizhout.
heranreifen V.gw. (ist herangereift) : **1.** krouiñ, dareviñ, azviñ, meüriñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ, [edeier] gwennaat, gwennañ ; *der Hafer reift heran,* emañ ar c'herc'h o wennaat, emañ ar c'herc'h o wennañ ; *die Erdbeeren reifen heran,* ruziañ a ra ar sivi ; **2.** [dre skeud.] dont da vezañ, dont da ; *zum Manne heranreifen,* dont en e oad gour, dont d'e oad gour, dont d'ober ur gwaz, bezañ go an toaz gant an-unan, dont da waz ; **3.** kreskiñ, stummañ, en em stummañ, diwan, sevel, krouiñ, furmiñ.
heranreiten V.gw. (ritt heran // ist herangeritten / kam herangeritten) : erruout war varc'h, dont war varc'h, tostaat war varc'h, dedostaat war varc'h, nesaat war varc'h, denesaat war varc'h.
heranrücken V.k.e. (hat herangerückt) : fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, tostaat, nesaat, enraokaat, ameniñ.
V.gw. (ist herangerückt) : enraokaat, tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, dont.
Heranrücken n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.
heranrufen V.k.e. (rief heran / hat herangerufen) : *jemanden heranrufen,* dec'hervel u.b., kemenn u.b., degemenn u.b., gervel war u.b. da zont, gervel u.b. davet an-unan, hopal d'u.b., hopellat d'u.b., hopennañ d'u.b., houal d'u.b.
heranrutschen V.gw. (ist herangerutscht) : *sie rutschte näher an mich heran,* ober a reas un houpadig bihan da dostaat ouzhin.
heranschaffen V.k.e. (hat herangeschafft) : degas, dezougen, kerc'hat, pourchas, pourvezañ, darbariñ, titouriñ, kendelc'her, derc'hel, darbariñ ; *sie hatte sich (t-d-b) Landarbeiter herangeschafft,* degaset he doa tud war he zraoù (*d.l.e.* : d'ober war-dro he douaroù, la !).
heranschleichen V.gw. (schlich heran // ist herangeschlichen / kam herangeschlichen) : tostaat dre guzh, dedostaat dre guzh, nesaat dre guzh, denesaat dre guzh.
V.em. : **sich heranschleichen** (schlich sich heran / hat sich (t-rt) herangeschlichen) : tostaat dre guzh, dedostaat dre guzh, nesaat dre guzh, denesaat dre guzh.

heransprengen V.gw. (ist herangesprengt / kam herangesprengt) : erruout d'ar pimperlamm, dont d'ar pimperlamm.
herantasten V.em. : **sich herantasten** (hat sich (t-rt) herangetastet) : **1.** *sich an etwas (t-r-t) herantasten,* mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta) etrezek udb, mont da-geñver udb en ur bafalañ, mont etramek udb en ur doulbabañ ; **2.** *sich an jemanden herantasten,* ober ur c'hrog war u.b., klask skoulmañ darempred gant u.b., klask kaout stok ouzh u.b., tostaat dre du ouzh u.b., tostaat dre gaer ouzh u.b., klask antre e grasoù mat u.b. / lavaret komzoù kaer d'u.b. (Gregor), klask gounit spered u.b., en em lipat ouzh u.b., klask lubaniñ (sorc'henniñ) u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tostennañ u.b.
herantragen V.k.e. (trägt heran / trug heran / hat herangetragen) : tostaat, nesaat, dezougen, degas war-zoug.
Herantragen n. (-s) : dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g.
herantreten V.gw. (tritt heran / trat heran / ist herangetreten) : enraokaat ; *an etwas (t-r-t) herantreten,* tostaat ouzh udb, dedostaat ouzh udb, nesaat ouzh udb, denesaat ouzh udb, mont d'udb, mont a-benn d'udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont da-geñver udb ; *an jemanden herantreten,* mont d'u.b., mont a-benn d'u.b., mont etrezek u.b., mont da-geñver u.b., tostaat ouzh u.b.
heranwachsen V.gw. (wächst heran / wuchs heran / ist herangewachsen) : kreskiñ, dont da vezañ bras, dont da vezañ gour, dont a vihan da vras, mont war gresk ; *zum Jüngling heranwachsen,* mont er-maez a vugel, dont da grennard, sevel da baotr yaouank, sevel da baotr krenn, sevel da grennard ; *sie war zur jungen Dame herangewachsen,* deuet e oa da vezañ maouez a-walc'h, savet e oa da blac'h yaouank, deuet e oa da blac'h yaouank ; *zum Mann heranwachsen,* dont da vezañ den ; *je mehr sie heranwuchsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander,* dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet ; *die Perlen wachsen in bestimmten Mollusken heran,* ar perlez a vez furmet e diabarzh blotviled 'zo ; [louza.] *als Busch heranwachsen,* bodenniñ.
Heranwachsende(r) ag.k. g./b. : paotr yaouank g., plac'h yaouank b., den yaouank g.
heranwagen V.em. : **sich heranwagen** (hat sich (t-rt) herangewagt) : **1.** *sich an jemanden heranwagen,* krediñ tostaat ouzh u.b., fiziout tostaat ouzh u.b. ; **2.** [dre heñvel.] *sich an etwas (t-rt) heranwagen,* krediñ ober udb, fiziout ober udb, krediñ plediñ gant (ouzh) udb, fiziout plediñ gant (ouzh) u.b.
heranziehen V.k.e. (zog heran / hat herangezogen) : **1.** frapañ, degas, sachañ d'e du, sachañ war e du ; **2.** [lu] *zum Militärdienst heranziehen,* enrollañ ; **3.** [dre heñvel.] mont dezhi dre, ober gant, goulenn sikour digant ; *jemanden heranziehen,* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; **4.** sevel, desevel, diorren, deskiñ, kelenn, skoliañ, skoliata.
heranzoomen V.k.e. ha V.gw. (hat herangezoomt) : zoumañ war-raok.
herauf *Adverb ha rakverb rannadus a verk ul lusk war-grec'h hag an tostaat e-keñver an hini a gomz* : d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, war-sav, war-bign, war-grec'h, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, a-ziwar draoñ, diouzh an traoñ, eus an traoñ, diouzh traoñ ; *da herauf !* pignit d'al laez 'ta ! deuit d'an nec'h 'ta ! deuit war-laez 'ta ! ; [lu] *von unten herauf dienen,* sevel e renk, pignat renk-ha-renk, sevel pazenn-ha-pazenn, pignat eus ur renk d'eben.
heraufarbeiten V.em. : **sich heraufarbeiten** (hat sich (t-rt) heraufgearbeitet) : sevel en e garg diwar-bouez e labour, sevel e renk diwar-bouez e labour.
heraufbegeben V.em. : **sich heraufbegeben** (begibt sich herauf / begab sich herauf / hat sich (t-rt) heraufbegeben) : dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, pignat, dont war-grec'h.
heraufbeschwören V.k.e. (beschwörte herauf / hat heraufbeschwört) : **1.** gervel, degas, treluskat, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da ; *ein Unheil heraufbeschwören,* bezañ abeg d'ur gwalleur, tennañ ur gwalleur d'e heul, degas ur gwalleur d'e heul (gant an-unan, war e lerc'h) ; **2.** memoriñ, eñvoriñ, kounañ, kounaat ; *bei jemandem etwas heraufbeschwören,* degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. ag udb, degas soñj d'u.b. ag (eus) udb, degas eñvor d'u.b. ag (eus) udb, memoriñ udb d'u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b.
heraufbitten V.k.e. (bat herauf / hat heraufgebeten) : pediñ da bignat, pediñ da zont.
heraufblicken V.gw. (hat heraufgeblickt) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.
heraufbringen V.k.e. (brachte herauf / hat heraufgebracht) : degas d'an nec'h, degas d'al laez.
heraufdürfen V.gw. (darf herauf / durfte herauf / hat heraufgedurft) : kaout aotre da bignat, kaout gwir da bignat.
heraufeilen V.gw. (ist heraufgeeilt) : hastañ da bignat, redek war-grec'h.
herauffahren V.gw. (fährt herauf / fuhr herauf / ist heraufgefahren) : [karbedoù] dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, pignat, dont war-grec'h.
V.k.e. (fährt herauf / fuhr herauf // hat heraufgefahren / ist heraufgefahren) : **1.** (hat) : degas d'an nec'h, degas d'al laez ; **2.** (ist) : *den Fluss herauffahren*, mont a-benn da red an dour.
heraufführen V.gw. (hat heraufgeführt) : *der Weg führt herauf*, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), sav a zo gant an hent, war sevel e ya an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent.
V.k.e. (hat heraufgeführt) : degas d'an nec'h, degas d'al laez.

heraufgehen V.gw. (ging herauf / ist heraufgegangen) : dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, dont war-grec'h, pignat, krapat, krimpañ.
heraufhelfen V.k.e. (hilft herauf / half herauf / hat heraufgeholfen) : sikour da bignat, skoazellañ evit pignat.
heraufholen V.k.e. (hat heraufgeholt) : kerc'hat da gas d'an nec'h, kerc'hat da gas d'al laez.
heraufklettern (ist heraufgeklettert) **/ heraufklimmen** (klomm herauf / klimmte herauf // ist heraufgeklommen / ist heraufgeklimmt) V.gw. : pignat, krapat, krimpañ, skeuliañ.
heraufkommen V.gw. (kam herauf / ist heraufgekommen) : dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, dont war-grec'h, pignat, krapat, krimpañ.
heraufkönnen V.gw. (kann herauf / konnte herauf / hat heraufgekonnt) : gallout pignat.
herauflaufen V.gw. (läuft herauf / lief herauf // ist heraufgelaufen / kam heraufgelaufen) : deredek d'an nec'h, pignat d'ar red, delammat d'an nec'h, redek war-grec'h.
heraufmüssen V.gw. (muss herauf / musste herauf / hat heraufgemusst) : P. rankout pignat, rankout dont d'an nec'h, rankout dont war-laez, rankout dont d'al laez.
heraufrücken V.gw. (ist heraufgerückt) : **1.** dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, dont war-grec'h, pignat, krapat, krimpañ ; **2.** ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, erruout, bezañ uhelaet e zerez-karg, sevel en e garg, uhelaat e karg, kaout sav en e garg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ.
V.k.e. : bountañ d'an nec'h.
heraufschleppen V.k.e. (hat heraufgeschleppt) : sachañ war an uhel, ruzañ war an uhel, sachañ war-laez, ruzañ war-laez, sachañ d'an nec'h, ruzañ d'an nec'h.
heraufsehen V.gw. (sieht herauf / sah herauf / hat heraufgesehen) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.
heraufsetzen V.k.e. (hat heraufgesetzt) : [kenwerzh] kreskiñ, uhelaat, gorren, sevel, muiaat ; *den Zinsfuß heraufsetzen,* mataat ar c'hampi, muiaat ar c'hampi.
heraufsingen V.k.e. (sang herauf / hat heraufgesungen) : [sonerezh] *die Tonleiter heraufsingen,* pignat ar skeulenn.
heraufspielen V.k.e. (hat heraufgespielt) : [sonerezh] *die Tonleiter auf dem Klavier heraufspielen,* pignat ar skeulenn war ar piano.
heraufsteigen V.gw. (stieg herauf / ist heraufgestiegen) : dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, dont war-grec'h, pignat, krapat, krimpañ, gorren ; *den Hang heraufsteigen,* sevel (pignat) gant ar grapenn, krapañ ouzh ar run, krapañ gant tor ar menez, sevel gant ar grec'henn, graviañ, sevel (pignat) gant ar c'hrav, pignat gant an diribin ; *die Treppe heraufsteigen,* mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *in den Speicher heraufsteigen,* pignat er c'hrignol, sevel da grec'h an ti, dont d'ar solier.
heraufstürzen V.gw. (ist heraufgestürzt) : [diri] dont pevar-ha-pevar ar skalieroù gant an-unan, pignat a-bevaroù gant an diri.
heraufwagen V.em. : **sich heraufwagen** (hat sich (t-rt) heraufgewagt) : krediñ pignat, fiziout pignat, krediñ dont d'an nec'h, fiziout dont d'an nec'h, fiziout dont d'al laez, krediñ dont d'al laez.
heraufwärts Adv. : war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h.
heraufwollen V.gw. (will herauf / wollte herauf / hat heraufgewollt) : kaout c'hoant da bignat, bezañ c'hoant d'an-unan da bignat, goulenn pignat.
heraufziehen V.k.e. (zog herauf / hat heraufgezogen) : **1.** frapañ (sachañ, ruzañ) war-laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'an nec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) ouzh krec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) da laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'al laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'al lein, frapañ (sachañ, ruzañ) war-grec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) war an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) etrezek an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) etramek an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) da-geñver an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) war-lein, frapañ (sachañ, ruzañ) er vann ; **2.** [merdead.] sachañ, halañ.
V.gw. (zog herauf / ist heraufgezogen) : **1.** dont d'an nec'h, dont d'al laez, dont war-laez, dont war-grec'h, pignat, krapat ; **2.** tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *ein Unwetter zieht herauf,* o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, goriñ (sevel, en em zastum) a ra an arnev, gouenn arnev a zo ganti ; [dre skeud.] *dunkle Wolken zogen am Horizont herauf,* ur vougenn a oa o tont warnomp, gwall drubuilhoù a oa o tont deomp.
heraus *Adverb ha rakverb rannadus a verk un ermaeziadenn hag an tostaat e-keñver an hini a gomz* : *heraus !* er-maez ! ; *zum Fenster heraus,* dre doull ar prenestr, dre ar prenestr ; *frei heraus,* didro, didroidell, displeg, distag, dichipot, hep klask tro ; *offen heraus,* hep klask tro d'e gaoz, krenn-ha-krak, didro-kaer, eeun, krak-ha-krenn, krenn-ha-kraz, gant herder, fraezh, berr-ha-krenn / distag / ez frank / berr-ha-groñs / e gwirionez / gant gwirionez (Gregor) ; *von innen heraus,* a-ziabarzh (Gregor), eus an diabarzh ; *die Lösung heraus haben,* bezañ kavet an diskoulm ; *es muss heraus !* kement-se a zo da reiñ da c'houzout d'an holl ! avel a zo da reiñ d'an dra-se ! da embann eo ! ; *nun ist's heraus !* disac'het (distripet, distaget, dislonket, lavaret, dispaket) eo bremañ ! ; P. *'raus mit ihm !* er-maez ! bountit anezhañ er-maez ! taolit anezhañ er-maez ! ; *'raus mit euch !* **a)** deuit er-maez ! ; **b)** kit er-maez ! er-maez ! ; *heraus aus den Federn !* poent eo diblouzañ (didortañ, disouchañ) ! poent eo didoullañ (dibradañ) alese ! poent eo strilhañ ho c'hwen ! ; *heraus mit der Sprache !* dispak 'ta ! respont 'ta ! distrip 'ta ! komzit bremañ ! lavarit ho soñj 'ta ! disac'h 'ta ! disac'hit 'ta ! lavar da stal 'ta ! ; *das Gesetz ist heraus,* embannet eo bet al lezenn ; *Brust heraus !* c'hwezit ho stomogoù (ho pruchedoù) ! bantit ho stomog ! bantit ho pronnoù ! bantit ho tivronn !; *wir sind noch nicht aus dem Winter raus,* n'omp ket distoket diouzh ar goañv c'hoazh.
herausarbeiten V.k.e. (hat herausgearbeitet) : **1.** diboullat, dieubiñ, diac'hubiñ, tennañ, eztennañ ; *herausgearbeitet,* bosek, balirek, tosennek ; *aus einer*

Fläche erhaben herausgearbeitete Plastik, uhelvos g. ; **2.** [dre skeud.] reiñ tres (ton,tro) da.
V.em. : **sich herausarbeiten** (hat sich (t-rt) herausgearbeitet) : en em lipat, en em zibab, sevel e gein en-dro, digeinañ, en em dennañ, en em bakañ, en em zisac'hañ, en em embreger, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ a boan, dirouestlañ e neud, en em dennañ a wall blegenn, en em zifretañ, sachañ e ibil.
herausbekommen V.k.e. (bekam heraus / hat herausbekommen) : **1.** dont a-benn da dennañ [udb] er-maez ; **2.** bezañ dleet d'an-unan, kaout da douch ; **3.** [dre skeud.] dizoleiñ, dirouestlañ, gouzout ; *ein Geheimnis herausbekommen,* dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin ; *aus ihm ist nichts herauszubekommen,* ne gaver tu ebet d'e lakaat da gaozeal ; *ich werde schon Zeugen ausfindig machen, um herauszubekommen, ob es wahr ist,* kavout a rin testoù da c'houzout ha gwir eo an dra-se.
herausbemühen V.k.e. (bemühte heraus / hat herausbemüht) : goulenn en un doare seven [digant u.b.] dont er-maez, pediñ da zont er-maez.
V.em. : **sich herausbemühen** (bemühte sich heraus / hat sich (t-rt) herausbemüht) : teurvezout dont er-maez, prizañ dont er-maez, damantiñ da zont er-maez.
herausbilden V.em. : **sich herausbilden** (hat sich (t-rt) herausgebildet) : krouiñ, sevel, en em furmiñ, furmiñ, diwanañ, diglorañ, dinodiñ, dont ; *sich aus etwas herausbilden,* dont udb da, dont udb da vezañ udb all, treiñ udb da ; *zwischen ihnen haben sich freundschaftliche Beziehungen herausgebildet,* etrezo e tiwanas liammoù a vignoniezh.
herausbitten V.k.e. (bat heraus / hat herausgebeten) : pediñ da zont er-maez.
herausblicken V.gw. (hat herausgeblickt) : **1.** sellet er-maez, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk er prenestr, mont war e vruched er prenestr ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; **2.** [heol] dispakañ, tarzhañ.
herausbrechen V.gw. (bricht heraus / brach heraus / ist herausgebrochen) : **1.** mont er-maez dre nerzh, tec'hout, delammat, strinkañ er-maez, achap ; **2.** dirollañ, diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ.
V.k.e. (bricht heraus / brach heraus / hat herausgebrochen) : **1.** lakaat da darzhañ ; **2.** tennañ, eztennañ, lemel.
herausbringen V.k.e. (brachte heraus / hat herausgebracht) : **1.** degas ; **2.** leuskel, disac'hañ, dispakañ, distripañ ; *seine Worte nur mit Mühe herausbringen,* bezañ dalc'het en e gomz, disac'hañ ar gerioù gant poan ; **3.** tennañ, eztennañ ; *aus dem Angeklagten war nichts herauszubringen,* ne oa ket bet tu da lakaat an tamallad da gomz, ne voe kavet tu ebet da lakaat an tamallad da gaozeal, ne oa ket bet tu da ziennañ an tamallad, ne oa ket bet tu da zibluskañ an tamallad, ne oa ket bet tu da ziskantañ an tamallad ; **4.** produiñ, embann, lakaat er gouloù ; *einen neuen Film herausbringen,* produiñ ur film nevez ; **5.** skoulmañ, goleiñ ; *seine Kosten herausbringen,* adkavout (gounit) arc'hant e zispignoù, kempouezañ e zispignoù, skoulmañ an dispignoù.
herausdrängen V.k.e. (hat herausgedrängt) : bountañ er-maez, skarzhañ, karzhañ.
V.em. : **sich herausdrängen** (hat sich (t-rt) herausgedrängt) : bountañ evit dont er-maez, ilinata evit dont er-maez, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit dont er-maez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont er-maez, toullañ e hent a-dreuz an engroez evit dont er-maez, digeriñ e hent dre an engroez evit dont er-maez, mont bount-divount dre-douez an dud evit dont er-maez, mont bount-divount dre-vesk an dud evit dont er-maez, en em silañ dre-douez an dud evit dont er-maez, en em silañ dre-vesk an dud evit dont er-maez.
herausdrehen V.k.e. (hat herausgedreht) : eztennañ dre dreiñ, diviñsañ.
herausdringen V.gw. (drang heraus / ist herausgedrungen) : dont er-maez dre nerzh, strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ.
herausdrücken V.k.e. (hat herausgedrückt) : gwaskañ, tennañ ; *den Saft aus der Apfelsine herausdrücken,* gwaskañ un aval-orañjez evit kaout e zour, gwaskañ un aouraval.
herausdürfen V.gw. (darf heraus / durfte heraus / hat herausgedurft) : kaout aotre da zont er-maez, kaout gwir da zont er-maez.
herauseilen V.gw. (ist hinausgeeilt) : hastañ da zont er-maez.
herausfahren V.gw. (fährt heraus / fuhr heraus / ist herausgefahren) : **1.** dont er-maez gant ur c'harr-tan ; *ein Wagen kam aus dem Waldweg herausgefahren,* diflukañ a reas ur c'harr-tan eus hent ar c'hoad, strinkañ a reas ur c'harr-tan eus hent ar c'hoad, disoc'h a reas ur c'harr-tan a hent ar c'hoad ; **2.** *das Wort ist ihm herausgefahren,* riklet e oa ar ger-se diwar e deod, lavaret en doa an dra-se diwar beg e deod, ar ger-se a zo bet achapet digantañ hep soñjal, komzet en doa dre brez.
V.k.e. (fährt heraus / fuhr heraus / hat herausgefahren) : **1.** degas er-maez gant ur c'harr-tan ; **2.** [kirri-nij] *die Klappen herausfahren,* diskenn panelloù an askelloù.
herausfallen V.gw. (fällt heraus / fiel heraus / ist herausgefallen) : kouezhañ er-maez.
herausfiltern V.k.e. (hat herausgefiltert) : lemel dre silañ, tennañ dre silañ.
herausfinden V.k.e. (fand heraus / hat herausgefunden) : **1.** diskuliañ, kavout, diforc'hiñ, gouzout, sklêrijennañ ; *die Lösung eines Rätsels herausfinden,* diskoulmañ un divinadell, kavout penn diouzh lost d'un divinadell, kavout poell d'ur gudenn ; *die Wahrheit herausfinden,* dont a-benn da c'houzout ar wirionez, sikañ e viz en toull ; *man fand heraus, wer es war,* kavet ez eus bet piv e oa ; *man versuchte herauszufinden, woher das Geräusch kam,* klasket e voe lec'hiañ an trouz ; *da wir die Wahrheit nicht herausfinden können, vertraue ich Ihnen,* e defot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h, e faot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h ; *er konnte jedoch die Wahrheit herausfinden,* deuet e oa a-benn da c'houzout ar wirionez memes tra ; *sie kämpften gegeneinander, um*

herauszufinden, wer der Stärkste sei, en em gannet e oant evit gouzout piv e oa ar c'hreñvañ ; *sie versuchte herauszufinden, was ihr Vater ihr verheimlicht hatte,* klask a rae sklêrijennañ ar pezh a oa bet kuzhet outi gant he zad ; **2.** digemmañ ; *jemanden in der Menge herausfinden,* kavout u.b. war-greiz tout an dud.
V.gw. : kavout penaos dont er-maez ; *er konnte endlich aus dem Schlamassel herausfinden,* deuet e oa er-maez anezhi a-benn ar fin.
V.em. : **sich herausfinden** (fand sich heraus / hat sich (t-rt) herausgefunden) : kavout e lank, kavout lank, kavout ar pleg d'en em dennañ, en em bakañ, en em gavout, kavout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em glask, en em zibab, en em embreger, dirouestlañ e neud, en em ziluziañ ; *ich werde mich schon herausfinden,* en em zibab a rin me va-unan a-dra-sur, en em zisac'hañ a rin me va-unan, en em embreger a rin me va-unan, dont a ray ganin, mont a raio ganin, kavout a rin ar skoulm (an dalc'h, va fleg d'en em dennañ, ar c'hraf, va zu da zont a-benn, va zu da zirouestlañ va neud), gouzout a ouezin va diluzioù, kavout a rin ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a rin penaos ober diouti, kavout a rin un tu bennak d'en em zibab, kavout a rin un doare bennak da dennañ va zamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket va lost er vrae, kavout a rin un dra bennak, kavout a rin un doare bennak da sachañ va ibil.
herausfischen V.k.e. (hat herausgefischt) : dizourañ, divorañ, diboullañ, tennañ eus an dour.
V.em. : **sich herausfischen** (hat sich (t-d-b) herausgefischt) : *sich (t-d-b) etwas herausfischen,* krapañ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, difoupañ udb.
herausfliegen V.gw. (flog heraus / ist herausgeflogen) : **1.** dont er-maez diwar nij, nijal kuit ; **2.** P. *er flog aus der Schule heraus,* skarzhet e voe eus ar skol.
V.k.e. (flog heraus / hat herausgeflogen) : diboullañ gant ur c'harr-nij, divorañ gant ur c'harr-nij, divroañ gant ur c'harr-nij, kas kuit gant ur c'harr-nij.
herausfließen V.gw. (floss heraus / ist herausgeflossen) : redek, berañ, deverañ, diruilh.
Herausforderer g. (-s,-) : daeer g., atahiner g., hegazer g.
Herausforderin b. (-,-nen) : daeerez b., atahinerez b., hegazerez b.
herausfordern V.k.e. (hat herausgefordert) : *jemanden herausfordern,* daeañ (faeañ, dichekal, hegal, hegañ, hegaziñ) u.b., reiñ an dae d'u.b., atahinañ u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b. ; *jemanden zu etwas herausfordern,* dichekal u.b. d'ober udb ; *jemanden zum Zweikampf herausfordern,* hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, difiañ (gelver) u.b. evit dont da droc'hañ an akuilhetenn / reiñ an difi d'u.b. / daeañ (gervel, difiañ) u.b. d'an duvell (Gregor), daeañ u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. d'an emgann-daou.
herausfordernd ag. : atahinus, atizus.
Herausforderung b. (-,-en) : dae g., daedadenn b., difiadenn b., difiadeg b., dichekadenn b., atahin g., atahinerezh g., heg g.
herausfühlen V.k.e. (hat herausgefühlt) : [dre skeud.] santout, douetiñ, raksantout, spurmantiñ.
herausführen V.k.e. (hat herausgeführt) : degas er-maez.
V.gw. (hat herausgeführt) : [hent] kas er-maez.
Herausgabe b. (-,-n) : **1.** daskor g., roidigezh b. ; *Herausgabe von Geld,* roidigezh (degasadenn) arc'hant b. ; **2.** *Herausgabe eines Gefangenen,* divac'hidigezh (frankadur g.) ur prizoniad b. ; **3.** [moull.] embannadur g., embannerezh g., embannidigezh b., embann g.
herausgeben V.k.e. (gibt heraus / gab heraus / hat herausgegeben) : **1.** daskoriñ, reiñ, restaol, resteurel, disteurel, retorn ; *er konnte beim Bezahlen nicht herausgeben,* ne oa ket evit distreiñ moneiz (reiñ an distro war an trok, distreiñ ar c'hemm, disteurel) ; **2.** [moull.] embann, moullañ, lakaat er gouloù ; *ein Buch herausgeben*, embann ul levr, lakaat ul levr er gouloù ; *wieder herausgeben, neu herausgeben,* eilmoullañ, adembann, advoullañ.
Herausgeber g. (-s,-) : embanner g.
Herausgeberin b. (-,-nen) : embannerez b.
herausgehen V.gw. (ging heraus / ist herausgegangen) : **1.** dont er-maez, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ, ermaeziañ, sortial ; *aus diesem Stoff gehen die Flecke schlecht heraus,* diaes eo digousiiñ an danvez-mañ ; *die Schimmelflecke gehen nicht mehr heraus,* ar brondu ne zeu ket er-maez ken ; **2.** [dre skeud.] *aus sich herausgehen,* en em ziavaeziñ, diskouez e drivliadoù ; *sie geht nicht aus sich heraus,* honnezh a oar derc'hel ganti (derc'hel kloz war he soñjoù), ur spered hurennek a blac'h eo honnezh, honnezh a oar moustrañ war he soñjoù, ur plac'h tavedek eo honnezh, ourzal a ra, techet eo da ourzal, derc'hel a ra en he genoù pezh 'zo en he spered, kuzhet eo, goloet eo, klozennek eo, chom a ra en he distag, chom a ra war he zreuzoù, honnezh a zo berr he lañchenn.
Herausgehen n. (-s) : *beim Herausgehen,* en ur vont er-maez, pa oa o vont er-maez, o vont er-maez.
Herausgeld n. (-s) : [Bro-Suis] distro war an trok g./b., moneiz g.
herausgeputzt ag. : aveet, dreket, keitet, en e gaer, en e gaerañ, en he brav, en e faro ; *herausgeputz sein,* bezañ keitet, bezañ gwisket en e gaer, bezañ gwisket en e gaerañ, bezañ en e faro, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ gwisket-faro, bezañ en he brav, bezañ greiet, bezañ fichet-kaer.
herausgraben V.k.e. (gräbt heraus / grub heraus / hat herausgegraben) : dizouarañ, eztennañ.
herausgreifen V.k.e. (griff heraus / hat herausgegriffen) : tapout krog e, kregiñ e, kemer evel ma teu.
herausgucken V.gw. (hat herausgeguckt) : sellet er-maez, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri, tennañ e fri er-maez, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk er prenestr, mont war e vruched er prenestr ; *die ersten Veilchen gucken (aus dem Gras) heraus,* ar melion kentañ a ziskouez begoù o frioù, emañ ar melion kentañ o tont war-wel ; *meine Zehen gucken aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; *die Kartoffeln gucken aus der Erde heraus,* emañ fri ar patatez er-maez.

heraushaben V.k.e. (hat heraus / hatte heraus / hat herausgehabt) : P. **1.** bezañ deuet a-benn da dennañ er-maez ; **2.** *die hat's heraus,* honnezh he deus an tu, honnezh a oar an tres (an taol, ar stok) ; **3.** *ich hab's heraus,* kavet 'm eus an tu (an dro, ar c'hraf, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, penn vat da'm zaol, penn diouzh lost da'm fellenn, poell da'm c'hudenn) ; **4.** bezañ deuet a-benn da skarzhañ, bezañ deuet a-benn da garzhañ, bezañ deuet a-benn da gas kuit.

heraushalten V.k.e. (hält heraus / hielt heraus / hat herausgehalten) : **1.** lakaat da dremen er-maez, derc'hel er-maez ; **2.** *jemanden heraushalten,* mirout ouzh u.b. a vont tre, herzel ouzh u.b. da vont tre, dizarbenn u.b. ; **3.** *jemanden von etwas heraushalten,* derc'hel u.b. pell diouzh udb, derc'hel u.b. er-maez eus udb.

V.em. : **sich heraushalten** (hält sich heraus / hielt sich heraus / hat sich (t-rt) herausgehalten) : chom hep emellout, chom en e doull, chom war e dreuzoù ; *halt dich da raus !* diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! ; *aus Dingen, die man nicht versteht, sollte man sich lieber raushalten,* [kr-l] pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget.

heraushangen (hängt heraus / hing heraus / hat herausgehangen) **/ heraushängen**[1] (hing heraus / hat herausgehangen) V.gw. : **1.** bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign) ; *dem Hunde hing die Zunge heraus,* ar c'hi a denne e deod, dideodañ a rae ar c'hi ; **2.** [dre skeud.] *das hängt mir zum Halse heraus,* me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, re eo din, va gwalc'h am eus eus an dra-se, darev on gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !

heraushängen[2] (hat herausgehängt) V.k.e. : istribilhañ, ispilhañ, lakaat a-istribilh, skourrañ, krougañ, displegañ, dispakañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer ; *eine Fahne heraushängen,* displegañ ur banniel, dispakañ ur banniel.

heraushauen V.k.e. (haute heraus / hieb heraus // hat herausgehauen) : **1.** tennañ gant taolioù, eztennañ gant taolioù, skarzhañ gant taolioù, karzhañ gant taolioù ; **2.** [lu] distrobañ, dic'hronnañ, diac'hubiñ, dieubiñ.

herausheben V.k.e. (hob heraus / hat herausgehoben) : **1.** tennañ dre sevel ; **2.** [dre skeud.] lakaat splann war wel, gouverkañ, lakaat da zont da splann, splannañ, splannaat, lakaat da vezañ anatoc'h, spisaat, toniañ, reiñ lufr da, reiñ sked da, reiñ tro da, lakaat da lugerniñ, brudañ.

V.em. : **sich herausheben** (hob sich heraus / hat sich (t-rt) herausgehoben) : bezañ splann war wel, ober un tarch splann, diferañ, flammañ.

heraushelfen V.gw. (t-d-b) (hilft heraus / half heraus / hat herausgeholfen) : *jemandem heraushelfen,* reiñ skoazell d'u.b. evit dont er-maez, astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b.

V.em. : **sich heraushelfen** (hilft sich heraus / half sich heraus / hat sich (t-d-b) herausgeholfen) : kavout e lank, kavout lank, en em gavout, kavout ar pleg d'en em dennañ, kavout an tu d'en em bakañ, kavout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout ar c'hraf, en em glask, en em zibab, en em embreger, en em ziluziañ, dirouestlañ e neud.

herausholen V.k.e. (hat herausgeholt) : **1.** mont da gerc'hat, tennañ, sachañ ; *Fische aus dem Wasser herausholen,* distlabezañ pesked e-maez an dour ; **2.** [dre skeud.] *die Kastanien aus dem Feuer herausholen,* ober tout al labour evit unan-all, bale war ar mor evit u.b., en em zivadeziñ d'ober evit u.b., mont en tan evit u.b., tennañ tan war e gein oc'h ober evit unan all, poaniañ (toullañ) evit unan all, kemer riskloù evit mad unan all ; **3.** [dre skeud.] *aus einem Motor das Letzte (das Äußerste) herausholen,* lakaat ur c'heflusker da dreiñ buanañ ma c'hall, tennañ e seizh gwellañ (ar muiañ posupl) eus ur c'heflusker.

heraushören V.k.e. (hat herausgehört) : **1.** klevet dreist d'an trouzioù all ; *jemandes Stimme heraushören,* klevet mouezh u.b. war-greiz tout an dud ; **2.** *aus seinen Worten konnte man Besorgnis heraushören,* dre e brezeg e veze klevet pegen nec'het e oa.

herausjagen V.k.e. (hat herausgejagt) : *jemanden herausjagen,* argas u.b., kas kuit u.b., skarzhañ u.b., kas u.b. er-maez, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., digêriañ u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., bountañ u.b. er-maezh, didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, bannañ u.b., hemolc'hiñ u.b., chaseal u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.

V.gw. (ist herausgejagt) : dont er-maez d'ar pevarlamm-ruz, dilammat er-maez.

herauskehren V.k.e. (hat herausgekehrt) : **1.** skubañ ; **2.** [dre skeud.] *die raue Seite herauskehren,* diskouez muioc'h a strizhder, mont dre vil (mont rust) d'u.b., bezañ

rust (dibalamour) ouzh (evit) u.b., bezañ reut e-keñver u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., dont da vezañ rust an troc'h gant an-unan.
herausklappbar ag. : pak-dispak, astenn-diastenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka.
herausklappen V.k.e. (hat herausgeklappt) : [adskaon] sevel *pe* diskenn.
herausklauben V.k.e. (hat herausgeklaubt) : diskantañ, dibluskañ ervat, c'hwennat, sellet a-dailh ouzh, nizañ, diskejañ, disec'hañ.
V.em. : **sich herausklauben** (hat sich (t-d-b) herausgeklaubt) : *sich etwas herausklauben,* diskantañ udb, dibluskañ udb ervat, c'hwennat udb., nizañ udb, sellet a-dailh ouzh udb., diskejañ udb, disec'hañ udb.
herausklopfen V.k.e. (hat herausgeklopft) : tennañ gant taolioù, eztennañ gant taolioù, skarzhañ gant taolioù, karzhañ gant taolioù.
herauskommen V.gw. (kam heraus / ist herausgekommen) : **1.** dont er-maez, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ, ermaeziañ, sortial, diflukañ, difoupat, disoc'h ; *kommt heraus !* deuit er-maez ! ; *komm raus aus dem Bett !* deus er-maez eus da wele ! poent eo diblouzañ (didortañ, disouchañ) ! poent eo didoullañ (dibradañ) alese ! poent eo strilhañ da c'hwen ! ; *der Pfarrer kommt aus seinem Pfarrhaus heraus,* digêriañ a ra ar person diouzh e bresbital ; *ein Wagen kam aus dem Waldweg heraus,* diflukañ a reas ur c'harr-tan eus hent ar c'hoad, disoc'h a reas ur c'harr-tan a hent ar c'hoad ; *seine Worte kommen schwer heraus,* komz a ra gant poan, dalc'het eo en e gomz, ar gerioù a zisoc'h gant poan eus e veg, disac'hañ a ra ar gerioù gant poan ; *wenn es nur nicht herauskommt,* gant ma ne vo ket diskuliet an dra-se, gant ma ne gano na pig na bran, gant ma chomo didoull an ti, gant ma ne vo ket gwerzhet ar bistolenn, gant ma ne vo ket toullet d'an douar, gant ma ne vo ket roet avel d'an dra-se, gant ma ne vo ket roet avel d'ar c'had, gant ma chomo kuzh ; *ich komme nicht mehr aus dem Gestrüpp heraus,* strobellet on gant an drez ; **2.** [dre skeud.] *sie kam aus dem Staunen nicht heraus,* ne oa ket bet evit disaouzanañ ; *wir kamen aus dem Lachen nicht heraus,* un abadenn c'hoarzhin e oa bet, fent hor boa bet, fent hor boa kemeret, nag a c'hoarzh a oa bet, eno e oa bet c'hoarzhadeg, pebezh c'hoarzhadeg ; *er kommt nicht mit der Sprache heraus,* ne lavar na grik na mik, ne faout (rann, son) grik, tevel a ra krenn, tevel a ra mik, ne wik grik ebet, chom a ra hep distagañ ur grik, ne lavar ger ebet ; *es ist nichts Gutes dabei herausgekommen,* n'eus netra vat deuet war-c'horre, n'eus mann vat ebet deuet war-c'horre ; *dabei kommt nichts heraus,* blev da gaout ! kement-se ne zisoc'ho da netra, poan gollet eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, gant an dra-se ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se ; *ich frage mich, was dabei herauskommt,* n'ouzon ket penaos e troio an traoù, n'ouzon ket peseurt ruilh a raio ; *es kommt immer dasselbe heraus,* marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, n'eus kemm ebet, ne cheñch netra, ne zegas cheñchamant ebet, digemm e chom an traoù ; *das kommt alles auf eins heraus,* tuig ha talig eo kement-se holl, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, hemañ hag hennezh a zo ur memes tra (a zo ingal) / par eo hemañ da hennezh / ur memes eo / un heñvel eo (Gregor) ; *ein neuer Wagentyp ist eben herausgekommen,* ur patrom karr (un doare karr) nevez a zo bet lakaet e gwerzh nevez 'zo.
herauskönnen V.gw. (kann heraus / konnte heraus / hat herausgekonnt) : gallout dont er-maez.
herauskriechen V.gw. (kroch heraus / ist herausgekrochen) : **1.** ruzañ er-maez, en em stlejañ er-maez, skrampañ er-maez, mont a-stlej er-maez, mont a-ruz-korf er-maez, mont a-ruzoù er-maez, mont a-ruz er-maez, buzhugenniñ evit dont er-maez, en em arat er-maez ; *aus der Erde herauskriechen,* dizouarañ ; *der Maulwurf kriecht aus seinem Gang heraus,* dizouarañ a ra ar c'hoz ; **2.** [laboused] diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ.
herauskriegen V.k.e. (hat herausgekriegt) : **1.** dont a-benn da dennañ er-maez ; *die Schimmelflecke kriegt man nicht mehr raus,* ar brondu ne zeu ket er-maez ken ; **2.** bezañ dleet d'an-unan, kaout da douch ; **3.** [dre skeud.] dizoleiñ, dirouestlañ ; *ein Geheimnis herauskriegen,* dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin ; *aus ihm ist nichts herauszukriegen,* ne gaver tu ebet d'e lakaat da gaozeal.
herauskristallisieren V.k.e. (kristallisierte heraus / hat herauskristallisiert) : lakaat splann war wel, gouverkañ, lakaat da zont da splann, splannañ, splannaat, lakaat da vezañ anatoc'h, spisaat.
V.em. : **sich herauskristallisieren** (kristallisierte sich heraus / hat sich (t-rt) herauskristallisiert) : krouiñ, sevel, en em ziskouez ; *sich als etwas herauskristallisieren,* diskouez bezañ udb, dont da vezañ udb, treiñ da udb.
herauslangen V.k.e. (hat herausgelangt) : astenn, lakaat da dremen dre un digor.
herauslassen V.k.e. (lässt heraus / ließ heraus / hat herausgelassen) : **1.** leuskel da zont er-maez, leuskel da vont, digeriñ war ; *Wein herauslassen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; *die Luft aus etwas herauslassen,* dic'hwezañ udb ; *die Möbelpacker mussten den Schrank durch das Fenster herauslassen,* an diannezerien o doa ranket paseal an armel dre doull ar prenestr ; **2.** P. reiñ da intent ; **3.** lemel, leuskel a-gostez.
herauslaufen V.gw. (läuft heraus / lief heraus // ist herausgelaufen / kam herausgelaufen) : dont er-maez d'ar red.
herauslegen V.k.e. (hat herausgelegt) : displegañ, diskouez, lakaat war wel, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, dispakañ, lakaat e gwel.
herauslesen V.k.e. (liest heraus / las heraus / hat herausgelesen) : **1.** digejañ (Gregor), dilenn, dibab, diuzañ, ober dilenn da, c'hwennat ; **2.** spurmantiñ goude lenn, dezastum goude lenn.
herauslocken V.k.e. (hat herausgelockt) : **1.** dedennañ er-maez ; *jemanden herauslocken,* digêriañ u.b. ; **2.** tennañ ; *ein Geheimnis aus jemandem herauslocken,* tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., diennañ (diskantañ, goro, dibluskañ) u.b., lakaat u.b. da reiñ avel d'ar c'had (da werzhañ ar bistolenn, da ziskuliañ ur

c'hevrin, da zisklêriañ ur c'hevrin) ; *jemanden aus der Reserve herauslocken,* lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b.

herauslösen V.k.e. (hat herausgelöst) : tennañ, ermaeziañ, lemel, diframmañ, eztennañ ; *die Knochen aus etwas herauslösen,* diaskornañ udb.

herauslügen V.em. : **sich herauslügen** (log sich heraus / hat sich (t-rt) herausgelogen) : en em dennañ dre droadañ gevier.

herausmachen V.k.e. (hat herausgemacht) : P. tennañ, lemel.

V.em. : **sich herausmachen** (hat sich (t-rt) herausgemacht) : P. *sich gut herausmachen, sich prächtig herausmachen,* kreskiñ fonnus, ober berzh, ober brud, bleuniañ.

herausmüssen V.gw. (muss heraus / musste heraus / hat herausgemusst) : rankout dont er-maez.

herausnehmbar ag. : lem-laka.

herausnehmen V.k.e. (nimmt heraus / nahm heraus / hat herausgenommen) : **1.** lemel, tennañ ; **2.** [sport, lu] *die Brust herausnehmen,* c'hwezañ e stomog (e vruched), bantañ e stomog, bantañ he bronnoù, bantañ he divronn.

V.em. : **sich herausnehmen** (nimmt sich heraus / nahm sich heraus / hat sich (t-d-b) herausgenommen) : P. [dre skeud.] *sich (t-d-b) viel herausnehmen,* mont er-maez, c'hoari (ober) anezhi, mont pellik a-walc'h ganti, kas warnezi, mont re bell ganti, mont er-maez eus ar park ; *sich (t-d-b) Freiheiten herausnehmen,* bezañ diardoù (dichek, dichipot betek re, hardizh, her, balc'h, divezh, digoll, divergont, digompliment, dibalamour, digaz, difoutre), kaout kribell, mont re frank ouzh u.b., bezañ hardizh ouzh u.b., mont er-maez eus ar park.

herauspauken V.k.e. (hat herausgepaukt) : P. tennañ a boan, tennañ a wall blegenn, disac'hañ eus al lagenn.

herauspicken V.em. : **sich herauspicken** (hat sich (t-d-b) herausgepickt) : *sich (t-d-b) etwas herauspicken,* dilenn udb, dibab udb, diuzañ udb.

herausplatzen V.gw. (ist herausgeplatzt) : **1.** dirollañ, diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ ; *mit Lachen herausplatzen,* ober ur pezh c'hoarzhadenn, kristilhañ, c'hoarzhin ken na strak, c'hoarzhin frank, dic'hargadennañ, foeltrañ da c'hoarzhin, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ) da c'hoarzhin ; *er platzte mit einem Fluch heraus,* ul ledoued a ziflipas digantañ ; **2.** *mit etwas herausplatzen,* riklañ udb diwar e deod, lavaret udb diwar beg e deod, diflipañ udb digant an-unan, komz dre brez.

herauspressen V.k.e. (hat herausgepresst) : **1.** tennañ, gwaskañ ; **2.** [dre skeud.] tennañ dre heg, drouktunañ, tunañ.

herausprusten V.gw. (ist herausgeprustet / hat herausgeprustet) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin.

V.k.e. (hat herausgeprustet) : dislonkañ.

herauspumpen V.k.e. (hat herausgepumpt) : bangounellat, riboulat, pompañ ; *das Wasser aus dem Keller herauspumpen,* bangounellat (riboulat, pompañ) an dour a zo er c'hav.

herausputzen V.k.e. (hat herausgeputzt) : kinklañ, fichañ, stipañ, pinfañ, gitañ, greiañ.

V.em. : **sich herausputzen** (hat sich (t-rt) herausgeputzt) : mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em wiskañ en e gaerañ, en em wiskañ en e gaer, en em wiskañ en e faro, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em binfañ, en em ginklañ, en em stipañ, en em fichañ kaer ; *herausgeputz sein,* bezañ keitet, bezañ gwisket en e gaer, bezañ gwisket en e gaerañ, bezañ en e faro, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ gwisket-faro, bezañ en he brav, bezañ greiet, bezañ fichet-kaer.

herausquellen V.gw. (quillt heraus / quoll heraus / ist herausgequollen) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, difukañ, diflukañ, delammat, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, eienañ, mammenniñ ; *auf dem Weg quillt Wasser heraus,* amañ e teu dour-sav war an hent.

herausragen V.gw. (hat herausgeragt) : **1.** balirañ, balegiñ, bezañ war valir, difourkañ ; **2.** bezañ dreist.

herausreden V.k.e. (hat herausgeredet) : *etwas herausreden,* lavaret udb didortilh ; *frei herausreden,* lavaret e soñj kras, naet ha distag - lavaret an traoù hep kuzh seurt ebet - komz fraezh ha sklaer (hep klask tro en e gaoz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, didro, didroidell, didro-kaer, eeun, displeg, distlabez, distag, hep kuzh seurt ebet) - bezañ distlabez da lavaret udb - mont didro dezhi - mont didroidell dezhi - mont war-eeun dezhi - mont berr - lavaret an traoù hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, gant komzoù kriz) - na gaout damant evit komz - komz hep kaout nemeur a zamant - komz hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz hep chaokat e c'henoù (hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret e soñj d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret e soñj d'u.b. - na gaout kambr a-dreñv ebet - bezañ solud en e gomzoù - lavaret hardizh e soñj - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret e soñj berr-ha-krenn / lavaret e soñj berr-ha-groñs (Gregor).

V.em. : **sich herausreden** (hat sich (t-rt) herausgeredet) : en em dennañ gant komzoù brav ; *sich höflich herausreden,* tennañ digarezioù, hejañ per melen d'u.b.

herausreißen V.k.e. (riss heraus / hat herausgerissen) : **1.** tennañ, diframmañ, diskalfañ, eztennañ, difrapañ, diblantañ ; **2.** P. *er hat ihn noch einmal herausgerissen,* ha tennet en deus anezhañ ur wech ouzhpenn a wall blegenn, ha disac'het en deus anezhañ ur wech ouzhpenn eus al lagenn, dibesket en deus anezhañ ur wech ouzhpenn.

herausreiten V.gw. (ritt heraus // ist herausgeritten / kam herausgeritten) : dont er-maez war varc'h.

herausrücken V.k.e. (hat herausgerückt) : daskoriñ, reiñ ; *Geld herausrücken,* diyalc'hañ, riklañ arc'hant, paeañ, meudañ arc'hant, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, dic'hodellañ, foñsañ arc'hant (Gregor), kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *jemandem etwas rausrücken,*

difoarañ udb d'u.b., reiñ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., paseal udb d'u.b.
V.gw. (ist herausgerückt) : *mit der Sprache herausrücken,* reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg, komz a-benn ar fin, reiñ an abalamour eus e emzalc'h, dont da gomz, disac'hañ, dispakañ, distripañ ; *mit der Wahrheit herausrücken,* dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, P. diskargañ e c'hor.
herausrufen V.k.e. (rief heraus / hat herausgerufen) : **1.** gervel da zont er-maez ; **2.** [c'hoariva] gervel da zont en-dro war al leurenn ; **3.** [lu] gervel d'an armoù.
V.gw. (rief heraus / hat herausgerufen) : huchal eus an diabarzh dre doull ar prenestr pe dre doull an nor, huchal eus an diabarzh dre ar prenestr.
herausrutschen V.gw. (ist herausgerutscht) : **1.** riklañ er-maez, diflipañ er-maez ; **2.** *dieses Wort ist ihm herausgerutscht,* riklet e oa ar ger-se diwar e deod, lavaret en doa an dra-se diwar beg e deod, diflipet e oa ar ger-se digantañ, ar ger-se a zo bet achapet digantañ hep soñjal, komzet en doa dre brez, ur ger a-dreuz en doa lavaret.
heraussagen V.k.e. (hat herausgesagt) : disklêriañ berr-ha-krenn, disklêriañ berr-ha-groñs ; *etwas offen und frei heraussagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb fraezh ha sklaer (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, didro, didroidell, didro-kaer, eeun, distag, displeg, distlabez, hep kuzh seurt ebet) - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - bezañ distlabez da lavaret udb - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na gaout kambr a-dreñv ebet - bezañ solud en e gomzoù - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).
herausschaffen V.k.e. (hat herausgeschafft) : dont a-benn da zegas er-maez, dezougen er-maez, degas er-maez ; *die Möbelpacker mussten den Schrank durch das Fenster herausschaffen,* an diannezerien o doa ranket paseal an armel dre doull ar prenestr.
herausschallen V.gw. (ist herausgeschallt / kam herausgeschallt) : **1.** tregerniñ en diabell, dasseniñ er pellder, hekleviñ ; **2.** [kr-l] *wie man (es) in den Wald hineinschreit, so schallt es wieder heraus,* emañ an eost diouzh an here - roerig kaverig - eostet e vez ar pezh a vez hadet - ordin e vez tapet an den diwar-bouez e deod - diouzh ma ri e kavi - evel ma komzot e viot respontet - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - an hini a grañch fae a grañch war e sae - diouzh ma reot e kavot - eus ar skudell a roez e resevez - gra vad hag e kavi mad - va mab, gant ar vent a venti ha netra ken, mentet e vi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.
herausschauen V.gw. (hat herausgeschaut) : **1.** sellet er-maez, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri, tennañ e fri er-maez, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk er prenestr, mont war e vruched er prenestr ; *die ersten Veilchen schauen (aus dem Gras) heraus,* ar melion kentañ a ziskouez begoù o frioù, emañ ar melion kentañ o tont war-wel ; *das Elend schaut aus allen Ecken heraus,* beuzet eo ar vro en ur mor a baourentez, ne vez gwelet nemet tud en dienez vrasañ, saotret eo ar vro gant an diouer hag ar baourentez, ur vro a c'hlac'har eo, bevañ a ra an dud e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ ; *meine Zehen schauen aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; *die Kartoffeln schauen aus der Erde heraus,* emañ fri ar patatez er-maez ; **2.** [dre skeud.] P. *es schaut nichts dabei heraus,* poan gollet eo, blev da gaout gant kement-se, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, kement-se ne zisoc'ho da netra, gant an dra-se ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eus netra vat da dennañ eus an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, n'eus mann vat ebet da dennañ eus an dra-se.
herausscheren V.em. : **sich herausscheren** (hat sich (t-rt) herausgeschert) : pakañ e rabotoù, sammañ e revr, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, mont da redek ar c'had.
herausschicken V.k.e. (hat herausgeschickt) : degas er-maez.
herausschießen V.gw. (schoss heraus // ist herausgeschossen / kam herausgeschossen) : difoupañ, difourkañ, diflukañ, diflipañ, diboukañ, dilammat, dispakañ ; *der Wagen kam aus dem Waldweg herausgeschossen,* difoupañ a reas ar c'harr-tan eus hent ar c'hoad, difourkañ a reas ar c'harr-tan eus hent ar c'hoad, strinkañ a reas ar c'harr-tan eus hent ar c'hoad.
herausschlagen V.k.e. (schlägt heraus / schlug heraus / hat herausgeschlagen) : **1.** tennañ gant taolioù, eztennañ gant taolioù, skarzhañ gant taolioù, karzhañ gant taolioù ; *Funken aus dem Stein herausschlagen,* lakaat elfennoù da strinkañ gant (eus) ar mein ; **2.** [lu] argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, hemolc'hiñ, chaseal ; **3.** [dre skeud.] *Gewinn aus etwas herausschlagen,* tennañ splet (gounid, ampled) eus udb, tennañ vad eus udb, tennañ (ober, kaout) e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, mataat eus udb,

en em vataat eus udb, emvataat eus udb, en em gavout mat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb.
V.gw. : strinkañ, distrinkañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ ; *die Flammen schlugen zum Dach heraus,* strinkañ a reas ar flammoù dre an doenn (a-dreuz an doenn).
herausschleichen V.gw. (schlich heraus / ist herausgeschlichen) : en em laerezh da zont er-maez, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit divalav, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, mont kuit hep ober brud, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer, mont kuit a-dakot, ober Jil diloj, troc'hañ kuit didrouz-kaer.
herausschleudern V.k.e. (hat herausgeschleudert) : bannañ er-maez, strinkat er-maez, teurel er-maez, stlepel er-maez, talmañ er-maez, strinkañ er-maez, stropañ er-maez.
herausschlüpfen V.gw. (ist herausgeschlüpft) : **1.** en em silañ er-maez, diflukañ, diglorañ, diglosañ, dinodiñ, nodiñ ; **2.** *dieses Wort ist ihm herausgeschlüpft,* riklet e oa ar ger-se diwar e deod, lavaret en doa an dra-se diwar beg e deod, diflipet e oa ar ger-se digantañ, ar ger-se a zo bet achapet digantañ hep soñjal, komzet en doa dre brez.
herausschmeißen V.k.e. (schmiss heraus / hat herausgeschmissen) : teurel er-maez, stlepel er-maez, bannañ er-maez, ermaeziañ, skarzhañ, karzhañ, ruzañ kuit ; P. *jemanden herausschmeißen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, tanfoeltrañ u.b. e-barzh ar porzh, sevel e dreid d'u.b., digêriañ u.b., bountañ u.b. er-maezh, reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
herausschneiden V.k.e. (schnitt heraus / hat herausgeschnitten) : **1.** didroc'hañ ; **2.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ.
herausschöpfen V.k.e. (hat herausgeschöpft) : puñsañ.
herausschreien V.k.e. (schrie heraus / hat herausgeschrien) : trompilhañ, garmiñ, huchal, youc'hal.
heraussehen V.gw. (sieht heraus / sah heraus / hat herausgesehen) : **1.** sellet er-maez, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk er prenestr, mont war e vruched er prenestr ; **2.** P. *dein Taschentuch sieht aus der Tasche heraus,* bez emañ da lien-fri a-istribilh ouzh da chakod.
heraussetzen V.k.e. (hat herausgesetzt) : lakaat er-maez.
heraussollen V.gw. (soll heraus / sollte heraus / hat herausgesollt) : P. rankout dont er-maez.
heraussprengen V.k.e. (hat herausgesprengt) : lakaat da darzhañ.
V.gw. (ist herausgesprengt / kam herausgesprengt) : dont er-maez d'ar pevarlamm-ruz, dilammat er-maez.
herausspringen V.gw. (sprang heraus / ist herausgesprungen) : **1.** strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, delammat, diflukañ, difukañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ ; **2.** delammat er-maez, lammat er-maez ; *aus dem Fenster herausspringen,* lammat er-maez dre doull ar prenestr ; **3.** [dre skeud.] P. *es springt nichts dabei heraus,* gant an dra-se ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, poan gollet eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, blev da gaout gant kement-se, kement-se ne zisoc'ho da netra, n'eus netra vat (gounid ebet, mann vat ebet) da dennañ eus an dra-se, kement-se n'eo mat da vann.
herausspritzen V.gw. (ist herausgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, delammat, difukañ, diflukañ, strimpiñ, sinklañ, dilañsañ, chugañ.
Herausspritzen n. (-s) : difluk g., ezstrink g., ezflistradur g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., sinklad g., froud g./b.
herausstammeln V.k.e. (hat herausgestammelt) : simudiñ [udb] etre e zent, azenañ, balbouzañ, chaokat, faoutañ, mouskomz [un nebeud gerioù].
herausstehen V.gw. (hat herausgestanden) : balirañ, balegiñ, bezañ war valir, difourkañ.
herausstehend ag. : o valirañ, o valegiñ, balirek, war valir.
herausstehlen V.k.e. (stiehlt heraus / stahl heraus / hat herausgestohlen) : *etwas herausstehlen,* laerezh udb, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.
V.em. : **sich herausstehlen** (stiehlt sich heraus / stahl sich heraus / hat sich (t-rt) herausgestohlen) : en em laerezh da zont er-maez, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, tec'hel kuit divalav, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, mont kuit hep ober brud, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer, ober Jil diloj, mont kuit a-dakot, troc'hañ kuit didrouz-kaer.
herausstehen V.gw. (stieg heraus / ist herausgestiegen) : diskenn.
herausstellen V.k.e. (hat herausgestellt) : **1.** lakaat er-maez, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war zizolo ; **2.** [dre skeud.] lakaat anat ; *Ergebnisse klar herausstellen,* lakaat disoc'hoù 'zo sklaer hag anat war wel.
V.em. : **sich herausstellen** (hat sich (t-rt) herausgestellt) : dont war wel, bezañ lakaet anat war wel ; [gwir] *bei der Untersuchung hat sich seine Unschuld herausgestellt,* an enklask en deus diskouezet splann ez eo didamall ; *es stellt sich heraus, dass ...,* lakaet e vez war wel e ... ; *er stellt sich gern heraus,* plijout a ra dezhañ sevel war an daol.
herausstottern V.k.e. (hat herausgestottert) : simudiñ [udb] etre e zent, azenañ, balbouzañ, chaokat, faoutañ, mouskomz [un nebeud gerioù].
herausstrecken V.k.e. (hat herausgestreckt) : astenn, bantañ, diskouez, tremen ; *die Zunge herausstrecken,* tennañ e deod ; *die Brust herausstrecken,* c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù, bantañ he divronn ; *den Bauch herausstrecken, um etwas darauf zu tragen,* kofañ ouzh udb ; *den Hals herausstrecken,* astenn e c'houzoug, dic'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, gouzougal, arc'houzougal.

herausstreichen V.k.e. (strich heraus / hat herausgestrichen) : **1.** lemel, diverkañ ; **2.** [dre skeud.] meuliñ, gouverkañ, lakaat war wel, reiñ lufr da, reiñ sked da, reiñ tro da, lakaat da lugerniñ, brudañ ; **3.** P. ober c'hoari gaer gant, ober charre en-dro da, ober trouz bras gant.

herausströmen V.gw. (ist herausgeströmt) : ruilhal a wazhiadoù, ruilhal gant herr, deverañ druz, strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflipañ, plomañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, bouilhañ, dedarzhañ, tarzhañ, deredek.

herausstürmen V.gw. (ist herausgestürmt / kam herausgestürmt) : mont er-maez gant intampi, en em deurel er-maez, strimpiñ er-maez, strinkañ er-maez, dilammat er-maez, disailhañ er-maez.

herausstürzen V.gw. (ist herausgestürzt / kam herausgestürzt) : **1.** dont er-maez gant intampi, en em deurel er-maez, strimpiñ er-maez, strinkañ er-maez, disailhañ er-maez, delammat er-maez ; *aus dem Haus herausstürzen,* diframmañ eus an ti, disailhañ e-maez an ti, tec'hel er-maez eus an ti, strinkañ er-maez eus an ti ; *aus dem Gebüsch herausstürzen,* diboukañ eus kreiz ar strouezh, diboukañ eus touez ar strouezh, diboukañ a-greiz ar strouezh, diboukañ a-douez ar strouezh, diboukañ a-vetoù ar strouezh, strinkañ eus touez ar strouezh ; *und er stürzte heraus,* hag an den ha redek er-maez, tizh warnañ ; **2.** kouezhañ er-maez.

heraussuchen V.k.e. (hat herausgesucht) : choaz, dibab, dilenn, diuz, diuzañ, digejañ, didoueziañ, c'hwennat.

heraustreiben V.k.e. (trieb heraus / hat herausgetrieben) : argas, kas kuit, skarzhañ, karzhañ, kas er-maez, ermaeziañ, touch kuit, difourkañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, degas kuit.

heraustreten V.gw. (tritt heraus / trat heraus / ist herausgetreten) : **1.** dont er-maez ; *heraustretende Augen,* daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dispourbell lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek evel kanetennoù lies., daoulagad brennig lies. ; *plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten,* diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez, strinkañ er-maez eus an engroez ; **2.** [dre skeud.] *aus der Reserve heraustreten,* lavaret didro e damm, lavaret didroidell e soñj, lavaret e soñj fraezh ha sklaer, lavaret displeg e soñj, dispakañ fraezh e soñj, lavaret distag e soñj, bezañ distlabez da lavaret e soñj, na gaout treuzoù ken war e zor, na gaout kambr a-dreñv ken.

heraustun V.k.e. (tat heraus / hat herausgetan) : tennañ, lemel.

herauswachsen V.gw. (wächst heraus / wuchs heraus / ist herausgewachsen) : **1.** diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, kreskiñ, poulzañ, sevel, labourat ; **2.** *er wächst aus seinen Kleidern heraus,* deuet eo da vezañ re vras evit e zilhad.

herauswagen V.em. : **sich herauswagen** (hat sich (t-rt) herausgewagt) : krediñ dont er-maez, fiziout dont er-maez.

herauswaschen V.k.e. (wäscht heraus / wusch heraus / hat herausgewaschen) : tennañ dre walc'hiñ, lemel dre walc'hiñ.

V.em. : **sich herauswaschen** (wäscht sich heraus / wusch sich heraus / hat sich (t-rt) herausgewaschen) : en em zidamall.

herauswinden V.em. : **sich herauswinden** (wand sich heraus / hat sich (t-rt) herausgewunden) : **1.** en em weañ evit dont er-maez, gweañ evit dont er-maez, en em weañ hag en em ziweañ evit dont er-maez, tortañ evit dont er-maez, en em dreiñ hag en em zistreiñ evit dont er-maez ; **2.** [dre skeud.] en em lipat, en em zifretañ, en em zisac'hañ, tennañ e fri a wall afer, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ eus un abadenn, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, kavout an tu d'en em bakañ, kavout ar c'hraf, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, dont war-c'horre, bezañ barrek, disac'hañ an denn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, tennañ e frap, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan.

herauswollen V.gw. (will heraus / wollte heraus / hat herausgewollt) : **1.** kaout c'hoant da zont er-maez, bezañ c'hoant d'an-unan da zont er-maez, goulenn mont er-maez ; **2.** *mit der Sprache nicht herauswollen,* chom mut, nac'h komz, ober kant tro d'ar pod, klask kornioù-tro en e gaoz, klask tro en e gaoz.

herauswühlen V.k.e. (hat herausgewühlt) : dizouarañ dre duriañ (dre duriellat, dre finouc'hellañ, dre hoc'hellat).

herauswürgen V.k.e. (hat herausgewürgt) : dislonkañ gant poan vras, bruilhiñ gant poan vras, c'hwedañ gant poan vras, reboursiñ gant poan vras, rechetiñ gant poan vras, lañsañ diwar e galon gant poan vras, resteuler gant poan vras, teuler diwar e galon gant poan vras, strinkañ diwar e galon gant poan vras.

herausziehen V.k.e. (zog heraus / hat herausgezogen) : tennañ, sachañ, ermaeziañ, lemel, diframmañ, eztennañ, difrapañ, distlabezañ, diblantañ, displantañ, difoupañ ; *den Stecker herausziehen,* dilugañ ; *mit einer Zange herausziehen,* turkezañ ; *aus dem Wasser herausziehen,* dizourañ, diveuziñ ; *Muscheln aus dem Wasser herausziehen,* diboullañ kregin, divorañ kregiñ ; *Fische aus dem Wasser herausziehen,* distlabezañ pesked e-maez an dour ; *etwas aus dem Meer herausziehen,* divorañ udb ; *den Zahn nach rechts und dann nach links drehen, um ihn herauszuziehen,* ober un taol gwe d'an dant evit e dennañ ; *eine Kugel mit einem Messer herausziehen,* kontellañ ur boled ; [lu] *Truppen aus der Stadt herausziehen,* tennañ soudarded eus kêr ; *seine Füße aus dem Schlamm herausziehen,* dispegañ e dreid diouzh al lec'hid, dilagennañ e dreid ; *aus dem Schlamm herausziehen,* **a)** tennañ eus al lagenn, disac'hañ, digoliañ, dihoubañ, diskoasellañ, disodellañ, dilagennañ ; **b)** disac'hañ (tennañ) a wall blegenn, tennañ eus ar vouilhenn.

V.gw. (zog heraus / ist herausgezogen) : mont kuit.

V.em. : **sich herausziehen** (zog sich heraus / hat sich (t-rt) herausgezogen) : *sich (t-rt) aus etwas herausziehen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb.
Herausziehen n. (-s) : tennadur g.
herauszoomen V.k.e. ha V.gw. (hat herausgezoomt) : zoumañ war-dreñv, zoumañ kuit.
herb ag. : **1.** garv, tagus, c'hwerv, kriz, put, rust, trelonk, tag, trenk, kalet ; *herber Geschmack,* blaz tagus (kriz, put, c'hwerv) g., blaz rust (Gregor) ; *herbe Früchte,* frouezh trelonk str., frouezh tag str., frouezh put str., frouezh tri lonk hag un houpadig str., frouezh a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; **2.** [dre skeud.] trenk, put, rust, taer, flemmus, c'hwerv, hek, dibalamour ; *herbe Worte,* gwall gomzoù lies., komzoù trenk (put, rust, taer, hek, c'hwerv, dibalamour, garv, dichek) lies. ; **3.** kriz, garv, kalet, kruel ; *herbes Schicksal,* gwall blanedenn b., planedenn c'harv b., tonkadur garv g., tonkadur kruel g. ; *herber Verlust,* koll kruel g.
Herbarium n. (-s, Herbarien) : levr plant mir g., louzaoueg b.
Herbe b. (-) : **1.** puted b., puter g., krizder g., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., garvded b. ; **2.** [gwin] glasted b., glaster g.
herbei *Adverb ha rakverb rannadus a verk an tostaat* : *herbei, ihr Kinder !* didostait, bugale !
herbeibemühen V.k.e. (bemühte herbei / hat herbeibemüht) : pediñ da zont, goulenn [digant u.b.] dont.
V.em. : **sich herbeibemühen** (bemühte sich herbei / hat sich (t-rt) herbeibemüht) : teurvezout dont, prizañ dont, damantiñ da zont.
herbeibringen V.k.e. (brachte herbei / hat herbeigebracht) : degas, dezougen.
herbeidrängen V.em. : **sich herbeidrängen** (hat sich (t-rt) herbeigedrängt) : **1.** bountañ evit tostaat, ilinata evit tostaat, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit tostaat, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit tostaat, toullañ e hent a-dreuz an engroez evit tostaat, digeriñ e hent dre an engroez evit tostaat, mont bount-divount dre-douez an dud evit tostaat, mont bount-divount dre-vesk an dud evit tostaat, en em silañ dre-douez an dud evit tostaat, en em silañ dre-vesk an dud evit tostaat ; **2.** hastañ da zont, deredek, delammat, dont d'ar red, hastañ dont.
herbeieilen V.gw. (ist herbeigeeilt / kam herbeigeeilt) : deredek, delammat, dont d'ar red, hastañ da zont, hastañ dont.
herbeifahren V.gw. (fährt herbei / fuhr herbei // ist herbeigefahren / kam herbeigefahren) : erruout [gant ur c'harr-tan].
V.k.e. (fährt herbei / fuhr herbei / hat herbeigefahren) : degas [gant ur c'harr-tan].
herbeiführen V.k.e. (hat herbeigeführt) : **1.** degas ; **2.** degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ d'e heul, treluskat, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da ; *ein Unglück herbeiführen,* tennañ ur gwalleur d'e heul (war e lerc'h), bezañ abeg d'ur gwalleur bennak, degas ur gwalleur gant an-unan (war e lerc'h, d'e heul) ; **3.** prientiñ, aozañ ; *ein Treffen herbeiführen,* lakaat tud d'en em welet, prientiñ (aozañ) un emweladenn (un emwel, un emgav).
herbeiholen V.k.e. (hat herbeigeholt) : mont da gerc'hat, degas, dezougen, kerc'hat.
herbeikommen V.gw. (kam herbei / ist herbeigekommen) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat.
herbeilassen V.k.e. (lässt herbei / ließ herbei / hat herbeigelassen) : leuskel da dostaat, leuskel da zedostaat, leuskel da nesaat, leuskel da zenesaat.
V.em. : **sich herbeilassen** (lässt sich herbei / ließ sich herbei / hat sich (t-rt) herbeigelassen) : *sich zu etwas herbeilassen,* teurvezout (asantiñ, prizañ) ober udb, plegañ d'ober udb, damantiñ d'ober udb
herbeilaufen V.gw. (läuft herbei / lief herbei // ist herbeigelaufen / kam herbeigelaufen) : deredek, delammat, dont d'ar red, denijal.
herbeilocken V.k.e. (hat herbeigelockt) : dedennañ, hoalañ, loaviñ.
herbeimüssen V.gw. (muss herbei / musste herbei / hat herbeigemusst) : **1.** rankout dont ; **2.** *der Schlüssel muss herbei,* ret eo adkavout an alc'hwez.
herbeipfeifen V.k.e. (pfiff herbei / hat herbeigepfiffen) : *jemanden herbeipfeifen,* c'hwitellat u.b. ; *seinen Hund herbeipfeifen,* c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban.
herbeireden V.k.e. (hat herbeigeredet) : degas dre zalc'h komz anezhañ, devoudañ dre forzh komz anezhañ, treluskat dre fin komz anezhañ [*dre forzh kanañ Nouel e teu an Nedeleg*].
herbeirufen V.k.e. (rief herbei, hat herbeigerufen) : **1.** *jemanden herbeirufen,* dec'hervel u.b., kemenn u.b., degemenn u.b., gervel u.b. davet an-unan, hopal d'u.b., hopellat d'u.b., hopennañ d'u.b., houal d'u.b., krial ouzh u.b. ; *einen Priester herbeirufen,* gelver ur beleg ; *die Fahrgäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen,* emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien ; *er hat mich herbeigerufen,* galvet on bet gantañ ; *ich wurde herbeigerufen,* galvet e voe warnon da zont ; **2.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas, devoudañ, deluskañ, delankañ.
Herbeirufen n. (-s) : hoperezh g., hop g., hopad g., hopadenn b.
herbeischaffen V.k.e. (hat herbeigeschafft) : degas, dezougen, kerc'hat, pourchas, pourvezañ, darbariñ, titouriñ, kendelc'her, derc'hel, en em warnisañ a ; *sie hatte sich (t-d-b) Landarbeiter herbeigeschafft,* degaset he doa tud war he zraoù (*d.l.e.* : d'ober war-dro he douaroù, la !).
herbeischleichen V.gw. (schlich herbei // ist herbeigeschlichen / kam herbeigeschlichen) : tostaat dre guzh, dedostaat dre guzh, nesaat dre guzh, denesaat dre guzh.
herbeischleppen V.k.e. (hat herbeigeschleppt) : degas, dezougen.
herbeisehnen V.k.e. (hat herbeigesehnt) : *jemanden herbeisehnen,* hetiñ e teufe u.b., divenn u.b. ; *etwas herbeisehnen,* hetiñ e c'hoarvezfe udb.
herbeiströmen V.gw. (ist herbeigeströmt) : **1.** deredek ; **2.** [dre skeud.] *die Leute strömten in Scharen herbei,* stank-ha-stank e teue an dud ha n'eo ket diouzh kont, stank-ha-stank e teue an dud ha n'eo ket dre gont, a-vordilh en em gave an dud, a-vagadoù (a-vareadoù, a-

vostad) e teue an dud, a-steioù e teue an dud, deredek a rae an dud.
herbeisstürzen V.gw. (ist herbeigestürzt / kam herbeigestürzt) : skeiñ, strimpiñ, dont a-dizh, dont gant diere, difraeañ, delammat, hastañ, deredek eus e vuanañ.
herbeitragen V.k.e. (trägt herbei / trug herbei / hat herbeigetragen) : dezougen, degas war-zoug.
herbeitreiben V.k.e. (trieb herbei / hat herbeigetrieben) : degas, lakaat da zont.
herbeiwälzen V.k.e. (hat herbeigewälzt) : degas a-ruilh, degas a-ruilhoù.
herbeiwinken V.k.e. (hat herbeigewinkt) : *jemanden herbeiwinken,* ober sin d'u.b. da dostaat.
herbeiwünschen V.k.e. (hat herbeigewünscht) : *jemanden herbeiwünschen,* hetiñ e teufe u.b., divenn u.b. ; *etwas herbeiwünschen,* hetiñ e c'hoarvezfe udb.
herbeiziehen V.k.e. (zog herbei / hat herbeigezogen) : **1.** sachañ d'e du ; **2.** [dre skeud.] P. *an den Haaren herbeigezogen,* war-bouez un neudenn vrein (un neudenn doull, un neudenn gamm, un neudenn digompez), war-bouez abegoù toull (abegoù didalvoud, abegoù dijaoj, abegoù amzere), gwall gamm, dijaoj, amzere, digompez ; *dieser Vergleich ist an den Haaren herbeigezogen,* gwall gamm (dijaoj, amzere, digompez) eo ar geñveriadenn-se, diwar-goust un neudenn vrein (diwar-goust un neudenn doull, diwar-goust un neudenn gamm, diwar-goust un neudenn digompez) eo ar geñveriadenn-se.
V.gw. (zogen herbei / sind herbeigezogen) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, dont.
herbekommen V.k.e. (bekam her / hat herbekommen) : kerc'hat, pourchas, pourveziñ, diskoachañ, difoupañ ; *wo soll ich die Ausweise herbekommen ?* ha penaos e rafen 'ta evit kerc'hat ar paperioù-anv-se ?
herbemühen V.k.e. (bemühte her / hat herbemüht) : pediñ da zont, goulenn [digant u.b.] dont.
V.em. : **sich herbemühen** (bemühte sich her / hat sich (t-rt) herbemüht) : teurvezout dont, prizañ dont, damantiñ da zont.
Herberge b. (-,-n) : herberc'h g., ostaleri b., tavarn b.
herbergen V.k.e. (hat geherbergt) : herberc'hiañ, lojañ.
Herbergseltern lies. : merourien an herberc'h yaouankiz lies.
Herbergsvater g. (-s,-väter) : merour an herberc'h yaouankiz g.
Herbergsmutter b. (-,-mütter) : merourez an herberc'h yaouankiz b.
herbestellen V.k.e. (bestellte her / hat herbestellt) : gervel, kemenn da zont.
herbeten V.k.e. (hat hergebetet) : dibunañ, aradennañ, restañ.
Herbheit b. (-) : puted b., puter g., krizder g., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., garvded b., egroni b., tagusadur g., trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b., suroni b.
herbitten V.k.e. (bat her / hat hergebeten) : pediñ da zont.
Herbizid n. (-s,-e) : [labour-douar] dilouzaouer g.
herblich ag. : [gwin] trenkik, goudrenk, kildrenk, tagus, kriz, put, rust.
herbringen V.k.e. (brachte her / hat hergebracht): degas, dezougen ; *bring her !* amañ ! ; *bringen Sie ihn mal her !* degasit anezhañ da'm c'havout !
Herbigkeit b. (-) : puted b., puter g., krizder g., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., garvded b., egroni b., tagusadur g., trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b., suroni b.
Herbst g. (-es,-e) : **1.** diskar-amzer g., skub-delioù g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dibenn-eost g., dibenn-hañv g., dilost eus ar bloaz g., diskar delioù g., diskar ar bloaz g., diskar an hañv g., ar mizioù du lies., rageost g., dianeost g., diwezh-amzer g., kozhamzer b., marv-amzer g., razarc'h g., here g. ; *der Spätherbst,* diwezh an diskar-amzer g., dibenn an diskar-amzer g., an diskar-amzer o tennañ d'e fin g. ; *im Herbst,* d'an diskar-amzer, en diskar-amzer ; *im Herbst werfen die Bäume ihre Blätter ab,* d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *es wird Herbst,* krog eo an diskar-amzer, komañset eo an diskar-amzer, emañ beg an diskar-amzer o tont, santet e vez diouzh an diskar-amzer, gouenn diskar-amzer a zo ganti, liv an diskar-amzer a zo war an amzer, emañ an diskar-amzer o tigeriñ, en em gavet eo an diskar-amzer, degouezhet eo an diskar-amzer, erru eo an diskar-amzer ; *man sieht den Bäumen an, dass der Herbst begonnen hat,* gwelet e vez liv an diskar-amzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an diskar-amzer ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst,* ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; **2.** [barzh.] *der Herbst des Lebens,* abardaez ar vuhez g. ; *im Herbst seines Lebens,* war abardaez e vuhez, diouzh abardaez e vuhez, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez.
Herbstaster b. (-,-n) : [louza.] fleur kala-goañv str., fleur gouel an Hollsent str., bleunienn-an-Hollsent b. [*liester* bleunioù-an-Hollsent], bozenn str., boked kala-goañv g., krizantem str.
Herbst-Drehwurz b. (-,-en) : [louza.] kegelig-ar-Werc'hez b.
herbsteln / herbsten[1] V.dibers. (hat geherbstelt / hat geherbstet) : *es herbste(l)t,* emañ beg an diskar-amzer o tont, gouenn diskar-amzer a zo ganti, liv an diskar-amzer a zo war an amzer, santet e vez diouzh an diskar-amzer, aet eo an amzer e diskar-amzer, emañ an diskar-amzer o tigeriñ.
herbsten[2] V.k.e. (hat geherbstet) : [labour-douar] eostiñ, dastum, kutuilh, serriñ, mendemiñ.
Herbsten[3] n. (-s) : [labour-douar] mendem b., gwiniadeg b.
Herbstfarben lies. : livioù an diskar-amzer lies.
Herbstferien lies. : vakañsoù an diskar-amzer lies. ; *in den Herbstferien regnet es oft,* techet eo vakañsoù an diskar-amzer da c'hlav.
Herbstlaub n. (-s) : delioù sec'h lies., delioù an diskar-amzer lies.
Herbstlese b. (-,-n) : [labour-douar] mendem b., gwiniadeg b.
herbstlich ag. : ... diskar-amzer, eus an diskar-amzer.
Herbstling g. (-s,-e) : **1.** [frouezh] frouezh darev en diskar-amzer str. ; **2.** [kabell-touseg] laezhog g. ; **3.** [loen.]

loen ganet e-pad an diskar-amzer g., loen ganet en dilost eus ar bloaz g.
Herbstmonat g. (-s,-e) : miz eus dilost ar bloaz g.
Herbstmond g. (-s) : loar charretez b.
Herbstrose b. (-,-n) : [louza.] roz-malv str., rozenn-valv b.
Herbstsaat b. (-) : [labour-douar] here g., haderezh en diskar-amzer g.
Herbstsonne b. (-) : heolig an diskar-amzer g.
Herbsttrompete b. (-,-n) : [louza.] trompilh an Ankoù b.
Herbst-Wendelähre b. (-,-n) : [louza.] kegelig-ar-Werc'hez b.
Herbstzeit b. (-,-en) : diskar-amzer g., skub-delioù g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dibenn-eost g., dibenn-hañv g., dilost eus ar bloaz g., diskar ar bloaz g., diskar an hañv g., ar mizioù du lies., rageost g., dianeost g.
Herbstzeitlose b. (-,-n) : [louza.] digounnar g., efloud g., karkailh str.
Herd g. (-s,-e) : **1.** forn b., fornigell b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b., keginerez b. ; *elektrischer Herd,* keginerez tredan b., fornigell dredan b. ; **2.** oaled b., penn uhelañ an ti g. ; *am häuslichen Herd,* e korn an oaled, e korn ar c'hogn, en e di, e penn uhelañ an ti ; *Feuer im Herd anzünden,* ober tan en oaled, ober tan war an oaled, ober un oaledad tan ; *das Essen auf dem Herd haben,* bezañ oc'h ober boued en oaled, bezañ oc'h ober boued war an oaled ; **3.** [dre skeud.] poent-kreiz g., lec'h kreiz g., fornell b., gorregreizenn b. ; *der Herd der Krankheit,* poent-kreiz ar c'hleñved g., annon ar c'hleñved g. ; *der Herd des Erdbebens,* gorregreizenn ar c'hren-douar b., poent-kreiz ar c'hren-douar g. ; **4.** [dre skeud.] tiegezh g., mog g., oaledad b. ; *einen eigenen Herd gründen,* kemer un hanter diegezh, diazezañ un tiegezh, sevel tiegezh ; **5.** [kr-l] *eigener Herd ist Goldes wert,* eürus an hini en deus ti rak er-maez ne c'hall ket disglaviñ, moged tomm a zo gwelloc'h eget avel yen, gwelloc'h eo moged forn evit avel skorn, gwelloc'h un ti mat eget kalz a barkoù.
Herdbuch n. (-s,-bücher) : [labour-douar] herd-book g., marilh ac'hadur ar chatal g., marilh lignez ar chatal g.
Herde b. (-,-n) : **1.** tropell g., tropellad g., bagad g., rumm g., rummad g., gre b., gread b., pare b., torkad g., bandenn b., bandennad b. ; *das fetteste Schwein der Herde,* magetañ pemoc'h an tropell g. ; *eine Kuhherde,* un tropell saout g., un tropellad saout g., ur bagad saout g., ur rumm saout g., ur vannennad saout b. ; *Kuhherde auf der Weide,* parkad saout g. ; *die Viehherde wächst,* paotañ a ra ar chatal ; **2.** [dre skeud.] *der Herde folgen,* c'hwezhañ e tu an avel, c'hwezhañ gant an avel, mont gant red an dour, bezañ ur spered heul-heul a zen, bezañ ur Yann ar Peul hag a ya da-heul, bezañ ur spered sentidik a zen.
Herdenmensch g. (-en,-en) : **1.** den evel ar re all g., den eus an ordinaloù g. ; **2.** Fañch ar peul hag a ya atav da-heul g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.
Herdentier n. (-s,-e) : [loen.] loen strolladus g., loen bagadus g., loen strollidik g.
Herdentrieb g. (-s) : strolladuster g., bagadusted b., bagaduster g., strollidigezh b., anien vagadus b., anien strolladus b.
Herdenverhalten n. (-s) : realezh vagadiñ b., emzalc'h strollidik g., strollidigezh b., emzalc'h deñvedek g., emzalc'h bagadus g.
herdenweise Adv. : a-strolladoù, a-vandennoù, a-vagadoù.
Herdfeuerglocke b. (-,-n) : fornigell b. ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeuerglocke zudecken,* kafunañ ar regez gant ar fornigell.
Herdfeuermulde b. (-,-n) : fornigell b.
Herdgeld n. (-s) : [istor] fumaj g., mogaj g., mog g.
Herdguss g. (-es,-güsse) : [tekn.] *offener Herdguss,* teuziñ metal a-zispak g., teuzerezh metal a-zispak g., teuzidigezh vetal a-zispak b.
Herdhaken g. (-s,-) : [tekn.] **1.** drezenn b., bazh-drezenn b. ; **2.** perchenn-forn b., fichell-dan b., pifon g., keniler g.
Herdplatte b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.
Herdschaufel b. (-,-n) : [tekn.] pal-dan b.
Herdstange b. (-,-n) : [tekn.] perchenn-forn b., fichell-dan b., pifon g., keniler g.
Herdsteuer b. (-,-n) : [istor] fumaj g., mogaj g., mog g.
hereditär ag. : ... hêrezh, diwar hêrezh, dre hêrezh, hêrezhel, a-hêrezh.
Heredität b. (-) : **1.** [bev] hêrelezh b. ; **2.** [gwir] hêrerezh g.
herein *Adverb ha rakverb rannadus a verk un ebarzhadenn hag an tostaat e-keñver an hini a gomz* : tre, e-barzh ; *herein !* deus tre ! deuit tre ! ; *nur herein !* deus tre 'ta ! deuit tre 'ta ! ; *immer herein, meine Herrschaften,* deuit tre, itronezed hag aotrounez ! ; *zum Fenster herein,* dre doull ar prenestr, dre ar prenestr ; [lu] *den Bauch herein !* moustrit war ho kofoù !
hereinbegeben V.em. : **sich hereinbegeben** (begibt sich herein / begab sich herein / hat sich (t-rt) hereinbegeben) : dont e-barzh, dont tre, antreal, antren.
hereinbekommen V.k.e. (bekam herein / hat hereinbekommen) : **1.** dont a-benn da zegas e-barzh ; [labour-douar] *wir haben das Heu noch trocken hereinbekommen,* gallet hon eus bet kerc'hat (degas) ar foenn d'ar gêr pa oa sec'h c'hoazh ; **2.** [kenw.] *Waren hereinbekommen,* degemer (resev) marc'hadourezh.
hereinbemühen V.em. : **sich hereinbemühen** (bemühte sich herein / hat sich (t-rt) hereinbemüht) : teurvezout dont tre, prizañ dont tre, damantiñ da zont tre.
hereinbitten V.k.e. (bat herein / hat hereingebeten) : pediñ da zont tre.
hereinbrechen V.gw. (bricht herein / brach herein / ist hereingebrochen) : **1.** diruilhañ, kouezhañ, antren dre freuz, dilammat, degouezhout trumm, degouezhout evel ar bleiz, erruout a-zelac'h, erruout a-zelazh, erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, plavañ ; *schweres Unheil brach über ihn herein,* ur gwalleur bras a gouezhas (a zegouezhas, a blavas) warnañ, kouezhañ a reas en drouklamm ; *schweres Unheil brach über das Land herein,* ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein,* ar brezel hag ar vosenn a blavas (a zirollas) war Europa ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein,* c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a zirollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a zirollas war Europa ; **2.**

[dre skeud.] dont ; *der Abend bricht herein,* abardaeziñ a ra, emañ an abardaez o tont ; *die Nacht bricht herein,* emañ an abardaez o louediñ, yaouank eo an noz, emañ an noz o serriñ, serrnoziñ a ra, emañ an noz o tigeriñ, noziñ a ra, serriñ a ra an noz, klozañ a ra an noz, emañ an noz o tont, nozik eo, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, erru eo an noz, en em gavet eo an noz, degouezhet eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz ; *bei hereinbrechender Nacht,* da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz.

Hereinbrechen n. (-s) : **1.** degouezhenn drumm b., disac'hadadur g., freuzadur g. ; **2.** [dre skeud.] *Hereinbrechen der Nacht,* deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g.

hereinbringen V.k.e. (brachte herein / hat hereingebracht) : **1.** degas e-barzh, dezougen e-barzh, kerc'hat ; **2.** *verlorene Zeit wieder hereinbringen,* adtapout an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale).

hereindrängen V.k.e. (hat hereingedrängt) : degas e-barzh dre nerzh, bountañ e-barzh, choukañ.

V.em. : **sich hereindrängen** (hat sich (t-rt) hereingedrängt) : dont tre dre nerzh, antren dre freuz, bountañ evit dont tre, ilinata evit dont tre, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit dont tre, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont tre, toullañ e hent evit dont tre, digeriñ e hent dre an engroez evit dont tre, mont bount-divount dre-douez an dud evit dont tre, mont bount-divount dre-vesk an dud evit dont tre, en em silañ dre-douez an dud evit dont tre, en em silañ dre-vesk an dud evit dont tre.

hereindürfen V.gw. (darf herein / durfte herein / hat hereingedurft) : kaout aotre da zont tre, kaout gwir da antren.

hereinfahren V.k.e. (fährt herein / fuhr herein / hat hereingefahren) : degas e-barzh [gant ur c'harr-tan].

V.gw. (fährt herein / fuhr herein / ist hereingefahren) : dont e-barzh, antren, dont tre, antreal [gant ur c'harr-tan].

Hereinfall g. (-s,-fälle) : droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., tro c'houllo b., taol gwenn g., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g. ; *das war für ihn ein großer Hereinfall,* hennezh a oa bet riñset e dreid dezhañ en taol-se, toazet brav e oa bet en taol-se, ur friad lous en doa tapet en taol-se, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav en taol-se, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha kempenn en taol-se, tapet genaouek e oa bet en taol-se, un distro lous en deus bet tapet en taol-se, louzet (kabestret) e oa bet en taol-se, kac'het en deus bet e jav outañ, chomet eo bet e fri war an draf (war ar gloued) en taol-se, chomet e oa e fri hebiou en taol-se, kouezhet e oa war e fri en taol-se, lakaet en doa e zorn en e zisheol (en e c'houloù) en taol-se.

hereinfallen V.gw. (fällt herein / fiel herein / ist hereingefallen) : **1.** kouezhañ e-barzh dre doull ar prenestr, kouezhañ e-barzh an ti ; **2.** erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelac'h, erruout a-zelazh ; **3.** lakaat e bav er griped, skeiñ e-barzh al las, bezañ nezet brav, bezañ tap, bezañ tapet brav, bezañ tapet lous, bezañ paket sellet, bezañ tapet genaouek, bezañ gwalldapet, bezañ toazet brav, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ bratellet, bezañ devet, bezañ stranet, bezañ straniget prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav ; *auf Versprechungen hereinfallen,* krediñ e promesaoù faos, bezañ touellet gant promesaoù faos.

hereinfliegen V.gw. (flog herein / ist hereingeflogen) : dont tre diwar nij, nijal tre.

hereinführen V.k.e. (hat hereingeführt) : degas e-barzh.

hereingehen V.gw. (ging herein / ist hereingegangen) : **1.** dont e-barzh, antren, dont tre, antreal ; **2.** [dre skeud.] *das geht noch herein,* plas a-walc'h a zo c'hoazh evit an dra-se.

hereingucken V.gw. (hat hereingeguckt) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.

hereinhauen (haute herein / hieb herein / hat hereingehauen) : sankañ gant taolioù.

V.em. : P. **sich hereinhauen** (haute sich herein / hieb sich herein // hat sich (t-d-b) hereingehauen) : *sich (t-d-b) ordenlich einen reinhauen,* tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, ur garg), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

hereinholen V.k.e. (hat hereingeholt) : **1.** kerc'hat, degas ; **2.** [kenw.] *Aufträge hereinholen,* degemer urzhioù-prenañ.

hereinkommen V.gw. (kam herein / ist hereingekommen) : dont e-barzh, antren, dont tre, antreal ; *kommen Sie herein !* deuit en ti ! deuit tre ! deuit e-barzh ! antreit en ti !

hereinkönnen V.gw. (kann herein / konnte herein / hat hereingekonnt) : gallout dont tre ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen,* serr ar gloued ouzh ar saout.

hereinkriegen V.k.e. (hat hereingekriegt) : dont a-benn da zegas e-barzh.

hereinlassen V.k.e. (lässt herein / ließ herein / hat hereingelassen) : leuskel da zont tre, reiñ digor [d'u.b.] ; *lass sie nicht rein !* dalc'h anezho er-maez ! laosk anezho e-tal an nor ! ; *er hatte strengstens verboten, Leute hereinzulassen,* difennet en doa krak lezel den ebet da zont tre ; *er befahl, ihn hereinzulassen,*

gourc'hemenn a reas ma vije roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vije roet digor dezhañ ; *hereingelassen werden,* kaout digor ; *mehr Sonnenlicht in ein Zimmer hereinlassen,* divouchañ ur gambr ; *die Möbelpacker mussten den Schrank durch das Fenster hereinlassen,* an diannezerien o doa ranket paseal an armel dre doull ar prenestr.

hereinlegen V.k.e. (hat hereingelegt) : **1.** lakaat e-barzh ; **2.** [dre skeud.] *jemanden hereinlegen,* kaotañ ha pegañ u.b., gludañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, kabestrañ, gennañ, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout, tizhout, diharpañ, divleupañ, touzañ) u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari un dapadenn d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., strobinellañ u.b., ober ur brav a dap d'u.b.; *man hat ihn gründlich hereingelegt,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav, ur brav a dap a voe graet dezhañ.

hereinlocken V.k.e. (hat hereingelockt) : dedennañ e-barzh, hoalañ da zont e-barzh, loavañ da zont e-barzh.

hereinmüssen V.gw. (muss herein / musste herein / hat hereingemusst) : rankout mont tre.

hereinnehmen V.k.e. (nimmt herein / nahm herein / hat hereingenommen) : ebarzhañ, degas e-barzh ; *jemanden als Mitinhaber hereinnehmen,* kenlodegañ u.b,. keveleriñ gant u.b., keveliñ gant u.b.

hereinnötigen V.k.e. (hat hereingenötigt) : rediañ da zont tre.

hereinplatzen V.gw. (ist hereingeplatzt /kam hereingeplatzt) : erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelac'h, erruout a-zelazh, erruout evel ar bleiz, degouezhout evel ar bleiz, erruout evel un tarzh kurun, ober gaol e ; *er platzte in die Küche herein,* ober a reas gaol er gegin.

hereinreden V.gw. (hat hereingeredet) : [gwashaus] emellout, en em veskañ, lavaret e damm ivez.

hereinregnen V.dibers. (hat hereingeregnet) : [glav] kouezhañ e-barzh an ti.

hereinreichen V.gw. (hat hereingereicht) : tremen e-barzh, bezañ hir a-walc'h evit dont e-barzh.

V.k.e. (hat hereingereicht) : lakaat da dremen e-barzh, tremen e-barzh.

hereinreiten V.gw. (ritt herein / ist hereingeritten) : dont tre war varc'h.

hereinrennen V.gw. (rannte herein / ist hereingerannt) : antren d'ar red, dilammat e-barzh.

hereinrücken V.gw. (ist hereingerückt) : [lu] aloubiñ ur vro, antren en ur vro.

hereinrufen V.k.e. (rief herein / hat hereingerufen) : gervel da zont e-barzh ; *ruf sie herein !* kri anezho en ti, hop dezho dont en ti !

hereinschaffen V.k.e. (hat hereingeschafft) : dezougen e-barzh ; *die Möbelpacker mussten den Schrank durch das Fenster hereinschaffen,* an diannezerien o doa ranket paseal an armel dre doull ar prenestr.

hereinschauen V.gw. (hat hereingeschaut) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.

hereinschießen V.gw. (schoss herein // hat hereingeschossen / ist hereingeschossen / kam hereingeschossen) : **1.** (hat) : tennañ e-barzh ; **2.** (ist/kam) : dilammat e-barzh, strimpiñ e-barzh, ober gaol e ; *er kam in die Küche hereingeschossen,* ober a reas gaol er gegin.

hereinschleichen V.gw. (schlich herein // ist hereingeschlichen / kam hereingeschlichen) : en em silañ e-barzh dre guzh.

V.em. : **sich hereinschleichen** (schlich sich herein / hat sich (t-rt) hereingeschlichen) : en em silañ e-barzh dre guzh.

hereinschneien V.dibers. (hat hereingeschneit) : *es schneit zum Fenster herein,* dre doull ar prenestr e kouezh an erc'h e-barzh an ti.

V.gw. (ist hereingeschneit / kam hereingeschneit) : [dre skeud.] P. *hereinschneien, hereingeschneit kommen,* erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h, erruout evel un tarzh kurun, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer.

hereinsehen V.gw. (sieht herein / sah herein / hat hereingesehen) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.

hereinspazieren V.gw. (spazierte herein // ist hereinspaziert / kam hereinspaziert) : **1.** dont tre ken distrafuilh ha tra ; **2.** *hereinspaziert !* deuit en ti ! deuit tre ! antreit en ti !

hereinstecken V.k.e. (hat hereingesteckt) : sankañ, silañ e-barzh, lakaat da dremen e-barzh, lakaat e-barzh.

hereinstehlen V.em. : **sich hereinstehlen** (stiehlt sich herein / stahl sich herein / hat sich (t-rt) hereingestohlen) : en em silañ e-barzh dre guzh.

hereinsteigen V.gw. (stieg herein / ist hereingestiegen) : pignat e-barzh, krapat e-barzh.

hereinstellen V.k.e. (hat hereingestellt) : lakaat e-barzh.

hereinstoßen V.k.e. (stößt herein / stieß herein / hat hereingestoßen) : bountañ e-barzh, sankañ, choukañ.

hereinströmen V.gw. (ist hereingeströmt) : en em oufiñ, diruilhal, en em vountañ e-barzh, en em boulzañ e-barzh, en em skeiñ a-dreuzoù e-barzh.

hereinstürmen V.gw. (ist hereingestürmt) : dilammat e-barzh, strimpiñ e-barzh, en em vountañ e-barzh, en em boulzañ e-barzh, en em skeiñ e-barzh, ober gaol e ; *er kam in die Küche hereingestürmt,* ober a reas gaol er gegin.

hereinstürzen V.gw. (ist hereingestürzt) : **1.** delammat e-barzh, strimpiñ e-barzh, ober gaol e ; *er kam in die Küche hereingestürzt,* ober a reas gaol er gegin ; **2.** kouezhañ e-barzh.
hereintragen V.k.e. (trägt herein / trug herein / hat hereingetragen) : dezougen e-barzh, degas e-barzh warzoug.
hereintreten V.gw. : (tritt herein / trat herein / ist hereingetreten) : dont e-barzh, antren, dont tre, antreal ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen,* dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr.
hereinwagen V.em. : **sich hereinwagen** (hat sich (t-rt) hereingewagt) : krediñ antreal, fiziout dont tre.
hereinwinken V.k.e. (hat hereingewinkt) : ober sin d'u.b. da zont tre, ober sin d'u.b. da antreal.
hereinwollen V.gw. (will herein / wollte herein / hat hereingewollt) : kaout c'hoant da zont tre, bezañ c'hoant d'an-unan da zont e-barzh, goulenn mont tre.
hereinziehen V.k.e. (zog herein / hat hereingezogen) : **1.** sachañ e-barzh ; *sie zog das Kind zur Tür herein,* tennet he doa ar bugel e-barzh an ti ; **2.** [dre skeud.] *er wurde in die Affäre hereingezogen,* graet e voe lodek en afer-se, bountet e voe e-barzh an afer, lakaet e voe da gaout perzh en afer-se.
V.gw. (zogen herein / sind hereingezogen) : dont e-barzh, antren, dont tre, antreal.
hereinzoomen V.k.e. ha V.gw. (hat hereingezoomt) : zoumañ war-raok.
herfahren V.gw. (fährt her / fuhr her / ist hergefahren) : **1.** dont [gant ur c'harr-tan] ; **2.** [dre skeud.] *sie fuhren über ihn her,* **a)** pakañ (klevet, tapout, kavout) a reas e begement ganto, roet e voe e stal dezhañ, lavaret a rejont e begement dezhañ, klevet a reas e holl anvioù ganto, klevet a reas e seizh seurt ganto, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet a reas seizh gwirionez an diaoul ganto, kanañ a rejont e jeu dezhañ pizh ha kempenn, lavaret a rejont e jeu dezhañ, malañ a rejont gros dezhañ ; **b)** darc'haouiñ a rejont bazhadoù dezhañ, kannañ a rejont e gouez dezhañ a c'hoari gaer / kivijet e voe tonenn e benn a-feson ganto / koueziañ a rejont hetus e benn dezhañ (Gregor).
V.k.e. (fährt her / fuhr her / hat hergefahren) : degas [gant ur c'harr-tan] ; *Holz herfahren,* degas koad.
Herfahrt b. (-,-en) : hent dont g., donedigezh b., beaj dont b. ; *auf der Herfahrt,* war an hent a gas du-mañ, dre ma oa o tont, pa oa o tont ; *Hin- und Herfahrt,* beaj mont-dont b., mont-dont g.
herfallen V.gw. (fällt her / fiel her / ist hergefallen) : *über etwas (t-rt) herfallen,* delammat war udb, lammat war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, stagañ gant udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, kouezhañ war udb, plaouiañ war udb, plavañ war udb, en em strinkañ war udb, en em stlepel war udb, mont herrek d'udb, en em deuler war udb ; *über jemanden herfallen,* kouezhañ war chouk u.b., kouezhañ war kitern u.b., rual ouzh u.b. ; *die Feinde fielen über unsere Linien her,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù.
herfinden V.k.e. (fand her / hat hergefunden) : kavout an hent evit dont.
herfließen V.gw. (floss her / ist hergeflossen) : **1.** diruilhañ, deredek ; *vom Gebirge herfließen,* diruilhañ (deredek) eus ar menezioù ; **2.** [dre skeud.] *aus etwas herfließen*, deverañ eus udb, dont digant (eus) udb / diskenn eus udb (Gregor).
herfür Adv. : *herfür mit ihm !* diskouezit anezhañ ! degasit anezhañ ! ra vezo diskouezet !
Hergang g. (-s) : **1.** hent dont g., donedigezh b. ; *beim Hergang,* dre ma oa o tont, pa oa o tont, war an hent a gas du-mañ ; **2.** [dre astenn.] dibun g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., heuliad g., oberidigezh b. ; *den ganzen Hergang des Unfalls erzählen,* kontañ dre ar munud penaos e oa bet c'hoarvezet ar gwallzarvoud, dezrevell ar gwallzarvoud a-dreuz hag a-hed (diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), ober un danevell glok eus ar gwallzarvoudoù, ober un danevell gloz eus ar gwallzarvoudoù ; *beschreiben Sie mir mal den Hergang,* lavarit ho kont din diwar-benn an darvoud-se.
hergeben V.k.e. (gibt her / gab her / hat hergegeben) : daskoriñ, reiñ, diskregiñ diouzh, restaol, resteurel ; *das musst du wieder hergeben,* ret e vo dit daskoriñ an drase ; *sein Letztes hergeben,* **a)** reiñ kement a zo en e gerz ; **b)** ober bec'h bras, ober kement ha ma'z eo posupl d'an-unan ober, ober hervez e bosupl, ober hervez e c'halloud / lakaat e holl studi hag e holl nerzh (Gregor), plantañ e holl nerzh d'ober udb, ober (c'hoari) an diaoul hag e bevar, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ, e c'halloud, e bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, kement ha ma c'haller), ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, en em aketiñ e pep doare, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb.
hergebracht ag. : hengounel, henc'hizel, a c'hiz kozh, boas, boaziek, kustum ; *hergebrachte Sitte,* henvoaz g., boazamant kozh g.
hergehen V.gw. (ging her / ist hergegangen) : dont, tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *geh einmal her !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta !
V.dibers. (ging her / ist hergegangen) : **1.** P. *es ging über ihn her,* dindan teod an dud edo, chaok a oa bet diwar e benn, plaenaet e voe e borpant, ar gaoz a oa war e lerc'h, kontet e voe e zoareoù, graet e voe ur porpant nevez dezhañ, torret e voe keuneud war e gein, ne oa na chaok na stran a reas diouer diwar e benn, dantet ha flemmet e voe gant an dud (Gregor) ; **2.** mont, mont endro ; *es ging munter her !* lañs (startijenn) a oa gant an dud, strakal a rae an traoù, mont a rae an dud da vatkaer ganti, mont a rae an dud a-zevri-kaer ganti, mont a rae an dud a-zevri-kaer dezhi, mont a rae an dud parfet dezhi, gwall c'hoari a oa bet ; *so geht es in der Welt her,* evel-se emañ kont - e-giz-se emañ an traoù / evel-se emañ ar bed (Gregor) - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed ; *es geht knapp bei ihm her,* ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, n'eo ket druz ar geusteurenn gantañ, treutik-eston e vez ar geusterenn

gantañ, kegin dreut a vez en e di, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, koraiz a vez bemdez gantañ, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, n'eo ket druz an traoù gantañ, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, berr eo ar stal (an traoù, ar c'hrog) gantañ, hennezh eo tenn ar bed gantañ, emañ o c'hoari gant glac'harig, emañ o ruzañ anezhi, n'emañ ket an aour gantañ war ar raden, hennezh a zo berr war e gezeg, berr eo en e skeuliad, hennezh a zo staget berr, skort eo an arc'hant gantañ, just eo an arc'hant gantañ, gant Fañch ar Berr emañ, bihan eo pep tra gantañ ; *es geht scharf her, es geht heiß her,* amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, bec'h a zo, trouz a zo, chao a zo amañ, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù ; **3.** *er geht hinter ihm her,* e heuliañ a ra, heuliañ a ra anezhañ, mont a ra a-dreñv dezhañ, mont a ra en e dreñv, kerzhet a ra war e lerc'h, mont a ra d'e boursu, mont a ra d'e heul (Gregor) ; *er geht neben ihm her,* mont a ra troad-ouzh-troad gantañ, bale a ra en e geñver, mont a ra keñver-ha-keñver (kostez-ha-kostez) gantañ (Gregor) ; *er geht vor ihm her,* kerzhet a ra araozañ, kerzhet a ra en e raok, mont a ra araozañ, mont a ra en e raok, e ziaraogiñ a ra / diaraogiñ a ra anezhañ (Gregor) ; *er geht hin und her,* emañ o vont-dont, tremen ha distremen a ra, emañ mont-dont, emañ o valeata, emañ o troiata, emañ o c'hwileta, emañ o riboulat, emañ o tifretañ, emañ o firbouchal, emañ o tiskrapañ, emañ o fourgasiñ, emañ o punellat, emañ o lavigañ, emañ o trabotellat, emañ o trapikellat, emañ o trevelliñ, emañ o fistoulat.

hergehören V.gw. (gehörte her / hat hergehört) : bezañ en e lec'h reizh, dereout.

hergelaufen ag. : deuet eus n'ouzon ket pelec'h ; *hergelaufener Bursche,* foeter-hent g., ur pe-anv g., paotr hep ti nag aoz g., paotr hep ti na loj g., paotr hep bod nag aoz g., paotr hep mont ebet g., galouper g., un n'ouzon ket piv eus n'ouzon ket pelec'h g.

herhaben V.k.e. (hat her / hatte her / hat hergehabt) : *wo hast du das her ?* piv en deus lavaret an dra-se dit ? pelec'h ec'h eus klevet an dra-se ? eus pelec'h e teu an dra-se ?

herhalten V.k.e. (hält her / hielt her / hat hergehalten) : astenn ; *halte den Teller her !* deus da asied din !

V.gw. (hält her / hielt her / hat hergehalten) : gouzañv, padout, diwaskañ, dougen ; *er muss für alles herhalten,* a bep seurt e vez lakaet da ober, kant implij a vez graet gantañ, kreñv eo e gein, ledan eo e chouk, mat eo e gein, mat eo da geinañ, kein mat en deus / brav e oar keinañ / brav e oar ober kein (Gregor) ; *na, wofür die Migräne nicht alles herhalten muss,* ar boan-benn e vez lakaet traoù war he c'hont 'vat.

herholen V.k.e. (hat hergeholt) : **1.** kerc'hat, mont da gerc'hat ; **2.** [dre skeud.] *weit hergeholt,* troidellus, korvigellet, troidellek, diwar-goust un neudenn ; *das ist weit hergeholt,* mont a ra Yann pell diouzh ar gêr da wriat, emaomp pell diouzh ar gêr, arabat mont re bell gant an erv memes tra.

herhören V.gw. (hat hergehört) : selaou ; *hört mal alle her !* selaouit ganin !

Hering g. (-s,-e) : **1.** [loen.] harink g. ; *grüner Hering,* harink fresk g. (Gregor) ; *geräucherter Hering,* harink sec'h, harink mogedet g. (Gregor), harink sol g. ; *gesalzener Hering,* harink sall g. ; *Heringe fangen, Heringe fischen,* harinketa ; **2.** [tekn.] piked g., strapenn deltenn b., krog teltenn g. ; **3.** [dre skeud.] P. *sie lagen (saßen, standen) wie die Heringe,* chouket (peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, krog an eil en egile, yoc'het, gwasket) e oant, sac'h-àr-vac'h e oant, kouchet e oant evel foenn er solier, ken start e oant ha gliziged sall en ur varilh ; P. *so ein Hering !* hennezh a zo treut ha sec'h evel un harink (Gregor), hennezh a zo treut evel ur gioc'h, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, hennezh a zo treut-gioc'h, hennezh a zo treut evel ur brank, sec'h eo evel ur plankenn, aet eo e gof en e gein, treut-gagn eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, un eonenn a zo anezhañ, n'eus mann outañ, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen.

Heringsbank b. (-,-bänke) : [loen.] gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., gwazhiennad harinked b., taol harinked g., bank harinked g., bankad harinked g., klodad harinked g., moudenn harinked b.

Heringsboot n. (-s,-e) / **Heringsbüse** b. (-,-n) : [merdead.] bag harinketa b.

Heringsfang g. (-s,-fänge) : [merdead.] harinketaerezh g., harinketa g.

Heringsfänger g. (-s,-) : [merdead.] harinketaer g.

Heringsfass n. (-es,-fässer) : baraod harinked g., baraodad harinked g., laouer harinked sall b.

Heringsfischer g. (-s,-) : [merdead.] harinketaer g.

Heringsfilet n. (-s,-s) : [kegin.] tanavenn harinked b., spilhenn harinked b., gwenn harinked g., gwennoù harinked lies.

Heringsfischerei b. (-) : [merdead.] harinketaerezh g., harinketa g.

Heringsgründe lies. : takadoù harinketa lies., harinkedvaoù lies., gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., gwazhiennad harinked b., taol harinked g., bank harinked g., bankad harinked g., klodad harinked g., moudenn harinked b.

Heringshai g. (-s,-e) : [loen.] soner g.

Heringskönig g. (-s,-e) : [loen.] yar-vor b.
Heringslake b. (-,-n) **/ Heringslauge** b. (-,-n) : [kegin.] hili harinked g.
Heringsmilch b. (-) : [loen.] letez harinked str., laezhenn harinked b.
Heringsmöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelan kein du g. [*liester* gouelini kein du] ; *Heringsmöwe im Jugendkleid,* gouelan rous g.
Heringsnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued harinketa b.
Heringsräucherei b. (-,-en) : **1.** [labour] mogederezh harinked g. ; **2.** [stal] mogederezh harinked b.
Heringsrogen g. (-s,-) : [loen.] had harinked str., greun harinked str., stronk harinked g.
Heringssalat g. (-s) : [kegin.] saladenn harinked b.
Heringstonne b. (-,-n) : baraod harinked g., baraodad harinked g., laouer harinked sall b.
Heringstopf g. (-s) : [kegin.] kirinad harinked b.
Heringsweib n. (-s,-er) : marc'hadourez harinked b., harinkerez b., [goapaus] mari-vorgan b.
Heringszeit b. (-) : koulz an harinketa g., mare an harinketa g.
Heringszug g. (-s,-züge) : [loen.] gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., gwazhiennad harinked b., taol harinked g., bank harinked g., klodad harinked g., moudenn harinked b.
herinnen Adv. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] en diabarzh, e-barzh.
herjagen V.k.e. (hat hergejagt) : poursuiñ, redek, redek war-lerc'h, argas, hemolc'hiñ.
V.gw. (ist hergejagt) : *hinter einem Tier herjagen,* poursuiñ ul loen, redek ul loen, redek war-lerc'h ul loen, argas ul loen, hemolc'hiñ ul loen.
herkommen V.gw. (kam her / ist hergekommen) : **1.** tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, dont ; *komm einmal her !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! ; **2.** dont ; *extra herkommen,* en em zirenkañ ; *wo kommst du her ?* eus pelec'h e teuez ? a-beban (pe a lec'h, a-belec'h) e teuez ? a-ven e teuez ? ; **3.** [dre heñvel.] deverañ eus, deverañ diouzh, dedarzhañ eus, deredek eus, dont digant (eus) / diskenn eus (Gregor) ; *das kommt von etwas ganz anderem her,* un dra all a zo pennkaoz da gement-mañ ; *dieses Wort kommt aus dem Griechischen her,* deverañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg.
Herkommen n. (-s) : **1.** donedigezh b. ; **2.** orin g., hil g., poent-orin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b. ; *er ist nicht vom besten Herkommen,* n'eo ket a lec'h gwall vat, n'eo ket bet savet a diegezh gwall vat ; *von bescheidenem Herkommen,* a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, bilen a ouenn, partabl a lignez, savet a dud izelek ; **3.** [dre astenn.] arver g., boaz g., boazamant g., kustum g., giz b. ; *nach altem Herkommen,* evel ma vez graet a-gozh, diouzh an henvoaz.
herkömmlich ag. : hengounel, henc'hizel, a c'hiz kozh.
Herkules g. : **1.** [mojenn.] Herkules g., Herakles g. ; **2.** P. Harkul g., Yann e vazh-houarn a bemp kant livr g., akul g.
Herkulesarbeit b. (-,-en) : **1.** [mojenn.] labour Herkules g. ; **2.** [dre skeud.] labour ramzel g.
herkulisch ag. : herkulean, ramzel, akul.
Herkunft b. (-, Herkünfte) : **1.** orin g., hil g., poent-orin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b. ; *dies wird uns Auskunft über seine Herkunft geben,* en doare-se en em lakaimp war an tres evit gouzout a belec'h eo ; *Wörter gleicher Herkunft,* gerioù a-ouenn lies., gerioù kenouenn lies., gerioù a hevelep orin lies. ; *etymologische Herkunft eines Wortes,* gerorin g., gerdarzh g. ; *von spanischer Herkunft,* a hil spagnat, a orin spagnat ; *Bäume gebietsfremder Herkunft,* gwez deuet a-vaez-bro str. ; **2.** [dre heñvel.] *sie ist von niedriger Herkunft,* ganet (savet) eo bet-hi a lec'h izel, ur plac'h savet a dud izelek eo honnezh, ur plac'h dister he gouenn eo honnezh, ur plac'h a ouenn izel (a ouenn vilen) eo, ur plac'h eus ar werin eo ; *von hoher Herkunft,* a lignez uhel, a renk uhel, a ouenn vat, graet e voutoù dezhañ a-raok e dreid.
Herkunftsbezeichnung b. (-,-en) : merk an orin g., anvadur orin kontrollet g.
Herkunftsland n. (-s,-länder) : bro orin b.
herlaufen V.gw. (läuft her / lief her / ist hergelaufen / kam hergelaufen) : deredek, delammat, dont d'ar red.
herleiern V.k.e. (hat hergeleiert) : dijabliñ, dibunañ, distilhañ, salmiñ, bresañ, drailhañ, P. distripañ, dislonkañ, galoupat [*galoupat ur bedenn*].
herleiten V.k.e. (hat hergeleitet) : **1.** degas, kas ; **2.** tennañ, dezastum, dezren [ag.v. : dezreet] ; *etwas von etwas herleiten,* dezastum udb diouzh (diwar, eus) udb all, dezren udb diouzh (diwar, eus) udb all ; *sich von etwas herleiten lassen,* dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus, deverañ diouzh, deredek diouzh, ober chadenn gant, dont diwar.
V.em. : **sich herleiten** (hat sich hergeleitet) : deverañ eus, dont digant / dont eus / diskenn eus (Gregor).
Herling g. (-,-e) : [louza.] rezin glas str., rezin glas-dour str.
Herlitze b. (-,-n) : [louza.] kerezenn-ouez b. [*liester* kerezenned-gouez].
hermachen V.em. : **sich hermachen** (hat sich (t-rt) hergemacht) : *sich über etwas (t-rt) hermachen,* lammat war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, stagañ gant udb, mont e penn eus udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb., plaouiañ war udb, plavañ war udb, en em strinkañ war udb, mont herrek d'udb, en em stlepel war udb, en em deuler war udb ; *sich über die Torte hermachen,* en em stlepel war an dartezenn.
Hermann g. : **1.** Armant g. ; **2.** [istor] Arminius g., Hermann g.
Hermännchen n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.
Hermannsschlacht b. (-) : [istor] emgann Teutberg g., emgann an Teutoburger Wald g. [*bloavezh 9 eus hon amzervezh*].
Hermaphrodit g. (-en,-en) : **1.** [loen.] loen hermafrodek g., baskarin g. ; **2.** [louza.] plant hermafrodek str. ; **3.** [tud] den hermafrodek g., den gourwregel g., den divreizh g., den hiron g., den yar ha kilhog war un dro g., den par-ha-parez g., den baskarin g., kog-ha-yar g., paotr-plac'h g.

Herme b. (-,-n) : [Henamzer] herma b., kolonenn Hermes b.
Hermelin n. (-s,-e) : [loen.] ermin g., erminig g. [*liester* erminiged], kaerell-wenn b., propig g. ; *im Winter wird das Fell des Hermelins weiß,* er goañv e teu an erminig da wiskañ ur vlevenn wenn.
Hermelin g. (-s,-e) **1.** erminig g. [*liester* erminigoù], feur erminig b., foulinenn erminig b. ; *mit Hermelinfell geschmückt,* erminiget ; **2.** [ardamezouriezh] erminig g. [*liester* erminigoù], ; *mit dem Hermelin besetzt,* erminiget.
hermelinbesetzt ag. : erminiget.
Hermelinfahne b. (-,-n) : banniel erminiget g.
Hermelinfell n. (-s,-e) : erminig g. [*liester* erminigoù], feur erminig b., foulinenn erminig b. ; *mit Hermelinfell geschmückt,* erminiget
Hermelinflagge b. (-,-n) : banniel erminiget g.
Hermelinmantel g. (-s,-mäntel) : mantell erminiget b.
Hermelinorden g. (-s) : urzh an erminig g.
Hermeneutik b. (-) : hermeneutik g., steraouriezh b., diouvegouriezh b., diouvegañ g. ; *Anhänger der Hermeneutik,* steraour g., diouveger g.
hermeneutisch ag. : hermeneutek, diouvegel.
Hermensäule b. (-,-n) : [Henamzer] herma b., kolonenn Hermes b.
Hermes g. : [mojenn.] Hermes g.
Hermesstab g. (-s) : gwialenn-beoc'h b.
Hermetik b. : [istor] hermezegouriezh b.
hermetisch ag. : **1.** peurgloz, peurstanket ; *hermetisch abschließen,* serriñ kloz ; **2.** gourzhintentadus, digomprenadus, amsklaer ; **3.** [istor] hermezek.
Hermetismus g. (-) : [istor,preder.] hermezegouriezh b.
Hermine b. : Armanda b.
hermüssen V.gw. (muss her / musste her / hat hergemusst) : **1.** rankout dont ; **2.** *das muss wieder her,* ret eo adkavout an dra-se.
hernach Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu.
hernehmen V.k.e. (nimmt her / nahm her / hat hergenommen) : **1.** kemer, tennañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden hernehmen,* gwallaozañ u.b., droukkempenn u.b. (Gregor).
Hernie b. (-,-n) : [mezeg.] ogad g., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn-gof b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor), P. diskenn-bouzelloù g.
hernieder Adv. : a-ziwar laez, eus an nec'h (eus al laez) d'an traoñ / diouzh an nec'h / diwar laez / eus an nec'h d'an diaz / diouzh al laez / diouzh krec'h (Gregor).
Herodes g. : [Bibl.] Herodez g.
Herodias b. : [Bibl.] Herodiaz b., Herodiadez b.
Herodot g. : [Henamzer] Herodotos g.
Heroe g. (-n,-n) : [mojenn.] haroz g., hanterzoue g., gouron g.
Heroenalter n. (-s,-) : [mojenn.] oadvezh an harozed g., oadvezh ar c'houroned g.
Heroenkult g. (-s) : [Henamzer] azeulerezh an harozed g., azeulerezh ar c'houroned g.
heroenhaft ag. : harozel, harozek, kadarn.
Heroin[1] n. (-s) : [kimiezh, dramm] heroin g.
Heroin[2] b. (-,-nen) : **/ Heroine** b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] harozez b., hanterzoueez b. ; **2.** harozez b., kadarniadez b., gouronez b.
heroinsüchtig ag. : sujet d'an heroin, heroingaezhiat.
heroisch ag. : harozel, harozek, harozus, kadarn.
Heroismus g. (-) : kadarnded b., harozegezh b., harozelezh b., gouregezh b.
Herold g. (-s,-e) : **1.** [istor] harod g. ; **2.** [istor] embanner g. ; **3.** [dre astenn.] kampion g., alvokad g.
Heroldsdichtung b. (-) : barzhoniezh ardamezel b.
Heroldskunst b. (-) : ardamezerezh g.
Heroldsstab g. (-s,-stäbe) : gwialenn-beoc'h b.
Heros g. (-, Heroen) : [mojenn.] haroz g., hanterzoue g., gouron g.
Herpes g. (-s, Herpetes) : [mezeg.] eror g.
Herpesvirus n. (-,-viren) : [mezeg.] viruz an eror g.
herplappern V.k.e. (hat hergeplappert) : P. dijabliñ, dibunañ, distilhañ, salmiñ, bresañ, drailhañ, P. distripañ, dislonkañ, galoupat [*galoupat ur bedenn*].
Herr g. (-n,-en) : **1.** aotrou g. ; *ein älterer Herr,* un aotrou kozhik a-walc'h g., un aotrou deuet war an oad g., un aotrou deuet un tamm mat a oad dezhañ g., un aotrou aet bras war an oad g. ; *ein alter Herr,* ezel a enor ur c'horfuniad studierien g. ; *ein besserer Herr,* un den a-zoare g. ; *ein freundlicher Herr,* un den hegarat g., un den seven g. ; *der junge Herr,* mab an ti g., mab an aotrou g. ; *ein junger Herr,* un den yaouank g., ur paotr yaouank g. ; *ein sauberer Herr,* [goapaus] ul labous treut g., ul lampon g., un ibil treut g., un aotrou g., ur gwall labous g., ur poñsin g., ul labous toc'hor g., ur c'hwil g., ur gwall ibil a baotr g., un akariod g., ur poñsin g. ; *Herr Müller heißt er,* an aotrou Müller a reer anezhañ ; *Herr Schneider,* an aotrou Schneider g., an Ao. Schneider g., [vokativ] Aotrou Schneider ! ; *die Herren Müller und Schmidt,* an aotrounez Müller ha Schmidt lies., an Ao.Ao. Müller ha Schmidt lies. ; [vokativ] *Herr Doktor,* Aotrou mezeg g. ! ; *der Herr Doktor,* an aotrou mezeg g. ; [vokativ] *Herr Hauptmann,* Aotrou kabiten g. !, Aotrou letanant ! ; *der Herr Hauptmann,* an aotrou kabiten g., an aotrou letanant g. ; *der Herr Bürgermeister,* an aotrou maer g. ; *der Herr Pfarrer,* an aotrou person g. ; *Ihr Herr Vater,* an aotrou ho tad g. ; [vokativ] *meine Damen und Herren,* Itronezed, Aotrounez ! - Itronezed hag Aotrounez ! ; *ist Herr Schneider zu Hause ?* daoust hag-eñ emañ an aotrou Schneider er gêr ? ; *der Herr Bischof,* an aotrou 'n eskob g. ; *die Herren Bischöfe,* an aotrounez eskibien lies. ; *jeder Herr führt seine Dame zu Tisch,* pep servijer a gaso e zimezell d'he flas ouzh taol ; [vokativ] *mein Herr !* Aotrou ! ; [lizhiri] *sehr geehrte Herren !* Aotrounez ker ! Aotrouien ger !
2. [vokativ] *gnädigster Herr und König,* Aotrou roue g. ! ; [vokativ] *Herr Ritter,* Aotrou marc'heg g. ! ; *er spielt den großen Herrn,* emañ oc'h ober e aotrou (e c'hrobis, e vraz), emañ oc'h ober brasoni ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen,* lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien ; *er ist Herr über Leben und Tod,* mestr eo war hor buhez, emañ hor buhez etre e zaouarn hag en e drugarez ; [kr-l] *mit großen Herren ist nicht gut Kirschen essen,* mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - n'eo ket brav kaout afer ouzh (mont da c'hoari gant) ar pennoù bras -

n'eo ket brav mont da rannañ fav gant ar pennoù bras - n'eo ket brav kaout d'ober ouzh ar pennoù bras - n'eo ket brav en em luziañ gant ar pennoù bras.
3. mestr g., aotrou g., hini g. ; *der Herr und seine Knechte,* ar mestr hag e vevelien ; *der Herr und seine Sklaven,* ar mestr hag e sklaved ; *der Hund begrüßt freudig seinen Herrn,* ober a ra ar c'hi hast ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi chalantiz d'e vestr, ober a ra ar c'hi fistoulig d'e vestr, cherisañ a ra ar c'hi e vestr, ober a ra ar c'hi kalz a joa d'e vestr, diskouez a ra ar c'hi joa ouzh e vestr ; *der Herr des Hauses,* mestr an ti g., ar mestr-a-di g., an tieg g., an ozhac'h g., ar penn-tiegezh g. ; [vokativ] *Herr auf Urnekloster,* Aotrou Urnekloster !, Aotrou maner Urnekloster ! ; *der geistliche Herr,* an aotrou person g. ; *sein eigener Herr sein,* bezañ dizalc'h (war e gont e-unan, mestr en e di, ar gontell hag an dorzh gant an-unan), ober e stal e-unan, na gaout na urzh na difenn digant den, na vezañ dindan aotrouniezh den ebet ; *über sich Herr sein,* bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), en em vestroniañ, kaout ar c'hreñv war an-unan, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon, bezañ war e du ; *er ist Herr der Lage,* mestroniañ a ra mat pep tra, emañ pep tra en e zalc'h, kemeret en deus an tu kreñv, kemeret en deus e greñv war an darvoudoù, tapet en deus e droad er par, bez emañ an tu kreñv gantañ ; *einer Sache Herr werden,* kemer udb, lakaat udb dindan e veli, lakaat udb en e zalc'h, kemer an tu kreñv war udb, kemer e greñv war udb, souriñ àr udb, dont a-benn da vestroniañ udb, lakaat harz d'udb, troc'hañ udb, mougañ udb, troc'hañ a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb ; *er kann seiner Trunksucht nicht Herr werden,* hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouez da evañ, n'eo ket evit e dech, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn ; *seinen Herrn finden,* kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan gouest eus an-unan, unan barrek evit an-unan), kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan barrekoc'h eget an-unan ; *ich diene keinen anderen Herrn als den König,* ne servijan ken mestr nemet ar roue ; [kr-l] *jeder ist Herr in seinem Hause, jeder ist Herr im eigenen Hause,* pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di, pep ki a harzh en e di ; *man kann nicht zwei Herren dienen,* den ebet ne c'hell servijañ daou vestr, den ned eo evit servijañ daou vestr ; *aus allen Herren Ländern,* eus pevar c'horn ar bed, eus kement bro a zo tout ; P. *wie der Herr, so's Gescherr,* ar mestr mat a ra mevel mat, mevel Youenn eo Jaouenn / Janed eo matezh Janed / Anna hag he mestrez a ribot asambles / hevelep mestr, hevelep mevel (Gregor).
4. [relij.] *der Herr,* an Aotrou g. ; *Gott der Herr,* an Aotrou Doue g. ; *der Herr der Schöpfung,* an Aotrou Doue, krouer ar bed g. ; *das Haus des Herrn,* ti an Aotrou Doue g., an iliz b. ; *der Tag des Herrn,* devezh an Aotrou Doue g., ar Sul g. ; *das Sakrament des Herrn,* Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., an eukaristiezh b. ; *der Tisch des Herrn,* an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b. ; *die Wege des Herrn sind unergründlich,* n'eus den evit anavezout hentoù Doue ; *selig im Herrn sterben,* mervel e peoc'h Doue ; *der Herr der Heerscharen,* Doue meuriad gwenvidik ar re zivarvel g. ; *Herr Jesus,* Aotrou Jezuz ! ; *Herr des Himmels !* Doue ! va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! ; *du, lieber Herr !* Salver benniget ! ; *Herr, du meine Güte !* fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ; *ein großer Jäger vor dem Herrn,* ur jiboesaour eus ar vegenn g., gwellañ jiboesaour a zebr bara (a daol troad war an douar, a zo bet biskoazh war an douar) g., gwellañ jiboesaour dindan tro an heol g., gwellañ jiboesaour dindan an Neñv g.
Herrchen n. (-s,-) : **1.** aotrounig g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., krak a vestr g., konikl g., kañfard g. ; **2.** [perc'henn ur c'hi] mestr g.
Herreise b. (-,-n) : beaj dont b. ; *auf der Herreise,* dre ma oa o tont, pa oa o tont, war an hent a gas du-mañ.
Herrenabend g. (-s,-e) : pred-noz etre paotred g.
Herrenanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad gwaz g., dilhad paotr g.
Herrenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval pichoned ruz g.
Herrenarbeit b. (-,-en) : **1.** [istor] aner g. ; **2.** [dre astenn.] labour paotred g.
Herrenartikel g. (-s,-) : [kenwerzh] traezenn evit ar baotred b.
Herrenausstatter g. (-s,-) : stal dilhad gwazed b., stal dilhad paotred b.
Herrenbad n. (-s,-bäder) : kibelldi paotred g., kibellec'h paotred g., poull-neuial paotred g.
Herrenbegleitung b. (-,-en) : servijer g., aotrou g., ambrouger g.
Herrenbekanntschaft b. (-,-en) : mignon g., keneil g., kariad g.
Herrenbekleidung b. (-,-en) : dilhad gwazed str., dilhad paotred str.
Herrenbesuch g. (-s,-e) : gweladenner g., darempreder g.
Herrenbirne b. (-,-n) : [louza.] pêr miz Du str.
Herrenbrot n. (-s,-e) : **1.** bara gwenn b. ; **2.** bara gounezet o servijout e vestr g.
Herrenburg b. (-,-en) : ti aotrounez g., maner g., noblañs b., porzh g.
Herrendiener g. (-s,-) : **1.** servijer g., mevel g., lakez g. ; **2.** [dre astenn.] spered mevelek a zen g., tostenner g., flouretour g., P. lip-revr g., ki gaol g., dañvad g.
Herrendienst g. (-es,-e) : [istor] aner g.
Herrendoppel n. (-s,-) : [sport] c'hoari daou-ouzh-daou g.; c'hoari daou-ha-daou g., c'hoari daou-ha-daou paotred g.
Herreneinzel n. (-s,-) : [sport] paotred penn-ouzh-penn lies.
Herrenessen n. (-s,-) : **1.** pred etre paotred g. ; **2.** [dre astenn.] pabor a bred g., pred a-stroñs g., banvez g., chervad g., fest b., P. friko g./b., kouignaoua g.
Herrenfriseur g. (-s,-e) : perukenner paotred g.
Herrenfriseuse b. (-,-n) : perukennerez paotred b.

Herrengesellschaft b. (-,-en) : kelc'h paotred g., kleub paotred g.
Herrenhaus n. (-es,-häuser) : ti an aotrou g., ti aotrounez g., maner g., ostel g., noblañs b., porzh g.
Herrenhemd n. (-s,-en) : roched b., rochedenn b. ; *mit einem Herrenhemd angezogen,* rochedek.
Herrenhof g. (-s,-höfe) : ti aotrounez g., maner g., ostel g., noblañs b., domani g., porzh g.
herrenlos ag. : diberc'henn, dilezet ; *herrenloser Hund,* ki kollet g., ki dilezet g. ; *herrenloses Gut,* mad diberc'henn g.
Herrenmahl n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g., komunion b. ; *das Herrenmahl nehmen,* paskañ, komuniañ, sakramantiñ, kaout Sakramant an Aoter, ober ur gomunion ; *zum heiligen Herrenmahl gehen,* sakramantiñ, paskañ, komuniañ, ober e Bask ; *jemandem das Herrenmahl spenden,* komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b.
Herrenmeister g. (-s,-) : **1.** [istor] arc'hmestr an urzh alaman a vrezel g. ; **2.** [relij.] mestr-meur un urzh bennak g., jeneral ag un urzh bennak g., arc'hmestr un urzh bennak g.
Herrenmode b. (-) : dilhad gwazed diouzh ar c'hiz str., dilhad paotred diouzh ar c'hiz str., dilhaderezh paotred g.
Herrenmoral b. (-) : buhezegezh ar vistri b., spered ar vistri g.
Herrenpilz g. (-es,-e) : [Bro-Aostria] bonedeg g., P. boned-touseg g.
Herrenrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn paotred g.
Herrenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir ar mestr g., gwir an aotrou g.
Herrenreiter g. (-s,-) : [sport] gentleman-rider g., marc'heger amatour g.
Herrenschneider g. (-s,-) : kemener dilhad paotred g.
Herrenschnitt g. (-s,-e) : blev fichet evel re ur paotr str.
Herrenschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad du g.
Herrensitz g. (-es,-e) : **1.** maner g., noblañs b., domani g. ; **2.** [kezeg] *im Herrensitz,* a-c'haoliad evel ur gwaz, marc'het evel ur paotr ; *im Herrensitz reiten,* marc'hegezh d'ar fourch.
Herrenstand g. (-s) : aotrouniezh b., noblañs b., stad a aotrou b.
Herrenstube b. (-,-n) : kambr an aotrou b., sal ar c'huzul b.
Herrentoilette b. (-,-n) : privezioù paotred lies.
Herrentum n. (-s) : aotrouniezh b., noblañs b., stad a aotrou b.
Herrenwäschefabrik b. (-,-en) : rochederezh b.
Herrenwäschegeschäft n. (-s,-e) : rochederezh b.
Herrenwäschehandel g. (-s) : rochederezh g.
Herrenzimmer n. (-s,-) : kambr-vutunat b.
Herrgott g. (-s) : **1.** an Aotrou Doue g. ; *Himmel Herrgott (noch einmal) !* che va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! sapredie ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! sac'h ar soner ! kern va buoc'h ! tredir ! traoù Doue ! tripledie ! tribledie ! iche ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mallozh ene Doue ! mil mallozh va Doue ! ; **2.** *den Herrgott einen guten Mann sein lassen,* na ober biloù - chom dibreder (distrafuilh) - na ober van ebet, evel un tamm koad - lezel da gas (da fritañ, da dremen, da vont, d'ober) - leuskel da redek - kemer ar bed evel ma teu - kemer an traoù evel ma teuont - kemer an traoù evel m'emaint - lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz - lezel an traoù en avantur Doue - bevañ disoursi.
Herrgottsblut n. (-s) : yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.
Herrgottsfrühe b. (-) : [tro-lavar] *in aller Herrgottsfrühe,* mintin-mat, beure-mat, mintin abred, kerkent (kenkent) hag an deiz, mintin-c'houloù, abred diouzh ar mintin, abredik diouzh ar beure.
Herrgottsschnitzer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kizeller delwennoù sent g., delwennour g.
Herrgottsschnitzerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kizellerez delwennoù sent g., delwennourez b.
Herrgottswinkel n. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] aoter-di b., aoter-diegezh b.
herrichten V.k.e. (hat hergerichtet) : **1.** [pred] fardañ, aozañ, prientiñ, darbariñ ; **2.** [ti] kempenn, aozañ, renkañ, blodañ, greiañ, ingalañ ; *ein Gemälde wieder herrichten,* freskaat un daolenn.
Herrin b. (-,-nen) : mestrez b., itron b.
herrisch ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'hemenn, gourc'hemennus, mestronius, mestronier, aotrounius, mac'hus, mac'hom, mac'homus, arloup, troc'h-holl, douget d'e benn e-unan, feuls ; *herrisch auftreten,* bezañ otus an tamm eus an-unan, mont d'an dud gant aotrouniezh, mont d'an dud e mestr (gant mestroni / gant brasoni / gant rogoni / gant rogentez) (Gregor), komz kalet ouzh an dud, komz feuls ouzh an dud ; *er ist ziemlich herrisch,* hennezh a zo kreñv d'e benn, douget eo da c'hourc'hemenn, paotr a-walc'h eo, gwaz a-walc'h eo, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *sie ist ziemlich herrisch,* honnezh a zo kreñv d'he fenn, douget eo da c'hourc'hemenn, plac'h a-walc'h eo, ur gwall vaouez eo.
herrje estl. **/ herrjemine** estl. **/ herrjeses** estl. : che va Doue ! sapredie ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mardouen ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! tripledie ! tribledie ! iche ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !
Herrlein n. (-s,-) : **1.** aotrounig g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., krak a vestr g., konikl g., kañfard g., pipi g. ; **2.** mab an aotrou b.
herrlich ag. : **1.** hollgaer, kaer-kaer, kaer-meurbet, pompadus, kaer-kenañ, a-stroñs, eus ar re gaerañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, meurdezus ; *ein herrliches Gericht,* ur meuz lipous (saourus, beleien) g. ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen,* ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *die herrlichsten Landschaften der ganzen Welt,* gweledvaoù

meurdezusañ ar bed-holl lies. ; *herrliches Gewand,* dilhad pompadus (hollgaer, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ) g./lies. ; *eine herrliche Vase,* ul lestr kaer-kenañ (hollgaer, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ) g., ur c'haer-kaer a lestr g. ; *etwas Herrliches,* ul lanfas tra g. ; *herrlich und in Freuden leben,* bevañ bemdez en un doare pompadus, bevañ en ur blijadur ar vrasañ, ober (c'hoari) anezhi, bezañ ebat e zoare, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bevañ gant levenez, bevañ el levenez ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich,* foer ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar ; **2.** meurdedus, meurdezus.

Herrlichkeit b. (-) : **1.** hollgaerded b., pompad g., tarzh ar vraventez g. ; **2.** meurded b., meurdez g. ; *der Herr erschien in all seiner Herrlichkeit,* Doue en em ziskouezas e-kreiz an holl verkoù eus e veurded ; **3.** *Eure Herrlichkeit,* aotrou (+ al lezanv), Meurdez b., ho Prazoniezh b. ; **4.** gloar b. ; *in all seiner Herrlichkeit,* en e holl c'hloar, en e vog, en aotrou, greiet, en e c'hloria mundi, en e gaerañ ; *vom rechten Ufer der Elbe kann man Dresden in all seiner Pracht und Herrlichkeit bewundern,* eus ribl dehou an Elbe e vez gwelet Dresden en he c'haerañ, (en he holl c'hloar) ; **5.** *Landesherrlichkeit,* riegezh b., damani b.

Herrnhuter g. (-s,-) : [relij.] frer eus Iliz Moravia g., frer Unitas Fratrum g.

Herrschaft b. (-,-en) : **1.** ren g., renadur g., aotrouniezh b., beli b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., damani b., gwardoniezh b., gwazoniezh b., mestroni b., mestroniezh b. ; *unter Neros Herrschaft,* dindan ren Nero (Gregor) ; *die Herrschaft führen,* ren, gouarn, bezañ ar galloud gant an-unan, embreger ar galloud, bezañ an dorn gant an-unan ; *seine Herrschaft über jemanden aufrecht erhalten,* derc'hel e grog war u.b., derc'hel e aotrouniezh war u.b., mirout e zalc'h war u.b., difenn e zalc'herezh war u.b. ; *unter jemandes Herrschaft stehen,* bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ e lasoù u.b., bezañ e dalc'h (dindan dalc'h, dindan beli, dindan galloud) u.b., bezañ edan perzh u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ e gwardoniezh u.b., bezañ dindan gwardoniezh u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b. ; **2.** [dre skeud.] dalc'herezh g., dalc'hidigezh b., mestroni b., mestroniezh b., mestroniadur g. ; *Herrschaft über sich haben,* bezañ mestr d'e imor (d'e gorf), en em vestroniañ, kaout ar c'hreñv war an-unan, reizhañ barradoù e galon, kaout dalc'h war an-unan, bezañ dalc'h gant an-unan ; *die Herrschaft über seinen Wagen verlieren,* koll ar vestroni war e garr-tan, na vezañ mui mestr d'e garr-tan (war e garr-tan) ; **3.** [dre astenn.] mistri lies., aotrounez lies. ; *die Herrschaften sind ausgegangen,* n'emañ ket an aotrou hag an itron er gêr ; **4.** *Herrschaft (nochmal) !* nondedistag ! sapredie ! kern va buoc'h ! fidoue ! fidamdoue ! fidoupenn ! fidamdoustik ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! tripledie ! tribledie ! iche ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

herrschaftlich ag. : **1.** ... aotrou, ... mestr, … mistri ; *herrschaftliches Stadthaus,* ostel g., ti aotrounez g., porzh g. ; **2.** pompadus, pompus, lorc'hus.

Herrschaftsanspruch g. (-s,-ansprüche) : arc'hadur beli g., arc'hadur riegezh g.

Herrschaftsbereich g. (-s,-e) : riegezh b., tiriad g., tiriegezh b., damani b. ; *im Herrschaftsbereich der Sowjetunion,* dindan damani an Unaniezh Soviedel.

Herrschaftsgebiet g. (-s,-e) : **1.** [istor] aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g. ; **2.** tiriad g., damani b.

Herrschaftshaus n. (-es,-häuser) : ostel g., maner g., ti aotrounez g., noblañs b., porzh g.

Herrschaftsrecht n. (-s,-e) : [gwir] aotrouniezh b., gwir gladdalc'hel g.

Herrschaftssystem n. (-s,-e) : renad g.

Herrschaftsverhältnis n. (-ses,-se) : keñver mestroniañ g., keñver galloud g., dasparzh ar veli en ur Stad g., dasparzh ar galloud en ur Stad g. ; *alte Herrschaftsverhältnisse ändern,* dasparzhañ ar galloud en ur Stad en un doare nevez, kemm ar c'heñverioù mestroniañ ; *das Herrschaftsverhältnis zwischen Mann und Frau aufrechterhalten wollen,* difenn ar c'heñverioù a vestroniadur hag a sujidigezh etre paotred ha merc'hed.

herrschen V.gw. (hat geherrscht) : **1.** (**über** + t-rt) bezañ mestr war, ren war, gouarn [udb], embreger ar galloud war, kaout beli war, kaout damani war, derc'hel beli war, ober e renkoù en ul lec'h bennak, mestroniañ [udb], delc'her [udb], kaout aotrouniezh war, bezañ udb en e zalc'h, bezañ udb dindan e zalc'h, bezañ u.b./udb en e c'hourc'hemenn, derc'hel penn ar vazh ; *über jemanden herrschen,* bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout berzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., kaout galloud bras war u.b., kaout da welet war u.b. ; **2.** [dre skeud.] kaout trec'h, ren, bezañ ; *es herrscht Frieden,* emañ ar peoc'h hag an emglev o ren, plaen eo an traoù ; *jetzt herrscht absolute Ruhe,* peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; *im ganzen Land herrschte einfach nur Gewalt und Terror,* dre ar vro ne oa nemet stign ha lazh, er vro ne rene nemet stign ha lazh ; *es herrscht jetzt Trockenzeit,* emaomp bremañ e dalc'h an amzervezh sec'h ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima,* ar vro-se a zo techet da c'hlav ; *ich staunte über die*

saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte, souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *es herrscht große Nachfrage nach Weizen,* prez a zo war an ed, klask a zo war an ed, kas a zo war an ed, mall a zo war an ed, goulenn ed a zo, goulenn a zo d'an ed, goulenn a zo war an ed, reked a zo war an ed, reked eus ed a zo ; *über Heines Geburtsdatum herrscht Unklarheit,* ne ouzomp netra distag eus deiziad ganedigezh Heine.

herrschend ag. : **1.** o ren, er mod 'zo, evel ma'z eus bremañ ; *bei den herrschenden Verhältnissen,* o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, gant stad an traoù er mod 'zo, gant an amzer a zo o ren ; **2.** er galloud, o ren ; *die herrschende Ordnung,* an urzhiadurezh b. ; *sich gegen die herrschende Meinung stellen,* mont a-enep da veno an holl.

Herrscher g. (-s,-) : penndiern g., penntiern g., rieg [*liester* rieien] g., ri g., gouarner g., pennroue g., mestr-bras g., mestronier g., mestr ur vro g., mestr ur bobl g.

Herrscherbefugnis b. (-,-se) : gwir ar rieg g.

herrschbegierig ag. : troc'h-holl, mestronius, aotrounius, aotrouniek, aotrouniezhus, gourc'hemennus.

Herrscherfamilie b. (-,-n) : [polit.] tierniezh o ren b., tiernac'h o ren b., penndierniezh b.

Herrschergabe b. (-,-n) : donezonoù evit ren ur vro lies.

Herrschergeist g. (-es) : spered sujer g., spered mestronier g.

Herrschergeschlecht n. (-s,-er) : [polit.] tierniezh o ren b., tiernac'h o ren b., penndierniezh b.

Herrschergewalt b. (-) : beli ar rieg b.

Herrscherhaus n. (-es,-häuser) : [polit.] tierniezh o ren b., tiernac'h o ren b., penndierniezh b.

Herrscherin b. (-,-nen) : penndiernez b., penntiernez b., riegez b., mestrez ur vro b., mestrez ur bobl b., mestrez-vras b.

Herrschermacht b. (-) : beli ar rieg b.

Herrschersitz g. (-es,-e) : annezlec'h ar rieg g.

Herrscherstab g. (-s,-stäbe) : bazh rieg b., bazh-veli b., bazh-roue b., gwalenn-roue b., gwalenn b.

Herrscherstuhl g. (-s,-stühle) : tron g.

Herrscherwillkür b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., mac'herezh g., despotegezh b.

Herrschsucht b. (-) : aotrouniezhusted b., kleñved an aotrouniezhusted g., uhelegezh diroll b., tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., mac'herezh g., despotegezh b.

herrschsüchtig ag. : aotrouniek, aotrouniezhus, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'hemenn, gourc'hemennus, mestronius, mestronier, aotrounius, troc'h-holl, mac'hus, mac'hom, mac'homus, arloup, tirantus, despotek.

herrücken V.gw. (ist hergerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, dont.

V.k.e. (hat hergerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat.

herrufen V.k.e. (rief her / hat hergerufen) : *jemanden herrufen,* hopal d'u.b da zont.

herrühren V.gw. (hat hergerührt) : (**von**) dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus, deverañ diouzh, deredek diouzh, ober chadenn gant, dont diwar ; *dieses Wort rührt vom Griechischen her,* deverañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg.

hersagen V.k.e. (hat hergesagt) : dibunañ, dibunata, distilhañ, P. distripañ ; *etwas wie am Schnürchen hersagen,* dibunañ udb war e blaen, dibunañ udb en un tenn, dibunañ e gentel buan-ha-buan, dibunañ udb dreist-penn-biz ; *etwas am Schnürchen hersagen können, etwas an den Fingern hersagen können,* gouzout udb dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz).

Hersart de la Villemarqué g. : Kervarker g.

herschaffen V.k.e. (hat hergeschafft): degas, dezougen ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft,* degaset o doa leizh div garrigell a zouar, degaset o doa div garrigellad douar.

herschauen V.gw. (hat hergeschaut) : **1.** [rannyezh] sellet ; **2.** [Bro-Aostria] *schau her !* sell ta !

herschicken V.k.e. (hat hergeschickt) : degas.

herschreiben V.k.e. (schrieb her / hat hergeschrieben) : **1.** kas ul lizher ; **2.** sinañ

V.em. : **sich herschreiben** (schrieb sich her / hat sich (t-rt) hergeschrieben) : dont (diskenn, deverañ, bezañ) eus.

hersehen V.gw. (sieht her / sah her / hat hergesehen) : sellet.

herstammen V.gw. (stammte ab / *anv-gwan-verb ebet*) : **1.** bezañ genidik eus ; **2.** dont (diskenn, deverañ, bezañ, deredek) eus, dedarzhañ eus ; *dieses Wort stammt aus dem Griechischen her,* deverañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg.

herstellen V.k.e. (hat hergestellt) : **1.** kenderc'hiñ, produiñ, fardañ, ober, molumiñ, oberiañ, oberiata, genel ; *in Deutschland hergestellt,* graet e Bro-Alamagn, produet e Bro-Alamagn ; *in der Bretagne hergestellt,* produet e Breizh ; *Käse herstellen,* ober keuz ; *Maschinen herstellen,* kenderc'hiñ ijinennoù ; *Wasserstoff und Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour ; **2.** kempenn, aozañ, renkañ, dresañ, lakaat da vont reizh en-dro ; *die Bewegungsfähigkeit eines Beines wieder herstellen,* ober d'ur c'har labourat adarre, addiorren ur c'har ; *den Frieden in einem Land wieder herstellen,* peoc'haat ur vro, lakaat ar peoc'h en ur vro, lakaat ar peoc'h da ren en ur vro ; **3.** savelañ ; *die telefonische Verbindung herstellen,* savelañ ar bellgomzadenn, savelañ ar c'hehentad ; *eine Verbindung zum Internet herstellen,* savelañ ar c'hevreadur d'ar rouedad ; **4.** lakaat, tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat.

Hersteller g. (-s,-) : **1.** kenderc'her g., produer g., produour g., oberiataer g., oberiataour g., oberer g., oberier g. ; **2.** atebeg evit ar c'henderc'hiñ g.

Herstellerfirma b. (-,-firmen) : stal-labour orin ur c'henderc'had bennak b., labouradeg orin ur c'henderc'had bennak b.

Herstellerin b. (-,-nen) : **1.** produerez b., kenderc'herez b., produourez b., oberiataerez b., oberiataourez b., obererez b., oberierez b. ; **2.** atebegez evit ar c'henderc'hiñ b.

Herstellung b. (-,-en) : kenderc'h g., kenderc'hadur g., kenderc'hiñ g., produadur g., produiñ g., oberiadur g., oberiataerezh g., oberidigezh b., obererezh g.,

oberiadenn b., oberiadurezh b., oberouriezh b., aoz g./b., aozadur g., aozidigezh b., aozerezh g., aozadenn b., fardañ g.
Herstellungskosten lies. : mizoù kenderc'hiñ lies.
Herstellungsland n. (-s,-länder) : bro orin ar c'henderc'had b.
Herstellungspreis g. (-es,-e) : priz kenderc'hiñ g., priz-koust g., priz-ober g.
herstottern V.k.e. (hat hergestottert) : simudiñ [udb] etre e zent, azenañ, balbouzañ, chaokat, faoutañ, mouskomz [un nebeud gerioù].
hertragen V.k.e. (trägt her / trug her / hat hergetragen) : dezougen, degas war-zoug.
Hertragen n. (-s) : dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g.
hertrauen V.em. : **sich hertrauen** (hat sich (t-rt) hergetraut) : krediñ dont, krediñ tostaat, fiziout tostaat.
Hertz n. (-,-) : [fizik] hertz g.
Hertzsche Wellen lies. : [fizik] gwagennoù hertzel lies.
herüben Adv. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] du-mañ, tu-mañ, dre amañ.
herüber[1] Adv. : du-mañ, tu-mañ, dre amañ ; *herüber und hinüber,* amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dreuz hag a-hed, a-dachadoù, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / a bep tu (Gregor).
herüber-[2] *rakverb rannadus a verk an tostaat e-keñver an hini a gomz.*
herüberbemühen V.em. : **sich herüberbemühen** (bemühte sich herüber / hat sich (t-rt) herüberbemüht) : teurvezout dont du-mañ, prizañ dont du-mañ, damantiñ da zont du-mañ.
herüberbitten V.k.e. (bat herüber / hat herübergebeten) : pediñ da zont du-mañ.
herüberblicken V.gw. (hat herübergeblickt) : **1.** sellet dreist udb ; *über den Gartenzaun herüberblicken,* sellet dreist ar peulgae ; **2.** sellet d'an tu-mañ ; *auf jemanden herüberblicken,* teuler ur sellad ouzh u.b.
herüberbringen V.k.e. (brachte herüber / hat herübergebracht) : degas d'an tu-mañ, kas d'an tu-mañ.
herüberdürfen V.gw. (darf herüber / durfte herüber / hat herübergedurft) : kaout aotre da dremen d'an tu-mañ, kaout gwir da zont du-mañ.
herüberfahren V.gw. (fährt herüber / fuhr herüber / ist herübergefahren) : tremen d'an tu-mañ, dont du-mañ [gant ur c'harbed].
V.k.e. (fährt herüber / fuhr herüber / hat herübergefahren) : degas d'an tu-mañ, degas du-mañ.
herübergeben V.k.e. (gibt herüber / gab herüber / hat herübergegeben) : astenn, reiñ, tizhout.
herüberhelfen V.k.d. (t-d-b) (hilft herüber / half herüber / hat herübergeholfen) : sikour da dremen d'an tu-mañ, sikour da zont du-mañ.
herüberholen V.k.e. (hat herübergeholt) : dont da gerc'hat.
herüberkommen V.gw. (kam herüber / ist herübergekommen) : tremen d'an tu-mañ, dont du-mañ.
herüberlassen V.k.e. (lässt herüber / ließ herüber / hat herübergelassen) : lezel da dremen d'an tu-mañ, lezel da zont du-mañ, lezel da dremen.
herüberlaufen V.gw. (läuft herüber / lief herüber / ist herübergelaufen / kam herübergelaufen) : deredek d'an tu-mañ, delammat d'an tu-mañ, dont du-mañ d'ar red
herüberreichen V.k.e. (hat herübergereicht) : astenn, reiñ, tizhout.
V.gw. (hat herübergereicht) : en em ledañ, en em astenn, dont, mont.
herüberretten V.k.e. (hat herübergerettet) : diwall, diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ, lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h klet (Gregor).
V.em. : **sich herüberretten** (hat sich (t-rt) herübergerettet) : dont d'an tu-mañ d'en em glenkañ, dont d'an tu-mañ da glask andor, dont d'an tu-mañ da glask aior, dont d'an tu-mañ da glask gwasked, dont d'an tu-mañ da glask goudor, dont d'an tu-mañ da glask gwarez, dont d'an tu-mañ da glask diogel.
herüberschicken V.k.e. (hat herübergeschickt) : : degas d'an tu-mañ, degas du-mañ.
herüberschwimmen V.gw. (schwamm herüber / ist herübergeschwommen) : tremen d'an tu-mañ war-neuñv, dont du-mañ war-neuñv.
herübersehen V.gw. (sieht herüber / sah herüber / hat herübergesehen) : **1.** sellet dreist udb ; *über den Gartenzaun herübersehen,* sellet dreist ar peulgae ; **2.** sellet d'an tu-mañ ; *auf jemanden herübersehen,* teuler ur sellad ouzh u.b.
herüberwerfen V.k.e. (wirft herüber / warf herüber / hat herübergeworfen) : stlepel d'an tu-mañ, teurel d'an tu-mañ, stlepel dreist udb d'an tu-mañ, teurel dreist udb d'an tu-mañ.
herüberwollen V.gw. (will herüber / wollte herüber / hat herübergewollt) : kaout c'hoant da dremen d'an tu-mañ, bezañ c'hoant d'an-unan da zont du-mañ, goulenn mont du-mañ.
herüberziehen V.k.e. (zog herüber / hat herübergezogen) : sachañ d'e du.
V.gw. (zogen herüber / sind herübergezogen) : dont da chom du-mañ, tremen d'an tu-mañ, dont du-mañ.
herum Adv. : **1.** [en egor] a-dro-war-dro, tro-war-dro, un tammig e pep lec'h, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *rings herum,* tro-war-dro, tro-dro, war-dro ; *um ... herum,* tro-dro da, e korn, tu-ha-tu da, war-dro ; *es ist das erste Geschäft um die Ecke herum,* ar stal gentañ e korn ar straed an hini eo ; *die Kinder sind immer um die Mutter herum,* ne ziskrog ket ar vugale diouzh o mamm ; *die Hotels liegen um den Bahnhof herum,* bez emañ al letioù tro-dro d'an ti-gar, bez emañ al letioù tu-ha-tu d'an ti-gar ; *die Leute standen um ihn herum,* tolpet e oa an dud en-dro dezhañ (tro-dro dezhañ), bolzet e oa an dud en-dro dezhañ, e kelc'h e oa an dud en-dro dezhañ ; *in der ganzen Welt herum,* dre ar bed a-bezh, er bed a-bezh, e pevar c'horn ar bed ; *hier und da herum,* un tammig e pep lec'h, dam dre holl, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *um Brest herum,* e troidelloù Brest, war-dro

Brest, en-dro da Vrest ; **2.** *rechts herum,* hanterdro a-zehou b., troit a-zehou ; *hinten herum,* dre an adreñv, dre an tu a-dreñv ; **3.** P. war-dost da, tost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, e-ser, well-wazh, ur … bennak ; *so um hundert Kilometer herum,* **a)** war-dro kant kilometrad, ur c'hant kilometrad bennak, bordik kant kilometrad, war vordik kant kilometrad, kichenik kant kilometrad, prestik kant kilometrad, sa kant kilometrad, kant kilometrad tost da vat (koulz lâret) ; **b)** war hed kant kilometrad tro-war-dro (tro-dro) (Gregor) ; **4.** [en amzer] e-tro, war-dro, da-gichen, mareoù ; *um Ostern herum,* e-tro an amzer Fask, mareoù an amzer Fask, war-dro an amzer Fask, da-gichen an amzer Fask ; **5.** *die Frist ist herum,* echu (deuet) eo an termen / degouezhet eo an amzer (Gregor) ; **5.** *falsch herum, verkehrt herum,* a-vestu, en e c'harineb, en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin ; *die Fahne verkehrt herum hissen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel a-vestu, gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel war an tu enep.

herum- : rakverb rannadus, *sellit ivez ouzh* **umher**-.

herumabenteuern V.gw. (ist herumgeabenteuert) : redek an avantur, redek ar c'hwitell ; *er abenteuerte jahrelang herum,* a bep tu en doa redet e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, aet e oa da redek bro (da redek an avantur, da redek hent, da redek hentoù, da redek ar c'hwitell) e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa roulet ar bed e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa ruilhet dre an hentoù e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù.

herumalbern V.gw. (hat herumgealbert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, gragailhat, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

herumärgern V.em. : **sich herumärgern** (hat sich (t-rt) herumgeärgert) : P. *sich mit jemandem herumärgern,* kemer charre gant u.b., kemer merfeti gant u.b., kemer nec'hamant gant u.b., kemer nec'h gant u.b., kaout nec'h gant u.b., kemer chif gant u.b., kemer trabas gant u.b., na gaout nemet hegaz gant u.b., kaout koad a-benn (darbar, mizer, d'ober) gant u.b., gouzañv meur a bik gant u.b., reiñ u.b. fred d'an-unan, kaout ur gempenn gant u.b., kaout kalz a standur gant u.b., kaout kalz a durlut gant u.b.

herumbalgen V.em. : **sich herumbalgen** (hat sich (t-rt) herumgebalgt) : chabousat, en em chabousat, tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, en em dagañ, bezañ butun etrezo, bezañ rouzet ar bloneg.

herumballern V.gw. (hat herumgeballert) : tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ, tennañ a c'hoari gaer, tennañ evel un dall, tennañ gwashañ ma c'haller, tennañ ha n'eo ket dre gont, tennañ ha n'eo ket diouzh kont.

herumbasteln V.gw. (hat herumgebastelt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, taniellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labourioù, belbetat, teusteukat, kinkailhat, belbisat, belbiat, c'hoari micherig, c'hwileta, dresañ, teukañ, lugudiñ, feuzañ [udb] ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und trotzdem bin ich noch nicht fertig,* e-pad ar mintinvezh a-bezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ.

herumbekommen V.k.e. (bekam herum / hat herumbekommen) : **1.** dont a-benn da lakaat [udb] tro-dro d'udb ; **2.** dont a-benn da lakaat [u.b.] da cheñch mennozh, lubaniñ [u.b.], dibennadiñ [u.b.], lakaat [u.b.] d'ober daou c'her eus unan.

herumbiegen V.gw. (bog herum / ist herumgebogen) : *um die Ecke herumbiegen,* treiñ e korn ar straed, treiñ e pleg ar straed.

herumbieten V.k.e. (bot herum / hat herumgeboten) : kinnig tro-dro.

herumblättern V.gw. (hat herumgeblättert) : follennata ul levr, feilhetiñ ul levr ; *in einem Buch herumblättern,* ruilhal ha diruilhal pajennoù ul levr, follennata ul levr, feilhetiñ ul levr.

herumblicken V.gw. (hat herumgeblickt) : **1.** sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan ; **2.** sellet a-dreñv e gein, distreiñ da sellet.

herumblödeln V.gw. (hat herumgeblödelt) / **herumblöden** V.gw. (hat herumgeblödet) : noualantiñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, tariellañ, louadiñ, boufoniñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e baotr fistoulik, ober e rampono, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

herumbosseln V.gw. (hat herumgebosselt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù, dresañ, teukañ, teusteukat, belbetat, teuteunat.

herumbringen V.k.e. (brachte herum / hat herumgebracht) : **1.** lakaat da dreiñ, kas tro-dro ; **2.** P. skignañ, sevel, lakaat da redek ; *ein Gerücht herumbringen,* skignañ (sevel) ur brud, lakaat gedon (ur brud) da redek, lakaat ur voltenn da redek.

herumbrüllen V.gw. (hat herumgebrüllt) : yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.

Herumbummelei b. (-) : P. stranerezh g., luguderezh g., gorregezh b., leziregezh b., lentegezh b., lure g., lugudajoù lies., belbeterezh g.

herumbummeln V.gw. (hat herumgebummelt = koll e amzer / ist herumgebummelt = pourmen) : *müßig herumbummeln,* straniñ, braeat en e blijadur, toulbabañ, garjata, tortañ, kilwedenniñ, c'hwileta, chuchual, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, turlutañ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, chom da c'houlerc'hiñ, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

herumdoktern V.gw. (hat herumgedoktert) : blazañ ha divlazañ n'eus forzh peseurt louzeier, lonkañ n'eus forzh peseurt remedoù.

herumdrehen V.k.e. (hat herumgedreht) : **1.** treiñ ; *den Hahn herumdrehen,* serriñ ar c'hog, serriñ an duellenn ; *dreh den Schlüssel herum,* gra div dro gant an alc'hwez ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandes Worte herumdrehen,* distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster.

V.em. : **sich herumdrehen** (hat sich (t-rt) herumgedreht) : ober un hanterdro, treiñ en-dro.

herumdrücken V.em. : **sich herumdrücken** (hat sich (t-rt) herumgedrückt) : **1.** kantren, kantreal, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, troial, torimellat ; **2.** souzañ rak al labour, treiñ diwar ar bec'h, plijout ar pesked dizreinet (boued pasket) d'an-unan, lammat pa weler an tamm hag tec'hel pa weler ar bec'h, bezañ labour c'hraet ebat gant an-unan, karet labour c'hraet, bezañ ganet d'un deiz Sadorn, bezañ gourt da labourat, bezañ lugut da labourat, kavout an douar gwall izel diouzh e vent, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober an nebeutañ ar gwellañ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, chom da velc'hweta, ober e zidalvez, bezañ skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da sellet ouzh an oabl o tremen.

V.gw. : merat, mezellañ, gwaskañ.

herumdrucksen V.gw. (hat herumgedruckst) : P. klask tro, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod.

herumerzählen V.k.e. (erzählte herum / hat herumerzählt) : embann d'ar seizh avel, embann war ar groaz, skignañ.

herumfahren V.gw. (fährt herum / fuhr herum / ist herumgefahren) : **1.** mont ha dont, mont-dont hep pal resis, pourmen e galite, kantreal, kantren, baleantañ, bevañ baleant, bale bro, kantren broioù, beajiñ broioù, redek e revr, torimellat ; *viel herumfahren,* dibunañ levioù, faoutañ levioù, faoutañ hent, muzuliañ hent, muzuliañ hentoù, c'hwistañ hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, troc'hañ hent, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan, ober bro, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, mont dre c'hêrioù ha broioù, redek ar c'hwitell, gwelet bro, redek hentoù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, roulañ ar bed, ruilhal dre an hentoù, bale broioù ; **2.** treiñ ; *um die Ecke herumfahren,* treiñ e korn ar straed, treiñ e pleg ar straed ; **3.** *um etwas herumfahren,* ober an dro da, c'hoari an dro da, treiñ diwar ; [merdead.] *um ein Kap herumfahren,* ober an dro d'ur beg-douar, c'hoari tro ur beg-douar, c'hoari an dro (skeiñ hebiou) d'ur beg-douar ; **4.** [dre skeud.] *mit den Händen in der Luft herumfahren,* jestral, jestraouiñ, difretal, dispac'hat.

herumflattern V.gw. (ist herumgeflattert) : **1.** nijellañ a-youl avel, nijal ha gournijal, gournijellañ, darnijal, eskellat, nijal-dinijal, balafennañ, nijata, fistoulat ; **2.** [dre skeud.] fraoñval, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, birvilhañ, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, fourgasiñ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ, difretañ, redek e revr ; *die Mädchen flattern im Haus herum,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, ar merc'hed a ra ur riboul en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti.

Herumflattern n. (-s) : gournij g.

herumfläzen V.gw. (hat herumgefläzt) **/ herumflegeln** (hat herumgeflegelt) V.gw. : brakañ, pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr.

herumfliegen V.gw. (flog herum / ist herumgeflogen) : **1.** nijellañ a-youl avel, gournijal, darnijal, eskellat, nijal-dinijal, fistoulat ; **2.** *um etwas herumfliegen,* ober an dro da, c'hoari an dro da, treiñ diwar ; **3.** *seine Blicke flogen herum,* sellet a reas un tammig e pep lec'h en-dro dezhañ, leuskel a reas e selloù da vont du-mañ du-hont en-dro dezhañ, leuskel a reas e selloù da gantren tro-dro dezhañ.

herumfragen V.gw. (hat herumgefragt) : goulenn tro-dro ; *überall herumfragen,* ober goulennoù (ober enklask) un tammig e pep lec'h, ober goulennoù (ober enklask) dam dre holl.

herumfuchteln V.gw. (hat herumgefurchtelt) : jestral, jestraouiñ, difretal, dispac'hat, fourgasiñ ; *mit Armen und Beinen herumfuchteln,* jestraouiñ, dispac'hañ ; *mit etwas herumfuchteln,* ober milinig gant udb, treiñ ar vilin gant udb, hejañ (fichañ, dispac'hañ) udb.

herumführen V.k.e. (hat herumgeführt) : **1.** heñchañ, kas tro-dro, kantren ; *die Hausherrin führte den Gast im Haus herum,* mestrez an ti a reas hec'h enorioù d'he c'houviad, an ostizez a ziskouezas he zi d'he c'houviad ; **2.** *einen*

Graben um die Stadt herumführen, kleuziañ (krouiziñ) ur foz tro-dro da gêr ; **3.** [hent] *um etwas herumführen,* ober an dro da, c'hoari an dro da, treiñ diwar ; **4.** [dre skeud.] P. *jemanden an der Nase herumführen,* kas u.b. diwar-bouez (war-bouez, dre benn, dre veg) e fri.

herumfuhrwerken V.gw. (hat herumgefuhrwerkt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù, c'hwiliañ, brellañ, teukañ, teusteukat, belbetat, teuteunat ; *wie wild herumfuhrwerken,* c'hoari e legon.

herumfummeln V.gw. (hat herumgefummelt) : **1.** talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù, c'hwiliañ, firbouchal, brellañ, teukañ, teusteukat, belbetat, teuteunat ; **2.** merat, mezellañ ; *an etwas (t-d-b) herumfummeln,* mezellat udb, dornata udb, fistoulat udb, maniañ udb ; **3.** chourañ, ober chourig, ober chouroù, ober sev, herlinkat, ober fistoulig.

herumgeben V.k.e. (gibt herum / gab herum / hat herumgegeben) : reiñ tro-dro, kinnig tro-dro.

herumgehen V.gw. (ging herum / ist herumgegangen) : **1.** mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, baleata, bevañ baleant, baleantañ, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, redek e revr ; **2.** *die Bilder gingen herum,* ar poltredoù a dremenas a zorn da zorn ; **3.** *um den See herumgehen,* ober an dro d'al lenn, treiñ en-dro d'al lenn, c'hoari tro al lenn ; **4.** *dieser Gedanke geht mir im Kopf herum,* emañ ar soñj-se o ruilhal em spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, gant ar mennozh-se e vezan atav, karget eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, ar soñj-se a zilamm atav em spered, ar soñj-se am foursu bepred, ar soñj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar soñj-se, ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered ; **5.** [dre skeud.] P. *um den heißen Brei herumgehen,* klask tro, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, klask kant ha kant tro, klask tro da ziverrañ, klask un dro-bleg, klask kammdroioù.

herumgeistern V.gw. (ist herumgegeistert) : **1.** fraoñval, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, birvilhañ, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, balafennañ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ, difretañ, redek e revr ; *die Mädchen geistern im Haus herum,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, ar merc'hed a ra ur riboul en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti ; **2.** *dieser Gedanke geistert mir im Kopf herum,* bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, gant ar mennozh-se e vezan atav, karget eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, ar soñj-se a zilamm atav em spered, ar soñj-se am foursu bepred, ar soñj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar soñj-se, ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ar soñj-se a labour va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered.

herumhacken V.gw. (hat herumgehackt) : **1.** [dre skeud.] P. *auf etwas (t-d-b) herumhacken,* malañ kaozioù (temzoù) skuizh, lavaret kant gwech ar memes tra, randoniñ, chaokat atav ar memes tra, sorc'henniñ, rambreal ; **2.** [dre skeud.] *auf jemandem herumhacken,* flipata u.b., flemmañ u.b. / dantañ u.b. / pikailhat u.b. (Gregor), teodata diwar benn u.b. ; *er hackt ständig auf mir herum,* emañ atav war va chouk, klask a ra abeg bepred ennon, ne oar nemet chaokat pep labour graet ganin, ne gav nemet rebechoù d'ober din, atav e kav abeg e kement tra a ran, kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pezh a ran, bepred e kav da lavaret e kement tra a ran, eñ a gav da lavaret enep kement tra a ran, kant rebech ha kant all a gav d'ober din, klask a ra atav c'hwen em loeroù, tremen a ra e amzer o tispenn va labour, kas a ra e amzer o tispenn va labour, kas a ra e vuhez o chaokat pep labour graet ganin, klask a ra kant si din, ne baouez ket da abegiñ ouzhin.

herumhampeln V.gw. (hat herumgehampelt / ist herumgehampelt) : trepikal, trepikellat.

herumhängen V.gw. (hing herum // ist herumgehangen / hat herumgehangen) : **1.** bezañ a-stlabez, bezañ a-bempoù, bezañ a-strew, bezañ a-borc'hell, bezañ a-skign ; *die Kleider hängen im Zimmer herum,* bez emañ ar pezhioù dilhad a-istribilh un tammig e pep lec'h e-barzh ar gambr, emañ ar pezhioù dilhad a-stlabez (a-bempoù, a-strew, a-borc'hell) er gambr, a-skign emañ ar pezhioù dilhad er gambr ; **2.** *die Haare hängen ihr herum,* a-istribilh emañ he blev en-dro d'he fenn, istribilhañ a ra he blev foutouilhek en-dro d'he fenn, emañ he blev disparbuilhet war he zro ; **3.** straniñ ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen,* tremen nozvezhioù en ostalerioù ; *gelangweilt herumhängen,* bezañ klañv gant an enoe, bezañ enoeet-marv, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe.

herumheulen V.gw. (hat herumgeheult) : termal, gouerouzat, grignouzat, klemmichal, kestal, kintañ, kunuc'hañ, brizhleñvañ, tourleñvañ, chaokat e bater.

herumhopsen V.gw. (ist herumgehopst / hat herumgehopst) : fringal, tripal, lammikat, lammedikat, mont a-lamm, mont a-lammoù, gousailhañ ; *ein Kind auf seinen Knien herumhopsen lassen,* ober barlennig d'ur bugel.

herumhüpfen V.gw. (ist herumgehüpft) : fringal, tripal, lammikat, lammedikat, mont a-lamm, mont a-biklammoù, gousailhañ, friantañ.

Herumhüpfen n. (-s) : triperezh g.

herumhuren V.gw. (hat herumgehurt) : ribodal, roulat, c'hoari daou a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, c'hoari toutou gant n'eus forzh piv, ribotat a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, fouzhañ a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv.

herumirren V.gw. (ist herumgeirrt) : kantren, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, troial, torimellat, bevañ baleant, baleantañ.
Herumirren n. (-s) : kantreerezh g. ; *freies Herumirren des Viehs,* feulzer g., feulzerezh g.
herumjagen V.k.e. (hat herumgejagt) : poursuiñ, redek, redek war-lerc'h, argas, hemolc'hiñ.
herumjammern V.gw. (hat herumgejammert) : termal, gouerouzat, grignouzat, klemmichal, kestal, kintañ, kunuc'hañ, brizhleñvañ, tourleñvañ, chaokat e bater.
herumkaspern V.gw. (hat herumgekaspert) : tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, ober ar bourjin, ober e rampono, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.
herumknabbern V.gw. (hat herumgeknabbert) : pismigañ, krignat, moustañva, pitouilhat ; *das Hündlein knabbert herum,* emañ ar c'hi bihan o c'hoari gant e zent ; *der Fisch knabbert am Köder herum,* emañ ar pesk o pismigañ, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) an higenn.
herumknallen V.gw. (hat herumgeknallt) : tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ, tennañ a c'hoari gaer, tennañ evel un dall, tennañ gwashañ ma c'haller, tennañ a bep tu ha n'eo ket dre gont, tennañ a bep tu ha n'eo ket diouzh kont.
herumkommandieren V.gw. (hat herumkommandiert) : ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, klask ober lezennoù, lakaat e droad er par, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ troc'h-holl, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; *manche lassen sich nicht herumkommandieren,* darn a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet.
herumkommen V.gw. (kam herum / ist herumgekommen) : **1.** ober an dro da, c'hoari an dro da, skeiñ hebiou da ; **2.** treiñ diwar, pellaat diouzh, tec'hel diouzh, tec'hel diwar, en em virout ouzh, diwall ouzh ; *um eine Frage nicht herumkommen,* na c'hallout treiñ diwar ur gudenn, na c'hallout tremen dreist ur gudenn (Gregor) ; *um diese Ausgaben werden wir nicht herumkommen,* ne vo ket tu da dremen hep ober an dispignoù-se, ne vimp ket evit mirout a ober an dispignoù-se ; P. *da kommst du nicht drum rum,* n'eus ket moaien da voaieniñ, ne vi ket evit ober hep ; **3.** *sie kommt weit herum,* beajiñ a ra kalz, redek (bale) a ra bro, bale (kantren, beajiñ) a ra broioù, honnezh a vuzul hent (a vuzul hentoù, a zibun hent, a zo ur skuberez vat a hent), honnezh a zibun levioù, honnezh a faout levioù, honnezh a c'hwist hent, ober (foetañ) a ra bro, bale a ra broezioù, redek a ra hentoù, honnezh a foet (a bil, a vale, a zorn, a fust, a rahouennata) hent, honnezh a roul ar bed, honnezh a ruilh dre an hentoù ; *er ist viel herumgekommen, er ist weit herumgekommen,* foetet (redet) bro en deus bet, roulet ar bed en deus bet, ruilhal dre an hentoù en doa graet, baleet (kantreet, beajet) broioù en deus bet, gwelet en deus bet meur a vro, lopañ (regiñ, klouedat, redek) mor en deus bet graet, galoupet en doa ar mor hag an douar ; *in der Welt herumkommen,* roulat ar bed.
herumkramen V.gw. (hat herumgekramt) : firbouchañ, furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch, diskrabañ, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, pismigañ ; *in einer Schublade herumkramen,* firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, diskrabañ, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, pismigañ) en un diretenn, c'hwiliañ (turlutañ, dispac'hañ) un diretenn.
herumkrebsen V.gw. (hat herumgekrebst / ist herumgekrebst) : P. **1.** darnvevañ, kozh bevañ, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, malañ munut e vleud, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **2.** [kenwerzh] na vont mat en-dro, bezañ marv, na dreiñ mat, bezañ morgousket, bezañ dilañs.
herumkreiseln V.gw. (ist herumgekreiselt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, punañ, punellat, strobinellañ.
herumkreuzen V.gw. (ist herumgekreuzt) : [merdead.] redek mor, lopañ mor, galoupat ar mor, loveañ, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], tennañ treuzioù.
herumkriegen V.k.e. (hat herumgekriegt) : **1.** dont a-benn da lakaat [udb] tro-dro d'udb all ; **2.** dont a-benn da lakaat [u.b.] da cheñch mennozh, lubaniñ [u.b.], dibennadiñ [u.b.], lakaat [u.b.] d'ober daou c'her eus unan

; *sich herumkriegen lassen,* lonkañ silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ kement gaou a lavarer, bezañ tanav e lêr ; **3.** [amzer] tremen.

herumkritteln V.gw. (**an** t-d-b) (hat herumgekrittelt) : nagenniñ, arguziñ, ingenniñ, arvellat, pismigañ, chipotal, pikailhat, chikanañ, chikanal, bindedañ ; *an etwas (t-d-b) herumkritteln,* pismigañ udb, choakat udb, begonata udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb.

herumkutschieren V.k.e. (kutschierte herum / hat herumkutschiert) : kas-digas gant e garr, karrigellat dre ar vro.

herumlangen V.k.e. (hat herumgelangt) : **1.** kas en-dro, kinnig tro-dro ; **2.** bezañ hir a-walc'h evit gallout ober an dro.

herumlaufen V.gw. (läuft herum / lief herum / ist herumgelaufen) : **1.** redek-diredek, daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, froudañ, baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, bevañ baleant, baleantañ, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, redek e revr ; *er läuft in einer merkwürdigen Aufmachung herum,* greiet drol eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh louskenn, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhad, gwisket eo evel ur meurlarjez ; *frei herumlaufen,* bale e diere, bale distrob ; *die Hühner laufen frei herum,* ar yer n'eus toull stouvet (toull serret) ebet outo ; **2.** [dre skeud.] *müßig herumlaufen,* chom da ruzañ e votoù (da straniñ, da c'henaouegiñ, da dortañ), braeat en e blijadur, bargediñ, toulbabañ, chom da logota, c'hwileta, c'hwilostat, c'hwilosteta, landreiñ / lugudiñ (Gregor).

Herumlaufen n. (-s) : kantreerezh g. ; *freies Herumlaufen des Viehs,* feulzer g., feulzerezh g.

herumlaufend ag. : red-dired ; *frei herumlaufender Hund,* ki distag g. ; *frei herumlaufendes Vieh,* chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

herumlegen V.k.e. (hat herumgelegt) : lakaat tro-dro da, punañ.

V.em. : **sich herumlegen** (hat sich (t-rt) herumgelegt) : en em lakaat tro-dro da, gourvez tro-dro da, punañ.

herumliegen V.gw. (lag herum / hat herumgelegen) : **1.** bezañ tro-dro, bezañ diwar-dro ; **2.** [dre astenn.] bezañ a-strew (war ar strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell), bezañ dispac'het, bezañ strewek, bezañ strewet, sklainañ ; *er lässt seine Bücher herumliegen,* chom a ra e levrioù a-stlabez (a-strouilh, a-skign, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-strew, war ar strew, a-borc'hell) war e lerc'h, a-skign e chom al levrioù war e lerc'h ; *überall liegen Blätter auf dem Boden herum,* an douar a zo goloet a zelioù, delioù a zo a-strew war an douar ; *ihre Kartoffeln lagen verfault auf dem Boden herum,* edo o fatatezoù brein war-c'horre an douar.

herumliegend ag. : **1.** tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, tro-war-dro ; **2.** a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, a-fuilh, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet.

herumlungern V.gw. (hat herumgelungert / ist herumgelungert) : straniñ, braeat, troiata, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, toulbabañ, c'hwileta, chom da zastum an tachoù, turlutañ, ober almanagoù, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da c'houlerc'hiñ, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ ; *um das Haus herumlungern,* ankelc'hiñ an ti, c'hwileta en-dro d'an ti, punañ en-dro d'an ti, rodal en-dro d'an ti, rodellañ war-dro an ti, kantren en-dro d'an ti.

herumlutschen V.gw. (an + t-d-b) (hat herumgelutscht) : sunañ, chutañ, chutellat ; *schluck deine Pille herunter, statt daran herumzulutschen,* lonk da louzoù, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ.

herummachen V.k.e. (hat herumgemacht) : P. lakaat tro-dro, punañ.

V.gw. (hat herumgemacht) : P. **1.** ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, chaokat e bater, grignouzat, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat ; **2.** merat, mezellañ.

herummäkeln V.gw. (hat herumgemäkelt) : bindedañ, pismigañ ; *an jemandem herummäkeln,* klask faot gant u.b. ; *an allem herummäkeln,* klask abeg bepred, na c'houzout nemet chaokat pep labour graet gant ar re all, na gavout nemet rebechoù d'ober, kavout atav abeg e pep tra, kavout atav tro da abegiñ, kavout bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra, na gavout netra vat, na gavout nep tra vat, kavout bepred da lavaret e kement bramm 'zo tout, kavout da lavaret enep kement tra 'zo, kavout kant rebech ha kant all e kement tra 'zo tout, klask atav c'hwen e loeroù ar re all, na welet netra nemet a-dreuz, bezañ bepred o rezoniñ, bezañ ur spered rekin a zen, bezañ ur spered kontrol a zen, bezañ ur spered gin a zen.

herummeckern V.gw. (hat herumgemeckert) : [dre skeud.] ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, grignouzat, chaokat e bater,

bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, bindedañ, pismigañ ; *an jemandem herummeckern,* abegiñ ouzh u.b., klask abeg ouzh u.b., mont e barn gant u.b. ; *sie meckert immer herum,* ur bigspern a zo anezhi ; *hör auf herumzumeckern !* lez da rebechoù ! klouarig, tav ! kunuc'henn, paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall !

herummurksen V.gw. (hat herumgemurkst) : P. kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellañ, bastardiñ, pemoc'hañ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, brellañ an traoù, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, ober gardenn, gardennañ, daoubenniñ pep tra, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra.

herumnesteln V.gw. (hat herumgenestelt) : *an etwas (t-d-b) herumnesteln,* mezellat udb, dornata udb, fistoulat udb, maniañ udb.

herumnörgeln V.gw. (hat herumgenörgelt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, klemmichal, kestal, goeñviñ, grignouzat, bindedañ, pismigañ, chipotal, ober beg figus.

herumpatschen V.gw. (ist herumgepatscht / hat herumgepatscht) : **1.** patouilhañ, patouilhat (pavata) ha strinkañ dour diouzh an-unan evel ur pemoc'h, kabouilhat, ribouilhat, mac'hañ dour ha fank, kalemarc'hiñ dour ha fank, patouilhat dour ha fank, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour, fourdouilhat, fankigellañ, krenial er fank, torimellat er fank, foetañ fank, diskrapañ en dour ; **2.** [dre skeud.] *im Dreck herumpatschen,* na vezañ nemet ur pemoc'h, en em ruilhal e giz ur porc'hell lovr e bouilhenn ar pec'hed (Gregor).

herumpicken V.k.e. (hat herumgepickt) : *an etwas (t-d-b) herum picken,* pigosat udb, pigellat udb.

herumplagen V.em. : **sich herumplagen** (hat sich (t-rt) herumgeplagt) : **1.** *sich mit jemandem herumplagen,* kemer charre gant u.b., kemer merfeti gant u.b., kemer nec'hamant gant u.b., kemer nec'h gant u.b., kaout nec'h gant u.b., kemer chif gant u.b., kemer trabas gant u.b., klask an tu war u.b., klask e du war u.b., na gaout nemet hegaz gant u.b., kaout koad a-benn (darbar, mizer, d'ober) gant u.b., gouzañv meur a bik gant u.b., gouzañv trubuilhoù gant u.b., reiñ u.b. fred d'an-unan, kaout ur gempenn gant u.b., kaout kalz a standur gant u.b., kaout kalz a durlut gant u.b. ; **2.** *sich mit etwas herumplagen,* debriñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb., kaout gwe oc'h ober udb, igouniañ d'ober udb ; *er plagt sich noch mit seiner alten Wunde herum,* d'ober en devez c'hoazh gant e c'houli kozh, n'eo ket peurbare c'hoazh e c'houli kozh, e c'houli kozh n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh, gouzañv a ra c'hoazh diwar e c'houli kozh, gwasket e vez c'hoazh gant e c'houli kozh.

herumplanschen V.gw. (hat herumgeplanscht) : patouilhat (pavata) ha strinkañ dour diouzh an-unan evel ur pemoc'h, mac'hañ dour ha fank, kalemarc'hiñ dour ha fank, patouilhat dour ha fank, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, kabouilhat, ribouilhat, strabouilhat dour, fourdouilhat, fankigellañ, krenial er fank, torimellat er fank, foetañ fank, diskrapañ en dour.

herumpolitisieren V.gw. (hat herumpolitisiert) : politikajañ.

herumpröbeln V.gw. : [Bro-Suis] esaeañ, esa, ober taolioù-esa.

herumprügeln V.em. : **sich herumprügeln** (hat sich (t-rt) herumgeprügelt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, en em zornañ, chabousat, en em chabousat, tabutal, riotal, rendaeliñ ; *sich mit jemandem herumprügeln,* bezañ krog-ha-krog gant u.b., plantañ fisel gant u.b., en em gannañ ouzh u.b., kaout ul lazh gant u.b., en em lardañ ouzh u.b., en em hejañ ouzh u.b.

herumquälen V.em. : **sich herumquälen** (hat sich (t-rt) herumgequält) : **1.** *sich mit jemandem herumquälen,* kemer charre gant u.b., kemer merfeti gant u.b., kemer nec'hamant gant u.b., kemer nec'h gant u.b., kaout nec'h gant u.b., kemer chif gant u.b., kemer trabas gant u.b., na gaout nemet hegaz gant u.b., kaout koad a-benn (darbar, mizer, d'ober) gant u.b., gouzañv meur a bik gant u.b., reiñ u.b. fred d'an-unan, kaout ur gempenn gant u.b., kaout kalz a standur gant u.b., kaout kalz a durlut gant u.b. ; **2.** *sich mit etwas herumquälen,* debriñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb., kaout gwe oc'h ober udb, igouniañ d'ober udb.

herumraten (rät herum / riet herum / hat herumgeraten) **/ herumrätseln** (hat herumgerätselt) V.gw. : goulakaat, martezeañ, klask divinout.

herumreden V.gw. (hat herumgeredet) : *um die Sache herumreden,* klask tro, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod.

herumreichen V.k.e. (hat herumgereicht) : kas en-dro, kinnig tro-dro ; *etwas herumreichen,* kas udb en-dro ; *die Gerichte werden herumgereicht,* ar pladoù a ya en-dro.

herumreisen V.gw. (ist herumgereist) : beajiñ kalz, redek (bale) bro, bale (kantren, beajiñ) broioù, muzuliañ hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, dibunañ levioù, faoutañ levioù, faoutañ hent, c'hwistañ hent, ober (foetañ) bro, bale broezioù, redek hentoù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, tennañ bro, gwelet bro, roulat ar bed, galoupat ar mor hag an douar, ruilhal dre an hentoù, redek e revr, pourmen e galite, torimellat.

Herumreisen n. (-s) : kildreiñ g.

herumreißen V.k.e. (riss herum / hat herumgerissen) : **1.** treiñ a-daol-trumm ; **2.** [kirri-tan] *das Steuer herumreißen,* tennañ a-greiz-holl war ar rod-vleniañ.

herumreiten V.gw. (ritt herum / ist herumgeritten) : **1**. mont ha dont war varc'h, mont-dont hep pal resis war varc'h, kantreal war varc'h, kantren war varc'h, bale bro war varc'h, kantren broioù war varc'h ; **2.** [dre skeud.] P. *auf etwas herumreiten,* malañ kaozioù (temzoù) skuizh, lavaret kant gwech ar memes tra, randoniñ, chaokat atav ar memes tra, sorc'henniñ, rambreal ; *auf einem Prinzip*

herumreiten, derc'hel strizh d'ur reolenn, heuliañ strizh ur reolenn, bezañ un den dibleg eus an-unan pa vez anv eus ur reolenn bennak ; *auf Kleinigkeiten herumreiten,* pismigañ, bindedañ.

herumrennen V.gw. (rannte herum / ist herumgerannt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, redek-diredek, fourgasiñ, froudañ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek e revr ; *die Kinder rennen herum,* meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale.

herumrennend ag. : red-dired, bervus.

herumriechen V.gw. (roch herum / hat herumgerochen) : *an etwas (t-d-b) herumriechen,* musa-divusa udb, musat-divusat udb, c'hweshaat-dic'hweshaat udb, c'hwesha-dic'hwesha udb, ruflañ-diruflañ udb., blasaat udb, fronal udb, frondiñ udb.

herumscharwenzeln V.gw. (scharwenzelte herum / ist herumscharwenzelt) : *um den Direktor herumscharwenzeln,* fistoulat e lost dirak ar rener - ober fistoul d'e rener - ober e fistoulig d'e rener - kañjoliñ e rener - lardañ e grampouezhenn d'ar rener - reiñ pour, gwrizhiennoù hag all, d'e rener - plantañ pour gant e rener - hejañ per melen d'e rener - tostennañ e rener - en em lipat ouzh e rener - frotañ skant d'e rener en e gein - frotañ e askell d'e rener - frotañ skant e kein e rener - likaouiñ ouzh e rener - likaouiñ e rener - ardaouiñ ouzh e rener.

herumschauen V.gw. (hat herumgeschaut) : **1.** sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan ; **2.** sellet a-dreñv e gein, distreiñ da sellet.

herumschicken V.k.e. (hat herumgeschickt) : **1.** kas d'ober an dro ; **2.** kas d'an holl.

herumschießen V.gw. (schoss herum / hat herumgeschossen) : tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ, tennañ a c'hoari gaer, tennañ evel un dall, tennañ gwashañ ma c'haller, tennañ a bep tu ha n'eo ket dre gont, tennañ a bep tu ha n'eo ket diouzh kont.

herumschiffen V.gw. (ist herumgeschifft) : [merdead.] ober an dro, c'hoari an dro, skeiñ hebiou ; *um ein Kap herumschiffen,* ober an dro d'ur beg-douar, c'hoari an dro (skeiñ hebiou) d'ur beg-douar ; *überall herumschiffen,* lopañ mor, galoupat ar morioù, redek mor.

herumschlafen V.gw. (schlief herum, hat herumgeschlafen) : ribodal, roulat, c'hoari daou a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, c'hoari toutou gant n'eus forzh piv, ribotat a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, fouzhañ a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv.

herumschlagen V.k.e. (schlägt herum / schlug herum / hat herumgeschlagen) : lakaat tro-dro.

V.em. : **sich herumschlagen** (schlägt sich herum / schlug sich herum / hat sich (t-rt) herumgeschlagen) : **1.** en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, en em zornañ, chabousat, en em chabousat, tabutal, riotal, rendaeliñ ; *sich mit jemandem herumschlagen,* bezañ krog-ha-krog gant u.b., plantañ fisel gant u.b., en em gannañ ouzh u.b., kaout ul lazh gant u.b., en em lardañ ouzh u.b., en em hejañ ouzh u.b. ; **2.** *sich mit etwas herumschlagen,* stourm ouzh udb, kiañ ouzh udb., debriñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb. ; *sich mit großen Schwierigkeiten herumschlagen,* tremen a-dreuz drez ha spern.

herumschleichen V.gw. (schlich herum / ist herumgeschlichen) : troiata, kildroenniñ, troidellañ, punañ, rodal, c'hwileta, kantren, rodellañ ; *der Wolf schleicht um die Herde herum,* ar bleiz a zo o troiata (o kildroenniñ, o troidellañ, o punañ, o kantren, o rodal, o rodellañ) en-dro d'ar vandenn zeñved, emañ ar bleiz o treiñ hag o tistreiñ en-dro d'an tropell deñved.

herumschleimen V.gw. (hat herumgeschleimt) : *bei jemandem (her)rumschleimen,* lipat e revr d'u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., lubaniñ u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb.

herumschlendern V.gw. (ist herumgeschlendert) : pourmen, bale, straniñ, braeat en e blijadur, toulbabañ, garjata, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, turlutañ, c'hwileta, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom da logota, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

herumschleppen V.k.e. (hat herumgeschleppt) : kas-digas.

herumschließen V.k.e. (schloss herum / hat herumgeschlossen) : ober un dro gant an alc'hwez.

herumschlingen V.k.e. (schlang herum / hat herumgeschlungen) : punañ, lasañ.

V.em. : **sich herumschlingen** (schlang sich herum / hat sich (t-rt) herumgeschlungen) : punañ en dro da, kammigellañ en-dro da.

herumschnüffeln V.gw. (hat herumgeschnüffelt) : **1.** chom da sellet ar biojoù ; **2.** *an etwas (t-d-b) herumschnüffeln,* musa udb, musat udb, c'hweshaat udb, c'hwesha udb, ruflañ udb, fronal udb, frondiñ udb, musa-divusa udb, musat-divusat udb, c'hweshaat-dic'hweshaat udb, c'hwesha-dic'hwesha udb, ruflañ-diruflañ udb., blasaat udb. ; **3.** [dre skeud.] konoc'hañ, c'hwileta, firbouchal, fourdouilhat, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, friata, gorren e fri, sevel e fri, ranellat, c'hwesha, eferuzañ, gogezañ, gogeziñ, spiañ, igouniañ, sellata, fourrañ e fri moan, ober gweladenn ; *überall herumschnüffeln,* c'hoari e fri furch, sankañ e fri e kement tra 'zo, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, ranellat, bezañ ur fri-furch a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bountañ e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bezañ ranell, bezañ eferus.

herumschnuppern V.gw. (hat herumgeschnuppert) : **1.** *an etwas (t-d-b) herumschnuppern,* musa udb, musat udb, c'hweshaat udb, c'hwesha udb, ruflañ udb, musa-divusa udb, musat-divusat udb, c'hweshaat-dic'hweshaat udb, c'hwesha-dic'hwesha udb, ruflañ-diruflañ udb., fronal udb., frondiñ udb, blasaat udb. ; **2.** [dre skeud.] konoc'hañ, firbouchal, fourdouilhat, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, fetekiñ, ranellat, c'hwesha, gogezañ, gogeziñ, igouniañ, ober gweladenn, sellata.

herumschreien V.gw. (schrie herum / hat herumgeschrien) : P. yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; *wütend herumschreien,* razailhat, garmiñ c'hwerv, loeniñ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, ober frank a reuz, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, diodiñ, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ur vosenn.

herumschubsen V.k.e. (hat herumgeschubst) : bountañ-divountañ, poulzañ, tamolodiñ.

herumschweifen V.gw. (schweifte herum / ist herumgeschweift) : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, baleantañ, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, galoupat.

herumschweifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer.

herumschwirren V.gw. (ist herumgeschwirrt) : **1.** fraoñval, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, birvilhañ, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, fourgasiñ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ, difretañ, redek e revr ; *die Mädchen schwirren im Haus herum,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti ; **2.** *immer wieder schwirren mir diese Worte im Kopf herum,* ar c'homzoù-se a chom da boudinellañ em fenn, ar c'homzoù-se ne bouezont ket da voudinellañ em divskouarn, bepred e vez ar c'homzoù-se o rodellañ em fenn, bepred e vez ar c'homzoù-se o ribotat em fenn.

herumsetzen V.k.e. (hat herumgesetzt) : lakaat tro-dro, gronnañ.

V.em. : **sich herumsetzen** (haben sich (t-rt) herumgesetzt) azezañ tro-dro.

herumsitzen V.gw. (saß herum / hat herumgesessen) : na ober tra, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, straniñ, genaouegiñ, tortañ, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ evel ur maen en ur voger ; *er sitzt nur herum,* pladorenniñ (plavañ, yariñ) a ra e-lec'h labourat, chom a ra da baouez ; *er sitzt immer teilnahmslos herum,* en em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, diboan) eo, n'eus ijin ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad.

herumspazieren V.gw. (spazierte herum / ist herumspaziert) : pourmen, bale, straniñ, braeat en e blijadur, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, turlutañ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, c'hwileta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom da logota, c'hoari e ruz-e-votoù, c'hoari e ruz-e-revr, c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

herumspekulieren V.gw. (spekulierte herum / hat herumspekuliert) : *an der Börse herumspekulieren,* brokaigañ.

herumspielen V.gw. (hat herumgespielt) : *an etwas (t-d-b) herumspielen, mit etwas (t-d-b) herumspielen,* mezellat udb, dornata udb, fistoulat udb, maniañ udb.

herumspionieren V.gw. (spionierte herum / hat herumspioniert) : spiañ, konoc'hañ, firbouchal, furikat, fourdouilhat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, c'hwesha, ober gweladenn, ranellat.

herumsprechen V.em. : **sich herumsprechen** (spricht sich herum / sprach sich herum / hat sich (t-rt) herumgesprochen) : mont a c'henoù da c'henoù, en em ledañ, en em astenn ; *es hat sich herumgesprochen, dass ...,* hervez ar brud e ...

herumspringen V.gw. (sprang herum / ist herumgesprungen) : fringal, fringalañ, tripal, dizoac'hañ, fringellat, friantañ.

Herumspringer g. (-s,-) : triper g.

herumspritzen V.gw. (hat herumgespritzt / ist herumgespritzt) : **1.** (hat herumgespritzt) : *mit etwas herumspritzen,* strimpañ udb, strinkañ udb, distrinkañ udb, glabousañ udb, stlabezañ udb ; **2.** (ist herumgespritzt) : *etwas spritzt herum,* udb a strimp a bep

tu, udb a strink a bep tu, strinkañ-distrinkañ a ra udb, udb a strink hag a zistrink.

herumspucken V.gw. (hat herumgespuckt) : skopigellat.

herumspuken V.gw. (hat herumgespukt) : *dieser Gedanke spukt mir im Kopf herum,* bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, gant ar mennozh-se e vezan atav, karget eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, ar soñj-se a zilamm atav em spered, ar soñj-se am foursu bepred, ar soñj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar soñj-se, ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ar soñj-se a labour va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered.

herumstehen V.gw. (stand herum / hat herumgestanden) : **1.** bezañ tro-dro ; *die Leute standen um ihn herum,* tolpet e oa an dud en-dro dezhañ (tro-dro dezhañ), bolzet e oa an dud en-dro dezhañ ; **2.** [dre astenn.] bezañ a-strew (war ar strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell), bezañ dispac'het, bezañ strewek, bezañ strewet, sklainañ ; *mehr oder weniger Felsbrocken standen in den verschiedenen Feldern herum,* reier pe reier a oa er parkoù ; **3.** [dre skeud.] na ober tra, ober mann, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, c'hwileta, straniñ, genaouegiñ, chom da c'houlerc'hiñ, tortañ ; *müßig herumstehen,* chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da valafenniñ (da c'henaouegiñ, da sellet gant e c'henoù), chom da zigeriñ e c'henoù, landreantiñ, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, c'hwileta, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober ur c'hrogad, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ evel ur maen en ur voger ; *steh nicht so dämlich hier herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig !

herumstöbern V.gw. (hat herumgestöbert) : firbouchañ e, furchal, furchal e, furchata e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, furediñ e, furikat e, furikat, fuketal e, diskrabañ e, fuketal, dispac'hañ, turmuch e, turlutañ, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, pismigañ, fourgasiñ ; *in einer Schublade herumstöbern,* firbouchañ (furchal, furchata, fuketal, furikat, furediñ, turmuch, diskrabañ, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, pismigañ) en un diretenn, c'hwiliañ (furchal, turlutañ, fuketal, furikat, fourdouilhat, dispac'hañ) un diretenn ; *mit ihrem Schnabel stöbert die Ente im Schlamm herum,* gant e bigos e fourgas an houad er fank.

herumstöbernd ag. : furch-difurch.

herumstochern V.gw. (hat herumgestochert) : firbouchañ, furchal, furchata, turmuch, fourgasiñ ; *in den Zähnen herumstochern,* skarzhañ e zent, karzhañ e zent ; *im Feuer herumstochern,* pifonañ, fichellañ, brochañ ar regez, keniliñ, fichañ (c'hwezhañ, broudañ) an tan ; *in einem Ameisenhaufen herumstochern,* fourgasiñ ar merien.

herumstolzieren V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : stolzierte herum / ist herumstolziert] : pauniñ, torodelliñ, rodal e revr, lorc'henniñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus, dichek, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

herumstoßen V.k.e. (stößt herum / stieß herum / hat herumgestoßen): disteurel, kas-digas, bountañ-divountañ.

herumstreichen V.gw. (strich herum / ist herumgestrichen) : kantren, redek, galoupat, turlutañ, troiata, c'hwileta, kildroenniñ, korntroiañ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ, torimellat, bevañ baleant, baleantañ.

V.k.e : rimiañ, frotañ, induañ, lindrenniñ.
herumstreifen V.gw. (ist herumgestreift) : kantreal, kantren, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, redek, galoupat, c'hwileta, bevañ baleant, baleantañ, turlutañ, troiata, kildroenniñ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ, korntroiañ, torimellat.
Herumstreifen n. (-s) : kantreerezh g.
herumstreifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer.
herumstreiten V.em. : **sich herumstreiten** (stritt sich herum / hat sich (t-rt) herumgestritten) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ diskrap etrezo, bezañ jeu etrezo, en em bikailhat, en em gribinañ, bezañ butun etrezo, bezañ en arvell, bezañ rouzet ar bloneg ; *sich dauernd herumstreiten,* rendaelata, bezañ bepred en arvell, bezañ atav an debr hag an dag etrezo.
herumstreunen (ist herumgestreunt) **/ herumstrolchen** (ist herumgestrolcht) V.gw. : kantren, kantreal, bevañ baleant, baleantañ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, redek, galoupat, c'hwileta, turlutañ, troiata, troiellat, troellañ, rodal, rodellañ, torimellat, c'hwilostat, c'hwilosteta.
Herumstreuner g. (-s,-) : galouper g., kantreer g., baleantour g., baleant g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., garzhataer g.
herumsuchen V.gw. (hat herumgesucht) : furchal-difurchal, furchata, ober furch, ober furch ha klask, furediñ, furikat, fuketal.
herumsuchend ag. : furch-difurch.
herumtänzeln V.gw. (ist herumgetänzelt) : dizoac'hañ, fringellat, fringalañ.
herumtanzen V.gw. (hat herumgetanzt / ist herumgetanzt) : **1.** dañsal tro-dro, dizoac'hañ ; **2.** ober un dro dañsal ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem auf der Nase herumtanzen, jemandem auf dem Kopf herumtanzen,* ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *sich nicht auf der Nase herumtanzen lassen,* kaout nerzh ha difennoù, bezañ rebarb en an-unan, na c'houzañv e vefe lammet war e seulioù, na leuskel den ebet da lakaat un troad war e chouk, na vezañ den da vezañ kaset dre veg e fri, kaout e zifenn, na vezañ den da reiñ e chouk da bilat, mont d'an dud kraf evit kraf, na leuskel den da vresañ an-unan.
herumtappen V.gw. (hat herumgetappt / ist herumgetappt) : tastornat, pafalañ, toulbabañ, fourdouilhat.
Herumtappen n. (-s) : tastorn g., tastornerezh g.
Herumtappende(r) ag.k. g./b. : tastorner g., tastornerez b.
herumtasten V.gw. (hat herumgetastet) : dornata, palvata, pavata, teutañ, talmeta, toulbabañ, pafalañ, tastornat, merat, butukañ.
herumtoben V.gw. (hat herumgetobt / ist herumgetobt) : bezañ dinasket, bezañ direizhet, karnajal, kas cholori, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, c'hoari e roll, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, ober e zen gars, kanañ gousperoù ar raned, ober ur riboul, merat, meskañ evel diaouled, trevelliñ, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen ; *im Wasser herumtoben,* diskrapañ en dour.
herumtollen V.gw. (hat herumgetollt / ist herumgetollt) : ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, c'hoari e roll, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, fourgasiñ, friantañ, fringal, fringalañ, lavigañ, riblañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, ober jabadao, redek e revr ; *im Wasser herumtollen,* diskrapañ en dour.
herumtragen V.k.e (trägt herum / trug herum / hat herumgetragen) : **1.** dougen tro-dro ; **2.** baleata, sammata.
V.em. : **sich herumtragen** (trägt sich herum / trug sich herum / hat sich (t-rt) herumgetragen) : *sich (t-rt) mit einem Gedanken herumtragen,* mennout, bezañ mennet, bezañ en e soñj, bezañ gant ar soñj, bezañ e soñj, kaout soñj, bezañ e sell ; *sich (t-rt) mit dem Gedanken herumtragen, ein Haus zu kaufen,* bezañ en e soñj prenañ un ti, bezañ gant ar soñj da brenañ un ti, bezañ e soñj prenañ un ti, kaout soñj da brenañ un ti, lakaat e soñj da brenañ un ti, bezañ en e benn da brenañ un ti, bezañ e sell da brenañ un ti, soñjal prenañ un ti, bezañ keloù gant an-unan da brenañ un ti, bezañ ger gant an-unan da brenañ un ti, bezañ kistion gant an-unan da brenañ un ti, bezañ en aviz da brenañ un ti, prederiañ prenañ un ti, mennout prenañ un ti, bezañ en e vennad prenañ un ti, bezañ mennet da brenañ un ti.
herumtrampeln V.gw. (ist herumgetrampelt) : **1.** *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln,* mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, bresañ ha divresañ, pilpazañ, moustrañ, kalemarc'hiñ, foulañ, toumpañ, pladañ) udb. ; *auf dem Boden herumtrampeln,* morzholat al leur gant e votoù, pavata ; **2.** [dre skeud.] *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln,* moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.
herumtreiben V.em. : **sich herumtreiben** (trieb sich herum / hat sich (t-rt) herumgetrieben) : redek, galoupat, turlutañ, straniñ, braeat, tortañ, c'hwileta, toulbabañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, kantreal, kantren, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ,

troidellañ, korntroiañ, baleata, pazeal, riboulat, mont da vreskenn, chalvantiñ, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, baleantañ, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, torimellat, roulat ar bed, redek e revr, galoupat ar mor hag an douar, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor) ; *sich in Kneipen herumtreiben, sich in Bars herumtreiben,* hentiñ an tavarnioù, redek an ostalerioù, redek an tavarnioù ; *sich mit zweifelhaften Frauen herumtreiben,* gastaoua, gastaouiñ, redek an douilhez.

Herumtreiber g. (-s,-) : **1.** galouper g., kantreer g., baleantour g., baleant g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., garzhataer g., roder g., reder g. ; **2.** rouler g., ribouler g.

Herumtreiberin b. (-,-nen) : **1.** galouperez b., kantreerez b., baleantourez b., baleantez b., baleerez-vro b., rederez-vro b., foeterez-hent b., roderez. b., rederez b. ; **2.** roulerez b., riboulerez b.

herumtreten V.gw. (tritt herum / trat herum / ist herumgetreten) : *auf etwas herumtreten,* bresañ (kalemarc'hiñ, mac'hañ, flastrañ, pilpazañ, moustrañ, foulañ, pladañ) udb.

herumtrödeln V.gw. (hat herumgetrödelt) : chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da valafenniñ (da c'henaouegiñ, da sellet gant e c'henoù, da yarañ), buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, pismigañ, pismigañ al labour, chom da zastum an tachoù, chom da zigeriñ e c'henoù, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, kac'higelliñ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, chom da c'houlerc'hiñ, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, c'hwileta, chuchual, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, toulbabañ, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober ur c'hrogad, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ evel ur maen en ur voger, lentañ ; *trödle doch nicht so herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig !

herumtummeln V.em. : **sich herumtummeln** (hat sich (t-rt) herumgetummelt) : ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, fourgasiñ, friantañ, lavigañ, riblañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trepikal, trepikellat, trevelliñ, diaoulat, ober jabadao, redek e revr, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen.

herumturnen V.gw. (hat herumgeturnt) : ober troioù-ouesk, ober oueskadennoù.

herumwälzen V.k.e. (hat herumgewälzt) : lakaat da ruilhal, treiñ, rollañ, roltañ, roltiñ, ruilhal, rudellat.

V.em. : **sich herumwälzen** (hat sich (t-rt) herumgewälzt) : **1.** treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, fourgasiñ, P. flikennat ; *sich im Bett herumwälzen,* treiñ ha distreiñ en e wele, merat en e wele, meskañ en e wele ; *sich nackig mit jemandem herumwälzen,* ruilhañ e gorf noazh gant u.b. ; **2.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat.

herumwälzend ag. : *sich herumwälzend,* torc'hwenius.

herumwaten V.gw. (ist herumgewatet / hat herumgewatet) : ober soubig (bourbouilhañ, fourdouilhat, fankigellañ, foutouilhat, kabouilhat, ribouilhat, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.

herumwerfen V.k.e. (wirft herum / warf herum / hat herumgeworfen) : **1.** strewiñ, skignañ a bep tu ; **2.** *das Steuer herumwerfen,* **a)** tennañ a-greiz-holl war rod-vleniañ ; **b)** [dre skeud.] cheñch hent, cheñch penn d'ar vazh.

herumwickeln V.k.e. (hat herumgewickelt) : lakaat tro-dro, punañ, gronnañ, pakañ.

herumwieseln V.gw. (ist herumgewieselt) : trabasat, difretañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, birvilhañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, difraeañ, kabalat.

herumwinden V.k.e. (wand herum / hat herumgewunden) : punañ, korvigellañ, korfigellat, tortigellat.

herumwirbeln V.gw. (ist herumgewirbelt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, punañ, punellat, strobinellañ, ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, kornigellat ; *die welken Blätter wirbeln im Wind herum,* taolet-distaolet e vez an delioù sec'h gant an avel, ruilhal-diruilhal a ra an delioù sec'h, an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel, an avel a ra d'an delioù kornigellat, darnijal a ra an delioù sec'h gant an avel, dibradañ a ra an delioù sec'h gant an avel, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h.

V.k.e. (hat herumgewirbelt) : lakaat da droidellañ, lakaat da droiata, lakaat da droenniñ, lakaat da droellañ, lakaat da droiellat, lakaat da bunañ, lakaat da bunellat, lakaat da strobinellañ, lakaat da gorbigellat ; *der Wind wirbelt die Blätter herum,* an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - darnijal a ra an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - an avel a ra d'an delioù kornigellat - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h.

herumwühlen V.gw. (hat herumgewühlt) : firbouchañ e, furchal, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, furchal e, furchata e, furediñ e, furikat e, furikat, fuketal

e, fuketal, fourdouilhat e, diskrabañ e, dispac'hañ, turmuch e, turlutañ, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, pismigañ e ; *in einer Schublade herumwühlen,* firbouchañ (furchal, furchata, fuketal, furikat, furediñ, turmuch, diskrabañ, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, pismigañ) en un diretenn, c'hwiliañ (furchal, turlutañ, fuketal, furikat, fourdouilhat, dispac'hañ) un diretenn ; *mit ihrem Schnabel wühlt die Ente im Schlamm herum,* gant e bigos e fourgas an houad er fank.

herumzanken V.gw. (hat herumgezankt) : *mit jemandem herumzanken,* bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) gant an-unan hag unan all, bezañ sach-blev (dael, chabous, patati, c'hoari, blev, fich-blev, krog-blev, krogoù, butun, jeu) etre an-unan hag unan all, arguziñ ouzh u.b., arvellat ouzh u.b., tabutal ouzh u.b.

V.em. : **sich herumzanken** (hat sich (t-rt) herumgezankt) : tabutal, en em vreutaat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, en em bikailhat, en em gribinañ, bezañ en arvell, bezañ rouzet ar bloneg ; *sich dauernd herumzanken,* rendaelata, bezañ bepred en arvell, bezañ atav an debr hag an dag etrezo.

herumzappeln V.gw. (hat herumgezappelt) : trepikal, trepikellat, fifilañ.

herumzeigen V.k.e. (hat herumgezeigt) : diskouez tro-dro.

herumzerren V.k.e. (hat herumgezerrt) : hilgenniñ, sachañ-disachañ, jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ.

herumziehen V.k.e. (zog herum / hat herumgezogen) : **1.** tennañ tro-dro ; **2.** tresañ tro-dro.

V.gw. (zogen herum / sind herumgezogen) : redek ar vro, kantreal, torimellat, kantren dre ar vro, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, roulat ar bed, galoupat bro, galoupat an hentoù, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, bevañ baleant, baleantañ, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

Herumziehen n. (-s) : kantreerezh g.

herumziehend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer.

herumzigeunern V.gw. (zigeunerte herum / ist herumzigeunert) : redek ar vro, kantreal, torimellat, kantren dre ar vro, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, baleantañ, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

herumzupfen V.gw. (hat herumgezupft) : hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ.

herunten Adv. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] en traoñ, en diaz.

herunter[1] Adv. : **1.** d'an traoñ, d'an diaz, a-ziwar laez, diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h ; *gerade herunter,* a-blom, a-serzh, a-bik ; *von oben herunter,* eus an nec'h d'an traoñ (d'an diaz) / eus al laez d'an traoñ (Gregor) ; *herunter vom Pferde !* diskenn diwar varc'h / diskennit diwar varc'h (Gregor) ; *vom Turm herunter,* eus (a-ziwar) lein an tour ; *eine Ansicht von oben herunter,* ur gwel a-ziwar laez (diouzh al laez, diouzh krec'h, eus an nec'h) g., ur gwel a-spluj g. ; *herunter mit ihm !* d'an traoñ hennezh ! e-barzh ar sac'h hennezh ! ; **2.** [dre skeud.] P. *herunter sein,* ober ruskenn fall, bezañ gwall glañv, bezañ kouezhet izel, bezañ krog da c'hoari da fall, bezañ aet pell, bezañ pell ganti ; *sie ist mit ihren Nerven ganz herunter,* emañ tost da gaout un taol nervennoù, emañ o koll he c'hreñv warni hec'h-unan (war he nervennoù).

herunter-[2] *rakverb rannadus a verk ul lusk war-draoñ hag an tostaat e-keñver an hini a gomz* : d'an traoñ, d'an diaz, a-ziwar laez, diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h ; *von etwas herunter-,* a-ziwar udb, diwar udb.

herunterbekommen V.k.e. (bekam herunter / hat herunter bekommen) : dont a-benn da gas d'an traoñ, dont a-benn da ziskenn, dont a-benn da lemel.

herunterbeten V.k.e. (hat heruntergebetet) : dijabliñ, dibunañ, distilhañ, salmiñ, aradennañ, bresañ, drailhañ, galoupat [*galoupat ur bedenn*].

herunterbrennen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **sein** : brannte herunter / ist heruntergebrannt] pulluc'hañ, deviñ penn-da-benn, treiñ e ludu ; **2.** [*verb-skoazell* **haben** : brannte herunter / hat heruntergebrannt] [heol] bezañ leskidik, bezañ grizias, strinkañ e vannoù, poazhañ, bezañ suilh, skeiñ a-darzh, skeiñ a-sonn, krazañ, tarzhañ, pilat.

herunterbringen V.k.e. (brachte herunter / hat heruntergebracht) : **1.** diskenn, degas d'an traoñ ; *bring das Buch herunter,* degas al levr d'an traoñ ; **2.** [dre skeud.] gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat ; **3.** [kenw.] kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, kas da raz, kas d'ar baz, kas e skuilh hag e ber ; *ein Geschäft herunterbringen,* kas ur stal da netra (da raz, war netra), foeltrañ (debriñ) e stal, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, mont e soc'h da vinaoued, kas e stal e skuilh hag e ber.

herunterdrücken V.k.e. (hat heruntergedrückt) : diskenn, digreskiñ.

herunterfahren V.gw. (fährt herunter / fuhr herunter / ist heruntergefahren) : diskenn gant ur c'harr-tan, dont d'an traoñ gant ur c'harr-tan.

V.k.e. (fährt herunter / fuhr herunter / hat heruntergefahren) : **1.** diskenn gant ur c'harr-tan, degas d'an traoñ gant ur c'harr-tan; **2.** diskenn, digreskiñ, krennañ, strishaat, gorrekaat ; **3.** [stlenn.] *den Computer herunterfahren,* lazhañ an urzhiater.

herunterfallen V.gw. (fällt herunter / fiel herunter / ist heruntergefallen) : kouezhañ d'an douar, mont d'an douar, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, kouezhañ, diruilhal d'an traoñ, en em ziskrougañ ; *wieder herunterfallen,* askouezhañ ; *pass auf, dass deine Handschuhe dir nicht herunterfallen,* diwall da gouezhañ da vanegoù, diwall da goll da vanegoù ; *der Regen fällt vom Himmel herunter,* ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl ; *von einer Mauer herunterfallen,* kouezhañ a-ziwar ur voger (diwar ur voger).

heruntergeben V.k.e. (gibt herunter / gab herunter / hat heruntergegeben) : astenn, reiñ, tizhout.

heruntergehen V.gw. (ging herunter / ist heruntergegangen) : **1.** diskenn, diskenn d'an traoñ, dont

d'an traoñ ; **2.** [arc'hant.] izelaat, diskenn, gouzizañ, digreskiñ, mont en diminu, mont war ziminu ; *mit dem Preis heruntergehen,* disteuler war e briz (war ar priz), ober un distaol war e briz, diskenn (izelaat) e briz, lakaat diskenn war e briz, marc'hadmataat e briz ; *die Kurse gehen herunter,* diskenn (izelaat, gouzizañ) a ra ar feurioù er Yalc'h, laoskaat a ra war ar feurioù er Yalc'h.

heruntergekommen ag. : **1.** aet da fall, dirapar, diskramailh, truilh ; **2.** [tud] aet da baour, kollet e renk gantañ, aet e zere da netra, kouezhet en ur renk izelkenañ, truilh ; *ein heruntergekommener Mann,* un aotrou kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr ; *eine heruntergekommene Dame,* un itron kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr ; *völlig heruntergekommen sein,* na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, bezañ kouezhet en toull izelañ, bezañ rentet paour evel Job, bezañ kouezhet en diwezhañ pazenn a'n dud, bezañ kouezhet e pod ar gwelien, bezañ erru war voued moc'h ; **3.** [kleñved] *er ist tief heruntergekommen,* aet eo pell, da fall ez a e yec'hed, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ.

heruntergießen V.k.e. (goss herunter / hat heruntergegossen) : **1.** skuilhañ eus an nec'h (eus al laez) d'an traoñ ; **2.** lonkañ en ul lamm, lonkañ en ur c'hrogad, evañ en ul lonkad, lonkañ en un takad, lonkañ hep diskrog, evañ en ul lonkadenn, lonkañ stag-penn, lonkañ en un taol-kont, lonkañ hep distekiñ, lonkañ en un analad, lonkañ en ur redadenn, lonkañ en un tenn, lonkañ en un tennad, lonkañ en un troc'h, lonkañ en ur pennad, lonkañ en un taol.

herunterhandeln V.k.e. (hat heruntergehandelt) : P. chipotal, marc'hata ; *den Preis herunterhandeln,* marc'hata gant u.b., chipotal.

herunterhängen V.gw. (hing herunter / hat heruntergehangen) : bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign) ; *mit herunterhängenden Armen,* e zivrec'h a-ispilh.

herunterhauen V.k.e. (haute herunter / hieb herunter / hat heruntergehauen) : P. *jemandem eine (eine Ohrfeige) herunterhauen,* diaveliñ ur javedad diouzh u.b., difoeltrañ ur skouarnad gant u.b., fasadiñ u.b., javedata u.b., tanfoeltrañ ur skouarnad gant u.b., astenn ur skouarnad d'u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. (gant u.b.), boc'hata u.b. / fasata u.b. / reiñ ur vougennad d'u.b. / diaveliñ ur vousellad (ur voc'had, ur fasad) gant u.b. / distagañ ur palvad diouzh u.b. / distagañ un avenad d'u.b. (Gregor) ; *ich werde dir eine herunterhauen,* ur grabanad a baki diganin.

herunterholen V.k.e. (hat heruntergeholt) : **1.** diskenn, degas d'an traoñ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ, gouzizañ ; *die Fahne herunterholen,* gouzizañ ar banniel, diskenn ar banniel ; **2.** [nij.] diskar d'an douar.

herunterklappen V.k.e. (hat heruntergeklappt) : diskar, diskenn.

herunterklettern V.gw. (ist heruntergeklettert) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, dont d'an douar, dont d'an traoñ, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ.

herunterkollern V.gw. (ist heruntergekollert) : diruilhal, ruilhal d'an traoñ, diskenn a-ruilh, diskenn a-ruilhoù, torimellat, mont a-dorimell d'an traoñ.

herunterkommen V.gw. (kam herunter / ist heruntergekommen) : **1.** diskenn, diskenn d'an traoñ, dont d'an traoñ, dont d'an diaz ; **2.** [kleñved] *er ist tief heruntergekommen,* aet eo pell, da fall ez a e yec'hed, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; **3.** *sozial herunterkommen,* mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerc'hel e droad er par ; *völlig heruntergekommen sein,* na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, bezañ kouezhet en toull izelañ, bezañ rentet paour evel Job, bezañ kouezhet en diwezhañ pazenn a'n dud, bezañ kouezhet e pod ar gwelien, bezañ erru war voued moc'h ; **4.** mont da fall, treiñ da fall.

herunterkönnen V.gw. (kann herunter / konnte herunter / hat heruntergekonnt) : gallout diskenn.

herunterkrempeln V.k.e : distroñsañ.

herunterkriegen V.k.e. (hat heruntergekriegt) : P. dont a-benn da gas d'an traoñ, dont a-benn da ziskenn, dont a-benn da lemel.

herunterkurbeln V.k.e. (hat heruntergekurbelt) : diskenn [gant un dornell, gant un dornikell] ; *das Autofenster herunterkurbeln,* stouiñ gwerenn ar c'harr, diskenn gwerenn ar c'harr.

herunterladen V.k.e. (lädt herunter / lud herunter / hat heruntergeladen) : [stlenn.] pellgargañ, enkargañ.

herunterlangen V.k.e. (hat heruntergelangt) : **1.** diskenn, lakaat da ziskenn, astenn, reiñ, tizhout ; **2.** P. *jemandem eine (eine Ohrfeige) herunterlangen,* diaveliñ ur javedad diouzh u.b., difoeltrañ ur skouarnad gant u.b., javedata u.b., fasadiñ u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. (gant u.b.), boc'hata u.b. / fasata u.b. / reiñ ur vougennad d'u.b. / diaveliñ ur vousellad (ur voc'had, ur fasad) gant u.b. / distagañ ur palvad diouzh u.b. / distagañ un avenad d'u.b. (Gregor).

herunterlassen V.k.e. (lässt herunter / ließ herunter / hat heruntergelassen) : **1.** diskenn, lakaat da ziskenn, gouzizañ, diwintañ, stouiñ ; *ein Fenster herunterlassen,* diskenn (stouiñ) gwerenn ur prenestr ; *die Hose herunterlassen,* riklañ e vragoù, stouiñ e vragoù ; *eine Zugbrücke herunterlassen,* diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint ; *den Vorhang herunterlassen,* diskenn ar ouel, diskenn ar rideoz ; *die Rettungsboote herunterlassen,* gouzizañ ar bigi-saveteiñ diouzh ul lestr en argoll ; **2.** [merdead.] *ein Boot herunterlassen,* morañ ur vagig (ur c'hanod), lakaat ur vagig war vor ; **3.** [kenw.] *etwas vom*

Preise herunterlassen, rabatiñ (disteuler) war ar priz, reiñ rabat (Gregor).

herunterleiern V.k.e. (hat heruntergeleiert) : **1.** dijabliñ, dibunañ, dibunata, distilhañ, dishiliañ, salmiñ, aradennañ, bresañ, drailhañ, P. distripañ, dislonkañ, galoupat, mandrouilhat ; *Gebete herunterleiern,* dijabliñ pateroù, dibunañ pedennoù, paterat, pateriañ, bresañ pedennoù, drailhañ pedennoù, galoupat e bedennoù, grozmolat e bedennoù, jagouilhat pedennoù, mandrouilhat pedennoù ; **2.** diskenn [gant un dornell, gant un dornikell] ; *das Autofenster herunterleiern,* stouiñ gwerenn ar c'harr, diskenn gwerenn ar c'harr.

heruntermachen V.k.e. (hat heruntergemacht) : **1.** diskar, diskenn ; **2.** [dre skeud.] *jemanden heruntermachen,* **a)** dibriziañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, izelaat, disteraat, diskar) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., mezhekaat u.b., dismegañsiñ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., glabousañ u.b., gwashaat u.b., ober divalav (vil) d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b. ; **b)** displetaat u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., atahinañ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., debriñ u.b. / tagañ u.b. (Gregor) ; *etwas heruntermachen,* dibriziañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, binimañ, disteraat) udb.

heruntermüssen V.gw. (muss herunter / musste herunter / hat heruntergemusst) : rankout diskenn.

herunternehmen V.k.e. (nimmt herunter / nahm herunter / hat heruntergenommen) : tennañ, lemel, diskregiñ, diskrougañ, diskourrañ, digrougañ, digrapañ, distagañ ; *nimm das vom Regal herunter,* tenn an dra-se a-ziwar an astell.

herunterpurzeln V.gw. (ist heruntergepurzelt) : P. difaragoellañ, diriboulat, didiruilhañ, diruilhal, diruilhal d'an traoñ, diriboulat, torimellat, mont a-dorimell d'an traoñ, penndraouilhat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell.

herunterputzen V.k.e. (hat heruntergeputzt) : *jemanden herunterputzen,* **a)** dibriziañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, izelaat, disteraat, diskar) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., mezhekaat u.b., dismegañsiñ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., gwashaat u.b., ober divalav (vil) d'u.b., glabousañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b. ; **b)** displetaat u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., atahinañ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., debriñ u.b. / tagañ u.b. (Gregor).

herunterraspeln (hat heruntergeraspelt) / **herunterrasseln** (hat heruntergerasselt) V.k.e : P. dijabliñ, dibunañ, dibunata, distilhañ, salmiñ, aradennañ, dishiliañ, bresañ, drailhañ, P. distripañ, dislonkañ, galoupat ; *ein Gedicht herunterrasseln,* dijabliñ ur varzhoneg, dibunañ ur varzhoneg, bresañ ur varzhoneg, drailhañ ur varzhoneg, galoupat ur varzhoneg.

herunterreichen V.k.e. (hat heruntergereicht) : astenn, reiñ, tizhout.

herunterreißen V.k.e. (riss herunter / hat heruntergerissen) : **1.** parfoeltrañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, peurziskar, pilat, distrujañ, bannañ d'an traoñ, gwintañ d'an traoñ ; *eine Mauer herunterreißen,* diskar (distrujañ, pilat, peurziskar) ur voger, diskar ur vur a-benn-font, diskar ur vur e rez an douar / diskar ur voger rez an douar (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] drailhañ munut, lakaat a-dammoù, diframmañ, dibezhiañ, dispenn, diregiñ, fregañ ; **3.** *Kilometer herunterreißen,* dibunañ levioù, diskar levioù hent, faoutañ levioù, faoutañ hent, c'hwistañ hent, fustañ hent, pilat hent, koadañ hent, redek hent, muzuliañ hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, troc'hañ hent, foetañ (bale, dornañ, rahouennata) hent, bezañ ur mestr baleer eus an-unan, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan.

herunterrieseln V.gw. (ist heruntergerieselt) : redek, takenniñ, strilhañ, deverañ, diruilhañ, divalañ.

herunterrutschen V.gw. (ist heruntergerutscht) : **1.** riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, foerañ, diruilhal d'an traoñ ; *die Hose rutscht ihm runter,* divragezañ a ra, divragaouiñ a ra, koll a ra e vragoù ; **2.** [kleuk] *der kann mir den Buckel herunterrutschen,* d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *komm ! Hilf mir mal ! - da kannst du mir den Buckel runterrutschen !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se !

herunterschießen V.k.e. (schoss herunter / hat heruntergeschossen) : diskar d'an douar, lazhañ gant un tenn.

V.gw. (schoss herunter / ist heruntergeschossen) : **1.** [nij.] diskenn a-blom, diskenn a-serzh ; **2.** [sport] diskenn gant un tizh an diaoul.

herunterschalten V.gw. (hat heruntergeschaltet) : [kirri-tan] diskenn an tizhoù ; *in den zweiten Gang herunterschalten,* diskenn d'an eil tizh, tremen eus an trede tizh d'an eil.
herunterschlagen V.k.e. (schlägt herunter / schlug herunter / hat heruntergeschlagen) : **1.** diskar ; *Nüsse herunterschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich ; **2.** [kirri-tan] diskenn, digeriñ ; *das Verdeck herunterschlagen,* digeriñ (diskenn) goloenn ar c'harr.
herunterschlingen V.k.e. (schlang herunter / hat heruntergeschlungen) : *etwas herunterschlingen,* mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ udb, toullonkañ udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, gorjañ udb, tagañ udb, treizhañ udb, razhañ udb ; *etwas in Windeseile herunterschlingen,* lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, pipañ udb diwar dizh ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit herunterschlingen,* ober ul laeradenn a lein ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol !
herunterschlucken V.k.e. (hat heruntergeschluckt) : **1.** lonkañ, kas war-draoñ, kas d'an traoñ, kas da Gergof, lapañ, lopañ, plomañ, razhañ, lipat, flipañ, riñsañ ; **2.** [dre skeud.] P. *er musste vieles herunterschlucken,* roet e oa bet dezhañ treujoù e-lec'h brankoù dre ma oa bras e c'henoù - a bep seurt soubenn en doa bet - trenk ha c'hwerv en doa bet - kejet en doa gant an trenk hag ar c'hwerv - douget en doa e groaz - gwelet en doa a bep sort, re gamm ha re dort - bet en doa e zelazhoù - kalz a draoù a oa tremenet dreistañ - gwall drubuilhoù en doa bet - mizerioù en doa bet a-walc'h - burutellet e oa bet e-kerzh e vuhez gant ur morad a dourmant - beuzet e oa bet e-kerzh e vuhez en ur morad a dourmant - hennezh a oa bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - hennezh a zo tremenet meur a wech a-dreuz drez ha spern - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; *seinen Zorn herunterschlucken,* kas e gi d'e lochenn, moustrañ war e galon, derc'hel war e zroug, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, derc'hel war e gounnar, kabestrañ e imor, plegañ e imor, euvriñ e fulor, moustrañ war e fulor, moustrañ war e gounnar (war e imor), gwaskañ war e zroug, gouarn e bemp blank, padout.
herunterschrauben V.k.e. (hat heruntergeschraubt) : **1.** diskenn, stouiñ, gouzizañ ; **2.** [dre skeud.] *seine Ansprüche herunterschrauben*, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant.
heruntersehen V.gw. (sieht herunter / sah herunter / hat heruntergesehen) : **1.** sellet [ouzh udb] a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h) ; **2.** *auf jemanden heruntersehen,* sellet dreist penn e skoaz (gant morgañs, uhel, gant dismegañs, gant rogoni) ouzh u.b.
heruntersetzen V.k.e. (hat heruntergesetzt) : **1.** digreskiñ, izelaat, bihanaat, gouzizañ, diskenn ; *die Preise heruntersetzen,* digreskiñ (izelaat, bihanaat, gouzizañ, diskenn) ar prizioù ; *zu heruntergesetzten Preisen,* gant diskar a briz, war zistaol ; **2.** *jemanden heruntersetzen,* izelaat u.b., dispriziañ u.b., dismegañsiñ u.b.
heruntersingen V.k.e. (sang herunter / hat heruntergesungen) : [sonerezh] *die Tonleiter heruntersingen,* diskenn ar skeulenn.
herunterspielen V.k.e. (hat heruntergespielt) : [sonerezh] *die Tonleiter auf dem Klavier herunterspielen,* diskenn ar skeulenn war ar piano.
herunterspringen V.gw. (sprang herunter / ist heruntergesprungen) : diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ ; *vom Pferd herunterspringen,* lammat diwar e varc'h ; *von der Mauer herunterspringen,* lammat a-ziwar ar voger (diwar ar voger).
heruntersteigen V.gw. (stieg herunter / ist heruntergestiegen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, dont d'an douar, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, dont d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ ; *von der Mauer herunterstеigen,* diskenn diwar ar voger, diskenn diwar ar vur.
herunterstürzen V.gw. (ist heruntergestürzt) : difaragoellañ, didiruilhañ, diruilhal, diruilhal d'an traoñ, diriboulat, torimellat, pendrouillhat, kouezhañ d'an douar, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, kouezhañ, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell ; *das Pferd stürzte fünfzig Fuß tiefer herunter,* ar marc'h a ziruilhas un hanter-kant troadad donoc'h ; *von seiner Höhe herunterstürzen,* kouezhañ eus e sav-sonn ; *die Treppe herunterstürzen,* **a)** dont peder-ha-peder ar skalieroù gant an-unan evit diskenn, diskenn a-bevaroù gant an diri, diruilhal da draoñ ar skalieroù ; **b)** difaragoellañ (didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell) betek traoñ ar skalieroù ; *von einer Mauer herunterstürzen,* kouezhañ a-ziwar ur voger (diwar ur voger).
V.em. : **sich herunterstürzen** (hat sich heruntergestürzt) : en em strinkañ d'an traoñ, delammat d'an traoñ.
heruntertröpfeln (ist heruntergetröpfelt) **/ heruntertropfen** (ist heruntergetropft) V.gw. : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ.
Heruntertröpfeln n. (-s) **/ Heruntertropfen** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.
herunterwerfen V.k.e. (wirft herunter / warf herunter / hat heruntergeworfen) : bannañ d'an traoñ, stlepel d'an traoñ, teurel d'an traoñ.
herunterwirtschaften V.k.e. (hat heruntergewirtschaftet) : kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, kas da raz, kas d'ar baz, kas e skuilh hag e ber ; *sein Geschäft herunterwirtschaften,* kas e stal da stalig hag e stalig da netra, mont e soc'h da vinaoued, kas e stal da netra (da raz, war netra), foeltrañ (debriñ) e stal, kas e stal e skuilh hag e ber.
herunterwollen V.gw. (will herunter / wollte herunter / hat heruntergewollt) : kaout c'hoant diskenn, goulenn diskenn.
herunterwürgen V.k.e. (hat heruntergewürgt) : **1.** kas d'an traoñ, lakaat da ziskenn, kas ga Gergof ; **2.** [dre skeud.] *seinen Zorn herunterwürgen,* kas e gi d'e lochenn, derc'hel war e zroug, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, derc'hel war e gounnar, kabestrañ e imor, plegañ e imor, euvriñ e fulor, moustrañ war e galon, moustrañ war e fulor, moustrañ war e gounnar (war e

imor), gorren e gounnar, gwaskañ war e zroug, gouarn e bemp blank, padout.
herunterziehen V.k.e. (zog herunter / hat heruntergezogen) : **1.** sachañ d'an traoñ, diskenn ; **2.** dibriziañ, divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, reiñ gwallvrud da, binimañ, izelaat, disteraat, diskar, dispenn, mezhekaat, dismegañsiñ, dichekal, gwashaat.
Hervé g. : Herve g.
hervor[1] Adv. : *hervor mit ihm !* diskouezit anezhañ ! degasit anezhañ ! ra vezo diskouezet !
hervor-[2] *rakverb rannadus a verk an tostaat e-keñver an hini a gomz*.
hervorblicken V.gw. (hat hervorgeblickt) : dont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri.
hervorbrechen V.gw. (bricht hervor / brach hervor / ist hervorgebrochen) : strinkañ, distrinkañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ ; *aller Hass bricht aus ihm hervor,* tarzhañ (dispakañ, disteurel) a ra e holl gasoni, en em zispakañ a ra e holl gasoni, dont a ra e holl gasoni war wel ; *aus dem Hinterhalt hervorbrechen,* difoupañ (diflukañ, diboukañ, diflipañ, dibouchañ, dispakañ) eus e lec'h spi.
hervorbringen V.k.e. (brachte hervor / hat hervorgebracht) : produiñ, krouiñ, frouezhiñ, genel, reiñ [udb] da frouezh, teuler ; *einige Worte hervorbringen,* disac'hañ (dic'hwezhañ, dihostal, lavaret, rannañ, tintal, faoutañ, seniñ, gwikal) un grik bennak, distagañ (distripañ, disklipañ, distrobañ, divegañ) ur geriennoù bennak, distilhañ ur gomz bennak, distilhañ ul lavar bennak ; *ein lateinisches Zitat hervorbringen,* distagañ (distripañ, disklipañ, distrobañ) ur bomm latin g. ; *der Baum bringt Früchte hervor,* ar wezenn a zoug (a daol, a ro) frouezh ; *der Baum hat zu viele Früchte hervorgebracht,* re a frouezh a zo krouet er wezenn ; *ein ausgedörrter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor,* en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor,* ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan ; *ich erkenne das Gute, das er hervorgebracht hat,* anavezout a ran ar vad en deus produet.
Hervorbringung b. (-,-en) : produerezh g., produiñ g., produadur g., kenderc'h g., kenderc'hadur g., kenderc'hiñ g., ampled g., krouidigezh b., oberiataerezh g., oberiadur g., oberidigezh b., oberiañ g., fardañ g.
hervordrängen V.k.e. (hat hervorgedrängt) : bountañ, argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, karzhañ.
V.em. : **sich hervordrängen** (hat sich (t-rt) hervorgedrängt) : **1.** bountañ, ilinata, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud ; **2.** en em lakaat war wel, sachañ evezh an dud war an-unan.
hervordringen V.gw. (drang hervor / ist hervorgedrungen) : strinkañ, distrinkañ, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ.
Hervorgang g. (-s,-gänge) : dinaouidigezh b.
hervorgehen V.gw. (ging hervor / ist hervorgegangen) : **1.** dont a-wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez ; **2.** dont eus, dont da-heul, bezañ diwar, disoc'h eus, c'hoarvezout, diskenn eus, deverañ eus, dedarzhañ eus, dinaouiñ eus, bezañ eus, deredek diouzh ; *aus etwas hervorgehen,* dont eus (da-heul, war lerc'h) udb ; *aus dieser Ehe ging ein Kind hervor,* diwar o friedelezh e c'hanas ur bugel ; *werden aus unserem Land nur Knechte und Mägde hervorgehen ?* ha graet eo hor bro da c'henel mitizhien ha mevelien nemetken ? ha graet eo hor bro da c'henel mevelien ha plac'hezed nemetken ? ; **3.** *daraus geht hervor, dass ...*, kement-se a ziskouez splann (a laka sklaer war wel) e ..., eus kement-se e tisoc'h e ... ; **4.** *aus einem Kampf als Sieger hervorgehen,* dont an tu-gounit (an trec'h) gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, gounit ur stourm, bezañ gounit da-geñver ur stourm, kaout an trec'h war e enebourien, kaout al levezon war e enebourien, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ bet ar boked.
hervorgucken V.gw. (hat hervorgeguckt) : **1.** *unter etwas (t-d-b) hervorgucken,* dont war wel a-zindan udb, en em ziskouez a-zindan udb, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri ; **2.** *unter etwas (t-d-b) hervorgucken,* bezañ hiroc'h eget udb, en em ziskouez dindan udb, [tachoù] nodiñ en tu all d'ar plankenn ; *der Nagel guckt hervor,* emañ an tach o nodiñ en tu all d'ar plankenn ; *ihr Unterrock guckt unter ihrem Rock hervor,* solier ha galatrez a zo ganti.
hervorheben V.k.e. (hob hervor / hat hervorgehoben) : *etwas hervorheben,* gouverkañ udb, lakaat udb war wel, lakaat udb da zont da splann, splannañ udb, splannaat udb, lakaat udb da vezañ anatoc'h, spisaat udb, talvoudekaat udb., toniañ udb, reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, reiñ tro d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb.
V.em. : **sich hervorheben** (hob sich hervor / hat sich (t-rt) hervorgehoben) : bezañ splann war wel, ober un tarch splann, diferañ, flammañ.
hervorholen V.k.e. (hat hervorgeholt) : diskouez, lakaat war wel, tennañ ; *hol den Koffer unter dem Bett hervor,* tenn ar valizenn a-zan (a-zindan) ar gwele ; *das habe ich aus der Tiefe (aus den Tiefen) meines Gedächtnisses hervorgeholt,* kement-se a zo deuet eus goueled va eñvor.
hervorkehren V.k.e. (hat hervorgekehrt) : diskouez, lakaat war wel, displegañ, ober distalaj.
hervorkommen V.gw. (kam hervor / ist hervorgekommen) : **1.** diflukañ, difoupañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, diskoachañ, disoc'h, dispakañ, tarzhañ, delammat, nodiñ ; *plötzlich kam ein Wagen aus dem kleinen Weg hervor,* ur c'harr a ziflukas a-greiz-holl eus an hent bihan ; *die Sonne kommt aus den Wolken hervor,* diskoachañ a ra an heol, dizoleiñ a ra an heol, en em zispakañ a ra an heol ; *hinter einem Wandschirm hervorkommen,* diboukañ eus a-dreñv un andorenn, en em zispakañ eus a-dreñv un andorenn ; **2.** [labour-douar] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, dont war wel, sevel, labourat ; *aus Samen hervorkommen,* dont diwar had, dont war an had ; *die Saat kommt hervor,* sevel (dizouarañ, kellidañ) a ra an had, diwanañ a ra ar greun hadet, emañ an had oc'h ober kellid, korzenniñ a ra an had, labourat a ra an had.

hervorkriechen V.gw. (kroch hervor / ist hervorgekrochen) : dont er-maez a-stlej.
hervorleuchten V.gw. (hat hervorgeleuchtet) : **1.** skediñ, lugerniñ ; **2.** *es leuchtet hervor,* kement-se a ziskouez splann an traoù (a laka an traoù sklaer war wel).
hervorlocken V.k.e. (hat hervorgelockt) : dedennañ, hoalañ, loaviñ.
hervormachen V.em. : **sich hervormachen** (hat sich hervorgemacht) : **1.** dont er-maez, en em ziskouez, en em lakaat en heol, en em zispakañ ; **2.** [dre skeud.] en em lakaat war wel.
hervorquellen V.gw. (quillt hervor / quoll hervor / ist hervorgequollen) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, delammat, difukañ, diflukañ, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, eienañ, flinkañ, mammenniñ.
hervorquellend ag. : **1.** flistrus, strinkus ; **2.** *hervorquellende Augen,* daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek evel kanetennoù lies., daoulagad brennig lies.
hervorragen V.gw. (hat hervorgeragt / ist hervorgeragt) : **1.** balirañ, bezañ war valir, balegañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all, difourkañ, distremen ar re all ; [tachoù] nodiñ en tu all d'ar plankenn ; *der Nagel ragt hervor,* emañ an tach o nodiñ en tu all d'ar plankenn ; **2.** [dre skeud.] bezañ dreist d'ar re all, dreistaat.
hervorragend ag. : **1.** balirek, war valir, o sevel dreist d'ar re all ; **2.** [dre skeud.] pase mat, peurvat, re vat, fiskal, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat dreistkont, mat-distailh, mat-eston, disheñvel, dispar, kabidan, beuz, brav ha kempenn, a dalvoudegezh, dibab, ervat, distiñget ; *hervorragende Qualität,* gwellentez b., vertuz kruel g./b. ; *von hervorragender Qualität,* eus ar vegenn, eus an troc'h kentañ, kentañ troc'h, diouzh ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar gurunenn, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, a'r gwellañ, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, eus an diuz / eus an dilenn (Gregor), dibab ; *sie kocht hervorragend gut,* mat-distailh eo da geginañ, ur vestrez d'ober kegin eo, pipi eo da geginañ, ur geginerez touet eo hi, honnezh a zo ur geginerez eus ar penn, honnezh a zo ur geginerez diouzh ar penn, keginañ a ra dilastez, keginañ a ra dispar, dreist eo da geginañ, keginañ a ra ervat, hi a oar kempenn boued mat ; *er bietet eine hervorragende Leistung,* dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvat eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, dreist eo pezh a ra, fiskal e teu gantañ.
hervorrufen V.k.e. (rief hervor / hat hervorgerufen) : **1.** gervel da zont er-maez ; **2.** [c'hoariva] *der Schauspieler wurde oft hervorgerufen,* meur a wech e voe pedet ar c'hoarier da zistreiñ war al leurenn ; **3.** [dre skeud.] degas, enaouiñ, lakaat da ziwan, bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, delankañ, deluskañ, talvezout, produiñ ; *einen Abszess hervorrufen,* degas gor e korf u.b. ; *dieses Arzneimittel hat ein Magengeschwür hervorgerufen,* gant al louzoù-se ez eus savet ur gouli-bev en e stomog ; *das durch dieses Arzneimittel hervorgerufene Magengeschwür,* ar gouli-bev stomogel dianlen d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel dianlenat d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel heuliat d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel devoudet gant al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel dec'hanet gant al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel a-zalc'h ouzh al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel diwar al louzoù-se g. ; *Schmerzen hervorrufen,* ober poan, ober droug, gloazañ ; *Übelkeit hervorrufen,* bezañ heugus (flaerius, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugiñ ; *Haferbrei kann Blähungen hervorrufen,* ar yod-kerc'h a c'hall reiñ stambouc'h ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen hervorrufen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo ; *Schwierigkeiten hervorrufen,* degas diaezamantoù (trubuilhoù), reiñ safar da, lakaat c'hwen e loeroù tud 'zo.
hervorschauen V.gw. (hat hervorgeschaut) : **1.** *unter etwas (t-d-b) hervorschauen,* dont war wel a-zindan udb, en em ziskouez a-zindan udb, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri ; **2.** *unter etwas hervorschauen,* bezañ hiroc'h eget udb, en em ziskouez dindan udb, difourkañ ; [tachoù] nodiñ en tu all d'ar plankenn ; *der Nagel schaut hervor,* emañ an tach o nodiñ en tu all d'ar plankenn ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor,* solier ha galatrez a zo ganti.
hervorsehen V.gw. (sieht hervor / sah hervor / hat hervorgesehen) : **1.** *unter etwas (t-d-b) hervorsehen,* dont war wel a-zindan udb, en em ziskouez a-zindan udb, en em lakaat en heol, diskouez beg e fri ; **2.** *unter etwas (t-d-b) hervorsehen,* bezañ hiroc'h eget udb, en em ziskouez dindan udb, nodiñ.
hervorsprießen V.gw. (spross hervor / ist hervorgesprossen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, dont war wel, nodiñ, labourat.
hervorspringen V.gw. (sprang hervor / ist hervorgesprungen) : **1.** en em deurel er-maez, strimpiñ, strimpiñ er-maez, delammat er-maez, difukañ, diflukañ, difoupañ, diflipañ, diboukañ, difloupañ, strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ ; **2.** [dre heñvel.] balirañ, bezañ war valir, balegañ, difourkañ.
hervorspritzen V.gw. (ist hervorgespritzt / kam hervorgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, saflikañ, sinklañ, dilañsañ, chugañ.
hervorsprudeln V.gw. (ist hervorgesprudelt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, dilañsañ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ.
hervorsprudelnd ag. : flistrus, strinkus.
hervorstechen V.gw. (sticht hervor / stach hervor / hat hervorgestochen) : **1.** balirañ, bezañ war valir, balegañ, difourkañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all ; **2.** [dre skeud.] ober un tarch splann, bezañ dreist d'ar re all, difediñ dreist ar re all, en em zisheñvelaat, dreistaat ; *er sticht unter allen anderen hervor,* kalz a gemm a zo (bras eo an diforc'h) etre eñ hag ar re all, un tarch a ra e-touez ar re all, difediñ a ra dreist ar re all.

hervorstechend ag. : **1.** balirek, war valir, o sevel dreist d'ar re all ; **2.** [dre skeud.] pase mat, peurvat, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, dispar.
hervorstehen V.gw. (stand hervor / hat hervorgestanden) : balirañ, bezañ war valir, balegañ, difourkañ ; *hervorstehende Augen,* daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek evel kanetennoù lies., daoulagad brennig lies.
hervorstoßen V.gw. (stößt hervor / stieß hervor / hat hervorgestoßen) : [komzoù] distagañ, leuskel.
hervorstürzen V.gw. (ist hervorgestürzt) : en em deurel er-maez, strimpiñ er-maez, delammat er-maez, diflukañ, difoupañ, diflipañ, diboukañ, difloupañ, dispakañ.
hevorsuchen V.k.e. (hat hervorgesucht) : sachañ dre zindan, dizouarañ, klask e-touez udb.
hervortauchen V.gw. (ist hervorgetaucht) : divoriñ, dizourañ, dont war wel, diveuziñ.
hervortreten V.gw. (tritt hervor / trat hervor / ist hervorgetreten) : **1.** balirañ, bezañ war valir, balegiñ, difourkañ ; **2.** dont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskoachañ, en em zispakañ ; *hinter einem Wandschirm hervortreten,* diboukañ eus a-dreñv un andorenn, en em zispakañ eus a-dreñv un andorenn ; **3.** [dre skeud.] diskouez bezañ, en em zisheñvelaat dre e zisoc'hoù, dreistaat ; *dieser Arzt ist auch als Historiker hervorgetreten,* ar mezeg-se en doa diskouezet e oa un istorour dispar anezhañ ivez.
hervortretend ag. : bosek, balirek, tosennek, war valir ; *hervortretende Augen,* daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad boulek evel kanetennoù lies., daoulagad brennig lies.
hervortun V.em. : **sich hervortun** (tat sich hervor / hat sich (t-rt) hervorgetan) : diskouez bezañ, en em zisheñvelaat dre e zisoc'hoù, dreistaat ; *dieser Arzt tat sich auch als Historiker hervor,* ar mezeg-se en doa diskouezet e oa un istorour dispar anezhañ ivez.
hervorwachsen V.gw. (wächst hervor / wuchs hervor / ist hervorgewachsen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, dont war wel, poulzañ, kreskiñ, sevel, labourat.
hervorwagen V.em. : **sich hervorwagen** (hat sich (t-rt) hervorgewagt) : krediñ dont er-maez, fiziout dont er-maez.
hervorwölben V.k.e. (hat hervorgewölbt) : bodiñ, gwarañ.
hervorzaubern V.k.e. (hat hervorgezaubert) : **1.** lakaat da zont war wel gant un taol bazh-hud, lakaat da zont war wel dre achantouriezh ; **2.** [kegin.] mitonañ, prientiñ, terkañ [*ur pred a-feson*].
hervorziehen V.k.e. (zog hervor / hat hervorgezogen) : sachañ er-maez, diskouez, tennañ ; *etwas von unten hervorziehen,* dindanaat udb ; *zieh den Koffer unter dem Bett hervor,* tenn ar valizenn a-zan (a-zindan) ar gwele.
herwagen V.em. : **sich herwagen** (hat sich (t-rt) hergewagt) : krediñ dont, krediñ tostaat, fiziout tostaat.

Herweg g. (-s,-e) : hent dont g., donedigezh b. ; *auf dem Herweg,* dre ma oa o tont, pa oa o tont, war an hent a gas du-mañ.
Herz n. (-ens,-en) :

I. Organ : kalon
II. Sez ar santadoù, an trivliadoù : kalon
  1. Kizidigezh, trivliadoù, santadoù
  2. Truez, kendruez
  3. Nerzh-kalon
  4. Nec'h, soursi
  5. Karantez
III. Kreiz, kalonenn
IV Kalonenn, traezenn dezhi stumm ur galon

I. Organ : kalon b., [dre fent] momeder g. ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen,* obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus,* ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad, strizhañ ha distrizhañ a ra ar galon evit lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *das Schlagen des Herzens,* an talmadennoù lies., talmadennoù ar galon lies., talm ar galon b., talmoù ar galon lies., sko ar gwad g., lammoù ar galon lies., taolioù ar galon lies., poulzadennoù ar galon lies., talmerezh ar galon g., tosoù ar galon lies., keflusk ar galon g., kas ar galon g. ; *das Herz schlägt,* lammat (talmañ, skeiñ, tosiñ, kalkenniñ, piltrotat, poulzañ, bonnañ, pigosat, pilat) a ra ar galon, [dre fent] momediñ a ra ar galon, ar momeder a ya en-dro ; *vor Freude schlägt mein Herz höher,* pikañ a ra va c'halon gant ar joa, gant ar joa e lamm va c'halon a lammoù skañv, gant ar joa e trid va c'halon ; *das Herz klopft mir,* va c'halon a lamm em bruched, va c'halon a darlamm em bruched, klevet a ran va c'halon o talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, tosiñ, daoulammat, pigosat, piklammat, pilat) a ra va c'halon em c'hreiz, direizh e kalkenn va c'halon em c'hreiz ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen, das Herz zersprang ihm fast,* e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike ; *solange mir das Herz im Leibe schlägt,* keit ma vin bev, keit ha ma chomin bev, keit ha ma vo buhez ennon, betek va huanad diwezhañ, keit ha ma c'hwezho an anal ennon, e-tro ma vin bev, ken na varvin ; *er hat ein zu schwaches Herz,* e galon n'eo ket evit diboullañ e wad ; *sein Herz versagt,* hennezh a vank e galon dezhañ, c'hwitañ a ra e galon, serriñ a ra e galon, fatikañ a ra e galon, dont a ra e galon da faziañ dezhañ ; *sein Herz hat aufgehört zu schlagen,* mik eo e galon ; *mitten ins Herz treffen,* tizhout (u.b.) e kreiz e galon ; *jemandem den Dolch tief ins Herz stechen,* plantañ e c'houstilh noazh betek goueled kalon u.b. ; *ein Kind unter dem Herzen tragen,* dougen ur bugel en e gof (en e greiz) (Gregor), dougen ur bugel etre he daou gostez (en he c'herc'henn) ; *Hand aufs Herz,* m'en tou ruz-glaou-tan (war va le, war va feiz) ; *Herz und Nieren prüfen,* furchal e kalon u.b., fuketal e kalon u.b., mont war don u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b.,

sontañ spered u.b., sonteal spered u.b., furchal betek e kreiz ar galon hag ar spered (Gregor) ; *das Heiligste Herz Jesu,* ar Galon Sakr b. ; *sich dem Heiligsten Herzen Jesu hingeben,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr, dediañ e galon hag e gorf d'ar Galon Sakr, en em zilezel, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat.
II. Sez ar santadoù, sez an trivliadoù : kalon b., kaouded b., kreizon g., kreiz g., kerc'henn g., askre b.
1. [santadoù, trivliadoù] *ein gutes Herz haben, ein Herz aus Gold haben,* bezañ un den a galon, bezañ tener e galon, bezañ ur galon aour a zen, bezañ un den a galon vat, bezañ ur galon vat a zen, kaout kalon, kaout kalon vat, bezañ kalon-vat, bezañ kalon-vat-holl, bezañ a galon vat, kaout ur galon dener, bezañ ur galon dener a zen, bezañ un den Doue, bezañ kalonek, bezañ mat-ral ; *goldenes Herz in rauer Schale,* taer da welout ha laosk da c'houzout ; *in seinem Herzen,* en e askre, en e greizon, en e greiz, en e gerc'henn, en e gaouded, e goueled e galon ; *ein kaltes Herz haben,* bezañ kalet a galon, kaout ur galon galet, kaout ur galon dir, kaout ur galon vaen, bezañ ur galon yen a zen, na gaout a galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ skornet e galon, bezañ krin e galon, bezañ krinet e galon, bezañ digalon ; *ein stolzes Herz,* ur galon leun a fae b., ur galon leun a rogentez (a zispriz) ; *ein verstocktes Herz,* ur galon kaledet (Gregor), ur galon dir b., ur galon vaen b., ur galon spelc'het b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon grin b., ur galon skornet b. ; *ein warmes Herz,* ur galon leun a druez b. ; *ein großes Herz,* ur galon leun a largentez b., ur galon lark b., ur galon vrokus a zen b., ur galon vadelezhus b. ; *leichten Herzens,* a-galon-laouen, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, a-galon-frank, gant hetañs, a-galon-vat / a-youl-vat / a youl frank / a het / a hetañs (Gregor), a c'hrad-vat, a galon vat hag a youl frank, a-galon, a-wir-galon, a-greiz-kalon ; *aus tiefstem Herzen,* a holl galon / a wir galon / a-greiz-kalon / a-galon / eus kreiz va c'halon / eus va holl galon / eus goueled va c'halon (Gregor) ; *nach meinem Herzen,* diouzh va c'halon, diouzh va doare, diouzh va faltazi, diouzh va santimant, diouzh va mod ; *genug Herz und Verstand haben, um etwas zu verstehen,* kaout kalon ha spered a-walc'h evit kompren udb ; *aus vollem Herzen lachen,* c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin a-greiz-kalon, c'hoarzhin a galon vat, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin a-drak, c'hoarzhin leizh e galon, rampañ e c'henoù, c'hoarzhin bagol, c'hoarzhin kalonek, c'hoarzhin hep malis, c'hoarzhin divalis ; *mit Hand und Herz,* korf hag ene, a holl galon / a-greiz-kalon / eus e holl galon / a-wir-galon / a-galon / eus kreiz e galon (Gregor) ; *von ganzem Herzen,* gant kalon, a nerzh ene, a-drak, a-holl-galon / a-greiz-kalon / a-galon / a-wir-galon / eus e holl galon / eus kreiz e galon / eus goueled e galon (Gregor) ; *es wird mir leicht ums Herz,* disammet eo va spered, divec'hiet on ; *mir ist leicht ums Herz,* emañ va c'halon en he frankiz ; *in der Tiefe seines Herzens,* e goueled e galon, kev en e galon ; *in den Tiefen der Herzen lesen,* lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; *die verwundeten Herzen heilen,* pareañ ar c'halonoù gouliet, pareañ ar c'halonoù gloazet, pareañ ar c'halonoù pistiget ha doaniet ; *das Herz lacht mir im Leibe,* tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, ouzhpenn laouen on, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon, stonket eo va c'halon gant ar joa, laouen eo va c'halon ; *das Herz geht mir auf,* kemer a ran from, piket eo va c'halon, fromet on, sevel a ra from ennon, skeiñ a ra kement-se ur c'hlaouenn em c'halon ; *jemandes Herz erfreuen, jemandes Herzen wohltun,* lakaat levenez e kalon u.b. ; *es erfreut mein Herz,* kement-se a blij d'am c'halon ; *jemandem ins Herz sprechen,* mont war-eeun da galon u.b., mont leal da galon u.b. ; *sich (t-d-b) etwas zu Herzen nehmen,* ober udb a-zevri-kaer, stagañ e galon ouzh udb, mont a-galon d'udb, mont da vat-kaer d'udb, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet d'udb, en em dommañ ouzh udb ; *das dürfen Sie sich nicht so zu Herzen nehmen,* na rit ket mell forzh ganti, arabat deoc'h ober tachoù abalamour da gement-se, arabat kemer merfeti gant an dra-se, arabat deoc'h kemer standur gant an dra-se, arabat deoc'h debriñ ho spered gant ken dister dra, arabat deoc'h ober biloù en abeg d'an dra-se ; *sie sind ein Herz und eine Seele,* en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile ; *diese Nachricht gab ihm einen Stich ins Herz,* ar c'heloù-se a bikas e galon, ar c'heloù-se a yeas betek bouedenn e galon, ar c'heloù-se a yeas leal en e galon, skeiñ a reas ar c'heloù-se ur c'hlaouenn ruz en e galon, ar c'heloù-se a skoas un taol pounner en e galon, pe drid kalon a strafuilhas anezhañ pa glevas kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet ar c'heloù-se dezhañ ! stanket (stonket) e voe e galon pa glevas kement-se, un tarzh kalon e voe ar c'heloù-se evitañ, pebezh bazhad en doa bet gant ar c'heloù-se, ar c'heloù-se a dreantas e galon, ar c'heloù-se a dreuzas e galon (Gregor) ; *mir ist so weh ums Herz,* ur galonad c'hwerv a zo em c'hreiz, stouvet on, enkrez a zo em c'halon, anken a zo em c'halon, mantrañ a ra va c'halon, karget eo va c'halon, bras eo va c'halon ; *seinem Herzen Luft machen,* diskargañ (dispakañ, disammañ) e galon, disammañ e spered, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ ; *sein Herz ausschütten (ergießen),* digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, divarrañ) e galon, dispakañ frank e galon, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ, lavaret e nec'hañs [d'u.b.], diskouez e ene en noazh ; *das Herz auf der Zunge haben, sein Herz auf der Zunge tragen,* digeriñ didroidell e galon, na gaout treuzoù ebet war e zor, dont e gomzoù eus e galon ; *er macht aus seinem Herzen keine Mördergrube,* dispakañ a ra e soñjoù hep kuzh seurt ebet, didro-kaer e ya dezhi, e deod a lavar pezh a zo war e galon, e gomzoù a zeu eus e galon, groñs eo en e vennozh, lavaret a ra groñs e vennozh, lavaret a ra anezho distag, n'eo ket sac'h d'an diaoul, diskouez a ra e ene en noazh ; *jemandem etwas ans Herz legen,* bountañ udb e penn u.b., diazezañ udb e spered u.b., gennañ start udb e kreiz u.b., gennañ don udb e kalon u.b., stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b.,

derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb ; *sein Erscheinen ließ alle Herzen höher schlagen,* ouzh e welet e lammas ar c'halonoù e kreiz an holl, ouzh e welet e voe fromet kalonoù an holl, ouzh e welet e pikas kalonoù an holl ; *jemanden an sein Herz drücken,* stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, briata u.b. ; [tr-l] *was nicht von Herzen kommt, das geht nicht zu Herzen,* digant ur mignon gwelloc'h dour eget gwin digant enebour - ar pezh a zo roet ne dalv netra, an doare da reiñ eo ar gwellañ - an oberoù hep ar garantez ne dalvezont netra ; *wes das Herz voll ist, des geht der Mund über,* an teod a lavar ar pezh a zo er galon [sant Vazhe].

2. [truez] *ein verhärtetes Herz, ein steinernes Herz,* un ene skornet g. (Gregor), ur galon vaen b., ur galon dir b., ur galon houarn b., ur galon galet b., ur galon dir warni b., ur galon skornet b., ur galon grin b., ur galon krinet b., ur galon spelc'het b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon kaledet b. (Gregor) ; *ein steinernes Herz haben, ein Herz aus Stein haben,* kaout ur galon vaen, bezañ dir war e galon, kaout ur galon dir, kaout ur galon houarn, kaout ur galon evel dir, bezañ skornet e ene (Gregor), bezañ kalet e galon, bezañ skornet e galon, bezañ krin e galon, bezañ krinet e galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ kaledet e galon ; *mit blutendem Herzen,* gant ur galonad c'hlac'har, gant ranngalon, faoutet (rannet, daouhanteret, frailhet) e galon diwar c'hlac'har ; *er hat kein Herz,* n'en deus ket a galon, didruez eo, kriz eo e galon, dibalamour eo ; *es wird ihm ganz weich ums Herz,* piket (fromet, touchet) eo e galon, emañ e galon o teneraat, dont a ra e galon da deneraat, teneraat a ra d'e galon, teuziñ (boukaat, gwakaat, blotaat) a ra e galon ; *es wird mir eng ums Herz*, mouget (gwasket) eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, stardañ a ra va c'halon ; *das Herz dreht sich mir im Leibe,* tarzhañ a ra va c'halon gant ar glac'har, mantrañ a ra va c'halon, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har ; *die Not der Flüchtlinge schnitt mir ins Herz,* stad reuzeudik ar repuidi a skoas un taol pounner em c'halon, me a rae poan da'm ene gwelet stad reuzeudik ar repuidi, un diframm e voe evidon gwelet stad reuzeudik ar repuidi, treuzet e voe va c'halon o welet stad reuzeudik an harluidi / un tarzh kalon e voe evidon gwelet stad reuzeudik an harluidi (Gregor) ; *das Elend der Frau griff mir ans Herz,* stad truezus ar vaouez a bikas va c'halon, piket e voe va c'halon o welet stad truezus ar vaouez, un diframm e voe evidon gwelet stad truezus ar vaouez.

3. [kalonegezh] *das Herz auf dem rechten Fleck haben,* bezañ ur paotr a-feson (a-zoare, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar re wellaik, eus ar re wellañ), bezañ ur paotr dreist, bezañ ur paotr tre, bezañ un den kenañ, bezañ kalon en e greiz, bezañ start e galon en e greiz ; *etwas nicht übers Herz bringen, nicht das Herz zu etwas haben,* na gaout kalon d'ober udb, bezañ e chal d'ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na c'hallout ober e vennozh d'ober udb, na vezañ evit ober udb, kaout diegi d'ober udb, digareziñ ober udb, kaout prederi oc'h ober udb ; *sich ein Herz fassen, sein Herz in die Hand nehmen, sein Herz in beide Hände nehmen,* ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont ennañ e-unan, sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, kemer kalon (Gregor), kadarnaat ; *seinem Herzen einen Stoß geben,* ober un tamm sach d'e galon, kregiñ du en e galon ; *gib doch deinem Herzen einen Stoß !* bez kalonek ! uhel da galon ! ; *das Herz haben, etwas zu tun,* kaout kalon d'ober udb ; *mir war das Herz in die Hosen gerutscht, mir war das Herz in die Hosen gefallen,* ur revriad aon am boa paket, kac'het em boa ar marv, kac'het em boa em bragez, kroget em boa da sec'hañ gant ar spont, erru e oa kaoc'h tomm em bragoù.

4. [trubuilhoù] *mir bricht das Herz,* frailhet (rannet, daouhanteret, difelpet, rannet) eo va c'halon gant an nec'hañs, daouhanteriñ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, strakal (tarzhañ, faoutañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, mantrañ a ra va c'halon, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har, karget eo va c'halon a c'hlac'har, glac'har a gouezh war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo evidon, kement-se a ra poan gof din ; *mit gebrochenem Herzen,* gant gwir enkrez en e galon, frailhet (rannet, daouhanteret, mantret) e galon diwar c'hlac'har ; *das zerreißt mir das Herz,* rannet eo va c'halon diwar gement-se, kement-se a zifelp din va c'halon, kement-se a rann din va c'halon, kement-se a faout din va c'halon (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo kement-se evidon ; *schweren Herzens,* gwasket e galon (e spered), beget e galon, karget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet e galon, bras e galon, gant diegi, gant glac'har, gant reked, e diegi (da ziegi) dezhañ, a-enep va grad / en desped din (Gregor) ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *jemandem das Herz brechen,* difelpañ e galon d'u.b., daouhanteriñ e galon d'u.b., rannañ e galon d'u.b., faoutañ e galon d'u.b., glac'hariñ u.b., gloazañ kalon u.b., ankeniañ u.b., doaniañ u.b., mantrañ u.b., gwanañ kalon u.b., ober poan da ene u.b. ; *das Herz quälen,* bloñsañ ar galon, gloazañ ar galon ; *mir ist das Herz schwer, mir ist schwer ums Herz,* enk a zo warnon, ur galonad am eus, mantrañ a ra va c'halon, enkrezet (gwasket) on, war enkrez emaon, un enkrez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enk

ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, enkreziñ a ran, damaniañ a ran ; *mir wird das Herz schwer, mir wird schwer ums Herz,* santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon ; *jemandem das Herz schwer machen,* glac'hariñ (doaniañ, enkreziñ, trubuilhañ, trechalañ, trefuañ) u.b., ober chal d'u.b., reiñ safar d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., teurel ur bec'h pounner war kein u.b., teurel ur bec'h pounner war chouk u.b., ober poan da ene u.b., gloazañ kalon u.b. ; *machen Sie mir das Herz nicht schwerer !* na greskit ket va foan c'hoazh ! paouezit ouzhin, mar plij ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! ; *mir fällt ein Stein vom Herzen,* disammet eo va c'halon (va spered), divec'hiet on, va c'halon a zisamm un tamm, aet ez eus ur bec'h bras diwarnon, aet ez eus ur bec'h bras diwar va c'hein, kavout a ran gras o santout ar bec'h o vont diwar va c'halon, bremañ on skañvaet ; *jemandem eine Last vom Herzen nehmen,* sevel e vec'h d'u.b., lemel ur bec'h diwar kalon u.b., tennañ ur bec'h diwar kalon u.b., lemel ur bec'h diwar chouk u.b., tennañ ur bec'h diwar chouk u.b., lemel ur bec'h diwar kein u.b., tennañ ur bec'h diwar kein u.b. ; *etwas auf dem Herzen haben,* bezañ nec'het (prederiet, strafuilhet e spered) gant udb, kemer feur war-dro udb, bezañ sammet e galon gant udb ; *der Kummer nagte ihm am Herzen,* krignet e oa e galon gant ar glac'har, preñv ar glac'har a grigne e galon, malet e veze e galon gant ar gloaz, edo o valañ enkrez ha glac'har, plaouiet e oa e galon gant ar boan-spered, o tisec'hañ e oa gant ar boan-galon ; *das traurige Schicksal ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen,* ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale.

5. [karantez] *von Herzen gern,* a-greiz-galon / a-galon / a-wir-galon / a-holl-galon / eus kreiz e galon / eus e holl galon (Gregor), leizh e galon ; *jeder Berg, jedes Tal ist meinem Herzen teuer,* pep menez, pep traoñienn, da'm c'halon zo kaer ; *nach ihm steht all mein Herz und Sinn,* lammat (talmañ) a ra va c'halon evitañ, frailhañ a ra va c'halon a garantez evitañ, n'eus nemetañ em fenn hag em c'halon ; *doch hängt mein ganzes Herz an dir* (Storm), ha koulskoude emaon stag ouzhit a-holl-galon ; *jemandes Herz erobern,* gounit kalon u.b., gounit karantez u.b. ; *das Kind gewinnt aller Herzen,* gounit a ra ar bugel karantez an holl ; *alle Herzen flogen ihm zu,* deuet e oa da c'hounit kalonoù an holl ; *jemanden ins Herz schließen,* dont da zougen karantez d'u.b., joausaat ouzh u.b., laouenaat ouzh u.b., en em dommañ ouzh u.b., dont da vagañ karantez ouzh u.b., dont da vagañ mignoniezh ouzh u.b. ; *sein Herz an jemanden verlieren,* stagañ e galon ouzh u.b., kouezhañ e karantez gant u.b., dont amourous ouzh u.b., kemer amourousted ouzh u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., amoediñ gant u.b., mont bihan e galon evit u.b., kemer ur joa dreistmoder ouzh u.b. ; *mein Heimatdorf ist mir ans Herz gewachsen,* stag on a-holl-galon ouzh va bourc'h c'henidik, tomm eo va c'halon ouzh va farrez c'henidik, dougen a ran karantez da'm bourc'h c'henidik ; *sein Herz fließt von Liebe über,* displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez divent ; *liebes Herz, (liebes) Herzchen,* dousig va c'halon b., va c'halon b., va c'halonig b., va dousig b, va c'haredig g., va bouchig, pokiol g., mennig g., logodennig b., va ranig b., va loenig g., va fichonig g., loulig g., lellig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g., bravig g.

III. kalonenn b., kalon b., kreiz g., kreizon g. ; *im Herzen des Landes,* e kalon ar vro, e-kreizig-kreiz ar vro ; *im Herzen der Stadt,* e kreiz-kêr, e-kreizig-kreiz kêr, e kalonenn ar geoded, e kalon ar geoded.

IV. kalonenn b., traezenn dezhi stumm ur galon b. ; *um ihren Hals trägt sie eine Kette mit einem Herzchen aus Gold,* ur galonennig aour a vez ganti a-ispilh ouzh ur chadenn e kerc'henn he gouzoug.

V. [kartoù] keur str., keurenn b. ; *ein rotes Herz kennzeichnet die Farbe Herz,* ar rummad keur a zo ur galon ruz da arouez dezhañ.

Herzader b. (-,-n) : [korf.] aortenn b., gwazhienn-veur b.

herzallerliebst ag. : muiañ-karet.

Herzallerliebste(r) ag.k. g./b. : muiañ-karet g., amourouz g., dous g., dousig g., karantez g./b., karedig g./b., mestrez b.

Herzanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] gwaskad kalon g., taol-kalon g., lamm-kalon g., taol-gwad g.

Herzbeklemmung b. (-,-en) : [mezeg.] gwask-kalon g., gwaskerezh-kalon g., mac'herezh-kalon g., stardadenn-galon b. ; *von einer Herzbeklemmung befallen werden,* mont bihan e galon.

Herzbelebungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù kalon g., kalonuzenn b., kalonusreer g.

Herzbeutel g. (-s,-) : [korf.] amgalonenn b.

Herzbeutelentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] amgalonennad b.

Herzbeschwerden lies. : [mezeg.] strafuilhoù kalon lies., dizurzh kalon g., direizhoù kalon lies. ; *über Herzbeschwerden klagen,* klemm war e galon.

herzbewegend ag. : fromus, esmaeüs, trivliadus, truezus, ranngalonus, mantrus.

Herzblatt n. (-s,-blätter) : **1.** kalonenn b. ; *Herzblätter eines Salatkopfes,* kalonenn ur penn saladenn b., kalon ur penn saladenn b. ; **2.** *mein Herzblatt,* va logodenn b., va c'halon b., va c'halonig b., dousig va c'halon b., va dousig b, va fichonig g., va c'haredig g., va bouchig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., va ranig b., loulig g., va loenig g., lellig g., loutig g., kalonig b., bravig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig va c'halon g., va ael bihan g., va aelig g., va aelezig b.

Herzblut n. (-s) : **1.** gwad ar galon g. ; **2.** [barzh.] kreizon g., askre b., buhez b. ; *sein Herzblut hingeben (dahin geben),* aberzhiñ e vuhez, skuilhañ e wad.

herzbrechend ag. : truezus, ranngalonus, mantrus, tarzhkalonus, treboulus, trelatus, trefuus.

Herzbube g. (-n,-n) : [kartoù] lakez keur g., lakez a geur g.

Herzchen n. (-s,-) : bugel milliour g., kalonig b., bouchig, pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., pichonig g., loulig g., va loenig g., lellig g., loutig g., bravig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig va c'halon g., aelig g., aelezig b., ael bihan g.

Herzchirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] kalonour g.

Herzchirurgie b. (-) : [mezeg.] kalonouriezh b.
Herzdame b. (-,-n) : [kartoù] damez keur b., damez a geur b. ; *die Herzdame abwerfen,* en em ziskargañ diouzh an damez keur, en em zistlabezañ diouzh an damez keur, en em zisammañ diouzh an damez keur.
Herzdrücken n. (-s) : **1.** [mezeg.] gwask-kalon g., gwaskerezh-kalon g., mac'herezh-kalon g., stardadenn-galon b., stardadennoù-kalon lies. ; **2.** P. [dre skeud.] *nicht an Herzdrücken sterben,* digeriñ didroidell e galon, na gaout treuzoù ebet war e zor, dont e gomzoù eus e galon.
herzeigen V.k.e. (hat hergezeigt) : diskouez.
Herzeleid n. (-s) : kerseenn a garantez b., poan-galon b., kalonad b., azrec'h g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., ranngalon b., tarzh-kalon g., diframm g., huanad g., melre g., nec'hañs b., bles g., gloaz b., gouli g., mantridigezh b., mantr g./b.
herzen V.k.e (hat geherzt) : ober kaezhigoù da, ober kaezh da, kaezhigañ, kaezhañ, noilhat, cherisañ, flourikañ, flourañ, chourañ, koulouchal, ober sev da, ober noilh da, turlutañ, ober brav-brav da, ober allazigoù da, ober karantezioù da, moumounañ.
Herzensangelegenheit b. (-,-en) : [dre skeud.] *das ist ihm eine Herzensangelegenheit,* lakaat a ra e albac'henn (troet eo e galon) gant an dra-se, nesañ tra d'e galon eo, nesañ tra dezhañ eo, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se, gant an dra-se emañ e benn, an albac'henn-se a zo sanket don en e galon, sorc'hennet eo gant an dra-se, n'en deus ken preder nemet gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered hag e galon a venn ober an dra-se.
Herzensangst b. (-,-ängste) : anken b., enkrez g., nec'h g., estrenvan b., disvoued-penn g., kalonad a anken b., brasañ anken b.
Herzensausbrüche lies. : broudoù (pistigoù, luskoù, luskadoù, barradoù, froudoù) ar galon lies., lañs ar galon g.
Herzensbedürfnis n. (-ses,-se) : [dre skeud.] *das ist ihm ein Herzensbedürfnis,* lakaat a ra e albac'henn (troet eo e galon) gant an dra-se, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se, nesañ tra d'e galon eo, nesañ tra dezhañ eo, gant an dra-se emañ e benn, an albac'henn-se a zo sanket don en e galon, sorc'hennet eo gant an dra-se, n'en deus ken preder nemet gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered hag e galon a venn ober an dra-se.
Herzensbildung b. (-) : madelezh b, kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., kalon b.
Herzensbrecher g. (-s,-) : **1.** farlaod g., paotr furluok g., jahiner kalonoù g., kilhog ar barrez g., hoaler g., kog ar merc'hed g. ; **2.** riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., godiser merc'hed g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., flemmer g., pitaouer g., boufon g., targazh g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.
Herzensbruder g. (-s,-brüder) : **1.** breur muiañ-karet g. ; **2.** mignon nes da'm c'halon g., mignon neshentek g., nesañ mignon g., mignon bras g., mignon nes-kar g., mignon tost g., mignon fidel g., mignon ar galon / mignon ar sekredoù g.
Herzensergießung b. (-,-en) : [dre skeud.] diskargadur kalon g.
Herzensfreude b. (-,-n) : kalonad levenez b.
Herzensfreund g. (-s,-e) : mignon nes da'm c'halon g., mignon neshentek g., nesañ mignon g., mignon bras g., mignon nes-kar g., mignon tost g., mignon fidel g., mignon ar galon g. / mignon ar sekredoù g. (Gregor).
herzensfroh ag. : peuzfoll gant ar joa, e galon o tridal gant al levenez, ouzhpenn laouen, o nijal gant al levenez, dirollet gant al levenez, er-maez anezhañ gant al levenez, o lammat gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, trefuet-holl gant al levenez, an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest ennañ, en e laouenañ, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, digor dezhañ, barret a levenez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa ennañ, peuzfoll gant al levenez, o tivarrañ levenez e galon.
Herzensgrund g. (-s) : goueled ar galon g., kreiz ar galon ; *aus Herzensgrund,* eus kreiz va c'halon / eus va holl galon / a holl galon / a wir galon / a-greiz kalon / eus goueled va c'halon (Gregor).
herzensgut ag. : tener e galon, diskorn e galon, a galon, a galon vat, kalonek, truezus, ur galon dener dezhañ, mat evel un tamm bara, e galon vat gantañ war e zorn, e galon vat gantañ war palv e zorn, karadek, karantek, jentil, c'hwek, madek, hegarat, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv.
Herzensgüte b. (-) : madelezh b, madegezh b, materiz b., kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., hegarated b., kalon b.
Herzenskind n. (-s,-er) : poupig ar galon g., kalon a vugel b., ael bihan g., aelig g., aelezig b.
Herzenskönigin b. (-,-nen) : muiañ-karet g., amourouzez b., dous b., dousig b., karantez b., karedig b., mestrez b.
Herzenskummer g. (-s,-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b., kalonad b., langis b., ranngalon b., tarzh-kalon g., diframm g., bles g., gloaz b.
Herzenslust b. (-) : **1.** kalonad levenez b. ; **2.** *nach Herzenslust,* en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, pezh a garer, gwalc'h e galon, e walc'h, e roll, dreistkont, gros, a-foziadoù, dizamant, e walc'h / a het / a hetañs / a galon vat / gras Doue / sof-kont / diouzh e c'hoant (Gregor) ; *nach Herzenslust spielen,* c'hoari e roll ; *nach Herzenslust essen und trinken,* debriñ e walc'h hag evañ e roll.
Herzensnot b. (-,-nöte) : estrenvan b., poan-galon b., ranngalon b., diframm g., azrec'h g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., melre g., nec'hañs b., tarzh-kalon g., bles g., gloaz b., rekiz g.
Herzensqual b. (-,-en) : estrenvan b., trubuilh g., jahin kalon g., langis b., melre g., nec'hañs b., tarzh-kalon g.
Herzensregungen lies. : broudoù (pistigoù, luskoù, luskadoù, barradoù, froudoù) ar galon lies., lañs ar galon g.

Herzenstrost g. (-es) : frealz g., frealzidigezh b., diboan b., koñfort g., kennerzh g./b.
Herzenswunsch g. (-es,-wünsche) : **1.** brasañ c'hoant g., c'hoant donañ g., brasañ het g., hetañs donañ b. ; **2.** *nach Herzenswunsch,* a het / a hetañs / e walc'h / diouzh e c'hoant (Gregor), pezh a garer, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, gwalc'h e galon, ken na fu, ken na strak, hetus.
Herzentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kalonfo g.
herzerfreuend ag. : laouenaus, bourrus, plijadurus, plijus, dudius, dihuedus, hag a laka ar galon da vleuniañ, hag a laka levenez er galon, hag a zegas ur galonad levenez.
herzergreifend ag. : fromus, teneraus, tenerus, esmaeüs, trivliadus, truezus, ranngalonus, mantrus.
herzerhebend ag. : dreist, meurdezus, uhelek, meur, kehelus.
herzerquickend ag. : hoalus, bourrus, bamus, dudius.
herzerschütternd ag. : tarzhkalonus, treboulus, trelatus, trefuus.
herzerwärmend ag. : frealzus, kennerzhus, kalonekaus, kalonus.
herzerweichend ag. : fromus, esmaeüs, trivliadus, truezus, ranngalonus, mantrus.
Herzerweiterung b. (-,-en) : [mezeg.] darvoll ar galon g., usvoll torennoù ar galon g., usvent ar galon b.
Herzfehlbildung b. (-,-en) : [mezeg.] kammneuziad ar galon b., nammder ar galon g.
Herzfehler g. (-s,-) : [mezeg.] droug kalon g., dizurzh kalon g., anaez kalon g., klañvadur ar galon g., nammder ar galon g.
Herzfell n. (-s) : [korf.] amgalonenn b.
Herzfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn galon b.
Herzflattern n. (-s) **/ Herzflimmern** n. (-s) : [mezeg.] kalonustead g., ustead kalon g., takikardiezh b., tarlammoù kalon lies.
herzförmig ag. : kalonennek, kalonheñvel, a-stumm gant ur galon, stummet evel ur galon, stumm ur galon dezhañ, e doare ur galon, e doare kalonoù, a-zoare gant ur galon, a-zoare gant kalonoù, a-seurt gant ur galon, a-seurt gant kalonoù ; *herzförmiger Gegenstand,* kalonenn b. ; *herzförmige Blätter,* delioù kalonennek lies.
herzgeliebt ag. : muiañ-karet, nes-kar.
Herzgeräusche lies. : [mezeg.] c'hwezh ar galon b.
herzgewinnend ag. : hegarat, plijus, karadek, dudius, hoalus, bourrus, sichant.
Herzgrube b. (-,-n) : [korf.] kavenn-stomog b., poull-kalon g., poull ar greuzel g.
herzhaft ag. : **1.** kalonek, kadarn, dispont, disaouzan, hardizh, her, dispouron, dilent, dizaon ; **2.** saourus, sasun ; *herzhafte Kost,* meuzioù lipous lies., meuzioù beleien lies., meuzioù saourus lies., meuzioù beuz lies.
Adv. : P. a-zevri-bev, a-zevri-kaer, a-galon-vat, a-galon, a-greiz-kalon, a-wir-galon ; *greifen Sie nur herzhaft zu !* kemerit gwalc'h ho kalon ! sachit ganeoc'h 'ta ! ; *er hat herzhaft zugepackt,* roet en doa un tamm mat a skoazell, aet e oa dezhi a-zevri-bev (a-zevri-kaer, a-greiz-kalon, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, parfet).
Herzhaftigkeit b. (-) : disaouzan g., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., dizaon g., dispont g., dispouron g., kadarnded b., kalonegezh b., herder g., herded b.
Herzhaut b. (-,-häute) : [korf.] enkalonenn b.
herziehen V.k.e. (zog her / hat hergezogen) : **1.** dedennañ, desachañ ; **2.** *hinter sich herziehen,* stlejañ war e lerc'h, hersal, lostañ, treinañ, dougen a-drein, stlejañ a-ruz hag a-drein, bezañ [udb] a-drein gant an-unan, ruzañ.
V.gw. (zog her / ist hergezogen) : **1.** ober e annez, diazezañ, dont war amañ, dont war-gaout amañ ; **2.** P. *über jemanden herziehen,* pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeal u.b., dantañ ha flemmañ u.b., dornañ a-enep u.b., katellat.
herzig ag. : koant, koantik, moutik, dudius, hoalus, sichant, jentil.
Herzinfarkt g. (-s) : [mezeg.] angwazhiad ar galon g., infarkt g., taol-kalon g., lamm-kalon g., taol-gwad g. ; *an einem Herzinfarkt sterben,* mervel gant ul lamm-kalon, mervel diwar un taol-gwad.
herzinnig ag. : tost d'ar galon, nes d'ar galon, donañ, kalonek, c'hwek.
Adv. : a-greiz-kalon / a-galon / a-wir-galon / a-holl-galon / eus kreiz e galon / eus e holl galon (Gregor), leizh e galon ; *jemanden herzinnig lieben,* karout u.b. eus kreiz e galon, karout u.b. leizh e galon, kaout ur joa dreistordinal ouzh u.b.
Herzinsuffizienz b. (-,-en) : [mezeg.] skorter kalon g., skorted kalon b.
Herzjagen n. (-s) : [mezeg.] kalonustead g., ustead kalon g., takikardiezh b., tarlammoù kalon lies.
Herzkammer b. (-,-n) : [korf.] kofig ar galon g., kleuzenn ar galon b. ; *rechte Herzkammer,* kofig dehou g., kleuzenn dehou b. ; *linke Herzkammer,* kofig kleiz g., kleuzenn gleiz b. ; *die Herzkammern und -vorkammern, die Herzkammern und -vorhöfe,* ar c'hofigoù hag ar c'hentezoù lies. ; *die linke Herzkammer führt das Blut in die Hauptschlagader,* gant ar c'hofig kleiz e vez kaset ar gwad en aortenn.
Herzkeid n. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Herzkirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kignezenn b., babuenn b., babiolenn b., gwez-babiol str. ; *reich an Herzkirschbäumen,* kignezek.
Herzkirsche b. (-,-n) : [louza.] babiolez str., babiol str., kignez str., babu str., babuenn b., kerez-brizh str.
Herzkirschplantage b. (-,-n) : kignezeg b.
Herzklappe b. (-,-n) : [korf.] trapig ar galon g., sac'hell b.
Herzklappenfehler g. (-s,-) : [mezeg.] anaf trapigel g.
Herzklopfen g. (-s) : [mezeg.] kalonustead g., ustead kalon g., takikardiezh b., tarlammoù kalon lies., tosoù ar galon lies., lammoù lies., talmadoù lies., poulzadennoù lies., pilgalonoù lies. ; *vor Schreck bekam ich Herzklopfen,* va c'halon a bikas gant ar spont.
Herzkohl g. (-s) : [louza.] kaol-podek str., kaolenn-bodek b.
Herzkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue keur g., roue a geur g.

Herzkrampf g. (-es,-krämpfe) : [mezeg.] kevenkez kalon g., kevenkez bruched g., glaz kalon b., gwask-kalon g., gwaskerezh-kalon g., mac'herezh-kalon g., stardadenn-galon b.
herzkrank ag. : [mezeg.] klañv e galon, klañv a galon ; *er ist herzkrank,* lamm-kalon en deus, ur c'hleñved kalon en deus, gant ur c'hleñved kalon emañ, klañv eo e galon.
herzkränkend ag. : [dre skeud.] mezhekaus, hek, hegus, dismegañsus, dismegus, pegus, flemmus, dipitus, feukus, put.
Herzkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved kalon g.
Herzkranzgefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.
Herzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] begar g.
Herz-Kreislauf-System n. (-s,-e) : [korf.] gwazhiadurezh b., reizhiad galongwazhiedel b.
Herzlähmung b. (-,-en) : [mezeg.] fatadur g., arsav ar galon g., arsav kalon g.
Herzleiden n. (-s) : [mezeg.] droug kalon g., dizurzh kalon g., anaez kalon g.
herzleidend ag. : [mezeg.] klañv e galon.
herzlich ag. : hegarat, hegar, kalonek, karadek, karantezus, karantek, diskorn e galon, a galon ; *in herzlichen Worten,* gant komzoù kalonek (karadek, karantezus) ; [lizhiri] *herzliche Grüße,* a-greiz kalon ganeoc'h, eus kreiz va c'halon ganeoc'h, a-galon, gourc'hemennoù kalonek, gwellañ soñjoù.
Adv. : [dre skeud.] **1.** *herzlich gern,* a-galon, a-galon-vat, a-holl-galon, a-greiz-kalon, a-wir-galon, gant ar brasañ plijadur, laouen, a het / a hetañs (Gregor) ; *jemanden herzlich empfangen,* degemer u.b. a-galon-vat, ober un degemer kalonek d'u.b., ober un degemer c'hwek d'u.b. ; **2.** *diese Schauspielerin spielt herzlich schlecht,* gwall fall eo ar c'hoarierez-se, falloc'h eget ar c'hoarierez-se n'eus ket, fallañ c'hoarierez a oufed da welet eo honnezh.
Herzlichkeit b. (-) : kaloniezh b., karadegezh b., kalonegezh b., hegarated b., karantez b., karantegezh b. ; *an Herzlichkeit gewinnen,* hegaraat.
herzlieb ag. : muiañ-karet.
Herzliebste(r) ag.k. g./b. : muiañ-karet g., amourouz g., amourouzez b., dous g./b., dousig g./b., karantez g./b., karedig g./b., mestrez b.
herzlos ag. : digalon, kalet a galon, kriz a galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, kruel, didruez, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, start, dibleg, kriz, garv, yud, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, gardis, dibalamour ; *herzlos sein,* na gaout a galon, bezañ digalon, bezañ kalet a galon, kaout ur galon vaen, kaout ur galon dir, bezañ ur galon yen a zen, bezañ kriz e galon, bezañ skornet e galon, bezañ kaledet e galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ krin e galon ; *sie waren herzlos genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern,* diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien.
Herzlosigkeit b. (-) : kaleter g., rustoni b., garventez b., garvded b., garvder g., krizder g., krizded b., krizeri b., kruelder g., kruelded b., gardisted b., gardister g., kaleted b., krinder g., skarin an ene g., kaleter a galon g. (Gregor).
Herz-Lungen-Maschine b. (-,-n) : [mezeg.] kalon ha skevent kalvezadel lies., kalon ha skevent artifisiel lies.
Herzmassage b. (-,-n) : [mezeg.] dorloerezh kalon g., dorlo kalon g., leuñvad kalon g.
Herzmessung b. (-,-en) : [mezeg.] kardiogramm g., kardiografiñ g.
Herzmonitor g. (-s,-en) : [mezeg.] monitor kalon g.
Herzmuschel b. (-,-n) : [loen.] kokez str., rigadell str., rigadell ront str., kokouz str. ; *Herzmuscheln suchen,* rigadella, kokesa, kokousa, tapout kokouz ; *norwegische Herzmuschel,* rigadell flour str., kokez flour str..
Herzmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn ar galon b., kaher kalon g. ; *das Zusammenziehen des Herzmuskels,* argrezañ ar galon g.
Herzmuskelentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kalongaherfo g.
Herzog g. (-s,-zöge) : dug g. ; *die bretonischen Herzöge,* duged Breizh lies.
Herzogenbusch [Izelvroioù] 's-Hertogenbosch b., Den Bosch b.
Herzogin b. (-,-nen) : dugez b. ; *die Herzogin Anna,* Anna Breizh b.
herzoglich ag. : dugel, … an dug, … an dugelezh.
Herzogswürde b. (-) : dugiezh b.
Herzogtum n. (-s,-tümer) : dugelezh b.
Herzogwürde b. (-) : *sellit ouzh* **Herzogswürde**.
Herzpatient g. (-en,-en) : den klañv e galon g., klañvour kalon g.
Herzrhythmus g. (-,-rhythmen) : [mezeg.] korvez kalon b., dastalm ar galon g.
Herzrhythmusstörung b. (-,-en) : mezeg.] migorvez g., direizh ar gorvez kalon g., dizurzh dastalm ar galon g.
Herzschlag g. (-s,-schläge) : **1.** talm b., talmadenn b., poulzadenn b., lamm g., pilgalon g., tos ar galon g. ; *Herzschläge,* kas ar galon g, lammoù ar galon lies., talmoù ar galon lies. ; **2.** [mezeg.] taol-kalon g., lamm-kalon g., taol-gwad g. ; *an Herzschlag sterben,* mervel gant ul lamm-kalon, mervel diwar un taol-gwad.
Herzschrittmacher g. (-s,-) : [mezeg.] fraouer kalon g.
Herzschwäche b. (-,-n) : [mezeg.] skorter kalon g., skorted kalon b.
Herzsechs b. (-,-en : [kartoù] c'hwec'h a geur g.
Herzspezialist g. (-en,-en) : kalonour g.
herzstärkend ag. : **1.** kalonusreüs, ; **2.** [dre skeud.] kennerzhus, frealzus.
Herzstärkungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù kalon g., kalonuzenn b., kalonusreer g.
Herzstich g. (-s,-e) : [mezeg.] pistig-kalon g., broud g., flemm g. ; *Herzstiche,* berioù lies., flemmoù lies., broudoù lies.
Herzstillstand g. (-s,-stillstände) : [mezeg.] fatadur g., arsav ar galon g., arsav kalon g.
Herzstoß g. (-es,-stöße) : **1.** taol er galon g., taol ar marv g. ; **2.** [mezeg.] talm galon b., talmadenn b., poulsadenn b., lamm g., pilgalon g., tos ar galon g.
Herzstück n. (-s,-e) : **1.** kalonenn g., pezh pennañ g. ; **2.** [hentoù-houarn] post nadozennerezh g., kroashent g.
Herztätigkeit b. (-) : [mezeg.] mont en-dro ar galon g.
Herztod g. (-s) : [mezeg.] marv dre arsav kalon g.
Herztöne lies. : [mezeg.] trouzioù ar galon lies.

Herztransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur kalon g., treuzplantadenn galon b., emboud kalon g., imboudañ kalon g., imboud kalon g., imboudadur kalon g., imboudadenn galon b.
herzu[1] Adv. : dre amañ, dre an tu-mañ.
herzu-[2] : *rakverb rannadus a verk an tostaat*.
herzuckeln V.gw. (ist hergezuckelt) : straniñ ; *er zuckelt hinter der Gruppe her,* serriñ a ra an tachoù.
herzueilen V.gw. (ist herzugeeilt / kam herzugeeilt) : deredek, delammat, dont d'ar red.
herzukommen V.gw. (kam herzu / ist herzugekommen) : degouezhout, erruout.
Herzverfettung b. (-,-en) : [mezeg.] behin-galon g., dic'henezhadur behinel ar galon g.
Herzvergrößerung b. (-,-en) : [mezeg.] darvoll ar galon g., usvoll torennoù ar galon g., usvent ar galon b.
Herzverpflanzung b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur kalon g., treuzplantadenn galon b., emboud kalon g., imboudañ kalon g., imboud kalon g., imboudadur kalon g., imboudadenn galon b.
Herzvorhof g. (-s,-vorhöfe) **/ Herzvorkammer** b. (-,-n) : [korf.] skouarnig ar galon b., kentez g. ; *rechte Herzvorkammer,* kentez dehou g., kleuzenn dehou b. ; *linke Herzvorkammer,* kentez kleiz g., kleuzenn gleiz b. ; *die Herzkammern und -vorkammern, die Herzkammern und -vorhöfe,* ar c'hofigoù hag ar c'hentezoù lies.
Herzweh n. (-s) : **1.** [mezeg.] droug kalon g., dizurzh kalon g., anaez kalon g. ; **2.** kalonad b., ranngalon b., tarzh-kalon g., diframm g., mantridigezh b., mantr g./b.
herzynisch ag. : [douar.] herkiniat.
Herz-Zehn b. (-,-en) : [kartoù] deg keur g., deg a geur g.
herzzerreißend ag. : ranngalonus, tarzhkalonus, mantrus, pikant ; *die Kinder weinten herzzerreißend,* ar vugale a ouele, ma oa ur ranngalon o c'hlevet - ar vugale a ouele a-rann-galon.
Hesekiel g. : [Bibl] Ezekiel g.
Hesiod g. : [Henamzer] Hesiodos g.
Hesperiden lies. : [mojenn.] Hesperidezed lies.
Hesse g. (-n,-n) : annezad Bro-Hessen g.
Hessen n. (-s) : Bro-Hessen b.
Hessin b. (-,-nen) : annezadez Bro-Hessen b.
hessisch ag. : ... Bro-Hessen, eus Bro-Hessen.
Hetäre b. (-,-n) : **1.** [Henamzer] hetaira b., serc'h b. ; **2.** louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribodez b., ribod g., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
heterochrom ag. : aralliv ; *heterochrome Augen,* daoulagad brizh lies.
heterodox ag. : [relij.] direizhkredenn, heterodoks.
Heterodoxie b. (-,-n) : direizhkredenn g., heterodoksiezh b.
heterogen ag. : arallek, dizungenezh, dizunvan, liesgenezh, P. a bep foar ; [loen.] dizunouenn.
heteronom ag. : arallren.
Heteronomie b. (-,-n) : arallrenerezh g.
Heterophobie b. (-) : arallkasouriezh b. arallarur g. ; *Heterophobie der Jakobiner,* arallkasouriezh ar jakobined b., arallarur ar jakobined g., arallarur jakobin g.
heterosexuell ag. : arallreviat, arallreviadel.
Heterosexuelle(r) ag.k. g./b. : arallreviad g.
heterozygot ag. : [bev.] heterozigot.
Heterozygotie b. (-) : [bev.] heterozigotiezh b.
Hethiter g. (-s,-) : [istor] Hittit g.
Hethiterin b. (-,-nen) : [istor] Hittitez b.
hetz estl. : [hemolc'h] *hetz !* bec'h d'ar c'harv !
Hetzartikel g. (-s,-) : pennad-skrid heskinus g., pennad-skrid da c'hwezhañ kasoni g., pennad-skrid atahinus g., pennad-skrid heskinus g.
Hetzblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn heskinus b., kazetenn hag a c'hwezh kasoni b.
Hetze b. (-,-n) : **1.** difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, ribouladeg b., galoupadeg b., firbouch g., dipadapa g., bec'h g., bountadeg b. ; **2.** chase-red g., hemolc'h war varc'h g., gwenaerezh g., gwenaeri b. ; **3.** [dre skeud.] huadeg b., hu g. ; **4.** heskinerezh g., atahinerezh g., hande g., komzoù binimus lies., komzoù heskinus lies., pozioù da c'hwezhañ ar gasoni lies., droukprezegerezh g. ; *ich möchte wohl keine Hetze treiben,* ne fell ket din froudennañ ac'hanoc'h a-enep hemañ pe henhont, ne fell ket din kas a-enep hemañ pe henhont.
hetzen V.k.e. (hat gehetzt) : **1.** [hemolc'h] ober an hu war, ober an hu war-lerc'h, kas ; *den Hirsch hetzen,* ober an hu war ar c'harv, kas ar c'harv, ober an hu war-lerc'h ar c'harv ; *einen Hirsch zu Tode hetzen,* faezhañ ur c'harv, dielc'hat ur c'harv, kas ur c'harv betek penn e nerzh ; *Wölfe laut hetzen,* haboat, argadiñ bleizi, ober an hu war ar bleizi ; *Wölfe hetzen,* kas bleizi ; **2.** atizañ, isañ ; *Hunde auf jemanden hetzen,* atizañ (isañ) ar chas war-lerc'h u.b., isañ ar chas da dagañ u.b., atizañ (isañ) ar chas da vont war u.b., lakaat ar chas war u.b. ; **3.** [dre skeud.] c'hwezhañ ar gasoni, handeiñ, hegal ouzh u.b., c'hwezhañ trouz, c'hwezhañ an tan, binimañ ouzh u.b., chaokat a-enep u.b., droukprezeg ; *Leute gegeneinander hetzen,* isañ (atizañ) an dud an eil a-enep egile, plantañ pennadoù e penn an dud, c'hwezhañ trouz (an tan, tan ha brezel) etre an dud, c'hwezhañ an diemglev, c'hwezhañ ar gasoni, lakaat tan ha brezel etre an dud, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud ; **4.** *mit allen Hunden gehetzt sein,* bezañ gwriet a finesaoù, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ ul labous a zen, bezañ un ebeul, bezañ ur fouin, bezañ finoc'h eget kaoc'h louarn, bezañ hir troioù e gordenn, bezañ kant tro en e gordenn, bezañ finesaoù ouzh en ober, bout tro en e laezh, bezañ ur sifelenn a zen, bezañ un den gweet e hentoù, bezañ fil en an-unan, kaout fil, bezañ bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, na vezañ un hanter c'henaoueg, bezañ bet darbet d'an-unan mont da louarn, bezañ diouzh ar mintin, bezañ ur sakre den kordet, bezañ un higenn a zen, bezañ un hinkin a zen, bezañ ul louarn kozh, bezañ bet meret e bleud tanav, bezañ ul luban, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ur sac'had korvigelloù gant an-unan ; **5.** *wie gehetzt,*

pennfollet-holl, aet dall ha mezv, kollet mik e benn, penndallet, kollet e benn gantañ, o tiboellañ.
V.em. : **sich hetzen** (hat sich (t-rt) gehetzt) : *sich tot hetzen,* labourat a lazh-korf, labezañ e gorf gant al labour, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, terrin ha breviñ e gorf o labourat, drastañ e gorf gant al labour, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em zrailhañ, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Hetzen n. (-s) : isadennoù lies.., isañ g., atizañ g.
Hetzer g. (-s,-) : **1.** [hemolc'h] gwenaer g. ; **2.** atahiner g., atizer g., heskiner g., heskin g., entaner g., mesker g., c'hwezher kasoni g., ficher g., ficher freuz g.
Hetzerei b. (-,-en) : **1.** atahinerezh g., heskinerezh g. ; **2.** difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., ribouladeg b., firbouch g., bec'h g., bountadeg b.
Hetzerin b. (-,-nen) : **1.** [hemolc'h] gwenaerez b. ; **2.** atahinerez b., atizerez b., heskinerez b., entanerez b., meskerez b., c'hwezherez kasoni b., ficherez b., ficherez freuz b.
hetzerisch ag. : atahinus, atizus, heskinus, binimus, kasonius.
Hetzhund g. (-s,-e) : [hemolc'h] ki-red g., ki an hu g.
Hetzjagd b. (-,-en) : **1.** [hemolc'h] chase an hu g., hemolc'h war varc'h g., gwenaerezh g., gwenaeri b. ; **2.** [dre skeud.] hu g., huadeg b. ; *Hetzjagd mit Polizeihunden,* huadeg gant chas polis b. ; **3.** [dre skeud.] P. *war das eine Hetzjagd !* pebezh abadenn ! petore abadenn ! nag a reuz !
Hetzjäger g. (-s,-) : [hemolc'h] gwenaer g.
Hetzkampagne b. (-,-n) : koulzad heskinerezh g., koulzad atahinerezh g., heskinadeg b., atahinadeg b.
Hetzparole b. (-,-n) : *Hetzparolen,* areizh b., komzoù heskinus lies., pozioù kasonius lies., komzoù binimus lies., pozioù da c'hwezhañ ar gasoni lies., komzoù kasonius lies.
Hetzpresse b. (-) : kazetennoù heskinus lies., kazetennoù hag a c'hwezh ar gasoni lies.
Hetzrede b. (-,-n) : areizh b., prezegenn vinimus b., prezegenn da c'hwezhañ ar gasoni b., prezegenn heskinus b., prezegenn gasonius b.
Hetzredner g. (-s,-) : c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., c'hwezher kasoni g., handeour g.
Hetzzeit b. (-,-en) : [hemolc'h] mare ar chase-red g., koulz an hemolc'h war varc'h g., mare ar gwenaerezh g., koulz ar wenaeri b.
Heu n. (-s) : **1.** [louza.] foenn g./str., foennaj g., medaj g. ; *grünes Heu,* foenn glas g./str., foenn glas-dour g./str. ; *Heu mähen,* falc'hat foenn, falc'hat ar foenn, troc'hañ foenn, troc'hañ ar foenn, mediñ foenn ; *Heu machen,* foennat, ober foenn, ober ar foenn, ober ar foennoù, eostiñ foenn, mediñ ; *Heu wenden, Heu umwenden,* fichañ foenn, teuler foenn, treiñ foenn, fuilhañ foenn, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezho, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezhañ, ober ur mesk d'ar foenn ; *Heu ausbreiten,* dispakañ foenn, dispac'hañ foen, ledañ foenn, astenn foenn, lakaat foenn a-skign, skignañ foenn, diregennañ foenn, lakaat foenn war o led, lakaat foenn war e led, ober ul led d'ar foenn ; *Heu aufschichten,* kalzennañ foenn ; *das Heu einbringen,* serriñ ar foenn, dastum ar foenn, dastum ar foennoù, gronnañ ar foenn ; *Heu aus der Futterraufe fressen,* debriñ foenn diouzh ar rastell ; *das Heu fängt an zu faulen,* krog eo ar foenn da zuañ, krog eo ar foenn da louediñ, krog eo ar foenn da voeltrañ, krog eo ar foenn da lizañ ; *das Heu verfault auf der Wiese,* chom a ra ar foenn da goll war ar prad, chom a ra ar foenn da vreinañ war ar prad ; *verfaultes Heu,* foenn moeltret g./str., foenn duet g./str., foenn louedet g./str., foenn mouest g./str. ; *Heu als Winterfutter,* foenn da c'hoañviñ ar chatal str. ; *Heu zu einem Heureiter um einen aufrecht stehenden Pfahl aufschichten,* perchennañ foenn, harpañ ur bern foenn gant ur peul ; *im Heu liegen,* bezañ astennet e-touez ar foenn ; *eine Fuhre Heu,* ur charread foenn g., ur c'harrad foenn g. ; *frisch gemähtes Heu,* foenn nevez str. ; *binsenfreies Heu,* foenn flour g., foenn tirienn g. ; *trockenes Heu,* foenn kras str., foenn sec'h str. ; *Heu aufgabeln,* gwintañ forc'hadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, forc'hañ foenn ; *Heu zusammenpressen,* gwaskañ foenn ; *Heu in Ballen pressen,* boutellañ foenn, tortellañ foenn, balodiñ foenn ; *Heu in Rundballen pressen,* rodellañ foenn ; *das Heu wird trocken,* mervel a ra ar foenn.
2. [tr-l] *er hat Geld wie Heu,* hennezh a zo foenn er rastell gantañ, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum a ra arc'hant a-foziadoù, dastum a ra aour hag arc'hant, gounit a ra arc'hant bras, arc'hantet bravik eo, ober a ra aour gant morzholioù, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, ober a ra arc'hant war an oaled, war ar bern emañ, emañ o vevañ diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, barrek, gouest) eo, kreñv eo an traoù gantañ, mat eo an traoù gantañ, bez' emañ an arc'hant war ar raden gantañ, tapout a ra gantañ, gounit a ra arc'hant evel ober glav, ober a ra arc'hant evel glav, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, ober a ra fortun, ober a ra ur fortun, ober a ra mat, ober a ra e eost, gounit a ra arc'hant gant ar rozell, dastum a ra arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, druz eo ar geusteurenn gantañ, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo, bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, pinvidik-dreist eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, heoliañ a ra gant e arc'hant, war flod emañ e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor) ; **3.** *er hat sein Heu im Trockenen,* graet en

deus e fagodenn, graet en deus krazadenn, graet en deus e ran, graet en deus e graf, graet en deus e eost, graet en deus fortun, graet en deus mat, graet en deus ur fortun, tapet eo gantañ.
Heuarbeiter g. (-s,-) : foenner g., eoster foenn g.
Heuballen g. (-s,-) : boutell foenn gwasket start ha karrez b. ; *Heuballen auf einen Erntewagen aufladen,* ober ur c'harrad ; *runder Heuballen,* rodell foenn b.
Heubeere b. (-,-n) : [Bro-Suis] [louza.] lus str., lusenn b. ; *Heubeeren pflücken,* lusa.
Heubeerkraut n. (-s) : [Bro-Suis, louza.] bod lus g., plant lus str.
Heubinder g. (-s,-) : bouteller g.
Heuboden g. (-s,-böden) : foenneg b., foenneri b. ; *im Heuboden schlafen,* kousket er foenneg.
Heubühne b. (-,-n) : [Bro-Suis] foenneg b., foenneri b.
Heubund g. (-s,-e) **/ Heubündel** n. (-s,-) : tortell foenn b., hordenn (feskenn) foenn b., malan foenn g., kuchenn foenn b., boutell foenn b., torkad foenn g., fagodenn foenn b., duilh foenn g. ; *Heubündel auf einen Erntewagen aufladen,* ober ur c'harrad.
Heubüschel n. (-s,-) : tortell foenn b., dornad foenn g., dornadig foenn g., kuchenn foenn b., kuchennad foenn b., bodad foenn g., torkad foenn g.
Heuchelei b. (-,-en) : pilpouzerezh g., klufanerezh g., falsentez b., skoacherezh g., klufanañ g., troioù kamm lies., fentiz b., sev g., chouradennoù lies., komzoù flour lies.
heucheln V.gw. ha V.k.e. (hat geheuchelt) : klufanañ, ober e bilpouz, c'hoari e bilpouz, ober e gazh gleb, ober e glufan, neuziañ, drevezañ, ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, ober udb diwar neuz, kaout an aer da, ober van da, ober sin a, ober min da, ober ar mod da, fentiñ, kemer troioù pilpous ; *ihr braucht doch nicht zu heucheln,* n'ho peus ket ezhomm d'ober ho kizhier gleb (ho sent kolo), n'ho peus ket ezhomm da neuziañ, n'ho peus ket ezhomm da gemer troioù pilpous.
Heucheln n. (-s) : pilpouzerezh g., falsentez b., skoacherezh g., klufanañ g.
Heuchler g. (-s,-) : pilpouz g., klufan g., toull-sev g., fentour g., gogez g., koarenn b., kazh born g., kazh gleb g., min benniget g., likoez g., mitaouig g., tad an ardoù g., sigoter g., spered tanav a zen g., tanavenn b., klouarenn b., chouradenn b., den faos g., trompler tud g., glabouser g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., lubaner g. ; *ein Heuchler,* ur sant ruz e dreid g., ur pilpouz g., ur c'hazh gleb g., ur c'hazh born g., ur genoù gleb g., ur min benniget g., ul lubaner g., ul luban g., ul lorber g., ul likaouer g., ur santig kolo g., ur mitaouig g., ur mitouig g., ur gogez g., un den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., ur gontell daou-du a baotr b., ur gontell a zaou droc'h b., ur spered kamm-gourgamm a zen g., ur spered tanav a zen g., un trubard yud g., ur Judaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., un den faos g., un trompler tud g.
Heuchlerin b. (-,-nen) : klufan b., pilpouzez b., tanavenn b., klouarenn b., klufenn b., koarenn b., likoezenn b., milizenn b., pladenn b., orbiderez b., plac'h faos b., tromplerez tud b., glabouserez b. ; *eine Heuchlerin,* ur plac'h tanav b., un danavenn b., ur seurez frank peder botez dindan ar bank b., ur seurez peder botez b., ur Werc'hez Vari b., ur dromplerez tud b., ur glufan b., ur santez kolo b.
heuchlerisch ag. : **1.** pilpous, pilpouzek, klufan, tanav, mitouik, mitaouik, goloet, yud, fell, tromplus, kivioul, skoachet, souchet, kildrouk, kamm-korgamm, orbidek, orbidus, klouar ; **2.** fent.
Heudiele b. (-,-n) : [Bro-Suis] foenneg b., foenneri b.
Heudiemen g. (-s,-) : foenneg b., bern foenn g., gwrac'hell foenn b., bodenn foenn b., bodennad foen b., kalzenn foenn b., kalzennad foenn b.
heuen V.gw. (hat geheut) : foennat, ober foenn, ober ar foenn, eostiñ foenn, troc'hañ foenn, mediñ.
Heuen n. (-s) : foennadeg b., foennerezh g., med g.
heuer Adv. : [Bro-Suis, Bro-Aostria, Bro-Vavaria] hevlene ; *dieser Baum trägt heuer zum ersten Mal,* **a)** ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b)** ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ.
Heuer[1] g. (-s,-) : [labour-douar] foenner g., eoster foenn g., ficher foenn g.
Heuer[2] b. (-,-n) : [merdead.] gopr martolod g.
heuern V.k.e. (hat geheuert) : [merdead.] tuta, rollañ, lakaat war roll an dud a vor ; *ein Schiff heuern,* kemer ul lestr e fred.
Heuernte b. (-,-n) : [labour-douar] foennadeg b., foennerezh g., med g., troc'hadeg foenn b., foenn g. ; *mit der Heuernte anfangen,* digeriñ troc'h ; *die Heuernte ist im vollen Gange,* emañ an dud bec'h war-dro ar foenn.
Heufieber n. (-s) : [mezeg.] sifern ar foenn g., sifern ar maezioù g.
Heugabel b. (-,-n) : [labour-douar] forc'h foenn b., forc'h hir b.
Heuhalm g. (-s,-e) : [louza.] foennenn b.
Heuhaufen g. (-s,-) : foenneg b., bern foenn g., gwrac'hell foenn b., bodenn foenn b., bodennad foen b., kalzenn foenn b., kalzennad foenn b. ; *der Heuhaufen war von der Erde getrennt,* ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn ; *nach oben hin verjüngt sich der Heuhaufen,* rabatet eo bet ar bern foenn, krizet eo bet ar bern foenn ; *ebenso gut könnte man eine Stecknadel in einem Heuhaufen suchen,* kenkoulz klask ur spilhenn en ur galzenn blouz, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez bernioù-foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez ur bern foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-barzh ar sanailh, kenkoulz deomp klask eur bramm digant eun azen marv.
Heuladung b. (-,-en) : kargad foenn b., karg foenn b., karg a foenn b., charread foenn g., karrad foenn g.
Heulager n. (-s,-) : foenneg b., foenneri b.
Heulboje b. (-,-n) : **1.** [merdead.] boue korn-boud g., korn-boud g., bouder g. ; **2.** [dre skeud.] klemmicherez b., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., leñverez b., bugel pikous g.
heulen V.gw. (hat geheult) : **1.** leñvañ forzh, termal, gouelañ, difronkañ, hirvoudiñ, ober hirvoudoù bras, leuskel huanadoù glac'har, keinal, kunudañ, kluc'hunañ, cherjal, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, gouerouzat, garmiñ,

beogal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, gwigourat ; *sich (t-d-b) die Augen aus dem Kopf heulen, wie ein Schlosshund heulen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; **2.** yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, hudal, houal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; *eine Sirene heult,* klevet e vez ur c'hwitellerez o c'hwibanat, klevet a reer ur c'hwitellerez o yudal ; *der Wind heult im Kamin,* trouzal a ra an avel er siminal, youc'hal a ra an avel er siminal, c'hwibanat (c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, roc'hal, kornal, kunudañ) a ra an avel er siminal, yudal a ra an avel er siminal, an avel a zo pounner er siminal ; *heulender Wind,* avel yud g. ; *der Wolf heult,* yudal a ra ar bleiz, hudal a ra ar bleiz ; **3.** houal, hopal, skrijal, huanadiñ, roc'hal ; *die Eule heult,* houal a ra ar gaouenn, skrijal a ra ar gaouenn, hopal a ra ar gaouenn, ar gaouenn a daol hopadennoù, ar gaouenn a ro hopadennoù da glevet, huanadiñ a ra ar gaouenn, roc'hal a ra labous-an-Ankoù ; **4.** [kr-l] *mit den Wölfen heulen,* c'hwezhañ a-du gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, treiñ gant an avel, mont gant red an dour.

Heulen n. (-s) : **1.** safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., busell g., buselladennoù lies., yud g., yuderezh b., yudadeg b., yudadennoù lies., youc'h g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., skuermerezh g., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, krierezh g., blej g. ; *das Heulen des Windes,* ar rutenn b., trouz an avelaj g., yud an avel g., youc'hadennoù an avel lies., yuderezh an avel g., mouezh an avel o yudal b. ; *das schauerliche Heulen der Eule,* hopadennoù kañvaouus ar gaouenn lies., mouezh skrijus ar gaouenn b. ; *das Heulen der Sirenen,* bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennoù ar c'hwitellerezoù lies., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezoù b. ; **2.** klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., damant g., gwigour g., garmadennoù lies., garmoù lies., klemmadennoù lies. ; *Heulen und Zähneklappern,* goueladegoù ha grigoñsadegoù-dent, leñv ha skrign dent, gouelvan ha grigoñs an dent (Gregor).

Heuler g. (-s,-) : **1.** [loen.] kolen reunig g. [*liester* kelin reuniged] ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist ja der letzte Heuler !* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! biskoazh gwashoc'h tra ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *mein Direktor, das ist der letzte Heuler !* va rener ! gwashoc'h egetañ n'eus ket.

Heulliese b. (-,-n) : klemmasenn b., klemmicherez b., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., bugel pikous g.

Heulpeter g. (-s,-) : klemmicher g., klemmusker g., revr war wigour g., kunuder g., korn-boud g., kluc'hun g., kunuc'her g., kunuder g., termer g., goueler g., gouelermoc'h g., leñver g., mousklemmer g., bugel pikous g.

Heulsirene b. (-,-n) : korn-boud g., c'hwitellerez b.

Heulsuse b. (-,-n) : klemmasenn b., klemmuskenn b., klemmicherez b., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., leñverez b., bugel pikous g.

Heulton g. (-s,-töne) : youc'hadenn b., buselladenn b. ; *Heultöne,* safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù lies., kriadeg b., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, busell g., buselladennoù lies., yud g., yuderezh b., youc'h g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., skuermerezh g.

Heultonne b. (-,-n) : [merdead.] boue korn-boud g., korn-boud g., bouder g.

Heumachen n. (-s) : [labour-douar] foennadeg b., foennerezh g., med g., troc'hadeg foenn b.

Heumacher g. (-s,-) : [labour-douar] foenner g., eoster foenn g.

Heumahd b. (-,-en) : andell b., steud str.

Heumaschine b. (-,-n) : [labour-douar] ficherez b., troerez-foenn b., foennerez b., fuilherez-foenn b.

Heumiete b. (-,-n) : foenneg b., bern foenn g., gwrac'hell foenn b., bodenn foenn b., bodennad foen b.

Heumonat g. (-s,-e) **/ Heumond** g. (-s) : miz Gouere g., [rannyezh. e brezhoneg] miz ar foenn g.

Heuochse g. (-n,-n) : [dre skeud.] : palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g.

Heupferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-raden g., lamperez b., kilhog-raden g., lammikerez b., lammiger g., lammigerig g., karveg g., karvez b., karvig-brug g., karv-lann g., karv-raden g., kelien-raden str., krank-raden g., skrilh-raden b.

Heurechen g. (-s,-) : rastell-dro b.

Heurechner g. (-s,-) : rasteller foenn g.

Heureiter g. (-s,-) : [labour-douar] perchennad b. ; *Heu zu einem Heureiter um einen aufrecht stehenden Pfahl aufschichten,* perchennañ foenn, harpañ ur bern foenn gant ur peul.

heurig ag. : ... ar bloaz, nevez.

Heurige(r) ag.k. g. : **1.** tavarn b. ; **2.** *der Heurige,* ar gwin nevez, gwin ar bloaz g.

Heuristik b. (-,-en) : darnoderezh g., kavadennouriezh b.

heuristisch ag. : darnodek, kavadennek ; *heuristische Methode,* hentenn gavadennek b.

Heuscheuer b. (-,-n) **/ Heuscheune** b. (-,-n) : foenneg b., foenneri b.

Heuschnupfen g. (-s) : [mezeg.] sifern ar foenn g., sifern ar maezioù g.

Heuschober g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] foenneg b., bern foenn g., kalzenn foenn b., kalzennad

foenn b., gwrac'hell foenn b., bodenn foenn b., bodennad foen b. ; *ebenso gut könnte man eine Stecknadel in einem Heuschober suchen,* kenkoulz klask ur spilhenn en ur galzenn blouz, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez bernioù-foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-barzh ar sanailh.

Heuschrecke b. (-,-n) : **1.** [loen.] marc'h-raden g., lamperez b., kilhog-raden g., lammikerez b., lammiger g., lammigerig g., karveg g., karvez b., karvig-brug g., karv-lann g., karv-raden g., kelien-raden str., krank-raden g., skrilh-raden b. ; **2.** [dre skeud.] rasteller g., serrer g., arloup g., skraper a zen g.

Heuschreckenschwarm g. (-s,-schwärme) : koabrennad karveged b., mor a lamperezed g., nijad kilheien-raden g., nijadell kilheien-raden b., ebr lamperezed g., hed kilheien-raden g.

Heuschuppen g. (-s,-) **/ Heuspeicher** g. (-s,-) : foenneg b., foenneri b.

Heustadel g. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] foenneg b., foenneri b.

heut Adv. **/ heute** Adv. : hiziv, feteiz, evit feteiz, en deiz-mañ, en deiz a hiziv, hiziv an deiz, d'an deiz hiziv, evit hiziv, en amzer-vremañ, a-veure ; *was für ein Datum haben wir heute ?* ar bet eus ar miz emaomp hiziv ? ar petvet eus ar miz emaomp hiziv ? pe zeiz emaomp hiziv ? peseurt deiz a zo hiziv ? ; *heute haben wir den 11. Januar,* hiziv emañ an 11 a viz Genver ; *heute ist Freitag,* hiziv emañ ar Gwener, hiziv emaomp ar Gwener, ar Gwener a zo hiziv, deuet eo ar Gwener ; *heute haben wir schönes Wetter,* evit feteiz ez eo brav an amzer, emañ an amzer war he zu hiziv ; *wir fahren heute weg,* mont a raimp kuit feteiz ; *noch heute (heute noch),* feteiz, hiziv diouzhtu ; *das machen wir heute noch vor Einbruch der Nacht,* graet e vo feteiz, a-raok ma vo noz ; *heute früh (heute Morgen),* hiziv ar beure, hiziv vintin, hiziv diouzh ar mintin, er beure-mañ, er mintin-mañ, evit hiziv beure, evit hiziv vintin, kentaou, ergentaou ; *es ist heute Morgen stark nebelig,* un nivlenn dev a zo er mintin-mañ ; *heute früh war es kalt,* ergentaou (evit hiziv vintin, kentaou, ergentaou) e oa yen an amzer ; *der Regenschauer, den wir heute abbekommen haben,* ar barrad glav en deus bet graet feteiz ; *heute Mittag,* hiziv da greisteiz ; *heute Nachmittag,* en enderv-mañ, hiziv goude kreisteiz, emberr, goude kreisteiz, goude lein, ergentaou ; *sie sind heute Nachmittag spazieren gegangen,* ergentaou int bet o vale ; *heute Abend,* hiziv da noz, fenoz, en enderv-mañ, da noz, diouzh an noz, emberr d'abardaez, emberr da noz, henozh ; *heute Nacht,* fenoz, fenoz kentañ, emberr da noz, en noz-mañ, henozh, noz a henozh, evit an noz ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel,* lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lugern a zo gant ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz ; *heute vor acht Tagen,* eizh deiz penn hiziv, eizh deiz 'zo, eizhtez 'zo ; *heute in einer Woche,* hiziv e penn sizhun, hiziv penn sizhun, hiziv ar penn sizhun, hiziv a-benn eizhtez, a-benn eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez amañ, a-benn eizhtez da-geñver an deiz-mañ ; *heute übers Jahr, heute über ein Jahr,* en deiz-mañ penn-blizenn, en deiz-mañ penn bloaz, an deiz-mañ penn bloaz, hiziv e penn bloaz, hiziv penn bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, a-benn bloaz da-geñver an deiz-mañ, a-benn ur bloaz amañ, ac'hann da vloaz, da-geñver hiziv er bloaz a zeu, ac'hanen d'ur bloaz ; *von heute an (von heute ab, ab heute),* a-benn neuze, a-benn hiziv, a-vremañ, diwar vremañ, adalek hiziv, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, a-hiziv, a-neuze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; *von heute auf morgen,* a hiziv da warc'hoazh ; *von heute auf morgen hat er seine Ansicht geändert,* eus an eil deiz d'egile en deus cheñchet ali penn-ouzh-penn, a-stroñs en deus cheñchet ali ; *heute in acht Tagen,* a-benn eizhtez ac'hanen, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun, a-benn eizhtez diwar hiziv, dindan eizhtez diwar hiziv, da benn eizhtez diwar hiziv, war-benn eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez da-geñver an deiz hiziv, a-benn eizhtez da-gefin an deiz-mañ, en deiz-mañ penn sizhun, a-benn eizh deiz da-geñver an deiz-mañ ; *heute in zwei Tagen,* a-benn daou zevezh ha hiziv ; *die Frau von heute,* ar vaouez a vremañ b., ar merc'hed hiziv lies. ; *heute mir, morgen dir,* pep hini d'e dro - pep hini e dro - pep hini en e dro - hiziv va zro, warc'hoazh hoc'h hini ; [kr-l] *heute rot, morgen tot - heute reich, morgen bleich,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer ; *was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen,* arabat kas da warc'hoazh ar pezh a c'hall bezañ sevenet bremañ-souden - ar c'hentañ mont, ar c'hentañ dont - ar belladenn a zo kac'hadenn - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - na zale 'ta d'ober da dra - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ - seul gentañ, seul wellañ (Gregor) - abred ne goll james ; *morgen, morgen, nur nicht heute, sagen alle faulen Leute,* biskoazh digarez ne vankas da zidalvez - an neb n'en deus ket c'hoant d'ober a gav bepred digarez - bepred didalvez a gav digarez - an nor a dro war he marc'hoù, al lezireg war e wele.

Heute n. (-) : *das Heute,* an amzer vremañ b.

heutig ag. : hiziv, a vremañ, diouzh hiziv, bremañ, diouzh bremañ, bremanel, kempredel, kempred, er mod 'zo ; *die heutige Literatur,* al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; *bis auf den heutigen Tag,* betek hiziv ; *die heutige Erziehung,* an deskadurezh hiziv b., an diorroadur a vremañ g. ; *die heutige Zeitung,* ar gazetenn hiziv b. ; *am heutigen Tag,* en deiz-mañ, en deiz a hiziv ; *beim heutigen Wetter,* gant un amzer er mod 'zo, gant an amzer a ra hiziv.

heutzutage Adv. : bremañ 'n deiz, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz a hiziv, en devezh hiziv, en deiz hiziv, d'an deiz hiziv, d'an eur hiziv, evit ar mare, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, en amzer-vremañ, en amzer hiziv, en hon amzer, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer 'zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, gant an amzer a zo o ren, fenoz, en deiz a fenoz.

Heuwagen g. (-s,-) : [labour-douar] karr-eost g., kastell-eost g., kastell-eostek g.

Heuwender g. (-s,-) **/ Heuwendemaschine** b. (-,-n) : [labour-douar] ficherez b., troerez-foenn b., foennerez b., fuilherez-foenn b.
Heuwiese b. (-,-n) : foenneg b.
Hevea b. (-, Heveen) : [louza.] gwez-hevea str.
hexadezimal ag. : [mat.] c'hwezekredel, c'hwezekvedennek, dre c'hwezegoù.
Hexadezimalsystem n. (-s) : [mat.] reizhiad c'hwezekredel b., reizhiad dre c'hwezegoù b., reizhiad c'hwezekvedennek b.
Hexaeder n. (-s,-) : [mat.] c'hwec'htaleg g. ; *regelmäßiges Hexaeder,* diñs g., diñsenn b., kub g., kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g.
Hexafluor n. (-s) : [kimiezh] heksafluor g.
Hexagon n. (-s,-e) : [mat.] c'hwec'hkogn g., c'hwec'hkogneg g., c'hwec'hkorn g., c'hwec'hkorneg g., c'hwec'htueg g.
hexagonal ag. : [mat.] hegzagonal, c'hwec'hkognek, c'hwec'hkornek.
Hexameter g. (-s,-) : [barzh.] c'hwec'htroadeg g.
Hexe b. (-,-n) : **1.** sorserez b., gwrac'h an Diaoul b. ; *sie hat (sie ist) als Hexe auf dem Scheiterhaufen geendet,* echuiñ a reas he buhez evel sorserez war ur geuneudeg, echuet eo evel sorserez war ur geuneudeg ; **2.** [dre skeud.] P. rachouzell b., keben b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b. ; *kleine Hexe,* pikez b., pikez du b., pikez fall b., pebrenn b., diaoulez b., dañvadez b., ebeulez g., orinez fall b., paborez b. ; *alte Hexe,* gwrac'h kozh b., kevnidenn b., sorserez kozh b.
hexen V.gw. (hat gehext) : **1.** sorsiñ, strobañ, strobinellañ, kilhañ, kelc'hiañ, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, ober troioù sorserezh ; **2.** [dre skeud.] P. *ich kann nicht hexen,* n'on ket sorser me ! n'em eus ket breoù me ! ; *wie gehext,* evel dre hud, evel gant un taol hud ; *das geht wie gehext,* kalz re vuan ez a an traoù, ur wir strobinell eo.
Hexenblume b. (-,-n) : [louza.] diskrab g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.
Hexenbrut b. (-) : noueañs sorserezed b.
Hexenbuch n. (-s,-bücher) : **1.** agripa g. ; **2.** [dre skeud.] balbouzaj g., bastrouilhaj g., bastrouilhadur g., lipadennoù leue lies.
Hexenfahrt b. (-,-en) : marc'hekadeg ar sorserezed o vont d'ar sabad b.
Hexenfest n. (-es,-e) : sabad g.
hexenhaft ag. : ... sorserezh.
Hexenhäuschen n. (-s,-) : [kegin.] ti sorserez bara-mel g.
Hexenjagd b. (-,-en) : **1.** heskinerezh a-enep ar sorserezed g., hande a-enep ar sorserezed g. ; **2.** [dre skeud] hande politikel g., heskinerezh politikel g.
Hexenkessel g. (-s,-) : **1.** kaoter sorserez b. ; **2.** [dre skeud.] *das Stadion glich einem brodelden Hexenkessel,* dirollet (diroll) e oa an arvesterien er sportva, kabal ha fougas (un huch hag ur youc'h, un talabao hag ur cholori a'r gwashañ) a oa er sportva, foar (ur sabad, cholori, talabao, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) a oa gant an arvesterien er sportva, toumpial a rae an arvesterien er sportva, ur c'harnaj spontus a rae an arvesterien er sportva, tournial a rae an arvesterien er sportva, kas karbac'h a rae an arvesterien er sportva, kas safar a rae an arvesterien er sportva, safariñ (magañ o cholori, daoubenniñ, cholorial) a rae an arvesterien er sportva, loeniñ a rae an arvesterien er sportva.
Hexenkunst b. (-) : sorserezh g., hudouriezh b., hudoniezh b., huderezh g., hud g., boemerezh g., strobinellerezh g., achantouriezh b., breoù lies.
Hexenmehl n. (-s) : [kimiezh] poultr-tarzh louzaouenn-ar-saouzan g., poultr-tan louzaouenn-ar-saouzan g., spor saouzanenn str.
Hexenmeister g. (-s,-) : sorser g., achantour g., strobineller g., hudour g., jodouin g., kelc'hier g., signer g. ; *den Hexenmeister spielen,* c'hoari e baotrig sorser ; *sie hielten ihn für einen Hexenmeister,* e lakaet o doa e-touez paotred ar sabad, e istimañ a raent evel sorser, ober a raent ur sorser anezhañ.
Hexenprozess g. (-es,-e) : prosez sorserezh g.
Hexenring g. (-s,-e) : [louza.] kelc'h sorserez g., kelc'h tokoù-touseg g.
Hexensabbat g. (-s,-e) : sabad g., jilivari g., cholori b., alamani g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g.
Hexenschuss g. (-es) : [mezeg.] gweadenn er groazell b., remm-kein g., droug-kein g., poan-gein b., droug-dargreiz g., keinad g. ; *einen Hexenschuss haben,* bezañ graet ur weadenn en e groazell, kaout ur weadenn en e groazell, kaout droug-kein, kaout poan-gein, kaout droug-dargreiz, kaout ur c'heinad.
Hexenspucke b. (-,-n) : [loen.] krañch-koukoug g., tuf-koukoug g.
Hexenverbrennung b. (-,-en) : tanlazherezh evit abegoù sorserezh g., tanlazherezh ur sorserez g., tanlazherezh sorserezed g.
Hexentanz g. (-es,-tänze) : sabad g.
Hexenwahn g. (-s) : kenvalbori a-zivout ar sorserezed b., sorc'henn vac'hennel a-zivout ar sorserezed b., darvennozh a-zivout ar sorserezed g., albac'henn vac'hennel a-zivout ar sorserezed b.
Hexenwerk n. (-s,-e) : sorserezh g., breoù lies. ; *das ist kein Hexenwerk,* n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se.
Hexer g. (-s,-) : sorser g., achantour g., strobineller g., hudour g., jodouin g., kelc'hier g., signer g. ; *den Hexer spielen,* c'hoari e baotrig sorser ; *sie hielten ihn für einen Hexer,* e lakaet o doa e-touez paotred ar sabad, e istimañ a raent evel sorser, ober a raent ur sorser anezhañ.
Hexerei b. (-,-en) : **1.** sorserezh g., breoù g., huderezh g., rouestl-hud g., sort g., drougavel g. ; *Hexerei treiben,* sorsiñ, strobañ, strobinellañ, kilhañ, kelc'hiañ, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, stignañ strobinelloù, ober troioù sorserezh ; **2.** [dre skeud.] *das ist keine Hexerei,* ken aes ha tra eo ! ; *das muss mit Hexerei zugehen,* ar viltañsoù a zo o c'hoari amañ, n'eus tra ouzh hor strobañ nemet ar viltañs (Gregor).
hexogen ag. : [kimiezh] heksogen.
hg. ag. : [*berradur evit* **herausgegeben**] embannet.

Hg [*berradur evit* **Hydrargyrum**] : arouez kimiek ar bevargant, hidrargirom g.
HG [*berradur evit* **Handelsgesellschaft**] : kompagnunezh kenwerzh b., kevredad kenwerzh g., embregerezh kenwerzh g., firm g.
Hiatus g. (-,-) : **1.** [yezh.] stoksonenn b. ; **2.** [skiantoù] grem g., toull g., frailh g., frailder g., frailhadur g., troc'h g.
Hibiskus g. (-, Hibisken) : [louza.] bod-hibiskus g.
hick estl. : hik !
hickeln V.gw. (ist gehickelt / hat gehickelt) : **1.** (ist) : mont war garig-kamm, mont war c'harig-kamm, mont a droadig-kamm ; **2.** [c'hoari] (hat) : c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig (troadig-kamm, derezioù, regenn, marell).
Hickhack g./n. (-s,-s) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., jeu b., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., bec'h g., dael b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g.
Hidschra b. (-) : [relij.] Hedjira b., Hidjra b., deroù an hoalad muzulmat g., deroù ar marevezh muzulmat g.
hie Adv. : *hie und da,* **1.** [en egor] a bep tu - tu-mañ ha tu-hont - du-mañ, du-hont - en eil tu hag en egile – tu-mañ, tu-se - tu-mañ, tu-hont - amañ-hag-ahont - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn - a-dreuz hag a-dal ; **2.** [en amzer] ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, ur wech an amzer, gwech-hag-amzer, pred-ha-pred, dre bep taol, taol-ha-taol, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep a wech, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, gwech dre wech, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, a wech da wech, gwech a vezh, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, dre bep div wech.
Hieb g. (-s,-e) : **1.** taol g., taolad g., taoladenn b., takad g., c'hwistad g., freilhad g., kotad g., tok g., babuenn b., fiezenn b., kistinenn b., freskad g., taol dorn g., skasad g., flipad g., krabanad b., pavad g./b., dornad g., flac'had g., palvad g., lop g., lopadenn b., moñsadenn b. ; *heftiger Hieb,* c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., keuneudennad b., kotad g., takad g., taol yac'h g., taol pounner g., bazhad b., babuenn b., fiezenn b., kistinenn b., katarenn b., kivioul a daol g. ; *fester Hieb,* paborell b. ; *Hieb mit der Peitsche,* flipad g., flipadenn b., skourjezad b., foetad g., taol skourkez g., kelastrennad b., taol-flip g., foetadenn b. ; *Hieb auf den Kopf,* jaoutennad b. ; *Hieb aufs Maul, Hieb auf die Schnauze, Hieb auf die Fresse,* mojad b. ; *Hieb auf die Schläfe,* penn-padez g. ; *einen Hieb bekommen,* tapout un taol, pakañ un taol ; *jemandem einen Hieb versetzen,* kas un taol d'u.b., reiñ un taol d'u.b., distagañ un taol gant u.b., choukañ un taol d'u.b., plantañ un taol gant u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., findaoniñ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., tanfoeltrañ un taol gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, dic'hastañ) un taol gant u.b., disvantañ un taol gant u.b., kouchañ un taol d'u.b., astenn un taol d'u.b., distagañ ur freskad gant u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., diastenn un taol d'u.b., dic'hwistañ un taol gant u.b., delazhiñ un taol gant u.b., dizaoniñ un taol gant u.b., dic'hagnañ un taol gant u.b., flastrañ un taol gant u.b., bountañ un taol gant u.b., strinkañ un taol gant u.b. ; *Hiebe bekommen,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù ; *einen Hieb abwehren (auffangen),* diarbenn (distreiñ, parraat) un taol, treiñ diwar un taol ; **2.** [dre skeud.] *auf den ersten Hieb,* d'an taol kentañ, ribus, d'ar c'hentañ tro ; [dre skeud.] *der Hieb gilt mir,* din-me e talv an taol ; *einen Hieb haben,* **a)** bezañ tomm d'e fri, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ erru lous e fri, bezañ ur banne war an-unan, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz ; **b)** mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ aet e benn un tammig digant an-unan, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn, bezañ bet tapet un taol morzhol war e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad.
Hieber g. (-s,-) : kleze g., sabrenn b.
hiebfest ag. / **hieb- und stichfest** ag. : diziarbennus, diflach, didorrus, diarvar, diarvarus, start war e dachoù, divrall, dibleg, dalc'hus.
Hiebwaffe b. (-,-n) : kleze g., sabrenn b.
Hiebwunde b. (-,-n) : troc'hadenn b., boulc'h g., kleizhenn b.
Hiefler g. (-s,-) : [labour-douar] perchennad b. ; *Heu zu einem Hiefler aufschichten,* perchennañ foenn.
hienieden Adv. : war an Douar-mañ, er bed-mañ, war an tamm douar patatez-mañ, dre-mañ, lomañ.
hier Adv. : **1.** [en egor] amañ, nomañ, du-mañ, war al lec'h ; *ich bleibe nicht hier,* ne chomin ket amañ, ne chomin ket war al lec'h ; *hier und dort, hie(r) und da,* a bep tu - tu-mañ ha tu-hont - du-mañ, du-hont - en eil tu hag en egile – tu-mañ, tu-se - tu-mañ, tu-hont - amañ-hag-ahont - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn - a-dreuz hag a-dal - dre amañ ha dre ahont ; *hier ruht …,* amañ eo beziet ... ; *ich war noch nie hier,* n'on ket bet james c'hoazh amañ ; *hier werden wir den Stall aufbauen,* amañ e vo plas ar c'hraou ; *hier bin ich und hier bleibe ich,* amañ emaon hag amañ e chomin ; *hier oben,* amañ a-us (uheloc'h, en nec'h) ; *hier unten,* amañ dindan (en diaz, izeloc'h, en traoñ) ; *hier bei uns,* du-mañ, en hon touez, dre-mañ, dre amañ, war-dro amañ, amañ ; *genau hier,* amañ end-eeun, amañ e-giz-mañ ; *nimm den großen hier,* kemer hemañ vras ; *die Kleine hier macht sich gut in der Schule,* homañ vihan a zesk mat er skol - homañ, an hini vihan-mañ, a zesk mat er skol ; [dre skeud.] P. *es steht mir bis hier(her),* me a zo aet skuizh dreist penn, dizonet on diouzh an dra-se, leizh eo va lêr, me am eus leizh va lêr, va gwalc'h am eus, erru on eok gant an dra-se ; *hier auf Erden,* war an Douar-mañ, er bed-mañ, war an tamm douar patatez-mañ, dre-mañ, lomañ ; *er ist nicht von hier,* hennezh n'eo ket ac'hann (avamañ), ganet eo bet e lec'h all, a lec'h all eo, eus ar c'hostezioù all eo, n'eo ket diwar-dro amañ, n'eo ket diwar chas ar vro, o tont eus lec'h all emañ, eus lec'h all eo ; *von hier aus,* alemañ, ac'hann, ac'hanen, avamañ ; *von hier aus bis*

Berlin, ac'hann da Verlin, avamañ da Verlin ; *hier lang ! hier entlang !* dre amañ ! dre an tu-mañ !
2. [en amzer] bremañ ; *hie(r) und da,* ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, ur wech an amzer, gwech-hag-amzer, pred-ha-pred, bep ar mare, gwech ur mare, gwech an amzer, gwech a wech, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, gwech dre wech, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, a wech da wech, gwech a vezh, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareoù, a-vareadoù, a-dachadoù, dre bep div wech ; *von hier an,* a-neuze, a-vremañ, a-benn bremañ, a-benn neuze, diwar vremañ, diwar neuze, adalek (azalek) bremañ, adal neuze, adal bremañ, adalek (azalek) neuze, adalek an ampoent-se, adalek an amzer-se, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se, hiviziken / goude-hen / pelloc'h (Gregor).
3. sed amañ, setu amañ, sede, dal ; *hier mein Vater und da meine Mutter,* sed amañ va zad ha sed aze va mamm, setu amañ va zad ha setu aze va mamm ; *der hier,* hemañ ; *hier, nimm !* kemer 'ta ! dal ! dal amañ ! setu amañ !
hier- + araogenn. Adv. : *hieran sehen wir, dass ...,* dre gement-se e welomp e ..., kement-se a ziskouez deomp e ... ; *hieraus folgt, dass ...,* eus kement-se e c'hallomp dezastum e ..., diwar (diouzh) kement-se e welomp e ... ; *hierdurch wurde eine höhere Leistung erzielt,* dre an hent-se e oa bet tu da greskiñ efedusted al labour, dre gement-se e voe kresket fonnusted al labour.
hieran Adv. : e-kichen an dra-se, e-kichen, stok ouzh an dra-se ; *hieran sehen wir, dass ...*, dre gement-se e welomp e ..., kement-se a ziskouez deomp e ...
Hierarchie b. (-,-n) : urzhaz g., rummatadur g., skeulrenk b., renkadurezh b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie,* er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad.
hierarchisch ag. : urzhazek, urzhazel, dre skeul-renk, hervez ar renkadurezh, en urzhaz, skeulrenkel ; [A. Comte] *hierarchische Klassifikation aller Wissenschaften,* renkadur ar skiantoù g. ; *hierarchisch aufbauen,* urzhasaat, renkadiñ ; [stlenn.] *hierarchisches Menü,* lañser urzhasaet g.
hierarchisieren V.k.e. (hat hierarchisiert) : urzhasaat, renkadiñ.
Hierarchisierung b. (-,-en) : urzhasaat g., renkadiñ g.
hieratisch ag. : **1.** sakr, belegel ; **2.** strizh ; **3.** hieratek ; *hieratische Schrift,* skritur hieratek b./g.
hierauf Adv. : **1.** [egor] war an dra-se, war se, war gement-se, war-c'horre ; **2.** [amzer] goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu.
hieraus Adv. : eus an dra-se, ac'hano, alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, avaze ; *hieraus folgt, dass ...,* eus kement-se e c'hallomp dezastum e ..., diwar (diouzh) kement-se e welomp e ...
hierbei Adv. : **1.** [egor] tost, e-kichen ; **2.** [amzer] e-ser ober kement-se ; *hierbei sagte er ...,* war-se (o welout an dra-se, war gement-se) e lavaras ...
hierdurch Adv. : **1.** [egor] dre amañ, dre aze, dre enno, dre-hont, dre-mañ ; **2.** [abeg] gant-se, rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, en abeg da se, en askont da se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se ; *hierdurch wurde eine höhere Leistung erzielt,* dre an hent-se e oa bet tu kreskiñ efedusted al labour, dre gement-se e voe kresket fonnusted al labour.
hierein Adv. : e-barzh an dra-se, e-barzh.
hierfür Adv. : **1.** en eskemm, en distro ; **2.** padal, met, a-du all ; **3.** evit an dra-se, evit-se.
hiergegen Adv. : **1.** a-enep, a-enep an dra-se, ouzh an dra-se ; **2.** amañ.
hierher Adv. : **1.** war-gaout amañ, war amañ, amañ ; *ich hatte ihn hierher geholt,* me am boa klasket anezhañ du-mañ, me am boa kerc'het anezhañ du-mañ, graet em boa dezhañ dont du-mañ ; *bis hierher,* betek amañ, betek bremañ, betek-hen ; *zum Sterben hast du mich hierher gebracht,* va digas ac'h eus graet amañ da vervel ; **2.** ac'hanen, avamañ ; *hierher ergibt sich eine Reihe Probleme,* da-heul an dra-se e teu ur bern kudennoù war wel, kement-se a zegas ur bern kudennoù war e lerc'h.
hierherauf Adv. : amañ en nec'h, amañ ouzh krec'h, amañ el laez.
hierherkommen V.gw. (kam hierher / ist hierhergekommen) : dont war-gaout amañ, dont war amañ, dont amañ ; *ihr braucht euch nicht zu fürchten, hierherzukommen,* arabat deoc'h kaout aon evit dont amañ ; *du solltest lieber hierherkommen !* gwell e vije dit dont amañ ! ; *komm hierher !* deus er c'hostez-mañ ! deus en tu-mañ !
hierherum Adv. : **1.** war an tu-mañ ; **2.** du-mañ, amañ tro-dro, er biojoù, a-dro-war-dro, dre aze.
hierhin Adv. : **1.** [egor] amañ, amañ e-barzh ; *hierhin verirrt sich selten ein Fremder,* rouez e vez gwelet unan a-vaez-bro o tremen dre amañ, ur ral eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot a wech e vez gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo d'unan a-vaez-bro dont du-mañ ; *hierhin und dorthin,* amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-mañ ha tu-hont, war an tu-mañ ha war an tu-hont ; **2.** en afer-mañ, war ar poent-mañ.
hierhinab Adv. : dre amañ, en traoñ, d'an traoñ, en diaz, war-zu an diaz, war-draoñ.
hierhinauf Adv. : dre amañ, en nec'h, d'an nec'h, ouzh krec'h, el laez, da laez, d'al laez, war-laez, war-sav, war-bign, war-grec'h, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war an uhel.
hierhinaus Adv. : dre amañ.
hierhinein Adv. : dre amañ.
hierhinter Adv. : amañ en adreñv, amañ a-dreñv.
hierhinunter Adv. : dre amañ, en traoñ, d'an traoñ, en diaz, war-zu an diaz, war-draoñ.
hierin Adv. / **hierinnen** Adv. : **1.** [egor] amañ, amañ e-barzh ; **2.** en afer-mañ, war ar poent-mañ.
hiermit Adv. : gant an traoù-se, gant an dra-se, gant-se.

hiernach Adv. : **1.** [amzer] goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu ; **2.** da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, rak-se ; **3.** a-hervez.
Hieroglyphe b. (-,-n) : arouezlun g., hieroglif g.
Hieronymus g. : Jerom g., Yerom g.
hierorts Adv. : amañ, du-mañ, er vro-mañ, nomañ, dre zu-mañ.
Hiersein n. (-s) : bezañs b.
hierselbst Adv. : amañ end-eeun, nomañ end-eeun.
hierüber Adv. : **1.** [en egor] a-us d'an dra-se ; **2.** [keñver, abeg] diwar-benn se, en afer-mañ, war ar poent-mañ, e-keñver an dra-se.
hierum Adv. : **1.** en-dro d'an dra-se, tro-dro d'an dra-se ; **2.** war an tu-mañ ; **3.** du-mañ, amañ tro-dro, er biojoù, a-dro-war-dro.
hierunter Adv. : **1.** dindan an dra-se ; **2.** e-touez an traoù-se.
hiervon Adv. : eus an dra-se, eus se.
hiervor Adv. : **1.** a-raok, dirak, dirak an dra-se ; **2.** [dre skeud.] rak se, rak kement-se, ouzh kement-se.
hierzu Adv. : war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se ; *was berechtigt Sie hierzu?* dre beseurt gwir e rit kement-se ? dre be wir e rit kement-se ? pe dre wir e rit kement-se ?
hierzulande Adv. : amañ, du-mañ, er vro-mañ, dre-mañ, dre amañ, war-dro amañ, dre zu-mañ.
hiesig ag. : eus al lec'h-mañ, eus ar vro-mañ, ac'hanen, a zu-mañ, eus du-mañ ; *der Hiesige,* an henvroad g. ; *das hiesige Bretonisch,* brezhoneg du-mañ g.
hieven V.k.e. (hat gehievt) : [merdead.] sevel, disevel, gorren, gwintañ ; *an Bord hieven,* gwintañ war vourzh ; *den Anker hieven,* sevel an eor.
Hifianlage b. (-,-n) **/ Hi-Fi-Anlage** b. (-,-n) : chadenn hi-fi b., chadenn fealder uhel b., chadenn uhelfeleunder b.
Hifthorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] korn olifant g.
high ag. : **1.** [dramm] leun-barr, barret ; **2.** barret a levenez, beuzet e-barzh al levenez, beuzet e-barzh al laouenidigezh, e barr al levenez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa ennañ, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez, ouzhpenn laouen, o nijal (o tridal) gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, dibradet, an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest ennañ, en e laouenañ, digor dezhañ, evel Yann en e wele, evel en ur pred eured, eürus evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), kontant evel ur roue war e dron, eürus evel seizh, eürusañ loen a daol troad war an douar, eürusañ den a zebr bara, eürusañ den dindan tro an heol, eürusañ den dindan an Neñv, eürusañ den a zo bet biskoazh, en e zour hag en e c'heot, en e voued, en e voued leun, en en e vutun, er friko, en ur friko, en e wellañ.
Highlands lies. : Uheldirioù lies. ; *Bewohner der Highlands,* Tiruheliad g.
Highlife n. (-/-s) : *Highlife machen,* kas warnezi, chervadiñ, korfata, kofata, frikotañ, ren ur vuhez diroll, bevañ war an ton bras, ren ur vuhez pompus.
High Society b. (- -) : pennadurezhioù lies., bourc'hvistri lies., pennoù bras lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., oterien lies., tev g. ; e*r verkehrt gern in den Kreisen der High Society,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
Hightech n. (-/-s) / b. (-) : uheldeknologiezh b., teknologiezh vlein b., teknologiezh pennaraok b.
Hightechprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had uheldeknologiezh g., kenderc'had teknologiezh vlein b., kenderc'had teknologiezh pennaraok b.
hihi estl. : hihi !
hijacken V.k.e. (hat gehijackt) : P. *ein Flugzeug hijacken,* diheñchañ ur c'harr-nij.
Hijacker g. (-s,-) : aerbreizher g.
Hijackerin b. (-,-nen) : aerbreizherez b.
Hilaire g. : Hilari g.
Hilfe b. (-,-n) : **1.** skoazell b., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., skoazellerezh g., sikourerezh g., kennerzh g./b., remed g., taol-skoaz g., taol sikour g., souten g., harperezh g., skoradur g., darbar g., madelezh b. ; *gegenseitige Hilfe,* kenskoazell b., karantez b. ; *Hilfe !* sikour ! forzh va buhez ! skoaz din ! ; *um Hilfe bitten,* goulenn skoazell (sikour), gelver [u.b.] war e sikour ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen,* n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten,* ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *sie braucht Hilfe,* ezhomm he deus sikour, sikour a rank da gaout ; *ich brauche keine Hilfe !* emsav on ! ; *sie bekommen keinerlei Hilfe,* ne vez graet netra evit o sikour ; *Hilfe holen,* mont da glask sikour, mont da glask skoazell, mont da glask skoaz ; *um Hilfe rufen,* krial forzh, krial forzh e vuhez, krial forzh d'e vuhez, krial sikour, krial toaz d'ar forn, goulenn skoazell, choual e vuhez, gervel davet an-unan ; *jemanden um Hilfe rufen,* gervel u.b. war e sikour, goulenn harp digant u.b., krial u.b. war e sikour, rekouriñ d'u.b., rekouriñ ouzh u.b. ; *ohne Hilfe kommen wir nicht zurecht,* n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus da vout sikouret ; *ohne die Hilfe seines Vaters hätte er es nie geschaff,* hennezh, panevet d'e dad, ne vije morse deuet a-benn ; *ohne deine Hilfe hätte ich es bestimmt nie geschafft,* keneve ar sikour ac'h eus roet din, biken ne vijen deuet a-benn - panevet ar sikour ac'h eus roet din, biken ne vijen deuet a-benn - kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit), biken ne vijen deuet a-benn - keneve ar sikour ac'h eus roet din, taol-chañs ne vefen ket deuet a-benn ; *etwas zu Hilfe nehmen,* kemer udb da skoazell, en em harpañ (kemer harp) war udb ; *jemandem Hilfe leisten, jemandem zu Hilfe kommen,* harpañ u.b., reiñ skoaz(ell) d'u.b., reiñ brec'h d'u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b., reiñ harp d'u.b., ober kadorig d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., reiñ skor d'u.b., reiñ aluzen d'u.b., mont (dont) war sikour u.b., dont da sikour u.b., mont war skoazell u.b., teuler dorn d'u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., darbariñ d'u.b., talvezout d'u.b., ober ur vad bennak e-keñver u.b., ober evit u.b., rekouriñ u.b. ; *wer würde*

ihnen nicht zu Hilfe kommen ? piv ne glaskfe ket o skoazellañ ? ; *jemandem zu Hilfe eilen,* hastañ dont (mont) war sikour u.b., kabalat da vont war sikour u.b. ; *jemandem Hilfe gewähren,* reiñ harp (skor, skoaz, souten) d'u.b., ober kadorig d'u.b., mont (dont) war sikour u.b., reiñ kennerzh d'u.b., ober evit u.b. ; *Truppen zu Hilfe schicken,* kas sikour, kas rejimantoù skoazell, kas refors ; *mit Hilfe von,* dre hantererezh udb, gant harp (udb), dre sikour (u.b.), dre hanterouriezh (u.b.), dre ser (u.b.), war-bouez ..., diwar-bouez ..., a-bouez …, dre voaien (u.b./udb), da-heul …, oc'h ober e vad eus … ; *ohne Hilfe,* eñ e-unan penn, hep sikour, anezhañ e-unan ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen,* reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan ; *es war Hilfe in der Not,* tremen poent e oa da vont war e sikour, poent bras e oa da sikour anezhañ, pase pred e oa d'e sikour ; *jemandem eine gute Hilfe sein,* bezañ ur skor bras d'u.b., bezañ un harp a bouez d'u.b., bezañ un tamm mat a skoaz d'u.b., bezañ ur rekour d'u.b., bezañ sikour vat d'u.b., bezañ ur skor a-zoare evit u.b., bezañ un harp a-zoare evit u.b., bezañ un dorn karantezus evit u.b., bezañ post d'u.b., talvezout kalz d'u.b., rentañ servijoù dreist d'u.b. ; *die Nachbarn sind ihm eine gute Hilfe im Alter gewesen,* rekouret e voe kalz (e-leizh) gant e amezeien en e gozhni, skoazellet e voe a-zoare gant e amezeien en e gozhni, sikour vat e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, un dorn karantezus e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, post e voe e amezeien dezhañ en e gozhni ; **2.** [mezeg.] intentoù lies., louzaouadurioù lies., sikourioù lies., deborzhioù lies. ; *erste Hilfe,* intentoù kentañ lies., louzaouadurioù kentañ lies., sikourioù kentañ lies., deborzhioù kentañ lies.

hilfeflehend ag. : aspedus.

Hilfeleistung b. (-,-en) : skoazellerezh g., skoazellañ g., taol-skoaz g., taol sikour g., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., kennerzh g./b., souten g. ; *unterlassene Hilfeleistung,* anskoazell da dud en arvar b.

Hilferuf g. (-s,-e) / **Hilfeschrei** g. (-s,-e) : kri-forzh g., kriadenn-forzh b., galv-enkrez g., kri-enkrez g.

Hilfestellung b. (-,-en) : **1.** [sport] harp g., skor g., skoaz b. ; **2.** [den, sport] harper g., skorer g., skoazeller b.

Hilfesuchende(r) ag.k. g./b. : den a c'houlenn sikour g.

hilflos ag. : **1.** dizifenn, diskoazell, diharp, diguzul, diharzell, diskor, divrec'hailh, kollet, koll ; *völlig hilflos sein,* bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, na c'houzout petra ober eus e gorf, na gaout na tu na lañs ; **2.** mac'hagn, kabac'h, en argoll, en diaskren ; *hilfloser Kranker,* den mac'hagn g., den kabac'h g.

Adv. : *hilflos treibendes Schiff,* bag en argoll b. ; *hilflos dastehen,* bezañ divrec'hailh, bezañ en entremar, bezañ en amzivin, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout mui eus pe goad ober laoioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout re vat petra ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout petra ober eus e gorf, na gaout ardremez.

Hilflosigkeit b. (-) : **1.** estrenvan b., kabac'hded b., mac'hagn g., disvoued-penn g. ; **2.** diampartiz b., dic'halloud d'en em zibab g.

hilfreich ag. : sikourus, skoazellus, skorus, harpus, remedus ; *jemandem eine hilfreiche Hand reichen,* astenn un dorn sikourus d'u.b., mont war sikour u.b., kinnig e sikour (e skoazell) d'u.b.

Hilfsaktion b. (-,-en) : obererezh dengar g., skoazell en anv Mab-den b., skoazellerezh g., sikourerezh g. ; *die Weiterführung einer Hilsaktion sichern,* derc'hel un embregadenn skoazell en he flom, diogeliñ kendalc'h un embregadenn skoazell.

Hilfsarbeiter g. (-s,-) : darbarer g., den a boan g., paotr-darbar g. ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen,* n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

Hilfsarbeiterin b. (-,-nen) : darbarerez b.

hilfsbedürftig ag. : tavantek, ezhommek, reuzeudik, truek ; *er ist hilfsbedürftig,* sikour a rank da gaout.

Hilfsbedürftigkeit b. (-) : dienez b., berrentez b., tavantegezh b., reuzeudigezh b.

hilfsbereit ag. : servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karentezus ; *er ist immer hilfsbereit,* prest e vez atav da rentañ vad d'ar c'hentañ deuet.

Hilfsbereitschaft b. (-) : servijusted b., servijuster g., karantez b., karantelezh b., karantegezh b., karadegezh b., karitez b.

Hilfsberuf g. (-s,-e) : *medizinischer Hilfsberuf,* micher tro-dro d'ar medisinerezh b., micher ledvezegel b.

Hilfsbischof g. (-s,-bischöfe) : [relij.] keneskob g.

Hilfsdienst g. (-es,-e) : burev skoazellañ g., burev sikour g., servij skoazellañ g. ; *sozialer Hilfsdienst,* skoazell sokial b., gwared kevredigezhel g., gwazadur ar skoazell sokial g.

hilfsfertig ag. : servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karantezus.

Hilfsgerät n. (-s,-e) : benveg skoazell g., maneur skoazell g., prest skoazell g., ardivink skoazell g., klav skoazell g.

Hilfsgüter lies. : madoù a skoazell dengar lies., madoù a skoazell denegour lies.

Hilfsgütertransport g. (-s,-e) : dezougadeg denegour b., dezougadeg dengar b., charreadeg denegour b., charreadeg dengar b.

Hilfskasse b. (-,-n) : **1.** kef sikour g., kef skoazell g. ; **2.** eil kef g.

Hilfskraft b. (-,-kräfte) : skoazeller g., sikourer g., harper g., skorer g., eil g., eiler g., darbarer g.

Hilfskreuzer g. (-s,-) : [merdead., lu] lestr-kenwerzh terket evel ul lestr-reder g., lestr-kenwerzh terket evel ur morreder g.

Hilfslaborant g. (-en,-en) : skoazeller kimiour g., darbarer kimiour g.

Hilfslehrer g. (-s,-) : eilkelenner g., eilskolaer g.

Hilfslehrerin b. (-,-nen) : eilkelennerez b., eilskolaerez b.
Hilfsmacht b. (-,-mächte) : **1.** [polit.] riez kevredet b. ; **2.** [lu] nerzhioù skoazell lies.
Hilfsmannschaft b. (-,-en) : [lu] rejimant skoazell g., adarme b., refors g.
Hilfsmittel n. (-s,-) : **1.** harp g., skor g., souten g., peadra g., danvez g., dafar g., doare g., moaien b./g., benveg g., araez g., remed g. ; **2.** [mezeg.] harper g.
Hilfsmotor g. (-s,-en) : keflusker skoazell g. ; *Fahrrad mit Hilfsmotor,* soleks® g., marc'h-houarn dre dan g., marc'h-houarn gant keflusker skoazell g.
Hilfsorganisation b. (-,-en) : aozadur skoazell g., aozadur dengar g., aozadur denegour g., kevarzhe genskoazell b.
Hilfspfarrer g. (-s,-) : [relij.] vikel g., kure g. ; *ich wurde 1966 zum Hilfspfarrer ernannt,* me a zo bet kureet e 1966.
Hilfspfarrer- : [relij.] vikelel, … vikel.
Hilfspolizist g. (-en,-en) : skoazeller polis g., kevrateg g., gward-maezioù g., gward-hentoù g., gward-parkeier g., P. diwaller park ar brammoù g.
Hilfsposten g. (-s,-) : post sikour g.
Hilfsquellen lies. : danvez kelaouiñ g., dafar teuliaouiñ g., teuliaoueg b., loazioù lies.
Hilfsschule b. (-,-n) : klas emvarrekaat g., klas barrekaat g., skol emvarrekaat b., skol varrekaat b.
Hilfssprechblase b. (-,-n) : [stlenn.] lagadenn ditouriñ b.
Hilfssteiger g. (-s,-) : [mengleuz.] mengleuzier darbarer g., darbarer mengleuz g.
Hilfssteuer b. (-,-n) : [istor, Bro-C'hall] tailh sikour b. [*da baeañ d'ar roue*].
Hilfstrupp g. (-s,-s) : skipailh skoazell g.
Hilfstruppe b. (-,-n) : rejimant skoazell g., adarme b., bagad souten g., refors g.
Hilfsverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb-skoazell g. ; *Hilfsverben dienen zur Bildung der zusammengesetzten Formen eines Verbs,* talvezout a ra ar verboù-skoazell da zistilhañ (da zisplegañ) stummoù kevrennek ar verboù.
Hilfsvertrag g. (-s,-verträge) : [polit.] feur-emglev skoazell g.
Hilfswerk n. (-s,-e) : **1.** burev skoazellerezh g., servij skoazellañ g., gwazadur ar gwared kevredigezhel g., gwazadur ar skoazell sokial g. ; **2.** [relj.] burev ar madobererezh g., kevredigezh a garitez b. ; **3.** [gwallreuzioù, gwallzarvoudoù] *technisches Hilfswerk,* servij sikourioù teknikel prim g.
hilfswillig ag. : servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour a-youl-vat.
Hilfswillige(r) ag.k. g./b. : youlad g., youladez b., emouestlad g., emouestladez b., skoazeller a-youl-vat g., sikourer a-youl-vat g., emyoulad g., emyouladez b.
Hilfswissenschaft b. (-) : skiant skoazell b.
Hilfswort n. (-es,-wörter) : **1.** [yezh.] ger-choukañ g., ger-harp g., ger gourleunius g. ; **2.** [barzh.] pri g., ibil g.
Hilfszeitwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] verb-skoazell g. ; *Hilfszeitwörter dienen zur Bildung der zusammengesetzten Formen eines Verbs,* talvezout a ra ar verboù-skoazell da zistilhañ (da zisplegañ) stummoù kevrennek ar verboù.
Hilum n. (-s) : [louza.] begel g.
Hilus g. (-, Hili) : [korf.] begel g.
Himbeere b. (-,-n) : [louza.] flamboez str., flamboezenn b. ; *Himbeeren pflücken,* flamboesa, dastum flamboez.
Himbeergarten g. (-s,-gärten) : flamboezenneg b.
Himbeergeist g. (-es) : [kegin.] likor flamboez g.
Himbeermarmelade b. (-,-n) : [kegin.] koñfitur flamboez g., kaotigell flamboez b.
Himbeersaft g. (-s) : [kegin.] chug flamboez g.
Himbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] flamboezenn b., bod flamboez g.
Himmel g. (-s,-) : **1.** oabl g., ebr g., neñv g., amzer b., koabr g., [barzh.] pillig c'hlas b., toenn an deiz b. ; *bedeckter Himmel,* oabl koumoulek g., oabl kudennek g., oabl du g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer vouchet b., amzer vouk b. ; *der Himmel ist bedeckt, der Himmel ist bewölkt,* koumoul a zo en oabl, koumoul a zo war an oabl, koumoulek eo an oabl, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, kudennek eo an oabl ; *ein heiterer Himmel,* un amzer digoumoul b., un oabl glas g., un oabl boull g., un neñvoù digoc'henn g. ; *blauer Himmel,* oabl glas g., oabl glizin g. ; *bleierner Himmel,* oabl louet g., oabl liv ar plom gantañ g. ; *gestirnter Himmel,* oabl steredet-kaer / oabl steredennus (Gregor), oabl stergannek (steredek, steredennek) g., stergann g. ; *am Himmel,* en oabl, war an oabl ; *keine einzige Schäfchenwolke störte den blauen Himmel,* glas e oa an oabl hep an disterañ kaouledenn pe lost-kazh ouzh e varellañ ; *ein Regenbogen erschien am Himmel,* stignet e oa bet gwareg-ar-glav ; *der Adler kreist hoch am Himmel,* an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer, e lein an neñv, e barr an oabl) ; *unter freiem Himmel,* dindan bolz an neñv, dindan ar seizh amzer, dindan toenn an noz, dindan an amzer vras, e kambr ar stered, e maner Lonk-Avel, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan toenn an deiz, dindan ar billig vras, war ar frank, e ti Mari C'hlazioù, en aer vras ; *es wird ihm nicht gut bekommen, weiter unter freiem Himmel zu arbeiten,* fall eo dezhañ chom er-maez da labourat ; *die Wolken jagen über den Himmel,* tremen a ra koumoul en oabl, tizh 'zo gant ar c'houmoul, kaset e vez koabr gant an avel, emañ ar c'houmoul o redek war an amzer ; *in den Himmel steigen,* sevel en ebr hag en amzer, sevel en oabl, sevel betek ar c'hoabr ; *die Schlote erheben sich in den Himmel,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; *die Augen gen Himmel richten,* sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad etrezek an oabl ; *der Regen fällt vom Himmel herunter,* ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl.
2. [dre skeud.] *zwischen Himmel und Erde,* en aer, war zibrad en aer ; *wie ein Blitz aus heiterem Himmel,* evel ur strak-kurun, dic'hortoz-kaer, a-greiz-peb-kreiz, evel un tarzh kurun ; *das Blaue vom Himmel versprechen, Himmel und Hölle versprechen,* prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touiñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; *er lügt das Blaue vom Himmel (herunter),* kontañ a ra gevier du, gwriat (dornañ, pentañ, displantañ,

paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ) a ra gevier bras, displantañ a ra karradoù gevier, troadañ a ra melloù gevier, livañ a ra pikoloù gevier, hennezh a vez pikoloù gevier gantañ, touiñ a ra kalz ha delc'her a ra nebeut, ne vo ket ken bras an diskan ha ma vez e gan, prometiñ a ra an diaoul hag e gerniel, touiñ a ra tourioù ha kestell, lavaret a ra gevier a-zevri-bev, tagañ a ra gant ar gaou, emañ o tennañ ur gaer a garotezenn deomp ; *aus allen Himmeln fallen,* tapout ur gwall zistro, pakañ un distro lous, bezañ disouezhet brav ha kempenn, kouezhañ e veudig en e zorn, mont e vara gant ar c'hi ; *wir sind aus allen Himmeln gefallen,* distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - minellet e oa an teodoù - chomet e oamp d'ober yezhoù ; *vom Himmel fallen,* erruout dic'hortoz-kaer, erruout evel ur bleiz, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, tarzhañ ; *es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen,* diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - evit deskiñ e ranker aketiñ - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - evit bezañ desket ez eo ret aket - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *der Himmel hängt ihm voller Geigen, er ist im siebenten Himmel,* ouzhpenn laouen eo, barret a levenez eo, laouen eo hag en tu-hont ivez, laouen-meurbet eo, laouen-ran eo, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel ul laouenan, lirzhin eo evel ul laouenan, lirzhin eo evel ur vleunienn, beuzet eo e-barzh al levenez, beuzet eo e-barzh al laouenidigezh, e barr al levenez emañ, leun-barr a levenez eo, trefuet-holl eo gant al levenez, emañ o nijal gant ar stad a zo ennañ, emañ o nijal gant al levenez, emañ o tridal gant al levenez, azezet eo en e bemp plijadur warn-ugent, dibradet eo, beuzet eo en e bemp plijadur warn-ugent, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, barrleun (barruhel) eo e galon gant ar joa, meurbet a joa a zo ennañ, hennezh a zo evel Yann en e wele, hennezh a zo evel en ur pred eured, eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), en e vleud emañ, en e jeu emañ, kontant eo evel ur roue war e dron, eürus eo evel seizh, eürusañ loen eo a daol troad war an douar, eürusañ den eo a zebr bara, eürusañ den eo dindan tro an heol, eürusañ den eo dindan an Neñv, eürusañ den eo a zo bet biskoazh, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, en e vutun emañ, er friko emañ, en ur friko emañ, en e wellañ emañ ; *jemanden in den Himmel erheben,* uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - milganmeuliñ u.b. - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - meuliñ u.b. dreist-penn - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - meuliñ u.b. dreist ar bord - ober stad vras eus u.b. (d'u.b.) - ober lid bras d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod - reiñ ur begad mel d'u.b. - reiñ pour gwriziennoù ha tout d'u.b. - reiñ kaol d'ar c'havr - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - lorc'hañ u.b. ; *die Sterne vom Himmel holen wollen,* klask pegañ al loar, sevel (ober) kestell el Loar, klask tapout al loar gant e zent, mont da laerezh al loar, klask kerc'hat (kargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi ; *Himmel und Hölle in Bewegung setzen,* ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar, e wir wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, lakaat e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor) ; *das stinkt zum Himmel !* **a)** [dre skeud.] un euzh hag ur skrij eo gwelet kement-se ! ur vezh eo ober kement-se ! un heuz hag ur skrij ! ur vezh eo da welet ! mezh ar chas eo kement-se ! mantrus eo ! euzhus eo ! ; **b)** [ster rik] c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh fall-mantrus a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, ur c'hwezh an diaoul, c'hwezh ar foec'h, c'hwezh an dision, c'hwezh an nondedie, ur c'hwezh flaer, c'hwezh an didie, flaer an tri mil) a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! ec'h, pebezh c'hwezh ! ken flaerius eo an dra-se ma'z eo un doñjer chom war e dro, an dra-se a zo flaerius evel ur pudask, an dra-se a zo flaerius evel ur broc'h ; *Himmel und Hölle spielen,* c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig (troadig-kamm, derezioù, regenn, marell, sklas).

3. bro b., korn ar bed g., tolead g. ; *unter einem rauen Himmel leben,* bevañ en ur vro garv hec'h hinad (garv an temz-amzer enni) ; *unter einem anderen Himmel geboren sein,* bezañ bet ganet e lec'h all, bezañ a lec'h all, bezañ eus ar c'hostezioù all, na vezañ diwar chas ar vro.

4. [relij.] Neñv g., neñvoù lies., uhellec'hioù lies., uhelderioù lies., baradoz g. ; *Himmel und Erde,* an Neñv hag an Douar ; *der Weg in den Himmel,* bali an Neñv b. ; *gen Himmel fahren,* mont (pignat) d'an Neñv ; *in den Himmel kommen,* mont da baradoz an Aotrou Doue, mont d'ar baradoz, mont d'ar c'hloar, mont d'ar joaioù, mont d'ar joausted, gounit ar baradoz, gounit an neñv ; *ein Engel stieg vom Himmel herab,* un ael a ziskennas eus an Neñv ; *der Vater im Himmel,* Hon Tad en neñvoù g. ; *Türsteher des Himmels,* porzhier ar Baradoz g. ; *Tür zum Himmel, Tor zum Himmel,* dorioù ar Baradoz lies.,

porzh ar Baradoz g., porzh ar bromesa g., porzh an Neñvoù g., porzh ar c'hloar g. ; *Himmel auf Erden,* baradoz war an douar g. ; *Himmel und Erde als Zeugen anrufen,* gervel holl sent ar Baradoz da destoù ; *gütiger Himmel !* nondedistag ! mizerdedistag ! mardouen ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! ; *um Himmels willen !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! en anv Doue ! a-benn karantez Doue ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *der Himmel behüte uns davor !* Doue ra viro ! Doue r'hor (d'hor) miro ! ; *dem Himmel sei Dank !* a-drugarez Doue ! bennozh Doue ! dre c'hras Doue ! ; *gebe der Himmel, dass …,* Doue da ... (+ anv-verb), a-youl Doue ma …, a-youl Doue na … ; *Himmel, Arsch und Zwirn !* che va Doue ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! mardouen ! Gwerc'hez santel ! sapredie ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! sac'h ar soner ! kern va buoc'h ! tredir ! traoù Doue ! tripledie ! tribledie ! iche ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! mallozh ene Doue ! mil mallozh va Doue !

himmelan Adv. : d'an neñv, etrezek an neñv, war-zu an neñv, da-geñver an neñv, etramek an neñv.

himmelangst Adv. : *mir ist himmelangst,* mil aon am eus, treantet eo va c'halon gant an aon, aon bras am eus, spouronet on, ur c'horfad mat a aon a zo ennon, ur revriad mat a aon a zo ganin, treant a zo ganin / gant ar gloazoù emaon (Gregor), bec'h a zo warnon, e bec'h emaon, santout (klevet) a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, savet ez eus flaer em loeroù, mont a ra bihan va c'halon, skoet on gant an derzhienn-skeud, moan eo va revr, me a zo moan va foñs, sec'hañ a ran gant ar spont, kaoc'h tomm a zo em bragoù.

Himmelbett n. (-s,-en) : gwele gant ur stel-gwele g.

Himmelbettpfosten g. (-s,-) : bann ur stel-gwele g.

himmelblau ag. : glas-oabl, glas-sklaer, pers, glas-pers.

Himmelbläue b. (-) : pers g.

Himmeldonnerwetter estl. : *Himmeldonnerwetter noch einmal !* mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! nondedistag ! mizerdedistag ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Himmelfahrt b. (-) : [relij.] *Christi Himmelfahrt,* Yaou-Bask g., gouel pignidigezh Hor Salver d'an Neñv g., an Asañsion b. ; *die Himmelfahrt Christi*, pignidigezh Jezuz-Krist b., pignidigezh Hor Salver d'an Neñv b. (Gregor) ; *Mariä Himmelfahrt,* gorroidigezh ar Werc'hez b., Gouel-Maria-Hanter-Eost g., Gouel-Maria-Kreiz-Eost g., gouel ar Werc'hez douget d'an Neñv g., gouel ar Werc'hez g., an Asompsion b.

Himmelfahrtsfest n. (-es) : [relij.] **1.** Yaou-Bask g., gouel pignidigezh Hor Salver d'an Neñv g., an Asañsion b. ; **2.** Gouel-Maria-Hanter-Eost g., Gouel-Maria-Kreiz-Eost g., gouel ar Werc'hez douget d'an Neñv g., an Asompsion b.

Himmelfahrtskommando n. (-s,-s) : bagad-stourm emzistruj g., bagad kenavo d'ar bed all g., kefridiezh emlazh b.

Himmelfahrtsnase b. (-,-n) : [dre fent] fri gwinteiz g. / fri war varc'h (Gregor), fri distroñset g.

Himmelfahrtstag g. (-s) : [relij.] **1.** Yaou-Bask g., gouel pignidigezh Hor Salver d'an Neñv g., Asañsion b. ; **2.** gouel Maria Hanter-Eost g., gouel ar Werc'hez douget d'an Neñv g., Asompsion b.

Himmelherrgott estl. : *Himmelherrgott noch einmal !* mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! sac'h ar soner ! nondedistag ! mizerdedistag ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! tripledie ! tribledie ! iche ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

himmelhoch ag. : divent, bras-divent, bras kenañ-kenañ, ramzel, uhel-spontus.
adv. : *himmelhoch überlegen,* kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h, un hanter gwelloc'h, war an ampl gwelloc'h, e-leizh gwelloc'h, gwelloc'h ur flipad, kant gwech gwelloc'h ; *himmelhoch jauchzend,* o nijal gant al levenez a zo ennañ, dirollet gant al levenez, er-maez eus an-unan gant al levenez, trelatet gant al levenez ; *himmelhoch bitten,* gourfediñ, pediñ gant striv (gant prez, gant aket, start) (Gregor), pediñ hag aspediñ, pediñ war bennoù e zaoulin.
himmeln V.gw. (hat gehimmelt) : P. bamiñ, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, bezañ bamet, chom goursavet.
Himmelreich n. (-s) : [relij.] *das Himmelreich,* glad Doue g., rouantelezh an Neñvoù b., rouantelezh an Neñv b., porzh an neñvoù g., porzh ar Bromesa g., porzh ar Joa g., ar joaioù lies., ar Baradoz g.
Himmelsäquator g. (-s) : [stered.] keheder oablel g.
Himmelsbläue b. (-) : pers g.
Himmelsbrand g. (-s,-bränd̈e) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., merzherenn-ar-Werc'hez b., louzaouenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezuz lies.
Himmelsbraut b. (-,-bräute) : [relij., barzh.] leanez b.
Himmelsbrot n. (-s) : [Bibl] mann g., Mann g.
Himmelschlüssel g./n. (-s,-) : [louza.] **1.** boked-laezh g. ; **2.** louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
himmelschreiend ag. : skrijus, euzhus, argarzhus, hegus, kriz-meurbet ; *himmelschreiendes Unrecht,* direizhded skrijus (euzhus) ken na gomz b.
Himmelserscheinung b. (-,-en) : [fizik] anadenn gosmek b.
Himmelsfeste b. (-) : bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., ar billig vras b., ar billig c'hlas b., ebr g., toenn an deiz b.
Himmelsfreude b. (-) : joa an neñvoù b. ; *die ewige Himmelsfreude,* joa badel an neñvoù b.
Himmelsgabe b. (-,-n) : prof eus an Neñv g.
Himmelsgegend b. (-,-en) : korn ar bed g. ; *die vier Himmelsgegenden,* ar pevar fennroud lies., ar pevar avel lies., pevar c'horn ar bed lies., ar pevar roud avel lies.
Himmelsgewölbe n. (-s) : bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., ar billig vras b., ar billig c'hlas b., toenn an deiz b., ebr g., oabl g., kambr ar stered b.
Himmelskarte b. (-,-n) : [stered.] kartenn an oabl b., kartenn steredoniezh b., taolenn steredoniezh b.
Himmelskönigin b. (-) : [relij.] rouanez an Neñvoù b., rouanez an Neñv b.
Himmelskörper g. (-s,-) : [stered.] korf kosmek g., korf-oabl g., korf-egor g.
Himmelskreis g. (-es) : [fizik] pellenn-oabl b.
Himmelskugel b. (-) : [fizik] boul-oabl b., boulenn-oabl b.
Himmelskunde b. (-) : steredoniezh b.
Himmelsleiter b. (-) : [Bibl] skeul Jakob b.
Himmelsmechanik b. (-) : mekanikoniezh ar stered b.
Himmelsraum g. (-s,-räume) : ebr g. ; *die Himmelsräume*, an neñvoù lies., bolz an neñvoù b., bolz an neñv b., bolz an oabl b., ar volz steredennet b., ar stergann g., ar billig vras b., ar billig c'hlas b., an ebr g., kambr ar stered b.
Himmelsrichtung b. (-,-en) : pennroud g., roud-avel g. ; *die vier Himmelsrichtungen,* ar pevar fennroud lies., ar pevar avel lies., ar pevar fennavel lies., pevar c'horn ar bed lies., ar pevar roud avel lies. ; *aus allen Himmelsrichtungen,* eus pevar c'horn ar bed, eus pevar c'horn ar vro, eus ar pevar avel.
Himmelsschlüssel g./n. (-s,-) : [louza.] boked-laezh g.
Himmelsspeise b. (-) : [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b.
Himmelsstrich g. (-s,-e) : [stered.] tolead g., korn ar bed g.
Himmelsstürmer g. (-s,-) : **1.** [mojenn.] Titan g. **2.** [dre skeud.] emsavad distern g., emsavad fourdouilh g., paotr an utopia g., hunvreer g.
Himmelstrank g. (-s) : [mojenn.] nektar g., died an Doueed b.
Himmelstiefe b. (-) : donoabl g.
Himmelswagen g. (-s,-) : **1.** [mojenn.] karr kosmek Helios g. ; **2.** [stered.] *der große Himmelswagen,* ar C'hastell-Karr Kamm g., ar C'hastell-Karr-Bras g., ar C'hastell-Karr g., ar C'harr-Kamm g., Kastell ar Seizh Ejen-Arat g., ar Seizh Ejen-Arat lies., Karr Arzhur g., al Lost Arar g., ar Seizh Steredenn lies.
himmelswärts Adv. : d'an neñv, etrezek an neñv, war-zu an neñv, da-geñver an neñv, etramek an neñv.
Himmelswiese b. (-) : bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., pillig vras b., pillig c'hlas b., ebr g., toenn an deiz b., kambr ar stered b.
Himmelszeichen n. (-s,-) : steredeg ar zodiak b., rann an arouezkelc'h b.
Himmelszelt n. (-s) : [barzh.] bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., kambr ar stered b., pillig vras b., pillig c'hlas b., ebr g., toenn an deiz b.
Himmelsziege b. (-,-n) : [loen.] gioc'h b./g.
Himmel-und-Hölle-Spiel n. (-s,-e) : **1.** garig-kamm b., troadig g., troadig-kamm g., derezioù lies., regenn b., marell b. ; *Himmel-und-Hölle spielen,* c'hoari ar varell, c'hoari troadig-kamm ; **2.** c'hoari ar yarig paper g..
himmelweit ag. : **1.** pell-tre ; **2.** divent, bras-divent, bras kenañ-kenañ, ramzel ; *ein himmelweiter Unterschied,* ur pezh mell (ur pikol, ur pebezh) diforc'h g., kalz a gemm, ur c'hemm bras-spontus g.
himmlisch ag. : **1.** neñvel, neñvek, ... an neñv, ... an neñvoù, dreistnatur ; *himmlische Worte,* komzoù neñvel lies. ; *der himmlische Vater,* Hon Tad en neñvoù g., Doue g., an Aotrou Doue g. ; *die himmlischen Heerscharen*, meuriad gwenvidik ar re zivarvel g., aelez (aeled) an neñvoù lies., aelez (aeled) ar Baradoz lies. ; *das Himmlische Reich,* rouantelezh an Neñvoù b., rouantelezh an Neñv b., glad Doue g., porzh an neñvoù g., porzh ar Bromesa g., porzh ar Joa g., ar joaioù lies., ar Baradoz g., ar c'hloar b. ; **2.** [dre skeud.] derc'h, hollgaer, dreist, dispar, eus ar c'haerañ, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer

evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, terrupl.

Himmlische ag. k. lies. : *die Himmlischen,* an doueed lies., an doueoù lies.

hin

I en egor

1. *rakverb rannadus hag adverb a verk ar pellaat e-keñver an hini a gomz* : *wo gehst du hin ?* da belec'h ez ez ? da ven ez ez ? d'e-men ez ez ? pe war-zu ez ez ? war-gaout pelec'h ez ez ? ; *gehst du hin ?* ha mont a ri di ? ; *ich muss hin,* ret eo din mont di ; *nach etwas hin,* etrezek (war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek) udb ; *er ging nach der Stadt hin,* mont a reas war-zu (da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek, etrezek) kêr ; *von oben weg nach unten hin,* eus an nec'h (eus al laez) d'an traoñ / eus an nec'h d'an diaz (Gregor) ; *nach unten hin,* etrezek (war-zu, etramek) an traoñ, da-gaout (war-gaout, da-geñver) an diaz.

2. *an der Küste hin,* gant an aod, oc'h hedañ (oc'h heuliañ) an aod, a-hed an aod, dre hed an aod, hed an aod (Gregor) ; *durch den Raum hin,* dre ar spas, dre an egor ; *über das ganze Land hin,* er vro a-bezh.

3. mont ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück,* dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück,* tregont kilometrad mont ha dont ; *hin und zurück,* mont-dont ; *Flug hin und zurück,* nij mont-dont g. ; [trenioù, kirri-nij, kirri-boutin, bigi] *einmal Mainz, hin und zurück !* ur bilhed mont-dont betek Mainz ! ur mont-dont betek Mainz !

II en amzer

1. *das ist noch lange hin,* a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, pell amzer a vezo ac'hann di, pell emañ Yann diouzh e gazeg, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

2. *vom Morgen bis zum Abend hin,* adalek ar beure betek an noz, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, e-pad Doue an deiz, an deiz-Doue, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, eus sav-heol betek kuzh-heol, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz da serr-noz.

III auf etwas hin *auf diese Hoffnung hin,* diwar-bouez ar spi-se, abalamour d'ar spi-se, bountet (broudet) gant ar spi-se ; *aufs Ungewisse hin,* d'an avantur / erruet pe erruo (Gregor), n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, c'hoarvezet pezh a garo, e fri war-raok hag eñ war-lerc'h ; *auf jemandes Empfehlung hin,* **a)** dre erbed u.b., en erbed u.b., dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., gant moaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; **b)** diwar ali u.b., war ali u.b., war (dre) atiz u.b., war ger u.b., dre guzul u.b., diwar erbedoù u.b., aliet gant u.b. ; *auf seinen Rat hin,* war e ali, war e c'her, war e atiz, dre e atiz, dre e ali, dre e guzul, diwar e atiz, diwar e ali, diouzh e ali, aliet gantañ ; *auf die Gefahr hin,* e (war) riskl da, er riskl a, en arvar da, e taraz da, mat ha ma.

IV vor sich hin *vor sich (t-rt) hin reden,* embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, grozmolat, bourboutal, komz outañ e-unan, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag eñ, chaokat e c'henoù, lavaret un dra bennak etre e roched hag e vruched, lavaret un dra bennak etre e roched hag e chouk ; *vor sich hin singen, vor sich hin summen,* sobonat, fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ, gouganañ ; *vor sich (t-rt) hin dösen,* bezañ e soñj war veaj ; *sie weinte leise vor sich (t-rt) hin,* gouelañ a rae goustadik.

V zu etwas hin *er sprach zu der Menge hin,* komz a reas ouzh ar boblad tud ; *die Fenster liegen zur Straße hin,* skeiñ a ra ar prenester war ar straed.

VI hin sein P. *das Gerät ist hin,* foeltret eo an ardivink, an ardivink en deus graet e reuz, aet eo an ardivink er sac'h ; *die Uhr ist hin,* torr eo an eurier, torret eo an eurier, sac'het eo an eurier da vat, aet eo an eurier er sac'h, an eurier en deus graet e reuz, foeltret eo an eurier ; *er ist hin,* un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo da vat, aet eo er sac'h, echu eo gantañ, ne bado ket pell ken, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *alles ist hin,* debret eo koan ! echu an neizh kegin ! kollet eo pep tra ! e-barzh ar sac'h ! echu tout ! echu an abadenn !

VII hin und ...

hin und her, amañ hag ahont - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn - a-dreuz hag a-dal - tu-mañ ha tu-hont - a-dachadoù - tu-mañ, tu-hont - lec'h-ha-lec'h - a lec'h da lec'h ; *zögern Sie nicht zu lange hin und her !* na chomit ket da bouezañ re bell ! ; *hin- und hergehen,* mont ha dont, bezañ o vont-dont ; *hin und her gehen,* mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, baleantañ, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *es hat ein großes Hin und Her gegeben,* eno e oa savet mesk, eno e oa savet bec'h ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Hin und Her,* kas-digas a vez en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, atav e vez mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ ; *hin und wieder,* ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, ur wech an amzer, pred-ha-pred, gwech-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, gwech dre wech, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwezhave, gwezhavez, a wech da wech, gwech a vezh, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, dre bep div wech, a bellik da bellik, tanav ; *er ist zwischen Vater und Mutter hin und her gerissen,* war zaouhanter emañ etre e dad hag e vamm ; *hin und zurück,* mont-dont ; *Flug hin und zurück,* nij mont-dont g. ; [trenioù, kirri-nij, kirri-boutin, bigi] *einmal Mainz, hin und zurück !* ur bilhed mont-dont betek Mainz ! ur mont-dont betek Mainz !

hinab[1] Adv. : d'an traoñ, war-zu an diaz, a-ziwar laez, diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h ; *weiter hinab,*

izeloc'h c'hoazh, pelloc'h d'an traoñ, pelloc'h war-zu an diaz ; *den Fluss hinab,* gant ar stêr, gant kas (gant red) an dour ; *hinab mit euch !* diskennit ac'halese ! deuit d'an traoñ ! diskennit d'an traoñ !

hinab-[2] *rakverb rannadus a verk ul lusk war-draoñ hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*

hinabblicken V.gw. (hat hinabgeblickt) : *auf etwas (t-r-t) hinabblicken,* sellet ouzh udb a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h).

hinabbringen V.k.e. (brachte hinab / hat hinabgebracht) : kas d'an traoñ, diskenn.

hinabfahren V.gw. (fährt hinab / fuhr hinab / ist hinabgefahren) : diskenn gant ur c'harr-tan.

V.k.e. (fährt hinab / fuhr hinab / hat hinabgefahren) : diskenn gant ur c'harr-tan, kas d'an traoñ gant ur c'harr-tan.

hinabfallen V.gw. (fällt hinab / fiel hinab / ist hinabgefallen) : kouezhañ a-blom, en em ziskrougañ, mont d'an douar ; *wieder hinabfallen,* askouezhañ.

hinabfliegen V.gw. (flog hinab / ist hinabgeflogen) : [nij.] diskenn a-serzh.

hinabgehen V.gw. (ging hinab / ist hinabgegangen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, mont d'an traoñ ; *die Treppe hinabgehen,* diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri ; *der Weg geht hinab,* mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, diribin a zo gant an hent.

hinabhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft hinab / half hinab / hat hinabgeholfen) : *jemandem hinabhelfen,* reiñ dorn (ober kazel) d'u.b. evit diskenn.

hinabkommen V.gw. (kam hinab / ist hinabgekommen) : diskenn, diskenn d'an traoñ.

hinablaufen V.gw. (läuft hinab / lief hinab / ist hinabgelaufen) : redek d'an traoñ, diskenn d'ar red ; *die Straße hinablaufen,* redek d'an traoñ gant ar straed.

hinabspringen V.gw. (sprang hinab / ist hinabgesprungen) : diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ.

hinabsteigen V.gw. (stieg hinab / ist hinabgestiegen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, mont d'an douar, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ, mont d'an traoñ ; *die Treppe hinabsteigen,* diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri ; *die Stufen hinabsteigen,* diskenn gant an derezioù ; *von einem Berg hinabsteigen,* diskenn diwar ur menez.

hinabstoßen V.gw. (stößt hinab / stieß hinab / ist hinabgestoßen) : *auf etwas (t-rt) hinabstoßen,* rabaniñ war udb.

hinabstürzen V.gw. (ist hinabgestürzt) : **1.** redek d'an traoñ, diskenn d'ar red, diruilhal d'an traoñ, dilammat d'an traoñ ; **2.** kouezhañ a-blom.

V.k.e. (hat hinabgestürzt) : bountañ d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, diruilhal.

V.em. : **sich hinabstürzen** (hat sich (t-rt) hinabgestürzt) : redek d'an traoñ, diruilhal d'an traoñ, diskenn d'ar red, delammat d'an traoñ.

hinabtragen V.k.e. (trägt hinab / trug hinab / hat hinabgetragen) : kas d'an traoñ war-zoug, dougen d'an traoñ, diskenn war-zoug.

hinabwärts Adv. : war-zu an diaz, etrezek an traoñ, da-gaout an diaz, da-geñver an diaz, war-gaout an diaz, etramek an diaz.

hinan Adv. : d'an nec'h, d'al laez ; *den Hügel hinan,* o krapañ ouzh ar run, o krapañ gant tor ar menez, o sevel gant ar grapenn.

hinangehen V.gw. (ging hinan / ist hinangegangen) : sevel, pignat.

hinansteigen V.gw. (stieg hinan / ist hinangestiegen) : sevel, pignat, krapañ.

hinarbeiten V.gw. (hat hingearbeitet) : *auf etwas (t-rt) hinarbeiten,* poaniañ (strivañ, lakaat e boan, lakaat e striv) da dizhout udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, bizañ d'udb, bizañ da dizhout udb, tennañ d'udb.

hinauf[1] Adv. : d'an nec'h, d'al laez, a-ziwar draoñ, diouzh an traoñ, eus an traoñ, diouzh traoñ ; *den Strom hinauf,* a-enep red an dour ; *weiter hinauf,* uheloc'h c'hoazh, pelloc'h war-zu al laez, pelloc'h d'an nec'h, pelloc'h d'al laez ; *von unten hinauf,* eus an traoñ d'an nec'h, eus an traoñ d'al laez, eus an diaz d'an nec'h.

hinauf-[2] *rakverb rannadus a verk ul lusk war-grec'h hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*

hinaufarbeiten V.em. : **sich hinaufarbeiten** (hat sich (t-rt) hinaufgearbeitet) : **1.** pignat gant poan ; **2.** sevel en e garg diwar-bouez e labour.

hinaufbegleiten V.k.e. (begleitete hinauf / hat hinaufbegleitet) : ambroug d'an nec'h.

hinaufblicken V.gw. (hat hinaufgeblickt) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.

hinaufbringen V.k.e. (brachte hinauf / hat hinaufgebracht) : kas d'an nec'h, kas d'al laez.

hinauffahren V.gw. (fährt hinauf / fuhr hinauf / ist hinaufgefahren) : [karbedoù] mont d'an nec'h, mont war-laez, pignat, mont war-grec'h ; *den Strom hinauffahren,* mont a-enep an dour, mont a-enep red (a-enep kas) an dour.

V.k.e. (fährt hinauf / fuhr hinauf / hat hinaufgefahren) : kas d'an nec'h, kas d'al laez.

hinaufführen V.gw. (hat hinaufgeführt) : *der Weg führt hinauf,* pignat a ra an hent war-grec'h (war-laes, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent.

V.k.e. : kas d'an nec'h, kas d'al laez.

hinaufgehen V.gw. (ging hinauf / ist hinaufgegangen) : sevel, pignat, krapañ, krimpañ, mont war-grec'h, mont d'al laez, mont ouzh krec'h ; *den Hang hinaufgehen,* sevel (pignat) gant ar grapenn, krapañ ouzh ar run, krapañ gant tor ar menez, pignat gant an diribin, sevel gant ar grec'henn, graviañ, sevel (pignat) gant ar c'hrav, krimpañ ur roz.

hinaufhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft hinauf / half hinauf / hat hinaufgeholfen) : sikour da bignat, skoazellañ evit pignat.

hinaufkämmen V.k.e. : *die Haare hinaufkämmen,* lakaat e vlev a-sonn (a-bik), sonnañ e vlev.

hinaufklettern V.gw. (ist hinaufgeklettert) : pignat, krapat, skeuliañ, graviañ, krimpañ.

hinaufkommen V.gw. (kam hinauf / ist hinaufgekommen) : erruout en nec'h, degouezhout el laez.

hinauflassen V.k.e. (lässt hinauf / ließ hinauf / hat hinaufgelassen) : leuskel da bignat, aotren pignat.
hinauflaufen V.gw. (läuft hinauf / lief hinauf / ist hinaufgelaufen) : redek d'an nec'h, pignat d'ar red, redek war-grec'h.
hinaufreichen V.gw. (hat hinaufgereicht) : tizhout, diraeziñ, tapout, mont betek.
V.k.e. (hat hinaufgereicht) : tizhout, diraeziñ, dont, tapout ; *reich mir bitte den Hammer hinauf !* deus ar morzhol din, mar plij - amañ ar morzhol din, mar plij - tizh (diraez) ar morzhol din, mar plij - tap ar morzhol din, mar plij.
hinaufschicken V.k.e. (hat hinaufgeschickt) : kas d'an nec'h, kas d'al laez.
hinaufschrauben V.k.e. (hat hinaufgeschraubt) : kreskiñ, uhelaat, gorren, lakaat da greskiñ, lakaat da c'horren, lakaat da geraat, lakaat da uhelaat.
hinaufschwingen V.em. : **sich hinaufschwingen** (schwang sich hinauf / hat sich (t-rt) hinaufgeschwungen) : en em strinkañ war udb, bezañ en ul lamm war udb.
hinaufsehen V.gw. (sieht hinauf / sah hinauf / hat hinaufgesehen) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.
hinaufsetzen V.k.e. (hat hinaufgesetzt) : sevel, gorren, uhelaat ; *die Preise hinaufsetzen,* keraat (uhelaat, kreskiñ, gorren) ar prizioù.
hinaufsteigen V.gw. (stieg hinauf / ist hinaufgestiegen) : mont d'an nec'h, mont war-grec'h, mont war-laez, mont d'al laez, mont ouzh krec'h, pignat, krapat, krimpañ, gorren ; *den Hang hinaufsteigen,* sevel (pignat) gant ar grapenn, krapañ ouzh ar run, pignat gant an diribin, krapañ gant tor ar menez, sevel gant ar grec'henn, graviañ, sevel (pignat) gant ar c'hrav ; *die Treppe hinaufsteigen,* mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *in den Speicher hinaufsteigen,* pignat er c'hrignol, sevel da grec'h an ti, mont d'ar solier.
Hinaufsteigen n. (-s) : pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g.
hinaufstürzen V.gw. (ist hinaufgestürzt) : dont pevar-ha-pevar ar skalieroù gant an-unan, pignat a-bevaroù gant an diri.
hinauftragen V.k.e. (trägt hinauf / trug hinauf / hat hinaufgetragen) : kas d'an nec'h war-zoug, dougen d'an nec'h.
hinauftreiben V.k.e. (trieb hinauf / hat hinaufgetrieben) : **1.** kas war an uhel, lakaat da bignat ; **2.** [kenw.] lakaat da greskiñ, lakaat da c'horren, lakaat da geraat, lakaat da uhelaat, kas war-grec'h ; *die Preise hinauftreiben,* lakaat ar prizioù da c'horren (da greskiñ, da geraat, da uhelaat), kas ar prizioù war-grec'h.
hinaufwärts Adv. : war-zu an nec'h, etrezek al laez, d'an nec'h, d'al laez, da-gaout al laez, war-gaout al laez, etramek al laez, war-grec'h, da-geñver an nec'h.
hinaufwollen V.gw. (will hinauf / wollte hinauf / hat hinaufgewollt) : **1.** kaout c'hoant pignat, goulenn pignat ; **2.** *hoch hinaufwollen,* kaout c'hoant sevel uhel en e karg, kaout c'hoant kreoñañ, kaout c'hoant mont pell, kaout c'hoant mont da bell, kaout c'hoant ober berzh, kaout c'hoant sevel dreist e renk ; *höher hinaufwollen,* kaout c'hoant sevel, kaout c'hoant uhelaat, kaout c'hoant mont pelloc'h, klask sevel dreist e renk.

hinaus[1] Adv. : **1.** [egor] er-maez, e-kuit ; *zum Fenster hinaus,* dre ar prenestr, dre doull ar prenestr ; *zur Tür hinaus schauen,* sellet dre an nor ; *hinaus mit euch !* er-maez ! e-barzh an amzer ! kit e-barzh an amzer ! kerzhit er-maez ! kit kuit ! er porzh ! kerzhit diwar va zro ! ; *wo soll das hinaus ?* ha da belec'h e kas an dra-se ? ; *nach vorn hinaus,* war-zu ar straed, en diaraog, en tu a-raok, er penn a-raok ; *nach hinten hinaus,* en diadreñv, en tu adreñv, er penn-adreñv ; **2.** [amzer] en tu all da ; *auf Jahre hinaus,* evit bloavezhioù ha bloavezhioù, bloavezhioù-pad ; *über das Grab hinaus,* en tu all d'ar marv ; **3.** [muzul, kementad] en tu all da, dreist, estr ; *über einen gewissen Punkt hinaus,* dreist ur gont a zo ; *und darüber hinaus,* ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, war ar marc'had, en tu-hont (en tu all) da gement-se, estreget kement-se, dreist kement-se, ha gwasoc'h 'zo, ha gwelloc'h 'zo, hag ouzhpenn 'zo ; **4.** *über etwas hinaus sein,* **a)** bezañ kemeret e greñv war udb, bezañ trec'h d'udb, bezañ dreist udb ; **b)** [dre skeud.] bezañ en tu all d'udb, bezañ en em graet diouzh udb, na vezañ gwasket e galon ken gant udb ; **5.** *auf etwas hinaus sein*, bezañ oc'h ober udb, bezañ gant udb.
hinaus-[2] *rakverb rannadus a verk un ermaeziadenn hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz*.
hinausbefördern V.k.e. (beförderte hinaus / hat hinausbefördert) : teurel er-maez, stlepel er-maez, skarzhañ, karzhañ, reiñ herr da ... da vont ac'hann, lakaat er-maez, lakaat er porzh, digêriañ, bountañ er-maezh, sevel e dreid da, diskouez da ... pelec'h e oa faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, lakaat en hent, didreuzaouiañ, reiñ foet an nor da, ruzañ kuit, P. foultrañ er-maez, foutrañ er-maez, foutañ er-maez.
hinausbegleiten V.k.e. (begleitete hinaus / hat hinausbegleitet) : *jemanden hinausbegleiten,* ambroug u.b. betek toull an nor., ober ur paz ki d'u.b.
hinausbeugen V.em. : **sich hinausbeugen** (hat sich (t-rt) hinausgebeugt) : *sich zum Fenster hinausbeugen,* stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ ouzh bardell (ouzh barlenn) ar prenestr, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr.
hinausbitten V.k.e. (bat hinaus / hat hinausgebeten) : digouviañ, digouviañ [u.b.] da vont kuit, pediñ [u.b.] da vont kuit.
hinausblicken V.gw. (hat hinausgeblickt) : **1.** sellet er-maez ; **2.** *nicht über seine Nase hinausblicken,* na welet sklaer, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ sot evel ur vuoc'h (dall a spered, berrwel, berrwelet, berrboell, berr a skiant), bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ lakaet ul lunedoù koad war e zaoulagad, bezañ ur penn luch eus an-unan.
hinausbringen V.k.e. (brachte hinaus / hat hinausgebracht) : **1.** ambroug betek toull an nor**,** ober ur paz ki da ; **2.** kas er-maez, dougen er-maez, lemel er-maez.
hinausdrängen V.k.e. (hat hinausgedrängt) : bountañ er-maez, skarzhañ, karzhañ.
V.gw. (ist hinausgedrängt) : **1.** goulenn mont er-maez ; **2.** bountañ evit mont er-maez, ilinata evit mont er-maez,

en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont er-maez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont er-maez, toullañ e hent a-dreuz an engroez evit mont er-maez, digeriñ e hent dre an engroez evit mont er-maez, mont bount-divount dre-douez an dud evit mont er-maez, mont bount-divount dre-vesk an dud evit mont er-maez, en em silañ dre-vesk an dud evit mont er-maez, en em silañ dre-douez an dud evit mont er-maez.

hinausdürfen V.gw. (darf hinaus / durfte hinaus / hat hinausgedurft) : kaout aotre da vont er-maez, kaout gwir da vont er-maez.

hinauseilen V.gw. (ist hinausgeeilt) : hastañ da vont er-maez.

hinausekeln V.k.e. (hat hinausgeekelt) : P. reiñ heug da, heugiñ, doñjeriñ, ober fas koad d'u.b. evit kaout an dizober anezhañ.

hinausfahren V.gw. (fährt hinaus / fuhr hinaus / ist hinausgefahren) : **1.** mont er-maez gant ur c'harr-tan, sortial ; **2.** [merdead.] diborzhiañ, mont er-maez eus ur porzh-mor ; **3.** mont en tu all da.

V.k.e. (fährt hinaus / fuhr hinaus / hat hinausgefahren) : kas er-maez gant ur c'harr-tan.

hinausfinden V.gw. (fand hinaus / hat hinausgefunden) : kavout penaos mont er-maez.

hinausfliegen V.gw. (flog hinaus / ist hinausgeflogen) : **1.** nijal kuit ; **2.** kouezhañ, kaout lamm, tapout lamm ; **3.** bezañ skarzhet, tapout e sac'h poell hag all.

hinausführen V.k.e. (hat hinausgeführt) : **1.** kas er-maez ; **2.** kas en tu all da ; **3.** ambroug betek toull an nor**,** ober ur paz ki da.

hinausgehen V.gw. (ging hinaus / ist hinausgegangen) : **1.** mont er-maez, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ, ermaeziañ, sortial, diankañ, foetañ er-maez ; *gehen wir lieber hinaus,* bravoc'h e vimp er-maez ; *bei schlechtem Wetter hinausgehen,* mont dindan an amzer fall, mont edan ar fall amzer, mont er-maez dre un amzer fall, mont da foetañ fank ; **2.** [dre skeud.] *das Fenster geht auf die Straße hinaus,* skeiñ a ra ar prenestr war ar straed ; **3.** mont en tu all da, trehontiñ, treuztremen, distremen, mont hiroc'h eget, mont pelloc'h eget ; *über die Möglichkeiten hinausgehen,* mont dreist d'ar pezh a c'hall bezañ graet, mont en tu all da bezh a zo posupl ober, distremen pezh a zo posubl ober ; *meine Schuld geht auf viele Jahre hinaus,* ne vo ket peurbaeet va dle a-raok bloavezhioù ha bloavezhioù ; *das geht über meinen Verstand hinaus,* kement-se a zo dreist va maner (dreist va skiant, dreist va foell, dreist va c'hompren, dreist va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'emaon ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; *das geht über seine Kräfte hinaus,* kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; **4.** tennañ da ; *all sein Sinnen und Trachten geht nur aufs Geld hinaus,* devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ket albac'henn nemet rastellat arc'hant, lakaat a ra e holl albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, sorc'hennet eo gant an arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal ! ; *es geht darauf hinaus ...,* pal an dra-se eo ..., kement-se a denn da ...

Hinausgehende(r) ag.k. g./b. : eztier g., eztierez b.

hinausgeleiten V.k.e. (geleitete hinaus / hat hinausgeleitet) : ambroug betek toull an nor**,** ober ur paz ki da.

hinausgucken V.gw. (hat hinausgeguckt) : **1.** sellet er-maez ; **2.** *nicht über seine Nase hinausgucken,* na welet sklaer, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ sot evel ur vuoc'h (sot evel ur Gwenedad, dall a spered, berrwel, berrwelet, berr a skiant, berrboell), bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ lakaet ul lunedoù koad war e zaoulagad, bezañ ur penn luch eus an-unan.

hinaushalten V.k.e. (hält hinaus / hielt hinaus / hat hinausgehalten) : lakaat da dremen er-maez, derc'hel er-maez.

hinaushängen V.k.e. (hat hinausgehängt) : istribilhañ, lakaat a-istribilh, skourrañ, krougañ.

hinausjagen V.k.e. (hat hinausgejagt) : argas, kas kuit, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., skarzhañ, karzhañ, chaseal, loc'hañ, hemolc'hiñ, didreuzaouiañ, bannañ ; *jemanden zum Tempel hinausjagen,* argas u.b., kas kuit u.b., skarzhañ u.b., kas u.b. er-maez, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., bountañ u.b. er-maezh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, bannañ u.b., chaseal u.b., hemolc'hiñ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.

V.gw. (ist hinausgejagt) : difoupañ, diflipañ, difourkañ, diflukañ, diboukañ, dilammat, dispakañ.

hinauskatapultieren V.k.e. (katapultierte hinaus / hat hinauskatalputiert) : [dre skeud.] P. skarzhañ, karzhañ dre nerzh, bountañ er-maez, didreuzaouiañ.

hinausklettern V.gw. (ist hinausgeklettert) : krapañ evit mont er-maez.

hinauskommen V.gw. (kam hinaus / ist hinausgekommen) : **1.** mont er-maez **2.** [dre skeud.] kas da ; *es kommt auf eins hinaus,* tuig ha talig eo kement-se holl, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, un heñvel dra eo, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, hemañ hag hennezh a zo ur memes tra / par eo hemañ da hennezh / hemañ hag hennezh a zo ingal / ur memes eo / un heñvel eo (Gregor).

hinauskomplimentieren V.k.e. (komplimentierte hinaus / hat hinauskomplimentiert) : P. *jemanden hinauskomplimentieren,* digouviañ u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-

Are, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da vrammat, kas u.b. d'an tus, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, reiñ herr d'u.b., diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor).

hinauslassen V.k.e. (lässt hinaus / ließ hinaus / hat hinausgelassen) : leuskel da vont er-maez, digeriñ war.

hinauslaufen V.gw. (läuft hinaus / lief hinaus / ist hinausgelaufen) : **1.** mont er-maez d'ar red ; **2.** kas da ; *es läuft auf dasselbe hinaus,* un heñvel dra eo, ar memes tra eo, ne zegaso kemm ebet en afer, ne cheñcho netra, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ar memes tra e vo a benn ar fin, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo.

hinauslegen V.k.e. (hat hinausgelegt) : **1.** lakaat er maez ; **2.** [kenwerzh] lakaat war wel, dispakañ, displegañ, ober distalaj eus, staliañ.

hinauslehnen V.em. : **sich hinauslehnen** (hat sich (t-rt) hinausgelehnt) : *sich zum Fenster hinauslehnen,* stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ ouzh bardell (ouzh barlenn) ar prenestr, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr.

hinausmachen V.em. : **sich hinausmachen** (hat sich (t-rt) hinausgemacht) : P. diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, skarañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

hinausmüssen V.gw. (muss hinaus / musste hinaus / hat hinausgemusst) : rankout mont er-maez.

hinauspacken V.em. : **sich hinauspacken** (hat sich (t-rt) hinausgepackt) : P. diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, skarañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

hinausposaunen V.k.e. (posaunte hinaus / hat hinausposaunt) : P. embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, trompilhañ.

hinausragen V.gw. (ist hinausgeragt) : sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all, balirañ, balegañ, difourkañ, bezañ war valir ; *über etwas (t-rt) hinausragen,* bezañ (sevel) uheloc'h eget udb, bezañ a-zioc'h d'udb, mont dreist d'udb, distremen udb.

hinausreichen V.k.e. (hat hinausgereicht) : astenn, reiñ.
V.gw. (hat hinausgereicht) : mont betek, tremen, mont dreist ; *von hier aus reicht der Blick weit hinaus,* gwelet e vez pell vro ac'hanen.

hinausrennen V.gw. (rannte hinaus / ist hinausgerannt) : mont er-maez d'ar red.

hinausrücken V.k.e. (hat hinausgerückt) : **1.** bountañ er-maez ; **2.** [dre skeud.] gourzezañ, dereniñ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, tardañ, teuler termen d'ober udb.
V.k.e. (ist hinausgerückt) : **1.** mont er-maez ; **2.** [lu] disailhañ.

hinausschaffen V.k.e. (hat hinausgeschafft) : kas er-maez, lemel er-maez.

hinausschauen V.gw. (hat hinausgeschaut) : sellet er-maez.

hinausschicken V.k.e. (hat hinausgeschickt) : kas er-maez.

hinausschieben V.k.e. (schob hinaus / hat hinausgeschoben) : **1.** bountañ er-maez ; **2.** goursezañ, dereniñ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, kas da belloc'h, tardañ, teuler termen d'ober udb, termen-didermen ; *auf acht Tage hinausschieben,* deren (dereniñ, daleañ) a-benn eizhtez ; *wenn du deinen Besuch dauernd hinausschiebst, wirst du wohl nie zu ihm gehen,* a van da van n'i ket d'e welet.

hinausschießen V.gw. (schoss hinaus // ist hinausgeschossen / hat hinausgeschossen) : **1.** (ist) : *über das Ziel hinausschießen,* **a)** [lu] tennañ re bell, tennañ en tu all d'ar pal, **b)** [dre skeud.] mont re bell ganti, mont er-maez (eus ar park), mont dreist ar pal (ar roudenn, an arroudenn, ar yev), lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz ; **2.** (hat) : tennañ er-maez ; **3.** (ist) : difoupañ, diflipañ, difourkañ, diflukañ, diboukañ, dilammat, dispakañ.

hinausschmeißen V.k.e. (schmiss hinaus / hat hinausgeschmissen) : teurel er-maez, stlepel er-maez, bannañ er-maez, skarzhañ, karzhañ, ruzañ kuit, P. foultrañ er-maez, foutrañ er-maez, foutañ er-maez, plantañ er-maez ; *wir haben alles hinausgeschmissen,* skarzhet hon eus tout an traoù, graet hon eus karzhadenn vras ; *ich habe ihn hinausgeschmissen,* roet em boa herr dezhañ da vont ac'hann, taolet (lakaet) em boa anezhañ er-maez, lakaet em boa anezhañ er porzh, digêriet em boa anezhañ, savet em boa e dreid dezhañ, diskouezet em boa da hennezh pelec'h e oa faziet ar mañsoner, taolet em boa anezhañ war an hent bras, lakaet em boa anezhañ en hent, roet em boa foet an nor dezhañ, plantet em boa anezhañ er-maez, didreuzaouiet em boa anezhañ, P. foultret em boa anezhañ er-maez,

foutret em boa hennezh er-maez, foutet em boa anezhañ er-maez.
Hinausschmiss g. (-es,-e) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., argasadenn b.
hinausschmuggeln V.k.e. (hat hinausgeschmuggelt) : kas er-maez dre guzh, kas er-maez dre flod.
hinausschreien V.k.e. (schrie hinaus / hat hinausgeschrien) : dirollañ da, tarzhañ da, diskordañ da, trompilhañ, garmiñ, huchal, youc'hal.
V.gw. (schrie hinaus / hat hinausgeschrien) : huchal eus an diabarzh dre doull ar prenestr, huchal eus an diabarzh dre ar prenestr.
hinaussehen V.gw. (sieht hinaus / sah hinaus / hat hinausgesehen) : **1.** sellet er-maez ; **2.** *nicht über seine Nase hinaussehen,* na welet sklaer, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ sot evel ur vuoc'h (sot evel ur Gwenedad, dall a spered, berrwel, berrwelet, berr a skiant, berrboell), bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ lakaet ul lunedoù koad war e zaoulagad, bezañ ur penn luch eus an-unan.
hinaussetzen V.k.e. (hat hinausgesetzt) : **1.** lakaat er-maez, kas er-maez, bountañ er-maezh, digêriañ ; **2.** *jemanden hinaussetzen,* teuler (bountañ) u.b. er-maez, skarzhañ u.b., lakaat u.b. er porzh, reiñ foet an nor d'u.b., digêriañ u.b., lakaat unan bennak en hent, sevel e dreid d'u.b., didreuzaouiañ u.b., kas u.b. war ar c'herzhed, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
V.em. : **sich hinaussetzen** (hat sich (t-rt) hinausgesetzt) : azezañ er-maez.
hinausstehlen V.em. : **sich hinausstehlen** (stiehlt sich hinaus / stahl sich hinaus / hat sich (t-rt) hinausgestohlen) : tec'hel kuit divalav, troc'hañ kuit didrouz-kaer, en em silañ kuit dre laer, mont kuit hep ober brud, en em silañ dre skrap, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, ober Jil diloj, mont kuit a-dakot, mont kuit sioul-riboulenn evel ul laer.
hinaussteigen V.gw. (stieg hinaus / ist hinausgestiegen) : diskenn.
hinausstellen V.k.e. (hat hinausgestellt) : lakaat er-maez, kas er-maez.
hinausstrecken V.k.e. (hat hinausgestreckt) : astenn ; *den Kopf zum Fenster hinausstrecken,* tremen e benn dre ar prenestr, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr.
hinausstürmen V.gw. (ist hinausgestürmt) : mont er-maez gant intampi, en em deurel er-maez, strimpiñ er-maez, dilammat er-maez, disailhañ er-maez, strinkañ er-maez,.
hinausstürzen V.gw. (ist hinausgestürzt) : **1.** dont er-maez gant intampi, en em deurel er-maez, strimpiñ er-maez, disailhañ er-maez, strinkañ er-maez, dilammat er-maez ; *aus dem Haus hinausstürzen,* diframmañ eus an ti, disailhañ e-maez an ti, strinkañ er-maez eus an ti, tec'hel er-maez eus an ti ; *und er stürzte hinaus,* hag an den ha redek er-maez, tizh warnañ ; **2.** kouezhañ er-maez.
V.em. : **sich hinausstürzen** (hat sich (t-rt) hinausgestürzt) : en em strinkañ er-maez, dilammat er-maez ; *und er stürzte sich hinaus,* hag an den ha redek er-maez, tizh warnañ.
hinaustragen V.k.e. (trägt hinaus / trug hinaus / hat hinausgetragen) : **1.** dougen er-maez, kas er-maez war-zoug, lemel er-maez ; **2.** [dre skeud.] brudañ, diskuliañ.
hinaustrauen V.em. : **sich hinaustrauen** (hat sich (t-rt) hinausgetraut) : krediñ mont er-maez, fiziout mont er-maez.
hinaustreiben V.k.e. (trieb hinaus / hat hinausgetrieben) : argas, kas kuit, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., skarzhañ, karzhañ, loc'hañ, chaseal, hemolc'hiñ, bountañ er-maezh, ermaeziañ, didreuzaouiañ, digêriañ, ober ar riñs war ; *jemanden zum Tempel hinaustreiben,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., bountañ u.b. er-maezh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez
Hinaustreibung b. (-,-en) : argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., skarzhadeg b.
hinaustreten V.gw. (tritt hinaus / trat hinaus / ist hinausgetreten) : mont er-maez.
hinauswachsen V.gw. (wächst hinaus / wuchs hinaus / ist hinausgewachsen) : **1.** *über etwas (t-rt) hinauswachsen,* bezañ (sevel) uheloc'h eget udb, bezañ a-zioc'h d'udb, mont dreist d'udb ; **2.** [dre skeud.] bezañ en tu all d'udb, bezañ en em graet diouzh udb, na vezañ gwasket ken e galon gant udb.
hinauswagen V.em. : **sich hinauswagen** (hat sich (t-rt) hinausgewagt) : krediñ mont er-maez, fiziout mont er-maez.
hinausweisen V.k.e. (wies hinaus / hat hinausgewiesen) : *jemanden hinausweisen,* teuler (bountañ) u.b. er-maez, skarzhañ u.b., lakaat u.b. er porzh, reiñ foet an nor d'u.b., digêriañ u.b., lakaat unan bennak en hent, sevel e dreid d'u.b., kas u.b. war ar c'herzhed, digêriañ u.b., didreuzaouiañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
hinauswerfen V.k.e. (wirft hinaus / warf hinaus / hat hinausgeworfen) : **1.** teurel er-maez, stlepel er-maez, bannañ er-maez, ermaeziañ, skarzhañ, karzhañ, ruzañ kuit, P. foultrañ er-maez, foutrañ er-maez, foutañ er-maez, plantañ er-maez ; *jemanden hinauswerfen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, bale u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **2.** *sein Geld zum Fenster hinauswerfen,* foraniñ e arc'hant, foetañ e drantell, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, foranañ e arc'hant, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, kas e beadra e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, c'hwistañ arc'hant, skeiñ e arc'hant druilh-drast,

fripañ e zrouin, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, dismantrañ e wenneien, uzañ e spilhenn, stagañ e chas diwar-goust silzig, dismantrañ (drailhañ, drastañ, foeltrañ, fuilhañ, flutañ, foetañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, kac'hmoudennañ e vadoù, foetañ e zrouin.

hinauswollen V.gw. (will hinaus / wollte hinaus / hat hinausgewollt) : **1.** kaout c'hoant da vont er-maez, goulenn mont er-maez ; **2.** [dre skeud.] *worauf will er hinaus ?* petra eo e zezev ? petra a venn lavaret gant kement-se ? petra en deus lakaet en e soñj ? petra eo e bal ? ; *zu hoch hinauswollen,* klask tapout (pignat) re uhel, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr, bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan ; *höher hinauswollen,* kaout c'hoant sevel, kaout c'hoant uhelaat, kaout c'hoant mont pelloc'h, klask sevel dreist e renk.

hinausziehen V.k.e. (zog hinaus / hat hinaugezogen) : **1.** sachañ er-maez, tennañ er-maez ; **2.** kas gant an-unan ; **3.** dedennañ, desachañ.

V.gw. (zog hinaus / ist hinaugezogen) : mont kuit.

V.dibers. (zog hinaus / hat hinaugezogen) : *es zieht ihn hinaus,* c'hoant bras en deus da vont er-maez, c'hoant bras en deus da dec'hel.

V.em. : **sich hinausziehen** (zog sich hinaus / hat sich (t-rt) hinaugezogen) : bezañ gourzezet, bezañ dilerc'hiet, bezañ warlerc'hiet, bezañ daleet, bezañ deportet, bezañ ampellet, bezañ diwezhataet.

hinauszögern V.k.e. (hat hinausgezögert) : gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, diferañ, diferañ ober udb, deport, ampellañ, diwezhataat, tardañ, teuler termen d'ober udb.

V.em. : **sich hinauszögern** (hat sich (t-rt) hinausgezögert) : bezañ gourzezet, bezañ dilerc'hiet, bezañ warlerc'hiet, bezañ daleet, bezañ deportet, bezañ diferet, bezañ ampellet, bezañ diwezhataet.

Hinauszögerung b. (-,-en) : daleadur g., daleerezh g., goursez g.

hinbekommen V.k.e. (bekam hin / hat hinbekommen) : **1.** talfasat, kalfichat, trikarmadiñ, greiañ, ober un tamm dresañ da ; **2.** dont a-benn eus ; **3.** degas war e du, sevel e gein da.

hinbestellen V.k.e. (bestellte hin / hat hinbestellt) : kemenn dont, gourc'hemenn dont, goulenn dont.

hinbiegen V.k.e. (bog hin / hat hingebogen) : **1.** kompezañ, plaenaat, renkañ, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ, dibunañ, eeunaat ; **2.** ijinañ, prientiñ un drogamm bennak en e benn, itrikañ, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ ; **3.** *jemanden hinbiegen,* gounit kalon u.b., desev kalon u.b., gounit spered u.b., desev u.b.

hinblättern V.k.e. (hat hingeblättert) : P. meudañ, diyalc'hañ, fontañ arc'hant, riklañ arc'hant, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

Hinblick g. (-s,-e) : **1.** sell g., sellad g., taol-lagad g. ; **2.** *im Hinblick auf (t-rt),* **a)** gant respet evit / abalamour da (Gregor), en abeg da, dre an abeg da, e-keñver udb ; **b)** en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, a-wel d'udb, e-sell d'ober udb, e gwel udb, er gwel a, er gwel eus, a-benn udb ; *im Hinblick auf den Umzug,* a-benn an dilojañ.

hinblicken V.gw. (hat hingeblickt) : *auf etwas hinblicken,* teuler ur sell war udb, sellet ouzh udb.

hinbreiten V.k.e. (hat hingebreitet) : kinnig, astenn.

hinbringen V.k.e. (brachte hin / hat hingebracht) : **1.** kas di ; *etwas zu jemandem hinbringen,* kas udb d'u.b. ; **2.** [amzer] tremen ; *die Zeit hinbringen,* laerezh an amzer, tremen an amzer oc'h ober netra, debriñ e amzer, falaoueta, tremen (kas, abuziñ) e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, turlutañ, ober almanagoù ; *sein Leben kümmerlich hinbringen,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

Hinde b. (-,-n) : [loen., barzh.] heizez b.

hindehnen V.em. : **sich hindehnen** (hat sich (t-rt) hingedehnt) : en em astenn betek pennig an dremmwel, en em astenn keit ha ma c'haller gwelet, en em astenn keit ha ma tizh al lagad, en em astenn betek koll gwel, en em astenn keit ha ma tap al lagad.

hindenken V.gw. (dachte hin / hat hingedacht) : *wo denkst du hin ?* aet eo da benn e berrboell ? n'emañ ket mat da benn ? n'out ket mat gant da benn ? n'out ket mat ? aet eo da benn diganit ? ha deuet out sot ? petra soñj dit ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ?

hinderlich ag. : sparlus, skoilhus, trubuilhus, kasaus, rouestlus, strobus ; *einer Sache hinderlich sein,* herzel ouzh udb / degas ampech d'udb (Gregor), ampech udb, bezañ un harz (ur skoilh, ur stank) evit udb, lakaat genn d'udb, gennañ udb, herzel ouzh mont en-dro reizh udb, sparlañ d'udb, strobañ udb., skoilhañ ouzh udb, heudañ udb, bezañ war hent udb ; *dieser Verband ist mir bei der Arbeit hinderlich,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn.

hindern V.gw. (hat gehindert) : *bei etwas hindern,* herzel ouzh mont en-dro reizh udb, lakaat genn d'udb, sparlañ

d'udb, gennañ udb, degas ampech d'udb, skoilhañ ouzh udb, direnkañ (strobañ) udb., stromiñ, heudañ udb, sterniañ udb, sterniñ udb, bezañ war hent udb ; *dieser Verband hindert mich bei der Arbeit,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn.
V.k.e. : *jemanden an etwas (t-d-b) hindern,* lakaat harz d'udb, mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, herzel u.b. da ober udb, herzel u.b. a ober udb, mirout ouzh u.b. na rafe udb, mirout ouzh u.b. da ober udb, delc'her u.b. da ober udb, enebiñ ouzh u.b. da ober udb., parraat ouzh u.b. a ober udb, sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b. ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; *ich werde dich nicht daran hindern,* me ne virin ket ouzhit, me ne sparlin ket dit, me ne sparlin ket ouzhit ; *ich wurde daran gehindert, am Fest teilzunehmen,* harzet e oan bet da gemer lod er gouel.
hindernd ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus, stankus, stankaus.
Hindernis n. (-ses,-se) : skoilh g., harz g., harp g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., kontroliezh g., sparlenn b., strob g., strobell b., luz g., harzell b., treuzell b., ampech g., fardell b., treuzhent g., treuzkerzh g., sternaj g., stoc'h g., dalc'h g., kael b., kae g., enebiezh b., nask g. ; *das Pferd geht das Hindernis an,* mont a ra ar marc'h d'ar skoilh ; *jemandem ein Hindernis bereiten, jemandem Hindernisse in den Weg legen*, lakaat genn (ur skoilh, un harz, harz, ur gwall gae) d'u.b., sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b., strobañ u.b., stignañ spioù d'u.b., c'hoari ar c'hontrol d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ koad a-benn d'u.b. ; *ein Hindernis nehmen (über ein Hindernis setzen),* mont dreist un dalc'h, tremen dreist un harz (ur stank, ur skoilh, ur sparl), lammat dreist ar spern ; *kein Hindernis kann ihn bremsen,* n'eus tra evit herzel outañ, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus tra evit sparlañ outañ, n'eus tra evit sparlañ dezhañ, n'eus harz ebet dezhañ, n'eus harz ebet outañ, ne harz tra dirazañ, netra ne c'hell derc'hel anezhañ, ne c'hell tra herzel outañ, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur paotr a foeltr forzh a zo anezhañ, ne ra ket forzh petra d'ober, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh ; *alle Hindernisse bewältigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù ; *er musste gegen zahlreiche Hindernisse kämpfen,* ne voe ket nebeut a gontroliezh en devoe da c'houzañv, kavout a reas lug ; *auf Hindernisse stoßen,* kaout diaezamantoù (diaesterioù, drein, mizer, bec'h, darbar, poan, poan ha trevell, gwask), kavout diaesterioù war e hent, kavout skoilhoù war e hent, kavout stankoù war e hent, kavout sav war e hent, kavout kontroliezhioù da c'houzañv, kavout harp, kaout harp, kavout harz, kavout lug, kavout koad a-benn, kavout koad-tro, kavout avel a-benn, kavout drein, dont udb da gontroliañ an-unan ; *ihr werdet dort kein Hindernis finden,* ne gavot eno sparl ebet, ne gavot eno strobell ebet, ne gavot ket a lug eno, eno ne zeuio netra da gontroliañ ac'hanoc'h ; *trotz aller Hindernisse,* daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhioù.
Hindernisbahn b. (-,-en) : **1.** [sport] roudenn redadeg-lamm b., roudenn redadeg dreist kili b. ; **2.** [lu] hentad ar soudard g., redad ar soudard g.
Hindernisgraben g. (-s,-gräben) : [sport, redadeg kezeg] foz b.
Hindernislauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg-lammat b., redadeg dreist kili b., redadeg c'hirzhier b., lamm-garzh g.
Hindernisläufer g. (-s,-) : [sport] reder lamm-skoilhoù g., reder dreist kili g.
Hindernisläuferin b. (-,-nen) : [sport] rederez lamm-skoilhoù b., rederez dreist kili b.
Hindernisrennen n. (-s,-) : [sport] redadeg-lamm b., redadeg dreist kili b., stleepe-chase g.
Hinderung b. (-,-en) : skoilh g., harz g., harzadur g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., luz g., harzell b., treuzell b., treuzhent g., treuzkerzh g., stoc'h g.
Hinderungsgrund g. (-s,-gründe) : [gwir] si freuzañ marc'had g. ; *das ist kein Hinderungsgrund,* n'eo ket trawalc'h evit ober freuztaol, n'eo ket trawalc'h evit freuzañ ar marc'had, ne c'hall ket bezañ freuzet ar marc'had (torret ar gevrat) evit an abeg-se, ur si freuzañ marc'had n'eo ket.
hindeuten V.gw. (hat hingedeutet) : **1.** *auf etwas hindeuten,* diskouez udb gant e viz ; **2.** damvenegiñ ; *darauf hindeuten, dass ..*, reiñ da intent e ...
Hindi n. : [yezh.] hindi g., hindeg g.
Hindin b. (-,-nen) : [loen., barzh.] heizez b.
Hindu g. (-/-s,-/-s) : [relij.] hindouad g. [*liester* hindouiz], Hindou g. [*liester* Hindoued].
Hindufrau b. (-,-en) : [relij.] hindouadez b., Hindouez b.
Hinduismus g. (-) : hindouegezh g., hindouadegezh b.
hinduistisch ag. : ... hindouegezh, … hindouadegezh, hindouat.
hindrängen V.em. : **sich hindrängen** (hat sich (t-rt) hingedrängt) : bountañ evit mont di, ilinata evit mont di, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont di, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont di, toullañ e hent a-dreuz an engroez evit mont di, digeriñ e hent dre an engroez evit mont di, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud evit mont di, en em silañ dre-vesk an dud evit mont di ; *die Menge drängt sich hin,* en em vountañ a ra an dud evit mont dien, em boulzañ a ra an dud evit mont di.
hindurch[1] Adv. : a-dreuz ; *den Wald hindurch,* a-dreuz ar c'hoad ; *das ganze Jahr hindurch*, hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, a-zoug ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *Jahre hindurch,* e-pad bloavezhioù, bloavezhioù ha bloavezhioù, meur a vloavezh, e-kerzh (e-doug, a-dreuz) bloavezhioù ; *sein ganzes Leben hindurch,* e vuhez-pad, hed (a-hed, e-pad, e-doug, e-tro) e vuhez, hed e vuhez, dre hed e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e vuhez hed-da-hed, e-pad e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, a-hed e amzer, abred ha diwezhat ; *das ganze Leben hindurch,* a oad da oad, a-hed buhez an den ; *die ganze Nacht hindurch,* a-hed an noz penn-da-benn, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile, an noz hed-da-hed, an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-

hed d'an noz, an noz penn-da-benn, penn-da-benn an noz, a-hed-pad an noz ; *den ganzen Tag hindurch,* a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, a-dreuz an devezh ; *durch die Jahrhunderte hindurch,* a-dreuz ar c'hantvedoù, a-dreuz an oadoù.

hindurch-[2] *rakverb rannadus a verk an treuziñ hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*

hindurchgehen V.gw. (ging hindurch / ist hindurchgegangen) : **1.** tremen ; **2.** treuziñ.

hindürfen V.gw. (darf hin / durfte hin / hat hingedurft) : kaout gwir da vont di ; *ich darf nicht hin,* n'em eus ket an aotre da vont di, difennet (berzet) eo ouzhin mont di.

hineilen V.gw. (ist hingeeilt) : mont di d'ar red, hastañ da vont di.

hinein[1] Adv. : e-barzh ; *bis in etwas (t-rt) hinein,* betek kreiz (betek kalon) udb ; *bis tief in die Nacht hinein,* betek pell an noz, betek erru pell an noz, betek diwezhat-noz, betek diwezhat en noz ; *in den Tag hinein schlafen, in den Morgen hinein schlafen,* chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, menel da voueta laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da ziveureiñ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor) ; *sich bis in seine Seele hinein schämen,* bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, kaout ul lostennad vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ rostet gant ar vezh, tapout ur c'haouad mezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh.

hinein-[2] *rakverb rannadus a verk un ebarzhadenn hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*

hineinarbeiten V.k.e. (hat hineingearbeitet) : sankañ, sikañ.

V.em. : **sich hineinarbeiten** (hat sich (t-rt) hineingearbeitet) : *sich in eine Sache hineinarbeiten,* deskiñ e vicher, boazañ ouzh ur vicher, bezañ gwir wellañ o pleustriñ war ur vicher, pleustriñ a-zevri war ur vicher, pleustriñ parfet war ur vicher.

hineinbegeben V.em. : **sich hineinbegeben** (begibt sich hinein / begab sich hinein / hat sich (t-rt) hineinbegeben) : mont e-barzh, mont tre, antreal, antren.

hineinbekommen V.k.e. (bekam hinein / hat hineinbekommen) : sankañ, sikañ, bountañ e-barzh, dont a-benn da lakaat e-barzh.

hineinblicken V.gw. (hat hineingeblickt) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.

hineinbohren V.em. : **sich hineinbohren** (hat sich (t-rt) hineingebohrt) : en em sikañ.

hineinbringen V.k.e. : **1.** kas e-barzh, dougen e-barzh, kerc'hat ; **2.** sankañ, sikañ, bountañ e-barzh, fourrañ.

hineinbrummen V.k.e. (hat hineingebrummt) : *in den Bart hineinbrummen,* simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, chaokat e c'henoù, bourboutal, komz etre e zent, gromellat, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, ronkal, grumuzat (Gregor).

hineinbugsieren V.k.e. (bugsierte hinein / hat hineinbugsiert) : dougen e-barzh, bountañ e-barzh, kas e-barzh.

hineindenken V.em. : **sich hineindenken** (dachte sich hinein / hat sich (t-rt) hineingedacht) : *sich in etwas (t-rt) hineindenken,* prederiañ war udb.

hineindeuten V.k.e. (hat hineingedeutet) : *etwas in etwas (t-rt) hineindeuten,* gwelet udb en udb all, tennañ ur ster bennak eus udb., kompren udb en udb all.

hineindrängen V.k.e. (hat hineingedrängt) : kas e-barzh dre nerzh, bountañ e-barzh.

V.gw. (ist hineingedrängt) : mont tre dre nerzh, antren dre freuz, bountañ evit mont tre, ilinata evit mont tre, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont tre, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont tre, toullañ e hent evit mont tre, digeriñ e hent dre an engroez evit mont tre, mont bount-divount dre-douez an dud evit mont tre, mont bount-divount dre-vesk an dud evit mont tre, en em silañ dre-douez an dud evit mont tre, en em silañ dre-vesk an dud evit mont tre.

V.em. : **sich hineindrängen** (hat sich (t-rt) hineingedrängt) : mont tre dre nerzh, antren dre freuz, bountañ evit mont tre, ilinata evit mont tre, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont tre, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez evit mont tre, toullañ e hent evit mont tre, digeriñ e hent dre an engroez evit mont tre, mont bount-divount dre-douez an dud evit mont tre, mont bount-divount dre-vesk an dud evit mont tre, en em silañ dre-douez an dud evit mont tre, en em silañ dre-vesk an dud evit mont tre.

hineindrücken V.k.e. (hat hineingedrückt) : bountañ e-barzh, choukañ, mac'hañ, fourrañ.

hineinfallen V.gw. (fällt hinein / fiel hinein / ist hineingefallen) : **1.** kouezhañ e-barzh ; **2.** [dre skeud.] lakaat e bav er griped, skeiñ e-barzh al las, bezañ nezet brav, bezañ tapet brav, bezañ tapet lous, bezañ paket sellet, bezañ tapet genaouek, bezañ toazet brav, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ bratellet, bezañ devet, bezañ stranet, bezañ straniget prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav.

hineinfinden V.gw. (fand hinein / hat hineingefunden) : kavout an hent evit mont tre.

V.em. : **sich hineinfinden** (fand sich hinein / hat sich (t-rt) hineingefunden) : en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ.

hineinfluten V.gw. (ist hineingeflutet) : en em strinkañ, en em oufiñ, diruilhal, en em vountañ, en em skeiñ ; *die Menge flutet in den Zirkus hinein,* emañ an dud oc'h en em oufiñ e-barzh ar sirk, en em vountañ a ra an dud evit mont e-barzh ar sirk, en em boulzañ a ra an dud e-barzh ar sirk, en em skeiñ a ra an engroez a-dreuzoù e-barzh ar sirk, diruilhal a ra an dud e-barzh ar sirk.

hineinfressen V.k.e. (frisst hinein / fraß hinein / hat hineingefressen) : **1.** lonkañ ; **2.** [dre skeud.] P. *die Wut in sich hineinfressen,* derc'hel (moustrañ) war e gounnar ;

seinen Ärger in sich hineinfressen, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, derc'hel (moustrañ) war e zesped, padout, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, derc'hel war e zroug ; *seinen Kummer (sein Leid) in sich hineinfressen,* moustrañ war e galon (e c'hlac'har), gwaskañ war e boan-galon (e c'hlac'har), delc'her war e c'hlac'har.
V.em. : **sich hineinfressen** (frisst sich hinein / fraß sich hinein / hat sich (t-rt) hineingefressen) : krignat ; *das Meer frisst sich in das Land hinein,* gounit a ra ar mor war an douar.
hineingeben V.k.e. (gibt hinein / gab hinein / hat hineingegeben) : lakaat, ouzhpennañ ; *eine Prise Salz in die Suppe hineingeben,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *mehr Mehl hineingeben,* lakaat muioc'h a vleud.
hineingehen V.gw. (ging hinein / ist hineingegangen) : mont e-barzh, mont tre, mont tre e-barzh, antreal, antren ; *tief in den Wald hineingehen,* mont don er c'hoad.
hineingeraten V.gw. (gerät hinein / geriet hinein / ist hineingeraten) : bezañ tapet en udb, bezañ bountet en udb, dont da gaout perzh en udb ; *sie ist in eine böse Sache hineingeraten,* tapet eo en ur blegenn lous.
hineingießen V.k.e. (goss hinein / hat hineingegossen) : **1.** skuilhañ, enskuilhañ, dinaouiñ, diskenn, diskargañ, founilhañ, trezennañ, trezeriañ, ensilañ ; **2.** P. pakañ ur banne, plegañ ar vrec'h, kleuzañ gwer, kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof ; *Wein in sich (t-rt) hineingießen,* kargañ e gof a win, kemer ur c'horfad gwin, en em gargañ a win.
Hineingießen n. (-s) : ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b.
hineingreifen V.gw. (griff hinein / hat hineingegriffen) : kemer, tapout krog e, kregiñ e, pegañ e, pakañ, mont dezhi.
hineingucken V.gw. (hat hineingeguckt) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.
hineinhalten V.k.e. (hält hinein / hielt hinein / hat hineingehalten) : derc'hel e-barzh.
V.gw. (hält hinein / hielt hinein / hat hineingehalten) : P. *mit einem Wasserstrahl in die Menge hineinhalten,* strimpiñ dour war an engroez ; *mit einer Maschinenpistole in die Menge hineinhalten,* tennañ en engroez gant ur vindrailherezig.
hineininterpretieren V.k.e. (interpretierte hinein / hat hineininterpretiert) : *etwas in etwas (t-rt) hineininterpretieren,* gwelet udb en udb all, tennañ ur ster bennak eus udb., kompren udb en udb all.
hineinklettern V.gw. (ist hineingeklettert) : krapañ e-barzh.
hineinknien V.em. : **sich hineinknien** (hat sich (t-rt) hineingekniet) : P. krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, terriñ e revr, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, daoudortañ war an tach, c'hwistañ, bouc'halañ.
hineinkommen V.gw. (kam hinein / ist hineingekommen) : **1.** mont e-barzh, mont tre, antreal, antren ; **2.** bezañ lakaet e-barzh udb.
hineinkomplimentieren V.k.e. (komplimentierte hinein / hat hineinkomplimentiert) : pediñ da zont tre.
hineinkriechen V.gw. (kroch hinein / ist hineingekrochen) : en em silañ, frammañ.
hineinkriegen V.k.e. (hat hineingekriegt) : P. sankañ, sikañ, bountañ e-barzh, fourrañ, dont a-benn da lakaat e-barzh.
hineinlachen V.gw. (hat hineingelacht) : *in sich (t-rt) hineinlachen,* c'hoarzhin dindan e vourroù (a-zindan, e kuzh, dre zindan, dindan e fri), fic'hellañ, fic'hañ.
hineinlassen V.k.e. (lässt hinein / ließ hinein / hat hineingelassen) : leuskel da vont e-barzh ; *jemanden nicht hineinlassen,* serriñ an nor d'u.b., prennañ an nor d'u.b.
hineinlaufen V.gw. (läuft hinein / lief hinein / ist hineingelaufen) : antren d'ar red, lammat e-barzh.
hineinleben V.gw. (hat hineingelebt) : *in den Tag hineinleben,* bevañ diouzh an deiz, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, na vezañ chalet nemet gant an amzer-vremañ.
V.em. : **sich hineinleben** (hat sich (t-rt) hineingelebt) : en em ober, en em akoursiñ, en em voazañ, en em gustumiñ.
hineinlegen V.k.e. (hat hineingelegt) : **1.** lakaat e-barzh, ebarzhañ ; *einen Sinn hineinlegen,* reiñ ur ster [da] ; **2.** [dre skeud.] *jemanden hineinlegen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b.
V.em. : **sich hineinlegen** (hat sich (t-rt) hineingelegt) : mont en e c'hourvez, souchañ.
hineinmanövrieren V.k.e. (manövrierte hinein / hat hineinmanövriert) : kas e-barzh.
V.em. : **sich hineinmanövrieren** (manövrierte sich hinein / hat sich (t-rt) hineinmanövriert) : en em lakaat, en em fourrañ ; *sich in eine schwierige Situation*

hineinmanövrieren, en em lakaat en ur gwall blegenn, en em fourrañ e kudennoù.
hineinmischen V.em. : **sich hineinmischen** (hat sich hineingemischt) : emellout, en em veskañ.
hineinpassen V.gw. (hat hineingepasst) : mont klenk e-barzh, mont c'hwek e-barzh, mont en e goch.
hineinpfuschen V.gw. (hat hineingepfuscht) : emellout eus ar pezh n'anavezer ket, plantañ reuz, brellañ an traoù, ober gardenn, gardennañ, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, kulvanniñ pep tra, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, daoubenniñ pep tra, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra.
hineinplatzen V.gw. (ist hineingeplatzt) : P. erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, errout a-zelazh, erruout a-zelac'h, erruout evel ur bleiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, en em gavout evel un tarzh avel ; *ins Zimmer hineinplatzen,* dont er sal evel un tarzh avel, difoupañ er sal, degouezhout er sal a-greiz-peb-kreiz, erruout er sal evel un tarzh kurun, en em gavout er sal evel un tarzh avel.
hineinpressen V.k.e. (hat hineingepresst) : bountañ e-barzh, choukañ, mac'hañ, fourrañ.
hineinpumpen V.k.e. (hat hineingepumpt) : ensilat, enflistrañ, strinkañ e-barzh.
hineinragen V.gw. (ist hineingeragt) : balirañ, difourkañ.
hineinreden V.gw. (hat hineingeredet) : [gwashaus] emellout, en em veskañ, lavaret e damm ivez ; *ins Blaue hineinreden,* komz dilokez - komz jore-dijore - dirabañsiñ - dibunañ sorc'hennoù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù.
V.em. : **sich hineinreden** (hat sich (t-rt) hineingeredet) : *er redet sich in Wut hinein,* pep ma gomz e sav imor ennañ.
hineinregnen V.dibers. (hat hineingeregnet) : [glav] kouezhañ e-barzh an ti.
hineinreichen V.k.e. (hat hineingereicht) : lakaat da dremen e-barzh, tremen e-barzh.
V.gw. (hat hineingereicht) : **1.** padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ ; **2.** tapout, mont betek, tizhout.
hineinreißen V.k.e. (riss hinein / hat hineingerissen) : *jemanden in eine Sache hineinreißen,* ober u.b. lodek en un afer, degas u.b. en un afer, bountañ u.b. da gemer perzh en un afer (da gaout perzh en udb).
hineinreiten V.k.e. (*verb skoazell* **haben** : ritt hinein / hat hineingeritten) : *jemanden ins Unglück hineinreiten,* teurel ar bec'h war u.b., stlepel u.b. e-barzh ar walleur, gwalennañ u.b., lakaat u.b. gwalleürus, kas u.b. d'e gollidigezh, kas u.b. war hent an argoll, bountañ u.b. war an hent a gas da zrouziwezh, sachañ ar gwall war benn u.b., kas u.b. war an noazh (an teil, ar plaen), kas u.b. d'ar bern, teurel u.b. war an douar noazh.
V.gw. (*verb skoazell* **sein** : ritt hinein / ist hineingeritten) : mont tre war varc'h.
hineinrennen V.gw. (rannte hinein / ist hineingerannt) : antren d'ar red, lammat e-barzh.
hineinsaugen V.k.e. (saugte ein / sog ein // hat eingesaugt / hat eingesogen) : sunañ, puñsañ, euvriñ, intrañ, sorbiñ, spluiañ, chugal, fronañ, ruflañ, musat, enanalañ ; *einen Duft in sich hineinsaugen,* evañ leizh e galon ur frond bennak.
hineinschaffen V.k.e. (hat hineingeschafft) : dougen e-barzh, kas e-barzh.
hineinschauen V.gw. (hat hineingeschaut) : **1.** ober ur gwel ; **2.** [rannyezh.] sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.
hineinschieben V.k.e. (schob hinein / hat hineingeschoben) : ebarzhañ, etrelakaat, enlakaat, ensoc'hañ, bountañ e-barzh, etreskrivañ, toueziañ ; *sanft hineinschieben,* silañ.
hinein schlafen V.gw. (schläft hinein / schlief hinein / hat hinein geschlafen) : *in den Tag hinein schlafen, in den Morgen hinein schlafen,* chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da ziveureiñ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor).
hineinschlagen V.k.e. (schlägt hinein / schlug hinein / hat hineingeschlagen) : plantañ, sankañ, sikañ ; *tief hineinschlagen,* kas don.
hineinschleichen V.gw. (schlich hinein / ist hineingeschlichen) : en em silañ dre laer, en em silañ dre skrap, filouchañ, en em riklañ, mont dre sil [e-barzh udb].
V.em. : **sich hineinschleichen** (schlich sich hinein / hat sich (t-rt) hineingeschlichen) : en em silañ dre laer, en em silañ dre skrap, filouchañ, en em riklañ, mont dre sil [e-barzh udb] ; *sich in ein Zimmer hineinschleichen,* en em silañ dre laer en ur sal, en em silañ dre skrap en ur gambr.
hineinschlingen V.k.e. (schlang hinein / hat hineingeschlungen) : *etwas hineinschlingen,* mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ

udb, plaouiañ udb, floupañ udb., kordañ udb, tagañ udb, debriñ naonek udb, debriñ lamprek udb.

hineinschlittern V.gw. (ist hineingeschlittert) : **1.** bezañ tapet [en udb], kouezhañ e ; *er ist in die Patsche hineingeschlittert,* gwall luziet eo en afer-se, gwall strobet eo en afer-se, emañ e fagodenn ha kant gantañ, en em vountet eo en ur gudenn skoemp, kouezhet eo en ur gudenn lous ; **2.** riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, foerañ.

hineinschlüpfen V.gw. (ist hineingeschlüpft) : en em silañ dre laer, en em silañ dre skrap, filouchañ, en em riklañ, mont dre sil [e-barzh udb] ; *in den Mantel hineinschlüpfen,* gwiskañ buan-ha-buan e vantell, en em silañ dre hast en e vantell, lakaat e vantell en-dro d'an-unan ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider hineinschlüpfen,* en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

hineinschmuggeln V.k.e. (hat hineingeschmuggelt) : kas e-barzh dre guzh, kas e-barzh dre skrap, kas e-barzh dre flod, silañ, flodañ.

V.em. : **sich hineinschmuggeln** (hat sich (t-rt) hineingeschmuggelt) : en em silañ dre laer, en em silañ dre skrap.

hineinschreiben V.k.e. (schrieb hinein / hat hineingeschrieben) : enskrivañ, kaierañ, marilhañ.

hineinschütten V.k.e. (hat hineingeschüttet) : **1.** skuilhañ, dinaouiñ, diskenn, diskargañ, founilhañ, trezennañ, trezeriañ ; **2.** P. pakañ ur banne, plegañ ar vrec'h, kleuzañ gwer, kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof.

hineinschwatzen V.gw. (hat hineingeschwatzt) : P. *ins Blaue hineinschwatzen,* komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.

hineinsehen V.gw. (sieht hinein / sah hinein / hat hineingesehen) : sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.

hineinsetzen V.k.e. (hat hineingesetzt) : lakaat da azezañ [e-barzh udb], lakaat e-barzh.

V.em. : **sich hineinsetzen** (hat sich (t-rt) hineingesetzt) : azezañ [e-barzh udb].

hineinspazieren V.gw. (spazierte hinein / ist hineinspaziert) : **1.** mont tre ken distrafuilh ha tra ; **2.** mont e-barzh, mont tre, mont tre e-barzh, antreal, antren.

hineinspielen V.gw. (hat hineingespielt) : bezañ lodek.

hineinstecken V.k.e. (hat hineingesteckt) : **1.** lakaat [e-barzh udb], ebarzhañ, fourrañ, lojañ, plantañ, punañ ; **2.** *Geld hineinstecken,* postañ (lakaat) arc'hant [en un afer] ; **3.** P. *seine Nase in etwas (t-rt) hineinstecken,* sankañ e fri en un tu bennak, emell eus un afer na sell ket ouzh an-unan, bountañ e fri en udb.

hineinstehlen V.em. : **sich hineinstehlen** (stiehlt sich hinein / stahl sich hinein / hat sich (t-rt) hineingestohlen) : en em silañ dre laer, en em silañ dre skrap, filouchañ, en em riklañ ; *sich in ein Zimmer hineinstehlen,* en em silañ dre laer en ur sal, en em silañ dre skrap en ur sal.

hineinsteigern V.em. : **sich hineinsteigern** (hat sich (t-rt) hineingesteigert) : *sich in etwas (t-rt) hineinsteigern,* heuliañ udb gant dallentez (Gregor).

hineinstellen V.k.e. (hat hineingestellt) : lakaat e-barzh, ebarzhañ.

hineinstopfen V.k.e. (hat hineingestopft) : **1.** bountañ e-barzh, choukañ, mac'hañ, fourrañ ; **2.** kargañ kaer e vouzelloù gant, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm gant, kargañ kaer e gof gant, bourellañ ervat e borpant gant, kargañ en e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, kargañ betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ur roñfl, bountañ en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, debriñ leizh e gof.

hineinstoßen V.k.e. (stößt hinein / stieß hinein / hat hineingestoßen) : **1.** bountañ e-barzh, fourrañ ; **2.** plantañ, sankañ, sikañ, choukañ.

hineinströmen V.gw. (ist hineingeströmt) : **1.** en em oufiñ, diruilhal gant herr ; **2.** [dre skeud.] en em strinkañ, en em oufiñ, diruilhal, en em vountañ, en em skeiñ ; *die Menge strömt in das Stadion hinein,* emañ an dud oc'h en em oufiñ e-barzh an dachenn-sport, diruilhal a ra an dud e-barzh an dachenn-sport, en em vountañ a ra an dud evit mont e-barzh an dachenn-sport, en em boulzañ a ra an dud er sportva, en em skeiñ a ra an engroez a-dreuzoù e-barzh an dachenn-sport.

hineinstürzen V.gw. (ist hineingestürzt) : **1.** dilammat e-barzh, strimpiñ e-barzh ; **2.** kouezhañ e-barzh.

V.em. : **sich hineinstürzen** (hat sich (t-rt) hineingestürzt) : dilammat e-barzh, strimpiñ e-barzh, en em strinkañ e-barzh.

hineintappen V.gw. (ist hineingetappt) : P. mont e-barzh botoù-koad ha tout.

hineintragen V.k.e. (trägt hinein / trug hinein / hat hineingetragen): dougen e-barzh, kas e-barzh war-zoug.

hineintrauen V.em. : **sich hineintrauen** (hat sich (t-rt) hineingetraut) : fiziout mont e-barzh, krediñ mont e-barzh.

hineintreiben V.k.e. (trieb hinein / hat hineingetrieben) : plantañ, sankañ, sikañ ; *tief hineintreiben,* kas don, choukañ.

hineintreten V.gw. (tritt hinein / trat hinein / ist hineingetreten) : mont e-barzh, mont tre, mont tre e-barzh, antreal, antren.

hineintun V.k.e. (tat hinein / hat hineingetan) : lakaat e-barzh, ebarzhañ, fourrañ ; *zwei Löffel Zucker hineintun,* lakaat div loaiad sukr, lakaat div loaiad sukr e-mesk udb, lakaat daou leizh al loa a sukr.
hineinversetzen V.em. : **sich hineinversetzen** (versetzte sich hinein / hat sich (t-rt) hineinversetzt) : *sich in jemanden hineinversetzen, sich in jemandes Lage hineinversetzen,* en em lakaat dre e faltazi e plas u.b., en em lakaat dre e faltazi e lec'h u.b., klask dre e faltazi bezañ e plas u.b., ijinañ dre e faltazi penaos emañ ar jeu gant u.b., hevelebekaat ouzh u.b.
hineinwachsen V.gw. (wächst hinein / wuchs hinein / ist hineingewachsen): **1.** en em skignañ, en em ledañ, en em astenn, gounit tachenn, kreskiñ ; **2.** *in etwas (t-rt) hineinwachsen,* en em ober ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb.
hineinwagen V.em. : **sich hineinwagen** (hat sich (t-rt) hineingewagt) : fiziout mont e-barzh, krediñ mont e-barzh.
hineinwerfen V.k.e. (wirft hinein / warf hinein / hat hineingeworfen) : **1.** stlepel e-barzh, teurel e-barzh ; **2.** [dre skeud.] *einen Blick hineinwerfen,* sellet e-barzh, teuler ur sell e-barzh, ober ur sell e-barzh.
hineinwollen V.gw. (will hinein / wollte hinein / hat hineingewollt) : kaout c'hoant da vont tre, bezañ c'hoant d'an-unan da vont tre, goulenn mont tre.
hineinziehen V.k.e. (zog hinein / hat hineingezogen) : **1.** sachañ e-barzh, tennañ e-barzh ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in etwas (t-rt) hineinziehen,* tapout u.b. e-barzh udb, bountañ u.b. en udb, plantañ u.b. en un afer bennak, rouestlañ u.b. en udb ; *in eine Sache hineingezogen werden,* bezañ tapet (bountet, rouestlet) en un afer bennak, bezañ truchet da vezañ lodek en un afer bennak.
V.gw. (zog hinein / ist hineingezogen) : mont e-barzh, mont tre, antreal, antren.
hineinzwängen V.k.e. (hat hineingezwängt) : kas e-barzh dre nerzh, bountañ e-barzh dre nerzh, fourrañ.
V.em. : **sich hineinzwängen** (hat sich (t-rt) hineingezwängt) : antren dre nerzh.
hineinzwingen V.k.e. (zwang hinein / hat hineingezwungen) : rediañ da vont e-barzh.
hinfahren V.gw. (fährt hin / fuhr hin / ist hingefahren) : mont di, mont du-hont, mont du-se ; *wie fährt man hin ?* dre belec'h eo mont di ? ; *mit wem fahrt ihr hin?* gant piv ez eot di ? gant pehini ez eot di ? gant pere ez eot di ? ; *er fährt zu ihr hin,* mont a ra da gaout (da welet) anezhi ; *an etwas hinfahren,* mont gant udb, hedañ udb, riblañ (mont a-hed, mont dre hed, kosteziñ, heuliañ, mont hed) udb (Gregor) ; *mit der Hand über etwas (t-rt) hinfahren,* tremen e zorn war udb.
V.k.e. (fährt hin / fuhr hin / hat hingefahren) : kas di ; *ich will Sie hinfahren,* kas a rin ac'hanoc'h di, ho kas a rin di.
Hinfahrt b. (-,-en) : hent mont g., beaj vont b. ; *auf der Hinfahrt,* dre ma oa o vont di, war an hent evit mont di, pa oa o vont di ; [trenioù, kirri-boutin] *Hin- und Rückfahrt,* beaj mont-dont b., mont-dont g.
Hinfall g. (-s,-fälle) : disac'hadur g., freuzadur g.
hinfallen V.gw. (fällt hin / fiel hin / ist hingefallen) : tapout ul lamm, pakañ ul lamm, mont d'an douar ; *er ist hingefallen, weil er zu schwach war,* kouezhet e oa bet dre ma oa re sempl ; *er fiel der Länge nach (längelang) hin,* kouezhañ a reas eus e sav-sonn, tapout a reas ul lamm-stok, ober a reas ur gwall lamm, ledañ a reas e gorf, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gof, kouezhañ a reas àr e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, aet e oa bet e gantolor en aer.
hinfällig ag. : **1.** [tud] kabac'h, sempl, fouist, gwan, dinerzh, toc'hor, toc'h, izil, blin, asik, blank, ble, gouezel, divalav, gourdet ; **2.** [tiez] dirapar, diskramailh, dismantret, flodac'het, brein, damgouezhet, diaoz, en dismantr, distruj, aet distruj, darev da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, en arvar da bilat, rampet, diskrelu, aet da beñse ; **3.** didalvoud, null, diamzeret, dispredet, eztalvoud ; *hinfällig werden,* echuiñ, mont da get (da vann), mont da hesk, mont d'an hesk, dont blaz ar c'hozh war an-unan, kabac'haat, mont ermaez a c'hiz ; **4.** [louza.] *hinfällige Blätter,* delioù dibad lies., delioù kouezhus lies.
Hinfälligkeit b. (-) : **1.** kabac'hded b., izilded b., gwanded b., blinded b., blankted b., blankter g. ; **2.** dismantradur g. ; **3.** nullentez b., didalvoudegezh b., didalvoud g., eztalvoudegezh b.
Hinfälligkeitsklausel b. (-,-n) : [gwir] diferadenn disloezus b., diviz disloezus g., diferadenn freuzañ marc'had b.
hinfinden V.gw. (fand hin / hat hingefunden) : kavout an hent da vont di.
V.em. : **sich hinfinden** (fand sich hin / hat sich (t-rt) hingefunden) : kavout an hent da vont di.
hinfläzen V.em. : **sich hinfläzen** (hat sich (t-rt) hingefläzt) : brakañ, pladorenniñ, plavañ, azezañ distenn, azezañ a-c'hwen, azezañ a-c'hwen e gorf, yariñ ; *sich in einen Sessel hinfläzen,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret.
hinflegeln V.em. : **sich hinflegeln** (hat sich (t-rt) hingeflegelt) : pladorenniñ, plavañ, azezañ distenn, azezañ a-c'hwen, azezañ a-c'hwen e gorf, yariñ ; *sich in einen Sessel hinflegeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret.
hinfliegen V.gw. (flog hin / ist hingeflogen) : **1.** nijal kuit ; *meine Gedanken fliegen zu dir hin,* nijal a ra va spered etrezek ennout, sevel a ra va mennozh etrezek ennout ; **2.** mont di gant ar c'harr-nij ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden jedoch mit dem Zug fahren müssen,* edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; **3.** [dre skeud.] *er flog hin,* kouezhañ a reas eus e sav-sonn, ledañ a reas e gorf, mont a reas da bokat d'an douar, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, ober a reas ur gwall lamm, pakañ a reas ul lamm-stok, kouezhañ a reas a-dreuz e gof,

kouezhañ a reas àr e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, tapout (pakañ) a reas ul lamm ouesk, aet e oa bet e gantolor en aer, aet e oa da bokat da wreg ar c'hantonier, kann en doa bet ouzh bugale ar c'hantonier, aet e oa da bokat da vugale ar c'hantonier, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, lipat a reas pri, kouezhañ a reas evel un taol c'hwist, terriñ a reas e c'houzoug ; *in den See hinfliegen,* kouezhañ frank e-barzh al lenn.
V.k.e. (flog hin / hat hingeflogen) : kas di gant ur c'harr-nij
hinfliehen V.gw. (floh hin / ist hingeflohen) : tremen buan, mont buan hebiou, mont buan e sil hag e ber ; *die Stunden fliehen hin,* buan e ya an eurvezhioù hebiou, buan e tremen an eurvezhioù.
hinfließen V.gw. (floss hin / ist hingeflossen) : berañ, deverañ, diruilh, redek.
Hinflug g. (-s,-flüge) : nij mont g., nijadenn vont b.
hinfort Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, diwar vremañ, adalek (azalek) neuze, adalek an ampoent-se, adalek an amzer-se, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.
hinführen V.gw. (hat hingeführt) : P. kas ; *wo soll das hinführen ?* ha penaos e tisoc'ho an dra-se ? ha peseurt disoc'h a vo gant an dra-se ? da beseurt fin e tenn an dra-se ?
V.k.e. (hat hingeführt) : kas di.
hinfür Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, diwar vremañ, adalek (azalek) neuze, adalek an ampoent-se, adalek an amzer-se, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.
Hingabe b. (-,-n) : **1.** emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emnac'hañ g., emroadur g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emouestladur g., emouestlusted b., emginnig g. ; **2.** gred g., entan g., deur g. ; *mit Hingabe,* da vat-kaer, a-zevri-kaer, a youl frank / a holl galon / gant e holl galon / a galon vat / a het / a hetañs (Gregor), ken na strak, ken na fu, gant gred, a-youl-vat, a wir galon, parfet ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelten Witwe an,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez.
Hingang g. (-s,-gänge) : **1.** beaj vont b., hent mont g. ; **2.** paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marv g.
hingeben V.k.e. (gibt hin / gab hin / hat hingegeben) : [dre skeud.] reiñ, aberzhañ ; *sein Herz hingeben,* en em reiñ korf hag ene ; *er gibt seine Zeit dafür hin, etwas zu tun,* reiñ a ra e amzer d'ober udb.
V.em. : **sich hingeben** (gibt sich hin / gab sich hin / hat sich (t-rt) hingegeben) : en em reiñ da, emreiñ da, kouezhañ e, en em ouestlañ da, emouestlañ da, ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) da, dediañ e galon hag e gorf da, en em arnodiñ war, en em atahinañ ouzh, bezañ atapiet gant, kemer deur gant, difenn [udb] gant ur gred birvidik ; *sich der Verzweiflung hingeben,* kouezhañ en dizesper / dizemperañ (Gregor), en em reiñ d'an dic'hoanag, mennout dizesperiñ, bezañ dindan e c'hlac'har ; *sich seinem Schmerz hingeben,* en em leuskel da vont gant ar glac'har ; *sich der Wollust hingeben,* orgediñ, orgedata, louvigezhiñ, plegañ da gastr ar c'hig, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, redek war-lerc'h plijadurezh ar c'horf, redek war-lerc'h plijadurezh ar c'hig ; *Sodom und Gomorra hatten sich der Wollust hingegeben,* Sodom ha Gomora a oa en em roet d'an Hudurniezh ; *er weiß nicht mehr, welchem Gelüst er sich hingeben soll,* ne oar ket mui e peseurt toull lammat ; *sich Illusionen hingeben,* en em zallañ, en em douellañ e-unan, en em reiñ da douelladennoù spered, lakaat ul lunedoù koad war e zaoulagad, mont da-heul e huñvreoù, huñvreal, bezañ dalc'het gant ur sorc'henn, sevel kestell el Loar, magañ re vras goanag, kaout re vras spi, en em douellañ da zelc'her spi ; *gebt euch keinen Illusionen hin !* didromplit ! ; *sich jemandem ganz hingeben,* heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b., en em ouestlañ korf hag ene d'u.b., en em leuskel gant u.b. da ober gant an-unan ar pezh a gar ; *sich Gott hingeben,* en em ankounac'haat, treiñ e holl garantez war-zu Doue ; *sich dem Heiligsten Herzens Jesu hingeben,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr, dediañ e galon hag e gorf d'ar Galon Sakr, en em zilezel ; *sich dem süßen Nichtstun hingeben,* bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, c'hoari anezhi, ober anezhi, en em deuler dezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen) ; *sich ganz dem Studium hingeben,* en em atahinañ ouzh ar studioù, lakaat holl e albac'henn da studiañ, bezañ atapiet gant e studioù, kemer kalz deur gant e studi.
Hingebung b. (-,-en) : **1.** emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emnac'hañ g., emroadur g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlusted b., emouestlerezh g., emginnig g. ; **2.** gred g., entan g., deur g.
hingebungsvoll ag. : **1.** entanet, gredus, leun a c'hred, berv, bev ; **2.** emroüs, emouestlus.
Adv. : **1.** gant emroüsted, gant emouestlusted, gant emnac'h ; **2.** gant gred, gant entan, da vat-kaer, a-zevri-kaer, a youl frank / a holl galon / gant e holl galon / a galon vat / a het / a hetañs (Gregor), ken na strak, ken na fu, a-youl-vat, a wir galon, parfet.
hingegen Adv. : en enep, er c'hontrol, en eskemm, e-skoaz, e-kichen, e-lec'h ; *sie ist fleißig, er hingegen ist faul,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra

ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek.
hingegossen ag. : *wie hingegossen liegen,* bezañ astennet prest d'en em reiñ, bezañ astennet o sellet a-druez ouzh hec'h amourouz.
hingehaucht ag. : *wie hingehaucht,* lusennek, aezhennek, displann.
hingehen V.gw. (ging hin / ist hingegangen) : **1.** mont di, mont du-hont, mont du-se ; *zu jemandem hingehen,* mont da gaout (da-geñver) u.b., mont da di u.b. ; *extra hingehen,* en em zirenkañ ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist,* hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h, hennezh a zo aet da n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet da n'ouzon dare pelec'h ; **2.** [dre skeud.] [amzer] mont hebiou, tremen, mont e sil hag e ber ; *die Zeit ging rasch hin,* buan ez eas an amzer hebiou, buan e tremenas an amzer, mont a reas buan an amzer e sil hag e ber ; **3.** *etwas hingehen lassen,* gouzañv udb, serriñ an daoulagad war udb ; *das mag noch hingehen,* mat eo evit c'hoazh.
hingehockt ag. : puchet, kluchet, war e gluchoù, en e gluch, e kluch, war e buchoù, en e buch, war e buch, ramblet.
hingehören V.gw. (gehörte hin / hat hingehört) : bezañ en e blas ; *wo es hingehört,* en e blas ; *wo gehört das hin ?* pelec'h e renker an dra-se ? pelec'h e klenker an dra-se ? ; *ich weiß nicht, wo diese Vase hingehört,* n'ouzon ket an ardremez eus al lestr-se ; *alles richtig hinstellen, wo es hingehört,* lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen, renkañ pep tra, klenkañ pep tra.
hingeraten V.gw. (gerät hin / geriet hin / ist hingeraten) : **1.** en em gavout, degouezhout ; **2.** dont da vezañ ; *wo ist er hingeraten ?* petra eo deuet da vezañ ? e pelec'h emañ bremañ ?
hingerichtet ag. : lakaet d'ar marv.
hingerissen ag. : [dre skeud.] goursavet, entanet, tomm, birvidik, gant jourdoul, lusk gantañ, birvilh ennañ, angoulet, fouge ennañ.
hingeschieden ag. : [dre skeud.] marv, tremenet.
hingezogen ag. : dedennet, troet, douget ; *sich von etwas hingezogen fühlen,* bezañ dedennet gant udb, bezañ troet gant udb., bezañ douget d'udb, kaout udb dedenn evit an-unan.
hingleiten V.gw. (glitt hin / ist hingeglitten) : **1.** rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ ; **2.** [dre skeud.] *über etwas hingleiten,* na zerc'hel (na bouezañ) war udb, menegiñ udb diwar dremen, menegiñ udb diwar nij, menegiñ udb diwar vont, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, menegiñ udb d'an trotig.
hinhalten V.k.e. (hält hin / hielt hin / hat hingehalten) : **1.** astenn, kinnig ; *die hohle Hand hinhalten,* astenn e zorn, goulenn an aluzen, goulenn aluzen, klask an aluzen, kestal ; *die Bettelschale hinhalten,* kochennat ; *jemandem die Hand hinhalten,* astenn e zorn etrezek u.b. ; **2.** mirout, stankañ, daleañ, abuziñ, dilerc'hiañ, herzel, lakaat [u.b.] da zebriñ e amzer ; **3.** *jemanden hinhalten,* lezel u.b. da sec'hañ, lakaat u.b. d'ober strapenn ; **4.** [lu] *hinhaltender Widerstand,* argadoù evit daleañ an enebourien lies. ; **5.** [dre skeud.] touellañ ; *jemanden mit schönen Versprechungen hinhalten,* sorc'henniñ u.b., bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, hejañ per melen d'u.b, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk.
V.gw. (hält hin / hielt hin / hat hingehalten) : [dre skeud.] lugudiñ, c'hwileta, chom da dortal, chom da lugudiñ ; **6.** [dre skeud.] *für jemanden den Buckel hinhalten, für jemanden den Kopf hinhalten,* paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all.
hinhaltend ag. : warlerc'hius, daleüs, ampellus, goursezus ; [lu] *hinhaltender Widerstand,* argadoù evit daleañ an enebourien lies.
Hinhaltetaktik b. (-) : trokell daleañ b., daleerezh g., daleidigezh b.
Hinhaltung b. (-,-en) : **1.** daleerezh g., daleidigezh b. ; **2.** termadenn b., daleadur g. ; **3.** trokell daleañ b.
hinhauen V.gw. (haute hin // hat hingehauen / ist hingehauen) : P. **1.** (hat) : hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus ; **2.** (ist) : kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù ; **3.** (hat) : padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ ; *das Geld haut nicht hin,* n'eus ket a-walc'h a arc'hant, re verr eo ar c'hrog, re nebeut a arc'hant a zo, re verr eo an arc'hant ganin, re just eo an arc'hant ganin, re verr on gant an arc'hant, emaon re verr war va c'hezeg, staget re verr on ; **4.** (hat) : mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ ; **5.** [dre skeud.] (hat) : *das haut hin !* **a)** klotañ a ra brav ! mont a ra klenk ! mont a ra c'hwek ! se a ziazez brav ! kordañ a ra ! jaojapl eo ! reizh eo ! ; **b)** kement-se a zo gouest da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! peadra 'zo da chom (da gouezhañ) war e gement all ! ha pa gouezfe an neñv warnomp, ne vefe ket gwashoc'h ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù !.
V.k.e. (haute hin / hat hingehauen) : P. **1.** *eine Arbeit hinhauen,* daoulammat un tamm labour, drochañ (moc'hañ, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, pemoc'hañ, bastardiñ, brazober) ul labour, ober ul labour dreist-penn-biz, ober ul labour diwar skañv, mont gwall vuan ganti, ober ul labour a-skañv, ober ul labour a-ziwar skañv, mac'homañ (dic'hastañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, porc'hellañ) e labour, ober ul labour diwar sav, ober udb a-flav ; **2.** *das haut einen hin !* peadra 'zo da chom (da gouezhañ) war e gement all ! kement-se a zo gouest da bilat ac'hanoc'h !

spontus eo ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! ha pa gouezfe an neñv warnomp, ne vefe ket gwashoc'h ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù !
V.em. : **sich hinhauen** (haute sich hin / hat sich (t-rt) hingehauen) : mont d'ober un tamm kousk, en em strinkañ war e wele, en em deuler war e wele, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e siklud, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin.
hinhocken V.em. : **sich hinhocken** (hat sich (t-rt) hingehockt) : **1.** kluchañ, puchañ, mont en e buch (en e gluch, en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), flutañ, en em flutañ, yariñ, yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, azezañ gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; **2.** teurel e revr lec'h bennak, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù.
hinhorchen V.gw. (hat hingehorcht) : selaou.
hinhören V.gw. (hat hingehört) : selaou.
hinkauern V.em. : **sich hinkauern** (hat sich (t-rt) hingekauert) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, kluchañ, skoachañ, puchañ, flutañ, en em flutañ, en em zastum, pladañ, plavañ, yarañ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), kemeneriñ, sebouriñ ; *jemanden zum Hinkauern bringen,* flutañ u.b.
Hinkebein n. (-s,-e) **/ Hinkefuß** g. (-es,-füße) : **1.** gar gamm b., gar dreuzkamm b., gar dreuzigell b. ; **2.** [den] kamm g., den kamm g., jilgamm g., falc'her ar perisilh-aod (Gregor) g., P. traouilh-tan g.
Hinkelstein g. (-s,-e) : P. maen-hir g., maen-sav g., peulvan g.
hinken V.gw. (hat gehinkt = a zo bet kamm / ist gehinkt = a oa aet d'ul lec'h bennak en ur jilgammañ) : **1.** kammañ, jilgammañ, gargammañ, bezañ podek, klefiñ, kerzhet treuzek, ober ar c'hamm ; *auf (mit) einem Fuß hinken,* gargammañ, bezañ kamm (kammañ) eus un tu, jilgammañ, bezañ jilgamm, bezañ ur c'har dreuzkamm eus an-unan, bezañ ur c'har dreuzigell eus an-unan, kerzhet evel falc'her ar perisilh-aod (Gregor) ; *auf (mit) den zwei Füßen hinken,* bezañ kamm eus e zaou droad, bezañ gaolgamm, gaolgammañ, bezañ kamm-gourgamm, bezañ kamm-digamm, bezañ kamm en daou du ; *leicht hinken,* mont kamm-jilgamm, jilgammañ ; *das Schaf hat sich die Klaue verletzt und hinkt stark,* kamm-broud eo an dañvad ; *stark hinken,* bezañ kamm-kloc'h, bezañ kamm da vat, bezañ kamm-groñs ; *er hinkt immer stärker,* gwashaat a ra da gammañ, kreskiñ a ra da gammañ, kammoc'h-kammañ e teu da vezañ, kammañ a ra gwazh-ouzh-gwazh, kammañ a ra gwazh-àr-wazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwashañ, souriñ a ra da gammañ, podekaat a ra muioc'h-mui ; *er fängt an zu hinken,* erru eo jilgamm ; *seit seinem Sturz hinkt er,* abaoe e lamm eo chomet kamm ; *er hinkt nicht mehr,* digamm eo bremañ ; **2.** [dre skeud.] *dieser Vergleich hinkt,* gwall gamm (dijaoj, digompez, amzere) eo ar geñveriadenn-se, ar geñveriadenn-se ne glot ket mat, ar geñveriadenn-se ne bar ket, diwar-goust un neudenn eo ar geñveriadenn-se.
Hinken n. (-s) : [mezeg.] kammerezh g., kammadur g. ; *mit dem Hinken aufhören, das Hinken loswerden,* digammañ.
hinkend ag. : **1.** kamm, gargamm, gourgamm, jilgamm, podek, kamm-broud, kamm-jilgamm, togn ; *der hinkende Bote,* ar c'hannad kamm g. ; *nicht mehr hinkend,* digamm ; *schwer hinkend,* kamm-kloc'h, kamm da vat, kamm-groñs ; **2.** [barzh.] *hinkende Verse,* gwerzennoù diglok (kamm, togn) lies.
Hinkende(r) ag.k. g./b. : den kamm g., kamm g., kammell b., kammez b., jilgamm g., jilgammez b., P. traouilh-tan g.
Hinkespiel n. (-s,-e) : garig-kamm b., troadig g., troadig-kamm g., derezioù lies., regenn b., marell g.
hinknallen V.k.e. (hat hingeknallt) : stlepel, strinkañ, bannañ, diaveliñ, difoeltrañ, distagañ, darc'haouiñ, disvantañ.
V.gw. : bezañ stlapet, bezañ strinket, bezañ bannet, bezañ difoeltret.
hinknien V.gw. (ist hingekniet) : mont war benn e c'hlin, glinañ, kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, daoulinañ.
hinkommen V.gw. (kam hin / ist hingekommen) : **1.** mont di, mont du-hont, mont du-se, erruout, degouezhout ; *wie kommt man hin ?* hebiou da belec'h ez eer di ? ; **2.** *wo ist das Buch hingekommen ?* pelec'h an diaoul eo bet lakaet al levr ? ; **3.** *wo kämen wir hin, wenn ...,* petra e teufemp da vezañ ma ... ; **4.** bezañ da renkañ [en ul lec'h bennak].
hinkönnen V.gw. (kann hin / konnte hin / hat hingekonnt) : gallout mont di ; *ich kann nicht hin,* ne c'hallin ket mont di, ne vin ket evit mont di.
hinkriegen V.k.e. (hat hingekriegt) : P. **1.** talfasat, kalfichat, trikarmadiñ, greiañ, ober un tamm dresañ da ; **2.** dont a-benn eus ; *ich kriege es schon alleine hin,* emsav on ; **3.** degas war e du, sevel e gein da.
Hinkunft b. (-) : [Bro-Aostria] *in Hinkunft,* a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ.
hinlangen V.gw. (hat hingelangt) : **1.** stekiñ ouzh udb, stekiñ en udb, touch udb, touch ouzh udb, touch d'udb ; **2.** mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ ; **3.** tapout gant an-unan, mont dezhi ; **4.** padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ ; *das Geld langt nicht hin,* n'eus ket a-walc'h a arc'hant, re verr eo ar c'hrog, re nebeut a arc'hant a zo, re verr eo an arc'hant ganeomp, re just eo an arc'hant ganeomp, re verr omp gant an arc'hant, emaomp re verr war hor c'hezeg, staget re verr omp.
hinlänglich ag. : bastus, a-walc'h, trawalc'h, peadra.
hinlassen V.k.e. (lässt hin / ließ hin / hat hingelassen) : leuskel da vont di.
hinlaufen V.gw. (läuft hin / lief hin / ist hingelaufen) : **1.** redek di, mont di en un taol red, mont di en ur pennad-red, mont di en ur penn-red ; *er läuft hin,* emañ o redek di, en ur redadenn (en ur pennad-red) e ya di ; **2.** P. mont di war droad, mont di a-ruz botoù, mont di war e dreid,

mont di war e droad, mont di war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier evit mont di.
hinlegen V.k.e. (hat hingelegt) : **1.** astenn, ledañ, lakaat ; *sichtbar hinlegen,* lakaat war zizolo, lakaat a-wel-kaer ; **2.** kinnig, diskouez ; **3.** lakaat en e wele ; **4.** [c'hoariva] *eine Rolle hinlegen,* c'hoari e roll diouzh ar gwellañ ; **5.** P. meudañ, diyalc'hañ, fontañ arc'hant, riklañ arc'hant.
V.em. : **sich hinlegen** (hat sich (t-rt) hingelegt) : **1.** gourvez, mont en e c'hourvez, mont da c'hourvez, mont da astenn, en em astenn, souchañ, strinkañ, en em ledañ ; *legen Sie sich mal kurz hin !* grit ur gourvezig ! grit ur gourvezadennig ! ; *es tut wohl, sich hinzulegen,* gras eo astenn al livenn ; [kezeg] *sich in Brustlage hinlegen, sich auf den Bauch hinlegen,* ober ur sav-buoc'h ; *das Pferd legt sich hin,* mont a ra ar marc'h en e c'hourvez, ober a ra ar marc'h ar marv-bihan ; **2.** [lu] *hinlegen !* en ho kourvez ! war ho kof ! souchit ! ; **3.** [dre skeud.] P. *er legte sich hin,* kouezhañ a reas eus e sav-sonn, ledañ a reas e gorf, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gof, kouezhañ a reas àr e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, tapout (pakañ) a reas ul lamm ouesk, aet e oa bet e gantolor en aer.
hinlenken V.k.e. (hat hingelenkt) : *das Gespräch auf etwas hinlenken,* lakaat ar gaoz war udb., lakaat udb war an doubier.
hinlümmeln V.em. **sich hinlümmeln** (hat sich hingelümmelt) : brakañ, pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, yariñ, azezañ a-c'hwen, azezañ a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *sich in einen Sessel hinlümmeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret.
hinmachen V.k.e. (hat hingemacht) : lakaat [en ul lec'h bennak].
V.gw. (hat hingemacht) : kac'hat, ober e louz ; *der Hund macht überall hin,* kac'hat a ra ar c'hi (ober a ra ar c'hi e louz) n'eus forzh pelec'h.
hinmorden V.k.e. (hat hingemordet) : lazhadegañ, drailhañ, distrujañ.
hinmüssen V.gw. (muss hin / musste hin / hat hingemusst) : rankout mont di ; *diejenigen, die hinmüssen,* ar re o deus da vont di.
Hinnahme b. (-) : asant g., asantadur g.
hinnehmbar ag. : degemeradus, gouzañvus ; *nicht hinnehmbar,* dic'houzañvus, dizegemeradus.
hinnehmen V.k.e. (nimmt hin / nahm hin / hat hingenommen) : **1.** asantiñ da, degemer, gouzañv ; *etwas gern hinnehmen,* kemer udb e grad, degemer udb a youl vat ; *es fiel mir schwer, diesen Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; **2.** pakañ, tapout, kaout ; *eine Absage hinnehmen müssen,* bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., bezañ brallet, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr ; **3.** gouzañv ; *schwere Geldverluste hinnehmen müssen,* bezañ ifamet, kaout un tamm brav a goll, kaout un tamm mat a goll, pakañ un tamm mat a goll ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen,* kolloù bras a oa bet eus tu an enebour ; *ich habe zu große seelische Schmerzen hinnehmen müssen,* re a ranngalon am eus kemeret ; **4.** P. kas gant an-unan, sevel en e oto.
hinneigen V.gw. (hat hingeneigt) : [dre skeud.] *zu etwas hinneigen,* bezañ douget (techet, tuet) d'udb, bezañ tuet (techet, troet) d'ober udb, bezañ troet gant udb.
V.k.e. (hat hingeneigt) : plegañ, stouiñ, krommañ, soublañ.
V.em. : **sich hinneigen** (hat sich (t-rt) hingeneigt) : plegañ, stouiñ, daoublegañ, soublañ.
Hinneigung b. (-,-en) : doug g., dougidigezh b., dougerezh g., tuadur g., tech g., pleg g.
hinnen Adv. : [barzh.] *von hinnen gehen,* **a)** mont kuit ; **b)** [dre skeud.] mervel, tremen, mont d'an tu all, mont en tu all, mont da Anaon, mont d'an Anaon, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont kuit, reiñ e spered, menel.
hinopfern V.k.e. (hat hingeopfert) : aberzhiñ, lidaberzhiñ, lidlazhañ, kinnig da aberzh.
V.em. : **sich hinopfern** (hat sich (t-rt) hingeopfert) : aberzhiñ e vuhez, ober aberzh eus e vuhez.
hinpassen V.gw. (hat hingepasst) : **1.** bezañ en e blas ; **2.** mont klenk e-barzh, mont c'hwek e-barzh, mont en e goch.
hinpfeffern V.k.e. (hat hingepfeffert) : **1.** teuler, stlepel ; **2.** *jemandem etwas hinpfeffern,* lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad, lavaret udb d'u.b. rak dremm, lavaret udb d'u.b. e-kreiz e c'henoù, lavaret udb d'u.b e kreiz e zaoulagad.
hinplappern V.k.e. (hat hingeplappert) : P. *ein Gebet hinplappern,* drailhañ (distripañ, dibunañ, grozmolat) ur bedenn, galoupat ur bedenn.
hinplumpsen V.gw. (ist hingeplumpst) : tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm ouesk, ledañ e gorf, kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer.
hinpfuschen V.k.e. (hat hingepfuscht) : *die Arbeit hinpfuschen,* tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, kouilhourañ, bastardiñ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, labourat evel mevel

ar person, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, kalfichat ul labour war goad.
hinpurzeln V.gw. (ist hingepurzelt) : P. tapout ul lamm ouesk, pakañ ul lamm ouesk, ledañ e gorf, kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer.
hinraffen V.k.e. (hat hingerafft) : [dre skeud.] ober riñs war, ober ur riñs war, ober skrap war, sammañ, kas gant an-unan, skubañ, distroadañ, kas d'ar bez, lipat ; *die Epidemie hat viele Menschen hingerafft,* bez' ez eus bet c'hwennet (skoet, lipet) kalz a dud gant ar pore.
hinräumen V.k.e. (hat weggeräumt) : klenkañ, renkañ ; *wo zum Teufel hat er meine Werkzeuge hingeräumt ?* pelec'h ar bed en deus klenket va binvioù ?
hinreichen V.k.e. (hat hingereicht) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout, teurel, diraeziñ, dont, tapout ; *reichen Sie mir bitte das Brot hin !* deuit ar bara din, mar plij - amañ ar bara din, mar plij - tizhit (diraezit) ar bara din, mar plij - tapit ar bara din, mar plij.
V.gw. (hat hingereicht) : padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spirañ ; *unsere Vorräte werden hinreichen,* barrek omp gant hor pourvezioù ; *die Butter wird gerade hinreichen,* justik e vimp gant an amanenn ; *das reicht nicht hin,* n'eo ket a-walc'h, ne spir ket, ne skoulm ket, ne dap ket, ne splet ket, re verr eo.
hinreichend ag. : a-walc'h, trawalc'h, bastus, bastant, spirus, peadra, ar pezh a ranker, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; [mat.] *hinreichende Bedingung,* amveziad trawalc'h g.
Hinreise b. (-,-n) : beaj vont b. ; *auf der Hinreise,* dre ma oa o vont di, war an hent evit mont di, pa oa o vont di.
hinreisen V.gw. (ist hingereist) : mont di, mont du-hont, mont du-se ; *wir reisen heute hin,* kemer a raimp hiziv an hent evit mont di, mont a raimp di feteiz.
hinreißen V.k.e. (riss hin / hat hingerissen) : **1.** kas gant an-unan, chalbotat ; **2.** [dre skeud.] boemañ, goursevel, dibradañ, entanañ, mezevelliñ, mezviñ, trelatañ, teogiñ, strobinellañ, achantañ, touellañ, lakaat dindan gazel-ge, kilhañ, gouestlañ [spered u.b.], sordañ, lorc'hañ, chalmiñ ; *er hat mich hingerissen,* strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, gouestlet en deus va spered, mezevellet on bet gantañ, trellet on bet gantañ ; *zur Begeisterung hinreißen,* lakaat birvilh (en u.b.), lakaat berv (en u.b.), lakaat da virvilhañ, entanañ pennoù tud 'zo, lakaat gred (en u.b.), gouestlañ spered u.b., tommañ empennoù tud 'zo, lakaat empennoù tud 'zo da virviñ ; *sich hinreißen lassen,* birvidikaat, entanañ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, bezañ dibradet, treflammañ ; **3.** *er ist zwischen Vater und Mutter hin und her gerissen,* war zaouhanter emañ etre e dad hag e vamm.
hinreißend ag. : boemus, entanus, trelatus, boemarvestus, teogus, strobinellus, bamus, estlammus, hoalus, dedennus, atizus, mezevellus, mezvus, marzhus, herrus ; *hinreißend schön,* kaer evel an deiz, koant evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, brav evel an deiz, kaer evel an deiz o c'houlaouiñ, koant evel an deiz o c'houlaouiñ, brav evel an deiz o c'houlaouiñ, brav-echu, koant-hardizh, koant da lazhañ.
hinrennen V.gw. (rannte hin / ist hingerannt) : redek di, mont di en un taol red, mont di en ur pennad-red, mont di en ur penn-red.
hinrichten V.k.e. (hat hingerichtet) : lakaat d'ar marv (Gregor) ; *mit dem Fallbeil hinrichten,* dibennañ, P. gilhotinañ, gwilhotinañ, krennañ.
Hinrichtung b. (-,-en) : lakidigezh d'ar marv b. ; *Hinrichtung auf dem elektischen Stuhl,* tredanlazherezh g. ; *Hinrichtung durch den Strang,* kroug b., krougadenn b., krougerezh g.
Hinrichtungskommando n. (-s,-s) : [lu] bagad fuzuilhañ g., strollad fuzuilhañ g.
Hinrichtungsort g. (-s,-e) **/ Hinrichtungsstätte** b. (-,-n) **/ Hinrichtungsstelle** b. (-,-n) : lazhva g.
hinrotzen V.k.e. (hat hingerotzt) : tarvañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, kouilhourañ, drochañ, ober dreist-penn-biz, mac'homañ, daoulammat, dic'hastañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, bastardiñ, ober diwar sav, brazober, ober a-flav, kalfichat [ul labour war goad].
hinschaffen V.k.e. (hat hingeschafft) : kas, kas di.
hinschauen V.gw. (hat hingeschaut) : teuler ur sell, sellet.
hinscheiden V.gw. (schied hin / ist hingeschieden) : mervel, tennañ e huanad diwezhañ, tremen, mont d'an tu all, mont en tu all, mont da Anaon, mont d'an Anaon, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont kuit, reiñ e spered, menel ; *sanft hinscheiden,* mervel e vouchig gouloù.
Hinscheiden n. (-s) : kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies.
hinschicken V.k.e. (hat hingeschickt) : kas, kas di ; *wen sollen wir hinschicken ?* piv da gas di ?
Hinschied g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marv g.
hinschlachten V.k.e. (hat hingeschlachtet) : lazhadegañ, drailhañ.
hinschlagen V.k.e. (schlägt hin / schlug hin / hat hingeschlagen) : skeiñ, kannañ, lopañ.
V.gw. : **1.** [*verb skoazell* **sein** : schlägt hin / schlug hin / ist hingeschlagen] *lang hinschlagen,* kouezhañ a-hed e gorf (a-hed e groc'hen) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ en e led, kouezhañ a-blaen, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañjer, a-stok e lañs), kouezhañ a-flav, kouezhañ war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ eus e sav-sonn war e c'henoù, kouezhañ sonnet war e c'henoù, kouezhañ evel un taol c'hwist ; **2.** [*verb skoazell* **haben** : schlägt hin / schlug hin / hat hingeschlagen] mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

hinschlängeln V.em. : **sich hinschlängeln** (hat sich (t-rt) hingeschlängelt) : korvigellañ, kammigellañ, kildroenniñ, korntroiañ, troidellañ, troiellat, troieta, kildreiñ, punañ, gwidilañ, kammañ ha digammañ, kammdroennat, kammdroiennat, kammigellañ en dro da.
hinschleichen V.gw. (schlich hin / ist hingeschlichen) : **1.** en em silañ ; **2.** *die Zeit schleicht hin,* n'ez a ket buan an amzer hebiou, ne dremen ket buan an amzer.
V.em. : **sich hinschleichen** (schlich sich hin / hat sich (t-rt) hingeschlichen) : en em silañ.
hinschleppen V.k.e. (hat hingeschleppt) : sachañ, stlejañ.
V.em. : **sich hinschleppen** (hat sich (t-rt) hingeschleppt) : **1.** padout ur viken, hirbadout, na vezañ diwezh ebet d'udb, na vezañ fin ebet d'udb, chom da lostigellat, chom da c'houlerc'hiñ ; **2.** en em stlejañ, mont a-stlej e gorf, mont a-ruz, mont stlej-distlej, skrampañ, en em ruzañ.
hinschludern V.k.e. (hat hingeschludert) : *etwas hinschludern,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober prim e labour, ober udb diwar-skañv (diwar sav, a-flav), brazober udb, tarvañ e labour, moc'hañ e labour, moc'hata e labour, moc'hajiñ e labour, moc'hellat e labour, bousoc'hañ e labour, batrouzañ e labour, kac'hidelliñ e labour, kilbouc'hiñ e labour, mastoc'hañ e labour, mordokiñ e labour, tafaniñ e labour, talfasat e labour, tasneuziñ e labour, toufañ e labour, porc'hellañ e labour, pemoc'hañ e labour, batrouzañ e labour, strabouilhat e labour, kouilhourañ e labour, drochañ e labour, bastardiñ e labour, kaoc'hañ e labour, ober udb dreist-penn-biz, mac'homañ e labour, marmouzañ e labour, kalemarc'hiñ e labour.
hinschmeißen V.k.e. (schmiss hin / hat hingeschmissen) : **1.** stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, foeltrañ ; **2.** dilezel, skarzhañ, mont diwar dro, disteurel ; *den ganzen Kram hinschmeißen, den Laden hinschmeißen,* lezel pep tra war e revr, stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog.
hinschmelzen V.gw. (schmilzt hin / schmolz hin / ist hingeschmolzen) : P. *vor etwas hinschmelzen,* trejebouliñ, bezañ skoelf, bezañ skoelfet gant udb, bezañ trelatet gant udb, bezañ alvaonet-holl, bezañ trefuet-holl gant udb, bezañ trevariet e benn gant udb.
hinschmieren V.k.e. (hat hingeschmiert) : **1.** lardañ ; **2.** bastrouilhañ, palastrañ, mastariñ, stlabezañ, skrabadenniñ, moc'hañ, moc'hata, porc'hellañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, kouilhourañ, drochañ, bastardiñ.
hinschreiben V.k.e. (schrieb hin / hat hingeschrieben) : *flüchtig etwas hinschreiben,* skrivañ (skeiñ) buan-ha-buan un draig bennak war un tamm paper (war un dra all, ouzh un dra all).
hinschwinden V.gw. (schwand hin / ist hingeschwunden) : steuziañ, mont diwar wel, mont a-ziwar wel, mont er-maez a wel, mont diouzh gwel, teuziñ.
hinsehen V.k.e. (sieht hin / sah hin / hat hingesehen) : teuler ur sell, sellet ; *ohne hinzusehen,* hep teuler evezh, hep teuler ur sell warnañ.
hinsehnen V.em. : **sich hinsehnen** (hat sich hingesehnt) : *sich nach etwas hinsehnen,* kaout hiraezh d'udb, hiraezhiñ d'udb, bezañ sorc'hennet gant udb.
hinsenden V.k.e. (sandte hin / hat hingesandt) : kas, kas di.
hinsetzen V.k.e. (hat hingesetzt) : **1.** *etwas hinsetzen,* lakaat udb en ur plas bennak ; *wieder hinsetzen,* eillec'hiañ ; **2.** *jemanden hinsetzen,* lakaat u.b. en e azez, lakaat u.b. en e goazez ; **3.** P. *etwas hinsetzen,* ober udb, dont a-benn eus udb, kas udb da vat (da benn vat), pengenniñ udb.
V.em. : **sich hinsetzen** (hat sich (t-rt) hingesetzt) : **1.** teuler e bouez, azezañ, choukañ, mont en e goazez, mont war e goazez, koazezañ, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, ober un azez, lakaat un azezig, ober un azezenn, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù ; **2.** P. lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Hinsicht b. (-,-en) : keñver g., tachenn b., feur g., tu g., andred g., perzh g., gwel g., feson b. ; *in jeder Hinsicht,* e pep keñver, a bep hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz, e pep andred, e pep feson, n'eus forzh e pelec'h ; *er ist in jeder Hinsicht genauso ehrlich wie Sie,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *in gewisser Hinsicht,* e keñver pe geñver, e poent pe boent, tu pe du, e tu pe du, en tu pe du, evit ur perzh, en ur mod, en ur mod bennak ; *in mancher Hinsicht,* e meur a geñver, e meur a feson, evit ur perzh mat ; *in dieser Hinsicht,* er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *in Hinsicht auf (t-rt),* **a)** a-zivout, evit pezh a sell ouzh, e-keñver udb, e fed a, a-fed ; **b)** gant respet evit / abalamour da (Gregor), en abeg da, dre an abeg da ; **c)** en amboaz eus, a-benn [udb] ; *in Hinsicht auf die paar Monate, die das Leben ihm gönnt,* evit an nebeud mizioù a chom gantañ da vevañ, evit an nebeud mizioù da vevañ laosket dezhañ gant an Ankoù ; *in keiner Hinsicht,* e nep doare, a nep metoù, dre nep metoù, e nep stad, dre nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, seurt-Doue, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e nep

keñver, e keñver ebet, griñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *man kann ihm in keiner Hinsicht vertrauen,* n'eus ket tu da gaout fizianñs ennañ e nep keñver.

hinsichtlich araog. [t-c'h] : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, e gwel udb, er gwel a, er gwel eus.

hinsiechen V.gw. (ist hingesiecht) : dizeriañ, koazhañ, kastizañ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, negezañ, krabotenniñ, bleaat, blinaat, mont war zisteraat, dizaniñ.

hinsinken V.gw. (sank hin / ist hingesunken) : gwantañ, disac'hañ.

hinsitzen V.gw. (saß hin / ist hingesessen) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] teuler e bouez, azezañ, mont en e goazez, mont war e goazez, en em lakaat war e azezoù, ober un azezig, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù.

Hinspiel n. (-s) : [sport] match mont g.

hinstehen V.gw. (stand hin / ist hingestanden) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] sevel, sevel en e sav, mont en e sav.

hinstellen V.k.e. (hat hingestellt) : **1.** lakaat en e blom, sevel ; **2.** lakaat en ur plas bennak ; *alles richtig hinstellen, wo es hingehört,* lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen, renkañ pep tra, klenkañ pep tra ; *sichtbar hinstellen,* lakaat war zizolo, lakaat a-wel-kaer, dispakañ a-wel-kaer ; *ein Standbild in eine Kirche hinstellen,* troniñ un delwenn en un iliz ; *wieder hinstellen,* eillec'hiañ ; *seht nur, wie der Schrank hingestellt wurde,* sellit e petore stumm emañ an armel aze, sellit penaos eo bet lakaet an armel aze ; **3.** [dre skeud.] *als etwas hinstellen,* envel, lakaat (udb) da, doareañ (udb) gant un anv bennak, ober udb (eus udb all), skeudenniñ, taolenniñ ; *etwas als wahr hinstellen,* reiñ udb da wir, degas udb da wir, menegiñ udb evel pa vefe gwir ; *du möchtest mich wohl als verrückt hinstellen,* c'hoant ac'h eus da dremen ac'hanon da sot (evit ur sod, evit sot), c'hoant ac'h eus ez afen da istrogell ganit ; *jemanden als Dieb hinstellen,* lakaat u.b. da laer, ober ul laer eus u.b., tremen u.b. da laer ; *als Muster hinstellen,* kinnig evel skouer (evel patrom), lakaat da batrom (da skouer) ; **4.** *etwas hingestellt sein lassen,* leuskel udb a-gostez (a-istribilh, a-ispilh, e-skourr, a-blad, a-sac'h, e-pign), lezel udb ouzh torgenn, chom e-pign gant udb.

V.em. : **sich hinstellen** (hat sich (t-rt) hingestellt) : **1.** sevel, sevel en e sav, mont en e sav ; **2.** en em lakaat, frammañ.

hinsterben V.gw. (stirbt hin / starb hin / ist hingestorben) : dizeriañ, koazhañ, kastizañ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, negezañ, krabotenniñ, bleaat, blinaat, mont war zisteraat, dizaniñ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel.

hinsteuern V.gw. (ist hingesteuert) : *auf etwas (t-rt) hinsteuern,* bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, klask udb, klask tizhout udb.

hinstreben V.gw. (hat hingestrebt) : *nach etwas hinstreben, zu etwas hinstreben,* strivañ da gaout udb, strivañ (lakaat e boan hag e studi) da dizhout ur pal bennak, lakaat e youl da dizhout udb, lakaat e nerzh da dizhout udb, lakaat e striv da dizhout udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, bizañ d'udb, bizañ da dizhout udb.

Hinstreben n. (-s) : doug g., dougidigezh b., tuadur g.

hinstrecken V.k.e. (hat hingestreckt) : **1.** astenn, ledañ, pladañ ; *jemandem die Hand hinstrecken,* astenn e zorn d'u.b., astenn e zorn etrezek u.b. ; **2.** diskar, pilat, bountañ d'an traoñ.

V.em. : **sich hinstrecken** (hat sich (t-rt) hingestreckt) : mont en e c'hourvez, souchañ ; *er hatte sich lang hingestreckt,* astennet e oa war hed-blad e gorf, gourvezet e oa en e led (a-hed e gorf, en e hed), edo en e c'hourvez a-stok-korf, edo en e c'hourvez a-stok e lañjer, edo war led e c'horf.

hinstreichen V.gw. (strich hin / ist hingestrichen) : tremen, mont hebiou.

hinstreuen V.k.e. (hat hingestreut) : strewiñ, lakaat, strinkañ, teurel ; *hingestreute Blumen,* pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g.

hinströmen V.gw. (ist hingeströmt) : en em strinkañ, en em oufiñ, diruilhal, en em vountañ, en em boulzañ, en em skeiñ.

hinstürzen V.gw. (ist hingestürzt) : **1.** tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm ouesk, kouezhañ ; **2.** rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat, disac'hañ, fontañ, frigasañ ; **3.** *zu einem Ort hinstürzen,* mont a-lamm (mont dillo) d'ul lec'h bennak ; *zum Bahnhof hinstürzen,* skeiñ etrezek ar porzh-houarn endra c'haller o klask tapout an tren, nijal d'ar porzh-houarn, strimpiñ d'ar porzh-houarn, partial d'an tarv d'ar porzh-houarn, partial evel un tenn d'ar porzh-houarn.

hintan Adv. : **1.** en diadreñv, war a-dreñv ; **2.** en distro, distok, a-gostez, ez distag.

hintanbleiben V.gw. (blieb hintan / ist hintangeblieben) : chom da straniñ ; [labour] *er bleibt in seiner Arbeit hintan,* ne zeu ket da boursuiñ, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h, foulet eo, foul a zo warnezhañ, foulmac'het eo gant al labour, herr labour a zo warnañ, dilañset eo war e labour, tapet en deus dilañs gant e labour, tapet en deus dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour.

hintanlassen V.k.e. (lässt hintan / ließ hintan / hat hintangelassen) : disprizañ, lakaat war an eil renk, lezel a-gostez, leuskel a-istribilh, leuskel a-ispilh, leuskel e-skourr, leuskel a-blad, leuskel a-sac'h, leuskel e-pign.

hintansetzen V.k.e. (hat hintangesetzt) : disprizañ, lakaat war an eil renk, lezel a-gostez, leuskel a-istribilh, leuskel a-ispilh, leuskel e-skourr, leuskel a-blad, leuskel a-sac'h, leuskel e-pign ; *den eigenen Vorteil hintansetzen,* en em ankounac'haat, en em zioueriñ,

lakaat mad ar re all dreist mad an-unan, bezañ diemzamant, bezañ dizamant outañ e-unan, dont war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), na vezañ ur sacher d'e du, na vezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober diouzh e lazioù, bezañ distag e galon ouzh pep tra, na glask gounid ebet, na glask e vad e-unan.

Hintansetzung b. (-,-en) : digasted b., dispriz g. ; *unter Hintansetzung seines Vorteils,* gant diemzamant, hep klask gounid ebet, hep klask e vad e-unan, hep sellet ouzh e vad e-unan, distag e galon ouzh pep tra.

hintanstehen V.gw. (stand hintan / hat hintangestanden) : bezañ disprizet, bezañ lezet a-gostez, bezañ lezet ermaez eus ar jeu.

hintanstellen V.k.e. (hat hintangestellt) : **1.** disprizañ, lakaat war an eil renk, lezel a-gostez, leuskel a-istribilh, leuskel a-ispilh, leuskel e-skourr, leuskel a-blad, leuskel a-sac'h, leuskel e-pign ; **2.** gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, tardañ, teuler termen d'ober udb.

hinten Adv. : a-dreñv, a-drek, ar-dreñv, en adreñv, en diadreñv, a-dreñv-kein, war a-dreñv, war-lerc'h, e-tro-kein, tro-kein ; *er ist hinten,* emañ en diadreñv ; *du bleibst hinten,* te a chomo war a-dreñv, te a chomo war-lerc'h, chom a ri a-dreñv ; *jemanden hinten aufs Pferd nehmen, jemanden hinten aufsitzen lassen,* [kezeg] sevel (lakaat) u.b. war talier e varc'h ; *hinten aufsitzen,* [kezeg] mont war an talier, sevel war an talier, sevel war lost ar marc'h ; *hinten antreten, sich hinten anstellen,* kemer e blas e diwezh al lostad tud ; *weit hinten,* pell a-dreñv deomp, pell war-lerc'h ; *ganz hinten,* er penn war-lerc'h, er penn adreñvañ ; *nach hinten,* war-dreñv, a-gil, war-gil, war-du an adreñv, war-giz, war-souz, a-dreuz-kil ; *nach hinten kucken,* sellet a-dreñv-kein, sellet a-dreñv e gein, sellet a-drek e gein, distreiñ da sellet, sellet war e lerc'h ; *nach hinten kippen,* mont war e lost, gwintañ ; *nach hinten schaffen,* adreñvañ, kas a-drek, kas war an adreñv, kas a-dreuz-kil ; *hinten herum,* dre an tu a-dreñv, dre an adreñv ; *von hinten,* a-ziadreñv, a-dreñv-kein, eus an adreñv, diardreñv, gant ar fin, gant an diwezh ; *von hinten anfangen,* kregiñ gant ar fin (gant an diwezh) ; *von hinten überfallen,* tagañ eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv) ; *der Wind kommt von hinten,* emañ an avel a-gein dimp ; *stell es so weit wie möglich nach hinten,* laka an dra-se adreñvañ ma c'halli ; *weiter hinten, weiter nach hinten,* adreñvoc'h, pelloc'h war a-dreñv, muioc'h en diadreñv.

hintendran Adv. : P. a-dreñv, en adreñv, en diadreñv, war a-dreñv.

hintendrauf Adv. : a-dreñv, en adreñv, en diadreñv, war a-dreñv.

hintendrein Adv. : **1.** a-dreñv, en adreñv, en diadreñv, war a-dreñv ; **2.** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh.

hintenherum Adv. : **1.** dre an tu a-dreñv, dre an adreñv, diardreñv ; **2.** dre hentoù distro, dre guzh, dre laer, en ur ober tro ; *ich habe es hintenherum erfahren,* me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev pa ne oan ket d'ober ; **3.** [dre astenn.] a-c'hin, war an tu gin, e gin, en enep.

hintennach Adv. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu.

hintenrum Adv. : **1.** dre an tu a-dreñv, dre an adreñv, diardreñv ; **2.** dre hentoù distro, dre guzh, dre laer, en ur ober tro ; *ich habe es hintenrum erfahren,* me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev, se am eus gouezet ouzh e glevet pa ne oan ket d'ober.

hintenüber Adv. ha rakverb rannadus : war lein e gein, war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen, war e gilpenn ; *hintenüber fallen,* kouezhañ war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ war e gilpenn, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, P. mont e gantolor en aer.

hintenüberfallen V.gw. (fällt hintenüber / fiel hintenüber / ist hintenübergefallen) : kouezhañ war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer.

hinter[1] araogenn (t-d-b/t-rt) : **1.** a-dreñv, a-drek, war-lerc'h, ar-dreñv, àr-dreñv, en adreñv da, da-heul, war-lerc'h, e-tro-kein da, e-tro-kein, a-dreñv-kein, a-gein da, a-gein gant, e pleg ; *hinter mir, hinter mich,* a-dreñv din, em zreñv, war va lerc'h ; *hinter dir, hinter dich,* a-dreñv dit, ez treñv, war da lerc'h ; *die Katze lauert hinter dem Büschel Gras,* plavet eo ar c'hazh a-dreñv ar vodenn c'heot, plavet eo ar c'hazh e pleg ar vodenn c'heot ; *hinter dem Haus,* a-dreñv an ti, a-drek an ti, àr-dreñv an ti, e-tro-kein an ti, a-dreñv kein an ti ; *jemanden hinter sich (t-d-b) lassen,* kemer (gounit) lañs war u.b., gounit hent war u.b., leuskel hent gant u.b. ; *hinter jemandem her sein,* bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., galoupat u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursu u.b. ; *sie sind hinter mir her*, int am foursu, savet o deus skrap warnon ; *die Polizei ist hinter ihm her,* klask a zo warnañ, savet ez eus skrap warnañ, kas a zo war e lerc'h, ar polis a zo war e skasoù ; *hinter den Mädchen her sein,* gastaouiñ, merc'heta, plac'heta, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed, fringal, furikat, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kunduiñ merc'hed, friantañ ; *er ist ganz schön hinter Frauen her,* hennezh a zo gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, ur gastaouer touet a zo anezhañ, hennezh a zo ur gastaouer diouzh ar penn, hennezh a zo ur merc'hetaer eus ar penn, hennezh a zo ur marc'h-limon eus ar re washañ, hennezh a zo ur galouper, P. ur c'hi gaol a zo anezhañ ; *sie ist ganz schön hinter Männern her,* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni, honnezh a gar ar c'hoari, honnezh a flut, prest eo da sevel he fav, honnezh a zo rederez, friantiz a zo ganti, friantell eo, plijout a ra dezhi mont da friantellat, plijout a ra dezhi fringal, honnezh a zo ur c'halouperez, honnezh a zo un ebeulez ; *hinter jemandem herlaufen,* bezañ war seulioù u.b., heuliañ u.b., na ziskregiñ diouzh u.b., mont

da-heul u.b. ; *hinter einem Wandschirm hervorkommen,* diboukañ eus a-dreñv un andorenn ; *mach die Tür hinter dir zu,* serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ; *die Tür hinter jemandem schließen,* serriñ an nor (prennañ an nor) war gein u.b., serriñ an nor (prennañ an nor) war lerc'h u.b. ; **2.** [dre skeud.] *hinter jemandes Rücken,* a-dreñv kein u.b., e kuzh ouzh u.b., e kuzh d'u.b., en dic'houzout d'u.b. ; *hinter den Kulissen,* e koach / e skoach / en diwel (Gregor), dre guzh, en adreñv, e kuzh d'an holl, dre zindan, en amc'houloù ; *hinter verschlossenen Türen,* an dorioù serret (Gregor), e kuzul, e kuzulig, en amc'houloù ; *mit etwas hinter dem Berg halten,* derc'hel kloz war udb, ober an tav war udb ; *jemanden hinters Licht führen,* lakaat u.b. da faziañ (da lonkañ silioù), tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b, c'hoari an nouch gant u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ kelien da blomañ d'u.b, bratellat (gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, dastum, houperigañ, flemmañ, paltokiñ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b ; *hinter die Wahrheit kommen,* kavout ar wirionez, dizoleiñ ar wirionez, kouezhañ war an tres, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, sikañ e viz en toull ; *hinter jemandes Schliche kommen,* kouezhañ war an tres, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskuliañ korvigelloù u.b., dizoleiñ iriennoù u.b. ; *es faustdick hinter den Ohren haben,* bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ finoc'h eget kaoc'h louarn, bezañ hir troioù e gordenn, bezañ kant tro en e gordenn, bezañ finesaoù ouzh en ober, bout tro en e laezh, bezañ ur sifelenn a zen, bezañ un den gweet e hentoù, bezañ fil en an-unan, kaout fil, na vezañ un hanter c'henaoueg, bezañ un ebeul, bezañ ur fouin, bezañ bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, bezañ ur sapre den kordet, bezañ un higenn a zen, bezañ un hinkin a zen, bezañ gwriet a finesaoù, bezañ ul labous a zen, bezañ bet darbet d'an-unan mont da louarn, bezañ diouzh ar mintin, bezañ ul louarn a baotr, bezañ bet meret e bleud tanav, bezañ ul louarn kozh, bezañ ul luban, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ur sac'had korvigelloù gant an-unan ; *er ist noch feucht hinter den Ohren,* hennezh a zo ur beg-melen - ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz - hennezh a zo eus an torad diwezhañ - hennezh a zo war e gentañ lamm - war ar boulc'h kentañ emañ - war e dro gentañ emañ ; [tr-l] P. *sich etwas hinter die Ohren schreiben,* garanañ udb don en e benn, moullañ udb en e spered, merkañ mat udb, sankañ udb don en e benn ; *jemandem eins hinter die Ohren geben,* boc'hata (fasata, fasadiñ) u.b. / reiñ ur vougennad d'u.b., diaveliñ ur javedad diouzh u.b. (ur vousellad gant u.b.) / distagañ ur palvad diouzh u.b. (un avenad d'u.b.) / diaveliñ ur voc'had (ur fasad) gant u.b. (Gregor), difoeltrañ un avenad gant u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *hinter die Schule gehen,* ober skol al louarn, ober skol fich, chom da c'hoari tro (da c'hoari troig al louarn), ober skol louarn.

hinter-[2] *rakverb rannadus pe stag a verk ur fiñv war an adreñv pa vez rannadus, ur gwallober pe un ober kuzh pa vez stag*.

Hinterachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-dreñv g., kilhoroù a-drenv lies.

Hinteransicht b. (-,-en) : gwel eus an adreñv g., gwel dre an adreñv g.

Hinterausgang g. (-s,-ausgänge) : hent-maez a-dreñv g., isuenn a-dreñv b., dor a-dreñv b.

Hinterbacke b. (-,-n) : **1.** feskenn b., peñs g., klun b., ters b., P. moñsell b., pastell b. ; [dre fent] *die Hinterbacken,* an divjod a-dreñv lies. ; *seine Hinterbacken sind leicht entzündet,* saraget eo e beñsoù ; *die Hemdszipfel sind zwischen seinen Hinterbacken eingeklemmt,* stag eo an doubier ouzh an daol ; **2.** sich auf die *Hinterbacken setzen,* P. lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, terriñ e revr, foeltrañ e revr.

Hinterbänkler g. (-s,-) : [gwashaus] kannad a eil renk g.

Hinterbänklerin b. (-,-nen) : [gwashaus] kannadez a eil renk b.

Hinterbein n. (-s,-e) : **1.** [korf.] pav a-dreñv g. ; **2.** [dre skeud.] *sich auf die Hinterbeine stellen,* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (war e gentroù), sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, frinkal, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).

Hinterbliebene(r) ag.k. g./b. : *die Hinterbliebenen,* tud an hini marv lies.

Hinterbliebenenrente b. (-,-n) : leve paeet da bried an hini marv g., leve diandreiñ g.

hinterbringen V.k.e. : **1.** [rakverb rannadus : brachte hinter / hat hintergebracht] : lakaat en adreñv ; **2.** [dre skeud., rakverb stag : hinterbrachte / hat hinterbracht] : *jemandem etwas hinterbringen,* reiñ udb da c'houzout d'u.b., flatrañ (diskuliañ) udb d'u.b.

Hinterbringer g. (-s,-) : **1.** titourer kuzh g. ; **2.** flatrer g., diskulier g.

Hinterdeck n. (-s,-s) : [merdead.] pont a-dreñv g.

hinterdrein Adv. : **1.** a-dreñv, en adreñv, en diadreñv, war a-dreñv ; **2.** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde,

da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh.
hintere(r,s) ag. : a-dreñv, diwezhañ, a-ziadreñv ; *die hinteren Bänke,* ar renkadoù (ar bankoù) diwezhañ lies. ; *der hintere Sitz,* an azezenn a-dreñv b., skaon ar c'harr g./b. ; *das hintere Teil (das Hinterteil),* **a)** al lodenn a-dreñv b., an tu a-dreñv g., ar penn a-dreñv g., an adreñv g., an diadreñv g., al lost g. ; *das hintere Teil des Autos,* diadreñv an oto g., revr an oto g., penn-adreñv an oto g., lost an oto g. ; **b)** [loen.] ar revr g., ar penn a-dreñv g., ar c'hil g.
hintereinander Adv. : an eil war-lerc'h egile, an eil war-lerc'h eben, a bep eil, tro-ha-tro, unan war-lerc'h an all, unan-hag-unan, unan da unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, dre unanoù, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil da-heul egile, lost-ouzh-lost, lost-ha-lost, en un aridennad, en un andennad, da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-lerc'h, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu ; *hintereinander gehen*, mont lost-ouzh-lost (lost-ha-lost), ober lostig al louarn, mont an eil war-lerc'h egile, mont an eil da-heul egile ; *drei Tage hintereinander,* tri devezh da heul (diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer) ; *zwei Jahre hintereinander,* en eil bloaz evel en egile ; *kurz hintereinander, schnell hintereinander,* taol-ha-taol, taol-war-daol ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten,* lakaat kresk war gresk ; *zwei Pferde hintereinander spannen, zwei Pferde hintereinanderspannen,* ambilhañ kezeg.
hintereinanderher Adv. : an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, lost-ouzh-lost, lost-ha-lost, en un aridennad, en un andennad, a bep eil, tro-ha-tro, da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, a-steud.
Hintereinanderschaltung b. (-,-en) : [tekn., tredan] stignad en arsteud g.
Hintereingang g. (-s,-eingänge) : antre a-dreñv g., digor a-dreñv g., toull a-dreñv g., hent-barzh a-dreñv g., mont tre a-dreñv g., dor a-dreñv b.
hinterfotzig ag. : P. [rannyezh.] fell, kivioul, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, troidellek, touellus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, lubanus, souchet, kildrouk, skoachet, dre zindan, kuzh-ha-muz, mitouik, mitaouik, ganas.
hinterfragen V.k.e. [rakverb stag : hat hinterfragt] : *etwas hinterfragen,* adlakaat udb e kont, lakaat udb e bilibann, lakaat udb en arvar, stagañ drezenn ouzh udb, sevel mar war udb, diskrediñ war udb, disfiziout diouzh udb, kaout disfiz diouzh udb, kaout douetañs diouzh udb, kaout diskred war udb, kavout abeg en udb, douetiñ war udb, kaout douetañs war udb (Gregor), bezañ war var ag udb, sellet a-dost ouzh udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb.
Hinterfront b. (-,-en) : **1.** [lu] adreñv an talbenn brezel g. ; **2.** [tisav.] tu a-dreñv g., diadreñv g.
Hinterfuß g. (-es,-füße) : [korf.] pav a-dreñv g.
Hintergaumenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] gouelienn b.
Hintergebäude n. (-s,-) : [tisav.] savadur a-dreñv g.
Hintergedanke g. (-ns,-n) : mennozh kuzh g., soñj a-dreñv e benn g. ; *ohne Hintergedanken,* hep kuzh seurt ebet, didro, didroidell, didroell, displeg, divalis, hep malis, didortilh, hep soñjal e netra ebet all, hep soñj ebet a-dreñv e benn, hep mennozh kuzh ebet, kuit a bep mennozh kuzh.
hintergehen V.k.e. [rakverb stag : hinterging / hat hintergangen] : touellañ, tromplañ, kilhañ, bourdañ, desev, flipat, baratañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, nezañ, stranañ, stranigañ, riñsan, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarniñ, kouilhoniñ, touzañ, c'hoari, kabestrañ, rouzañ, raskañ ; *jemanden hintergehen,* tremen lost al leue dre c'henoù u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., louarniñ u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, dastum, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ) u.b., kilhañ u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., dilañsañ u.b., kouilhoniñ u.b., ober gaou d'u.b., tapout vil u.b., kac'hat e godell u.b. ; *der Hintergangene,* an houperig g.
Hintergehung b. (-,-en) : bratellerezh g., tromplerezh g., touell g., touelladenn b., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., c'hwiberezh g., taol-ganas g.
Hintergeschirr n. (-s,-e) : kulier g., avalouer g. ; *den Wagen mit dem Hintergeschirr bremsen,* kulierañ ; *Pferd mit Hintergeschirr,* marc'h penngulier g.
Hintergestell n. (-s,-e) : [korf.] adreñv g. diadreñv g., penn adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., kab ar revr g., lost g.
Hinterglied n. (-s,-er) : [korf., loen.] ezel a-dreñv g.
Hintergliedmaßen lies. : [korf., loen.] izili a-dreñv lies.
Hintergrund g. (-s,-gründe) : **1.** drekleur b., foñs g., talenn ziwezhañ b., drektalenn b., diadreñv g., adreñv g., diabell-gweled g. ; *im Hintergrund,* en diabell, damguzh, en amc'houloù, en adreñv ; **2.** *sich im Hintergrund halten (im Hintergrund bleiben),* chom en amc'houloù, chom en adreñv ; **3.** *in den Hintergrund treten,* mont e bouez war zisteraat, mont tamm-pe-damm diwar-wel ; **4.** *in den Hintergrund drängen,* distroadañ, talvezout a-enep, kas diwar-wel, displantañ / divountañ (Gregor) ; **5.** [dre skeud.] *die Hintergründe der Sache,* tu kuzh an afer g., dindan kuzh an afer g. ; *vor diesem Hintergrund,* an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se, war se.
Hintergrundgeräusch n. (-es,-e) : vorm g., gwrac'had g., mordrouz g.
hintergründig ag. : rouestlet, diaes, fuilhet, luziet, kemmesket, gwall vesket.
hinterhaken V.gw. [rakverb rannadus : hat hintergehackt] : studiañ pizh udb, mont war don udb, burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb.
Hinterhalt g. (-s,-e) : **1.** spi-brezel g., spi g., stign g., stegn g. ; *sich in den Hinterhalt legen,* en em lakaat war

spi (e spi, e par, war api) ; *im Hinterhalt liegen,* bezañ war spi (e spi, e par, war api, war-c'hed), garjata ; *aus dem Hinterhalt hervorbrechen,* difoupañ (diflukañ, diflipañ, diboukañ, dispakañ, strinkañ) eus e lec'h spi ; *jemanden aus dem Hinterhalt überfallen,* tapout u.b. er gwasked ; **2.** spi g., stign g., antell b., toull-sac'h g. ; *jemandem einen Hinterhalt legen,* stignañ (stegnañ) spioù d'u.b., stignañ antelloù d'u.b., stignañ antelloù evit tapout u.b., aozañ spioù d'u.b., aozañ spioù evit pakañ u.b. ; *jemanden in einen Hinterhalt locken,* dedennañ u.b. en un toull-sac'h ; **3.** mennozh kuzh g., emharz g., ardav g., dalc'h-spered g., mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., argred g., argrederezh g.

hinterhältig ag. : fell, kivioul, gwidreüs, beskellek, troidellek, touellus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, lubanus, souchet, kildrouk, skoachet, dre zindan, a-zindan, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, mitouik, mitaouik, ameeun, dizeeun, ganas, gwidilus, gwidal, kamm, pilpous, gwidreüs, milis ; *er ist hinterhältig,* n'eus nemet kildro ennañ, ur gwidal eo hennezh, hennezh a zo gwidal, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, un den a-zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, ur c'horvigeller a zo anezhañ, ur troideller a zo anezhañ, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier.

Hinterhältigkeit b. (-) : soucherezh g., skoacherezh g., treitouriezh b., fazierezh g., fent g., tromplerezh g., touell g., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g.

Hinterhand b. (-,-hände) : **1.** [kezeg] penn a-dreñv g. ; **2.** [korf.] kreizdorn g. ; **3.** [c'hoari] *in der Hinterhand sein,* bezañ an dorn diwezhañ gant an-unan, c'hoari da ziwezhañ.

Hinterhaupt n. (-s,-häupter) : [korf.] kilpenn g.

Hinterhauptsbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn kilpenn g.

Hinterhaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] korf-savadur a-dreñv g., korf a-dreñv g., drekkorf g.

hinterher[1] Adv. : **1.** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu, ouzh heul ; **2.** [dre skeud.] *du bist sehr hinterher,* gwall droet (gwall dik, gwall nay, pitilh, ran, dall) out gant an dra-se, gwall zouget out d'an dra-se, gwall wrac'h out gant kement-se, mont a rez dreist-penn gant an dra-se, te a zo ur bouc'h gant an dra-se, te az pez deur gant an dra-se, glaourenniñ a rez war-lerc'h an dra-se, da galon a zo war an dra-se.

hinterher-[2] Adv. : *rakverb rannadus a verk an heuliañ.*

hinterherbummeln V.gw. (t-d-b) (ist hinterhergebummelt) : chom da zilerc'hiañ, bezañ war an diwezhadoù ; *du bummelst mir hinterher,* n'out ket lodenn evit labourat, manet out war va lerc'h, dilañsañ a rez warnon, tapout a rez dilañs warnon, tapet ac'h eus ar bouc'h.

hinterherfahren V.gw. (t-d-b) (fährt hinterher / fuhr hinterher / ist hinterhergefahren) : heuliañ.

hinterherhinken V.gw. (t-d-b) (ist hinterhergehinkt) : **1.** heuliañ en ur gammañ ; **2**. chom da zilerc'hiañ ; *er hinkt seiner Terminplanung hinterher,* ne zeu ket da boursuiñ, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs gant e labour, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour ; *du hinkst mir hinterher,* n'out ket lodenn evit labourat, manet out war va lerc'h, dilañsañ a rez warnon, tapout a rez dilañs warnon, tapet ac'h eus ar bouc'h.

hinterherjagen V.gw. (t-d-b) (ist hinterhergejagt) : redek war-lerc'h, kas ; *einem Dieb hinterherjagen,* redek ul laer, galoupat ul laer, poursuiñ ul laer, kas ul laer ; *dem Ball hinterherjagen,* redek war-lerc'h ar vell.

hinterherkommen V.gw. (t-d-b) (kam hinterher / ist hinterhergekommen) : **1.** heuliañ ; **2.** dont da-heul, dont, c'hoarvezout ; **3.** degouezhout da ziwezhañ (war-lerc'h ar re all, war-lerc'h unan all).

hinterherlaufen V.gw. (t-d-b) (läuft hinterher / lief hinterher / ist hinterhergelaufen) : **1.** heuliañ d'ar red, poursuiñ, kas, redek war-lerc'h [udb/u.b.] ; *lauf mir hinterher,* red war va lerc'h ; *dem Ball hinterherlaufen,* redek war-lerc'h ar vell ; **2**. *er läuft seiner Terminplanung hinterher,* ne zeu ket da boursuiñ, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, mac'homet eo gant al labour, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs gant e labour, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour ; **3.** [dre skeud.] *jemandem hinterherlaufen,* galoupat u.b. ; *einem Mädchen hinterherlaufen,* galoupat ur plac'h.

hinterherschicken V.k.e. (hat hinterhergeschickt) : kas war-lerc'h u.b.

Hinterhof g. (-s,-höfe) : porzh a-dreñv g.

Hinterindien n. : Indez-Sina b.

hinterindisch ag. : ... Indez-Sina, eus Indez-Sina, indezsinaat.

Hinterkappe b. (-,-n) : [botez] skoaz ar votez b., kartel g.

Hinterkastell n. (-s,-e) : [merdead.] tilher a-dreñv g.

Hinterkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed b., morzhedenn b.

Hinterkipper g. (-s,-) : [tekn.] sammgarr-gwint g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., tumporell b.

Hinterklaue b. (-,-n) : [chas] gourivin g.

Hinterkopf g. (-s,-köpfe) : kilpenn g.

Hinterladen g. (-s,-läden) : drekstal b., stal-adreñv b.

Hinterlader g. (-s,-) : [arm] arm-tan a vez karget dre ar revr g.

Hinterlage b. (-,-n) : [Bro-Suis] arc'hant-kred g., kretadenn b.
Hinterland n. (-s,-länder) : **1.** keinvro b., diabarzhvro b., donvro b. ; **2.** [lu] adreñv g.
hinterlassen V.k.e. [rakverb stag : hinterlässt / hinterließ / hat hinterlassen] : lezel [udb d'u.b.da hêrezh], lezel [udb gant u.b.], lezel war e lerc'h, leuskel en e zilerc'h, legadiñ ; *seine Karte hinterlassen,* reiñ ur gartenn-vizit, lezel ur gartenn-vizit war e lerc'h ; *ein großes Vermögen hinterlassen,* lezel madoù e-leizh war e lerc'h, lezel ur fortun war e lerc'h, lezel madoù e-leizh a-zilerc'h d'an-unan ; *sie haben nichts hinterlassen,* ne vanas mann war o lerc'hoù, ne vanas mann war o lerc'h ; *sie besaß sieben- oder achthundert Franc, die ihre Eltern ihr hinterlassen hatten,* seizh pe eizh kant lur a oa chomet ganti war-lerc'h he zud ; *einen üblen Nachgeschmack hinterlassen,* teuler blaz fall war ar boued, lakaat goust fall war ar boued ; *Spuren hinterlassen,* lezel merkoù war e lerc'h, lezel roudoù war e lerc'h, chom merkoù war e lerc'h, chom roudoù war e lerc'h ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen,* lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack,* blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, blaz ar c'hwerv a chom eus dilerc'h ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde,* losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall ; *hinterlassene Werke,* skridoù diembann lies., oberennoù dalif lies ; *bleibende Eindrücke hinterlassen,* skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom peg-mat er galon, chom moullet er galon.
Hinterlassenschaft b. (-,-en) : **1.** urvad g., hêrezh b., legad g., susit g./b. ; **2.** aspadenn b.
Hinterlassung b. (-,-en) : *ohne Hinterlassung einer Sache,* hep lezel udb war e lerc'h ; *unter Hinterlassung einer Sache,* en ur lezel udb war e lerc'h.
Hinterlauf n. (-s,-läufe) : [korf.] pav a-dreñv g., ezel a-dreñv g.
hinterlegen V.k.e. **1.** [rakverb rannadus : hat hintergelegt] : lakaat en adreñv ; **2.** [rakverb stag : hat hinterlegt] [kenw, arc'hant] *Wertpapiere hinterlegen,* fiziout lizheroù-eskemm en ti-bank ; *als Pfand hinterlegen,* reiñ da ouestl (e gouestl, e kred, da fiziad goudoriñ).
Hinterleger g. (-s,-) : fizier g.
Hinterlegung b. (-,-en) : fiziad g., fiziadur g., gouestlad g., tredeogañ g., tredeogerezh g. ; *gesetzliche Hinterlegung,* fiziadur ret g., fiziad lezennel g., fiziad hervez al lezenn g.
Hinterlegungskasse b. (-,-n) : kef fiziañ ha tredeogañ g.
Hinterlegungskonto n. (-s,-konten) : kont fiziañ ha tredeogañ b.
Hinterleib g. (-s) : [korf.] adreñv g. diadreñv g., penn adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., kab ar revr g. ; *der Hinterleib des Hummers,* lost al legestr g.
Hinterlist b. (-,-en) : **1.** ijin fall g., taol-ganas g., taol ginas g., taol-gwidre g., taol-yud g., stign g., stegn g., troidell b., korvigell b., kammigell b., yudazerezh g., judazerezh g., ard g., ardivinkoù lies., tro lous b., P. taol gast g. ; **2.** [gwir] douilh g.
hinterlistig ag. : fell, kivioul, gwidreüs, beskellek, troidellek, touellus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, lubanus, ganas, gwidilus, gwidal, kamm ; *er ist hinterlistig,* n'eus nemet kildro ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier.
hinterm [*berradur evit* **hinter dem**].
Hintermann g. (-s,-männer) : **1.** paotr a-dreñv g., heulier g. ; **2.** atizer g., arlouper g. ; **3.** [kenwerzh] ardester g. ; **4.** [arc'hant.] kred g., den kret g., gwarant g.
Hintermannschaft b. (-,-en) : difennerien lies.
Hintermast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-volosk b.
Hintern g. (-s,-) : **1.** diadreñv g., penn-adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., foñs g., kab ar revr g., krap ar revr g., kil g., siklutenn b., dibuner g., feskennoù lies., divfeskenn lies., peñsoù lies., fraezh g., talekon g., talier g., bailh ar brenn g., moñselloù lies., Kerdarzhell b., Kervramm b., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., letern g., planedenn b. ; *das Kind läuft mit nacktem Hintern rum,* ar bugel a c'haloup war e revr noazh ; *auf dem Hintern hinunterrutschen,* diskenn a-ruz revr, diskenn a-ruz e revr ; *sie hatte einen dicken Hintern,* ur revr dev he doa, honnezh a oa pounner he foñs ; *jemandem (jemanden) in den Hintern treten,* lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv ; *wenn du nicht brav bist, kriegst du was auf den Hintern,* bez fur, a-hend-all e vo tomm da'z peñsoù - bez fur, a-hend-all e kousto da'z revr ; *Schlag auf den Hintern,* revriad g. ; *Schläge auf den Hintern,* peñsad g., revriad g., feskennad b., tersad b., pradad g. ; *den Hintern voll bekommen,* tapout ur peñsad (ur revriad, ur feskennad, un dersad, ur pradad, ur foetadenn), tapout war e feskennoù, tapout war e beñsoù, kaout diwar e revr ; *jemandem den Hintern versohlen, jemandem den Hintern verbläuen, jemandem den Hintern voll hauen, jemandem den Hintern verhauen,* peñsata u.b., difeskinañ u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, torchañ u.b., frotañ u.b., reiñ d'u.b. war krap e revr, skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ ur foetadenn d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor) ; *jemandem einen Fußtritt in den Hintern verpassen,* botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *auf den Hintern fallen,* tapout ul lamm-revr, kouezhañ war e foñs, kouezhañ war e revr ; *auf den Hintern zu fallen ist schmerzhaft,* ul lamm-revr a dalv nav ; *einen schönen Hintern haben,* bezañ adreñvet brav ; *sich (t-d-b) den Hintern waschen,* gwalc'hiñ e revr, gwalc'hiñ e letern ; **2.** [dre skeud.] *jemandem in den Hintern kriechen,* lipat e revr d'u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e

grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb, lubaniñ u.b. ; [dre skeud.] P. j*emandem Zucker in den Hintern blasen,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b. ; *jemandem Feuer unter den Hintern machen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *sich (t-d-b) den Hintern aufreißen,* terriñ e revr, foeltrañ e revr ; *sich auf den Hintern setzen,* **a)** terriñ e revr, foeltrañ e revr, labourat tenn, mont da vat-kaer ganti, mont parfet dezhi, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi ; **b)** chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ sabatuet, chom bamet ; *Hummeln im Hintern haben,* na badout e revr e nep lec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ poazh a revr, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfichal (o lavigañ, o lammat), bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, un drapikell, ur breskenner, un turmud, ur revr bervet) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kemenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ holen kras en e revr.

hintern [*berradur evit* **hinter den**].

Hinterpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-kleur g., marc'h-leur g., marc'h-tirleur g.

Hinterpforte b. (-,-n) : dor a-dreñv b., postern g.

Hinterpfote b. (-,-n) : [korf.] pav a-dreñv g.

Hinterrad n. (-s,-räder) : rod a-dreñv b. ; *Hinterrad fahren, nur auf dem Hinterrad fahren,* c'hoari chiboud, ober chiboudig, ober chiboudoù.

Hinterradantrieb g. (-s,-e) : erlusk diadreñv g., erlusk dre ar rodoù a-dreñv g.

Hinterraum g. (-s,-räume) : drekstal b., stal-adreñv b., traoñ an ti g., ti traoñ g.

hinterrücks Adv. : a-dreñv-kein, eus an a-dreñv, en un doare disleal, dre un taol-yud, en un doare treitour, dre drais, dre dreitouriezh ; *jemanden hinterrücks überrumpeln,* mont dre drais d'u.b.

hinters [*berradur evit* **hinter das**].

Hinterschenkel g. (-s,-) : [kegin.] morzhed b., morzhedenn b.

Hinterschiff n. (-s,-e) : aros g., revr ar vag g. ; *das Hinterschiff war zertrümmert,* revr ar vag a oa drailhet, an aros a oa drailhet.

Hinterschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed b., morzhedenn b.

Hinterseite b. (-,-n) : tu-gin g., tu a-dreñv g., tu diadreñv g., penn-adreñv g., adreñv g., kein g. ; *Fenster an der Hinterseite eines Hauses,* prenestr a-ziadreñv g. ; *Hinterseite des Hauses,* penn-adreñv an ti g., lost an ti g., kein an ti g., tu a-dreñv an ti g.

Hintersinn g. (-s,-e) : ster kuzh g., talvoudegezh b.

hintersinnen V.em. : **sich hintersinnen** [rakverb stag : hintersann sich / hat sich (t-rt) hintersonnen] [Bro-Suis] **1.** prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ soñjoù, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch ; **2.** ober tachoù, ober bil, ober biloù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, chaokat e ivinoù, fallgaloniñ, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ pounner e benn, ober gwad fall, debriñ e spered, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, kemer merfeti, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ ur penn-skort.

hintersinnig ag. : **1.** [komzoù] **a)** leun a zamgomzoù, forc'hellek ; **b)** pounner ; **2.** [den] kevrinus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, amrinek, gweet e hentoù, beskellek.

hinterste(r,s) ag. : a-dreñv, adreñvañ, diwezhañ, uhelañ ; *der hinterste Teil des Hauses,* penn uhelañ an ti g. ; *der hinterste Teil des Feldes,* penn uhelañ ar park g. ; *im hintersten Teil der Brester Reede,* e goueled mor-bihan Brest ; *im hintersten Winkel der Hölle,* ; e pennfont an ifern, e parfont an ifern, e parfinfont an ifern ; *das Hinterste zuvorderst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, foeltrañ pep tra, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

Hintersteven g. (-s,-) : **1.** [merdead.] tampot g., stambod g., rozenn b. ; **2.** [norzh Bro-Alamagn] [korf.] adreñv g., diadreñv g., penn adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., kab ar revr g.

Hinterstrang g. (-s,-stränge) : [korf.] pañs a-dreñv g.

Hinterstube b. (-,-n) : [tisav.] sal war an adreñv b.

Hinterstück n. (-s,-e) : adreñv g. diadreñv g., penn adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., lost g.

Hinterteil n. (-s,-e) : adreñv g., diadreñv g., penn adreñv g., tu a-dreñv g., revr g., kab ar revr g., kil g., lost g., talier g., talekon g., talpenn b., moñselloù lies.

Hintertreffen n. (-s) : **1.** [lu] adreñv an talbenn brezel g. ; **2.** [dre skeud.] *ins Hintertreffen geraten (kommen),* bezañ lezet a-gostez, bezañ pell war-lerc'h ar re all, kemer dilañs, dilañsañ, bezañ distroadet (divountet), mont diouzh gwel (diwar wel, er-maez a wel), bezañ diaraoget, bezañ diroudet.

hintertreiben V.k.e. : **1.** [rakverb rannadus : trieb hinter / hat hintergetrieben] kas war-dreñv, bountañ war-dreñv, argas ; **2.** [rakverb stag : hintertrieb / hat hintertrieben] enebiñ ouzh, parraat ouzh, diarbenn, kontroliañ, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], kas da get, mont en avel da, diharpañ [u.b.], arbennañ.

Hintertreppe b. (-,-n) : **1.** diri a-dreñv lies. ; **2.** diri kuzh lies.
Hintertreppengeschichte b. (-,-n) : kaozioù lies., klakennerezh g., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., teodennerezh g., kelajoù lies., boltenn b., kinkanell b., brozenn b.
Hintertreppenroman g. (-s,-e) : romant pemp gwenneg g.
Hintertupfing n. (-s) **/ Hintertupfingen** n. (-s) : toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., difouilh g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.
Hintertür b. (-,-en) : **1.** dor a-dreñv b. ; **2.** [dre skeud.] dor a-dreñv b., hent-tec'hout g., hent-tec'hel g., hent-diflipañ g., diflip g. ; *noch eine Hintertür offen lassen,* sellet ouzh an nor a-dreñv ; **3.** *etwas durch eine Hintertür wieder einführen,* degas udb en-dro dre zindan (dre guzh, dre skrap).
Hintertürl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] dor a-dreñv b.
Hinterviertel n. (-s,-) : [kegin.] **1.** karterenn a-dreñv b. ; **2.** morzhed-vaout b. ; **3.** lounezhenn leue b.
Hinterwälder g. (-s,-) : P. kleuk g., pagan g., palod g., glaouch g., pataveg g.
hinterwälderisch ag. : kleuk, begek, genaouek, geoliek, imobil, pagan, darsot, loukes, patavek, patav.
Hinterwand b. (-,-wände) : speurenn a-dreñv b., moger a-dreñv b. ; [kirri] *geleiterte Hinterwand,* kavagell a-dreñv b., klouedenn a-dreñv b.
hinterwärts Adv. : war gil, a-gil, war-dreñv, war-du an adreñv, war-giz, war-souz.
hinterziehen V.k.e. : **1.** [rakverb rannadus : zog hinter / hat hintergezogen] sachañ, lemel, tennañ ; **2.** [rakverb stag : hinterzog / hat hinterzogen] baratañ, touellañ, flodañ, bogodiñ, bogodennañ, tuañ ; *Steuern hinterziehen,* touellañ servij an tailhoù, flodañ gwazadur an tailhoù, truflañ telloù.
Hinterziehung b. (-,-en) : tuerezh g., distro g., truflerezh g., truterezh g., bogoderezh g., bogod g., flod g., floderezh g.
Hinterzimmer n. (-s,-) : [tisav.] kambr a-dreñv b., kambr a-drek b.
Hinterzwiesel g. (-s,-) : [dibr] korbell a-dreñv g.
hintragen V.k.e. (trägt hin / trug hin / hat hingetragen) : dougen, kas war-zoug ; *etwas zu einem Ort hintragen,* dougen udb d'ul lec'h bennak.
hintrauen V.em. : **sich hintrauen** (hat sich (t-rt) hingetraut) : fiziout mont di, krediñ mont di.
hintreten V.gw. (tritt hin / trat hin / ist hingetreten) : tostaat, nesaat.
Hintritt g. (-s) : [barzh.] paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marv g.
hintüber Adv. : *hintüber fallen*, kouezhañ war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer.
hintun V.k.e. (tat hin / hat hingetan) : lakaat ; *wo soll ich das hintun ?* pelec'h e lakain an dra-se ? pelec'h e rankan lakaat an dra-se ?
hinüber[1] Adv. : **1.** en tu all, en tu-hont, dreist ; **2.** *hinüber sein,* bezañ marv (tremenet eus ar bed-mañ, aet da Anaon).
hinüber-[2] *rakverb rannadus a verk ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*
hinüberblicken V.gw. (hat hinübergeblickt) : **1.** sellet en tu all da ; *über etwas (t-rt) hinüberblicken,* sellet en tu all (en tu-hont) d'udb, sellet dreist udb ; **2.** sellet d'an tu all ; *auf jemanden hinüberblicken,* teuler ur sellad ouzh u.b.
hinüberbringen V.k.e. (brachte hinüber / hat hinübergebracht) : kas d'an tu all, treizhañ.
hinüberfahren V.gw. (fährt hinüber / fuhr hinüber / ist hinübergefahren) : tremen d'an tu all, mont du-hont, treuziñ [gant ur c'harbed].
V.k.e. (fährt hinüber / fuhr hinüber / hat hinübergefahren) : kas d'an tu all, treizhañ [gant ur c'harbed].
hinüberführen V.k.e. (hat hinübergeführt) : kas d'an tu all, treizhañ.
V.gw. (hat hinübergeführt) : kas d'an tu all.
hinübergehen V.gw. (ging hinüber / ist hinübergegangen) : mont d'an tu all, treuziñ.
hinübergreifen V.gw. : (griff hinüber / hat hinübergegriffen) : *in etwas (t-rt) hinübergreifen,* aloubiñ war udb.
hinüberhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft hinüber / half hinüber / hat hinübergeholfen) : sikour da dremen d'an tu all, sikour da vont d'an tu all.
hinüberkommen V.gw. (kam hinüber / ist hinübergekommen) : mont d'an tu all, treuziñ.
hinüberlassen V.k.e. (lässt hinüber / ließ hinüber / hat hinübergelassen) : leuskel da dreuziñ, leuskel da vont d'an tu all.
hinüberragen V.gw. (hat hinübergeragt) : balirañ, bezañ war valir, difourkañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all.
hinüberreichen V.gw. (hat hinübergereicht) : en em ledañ, en em astenn, mont.
V.k.e. (hat hinübergereicht) : astenn, reiñ, tizhout.
hinüberretten V.k.e. (hat hinübergerettet) : diwall, diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ, lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h klet (Gregor).
V.em. : **sich hinüberretten** (hat sich (t-rt) hinübergerettet) : **1.** mont d'an tu all d'en em glenkañ, mont d'an tu all da glask andor, mont d'an tu all da glask aior, mont d'an tu all da glask gwasked, mont d'an tu all da glask goudor, mont d'an tu all da glask gwarez, mont d'an tu all da glask diogel ; **2.** dont a-benn da badout, derc'hel, kendelc'her, en em virout, chom mat.
hinüberschaffen V.k.e. (hat hinübergeschafft) : kas d'an tu all, dougen d'an tu all, treizhañ.
hinüberschauen V.gw. (hat hinübergeschaut) : **1.** sellet en tu all da ; *über etwas (t-rt) hinüberschauen,* sellet en tu all (en tu-hont) d'udb, sellet dreist udb ; **2.** sellet d'an tu all ; *auf jemanden hinüberschauen,* teuler ur sellad ouzh u.b.

hinüberschwimmen V.gw. (schwamm hinüber / ist hinübergeschwommen) : treuziñ war neuñv, mont d'an tu all war neuñv : *über den See hinüberschwimmen,* treuziñ al lenn war neuñv.
hinübersehen V.gw. (sieht hinüber / sah hinüber / hat hinübergesehen) : **1.** sellet en tu all da ; *über den Gartenzaun hinübersehen,* sellet dreist ar peulgae ; **2.** sellet d'an tu all ; *auf jemanden hinübersehen,* teuler ur sellad ouzh u.b.
hinübersetzen V.gw. (ist hinübergesetzt) : lammat d'an tu all, gaoliata, rampañ, dedreuziñ ; *ich setze über die Mauer hinüber,* lammat a ran dreist ar voger, lammat a ran dreist ar vur.
V.k.e. (hat hinübergesetzt) : kas d'an tu all, treizhañ ; *ich setze meinen Freund über den Fluss hinüber,* kas a ran va mignon d'an tu all d'ar stêr.
hinüberspielen V.gw. (hat hinübergespielt) : tennañ da ; *diese Farbe spielt ins Violett hinüber,* tennañ a ra al liv-se war al limestra.
hinüberspringen V.gw. (sprang hinüber / ist hinübergesprungen) : lammat d'an tu all, gaoliata, rampañ.
hinübersteigen V.gw. (stieg hinüber / ist hinübergestiegen) : pignat d'an tu all, krapañ d'an tu all.
hinübertragen V.k.e. (trägt hinüber / trug hinüber / hat hinübergetragen) : kas d'an tu all war-zoug, dougen d'an tu all.
Hinüber und Herüber n. (- - -/- - -s) : tremen-distremen g., monedone g., donemonea g., loc'h ha morloc'h.
hinüberwechseln V.gw. (ist hinübergewechselt) : **1.** divroañ ; **2.** [lu] *ins Lager der Feinde hinüberwechseln,* treiñ banniel, cheñch kamp, mont gant an tu enep, sevel a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn.
hinüberwerfen V.k.e. (wirft hinüber / warf hinüber / hat hinübergeworfen) : stlepel d'an tu all, teurel d'an tu all, stlepel dreist udb, teurel dreist udb.
hinüberziehen V.k.e. (zog hinüber / hat hinübergezogen) : **1.** tennañ d'an tu all ; **2.** [yezh.] juntañ.
V.gw. (zog hinüber / ist hinübergezogen) : **1.** mont d'an tu all, treuziñ ; **2.** [lu] *zum Feind hinüberziehen,* treiñ banniel, cheñch kamp, mont gant an tu enep, sevel a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn.
hin und her adv. a verk ur fiñv a bep tu : *zögern Sie nicht zu lange hin und her !* na chomit ket da bouezañ re bell ! ; *hin und her gehen,* mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, baleata, pazeal, riboulat, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, baleantañ, bale bro, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte,* klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.
hin- und her- rakverb rannadus a verk ar mont-dont : *hin- und hergehen,* mont ha dont, bezañ o vont-dont.
Hin und Her n. (- - -/ - - -s) : **1.** kas-digas g./b., kas g./b., mont-dont g., monedonea g., loc'h ha morloc'h, tremen-distremen g., red-dired g., tremeniri b., monedone g., donemonea g., lavig g., kabal b., remu g., riboul g., riboulade g., troidelladoù lies., bole g., keflusk g., troioù ha distroioù lies., lusk-dilusk g. ; *großes Hin und Her,* firbouch g., diskrap g., fourgas g. ; *es hat ein großes Hin und Her gegeben,* eno e oa savet mesk, eno e oa savet bec'h ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Hin und Her,* kas-digas a zo en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ ; **2.** mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies. ; *nach langem Hin und Her,* goude bezañ chomet pell en entremar, goude prederiadennoù difin, goude bezañ chomet pell war zaouhanter.
hin und her bewegen V.k.e. (hat hin und her bewegt) : lavigañ, kas a bep tu, kas a-gleiz hag a-zehoù, kas-digas, lemlakaat, loc'hañ-diloc'hañ, luskañ.
V.em. : **sich hin und her bewegen** (bewegte sich hin und her / hat sich (t-rt) hin und her bewegt) : lavigañ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, treuzigellañ, torodelliñ, fistoulat, fourgasiñ, bezañ lusk-dilusk, bezañ luskellus, bezañ fiñv-difiñv, frinkal ha difrinkal, firbouchal, fistoulat, difretañ, fringal, bezañ hej gant an-unan, hejañ, luskañ, riboulat, P. flikennat ; *sich hin und her bewegend,* lusk-dilusk, luskellus.
Hin- und Herbewegung b. (-,-en) : luskell vomeder b., monedone g., donemonea g., loc'h pebeilat g., loc'h ha morloc'h, lusk-dilusk g., luskell b., luskellerezh g., bole g., hej g., lavig g.
hin und her blättern V.k.e. (hat hin und her geblättert) : *in einem Buch hin und her blättern,* ruilhal-diruilhal pajennoù ul levr, ruilhal ha diruilhal pajennoù ul levr, follennata ul levr, feilhetiñ ul levr, treiñ ha distreiñ feilhennoù ul levr.
hin und her drehen V.k.e. (hat hin und her gedreht) : treiñ ha distreiñ war e nav zu, durc'hellat, treiñ ha distreiñ ; *sich [t-rt] hin und her drehen,* treiñ ha distreiñ evel un doupenn.
hin und her eilen V.gw. (ist hin und her geeilt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, turmudañ, en em zrastañ, froudañ, fistoulat, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, redek a-zehou hag a-gleiz, redek e revr ; *geschäftig hin un her eilen,* ruilhal ha merat e gorf, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.
Hin- und Herfahrt b. (-,-en) : beaj mont-dont b., mont-dont g.
hin- und herfahren V.gw. (fährt hin und her / fuhr hin und her / ist hin- und hergefahren) : mont ha dont, tremen ha distremen, bezañ o vont-dont.
V.k.e. (fährt hin und her / fuhr hin und her / hat hin- und hergefahren) : kas ha degas, tremen ha distremen.
hin und her flattern V.gw. (ist hin und her geflattert) : trepikal, trepikellat, turlutañ, ober ur riboul, meskañ, merat.
hin- und hergehen V.gw. (ging hin und her / ist hin- und hergegangen) : mont ha dont, bezañ o vont-dont, dont ha mont eus an eil kostez d'egile, tremen ha distremen, bezañ mont-dont ; *im Park hin- und hergehen,* mont-dont el liorzh foran.

hin und her gehen V.gw. (ging hin und her / ist hin und her gegangen) : baleata, troiata, c'hwileta, riboulat, difretañ, firbouchal, diskrapañ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, fistoulat ; *im Park hin und her gehen,* pourmen el liorzh foran.
Hinundhergerede n. (-s) : ranerezh g., glabousadeg b., fistilh g.
hin und her gerissen ag. : *er ist zwischen Vater und Mutter hin und her gerissen,* war zaouhanter emañ etre e dad hag e vamm ; *hin und her gerissen sein,* daoufromañ.
Hin- und Hermärsche lies. : [lu] kerzhadegoù mont-dont lies.
hin und her reden V.gw. (hat hin und her geredet) : komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.
hin und her rennen V.gw. (rannte hin und her / ist hin und her gerannt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek a-zehou hag a-gleiz, redek-diredek, redek e revr ; *die Mädchen rennen dauernd hin und her,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed.
hin und her rollen V.gw. (ist hin und her gerollt) : ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, ruilh-diruilh.
V.k.e. : (hat hin und her gerollt) : ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, ruilh-diruilh ; *seine Augen hin und her rollen,* ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruihal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e doulloù-lagad, ober ruilhoù lagad.
hin und her schütteln V.k.e. (hat hin und her geschüttelt) : hejañ-dihejañ, stroñsañ-distroñsañ, strilhañ, dotuañ, dorloiñ, horjellañ, horellañ, fourgasiñ, teuler a-zehou hag a-gleiz, teurel-disteurel, dispac'hañ, difretañ ; *in diesem Wagen wird man hin und her geschüttelt,* hejet ha dihejet e vezer er wetur-se, stroñset ha distroñset e vezer er wetur-se, jog a zo da gaout er wetur-se, taolet ha distaolet e vezer er wetur-se, dorloet e vezer er wetur-se, taol-distaol e vez an dud er wetur-se, dorloet e vezer er wetur-se, lammat a ra ar wetur-se, stroñsañ ha distroñsañ a ra ar wetur-se, n'eus nemet hejadennoù da gaout er wetur-se, strilhet e vez an den er wetur-se e-giz ur wezenn bilhoù, strilhet e vez an dud er wetur-se evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, dotuet e vez an den er wetur-se gwasoc'h eget ur sac'had kraoñ, o torbilat e vezer er wetur-mañ, taolet e vezer a-zehou hag a-gleiz er wetur-mañ ; *die Bäume werden vom Wind hin und her geschüttelt,* hej a zo gant ar gwez, hejet-dihejet e vez ar gwez gant an avel, hejañ a ra an avel skourroù ar gwez ; *die Wäsche wird vom Wind hin und her geschüttelt,* emañ an dilhad o lammat-dilammat gant an avel.
Hinundherschütteln n. (-s) : horjellerezh g., hej g.
hin und her wälzen V.k.e. (hat hin und her gewälzt) : treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, fourgasiñ.
V.em. : **sich hin und her wälzen** (hat sich (t-rt) hin und her gewälzt) : frinkal ha difrinkal, firbouchal, difretañ, diskrapañ, fichfichal, merat, fringal, meskañ, treiñ ha distreiñ, P. flikennat ; *sich im Bett hin und her wälzen,* treiñ ha distreiñ en e wele, merat en e wele, meskañ er gwele.
hin und her wenden V.k.e. (wandte hin und her / wendete hin und her // hat hin und her gewandt / hat hin und her gewendet) : treiñ ha distreiñ war e nav zu, durc'hellat, treiñ ha distreiñ ; *sich [t-rt] hin und her wenden,* treiñ ha distreiñ evel un doupenn.
hin und her werfen V.k.e. : (wirft hin und her / warf hin und her / hat hin und her geworfen) : *sie warf ihr langes Haar hin un her,* honnezh a heje hag a ziheje he blev hir gant lusk he fenn.
V.em. : **sich hin und her werfen** (wirft sich hin und her / warf sich hin und her / hat sich (t-rt) hin und her geworfen) : fichellañ, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, diskrapañ, fichañ, jestraouiñ, daoubenniñ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, fourgasiñ, P. flikennat.
hin und her wiegen V.k.e. (hat hin und her gewiegt) : luskellañ, luskellat, luskañ, barlennañ, brañskellat, hoskellat ; *den Kopf hin und her wiegen,* hejañ e benn, brallañ e benn, pouezañ butun, brañskellat e benn, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ.
Hin- und Herwiegen n. (-s) : luskellerezh g., luskell b., hej g.
hin und her wogen V.gw. (hat hin und her gewogt) : gwagennañ, houlennañ, neuñvenniñ, ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, frizañ, bezañ hej gant an dra-mañ-tra.
hin und her zerren (hat hin und her gezerrt) **/ hin und her ziehen** (zog hin und her / hat hin und her gezogen) V.k.e. : hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her,* sachañ a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh.
Hin- und Herzerren n. (-s) **/ Hin- und Herziehen** n. (-s) : hilgennerezh g., sach-disach g.
hin und her zögern V.gw. (hat hin und her gezögert) : chom war var, tarc'hwezhañ, termal, argilañ, argrediñ, tortañ, tardañ, dandrelliñ, digareziñ, dandoniñ, kaeañ, chom etre daou, etredaouiñ, soetiñ, daleañ, chom da dermal, chom da dortal, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, chom etre daou soñj

(etre daou benn e soñj, etre 'n daou, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant), daousoñjal, na c'houzout war beseurt tu treiñ ar rod, na ober na tre na lanv, bezañ etre an dour hag ar c'hler, na c'houzout c'hoazh pet bronn gleiz en deus an-unan, na ober neuz ebet, na gaout na da vont na da zont, na vezañ na da vont na da zont en an-unan, na vont war du ebet, bezañ etre ober ha paouez ; *zögern Sie nicht zu lange hin und her ! na chomit ket da bouezañ re bell !* ; *ich habe mit der Heirat lange hin und her gezögert,* bet on bet pell en entremar dimeziñ.

Hin- und Rückfahrt b. (-,-en) : beaj mont-dont b., mont-dont g.

Hin- und Rückfahrkarte b. (-,-n) : bilhed mont-dont g., tiked mont-dont g.

Hin- und Rückflug g. (-s,-flüge) : nij mont-dont g., nijadenn mont-dont b., mont-dont g.

Hin- und Rückweg g. (-s,-e) : hent mont-dont g., mont-dont g.

hinunter[1] Adv. : d'an traoñ, ouzh traoñ, ouzh dianaou ; *hinunter mit euch !* diskennit d'an traoñ ! diskennit ac'halese ! diskennit avaze !

hinunter-[2] *rakverb rannadus a verk ul lusk war-draoñ hag ar pellaat e-keñver an hini a gomz.*

hinunterblicken V.gw. : *auf etwas (t-r-t) hinunterblicken,* sellet ouzh udb a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h).

hinunterbringen V.k.e. (brachte hinunter / hat hinuntergebracht) : **1.** kas d'an traoñ, diskenn ; **2.** kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof ; **3.** [dre skeud.] *etwas nicht hinunterbringen können,* na vezañ evit gouzañv udb, degas udb sav-kalon d'an-unan, hirisiñ o welet udb, heugiñ e galon en e greiz gant udb / kemer regred gant udb (Gregor).

hinunterfahren V.gw. (fährt hinunter / fuhr hinunter / ist hinuntergefahren) : diskenn gant ur c'harr-tan.

V.k.e. (fährt hinunter / fuhr hinunter / hat hinuntergefahren) : diskenn gant ur c'harr-tan, kas d'an traoñ gant ur c'harr-tan.

hinunterfallen V.gw. (fällt hinunter / fiel hinunter / ist hinuntergefallen) : kouezhañ d'an douar, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, kouezhañ, diruilhal d'an traoñ, en em ziskrougañ, mont d'an douar ; *wieder hinunterfallen,* askouezhañ.

V.k.e. [*verb-skoazell* **sein** : fällt hinunter / fiel hinunter / ist hinuntergefallen] : *die Treppe hinunterfallen,* **a)** dont peder-ha-peder ar sklarieroù gant an-unan evit diskenn, diruilhal da draoñ ar skalieroù ; **b)** difaragoellañ (didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell) betek traoñ ar skalieroù.

hinunterfließen V.gw. (floss hinunter / ist hinuntergeflossen) : **1.** deverañ, diruilhañ, redek ; **2.** *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

hinunterführen V.gw. (hat hinuntergeführt) : kas d'an traoñ ; *der Weg führt hinunter,* kas a ra an hent d'an traoñ, mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, diribin a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent.

V.k.e. (hat hinuntergeführt) : kas eus an nec'h d'an traoñ, kas eus al laez d'an traoñ, kas eus an nec'h d'an diaz.

hinuntergehen V.gw. (ging hinunter / ist hinuntergegangen) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn gant an hent, mont d'an traoñ, mont war-draoñ, mont war-ziskenn, mont war-ziribin, mont war-bouez traoñ, mont war-naou ; *den Hang hinuntergehen,* diskenn ar c'hrav, diskenn ar c'hrog, diskenn gant ar c'hrav ; *den Weg hinuntergehen,* diskenn gant an hent.

hinuntergießen V.k.e. (goss hinunter / hat hinuntergegossen) : kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof.

hinunterkippen V.k.e. (hat hinuntergekippt) : **1.** tumpañ ; **2.** evañ en ul lamm, lonkañ en ur c'hrogad, evañ en ul lonkad, diskenn en un takad, evañ hep diskrog, diskenn en ul lonkadenn, lonkañ stag-penn, lonkañ en un taol-kont, evañ hep distekiñ, diskenn en un analad, lonkañ en ur redadenn, lonkañ en un tenn, lonkañ en un tennad, lonkañ en un troc'h, lonkañ en ur pennad, lonkañ en un taol.

hinunterklettern V.gw. (ist hinuntergeklettert) : diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, mont d'an douar, mont d'an traoñ, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ.

hinunterkugeln V.gw. (ist hinuntergekugelt) ha V.em. (hat sich (t-rt) hinuntergekugelt) : ruilhal, en em ruilhañ, diruilhañ, torimellat, mont a-dorimell ; *die Kinder kugelten (sich) den Abhang hinunter,* diruilhañ a rae ar vugale gant an naou, mont a rae ar vugale a-ruilh (a-rodell, a-ruilhoù, a-dorimell) da draoñ an naou, torimellat a rae ar vugale evit diskenn gant an naou, en em ruilhañ a rae ar vugale gant an naou (Gregor).

hinunterlassen V.k.e. (lässt hinunter / ließ hinunter / hat hinuntergelassen) : **1.** diskenn ; **2.** lakaat da ziskenn ; **3.** leuskel da ziskenn, leuskel da vont d'an traoñ ; **4.** lakaat war an douar, lakaat war al leur.

hinunterlaufen V.gw. (läuft hinunter / lief hinunter / ist hinuntergelaufen) : **1.** redek d'an traoñ, mont d'an traoñ d'ar red, diruilhal d'an traoñ ; *die Straße hinunterlaufen,* redek d'an traoñ gant ar straed ; **2.** [dre skeud.] *mir läuft es eiskalt den Rücken hinunter,* treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed va c'hroc'hen, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon.

hinunterreichen V.k.e. (hat hinuntergereicht) : astenn, reiñ, tizhout.
V.gw. (hat hinuntergereicht) : diskenn [betek].
hinunterrutschen V.gw. (ist hinuntergerutscht) : riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, diruilhal d'an traoñ, foerañ ; *auf dem Hintern hinunterrutschen,* ruzañ war e revr, diskenn a-ruz revr, diskenn a-ruz e revr.
hinunterschalten V.gw. (hat hinuntergeschaltet) : [kirri-tan] diskenn an tizhoù ; *in den zweiten Gang hinunterschalten,* diskenn d'an eil tizh, tremen eus an trede tizh d'an eil.
hinunterschauen V.gw. (hat hinuntergeschaut) : *auf etwas (t-r-t) hinunterschauen,* sellet ouzh udb a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h).
hinunterschlingen V.k.e. (schlang hinunter / hat hinuntergeschlungen) : *etwas hinunterschlingen,* mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ udb, toullonkañ udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, gorjañ udb, tagañ udb, treizhañ udb ; *etwas in Windeseile hinunterschlingen,* lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, pipañ udb diwar dizh, floupañ udb en ur flipad, debriñ naonek udb, debriñ lamprek udb ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit hinunterschlingen,* ober ul laeradenn a lein ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr !
hinunterschlucken V.k.e. (hat hinuntergeschluckt) : **1.** lonkañ, kas war-draoñ, kas d'an traoñ, kas da Gergof, lapañ, lopañ, plomañ, razhañ, lipat, flipañ, riñsañ, klukañ ; **2.** [dre skeud.] *seinen Ärger hinunterschlucken,* moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, derc'hel (moustrañ) war e zesped, padout.
Hinunterschlucken n. (-s) : lonk g.
hinunterschmeißen V.k.e. (schmiss hinunter / hat hinuntergeschmissen) : stlepel d'an douar, strinkañ d'an douar, difoeltrañ war an douar, findaoniñ d'an douar, darc'haouiñ d'an douar.
hinunterschütten V.k.e. (hat hinuntergeschüttet) : P. kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof.
hinuntersehen V.gw. (sieht hinunter / sah hinunter / hat hinuntergesehen) : *auf etwas (t-r-t) hinuntersehen,* sellet ouzh udb a-ziwar laez (diouzh al laez, eus an nec'h, diouzh krec'h).
hinunterspringen V.gw. (sprang hinunter / ist hinuntergesprungen) : diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ.
hinunterspülen V.k.e. (hat hinuntergespült) : **1.** skarzhañ dre ar c'han-distrouilh, skarzhañ gant ar c'has-dour ; **2.** [dre skeud.] kas d'an traoñ, lonkañ, kas da Gergof ; **3.** [dre skeud.] klask disoñjal.
hinunterstürzen V.k.e. (hat hinuntergestürzt) : bountañ d'an traoñ, diruilhat.
V.gw. (ist hinuntergestürzt) : **1.** difaragoellañ, didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell, diruilhal, diruilhal d'an traoñ, kouezhañ d'an douar, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, kouezhañ ; *das Pferd stürzte fünfzig Fuß tiefer hinunter,* ar marc'h a ziruilhas un hanter-kant troadad donoc'h ; *der Gießbach stürzt den Abhang hinunter,* diruilhañ a ra ar froud gant tor ar menez, diruilhañ a ra ar froud da draoñ ar menez ; **2.** *die Treppe hinunterstürzen,* **a)** dont peder-ha-peder ar skalieroù gant an-unan evit diskenn, diskenn a-bevaroù gant an diri, diruilhal da draoñ ar skalieroù ; **b)** difaragoellañ (didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell) betek traoñ ar skalieroù.
hinuntertragen V.k.e. (trägt hinunter / trug hinunter / hat hinuntergetragen) : dougen d'an traoñ, diskenn war-zoug.
hinuntertreiben V.gw. (trieb hinunter / ist hinuntergetrieben) : *einen Fluss hinuntertreiben,* mont gant red an dour, bezañ kaset gant red an dour.
V.k.e. (trieb hinunter / hat hinuntergetrieben) : kas d'an traoñ.
hinunterwerfen V.k.e. (wirft hinunter / warf hinunter / hat hinuntergeworfen) : stlepel d'an douar, strinkañ d'an douar, difoeltrañ war an douar, teurel d'an traoñ, bannañ d'an traoñ, teuler dianaou.
hinunterwürgen V.k.e. (hat hinuntergewürgt) : kas d'an traoñ, lakaat da ziskenn.
hinunterziehen V.k.e. (zog hinunter / hat hinuntergezogen) : tennañ d'an traoñ, diskenn.
V.gw. (zog hinunter / ist hinuntergezogen) : mont da chom un estaj izeloc'h.
V.em. : **sich hinunterziehen** (zog hinunter / hat sich (t-rt) hinuntergezogen) : mont betek, en em astenn betek.
hinwagen V.em. : **sich hinwagen** (hat sich (t-rt) hingewagt) fiziout mont di, krediñ mont di ; *er wagt sich nicht hin,* ne gred ket mont di, ne fizi ket mont di.
hinweg[1] Adv. : kuit ; *hinweg (mit euch) !* kit a-raok ! kit en hent ! kit gant ho hent ! kit diwar va zro ! kit lark diouzhin ! kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! kit da foar an diaoul ! kerzhit da lusa ! kit da c'hwennat panez ! kerzhit diwar va zro ! kit da foar ar c'hwitelloù ! kit d'ar foar ! kit da foar an ifern ! kit da foar an tri mil ! kit gant ar foeltr ! kit da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kit da aveliñ ho loeroù ! ; *über etwas (t-rt) hinweg,* dreist udb, en tu all d'udb.
hinweg-[2] *rakverb rannadus a verk ar pellaat, ar steuziañ pe al lamidigezh, sellit ivez ouzh* **weg-** ; *die Flugzeuge fliegen über unsere Köpfe hinweg,* tremen a ra an nijerezioù dreistomp ; *über einen Fehler hinweglesen,* chom hep merzout ur fazi pa vezer o lenn, tremen dreist ur fazi, chom hep gwelet ur fazi.
Hinweg[3] g. (-s) : hent mont g. ; *auf dem Hinweg,* dre ma oa o vont di, pa oa o vont di, war an hent evit mont di, o vont di.
hinwegbringen V.k.e. (brachte hinweg / hat hinweggebracht) : sikour, degas disamm da., degas frealz da, degas diboan da ; *jemanden über Schwierigkeiten hinwegbringen,* sikour u.b. da drec'hiñ war an diaesterioù.
hinwegeilen V.gw. (ist hinweggeeilt) : redek kuit, mont kuit d'ar red.
hinwegfegen V.k.e. (hat hinweggefegt) : *vom Erdboden hinwegfegen,* skubañ holl-razh, distrujañ penn-da-benn,

peurziskar, diskar a-benn-font, diskar rez an douar / lakaat e rez an douar (Gregor).

hinweggehen V.gw. (ging hinweg / ist hinweggegangen) : **1.** mont kuit ; **2.** [dre skeud.] *über einen Vorfall hinweggehen,* tremen dreist (serriñ an daoulagad war) un darvoud bennak.

hinweghelfen V.gw. (t-d-b) (hilft hinweg / half hinweg / hat hinweggeholfen) : sikour, degas disamm da., degas frealz da, degas diboan da ; *jemandem über Schwierigkeiten hinweghelfen,* sikour u.b. da drec'hiñ war an diaesterioù.

hinwegkommen V.gw. (kam hinweg / ist hinweggekommen) : bezañ evit, trec'hiñ war.

hinwegnehmen V.k.e. (nimmt hinweg / nahm hinweg / hat hinweggenommen) : lemel, tennañ.

hinwegraffen V.k.e. (hat hinweggerafft) : ober riñs war, ober ur riñs war, ober skrap war, sammañ, kas gant an-unan, skubañ, c'hwennat, distroadañ ; *vom Tod hinweggerafft,* skoet gant an Ankoù, deuet an Ankoù da skeiñ warnañ, bet sammet gant an Ankoù, bet lipet gant an Ankoù, aet gant an Ankoù, bet skubet gant an Ankoù, aet gant Hor breur ar Marv, deuet an Ankoù da gerc'hat anezhañ, bet distroadet gant ar marv, bet tumpet ganti, bet c'hwennet gant an Ankoù ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde hinweggerafft,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (skoet, tumpet, lipet) meur a gozhiad eus ar barrez, deuet eo ar marv er goañv-mañ d'ober e dro war meur a gozhiad eus ar barrez ; *der Tod hat alle Bewohner des Hauses hinweggerafft,* ar marv en deus graet riñs ti ; *er wurde vom Tod hinweggerafft,* ar marv a skoas warnañ, lipet e voe gant ar marv ; *diese Krankheit hat ihren Vater hinweggerafft,* lamet e voe o zad diganto gant ar c'hleñved-se, ar c'hleñved-se a lamas o zad diganto, gwintet e voe o zad gant ar c'hleñved-se.

hinwegrollen V.gw. (ist hinweggerollt) : tremen ; *das Rad ist ihm über den Körper hinweggerollt,* aet e oa ar rod drezañ, tremenet e oa ar rod war e gorf.

hinwegschreiten V.gw. (schritt hinweg / ist hinweggeschritten) : *über etwas hinwegschreiten,* tremen dreist udb, gaoliata udb, rampañ dreist udb.

hinwegsehen V.k.e. (sieht hinweg / sah hinweg / hat hinweggesehen) : *etwas über etwas hinwegsehen,* gwelet udb en tu all d'udb all (dreist udb all).

V.gw. (sieht hinweg / sah hinweg / hat hinweggesehen) : **1.** sellet dreist udb, sellet en tu all d'udb ; *über seine Brille hinwegsehen,* sellet diwar lein e lunedoù, sellet dreist e lunedoù ; **2.** na ober van ouzh, na ober dalc'h eus, lezel a-gostez, lezel war e revr ; *über etwas hinwegsehen,* tremen dreist udb, serriñ e zaoulagad war udb, ober an disoñj war udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

hinwegsetzen V.k.e. (hat hinweggesetzt) : lemel, tennañ.

V.gw. (ist hinweggesetzt) : lammat dreist udb ; *über einen Graben hinwegsetzen,* lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez.

V.em. : **sich hinwegsetzen** (hat sich (t-rt) hinweggesetzt) : *sich über etwas hinwegsetzen,* mont hebiou d'udb, tremen dreist udb, kemer e greñv war udb, kemer an tu kreñv war udb, en em lakaat en tu all d'udb, ober fae gant (war) udb.

hinwegtäuschen V.k.e. (hat hinweggetäuscht) : abuziñ, touellañ, tromplañ, kilhañ.

hinwegtrösten V.k.e. (hat hinweggetröstet) : degas disamm da., degas frealz da, degas diboan da.

Hinweis g. (-es,-e) : titour b., meneg g., diluz g., merk g., dave g., daveenn b., diferadenn b. ; *Hinweis auf (t-rt),* dave da g.

hinweisen V.k.e. (wies hin / hat hingewiesen) : *jemanden auf etwas (t-rt) hinweisen,* tennañ (sachañ) evezh u.b. war udb, lakaat u.b. war evezh ouzh udb.

V.gw. (wies hin / hat hingewiesen) : **1.** *auf etwas (t-rt) hinweisen,* tennañ (sachañ) evezh an dud war udb, diskouez udb, menegiñ udb, daveiñ d'udb, pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, toniañ udb ; *er wies darauf hin, dass ...,* tennañ a reas evezh an dud war ar fed e ..., reiñ a reas da c'houzout (da glevet) e ... ; **2.** *auf jemanden hinweisen,* teuler diskred war u.b.

hinweisend ag. : [yezh.] *hinweisendes Fürwort,* raganv-diskouez g., raganv-diskouezañ g.

Hinweiser g. (-s,-) : sacher-evezh g.

Hinweisschild n. (-s,-er) : panell heñchañ b., skritell b.

Hinweistafel b. (-,-n) : panell ditouriñ b.

hinwenden V.k.e. (wendete hin / wandte hin // hat hingewendet / hat hingewandt) : treiñ ; *etwas zu jemandem hinwenden,* treiñ udb war-zu u.b.

V.em. : **sich hinwenden** (wendete sich hin / wandte sich hin // hat sich (t-rt) hingewendet / hat sich (t-rt) hingewandt) : treiñ ; *sich zu jemandem hinwenden,* treiñ war-zu u.b.

Hinwendung b. (-,-en) : *eine Hinwendung zum Besseren,* tuadur war well g., doug da vont war wellaat g.

hinwerfen V.k.e. (wirft hin / warf hin / hat hingeworfen) : **1.** stlepel, strinkañ, bannañ, teurel ; *dem Hund einen Knochen hinwerfen,* stlepel un tamm askorn d'ur c'hi ; *den Fehdehandschuh hinwerfen,* stlepel e vaneg da dreid u.b. evit daeañ anezhañ (evit hegal anezhañ d'an emgann-daou, evit hegal anezhañ da stourm) ; **2.** [dre skeud.] *eine Bemerkung hinwerfen,* ober (teuler) un evezhiadenn, distagañ ur bomm-lavar ; *seine Arbeit hinwerfen,* lezel e labour ouzh torgenn, lezel (teuler) e labour ouzh an drez.

V.em. : **sich hinwerfen** (wirft sich hin / warf sich hin / hat sich (t-rt) hingeworfen) : **1.** douarañ, en em strinkañ d'an douar, mont d'an douar, pladañ ; **2.** *sich vor jemandem hinwerfen,* en em strinkañ d'an douar dirak u.b. / en em strinkañ da dreid u.b. / en em deuler d'an douar (d'an daoulin) dirak u.b. (Gregor), mont war e zaoulin dirak u.b., mont war bennoù e zaoulin dirak u.b.

hinwieder Adv. **/ hinwiederum** Adv. : adarre, a-nevez, en-dro.

hinwirken V.gw. (hat hingewirkt) : *auf etwas (t-rt) hinwirken,* bizañ da dizhout udb, strivañ da gaout udb, ober e ziampechoù evit tizhout udb, ober diouzh tizhout udb, lakaat e youl da dizhout udb, lakaat e nerzh da dizhout udb, ober en hevelep doare ma vo tizhet udb, ober diouzh ma vo tizhet udb ; *auf die allgemeine Achtung und Einhaltung der Menschenrechte hinwirken,*

diogeliñ an doujañs hollvedel ha gwirion ouzh gwirioù Mab-Den.
hinwollen V.gw. (will hin / wollte hin / hat hingewollt) : kaout c'hoant da vont di, bezañ c'hoant d'an-unan da vont di, goulenn mont di.
Hinz g. : P. *Hinz und Kunz,* Yann ha Pêr.
hinzählen V.k.e. (hat hingezählt) : *jemandem etwas hinzählen,* kontañ udb dirak u.b.
hinzaubern V.k.e. (hat hingezaubert) : [kegin.] mitonañ, prientiñ, terkañ.
hinziehen V.k.e. (zog hin / hat hingezogen) : **1.** tresañ ; **2.** *etwas hinziehen,* ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da hirbadout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, buzhugenniñ udb ; **3.** *sich von etwas hingezogen fühlen,* bezañ dedennet gant udb, bezañ troet gant udb., bezañ douget d'udb, kaout udb dedenn evit an-unan.
V.gw. (zog hin / ist hingezogen) : **1.** tremen ; **2.** *zu jemandem hinziehen,* mont da lojañ e ti u.b. ; *zu den Kindern hinziehen,* mont da chom (mont da vevañ) gant e vugale, mont da chom e ti e vugale, mont da lojañ e ti e vugale, mont d'ober e annez e ti e vugale, mont war oaled e vugale, en em flojenniñ e ti e vugale.
V.em. : **sich hinziehen** (zog sich hin / hat sich (t-rt) hingezogen) : **1.** padout ur viken, hirbadout ; *es zieht sich hin,* n'eus fin (diwezh) ebet gant an dra-se, n'eus penn na difin gant an dra-se, padout a ra ur viken ; **2.** *sich auf zehn Kilometer hinziehen,* mont d'ober dek kilometrad.
hinzielen V.gw. (hat hingezielt) : *auf etwas (t-rt) hinzielen,* klask tizhout udb, tennañ d'udb, strivañ (lakaat e holl studi) da dizhout udb, bezañ e sell war udb, bezañ e zezev tizhout (ober e zezev da dizhout) ur pal bennak, bizañ d'udb.
hinzu[1] Adv. : war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, a-gresk.
hinzu[-2] *rakverb rannadus a verk un ouzhpennadenn.*
hinzubekommen V.k.e. (bekam hinzu / hat hinzubekommen) : kaout war ar marc'had, kaout ouzhpenn, kaout a-gresk.
hinzudrängen V.em. : **sich hinzudrängen** (haben sich hinzugedrängt) : en em dolpañ, en em vountañ, en em boulzañ, en em skeiñ a-dreuzoù.
hinzufügen V.k.e. (hat hinzugefügt) : ouzhpennañ, stagadenniñ, stagañ, lakaat ouzhpenn, askouezhañ ; *der Suppe etwas Salz hinzufügen,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *mehr Mehl hinzufügen,* lakaat muioc'h a vleud ; *ich habe dem nichts hinzuzufügen,* n'em eus netra ouzhpenn (netra all) da lavaret, setu tout, ne chom din netra da askouezhañ, n'em eus na rag na perag da lavaret war se ; *ich möchte noch etwas hinzufügen,* lavaromp ur ger c'hoazh.
Hinzufügung b. (-,-en) : ouzhpennadenn b., stagadenn b.
hinzugeben V.k.e. (gibt hinzu / gab hinzu / hat hinzugegeben) : **1.** reiñ ouzhpenn, ouzhpennañ, askouezhañ ; **2.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, askouezhañ ; *in die Suppe eine Prise Salz hinzugeben,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *mehr Mehl hinzugeben,* lakaat muioc'h a vleud.
hinzugehören V.gw. (gehörte hinzu / hat hinzugehört) : *zu etwas hinzugehören,* bezañ lod eus udb, bezañ unan anezho, bezañ un elfenn eus un hollad bennak.
hinzugesellen V.em. : **sich hinzugesellen** (gesellte sich hinzu / hat sich (t-rt) hinzugesellt) : mont ganto, en em strollañ ganto, kevrediñ ganto.
hinzugewinnen V.k.e. (gewann hinzu / hat hinzugewonnen) : gounit ; *Kunden hinzugewinnen,* gounit arvalien nevez.
hinzukommen V.gw. (kam hinzu / ist hinzugekommen) : dont ouzhpenn ; *hinzukommt noch, dass ...,* hag ouzhpenn-se : ..., ha war ar marc'had e ..., ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, zo-mui-ken.
hinzulegen V.k.e. (hat hinzugelegt) : lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, stagadenniñ, askouezhañ.
hinzurechnen V.k.e. (hat hinzugerechnet) : kontañ e-barzh, kontañ ivez.
hinzuschreiben V.k.e. (schrieb hinzu / hat hinzugeschrieben) : ouzhpennañ dre skrid.
hinzusetzen V.k.e. (hat hinzugesetzt) : lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, stagadenniñ, stagañ, kenlakaat, askouezhañ.
Hinzusetzung b. (-,-en) : stagadur g., ouzhpennadur g., kenlakadur g.
hinzutreten V.gw. (tritt hinzu / trat hinzu / ist hinzugetreten) : **1.** tostaat, nesaat ; **2.** [dre skeud.] *hinzu tritt noch, dass ...*, hag ouzhpenn-se : ..., hag ouzhpenn 'zo : …, zo-mui-ken.
hinzutun V.k.e. (tat hinzu / hat hinzugetan) : lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, askouezhañ ; *zwei Löffel Zucker hinzutun,* lakaat div loaiad sukr ouzhpenn, lakaat div loaiad sukr e-mesk udb, lakaat daou leizh al loa a sukr ouzhpenn ; *mehr Mehl hinzutun,* lakaat muioc'h a vleud ; *ohne das Mindeste von dem Meinen hinzuzutun,* hep ma 'm bije lakaet udb war ar barr, hep an disterañ takenn dour eus va fuñs, hep ma vije bet ouzhpennet an disterañ tra ganin, hep c'hwezañ an traoù.
hinzuwählen V.k.e. (hat hinzugewählt) : kevezholiñ, kendibab.
hinzuwerfen V.k.e. (wirft hinzu / warf hinzu / hat hinzugeworfen) : lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, askouezhañ.
hinzuzählen V.k.e. (hat hinzugezählt) : stagañ, kontañ ivez, kontañ e-barzh.
hinzuziehen V.k.e. (zog hinzu / hat hinzugezogen) : *jemanden hinzuziehen,* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *einen Fachmann hinzuziehen,* gervel un arbennigour war e sikour, goulenn ali ouzh un arbennigour, goulenn e ali digant un arbennigour.
Hinzuziehung b. (-,-en) : *mit Hinzuziehung aller Unkosten,* mizoù (frejoù) hag all ; *Hinzuziehung eines Fachmanns,* kuzuliadur (kuzulidigezh b., kuzulierezh g.) gant un arbennigour g. ; *unter Hinzuziehung eines Fachmanns,* goude bezañ goulennet ali ouzh un

arbennigour, goude bezañ goulennet e ali digant un arbennigour.
Hiob g. : [relij.] Job g.
Hiobsbote g. (-n,-n) : degaser keloù fall g., degaser gwall geloù g.
Hiobsbotschaft b. (-,-en) **/ Hiobspost** b. (-) : keloù fall g., keloù mantrus g.
Hippe b. (-,-n) : **1.** falc'h b. ; **2.** falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., falz divarrañ b., strep g., strop g., kouch b., kontell-ben b.
hipp, hipp, hurra estl. : rip ! you ! you hou hou ! youc'hou ! youyou ! youkou ! brav ! brav-bras ! ya brav !
Hipphipphurra n. (-s,-s) : youc'h g., youc'hadenn b., youc'hadeg b., youadeg b.
Hippie g. (-s,-s) : hipi g.
Hippocampus g. (-, Hippokampi) : [korf.] hippokamp g., morvarc'h g. [*liester* morvirc'hed, morgezeg].
Hippodrom g./n. (-s,-e) : redva-kezeg g., marc'hva g., tachenn-redek b.
Hippokampus g. (-, Hippokampi) : [mojenn., loen.] morvarc'h g. [*liester* morvirc'hed, morgezeg], marc'h-mor g. [*liester* kezeg-mor].
Hippokrates g. : Hippokrates g.
hippokratisch ag. : ... Hippokrates, hippokratek ; *hippokratischer Eid,* le Hippokrates g.
Hippologie b. (-) : marc'honiezh b.
Hirn n. (-s,-e) : **1.** [korf.] empenn g., bouedenn-benn b., mel-penn g., mel ar penn g., melenn b., mel g. ; *ihm wurde die Dornenkrone bis ins Hirn gepresst,* kurunet e voe a spern plantet betek ar mel ; **2.** *sich das Hirn zermartern,* divouedañ e benn, en em zebriñ, debriñ e spered, terriñ e benn, kemer trabas, bezañ daoubennet, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ penn e spered, skrabat e benn hep kaout debron, disvalañ soñjoù, jahinañ e spered (Gregor), skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor ; *sein Hirn anstrengen,* ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompren udb ; *von ihm kann man wohl nicht verlangen, dass er sein Hirn ein bisschen anstrengt,* n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered, n'eo ket hennezh a lakafe e holl skiant da c'hoari ; **3.** [kegin] *gebackenes Hirn,* fars penn g.
Hirnanhang g. (-s,-anhänge) **/ Hirnanhangdrüse** b. (-,-n) : [korf.] gougorfenn b.
Hirnblättchen n. (-s,-) : [korf.] feunteunig b., mell ar penn g., feunteun ar penn b., toull ar penn g.
Hirnblutung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadliñv empenn g.
Hirnbohrer g. (-s,-) : [mezeg., tekn.] trepan g.
Hirnerschütterung b. (-,-en) : [Bro-Suis, mezeg.] stroñsadenn empenn b., chougad g., argrad empenn g.
Hirngespinst n. (-es,-e) : eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., touell g., emdouell g., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies., tariell b., paribolenn b. ; *Hirngespinsten nachjagen,* bezañ garzhet en e huñvreoù kozh, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o ribotat en e benn, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o rodellañ en e benn, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak.
Hirnhaut b. (-,-häute) : [korf.] pilhon str., pilhonenn b., rouedenn-empenn b., toagenn empenn b. ; *harte Hirnhaut,* dura-mater b., toagenn galet b., pilhonenn galet an empenn b. ; *weiche Hirnhaut,* pia-mater b., toagenn vlot b., pilhonenn danav an empenn b.
Hirnhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn-empenn b., toagennad b., pilhonfo g.
Hirninfarkt g. (-s,-e) : [mezeg.] darwazh empenn g.
Hirnkasten g. (-s,-kästen) : [korf.] klopenn g., krogenn ar penn b., podenn-benn b., podenn ar penn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b.
hirnlos ag. : P. diempenn, skañbenn, skañvboellik, divouedet e benn, skañv e benn, brell e benn, avelet e benn, sot-paner, sot-ran, diot-naet, diot-nay, diot-ran, tanav e spered, amboubal evel ur votez, sot evel ur bailh, sotoc'h eget ur banezenn, sotoc'h eget ur baner, sotoc'h eget paneroù, sotoc'h eget pevarvezk, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur waz, diot evel ur waz, gad diwar c'had, genaouek evel ur ribod.
Hirnmasse b. (-,-n) : [korf.] steuñvenn empenn b., steuñvenn louet b., bouedenn-benn b., mel ar penn g., mel-penn g., melenn b., mel g.
Hirnnerven lies. : [korf.] nervennoù ar c'hlopenn lies.
Hirnrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn an empenn b.
hirnrrissig ag. : diboell, diot, diskiant, brell ; *hirnrrissig sein,* bezañ diboell, bezañ sot-mik, bezañ diskiant.
Hirnschädel g. (-s,-) **/ Hirnschale** b. (-,-n) : [korf.] klopenn g., krogenn ar penn b., podenn-benn b., podenn ar penn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b. ; *das Siebbein ist ein Knochen des Hirnschädels, der am Ende der Nasenhöhle an der Grenze zur Schädelhöhle liegt,* ar sileg a zo un askorn eus ar c'hlopenn a zisparti foñs kavenn ar fri diouzh an empenn.
Hirnschlag g. (-s,-schläge) : [mezeg.] gwadliñv empenn g.
Hirnschwund g. (-s) : [mezeg.] skoan an empenn g., isteñv an empenn g., skoanadur an empenn g.
Hirntod g. (-s,-e) : [mezeg.] marv an empenn g.
hirntot ag. : [mezeg.] marv e empenn, marvet e empenn.
Hirntote(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den marv e empenn g., den marvet e empenn g.
hirnverbrannt ag. : diboell, sot-mik, brell.
Hirntumor g. (-s,-en) : [mezeg.] yoc'henn en empenn b.
Hirnwindung b. (-,-en) : [korf.] kildroenn an empenn b., kilbleg an empenn g., troenn an empenn b.
Hirsch g. (-es,-e) : **1.** [loen.] karv g. ; *einjähriger Hirsch,* karv bloaz g. ; *zweijähriger Hirsch,* karv daou vloaz g. ; *dreijähriger Hirsch,* karv tri bloaz g. ; *der Hirsch schreit (röhrt, orgelt),* blejal (musellat) a ra ar c'harv ; *der Hirsch fegt sich,* ar c'harv a skur e vrankoù, ar c'harv a skur e gerniel (Gregor) ; *einen Hirsch aufjagen (aufspüren),* difourkañ (disouchañ) ur c'harv ; *den Hirsch hetzen,* ober an hu war ar c'harv, kas ar c'harv, ober an hu war-lerc'h ar c'harv ; *einen Hirsch zu Tode hetzen,* faezhañ ur c'harv, dielc'hat ur c'harv, kas ur c'harv betek penn e nerzh ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf,* kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra

brankoù ar c'hirvi bep bloaz ; **2.** [dre skeud.] dogan g., Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., korneg g., dañvad g., golo-pod g., maout g., bonedeg g.
Hirschbock g. (-s,-böcke) : [loen.] tarv-karv g., tad-karv g., karv g.
Hirschbockbirkfuchsauergams g./n./ b. (-,-/en) : [mojenn.] morilhon g., darin g.
Hirschfährte b. (-,-n) : [hemolc'h.] tres karv g., tresad karv g., roud karv g., roudenn garv b.
Hirschfänger g. (-s,-) : kontell chase b., kontelasenn b.
hirschfarben ag. : gell, gell-rous.
Hirschgeschrei n. (-s) : blejadeg b., blejadennoù lies., muselladennoù lies., muselladeg b.
Hirschgeweih n. (-s,-e) : [loen.] kerniel brankek lies., brankoù lies., kerniel ar c'harv lies ; *Spitze des Hirschgeweihs,* beg brankoù ar c'harv g., bleñch brankoù ar c'harv g.
Hirschhorn n. (-s,-hörner) : [loen., danvez] korn karv g.
Hirschhornsalz n. (-es,-e) : halioù lies., hal aezhidik g., karbon amoniak g.
Hirschhorn-Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] korn-karv g.
Hirschjagd b. (-,-en) : hemolc'h kirvi g.
Hirschkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., c'hwil-sant-Yec'han g., c'hwil-sant-Yann g., c'hwil-gouel-Yann g., gwrac'h-an-diaoul b., kornegan g.
Hirschkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] menn-karvez g., karvig g.
Hirschkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed-karv b., morzhedenn garv b.
Hirschkohl g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Hirschkuh b. (-,-kühe) : [loen.] karvez b. ; *junge Hirschkuh, [Schmaltier],* heizez b.
Hirschleder n. (-s) : karvken g.
hirschledern ag. : … karvken.
Hirschmangold g. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Hirschröhren n. (-s) : blejadennoù ar c'harv lies., muselladennoù ar c'harv lies., blejadeg kirvi b., muselladeg kirvi b.
Hirschschlegel g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-karv b., morzhedenn garv b.
Hirschtalg g. (-s) : [traet] bloneg karv g.
Hirschzunge b. (-,-n) **/ Hirschzungenfarn** g. (-s,-e) : [louza.] raden-puñs str., teod-karv g.
Hirse b. (-,-n) : [louza.] mell str., melpin str. ; *reich an Hirse,* mellek.
Hirsebrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod mell g., yod-grus g.
Hirsefeld n. (-s,-er) : melleg b.
Hirsekorn n. (-s,-körner) : [louza.] greunenn vell b., greun mell str., mellenn b.
Hirsemehl n. (-s) : mell g., bleud mell g.
Hirsestroh n. (-s) : [louza.] meliaoz g., meliar g.
Hirt g. (-en,-en) **/ Hirte** g. (-n,-n) : **1.** mêsaer g., maesaer g., diwaller g., bugul g., paotr-deñved g., pastor g., bugel g. [*liester* bugelien], mirer g. ; *ein Volk von Hirten,* ur boblad vaesaerien b. ; *Wind und Wetter härten den Hirten ab,* kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mêsaer e gorf diouzh glav hag avel ; **2.** [relij.] *der gute Hirte,* ar Pastor Mat g. (Gregor).
Hirtenbrief g. (-s,-e) : [relij.] lizher-eskop g.
Hirtenflöte b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b., galoubed g. ; *Hirtenflöte spielen,* chalamiañ.
Hirtenflötenspieler g. (-s,-) : [sonerezh] chalamier g.
Hirtengedicht n. (-s,-e) : [lenn.] bugulgan g., mêsaergan g., pastoralenn b.
Hirtengott g. (-s) : [mojenn.] Pan g.
Hirtenhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-tropell g., ki-mêsaer g.
Hirtenjunge g. (-n,-n) **/ Hirtenknabe** g. (-n,-n) : paotrig-deñved g.
Hirtenleben n. (-s) : buhez vêsaer b., buhez vugul b.
Hirtenpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] sutell-gorz b., chalami g., c'hwitell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b., galoubed g.
Hirtenspiel n. (-s,-e) : [lenn.] bugulc'hoari g., mêsaerc'hoari g.
Hirtenstab g. (-s,-stäbe) : **1.** kammell b. ; **2.** [relij.] bazh-eskop b., kammell an eskob b., gros b.
Hirtenstück n. (-s,-e) : [lenn.] pezh bugulc'hoari g., pezh mêsaerc'hoari g., c'hoari-bugul g.
Hirtentäschchen n. (-s,-) **/ Hirtentäschchenkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] yalc'h-ar-person b.
Hirtenwort n. (-s,-e) : [relij.] lizher-eskop g., kelc'hlizher-eskop g., lizher-kemenn an eskop g., kiminiadezh an eskop b., kemenn an eskop g.
Hirtin b. (-,-nen) : mêsaerez b., pastorez b., bugulez b., diwallerez b., berjerenn b.
his / His n. (-,-) : [sonerezh] si lemm g.
Hisbollah b. (-) : Hezbollah g.
Hisbollah g. (-s,-s) : ezel an Hezbollah g.
Hispanien n. : [istor] Hispania b.
hiss estl. : houp ! ... ha houp !
Hisse b. (-,-n) : [merdead.] gwindask g., gwinter g.
hissen V.k.e. (hat gehisst) : [merdead.] sevel, gorren, gwintañ, hiñsiñ ; *die Segel hissen,* goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, sevel al lien, hiñsiñ ar gouelioù, sevel ar gouelioù ; *die Flagge hissen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren, hiñsiñ) ar banniel, plantañ ar banniel.
Hisstau n. (-s,-e) : [merdead.] driñs b., rabank g.
Histamin n. (-s) : [bev.] histamin g.
Histokompatibilität b. (-) : [bev.] gwiadkempadusted b.
Histologie b. (-) : [bev.] histologiezh b., gwiadoniezh b.
histologisch ag. : [bev.] histologel, gwiadoniel, gwiadurel.
Historie b. (-,-n) : **1.** istor g. ; **2.** istorouriezh b. ; **3.** [dre astenn] kaoz b., istor g., kontadenn b.
Historienmaler g. (-s,-) : liver darvoudoù istorel g.
Historienmalerei b. (-,-en) : liverezh darvoudoù istorel g.
Historiker g. (-s,-) : istorour g.
Historikerin b. (-,-nen) : istorourez b.
Historiograf g. (-en,-en) **/ Historiograph** g. (-en,-en) : hanezour g.
Historiografie b. (-) **/ Historiographie** b. (-) : hanezouriezh b.

historisch ag. : istorel, istorek ; *historischer Roman,* romant istorel g. ; *historische Religion,* hengredenn b. ; *historische Strömung,* redenn istorek b. ; *die historischen Gebäude werden nachts angeleuchet,* goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houloù e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz. ; *von historischem Wert sein,* kaout un dalvoudegezh istorel ; *historisches Ereignis,* darvoud istorel g. ; *historische Stätte,* lec'h istorel g. ; *eine historische Zeitschrift,* ur rollenn istorel b., ur gelaouenn istorel b.
Historismus g. (-) : istorelouriezh b.
Hit g. (-/-s,-s) : **1.** son-red b., hit g., son vrudet b., son eus al loreadeg b. ; [dre skeud.] *das ist nicht gerade ein Hit,* n'eo ket kur ! n'eo ket beuz an daolenn ! ; **2.** [stlenn.] klik g.
Hitleranhänger g. (-s,-) : nazi g., hitlerour g., naziour g.
Hitlerbewegung b. (-) : [istor] naziegezh b., luskad hitlerour g., hitlerouriezh b.
Hitlerjugend b. (-) : [istor] yaouankiz hitlerour b.
Hitler-Stalin-Pakt g. (-s) : emglev alaman-ha-soviedel g., emglev Molotov-Ribbentrop g.
Hitliste b. (-,-n) : top 50 g., loreadeg b.
Hitparade b. (-,-n) : hit-parade g., loreadeg b.
Hitzausschlag g. (-s,-ausschläge) : [mezeg.] burbu gwrez str., porbolennoù gwrez lies.
Hitze b. (-) : **1.** gwrez b., fo g., dev g., nerzh an tan g., nerzh an heol g., nerzh an deiz g., tommder g., tomm g., pared g., gor g. ; *glühende Hitze,* tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., herrder g., gor g., gor forn g., amzer c'hor b. ; *große (starke) Hitze,* tommder kreñv g., tommder berv g., tommder bras (Gregor), gwrez b. ; *erdrückende (lähmende) Hitze,* tommder pounner (mougus) g., broutac'h g., touforenn b. ; *schwer erträgliche Hitze,* gwrez pounner b. ; *verwesungsfördernde Hitze,* tez g. ; *es ist eine Hitze heute,* lazhet eo an dud gant an tommder hiziv, lazhet eo an dud gant ar pared hiziv, gor forn a zo en amzer hiziv, mac'h eo an amzer hiziv ken ez on faezh, tomm-grizias (tomm-ruz) eo an amzer hiziv, poazhañ a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv, gratañ a ra hiziv, krazañ a ra hiziv, fritañ a ra an dud gant an tommder hiziv, tommañ a ra poukr hiziv, gwashat eo tomm hiziv ! ; *heute ist eine Hitze wie in einem Backofen,* gor forn a zo en amzer hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn, krazañ a ra hiziv ; *diese Hitze legt mich völlig lahm,* me a zo faezh gant an tommder-mañ, an tommder-mañ a laka ac'hanon da vezañ lor, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet on gant an tommder-mañ, mac'homet on gant an tommder, lazhet on gant an tommder-mañ, fall on ouzh an tommder-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ, lakaet on-me en ur peñse spontus gant an tommder-mañ ; *die Hitze macht den Leuten zu schaffen,* an tommder a lazh an dud, mac'homet e vez an dud gant an tommder, deviñ a ra an dud gant an tommder, fritañ a ra an dud gant an tommder ; *von der Hitze wie betäubt sein,* bezañ faezh gant an tommder, bezañ deuet da vezañ flakik gant an tommder, bezañ dinerzhet gant an tommder, bezañ mac'homet gant an tommder, bezañ aet lor gant an tommder, bezañ lazhet gant an tommder, bezañ motet gant an tommder ; *ich ersticke in dieser Hitze, diese Hitze bringt mich um,* emaon e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), lazhet on gant an tommder-mañ, deviñ a ran gant an tommder, fritañ a ran gant an tommder ; *die Hitze ist erstickend,* moug eo an amzer, mougus eo an amzer, bac'h eo ; *hier erstickt man ja vor Hitze,* un tommder a zo amañ da vougañ (da lazhañ) an dud, peadra a zo da vougañ gant an tomm ez eo, amañ emaomp evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ ; *die Hitze bringt die Luft zum Flimmern (zum Flirren, zum Knistern),* froumal a ra an aer gant an tommder ; *bei dieser Hitze wird die Wolle bei den Schafen schnell nachwachsen,* buan e c'hloano an deñved en-dro gant an tommder-se, buan e kreoño an deñved en-dro gant an tommder-se ; **2.** [dre skeud.] taerijenn b., herrusted b., taerded b., taerder g., bouilhder g., bouilhded b., brouez b., brouezenn b., ernez b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., aradenn b., aradennad b., frenezi b., gouezded b., intampi g., herrder g., youl b., gred bervidant g., bervidanted b., birvidigezh b., fo g., friantiz b. ; *in der Hitze des Gefechtes,* e gwrez (e birvilh) an emgann, pa vez an emgann en e washañ ; *in Hitze geraten,* mont droug en an-unan (en e goukoug, en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel imor en an-unan, mont en egar, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel kounnar en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e-barzh blev kriz ; *jemanden in Hitze bringen,* lakaat u.b. da fuloriñ (da daeriñ, da fumañ), lakaat droug (egar) da sevel en u.b.
hitzebeständig ag. : gwrezherzadus, dalc'hus ouzh ar wrez, dibober, dideuzus, tanspirus, tanc'houzañvus.
Hitzebeständigkeit b. (-) : dalc'huster ouzh ar wrez g., dideuzusted b., tanspirusted b., tanc'houzañvusted b.
Hitzeblitz g. (-es,-e) : dared str., brogon str., gwabrigol str.
hitzefrei ag. : [skol] diskol abalamour d'ar wrez.
Hitzegradmesser g. (-s,-) **/ Hitzemesser** g. (-s,-) : [fizik] pirometr g.
Hitzemessung b. (-,-en) : [fizik] pirometriezh b.
hitzen V.k.e. (hat gehitzt) : gwreziñ, goriñ, gwiriñ, tommañ.
Hitzeschild n. (-s,-e) : [nij.] skoed enepgwrez g.
Hitzewallungen lies. : tommderennoù lies. ; *sie hat Hitzewallungen,* kaouadoù tommder a zeu dezhi, tommderennoù he devez alies, dont a ra alies ur c'hwezenn bervet warni.
Hitzewelle b. (-,-n) : buezon dommder b., gratadenn b., gratenn b., krazadenn b., kaouad tommder b./g., barr tommder g., stokad tommder g., frapad tommder g., frapadenn dommder b., taol tommder g., taolad tommder g., tommderenn b., skouflad tommijenn g., skoulad tommijenn g., reuziad amzer domm g., devezhiadoù gor lies.

hitzig ag. : brouezek, imorus, herrek, her ha taer, taer, taerus, bouilh, bouilhus, prim, tik, fourradus, intampius, herrus, gwrezus, diroll, entanet, entanus, tanus, bervidant, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, bev-buhez, bev-buhezek, birvidik, friant ; *hitziger Streit,* diskrapadeg b., diskrapadenn b. ; *hitzige Worte,* komzoù taer (reut, garv, rust, dibalamour, gouez, bouilh) lies., komzoù bervidant lies. ; *hitziges Pferd,* marc'h gwad berv ennañ g., marc'h fringus g., marc'h leun a fouge g., marc'h kuladus g. / marc'h fougeüs g. / marc'h fringus g. (Gregor), marc'h feul g., marc'h hag a zo tomm e wad g., marc'h friant g., marc'h leun a friantiz g., marc'h foll g.

Hitzkopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., paotr prim da fuloriñ g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g. ; *er ist ein Hitzkopf,* hennezh a zo brizh, hennezh a zo tomm e benn, paotr e benn tomm eo, ur penn tomm eo, ur penn bervet eo, hennezh a zo tev e glopenn, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, rust eo an troc'h gantañ, mont a ra buan e revr war e choug gantañ, buanek eo dre natur, kleiz eo dre natur, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, prim eo da daeriñ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin ez eo, ur spered intampius a zen an hini eo, hennezh a zo buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus), taer eo evel an tan, taer eo da vrouezañ, taer eo da vont droug ennañ, diribin eo, direzon eo, fourradus eo / hennezh a zo un den bouilhus (Gregor).

hitzköpfig ag. : brouezek, imorus, herrek, her ha taer, taer, taerus, bouilh, bouilhus, tik, fourradus, intampius, diroll, entanet, entanus, tanus, grizias, taer evel an tan, gredus, leun a c'hred, berv, froudennek ; *hitzköpfig sein,* bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ ur penn bervet, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, mont buan e revr war e choug gant an-unan, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ trumm, bezañ brouezek, bezañ imorus, bezañ barradek, bezañ loariek, bezañ loariet, bezañ froudennek, bezañ tev e glopenn, bezañ un den bouilhus (Gregor), bezañ diribin, bezañ direzon.

Hitzmessung b. (-,-en) : [fizik] pirometriezh b.

Hitzpocken lies. : [mezeg.] burbu gwrez str., porbolennoù gwrez lies.

Hitzschlag g. (-s,-schläge) : [mezeg.] taol gwrez g., darheoliad g.

HIV n. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Human Immunodeficiency Virus**] VIHAD g., viruz an hangaezig arzeuat denel g., P. sida g.

HIV-Test g. (-s,-s) : [mezeg.] prouad diournat an azoniad hangaezivig arzeuat g., prouad diournat an HAZA g.

HIV-negativ ag. : [mezeg.] seronegativel, gwadveiznac'hek.

HIV-positiv ag. : [mezeg.] seropozitivel, gwadveizyaek.

Hiwi g. (-s,-s) : arsoaziad g., vakataer g.

hl. ag. : [*berradur evit* **heilig**] santel.

Hl. [*berradur evit* **Heilige(r)**] ag.k. g./b. : sant g., santez b.

hm ! estl. : **1.** hum ! hañ ! ; **2.** [boued] an teuzer brein ! mamamm !

H-Milch b. (-) : laezh divakteriet GUK g., laezh divikrobet GUK g.

HNO- [*berradur evit* **Hals-Nasen-Ohren-**] : ... otorinolarintologiezh, ... otorinolaringologiezh, skouarnfrigarloc'hennouriel.

HNO-Arzt g. (-es,-ärzte) [*berradur evit* **Hals-Nasen-Ohren-Arzt**] : otorinolaringologour g., skouarnfrigarloc'hennour g.

ho ! estl. : o ! ho !

Hobby n. (-s,-s) : diverr-amzer g., diduamant g., diduadenn b., diduell b., dihued g., diverrañs g., tremen-amzer g., trepetoù lies., abuzetez b., albac'henn b.

Hobbygärtner g. (-s,-) : paotr al liorzhañ evit diduiñ g.

Hobbyraum g. (-s,-räume) : sal diduiñ b.

Hobel g. (-s,-) : rabot g., rask g., kompezer g.

Hobelbank b. (-,-bänke) : eskemmer g., taol-galvez b., bank-kalvez g./b., torchenn-galvez b., pased ar munuzer b.

Hobeleisen n. (-s,-) : lavnenn rabot b.

Hobelmaschine b. (-,-n) : raboterez b.

hobeln V.k.e. ha V.gw. (hat gehobelt) : **1.** rabotañ ; **2.** *wo gehobelt wird, fallen Späne,* an hini ne labour ket e roñsed ne uz ket e foet, ret eo kemer an droug gant ar mad, daou benn he deus pep bazh, war-dro ar moc'h e vez soroc'h, ret eo terriñ ar graoñenn evit kaout ar vouedenn, ret eo terriñ ar graoñenn kent kavout ar vouedenn, eus vi torret da alumenn ne zigloro labous biken.

Hobeln n. (-s) : raboterezh g.

Hobelspan g. (-s,-späne) : freluch str., skolp str., rubanenn-goad b., sklisenn b., skirienn b., skolpad str., askloed str., klimich str., paladur g.

Hobler g. (-s,-) : raboter g.

Hoboe b. (-,-n) : [sonerezh] oboell b., hirvombard b.

hoch : *sellit ivez ouzh* **höchste(r,s)** *hag* **höher**
ag. : **1.** uhel, bras, a vent vras, a vent vat, a vent vrav, mentek, bras e vent, mentet uhel ; *hohe Bäume,* gwez bras str. ; *ein sehr hoher Baum,* ur pikol gwezenn, ur pikol a wezenn, ur pezh gwezenn, ur pezhiad gwezenn, ur mell gwezenn, ur mellad gwezenn, ur moñs gwezenn ; *sehr hohe Bäume,* pikoloù gwez lies., pezhioù gwez lies., pezhiadoù gwez lies., melloù gwez lies., melladoù gwez lies., moñsoù gwez lies. ; *ein zwanzig Meter hoher Baum,* ur wezenn ugent metr uhelder g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; *ein hoher Berg,* ur menez uhel g. ; *wie hoch ist dieser Turm ?* petore uhelder a zo gant an tour-se ? petore uhelder en deus an tour-se ? ; *der Turm ist vierzig Meter hoch,* daou-ugent metrad a uhelder a zo

gant an tour, an tour a sav da zaou-ugent metrad a uhelder, an tour a dap daou-ugent metrad ; *ein vierzig Meter hoher Turm,* un tour gant un uhelder a zaou-ugent metrad g., un tour daou-ugent metr uhelder g., un tour a zaou-ugent metrad uhelder g. ; *so hoch wie ein Haus,* en uhelder gant un ti, ken uhel hag un ti ; *ein Mann von hoher Gestalt (von hohem Wuchs),* un den a vent vat (a vent vrav, mentek, bras e vent, mentet uhel) g., un tamm mat a zen g. ; [geog.] *der hohe Norden,* an Norzh Pellañ g. ; *hoch gelegen,* gwintet war an uhel ; [merdead.] *hohe See,* donvor g., keinvor g., mor bras g., mor-don g., mor digor g., mor diaod g., kreiz g., maez g. ; *auf hoher See,* el lark / en donvor (Gregor), er c'heinvor, war ar mor bras, war an dour digor, war ar mor digor, war ar mor diaod, er maez, war an don, e-kreiz ar mor, er c'hreiz ; *auf die hohe See zu !* penn da greiz ! ; *die hohen Benzinpreise,* keraouegezh ar strilheoul b., keraouez ar strilheoul b., kernez ar strilheoul b., kerteri ar strilheoul b.

2. [en amzer] *ein hohes Alter erreichen, zu hohen Jahren kommen,* bezañ erru un tamm mat a oad d'an-unan, bezañ aet bras war an oad, pakañ un tamm mat a oad, bezañ deuet er-maez a oad ; *im Hochsommer,* e-kreiz (dre greiz, gant kreiz, e kalon) an hañv, e barr an hañv, e gor an hañv, en hañv bras, en hañv mik.

3. [tonioù, sonerezh] uhel, skiltr ; *die hohen Töne,* an notennoù uhelañ ; *eine hohe Stimme haben,* kanañ uhel, bezañ uhel e vouezh ; *in extrem hohen Lagen singen,* kanañ war notennoù skiltr-tre.

4. [mentoù] *hohe Temperatur,* derez-gwrez uhel g. ; *hohe Zahl,* niver bras g. ; *hoher Preis,* priz uhel g. ; *ziemlich hoher Betrag,* sammad gouest g. ; [gwir] *hohe Strafe,* kastiz kalet (garv) g. ; [mezeg.] *hohes Fieber,* terzhienn domm b., terzhienn alter b., terzhienn vras b., terzhienn c'hrizias b., kaouad terzhienn b./g. / barr terzhienn g. / barrad terzhienn g. / kleñved-tomm g. (Gregor) ; *hoher Blutdruck,* gwask re uhel ar gwad g. ; [tekn.] *hohe Drehzahl,* kerzh labour bras g. ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ?

5. [renkoù, azaouez] *hoch stehende Person,* den uhel g., den a garg varruhel (barruhel e garg) g., uhelgargiad g., uheliad g., aotrou bras g., pennadurezh b. ; *ein hohes Amt bekleiden,* bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg vras, bezañ en ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) un uhelgarg ; *der hohe Adel,* an noblañs a renk uhel b., an noblañs vrasañ b., an noblañs uhelañ b. ; *von hoher Geburt,* bet ganet (bet savet) a lec'h uhel, a lignez uhel, uhel e lignez, savet a ouenn uhel, uhel e ouenn, a wad uhel, uhelwad ; *von hohem Rang,* a renk uhel ; *hoch und niedrig*, an holl, bras ha bihan, an dud galloudus hag ar re vunut ; *die Hohen,* ar pennoù bras lies., ar pennoù uhel lies., an uhelidi lies., an atrounez vras lies., an dud vrav lies., an dud cheuc'h lies., an tev g. ; *hoher Beamter,* kargiad a renk uhel g., uhelgargiad g. ; P. [dre skeud.] *ein hohes Tier,* ur floc'helleg g., ur penn-bras g., ur penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., unan eus ar reoù-vras g., un tarin g., ur paotr-bras g., un den a renk g., un uheliad g., un den uhel g., un aotrou bras g., un den a-stok g. ; *die hohen Tiere,* ar pennadurezhioù lies., ar vourc'hvistri lies., ar pennoù bras lies., ar baotred vras lies., an notabled lies., an dud a renk lies., ar pennoù-kêr lies., an oc'haned lies., an darined lies., ar floc'helleien lies., ar floc'hed lies., ar reoù-vras lies., an dud uhel lies., an dud vrav lies., an dud cheuc'h lies., an tev g. ; *er lässt sich gern mit hohen Tieren blicken,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev ; *hohes Verdienst,* dellid bras g., dellez bras g. ; *ein Mann von hohem Geist,* ur spered bras a zen g. ; *einen zu hohen Begriff von etwas haben,* dreistprizañ (dreistprizout) udb.

6. [dre skeud.] *sich aufs hohe Ross setzen,* lakaat kegel e vamm en e gein, lakaat ur varrenn houarn en e c'houzoug, ober e c'hrobis / ober e vorgant (Gregor), c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, dont tres c'hoant kac'hat war e zremm ; *auf hohem Rosse sitzen,* bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ fae ha rogentez war e vourennoù, kaout ur genoù babu, bezañ glorius an tamm eus an-unan, bezañ tonius an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ balc'h, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek) ; *von seinem hohen Ross herunterkommen,* plegañ touchenn, diskanañ, en em izelaat, koll e rogoni, dic'hwezañ, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, kouezhañ e blu war e votoù, na vezañ mui ken faro ; P. *das ist mir zu hoch !* **a)** kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), n'emaon ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; **b)** re uhel eo evidon, ne c'hallan ket tapout an dra-se ; [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen,* kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, emañ o lonkañ soñjoù, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket e dreid war an douar, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in höheren Regionen,* hennezh a zo ur pesketaer loar.

7. [polit., istor] *die hohe Pforte,* **a)** an Nor Gaerañ b., an Nor dispar-kenañ b., dor palez ar Pennvizir b. ; **b)** [dre astenn.] an impalaeriezh otoman b. ; *hohes Haus,* uhelvodad g.

8. [sport, marc'hegerezh] *die Hohe Schule,* ar Skol Uhel b.

Adv. : **1.** [en egor] *hoch !* sav ! war-sav ! ; *Hände hoch !* an daouarn er vann ! an daouarn d'an nec'h ! ; *die Stadt liegt hoch,* war an uhel emañ kêr ; *drei Treppen hoch wohnen,* bezañ o chom en trede estaj ; *hoch oben,* er penn uhelañ ; *hoch oben auf dem Berg,* e barr (war kern, war lein, war talpenn, war krouzell) ar menez ; *hoch oben auf etwas stehen,* bezañ pintet-uhel e beg udb ; *die Kapelle steht hoch über dem Tal,* war an uhel a-uc'h d'an draoñienn emañ ar chapel ; *zu hoch gestapelt,* beget ;

hoch am Himmel, en e uhelañ, a-blom, er penn uhelañ, en neinboent, e lein an neñv, e barr an oabl, uhel-uhel en aer, e don an neñv ; *der Adler kreist hoch am Himmel,* an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer, e lein an neñv, e barr an oabl) ; *hoch gewachsen,* a vent vrav, bras e vent, mentek, uhel, mentet uhel ; *das Korn ist dieses Jahr hoch gewachsen,* plouzet-kaer eo an ed ar bloaz-mañ, korzennet hir eo an ed ar bloaz-mañ ; *hier ist das Gras nicht so hoch gewachsen,* n'eo ket keit ar geot amañ ; *es liegt ein bisschen höher, es befindet sich ein Stück höher,* un tammig krec'hoc'h emañ, krec'hoc'hik emañ, uheloc'hik emañ ; *vom Himmel hoch,* [relij.] eus barr an neñvoù ; *hoch soll er leben ! er lebe hoch !* bevet ! ra vevo ! hirhoal dezhañ ! ; [dre skeud.] *hoch hinaufwollen,* kaout c'hoant sevel uhel en e karg, kaout c'hoant kreoñañ, kaout c'hoant mont pell, kaout c'hoant mont da bell, kaout c'hoant ober berzh, kaout c'hoant sevel dreist e renk ; *die Nase hoch tragen,* bezañ kaoc'hek, bezañ teilek, bezañ bras, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na vezañ nemet brasoni, treiñ e leue en an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg ; *drei Mann hoch,* ken uhel ha tri den ; *alle Mann hoch,* hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer.

2. ker, uhel ; *hoch im Preise stehen,* bezañ priz war an-unan, kanañ, bezañ uhel e briz, bezañ an tan war an-unan ; *wenn es hoch kommt,* d'ar muiañ ; *hoch zu stehen kommen,* koustañ ker ; *die Zahl ist zu hoch gegriffen,* c'hwezet eo bet an niver ; [mat] *zwei hoch zwei,* eil galloudad daou ; *zwei hoch drei,* trede galloudad daou.

3. [istim] *hoch willkommen,* deuet-mat, erru-mat ; *hoch erfreut sein,* bezañ laouen-kenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol ; *über etwas (t-rt) hoch erfreut sein,* bezañ plijet bras gant udb, kaout joa o welet udb, bezañ joa vras gant an-unan gwelet udb ; *jemandem etwas hoch anrechnen,* gouzout (dougen) grad vat d'u.b. ag udb ; *hier geht es hoch her,* n'eo ket trist an traoù amañ, bourrusted ha c'hoarzh a zo amañ, nag a virvilh a zo amañ ! chao a zo amañ ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! amañ ez eus ur charre 'vat ! amañ ez eus buhezioù ! ; *zwei Sachen gleich hoch stellen,* lakaat daou dra war an hevelep pazenn, lakaat daou dra a-rez, lakaat daou dra a-resed, lakaat daou dra keit-ha-keit, lakaat daou dra heñvel ; *jemanden hoch achten, jemanden hoch schätzen,* ober stad vras eus u.b., kaout kalz a istim ouzh u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., azaoueziñ u.b., kaout doujañs vras evit u.b., uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b. ; *einen hohen Begriff von jemandem haben,* ober stad vras eus u.b., lakaat u.b. e penn kont, uhelbrizañ (uhelbrizout) u.b.

4. [tr-l] *hoch und heilig (hoch und teuer) versprechen,* touiñ ruz-glaou-tan, touiñ dre an neñv, touiñ ruz, touiñ e holl zoueoù.

Hoch[1] n. (-s,-s) : youadeg b. ; *ein Hoch auf jemanden ausbringen,* diskordañ da youc'hal (teurel youc'hadennoù) en enor u.b., kas un toast d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

Hoch[2] n. (-s,-s) : adkelc'hwidenn b., uhelvan g.

Hochachtung b. (-) : doujañs vras b., istim vras b., azaouez g., bri g., revil g., respet g. ; *mit vorzüglicher Hochachtung,* gwellañ gourc'hemennoù, gant va gwellañ gourc'hemennoù, teurvezit degemer va gwellañ gourc'hemennoù, aotreit degemer va gwellañ gourc'hemennoù ; *jemandem Hochachtung erweisen,* diskouez bri d'u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., reiñ merkoù a azaouez d'u.b., diskouez azaouez d'u.b., bezañ azaouezus e-keñver u.b.

hochachtungsvoll ag. : **1.** doujus, doujañsus, azaouezus, leun a zoujañs, gant doujañs, gant un azaouez dreist ; **2.** gwellañ gourc'hemennoù - gant va gwellañ gourc'hemennoù - teurvezit degemer va gwellañ gourc'hemennoù - aotreit degemer va gwellañ gourc'hemennoù - degemerit, me ho ped, va gwellañ gourc'hemennoù.

Hochadel g. (-s) : noblañs a renk uhel b., noblañs vrasañ b., noblañs uhelañ b.

hochaktuell ag. : a ra trouz bras er mare-mañ hag a denn da vraz.

Hochalpen lies. : Alpoù uhel lies., uheldirioù an Alpoù lies.

Hochaltar g. (-s,-altäre) : aoter-veur b., aoter-vras b.

Hochamt n. (-s,-ämter) : oferenn-lid b., oferenn-bred b., oferenn veur b., oferenn war gan b.. ; *das Hochamt zelebrieren,* kanañ an oferenn veur (an oferenn bred).

hochanständig ag. : reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, eeun a bep hent, eeun e pep hent, hep si na gwri, neudenn gamm ebet ennañ, n'eus ket a we ennañ, eeun en e baperioù, eeun evel ur wialenn, eeun a galon, prop.

hocharbeiten V.em. : **sich hocharbeiten** (hat sich (t-rt) hochgearbeitet) : sevel en e garg diwar-bouez e labour.

hochauflösend ag. : [stlenn.] uhel e ziarunusted, ... diarunusted uhel, uhel e zespizadur, ... despizadur uhel.

Hochauftriebsklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf gourc'hemporzhus g.

Hochbahn b. (-,-en) : metro usdouar g.

Hochbau g. (-s,-ten) : savadur a-us douar g.

hochbegabt ag. : donezonet-kaer, donezonet-dispar, ijinet-mat, dreistdonezonet, dreistbarrek.

hochbeglückt ag. : ouzhpenn laouen, barret a levenez, laouen hag en tu-hont ivez, laouen-meurbet, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, beuzet e-barzh al levenez, beuzet e-barzh al laouenidigezh, e barr al levenez, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, o nijal gant al levenez, o tridal gant al levenez, azezet en e bemp plijadur warn-ugent, dibradet, beuzet en e bemp plijadur warn-ugent, an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest ennañ, en e laouenañ, digor dezhañ, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa ennañ, evel Yann en e wele, evel en ur pred eured, eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), en

e vleud, en e jeu, kontant evel ur roue war e dron, eürus evel seizh, eürusañ loen a daol troad war an douar, eürusañ den a zebr bara, eürusañ den dindan tro an heol, eürusañ den dindan an Neñv, eürusañ den a zo bet biskoazh, en e zour hag en e c'heot, en e voued, en e voued leun, en e vutun, er friko, en ur friko, en e wellañ.

hochbeinig ag. : skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek, gaolek.

hochbekommen V.k.e. (bekam hoch / hat hochbekommen) : **1.** *etwas hochbekommen,* dont a-benn da sevel udb, dont a-benn da zisevel udb, dont a-benn da c'horren udb, dont a-benn da wintañ udb, dont a-benn da zibradañ udb ; **2.** P. *einen hochbekommen,* sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, dont d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan.

hochbeladen ag. **/ hochbepackt** ag. : uhel ar garg ennañ, uhel ar garg warnañ.

hochberühmt ag. : uhelvrud, illur, flamm, hollvrudet, klodus, mil anavezet, lintrus e anv, meur.

hochbetagt ag. : deuet un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, oadet-bras, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh-Noe, kozh-gagn, war e zistro.

Hochbetrieb g. (-s) : difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedonea g., hej ha prez, lavig g., kabal b., ribouladeg b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h g., galoupadeg b., firbouch g., bec'h g.

hochbinden V.k.e. (band hoch / hat hochgebunden) : sonnañ gant ur stag.

hochblicken V.gw. (hat hochgeblickt) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.

Hochblüte b. (-) : [dre skeud.] barr g., barr e vleuñv g., kreiz ar brud g., bog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g.

hochbocken V.k.e. (hat hochgebockt) : sevel, disevel, gorren, gwintañ, dibradañ.

Hochbretagne b. (-) : *die Hochbretagne,* Breizh-Uhel b., Gorre-Breizh g., ar broioù-krec'h lies., ar broioù-uhel lies., ar broioù diwar-laez lies., [kozh] Gall b.

hochbringen V.k.e. (brachte hoch / hat hochgebracht) : **1.** dont a-benn da sevel, dont a-benn da zisevel, dont a-benn da c'horren, dont a-benn da wintañ, dont a-benn da zibradañ ; **2.** kas d'an nec'h, kas d'al laez, kas uhel, sevel, gorren, uhelaat, dibradañ, reiñ avel da ; **3.** [dre skeud.] lakaat war-sav, sevel, sevel e gein da, lakaat en-dro war e du ; *ein Geschäft hochbringen,* lakaat un afer da greskiñ, lakaat un afer d'ober berzh, diorren un afer, talvoudekaat un afer ; **4.** P. *er bringt keinen hoch,* ne sav ket dezhañ, ne sav ket serzh dezhañ, ne ya ket e lost war sav, ne sav ket gantañ.

Hochburg b. (-,-en) : [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez b., uhellec'h g., neved g.

Hochburgund n. (-s) : [istor] Burgondia-Uhel b., frankgontelezh Vurgondia b.

hochbusig ag. : divronn kuilh dezhi, ur pikol jave dezhi, araoget mat, gant divronn kuilh, gant ur pikol jave, bronnek.

Hochdampf g. (-s) : [tekn.] burezh dindan uhelwask b.

Hochdeutsch n. : [yezh.] alamaneg uhel g., alamaneg lennegel g.

hochdeutsch ag. : alamanek uhel, en alamaneg uhel.

Hochdruck[1] g. (-s) : **1.** uhelwask b. ; **2.** [dre skeud.] *mit Hochdruck arbeiten,* mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a lazh-korf, labourat a lazh-ki, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, terriñ e revr, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, c'hwezhañ e-barzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Hochdruck[2] g. (-s) : [moull.] moulladur dre siellañ g., moulladur a-vos g., stamperezh g.

Hochdruckdampfmaschine b. (-,-n) : ijinenn dre vurezh uhelwask b.

Hochdruckgebiet n. (-s,-e) : adkelc'hwidenn b., uhelvan g.

Hochebene b. (-,-n) : uhelblaenenn b., uhelgompezenn b., uhelenn b., pladenn b., uhelbladenn b., pladenn-venez b., daskompezenn b.

Hochehrwürden lies. : Tad enorus g. (Gregor)

hochehrwürdig ag. : enorus, reverant.

hochelegant ag. : *hochelegant sein,* bezañ kran (cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, strak, turgn, moust, nifl, stipet), bezañ stad en an-unan, bezañ un den a droc'h, bezañ brav e dreuz, bezañ paket cheuc'h, bezañ gwisket mistr ha mibin.

hochentzückt ag. **/ hocherfreut** ag. : laouen-meurbet, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ, goursavet.

hocherhaben ag. : **1.** dreist, tonius, cheuc'h, hael, meurdezus ; **2.** [arz] ... uhelvos.

hochexplosiv ag. : tarzhus-kenañ.

hochfahren V.gw. (fährt hoch / fuhr hoch / ist hochgefahren) : **1.** mont d'an nec'h, mont war-laez, pignat ; **2.** gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, ober ul lamm krenn ; *aus dem Schlafe hochfahren,* dihuniñ a-stroñs, dihuniñ a-daol, dihuniñ en ul lamm / dihuniñ en un taol-kont (Gregor), divorfilañ neuze-souden ; *erschreckt aus dem Schlaf hochfahren,* dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs ; **3.** [dre skeud.] taeriñ, breskenn, pignat war e varc'h bras, sevel war e dach, sevel war e dachoù, mont droug en e gentroù, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e

feuls, mont e berv gant ar gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; **4.** [stlenn.] *den Computer hochfahren,* loc'hañ an urzhiataer, lañsañ an urzhiataer.
V.k.e. (fährt hoch / fuhr hoch / hat hochgefahren) : kas d'an nec'h, kas war-laez.
Hochfahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g.
hochfahrend ag. : bac'h, otus, lorc'hus, lorc'hek, rok, fier, faëus, dichek, glorius, tonius, bras, uhel, c'hwezet, pompoulik, c'hwezhigell, grontek, randonus, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, brasonius a galon ; *hochfahrendes Wesen,* brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogoni b., randon g., rogentez b., morgañs b., bern fouge g., spered flammik a zen g.
hochfein ag. : **1.** eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab ; **2.** P. kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, strak, turgn, moust, nifl, stipet, gwisket mistr ha mibin, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h.
hochfest ag. : dalc'hus-kenañ ; *hochfester Stahl,* dir dalc'hus-kenañ g.
Hochfest n. (-es,-e) : gouel g. ; *Hochfest der Empfängnis Mariens,* gouel Maria krouer dinamm g.
Hochfinanz b. (-) : meteier uhelañ ar c'hellid lies., meteier uhelañ an arc'hanterezh lies., pennoù bras ar bankoù lies.
Hochfläche b. (-,-n) : uhelblaenenn b., uhelgompezenn b.
hochfliegen V.gw. (flog hoch / ist hochgeflogen) : **1.** nijal kuit ; **2.** bezañ strinket er vann.
hochfliegend ag. : uhelbal ; *so hochfliegende Pläne er einmal hatte, so verzweifelt war er nun,* ken bras e oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn ma oa plaouiet diwar-neuze gant an dic'hoanag - ken bras ha ma oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn, ken plaouiet e oa diwar-neuze gant an dic'hoanag.
Hochflut b. (-,-en) : **1.** dour gresk g., torrad-dour g., liñvadenn b., dour-beuz g., dic'hlann-dour g., dic'hlann g. ; **2.** mor en e vog g., mor-bras g., gourlanv g., gourlen g., mor gourlen g., mor en e c'hourlen g.
Hochflutgrenze b. (-,-n) : [mor] gourlen g.
Hochform b. (-) : *in Hochform sein,* bezañ war e yec'hed wellañ, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol, bezañ butun gant an-unan.
Hochformat n. (-s,-e) : furmad doare poltred b., mentrezh doare poltred g.
hochfrequent ag. : [tredan.] ... uheldalm.
Hochfrequenz b. (-) : [tredan.] uheldalm g.
Hochfrisur b. (-,-en) : hogenn b., torkad-blev g., kilpennad-blev g.
Hochgarage b. (-,-n) : parklec'h usdouar g.
Hochgebirge n. (-s,-) : menezioù uhel lies., uheldirioù lies.
hochgeboren ag. : uhelouenn, uhelwad, a lignez uhel, a ouenn uhel.
hochgefährlich ag. : dañjerus ken ez eo ; *eine hochgefährliche Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.
Hochgefühl n. (-s) : trelat g., trivli g., trelaterezh g., birvilh g., bervder g., birvidigezh b., esmaeenn b.
hochgehen V.gw. ha V.k.e. (ging hoch / ist hochgegangen) : **1.** sevel, pignat, krapañ, krimpañ, mont d'an nec'h, mont war-laez ; *den Hang hochgehen,* sevel (pignat, krimpañ) gant ar grapenn, krapañ ouzh ar run, sevel gant ar grec'henn, krapañ gant tor ar menez ; **2.** *die Preise gehen hoch,* gorren (kreskiñ, uhelaat, keraat) a ra ar prizioù, kresk a zo gant ar prizioù ; **3.** [merdead.] *die See geht hoch,* emañ rust (bras, houlek, divergont, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, dichadennet, direizhet, gouez, diaes, gros, lourt, pounner) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas, mor a zo ; **4.** tarzhañ ; **5.** [dre skeud.] taeriñ, breskenn, pignat war e varc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont droug en e gentroù, bezañ troet en un tarv, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; *ihm geht die Hutschnur hoch,* breskenn a ra, mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, ur barrad fulor a zo o krozal en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; **6.** [dre skeud.] bezañ dizoloet, bezañ tapet ; *der Agentenring ging hoch,* dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien.
hochgehend ag. : [mor] rust, fuloret, diroll, houlek, houlennek, houlus, houlennus, bras, gwagennek, gwagennus, ratre gantañ, gouez, diaes.
hochgeistig ag. : a live uhel, prederouriezhel, gouiziegezhel.
hochgelehrt ag. : gouiziek, desket-kaer, desket-bras.
hochgemut ag. : leun a fiziañs, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, sur eus e jeu, sur eus e grog, sur eus e daol, disaouzan.
Hochgenuss g. (-es) : eurvad b., laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., dudi g., eürusted b., boem b.,

bamadur g., trugar b., hevoud g., esmaeenn b., chalm g. ; *diese Musik ist ein Hochgenuss,* un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.
hochgepriesen ag. : uhelvrud, illur.
Hochgericht n. (-s,-e) : [gwir] **1.** lez an asizoù b. ; **2.** lez uhel b., lez veur b. ; **3.** post-kroug g., mein ar justisoù lies., krouglec'h g., krougprenn g., chafot g.
Hochgesang g. (-s,-gesänge) : [sonerezh] kanenn-veur b.
hochgeschlossen ag. : [dilhad] prennet war ar bruched betek ar c'hroñj.
hochgeschossen ag. : lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein hochgeschossener Kerl,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur pezh jelkenn a baotr g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur peulvan g. (Gregor).
Hochgeschwindigkeitsstraße b. (-,-n) : hent tizh bras g.
Hochgeschwindigkeitszug g. (-s,-züge) : tren tizh bras g.
hochgesinnt ag. : hael, kalonek, nobl a spered.
hochgestellt ag. : a renk uhel.
hochgestochen ag. : **1.** stambouc'het, luziet, rouestlet, rikamanet, troidellek, brikemardet, c'hwezet ; **2.** orbidus, flammik.
hochgewachsen ag. : **1.** bras e vent, mentek, a vent vrav, bras a vent, mentet uhel ; **2.** [louza., geot, ed] plouzet kaer, korzennet mat, korzennet hir, korzennet kaer.
Hochgiebel g. (-s,-) : [tisav.] talier g.
Hochglanz g. (-es) : splannder g., splannded b., splannijenn b. ; *auf Hochglanz bringen,* degas [udb] da lufr, purañ, luc'hañ, lufrañ, lakaat da lufrañ, lakaat da luc'hañ, lakaat da lintrañ, skuriañ, splannañ.
Hochglanzpapier n. (-s) : paper lufr g.
hochgradig ag. : **1.** uhel e zerez, kreñv, kalet, puilh, stank, stenn ; **2.** [mezeg.] *hochgradiges Fieber,* terzhienn vras b.
Hochgradigkeit b. (-) : [dre skeud.] kreñvded b., stennder g., puilhentez b.
hochgucken V.gw. (hat hochgeguckt) : P. sellet d'an nec'h, sellet er vann.
hochhackig ag. : [botoù] uhel e seulioù, ... seulioù uhel.
hochhalten V.k.e. (hält hoch / hielt hoch / hat hochgehalten) : **1.** derc'hel uhel a-benn brec'h, bezañ udb war zibrad gant an-unan en aer ; *ein Kind mit beiden Armen hochhalten,* ober pintig d'ur bugel, ober houp d'ur bugel, dibradañ ur bugel, houpañ ur bugel, choupañ ur bugel, bezañ ur bugel war zibrad gant an-unan ; **2.** [dre skeud.] ober stad vras eus, doujañ kalz, kaout un doujañs vras evit, kaout kalz a istim ouzh, dougen bri da, ober gwazoniezh da, dougen gwazoniezh da, bezañ e doujañs dirak, azaoueziñ.
Hochhaus n. (-es,-häuser) : **1.** [tisav.] skraber-oabl g., tour g. ; **2.** [polit.] Kambr-Uhel b., uhelvodad g.
hochheben V.k.e. (hob hoch / hat hochgehoben) : **1.** sevel, sevel er vann, disevel, gorren, gwintañ, gwintañ er vann, dibradañ, loc'hañ, dibouezañ, reiñ avel da, aveliñ, ober un houpad da ; *etwas mit beiden Armen hochheben,* sevel udb a-nerzh-brec'h, sevel udb a-benn brec'h, sevel udb a-grog-divrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-divrec'h, dibradañ udb diwar nerzh e zivrec'h, houpañ udb, choupañ udb ; *ich konnte es nicht hochheben, so schwer war es,* ne oan ket evit e zibradañ, pounner evel ma oa - ne oan ket evit e zibradañ, re bounner e oa diouzhin - ne oan ket evit e zibradañ, gant ar pounner ma oa ; **2.** troñsañ.
hochheilig ag. : santel-meurbet, sakr.
hochherrschaftlich ag. : **1.** ... aotrou, ... mestr, … mistri ; **2.** pompadus, pompus, lorc'hus, cheuc'h.
hochherzig ag. : hael, kalonek, nobl a spered.
Hochherzigkeit b. (-) : haelded b., haelder g., meurded b., uhelder a spered g., kaloniezh b.
hochhissen V.k.e. (hat hochgehisst) : sevel, gorren, gwintañ, hiñsiñ.
hochintelligent ag. : speredet-kaer ; *ein hochintelligenter Mensch,* un den speredet-kaer g., ur spered kaer a zen g.
hochinteressant ag. : a'r brasañ deur, eus an dedennusañ-holl, dedennus-kenañ.
hochjagen V.k.e. (hat hochgejagt) : **1.** lakaat da darzhañ ; **2.** [keflusker] lakaat da dreiñ a dizh uhel-kenañ, lakaat da skordañ ; **3.** difourkañ, disouchañ, sevel, diboufañ.
hochjubeln V.k.e. (hat hochgejubelt) : *jemanden hochjubeln,* youal d'u.b., youc'hal d'u.b., degemer u.b. gant youc'hadennoù a levenez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn en enor d'u.b., uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez, milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreist ar bord, kas u.b. en tu-hont d'an neñv, meuliñ dreist u.b., reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, reiñ kaol d'u.b. treujoù hag all reiñ kaol gwriziennoù ha tout d'u.b., reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b.
hochkant ag. : *hochkant stellen,* lakaat war e gab, lakaat a-blom, lakaat a-serzh.
hochkantig ag. : **1.** war e gab ; *ein Brett hochkantig stellen,* lakaat ur plankenn war e gab ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden hochkantig hinauswerfen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
hochkarätig ag. : **1.** [maen] uhel e niver a garatoù ; **2.** [metal] uhel ar bec'h metal prizius ennañ ; **3.** [dre skeud.] mat-krak, un mestr d'ober anezhañ, ur mestr-meur anezhañ, hag a anavez an treuz, arroutet, hag a oar an dibenn eus an dra, un tad den anezhañ, un tarin anezhañ, un darinez anezhi.
Hochkirche b. (-) : [relij.] Iliz anglikan b.

hochklappbar ag. : hag a c'heller sevel.
hochklappen V.k.e. (hat hochgeklappt) : sevel, gwintañ ; *eine Zugbrücke hochklappen,* gwintañ (sevel) ur porzh-gwint.
hochklettern V.gw. (ist hochgeklettert) : sevel, pignat, digrapañ, krapañ, krapañ-digrapañ, skeuliañ, krimpañ, simmañ ; *am Seil hochklettern,* krapañ gant ar gordenn.
V.k.e. (ist hochgeklettert) : sevel gant, pignat gant, krapañ gant, digrapañ gant, krapañ-digrapañ gant, krimpañ gant, gwintañ war.
hochklingend ag. : [dre skeud.] tonius, pompadus, pompus, kran, cheuc'h, hag a son brav.
hochkomisch ag. : farsus ken ez eo.
Hochkomma n. (-s,-s/-kommata) : P. [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b., soc'h g.
hochkommen V.gw. (kam hoch / ist hochgekommen) : **1.** sevel, pignat, krapañ, krimpañ ; *er kommt den Berg hoch,* sevel (pignat, krimpañ) a ra gant ar grapenn, krapañ a ra ouzh ar run, krapañ a ra gant tor ar menez ; *aus seinem Sessel hochkommen,* dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; *aus seinem Sessel nicht hochkommen,* chom da luduenniñ en e gador-vrec'h ; **2.** erruout war an uhel ; **3.** [dre skeud.] sevel e gein, digeinañ, sevel e chouk, sevel war-c'horre an dour, sevel war an dour ; *er kommt wieder hoch,* sevel a ra e chouk, sevel a ra e gein en-dro, sevel a ra war e elloù a-nevez, adkavout a ra e aez hag e blaen, adkavout a ra e blom (e zalc'h, e gempouez), dont a ra ennañ e-unan, distreiñ a ra d'e goch, sevel a ra war-c'horre an dour, sevel a ra war an dour, dont a ra en-dro war e du, difallañ a ra, adsevel a ra war gorre e vec'h, dont a ra en e stern ; **4.** [dre skeud.] P. *da kommt einem ja der kalte Kaffee wieder hoch, da kommt einem ja der Kakao wieder hoch,* kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), dislonk am bez pa welan seurt traoù.
Hochkommissar g. (-s,-e) : penngomiser g., kefridiad-meur g.
Hochkönig g. (-s,-e) : [istor] roue-meur g.
Hochkonjunktur b. (-,-en) : armerzh e barr e ampled g., trummgresk armerzhel g., lammgresk armerzhel g., bomm armerzhel g., tuez araezus-kenañ g.
hochkönnen V.gw. (kann hoch / konnte hoch / hat hochgekonnt) : **1.** gallout sevel ; **2.** gallout pignat, gallout krapañ, gallout krimpañ.
hochkrempeln V.k.e. (hat hochgekrempelt) : troñsañ ; *seine Hose hochkrempeln,* ober ur pleg e traoñ e vragez, troñsañ e vragez, troñsañ e otoù ; P. *die Ärmel hochkrempeln,* troñsañ e vilginoù, stagañ ganti, mont dezhi, lakaat eoul kalon.
hochkriegen V.k.e. (hat hochgekriegt) : P. **1.** *etwas hochkriegen,* dont a-benn da sevel udb, dont a-benn da zisevel udb, dont a-benn da c'horren udb, dont a-benn da wintañ udb, dont a-benn da zibradañ udb ; **2.** *einen hochkriegen,* sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, dont d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan.
Hochkultur b. (-,-en) : sevenadur diorroet-mat g.
hochkurbeln V.k.e. (hat hochgekurbelt) : sevel gant ur gambli, sevel gant un dornikell, kambliañ evit sevel udb ; *das Autofenster hochkurbeln,* sevel gwerenn ar c'harr.
hochladen V.k.e. (lädt hoch / lud hoch / hat hochgeladen) : [stlenn.] pellgargañ, ezkargañ.
Hochland n. (-s) : uheldirioù lies., gorre g., broioù krec'h lies., broioù-uhel lies., broioù diwar-laez lies., gorreoù lies.
Hochländer g. (-s,-) : tiruheliad g.
Hochlandsackpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] *große Hochlandsackpfeife,* binioù-bras g.
Hochlatein n. (-s) : [yezh.] *das Hochlatein,* al latin uhel g., an uhellatin g.
hochleben V.k.e. (hat hochgelebt) : *jemanden hochleben lassen,* **a)** kas un toast d'u.b., yec'hediñ d'u.b. ; **b)** teurel youc'hadennoù en enor d'u.b.
V.gw. : *er lebe hoch !* bevet hennezh ! ra vevo ! hir hoal dezhañ !
hochlegen V.k.e. (hat hochgelegt) : **1.** lakaat war an uhel ; **2.** uhelaat.
Hochleistung b. (-,-en) : **1.** askorad uhel g., askorad bras g., fonnder uhel g. ; **2.** disoc'hoù dreist (dispar, heverk), taolioù kaer lies., kurioù lies.
Hochleistungsreis g. (-es,-e) : riz a askorad bras str.
Hochleistungssport g. (-s) : [sport] sport a live uhel g.
Hochleistungsweizen g. (-s) : ed a askorad bras str.
Hochleitung b. (-,-en) : [tredan] linenn usdouar b.
hochlöblich ag. : dispar, dreist.
Hochlohnland n. (-s,-länder) : bro uhel ar goproù enni b.
Hochmeister g. (-s,-) : [relij.] mestr-meur un urzh bennak g., jeneral ag un urzh bennak g., arc'hmestr un urzh bennak g.
Hochmesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn-lid b., oferenn-bred b., oferenn veur b.
Hochmittelalter n. (-s) : Krennamzer greiz b., Krennamzer glasel b.
hochmodern ag. : modern-tre, arnevez-kenañ, gourmodern, gourarnevez.
Hochmoor n. (-s,-e) : taouarc'heg er menezioù b.
Hochmut g. (-s) : **1.** rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'haj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., ourgouilh g., uhelegezh b., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *vor Hochmut platzen,* bezañ c'hwezet, bezañ lorc'h en an-unan da vougañ, bezañ lorc'h don en an-unan, mont gant ar prun, dougen roufl, na vezañ nemet ur sac'h ourgouilh eus an-unan, bezañ e galon foeñvet a ourgouilh, kaout lorc'h en e foñs, bezañ ur fougeer brein eus an-unan, bezañ c'hwezet gant al lorc'h, bezañ ur pezh lorc'h en an-unan, bezañ ur reuz en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ uhel an tamm en an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ c'hwezet gant an avel / bezañ pennboufet gant al lorc'h (Gregor) ; *man sah ihnen ihren Hochmut an,* diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *jemandem den Hochmut austreiben,* diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e

doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskenn e gribenn d'u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; **2.** [kr-l] *Hochmut kommt vor dem Fall,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - e beg ar skeulioù uhel e c'hwezh kreñv an avel - pa vezer savet an uhelañ eo al lamm brasañ.

hochmütig ag. : bac'h, brasonius, brasonius a galon, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, glorius, tonius, orbidus, otus, dichek, gobius, balc'h, rok, emfizius, lorc'hek, lorc'hus, faeüs, grobis, leun a fouge hag a lorc'h, fier, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, grontek, morgant, ourgouilhus, brabañsus, randonus, pompus, pompadus, rouflus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, faro ; *hochmütiger Mensch,* den a lorc'h g., den rok ha morgant g., pompader g., teileg g., stadenn b., brabañser g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., bugader g., breser g., breser kaoc'h g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., mogetaer g., boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., gaoleg g., lorc'heg g., bern trein g., P. brammsac'h g. ; *hochmütiger werden,* dont da vezañ lorc'hus pe lorc'husoc'h, brasaat.

Hochmütigkeit b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'haj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., ourgouilh g., uhelegezh b., roufl g.

hochnäsig ag. : balc'h, otus, morgant, lorc'hus, lorc'hek, rok, leun a fouge hag a lorc'h, fier, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, faëus, glorius, tonius, gobius, dichek, uhel, bras, c'hwezet, disprizus, dismegañsus, dipitus, brasonius, brasonius a galon, randonus, groñs, grontek, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, leun a valc'hder ; *sie ist hochnäsig,* ur valc'henn a zo anezhi, ur bennsac'henn a zo anezhi, ur bebrenn a zo anezhi, ul lorc'henn a zo anezhi, honnezh a zo ur baborenn, honnezh a zo ur baborez, ur beg prennet eo hi, ur pikez eo, honnezh a zo ur plac'h a lorc'h g., honnezh a zo flammik un tamm anezhi, ur stadenn a zo anezhi, bras eo an tamm outi, bras eo an tamm anezhi, bras eo an tamm ganti, un tamm brav a zo enni, honnezh ne c'hall ket plegañ da gac'hat, honnezh ne yelo ket c'hwibu en he genoù, lakaet he deus kegel he mamm en he c'hein, lakaet he deus ur varrenn houarn en he gouzoug, un itron penn-hinkin a zo anezhi, honnezh a zo ur gwall itron, honnezh a zo rok ha morgant, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, reut eo evel un ibil er bleud, reut eo evel un tamm koad, ur beg m'en argarzh a zo anezhi, brasonius a galon eo.

Hochnäsigkeit b. (-) : fae g., dismeg g., dismegañs b., dispriz g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'haj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., ourgouilh g., uhelegezh b.

Hochnebel g. (-s) : gwiskad koumoul g.

hochnehmen V.k.e. (nimmt hoch / nahm hoch / hat hochgenommen) : **1.** sevel, disevel, gorren, gwintañ, dibradañ ; *die Schleppe hochnehmen,* sevel lost ar vrozh ; **2.** *jemanden hochnehmen,* flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; **3.** *jemanden hochnehmen,* tapout u.b., pakañ u.b., lakaat enk war u.b. ; **4.** P. *jemanden hochnehmen,* kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b. sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

hochnotpeinlich ag. : [gwir, istor] *hochnotpeinliches Gericht,* lez-varn ar breudoù, lez uhel a justis b.

Hochofen g. (-s,-öfen) : uhelforn b.

Hochofenherd g. (-s,-e) : teuzlestr g., kleuzeur b.

hochpäppeln V.k.e. (hat hochgepäppelt) : degas war-c'horre, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, sardikaat, sershaat, divorfilañ.

Hochparterre n. (-s,-s) : [tisav.] adraoñ dreistuhelaet g., rez-an-douar uhelaet g.

Hochplateau n. (-s,-s) : uhelblaenenn b., uhelgompezenn b., uhelenn b., pladenn b., uhelbladenn b., pladenn-venez b.

Hochpreisauto n. (-s,-s) : karr-tan krec'h ar skalfad g., karr-tan eus ar vegenn g.

hochpreisen V.k.e. (pries hoch / hat hochgepriesen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ klodoù u.b., brudañ, meuraat, uhelbrudañ.

Hochpreismarkt g. (-s,-märkte) : nevid ar produioù krec'h ar skalfad g., nevid ar produioù eus ar vegenn g.

Hochpriester g. (-s,-) : beleg-meur g.

hochprozentig ag. : kreñv, uhel e zregantad ; *hochprozentiges Getränk,* boeson kreñv g., boeson reut g., lambig g., odivi g., hini reut g. ; *ein Schluck Hochprozentiges,* ur banne hini reut g.

hochpuschen V.k.e. (hat hochgepuscht) : lakaat da bignat.

hochradioaktiv ag. : skinoberiek-kenañ ; *hochradioaktiver Abfall,* dilerc'hioù skinoberiek-kenañ lies.

hochragen V.gw. (ist hochgeragt / hat hochgeragt) : balirañ, difourkañ, sevel, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all.

hochrechnen V.k.e. (hat hochgerechnet) : istimañ, priziañ.
Hochrechnung b. (-,-en) : prizadur g., istimadur g., istimadenn b.
hochreißen V.k.e. (riss hoch / hat hochgerissen) : **1.** sevel, disevel, gorren, gwintañ, dibradañ ; **2.** [nij.] distouiñ, adsevel.
Hochrelief n. (-s,-s) : [arz] uhelvos g.
Hochrisikogebiet n. (-s,-e) : [polit.] tachenn arvarus-kenañ b., korn-bro risklus-kenañ g.
Hochrisikogruppe b. (-,-n) : [mezeg.] rummad tud en arvar bras g.
hochrot ag. : ruspin, ruz-gwad, rubenn, ruz-bev, livrin, flamm ; *hochrotes Gesicht,* dremm ruspin b., bizaj ruspin g./b.
Hochrufe lies. : youc'hoù lies., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b., youadeg b., youadennoù lies.
hochrund ag. : argeinek, keinek, bolzek, bolzennek.
hochrutschen V.gw. (ist hochgerutscht) : [bragoù, brozhioù] mont d'al laez, sevel d'al laez, risklañ d'al laez.
Hochsaison b. (-,-s) : **1.** difreterezh g., prez g., dever g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., monedonea g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., ribouladeg b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h g., firbouch g., bec'h g. ; **2.** barr ar maread touristel g., maread touristel e barr e ampled g., barr ar c'houlzad touristel g., koulzad touristel e barr e ampled g., uhelamzer b.
hochschaukeln V.k.e. (hat hochgeschaukelt) : *etwas hochschaukeln,* ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, ober kalz a reuz evit netra, lakaat war ar barr, mont amplik gant udb, mont amplik d'udb, c'hwezañ udb, lavaret amploc'h eget justoc'h a-zivout udb, broudañ udb / kreskiñ udb (Gregor).
V.em. : **sich hochschaukeln** (haben sich (t-rt) hochgeschaukelt) : bountañ pennadoù an eil en egile.
hochschießen V.k.e. (schoss hoch / hat hochgeschossen) : tennañ, bannañ, strinkañ en amzer, strinkañ er vann.
V.gw. (schoss hoch / ist hochgeschossen) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ.
Hochschießen n. (-s) : difluk g., ezflistradur g., ezflistradur g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., froud g./b.
hochschlagen V.k.e. (schlägt hoch / schlug hoch / hat hochgeschlagen) : sevel ; *den Kragen seines Mantels hochschlagen,* sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell.
V.gw. (schlägt hoch / schlug hoch / ist hochgeschlagen) : tarzhañ, dedarzhañ, diruilhañ, fregañ.
hochschnellen V.gw. (ist hochgeschnellt) : **1.** gourlammat, piklammat ; **2.** lammat, sailhañ, distennañ trumm, distignañ trumm, dizantellañ trumm.
Hochschnellen n. (-s) : **1.** lamm g., sailh g., sailhadenn b., sailherezh g., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g., draskadenn b. ; **2.** distenn trumm g., distign trumm g. ; **3.** *plötzliches Hochschnellen des Fiebers,* kaouad terzhienn b./g., barrad terzhienn g., barr terzhienn g. (Gregor), terzhienn foll b.
hochschrauben V.k.e. (hat hochgeschraubt) : **1.** [prizioù] lakaat da greskiñ ; **2.** mont pelloc'h gant e rekedoù, goulenn muioc'h, uhelaat e c'hoantoù.
hochschrecken[1] V.k.e. [digemm, verb-skoazell **haben** : hat hochgeschreckt] : lakaat da c'hourlammat, lakaat da biklammat, spontañ.
hochschrecken[2] V.gw. [kemmus, verb-skoazell **sein** : schrak auf / ist aufgeschrocken] : gourlammat, piklammat ; *aus dem Schlafe hochschrecken,* dihuniñ dre spont, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs, dihuniñ en ul lamm / dihuniñ en un taol-kont (Gregor).
Hochschul- … skol-veur, skolveuriek, skolveurel.
Hochschulabschluss g. (-es,-abschlüsse) : diplom skol-veur g.
Hochschulabsolvent g. (-en,-en) : diplomad g.
Hochschulabsolventin b. (-,-nen) : diplomadez b.
Hochschulbildung b. (-) : stummadur skol-veur g.
Hochschule b. (-,-n) : skol-uhel b., skol-veur b., uhelskol b.
Hochschüler g. (-s,-) : studier g.
Hochschülerin b. (-,-nen) : studierez b.
Hochschullehrer g. (-s,-) : kelenner skol-veur g.
Hochschullehrerin b. (-,-nen) : kelennerez skol-veur b.
Hochschulreife b. (-) : bachelouriezh b.
Hochschulstudium n. (-s,-studien) : studioù skol-veur lies.
hochschwanger ag. : *hochschwanger sein,* bezañ brazez-ac'hub (brazez-tenn, brazez-darev, brazez-vras, prest da chom), bezañ tost d'an termen, bezañ dougerez tost d'an termen, bezañ tost d'ober he zro, bezañ he c'hof betek he lagad.
Hochsee b. (-) : lark g. / donvor (Gregor) g., keinvor g., mor bras g., dour digor g., mor digor g., mor diaod g.
Hochseefischerei b. (-) : pesketaerezh donvor g., pesketaerezh keinvor g., pesketaerezh er morioù pell g., pesketaerezh er morioù don g., ar vicher vras b., pesketaerezh da greiz g., pesketa en donvor g.
Hochseeregatta b. (-,-regatten) : redadeg-vagoù war an donvor b.
hochseetüchtig ag. : [merdead.] terket evit an donvor.
hochsehen V.gw. (sieht hoch / sah hoch / hat hochgesehen) : sellet d'an nec'h, sellet er vann.
Hochseil n. (-s,-e) : fun usdouar b., fun stegn b.
Hochseilakt g. (-s,-e) : tro ouesk fungoroll b.
hochselig ag. : Doue d'e bardono, Doue d'he fardono, dirak Doue ra vezo e ene, dirak Doue ra vezo hec'h ene, bennozh Doue war e anv, bennozh Doue war hec'h anv.
Hochsicherheitstrakt g. (-s,-e) : karter uhelsurentez g.
Hochsilo g./n. (-s,-s) : silo g.
Hochsinn g. (-s) : haelder a spered g.
hochsinnig ag. : hael, nobl a spered, kalonek.
Hochsitz g. (-es,-e) : gwere g., mirador g.
Hochsommer g. (-s,-) : kreiz an hañv g., kalon an hañv b., barr an hañv g., gor an hañv g., hañv bras g. ; *im Hochsommer,* e-kreiz (dre greiz, gant kreiz, e kalon) an hañv, e barr an hañv, e gor an hañv, en hañv bras, en hañv mik.
hochsommerlich ag. : eus kreiz an hañv, ... kreiz an hañv.

Adv. : evel e kreiz an hañv, evel en hañv bras.
Hochspannung b. (-,-en) : **1.** [tredan.] tredanvarr uhel g. ; **2.** [dre skeud.] tennder bras g.
Hochspannungsgenerator g. (-s,-en) : [tredan] ganer tredanvarr uhel g.
Hochspannungsleitung b. (-,-en) : [tredan.] linenn tredanvarr uhel b.
Hochspannungsmast g. (-es,-en/-e) : [tekn.] peul linenn tredanvarr uhel g.
hochspielen V.k.e. (hat hochgespielt) : *etwas hochspielen,* ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober kalz a reuz evit netra, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, lakaat war ar barr, mont amplik gant udb, mont amplik d'udb, c'hwezañ udb, lavaret amploc'h eget justoc'h a-zivout udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, broudañ udb / kreskiñ udb (Gregor).
Hochsprache b. (-,-n) : yezh lennegel b., yezh standart b.
hochspringen V.gw. (sprang hoch / ist hochgesprungen) : [sport] lammat a-serzh.
Hochspringer g. (-s,-) : [sport] lammer a-serzh g.
Hochspringerin b. (-,-nen) : [sport] lammerez a-serzh b.
hochspritzen V.gw. (ist hochgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, saflikañ.
Hochspritzen n. (-s) : saflik g., difluk g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g.
Hochsprung g. (-s,-sprünge) : [sport] lamm a-serzh g.
höchst ag. : *sellit ouzh* **höchste(r,s)**.
Höchst- ... uc'hek, ... uhelañ, peur-, brasañ.
Höchstalter n. (-s) : oad uc'hek g., oad koshañ g.
hochstämmig ag. : *hochstämmiges Holz,* koad-diskoultr g.
Hochstand g. (-s,-stände) : gwere g., mirador g.
Hochstapelei b. (-,-en) : **1.** c'hwiberezh g., skraperezh g., fliperezh g., korbinerezh g., touellerezh g. ; **2.** [dre skeud.] pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.
hochstapeln V.gw. (hat hochgestapelt, hat gehochstapelt) : **1.** friponiñ, lamponat, bevañ diwar c'hwiberezh, bevañ diwar skraperezh, bevañ diwar fliperezh, bevañ diwar gorbinerezh, bevañ diwar douellerezh ; **2.** [dre skeud.] kankalat, lorc'henniñ, poufal, lorc'hañ, teilat, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, fougeal, en em rollañ, debriñ mel, ober tron, bezañ digoroù gant an-unan frankik, bezañ ur bern tron gant an unan, ruflañ avel ha moged, sachañ dour d'e foenneg, rual gant an avel, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Hochstapler g. (-s,-) : **1.** c'hwiblaer g., c'hwib g., skraper g., filouter g., toueller g., lapin g. ; **2.** [dre skeud.] brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., c'hwezer g., lorc'heg g., bern trein g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
Höchstaufstieg g. (-s,-e) : [nij.] usvevenn nijal b.
Höchstbelastung b. (-,-en) : karg vrasañ aotreet b., karg uc'hek b.
Höchstbetrag g. (-s,-beträge) : somm uhelañ b. ; *bis zum Höchstbetrag von,* betek ... d'ar muiañ-holl, betek tizhout.
Höchstbietende(r) ag.k. g./b. : neb hag a ginnig an uhelañ priz.
Höchstdero [istor, renadenn anv-kadarn] ... e Veurdez.
Höchstderselbe(r) ag.k. g. : [istor] e Veurdez.
höchste(r,s) ag. : **1.** uhelañ, uc'hek, hirañ ; *der höchste Gipfel,* ar penn (ar poent) uhelañ g. ; *in höchster Not,* justik, just a-raok ma vije bet re ziwezhat ; *es ist höchste Zeit,* poent bras eo, tremen pred eo, kozh poent eo, tremen poent eo, gwall poent eo, pase poent eo, poentoc'h eo, despailh a zo, poent eo kabalat, en em zifretañ 'zo ret, mil mall eo, pase mall eo, n'eo ket a-walc'h, koulsoc'h eget koulz eo ; *es ist höchste Zeit, dass du heiratest,* pase poent (tremen poent, kozh poent) eo dit dimeziñ, koulsoc'h eget koulz eo dit dimeziñ ; *das Ass ist die höchste Karte,* ar born a zo mestr war ar c'hartennoù all ; *das Höchste,* ar muiañ g., an hirañ g. ; P. *das ist das höchste der Gefühle,* ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se ; *das Leben ist das höchste Gut des Menschen,* stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched ; **2.** [dre skeud.] dreist, muiañ ; *das höchste Wesen,* ar Boud dreist pep tra g., ar Boud uhelañ g., ar Peurvoud g., ar Boud muiañ g. ; *das höchste Gut,* ar Peurvad g., ar Mad-dreist g. ; *der Allerhöchste,* an Hollc'halloudeg g., an arc'hmestr g., an den muiañ g. ; *in höchstem Grade,* en derez uhelañ, kenañ, dreist ar barr, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, ken ez eo, mard eus unan, mard eus hini ; *aufs Höchste bestürzt,* souezhet-marv, gwall vantret ; *im höchsten Grade, im höchsten Maße,* en derez uhelañ ; *auf höchsten Touren,* herrañ ma c'hall, ken na strak, ken na foeltr, ken na fu, ken na findaon ; *die höchsten Stufen erklimmen,* sevel betek ar pazennoù uhelañ, diraeziñ an derezioù uhelañ, mont en ur garg eus ar re enorusañ ; *höchste Gewalt,* arc'hmestroni b. ; [yezh.] *höchster Grad,* derez uhelañ g.
Adv. : *höchst erstaunt,* souezhet-mik (-bras, -marv, dreist ar barr) ; *höchst wichtig,* hollbouezus, pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, a bouez bras, hag a denn da vraz, hag a zoug pouez bras, hag a dalv kalz, hag a gont kalz ; *höchst interessant,* a'r brasañ deur, eus an dedennusañ-holl, dedennus-kenañ ; *höchst wahrscheinlich,* kredapl-bras ; *aufs Höchste steigen,* dont en e varr, degouezhout en e uhelañ, tizhout e varr, mont pellañ ma c'haller, sevel uhelañ ma c'haller.
hochstecken V.k.e. (hat hochgesteckt) : sevel, ober ur sav da.
hochstehend ag. : a renk uhel.

hochsteigen V.gw. (stieg hoch / ist hochgestiegen) : sevel, pignat, krapañ, krimpañ, mont d'an nec'h, mont war-laez, sevel er vann, sevel d'an nec'h, graviañ ; *der Ärger steigt in ihm hoch,* ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ.
Hochsteigen n. (-s) : pignidigezh b., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g.
höchsteigenhändig Adv. : gant e dorn e-unan.
hochstellen V.k.e. (hat hochgestellt) : lakaat war an uhel, gorren, gwintañ.
Hochstelltaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Pennlizherenn b.
höchstens Adv. : d'ar muiañ, d'ar muiañ-holl, ar muiañ, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, hep tamm ouzhpenn, hep hini ouzhpenn, d'ar gwellañ tout ; *ich esse höchstens dreimal pro Tag,* tri fred bemdez eo ar muiañ a zebran.
Höchstfall g. (-s,-fälle) : *im Höchstfalle,* d'ar gwashañ-holl, d'ar muiañ-holl.
Höchstform b. (-,-en) : [sport] *in Höchstform,* en e varr, en e wir wellañ, en e zour hag en e c'heot, en e voued, en e voued leun, e barr e nerzh, e barr e yec'hed.
Höchstgebot n. (-s,-e) : uhelañ kinnig g.
höchstgefährlich ag. : dañjerus ken ez eo ; *dieser Bergpfad ist höchstgefährlich,* ar wenodenn-venez-se a zo un torr-gouzoug, ar wenodenn-venez-se a zo un torr-divhar d'an dud ; *eine höchstgefährliche Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.
Höchstgeschwindigkeit b. (-,-en) : **1.** uhelañ tizh posupl g., tizh uc'hek g. ; **2.** brasañ tizh aotreet g., harz-herr g.
Höchstgrenze b. (-,-n) : bevenn uhelañ b., peurvevenn b., usvevenn b. ; *eine Höchstgrenze erreichen,* degouezhout en e uhelañ, na c'hallout mont pelloc'h, bezañ aet pellañ ma c'haller, bezañ aet betek ar penn pellañ.
hochstilisieren V.k.e. (stilisierte hoch / hat hochstilisiert) : koantaat, propikat, rikamaniñ.
hochstimmig ag. : uhelvouezhiek.
Hochstimmung b. (-,-en) : birvilh g., bervidigezh b., bervder g., trelaterezh g.
hochstirnig ag. : talek.
Höchstlastzeit b. (-,-en) : [tredan.] mare ar brasañ bevezerezh tredan g., mare soulgreskoù ar bevezadur tredan g., barr beveziñ tredan g., bogvezh ar bevezadur tredan b., bog ar bevezadur tredan b., barrvezh ar bevezadur tredan g.
Höchstleistung b. (-,-en) : **1.** [tredan.] askorad brasañ g., askorad uc'hek g. ; **2.** [sport] gourc'hoù g. [*liester* gourc'heier], rekord g.
Höchstmaß n. (-es) : uc'hegenn b. ; *ein Höchstmaß an Zurückhaltung an den Tag legen,* chom bete gouzout, gortoz bete gwelet, gortoz bete gouzout, derc'hel gant an-unan, derc'hel kloz war e vennozh, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered.
höchstmöglich ag. : ar muiañ a c'haller, ar muiañ ma c'haller, kement ha ma vo gallet, ar muiañ ne vo ken ar gwellañ.
höchstpersönlich Adv. : eñ end-eeun, e-unan-penn / e-unan-kaer / a-benn person (Gregor).
Höchstpreis g. (-es,-e) : priz uhelañ g., priz uc'hek g.
Höchstpreisgesetz n. (-es) : [istor] lezenn diwar-benn ar prizioù uc'hek aotreet b., lezenn diwar-benn ar prizioù uhelañ aotreet b.
höchstprozentig ag. : e stad ar brasañ paoter.
höchstrichterlich ag. : [gwir] eus al lez uhelañ, ... al lez uhelañ, eus al lez-terriñ, ... al lez-terriñ.
Höchstsatz g. (-es,-sätze) : feur uhelañ g.
Höchststand g. (-s,-stände) : live uhelañ g. ; *die See hat ihren Höchststand erreicht,* barr eo ar mor, en e c'hourlen emañ ar mor, gourlen eo ar mor, gourlen a zo, en e vrasañ emañ ar mor, mor bras a zo.
Höchststrafe b. (-,-n) : kastiz pounnerañ g.
Höchststufe b. (-,-n) : [yezh.] derez-uhelañ ar c'henveriañ g.
höchstwahrscheinlich ag. : tremen sur, kasi sur ; *höchstwahrscheinlich ist er jetzt tot,* marv eo, douetus - marv eo, sur a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h.
Höchstwert g. (-s,-e) : talvoudegezh uc'hek b., gwerzh uhelañ g.
Höchstzahl b. (-,-en) : niver uc'hek g.
höchstzulässig ag. : uc'hek aotreet, brasañ aotreet, uhelañ aotreet ; *höchstzulässige Dosis,* dozenn uhelañ aotreet b. ; *höchstzulässige Konzentration,* brasañ paoter aotreet g.
Hochtechnologie b. (-,-en) : teknologiezh uhel b., teknologiezh vlein b., teknologiezh pennaraok b., uheldeknologiezh b.
Hochtemperaturreaktor g. (-s,-en) : reaktor gwrezverk uhel g.
Hochton g. (-s,-töne) : sonliv skiltr g.
hochtönend ag. : **1.** skiltr, tregernus ; **2.** pompus, pompoulik, lidus, tonius, leun a c'hwez, leun a stambouc'h ; *hochtönende Worte,* komzoù leun a stambouc'h lies, komzoù pompus lies., komzoù leun a c'hwez lies., komzoù pompoulik lies., komzoù c'hwezhigell lies.
Hochtour b. (-,-en) : **1.** troiad er menezioù b. ; **2.** *auf Hochtouren,* herrañ ma c'hall ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren,* emañ al labouradeg e barr hec'h ampled.
hochtourig ag. : [keflusker] hag a dro a dizh uhel.
Adv. : a dizh uhelañ.
hochtrabend ag. : pompus, pompoulik, lidus, tonius, moliac'hus, stambouc'het ; *hochtrabende Worte,* komzoù leun a stambouc'h lies, komzoù pompus lies., komzoù leun a c'hwez lies., komzoù pompoulik lies., komzoù c'hwezhigell lies.
hochträchtig ag. / **hochtragend** ag. : [loen.] tost da gelinañ, prest da halañ, tost da borc'helliñ h.a, prest da c'henel he re vihan, tost da dreiñ, prest da nodiñ, tost d'an termen, tost d'ober he zro, pouez enni ; [saout] *hochtragende Kuh,* devezenn b. ; *hochtragend sein,* deveziñ ; *die Kuh ist hochträchtig,* ar vuoc'h a zo pouez enni, deveziñ a ra ar vuoc'h.

hochtreiben V.k.e. (trieb hoch / hat hochgetrieben) : lakaat da bignat, lakaat da greskiñ, c'hwezañ, lakaat kresk war.
Hoch- und Tiefbau g. (-s) : *der Hoch- und Tiefbau,* ar sevel tiez hag al labourioù foran g.
hochverdient ag. : dellezek-meurbet, dellidus-kenañ ; *um das Vaterland hochverdient,* dellezek eus brasañ anaoudegezh ar vro.
hochverehrt ag. : meurbet doujet.
Hochverrat g. (-s) : uhelvarad g., uheldreitouriezh b., uheldrubarderezh g.
Hochverräter g. (-s,-) : uheldreitour g., uhelvaradour g., uheldrubard g.
hochverschuldet ag. : *hochverschuldet sein,* bezañ karget a zle (Gregor), bezañ bec'hiet gant an dleoù, bezañ sammet gant dle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ ur bern dle war an-unan, kaout ur bern dle, kaout dle betek toull e c'houzoug, bezañ dalc'het a bep lec'h (a bep tu), bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ stag e vag dre holl, bezañ rivinet e boch gant ar vezh.
hochverzinslich ag. : war gampi uhel.
Hochwald g. (-s,-wälder) : fusteg uhel b.
Hochwasser n. (-s) : **1.** dourgresk g., dour-kresk g., dour bras g., uheldourioù lies., remoul g., torrad-dour g., liñvadenn b., liñvad g., dour-beuz g., dic'hlann-dour g., dic'hlann g. ; **2.** mor en e vog g., mor-bras g., gourlanv g., gourlen g., mor en e c'hourlen g., mor gourlen g., uhelvor g., lanvezh g., leunvor g., barr ar mor g., mor en e vrasañ g. ; *bei Hochwasser,* d'ar mor uhel, pa vez ar mor en e c'hourlen, d'ar mor gourlen.
hochwasserfrei ag. : diliñv, diveuz.
Hochwasserspiegel g. (-s) : live tizhet gant an dour-beuz g. ; *Sinken des Hochwasserspiegels,* digresk an doureier g., dichal an dour-beuz g. ; *der Hochwasserspiegel sinkt,* digreskiñ a ra an dour-beuz, dichalañ a ra an dour-beuz.
hochwerfen V.k.e. (wirft hoch / warf hoch / hat hochgeworfen) : bannañ er vann, stlepel er vann, teurel er vann, teuler en avel, bannañ en avel.
hochwertig ag. : **1.** a dalvoudegezh vras, prizus, prizius, dibriz, uhelbriz, uhelwerzh, gwerzhek, a werzh bras ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden,* bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare ; **2.** [mengleuz.] uhel ar bec'h kailh a zo ennañ, kreñv ar c'hailh ennañ, pinvidik.
Hochwild n. (-s) : jiber bras g./str., jiboez bras g./str., gouezaj bras g. ; *Jagd auf Hochwild,* hemolc'h loened bras g., hemolc'h jiboez bras g.
hochwillkommen ag. : **1.** deuet-mat, erru-mat ; **2.** [dre skeud.] a zegouezh just e ratre vat, a zegouezh just e koulz vat, a zegouezh just e poent hag en amzer, a zegouezh just pa zere, a zegouezh just pa vez ret, a zegouezh just er mare dereat, a zegouezh just d'ar poent, a zegouezh just e poent mat.
hochwinden V.k.e. (wand hoch / hat hochgewunden) : sevel, gwintañ, gorren.
hochwohlgeboren ag. : uhelouenn, uhelwad, a lignez uhel, a ouenn uhel.
Hochwürden lies. : *Eurer Hochwürden (Ew. Hochwürden),* Tad enorus (Gregor), va zad meurbet doujet g., ho Prazoniezh b., Reverant g.
hochwürdig ag. : **1.** reverant ; **2.** [relij.] *das Hochwürdigste,* ar Sakramant Benniget g., Sakramant an Aoter g.
Hochzahl b. (-,-en) : [mat.] galloutaer g., mac'herg.
Hochzeit[1] b. (-,-en) : **1.** euredenn b., eured g./b., dimeziñ g. [*liester* dimezioù], dimez g., dimezenn b., fest eured g., friko g./b. ; *eine zivile Hochzeit,* un dimeziñ keodedel g. ; *eine feierliche Hochzeit,* un dimeziñ anat g., un dimeziñ graet gant un drein vras g., un dimeziñ a-stok g., un eured cheuc'h g./b., un eured tonius g./b. ; *silberne Hochzeit,* eured arc'hant g./b., pempvet deiz-ha-bloaz warn-ugent an dimeziñ g. ; *goldene Hochzeit,* eured aour g./b., hanterkantvet deiz-ha-bloaz an dimeziñ g. ; *diamantene Hochzeit,* eured diamant g./b., triugentvet deiz-ha-bloaz an dimeziñ ; *Hochzeit feiern (halten),* lidañ an eured, ober an eured ; *am Tag ihrer Hochzeit,* deiz hec'h eured ; *auf die Hochzeit gehen,* mont d'an eured ; *von einer Hochzeit zurückkehren,* distreiñ eus un eured ; *viele Leute waren da, bei der Hochzeit,* kalz a dud a oa en eured ; *Annullierung einer Hochzeit,* freuz-eured g. ; **2.** *er will auf zwei Hochzeiten tanzen,* war un dro e fell dezhañ bezañ er foar hag er park, war un dro e fell dezhañ bezañ er forn hag er vilin, klask a ra kaout ar glas hag ar sec'h, klask a ra lazhañ div voualc'h gant an hevelep tenn, klask a ra lazhañ div voualc'h gant ur maen, klask a ra lazhañ div c'had gant un tenn, emañ o redek div c'had ; *man kann nicht auf zwei Hochzeiten gleichzeitig tanzen,* ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken ; [kr-l] *es ist nicht alle Tage Hochzeit,* ne vez ket lazhet moc'h bemdez ; **3.** [moull.] doubladur g.
Hochzeit[2] b. (-,-en) : [lenn.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g.
Hochzeiter g. (-s,-) : den nevez g., gwaz nevez g., danvez-pried g.
hochzeitlich ag. : ... eured.
Hochzeitsbett n. (-s,-en) : gwele eured g.
Hochzeitsfeier b. (-,-n) : eured g./b., euredenn b.
Hochzeitsgast g. (-es,-gäste) : den pedet d'an eured g. ; *Hochzeitsgäste,* eured g./b., tud an eured lies.
Hochzeitsgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg eured g./b.
Hochzeitsgeschenk n. (-s,-e) : prof dimeziñ g.
Hochzeitsgesellschaft b. (-,-en) : eured g./b., tud an eured lies.
Hochzeitsgott g. (-s) : [mojenn.] Hymenaios g., Himen g., Himene g., doue an euredoù g.
Hochzeitskleid n. (-s,-er) : robenn eured b., dilhad eured g.
Hochzeitsleute lies. : eured g./b., tud an eured lies.
Hochzeitsmahl n. (-s,-e/-mähler) : friko eured g./b., friko g./b., banvez eured g., festailhoù lies., fest eured g., pred eured g., pred dimeziñ g.

Hochzeitsmarsch g. (-es,-märsche) : dibunadeg tud an eured b., dibunadeg an eured b., ambrougadeg an dud nevez b.
Hochzeitsnacht b. (-,-nächte) : nozvezh eured b.
Hochzeitspaar n. (-s,-e) : *das Hochzeitspaar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an daou zen nevez lies.
Hochzeitsreise b. (-,-n) : beaj eured b.
Hochzeitsring g. (-s,-e) : gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., euredenn b.
Hochzeitsschmaus g. (-es,-schmäuse) : friko eured g./b., friko g./b., banvez eured g., festailhoù lies., fest eured g., pred eured g., pred dimeziñ g.
Hochzeitstag g. (-s,-e) : deiz an eured g., deiz an dimeziñ g.
Hochzeitszug g. (-es,-züge) : dibunadeg tud an eured b., dibunadeg an eured b., ambrougadeg an dud nevez b.
hochziehen V.k.e. (zog hoch / hat hochgezogen) : sevel, gorren, gwintañ, hiñsiñ ; *die Segel hochziehen,* goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, sevel al lien, sevel ar goueliou, hiñsiñ ar goueliou ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *seine Hose hochziehen,* ober ur sav d'e vragoù, sevel e vragoù ; *seinen Rotz hochziehen,* ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier ; *die Augenbrauen hochziehen,* krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal ; *eine Zugbrücke hochziehen,* gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *etwas mit einer Winde hochziehen,* traouilhat udb.
Hochziel n. (-s,-e) : uhelvennad g., uhelvennozh g., pal meur g.
Hochzins- ... war gampi uhel.
hochzwirbeln V.k.e. : tortigellañ, gweata, korvigellañ ; *er hat sich den Schnurrbart hochgezwirbelt,* daou lost mailhard a zo dindan e fri.
Hocke b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] kakuad g., gwrac'hell b. ; *Garben in Hocken setzen,* kakuadañ, gwrac'hellat ; **2.** [sport] lamm kluch g., lamm puch g. ; **3.** kluch g., puch g., kuchadenn b., puchadenn b. ; *in die Hocke gehen, sich in die Hocke setzen,* kluchañ, puchañ, mont en e buch (en e gluch, en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), flutañ, en em flutañ, yariñ, yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, azezañ gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; *sich von der Hocke erheben, aus der Hocke hoch kommen,* dibuchañ ; *in der Hocke sitzen,* bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; *jemanden in die Hocke bringen,* flutañ u.b.
hocken V.k.e. (hat gehockt) : [labour-douar] *das Getreide hocken,* kakuadañ, gwrac'hellat.
V.gw. (hat gehockt / ist gehockt) : **1.** [skol] (hat) : *hocken bleiben,* eilañ ur c'hlas, ober un eil bloavezh en hevelep klas ; **2.** (hat) : bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ en e buch (en e gluch, en e gluchoù), bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; *im Schneidersitz hocken,* bezañ kemeneret war al leur ; *jemanden zum Hocken bringen,* flutañ u.b. ; **3.** (hat) : *immer zu Hause hocken,* bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, en em glenkañ en e di, bevañ bac'het en e di ; *er hockt die meiste Zeit in der Kneipe,* delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daverniñ, er chapel e vez peurliesañ, e chapel ar bod iliav e vez peurliesañ, ouzh an daol santel e vez peurvuiañ, bevañ a ra en ostaleri, hennezh a zo ur reder tavarnioù ; **4.** (hat) : *er hockte hinter einem Busch,* pladet e oa a-dreñv ur bod, plavet e oa a-dreñv ur bod, souchet e oa a-dreñv ur bod, skoachet e oa a-dreñv ur bod, tamolodet e oa a-dreñv ur bod, puchet e oa a-dreñv ur bod, kluchet e oa a-dreñv ur bod ; **5.** (ist) : lammat, puchet e gorf ; **6.** [laboused] (hat) : bezañ kludet, bezañ pintet, bezañ gwintet ; *ein Vogel hockt auf dem Dach,* ul labous a zo kludet war an doenn, ul labous a zo gwintet war an doenn, ul labous a zo pintet war an doenn ; *der Vogel hockt auf einem Zweig,* kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, gwintet eo al labous war ur brank, branket eo al labous ; *auf Eiern hocken,* bezañ e gor, bezañ o (war) c'horiñ, goriñ vioù ;
V.em. : **sich hocken** (hat sich (t-rt) gehockt) : **1.** *sich in einen Winkel hocken,* mont da souchañ en ur c'hogn, tamolodiñ en ur c'hogn, kluchañ (skoachañ, puchañ, en em zastum) en ur c'hogn ; **2.** *sich irgendwohin hocken,* teurel e revr lec'h bennak, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù.
hockend ag. : puchet, kluchet, war e gluchoù, en e gluch, e kluch, war e buchoù, en e buch, war e buch, ramblet.
Hocker g. (-s,-) : **1.** skabell b., skabellenn b., brich b., briched g., tous g., pased b., skaon g./b. ; **2.** [dre skeud.] *locker vom Hocker,* kempennik, trañkilik, koul, koulik, ken distrafuilh ha tra, war e oarig, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen, plarik ; **3.** *das haut einen vom Hocker,* peadra a zo da bilat un den ! gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! chom a ran war va c'hement all ! chom a ran skodeget o klevet kement-se ! sabatuet-mik on o klevet an dra-se ! chom a ran abafet-lip ! tapet lopes on ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! badaouet on o welet an dra-se ! chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se ! kement-se a daol ac'hanon en alvaon ! ha pa gouezhfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h ! ; *das haut keinen vom Hocker,* n'eus ket peadra da estlammiñ.
Höcker g. (-s,-) : **1.** baleg g., balir g., tuchenn b., torgenn b. ; **2.** [korf.] torzhell b., torgenn b., bos g., bosenn b., tort g., tortenn b. ; *Hüfthöcker,* korn-klun g., korn-lez g., korn al lez g., penn al lez g.
Hockerhersteller g. (-s,-) : skabeller g.

höckerig ag. : **1.** torgennek, digompez ; **2.** [korf.] tort ; *einhöckeriges Kamel,* dremedal g. ; *Kamele sind zweihöckerig,* kañvaled a zo daou dort (daou vos) war o c'hein.
Höckerschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h roueel g. [*liester* elerc'h roueel].
Hockey n. (-s) : [sport] hoke g. ; *Hockey spielen,* c'hoari hoke.
Hockeyball g. (-s,-bälle) : groll hoke b., horell hoke g.
Hockeyschläger g. (-s,-) : [sport] bazh-hoke b., kammell b., bazh-horell b., bazh-dotu b.
Hockeyspiel n. (-s,-e) : [sport] abadenn hoke b.
Hockeyspieler g. (-s,-) : [sport] c'hoarier hoke g.
Hockstellung b. (-,-en) : stumm war buch g., dalc'h war buch g., dalc'h korf puchet g., dalc'h korf kluchet g.
Hode g. (-n,-n) **/ Hode** b. (-,-n) **/ Hoden** g. (-s,-) : [korf.] kell [*liester* kelloù, divgell] b., P. kouilhenn [*liester* kouilhoù] b., paro str., prunenn b. ; *die Spermatozoen werden in den Hoden produziert,* ar spergelliged a vez furmet en divgell ; *mit ansehnlichen Hoden ausgestattet,* kalloc'h, kellek, kouilhek ; *Tier, dessen Hoden nicht gleich groß sind,* loen rangouilh g. ; *die Hoden,* an divgell lies., [dre elevez] ar reizhoù lies.
Hodenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] avelenn e sac'h an divgell b.
Hodenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn an divgell b., gousac'hfo g.
Hodenkanälchen n. (-s,-) : [korf.] tuellenn spergaser b.
Hodensack g. (-s,-säcke) : [korf.] sac'h g., poch g., gousac'h g., bisac'h g., sac'h an divgell g., yalc'h b. ; *mit einem imposanten Hodensack ausgestattet,* kalloc'h, kellek.
Hof g. (-s,-höfe) : **1.** porzh g. ; *offener Hof,* kourd g., reper g. ; *im (auf dem) Hof spielen,* c'hoari war ar porzh ; *kleiner Hof,* porzhig g. [*liester* porzhioùigoù] ; **2.** [dre astenn.] merouri b., mereuri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., menaj g., kêr b., tachenn b., tiegezh g., plas g., koumanant g. ; *von Haus und Hof verjagt (vertrieben) werden,* bezañ diannezet, bezañ lakaet er-maez eus e dra (Gregor), bezañ argaset ha diberc'hennet, bezañ bannet eus e di ; *einen Hof betreiben,* derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; **3.** lez b. ; *der königliche Hof,* lez ar roue b. ; *zu Hofe gehen,* bezañ un den a lez (Gregor), darempredi̇ñ al lez ; *Hof halten,* bezañ gant e lez ; **4.** [dre skeud.] *einer Dame den Hof machen,* ober (tailhiñ) al lez d'un itron, ober askellig d'un itron, lesaat un itron, lesaat d'un itron, kañjoliñ un intron, lavaret kaer d'un itron, kanardiñ ; *die Herren machten ihr übereifrig den Hof,* ar wazed a rae askell gog dezhi, ar wazed a zalc'he tost dezhi, kabal a oa gant ar wazed da vezañ ganti, fougas a oa gant ar wazed d'ober war he zro, fred a oa warni ; **5.** [heol, loar] kelc'h g., kelc'hienn b., rod b., rodenn b., lizenn b. ; *der Mond hat einen Hof,* kelc'hiet eo al loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'al loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war al loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'al loar ; *Sonnenhof,* rod-heol b., kelc'h Heol g., rodenn-heol b. ; *Hof um den Mond,* kelc'h Loar g., rodenn-loar b., lizenn b.
Hofamt n. (-s,-ämter) : karg e lez ar roue b.
Hofart b. (-,-en) : doare al lez g., doare kourtes g., kourtezi b.
Hofbeamte(r) ag.k. g. : ofiser a lez g.
Hofbesitzer g. (-s,-) : perc'henn un atant g., perc'henn un domani g. ; *der Hofbesitzer von Penn-al-Lann,* hini Penn-al-Lann g.
Hofbrauch g. (-s,-bräuche) : boaz al lez g., reoladegezh al lez b.
Hofburg b. (-,-en) : kastell ar roue g., kastell an impalaer g., palez g.
Hofdame b. (-,-n) : itron eus lez ar roue b.
Hofdiener g. (-s,-) : lakez eus lez ar roue g.
Hofdienst g. (-es) : servij e lez ar roue g., servij a enor g.
Hofeingang g. (-s,-eingänge) : antre ar porzh g./b., toull ar porzh g., toull-porzh g. ; *im Hofeingang,* e toull ar porzh.
hoffähig ag. : dellezek da vezañ degemeret e lez ar roue.
Hoffähigkeit b. (-) : gwir da zarempredi̇ñ lez ar roue g.
Hoffart b. (-) : **1.** pompad g., digoradur g., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; **2.** [dre astenn.] rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'haj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., ourgouilh g., roufl g. ; *Hoffart kommt vor dem Fall,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel, e beg ar skeulioù uhel e c'hwezh kreñv an avel, pa vezer savet an uhelañ eo al lamm brasañ.
hoffärtig ag. : bac'h, otus, lorc'hus, lorc'hek, rok, leun a fouge hag a lorc'h, fier, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, faëus, glorius, tonius, dichek, uhel, bras, gobius, rouflus, c'hwezet, brasonius, randonus, groñs, brabañsus, pompus, pompadus, ourgouilhus.
hoffen V.gw. (hat gehofft) : kaout spi, esperout, goanagiñ, gedal ; *wir hoffen auf seinen Besuch,* spi hon eus e teuio d'hor gwelet, goanag hon eus e teuio d'hor gwelet, esper hon eus e teuio d'hor gwelet, emaomp o c'hortoz (o c'hedal) anezhañ da zont, e-sell anezhañ emaomp, war c'hortoz e welet emaomp, en gortoz emaomp e teuio ; *wir hoffen auf gute Besserung,* hetiñ a reomp ec'h adkavot buan ar pare, gras deoc'h da zistreiñ e yec'hed ; *zu Gott hoffen,* lakaat e spi e Doue, lakaat e esperañs e Doue, esperout e Doue / lakaat e esper e Doue (Gregor), spiañ e Doue, kaout fiziañs e Doue.
V.k.e. (hat gehofft) : gedal, gortoz, goanagiñ, kaout goanag, kaout spi, kaout esper, esperout, kontañ ; *das will ich nicht hoffen,* gant ma ne c'hoarvezo ket seurt traoù, Doue ra viro, betek ma ne c'hoarvezo ket ; *etwas von jemandem hoffen,* gortoz udb digant u.b., gortoz u.b. d'ober udb ; *wir hoffen das Beste von seiner Mitwirkung,* fiziañs hon eus e vo spletus-kenañ hor c'henlabour ; *das Beste hoffen,* bezañ leun a fiziañs, kaout fiziañs ; *sie hoffte, auf die Hochzeit gehen zu dürfen,* hounnezh a oa e-sell da vont d'an eured, hounnezh en doa esper da vont d'an eured, hounnezh en doa fiziañs da vont d'an eured, honnezh a oa e ged da gaout an aotre da vont d'an eured, hounnezh a gonte mont d'an eured, gant ar ged e oa da vont d'an eured ; *ich hoffe, dass du zur Hochzeit kommen kannst,* emichañs e c'helli dont d'an eured, fiziañs am eus e teui d'an eured ; *er hoffte*

weiterhin, dass sein Sohn zurückkommen werde, derc'hel a rae spi e teufe e baotr en-dro, derc'hel a rae da esperout e teufe e baotr en-dro ; *ich will hoffen, dass ich der jungen Dame nicht vollkommen gleichgültig bin,* goanagiñ a ran n'eo ket diseblant glez an dimezell em c'heñver.

Hoffen n. (-s) : goanag g., spi g., esper g., esperañs b., engortoz g., ged g., gortoz g. ; [kr-l] *Hoffen und Harren macht manchen zum Narren,* re vras goanag a noaz, goanag bras alies ne zisoc'h da netra, ne dec'her alies diouzh trubuilh nemet da gouezhañ e melre, alies e teu an disouezenn war-lerc'h ar gortozadennoù brasañ.

hoffentlich Adv. : spi am eus, emichañs, pechañs, hetus eo e ... ; *hoffentlich regnet es nicht !* gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! a-youl ma ne vo ket glav ! chañs dimp da chom hep kaout glav ! gras dimp da chom hep kaout glav ! ; *hoffentlich kommt er,* gant ma teuio, salv e teufe, spi am eus e teuio, goanag am eus e teuio, ma karfe dont, ma c'hallfe dont, emichañs e teuio ; *hoffentlich sehen wir uns noch !* gras deomp d'en em weled c'hoazh ! ; *hoffentlich wird er zusagen !* gant asantiñ a raio ! ; *hoffentlich ist es noch nicht zu spät !* gant ma ne vo ket re ziwezhat ! ; *hoffentlich komme ich nicht zu spät !* posupl e vefe n'on ket en em gavet re ziwezhat ! ; *hoffentlich nicht,* ket 'ta ; *es sei denn, ich werde verletzt - hoffentlich nicht !* nemet gloazet e vefen - ret esperout ne viot ket ! ; *hoffentlich !* 'michañs !

Hoffnung b. (-,-en) : **1.** goanag g., spi g., esper g., esperañs b., engortoz g., ged g., gortoz g., gortozadenn b., fiziañs b. ; *blinde Hoffnung,* goanag dall g. ; *Hoffnung auf etwas,* esper (spi) en udb g. ; *Hoffnung haben (schöpfen),* kaout goanag, magañ spi, delc'her spi, kaout spi, kaout esper ; *seine Hoffnung auf jemanden setzen,* lakaat e fiziañs en u.b., lakaat e spi en u.b., lakaat e esperañs en u.b., esperout en u.b. / lakaat e esper en u.b. (Gregor) ; *wir setzen große Hoffnungen auf ihn,* diwanoù a zo ennañ ; *in der Hoffnung, dass ...,* en engortoz da ..., en engortoz a ..., en esper e ..., en esper [ober udb], gant ar spi e ..., e ged da ..., gant ar ged da …, war-c'hed da …, war an amboaz …, en amboaz … ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden,* mont da Lourd da glask ar bareañs ; *in der Hoffnung, seine Ware loszuwerden,* en engortoz e werzhfe e holl varc'hadourezh, e-ged da werzhañ e holl varc'hadourezh, gant ar ged da werzhañ e holl varc'hadourezh, war-c'hed da werzhañ e holl varc'hadourezh, en amboaz gwerzhañ e holl varc'hadourezh, war an amboaz gwerzhañ e holl varc'hadourezh, en esper gwerzhañ e holl varc'hadourezh, en esper e werzhfe e holl varc'hadourezh ; *getäuschte Hoffnung,* kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., esper aet da get g., ged touellet g. ; *gescheiterte Hoffnung,* mil aet d'ober kant, kerse g., kerseenn b., distokadenn b., distro lous b., distro divalav b., distagadenn lous, kan aet da c'hwiban g., disouezhadenn b. ; *seine Hoffnung wurde getäuscht,* chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed ; *eine Hoffnung vernichten (zerstören),* dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b., mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *er schöpfte neue Hoffnung,* diwanañ a reas goanag adarre en e benn ; *meine Hoffnungen sind vernichtet,* n'em eus spi ebet ken, va holl spi a zo aet da neuz, aet eo va holl spi e puñs an avel, kollet em eus an disterañ spi ; *sich an eine Hoffnung klammern,* stagañ e galon ouzh ur goanag (ouzh ur spi) bennak, en em zerc'hel ouzh ur goanag ; *die Hoffnung aufgeben (sinken lassen),* koll spi, koll esper, koll fiziañs, koll esperañs ; *er gab die Hoffnung nicht auf, dass sein Sohn zurückkommen werde,* derc'hel a rae spi e teufe e baotr en-dro, derc'hel a rae da esperout e teufe e vab en-dro ; *die Hoffnung fallen lassen,* koll spi, koll esper, koll esperañs, koll an disterañ esper, koll goanag, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig, bezañ dispi ; *alle Hoffnung fahren lassen,* koll an disterañ spi, koll pep spi, koll pep esper, bezañ kollet pep goanag gant an-unan, koll tout e holl esperañs, koll pep fiziañs, koll an disterañ fiziañs ; P. *eine Hoffnung zu Grabe tragen,* koll an disterañ spi, koll pep spi, disorc'henniñ, bezañ aet an disterañ spi da get ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden,* ne wel ket mui kaout sav en e garg ur peur bennak, koll a ra an disterañ fiziañs da gaout sav en e garg ; *das übersteigt (übertrifft) meine Hoffnungen,* ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e ged a gement-se, kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedal, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedal ; *jemandem Hoffnung auf etwas (t-rt) machen,* reiñ spi d'u.b. en devo udb ; *sich Hoffnungen machen,* magañ re vras goanag, kaout re vras spi, en em reiñ da douelladennoù spered, en em douellañ gant ur goanag dall ; *für ihn besteht keine Hoffnung auf Besserung,* n'eus distro ebet ken evitañ, n'eus keloù ebet dezhañ da bareañ ; *jemanden mit leeren Hoffnungen abspeisen,* bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk ; *mit Hoffnung lebt der Mensch, mit Verzweiflung niemand,* gant an esperañs e vev an den, gant an dizesper ne ra den ; **2.** [douar.] *Kap der Guten Hoffnung,* beg-douar Esperañs-Vat (Gregor) ; **3.** *guter Hoffnung sein,* bezañ bugel gant an-unan [ganti], en em gavout keloù gant an-unan [ganti], bezañ traoù nevez gant an-unan [ganti], bezañ traoù a-nevez gant an-unan [ganti], bezañ keloù riz (keloù bugel) gant an-unan [ganti], bezañ an dud da greskiñ en he zi, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ prenet un davañjer nevez, bezañ war he chaosonoù ; **4.** [kr-l] *Hoffnung lässt nicht zuschanden werden,* gortoz hag esperout a zo eürusted - gedal n'eo ket koll - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez.

Hoffnungsfünkchen n. (-s,-) **/ Hoffnungsfunke** g. (-ns,-n) **/ Hoffnungsfunken** g. (-s,-) : flamm ar spi g., elfenn spi b., skleurig a esperañs g. / brizhesper g. (Gregor), tamm spi dister g., tamm goanag dister g., euflenn esper b., elfenn esper b., brizhspi g., bann spi g., mogedenn a spi b.

hoffnungslos ag. : kollet pep goanag gantañ, kollet an disterañ spi gantañ, dic'hoanag, dispi, dizesperet, dizemper, diremed, hep distro ebet ken ; *die Lage ist hoffnungslos,* n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, nend eus ket a achap, en dic'halloud emaomp, emaomp koll ; *die hoffnungslose Lage der ärmeren Bevölkerungsschichten,* oabl bac'h an dud paour g., dazont dic'hoanag an dud paour g., plegenn skeudik an dud paour b. ; [mezeg.] *hoffnungsloser Fall,* klañvour barnet g.
Adv. : **1.** hep spi ebet, hep an disterañ spi ; **2.** [dre skeud.] e pep keñver, a-grenn, war-naet, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), peur-, glez, leun.
Hoffnungslosigkeit b. (-) : dispi g., dizemper g., dizemperañs b., dizesper g., dic'hoanag g., digalon g., disvoued-penn g., mantridigezh b. ; *er versank in Hoffnungslosigkeit,* beuziñ a reas en e zic'hoanag, an dic'hoanag e goñfontas bev, brevet e voe gant an dic'hoanag, koñfontañ a reas en e zic'hoanag, an dic'hoanag a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e zic'hoanag.
Hoffnungsschimmer g. (-s,-) : flamm a spi g., elfenn spi b., skleurig a esperañs g. / brizhesper g. (Gregor), tamm spi dister g., tamm goanag dister g., euflenn esper b., elfenn esper b., fulenn spi b., brizhspi g., bann spi g., mogedenn a spi b.
hoffnungsselig ag. : leun a spi, leun a c'hoanag.
Hoffnungsträger g. (-s,-) : diwanad g., diwanaer g., danvez kampion g., danvez mailh g., danveziad g.
Hoffnungsträgerin b. (-,-nen) : diwanadez b., diwanaerez b., danvez kampionez b., danveziadez b.
hoffnungsvoll ag. : leun a spi, leun a c'hoanag.
Hoffräulein n. (-s,-) : dimezell a enor b.
Hofgesinde n. (-s) : **1.** servijerien lies., mevelien lies., koskor g., mitizhien lies., tud lies. ; **2.** lakizien lez ar roue lies.
Hofgünstling g. (-s,-e) : den a lez g., lezad g., lesaour g.
hofhalten V.gw. (hält hof / hielt hof / hat hofgehalten) : bezañ gant e lez.
Hofhaltung b. (-,-en) : ti ur priñs g.
Hofherr g. (-n,-en) : aotrou war un domani g.
Hofhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-porzh g., ki-gward g., ki-kolveg g. ; *großer Hofhund,* meurgi g. [*liester* meurgon], mastin g., mell ki g.
hofieren V.k.e. (hat hofiert) : *jemanden hofieren,* pleustriñ u.b., ober (tailhiñ) al lez d'u.b., kañjoliñ u.b., ober askellig d'u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b., chourañ, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, ardaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., kanardiñ.
höfisch ag. : diouzh doareoù al lez, kourtes ; [lenn] *höfisches Epos,* danevell-veur b., danevellgan gourtes b., danevellgan b.
Hofjunge g. (-n,-n) : mevel-bihan g.
Hoflager n. (-s,-) : demeurañs ur priñs b.
Hofleben n. (-s) : buhez al lez b., buhez un den a lez b.
Hofleute lies. : tud a lez lies., lezidi lies., lesaourien lies.
höflich (gegen + t-rt) : ag. : kourtes (ouzh), seven (gant, e-keñver), dereat, brav ; *die Leute höflich ansprechen,* komz brav ouzh an dud ; *im Deutschen lügt man, wenn man höflich ist* [Goethe], e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevierezh ; *höflich werden,* sevenaat ; *höflich werden lassen,* sevenaat.
Höflichkeit b. (-) : sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., dereadegezh b., feson b. ; *aus Höflichkeit*, dre zereadegezh ; *jemandem eine Höflichkeit erweisen (bezeigen),* bezañ seven gant u.b., mont seven d'u.b. (gant u.b.), lavaret ur ger seven d'u.b. ; *überschwängliche Höflichkeit,* prespolite g. ; *sie wetteifern in Höflichkeiten,* hegarat pe hegaratoc'h int an eil eget egile, seven pe sevenoc'h int an eil eget egile, helebini a zo etrezo evit ober komplimantoù, helebini a zo etrezo evit bezañ sevenoc'h an eil eget egile, heligentañ a zo etrezo evit bezañ seven, kevezerezh (elbig) sevenderioù a zo etrezo, souriñ a reont da vezañ seven, heligentañ int da welet piv eo an hini sevenañ, emaint paravi piv a vo an hini sevenañ, emaint o paraviañ piv a vo an hini sevenañ, kenti-kentañ e vezont da welet piv a vo an hini sevenañ, holl a vez sevenoc'h pe seven.
Höflichkeitsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a gourtezi b., gweladenn gourtes b.
Höflichkeitsformel b. (-,-n) : lavared a sevender g., gerienn sevended b., troienn sevended b.
Hoflieferant g. (-en,-en) : pourvezer al lez g., pourchaser al lez g.
Höfling g. (-s,-e) : den a lez g., lezad g., lesaour g.
Hofmann g. (-s,-leute) : den a lez g., lezad g., lesaour g.
hofmännisch ag. : kourtes, diouzh doareoù al lez.
Hofmarschall g. (-s,-marschälle) : marichal ar palez g.
Hofmeister g. (-s,-) : **1.** melestrour g., merour g., gouarnour a di g., pennlakez g. ; **2.** tigelenner g. ; **3.** pennlider g.
hofmeistern V.k.e. (hat gehofmeistert) : mestroniañ, ober skol da.
V.gw. (hat gehofmeistert) : ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par, klask ober lezennoù, lezenniñ, ober al lezenn d'ar re all, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan.
Hofnarr g. (-en,-en) : furlukin ar roue g., farouell al lez g.
Hofrat g. (-s,-räte) : **1.** [polit.] kuzul-meur an impalaeriezh ; **2.** [dre astenn.] kuzulier prevez g., kuzulier meur g.
Hofrätin b. (-,-nen) : kuzulierez prevez b., kuzulierez veur b.
Hofraum g. (-s,-räume) : porzh g., kloz g.
Hofschranze g. (-n,-n) : tostenner g., lubaner g., luban g., loaver g.
Hofseite b. (-,-n) : diadreñv an ti a sko war ar porzh g.
Hofsitten lies. : boazioù al lez lies., reolennoù al lez lies., reoladegezh b.
Hofstaat g. (-s) : [polit.] *königlicher Hofstaat,* lez ar roue b., koskor ar roue g.
Hoftor n. (-s,-e) : dor-borzh b., toull-porzh g.
Hoftür b. (-,-en) : dor a-dreñv b., dor hag a sko war ar porzh b.
Hofwohnung b. (-,-en) : randi hag a sko war ar porzh b.

Hofzwang g. (-s) : boazioù al lez lies., reolennoù al lez lies., reoladegezh b.
hohe(r,s) ag. : *sellit ouzh* **hoch**.
Höhe b. (-,-n) : **1.** uhelder g., sav g. ; *Höhe des Kirchturms,* uhelder tour an iliz g. ; *Höhe des Berges,* uhelder ar menez g. ; *ein Berg von 4000 Meter Höhe,* ur menez gant un uhelder a bevar mil metrad (gant pevar mil metrad uhelder, a bevar mil metrad uhelder) g. ; *drei Meter Höhe,* tri metrad a sav, tri metr uhelder.
2. uhel g., nec'h g., laez g., lein g., krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b. ; *in der Höhe schweben,* plavañ en nec'h ; *in die Höhe kommen (steigen),* sevel, pignat, gorren, uhelaat ; *in die Höhe bringen,* kas d'an nec'h, kas d'al laez, kas uhel, sevel, gorren, uhelaat, dibradañ, reiñ avel da ; *in die Höhe steigen,* mont d'al laez (d'an nec'h, war-grec'h), sevel d'an uhel ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *in die Höhe ragen,* bezañ gwintet en aer ; *in die Höhe wachsen,* kreskiñ, poulzañ, sevel, ober e gresk ; *in die Höhe schießen,* kreskiñ buan, trummgreskiñ, chaotrañ, mont en had, greuniañ ; *in die Höhe blicken,* sellet d'an nec'h, sellet er vann, P. klask neizhioù pig ; *etwas in die Höhe stemmen,* sevel udb a-benn brec'h, sevel udb a-grog-divrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-divrec'h, houpañ udb, choupañ udb, rein avel d'udb ; *in die Höhe ziehen,* sevel, desevel, frapañ (sachañ) war-laez, frapañ (sachañ) d'an nec'h, frapañ (sachañ) ouzh krec'h, frapañ (sachañ) da laez, frapañ (sachañ) d'al laez, frapañ (sachañ) d'al lein, frapañ (sachañ) war-grec'h, frapañ (sachañ) war an uhel, frapañ (sachañ) etrezek an uhel, frapañ (sachañ) etramek an uhel, frapañ (sachañ) dageñver an uhel, frapañ (sachañ) war-lein, frapañ (sachañ) er vann ; *von seiner Höhe herunterstürzen,* kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ diwar e sav ; [dre skeud.] *sich in die Höhe arbeiten,* ober e hent er vuhez, ober e dreuz er vuhez, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, sevel en e garg diwar-bouez e labour, sevel e karg, uhelaat, en em uhelaat ; *in die Höhe bringen,* difallañ, sevel e bouezioù [da], lakaat [u.b.] war e du, adsevel ; *ich bin nicht ganz auf der Höhe,* n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, dihet on, n'emaon ket mat, korf fall am eus ; *nicht richtig auf der Höhe seiner Zeit sein,* warlerc'hiañ ; *in die Höhe fahren,* gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, sevel evel un tenn, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; [kenw.] *in die Höhe gehen,* uhelaat, kreskiñ, sevel, gorren, bezañ kresk war an dra-mañ-tra.
3. uhelenn b., krec'h g., krec'henn b., torgenn b., uheladenn b., gorreoù lies.
4. *auf gleicher Höhe,* rez-ha-rez, en ur rez, a-reziad, war an hevelep pazenn, war an hevelep live, ken uhel an eil hag egile, a-rez (a-live) an eil gant egile, a-resed, war-blaen an eil gant egile, kenlive ; *in gleicher Höhe mit,* ken uhel ha, a-rez gant, a-live gant, en uhelder gant, a-resed gant, war-blaen gant, kenlive gant, rez [udb] ; *auf gleiche Höhe bringen,* lakaat rez-ha-rez ; *auf der Höhe des Meeres,* e rez ar mor / e live ar mor, a-live (a-rez) gant ar mor, rez ar mor ; *die lichte Höhe eines Tunnels,* uhelder diabarzh un hent-dindan-zouar g. ; *auf halber Höhe,* ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h, hanter-sav ; [dre astenn.] *auf der Höhe einer Insel,* a-ledred gant un enezenn ; *auf der Höhe von Köln,* tost da Golun, e-kichen Kolun ; [dre skeud.] *mit jemandem auf gleicher Höhe stehen,* bezañ war an hevelep pazenn hag unan all, bezañ a-renk gant u.b., bezañ en uhelder gant u.b., bezañ troad-ouzh-troad gant u.b. ; P. *auf der Höhe sein,* bezañ kap, bezañ barrek, bezañ barrek war e daol ; *das ist die Höhe !* aze emañ ar boch ! biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! gwashat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! kent ne welis evel-henn !
5. [lu] *Höhe 224,* sav 224 g.
6. *die Höhen,* **a)** [relij.] an uhellec'hioù lies., an uhelderioù lies. ; **b)** an uhelioù lies., ar gorreoù lies.
7. [dre skeud.] barr g., kreiz g., bog b., mog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., uhelañ g. ; *auf der Höhe seines Ruhmes stehen,* bezañ e barr e vrud ; *die Höhe der Krisis,* barr (penn uhelañ, poent uhelañ, uhelañ) an enkadenn g., an enkadenn en hec'h uhelañ b., an enkadenn en he c'hreñvañ b. ; *die Höhen und die Tiefen,* an uhelioù hag an izelioù.
8. somm b., feur g. ; *ein Betrag in Höhe von 500 Euro,* ur somm a 500 euro b. ; *die Höhe des Zinsfußes,* ar feur kampi g., ar feur interest g. ; *sie beklagen sich über die Höhe der Miete,* klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *die Höhe der Entschädigung soll dem entstandenen Schaden entsprechen,* diouzh an droug eo digoll.
9. bec'h g. ; *Höhe des Blutzuckerspiegels,* bec'h ar glukoz er gwad g.
Hoheit b. (-,-en) : **1.** meurded b., meurdez b., uhelder g., uhelded b. ; *die erhabene Hoheit des Gesetzes,* meurded al lezenn b. ; **2.** [polit.] *Eure Hoheit,* hoc'h Uhelded b., ho Meurdez b., ho Prazoniezh b. ; *seine Königliche Hoheit,* e Uhelded ar roue b. ; *Seine Kaiserliche Hoheit,* e Uhelded am impalaer b. ; **3.** riegezh b., damani b., aotrouniezh b., tiriegezh b. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion,* dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se.
hoheitlich ag. : riek, ... riegezh, tiriegezhel, riegezhel.
Hoheitsadler g. (-s) : erer alaman g. [*arouez ar riegezh alaman*].
Hoheitsgebiet g. (-s,-e) : tiriegezh b., tiriad ur riez g.
Hoheitsgewalt b. (-) : riegezh b., aotrouniezh b.
Hoheitsgewässer lies. : doureier gouvene lies., doureier e dalc'h ur riez lies.
Hoheitsrechte lies. : gwirioù riegezhel lies.
hoheitsvoll ag. : **1.** meur, hael, karget a zellidoù, leun a vriegezh, meurdezus ; **2.** [gwashaus] bac'h, otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, dichek, uhel, bras, c'hwezet, disprizus, dipitus, dismegañsus.
Hoheitszeichen n. (-s,-) : arouez ar riegezh b., ardamez ar riegezh g.
Hohelied n. (-s/Hohen Liedes) : [relij.] *das Hohelied, das Hohelied Salomonis,* kanenn ar c'hanennoù g.
Höhenangabe b. (-,-n) : merk an uhelder g., menegadur an uhelder g., savenn b., sav g. ; *Karte mit eingetragenen Höhenangaben,* kartenn savennet b.
Höhenangst b. (-) : [mezeg.] uhelarur g.

Höhendifferenz b. (-,-en) : dilive g., diforc'h e-keñver uhelder g.
Höheneistellung b. (-,-en) : [tekn.] reolierezh an uhelder g., reizhadur an uhelder g., reizherezh an uhelder g., reizhañ an uhelder g.
Höhenflug g. (-s,-flüge) : **1.** [nij.] nijadenn d'un uhelder bras b., nij d'un uhelder bras g., uhelnij g., uhelnijadenn b. ; **2.** [dre skeud.] kasadenn uhel b., awen uhel b.
Höhenkrankheit b. (-) : [mezeg.] droug ar menezioù g.
Höhenkreise lies. : [stered.] **1.** ledredennoù uhelder lies. ; **2.** kelc'h a-zerc'h g.
Höhenkur b. (-,-en) : [mezeg.] kur er menezioù b.
Höhenkurort g. (-s,-e) : [mezeg.] kurva er menezioù g.
Höhenlage b. (-) : uhelder g. ; *in Höhenlage,* war an uhel.
Höhenleitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaer diazremm g.
Höhenlinie b. (-,-n) : krommenn-live b., keitliveenn b. ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.
Höhenmesser g. (-s,-) : uhelventer g., altimetr g.
Höhenmessung b. (-,-en) : uhelventerezh g., altimetriez b., hipsometriez b.
Höhenparallele b. (-,-n) : [stered.] ledredenn uhelder b.
Höhenpunkt g. (-s,-e) : poent uhelder g.
Höhenruder n. (-s,-) : [nij.] stur donder g., stur uhelder g
Höhensauerstoff g. (-s) : ozon g.
Höhenschichtlinie b. (-,-n) : krommenn-live b., keitliveenn b. ; *je enger die Höhenschichtlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.
Höhensonne® b. (-,-n) : [mezeg.] lamp skinoù uslimestra g., lamp trelimestra g.
Höhensteuer n. (-s,-) : [nij.] stur donder g., stur uhelder g.
Höhenstrahlung b. (-,-en) : skinadur kosmek g.
Höhenstufen lies. : [louza.] derezadur g.
Höhenunterschied g. (-s,-e) : dilive g., diforc'h e-keñver uhelder g.
höhenverstellbar ag. : a c'heller reoliañ e uhelder.
Höhenzahl b. (-,-en) : sav g., savenn b.
Höhenzeiger g. (-s,-) : uhelventer g., altimetr g.
Höhenzug g. (-s,-züge) : aridennad venezioù b., aradennad-venezioù b.
Hohepriester g. (ein Hoherpriester, des Hohenpriesters, die Hohenpriester) : beleg-meur g.
Hohepriesteramt n. (-s,-ämter) : belegiezh-veur b.
hohepriesterlich ag. : ... beleg-meur, ... belegiezh-veur.
Hohepriestertum n. (-s) : belegiezh-veur b.
Höhepunkt g. (-s,-e) : **1.** pennlein g., beg uhelañ g., uhelañ g., barr g. ; **2.** [stered.] apogeenn b., neinboent g., bannwel g., douarbellvan g., mog b. ; **3.** [dre skeud.] barr g., kreiz g., bog b., mog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., kribenn b. ; *auf dem Höhepunkt seiner Macht,* e barr e veli, en e uhelañ ; *auf dem Höhepunkt seines Ruhmes,* e barr e vrud, e bog e vrud, e-kreiz e vrud, en e vog, e-kreiz e sked, oc'h ober berzh forzh pegement, oc'h ober berzh ken-ha-ken, oc'h ober berzh ken-ha-kenañ, oc'h ober berzh kenañ-kenañ, oc'h ober berzh mui-pegen-mui, en e wir wellañ, en e uhelañ, e bleuñv e vrud ; *der Krieg hat seinen Höhepunkt erreicht,* emañ ar brezel en e washañ ; **4.** [rev] *zum Höhepunkt kommen,* en em vlisañ, skrijal, degouezhout en uhelañ, tizhout an uhelañ, dont, dont d'an-unan.
höher ag. : uheloc'h ; *ein bisschen höher,* uhelikoc'h, uheloc'hik ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis,* pa vez reked eus un dra e vez bepred ker ; *höheres Wesen,* boud speredel uheloc'h g. ; *auf höherer Ebene,* war ur bazenn uheloc'h, en ur par uheloc'h ; *höherer Offizier,* ofisour a renk uhel g. ; *höherer Beamter,* kargiad a renk uhel g., uhelgargiad g. ; *höhere Mathematik,* matematik a live uhel g. ; *höhere Gewalt,* rediezh vuiek b., redi g., rekiz g., red dreist youl Mab-den g. ; *im Falle höherer Gewalt,* en un degouezh a rediezh vuiek, mar bez difrae, mar bez ret-holl, diouzh rekis ; *höhere Krustentiere,* kresteneged uhel lies. ; *höhere Wirbeltiere,* mellkeineged uhel lies. ; [kenw.] *höheres Gebot,* priz uheloc'h kinniget g., dreistkresk g. ; *ein höheres Gebot tun,* dreistkreskiñ ; [yezh.] *höherer Grad,* derez-uheloc'h g. ; *höheren Orts,* e metoù ar pennoù bras, e metoù ar pennoù uhel ; [stlenn.] *höhere Programmsprache,* yezh programmiñ diorroet b., areg diorroet g. ; [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen,* kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, emañ o lonkañ soñjoù, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in höheren Regionen,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
Adv. *häng das Barometer ein bisschen höher,* ispilh an aerbouezer uhelikoc'h, ispilh an aerbouezer un tamm a-uc'h ; *höher hinauswollen,* kaout c'hoant sevel, kaout c'hoant uhelaat, kaout c'hoant mont pelloc'h, klask sevel dreist e renk ; *höher geht es nicht !* biskoazh kement-all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; [kenw.] *die Preise höher treiben,* lakaat ar prizioù da geraat (da greskiñ), ober d'ar prizioù uhelaat (gorren) ; [sonerezh] *höher stimmen,* uhelaat.
Höherbewertung b. (-,-en) : uhelidigezh ar priziadur b., ustalvoudekadur g.
Höherbieten n. (-s) : [kenwerzh] dreistkresk g.
Höhereinstufung b. (-,-en) : sav en e garg g., enraog g., savidigezh b., avañs b., pignadur g.
Höhergebot n. (-s,-e) : [kenwerzh] priz uheloc'h kinniget g., dreistkresk g.
höherrücken V.gw. (ist höhergerückt) : **1.** sevel, pignat ; **2.** bezañ savet d'ur renk uheloc'h, bezañ lakaet en ur renk uheloc'h, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, sevel uheloc'h en e garg, sevel dreist e renk.
Höherstufe b. (-,-n) : [yezh.] derez uheloc'h ar c'henveriañ g.

hohl ag. : **1.** kleuz, kleuziek, toull, goullo, krouis, kev, kavarnek ; *hohle Zähne,* dent toull lies., dent kleuz lies. ; *hohler Zahn mit Karies,* dant toull brein g. ; *hohler Weg,* hent don g., hent kleuz g., hent-kev g., ivarc'henn b., ivarc'h b., strizhode b., riboul g. ; *ein hohler Baum,* ur wezenn grouis b., ur wezenn gleuz b., ur gleuzenn b., ur grouizenn b. ; *hohler Magen,* kof moan g., kof goullo g. ; *hohl werden,* kleuzañ, krouiziñ ; *hohle See,* houl g., lavagnon g., ourl g., redere g., mor houlek g., mor houlennek g., mor rust g., mor bras g. ; *in der Mitte hohl,* kleuz en e greiz ; **2.** [dre skeud.] *hohler Kopf,* penn divoued g., penn skañvik g., penn kefeleg g., houperig g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., spered dister a zen g. ; *hohles Gerede,* kaozioù toull lies., komzoù goullo (didalvez) lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù dister lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies. ; *hohle Augen,* daoulagad lonket lies.; *hohle Wangen,* divjod kleuz lies., divjod treut lies., divoc'h kleuz lies., divoc'h skarn lies., divougenn disleber lies. ; *die hohle Hand,* ar voz b., ar flac'h b., palv an dorn g., kalon an dorn b., pleg an dorn g., pod an dorn g. ; *die hohle Hand hinhalten,* astenn e zorn, goulenn an aluzen, goulenn aluzen, klask an aluzen, kestal ; *aus der hohlen Hand heraus,* war an tomm, diwar sav, war an taol, war an tach, war an trumm, war ar prim ; *hohle Stimme,* mouezh c'hros b., mouezh voud b. ; [mezeg.] *hohles Husten,* paz gouzoug g., paz kleuz, paz boud, peuk (peud) boud g., gwaskenn zon b. ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn,* blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se.
Adv. : *die See geht hohl,* gwallvor a zo, rust (houlek, houlennek, bras) eo ar mor, lavagnon a zo ; *hohl ausarbeiten,* divouedañ, goullonder(iñ), kleuzañ ; *hohl geschliffen,* kleuziek, kleuz, kev ; *hohl klingen,* bezañ kleuz e son, seniñ evel ur c'hloc'h faout (evel ur c'hloc'h groilh, evel ur gastelodenn), bezañ trouz ar goullo gant an dra-mañ-tra.
Hohlader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn gav b. [*liester* gwazhied kav].
hohläugig ag. : daoulagad lonket dezhañ, lonket e zaoulagad, koñfontet e zaoulagad.
Hohlbeitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell-gleuz b., loa b., gouij b.
Hohlbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar g., tarar g.
Höhle b. (-,-n) : **1.** toull-kleuz g., toull-roc'h g., kev g., mougev b., kavarn g., groc'h g., kleuzenn b., gwaremm b., karreg-kleuz b., kav g., kav roc'h g. ; *Inhalt einer Höhle,* mougeviad b. ; *durch Höhlen gehen,* mougeviañ ; *tief in eine Höhle eindringen,* mont betek don ur c'hev ; **2.** [korf.] kavenn b., kev g. ; *Mundhöhle,* kavenn ar genoù b. ; *Stirnhöhle,* kev an tal g. ; **3.** [loen.] toull an arzh g., retred g./b. ; **4.** [dre astenn.] *sich in die Höhle des Löwen begeben,* mont e-barzh genoù al louarn, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; *Räuberhöhle,* griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.
Hohleisen n. (-s,-) : [tekn.] kizell-gleuz b., loa b., gouij b.
höhlen V.k.e. (hat gehöhlt) : kleuziañ, keviañ, krouiziñ.
Höhlenbär g. (-en,-en) : [loen.] arzh ar mougevioù g.
Höhlenbewohner g. (-s,-) : keviad g., mougeviad g.
Höhlenforscher g. (-s,-) : speleologour g., mougevoniour g.
Höhlenforscherin b. (-,-nen) : speleologourez b., mougevoniourez b.
Höhlenforschung b. (-,-en) : speleologiezh b., mougevoniezh b.
Höhlengleichnis n. (-ses) : skeudennadur ar vougev g.
Höhlenidole lies. : [Bacon] idoloù ar vougev lies.
Höhlenkunde b. (-) : speleologiezh b., mougevoniezh b.
Höhlenmalerei b. (-,-en) : **1.** livadur mougevel g., livadur war reier g., roc'hlivadur g., livadurioù ar mougevioù lies. ; **2.** livadenn vougevel b., livadenn war reier b., roc'hlivadenn b.
Höhlenmensch g. (-en,-en) : den ar mougevioù g., mougeviad g.
Höhlenwandern n. (-s) : mougeverezh g., mougeviañ g. ; *Höhlenwandern treiben,* mougeviañ.
Höhlenzeichnung b. (-,-en) : [ragistor] tresadenn vougevel b., tresadenn war reier ur vougev b., roc'hdresadenn b.
Hohlfläche b. (-,-n) : kleuz g., argev g.
hohlgehend ag. : [merdead.] rust, houlek, houlennek, bras.
hohlgeschliffen ag. : kleuz, kleuziek, kev.
Hohlgeschoss n. (-es,-e) : [lu] bannadell gleuz b.
Hohlgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur kiez b., aegoù kiez g.
hohlgewölbt ag. : kleuz, kleuziek, kev.
Hohlglas n. (-es,-gläser) : gwerenn argevek b., gwerenn gleuz b., gwerenn gleuziek b.
Hohlheit b. (-) : **1.** argevegezh b., kleuzded b., kleuzder g., kevder g., kevded b., goulloder g., goulloded b. ; *die Säule klingt aufgrund ihrer Hohlheit dumpf,* trouz ar goullo a zo gant ar golonenn abalamour ma'z eo kleuz ; **2.** [dre skeud.] goulloder g., goulloded b., gwakter g., gwakted b.
Hohlkehle b. (-,-n) : [tekn.] garan b., kleuzenn b., andennadur g., roudennadur g.
Hohlkopf g. (-s,-köpfe) : penn skañvik g., penn divoued g., penn kefeleg g., penn skort g., houperig g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., spered dister a zen g.
hohlköpfig ag. : dispered, disperedek, sot, milis, divlaz, goular, plat ; *hohlköpfiges Geschwätz,* kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies., komzoù milis lies., komzoù plat lies., komzoù goullo lies.
Hohlkörper g. (-s,-) : korf kleuz g., korf kev g.
Hohlkreuz n. (-es) : [mezeg.] lordoz g.
Hohllauch g. (-s,-e) : [louza.] sivolez str.
Hohllinse b. (-,-n) : lentil gonkavel b., ferenn gleuziek b.
Hohlmaß n. (-es,-e) : muzul endalc'h g.
Hohlmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell-gleuz b., loa b., gouij b.
Hohlnadel b. (-,-n) : [mezeg.] nadoz ur strinkell b., nadoz kleuz b.
hohlprägen V.k.e. (hat hohlgeprägt) : stampiñ.
Hohlraum g. (-s,-räume) : kleuz g., toull g., kleuzenn b., kavenn b., kleuzadenn b., goulloenn b.

hohlrund ag. : argevek, kleuz, kleuziek, konkavel.
Hohlsaum g. (-s,-säume) : gourem dantelezek g., gourem toullek g., erionenn dantelezek b., erionenn doullek b.
Hohlschiene b. (-,-n) : **1.** roudenn stummet evel un U b., roudenn gleuz b. ; **2.** [mezeg.] sklisenn gleuz b., askloedenn gleuz b., astell gleuz b.
Hohlspiegel g. (-s,-) : melezour argevek g., melezour kleuziek g.
Hohlspieker g. (-s,-) : [merdead.] spisour g.
Hohlstein g. (-s,-e) : brikenn gleuz b.
Hohlstunde b. (-,-n) : [skol] toull en implij-amzer g.
Hohltaube b. (-,-n) : [loen.] koulm-c'hlas b., glazig g.
Hohltier n. (-s,-e) : [loen.] kelentereg g., knidar str., knidarenn b., ktenofor str., ktenoforenn b.
Höhlung b. (-,-en) : **1.** argev g., kev g., kleuz g., kleuzadenn b., toull g., kleuzenn b., kavenn b., goulloenn b. ; *die Höhlung im Baum,* krouizenn ar gleuzenn b. ; **2.** [mezeg., skevent] kleuzenn gleñvedel b. ; **3.** [tisav.] kustod g., log g.
Hohlvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn gav b. [*liester* gwazhied kav].
hohlwangig ag. : kleuz e zivjod, treut e zivjod, kleuz e zivoc'h, skarn e zivoc'h, disleber e zivougenn.
Hohlweg g. (-s,-e) : hent don g., hent kleuz g., hent-kev g., ivarc'henn b., ivarc'h b., strizhode b., riboul g.
Hohlwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kleuz g.
Hohlwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] nematelmint g.
Hohlzahn g. (-s,-zähne) : [louza.] *gemeiner Hohlzahn, gewöhnlicher Hohlzahn, stechender Hohlzahn, stacheliger Hohlzahn,* linad real str., louzaouenn-ar-c'hazh b.
Hohlziegel g. (-s,-) : teol kromm (kleuz, pleg) str., kandailh g.
Hohlzirkel g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier kavnezañ g.
Hohn g. (-s) : dejan g., godis g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., fae g., dismeg g., dismegañs b., dispriz g. ; *beißender Hohn,* komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies., komzoù hek lies., flemmoù lies., flemmadennoù lies. ; *ein Hohn auf etwas/jemanden sein,* dizenoriñ udb/u.b. ; *jemanden mit Hohn überschütten,* ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober dismegañs d'u.b., teuler dismegañs war u.b., ober fae ouzh (war) u.b., ober a bep seurt goapaerezh ouzh u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., hudal war u.b., c'hoarzhin goap d'u.b. ; *jemandem zum Hohn,* dre zismeg evit u.b., diwar fae e-keñver u.b. ; *zu Hohn und Spott,* evit ma vo graet goap outañ, diwar fae, gant fae, dre zismeg, evit ober goap, dre c'hoap, dre zejan, a-fars, dre fars, gant dispriz ; *ich wurde mit Schande und Hohn überschüttet,* stlabezet e voen gant lagenn ar vezh hag an dizenor ; P. *das ist der reinste Hohn,* kement-se a zo ur vezh ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! un dra lu eo an dra-se ! evel ma vefe graet seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! ne faot ket ober seurt traoù ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se !
höhnen V.k.e. (hat gehöhnt) : c'hoarzhin goap ouzh, dismegañsiñ, boufoniñ, mezhekaat, dejanal, dejanal gant.
Hohngelächter n. (-s) : c'hoarzhadeg c'hoapaus b., c'hoarzhadeg c'hoap b., c'hoarzhadenn c'hoapaus b., c'hoarzhadenn c'hoap b., c'hoarzhadenn dejanus b., c'hoarzhadennoù garv lies., c'hoarzh-yud g., c'hoarzh gadal g., c'hoarzh dibalamour g., risign g., richan g., richanadeg b., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g., goap g., goapaerezh g., fae g., dismeg g., dismegañs b., dispriz g., hopoù lies., hopadoù lies., hopadennoù lies., hu g., huad g., huerezh g. ; *zum allgemeinen Hohngelächter werden,* na vezañ graet nemet goapaerezh gant an-unan, na vezañ nemet c'hoarzhet goap diwar e goust, na vezañ nemet c'hoarzhet goap d'an-unan, bezañ goapaet gant an holl, reiñ abeg da fars (Gregor).
Hohngeschrei n. (-s) : c'hoarzhadeg c'hoapaus b., c'hoarzhadeg dejanus b., huadeg c'hoapaus b., youc'hadennoù goapaus lies., youc'hadennoù goapaer lies., youc'hadennoù goap lies., youc'hadeg c'hoapaus b., garmadeg c'hoapaus b., garmoù goapaus lies., garmoù goapaer lies., garmadennoù goapaus lies., garmadennoù goapaer lies., garmadennoù goap lies., krioù goapaus lies., krioù goapaer lies., kriadennoù goapaus lies., kriadennoù goapaer lies., kriadennoù goap lies., kriadeg c'hoapaus b., kriadeg c'hoapaer b., hopoù lies., hopadoù lies., hopadennoù lies., hu g., huad g., huerezh g.
höhnisch ag. : tatin, godisus, goapaus, goapaer, goap, faëus, flemmus, hek, dejanus, dismegañsus, dipitus, dismegus, dismeg, dibalamour ; *höhnisch lachen,* dejanal, c'hoarzhin yud, c'hoarzhin blech, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizhc'hoarzhin, risignal, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor).
hohnlächeln V.gw. (hat gehohnlächelt / hat Hohn gelächelt) : mousc'hoarzhin goap, brizhc'hoarzhin, godisat, skrignal, risignal, richanañ.
Hohnlächeln n. (-s) : mousc'hoarzh dejanus g., mousc'hoarzh dismegañsus g., mousc'hoarzh goapaus g., mousc'hoarzh goapaer g., mousc'hoarzh goap g., mousc'hoarzh dibalamour g., mousc'hoarzh yud g., risign g., skrign g., richan g., mousc'hoarzh gadal (Gregor) g., c'hoarzh ki g.
hohnlachen V.gw. (hat gehohnlacht / hat Hohn gelacht) : dejanal, c'hoarzhin yud, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizhc'hoarzhin, risignal, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor), hudal.
Hohnlachen n. (-s) : c'hoarzh dejanus g., c'hoarzh dismegañsus g., c'hoarzh goapaus g., c'hoarzh goapaer g., c'hoarzh goap g., c'hoarzh dibalamour g., c'hoarzh yud g., risign g., skrign g., c'hoarzh gadal (Gregor) g., c'hoarzhadennoù garv lies., c'hoarzh ki g., richan g.
Hohnrede b. (-,-n) : komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù hek lies., komzoù tatin lies., komzoù godisus lies., komzoù goapaus lies., komzoù goapaer lies., komzoù goap lies., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., komzoù faëus lies., komzoù dismegañsus lies., komzoù dejanus lies., dejan g., godiserezh g., flemmoù lies., flemmadennoù lies.

hohnsprechen V.gw. (t-d-b) (hohnspricht / spricht Hohn // hohnsprach / sprach Hohn // hat gehohnsprochen / hat Hohn gesprochen) : *jemandem hohnsprechen,* daeañ (faeañ, goapaat, dejanal) u.b., ober fent gant u.b., ober fae eus u.b., ober goap (ober an heg) ouzh u.b., ober goap diouzh (a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b. ; *etwas (t-d-b) hohnsprechen,* ober fae (goap) eus udb, dejanal udb ; *jeder Vernunft hohnsprechen,* bezañ un dra diskiant, mard eus unan - bezañ un dra diskiant, mard eus hini - bezañ pell diouzh gwel ar skiant-vat ; *dieser Prozess spricht der Gerechtigkeit Hohn,* ar prosez-se n'eo nemet termaji, ar prosez-se a ra goap ouzh ar justis.
hoho estl. : ho ! alo ! oc'ho ! oc'hoe !
hoi estl. : [Bro-Suis] ata ! ac'hanta !
Höker g. (-s,-) : marc'hadour foran g., foraner g.
Hokuspokus g. (-) : **1.** c'hoari sigotañ g., sigotadenn b., sigoterezh g., taol fuzik g. ; **2.** triaklerezh g. ; *Hokuspokus treiben,* sorc'henniñ an dud ; **3.** *Hokuspokus fidibus dreimal schwarzer Kater !* abrakadabra !
hold ag. : **1.** hael, karadek, karantezus ; **2.** hoalus, dudius, dous ; *eine holde Stimme,* ur vouezh hoalus (dudius, dous) b. ; **3.** a-du ; *das Glück ist ihm hold,* ganet eo bet dindan ur blanedenn vat, ar rod vras a zo o treiñ a-du gantañ, ar voul a ruilh gantañ, ar voul a zo gantañ, hennezh e tiver ar mel warnañ, un den chañsus eo, avel a-du a zo gantañ ; **4.** *mein holdes Lieb,* va c'haredig g., va dousig g., va muiañ-karet g. ; **5.** brav, koant, kaer ; *ein holder Jüngling,* ur paotr yaouank kaer-distailh g., ur paotr yaouank kaer-eston g., ur paotr yaouank kaer-meurbet g., ur paotr yaouank brav-hardizh g., ur paotr yaouank brav-ifam g., ur paotr yaouank brav-kruel g., ur paotr yaouank kenedus-espar g.
holdselig ag. : hoalus, dudius, grasius.
Holdseligkeit b. (-) : grasiuster g., grasiusted b., hoalusted b., hoaluster g.
Holder g. (-s,-) **/ Holderstrauch** g. (-s,-sträucher) : [su Bro-Alamagn] [louza.] skav str., gwez-skav str.
Holding b. (-,-s) : **/ Holdinggesellschaft** b. (-,-en) : kevredad merañ g., kreizenn b., holding g.
Holismus g. (-) : [preder.] holladouriezh b., holladelouriezh b.
holen V.k.e. (hat geholt) : **1.** kerc'hat, mont da gerc'hat, mont davit, mont davet, mont da glask ; *Wein aus dem Keller holen,* mont d'ar c'hav davit gwin, kerc'hat gwin d'ar c'hav (eus ar c'hav) ; *Brennholz aus dem Wald holen,* mont er c'hoad davit keuneud, mont er c'hoad da geuneuta, mont er c'hoadoù davit keuneud, mont er c'hoadoù da geuneuta, mont er forest davit koad, mont er forest da goata ; *man holte meine Mutter,* va mamm a voe kerc'het ; *den Arzt zu einem Kranken holen,* mont da gerc'hat ar medisin da gaout ur c'hlañvour, klask ar mezeg war-dro ur c'hlañvour ; *den Arzt holen lassen,* kas u.b. davet ar mezeg, kemenn ar mezeg ; *hol Wasser !* kae davit dour ! kae da zoura ! ; *hol mir Wasser !* kerc'h dour din ! ; *Wasser holen,* doura, kerc'hat dour ; *das Wasserholen erledigen die Frauen,* ar c'herc'hat dour a zo labour ar merc'hed ; *hole ihn !* kae davetañ ! ; *Hilfe holen,* mont da glask sikour ; *ich hatte ihn hierher geholt,* me am boa klasket anezhañ du-mañ, me am boa kerc'het anezhañ du-mañ, graet em boa dezhañ dont du-mañ ; *die Kühe von der Weide holen,* kerc'hat ar saout d'ar park, kerc'hat ar saout eus ar park, mont da gerc'hat ar saout ; *der schwarze Wolf ist gekommen, dich zu holen,* erru eo ar bleiz du dit, erru eo ar Waoñ du dit ; **2.** [troioù-lavar] *Atem holen,* tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, sachañ (kemer) e anal ; *sich bei (von) jemandem Rat holen,* goulenn ali u.b. (e ali digant u.b., e ali ouzh u.b., kuzul digant u.b.), en em erbediñ ouzh u.b. ; *da er es versäumt hatte, sich (t-d-b) bei jemandem Rat zu holen,* defot bezañ goulennet kuzul digant u.b. ; *sich (t-d-b) eine Quittung holen,* dont da dennañ kuitañs ; *hol dich der Teufel !* kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! kerzh gant an diaoul ! kae gant ar grug ! kae da wriat da voutoù ! an diaoul da'z tougo ! ; [mengleuz] *Kohle aus der Erde holen,* eztennañ glaou ; P. *sich (t-d-b) eine Krankheit holen,* kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, dastum (tapout, serriñ, pakañ) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, mont fall, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, tapout ur c'horfad, gounit an droug, mont e-barzh, dastum droug ; *hol dir bei deiner Mutter die Erlaubnis hinzugehen,* goulenn ouzh da vamm ma'z i di ; *er hat sich (t-d-b) eine Beule geholt,* bosigernet en deus e benn, tapet en deus ur bos war e dal ; *sich (t-d-b) blaue Flecken holen,* en em zuañ, bloñsañ e gorf ; *sich (t-d-b) einen Rausch holen,* tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant ; *sich (t-d-b) einen Korb holen, sich (t-d-b) eine Abfuhr holen,* bezañ refuzet, kaout e refuz, kaout e zigouvi, kaout heiz, bezañ kaset diwar-dro, bezañ kaset da driñchina, bezañ kaset da bark an aod, bezañ kaset da dreiñ mein da sec'hañ, bezañ kaset da bizmoc'ha, bezañ kivijet, bezañ distoket, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ e sac'h, kaout herr, pakañ (tapout, kaout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur c'havazh, bezañ kaset da vale, bezañ kaset da fistoulat e lost e lec'h all, bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb,* paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *bei ihm ist nicht viel zu holen,* n'eus netra a vat da dennañ dioutañ, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ ; *hol dich der Geier (hol's*

der Geier) ! kerzh da sutal ! kae gant ar grug ! kae da c'hwitellat ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are !
Holen n. (-s) : kerc'hat g., kerc'hadenn b.
holla estl. : ho ! alo ! oc'ho ! oc'hoe ! alo 'ta !
Holland n. (-s) : Bro-Holland b., Holland b.
Holländer g. (-s,-) : **1.** Hollandad g. ; **2.** [sonerezh] *der fliegende Holländer,* al lestr tasmant g., ar vag-noz b.
Holländerin b. (-,-nen) : Hollandadez b.
holländisch ag. : **1.** hollandat ; **2.** [yezh.] hollandek, izelvroek, nederlandek ; **3.** *holländisches Fernrohr,* lunedenn C'halileo b.
Holländisch n. : [yezh.] hollandeg g., izelvroeg g., nederlandeg g.
Holle[1] b. (-,-n) : [loen.] houperig g., kogenan g., klipenn b., kribell-blu b.
Holle[2] b. (-) : [mojenn.] *Frau Holle,* ar voudig Holle b. ; *Frau Holle schüttelt ihr Bett,* emañ sant Pêr (an aelez) o tispluñvañ gwazi, emañ ar Yar Wenn o tibluñvañ, erc'h a ra, ober a ra erc'h.
Hölle b. (-,-n) : **1.** ifern g., ifern yen g., ifernioù lies., iferniad g., Kersatan b. ; *Qualen der Hölle,* poanioù an ifern lies., tourmantoù an ifern lies., ar poanioù lies. ; *zur Hölle fahren,* mont d'an ifern(ioù), mont d'ar poanioù, diskenn d'an ifern(ioù), bezañ kaset da Gersatan ; *in die Hölle fahren,* kouezhañ (bezañ taolet) en ifern, bezañ strinket e goueled an ifern, bezañ sebeliet en ifern, bezañ kaset da Gersatan ; *in die Hölle werfen,* sebeliañ en ifern, strinkañ e goueled an ifern, strinkañ e strad an ifern, teuler en ifern, kas da Gersatan ; *Spiegelfechterei der Hölle, Blendwerk der Hölle,* barad an diaoul g., ardoù an diaoul lies., lorberezh an diaoul b., lasoù an droukspered lies. ; *das Tor zur Hölle,* porzh an ifern g., dorioù an ifern lies., treuzoù an ifern lies., porched an ifern g. ; *das Feuer der Hölle,* tan an ifern g. ; *die Finsternis der Hölle,* teñvalijenn an ifern b. ; *der Weg zur Hölle,* hent an ifern g., an hent da Gersatan g. ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo ; *im hintersten Winkel der Hölle,* ; e pennfont an ifern, e parfont an ifern, e parfinfont an ifern ; **2.** [dre skeud.] *er hat die Hölle auf Erden,* un ifernite eo e vuhezegezh, hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *jemandem das Leben zur Hölle machen, jemandem die Hölle heiß machen,* iferniñ gant u.b., ober d'u.b. brammat, terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., mac'hañ u.b., mac'homañ u.b., gwaskañ u.b. gwashañ ma c'haller, tirantañ u.b., bouc'halañ u.b. ; *ich werde dir das Leben zur Hölle machen !* me 'raio dit brammat, paotr ! ; *sie macht mir die Hölle heiß,* honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *Ausgeburt der Hölle,* mab (boued, mevel, lakez) an diaoul g., kef ifern g. ; P. *bei uns zu Hause ist die Hölle los,* hor c'hêr-ni a zo un ifern ; *hier ist die Hölle los,* un ifern nevez a zo amañ ! dinasket eo an ifern amañ ! dirollet eo an dud amañ ! e Kersatan emaomp ! pebezh jabadao ! pebezh tousmac'h ! nag a reuz ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! chao a zo amañ ! amañ ez eus ur charre 'vat ! talabao ha cholori a zo ganto ! gwashat todilhon ! ur you hag un hemolc'h spontus a zo amañ ! pebezh karnaj ! amañ ez eus buhezioù ! ; [dre skeud.] *Himmel und Hölle aufbieten,* ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar, e wir wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, lakaat e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor) ; *weder Hölle noch Teufel fürchten,* c'hoarzhin war ar marv - na gaout aon rak e anv (rak e skeud) - bezañ diabaf (disaouzan) - bezañ dispont rak ar marv - na gaout na doujañs Doue na doujañs ar bed (Gregor) - bezañ un den a foeltr forzh - na gaout aon dirak mann ebet - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ ur paotr diskramailh - na ober forzh petra d'ober - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul ; *Himmel und Hölle versprechen,* prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touiñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; [kr-l] *der Weg zur Hölle ist mit guten Vorsätzen gepflastert,* an ifern a zo leun a vennozhioù mat - meur a varc'h mat zo marvet o vont adarre - " deomp adarre " en deus lazhet meur a varc'h - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - n'eo ket ur c'hement c'hoantaat ha kaout - n'eo ket ur c'hement hor c'hoant hag hor galloud.
Höllenangst b. (-,-ängste) : aon du g., aon bras g., spouron g., braouac'h g.
Höllenbrut b. (-) : gorad diaouled g.
Höllenfahrt b. (-) : diskenn d'an ifern g., diskenn d'an ifernioù g.
Höllenfeuer n. (-s) : tan ifern g., tan an ifern g., iferniad tan g. ; *ein Höllenfeuer machen,* ober un tan ifern.
Höllenfluss g. (-es) : [mojenn.] stêr Stiks b.

Höllenfürst g. (-en) : [relij.] Satanas, priñs an ifern g., droukspered an ifern g. (Gregor), roue an deñvalijenn g., priñs an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor) g.
Höllengeist g. (-es,-er) : diaoul g., droukspered g.
Höllenglut b. (-) **/ Höllenhitze** b. (-) : fornez b., herrder g. ; *hier ist aber eine Höllenglut,* poazhañ a reer amañ, emaomp amañ evel en ur stoufailh, krazet e vez an den amañ, gwashat eo tomm amañ !
Höllenhund g. (-s) : [mojenn.] Kerberos g.
Höllenkrach g. (-s) : *ein Höllenkrach,* un trouz ifern g., un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un trouz a'n diaoul g., un trouz a'n ifern g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un ifern dinasket g. ; *einen Höllenkrach machen,* ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober un trouz a'n diaoul, ober un trouz a'n ifern.
Höllenlärm g. (-s) : *ein Höllenlärm,* un trouz ifern g., un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un trouz a'n diaoul g., un trouz a'n ifern g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un ifern dinasket g. ; *einen Höllenlärm machen,* ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober un trouz a'n diaoul, ober un trouz a'n ifern, ober todion, todioniñ.
Höllenmaschine b. (-,-n) : mekanik an diaoul g., mekanik diaoulek g.
Höllenpein b. (-) : *sellit ouzh* **Höllenqual**.
Höllenpfuhl g. (-s) : poull brein an ifern g. / lagenn an ifern b. (Gregor).
Höllenqual b. (-,-n) : ifern grizias g., tourmant g., poanioù grevus an ifern lies. ; *Höllenqualen ausstehen, Höllenqualen leiden,* diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus an ifern, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer.
Höllenschlund g. (-s) : puñs an ifern g., puñs tan an ifern g., puñs tan don ha teñval an ifern g. (Gregor), geol an ifern g., genoù an ifern g., gouzoug an ifern g., lonk euzhus an ifern g.
Höllenspektakel g. (-s) : *ein Höllenspektakel,* un trouz ifern g., un trouz bouzarus g., un trouz a'n diaoul g., un trouz a'n ifern g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un ifern dinasket g.
Höllenstein g. (-s) : [kimiezh] nitrat arc'hant g.
Höllentempo n. (-s) : *mit einem Höllentempo,* gant un tizh a'n diaoul, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, ken a foeltr, ken a findaon.
Höllentor n. (-s) : porzh an ifern g., dorioù an ifern lies., treuzoù an ifern lies., porched an ifern g.
Höllenwart g. (-s) : [relij.] Satanas, priñs an ifern g., droukspered an ifern g. (Gregor), roue an deñvalijenn g., priñs an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor).
Höllenweib n. (-s,-er) : [dre skeud.] keben b., kevnidenn b., gwrac'h an Diaoul b., mamm an diaoul b., bleizez b., diaoulez b., gwesped str., sarpantez b.
Holler g. (-s,-) : [louza.] skav str., bodenn skav b., bodennad skav b., bochad skav g., gwez-skav str.
höllisch ag. : **1.** ifernel, ifernus, ... ifern, ... an ifern, ... an diaoul, diaoulek, dinasket, direizhet ; **2.** gwall vras ; *eine höllische Angst vor jemandem haben,* kaout aon spontus (ur bern aon, mil aon) rak u.b. ; *ein höllisches Geld verwenden,* dispign mil ha miloù, debriñ an diaoul hag e bevar, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras.
Adv. : gwall, kenañ-kenañ, spontus ; *das tut höllisch weh,* ur boan araj am eus gant an dra-se, droug braouac'h am eus gant an dra-se, bazhadoù am eus gant an dra-se, poanioù terrupl am eus gant an dra-se, ur boan ifern am eus gant an dra-se, un araj poan am eus gant an dra-se, poanioù da grial am eus gant an dra-se, poanioù skrijus am eus gant an dra-se ; *die neuen Schuhe tun mir höllisch weh,* va botoù nevez a zo ur vezherenti evidon ; *höllisch grob,* gwall rust, gwall zifeson, rust kenañ-kenañ, gwall c'hros, rust-spontus ; *höllisch schimpfen,* leuskel kunujennoù spontus, touiñ doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ ken ma spont ar brini, touiñ Doue evel un diloster chas, hopal evel ur chalboter, touiñ evel un toucher kezeg, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.
Hollywoodschaukel b. (-,-n) : bank-liorzh brañsigell g.
Holm g. (-s,-e) : **1.** barrenn b. ; **2.** bann skeul g., post skeul g., kostez skeul g. ; **3.** [nij.] askelladur g., gorread an eskell g., gorread kemporzhus g. ; **4.** brank a c'hravazh g., bann ar c'hravazh g., brec'h ar c'hravazh b. ; **5.** [tisav.] dorn-red g., bann g. ; **6.** troad g., fust g., dornell b. ; *Holm einer Tabakspfeife,* pav ur c'horn-butun

g., garenn ur c'horn-butun b., steudenn ur c'horn-butun b. ; **7.** [merdead.] chanter-bigi g.
Holmium n. (-s) : [kimiezh] holmiom g.
Holocaust g. (-/-s,-s) : **1.** [relij.] loskaberzh g., loskadeg b. ; **2.** [istor] lazhadeg ar yuzevien b., Holokaost g.
Hologramm n. (-s,-e) : hologramm g.
Holografie b. (-) **/ Holographie** b. (-) : holografiñ g.
holonom ag. : [tekn.] holonom ; *holonome Zwangsbedingung, holonome Einschränkung,* destrizh holonom g.
holperig ag. : *sellit ouzh* **holprig**.
Holperkiste b. (-,-n) : todoros g.
holpern V.gw. (ist geholpert / hat geholpert) : storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal.
Holpern n. (-s) : stroñsoù lies., strakerezh g., strakadeg b., brammadeg b., bramm-bramm g.
holpernd ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus.
holprig ag. : stroñsus, skoasellek, skosellek, torosennek, torosennus, turumellek, digompez, rust, garv, distrantell, amblaen, digompez, dizingal, diblaen, toull-didoull ; *holpriger Weg,* hent skoasellek (skosellek, torosennek, torosennus, turumellek, digompez, dizingal, rust, garv, stroñsus, distrantell, fontet, toull-didoull) g. ; *eine holprige Rede,* ur brezegenn stroñs-distroñs b., ur brezegenn kaset da benn gant poan vras.
Holprigkeit b. (-) : skoaselloù lies.., toroselloù lies., chakonioù lies.
Holster n. (-s,-) : gouin g., feur b.
Holunder g. (-s,-) **/ Holunderbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] skav str., bodenn skav b., bodennad skav b., bochad skav g., gwez-skav str. ; *mit Holundern reich bewachsen,* skavek, skavennek. ; *mit Holundern reich bewachsenes Gelände,* skaveg b., skivid b.
Holunderbeere b. (-,-n) : [louza.] hugenn skav b., skav str.
Holunderbusch g. (-es,-büsche) : **/ Holunderstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] skav str., bodenn skav b., bodennad skav b., bochad skav g., gwez-skav str.
Holunderhecke b. (-,-n) : garzh skav b.
Holunderwein g. (-s) : gwin skav g.
Holz n. (-es, Hölzer) : **1.** koad g., prenn g., keuneud g. ; *das Holz bearbeiten,* labourat ar c'hoad ; *Bauholz,* prenn g., koad prenn g., koad-annez g., koad-labour g. ; *Brennholz,* keuneud str., koad tan g., koad-losk g., koad hanoch g., danvez tan g. ; *Stück Holz,* tamm koad g., koadenn b., pezhienn goad b., strilh str., etev g. ; *das Holz ist frisch (nass, grün, feucht),* glas (glas-dour) eo ar c'hoad-se (ar c'heuneud-se) ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab,* kurzañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ ; *das Holz ist weich,* tener eo ar c'hoad-se ; *dürres Holz, totes Holz,* krin g., keuneud str., keuneud sec'h str., keuneud diazez str., briñsad str., sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad krin g., koad marv g. ; *lebendiges Holz,* koad bev g., koad war e sav ; *ungeschältes Holz,* koad n'eo ket bet kignet g., koad gant e ruskenn g. ; *biegsames Holz,* kewez g.; *Hartholz,* koad kalet g., koad yac'h g. ; *Kernholz,* derc'h g., koad derc'h g., koad eus kalonenn ar wezenn g., koad eus derc'henn ar wezenn g. ; *Weichholz,* koad tener g., koad blot g. ; *Splintholz, Weißholz,* gwignen g., gwenngoad g., bloneg g. ; *gerades Holz,* koad reizh g., koad rez g. ; *astfreies Holz,* koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g. ; *knorriges Holz,* koad-tro g., koad treuz g., koad kabosek g., koad pavgamm g. ; *brennendes Stück Holz,* penn-tan g., etev g. [*liester* etivi, etevien], etev-tan g., kef-tan g., skod-tan g. ; *Holz fällen (schlagen, einschlagen),* diskar (pilat) gwez, diskar koad / diskar keuneud (Gregor), troc'hañ keuneud, keuneuta ; *Holz hacken,* ober skirioù, askloediñ keuneud, skiriaouañ keuneud, skilfennañ keuneud, sklisennañ keuneud, skolpañ, skolpennañ, drailhañ (faoutañ) keuneud (Gregor) ; *Holz sägen,* **a)** heskennat koad ; **b)** [dre skeud.] roc'hal-diroc'hal ; *Holz für Bretter (für Balken),* koad-labour g., koad-annez g., koad prenn g., prenn g. ; *der Baum schießt ins Holz,* mont a ra ar wezenn-mañ e koad, emañ ar wezenn-mañ oc'h ober koad, treujenniñ a ra ar wezenn-mañ ; *wildes Holz,* taolaj g. ; **2.** [dre skeud.] *aus gutem Holze sein,* bezañ eus an dibab (diouzh an dibab, eus an diuz, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, dibab) ; *nicht aus demselben Holz sein,* na vezañ eus an hevelep temz, na vezañ eus an hevelep tremp, na vezañ eus an hevelep bleud ; *aus dem gleichen Holz geschnitzt sein, von gleichem Holze sein,* bezañ tuig ha talig, bezañ un heñvel (ur memes), bezañ eus an hevelep tremp (eus an hevelep temz, eus an hevelep bleud) ; P. *wie ein Stück Holz,* evel un tamm koad, evel ur santig koad ; *er ist nicht aus Holz,* hennezh n'eus ket un tamm koad anezhañ ; *Holz auf sich hacken lassen,* leuskel an dud lammat war e seulioù, leuskel an dud lakaat o zreid war e chouk ; *er ist vom rechten Holz,* n'eus nemet koad rez ennañ, un den a-feson eo, un den kenañ eo hennezh, ur paotr tre eo ; *Holz in den Wald tragen,* kargañ dour gant ur bouteg, klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tennañ amann eus gouzoug ur c'hi, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, dont da laerezh al loar, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hazh diwar e lost, treiñ ar c'hi dre e lost ; **3.** [dre astenn.] koadeg b., koad g. ; *zu Holze fahren,* mont d'ar c'hoad ; **4.** [kilhoù] *Holz werfen (schieben),* reiñ lamm d'ar c'hilhoù, diskar kilhoù, kouezhañ kilhoù.
Holzabfall g. (-s,-abfälle) : reputailhoù koad lies., skirioù lies., kozh-koad g., bruzunailhoù koad lies., digoadadurioù lies., koad-tailh g., blodoù lies., blotoù lies., drailhaj koad g., skolpad str., krennadur koad g.
Holzameise b. (-,-n) : [loen.] merien kezeg str.
Holzapfel [louza.] aval-moc'h g., aval put g., aval garzh g., grigoñs str.
Holzarbeiten lies. : traezoù koad kizellet lies.
Holzarbeiter g. (-s,-) : koadour g., koataer g., keuneutaer g., micherour-koad g., micherour-prenn g.
Holzart b. (-,-en) : spesad gwez g.
holzartig ag. : koadek, prennek, koadesk, e doare ar c'hoad, a-zoare gant ar c'hoad, a-seurt gant ar c'hoad.
Holzauge n. (-s) : [tro-lavar] *Holzauge, sei wachsam !* bez gant da jeu ! bez war evezh !
Holzausbau g. (-s) : koadaj g.
Holzaxt b. (-,-äxte) : [tekn.] bouc'hal b.
Holzbau g. (-s,-ten) : savadur koad g., savadur prenn g.

Holzbearbeitung b. (-,-en) : greanterezh ar c'hoad g., labour ar prenn g.
Holzbein n. (-s,-e) : gar goad b., pav koad g. ; *ein Holzbein haben,* dougen ur pav koad.
Holzbekleidung b. (-,-en) : [tisav.] koadaj g.
Holzbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad koad g., gwisk koad g., lambrusk g.
Holzbestand g. (-s,-bestände) : tachennoù dindan goad lies., koadadoù lies.
Holzbiene b. (-,-n) : [loen.] gwenan troc'her-koad str. [*Xylocopa*].
Holzbirne b. (-,-n) : [louza.] **1.** kozhper str., kosper str., kalper str. ; **2.** gwez-per koudask str., gwez-per ar Werc'hez str.
Holzbläser g. (-s,-) : [sonerezh] soner klav koad dre c'hwezh g., soner koadell g., koadellour g.
Holzblasintrument n. (-s,-e) : [sonerezh] klav koad dre c'hwezh g., koadell b. ; *die Holzblasinstrumente,* ar c'hoadelloù lies.
Holzblock g. (-s,-blöcke) : pil g., pilprenn g., pil-prenn g., piltos g., pilgos g., penngos g., bilh g., tousenn b. ; *aus Holzblöcken bestehend,* pilprennek.
Holzbock g. (-s,-böcke) : **1.** [tekn.] marc'h g., marc'h-koad g. ; **2.** [loen.] **a)** teureug str., tarlask str., tilh g., boskard g., megel b., porailh g., tarrag str. ; **b)** [dre fazi] c'hwil kornek g.
Holzboden g. (-s,-böden) : plañchod g., plañcheris g., parked g. ; *rutschiger Holzboden,* plañchod lufr g.
Holzbohrer g. (-s,-) : **1.** [tekn.] talar g., tarar g., gwimeled b. ; **2.** [loen.] preñv-koad g., bleiz-koad g., preñv koadezat g.
Holzbrandmalerei b. (-,-en) : tanengravadur g.
Holzbrett n. (-s,-er) : plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk, pleñch], astellenn b., astell b. [*liester* estell] ; *Holzbretter durch Nuten miteinander verbinden,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *Holzbretter mit eingefrästen Nuten,* plenk garanet lies.
Holzbrücke b. (-,-n) : pont koad g., pont prenn g.
Holzbündel n. (-s,-) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud].
Hölzchen n. (-s,-) : **1.** tammig koad g., koadennig b., pezhiennig koad b., skodig g., skirienn b. ; **2.** [dre astenn.] alumetez str., enaouidenn b., ibil-tan g., touchenn b., chimik str., chimikez str. ; **3.** koadig g., bodad-gwez g.
Holzdrechsler g. (-s,-) : turgner koad g.
Holzdruck g. (-s) : koadengravadur g.
hölzeln V.gw. (hat gehölzelt) : [Bro-Aostria] zeal.
holzen V.k.e. (hat geholzt) : **1.** koadañ ; **2.** boueta [ar forn].
V.gw. (hat geholzt) : **1.** digoadañ, pilat gwez ; *zum Holzen in den Wald gehen,* mont er forest davit koad, mont er forest da goata ; **2.** [sport] c'hoari en un doare feuls, skeiñ, distagañ taolioù, findaoniñ dornadoù, difoeltrañ taolioù, darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ) taolioù.
Holzerei b. (-) : **1.** P. kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., kannadeg b., kannerezh g., lazh g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., meskadeg b. ; *es kam zu einer Holzerei, eine Holzerei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, krog a oa bet etrezo, foeterezh a savas ; **2.** [sport] abadenn dornadoù ha taolioù b., match feuls g.
hölzern ag. : **1.** ... koad, ... prenn ; *unbeschlagenes hölzernes Wagenrad,* moull-karr g. ; **2.** [dre skeud.] reut, yen, gourt, amparfal, lopes ; *ein hölzernes Gesicht,* ur fas koad, ur fas yen g./b.
Adv. : **1.** *die Geige klingt hölzern,* kleuz eo ar sonioù gant ar violoñs-se, seniñ a ra ar violoñs-se evel ur votez faout (evel ur votez c'hroilh) ; **2.** [dre skeud.] en un doare gourt, en un doare reut.
Holzessig g. (-s) : glizhennad diwar gwrezrannadur ar c'hoad b., trenkenn goadesk b.
Holzfällen n. (-s) : [gwez] diskaradeg b., diskar gwez g., pilat gwez g.
Holzfäller g. (-s,-) : koadour g., koataer g., keuneutaer g., diskarer-gwez g., diskarer-keuneud g., diskarer g., piler-gwez g., troc'her gwez g., troc'her koad g. ; *der Wald hallte von den Schlägen der Holzfäller wider, der Wald widerhallte von den Schlägen der Holzfäller,* ar c'hoad a zassone gant taolioù pounner ar goadourien, ar c'hoad a groze gant taolioù pounner ar goadourien.
Holzfällerei b. (-) : diskaradeg b., diskar gwez g., pilat gwez g.
Holzfasern lies. : lanfas koad str**.**
Holzfaserplatte b. (-,-n) : panell lanfas koad b., panell isorel® b., plakenn isorel® b.
Holzfaserstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] kelluloz g.
Holzfeuerung b. (-,-en) : tommerezh dre goad g.
Holzfloß n. (-es,-flöße) : tranell b., tranellad-koad b., radellad-koad b.
Holzflößen n. (-s) : kaserezh tranelloù-koad g., tranellañ koad g.
holzfrei ag. : hep koad, kuit a goad ; *holzfreies Papier,* paper-pilh (-pilhon, -pilhot, -pilhenn) g.
Holzfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantr g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g.
Holzfuhre b. (-,-n) : karrad koad g., karrad keuneud g., karrad prenn g.
Holzgas n. (-es) : gaz koad g.
Holzgaserzeuger g. (-s,-) : [tekn.] ganer gaz koad g.
Holzgeist g. (-es) : glizhennad diwar gwrezrannadur ar c'hoad b., trenkenn goadesk b.
Holzgerechtigkeit b. (-) : forestaj g., gwir da geuneuta g.
Holzgerüst n. (-s,-e) : **1.** chafod g., chafotaj g., marc'h-koad g. ; **2.** framm g., frammad g., frammadur g., koadaj g., koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies.
Holzgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant koadek str., plant prennek str.
Holzhacken n. (-s) : **1.** faoutañ koad g., kinkailhat koad g. ; **2.** diskar gwez g.
Holzhacker g. (-s,-) : **1.** faouter-keuneud g. ; **2.** [Bro-Aostria] koadour g., koataer g., keuneutaer g.
Holzhäher g. (-s,-) : [loen.] kegin b.
holzhaltig ag. : kelluloz ennañ.

Holzhammer g. (-s,-hämmer) : **1.** horzh koad [*liester* horzhioù koad, herzh koad, herzhier koad] b., mailh koad g., mell g. ; **2.** [dre skeud.] *eins mit dem Holzhammer gekriegt haben,* bezañ bet tapet un taol morzhol war e benn, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ aet e benn un tammig digant an-unan, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad.
Holzhammermethode b. (-,-n) : **1.** doare-ober hag a ya dizamant ganti g., doare ober a ya dezhi a-droc'h-trañch g., doare start ha strizh da vont dezhi g., doare-ober a daol trañch g., doare feuls ha taer g. ; **2.** fraoulerezh g., choukañ pennadoù g.
Holzhandel g. (-s) : kenwerzh ar c'hoad g./b.
Holzharke b. (-,-n) : rastell koad g., rastell goad b.
Holzhauer g. (-s,-) : koadour g., koataer g., keuneutaer g., tailher koad g.
Holzhütte b. (-,-n) : ti-prenn g., ti koad g., log plenk b.
holzig ag. : **1.** koadek, prennek, gwezek, koadesk ; **2.** [kegin.] neudennek, koadek, koadesk ; *eine holzige Kohlrübe,* un irvinenn-saoz koadek b., un irvinenn-saoz koadesk b.
Holzindustrie b. (-) : greanterezh ar c'hoad g.
Holzkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil koaddebrer g., c'hwil koadezat g., preñv-koad g., bleiz-koad g.
Holzkirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-pabu str., babuenn b.
Holzkirsche b. (-,-n) : [louza.] babu str.
Holzkitt g. (-s,-e) : toaz koad g., simant koad g., melmunuzer g.
Holzklotz g. (-es,-klötze) : **1.** pil g., pilprenn g., pil-prenn g., piltos g., pilgos g., penngos g., bilh g., tousenn b. ; *aus Holzklötzen bestehend,* pilprennek ; *die Axt steckte fest im Holzklotz,* gennet e oa ar vouc'hal er piltos ; **2.** [dre skeud.] amparfal g. loukez g., den lor g., penn lor g., lopez g., gogez g., lochore g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., keuneudenn b., magn g., penn luch g.
Holzkohle b. (-,-n) : glaou-koad g./str. ; *Stück Holzkohle,* glaouenn-goad b. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft- beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen,* ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.
Holzkohlengewinnung b. (-) : glaouerezh g., poazherezh-glaou g.
Holzkohlenglut b. (-) : regez str.
Holzkohlenmeiler g. (-s,-) : [tekn.] gwrac'hell d'ober glaou-koad b.
Holzkopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] *ist das ein Holzkopf !* pebezh bouc'h-revr (amparfal, lopez, loukez, lochore, keuneudenn, Yann seitek, Yann banezenn, Yann diwarlerc'h, Yann beul, Fañch ar peul, Yann ar peul, Yann ar peul karr, Yann yod, Yann traped, penn javedek, penn ki, penn lor, den lor) !
Holzkübel g. (-s,-) : beol b., bailh g., penton g., barazh b., baraod g., kelorn g., pelestr g., rañjod g.
Holzlack g. (-s,-e) : [kimiezh] lakenn Venezia b., gwernis arrebeuri g., peg-lugern g.
Holzlatte b. (-,-n) : lazh b., goulazh str., estellenn b.
Holzlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-koad str., merien-gwenn str.
Holzlöffel g. (-s,-) : loa goad b.
Holzmasse b. (-,-n) : toaz koad g., simant koad g., melmunuzer g.
Holzmehl n. (-s) : **1.** bleud heskenn g. ; **2.** preñvadur g.
Holzofenbrot n. (-s,-e) : bara tan keuneud g.
Holzpantinen lies. : galochennoù lies., galochoù lies., sokoù lies., botoù-koad lies. ; *ein Paar Holzpantinen,* ur galochoù g.
Holzperle b. (-,-n) : perlez koad str., perlezenn goad b., perlez prenn str., perlezenn brenn b.
Holzpferd n. (-s,-e) : marc'hig g., marc'h-koad g. ; *auf dem Holzpferd spielen,* c'hoari marc'hig ; *Holzpferd auf Rädern,* marc'hig rodaouek g., marc'h-koad rodek g., marc'h-koad rodellek g.
Holzpflock g. (-s,-pflöcke) : rased koad g., pikerom koad g., piked koad g., ibil koad g., ibil prenn g., strapenn goad b., krog koad g., tarval koad g., seulbenn goad b., taked koad g., taked prenn g.
Holzpuppe b. (-,-n) : margodenn b., merc'hodenn b.
Holzrechen g. (-s,-) : rastell koad g., rastell goad b.
holzreich ag. : koadek, gwezek.
Holzring g. (-s,-e) : lagadenn goad b. ; *Holzring des Kumtbügels,* pastell-brenn b.
Holzsäge b. (-,-n) : heskenn goad b., heskenn evit ar c'hoad b.
Holzsammler g. (-s,-) : keuneutaer g.
Holzsandale b. (-,-n) : sokenn b. [*liester* sokoù], galochenn b., galoch b.
Holzsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn goadesk b.
Holzschaber g. (-s,-) : sklerenn b., raker g., raklerez b., sklipard g., sklisenn-razañ b., sklisenn-divarrañ b.
Holzschale b. (-,-n) : jochenn b., joser g., kochenn b., kokenn b., kluzenn b.
Holzscheit n. (-s,-e) : etev g. [*liester* etevien, etivi], skod g., kef g., penn-kef g., keuneudenn b., tos g., tous g., hanochenn faoutet b., hanoch faoutet str., koad hanoch faoutet g. ; *brennendes Holzscheit,* kef-tan g., penn-tan g., skod-tan g., etev-tan g., kef entanet g., penn-kef entanet g. ; *das Holzscheit brennt langsam ab,* emañ ar penn-kef o leskiñ a-nebeudoùigoù ; *Holzscheite ordentlich aufeinander stapeln,* lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet.
Holzschicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad prenn b., gwiskad koad g. ; **2.** [louza.] gwiskad prennek g.
Holzschiff b. (-s,-e) : lestr prenn g., lestr koad g.
Holzschindel b. (-,-n) : tufellenn b., elvenn b., sklisenn goad b., tuf str., tufad str., elvad b.
Holzschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [ober] diskaradeg b., diskar g. ; **2.** [lec'h] troc'had g.

Holzschlegel g. (-s,-) : [tekn.] horzh koad [*liester* horzhioù koad, herzh koad, herzhier koad] b., mailh koad g., mell g. ; *mit dem Holzschlegel klopfen,* mellata.
Holzschneider g. (-s,-) : koadengraver g.
Holzschnitt g. (-s,-e) : koadengravadur g.
holzschnittartig ag. : [dre skeud.] krenn-ha-krak.
Holzschnittkunst b. (-) : koadengraverezh g., koadengrav g.
Holzschnittkünstler b. (-) : koadengraver g.
Holzschnitzer g. (-s,-) : kizeller koad g., kalficher g.
Holzschnitzerei b. (-,-en) : kizellerezh koad g.
Holzschnitzerin b. (-,-nen) : kizellerez koad b., kalficherez b.
Holzschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs koad b., biñs evit ar c'hoad b.
Holzschuh g. (-s,-e) : botez-koad b., botez-prenn b., P. skas g. ; *Holzschuhe mit Schnitzereien verzieren,* mariklezañ botoù-koad, rikamaniñ botoù-koad ; *das Geklapper der Holzschuhe,* sklokadennoù ar botoù-koad lies. ; *ein Paar Holzschuhe,* ur re votoù-koad g., ur rumm botoù-koad g., ur botoù-koad g. ; *Holzschuhe aushöhlen,* divouedañ botoù-koad, kleuzañ botoù-koad ; *Holzschuhe mit einem Eisenreifen (mit einem Eisenring) beschlagen,* fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad ; *Lederband an der oberen Kante eines Holzschuhs,* lêrenn ur votez-koad b. ; *die obere Kante eines Holzschuhs mit einem Lederband versehen,* lerennañ ur votez-koad ; *den Kindern, die dabei erwischt wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“,* lakaet e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se.
Holzschuhmacher g. (-s,-) : botaouer g., botaouer-koad g.
Holzschuppen g. (-s,-) : keuneudeg b., toull-keuneud g., toull-koad g., fagodiri b., paou g., toull ar fagod g.
Holzschüssel b. (-,-n) : jochenn b., joser g., kochenn b., kokenn b., kluzenn b.
Holzschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] merul g., P. loued-krign ti g., louedenn-grign b., brein-krign ti g.
Holzschwert n. (-s,-er) : kleze koad g. ; *mit Holzschwerten fechten,* emvazhata.
Holzsohlenschuh g. (-s,-e) : sokenn b. [*liester* sokoù], galochenn b. [*liester* galochennoù, galochoù].
Holzspalter g. (-s,-) : drailher keuneud g., faouter keuneud g.
Holzspan g. (-s,-späne) : skolp str., skolpad str., rubanenn-goad b., sklisenn b., skirienn b., askloed str., klimich str., paladur g. ; *Holzspäne,* kalfich g.
Holzsplitter g. (-s,-) : skilfenn b., sklisenn b., skolpenn b., skolp str./g., skolpad str., skirienn b., sklerenn b., diskolpadenn b., askloed str., askloedenn b., astell b. [*liester* estell], bruzunailhoù koad lies., drailhaj koad g., blotoù lies., skeltrenn b., strimpenn b., digoadadurioù lies.
Holzstab g. (-s,-stäbe) : bazh b., bann g., barrenn b., sparl g.
Holzstäbchen n. (-s,-) : **1.** bazhig b. ; **2.** berjuladenn b. [*liester* berjuladoù].
Holzstapel g. (-s,-) : bern koad g., krug koad b.
Holzstall g. (-s,-ställe) : keuneudeg b., toull-keuneud g., fagodiri b., paou g., toull ar fagod g.
Holzstange b. (-,-n) : sparl g.
Holzstich g. (-s,-e) : koadengravadur g.
Holzstiege b. (-,-n) : skalier g.
Holzstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] kelluloz g.
Holzstoß g. (-es,-stöße) : bern keuneud g., bern prenn g., bern koad g.
Holzstück n. (-s,-e) : tamm koad g., koadenn b., pezhienn goad b., strilh str.
Holztäfelung b. (-,-en) : [tisav.] lambrusk g., koadadur g., koadaj g.
Holztaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., glazig g.
Holzteil g. (-) : [louza.] brouskon str.
Holztür b. (-,-en) : dor brenn b.
Holzung b. (-,-en) : **1.** digoadañ g., pilat gwez g., diskaradeg b., diskar g., difardadur g. ; **2.** bod-koad g., bochad-koad g., torkad-gwez g., koadig g., koad g., koadad g.
Holzungsrecht n. (-s) : forestaj g., gwir da geuneuta g.
Holzverarbeitung b. (-) : korvoerezh ar c'hoad g.
Holzverarbeitungsindustrie b. (-) : greanterezh ar c'hoad g.
Holzverkleidung b. (-,-en) : lambrusk g., koadadur g., koadaj g.
Holzverschlag g. (-s,-verschläge) : **1.** pale b., speurenn brenn b. ; *einen Holzverschlag bauen,* paleiñ ; *mit einem Holzverschlag versehen,* paleiñ ; **2.** keuneudeg b., toull-keuneud g., fagodiri b., paou g., toull ar fagod g.
Holzwand b. (-,-wände) : pale b., speurenn brenn b. ; *eine Holzwand bauen,* paleiñ ; *mit einer Holzwand versehen,* paleiñ.
Holzwaren lies. : traezoù koad lies.
Holzweg g. (-s,-e) : **1.** hent-koad g. ; **2.** [dre skeud.] *auf dem Holzweg sein,* saouzaniñ war an hent (Gregor), faziañ war an hent, dihenchañ, bezañ war an hent fall, na vont gant an hent mat, lienañ ar biz kontrol, divarchiñ a-ziwar an hent, faziañ, faziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra, bezañ e fazi, treuziñ war e votoù.
Holzwelle b. (-,-n) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud].
Holzwerk n. (-s,-e) : [tisav.] koadaj g., framm g., frammadur g.
Holzwespe b. (-,-n) : [loen.] c'hwibu sireks str. [*Sirex juvencus*].
Holzwolle b. (-) : lanfas koad arbarañ str., lanfas koad pakata str.
Holzwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-koad g., preñv-prenng., bleiz-koad g., morzholig an Ankoù g., fleüter g.
Holzzapfen g. (-s,-) : ibil koad g., bilh g. ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen,* an ibilioù a zalc'h an armel.
Holzzaun g. (-s,-zäune) : peulgae g., peulieg b.
Holzzuber g. (-s,-) : beol b., bailh g., penton g., barazh b., baraod g., kelorn g., pelestr g., rañjod g.
Holzzucker g. (-s) : [kimiezh] ksiloz g., sukr koad g.

Holzzylinder g. (-s,-) : pezh koad kranennek g.
Home n. (-s,-s) : ti g., kêr g.
Homeostase b. (-) : homeostaz g., rezdalc'h g.
Homepage b. (-,-s) : [stlenn.] pajenn degemer b., pajenn zegemer b.
Homer g. : [lenn.] Homeros g.
homerisch ag. : homerek ; *ein homerisches Gelächter,* ur c'hoarzhadenn skiltrus ha padus (skiltr hag hir) b., ur pezh mell c'hoarzhadenn b.
Homie g. (-s,-s) : kamalad g., mignon g., kile g., frei g.
hominin ag. : [bev.] denegel, hominian.
Hominini lies. : [bev.] deneged lies., hominianed lies.
Hominisation b. : [bev.] denadur g., denelaat g.
Homo g. (-s,-s) : [kozh] *sellit ouzh* **Homosexuelle(r)**.
Homoeoteleuton n. (-s, Homoeoteleuta) : [lenn.] kenganez ar silabennoù dibenn b., kenganez ar silabennoù diwezh b., kenganez ar silabennoù diwezhañ b.
Homo faber g. (- -) : [preder.] den oberiataer g.
homofon ag. : heñvelson.
Homofonie b. (-) : heñvelsoniezh b.
homogen ag. : undoare, unseurt, ungenezh, unvan.
Homogeneität b. (-) **/ Homogenität** b. (-) : unvaniezh b., unvanded b., ungenezhded b.
homogenisieren V.k.e. (hat homogenisiert) : unvaniñ.
Homograf n. (-s,-e) **/ Homograph** n. (-s,-e) : heñvelskriv g., heñvelstumm g.
Homografie b. (-) **/ Homographie** b. (-) : heñvelskriviezh b.
Homoiostase b. (-) : [skiantoù] homeostaz g., rezdalc'h g.
Homoioteleuton n. (-s, Homoioteleuta) : [lenn.] kenganez ar silabennoù dibenn b., kenganez ar silabennoù diwezh b., kenganez ar silabennoù diwezhañ b.
homolog ag. : kevelep [da,gant], par.
Homologie b. (-) : kevelebiezh b., kevelepted b.
homologieren V.k.e. (hat homologiert) : **1.** kevelebiñ [ouzh] ; **2.** gwiriekaat, degemer da vat, grataat.
Homologierung b. (-,-en) : gwiriekadur g., degemer da vat g.
Homomorphismus g. (-,-morphismen) : [mat.] heñveldelvadur g., heñveldelviñ g.
Homonym n. (-s,-e) : [yezh.] heñvelstumm g.
homonymisch ag. : [yezh.] heñvelstumm.
Homöodynamik b. (-) : [skiantoù] homeostaz g., rezdalc'h g.
Homöopath g. (-en,-en) : homeopat g.
Homöopathie b. (-) : homeopatiezh b.
Homöopathin b. (-,-nen) : homeopatez b.
homöopathisch ag. : homeopatek.
homöopolar ag. : [kimiezh] *homöopolare Bindung,* ere kenamsav g.
Homöostase b. (-) **/ Homöostasis** b. (-) : [skiantoù] homeostaz g., rezdalc'h g.
Homöoteleuton n. (-s, Homöoteleuta) : [lenn.] kenganez ar silabennoù dibenn b., kenganez ar silabennoù diwezh b., kenganez ar silabennoù diwezhañ b.
homophon ag. : heñvelson.
Homophonie b. (-) : heñvelsoniezh b.
Homosexualität b. (-) : heñvelrevelezh b., heñvelrevadezh b., heñvelreizhiadezh b. ; *männliche Homosexualität,* sodomiezh b., uraniezh b.
homosexuell ag. : kar-e-reizh, heñvelrevour, heñvelrevat, heñvelreviadel, heñvelreizhiadel.
Homosexuelle(r) ag.k. g./b. : heñvelrevad g., heñvelrevadez b., heñvelreizhiad g., heñvelrevour g. ; *ein Homosexueller,* ur paotr hag en devez darempredoù revel gant paotred g., un heñvelreizhiad g., un heñvelrevad g., un heñvelrevour g., ur sodomad g.
Homousie b. (-) : [relij.] kensolwezidigezh b., kennatur b.
homozygot ag. : [bev.] homozigot.
Homunkulus g. (-,-se/ Homunkuli) : [*hervez Goethe*] den ardaouel g., den kalvezadel g.
honett ag. : onest, dereat, a-zoare, a-feson, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, tre, prop.
Honig g. (-s) : **1.** mel g. ; *die Bienen sammeln fleißig Honig,* da vat-kaer (a-zevri-kaer, parfet) e tastum ar gwenan mel, emañ ar gwenan gwir wellañ o tastum mel ; *den Honig ausnehmen,* tennañ ar mel eus ar follennoù-koar, mela ; *süß wie Honig reden,* lavaret komzoù flour (komzoù kaer), reiñ mel da lipat, reiñ mel gant al loa-bod ; *mit Honig vermischter Wein,* gwinvel g. ; *türkischer Honig,* nougad g. ; *Liebe ist süß wie Honig,* c'hwek eo ar garantez e-giz ar mel ; **2.** [dre skeud.] *er hat Galle im Herzen, Honig im Mund,* ur bleiz du dindan kroc'hen un oan gwenn an hini eo - daouarn tomm ha kalon yen, setu hon den - ur gontell daou du eo ; P. *jemandem Honig um den Mund schmieren, jemandem Honig ums Maul schmieren, jemandem Honig um den Bart schmieren,* tostennañ u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., reiñ un tamm mel d'u.b., reiñ mel da lipat d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ pour (kaol) gant u.b., reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b., bountañ pour glas gant u.b., fistoulat en-dro d'u.b., flourañ e gein d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, loavañ u.b., truflennat u.b., flodañ d'u.b.
honigartig ag. : melek, melus, e doare ar mel, a-zoare gant ar mel, a-seurt gant ar mel, a denn d'ar mel.
Honigbiene b. (-,-n) : gwenan str.
Honigbrot n. (-s,-e) : [kegin.] **1.** bara-mel g. ; **2.** tamm bara mel g.
honigfarben ag. **/ honiggelb** ag. : koarek, melen evel ar c'hoar, melen-koar, a-liv gant ar mel.
Honiggras n. (-ses) : [louza.] **1.** *weiches Honiggras,* foenn-gwenn str. ; **2.** *wolliges Honiggras,* geot pennoù-gwenn str.
honighaltig ag. : melek, mel ennañ.
Honighändler g. (-s,-) : meladour g.
Honigklee g. (-s) : [louza.] melaouenn b.
Honigkuchen g. (-s) : [kegin.] bara-mel g.
Honigkuchenpferd n. (-s) : [tro-lavar] *grinsen wie ein Honigkuchenpferd,* rampañ e c'henoù.
Honiglecken n. (-s) : [tro-lavar] *es ist kein Honiglecken,* n'eo ket ul lipadenn, n'eo ket ur soubenn eo, micher a-walc'h eo, honnezh a zo micher a-walc'h, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, ur gwall grogad eo, an dra-se a zo diaesral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo, ur sapre abadenn eo, n'eo ket ul lein

debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

honigliefernd ag. : melus ; *die honigliefernde Flora,* ar plant melus str.

Honigmelone b. (-,-n) : [louza.] aval-sukrin g., sukrin str., sukrinenn b., meloñs g.

Honigmonat g. (-s) **/ Honigmond** g. (-s) : sizhun-briedelezh b.

Honigpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant melus str.

Honigpresse b. (–,-n) : presouer g.

Honigproduzent g. (-en,-en) : meler g.

Honigsaft g. (-s,-säfte) : [louza.] sun-bleuñv g., chug-bleuñv g., nektar g.

Honigscheibe b. (-,-n) : terenn b., koarenn b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., direnn-vel b., elvenn vel b. [*liester* elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel]

Honigschlecken n. (-s) : [tro-lavar] *es ist kein Honigschlecken,* n'eo ket ul lipadenn, n'eo ket ur soubenn eo, micher a-walc'h eo, honnezh a zo micher a-walc'h, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, ur gwall grogad eo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo, ur sapre abadenn eo, n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Honigschleuder b. (-,-n) : [tekn.] divelerez b.

Honigseim g. (-s) : [barzh.] mel gwerc'h g., mel naturel g.

honigsüß ag. : **1.** dous-mel, dous e-giz ar mel, dous evel ar mel, c'hwek e-giz ar mel, c'hwek evel ar mel, melus ; **2.** [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek, flourik ; *honigsüße Worte,* lavaroù flour lies., komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) lies., komzoù dousoc'h da glevet eget ma'z eo ar mel da dañva lies. ; *von ihm spricht er nur mit honigsüßen Worten,* teuziñ a ra ar sukr en e c'henoù pa vez o komz diwar e benn, hennezh a zo flourig e vouezh pa vez o komz diwar e benn.

Honigtau g. (-s) : [louza., loen.] melad g.

honigtragend ag. : melus ; *die honigtragende Flora,* ar plant melus str.

Honigverkäufer g. (-s,-) : meladour g.

Honigwabe b. (-,-n) : terenn b., koarenn b., koarenn vel b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., direnn-vel b., elvenn vel b. [*liester* elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel].

Honigwabenspule b. (-,-n) : [skingomz] beni radio e stumm kevigoù ruskenn b.

Honigwasser n. (-s) **/ Honigwein** g. (-s) : chouchenn b., chufere g., dour-mel g., dourvel g., bochad g., mez g., pikenaodenn b., pikenaouenn b.

Honigzelle b. (-,-n) : kevig ruskenn g., kevig mel g., logig ruskenn b., logig vel b.

Honora b. : Enora b.

Honorar n. (-s,-e) : goprg., pae g., briwerzhioù lies., kevuziad g.

Honorarprofessor g. (-s,-en) : [skol-veur] kelenner a enor g.

Honorarprofessorin b. (-,-nen) : [skol-veur] kelennerez a enor b.

Honorarrechnung b. (-,-en) : fakturenn b., notenn b., lizher-dle g.

Honorarschwindel g. (-s,-) : fliperezh war tachenn ar gopr goulennet g., korbinerezh war tachenn ar gopr goulennet g., distremen ar briwerzhioù aotreet g.

Honoratioren lies. : pennadurezhioù lies., bourc'hvistri lies., pennoù bras lies., notabled lies., tud a renk lies., pennoù-kêr lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., reoù-vras lies., tud uhel lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., oterien lies., tev g., kegi ar barrez lies. ; e*r verkehrt gern in den Kreisen der Honoratioren,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

honorieren V.k.e. (hat honoriert) : **1.** prizout, prizañ, dougen bri da, ober gwazoniezh da, dougen gwazoniezh da, istim, doujañ, enoriñ ; **2.** gopraña, paeañ, talañ, enoriñ, reizhañ ; *eine Tratte bei Vorzeigung honorieren,* enoriñ (talañ, reizhañ, paeañ) un dennadenn kerkent (kenkent) ha gwelet anezhi ; *nicht honorieren,* chom hep talañ, chom hep enoriñ, chom hep enoriñ, chom hep paeañ, na baeañ.

Honorierung b. (-,-en) : [kenwerzh] paeamant g., taladur g., darbenn g.

honorig ag. : onest, dereat, a-zoare, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, a-feson, tre, prop.

honoris causa Adv. : a enor, honoris causa.

Hooligan g. (-s,-s) : hooligan g., tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., fourgaser g., paotr an drailh g., paotr ar beilh g., toull-freuz g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., penn bervet g.

Hopfen g. (-s) : **1.** [louza.] houpez str., houpezenn b., houbl str. ; *Hopfen zupfen,* diransañ (kutuilh) houpez ; *Bier ohne Hopfen,* biorc'h g., korev g. ; **2.** [dre skeud.] *bei*

ihm ist Hopfen und Malz verloren, ur geuneudenn eo, ur barged eo, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh n'eo mat da vann, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, poan gollet eo goulenn udb digantañ, hennezh ne dalv ket ar gal, ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, ne dalvez ket ar fred goulenn udb digantañ, kenkoulz goro un tarv.
Hopfenbau g. (-s) : houpezerezh g.
Hopfenanplanzung b. (-,-en) **/ Hopfenfeld** n. (-s,-er) : houpezeg b., houbleg b.
Hopfenklee g. (-s) **/ Hopfen-Luzerne** b. (-) : [louza.] melchon-lann str.
Hopfenstange b. (-,-n) : perchenn houpez b., perchenn evit an houpez b.
Hoplit g. (-en,-en) : [Henamzer] hoplit g.
hopp estl. : **1.** *hopp !* houp ! hop ! ; **2.** *hopp !* dav ! yao ! ; **3.** *hopp, hopp, hopp,* dipadapadipadapa - doup-ha-doup-ha-doup-ha-doup - padadap, padadap - youpigala.
hoppeln V.gw. (ist gehoppelt) : fringal, tripal, lammikat, lammedikat, mont a-lamm, mont a-lammoù, dizoac'hañ, gousailhañ.
hoppla estl. : **1.** kern va buoc'h ! ; **2.** gortozit un nebeud ! hei !
hops estl. : 'ze ! , setu ! hop ! houp !
Adv. : P. **1.** *er ist hops !* **a)** er c'hloz (en toull, er goudor, en diglav, en disheol) emañ, kraouiet eo bet, er sac'h maen emañ, o tebriñ bara ar roue emañ, klenk eo warnañ, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, er bidouf emañ ; **b)** lipet en deus e loa, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e doull, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), foeltret eo, sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'hen, kreñvet eo, krevet eo, disweet eo, pibidañ en deus graet, serret en deus e levr, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all, graet en deus e reuziad war an douar ; **2.** *das Geld ist hops,* n'eus ket mui a arc'hant, aet eo an arc'hant, an arc'hant a zo aet da netra, an arc'hant a zo aet war netra, aet eo an arc'hant e skuilh hag e ber ; **3.** foeltret, er sac'h, sac'het da vat, torr, torret, aet da gaoc'h-heiz, aet e kas, troet e kas, kouezhet e kas, aet er c'harzh, aet da gaoc'h-heiz, troet e gwelien.
Hops g. (-es,-e) : : P. lamm g., lammig g.
hopsa estl. : **1.** hopala ! ; **2.** tralalalaleno !
hopsala / hopsasa estl. : 'ze !, setu ! youpigala !
hopsen V.gw. (ist gehopst) : fringal, tripal, lammikat, lammedikat, mont a-lamm, mont a-lammoù, gousailhañ.
Hopser g. (-s,-) : P. lammig g., lamm g., sailh g., draskadenn b., tripadenn b.
hopsgehen V.gw. (ging hops, ist hopsgegangen) : P. **1.** kreñviñ, kreviñ, disweañ, pibidañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, talpiñ ; **2.** steuziañ, mont diwar wel.
Hörapparat g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] benveg sikour selaou g., klevosod g., osod klevedel g. ; **2.** [tekn.] selaouell b.
Horaz g. : Horas g.
hörbar ag. : **1.** heglev, klevadus ; **2.** [dre skeud.] degemeradus.
Hörbarkeit b. (-) : heglevder g., klevadusted b.
Hörbereich g. (-s) : galvidell b., doug ar vouezh g.
Hörbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn dre skingomz b.
Hörbrille b. (-,-n) : lunedoù evit tud pounnerglev lies.
Horchapparat g. (-s,-e) : dinoer klevedel g., ardivink selaou dre guzh g., selaouenner g.
horchen V.gw. (hat gehorcht) : **1.** bezañ war selaou, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, sigotañ, selaouennañ ; *an der Tür horchen,* selaou a-dreñv kein an nor, bezañ war selaou ouzh an nor, diskoutal, pegañ e skouarn ouzh an nor evit spiañ ; **2.** [dre skeud.] *auf jemanden horchen,* ober diouzh ali (diouzh kuzul) u.b., sentiñ ouzh u.b., heuliañ kentel (kuzulioù) u.b., selaou gant u.b., ober hervez lavar u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., heuliañ kelenn u.b. ; **3.** [mezeg.] selaouennañ, klevata.
Horchen n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.
horchend ag. : war selaou, skeltr.
Horcher g. (-s,-) : an hini hag a selaou a-dreñv kein an dorioù g., spier g.
Horcherin b. (-,-nen) : an hini hag a selaou a-dreñv kein an dorioù b., spierez b.
Horchgerät n. (-s,-e) : dinoer klevedel g., ardivink selaou dre guzh g., selaouenner g.
Horchposten g. (-s,-) : post selaou dre guzh g.
Horde b. (-,-n) : **1.** haras g., bostad b., bandennad b., nasad g., horda b., torf b., rejimant g. ; **2.** [tekn.] klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b.
hordenweise Adv. : a vandennadoù.
Hordeolum n. (-s) : [mezeg.] malvennad b., hesked malvenn g., lagad-ber g., dant-kig g., stuienn b., P. arc'hantaer g.
hören

I. V.gw.
  1. klevet, intent
  2. sentiñ, teuler evezh, ober fed
II. V.k.e.
  1. klevet, selaou, intent
  2. dont da c'houzout, klevet
III. V.Em.

I. V.gw. (hat gehört).
1. klevet, intent ; *gut hören,* klevet mat, bezañ tanav e skouarn, klevet sklaer, klevet spis, klevet fraezh, klevet reizh ; *schlecht hören,* klevet fall, bezañ teñval e gleved, bezañ teñval e skouarn, bezañ kalet e skouarn, bezañ kaletklev, bezañ pounnerglev, bezañ teñvalglev, bezañ pounner a skouarn, bezañ kalet da glevet, na glevet mat,

bezañ bouzaregennek, bezañ aet dister e zivskouarn, teñvalglevet, uhelglevet ; *er hört immer schlechter,* fallaat a ra e skouarn, dont a ra e skouarn da vezañ fall, war zisteraat e ya e zivskouarn, mont a ra e zivskouarn war izelaat, mont a ra ar c'hleved digantañ, pounneraat a ra e zivskouarn ; *ich kann wieder hören,* aet eo ar bouzar diouzhin ; [dre skeud.] *das lässt sich hören,* brav eo da glevet ! gras e kaver klevet seurt traoù ! ; *lass hören !* disac'h 'ta ! dispak 'ta ! komz 'ta ! degas deomp 'ta pezh ac'h eus da lavaret ! ; *hört, hört !* ha klevet ho peus ! klevit 'ta ! ac'hanta ! hopala ! ; *der wird noch von mir hören !* ne vo ket hir e abadenn ! bez' e klevo-eñ ganin ! ; *ich habe von ihm gehört,* klevet em eus komz diwar e benn ; *nicht mehr von sich hören lassen,* chom hep kas keloù, chom hep kas doareoù, chom hep reiñ nevezioù ; *er lässt nicht mehr von sich hören,* ne oar den doare dezhañ, den ebet n'en deus klevet eus e zoareoù, n'eus bet klevet keloù ebet anezhañ pell 'zo, n'eus ket bet klevet nevez anezhañ ; *habt ihr schon davon gehört ?* daoust hag-eñ e ouzoc'h an dra-se ? ha deuet eo an dasson eus an dra-se betek ho tivskouarn ? ; *ich habe davon gehört,* klevet em eus lavaret an dra-se, klevet em eus anv (kaoz, ster) eus an dra-se, klevet em eus un heklev eus an dra-se, klevet em eus keloù eus an dra-se, klevet em eus meneg eus an dra-se, klevet em eus komz diwar-benn an dra-se ; *ich habe von Pauls Tod gehört,* me am eus klevet anv e oa aet Paol da anaon ; *ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie Geldsorgen habe,* he c'hlevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad ; *ich habe gehört, wie ein gewisser Jemand so etwas behauptete,* klevet em eus neb-mañ-neb o lavaret an dra-se ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod ; *wenn etwas Schlimmes passiert wäre, hätten wir davon gehört,* mar bije bet ur gwallzarvoud e vije bet klevet nevez ; *ich habe nie davon gehört,* kentañ kleved ! va c'hentañ kleved ! kentañ kleved eo din ! va c'hentañ kleved eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! morse n'em eus klevet anv eus kement-se (ger diwar-benn kement-se, ditour eus kement-se), biskoazh n'em eus klevet na roud na meneg eus an dra-se, morse n'em eus klevet komz anezhañ ; *ich habe zufällig davon gehört,* me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev.

2. sentiñ, teuler evezh, ober fed, selaou, heuliañ, ober diouzh ; *hören Sie mal !* lavarit 'ta ! klevit 'ta ! grit ur selaou ! ; *der Knabe hört aber auch gar nicht,* ar paotr-se a sent ouzh e benn nemetken (ne ra nemet e benn), kaset en deus ar paotr-se e zivskouarn da livañ ; *auf jemanden hören,* sentiñ ouzh u.b., selaou u.b., selaou gant u.b., selaou ouzh u.b. bezañ fur d'u.b. ; *auf einen Rat hören,* selaou un ali, selaou mat erbedoù u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., ober diouzh ali (diouzh kuzul) u.b., sentiñ ouzh u.b., heuliañ kentel (kuzulioù) u.b., selaou gant u.b., ober hervez lavar u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., ober diouzh kelenn u.b., heuliañ kelenn u.b. ; *warum sollte ich auf seinen Rat hören ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn,* n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; *hätten Sie nur auf mich gehört,* gwelloc'h e vije bet bezañ va selaouet, ken deoc'h bezañ va selaouet ! ; *sie haben nicht auf ihn gehört,* n'o doa ket mennet e selaou ; [kr-l.] *wer nicht hören will, muss fühlen,* marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - gwell eo plegañ eget terriñ - ar vag na sent ket ouzh ar stur, ouzh ar garreg a ray sur - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - gwelloc'h eo plegañ eget nad eo bezañ torret - ma ne senti ket e santi - an hini na sent ket a sant - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh.

II. V.k.e. (hat gehört).

1. klevet, selaou, intent, kaout ur c'hlev eus ; *gar nichts hören,* na glevet banne, na glevet takenn, na glevet greun, na glevet grik, na glevet berad, na glevet son, na glevet siseurt ebet, na glevet seurt, na glevet tra, na glevet netra, na glevet grik, bezañ bouzar-put, bezañ bouzar-kloc'h, bezañ bouzar-glez, bezañ bouzar evel ur c'hloc'h (evel ur c'hleuz, evel un tamm koad, evel ur penton, evel ur girin) ; *etwas deutlich hören,* klevet splann udb, klevet dres udb, klevet fraezh udb. ; *Lärm hören,* klevet trouz ; *Schritte hören,* klevet trouz bale, klevet un trouz bale ; *die Glocken hören,* klevet ar c'hleier o seniñ, intent ar c'hleier ; *das Radio hören,* selaou abadennoù skingomz ; *eine Schallplatte hören,* selaou ur bladenn ; *etwas ganz gut hören,* klevet a-walc'h udb ; *ich habe nichts anderes gehört,* ne'm eus klevet mann all ebet ; *ich habe sein neues Lied gehört,* bet em eus ur c'hlev eus e son nevez ; *jemandes Stimme hören,* klevet genoù u.b. o kaozeal ; *in dem Getöse hörte man sein eigenes Wort nicht mehr,* kement a drouz a oa ma ne gleve ket an den e gomzoù zoken, kement a drouz a oa mar hor boa poan oc'h en em klevet o prezeg ; *das habe ich schon mal gehört, das höre ich nicht zum ersten Mal,* klevet em eus an dra-se c'hoazh a-raok hiziv ; *er hat ganz schön was zu hören bekommen,* gourdrouzet mat e oa bet, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa tapet, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; *wir haben nichts Neues von ihnen gehört,* n'eus ket bet klevet nevez anezho ; *eine Vorlesung hören,* heuliañ ur prantad kelenn (ur gentel) ; *er sprach laut genug, damit auch sie hören konnte, was er sagte,* komz a rae kreñv a-walc'h da reiñ dezhi da glevet ; *Gott hörte mein Flehen,* aotreet en doa Doue din va goulenn / an Aotrou Doue en deus bet klevet (en deus bet selaouet) ouzh va fedennoù / klevet en deus bet Doue dre e vadelezh va

fedennoù / aotreet e oa bet va fedenn gant Doue / klevet e oa bet va goulenn gant Doue (Gregor) ; *hört nur, was geschah,* selaouit a c'hoarvezas ; *von dir hört man schöne Dinge !* an dud ne vezont ket berr da gaozeal diwar da benn - lavaret e vez traoù diwar da benn, me lâr dit ; [dre skeud.] *er hört das Gras wachsen,* krediñ a ra dezhañ bezañ finoc'h eget ar re all, treiñ a ra e leue ennañ, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h, hennezh en em gav avat ! gant e sorc'hennoù (e sorbiennoù) emañ, brasonius eo, faltazioù sot a vez en e benn (Gregor) ; *den Gottesdienst hören, die Messe hören,* klevet an oferenn.
2. dont da c'houzout diwar glev, klevet ; *wie ich gehört habe, nach dem, was ich gehört habe,* hervez am eus klevet, diouzh am eus klevet, war am eus klevet ; *soviel ich höre,* war a glevan, diouzh m'emañ ar brud, kement ha ma oufen diwar glev ; *etwas von jemandem (durch jemanden) hören,* klevet udb digant u.b.
III. V.em. : **sich hören** (hat sich (t-rt) gehört) : *das hört sich gut an,* **a)** ar c'homzoù-se a glot brav ; **b)** dont a ra brav ganto, kanañ a reont brav.
Hören n. (-s) : klevidigezh b., selaouidigezh b., klev g., kleved g. ; *etwas durch Hören lernen,* deskiñ udb dre berzh ar skouarn ; *beim Hören der Musik,* o klevet (en ur glevet) ar sonerezh ; *mir vergehen Hören und Sehen,* badaouet-holl on, miget on, seizet on gant ar souezh, chom a ran skodeget, boemet on, kouezhañ (chom) a ran war va c'hement all, chom a ran abaf, trelatañ a ra va spered o welet kement-se, kouezhet eo an alvaon warnon, un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ.
Hörensagen n. (-s) : kleved g., klev g., klevadenn b., voltenn b. ; *vom Hörensagen,* diwar glev, diwar glevet, dre glevet, diwar voltenn ; *das weiß ich nur vom Hörensagen,* ur c'hleved n'eo ken, ur c'hlev n'eo ken.
Hörer g. (-s,-) : **1.** selaouer g. ; **2.** [tekn.] selaouell b. ; [pellgomz] *den Hörer abnehmen,* diskourrañ ar selaouell ; *den Hörer einhängen, den Hörer auflegen,* adskourrañ selaouell ar pellgomzer, advarc'hañ selaouell ar pellgomzer, skourrañ ar pellgomzer.
Hörerbrief g. (-s,-e) : lizher selaouer g.
Hörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.
Hörerschaft b. (-) : selaouerien lies.
Hörfehler g. (-s,-) : *das war ein Hörfehler,* komprenet ho peus a-dreuz.
Hörfolge b. (-,-n) : programm skingomz g.
Hörfunk g. (-s) : skingomz b., skingomzerezh g.
Hörgerät n. (-s,-e) : benveg sikour selaou g., klevosod g., osod klevedel g.
Hörgeschädigte(r) ag.k. g./b. : den deuet da vezañ pounnerglev g.
hörig ag. : **1.** [istor] anerius, truajer, serv ; **2.** [dre skeud.] sujet da, e dalc'h, diouzh dorn ; *jemandem ganz hörig sein,* bezañ diouzh dorn u.b., bezañ e dalc'h u.b., heuliañ imor u.b., bezañ pont ha plankenn d'u.b., ober torchenn d'u.b., sentiñ d'u.b. da vezañ gwelien, bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., mont da c'houzer dindan treid u.b. ; *er ist mir ganz hörig,* me a vani hennezh evel a garan.
Hörige(r) ag.k. g./b. : [istor] serv g., servez b., truajer g., damen g., damsklav g., damsklavez b.
Hörigkeit b. (-) : dalc'h g., sujidigezh b., servelezh b., sujete b.
Horizont g. (-s,-e) : **1.** dremmwel g., rizenn an dremmwel b. ; *am Horizont,* en dremmwel, a-rez an dremmwel, war an dremmwel, e penn an dremmwel, war rizenn an dremmwel, en diabell ; [kirri-nij] *künstlicher Horizont,* drevezer dremmwel g., dremmwel kalvezadel g. ; *der Mond steht tief am Horizont,* emañ al loar war rizenn an dremmwel, sevel a ra al loar a-uc'h an dremmwel ; **2.** [dre skeud.] *einen beschränkten Horizont haben,* kaout gleuroù, bezañ strizh (pout, berr) e spered, bezañ bouc'h (berr) a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ ur skiant verr a zen ; P. *das geht über meinen Horizont,* kement-se a zo dreist va maner, setu aze avat a zo dreist va skiant, kement-se a zo dreist va c'hompren, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh ; [dre skeud.] *dunkle Wolken zogen am Horizont herauf,* ur vougenn a oa o tont warnomp, gwall drubuilhoù a oa o tont deomp ; **3.** sellad g., gweledva g. ; *seinen Horizont erweitern,* frankaat e sellad war ar bed, frankaat e anaoudegezh, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez, en em zeskiñ, diorren e spered, stuziañ e spered, tapout deskadurezh, reiñ digor d'e spered, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, dizoloiñ gweledvaoù nevez, pinvidikaat e spered.
horizontal ag. : **1.** a-blaen, a-led, a-zremm, diazremm ; *horizontale Unternehmenskonzentration,* kengreizañ armerzhel a-blaen g., tolpadur armerzhel a-zremm g. ; **2.** [mat.] a-zremm, diazremm.
Horizontale b. (-,-n) : [mat.] dremmlinenn b.
Horizontalfläche b. (-,-n) : [mat.] plaenenn diazremm b.
Horizontallinie b. (-,-n) : **1.** [mat.] dremmlinenn b. ; **2.** linenn an dremmwel b., rizenn an dremmwel b. ; **3.** linenn a-led b.
Horizontalschnitt g. (-s,-e) : [mat.] troc'h diazremm g., troc'h a-blaen g.
Hörkopf g. (-s,-köpfe) : penn lenn g.
Hormon n. (-s,-e) : [bev.] hormon g. ; *Sexualhormone der Frau,* hormonoù revel benevel lies. ; *Sexualhormone des Mannes,* hormonoù revel gourevel lies.
hormonal ag. : [bev.] hormonel.
Hormondrüse b. (-,-n) : [bev.] gwagrenn enborc'hañ b.
hormonell ag. : [bev.] hormonel.
Hormonphase b. (-,-n) : [mezeg.] lankad hormonel g.
Hörmuschel b. (-,-n) : [pellgomzer] selaouell b.
Horn n. (-s, Hörner) : **1.** korn g. [*liester* kern, kerniel, kernioù], korniad g., kornad g. ; *die schneckenförmig eingedrehten Hörner der Widder,* kerniel troellennek ar meot lies. ; *die Hörner der Nashörner,* kerniel ar frikorneged lies. ; *die Kuh hat ihn auf die Hörner genommen,* ar vuoc'h he doa brochet anezhañ ; *mit den Hörnern stoßen,* broudañ, reiñ taolioù korn ; *jemandem die Hörner zeigen,* kinnig tourtañ (brochañ) u.b. gant e gerniel, kinnig korniañ u.b., treiñ e gerniel war-zu u.b. ; *eine Ziege an den Hörnern festhalten,* delc'hel ur c'havr dre he c'herniel ; *Rinder tragen Hörner,* ar saout a zo kerniel war o fenn ; *eines Horns beraubt,* beskorn, beskornet ; *eines Horns berauben,* beskornañ ; *seiner*

Hörner berauben, digorniañ ; *Hörner bekommen,* kornañ ; *Geruch nach verbranntem Horn, Geruch von verbranntem Horn,* c'hwezh ar c'horn devet b. ; [korf.] *Hörner des Kreuzbeines,* kerniel an askorn-kroazell lies. ; **2.** karn g. ; *seine Fußsohlen sind zäh wie Horn,* treid karnek en deus, ur c'harneg a zo anezhañ, seul e dreid a zo aet ken kalet ha karn ; **3.** P. *sich die Hörner abstoßen (ablaufen),* ameniñ, furaat, parfetaat, plegañ e santimant, bezañ diwezh gant e reuz paotr yaouank ; *den Stier bei den Hörnern packen,* kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, dic'hastañ (peurgas) udb, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, na vezañ daletoc'h evit renkañ ur gudenn, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; *jemandem Hörner aufsetzen,* ober kerniel d'u.b., doganiñ u.b., ober ur boned d'an dogan, tailhañ ur boned d'u.b., koefañ u.b. ; **4.** [dre astenn.] *das Goldene Horn,* ar C'horn Aour g., pleg-mor ar Bosforos g. ; **5.** [sonerezh] korn g., kammgorn g., kleron g. ; *in das Horn stoßen, das Horn blasen, ins Horn blasen, ins Horn tuten,* seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; **6.** [dre skeud.] *die Hörner einziehen,* mont bihanik, mont en e grogen ; **7.** [dre skeud.] P. *in das gleiche (in dasselbe) Horn blasen (stoßen),* bezañ a-dra an eil gant egile, gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bezañ war an hevelep neudenn, bountañ (sachañ) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton ; *mächtig ins Horn stoßen,* fringal, kankalat, lorc'henniñ, flipata, poufal, poufal gevier, teilat, ober teil, en em uhelaat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, bugadiñ, ober bugad, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, pompadiñ, ober pompad, ober e bompad, ober re vras gaoliad, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, sachañ dour d'e foenneg, ober un tamm mat a fougas ; **8.** *Signalhorn, Rufhorn,* korn-boud g., korn-bual g., bouder g. ; *Jagdhorn,* korn hemolc'h g. ; **9.** *Füllhorn,* korn a builhentez g. (Gregor) ; **10.** [maligorned] korn g., tastornell b., korn-tastorn g. ; **11.** [menez] pikern g., pikernenn b.

Hornamboß g. (-es,-e) : annev gornek b., bigorn g. [*liester* bigornoù] ; *auf dem Hornamboß schmieden,* stummañ (goveliañ) war an annev gornek (Gregor).

hornartig ag. : **1.** kornek, e doare ur c'horn, e doare kerniel, a-zoare gant ur c'horn, a-seurt gant ur c'horn ; **2.** karnek ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde,* fanolioù ar morviled a zo ur furmadur karnek.

Hornbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] faou-put str.

Hornberger ag. : [tro-lavar] *es geht aus wie das Hornberger Schießen,* un taol bouc'hal en dour (er stank, en ur stank) an hini eo, un taol bazh en dour an hini eo, aet eo an tenn er c'hleuz, aet eo ar ribotadenn da fall, emaomp kazeg ganti, distignet eo ar stign, kazh eo an taol.

Hornbläser g. (-s,-) : [sonerezh] soner korn g., korner g., kornour g., bouder g.

Hornblende b. (-,-n) : [maen] hornblend g., amfibol g., tremolit g.

Hornbrille b. (-,-n) : lunedoù moull askorn lies., lunedoù stern askorn lies.

Hörnchen n. (-s,-) : **1.** kornig g. ; **2**. [kegin., viennerezh] kornegenn b., bara-kornek g. ; **3.** [kegin, toazenn] kokilhetez str.

hörnen ag. : ... korn, ... askorn.

Hörnerklang g. (-s,-klänge) / **Hörnerschall** g. (-s) : [sonerezh] kornadeg b., son ar c'horn g., kornadenn b.

hörnertragend ag. : kornek, ... korn.

Hörnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar c'hleved b.

Hornfassung b. (-,-en) : moull askorn g., stern askorn g.

Hornfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-dantoù-bras g., aguilh b./g., kerregenn b. [*liester* kerregenned, kerreged], nadoz-vor b.

hornförmig ag. : kernheñvel.

hornfüßig ag. : karnek.

Hörgrenze b. (-) : gousomm ar c'hleved b., treuzpoent ar c'hleved g., gwehin klevasusted g.

Hornhaut b. (-,-häute) : **1.** [korf., lagad] sae al lagad b., raksae b., kornsae b. ; **2.** [korf., treid, daouarn] karn g., porc'hellez b., kaledenn b., marzenn b. ; *die Hornhaut von den Füßen entfernen,* lemel ar c'harn diwar an treid ; *an seinen Fingerkuppen hat sich ganz schön Hornhaut gebildet,* bleñchoù e vizied a zo kaledet-holl.

Hornhaut- : … sae al lagad, … ar gornsae, … kornsae.

Hornhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn sae al lagad b., kornsaefo g.

Hornhautfleck g. (-s,-e/-en) : [mezeg.] pik g. ; *weißer Hornhautfleck,* koc'henn b., banne g., gwennenn b., glazenn b. ; *einen Hornhautfleck entfernen,* digoc'hennañ ul lagad ; *einen weißen Hornhautfleck bekommen,* dont e lagad da goc'hennañ, dont ur goc'henn war e lagad.

hornhäutig ag. : kaledennek, karnek ; *hornhäutige Füße,* treid karnek lies. ; *Mensch mit hornhäutigen Füßen,* karneg g.

Hornhautverkrümmung b. (-,-en) : [mezeg.] dispisweled g., amstiwel g.

Hornhecht g. (-es,-e) : [loen.] pesk-dantoù-bras g., aguilh b./g., kerregenn b. [*liester* kerregenned, kerreged], nadoz-vor b.

hornig ag. : karnek, … karn, kornek ; *der hornige Schnabel des Tintenfisches,* beg karn ar vorgadenn g. ; *hornige Eikapsel des Rochens,* botez-rae b., vi rae g., poch rae g., [dre fent] greun beleien str.

Hornisse b. (-,-n) : [loen.] c'hwiliorez b., pennmarc'henn b. [*liester* pennmarc'hed], gwesped-koad str., gwesped bras str., penn-garb g., penn-garmenn g. [*liester* pennoù-garmenned].

Hornist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner korn g., korner g., kleroner g.

Hornistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez korn b., kornerez b.

Hornklee g. (-s) : [louza.] melchon-lann str., melchon-melen str.

Hornkamm g. (-s,-kämme) : krib askorn b.

Hornkraut n. (-s, kräuter) : [louza.] *filziges Hornkraut,* gwennig b.

hornlos ag. : diskorn ; *hornlose Kuh,* buoc'h Spagn b., buoc'h diskorn b. ; *hornloser Widder,* maout Spagn g., maout diskorn g.
Hornlund g. (-s,-e) : [loen.] poc'han kornek g.
Hornmasse b. (-,-n) : danvez korn g.
Hornochs g. (-en,-en) / **Hornochse** g. (-n,-n) : [dre skeud.] P. diod g., inosant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bleup g., jaodre g., bourjin g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g, lochore bras g, buzore g, penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., jostram g.
Hornsauerklee g. (-s) : [louza.] krampouezh koukoug str., bara koukoug g., triñchin koukoug str.
Hornschild n. (-s,-e) : [loen.] plakenn garnek b.
Hornschnecke b. (-,-n) : [loen.] *Wellhornschnecke,* kilhog-mor g., kilhog-lec'hid g., kog-beleg g., kilhog-traezh g.
Hornschröter g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., c'hwil-sant-Yec'han g., c'hwil-sant-Yann g., c'hwil-gouel-Yann g., gwrac'h-an-diaoul b., kornegan g.
Hornschuppe b. (-,-n) : skant str.
Hornschwiele b. (-,-n) : [mezeg.] karn g., kaledenn b.
Hornsignal n. (-s,-e) : kornadenn b., son ar c'horn g., kleronadenn b., galv ar c'horn-boud g.
Hornsilber n. (-s) : [kimiezh] kloridenn arc'hant b.
Hornsohle b. (-,-n) : [kezeg] rozenn b. [*liester* rozennoù], ivin g.
Hornstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] gouezkerez str., kerezenn-ouez b.
Horntier n. (-s,-e) : [loen.] loen-korn g., aneval-korn g., loen kornek g.
Hornung g. (-s,-e) : [barzh.] miz C'hwevrer g.
Hornvieh n. (-s) : [loen.] chatal-korn g., loened-korn lies., saouteier lies., bioù kornek lies., pennoù-saout lies. ; [mezeg.] *Schwellung unter der Zunge beim Hornvieh,* gloevenn b.
Hornzuwachs g. (-es) : [saout] *jährlicher Hornzuwachs,* taol g.
Hörorgan n. (-s) : [korf.] organ ar c'hleved g.
Horoskop n. (-s,-e) : horoskop g., planedenn b., taolenn-blanedenn b. ; *jemandem das Horoskop stellen,* lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b., lavaret e avantur d'u.b., tennañ avantur u.b. / tennañ avantur vat pe gwall avantur u.b. (Gregor) ; *sich (t-d-b) das Horoskop stellen lassen,* lakaat tennañ e blanedenn.
Hörquote b. (-,-n) : [skingomz] feuriader selaou g.
horrend ag. : **1.** euzhus, skrijus, spontus, hirisus ; **2.** [dre skeud.] dreistkred, dreistmuzul, divent, diroll ; *horrend teuer,* rivinus ; *das ist ja horrend teuer,* koustañ a ra pikez, ker-ruz eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh eo ar priz anezhañ, direzon eo ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se.
Hörrohr n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] selaouenner g., stetoskop g., korzennoù Laeneg lies. ; **2.** [kozh, mezeg.] korn-selaou g.
Horror g. (-s) : braouac'h g., spouron g., efreizh g., skrij g., hiris g., euzh g., euzhuster g., euzhadenn b., hakrded b.
Horrorfilm g. (-s,-e) : film euzh g., euzhfilm g., film spont g.
Horrortrip g. (-s,-s) : gwall abadenn b., tro euzhus b., tro skrijus b.
Horrorvorstellung b. (-,-en) : debr-spered g., gwallhuñvre g.
Hörsaal g. (-s,-säle) : selaouva g., [skol-veur] kelc'hva g.
Hörschwelle b. (-) : gousomm ar c'hleved b., treuzpoent ar c'hleved g., gwehin klevasusted g.
Horsd'oeuvre n. (-/-s,-s) : [kegin.] digor-pred hag a domm ar c'hoant debriñ g., kentveuz g.
Hörspiel n. (-s,-e) : pezhig-c'hoari evit ar skingomz g., skinc'hoari g.
Hörspielsprecher g. (-s,-) : skinc'hoarier g.
Horst g. (-es,-e) : **1.** [loen.] neizh erer g. ; **2.** [lu] aergamp g., bon aerlu g. ; **3.** [louza.] strouezh str., strouezheg b., bod g., bodad g., bodenn b., bodennad b., bochad g., bodeg b., bodenneg b., broust g., broustoù lies., brousteg b. ; **4.** [douar.] horst g.
Hörstärke b. (-,-n) : **1.** lemmded kleved b., lemmder an diouskouarn g. ; **2.** [skingomz] galloudezh klevedel b.
horsten V.gw. (hat gehorstet) : neizhiañ.
Hörsturz g. (-es) : [mezeg.] bouzarded trumm b.
Hort g. (-s,-e) : **1.** [barzh.] teñzor g. ; *der Hort der Nibelungen,* teñzor an Nibelungen g. ; **2.** [dre skeud.] bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., herberc'h g., gwasked g. ; *im sicheren Hort geborgen sein,* bezañ en ul lec'h klet (Gregor), bezañ en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwasked, er gwarez) ; **3.** magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., liorzh vugale b.
horten V.k.e. (hat gehortet) : **1.** teñzoriañ, teñzoriata, kuzhiadañ ; *Geld horten,* heoliañ arc'hant, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, gwrac'hellat paper ; **2.** boniañ, berniañ, rastellat, sanailhañ, yoc'hiñ ; *Waren zu Spekulationszwecken horten und hamstern,* lakaat kernez da zont.
Horten n. (-s) : **1.** dastum arc'hant g., teñzoriañ g., teñzoriatadur g., kuzhiadañ g. ; **2.** boniañ g., rastellerezh g.
Hortensie b. (-,-n) : [louza.] hortensia g. [*liester* hortensiaoù], fleur-kaouled str., roz-kaoulet str., kaouled str., kaouledenn b., bleunioù-kaouled lies.
Hortikultur b. (-) : liorzhouriezh b., liorzhgounidegezh b.
Hortnerin b. (-,-nen) : diwallerez vugale b.
Hortung b. (-,-en) : **1.** dastum arc'hant g., teñzoriañ g., teñzoriatadur g., kuzhiadañ g. ; **2.** boniañ g., rastellerezh g.

Hörweite b. (-,-n) : galvidell b., doug ar vouezh g. ; *in Hörweite,* war-hed un taol sutell, war-hed un hopadenn, war-hed ur c'halvadenn, dindan ur c'halvadenn, ur c'halvadenn ac'hann, un huchadenn ac'hann ; *außer Hörweite,* dreist diraez ur c'halvadenn.
Hosanna n. (-s,-s) : kanenn drec'h b.
hosanna estl. : hozanna !
Höschen n. (-s,-) : bragez vihan b., bragez dindan b., advragez b., bragezig b. ; *heiße Höschen,* P. berrvrageier dindan lies., brageierigoù dindan lies., pantioù lies.
Höschenwindel b. (-,-n) : trezoù lies., mezherenn b., mailhur bragezig g., mailhurenn vragezig b., lien g., lienenn b., mailhurenn b., lenn b., trezhenn b., pakoù lies.
Hose b. (-,-n) : **1.** bragez g./b., bragoù g., lavreg g., otoù g. [*liester* oteier], bragezenn b. ; *eine Hose anhaben,* bezañ e bragoù, bezañ ur bragoù gant an-unan, bezañ bragezennek ; *ein Paar Hosen,* ur bragoù, ul lavreg g., ur marined g. ; *lange Hose,* bragoù hir g. ; *kurze Hose,* bragoù berr g. ; *enge Hose,* bragoù reut g., bragoù peg g. ; *Kniehose,* bragoù-golf lies., marined g., bragoù-berr g. ; *Hose mit Hosenschlitz,* bragoù toull buoc'h g., bragoù toull gwiz g. ; *Pluderhose,* bragoù bolzennus g., bragoù c'hwezet g., bragoù-bras g. ; *diese Hose ist mir zu eng,* ne ya ket ar bragoù-se dindanon ; *die Hose anziehen,* gwiskañ e vragoù (ul lavreg), bragezañ, lavregañ ; *die Hosen durchsitzen,* uzañ e revr lavreg, (peur)uzañ foñs e vragoù, kas e revr lavreg da bilhoù ; *aus der Hose steigen,* divragaouiñ, divragezañ, diwiskañ e vragoù ; *jemandem die Hose ausziehen,* divragezañ u.b., divragaouiñ u.b., dilavregañ u.b. ; *ohne Hose,* dilavreg, divragez, divragoù ; *die Hose herunterlassen,* riklañ e vragoù, stouiñ e vragoù ; *die Hose rutscht ihm runter,* divragezañ a ra, divragaouiñ a ra, koll a ra e vragoù ; *seine Hose hochkrempeln,* ober ur pleg e traoñ e vragez, troñsañ e vragez, troñsañ e otoù ; *in die Hose machen,* kac'hat en e vragoù, foerañ en e vragoù, en em lezel da vont en e vragoù ; *diese Hose kann man noch ausbessern,* ar bragoù-se a zo mat da zresañ c'hoazh ; *Hose mit verschlissenen Hosentaschen,* bragoù a zo diswriet ar godelloù anezhañ g., [dre fent] otoù feneant g. ; **2.** bragez vihan b., bragez-dindan b., bragezig b., advragez b. ; **3.** [kezeg, loen.] morzhed b. [*liester* morzhedoù, divorzhed] ; **4.** [dre skeud.] P. *sich vor Angst in die Hose machen,* kac'hat en e vragez, pakañ ur revriad aon, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, foerañ, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù ; *das Herz fiel ihm in die Hosen, ihm war das Herz in die Hosen gerutscht, er hatte die Hosen gestrichen voll,* kac'hat a reas en e vragez, ur revriad aon en doa paket, kac'het en doa ar marv, erru e oa kaoc'h tomm en e vragoù, sec'hañ a reas gant ar spont, kregiñ a reas da foerañ, c'hwen a oa en e loeroù, klevet a rae c'hwen en e loeroù, santout a rae c'hwen en e loeroù, savet e oa c'hwen en e loeroù ; *sich auf die Hosen setzen,* labourat tenn, mont da vat-kaer ganti, mont parfet dezhi, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, terriñ e revr, foeltrañ e revr ; *zu Hause die Hosen anhaben,* bezañ ganti ar vrozh hag ar bragoù war un dro, bezañ lostenn ha bragoù ganti, bezañ ur c'horporal faoutet (ur geben, un tourc'hpaotr g., ur wreg-ozhac'h b., ur Vari bragoù b., ur c'hrakozac'h g.), ober he Mari bragoù, bezañ ar c'hoef hag an tog ganti, dougen ar vrozh hag ar bragoù, staotañ ouzh ar voger ; *die Hose ist nichts, was drin steckt, alles !* pezh a gont n'eo ket ar bragoù, met pezh a zo e-barzh ! ; *das ist Jacke wie Hosen,* marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur memes eo, un heñvel eo, tuig ha talig eo, se 'zo tuig ha talig ; P. *jemandem die Hosen straff ziehen,* peñsata u.b., feskennata u.b., tersata u.b., reiñ daka d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur pradad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, flemmañ ur bugel, skubañ dindan ur bugel, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor).
Hosenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant klok chupenn-bragoù evit ar merc'hed g.
Hosenband n. (-s,-bänder) : arigell-loeroù b., ere-loer g., poell-loeroù g., poell-loer g., stagell-loeroù b.
Hosenbandorden g. (-s) : marc'hegiezh an ere-loer (Gregor) b., urzh an ere-loer g.
Hosenbein n. (-s,-e) : loerenn b., loerezenn b., bragezenn b., garenn b., garegenn b., garenn b., gar b., brikezenn b. ; *weites Hosenbein,* flokenn b.
Hosenboden g. (-s,-böden) : foñs bragoù g., revr lavreg g., fokenn b. ; *einen Hosenboden annähen,* revriañ ul lavreg.
Hosenboje b. (-,-n) : boue saveteiñ g.
Hosenbügel g. (-s,-) : gwareg-bragoù b.
Hosenbund g. (-s) : bandenn ur bragoù b.
Hosenklammer b. (-,-n) : gwask marc'hhouarner g., gwask varc'hhouarner b.
Hosenknie n. (-s,-) : glinenn b. ; *zerrissene Hosenknie,* bragoù toull war ar glin g.
Hosenkreuz n. (-es,-e) : gaol ar bragoù b., gaolad b., fourch g. ; *die Naht des Hosenkreuzes entfernen,* dic'haoliañ ur bragoù.
Hosenladen g. (-s,-läden) : toull-bragoù g., toull-bragez g., fourk g., pont g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g.
Hosenlatz g. (-es,-e) : pateled b., pont g., talbenn g.
hosenlos ag. : dilavreg, divragez, divragoù.
Hosenmatz g. (-es,-e/-mätze) : blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Hosennaht b. (-,-nähte) : gwri bragez g.
Hosenrock g. (-s,-röcke) : brozh-vragez b.
Hosensack g. (-s,-säcke) : [Bro-Suis] godell vragoù b.
Hosenscheißer g. (-s,-) : **1.** pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., chuchuenn lous b., bodoc'her g., chelgenn a zen b., louskenn g., mastarer g., strouilh g. ; **2.** P. poupig g., babig g. ; **3.** P. kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., foerelleg g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g.

Hosenschlitz g. (-es,-e) : toull-bragoù g., toull-bragez g., fourk g., pont g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g. ; *knöpf deinen Hosenschlitz zu,* prenn da vragoù ; *Schnur des Hosenschlitzes,* akuilhetenn b.
Hosenspanner g. (-s,-) : gwareg-bragoù b.
Hosenstall g. (-s,-ställe) : [dre fent] toull-bragoù g., toull-bragez g., fourk g., pont g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g.
Hosensteg g. (-s,-e) : stign bragoù g.
Hosentasche b. (-,-n) : godell vragoù b. ; *Hose mit verschlissenen Hosentaschen,* bragoù a zo diswriet ar godelloù anezhañ g., [dre fent] otoù feneant g.
Hosenträger g. (-s,-) : brikol g., sivelenn b. ; *ein Paar Hosenträger,* ur brikoloù g.
Hosentürchen n. (-s,-) P. : toull-bragoù g., toull-bragez g., fourk g., pont g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g.
Hosianna n. (-s,-s) : kanenn drec'h b.
hosianna estl. : hozanna !
Hospital n. (-s,-e/ Hospitäler) : klañvdi g., ospital g.
Hospitalismus g. (-) : [mezeg.] efedoù noazus un ospitalizadur hirik lies., ospitalegezh b.
Hospitant g. (-en,-en) : **1.** stajiad g. ; **2.** [skol-veur] studier nannenskrivet g. ; **3.** [polit.] dilennad tost ouzh ur strollad politikel hep bezañ enskrivet ennañ evel ezel g.
Hospitantin b. (-,-nen) : **1.** stajiadez b. ; **2.** [skol-veur] studierez nannenskrivet b. ; **3.** [polit.] dilennadez tost ouzh ur strollad politikel hep bezañ enskrivet ennañ evel ezel b.
hospitieren V.gw. (hat hospitiert) : **1.** ober ur staj ; **2.** heuliañ ur gentel hep bezañ enskrivet evel studier.
Hospiz n. (-es,-e) : **1.** ospis g., ospiti g. ; **2.** ospital ar re gozh g., kreizenn brederioù habaskaus b., kreizenn brederiadoù habaskaus b.
Host g. (-s,-s) : [stlenn.] ostiz g.
Hostess b. (-,-en) : **1.** ostizez b. ; **2.** [dre flourlavar] call-girl b.
Hostie b. (-,-n) : [relij.] ostiv g., ostiv sakr g., bara an aoter g., bara an aelez g.
Hostiengefäß n. (-es,-e) : [relij.] **1.** kustod g. ; **2.** heolenn b., heol-ar-Sakramant g., ostañsouer g.
Hostienhäuslein n. (-s,-) **/ Hostienschrein** g. (-s,-e) : [relij.] armel-sakr b., armel santel b., armel ar Sakramant b., tabernakl g., tabernaklenn b.
Hostienschüssel b. (-,-n) **/ Hostienteller** g. (-s,-) : [relij.] platinenn b.
Hot Dog g./n. (- -s,- -s) **/ Hotdog** g./n. (-s,-s) : [kegin.] hot-dog g.
Hotel n. (-s,-s) : leti g., ostaleri b., otel g., herberc'h g. ; *Hotel garni*, leti meublet g. ; *ein Hotel führen, ein Hotel bewirtschaften,* derc'hel leti, derc'hel ul leti, derc'hel ostaleri ; *er war Besitzer eines Hotels,* hennezh a oa leti gantañ ; *in einem Hotel absteigen,* ober e ziskenn en un ostaleri (en ul leti), diskenn en ul leti ; *im Hotel übernachten,* chom da gousket en ul leti ; *Hotel mit Restaurationsbetrieb,* leti-preti g.
Hotelanlage b. (-,-n) : kevaniad letiel g.
Hotelbesitzer g. (-s,-) : letiour g., ostiz g., ostizour g., mestr an ostaleri g.
Hotelboy g. (-s,-s) : paotrig al leti g., troterig g.
Hotelbetrieb g. (-s,-e) : **1.** leti g., ostaleri b., otel g., herberc'h g. ; **2.** letierezh g. ; *Hotel- und Restaurationsbetrieb,* letierezh-pretierezh g.
Hoteldieb g. (-s,-e) : laer-letioù g., skraper-letioù g.
Hoteldiener g. (-s,-) : paotr al leti g.
Hotelfach n. (-s) : letierezh g.
Hotelfachschule b. (-,-n) : lise an ostaleriezh g., lise letierezh g.
Hotelführer g. (-s,-) : sturlevr al letioù g.
Hotelgast g. (-es,-gäste) : ostiziad g.
Hotelgewerbe n. (-s) : letierezh g., ijinerezh letiel g.
Hotelier g. (-s,-s) : letiour g., ostiz g., ostizour g., mestr an ostaleri g.
Hotelkette b. (-,-n) : gwidennad letioù b., gwidenn letioù b., chadennad letioù b.
Hotelnachweis g. (-es,-e) : roll al letioù g.
Hotel- und Gaststättengewerbe n. (-s) : letierezh-pretierezh g.
Hotelverzeichnis n. (-ses,-se) : roll al letioù g.
Hotelwesen n. (-s) : letierezh g., ijinerezh letiel g.
Hotkey g. (-s,-s) : [stlenn.] berradenn klavier b.
Hotline b. (-,-s) : [stlenn.] skoazell enlinenn b., servij enlinenn g.
hott estl. : *hott !* hei ! hey ! hey 'ta ! da ! ouichedraou ! haikel !
Hottepferd n. (-s,-e) **/ Hottepferdchen** n. (-s,-) **/ Hottehü** n. (-s,-s) **/ Hottemax** g. (-,-) : jojo g., vovo g.
Hr. [*berradur evit* **Herr**] aotr., aotrou g.
Hrn. [*berradur evit* **Herrn**] aotr., aotrou g.
hrsg. [*berradur evit* **herausgegeben**] embannet.
Hrsg. [*berradur evit* **Herausgeber**] embanner g.
HTML b./n. (-) (hep ger-mell peurliesañ) : [stlenn.] ar furmad HTML b., ar mentrezh HTML g.
HTML-Validator g. (-s,-en) : [stlenn.] difazier pajennoù HTML g.
HTTPS n. : [stlenn.] protokol HTTPS g., komenad HTTPS g.
hu estl. : brrrou !
hü estl. : *hü !* do ! 'ta ! tus ! sou ! hey ! hey 'ta !
Hub g. (-s, Hübe) : **1.** gorroadur g. ; **2.** *Tidenhub,* heled ar mare g., ampled ar mare-mor g., lanvre g. ; **3.** [tekn.] ampled fiñv g., heled fiñv g., hentad g.
Hubbel g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** digompezder g., diblaender g. ; **2.** uhel g., uhelenn b., uheladenn b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., savenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies.
hubbelig ag. **/ hubblig** ag. : [rannyezh.] displaen, gwagennek, gwagennaouek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, diskompez, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, naou-dinaou, ribin-diribin, torimellus, turumellek.
Hubble-Teleskop n. (-s,-e) : teleskop Hubble g., pellseller Hubble g.
Hubbrücke b. (-,-n) : pont sav-disav g., pont gorre-gouziz g.
Hübel g. : [rannyezh.] uhel g., uhelenn b., uheladenn b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., savenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies.
hüben Adv. : war an tu-mañ ; *hüben und drüben, hüben wie drüben,* en eil tu hag en egile / tu-mañ ha tu-hont (Gregor), du-mañ evel du-hont, du-mañ ha du-hont, en tu-mañ hag en tu-hont.

Hubertusmantel g. (-s,-mäntel) : [Bro-Aostria] mantell-c'hlav loden® b. [*graet gant gloan digrib*].
Hubinsel b. (-,-n) : [tekn., merdead.] leur direoul unansav-ha-disav b.
Hubmagnet g. (-en/-s,-e) : [tekn.] tredanwarell b.
Hubpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp sunañ g., pomp moustrañ g.
Hubraum g. (-s,-räume) : [karr-tan] sailhad b., bailhad g. ; *ein Auto mit großem Hubraum,* ur c'harr-tan bras e sailhad g.
hübsch ag. : **1.** koant, koantik, propik, kaer, jolis, terrupl, brav, bravik, kenedus ; *sie ist ein recht hübsches Mädchen,* honnezh 'zo plac'h brav, distailh eo kaer ar plac'h-se, ur plac'h kenedus-espar eo, ur plac'h gwall vrav eo, ur plac'h terrupl eo, un tamm friant a blac'h eo, un tamm brav a blac'h eo, ur plac'h koantik-tout eo, ur plac'h propik-tout eo, ur vrav a blac'h eo, ur gaer a blac'h eo honnezh, ur vouilhez plac'h eo, ur frañjolenn a blac'h eo, korfet-brav eo, honnezh a zo ur farodez, mistr eo evel ul logodenn ; *hübsche Mädchen,* merc'hed kaer lies., merc'hed terrupl lies., merc'hed koant lies., merc'hed na vezo ket c'hwezh ar suilh ganto [rak « merc'hed koant » all a zo, evel Katell Gollet, a yelo da zeviñ en ifern goude o marv, evel just ha rezon !] ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe,* n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *das hübscheste Mädchen der Stadt,* ar plac'hañ merc'h eus kêr b. ; *ein hübscher Junge,* ur pichon g., ur bouilh den g., ur paotr korfet-brav g., ur brav a baotr g., ur brav g., ur c'haer a baotr g., ur c'haer g., ur c'horf kaer a baotr g. ; *sie ist hübscher geworden,* bravaet e kavan anezhi, bravaet eo he stumm, koantaet e kavan anezhi, koantaet eo he stumm ; *eine hübsche Kleinstadt,* ur gêr bihan ha bravik b., ur vravik a gêr-vihan b. ; *ein hübsches im Grünen gelegenes Städtchen,* ur gêrig koant kludet e-kreiz ar glasvez b., ur gêrig koant neizhiet e-kreiz ar glasvez b. ; *ein hübsches Häuschen,* un tiig propik g., un tamm ti propik g., un tamm ti mistr g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; *sich hübsch machen,* en em fichañ en e vravañ, en em binfañ, en em ginklañ, en em stipañ, en em fichañ kaer ; **2.** jentil ; *das war hübsch von ihm,* paotr mat e oa bet, jentil e oa bet ; **3.** brazik a-walc'h ; *eine hübsche Summe,* un dornad (un tousegad, ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., un dailhenn vat a arc'hant b., ur somm vras a arc'hant b., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., ur sammad bravik a arc'hant g. ; **4.** [gwasaus] *das ist ja eine hübsche Geschichte,* ma, prop eo ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! setu aze ur gempenn deomp-ni avat ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti !
Adv. : *sitz hübsch ruhig (hübsch artig) !* bez fur ! chom fur ! ; *das wollen wir hübsch bleiben lassen,* lakaat a raimp evezh na rafemp an dra-se, diwall a raimp d'ober kement-se, en em virout (en em ziwall) a raimp ouzh kement-se.
hübschgesichtig ag. : dremmet kaer, kaer e zremm ; *ein hübschgesichtiges Mädchen,* un dremm gaer a blac'h b.
Hubschrauber g. (-s,-) : biñsaskell b., askell-dro b., askell-viñs b.
Hubschrauberlandeplatz g. (-es,-plätze) : tachenn leuriañ (aerborzh g., nijva g.) evit biñsaskelloù b., biñsporzh g.
Hubvermögen n. (-s) : [nij.] nerzh disevel g., galloudezh dibradañ b.
Hubwechsel g. (-s,-) : [tekn.] cheñchamant hentad g., cheñchamant ampled fiñv g., cheñchamant heled fiñv g.
Hubwerk n. (-s,-e) : [tekn.] stignad sevel g., gwikefre sevel b.
huch estl. : **1.** o ! a ! oc'hala ! ; **2.** brrrou !
Hucke b. (-,-n) : **1.** bouteg g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Hucke vollhauen,* kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, skeltrennañ u.b. ; *jemandem die Hucke volllügen,* troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) pikoloù gevier d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b.
huckeln V.k.e. (hat gehuckelt) : P. keinata, keinañ.
huckepack Adv. : a-c'haoliad ; *jemanden huckepack tragen,* dougen u.b. a-c'haoliad war e gein.
Huckepack-Korridor g. (-s,-e) : [treuzdougen] trepas houarnrouta g.
Huckepackverfahren n. (-s) : [treuzdougen] houarnrouta g.

Huckepackverkehr g. (-s) : [treuzdougen] houarnrouta g. ; *im Huckepackverkehr,* dre houarnrouta.
Hudel g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., tarner g., torchouer g.
Hudelei b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
Hudeler g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] strop a zen g., kac'her g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.
hudelig [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] *sellit ouzh* **hudlig**.
hudeln V.gw. ha V.k.e. (hat gehudelt) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] **1.** kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ) al labour, ober labour beleg, brellañ, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, labourat evel mevel ar person, kalfichat [ul labour war goad] ; **2.** P. pennfolliñ, penndallañ ; *nur nicht hudeln !* arabat pennfolliñ !
Hudler g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] strop a zen g., kac'her g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.
hudlig ag. : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] mac'homet, dihastet, drochet, kalemarc'het, marmouzet, gros, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell ; *huldige Arbeit,* labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
Adv. : *er sieht hudlig aus,* hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, digempenn eo, disparbuilh eo, foutouilhek, eo, chelgenn eo dezhañ, ur strouilh a zo anezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo ; *beide sahen genauso hudlig aus,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div.
Huerta b. (-,-s) ; huerta g.
Huf g. (-s,-e) : [loen.] karn g., botez b. ; *mit seinen Hufen zertrampeln,* karnflastrañ ; *bei jedem Schritt sanken die Hufe des Pferdes tief in den weichen Sand ein,* sankañ a rae kammedoù ar marc'h en traezh bouk ; *das Pferd scharrt (stampft) ungeduldig mit den Vorderhufen,* karnata (pavata, fringal, bragal, pilpaza, tripal) a ra ar marc'h.
Hufbeschlag g. (-s,-beschläge) : [marc'h] houarnadur g.
Hufbeschlagschmied g. (-s,-e) : gov g., houarner-kezeg g., marichal kezeg g.
Hufeisen n. (-s,-) : **1.** houarn marc'h [*liester* hern kezeg] g., houarn [*liester* hern] g. ; *ein Satz Hufeisen,* ur gwisk hern g. ; *ein Pferd mit einem Satz Hufeisen beschlagen,* pevarhouarnañ ur marc'h ; *die Hufeisen sind weg,* dishouarn eo ar marc'h ; *seine Hufeisen verlieren,* dihouarnañ, dishouarnañ ; **2.** [dre skeud.] *ein Hufeisen finden,* kaout chañs, bezañ chañsus, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ ar voul gant an-unan.
Hufeisenbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg houarn-marc'h b.
hufeisenförmig ag. : a-stumm gant un houarn-marc'h, stumm un houarn-marc'h dezhañ, e doare un houarn-marc'h, e doare hern-kezeg, a-zoare gant un houarn-marc'h, a-zoare gant hern-kezeg, a-seurt gant un houarn-marc'h, a-seurt gant hern-kezeg.
Hufendorf n. (-s,-dörfer) : kêriadenn a-steudad b.
Hufentzündung b. (-,-en) : [kezeg, mezeg.] forbu g., ignabr g, korbezenn b. ; *von einer Hufentzündung befallenes Pferd,* korbezenn b., marc'h forbuet g., marc'h ar forbu gantañ g.
Hüferl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] skejenn romstek b.
Hufgänger g. (-s,-) : [loen.] karneg g., onguleg g.
Huflattich g. (-s,-e) : [louza.] troad-marc'h g., louzaouenn-ar-paz b., pav-marc'h g., andeledenn b.
Hufnagel g. (-s,-nägel) : tach-marc'h g.
Hufrehe b. (-) : [kezeg, mezeg.] forbu g., ignabr g., korbezenn b.
Hufschlag g. (-s,-schläge) : **1.** taol karn g., taol pav distaget gant ur marc'h g., pavad marc'h g. ; **2.** trouz paz ar marc'h g., trouz karnioù g.
Hufschmied g. (-s,-e) : gov g., houarner-kezeg g., marichal kezeg g.
Hufschmiede b. (-,-n) : stal an houarner-kezeg b., stal ar marichal kezeg b., govel b.
Hufschmiedin b. (-,-nen) : houarnerez-kezeg b., govez b.
Hüftbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn al lez g.
Hüfte b. (-,-n) : **1.** [korf.] lez b., kroazlez b., kroazell b., bandenn b., dargreiz g. ; *die Hüften,* an divlez lies., an dargreiz g., an divgroazlez lies., an divgroazell lies., an daougostez lies., ar vandenn b., ar c'hornioù-klun lies. ; *beim Gehen wackelt sie mit den Hüften / beim Gehen*

wiegt sie sich in den Hüften / beim Gehen schwingt sie die Hüften, hejañ (gweañ) a ra he revr pa vez o vale, rodal a ra he revr pa vez o kerzhet, gaolgammañ a ra pa vez o kerzhet, frejañ a ra pa vez o kerzhet, jorgellat a ra pa vez o kerzhet ; *bis zu den Hüften,* betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; *die Hände in die Hüften stemmen, die Arme in die Hüften stemmen,* lakaat e zaouarn war e zivgroazell, bezañ e zaou zorn gant an-unan war e gornioù-klun ; **2.** [dre skeud.] *sich in den Hüften wiegen,* ober re vras gaoliad, ober teil, ober digoroù, pompadiñ.

hüftenlahm ag. : posles, lespos, digorglun, digorglunet ; *in der Bretagne sind viele Menschen hüftenlahm,* tud lespos a zo kalz e Breizh ; *mit fortschreitendem Alter ist er hüftenlahm geworden,* erru eo lespos gant an oad.

Hüftenwackler g. (-s,-) : jorgeller g., frejer g.

Hüftgelenk n. (-s,-e) : [korf.] koubl al lez g., kenvell al lez g.

Hüftgelenkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] lezost g.

Hüftgürtel g. (-s,-) : doug-arigelloù g.

Hüfthalter g. (-s,-) : stard-kof g.

hüfthoch ag. : betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf.

Hüfthöcker g. (-s,-) : [korf.] korn-klun g., korn-lez g., korn al lez g., penn al lez g.

Huftier n. (-s,-e) : [loen.] karngerzher g., loen karngerzher g., karneg g., onguleg g.

Hüftknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn al lez g., askorn-klun g., askorn ar glun g.

Hüftleiden n. (-s) : [mezeg.] **1.** lezost g. ; **2.** lezartroz g.

Hüftluxation b. (-,-en) : [mezeg.] disvellad lez g., diaozadur al lez g., diempradur al lez b.

Hüftnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn-vavigamm b., nervenn a-goazez b.

Hüftschmerz g. (-es) : [mezeg.] mavigamm g., gwendr-fredik g.

Hüftschwingen n. (-s) : frejerezh g., jorgellerezh g.

Huftsteak n. (-s,-s) : [kegin.] skejenn romstek b.

Hüftstütz g. (-es) : [sport.] dalc'h-korf gant an daouarn war an divlez g.

Hüftverrenkung b. (-,-en) : [mezeg.] disvellad lez g., diaozadur al lez g., diempradur al lez b.

Hüftweh n. (-s) : [mezeg.] mavigamm g., gwendr-fredik g.

Hüftweite b. (-,-n) : [korf.] tro an dargreiz b., ment dargreiz b.

Hügel g. (-s,-) : torgenn b., tuchenn b., krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., bre g., motenn b., moudenn b., reuzeulenn b., roz g., run g./b., runell b., runenn b., sav g., bos g., bosenn b., uhelenn vihan b. ; *steiler Hügel,* krapenn b., krapenn sonn b., krapenn serzh b., pign tenn g. ; *unterer Teil eines Hügels,* tostal g., tostalenn b., chouk g., troad g. ; *mit Buchen bestandene Hügel,* tosennoù gwarniset a faou lies. ; *ganz oben auf dem Hügel,* war lein ar run ; *es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen,* micher a-walc'h eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul lazh.

Hügelfuß g. (-es,-füße) : tostal g., tostalenn b., chouk g., troad g.

Hügelgrab n. (-s,-gräber) : krugell b., krugell-vez b., karn g.

hügelig ag. : torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, diskompez, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, naou-dinaou, ribin-diribin, meneziek, torimellus, turumellek, diblaen ; *hügeliges Gelände,* lec'h diblaen g., tachenn dorgennek b., tachenn diskompez b., tachenn dorosennek b., tachenn ribin-diribin b. ; *hügeliger Weg,* hent naou-dinaou g., hent sav-disav g., hent ribin-diribin g.

Hügelkette b. (-,-n) : steudad grec'hioù b., aradennad dorgennoù b., aridennad duchennoù b., uheldirioù lies.

Hügelland n. (-s,-länder) : bro dorgennek b., bro dorosennek b.

hügellos ag. : **1.** kompez, plaen ; **2.** [bez] digrug.

Hügelzug g. (-s,-züge) : steudad grec'hioù b., aradennad dorgennoù b., aridennad duchennoù b.

Hugenotte g. (-n,-n) : hugunod g.

Hugenottenlehre b. (-) : hugunodiezh b., [gwashaus] hugunodaj g.

hüglig ag. : *sellit ouzh* **hügelig**.

Hugo g. : Huon g.

huh estl. : brrrou !

hüh estl. : **1.** do ! 'ta ! ; **2.** hak !

Huhn n. (-s, Hühner) : **1.** [loen.] yar b. [*liester* yer], penn-yar g., penn-yer g. ; *gehaubtes Huhn,* yar vouchek b. ; *gemästetes Huhn,* yar lart b. ; *das Huhn gackert (gluckt),* klokal (sklokal, klochañ, grakal, gragennat, raklat, godal) a ra ar yar ; *Hühner halten,* sevel yer ; *ein gebratenes Huhn,* ur penn yar rost g., ur yar rost b. ; *ein gekochtes Huhn,* ur yar mitonet g. ; *das Huhn war über den Zaun geflogen,* ar yar a oa aet war nij dreist ar gael ; *die Hühner hatten sich auf den staubigen Boden gelegt,* edo plavet (kluchet) ar yer e-touez ar boultrenn ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen,* digeriñ war ar yer ; *Hühner stehlen,* redek ar yar ; **2.** P. *es kräht kein Huhn danach,* den ne ra forzh gant an dra-se, den ne ra na forzh na brall gant kement-se, den ne ra foeltr-kaer gant an dra-se, den ne ra kaz a gement-se, koulz tra eo d'an dud, den ne ra foutre kaer eus an dra-se, den ne ra van ouzh an dra-se, n'eus den e chal gant kement-se ; *mit den Hühnern schlafen gehen,* mont da gousket pa ya ar yer d'o c'hlud, mont da gludañ gant ar yer, bezañ ur c'housker abred eus an-unan ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; **3.** [dre skeud] *kopfloses Huhn,* penn brell a vaouez b., drochenn b., lamperez b., strinkell b.

Hühnchen n. (-s,-) : **1.** polez b., enez b. ; **2.** [dre skeud.] *ich habe noch ein Hühnchen mit ihm zu rupfen,* n'em eus ket talaret gant hennezh c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ gantañ c'hoazh.
hühnerähnlich ag. **/ hühnerartig** ag. : [loen.] yarheñvel, e doare ar yer, a-zoare gant ar yer, a-seurt gant ar yer.
Hühnerauge n. (-s,-n) : **1.** lagad yar g. ; **2.** [mezeg.] kaledenn b., lagadenn-yar b., porc'hellez b., kraoñenn b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem auf die Hühneraugen treten,* feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b.
Hühneraugenpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] palastr ouzh ar c'haledennoù g.
Hühnerbraten g. (-s,-) : [kegin.] penn yar rost g., yar rost b.
Hühnerbrühe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-yer g.
Hühnerbrust b. (-) : **1.** [kegin.] gwenn yar g., spilhennoù yar lies. ; **2.** [mezeg.] bruched lec'hek g., bruched drouglec'hek g.
Hühnerdarm g. (-s,-därme) : [louza.] brignen-logod g., brignen-bihan g., glered g., gleizh-douar str.
Hühnerei n. (-s,-er) : vi yar g.
Hühnerfarm b. (-,-en) : feurm sevel yer b., magerezh yer b.
Hühnerhabicht g. (-s,-e) : [loen.] gwazsparfell b., sparfell voan b., gwazfalc'hun g.
Hühnerhaus n. (-es,-häuser) : kludeg b., klud ar yer g., loj ar yer g.
Hühnerhof g. (-s,-höfe) : porzh-yer g. ; *über den Hühnerhof herrschte ein Hahn mit breitem, flachem Kamm,* ur c'hog podek a rene war ar porzh-yer.
Hühnerhund g. (-s,-e) : [loen.] ki choukant g., ki kou g.
Hühnerjagd b. (-,-en) : hemolc'h klujiri g.
Hühnerklein n. (-s) : [kegin.] bleñchoù yer lies., bleñchennoù yer lies.
Hühnerkot g. (-s) : kaoc'h-yer g.
Hühnerscherbe b. (-,-n) : [louza.] brignen-logod g., brignen-bihan g., glered g., gleizh-douar str.
Hühnerstall g. (-s,-ställe) : kludeg b., klud ar yer g., loj ar yer g. ; *der Hühnerstall steht offen,* digor eo war ar yer.
Hühnerstange b. (-,-n) : klud g., bazh-klud b. ; *ein Huhn von der Hühnerstange vertreiben,* digludañ ur yar.
Hühnersteige b. (-,-n) : skeul ar gludeg b., skeul yer b.
Hühnervögel lies. : [loen.] gallineged lies., kilhogeged lies.
Hühnerzucht b. (-) : saverezh yer g., sevel yer g., magerezh yer g.
Hui n. : [tro-lavar] *in einem Hui, im Hui,* en ur serr-lagad, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un hanter dro / en un dro zorn (Gregor), ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar.
hui estl. : **1.** c'hou ! ; **2.** [trouz an avel] *hui ! hui !* ou, ou !
hüist estl. : tu !
hül estl. : hak !
Huld b. (-,-en) : madelezh b., gras b. ; *die Huld des Landesherrn,* gras (gras vat) ar priñs b., kuñvelezh ar priñs b. ; *Gottes Huld,* gras Doue b., madelezh Doue b.
Huldgöttin b. (-,-nen) : [mojenn.] Gras b., Karitez b. ; *die Huldgöttinnen,* ar Grased lies., ar C'haritezed lies., an Teir C'hoantenn lies., an Teir Fulenn lies., an Teir Gras lies.
huldigen V.gw. (t-d-b) (hat gehuldigt) : **1.** [istor] ober feiz ha gwazoniezh da, dougen gwazoniezh da, gwasaat, gwazoniañ ; *dem König huldigen,* dougen gwazoniezh d'e roue, ober feiz ha gwazoniezh d'e roue (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *jemandem huldigen,* enoriñ u.b., rentañ enor d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., dougen bri d'u.b. ; *einer Dame huldigen,* ober e c'hourc'hemennoù d'un itron, ober gourc'hemennoù d'un itron ; *einer Leidenschaft huldigen,* bezañ gwrac'h (nay, pitilh, troet, ran, dall) gant udb, bezañ ur bouc'h gant udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, bezañ douget-kenañ d'udb, en em reiñ d'udb, en em deurel d'udb, mont dreist-penn gant udb ; *einer Ansicht huldigen,* sevel krog udb, sevel a-du gant ur mennozh bennak, dont a-du gant ur mennozh bennak, dont en tu gant ur mennozh bennak.
Huldigung b. (-,-en) : **1.** [istor] gwazoniezh b. ; **2.** enor g., gourc'hemennoù lies. ; *jemandem Huldigungen darbringen,* enoriñ u.b., rentañ enor d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.
huldreich ag. **/ huldvoll** ag. : gasius, leun a c'hras, kuñv, trugarezus, habask, madelezhus, hegarat.
Hülfe b. (-,-n) : [kozh] *sellit ouzh* **Hilfe**.
Hüllblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] **1.** delienn involukr b. [*liester* delioù involukr] ; **2.** [kraoñ-kelvez] beskenn b.
Hülle b. (-,-n) : **1.** golo g., goloenn b., goloadur g. ; *stachelige Kastanienhülle,* tolgen b., tolgad g., pok-kistin g., bolc'h str./g., bolc'h kistin str., balog g., klor kistin str. ; *grüne, nussumgebende Hülle,* klor kraoñ str., klorenn graoñ b., klozenn graoñ ; **2.** pallenn g., gouel b., gronn g. ; **3.** [korf] *die sterbliche Hülle,* korf an hini marv g., P. ar c'horf g., ar vantell-den b. ; **4.** [dre skeud.] *in Hülle und Fülle,* kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, da zastum gant ar bal-daol, pezh a garer, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, gras Doue, evel ober glav, a-vordilh, a-rozell, paot-mat, e-leizh, a-leizh, a(-vil)-vern, a-builh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-forzh, forzh ..., a-fonn, a-droc'had, a-steioù, barrek ha fonnus, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden ; *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle,* ar gwez-mañ a daol frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *Brasilien hat Kaffee in Hülle und Fülle,* kreñv eo ar c'hafe e Brazil, kafe diouzh an druilh (a-druilhadoù) a zo e Brazil, barrek ha fonnus eo ar c'hafe e Brazil, peurfonn eo ar c'hafe e Brazil, e-leizh a gafe (forzh kafe) a zo e Brazil, kafe a zo e Brazil gras Doue (sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-builh, a-forzh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-bezhiadoù, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a vordilh, a-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, ken a findaon, ken na wic'h, da rastellat, da reketiñ), e Brazil e fonn ar c'hafe.

hüllen V.k.e. (hat gehüllt) : goleiñ, gronnañ, tamolodiñ, goueliañ, gwiskañ ; *die Berge sind in blauen Dunst gehüllt,* paket eo ar menezioù gant ur vogedenn c'hlas, lizennet eo ar menezioù en ur vogedenn c'hlas ; *die Landschaft am Horizont war in einen hauchdünnen Dunst gehüllt,* ul lusenn vihan a gronne an dremmwel ; *in Dunkel gehüllte Jahrhunderte,* kantvedoù luget lies. ; *in Nebel hüllen,* latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ, beuziñ el latar.
V.em. : **sich hüllen** (hat sich (t-rt) gehüllt) : **1.** en em bakañ, en em damolodiñ, en em gafunañ, en em souchañ, en em c'hronnañ ; *sich in eine Decke hüllen,* en em gafunañ en ur pallenn-gwele, en em damolodiñ (en em souchañ, en em c'hronnañ) en ur pallenn, tamolodiñ ur pallenn en-dro d'an-unan ; **2.** [dre skeud.] *sich in Schweigen hüllen,* en em serriñ warnañ e-unan hep lavaret grik - tevel e c'henoù - moustrañ war e soñjoù - chom dilavar a-grenn, serret e c'henoù gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war dav - derc'hel gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derc'hel kloz war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derc'hel war e latenn - nac'h komz - klozañ war e veg - prennañ kloz e c'henoù - prennañ kloz e veg - chom mut - chom simudet - simudiñ - mudañ - kemer digarez diouzh e anv mat evit klozañ war an-unan ha chom war dav - digareziñ e anv mat evit tevel - siguriñ e anv kaer evit derc'hel kloz war e soñjoù - ourzal.
hüllenlos ag. : diwisk, noazh, dic'holo, diglorenn.
Hüllkelch g. (-s,-e) : [louza., kraoñ-kelvez] beskenn b.
Hüllwort n. (-es,-wörter) : [yezh.] flourlavar g., flourdro b., tro-zic'harvaat b., tro-c'hwekaat b., dic'harvad g.
Hülse b. (-,-n) : **1.** [frouezh] plusk g., pluskenn b., pluskad str., koc'henn b., peilh g., pel g., krogenn b., klor str., klos str., bolc'h str./g., kroc'hen g., klorenn b., klozenn b. ; *leere, dünne Hülsen,* klor goullo ha flak str. ; **2.** [legumaj] klos str., klor str., bolc'h str./g., klorenn b., pluskenn b. ; **3.** [edeier] pell str., bolc'h str./g. ; **4.** [arm] klaou g., klaouenn b.
hülsenartig ag. : [louza.] leguminek, pizennek.
Hülsenfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] **1.** legumaj sec'h lies. ; **2.** pizenneg g., legumineg g., pizeg g. ; **3.** klor str. ; *Hülsenfrüchte des Ginsters,* klor balan str., klor banal str.
Hülsenfrüchte lies. : [louza.] leguminegi lies., pizenneged lies., pizeged lies. ; *Erbsen sind Hülsenfrüchte,* ar piz-bihan a zo pluskennek, ar piz-bihan a zo pizennek.
Hülsenfrüchtler g. (-s,-) : [louza.] pizenneg g., legumineg g. [*liester* leguminegi], pizenneg g. [*liester* pizenneged], pizeg g. [*liester* pizeged].
hülsentragend ag. / **hülsig** ag. : pluskennek, pizennek.
human ag. : **1.** denel, denek, ... den, ... an den ; **2.** mat, hegarat.
Humangenetik b. (-) : genetik denel g., genetik a sell ouzh mab-den g., hiloniezh denel b.
humanisieren V.k.e. (hat humanisiert) : denekaat, kuñvaat, habaskaat.
V.em. : **sich humanisieren** (hat sich (t-rt) humanisiert) : denekaat, kuñvaat, habaskaat.
Humanisierung b. (-,-en) : denekadur g., denekaat g., kuñvaat g., kuñvadur g., habaskaat g., habaskadur g.
Humanismus g. (-) : **1.** humanouriezh b., denelouriezh b. ; **2.** humanouriezh b., lennegouriezh b.
Humanist g. (-en,-en) : **1.** humanour g., denelour g. ; **2.** humanour g., lennegour g.
Humanistin b. (-,-nen) : **1.** humanourez b., denelourez b. ; **2.** humanourez b., lennegourez b.
humanistich ag. : **1.** humanour, denelour ; **2.** klasel ; *humanistiches Gymnasium,* lise klasel g.
humanitär ag. : denegour, dengar ; *humanitäre Hilfe,* skoazell en anv Mab-den b., dengarouriezh b., skoazell dengar b. ; [polit.] *humanitärer Korridor, Korridor für humanitäre Hilfe,* trepas denegour g.
Humanität b. (-) : **1.** denelezh b. ; **2.** madelezh b., kendruez b., hegarated b., kuñvelezh b. ; **3.** denegezh b. ; *von Humanität durch Nationalität zur Bestialität* [Grillparzer]*,* eus an denegezh dre ar vroadelouriezh d'al loenegezh.
Humanitätsduselei b. (-,-en) : [gwashaus] denegouriezh dreist-kemm b., denegouriezh dreist dalc'h b., brizhsantidigezh b. , brizhsantimantelezh b.
Humanmedizin b. (-) : mezegiezh [*hag a bleustr gant an dud*] b.
Humanmediziner g. (-s,-) : mezeg [*hag a ra war-dro an dud*] g.
humanoid ag. : denelidik, humanoidel, denvanek.
Humanoide g. (-n,-n) : denelidig g. [*liester* denelidien], humanoid g. [*liester* humanoided], denvaneg g. [*liester* denvaneien].
Humanökologie b. (-) : ekologiezh mab-den b., endroadouriezh mab-den b.
Humanwissenschaften lies. : skiantoù an den lies.
Humboldtstrom g. (-s) : [merdead.] froud-vor Humboldt b.
Humbug g. (-s) : **1.** diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., hailhonerezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., dibennaj g. ; **2.** pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.
Hummel b. (-,-n) : **1.** [loen.] sardon str., bouderez b. [*liester* bouderezed], bourboutenn b. [*liester* bourboutenned], bourdonenn b. [*liester* bourboutenned], bont-brulu g. ; **2.** [dre skeud.] P. *eine wilde Hummel,* ur plac'hig dibenn a-walc'h b., ur penn skañv a blac'hig vihan b. ; *Hummeln im Hintern haben,* na badout e revr e nep lec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ poazh a revr, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfichal (o lavigañ, o lammat), bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, ur breskenner, ur revr bervet, un turmud, un drapikell) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kemenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ holen kras en e revr.
Hummer g. (-s,-) : [loen.] legestr g. [*liester* legistri], P. kemener-mor g. ; *Hummer fangen,* legestreta, legestra ; ; *junger Hummer,* skrilh b., skrilh-avel b. ; *Panzerschale des Hummers,* krogenn al legestr b. ; *Schere des*

Hummers, pav sizailh al legestr g., meud al legestr g., biz bras al legestr g. ; *der Hinterleib des Hummers,* lost al legestr g. ; *norwegischer Hummer,* grilh-traezh g.
Hummerbein n. (-s,-e) : pav al legestr g., biz al legestr g.
Hummercocktail g. (-s,-s) : [kegin.] koktel legestr g.
Hummerfang g. (-s) : legestretaerezh g., legestraerezh g., micher al legistri b.
Hummerfischer g. (-s,-) : legestretaer g., legestraer g.
Hummerfuß g. (-es,-füße) : pav al legestr g., biz al legestr g.
Hummerkorb g. (-s,-körbe) : borei g., kev ligistri g., kavell ligistri g. [*liester* kavelloù ligistri, kevell ligistri], kavell da besketa ligistri g., kavell legestreta g., kavell legestra g.
Hummerkrustade b. (-,-n) : [kegin.] kreunennad ligistri b., krestad ligistri g., kroustadenn ligistri b.
Hummerreuse b. (-,-n) : borei g., kev ligistri g., kavell ligistri g. [*liester* kavelloù ligistri, kevell ligistri], kavell da besketa ligistri g., kavell legestreta g., kavell legestra g.
Hummerschere b. (-,-n) : [loen.] pav sizailh al legestr g., meud al legestr g., biz bras al legestr g.
Hummersuppe b. (-,-n) : [kegin.] biskennad legestr b.
Humor g. (-s) : fentigellerezh g., fent g., mousfent g. ; *Humor haben,* kaout skiant ar fent, bezañ fentus, bezañ kalz a vousfent eus perzh an-unan ; *er hat einen trockenen Humor,* hennezh a lavar kaozioù da c'hoarzhin, diseblant - ur godiser dic'hoarzh a zo anezhañ ; *ein Hauch von Humor, ein Hauch Humor,* un dister fent g., un disterad fent g., un netraig fent g., liv ar fent g., un arliv a fent g., ur fulenn fent b. ; *eine gehörige Portion Humor,* ur gont vat a fent b., un tamm mat a fent g., un tamm brav a fent g.
Humoreske b. (-,-n) : **1.** [lenn.] kontadenn farsus b., danevell fentus b., ribardenn b., fentigell b. ; **2.** [sonerezh] frapad sonerezh farsus g.
Humorist g. (-en,-en) : fentigeller g., ribardenner g.
Humoristin b. (-,-nen) : fentigellerez b., ribardennerez b.
humoristisch ag. : fentus, mousfentus, fentigellus, ribardennus.
humorlos ag. : difent, hep fent.
Humorlosigkeit b. (-) : diouer a fent g.
humorvoll ag. : leun a fent, farsus-kenañ, fentus, fentigellus, ribardennus.
humpeln V.gw. (ist gehumpelt / hat gehumpelt) : kammigellat, jilgammañ, gargammañ, klefiñ, kerzhet treuzek, ober ar c'hamm ; *gehumpelt kommen,* dont war c'harig-kamm, dont war e droadig-kamm, dont a droadig-kamm.
Humpeln n. (-s) : kammerezh g., kammadur g.
humpelnd ag. : kamm, gargamm, gourgamm, jilgamm, kamm-jilgamm.
Adv. : kamm-jilgamm, en ur jilgammañ, war c'harig-kamm, war e droadig-kamm, a droadig-kamm.
Humpelnde(r) ag.k. g./b. : den kamm g., kamm g., kammell b., kammez b., jilgamm g., jilgammez b., P. traouilh-tan g.
Humpen g. (-s,-) : hanaf g., kib b., hanafad g., kibad b.
Humus g. (-) **/ Humusboden** g. (-s) **/ Humuserde** b. (-,-n) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., douar-mag g., baoz b., gardenn b.
Hund g. (-s,-e) : **1.** [loen.] ki g. [*liester* kon / chas], tarv-ki g. ; *bell, mein Hund, bell doch !* harzh, va faotr, ha gra ! ; *Hunde pflegen,* fichañ chas ; *junger Hund,* kolen-ki g., labous-ki g., plog ki g., ki bihan g. ; *einen Hund auf jemanden loslassen,* distagañ ur c'hi ouzh u.b. ; *wem gehört der Hund ?* ki biv eo ? ; *das ist Pauls Hund,* ki Baol eo ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen,* ki kildrouk g. ; *ein bissiger Hund,* ur c'hi blech g., ur c'hi drouk g., ur c'hi gwaller g., ur c'hi diviñs g., ur c'hi du e staon g. ; *ist Ihr Hund bissig ?* ha kregiñ a ra ho ki ? ha du eo staon ho ki ? ; *seinen Hund ausführen, mit seinem Hund Gassi gehen, seinen Hund spazieren führen,* kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantren e gi ; **2.** [trolavar] *wie Hund und Katze sein,* bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em giañ, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, bezañ an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, na vezañ evit aveliñ an eil egile, na vezañ evit pakañ an eil egile, na vezañ evit en em bakañ, na vezañ evit en em ahelañ, bezañ e malis an eil ouzh egile, na vezañ evit ahelañ an eil gant egile, bezañ rouzet ar bloneg ; *sie sind wie Hund und Katze,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, emaint e malis an eil ouzh egile, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, troet eo d'ar put etrezo ; **3.** [dre skeud.] *fauler Hund,* skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., den a foeltr forzh g. ; *bekannt wie der bunte Hund,* anavezet evel ar bleiz, anavezet evel ar bleiz ruz, anavezet dre-holl, anavezet e kement korn 'zo, anavezet gant kement den a zo ; *da liegt der Hund begraben,* ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar skoulm (ar gempenn), eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ mudurun an afer ; *mit allen Hunden gehetzt sein,* bezañ gwriet a finesaoù, bezañ ul louarn a baotr, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ un ebeul, bezañ ur fouin, bezañ ur sapre den kordet, bezañ un higenn a zen, bezañ un hinkin a zen, bezañ bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, bezañ diouzh ar mintin, bezañ bet darbet d'an-unan mont da louarn, bezañ ul labous a zen, bezañ finoc'h eget kaoc'h louarn, bezañ hir troioù e gordenn, bezañ kant tro en e gordenn, bezañ finesaoù ouzh en

ober, bout tro en e laezh, bezañ ur sifelenn a zen, bezañ un den gweet e hentoù, bezañ fil en an-unan, kaout fil, na vezañ un hanter c'henaoueg, bezañ ul louarn kozh, bezañ bet meret e bleud tanav, bezañ ul luban, bezañ korvigell en e gorf, bezañ ur sac'had korvigelloù gant an-unan ; *jemanden wie einen Hund behandeln,* ober war dro u.b. evel pa vefe ur c'hi gouez ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt,* amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund,* ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; *damit lockt man keinen Hund hinter dem Ofen hervor,* n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ebet ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud ; *etwas vor die Hunde werfen,* teuler udb d'ar c'hi (d'ar chas) ; *es nimmt kein Hund einen Bissen Brot von ihm,* an holl a ra fae warnañ, disprizet e vez gant an holl, an dud n'o devez nemet disprizañs evitañ ; *es ist ein Wetter, dass man keinen Hund hinausjagen möchte,* un diaoul (ur c'hast) a amzer eo, ur c'hastamzer eo, un amzer ziaoulek eo, an amzer-se a zo a-berzh an diaoul, n'emañ ket an Aotrou Doue er gêr hiziv, un amzer ruz (un amzer divalav, un amzer vrein, un amzer gaoc'h) an hini eo, barrstrakal a ra ; P. *auf dem Hund sein, auf den Hund kommen,* bezañ kouezhet izel - kouezhañ an dienez vrasañ war an-unan - kouezhañ e levitenn war e votoù - bezañ erru war an noazh (ar raden, an teil) - mont d'ar bern - bezañ war an teil - na gaout a vein tennet - bezañ aet war e blankenn lardet - bezañ debret e gestenn gant an-unan - bezañ aet e beadra e skuilh hag e ber - bezañ aet holl en e revr - bezañ aet holl e vadoù en e revr - bezañ debret pep tra, gwir ha font - bezañ Fañch ar Berr gant an-unan - bezañ debret e holl stal - na ober na koar na mel - bezañ aet e zanvez e bevez - bezañ en e sach (en e huanad) diwezhañ / bezañ rentet betek ar mouch (Gregor) ; *vor die Hunde gehen,* bezañ un den echu, bezañ dibunet e gudenn, mont da get, mont da neuz, mont da netra, mont da goll ; *das ist unter dem Hund, das ist unter allem Hund,* se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! falloc'h n'eus ket ! ; *das ist ein dicker Hund !* aze emañ ar boch ! biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! gwashat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; [kr-l] *kommt man über den Hund, kommt man auch über den Schwanz,* graet ar c'halz ne chom ket kalz - aet al lost, aet an hanter tost - an neb a c'hall ober paner a c'hall ober manikin ; *den letzten beißen die Hunde,* gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat ; *ein toter Hund beißt nicht,* ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket ; *der getroffene Hund bellt,* kriz eo a-wechoù klevet ar wirionez, ar wirionez a vez displijus da glevet a-wechoù, ar wirionez a zo kasaus d'an neb a zo kablus, ar wirionez a zo kasaus hag an hini he lavar a zo arabadus ; **4.** [mengleuz.] bagonig b., berlinenn b.

Hundbeere b. (-,-n) : [louza.] *rote Hundbeere,* bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.

Hündchen n. (-s,-) : [loen.] kolen-ki g. [*liester* kelin-chas], labous-ki g., plog ki g., ki bihan g. ; *Schoßhündchen,* louferig g., ki-loullig g.

Hundeanker g. (-s,-) : seulbenn gi b., strapenn gi b.

Hundearbeit b. (-,-en) : [dre skeud.] P. kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., lazh g., lazh tud g., lazherezh g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., labour da lazhañ tud g., uz tud g., labour tenn g., aner g., klogorenn b., truaj g., predad g., bourellenn b., trepan g., charre g., chastre g.

Hundeart b. (-,-en) : **1.** gouenn chas b., spesad chas g. ; **2.** [dre astenn.] doare ar chas g. ; *nach Hundeart,* e-giz ar chas, evel ar chas.

hundeartig ag. : [loen.] kiheñvel, e doare ar chas, e doare ur c'hi, a-zoare gant ur c'hi, a-zoare gant ar chas, a-seurt gant ur c'hi, a-seurt gant ar chas.

Hundeblume b. (-,-n) : [louza.] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h g., P. saladenn pistoutou b. ; *Hundeblume mit ihren haarigen Flugschirmen,* penn-va-zad-kozh g., bouilhoù turc'h lies.

Hundebiss g. (-es,-e) : taol-dant ki g., dantadur ki g., krog ki g.

hundeelend ag. : [dre skeud.] *sich hundeelend fühlen,* bezañ klañv evel ur c'hi, bezañ klañv-moñs, na vezañ en e blom, na vezañ en e lec'h tamm ebet, na vezañ en e jeu neudenn ebet, na vezañ en e charreoù tamm ebet, na vezañ war e du tamm ebet, bezañ diaes d'an-unan, bezañ klañv-diglañv, bezañ kinglañv (damglañv, peuzklañv), na vont mat gant an-unan, bezañ dihet, kaout korf fall, na vezañ mat, kaout un diaezamant, bezañ savet bec'h war an-unan, ober ruskenn fall, na ober ruskenn vat, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, ober neuz fall.

Hundefänger g. (-s,-) : paotr al loenva g., paker chas g.

Hundefloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen ar chas str.

Hundefraß g. (-es,-e) : bouetaj g., pasturaj g., brif g., brifenn b., debraj g., kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b., P. magnez g., tarzhell b., trantell b., keusteurenn b., moc'haj g., boued moc'h g., lastez str., loustoni b., tag g., stronk a voued g., traoù gros-fourdouilhet lies.

Hundefreund g. (-s,-e) : paotr ar chas g.

Hundefreundin b. (-,-nen) : plac'h ar chas, mamm ar chas b.

Hundeführer g. (-s,-) : konaer g.

Hundefutter n. (-s) : formaj chas g., boued chas g.

Hundegebell n. (-s) / **Hundegekläff** n. (-s) : harzhadennoù lies., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chinkerezh g., chinkadennoù lies.

Hundegeld n. (-s) : [dre skeud.] priz dister g., priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g. ; *etwas für ein Hundegeld verkaufen,* gwerzhañ udb evit ur bouton, lezel udb da vont evit an hanter eus netra, lezel udb da vont evit daouhanter netra.

Hundehalsband n. (-s,-bänder) : kolier g., tro-c'houzoug b., rollenn b.
Hundehalter g. (-s,-) : perc'henn ki *pe* chas g., dalc'her ki *pe* chas g.
Hundehalterin b. (-,-nen) : perc'hennez ki *pe* chas b., dalc'herez ki *pe* chas b.
Hundehaltung b. (-) : perc'henniezh ki *pe* chas b., dalc'h ki *pe* chas g., dalc'herezh ki *pe* chas g., dalc'hidigezh ki *pe* chas b.
Hundehaus g. (-es,-häuser) / **Hundehütte** b. (-,-n) : loch-ki g., loch ar c'hi g., lochenn ar c'hi b., toull ki g., kondi g., log b., log-ki b., log ar c'hi b., logell b.
Hundekälte b. (-) : [dre skeud.] P. amzer yen-ki b., amzer yen du b., amzer yen-sklas b., amzer skorn ruz b., amzer skorn du b., amzer yen-skorn b.
Hundekerl g. (-s,-e) : [dre skeud.] ki g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., ailhon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., tarv-ki g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.
Hundekosmetik b. (-) : ficherezh-chas g.
Hundekuchen g. (-s,-) : gwispid evit ar chas str.
Hundeleben n. (-s,-) : [dre skeud.] gast a vuhez b., buhez vleiz b., P. Fañch ar Moan, kiez ar bed b. ; *ein Hundeleben führen,* ren (kaout) ur vuhez vleiz, ren (kaout) ur c'hast a vuhez.
Hundeleine b. (-,-n) : roll g., stag g., lêrenn b.
Hundeloch n. (-s,-löcher) : **1.** loch-ki g., loch ar c'hi g., lochenn ar c'hi b., toull ki g., log b., log-ki b., log ar c'hi b., logell b. ; **2.** [dre skeud.] kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g. ; *in einem Hundeloch wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Hundelohn g. (-s,-löhne) : [dre skeud.] gopr torr-naon g., gopr gwall zisterik g., tamm pae divalav g.
Hundemarke b. (-,-n) : **1.** [melestr.] plakenn gi b. [*hag a ziskouez ez eo bet paet an tailhoù war ar chas*] ; **2.** P. [dre fent] plakenn anv b.
hundemüde ag. : [dre skeud.] skuizh evel ar bleiz, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brev, brevet, rentet, gell, divi, eok, eoget gant ar skuizhder, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, krevet.
Hundenase b. (-,-n) : **1.** fri ki g. ; **2.** [dre skeud.] *eine Hundenase haben,* bezañ tanav e fri.
Hundepflege b. (-) : ficherezh-chas g.
Hunderasse b. (-,-n) : gouenn chas b.
hundert niv. : kant ; *hundert Sack Sand,* kant sac'had traezh lies. ; *hundert Millionen,* kant milion ; *durch hundert dividieren,* kantvedenniñ ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor,* ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a ro kant kement all, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan ; *hundert von ihnen,* kant anezho ; *an die hundert, rund hundert,* ur c'hant bennak ; *die 100 Meter laufen, bei den 100 Metern an den Start gehen,* redek ur c'hant metrad ; *er wurde hundert [Jahre alt],* mont a reas da gant vloaz, mont a reas gant e gant vloaz, dont a reas d'an oad a gant vloaz, mont a reas d'e gant vloaz, pakañ a reas e gant vloaz, mont a reas betek kant vloaz.
Hundert[1] n. (-s,-e) : kantad g., kantveder g. ; *ein paar Hundert Menschen,* un nebeud kantadoù a dud g. ; *Hunderte von Menschen,* kantadoù ha kantadoù a dud ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen,* ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *vier vom Hundert,* pevar dre-gant ; *Hunderte von Lichtern,* kant ha kant goulaouenn ; *zu Hunderten,* a-gantoù, a-gantadoù, diouzh ar c'hant, dre ar c'hant, kant-ha-kant, dre gantadoù, dre gant ha kant, n'ouzon ket pet kant warn-ugent ; *ich habe ihm Hunderte und Hunderte von Euros gegeben,* euroioù ! roet em boa dezhañ n'ouzon ket pet kant warn-ugent.
Hundert[2] b. (-,-en) : kant g., kantveder g.
hundertachtzig niv. : **1.** kant pevar-ugent, nav-ugent ; **2.** [dre skeud.] *er ist immer gleich auf hundertachtzig,* hennezh a zo brizh, hennezh a zo tomm e benn, paotr e benn tomm eo, ur penn tomm eo, ur penn bervet eo, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, rust eo an troc'h gantañ, mont a ra buan e revr war e choug gantañ, buanek eo dre natur, kleiz eo dre natur, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, prim eo da daeriñ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin ez eo, ur spered intampius a zen an hini eo, hennezh a zo buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus), taer eo evel an tan, taer eo da vrouezañ, taer eo da vont droug ennañ, diribin eo, direzon eo, fourradus eo / hennezh a zo un den bouilhus (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *sich um hundertachtzig Grad wenden (drehen),* cheñch penn d'e vazh, treiñ e chupenn, cheñch tu d'e chupenn, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.
hundertarmig ag. : kant brec'h dezhañ.

hundertdrei niver. : kant tri, tri ha kant, kant teir, teir ha kant.
hundertdreißig niver. : dek ha c'hwec'h-ugent, kant tregont.
hundertdreiundzwanzig niver. : kant tri warn-ugent.
hunderteins niv. : kant unan, unan ha kant ; *er ist hunderteins,* bloaz ha kant eo.
hunderteinste(r,s) ag. : *der Hunderteinste,* ar c'hant unanvet, an unvet ha kant.
Hunderter g. (-s,-) : **1.** bilhed kant euro g. ; **2.** kantad g. ; **3.** [kartoù] kant g.
hunderterlei Adv. : **1.** kant seurt ; **2.** [dre skeud.] a bep seurt, meur a seurt, ugent-kant seurt, nouspet seurt.
Hunderterschritt g. (-s,-e) : *in Hunderterschritten zählen,* kontañ dre gantoù, niveriñ dre gantadoù.
hundertfach ag. / **hundertfältig** ag. : kant evit unan, kant kement all, kant doubl, kant gwech kement all, kant gwech muioc'h.
Hundertfache(s) ag.k. n. : kantkement g. ; *um das Hundertfache vermehren,* kantkementiñ.
hundertfünf niv. : kant pemp, pemp ha kant ; *hundertfünf Jahre,* kant pemp bloaz lies., pemp bloaz ha kant lies.
hundertfünfzigprozentig ag. : gleboc'h eget ar glav, taer-ruz, penn-da-benn hag un draig ouzhpenn, gwelloc'h kristen eget ar pab.
hundertgradig ag. : [fizik] kantderezek, kantvedennel.
Hundertguldenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.
Hundertjahrfeier b. (-,-n) : kantveder g., gouel kant vloaz g.
hundertjährig ag. : kant vloaz, kantvloaziat ; *hundertjährig werden,* mont d'e gant vloaz, pakañ e gant vloaz.
Hundertjährige(r) ag.k. g./b. : kantvloaziad g., kantvloaziadez b., den kant vloaz g.
hundertjährlich ag. : bep kant vloaz.
hundertmal Adv. : kant gwech.
Hundertmeterlauf g. (-s,-läufe) / **100-Meter-Lauf** g. (-s,-Läufe) : [sport] redadeg kant metrad b., kant metrad g. ; *an einem 100-Meter-Lauf teilnehmen,* redek ur c'hant metrad.
hundertneunzig niver. : kant dek ha pevar-ugent, dek ha nav-ugent.
hundertprozentig ag. : [dre skeud.] a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed an neudenn, leizh an neud, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, en holl d'an holl, penn-ha-korf-ha-troad, penn-ha-korf, glez, leun, rik, pur, digemmesk ; *hundertprozentrig sicher,* **a)** sur ha serten, asur-divrall, peursur, divarteze, ken sur ha tra, sigur, difazi, e-tailh, me a bari, pariañ ; **b)** mat-asur ; *es ist jetzt hundertprozentig sicher, dass er sein Geld bekommt,* bremañ eo krog en e arc'hant ; *es ist hundertprozentrig sicher, dass ich komme,* dont a rin, divarteze eo an dra-se - dont a rin, bezit sur - dont a rin, sur e c'hallit bezañ - dont a rin, ken sur ha tra eo - dont a rin, kement-se 'zo sur - dont a rin, hep mar na digarez - dont a rin, n'eus mar na marteze - dont a rin, m'en tou - dont a rin hep fazi - dont a rin hep mank ebet - dont a rin hep ket fellel - ne c'hwitin ket da zont - dont a rin e-tailh - dont a rin ha n'eo ket marteze eo.
Hundertsatz g. (-es) : dregantad g.
Hundertschaft b. (-,-en) : [istor, lu] kantad soudarded g., kompagnunezh b.
Hundertschaftsführer g. (-s,-) : [istor, lu] kantener g.
hundertsechzig niv. : eizh-ugent, kant ha tri-ugent.
hundertsechzigtausend niv. : eizh-ugent mil, kant ha tri-ugent mil.
hundertsiebenundneunzig niv. : kant seitek ha pevar-ugent.
hundertsiebzehn niv. : kant seitek, seitek ha kant.
hundertste(r,s) ag. : kantvet ; *der Hundertste,* ar c'hantved g. ; *die Hunderste,* ar gantved b. ; [tr-l] *vom Hundertsten ins Tausendste,* a nes da bell, a wazh da wazh, a vihan da vras ; *vom Hundertsten ins Tausendste kommen,* mont eus ar c'hazh d'ar razh - komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.
Hundertstel n. (-s,-) : kantvedenn b. ; *das Hundertstel von etwas,* ar gantvedenn eus udb b.
hunderttausend niv. : kant mil.
Hunderttausend n. (-s,-e) : kantmiliad g. ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden,* niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den.
hundertteilig ag. : kantvedennel.
hundertundeins niv. : kant unan, unan ha kant.
hundertvier niver. : kant pevar, pevar ha kant, kant peder, peder ha kant.
hundertvierzig niv. : seizh-ugent, kant daou-ugent.
hundertweise Adv. : a-gantoù, a-gantadoù, diouzh ar c'hant, dre ar c'hant, dre gantoù, kant-ha-kant, dre gantadoù, dre gant ha kant.
hundertzehn niv. : dek ha kant, kant dek ; *hundertzehn Tage,* dek devezh ha kant lies., kant dek devezh lies.
hundertzwanzig niv. : c'hwec'h-ugent, kant ugent.
hundertzwei niv. : kant daou, daou ha kant, kant div, div ha kant ; *hundertzwei Kinder,* kant daou vugel, daou vugel ha kant.
Hundesalon g. (-s,-s) : ficherezh-chas b.
Hundescheiße b. (-) : kaoc'h ki g.

Hundeschlitten g. (-s,-) : stlejell b., tranell b.
Hundeschnauze b. (-,-n) : fri ki g., muzell gi b.
Hundesohn g. (-s,-söhne) : [dre skeud.] kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., amprevan g., ailhon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.
Hundestall g. (-s,-ställe) : kondi g., kraou chas g.
Hundesteuer b. (-,-n) : tailhoù war ar chas lies.
Hundetreiber g. (-s,-) : piker g., gwenaer g., konaer g.
Hundewache b. (-,-n) : [merdead.] kard etre hanternoz ha peder eur g.
Hundewetter n. (-s) : [dre skeud.] diaoul a amzer g., gast a amzer b., amzer hudur b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b. ; *das ist ja ein Hundewetter,* un diaoul (ur c'hast) a amzer eo, ur c'hastamzer eo, un amzer diaoulek eo, an amzer-se a zo a-berzh an diaoul, n'emañ ket an Aotrou Doue er gêr hiziv, un amzer ruz (un amzer divalav, un amzer vrein, un amzer gaoc'h) an hini eo, barrstrakal a ra.
Hundezwinger g. (-s,-) : kondi g., kraou chas g.
Hündin b. (-,-nen) : [loen.] kiez b. ; *die Hündin ist trächtig,* karget eo ar giez a gelin, leun eo ar giez.
hündisch ag. : **1.** … ki, … chas ; **2.** [dre skeud.] mevelek, pilpous, pilpouzek, klufan, laosk.
Hündlein n. (-s,-) : [loen.] kolen-ki g. [*liester* kelin-chas], labous-ki g., ki bihan g., plog ki g.
Hundsbeere b. (-,-n) : [louza.] *rote Hundsbeere,* bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.
Hundsfott g. (-s,-e/-fötter) : [dre skeud.] P. kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., amprevan g., ailhon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g. ; *ein Hundsfott gibt mehr als er hat,* pep kouilhourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar c'hamm a wel e damm - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini.
hundsföttisch ag. : [dre skeud.] fallakr, yud, hudur, displet, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, karget a fallagriezh, gwriet a fallagriezh, drouk betek mel e eskern, gagn, drougiezhus.
hundsgemein ag. : [dre skeud.] fallakr, yud, hudur, displet, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, e gont a fallagriezh ennañ, karget a fallagriezh, drouk betek mel e eskern, gwriet a fallagriezh, gagn, drougiezhus ; *du bist ein hundsgemeiner Kerl,* n'out ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet out, ul loen brein a zo ac'hanout, ur pezh teil a zo ac'hanout, un tamm teil a zo ac'hanout, te a zo brein betek mel da eskern, n'out ket gwall dener pa rez evel-se, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagriezh out, da galon a zo ur puñs don a fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennout, n'eus netra a vat ennout, da gont a fallagriezh a zo ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, vis ar gordenn a zo ennout, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! te a zo gwazh eget ar vosenn, ul loen gars (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall) a zo ac'hanout, ur paotr gagn a zo ac'hanout, ur gwall higolenn a zo ac'hanout, te a zo un higenn, kement si fall a zo oc'h ober ac'hanout, vis fall a zo ennout, malis a zo ennout, karget out a valis, malis a zo ez korf, ur valis a zo ennout, te n'eus ket ur vlevenn gristen warnout, bleiz a-walc'h out ; *eine hundsgemeine Sache,* un tro divalav b., un taol divalav g., un noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., un taol gast g., un dro lous b., ur rozenn gaer b., un taol moc'herezh g., ur malis ruz g./b., ur malis du g./b., ur malis diaoulek g./b.
Hundsgemeinheit b. (-,-en) : [dre skeud.] P. viloni b., vilded b., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., taol kailh g., taol gast g., tro lous b., distervez b., P. gasterezh g.
Hundsgras n. (-es) : [louza.] treuzgeot str., ternud str., kagn g., geot lasoù str., geot-red str.
Hundshai g. (-s,-e) : [loen.] morc'hast rous [*liester* morc'histi rous] b.
Hundshunger g. (-s) : [dre skeud.] naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., naon ruz g., naon du g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b.
Hundskirsche b. (-,-n) : [louza.] **1.** [*Lonicera xylosteum*] gwezvoud g., bezvoud g., boued-gavr g., gavrvoued g.,

gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g., bronnoù koukoug lies. ; **2.** [*Bryona alba*] gwinienn-wenn b.
Hundskirschenblüte b. (-,-n) : [louza.] [*Lonicera xylosteum*] bronnig ar c'havr b., bronnig ar c'had b. ; *Saft der Hundskirschenblüte,* laezh-gavr g., laezh-koukoug g.
Hundskopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn ki g. ; **2.** [loen.] morgi g. ; **3.** [louza.] lin-kegin-roudennek str.
Hundskopfaffe g. (-n,-n) : [loen.] babouz g.
hundsköpfig ag. : ur penn-ki dezhañ.
Hundslaus b. (-,-läuse) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g., megel b., porailh g.
hundsmiserabel ag. : [dre skeud.] fall-kenañ ; *sich hundsmiserabel fühlen,* na vezañ en e blom, na vezañ en e lec'h tamm ebet, na vezañ en e jeu neudenn ebet, na vezañ en e charreoù tamm ebet, na vezañ war e du tamm ebet, bezañ diaes d'an-unan, bezañ klañv-diglañv, bezañ kinglañv (damglañv, peuzklañv), na vont mat gant an-unan, bezañ dihet, kaout korf fall, na vezañ mat, kaout un diaezamant, bezañ savet bec'h war an-unan, ober ruskenn fall, na ober ruskenn vat, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, ober neuz fall.
hundsmüde ag. : [dre skeud.] skuizh evel ar bleiz, brev, brevet, divi, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, torret gant ar skuizhder, mac'homet, brevet e gorf, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget gant ar skuizhder, forbuet, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, rentet, gell.
Hundspetersilie b. (-,-n) : [louza. *Aethusa cynapium*] perisilh-ki str.
Hundsquecke b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hi b.
Hundsrobbe b. (-,-n) : [loen.] fokideg g. [*liester* fokideged].
Hundsrose b. (-,-n) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., roz-gouez str., agroaz str.
Hundsrosenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] agroazenn b., plant agroaz str., plantenn agroaz b.
Hundsstern g. (-s) : [stered.] Steredenn-ar-C'hi b., Sirius g.
Hundstage lies. : gor g., maread gor g., buezon c'hor b., gratadenn b., krazadenn b., gratenn b., pulluc'h b., devezhiadoù gor lies.
Hundswut b. (-) : [mezeg.] dourarur g., kounnar b.
Hundszahn g. (-s,-zähne) : **/ Hundszahngras** n. (-es) : [louza.] treuzgeot str., treuzgeotenn b., ternud str., kagn g., louzaouenn-ar-c'hi b.
Hundszunge b. (-,-n) : **1.** [louza.] teod-ki g. ; **2.** [loen.] teod-ki g.
Hüne g. (-n,-n) : ramz g., roñfl g.
Hünengrab n. (-s,-gräber) : krugell b., krugell-vez b., karn g., taol-vaen b., P. ti-boudiged g.
hünenhaft ag. : ramzel, ramz.
Hünenkraft b. (-) : nerzh spontus ur ramz g.
Hünenstein g. (-s,-e) : maen-sonn g., maen-sav g., peulvan g., maen-hir g.
Hünenweib n. (-s,-er) : ramzez b., roñflez b.

Hunger g. (-s) : **1.** naon g., naonegezh b., ilboued g., [rannyezh bzh] faot g. ; *Hunger haben,* kaout naon, kaout ilboued, kaout debron en e fri, kaout debron jave, bezañ digor e galon, P. santout e breñv ; *ich habe Hunger,* me a zo digor va skrin, [yezh ar vugale] pikañ a ra va evn bihañ ac'hanon ; *großer Hunger,* marnaon g., naon du g. ; *Hunger haben,* kaout naon, bezañ naon gant an-unan, kaout debron en e fri, kaout debron jave, bezañ digor e galon, bezañ goullo e gof, kaout ilboued ; *großen Hunger haben,* kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, krazañ gant an naon, duañ gant an naon, bezañ darev gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout kofadoù naon, kaout naon du, kaout un naon-ki, kaout un naon rankles, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegel, bezañ du gant an naon, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, klevet kleier an Naoned, bezañ gouest da zebriñ un dumporellad traoù, bezañ arloupet ; *Hunger bekommen,* sevel naon gant an-unan, sevel naon d'an-unan, dont e galon da zigeriñ, dont naon d'an-unan ; *seinen Hunger stillen,* terriñ e naon, en em walc'hañ, terriñ e anken, debriñ e walc'h ; *den Hunger stillen,* terriñ an naon, terriñ an ilboued, gwalc'hañ, dic'hoantañ, tevel an naon, reiñ ar gwalc'h a voued, dinaoniañ, bouneac'hiñ ; *Sie haben unseren Hunger gestillt,* torret hoc'h eus hon naon deomp, dinaoniet hoc'h eus ac'hanomp, bouneac'het hoc'h eus ac'hanomp, dic'hoantet hoc'h eus ac'hanomp, gwalc'het hoc'h eus ac'hanomp ; *Hunger leiden,* reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, bezañ gant an naon, kaout naon (naon bras, naon du), duañ (bezañ o vougañ) gant an naon, bezañ marnaoniet (marnaoniek), gouzañv naon, mont gant an disvoued, disvouedañ gant an naon, gouzañv ar vizer gant an naon, kaout ilboued / bezañ naoniet (Gregor) ; *vor Hunger plärren,* krial toaz d'ar forn, gervel toaz d'ar forn ; *vor Hunger sterben,* **a)** mervel gant an naon, kreviñ gant an naon, mervel gant ar faot ; **b)** [dre skeud.] glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, klevet kleier an Naoned, bezañ marnaoniet, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, tarzhañ gant an naon ; *damit sie nicht vor Hunger sterben,* evit miret outo da vervel gant an naon ; [kr-l] *Hunger ist der beste Koch,* biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *seinen Hunger notdürftig stillen,* dallañ e naon ; *wer schläft, hat keinen Hunger, / wer lange schläft, den Gott ernährt,* ar c'housked a zo hanter voued - netra n'eo kollet, leignit pe gouskit - kousket ha leiniañ a zo memes tra - kousket ha leiniañ a zo un heñvel dra - ur gwele mat zo hanter bañsion ; **2.** berrentez b., berregezh b., naonegezh b., naonder g., kernez b., kerteri b. ; **3.** [dre skeud.] debron g., sec'hed b., naon g. ; *Hunger nach etwas,* c'hoant bras da gaout

udb g., debron kaout udb g., sec'hed d'udb (eus udb), naon d'udb.
Hungerblockade b. (-,-n) : [polit.] kaeladur armerzhel g.
Hungergefühl n. (-s) : c'hoant debriñ g.
Hungergestalt b. (-,-en) : den kastiz g., den dishevelebet gant an naon g., den dizeriet gant an naon, den koazhet gant an naon, den digiget gant an naon g., den treut-ki g., den treutoc'h eget ur sklisenn g., den kastiz evel an Ankoù g., den treut evel ar marv g., den treut-marv g., den treut-gagn g., den treut-kign g., den treut-eskern g., den diskarn g., den distronk g., den distruj g., den treut evel ur c'hant tachoù g., den moan evel an drezenn g., den n'eus mann outañ g., den kaset gant an naon g., den karzhet e gorf gant an naon.
Hungerjahr n. (-s,-e) : bloavezh naonegezh g., bloavezh kernez g.
Hungerkünstler g. (-s,-) : [sirk] yuner a vicher g.
Hungerkur b. (-,-en) : yunadenn strizh b., kur dreutaat strizh b., kur yuniñ strizh b., disvoued strizh g.
Hungerleider g. (-s,-) : kraf-naon g., krafer-naon g.
Hungerlohn g. (-s,-löhne) : gopr torr-naon g., gopr gwall zisterik g., tamm pae divalav g.
hungern V.gw. (hat gehungert) : **1.** reuziñ gant an naon, bezañ gant an naon, na gaout trawalc'h da zebriñ, bezañ marnaoniek, bezañ marnaonek, bezañ marnaoniet, bezañ naonek, bezañ naoniek, gouzañv ar vizer gant an naon, bezañ diwalc'het, mont gant an disvoued, disvouedañ gant an naon, divouedañ, tremen gant e naon ; *jemanden hungern lassen,* marnaoniañ u.b., marnaonañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., disvouedañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; **2.** [dre skeud.] *ich hungere nach ...,* sec'hed am eus da (eus) ..., c'hoant bras am eus da gaout udb, debron [udb] am eus, naon am eus d'ober udb, itik on a ... ; [Bibl] *selig sind, die da hungern und dürsten nach Gerechtigkeit,* gwenvidik ar re o deus naon ha sec'hed d'ar justis.
V.dibers. (hat gehungert) : *es hungert mich,* naon am eus, darev on gant an naon, marnaoniet on.
hungernd ag. : marnaoniek, marnaonek, marnaoniet, naonek, naoniek, naonek, diwalc'het, ilbouet, arloupet, divoued.
Hungernde(r) ag.k. g./b. : naoneg g. ; *die Hungernden,* ar re naoniet lies., an naoneien lies., an dud divoued lies., an dud marnaoniet lies.
Hungersnot b. (-,-nöte) : berrentez b., berregezh b., naonegezh b., naonder g., kernez b., kerteri b., keraouez b., dienez a voued b., olboued g., disvoued g., faot g. ; *in vielen Ländern bedeutet Dürre Elend und Hungersnot,* war vroioù ar sec'hor e kouezh alies ar gernez ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen,* c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; *Hungersnot bringt Seuchen mit sich,* da heul naonegezh e teu kleñvedoù pegus ; [relij.] *die drei Strafplagen : Krieg, Pest, Hungersnot,* an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez.
Hungerstreik g. (-s,-s) : yun-enebiñ g., stourm-naon g., harz-debriñ g., emnaonegezh b.
Hungertod g. (-s) : marv gant an naon g., marv dre zivoued g.
Hungertuch n. (-s) : [dre skeud.] *am Hungertuch nagen,* fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, fritañ mizer gant paourentez, chaokat mizer, c'hoari gant glac'harig, duañ gant ar vizer, reuziñ gant an naon, ruzañ anezhi, bezañ tenn war an-unan, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, spinañ gant an naon, gouzañv ar vizer gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, ober yun an nav steredenn, mont gant an disvoued, disvouedañ gant an naon, pikognat, pikagnat.
hungrig ag. : **1.** marnaoniek, marnaonek, marnaoniet, naonek, naoniek, diwalc'het, dinaonet, ilbouet, arloupet ; *hungrig sein,* kaout naon, kaout ilboued, kaout debron en e fri, kaout debron jave, bezañ digor e galon, bezañ marnaoniet, santout e breñv ; *ich werde langsam richtig hungrig,* deuet eo va c'halon da zigeriñ, naon-du a zo krog ennon, me a zo erru ruz va bouzelloù, deuet on du gant an naon ; *dieser Marsch hatte uns hungrig gemacht,* an hent-se en doa divouedet ac'hanomp (en doa digoret hor stomogoù, en doa degaset naon deomp, en doa divouedet hor c'hofoù, en doa digoret hor c'halonoù, en doa tommet hor c'hoant debriñ deomp), deuet e oa naon deomp goude keit hent, diwalc'het e oamp goude keit hent ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein,* an aod a zo naonus ha paourentezus ; *er ist immer noch hungrig,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *die Kühe sind hungrig,* krignat a ra ar saout ar mogerioù ; **2.** [dre skeud.] *nach etwas hungrig sein,* kaout sec'hed da (eus) udb, kaout naon ha sec'hed d'udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, kaout debron kaout udb ; [kr-l] *einem hungrigen Magen ist nicht gut predigen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom.
Hungrige(r) ag.k. g./b. : naoneg g. ; *die Hungrigen,* ar re naoniet lies., an naoneien lies.
Hunne g. (-n,-n) : [istor] Hun g.
Hunsrück g. (-s) : *der Hunsrück,* Bro-Hunsrück b.
Hupe b. (-,-n) : korn g., korn-boud g., korn g.
hupen V.gw. (hat gehupt) : kornal.
hupfen V.gw. (ist gehupft) : [su Bro-Alamagn] *sellit amañ dindan ouzh* **hüpfen**.
hüpfen V.gw. (ist gehüpft) : **1.** darlammat, lammikat, lammedikat, lammat-dilammat, gousailhañ, fringal, mont a-biklammoù, piklammat ; *auf einem Bein hüpfen,* mont war garig-kamm, mont war c'harig-kamm, mont a droadig-kamm ; [c'hoari] c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig, c'hoari troadig-kamm, c'hoari derezioù, c'hoari regenn, c'hoari marell ; *vor Freude in die Höhe hüpfen,* friantañ, fringal, lammat ha dilammat gant al levenez, ober lammoù gant ar fouge a zo en an-unan ; *Kieselsteine hüpfen lassen,* spazhañ an dour, skejañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour ; *sich hüpfend fortbewegen,* mont a-lamm, mont a-lammoù, mont a-sailhoù, mont a-biklammoù ; **2.** fifilañ, fichañ, fistoulat, difretañ, diskrapañ, en em zifretañ, fichfichal, lammat, diswinkal, difrinkal, feulañ, fringal ; **3.** *hier heißt es hüpfen oder springen,* unan a zaou, neuñviñ pe veuziñ ; P. *das*

ist gehüpft wie gesprungen, das ist gehupft wie gesprungen, maout ha dañvad eo din, tuig ha talig eo kement-se, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, tuig a zo talig, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, ur memes eo / un heñvel eo (Gregor).

Hüpfen n. (-s) : darlammat g., lammikat g., lammedikat g., lammat-dilammat g. ; *Hüpfen spielen,* c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig, c'hoari troadig-kamm, c'hoari derezioù, c'hoari regenn, c'hoari marell.

Hupfer g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] *sellit ouzh* **Hüpfer**.

Hüpfer g. (-s,-) : **1.** lammig g., lamm g., sailh g., draskadenn b. ; **2.** [loen.] marc'h-raden g., lamperez b., kilhog-raden g., lammikerez b., karveg g.

Hüpfspiel n. (-s,-e) : garig-kamm b., troadig g., troadig-kamm g., derezioù lies., regenn b., marell b.

Hupkonzert n. (-s,-e) : kornadeg kirri b., kornadeg b.

Hupsignal n. (-s,-e) **/ Hupton** g. (-s,-töne) **/ Hupzeichen** n. (-s,-) : kornadenn b.

Hurde b. (-,-n) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] estajerenn glouedenn b., stalenn glouedenn b., lañsed klouedenn b.

Hürde b. (-,-n) : **1.** skoilh g., harz g., harp g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., luz g., harzell b., treuzell b., ampech g., fardell b., kae g. ; **2.** kloz g. ; *Schafe in die Hürde treiben,* parkañ deñved, klozañ deñved ; **3.** [sport] kael [*liester* kaelioù, kili] b.

Hürdenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg dreist kili b., redadeg c'hirzhier b.

Hürdenläufer g. (-s,-) : [sport] reder dreist kili g., reder girzhier g.

Hürdenrennen n. (-s,-) : [sport] **1.** [kezeg] redadeg-lammat b. ; **2.** [tud] redadeg dreist kili b., redadeg c'hirzhier b.

Hure b. (-,-n) : louvigez b., gast b., forc'h b., gouhin g. [*liester* gouhined], bleizez b., putenn b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribodez b., ribod g., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., libourc'henn b., marivoudenn b., lustrugenn b., flegenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., truilhenn b., tarzhell b., heizez b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b. ; *die Huren,* ar merc'hed fall lies., ar fall verc'hed lies., ar merc'hed brav lies., ar merc'hed koant lies., ar merc'hedoù lies., ar gisti lies., al louvigezed lies. ; *mit Huren verkehren,* kavout d'ober gant gisti, gastaouiñ, gastaoua, gwelet ar gisti, darempredi ar gisti, mont eus an eil katell d'eben, orgediñ, pailhardiñ.

huren V.gw. (hat gehurt) : **1.** P. gastaoua, kavout d'ober gant gisti, gastaouiñ, gwelet ar gisti, darempredi ar gisti, mont eus an eil katell d'eben, orgediñ, pailhardiñ ; **2.** louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober he fezh-lêr, ober he fezh fall, ober he gastig, gwerzhañ he c'horf.

Hurenbock g. (-s,-böcke) : riboder g., rouler g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., kozh gaster g., pitaouaer g., pitaouer g., pitaouer brein g., gadal g., gastaouaer g., gastaouer g., reder gisti g., reder an toulloù fall g., marc'h-limon g., kailh g., revr tomm g., revr boazh g., tourc'h g., bouc'h g. / kozh bouc'h g.(Gregor).

Hurensohn g. (-s,-söhne) : mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hast g., mab ar c'hagn g., higenn b., gwall higolenn b., paotr gagn g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.

Hurerei b. (-,-en) : gastaouerezh g., louvigezh b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., louvigezh b., pailhardiezh b.

Hurone g. (-n,-n) : Huron g.

hurra estl. : rip ! you ! you hou hou ! youc'hou ! youyou ! brav ! brav-bras ! ya brav !

Hurrapatriot g. (-en,-en) : chaovinour g., strizhvroadelour g.

Hurrapatriotismus n. (-) : brizhkarantez-vro b., brasonivro b., chaovinegezh b., strizhvroadelouriezh b., broadelouriezh pout b.

Hurraruf g. (-s,-e) : youc'h g., youc'hadenn b.

hurre estl. : *hurre, hurre, hop, hop, hop,* dipadapadipadapa, doup-ha-doup-ha-doup-ha-doup.

Hurrikan g. (-s,-e/-s) : korvent g., korventenn b., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., avel-dro g.

hurtig ag. : blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, dillo, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, apert, dibilh, chourch, diheut, dorn-dis, eskuit, buan, dilu, difrae, meür, abil, dilu e izili, dilu a gorf.

Hurtigkeit b. (-) : difrae g., mall g., mibinder g., mibinded b., eskuited b., eskuiter g.

Husar g. (-en,-en) : [lu] houzard g.

Husarenjacke b. (-,-n) : [dilhad, lu] dolman g.

Husarenmütze b. (-,-n) : [dilhad, lu] kolbak g.

Husarenritt g. (-s,-e) **/ Husarenstreich** g. (-s,-e) **/ Husarenstück** n. (-s,-e) : [dre skeud.] taol-skrap g., skrapadeg b.

Husarentanz g. (-es,-tänze) : houzardenn b.

Husarentasche b. (-,-n) : [lu] sac'h plat marc'heger g., sakochenn varc'heger b.

husch estl. : chou ! dav !

huschen V.gw. (ist gehuscht) : **1.** tremen buan ha didrouz, tremen evel ur skeud, en em silañ ; *ein Lächeln huschte über ihre Lippen,* ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *hin und wieder huschte ein Lächeln über ihre Lippen,* gournijal a rae mousc'hoarzhoùigoù skañv war korn he muzelloù ; **2.** [dre skeud.] P. *über etwas (t-rt) huschen,* menegiñ ur c'hraf bennak diwar nij, menegiñ ur c'hraf bennak d'an trotig, chom hep pouezañ (hep derc'hel) war udb, tremen hep derc'hel war ur c'hraf bennak.

hussen V.k.e. (hat gehusst) : atizañ, broudañ, brochañ, bountañ, truchañ.

Hussit g. (-en,-en) : [relij.] dalc'hiad Jan Hus g., aduad Jan Hus g.

hüsteln V.gw. (hat gehüstelt) : peukenniñ, peuketa, pasetaat, teuc'hal ur paz berr, toc'hellat, teuc'heugnal, P. kaout ar paz dañvad.

Husten g. (-s) : [mezeg.] paz g., peuk g., peus g., gwaskenn b., katar er skevent g. ; *chronischer Husten,* paz-krign g. ; *trockener Husten,* paz-sec'h g. ; *produktiver Husten, Husten mit Auswurf von Schleim,* paz brein g. ; *trockener Husten bei Schafen und Rindern,* peud g. ; *Husten bei Pferden,* poulz g. ; *er wird seinen Husten nicht los,* derc'hel a ra ar paz warnañ, ne zistag ket ar paz dioutañ, ne zispeg ket ar paz dioutañ, chom a ra ar waskenn peg outañ ; *der Bronchialkatarrh bringt ihn zum Husten,* pasaat a ra gant ar waskenn, dastumet en deus paz gant ar waskenn.

husten (hat gehustet) : [mezeg.] V.k.e. : *Blut husten,* teurel gwad.

V.gw. (hat gehustet) : **1.** pasaat, peukañ, peukal, poursal, pousellat, pousiñ, peudal, teuc'hal, kaout paz, bezañ ar paz gant an-unan, bezañ gant ar paz, gwaskañ, toc'hellañ, tarlonkañ, [kezeg] poulzañ ; *schwach husten, leicht husten,* peukenniñ, peuketa, pasetaat, teuc'hal ur paz berr, toc'hellat, teuc'heugnal, P. kaout ar paz dañvad ; *ich muss ständig husten,* gwaskennet e vezan ingal-ingal, ar paz ne ya ket diwarnon, gant ar paz-krign emaon, n'ehan ket ar peuk ganin, gant ur paz diroll emaon, ur paz diroll a zo ganin ; *ich huste nicht mehr,* emaon diwaskenn, diwaskenn on, aet eo ar paz diwarnon, aet eo ar waskenn diwarnon ; *der Kranke hustet stark,* gwall basaat a ra ar c'hlañvour ; **2.** P. *auf etwas husten,* ober foutre-kaer eus udb. ; *der werde ich was husten,* labour gedal he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal !

Hustenanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] barr paz g., barrad paz g., frapad paz g., kaouad paz b./g., pasadenn b. ; *heftiger Hustenanfall,* paz marc'h g.

Hustenbonbon g./n. (-s,-s) : [mezeg.] madig ouzh ar paz g.

Hustenmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù ouzh ar paz g., louzoù eneppaz g.

Hustenreiz g. (-es,-e) : c'hoant pasaat g.

Hustensaft g. (-s,-säfte) : [mezeg.] siros ouzh ar paz g., siros eneppaz g.

hustenstillend ag. : [mezeg.] eneppaz, mat ouzh ar paz, mat enep ar paz.

Hustentee g. (-s) : [mezeg.] tizan ouzh ar paz g., tizan eneppaz g.

Hustentropfen lies. : [mezeg.] takennoù ouzh ar paz lies., takennoù eneppaz lies.

Hut[1] b. (-,-en) : aked g., evezh g., pled g., diwall g., gward g., gwardoniezh b., gwarez g., mirerezh g. ; *auf der Hut sein,* chom war evezh, chom war ziwall, bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwalloù, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lomberioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat ; *immer auf der Hut sein,* bezañ evezhiek evel un naer ; *auf der Hut bleiben,* chom war var a zroug, chom war e ziwall, chom war evezh ; *vor jemandem auf der Hut sein,* en em ziwall (lakaat evezh, ober evezh, bezañ war ziwall, en em virout, bezañ war e ward) ouzh u.b., diwall ouzh itikoù u.b., tec'hel diouzh u.b., kaeañ ouzh u.b., diwall dirak u.b., eveshaat war u.b., lakaat evezh rak u.b. / diwall ouzh u.b. / eveshaat ouzh u.b. (Gregor) ; *vor den eigenen Freunden vor allem musste er auf der Hut sein,* muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; *in (unter) jemandes Hut sein (stehen),* bezañ dindan evezh (gward, gwardoniezh, gwarez) u.b., bezañ e gward u.b., bezañ e gwardoniezh u.b., bezañ e gwarez u.b.

Hut[2] g. (-s, Hüte) : **1.** tog [*liester* togoù, togeier] g., tok [*liester* tokoù, tokeier] g., kabell [*liester* kabelloù, kebell] g. ; *Oberteil des Hutes,* podenn b., pod g., kern b. ; *ein breitkrempiger Hut,* un tog erienet-ledan g., tog erien ledan g., un tog ledan g. ; *breitkrempige Hüte bieten einen guten Sonnenschutz,* togoù ledan a daol gwaskedenn ; *ein schmalkrempiger Hut,* un tog erienet-moan g., un tog erien moan g., un tog besk g. ; *jemandem den Hut abnehmen,* didogañ u.b., diskabellañ u.b. ; *jemandem einen Hut aufsetzen,* togañ u.b., kabellañ u.b. ; *den Hut aufsetzen,* gwiskañ e dog, lakaat e dog war e benn, goleiñ e benn, kabellañ e benn, togañ e benn ; *seinen Hut abnehmen,* diwiskañ (tennañ) e dog, lemel e dog, dizoleiñ e benn, digabelliñ ; *vor jemandem den Hut lüften, vor jemandem den Hut abziehen,* sevel e dog, diwiskañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b., lemel e dog diwar e benn, diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., lemel e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b. ; *mit Hut,* togek, toget, kabellek, kabellet, e dog war e benn gantañ, e tog ; *ein Hut voller Kirschen,* un togad kerez g. ; *Hut, der zugleich vor Regen und Sonne schützt,* tog d'ober disglav ha disheol g. ; *den Hut ziehen,* **a)** sevel e dog, diwiskañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b., lemel e dog diwar e benn, tennañ e dog ; **b)** meuliñ u.b. / udb, ober diwiskoù-tog d'u.b. / d'udb ; *Hut ab !* diwisk-tog ! diwisk-tog deoc'h ! va gourc'hemennoù ! gwellañ gourc'hemennoù ! dispar ! ; *den Hut ins Gesicht (in die Augen) ziehen, den Hut tief in die Stirn drücken,* sankañ don e dog war e benn, sankañ don e dog war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *sie hat die Haube beiseite gelegt und trägt jetzt Hut,* honnezh n'emañ ket mui e koef, aet eo e tog - honnezh ne ya ket mui e koef, e tog emañ ; *seinen Hut nehmen,* mont kuit, en em dennañ, kemer e sac'h, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, diskouez e seulioù ; P. *einen Hut aufhaben,* bezañ e tog, bezañ toget (kabellet, kabellek, togek), bezañ e dog war e benn gant an-unan ; *das Tragen von Hüten aufgeben,* didogañ da vat, dilezel an tog ; **2.** [dre skeud.] *viele Menschen unter einen Hut bringen, verschiedene Meinungen unter einen Hut bringen,* lakaat kalz a dud a-unan, kavout un emglev, unvaniñ an dud, plaenaat ar c'hemmoù, kompezañ mennozhioù, heñvelaat ar mennozhioù, unaniñ an dud, reizhañ an dizunvaniezhioù ; P. *etwas aus dem Hut machen,* ober udb war an tomm (diwar sav, war an tach, war an taol, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *das ist ja ein alter Hut !* traoù kozh n'int ken ! klevet eo bet an dra-se

seizh kant gwech warn-ugent ; *ich habe damit nichts am Hut,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se.

Hutablage b. (-,-n) : doug-togoù g.

Hutband n. (-s,-bänder) : seizenn evit delc'her an tog b.

Hütchen n. (-s,-) : tog bihan g.

hüten V.k.e. (hat gehütet) : **1.** diwall, mirout, gwareziñ, gouarn, mêsa, maesa, kaeañ ; *er hütet sie wie seinen Augapfel,* mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi, ken nes eo dezhañ ha maboù e zaoulagad ; *Kinder hüten,* evezhiañ ar vugale, eveshaat ouzh ar vugale, derc'hel war ar vugale, derc'hel tost war ar vugale, bezañ war evezh eus ar vugale, teuler evezh d'ar vugale, evezhiañ ouzh ar vugale, eveshaat war ar vugale, teuler evezh er vugale ; *ein Geheimnis hüten,* chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, lakaat udb dindan e votoù, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; **2.** [loened] mêsa, maesa, diwall, gouarn, eveshaat war, eveshaat ouzh ; *Schafe hüten,* mêsa deñved, maesa deñved, diwall deñved, gouarn deñved ; *Vieh hüten,* bugeliañ, gouarn chatal ; **3.** [mezeg.] *das Bett hüten,* bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *du bist zur Arbeit gekommen, wo du doch das Bett hüten solltest,* deuet out da labourat pa zlefes bezañ ez kwele.

V.em. : **sich hüten** (hat sich (t-r-t) gehütet) : en em ziwall, diwall, en em virout, teuler pled, lakaat evezh, ober evezh, eveshaat, parraat ; *ich werde mich wohl hüten, das zu tun, davor werde ich mich wohl hüten,* en em ziwall a rin diouzh seurt c'hoari, en em ziwall (en em virout) a rin ouzh kement-se, diwall a rin ouzh kement-se, lakaat a rin evezh na rafen an dra-se, teuler a rin pled na rafen an dra-se, diwall a rin d'ober (a ober, na rafen) kement-se, eveshaat a rin a ober an dra-se, biken ne dañvain seurt soubenn ; *sich vor jemandem hüten,* en em ziwall (lakaat evezh, ober evezh, bezañ war ziwall, en em virout) ouzh u.b., diwall ouzh itrikoù u.b., diwall dirak u.b., tec'hel diouzh u.b., bezañ war evezh gant aon rak u.b., disfiziout ouzh u.b., kaout disfiz diouzh u.b., kaeañ ouzh u.b., lakaat evezh rak u.b. / diwall ouzh u.b. / eveshaat ouzh u.b. (Gregor) ; *man sollte sich vor schlechter Gesellschaft hüten,* ma tornatait an amann e vezo druz ho kraban ; *sich vor etwas hüten,* en em virout (en em ziwall) ouzh udb, lakaat evezh ouzh (rak) udb, ober evezh ouzh (rak) udb, eveshaat war (ouzh) udb, diwall ouzh udb, bezañ war ziwall ouzh udb, tec'hel diouzh udb, teuler pled ouzh (gant) udb ; *sich davor hüten, einzuschlafen, sich vor dem Einschlafen hüten,* parraat diouzh ar c'housked.

Hüter g. (-s,-) : diwaller g., difenner g., gwarezer g., gward g., gouarner g., gouarnour g., gedour g., mirer g., evezhier g. ; *dieser Hund ist der wahre Hüter unseres Hauses,* ar c'hi-se a zo un alc'hwez war hon ti.

Hüterin b. (-,-nen) : diwallerez b., difennerez b., gwarezerez b., gwardez b., gouarnerez b., gouarnourez b., gedourez b., mirerez b., evezhierez b.

Hutfabrik b. (-,-en) : togerezh b., kabellerezh b.

Hutfeder b. (-,-n) : plumachenn b.

Hutform b. (-,-en) : moull-tokeier g., moull-togoù g.

Hutfutteral n. (-s,-e) : boest evit an togoù b., boest tog b.

Hutgeschäft n. (-s,-e) : togerezh b., kabellerezh b.

Hutinnere(s) ag.k. n. : podenn b., pod g., kern b.

Hutkopf g. (-s,-köpfe) : podenn b., pod g., kern b.

Hutkrempe b. (-,-en) : erien g.

Hutmacher g. (-s,-) : toger g., kabeller g.

Hutmacherei b. (-,-en) : **1.** [stal] togerezh b., kabellerezh b. ; **2.** [labour] togerezh g., kabellerezh g.

Hutmacherin b. (-,-nen) : togerez b., kabellerez b.

Hutnadel b. (-,-n) : spilhenn dog b.

Hutoberteil g. (-s,-e) : podenn b., pod g., kern b.

Hutschachtel b. (-,-n) : boest evit an togoù b., boest tog b.

Hutsche b. (-,-n) : [Bro-Aostria] **1.** brañsigell b., brañsell b. ; **2.** [dre skeud.] P. gwrac'h kozh b., pratenn b.

hutschen [Bro-Aostria] V.gw. (hat gehutscht) : brañsigellat, brañskellat, brañsellat.

V.em. : **sich hutschen** (hat sich (t-rt) gehutscht) : P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat.

Hutschnur b. (-,-schnüre) : kordenn-dog ; [tro-lavar] *das geht über die Hutschnur,* kement-se a ya dreist an arroudenn (dreist ar roudenn), kement-se a sko diwar re, re 'zo re, aet on diwar re, re bell e ya an traoù, ur muzul 'zo da bep tra ha pa ve d'ober tokeier, va gwalc'h am eus a gement-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se ; *bei ihm reißt die Hutschnur, ihm platzt die Hutschnur, ihm geht die Hutschnur hoch,* breskenn a ra,

mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, ur barrad fulor a zo o krozal en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ.

Hutständer g. (-s,-) : doug-togoù g.

Hütte b. (-,-n) : **1.** loch g., lochenn b., log b., logell b., lojell b., loj g., foukenn b., ched g., kabanenn b., koban b., ti-prenn g., siklud g., siklutenn b., kombod g. ; *Strohhütte,* ti-soul g., ti-plouz g., plouzenn b., lochenn-blouz b. **;** [dre fent] *hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen,* mat eo deomp chom amañ, kevannezus eo deomp amañ, amañ eo laouen bevañ ; **2.** ti-repu g., bod g. ; **3.** govel b., teuzerezh b.

Hüttenarbeiter g. (-s,-) : metalour g., micherour metaler g.

Hüttenbetrieb g. (-s,-e) : govel b., teuzerezh b.

Hüttenhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol goveliañ treloc'hel g., horzherez b.

Hüttenherr g. (-n,-en) : mestr ar c'hovel g.

Hüttenkäse g. (-s) : [kegin.] cottage® g., keuz gwenn greunennek g.

Hüttenkoks g. (-es,-e) : goulosk uhelforn g., kok uhelforn g.

Hüttenkunde b. (-) : metalouriezh b.

Hüttenkundige(r) ag.k. g./b. : metalour g., metalourez b.

Hüttenschuh g. (-s,-e) : kofignon gloan g., chaoson gloan g.

Hüttenwerk n. (-s,-e) : labouradeg pleuskañ metaloù b., kreizenn vetalouriezh b., govel b.

Hüttenwesen n. (-s) : metalouriezh b.

Hutung b. (-,-en) : peurvan fallik a-walc'h g./b.

Hutverkäufer g. (-s,-) : toger g., kabeller g.

Hutzel b. (-,-n) : P. **1.** aval krec'higellet g., aval kuilhet g. ; **2.** gwrac'hig kozh b., kozhiadez b., pratenn b.

hutzelig ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, krabosek, kuilhet, koazhet, kruget ; *hutzeliges Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g.

Hutzelmännchen n. (-s,-) : lutun g., korrigan g., kornandon g., bugel-noz g., enkeler g., paotr ar sabad g.

hutzlig ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, kuilhet, krabosek, koazhet, kruget.

Hyäne b. (-,-n) : [loen.] bleiz-broc'h g.

Hyazinthe b. (-,-n) : [louza.] yakint str. [*Hyacinthus*].

Hybridantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk hiron g., keflusk hiron g., propulserezh hiron g.

Hybride b. (-,-n) : hiron g.

Hybridisation b. (-,-en) : [bev.] hironadur g., hironañ g. ; [bev.] *molekulare Hybridisation,* hironadur molekulel g.

Hybridität b. (-) : hironegezh b.

Hybris b. (-) : [lenn.] revalc'hder g., dreistmuzul g., divuzul g., modoù bras lies., modoù randonus lies., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., emvenn g.

Hyder b. (-,-n) **/ Hydra** b. (-, Hydren) : **1.** [mojenn.] douraerouant g. ; **2.** [loen.] polip dour dous g.

Hydrant g. (-en,-en) : genoù tan-gwall g.

Hydrargyrum n. (-s) : [kimiezh] hidrargirom g., arc'hant-bev g., bevargant g., merkur g.

Hydrat n. (-s,-e) : [kimiezh] hidrat g.

Hydratation b. (-,-en) : [kimiezh] **1.** dourgediadur g., dourgediañ g. ; **2.** amzouradur g., amzourañ g.

Hydraulik b. (-) : [fizik, tekn.] dourrenouriezh b., dournerzh g., hidrolik g.

hydraulisch ag. : [fizik, tekn.] dourrenel, dre zour, dre zournerzh, -dour ; *hydraulische Presse,* gwaskell dre zour b., gwaskell dre zournerzh b., gwaskell zourrenel b.

hydrieren V.k.e. (hat hydriert) : [kimiezh] hidrogenañ.

Hydrierung b. (-,-en) : [kimiezh] hidrogenadur g., hidrogenañ g.

Hydrochinon n. (-s) : [kimiezh] hidrokinon g.

Hydrodynamik b. (-) : [fizik] dournerzhoniezh b.

hydroelektrisch ag. : dourdredanel, dourdredan.

Hydrogen n. (-s) : [kimiezh] hidrogen g.

Hydrogensulfit n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfidenn hidrogen b.

Hydrogeologie b. (-) : hidrogeologiezh b., dourzouarouriezh b.

Hydrograf g. (-en,-en) **/ Hydrograph** g. (-en,-en) : hidrografour g., douradurour g.

Hydrografie b. (-) **/ Hydrographie** b. (-) : hidrografiezh b., douradurezh b.

hydrografisch ag. **/ hydrographisch** ag. : hidrografek, douradurel.

Hydrokracken n. (-s) : [fizik] hidrokrakiñ g., hidrokrakerezh g., dourgrakerezh g., dourgrakiñ g.

Hydrokultur b. (-) : [tekn.] gouniderezh hidroponek g., hidroponiezh b., gouniderezh ezdouar g.

Hydrologe g. (-n,-n) : douriawour g., hidrologour g.

Hydrologie b. (-) : douriawouriezh b., hidrologiezh b.

hydrologisch ag. : douriawourel, hidrologek.

Hydrolyse b. (-,-n) : [kimiezh] dourrannadur g., dourrannañ g.

Hydromantie b. (-) : dourhudouriezh b., idromañs b.

Hydronymie b. (-) : douranvadurezh b.

Hydrophobie b. (-) : [mezeg.] **1.** kounnar b. ; **2.** dourarur g., arur an dour g.

Hydrophyt g. (-en,-en) : [louza.] plant c'hleborgar str.

Hydroplan g. (-s,-e) : [merdead.] dournijerez b.

Hydrostatik b. (-) : doursavoniezh b., hidrostatik g.

Hydrotechnik b. (-) : [tekn.] dourgalvezerezh g.

hydrotechnisch ag. : [tekn.] dourgalvezel.

hydrotherapeutisch [mezeg.] dourguradel, … dourgurañ.

Hydrotherapie b. (-) : [mezeg.] **1.** dourvezegiezh b., dourgurañ g. ; **2.** dourgur b.

Hydroxid n. (-s,-e) : [kimiezh] hidroksidenn b.

Hydroxyl n. (-s) : [kimiezh] hidroksil g.

Hydrozephale g. (-n,-n) : dourbenneg g., P. penn-dour g.

Hygiene b. (-) : yec'hedouriezh b., yec'hederezh g. ; *aus Gründen der Hygiene,* evit abegoù yec'hederezh, dre an abeg d'ar yec'hederezh, en abeg d'ar yec'hederezh.
Hygienebinde b. (-,-n) : tapon-slip g., tapon amzerioù g., stepon amzerioù g., serviedenn amzerioù b.
Hygieniker g. (-s,-) : **1.** [mezeg.] yec'hedour g. ; **2.** [mezeg., preder.] yec'hedelour g., higienour g.
hygienisch ag. : [mezeg.] yec'hedus, yec'hedel.
Hygrometer n. (-s,-) : [fizik] higrometr g., gleborverker g.
hygrophil ag. : [louza.] gleborgar, higrofil.
Hygroskop n. (-s,-e) : [fizik] higroskop g.
Hylozoismus g. (-) : danvezbevouriezh b.
Hymen[1] n. (s,-) : [korf.] lienenn-gourzh b., P. rouedenn b.
Hymen[2] g. (-s) : **1.** [mojenn.] Himenaios g. ; **2.** [lenn.] dimeziñ g.
Hymne b. (-,-n) **/ Hymnus** g. (-, Hymnen) : meulgan g., kanenn b., himn g.
Hyperämie b. (-) : [mezeg.] darwazh oberiat g.
Hyperästhesie b. (-) : [mezeg.] hiperesteziezh b.
Hyperbel b. (-,-n) : **1.** [mat] hiperbolenn b. ; **2.** [yezh.] c'hwezadur ster g., gourzaolad g.
Hyperbelast g. (-es,-äste) : [mat] gwarenn hiperbolenn b.
hyperbelhaft ag. : [yezh.] c'hwezet, gourzaoladek.
hyperbolisch ag. : **1.** [mat.] hiperbolek ; **2.** [yezh.] c'hwezet, gourzaoladek ; **3.** [preder., Descartes] *hyperbolischer Zweifel,* arvar hiperbolek g.
hyperexponentiell ag. : trumm ; *hyperexponentielles Wachstum,* trummgresk g., lammgresk g., bomm g.
Hyperinflation b. (-,-en) : gourmonc'hwez g.
Hyperkorrektion b. (-) **/ Hyperkorrektur** b. (-) : [yezh.] dreistreizhelezh b.
Hyperlink g. (-/-s,-s) : [stlenn.] gourliamm g.
Hypermarkt g. (-es,-märkte) : hipermarc'had g., gourmarc'had g.
Hypermnesie b. (-) : [bred.] dreistkounañ g.
hypermodern ag. : gourmodern, gourarnevez.
Hyperraum g. (-s,-räume) : gouregor g.
Hyperealismus g. (-) : hiperrealouriezh b.
Hyperschallflugzeug n. (-s,-e) : nijerez gourstenel b., nijerez gourson b.
Hypertext g. (-es,-e) : [stlenn.] gourskrid g., gourzestenn b.
Hypertonie b. (-,-n) : [mezeg.] ustant g.
hypertroph ag. : [mezeg.] usventek, koeñvek.
Hypertrophie b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] koeñvegezh b., usvent b. ; **2.** regresk g.
Hyperurbanismus g. (-) : [yezh.] dreistreizhelezh b.
Hypnagogie b. (-) : stad enkousk b., stad rakdihun b., stad enhunel b.
hypnagogisch ag. : enkousk, rakdihun, enhunel ; *hypnagogische Halluzinationen,* trezerc'h enhunel g., skeudennoù enkousk lies., skeudennoù enhunel lies., skeudennoù rakdihun lies., santadennoù enkousk lies., santadennoù rakdihun lies., santadennoù enhunel lies.
Hypnose b. (-,-n) : **1.** [kousk] teoghun g., hipnoz b. ; **2.** [terapiezh] teogerezh g., teogadur g.
Hypnotikum n. (-s, Hypnotika) : [mezeg.] louzoù teoghunel g., louzoù teogus g., louzoù kouskus g., huneiad g.
hypnotisch ag. : teoghunek, teoghunel, teogus, teogerezhel, huneiat ; *hypnotisches Mittel*, louzoù teogus g., louzoù kouskus g., louzoù teoghunel g., huneiad g.
Hypnotiseur g. (-s,-e) : teoger g.
Hypnotiseurin b. (-,-nen) : teogerez b.
hypnotisierbar ag. : hag a c'heller teogiñ, teogadus.
hypnotisieren V.k.e. (hat hypnotisiert) : teogiñ ; *die Schlange hypnotisiert ihre Beute,* an naer e vez teoget he freizh ganti.
Hypnotismus g. (-) : teogerezh g.
Hypochonder g. (-s,-) : [mezeg.] hipokondreg g.
Hypochondrie b. (-) : [mezeg.] hipokondriezh b.
hypochondrisch ag. : [mezeg.] hipokondrek.
Hypodermis b. (-,-dermen) : [korf.] goudonenn b., hipoderm g.
Hypogäum n. (-s,Hypogäen) : bez-kev g., kev-bez g.
Hypoglykämie b. (-,-n) : [mezeg.] hipoglisemiezh b., bec'h re izel ar glukoz er gwad g.
Hyponym n. (-s,-e) : [yezh.] ismeizad b., iserdal g.
Hypophyse b. (-,-n) : [korf.] gougorfenn b.
Hypostase b. (-,-n) : gouzerez g.
hypostasieren V.k.e. (hat hypostasiert) : gouzerezañ.
Hypostylon n. (-s,Hypostyla) **/ Hypostylos** g. (-,Hypostyloi) : [tisav.] toenn peuldouget b.
Hyposulfit n. (-s) : [kimiezh] hiposulfit g.
hypotaktisch ag. : [yezh.] isurzhiet, kevandrevnat, kevandrevn.
Hypotaxe b. (-,-n) : [yezh.] isurzhierezh g., kevandrevnañ g.
Hypotenuse b. (-,-n) : [mat.] hipotenuzenn b., goustenner g.
Hypothalamus g. (-, Hypothalami) : [korf.] hipotalamus g., gouzerc'hvel g.
Hypothek b. (-,-en) : arouestl g., dle diwar ouestl g., dle diwar c'hlad g. ; *etwas mit einer Hypothek belasten,* lakaat dle war udb, gouestladuriñ udb, arouestlañ udb, bec'hiañ udb gant un arouestl ; *eine Hypothek aufnehmen,* kemer un dle diwar c'houestl, kemer un arouestl war udb ; *eine Hypothek löschen,* akuitañ e zle, peurbaeañ un dle diwar c'houestl, sevel un arouestl a-ziwar udb, disammañ udb diouzh un arouestl, ardalañ un arouestl.
Hypothekaranleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] prest ouzh arouestl g., prest war arouestl g., prest arouestlel g.
hypothekarisch ag. : arouestlel, ... arouestl, ... arouestloù ; *hypothekarisch sicher stellen,* gwarantiñ en ur lakaat dle diwar c'houestl, kretaat gant un dle diwar c'houestl, goudoriñ gant arouestl.
Hypothekarkredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kred goudoret gant arouestl g., kred war arouestl g., kred arouestlel g.
Hypothekenbank b. (-,-en) : [arc'hant.] bank arouestlel g.
Hypothekenbewahrer g. (-s,-) : [gwir] mirer an arouestloù g.
Hypothekenbewahrung b. (-) : [gwir] mirerezh an arouestloù g.
Hypothekenbrief g. (-s,-e) : **1.** testeni arouestl g. ; **2.** endalc'henn arouestlel b.
Hypothekenbuch n. (-s,-bücher) : marilh an arouestloù g.

Hypothekeneintragung b. (-,-en) : marilhadur un arouestl g.
hypothekenfrei ag. : diarouestl, kuit a bep arouestl.
Hypothekengläubiger g. (-s,-) : kredour goudoret gant arouestl g., arouestladour g., kredour arouestl g., kredour arouestlel g.
Hypothekenschuldner g. (-s,-) : dleour ouzh arouestl g., dleour arouestlel g., dleour arouestl g., arouestler g.
Hypothekenurkunde b. (-,-n) : arouestl g., testeni arouestl g.
Hypothekenzinsen lies. : kampi diwar arouestloù g., kampi arouestlel g.
Hypothenar g. (-s,-e) : [korf.] gouvozenn b.
Hypothese b. (-,-n) : martezead g., marteze g., marse g., martezeadenn b., goulakad g., goulakadur g., goulakadenn b. ; *etwas als Hypothese annehmen, etwas als Hypothese voraussetzen, eine Hypothese aufstellen,* goulakaat udb, danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, mont d'ur gudenn diwar varteze, martezeañ udb ; *eine Hypothese bestätigen,* dervaat ur goulakadur ; *Hypothesen schmieden,* goveliañ goulakadennoù ; *Haupthypothese,* arlakadenn b.
hypothetisch ag. : martezeüs, goulakadennek.
hypothetisch-deduktiv ag. : martezead-dezastum ; *hypothetisch-deduktive Methode,* hentenn martezead-dezastum b.
Hypozentrum n. (-s,-zentren) : dangreizenn b.
Hypsograph g. (-en,-en) : [fizik] hipsograf g.
Hysterektomie b. (-,-n) : [mezeg.] histerektomiezh b.
Hysterese b. (-,-n) / **Hysteresis** b. (-, Hysteresen) : [fizik] histerezis g.
Hysterie b. (-,-n) : [mezeg.] droug-ar-mammoù g., histeriezh b., darfell g.
Hysteriker g. (-s,-) : darfelleg g.
Hysterikerin b. (-,-nen) : darfellegez b.
hysterisch ag. : [mezeg.] **1.** gant droug-ar-mammoù, histerek, darfellek ; **2.** darfellel.

I

I, i n. (-,-) : i g. ; *der I-Punkt,* ar pik war an i g., i pik war e fri g., an tiked g., an tik g. ; [dre skeud.] *das Tüpfelchen aufs i setzen,* peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, flourañ udb, turgnañ udb, peurgribañ udb, parañ e labour, degas ar vistradenn.
i estl. : *i !* P. ac'hanta ! hañ ! ; *i wo !* tamm ebet ! naren ! ned eo ket ! griñsenn ! neudenn ebet ! tamm-tamm / tra-tra / a nep hent / e nep feson / eskenn / brienenn / e nep tro / war nep tro ! (Gregor).
i. A. [*berradur evit* **im Auftrag**] : dre brokul, dre (diouzh) urzh, diwar c'houlenn, en anv, dre gannadur / dre gemennadurezh (Gregor).
iah ! estl. : i-añ !
iahen V.gw. (hat geiaht / hat iaht) : hinnoal, blejal, skrijañ, breugiñ ; *der Esel iaht,* an azen a vlej, hinnoal a ra an azen, skrijañ (breugiñ) a ra an azen.
Iambe g. (-n,-n) : [barzh.] iamb g.
Iambendichtung b. (-,-en) : [barzh.] gwerzenn iambek b.
iambisch ag. : [barzh.] iambek.
Iambus g. (-, Iamben) : [barzh.] iamb g.
iatrogen ag. : [mezeg.] yac'hadien.
Iberer g. (-s,-) : Iberad g.
Iberien n. (-s) : Iberia b.
iberisch ag. : **1.** iberek ; *die iberische Halbinsel,* al ledenez iberek b., ledenez Iberia b. ; **2.** [yezh.] iberek.
Ibis g. (-ses,-se) : [loen.] ibiz g. ; *heiliger Ibis,* ibiz sakr g.
IC® g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Intercity**] tren etrekêrel g.
ICE® g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Intercity Express**] tren etrekêrel herrek g., tren tizh bras g., TTB g.
ich raganv-gour : me ; *ich bin's,* me eo, me an hini eo, setu me ; *ich selbst habe diese Mauer errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se ; *sind Sie nicht müde ? - Doch, ich bin's*, n'oc'h ket skuizh ? - Gon ! ; *hier bin ich,* setu me amañ (Gregor) ; *ich nicht,* me n'on ket, pas me ; *das habe ich getan,* me an hini (me an hini eo) am eus graet kement-se ; *ich unterzeichneter,* me, an hini en deus sinet amañ dindan ; *ich armer Tor (Goethe),* paourkaezh den diboell ac'hanon ; *ich sollte dich verraten,* me, trubardiñ (gwerzhañ) ac'hanout, me ouzh da drubardiñ ; *ich, der ich Sie warnte,* me hag em boa lakaet ac'hanoc'h war ziwall, me an hini en doa ho lakaet war ziwall ; *ich persönlich,* evidon-me ; *ich persönlich gehe jetzt hin,* evidon-me a ya di bremañ ; *und natürlich habe ich gesiegt !* hag evel-just, trec'h ar plac'h !
Ich n. (-/-s,-/-s) : me g., ego g. ; *das andere Ich,* ar me all g., an eil me g. ; *sein liebes Ich,* e gozh kroc'hen g., e damm kroc'hen g. ; *ein Teil meines Ichs,* ul lodenn eus va boud b. ; [preder., Fichte] *das verkörperte Ich,* ar c'horf piaouel g.
ichbezogen ag. : meañsus, troet gantañ e-unan, karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, evitañ e-unan.
Ichbezogenheit b. (-) : meañs b., emgreizhadezh b. ; *übertriebene Ichbezogenheit,* meañs dreismuzul b., karantez dreistmuzul an-unan b. / karantez dreistmuzul evit an-unan b. (Gregor), karantez dreistmuzul ouzh an-unan b., emgarantez dreistmuzul b. ; *übertriebene Ichbezogenheit kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Icherzählung b. (-,-en) : danevell e gour kentañ an unander b.
Ichform b. (-,-en) : *dieser Roman ist in der Ichform geschrieben,* skrivet eo bet ar romant-se e gour kentañ an unander.
Ichheit b. (-) : [preder.] hiniennelezh b., hiniennegezh b., hiniennded b.
Ich-Ideal n. (-s) : eorizh ar Me g., ar Me eorizhek g.
Ichlibido b. (-) : libido ouzh ar Me b., libido narkisek b.
Ichneumon g./n. (-s,-e/-s) : [loen.] **1.** mibinell Egipt b. ; **2.** ikneumon g.
Ich-Spaltung b. (-,-en) : dizoubladur ar bersonelezh g.
Ichsucht b. (-) : emgarantez b., karantez an-unan b., meañs b., kleñved an emgarantez g., me g. ; *Ichsucht kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
ichsüchtig ag. : meañsus, emgar, digar, kar-e-unan.
Ichthyologe g. (-n,-n) : iktiologour g., peskedoniour g., peskoniour g.
Ichthyologie b. (-) : iktiologiezh b., peskedoniezh b., peskoniezh b., studi ar pesked b.
Ichthyologin b. (-,-nen) : iktiologourez b., peskedoniourez b., peskoniourez b.
Ichthyosaurier g. (-s,-) / **Ichthyosaurius** g. (-,-saurier) : iktiosaor g.
Ichthyose b. (-,-n) : [mezeg.] iktioz g.
Ich-Trieb g. (-s,-e) : luzad ar Me g., poulzad ar Me g.
Ich-weiß-nicht-was n. (-,-) : *ein Ich-weiß-nicht-was,* un n'ouzon petra g., ur petra din-me g.
Icon n. (-s,-s) : [stlenn.] arlun g.
IC-Zuschlag g. (-s,-Zuschläge) : priz ouzhpenn (ouzhpennadenn b., astenn g.) evit an trenioù etrekêrel g.
ideal ag. : **1.** peurvat, derc'h, dreist, ar gwellañ-holl, disi, peurechu, skouer, parfet ; *er wäre der ideale Ausbildungsleiter,* hennezh a veritfe ren ar staj ; *das wäre das Ideale,* se a vefe ar gwellañ tout ; *das Ideale wäre, wenn ...,* sklaerañ tra eo e ..., ar pezh a zo gwellañ eo e …, kuitañ tra eo e …, kuitañ eo e …, kuitañ mad eo e …, reishañ a zo eo e ... ; *unter den idealen Bedingungen,* pa vez an traoù en o gwellañ, an traoù o vezañ en o gwellañ ; *die Verhältnisse auf dem Meer sind ideal,* emañ ar mor en e wellañ ; **2.** [pred.] mennozhel, kealel, kealek,

derc'hel, derc'hek ; **3.** peurbatromel, uhelvennadel, eorizhel, eorizhek.
Ideal n. (-s,-e) : **1.** uhelvennad g., uhelvennozh g., pal meur g., pal-dreist g. ; **2.** eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; *sie ist das Ideal einer Hausfrau,* n'he deus ket he far evel mestrez a di, honnezh a zo gwir batrom ur vestrez a di ma'z eus unan (mard eus hini) ; *ein Ideal an Selbstlosigkeit,* ur skouer a ziemzamant mar boa biskoazh (Gregor) ; *Ideal von Schönheit,* kened disi b., kened peurvat b., peurgened b., uhelskeudenn ar gened b., kened-dreist b.
Idealbild n. (-s,-er) : **1.** eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; **2.** skeudenn disi he c'hened b., skeudenn peurvat he c'hened b., uhelskeudenn ar gened b., kened-dreist b., peurgened b.
idealerweise Adv. : d'ar gwellañ-holl.
Idealfall g. (-s,-fälle) : degouezh a'r gwellañ-holl g., degouezh-dreist g., tro eus ar gwellañ-holl b., plegenn a'r c'haerañ-holl b., plegenn eus ar gwellañ-holl b., kaz a'r gwellañ-holl g., gwellañ tro hag a c'hallfe c'hoarvezout b., gwellañ pleg hag a c'hallfe en em gavout g.
Idealgewicht n. (-s,-e) : pouez peurvat g., pouez a'r gwellañ-holl g., pouez-dreist g.
idealisieren V.k.e. (hat idealisiert) : **1.** dreistkaeraat ; **2.** derc'hekaat, hollsperedelañ ; **3.** eorizhekaat.
Idealisierung b. (-,-en) : **1.** dreistkaeraat g. ; **2.** derc'hekaat g., hollsperedelañ g. ; **3.** eorizhekaat g., eorizhekadur g.
Idealismus g. (-) : **1.** uhelvennadouriezh b. ; **2.** [preder.] derc'helouriezh b., hollsperedouriezh b., kealelouriezh b., mennozhelouriezh b. ; **3.** eorizhouriezh b., peurbatromouriezh b.
Idealist g. (-en,-en) : **1.** uhelvennadour g. ; **2.** eorizhour g., hollsperedour g., peurbatromour g., ; **3.** [preder.] derc'helour g., kealelour g., mennozhelour g.
idealistisch ag. : hollsperedourel, mennozhel, kealel, kealek, derc'hel, derc'hek.
Idealität b. (-) : mennozhelezh b., kealelezh b., derc'helezh b.
Idealtypus g. (-) : [Max Weber] neuzenn gealek b.
Idealvorstellung b. (-,-en) : eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; *meine Idealvorstellung von einer Angestellten,* an doare ma welan ar gwellañ implijadez a c'hallfe bezañ g.
Ideation b. (-,-en) : mennozhiatadur g., bredarc'hwelerezh g., bredarc'hwelañ g., arc'hwelerezh bred g.
Idee b. (-,-n) : **1.** kredenn b., mennozh g., soñj g., soñjenn b., meno g., keal g., meizadenn b., prederenn b., santimant g. ; *gute Idee !* ur soñj mat an hini eo ! forzh vat eo ar mennozh-se ! ; *keine Idee,* anv (keal, ger, doare, alberz, ster, keloù, grik) ebet, dare ; *nach meiner Idee,* da'm soñj, da'm meno, da'm santimant, hervez va soñj, war va soñj, war va meno, hervez va meno, hervezon ; *verrückte Idee,* direizhvennad g., soñj droch g. ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch,* ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù ! ; *diese Idee stammt von ihm,* eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se, war e intrudu eo hon eus graet an dra-se, eñ eo en deus itriket ober an dra-se ; *eine Idee kam in ihm auf,* diwanañ a reas ur mennozh en e benn, dideñvañ a reas ur mennozh en e benn, dinodiñ a reas ur mennozh en e empenn, ur soñj a dremenas dre e spered, ur soñj a darzhas en e spered, ur mennozh a zeuas dezhañ, treiñ a reas en e benn ober udb, itrikañ a reas ober udb., ur santimant a zeuas dezhañ ; *mein Kopf schwirrte vor Ideen,* mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a bep seurt a rodelle em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, ur froudad mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù nevez a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *fixe Idee,* unfroudennegezh b., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debr-spered g., heg g., darvennozh g., atapi g. ; *das ist bei ihm eine fixe Idee,* gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ar soñj-se a labour e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, n'eus nemet an dra-se hag a gont evitañ, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, karget eo e spered gant ar mennozh-se, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, ne ya ket ar soñj-se digantañ, debret e vez e spered gant ar soñj-se, dalc'het eo e spered gant ar sorc'henn-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, n'en deus ken albac'henn (ken soñj) nemet war-dro an dra-se, emañ e benn gant an dra-se, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ ; **2.** keal g., derc'h g. ; *die Idee des Schönen,* keal ar gened b., derc'h ar gened g. ; *die Idee des Guten,* keal ar Mad g., derc'h ar Mad g. ; [preder.] *angeborene Ideen,* mennozhioù enganet lies., kealioù enganet lies. ; **3.** [dre astenn.] *er verfiel auf die Idee, von nun an Vegetarier zu sein,* lakaat a reas en e benn bezañ debrer glazvez a-benn neuze, treiñ a reas en e benn bezañ debrer glazvez a-benn neuze ; **4.** [dre skeud.] P. *eine Idee,* un netraig g., un disterañ g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [*str.* : mintrad], un euflenn b. ; *eine Idee Essig,* ur strilhig gwinegr g., ur strilhennig winegr b., un diveradenn winegr b., ur splet gwinegr g. ; **5.** P. *keine blasse Idee von etwas haben,* na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouiziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb.
ideell ag. : speredel, -spered, kefredel, mennozhel, kealel, kealek, derc'hel, derc'hek.
ideenarm ag. : paour, berrijinet, treut, flak, dizanvez, gant nebeut a ijin ennañ, divlaz, disaour, dister, goular, milis, goullo.
Ideenassoziation b. (-,-en) / **Ideenkette** b. (-,-n) : [preder.] kenstrolladur mennozhioù b., strobad

mennozhioù g., kenstroll mennozhioù g., gwidenn vennozhioù b., gwidennad vennozhioù b., strollatad mennozhioù g.
Ideenkreis g. (-es,-e) : **1.** kelc'h mennozhioù g. ; **2.** urzhiad mennozhioù g., rummad mennozhioù g.
Ideenlehre b. (-) : [preder.] ideologiezh b., kealoniezh b., kealiadurezh b., kealouriezh b., mennozhouriezh b.
ideenlos ag. : paour, dister, treut, flak, dizanvez, gant nebeut a ijin ennañ, berrijinet, divlaz, disaour, goular, milis, goullo.
Ideenlosigkeit b. (-) : flakter g., diouer a vennozhioù g., diouer a ijin g., berrijin g.
ideenreich ag. : leun a vennozhioù, ijinet-mat, leun a ijin, ijinus, kreñv ar mennozhioù ennañ ; *ein ideenreiches Buch,* ul levr danvez ennañ g.
Ideenreich n. (-s,-e) : bed ar mennozhioù g.
Ideenreichtum g. (-s) : spered krouiñ g., ijinuster g., ijinusted b.
Ideenwelt b. (-) : bed ar mennozhioù g.
Iden lies. : [istor] idoù lies., deiz e kreiz ar miz g., kreiz ar miz g.
Identifikation b. (-,-en) : 1. hevelebidigezh b., hevelebiñ g., hevelebadur g., emhevelebadur g., emhevelebiñ g. ; 2. anaoudadur g., anavezadur g., deznaouerezh g., deznaouiñ g. ; 3. hennaderezh g., hennadiñ g., pivadiñ g.
Identifikationsfigur b. (-,-en) : den da hevelebekaat outañ g., tudenn da emhevelebiñ outi b.
identifizieren V.k.e. (hat identifiziert) : **1.** anavezout, anaout, deznaouiñ ; *ein Risiko identifizieren,* deznaouiñ ur riskl ; **2.** hennadiñ, pivadiñ ; *es gelang, den Verbrecher zu identifizieren,* kavet ez eus bet piv eo an torfedour, kavet e voe piv oa an torfedour ; *eine Krankheit identifizieren,* hennadiñ ur c'hleñved ; *eine Leiche identifizieren,* pivadiñ ur c'horf-marv ; **3.** hevelebiñ, hevelebekaat ; **4.** gwiriañ personded u.b.
V.em. : **sich identifizieren** (hat sich (t-rt) identifiziert) : *sich mit jemandem identifizieren,* hevelebekaat ouzh u.b., emhevelebiñ ouzh u.b.
Identifizierung b. (-,-en) : **1.** anaoudadur g., anavezadur g., deznaouerezh g., deznaouiñ g. ; **2.** hennaderezh g., hennadiñ g., pivadiñ g.
identisch ag. : peurheñvel, heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, unvan.
identitär ag. : hennadour, hevelebour ; *identitäre Abkapselung, identitäre Abschottung,* emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g.
Identität b. (-,-en) : **1.** identelezh b., pivelezh b., stad-den b., anv-den g. ; *es gelang, die Identität des Verbrechers festzustellen,* kavet ez eus bet piv eo an torfedour, kavet e voe piv oa an torfedour ; **2.** hevelepted b., hevelepter g., hevelebiezh b., enheñvel g., peurheñvelded b., peurheñvelder g. ; **3.** [bred.] identelezh b., personded b., hevelebiezh b., hennadelezh b., hennad g. ; *seine Identität aufgeben,* dilezel e hennad, dibersonelaat ; *die bretonische Identität,* an hennadelezh vrezhon b., an hevelebiezh vrezhon b., ar vreizhadelezh b.
Identitätsbewahrung b. (-) : kemmirout an hevelepted g.
Identitätskarte b. (-,-n) : [Bro-Suis] kartenn-anv b.
Identitätsmatrix b. (-,-matrizen) : [mat.] oged unanenn g.
Identitätsprinzip n. (-s) : [preder.] pennaenn an diziforc'hadoù b.
Ideogramm n. (-s,-e) : mennozharouez b., arouezlun g., keallun g. ; *chinesisches Ideogramm,* sinalun g.
Ideografie b. (-,-n) / **Ideographie** b. (-,-n) : kealluniegezh b., mennozhskritur g., skrivadur dre arouezlunioù g., mennozharouezelezh b.
ideografisch ag. / **ideographisch** ag. : kealluniek, mennozhskriturel, mennozharouezel.
Ideolekt g. (-s,-e) : ideolekt g., yezh hiniennel b., lavar hiniennel g., doare hiniennel da gaozeal g., giz-prezeg hiniennel b.
Ideologe g. (-n,-n) : **1.** ideologour g., kealiadour g., kealour g., mennozhour g. ; **2.** [ster kentañ, preder.] kealoniour g.
Ideologie b. (-,-n) : **1.** ideologiezh b., kealiadurezh b., kealouriezh b., mennozhouriezh b., mennozhiadur g. ; **2.** [dre skeud.] kredenn b., kredo b. ; **3.** [ster kentañ, preder.] kealoniezh b.
Ideologin b. (-,-nen) : **1.** ideologourez b., kealiadourez b., kealourez b., mennozhourez b. ; **2.** [ster kentañ, preder.] kealoniourez b.
ideologisch ag. : ideologel, ideologek, kealiadel, kealiadek, kealiadurel, kealouriezhel, kealouriezhek ; *ideologische Strömung,* redenn gealiadurel b., redenn ideologek b. ; *ideologische Auseinandersetzung,* diemglev ideologel g., dizemglev kealiadel g.
Idiom n. (-s,-e) : **1.** idiom g., yezh b., lavar g., parlant g. ; **2.** rannyezh b., giz-prezeg b.
Idiomatik b. (-) : **1.** geriadurezh an troioù-yezh b., geriadurezh an troioù-lavar b., idiomatik g. ; **2.** spisc'heriadur an troioù-yezh g., spisc'heriadur an troioù-lavar g.
idiomatisch ag. : ... yezh, ... lavar, ... yezh vev, idiomatek.
Idiosynkrasie : [mezeg.] idiosinkraziezh b., temz-bevedel g., temz-bredvevedel g.
Idiot g. (-en,-en) : **1.** [mezeg.] nammad a spered g., den blin e spered g., inosant g. ; **2.** [dre astenn.] diod g., inosant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., balbouzer g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., begeg g., bajaneg g., balteg g., papelod g., droch g., penn droch g., penn lor g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g, lichefre g., lochore bras g, buzore g, penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., pothouarn g., podig g., mab-azen g., magn g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., jostram g. ; *echter glücklicher Idiot,* inosant joaus ha gae g. ; *du, Idiot !* makez penn leue ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! kakouz ! tamm kakouz !

genaoueg ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! loukez ! fri mannous ! penn luch ! penn diboell ! penn-bailh ! penn-bazh ac'hanout ! bailhoù 'zo ac'hanout ! bleup ! doubl sac'h-panez ! leue dour ! leue brizh ! leue geot ! azen gornek ma'z out ! pebezh penn lor !

Idiotenanstalt b. (-,-en) : ti ar re sot g., folldi g., P. kabanoù lies., Kerwazi b.

Idiotenhügel g. (-s,-) : [ski, dre fent] roudenn ski evit an deraouidi b., roudenn ar c'hlazarded b.

idiotensicher ag. : [dre fent] ken aes ha tra, aes-ral, en akomod d'an holl.

Idiotie b. (-,-n) : **1.** sotoni b., diotaj g., diboellaj g., diotiezh b., brizherezh g., diskianterezh g., drocherezh g. ; **2.** [mezeg.] dispered g., nammder a spered g., sioc'hanidigezh b., dioterezh g.

Idiotin b. (-,-nen) : **1.** [mezeg.] nammadez a spered b., plac'h blin he spered b., inosantez b. ; **2.** [dre astenn.] amiodez b., sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez b., geoliegez b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., louadez b., loukezenn b., diodez b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., magn b., bleupez b., bailhez b., drochenn b., bajanegez b.

idiotisch ag. : sot, genaouek, geoliek, begek, imobil, baltek, bajanek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch ; *es ist idiotisch, so etwas zu tun,* ober an dra-se a zo bezañ diskiant.

Idiotismus g. (-, Idiotismen) : **1.** [yezh.] tro-yezh b., tro-lavar b. ; **2.** [mezeg.] dispered g., nammder a spered g., sioc'hanidigezh b.

Idol n. (-s,-e) : idol g., falsdoue g., doue g., doue kozh g. ; *dieses Idol gehört ins Feuer,* ra yelo an idol-se en tan, ra yelo an idol-se e poultr hag e ludu ; *sich von den Idolen abwenden,* treiñ kein d'an idoloù, treiñ kein d'ar falsdoueoù.

Idolatrie b. (-) / **Idololatrie** b. (-) : falsazeulerezh g., idolerezh g., idolazeulerezh g. ; *Idolatrie treiben,* idoliñ, azeuliñ an idoloù ; *er ließ alles, was der Idolatrie gedient hatte, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù.

Idyll n. (-s,-e) : lec'h derc'h g., lec'h hollgaer g., lec'h ar c'haerañ-holl g., perlezenn b., boked g.

Idylle b. (-,-n) : **1.** bugulgan g., mêsaergan g. ; **2.** karantezig b. ; *eine Idylle entspinnt sich*, emañ krog (peg) ar garantez en eil hag en egile, krog eo ar big en o skouarnioù ; **3.** taolenn garantez b.

idyllisch ag. : **1.** bugulel, bugulganek, mêsaerganel, … bugulgan, … mêsaergan, … mêsaer ; **2.** a garantez ; **3.** peurvat, derc'h, hollgaer, ar c'haerañ-holl.

Igel g. (-s,-) : [loen.] heureuchin g., avalaouer g., laer-avaloù g., kulier g., P. paotr-pikoù g., paotr an avaloù g. ; *der Igel sträubt die Stacheln,* an avalaouer a sav e zrein a-bik war e gein.

Igelkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.

igitt estl. : *igitt ! igittigitt !* ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chê ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).

Iglu g./n. (-s,-s) : iglou g.

Igname b. (-,-n) : [louza.] ignam g., ignamez str., ignamezenn b.

Ignatius g. : Ignas g.

Ignipunktur b. (-) : [mezeg.] broudoù tan lies.

ignorant ag. : **1.** dizesk, diouiziek ; **2.** dic'houzvez, dianaoudek.

Ignorant g. (-en,-en) : **1.** den dizesk g., den diouiziek g., P. azen gornek g. ; **2.** den dic'houzvez g., den dianaoudek g.

Ignorantin b. (-,-nen) : **1.** plac'h dizesk b., plac'h diouiziek b. ; **2.** plac'h dic'houzvez b., plac'h dianaoudek b.

Ignorantiner g. (-s,-) : [relij., dre fent] frer dic'houiziek g., frer ar skolioù kristen g.

Ignoranz b. (-) : **1.** diouiziegezh b. ; **2.** dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dic'houzvez g.

ignorieren V.k.e. (hat ignoriert) : **1.** bezañ dic'houzvez (eus, war, diwar-benn), bezañ diouiziek (eus, war), bezañ dianaoudek (eus, war), na c'houzout, dic'houzout, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; **2.** na ober van ouzh, na ober dalc'h eus, lezel e-maez, lezel a-gostez, lezel war e revr, dilezel, dilemel, tennañ, ober hep, tremen hep, chom hep ; *jemanden einfach ignorieren,* na ober van ouzh u.b., na ober dalc'h eus u.b., dianavezout u.b., bezañ difoutre ouzh u.b., chom diseblant ouzh u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b.

IHK b. (-,-s) : [*berradur evit* **Industrie und Handelskammer**] Kambr Kenwerzh ha Greanterezh b., KKG b.

ihm raganv-gour : *tro-da-biv evit* **er** *hag* **es** ; dezhañ ; *sie gibt es ihm,* e reiñ a ra dezhañ ; *sie warf sich ihm zu Füßen,* en em strinkañ a reas d'e dreid.

ihn raganv-gour : *tro-renet evit* **er** ; anezhañ, e, eñ ; *er sieht ihn,* e welet a ra, gwelet a ra anezhañ ; *sucht ihn !* klaskit eñ ! klaskit anezhañ ! ; *ich habe ihn gefunden,* kavet em eus eñ, e gavet em eus, kavet em eus anezhañ ; *Sie haben ihn gestern gesehen,* dec'h ho poa eñ gwelet, dec'h ho poa e welet, dec'h ho poa gwelet anezhañ ; *der Heilige weigerte sich, ihn zu heilen,* ne falvezas ket d'ar sant pareañ an den, ne falvezas ket gant ar sant pareañ an den.

ihnen raganv-gour : *tro-da-biv lies evit* **sie** ; dezho ; *er schreibt ihnen,* skrivañ a ra dezho ; *ich habe ihnen geglaubt,* kredet em boa int, kredet em boa anezho, o c'hredet em boa ; *hört ihnen zu !* o selaouit ! ; *folgt ihnen nicht !* n'o heuilhit ket !

Ihnen raganv-gour : *tro-da-biv lies evit* **Sie** ; deoc'h ; *ich schreibe Ihnen noch,* skrivañ a rin deoc'h ; *das gehört Ihnen doch,* deoc'h-hu-hu eo an dra-se.

ihr[1] raganv-gour : **1.** *tro-da-biv unan evit* **sie** ; dezhi ; *geben Sie ihr ein Buch,* roit ul levr dezhi ; *er hatte ihr lange zugehört,* he selaouet en doa e-pad pell, e-pad pell en doa selaouet anezhi, e-pad pell en doa hi selaouet ; **2.** *tro-rener* : c'hwi, -hu, -hu-hu ; *ihr alle,* an holl ac'hanoc'h ; *ihr kommt spät,* diwezhat oc'h ; *wer seid ihr eigentlich ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *was sucht ihr denn ?* petra a glaskit-hu ? ; *wohin wollt ihr, ihr beide ?* da belec'h emaoc'h o vont, daou gañfard ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi daou ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi ho-daou ? da belec'h emaoc'h o vont, div gañfardez ? da belec'h

emaoc'h o vont, c'hwi div ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi ho-div ?
ihr[2] ag. perc'hennañ : o, he ; *ihr Haus,* o zi, o zi dezho, he zi, he zi dezhi, he zi-hi ; *ihre Häuser,* o ziez, o ziez dezho, he ziez, he ziez dezhi, he ziez-hi ; *ihre Freundin,* he mignonez, he mignonez dezhi, he mignonez-hi, o mignonez, o mignonez dezho ; *ihr Heft,* he c'haier, he c'haier-hi, he c'haier dezhi, o c'haier, o c'haier dezho ; *das Bild ihrer Tante,* skeudenn he moereb b., poltred o moereb g. ; *die Burg und ihre Mauern,* ar c'hastell hag ar mogerioù anezhañ g.
Ihr[3] ag. perc'hennañ : ho, hoc'h ; *Ihr Bruder kommt,* emañ ho preur o tont.
ihrer, ihre, ihres raganv-perc'hennañ : **1.** hec'h hini, hec'h hini dezhi, he re, he re dezhi ; *unser Haus ist frei, ihres ist besetzt,* hon ti deomp a zo dieub, hec'h hini a zo ac'hub ; **2.** o re, o re dezho, o hini, o hini dezho ; *mein Buch ist zerrissen, ihre sind gebunden,* roget eo va levr, o re a zo keinet.
ihre[1] **(der, das, die)** raganv-perc'hennañ : **1.** hec'h hini, hec'h hini dezhi, he re, he re dezhi ; *das ist mein Buch, das ihre ist versteckt*, va levr eo, hec'h hini a zo bet kuzhet ; **2.** o re, o re dezho, o hini, o hini dezho.
Ihre[2] **(der, das, die)** raganv-perc'hennañ : ho hini, ho hini deoc'h, ho re, ho re deoc'h ; *mein Haus ist klein, das Ihre ist größer,* va zi a zo bihan, ho hini a zo brasoc'h.
ihrer raganv-gour : *tro-c'henidik unan ha lies evit* **sie** ; *wir gedenken ihrer,* kounaat a reomp anezhi, kounaat a reomp anezho ; *es sind ihrer nur zu viel,* re-holl anezho a zo ; *es waren ihrer zehn,* dek anezho a oa, dek a oa anezho.
Ihrer raganv-gour : *tro-c'henidik unan ha lies evit* **Sie**.
ihrerseits Adv. : **1.** diouzh he zu, eus he zu, en tu diouti, diouzh he c'hostez ; **2.** diouzh o zu, eus o zu, en tu diouto, diouzh o c'hostez.
Ihrerseits Adv. : diouzh ho tu, eus ho tu, en tu diouzhoc'h, diouzh ho kostez.
ihresgleichen Adv. : **1.** he far, he seurt, he seurt dezhi, he c'henseurt, he c'henseurted, tud evelti ; *sie hat nicht ihresgleichen,* n'eus hini ebet o talvezout dezhi, n'eus hini ebet a seurt ganti, n'eus hini ebet heñvel outi, n'eus hini ebet a vefe par na tost dezhi, n'eus ket un den re da homañ, honnezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par dezhi, ne c'haller kavout par dezhi, n'he deus ket he far, honnezh a zo hep he far, honnezh a zo hep he hañval, n'eus hini ebet en tu all dezhi, ned eo ket ganet he far evit c'hoazh, n'he deus ket he c'hendere, n'he deus ket he c'hevatal, n'eus ket evelti, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh honnezh, n'eus gour par dezhi ; **2.** o far, o seurt, o seurt dezho, o c'henseurt, o c'henseurted, tud evelto ; *sie haben nicht ihresgleichen,* n'eus den ebet o talvezout dezho, n'eus den ebet a seurt ganto, n'eus den ebet heñvel outo, n'eus den ebet a vefe par na tost dezho, n'eus ket un den re dezho, ar re-se a zo disparadennoù, dibar int, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par dezho, ne c'haller kavout par dezho, n'o deus ket o far, ar re-se a zo hep o far, ar re-se a zo hep o hañval, n'eus den ebet en tu all dezho, ned eo ket ganet o far evit c'hoazh, n'o deus ket o c'hendere, n'o deus ket o c'hevatal, n'eus ket evelto, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh ar re-se, n'eus gour par dezho ; *Füchse haben nicht ihresgleichen, wenn es darum geht, Vorratslager zu bauen,* al lern n'eus ket par dezho d'ober kuzhiadennoù boued.
Ihresgleichen Adv. : ho par, ho seurt, ar seurt deoc'h-c'hwi, ar seurt-c'hwi, ho kenseurt, ho kenseurted, tud eveldoc'h ; *Sie haben nicht Ihresgleichen,* n'eus den ebet o talvezout deoc'h, n'eus den ebet a seurt ganeoc'h, n'eus den ebet heñvel ouzhoc'h, n'eus den ebet a vefe par na tost deoc'h, n'eus ket un den re deoc'h, c'hwi a zo disparadennoù, c'hwi a zo un disparadenn, dibar oc'h, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par deoc'h, ne c'haller kavout par deoc'h, n'hoc'h eus ket ho par, c'hwi a zo hep ho par, c'hwi a zo hep ho hañval, n'eus den ebet en tu all deoc'h, ned eo ket ganet ho par evit c'hoazh, n'hoc'h eus ket ho kendere, n'hoc'h eus ket ho kevatal, n'eus ket eveldoc'h, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzhoc'h, n'eus gour par deoc'h.
ihrethalben Adv. **/ ihretwegen** Adv. **/ ihretwillen** Adv. : abalamour dezhi, abalamour dezho, eviti, evito, d'o gwall, en o faot, en o gwall, dre an abeg dezho, dre an abeg dezhi, dre o faot, dre o gwall, en o c'hiriegezh, en o gwallegezh, d'he gwall, en he faot, en he gwall, dre he faot, dre he gwall, en he c'hiriegezh, en he gwallegezh.
Ihrethalben Adv. **/ Ihretwegen** Adv. **/ Ihretwillen** Adv. : abalamour deoc'h, evidoc'h, d'ho kwall, en ho faot, en ho kwall, dre an abeg deoc'h, dre ho faot, dre ho kwall, en ho kiriegezh, en ho kwallegezh.
Ihrige[1] **(der, das, die)** raganv-perc'hennañ : *der (die, das) Ihrige,* he hini, o hini ; *die Ihrigen,* he re, o re.
Ihrige[2] **(der, das, die)** raganv-perc'hennañ : *der (die, das) Ihrige,* ho hini ; *die Ihrigen,* ho re.
i.J. [*berradur evit* **im Jahre**] er bloaz.
Ikone b. (-,-n) : ikon g., imaj g.
Ikonographie b. (-,-n) : **1.** ikonografiezh b., imajerezh g. ; **2.** skeudennadurezh b., skeudennadur g.
Ikonoklast g. (-en,-en) : torrer skeudennoù g., torrer imajoù g., ikonoklast g.
Ikonologie b. (-) : ikonologiezh b., studi an imajerezh g.
Ikterus g. (-) : [mezeg.] ikter g., terzhienn janus b., melenadur g., januzenn b.
Iktus g. (-,-/ Ikten) : **1.** [mezeg.] orc'had g., barrad g. ; **2.** [sonerezh] arouezenn bouezañ b. ; **3.** [barzh.] iktuz g.
Île-aux-Moines b. (-) : *die Île-aux-Moines,* Enizenac'h b.
Île d'Arz b. (-) : *die Île d'Arz,* Enez Arzh b.
Île de Batz b. (-) : *die Île de Batz,* Enez-Vaz b.
Île de Bréhat b. (-) : *die Île de Bréhat,* Enez-Vriad b.
Île de Groix b. (-) : *die Île de Groix,* Enez-Groe b.
Île-de-France b. (-) : *die Île-de-France,* Enez-Frañs b.
Île de Sein b. (-) : *die Île de Sein,* Enez-Sun b. ; *das Meer südlich der Île de Sein,* ar mor dehoù g. ; *das Meer nördlich der Île de Sein,* ar mor kleiz g.
Île-d'Yeu b. (-) : *die Île-d'Yeu,* Enez-Euz b.
Ileum n. (-) : [korf.] dibenn ar vouzellenn voan g., klunegenn b.
Ilex b./g. (-,-) : [louza.] kelenn str., gargel str. ; *mit reichem Ilex-Vorkommen,* kelennek.
Ilexbesen g. (-s,-) : garvenn b.

Ilexbeere b. (-,-n) : [louza.] boul-gelenn b., boul ruz b., kok g., kokenn b. [*liester* kokoù], hugenn gelenn b.
Ilexhain g. (-s,-e) : kelenneg b.
Ilexholz n. (-es) : kelenn g., koad kelenn g., prenn kelenn g.
Ilexstrauch g. (-s,-sträucher) : kelennenn b., bod kelenn g, bodenn gelenn b.
Ille b. : Il b.
Iliade b. (-) **/ Ilias** b. (-) : [lenn.] Ilias b.
Ille-et-Vilaine n. : Il-ha-Gwilen b.
illegal ag. : dilezenn, e-maez lezenn, enep al lezenn, enep d'al lezenn, eneplezenn, dirgel ; *illegaler Einwanderer,* enbroed dirgel g., enbroed kuzh g., dirgeleg g. [*liester* dirgeleien].
Illegalität b. (-,-en) : dilezennelezh b., eneplezennelezh b.
illegitim ag. : **1.** direizhwir, direizhwiriek, direol, disleal, dileal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir ; **2.** anpriedel, er-maez an dimeziñ ; *illegitimes Kind,* bugel anpriedel g., bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat ein illegitimes Kind bekommen,* kouezhet ez eus ur berenn diouti ; **3.** na c'haller ket difenn, dizifennus, difennet, berzet, diasantus, dizegemeradus.
Illegitimität b. (-) : **1.** direizhwir g., direizhwiriegezh b. ; **2.** bastardiezh b.
illiberal ag. : **1.** digalon, didruez, digarantez, didrugar, digoant, digar, dihegar, kalet a galon, ur galon dir dezhañ, ur galon vaen dezhañ, ur galon yen a zen anezhañ, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, skornet e galon, kaledet e galon, kriz e galon, meañsus, emgar, digar, kar-e-unan, strizh e revr, skars a spered, sec'h a gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, start war an distag, kras e revr, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, taskagn, dibalamour ; **2.** ... kilstourmer, ... kilstourm, ... mirour.
illiquid ag. : [kenw.] amdalus, divarrek da baeañ, diarc'hant, dibaeer, kras.
Illiterat g. (-en,-en) : den dizesk g., den diouiziek g., diouizieg g.
illoyal ag. : disleal, diwirion.
illoyalität b. (-) : dislealded b., diwirionded b.
Illuminat g. (-en,-en) : [relij.] sklaeried g., sklêrijenned g.
Illumination b. (-,-en) : **1.** goulaouerezh g., goulaouadur g., sklêrijennadur b. ; **2.** [moull.] enlivadur g.
Illuminator g. (-s,-en) : enliver g.
illuminieren V.k.e. (hat illuminiert) : **1.** goulaouiñ (en tu gouzañv nemetken), sklêrijennañ ; *die historischen Gebäude werden nachts illuminiert,* goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houloù e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz ; **2.** [dre astenn., moull.] enlivañ.
Illuminierkunst b. (-) : enliverezh g., enlivouriezh b.
Illuminismus g. (-) : sklaeriadouriezh b.
Illusion b. (-,-en) : emdouell g., emdouellerezh g., emdouelladur g., touell g., touellwel g., touelladenn b., touelladur g., touellerezh g., goanag dall g., brizhhuñvre b., sorc'henn b., treuzfaltazi b., desevañs b., falsverzerezh g., trezerc'h g., kammzerc'h g. ; *sich Illusionen machen, sich Illusionen hingeben, sich in Illusionen wiegen,* en em zallañ, en em douellañ e-unan, lakaat ul lunedoù koad war e zaoulagad, en em reiñ da douelladennoù spered, en em douellañ gant ur goanag dall, mont da-heul e huñvreoù, huñvreal, bezañ dalc'het gant ur sorc'henn, sevel kestell el Loar, magañ re vras goanag, kaout re vras spi, en em douellañ da zelc'her spi ; *gebt euch keinen Illusionen hin !* didromplit ! ; *seine Illusionen aufgeben,* diskanañ, disorc'henniñ, disorbiñ, koll spi, koll esper, distreiñ diwar e emdouelloù, dilezel e emdouelloù, kavout kerse, disouezhiñ, didouellañ, kouezhañ e veudig en e zorn d'an-unan, dizallañ ; *verlorene Illusionen,* disouezhenn b., didouellegezh b., emdouelloù aet da get lies., mil aet d'ober kant, kerse g., kerseenn b., distokadenn b., distro lous b., distro divalav b., distagadenn lous b., kan aet da c'hwiban g.
illusionär ag. : touellus, sorc'hennus, faltazius, rambreüs, falsverzerezhek, trezerc'hek, kammzerc'hek.
Illusionist g. (-en,-en) : majisian g., sigoter g., touelladurour g.
illusionslos ag. : didouell, dispi, digerse.
illusorisch ag. : **1.** emdouell, touellus, sorc'hennus, tromplus, falsverzerezhel, trezerc'hel, kammzerc'hek ; **2.** diezhomm.
illuster ag. : illur, brudek, brudet.
Illustration b. (-,-en) : **1.** skeudenn b., skeudennadur g., skeudennaouadur g., engrav g. ; **2.** skoueradur g. ; *zur Illustration,* evit skoueraat kement-se, evit anataat (evit diskouez splann) kement-se, evit lakaat kement-se anat, evit teuler sklêrijenn war an dra-se, evit sklêrijennañ an dra-se, evit splannaat an dra-se.
illustrativ ag. : **1.** skeudennus ; **2.** skeudennadurel, sklaer, anat, eztaolus, fraezh.
Illustrator g. (-s,-en) : **1.** skeudennaouer g., skeudenner g., skeudennour g. ; **2.** [stlenn.] Adobe Illustrator® g.
illustrieren V.k.e. (hat illustriert) : **1.** skeudennaouiñ, skeudenniñ, taolennañ ; *ein Buch illustrieren,* skeudennaouiñ ul levr ; **2.** skoueraat, anataat, diskouez splann, lakaat anat, teuler sklêrijenn war, sklêrijennañ, splannaat.
illustriert ag. : gant skeudennoù, skeudennek, skeudennaouek, skeudennaouet, skeudennet.
Illustrierte ag.k. b. : kazetenn skeudennaouet b., skeudennaoueg g., skeudenned g.
Illustrierung b. (-,-en) : skeudennadur g., skeudennaouadur g.
Illyrien n. (-s) : Iliria b.
Ilmathen n. : [lezanv Weimar] Aten an Ilm b.
Ilse b. : Elesbed b.
Iltenschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn troellennek g.
Iltis g. (-ses,se) : [loen.] **1.** skoñs g., pudask g. [*liester* pudasked, pudiski], piteoz g. ; **2.** fured g., furig g.
im [*berradur evit* **in dem**] er, el, en.
I.M. [*berradur evit* **Ihre Majestät**] e Veurdez b., ho Meurdez, Meurdez, Aotrou Roue.

IM g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **inoffizieller Mitarbeiter / inoffizielle Mitarbeiterin**] kelaouer ar Stasi g., kelaouerez ar Stasi b., titourer ar Stasi g., titourerez ar Stasi b.
Image n. (-/-s,-s) : **1.** anv mat g., anv-kaer g., brud g./b. ; *sein Image aufbessern (aufpolieren),* adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer ; **2.** [armerzh] kemmoed merk g.
imaginär ag. : faltaziek, diwir, faltazius, … faltazi, diwar faltazi, faltaziadel, dec'hmegel, neuziek.
Imaginäre(s) ag.k. n. : bro ar faltazi b., faltazieg b., dec'hmegad g.
Imagination b. (-,-en) : **1.** faltazi b., ijin g., faltaziad b., faltaziadenn b., dec'hmegadenn b., bredskeudenn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b. ; **2.** ijin g., imbroud g.
Imago b. (-,Imagines) : [loen., preder.] imago g.
Imam g. (-/-s,-s/-e) : imam g.
Imbezillität b. (-) : [mezeg.] dispered g., nammder a spered g.
Imbiss g. (-es,-e) : **1.** harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b., torr-naon g. ; *einen Imbiss zu sich nehmen,* bezañ gant e verenn vihan, adverenniñ, gortozennañ, merennvihanañ, debriñ un tamm harzell ; **2.** P. snak g., breserezh b., preti boued prim g.
Imbisshalle b. (-,-n) : kafeteria g., snak g.
Imbissstand g. (-s,-stände) **/ Imbissstube** b. (-,-n) : snak g.
Imbroglio n. (-s) : reustladenn b., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g., dizurzh g., fuilh g., fuilhadeg b., stad luziet an traoù b.
Imitation b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., kopienn b., marmouzadur g.
imitieren V.k.e. (hat imitiert) : heñvelekaat, ober diouzh u.b., taneal, marmouzañ, dezrevellañ, drezvellañ, drevezañ, tailhañ, dambreziñ, kopiañ.
Imitator g. (-s,-en) : drevezer g.
Imker g. (-s,-) : gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; *Schleier eines Imkers,* mouch ur gwenaner g.
Imkerei b. (-,-en) : **1.** gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel-gwenan g. ; **2.** gwenaneg b., leur-wenan b.
Imkerpfeife b. (-,-n) : mogeder g.
Imkerschleier g. (-s,-) : mouch gwenaner g.
immanent ag. : ebarzhus, ennañ e-unan, diabarzhel, ebarzhel, enmanus, enmanel, stag, kenstag.
Immanentismus g. (-) : [preder.] ebarzhouriezh b., enmanelouriezh b.
Immanentist g. (-en,-en) : [preder.] ebarzhour g., enmanelour g.
Immanenz b. (-) : ebarzhusted b., ebarzhuster g., enman g., enmanusted b., enboud g., perzh diabarzh g., diabarzhelezh b.
Immanuel g. : Emanuel g.
Immaterialismus g. (-) : [preder.] dizanvezelouriezh b.
immateriell ag. : **1.** dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn ; **2.** [armerzh] *materielles und immaterielles Kapital,* kevala korfel hag ankorfel g. ; *Sachanlagen* und *immaterielle Anlagen,* klaviadoù korfel hag ankorfel lies.
Immatrikulation b. (-,-en) : marilhadur g., marilherezh g., enskrivadur g., enroll g., enrolladur g., enskriverezh g.
immatrikulieren V.k.e. (hat immatrikuliert) : enskrivañ, marilhañ, enrollañ.
V.em. : **sich immatrikulieren** (hat sich (t-rt) immatrikuliert) : *sich immatrikulieren (lassen),* lakaat e anv evit mont d'ar skol-veur, enskrivañ er skol-veur.
Imme b. (-,-n) : [barzh.] gwenan str.
immens ag. : divuzul, divent, bras-divent, egorant ; *ein immenses Vermögen,* madoù forzh pegement lies., madoù ken-ha-ken lies., madoù mui-pegen-mui lies., madoù ken-ha-kenañ lies., madoù d'ober teil lies., madoù e-leizh lies., ur madoù bras g.
immensurabel ag. : ezvuzul, divuzuliadus, diventadus, na c'heller ket muzuliañ.
immer Adv. : **1.** [en amzer] bepred, atav, biken atav, dalc'hmat, dalbec'h, dalbezh, dalberz, dizehan, diehan, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, hep diskrog, diastal, hep spanaenn, taol-ha-taol, da bep mare, hep distenn, hep disterniañ, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, sav-taol, a-hed an amzer, e-pad an amzer, an daou benn eus an amzer, etre daou benn an amzer, ingal(-ingal), bep frap, tro-distro, taer-ha-taer, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz ; *fast immer,* atavik ; *immer schon,* a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, dalc'hmat, a-hed an amzerioù, a bep mare, a-hed-amzer, a bep amzer, atav ; *es hat immer geregnet,* glav a oa bet dizehan, glav a rae atav, glav a oa bet hep diskrog, ne oa bet nemet glav ; *ich habe immer schon Bretonisch gesprochen,* dalc'hmat em eus gouezet brezhoneg, a-viskoazh em eus gouezet brezhoneg ; *die Briefmarken werden immer teurer,* keraat a ra an timbroù dalbezh ; *es wird immer schlimmer,* mont a ra an traoù e malamant, dont a ra an traoù da vezañ falloc'h-fallañ, fallaat a ra an traoù, gwashaat a ra an traoù, grevusaat a ra an traoù, mont a ra an traoù war washaat, dont a ra an traoù da vezañ gwashoc'h, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, garvaat a ra an traoù, grizienañ a ra an traoù, emañ an traoù o c'hoari da fall, startaat a ra an traoù ; *die Glocke schlug immer lauter,* seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; *er will immer nur lachen,* falvezout a ra dezhañ c'hoarzhin bepred, tremen a ra e amzer o c'hoarzhin, kas a ra e amzer o c'hoarzhin, ne ra nemet c'hoarzhin, kas a ra e vuhez o c'hoarzhin ; *er hat immer nur die Leute kritisiert*, ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - klask a rae abeg bepred - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - hennezh a gave atav tro da abegiñ - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - eñ a gave da

lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baoueze ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pismigañ - atav e veze o pigosat - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa - hennezh a oa un den na blije netra dezhañ ; *immer noch,* c'hoazh, bepred, dalc'hmat, atav ; *er ist immer noch da,* amañ (eno) emañ c'hoazh, amañ (eno) emañ bepred, amañ (eno) emañ atav ; *sie leben immer noch*, bev int dalc'hmat ; *sie kommt immer noch nicht,* n'eo ket erru c'hoazh ; *ich finde immer noch keinen Anklagepunkt gegen sie,* ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn ; *arbeitest du immer noch mit deinem Vater zusammen ?* bepred emaout o labourat gant da dad ? ha labourat a rez atav gant da dad ? ; *und der lacht immer noch,* c'hoarzhin an hini a ra c'hoazh, c'hoarzhin an hini eo a ra c'hoazh, ha padout a ra da c'hoarzhin ; *sie arbeiten immer noch nicht,* n'int ket krog da labourat c'hoazh ; *er ist immer noch hungrig,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *er ist nicht immer guter Laune,* ne vez ket troet mat bepred, ne vez ket imoret mat atav ; *er ist immer noch nicht guter Laune,* n'eo ket imoret mat c'hoazh, war e du fall emañ c'hoazh, n'eo ket deuet war e du mat c'hoazh, kintoù a zo ennañ c'hoazh, o c'hoeñviñ emañ c'hoazh, n'eo ket digoeñvet e boch c'hoazh ; *es kommen immer noch Leute,* an dud a bad da zont ; *immer während (pe kentoc'h : immerwährend),* hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, hep ec'hoaz, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *ich kann diesen Film immer wieder sehen,* ne skuizhan nepred o sellet ouzh ar film-se ; *immer wieder,* dibaouez, dalc'hmat, ingal, ingal-ingal, tro-distro, taer-ha-taer, ugent-kant gwech an deiz, bep frap, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol ; *etwas immer wieder lesen,* lenn-dilenn udb ; *auf immer, für immer,* d'an holl virviken (Gregor), d'ar bed all, evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da vat ha da viken, evit biken, evit ur viken, evit ur james, betek biken, da virviken, betnari, da james, a-viken, a-virviken, a-varv, evit an holl viskoazh, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer ; *immer und ewig, auf immer und ewig,* da vat ha da viken, da viken, evit biken, evit ur viken, betek biken, da virviken, betnari, da james, a-hed an amzerioù, da bep birviken, a virviken da james, da virviken james ; *nur immer zu !* **a)** krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! ; **b)** dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel, sifel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

2. [kreskidigezh, derez uheloc'h-uhelañ] *er wird immer reicher,* bemdez Doue e kresk e beadra, dont a ra da vezañ pinvidikoc'h pe binvidik ; *immer besser,* gwelloc'h-gwell, gwelloc'h-gwellañ, gwell-ouzh-gwell, gwell-àr-well, gwell pe well ; *immer besser singen,* gwellaat da ganañ ; *immer mehr,* muioc'h-mui, muioc'h-muiañ, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; *er säuft immer mehr, er säuft immer stärker,* gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson, kreskiñ a ra da lonkañ, souriñ a ra da lonkañ ; *er hinkt immer stärker,* gwashaat a ra da gammañ, kreskiñ a ra da gammañ, kammoc'h-kammañ e teu da vezañ, kammañ a ra gwazh-ouzh-gwazh, kammañ a ra gwazh-àr-wazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwashañ, souriñ a ra da gammañ, podekaat a ra muioc'h-mui ; *es regnet immer heftiger,* kreskiñ a ra d'ober glav, gwashaat a ra d'ober glav ; *die Leute lesen immer weniger,* nebeutaet eo an dud da lenn, bihanaet o deus an dud da lenn, bihanaet o deus an dud a lenn, rouesaet eo an dud da lenn ; *die Bäume werden immer weniger,* ar gwez a zeu da rouesaat ; [polit.] *er driftet immer mehr nach rechts,* gwennaat a ra mui-ouzh-mui ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,* dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ ; *die Ausgaben steigen immer weiter,* kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *der Brand wütete immer weiter,* an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ.

3. [diforc'h] n'eus forzh, bennak, daoust ; *was immer geschehen mag,* n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, petra bennak a c'hoarvezfe, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoaevezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *wo ich auch immer bin,* n'eus forzh pelec'h e vefen, pelec'h bennak e c'hallan bezañ ; *was du auch immer tun kannst,* gant a ri ; *aus welchen Gründen auch immer,* n'eus forzh perak e rafe an dra-se, n'eus forzh evit peseurt abegoù e vefe, peseurt abegoù bennak a c'hallfe bezañ, daoust peseurt abegoù a vefe ; *wer er auch immer ist,* ne vern piv eo, ne ra forzh piv eo, piv bennak e vefe, daoust piv eo, petore den bennak e vefe ; *ich werde es schaffen, welche Schwierigkeiten sich mir auch immer in den Weg stellen,* dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *wie dem auch immer,* bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), natur eo d'ar vugale karet c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari.

immerdar Adv. : evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da virviken, dalc'hmat atav, bepred, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, hep diskrog, hep ehan, dibaouez, harz-diharz, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, biken atav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ.
immerfort Adv. : hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, biken atav, dalc'hmat atav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *es hat acht Tage lang immerfort geregnet,* e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ.
immergrün ag. : [louza.] padus, padus e zelioù, trebadus, pourc'hidik, dizibourc'h ; *immergrüne Blätter,* delioù padus lies.
Immergrün n. (-s,-e) : [louza.] berwenk g., rouanez b. ; *kleines Immergrün,* rouanez vihan b.
immerhin Adv. : memes tra, d'an nebeutañ, da nebeutañ, da vihanañ, bepred, atav, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se ; *das ist immerhin etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, nebeud a ra vad ; *immerhin war er ehrlich genug, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo brav n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *Französisch ist immerhin eine schöne Sprache,* ar galleg a zo ur yezh vrav, tost ken brav hag ar brezhoneg.
Immersion b. (-,-en) : **1.** goulediñ g., gourdourañ g. ; **2.** [dre skeud.] soub g., soubadur g., splujadur g., soubidigezh b.
Immersionspädagogik b. (-) : kelenn dre soubidigezh er yezh g.
immerwährend ag. : peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel.
Adv. : hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, hep ec'hoaz, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht,* ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter.
immerzu Adv. : dalc'hmat atav, biken atav, bepred, mui-pegen-mui, ken-ha-ken ; *er spuckt nur immerzu,* emañ atav skop-skop, ne ra ken nemet skopañ ; *er grinst nur immerzu,* emañ atav risign-risign, ne ra ken nemet risignat, ne ra ken tra nemet risignat, ne ra nemet risignat ; *er trinkt nur immerzu,* ne ra ken tra nemet lonkañ, ne ra ken nemet lonkañ, ne ra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, tremen a ra e amzer o kleuzañ gwer, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er isst nur immerzu,* atav e vez debr-debr, ne ra ken nemet debriñ, ne ra nemet debriñ ; *er weint nur immerzu,* gouelañ a ra ken a ra, ne ra ken nemet gouelañ, ne ra ken tra nemet gouelañ, ne ra nemet gouelañ, dalc'hmat atav e vez o leñvañ ; *er lacht nur immerzu,* ne ra nemet c'hoarzhin ; *er flucht nur immerzu,* ne ra ken nemet mallozhiñ, e c'henoù a zo ur stivell a gunujennoù, hennezh a zo boull e grouer, dont a ra kunujennoù (leoù spontus, leoùdoued reut, pec'hedoù spontus) gantañ leizh e c'henoù, hennezh a darzh buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, war ar pec'hiñ eo hennezh un den dibab.
Immigrant g. (-en,-en) : enbroad g., enbroer g.
Immigration b. (-,-en) : enbroerezh g., enbroiñ g. ; *Massenimmigration,* enbroadeg b.
immigrieren V.gw. (ist immigriert) : enbroiñ.
imminent ag. : kevogos, gourdrouzus, war-nes taol da zegouezhout, tost da zegouezhout, e-tailh da erruout, o kinnig erruout, darev da c'hoarvezout, darev da erruout, war erruout, war ar bord da erruout, prest da erruout.
Immission b. (-,-en) : noazañs b., noazadur g.
Immissionsgrenze b. (-,-n) : noazadur brasañ aotreet g., gourin noazadur aotreet g.
Immissionsschutz g. (-es) : gwarez a-enep an noazadurioù g.
Immissionswert g. (-s,-e) : live saotradur g. ; *natürlicher Immissionswert,* live saotradur naturel g.
immobil ag. : ha na c'hall ket fiñval ken, diloc'h, lakaet difiñv, difiñvaet.
Immobiliarvermögen n. (-s) : glad diloc'h g., madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., madoù-leve lies., fontoù lies., douaroù-font (Gregor) lies.
Immobilien lies. : madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., madoù-leve lies., fontoù lies., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies. ; *Mobilien und Immobilien,* leveoù ha dileveoù lies.
Immobilienbestand g. (-s,-bestände) : lojeizeg b.
Immobilienbüro n. (-s,-s) : kouraterezh tiez b.
Immobilienfonds g. (-,-) : fontoù da bostañ e madoù diloc'h lies.
Immobilienhändler g. (-s,-) : kourater tiez g., kourater madoù diloc'h g.
Immobilienspekulation b. (-,-en) : arvrokañ war ar madoù-leve g., arvrokerezh war ar madoù diloc'h g.
immoralisch ag. : enepdivezek, divuhezegel, divat, direol, dizonest, dizere, direizh.
Immoralismus g. (-) : **1.** divuhezelouriezh b., enepdivezourieh b. ; **2.** [preder.] gourzhdivezouriezh b.
Immoralist g. (-en,-en) : enepdivezour g., divuhezelour g., den (paotr) an divad g.
Immoralität b. (-) : enepdivezegezh b., divuhezegezh b., divad g., divadelezh b., dizonestiz b., direoliezh b.
Immortelle b. (-,-n) : [louza.] melenig-traezh g.
immun ag. : [mezeg.] **1.** immun, immunekaet, diarbennet, gwaredet, digleñvedet, hangae, hangaeet ; *sie sind gegen Pocken immun,* diarbennet int ouzh ar vrec'h ; **2.** [polit.] divec'h, diskehus.
Immunabwehr b. (-,-en) : [mezeg.] gwarezoù immunizel lies., difennoù hangae lies.

Immundefekt g. (-s,-e) / **Immundefizienz** b. (-,-en) : [mezeg.] immunoprinder g., immunodigresk g., divig reizhiad an hangaeañ g., hangaezivig g. ; *erworbener Immundefekt,* azoniad hangaezivig arzeuat (HAZA) g., haza g., [kenyezh] sida g.
immunisieren V.k.e. (hat immunisiert) : [mezeg.] immunizañ, immunekaat, diarbenn, gwarediñ, digleñvedañ, hangaeañ.
Immunisierung b. (-,-en) : [mezeg.] immunizañ g., immunizadur g., hangaeañ g.
Immunität b. (-) : **1.** [mezeg.] immuniezh b., digleñved g., gwared g., hangae g. ; **2.** [polit.] divec'h g., digastizded b., digastizder g., digastiz g., diskehuzed b.
Immunkompetenz b. (-) : [bev.] gougon hangaeel g.
Immunodepression b. (-,-en) : [mezeg.] immunodigresk g., imunmoprinder g., hangaeastal g., hangaeastaliñ g.
Immunoglobulin n. (-s,-e) : immunoglobulin g.
Immunologe g. (-n,-n) : [mezeg.] immunologour g., hangaeoniour g.
Immunologie b. (-) : [mezeg.] immunologiezh b., hangaeoniezh b.
Immunreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] immunoreaktadenn b., erwezh hangaeel g.
Immunschwäche b. (-,-n) : [mezeg.] immunodigresk g., immunoprinder g., hangaeastal g., hangaeastaliñ g.
immunsuppressiv ag. : [mezeg.] ... immunodilamer, hangaeastaler.
Immunsuppressivum n. (-s,-suppressiva) : [mezeg.] immunodilamer g., hangaeastaler g.
Immunsystem n. (-s,-e) : [mezeg.] reizhiad immunekaat b., reizhiad hangaeañ b.
Impedanz b. (-,-en) : [fizik] luzded b.
imperativ ag. : gourc'hemennus, groñs ; [polit.] *imperatives Mandat,* leuriadur endalc'hus g.
Imperativ g. (-s,-e) : **1.** gourc'hemenn g., gourc'hemennad g., kemenn g., rekiz g., endalc'h g., dlead g., kantezv b. ; *ein kategorischer Imperativ,* un dlead groñs g. ; [Kant] *der kategorische Imperativ,* ar gourc'hemennad groñs g., an endalc'h gourc'hemennus g., ar rekiz groñs g., ar gantezv c'hroñs b. ; *der hypothetische Imperativ,* ar gourc'hemennad martezeüs g. ; **2.** [yezh.] doare-gourc'hemenn g.
imperativisch ag. : gourc'hemennus, groñs.
Imperator g. (-s,-en) : impalaer g., imperator g.
Imperfekt n. (-s,-e) : [yezh.] amdremened g., amzer amdremenet b., amzer-dremenet ledan b.
imperial ag. : impalaerel, ... impalaer, ... an impalaer.
Imperialismus g. (-) : impalaerouriezh b.
Imperialist g. (-en,-en) : impalaerour g.
imperialistisch ag. : impalaeouriezhel, impalaerour.
Imperialpapier n. (-s) : **1.** paper mentrezh 75 x 106 cm g. ; **2.** paper mentrezh 56 x 76 cm g.
Imperium n. (-s, Imperien) : impalaeriezh b.
impertinent ag. : divergont, dichek, digoll, rok, hardizh, her, divezh, dizoare, disaouzan, dizoujañs.
Impertinenz b. (-,-en) : hardizhded b., divergontiz b., divezhoni b., herder g., taerder g., dizoujañs b.
Impetigo b. (-, Impetigines) : [mezeg.] impetigo g., katar str. ; *eitrige Verkrustung bei Impetigo,* katarenn b.
Impetrant g. (-en,-en) : 1. impetrer g., arnodennad bet degemeret g. ; 2. [gwir] klemmer g.
Impetrat g. (-en,-en) : [gwir] difenner g.
Impetus g. (-) : intampi g., herrder g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.
Impfarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] vaksiner g., flistrer vaksin g.
impfen V.k.e. (hat geimpft) : [mezeg.] vaksinañ, lakaat ar vrec'h, diarbenn, pikañ ; *jemanden gegen Pocken impfen,* lakaat ar vrec'h d'u.b., vaksinañ u.b. ouzh ar vrec'h, vaksinañ u.b. a-enep ar vrec'h, diarbenn u.b. ouzh ar vrec'h, pikañ u.b. a-enep ar vrec'h, pikañ u.b. enep ar vrec'h, flemmañ u.b. a-enep ar vrec'h ; *sich (t-rt) impfen lassen,* mont da vaksinañ.
Impfen n. (-s) : vaksinañ g., vaksinadur g., vaksinadenn b., brec'hidigezh b.; *Impfen gegen Pocken,* brec'hidigezh b.
Impfer g. (-s,-) : [mezeg.] vaksiner g., flistrer vaksin g.
Impfgesetz n. (-es,-e) : lezenn diwar-benn ar vaksinañ b.
Impfling g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] den hag a zo da vaksinañ g. ; **2.** [labour-douar] imboudenn b.
Impfpass g. (-es,-pässe) : [mezeg.] karned vaksinadennoù g.
Impfpistole b. (-,-n) : [mezeg.] pistolenn vaksinañ b.
Impfreis n. (-es,-er) : [labour-douar] imboudenn b.
Impfschaden g. (-s,-schäden) : [mezeg.] kudennoù yec'hed da-heul ur vaksinadenn lies.
Impfstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] vaksin g., brec'h b.
Impfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinañ g., vaksinadur g., vaksinadenn b., brec'hidigezh b. ; *Pockenschutzimpfung,* brec'hidigezh b.
Impietät b. (-) : difeiz b., dizeoliezh b.
Implantat n. (-s,-e) : [mezeg.] emplantenn b., ensteud g.
implantieren V.k.e. (hat implantiert) : [mezeg.] emplantañ, ensteudañ.
implementieren V.k.e. (hat implementiert) : [stlenn.] emplementañ, keflouerañ.
Implikation b. (-,-en) : emplegadur g., emplegad.
implizieren V.k.e. (hat impliziert) : emplegañ, enderc'hel.
implizit ag. : empleg, emplegat, emplegadel ; [relij.] *impliziter Glaube,* feiz empleg b..
Adv. : dre empleg.
implodieren V.gw. (ist implodiert) : entarzhañ, enbloskañ.
Implorant g. (-en,-en) : [gwir] klemmer g.
Implorat g. (-en,-en) : [gwir] difenner g.
Implosion b. (-,-en) : entarzh g., enblosk g., enbloskañ g.
Imponderabilien lies. : amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù na c'hallont ket bezañ goanaget lies., traoù chañs-dichañs lies.
imponieren V.gw. (t-d-b) (hat imponiert) : [dre skeud.] *jemandem imponieren,* tennañ doujañs u.b. war an-unan, tennañ respet u.b. ouzh an-unan, skeiñ spered u.b.
imponierend ag. : meurdezus, a lorc'h, sebezus, estlammus, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ.
Imponiergehabe n. (-s) : ardoù lies., geizoù lies., orbidoù lies., tresoù lies., andelloù lies., jestroù lies., ismodoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., tailhoù lies.,

mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., arvezioù lies., roufl g., fouge g., brabañs g., digoradurioù lies.
Import g. (-s,-e) : **1.** [ober] enporzh g., enporzhiadur g., enporzhierezh g., enbroadur g., enbroadenn b., enbroerezh g., enbroaderezh g., ebarzhadenn g., ebarzhadur g., ebarzherezh g. ; *massiver Import,* enbroadeg b., enporzhiadeg b. ; **2.** [tra] enporzhiad g., ebarzhadur g.
Importe b. (-,-n) : **1.** enporzhiad g. ; **2.** [dre astenn.] segalenn La Habana b.
Importeur g. (-s,-e) : enporzhier g., enbroer g., ebarzher g.
Import-Export- … enporzhiañ-ezporzhiañ, … en-ezporzhiañ.
Import-Export-Handel g. (-) : kenwerzh enporzhiañ-ezporzhiañ g./b., kenwerzh en-ezporzhiañ g./b.
Importhandel g. (-) : enporzh g., enporzhiadurioù lies., enbroadurioù lies., ebarzherezh g., ebarzhadurioù lies.
importieren V.k.e. (hat importiert) : [kenwerzh] enporzhiañ, enbroañ, enbroadiñ, ebarzhiñ ; *Waren importieren,* enbroañ (enporzhiañ, enbroadiñ, ebarzhiñ) marc'hadourezh ; *Saatgut importien,* enporzhiañ greun estren.
Importquote b. (-,-n) : feurbarzh enporzh g.
Importüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñverad enporzhiañ g.
imposant ag. : meurdezus, a lorc'h, sebezus, estlammus, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ ; *sie hat sich ein imposantes Bett gekauft,* honnezh he deus prenet ur gwele ha n'emañ ket ar sifern gantañ, honnezh he deus prenet ur gwele ha n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; *mit imposanter Männlichkeit,* kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek.
impotent ag. : [mezeg.] dic'hall, dic'halloudek, disperius, P. dizañjer ; *impotenter Kerl,* P. kog sukr g., pich null g., pich plat g., sac'h kropet g., sac'h goeñvet g., poch goeñvet g., poch goullo g., poch paper g. ; *er ist jetzt impotent,* P. aet eo an dour diwar ar patatez gantañ.
Impotenz b. (-,-en) : [mezeg.] dic'halloud revel g.
imprägnieren V.k.e. (hat imprägniert) : euvriñ, intrañ.
imprägnierfähig ag. : euvradus, intradus.
Imprägnierung b. (-,-en) : intr g., intrañ g., intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g.
impraktikabel ag. : dic'hraus, ansevenadus, na c'hall ket bezañ lakaet e pleustr, na c'hall ket bezañ lakaet da dremen er pleustr, na c'haller ket seveniñ, na c'haller ket kas da vat, na c'haller ket kas da benn, na c'haller ket pengenniñ.
Impressario g. (-s,-s/Impressari/Impressarien) : impresario g.
Impression b. (-,-en) : **1.** trivliad g., santad g., santadur g., kredenn b., santimant g. ; **2.** kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b., kev g.
Impressionismus g. (-) : impresionouriezh b., trivliadelouriezh b., santadelouriezh b.
Impressionist g. (-en,-en) : impresionour g., trivliadelour g., santadelour g.
impressionistisch ag. : … trivliadelour, … santadelour.
Impressum g. (-s, Impressen) : **1.** peurvoull g. ; **2.** [levrioù, moull.] menegoù ret hervez al lezenn lies.
Imprimatur n. (-s) : [relij.] aotre da voullañ g., aotreadur g., imprimatur g.
Impromptu n. (-s,-s) : [c'hoariva] abadenn a-greiz-pep-kreiz b., abadenn war ar prim b., abadenn war an trumm b., primaozadenn b.
Improvisation b. (-,-en) : primaozadenn b., primaozerezh g., primaozadur g., taol-prim g., primsavadenn b., primawenadenn b., primganañ g., primseniñ g.
Improvisator g. (-s,-en) : primaozer g., primawenad g., primsaver g., primganer g., primsoner g.
improvisieren V.k.e. (hat improvisiert) : primaozañ, primsevel, sevel war ar prim, sevel war an trumm, sevel war an tach, sevel war an tomm, sevel war an taol, sevel tomm-ha-tomm ; *etwas improvisieren,* ober udb war an tomm (diwar sav, war an tach, war an taol, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *eine Rede improvisieren,* ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn diwar sav, sevel ur brezegenn war an tomm, sevel ur brezegenn war an tach, sevel ur brezegenn war an trumm, sevel ur brezegenn war ar prim ; *ein Musikstück improvisieren,* primaozañ ur frapad sonerezh ; *ein Gedicht improvisieren,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm, sevel ur varzhoneg tomm-ha-tomm.
Impuls g. (-es,-e) : **1.** luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., luskidigezh b., darluskidigezh b., lañs g., lañsadenn b. gwint g., atiz g., broud g., brall g., bole g., emlusk g., emluskerezh g., barrad kalon g., bount g., bountadenn b. ; *neue Impulse geben,* reiñ lañs (lusk) a-nevez da, reiñ ul lusk nevez da, broudañ a-nevez, luskañ a-nevez, atizañ a-nevez, reiñ lañs en-dro da, degas startijenn en-dro da ; *in einem plötzlichen Impuls,* diwar froudenn, dre froudenn ; **2.** [fizik] skog g., luskad g.
impulsgesteuert ag. : [tekn.] leviet dre skogoù ; *impulsgesteuerte Auslösung,* distignadur dre skogoù g.
impulsiv ag. : froudennek, prim, buanek, kleiz, pront, luskidik, darluskidik , barradek, tev e glopenn, imorus, brouezek ; *impulsiv handeln,* mont diwar skañv, mont a-raok e benn, mont gwall vuan ganti, leuskel e froudennoù da leviañ an-unan, plegañ da luskadoù e galon, ober traoù diouzh ma sav loariadenn en an-unan, ober udb diwar ur froudenn, ober udb war e folladenn, mont bourlik-ha-bourlok dezhi, lakaat e gein en e c'houloù, bezañ pront evel ul Leonad, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog.
Impulsivität b. (-) : primded b., primder g., trummded b., luskidigezh b., darluskidigezh b., darluskegezh b., brouezegezh b.
imstande ag. : barrek, gouest, e-tailh, e tro, e tres, e stad, e galloud, en amen, el lec'h, e-tu, kap ; *er ist imstande, es zu tun,* barrek eo d'ober an dra-se, barrek eo evit ober kement-se, barrek eo d'an dra-se, barrek eo diouzh an dra-se, kap eo d'an dra-se, gouest eo d'ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, troc'h en deus d'ober kement-se, emañ e-tailh d'ober an dra-se, e tro emañ d'ober an dra-se, tro a zo ennañ evit ober an dra-se, den a-walc'h eo evit ober kement-se, micherour a-walc'h eo evit ober kement-se, el lec'h emañ d'ober an dra-se, e-tu emañ d'ober an dra-se, e tres emañ d'ober

kement-se, en amen emañ d'ober an dra-se, e doare emañ d'ober an dra-se, emsav eo da zont a benn eus al labour-se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor) ; *wenn er dazu imstande ist,* mar gall, mard eo gallus dezhañ.

I**m- und Export** g. (-s,-e) : enporzh-ezporzh g., en-ezporzh g.

in araog. (t-d-b *pe* t-rt) :

1. [en egor] e, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, da ; *in Deutschland,* e Bro-Alamagn ; *in der Ferne,* er pellder, en diabell ; *im Norden,* en norzh, en hanternoz ; *in der Mitte,* e kreiz ; *in der Schule sein,* bezañ er skol ; *in die Schule gehen,* mont d'ar skol ; *im Kino sein,* bezañ er sinema ; *ins Kino gehen,* mont d'ar sinema ; *in der Stadt wohnen,* bezañ o chom e kêr ; *in den ersten Stock umziehen,* mont da chom er c'hentañ estaj ; *das Buch, in dem ich lese,* al levr emaon o lenn ; *der Reichste in der Gegend,* an hini pinvidikañ eus ar c'horn-bro.

2. [en amzer] da, dindan, e, evit, a-benn, gant, e-kerzh, e-pad, diouzh, war-barzh, war-benn, da benn ; *in dieser Zeit,* d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, da neuze ; *in kurzer Zeit,* dindan berr amzer, dindan un nebeud amzer, e berr amzer ; *in diesen Tagen,* evit an deizioù, en deizioù-mañ ; *in zwei Monaten,* a-benn daou viz, en ur ober daou viz, war-barzh daou viz, da benn daou viz ; *in der ersten Jahreszeit,* e-kerzh (e-pad) ar mare-bloaz kentañ ; *im Frühling,* d'an (en, gant an) nevez-amzer ; *im März,* e Meurzh, e miz Meurzh ; *im Jahre ...,* er (ar) bloaz, er (ar) bloavezh ... ; *in der Nacht,* e-pad an noz, diouzh an noz, en noz, da noz, dindan an noz ; *von jetzt an, in einem Monat,* war-barzh ur miz ac'hanen, a-benn ur miz ac'hanen, a-barzh ur miz ac'hanen, da benn ur miz.

3. [doare] *in Sorge sein,* bezañ diaes e benn (enkrezet, trubuilhet, mesket e spered, trechalet, trefuet, sammet e spered), bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e spered, bezañ diaes e galon, bezañ melre gant an-unan, kemer safar, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù ; *in Zorn geraten,* mont tro en e voned, sevel broc'h ennañ, broc'hañ, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e fulor (e kounnar, e gouez), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, hejañ e gi, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ ; *im Gange sein,* bezañ war ober ; *im Schweiße seines Angesichts,* diouzh c'hwezenn e dal, o c'hweziñ ; *in Gleichnissen reden,* ober gant (implijout) hañvaladennoù ; *im Ernst,* evit gwir, e gwir, end-eeun, da vat ha kaer, a-barfeted, a-zevri, parfet ; *in Wirklichkeit,* e gwirionez ; *in eigener Person,* eñ e-unan, eñ e-unan-penn, eñ e-unan-kaer ; *in dieser Farbe,* el liv-mañ, eus al liv-mañ ; *in Hemdsärmeln sein,* bezañ e (war) korf e roched ; *in bar zahlen,* paeañ war an taol (war al lec'h), paeañ gant arc'hant diouzhtu (gant arc'hant a-benn, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant kontet) ; *in Freud und Leid,* e gloaz pe e levenez, e pep degouezh, petra bennak a c'hoarvezfe, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo.

4. [cheñchamant] *sich in einen Frosch verwandeln,* kemer neuz ur glesker, dont da c'hlesker.

5. [tr-l] *in Bausch und Bogen (im Großen und Ganzen),* dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, dre vras, evel-evel ; *er ist gut in Mathematik,* barrek eo (akuit eo) war ar jedoniezh, en e blom (en e daol) emañ gant ar jedoniezh ; *ins Holz schneiden,* engravañ e-barzh ar c'hoad ; *das hat es in sich,* gwall ziaes eo, diaes a-walc'h eo, n'eo ket ken aes-se.

6. P. *er ist in,* priziet eo, brudet brav eo, ober a ra brud.

inaktiv ag. : **1.** arwarek, dioberiant, dioberiat, distrivant, vak, anoberiat, anoberiant ; **2.** [lu] eus an adarme ; **3.** [dre skeud.] diegus, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, diboan, mors.

Inaktivierung b. (-,-en) : [bev.] divlivaat g., ezniñvañ g.

inakzeptabel ag. : dizegemeradus, dic'houzañvus, argarzhus, diasantus, diaotreüs, na c'haller ket degemer, na c'haller ket asantiñ dezhañ.

Inangriffnahme b. (-,-n) : sevenadur g., sevenidigezh b., seveniñ g., erounezerezh g., erounezadur g.

Inanspruchnahme b. (-,-n) : **1.** implij g., ampled g., arver g. ; **2.** [lu] deogadur g., rekizadur g. ; **3.** lakadur da berzhiañ g.

Inappetenz b. (-) : [mezeg.] disnaon g.

inartikuliert ag. : dispis, displann, disklaer.

inaugurieren V.k.e. (hat inauguriert) : digeriñ ez ofisiel, reiñ lañs a enor da, kentradiñ.

Inbegriff g. (-s,-e) : derc'henn b., patrom g., pimpatrom g., skouer b. ; *er ist der Inbegriff des Gelehrten,* ur gouizieg a zo anezhañ mard boe unan, ur skouer a ouizieg a zo anezhañ.

inbegriffen ag. : e-barzh, hag all ; *alle Taxen inbegriffen,* pep taos e-barzh ; *Steuer nicht inbegriffen,* pep taos er-maez, hep an taosioù ; *Mehrwertsteuer inbegriffen,* en ur gontañ an taos ouzhpennet war an talvoud, tell diwar ar c'hresk talvoud hag all ; *alles inbegriffen, Steuer und Abgaben inbegriffen, Taxen inbegriffen,* pep taos e-barzh, P.T.B. ; *nicht inbegriffen,* diskont ; *Getränke nicht inbegriffen,* n'emañ ket an diedoù e-barzh ; *Steuer nicht inbegriffen, Taxen nicht inbegriffen,* hep an taosoù, pep taos er-maez, P.T.M.

Inbetrachtnahme b. (-) / **Inbetrachtziehung** b. (-) : sellad g., pled g., respet g., preder g., evezh g., meiz g., derc'hel kont [eus] g.

Inbetriebnahme b. (-,-n) / **Inbetriebsetzung** b. (-,-en) : loc'hañ g., loc'h g., loc'hadur g., lakaat da vont en-dro g.

Inbrunst b. (-) : intampi g., herrder g., gred g., gred bervidant g., bervidanted b., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bevded b., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-kalon g., nerzh-youl g., deltu g., gouezded b., youl b., fo g.

inbrünstig ag. : intampius, gredus, leun a c'hred, entanet, birvidik, grizias, gwrezus, berv, c'hwek, bervidant, bev-buhez, bev-buhezek, fo ennañ, kalonek ; *inbrünstig beten,* pediñ gant kalon, pediñ a-greiz-kalon, pediñ a-wir-galon, pediñ a-galon, pediñ a-nerzh e galon, pediñ c'hwek, pediñ kalonek ; *inbrünstiges Gebet,* pedenn entanet b., pedenn virvidik (c'hwek, a-greiz-kalon, a-wir-galon, a-galon, a-nerzh-kalon, kalonek) b.

Inbusschlüssel® g. (-s,-) : alc'hwez Allen® g., alc'hwez ki c'hwec'h talbenn g., alc'hwez ki evit biñsoù c'hwec'htalbennek ent kleuz g.
Inbusschraube® b. (-,-n) : biñs Allen® b., biñs gant ur penn c'hwec'htalbennek ent kleuz b., biñs c'hwec'htalbennek ent kleuz b.
indanthren® ag. : graet gant livioù a zalc'h mat.
Indefinitpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganav-damziskouez g., raganv amstrizh g., raganv amspis g., raganv amresis g., raganv amresisaat g.
indem stag. isurzh. : endra ma, tra ma, e-pad ma, dre ma, en ur, e-ser, o, e-keit ma, etre ma, e-doug ma, e-ser, diwar-greiz ma ; *indem er dies sagte, lachte er,* hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser, o) lavaret kement-se.
Indemnität b. (-) : [polit.] divec'h g., digastizded b., digastizder g., diatebegezh parlamantel b.
Inder g. (-s,-) : Indezad g.
indes Adv. **/ indessen** Adv. : **1.** etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz ; **2.** padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se.
Stag. isurzh. : endra ma, tra ma, e-keit ma, etre ma, e-kreiz ma, e-pad ma, e-ser.
Indetermination b. (-) : [preder.] dizevoudadur g.
Indeterminismus g. (-) : direiegezh b., ansavelegezh b.
Indeterminist g. (-en,-en) : direiegour g., ansavelegour g.
Index g. (-/-es,-e/Indizes) : **1.** meneger g., feuriader g., merk g. ; *gewichteter Index,* feuriader daspouezet g. ; **2.** [relij.] indeks g. ; *auf dem Index stehen,* bezañ war roll al levrioù difennet gant sened-Iliz Trenta (Gregor), bezañ war roll al levrioù berzet ; **3.** [dre skeud.] *auf den Index setzen,* dispellañ, lakaat en dispell.
indexieren V.k.e. (hat indexiert) : ibiliañ.
Indexierung b. (-,-en) : ibiliadur g., ibiliañ g.
Indexklausel b. (-,-n) : diferadenn ibiliañ b.
indezent ag. : dizereat, dizoare, amzere, dizonest, boufon.
Indezenz b. (-,-en) : dizereadegezh b., dizoare g., dizonestiz b.
Indianer g. (-s,-) : Indian g.
Indianernessel b. (-,-n) : [louza.] bent ar gwenan g./b.
Indianerreservat n. (-s,-e) : gwarezva Indianed g., mirva Indianed g.
Indianerstamm g. (-s,-stämme) : meuriad indian g.
Indianervolk n. (-s,-völker) : pobl indian b.
indianisch ag. : indian ; *die indianischen Kulturen,* ar sevenadurezhioù indian lies. ; *die indianischen Sprachen,* ar yezhoù indian lies.
Indien n. (-s) : an Indez b., India b.
Indienststellung b. (-) : **1.** anvidigezh b., anvadur g., engouestladur g. ; **2.** [merdead.] paramantadur g., paramanterezh g.
Indier g. (-s,-) : Indezad g.
indifferent ag. : **1.** [fizik] nebek ; **2.** [emzalc'h] diseblant, digas, divorc'hed, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dibled, dichal, mingl, amlave, diforzh.
Indifferenz b. (-,-en) : **1.** [fizik] nebegezh b. ; **2.** [emzalc'h] diforzh g., digaster g., dilañs g., digasted b., diseblanted b., diseblanter g. ; [relij.] *heilige Indifferenz,* diseblanter santel g.
indigen ag. : henvroat, kentidik ; *die indigenen Völker Amerikas,* kenelioù henvroat Amerika lies., an Amerindianed lies, ar pobloù indian lies., henvroidi Amerika lies., henvroiz Amerika lies., kentidien Amerika lies.
Indifferenzfreiheit b. (-) : [preder.] frankiz an diseblanter b.
Indigo g./n. (-s,-s) : **1.** gwez-indigo str. ; **2.** indigo g., glaz-Indez g.
Indigoblau n. (-s) : indigo g., glaz-Indez g.
Indigopapier n. (-s,-e) : paper glaou g.
Indik g. (-s) : Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g.
Indikation b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] ennegad g. ; **2.** titour g., meneg g., merk g.
Indikativ g. (-s,-e) : [yezh.] doare-disklêriañ g.
Indikativplanung b. (-,-en) : [armerzh] steuñv hebleg g.
Indikator g. (-s,-en) : **1.** merker g., meneger g. ; *soziale Indikatoren,* menegerioù sokial lies., menegerioù kevredigezhel lies. ; **2.** titourenn b., menegell b. ; **3.** [kimiezh] tester g.
Indio g. (-s,-s) : [Amerika latin] Amerindian g.
Indiofrau b. (-,-en) : [Amerika latin] Amerindianez b.
indirekt ag. : dieeun, ameeun, troidellus, a-dro, hanterat, hanterouriek ; *auf indirekte Weise,* dre droioù-pleg, en ur dreuzellañ, en ur droidellañ, gant doareoù dieeun, gant troidelloù, gant finesa, en un doare troidellus, dre finesa, a-dreuz, dre gammdroioù, a-dro, en ur ober tro ; *er hat ihn auf indirekte Weise angegriffen,* aet eo bet dezhañ a-dro ; *indirekte Steuern,* telloù ameeun lies. ; *als indirekte Folge,* dre adtaol.
indisch ag. : indezat, ... an Indez, … India ; *der Indische Ozean,* Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g. ; *indisches Nashorn,* frikorneg India g.
indiskret ag. : **1.** diaviz, dievezhiek ; **2.** bresk-e-deod, begek ; **3.** kurius, eferus, ranell, ranellek, furedek, fronellek, kivioul, kaoc'h kraz en e vragoù, sav-e-fri, fri-furch ; *ohne indiskret zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren,* c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h.
Indiskretion b. (-,-en) : **1.** diavizded b., ranellerezh g., ranellder g. ; *durch Indiskretion,* diwar ar grib. ; **2.** diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdiz b., lourdoni b., botoù pounner lies.
indiskutabel ag. : dizigemeradus, diasantus, dic'houzañvus, diasantus, diaotreüs, na c'haller ket degemer, na c'haller ket asantiñ dezhañ, n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion anezhañ, n'eus ger anezhañ, n'eus kaoz (anv) ebet anezhañ, n'eus ditour ebet dezhañ, n'eus keal (meneg) ebet anezhañ, n'eus ket a barlant en ober.
Indisposition b. (-,-en) : damgleñved g., brizhkleñved g., diaezamant g.
indisponiert ag. : dihet, kinglañv, damglañv, brizhklañv, peuzklañv, morglañv, diaes, klañv-diaes, gweget, dic'hraet, fall e gorf ; *der Sänger ist indisponiert,* emañ kinglañv (damglañv, peuzklañv) ar c'haner, ne ya ket mat gant ar

c'haner, dihet eo ar c'haner, n'emañ ket mat ar c'haner, korf fall en deus ar c'haner.
indisputabel ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, divreutaus, direndael.
Indium n. (-s) : [kimiezh] indiom g.
individualisieren V.k.e. (hat individualisiert) : hiniennañ, hiniennaat, hiniennekaat, hiniennelaat, personelaat, personelañ.
Individualisierung b. (-) : hiniennekadur g. g. ; *Individualisierung des Unterrichts,* ar c'helenn dre benn g., ar c'helenn dre vugel g.
Individualismus g. (-) : hiniennelouriezh b., me g. ; *Individualismus kann die anderen auch ärgern,* kasaus eo ar me.
Individualist g. (-en,-en) : hiniennelour g., Yann e benn e-unan g., hinienneg g., lankon g.
individualistisch ag. : hiniennelour, hiniennek, digemplegour.
Individualität b. (-,-en) : hiniennelezh b., hiniennegezh b., hiniennded b.
Individualverkehr g. (-s) : tremeniri ar c'hirri-tan prevez b.
Individualpsychologie b. (-) : bredoniezh an hinienn b.
Individuation b. (-) : hiniennadur g., hiniennaat g.
individuell ag. : hiniennel ; *individuelle Eigentümlichkeit,* hiniennelezh b., personelezh b. ; *individuell gestalten,* personelaat, personelañ.
Individuum g. (-s, Individuen) : hinienn b., penn hini g., pennden g., den en e bart e-unan g., person g.
Indiz n. (-es,-ien) : arverk g., merk g., arouez g., titour b., meneg g., diluz g., ster g.
Indizes *stumm lies evit* **Index**.
Indizienbeweis g. (-es,-e) : [gwir] dambrouenn b., ersol a gablusted g.
indizieren V.k.e. (hat indiziert) : **1.** [mezeg.] goulenn, ezhommiñ ; *indiziert sein,* bezañ enneget ; **2.** [relij.] lakaat war roll al levrioù difennet gant sened-lliz Trenta (Gregor), lakaat war roll al levrioù berzet ; **3.** [skridoù] berzañ, dispellañ, lakaat en dispell.
indiziert ag. : [mezeg.] enneget, hag a zo ezhomm anezhañ, mat, dereat, azas, dik, rekis.
Indizierung b. (-,-en) : **1.** [relij.] indeksiñ g., indeksadur g. ; **2.** marilhadur g. ; 3. marilhadur war roll ar skridoù berzet g., dispellañ g.
Indochina n. (-s) : Indez-Sina b.
indoeuropäisch ag. : [yezh.] indezeuropek.
Indoeuropäisch n. : [yezh.] indezeuropeg g.
Indogermane g. (-n,-n) : Indezeuropad g.
indogermanisch ag. : [yezh.] indezeuropek ; *die indogermanische Sprachfamilie,* ar c'herentiad indezeuropek g.
Indogermanisch n. : [yezh.] indezeuropeg g.
Indoktrination b. (-,-en) : gwall gelennadur g., gwall genteliadur g., empennwalc'herezh g., gwalc'hadeg-empennoù b., treuzkenteliañ g.
indoktrinieren V.k.e. (hat indoktiniert) : gwallgelenn, gwallgenteliañ, treuzkenteliañ, empennwalc'hiñ, merat [ar bobl], ober e c'henoù da, ober e veg da, lakaat (sankañ, plantañ, bountañ, fourrañ, choukañ, c'hwezhañ) pennadoù [en u.b.].
indolent ag. : **1.** [mezeg.] **a)** disant, disantidik, digizidik ; **b)** dizrouk, diboan, kuit a boan, hep gwaskadenn boan ebet ; **2.** lizidant, lezourek, dibalamour, landreant, gourt, laosk.
Indolenz b. (-) : lizidanded b., lezouregezh b., landreantiz b., luguderezh g., mored g.
Indonesien n. (-s) : Indonezia b.
Indonesier g. (-s,-) : Indoneziad b.
indonesisch ag. : **1.** … Indonezia, indoneziat ; **2.** [yezh.] indonezek.
indossabel ag. : ardestadus.
Indossament n. (-s,-s) : ardestadur g.
Indossant g. (-en,-en) : ardester g.
Indossat g. (-en,-en) : ardested g.
indossierbar ag. : ardestadus.
indossieren V.k.e. (hat indossiert) : [arc'hant.] ardestañ ; *blanko indossieren,* sinañ (titrañ) ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn, gwennsinañ.
Induktion b. (-,-en) : **1.** [fizik] dereadur g. ; **2.** [preder.] kendastum g., anren g., anreadenn b. ; *aristotelische Induktion,* kendastum Aristoteles g., anren Aristoteles g. ; *formale Induktion,* kendastum furmek g., anren furmek g. ; *vollständige Induktion,* kendastum klok g., anren klok g. ; *Baconsche Induktion,* kendastum Bacon g., anren Bacon g. ; *generalisierende Induktion,* kendastum amplaat g., anren amplaat g. ; **3.** [mat.] *vollständige Induktion,* poellatadenn dre gilhollekadur b., poellata dre zarren g.
Induktionsheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre zeren g.
Induktionsspule b. (-,-n) : [fizik] kanell deren b., beni deren b.
Induktionsstrom g. (-s) : [tredan] red tredan dereet g.
induktiv ag. : [fizik] derenel, dre zeren ; *induktiver Blindwiderstand,* adharzded derenel b.
Induktivität b. (-,-en) : [tredan] gwezhiader emzeren g.
Induktor g. (-s,-en) : [tredan] dereer g.
Indulgenz b. (-,-en) : distaol g., distaol kosp g., distaol kastiz g., gras b., diskounadur g.
industrialisieren V.k.e. (hat industrialisiert) : greantelaat, ijinerezhañ, savelañ ijinerezhioù e ; *ein Land industrialisieren,* greantelaat ur vro.
Industrialisierung b. (-,-en) : greanteladur g., ijinerezhadur g., greantelaat g. ; *die Industrialisierung eines Landes forcieren,* presañ greanteladur ur vro, hastañ greanteladur ur vro ; *die Folgen der Industrialisierung,* heuliadoù ar greantelaat lies.
Industrie b. (-,-n) : greanterezh g., ijinerezhioù kenderc'hiñ lies. ; *weiterverarbeitende Industrie,* ijinerezh pleuskañ g. ; *arbeitsintensive Industrie,* greanterezh dornioù-labour g. ; *vorgelagerte Industrie,* greanterezh argrec'h g. ; *nachgelagerte Industrie,* greanterezh ardraoñ g. ; *chemische Industrie,* ijinerezh kimiek g. ; *Unterentwicklung der Industrie,* skorted ar greanteladur b. ; *die neuen Industrien fördern,* harpañ an ijinerezhioù yaouank o sevel, gwarediñ an ijinerezhioù yaouank o sevel.
Industrieabwässer lies. : ezverioù greantel lies.
Industrieanbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh greantel b.

Industrieanlage b. (-,-n) : stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., milin b.
Industrieanlagen lies. : diazezadurioù greantel lies., staladurioù greantel lies.
Industriearbeiter g. (-s,-) : micherour uzin g., micherour greanti g.
Industrieausrüstung b. (-,-en) : aveadur greantel g.
Industriebetrieb g. (-s,-e) : stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., embregerezh bras g. ; *die später beteiligten Industriebetriebe, die anschließend beteiligten Industriebetriebe, die nachgeschalteten Industriebetriebe,* ar greanterezh ardraoñ g.
Industrieboss g. (-es,-e) : chevañsour greanterezh g.
Industriebrache b. (-,-n) : fraost greantel g.
Industriebranche b. (-,-en) : skourr eus ar greanterezh g., skourr greantel g., rann eus ar greanterezh b., gennad greantel g., ijinerezh g.
Industrieerzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had greantel g., aozad greantel g.
Industriegebiet n. (-s,-e) : takad greantel g., greantva g., takad labourerezh g., diazad greantel g., tolead greantel g.
Industriegesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh c'hreantel b., kevredigezh ijinerezhet b., kevredigezh diorroet he greanteladur b., kevredigezh diorroet he greanterezh b.
Industriegewerkschaft b. (-,-en) : sindikad micherourien g.
Industriekapitän g. (-s,-e) : chevañsour greanterezh g.
Industriekauffrau b. (-,-en) : arbennigourez kenwerzh ha greanterezh b., arbennigourez kenwerzherezh ha greanterezh b.
Industriekaufmann g. (-s,-leute) : gwazour kenwerzh ha greanterezh g., gwazour kenwerzherezh ha greanterezh g.
Industriekomplex g. (-es,-e) : kemplezh c'hreantel b., kenstrollad greantioù g., kevaniad greantel g.
Industriekonzern g. (-s,-e) : kartell g., kenstrollad greantioù g.
Industrielandschaft b. (-,-en) : **1.** dremmvro c'hreantel b., gweledva greantel g. ; **2.** [dre astenn.] bro ijinerezhet b., kornad ijinerezhet g., korn-bro ijinerezhet g., bro diorroet he greanteladur b., bro diorroet he greanterezh b.
industriell ag. : greantel, greanterezhel, ijinerezhel ; *industrielles Gefüge,* gwiad greantel g. ; *industrielle Viehzucht,* sevel-loened greantel g. ; *industrielle Revolution,* dispac'h greantel g., reveulzi ijinerezhel b., reveulzi c'hreantel b., kemmdro c'hreantel b. ; *industrielle Erzeugnisse,* kenderc'hadoù greantel lies., aozadoù greantel lies.
Industrielle(r) ag.k. g./b. : greantour g., greantourez b., ijinerezhour g., ijinerezhourez b.
Industriemagnat g. (-en,-en) : chevañsour greanterezh g.
Industrienation b. (-,-en) : bro ijinerezhet b., bro a ijinerezh b., bro diorroet he greanteladur b., bro diorroet he greanterezh b. ; *Land auf dem Weg zur Industrienation,* bro war c'hreantelaat b.
Industrienorm b. (-,-en) : reolad c'hreantel b.
Industrieprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had greantel g., aozad greantel g.
Industrieproduktion b. (-) : kenderc'h greantel g.
Industrieritter g. (-s,-) : c'hwiblaer g., kefester g., c'hwib g., skraper g.
Industrieroboter g. (-s,-) : robot greantel g.
Industriestaat g. (-s,-staaten) : Stad ijinerezhet b., Stad a ijinerezh b., Stad diorroet he greanteladur b., Stad diorroet he greanterezh b.
Industriestadt b. (-,-städte) : kêr a c'hreanterezh b., kêr a ijinerezh b.
Industrietrawler g. (-s,-) : [merdead.] chaluter greantel g., dragour greantel g.
Industrie- und Handelskammer b. (-,-n) : Kambr Kenwerzh ha Greanterezh b., KKG b.
Industrieunternehmen n. (-s,-) : embregerezh greantel g., greanti g., labouradeg ijinerezhel b.
Industriezeitalter n. (-s) : oadvezh greantel g.
Industriezone b. (-,-n) : takad greantel g., greantva g., diazad greantel g., tolead greantel g.
Industriezweig g. (-s,-e) : skourr eus ar greanterezh g., skourr greantel g., rann eus ar greanterezh b., gennad greantel g., ijinerezh g.
induzieren V.k.e. (hat induziert) : **1.** [tredan] deren, magnetekaat dre zeren, tredanluskañ ; **2.** [preder.] anren, kendastum.
ineffizient ag. : diefedus, diefed, dioberius, difrouezh ; *ineffizient sein,* chom didalvez, na ober gwered ebet.
ineinander Adv. : an eil en egile, an eil en eben, an eil e-barzh egile, an eil e-barzh eben ; *ineinander gewachsen,* fuilh, fuilhet, luziet, rouestlet, kemmesket, fandrouilhek ; *ineinander verschwimmen,* kendeuziñ.
ineinanderbringen V.k.e. (brachte ineinander / hat ineinandergebracht) : kengrogañ, kenstagañ, kenlakaat, skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, lakaat an eil e-barzh egile.
ineinanderfassen V.gw. (haben ineinandergefasst) : kengrogañ, kregiñ an eil en egile.
ineinanderflechten V.k.e. (flicht ineinander / flocht ineinander / hat ineinandergeflochten) : kenblezhañ, kroazigellañ.
ineinanderfließen V.gw. (flossen ineinander / sind ineinandergeflossen) : ruilhal an eil e-barzh egile, redek an eil e-barzh egile, kemberiñ, kemmeskañ, en em veskañ, kendeuziñ, en em gavout an eil gant egile (gant eben).
ineinanderfügen V.k.e. (hat ineinandergefügt) : skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.
ineinandergehen V.gw. (gingen ineinander / sind ineinandergegangen) : kemmeskañ, en em veskañ, mont an eil en egile ; [arz] *die Farben gehen ineinander,* kemmeskañ a ra al livioù.
ineinander gewachsen ag. : fuilh, fuilhet, luziet, rouestlet, kemmesket, fandrouilhek.
ineinandergreifen V.gw. (griffen ineinander / haben ineinandergegriffen) : **1.** kengrogañ, kregiñ an eil en egile ; **2.** [dre skeud.] dont an eil war-lerc'h egile en un aridennad, dont an eil da-heul egile en un andennad, en em heuliañ, ober chadenn.
ineinandermengen V.k.e. (hat ineinandergemengt) : meskañ, kemmeskañ, kejañ, toueziañ.

ineinanderlaufen V.gw. (liefen ineinander / sind ineinandergelaufen) : mont an eil e-barzh egile, kemmeskañ, en em veskañ, kendeuziñ.
ineinanderpassen V.gw. (haben ineinandergepasst) : klotañ, mont mat an eil en egile, mont klenk an eil en egile, mont mistr an eil en egile, mont c'hwek an eil gant egile, kenglotañ, kordañ, diazezañ brav.
ineinanderschieben V.k.e. (schob ineinander / hat ineinandergeschoben) : emboestañ, skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.
ineinanderschlingen V.k.e. (schlang ineinander / hat ineinandergeschlungen) : kenblezhañ, kroazigellañ.
ineinanderstecken V.k.e. (hat ineinandergesteckt) : emboestañ, skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.
ineinander verschwimmen V.gw. (verschwammen ineinander / sind ineinander verschwommen) : kendeuziñ, en em veskañ, kemmeskañ, mont an eil en egile ; [arz] *die Farben verschwimmen ineinander,* kemmeskañ a ra al livioù-se.
Inempfangnahme b. (-) : degemeridigezh b.
inert ag. : **1.** lizidant, pladek, diek, dilamprek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, dibalamour, difoutre, euver, dibouez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gourt, flai, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lor, lureüs, lureek, yeuek, ven, tezeok, abaf, diboan, didalvez, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, lent ; **2.** [kimiezh] disgweredus, ankediedik.
Inertgas n. (-es,-e) : [kimiezh] gaz ankediedik g., gaz disgweredus g
Inertisierung b. (-,-en) : [fizik, nukl.] divevaat g., disgweredusaat g.
inexistent ag. : divezout, anveziat, n'eus ket anezhañ.
infallibel ag. : na c'hell faziañ na hon lakaat da faziañ, difazius, difazi, anfazius, na zeu morse da faziañ.
Infallibilität b. (-) : difaziegezh b., difaziusted b., difazi g.
infam ag. : ifam, ifamus, mezhus, divlas, fallakr, yud, hudur, divalav-mezh, displed, drougiezhus, pugnes, kasaus.
Infamie b. (-,-n) : gwallvezh b., fallagriezh b., ifamidigezh b., ifamded b., divlasted b., divlaster g., ifamite b., dismegañs b.
Infant g. (-en,-en) : [Spagn, Portugal] mab yaouaer ar roue g., yaouaer g.
Infanterie b. (-,-n) : [lu] troadegiezh b.
Infanteriegeschütz n. (-es,-e) : [lu] mortez g.
Infanteriezug g. (-s,-züge) : [lu] bagad soudarded war droad g., bagad troadeien g., tren soudarded war droad g., treniad troadeien g., stagellad troadeien b.
Infanterist g. (-en,-en) : [lu] troadeg g., soudard war droad g., fuzuilher g.
infantil ag. : mibil, mibilius, babik, ... bugel, ... ar vugale, ... babig, bugelek, bugelel.
Infantilismus g. (-) : [mezeg.] mibiliezh b., bugelvanegezh b. ; *körperlicher Infantilismus,* mibiliezh korf b. ; *psychischer Infantilismus,* mibiliezh vred b., mibiliezh vredel b. ; *Infantilismus mit affektiver Reifungshemmung,* mibiliezh triviel b.
Infarkt g. (-s,-e) : [mezeg.] angwazhiad g., infarkt g. ; *an einem Herzinfarkt sterben,* mervel gant ul lamm-kalon, mervel diwar un taol-gwad.
Infekt g. (-s,-e) : [mezeg.] kontammadur g., kontammidigezh b., pore g., poreadur g., poread g., poreidigezh b.
Infektion b. (-,-en) : [mezeg.] kontammerezh g., kontammadur g., kontammidigezh b., pore g., poreadur g., poread g., poreidigezh b. ; *opportunistische Infektion,* kontammadur koulzataer g., poread koulzataer g. ; *ambulant erworbene Infektion,* poread kevredigat g.
Infektionserreger g. (-s,-) : [mezeg.] gwezher tredizh g., gwezher pore g., kontammer g.
Infektionsgefahr b. (-,-en) : [mezeg.] riskl kontammadur g.
Infektionsherd g. (-s,-e) : [mezeg.] annon pore g.
Infektionskrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved kontammus g., kleñved poreüs g., pore g., poread g., P. kleñved brein g.
infektiös ag. : [mezeg.] kontammus, poreüs, poreel, poreek.
Infel b. (-,-n) : **1.** [istor] talgen g. ; **2.** [relij.] mintr g., tog-eskob g.
Inferiorität b. (-) : izelded b., istalvoudegezh b., dislañs g.
Inferieren n. (-) : [preder.] trereadur g., treren g., tennadur g., kendastum g. ; *unmittelbares Inferieren,* treren dihanteradek g., tennadur dihanteradek g. ; *mittelbares Inferieren,* treren hanteradek g., tennadur hanteradek g.
infernal ag. / **infernalisch** ag. : ... ifern, ... ar mil diaoul, .. an ifern, ... an diaoul, ifernel, ifernus, demoniakl.
Inferno n. (-s) : ifern g., ifern nevez g.
infertil ag. : brec'hagn, goanac'h.
Infertilität b. (-) : brec'hagnder g.
Infibulation b. (-,-en) : gwriadur diweuz ar c'hourzh g., fibladur g., fibliñ g.
Infiltration b. (-,-en) : ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., ensiladeg b., ensilañ g.
infiltrieren V.k.e. (hat infiltriert) : **1.** silañ**,** ensilañ ; **2.** en em silañ e.
infinit ag. : [yezh.] digemm, dic'hour ; *infinite Verbform,* furm dic'hour b.
infinitesimal ag. : **1.** bihan-netra, boc'hedel ; **2.** [mat.] boc'hedel.
Infinitesimalrechnung b. (-) : [mat.] jediñ boc'hedel g.
Infinitiv g. (-s,-e) : [yezh.] anv-verb g.
Infinitivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn anv-verb b., lavarenn bennanorek b.
infizierbar ag. : [mezeg.] poreadus, hag a c'hall bezañ kontammet, hag a c'hall poreañ, hag a c'hall binimañ.
infizieren V.k.e. (hat infiziert) : [mezeg.] poreañ, kontammiñ, binimañ.
Infizierung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammerezh g., kontammadur g., kontammidigezh b., poreidigezh b., poreadur g.
in flagranti Adv. : o wallober, e droug, e gwall, war an taol, war ar fed, war an tomm, war e daol fall ; *jemanden in flagranti ertappen,* tapout u.b. war an taol (war ar fed, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, pakañ

u.b. e droug (e gwall), tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), tapout u.b. war e ched, kouezhañ war an tomm.
Inflation b. (-,-en) : monc'hwez g., c'hwez moneiz g., c'hwezadur-moneiz g., kresk war ar prizioù g., kernez b., keraouez b. ; *die Inflation eindämmen,* lakaat harz d'ar monc'hwez, mestroniañ ar monc'hwez ; *galoppierende Inflation,* monc'hwez diroll g. ; *kostenbedingte Inflation,* monc'hwez dre ar c'houstoù g., monc'hwez diwar vountañ g. ; *nachfragebedingte Inflation,* monc'hwez dre ar goulenn g., monc'hwezh diwar sachañ g. ; *schleichende Inflation,* monc'hwez lor g., monc'hwez enkelat g., monc'hwez stlejus g., monc'hwez eginek g. ; *eine Inflation verursachen,* monc'hwezañ ; *das Gespenst der Inflation,* spontailh c'hwezadur ar prizioù g.
inflationär ag. : monc'hwezus.
inflationistisch ag. : [gwashaus] monc'hwezus.
Inflationsrate b. (-,-n) : feur monc'hwez g. ; *differenzielle Inflationsrate zwischen zwei Ländern,* tregemmad ar feurioù monc'hwez etre div vro g.
inflexibel ag. : dibleg, diblegus, start, diaes, reut da blegañ, aheurtet, diaes ober outañ.
Infloreszenz b. (-) : [louza.] bleuñv str., bleuñvlec'hiadur g., lec'hiadur ar bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvadeg b., bleuñvlokad g. ; *ähnige Infloreszenz,* tañvouezennad b.
Influenza b. (-) : [mezeg.] influenza g., anouedadur g., grip g., taol-anoued g.
Info b. (-,-s) : [*berradur evit* **Information**] titour g., ditour g., keloù g., nevezenti b., stlenn g., stennad g.
infolge araog. (t-c'h) : da-heul, e dilerc'h udb., war-lerc'h, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, gant, dre, hervez, evel, diwar, abalamour da, en abeg da, dre an abeg da, en arbenn (en askont, dre an arbenn) da ... ; *infolge des Krieges,* da-heul ar brezel.
infolgedessen Adv. : en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, gant-se, gant an dra-se, abalamour da se, diouzh-se, neuze, ac'hano.
Informant g. (-en,-en) : **1.** kelaouer g., titourer g. ; **2.** kelaouer polis g.
Informatik b. (-) : stlenneg b., stlennegezh b., urzhiataerezh g., kompoderezh g., stlennoniezh b., stlennouriezh b.
Informatiker g. (-s,-) : stlennegour g., stlenner g., urzhiataer g.
Information b. (-,-en) : titour g., ditour g., keloù g., nevezenti b., stlenn g., stlennad g., stlennadur g., kelaouadur g., kelaouiñ g., roadenn b., kemennadur g., kemennadenn b. ; *zwecks Information, zur Information,* evit kelaouiñ ac'hanoc'h, deoc'h da c'houzout, evit ho titouriñ ; *dürftige Informationen,* titouroù teusk lies. ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *bis weitere Informationen vorliegen,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, ken ma vo gouezet hiroc'h ; *auf weitere Informationen warten,* chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom war-c'hed, chom o c'hortoz ; *Informationen sammeln,* dastum (klask) titouroù, klask ditour, imbourc'hiñ war udb, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua ; *über etwas Informationen einholen,* mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Informationen eingeholt,* graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *neu eingetroffene Information über einen abhanden gekommenen Gegenstand,* kavarad b., kavaraded b.
informationell ag. : stennel, ... kelaouiñ, ... ar c'helaouiñ.
Informationsangabe b. (-,-n) : roadenn b., kemennadur g., kemennadenn b.
Informationsaustausch g. (-es,-e) : eskemm titouroù g.
Informationsfreiheit b. (-) : frankiz ar stlenn b.
Informationsgespräch n. (-s,-e) : bodadeg-kelaouiñ b., emvod-kelaouiñ g.
Informationsmangel g. (-s,-mängel) : mank a gelaouiñ g. ; *der Informationsmangel steht im Widerspruch zur Demokratie,* ar mank a gelaouiñ a zo kontrol d'an demokratelezh.
Informationsmaterial n. (-s) : dielladur g., danvez titouriñ g., danvez teuliaouiñ g.
Informationsmedium n. (-s,-medien) : araez kelaouiñ g.
Informationsquelle b. (-,-n) : mammenn geleier b., mammenn ditouroù b.
informationsreich ag. : kentelius, kelennus, leun a ditouroù, kreñv an titouroù ennañ.
Informationsstand g. (-s,-stände) : **1.** stand titouriñ g. ; **2.** stad ar c'helaouiñ b.
Informationstechnik b. (-) : stlenneg b., stlennegezh b., urzhiataerezh g., kompoderezh g.
Informationstheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh ar stlenn b.
Informationstransparenz b. (-) : frankiz ar stlenn b.
Informationszugangsfreiheit b. (-) : frankiz ar stlenn b.
informativ ag. : kentelius, kelennus, leun a ditouroù.
informell ag. : anfurmel ; *informeller Sektor,* gennad anfurmel g. ; *informelle Wirtschaft,* armerzh anfurmel g.
Adv. : hep digoradur, hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digomplimant, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù, netra dreist.
informieren V.k.e. (hat informiert) : kelaouiñ, titouriñ, ditourañ, stlennañ, kenteliañ ; *jemanden informieren,* kas keloù d'u.b., reiñ keloù d'u.b., kas kemenn d'u.b., degas kemenn d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b., degas keloù d'u.b., kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b., titouriñ u.b., kelaouiñ u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ udb da c'houzout d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ disaouzan eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., stlennañ u.b., degemenn u.b., kelenn u.b. ; *soviel ich informiert bin,* din da c'houzout, em anaoudegezh, war a ouzon, war a glevan, a gement ha ma ouzon, a gement am befe sońj, gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, a gement ha ma oufen, gant ma oufen ; *über die neuen Begebenheiten informieren,* distagañ keloù, kontañ an doareoù, daveiñ an doareoù, displegañ ar c'heleier ;

ungenügend informiert sein, na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk ; *über jemanden gut informiert sein,* gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas informiert sein,* gouzout penn d'udb. ; *er ist darüber gut informiert,* gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù ; *über etwas nicht informiert sein,* bezañ diouiziek eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb.
V.em. : **sich informieren** (hat sich (t-rt) informiert) : *sich über etwas informieren,* goulenn an doare eus udb, goulenn eus keloù udb., goulenn (klask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, klask gouzout udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor) ; *sich über das Wetter informieren,* titouriñ doare an amzer ; *sich über eine Angelegenheit informieren,* imbourc'hiñ war un afer, titouriñ un afer.
Informierung b. (-) : kelaouadur g., titouriñ g., stlennadur g.
infrage Adv. : *infrage kommen,* **a)** bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; **b)** bezañ dereat, bezañ azas, bezañ dik, bezañ klenk ; *das kommt nicht infrage,* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo ; *etwas infrage stellen,* sevel goulenn war udb, lakaat goulenn war udb, lakaat udb e bilibann, lakaat udb en arvar, stagañ drezenn ouzh udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb, diskrediñ war udb, disfiziout diouzh udb, kaout disfiz (douetañs) diouzh udb, kaout diskred war udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, douetiñ war udb, kaout douetañs war udb (Gregor), arzaelañ udb ; *sich infrage stellen*, ober e emvarn, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum en e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor), ober un enklask war e goustiañs ; *etwas steht infrage,* udb a chom e balañs, udb a chom direspont, udb a chom a-dreuz-foran, udb a chom e-skourr, udb a chom a-istribilh, udb a chom e-pign, udb a zo c'hoazh e perch, udb a chom ouzh an drez, udb a chom c'hoazh en entremar, emeur c'hoazh en arvar eus udb, en arvar emeur (arvar a zo c'hoazh) a-zivout udb, udb a zo c'hoazh war var.
Infraordnung b. (-,-en) : [bev.] danisurzhad g.
infrarot ag. : isruz, danruz.
Infrarot n. (-s) : isruz g., danruz g.
Infrarotfernglas n. (-es,-gläser) : divlunedenn dre isruz b., gevellunedenn dre zanruz b.
Infrarotheizung b. (-,-en) : tommerezh dre isruz g.
Infrarotschnittstelle b. (-,-n) : [stlenn.] IrDA g. [*berradur evit* **infrared Data Association**].
Infrarotsensor g. (-s,-en) : kaptor dre isruz g., kaptor dre zanruz g., taper dre isruz g., resever dre isruz g., paker dre isruz g.
Infraschall g. (-s,-e/-schälle) : isson g.
Infrastruktur b. (-,-en) : danframm g., isframmadur g., isframm g.
Inful b. (-,-n) : **1.** [istor] talgen g. ; **2.** [relij.] mintr g., togeskob g.
infuliert ag. : [relij.] mitret.
Infusion b. (-,-en) : enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., trefennadenn b., trefennañ ; *jemandem eine Infusion machen,* silañ ul louzoù d'u.b. en e wazhied, enskuilhañ ul louzoù d'u.b. dre ur wazhienn, trefennañ u.b.
Infusionstierchen lies. **/ Infusorien** lies. : [loen. : blevaneged, skourjezeged hag amoeb] kentloen a c'hall bevañ en dour glec'h (en ur c'hlec'hiadenn) g.
Ing. [*berradur evit* **Ingenieur**] ijinour g., ijiner g.
Ingangsetzen / Ingangsetzung b. (-,-en) : loc'hañ g., loc'h g., loc'hadur g., lakaat da vont en-dro g. ; *zum Ingangsetzen ansetzen,* bezañ war lusk, bezañ tost da loc'hañ.
Ingenieur g. (-s,-e) : ijinour g. ; *beratender Ingenieur,* ijinour kuzulier g.
Ingenieurbüro n. (-s,-s) : burev studi teknikel g.
Ingenieurin b. (-,-nen) : ijinourez b.
Ingenieurkorps n. (-,-) : [lu] korf ijinerezh-brezel g.
Ingenieurschule b. (-,-n) : skol ijinourien b.
Ingenieurwesen n. (-s,-) **/ Ingenieurwissenschaften** lies. : ijinouriezh b.
Ingerenz b. (-,-en) : daremgor g., daremgorañ g., emell g., emelladur g., levezon b.
Ingesinde n. (-s) : servijerien lies., mevelien lies., koskor g., mitizhien lies., tud lies.
Ingestion b. (-,-en) : [mezeg.] euvrañ boued g., euvradur mezhur g.
Ingrediens n. (-,Ingredienzien) : **/ Ingredienz** b. (-,-en) : aozenn b., kenelfenn b.
Ingrimm g. (-s) : imor b., kounnar b., fum g., fulor g., droug g., ernez b., diboellamant g., egar g., frenezi b., regarzherezh g., taerder g., taerded b., taerijenn b.
ingrimmig ag. : fuloret, fulorus, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, divarc'het, diaoulet, frenezius, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
inguinal ag. : [korf.] ... ar varlenn, barlennel.
Inguinalbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] avelenn varlennel b., avalenn a-varlenn b.
Ingwer g. (-s,-) : [louza.] jinjebr g.
Inh. [*berradur evit* **Inhaber / Inhalt**] *sellit pelloc'h.*
Inhaber g. (-s,-) : perc'henn g., dalc'her g., dalc'hour g. ; *Inhaber eines Ordens,* medalenned g., anvad (titlad) ur vedalenn g. ; *Inhaber eines Geschäfts,* perc'henn ur stalwerzh (un embregerezh) g., patrom g., mestr g., penn-ti g. ; [arc'hant] *auf den Inhaber lautend,* e gourc'hemenn an hini (e anv an neb) en diskouezo, d'an douger, d'an dalc'her ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie,* kevrann war anv b. ; *zahlbar an Inhaber,* da vezañ paeet d'an douger, da vezañ paeet d'an dalc'her ; [gwir] *Inhaber*

einer Vollmacht, neb en deus hollc'halloud evit aferioù unan all g., leunc'halloudeg g., dalc'her an hollc'halloud g.
Inhaberaktie b. (-,-n) : [arc'hant.] kevrann d'an douger b., kebrann d'an dalc'her b.
Inhaberpapier n. (-s,-e) : teul e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb en diskouezo) g., teul d'an douger g.
Inhaberin b. (-,-nen) : perc'hennez b., dalc'herez b.
inhaftieren V.k.e. (hat inhaftiert) : bac'hañ, toullbac'hañ, herzel, prizonañ, lakaat harz da, serriñ, dastum.
Inhaftierung b. (-,-en) : **1.** harzidigezh b., serriñ g. ; **2.** bac'hadur g., prizoniadur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., bac'hadeg b., karc'haridigezh b.
Inhaftnahme b. (-,-n) : bac'hadur g., prizoniadur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., harzidigezh b., karc'haridigezh b., serriñ g.
Inhalation b. (-,-en) : **1.** enanalañ g., enanaladur g. ; **2.** enanaladenn b. ; **3.** [mezeg.] foiñ g., dewentadur g.
Inhalationsgerät n. (-s,-e) : [mezeg.] benveg foiñ g., dewenter g.
inhalieren V.k.e. (hat inhaliert) : enanalañ ; *man sollte sich davor hüten, den Atem eines Kranken zu inhalieren,* n'eo ket mat chom en anal un den klañv.
V.gw. (hat inhaliert) : [mezeg.] dewentañ, foiñ, sachañ fo dre ar fri, enanalañ fo, kemer ul louzoù dre an hent analañ, kemer ul louzoù dre hent an analañ.
Inhalt g. (-s,-e) : **1.** endalc'h g., endalc'had g., dalc'h g., dalc'had g., barregezh b. ; *Behältnis und Inhalt,* an endalc'her hag an endalc'had ; *Inhalt eines Fasses,* endalc'h ur varrikenn g., endalc'had ur varrikenn g., barrikennad b. ; *wertvoller Inhalt,* endalc'had prizius g. ; *Form und Inhalt,* ar pleusk hag an danvez, ar furm (ar stumm) hag an danvez, ar materi hag ar furm, ar stumm hag an endalc'h (Gregor) ; *manifester Inhalt eines Traumes,* endalc'had diskuliet un huñvre g. ; **2.** endalc'h g., dalc'h g., tenor g., danvez g., derc'hvoud g. ; *Inhalt eines Briefes,* dalc'h ul lizher g., danvez ul lizher g. ; *wörtlicher Inhalt,* tenor g., danvez ur skrid g., dalc'h ur skrid g., endalc'h ur skrid g., kement hag a zo en ur skrid g. ; *kurz gefasster Inhalt,* diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g. ; **3.** [preder.] endalc'hed g.
inhaltleer ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goullo.
inhaltlos ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goullo.
inhaltlich ag. : a-zalc'h ouzh an endalc'h, a-zalc'h ouzh an tenor.
Adv. : evit pezh a sell ouzh an endalc'h, evit pezh a sell ouzh an tenor ; *inhaltlich reicher gestalten,* danvezañ ; *seine Rede inhaltlich reicher gestalten,* reiñ tres (ton,tro) d'e brezegenn.
inhaltreich ag. : fonnus, danvez ennañ, derc'hvoudel, talvoudus e endalc'h, bouedek, kreñv an danvez ennañ.
Inhaltsanalyse b. (-,-n) : dielfennadur an endalc'h g., dielfennadur an endalc'had g.
Inhaltsangabe b. (-,-n) : taolenn b., taolenn verr b., taolenn an danvezioù b., diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g., krennadur g.
inhaltslos ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goullo.
inhaltsreich ag. **/ inhaltsschwer** ag. : fonnus, danvez ennañ, puilh, derc'hvoudel, talvoudus e endalc'h, bouedek, kreñv an danvez ennañ ; *ein inhaltsreiches Buch,* ul levr puilh g.
Inhaltsübersicht b. (-,-en) **/ Inhaltsverzeichnis** n. (-ses,-se) : [levr] taolenn b., taolenn verr b., taolenn an danvezioù b., diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g., krennadur g.
inhaltsvoll ag. : fonnus, puilh, danvez ennañ, derc'hvoudel, bouedek ; *ein inhaltsvolles Buch,* ul levr puilh g.
inhärent ag. : enstag [ouzh], diabarzhel, ebarzhel, kenstag [ouzh], stag [ouzh], a-zalc'h [ouzh], enlenat [da].
Inhärenz b. (-) : enstagelezh b., enlenadelezh b., enboud g., diabarzhelezh b., kenstagusted b., kenstaguster g., kenstag g., kenstagadur g., liamm g., liammadenn b.
Inhärenzurteil n. (-s,-e) : [preder.] barnadenn enlenadelezh b.
inhibieren V.k.e. (hat inhibiert) : **1.** berzañ, mougañ, herzel, skoilhañ, astaliñ, delc'her en e spered ; **2.** [mezeg., bred.] heudañ, heudiñ.
Inhibition b. (-,-en) : **1.** [mezeg., bred.] dalc'h-spered g., emharz g., enharz g., heudadur g., heudad g. ; **2.** skoilhadur g., skoilhañ g., astaliñ g.
inhomogen ag. : dizunvan, dizundoare, dizungenezh.
inhuman ag. : digar, euzhus, kriz, dishegar, digernez, divat.
Initiale b. (-,-n) : lizherenn-gentañ b., lizherenn-dal b., tallizherenn b.
Initialisierung b. (-,-en) : [stlenn.] deraouiñ g., deraouadur g., lañsañ g., deraouekaat g.
Initiation b. (-,-en) : enlaezadur g., enlaeziñ g., enhentadur g., enhentañ g., deskoniadur g., deskoni b., sklaeridigezh b., diskibladur g.
Initiationsritus g. (-,-riten) : lid enlaeziñ g.
initiativ ag. : hag en devez intrudu, leun a intrudu ; *initiativ werden,* dont da gaout intrudu.
Initiativbewerbung b. (-,-en) : emstrivadur eeun g.
Initiative b. (-,-n) : intrudu b., emlusk g., emluskerezh g., isprid g., kentod g., kentoderezh g., kentodenn b. ; *auf seine Initiative hin,* diwar e intrudu, diwar e gentod, diwar e atiz ; *die Initiative ergreifen,* mont dezhi, reiñ lañs dezhi, ober udb dre e benn e-unan, dispakañ e ijin, stagañ ganti, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, itrikañ ober udb, bezañ als lañsadenn gentañ ; *aus eigener Initiative,* diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, dre ijin an-unan ; *die Initiave geht von ihm aus,* eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se, eñ eo en deus itriket ober an dra-se ; *er besitzt Initiative,* leun a intrudu eo, intrudu en deus, un den a intridu a zo anezhañ.
Initiator g. (-s,-en) : deraouer g., atizer g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraoger g., degaser g., kentradour g., enhenter g., lañsadenn gentañ b.
initiieren V.k.e. (hat initiiert) : kentradiñ, deraouekaat, reiñ lañs da, luskañ, krouiñ, diazezañ.
Injektion b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] ensinkladur g., ensinklañ g., ensinklad g., ensinkladenn b., strinkelladur g., strinkelladenn b. ; **2.** [skiantoù, mat.] ensaezhañ g. ; **3.**

[fizik, tekn.] enstrink g., enstrinkadenn b., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., flistr g., flistradur g., enflistradur g., ensinkladur g., ensinklañ g., ensinklad g., ensinkladenn b.
Injektionsspritze b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] strinkell b., strinkerez b., flistrerez b. ; **2.** [tekn.] flistrer g., enstrinker g., enflistrer g., ensinkler g.
Injektor g. (-s,-en) : [tekn.] flistrer g., enflister g., enstrinker g., ensinkler g.
injizieren V.k.e. (hat injiziert) : **1.** [mezeg.] strinkellat, enstrinkellat, ensinklañ ; **2.** [skiantoù, mat.] ensaezhañ ; **3.** [fizik, tekn.] enstrinkañ, flistrañ, enflistrañ, ensinklañ.
Injurie b. (-,-n) : kunujenn b., dismegañs b., feuk g., gwallvruderezh g., flipataerezh g., duerezh g., gragailh g., kaoz b., kaozioù lies., divruderezh g.
Inka g. (-/-s,-/-s) : Inka g.
Inkarnat n. (-s) : ruz sklaer g.
Inkarnation b. (-) : [relij.] enkorfañ g., enkorfadur g., emzenañ g. ; *das Mysterium der Inkarnation Christi,* mister an enkorfadur g., moliac'h an enkorfadur g.
Inkarnat-Klee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str. ; *getrockneter Inkarnat-Klee,* foenn melchon-ruz g.
inkarnieren V.k.e. (hat inkarniert) : enkorfañ.
V.gw. (hat inkarniert) : dont da vezañ kig bev.
V.em. **sich inkarnieren** (hat sich inkarniert) : dont da vezañ kig bev.
inkarniert ag. : enkorfet ; *Jesus Christus, das inkarnierte Wort Gottes,* Jezuz, ar verb enkorfet, g. ; *inkarnierte Seele,* ene enkorfet g.
Inkasso n. (-s,-s/-kassi) : enkefierezh b., enkefiadur g.
Inkaufnahme b. (-) : degemeridigezh b., asantadur g., damasant g.
inkl. Adv. : [*berradur evit* **inklusive**] e-barzh, hag all.
Inklination b. (-,-en) : **1.** [fizik] stou g. ; **2.** [dre skeud.] pleg g., tech g., doug g.
Inklinationsnadel b. (-,-n) : nadoz stou warellel b., kompaz stou warellel g.
inklinieren V.gw. (hat inkliniert) : *zu etwas inklinieren,* bezañ douget d'udb, bezañ techet d'udb, bezañ taer d'udb, bezañ troet d'udb.
inklusive araog. (t-c'h) : e-barzh.
Adv. : e-barzh, hag all.
Inkognito n. (-s,-s) : *das Inkognito bewahren,* menel (chom) dianav ; *er wollte ihr gegenüber das Inkognito wahren,* n'en doa ket c'hoant bezañ ganti anavezet ; *das Inkognito lüften,* diskuliañ anv u.b., diskuliañ e anv.
inkognito Adv. : ent-dianav, ez dianav, e-kuzh, hep gouzout da zen, en dic'houzout d'an holl, hep rat den ebet, hep bezañ anavezet / dianav (Gregor) ; *er blieb inkognito,* menel (chom) a reas dianav, bevañ a reas dianav e-touez an dud.
Inkohärenz b. (-,-en) : digempoell g., digendalc'h g.
inkommensurabel ag. : digenvuzul, divuzul, divent.
inkommodieren V.k.e. (hat inkommodiert) : diaezañ, lakaat diaes, hegal.
inkompatibel ag. : digempadus, digenrezus, digendere, digenglotus, diglot, digembezus, digembez, [stlenn.] ankeverlec'h.
inkompetent ag. : **1.** divarrek, dic'houest, diampart, fall, divalav, moan ; *als Köchin bin ich völlig inkompetent,* me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, divarrek on war ar gegin, me n'on seurt Doue da geginañ, fall on da geginañ, n'on gour evit ar c'heginañ ; *inkompetent werden,* divarrekaat ; *inkompetent machen,* divarrekaat ; **2.** ankembeliek, ankembeli, er-maez a garg, dic'halloud, n'en deus ket an emell [eus udb] ; *inkompetentes Gericht,* lez-varn ankembeliek b., lez-varn ankembeli b.
Inkompetenz b. (-,-en) : **1.** divarregezh, dic'houested b., diampartiz b. ; *er ist aus Inkompetenz gescheitert,* c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh ; **2.** dic'halloud g., ankembeli b.
inkongruent ag. : **1.** digendere, digenglotus, diglot, dijaoj, na zere ket ; **2.** [mat.] digenlec'hadus **; 3.** [dre skeud.] hep penn na lost, hep penn na reizh.
Inkongruenz b. (-,-en) : **1.** disklotadur g. ; **2.** [mat.] digenlec'hadusted b.
inkonsequent ag. : **1.** laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, berrboell, berr a skiant, berrboellik, intourt, diaviz, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, valigant, kildro, dizalc'h, tro-distro ; **2.** direizhpoell, diboell, digempoell.
Inkonsequenz b. (-,-en) : **1.** berrboellegezh b., diavizded b. ; **2.** diboell g., digempoell g.
inkonstant ag. : furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, berrboell, dizalc'h.
Inkontinenz b. (-,-en) : [mezeg.] dizalc'h war an troazh g., andalc'h troazh g., troazhandalc'h g. ; *an Inkontinenz leidend,* andalc'hek, P. rouez.
Inkonvenienz b. (-,-en) : **1.** amzereadegezh b., dizereadegezh b. ; **2.** displet g., diemsav g., chastre g., gwall g., diaezamant g.
Inkoordination b. (-,-en) : [mezeg.] digenurzh loc'hadel g.
inkorrekt ag. : direizh, fallstummet.
Inkorrektheit b. (-,-en) : direizhded b.
Inkraftsetzung b. (-) : entalvoudegadur g., erounidekadur g., entalvoudegañ g., erounidekaat g.
In-Kraft-Treten n. (-s) : entalvoud g.
Inkreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h kaeet g.
Inkrement n. (-s,-e) : [stlenn., mat.] azvuiad g., inkremant g.
inkrementieren V.k.e. (hat inkrementiert) : [stlenn., mat.] azvuiadañ, inkremantiñ.
inkriminieren V.k.e. (hat inkriminiert) : kareziñ, teurel ar garez war, tamall.
inkrustieren V.k.e. (hat inkrustiert) : [tekn.] enstekañ, enskantañ, rikamaniñ.
Inkubation b. (-,-en) : goradur g., goriñ g., gor g.
Inkubationszeit b. (-,-en) : gorvezh g., amzer c'horiñ b., padelezh ar goriñ b. ; *nach drei Wochen Inkubationszeit,* goude teir sizhun o c'horiñ (o wiriñ).
Inkubus g. (-, Inkuben) : inkub g., diaoul mac'her g., diaoul moustrer g.
Inkunabel b. (-,-n) : [moull.] henvoulladur g., levr henvoullet g.
Inland n. (-s) : diabarzh g., bro b.
Inlandeis n. (-es) : togenn-skorn b., inlandsis g., skorneg kevandirel b.
Inländer g. (-s,-) : annezad ar vro g.
Inländerin b. (-,-nen) : annezadez ar vro g.

Inlandflug g. (-s,-flüge) : nij diabarzh g., nijadenn diabarzh b.
Inlandmarkt g. (-s,-märkte) : nevid diabarzh g., marc'had diabarzh g., nevid broadel g., marc'had broadel g.
inländisch ag. : eus ar vro, diabarzh, broadel.
Inlandspreis g. (-es,-e) : priz hag a dalv e-barzh ar vro g.
Inlaut g. (-s,-e) : lizherenn etrevogalennel b. ; *im Inlaute,* etre div vogalenn, etre an div vogalenn.
Inlett n. (-s,-s/-e) : **1.** [gwiad.] fustenn b. ; **2.** [dre astenn.] **a)** toagenn c'holc'hed b. ; **b)** toagenn b., souilh g.
inliegend ag. : amañ e-barzh, amañ stag, amañ kevret, enklozet.
in medias res Adv. : *in medias res kommen,* lakaat ar gaoz war kraf an diviz hep chom da dortañ, mont eeun d'ar pal.
inmitten araog. (t-c'h) : e-kreiz, e-touez, e-touesk, kenetre, e melloù [ur strollad tud, ur strollad traoù].
in natura Adv. : **1.** evel m'emañ e gwirionez, diouzh an traoù o-unan, diouzh natur ; **2.** [paeañ] e traezoù, gant boued ; **3.** [dre fent] *in natura bezahlen,* paeañ gant e gorf.
inne Adv. : e-kreiz ; *mitten inne,* **a)** er c'hreiz end-eeun, er c'hreizig-kreiz ; **b)** a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, sonn, krenn, trumm, pik, brusk, a-benn-krak, a-daol-trumm.
innehaben V.k.e. (hat inne / hatte inne / hat innegehabt) : kaout, derc'hel, embreger ; *Eigentum innehaben,* bezañ perc'henn ; *eine Stellung innehaben,* bezañ en ur garg, embreger ur garg, derc'hel ur garg ; *er hat eine gute Stellung inne,* labour vat en deus ; *mehrere Ämter innehaben,* berniañ kargoù, laerezh poan ar re zilabour, bezañ ur serrer kargoù eus an-unan ; *einen Rekord innehaben,* bezañ dalc'her ur rekord bennak, derc'hel ur rekord bennak.
innehalten V.gw. (hält inne / hielt inne / hat innegehalten) : **1.** soc'hiñ, chom a-sav, chom bourdet, chom bourt, bourdiñ, bouc'hañ, sac'hañ, pozañ, chom a-bann ; *mitten in der Rede hielt er inne,* troc'hañ a reas berr d'e brezegenn, krennañ a reas trumm e brezegenn, krennañ a reas trumm e c'her, krennañ a reas trumm e gaoz, chom a reas krenn a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas pik a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas e deod a-ispilh, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, koll a reas penn e gudenn, chom a reas ouzh an drez, ne reas nemet hanterbrezeg, chom a reas berr war e c'her, tevel a reas berr, chom a reas bourt, chom a reas bouc'h, chom a reas e-pign gant e brezegenn ; **2.** doujañ da, mirout, ober diouzh, sentiñ ouzh ; *die Gesetze innehalten,* doujañ d'al lezennoù, derc'hel tost d'al lezennoù, mirout al lezennoù, sentiñ ouzh al lezennoù, ober diouzh al lezennoù.
Inneismus g. (-) : [preder.] enganouriezh b., enganedouriezh b.
Inneist g. (-en,-en) : [preder.] enganour g., enganedour g.
innen Adv. : **1.** en diabarzh, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, diabarzh ; *der Becher ist innen vergoldet,* an hanaf a zo alaouret e ziabarzh ; *ich kenne ihn (von) innen und außen,* gouzout a ran ervat dioutañ, e anavezout a ran hed an neudenn, e anavezout a ran penn-kil-ha-troad, anavezout a ran anezhañ evel p'em bije maget anezhañ, gouzout a ran e vad hag e zroug, anavezout a ran anezhañ en daou du, gouzout a ran an tu dioutañ, meiz mat am eus outañ, gouzout a ran e holl ribouloù, gouzout a ran diouzh e holl ribouloù, gouzout a ran brav dioutañ ; *nach innen aufgehen,* digeriñ war an diabarzh ; *nach innen,* war-zu an diabarzh ; *von innen,* eus an diabarzh, a-ziabarzh ; *die Tür war von innen abgeschlossen,* an nor a oa prennet en diabarzh (eus an diabarzh, a-ziabarzh) ; **2.** [dre skeud.] P. *sich von innen begucken,* ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.
Innenarchitekt g. (-en,-en) : kinklour g.
Innenarchitektur b. (-,-en) : kinklerezh diabarzh g.
Innenaufnahme b. (-,-n) : [film] skeudtapadur diabarzh g.
Innenaustattung b. (-,-en) : annezadur an ti g., aveadur an ti g.
Innenaustatter b. (-,-en) : kinklour g.
Innenbahn b. (-,-en) : [sport] roudenn diabarzh b. ; *an der Innenbahn laufen, an der Innenbahn fahren,* derc'hel tost d'ar gordenn.
Innenbeleuchtung b. (-,-en) : gouleier diabarzh lies.
Innenbohrung b. (-,-en) : toulladur g. ; *konische Innenbohrung,* toulladur kerniek g.
Innendienst g. (-es,-e) : servij burev g., labour burev g.
Inneneinrichtung b. (-,-en) : **1.** afeson diabarzh an ti g. ; **2.** aveadur an ti g. ; **3.** [kenwerzh] arrebeuri lies., annezadur g., aveadur tiez g.
Innenfläche b. (-,-n) : gorre diabarzh g.
Innenfutter n. (-s) : [dilhad] doubladur g.
Innenhaut b. (-) : [korf.] **1.** tonenn b., derm g., iskroc'hen g., enkroc'hen g. ; **2.** lienenn diabarzh b.
Innenhof g. (-s,-höfe) : porzh diabarzh g., pratell b. ; *Innenhof eines Klosters,* pratell ur c'hloastr b.
Innenleben n. (-s) : endon g., buhez speredel b., kreizon an den g., askre b., kalon Mab-den b., don ar galon g., traoù a-ziabarzh d'an den lies.
Innenminister g. (-s,-) : ministr an Diabarzh g., maodiern an Diabarzh g., maodiern an aferioù diabarzh g.
Innenministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh an Diabarzh g. ; **2.** [savadur] ministrerezh an Diabarzh b., ministrdi an Diabarzh g.
Innenpolitik b. (-) : politikerezh diabarzh g.
innenpolitisch ag. : hag a sell ouzh ar politikerezh diabarzh, a-zalc'h ouzh ar politikerezh diabarzh.
Innenraum g. (-s,-räume) : **1.** diabarzh g., egorenn diabarzh b., kambr b., pezh g., sal b. ; **2.** logell b., kombod pasajourien g., koban b.
Innenreim g. (-s,-e) : [barzh.] klotenn diabarzh b., enklotenn b.
Innenrevision b. (-,-en) : aodit diabarzh g., arc'hwil diabarzh g., kontroll diabarzh g., ensellerezh diabarzh g., enselladenn diabarzh b.
Innenrevisor g. (-s,-en) : aoditer diabarzh g., arc'hwiler diabarzh g.
Innenschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh engwar g., engwarded lagadel b.
Innensechskantschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez Allen® g., alc'hwez ki c'hwec'h talbenn g., alc'hwez ki evit biñsoù c'hwec'htalbennek ent kleuz g.
Innensechskantschraube b. (-,-n) : biñs Allen® b., biñs gant ur penn c'hwec'htalbennek ent kleuz b., biñs c'hwec'htalbennek ent kleuz b.

Innenseite b. (-,-n) : diabarzh g., tu diabarzh g., tu a-ziabarzh g. ; *die Innenseite eines Glases,* kleuz ur werenn g., kleuzenn ur werenn b. ; *auf der Innenseite des Bechers,* a-ziabarzh d'an hanaf.
Innensims g. (-es,-e) : barlenn diabarzh b., stern diabarzh g., riz diabarzh g., rizenn diabarzh b., pousadur diabarzh g. ; *Innensims eines Kamins,* gorfenn b.
Innenspant n./g. (-s,-en) : [merdead., nij.] kambon g.
Innenstadt b. (-,-städte) : *die Innenstadt,* kreiz-kêr g., ar gêr gozh b. ; *in der Innenstadt wohnen,* bezañ o chom e kreiz-kêr ; *in die Innenstadt fahren,* mont betek kreiz-kêr.
Innentasche b. (-,-n) : fiched g., godell-dindan b.
Innentemperatur b. (-,-en) : gwrezverk diabarzh g., gwrez diabarzh b.
Innenweite b. (-,-n) : treuzskiz diabarzh g., treuzskizenn diabarzh b.
Innenwelt b. (-) : kreizon an den g., kalon Mab-den b., don ar galon g., kaouded an den b., endon an den g., askre an den b., kreiz an den g., kalon Mab-den b., an traoù a-ziabarzh d'an den lies., buhez diabarzh b.
Innenwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn diabarzh g.
innerbetrieblich ag. : e-barzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh.
innerdeutsch ag. : **1.** hag a sell ouzh aferioù diabarzh Bro-Alamagn ; **2.** [istor] etrealaman.
innere(r,s) ag. : diabarzh, a-ziabarzh, diabarzhek, enbezant, ebarzhel, enien ; *das innere Tor,* an nor diabarzh b., ar porzh diabarzh g. ; *die innere Stadt,* kreiz-kêr g. ; *innere Wirren,* emstourm g., emstourmad g., arvelloù diabarzh lies., arvelloù a-ziabarzh lies., dispac'hioù a-ziabarzh lies., dizunvaniezhoù diabarzh lies. ; *ein inneres Leiden,* un droug en diabarzh ar c'horf g., ur boan en e ziabarzh b., un droug en e ziabarzh g., ur boan en diabarzh ar c'horf b., un droug en e greizenn g. ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass,* ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; [korf.] *inneres Organ,* flugezenn b. ; *die inneren Angelegenheiten,* an aferioù diabarzh lies., an traoù prevez lies. ; *der innere Mensch,* kaouded an den b., endon an den g., kreizon an den g., askre an den b., kreiz an den g., kalon Mab-den b., don ar galon g., an traoù a-ziabarzh d'an den lies. ; *innerer Wert der Währung,* gwerzh enien ar moneiz g. ; *sein inneres Gleichgewicht wiederfinden, seine innere Ruhe wiederfinden,* kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, adkavout e blom ; *innerste(r,s),* endonel, endonek, kreizonel, kreizonek ; *innerste Überzeugung,* kredenn askreek b., angred g. ; *meiner innersten Überzeugung nach,* diouzh pezh a gredan e don va c'halon (em c'hreizon, em endon, em askre) ; *inneres Gespräch,* lavar diabarzh g. ; [relij.] *innere Mission,* mision diabarzh g.
Innere(s) ag.k. n. : **1.** diabarzh g., kreiz g., kreizenn b., kalon b., kreizon g. ; *sich (t-d-b) das Innere des Grabes ansehen,* sellet a-ziabarzh ar bez ; *das Innere des Schlosses ist eine einzige Ruine,* eus diabarzh ar c'hastell ne chom nemet dismantroù, eus kreizenn ar c'hastell ne chom nemet dismantroù ; *im Inneren des Landes,* en diabarzhvro, en douaroù, en argoad, e kalon ar vro, en diabarzh ar vro, e kreiz ar vor, war ar maez don ; *im Inneren der Erde,* e kreizon an Douar, e kreiz an Douar, e donder don an Douar, en diabarzh an Douar / e kalon an Douar / e kof an Douar (Gregor) ; [polit.] *Minister des Inneren,* ministr an Diabarzh g., maodiern an Diabarzh g., maodiern an aferioù diabarzh g. ; *das Innere eines Glases,* kleuz ur werenn g., kleuzenn ur werenn b. ; *sein Inneres brannte heiß vor Fieber,* an derzhienn a deve dezhañ e greiz, devet e veze gant an derzhienn en e greizenn ; **2.** [dre skeud.] *unser Inneres,* hor c'haouded b., hon askre b., hor c'hreizon g., don hor c'halon g., hor c'hreiz g., hon endon g., an traoù a-ziabarzh deomp lies., kreizon an den g. ; *in meinem tiefsten Inneren,* em c'hreizon, em c'haouded, e don va ene, em askre, e don va c'halon, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, em c'hreiz, em endon, a-ziabarzh va c'halon, don a-ziabarzh din.
Innereien lies. : [kegin.] torioù lies., kourailhoù lies., diskaroù lies., flugez str., flugezennoù lies. ; *bräunliche Innereien der Krabbe,* foer b., foer grank b., foer velen b. ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich,* foer ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar.
innerhalb araog. (t-c'h) : **1.** e diabarzh, a-ziabarzh, diabarzh, e-barzh ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen,* mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad ; *innerhalb der Stadt,* e-barzh kêr ; *die Arbeiten innerhalb und außerhalb des Hauses,* labourioù an ti ha labourioù ar maez lies. ; **2.** a-barzh, e-barzh, a-benn, ac'hann da, dindan, e-korf, en ur ober, da benn ; *innerhalb kurzer Zeit,* e berr amzer, en ur par berr, a-barzh nemeur, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn nebeut amañ, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan verr amzer, a-benn nebeut, edan berr, prestik, dizale, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-barzh nebeut, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *innerhalb von zwei Stunden kommt er,* ac'hann da ziv eurvezh e vo amañ, a-benn div eurvezh e vo amañ, da benn div eurvezh e vo amañ, en tu-mañ da ziv eurvezh e vo amañ, a-raok div eurvezh ac'hanen e vo amañ ; *innerhalb einer Woche,* a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhtez, e-korf eizhtez, a-benn eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez, en ur ober ur sizhun.
innerlich ag. : diabarzh, ebarzhel.
Adv. : **1.** en e greizon, en e gaoued, e goueled e galon, en endon, en e bart e-unan, e don e ene, en e askre, e don e galon, en don eus e galon, e donder e galon ; **2.** en diabarzh, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, diabarzh.
Innerlichkeit b. (-) : diabarzhelezh b., diabarzhter g., diabarzhted b.
innerorts Adv. : [Bro-Suis] en diabarzh kêr.
innerste(r,s) ag. : donañ ; *innerste Überzeugung,* kredenn askreek b., angred g.
Innerste(s) ag.k. n. : **1.** askre b., kreizon g., kaouded b., endon g., don ar galon g. ; *tief in meinem Innersten,* em c'hreizon, e don va ene, em askre, e don va c'halon, em c'haouded, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, e goueled va c'halon, a-ziabarzh va c'halon, don a-ziabarzh din, e donderioù va ene ; **2.** kreiz g. ; *im Innersten des Landes,* e kreizig-kreiz ar vro.

innert araog. *(t-c'h pe t-d-b)* : [Bro-Suis, Bro-Aostria] a-barzh, a-benn, ac'hann da, dindan, e-korf.
innertropisch ag. : etretrovanel ; *innertropische Zone,* takad etretrovanel g.
innewerden V.gw. (wird inne / wurde inne / ist innegeworden) + t-c'h : merzout, santout, spurmantiñ ; *einer Sache innewerden,* merzout udb, teuler pled (evezh) ouzh udb.
innewohnen V.gw. (hat innegewohnt) : bezañ kenstag ouzh, bezañ stag ouzh ; *auch alten Sitten kann Gutes innewohnen,* ur mad bennak a c'hall bezañ tennet eus an henvoazioù, an henvoazioù ivez a c'hell kaout o mad.
innewohnend ag. : kenstag ouzh, stag ouzh, diabarzhel, ebarzhel ; *einer Sache innewohnend,* kenstag ouzh udb, stag ouzh udb.
innig ag. : tost d'ar galon, donañ, endonel, endonek, kreizonel, kreizonek, kalonek, askreek ; *jemandem seinen innigen Dank sagen,* trugarekaat u.b. a greiz e galon ; *inniger Kuss,* pok kalonek g. ; *innige Freundschaft,* mignoniezh wirion b., mignoniezh don b. ; *meine innigsten Glückwünsche,* va gwellañ gourc'hemennoù lies., va gourc'hemennoù kalonekañ lies. ; *er küsste sie innig,* pokat a reas kalonek dezhi ; *innig lieben,* karout gant ur galon tener-glizh, karout leizh e galon, karout a-greiz-kalon.
Innigkeit b. (-) : intampi b., herrder g., gred g., oaz g., jourdoul g., begon b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bervded b., bervidanted b., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.
inniglich Adv. : a greiz e galon, e don e galon, en e greizon, en e gaouded, e don e ene, en e askre, e goueled e galon, en endon, en don eus e galon, e donder e galon
Innovation b. (-,-en) : nevezadur g., nevezadenn b. ; *nicht immer bedeutet Innovation Verbesserung,* neveziñ n'eo ket atav gwellaat.
Innovationskosten lies. : frejoù neveziñ lies., mizoù neveziñ lies.
innovativ ag. : nevezus, ijinek ; *innovative Haltung,* gread-neveziñ g.
Innung b. (-,-en) : **1.** korfuniad g., korf-micher g., kevmicher b., korf g. ; **2.** leouriezh b.
inoffiziell ag. : anofisiel, nannofisiel, ankefridiel ; *aus inoffizieller Quelle,* a berzh prevez, a berzh ankefridiel.
inokulieren V.k.e. (hat inokuliert) : enkontammiñ**,** strinkellat, enkoriñ.
inoperabel ag. : anoberatadus, ha n'oufed ket oberata.
inopportun ag. : digoulz, digoulzet, dibred, divare.
in petto Adv. : *ich habe noch einiges in petto gegen sie,* mirout a rin dezhi un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhi ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talaret ganti c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ ganti c'hoazh.
in puncto Adv. : evit pezh a sell ouzh, a-zivout, a-fet, e-keñver.
Input g./n. (-s,-s) : **1.** [stlenn.] enmont g., ebarzhadenn b., moned g., kasadenn b., enank g. ; **2.** atiz g., broud g., intrudu g., lañs g., lusk g. ; **3.** elfenn ar c'henderc'hañ b.
Inputfaktor g. (-s,-en) : elfenn ar c'henderc'hañ b.
inquirieren V.k.e. (hat inquiriert) : atersiñ, inkizitañ.
Inquisition b. (-) : inkizision b.
Inquisitionsgericht g. (-s,-e) : Ofis Santel g., lez-varn an inkizision b.
Inquisitor g. (-s,-en) : inkizitour g., barner inkizitour g.
inquisitorisch ag. : e doare an inkizision, evel un inkizitour, … inkizitañ.
Inreim g. (-s,-e) : [barzh.] klotenn diabarzh b., enklotenn b.
ins [*berradur evit* **in das**] d'ar, d'al, d'an ; *sellit ouzh* **in**.
Insasse g. (-n,-n) : **1.** treizhad g., beajer g., pasajour g. ; *Insasse eines Flugzeugs,* treizhad e bourzh ur c'harr-nij g. ; **2.** annezad g., lojad g.
Insassenversicherung b. (-,-en) : kretadur evit an dud treuzdouget g., kretadur treizhidi g.
insbesondere Adv. : da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, a-dreist pep tra, dreist pep tra, ispisial, pergen, peurgetket.
Inschrift b. (-,-en) : engravadur g., engravadenn b., engrav g., enskrivadur g., enskrid g., enskrivadenn b., bomm-enskrivadur g. ; *ohne Inschrift,* diskrid.
Inschriftenkunde b. (-) : enskrivadurouriezh b.
Inseestechen n. (-s) : [merdead.] digaeadur g.
Insekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan g., waoñ g. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten,* ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a vev a-veuriadoù, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; *Bienen sind Staaten bildende Insekten,* ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet ; *fliegende Insekten,* amprevaned-nij lies. ; *schwerfällig fliegende Insekten,* amprevaned pounner o nij lies., amprevaned lourt da nijal lies. ; *kriechende Insekten,* amprevaned-stlej lies. ; *schädliche Insekten,* amprevaned noazus lies.
Insektenbekämpfung b. (-,-en) : diamprevanerezh g., diamprevanañ g.
Insektenbekämpfungsmittel n. (-s,-) : lazh-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù-diamprevanediñ g., diamprevaner g., amprevanlazher g.
Insektenbeschreibung b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.
Insektenbrut b. (-,-en) : [loen.] krouañs b., gorad g.
insektenfressend ag. : [loen., louza.] … amprevandebrer, … amprevanetaer, … debrer-amprevaned.
Insektenfresser g. (-s,-) : [loen.] amprevanetaer g., debrer-amprevaned g., amprevandebrer g.
Insektengift n. (-s,-e) : lazh-amprevaned g., amprevanlazher g., diamprevaner g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g.
Insektenkenner g. (-s,-) : entomologour g., amprevanoniour g.
Insektenkunde b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.
Insektenkundler g. (-s,-) : entomologour g., amprevanoniour g.
Insektenlarve b. (-,-n) : preñvedell b., preñvedenn b., preñvenn b., larvenn b. [*liester* larved].
Insektenlehre b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.

Insektenmittel n. (-s,-) : lazh-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., amprevanlazher g., diamprevaner g.
Insektenplage b. (-,-n) : bordilh a amprevaned b., amprevaned a bep tu (kement-ha-kement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, a-vordilh, forzh pegement, e-leizh) lies.
Insektenpulver n. (-s) : poultr lazh-amprevaned g., poultrenn lazh-amprevaned b., poultr diamprevanañ g., poultrenn diamprevanañ b., poultr amprevanlazh g., poultrenn amprevanlazh b.
Insektenstaat g. (-s,-en) : [loen.] kevredigezh amprevaned aozet g., meuriad amprevaned g.
Insektenstich g. (-s,-e) : flemmadenn amprevan b.
Insektenvernichtungsmittel n. (-s,-) : lazh-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù lazhamprevan g., diamprevaner g., amprevanlazher g.
Insektenvertilgungsmittel n. (-s,-) **/ Insektizid** n. (-s,-e) : lazh-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù lazhamprevan g., diamprevaner g., amprevanlazher g.
Insel b. (-,-n) : enez b., enezenn b. ; *auf einer Insel,* en un enezenn, war un enez ; *voller Inseln,* enezek ; *zu den Inseln der Tropen fahren, zu den Inseln tief im Süden fahren,* mont d'an inizi ; *die Insel Großbritannien,* Enez-Vreizh b. ; *Insel der Seligen,* porzh ar joa g.
Inselbevölkerung b. (-,-en) : poblañs an enezenn b., enezourien lies., enezidi lies., eneziz lies. ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn.
Inselbewohner g. (-s,-) : eneziad g., enezour g.
Inselchen n. (-s,-) : enezig b., enezennig b.
Inselberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b.
Inselgruppe b. (-,-n) **/ Inselmeer** n. (-s,-e) : enezeg b., blokad inizi g.
Inselt n. (-s) : soav g. ; *mit Inselt einschmieren,* soavañ ; *mit Inselt eingeschmiert,* soavek ; *Stück Inselt,* soavenn b.
inseltartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.
Inselvolk n. (-s,-völker) : pobl eneziat b.
Inselwelt b. (-) : **1.** enezeg b. ; **2.** [dre astenn.] Polinezia b.
Insemination b. (-,-en) : ensperiadur g., ensperiañ g.
Inserat n. (-s,-e) : enmoulladur g., kemennad berr g., kemennadenn verr b., kemenn g.
Inseratenteil g. (-s,-e) : rubrik ar c'hemennadennoù berr g.
Inserent g. (-en,-en) : kemenner g.
inserieren V.k.e. (hat inseriert) : *etwas inserieren,* enmoullañ udb, lakaat embann ur gemennadenn verr evit gwerzhañ udb, lakaat embann ur gemennadenn verr evit reiñ udb da c'houzout.
V.gw. (hat inseriert) : lakaat embann ur gemennadenn verr.
Inserierung b. (-,-en) **/ Insertion** b. (-,-en) : **1.** enlakadur g., enmoulladur g., ensoc'hañ g. ; **2.** kemennad g., kemennadenn b., embann g.
Insert n. (-s,-s) : ensoc'had g.
insgeheim Adv. : hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, e skoach, e koach, dre goach, dre laer, a-laer, dre guzh, a-guzh, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, sioul-ha-sioul, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep reiñ anaoudegezh, choucha-moucha.
insgemein Adv. : peurliesañ, peurvuiañ, dre-vras, ordinal, d'an ordinal, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.
insgesamt Adv. : en holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm ; *das macht insgesamt zehn Franken (aus),* dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; *das Pachtgut Keralaouen hat eine Fläche von insgesamt zehn Hektar,* ar feurm anvet Keralaouen a zo outi dek hektar en holl ; *insgesamt gesehen,* pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, er fin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, well-wazh, erfont, dre vras.
Insichgehen n. (-s) : [dre skeud.] emziviz an den gant e askre g., emsell g., emsellerezh g., distro ouzh an-unan g./b., distro war an-unan g./b., dastum en an-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor) g., enklask war e goustiañs g.
Insider g. (-s,-) : anlaezed g., gouizieg g., anavezer g., den hag a oar an doareoù g., den hag a oar ar gartenn g., den hag a oar ar riboulоù g., den hag a zo er jeu g., den reizhet g.
Insidergeschäft n. (-s,-e) **/ Insiderhandel** g. (-) : gwezhiadenn etre anlaezidi b., [gwir] felladenn anlaezed b., felladenn a-berzh anlaezed b.
Insignien lies. : ardamezoù lies., arouezioù lies.
Insinuation b. (-,-en) : **1.** lavar goloet g., moustamall g., mouslavar g. ; **2.** [gwir] rebuzad g., rebuzadur g.
insinuieren V.k.e. (hat insinuiert) : **1.** silañ er spered, reiñ da grediñ, mouslavaret ; **2.** [gwir] rebuziñ.
insistieren V.gw. (hat insistiert) : *auf etwas (t-d-b) insistieren,* pouezañ war udb.
inskribieren V.k.e. (hat inskribiert) : enskrivañ.
Inskription b. (-,-en) : [Bro-Aostria] enskrivadur g.
inskünftig Adv. : [Bro-Suis] a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.
insofern Adv. : en dra-mañ, war ar poent-mañ, war ar c'hraf-mañ.
stagell isurzhiañ : *insofern als,* seul vui ma, dre ma, mar ; *insofern,* ma, mar.
Insolation b. (-,-en) : **1.** heoliadur g., heoliañ g. ; **2.** [mezeg.] darheoliad g.
insolvent ag. : amdalus, divarrek da baeañ, dibaeer, kras, diarc'hant.
Insolvenz b. (-,-en) : amdalusted b., divarregezh da baeañ b., freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., P. rivin g.
Insolvenzmasse b. (-,-n) : kalzad diwan g.
Insolvenzverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] pilwerzh freuz-stal g.

insonderheit Adv. : da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, ispisial, pergen, peurgetket.
insoweit Adv. : en dra-mañ, war ar poent-mañ, war ar c'hraf-mañ.
stagell isurzhiañ : *insoweit als,* seul vui ma, dre ma, mar.
in spe Adv. : P. o tont, da zont, a zeu ; *meine Schwiegertochter in spe,* danvez va merc'h-kaer g., va merc'h-kaer da zont b., va merc'h-kaer mar bez b., va merc'h-kaer mar bezo b.
Inspekteur g. (-s,-e) : [lu] penn sturvod g.
Inspektion b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] enselladenn diavaez ar c'horf b. ; **2.** enselladenn b., ensellerezh g., enselladur g., ensell g., engweladenn b., gwel g.
Inspektor g. (-s,-en) : enseller g.
Inspiration b. (-,-en) : **1.** awen b., awenerezh g. ; *voller Inspiration,* awenet-kaer, awenet-uhel ; **2.** [mezeg.] enanaladur g., enanalañ g., enanaladenn b..
inspirieren V.k.e. (hat inspiriert) : **1.** awenañ, atizañ, enaouiñ, elumiñ, engelver ; **2.** [mezeg.] enanalañ.
inspirierend ag. : awenus, awenekaus.
inspiriert ag. : awenet-kaer, awenet-uhel ; *ein inspirierter Dichter,* ur barzh awenet-kaer g.
Inspizient g. (-en,-en) : **1.** enseller g. ; **2.** [c'hoariva] penn leurenn g.
inspizieren V.k.e. (hat inspiziert) : ensellet.
instabil ag. : **1.** distabil, distrantell, silwink, e bili-bann, war silwink, war vrañskell ; **2.** furluok, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, hedro, bouljant, bouljus, tro-distro, valigant, kildro, berr a skiant, berrboellik, dizalc'h ; *emotional instabile Persönlichkeitsstörung,* frammadur kleñvedek ar bred g.
Instabilität b. (-,-en) : **1.** distabilder g., distabilded b. ; *Instabilität der Kabinette,* distabilded ar gouarnamantoù b., gouarnamantoù distrantell lies. ; **2.** berrboellded b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b. ; **3.** [fizik, kimiezh] anstabilded b.
Installateur g. (-s,-e) : **1.** [tekn.] aveer g. ; **2.** tredaner g. ; **3.** plomer g.
Installation b. (-,-en) : enstaliadur g., enstaliadenn b., staliadur g. ; *Fehlinstallation,* stignaj g.
Installationsgeschäft n. (-s,-e) : plomerezh b.
installieren V.k.e. (hat installiert) : **1.** staliañ, enstaliañ, stalata, aveiñ, lakaat, diazezañ, gwikefreañ ; **2.** [stlenn.] sternañ ; *ein Programm installieren,* sternañ ur mezant.
instand Adv. : e ratre, a-blom, e stad vat ; *instand halten,* trezerc'hel, delc'her kempenn, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, mirout ; *gut instand gehalten,* dalc'het mat ; *instand setzen,* degas e ratre vat, ratreañ, kempenn, dresañ, greiañ, adaozañ, renkañ, kas da blom, peñseliat, rapariñ.
instandhalten V.k.e. (hält instand / hielt instand / hat instandgehalten) : trezerc'hel, delc'her kempenn, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, mirout.
Instandhaltung b. (-) : dalc'h e ratre g., trezalc'h g., trezerc'hel g., kempenn g., kempennerezh g., mirerezh g. ; *Instandhaltung eines Hauses,* dalc'h-lojeiz g.
Instandhaltungskosten lies. : frejoù trezalc'h lies., mizoù kempennerezh lies.
inständig ag. : intampius, groñs, aketus, start ; *inständige Bitte,* aspedenn b. azgoulenn g., gourfedenn b., erbedenn b.
Adv. : groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak, krenn, fraezh ha sklaer ; *jemanden inständig bitten,* gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket, gant herrder) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer, aketus) u.b., erbediñ u.b.
Inständigkeit b. (-) : aspedenn b., erbed g., azgoulenn g.
instandsetzen V.k.e. (hat instandgesetzt) : degas e ratre vat, ratreañ, kempenn, dresañ, greiañ, adaozañ, renkañ, kas da blom, peñseliat.
Instandsetzung b. (-) : dreserezh g., dresadur g., dresadenn b., kempenn g., kempennerezh g.
Instanz b. (-,-en) : **1.** [gwir] ensav g., eriol g. ; *Gericht erster Instanz,* ensav kentañ derez g., lez-varn a eriol kentañ b., lez izel b. (Gregor) ; *in letzter Instanz,* el lez uhel (Gregor), el lez uhelañ, en ensav meur ; *die zuständige Instanz,* al lez e karg eus an afer b., an ensav rekis g., al lez-varn gembeliek b. ; *höchste Instanz,* lez-dreist b., lez-varn goureriol b., ensav meur g., ensav krec'h g. ; **2.** [preder.,S. Freud] ensav g. ; *die Ich-Instanz,* ensav ar Me g. ; **3.** [polit.] ensav g., ensavadur g., aozadur g.
Instanzengang g. (-s) : hent an urzhaz g.
instanzenmäßig ag. : hervez ar reolenn, diouzh ar reolenn.
Instanzenweg g. (-s,-e) : hent an urzhaz g. ; *auf dem Instanzenweg,* dre hent an urzhaz.
instehend ag. : e-barzh, amañ kevret, amañ stag.
Instigation b. (-,-en) : atiz g., broud g.
instillieren V.k.e. (hat instilliert) : [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ.
Instinkt g. (-s,-e) : anien b., bondoug g., doug-anien g., doug-natur g., doug g., pleg-natur g., lusk g., luskidigezh b., keflusk g., darluskidigezh b., broud g., gouenn b. ; *aus Instinkt,* dre anien, dre vondoug, dre berzh e anien, hep gouzout dezhañ, hep soñj, hep soñjal, diwar anien ; *niedere Instinkte,* gwallyouloù lies.
instinktartig ag. / **instinktiv** ag. / **instinktmäßig** ag. : hep gouzout dezhañ, hep soñj, hep soñjal, diwar anien, dre vondoug, dre berzh e anien, dre anien, diouzh reizh an natur ; *instinktmäßiges Verhalten,* realezh vondougel b. ; *ich habe es instinktiv gemacht,* hep soñj em boa graet an dra-se.
Institut n. (-s,-e) : ensavadur g., institud g.
Institution b. (-,-en) : [polit.] ensavadur g., aozadur g. ; *der lange Marsch durch die Institutionen,* an hir a gerzhadeg dre an ensavadurioù kevridik b. ; *die politischen Institutionen,* an ensavadurioù politikel lies.
institutionell ag. : ensavadel ; *institutionelle Anleger,* posterien ensavadel lies.
instruieren V.k.e. (hat instruiert) : **1.** ditourañ, titouriñ, kelaouiñ, stlennañ, reiñ keloù da ; **2.** *jemanden instruieren,* merkañ d'u.b petra en deus d'ober.
Instruktion b. (-,-en) : **1.** kemenn g., gourc'hemenn g., kelenn g. ; *jemandem Instruktionen erteilen, jemandem Instruktionen geben,* merkañ d'u.b petra en deus d'ober ;

2. imbourc'hadur g. ; **3.** [stlenn.] kemenn g., kemennadur g., kemennadenn b.
Instruktionsrichter g. (-s,-) : [gwir] barner imbourc'her g.
instruktiv ag. : kentelius, kelennus, deskus.
Instrument n. (-s,-e) : benveg g., klav g., reizh b., ardivink g., gwikefre b. ; *Streichinstrument,* benveg dre gerdin g., klav dre gerdin g. ; *Blasinstrument,* klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.
instrumental ag. : … binvioù, ... gant binvioù, binviaouek, benvegel, binviadurel.
Instrumentalbegleitung b. (-,-en) : eilerezh gant binvioù sonerezh g.
instrumentalisieren V.k.e. (hat instrumentalisiert) : ober gant, implijout, benvekaat, treiñ ha distreiñ, lakaat dindan gazel-ge.
Instrumentalismus g. (-) : [preder.] benvegelouriezh b.
Instrumentalist g. (-en,-en) : **1.** [sonerezh] benveger g., binviaouer g., soner g. ; **2.** [preder.] benvegelour g.
Instrumentalmusik b. (-) : sonerezh-benveg g.
Instrumentalkonzert n. (-es,-e) : koñserto g., kengerzad g.
Instrumentarium n. (-s, Instrumentarien) : stalabard g., stalikerezh g., rikoù lies., reizhoù lies., arsanailh g.
Instrumentation b. (-,-en) : [sonerezh] orkestriñ g., orkestradur g.
Instrumentenbauer g. (-s,-) : farder binvioù sonerezh g., ludaouer g.
Instrumentenbrett n. (-s,-er) : taolenn-stur b., taolenn-lankañ b.
Instrumentenflug g. (-s,-flüge) : nij gant binvioù g., nijadenn gant binvioù b.
Instrumentenmacher g. (-s,-) : farder binvioù sonerezh g., ludaouer g.
Instrumentenlandung b. (-,-en) : [nij.] leuriañ gant binvioù g., pradañ gant binvioù g.
instrumentieren V.k.e. (hat instrumentiert) : [sonerezh] orkestriñ.
Instrumentierung b. (-,-en) : [sonerezh] orkestriñ g., orkestradur g.
Insubordination b. (-,-en) : disujidigezh b.
Insuffizienz b. (-,-en) : [mezeg.] skorter g., skorted b.
Insulaner g. (-s,-) : eneziad g., enezour g.
Insulanerin b. (-,-nen) : eneziadez b., enezourez b.
insular ag. : eneziat.
Insulin n. (-s) : [kimiezh] insulin g.
Insulinde b. : Insulindez b., enezeg Indez b.
insultieren V.k.e. (hat insultiert) : kunujenniñ, dismegañsiñ.
Insurrektion b. (-,-en) : [polit.] emsavadeg b., taol-dispac'h g., harzerezh g., darsav g., darsaverezh g., ravolt b.
Inswerksetzen n. (-s) : engwezhiadur g., enarc'hweladur g.
inszenieren V.k.e. (hat inszeniert) : leurennañ.
Inszenierung b. (-,-en) : leurennadur g.
Intaglio n. ((-s,Intaglien) : intailh g.
intakt ag. : didorr, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz, didoull.
Intarsia b. (-,Intarsien) **/ Intarsie** b. (-,-n) : marelladur g., marellerezh g.
Intarsienkünstler g. (-s,-) : mareller g.
integer ag. : **1.** anterin ; **2.** peurleal, jurdik, onest, leal, gwirion, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, eeun a bep hent, eeun e pep hent, divalis, hep malis, diwidre, koad-tro ebet ennañ, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun en e baperioù, hep si na gwri, n'eus ket a we ennañ, tre, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ, eeun a galon, mil onest, prop.
integral ag. : **1.** klok, peurglok, klok ha kempenn, anterin, penn-da-benn, kevan ; **2.** kevanek, parzhiat ; *integraler Bestandteil,* parzh kevanek g.
Integral n. (-s,-e) : [mat.] sammegenn b.
Integralgröße b. (-,-n) : [mat.] sammegenn b.
Integralrechnung b. (-) : [mat.] jedadur sammegel g.
Integralzähler g. (-s,-) : [tekn.] hollader g.
Integration b. (-,-en) : **1.** kenemprerezh g., enframmañ g., enframmadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., kendeuz g., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b., enbarzhadur g., kevanekadur g., kevanadur g. ; **2.** [mat., skiantoù] sammegadur g., sammegañ g. ; **3.** [armerzh] *horizontale Integration,* kengreizadur a-blaen g. ; *vertikale Integration,* kengreizadur a-blom g.
Integrationsfigur b. (-,-en) : dastumer tud g., daspugner tud g., unaner g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.
integrieren V.k.e. (hat integriert) : **1.** enframmañ, kevaniñ, kevanaat, kevanekaat, ebarzhiñ, kenemprañ, kenstagañ, enstrolladañ, heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, kendeuziñ, entoueziañ ; *integrierter Handel,* kenwerzh enframmet g./b., kenwerzh gougevanet g./b. ; *integrierte Landwirtschaft,* labour-douar enframmet g. ; *die Ausländer wurden integriert,* enframmet e voe an estrañjourien er gevredigezh ; **2.** [stlenn.] *integriertes Programm*, meziant enframmet g., meziant kevanek g. ; **3.** [mat.] sammegañ ; **4.** [tredan.] *integrierter Schaltkreis,* amred kevanek g.
V.em. : **sich integrieren** (hat sich (t-rt) integriert) : kevanaat, kevanekaat, heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ, en em akustumiñ gant an dud ; *er hatte sich völlig integriert,* setu eñ mesket gant ar bed.
Integrierung b. (-,-en) : **1.** kevanekadur g., kevanadur g., kenemprerezh g., enframmañ g., enframmadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., kendeuz g., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b., ebarzhadur g. ; **2.** [mat.] sammegadur g., sammegañ g.
Integrität b. (-) : **1.** kevanded b., anterinded b., unanded b. ; *Integrität eines Staatsgebietes*, anterinded ur Stad b., kevanded ur Stad b. ; *die persönliche Integrität,* unanded ar me b. ; **2.** onestiz b., onested b., gwirionder g., gwirionded b., peurlealded b., lealder g., lealded b., lealentez b.
intellectus agens g. (- -) : [preder.] meiz oberiant g.
intellectus passivus g. (- -) : [preder.] meiz-gouzañv g.
Intellekt g. (-s) : **1.** kefred g., meiz g., intentegezh b. ; **2.** [Schopenhauer, Kant] skiant b., poell g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., poellegezh b.
Intellektion b. (-) : [preder.] kefrediñ g., meizañ g., meizadur g.

Intellektualismus g. (-) : kefredelouriezh b., meizelouriezh b.
Intellektualist g. (-en,-en) : kefredelour g., meizelour g.
intellektuell ag. : ... spered, speredel, kefredel, meizel, mennozhel ; *das intellektuelle Leben,* ar vuhez kefredel b. ; *intellektuelles Zentrum,* toull-berv g., kreñvlec'h ar vuhez kefredel g. ; *intellektuelle Nähe, intellektuelle Verwandtschaft,* nested speredel b., nested kefredel b. ; *intellektuelle Führungsschicht,* begenn gefredourel b.
Intellektuelle(r) ag.k. g./b. : lenneg g., kefredour g., spereder g. ; *die Intellektuellen,* ar gefredourien lies., ar sperederien lies. ; [gwashaus] speredajer g., intelektual g.
intelligent ag. : speredek, speredet-kaer, meizek, meizus ; *intelligent veranlagt,* speredet-kaer, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered den anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinet-mat, ur spered digor a zen anezhañ, digor a spered ; *nicht besonders intelligent,* bas ha berr a spered, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, berr (bouc'h) da gompren, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, toulloù talar en e benn, gorrek da gompren, tapet war ar portolof, tuzum, divalav e spered, ur skiant verr a zen anezhañ, treid leue en e votoù, o chom e Kerskouarneg, bet silet e spered dre ar ridell ; *so intelligent er auch ist,* gant kement a spered en deus, daoust pegement a spered en deus.
Intelligenz b. (-, -en) : **1.** spered g., skiant b., meiz g., meizusted b., meizerezh g., poell g., speredegezh b., intent g., intentamant g., intentidigezh b., poellegezh b., naouegezh b., ijin g., digoradur spered g. ; *künstliche Intelligenz,* naouegezh alvezel b., naouegezh kalvezadel b. ; *verteilte künstliche Intelligenz,* naouegezh kalvezadel dasparzhet b., naouegezh alvezel dasparzhet b. ; *höchste Intelligenz,* dreistpoell g. ; *Intelligenz ist besser als Stärke,* gwelloc'h ijin eget nerzh - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ ; *praktische Intelligenz, körperlich-kinästhetische Intelligenz,* speredegezh-pleustr b. ; *interpersonale Intelligenz, soziale Intelligenz,* speredegezh sokial b. ; *existenzielle Intelligenz, spirituelle Intelligenz,* speredegezh vennozhiadel b., speredegezh difetis b. ; **2.** kefredourien lies., lenneien lies., sperederien lies. ; *ein großes Reservoir an technischer Intelligenz,* ur mirad bras a galvezourien hag a arzourien ampart g. ; **3.** boud speredek g. ; **4.** [kozh] titour b., keloù g., kemennadenn b.
Intelligenzalter n. (-s) : oad-spered g.
Intelligenzbestie b. (-,-n) : P. perc'henn skiant g., spered den g., den a benn g., den a ijin g., den ijinet-mat g., spered digor a zen g., spered lemm a zen g.
Intelligenzblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn gemennadennoù b.
Intelligenzdefekt g. (-s,-e) : [mezeg.] dispered g., nammder a spered g.
Intelligenzija b. (-) : kefredourien lies., lenneien lies., sperederien lies., intelligentsia g., begenn gefredourel b.
Intelligenzler g. (-s,-) : [gwashaus] speredajer g., intelektual g.
Intelligenzprüfung b. (-,-en) : prouad speredegezh g.
Intelligenzquotient g. (-en,-en) : rannad meiz g.
Intelligenztest g. (-s,-s/-e) : test speredegezh g.
intelligibel ag. : mennozhiadus, intentadus, meizadus.
Intelligibilität b. (-) : mennozhiaduster g., mennozhiadusted b., meizaduster g., meizadusted b., intentaduster g., intentadusted b.
Intendant g. (-en,-en) : **1.** [istor] merour g., melestrour g. ; **2.** [skingomz, c'hoariva] rener g.
Intendantur b. (-,-en) : [kozh] **1.** merourva g. ; **2.** merererezh g., melestradur g.
Intendanz b. (-,-en) : **1.** merourva g. ; **2.** merererezh g., melestradur g.
intendieren V.k.e. (hat intendiert) : mennout kaout, fellout d'an-unan kaout, falvezout d'an-unan kaout, c'hoantaat, bezañ en e ratozh ober udb, ratozhiñ [ober udb].
Intension b. (-,-en) : [mat., preder.] endalc'h g., ental g. ; *Intension eines Begriffes,* endalc'h ur mennozhiad g.
intensional ag. : [mat., preder.] dre an endalc'h, dre an ental, diouzh an endalc'h, diouzh an ental ; *intensionale Bezugnahme,* endalc'h g., ental g.
intensionsgleich ag. : [mat., preder.] kevendalc'h, kevental.
Intensität b. (-,-en) : **1.** kreñvder g., stankted b., fonnder g., stennder g., galloud g., puilhentez b., derez g. ; **2.** [tredan.] read g., tredanread g.
Intensitätsadverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb arbouezañ g.
intensiv ag. : **1.** kreñv, kalet, puilh, stank, stenn, galloudus, nerzhek, stank-ha-stank, fonnus, dibaouez, diehan, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont, grizias, dreist, a-greñv ; **2.** askoridik ; *intensive Bewirtschaftung,* labour-douar askoridik g. ; *intensiver Anbau,* gounidegezh askoridik b., labour-douar askoridik g., gounezerezh askoridik g. ; *intensive Viehzucht,* chatalerezh askoridik g., sevel-loened askoridik g., magerezh chatal askoridik g. ; *intensiver werden,* kreñvaat, fonnusaat, kaletaat, stankaat, ampletusaat, askoridikaat, mont war askoridikaat ; **3.** [fizik] andennadel ; *intensive Größe,* braster andennadel g.
Intensivanbau g. (-s) : gounidegezh askoridik b., labour-douar askoridik g., gounezerezh askoridik g.
intensivieren V.k.e. (hat intensiviert) : kreñvaat, fonnusaat, kaletaat, stankaat, ampletusaat, askoridikaat.
Intensivierung b. (-,-en) : kreñvaat g., kreñvadur g., fonnusaat g., kaletaat g., stankadur g., stankaat g., ampletusaat g., askoridikadur g., askoridikaat g.
Intensivkurs g. (-es,-e) : kentelioù stank-ha-stank lies., staj stank-ha-stank g., stummadur fonnus g., staj d'an daoulamm g.
Intensivpflege b. (-,-n) : [mezeg.] prederioù askoridik lies., intentoù dibaouez lies.
Intensivstation b. (-,-en) : [mezeg.] servij an trummadoù hag an advevaat g., kambr defraouiñ b.
Intensivum n. (-s, Intensiven) : [yezh.] verb pouezañ g., verb arbouezañ g.
Intention b. (-,-en) : **1.** ratozh b., mennad g., soñj g., amboaz g., dezev g., mennozh g. ; **2.** [mat., preder. dre fazi] *sellit ouzh* **Intension**.
intentional ag. : **1.** mennadel, mennet, diarvenn, diarvennel ; **2.** [preder.] ambredel, ambredadel ; **3.** [mezeg.] ambredadel.
Intentionalität b. (-,-en) : mennadelezh b., ambredadelezh b., ambredañ g.

Interaktion b. (-,-en) : etregwered g.
interaktiv ag. : etregwezhiat, etreoberiat.
Intercity® g. (-/-s,-s) : tren etrekêrel g.
Intercityexpress® g. (-es,-e) : tren etrekêrel herrek g., tren tizh bras g., TTB g.
Intercity-Zuschlag g. (-s,-zuschläge) : ouzhpennadenn (priz ouzhpenn g.) evit an trenioù etrekêrel b.
Interdikt n. (-s,-e) : [relij.] entredid g., interdid g.
interdisziplinär ag. : etrediskiblezhel, liesdiskiblezh, liesdanvez.
interessant ag. : dedennus, dudius, deurus, plijus, diverrus, bourrus, eveshaus ; *er hatte viele interessante Dinge zu erzählen,* hennezh a ouie ur bern traoù kurius da gontañ ; *ich habe dort nichts Interessantes gesehen,* ne'm eus gwelet mann a-feson eno ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen,* plaen ha plijus eo ar romant-se.
interessanterweise Adv. : en un doare sebezus, pezh a zo un dra estonus.
Interessantheit b. (-) : dedennusted b., dudiusted b.
Interesse n. (-s,-n) : **1.** pled g., dudi g., dedenn g., dedennadur g., deur g., hoal g., atapi g. ; *Interesse an etwas (t-d-b) finden, Interesse an etwas (t-d-b) haben, Interesse für etwas (t-rt) haben,* bezañ dedennet (plijet, troet, dudiet, atapiet) gant udb, bezañ ampl d'udb, bezañ ampl war udb, plijout udb d'an-unan, bourrañ udb, bourrañ gant udb, kaout (kemer) deur gant udb, kaout deur ouzh udb, lakaat e stumm gant udb, diskouez deur ouzh udb, kemer dudi gant udb ; *sie haben kein Interesse dafür,* n'en deus an dra-se dedenn ebet evito, ne gavont dudi ebet gant an dra-se ; *ein Buch mit großem Interesse lesen,* bourrañ o lenn ul levr, lenn ul levr gant plijadur vras, kavout dedennus-tre ul levr, lenn ul levr gant pled ; *etwas (t-d-b) Interesse entgegenbringen,* teuler pled d'udb, ober fed ouzh udb, ober van ouzh udb ; *er zeigt größtes Interesse für die Geschichte seiner Stadt,* poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *er hat für nichts Interesse,* ne ra na keuz na joa ouzh netra, n'eo troet e spered gant tra ebet, ne vourr gant tra ebet, netra ne blij dezhañ, ur spered klouarig a zen eo, dichal-tre eo, ne ra na man na mordo ouzh netra, ne ra forzh gant netra, ne ra forzh a netra, diseblant eo ouzh pep tra ; *das Interesse an einer Sache verlieren,* en em zistagañ diouzh udb, dont udb da vezañ digaz evit an-unan, na ober mui forzh eus udb, dont da vezañ diseblant ouzh udb, na ober mui van eus udb, treiñ kein d'udb.
2. mad g., deur g., laz g., interest g., kerz b. ; *im Interesse der Allgemeinheit,* evit mad an holl, evit deur an holl ; *in jemandes Interesse handeln,* ober evit u.b., ober evit mad u.b., ober evit tra u.b., ober diouzh deur u.b., difenn lazioù u.b. ; *Wahrung der Interessen,* gwarez (difenn) ar gwirioù g., difennerezh al lazioù g., gwardoniezh al lazioù b. ; *seine Interessen wahren,* bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu, difenn e grog (e wirioù, e lod, e lazioù, e gilhoù, e renk, e dra, e draoù, mad an-unan, lazioù an-unan), gwarediñ e lazioù, bezañ aketus d'e lazioù, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, ober diouzh e lazioù, delc'her d'e grog, delc'her e droad er par ; *die wirtschaftlichen Interessen eines Landes verscherbeln,* pilwerzhañ lazioù armerzhel ur vro ; [dre astenn.] *nur aus Interesse handeln,* na ober netra evit netra, bezañ renet gant e lazioù, bezañ renet gant e interest, difenn e lod (e grog, e wirioù, e lazioù, e gilhoù, e dra, mad an-unan, lazioù an-unan), sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, bezañ ur mag-e-doull, ober pep tra evit (evit mad) an-unan, toullañ evitañ e-unan, na gaout ken preder nemet evit ar pezh a zo mat ha talvoudek evit an-unan, klask e vad e-unan, bezañ stag ouzh e dra e-unan, sellet a-bezh ouzh e vad e-unan, na glask nemet e vad (e c'hounid, e aez, e interest), bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober nemet diouzh e lazioù, bezañ evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ, goulenn kalz ha reiñ gwall nebeut, bezañ brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all ; *auf seine eigenen Interessen bedacht sein,* arglask e lazioù, diwall diouzh e jeu, bezañ aketus eus e interest ; *den Interessen jemandes schaden,* ober un tamm mat a goll (a c'haou, a noaz) ouzh u.b., gaouiñ lazioù u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober gaou ouzh u.b., ober droug d'u.b., noazout da (ouzh) u.b., gwallañ u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., ober an anoaz d'u.b., ober domaj d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., blesañ u.b., ifamañ u.b. ; *er handelt gegen seine eigenen Interessen,* mont a ra a-enep e lazioù, mont a ra a-enep e interest, ober a ra noaz outañ e-unan, noazout a ra dezhañ e-unan, en em ziharpañ a ra, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houloù, enebour eo da vab e dad ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaft beitreten,* emezelañ en ur sindikad evit difenn e lazioù ; *das zu tun, liegt in deinem Interesse,* gwell e vi a se, da zeur eo ober an dra-se, interest ac'h eus d'ober an dra-se ; *es ist in Ihrem Interesse zu schweigen,* evit ho tra e vefe gwelloc'h (furoc'h) deoc'h tevel, interest ho peus da devel, un dra vat e vefe deoc'h tevel, emsav e vefe deoc'h tevel, ho teur eo chom hep lavaret tra.
3. preder g.
interesselos ag. : diseblant, digaz, divuhez, dilañs, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dichal, mingl.
Interesselosigkeit b. (-) : diforzh g., digaster g., dilañs g., digasted b., diseblanted b.
Interessenabwägung b. (-,-en) : prizidigezh lazioù b.
Interessengebiet n. (-s,-e) : **1.** tachenn desach b., tachenn dedennañ b. ; **2.** [polit.] tachennad levezon b., kelc'h levezon g., levezonva b.
Interessengemeinschaft b. (-,-en) : strollad a laz armerzhel g. ; *Interessengemeinschaft der Farbenindustrie,* unaniezh a laz armerzhel greanterezh an danvezioù-liv b., I.G. Farben b.
Interessengruppe b. (-,-n) : strollad gwask g., lobi g., kartell g.
Interessenkollision b. (-,-en) : kenniñv lazioù g., tousegad lazioù g.
Interessenkollusion b. (-,-en) : anweadur lazioù g., anweadur lazioù g.
Interessenkonflikt g. (-s,-e) : kenniñv lazioù g.
Interessensphäre b. (-,-n) : [polit.] tachennad levezon b., levezonva b., kelc'h levezon g.
Interessent g. (-en,-en) : **1.** deuried g. [*liester* deuridi], karour g., den troet gant udb g., den dedennet g. ; *diese*

Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden, disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbourc'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren ; **2.** [kenwerzh] danvez-prener g. ; *drei Interessenten haben sich für den Erwerb des Hauses gemeldet,* tri den a zo war pren an ti ; **3.** [gwir] perc'henn-gwir g.

Interessenverband g. (-s,-verbände) : strollad gwask g., lobi g., kartell g.

Interessenvertretung b. (-,-en) : **1.** difenner lazioù g., gwarezer lazioù g. ; **2.** difennerezh lazioù g., gwarez lazioù g., difenn lazioù g.

interessieren V.k.e. (hat interessiert) : dedennañ, filimiñ, dudiañ, deuriañ ; *es würde mich interessieren, mit dir nach Berlin zu fahren*, mont a rafen a-walc'h ganit da Verlin ; *das Buch interessiert mich,* dedennet on gant al levr-se, deur am eus gant al levr-se, al levr-se am filim ; *das interessiert sie nicht,* n'en deus an dra-se dedenn ebet evito, ne gavont dudi ebet gant an dra-se ; *jemanden für etwas interessieren,* deuriañ u.b. gant udb, ober d'u.b. bezañ dedennet gant udb, ober d'u.b. bourrañ gant udb, tommañ u.b. ouzh udb., treiñ spered u.b. war-zu udb, gounit u.b. d'udb ; P. *das interessiert mich nicht !* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh !

V.em. : **sich interessieren** (hat sich (t-rt) interessiert) : *sich für etwas interessieren,* bezañ dedennet gant udb, bezañ troet gant udb, bezañ ampl d'udb, bezañ ampl war udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, soursial ouzh udb, pleustriñ war udb, kemer deur gant udb, kaout deur gant udb, kaout deur ouzh udb, kemer dudi gant udb, bezañ dudiet gant udb, lakaat e stumm gant udb ; *er interessiert sich für nichts,* ne ra na keuz na joa ouzh netra, n'eo troet e spered gant tra ebet, ne vourr gant tra ebet, netra ne blij dezhañ, ur spered klouarig a zen eo, dichal-tre eo, ne ra forzh gant netra, ne ra forzh a netra, ne ra na man na mordo eus netra, diseblant eo ouzh pep tra ; *er interessiert sich sehr für die Geschichte seiner Stadt,* poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *ich bin gekommen, weil es mich brennend interessiert,* deuet on d'ober pled.

interessiert ag. : **1.** douget [d'udb], troet [gant udb], dedennet [gant udb], dudiet [gant udb], atapiet [gant udb] ; **2.** meañsus, emgar, digar, kar-e-unan, troet gantañ e-unan.

Adv. : gant pled.

Interface n. (-,-s) : **1.** darempredlec'h g. ; **2.** [stlenn.] etrefas g., ketal g.

Interferenz b. (-,-en) : [fizik] daremoug g., reustlad g.

interferieren V.gw. (hat interferiert) : [fizik] daremouezh [*pennrann* daremoug-].

Interferon n. (-s,-e) : [bev.] interferon g.

Interieur n. (-s,-s/-e) : afeson diabarzh an ti g., aveadur an ti g.

Interim n. (-s,-s) : diarbennoù tremen lies., diarbennoù dibad lies., diarbennoù da c'hortoz lies., diarbennoù ardreuzat lies., diarbennoù ardreuzadek lies.

interimistisch ag. : da c'hortoz, da c'hedal, dibad, tremeniat, tremen, etreadegat, etrekargel, padennek, ardreuzat, ardreuzadek.

Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant.

Interims- : da c'hortoz, da c'hedal, dibad, tremeniat, tremen, etreadegat, ardreuzat, ardreuzadek.

Interimsregierung b. (-,-en) : gouarnamant etreadegat g., gouarnamant da c'hortoz g., etreren g., etrerenadur g.

Interimsuniform b. (-,-en) : [lu] gwiskamant plaen g., gwiskamant diginkl g.

Interjektion b. (-,-en) : [yezh.] estlamadell b.

interkeltisch ag. : etrekeltiek.

Interkeltismus g. (-) : etrekeltiegezh b.

interkontinental ag. : etredouarbrazel, etrekevandirel, etrekevandir.

Interkontinentalrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell gerc'hellañ etrekevandirel b.

interkostal ag. : [mezeg.] etre kostoù.

Interleukin n. (-s,-e) : [bev.] interleukin g.

Intermediär g. (-s,-e) : [kenwerzh] hanterour g., hanterer g. ; *die Banken sind Intermediäre,* hantererien eo ar bankoù.

Intermezzo n. (-s,-s/ Intermezzi) : **1.** [sonerezh] dazc'hoari g., etrec'hoari g., ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etreabadenn b. ; **2.** astal g., arsav g., ehan g., troc'h g., spanaenn b. ; **3.** [dre skeud.] *kurzes Intermezzo,* reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b.

intermittierend ag. : spanaennek, spanaus, astalus, mareadek, taoladek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, bep eil mare, a-goulzadoù, a-daoladoù, a-lajadoù.

intern ag. : diabarzh, a-ziabarzh ; [fizik] *interne Spannungen,* destrizhoù diabarzh lies.

Interna lies. : titouroù diabarzh lies., keleier diabarzh lies.

Internat n. (-s,-e) : **1.** skol-lojañ b., skol-annez b., skol-bañsion b., pañsion b., skol-diabarzhidi b. ; *er blieb ein*

Jahr im Internat, ur bloaz lojañ en doa graet ; **2.** kouskva g., hunva g.
Internatschüler g. (-s,-) : pañsionad g., pañsioner g., diabarzhad g., lojad g., lojer g. ; *Internatsschüler sein,* bezañ lojad, bezañ diabarzhad, lojañ er skol.
international ag. : etrebroadel ; *ständiger internationaler Gerichtshof,* lez-varn etrebroadel pad b. ; [arc'hant] *Bank für internationalen Zahlungsausgleich (BIZ),* bank an taladurioù etrebroadel g. ; *sich international ausweiten, internationale Ausmaße annehmen,* etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *etwas auf internationaler Ebene austragen,* etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb. ; *um auf internationaler Ebene konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner ; *internationale Nachrichten,* nevezentioù a-ziavaez bro lies. ; *internationaler bewaffneter Konflikt,* brezel a-ziavaez g.
Internationale b. (-,-n) : **1.** [istor, polit.] *die kommunistische Internationale,* an etrebroadelenn gomunour b., an Etrebroadel komunour g. ; *die dritte Internationale,* an trede etrebroadelenn b., an trede Etrebroadel g. ; **2.** [kan] Etrebroadelenn b., Etrebroadel g.
internationalisieren V.k.e. (hat internationalisiert) : etrebroadelañ, etrebroadelaat.
Internationalisierung b. (-) : etrebroadelerezh g., etrebroadeladur g.
Internationalismus g. (-) : etrebroadelouriezh b. ; *Vertreter des Internationalismus,* etrebroadelour g.
Internationalist g. (-en,-en) : etrebroadelour g.
Internationalität b. (-) : etrebroadelezh b.
Internatsschüler g. (-s,-) : diabarzhad g., lojer g., lojad g., pañsionad g.
Internet n. (-s) : [stlenn.] kenrouedad b., rouedad b., gwiad b./g. ; *im Internet surfen,* merdeiñ war ar genrouedad ; *eine Verbindung zum Internet herstellen,* savelañ ar c'hevreadur d'ar rouedad ; *sich ins Internet einloggen,* kevreañ ouzh ar genrouedad.
Internet-Adresse b. (-,-n) : [stlenn.] chomlec'h elektronek g., chomlec'h kenrouedad g.
Internet-Anschluss g. (-s,-anschlüsse) : [stlenn.] moned kenrouedad g., moned war ar genrouedad g.
Internet-Browser g. (-s,-) : [stlenn.] ergerzher gwiad g., merdeer kenrouedad g., gwedead g.
Internet-Café n. (-s,-s) : [stlenn.] kibertavarn b.
Internetdienstanbieter g. (-s,-) **/ Internetdienstleister** g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer moned war ar Genrouedad g.
Internet Explorer® g. (-s) : Internet Explorer® g.
Internet-Freak g. (-s,-s) : [stlenn.] paotr troet gant ar genrouedad g., paotr ar genrouedad g., gwiader touet g.
Internet-Provider g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer moned war ar genrouedad g., IAP g.
Internet-Surfer g. (-s,-) : [stlenn.] gwiader g., gwedead g.
Internet-Zugang g. (-s,-Zugänge) : [stlenn.] moned kenrouedad g., moned war ar genrouedad g.
InterNIC® n. (-) : [stlenn.] InterNIC® g.
internieren V.k.e. (hat interniert) : [mezeg., polit.] endredañ, serriñ, bac'hañ, sparlañ.
Interniert(e) ag.k. g./b. : [mezeg., polit.] den bac'het g., endreded g. [*liester* endredidi].
Internierung b. (-,-en) : [mezeg., polit.] serridigezh b., bac'hidigezh b., endredad g.
Internierungslager n. (-s,-) : [polit.] kamp bac'h g., kamp endredañ g.
Internist g. (-en,-en) : [mezeg.] diabarzhour g.
Internodium n. (-s, Internodien) : [louza.] taol g.
interozeptiv ag. : [bred.] etretapus, interokeptivel.
interparlamentarisch ag. : etreparlamantel, etreparlamant.
Interpellant g. (-en,-en) : **1.** [polit.] devenner g. ; **2.** [Bro-Suis, gwir] harzer g.
Interpellationsrecht n. (-) : gwir-devennañ g.
interpellieren V.k.e. (hat interpelliert) : **1.** [polit.] devennañ ; *den Minister interpellieren,* devennañ ar maodiern ; **2.** [Bro-Suis, gwir] harzañ, herzel ; **3.** [kozh] *jemanden interpellieren,* troc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor).
interpersonell ag. : [bred.] etrepersonel.
interplanetar ag. **/ interplanetarisch** ag. : etreplanedennel.
Interpol b. (-) : interpol g.
Interpolation b. (-,-en) : [mat.] interpoliñ g., interpoladur g., etrekrommadur g., etrekrommadenn b.
interpolieren V.k.e. (hat interpoliert) : **1.** [mat.] etreletodad g., etreletotadur g., etreletodiñ g. ; **2.** etrelakaat, dazetreañ.
Interposition b. (-,-en) : **1.** etrebezañs b., etrelakadur g. ; **2.** [yezh.] etrestagenn b.
Interpret g. (-en,-en) : **1.** devarnour g., displeger g., desterier g. ; **2.** dezerc'her g., c'hoarier g., kaner g., soner g. ; **3.** [stlenn.] jubenner g.
Interpretation b. (-,-en) : **1.** dezerc'hadur g., dezerc'hañ g. ; **2.** desteriadur g., deveizadur g., kompren g., intent g., esplegadenn b., displegadenn b., devarnerezh g., degomprenadur g., dezintentadur g. ; **3.** [stlenn.] jubenniñ g., jubennadur g.
interpretationsbedürftig ag. : hag a rank bezañ displeget hiroc'h.
interpretieren V.k.e. (hat interpretiert) : **1.** desteriañ, disklêriañ, displegañ, esplegañ, degompren, dezintent, deveizañ ; *falsch interpretieren,* kammveizañ, treuzintent, treuzkompren ; *intensional interpretieren,* deveizañ diouzh an endalc'h, deveizañ diouzh an ental, dezintent diouzh an endalc'h, dezintent diouzh an ental ; **2.** dezerc'hañ ; **3.** [stlenn.] jubenniñ.
Interpsychologie b. (-) : [mezeg.] etrebredoniezh b.
interpungieren (hat interpungiert) **/ interpunktieren** (hat interpunktiert) V.k.e : [yezh.] poentaouiñ.
Interpunktion b. (-) : [yezh.] *die Interpunktion,* ar poentadur g., ar poentaouiñ g., an arouezennoù poentaouiñ lies. ; *die Interpunktion in diesem Text ist gut,* poentaouet mat eo an destenn-se.
Interpunktionsregel b. (-,-n) : reolenn boentaouiñ b.
Interpunktionszeichen n. (-s,-) : arouezenn boentaouiñ b. ; *die Interpunktionszeichen,* an arouezennoù poentaouiñ lies. ; *mit Interpunktionszeichen versehen,* poentaouiñ.
Interrailkarte b. (-,-n) : kartenn Inter-Rail® b.
Interregio® g. (-/-s,-s) : tren herrek etrerannvroel g.

Interregnum n. (-s,-regnen/-regna) : etreren g., etrerenadur g.
Interrogativum n. (-s,-gativa) **/ Interrogativpronomen** g. (-s,-pronomina) : [yezh.] raganv goulennata g., raganv-goulenn g.
Interrogativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn goulennata b., lavarenn c'houlenn b.
interstellar ag. : etresteredel, etre ar stered, etresterel.
Intersubjektivität b. (-) : [bred.,preder.] etreenboudelezh b., etregouzrerc'helezh b.
intertropisch ag. : etretrovanel ; *intertropische Zone,* zonenn etretrovanel b., takad etretrovanel g.
Intervall n. (-s,-e) : **1.** [mat., fizik] etremez g. ; **2.** esaouenn b., koulzad g., pennad g. ; **3.** [sonerezh] esaouenn b.
Intervallschaltung b. (-,-en) : [tredan.] hanren pebeilat g.
intervenieren V.gw. (hat interveniert) : hanterouriñ, emellout, en em veskañ ; *für jemanden intervenieren,* difenn u.b., reiñ sav d'u.b., dougen dorn d'u.b., en em reiñ da skoaziañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober (toullañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, tuañ u.b. a-du gant u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor).
Intervention b. (-,-en) : hanterezh g., hanterouriezh b., emell g., emellerezh g., emelladenn b. ; *Intervention der Zentralbank,* emell ar bank kreiz g., emellerezh ar bank kreiz g. ; *dank jemandes Intervention,* dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., dre (en) erbed u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b.
Interventionismus g. (-) : emellouriezh b.
Intestaterbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr didestamant g., hêr ab intestat g.
Interview g. (-s,-s) : dazatersadenn b., pennad-kaoz g., kendiviz g., troc'h-kaoz g., etrewel g., etreweladenn b.
interviewen V.k.e. (hat interviewt) : dazatersiñ, ober ur pennad-kaoz gant, etrewelet.
Interviewer g. (-s,-) : dazaterser g., saver pennadoù-kaoz g., etreweler g.
Inthronisation b. (-,-en) : kadoridigezh b., tronidigezh b.
inthronisieren V.k.e. (hat inthronisiert) : kadoriañ, troniñ.
Intifada b. (-) : intifada g./b.
intim ag. : **1.** tost, don, donañ, nes, nesañ, nes-kar, ker d'ar galon ; *mit jemandem intim sein,* bezañ fri ha revr gant u.b., bezañ gwellañ mignon u.b., bezañ mignon nes-kar u.b., bezañ nesañ mignon u.b., en em glevet mat-dispar gant u.b., bezañ mignon a galon u.b. / bezañ mignon bras u.b. (Gregor) ; **2.** prevez, kuzulik, kuzhut, klet ha kloz ; **3.** revel, nesaek, keouel ; **4.** [aergelc'h] klet.
Intima b. (-, Intimä) : kuzhuterez b., kuzulierez b., kuzuliadez b., nesañ mignonez b., mignonez vras b., mignonez nes-kar b., mignonez fidel b., mignonez ar galon b. / mignonez ar sekredoù b. (Gregor).
Intimbereich g. (-s,-e) : **1.** kaezourenn b., kevrennoù lies., takadoù ganadel lies., parzhioù keouel lies., gaol b., fourchad g. ; **2.** buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b.
Intimfeind g. (-s,-e) : enebour touet g.
Intimhygiene b. (-) : emwalc'h keouel g., emwalc'h nesaek g., yec'hederezh nesaek g., yec'hederezh ar c'hevrennoù g.
Intimität b. (-,-en) : **1.** nested b., nester g., nesañded b., darempred tost g., nesaoni b. ; **2.** endon g. ; **3.** buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b.
Intimkontakt g. (-es,-e) : darempredoù nesaek lies., darempredoù revel lies.
Intimlotion b. (-,-en) : golc'had nesaek g., golc'had evit ar c'hevrennoù g.
Intimsphäre b. (-) : buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b., amgant prevez g., amgant ar vuhez prevez g. ; *Verletzung von jemandes Intimsphäre,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù privez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g.
Intimspray g./n. (-s,-s) : sprae nesaek g., sprae evit ar c'hevrennoù g.
Intimus g. (-, Intimi) : kuzhuter g., kuzulier g., kuzuliad g., den a fiziañs g., mignon neshentek g., nesañ mignon g., mignon bras g., mignon nes-kar g., mignon fidel g., mignon ar galon g. / mignon ar sekredoù g. (Gregor).
Intimverkehr g. (-s) : nested b., nester g., nesañded b., darempred tost g., darempred nesaek g.
intolerant ag. : **1.** andamantek, strizh a spered, a spered enk, dizouj, dihabask, dihegar, dic'houzañv, dic'houzañvus ; **2.** [mezeg.] angougemerus.
Intoleranz b. (-) : **1.** strizhder a spered g., dizoujañs b., dihegarated b., dihabaskter g., dic'houzañv g., dic'houzañvusted b. ; **2.** [mezeg.] angougemer g.
Intonation b. (-,-en) : **1.** taol-mouezh g. ; **2.** toniadur g. ; **3.** rakc'hoari g.
intonieren V.k.e. (hat intoniert) : **1.** stagañ gant [ur ganaouenn] ; **2.** [benveg-seniñ] toniañ ; **3.** taolmoueziañ.
Intrade b. (-,-n) : [sonerezh] raksonadenn b.
intramuskulär ag. : [mezeg.] enkigenn, enkaherel.
Intranet n. (-s) : [stlenn.] enrouedad b.
intransitiv ag. : [yezh.] gwan, dic'hraus, antrazeat ; *intransitive Verben,* verboù gwan lies., verboù dic'hraus lies, verboù antrazeat lies.. ; *intransitives Verb mit indirektem Objekt,* verb kreñv dieeun g.
Intransitivum n. (-s, Intransitiva) : [yezh.] verb gwan g., verb dic'hraus g., verb antrazeat g. ; *Intransitivum mit indirektem Objekt,* verb kreñv dieeun g.
Intrauterinpessar n. (-s,-e) : [mezeg.] linkell b., stignadell enkrozhel b.
intravenös ag. : [mezeg.] engwazhiennel.
intrigant ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, kavailhus, itriker, korvigeller, kavailher, irienner, frikoter.
Intrigant g. (-en,-en) : korvigeller g., itriker g., irienner g., kavailher g., gwidal g., breser g., ficher g., frikoter g.
Intrige b. (-,-n) : **1.** irienn b., itrikoù lies., korvigell b., kavailh g., kammigell b., troidelloù lies., ijin fall g., ard g., ardivinkoù lies. ; *politische Intrigen,* itrikoù politikel lies., politikaj g., trikamardoù lies., ribouilhaj g. ; *eine Intrige anzetteln,* iriennañ, kavailhañ, korvigellat, itrikañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh ; **2.** [lenn.] steuñvenn b.
intrigieren V.gw. (hat intrigiert) : iriennañ, kavailhañ, korvigellat, itrikañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh.

intrinsisch ag. : enien, diabarzh, diabarzhek, a-ziabarzh.
Intro n. (-s,-s) **/ Introduktion** b. (-,-en) : digoradur g., rakkinnig g., raksonadenn b., rakc'hoari g. kentc'hoari g., raklavar g.
Introjektion b. (-,-en) : [bred.] gougantañ g., enbannañ g., enbannadur g.
Intron g. (-s,-s) : [bev.] intron g.
Introspektion b. (-,-en) : emsellerezh g., emsell g., imbroud-spered g., enklask war e goustiañs g., emc'hwiliañ g.
introvertiert ag. : entroet**,** diseblant**,** divan, P. en e dortoù ; *er ist völlig introvertiert,* n'en em ro da zen ebet.
Introvertierte(r) ag.k. g./b. : entroad g., entroadez b.
Introvertiertheit b. (-) **/ Introversion** b. (-) : entroadur g.
Intrusivgestein n. (-s,-e) : karregad entourzhat b.
Intubation b. (-,-en) : [mezeg.] korzennañ g., korzennadur g., enpibadur g.
intubieren V.k.e. (hat intubiert) : [mezeg.] plantañ ur gorzenn e-barzh, korzennañ, enpibañ.
Intuition b. (-,-en) : nad g., nadad g., nadadenn b., naderezh g., nadiñ g., damgeal g., primveizad g., anaoud nadel g. ; *empirische Intuition,* nad merzadurel g.
Intuitionismus g. (-) : nadouriezh b., nadadouriezh b.
Intuitionist g. (-en,-en) : nadour g., nadadour g.
intuitiv ag. : nadel, nadek, nadidik, primveizek ; *intuitives Wissen,* naderezh g., anaoud nadel g.
Adv. : dre an naderezh, gant naderezh ; *intuitiv vorgehen,* nadiñ, ober gant naderezh, mont dezhi dre an naderezh.
intus ag. : **1.** e-barzh, en e gof ; *er hat einen intus,* mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, tomm eo en e ziabarzh, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, tapet en deus ur garg, graet en deus ur picherad ; **2.** *er hat es intus,* plomet en deus, komprenet en deus.
Intussuszeption b. (-,-en) : **1.** [bev.] endiorroadur g. ; **2.** [mezeg.] empradur bouzelloù g., emc'houinadur g.
Inuk g. (-s,Inuit) : Inuit g. [*liester* Inuited].
Inumlaufsetzen n. (-s) : [arc'hant.] enamredañ g.
invalid ag. : mac'hagnet, siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak.
Invalide(r) ag.k. g./b. **/ Invalide** g. (-n,-n) : **/ Invalidin** b. (-,-nen) : nammad g., nammadez b., mac'hagned g., mac'hagnedez b., den mac'hagnet (siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g.
Invalidenrente b. (-,-n) : leve divarregezh g., leve nammad g.
Invalidität b. (-) : divarregezh b., namm g., ampech g.
invariabel ag. : digemm, digemmus, anvarius.
Invasion b. (-,-en) : **1.** aloubadeg b., argadadeg b., alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadur g. ; **2.** [istor] dilestradeg ar Gevredidi b.
Invasor g. (-s,-en) : alouber g.
Invektive b. (-,-n) : kunujenn b., salmenn b., P. pedenn Gerne b.
Inventar n. (-s,-e) : **1.** renabl g., inventor g., roll-madoù g., roll-niveriñ g. ; *das Inventar aufnehmen,* sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl, ober invantor, invantoriñ ; *unter öffentlichem Inventar,* gant inventor gwenn g. ; **2.** *lebendes und totes Inventar,* chatal hag ardivinkoù labour-douar stag ouzh un atant.
inventarisieren V.k.e. (hat inventarisiert) : sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl, ober invantor, invantoriñ.
Inventarstreit g. (-) : [Bro-C'hall 1905] tabut an invañtorioù g.
Inventarstück n. (-s,-e) : traezenn renablet b., traezenn eus ar renabl b.
Inventarverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl g. ; *das Inventarverzeichnis aufstellen,* sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl.
Inventur b. (-,-en) : renabl g., invantor g. ; *Jahresinventur,* renabl bloaz g. ; *Inventur machen,* sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl, ober invantor, invantoriñ.
Inventurausverkauf g. (-s,-verkäufe) : difoar renabliñ b., pilwerzh renabliñ b., peurwerzh renabliñ b.
Inversion b. (-,-en) : eilpennadur g., amginadur g., ginadur g., ginad g., amginañ g. ; *meteorologische Inversion,* ginadur gwrezverk g.
Inversionswetterlage b. (-,-n) : ginadur gwrezverk g.
invertieren V.k.e. (hat invertiert) : eilpennañ, amginañ, tuginañ, treiñ tu da, cheñch tu da.
investieren V.k.e. (hat investiert) : **1.** postañ, engouestlañ ; **2.** galloudekaat, lakaat en ur garg bennak, engwiskañ ; *jemanden in ein Amt investieren,* lakaat u.b. en ur garg ; **3.** lakaat, dispign, implijout ; *er hat für den Bau seines Schiffes viel Zeit investiert,* lakaet en doa kalz a amzer da sevel e vag.
Investierung b. (-,-en) **/ Investition** b. (-,-en) : postadur kevalaoù g., postañ g., engouestladur g., postadenn b. ; *der Rückfluss der getätigten Investitionen,* an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g. ; *produktive Investition,* postadur dedaolus g., postadur bev g.
Investitionsanleihe b. (-,-n) : amprest postañ g., amprestadenn bostañ b.
Investitionsbank b. (-,-en) : bank postañ g.
Investitionsgüter lies. : madoù aveiñ lies., madoù kenderc'hiñ lies.
Investitionsgüterindustrie b. (-) : ijinerezh ar madoù aveiñ g.
Investitionslust b. (-) **/ Investitionsneigung** b. (-) : doug da bostañ arc'hant g., pleg da bostañ arc'hant g.
Investitionsprogramm n. (-s,-e) : raklun postañ g.
Investitur b. (-,-en) : [melestr., istor] kadoridigezh b., galloudekadur g., engwiskadur g. ; *kirchliche Investitur,* kadoridigezh iliz b.
Investment n. (-s,-s) : postadur g., engouestladur g.
Investmentfonds g. (-,-) : fontoù postañ a-stroll lies.
Investmentgesellschaft b. (-,-en) : kevredad postañ g.
Investmentzertifikat n. (-s,-e) : testeni postadur g.
Investor g. (-s,-en) : postour g., poster g.
in vitro Adv. : [bev.] in vitro.
In-vitro-Fertilisation b. (-,-en) : speriadur in vitro g.
Involucrum n. (-s) : [louza.] involukr g.
Involution b. (-,-en) : didroadur g., atroadur g., atreiñ g.
involvieren V.k.e. (hat involviert) : emplegañ, enderc'hel, derc'hel.
inwendig ag. : diabarzh.

Adv. : a-ziabarzh ; *etwas in- und auswendig kennen,* gouzout mat diouzh udb, gouzout mat udb penn-da-benn, gouzout udb dreist penn e viz, gouzout udb evel e Bater ; *jemanden in- und auswendig kennen,* gouzout mat diouzh u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ debret ur minod holen gant u.b.

inwiefern Adv. / **inwieweit** Adv. : pegeit, betek pegeit, e pe zoare, e peseurt keñver, penaos.

Inwohner g. (-s,-) : [kozh] annezad g., annezer g.

Inzahlungsnahme b. (-,-n) : [kenwerzh] adkemer g., adkemeradur g.

Inzest g. (-s,-e) : gwadserc'h g., gadaliezh etre kar ha karez b., gwadorged g., karembaradur g.

Inzestverbot n. (-s) : berz ar gwadserc'h g.

Inzidenz b. (-) : **1.** [fizik, mat, optik] dehaez g. ; **2.** [loc'honiezh an heverennoù] darrur g.

Inzidenzwinkel g. (-s,-) : **1.** [fizik, mat, optik] korn dehaez g. ; **2.** [loc'honiezh an heverennoù] korn darrur g.

Inzucht b. (-) : kenwadelezh b., dimeziñ etre tud kenwad g.

inzwischen Adv. : e-pad an amzer-se, e pleg an dra-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da c'hortoz, da c'hedal.

IOK n. (- *pe* -s) : [*berradur evit* I**nternationales Olympisches Komitee**] poellgor olimpek etrebroadel g.

Ion n. (-s,-en) : [fizik, kimiezh] ion str., ionenn b.

Ionendosis b. (-,-dosen) : [nukl.] feur ionaat g.

Ionentriebwerk n. (-s,-e) : [nukl.] keflusker dre ion g.

Ionien n. (-s) : Ionia b.

Ionisation b. (-,-en) : ionadur g., ionekadur g., ionaat g.

ionisch ag. : **1.** [tisav.] ionek ; *die ionische Säulenordnung,* an urzh ionek g. ; **2.** [yezh.] ionek ; **3.** [nukl.] ionek.

ionisieren V.k.e. (hat ionisiert) : ionaat, ionekaat ; *ionisierende Partikel (ionisierendes Teilchen),* rannig ionaus b.

Ionisierung b. (-,-en) : ionadur g., ionekadur g., ionaat g.

Ionosphäre b. (-) : ionosfer g.

Iota n. (-/-s,-s) : iota g.

IP-Adresse b. (-,-n) : [stlenn.] chomlec'h IP g.

Ipseität b. (-) : [preder.] hennadelezh b.

I-Punkt g. (-s,-e) : *der I-Punkt,* ar pik war an i g., i pik war e fri g., an tiked g., an tik g.

IQ g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Intelligenzquotient**] rannad meiz b.

i.R. [*berradur evit* i**m Ruhestand**] : war e leve.

I.R.A. b. (-) : I.R.A. b. ; *die Anschläge der I.R.A.,* gwalldaolioù an I.R.A. lies.

Irak g. (-/-s) : *Irak (-s), der Irak (- pe -s),* Irak b.

Iraker g. (-s,-) : Irakad g.

Irakerin b. (-,-nen) : Irakadez b.

Iran g. (-/-s,-) : *Iran* (-s)*, der Iran (- pe -s),* Iran b.

Iraner g. (-s,-) : Iranad g.

Iranerin b. (-,-nen) : Iranadez b.

iranisch ag. : iranat ; *iranischer Kaviar,* kaviar Iran g. ; [yezh] iranek.

irden ag. : ... pri, graet gant pri ; *irdenes Geschirr,* priaj g., pladoù pri lies. ; *irdene Ware,* priaj g., danvez pri g.

irdisch ag. : ... ar bed-mañ, eus ar bed-mañ, krouet, douarek, douarel ; *das irdische Dasein,* ar vuhez er bed-mañ b., ar vuhez war an tamm douar patatez-mañ b. ; *die irdische Hülle des Verstorbenen,* korf diene an hini marv g. ; *das Irdische,* madoù ar bed-mañ lies. ; *irdische Freuden,* plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies. ; *den Weg alles Irdischen gehen,* mervel evel mard eo ret da bep hini ober, paeañ e zle d'an Ankoù (Gregor) ; *alles Irdische ist vergänglich*, traoù ar bed-mañ ne badont ket pell - traoù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan - madoù ar bed-mañ a zo bresk - a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud - n'eus netra da badout dindan an heol - madoù a zeu, madoù a ya, evel moged, evel pep tra - traoù ar bed-mañ n'int ket graet diouzh padout da viken - n'eus netra badus war an douar ; *jedes irdische Streben ist eitel,* avel eo ober war-dro traoù ar bed-mañ.

Ire g. (-n,-n) : Iwerzhonad g. ; *Nordire,* Iwerzhonad an norzh g. ; *Südire,* Iwerzhonad ar su g.

irgend Adv. : *wer irgend ...*, piv bennak ..., forzh piv ..., bern piv ..., n'eus forzh piv ... ; *wo irgend,* pelec'h bennak ..., forzh pelec'h ..., bern pelec'h ..., n'eus forzh pelec'h ... ; *wenn es irgend möglich ist,* ma'z eus tu mod pe vod ; *wenn er irgend verständig ist,* gant (evit) nebeut ma'z eo komprenus (Gregor), ma'z eo komprenus tamm-pe-damm.

irgendein ag. amresis : unan bennak, ur ... ne vern pehini, nep ; *unter irgendeinem Vorwand,* evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; *irgendein anderer,* unan bennak all, unan all bennak, ur re bennak all ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen,* klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan ; *irgendeiner von diesen Leuten,* unan bennak eus an dud-se, ur re bennak eus an dud-se.

irgendeine(r,s) raganv : hemañ pe henhont, unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, ur re pe re, hini, ur re bennak, forzh piv, n'eus forzh piv, ne vern piv, ne laz piv, n'eus forzh pehini, ne vern pehini, ne laz pehini, un den, an den ; *ist irgendeiner dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? ; *ich wäre bitter enttäuscht, wenn irgendeins verloren ginge,* kavout a rafen dipitus ma vefe kollet hini, desped bras a rafe din ma vefe kollet hini.

irgendeinmal Adv. : ur wech bennak, gwech pe wech, tro pe dro, un devezh pe unan all ; [tr-l] *wenn irgendeinmal,* ma tegouezhfe (gant u.b. / udb), e ken kaz ma.

irgendetwas raganv : un dra bennak, tra pe dra, seurt pe seurt, un draig bennak, un tamm bennak, un tammig bennak, mann ebet ; *gibt es irgendetwas Schöneres ?* hag un dra bennak koantoc'h a vefe ? ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po

ken reiñ din da c'houzout ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen irgendetwas zustößt,* ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *irgendetwas unternehmen,* ober seurt pe seurt, ober seul pe eneb.

irgendjemand raganv : unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, ur re pe re, hini, ur re bennak, forzh piv, n'eus forzh piv, ne vern piv, ne laz piv, n'eus forzh pehini, ne vern pehini, ne laz pehini, un den, an den ; *wenn mir irgendjemand sagen könnte,* ma c'hallfe unan bennak lavaret din ; *ist irgendjemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ?

irgendwann Adv. : d'ur peamzer, un devezh pe unan all, deiz pe zeiz, un deiz pe zeiz, ur pedeiz, n'eus forzh peur, forzh peur, bern peur, ne laz (ne vern) peur, ur peur bennak, mare pe vare, ur mare pe vare, d'ur mare bennak, tro-pe-dro, d'ur poent bennak, da nep mare, e nep amzer, forzh pegoulz, n'eus forzh pegoulz, n'eus forzh pevare, un dro bennak, gwech pe wech, tro pe dro, e mare pe vare, e poent pe boent, un deiz bennak, en devezhioù all, koulz pe goulz, kent pe c'houde, pe gent pe c'houde, abred pe ziwezhat, un taolad bennak, ur wechiad bennak, ur wech bennak, ur wechig bennak, ur wechennig bennak, ur wezhiennig bennak, un dro bennak, un droiad bennak, da nep mare, ur gwech pe wech, ur gwech da wech, gwech pe amzer ; *wenn du irgendwann mal aus der Armee entlassen wirst,* en devezhioù all, pa vezi deuet d'ar gêr eus a soudard ; *irgendwann wird dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen,* ur c'houlz a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se ; *irgendwann wird das Meer das Land überfluten,* erruout a raio e teuio ar mor war an douar, koulz pe goulz e teuio ar mor war an douar ; *komm, wenn du irgendwann mal Lust dazu hast,* pa gari e teui, bez' e c'hallez dont pa vo ez faltazi ; [bred] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein,* ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

irgendwas raganv : tamm pe damm, un tamm bennak, seurt pe seurt, tra pe dra, dra pe zra, un dra bennak, ne laz petra, ne vern petra, forzh petra, bern petra, n'eus forzh petra ; *ohne irgendwas,* kuit a vann ebet, siseurt ebet ; *wenn Sie irgendwas brauchen,* pa vanko netra deoc'h.

irgendwelche raganv hag ag. amresis : *irgendwelche (Leute),* tud pe dud, tud, tud 'zo, unanoù, unanoù bennak ; *irgendwelche anderen,* un nebeud bennak a re all ; *ohne irgendwelche Kosten,* hep mizoù ebet, digoust-kaer, evit mann, kuit a arc'hant, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet.

irgendwelcher / irgendwelche / irgendwelches raganv : n'eus forzh piv, ne laz (ne vern) piv, ne laz (ne vern) pehini, n'eus forzh pehini, n'eus forzh pere, ne laz (ne vern) pere, hini pe hini, ur re pe re, unan bennak, un den pe zen, den pe zen, unan pe unan, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, nep hini.

irgendwer raganv : **1.** unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, ur re bennak, ur re pe re, forzh piv, bern piv, n'eus forzh piv, n'eus forzh pehini, ne vern piv, ne laz piv, unan pe unanez, hini ; **2.** nikun, hini ; *ich weiß es besser als irgendwer,* gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget nikun, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget n'eus forzh piv, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget ne vern piv.

irgendwie Adv. : mod pe vod, stag pe zistag, e doare pe zoare, en un doare pe zoare, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz , en ur mod, en ur mod bennak, mui pe vui, muioc'h pe vui, muioc'h pe nebeutoc'h, mui pe nebeutoc'h, mui pe vihanoc'h, tamm-pe-damm, un tamm bennak, forzh penaos, bern penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, n'eus kaz e pezh feson, tu pe du, e pep stad, e pep doare, e pep hent, e pep giz, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, en un tu bennak, en un doare pe zoare, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern dre be hent, ne vern pe dre hent ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich,* liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispriz a zo gant ar ger-se ; *er ist irgendwie krank,* klañv pe glañvoc'h eo ; *sie müssen sich doch irgendwie beschäftigen,* kenkoulz eo dezho ober un dra bennak gant o amzer ivez ; [bred] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein,* ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

irgendwo Adv. : en un tu bennak, un tu bennak, e tu pe du, tu bennak, un tu pe du, un tu, en un tu pe du, en ul lec'h bennak, forzh pelec'h, bern pelec'h, n'eus forzh pelec'h, ne vern (ne laz) pelec'h, e lec'h pe lec'h ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh,* poan am eus dre va c'hroazell ; *sie sind weder im Schrank noch irgendwo anders,* n'emaint nag en armel na neblec'h.

irgendwoher Adv. : eus un tu bennak, eus lec'h pe lec'h, eus n'eus forzh pelec'h, eus tu pe du.

irgendwohin Adv. : d'un tu bennak, da lec'h pe lec'h, da n'eus forzh pelec'h, en un tu pe du, tu pe du, da du pe du.

Iridektomie b. (-,-n) : [mezeg.] iridektomiezh b.

Iridium n. (-s) : [kimiezh] iridiom g.

Irin b. (-,-nen) : lwerzhonadez b.

Iris[1] b. (-,-) : [louza.] elestr str.

Iris[2] b. (-,-/lriden) : [korf.] lienenn al lagad b., kanevedenn b., iris g.

Iris[3] b. : [mojenn.] Iris b.

Irisbeet n. (-s,-e) : elestreg b.

Irisblende b. (-,-n) : [luc'hskeudenniñ] rañvell b.

Irisbogen g. (-s,-/-bögen) : kanevedenn b., gwareg-ar-glav b., gwareg-an-neñv b., gwareg-c'hlav b., kordenn-c'hlav b., rizenn-c'hlav b., barrenn-c'hlav b., roudenn-gi, ruban-glav g., ruban-heol g., lost-ar-bleiz g., lostenn-vleiz b., lagad-bleiz g., lost-louarn g., lost-an-diaoul g., seizenn-c'hlav b., seizenn-an-diaoul b., krommetenn b.

Irisfarbe b. (-,-n) : liv kanevedennek g., kanevedennadur g.

Irisch n. : [yezh] iwerzhoneg g.

irisch ag. : **1.** iwerzhonat, … lwerzhon ; *irischer Mönch,* manac'h iwerzhonat g. ; *die Irische See,* Mor lwerzhon g. ; *die irische Musik,* ar sonerezh iwerzhonat g., sonerezh lwerzhon g. ; [louza.] *irisch Moos,* pioka g., bezhin-gad str. ; **2.** [yezh] iwerzhonek, gouezelek ; *ein irisch schreibender Schriftsteller,* ur skrivagner iwerzhonek g.

irischsprachig ag. : iwerzhonek, gouezelek ; *irischsprachige Literarur,* lennegezh iwerzhonek b.
Irischsprechende(r) ag.k. g./b. : iwerzhoneger g., iwerzhonegerez b.
irisieren V.gw. (hat irisiert) : kanevedenniñ.
Irland n. (-s) : Iwerzhon b., Bro-Iwerzhon b. ; *Irland blieb frei vom römischen Joch,* Iwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland,* n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra Iwerzhon.
Irländer g. (-s,-) : Iwerzhonad g.
Irländerin b. (-,-nen) : Iwerzhonadez b.
irländisch ag. : iwerzhonat, … Iwerzhon ; [louza.] *irländisches Moos,* pioka g., bezhin-gad str.
Ironie b. (-,-n) : **1.** godiserezh g., godis g., mousfent g., mousgoap g. ; *beißende Ironie,* flemmusted b., flemmuster g., godiserezh flemmus g., komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù hek lies., komzoù put lies. ; *bittere Ironie,* godiserezh c'hwerv (trenk, put, hek) g. ; **2.** [preder.,Sokrates] ironiezh b.
ironisch ag. : **1.** tatin, godisus, mousgoapaus, goapaus, goapaer, goap, faeüs, flemmus ; *ironisch sprechen,* mousgoapaat, bezañ godisus, godisat, lavaret traoù diwar vousgoap, lavaret traoù war ton ar godiserezh ; **2.** [preder.,Sokrates] ironek.
ironisieren V.k.e. (hat ironisiert) : mousgoapaat, goapaat, godisat, ober goap eus., lavaret traoù diwar vousgoap eus.
irr *sellit ouzh* **irre**.
irrational ag. : **1.** eneppoell, diheboell, direzon, diboellel ; **2.** [preder.] anrasional, anpoellel, anpoellek ; *irrationaler Glaube,* feiz anpoellel b. ;**3.** [mat.] ankemezel.
Irrationale(s) ag.k. n. : *das Irrationale,* an diboellelezh b., an anpoell g.
Irrationalismus g. (-) : diboellegouriezh b., anpoellelouriezh b.
Irrationalist g. (-en,-en) : diboellegour g., anpoellelour g.
Irrationalität b. (-) : diboellelezh b., anpoell g., anpoellelezh b., anpoellegezh b.
Irrblock g. (-s,-blöcke) : karregenn distrewat b.
irre ag. : **1.** sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet, nammet e spered, hanter gollet e spered, un tamm difournis a spered, amiod, diod, blin, pennfoll, berlobiet, divontet e spered, troet e spered ; *im Kopfe irre sein,* direzoniñ, diskiantiñ, trevariañ, bezañ diank e spered, mont e berlobi, brizhañ, loariañ, loariadiñ, mont e belbi, berlobiañ, dibabiñ ; *er hat einen irren Blick,* lugerniñ (parañ) a ra ar follentez en e zaoulagad ; *irre reden,* alfoiñ, alteriñ, tramziñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, ambreniñ, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, treuzkomz, trevagoriñ ; **2.** sebezus, souezhus-meurbet, iskriv, loukes, spontus, espar ; *das ist ja irre !* peadra a zo da bilat un den ! gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! chom a ran war va c'hement all ! chom a ran skodeget ! sabatuet-mik on ! chom a ran abafet-lip ! tapet lopes on ! badaouet on ! chom a ra balc'h va genoù ! kement-se a daol ac'hanon en alvaon ! ; **3.** forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, d'ober teil, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où), e-leizh ; *eine irre Summe,* un tousegad brav a arc'hant g., ur bern arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur pikol bern arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., ur sammad gouest g., ur pebezh sammad arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; **4.** *wie irr, wie ein Irrer,* ken-ha-ken, mui-pegen-mui, a-dribilh, a-dro-chouk, a-dro-jouez, a-fardeglev, gwazh-pegen-gwazh, betek koll alan, evel unan difelc'het, en ur skeiñ kaoc'h en avel, en ur deurel kaoc'h en avel, evel un diaoul, evel un dall, a-daol-dall, ken na foeltr, forzh pegement, kement ha ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, ken a foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, par ma c'hell, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, evel an tan, d'an tan ruz, [amzer dremenet nemetken] mar gouie, ma ouie.
Irre b. (-) : *in die Irre gehen,* mont gant an hent fall, faziañ, koll e hent, faziañ war e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; *jemanden in die Irre führen,* dougen u.b. da faziañ (Gregor), kas u.b. war an hent fall, dihenchañ u.b., lakaat u.b. da faziañ, ezaouiñ u.b., saouzaniñ u.b., divarchiñ u.b. eus an hent, disturiañ u.b., tunañ u.b., touellañ u.b., trellañ u.b., kilhañ u.b., lorbañ u.b., bratellat u.b., c'hwennat u.b., bourdiñ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b.
Irre(r) ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., darsod g., sodez b., berlobi g. ; *wie ein Irrer laufen,* redek evel un difelc'het.
irreal ag. : diwirion, diwir, divezoud, diwirvoudel, angwerc'hel, n'eus ket anezhañ.
Irrealis g. (-) : [yezh.] mos disveziadel g., doare disveziadel g.
Irrealität b. : diwirvoud g., angwerc'helezh b.
Irredentismus g (-) : irredentouriezh b.
Irredentist g. (-en,-en) : irredentour g. ; *von den Irredentisten geforderte Gebiete,* tiriadoù irredente lies.
irredentistisch ag. : irredentour.
irrefahren V.gw. (fährt irre / fuhr irre / ist irregefahren) : **1.** mont gant an hent fall, faziañ war e hent, koll e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; **2.** faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou.
V.k.e : dougen da faziañ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, dihentañ, ezaouiñ, divarchiñ, disturiañ, diroudennañ, lakaat da faziañ, saouzaniñ, boemañ, tunañ, touellañ, tromplañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat,

bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b.

irreführen V.k.e. (hat irregeführt) : dougen da faziañ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, dihentañ, ezaouiñ, divarchiñ, disturiañ, diroudennañ, lakaat da faziañ, saouzaniñ, boemañ, tunañ, touellañ, tromplañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat, bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b. ; *sich durch etwas irreführen lassen,* bezañ touellet (trellet, lorbet) gant udb.

irreführend ag. : tromplus, gaouius, gaouiat, gaou, treuz, touellus, fazius, filimus, trellus, strobinellus, desevus ; *irreführende Werbung,* daranverezh gaouier g., daranverezh gaouiat g., daranverezh touellus g., bruderezh tromplus (gaou, gaouiat, gaouius, treuz, touellus) g., bruderezh faos g., bruderezh aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wirionez g.

Irreführung b. (-,-en) : tunidigezh b., touellerezh g., lorberezh g., bratellerezh g., tromplerezh g., boemerezh g.

irregehen V.gw. (ging irre / ist irregegangen) : **1.** mont gant an hent fall, faziañ war e hent, koll e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; **2.** faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou.

irregulär ag. : **1.** amreol, direizh, amreizh, direoliek ; **2.** [gwir] amreol, amreoliek ; *irreguläre Truppen,* armead lezluel b., armead amreoliek b., lu amreoliek g. ; **3.** [mentoniezh] anreoliek.

Irregularität b. (-,-en) : **1.** direoliegezh b., direizhder g., amreizhded b., amreolded b., amreolder g. ; **2.** [gwir] amreolded b., amreolder g.

irreleiten V.k.e. (hat irregeleitet) : dougen da faziañ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, disturiañ, ezaouiñ, lakaat da faziañ, saouzaniñ, tunañ, touellañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat, bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b. ; *sich durch etwas irreleiten lassen,* bezañ touellet (trellet, lorbet) gant udb ; *irreleitende Werbung,* bruderezh tromplus (gaou, gaouius, gaouiat, treuz, touellus) g.

irrelevant ag. : dibouez, dister.

Irrelevanz b. (-,-en) : dibouezder g., dibouezded b., disterded b., disterder g., distervez b., bihanez b., disterdra g.

irreligiös ag. : digredenn, direlijion, difeiz.

irremachen V.k.e. (hat irregemacht) : [dre skeud.] strafuilhañ, divarc'hañ, rouestlañ, bac'hiñ, brellañ [spered u.b.], trefuiñ, trelatañ, skoelfañ, disturiañ.

irren V.gw. (ist geirrt / hat geirrt) : **1.** (ist) : kantren, kantreal, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ ; *ziellos durch die Straßen irren,* mont da-heul e dreid ; *von einem Ort zum anderen irren,* mont du-mañ du-hont dre ar vro, redek ar vro, kantren dre ar vro, bale dre ar broezioù (Gregor) ; **2.** [dre astenn.] (hat) : faziañ, faziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, c'hwitañ, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, bezañ e fazi ; *du irrst,* faziañ a rez, en em dromplañ a rez, skeiñ a rez a-gleiz, en em vourdañ a rez, e fazi emaout (Gregor) ; [kr-l] *Irren ist menschlich,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.

V.em. : **sich irren** (hat sich (t-rt) geirrt) : faziañ, faziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra, bezañ e fazi, treuziñ war e votoù ; *verdammt ! ich habe mich geirrt,* faziet on, sac'h an dienn ! - manket on, pod an dienn ! - en em vourdet on, pod an dienn ! - daonet, en em baket em eus ! c'hwitet on ! ; *sie hatte sich gewaltig (gründlich) geirrt,* ur dromplezon vras he doa bet, tromplet bras e oa bet war ar poent-se, en em dromplañ a-vras he doa graet war gement-se, he c'houign a oa panenn, faziet e oa a-vras ; *du hast dich geirrt,* mank out, manket out, en em dromplet out, en em vanket ec'h eus, en em vanket out, faziet out, c'hwitet out, en em vourdet out, en em baket out ; *Sie müssen sich irren,* kavout a ra din e rit ur fazi ; *sich in etwas irren,* faziañ war (a-zivout) udb ; *ich darf mich nicht irren,* n'em eus ket droed da dreuziñ war va botoù ; *sich an jemandem irren,* faziañ a-zivout (diwar-benn) u.b., c'hwitañ a-zivout u.b. ; *wenn ich mich nicht irre,* ma ne fazian ket, nemet e lavarfen gaou, nemet em bije skoet a-dreuz, nemet e vijen en em dapet.

Irrenanstalt b. (-,-en) : ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., bredospital g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies.

Irrenarzt g. (-s,-ärzte) : bredvezeg g., psikiatrour g.

Irrenhaus n. (-es,-häuser) : ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., bredospital g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; *er wurde ins Irrenhaus eingeliefert,* kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, kaset e voe da di ar re foll, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod, kaset e voe da Gerwazi ; *sie bringen mich noch ins Irrenhaus,* me 'zo erru dotu ganto, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, me 'zo erru prest da goll va skiant ganto, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, me a zo erru skuizh va revr (va fenn) gant ar re-se.

Irrenhäusler g. (-s,-) : klañvour dalc'het en ur folldi g., klañvour dalc'het en ur bredospital g.
Irrenheilkunde b. (-) : bredvezegiezh b., psikiatriezh b.
irreparabel ag. : **1.** diremed ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt,* darbet eo bet din ober ur maleur ; **2.** diaozus, dirapar, dizigoll.
irrereden V.gw. (hat irregeredet) : alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis.
Irresein n. (-s) : droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., katar g., follentez b., follezh b., belbi g., trefu g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., berlobi g.
irreversibel ag. : dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro.
Irreversibilität b. (-) : dieiltroadusted b., dieilpennadusted b., dizistroadusted b., dizistroaduster g.,
irrewerden V.gw. (wird irre / wurde irre / ist irregeworden) : treiñ da sot, treiñ sot, mont sot, sodiñ, katariñ.
Irrfahrt b. (-,-en) : kantreadenn b., follezhenn b.**,** ergerzhadenn b., troiadenn b., imram g., beaj turmudus b., beaj arvarus-kenañ b.
Irrgang g. (-s,-gänge) **/ Irrgarten** g. (-s,-gärten) : milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b.
Irrglaube g. (-ns) **/ Irrgläubigkeit** b. (-) : [relij.] disivoud g., disivouderezh g., erezi b., falskredenn b., enepkredenn b., brizhkredenn b., treuzkredenn b., gwallgredenn b., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies., gaou g., teñvalijenn ar gaou b.
irrgläubig ag. : disivouder, eretik.
irrig ag. : fazius, fals, direizh, diwir, faos, treuz, gaou ; *er ist irriger Auffassung,* e fazi emañ (Gregor), faziañ a ra, mennozhioù treuz en deus ; [gwir] *irriges Urteil,* barnedigezh (barnadenn) fazius b., fazi justis g., fazi barnerezh g.
Irrigator g. (-s,-en) : [mezeg.] ensinkler g. [*liester* ensinklerioù].
irrigerweise Adv. : dre fazi, e gaou.
Irritation b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] hegad g., hegadur g., saragerezh g., krasañ g., tozonadur g., kloc'hadur g. ; **2.** brouezenn b., brouez b., fum g., arfleu g., imor b., hegaz g., droug g.
irritieren V.k.e. (hat irritiert) : **1.** *jemanden irritieren,* lakaat imor da sevel en u.b., lakaat droug da sevel en u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., egariñ u.b., jahinañ u.b., broueziñ u.b., arfleuiñ u.b. ; **2.** *er ist irritiert,* trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, fumet eo, hegazet eo, heget eo, fuloret eo, imoret eo, imor a zo ennañ, un imor a zo ennañ, niñvet eo, tommañ a ra e gerc'h dezhañ, krazañ a ra e gerc'h dezhañ, brouezet eo, arfleuet eo, buanekaet eo ; **3.** kloc'hañ, tourjounañ, tozonañ, taltouzañ, kregiñ e ; *die Zähne irritieren,* kloc'hañ (tourjounañ, tozonañ, taltouzañ) an dent ; *diese Äpfel irritieren mir die Zähne,* an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se ; **4.** hegañ, saragiñ, raskennañ, dirañsañ, pikañ, kregiñ e ; *die Haut irritieren,* saragiñ ar c'hroc'hen ; *die Augen irritieren,* saragiñ (dirañsañ, pikañ) an daoulagad, kregiñ en daoulagad ; **5.** krasañ, saragiñ ; *den Hals irritieren,* krasañ ar gouzoug, saragiñ ar gouzoug.
Irrläufer g. (-s,-) : kasadenn bost kaset d'ur chom-lec'h fall b.
Irrlehre b. (-,-n) : disivoud g., disivouderezh g., erezi b. ; *die Irrlehren,* ar falslezennoù lies., teñvalijenn ar gaou b.
Irrlicht n. (-s,-er) : tan-foll g., tan-noz g., tan-red g., gouloù-red g., arc'helar g., keler g., keler-noz g., kelerenn str./b., enkeler g., kilher g., taran g., treflamm g., sklaerderig-noz g., P. paotr ar skod-tan noz g. ; *Irrlichter flackern im Moor,* ar c'heler-noz a zañs war bouilhennoù ar baludenn.
irrlichtelieren (ist irrlichteliert / hat irrlichteliert) **/ irrlichtern** (ist irrlichtert / hat irrlichtert) V.gw. : fiñval evel un tan-foll, c'hwistañ, breskenn, daoubenniñ, firbouchal, diskrapañ, difretañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, redek-diredek, froudañ, meskañ, ober ur riboul, meskañ, meskañ ha berviñ, merat, turlutañ .
Irrrede b. (-,-n) : rambre g., alfo g., ambren b., alter g., berlobi g.
Irrsal n. (-s,-e) : [kozh] fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., faot b., gaou g.
Irrsein *sellit ouzh* **Irresein**.
Irrsinn g. (-s) : **1.** droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., katar g., follentez b., follezh b., belbi g., trefu g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., diboellerezh g., berlobi g., envedi b. ; **2.** [dre skeud.] *was für ein Irrsinn !* un diframm ! ur spont ! un hiris !
irrsinnig ag. : sot, foll, diskiant, diboell, kontrol d'ar skiant-vat, pitilh, troet, trelatet, nammet e spered, hanter gollet e spered, un tamm difournis a spered, amiod, diod, blin, pennfoll, divontet e spered, troet e spered ; *irrsinnig werden,* koll e skiant (e spered), treiñ sot, treiñ da sot, katariñ, pennsodiñ, sodiñ, mont sot, mont foll, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ e spered e dour, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, follañ, berlobiañ.
Adv. : abominapl, spontus, kenañ-kenañ, evel n'onn doare petra, spontus, euzhus, mantrus ; P. *es ist irrsinnig kalt,* yen eo, ur spont ! yen eo, un diframm ! yen eo, un hiris ! ; *irrsinnig groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra ; *ich fühlte mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt,* me am boa lipet va mourroù diwar ar c'haol-se ; *er hat irrsinnig lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !
Irrsinnige(r) ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g.
Irrstern g. (-s,-e) : steredenn-red b.
Irrtum g. (-s,-tümer) : fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., droukfazi g., fazierezh g., faot b., gaou g., bourdaj g., errol g., touell g., tromplezon b. ; *das beruht auf einem Irrtum,* ur fazi a zo pennabeg d'an drase, disoc'h ur fazi eo ; *seinen Irrtum einsehen,* anzav e

faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, meizañ (kompren) e fazi, anzav bezañ e gaou, lavaret e geuz, distreiñ d'ar gêr, difaziañ, didouellañ, dizallañ ; *Irrtümer richtig stellen, Irrtümer berichtigen,* reizhañ (c'hwennat) fazioù ; *jemandem seinen Irrtum benehmen,* didouellañ (difaziañ, distromplañ, didromplañ, dizallañ, dibikouzañ) u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ spered u.b., divorodiñ u.b., disorbiñ u.b., disaouzanañ u.b. (Gregor), divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h ; *im Irrtum sein,* bezañ faziet, bezañ e fazi ; *seinen Irrtum zugeben,* anzav e faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, anzav bezañ e gaou ; *einem Irrtum verfallen,* kouezhañ e gaou, skeiñ war ar gaou, faziañ ; *zum Irrtum verleiten,* touellañ, tromplañ, dihenchañ, trellañ, lakaat da faziañ, kas da faziañ, dougen da faziañ (Gregor) ; *grober Irrtum,* mell fazi g., pezh fazi g., pezh mell fazi g. ; *es war ein gewaltiger Irrtum, mich einzukerkern,* en em dromplañ a-vras a zo bet graet ouzh va zoullbac'hañ ; *es ist ein Irrtum zu glauben, dass …,* fazi eo krediñ e …, faziañ a reer mar soñjer e …, fazius eo soñjal e … ; [kenw.] *Irrtum vorbehalten,* mar bez pep tra war e reizh, ma n'eus fazi ebet ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung,* mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

irrtümlich ag. : fazius, fals, direizh, diwir, diwirion, faos, treuz, gaou.

Adv. : dre fazi, e gaou.

irrtümlicherweise Adv. : dre fazi, e gaou ; *ich hatte irrtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet,* bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h.

Irrung b. (-,-en) : fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., faot b., gaou g.

Irrwahn g. (-s) : pezh mell fazi g., falskredenn b., brizhkredenn b., teñvalijenn ar gaou b., treuzkredenn b., rakvarn b., raksoñj g., sorc'henn b., follezh b.

Irrweg g. (-s,-e) : **1.** milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b. ; **2.** [dre skeud.] hent fall g. ; *einen Irrweg einschlagen,* mont gant an hent fall, mont diwar an hent mat, saouzaniñ war an hent (Gregor), faziañ war an hent, dihenchañ, distreiñ (riklañ) diwar an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem.

Irrwisch g. (-es,-e) : **1.** tan-foll g., tan-noz g., tan-red g., arc'helar g., keler g., kelerenn str./b., enkeler g., kilher g., taran g., treflamm g., sklaerderig-noz g. ; **2.** lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g. ; **3.** [dre skeud.] paotr turmut (bividik, fich-fich, bev, bliv, gwiv, birvidik, bouljant, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, fiñv-difiñv) g., hinkin a vugel g., paotr holen kras en e revr g., paotr poazh a revr g., paotr an tan en e revr g., c'hwister g., ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g.

Isaak g. : Izaag g.

Isabelle[1] b. : Izabel b.

Isabelle[2] b. (-,-n) : [loen.] marc'h melenwenn g.

Isabellfarbe b. (-) : liv melenwenn g.

Isabell-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak melenwenn g.

Isabellwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern Kreizazia b.

ISBN b. (-,-/-s) : [*berradur diwar ar saozneg evit* **Internationale Standardbuchnummer**] ISBN g./b., niverenn ISBN b., niverenn levr reolatet etrebroadel b.

Ischias g./n./b. : [korf.] mavigamm g., gwendr-fredik g. ; *ihn plagt wieder sein Ischias,* dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm.

Ischiasnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn-vavigamm b., nervenn a-goazez b.

ISDN n. (-) : [*berradur diwar ar saozneg evit* **Integrated Services Digital Network**] rouedad niverel servijoù enframmet b., RNSE b., [Bro-C'hall] Numeris g.

ISDN-Anschluss g. (-s,-anschlüsse) : tap rouedad niverel servijoù enframmet g., tap RNSE g., moned war rouedad niverel servijoù enframmet g., moned war RNSE g.

ISDN-Netz n. (-es,-e) : rouedad niverel servijoù enframmet b., RNSE b., [Bro-C'hall] rouedad Numeris b.

Isegrim g. (-s,-e) : **1.** Gwilhoù ar Bleiz g. ; **2.** [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Isidor g. : Izidor g.

Islam g. (-/-s) : [relij.] islam g., muzulmanegezh b., mahomediezh b., islamiezh b. ; *der Status der Frau im Islam und im Katholizismus,* dezvad ar vaouez en islam hag er gatoligiezh g.

Islamfeindlichkeit b. (-) : islamgasaouriezh b.

islamisch ag. : [relij.] islamek, muzulmat ; *islamischer Staat,* Stad islamek b.

islamisieren V.k.e. (hat islamisiert) : islamekaat.

Islamisierung b. (-) : islamekadur g., islamekaat g.

Islamismus g. (-) : [polit.] islamouriezh b.

Islamist g. (-en,-en) : [polit.] islamour g.

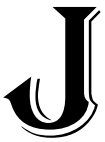
islamistisch ag. : [polit.] islamour ; *islamistischer Staat,* Stad islamour b..

Islamit g. (-en,-en) : [relij.] islamad g.

Islamität b. : islamegezh b.

islamitisch ag. : [relij.] islamat.
Islamophobie b. (-) : islamgasaouriezh b.
Islamwissenschaft b. (-) : islamoniezh b.
Islamwissenschaftler g. (-s,-) : islamoniour g.
Island n. (-s) : Island b.
Isländer g. (-s,-) : Islandad g.
Isländerin b. (-,-nen) : Islandadez b.
Islandfischer g. (-s,-) : moruetaer Island g.
isländisch ag. : **1.** islandat, ... Island ; **2.** [yezh.] islandek.
Isländisch n. : islandeg g.
Isobare b. (-,-n) : [fizik] keitwaskenn b.
isochromatisch ag. : [fizik] izokromatek.
isochron ag. : **1.** kempadrezh ; **2.** [mezeg.] keitpad.
Isochrone b. (-,-n) : izokronenn b.
Isodosis b. (-,-dosen) : [mezeg.] izodozenn b.
Isoglosse b. (-,-n) : [yezh.] izoglos g.
Isohelie b. (-,-n) : [stered.] izoheliezh b.
Isohyete b. (-,-n) : izoietenn b., keitglavenn b.
Isohypse b. (-,-n) : krommenn-live b., izohipsenn b., keitliveenn b. ; *je enger die Isohypsen beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn
Isolat n. (-s,-e) : [bev.] dredad g.
Isolation b. (-,-en) : **1.** digenvez g., digenvezder g., digenvezded b., dizaremprederezh g., digenvezadur g. ; **2.** diamended b. ; **3.** [mezeg.] dizarempred g., dihentadur g., dispell g., digenveziñ g., digenvezadur g. ; **4.** [tekn.] disfuiñ g., disfuadur g., difuiñ g., difuadur g. ; **5.** disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g. ; **6.** [armerzh] emglozadur g., emglozañ g.
Isolationismus g. (-) : [polit.] emglozadurezh b., emglozadouriezh b.
Isolationshaft b. (-) : bac'hidigezh en ur gell digenvezañ b., bac'hidigezh dindan dizarempred b., bac'hadur dindan dispell g..
Isolator g. (-s,-en) : difuer g., disfuer g.
Isolierband n. (-s,-bänder) : seizenn disfuiñ b., seizenn difuiñ b., seizenn distokañ b.
isolierbar ag. : hag a c'heller dispartiañ diouzh ar re all, hag a c'heller difuiñ, hag a c'heller disfuiñ, hag a c'heller distokañ, digenvezadus, goubaradus.
isolieren V.k.e. (hat isoliert) : **1.** digenvezañ, dispartiañ diouzh ar re all, disrannañ diouzh ar re all, lakaat en distro, lakaat en dizarempred, lakaat en dispell ; *jemanden gesellschaftlich isolieren,* lakaat u.b. en dizarempred, lakaat u.b. e Koraiz, lakaat u.b. er c'horn, ober ar goullo en-dro d'u.b. ; **2.** [tekn.] dizouarañ, distokañ, disfuiñ, difuiñ ; *das Heu war von der Erde isoliert,* ar foen a oa distok diouzh an douar, ar foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar foenn ; **3.** [tredan.] tredanzisfuiñ, tredanzifuiñ, gwiskañ gant danvezioù n'int ket heren ouzh an tredan ; **4.** [trouz] *gegen Schall isolieren,* didrouzañ, disonaat, stengaeañ ; **5.** [bev.] goubarañ ; *einen Virus isolieren,* goubarañ ur viruz.
isolierend ag. : **1.** digenvezus ; **2.** [tredan.] disfuus, disfu, difuus, difu ; *elektrisch isolierend,* tredanzisfuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, n'eo ket heren ouzh an tredan.
Isolierhaft b. (-) : bac'hidigezh en ur gell digenvezañ b., digenvezadur en ur gell g., bac'hidigezh dindan dizarempred b., bac'hadur dindan dispell g.
Isolierhülle b. (-,-n) : gouin disfuiñ g., gouin difuiñ g., gouin distokañ g.
Isolierkanne b. (-,-n) : boutailh termos® g.
Isoliermaterial n. (-s,-ien) : disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g.
Isolierrolle b. (-,-n) : [tekn.] pole porselen g.
Isolierschemel g. (-s,-) : [tekn., fizik] tous disfuer b.
Isolierschicht b. (-,-en) : gwiskad difuiñ g., gwiskad disfuiñ g., gwiskad distokañ g.
Isolierstation b. (-,-en) : [mezeg.] sal dizarempred b., sal dispell b., sal digenvezañ b.
Isolierstoff g. (-s,-e) : difuer g., disfuer g.
isoliert ag. : **1.** en e unan, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all, en e unan paour ; **2.** distro, didud, didu, dizarempred, dichañs-bras, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, digenvezet, diamezek, dihentad, gouez ; **3.** distok ; *das Heu war von der Erde isoliert,* ar foen a oa distok diouzh an douar, ar foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar foenn.
Isoliertheit b. (-) : digenvezded b., digenvezder g., dizaremprederezh g.
Isolierung b. (-,-en) : **1.** digenvez g., digenvezder g., digenvezded b., dizaremprederezh g., digenvezadur g. ; **2.** diamended b. ; **3.** [mezeg.] dizarempred g., dihentadur g., dispell g., digenveziñ g., digenvezadur g. ; **4.** [tekn.] disfuiñ g., disfuadur g., difuiñ g., difuadur g. ; **5.** disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g. ; **6.** [armerzh] emglozadur g., emglozañ g.
Isolierungsmittel n. (-s,-) : disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g.
Isolierungspolitik b. (-) : [polit.] emglozadurezh b., emglozadouriezh b., politikerezh emglozañ g.
Isolierzelle b. (-,-n) : kell digenvezañ b., kell dizarempred b., kell dispell b.
Isomatte b. (-,-n) : tapis leur polietilen g., pallenn leur polietilen g.
isomer ag. : [kimiezh] izomer.
Isomer n. (-s,-e) : [kimiezh] izomer g.
Isomerisation b. (-,-en) : [kimiezh] izomeriñ g., izomeradur g.
isomorph ag. : stummheñvel [ouzh], kendelvek [ouzh].
Isomorphismus g. (-) : stummheñvelder g., kendelvadur g., kendelviñ g.
Isop g. (-s) : [louza.] sikadez g.
Isopren n. (-s) : [kimiezh] izopren g.
Isorrhachie b. (-,-n) : linenn geitgourlenel b.
Isotherme b. (-,-n) : keitwrezenn b.
Isotop n. (-s,-e) : [fizik] izotop g.
Isotopentrennanlage b. (-,-n) : labouradeg dispartiañ an izotopoù b.
Isotopentrennung b. (-,-en) : [fizik] dispartiañ an izotopoù g.
isotropisch ag. : [fizik] nebahelek.

Israel n. (-s) : Israel b. ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels,* mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz ; *das Volk Israel,* pobl a Israel b.
Israeli g. (-/-s,-,-s) / b. (-,-s) : Israelad g., Israeladez b.
israelisch ag. : ... Israel, israelat.
Israelit g. (-en,-en) : [relij.] yuzev g., israelad g.
israelitisch ag. : [relij.] yuzev, israelat.
Istbestand g. (-s,-bestände) : kementad devoudel g.
Isteinnahme b. (-,-n) : enkefiadur devoudel g.
Ist-mir-wurscht-Haltung b. (-) : doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g.
Isthmus g. (-, Isthmen) : **1.** [douar.] strizh-douar g. ; **2.** [korf.] strizh g.
Istrien n. (-s) : Istria b.
Iststärke b. (-,-n) : [lu] niver devoudel g., niverad devoudel g., galloudegezh devoudel b.
IT b. (-) : [*berradur evit* **Informationstechnik**] kompoderezh g., urzhiataerezh g., stlenneg b., stlennerezh g.
Italien n. (-s) : Italia b., Bro-Italia b.
Italiener g. (-s,-) : Italian g., Italiad g.
Italienerin b. (-,-nen) : Italianez b., Italiadez b.
italienisch ag. : **1.** italian, italiat ; *die italienische Gastronomie,* ar c'heginerezh italian g. ; *die italienische Malerei,* al livouriezh italian b. ; **2.** [yezh] italianek ; *die italienische Literatur,* al lennegezh italianek b.
Italienisch n. : [yezh.] italianeg g.
Italisch n. : [yezh.] italieg g., henitalieg g.
Italowestern g. (-/-s,-) : western italian g., western spaghetti g.
Iteration b. (-,-en) : [mat., stlenn.] arreadur g.,arredeiñ g.
Iterationsschleife b. (-,-n) : [stlenn.] dol arredeiñ b.
Iterativ n. (-s,-e) **/ Iterativum** n. (-s, Iterativa) : [yezh.] verb-boas g., stumm boas g.
Ithaka n. (-s) : [douar., mojenn.] Itaki b.
I-Tüpfelchen n. (-s,-) : **1.** pik war an i g., i pik war e fri g., tiked g., tik g. ; **2.** [dre skeud.] peuraozadur g., labour peurlipat g. ; *bis aufs I-Tüpfelchen,* pizh-kenañ, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, gant kement kraf a zo, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *wir brauchen doch nicht aufs I-Tüpfelchen einzugehen,* se n'eo ket spazh gwiz ; *das I-Tüpfelchen setzen*, peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, turgnañ udb, flourañ udb.
I-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare I *b*.
i.V. [*berradur evit* **in Vertretung**] : dre brokul, dre (diouzh) urzh, diwar c'houlenn, en anv, dre gemenn, dre gannadur / dre gemennadurezh (Gregor).
Ivo g. : Erwan g., Youenn g., Erwin g., Even g., Ewen g., Ewan g., Evan g., Iwan g., Eozen g., Cheun g., Ivon g.
Ivonne b. : Ivona b.
IWF g. (-/-s) : [*berradur evit* Internationaler Währungsfonds] : Font Moneizel Etrebroadel g., FME g., Aozadur Arc'hantañ Etrebroadel g., AAE g.

J, **j** n. (-,-) : **1.** J g., j g., iota g. ; **2.** *d. J. (dieses Jahres),* eus ar bloaz-mañ ; **3.** *v. J. (vorigen Jahres),* eus ar bloaz tremenet ; **4.** [kimiezh] *J(od),* iod g.
ja Adv. : **1.** ya ; *ach ja ! (o ja ! ei ja !),* o ya ! ; *ja gewiss (freilich, natürlich),* ya evelkent 'vat, ya sur, ya 'vat, ya da, ya a-walc'h, ya, el leal ! ya, leal ! ya, laouen ! sur 'vat, evel-just, o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri ! ; *hast du nur Wasser zu trinken ? – ja,* n'ec'h eus nemet dour da evañ ? - geo ; *„Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ - „ja, das stimmt“,* c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? - nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *„es ist heute aber nicht warm“ - „ja, das stimmt“,* n'eo ket tomm an amzer hiziv 'vat - nann ! gwir eo ! ; *„es ist aber warm heute“ - „ja, das stimmt“,* tomm eo an amzer hiziv 'vat - ya ! gwir eo ! ; *„die Musik kann man nicht gut hören“ - „ja, das stimmt“,* ne glever ket mat ar sonerezh - nann ! gwir eo ! ; *„die Musik kann man gut hören“ - „ja, das stimmt“,* klevet e vez mat ar sonerezh - ya ! gwir eo ! ; *ja oder nein,* ya pe get, P. ya pe mel ; *zu allem ja und amen sagen,* na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, sentiñ evel ur c'hi, kaout un ene bouk evel ur goarenn, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, bezañ heul-heul a spered, bezañ ur spered heul-heul a zen, bezañ ur spered sentidik a zen, bale moan, kerzhet moan, charreat moan, bale plaen, bale eeun, bale strizh, bale kempenn, mont eeun gant an hent, bezañ gouzer ha skabell dindan treid tud 'zo, mont da c'houzer dindan treid tud 'zo, bezañ gouzer dindan treid tud 'zo, plegañ da vezañ gwelien.

2. [ger pouezañ] *das kannst du ja auch,* gouest out d'ober kenkoulz ivez ; *sage es ja niemand !* ger da zen ! grik ebet war se ! peoc'h en toull-se ! tav krenn war an drase ! ; *kommen Sie ja wieder !* distroit bepred ! distroit d'hor gwelet mar plij ! na c'hwitit ket da zont d'hor gwelet c'hoazh ; *da soll er nur ja ruhig bleiben,* ra chomo peoc'h ! ; *er hörte ihn, ja, er sah ihn,* e glevet a rae, e welet a rae zoken ; *das Volkslied ist musikalisch, ja, es lebt nur im Gesang,* ar c'hanaouennoù-pobl a zo sonerezh ha muioc'h c'hoazh n'eus anezho nemet dre ar c'han.
3. hogen, met, evelato ; *du siehst es ja !* e welet a rez alato (evelato) ! ; *da kommt er ja !* setu aze hennezh o tont, setu eñ o tont ! ; *da ist er ja !* emañ o tont 'benn ar fin ! ; *ja so, das ist was anderes,* ma, ur c'hoari all eo neuze, se 'vat 'zo ur jeu all neuze, honnezh a zo un afer all neuze, un abadenn all eo neuze, ur pezh all eo neuze.
4. [ger implijet evit digeriñ ar gaoz] : ma, mat neuze ; *ja, nun wollen wir anfangen,* mat, poent e vefe kregiñ - ma, krogomp 'ta neuze !
Ja n. (-s,-/-s) : ya g. ; *mit Ja antworten,* asantiñ, respont (lavaret) ya.
Jabadao g. (-/-s) : jabadao g.
Jabruder g. (-s,-brüder) : heuliataer g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.
Jabot n. (-s,-s) : [dilhad] krepez g.
Jacht b. (-,-en) : [merdead.] bag-dudi b., lestr-bale g., morvaleer g., yak g.
Jachthafen g. (-s,-häfen) : porzh-bageal g.
Jachtklub g. (-s,-s) : klub yak g., klub yakerezh g., kleub morvaleerezh g., kreizenn verdeiñ b.
Jackbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] jakenn b., gwez-jak str. [*Artocarpus integrifolia*].
Jäckchen n. (-s,-) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b.
Jacke b. (-,-n) : **1.** chupenn b., porpant g., jakedenn b., rokedenn b., justin g. ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr,* bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Jacke vollhauen,* dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., reiñ ur c'hefestad (ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, koad, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn) d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gein d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; *es ist Jacke wie Hose,* maout ha dañvad eo din, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'het plant ar sistr, ur memes eo / un heñvel eo (Gregor).
Jackentasche b. (-,-n) : godell chupenn b., chakod porpant g.
Jacketkrone b. (-,-n) : [dent] kurunenn groc'han ibiliet b.
Jackett n. (-s,-s/-e) : **1.** jakedenn b., rokedenn b., justin g., porpant g. ; **2.** [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) einen unter das Jackett brausen,* pintal, trezennañ, kleuzañ gwer, chopinata, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak.
Jacuzzi® g. (-/-s,-s) : poull dour-bouilh g., jakouzi® g., jacuzzi® g., spa g.
Jade g. (-/s) / b. (-) : jad g., maen-jad g.
jadegrün ag. : jad.
Jagd b. (-,-en) : **1.** hemolc'h g., hemolc'hadeg b., hemolc'herezh g., chase g., jiboez g. ; *hohe Jagd, Jagd auf Hochwild,* hemolc'h loened bras g., hemolc'h jiboez bras g. ; *niedere Jagd, Jagd auf Niederwild,* hemolc'h jiboez bihan g. ; *Jagd auf Wildschweine,* hemolc'h moc'h-gouez g. ; *Jagd auf Vögel machen,* evneta, labouseta ; *Jagd auf Hasen machen,* chaseal (hemolc'hiñ, kas) gedon, redek ar gedon, redek ar c'had, jiboesaat ar gedon, chaseal (hemolc'hiñ) ar c'had, gedona ; *Jagd auf Sklaven machen,* sklaveta ; *auf die Jagd gehen,* mont da chaseal (da hemolc'hiñ), mont d'ober un dro chase ; *die Jagd aufnehmen,* kregiñ gant ar chase ; *die Jagd geht auf,* digor eo (kregiñ a ra) an hemolc'h (ar jiboez, ar chase) ; *die Jagd ist offen,* emañ digor ar chase ; *auf ein Tier wird Jagd gemacht,* kas a zo war-lerc'h ul loen, emeur o redek ul loen, roet e vez kas war-lerc'h ul loen ; [mojenn.] *die wilde Jagd,* an Hemolc'h Ifern g. ; *von der Jagd leben,* bevañ diwar ar chase, bevañ diwar an hemolc'h ; *von der Jagd zurückkehren,* dont eus chaseal, erruout eus chaseal, erruout eus ar jiboez ; **2.** [dre skeud.] klask g., skrap g., kas g./b., heskin g., heskinerezh g. ; *die Jagd auf den Dieb,* ar c'hlask war-lerc'h (war) al laer g., ar skrap war al laer g., ar c'has (ar gas) war-lerc'h al laer g./b. ; *die Jagd nach Glück,* ar c'hlask war-lerc'h ar chañs g.
Jagdaufseher g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g.
jagdberechtigt ag. : hag a zo aotreet da chaseal.
Jagdberechtigung b. (-,-en) : aotreadur chaseal g., aotre-chaseal g.
Jagdbeute b. (-) : jiber g., jiboez g., preizhadennoù lies.
Jagdbezirk g. (-s,-e) : tachenn chase b., tachenn hemolc'h b.
Jagdbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer-hemolc'h g.
Jagderöffnung b. (-,-en) : digoradur ar chase g., digoridigezh an hemolc'h b.
Jagdflieger g. (-s,-) : [lu] **1.** [den] nijer hemolc'h g. ; **2.** [karr-nij] nijerez hemolc'h b., nijerez argad b., karr-nij kaeañ g., kaeer g.
Jagdflinte b. (-,-n) : fuzuilh chase g./b.
Jagdflug g. (-s,-flüge) : [lu] nij hemolc'h g.
Jagdflugzeug n. (-s,-) : [lu] nijerez hemolc'h b., karr-nij kaeañ g., kaeer g.
Jagdfrevel g. (-s,-) : bigrierezh g., taol bigriañ g.
Jagdfrevler g. (-s,-) : bigrier g., [gant lasoù kouevr] kouevretaer g.
Jagdgehege n. (-s,-) : mirva chase g., gwaremm b.
Jagdgerät n. (-s,-e) : benveg chase g., benveg hemolc'hiñ g., prest chase g., ardivink chase g., klav chase g.

Jagdgeschütz n. (-es,-e) : [merdead.] *Jagdgeschütz einer Galeere,* kanol-chase g.
Jagdgeschwader n. (-s,-) : skouadrenn nijerezoù hemolc'h b., skouadrenn kirri-nij kaeañ b.
Jagdgesellschaft b. (-,-en) : kevread chaseourien g.
Jagdgewehr g. (-s,-e) : fuzuilh chase g./b.
Jagdglück n. (-s) : chaseadenn frouezhus b., chase mat g.
Jagdgrund g. (-s,-gründe) : takad chaseal g. ; *in die ewigen Jagdgründe eingehen,* mont da vro e hendadoù (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), mont da Avalon.
Jagdhaus n. (-s,-häuser) **/ Jagdhäuschen** g. (-s,-) : pavilhon chase g.
Jagdhorn g. (-s,-hörner) : korn-hemolc'h g., korn-chase g.
Jagdhund g. (-s,-e) : ki-hemolc'h g., ki-chase g. ; *eine Koppel Jagdhunde,* ur roll chas-hemolc'h g., ur stroll chas-hemolc'h g.
Jagdhüter g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g.
Jagdjacke b. (-,-n) : chupenn jiboez b., chupenn chaseour b.
Jagdkarte b. (-,-n) : aotre-chaseal g.
Jagdleopard g. (-en,-en) : [loen.] gwepard g.
Jagdmantel g. (-s,-mäntel) : mantell jiboez b., mantell chaseour b.
Jagdmesser n. (-s,-) : kontell chase b.
Jagdpacht b. (-,-en) : feurm un dachenn chase g.
Jagdpartie b. (-,-n) : troiad chase b., tro chase b., troiadeg chase b., chaseadenn b., chaseadeg b., abadenn chase b., hemolc'hadenn b., hemolc'hadeg b.
Jagdrecht n. (-s,-e) : 1. gwir da chaseal g. ; 2. [dre astenn.] reolennadur an hemolc'h g., reolennadur ar chase g.
Jagdreiter g. (-s,-) : chaseour war varc'h g., hemolc'her war varc'h g., gwenaer g., piker g.
Jagdrennen n. (-s,-) : [sport, kezeg] redadeg lammat b.
Jagdrevier n. (-s,-e) : tachenn chase b., tachenn hemolc'h b., mirva chase g., chase prevez g.
Jagdschein g. (-s,-e) : aotre-chaseal g.
Jagdschloss n. (-es,-schlösser) : pavilhon chase g.
Jagdspieß g. (-es,-e) : gouzifiad g., impiod g.
Jagdspringen n. (-s) : [sport, kezeg] redadeg lammat b.
Jagdstaffel b. (-,-n) : [lu] skouadrennig nijerezoù hemolc'h b., skouadrennig kirri-nij kaeañ b.
Jagdtasche b. (-,-n) : sac'h jiber g., sac'h jiboez g., jibiserenn b., ru g., ruad g.
Jagdtreiber g. (-s,-) : piker g., gwenaer g.
Jagdwaffe b. (-,-n) : arm hemolc'hiñ g., klav hemolc'hiñ g., benveg hemolc'hiñ g.
Jagdwesen n. (-s) : gwenaerezh g.
Jagdzeit b. (-,-en) : mare ar chase g., prantad ma'z eo aotreet chaseal g., chase g. ; *während der Jagdzeit,* e-doug ar chase.
Jagdzeug n. (-s) : reizhoù chase lies., reizhoù chaseour lies., rikoù chase lies., rikoù chaseour lies., traouegezh chaseal b., traouerezh chaseal g.
Jagdzug g. (-s,-züge) : chaseadenn b., chaseadeg b., abadenn chase b., hemolc'hadenn b., hemolc'hadeg b.
jagen V.k.e (hat gejagt) : **1.** hemolc'hiñ, chaseal, jiboesaat, poursuiñ, poursu, treseal, hetaat ; *Hasen jagen,* chaseal (hemolc'hiñ, kas) gedon, redek ar gedon, jiboesaat ar gedon, chaseal (hemolc'hiñ) ar c'had, gedona ; *Robben jagen,* hemolc'hiñ reuniged, reunigeta ; *Vögel jagen*, evneta, labouseta ; *Kaninchen jagen,* konikleta, koulineta, lapineta ; *jemanden jagen,* redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursuiñ u.b. ; *er will mit den Hunden jagen und mit den Hasen rennen,* hennezh en deus c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn) ; **2.** difindaoniñ ; *ein Pferd zu Tode jagen,* mont a-holl-nerzh e varc'h, difindaoniñ e varc'h ; **3.** *jemanden in die Ecke jagen,* lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b. ; **4.** skubañ, kas gant an-unan, karzhañ ; *der Wind jagt die Wolken,* skubañ a ra an avel ar c'houmoul, kaset e vez koabr gant an avel, karzhañ a ra an avel an amzer ; **5.** argas, skarzhañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *jemanden aus einem Ort jagen,* argas (skarzhañ, bannañ) u.b. eus ul lec'h bennak, reiñ herr d'u.b. da vont kuit eus ul lec'h bennak ; *jemanden in die Flucht jagen,* kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b., lakaat aer e kilhoroù u.b., ober d'u.b. kemer an tec'h, reiñ herr d'u.b., ober d'u.b. tec'hel ; **6.** [dre skeud.] P. *damit kannst du mich jagen,* paouez ouzhin gant an dra euzhus-se ! euzh am eus pa glevan an dra-se, sevel a ra va c'halon pa glevan anv eus an dra-se ; **7.** P. *jemanden durch die Gasse jagen,* gwallgas (gwallaozañ) u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ruilhal u.b. ; **8.** *jemanden ins Bockshorn jagen,* ober aon d'u.b., lentaat (abafiñ) u.b., lakaat u.b. da lentañ ; **9.** *jemandem das Schwert in den Leib jagen,* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b.
V.k.d. (hat gejagt) : **1.** poursuiñ, redek war-lerc'h, redek ; *nach einem Wild jagen (auf ein Wild jagen),* redek war-lerc'h ur penn jiboez, kas ur penn jiboez ; *nach dem Glück jagen,* mont war-lerc'h e chañs, poursuiñ ar chañs.
V.gw. (hat gejagt / ist gejagt) : **1.** (hat) : hemolc'hiñ, chaseal ; **2.** (ist) : redek ; *die Wolken jagen am Himmel, die Wolken jagen über den Himmel,* tremen a ra koumoul en oabl, emañ ar c'houmoul o redek war an amzer, tizh a zo gant ar c'houmoul, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel.
V.gw. : **sich jagen** (hat sich gejagt) : **1.** *sich (t-rt) müde jagen,* brevañ e gorf, en em lazhañ, lazhañ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, forsiñ, mont dezhi a-lazh-korf, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, c'hwezhañ e-barzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab ; **2.** *sich (t-d-b) eine Kugel durch den Kopf jagen,* plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, lojañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ.
Jagen n. (-s) : poursu g., galoup g., bountadeg b., hemolc'h g., chase g.
Jäger[1] [g. (-s,-) : lu] nijerez hemolc'h b., karr-nij kaeañ g., kaeer g.

Jäger[2] g. (-s,-) : **1.** chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., hemolc'hiad g., jiboesaour g., jiboesaer g., gwenaer g. ; *ein Volk von Jägern,* ur boblad chaseourien b. ; *ein gewaltiger Jäger vor dem Herrn,* ur jiboesaour eus ar vegenn g., gwellañ jiboesaour a zebr bara (a daol troad war an douar, a zo bet biskoazh) g., gwellañ jiboesaour dindan tro an heol g., gwellañ jiboesaour dindan an Neñv ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger,* hoc'hed-gouez a zo gwennoù aes da dizhout ; **2.** [dre astenn., lu] *reitender Jäger,* fuzuilher war varc'h g., soudard war varc'h g.

Jägerei b. (-) : hemolc'h g., chase g., gwenaerezh g., gwenaeri b.

Jägergarn n. (-s,-e) : roued chase b.

Jägerhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti ar gward-chase g. ; **2.** pavilhon chase g.

Jägerhorn n. (-s,-hörner) : korn-hemolc'h g., korn-chase g.

Jägerkunst b. (-) : gwenaerezh g., gwenaeri b., hemolc'herezh g.

Jägerlatein n. (-s) : **1.** jagouilhaj ar chaseourien g., safar ar chaseourien g., luc'haj ar chaseourien g., brizhyezh ar chaseourien b., gregach ar chaseourien g. ; **2.** [dre astenn.] koñchenn chaseourien b.

Jägerliest g. (-s,-e) : [loen.] diredig-koad g.

Jägermeister g. (-s,-) : gwenaer meur g., pennwenaer g.

Jägerrecht n. (-s,-e) : lod ar chaseour g. ; *Jägerrecht der Meute,* flugez jiber [hag a vez roet d'ar chas goude an hemolc'h] str., flugezennoù jiber lies.

Jägersmann g. (-s,-leute) : chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., jiboesaour g., jiboesaer g., hemolc'had g.

Jaguar g. (-s,-e) : [loen.] jagoar g. ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können,* anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf.

jäh ag. : **1.** trumm, prim, dillo, ribus, flav, krenn, pront ; *ein jäher Tod,* ur marv trumm g., ur marv prim g. ; *jähe Handlung,* ober bet sevenet war ar prim (bet sevenet diwar herr, bet sevenet war an trumm) g., brouezenn b. ; *ihn packte jähe Wut gegen die Nachbarn,* mont a reas en ur fulor ruz gant an amezeien ; **2.** a-serzh ; *jäher Felsen,* roc'h a-serzh b.

Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-daol, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, a-flav, krak, krenn, trumm, pik, brusk, evel ur c'hurunoù, prim ; *sie drehte sich jäh um,* ober a reas un dro grenn war he seulioù.

Jähe b. (-) : **1.** trummder g., trummded b. ; **2.** serzhder g., serzhded b., sonnder g., sonnded b.

jählings Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, krak, krenn, trumm, brusk, pik, evel ur c'hurunoù, a-flav.

Jahr n. (-s,-e) : **1.** bloaz g., bloavezh g., bloaziad g., bloaz-pad g., bloavezhiad g., blizenn b., blez g., blezad g. ; *seine ersten Arbeitsjahren,* e vloavezhiennoù kentañ war e vicher lies., e vloazhiadennoù kentañ war e vicher lies., e vloavezhioù kentañ war e vicher lies. ; *ein glückliches Jahr,* ur bloavezh a eürusted g., ur bloavezh mat g. ; *ein ergiebiges Jahr,* ur bloavezh a builhentez g., ur bloavezh fonnus g. ; *ein schlechtes Jahr,* ur gwall vloavezh g. ; *ein Jahr Arbeit*, *Arbeit für ein Jahr*, ur bloavezhiad labour g., ur bloavezh labour g. ; *jemandem ein gutes (frohes, segensreiches) Jahr wünschen,* hetiñ ur bloavezh mat d'u.b., hetiñ ur blezad mat d'u.b., hetiñ ur bloaziad mat d'u.b. ; *das bürgerliche Jahr,* ar bloavezh foran g. ; [Bibl] *die fetten Jahre,* ar bloavezhioù a builhentez lies. ; *die mageren Jahre,* ar bloavezhioù a gernez (a zienez, a davantegezh) lies. ; *die siebziger Jahre,* ar bloavezhioù dek ha tri-ugent lies.; *sieben Jahre Pech,* seizh bloavezh dichañs lies. ; *ein ganzes (volles) Jahr,* ur bloavezh leun (a-grenn, a-bezh) g. ; *ein halbes Jahr,* ur c'hwec'hmiziad g., un hanter vloavezh g. ; *das neue Jahr,* ar bloaz nevez g. ; *dieses Jahr, das jetzige Jahr, das laufende Jahr,* ar bloaz-mañ g., ar bloaz o ren g., ar bloaz a red g., ar bloaz a zo o ren g. ; *das alte (das vergangene, das vorige) Jahr,* ar bloaz kozh g., ar bloaz tremen g., ar bloaz all g., ar bloaz diwezhañ g., ar bloaz paseet ; *das kommende (das nächste) Jahr,* ar bloaz a zeu (o tont, da zont) g., ar bloaz all g., ar bloaz kentañ a zo o tont g. ; *das Jahr geht zur Neige, das Jahr geht dem Ende zu, das Jahr geht zu Ende,* ar bloaziad a vrañskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emaomp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù ; *die früheren Jahre,* an amzer dremenet b., an amzer wechall b., an amzer gozh b. ; *das letzte Jahr des Jahrhunderts (1800, 1900 usw.),* bloavezh ar c'hantved g. ; *2000 war das letzte Jahr des Jahrtausends,* 2000 a zo bet bloavezh ar milved ; *das Jahr 2017,* ar bloavezh 2017, ar bloaz 2017.

2. [renadenn a verk an amzer hep araogenn] : *dieses Jahr,* er bloaz-mañ, ar bloaz-mañ, hevlene, evit ar bloaz ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* ar bloavezh kentañ eo d'ar gwez-se da frouezhiñ ; *letztes Jahr,* er bloaz tremenet, er bloaz kozh, ar bloaz tremen, warlene, àrlene, àrlene diwezhañ ; *nächstes Jahr,* er bloaz a zeu (o tont), er bloaz nesañ, er bloaz all, er bloaz kentañ a zo o tont, da vloaz, ac'hann da vloaz ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit,* a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *er wird erst nächstes Jahr heiraten,* ne zimezo ket ac'hann da vloaz ; *das ganze Jahr (das ganze Jahr über),* hañv-goañv, hañv-c'hoañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *alle Jahre, jedes Jahr, Jahr um Jahr,* a vloaz da vloaz / a vloavezh da vloavezh (Gregor), bep bloaz ; *alle zwei Jahre, jedes zweite Jahr,* bep daou vloaz, bep eil bloaz ; *jedes Jahr,* bep bloaz, ar bloaz ; *dreimal pro Jahr,* teir gwech ar bloaz ; *Jahr für Jahr,* bloaz-ha-bloaz, ur wech bep bloaz, unan bep bloaz ; *zwei Jahre hintereinander,* en eil bloaz evel en egile, daou vloaz diouzh renk ; *viele Jahre lang,* meur a vloaz, e-pad (e-doug) un toullad mat a vloavezhioù ; *ein Jahr darauf, ein Jahr später, ein Jahr danach, ein Jahr nachher,* a-benn

bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon ; *zehn Jahre vorher,* dek vloaz kentoc'h, dek vloaz a-gent, dek vloaz a-raok ; *zehn Jahre später,* dek vloaz goude (goude-se) ; *hundert Jahre zu früh,* kant vloaz re abred ; *er hat zwei Jahre (im Knast) gesessen,* daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *er ist schon zwei Jahre krank,* daou vloaz 'zo ez eo klañv, klañv eo abaoe daou vloaz.

3. [goude un araogenn] *im Jahre 50 nach unserer Zeitrechnung,* er bloavezh 50 eus hon amzervezh ; *im Jahre 1164 nach Christi Geburt,* er bloaz 1164 goude ar C'hrist, er bloavezh 1164 goude Hor Salver ; *im darauffolgenden Jahr,* er bloaz goude ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte,* a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *in zwei Jahren,* a-benn (a-barzh, en ur ober) daou vloaz ; *in einem Jahr ist er zurück,* a-benn bloaz e vo distro ; *für ein Jahr,* evit bloaz ; *nach Jahren,* bloavezhioù ha bloavezhioù goude se ; *nach Jahr und Tag,* un toullad mat a vloavezhioù goude se ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte,* a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhiad frouezh ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr,* bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; *seit zwei Jahren ist er krank,* daou vloaz 'zo ez eo klañv, klañv eo abaoe daou vloaz ; *seit Jahren*, abaoe bloavezhioù ha bloavezhioù ; *seit Jahr und Tag,* abaoe forzh pell, abaoe ur pelloù bras, abaoe ur pell bras, abaoe kozh amzer, meur a warlene 'zo ; *über Jahr und Tag,* diwezhatoc'h, ur peur bennak ; *morgen in einem Jahr,* warc'hoazh penn-bloaz ; *heute übers Jahr, heute über ein Jahr, über ein Jahr, übers Jahr,* hiziv penn-bloaz, en deiz-mañ penn-blizenn, en deiz-mañ penn-bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, a-benn ur bloaz amañ, a-benn bloaz da-geñver an deiz-mañ, ac'hann da vloaz, da-geñver hiziv er bloaz a zeu, ac'hanen da vloaz ; *von Jahr zu Jahr,* a vloaz da vloaz, a vloavezh da vloavezh ; *heute vor einem Jahr, vor einem Jahr, heute vorm Jahr, vorm Jahr,* bloaz 'zo, bloaz penn hiziv ; *vor Jahr und Tag,* gwechall ; *vor Jahren,* un toullad brav a vloavezhioù 'zo, un toullad bloavezhioù 'zo, meur a warlene 'zo, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *vor einem Jahr,* bloaz 'zo ; *vor nicht einmal einem Jahr,* n'eus ket bloaz c'hoarzh ; *ein Jahr lang,* e-pad bloaz, bloaz-pad, ur bloavezh-pad.

4. [evit merkañ an oad] *er ist zehn Jahre alt,* dek vloaz eo, erru eo en e zek vloaz, erruet eo en e zek vloaz, dek vloaz en deus, deuet eo d'e zek vloaz, krog eo en e zek vloaz, tapet en deus e zek vloaz, emañ o ren e zek vloaz, en e zek vloaz emañ, gant e zek vloaz emañ ; *einunddreißig Jahre alt sein,* bezañ bloaz ha tregont, bezañ o ren e vloaz ha tregont ; *hundert Jahre alt werden,* mont d'e gant vloaz, pakañ e gant vloaz ; *er war nicht einmal ein Jahr alt,* ne oa ket bloaz c'hoazh, ne oa ket c'hoazh ur bloaz fournis ; *er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden,* deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz ; *er ist ein Jahr jünger als ich,* hennezh a zo bloaz yaouankoc'h egedon ; *er steht in seinem elften Jahr,* o ren e unnek vloaz emañ, emañ o vont d'e unnek vloaz, en e unnekvet bloavezh emañ ; *in der Blüte der Jahre sein, in den besten Jahren sein,* bezañ en e voked, bezañ en e vleuñv, bezañ en e oad flamm, bezañ e-kreiz e vent, bezañ e-kreiz e vrud, bezañ e-kreiz e oad, bezañ e-kreiz e vrud, bezañ en e vrud, bezañ e barr e vrud (e barr e nerzh, e barr e oad), bezañ e brud e oad, bezañ e kreñv e vrud, bezañ e kreñv e nerzh, bezañ en e oad flour / bezañ e barr e oad / bezañ e kreiz an oad / bezañ yaouank-flour (Gregor), bezañ etre daou oad ; *um die dreißig Jahre alt sein,* bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen ; *er hat fünfzig Jahre auf dem Rücken,* aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz, paket en deus e hanter-kant vloaz ; *er hat volle zwanzig Jahre auf dem Buckel,* ugent vloaz krenn eo, ugent vloaz kloz eo, ugent vloaz fournis eo, ugent vloaz leun eo, ugent vloaz echu eo, ugent vloaz klok en deus, paket en deus e ugent vloaz ; *nach Vollendung (mit Vollendung) des achtzehnten Lebensjahres,* d'e driwec'h vloaz fournis, d'e driwec'h vloaz leun, d'e driwec'h vloaz echu, d'e driwec'h vloaz peurechu, d'e driwec'h vloaz kloz ; *im Alter von sechs Jahren konnte ich schon gut lesen, mit sechs Jahren konnte ich schon gut lesen,* a-benn an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat, d'an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat ; *seine Jahre fühlen (spüren),* spurmantiñ en e gorf bec'h ar bloavezhioù ; *jünger als seine Jahre sein,* na vezañ ar stumm war an-unan da vezañ ken kozh-se, bezañ chomet yaouank da welet ; *schon bei Jahren sein,* bezañ oadet, bezañ oajet, bezañ hoalek, bezañ hoalet, bezañ hoalus, bezañ war an oad, bezañ deuet war an oad, bezañ erru war an oad, bezañ erru un tamm mat a oad d'an-unan, bezañ paket un tamm mat a oad, bezañ aet bras war an oad, bezañ avañset en oad, bezañ avañsedik en oad ; *vor seinen Jahren sterben,* mervel a-raok e goulz, bezañ bet berr e dro war an douar ; *in die Jahre kommen,* mont war an oad.

jahraus Adv. : *jahraus, jahrein,* a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile.

Jahrbuch n. (-s,-bücher) : levr-bloaz g., bloazlevr g., kronik g. ; [dre astenn.] bloazdanevell b., danevell ar bloaz b., danevelladur g. ; *Jahrbücher,* an istor hervez reizh ar bloazioù g. (Gregor), bloazdanevelloù lies.

Jährchen n. (-s,-) : [dre fent] bloavezh g. ; *er hat einige Jährchen auf dem Buckel,* un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, war an oad emañ, deuet eo war an oad, erru eo war an oad, erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ.

Jahrfünft n. (-es,-e) : pempbloaz g., pempbloaziad g.

jahrelang ag. : hag a c'houlenn kalz a amzer, hirbad, hirbadus, a hir amzer.

Adv. : e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, meur a vloaz, e-pad un toullad mat a vloavezhioù, e-doug un toullad mat a vloavezhioù ; *jahrelang blieben die Schweinepreise niedrig,* chomet e oa ar moc'h e priz izel e-pad meur a vloavezh.

jähren V.em. : **sich jähren** (hat sich gejährt) : *es jährt sich heute,* hiziv 'zo bloaz abaoe, bloaz 'zo hiziv.

Jahresabgabe b. (-,-n) : pennwir g.

Jahresabonnement n. (-s,-s/-e) : bloaz kazetenn g., koumanant vloaz b./g., bloaz g.
Jahresabrechnung b. (-,-en) : kontoù ar bloaz lies.
Jahresabschluss g. (-s,-abschlüsse) : danevell vloaz b., klozadur an embregvezh g., mentel ar bloaz b.
Jahresanfang g. (-s,-anfänge) : deroù ar bloaz g., deroù-bloaz g., penn kentañ ar bloaz g., beg ar bloaz g., digor ar bloaz g.
Jahresausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur bloaz g.
Jahresbeginn g. (-s) : deroù ar bloaz g., deroù-bloaz g., penn kentañ ar bloaz g., beg ar bloaz g.
Jahresbeitrag g. (-s,-beiträge) : skod-bloaz g., skodenn-vloaz b., derannad bloaz g., bloaztal g., pennwir g.
Jahresbericht g. (-s,-e) : danevell vloaz b., rentañ-kont bloaz g.
Jahresbestzeit b. (-,-en) : [sport] rekord ar bloaz g., gourc'hoù ar bloaz g. [liester gourc'heier ar bloaz], gwellañ amzer ar bloaz g., amzer wellañ ar bloaz g.
Jahresbilanz b. (-,-en) : mentel ar bloaz b., bilañs an embregvezh g.
Jahresdurchschnitt g. (-s,-e) : keitad war ur bloavezh g., keidenn war ar bloavezh b.
Jahreseinkommen n. (-s) : korvoder bloaz g.
Jahresende n. (-s,-n) : dibenn bloaz g., dibenn ar bloaz g. ; *am Jahresende,* war an diwezh eus ar bloaz ; *die Festtage am Jahresende,* gouelioù dibenn ar bloaz lies.
Jahresertrag g. (-s,-erträge) : askorad bloaz g., bloaziad gounid g., bloavezh gounid g., bloavezhiad gounid g., blezad g., bloaziad g.
Jahresfeier b. (-,-n) **/ Jahresfest** n. (-es,-e) : gouel bloaz g., gouel bloavezhiek g., deiz-ha-bloaz g.
Jahresfolge b. (-,-n) : red ar bloavezhioù g., dibun ar bloavezhioù g.
Jahresfrist b. (-,-en) : *binnen Jahresfrist, vor Jahresfrist, nach Jahresfrist,* a-benn bloaz, ac'hann da vloaz, da vloaz.
Jahresgebühr b. (-,-en) : pennwir g.
Jahresgehalt n. (-es,-gehälter) : gopr bloaz g.
Jahreskarte b. (-,-n) : kartenn vloaz b., kartenn hed-bloaz b.
Jahresklasse b. (-,-n) : [lu] rummad oad g.
Jahresplan g. (-s,-pläne) : steuñv bloaz g., programm ar bloaz g., raklun oberezh bloaziek g.
Jahresrate b. (-,-n) : bloaztal g., skodenn vloaz b.
Jahresrente b. (-,-n) : leve-bloaz g.
Jahresring g. (-s,-e) : [louza.] kelc'h g., kelc'hienn b., kelc'henn b., anell b., gwalenn b.
Jahressatz g. (-es,-sätze) : feur bloaz g.
Jahresschluss g. (-es,-schlüsse) : dibenn bloaz g., dibenn ar bloaz g.
Jahrestag g. (-s,-e) : gouel deiz-ha-bloaz g., deiz-ha-bloaz g. ; *zwanzigster Jahrestag der Krönung des Königs,* ugentvet deiz-ha-bloaz kurunidigezh ar roue g. ; *der zehnte Jahrestag ihres Todes,* dekvet deiz-ha-bloaz he marv g. ; *Montag ist der zweite Jahrestag des Todes ihrer Mutter,* dilun e vo eil deiz-ha-bloaz marv o mamm ; *zehnjähriger Jahrestag,* dekveder g.
Jahrestagung b. (-,-en) : bodadeg vloaz b.
Jahresvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat vloaz b. ; *seinen Jahresvertrag kündigen,* terriñ e vloaz.
Jahresurlaub g. (-s,-e) : ehan bloaz g., vakañsoù bloaz lies.
Jahreswagen g. (-s,-) : karr-tan kinniget bep bloaz da implijidi an tangarrerezh evit ur priz dedennus-tre g.
Jahreswechsel g. (-s) : **/ Jahreswende** b. (-) : kala-Genver g., tro ar bloaz b.
Jahreszahl b. (-,-en) : bloaziad g., bloavezh g., bloaz g. ; *mit einer Jahreszahl versehen,* bloaziadañ, bloaziañ.
Jahreszahlung b. (-,-en) : bloaztal g., skodenn vloaz b., skodenn dre vloaz b.
Jahreszeit b. (-,-en) : koulz-amzer g., mare-bloaz g., koulz-bloaz g., amzer g., rannamzer g., rannvloaz b. ; *die vier Jahreszeiten,* ar pevar amzer lies., pevar c'houlz ar bloaz lies., amzerioù ar bloaz lies. ; *zu dieser Jahreszeit, um diese Jahreszeit,* d'ar mare-mañ eus ar bloaz, d'ar poent-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, er c'houlz-mañ eus ar bloaz, evit ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz bloaz-mañ, er mare-mañ eus ar bloaz, er mareoù-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ a'r bloaz, er c'houlz-mañ a'r bloaz, er mizioù-mañ ; *für die Jahreszeit,* evit ar mare-mañ a'r bloaz, evit ar c'houlz-mañ a'r bloaz, evit ar mizioù-mañ.
Jahreszeitenzyklus g. (-) : *der Jahreszeitenzyklus,* heuliad ar c'houlzoù-amzer g., trovezh ar c'houlzoù-amzer b., trovezh amzerioù ar bloaz b., kelc'htro ar c'houlzoù-amzer b., distro ar bloaz g./b.
Jahreszins g. (-es,-en) : kampi bloaziek g.
Jahrgang g. (-s,-gänge) : **1.** bloavezhiad g., bloavezh g. ; *geburtenschwacher Jahrgang,* bloavezh gant ur feur-genel izel-tre g., bloavezh izel-tre e feur-genel g., renkad toull b. ; **2.** [labour-douar] bloavezh g., bloaziad g. ; *der Jahrgang 2008,* ar bloavezh (ar bloaziad) 2008 ; **3.** [gwin] seim g., bloavezh g. ; *ein guter Jahrgang,* ur bloavezh gwin g., ur bloavezh mat g., ur bloaz gwinus-bras g. (Gregor) ; **3.** [lu] rummad oad g., bloavezhiad g. ; *einen Jahrgang einziehen,* gelver ur rummad oad d'an arme, gelver ur bloavezhiad dindan an armoù, enluañ ur rummad oad ; **4.** [studierien] rummad g., forniad b.
Jahrhundert n. (-s,-e) : kantved g., kantvedad g., kantvloavezh g., kantvloaz g., kantvloaziad g. ; *das Jahrhundert der Aufklärung,* ar Sklêrijenn b., kantved ar Skêrijennadur g., kantved ar Sklêrijenn g., kantved ar sklêrijennouriezh g. ; *das neunzehnte Jahrhundert,* an naontekvet kantved g. ; *das zwanzigste Jahrhundert,* an ugentvet kantved g. ; *Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts, am Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts, zu Beginn des zwanzigsten Jahrhunderts,* e deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *das letzte Jahr des Jahrhunderts (1800, 1900 usw.),* bloavezh ar c'hantved g. ; *Jahrhundert auf Jahrhundert,* a gantved da gantved, a bep kantved (Gregor) ; *die erste Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts,* an hanterenn gentañ eus an ugentvet kantved b. ; *die zweite Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts,* an hanterenn diwezhañ eus an ugentvet kantved b. ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen,* ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt,* en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia ; *in Dunkel gehüllte Jahrhunderte,* kantvedoù luget lies. ;

durch die Jahrhunderte hindurch, a-dreuz ar c'hantvedoù, a-dreuz an oadoù ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu,* a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet.

jahrhundertealt ag. : meur a gantved dezhañ, paket meur a gantved gantañ, lieskantvedek.

jahrhundertelang ag. : hag a bad meur a gantved.

Adv. : e-pad kantvedoù ha kantvedoù, meur a gantved, e-pad un toullad mat a gantvedoù, e-doug meur a gantved.

Jahrhundertwende b. (-,-n) : tro ar c'hantved b.

jährig ag. : **1.** hed-bloaz, peurvloaz ; **2.** bloaz, bloaziad ; *das Kind ist jährig,* bloaz eo ar bugel.

-jährig ag. : *zehnjährig,* dek vloaz, dek vloaz dezhañ, oadet a zek vloaz, kozh dek vloaz ; *ein sechsjähriges Kind,* ur bugel c'hwec'h vloaz g., ur bugel a c'hwec'h vloaz g. ; *einjähriges Tier,* bloaziadenn b., ul loen kozh bloaz g. ; *einjähriges Zieglein,* menn gavr bloaziad g. ; *einjähriges Kind,* bugel bloaz g. ; *eine tausendjährige Kirche,* un iliz kozh mil bloaz b. ; *einjährige Pflanze,* plant bloaziek str.

jährlich ag. : bloaz, bloaziek, bloavezhiek, bloazel ; *jährliche Zahlung,* bloaztal g., paeamant bloaz g., skodenn vloaz b., skodenn dre vloaz b. ; *jährlich wiederkehrender Festtag,* gouel bloaz g., gouel bloavezhiek g.

Adv. : **1.** bep bloaz ; **2.** a vloaz da vloaz, dre vloaz.

Jährling g. (-s,-e) : [loen.] bloaziadenn b., loen kozh bloaz g.

Jahrmarkt g. (-es,-märkte) : foar b., foar ar barrez b. ; *an Kirchweih wird Jahrmarkt abgehalten,* foar a vez da zeiz ar pardon, deiz ar pardon e vez foar.

Jahrmarktsbude b. (-,-n) : stal foar b., stand g., kuriozite b., tinell b.

Jahrmarktsende b. (-s,-n) : difoar b.

Jahrmarktshändler g. (-s,-) : marc'hadour foar g., marc'hadour foran g., foraner g.

Jahrmillionen lies. : milionoù a vloavezhioù lies.

Jahrsiebent n. (-s,-e) : seizhvloaz g., seizhvloaziad g.

Jahrtausend n. (-s,-e) : milved g.

jahrtausendelang ag. : hag a bad meur a vilved.

Adv. : e-pad milvedoù ha milvedoù, meur a vilved, e-pad un toullad mat a vilvedoù, e-doug meur a vilved.

Jahrtausendwende b. (-,-n) : tro ar milved b.

jahrweise Adv. : bep bloaz, bloaz-ha-bloaz, ur wech bep bloaz, unan bep bloaz.

Jahrzehnt n. (-s,-e) : dekvloazh g., dekvloazhiad g., dekved g.

jahrzehntelang ag. : hag a bad meur a zekvloazhiad.

Adv. : e-pad dekvloazhiadoù ha dekvloazhiadoù, meur a zekvloazhiad, e-pad un toullad mat a zekvloazhiadoù, e-doug meur a zekvloazhiad.

Jahrzeit (-,-en) **/ Jahrzeitmesse** b. (-,-n) : [relij.] servij-bloaz g.

Jahve g. **/ Jahwe** g. : [relij.] Jehovah g., Jehova g., Yave g.

Jähzorn g. (-s) : barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., ernez b., barrad brouez g., brouezad b., brouezenn b., taerder g., taerded b., taerijenn b.

jähzornig ag. : *jähzornig sein,* bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, brizh, direzon, froudennek), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *jähzornige Frau,* tarzhigell b.

Jähzornigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

Jak g. (-s,-s) : [loen.] yak g., ejen-Tibet g.

Jakob g. : **1.** Jakez g., Jegu g., Yagu g., Jalm g. ; **2.** [Bibl] Jakob g. ; **3.** *das ist noch nicht der wahre Jakob,* n'eo ket diouzh va c'hoant, paot a faot ! - ne blij ket din, pell ac'hano ! - an dra-se n'eo ket mat din, na tost da vezañ ! - n'eo ket an dra-se diouzh va doare (diouzh va dere, diouzh va goust), nag a-bell !

Jakobiner g. (-s,-) : jakobin g., P. Yann Jakobin g., treitour-meur g. ; *Heterophobie der Jakobiner,* arallkasouriezh ar jakobined b., arallarur ar jakobined g., arallarur jakobin g., gouennelouriezh ofisiel Bro-Frañs b.

Jakobinermütze b. (-,-n) : boned republikan g., [dre fent] tok buzhug g.

Jakobinertum n. (-s) : jakobinegezh b.

Jakobinismus g. (-) : jakobinelezh b., jakobinouriezh b., [tro-spered] jakobinegezh b.

Jakobsgreiskraut n. (-s,-kräuter) **/ Jakobskreuzkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] pilhenneg g., louzaouenn-bilhennek b., louzaouenn-sant-Jakez b.

Jakobslauch g. (-s,-e) : [louza., kegin.] sivolez str.

Jakobsleiter b. (-,-n) : **1.** [Bibl] skeul Jakob b. ; **2.** [merdead.] skeul-gordenn b. ; **3.** [louza.] skeul Jakob b., bazh Jakob b. [*Polemonium*] ; **4.** [stered.] Rastell b., Tri Roue lies.

Jakobsmuschel b. (-,-n) : [loen.] kalipez str., krogenn-sant-Jakez b. [*liester* kregin-sant-Jakez], tennegenn b. [*liester* tenneged] ; *eine tellergroße Jakobsmuschel,* ur grogenn-sant-Jakez e ledander d'un asied b. ; *Jakobsmuscheln am Spieß,* beriadoù kalipez lies., beriadoùigoù kalipez lies.

Jakobsstab g. (-s,-stäbe) : **1.** [merdead.] astralab g. ; **2.** [stered.] Rastell b., Tri Roue lies.

Jakobsstraße b. (-) : ar c'halaksienn b., hor galaksienn b., Hent-Sant-Jakez g., Hent-Sant-Jalm g., Bali-Sant-Jakez b., Hent-Gwenn an neñv g., Bali Sant-Pêr b., ar Vali Wenn b., Karront-Sant-Jakez b.

Jakobstag g. (-s,-e) : gouel sant Jakez g.

Jakobszwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.

Jalousie b. (-,-n) : treilh-prenestr b., abavant g.

jam estl. : *jam, jam !* manam, manam, manam !
Jamaika n. (-s) : Jamaika b.
Jamaikapfeffer g. (-s) : [louza.] pimant g., pebr-Spagn g./str.
jambisch ag. : [barzh.] iambek.
Jambe b. (-,-n) / **Jambus** g. (-, Jamben) : [barzh.] iamb g.
Jammer g. (-s) : **1.** klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvanoù lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennoù lies., gwigour g., truantoù lies., leñv g., leñvadeg b. ; **2.** dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., truez b., gwalleur g., reuz g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *in Jammer und Not,* en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, er brasañ reuzeudigezh ; *es ist ein Jammer um das zerstörte Schloss,* truez eo bezañ distrujet ar c'hastell-se, un druez eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, maleürus eo memes tra gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, ar c'hastell-se a zo ur goustiañs gwelet penaos eo bet distrujet, bras eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, poanius eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, gloazañ a ra ac'hanon gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se a ro poan gof din, gwazh a se ez eo bet distrujet ar c'hastell ; *es ist ein Jammer mit ihm,* nag a reuz gantañ ! ur gwall reuz eo ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ ; *es ist ein Jammer mit meinem Mann,* poan em bez e-ser va gwaz, va gwaz n'eus ken nemet rouestl anezhañ, kavout a ran da gochañ gant va gwaz, va gwaz em bez da badout gantañ, luziasennoù am bez gant va gwaz, va gwaz a zo un den teuc'h en em ober outañ, krog am bez gant va gwaz, krog a-walc'h am bez gant va gwaz, gwall grog am bez gant va gwaz, kavout a ran krog gant va gwaz, kavout a ran krog a-walc'h gant va gwaz, kavout a ran gwall grog gant va gwaz ; *Jammer erregend,* mantrus, reuzeudik, truezus, truek, truezek, tru, hirvoudus, tristidik.
Jammerbild n. (-s,-er) : arvest truezus g., feson an dienez b., bro saotret gant an diouer hag ar baourentez b.
Jammergeschrei g. (-s) : klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvanoù lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennoù lies., gwigour g., truantoù lies., leñv g., leñvadeg b.
Jammergestalt b. (-,-en) : paourkaezh tra dreut g., paourkaezh marmouz g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g.
Jammerlappen g. (-s,-) : klemmicher g., klemmusker g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., kluc'hun g., goueler g., goueler-moc'h g., kest-kest g., leñver g., siner g., gouerouz g., mousklemmer g., bugel pikous g.
Jammerleben n. (-s) : buhez reuzeudik b., buhez e kaezhnez b., bevañ bihan g., buhez treut b.
jämmerlich ag. : **1.** gouelvanus, klemmvanus, klemmus, keinvanus, klemmichus, hirvoudus, gouelus ; *jämmerliches Geschrei,* klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvanoù lies., klemmadennoù lies., hirvoudoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmadeg b. ; *eine jämmerliche Stimme,* ur vouezh klemmus b., ur vouezh klemmichus b., ur vouezh c'houelvanus (klemmvanus, keinvanus, hirvoudus) ; **2.** reuzeudik, truezus, truezus-bras, truek, truezek, tru, mantrus, morfontus, ranngalonus, tristidik, truilh ; *in jämmerlichem Zustand,* en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare), ur vezh da welet ; *sie war in einem jämmerlichen Zustand,* truez meurbet e oa he doare, he gwelet a oa truez, honnezh a oa hudur da welet ; *wie jämmerlich !* nag un druez ! ; **3.** disterik, divalav ; *eine jämmerliche Bezahlung,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g.
Jämmerlichkeit b. (-) : distervez b., divalaverezh g., disterded b., paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g.
jammern V.gw. (hat gejammert) : termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, ober hirvoudoù bras, hirvoudiñ evel un durzhunell, leuskel huanadoù glac'har, leñvañ forzh, morleñvañ, keinal, kunudañ, gouerouzat, kluc'hunañ, truantal, ober e druantoù, toreañ, en em chaokat, trueziñ, cherjal, bourouellat, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, mousklemm, mousklemmañ, chalañ, gwigourat ; *um das verlorene Glück jammern,* dougen kañvoù bras d'e eurded aet da get, dougen kañvoù bras d'e eurded aet da hesk, dougen kañvoù bras d'e eurded aet d'an hesk, kañvaouiñ d'e eurded aet da goll, kañvaouiñ war e eurded aet da goll, gouelañ d'e eurvad aet da netra, gouelañ d'e eurvad aet war netra ; *über große Not jammern,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, trueziñ gant ar vizer, reuziñ ; *du jammerst dauernd,* te a vez e-pad an deiz o termal, bepred e vezez o klemm, klemm a rez dalc'hmat, te a vez ordinal o c'harmat, ur revr war wigour a zo ac'hanout, emaout atav o wigourat, da erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm out bepred, klemm-diglemm out bepred, pebezh klemm-klemm ! kest-kest out bepred, kunuc'henniñ a rez evit kement bramm 'zo tout, kunuc'henniñ a rez evit ket ha netra, ne roez ket ur peoc'h gant da glemmicherezh, ne baouezez ket a ober da druantoù, ne baouezez ket a druantal, te a vez ordinal o truantal, ne baouezez ket gant da yezhoù fall, n'eo ket dav dit damantiñ atav evel-se, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *jammern Sie nicht wegen jeder Kleinigkeit,* arabat bezañ klemm-klemm e-giz-se, arabat kunuc'henniñ evit kement bramm 'zo tout, arabat kunuc'henniñ evit ket ha netra, hoc'h erbediñ a zlefed da sant Diboan, tavit ho kunuc'hennoù, roit peoc'h gant ho klemmicherezh, paouezit a ober ho truantoù, paouezit a druantal, paouezit gant ho yezhoù

fall, paouezit gant ho kwigour, ehanit gant ho keinvanoù, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, kest-kest a bad pell ; *über sein Schicksal jammern,* klemm doanius war e stad, en em chalañ, en em chaokat, klemm ouzh e blanedenn.
V.k.e. (hat gejammert) : *mich jammert das Kind, es jammert mich das Kind,* truez am eus ouzh ar bugel-se, truantal a ran d'ar bugel-se, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh bugel-se ; *er jammert mich, es jammert mich seiner,* gwall chalet on gantañ.
Jammern n.(-s) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., klemmadeg b., keinvan g., leñvoù lies., leñvadeg b., leñvadennoù lies., mousklemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., gouelvan g., huanadoù glac'har lies., siwadennoù lies., ambrenoù lies., gwigour g., damant g., krierezh g., leñv g., leñvadeg b.
jammernd ag. : hirvoudus, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelvanus, gouelus, kunuc'hennus.
Adv. : war un ton klemmus, en un doare klemmus.
jammerschade ag. : mantrus, truezus ; *es ist jammerschade,* gwazh a se ! un druez eo ! domaj eo ! pebezh bisk ! pebezh biskenn ! nag un druez ! an dra-se a zo ur goustiañs !
Jammertal n. (-s) : traoñienn a c'hlac'har b., devalenn a zaeroù b.
jammervoll ag. : mantrus, reuzeudik, truezus, truek, truezek, tru, hirvoudus, ranngalonus, glac'harus, doanius, tristidik, kañvaouus.
Jamswurzel b. (-,-n) : [louza.] ignamez str., ignamezenn b.
Janhagel g. (-s) : orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g., stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., lignez b., tud didalvez lies.
Janitschar g. (-en,-en) : [lu] janisar g., gward Turk g.
Janker g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** chupenn c'hloan b. ; **2.** jakedenn b., rokedenn b.
Jänner g. (-s,-) : [Bro-Aostria] Genver g., miz Genver g.
Jansenismus g. (-) : jañseniezh b.
Jansenist g. (-en,-en) : jañsenour g.
Januar g. (-/-s,-e) : Genver g., miz Genver g. ; *der erste Januar,* kala-Genver g., kala-bloaz g., an deiz kentañ a C'henver g. ; *letzte Januarnacht,* noz ar wrac'h b. ; *Anfang Januar,* e deroù miz Genver, e penn kentañ miz Genver, en digor a viz Genver, e deizioù kentañ miz Genver ; *Mitte Januar,* da hanter viz Genver, da hanter C'henver, gant hanter viz Genver, gant hanter C'henver ; *Ende Januar,* e diwezh miz Genver, e deizioù diwezhañ miz Genver.
Japan n. (-s) : Japan b.
Japaner g. (-s,-) : Japanad g.
Japanerin b. (-,-nen) : Japanadez b. ; *junge Japanerin,* mousmeenn b. [*liester* mousmeenned, mousmeezed].
japanisch ag. : **1.** japanat, … Japan ; *japanischer Kunstgegenstand,* japanadur g., japanadenn b. ; **2.** [yezh.] japanek ; *eine japanische Zeitung,* ur gazetenn japanek b. ; *ein japanisches Wort,* ur ger japanek g.
Japanisch n. : [yezh.] japaneg g. ; *Japanisch lernen,* deskiñ japaneg.
Japanischlehrer g. (-s,-) : kelenner japaneg g., kelenner war ar japaneg g.
Japanisch-Wörterbuch n. : [yezh.] geriadur japaneg g.
Japanologe g. (-n,-n) : japanour g.
Japanologie b. (-) : japanouriezh b.
Japonismus g. (-) : [arz.] japanerezh g.
jappen (hat gejappt) **/ japsen** (hat gejapst) V.gw. : *nach Luft japsen,* dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan.
Jargon g. (-s,-s) : jagouilh g., jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., trefoedaj g., langaj g.
Jasager g. (-s,-) : heuliataer g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.
Jasmin g. (-s,-e) : [louza.] jesmi g., jesami g. ; *wilder Jasmin,* sereñga g. ; *echter Jasmin,* jesmi gwenn g. ; *spanischer Jasmin,* jesmi Spagn g. ; *gelber Jasmin,* jesmi Indez g., jesmi melen g.
Jaspis g. (-ses,-se) : maen-yalp g., yalp g.
jaspisfarbig ag. : a-liv gant ar yalp, el liv d'ar yalp, kenliv gant ar yalp, hag a zoug liv ar yalp.
Jass g. (-ses) : [Bro-Suis] *c'hoari kartoù* yas g.
jassen V.gw. (hat gejasst) : [Bro-Suis] c'hoari 'r c'hartoù, c'hoari kartoù, c'hoari yas.
Jastimme b. (-,-n) : mouezh a-du b. ; *die Jastimmen,* ar ya g., ar mouezhioù a-du lies.
Jatagan g. (-s,-e) : yatagan g., sabrenn gromm b.
jäten V.gw. ha V.k.e. (hat gejätet) : c'hwennat, pechat, meskañ, kravellat, dilouzaouiñ, dilastezañ ; *Unkraut jäten,* lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù fall, digrakañ al louzoù fall, c'hwennat, ober un tamm c'hwenn d'ar jardin, ober ur reuziad c'hwennat, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, kravellat an douar ; *Kartoffeln jäten,* meskañ patatez, ober ur reuziad c'hwennat en-dro d'ar patatez.
Jäten n. (-s) : c'hwenn g., c'hwennat g., c'hwennerezh g., c'hwennad g., c'hwennadenn b., c'hwennadeg b.
Jäter g. (-s,-) : c'hwenner g.
Jäthacke b. (-,-n) **/ Jätharke** b. (-,-n) : [labour-douar] c'hwengl g., c'hwennglav g., gwigned b., kamglav g., kravell b., krog c'hwennat g. [*liester* krogoù c'hwennat, kregeier c'hwennat, kreier c'hwennat], pech g., pech troad-berr g.
Jätmaschine b. (-,-n) : c'hwennerez b.
Jauche b. (-,-n) : hañvouez g., hañvouezenn b., dour-hañvouez g., dour teil g., dour druz g., ludu-sil g., [dre fent] dour Kernaou eus ar c'hraou g., dour benniget eus piñsin al loened g.
Jauchegrube b. (-,-n) : poull-hañvouez g.
jauchen V.k.e. (hat gejaucht) : *einen Acker jauchen,* fennañ dour-hañvouez war ur park, teuler hañvouez war ur park.
V.gw. (hat gejaucht) : fennañ dour-hañvouez.

Jauchengrube b. (-,-n) : poull-hañvouez g.
jauchig ag. : **1.** brein, breinus ; **2.** [mezeg.] linek.
jauchzen V.gw. (hat gejauchzt) : grouifal, tridal, skrijañ ; *er jauchzte vor Freude,* grouifal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al levenez a oa ennañ, tridal a rae e galon hag e gorf gant ar joa, nijal a rae gant al levenez ken e youc'he, skrijal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al lid (Gregor).
Jauchzen n. (-s) : trid g., grouifal g., youc'hadennoù a levenez lies.
Jauchzer g. (-s,-) : youc'hadenn a levenez b.
jaulen V.gw. (hat gejault) : yudal, chalpat, garmiñ.
Jause b. (-,-n) : [Bro-Aostria] harzell b., gortozenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b.
jausen V.gw. (hat gejaust) : [Bro-Aostria] gortozenniñ, adverennañ.
Java[1] n. (-s) : Java b.
Java[2®] n. (-/-s) : [stlenn.] Java® g.
javanisch ag. : eus Java, … Java.
Java-Nashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg Java g.
JavaScript® n. (-/-s) : [stlenn.] JavaScript® g., yezh JavaScript® b., areg JavaScript® g.
Javelwasser® n. (-s) : dour Javel® g.
jawohl Adv. : *jawohl !* ya da ! geus ! o damm ya ! ya dam !
jawoll Adv. : [lu] en ho kourc'hemenn emaon !
Jawort n. (-es) : asant g., aotre g., aotreadur g. ; *jemandem sein Jawort geben,* reiñ e asant d'u.b. ; *das Jawort erhalten,* kaout an asant (an aotre) ; *er hat ihr sein Jawort gegeben,* aet eo war zaouhanter ganti, kemeret en deus anezhi da bried, gwalennet en deus he biz kleiz, graet en deus euredenn ganti, P. staget en deus e c'har ouzh he gar, graet en deus gant e deod pezh ne c'hallo ket dispenn gant e zent.
Jazz g. (-) : jaz g., sonerezh jaz g., sonerezh djaz g., djaz g. ; *Jazz spielen,* c'hoari jaz, c'hoari djaz.
Jazzband b. (-,-s) / **Jazzkapelle** b. (-,-n) : laz-seniñ jaz g., laz-seniñ djaz g., strollad jaz g., strollad djaz g., bagad djaz g., bagad jaz g.
Jazzkeller g. (-s,-) : kav ma vez kinniget sonerezh djaz ennañ g., tavarn danzouar ma vez kinniget abadennoù jaz enni b.
Jazzkonzert n. (-s,-e) : abadenn jaz b., abadenn djaz b.
Jazzmusik b. (-) : sonerezh jaz g., sonerezh djaz g. ; *die Entwicklungsstufen der Jazzmusik,* marevezhioù ar jaz lies., marevezhioù an djaz lies.
je Adv. : **1.** biskoazh, biken, morse ; *von je,* a-vepred, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a-hed-ar-wech, a bep amzer, dalc'hmat, abaoe an amzerioù koshañ, abaoe ez eus koun, en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *seit eh und je,* evit (a-hed, e-doug, a-zoug) ar wech, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a bep amzer, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *wie eh und je,* evel ma vez graet a-holl-viskoazh, evel ma'z eus bet biskoazh ; *seit eh und je und auf ewig,* a viskoazh da viken ; *so ist es seit eh und je und so bleibt es auf ewig,* se a zo bet a viskoazh hag a vo da viken ; *schöner denn je, schöner als je zuvor,* bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *mehr denn je,* muioc'h eget (evit) biskoazh ; *der Regen fällt heftiger denn je,* ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, gwashaat a ra d'ober glav, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement ; *wer hätte das je geglaubt ?* piv 'ta en dije kredet an dra-se ? piv 'ta en dije douetet an dra-se ? ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe,* n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe,* morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad ; *hat man je so etwas gesehen ?* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *das war wohl die größte Schmach, die ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad din-me ! ; *das spannendste Buch, das ich je zu lesen bekommen habe,* al levr plijusañ ez eo bet dichañset din lenn ; **2.** c'hoazh, ur wech bennak, un deiz bennak, ur peur bennak ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden,* ne wel ket mui kaout sav en e garg ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; **3.** pep a, pep, bep ; *er gab den Kindern je einen Apfel,* reiñ a reas pep a aval d'ar vugale, un aval a roas da bep hini eus ar vugale ; *nehmt je zwei davon,* kemerit daou pep hini ; *gebt ihnen je zwei davon,* roit pep a zaou dezho, roit pep a zaouig dezho ; *je einer von zwei,* unan a zaou, unan dre zaou, unan diwar zaou, unan bep daou, unan seul daou ; *je der Zehnte, von zehn je einer,* unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *auf je sechs Personen entfällt eine Flasche,* roit ur voutailhad da bep c'hwec'h den, ur voutailhad a zo dre bep c'hwec'h ; *je einer von drei,* unan a bep tri, unan dre bep tri, unan diwar bep tri, unan war bep tri, unan seul dri ; *je im dritten Jahr,* bep tri bloaz ; *je zu zweit,* dre zaouioù, dre zivioù, a-zaouoù, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *je zwei davon, je zu zweit,* a-zaouioù, daou-ha-daou, div-ha-div, daou da zaou, div da ziv, a-zivioù ; *je zu viert, je vier davon,* pevar-ha-pevar, peder-ha-peder, pevar da bevar, peder da beder, a bevar da bevar, a beder da beder, a-bederioù, a-bevaroù ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund,* pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur pouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *je zur Hälfte,* bep un hanter, war hanter, hanter-hanter, hanter-ouzh-hanter, kement-ha-kement, hanter evit hanter ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen,* ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù ez kumun, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; **4.** seul, seul vui, dre ma, bep ma, evel ma ; *je länger die Zeit, umso leichter die Arbeit,* hirañ amzer,

aesañ labour ; *je früher, desto besser (desto lieber), je eher, desto (je) besser,* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je größer er wird, je stärker wird er,* seul vui e kresk, seul greñvoc'h e teu da vezañ, seul vuioc'h e kresk, seul greñvoc'h e teu da vezañ ; *je mehr er trinkt, desto durstiger wird er,* dre ma ev e teu itik, bep ma ev e teu itik ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; *je mehr sie heranwuchsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander,* dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet kalz ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger,* dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien, evel ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien ; *je höher der Berg, desto reiner die Luft,* seul uheloc'h ar menez, seul yac'husoc'h an aer ; *je mehr, je besser,* seul vui, seul well - seul vuioc'h, seul welloc'h - muiañ keuneud, brasañ tantad - forzh tud, forzh plijadur ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ - seul vui ma vez rouez ar varc'hadourezh, seul vui e vez gwerzhet ker ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis,* pa vez reked eus un dra e vez bepred ker ; **5.** diouzh, hervez ; *je nachdem,* diouzh an degouezhioù, diouzh ma vez, diouzh ma vo, diouzh ma vo an dro, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh e gont, diouzh ma vo kont, diouzh m'emañ kont, se 'zo hervez, diouzh (hervez) an degouezh, hervez an darvoudoù, hervez (diouzh) ma tegouezho, hervez pezh a c'hoarvezo ; *je nachdem, was er mir sagt,* diouzh a lavaro din, diouzh ma lavaro din ; *je nach seinem Vermögen,* pep hini hervez e beadra (hervez e aez), pep hini diouzh e c'hounidoù ; *je nach Laune,* hervez ma vez imoret mat pe fall, hervez e froudennoù ; *je nach Lage,* diouzh m'emañ kont, diouzh stad an traoù, hervez ma tegouezho ar bed, hervez ma troio ar stal, diouzh e gont ; *je nach den Verhältnissen (den Umständen),* hervez an doareoù, diouzh ma vo kont, diouzh an degouezhioù (an darvoudoù), diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh ma vo an dro ; *je nach Leistung müssen sie bezahlt werden,* diouzh a labouront e tleont bezañ paeet ; *das ist je nachdem,* se 'zo hervez ; **6.** *oh je ! ach je !* kern va buoc'h !

Jeans b. (-,-) : **1.** bragoù jeans g., bragoù jean g., jeans g./lies., jean g. ; **2.** [gwiad.] denim g., jean g.

Jeck g. (-eb,-en) : [rannyezh] den o veurlarjezañ g., maskaradenn b.

jedenfalls Adv. : **1.** memes tra, d'an (da) nebeutañ, da vihanañ, bepred, atav, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se, diantav ; *das erzählt man sich jedenfalls,* ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred ; *das ist jedenfalls etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, nebeud a ra vad ; *er war jedenfalls ehrlich genug, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; **2.** daoust-pe-zaoust - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - n'eus forzh penaos - forzh penaos - bezet pe vezet - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed.

jedenorts Adv. : dre-holl, e pep lec'h, n'eus forzh pelec'h, ne vern pelec'h, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ.

jeder / jede / jedes 1. anv-gwan diskouezañ : pep, bep, kement, seul ; *zu jeder Stunde,* da bep eur ; *zu jeder Tages- und Nachtzeit,* da bep mare, da bep koulz, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat, noz-deiz ; *auf jeden Fall,* bepred - forzh penaos - n'eus forzh penaos - erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - gant a ri - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo ; *ich besuche Sie auf jeden Fall,* ne c'hwitin ket da vont d'ho kwelet ; *jeder andere,* pep hini all ; *jeder Zehnte,* bep dek den, pep dek den, unan diwar zek, unan dre bep dek ; *jede Nacht,* bemnoz ; *jeden Tag,* bemdez, bemdez-Doue, bemdez-c'houloù, bep penn deiz, bep tamm bemdez, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis; bemdez-buhez ; *jeden Tag und manchmal öfter,* bemdez pe liesoc'h ; *jedes Mal,* bewech, bep taol, seul daol, seul dro, atav, ordinal, sav-taol, bep tro, ingal, bepred ; *jedes Mal, wenn ...,* seul dro ma, bewech ma, bep gwech ma, ken lies ha ma, ken lies ma, bep tro ma, seul wech ma, bep taol (seul wezhiad, seul wechad) ma, kel lies gwech ma, kel lies gwech ha ma, ken lies gwech ma, ken lies gwech ha ma, ken alies gwech ma, ken alies gwech ha ma, ken alies tro ma, ken alies a dro ma, ken lies taol ma, ken lies taol ha ma, ken lies a daolioù ha ma ; *jedes Mal, wenn er kam, erhielt er Prügel,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *jeden zweiten Tag,* a bep eil deiz, bep eil deiz, pep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch,* beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; *jedes zweite Jahr,* bep eil bloaz, bep daou vloaz ; *am ersten Mai jedes Jahres,* bep bloaz da gala-Mae (da gala-hañv, gant kala-Mae, gant kala-hañv) ; *jeden Ersten,* d'ar c'hentañ eus pep miz ; *jedes dritte Fenster,* bep tri frenestr, pep tri frenestr ; *man konnte jedes leiseste Geräusch vernehmen,* an disterañ trouz a veze klevet ; *die Uhr schlägt jede Viertelstunde,* seniñ a ra an horolaj bep kardeur ; *jedes Mittel war ihm gut,* graet en dije n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol, graet en dije n'eus forzh petra evit tennañ e daol ; *jeder Wunsch wird Ihnen erfüllt,* goulennit hag ho po ; *in jeder Hinsicht,* e pep keñver, a bep hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz, e pep andred, e pep feson ; *auf jede Art und Weise,* mod pe vod, e pep hent / pep

hent / e pep feson / e pep keñver (Gregor), e kement feson 'zo, e pep feson ; *jeder Beliebige,* n'eus forzh piv, ne vern piv, nep piv bennak / piv bennak / kement hini / kement den (Gregor).
2. Raganv-diskouezañ : pep hini, pep unan, pep den, kement hini, kement den, kement unan, ken lies hini, ken alies a hini, hini ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen !* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù ! ; *jeder, der / jede, die,* neb a, neb piv bennak a, piv bennak a, pep den a gement a, kement hini a, kement den a, kement a ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen,* ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene dre eno ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid,* truez en doa ouzh kement a oa stag ar boan outo ; *nach dieser kurzen Pause ergriff jeder seinen Wanderstock,* goude an ehanig-se e krogjont pep hini en e vazh-vale ; *das schaffst du so gut wie jeder,* gouest out d'ober al labour-se kenkoulz hag hini, gouest out d'ober al labour-se kenkoulz ha nikun ; *er kennt die Gegend besser als jeder andere,* anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun ; *auf jeden entfallen zwei Brote,* pep a ziv dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dezho, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre benn, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre zen, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre bep den ; *zwei Frauen, jede auf einem weißen Pferd,* div vaouez war bep a varc'h gwenn ; *jeder auf einem Pferd,* pep a varc'h dindano ; *jeder trug einen korb,* ganto e oa pep a baner en o daouarn ; *die Mädchen hielten jede eine Handtasche in der Hand,* ar merc'hed a veze pep a sac'hig ganto war-bouez o dorn ; *jeder einzelne,* pep unan ; *jeder von euch,* pep unan ac'hanoc'h, kement hini a zo ac'hanoc'h, kement den a zo ac'hanoc'h, kement unan a zo ac'hanoc'h, ken lies hini a zo ac'hanoc'h, ken alies a hini a zo ac'hanoc'h ; *eins für jeden, jedem eins,* pep a hini ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen,* bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *jeder hat sein eigenes Zimmer,* pep a gambr o deus ; *jeder von uns,* kement a zo ac'hanomp-holl, pep unan ac'hanomp, kement hini a zo ac'hanomp, kement den a zo ac'hanomp, kement unan a zo ac'hanomp, ken lies hini a zo ac'hanomp, ken alies a hini a zo ac'hanomp ; *das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird,* neb piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den, pep den a gement) a zo bet disklêriet kablus, a vez kastizet gant al lezenn ; *ein jeder,* pep hini, pep unan, an holl dud, kement den a zo, pep den a gement ; *alles und jedes,* an holl gwitibunan ; [kr-l] *jedem das Seine,* e hini da bep hini / da bep hini e dra (Gregor) - da bep re e eur - pep hini e lod - pep hini e hini - pep hini e gont - panerig da verserig - ar baner hervez ar merser - ouzh pep stad eo stag he foan - e stad a zo da bep unan, darn a labour, darn all a gan ; *jedem nach seinem Geschmack,* da bep hini e vlaz, logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaomp tout ; *jeder ist sich selbst der Nächste,* pep manac'h a bed evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez zo marv ha karantez zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *jeder für sich,* pep hini war e besk, pep hini evit e sac'h, pep hini evit e gont, pep hini evitañ e-unan (Gregor) ; *jeder ist Herr in seinem Hause,* pep ki 'zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di, pep ki a harzh en e di.
jederlei Adv. : a bep seurt.
jedermann raganv-diskouezañ : pep hini, pep unan, kement hini, kement den ; *es ist nicht jedermanns Sache,* an dra-se n'eo ket afer n'eus forzh piv ; *Herr Jedermann,* an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h", un den a nep hini g., ar peanv war ar straed g.
jederzeit Adv. : da bep mare, da bep koulz, e pep mare, e pep amzer, da nep mare, e nep amzer, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, tro-pe-dro, abred ha diwezhat, noz-deiz, bepred, atav ; *auf Verlangen jederzeit vorzuzeigen,* da ziskouez pa vo (pa vez) goulennet, da ziskouez bewech ma vo (bewech ma vez) goulennet.
jedoch Stagell genurzhiañ : koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, avat, ha c'hoazh, met, nag evit-se, memes tra ; *jedoch das war ein kurzes Glück,* (Hebbel), koulz all, berrbad e voe o levenez - met buan e troas al levenez da joa vil - met buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *ich glaubte, es wäre dort was los gewesen, ich habe mich jedoch zu Tode gelangweilt,* me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden jedoch mit dem Zug fahren müssen,* edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *er lag wach auf seinem Bett, jedoch seine Augenlider waren geschlossen,* dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und bin jedoch noch nicht fertig,* e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich wollte ins Kino, mein Freund jedoch nicht,* c'hoant am boa mont d'ar sinema, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *es war schon spät, die Mutter jedoch arbeitete noch,* diwezhat e oa dija, ar vamm avat a laboure c'hoazh ; *wir warteten auf ihn, er kam jedoch nicht,* gortozet hor boa anezhañ, met n'e oa ket deuet ; *er wollte mir helfen, er kam jedoch nicht,* c'hoant en doa bet sikour ac'hanon, met ne oa ket deuet ; *er konnte jedoch die Wahrheit herausfinden,* deuet e oa a-benn da c'houzout a wirionez memes tra.
Adv. : met, hogen, memes tra ; *er ist zwar sehr alt, jedoch ist er noch rüstig,* kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn memes tra - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause,* ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *er versuchte es mehrfach, jedoch misslang es immer wieder,* klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn ; *sie versprach zu kommen, jedoch war ihre Mutter krank,*

lavaret he doa e teufe, met klañv e oa he mamm ; *er lag wach auf seinem Bett, jedoch waren seine Augenlider geschlossen,* dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù.

jedweder / jedwede / jedwedes anv-gwan : pep, bep, kement.

Raganv : pep hini, pep unan, kement hini, kement den, nep, nep piv bennak, piv bennak, pep den a gement.

Jeep® g. (-s,-s) : **1.** jip g. ; **2.** karr-tan treuz bro g., P. karr-saout g.

jegliche / jeglicher / jegliches anv-gwan amresis : pep, bep, kement ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ? ; *ohne jegliche Vorwarnung,* hep berzadenn a nep seurt.

Raganv amresis : pep hini, pep unan, kement hini, kement den, nep, nep piv bennak, piv bennak, pep den a gement.

jeher Adv. : *seit jeher, von jeher,* a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, a bep mare, a-hed an amzerioù, a bep amzer, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor).

Jehova g. (-s) : [relij.] Jehova g. ; *Zeuge Jehovas, Jehovas Zeuge,* test Jehova g.

Jehovah g. : [relij.] Jehovah g.

jein Adv. : ya ha nann war un dro.

Jelängerjelieber n. (-s,-) : [louza.] gwezvoud str., bezvoud str., boued-gavr g., gavrvoued g., gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g.

Jelängerjelieberblüte b. (-,-n) : bronnig ar c'havr b., bronnig ar c'had b., bronn goukoug b. ; *Saft der Jelängerjelieberblüte,* laezh-gavr g., laezh-koukoug g.

jemals Adv. : biskoazh, biken, morse, c'hoazh, ur wech bennak, un deiz bennak, ur peur bennak ; *hat man jemals so etwas gesehen ?* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *das spannendste Buch, das ich jemals zu lesen bekommen habe,* al levr plijusañ ez eo bet dichañset din lenn.

jemand raganv amresis : unan bennak, unan bennaket, unan, hini, den, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, [kozh] ur re bennak, ur re, ur re pe re ; *ist jemand da ?* ha tud a zo ? ; *jemand hat mich gerufen,* unan bennak en deus bet galvet ac'hanon ; *has du jemanden gesehen ?* ha gwelet ec'h eus bet unan bennak ? ; *ist jemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? ; *jemand anders,* unan bennak all, hini all ; *jemand Unbekanntes,* unan bennak dianav, un neb piv bennak g. ; *ein gewisser Jemand,* unan bennak pehini ne anvin ket, unan bennak ha te oar piv eo, un neb piv bennak, ur peanv bennak g., ur peanv g., an den-mañ-den g., neb-mañ-neb. ; *jemandem eine Freude bereiten,* ober plijadur d'unan bennak ; *bleiben wir hier, falls noch jemand kommt !* chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan bennak c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan pe unan c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe hini pe hini c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe den pe zen c'hoazh ! chomomp amañ rak na zeufe unan bennak c'hoazh ! ; *ohne jemanden zu sehen,* hep bezañ gwelet nikun, hep bezañ gwelet hini, hep bezañ gwelet den, hep bezañ gwelet ur penn ki, hep bezañ gwelet foeltr den.

jener / jene / jenes 1. anv-gwan diskouezañ : ar ... -se, al ... -se, an ... -se, ar ... -hont, al ... -hont, an ... -hont ; *zu jener Zeit,* d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, da neuze, a-benn neuze, en amzer-hont ; *an jenem Tag,* en deiz-se, en deiz-hont ; *in jener Nacht,* en noz-hont ; *auf jene Weise,* e-giz-hont, evel-hont ; *auf diese oder jene Weise,* en doare-mañ pe en doare-hont ; **2.** raganv-diskouezañ : hennezh g., honnezh b., henhont, honhont, hounhont, ar re-se lies., ar re-hont lies., an dra-se, an dra-hont ; *dies oder jenes,* seurt pe seurt, hen-ha-hen ; *dies und jenes,* an dra-mañ hag an dra-hont ha kalz a draoù all (Gregor) ; *dieser und jener,* hemañ hag hennezh ; *dieser oder jener,* hemañ-henn ; *diese und jene,* homañ hag honhont ; *diese oder jene,* houn-ha-houn.

jenseitig ag. : a-dal, war an tu all, enep ; *das jenseitige Ufer,* an tu all eus ar stêr g., ar ribl enep g.

jenseits Adv. : en tu-hont da, en tu all da ; *jenseits des Ärmelkanals,* en tu all da Vor Breizh, tramor ; *jenseits des Atlantiks,* en tu all d'ar Meurvor Atlantel, tramor ; *jenseits des Rheins,* en tu all d'ar Roen ; *jenseits des Meeres,* tramor ; *jenseits des Mittelmeers,* en tu all d'ar Mor Kreizdouarel ; *jenseits der Alpen gelegen,* lec'hiet en tu all d'an Alpoù ; *jenseits von Raum und Zeit,* en tu all d'an egor ha d'an amzer, er beurbadelezh ; *jenseits des Grabes,* en tu all d'ar bez ; P. *jenseits des großen Teiches,* en tu all da bark ar silioù, en tu all d'ar Meurvor Atlantel, tramor ; *er ist schon jenseits der Fünfzig,* hanter-kant vloaz bet eo, ouzhpenn hanter-kant vloaz eo, muiget hanter-kant vloaz eo, pase hanter-kant vloaz eo, tremen hanter-kant vloaz eo ; *das liegt jenseits meines Verständnisses,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

Jenseits n. (-s) : *das Jenseits,* ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g. ; *ins Jenseits abberufen werden,* mont d'ar bed all, mont da Anaon (d'an Anaon), mervel ; *jemanden ins Jenseits befördern,* kas u.b. d'ar bed all (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), peurgas u.b., reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., lazhañ u.b.

Jeremias g. (Jeremiä) : [relij] Jeremiaz g. ; *die Klagelieder Jeremiä,* klemmganoù Jeremiaz lies.

Jersey n. (-s) : Jerzenez b.

Jerusalem n. (-s) : Jeruzalem b.

Jesaias g. : [relij.] Izai g.

Jesses estl. : Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !

Jesuit g. (-en,-en) : [relij.] jezuist g.

Jesuitenorden g. (-s) : [relij.] urzh ar jezuisted g.

Jesuitentum n. (-s) : [relij.] jezuistegezh b.

jesuitisch ag. : [relij.] jezuistek.

Jesus g. (Jesu) : [relij.] Jezuz g. ; *Jesus Christus,* Jezuz-Krist g. ; *Jesus wurde von der Jungfrau Maria geboren,* Jezuz a c'hanas eus ar Werc'hez ; *Jesus starb am Kreuz,* mervel a reas Jezuz war ar groaz ; *das Heiligste Herz Jesu,* ar Galon Sakr b. ; *sich dem Heiligsten Herzens Jesu hingeben,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr.
Jesuskind n. (-s) **/ Jesuskindlein** n. (-s) : [relij.] mabig Jezuz g.
Jesuslatschen lies. : soledennoù lies., solennoù lies., sandalennoù lies.
Jet g. (-/-s,-s) : P. jet g.
Jetlag g. (-s,-s) : [beajoù] skuizhder o tont eus ar c'hemm-eur g.
Jeton g. (-s,-s) : jedouer g., jedaouer g., jedenn b.
Jetset g. (-s,-s) : jet-society b., jet-set g./b.
Jetstream g. (-s,-s) : aergasenn b.
Jett g./n. (-s) : maen-jed g., jed g.
jetten V.gw. (ist gejettet) : P. mont kuit gant ur c'harr-nij.
jetzige(r,s) ag. : a vremañ, bremañ, bezant, bremanel, kempred, hiziv ; *jetzige Lage*, stad an traoù bremañ b. ; *im jetzigen Augenblick,* evit bremañ, bremañ, d'ar predmañ, dres d'an ampoent ; *in der jetzigen Situation,* diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, gant stad an traoù er mod 'zo ; P. *in der jetzigen Zeit,* hiziv an deiz, gant ar vuhez (an amzer) a zo o ren, en amzer a zo o ren, gant ur vuhez (gant un amzer) er mod 'zo.
jetzt Adv. : bremañ, nomañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, a-vremañ ; *wie viel Uhr ist es jetzt ?* pet eur eo pelloc'h ? ; *jetzt ist es Zeit,* deuet eo ar c'houlz (an amzer), bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, pred eo deomp-ni mont dezhi, setu ar pred, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se ; *und jetzt sagt er ...*, ha setu eñ da lavaret ; *er ist wahrscheinlich jetzt schon angekommen,* sur a-walc'h eo degouezhet a-benn bremañ ; *und jetzt wollen sie weg,* ha setu m'o deus c'hoant mont kuit ; *du bist jetzt groß genug,* paotr a-walc'h out bremañ, plac'h a-walc'h out bremañ ; *jetzt ist Ihre Suppe kalt geworden,* pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *jetzt gleich,* bremañ-souden, bremañ-tuchant, bremaik, pelloc'h, tuchantik ; *jetzt oder nie,* bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi ; *für jetzt,* evit bremañ, evit c'hoazh, evit poent, evit an ampoent, evit ar mare, evit ar c'houlz ; *ab jetzt, von jetzt an,* evit a-benn kaer, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, a-hiziv, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; *bis jetzt,* betek amañ, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ ; *ich gehe aber jetzt,* me a zo o vont atav ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen, jetzt, wo ich genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen,* bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prenin ur c'harr-tan.
Jetzt n. (-) : **/ Jetztzeit** b. (-) : amzer-vremañ b.
jeweilige(r,s) ag. : **1.** ketep ; *die ausländischen Studenten reisen in ihr jeweiliges Land zurück,* ar studierien estren a zistro pep hini d'e vro ; **2.** a vremañ, eus ar mare ; *der jeweilige Präsident,* ar prezidant a vremañ g.
jeweils Adv. : pep re anezho, pep hini anezho, bewech, bep tro ; *zwei Pausen von jeweils zehn Minuten,* daou ehan a zek minutenn pep hini ; *er schickte jeweils kant Euro,* kas a rae kant euro bewech, kas a rae kant euro bep tro ; *sie gehen in Gruppen von jeweils zehn Mann,* bale a reont dek ha dek, bale a reont dek e pep bandenn ; *alle erhielten jeweils zwei Bücher,* pep a zaou levr a voe roet dezho ; *ich werde jeweils zwei Kisten tragen,* daou-ha-daou e tougin ar c'hasedoù-se ; *auf jeweils sechs Personen entfällt eine Flasche,* roit ur voutailhad da bep c'hwec'h den, ur voutailhad a zo dre bep c'hwec'h ; *jeweils einer von drei,* unan a bep tri, unan dre bep tri, unan diwar bep tri, unan war bep tri ; *von zehn jeweils einer,* unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek.
Jg. [*berradur evit* **Jahrgang**] *sellit uheloc'h*.
Jh. [*berradur evit* **Jahrhundert**] kantved g.
JH [*berradur evit* **Jugendherberge**] herberc'h yaouankiz g.
jiddisch ag. : yidich.
Jiddisch n. : yidich g.
Jiu-Jitsu n. (- pe -s) : jiu-jitsu g.
Job g. (-s,-s) : tamm labour g., tamm brizhlabour g., implij g., fred g., tamm micher g., gounidegezh b. ; *cooler Job,* abuzetez vrav b.
jobben V.gw. (hat gejobbt) : P. labourat, brizhlabourat, ober un tamm labour bennak, ober hirik ha berrik.
Jobber g. (-s,-) : **1.** [Yalc'h] brokaiger g., agioter g. ; **2.** den hag a vev diwar tammoù labour dister g.
Jobberei b. (-) : [eskemmdi] agioterezh g., brokaigerezh g.
jobbern V.gw. (hat gejobbert) : [eskemmdi] agiotañ, brokaigañ.
Jobsharing n. (-/-s) : rannadur al labour g.
Joch n. (-s,-e) : **1.** yev g., yevad g., suj g. ; *Ochsen unter das Joch bringen,* yevañ oc'hen, lakaat ejened ouzh ar yev, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen ; [dre skeud. ha ster rik] *das Joch tragen,* dougen ar yev ; [dre skeud.] *das Joch abschütteln (abwerfen),* terriñ ar yev, disujañ, en em zisujañ, teuler ar yev a-ziwar e zivskoaz, divazhyevañ, terriñ e rañjennoù ; *Irland blieb frei vom römischen Joch,* lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien,* terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln,* terriñ yev ar renkad korvoer ; *das Joch auferlegen,* lakaat da sujañ (da blegañ), yevañ ; *jemanden unter das Joch bringen, jemanden unter das Joch beugen,* plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. da sujañ, sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, lakaat u.b. da bladañ d'e veli, lakaat u.b. dindan yev, bazhyevañ u.b., lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, yevañ u.b., mestroniañ u.b., chadennañ u.b., hualañ u.b. ; *sich unter das Joch beugen,* sujañ, plegañ, soublañ, rankout pladañ ; *vom Joch befreien,* divazhyevañ,

diyevañ ; *durchs Joch gehen,* rankout pladañ (sujañ, soublañ, en em izelaat) ; *mein Joch ist sanft,* va yev a zo dous ; *das Kaudinische Joch,* [istor] yev Kaodiom [arouez an dismegañs a veze graet d'an drec'hidi] g. ; **2.** ode g. ; **3.** [tisav.] treuziad g., gwareg-pont b. ; **4.** yev da gerc'hat dour g., bazh-yev b. ; **5.** [muzul, gorread] devezh-arat g., pengenn g. / keñver douar g. (Gregor).

Jochbaum g. (-s,-bäume) : kamarenn b.

Jochbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-boc'h g.

Jochbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg ar voc'h b.

Jochbrücke b. (-,-n) : pont diazezet war bilochoù g., pont war bostoù g.

Jochfeld n. (-s,-er) : treuziad pont g.

Jochfortsatz g. (-s,-fortsätze) : [korf.] baleg ar voc'h g.

Jochmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn a-voc'h b.

Jochochs g. (-en,-en) : ejen tenn g.

Jochriemen g. (-s,-) : louan b.

Jochring g. (-s,-e) : inar g.

Jochspannung b. (-,-en) : treuziad pont g.

Jochträger g. (-s,-) : skor treuziad g., treust g.

Jochweite b. (-,-n) : hed treuziad g.

Jockei g. (-s,-s) **/ Jockey** g. (-s,-s) : [sport] joke g.

Jockeydress g. (-/-es,-e) : kazakenn b., rokedenn b.

Jod n. (-s) : iod g.

Joddämpfe lies. : aezhennoù iodek lies.

jodeln V.gw. (hat gejodelt) : hollaikat, tiroliñ, kanañ diouzh giz Bro-Dirol.

jodhaltig ag. : iodek, iodet.

Jodler g. (-s,-) : **1.** kanaouenn diouzh giz Bro-Dirol b., tirolianenn b., tiroladenn b., hollaika g. ; **2.** kaner diouzh giz Bro-Dirol g.

Jodsilber n. (-s) : [kimiezh] iodidenn arc'hant b.

Jodtinktur b. (-) : [mezeg.] tentur iod g.

Jodoform n. (-s) : [kimiezh] iodoform g., triiodometan g.

Joga g./n. (-/-s) : yoga g.

joggen V.gw. (hat gejoggt, *evit pouezañ war an dilec'hiañ* : ist gejoggt): [sport] trotañ, joggañ, galoupat.

Joggen n. (-s) : [sport] trotadenn b., trotañ g., jogging g., frapad galoupat g., frapad redek g., galoupat g.

Jogger g. (-s,-) : [sport] troter g., jogger g., galouper g.

Jogging n. (-s) : [sport] trotadenn b., trotañ g., jogging g., frapad galoupat g., frapad redek g., galoupadenn b., galoupat g.

Joggінganzug g. (-s,-anzüge) : [sport] dilhad trotañ g., dilhad jogging g.

Joghurt g./n. (-/-s,-e/-s) : yaourt g. ; *der Joghurt hat längst das Verbrauchsdatum überschritten,* dourennet eo ar yaourt.

Joghurtbecher g. (-s,-) : pod yaourt g., podad yaourt g., yaourt g.

Joghurtmilch b. (-) : yaourt g.

Jogi g. (-s,-s) : yogi g.

Jogurt g./n. (-/-s,-/-s) : yaourt g. ; *der Jogurt hat längst das Verbrauchsdatum überschritten,* dourennet eo ar yaourt.

Johann g. **/ Johannes** g. : Yann g. ; [relij] *Johannes der Täufer,* sant Yann-Vadezour g. ; *Tag der Enthauptung Johannes des Täufers,* gouel sant Yann dibenn-eost g., gouel Yann dibenn-eost g.

Johanna b. : Janed b., Chann b., Channig b., Jani b.

Johannesbrief g. (-s,-e) : *die Johannesbriefe,* lizhiri (lizheroù) an abostol Yann lies.

Johannesevangelium n. (-s) : *das Johannesevangelium,* an aviel hervez sant Yann g.

Johannesgürtelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Johannis n. (-) : gouel sant Yann g., gouel Yann g.

Johannisbeere b. (-,-n) : [louza.] kastilhez str., kastilhezenn b., kastrilhez str., kastrilhezenn b. ; *schwarze Johannisbeere,* kastilhez du str., *rote Johannisbeere,* kastilhez ruz str.

Johannisbeerlikör g. (-s,-e) : likor kastilhez-du g.

Johannisbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod kastilhezenn b., kastrilhez str./g.

Johannisbeertraube b. (-,-n) : [louza.] blokad kastilhez g., kropad kastilhez g.

Johannisblume b. (-,-n) : [louza.] arnika-menez g.

Johannisblut n. (-s) : [louza.] milzoull g., kanttoullig g., kanttoull g. g.

Johannisbrot n. (-s) : [louza.] karoubez str.

Johannisbrotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez karoubez str., karoubezenn b.

Johannisfest n. (-es,-e) : gouel sant Yann g., gouel Yann g., Gouel-Yann g.

Johannisfeuer n. (-s,-) : tantad sant Yann g., tantad gouel Yann g. ; *Asche des Johannisfeuers,* ludu tantad sant Yann g., ludu tantad gouel Yann g. ; *Versteigerung der Asche des Johannisfeuers,* embann al ludu g.

Johanniskäfer g. (-s,-) : [loen.] **1.** preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., preñv gweleviat g., c'hwibu-luc'h str. ; **2.** c'hwil-derv mizh Even g., c'hwil-tann g., c'hwil-Mae g., buoc'h-derv b.

Johanniskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kanttoull g., kanttoullig g., milzoull g. ; *Blut-Johanniskraut,* gwenterc'henn b.

Johannislauch g. (-s,-e) : [louza.] ognonetez str., kraksivolez str.

Johannismarkt g. (-es) : Foar Ouel-Yann b., Foar sant Yann b.

Johannistag g. (-s,-e) : gouel sant Yann g., Gouel-Yann g. ; *am Johannistag ist die Hälfte des Jahres vorbei,* Gouel-Yann a rann ar bloaz e daou damm.

Johannistrieb g. (-s,-e) : **1.** astaol war an diwezhad g., taoladenn war an diwezhad b. ; **2.** [dre skeud.] karantez war an diwezhad b., karantez war an oad diskar b., distro yaouankiz g.

Johanniswürmchen n. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g.

Johanniter g. (-s,-) : herberc'hour sant Yann g., marc'heg sant Yann g.

Johanniterkreuz n. (-es) : kroaz Valta b., kroaz marc'heien sant Yann b.

Johanniterorden g. (-s) : urzh marc'heien sant Yann g.

johlen V.gw. (hat gejohlt) : krial a-bouez-penn, youc'hal, beogal, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn.

John g. : Yann g.

Joint g. (-s,-s) : P. bazh butun drol b., bazh butun-nij b., bazh butun koul b.

Jointventure n. (-/-s,-s) **/ Joint Venture** g. (-/-s,-s) : [kenw.] kenembregerezh g.
Jo-Jo® n. (-s,-s) : yo-yo® g., pun-dibun g. ; *Jo-Jo spielen,* c'hoari pun-dibun.
Joker g. (-s,-) : joker g.
Jokus g. (-,-se) : farsadenn b., bourd g.
Jolle b. (-,-n) : [merdead.] yol g., kanod g., driver g.
Jongleur g. (-s,-e) : **1.** [sirk] banniker g. ; **2.** [Krennamzer] **a)** jangler g., barzh g. ; **b)** furlukin g., farouell g.
Jongleurin b. (-,-nen) : **1.** [sirk] bannikerez b. ; **2.** [Krennamzer] **a)** janglerez b. ; **b)** furlukinez b.
jonglieren V.gw. (hat jongliert) : [sirk] bannikat, c'hoari timolo ; **2.** [dre skeud.] *mit den Wörtern jonglieren,* c'hoari gant ar gerioù.
Jonquille b. (-,-n) : [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.
Joppe b. (-,-n) : chupenn b., kalabousenn b., vareuzenn b.
Jordan g. (-/-s) : Jordan g., Jourden g., kanol Jourden b.
Jordanien n. (-s) : Jordania b.
Jörg g. : Jord g., Jorj g.
Josef g. : Jozef g., Jozeb g., Jos g., Job g. ; *Josef wurde Stammvater eines edlen Geschlechts,* Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
Josefa b. **/ Josefine** b. : Josefa b.
Joseph g. : Jozef g., Jozeb g., Jos g., Job g. ; *Joseph wurde Stammvater eines edlen Geschlechts,* Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
Josefskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sikadez g.
Jot n. (-,-) : [*anv alamanek evit al lizherenn j*], iota g.
Jota n. (-/-s,-s) : iota g. ; [dre skeud.] *kein Jota an etwas (t-d-b) ändern,* na dreiñ ur pik en un dra bennak, na dreiñ ur pik diouzh udb, na gemmañ lizherenn ebet en ur skrid bennak ; P. *er will kein Jota (um kein Jota) nachgeben,* delc'her mort (yud, start, gwevn) a ra, ne gil tamm ebet, ne giz neudenn ebet, ne soubl tamm ebet, n'eus pleg ebet ennañ, derc'hel a ra mat d'e askorn, ne gilfe ket an disterañ, ne gilfe ket a-dreuz troad.
Joule n. (-/-s,-) : [fizik] joul g.
Joulesch- ag. : *Joulesches Gesetz,* lezenn Joule b.
Jour fixe g. (- -,-s -s) : abadenn danevelliñ sizhuniek b., rentañ-kont sizhuniek g.
Journaille b. (-) : kazetennoù sebeziñ lies., tammoù torch lies.
Journal n. (-s,-e) : **1.** kazetenn b., kelaouenn b. ; **2.** marilh ar c'hontoù g.
Journalismus g. (-) : kelaouennerezh g., kazetennerezh g.
Journalist g. (-en,-en) : kelaouenner g., kazetenner g.
Journalistik b. (-) : kelaouennouriezh b., studioù ar c'helaouennerezh lies.
Journalistin b. (-,-nen) : kelaouennerez b., kazetennerez b.
journalistisch ag. : ... kelaouenner, evel kelaouenner, ... kelaouennerezh, ... kelaouiñ, kazetennel.
jovial ag. : **1.** madelezhus, karantezus ; **2.** laouen, drev, drant, seder, lirzhin, gwiv, bagol, sart, c'hoarzhus, ebatus, gae, gailhart.
Jovialität b. (-) : **1.** madelezh b., madelezhusted b. karantegezh b., karantelezh b. ; **2.** levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b.
Joystick g. (-s,-s) : lanker c'hoari-video g., dornell c'hoari-video b.
JPEG n. (... von JPEG *pe* JPEG-...) : [stlenn.] reolad JPEG b.
jr. : [*berradur evit* **junior**] mab g.
Jubel g. (-s) : trid g., levenez vras b., entan g., birvilh g., trelaterezh g., birvidigezh b., gardisted b., gardister g. ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten,* ar re a had en daeroù a vedo el levenez.
Jubelfeier b. (-,-n) **/ Jubelfest** n. (-es,-e) : jubile g.
Jubelfreude b. (-) : levenez vras b., entan g., birvilh g., trelaterezh g., birvidigezh b.
Jubelgeschrei n. (-s) : youc'hadennoù a levenez lies.
Jubelhochzeit b. (-,-en) : deiz-ha-bloaz an dimeziñ g.
Jubeljahr n. (-s,-e) : **1.** bloaz ar jubile g., bloavezh ar jubile g. ; **2.** [tro-lavar] P. *alle Jubeljahre*, *alle Jubeljahre einmal,* ral a wech, dibaot a-walc'h, dibaot a wech.
jubeln V.gw. (hat gejubelt) : grouifal, tridal, birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levenez ; *hell (laut) jubeln,* grouifal, tridal gant al levenez, leuskel youc'hadennoù a levenez ; *das Volk jubelt über den Sieg,* degemer a ra ar bobl an trec'h gant youc'hadennoù a levenez ; *wir jubeln im Inneren,* bleuñviñ a ra hor c'halonoù ; *jemandem Beifall jubeln,* youc'hal a-leizh korzenn (a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn) ha strakal e zaouarn en enor d'u.b.
V.k.e (hat gejubelt) : P. *jemandem etwas unter die Weste jubeln,* **a)** teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., en em zizammañ war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat udb war gwall u.b. ; **b)** en em zizammañ eus udb war u.b., bountañ udb gant u.b.
Jubelruf g. (-s,-e) : youc'hadenn entanet b., youc'hadenn a levenez b.
Jubilar g. (-s,-e) : den hag a vez lidet e 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 pe 50 vloaz labour pe garg g.
Jubilarin b. (-,-nen) : maouez hag a vez lidet he 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 pe 50 vloaz labour pe garg b.
Jubiläum n. (-s, Jubiläen) : **1.** [Bibl] jubile g. ; **2.** [relij.] jubile g., bloavezh santel g. ; **3.** *fünfzigstes Jubiläum,* jubile g. ; *zwanzigjähriges Jubiläum,* ugentveder g.
Jubiläums- : jubileel, … jubile, … ar jubile.
jubilieren V.gw. (hat jubiliert) : grouifal, tridal, birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen.
juchen V.gw. (hat gejucht) : birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levenez.
juchhe / juchhu / juchheißa estl. : rip ! you ! you hou hou ! youkou !
Juchten g./n. (-s) : lêr Rusia g.
juchten ag. : e lêr Rusia, ... lêr Rusia.
juchzen V.gw. (hat gejuchzt) : birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levenez.
jucken V.k.e., V.em. (hat gejuckt / hat sich gejuckt) : **1.** debroniñ, klevet debron, kaout debron, kaout

kemenerien, ober debron, flemmikañ ; *sich (t-d-b) die Haut blutig jucken, sich (t-rt) blutig jucken,* skrabañ e groc'hen betek ar gwad (betek ar bev), en em gravat betek ar gwad (Gregor) ; *die Narbe juckt mich, die Narbe juckt mir,* va figosat a ra va c'hleizhenn ; **2.** P. *was juckt dich das ?* ha forzh a zo dit-te ?! ; *das juckt mich nicht,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; **3.** [kr-l] *wen's juckt, der kratze sich,* an hini a sant ar c'hwezh diouzh e revr e kouezh - sellit ouzh ho potoù hag e welot toull ho loeroù - sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou.
V.gw., V.dibers. (hat gejuckt) : **1.** debroniñ, ober debron, bezañ debronus, flemmikañ ; *es juckt mir,* debron am eus, debron a ra din ; *es juckt mich in den Fingern,* klevet a ran debron em bizied, debron am eus em bizied, kemenerien am eus em bizied, tapet em eus debron em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied ; *mich juckt es am Rücken, mein Rücken juckt,* debron am eus e-barzh va c'hein ; *es juckt mich im Arm,* ar c'hemener a zo krog em brec'h ; *es juckt mich in der Wade,* kemenerien am eus e kof va gar ; **2.** [dre skeud.] P. *es juckt mich in den Beinen,* emaon o virviñ war va zreid gant ar c'hoant mont kuit ; *die Zunge juckt ihn,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; P. *es juckt mir in den Fingern,* c'hoant bras am eus (c'hoant bras eo din) da ziaveliñ ur javedad dezhañ, debron am eus em dorn, debron a ra din diaveliñ ur javedad dezhañ.
Jucken n. (-s) : debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbares Jucken,* debron-krug g.
Juckpulver n. (-s) : poultr-skrabañ str., skrab g.
Juckreiz g. (-es) : debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbarer Juckreiz,* debron-krug g. ; *einen Juckreiz bekommen,* kregiñ debron en an-unan.
Juda[1] g. : [Bibl] [roue] Juda g.
Juda[2] n. (-s) : [Bibl] [bro] rouantelezh Juda b.
Judäa n. (-s) : Judea b.
Judäer g. (-s,-) : [istor] Judean g.
Judaismus g. (-) : [relij.] yuzevegezh b., yuzeviezh b.
Judas g. (-,-se) : **1.** Judaz g., Yuzaz g. ; *der Verräter Judas,* an treitour Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] treitour g., yudaz g.
Judasbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez Judaz str., gwez Judea str. [*Cercis siliquastrum*].
Judaskuss g. (-es,-küsse) : **1.** pok Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., treitouriezh b.
Judaslohn g. (-s,-löhne) : **1.** gopr Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] gopr ar vezh g.
Jude g. (-n,-n) : Yuzev g. ; *das Volk der Juden,* pobl ar Yuzevien b. ; *ewiger Jude,* Boudedeo g.
Judenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] sedratez str., sedratezenn b..
Judendeutsch n. : yidich g.
judenfeindlich ag. : enepyuzev.
Judenfrage b. (-,-n) : [nazi., istor] kudenn ar Yuzevien b. ; *Endlösung der Judenfrage,* diskoulm diwezhañ da gudenn ar Yuzevien g.
judenfrei ag. : [nazi.] Yuzev ebet ennañ.
Judenhass g. (-es) *I* **Judenhetze** b. (-) : enepyuzevegezh b.
Judenkirsche b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.
Judenrat g. (-s,-räte) : [istor] kuzul ar Yuzevien g.
Judenstern g. (-s,-e) : [istor] steredenn David b.
Judentum n. (-s) : **1.** Yuzevien lies., yuzeviezh b., yuzeverezh g. ; **2.** [relij.] yuzevegezh b.
Judenverfolgung b. (-,-en) : heskinerezh a-enep ar Yuzevien g., hande a-enep ar Yuzevien g., heskin enepyuzev g., heskinadur enepyuzev g.
Judenviertel n. (-s,-) : geto g., karter ar yuzevien g., karter yuzev g., gato g., ghetto g., yuzeveri b.
Jüdin b. (-,-nen) : Yuzevez b.
jüdisch ag. : yuzev, yuzevek ; *jüdischer Tempel,* sinagogenn b.
jüdisch-christlich ag. : yuzev-kristen.
Judikative b. (-) : barnerezh g., galloud barn g.
judizieren V.k.e. (hat judiziert) : barn, rentañ ar justis, dougen ur varn.
Judo n. (-/-s) : judo g.
Judogriff g. (-s,-e) : krog judo g., kraf judo g.
Judogürtel g. (-s,-) : gouriz judo g.
Judokampf g. (-s,-kämpfe) : krogad judo g.
Judoka g. (-/-s,-/-s) / b. (-,-/-s) : judoka g./b.
Jugend b. (-) : yaouankiz b., oad krenn g., krennoad g. ; *die Jugend ist ausgelassen,* war orjal emañ ar re yaouank, lavig a vez atav gant ar re yaouank, mesk a zo er re yaouank, foll eo ar yaouankiz ; *von Jugend auf,* abaoe an oad kentañ, ent bihan, a-vihan, a-vihanik ; *schon über die erste Jugend hinaus sein,* na vezañ mui en e yaouankiz kentañ, bezañ tremenet dreist e yaouankiz kentañ, bezañ er-maez a vugel, bezañ aet er-maez a vugel ; *die früheste Jugend, die zarteste Jugend,* ar yaouankiz vunut b., an oad kentañ g., an oad tener g. ; *in meiner Jugend,* em amzer yaouank, pa oan o ren va yaouankiz ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans*

Leben, ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen, eine ausschweifende Jugend verleben,* roulat e yaouankiz ; *seine Jugend verzetteln,* foranañ e yaouankiz ; *sich nach seiner Jugend zurücksehnen,* keuziñ d'e yaouankiz ; [kr-l] *Jugend hat keine Tugend, Jugend muss sich austoben,* ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant kolo, heol hag amzer e teu bouk ar mesper - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an hailhoned eo a ra ar wazed ; *die Jugend weiß nicht, das Alter kann nicht,* ar re yaouank n'ouzont ket c'hoazh hag ar re gozh ne c'hallont ket ken.

Jugendalter n. (-s) : oad krenn g., yaouankiz b., an oad etre daou g., krennoad g.

Jugendamt n. (-s,-ämter) : servij skoazell evit ar re yaouank g., servij ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendarbeit b. (-) : **1.** labour ar re yaouank g. ; **2.** skoazell sokial evit ar re yaouank b.

Jugendbewegung b. (-,-en) : emsav yaouankizoù g., luskad tud yaouank g.

Jugendbild n. (-s,-er) : poltred bugaleaj g.

Jugendbildnis n. (-ses,-se) : taolenn u.b. en e yaouankiz b. ; *ein Jugendbildnis Dürers,* ur poltred Dürer pa oa yaouank g.

Jugendblüte b. (-) : fleurenn ar yaouankiz b. ; *in der Jugendblüte,* e fleurenn e yaouankiz, e fleur e yaouankiz, yaouank-flamm.

Jugendbuch n. (-s,-bücher) : levr evit an dud yaouank g.

Jugendfilm g. (-s,-e) : film evit an dud yaouank g.

jugendfrei ag. : aotreet evit ar re yaouank.

Jugendfreund g. (-s,-e) : mignon yaouankiz g.

Jugendfreundin b. (-,-nen) : mignonez yaouankiz b.

Jugendfrische b. (-) : jourdoul ar yaouankiz g., begon ar yaouankiz b., lañs ar yaouankiz g., startijenn ar yaouankiz b., lusk ar yaouankiz g., birvilh ar yaouankiz g., tan ar yaouankiz g., bevder ar yaouankiz g., birvidigezh ar yaouankiz b., ernez ar yaouankiz b., entan ar yaouankiz g., nerzh-youl ar yaouankiz g., deltu ar yaouankiz g. ; *voller Jugendfrische sein,* bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol.

Jugendfürsorge b. (-) : servij skoazell evit ar re yaouank g.

jugendgefährdend ag. : hag a laka ar re yaouank en arvar, noazus d'ar re yaouank.

Jugendgefährte g. (-n,-n) : mignon yaouankiz g.

Jugendgericht n. (-s,-e) : lez-varn evit ar vugale b.

Jugendgöttin b. (-) : [mojenn.] Hebe b., doueez ar Yaouankiz b.

Jugendgruppe b. (-,-n) : strollad tud yaouank g.

Jugendhelfer g. (-s,-) : skoazeller sokial e karg eus ar re yaouank g., monitour g.

Jugendhelferin b. (-,-nen) : skoazellerez sokial e karg eus ar re yaouank b., monitourez b.

Jugendherberge b. (-,-n) : herberc'h yaouankiz g.

Jugendhilfe b. (-) : servij ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendjahre lies. : yaouankiz b., bloavezhioù paotr yaouank lies., bloavezhioù plac'h yaouank lies.

Jugendklasse b. (-) : [sport] bihaniged lies., yaouankidi lies.

Jugendkleid n. (-s,-er) : [loen.] pluñv al loen yaouank str., blev al loen yaouank str. ; *Silbermöwe im Jugendkleid,* gouelan rous g., gouelan gris yaouank g.

Jugendkriminalität b. (-) : felliezh a-berzh an dud yaouank b., torfederezh o tont eus an dud yaouank g., felladennerezh o tont eus an dud yaouank g., gwalloberioù tud yaouank lies., gwallgrennardiezh b.

jugendlich ag. : yaouank, yaouankik ; *jugendliche Erscheinung,* den yaouank g. ; *jugendlicher Greis,* paotr glazik c'hoazh evitañ da vezañ war an oad g., kozhiad chomet gren g. ; *sich zu jugendlich kleiden,* bezañ a-ziwar an oad evit dougen seurt dilhadoù ; *jugendliche Frische,* jourdoul ar yaouankiz g., begon ar yaouankiz b., lañs ar yaouankiz g., startijenn ar yaouankiz b., lusk ar yaouankiz g., birvilh ar yaouankiz g., tan ar yaouankiz g., bevder ar yaouankiz g., birvidigezh ar yaouankiz b., ernez ar yaouankiz b., entan ar yaouankiz g., nerzh-youl ar yaouankiz g., deltu ar yaouankiz g. ; [c'hoariva] *jugendlicher Liebhaber,* amourouz yaouank kentañ renk g.

Jugendliche(r) ag.k. g./b. : krennard g., krennardez b., krennbaotr g., krennblac'h b., krennardenn b., paotr krenn g., paotrez krenn b., plac'h en he c'hrennoad b., paotr en e grennoad g., Yann Grennard g. ; *ein Jugendlicher,* ur c'hrennard g., ur paotr yaouank g., ur paotr en e grennoad g., ur paotr krenn g. ; *die Jugendlichen,* ar re yaouank, ar yaouankizoù lies., ar grenndud lies., ar c'hrenndudigoù lies., ar grennarded lies., an traoù yaouank lies., Yann Grenn g. ; *Jugendliche haben keinen Eintritt,* berzet eo ouzh ar re yaouank dindan c'hwezek vloaz mont e-barzh ; *zu einem Jugendlichen heranwachsen,* mont er-maez a vugel, dont da grennard, sevel da baotr yaouank, sevel da baotr krenn, sevel da grennard.

Jugendlichkeit b. (-) : yaouankted b.

Jugendliebe b. (-,-n) : karantez yaouankiz b.

Jugendmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh yaouankidi g.

Jugendpflege b. (-) : skoazell sokial evit ar re yaouank b.

Jugendschutz g. (-es) : gwarez ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendsekte b. (-,-n) : sektenn hag a zedenn an dud yaouank b.

Jugendsprache b. (-) : langaj ar re yaouank g.

Jugendstaffel b. (-,-n) : [sport] skipailh yaouankidi g.

Jugendstil g. (-s) : arz nevez g., stil 1900 g.

Jugendstrafanstalt b. (-,-en) : ti-kastiz evit ar re yaouank g.

Jugendstrafe b. (-,-n) : serridigezh en un ti-kastiz b.

Jugendstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

Jugendsünde b. (-,-n) : pec'hed yaouankiz g., pec'hed a-yaouank g.

Jugendtorheit b. (-,-en) : mankadenn yaouankiz b., follezhenn yaouankiz b.

Jugendverbrechertum n. (-s) : felliezh a-berzh an dud yaouank b., torfederezh o tont eus an dud yaouank g., gwalloberioù tud yaouank lies., gwallgrennardiezh b.

Jugendwerk n. (-s,-e) : paeroniezh b. ; *Deutsch-Französisches Jugendwerk (DFJW)*, gwazadur gall-alaman evit ar re yaouank g.
Jugendwohnheim n. (-s,-e) : bod ar re yaouank g.
Jugendzeit b. (-) : yaouankiz b., bloavezhioù paotr yaouank lies., bloavezhioù plac'h yaouank lies.
Jugendzentrum n. (-s,-zentren) : ti ar re yaouank g., ti ar yaouankiz g.
Jugoslawe g. (-n,-n) : Yougoslaviad g.
Jugoslawien n. (-s) : Yougoslavia b.
jugoslawisch ag. : yougoslaviat, … Yougoslavia
Jujube b. (-,-n) : [louza.] jujubezenn b. [*liester* jujubezenned, jujubezed].
Julchen n. : P. Julianaig b.
Julei g. (-/-s,-s) : [kenwerzh] Gouere g., Gouhere g., miz Gouere g., Mezhevenig g., Gourhelen g.
Julfest n. (-es,-e) : gouel norzhek goursav-heol ar goañv g.
Julklapp b. (-) : prof Nedeleg g.
Julmond g. (-s,-e) : Kerzu g., miz Kerzu g.
Juli[1] g. (-/-s,-s) : Gouere g., miz Gouere g., Mezhevenig g., Gouhere g., Gourhelen g. ; *im Juli,* e miz Gouere, da viz Gouere ; *der zweite Juli,* an eil a C'houere ; *am 25. Juli, den 25. Juli,* d'ar 25 a viz Gouere.
Juli[2] g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit* **Jungliberale(r)**] frankizour yaouank g., frankizourez yaouank b. ; *die Julis,* luskad ar frankizourien yaouank g.
Julia b. : Juliana b.
Julian g. : Julian g.
julianisch ag. : julian ; *julianischer Kalender,* kompod (kalender) julian g.
Juliennesuppe b. (-,-n) : soubenn legumaj drailhet b., soubenn juliana b.
Julius g. : Julius g. ; *Julius Cäsar,* Julius Kezar g., Julius Kaezar g.
Juli-Vollmond g. (-s) : kann Gouere g.
Julscheit n. (-s,-e) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.
Jumbo g. (-s,-s) **/ Jumbo Jet** g. (- -s,- -s) : Jumbo Jet g., Boeing 747 g.
jun. ag. : [*berradur evit* **junior**] mab g. ; *Smith jun.,* Smith mab g., mab Smith g.
jung ag. : **1.** yaouank, krenn, dister ; *junges Mädchen,* krennardez b., krennardenn b., krennblac'h b., plac'h yaouank b., plac'h en he c'hrennoad b. ; *junger Mann,* paotr yaouank g., paotr en e grennoad g., den yaouank g., gour yaouank g., Yann Grennard g. ; *junge Leute,* krennarded lies., krenndud lies., krenndudigoù lies., tud yaouank lies., yaouankiz b., yaouankizoù lies., traoù yaouank lies. ; *zwei junge Leute,* daou zen yaouank lies., daou yaouank lies. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute,* ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *junges Ehepaar, junge Eheleute,* tud nevez lies. ; *von jung auf,* a-vihan(ik), ent bihan, abaoe an oad kentañ, a-yaouank, a-yaouank-flamm ; *jung an Jahren*, en oad tener, yaouankik-flamm, forzh yaouank ; *Jung und Alt,* ar re yaouank hag ar re gozh - kozh ha yaouank - an holl, ken yaouank ha ken kozh ; *Jung und Alt waren gekommen,* kozh ha yaouank a oa deuet ; *er hat noch junge Beine,* start eo c'hoazh war e dreid (war e droad), mat eo da vale c'hoazh ; *wieder jung werden,* yaouankaat ; *sie haben jung geheiratet,* dimezet int bet ez yaouank, dimezet int bet abred, graet o deus bet un dimeziñ yaouank, dimeziñ o doa graet pa oant yaouank ; *du bist noch zu jung,* re yaouank eo da varv, re verr eo da varv ; *recht jung sein,* bezañ bugel a-walc'h, bezañ forzh yaouank ; *er ist noch recht jung für diesen Beruf,* yaouankik eo da vont war ar vicher-se, gwall zister eo c'hoazh evit c'hoari ar vicher-se ; *er ist zu jung zum Sterben,* re dost emañ e vez d'e gavell ; *er war noch recht jung, als er starb,* berr e voe e dro war an douar, marvet eo a-raok e goulz, forzh yaouank e oa pa varvas, troc'het e voe an neudenn eus e vuhez ha ne rae nemet komañs ar wiadenn anezhi, sammet e voe berrhoalek gant ar falc'her dall ; *er ist fünf Jahre jünger als ich,* pemp bloaz yaouankoc'h eo egedon ; *er ist ein Jahr jünger als ich,* hennezh a zo bloaz yaouankoc'h egedon.
2. nevez ; *junges Licht, junger Tag,* yaouankiz an deiz b., deiz yaouank g. ; *junges Laub,* delioù glas lies. ; *junges Gemüse,* legumaj prim (abred, fresk) ; *junge Möhren,* karotez nevez str. ; *junge Erbsen,* piz-bihan glas str. ; *junges Bier,* bier nevez g. ; *junger Wein,* gwin nevez g., gwin glas g. ; *Holbein der Jüngere,* Holbein ar Yaouanker g., Holbein ar Yaouaer g. ; *der Jüngste Tag (das Jüngste Gericht),* ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b. ; *mein Jüngster,* lostig an tiegezh g., lost an neizh g., va mab (va bugel) yaouankañ g., va yaouaer diwezhañ g., [dre fent] ar mevel bihan g. ; *das jüngste von fünf Kindern,* ar yaouankañ eus pemp g., ar yaouankañ a bemp bugel g. ; *das jüngste Kind,* ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., an diwezhañ ganet g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g. ; *die älteste Tochter und ihre jüngere Schwester,* ar verc'h henañ hag ar yaouaerez, ar verc'h henañ hag ar verc'h hanter-henañ, ar verc'h henañ hag ar verc'h eil-henañ ; [lenn.] *das junge Deutschland,* [luskad lennegezh] Bro-Alamagn Yaouank b. ; [dre skeud.] *sein jüngstes Werk,* e oberenn ziwezhañ b. ; *die jüngste Vergangenheit,* an amzer-dremenet nevez vet b. ; P. [dre skeud.] *junger Fuchs,* fri tanav a baotr g., paotr fin g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., louarn fin a baotr g., louarnig daoudroadek g., paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., sifelenn a baotr g., paotr gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., ebeul g., fouin g., hinkin a zen g., higenn a zen b., louarnig g. (Gregor) ; *junge Gans,* sodez yaouank b., sodenn yaouank b., genaouegez yaouank b., begegez yaouank b., paborenn yaouank b., pebrenn yaouank b., buoc'hig b., bleupez b., louadez b., loukezenn b.
Jungbrunnen g. (-s,-) : feunteun a vuhez b., feunteun ar yaouankiz b.
Junge g. (-n,-n/P.-s/-ns) : **1.** paotr g., krennard g., krennbaotr g., mous g., mal g. [*liester* maled / malien], den g., denig g. ; *ein hübscher Junge,* ur paotr koant g. ;

ein dummer Junge, ul leue g., ur beulke g., un dobien g., ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur geolieg g., ur beg don g., ur genoù bras g., ur beg bras g., ur genoù frank g., ur balbouzer g., ur penn javedek g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g., ur makez penn leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur papelod g., un droch g., ur penn droch g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ur magn g., ur penn luch g. ; *grüner Junge,* beg-melen g. ; *viele Jungen, P. viele Jungs, viele Jungens,* kalz paotred lies., ur bern paotred g., ur bern gwersed g. ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus,* ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *Jungen und Mädchen,* paotred ha merc'hed, maled ha merc'hed ; P. *ein schwerer Junge,* ur gwallbaotr g., ur gwallibil g. ; *ein schwieriger Junge,* ur paotr diaes ober gantañ g., un tarin a baotr g. ; *an ihr ist ein Junge verloren gegangen,* hounnezh a zo ur raspaotr, hounnezh a zo ur yourc'h (ur penn-paotr, ur skilbaotr, ur wreg-ozac'h, ur c'hilgog, un hanter waz, ur pilpaotr, un tourc'h-paotr), hounnezh a zo un hanter baotr, ur paotr manket eo hounnezh, ur gazeg anterin eo hounnezh ; **2.** *mein Junge,* mab, mabig, va mab, va filhor, va niz ; *wie geht's, Jungs ?* penaos emañ kont, tudoù ? ; **3.** *Junge ! Junge !* oc'ho ! ma, biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; **4.** [merdead.] *Schiffsjunge,* mous g. ; *die blauen Jungs,* ar vartoloded lies.

Junge(s) ag.k. n. : kolen [*liester* kelin] g., plog g., loen munut g., labous munut g., bihan g., bihanig g. ; *die Hündin hat Junge geworfen,* ar giez he deus troet he chas bihan, ar giez he deus troet he re vunut, troet eo ar giez, ar giez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar giez, nevez-kolenet eo ar giez ; *die Hündin wird bald ihre Jungen werfen,* ar giez a zo tostik da geleniñ ; *die Katze hat Junge geworfen,* klodet eo ar gazhez, kolenet eo ar gazhez, troet eo ar gazhez, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, ar gazhez he deus dozvet he re vunut, dozvet eo ar gazhez, kelinet eo ar gazhez ; *die Katze hat Junge,* ar gazhez a zo re vihan warni, ar gazhez a zo re vunut warni ; *eine Ente mit ihren zehn Jungen,* un houadez gant he dek vihan b.

Jüngelchen n. (-s,-) : P. kañfard g., konikl g., blogorn g., sioc'han g., krotouz g., torgos bihan g., korrigan g., marmouz bihan g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., tamm mous flaer g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., fri-karn g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.

jungen V.gw. (hat gejungt) : koleniñ, treiñ, genel.

Jungengesicht n. (-s,-er) : penn ur paotr yaouank-flamm g.

jungenhaft ag. : doare ur c'hañfard gantañ, doare ur c'hañfard warnañ.

Jungenjahre lies. : bloavezhioù deskoni lies., bloavezhioù deskardiñ lies.

Jungenstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

jünger ag. : yaouankoc'h, yaouañ **;** *die älteste Tochter und ihre jüngere Schwester,* ar verc'h henañ hag ar verc'h hanter-henañ, ar verc'h henañ hag ar yaouaerez, ar verc'h henañ hag he c'hoar vihan.

Jünger g. (-s,-) : **1.** diskibl g., dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g. ; *ein Jünger Nietzsches,* un dalc'hiad da Nietzsche g., un diskibl da Nietzsche g. ; *die Jünger Nietzsches,* hil Nietzsche g., mibien speredel Nietzsche lies. ; **2.** [relij.] diskibl g., abostol g. ; *die zwölf Jünger,* an daouzek abostol lies., an diskibien lies.

Jüngere(r) ag.k. g./b. : yaouanker g., yaouaer g., yaouaerez b. ; *Holbein der Jüngere,* Holbein ar Yaouanker g., Holbein ar Yaouaer g.

Jungfer b. (-,-n) : **1.** gwerc'hez b., plac'h dizimez b., dizimeziadez b., plac'h yaouank b. ; *eine alte Jungfer,* ur plac'h-yaouank kozh b., ur gozh plac'h-yaouank b., ur plac'h kozh-viret b., ur gozhwrac'h b., ur gaolenn disac'het hep bezañ pomet b. ; *Jungfer bleiben,* chom dizimez, chom d'ober ur voereb, kozhwrac'hiñ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni ; **2.** [louza.] *nackte Jungfer,* digounnar g., efloud g., karkailh str. ; *Jungfer im Grünen,* niell Damask g. ; **3.** [tekn.] damez b. ; **4.** [jahin] *die eiserne Jungfer,* ar werc'hez houarn b.

Jungferkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] **1.** louzaouenn-ar-Werc'hez b. ; **2.** louzaouenn-an-divulum b. ; **3.** louzaouenn-an-onestiz b.

jüngferlich ag. : **1.** gwerc'hezel ; **2.** [dre skeud.] *jüngferlich tun,* ober minoù (neuzioù, jestroù, lentigoù), c'hoari he flac'h tanav, chom da orbidiñ.

Jungfernfahrt b. (-,-en) : beaj kentañ b., treizhadenn gentañ b.

Jungfernflug g. (-s,-flüge) : nijadenn gentañ b., badeziant nij b.

Jungferngeburt b. (-) : gwerc'hgeneliezh b.

Jungfernglas n. (-es) : [maen.] mika g., maen-skant g.

Jungfernhaut b. (-,-häute) **/ Jungfernhäutchen** [korf.] lienenn-gourzh b., rouedenn b.

Jungfernkranz g. (-s,-kränze) : [istor] kurunenn werc'hded b.

Jungfernkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Jungfernpergament n. (-s,-e) : leuegen g.

Jungfernraub g. (-s,-e) : skrap g., skraperezh g., skrapadenn b.

Jungfernrebe b. (-,-n) : [louza.] gwini-moger str., gwini-krap str.

Jungfernrede b. (-,-n) : prezegenn gentañ b.

Jungfernreise b. (-,-n) : beaj kentañ b., treizhadenn gentañ b.

Jungfernschaft b. (-) : gwerc'hded b.

Jungfernzeugung b. (-) : gwerc'hgeneliezh b.

Jungfrau b. (-,-en) : **1.** gwerc'hez b., plac'h yaouank divoulc'h b. ; *keusche Jungfrau,* gwerc'hez glan b., gwerc'hez divoulc'h b. ; *die Heilige Jungfrau, die Jungfrau Maria,* ar Werc'hez b., ar Werc'hez wenvidik b., ar Werc'hez Varia b., ar Werc'hez Vari b., ar Werc'hez-Mamm b., ar Werc'hez Sakr (santel, benniget, dinamm) b., ar Werc'hez dibec'hed b., an Itron Varia b., [merdead.,

relij.] steredenn ar mor b. ; *gepriesen sei die allerseligste Jungfrau Maria !* ar Werc'hez Vari, meulet ra vezo ! ; *die unbefleckte Jungfrau Maria,* ar Werc'hez dinamm krouet b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b. ; *Jesus wurde von der Jungfrau Maria geboren,* Jezuz a c'hanas eus ar Werc'hez ; *die Jungfrau von Orleans,* gwerc'hez Orleañs b., merc'h c'hlan Orleañs b., ar werc'hez a Orleañs b. ; **2.** [stered.] *die Jungfrau, das Sternbild Jungfrau,* steredeg ar Werc'hez b., P. Bali ar Werc'hez b., P. Alc'hwez Sant David g.

jungfräulich ag. : gwerc'h, glan, divoulc'h, diaoz, gwerc'hezel, diorged, dic'hadal, disaotr.

Jungfräulichkeit b. (-) : gwerc'hded b., diorged, dic'hadaliezh b., glanded b. ; *sie opferte ihm ihre Jungfräulichkeit,* aberzhiñ a reas he gwerc'hded dezhañ ; *sie hat ihre Jungfräulichkeit verloren,* diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he deus he fleurenn, kollet he deus he gwerc'hded, torret he deus he gwerc'hded, krazet he deus he gwerc'hded, prestet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, labouret eo bet he jardin, kollet he deus he c'houch, kollet he deus he fich glas, digoret eo he rouedenn.

Junggeselle g. (-n,-n) : paotr dizimez g., paotr paotr yaouank da bourvezañ g., yaouank kozh g., kozh paotr yaouank g., dizimeziad g. ; *die Heirat fand nicht statt und seitdem bin ich Junggeselle,* menel d'eurediñ em boa graet ha bremañ on manet, c'hwitet em eus war an hini a garan ha chomet on dizimez ; *er hat die Marotten eines Junggesellen,* doareoù ur paotr yaouank kozh a zo gantañ ; *er war fest entschlossen, Junggeselle zu bleiben,* e santimant a oa graet ha fontet gantañ da chom atav paotr yaouank, mennet start e oa da chom atav paotr yaouank ; *Junggeselle bleiben,* chom dizimez, chom paotr yaouank, chom d'ober un eontr, chom da dontonañ, chom da louediñ e-unan en e gozhni.

Junggesellenbude b. (-,-n) : lojeiz paotr dizimez g.

Junggesellendasein n. (-s) / **Junggesellenleben** n. (-s) : buhez paotr yaouank dizimez b.

Junggesellenstand g. (-s) : dizimezded b., dizimez g.

Junggesellenwohnung b. (-,-en) : lojeiz paotr dizimez g.

Junggesellenzeit b. (-) : buhez paotr yaouank dizimez b.

Junggesellin b. (-,-nen) : plac'h dizimez b., dizimeziadez b., plac'h yaouank kozh b. ; *Junggesellin bleiben,* chom dizimez, chom plac'h yaouank, chom d'ober ur voereb, chom da dintinañ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni.

Junghenne b. (-,-n) : [loen.] polez b. [*liester* polezi, polezed], enez b. [*liester* enezi, enezed], yarig b. [*liester* yarezedigoù]

Jungholz n. (-es) : koad-med g.

Junglehrer g. (-s,-) : kelenner o teraouiñ war ar vicher g.

Junglehrerin b. (-,-nen) : kelennerez o teraouiñ war ar vicher b.

Jüngling g. (-s,-e) : krennard g., krennbaotr g. kañfard g., paotr yaouank g., paotr en e grennoad g., yaouaer g., Yann Grennard g. ; *zum Jüngling heranwachsen,* mont er-maez a vugel, dont da grennard, sevel da baotr krenn, sevel da grennard ; *ausgewachsener Jüngling,* krennard mat g., krennard deuet d'e vent g. ; *reiner Jüngling,* gwerc'h g., paotr gwerc'h g.

Jünglingsalter n. (-s) : oad krenn g., yaouankiz b., krennoad g.

Jungmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] mousig g., mous g., paotr-bag g., danvez martolod g.

jüngst ag. : **1.** yaouankañ, yaouañ ; *das jüngste Kind,* ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., an diwezhañ ganet g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., ar belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g. ; **2.** [dre skeud.] diwezhañ ; *sein jüngstes Werk,* e oberenn ziwezhañ b. ; *die jüngste Vergangenheit,* an amzer-dremenet nevez vet b. ; *der Jüngste Tag (das Jüngste Gericht),* ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b.

Adv. : nevez 'zo, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig bihan 'zo, un tachadig bihan 'zo, ur pennadig bihan 'zo, en deiz all, en devezh all.

Jüngste(r) ag.k. g./b. : *mein Jüngster*, lostig an tiegezh g., va mab (va bugel) yaouankañ g., va yaouaer diwezhañ g., krazenn an tiegezh b., takezenn an tiegezh b., toullig an ti g., lost an neizh g., an diwezhañ ganet eus va bugale g., an hini diwezhañ eus va bugale g., [dre fent] ar mevel bihan g. ; *er ist nicht mehr der Jüngste,* un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad , n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, barv gwenn a zo dezhañ.

Jungsteinzeit b. (-) : nevezoadvezh ar maen g., oadvezh neolitek g.

Jüngstenrecht n. (-s) : [gwir] kevaez g.

jüngstens Adv. : nevez 'zo, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket pell, ne oa ket pell, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig bihan 'zo, un tachadig bihan 'zo, ur pennadig bihan 'zo, en deiz all, en devezh all, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou.

Jüngstgeborene(r) ag.k. g./b. : *der Jüngstgeborene,* an diwezhañ ganet g., ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar gwidoroc'hig g., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., an hini diwezhañ eus ar vugale g., [dre fent] skubadur ar

c'hrignol g., ar mevel bihan g. ; *die Jüngstgeborene,* ar widoroc'h b., ar widoroc'hig b.
Jungstier g. (-s,-e) : kole g. ; [mojenn.] *der bunte Jungstier, der gefleckte Jungstier,* ar c'hole brizh g.
Jungtier n. (-s,-e) : [loen.] kolen g., loen yaouank g.
Jungtrieb g. (-s,-e) : [louza.] nevez str., nevezenn b., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bout g., kellid g., kreskenn b., kresk g., lañsadenn b., taol g., taolad g., taoladenn b., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., morgoad g., bount g., bountadenn b.
Jungverheiratete(r) ag.k. g./b. **/ Jungvermählte(r)** ag.k. g./b. : ozhac'h nevez g., ozhac'h nevez-dimezet g., ozhac'h yaouank g., den nevez g., paotr nevez g., paotr nevez-dimezet g., euredeg g., gwreg nevez b., gwreg yaouank b., plac'h nevez b., plac'h nevez-dimezet b., tud nevez lies., tud nevez-dimezet lies.
Jungvieh n. (-s) : chatal yaouank g., annoared lies., annoarezed lies., ounnered lies., ounnerezed lies., koleed lies., koleoù lies., kojened lies., blogorned lies.
Jungwähler g. (-s,-) : voter yaouank g., mouezhier yaouank g., dilenner yaouank g.
Jungzwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.
Juni g. (-/-s,-s) : Mezheven g., miz Mezheven g., miz Even g. ; *ab Juni,* adalek miz Even ; *im Juni,* e miz Mezheven, e Mezheven, e miz Even ; *Mitte Juni,* da hanter viz Even, da hanter Vezheven, kerkent ha hanter Vezheven, gant hanter viz Even, gant hanter Vezheven, war-dro hanter viz Even, war-dro hanter Vezheven, e-kreiz miz Even ; *der zweite Juni,* an eil a Vezheven ; *am 25. Juni, den 25. Juni,* d'ar 25 a viz Even.
junior ag. digemm : mab ; *Smith jun.,* Smith mab g., mab Smith g.
Junior g. (-s,-en) : [sport] yaouankad g.
Juniorenausweis g. (-es,-e) : kartenn den yaouank b.
Juniorin b. (-,-nen) : [sport] yaouankadez g.
Juniorpartner g. (-s,-) : keveler yaouank g.
Juniorpass g. (-es,-pässe) : kartenn den yaouank b.
Junk-Bond g. (- -s,- -s) : [arc'hant.] endalc'henn gwall risklus b., endalc'henn gwall arvarus b.
Junker g. (-s,-) : [istor] **1.** denjentil a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar ploue g. ; **2.** junker g., gourferc'henn-glad g., fondatour g. ; **3.** floc'h g., skoedour g.
junkerhaft ag. : ... denjentil a-ziwar ar maez, evel ur junker, evel un denjentil a-ziwar ar maez.
Junkerland n. (-s,-länder) : douaroù ar junkerien lies. ; *Junkerland in Bauernhand* [RDA], douaroù ar junkerien d'ar gouerien.
Junkerschaft b. (-) **/ Junkertum** n. (-s) : beli ar junkerien b., brientinelezh a-ziwar ar maez b.
Junkfood n. (-/-s) : [gwashaus, boued] bouetaj greantel g., pasturaj greantel g., P. magnez greantel g., tarzhell c'hreantel b., trantell c'hreantel b., keusteurenn c'hreantel b., moc'haj greantel g., boued moc'h greantel g., lastez greantel str., loustoni c'hreantel b.
Junkie g. (-s,-s) : P. drammgaezhiad g., drammed g.
Junk Mail b. (- -,- -s) : [stlenn.] strob g., spam g.
Junktim n. (-s,-s) : **1.** [polit.] strollad labour war un danvez lezenn g. ; **2.** [dre skeud.] *dazwischen besteht ein Junktim*, liammet eo an traoù-se etrezo.
Juno[1] b. : **1.** [mojenn.] Juno b. ; **2.** [dre skeud.] *eine wahre Juno,* ur gigenn vat a blac'h (a vaouez) b., ur palvad mat a vaouez b., ur gigenn vat a wreg b., ur vaouez temzet mat b., un temz vat a vaouez b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., un digoradur a vaouez b., un darinenn b.
Juno[2] g. (-/-s,-s) : [kenwerzh] Mezheven g., miz Mezheven g., Even g., miz Even g.
junonisch ag. : *junonische Formen,* stummoù kuilh lies.
Junta b. (-, Junten) : [polit.] juntenn b.
Jupe g. (-s,-s) : [Bro-Suis] brozh b.
Jupiter[1] g. (-s *pe* Jovis) : **1.** [mojenn.] Yaou g. ; **2.** *was Jupiter erlaubt ist, ist nicht jedem Ochsen erlaubt,* an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget.
Jupiter[2] g. (-s) : [stered.] Yaou g., Jupiter g. ; *die Monde des Jupiter,* loarennoù (adplanedennoù) Yaou lies. ; *die Ringe des Jupiter,* gwalennoù Yaou lies.
Jupiterbart g. (-s) : [louza.] heglev g., louzaouenn-an-droug-skouarn b., louzaouenn-an-divskouarn b., joberd g.
jur. ag. : [*berradur evit* **juristisch**] *sellit pelloc'h*.
Jura[1] lies. [ger-mell ebet] : Gwir g., Reizh b. ; *Jura studieren,* studiañ ar Gwir, studiañ ar Reizh.
Jura[2] g. (- *pe* -s) : **1.** *der Jura,* ar Jura g. ; *der französische Jura,* ar Jura gall g. ; *fränkischer Jura,* Jura frankonat g. ; **2.** *der Jura,* kanton ar Jura g.
Jura[3] g. (-s) : juraseg g.
Jurabewohner g. (-s,-) : annezad ar Jura g.
Jurabildung b. (-,-en) **/ Juraformation** b. (-,-en) : [douar.] furmadur jurasek g.
Juragebirge g. (-s) : Jura g. (ar Jura g.).
Juraschicht b. (-,-en) : [douar.] gwiskad jurasek g., gwelead jurasek g.
Jurassier g. (-s,-) : annezad ar Jura g.
jurassisch ag. : **1.** jurasek, … eus ar juraseg ; **2.** … eus kanton ar Jura.
Jurastudium n. (-s,-studien) : studioù war ar Reizh lies., studioù war ar Gwir lies.
Jürg g. **/ Jürgen** g. : Jord g., Jorj g.
juridisch ag. : gwirel, gwirius, lezennel, lezvarnel, … ar gwir.
Jurisdiktion b. (-,-en) : barnerezh g., galloud barn g.
Jurismappe b. (-,-n) : [burev] kleurenn erienoù b., kleurenn gant erienoù b., kleurenn erienek b., kleurenn plegoù b., kleurenn gant plegoù b., gronner erienek g.
Jurisprudenz b. (-) : gwiraouriezh b., gwironiezh b.
Jurist g. (-en,-en) : den-a-lezenn g., den a justis g., gwiraour g., gwiraer g., lezennour g.
Juristendeutsch n. **/ Juristensprache** b. (-) : jagouilhaj an dud-a-lezenn g., safar an dud-a-lezenn g., luc'haj an dud-a-lezenn g., brizhyezh an dud-a-lezenn b., gregach an dud-a-lezenn g.
Juristerei b. (-) : P. studioù war ar Gwir lies., studioù war ar Reizh lies.
Juristin b. (-,-nen) : gwiraourez b., gwiraerez b., lezennourez b.
juristisch ag. : gwirel, gwirius, lezennel, … ar gwir, hervez al lezenn ; *juristische Fakultät,* kevrenn ar Gwir b. ; *juristische Befähigung,* barregezhioù war ar Gwir

lies. ; *juristischer Besitz,* perc'henniezh (perc'hentiezh) hervez al lezenn b. ; *juristische Person,* tudelezh b.
Juror g. (-s,-en) : ezel eus ar juri g.
Jurorin b. (-,-nen) : ezel eus ar juri g., ezelez eus ar juri b.
Jury b. (-,-s) : **1.** strollad-barn g., bodad-priziañ g., bodad arnodenniñ g. ; **2.** [gwir] barngor g.
Jus[1] n. (-, Jura) : [Bro-Aostria] [ger-mell ebet en alamaneg] ar Gwir g., ar Reizh b.
Jus[2] b./g./n. (-) : [Bro-Suis] chug-frouezh g., dour-frouezh g.
Juso g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [polit.] [*berradur evit* J**ungsozialist / Jungsozialistin**] sokialour yaouank g., sokialourez yaouank b.
just Adv. : P. dres, krak, end-eeun.
justieren V.k.e. (hat justiert) : reizhañ, sterniañ, lakaat klenk, lakaat c'hwek, reoliañ, lakaat en e reizh, lakaat spis, spisaat, kouchañ, marzekaat.
Justierer g. (-s,-) : junter g., junter-houarn g., sternier g.
Justierung b. (-,-en) : **1.** reizherezh g., sterniadur g., reoliañ g., reolierezh g., lakaat-spis g., spisaat g., kouchadur g. ; **2.** reoliadenn b. ; **3.** stramm reoliañ g., stramm reizhañ g., stramm spisaat g.
justifizieren V.k.e. (hat justifiziert) :**1.** reizhabegañ, reishaat, didamall, gwennañ ; **2.** [kenwerzh] eunañ ; **3.** [relij.] justifiañ.
Justifizierung b. (-,-en) : **1.** reizhabegadenn b., kantreizhadur g., didamalladur g., gwennadur g. ; **2.** [kenwerzh] eeunadur g. ; **3.** [relij.] justifiañs b.
Justitia b. : doueez ar Reizh b., Justitia b.
Justitiar g. (-s,-e) : kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g.
Justitiarin b. (-,-nen) : kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b.
Justiz b. (-) : justis b. ; *die Mühlen der Justiz mahlen langsam,* ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig).
Justizbeamte(r) ag.k. g. : **1.** reizhaouer g., ofiser a Justis g. ; **2.** grefier g., tablezer g.
Justizbehörde b. (-,-n) : pennadurezh justis lies., pennadurezh varn b., barnensavadur g.
Justizgewalt b. (-,-en) : galloud barn g., barnerezh g.
Justiziar g. (-s,-e) : kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g.
Justiziarin b. (-,-nen) : kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b.
Justizirrtum g. (-s,-tümer) : fazi barn g., fazi justis g., fazi barnerezh g.
Justizminister g. (-s,-) : ministr ar justis g., ministr ar Reizh g., maodiern ar Reizh g.
Justizministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** ministrerezh ar Reizh g. ; **2.** ministrerezh ar Reizh b., ministrdi ar Reizh g.
Justizmord g. (-s,-e) : torfed a justis g., muntr a justis g.
Justizpalast g. (-es,-paläste) : lez-varn b., ti al lezioù-barn g.
Justizpflege b. (-) : Reizh b., justis b.
Justizsache b. (-,-n) : afer a justis b., kaoz b. ; *in Justizsachen,* war tachenn an aferioù a justis.
Justizvollzugsanstalt b. (-,-en) : ti-bac'h g.
Justizwesen n. (-s) : justis b.
Jute b. (-,-n) : **1.** [louza.] jut str. ; *Jute hecheln,* kribañ jut, kribinañ jut, rañvellat jut, dirañvañ jut, rimiañ jut ; **2.** [gwiad.] jut g., lien rous str., rouz g.
Jüte g. (-n,-n) : Jutad g., annezer Jutland g., annezad Jutland g.
Jutesack g. (-s,-säcke) : sac'h jut g., sac'h rouz g., sac'h lien rous g.
Jütland n. (-s) : Jutland b., Bro-Jutland b.
juvenil ag. : yaouank-flamm, yaouankik.
Juwel[1] g./n. (-s,-en) : bravig g., bizoù g., brabrav g. ; *Juwelen lies. :* bragerezh g., brageriz g., bragerizoù lies., bravigoù lies., bizeier lies., brabravioù lies., joaiuzoù lies., pezhioù orfeberezh lies.
Juwel[2] g. (-s,-e) : **1.** [den] disparadenn b. ; *das ist ein Juwel von einer Sekretärin,* honnezh a zo ur berlezenn a sekretourez ; **2.** [lec'h] perlezenn b., lec'h derc'h g., lec'h hollgaer g., lec'h ar c'haerañ-holl g., boked g. ; **3.** [skouerenn brizius] perlezenn b., disparadenn b. ; *der Juwel der Sammlung,* perlezenn an dastumadeg b.
Juwelenhandel g. (-s) : bravigerezh g., bizaouerezh g., orfebrerezh g.
Juwelenhändler g. (-s,-) : bragerizour g., bravigour g., bizaouier g., orfebrour g.
Juwelenkästchen n. (-s,-) : skrin g., klozenn b., klaouier g.
Juwelier g. (-s,-) : bragerizour g., bravigour g., bizaouier g., orfebrour g.
Juweliergeschäft n. (-s,-e) : bravigerezh b., bizaouerezh b., stal-vravigoù b., stal un orfebrour b.
Juwelierkunst b. (-) : bravigerezh g., bizaouerezh g., orfebrerezh g.
Juwelierwaren lies. : brageriz g., bragerizoù lies., bravigoù lies., bizeier lies., pezhioù orfebrerezh lies.
Jux g. (-es,-e) : farsadenn b., bourd g., taol-bourd g., tro b. ; *aus Jux,* dre fent, evit farsal, a-fars, dre fars, dre farserezh.
juxen V.gw. (hat gejuxt) : ober gennoù, ober farsoù, ober farsig-farsoù, ober troioù-kamm, farsal, ober fent, ober bourd, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh.
juxig ag. : bourdus, farsus, fentus, bourrus, lu.
jwd Adv. : P. [*berradur evit* **ganz weit draußen** *distaget e doare Berlin* : iotvede] en un difouilh, en un toull gouez, en un toull kutez, en ur c'hozh lec'h distro, en ul lec'h kollet, e Kerneblec'h, e Kernetra, e Kerneuz, e Keribil-Beuz, keit-se eus pep lec'h, keit all eus pep lec'h.

K

K, k n. (-,-) : K g., k g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *K (Kalium),* kaliom g., potasiom g.

Kabale b. (-,-n) : irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., ijin fall g., ardivinkoù lies.

Kabarett n. (-s,-s/-e) : tavarn b., kabared g., boest-noz b., P. toull-noz g.

Kabarettist g. (-en,-en) : kaner kabared g.

Kabarettistin b. (-,-nen) : kanerez kabared b.

kabarettistisch ag. : ... kabared.

Kabbala b. (-) : kabal b., kabal an Hebreed b., kabal ar Juzevien b.

kabbalistisch ag. : **1.** hag a sell ouzh ar gabal, kabalek, ... kabal, … ar gabal ; **2.** rouestlet, diaes, fuilhet, luziet, kemmesket, gwall vesket.

Kabäuschen n. (-s,-) : [rannyezh.] lab g., laborenn b., skiber b., logell b., log b., loch g., lochenn b., barakenn b.

Kabbelei b. (-,-en) : chabous g., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g., arvellerezh g., arvell g.

kabbeln V.gw. (hat gekabbelt) : [merdead.] *das Meer kabbelt,* deñvedigoù a zo war ar mor, pilhennek eo ar mor, drailh a zo war ar mor.

V.em. : **sich kabbeln** (haben sich (t-rt) gekabbelt) : chabousat, en em chabousat, en em bigailhat, en em gatailhat, tabutal.

Kabel n. (-s,-) : [tredan, merdead.] fard g., fun b., orjalenn b. ; *ein Kabel in Rohr verlegen,* lakaat ur fun en ur gorzenn (en un duellenn), korzennañ ur fun.

Kabelader b. (-,-n) : [tekn.] orjalenn heren ar fun dredan b.

Kabelanschluss g. (-es,-anschlüsse) : gougediadur ouzh ar funrouedad g.

Kabelauftrag g. (-s,-aufträge) : [bank] urzh dre orjal g.

Kabelbericht g. (-s,-e) : kelskrid dre orjal g., funskrid g.

Kabelfersehen n. (-s,-) : funwel g.

Kabelgarn n. (-s,-e) : [merdead.] neud-kar str.

Kabelhülle b. (-,-n) : [tekn.] gouin gwarez g.

Kabeljau g. (-s,-e/-s) : [loen.] moru g. ; *auf Kabeljau fischen,* morueta.

Kabeljaufang g. (-s) : moruetaerezh g.

Kabeljaufischer g. (-s,-) : moruetaer g., paotr ar morued g.

Kabeljaufischerei b. (-) : moruetaerezh g., morueta g.

Kabeljaufleisch n. (es) : *frisches Kabeljaufleisch,* moru fresk nevez pesketaet g. ; *gesalzenes Kabeljaufleisch,* moru glas g. ; *gesalzenes und getrochnetes Kabeljaufleisch,* moru sec'h g.

Kabelkanal g. (-s,-kanäle) : chadenn dre fun b., chadenn funwel b., ristenn funiekaet b.

Kabellänge b. (-,-n) : [merdead.] fardad g.

Kabellegung b. (-,-en) : [tekn.] funiekaat g.

Kabelleitung b. (-,-en) : [tekn.] linenn dredan dindan douar b.

Kabelmeldung b. (-,-en) : kelskrid dre orjal g., funskrid g.

kabeln V.k.e (hat gekabelt) : funskrivañ ; *eine Meldung kabeln,* kas ur c'heloù dre ar fun-gelaouiñ, kas ur c'heloù dre ar fard-kelaouiñ, kas ur funskrid, funskrivañ ur c'heloù.

Kabelnetz n. (-es,-e) : funrouedad b.

Kabelöse b. (-,-n) **/ Kabelschuh** g. (-s,-e) : [tredan.] fibl g.

Kabeltau n. (-s,-e) : fard g., fun b.

Kabeltrommel b. (-,-n) : puner fun g., punerez fun b.

Kabelverlegung b. (-,-en) : [tekn.] funiekaat g.

Kabine b. (-,-n) : logell b., log b., kambrig-lestr b., kambr-lestr b., kabanell b., kabanenn b.

Kabinenbett n. (-s,-en) : [merdead.] fled g.

Kabinett[1] n. (-s,-e) : **1.** kambrig b. ; **2.** [dre astenn.] diskouezva g. ; *Kupferstichkabinett,* diskouezva (diskouezlec'h) stampennoù g. ; **3.** [polit.] gouarnamant g., kuzul ar vaodierned g., kabined b. ; *das Kabinett bilden,* sevel ur gouarnamant nevez, amparañ ur gouarnamant ; *das Kabinett stürzen,* terriñ ar gouarnamant, reiñ lamm d'ar gouarnamant.

Kabinett[2] g. (-s,-e) : [gwin] seim bras rummet g., anvadur kontrollet g., chem meur rummet g.

Kabinettsbildung b. (-,-n) : [polit.] amparadur ur gouarnamant g.

Kabinettskrise b. (-,-n) : [polit.] enkadenn war tachenn ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b.

Kabinettsorder b. (-,-n) : [polit.] azveradur ar gouarnamant g.

Kabinettsschreiben n. (-s,-) : [polit.] lizher kabined g., lizher-siell g.

Kabinettssitzung b. (-,-en) : [polit.] dalc'h kuzul ar vinistred g., emvod ministred ar gouarnamant g.

Kabinettsstück n. (-s,-e) **/ Kabinettstück** n. (-s,-e) : **1. .** pennober b., pennoberenn b., taol-micher g., meurober g., uhelober g., pezh-labour g., pezh-micher g. ; **2.** taol ruz g., taol kaer g., kaer a daol g., mestr taol g.

Kabinettsumbildung b. (-,-en) : [polit.] azveradur maodiernezhel g.

Kabis g. (-) : [Bro-Suis] kaol str., penn-kaol g.

Kabrio n. (-/-s,-s) : kabrioled g., karr to-disto g.

Kabriole b. (-,-n) : lamm-gavr g., fringadenn b. ; *Kabriolen,* fringerezh g. ; *Kabriolen machen,* gavrlammat, fringal, fringalañ, fringellat, friantañ, dizoac'hañ, ober chiboud, ober chiboudig.

Kabriolett n. (-s,-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kabrioled g., karr to-disto g.
Kabuff n. (-s,-s/-e) : P. siklud g., lab g.
Kabuki n. (-s) : [c'hoariva] kabuki g.
Kabuse b. (-,-n) : **1.** [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b. ; **2.** [tisav.] sanailh b., skiber g., lab g., siklud g.
Kabyle g. (-n,-n) : Kabil g.
Kabylien n. (-s) : Bro-Gabilia b., Kabilia b.
Kachel b. (-,-n) : karrell b., karraozenn b., karrell-feilhañs g., karrell-briaj g.
Kachelbelag g. (-s,-beläge) : karelladur g., daradur g.
kacheln V.k.e. (hat gekachelt) : karellañ ; *gekachelt,* leuriet a garraozennoù, karellet.
Kachelofen g. (-s,-öfen) : fornigell dommañ gwisket gant karrelloù-feilhañs b.
Kachelung b. (-,-en) : karrellerezh g., karelladur g., karellañ g.
Kacke b. (-) : kaoc'h g., mon g., kakac'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g.
kacken V.gw. (hat gekackt) : P. kac'hat, difankañ, fankañ, ober, ober e louz, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, ober traoù tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ.
Kacker g. (-s,-) : P. fouerouz g., revreg g., tarrevreg g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., stronk g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., tamm mat a loustoni g., tamm teil g., lorgnez str., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g.
Kackerin b. (-,-nen) : P. liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., libourc'henn b., landourc'henn b., torch-listri g., kailharenn b., kailhareg b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., strakouilhenn b., bastrouilhenn b., groll b., loudourenn b., flegenn b., gwiz lous b., louvigez b., hudurenn b., stlabezenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., strodenn b. (Gregor).
Kadaver g. (-s,-) : relegenn b., korf-marv g., kelan g., gagn b. ; *zerstückelter Tierkadaver,* dispenn g., relegoù diwar korf dispennet ul loen lies. ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen,* lakaat raz-bev war korfoù loened marv.
Kadavergehorsam g. (-s) : sentidigezh tud skoelfet b., sentidigezh displed b., senterezh tud stouvet o spered g., sentidigezh dall b.
Kadenz b. (-,-en) : [sonerezh] kaskouezh g., lusk g., dastalm g.
Kader g. (-s,-) : sterner g.
Kadett g. (-en,-en) : [lu] danvez-ofiser g.
Kadettenanstalt b. (-,-en) / **Kadettenschule** b. (-,-n) : skol danvez-ofiserien b.
Kadettenschulschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr stummañ g., lestr skol g.
Kadi g. (-s,-s) : kadi g., barner g.
Kadmium n. (-s) : [kimiezh] kadmiom g.
kaduzieren V.k.e. (hat kaduziert) : [arc'hant.] disklêriañ didalvez, divonañ, divoneizañ, lakaat e-maez amred.
Käfer g. (-s,-) : **1.** [loen.] c'hwil g., safronenn b. ; *Käfer fangen,* c'hwileta ; **2.** [lezanv] c'hwil Volkswagen® g. ; **3.** [dre skeud.] P. frizenn b., bleukenn b., gwazenn b., bilhez b., gwenan str., chelgenn b. ; *ein hübscher Käfer,* un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur babig koant g., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g.
Käferarten lies. : [loen.] *die Käferarten,* ar c'hwiled lies.
Käferjäger g. (-s,-) : c'hwiletaer g., paker c'hwiled g.
Kaff[1] n. (-s,-s/-e) : difouilh g., toull kutez g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; *wie können sie nur in diesem erbärmlichen Kaff leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? ; *ich versaure in diesem Kaff,* chom a ran da chagañ ha da vorfontiñ en toull parrez-mañ, divouedet e vez va empenn el lastez kêrig-mañ, dont a ra va spered da vorzañ er c'hozh lec'h distro-mañ.
Kaff[2] n. (-s) : pell str., troien str., gwentajoù lies., uzor str., boskon g., lostajoù lies.
Kaffee[1] g. (-s,-s) : **1.** kafe g., rouzig g., [dre fent] pipi du g., pipi g. ; *Päckchen Kaffee,* pakad kafe g. ; *Kaffee filtern,* silañ kafe ; *Kaffee rösten*, krazañ (grilhañ, gouleskiñ) kafe ; *Kaffee mahlen,* malañ kafe ; *Kaffee kochen*, ober (fardañ, aozañ) kafe ; *Kaffee trinken,* evañ kafe, evañ ur banne rouzig, evañ ur banne kafe, kafea ; *jemandem Kaffee einschenken,* kafea u.b. ; *zu mehreren Kaffee trinken,* kafeta, kafea ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee,* gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *ich trinke nie Kaffee,* ne evan morse a gafe ; *tue Zucker in deinen Kaffee,* laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees,* gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *koffeinfreier Kaffee,* kafe digafein g., kafe hep kafein g. ; *schwarzer Kaffee,* kafe du g. ; *starker Kaffee,* kafe kalet g., kafe tev g., kafe marc'h g., kafe kreñv g. ; *Blümchenkaffee,* kafe tanav g., kafe sklaer g., kafe

semplik g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g., dourgafe g., troazh kazeg g. ; *schlechter Kaffee,* bannac'h teil g., dour lous g., gwelien g., kafe gwelien g., stronk g., pipi-ludu g., pipi du g., dour lijoù g., dour lisiv g., dour-jostr g. ; *löslicher Kaffee,* kafe enteuzadus (dileizhadus, teuzus) g., kafe hedeuz g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g. ; *Milchkaffee, Kaffee mit Milch,* kafe laezh g., kafe dre laezh g., kafe dre al laezh g., P. kafe gwenn g., pipi gwenn g. ; *Kaffee und Milch, halb und halb,* ur banne kafe hag e gement all a laezh, kafe ha laezh kement-ha-kement, kafe ha laezh hanter evit hanter, kafe ha laezh hanter-ouzh-hanter, kafe ha laezh hanter-hanter ; *Kaffee mit Schuss,* kafe koefet g., kafe beleg g., kafe badezet gant ur banne lambig g., kafe benniget gant ur banne lambig g. ; *sich (t-d-b) einen Schuss in den Kaffee gießen,* koefañ e gafe, badeziñ e gafe gant ur banne lambig g., bennigañ e gafe d'ur banne lambig ; *ein Pfund Kaffee,* ul lur gafe g. ; *verbrühter Kaffee schmeckt eklig,* kafe bervet, kafe lazhet - kafe bervet, kafe c'hwitet ; *eine Kanne Kaffee,* ur grekad kafe b. ; *die Kaffeekanne,* ar grek b., ar pod-kafe g., ar cheftalenn b., ar gafetierenn b., ar gafierenn b., [dre fent] Pipi Ludu g. ; *er trinkt für sein Leben gern Kaffee,* un toull kafe a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hafe, ur bleiz kafe eo, un ever mat a gafe eo ; *wer zu viel Kaffee trinkt, kann dann nicht einschlafen,* ar c'hafe ne gousk ket an dud diwarnañ ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune,* kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; *der Kaffee ist schon lange fertig und wartet nun mal auf euch,* emañ ar c'hafe ouzh ho kortoz en e gluch ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist doch kalter Kaffee,* se a zo bet klevet seizh kant gwech warn-ugent dija, kement-se n'eo ket un nevezenti ; *da kommt einem ja der kalte Kaffee wieder hoch,* kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), dislonk am bez pa welan seurt traoù.

Kaffee[2] n. (-s,-s) : ti-kafe g., kafedi g., saloñs-te g., tavarn b., ostaleri b.

Kaffeeautomat g. (-en,-en) : ingaler kafe g., darbarer kafe g., kafeerez b., aozerez-kafe b.

Kaffeebaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kafe str., kafeenn b., plant kafe str.

Kaffeebohne b. (-,-n) : *Kaffeebohnen,* kafe str., greun kafe str. ; *eine Kaffeebohne,* ur gafeenn b., ur c'hreunenn gafe b.

kaffeebraun ag. : el liv d'ar c'hafe.

Kaffeebrennerei b. (-,-en) : **1.** [micher] krazerezh kafe g., gouloskerezh kafe g. ; **2.** [stal-labour] krazerezh kafe b.

Kaffeeeis n. (-es) : dienn skorn kafe g., dienn skorn dre gafe g., skornenn gafe b., skornenn dre gafe b.

Kaffeeersatz g. (-es) : meni kafe g., erlec'hiad eus ar c'hafe g., kafe malt g., kafe heiz g.

Kaffeesäufer g. (-s,-) : toull-kafe g., bleiz kafe g., ever mat a gafe g.

Kaffeeextrakt g. (-s,-e) : kafe poultr g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g.

Kaffeefahrt b. (-,-en) : troiad kinniget gant un ajañs-veaj ma vez diskouezet traezoù da brenañ en he c'herzh b.

Kaffeefilter g. (-s,-) : sac'h kafe g., sil kafe g.

Kaffeefrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh ar gwez-kafe str., kignez kafe str.

Kaffeegeschirr n. (-s,-e) : rummad listri-taol evit ar c'hafe g., servij kafe g., ul lestroù kafe g.

Kaffeehaus n. (-es,-häuser) : ti-kafe g., kafedi g., kafe g., saloñs-te g.

Kaffeekanne b. (-,-n) : grek b., grekad b., pod-kafe g., cheftalenn b., kafetierenn b., kafierenn b., [dre fent] Pipi Ludu g., Pipi Du g. ; *zum Einschenken ist diese Kaffeekanne ungeeignet,* ar grek-se ne ziskarg ket mat ; *die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt,* kramennet eo ar grek ; *die Kaffeekanne aufs Feuer stellen,* lakaat ar grek war an tan ; *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen,* lakaat ar sil war ar grek.

Kaffeekirsche b. (-,-n) : [louza.] frouezh ar gwez-kafe str., kignez kafe str.

Kaffeeklatsch g. (-es) : P. kafeta g., kafea g., komererezh g.

Kaffeelöffel g. (-s,-) : loa vihan b., loa gafe b.

Kaffeemarkt g. (-s) : nevid ar c'hafe g.

Kaffeemaschine b. (-,-n) : kafeerez b., aozerez-kafe b., grek-tredan b., grek b. ; *die Kaffeemaschine einschalten,* enaouiñ ar grek.

Kaffeemühle b. (-,-n) : milin-gafe b., meilh-gafe b., malerez-kafe b. ; *der Trichter einer Kaffeemühle,* kern ur vilin-gafe b.

Kaffeepause b. (-,-n) : ehan kafeta g., ehan kafea g., pozadenn gafeta b., pozadenn gafea b., troc'h kafeta g., troc'h kafea g.

Kaffeepflanzung b. (-,-en) / **Kaffeeplantage** b. (-,-n) : [labour-douar] tachennad plant-kafe b., kafeeg b., plantadeg kafe b.

Kaffeeröster g. (-s,-) : **1.** [benveg] krazerez-kafe b., krazer-kafe g., goulosker-kafe g. ; **2.** [den] krazer-kafe g., goulosker-kafe g.

Kaffeesatz g. (-es) : mal-kafe g., malajoù lies., markoù kafe lies. ; *aus dem Kaffeesatz wahrsagen,* lenn ar blanedenn e-barzh ar mal-kafe.

Kaffeeschwester b. (-,-n) : P. [dre fent] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.

Kaffeeservice n. (-/-s,-) : rummad listri-taol evit ar c'hafe g., servij kafe g., ul lestroù kafe g.

Kaffeestrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] gwez-kafe str., kafeenn b., plant kafe str.

Kaffeestube b. (-,-en) : ti-kafe bihan g., kafedi bihan g., saloñs-te bihan g.

Kaffeetante b. (-,-n) : P. [dre fent] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b. ; *sie ist eine echte Kaffeetante,* ne vez ganti nemet kaozioù gwrac'h kozh, honnezh 'zo un drutell mar boa biskoazh ! ur c'hozh strakell 'zo anezhi ! un drabell eo ! ur Vari-strap-he-latenn a zo anezhi ! ur beg minaoued eo ! komer eo !

Kaffeetasse b. (-,-n) : tas evit ar c'hafe g., tasenn evit ar c'hafe b., bolenn gafe b.

Kaffeewasser n. (-s) : dour evit fardañ kafe g.

Kaffeezeit b. (-,-en) : eur ar banne kafe b.

Kaffein n. (-s) : [kimiezh] kafein g.

Kaffer g. (-s,-/-n) : **1.** Kafir g. ; **2.** P. [dre zismeg] beulke g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

Kaffernkorn n. (-s) : [louza.] sorgo str.

Käfig g. (-s,-e) : **1.** kaoued b., kaouidell b. ; *Käfig zum Mästen,* muz g. ; *ein voller Käfig,* ur gaouedad b., ur gaouidellad b. ; *in einen Käfig sperren,* kaouediñ ; **2.** [dre skeud.] *im goldenen Käfig leben,* bezañ staget gant ur chadenn aour, bezañ serret (bevañ) en ur gaoued aour.
Käfigfalle b. (-,-n) : stoker g., stokerez b.
Käfighaltung b. (-,-en) : sevel yer askoridik e kombodoù-strob g., magañ loened e kaouedoù g., magañ loened e muzioù g.
Kaftan g. (-s,-e) : [dilhad] kaftan g.
kahl ag. : **1.** moal, divlev, disto, dizeil, noazh, dibourc'h, dizolo ; *halb kahl,* tarvoal ; *kahl werden,* koll e vlev, divleviñ, moalaat, dont da vezañ moal, disteiñ, pennmoalañ ; *kahl machen,* pennmoalañ, moalañ penn u.b., moalaat ; *kahl sein,* bezañ moal, bezañ divlev e benn, bezañ disto ; *kahl geschoren,* touzet-pizh ; *kahler Baum,* gwez noazh str., gwez dibourc'h str., gwez disto eus o delioù str., gwez diwisk str., gwez dizeil str. ; *bald sind die Bäume kahl,* ar gwez a ziwisko (a noashao) hep dale ; *die Raupen fressen die Bäume kahl,* ar biskoul a zebr holl zelioù ar gwez, delienn ebet ne chom er gwez war-lerc'h ar biskoul, holl zelioù ar gwez a vez debret gant ar biskoul pizh ha kempenn, lipet mistr e vez holl zelioù ar gwez gant ar biskoul, skubet e vez holl-razh delioù ar gwez gant ar biskoul ; *die Kaninchen haben die Wiese kahl gefressen,* leurennet eo ar prad gant ar c'honikled, ar prad a zo bet lakaet noazh gant ar c'honikled ; *ein kahler Berggipfel,* lein moal-krin ur menez g. ; **2.** [dre skeud.] noazh, dizolo ; *kahle Wände,* mogerioù noazh ; *kahle Gegend,* bro noazh b., tachenn zizolo b., maezioù dizolo lies.
Kahlheit b. (-) : **1.** moalder g., moalded b. ; **2.** penn touz g., P. penn karnel g. ; **3.** [dre skeud.] noazhded b., noazhder g.
Kahlkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn moal g., penn disto g., penn divlev evel ur vi g., penn noazh g. ; **2.** penn touz g., P. penn karnel g.
kahlköpfig ag. : moal evel un irvinenn diblusket, moal evel ur vilienn, moal evel ur blaisenn, disto e benn, blevenn ebet war bodenn e benn, divlev e benn evel ur vi, ur penn karnel anezhañ.
Adv. : war e benn moal.
Kahlköpfigkeit b. (-) : moalder g., moalded b. ; *zu Kahlköpfigheit führend,* pennmoalus.
Kahlschlag g. (-s,-schläge) : **1.** difraostadur g., peurziskaradeg wez b. ; **2.** [dre skeud.] krennadur groñs ar postoù-labour g., skarzhadeg a-vras b.
Kahlwild n. (-s) : kirvi ha yourc'hed yaouank, karvezed ha yourc'hezed.
Kahm g. (-s) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].
kahmen V.gw. (hat gekahmt / ist gekahmt) : [gwin] louediñ, dont blev war an-unan.
Kahmhaut g. (-s,-häute) **/ Kahmhefe** b. (-,-n) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].
kahmig ag. : [gwin] blev warnañ, louet, louedet.
Kahn g. (-s, Kähne) : **1.** [merdead.] bag b., bagig b., kanod g. ; *Kahn fahren,* bageal, mont gant ur c'hanod ; *alter Kahn,* kozh bag vrein b., penton g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b., bag lespos b. ; **2.** P. *der Kahn,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.
Kahnfahrt b. (-,-en) : tro vageal gant ur c'hanod b.
Kahnschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn-dour eus ar spesad *Neritae* g.
Kai g. (-s,-s) : [merdead.] kae g., kaead g., kal g. ; *am Kai anlegen, sich längsseits des Kais legen,* kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ.
Kaianlage b. (-,-n) : [merdead.] kaeoù lies., kalioù lies.
Kaischuppen g. (-s,-) : [merdead.] sanailh b.
Kaiman g. (-s,-e) : [loen.] kaiman g., gourglazard g.
Kain g. : [Bibl.] Kain g.
Kain-Komplex g. (-es,-e) : kemplezh Kain b.
Kainsmal n. (-s) : **1.** [Bibl.] merk Kain g. ; **2.** [dre skeud.] merk ifamus g.
Kaiphas g. : Kaifaz g.
Kairo n. (-s) : Kaero b.
Kaiser g. (-s,-) : **1.** impalaer g. ; *der deutsche Kaiser,* impalaer Bro-Alamagn g. ; *der chinesische Kaiser, der Kaiser Chinas, Chinas Kaiser,* impalaer Sina g. ; *Kaiser Karl der Große, der Kaiser Karl der Große,* an impalaer Karl Veur g. ; *zum Kaiser krönen,* lakaat da impalaer, sakrañ impalaer, kurunennañ ; *der Kaiser dankte ab,* an impalaer a roas e zilez, dilezel a reas an impalaer e gurunenn, an impalaer a reas dilez eus e gurunenn, ober a reas an impalaer e zilez, dont a reas an impalaer er-maez a impalaer, mont a reas an impalaer er-maez a impalaer ; **2.** [dre skeud.] P. *sich um des Kaisers Bart streiten,* klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, klask laou el lec'h na vez ket nez, klask digarezioù, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit disterdra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, breujata, ober trouz bras evit bihan dra, ober ur van evit nebeut a dra, ingenniñ, chikanal, chikanañ ; *gebt dem Kaiser, was des Kaisers ist,* rentit da Gezar ar pezh a aparchant outañ (Gregor), rentit da Gezar ar pezh a zo dezhañ, rentit da Gezar ar pezh a zo da Gezar, roit da Gezar ar pezh a zo dezhañ ; *gebet dem Kaiser, was des Kaisers ist, und Gott, was Gottes ist,* roit da Gezar ar pezh a zo da Gezar, ha da Zoue ar pezh a zo da Zoue ; *auf den alten Kaiser loswirtschaften*, bevañ diouzh an deiz ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren,* el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.
Kaiseradler g. (-s,-) : **1.** [loen.] *östlicher Kaiseradler,* erer skoazioù gwenn g. ; **2.** [ardamezouriezh] erer meur g.
Kaisergranat g. (-s,-e) : [loen.] grilh-traezh g. ; *der Hinterleib des kaisergranats,* lost ar grilh-traezh g.
Kaisergruft b. (-,-grüfte) : kav-bez an impalaer g., kav-bez an impalaerien g.
Kaiserhummer g. (-s,-) : [loen.] grilh-traezh g. ; *der Hinterleib des kaiserhummers,* lost ar grilh-traezh g.

Kaiserin b. (-,-nen) : impalaerez b.
Kaiserkrone b. (-,-n) : kurunenn an impalaer b.
kaiserlich ag. : impalaerel, ... an impalaer ; *Seine Kaiserliche Hoheit,* e Uhelded an impalaer b. ; [istor] *die Kaiserlichen,* soudarded an impalaer lies. ; *die kaiserliche Armee,* an arme impalaerel b. ; *die K. und K.-Armee (die Kaiserlich-Königliche Armee),* lu Aostria-Hungaria g.
kaiserlich-königlich ag. : [istor] ... Aostria-Hungaria.
Kaiserling g. (-s,-e) : [louza.] oroñjez str.
Kaiserpfalz b. (-,-en) : palez an impalaer g.
Kaiserpilz g. (-es,-e) : [louza.] oroñjez str.
Kaiserreich n. (-s,-e) : impalaeriezh b., impalaerded b. ; *das erste Kaiserreich,* an Impalaeriezh c'hall kentañ b., an Impalaerded c'hall kentañ b.
Kaiserschmarren g. (-s,-) : **/ Kaiserschmarrn** g. (-s,-) : [Bro-Aostria] krampouezh drailhet gant sukr ha rezin sec'h str.
Kaiserschnitt g. (-s,-e) : [mezeg.] kezarian g., skej-kof g.
Kaiserschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] oroñjez str.
Kaisertum n. (-s,-tümer) : **1.** [tachenn] impalaeriezh b. ; **2.** [briegezh] impalaerded b.
Kaiserwürde b. b. (-) : impalaerded b., briegezh a impalaer b.
Kajak g./n. (-s,-s) : kaiak g. ; *kajak fahren,* kaiakiñ.
Kajalstift g. (-s,-e) : kreion kohol g., kreion kol g.
Kajüte b. (-,-n) : kambrig b., kambrig-lestr b., kambr-lestr b., kabanell b., kabanenn b.
Kakadu g. (-s,-s) : [loen.] kaketou g.
Kakao g. (-s) : **1.** kakao g. ; *eine Tasse Kakao,* ur volennad chokolad b., ur volennad kakao b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden durch den Kakao ziehen,* ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., gwiskañ (louzañ, pilat, gwashaat) u.b. ; **3.** [dre skeud.] P. *da kommt einem ja der Kakao wieder hoch,* kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), dislonk am bez pa welan seurt traoù.
Kakaobaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kakao str., kakaoenn b. [*liester* kakaoenned].
Kakaobohne b. (-,-n) : *Kakaobohnen,* kakaoenn b. [*liester* kakaoennoù], fav kakao str. ; *eine Kakaobohne,* ur gakaoenn b., ur favenn gakao b.
Kakaobutter b. (-) : [kegin.] amann kakao g.
Kakaopulver n. (-s) : chokolad poultr g., bleud chokolad g., kakao poultr g., bleud kakao g.
kakeln V.gw. (hat gekakelt) : **1.** klochañ, klokal, grakal, gragennat, ragachat ; **2.** [dre skeud.] parlikanat, latennat, kaketal, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flepañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù, komz dilokez, komz jore-dijore, chaokat, pilprennat.
Kakerlak g. (-s/-en,-en) **/ Kakerlake** b. (-,-n) : **1.** [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g. ; **2.** [dre skeud.] gwennard Azia g., albineg Azia g.
Kaki b. (-,-s) : [louza.] kaki str.
Kaki n. (-/-s) : [liv] kaki g.
Kakibaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kakienn b. [*liester* kakienned], gwez-kaki str.
kakifarben ag. : ... liv kaki, kaki, livet e kaki.
Kakipflaume b. (-,-n) : [louza.] kaki str., kakienn b. [*liester* kakiennoù].
Kaktee b. (-,-n) **/ Kaktus** g. (-/-ses, Kakteen/-se) : [louza.] kaktuz str.
Kalamität b. (-,-en) : **1.** gwallreuz g., reuz g., gwalenn b., gwalennad b., reuziad g., gourmest g., kontamm g., bosenn b., lorgnez b., lovrnez b., gourmest g. ; **2.** P. rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkrez g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., sorb g., kontamm g.
Kalander g. (-s,-) : [tekn.] lufrouer g., lufrerez b.
Kalanderlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder beg tev g.
kalandern V.k.e. (hat kalandert) : lufrañ, gourlufrañ, satinañ.
Kalaschnikow® b. (-,-s) : kalachnikov® b.
Kalauer g. (-s,-) : **1.** daof g./str., daofenn b., boutikl g./b., c'hoari-gerioù g., bourd g., fentigell b. ; *Kalauer machen,* dibunañ (distagañ) daofoù, dibunañ (distagañ) daofennoù, kontañ daofoù (daofennoù), dibunañ (distagañ) bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, diskolpañ bommoù ; **2.** fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b.
kalauern V.gw. (hat gekalauert) : dibunañ (distagañ) daofoù, dibunañ (distagañ) daofennoù, kontañ daofoù (daofennoù), dibunañ (distagañ) bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, diskolpañ bommoù.
Kalb n. (-s, Kälber) : leue g., [yezh ar vugale] leukig g., P. boubou minig g. ; *abgesetztes Kalb,* leue dizon g., dizonadenn b., lead g., leue dizonet g., leue aet diwar e vamm g. ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt,* daou viz dizonet eo al leue ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab,* al leue nevez dizonet a ra e goazh ; *Kuh mit Kalb,* mamm-vuoc'h b. ; *Saugkalb,* leue war e vamm g., leue-laezh g. ; *Schlachtkalb,* leue kig g. ; *Hirschkalb,* menn-karv g., karvig g. ; *Rehkalb,* menn-yourc'h g., yourc'hig g. ; *gleichaltrige Kälber,* leueouaj g. ; *tot geborenes Kalb,* leue-janus g. ; *männliches Kalb,* leue-tarv g. ; [relij.] *das Goldene Kalb anbeten,* azeuliñ al Leue Aour (Gregor).
kalben V.gw. (hat gekalbt) : **1.** halañ ; *die Kuh kalbt,* emañ ar vuoc'h oc'h halañ, emañ ar vuoc'h gant droug he leue ; *die Kuh wird bald kalben,* emañ ar vuoc'h o teveziñ, dizalc'hwez eo ar vuoc'h, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, warnes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt,* ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *die Kuh hat gekalbt,* halet eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt,* nevez-halet eo ar vuoc'h, nevez-hal eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor langer Zeit gekalbt,* kozh-halet eo ar vuoc'h ; *beim Kalben Geburtshilfe leisten,* halañ ur vuoc'h, reiñ an dorn d'ur vuoc'h da halañ ; **2.** [dre astenn., douar.] *der Gletscher kalbt,* emañ ar skornredenn o

tisteuler pezhiadoù skorn, pezhiadoù skorn a zo o tistagañ diouzh ar skornredenn.
Kälberbox b. (-,-en) : karched leueoù g.
Kälberlab n. (-s) : tro g., kaoul g., goedenn b., keul g. ; *Kälberlab einsetzen,* goedennañ laezh ; *mit Kälberlab behandelte Milch,* laezh goedennek g.
Kälbermagen g. (-s,-/-mägen) : kaouligenn leue b., kaouledenn leue b.
kalbern V.gw. (hat gekalbert) : P. ebatal, ober joa, bragal, c'haoriellat, fringellat, genaouekaat, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, c'hoari e chaoker-e-c'henoù (e chaoker-e-spered), c'hoari e chaoker kaozioù.
kälbern V.gw. (hat gekälbert) : **1.** P. ebatal, ober joa, bragal, c'haoriellat, fringellat, genaouekaat, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, c'hoari e chaoker-e-c'henoù (e chaoker-e-spered), c'hoari e chaoker kaozioù ; **2.** [Bro-Aostria] halañ ; **3.** P. dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon.
Kälberzieher g. (-s,-) : mekanik da halañ ar saout g.
Kalbfell n. (-s,-e) : **1.** leuegen g. ; **2.** [dre skeud.] taboulin b./g.
Kalbfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-leue g., leue g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch,* kig gwenn g.
Kalbleder n. (-s) : leuegen g.
Kalbsauge n. (-s,-n) : [dre skeud.] *Kalbsaugen,* daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies.
Kalbsbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost kig-leue g., rost leue g.
Kalbsbrieschen n. (-s,-) : [kegin.] toazon leue g.
Kalbseintopf g. (-s) : [kegin.] kefalenn kig-leue b., kefalenn leue b., keusteurenn kig-leue b., keusteurenn leue b.
Kalbsfell n. (-s,-e) : **1.** leuegen g., kroc'hen leue g. ; **2.** [dre skeud.] taboulin b./g.
Kalbsgekröse n. (-s) : [kegin.] frezenn leue b.
Kalbshachse b. (-,-n) **/ Kalbshaxe** b. (-,-n) : [kegin.] jaritell leue b.
Kalbskeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed leue b., rodellenn leue b., rodell leue b., feskenn leue b., morzhedenn leue b.
Kalbskopf g. (-s,-köpfe) : penn leue g.
Kalbsleber b. (-) : avu leue g.
Kalbsleder n. (-s,-) : leuegen g., lêr leue g.
Kalbslunge b. (-,-n) : [kegin.] skevent leue str.
Kalbsmilch b. (-) : [kegin.] toazon leue g.
Kalbsnuss b. (-,-nüsse) : [kegin.] torchenn leue b.
Kalbspergament n. (-s) : paper leuegen g., leuegen g.
Kalbsroulade b. (-,-n) : rollad kig leue g., ruilhad kig leue g., logodenn gig leue b.
Kalbsschlegel g. (-s) : [kegin.] morzhed leue b., rodellenn leue b., rodell leue b., feskenn leue b., morzhedenn leue b.
Kalbsschnitzel n. (-s,-) : skalopenn leue b., skolpenn leue b.
Kalbsstelze b. (-,-n) : [Bro-Aostria] jaritell leue b.
Kaldaunen lies. : **1.** bouzelloù lies. ; **2.** [kegin.] togonoù lies., stripoù lies., stripennoù lies., sklipoù lies., kourailhoù lies., flugez str.
Kaldaunengeschäft n. (-s,-e) : striperezh b.
Kaldaunenhandel g. (-s) : striperezh g.
Kaldaunenhändler g. (-s,-) : striper g.
Kalebasse b. (-,-n) : koulourdrenn b.
Kaledonien n. (-s) : Kaledonia b.
Kaleidoskop n. (-s,-e) : Kaleidoskop g.
Kalenden lies. : [istor] kala g. ; *an den griechischen Kalenden,* pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.
Kalender g. (-s,-) : kalander g., almanag g., deiziataer g., deiziadur g. ; *gregorianischer Kalender,* kompod (kalender) gregorian g. (Gregor) ; *julianischer Kalender,* kompod (kalender) julian g. ; *diesen Tag muss man im Kalender (rot) anstreichen,* an deiz-se a zo da verkañ gant liv ruz (a zo da lakaat e-touez ar re washañ), ra vezo milliget an deiz-hont !
Kalenderberechnung b. (-,-en) **/ Kalenderfestsetzung** b. (-,-en) : kompod g.
Kalenderjahr n. (-s,-e) : bloavezh keodedel g.
Kalesche b. (-,-n) : rederig g.
Kalfaktor g. (-s,-en) : **/ Kalfakter** g. (-s,-) : **1.** gra-pep-tra g. ; **2.** [toull-bac'h] skoazeller g., skorer g., eil g.
Kalfaterer g. (-s,-) : kalafeter g.
kalfatern V.k.e. (hat kalfatert) : [merdead.] kalafetiñ, stoupañ ; *eine Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken kalfatern,* kalafetiñ ur grem g., stoupañ ur grem g., kalafetiñ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b., stoupañ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b.
Kalfatern n. (-s) : kalafetadur g. ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe,* kourrez g.

Kali n. (-s) : kali g., potas g.
Kaliber n. (-s,-) : **1.** gobari g., kalibr g. ; **2.** [dre skeud.] tremp g. ; P. *vom gleichen Kaliber sein,* bezañ eus an hevelep tremp (eus ar memes temz, eus an hevelep bleud, eus an hevelep gobari).
Kalibergwerk n. (-s,-e) : mengleuz potas b.
kalibrieren V.k.e. (hat kalibriert) : gobariañ.
kalibrig ag. : eus ar gobari ...
Kalidünger g. (-s) : [labour-douar] raz azotek g.
Kalif g. (-en,-en) : kalif g.
Kalifenamt n. (-s) : kalifiezh b., briegezh a galif b.
Kalifat n. (-s) : **1.** [karg] kalifiezh b., briegezh a galif b.; **2.** [bro] kalifelezh b.
Kaliförderung b. (-,-en) : [mengleuz] korvoerezh kali g., eztenn potas g.
Kalifornien n. (-s) : Kalifornia b.
kalihaltig ag. : [kimiezh] potasek.
Kaliko g. (-s, -s) : lien-kotoñs g., lien-koton g., kaliko g.
Kalikraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.
Kalilauge b. (-,-n) : [kimiezh] dourenn botas daskrignus b.
Kalisalpeter g. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat potas g., holen-moger g., holen-mein g., hili-moger g.
Kalisalz n. (-es,-e) : [kimiezh] holen potas g.
Kalisalzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.
Kalium n. (-s) : [kimiezh] kaliom g., potasiom g.
Kalium-Dünger g. (-s) : ludu-tan g.
Kaliumnitrat n. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat potas g., holen-moger g., holen-mein g., hili-moger g.
Kaliumpermanganat n. (-s) : [kimiezh] permanganat potasiom g.
Kalk g. (-s,-e) : **1.** raz g. ; *Kalk brennen,* poazhañ maen d'ober raz, pulluc'hañ maen-raz, cheñch maen-raz gant an tan e raz (Gregor) ; *ungelöschter Kalk,* raz-bev g., raz-kriz g. ; *gelöschter Kalk,* raz distan g. / raz distanet g. (Gregor) ; *Kalk löschen,* lazhañ raz, distanañ raz (Gregor) ; *fetter Kalk*, raz poazh g. ; *die Wände mit Kalk bewerfen,* razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen,* lakaat raz-bev war korfoù loened marv ; **2.** kalkiom g. ; *kohlensaurer Kalk,* karbonat kalkiom g., karbonat raz g. ; [mezeg.] *Kalk entziehen,* dirazekaat ; **3.** [dre skeud.] P. *bei ihm rieselt schon der Kalk,* luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod, ur c'hripon pampes a zo anezhañ, ur c'hripon impopo a zo anezhañ, ur c'hripon luo a zo anezhañ, ur c'hozh kripon a zo anezhañ, ur glaourenneg a zo anezhañ, un neudenner a zo anezhañ.
Kalkanstrich g. (-s) : [tisav.] gwisk raz g., gwiskad raz g., indu raz g., lindrenn raz b.
kalkartig ag. : [kimiezh] razek, e doare ar raz, a-zoare gant ar raz, a-seurt gant ar raz.
Kalkboden g. (-s,-böden) : douar raz g.
Kalkbrenner g. (-s,-) : fornier-raz g., razer g.
Kalkbrennerei b. (-,-en) : forn-raz b. ; *die Kalkbrennerei,* forn ar raz b.
Kalkbruch g. (-s,-brüche) : mengleuz maen-raz b.
Kalkbrühe b. (-,-n) : meskaj razek g. ; *Kalkbrühe zum Äschern,* palmer g.
Kalkdünger g. (-s) : [labour-douar] raz azotek g., raz g.
kalken V.k.e. (hat gekalkt) : **1.** *eine Mauer kalken,* razañ ur voger, induañ ur vur gant raz, gwennañ ur voger gant dour-raz ; *eine neulich gekalkte Mauer,* ur voger fresk razet b. ; **2.** [labour-douar] razañ, lakaat raz war, margañ, merliñ, strogañ.
Kalken n. (-s) : razadur g., razañ g. ; *das Kalken der Mauern,* razadur ar mogerioù g., gwennerezh ar murioù gant dour-raz g., gwennidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.
Kalkerde b. (-,-n) : douar raz g.
Kalkfarbe b. (-,-n) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g.
Kalkgebirge g. (-s) : [maen.] reier raz lies.
Kalkgrube b. (-,-n) : mengleuz maen-raz b.
kalkhaltig ag. : [kimiezh] razek, razus.
Kalkhütte b. (-,-n) : forn-raz b. ; *die Kalkhütte,* forn ar raz b.
kalkig ag. : razek, razus, … raz.
kalkliebend ag. : [louza.] razkar.
Kalkmangel g. (-s) : **1.** [mezeg] negez a galkiom b., dirazekaenn b. ; **2.** [labour-douar] diouer a raz g.
Kalkmergel g. (-s) : marg g.
Kalkmilch b. (-) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g. ; *eine Mauer mit Kalkmilch bespritzen,* razañ ur voger, induañ ur vur gant raz, gwennañ ur voger gant dour-raz, gwennrazañ ur vur.
Kalkmörtel g. (-s,-) : pri-raz g., pri-touseg g.
Kalkofen g. (-s,-öfen) : forn-raz b. ; *der Kalkofen,* forn ar raz b.
Kalkphosphat n. (-s,-e) : raz-eskern g.
Kalkputz g. (-es) : [tisav.] gwisk raz g., gwiskad raz g., indu raz g., lindrenn raz b.
Kalksalpeter g. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat kalkiom g.
Kalksandstein g. (-s,-e) : krag razek g.
Kalksinter g. (-s) : hinkin-maen g., hinkin-bolz g., bolzhinkin g., stalaktit g.
Kalkspritze b. (-,-n) : razerez b.
Kalkstein g. (-s,-e) : maen-raz g.
kalkstet ag. : [louza.] razkar.
Kalktuff g. (-s,-e) : tufev g.
Kalkül g./n. (-s,-e) : **1.** jedadenn b., jed g., jedad g., jederezh g., jedadur g. ; **2.** [dre skeud.] rakjedadur g., ragempentadenn b., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g., ratozh b., mennad g., amboaz g., aviz g., dezev g. ; *aus Kalkül,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat, dre rat ha dre vennozh.
Kalkulation b. (-,-en) : **1.** jed g., jedad g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., jedadur ar c'houstoù g. ; *genaue Kalkulation,* jederezh dre vunudoù g. ; **2.** priziadur g., istimadur g., rakjedadur g., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g.
Kalkulator g. (-s,-en) : **1.** [benveg] jederez b., jeder g. ; **2.** [den] kontour g., jedour g.
kalkulierbar ag. : rakjedadus, hag a c'heller rakjediñ, ragarvezadus, ragempentadus, diaweladus, rakweladus.
kalkulieren V.k.e. (hat kalkuliert) : rakjediñ, ragarveziñ, ragempentiñ, rakwelet, diawelet.

V.gw. (hat kalkuliert) : **1.** kontañ, jediñ, teuler d'ar jed ; **2.** *mit etwas kalkulieren,* delc'her kont eus udb.
Kalkwasser n. (-s) : raz-sklaer g., laezhenn-raz b., laezh-raz g., dour-raz g., gwenn-raz g. ; *eine Mauer mit Kalkwasser bespritzen,* razañ ur vur, induañ ur voger gant raz, gwennañ ur vur gant dour-raz, gwennrazañ ur voger.
Kalkzuschlag g. (-s) : maen-raz da veskañ gant ar c'hailh en uhelfornioù g.
Kalligraf g. (-en,-en) **/ Kalligraph** g. (-en,-en) : kaerskrivour g., pizhskriver g.
Kalligrafie b. (-) **/ Kalligraphie** b. (-) : **1.** kaerskriverezh g., kaerskrivañ g., pizhskriverezh g. ; **2.** *eine Kalligrafie,* ur gaerskrivenn b.
kalligrafisch ag. **/ kalligraphisch** ag. : kaerskriverezhel, pizhskriverezhel, … kaerskrivañ.
kalligrafieren V.k.e ha V.gw. (hat kalligrafiert) : kaerskrivañ, pizhskrivañ.
Kalmar g. (-s,-e) : [loen.] sifelleg g., stiogenn b., stiogan b., stivell b. [*liester* stivelled], stivellegenn b. [*liester* stivelleged], stivelleg str. ; *gemeiner Kalmar,* stivellegenn ruz b., stivell ruz b., stiogan b. ; *Langflossenkalmar,* stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.
Kalme b. (-,-n) : [merdead.] kalmijenn b., kalmadenn b., mor kalm-gwenn g., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g.
Kalmen lies. : [merdead.] kalmijiri b.
Kalmück g. (-en,-en) : **1.** Kalmouk g. ; **2.** [loen.] levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junger Kalmück,* malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.
Kalmücke g. (-n,-n) : Kalmouk g.
Kalmus g. (-,-se) : [louza.] gellhesk g.
Kalorie b. (-,-n) : kalori g., kaloriad g. ; *pro Tag braucht der Mensch zwischen 2000 und 3500 Kalorien,* an den en devez ezhomm eus etre 2000 ha 3500 kalorienn bemdez.
kalorienarm ag. : [kegin.] paour e kalorioù, iskaloriel.
Kalorienbombe b. (-,-n) : [kegin.] boued gourc'haloriek g.
Kaloriengehalt g. (-s) : [kegin.] bec'h kalorioù g.
kalorienreduziert ag. : [kegin.] paour e kalorioù, iskaloriel.
kalorienreich ag. : [kegin.] pinvidik e kalorioù, uskaloriel, kreñv ar c'haloriennoù ennañ.
Kalorimeter n. (-s,-) : kalorimetr g., gwrezventer g.
Kalorimetrie b. (-) : kalorimetriezh g., gwrezventerezh g.
kalorisch ag. : **1.** [fizik] … gwrez ; **2.** [kegin.] gremmus.
Kalotte b. (-,-n) : **1.** [pennwisk] kalotenn b. ; **2.** [mat.] kokenn b. ; **3.** [tisav.] bolz plat b.
Kalpak g. (-s,-s) : [lu] kolbak g.
kalt ag. : **1.** yen, didan ; *kaltes Wasser,* dour kriz g., dour yen g. ; *kalter Wind,* avel griz g., avel rivus g. ; *kalte Füße haben*, kaout riv d'e dreid, kaout riv en e dreid, bezañ rivet e dreid, bezañ anaoudet e dreid ; *die Suppe wird kalt,* yenañ a ra ar soubenn ; *Ihre Suppe wird kalt,* na lezit ket ho soubenn da yenañ, darev eo ho soubenn da glouaraat ; *jetzt ist Ihre Suppe kalt geworden,* pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *kaltes Wetter,* amzer yen b., amzer galet b., amzer griz b. ; *es ist bitter kalt,* yen-du eo, yen-du eo anezhi, yen-skorn eo, yen-kalet eo, riv bras a zo, riv bras a ra, yen-ki eo, gwashat eo yen ! ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt,* dec'h da noz en doa krazet, dec'h da noz en doa ripet ; *trockener eiskalter Wind,* avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b. ; *es ist kalt,* yen eo an amzer, kriz eo an amzer, yen eo, yen eo anezhi, riv a ra, riv a zo, rivañ a ra ; *mir ist kalt,* rivet on (Gregor), anaouedet on, riv (anoued, paourentez) am eus, kavout a ra din ez eo yen an amzer, yen eo din, emaon o rivañ ; *es ist mir verdammt kalt,* va gwalc'h a riv am eus, sklaset on, rivet eo va sac'h, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *es ist kälter geworden,* yenaet eo an amzer, kresket eo ar riv, krisaet eo an amzer, aet eo an amzer war grisaat ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein,* an aod a zo naonus ha paourentezus ; *kalter Winter,* goañv didan g. ; *so kalt war es noch nie,* ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh ; **2.** [dre skeud., dre astenn.] yenidik, yen, diseblant, digas ; *ein kalter Mensch,* un den diseblant (yen, digas) ; *dein Zorn lässt mich kalt,* ne ra da gounnar na droug na vad din, ne ra da gounnar evidon na kriz na poazh, me ne ran van eus da gounnar, me ne ran van ebet evit klevet ac'hanout oc'h ober trouz, da c'hourdrouzoù n'am spontont ket ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ ! ; *er ist kalt gegen sie,* yen eo en he c'heñver, digas eo en hec'h andred, diseblant (yen) eo outi ; *ein kaltes Gebaren,* un emzalc'h yen (digas, diseblant) g., un neuz yen b. ; **3.** [kegin.] yen ; *kaltes Büffet,* meuzioù yen, boued yen g., traoù yen lies. ; *kalte Küche,* meuzioù yen, boued yen g. ; *kalte Platte,* meuz yen g., pladad traoù yen g., pladad kig yen g. ; **4.** [dre skeud.] *jemandem die kalte Schulter zeigen,* ober fas koad d'u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b., ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *mir war doch klar, dass er mir die kalte Schulter zeigte,* gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet em c'heñver ; *kalte Farben,* livioù yen lies. ; *kaltes Blut bewahren,* derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom mestr war e skiantoù ; *kalter Schweiß,* c'hwezenn yen b. ; *kalter Schauder,* kridienn b. ; [istor] *der kalte Krieg,* ar brezel yen g.
Adv : **1.** *Getränke kalt stellen,* lakaat evajoù da yenaat ; *eine Flasche Wein kalt stellen,* lakaat ur voutailhad win er fresk ; *etwas kalt essen,* debriñ udb ent yen ; **2.** *es überlief ihn kalt,* ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) e livenn-gein, ur gridienn a hejas anezhañ, ur gridienn a redas dre e gorf, tremen a reas an Ankoù drezañ, mont a reas an Ankoù dreist dezhañ, ober a reas ur skrijadenn dre e holl izili, ur c'hlizhenn a zeuas warnañ ; *es läuft mir kalt über den Rücken,* santout a ran ur gridienn o redek a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; **3.** P. *jemanden kalt machen,* lazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b.

Kaltbearbeitung b. (-,-en) : [tekn.] forjañ en yen g., forjañ a-yen g., pleuskañ en yen g., pleuskañ a-yen g., oberiadurezh en yen b., oberiadurezh a-yen b.
kaltbiegen V.k.e. (bog kalt / hat kaltgebogen) : [tekn.] plegañ en yen, plegañ a-yen, kammañ en yen, kammañ a-yen, krommañ en yen, krommañ a-yen.
Kaltblüter g. (-s,-) : [loen.] loen arallwrezat g., arallwrezad g. [liester arallwrezaded]
kaltblütig ag. : **1.** arallwrezat ; *kaltblütige Tiere,* loened arallwrezat lies., arallwrezaded lies. ; **2.** [dre skeud.] difrom ; *kaltblütig bleiben,* derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, na ober ur van ; *er bringt seine Feinde kaltblütig um,* ne ra ket van evit lakaat gwad e enebourien da redek, lazhañ a ra e enebourien mik ha digar.
Kaltblütigkeit b. (-) : difromidigezh b.
Kälte b. (-) : **1.** yenion g., yenien b., yenijenn b., yenadurezh b., yender g., yended b., yen g., krizaj g., riv g., anoued g., paourentez b., c'hai g., amzer yen b. ; *grimmige (schneidende, beißende) Kälte,* riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b. ; *wir haben 15 Grad Kälte,* 15 derez dindan mann a zo, bez ez eus 15 derez dindan mann ; *bei dieser Kälte wirst du es nicht aushalten können,* ne c'halli ket padout dindan an amzer rivus, ne c'halli ket padout gant ar yenijenn a ra ; *unter der Kälte leiden,* gouzañv yenijenn ; *ich bin vor Kälte ganz erstarrt, diese Kälte geht mir durch Mark und Bein,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, o krugañ emaon gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, rividik on, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *vor Kälte zittern,* krenañ (skarnilañ) gant ar riv, krenañ gant an anoued, kridiennañ gant ar riv, simudiñ, daskrenañ gant ar yen ez eo, skrijañ gant ar riv, skrijañ diwar anoued, flojañ gant ar riv ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte,* riv am eus, neket aon ; *sich gegen die Kälte schützen,* mirout ouzh ar riv da gregiñ en an-unan, eveshaat ouzh ar riv, en em ziwall diouzh ar riv, en em zifenn ouzh ar riv, en em sikour ouzh an anoued, difenn e gorf ouzh ar riv ; *vor Kälte und Wind geschützter Ort,* lec'h klet g., kornig klet g., kledour g., kledourenn b. ; *sich vor lauter Kälte zusammenkauern,* tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; **2.** [dre skeud.] dihegarated b., yender g., yenijenn b., yenien b., yenion g., glazentez b.
Kälteanlage b. (-) : skorner g., skornerez b., sklaserez b., skorndi g., enstaladenn souryen b.
kältebeständig ag. : dalc'hus ouzh ar yenijenn, kalet ouzh ar yenijenn, na skorn ket, diskornus.
Kältebrücke b. (-,-n) : [tisav.] pont gwrezel g., pont termek g.
Kälteeinbruch g. (-s,-einbrüche) : barr riv g., stokad riv g., frapad riv g., frapadenn riv b., kaouad riv b./g., krogad riv g., strañs riv g., strañsad riv g., reuziad riv g., strapad riv g., binim en amzer g., taolad yenien g., fourrad yenien g.
kälteempfindlich ag. : kizidik ouzh ar yenijenn, tener ouzh ar yenijenn, rividik, anouedik, anouedek, gwak ouzh an amzer yen, gwak ouzh ar yenijenn, da vezañ diwallet diouzh ar riv, hag a zouj ar riv, luduek, bavidik ; *diese Pflanze ist kälteempfindlich,* ar blantenn-se a zo kizidik ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo tener ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo gwak ouzh an amzer yen, ar blantenn-se a zo da vezañ diwallet diouzh ar riv, ar blantenn-se a zo da vezañ gwarantet diouzh ar riv, ar blantenn-se a zouj ar riv.
Kältegefühl n. (-s) : riv g., anoued g. ; *ein Kältegefühl empfinden,* klevet diouzh anoued, klevet ouzh anoued, klevet anoued, santout riv ; *ein Kältegefühl verursachen,* bezañ anaouedik, bezañ rivus.
Kältegemisch n. (-es,-e) : meskad yenañ g., meskadur yenañ g., kemmesk yenañ g., touezenn yenañ b.
Kältegrad g. (-s,-e) : derez yenijenn g.
kälteliebend ag. : skorngar.
Kältetechnik b. (-) : teknik ar yenaat g., yenidigezh b.
Kältewelle b. (-,-n) : skornadenn b., barr riv g., stokad riv g., frapad riv g., frapadenn riv b., kaouad riv b./g., krogad riv g., strañs riv g., strañsad riv g., reuziad riv g., strapad riv g., taolad yenien g., binim en amzer g., taolad yenien g.
kaltgepresst ag. / **kaltgeschlagen** ag. : gwasket ent yen, gwasket a-yen, n'eo ket bet tommet ; *kaltgepresstes Öl, kaltgeschlagenes Öl,* eoul gwerc'h g., eoul flour g.
Kalthaus g. (-es,-häuser) : [labour-douar] ti-gwer yen g., ti-gwer fresk g.
kaltherzig ag. : diseblant, digas, difrom, digalon, kriz, digar, didruez, dibalamour, digernez, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, kaledet e galon, yen.
Kaltherzigkeit b. (-) : rustoni b., garventez b., krizder g., kaleter a galon g. (Gregor), yenien b., digasted b.
Kaltluft b. (-) : ec'honenn aer yen b., tolzennad aer yen b.
kaltmachen V.k.e. (hat kaltgemacht) : P. *jemanden kaltmachen,* lazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b.
Kaltmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell-yen b.
Kaltmiete b. (-,-n) : priz ar feurm hep ar c'hargoù g., priz ar feurm pep karg er-maez g.
kaltnieten V.k.e. (hat kaltgenietet) : [tekn.] riñvediñ (riñvañ) a-yen, riñvediñ (riñvañ) ent yen.
kaltprägen V.k.e. (hat kaltgeprägt) : [tekn.] stampiñ a-yen, stampiñ ent yen, mintañ.
Kaltschale b. (-,-n) : [kegin.] soubenn frouezh yen b., soubenn vier yen b.

Kälteschauer g. (-s,-) : kridienn riv b., skrijadenn riv b.
Kaltschmied g. (-s,-e) : minter g.
kaltschmieden V.k.e. (hat kaltgeschmiedet) : forjañ en yen, forjañ a-yen, mintañ.
kaltschnäuzig ag. : divergont, dichek, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, dizoare, disaouzan ; *kaltschnäuzig sein,* bezañ divergont (dichek, hardizh, her, balc'h, divezh, digoll, dibalamour, digaz, disaouzan), kaout kribell, bezañ difoutre ; *er ist ganz schön kaltschnäuzig,* hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, hennezh ne vank ket avel dezhañ.
Kaltschnäuzigkeit b. (-) : hardizhded b., divergontiz b. divezhoni b., herder g., taerder g.
Kaltstart g. (-s,-s) : loc'hañ yen g., loc'hañ a-yen g.
kaltstellen V.k.e. (hat kaltgestellt) : *jemanden kaltstellen,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b., skubañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., reiñ lamm d'u.b., dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ) u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, sinañ e baper d'u.b. ; [polit.] *der Minister wurde kaltgestellt,* roet e voe ar skar d'ar maodiern, lamet e voe e garg digant ar maodiern, P. savet e voe e dreid d'ar maodiern, roet e voe foet an nor d'ar maodiern.
kalttrocken ag. : [avel] rip, treut, yen ha spelc'hus ; *kalttrockener Wind,* avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b.
kaltverfestigen V.k.e. (verfestigte kalt / hat kaltverfestigt) : kaletaat en yen, kaletaat a-yen, fetizañ.
Kaltwasserbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] dourvezegiezh b., dourgur b., dourgurañ g.
Kaltwasserhahn g. (-s,-hähne) : kog an dour yen g., pluenn an dour yen b., alc'hwez an dour yen g.
Kaltwasserprobe b. (-,-n) : [istor] barn dre zour yen b.
Kaltwerden n. (-s) : distan g., distanadur g., yenadurezh b., yenadur g., yenerezh g.
Kaltzeit b. (-,-en) : marevezh ar Skorn-bras g.
kaltziehen V.k.e. (zog kalt / hat kaltgezogen) : [tekn.] stiral a-yen, stiral en yen.
Kalvarienberg g. (-s,-e) : kalvar g.
Kalverine b. (-,-n) : [arm] koulerinenn b. ; *Bediener einer Kalverine,* kouleriner g.
kalvinisch ag. : hugunot, kalvinour.
Kalvinismus g. (-) : kalvinouriezh b., hugunodiezh b., hugunodaj g. / parpailhodaj g. (Gregor).
Kalvinist g. (-en,-en) : kalvinour g., hugunod g. / parpailhod g. (Gregor).
Kalvinistin b. (-,-nen) : kalvinourez b., hugunodez b., parpailhodez b.
kalvinistisch ag. : kalvinour, hugunot.
Kalzium n. (-s) : [kimiezh] kalkiom g.
kalziumhaltig ag. : [kimiezh] kalkek.
Kalziumhydrozyd n. (-s) : [kimiezh] raz dourgediet g., raz amzouret g., hidroksidenn botasiom b., potas daskrignus g.
Kalziumkarbid n. (-s) : [kimiezh] karbidenn galkiom b.
Kalziumoxid n. (-s) : [kimiezh] raz hepdour g., raz-bev g., raz-kriz g., oksidenn galkiom b.
Kalziumverlust g. (-es,-e) : [mezeg] digalkekaat g., dirazekadur g., dirazekaat g.
Kambotscha n. (-s) : Kambodja b.
Kambüse b. (-,-n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b.
Kamcorder g. (-s,-) : kamenroller g., kameskop g.
Kamaldulenser g. (-s,-) : [relij.] kamaldolad g. [*liester* kamaldoliz].
Kamee b. (-,-n) : kameenn b.
Kamel n. (-s,-e) : **1.** [loen] kañval g. ; *einhöckeriges Kamel, arabisches Kamel,* dremedar g., dremedal g. ; *zweihöckeriges Kamel, baktrisches Kamel,* kañval Baktria g. ; *Kamele sind zweihöckerig,* kañvaled a zo daou dort (daou vos) war o c'hein ; *Kamele sind Passgänger,* kañvaled a zo inkane ; *Rennkamel,* kañval-red g. ; **2.** [dre skeud.] P. balteg g. [liester balteien], baltaz [liester baltazed] ; *so ein Kamel !* pebezh penn maout ! pebezh leue ! pebezh amparfal ! pebezh lopez ! treid leue a zo en e votoù ! pebezh penn lor ! pebezh den lor ! ; **3.** [relij.] *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt,* aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz.
Kamelführer g. (-s,-) : kañvaler g.
Kamelhaar n. (-s) : blev kañval str.
Kamelie b. (-,-n) : [louza.] kamelia str., bod-kamelia g.
Kamelienblüte b. (-,-n) : [louza.] roz-kamelia str.
Kamelin b. (-,-nen) : [loen.] kañvalez b.
Kamelle b. (-,-n) : karamelenn b., karamel str., madig karamel g.
Kamellen lies. : *das sind olle Kamellen !* an holl er goar ! mil anavezet eo an dra-se !
Kamelott g. (-s,-e) : [gwiad.] kamolod g.
Kamelrennen n. (-s,-) : redadeg kañvaled b.
Kameltreiber g. (-s,-) : **1.** kañvaler g. ; **2.** [gwashaus] biko g., bougnoul g., plouk g., razh g., razhig g. h.a.
Kamelziege b. (-,-n) : [loen.] lama g., vigogn g.
Kamera b. (-,-s) : **1.** luc'hskeudennerez b., benveg luc'hskeudenniñ g., benveg tennañ luc'hskeudennoù g. ; **2.** kamera g., filmerez b.
Kamerad g. (-en,-en) : kamalad g., kenseurt g., kile g., mignon g., komper g., kompagnun g., keneil g., frai g., ami g. [*liester* amied] ; *ich hatt' einen Kameraden, einen Besseren findst du nicht,* ur c'hamalad am boa, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh ; *Schulkamerad,* kamalad skol g., kile-skol g.
Kameradin b. (-,-nen) : kamaladez b., kenseurtez b., mignonez b.
Kameradschaft b. (-,-en) : **1.** kamaladegezh b., keneilded b., mignoniezh b. ; **2.** kenseurtiezh b., kenseurterezh g.
kameradschaftlich ag. : kamaladek, a vignoniezh, a gamaladegezh, a genseurtiezh ; *kameradschaftlich miteinander verkehren,* kaout darempredoù a vignoniezh an eil gant egile, kamaladiñ an eil gant egile, kamaladiñ.
Kameradschaftsgeist g. (-es) : spered a gamaladegezh g.
Kameraeinstellung b. (-,-n) : [film.] talenn b. ; *amerikanische Kameraeinstellung,* talenn amerikan b.
Kamerafahrt b. (-,-en) : [film.] travelling g.
Kamerafrau b. (-,-en) : kameraourez b.
Kameralmühle b. (-,-n) : [istor] milin voutin b., kenvilin b., milin-dalc'h b.

Kameramann g. (-s,-männer/-leute) : kameraour g.
kamerascheu ag. : hag a dec'h diouzh ar c'hameraoù.
Kamerun n. (-s) : Kameroun b.
Kamerunnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].
Kamikaze g. (-,-) : **1.** [istor] kamikaze g., levier-emzistruj g. ; **2.** [dre skeud.] unan a dorrfe e c'hroñj g., foeltr e revr g., paotr a foeltr forzh g., penn bervek g., unan na ra ket forzh petra d'ober g., torr e c'hroñj g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g., paotr hardizh-diremed g., paotr dizamant d'e vuhez g., paotr ha n'en devez aon dirak mann ebet g., paotr brizh g.
Kamikazefahrer g. (-s,-) : blenier foeltr e revr g., blenier a foeltr forzh g., blenier penn bervek g., blenier torr e c'hroñj g.
Kamikazeflieger g. (-s,-) : **1.** [istor] kamikaze g., levier-emzistruj g. ; **2.** [dre skeud.] blenier karr-nij foeltr e revr g., blenier karr-nij a foeltr forzh g., blenier karr-nij penn bervek g., blenier karr-nij torr e c'hroñj g.
Kamikazeflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij kamikaze g.
Kamille b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-mammoù b., louzaouenn-ar-vamm b., mammlouzoù str., kriminig g. ; *echte Kamille, kleine Kamille, deutsche Kamille,* aouredal g. ; *römische Kamille,* kramamailh g., abrant wenn b., bokedig-santez-Eved g., maron g., tro-heol b. ; *geruchlose Kamille,* fanulgon g.
Kamillenöl n. (-s) : eoul kramamailh g.
Kamillentee g. (-s) : dour diwar gramamailh ; *bei Bauchschmerzen empfiehlt es sich, Kamillentee zu trinken,* ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh.
Kamillensaft g. (-s) : chugon diwar louzaouenn-ar-vamm g.
Kamin n. (-s,-e) : **1.** oaled g., siminal g., kiminell g., kiminal g., kimin g., penn uhelañ an ti g. ; *Feuerraum des Kamins,* genoù ar siminal g., oaled g. ; *den Kamin kehren,* skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal, riñsañ ar siminal ; *um den Kamin sitzen,* bezañ azezet dirak an oaled, bezañ azezet e-tal an tan, bezañ azezet e korn ar c'hogn, bezañ azezet e korn an oaled, bezañ e toull an oaled, luduañ e korn an tan, luduenniñ e toull an tan, rostañ e korn an oaled ; *es brennt Feuer im Kamin,* tan a zo war an oaled ; *kommen Sie dem Kamin näher,* tostait war-grec'h, tostait ouzh an tan, tostait ouzh an oaled ; *die Gesimsträger (die Konsolen, die Kragsteine) des Kamins,* korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies., ar skourjoù siminal lies. ; **2.** [dre skeud.] *eine Schuld in den Kamin schreiben,* kroaziañ war un dle, ober e gañv da arc'hant un dle, ober e ziouer eus arc'hant un dle, koll pep spi da adkavout arc'hant un dle.
Kaminaufsatz g. (-s,-aufsätze) : togenn siminal b.
Kaminbesteck n. (-s) : rikoù oaled lies.
Kaminecke b. (-,-n) : kogn an oaled g., korn an oaled g., toull an oaled g.
Kamineinfassung b. (-,-en) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminfeger g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.
Kaminfeuer n. (-s,-) : tan en oaled g., oaledad tan g., goradenn b. ; *sich am Kaminfeuer wärmen,* ober ur grazadenn e korn ar c'hogn (e korn an oaled, e toull an oaled), ober un dommadenn e korn an oaled, ober ur grazadenn e korn an tan, ober un dommadenn ouzh aer an tan, ober ur c'horadenn dirak an tan, luduañ e korn an tan, luduenniñ e toull an tan, rostañ e korn an oaled.
Kamingesims n. (-es,-e) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kamingespräch n. (-s,-e) : kaozeadenn e korn ar c'hogn b., kaozeadenn e korn an oaled b., kaozeadenn e toull an oaled b., kaozeadenn dirak an oaled b., kaozeadenn e-tal an tan b.
Kamingitter n. (-s,-) : difulenner g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Kaminherd g. (-s,-e) : fornigell b.
Kaminkehrer g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.
Kaminmantel g. (-s,-mäntel) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminplatte b. (-,-n) : plakenn oaled b., houarn fornigell g., maen fornigell g.
Kaminrost g. (-es,-e) : ki-tan g., lander g.
Kaminschacht g. (-s,-schächte) : mogedeg b., korzenn ar siminal b. ; *er ist im Kaminschacht eingeklemmt,* houbet eo e-barzh ar siminal.
Kaminschirm g. (-s,-e) : difulenner g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Kaminsims g./n. (-es,-e) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminstützen lies. : korbelloù ar siminal lies., skourjezoù siminal lies., skourjoù siminal lies.
Kamisol n. (-s,-e) : kamizolenn b., hivizenn b.
Kamm g. (-s, Kämme) : **1.** krib b. ; *enger Kamm,* krib tanav b., krib stank b., krib stank ar gwaskoù enni b. ; *weiter Kamm,* diluzierez b., kribin b., dirouestlerez b., krib voull b., krib rouez b., krib rouez ar gwaskoù enni b. ; *er weiß wohl nicht, was ein Kamm ist,* e vlev n'o deus morse gwelet liv ur grib ; [tekn.] *Kamm am Webstuhl,* lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b. ; **2.** [dre astenn.] klipenn b., kribell b., kribenn b. ; *Hahnenkamm,* kribenn (kribell) ar c'hilhog b., klipenn ar c'hilhog b. ; *über den Hühnerhof herrschte ein Hahn mit breitem, flachem Kamm,* ur c'hog podek a rene war al leur ; *einem Hahn den Kamm abschneiden,* diskribellañ ur c'hilhog ; **3.** *Kamm eines Pferdes,* kribenn araogenn ur marc'h b. ; **4.** lein g., beg g., penn g., kribenn b., kribell b., kern b., barr g. ; *der Kamm eines Gebirges,* lein (beg, penn) ur menez g., kribenn ur menez b. ; *der Kamm einer Welle,* kribenn (kribell) ur wagenn b., lein un tarzh g. ; **5.** briger g., melkern g., plumachenn b., kribenn b., kribell b., moue g. ; **6.** [dre skeud.] *ihm schwillt der Kamm,* **a)** hennezh a zo c'hwezet evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, en em c'hwezañ a ra, glorius (dichek, otus, tonius, uhel) eo un tamm, sonn e teu e gribell da vezañ ; **b)** sevel a ra e gribell, sevel a ra war e elloù (e gentroù), ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat, deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *er sträubt den Kamm,* sevel

a ra en e wezenn uhelañ, sevel a ra en e avalenn, rebekat a ra ouzh ar c'hentroù (Gregor), sevel a ra e gribell, mont a ra e-barzh blev kriz, dispakañ a ra e gounnar, sevel a ra ar grug ennañ, sevel a ra ar grug dezhañ ; *alle über einen Kamm scheren, alles über einen Kamm scheren,* lakaat an holl a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da vezañ dañvad, na ober kemm ebet evit den, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles über einen Kamm scheren,* arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra.

Kammdeckel g. (-s,-) : [kezeg] toser g.

Kammeidechse b. (-,-n) : [loen.] igwan g.

kämmen V.k.e. (hat gekämmt) : **1.** kribañ ; *die Mähne eines Pferdes kämmen,* kribañ moue ur marc'h ; *fein gekämmt,* kribet-pizh ; **2.** [gwiad.] kribinañ, inkardañ, beuzat, rañvat, rañvellat.

V.em. : **sich kämmen** (hat sich gekämmt) : *sich (t-rt) kämmen, sich (t-d-b) das Haar kämmen,* kribañ e vlev, kribañ e benn, ober ur gribadenn d'e vlev, ober ur gribadenn d'e benn, ober un taol krib d'e vlev, ober un tamm kribañ d'e vlev, renkañ e vlev, fichañ e vlev, kempenn e vlev, aozañ e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, P. ober un tamm kribañ d'e reun, ober un tamm kribañ d'e bennad blev.

Kammer b. (-,-n) : **1.** kambr b., kambrig b., pezhig g. ; **2.** [korf] *Herzkammer,* kofig ar galon g. ; **3.** [polit.] kambr b. ; **4.** [armoù-tan] revr g., lost g.

Kammerdiener g. (-s,-) : mevel a gambr g., mevel kambr g., den-a-gambr g., paotr-a-gambr g., dilhader g., kambrer g.

Kämmerei b. (-,-en) : **1.** kribinañ g., inkardañ g., breuzerezh g., breuzadur g. ; **2.** kef ar gumun g.

Kämmerer g. (-s,-) : **1.** kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g. ; **2.** merour g., melestrour g., arc'hantour g., resever g. ; **3.** [relij.] kambrelan-ar-Pab g., kardinal merour g., ofiser a gambr g.

Kammerflimmern s. (-s) : [mezeg.] tarlammoù direizh ar galon lies., gwienngrehad g.

Kammerfrau b. (-,-en) : matezh a gambr b., plac'h-a-gambr b., kambrerez b., dilhaderez b.

Kammergericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-engalv b.

Kammergut n. (-s,-güter) : domani e dalc'h ur priñs g., douaroù domaniel lies.

Kammerherr g. (-n,-en) : kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g.

Kammerjäger g. (-s,-) : paotr e karg eus ar stourm ouzh an arvevaded ti g.

Kammerjungfer b. (-,-n) : matezh a gambr b., plac'h-a-gambr b., dilhaderez b., kambrerez b.

Kämmerlein n. (-s,-) : kambr b., kambrig b. ; *gehe in dein Kämmerlein,* kae da'z kambr.

Kämmerling g. (-s,-e) : **1.** kambrelan-ar-Pab g., kardinal merour g., ofiser a gambr g. ; **2.** kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g.

Kammermusik b. (-) : sonerezh-kambr g.

Kammerorchester n. (-s,-) : laz-seniñ kambr g.

Kammersänger g. (-s,-) : kaner opera g.

Kammerton g. (-s) : la ar bondon g.

Kammerzofe b. (-,-n) : matezhig a gambr b., plac'h-a-gambr b., dilhaderez b., kambrerez b.

Kammgarn n. (-s) : [gwiad.] gloan inkardet g., gloan kribin g.

Kammgarnstoff g. (-s,-e) : [gwiad.] gwiad gloan kribin g./b.

Kammhefe b. (-,-n) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].

Kammlinie b. (-,-n) : linenn gribenn b.

Kämmmaschine b. (-,-n) : [tekn.] kriberez g., breuzerez b.

Kammmuschel b. (-,-n) : [loen.] pistronkenn b. [*liester* pistronked], petonk str., horbalan g. ; *Kammmuscheln fangen,* horbalana ; *bunte Kammmuschel,* pistronkenn zu b., petonk du str.

Kammqualle b. (-,-n) : [loen.] ktenofor str., ktenoforenn b., ktener str., ktenerenn b., kerez str., kerezenn b., kerez-mor str., kerezenn-vor b.

Kammrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod dantek b., dentrod b., kraouenn b.

Kammwolle b. (-) : [gwiad.] gloan inkardet g., gloan kribin g.

Kampagne b. (-,-n) : **1.** [lu] koulzad brezel g., brezeliadenn b., brezelekadenn b., taol-brezel g. ; **2.** koulzad g., stourmad g., taol g., kroaziadeg b., stourm g. ; *eine Kampagne gegen etwas führen,* kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; *eine Kampagne für den Frieden,* ur groaziadeg evit ar peoc'h b. ; *Werbekampagne,* koulzad brudañ g., koulzad daranviñ g., brudadeg b., taol brudañ g. ; **3.** [labour-douar] barr an eost g., uhelamzer an eost b., barr ar mediñ g.

Kampanien n. (-s) : [Italia] Kampania b.

Kampanile g. (-s, -s) : kloc'hdi g., tour-kloc'h g.

Kämpe g. (-n,-n) : [barzh.] kampion g., difennour entanet g.

Kampf g. (-s, Kämpfe) : **1.** stourm g., stourmerezh g., stourmadenn b., stourmad g., stourmadeg b., emgann g., kann b./g., kannadeg b., kannerezh g., krogad g., krog g., pegad g., kad b., kenstourm g., aer b., emgannerezh g., frigas g., gourenadeg b., pigos g. ; *erbitterter Kampf,* stourm arloup g., krogad garv g. ; *ausgeglichener Kampf,* stourmad kompez g. ; *langwieriger Kampf,* stourm padus g. ; *zum Kampfe herausfordern,* hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, gervel da c'hoari e baotr, dichekañ u.b., daeañ (difiañ, gelver) d'an emgann / reiñ an difi (Gregor) ; *Aufruf zum Kampf,* galv d'an emgann g. ; *zum Kampf rufen, zum Kampf aufrufen,* gervel d'an emgann ; *im Kampfe siegen,* bezañ trec'h en emgann, mont an tu gounit gant an-unan, kaout al levezon war e enebourien ; *der Kampf beginnt,* digeriñ a ra an emgann ; *einen Kampf bestehen,* rentañ penn, reiñ fas, herzel ouzh un arsailh, dont a-benn eus (derc'hel mat ouzh) e

enebourien en un argadenn ; *zum Kampf schreiten,* mont d'an emgann, mont d'an argad ; *einen Kampf ausfechten,* bellañ, distagañ (stagañ gant) un emgann, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien, kas un emgann en-dro ; *den Kampf leiten,* ren ar stourm ; *den Kampf verloren geben,* koll pep fiziañs da vezañ trec'h, koll fiziañs e teuio an trec'h gant e gevrenn, koll an disterañ fiziañs e teufe an trec'h gant an-unan ; *Kampf bis aufs Messer, Kampf auf Leben und Tod,* stourm hep damant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g., stourm didruez g. ; *innere Kämpfe,* emstourm g., emstourmad g., arvelloù diabarzh lies., arvelloù a-ziabarzh lies., dispac'hioù a-ziabarzh lies., dizunvaniezhoù diabarzh lies. ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass,* ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; [Darwin] *Kampf ums Dasein,* kevezerezh bevoniel g., stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g. ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider,* disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezour feal ar stourmoù politikel ; *der Kampf der Kulturen,* kenstok ar sevenadurioù g. ; **2.** [sport] gouren g., gourenadenn b., gourenadeg b., emgannerezh g., krogad g., pegad g. ; **3.** [ster rik ha dre skeud.] *jemandem Kampf ansagen,* disklêriañ brezel d'u.b., disklêriañ ar brezel d'u.b., bezañ war vuhez u.b. ; *es kam zum Kampf,* distaget e voe an argad, an emgann a grogas, sevel a reas kann, digeriñ a reas an emgann, lakaet e voe sachblev er-vann, emgann a c'hoarvezas etrezo, frigas a savas ; *das Leben ist ein Kampf,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, ret eo stourm er vuhez, buhez an den a zo brezel atav, ar vuhez a vez leun a enebiezhoù ; *auf in den Kampf !* **a)** argad ! war-raok ! d'an arsailh ! dao d'ar pigos ! dao d'an drailh ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dao dezho ! forzh warno ! ; **b)** [dre fent] war-raok ! deomp dezhi ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ! rousin dezhi !

Kampfabstimmung b. (-,-en) : [polit.] mouezhiadeg en ur kengevredad politikel b.

Kampfansage b. (-,-n) : dae g., daedadenn b., difiadenn b., dichekadenn b., atahin g., atahinerezh g., heg g. ; *eine Kampfansage an jemanden richten,* disklêriañ ar brezel d'u.b.

Kampfart b. (-,-en) : doare stourm g.

Kampfaufstellung b. (-,-en) : [lu] arenkamant evit ar stourm g.

Kampfbahn b. (-,-en) : [sport] stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., leur-emlazh b.

kampfbegierig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus.

kampfbereit ag. : prest da stourm, pare da stourm, war ar pare, war ziwall, war evezh.

Kampfbereitschaft b. (-) : *in Kampfbereitschaft sein (liegen, stehen),* en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ pare da stourm, bezañ prest da stourm.

Kampfbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer g.

Kampfeinheit b. (-,-en) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g.

kämpfen V.gw. (hat gekämpft) : en em gannañ, emgannañ, emgannata, stourm, gouren ; *für etwas, um etwas kämpfen,* stourm evit udb ; *gegen etwas kämpfen,* stourm a-enep udb, stourm ouzh udb, enebiñ ouzh udb, pennañ ouzh udb, ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, ober brezel d'udb, rebarbiñ ouzh udb ; *Mann gegen Mann kämpfen,* bezañ krog-ha-krog, bezañ krog-ouzh-krog, gouren krog-ha-krog ; *sie kämpften wie die Löwen,* stourmet o doa ken hardizh ha leoned ; *erbittert kämpfen, verbissen kämpfen,* stourm gwevn, stourm hep diskregiñ, stourm par d'un diaoul gant holl nerzh e gorf, en em zifenn d'ar mud, stourm kalet, en em gannañ a-lazh-korf ; *gegen den Wind kämpfen,* reiñ fas, mont a-benn d'an avel, mont a-benn an avel, mont a-fas, gouren ouzh an avel, enebiñ ouzh an avel, pennañ ouzh an avel, pennata ; *er musste gegen heftigsten Widerstand kämpfen,* ne voe ket nebeut a gontroliezh en devoe da c'houzañv, tenn-spontus e voe ar gontroliezh en e enep ; *auf Leben und Tod kämpfen,* bezañ ganti lazh-da-lazh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv ; *mit dem Tode kämpfen,* gouren ouzh ar marv, stourm ouzh ar marv, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e varv, bezañ edan mervel, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da baseal, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, kaout an enkoù / bezañ en e enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ e dalc'h ar marv ; *er kämpft mit dem Tod,* emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel ; *mutig weiter kämpfen, tapfer weiter kämpfen,* derc'hel stenn da stourm, derc'hel mort (yud, gwevn) da stourm, derc'hel da stourm hep digalonekaat, kenderc'hel gant ar stourm hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ.

Kampfer g. (-s) : [kimiezh] kañfr g. ; *mit Kampfer eingerieben,* kañfret.

Kämpfer g. (-s,-) : **1.** stourmer g., emganner g., brezelour g., beller g., bellour g., kadour g., stourmadenner g., gourener g., kampion g., diwaller g., diwallour g., difenner g., difennour g., emsaver g. ; **2.** [tisav.] kondre g., gorre-prenestr g.

Kampferbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kañfr str.

Kämpferin b. (-,-nen) : stourmerez b., emgannerez b., kadourez b., bellerez b., bellourez b., emsaverez b.

kämpferisch ag. : stourmus, tagus, argadus, brezelgar, brezelius, kannus, stourmidik, bellus, emgannus, hegad, riotus.

Kampferlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] gwez-kañfr str.

Kämpfernatur b. (-) : den gwad gantañ dindan e ivinoù g., spered stourmer a zen g., spered emganner a zen g., spered stourmidik a zen g.

Kampferöl n. (-s) : [kimiezh] eoul kañfr g.

Kampferspiritus g. (-) : [kimiezh] alkool kañfr g.
kampferprobt ag. : amprouet, akourset (boas, gourdon, embreget, doazh, solut) da stourm, boas (gourdon, akourset, doazh) ouzh ar stourm, hag a oar stok ar brezelioù.
Kampfesfreude b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b.
kampfesfreudig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, stourmidik, argadus, tagus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
Kampfeslust b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b.
kampfeslustig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
kampffähig ag. : [sport] barrek da stourm, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu) da stourm, e doare da stourm, e-tro da stourm, e stad da stourm.
kampffertig ag. : prest da stourm, war ar pare, war ziwall.
Kampffisch g. (-es,-e) : [loen.] *siamesischer Kampffisch,* pesk rioter g.
Kampfflieger g. (-s,-) : **1.** [lu] nijer stourm g., nijer emgann g., nijer an aerlu g., nijer brezel g. ; **2.** [dre astenn., karr-nij] nijerez stourm b., nijerez emgann b., kadnijerez b.
Kampfflugzeug n. (-s,-e) : [lu] nijerez argad b., nijerez stourm b., nijerez emgann b., kadnijerez b.
Kampffront b. (-,-en) : [lu] linenn emgann b., linenn dan b., talbenn brezel g.
Kampfgas n. (-es,-e) : [lu] gaz brezel g., aezhenn-vrezel b.
Kampfgebiet n. (-s,-e) : [lu] takad emgann g., tachenn vrezel b., tachenn emgann b., kaddir g., kadlann b.
Kampfgefährte(r) ag.k. g./b. : [lu, polit.] kenstourmer g., kamalad stourm g., kile stourm g., kamaladez stourm b., kenvrezeliad g., kenvrezeliadez b., kenvrezelourez b., kenvrezelour g.
Kampfgeist g. (-es) : spered stourmer g., spered brezelour g., argadusted b., c'hoant stourm g., spered stourmidik g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b.
Kampfgetümmel n. (-s) : [lu] mesk g., meskadeg b., stourmadeg b., kannadeg b., kannerezh g., brete g., gourenadeg b. ; *sich ins Kampfgetümmel stürzen,* en em deuler er brete
Kampfgewicht n. (-s,-e) : **1.** [sport] pouez emgann g. ; **2.** [kirri-arsailh] pouez emgann g.
Kampfgewühl n. (-s) : [lu] mesk g., meskadeg b., stourmadeg b., kannadeg b., kannerezh g., brete g., gourenadeg b. ; *sich ins Kampfgewühl stürzen,* en em deuler er brete.
Kampfgruppe b. (-,-n) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g., bagad arsailh g., strollad emellout g.
Kampfhahn g. (-s,-hähne) : **1.** [loen.] kilhog emgann g., aergilhog g., kadgilhog g. ; **2.** [dre skeud.] rendaeler g., paotr ar beilh g., paotr an drailh g., rioter g., gwall skoer g., taskagner g., den gwaller g., arveller g., emganner g., pikailher g., soroc'her g., kannataer g., kanner g., dorner g.
Kampfhandlung b. (-,-en) : taol-brezel g., krogad g., pegad g., bell b., embregadeg b., oberiadenn b., stourmad g.
Kampfhandlungen lies. : **1.** taolioù-brezel lies., krogadoù lies., pegadoù lies. ; **2.** brezel g., emgannoù lies. ; *die Kampfhandlungen einstellen,* ehanañ gant an emgannoù.
Kampfhubschrauber g. (-s,-) : [lu] biñsaskell stourm b., biñsaskell vrezel b., askell-dro stourm b., biñsaskell emgann b., askell-dro emgann b.
Kampfhund g. (-s,-e) : ki emgann g. [*liester* chas emgann], aergi g. [*liester* aergon], kadgi g. [*liester* kadgon].
Kampfkraft b. (-) : **1.** nerzh stourm g., galloudezh stourm b., galloud stourm g. ; **2.** argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b.
Kampfläufer g. (-s,-) : [loen.] frezenneg riotus g.
Kampflinie b. (-,-n) : [lu] linenn emgann b., linenn dan b., talbenn brezel g.
kampflos ag./Adv. : distourm, hep enebiñ, kuit a stourm.
Kampflust b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b.
kampflustig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
Kampfmaßnahme b. (-,-n) : [sokial] diskrog-labour g., harz-labour g.
Kampfmittel lies. : [lu] ijinennoù brezel lies.
Kampfmoral b. (-) : spered a vrezel g., argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmusted b., stourmidigezh b. ; *die Kampfmoral der Truppen zerfällt,* blankaat a ra stourmidigezh ar soudarded, blankaat a ra stourmusted ar soudarded, terriñ a ra deltu ar soudarded, war fallaat e ya a ra deltu ar soudarded, fallaet eo ar soudarded da stourm, diegusaat a ra ar soudarded da stourm.
kampfmüde ag. : digalonekaet, torret e zeltu dezhañ, aet skuizh gant ar stourm, diegus da stourm.
Kampfplatz g. (-s,-plätze) : **1.** [sport] stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., gourenlec'h g. ; *den Kampfplatz betreten*, mont war an dachenn, dont war ar stourmva, antren e lis (Gregor) ; **2.** [lu] maez-ar-stourm g., tachenn-emgann b., tachenn-vrezel b., stourmva g., aerva g., emgannlec'h g., kaddir g., kadlann b., kannlec'h g., stourmlec'h g., plaenenn b. ; *auf dem Kampfplatz bleiben,* chom war an dachenn, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ war an dachenn-vrezel, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, skuilhañ e wad war an dachenn-emgann, bezañ lazhet en emgann.
Kampfpreis g. (-s,-e) : [kenwerh] priz tumpañ g., priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g.
Kampfrichter g. (-s,-) : [sport] barner tredeog g., tredeog g.
Kampfross n. (-es,-e) : [lu] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g.
Kampfrunde b. (-,-n) : [sport] krogad g. ; *Kampfrunde beim Ringen,* krogad gouren g.

Kampfsatellit g. (-en,-en) : [lu] loarell emgann b., loarell stourm b., loarell vrezel b., amgerc'hell emgann b., amgerc'hell stourm b., amgerc'hell vrezel b.
Kampfschwimmer g. (-s,-) : [lu] splujer brezel g.
Kampfspiel n. (-s,-e) : **1.** stourm g., stourmadenn b., tournamant g., c'hoariadeg b., gourenadeg b. ; **2.** [stlenn.] c'hoari-brezel g.
Kampfsport g. (-s) : [sport] sport emgann g., sport emgannañ g.
Kampfsportart b. (-,-en) : [sport] sport emgann g., sport emgannañ g.
Kampfstärke b. (-) : [lu] nerzh stourm g., galloud stourm g., galloudezh stourm b.
Kampfstätte b. (-,-n) : stourmva g., stourmlec'h g.
Kampfstoff g. (-s,-e) : [lu] gaz brezel g., aezhenn-vrezel b.
Kampftag g. (-s,-e) : devezh stourm g. ; *Kampftag der Arbeiterbewegung,* gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g., devezh al labourerien g.
Kampftruppe b. (-,-n) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g., bagad arsailh g., strollad emellout g.
kampfunfähig ag. : [sport, lu] divarrek da stourm, faezh, trec'het ; *jemanden kampfunfähig machen,* reiñ lamm (reiñ douar) d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; *er wurde rasch kampfunfähig gemacht,* hennezh ne reas ket ur pleg.
Kampfunterbrechung b. (-,-en) : **1.** [brezel] treverz b., arsav-brezel g. ; **2.** [sport] rank g. ; *um eine Kampfunterbrechung bitten,* goulenn rank.
Kampfwagen g. (-s,-) : [lu] karr-arsailh g., karr-argad g.
kampieren V.gw. (hat kampiert) : kampiñ.
Kanada n. (-s) : Kanada b., Bro-Ganada b.
Kanadagans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli-Kanada g.
Kanadier g. (-s,-) : **1.** Kanadian g. ; **2.** [bag] kanoe g., kanadianenn b.
Kanadierin b. (-,-nen) : Kanadianez b.
kanadisch ag. : kanadian, kanadat, … Kanada, … Bro-Ganada.
Kanaille b. (-,-n) : P. **1.** hailhon g., gaster g., truilhenn b., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., standilhon g., kailh g., kalkenn g./b., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., louzaouenn fall [*liester* louzoù fall] b. ; **2.** livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., stronk g., peñselioù fall lies., standilhoned lies.
Kanake g. (-n,-n) : **1.** Kanak g. ; **2.** [dre zismeg] morian g., morilhon g.
Kanal g. (-s, Kanäle) : **1.** kanol b., kanol-dour b., kan g., kan-dour g., naoz b. ; *Abwasserkanal,* kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzh g. ; *Kanal mit weißsandigem Grund,* kanol wenn b. ; **2.** *der Kanal, der Ärmelkanal*, Mor-Breizh g. ; **3.** [merdead.] mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b. ; **4.** [korf.] kan g., forzh b., kanol b., san b. ; **5.** [skinwel] ristenn b., P. chadenn b., kanol skinwell b. ; **6.** [dre skeud.] *den Kanal voll haben,* **a)** bezañ aet skuizh dreist penn, kaout rez e voned, bezañ re d'an-unan, bezañ erru dotu gant udb, kaout leun e gased, kaout leun e rastell, bezañ trawalc'h d'e lêr, kaout e walc'h, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ darev gant udb, bezañ eok, bezañ erru heug, bezañ erru heuget, bezañ faezh gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, bezañ heug gant udb, bezañ heuget gant udb, kaout leizh e lêr diouzh udb, bezañ gwasket evel un torch-listri, bezañ aet al loa dreist ar skudell, bezañ erru poazh ; **b)** bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ brevet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip ; **c)** bezañ dotu, bezañ mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put), bezañ mezv-dall-put, bezañ ganti, bezañ aet ganti, bezañ tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ druz e c'henoù, bezañ erru ront e votoù, bezañ graet ur picherad, bezañ tapet ur garg, bezañ ur pezh revriad gant an-unan, bezañ paket ur ribotad, bezañ mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn, evel ur soner kloc'h), bezañ kras, bezañ kras-mat, na welet mui nemet gant e c'henoù, gwelet pesked el laezh, bezañ bourr da greviñ, bezañ moñs-dall, bezañ leun e revr, bezañ mezv evel ma blijont da Zoue, na c'hallout mui dougen e gig, bezañ poazh, bezañ re garg e garg.
Kanalabwässer lies. : dour-skarzh g., dour-koll g., dourioù lous lies., dour-distrouilh g., gwelien g.
Kanalarbeiter g. (-s,-) : **1.** skarzher-kanioù g. ; **2.** [dre skeud., polit.] korzhour kuzh g., propagandour kuzh g., dispac'her kuzh g., reveulzier kuzh g., penn-dispac'h kuzh g., kabaler g., irienner g., breser g., atizer g., ragater g., arlouper g.
Kanalisation b. (-,-en) : **1.** kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g. ; **2.** naoziadur g., kanoliadur g., kanoliñ g.
Kanalisationssystem n. (-s,-e) : reizhiad skarzhañ dour b.
kanalisieren V.k.e. (hat kanalisiert) : kanoliañ, sevel kanolioù, riolennat, gwazhiañ, gwazhiñ, naoziañ ; *kanalisierter Fluss,* stêr kanoliet b.
Kanalisierung b. (-,-en) : naoziadur g., kanoliadur g., kanoliñ g.
Kanaltunnel g. (-s) : *der Kanaltunnel,* an hent-riboul dindan Mor Breizh etre Bro-C'hall ha Breizh-Veur g.
Kanapee n. (-s,-s) : **1.** gourvezvank g., bank-tosel g. ; **2.** [kegin.] tostenn b.
Kanaren lies. : *die Kanaren,* Inizi Kanariez lies., enezeg Kanariez b.
Kanariengras n. (-es) : [louza.] mell Kanariez str.
Kanarienvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kanari g., seran-Kanariez g. ; *ein Kanarienvogel,* ur c'hanari g., ur seran-Kanariez g.

kanarisch ag. : … Kanariez ; *die kanarischen Inseln,* Inizi Kanariez lies., enezeg Kanariez b.
Kandare b. (-,-n) : **1.** houarn-gweskenn g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b., gweskenn b., gwestenn b. ; *einem Pferd die Kandare anlegen,* gweskennañ ur marc'h ; *er ritt auf Kandare,* mont a rae a-holl-nerzh e varc'h ; **2.** [dre skeud.] *sich an die Kandare nehmen,* pozetaat, dont en e stern, en em vestroniañ, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, padout, klask terriñ war e zroug, reizhañ barradoù e galon, kas e gi d'e lochenn ; *jemanden an die Kandare nehmen,* delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b.
Kandelaber g. (-s,-) : **1.** kantolor g., kantolor skourrek g., kantolor-barrek g. ; *zentrale Säule eines Kandelabers,* gwalenn ur c'hantolor-barrek b. ; **2.** [kozh] kleuzeureg b., post-lamp g., kleuzeur-straed b.
Kandidat g. (-en,-en) : emstriver g., arnodennad g., goulenniad g., danvez dilennad g., kabaler g. ; *Kandidat bei der Parlamentswahl,* danvez kannad g.
Kandidatur b. (-,-en) : emstriverezh g., emginnig g.
kandidieren V.gw. (hat kandidiert) : en em ginnig, mont war ar renk da vezañ dilennet, en em zougen, en em lakaat war ar renk, emstrivañ, lakaat e anv ; *bei einer Wahl kandidieren,* mont (bezañ, en em lakaat) war ar renk da-geñver ur vouezhiadeg, en em zougen, lakaat e anv war listenn an danvez dilennidi, dont da zanvez dilennad, dont da zanvez kannad, mont da zanvez kannad, mont da zanvez dilennad, en em ginnig.
kandieren V.k.e. (hat kandiert) : [kegin.] koñfizañ, materiañ.
kandiert ag. : **1.** [sukr] kantin ; **2.** *kandierte Früchte,* frouezh koñfizet (materiet) str., koñfiserezh g. ; *kandierte Kastanien,* kistin koñfizet str., kistin materiet str.
Kandis g. (-) **/ Kandiszucker** g. (-s) : [kegin.] sukantin g., sukr lindr g.
Kaneel g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Kaneel,* riz dre laezh gant sukr ha kanell g.
Kanevas g. (-/-ses,-/se) : [gwiad.] kanavaz g., leien g., leien gros g., lien leien g., treilheris g., lien rouez g., lien sklaer g.
Känguru n. (-s,-s) : [loen.] kangourou g.
Kan-ha-Diskan-Gesang g. (-s) : kan-ha-diskan g.
Kan-ha-Diskan-Sänger g. (-s,-) : kaner kan-ha-diskan g.
Kanin n. (-s,-e) : feur gonikl b., foulinenn gonikl b.
Kaninchen n. (-s,-) : [loen.] konikl g., Yann Gonikl g., koulin g./b., lapin g. ; *junges Kaninchen,* konikl bihan g. ; *wildes Kaninchen,* konikl (lapin) gouez g., konikl g. ; *Hauskaninchen, zahmes Kaninchen,* konikl doñv g., lapin g. ; *Kaninchen jagen,* konikleta, koulineta, lapineta ; *Kaninchen sind sehr fruchtbar, die Kaninchen vermehren sich rasch,* al lapined a zo loened frouezhus-kenañ, al lapined n'int ket pell o ouennañ, al lapined a struj founnus, ar c'honikled a ya buan da baotaat ; *von wilden Kaninchen wimmelndes Brachland,* gwaremm b. ; *der Hase läuft schneller als das Kaninchen,* lijeroc'h eo ar c'had eget ar c'honikl, ar c'had a oar redek buanoc'h eget ar c'honikl ; *die Kaninchen haben die Wiese kahl gefressen,* leurennet eo ar prad gant ar c'honikled, ar prad a zo bet lakaet noazh gant ar c'honikled.
Kaninchenbau g. (-s,-e) : toull-konikl g., douarenn gonikled b., riboul konikl g.
Kaninchenbox b. (-,-en) : karched lapined g.
Kaninchenfährte b. (-,-n) : arroudenn gonikled b., tres konikled g., tresad konikled g., roud konikled g.
Kaninchenfleisch n. (-es) : kig konikl g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch,* kig gwenn g.
Kaninchengehege n. (-s,-) : kloz lapined g., kloz konikled g.
Kaninchenklein n. (-s) : [kegin.] bleñchoù lapin lies., bleñchennoù lapin lies., kourailhoù lapin peurvruzunet lies.
Kaninchenkot g. (-s) : kagal lapined g., kagal konikled g., kagalennoù lapined lies., kagalennoù konikled lies.
Kaninchenspur b. (-,-n) : arroudenn gonikled b., tres konikled g., tresad konikled g., roud konikled g.
Kaninchenstall g. (-s,-ställe) : loch al lapined g., lochenn al lapined b., loch-konikled g., kraou lapined g.
Kanister g. (-s,-) : bidon g., bidoniad g., jerrikan g. ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte,* klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.
Kanker g. (-s,-) : [loen.] falc'heg b., kemener g.
Kannbestimmung b. (-,-en) : [gwir] diferadur diret g., diferadenn diret b., diferadenn diuzadel b.
Kännchen n. (-s,-) : podig g., picherig g., brokig g., bured g., orsel g.
Kanne b. (-,-n) : **1.** pod g., picher g., brok g., piched g., pint g., pintad g., podad g., picherad g., brokad g., pichedad g., karafenn b., karafennad b. ; *eine Kanne Milch,* ur brokad laezh g. ; *eine Kanne Kaffee,* ur grekad kafe b. ; **2.** *Gießkanne,* douraer g., doursil g. ; **3.** *es gießt wie mit Kannen,* glav bras (glav pil, glav a-bil) a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, ober a ra glav par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, ober a ra glav pellañ ma c'hall, ferc'hier houarn a ra, teurel a ra dour, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, druz eo an traoù.
Kannegießer g. (-s,-) : [dre skeud.] penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., randoner g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., politikajer g.
kannelieren V.k.e. (hat kanneliert) : [tekn.] garanañ, kleuziñ, andennañ, kenroudennañ, roudennañ, rizennañ, divouedañ.
kanneliert ag. : kenroudenn.
Kannelur b. (-,-en) **/ Kannelüre** b. (-,-n) : [tisav.] kenroudenn b., garan b., andennadur g., roudennadur g.
Kannenkraut n. (-s,-kräuter) **/ Kannenstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., balan-louarn g., lost-hoc'h g., c'hwist g.
Kannibale g. (-n,-n) : debrer-tud g., denzebrer g., kanibal g.
Kannibalin b. (-,-nen) : debrerez-tud b., denzebrerez b., kanibalez b.
kannibalisch ag. : **1.** diouzh giz an debrerien-dud, kanibalek ; **2.** [dre skeud.] *ihm ist kannibalisch wohl,* en e aez hag en e blijadur emañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e vleud emañ, en e jeu emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, er friko emañ, en ur friko emañ, en e vutun emañ.
Kannibalismus g. (-) : tuddebrerezh g., kanibalegezh b.

Kanon g. (-s,-s) : **1.** kanon g., reol-iliz b., reol b., reolenn b., reoliadur g., lezennoù lies. ; **2.** [skol-veur] roll levrioù g., levrlennadur g. ; **3.** [sonerezh] kanon g. ; **4.** [gwir] koumanant hirbad g., feurm hirbad g. ; **5.** [dre skeud.] *das ist unter aller Kanone,* falloc'h n'eus ket, fallañ tra a oufed da welet eo evit unan.

Kanonade b. (-,-n) : kanoliadeg b., tennoù kanol lies.

Kanone b. (-,-n) : **1.** [lu] kanol g., pezh-kanol g. ; *Kanonen auffahren,* lakaat kanolioù en o reizh evit tennañ, bukañ (bantañ) kanolioù, poentañ kanolioù (Gregor) ; *Mündung einer Kanone,* beg ur c'hanol g., genoù ur c'hanol g. ; *das hintere Ende einer Kanone, der Verschluss einer Kanone, das Bodenstück einer Kanone,* lost ur c'hanol g. ; *eine Kanone laden,* kargañ ur pezh-kanol ; *kennst du das Land, wo die Kanonen blühen ?* [Kästner]*,* hag anavezout a rez ar vro a vleugn ar c'hanolioù enni ? ; *gegen Kanonen gilt kein Recht,* petra a dalv da bod pri, ouzh kaoter en em stekiñ - an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - ar fall a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - digarez ar c'hreñvañ eo atav ar gwellañ ; **2.** P. pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b. ; **3.** [dre skeud.] P. maout a zen g., mailh g., hinkin g., tad den g., mestr-meur g., tarin g., tarinez b., beuf g. ; *er ist eine große Kanone,* ur sapre c'hwil eo, ur mailh eo, ur maout a zen eo, ki eo, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo dreist, hennezh a zo ur pabor, hennezh a zo un tad den, hennezh a zo ur beuf, hennezh a zo ur mestr-meur ; *das ist unter aller Kanone,* se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! falloc'h n'eus ket !

Kanonen lies. : heuzoù marc'heger [*hag a dap a-us d'an daoulin*] lies.

Kanonenboot n. (-s,-e) : [lu, merdead.] bag-kanoliañ b., lestr-kanolier g. ; *leichtes Kanonenboot,* korvetenn b.

Kanonendonner g. (-s) : kroz ar ganoliadeg g., kroz ar c'hanolioù lies., krozadennoù ar c'hanolioù lies., tregern ar ganoliadeg b., mouezh ar c'hanolioù b., strak ar c'hanolioù g.

Kanonenfahrgestell n. (-s,-e) : [lu] gwele-kanol g., fust-kanol g., kastell ar c'hanol g., kilhoroù lies.

Kanonenfutter n. (-s) : [dre skeud.] boued d'ar c'hanolioù g., kig brezel g.

Kanonenkugel b. (-,-n) : [lu] boled kanol g./b.

Kanonenladung b. (-,-en) : kanoliad g.

Kanonenlauf g. (-s,-läufe) : [lu] korzenn ar c'hanol b.

Kanonenluke b. (-,-n) : [merdead., lu] lomber lestr g., skoutilh g., harzell b., tarzhell-lestr b., lambourzh g.

Kanonenofen g. (-s,-öfen) : fornigell granennek b., tommerez kranennek b.

Kanonenrohr n. (-s,-e) : [lu] korzenn ganol b.

Kanonenschlund g. (-s,-schlünde) : genoù ar c'hanol g., toull gouzoug ar c'hanol g., kalonenn b.

Kanonenschuss g. (-es,-schüsse) : [lu] tenn kanol g., tarzh kanol g.

Kanonenwischer g. (-s,-) : [tekn.] skouvilhon g., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) kanolioù g.

Kanonier g. (-s,-e) : [lu] kanolier g., bombezer b.

kanonieren V.k.e. (hat kanoniert) : [lu] kanoliata, kanoliañ.

Kanoniker g. (-s,-) **/ Kanonikus** g. (-, Kanoniker) : [relij.] chaloni g.

Kanonisation b. (-,-en) : [relij.] santelezhadur g.

kanonisch ag. : **1.** [relij.] kanonek ; *kanonisches Recht*, gwir kanonek g., gwir an iliz g., kanon g. ; **2.** *kanonisches Alter,* **a)** oad kanonek g., hirhoal g., hiroad g., oad-gour g., oad-kreiz g. ; **b)** [dre skeud.] oad kripon g. ; **3.** [mat.] destlel.

Kanonik b. (-) : [preder.] kanoniezh b.

kanonisieren V.k.e. (hat kanonisiert) : [relij.] santelezhañ, lakaat da sant.

Kanonisierung b. (-,-en) : [relij.] santelezhadur g.

Kanonisse b. (-,n) **/ Kanonissin** b. (-,-nen) : [relij.] chaloniez b.

Kanossa n. (-s) : **1.** [Italia] Canossa b. ; **2.** [dre skeud.] mezhekadenn b. ; *nach Kanossa gehen,* en em izelaat, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e fazi.

Kanossagang g. (-s,-gänge) : mezhekadenn b. ; *einen Kanossagang antreten,* en em izelaat, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e fazi.

Kantabrien n. (-s) : [Spagn] Kantabria b.

Kantate b. (-,-n) : [sonerezh] kanadenn b., kanadeg b., meulgan g.

Kante b. (-,-n) : **1.** ker g., korn g., gwalenn b. ; *scharfe Kante,* ker lemm g. ; *stumpfe Kante,* ker dilemm g. ; **2.** kant g., silh g. ; *ein Brett auf seine Kante stellen,* lakaat ur plankenn war e gant, lakaat ur plankenn war e silh, kantañ ur plankenn ; *auf seine Kante gestellter Stein,* silhard g. ; **3.** ribl g., lez g., bevenn b., rizenn b. ; *die Tischkante,* rizenn an daol b. ; *die Handkante,* tailh an dorn b./g. ; **4.** [tekn.] *Kanten brechen,* chafrenañ, skerbañ, askerbañ, aveskellañ, beskellañ ; **5.** [dre skeud.] *etwas auf die hohe Kante legen,* arboellañ (espern, sevel, gorren, tuañ, gouarn, erbediñ, kosteziañ, dastum, armerzhañ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, kostezañ arc'hant, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat arc'hant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv, mirout ur skudellad laezh a-benn koan ; *an allen Ecken und Kanten,* dre-holl, e pep lec'h, e kement kogn ha digogn a zo, forzh pelec'h, krec'h ha traoñ, e pep korn ha digorn, e pep kogn ha digogn, e kement kogn a zo, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, e pep hent / e pep tu / e pep keñver (Gregor) ; **6.** [sport] *Stahlkanten der Schier,* kelastrennoù dir a-hed ar plankennoù-ski lies.

Kantel n. (-s,-) : reolenn ventoniour b., reolenn bevarc'hornek b.

kanten V.k.e. (hat gekantet) : **1.** [koad] karrezañ ; **2.** [maen] benañ, pikañ ; **3.** distreiñ, kostezañ, lakaat war e gostez, lakaat war e gant, lakaat war e gab, lakaat war e silh, kantañ ; *gekanteter Stein,* silhard g.

Kanten g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Kantenseite b. (-,-n) : kant g., silh g. ; *ein Brett auf seine Kantenseite stellen,* lakaat ur plankenn war e gant, lakaat ur plankenn war e silh, kantañ ur plankenn ; *auf seine Kantenseite gestellter Stein,* silhard g. ; *auf seine*

Kantenseite gestellter Durchbinder, maen lakaet war hup g.
Kanter g. (-s,-) : [sport, kezeg] Kanter g., galoup Ganterbury b., galoupig b.
Kantersieg g. (-es,-e) : [tro-lavar] *einen Kantersieg davontragen,* dont an trec'h gant an-unan hep stourm, dont an trec'h gant an-unan ken lip ha tra, dont aes-ral an trec'h gant an-unan, dont propik an trec'h gant an-unan, kaout al levezon ken aes ha tra, kaout al levezon ken bravik ha tra.
Kanthaken g. (-s,-) : *1.* [tekn.] krap g., bazh-krog b. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden am Kanthaken kriegen, jemanden beim Kanthaken kriegen,* rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).
Kantharide b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-glas g., c'hwil-glas binimus g. (Gregor).
Kantholz n. (-es,-hölzer) : prenn karrezet g.
Kantianer g. (-s,-) : [preder.] kantour g.
Kantianismus g. (-) : [preder.] kantouriezh b., kantelouriezh b., doazhadur Kant g.
kantig ag. : kognek, kornek, kognel, karrezet ; *kantiges Gesicht,* dremm sklosennek b., bizaj askornek b., bizaj koadesk b.
Kantilene b. (-,-n) : [lenn.] kantilen g., gwerz b., klemmgan g.
Kantine b. (-,-n) : sal-debriñ b., kantina g., tinell b., predva g. ; *er isst in der Schulkantine,* e hanterbañsion emañ, maget e vez er skol.
Kantinenwirt g. (-s,-e) : kantiner g., tineller g.
kantisch ag. : [preder.] kantek, … Kant ; *die kantische Kritik,* an dezvarnerezh kantek g.
Kanton g. (-s,-e) : **1.** kanton g., taol-bro g. ; **2.** [dre astenn.] korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., karter g., tu g., kostez g., glenn g.
kantonal ag. : … kanton, … ar c'hanton, kantonel.
Kantonalhauptstadt b. (-,-hauptstädte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g.
Kantonist g. (-en,-en) : P. lankon g., lampavan g. ; *ein unsicherer Kantonist,* un ibil treut g., ul labous toc'hor g., ul labous treut a zen g., ur gwall ibil a baotr g., un akariod g., ul lampon g., ur gwall labous g., ur poñsin g., ur c'hwil g.
Kantonnement n. (-s,-s) : [lu] lojeiz-soudarded g., kantonadur g.
Kantonshauptstadt b. (-,-hauptstädte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g.
Kantor g. (-s,-en) : [relij.] **1.** kiniad g., kantour g., kaneriliz g. ; **2.** ograouer g., orglezour g.
Kantorei b. (-,-en) : [relij.] laz-kanañ g.
Kantorin b. (-,-nen) : [relij.] **1.** kiniadez b., kantourez b. ; **2.** ograouerez b., orglezourez b.
Kanu n. (-s,-s) : kanoe g., bagig b., bag-pilprenn b.
Kanüle b. (-,-n) : [mezeg.] korzennig b., nadoz ur strinkell b.
Kanzel b. (-,-n) : **1.** kador-brezeg b., kador-sarmon b. ; *die Kanzel besteigen,* sevel er gador, mont er gador-sarmon, mont (pignat) er gador-brezeg, pignat en e gador-brezeg, pignat en e gador-sarmon ; *von der Kanzel herab,* eus (a-ziwar) ar gador-brezeg, eus barr ar gador-brezeg ; **2.** [nij.] logell sturiañ b. ; **3.** [lu] touribell b.
Kanzeldeckel g. (-s,-) / **Kanzelhaube** b. (-,-n) / **Kanzelhimmel** g. (-s,-) : tog kador-brezeg g., tog kador-sarmon g., bolzenn-vouezh b.
Kanzelrede b. (-,-n) : prezeg g., prezegenn b., sarmon g., pron g.
Kanzelredner g. (-s,-) : sarmoner g., prezegour g., prezegenner g., proner g., sarmonour g.
Kanzelschwalbe b. (-,-n) : bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b. ; *eine echte Kanzelschwalbe sein,* debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent.
kanzerogen ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.
Kanzlei b. (-,-en) : **1.** [ministrerezh] kañsellerezh g., kañsellerdi g. ; **2.** [melestradur] burev g., sekretourva g. ; **3.** [noter, breutaer] studi b., kabined g., kuzulva g. ; **4.** [lez-varn] grefti g., gref g.
Kanzleileiter g. (-s,-) : [istor] kañseller g.
Kanzleipapier n. (-s) : paper ministr g., paper a galite etre g.
Kanzleischreiber g. (-s,-) : grefier g., sekretour g.
Kanzleistil g. (-s) : stil kañsellerdi g., stil kañsellerezh g., jagouilhaj an dud-a-lezenn g., safar an dud-a-lezenn g., luc'haj an dud-a-lezenn g., brizhyezh an dud-a-lezenn b., gregach an dud-a-lezenn g.
Kanzleivorsteher g. (-s,-) : penn burev g., penn sekretourva g.
Kanzler g. (-s,-) : [polit] kañseller g. ; *der Bundeskanzler,* kañseller ar C'hevread g. ; *Gott bewahre, dass der Kanzler wird !* Doue da virout ouzh hennezh a vezañ kañseller !
Kanzleramt n. (-s,-ämter) : **1.** karg a gañseller b., kañsellerezh g. ; **2.** [dre astenn.] kañsellerezh b., kañsellerdi g. ; *er wurde ins Kanzleramt bestellt,* graet e voe e c'hervel d'ar c'hañsellerdi.
Kanzlerbonus g. (- *pe* -ses) : [polit.] lañs evit strollad ar c'hañseller da-geñver ar mouezhiadegoù g., splet evit strollad ar c'hañseller da-geñver ar mouezhiadegoù g.
Kanzlerkandidat g. (-en,-en) : danvez kañseller g.
Kanzlerschaft b. (-) : karg a gañseller b., kañsellerezh g.
Kanzlist g. (-en,-en) : komis noter g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].

Kaolin n./g. (-s,-e) : pri-prad g., pri-gwenn g., kaolin g.
Kap n. (-s,-s) : beg-douar g., beg g., kab g., penn g., pennroz g., penn-tir g., begenn b. ; *Kap der Guten Hoffnung,* beg Esperañs-vat g. (Gregor) ; *ein Kap umschiffen, ein Kap umsegeln,* doublañ ur c'hab, doublañ ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.
Kap Agulhas n. (-) : *das Kap Agulhas,* Kab ar Pikernigoù g.
Kapaun g. (-s,-e) : [loen.] kabon g., kilhog spazh g. ; *Kapaune mästen,* lardañ kaboned.
Kapazität b. (-,-en) : **1.** barregezh b., barr g. ; *Kapazität eines Kanals,* barregezh treuzdougen ur ganol b. ; **2.** endalc'h g. ; **3.** [dre astenn., den] mestr g., mailh g., tad den g.
kapazitiv ag. : [fizik] douenel ; *kapazitiver Blindwiderstand,* adharzded douenel b.
Kapazitivität b. (-) : [fizik] douenusted b.
Kapee n. (tro-lavar) : P. *schwer von Kapee sein,* bezañ pout (berr) a spered, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ bouc'h (gorrek) da gompren, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ ur skiant verr a zen.
Kapelle b. (-,-n) : **1.** chapel b., ti-pediñ g. ; **2.** strollad sonerien g., laz-seniñ g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; *während die Kapelle spielte,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù ; **3.** [tekn.] forn da zispartiañ metaloù an eil diouzh egile b., digemmesker metaloù g.
Kapellmeister g. (-s,-) : **1.** [sonerezh] penn orkestra g.; bleiner laz-seniñ g., mestr laz-seniñ g. ; *der Kapellmeister klopft ab,* bleiner al laz-seniñ (ar penn orkestra) a gemenn da baouez ; **2.** [relij.] mestr chapel g. [*liester* mistri chapel].
Kaper[1] b. (-,-n) : [louza.] kaprez str., kaprezenn b.
Kaper[2] g. (-s,-) : [merdead., istor] kourser g., preizhermor g., morbreizher g.
Kaperei b. (-,-en) : [merdead., istor] kourserezh g., brezel ar gourserien g. ; *zur Kaperei ausrüsten,* armañ listri e kours (Gregor).
kapern V.k.e. (hat gekapert) : **1.** [merdead.] preizhañ, preizhata ; **2.** [dre skeud.] lakaat e grabanoù war, krabanata, skrapañ.
Kapernstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] kaprezenn b., [*liester* kaprezenned, kaprezed].
Kaperschiff n. (-s,-e) : [merdead., istor] lestr kourser g., lestr brigant g., lestr-preizher g.
Kapetinger g. (-s,-) : [istor] Kapet g. [*liester* Kapeted], Kapetad g. [*liester* Kapetiz], Kapetian g.
kapieren V.k.e. (hat kapiert) : P. plomañ, kompren, intent ; *das kapier' ich nicht !* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), n'emaon ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din, ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se ; *der kapiert uberhaupt nichts,* ne blom ket ur siseurt, ne oar na diouzh „sou“ na diouzh „diha“, ne oar na Pater na Noster, pout eo a (e) spered, ur penn karn a zo anezhañ, berr (bouc'h) eo da gompren, toulloù talar a zo en e benn, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, gorrek eo da gompren, tuzum eo, ur spered divalav a zen eo, ur skiant verr a zen eo, n'eus netra en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, silet eo bet e spered dre ar ridell, hennezh en deus lod e Kerskouarneg, hennezh n'eo ket stank e damouez ; *kapierst du immer noch nicht ?* toulloù talar a zo ez penn ?
kapillar ag. : **1.** tanav evel ur vlevenn ; **2.** kapilarel.
Kapillare b. (-,-n) / **Kapillargefäß** n. (-es,-e) : [korf.] kapilarenn b., korrwazhienn b. [*liester* korrwazhiennoù, korrwazhied, korrwazhioù].
Kapillarität b. (-) : [fizik] kapilarelezh b., silluskañ g., silluskadur g., silluskerezh g.
Kapital n. (-s,-e/-ien) : **1.** [arc'hant.] kevala g., kapital g., font g., arc'hant-sol g., danvez g., penndanvez g., madoù lies., peadra g. ; *totes Kapital,* arc'hant sec'h (louedet, laosk) g. ; *konstantes Kapital,* kevala kendalc'hel g. ; *materielles und immaterielles Kapital,* kevala korfel hag ankorfel g. ; *sein Kapital anlegen,* postañ e arc'hant ; *vom Kapital zehren,* bevañ diwar e gevala ; *eingefrorenes Kapital,* arc'hant sparlet g., arc'hant skornet g. ; *die Zinsen zum Kapital schlagen, die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala ; *Betriebskapital,* kevala kevredad g. ; *Abwanderung von geistigem Kapital,* fuadur ar speredoù g., tec'hadenn ar speredoù b. ; **2.** [dre skeud.] *er schlägt aus allem Kapital,* kalfichat a rafe un ibil gant brenn-heskenn, tennañ (ober) a ra e vad eus pep tra, ober a ra e c'hounid eus pep tra, ober e c'hounidegezh eus pep tra, tennañ a ra splet (ampled) eus pep tra ; **3.** *das Kapital,* ar renkadoù perc'henn lies.
kapital ag. : pennañ.
Kapitäl n. (-s,-e) : [tisav.] tog-peul g., togenn b.
Kapitalabfindung b. (-,-en) : [arc'hant.] digoll g., dic'haouenn b., dic'haou g., treziad g.
Kapitalabfluss g. (-es,-abflüsse) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g.
Kapitalabgabe b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù war ar c'hevala lies.
Kapitalabwanderung b. (-,-en) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g.
Kapitalanlage b. (-,-n) : [arc'h.] postadenn b., postadur g., fiziadur g.
Kapitalanlagegesellschaft b. (-,-en) : [arc'hant.] kevredad postañ g.
Kapitalaufnahme b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest g., amprestadenn b.
Kapitalaufstockung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk kevala g.
Kapitalbewegungsbilanz b. (-,-en) : bilañs treizhidell ar c'hevalaoù g., mentell amred ar c'hevalaoù b.
Kapitalbilanz b. (-,-en) : bilañs ar c'hevalaoù g.
Kapitalbuchstabe g. (-ns,-n) : [moull.] pennlizherenn b.
Kapitaldecke b. (-,-n) : [arc'hant.] arc'hant laosk g., kevala hegerz g., kevala dioueradus g., kevala liñveladus g., kevala dizolo g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g.

Kapitaleinlage b. (-,-n) : [arc'hant.] kelliderezh g., kellidadur g., lakadur arc'hant g., arc'hantaouerezh g., arc'hantadur g., fonsañ g., pourvezadur arc'hant g.
Kapitalerhöhung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk kevala g.
Kapitalertragsteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù diwar gounidoù ar c'hevala lies.
Kapitalflucht b. (-) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g., tec'hadenn ar c'hevalaoù b.
Kapitalfluss g. (-es,-flüsse) : [arc'hant.] kas ar c'hevalaoù g., treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.
Kapitalgeber g. (-s,-) : [arc'hant.] pourvezer arc'hant g., pourvezer kevalaoù, kellider g.
Kapitalgesellschaft b. (-,-en) : [arc'hant.] kevredad kevelaoù g., kevredad kevalaiñ g.
Kapitalgüter lies. : madoù aveiñ lies., madoù produiñ lies.
Kapitalisation b. (-,-en) : [arc'hant.] kevalaadur g., arc'hantañ g., dastumidigezh arc'hant b., berniañ arc'hant g.
Kapitalisationsvertrag g. (-s,-verträge) : [ketradur] kevrat kevalaiñ b.
kapitalisieren V.k.e. (hat kapitalisiert) : [arc'hant.] postañ, arc'hantañ, kevalaiñ, P. dastum.
Kapitalismus g. (-) : kevalaouriezh b., kapitalouriezh b. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus,* diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus,* ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalaouriezh.
Kapitalist g. (-en,-en) : kevalaour g., kapitalour g., penndanvezour g.
Kapitalistenbalg g. (-s, -bälge/-bälger) : bugel graet e votoù dezhañ a-raok e dreid ha plouz ouzhpenn e-barzh g.
kapitalistisch ag. : kevalaour, kapitalour, penndanvezour ; *kapitalistisches Land,* bro gevalaour b. ; *kapitalistisches System,* reizhiad kevalaour b.
kapitalkräftig ag. : [arc'hant.] keinet mat, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ.
Kapitalmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had an arc'hant g., nevid an arc'hant g.
Kapitalsteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù war ar c'hevala lies.
Kapitalstrom g. (-es,-ströme) : [arc'hant.] kas ar c'hevalaoù g., treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.
Kapitalüberfluss g. (-es,-überflüsse) : [arc'hant.] fonnder (fonnded b.) a arc'hant g., arc'hant d'ober teil g., dreistfonn a arc'hant g.
Kapitalüberhang g. (-s,-hänge) : arc'hant laosk (sec'h, louedet) g., reñverad a gevalaoù g.
Kapitalumsätze lies. : treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.
Kapitalverbrechen n. (-s,-) : torfed marvel g., torfed dellezek eus ar moug hag ar groug g.
Kapitalverkehr g. (-s) : treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.
Kapitalverknappung b. (-,-en) : [arc'h.] **1.** berrentez arc'hant b., rouezder an arc'hant g., berregezh arc'hant b., berregezh war an arc'hant b. ; **2.** rouesadur war an arc'hant g., tanavidigezh war an arc'hant b.
Kapitalverlust g. (-es,-e) : [arc'hant.] koll arc'hant g.
Kapitalwert g. (-s,-e) : [arc'hant.] gwerzh evel kevala g.
Kapitalzufluss g. (-es,-zuflüsse) : [arc'hant.] dered arc'hant g., fonnadur arc'hant g., strumm arc'hant g.
Kapitalzusammenlegung b. (-,-en) : [arc'hant.] strollerezh kevalaoù g., kenstrolladur kevalaoù g.
Kapitän g. (-s,-e) : **1.** [merdead.] kabiten g., mestr g. ; *Kapitän auf großer Fahrt,* kabiten uhelvor g., kabiten a vor g. ; *erster Kapitän,* penngabiten g. ; *zweiter Kapitän,* eil kabiten g. ; *Kapitän sein,* ober evit kabiten ; [lu] *Kapitän zur See,* kabiten war vor g., kabiten a vor g. ; **2.** [nij.] komandant-bourzh g.
Kapitänleutnant g. (-s,-e) : [merdead.] lestrletanant g., letanant-mor g.
Kapitänspatent n. (-s,-e) : [merdead.] breved kabiten g.
Kapitel n. (-s,-) : **1.** pennad g., pennad-levr g., chabistr g. ; *ein Kapitel auslassen,* mont dreist ur pennad, tremen hep lenn ur pennad ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist ein Kapitel für sich,* peadra a vefe da lavaret diwar-benn an dra-se ; *das ist ein anderes Kapitel,* un afer all eo, un abadenn all eo, honnezh a zo un afer all, se 'vat 'zo ur jeu all, ur c'hoari all eo, ur pezh all eo an dra-se ; **3.** [dre astenn., relij.] kuzul g., chabistr g. ; *Domkapitel,* kuzul ar chalonied g., kuzul an iliz-veur g., chabistr an iliz-veur g. ; *jemandem das Kapitel lesen,* chabistrañ u.b., kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., ober ur gourdrouz d'u.b.
Kapitell g. (-s,-e) : [tisav.] tog-peul g., kerndogenn b., togenn b. ; *etwas (t-d-b) einen Kapitell aufsetzen,* togañ udb.
kapiteln V.k.e. (hat kapitelt) : chabistrañ, kenteliañ, plantañ kentel gant, ober ur gourdrouz da.
Kapitol n. (-s) : [istor] Kapitol g.
Kapitular- … chabistrel, … ar chabistr.
Kapitular[1] g. (-s,-e) : [relij.] chaloni ar chabistr g.
Kapitular[2] n.(-s,-ien) / **Kapitulare** n. (-s, Kapitularien) / **Kapitularium** n. (-s, Kapitularien) : [istor] dekred ar roue g., kemenn ar roue g.
Kapitulation b. (-,-en) : **1.** [lu, polit.] kodianidigezh b., rentidigezh b., daskor g., daskoridigezh b. ; *bedingungslose Kapitulation,* kodianidigezh diziviz b., rentidigezh hep diviz a nep seurt b., daskoridigezh hep diviz ebet b., daskor hep diviz ebet g., daskoridigezh e diviz an enebour b. ; **2.** [dre skeud.] dilez g., dilezidigezh b., diskrog g.
kapitulieren V.gw. (hat kapituliert) : **1.** kodianañ, kodianañ gant u.b., en em zaskoriñ d'an enebourien, en em rentañ ; *bedingungslos kapitulieren,* en em zaskoriñ e diviz an enebour ; **2.** [dre skeud.] lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog, diskregiñ.

Kaplan g. (-s, Kapläne) : [relij.] chapalan g., vikel g., kure g.
Kaplanwürde b. (-) : [relij.] chapalaniezh b.
Kapland n. (-s) : [Suafrika, istor] *das Kapland,* Bro ar C'hab b.
Kapo g. (-s,-s) : [nazi.] kapo g., evezhier g.
Kapok g. (-s) : [louza.] kapok str.
Kapokbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kapokenn b., gwez-kapok str.
Kaposi-Sarkom n. (-s,-e) : [mezeg.] sarkom Kaposi g.
Kappe b. (-,-n) : **1.** kasketenn b., boned g., boned plat g., kabell g. [*liester* kabelloù, kebell], pichourell g./b., kougoul g., penngab g., penn-kab g., kalotenn b., kalabousenn b., kabuch g., kabuchon g. ; **2.** pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., mantell-gougoulek b., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g. ; **3.** [dre skeud.] P. *etwas auf seine eigene Kappe nehmen,* kemer udb en e garg (war e chouk), sammañ an atebegezh evit udb, kemer udb war e gont ; **4.** [dre astenn.] *die Kappe am Schuh,* **a)** skoaz ar votez b. ; **b)** beg ar votez g. ; **5.** [kreion] tog g., tokig g., kabellig g. ; **6.** [kr-l] *jedem Narren gefällt seine Kappe,* a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra - ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - pep loudourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar pezh en deus graet Doue ar gwellañ a zo ma'z en em gav mat pep unan - ar c'hamm a wel e damm - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn ; **7.** [tisav.] *Gewölbekappe*, kokenn bellennek b.
kappen V.k.e. (hat gekappt) : **1.** troc'hañ ; *den Anker kappen,* troc'hañ fun an eor ; *den Mast kappen,* troc'han (diskar) ar wern ; *die Masten kappen,* diwerniañ ur vag ; *das Tau kappen,* troc'hañ ar fard (ar fun) ; **2.** [labour-douar] divegañ, dibennañ, tagosenniñ, penndogiñ, penndoliñ, divleinañ, penndologiñ ; *den Baum (den Wipfel, die Krone) kappen,* divegañ (dibennañ, tagosenniñ, penndogiñ, divleinañ, penndologiñ) ar wezenn ; *gekappter Baum,* penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g. ; **3.** [loened] spazhañ ; *Hähne kappen,* kabonañ kilheien, spazhañ kilhegi ; **4.** sailhañ ; *der Hahn kappt die Henne,* ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud) ar yar, ar c'hilhog a gluch.
Kappenmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g., mantell bichourellek b.
Kappes g. (-) : [rannyezh] sotonioù lies., diotajoù lies., tarielloù lies., jaodreoù lies., amiodaj g.
Kapphahn *g. (-s,-hähne) :* [loen.] kabon g., kilhog spazh g. ; *Kapphähne mästen,* lardañ kaboned.
Käppi n. (-s,-s) : kepi g. kalabousenn-reut b.
Kapprovinz n. (-s) : [Suafrika, istor] *die Kapprovinz,* Bro ar C'hab b.
Kappzaum g. (-s,-zäume) : [kezeg] gwaskell b., morailh g. ; *einem Pferd den Kappzaum anlegen,* morailhañ ur marc'h.
Kaprice b. (-,-n) : froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b. ; *jemandem alle Capricen durchgehen lassen,* ober e did (e zivizoù) ouzh u.b, ober holl lavarioù (holl bennadoù) u.b, ober e holl lavarioù d'u.b., ober holl senturioù u.b., ober e holl senturioù ouzh u.b., ober e holl froudennoù d'u.b, plegañ da did u.b., na grediñ nac'h an dister dra ouzh u.b., ober kamambre d'ur bugel ; *diese Kaprice wird ihm schon vergehen,* ne bado ket pell e loariad.
Kapriole b. (-,-n) : **1.** lamm-gavr g. ; *Kapriolen machen,* gavrlammat, friantal, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ ; *sie machte Kapriolen,* lammat a rae evel un heizez ; **2.** diboell g., diotaj g., tariell b., foutouilhenn b., garzaj g., garzennaj g.
kapriziös ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, dizalc'h, gwenno ; *dort hat das kapriziöse Wesen das Sagen,* al loariadenn a zo mestr eno.
Kapsel b. (-,-n) : **1.** [louza.] bolc'henn b., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], yalc'h b. ; **2.** [boutailh] taf g. ; **3.** [boest] klozenn b., skrin g., klaouier g. ; **4.** [egorlestr] klozenn egor b. ; **5.** [mezeg.] gelulenn b. [*liester* gelul, gelulennoù], bolc'han g.
Kapseldeckel g. (-s,-) : [louza.] goloennig b.
Kapselung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] gwarezerezh g., hobregonañ g., hobregonerezh g., hobregonadur g., hobregon g. ; **2.** [tredan.] enklosennadur g., enklosennañ g.
kaputt ag. : **1.** torr, torret, torret-groñs, aet er sac'h, er sac'h, foeltret, sac'het da vat, difindaonet, freuzet, dihastet, broustet, dispennet, divarc'het, diaozet, drailhet, mazaouet, mazaouet pizh ; *macht kaputt, was euch kaputt macht,* dihastit ar pezh a zihast ac'hanoc'h ; *er hat kaputte Nerven,* aet eo e nervennoù da fall ; *deine Brille ist kaputt,* drailhet eo da lunedoù, torr eo da lunedoù ; *etwas kaputt reparieren,* [dre fent] gwall aozañ udb, lakaat udb en ur gwall stad, distresañ udb, glac'hariñ udb, gwastañ udb, [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar forn] ; **2.** echu, graet, marv ; **3.** skuizh evel ar bleiz, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brev, brevet, rentet, gell, divi, eok, eoget gant ar skuizhder, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, torret gant ar skuizhder, faezh betek skoulm e ene, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, krevet.
kaputtfahren V.k.e. (fährt kaputt / fuhr kaputt / hat kaputtgefahren) : foeltrañ, grilhañ, freuzañ, frikañ, fregañ, drailhañ, drastañ, tanfoeltrañ, findaoniñ ; *er hat seinen Wagen kaputtgefahren,* findaonet en deus e garr-tan, foeltret en deus e garr-tan.
kaputtgehen V.gw. (ging kaputt / ist kaputtgegangen) : diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, findaoniñ, freuzañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *an den Steinen und Felsen an der Küste gehen die Holzschuhe leicht kaputt,* drastus eo an aod evit ar botoù-koad, drastus eo an aod d'ar botoù-koad.

kaputtkriegen V.k.e. (hat kaputtgekriegt) : tizhout foeltrañ, dont a-benn da c'hrilhañ, tizhout freuzañ, tizhout fregañ, dont a-benn da zrailhañ, dont a-benn da zrastañ, dont a-benn da danfoeltrañ, tizhout findaoniñ, tizhout peurderriñ.
kaputtlachen V. em. (rannadus) : **sich kaputtlachen** (hat sich (t-rt) kaputtgelacht) : tagañ gant ar fent, tagañ kement e c'hoarzher, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ puchet kement e c'hoarzher, migañ gant ar c'hoarzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.
kaputtmachen V.k.e. (hat kaputtgemacht) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, frikañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, peurderriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, distrujañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, frailhañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiñ, findaoniñ, dizeeunañ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, euveriñ, gwallegañ, mekaat, diwikefreañ, miñsañ, broustañ, direizhañ, fontañ, dispenn ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlägst,* terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se.
kaputtschlagen V.k.e. (schlägt kaputt / schlug kaputt / hat kaputtgeschlagen) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, frikañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, peurderriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, distrujañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, frailhañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiñ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, findaoniñ, miñsañ, dispenn.
Kapuze b. (-,-n) : kabell g. [*liester* kabelloù, kebell], penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.
Kapuzenmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g., mantell-gougoulek b., mantell bichourellek b.
Kapuzenmütze b. (-,-n) : kougoul g.
Kapuzinade b. (-,-n) : kabusinadenn b., prezegenn c'hourdrouzus b., prezegenn daer b., sarmon taer g., sarmon gourdrouzus g.
Kapuziner g. (-s,-) : **1.** [relij.] manac'h-rous g., kabusin g., tad kabusin g. ; **2.** [kegin.] kafe dre zienn g.
Kapuzinerbart g. (-s) : [louza.] korn-karv g.
Kapuzinerkresse b. (-,-n) : [louza.] kabusin str.
Kapuzinermönch g. (-s,-e) : [relij.] manac'h-rous g., kabusin g., tad kabusin g.
Kapuzinerorden g. (-,-s) : urzh ar gabusined g.
Kapuzinerpredigt b. (-,-en) : kabusinadenn b., prezegenn c'hourdrouzus b., prezegenn daer b., sarmon taer g., sarmon gourdrouzus g.
Kar n. (-s,-e) : [douar.] sirk skornredel g.
Karabiner g. (-s,-) : [lu] **1.** karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b. ; **2.** P. [tekn.] organell grog b., lagadenn grog b.
Karabinerhaken g. (-s,-) : [tekn.] organell grog b., lagadenn grog b.
Karabinerschütze g. (-n,-n) : karabiner g.
Karacho n. (-s) : [tro-lavar] *mit Karacho, im Karacho,* ken prim (ken buan) hag an avel, evel an avel, evel un tarzh avel, gant un tizh an diaoul, gant ar foeltr, evel an tan, gant pep tizh, ken na strink an tan war e lerc'h, o strinkañ kaoc'h war e lerc'h, e-giz un tenn, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, d'an druilh-drask.
Karaffe b. (-,-n) : karafenn b., kalafrenn b., karafennad b., kalafrennad b.
Karambolage b. (-,-n) : **1.** stokadeg-kirri b., kenstokadeg b. ; **2.** [bilhard] bilhard teir boul g., bilhard gall g., daoudaol g.
karambolieren V.gw. (hat karamboliert) : **1.** lakaat ur voul vilhard da stekiñ ouzh div all, daoudaoliñ ; **2.** kenstekiñ, mont a-benn an eil d'egile, stekiñ an eil ouzh egile, stekiñ an eil en egile, tosiñ an eil egile.
Karamell g./n. (-s) : [kegin.] karamel g., sukr-dev g.
Karamelle b. (-,-n) : [kegin.] karamel str., karamelenn b., madig karamel g.
Karat n. (-s,-e) : **1.** karat g. ; *ein Karat entspricht einem Gewicht von 0,2 g.,* ur c'harat a zo par da 0,2 gramm ; **2.** karat g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat,* pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik.
Karate n. (-s) : [sport] karate g.
-karätig ag. */* [Bro-Aostria] **-karatig** ag. : *achtzehnkarätiges Gold,* aour triwec'h karat g.
Karavelle b. (-,-n) : [merdead.] karavelenn b.
Karawane b. (-,-n) : karaouan b., karavanenn b., karavanennad b., lostennad kañvaled b.
Karawanserei b. (-,-en) : ti-karaouanoù g., ti-karavanennoù g., karavañserailh g.
Karbatsche b. (-,-n) : kelastrenn b., gwialenn b.
Karbid n. (-s,-e) : [kimiezh] karbidenn b.
Karbidlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.
Karbol n. (-s) : [kimiezh] fenol g.
Karbolsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fenolek b.
Karbolwasser n. (-s) : [kimiezh] dour fenolek g.
Karbon n. (-s) : **1.** [douar.] hoalad kentañ g., marevezh ar glaou g., glaouvezh g. ; **2.** karbon g.
Karbonade b. (-,-n) : [kegin.] kostezenn b., karbonadez b.
Karbonat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbonat g.
Karbonpapier n. (-s) : paper glaou g.
Karbunkel g. (-s,-) : [mezeg.] gor-hesk g., gourhesked g., hesked g.
Kardamom g./n. (-s,-e/-en) : [louza.] kardamom g.
Kardangelenk n. (-s,-e) : [tekn.] koubl-kardan g., P. touseg g.
Kardantunnel g. (-s,-/-s) : [tekn.] tunel treuzkas g.
Kardanübertragung b. (-,-en) : [tekn.] treuzkas dre gardan g.
Kardanwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr gant ur c'houbl-kardan g., kardan g., P. touseg g.
Kardätsche b. (-,-n) : **1.** broust kezeg g., palouer kezeg g. ; **2.** kribin b., rañvell b., inkard g., inkardenn b.
kardätschen V.k.e. (hat kardätscht) : **1.** [kezeg] broustañ ; **2.** kribinat, inkardañ.

Karde b. (-,-n) : **1.** [louza.] louzaouenn-ar-c'hromm str., feunteun-al-laboused b. ; **2.** kribin b., rañvell b., inkard g., inkardenn b.
Kardeel n. (-s,-e) : [merdead.] ; gor g., post g., pañs g. ; *die Kardeele eines Taus,* gorioù (postoù, pañsoù) ur fun lies. ; *Kardeele zu Seilen verdrehen,* goriñ.
-kardeelig ag. : [merdead.] *dreikardeelig,* a dri gor.
Kardendistel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hromm str., feunteun-al-laboused b.
Kardinal g. (-s, Kardinäle) : [relij.] kardinal g. ; *der Papst wird von den Kardinälen gewählt,* dilennet e vez ar Pab gant ar gardinaled.
Kardinaldekan g. (-s,-e) : [relij.] dean ar gardinaled g.
Kardinalfehler g. (-s,-) : fazi bras-kenañ g., fazi a bouez bras-kenañ g., pezh mell fazi g.
Kardinalpunkt g. (-s,-e) : **1.** kraf pouezusañ g., kraf pennañ g., kentañ pezh eus udb g., penngraf g., mudurun b., skoulm g., tailh b., kempenn b., dalc'h brasañ g., poent grevusañ g., poent pounnerañ g., amanenn g., pep pouezusañ g., penn g., penn kentañ g., pezh pouezusañ g., pep retañ g., pezh retañ g., pezh hag a gont ar muiañ g., pezh hag a zoug g. ; **2.** pennroud g. ; *die vier Kardinalpunkte,* ar pevar fennroud lies., ar pevar avel lies., pevar c'horn ar bed lies., ar pevar roud-avel lies.
Kardinalshut g. (-s,-hüte) : [relij.] tog kardinal g., mintr kardinal g.
Kardinalskollegium n. (-s,-kollegien) : [relij.] kolaj ar gardinaled g., koñsistor g., koñsistoer g., bodadeg kardinaled b.
Kardinalsversammlung b. (-,-en) : [relij.] sened-kardinaled g., konklav g.
Kardinalswürde b. (-) : [relij.] kardinalelezh b., kardinaliezh b.
Kardinaltugend b. (-,-en) : pennvertuz b.
Kardinalzahl b. (-,-en) : [mat.] niver pegementiñ g., niver preñvel g.
Kardiogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] kardiogramm g.
Kardiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] kalonour g.
Kardiologie b. (-) : [mezeg.] kalonouriezh b., kardologiezh b.
Kardobenedikte b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.
Kardone b. (-,-n) : [louza.] askol-du str., kardon str., louzaouenn-ar-pabor b.
Karelien n. (-s) : Karelia b.
Karenztag g. (-s,-e) : devezh ehan-kleñved na vez ket paeet gant kef ar surentez sokial g.
Karenzzeit b. (-,-en) : amzer dioueriñ b., gedvezh g.
Karfiol g. (-s) : [Bro-Aostria] kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñv str., brikoli str.
Karfreitag g. (-s,-e) : Gwener-ar-Groaz g. ; *am Karfreitag,* da-geñver Gwener-ar-Groaz ; *er starb am Karfreitag,* marvet e oa da Wener-ar-Groaz.
Karfunkel g. (-s,-) : **1.** [mezeg.] gor-hesk g., gourhesked g., hesked g. ; **2.** [maen.] skarbouklenn b. [*liester skarboukloù, skarbouklennoù*], karboukl str., maen-granat ruz g.
Karfunkelstein g. (-s,-e) : skarbouklenn b. [*liester skarboukloù, skarbouklennoù*], karboukl str., maen-granat ruz g., esterloup g.
karg ag. : **1.** krin, pizh, sinac'h, disec'h, difrouezh, tagn, togn, spagn, treut, distruj, dizampled, gay, gloev ; *karger Boden,* douar krin g., krinenn b., douar tagn g., douar gay g., douar treut g., douar distruj g., douar dizampled g., gagn b., douar da blantañ chas g., douar paour g. ; *karges Weideland,* peuriñ togn g. ; **2.** treut, teusk, dister, strizh, divalav, truek, paour ; *karge Kost,* kegin dreut b., tinell dreut b., tinell baour b., pred dister g., pred divalav g., pred koraiz g., pred truek g., trantell b., boued difonn g., keusteurenn treutik-eston b. ; *recht karg,* ken just ha fri ar c'hazh, treutik-eston ; *wortkarg,* berr da gaozeal, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, tavedek ; *einen kargen Verdienst haben,* bezañ gwall zister e c'hopr, bezañ bihan e goumanant, gounit un tamm pae divalav (un tamm pae dister, ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik, ur begad pae, un disteraik a bae), bezañ disterik e c'hounidigezh ; **3.** [dre skeud.] *mit etwas karg sein,* sellet berr ouzh udb, sellet pizh ouzh udb.
kargen V.gw. (hat gekargt) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hrafnaon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, chipotal, sellet berr [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], bezañ un engravet eus an-unan.
Kargheit b. (-) : **1.** krinder g., kraster g. ; **2.** krinder g., pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pizhded b., skarster g., skarsted b., pervezhder g., pervezhded b., lorgnez b. ; **3.** strizhder g., disterded b.
Kargletscher g. (-s,-) : skornredenn sirk b.
kärglich ag. : **1.** treut, teusk, dister, strizh, stumm, divalav, paour, skars ; *kärgliches Mahl,* kegin dreut b., tinell dreut b., pred dister g., pred divalav g., keusteurenn treutik-eston b., pred koraiz g., trantell b. ; *recht kärglich,* ken just ha fri ar c'hazh, treutik-eston ; *in kärglichen Verhältnissen leben,* bevañ moan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bevañ treut, bevañ en ezhomm, c'hoari gant glac'harig, ruzañ (gweañ) anezhi, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, malañ munut e vleud, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; **2.** teusk, tost, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-kruk, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da

douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, amsellus, pervezh, krez, krin, skragn, sinac'h, porc'hell, prim, engravet.

Kargo g. (-s,-s) : [merdead.] kargad b., lestrad g., kargamant g.

Karibik b. (-) : *die Karibik,* ar Mor Karib g., Mor an Antilhez g.

karibisch ag. : karib, karibean ; *die Karibischen Inseln,* an Antilhez lies., enezeg an Antilhez b. ; *das Karibische Meer,* ar Mor Karib g., Mor an Antilhez g.

Karibu n. (-s,-s) : [loen.] karibou [*liester* kariboued] g.

karieren V.k.e. (hat kariert) : karrezennañ.

kariert ag. : **1.** karrezennek, karrezennet, karrezet ; *bunt kariert,* brizhkarrezennek, brizhkarrezennet, brizhkarrezet ; *ein grau-schwarz karierter Rock,* ur sae karrezennet gris ha du ; **2.** [dre skeud.] P. *klein kariert,* sec'h a gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, start war an distag, kras e revr, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, pervezh, pizh, strizh e revr, taskagn, skort, skars, ur Yannig sec'h e gein anezhañ ; **3.** *guck nicht so kariert !* na chom ket da c'henaouegiñ e-giz-se ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig !

Karies b. (-) : [mezeg.] brein-krign g., bruk g. ; *hohler Zahn mit Karies,* dant toull brein g.

Karikatur b. (-,-en) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodisus b.

Karikaturenmaler g. (-s,-) : goapliver g., luliver g., flemmliver g.

Karikaturenzeichner g. (-s,-) : goaptresour g., ludresadenner g., flemmskeudenner g.

Karikaturist g. (-en,-en) : goaptresour g., goapliver g., ludresadenner g., flemmskeudenner g., luliver g., flemmliver g.

Karikaturistin b. (-,-nen) : goaptresourez b., ludresadennerez b., flemmskeudennerez b., goaptresourez b., goapliverez b., luliverez b., flemmliverez b.

karikieren V.k.e. (hat karikiert) : ludresañ, ludresadennañ, goaptresañ, goaplivañ, flemmskeudenniñ, lulivañ, flemmlivañ.

kariös ag. : [mezeg.] brein, bruket, merglet.

karitativ ag. : karitezel, a garitez, denegour, dengar.

Karkasse b. (-,-n) : **1.** relegenn b., skeledenn b., korf-eskern g., kargasenn b., sklosenn b. ; **2.** framm g., frammadur g. ; **3.** [lu] kib b., klozenn b.

Karl g. (-s) : Karl g., Charlez g. ; *Karl der Große,* Karl-Veur g., Cherlamen g. ; *Kaiser Karl der Große, der Kaiser Karl der Große,* an impalaer Karl Veur g. ; *Karl der Fünfte,* Karl Bemp g., Karl Bempvet, Karl V.

Karlsbad n. (-s) : Karlovy Vary b.

Karmel g. (-/-s) : [douar.] Karmez g. ; *der Karmel,* Menez Karmel g. ; *Orden der Brüder der allerseligsten Jungfrau Maria vom Berge Karmel,* urzh Itron Varia Menez Karmel g.

Karmeliter g. (-s,-) : [relij.] karmezad g., karministr g.

Karmeliterin b. (-,-nen) : [relij.] karmezez b.

Karmesin n. (-s) : **1.** karmin g., tane g. ; **2.** ruz-tane g., skarleg g.

Karmesinrot n. (-s) : ruz-tane g., ruz-mouk g., ruz-gwad g., ruz-bev g. ; *karmesinrotes Tuch,* skarleg g.

Karmin n. (-s) : **1.** karmin g., tane g. ; **2.** ruz-tane g., skarleg g.

karminrot ag. : karmin, skarlek, ruz-skarlek, ruz-gwad, ruz-bev, ruz-tane, ruz-mouk ; *karminrotes Tuch,* skarleg g.

Karneol g. (-s,-e) : maen kalkedonia treuzwelus g., kornalinenn b.

Karneval g. (-s,-e) : *der Karneval,* Meurlarjez g., an Ened g., ar Meurzh-Ened g. ; *Karneval feiern,* meurlarjezañ, festañ Meurlarjez.

Karnevalsdienstag g. (-s,-e) : *der Karnevalsdienstag,* ar Meurzh-Ened g., Meurzh-al-Lard g., sant al Lard g., Meurlarjez g.

Karnevalsdonnerstag g. (-s,-e) : *der Karnevalsdonnerstag,* Yaou-al-Lard g.

Karnevalsmarkt g. (-es,-märkte) : foar-al-Lard b.

Karnevalsnarr g. (-en,-en) : meurlarjezenn b., maskaradenn b.

Karnevalspuppe b. (-,-n) : sant al Lard g., den Paolig g.

Karnevalstreiben n. (-s) : birvilh Meurlarjez g., mesk Meurlarjez g., hej ha prez Meurlarjez, dever Meurlarjez g., charre an Ened g., lavig an Ened g., kabal an Ened b., kas-digas an Ened g./b., fourgas Meurlarjez g., loc'h ha morloc'h an Ened, galoupadeg Veurlarjez b., firbouch an Ened g., birvilh an Ened g., fifil Meurlarjez g.

Karnevalszeit b. (-,-en) : *die Karnevalszeit,* an deizioù Ened lies., deizioù al Lard lies., devezhioù Meurlarjez lies., Meurlarjez g., an Ened g.

Karnevalszug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) b., maskladeg b.

Karnickel n. (-s,-) : [loen.] konikl g., Yann Gonikl g., koulin g./b., lapin g.

Karnies n. (-es,-e) : [arz] kinkladur e stumm un S g., kildroenn b.

Karniesbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] bolz stummet evel daou S enebet b., gwareg kildroet g.

Karniese b. (-,-n) : [Bro-Aostria] triklenn rideozioù b.

Karo n. (-s,-s) : **1.** [kaieroù, paper, gwiad.] karrez g., karrezenn b. ; **2.** lankell b., romb g. ; **3.** [kartoù] karo str., karavenn b. ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo,* ar rummad karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ.

Karoass n. (-es,-e) / **Karo-Ass** n. (-es,-e) : *das Karoass,* ar born karo g., ar bid karo g., al louz karo g.

Karo-Dame b. (-,-n) : damez karo b.

Karolinger g. (-s,-) : [istor] Karolingian g., Karolingad g., Karl g. [*liester* Karled].

karolingisch ag. : [istor] karolingian, karolingat, … ar Garolingianed, … ar Garolingidi, … ar Garled.

Karomuster n. (-s,-) : karrezioù lies., karrezennoù lies.

Karosse b. (-,-n) : **1.** karroñs g., karr g. ; *mit einer Karosse fahren,* karroñsañ ; *mit einer karosse befördern,* karroñsañ, karrigellat ; **2.** berlinenn b., karr cheuc'h g. ; **3.** karrastell b., karroñsadur g., kludell b., gorzell b., korf-karr g.
Karosserie b. (-,-n) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., karrastell b., karroñsadur g., kludell b., gorzell b., korf-karr g. ; *mit einer Karosserie ausstatten,* karroñsañ.
Karosseriebau g. (-s) : karroñserezh g., karrgorferezh g.
Karosseriebauer g. (-s,-) : karrer g., karroñser g.
Karosseriebauerin b. (-,-nen) : karrerez b., karroñserez b.
Karotide b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b. ; *innere Karotide,* karotidenn diabarzh b. ; *äußere Karotide,* karotidenn diavaez b.
Karotin n. (-s,-e) : [bev.] karoten g.
Karotis b. (-, Karotiden) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b. ; *innere Karotis,* karotidenn diabarzh b. ; *äußere Karotis,* karotidenn diavaez b.
Karotte b. (-,-n) : [louza.] karotez str., pastounadez str. ; *junge Karotten,* karotez nevez str. ; *der Kern der Karotten ist verfault,* kreizoù ar c'harotez a zo brein.
Karpaltunnel g. (-s,-/-s) : [korf.] kanol an arzorn b.
Karpaten lies. **/ Karpathen** lies. : Karpatoù lies. ; *die Karpaten,* ar C'harpatoù lies.
Karpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn b., karp g. [*liester* karpenned, karped].
Karpfenteich g. (-s,-e) : **1.** poull karped g. ; **2.** [dre skeud.] *der Hecht im Karpfenteich,* an drubuilhenn b., an toull-reuz g., an tregaser g., an trabaser g., ar fri-butun g., an trubuilher g., ar c'hi droch g., ar fich-trubuilh g., paotr ar beilh g., an ostant g., ar garchenn g., ar jablour g., ar mesker g., an den dibropoz g. (Gregor).
Karre b. (-,-en) : **1.** kariolenn b., karrigenn b., karrigell b., karrigellad b. ; *mit einer Karre transportieren,* karrigellat ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft,* degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; **2.** karr g. ; *Kippkarre,* tumporell b., karr-samm g. ; *eine alte Karre,* ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur c'hozh karr g., ur stroñsell b. ; **3.** karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g., karr bihan dre dud g. ; *eine Karre schieben,* roulat ur garrigell ; **4.** [dre skeud.] *die Karre aus dem Dreck ziehen,* tennañ ar c'harr eus al lagenn, dilagennañ ar c'harr, lakaat an traoù war o reizh, lakaat an traoù en o rez, renkañ an traoù, degas an traoù war o zu, degas an traoù war o reizh, degas an traoù en o rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h) ; *die Karre laufen lassen,* kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, lezel pep tra ouzh torgenn, diskregiñ.
Karree n. (-s,-s) : **1.** [tisav.] bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g. ; **2.** [kegin.] *Schweinekarree,* ramskoaz b.
Karren g. (-s,-) : **1.** kariolenn b., karrigenn b. ; **2.** karr g. ; *Kippkarren,* tumporell b., karr-samm g. ; **3.** karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g., karr bihan dre dud g.
karren V.k.e. (hat gekarrt) : **1.** kas, treuzdougen ; **2.** chalbotat, charreat, karrigellat, ober ar charre.
Karrenbrücke b. (-,-en) : karrbont g., pont-karr g.
Karrengabel b. (-,-en) : leurioù lies., brec'hioù-karr lies., gwalennoù-karr lies.
Karrengaul g. (-s,-gäule) : [loen.] sprec'henn b., gagn gozh b.
Karrenholm g. (-s,-e) : morikenn b.
Karrenladung b. (-,-en) : karrad g., kastellad g.
Karrenrad g. (-s,-räder) : rod karr b. ; *Karrenrad ohne Eisenreifen,* moull-karr g.
Karrenschieber g. (-s,-) : karrigeller g.
Karrette b. (-,-n) : [Bro-Suis] karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g.
Karriere b. (-,-n) : **1.** remzad g., red-micher g., micher b., buhez labour b., buhez vicher b. ; *seine Karriere verpfuschen,* kalkennañ e zazont micherel, foeltrañ e vuhez vicher ; *er hat seine ganze Karriere im Ausland verbracht,* en estrenvro eo bet e-pad e amzer labour, graet en deus e dreuz en estrenvro ; **2.** [dre skeud.] *Karriere machen,* ober berzh en e vicher, mont buan war-raok en e vicher, mont dreist gant e vicher, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, kreoñañ ; **3.** [kezeg] galoup ruz b., daoulamm ruz g., daoulamm mut g., pevarlamm-ruz g., pimperlamm g. ; *in voller Karriere,* d'ar c'haloup ruz, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'ar pimperlamm, d'ar pevarlamm-ruz.
Karrierefrau b. (-,-en) : remzadourez b., plac'h-mac'hom b., bleizez b., fistoulerez b., tostennerez b., gopradez gwall droet gant ar c'hoant sevel b., krimpidigez b.
Karrieremacher g. (-s,-) **/ Karrierist** g. (-en,-en) : remzadour g., paotr-mac'hom g., bleiz g., fistouler g., lesaour g., tostenner g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g., krimpidig g.
karriert ag. : *sellit ouzh* **kariert**.
Karriol n. (-s,-s) **/ Karriole** b. (-,-n) : kariolenn b., karrigenn b., karrigell b., karr bihan dre dud g.
Karsamstag g. (-s,-e) : Sadorn-Fask g.
Karst g. (-es,-e) : **1.** [labour-douar] marr b., pigell b., marrbigell b., trañch g., frankigell b. ; *zweizackiger Karst,* bloukard g. ; **2.** [maen.] karst g.
Karstform b. (-,-en) : torosennadur karstek g.
Karsthöhle b. (-,-n) : aven g.
karstig ag. : 1. [maen.] karstek. ; 2. karstel.
Karstquelle b. (-,-n) : adsav-dour g.
Karsttrichter g. (-s,-) : dolin b.
Kartätsche b. (-,-n) : [lu] kartouchenn vindrailh b., kartouchenn greun-plom b., kartouchenn drajez b.
Kartätschenfeuer n. (-s) : [lu] tennoù mindrailh lies.
Kartätschengranate b. (-,-n) : [lu] obuz biliennoù g.
Kartätschenladung b. (-,-en) : mindrailh str., hernaj g.
Kartause b. (-,-n) : [relij.] chartouzi g.
Kartäuser g. (-s,-) : [relij.] chartouz g., chartouziad g.
Kartäuserin b. (-,-nen) : [relij.] chartouzez b., chartouziadez b.

Karte b. (-,-n) : **1.** [c'hoari] kartenn b. [*liester* kartoù] ; *ein Spiel Karten,* ur re gartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b., ur c'hartoù g. ; *Karten spielen,* c'hoari 'r c'hartoù, c'hoari ar c'hartez, c'hoari kartoù, ober un taolig kartoù, meskañ kartoù ; *und dann begannen wir, Karten zu spielen,* ha ni da stagañ da c'hoari 'r c'hartoù (da c'hoari ar c'hartez) ; *die Karten ausgeben,* ober an dorn, reiñ ar c'hartoù ; *die Karten abheben,* troc'hañ ar c'hartoù ; *die Karten mischen,* mellañ (meskañ) ar c'hartoù, ober ur mell d'ar c'hartoù ; *eine Karte ausspielen,* c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn ; *Karten abwerfen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kartoù 'zo, disteuler kartoù 'zo, difoarañ diouzh kartoù 'zo ; *abgelegte Karten,* difouilh g. ; *seine Karten aufwerfen,* bannañ e gartoù war an daol ; *Blatt aus zweiunddreißig Karten,* c'hoari div gartenn ha tregont g. ; *Blatt aus zweiundfünfzig Karten,* c'hoari div gartenn ha hanter-kant g. ; *das Ass ist die höchste Karte,* ar born a zo mestr war ar c'hartennoù all ; *die Karten (auf)schlagen, die Karten legen,* tennañ ar c'hartoù.

2. [dre skeud.] *sich nicht in die Karten sehen lassen,* na lavaret e oferenn war gan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, lakaat e letern dindan e vantell, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, bout kerc'h e-mesk e segal ; *jemandem in die Karten sehen,* tarluchañ ouzh u.b. ; *alles auf eine Karte setzen,* en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - c'hoari kas tout - brokañ pep tra, sec'h ha glas - lakaat tout e dammoù wenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) ; *die Karten auf den Tisch legen, die Karten aufdecken,* dispakañ e jeu ; *mit offenen Karten spielen,* bezañ onest e c'hoari, mont eeun ouzh an dud, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, na vezañ koad-tro ebet en an-unan, bezañ diwidre, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, na vezañ netra gamm en e gordenn, na vezañ gwe ebet (tro ebet) en e gordenn, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, bezañ didro, na glask kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bezañ didroidell, bezañ displeg, na vezañ gwidre ebet en an-unan, mont dezhi hep kuzh seurt ebet, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan.

3. kartenn b. [*liester* kartennoù] ; *Telefonkarte,* kartenn-bellgomz b. ; *Mitgliedskarte,* kartenn-ezel b. ; *eine Ansichtskarte,* ur gartenn-bost b.

4. bilhed g., bilhetenn b., tiked g., tikedenn b., plas g. ; *eine Karte (eine Fahrkarte) lösen,* prenañ ur bilhed (un tiked) ; *eine (Fahr)karte vorzeigen,* diskouez ur bilhed (un tiked) ; *ich habe schon unsere Karten für das Konzert gekauft,* plasoù am eus prenet dija evit an abadenn sonerezh.

5. roll-meuzioù g., kartenn-bred b. [*liester* kartennoù] ; *wir essen nach der Karte,* dibab a reomp ar meuzoù diwar ar gartenn.

6. kartenn hent b., kartenn hentoù b., kartenn-oabl b., kartenn-vor b., kartenn verdeiñ b. [liester *kartennoù*] ; *eine Karte der Umgebung von Berlin,* kartenn trowardroioù Berlin g. ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden,* klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn.

7. [sport] *gelbe Karte,* kartenn velen g. [*liester* kartennoù melen] ; *rote Karte,* kartenn ruz b. [*liester* kartennoù ruz].

8. fichenn b., kartoñsenn b.

Kartei b. (-,-en) : fichennaoueg b. ; *in einer Kartei erfassen,* fichennaouiñ.

Karteiblatt g. (-s,-blätter) : fichenn b., kartoñsenn b.

Karteiführer g. (-s,-) : merour ar fichennaoueg g., merour ar fichennaouegoù g.

Karteiführerin b. (-,-nen) : merourez ar fichennaoueg b., merourez ar fichennaouegoù b.

Karteikarte b. (-,-n) : fichenn b., kartoñsenn b. ; *Karteikarte mit Reiter,* fichenn gant un ivinell b.

Karteikasten g. (-s,-kästen) : fichennaoueg b., kombod fichennoù g.

Karteileiche b. (-,-n) : **1.** fichenn diamzeret b., fichenn didalvez b., fichenn didalvoud b. ; **2.** [dre skeud., den] ezel distrivant g., ezel dioberiant g.

Kartell n. (-s,-e) : kartell g., emglevad g.

Kartellamt n. (-s,-ämter) : ofis ar c'hartelloù g.

Kartellgesetz n. (-s,-e) : lezenn a-zivout ar c'hartelloù b.

Kartenaufnahme b. (-,-n) : sevel kartennoù g.

Kartenautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefre g.

Kartenbesitzer g. (-s,-) : **1.** dalc'her ur gartenn-vank g. ; **2.** dalc'her ur gartenn-gred g. ; **3.** dalc'her ur gartenn bellgomz g.

Kartenbrief g. (-s,-e) : [post] kartenn-lizher b., kartenn-bost hep skeudenn b.

Karten-, Brief- und Heiligenbildmaler g. (-s,-) : imajer g.

Kartenhaus n. (-es,-häuser) : maner paper g. ; *seine Pläne stürtzten ein wie ein Kartenhaus,* e raktresoù a gouezhas en o foull evel ur maner paper, e zezev a yeas da neuz.

Kartenherstellung b. (-,-en) : sevel kartennoù g.

Kartenkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue g. [*liester* rouizien].

Kartenkönigin b. (-,-nen) : [kartoù] damez b.

Kartenkunde b. (-) : kartennouriezh b., kartografiezh b.

Kartenkunststück n. (-s,-e) : c'hoari-ouesk gant kartoù g., c'hoari-oueskter gant kartoù g., c'hoari sigotañ gant kartoù g.

Kartenlegen n. (-s) : **1.** kartomañs b., divinouriezh-dre-gartoù b., lennerezh-kartoù g. ; **2.** [c'hoari kartoù] taolig pasianted g., tro vat b.

Kartenleger g. (-s,-) : kartomañser g., lenner-planedennoù g., lenner-kartoù g., divinour-dre-gartoù g.

Kartenlegerin b. (-,-nen) : kartomañserez b., lennerez-planedennoù b., lennerez-kartoù b., divinourez-dre-gartoù b.

Kartenmischen n. (-s) : mell g.

Kartenorganisation b. (-,-en) : aozadur kartennoù-kred g.

Kartenpapier n. (-s) : paper bristol g., kartoñs tanav g., karton tanav g.

Kartenspiel n. (-s,-e) : **1.** taol kartoù g., taolig kartoù g., partiad kartoù b., tro c'hartoù b. ; **2.** c'hoari gartoù g.,

pakad kartoù g., jeu gartoù b., stek g. ; *ein Kartenspiel,* ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b.
Kartenspieler g. (-s,-) : c'hoarier kartoù g.
Kartenstock g. (-s,-s) : pigos g., pod g., bern g.
Kartentasche b. (-,-n) : **1.** [karr-tan] lak-pep-tra g. ; **2.** doug-kartennoù g.
Kartentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer dre gartenn g., publifon® g.
Kartenvorverkauf g. (-s,-verkäufe) : [c'hoariva] rakpren bilhedoù g., rakprenadur tikedoù g.
Kartenwerk n. (-s,-e) : atlas g., kartennaoueg b.
Kartenzeichnen n. (-s) : sevel kartennoù g., kartennouriezh b.
Kartenzeichner g. (-s,-) : kartennour g.
Kartesianer g. (-s,-) : kartezian g.
Kartesianisch ag. : kartezian, karteziat, [mat] kartezel ; *Kreis des kartesianischen Beweises,* kelc'h poell kartezian g.
kartesisch ag. : kartezel ; *kartesisches Koordinatensystem,* reizhiad daveennoù kartezel b.
Karthager g. (-s,-) : Kartadad g.
karthagisch ag. : kartadat, ... Kartada.
Karthago n. (-s) : [istor] Kartada b.
Karting n. (-s) : [sport] karting g.
Kärtnen n. (-s) : [Aostria] Karintia b.
Kartoffel b. (-,-n) : [louza.] aval-douar g., patatez str., patatezenn b., pato str., patoenn b. ; *Kartoffeln anbauen, Kartoffeln anpflanzen, Kartoffeln pflanzen, Kartoffeln setzen,* plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar, hadañ avaloù-douar ; *Saatkartoffeln schneiden,* rannañ patatez da hadañ ; *gebratene Kartoffeln,* avaloù-douar fritet lies. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen,* lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *neue Kartoffeln,* patatez nevez lies., avaloù-douar nevez lies. ; *Pellkartoffeln,* avaloù-douar plusk hag all lies., patatez kroc'hen-digroc'hen str., patatez pluskoù ha tout str., avaloù-douar en o c'hroc'hen lies., patatez plusk ha rusk str., patatez en o flusk str. ; *Kartoffeln ernten, Kartoffeln ausmachen,* tennañ avaloù-douar, eostiñ avaloù-douar ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen, Kartoffeln beim Ausmachen anschlagen,* darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; *angeschlagene Kartoffeln, beschädigte Kartoffeln,* patatez darnet str. ; *gekeimte Kartoffeln,* avaloù-douar bountet lies., avaloù-douar bagudet lies. ; *wässrige Kartoffeln,* avaloù-douar gouzouret lies. ; *klein gebliebene Kartoffeln,* klogor str. ; *weiße Kartoffeln,* patatez dous str. ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander,* ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh) ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt,* paredet eo ar patatez ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind,* an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden,* sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlazont ; *grün gewordene Kartoffeln,* avaloù-douar loariet lies. ; *Kartoffeln, die bei der Ernte übersehen wurden und im nächsten Jahr aufkeimen,* avaloù renavi lies. ; [kr-l] *die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln,* fallañ tud ... muiañ chañs, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs.
Kartoffelauge n. (-s,-n) : poulz avaloù-douar str., poulzenn aval-douar b., lagadenn b., lagad g., bount g., kellid avaloù-douar str., bagudenn b.
Kartoffelausmachen n. (-s) : tennadeg avaloù-douar b., tennadeg patatez b., tennerezh patatez g.
Kartoffelblatt n. (-s,-blätter) : delienn avaloù-douar b. [*liester* delioù avaloù-douar, deliennoù avaloù-douar], korz avaloù-douar str., kloer avaloù-douar str., kaol avaloù-douar str., strev patatez str., struj patatez str., kolo avaloù-douar str., plouz avaloù-douar str. ; *Kartoffelblätter pflücken,* raflañ.
Kartoffelbrei g. (-s,-e) : [kegin.] flastrenn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., yod avaloù-douar g., patatez silet str.
Kartoffelchips lies. : [kegin.] chips str.
Kartoffelernte b. (-,-n) : tennadeg avaloù-douar b., tennadeg patatez b., tennerezh patatez g., tennañ patatez g. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Kartoffelernte,* un devezh tennañ patatez g.
Kartoffelhacke b. (-,-n) : bac'h b./g., krog patatez g. [*liester* krogoù patatez, kregeier patatez, kreier patatez], krog avaloù-douar g. [*liester* krogoù avaloù-douar, kregeier avaloù-douar, kreier avaloù-douar].
Kartoffelkäfer g. (-s,-) : [loen.] koloreg g., dorifor g. [*liester* dorifored], c'hwil-avaloù-douar g., c'hwil-patatez g.
Kartoffelkäuer g. (-s,-) : chaoker patatez g.
Kartoffelkloß g. (-es,-klöße) : [kegin.] bouletennig avaloù-douar flastret b., boulig avaloù-douar flastret b.
Kartoffelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] korz avaloù-douar str., kloer avaloù-douar str., kaol avaloù-douar str., strev patatez str., struj patatez str., kolo avaloù-douar str., plouz avaloù-douar str. ; *Kartoffelkraut pflücken,* raflañ.
Kartoffelmehl n. (-s) : [kegin.] bleud patatez g., fekul avaloù-douar g.
Kartoffelnase b. (-,-n) : P. fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g.
Kartoffelpuffer g. (-s,-) : [kegin.] krampouezh bleud patatez str., takez str.
Kartoffelpüree n. (-s,-s) : [kegin.] flastrenn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., yod avaloù-douar g., patatez silet str.
Kartoffelsalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn avaloù-douar b.
Kartoffelschale b. (-,-n) : plusk avaloù-douar str., kroc'hen avaloù-douar g.
Kartoffelschälen n. (-s) : raskañ patatez g., raskadeg patatez b.
Kartoffelschorf g. (-s) : gal an avaloù-douar g.
Kartoffelspalte b. (-,-n) : [kegin.] *gebratene Kartoffelspalten,* avaloù-douar poazh-disec'h lies., avaloù-douar giz Breizh lies., avaloù-douar mod Breizh lies.
Kartoffelstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Suis] flastrenn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., patatez silet str.

Kartoffeltraube b. (-,-n) : [louza.] blokad avaloù-douar g.
Kartograf g. (-en,-en) / **Kartograph** g. (-en,-en) : kartennour g., kartografour g., saver kartennoù g.
Kartografin b. (-,-nen) / **Kartographin** b. (-,-en) : kartennourez b., kartografourez b., saverez kartennoù b.
Kartografie b. (-) / **Kartographie** b. (-) : kartennouriezh b., kartografiezh b., sevel kartennoù g., kartenniñ g.
kartografisch ag. / **kartographisch** ag. : ... kartennouriezh, kartografek, kartennel, … kartenniñ.
Karton g. (-s,-s/-e) : paper-kaot g., kartoñs g., karton g.
Kartonage b. (-,-n) : **1.** pakadur kartoñs g. ; **2.** [levr] keinadenn ha goloenn gartoñs, keinadenn ha goloenn garton, koubladur kartoñs g., koubladur karton g., keinadur ha goloadur karton, keinadur ha goloadur kartoñs.
Kartoneinband g. (-s,-bände) : levr keinet ha goloet gant kartoñs g., levr keinet ha goloet gant karton g., keinadenn ha goloenn gartoñs, keinadenn ha goloenn garton, koubladur kartoñs g., koubladur karton g., keinadur ha goloadur karton, keinadur ha goloadur kartoñs.
kartonieren V.k.e. (hat kartoniert) : kartoñsañ, kartonañ.
Kartonieren n. (-s) : kartoñserezh g., kartonerezh g., kartoñsañ g., kartonañ g., kartoñsadur g., kartonadur g.
kartoniert ag. : kartoñset, kartonet.
Kartothek b. (-,-en) : **1.** kartennaoueg b. ; **2.** fichennaoueg b., renkell b.
Kartusche b. (-,-n) : **1.** [tisav., arz] skoedenn b. ; **2.** [lu] tenn g., kartouchenn b. ; **3.** [burev, liv] kartouchenn b., karitell-liv b. ; **4.** stoubenn b. ; **5.** [lu] sac'h tennoù g.
Karussell n. (-s,-s/-e) : **1.** karrikellerezh g. ; **2.** kazeg-vezevenn b., kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., roñseed-koad lies., manej g. ; *Karussell fahren, mit dem Karussell fahren,* ober un droiad war ar gazeg-vezevenn, ober un droiad gant ar gazeg-vezevenn, ober un droiad war ar manej, mont war ar c'hezeg-koad.
Karwoche b. (-,-n) : *die Karwoche,* Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun-Veur b., ar Sizhun Santel b., Sizhun ar Basion b. ; *in der Karwoche werden in den Kirchen die Kreuze verhüllt,* e-pad ar Sizhun Vras e vez mouchet ar c'hroazioù en ilizoù.
Karyatide b. (-,-n) : [istor, tisav.] delwenn-harpañ b., kariatidenn b.
Karyotyp g. (-s,-en) : [bev.] kariotip g., genrizh g.
Karzer g. (-s,-) : bac'h b., toull-bac'h g., karc'har g., toull g.
karzinogen ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.
Karzinom n. (-s,-e) : [mezeg.] karkinom g., krign-bev g., kañser g., malitouch g./b.
Kasatschok g. (-s,-s) : kozakenn b.
Kaschemme b. (-,-n) : kaborell b., tavarn vorn b. ; *üble Kaschemme,* griped g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.
Käscher g. (-s,-) : bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaled b., salabardenn b., poulre g., tenell b.
kaschieren V.k.e. (hat kaschiert) : kuzhat, goleiñ, koach, skoachañ.
Kaschmir n. (-s) : Kachmir b., Bro-Gachmir b.
Kaschmirschal g. (-s,-s/-e) : kachmirenn b.
Kaschmirwolle n. (-s) : kachmir g., gloan kachmir g.
Käse g. (-s,-) : **1.** [kegin.] keuz g., fourmaj g., formaj g., fourmaj-laezh g., formaj-laezh g., fouloudeg g., [dre fent] amanenn brein g., P. bourgeu g. ; *schweizer Käse,* fourmaj Emmental g., keuz Emmental g. ; *der Käse ist durch,* darev eo ar c'heuz-mañ ; *Käse zubereiten, Käse herstellen,* ober keuz ; *Kräuterkäse,* keuz louzeier g. ; *Ziegenkäse,* keuz gavr g., keuz laezh gavr g. ; *Kuhkäse,* keuz buoc'h g., keuz laezh buoc'h g. ; *Käse offen kaufen, Käse am Stück kaufen,* prenañ keuz diouzh an troc'h ; **2.** [dre skeud.] borod g., arabad g., pifoù lies., bouroull g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goullo lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., drocherezh g. ; **3.** P. *er ist ein Dreikäsehoch,* ken uhel eo hag ur bouteg, ur blogorn (ur sioc'han, ur marmouz bihan, ur babouz, un torgos bihan, un traouilh, ur skribiton, ur gwidoroc'h a baotr, ur gwidoroc'hig a baotr, ur skrilh, un tamm mous flaer, ur boustouv, ur c'hwiltouz, ur c'hwitouz, ur bitouz, ur bidorc'hig, ur minoc'h, ur preñvig, ur preñv-douar) a zo anezhañ, ur blogorn a baotr eo, un tamm fri lous eo nemetken, n'eo nemet un tamm kozh mic'hieg (ur frikarn).
Käsebereitung b. (-,-en) : [kimiezh] goadur al laezh g., kaouelidigezh al laezh b.
Käseblatt n. (-s,-blätter) : [kelaouenn] P. tamm torch g.
Käsebrot n. (-s,-e) : [kegin.] tamm bara keuz g., tamm bara fourmaj-laezh g.
Käsebruch g. (-s) : bouetad g., laezh kaoulet g., kaouled str.
Käsefabrik b. (-,-en) : keuzerezh b., fourmajerezh b.
Käsefabrikant g. (-en,-en) : keuzer g., fourmajer g.
Käsefladen g. (-s,-) : [kegin.] flanezenn b.
Käsefondue n. (-s,-s) / b. (-,-s) : [kegin.] teuzadell giz Savoie b.
Käsegebäck n. (-s,-e) : [kegin.] gwispid keuz str.
Käseglocke b. (-,-n) : kloc'henn ar bladad keuz b.
käsehaltig ag. : [kimiezh] kazein ennañ.
Käsehändler g. (-s,-) : keuzer g., fourmajer g.
Kasein n. (-s) : [kimiezh] kazein g.
Käsekuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell geuz b., gwastell fourmaj gwenn b.
Kasel b. (-,-n) : [relij.] kazul b.
Käsemade b. (-,-n) : [loen.] preñv keuz g., preñv formaj-laezh g.
Käsemagen g. (-s) : tro g., kaoul str., goedenn b., keul g. ; *Käsemagen einsetzen,* goedennañ al laezh ; *mit Käsemagen behandelte Milch,* laezh goedennek g.
Kasematte b. (-,-n) : [lu] danzouarenn b., dindanzouarenn b., kav-kreñv g.
Käsemilbe b. (-,-n) : [loen.] preñv keuz g., preñv formaj-laezh g.
käsen V.k.e. (hat gekäst) : fardañ keuz, fardañ fourmaj-laezh.
Käsepappel [louza.] b. (-,-n) : *kleine Käsepappel,* kaol-malv str. ; *große Käsepappel,* malv-gallek str., malv bras str.
Käserei b. (-,-en) : keuzerezh b., fourmajerezh b.
Kaserne b. (-,-n) : [lu] kazarn g./b., soudarddi g. ; *eine volle Kaserne,* ur gazarnad b., ur c'hazarnad g.

Kasernenarrest g. (-es,-e) : [lu] dalc'h-kastiz er c'hazarn g.
Kasernenhof g. (-s,-höfe) : [lu] porzh ar c'hazarn g.
Kasernenmeister g. (-s,-) **/ Kasernenwart** g. (-s,-e) : kazarner g.
kasernieren V.k.e. (hat kaserniert) : [lu] kazarnañ.
Kasernierung b. (-,-en) : kazarnadur g.
Käseschnitte b. (-,-n) : [kegin.] tamm bara keuz g., tamm bara fourmaj-laezh g.
Käsestoff g. (-s) : [kimiezh] kazein g.
Käsewasser n. (-s) : dourlaezh g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-munut g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g. ; *das Käsewasser nach der Gerinnung der Milch zu Käse oder Quark absondern,* dilaviñ laezh.
käseweiß ag. : gwenn evel ur c'houlaouenn-goar, gwenn evel un tamm koar, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, drouklivet, morlivet, disliv, staenet.
käsig ag. : **1.** keuzheñvel, keuzennek, keuzennel ; *die Milch wird käsig,* emañ al laezh o kaoulediñ (o pouloudañ) ; **2.** [dre skeud.] gwenn evel ur c'houlaouenn-goar, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, drouklivet, morlivet, disliv, staenet ; *eine käsige Gesichtsfarbe,* liv fall g., liv glas g., ul liv fall en e gerc'henn g., liv ar marv g., liv ar vered g., ul liv fall warnañ g., liv ar c'hleñved g., liv ar grampouezhenn g., dremm staenet b., dremm drouklivet b. ; **3.** P. [rannyezh.] dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, difoutre, diskramailh, difeson, disneuz, direvil, vil, treut, dibistig, dizereat, dizoare, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, euver.
Kasino n. (-s,-s) : **1.** kazino g., ti-c'hoari g., tablez g. ; **2.** [lu] sal b., saloñs g., tinell b., bod g., oaled b., kelc'h g. ; **3.** kafeteria g.
Kaskade b. (-,-n) : **1.** lamm-dour g., flokad g. ; **2.** [dre skeud.] steudad b., strobad g. ; **3.** [film] gwallamm g., daroueskenn b., faragoell b.
Kaskadenschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] feskenn gosmek b.
Kaskadeur g. (-s,-e) : [film] darouesker g., faragoeller g., gwallammer g.
Kaskoversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g.
Kaspar g. : Gaspar g.
Kasper g. (-s,-) **/ Kasperl** g. (-s,-/-n) **/ Kasperle** g./n (-s,-) : meurlarjez g., farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., pichon g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., impopo g.
Kaspertheater n. (-s,-) **/ Kasperletheater** n. (-s,-) **/ Kasperltheater** n. (-s,-) : teatr-margodennoù g.
kaspern V.k.e. (hat gekaspert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, gragailhat, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.
kaspisch ag. : ... Kaspia, kaspian ; *kaspisches Meer,* Mor Kaspia g., Mor Kaspian g.
Kassa b. (-, Kassen) : [Bro-Aostria] kef g. ; *per Kassa,* da baeañ diouzhtu (dre ma'z eer, war an tach).
Kassageschäft g. (-es,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn war an tach b., gwezhiadenn gant arc'hant a-benn b., gwezhiadenn gant arc'hant dizolo b., gwezhiadenn gant arc'hant diouzhtu b., gwezhiadenn gant arc'hant kontet b.
Kassamarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war an tach g., marc'had gant arc'hant a-benn g., marc'had gant arc'hant dizolo g., marc'had gant arc'hant diouzhtu g., marc'had gant arc'hant kontet g.
Kassandra b. : [mojenn.] Kasandra b., Aleksandra b.
Kassandraruf g. (-s,-e) : gouzav g., gouzavadenn b.
Kassation b. (-,-en) : [gwir] torridigezh b.
Kassationsgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-terriñ b., lez-varn terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.
Kassationsgesuch n. (-s,-e) : [gwir] amoug da derriñ barn g., amoug d'al lez-terriñ g., azglav terrin g., azgalvadenn derriñ b.
Kassationshof g. (-s,-höfe) : [gwir] lez-terriñ b., lez-varn terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.
Kasse b. (-,-n) : **1.** kef g. ; *die Kasse führen,* ober war-dro (bezañ karget eus) ar c'hef, bezañ ar c'hef war e gont (en e garg), bezañ en emell (e karg) eus ar c'hef ; *Kasse machen,* ober ar c'hontoù, kontañ arc'hant ar c'hef ; *gemeinsame Kasse*, yalc'h voutin b., kengef g., kenyalc'h b. ; *gemeinsame Kasse machen,* ober yalc'h voutin, ober boutin-boutin, kempouezañ an dispignoù etre an holl, rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, lakaat pep tra e boutin, lakaat pep tra boutin, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bezañ pep tra war zaouhanter etrezo, bevañ etrezo ; *getrennte Kasse führen,* paeañ pep hini d'e du ; *schwarze Kasse,* kef kuzh g., kef a-dreñv g., kef du g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., assac'h g., yar gozh b. ; *jemand hat Geld aus der Kasse geklaut,* krapig en deus kammet e vizied war arc'hant ar c'hef, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hef ; *die Kasse ist weg !* aet eo ar c'hef gant al laer ! ; **2.** P. *gut bei Kasse sein,* bezañ en e aez, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ arc'hantet bravik, kaout millurioù ha millurioù, bezañ arc'hantek, kaout nouspet mil a arc'hant, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, kaout arc'hant da zioueriñ, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ brav-kenañ e stad, kaout aez a-walc'h, bezañ kreñv e gein (kreñv an arc'hant gant an-unan, kreñv e yalc'h, reut e yalc'h, bolzet e yalc'h), bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest,

kaout madoù, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *knapp bei der Kasse sein,* bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant ; **3.** [kenw.] *gegen Kasse,* gant ma vo paeet diouzhtu, da baeañ war al lec'h (war an taol, war an tach), da baeañ war ar peul, evit arc'hant a-benn, evit arc'hant dizolo, evit arc'hant diouzhtu, evit arc'hant kontet.

Kasseler n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn voc'h sall ha mogedet b.

Kassenabschluss g. (-es,-abschlüsse) : kont an enkef b., kont ar font kef b.

Kassenanweisung b. (-,-en) : [kozh] bilhed bank g., madenn an Teñzor b.

Kassenarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg kenouestlet g.

Kassenbeamte(r) ag.k. g. : kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g.

Kassenbeleg g. (-s,-e) : tiked-kef g., skrid degemer g.

Kassenbericht g. (-s,-e) : roll pemdeziek an enkefiadurioù g., danevell bemdeziek an enkefiadurioù b.

Kassenbestand g. (-s,-bestände) : font kef g., enkef g., kefiad g.

Kassenbon g. (-s,-s) : tiked-kef g.

Kassenbote g. (-n,-n) : enkefier g.

Kassenbrille b. (-,-n) : lunedoù paeet gant ar surentez sokial lies.

Kasseneingang g. (-s,-eingänge) **/ Kasseneinnahme** b. (-,-n) : enkef g., enkefiadur g., enkefiad g., savad g.

Kasseneinnehmer g. (-s,-) : enkefier g., resever g.

Kassenerfolg g. (-s,-e) : **1.** film hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., film hag a ra reuz g., pezh-c'hoari hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., pezh-c'hoari hag a ra reuz g. ; **2.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b., traezenn hag a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn a ya herrek an dud dezhi b.

Kassenführer g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g.

Kassengestell n. (-s,-e) : stern lunedoù paeet gant ar surentez sokial g., moull lunedoù paeet gant ar surentez sokial g.

Kassenguthaben n. (-s) : enkef g., enkefiad g.

Kassenpatient g. (-en,-en) : klañvour emezelet e kef lec'hel an asurañs kleñved g.

Kassenschlager g. (-s,-) : **1.** film hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., film hag a ra reuz g., pezh-c'hoari hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., pezh-c'hoari hag a ra reuz g. ; **2.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b., traezenn hag a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn a ya herrek an dud dezhi b.

Kassenschrank g. (-s,-schränke) : armel-houarn b., koufr-houarnet g.

Kassenstunden lies. : eurioù digeriñ ar wiched lies., eurioù digeriñ ar gwichedoù lies.

Kassensturz g. (-es,-stürze) : enselladenn ar c'hef b.

Kassenüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñverad kef g.

Kassenverwalter g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g., resever g.

Kassenwart g. (-s,-e) : teñzorier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., resever g.

Kassenzettel g. (-s,-) : tiked-kef g.

Kasserolle b. (-,-n) : kaserolenn b., kastelodenn b., kastelodennad b.

Kassette b. (-,-n) : **1.** kased g./b., kasedig g./b. ; **2.** arc'hig b., koufrig g., kas g., kef g. ; **3.** [tisav.] kombod g. ; **4.** *Kassette, Tonbandkassette,* kasedig g. ; *Videokassette,* kasedig-video g., kasedig-gwelet g., videokasedig g.

Kassettendeck n. (-s,-s) : sonenroller kasedoùigoù g.

Kassettendecke b. (-,-n) : [tisav.] sel gant kombodoù g., sel kombodek g.

Kassettenradio n. (-s,-s) : skingomzer karr-tan lenner kasedoùigoù g.

Kassettenrecorder g. (-s,-) : sonenroller kasedoùigoù g.

Kassettenständer g. (-s,-) : doug-kasedoùigoù b.

Kassiber g. (-s,-) : P. kemennad kuzh ur prizoniad g., lizher kuzh ur prizoniad g.

Kassie b. (-,-n) : [louza.] gwez-kasia str.

Kassier g. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g.

kassieren V.k.e. (hat kassiert) : **1.** enkefiañ ; *Gelder (ein)kassieren,* enkefiañ arc'hant ; **2.** terriñ, nullañ ; *ein Urteil kassieren,* terriñ ur varnedigezh ; **3.** P. **a)** [archerien] sammañ, herzel, bac'hañ, kregiñ e, prizonañ, lakaat harz da, serriñ, delc'her, dastum, pakañ krog e, tapout krog e ; **b)** kemer, lemel, skrapañ, divorañ, tapout, kregiñ e, tennañ, diharpañ, diskregiñ, remuiañ.

Kassierer g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., resever g.

Kassiererin b. (-,-nen) : enkefierez b., kasedourez b., kasederez b., kefierez b., kefiourez b., yalc'hourez b., reseverez b.
Kastagnette b. (-,-n) : stlakerez b., rigedag g. ; *die Kastagnetten klappern lassen,* rigedagañ.
Kastanie b. (-,-n) : **1.** [louza.] kistin str. ; *edle Kastanien,* kistin-Roazhon str. ; *Rosskastanie,* kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; *kandierte Kastanien,* kistin koñfizet (materiet) str. ; *geröstete Kastanien,* kistin kras str. ; *Kastanien sammeln,* kistina, klask kistin ; *Kastanien von ihren stacheligen Hüllen befreien,* didogañ kistin, tennañ kistin diouzh o bolc'hoù, lemel ar belc'h diwar ar c'histin, diglorañ kistin ; *Kastanien schälen,* lemel ar glorenn vihan diwar ar c'histin ; **2.** kistinenn b., gwez-kistin str., kistinwez str ; *wilde Kastanie,* kistinenn-Vourdel b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Spagn b. ; *Kätzchen der Kastanie,* bleuñv ar gwez-kistin str., P. butun-marmouz g. ; **3.** [dre skeud.] *für jemanden die Kastanien aus dem Feuer holen,* bale war ar mor evit u.b., en em zivadeziñ d'ober evit u.b., tennañ tan war e gein oc'h ober evit unan all, mont en tan evit u.b., ober tout al labour evit mad unan all, poaniañ (toullañ) evit unan all, kemer riskloù evit mad unan all.
Kastanienbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kistinenn b., gwez-kistin str., kistinwez str. ; *reich an Kastanienbäumen,* kistinek.
kastanienbraun ag. : gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin, melen-du, rous-takenn ; *kastanienbraunes Haar,* blev kistin str., blev rous-takenn lies. ; *kastanienbraune Augen,* daoulagad gell-kistin lies.
Kastanienholz n. (-es) : kistin g., koad kistin g.
Kastanienhülle b. (-,-n) : *stachelige Kastanienhülle,* tolgen b. [*liester* tolgad], pok-kistin g., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], bolc'h kistin str., balog dreinek g., balog broudus g., tok-kistin g., klor kistin str., klorenn gistin b., klozenn gistin b.
Kastanienpfanne b. (-,-n) : [kegin.] pillig-toull b.
Kastanienschale b. (-,-n) : *stachelige Kastanienschale,* tolgen b. [*liester* tolgad], pok-kistin g., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], bolc'h kistin str., balog dreinek g., balog broudus g., tog-kistin g., klor kistin str., klorenn gistin b., klozenn gistin b.
Kastanienwald g. (-s,-wälder) : [louza.] kistineg b., kistinid b.
Kästchen n. (-s,-) : boestig b., skrin g., koufrig g., arc'hig b., klozenn b., klaouier g., forser g., fosenn b., kasedig b./m., kas g., kef g.
Kaste b. (-,-n) : **1.** kasta g. ; **2.** [dre skeud.] kouch g., meuriad g. ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste,* ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch.
kasteien V.k.e. (hat kasteit) : kastizañ, gwanañ, punisañ. V.em. : **sich kasteien** (hat sich (t-rt) kasteit) : kastizañ e gorf.
Kasteiung b. (-,-en) : kastizadur g., emgastiz g., kastiz g., gwanadur g. ; *Gürtel der Kasteiung,* gouriz-reun g.
Kastell kastell-kreñv g., kastellig g., opidom g.
Kastellan g. (-s,-e) : **1.** kastellad g., kastellour g. ; **2.** [dre astenn.] kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g., pennvevel g., mevel-bras g.
Kastellanei b. (-) : kastellaniezh b.
Kasten g. (-s, Kästen) : **1.** boest b., boestad b., kased g./b., kasedad g./b., karched g., karchedad g., kef g. ; *den Brief in den Kasten stecken (in den Briefkasten werfen),* lakaat al lizher er voest(-lizhiri) ; *Schmuck in einem Kasten bewahren,* mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; **2.** [Bro-Aostria, Bro-Suis] armel b. ; **3.** taolenn-skritellañ b., taolenn diskouez b. ; **4.** [tisav.] P. savadur g. ; **5.** [merdead.] *dieses Schiff ist ein alter Kasten,* ur c'hozh bag vrein eo al lestr-se, kozh ha brein eo ar vag-se, ur penton (ur pod toupin) eo ar vag vrein-se ; **6.** *viel, etwas auf dem Kasten haben,* bezañ barrek, bezañ ki, bezañ ur mailh, bezañ ur mestr, bezañ ur c'hwil, bezañ un tad den, bezañ mat-krak ; *nichts auf dem Kasten haben,* kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, bezañ divoued e benn.
Kastenform b. (-,-en) : **1.** stumm ur voest g., stumm un dolzenn g. ; **2.** [kegin.] moull-gwestell g.
Kastengeist g. (-es) : strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., strizhded spered serret ouzh ar renkadoù all b., spered a gasta g.
Kastenherrschaft b. (-,-en) : oligarkiezh b., beli ur c'hasta b., nemeurveliezh b.
Kastenordnung b. (-,-en) : reizhiad ar c'hastaoù b.
Kastenwagen g. (-s,-) : kamionetez b., sammorell b., stroborellig b.
Kastenwesen n. (-s) : reizhiad ar c'hastaoù b.
Kastilianer g. (-s,-) : Kastilhan g.
Kastilianerin b. (-,-nen) : Kastilhanez b.
Kastilien n. (-s) : Kastilha b.
Kastilier g. (-s,-) : Kastilhan g.
Kastilierin b. (-,-nen) : Kastilhanez b.
kastilisch ag. : **1.** kastilhan ; **2.** [yezh.] kastilhanek.
Kastilisch n. : [yezh.] kastilhaneg g.
Kastor g. (-s,-e) : feur avanked b., foulinenn avank b.
Kastoröl n. (-s) : eoul risin g.
Kastrat g. (-en,-en) : spazh g., spazhad g., tizog g., den rangouilh g.
Kastration b. (-,-en) : spazhadur g., troc'h g., spazhañ g.
Kastrationskomplex g. (-es,-e) : kemplezh ar spazhadur b.
kastrieren V.k.e. (hat kastriert) : spazhañ, digastrañ, troc'hañ, onestaat, rac'hañ, razhañ ; *Schweine kastrieren,* troc'hañ moc'h ; *halb kastrieren,* rangouilhiñ ; *einen Hahn kastrieren,* kabonañ ur c'hilhog ; *kastrierter Hahn,* kilhog troc'h g., kilhog spazh g., kabon g. ; *halb kastriert,* rangouilh ; *halb kastrierter Hahn,* kilgog g., kilhog rangouilh g.
Kastrierer g. (-s,-) : troc'her g., spazher g., kastrer g.
Kastrierung b. (-,-en) : spazhadur g., troc'h g., spazhañ g.
Kasualien lies. : kazuel g.
Kasuar g. (-s,-e) : [loen.] kazoar g.
Kasuist g. (-en,-en) : **1.** [relij.] doktor ar goustiañs g. (Gregor), pec'hedoniour g. ; **2.** daelennour g., bizantour g., nagenner g., pismiger g., chaoker-laou g., arguzer g., chipoter g.

Kasuistik b. (-) : **1.** [relij.] pec'hedoniezh b. ; **2.** daelennouriezh b., bizantouriezh b., nagennerezh g., pismigerezh g., arguzerezh g., chipoterezh g.
kasuistisch ag. : **1.** [relij.] … pec'hedoniour ; **2.** pismigus, ingennus.
Kasus g. (-,-) : [yezh.] troadad b., tro b.
Kat g. (-s,-s) : [*berradur evit* **Katalysator**] pod treluskañ g.
Katafalk g. (-s,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marskaon b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g. ; *auf den Katafalk legen,* marskaoniañ.
Katakombe b. (-,-n) : kev-beziañ g., katakombenn b. ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben,* pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da c'houdoriñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa save skrap warno, e talveze ar c'hevioù-beziañ da repu d'ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'hevioù-beziañ.
Katalane g. (-n,-n) : Katalan g.
katalanisch ag. : **1.** kataloniat, katalan, ... Katalonia ; **2.** [yezh.] katalonek, katalanek ; *die katalanische Literatur,* al lennegezh katalanek b., al lennegezh katalonek b.
Katalanisch n. : [yezh.] kataloneg g., katalaneg g.
katalaunisch ag. : [istor] *Katalaunische Felder,* Maezioù Katalaonek lies. ; *die Schlacht auf den Katalaunischen Feldern,* emgann ar Maezioù Katalaonek g.
Katalepsie b. (-,-n) : [mezeg.] katalepsia b., katalepsiezh b., darsonn g., P. kousked-foll g.
Katalog g. (-s,-e) : katalog g., roll g., arroll g., rollad g., levr-roll g.
katalogisieren V.k.e. (hat katalogisiert) : katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ.
Katalogisierung b. (-,-en) : katalogadur g., katalogañ g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g.
Katalonien n. (-s) : Katalonia b.
katalonisch ag. : **1.** kataloniat, katalan, ... Katalonia ; **2.** [yezh.] katalonek, katalanek ; *die katalonische Literatur,* al lennegezh katalanek b., al lennegezh katalonek b.
Katalonisch n. : [yezh.] kataloneg g., katalaneg g.
Katalpe b. (-,-n) : [louza.] gwez-katalpa str.
Katalysator g. (-s,-en) : **1.** [kimiezh] trelusker g. ; **2.** [kirri-tan] pod treluskañ g.
Katalysatorauto n. (-s,-s) : karr-tan terket gant ur pod treluskañ g.
Katalyse b. (-,-n) : [kimiezh] trelusk g., treluskañ g.
katalytisch ag. : [kimiezh] treluskek, … treluskañ.
Katamaran g. (-s,-e) : [merdead.] katamaran g.
kataphatisch ag. : devoudel ; *kataphatische Theologie,* douenoniezh devoudel b.
Kataplasma n. (-s,-plasmen) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g., P. [dre fent] kataflam g.
Katapult g. (-s,-e) : bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b.
katapultieren V.k.e. (hat katapultiert) : bannañ, bangounellat.
Katarakt[1] g. (-s,-e) : lamm-froud g., lamm-dour g., taranoù lies., flokad g.
Katarakt[2] b. (-,-en) : **/ Katarakta** b. (-, Katarakten) : [mezeg.] banne g., glazenn b.
Katarr g. (-s,-e) **/ Katarrh** g. (-s,-e) : [mezeg.] katar g., ezwagrennadur lec'hi g., ezveradur lec'hi g., sifern g., anouedadur g., choberd g.
katarralisch ag. **/ katarrhalisch** ag. : [mezeg.] katarek, ... sifern, ... arwez.
Kataster g./n. (-s,-) : gladroll g., kadastr g., tachennaoueg b. ; *in den Kataster eintragen,* lakaat er c'hadastr, kadastrañ ; *zum Kataster gehörig,* kadastrel.
Katasteramt n. (-s,-ämter) : servij ar c'hadastr g.
Katasterauszug g. (-s,-auszüge) : testeni kadastr g., testeni eus ar gladroll g., arroud kadastr g., arroud kadastrel g.
katastrophal ag. : dirfeudek, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus ; *die katastrophalen Auswirkungen der Dürre,* gwered drastus ar sec'hor g. ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen,* koazhet-naet eo niver an dud er vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, erru eo didud ar vro ; *der Krieg hatte katastrophale Folgen für das Land,* gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivijet e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se, drastus (gwallreuzus) e voe ar brezel d'ar vro.
Katastrophe b. (-,-n) : dirfeud g., gwallreuz g., gwallzarvoud g., gwalldaol g., drast g., taol-freuz g., drastadenn b., dismantr g., degouezh mantrus g. ; *Flugzeugkatastrophe,* peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g. ; *den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe,* ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled.
Katastrophenabwehr b. (-) : steuñv stourm ouzh ar gwallreuzioù g.
Katastrophenalarm g. (-s,-e) : stignad alarmiñ mar bez ur gwallreuz g., reizhiad alarmiñ mar bez ur gwallreuz b., stramm alarmiñ mar bez ur gwallreuz g.
Katastropheneinsatz g. (-es,-einsätze) : saveteadeg g.
Katastrophengebiet n. (-s,-e) : takad tizhet gant ur gwallreuz g.
Katastrophenschutz g. (-es) : gwarez diouzh ar gwallreuzioù g.
Katastrophenstimmung b. (-,-en) : spontadeg b., skrap g., skamp g., skampadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b.
Katastrophentheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh an dardroadoù b.
Katatonie g. (-,-n) : [mezeg.] katatoniezh b.
Kate b. (-,-n) : ti-soul g., ti-plouz g., tiig g., buron g., kombod g., lochenn b., lochennig b., pennti g.
Katechese b. (-,-n) : [relij.] katekiz g., katechen g., katechim g.
Katechet g. (-en,-en) : [relij.] katekizer g., katechimour g.
katechisieren V.k.e. (hat katechisiert) : [relij.] katekizañ, katecheniñ, ober skol gatekiz.
Katechismus g. (-, Katechismen) : [relij.] **1.** katekiz g., katechen g., katechim g. ; *ich habe nie am Katechismus teilgenommen,* n'on ket bet e-barzh ar c'hatekizoù ; *am Samstag wurden die Kinder zum Katechismus gebracht,* d'ar Sadorn e veze kaset ar vugale d'ar c'hatekizoù ; *die*

Fragen und Antworten des Katechismus, goulennoù ha respontoù ar c'hatekiz ; **2.** levr katekiz g., katekiz g.
Katechist g. (-en,-en) : katekizer g., katechimour g.
Katechu n. (-s,-s) : [louza.] akasia katechou g., gwez-akasia katechou str., kasia katechou g., gwez-kasia katechou str. [*Acacia catechu*].
Katechumene g. (-n,-n) : [relij.] katekiziad g.
Katechumenat g. (-s) : [relij.] katekiziadelezh b.
kategorial ag. : hag a sell ouzh ur rumm, hag a sell ouzh ur rummad, rummadel.
Kategorie b. (-,-en) : rumm g., rummad g., rummenn b., renkad b.
kategorisch ag. : groñs, krak, krenn, tenn, krak-ha-berr ; *ein kategorisches Nein,* un nann kras, naet ha distag g. - un nann krak-ha-berr (krenn-ha-krak, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn) g. ; *er ist kategorisch in seinen Ansichten,* un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *ein kategorischer Imperativ,* un dlead groñs g. ; [preder., Kant] *der kategorische Imperativ,* ar gourc'hemennad groñs g., ar gourc'hemenn groñs g., an endalc'h gourc'hemennus g., ar rekiz groñs g., ar gantezv c'hroñs b.
Katen g. (-s,-) : ti-soul g., ti-plouz g., tiig g., buron g., kombod g., lochenn b., lochennig b., pennti g.
Katenoide b. (-,-n) : [mat.] krommenn diarfun b.
Kater g. (-s,-) : **1.** [loen.] targazh g., tarv-kazh g., tad kazh g. ; *der gestiefelte Kater,* Kazh e heuzoù g., Bisig e heuzoù g. ; **2.** [dre skeud.] *einen Kater haben,* P. kaout poan-vlev, bezañ gant an derzhienn logod, santout blaz ar bont, kaout poan-benn diwar-lerc'h evañ re.
kath. ag. : [*berradur evit* **katholisch**] katolik.
Katharina b. : Katelin b., Katell b.
Katharsis b. (-) : katarsiz b., bredskarzhadur g.
kathartisch ag. : katartek ; *katarthische Methode,* hentenn gatartek b. ; *kathartische Kur,* kur gatartek b.
Katheder n./g. (-s,-) : kador-brezeg b., kador-sarmon b.
Kathedrale b. (-,-n) : iliz-veur b.
Kathedralglas n. (-es) : [tekn.] gwer teuz str., gwer iliz-veur str.
Kathete b. (-,-n) : [mat.] katetenn b.
Katheter g. (-s,-) : [mezeg.] kateter g.
Kathode b. (-,-n) : [fizik] katod g.
Kathodenfeld n. (-s,-er) : [fizik] maez katodek g.
Kathodenröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gatodek b.
Kathodenschirm g. (-s,-e) : [fizik] skramm katodek g.
Kathodenstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin katodek g.
Kathodenstrahloszillograf g. (-en,-en) : [fizik] oskillograf katodek g.
Kathodenstrahlröhre b. (-;-n) : [fizik] korzenn gatodek g.
Katholik g. (-en,-en) : [relij.] katolik g., katolig g.
Katholikin b. (-,-nen) : [relij.] katolikez b., katoligez b.
katholisch ag. : [relij.] katolik ; *die katholische Religion,* ar relijion katolik b., ar feiz katolik b., ar gredenn gatolik b. ; *eine katholische Schule,* ur skol gatolik b., ur skol gristen b. ; *ein katholisches Land,* ur vro gatolik b. ; *die Katholische Aktion,* an Obererezh Katolik g.
Katholizismus g. (-) : [relij.] katoligiezh b., lezenn gatolik b. ; *der Status der Frau im Islam und im Katholizismus,* dezvad ar vaouez en islam hag er gatoligiezh g.
katilinarisch ag. : *die katilinarischen Reden,* prezegennoù Kikero a-enep Katilina lies.
Kation n. (-,-en) : [fizik] kation str., kationenn b.
Kato g. : [istor] Kato g.
Katta g. (-s,-s) : [loen.] lemur g., maki katta g., maki mokoko g.
Kattun g. (-s,-e) : lien kotoñs g., lien koton g., kotonad g. ; *gedruckter Kattun,* lien kotoñs livet g. (Gregor), lien Indez g..
Katz b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] kazh g.
katzbalgen V.em. : **sich katzbalgen** (haben sich (t-rt) gekatzbalgt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em chakat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, en em bikailhat, en em gribinañ, bezañ rouzet ar bloneg.
Katzbalgerei b. (-,-en) : P. tabut g., trouz g., rendael g., rev g., kroz g., gourdrouz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., bec'h g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g. ; *es kam zu einer Katzbalgerei, eine Katzbalgerei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.
Katzbuckeleien lies. : ardivinkoù lies., ardoù lies., kudoù lies., jestroù lies.
katzbuckeln V.gw. (hat gekatzbuckelt) : ober kudoù, tostennañ, ober moumounerezh, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, fistoulat e lost, ober e gazh gleb, ober e glufan, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober chiboud, ober chiboudig, ober kudoù, ober ardoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ardivinkoù, ober jestroù.
Kätzchen n. (-s,-) : **1.** [loen.] kolen-kazh g. [*liester* kelin-kizhier], plog kazh g., bisig g., labous-kazh g. ; **2.** [louza.] bisig g., boul-voutig b., kazh-haleg g. ; *Kätzchen der Kastanie,* bleuñv ar gwez-kistin str., P. butun-marmouz g. ; **3.** [rev.] P. kazhig fourchig g., neizh g., muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., c'hwil g., bouteg g., kokezenn b., kleuzenn b., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn b., ourmelenn b., kouch g., koukouzenn b., koukourouzenn b., forn b., hoc'hig g., mesklenn b., rigenn b., troc'h g., faout g., kanol b., kiez b., kazh g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.
Katze b. (-,-n) : **1.** [loen.] kazh g. ; *weibliche Katze,* kazhez b., kazhenn b. ; *verwilderte Hauskatze,* kazh gouesaet g. ; *Waldkatze, Wildkatze,* kazh gouez g. ; *die Katze schnurrt,* ar c'hazh a oar e gredo, paterat a ra ar c'hazh, emañ ar c'hazh o lavaret e bater (o nezañ, o rouzmouzat, o lavaret e gredo) ; *die Katze faucht,* fuc'hañ (pufal) a ra ar c'hazh ; *die Katze miaut,* miaoual a ra ar c'hazh ; *die Katze macht einen Buckel,* ar c'hazh a ra e gein, ar c'hazh a c'hwez e gein, ar c'hazh a gromm e gein ; *die Katze ist trächtig,* karget eo ar gazhez a gelin,

leun eo ar gazhez ; *unsere Katze hat Junge geworfen,* klodet eo ar gazhez, kolenet eo ar gazhez, troet eo ar gazhez, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar gazhez, kelinet eo ar gazhez ; *die Katze hat Junge,* ar gazhez a zo re vihan warni ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten,* gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn ; *falsch wie eine Katze,* treitour evel ur c'hazh, treitour evel ur marmouz, treitour evel ur bluñvenn war an dour, treitour evel an dour, treitour evel ar mor, faos evel an dour-red, gwidal ; *die Katze fährt mit der Pfote über die Ohren,* emañ ar c'hazh o skoulmañ e zivskouarn, emañ ar c'hazh o lemel e varv, emañ ar c'hazh oc'h ober e varv ; *wie die Katze mit der Maus spielen,* c'hoari gant e breizh evel ar c'hazh gant e logodenn ; *sie ist geschmeidig wie eine Katze,* hec'h izili a ya gwevn en-dro ; *sich wie Hund und Katze vertragen,* bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, bezañ atav o krignat fri an eil egile, en em vresañ hag en em gignat, bezañ rouzet ar bloneg ; *sie vertragen sich wie Hund und Katze,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, troet eo d'ar put etrezo ; **2.** *neunschwänzige Katze,* gwilastrenn b., skourjez b. ; **3.** [dre skeud.] *wer am Morgen lacht, den holt am Abend die Katze,* goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - an hini a c'hoarzh diouzh ar beure a c'harm diouzh noz - goude ar c'hoarzh e teu an dic'hoarzh - ar c'hoarzhin hag ar gouelañ en em heuilh peurliesañ - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin ; *der Katze die Schelle anhängen,* mont dezhi war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h) ; *das ist für die Katz, die ganze Mühe ist für die Katze,* ha blev ! se a zo koulz ha netra ! aet eo hol labour da labour wenn ! kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se ! un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, skoet hon eus un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an tenn er c'hleuz, labour null hon eus graet, graet hon eus labour ven, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hon eus strivet, strivoù aner e oa, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur c'horn-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol-botez, ur felc'h-ki, ur vrennigenn), se ne dalvez ket un aval put, kenkoulz goro un tarv, kenkoulz skeiñ piz gant Kastell an Tarv, distignet eo va stign ; P. *die Katze im Sack kaufen,* prenañ dindan ar sac'h, ober marc'had ar sac'h ; *die Katze aus dem Sack lassen,* dispakañ e soñj, diskuliañ ar pod, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, gwerzhañ ar bistolenn ; P. *etwas zur Katze machen,* grilhañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, drastañ udb, frigasañ udb, frikañ udb, lakaat udb da darzhañ, freuzañ udb, terriñ, udb, peurderriñ udb, strinkañ udb a dammoù, brevennañ udb, diskolpañ udb, distrujañ udb, dismantrañ udb, difoeltrañ udb, foeltrañ udb, dibarfoeltrañ udb, frailhañ udb, dibarfreuziñ udb, gwastañ udb, peurwastañ udb, netraiñ udb, dic'hastañ udb, dizalbadiñ udb, findaoniñ udb, dizeeunañ udb, mazaouiñ udb, mazaouiñ pizh udb, euveriñ udb, gwallegañ udb, mekaat udb, diwikefreañ udb, miñsañ udb, broustañ udb, direizhañ udb, fontañ udb, dispenn udb ; *er geht d(a)rum herum wie die Katze um den heißen Brei,* klask a ra tro en e gaoz, ober a ra kant tro d'ar pod, klask a ra kant ha kant tro (kammdroioù, un dro-bleg, tro da ziverrañ) ; [kr-l] *die Katze lässt das Mausen nicht,* tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - grit un difenn ouzh penn diboell hag er graio hep dale pell - mallozh d'an hini 'zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - Yann eo, Yann e vo - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet 'vije ez vev - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - mab d'e dad eo Kadioù, diouz e ouenn e ra / merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - ar ouenn a denn, war-lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - da bep oad e vez pilet koad - ur c'hozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit karet - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell ; *bei Nacht sind alle Katzen grau,* meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *wenn die Katze fort ist, tanzen die Maüse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch,* pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad - lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.

Katzenart b. (-,-en) : [loen.] spesad kazhheñvel g.

katzenartig ag. : [loen.] kazhek, kazhheñvel, e doare ur c'hazh, e doare kizhier, a-zoare gant ur c'hazh, a-zoare gant ar c'hizhier, a-seurt gant ur c'hazh, a-seurt gant ar c'hizhier.

Katzenauge n. (-s,-n) : **1.** [maen.] lagad-kazh g. ; **2.** [marc'h-houarn] luc'higell b., dameuc'her g., luc'htaolerez b., lamprezeg b., disvanner g., katafot® g., katadioptr g.

Katzenauslauf g. (-s,-ausläufe) : toull-kazh g.

Katzenblutkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

Katzenbuckel g. (-s) : *einen Katzenbuckel machen,* **a)** [loen.] c'hwezañ e gein, ober e gein ; **b)** [dre skeud.] ober kudoù, ober moumounerezh, tostennañ, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, fistoulat e lost, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gazh

gleb, ober e glufan, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober chiboud, ober ardoù, ober ardivinkoù, ober jestroù, ober pavig voulouz.
Katzenfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen ar c'hizhier str.
katzenfreundlich ag. : koulouch, luban, lubanus, loavus, lidour, pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, mitaouik, lubanek, libistr tout, gogez, melus, chaou, klouar, madek ; *katzenfreundliche Worte,* komzoù diwar un teod tanav lies., komzoù diwar un teod lidour lies., komzoù diwar ur genoù lidour lies., komzoù milis lies. ; *katzenfreundlich sein,* ober pavig voulouz, ober an dañvad (e zañvad), reiñ kaol d'ar c'havrig, reiñ kaol d'ar c'havr, mont dre gaer dezhi, mont dre du dezhi, ober e vitouig, ober ar manegoù, ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin.
Katzenfutter n. (-s) : formaj kizhier g., boued kizhier g.
Katzengeschrei n. (-s) : sabat kizhier g., miaouadeg b., dael gizhier b., miaouioù lies., miaouadennoù lies.
Katzenglimmer g. (-s) : [maen.] mika g., maen-skant g.
Katzengold n. (-s) : [maen.] mika melen g., maen-skant melen g.
katzenhaft ag. : kazhek, kazhheñvel.
Katzenhai g. (-s,-e) : [loen.] bleiz-mor g., kazh-Spagn bihan g., ki-rous g., touilh g., kazh-rous g., kazh-mor g. ; *kleingefleckter Katzenhai,* touilh gwenn g., touilh gris g., touilh traezh g., kazh-rous bihan g. ; *hornige Eikapsel des kleingefleckten Katzenhais,* botez-vran b. ; *großgefleckter Katzenhai,* morgi g. [*liester* morgon], touilh du g., touilh rous g., kazh-rous bras g. ; *hornige Eikapsel des Großgefleckten Katzenhais,* botez-rae b.
Katzenjammer g. (-s) : **1.** poan-vlev g., terzhienn logod b. ; **2.** kleñved ar penn du g., barrad blues g., diwask g., diwaskadenn b., blinadenn b. ; **3.** distro lous b., joa vil b., gwall zistro b.
Katzenminze b. (-) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.
Katzenmusik b. (-) : cholori g., jilivari g., alamani g.
Katzenpfote b. (-,-n) **/ Katzenpfötchen** n. (-s,-) : **1.** pav kazh g. ; **2.** [dre skeud.] *Katzenpfötchen machen,* ober pavig voulouz, ober an dañvad (e zañvad), reiñ kaol d'ar c'havrig, reiñ kaol d'ar c'havr, mont dre gaer dezhi, mont dre du dezhi, ober e vitouig, ober ar manegoù, ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin.
Katzensabbat g. (-s,-e) : sabat kizhier g., miaouadeg b., dael gizhier b.
Katzenschwanz g. (-es,-schwänze) : [louza.] lost-louarn g., lost-marc'h g., c'hwist g., balan-houarn g., lost-hoc'h g.
Katzensilber n. (-s) : [maen.] mika gwenn g., maen-skant gwenn g.
Katzensprung g. (-s,-sprünge) : [dre skeud.] hed ur c'hwitelladenn g., hed un taol maen g., hed un taol c'hwitell g., rampadenn b. ; P. *bis dorthin ist es nur ein Katzensprung,* ac'hanen di n'eus nemet ur rampadenn, tre e-kichen eo, ac'hanen di ez eus hed un taol maen, emañ war-hed div gammed ac'hanen, tostik-tra ac'hanen emañ, ac'hanen di n'eus nemet hed un taol c'hwitell (hed ur c'hwitelladenn), ac'hanen di n'eus nemet ur c'halvadenn (ur gazeliadig-hent) ; *das ist nicht gerade ein Katzensprung,* n'emañ ket en toull an nor.
Katzenstreu b. (-,-en) : gouzer evit kizhier g., gouzer kizhier g.
Katzentürchen g. (-s,-) : toull-kazh g.
Katzenwäsche b. (-) : [dre skeud.] *Katzenwäsche machen,* ober ul lastez gwalc'hiñ.
Katzenwedel g. (-s,-) : [louza.] lost-louarn g., lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
Katzenzunge b. (-,-n) : **1.** [loen.] teod kazh g. ; **2.** [kegin.] teodenn chokolad b.
Katz-und-Maus-Spiel n. (-s) : **1.** c'hoari koukou g., c'hoari koukoug g., c'hoari toull-kuzh g., c'hoari koach-koukoug g., c'hoari koach-koach g., c'hoari kuzh-kuzh logodenn g. ; **2.** [dre skeud.] c'hoari kuzhmuz g.
Kauder g.(-s,-) : stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g./str., breun str. ; *Gewebe aus Kauder,* lien stoub g. ; *mit Kauder abdichten,* stoubañ ; *der alte Kauder entfernen,* distoubañ ; *mit Kauder abgedichtet,* porc'hadek ; *Ballen Kauder,* penngod g. ; *Kauder zu Ballen zusammenpressen,* pengodañ stoub ; *nach Kauder suchen, Kauder sammeln,* stoupa.
kaudern V.gw. (hat gekaudert) : **1.** chintal, gragailhat, gwic'hal ; **2.** [dre skeud.] jagouilhat, tatouilhat, gregachiñ, komz hebraeg pur, luc'hajañ, drailhañ ar yezh, kignat ar yezh, chaokat ar yezh, eskaoutiñ ar yezh, gallegañ, gallegat.
Kauderwelsch n. (-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., trefoedaj g., stlabezyezh b., langaj g., yezh trefoet b. ; *ein übles Kauderwelsch sprechen,* jagouilhat, gregachiñ, komz hebraeg pur, luc'hajañ, trefoedajañ, trefoediñ, drailhañ ar yezh, kignat ar yezh, chaokat ar yezh, eskaoutiñ ar yezh, gallegañ, gallegat, komz trefoet, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilhat, komz gant yod en e c'henoù.
kaudinisch ag. : [istor] *das kaudinische Joch,* yev Kaodiom g. [*arouez an dismegañs a veze graet d'ar re drec'het*].
kauen V.gw. ha V.k.e. (hat gekaut) : mandrouilhat, strabouilhat, chaokat, chagellat, chakoniat, disvalañ, drailhañ, malañ ; *Kaugummi kauen,* paskañ chewing-gum, paskañ gom-chaok, disvalañ gom-chaok ; *an den Nägeln kauen,* chaokat e ivinoù, krignat e ivinoù / krennañ e ivinoù gant e zent (Gregor) ; *seinen Priem kauen,* chikañ, chaokat butun, disvalañ butun-chaok ; *Tabak kauen,* kemer butun-chaok, kemer butun-beg, chikañ, chaokat butun, disvalañ butun-chaok.
Käuer g. (-s,-) : chaoker g.
kauern V.gw. (hat gekauert) : bezañ pladet, bezañ plavet, bezañ souchet, bezañ skoachet, bezañ tamolodet, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch ; *er kauerte hinter einem Busch,* pladet e oa a-dreñv ur bod, plavet e oa a-dreñv ur bod, souchet e oa a-dreñv ur bod, skoachet e oa a-dreñv ur bod, tamolodet e oa a-dreñv ur bod, puchet e oa a-dreñv ur bod, kluchet e oa a-dreñv ur bod.
V.em. : **sich kauern** (hat sich (t-rt) gekauert) : kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, tamolodiñ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur puch, ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *sich in eine Ecke kauern,* souchañ en ur pakadig, tamolodiñ

en ur c'hogn, kluchañ (skoachañ, puchañ, en em zastum) en ur c'hogn.
Kauern n. (-s) : kluch g., puch g., kluchadenn b., puchadenn b., souch g.
kauernd ag. : pladet, plavet, souchet, skoachet, tamolodet, puchet, kluchet, war e gluchoù, en e gluch, e kluch, war e buchoù, en e buch, war e buch, diwar e gluchoù, diwar e gluch, diwar e buchoù, diwar e buch, ramblet.
Kauerstellung b. (-,-en) : kluch g., puch g., kuchadenn b., puchadenn b., souch g.
Kauf g. (-s, Käufe) : **1.** pren g., prenadenn b., prenadur g., prenidigezh b., prenañ g., prenadurezh b., prenaioù lies. ; *preisgünstiger Kauf,* prenadenn vat b. ; *Kauf auf Probe,* prenadur war amprou g., pren gant ar gwir da zistreiñ ar varc'hadourezh (an traezoù) goude amprou g. ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,* dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ ; [arc'hant.] *Kauf auf feste Lieferung,* marc'had sonn g., marc'had tonket da vat g. ; *Kauf auf Raten,* prenañ war astermen g., prenadur war dermen g., prenadenn da baeañ miz dre viz b., pren war gred g., pren war zle g. ; *drei Interessenten haben sich für den Kauf des Hauses gemeldet,* tri den a zo war pren an ti ; **2.** [dre skeud.] *das muss man mit in Kauf nehmen,* ret eo kemer an droug gant ar mad, bez e ranker ober gant an dra-se (ober ganti), bez e ranker tremen gant (diouzh) an dra-se, bez e ranker en em ober diouzh an dra-se.
Kaufabschluss g. (-es,-abschlüsse) : [kenwerzh] skoulmadur ur marc'had g., juntadur ur marc'had g., sielladur ur marc'had g., tonkadenn b.
Kaufangebot n. (-s,-e) : [kenwerzh] kinnig prenañ g.
Kaufanschlag g. (-s,-anschläge) : [kenwerzh] prizidigezh b., prizadur g., prizerezh g., istimadur g.
kaufbar ag. : prenadus, hag a c'haller prenañ, da werzhañ, e gwerzh, gwerzhadus.
Kaufbrief g. (-s,-e) : [kenwerzh] kevrat-werzhañ b., skrid-gwerzh g., lizher-gwerzh g., teul perc'hentiezh g.
kaufen V.k.e. (hat gekauft) : **1.** prenañ, akuizitañ, kaout evit arc'hant, ober ur pren, ober prenoù ; *für zwei Euro Bonbons kaufen,* lakaat daou euro e madigoù, lakaat daou euro da brenañ madigoù, prenañ daou euroad madigoù ; *ich habe es von ihm gekauft,* prenet em eus an dra-se digantañ ; *kuck mal, was sie in der Stadt gekauft hat,* sell ar prenañ he deus graet e kêr ; *ich habe es für sie gekauft,* prenet em eus an dra-se eviti ; *ich habe es ihr gekauft,* prenet am eus an dra-se dezhi ; *Franz hatte die Grundstücke gekauft,* an douaroù a oa aet gant Fañch ; *er hat Stroh gekauft,* prenet en deus ur werzhadenn blouz ; *en gros kaufen,* prenañ a-vras, prenañ e gros ; *bar kaufen,* paeañ war an tach (war al lec'h, war an taol, war ar peul, hep termen), paeañ gant arc'hant diouzhtu (gant arc'hant dizolo, gant arc'hant a-benn, gant arc'hant kontet) ; *auf Borg kaufen, P. auf Pump kaufen,* prenañ war zle (war goch) ; *auf Raten kaufen,* P. *auf Stottern kaufen,* prenañ war dermen, prenañ war gred ; *zum Marktpreis kaufen,* prenañ diouzh ar feur ; *preisgünstig kaufen,* ober ur brenadenn vat ; *drei Interessenten möchten das Haus kaufen,* tri den a zo war pren an ti ; *etwas aus erster Hand kaufen,* prenañ udb a gentañ dorn ; *etwas aus zweiter Hand kaufen,* prenañ udb a eil dorn, prenañ udb diwar ar berchenn uhelañ, prenañ stripoù digant chas ar gigerien ; *unverlesene Waren kaufen, pauschal kaufen,* prenañ a-dreuz, prenañ a-stok-varc'had, prenañ a-drak ; *zu teuer kaufen,* prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; *zu einem ungünstigen Preis kaufen,* soulbrenañ ; P. *etwas für ein Butterbrot kaufen,* kaout udb evit an hanter eus netra, kaout udb evit daouhanter netra, kaout udb evit ur bouton, kaout udb evit ur priz marc'had-mat vil (marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had) ; **2.** *jemanden kaufen,* goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, gounit u.b. gant arc'hant, gounit u.b. dre bourchas arc'hant dezhañ, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; P. *die sind ja alle gekauft !* tud gwerzhet holl ! treitourien holl ! yudazien holl ! pep hini anezho a ya gand e loa er pod ! ; [c'hoari kartoù] *Karten kaufen,* kemer kartoù diouzh ar bern ; *jemanden loskaufen,* dasprenañ u.b.
V. em. : **sich kaufen** (hat sich (t-d-b) gekauft) : prenañ, akuizitañ ; *sich (t-d-b) eine Stelle kaufen,* akuizitañ (prenañ) ur garg, prenañ un ofis ; *von seinem Spargeld kann er sich (t-d-b) jetzt einen neuen Wagen kaufen,* deuet eo a-benn da arboellañ gwerzh ur c'harr-tan nevez ; *er hat sich (t-d-b) einen neuen Wagen gekauft,* prenet en deus ur wetur nevez ; *er hat sich ein Haus gekauft,* prenet en deus ti ; P. *dafür kann man sich (t-d-b) nichts kaufen,* ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne dalvez ket ar boan, ne dalvez ket ket ar fred ; P. *sich (t-d-b) einen Affen kaufen,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, evañ leizh e gof.
Käufer g. (-s,-) : prener g. ; *diese Ware findet schnell ihren Käufer,* hewerzh eo ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, kavet e vez sav diouzhtu d'ar varc'hadourezh-se, aes eo kavout fred (digor, disamm, diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, pegañ a ra an dud war marc'hadourezh seurt-se, gwerzh a zo d'ar varc'hadourezh-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se, klask a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se ; *diese Ware bleibt ohne Käufer,* dihewerzh eo ar varc'hadourezh-se, n'eus ket kalz danvez-prenerien evit ar varc'hadourezh-se, n'eus ket kalz a glask war ar varc'hadourezh-se, diaes eo kavout sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket kalz a werzh d'ar varc'hadourezh-se, raval a zo war ar varc'hadourezh-se ; *Käufer werben,* gounit (klask) arvalien nevez, ober ostizien, ostizañ.

Käuferfang g. (-s) : [kenwerzh] ostizerezh g.
Käuferin b. (-,-nen) : prenerez b.
Kauffahrer g. (-s,-) : [merdead.] lestr kenwerzh g.
Kauffrau b. (-,-en) : kenwerzhourez b., marc'hadourez b., koñversantez b.
Kaufgut n. (-s,-güter) : [kenwerzh] marc'hadourezh b., traezoù da werzhañ lies.
Kaufhalle b. (-,-n) : [kenwerzh] gourmarc'had g., stal vras b., gourstal b., magazenn vras b.
Kaufhaus n. (-es,-häuser) **/ Kaufhof** g. (-s,-höfe) : [kenwerzh] stal-werzh b., gwerzhdi g., gwerzhlec'h g., stal-vras b., gourstal b., magazenn vras b.
Kaufkraft b. (-) : [kenwerzh] galloud-prenañ g., barr prenañ g. ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern,* gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ.
kaufkräftig ag. : [kenwerzh] kreñv e c'halloud-prenañ, keinet mat, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, foenn er rastell gantañ, mat ar bed gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *zu viel Waren im Vergleich zur kaufkräftigen Nachfrage nach Gütern produzieren,* dreistkenderc'hiñ, dreistproduiñ.
Kaufkraftschwund g. (-s) **/ kaufkraftverlust** g. (-es,-e) : [kenwerzh] digresk ar galloud-prenañ g., diskar ar galloud-prenañ g.
Kaufladen g. (-s,-läden) : [kenwerzh] stal-werzh b., gwerzhdi g., gwerzhlec'h g.
Kaufleute lies. : kenwerzhourien lies., marc'hadourien lies., koñversanted lies.
käuflich ag. : **1.** gwerzhus ; [istor] *käufliches Amt,* ofis g., karg werzhus b., karg da brenañ b., karg a werzher b. / karg a brener (Gregor) b. ; *etwas käuflich erwerben,* akuizitañ udb dre bren, prenañ udb ; *etwas käuflich überlassen,* gwerzhañ udb ; **2.** [dre skeud.] goubrenadus, prenadus, brein ; *der käufliche Beamte wurde entlassen,* skarzhet e voe ar c'hargiad a oa tu prenañ anezhañ (a oa tu gwalc'hiñ e zaouarn dezhañ).
Käuflichkeit b. (-) : prenusted b., goubrenadusted b.
Kauflust b. (-) : [kenwerzh] c'hoant prenañ g., c'hoant kaout g.
kauflustig ag. : [kenwerzh] **1.** c'hoant prenañ dezhañ, troet da brenañ ; **2.** foran, koufon, techet da zispign.
Kauflustige(r) ag.k. g./b. : [kenwerzh] prener g., prenerez b., den troet da brenañ g.
Kaufmann g. (-s,-leute) : [kenwerzh] kenwerzhour g., marc'hadour g., koñversant g.
kaufmännisch ag. : ... kenwerzh, a genwerzh, marc'hadourel, kenwerzhel ; *kaufmännischer Angestellter,* implijad un embregerezh kenwerzh g., implijad kenwerzh g.
Kaufpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz prenañ g.
Kaufsumme b. (-,-n) : [kenwerzh] sammad prenañ g., priz da baeañ g.
Kaufurkunde b. (-,-n) **/ Kaufvertrag** g. (-s,-verträge) : [kenwerzh] kevrat-werzhañ b., gread gwerzhañ g., skrid-gwerzh g., lizher-gwerzh g., teul perc'hentiezh g. ; *einen Kaufvertrag abfassen (aufsetzen),* sevel ur gread gwerzhañ, sevel ul lizher-gwerzh ; *den Kaufvertrag einhalten,* delc'her e varc'had.
Kaufwert g. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh prenañ g.
Kaufzwang g. (-s) : [kenwerzh] *kein (ohne) Kaufzwang,* hep nep redi da brenañ, n'oc'h ket rediet da brenañ.
Kaugummi g. (-s,-s/-) : gom-chaok g., chewing-gum g. ; *Kaugummi kauen,* paskañ chewing-gum, paskañ gom-chaok, disvalañ gom-chaok.
Kaukasien n. (-s) : [takad] Kaokazia b.
Kaukasier g. (-s,-) : Kaokaziad g.
kaukasisch ag. : kaokaziat ; *kaukasische Sprachen,* yezhoù kaokaziek lies.
Kaukasus g. (-) : [menezioù] Kaokaz g. ; *der Kaukasus,* ar C'haokaz g.
Kaulbarsch g. (-es,-e) : [loen.] brell g.
Kaulfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] penndolog g.
Kaulkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] penndog g.
Kaulquappe b. (-,-n) : [loen.] penndolog g.
kaum Adv. : a-boan, a-vec'h, dibaot, ral a wech, nemeur, nemat, divat, just ma ; *er geht kaum in die Stadt,* dibaot eo dezhañ mont e kêr, ral a wech e ya e kêr ; *wir haben kaum etwas zum Leben,* a-boan hon eus peadra da vevañ, just m'hon eus peadra da vevañ, a-vec'h hon eus peadra da vevañ ; *er trinkt kaum Wein,* ar gwin a ev a zo tanav, ne ev nemeur a win ; *ich trinke kaum Kaffee,* ne evan nemeur a gafe ; *er geht kaum in die Kneipe,* ne vez ket gwelet divat en davarn, ne vez gwelet nemeur en ostaleri ne vez ket gwelet nemeur en ostaleri ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge,* ne dizh ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed ; *ich kenne Sie kaum,* a-vec'h hoc'h anavezan, just ma anavezan ac'hanoc'h ; *er wollte kaum etwas zu sich nehmen,* a-vec'h e felle dezhañ debriñ, just ma felle dezhañ debriñ ; *er kann kaum lesen,* a-vec'h dezhañ gouzout lenn, a-vec'h ma oar lenn, just ma oar lenn, a-boan ma oar lenn ; *man kann kaum das Festland sehen,* a-vec'h eo ma weler an douar-bras, just ma tizher gwelet an douar-bras ; *ich kann dich kaum erkennen,* a-vec'h eo ma c'hallan anavezout ac'hanout, just ma c'hallan anavezout ac'hanout ; *es ist kaum jemand da,* n'eus nemeur a dud amañ, n'eus forzh nebeut a dud amañ ; *er arbeitet kaum,* ne ra hogozik tamm labour ebet ; *er kümmert sich kaum um seine Kinder,* ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken,* ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er lebt kaum noch,* hogos marv eo ; *er ist kaum größer als ich,* n'eo ket brasoc'h-kaer egedon ; *er hat kaum Chancen davon zu kommen,* diaes e vo dezhañ en em dennañ ; *kaum sichtbar,* dihewel, diheverz ; *kaum brennbar,* dihelosk, damloskus ; *kaum bemerkbar,* damziverzus ; *ich kann mich kaum an ihn erinnern,* n'em eus ket a soñj kaer anezhañ, nemet ur marsoñj n'em eus miret anezhañ ; *er wird kaum mehr kommen,* ne zeuio ket nemet ur chañs a vefe, da grediñ ez eus ne zeuio ket, ne zeuio ket hervez feson (evit doare) ; *ihre Religion unterscheidet sich kaum von der unseren,* panevet un nebeut traoù, o relijion ne zroukhañval ket diouzh hon hini ; *die Ferien kaum erwarten können,* gortoz ar vakañsoù gant hast bras, bezañ despailh gant an-unan e vefe vakañsoù, kaout mall da gaout vakañsoù, bezañ mall gant an-unan (d'an-unan) kaout vakañsoù, skuizhañ na vefe vakañsoù, kavout hirnez o c'hedal ar vakañsoù, kaout mall da welet ar vakañsoù o tont, bezañ gant ar prez da vakañsiñ ; *ich kann es kaum erwarten, ihn zu treffen,* mall bras eo ganin gwelet anezhañ, diwezhat eo

din gwelet anezhañ, gant ar prez emaon d'e welet ; *das lässt sich kaum ohne viel Mühe erledigen,* an traoù-se e teu da zibaot den kas anezho da benn hep kalz a boan ; *das ist kaum glaublich, das ist kaum zu glauben,* n'eo ket posupl evelato ! n'eo ket kredapl ! ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ! dreistkred eo an dra-se ! kalet eo da grediñ ! start eo da grediñ ! poan am eus da grediñ an dra-se, n'eo ket da grediñ, diaes eo krediñ ur seurt tra ; *dieser besoffene Kerl will heiraten ! das ist kaum zu glauben !* pa soñjer emañ al lonker-se o c'houlenn dimeziñ ! ; *sie war erst achtzehn ! das ist kaum zu glauben !* hag-eñ ne oa nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer ne oa nemet triwec'h vloaz ! gwelet ne oa nemet triwec'h vloaz ! ; *er war kaum fort, da fing es an zu regnen,* aet e oa kuit ha kerkent all e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan ma oa aet kuit, e krogas ar glav da gouezhañ - ne oa ket a-vec'h aet kuit mat pa grogas ar glav da gouezhañ - ne oa ket forzh aet kuit pa grogas ar glav da gouezhañ ; *kaum hatte er das gesagt,* ne oa ket e gomz peurlavaret, ne oa ket forzh lavaret e gomz, ne oa ket lavaret mat e c'her gantañ, ne'n doa ket lavaret mat e c'her, ne oa ket lavaret mat gantañ, a-boan m'en doa echuet da gomz ; *kaum gesagt, schon getan,* ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger ; *kaum dass das Klingelzeichen ertönte, strömten die Kinder aus den Klassenzimmern,* a-boan en doa sonet ar c'hloc'h ma tiflipas ar vugale eus ar salioù-klas ; *es war dunkel, kaum dass man die Umrisse erkannte,* teñval e oa, a-vec'h ma (bec'h ma, bec'h a-walc'h ma, just ma) spurmanter an trolinennoù ; *sie begannen zu essen, kaum dass das Essen auf dem Tisch stand,* ne oa ket staliet mat ar boued war an daol c'hoazh ma krogjont da zebriñ, ne oa ket forzh staliet ar boued war an daol c'hoazh ma lammjont gant ar boued ; *kaum hatten wir Platz genommen, als der Zug abfuhr,* ne oamp ket forzh azezet ma tiloc'has an tren, ne oamp ket c'hoazh peurazezet ma tiloc'has an tren ; *wir waren kaum daheim angekommen, als es zu regnen anfing,* a-boan (a-vec'h, bec'h, just) ma oamp erruet er gêr, e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan (a-vec'h) erruet er gêr, e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan (a-vec'h) e oamp erruet er gêr, ma krogas ar glav da gouezhañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn.

Kaumagen g. (-s,-/-mägen) : [loen.] elaz g., elazenn b., sabler g.

Kaumuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn-chaokat b., kigenn chageller b.

Kaurischnecke b. (-,-n) : [loen.] dantig ar Werc'hez g., hoc'hig g., pemoc'h-mor g., koukourouz bihan str., moudennig b.

kausal ag. : **1.** kaozal, kaozel, arbennel, abegel, ... abeg, ... pennkaoz ; *kausaler Zusammenhang,* abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., ere arbennel g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; **2.** [yezh.] ... abegiñ, treoberel ; *kausaler Nebensatz,* islavarenn abegiñ b.

Kausal-Ereignis n. (-ses,-se) : kaozheuliad g., arbennheuliad g., arbenndilerc'h g., kaozdilerc'h g.

Kausalität b. (-,-en) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., kaozalder g., ere arbennel g., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b.

Kausalzusammenhang g. (-s,-zusammenhänge) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., keñver arbennel g., liammadenn a gaoz hag a efed b.

Kausation b. (-) : abeg-efediñ g., arbenn-efediñ g., kaoz-efediñ b., abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b., abegadur g., arbennadur g., kaozadur g.

Kausch b. (-,-en) **/ Kausche** b. (-,-n) : [merdead.] kosenn b.

kaustisch ag. : **1.** [kimiezh] daskrignus, kengrignus, krignus ; **2.** [dre skeud.] flemmus, put, hek, dantus, lemm.

Kautabak g. (-s,-e) : butun-chaok g., butun-beg g., butun-karot g., butun-roll g., chik g. ; *ein Stück Kautabak,* ur moñsad butun-karot g., ur chikenn b., ur chikadenn b., ur chik-butun g. ; *eine Rolle Kautabak,* ur roll butun g.

Kautel b. (-,-en) : evezh g., evezhiegezh b., pled g., emharz g., dalc'h-spered g.

kauterisieren V.k.e. (hat kauterisiert) : [mezeg.] tanezañ tanañ, leskiñ, tanadeviñ.

Kauterisierung b. (-,-en) : [mezeg.] tanezadur g., tanezañ g., loskadur g., loskidigezh b.

Kauterium n. (-s,Kauterien) : **1.** [mezeg.] tanezer g., houarn tanezañ g., houarn leskiñ g., houarn tanadeviñ g. ; **2.** [kimiezh] danvez daskrignus g., danvez kengrignus g.

Kaution b. (-,-en) : arc'hant-kred g., kretadenn warantiñ b., kred g., kredoniezh b., gwarant en arc'hant g., yalc'h-kretaat b., arrez g. ; *Kaution hinterlegen (stellen),* reiñ kredoù (arc'hant-kred, gwarantoù, kretadenn), kretadennañ, reiñ gouestl / reiñ kredoniezh (Gregor).

Kautionseffekten lies. : [gwir] talvoudennoù kinniget da warant lies., talvoudennoù kinniget da ouestl lies.

kautionsfähig ag. : gouest da ginnig ur gretadenn warantiñ.

Kautionssumme b. (-,-n) : sammad ar gretadenn warantiñ g., priz ar gretadenn warantiñ g.

Kautschuk g. (-s) : kaoutchoug g., gom-gwevn g. ; *künstlicher (synthetischer) Kautchuk,* kaoutchoug kevanaoz g., kaoutchoug kalvezadel g.

Kautschukbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaoutchoug str., gwez-hevea str.

Kautschukmilch b. (-) : [louza.] lateks g.

Kauwerkzeug n. (-s,-e) : [korf.] P. karvan b., javed b., chagell b. ; *er hat gute Kauwerkzeuge,* ur malouer mat en deus, dantet-mat eo.

Kauz g. (-es, Käuze) : **1.** [loen.] kaouenn b., gloud g., toud g., pouc'houd g., pouc'hour g., penn-kazh g., evn-kazh g., korveg g., korver g., hoper-noz g., skrijerez-noz b., P. paotr-noz g. ; *der Kauz heult,* houal a ra ar gaouenn, skrijal a ra ar gaouenn, hopal a ra ar gaouenn, ar gaouenn a daol hopadennoù, ar gaouenn a ro hopadennoù da glevet, huanadiñ a ra ar gaouenn ; **2.**

[dre skeud.] P. *ein komischer (wunderlicher) Kauz,* un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin a zen g., un orin den g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikefre g., un istrelog g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un termaji g., un ardigell g., un diaoul a zen g., un aotrou g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un den espar g., ur pichon g., ur brav a bichon g.

kauzig ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, drol, espar, pitaouennek, kuladus, arsot, arziot, droch, pampes, droch-pik, lu.

Kavalier g. (-s,-e) : **1.** marc'heger g., kavalier g. ; **2.** [dre skeud.] denjentil g., den seven g., den a-feson g. ; *er ist ein Kavalier,* un den brav eo, mard eus / un den a-feson eo, mar boa biskoazh / un den eo evit an dereatañ / un den seven eo meurbet (Gregor), un den kourtes an hini eo, hennezh a oar ober enor d'ar merc'hed, hennezh a zo seven e-keñver ar merc'hed ; **3.** [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalierioù].

Kavaliersdelikt n. (-s,-e) : pec'hedig g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., disteraj g., inglodaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., belbeterezh g., gaou bihan g., gaou a netra g., droug disterik g., gwall disterik g., noaz disterik g.

kavaliersmäßig ag. : dilikat e zoare, doareoù seven gantañ, savet mat, stummet-mat, doareet brav, doareet kaer, prop.

Kavaliersstart g. (-s,-s) **/ Kavalierstart** g. (-s,-s) : loc'hañ gant un tizh an diaoul g., loc'hañ gant ur foll a dizh g., loc'hañ d'an druilh g., loc'hañ gant pep tizh g., loc'hañ tizh-ha-tizh g., loc'hañ a-dizh hag a-dag g., loc'hañ a-benn-herr g., loc'hañ a-benn-kas g., loc'hañ a-daol-herr g., loc'hañ gant tizh ar mil diaoul g., loc'hañ gant tizh ken na yud g., loc'hañ gant tizh ken na strak g., loc'hañ gant tizh ken a findaon g., loc'hañ gant tizh ken a friz g., loc'hañ gant tizh ken na ziaoul, loc'hañ gant ar foeltr g., loc'hañ d'ar red-tan-put g.

Kavalkade b. (-,-n) : marc'hekadeg b., galoupadeg b.

Kavallerie b. (-,-n) : marc'hegiezh b., marc'hegerezh g., kavaliri b.

Kavalleriesoldat g. (-en,-en) : soudard war varc'h g.

Kavallerist g. (-en,-en) : marc'heger g., kavalier g. [*liester* kavalierien]

Kavatine b. (-,-n) : [sonerezh] kavatinenn b.

Kaventsmann g. (-s,-männer) : **1.** sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g. ; **2.** tamm brav g., tarin g., tarinenn b., pezh foeltrenn g., pabor g., [dre fent] unan kozh g. **3.** [merdead.] redele ramzel g., toenn-vor ramzel b.

Kaviar g. (-s,-e) : had sturjed str., greun sturjed str., stronk sturjed g., kaviar g. ; *russischer Kaviar,* kaviar Rusia g. ; *iranischer Kaviar,* kaviar Iran g.

Kavitation b. (-,-en) : [fizik] kavennañ g., kavennadur g.

KB [*berradur evit* **Kilobyte**] : ko g., kilookted g., kiloeizhad g.

keck ag. : dichek, divergont, hardizh, her, balc'h, digoll, divezh, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, dizoac'het, fringus, feul, faro, friant, leun a friantiz ; *ein keckes Wort,* ur ger dichek g. ; *mit kecker Stirn,* gant divergontiz / hep mezh ebet / ent divezh / ent divergont / gant un tal divezh a-walc'h (Gregor), uhel e gribell gantañ, ken dichek ha tra, gant divezhded, gant herder, gant re vras hardizhegezh, difoutre, divergont, her ; *unehrliche kecke Frau,* fleütenn b.

Keckheit b. (-) : hardizhded b., divezhoni b., divergontiz b., dichekadenn b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., friantiz b., herder g., taerder g. ; *er besaß die Keckheit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, ar gobari en doa bet da lavaret an dra-se, kribell en doa bet da lavaret an dra-se ; *er besaß die Keckheit, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

Keeper g. (-s,-) : [Bro-Suis] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g.

Keeperin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez palioù b.

Kefe b. (-,-n) : [Bro-Suis] piz lipous str., piz mat-tout str.

Kefir g. (-s) : kefir g.

Kegel g. (-s,-) : **1.** [mat.] kernenn b., kern b., kernvegenn b., pikern g., pikernenn b., krennbikern g. ; *gerader Kegel,* kernenn serzh b., kernvegenn serzh b. ; *schiefer Kegel,* kernenn a-veskell b., kernenn veskellek b., kernvegenn a-veskell b., pikern a-veskell g. ; *stumpfer Kegel,* kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., krenngernenn b., pikern diveg g. ; *Höhe des Kegels,* sav ar gernenn g. ; **2.** kilh b./g. ; *Kegel schieben, Kegel spielen,* c'hoari ar c'hilhoù ; *acht Kegel umwerfen,* kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh ; *den Mittelkegel umwerfen,* ober nav ; **3.** [menez] pikern g. ; **4.** [moull.] korf un arouezenn g. ; **5.** [dre skeud.] *mit Kind und Kegel,* gant kar, par ha yar - gant kar ha karrigell ; *sie kommen mit Kind und Kegel,* degas a reont o bugale d'o foursu, degouezhout a reont gant karr ha karrigell, erruout a reont gant kar, par ha yar.

Kegelachse b. (-,-n) : ahel ar gernenn g.

kegelähnlich ag. : kernheñvel, e doare ur gernvegenn, e doare kernvegennoù, a-zoare gant ur gernvegenn, a-zoare gant kernvegennoù, a-seurt gant ur gernvegenn, a-seurt gant kernvegennoù.

Kegelbahn b. (-,-en) : leurenn evit c'hoari ar c'hilhoù b., alez-vouloù b., boulva g. ; *glatte Kegelbahn,* leurenn likant b., alez-vouloù likant b.

Kegelbruder g. (-s,-brüder) : kenc'hoarier kilhoù g., kengilher g.

Kegelfläche b. (-,-n) : gorreenn gernennek b.

kegelförmig ag. : kernennek, kernheñvel, pikernek, begek, krennbikernek, kernvegek, brinikennek, krennvegek, e doare ur gernvegenn, e doare kernvegennoù, a-zoare gant ur gernvegenn, a-zoare gant kernvegennoù, a-seurt gant ur gernvegenn, a-seurt gant kernvegennoù ; *kegelförmige Fläche,* gorreenn gernennek b. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig,* an avaloù-pin a zo pikernioù anezho.

Kegelhöhe b. (-,-n) : [moull.] korf an arouezenn g.

kegelig ag. : *sellit ouzh* **kegelförmig**.
Kegelkugel b. (-,-n) : boulgilh b., boul ar c'hilhoù b., boul gilhoù b.
Kegelmantel g. (-s,-mäntel) : gorreenn gernennek g., gorreenn gernheñvel g.
kegeln V.gw. (hat gekegelt) : c'hoari ar c'hilhoù, ober un taol kilhoù, kilhiñ ; *Wurf beim Kegeln,* ruilhadenn b. ; *beim Kegeln eine Ratte (eine Pumpe, einen Pudel) werfen,* chom kakac'h.
Kegelpartie b. (-,-n) : c'hoariadeg kilhoù b., taol kilhoù g.
Kegelrad g. (-s,-räder) : [tekn.] kraouenn gernennek b., pagnon kernennek g.
Kegelrobbe b. (-,-n) : [loen.] reunig gris g., leue-mor g.
Kegelschnecke b. (-,-n) : [loen.] kon g. [*liester* koned].
Kegelschnitt g. (-s,-e) : kernskejenn b., kernelenn b.
Kegelschwester b. (-,-n) : kenc'hoarierez kilhoù b., kengilherez b.
Kegelspiel n. (-s,-e) : **1.** c'hoari gilhoù g. ; **2.** rummad kilhoù g.
Kegelstärke b. (-,-n) : [moull.] korf an arouezenn g.
Kegelstumpf g. (-s,-stümpfe) : krenngernenn b., kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., pikern diveg g.
Kegeltreffen n. (-s,-) : c'hoariadeg kilhoù b.
Kegler g. (-s,-) : c'hoarier kilhoù g., kilher g. ; *als Kegler ist er äußerst gut,* hennezh a daol bouloù e-giz mein e toull ur c'hi.
Keglerin b. (-,-nen) : c'hoarierez kilhoù b., kilherez b.
Kehlader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn ar c'herc'henn b., ognonenn grec'h b.
Kehldeckel g. (-s) : [korf.] ankoue g. ; *Knorpel des Kehldeckels,* migorn an ankoue g.
Kehle b. (-,-n) : **1.** [korf.] gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., toull-gouzoug g., gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b., gourgouz g., korzenn b., arlonkenn b., lañchenn b., toull-lonkerezh g., kerc'henn g., P. straed b., toull ar mank g., riboul ar patatez g. ; *aus voller Kehle,* a-bouez-penn, a-bouez e benn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, leizh e veg, gant kalon, a-greiz kalon, a nerzh ene, ken na spont ar brini, her da ma c'hall ; *aus voller Kehle singen,* kanañ a-bouez-penn, kanañ a-bouez e benn, kanañ a-leizh korzenn, kanañ eus holl nerzh e gorzenn, kanañ a-leizh e gorzailhenn, kanañ leizh e veg, kanañ gant kalon, kanañ a-greiz kalon, kanañ a nerzh ene, leuskel warni ; *der Staub vertrocknete mir die Kehle,* sec'h e veze va c'horzailhenn gant ar boultrenn ; *die Kehle abschneiden,* troc'hañ ar gouzoug, dic'houzougañ, toullgouzougañ ; *jemandem an die Kehle fahren,* kregiñ e kolier (e kolieroù, e kerc'henn) u.b., sailhañ ouzh gouzoug u.b., lammat da gerc'henn ur re (Gregor) ; *die Angst schnürt ihm die Kehle zu,* skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, enk eo warnañ gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez ; *jemandem die Kehle zuschnüren,* delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. ; *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen,* rastellat, komz kraoñennek, kabouilhat, riziñ ; *mir ist etwas in die falsche Kehle geraten,* aet ez eus din udb en toull-gaou (en toull kontrol), aet ez eus din un tamm boued en toull enep ; *einem Tier etwas aus der falschen Kehle ziehen,* didagañ ul loen bennak ; *etwas in die falsche Kehle kriegen,* **a)** [ster rik] mont d'an-unan udb en toull-gaou (en toull kontrol), mont d'an-unan un tamm boued en toull enep ; **b.)** [dre skeud.] kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem das Messer an die Kehle setzen,* lakaat e gontell ouzh gouzoug u.b., enkañ u.b., lakaat enk war u.b., gourdrouz u.b. ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken,* chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *sich die Kehle aus dem Leibe schreien,* krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre forzh krial, tagennañ, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagennañ, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), huchal evel ur bleiz, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug ; *etwas gegen seine ausgedörrte Kehle tun,* distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine verdorrte Kehle haben,* kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed ; *der Brief, den ich ihm geschrieben habe, wird ihm in der Kehle stecken bleiben,* al lizher am eus kaset da hennezh a bego ouzh e c'henoù ; **3.** [dre heñvel., tisav.] garan b., kleuzenn b., andennadur g., roudennadur g.
kehlen V.k.e. (hat gekehlt) : **1.** [tekn.] garanañ, andennañ, roudennañ ; **2.** [kegin.] *Fische auskehlen,* divouzellañ pesked, dibab pesked, difastañ pesked, difritañ pesked.
Kehlhobel g. (-s,-) : [tekn.] rabot garanañ g., rabot andennañ g., rabot roudennañ g.
kehlig ag. : [mouezh] kraoñennek.
Kehlkopf g. (-s) : [korf.] garloc'henn b., aval-gouzoug g., bos-gouzoug g. ; *Knorpel des Kehlkopfs,* migorn ar c'harloc'henn g.

Kehlkopfentzündung b. (-,-en) **/ Kehlkopfkatarr /** g. (-s,-e) **Kehlkopfkatarrh** g. (-s,-e) : [mezeg.] garloc'hennad b.
Kehlkopfkrebs g. (-es) : [mezeg.] krign-bev ar c'harloc'henn g.
Kehlkopfmikrofon n. (-s,-e) : [mezeg.] mikrofon garloc'henn g.
Kehlkopfspiegel n. (-) : [mezeg.] sellerez c'harloc'henn b.
Kehllaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-gorzailhenn b.
Kehlleiste b. (-,-n) : [tisav.] garan b., kleuzenn b., rizenn b., taledenn b.
Kehlrinne b. (-,-n) : [tisav.] noed g.
Kehlstimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh korzailhenn b., mouezh penn b.
Kehraus n. (-) : tro dañs diwezhañ b.
Kehrbesen g. (-s,-) : skubell b., skubellenn b., balaenn b.
Kehrblech n. (-s,-e) : [su Bro-Alamagn] pal-lastez b., palikell b.
Kehrbürste b. (-,-n) : broustskubellenn b.
Kehre b. (-,-n) : **1.** korn-tro g., tro-bleg b., pleg g., korn-pleg g., displeg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., tro-gorn b., displeg g. ; *Wegkehren im Gebirge,* troioù-korn (kammdroioù) an hentoù er menezioù lies., hentoù kamm-digamm ar menezioù lies. ; *die Kehre nehmen,* mont gant ar c'horn-tro, stagañ da gorntroiañ ; **2.** [sport] skouer destrizhet b.
kehren V.k.e. (hat gekehrt) : **1.** [su Bro-Alamagn] skubañ, skarzhañ, karzhañ, ober ur skubañ da, ober ur skub da, ober un taol skub da, reiñ un taol skub da ; *nur die Laufzonen im Haus kehren,* na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi ; *den Kamin kehren,* skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal, riñsañ ar siminal ; *den Ofen kehren,* patouilhat ar forn, patouilhañ ar forn, skarzhañ ar forn, karzhañ ar forn, riñsañ ar forn ; **2.** treiñ ; *jemandem den Rücken kehren,* treiñ kein da (ouzh) u.b., en em zistagañ diouzh u.b., pellaat diouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., disteurel u.b., kazañ u.b., dilezel u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., lezel u.b. war ar beoz, lezel u.b. e perch ; *den Blick zum Himmel kehren,* sevel e zaoulagad etrezek an neñv, sevel e zaoulagad etramek an neñv, sevel e zaoulagad (sellet) d'an nec'h ; *ein Kleid kehren,* cheñch tu d'ur pezh dilhad, lakaat ur pezh dilhad e gin (war an tu enep) ; **3.** [dre skeud., kozh] bernout, lazout ; *was kehrt mich das ?* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; **4.** *das Unterste zuoberst kehren, das Oberste zuunterst kehren,* lakaat an dindan war-varr, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù bep eil penn, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ ; **5.** *seine raue Seite nach außen kehren,* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, frinkal, taeraat, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; **6.** *alles zum Besten kehren,* kemer an traoù a berzh vat (war an tu mat, war vat).
V.gw. (hat gekehrt / ist gekehrt) : **1.** (hat) : [su Bro-Alamagn] skubañ, ober un taol skub, ober un tamm skubañ ; [kr-l] *neue Besen kehren gut,* matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti ; *ein jeder kehre vor seiner eigenen Tür,* chomit war ho treuzoù - sell ouzh da votoù (ouzh da seulioù) hag e weli toull da loeroù - ma skubfe pep hini dirak e di ne welfed a neblec'h loustoni - klev ar gaoter o sarmon d'ar pod-houarn - podez merenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan - ar billig o tamall ar pod-houarn - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - va mignon ma 'm eus ur si e kredan hoc'h eus daou pe dri - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall ; **2.** (ist) : distreiñ ; *umkehren,* distreiñ, dont en-dro war e giz, distreiñ war e giz (Gregor) ; *heimkehren,* distreiñ d'ar gêr ; **3.** (ist) : [Bro-Suis] treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz ; **4.** (ist) : *in sich kehren,* en em zastum, mont (diskenn) ennañ e-unan, en em soñjal don, diskenn e goueled e galon, ober un dastum en e-unan (Gregor) ; *er ist völlig in sich gekehrt,* n'en em ro da zen ebet.
V. em. : **sich kehren** (hat sich (t-rt) gekehrt) : **1.** *sich gegen jemanden kehren,* mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., sevel a-enep u.b., herzel (talañ) ouzh u.b., ober gwall c'hoari d'u.b. (Gregor) ; **2.** *sich (t-rt) an etwas (t-rt) kehren,* ober war-dro udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleustriñ gant udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb ; *sich (t-rt) nicht ans*

Gerede der Leute kehren, na ober van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel an dud da lavaret, na ober foutre kaer eus ar c'haozioù, ober forzh gant kaozioù an dud, ober forzh petra 'lavaro an dud, ober na forzh na brall (na ober van) eus pezh a lavar an dud, na ober kaz eus petra a lavar an dud, na vezañ e chal gant ar pezh a lavar an dud.

Kehrer g. (-s,-) : skuber g.

Kehrfrau b. (-,-en) : skuberez b.

Kehricht g. (-s) : skubien str., skubigell b., skubajoù lies., skubadur g., lastez str., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., loustoni b., lorgnez str., goannaj g., moc'haj g., strogellaj g., skarzhadur g., stlabez g., stronk str.

Kehrichteimer g. (-s,-) : poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b.

Kehrichthaufen g. (-s,-) : skublec'h g., strogellaj g.

Kehrichtschaufel b. (-,-n) : palig-lastez b., palikell-lastez b.

Kehrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] skuberez b., karr skubañ g.

Kehrpflug g. (-s, Pflüge) : arar-brabant g./b., brabant g.

Kehrreim g. (-s,-e) : diskan g. ; *der Kehrreim eines Liedes,* diskan ur ganaouenn g.

Kehrseite b. (-,-n) : tu-gin g., tu-enep g., tu war eneb g., tu kontrol g., amdu g., amgin g., gin g., tu arenep g., eneb g., garineb g., kil g., tu rekin g., gwalldu g. ; *Kehrseite einer Medaille,* kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g. ; *Kehrseite einer Münze,* pil g.

kehrt estl. : [lu] hanterdro a-zehoù !

kehrtmachen V.gw. (rannadus : hat kehrtgemacht) : treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, distreiñ war e giz, ober un hanterdro.

Kehrtwendung b. (-,-en) : *eine Kehrtwendung machen,* cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, ober un hanterdro.

Kehrwertfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn geveskemm b.

Kehrwoche b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn] sizhun kempenn b. [*redi da gempenn tro-ha-tro al lodennoù boutin d'an holl annezidi*].

keifen V.gw. (hat gekeift) : faragouilhañ, sklankal, karnajañ, gwic'hal, skuermal, trouzal, ober genoù, leuskel kriadennoù, razailhat ; *auf jemanden keifen,* kunujenniñ u.b., dornañ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b. ; *man hört sie ständig keifen,* ur big-spern a zo anezhi, honnezh a zo ur barr krenn g..

keifend ag. : krozus, youc'hus.

Keifer g. (-s,-) : blejer g., youc'her g., sklanker g., gwic'her g., skuermer g., trouzer g., karnajer g., bosennour g., gragailher g., hoper g., hucher g., youc'her g., straker g., barr krenn g.

Keil g. (-s,-e) : **1.** genn b./g., tenailh g., tenailhenn b., klaouetenn b., ibil-ahel g., ibil-alc'hwez g. ; *einen Keil in das Holz treiben,* gennañ un tamm koad evit e faoutañ, plantañ ur genn (ur c'henn) en un tamm koad ; **2.** skourj g., blod g., skor g., skoilh g., tamm koad blod g., genn b./g. ; *einem Schrank einen Keil unterlegen,* lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, gennañ un armel, klaviañ un armel, harpañ un armel ; *einen Keil unter ein Rad legen,* skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, skourjiñ ur rod, lakaat ur skourj ouzh ur rod, gennañ ur rod, klaviañ ur rod, harpañ ur rod ; *die Keile entfernen,* divlodañ, diskorañ, diharpañ ; **3.** [dre skeud.] *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil,* evel ma komzez e vi respontet - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - evel ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h.

Keile lies. : [rannyezh.] *Keile bekommen,* kaout koad (fest ar vazh, ur roustad, ur peilh, un trepan, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn, ur pred, ur predad), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout fest ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ aozet, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, tapout e begement (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, e gerc'h, un dres), pakañ e begement (ur saead vazhadoù), bezañ fiblet kaer (distremenet hetus, kivijet a-dailh, lardet e gein d'an-unan, frotet ken na fu, frotet ken na strak, frotet a c'hoari gaer, harzellet, diboultret pizh e zilhad), tapout ur freilhad.

Keilabsatz g. (-s,-absätze) : [botoù] soledenn uhelaet b., soledenn gempouezet b.

Keilbein n. (-s,-e) : [korf.] genneg g.

keilen V.k.e. (hat gekeilt) : **1.** gennañ, blodañ, skorañ, skourjiñ, klaviañ, kouboulañ, harpañ ; *einen Holzklotz keilen,* gennañ un tamm koad evit e faoutañ, faoutañ un tamm koad gant ur c'henn, plantañ ur c'henn en un tamm koad evit e faoutañ ; **2.** [dre skeud.] P. pitaoua, klask fred, klask frot, targasha, klask sav.

V.gw. (hat gekeilt) : [kezeg] rual, gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal, distagañ ur winkadenn ; *mehrmals keilen,* gwinkal ha diswinkal ; *keilendes Pferd,* marc'h gwinker g., marc'h gwaller g., marc'h tik g. ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen,* divoazañ ul loen eus ar gwinkal.

V.em. : **sich keilen** (haben sich (t-rt) gekeilt) : **1.** P. en em c'hennañ, lopañ an eil war egile, en em gannañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rouzet ar bloneg ; **2.** *sich durch die Menge keilen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-vesk an dud, mont bount-divount dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud.

Keilen n. (-s) : [kezeg] gwink g., gwinkadenn b., ruadenn b., teisadenn b., taol gwink g., gwinkal g. ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen,* divoazañ ul loen eus ar gwinkal.

Keiler g. (-s,-) : tourc'h-gouez g., hoc'h-gouez g., ; *alter Keiler,* tourc'h-gouez kozh hag a vev en e unan g.

Keilerei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadeg b., frigas g., frigasenn b., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., kannadeg b., kannerezh g., lazh g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., tag g. ; *es kam zu einer Keilerei, eine Keilerei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, krog a oa bet etrezo, foeterezh a savas.
keilförmig ag. : gennheñvel, e doare ur genn, e doare gennoù, a-zoare gant ur genn, a-zoare gant gennoù, a-seurt gant ur genn, a-seurt gant gennoù ; *keilförmige Zeichen,* arouezennoù gennheñvel b.
Keilhacke b. (-,-n) : pigell b.
Keilhose b. (-,-n) : [sport] bragez e gwerzhid b./g., bragoù gwerzhidek g.
Keilkissen n. (-s,-) : treuzpluñveg a-stou g., pennwele a-stou g.
Keilriemen g. (-s,-) : [tekn.] korreenn dristuriek b., korreenn tri zu b., korreenn wenterez b.
Keilrinne b. (-,-n) : [tekn.] garan b., kleuzenn b., andennadur g., roudennadur g.
Keilschrift b. (-,-en) : [istor] gennheñvelennoù lies., skritur gennheñvel g./b.
Keilstein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-bolz g.
Keim g. (-s,-e) : **1.** kellid str., kellid g., kellidenn b., diwan g., egin g., poulz str., broñs g., broñsenn b., bragez g. [*liester* bragezioù], bouedenn b., bount g. ; *die Tulpenzwiebel treibt Keime,* ivin an dulipenn a ra kellid, oeñs an dulipenn a ziwan ; **2.** [mezeg.] mikrob g., bakterienn [*liester* bakteri, bakteriennoù] b., mikroorganeg g., bazhell [liester bazhilli] b., basil g., hadenn a gleñved b., garvez g. ; *schädliche Keime durch Kochen abtöten,* lazhañ mikroboù gant ur berv, ober ur berv da vikroboù 'zo evit lazhañ anezho, dishadennañ gant ur berv, divakteriañ gant ur berv, divikrobañ gant ur berv ; *den Keim einer Krankheit in sich tragen,* bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ hadenn ur c'hleñved bennak en e wad ; **3.** [vi] kilhegezh b., kellidenn vi b. ; **4.** [mezeg., buhez] rizhell b. ; **5.** poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b. ; *das Übel im Keime ersticken,* troc'hañ ar c'hentañ droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mont en arbenn d'an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *Lebenskeim,* kellidenn a vuhez b., ar vuhez o tiwanañ b., egin ar vuhez g.
Keimabtötung b. (-,-en) : dishadennadur g., dishadennañ g., divakteriadur g., divikrobadur g., anlestañ g.
Keimbläschen n. (-s,-) : [bev.] c'hwezigenn eginel b.
Keimblase b. (-,-n) : [louza.] blastokist g.
Keimblatt b. (-s,-blätter) */* **Keimblättchen** n. (-s,-) : [louza.] kotiledon g., haddelienn b. [*liester* haddelioù], dule g., kokerlu g. *; mit einem Keimblatt versehen, mit Keimblättern versehen,* kotiledonek.
Keimboden g. (-s,-böden) : **1.** [louza.] boulig-degemer troadenn ar bleunioù b. ; **2.** [bev.] metoù hag a blij d'ar bakteri evit neriñ g.
Keimdrüse b. (-,-n) : [bev.] gwagrenn c'henel b., gonad g.
keimen V.gw. (hat gekeimt) : **1.** kellidañ, broudañ, eginañ, diwanañ, dont, dizouarañ, brageziñ, bountañ, divroudañ, joliñ, teñvañ, divorfilañ, sevel, lagadenniñ, reiñ kellid, korzenniñ, labourat ; *gekeimte Kartoffeln,* avaloù-douar bountet lies., avaloù-douar bagudet lies. ; *der Samen hat gekeimt,* diwan eo an hadenn ; **2.** [dre skeud.] diwanañ, dont war wel, en em ziskouez, deraouiñ, sevel, kellidañ, dideñviñ, sapiñ ; *Hoffnung keimt in seinem Herzen,* diwanañ a ra goanag (spi) en e galon, kellidañ a ra goanag (spi) en e galon.
Keimen n. (-s) : kellidañ g., kellidadur g., eginañ g., eginadur g., diwan g., diwanañ g., diwanadur g., brageziñ g., bragezadur g., brouderezh g., diwanidigezh b.
keimend ag. : o tiwanañ, o kellidañ, o korzenniñ, o tont war wel, o teraouiñ, o sevel, o labourat.
keimfähig ag. : [louza.] eginadus, kellidadus, bragezadus, hag a c'hall eginañ, hag a c'hall kellidañ, hag a c'hall brageziñ.
keimfrei ag. : dishad, dishadenn, anlestek, divikrobl ; *keimfrei machen,* dishadennañ, divakteriañ, divikrobañ, anlestañ, digontammiñ, pasteurekaat.
Keimfreiheit b. (-) : dishadennded b., anlestegezh b.
Keimhülle b. (-,-n) : [louza.] bolc'h kellidenn str./g., yalc'h kellidenn b.
Keimkorn n. (-s,-körner) */* **Keimkörnchen** n. (-s,-) : [louza.] sporenn b., spor str.
Keimling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] hadplantenn str., skourr-gouennañ g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b. ; **2.** [vioù] kilhegezh b. ; **3.** [mezeg., buhez] rizhell b.
Keimmonat g. (-s) : [istor] miz an egin g.
Keimplasma n. (-s) : [bev.] plasma eginel.
keimtötend ag. : dishadennus, bakterilazh, lazh bakteri, enepbakteri, dilestus.
Keimtötung b. (-,-en) : dishadennadur g., dishadennañ g., divakteriadur g., divikrobadur g., anlestañ g.
Keimträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger bazhilli g.
Keimung b. (-,-en) : kellidañ g., kellidadur g., eginañ g., eginadur g., diwanañ g., diwanadur g., brageziñ g., bragezadur g., brouderezh g., diwanidigezh b.
Keimzeit b. (-,-en) : mare ar c'hellidañ g., mare an eginañ g., mare an diwanañ g., mare ar brageziñ g.
Keimzelle b. (-,-n) : **1.** sporenn b., spor str., gamet g., euredig g./b., egingell b., hadgell b. ; **2.** [vioù] kilhegezh b., kellidenn vi, bouedenn b. ; **3.** [dre skeud.] diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g. ; *die Familie ist die Keimzelle des Staates,* an tiegezh eo maen diazez naturel ar Stad, ar c'hentañ kevredigezh er Stad eo an tiegezh.
kein anv-gwan amresis : nep, … ebet, tamm … ebet, gour … ebet ; *ich habe keine Zeit,* n'em eus ket a amzer ; *hier wachsen keine Bäume,* amañ ne gresk nep gwezenn ; *er hat keinen Groschen mehr,* diskantet en deus e yalc'h, ridet (plat, skañv, moan, treut, tanav, ridet) eo e yalc'h, aet eo e yalc'h d'an hesk, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, n'en deus ket mui a

voulloù, uzet eo e spilhenn, n'en deus ket segal ken, emañ Fañch ar Berr gantañ, rivinet eo e boch gant ar vezh ; *auf keine Weise, in keinster Weise,* e nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *auf keinen Fall,* a du ebet, a briz ebet, nag evit unan nag evit daou, e mod ebet, e nep hent, morse, e nep feson / e nep tro / e nep giz / war nep tro (Gregor) ; *unter keiner Bedingung,* e (war) nep diviz, nag evit unan nag evit daou, a briz ebet, n'eus forzh petra a vije (a c'hoarvezfe) ; *um keine Güter der Welt,* nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, a briz ebet, ha pa vefe kinniget din holl deñzorioù ar bed-mañ, n'eus forzh peseurt pinvidigezhioù a vefe kinniget din en eskemm, nag evit aour nag evit arc'hant ; *kein Mensch,* den, den ebet, gour, gour ebet, hini ebet, hini, kristen, kristen ebet, penn-kristen, penn-kristen ebet, nikun, nep den ; *kein anderer gefällt mir,* hini all ne blij din ; *kein anderer als du,* ken den nemedout, hini all ebet panevedout, den ebet estregedout, nikun a-hend-all nemedout ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *das ist keine kleine Summe Geld,* un dornad (un tousegad, ur poullad) brav a arc'hant eo memes tra, ur varlennad arc'hant eo memes tra, ur sammad gouest eo memes tra, ur pochad mat a arc'hant eo memes tra, ur voujedenn bravik a-walc'h eo memes tra, un tamm mat a voujedenn eo memes tra ; *es ist noch keine fünf Uhr,* n'eo ket erru pemp eur c'hoazh ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland,* n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra Iwerzhon.

keiner / keine / keines raganv amresis : hini, hini ebet, den ebet, den, gour, nikun, kristen, penn-kristen, nep den, den tout, den bev, den ganet ebet, den krouet ebet, nep unan, unan ebet, nag urcher nag archer, nep hini, ket un unan ; *keiner von uns,* hini ebet ac'hanomp, nikun ac'hanomp ; *keiner von diesen Leuten,* hini ebet eus an dud-se g., gour anezho, nikun anezho ; *keiner von beiden,* nag an eil nag egile ; *keiner ist gekommen,* n'eus deuet den ebet, n'eus deuet nikun ; *keiner von ihnen kam,* ne zeuas ket un unan anezho ; *er hat keinem was gesagt,* n'en deus lavaret ger da hini ; *es ist so gut wie keiner da,* n'eus kazi hini ebet amañ, n'eus koulz den ebet amañ ; *es ist keiner da,* n'eus penn-kristen amañ, n'eus den a-grenn amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den krouet ebet amañ, ned eus ket a nep re, n'eus foeltr den amañ ; *die oder keine ! die und sonst keine !* ken plac'h nemeti n'a fell din kaout ! ; *keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben,* hini eus an tiegezh n'int ket e boan da chom er feurm ; *ich kenne ihn wie sonst keiner,* gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *von all den Sternen leuchtet keiner mehr,* eus an holl stered ne welet mui hini ; *keiner hat es erfahren können,* chomet eo berr an holl da c'houzout ; *davon habe ich keine,* n'em eus hini ; *keiner sonst,* hini (den) all ebet, hini (den) ebet a-hend-all, ken den nemetañ, nep den all ; *keiner ist vollkommen, keiner ist perfekt,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.

keinerlei Adv. : nep, ebet ; *auf keinerlei Weise,* e nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *ich habe keinerlei Verpflichtungen,* dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei,* me ne ran ket a fed da draoù evel-se ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *sie bekommen keinerlei Hilfe,* ne vez graet netra evit o sikour.

keinerseits Adv. : **1.** eus den ebet, eus nikun ; **2**. a du ebet, a neblec'h, eus neblec'h.

keinesfalls Adv. : e nep giz, e nep tro, e nep keñver, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, griñsenn, e nep doare, e nep feson, e mod ebet, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *das ist keinesfalls zu lang,* n'eo tamm re hir ; *wir sind uns keinesfalls sicher,* n'eo ket diarvar, tamm ebet.

keineswegs Adv. : e nep giz, e nep tro, e nep keñver, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, griñsenn, e nep doare, e nep feson, e mod ebet, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *wir sind uns keineswegs sicher,* n'eo ket diarvar, tamm ebet ; *das ist keineswegs zu lang,* n'eo tamm re hir.

keinmal Adv. : gwech ebet ; *einmal ist keinmal,* ur wech da welet n'eo ket pec'hed, n'eo ket un droug ober an dra-se ur wech da welet, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket giz, n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket kustum, n'eo ket boaz, n'eo ket bemdez).

keins [*berradur evit* **keines**] *sellit ouzh* **keine(r,s)**.

Keks g. (-es,-e) : baraenn wispid b., gwispid str., gwispidenn b. ; *die Kekse sind knusprig braun,* brizh eo ar gwispid ; *Kekse zubereiten,* gwispidiñ ; *leichter trockener, knuspriger Keks,* krakilinenn b.

Keksfabrik b. (-,-en) : gwispiderezh b.

Kekshandel g. (-s) : **/ Keksherstellung** b. (-,-en) : gwispiderezh g.

Kelch g. (-s,-e) : **1.** kalir g., hanaf g., kib b., kibad b., kop g., kopad g. ; *möge dieser Kelch an mir vorübergehen,* ma pellaio an hanaf-se diouzhin ; [relij.] *Kirchenkelch,* kalir sakr g. ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen,* ober teir sin ar Groaz war ar c'halir ; **2.** *Blumenkelch,* kurunenn-vleuñv b., kalir g., ; **3.** [dre skeud.] *den (bitteren) Kelch bis zur Neige leeren, den Kelch bis auf die Hefe leeren,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek

ar berad diwezhañ ; *der bittere Kelch,* kalir an dismegañsoù g.
Kelchblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-galir b., sepalenn b.
Kelchblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn deliek b., bleunienn galir b.
Kelchblüter g. (-s,-) : [louza.] plant bleunioù kalir str.
kelchförmig ag. : a-stumm gant ur c'halir, e stumm ur c'halir, e doare ur c'halir, e doare kaliroù, a-zoare gant ur c'halir, a-zoare gant kaliroù, a-seurt gant ur c'halir, a-seurt gant kaliroù.
Kelchglas n. (-es,-gläser) : kalir g., hanaf g., kib b., kop g.
Kelchschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen.] fiez-mor str.
Kelle b. (-,-n) : **1.** kloge b., kogloa b., loa-bod b. ; *eine Kelle Suppe,* ur glogead soubenn b. ; **2.** loa-vañson b., pal-daol b., loa-blat b. ; **3.** [trenioù] bazh wenn b.
Keller[1] g. (-s,-) : kav g. ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber,* n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ ; *Weinkeller,* kav ar gwin g., kav-gwin g., kav g. ; *Vorratskeller,* kav ar pourvezioù g. ; *Ratskeller,* ostaleri e kav an ti-kêr b. ; *ein voller Keller,* ur c'haviad g. ; *in den Keller hinuntergehen,* diskenn er c'hav, diskenn d'ar c'hav.
Keller[2] g. (-s,-) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.
Kellerassel b. (-,-n) : [loen.] moc'h-koad str., hoc'h-koad g., laou-dar str., laou-douar str., gwrac'h-lann b., gwrac'h-oaled b., gwrac'h-prenn b.
Kellerei b. (-,-en) : kav gwin g.
Kellerer g. (-s,-) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.
Kellerfalte b. (-,-n) : pleg kleuz g.
Kellerfenster n. (-s,-) : tarzhell-gav b.
Kellergeschoss n. (-es,-e) : danzouar g., dan g.
Kellergewölbe n. (-s,-) : **1.** bolz gav b. ; **2.** [dre astenn.] kav bolzek g.
Kellerkind n. (-s,-er) : [dre skeud.] bugel dispriziet g.
Kellerlokal n. (-s,-e) : tavarn danzouar b., tavarn dindandouar b.
Kellermeister g. (-s,-) : paotr ar c'hav-gwin g., mestr ar c'hav-gwin g., boutailher g.
Kellerwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] lizher-eskemm pro forma g., lizher-paeañ flodus ha malisius g., lizher-eskemm kamambre g.
Kellerwirtschaft b. (-,-en) : tavarn danzouar b., tavarn dindandouar b.
Kellerwohnung b. (-,-en) : ranndi danzouar b., kav annezet g.
Kellner g. (-s,-) : paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g., tavarner g.
Kellnerin b. (-,-nen) : plac'h an ostaleri b., matezh ostaleri g., matezh b.
kellnern V.gw. (hat gekellnert) : bezañ paotr ostaleri, bezañ plac'h ostaleri, bezañ matezh en un ostaleri.
Kelp g. (-s) : [louza.] tali str., talienn b., kalkud str. ; *die blattähnlichen Wedel des Kelps,* ar c'horre str.
Kelte g. (-n,-n) : Kelt g. ; *die früheren Kelten,* ar Gelted kozh lies. ; *die Kelten aus Übersee,* ar Gelted tramor lies.
Keltenheit b. (-) : keltelezh b., [yezh.] keltiegezh b.
Kelter b. (-,-n) : gwaskell b., gwask g./b., gwaskerell b., gwaskerez b., presouer g.
Kelterbalken g. (-s,-) : kazeg b.
keltern V.k.e. (hat gekeltert) : [gwin] gwaskañ, mac'hañ ; *Trauben keltern,* gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell ; *Apfelwein keltern,* gwaskañ ar sistr, lakaat ar waskadenn dindan ar waskell.
Keltern n. (-s) : [gwin] gwaskadenn b., gwaskadurezh b., gwaskañ g.
Keltia n. (-s) : Keltia b.
Keltin b. (-,-nen) : Keltez b.
keltisch ag. : **1.** kelt ; [istor] *keltischer Sänger,* barzh g. ; *keltische Stämme,* meuriadoù kelt lies. ; **2.** [yezh.] keltiek ; *keltische Sprachen,* yezhoù keltiek lies. ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen,* ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; *was haben die keltischen Sprachen gemeinsam ?* pere eo an heñvelderioù heverkañ etre ar yezhoù keltiek ? ; *eine keltische Inschrift,* un enskrivadur keltiek g. ; *keltisches Wort,* ger keltiek g. ; **3.** [arz, sevenadur] keltiek ; *die Keltische See,* ar Mor Keltiek g. ; *die keltische Kunst,* an arz keltiek g. ; *die keltische Kultur,* ar sevenadur keltiek g. ; *keltisches Kreuz,* kroaz keltiek b. ; *keltischer Verein, keltische Gesellschaft,* kelc'h keltiek g. ; *der Internationale Keltische Kongress,* ar C'hendalc'h Keltiek Etrebroadel g. ; *die keltische Musik,* ar sonerezh keltiek g.
Keltisch n. : [yezh.] keltieg g.
Keltischsprechende(r) ag.k. g./b. : keltieger g., keltiegerez b.
keltisieren V.k.e. (hat keltisiert) : keltaat, keltiekaat, [yezh.] keltiekaat.
V.em. : **sich keltisieren** (hat sich (t-rt) keltisiert) : keltaat, keltiekaat, [yezh.] keltiekaat.
Keltologe g. (-n,-n) : keltiegour g.
Keltologie b. (-) : keltiegouriezh b.
keltologisch ag. : keltiegouriezhel, … keltiegouriezh.
Keltomania b. (-) : brizhkeltiegouriezh b.
Kelvin n. (-s,-) : [fizik] kelvin g.
Kelvinskala b. (-) : [fizik] skeuliad Kelvin b.
Kemenate b. (-,-n) : **1.** [istor] sal domm en ur c'hastell-kreñv b. ; **2.** sal ar maouezed b. ; **3.** [dre astenn.] saloñsig g., kambr-itron b.
Kendo n. (-s/-) : [sport] kendo g.
Kenia n. (-s) : Kenia b., Kenya b.
kennbar ag. : anavezadus, diforc'hus.
kennen V.k.e. (kannte / hat gekannt) : **1.** anavezout, anaout, anavout, gouzout, gouzout anv eus, kaout anaoudegezh eus ; *etwas nicht kennen,* bezañ dianaoudek eus udb, dizanavezout udb, dianavezout udb, dianaout udb, na c'houzout anv eus udb ; *jemanden gründlich (in- und auswendig / wie seine Westentasche) kennen,* gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ

debret ur minod holen gant u.b. ; *ich kenne ihn nicht sehr gut,* n'anavezan ket kaer anezhañ, n'anavezan ket mat anezhañ, an tammig meiz am eus outañ a zo gwall zister ; *ich kenne seinen wunden Punkt,* me a oar ar pleg warnañ, anavezout a ran an tu gwan anezhañ ; *ich kenne diese Leute überhaupt nicht,* an dud-se n'int na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an dud-se, n'em eus anaoudegezh ebet en dud-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an dud-se, bez' eo an dud-se dianav-rik din, n'ouzon mann eus doare an traoù-se ; *ich kenne diesen Typ nicht,* dianaoudek eo an den-se din, n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'anavezan tamm an den-se, n'ouzon anv ebet anezhañ ; *etwas vom Hörensagen kennen,* gouzout udb diwar (dre) gleved ; *jemanden dem Sehen nach kennen,* anavezout u.b. evit ur gwel (diwar ur gwel, diouzh e welet, diwar welet, a-wel), n'anavezout u.b. nemet kement ha gwelet ; *keine Rücksicht kennen,* bezañ divat (direspet) (Gregor), bezañ didruez (dizamant, dibalamour, dizouj) ; *das Meer kennt keinen Pardon,* ar mor a zo ur gwall baotr, ar mor a zo treitour ; *noch nie gekannte Freude,* levenez dianav b. ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands,* ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *sein Handwerk (gut) kennen,* gouzout mat diouzh e vicher, bezañ akuit war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, bezañ dornet mat, bezañ gourdon ouzh e labour, bezañ ifam war e vicher, bezañ kalet war e vicher, bezañ doazh war e vicher, bezañ don war e vicher, bezañ kreñv war e vicher, bezañ arroutet war e vicher, bezañ ur mailh-micherour ; *keine Grenzen kennen,* na anaout moull ebet, na sellet blaz ebet, na c'houzout na tailh na bailh ; *seine Dummheit kennt keine Grenzen,* n'eus moull ebet d'e sotoni ; [tr-l] *ich kenne meine Pappenheimer,* anavezout a ran va saout diouzh o c'hernioù ; **2.** [dre astenn.] *jemanden kennen lernen,* ober anaoudegezh gant (ouzh, eus, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *sehr erfreut, Sie kennen zu lernen,* laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; P. *du wirst mich noch kennen lernen,* m'en diskouezo dit ! tomm e vo da'z chupenn bremaik ! gortoz, bremaik e klevi ur guchenn ganin-me ! bremaik e klevi da jeu ganin-me ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! me a zreso da gorf dit ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! te az po war da groc'hen ! ; *Not kennt kein Gebot,* bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket - an ezhomm a ra ar pec'hed - ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re - ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ouzh ar red n'eus louzoù ebet ; *was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht,* ret eo anavezout a-raok karout.

V.em. **sich kennen** (kannten sich / haben sich gekannt) : en em anavezout, anavezout an eil egile ; *sich selbst kennen,* emanavezout, en em anavezout.

kennenlernen / kennen lernen (hat kennengelernt / hat kennen gelernt) V.k.e. : *jemanden kennenlernen,* ober anaoudegezh gant (ouzh, eus, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *etwas näher kennenlernen,* dont da gaout amploc'h anaoudegezh eus udb, mont pelloc'h en anaoudegezh udb, dont da c'houzout hiroc'h diwar-benn udb, dont da anavezout gwelloc'h udb ; *die Praxis kennenlernen,* deskiñ ar pratik ; *sehr erfreut, Sie kennenzulernen,* laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; P. *du wirst mich noch kennenlernen,* m'en diskouezo dit ! tomm e vo da'z chupenn bremaik ! gortoz, bremaik e klevi ur guchenn ganin-me ! bremaik e klevi da jeu ganin-me ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! me a zreso da gorf dit ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! te az po war da groc'hen ! me a zesko dit ober seurt traoù !

kennenswert ag. : da welet, da zizoloiñ, danvez ur sell ennañ, hag a dalv ar boan bezañ dizoloet.

Kenner g. (-s,-) : anaoudeg g., mailh g., mestr g., anavezer g., tad den g., gouizieg g. ; *er ist ein Weinkenner,* hennezh a oar diouzh ar gwinoù, arroutet-mat eo war ar gwin.

Kennerblick g. (-s,-e) : *mit Kennerblick,* gant taol-lagad ar mestr, gant daoulagad an anaoudeg.

kennerhaft ag. : hag a oar, abil, ampart.

Kennerin b. (-,-nen) : anaoudegez b., mestrez b., anavezerez b.

kennerisch ag. : hag a oar, abil, ampart.

Kennermiene b. (-,-n) : neuz intentet-mat b. (Gregor).

Kennkarte b. (-,-n) : kartenn-anv b., teul-anaout g.

Kennmarke b. (-,-n) : plakenn anv b.

Kennnummer b. (-,-n) : niverenn anaout b.

Kennstrich g. (-s,-e) : merk g.

kenntlich ag. : anavezadus, diforc'hus, aes da anaout ; *kenntlich machen,* merkañ, aroueziñ, diforc'h, diforc'hiñ, doareañ ; *kenntlich gemacht,* doareet [gant].

Kenntlichmachung b. (-,-en) : aroueziadur g., spisverkadur g., diforc'hidigezh b.

Kenntnis b. (-,-se) : anaoudegezh b., gouiziegezh b., gouvidigezh b., gouiziadur g., deskadurezh b., deskamant g., anaoud g., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g. ; *gute Kenntnisse in Kunstgeschichte haben,* bezañ desket-bras war tachenn istor an arzoù, bezañ gouiziek war istor an arzoù, kaout un tamm mat a ouiziadur eus istor an arzoù ; *Kenntnisse erwerben,* prenañ deskadurezh, prenañ gouiziadur, frankaat e sellad war ar bed, frankaat e anaoudegezh, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez, en em zeskiñ, diorren e spered, stuziañ e spered, tapout deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, deskiñ skiant, dastum anaoudegezhioù (deskadurezh, gouiziegezh) ; *ihre Kenntnisse der englischen Sprache waren unzureichend,* re vunut e oa he saozneg ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *erworbene Kenntnisse,* tapadur g. ; *jemandem etwas zur Kenntnis bringen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb., reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *jemanden von etwas in Kentnis setzen,* daveiñ udb d'u.b.,

kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *ich habe sie von meinem Vorhaben in Kenntnis gesetzt,* merket em eus va mennozh dezho, roet em eus dezho da c'houzout petra emaon e soñj d'ober, roet em eus anaoudegezh dezho eus pezh emaon e soñj d'ober ; *etwas zur Kenntnis nehmen,* merkañ udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; *von etwas Kenntnis nehmen,* dont da c'houzout udb, kemer anaoudegezh eus udb (Gregor) ; *in Kenntnis der Sachlage,* gant gouiziegezh vat, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat (vat), a-zevri-kaer, a-ratozh(-vat), dre e ratozh ; *Geschäftskenntnisse,* skiant-prenet (chem g., chemet g.) war tachenn an aferioù b., skiant-prenañ war tachenn ar genwerzh b. ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu,* mont a ra ingal-ingal ar gouiziadurioù war greskiñ ; *Sachkenntnisse,* anaoudegezhioù (gouiziegezhioù) arbennik ; *ohne jemandes Kenntnis,* hep gouzout d'u.b., hep rat(ozh) d'u.b., en dic'houzoud d'u.b., anez gouzout dare d'u.b., e kuzh d'u.b., e kuzh ouzh u.b. ; *ohne Kenntnis, ohne Kenntnisse,* amzesk, dizesk, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus.

Kenntnisnahme b. (-) : taol anaout g., fed da zont da c'houzout udb g., fed da gemer anaoudegezh eus udb (Gregor) g., kelaouadur g., kelaouerezh g. ; *zur Kenntnisnahme,* evit kelaouiñ ac'hanoc'h, da gelaouiñ ac'hanoc'h, evit ho titouriñ, deoc'h da c'houzout.

kenntnisreich ag. : gouiziek, lennek, desket-kaer.

Kennung b. (-,-en) : arouez b., merk g., arouez diforc'hus b., merk anat g., doareenn b.

Kennwort n. (-s,-e) : **1.** boneg b. ; **2.** ger-tremen g., ger-anaout g., ger ar ged g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor).

Kennzahl b. (-,-en) : **1.** [pellgomz] igorell b., niverenn an departamant b., niverenn ar vro b. ; **2.** feuriader g., merk g., niver g.

Kennzeichen n. (-s,-) : arouez b., arouezenn b., doareenn b., aroueziadur g., pennarouez b., merk g., merkad g., arouez diforc'hus b., merk anat g., ardamez g., azon heverk g. ; *amtliches Kennzeichen,* niverenn ar c'harbed b., niverenn garr-tan b., marilhadur g. ; *charakteristisches Kennzeichen,* unperzh g.

kennzeichnen V.k.e. (hat gekennzeichnet) : aroueziñ, arouezennañ, pennaroueziañ, dezverkañ, spisverkañ, spisañ, doareañ, merkañ ; *unsere Schafe sind gekennzeichnet worden,* ur merk a zo bet lakaet d'hon deñved, merket eo hon deñved ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo,* ar rummad kartoù karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ, ul lankell ruz a verk ar rummad kartoù karo ; *jeden Warenartikel genau kennzeichnen,* aroueziñ mat pep tamm marc'hadourezh, aroueziñ mat pep traezenn, merkañ mat pep traezenn, lakaat ur merk war pep tamm marc'hadourezh, lakaat ur merk war pep traezenn ; *diese Tat kennzeichnet ihn,* ar pezh en deus graet a zo arouezius (arouezus) eus e demz-spered, ar pezh en deus graet amañ (an oberezh-se) a arouez mat anezhañ ; *die Lage als kritisch kennzeichnen,* aroueziñ ar blegenn evel bezañ gwall arvarus, kavout gwall arvarus ar blegenn.

kennzeichnend ag. : arouezius, arouezus, arouezennek, spisverkus ; *eine kennzeichnende Gebärde,* ur jestr anat g., ur jest aes da gompren g. ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind kennzeichnend für das Bretonische,* an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg.

Kennzeichnung b. (-,-en) : aroueziadur g., marilhadur g.

Kennziffer b. (-,-n) : **1.** niverenn varilh b., niverenn-anaout b., marilhadur g. ; **2.** [kenw.] boneg b., daveenn b. ; **3.** [mat.] naouuster g.

Kenotaph n. (-s,-e) : monumant ar re varv g., monumant koun g., maen-koun g., bolz-kañv b., bolz-eñvor b.

Kentaur g. (-en,-en) : [mojenn.] denvarc'h [*liester* denvirc'hi] g., den-marc'h [*liester* tud-varc'h] g.

kentern V.gw. (ist gekentert) : treiñ war e c'henoù, troc'holiañ, eilpenniñ.

Keramik b. (-,-en) : **1.** [traezenn] kroc'han g., pri-poazh g., priaj g., poazhprienn b. ; **2.** [arz] kroc'hanerezh g., prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b.

Keramiker g. (-s,-) : kroc'haner g., priour g.

keramisch ag. : kroc'hanel, ... pri-poazh, ... prierezh.

Keratin n. (-s) : [korf.] kornsae b., keratin g., sae-al-lagad b.

Keratotomie b. (-,-n) : [mezeg.] keratotomiezh b.

Kerbe b. (-,-n) : **1.** ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., drailh g., ingoch g. ; *eine Kerbe ins Holz schneiden,* ober un ask en un tamm koad, askiñ (hoskiñ, kochañ) un tamm koad, ober ur c'hoch (un hosk, ur c'hran) er c'hoad ; **2.** P. garbedenn b., pleg ar peñsoù g. ; **3.** P. *in die gleiche Kerbe schlagen, in die gleiche Kerbe hauen,* **a)** fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ, bezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., skeiñ war an tach ; **b)** bezañ a-dra an eil gant egile, gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bezañ war an hevelep neudenn, bountañ (sachañ) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton.

Kerbel g. (-s) : [louza.] serfilh str.

kerben V.k.e. (hat gekerbt) : askiñ, askennañ, hoskiñ, kochañ, skejañ, ober ur c'hoch (un hosk, ur c'hran) e.

Kerbholz n. (-es) : **1.** tailhenn b. ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat viel auf dem Kerbholz,* peadra (meur a walldaol) en deus war e goustiañs, n'eo ket glan a dorfed, ur bern kerc'h a zo e-mesk e segal.

Kerbstock g. (-s,-stöcke) : tailhenn b.

Kerbtier n. (-s,-e) : [loen.] amprevan g., waoñ g.

Kerckring-Falten lies. : [korf.] plegoù kelc'hiek ar vouzellenn voan lies.
Kerf g. (-s,-e) : [loen.] amprevan g., waoñ g.
Kerguelen n. : Kergelenn b. ; *der Kerguelen-Archipel,* Inizi Kergelenn lies.
Kêr-Iz n. : Kêr-Iz b. ; *wenn Kêr-Iz nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen,* pa ziveuzo Kêr-Iz e veuzo Pariz.
Kerker g. (-s,-) : toull-bac'h g., bac'h b., karc'har g., jeal g., lec'h teñval g. ; *jemanden in den Kerker werfen,* bac'hañ u.b., toullbac'hañ u.b., karc'hariañ u.b., lakaat u.b. er c'harc'har (en toull-bac'h, er goudor), lakaat u.b. er c'hloz, dastum u.b. er c'hloz, kraouiañ u.b., kas u.b. d'ar bidouf, lakaat u.b. en disheol, lakaat u.b. er sac'h maen, pakañ u.b. en toull ; *im Kerker schmachten,* michodiñ en toull.
Kerkerhaft b. (-) : [istor] bac'hidigezh b., bac'hadur g., prizonadur g., prizoniadur g., karc'haridigezh b., prizonidigezh b., enserridigezh b.
Kerkermeister g. (-s,-) : karc'harour g., jolier g.
Kerkerstrafe b. (-,-n) : [istor] bac'hidigezh b., karc'haridigezh b.
Kerl g. (-s,-e/-s) : **1.** paotr g., gwaz g., mal g. ; *Kerle,* paotred lies., gwersed lies., maled lies., malien lies. ; *ein großer Kerl,* ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur c'hrennard mat g., ur peulvan g. (Gregor) ; *ein feiner Kerl,* ur paotr a-feson g., ur paotr a-zoare g., ur paotr tre g., ur paotr kenañ g., ur gwaz g., un den a neuz g., un den da blijout g. ; *er ist ein prima Kerl,* un paotr tre eo, un den kenañ eo hennezh, hennezh a zo ur paotr eus ar gwellañ, hennezh a zo ur paotr a'r gwellañ, hennezh a zo un ebeul anezhañ, ur fouin eo hennezh, un den a neuz eo, hennezh a zo ur paotr da blijout ; *sie ist ein prima Kerl,* ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh, ur plac'h a neuz eo, ur plac'h da blijout eo honnezh, honnezh a zo ur plac'h a'r gwellañ, honnezh a zo ur plac'h eus ar gwellañ ; *er ist kein schlechter Kerl,* n'eo ket ur gwallbaotr, n'eo ket drouk tamm ebet ; *ein elender Kerl, ein übler Kerl, ein gemeiner Kerl,* ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur renavi g., un ampouailh g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., un den brein betek mel e eskern g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ul loen gars g., ur c'hast b., ur gaster g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., un dra vil g., un dra fall g., ur boufon g., ur fouin g., un ebeul g. ; *das ist ein übler Kerl, das ist ein elender Kerl,* hennezh 'zo gwaz a-walc'h, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ ; *das ist ein Kerl !* hennezh a zo ur maout a zen ! hennezh 'zo ur gwaz ! ; *ein dummer Kerl,* ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur geolieg g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù bras g., ur genoù frank g., ur begeg g., ur beulke g., ul leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur paourkaezh diod g., ur balbouzer g., ur balteg g., ur bajaneg g., ur papelod g., un droch g., ur penn droch g., un den sot g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g., ur makez penn leue g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ur magn g., ur penn luch g. ; *armer Kerl !* paourkaezh den ! ; *das ist ein falscher Kerl,* n'eus nemet kildro ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, un den brav a ran gantañ, ur goarenn a zo anezhañ ; **2.** peanv g., tra g., mal-bran g. ; *wie heißt der Kerl ?* piv eo ar peanv-se ? piv eo ar penn pikous-se ? piv eo an dra-mañ ? piv eo ar mal-bran-se ? ; *ich habe keine Ahnung, wer dieser Kerl ist,* n'ouzon ket piv eo an dra-mañ ; *dieser Kerl,* ar machin-se g., an istrogell-se g., ar c'hozh den-se g., an dra-mañ g., ar mal-bran-se g., ar penn pikous-se g.
Kerlchen n. (-s,-) : P. boulom g., boulomig g., blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bistrakig g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., plog g., babouz g., kac'her g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g., kampinod g.
Kermes g. (-es) : **1.** [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane g. ; **2.** [liv] tane g., karmin g.
Kermeslaus b. (-,-läuse) : [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane g.
Kern g. (-s,-e) : **1.** [louza.] maen g., askorn g., kraoñenn b., spluz str., plusk str., greun str., had str. ; *der Kirschkern,* maen ar gerezenn g., ar maen kerez g., an askorn kerez g., kraoñenn ar gerezenn b. ; *spuck den Kirschkern aus,* tuf da askorn kignez en-dro ; *Birnenkern,* spluz per str., plusk per str., greun per str., had per str. ; *Orangenkern,* spluz orañgez str., plusk orañgez str., greun orañgez str., had orañgez str.
2. bouedenn b., kreiz g., kraoñell b., krek g., kalon b., kalonenn b., nukleüz g., derc'han g., derc'henn b. ; *der Kern der Nuss,* bouedenn ar graoñenn b. ; *der Kern der Karotten ist verfault,* kreizoù ar c'harotez a zo brein ; [bev.] *Zellkern,* nukleüz g., kraoñell b. ; [kimiezh] *Kern eines Atoms,* nukleüz un atomenn g., derc'han g., derc'henn b.
3. [dre skeud.] natur b., danvez g. ; *der Kern einer Frage,* dalc'h brasañ ur gudenn g., don-donañ (skoulm g., donig-

don g., mudurun b.) un afer g., ar poent grevusañ eus un afer g., ar poent pounnerañ eus un afer g., stagell un afer (Gregor) b. ; *wir kommen nun zum Kern der Sache,* erruout a reomp bremañ e kreiz ar c'hoari, mont a reomp bremañ dre greiz ar stad, stagañ a reomp bremañ gant mudurun an afer ; *das ist des Pudels Kern !* amañ emañ holl an dalc'h (ar skoulm, mudurun an afer) ! amañ emañ an amanenn ! amañ emañ ar c'hoari ! setu neuze an diskoulm eus an afer ! ; *in dem Jungen steckt ein guter Kern,* danvez mat a zo er paotr-se, paotr mat eo en e had, anien vat a zo er paotr-se ; [preder.] derc'hvoud g., solwez g.
4. [kr-l] *je bitterer die Schale, desto süßer der Kern,* ret eo terriñ ar graoñenn evit kaout he bouedenn - ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - taer da welout ha laosk da c'houzout.
Kern- / kern- 1. … nukleel, … derc'hanel, … atomek, … kraoñellek ; **2.** peur-, … da vat, … pennañ, penn-.
Kernarbeitszeit b. (-,-en) : taluad labour ret g., eurvezhioù labour ret lies. [evit an implijoù-amzer diouzh c'hoant].
Kernbeißer g. (-s,-) : [loen.] beg tev g., tarveg an hogin g.
Kernbestandteil g. (-s,-e) : [fizik] kedelfenn nukleel b.
Kernbohrung b. (-,-en) : [mengleuz.] karoteziñ g.
Kernbrennstoff g. (-s,-e) : [fizik] helosk nukleel g., loskant derc'hanel g.
Kernchemie b. (-) : kimiezh nukleel b., kimiezh derc'hanel b.
Kernchen n. (-s,-) : [louza.] spluz str., plusk str., greun str., had str.
kernen V.k.e. (hat gekernt) : [tekn.] karotezañ.
Kernen n. (-s) : karoteziñ g.
Kernenergie b. (-) : energiezh nukleel b., gremm derc'hanel g. ; *auf die Kernenergie setzen,* skeiñ war hent an energiezh nukleel, lakaat e spi er gremm derc'hanel.
Kernenergieanlage b. (-,-n) : aveadur nukleel g., staliadur nukleel g., kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.
Kernexplosion b. (-,-en) : tarzhadenn atomek b., tarzhadenn nukleel b., blosk derc'hanel g.
Kernfach n. (-s,-fächer) : [skolioù] danvez-skol pennañ g., diskiblezh pennañ b.
Kernfamilie b. (-,-n) : familh diazez b., tiegezh diazez g. [mamm, tad ha bugel].
Kernforscher g. (-s,-) : atomour g., arbennigour war ar fizik derc'hanel g.
Kernforschung b. (-,-en) : imbourc'h derc'hanel g.
Kernfrage b. (-,-n) : *die Kernfrage,* ar c'hraf pouezusañ g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., an amanenn g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g.
Kernfrüchte lies. : [louza.] frouezh splus str., frouezh splusek str.
Kernfusion b. (-,-en) : [nukl.] uniadur derc'hanel g., uniedigezh nukleel b.
Kernfusionsenergie b. (-) : energiezh diwar uniedigezh an atom b., gremm diwar an uniedigezh derc'hanel g.
Kernfusionswaffe b. (-,-n) : bombezenn H b.
Kerngedanke g. (-ns,-n) : pennvennozh g., mennozh diazez g.
Kerngehäuse n. (-s,-) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., ragn g., kalonenn b., kalon b.
kerngesund ag. : digleñved, diwanderioù, yac'h-pesk, yac'h-beuz, yac'h-bloc'h, yac'h-kloc'h, yac'h-frev, yac'h evel ur pesk, yac'h evel ar beuz, yac'h ha dibistig, yac'h ha divac'hagn, dinamm, bouljant, yac'h ha diampech, dinamm a bep mac'hagn, bouilh, distag diouzh pep kleñved.
kernhaft ag. : **1.** fetis, magus, fonnus, dalc'h ennañ, bouedek ; **2.** [dre skeud.] dalc'hus, nerzhus, bagol, start, postek, serzh.
Kernholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] derc'h g., koad derc'h g., koad eus kalonenn ar wezenn g., koad eus derc'henn ar wezenn g., koad eus an troc'h kentañ g.
Kernhülle b. (-,-n) : [bev.] koc'henn ar graoñell b.
kernig ag. : **1.** [louza.] splusek, … splus ; **2.** [dre skeud.] *kerniger Witz,* bourd pebret g. ; *kernige Rede,* komzoù kreñv (pebret, nerzhus) lies. ; *kerniger Ausdruck,* trolavar nerzhus b. ; **3.** [dre astenn.] *kernige Nahrung,* boued fetis (magus, fonnus, dalc'h ennañ, nerzhus) g. ; **4.** dalc'hus, nerzhus, bagol, start, postek, serzh.
Kernkraft b. (-) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b.
Kernkraftanlage b. (-,-n) : aveadur nukleel g., staliadur nukleel g., kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g. ; *Stilllegung einer Kernkraftanlage,* serridigezh ur greizenn nukleel b.
Kernkraftbefürworter g. (-s,-) : dalc'hiad an energiezh nukleel g., skorer an energiezh nukleel g., harper an energiezh nukleel g., aduad an energiezh nukleel g.
Kernkraftbefürworterin b. (-,-nen) : dalc'hiadez an energiezh nukleel b., skorerez an energiezh nukleel b., harperez an energiezh nukleel b., aduadez an energiezh nukleel b.
Kernkraftgegner g. (-s,-) : enebour an energiezh nukleel g. **Kernkraftgegnerin** b. (-,-nen) : enebourez an energiezh nukleel b.
Kernkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.
Kernladung b. (-,-en) : bec'hiad atomek g. bec'hiad an derc'han g.
Kernleder n. (-s,-) : lêr kentañ troc'h g., lêr heberzh g., lêr eus an dibab g., lêr diouzh an dibab g., lêr a'r blein g., lêr a'r choaz g., lêr a'r boulc'h g., lêr eus ar gwellañ g., lêr a'r c'haerañ g., lêr dibab g.
kernlos ag. : [louza.] divein, displus, diaskorn, dihad.
Kernmehl n. (-s) : flour gwinizh g., flourenn ar bleud b., flourenn vleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor).
Kernmembran b. (-,-en) : [bev.] koc'henn ar graoñell b.
Kernobst g. (-es) : [louza.] frouezh splus str., frouezh splusek str.
Kernphysik b. (-) : fizik nukleel g., fizik derc'hanel g.
Kernpunkt g. (-s,-e) : *der Kernpunkt,* ar c'hraf pouezusañ g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an amanenn g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar pep pouezusañ g., ar

pep donañ eus udb g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh hag a gont ar muiañ g., ar pezh hag a zoug g., ar gempenn b.
Kernreaktion b. (-,-en) : dazgwered nukleel g., reaktadenn nukleel b.
Kernreaktor g. (-s,-en) : reaktor nukleel g., dazgwrereder derc'hanel g.
Kernschatten g. (-s,-) : skeud pur g., skeud rik g., skeud klok g.
Kernschmelze b. (-,-n) : uniadur kalonenn ar reaktor nukleel g., uniadur kalonenn an dazgwrereder derc'hanel g.
Kernseife b. (-) : soavon gwerc'h g., soavon vrikenn g., soavon diazez g., soavon Marsilha g.
Kernspaltung b. (-,-en) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atom g., digevanidigezh an atom b., digevanañ an atom g.
Kernspaltungsbombe b. (-,-n) : bombezenn A b.
Kernspintomograf g. (-en,-en) : [mezeg.]
Kernspintomografie b. (-,-n) : [mezeg.] skeudennerezh dre zasson gwarellel g.
Kernspruch g. (-s,-sprüche) : setañs b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b.
Kernstück n. (-s,-e) : pezh pennañ g., pennlodenn b.
Kerntechnik b. (-) : teknik nukleel g., teknik derc'hanel g.
Kernteilung b. (-,-en) : [bev.] mitoz g., kariokinez b., rannadur ar graoñell g.
Kerntruppen lies. : [lu] bagadoù soudarded eus ar vegenn lies., unvezioù stourm eus ar vegenn lies., bagadoù stourm eus ar vegenn lies.
Kernverschmelzung b. (-,-en) : **1.** [fizik] uniadur derc'hanel g., uniedigezh nukleel b. ; **2.** [bev.] uniadur ar gametoù g., uniedigezh ar gametoù b.
Kernwaffe b. (-,-n) : [lu] arm derc'hanel g., arm atomek g., arm nukleel g.
kernwaffenfrei ag. : *kernwaffenfreie Zone,* tachenn hep armoù nukleel enni b.
Kernwaffensperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit dispaotadur an armoù derc'hanel g.
Kernwaffenversuch g. (-s,-e) : arnod derc'hanel g., arnod nukleel g.
Kernwaffenversuchsstopp g. (-s-) : harz lakaet d'an arnodoù derc'hanel g., harz lakaet d'an arnodoù nukleel g.
Kernzeit b. (-,-en) : **1.** taluad labour ret g., eurvezhioù labour ret lies. [evit an implijoù-amzer diouzh c'hoant] ; **2.** [skolioù] implij-amzer diazez [eus 7 eur 30 betek 1 eur goude kreisteiz] g.
Kernzertrümmerung b. (-,-en) : [fizik] skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atom g., digevanidigezh an atom b., digevanañ an atom g.
Kerosin n. (-s) : [kimiezh] kerozen g.
Kerze b. (-,-n) : **1.** goulaouenn b., goulaouenn-goar b., kantol b., kantol-goar b., kantol-c'houloù b., penn gouloù g., pennad gouloù g., pennad goulaouenn g., piled g., gouloù-koar g., gouloù g., boujienn b., torch-koar g., mouch-gouloù g. ; *große Wachskerze,* piled bras g., piler g. ; *die Kerze flackert,* skediñ-diskediñ a ra ar c'houlaouenn-goar ; *eine Kerze,* ur penn gouloù g. ; *die Kerze glüht aus,* deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vervel ; *die Kerze ist ausgegangen,* marv eo ar gantol ; *eine Kerze ausblasen, eine Kerze putzen, eine Kerze schnäuzen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, c'hwezhañ e fri d'ur c'houlaouenn-goar, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ur c'houlaouenn-goar, mouchañ ur c'houlaouenn-goar, lazhañ al lutig ; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken,* lakaat ur c'houlaouenn war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlaouenn er c'hantolor ; *Osterkerze,* kantol-bask b., piled-pask g. (Gregor) ; *dem heiligen Erwan eine Opferkerze spenden,* lakaat ur c'houlaouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan ; *bei den Pardons wird mehr Geld für Wein ausgegeben als für Kerzen,* mui a win a zispigner er pardonioù eget a goar ; **2.** [kirri-tan] boujienn b., eliener g. ; **3**. [sport] trebez b. ; *eine Kerze machen,* ober trebez ; *eine Kerze schießen,* kas ar vell a-blom er vann, stlepel ar vell a-bik er vann, bannañ ar vell a-bik d'al laez.
Kerzenauktion (-,-en) : gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b.
Kerzenbeleuchtung b. (-,-en) : gouloù kantol g.
Kerzendocht g. (-s,-e) : poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], mouchenn b., mouch g. ; *schwelender Kerzendocht, verglühender Kerzendocht,* mouch o c'hlaouenniñ g., poulc'henn o poufal b. ; *brennender Kerzendocht,* pennad-poulc'henn o teviñ g.
Kerzenerguss g. (-s,-ergüsse) : koc'hien kantol-koar g.
kerzengerade ag. : a-sav-sonn ; *kerzengerade stehen wie eine Eins,* bezañ reut evel ur pres (evel ur vazh, evel un ibil er bleud, evel ur ganabenn, evel un tamm koad), bezañ sonn evel ur ganabenn, bezañ sonn evel ur roc'h, bezañ sonn en e sav evel ur blantenn, bezañ eeun evel ur vazh, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, en em zerc'hel evel ur peul, bezañ sonn evel ur peul-karr, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur piler, bezañ plom e-giz ur post kloued, bezañ plom e-giz un tour, bezañ plom evel ur maen, chom sonn evel ur vazh kloued, bezañ reut ha sonn evel un tonton besk, bezañ eeun evel un tach, bezañ sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog.
Kerzengießer g. (-s,-) : goulaouier g.
Kerzenhalter g. (-s,-) : boujiod g., kantolor g., doug-goulaouennoù g., dalc'her goulaouennoù g.
Kerzenhändler g. (-s,-) : goulaouier g.
Kerzenhütchen n. (-s,-) : mougerig g., korn-mouger g., mouger-gouloù g., gwalenn-vougerez b., lazh-lutig g.
Kerzenleuchter g. (-s,-) : kantolor g., kantolor-barrek g., kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g., kantolor brankek g.
Kerzenlicht n. (-s) : gouloù kantol g.
Kerzenlöscher g. (-s,-) : mougerig g., korn-mouger g., mouger-gouloù g., gwalenn-vougerez b., lazh-lutig g.
Kerzenmacher g. (-s,-) : goulaouier g., koarer g.
Kerzenrückstände lies. : koc'hien kantol-koar g.
Kerzenschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez boujiennoù g., alc'hwez elieneroù g.
Kerzenständer g. (-s,-) : kantolor g. ; *mehrarmiger Kerzenständer,* kantolor-barrek g., kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g., kantolor brankek g.

Kerzenstummel g. (-s,-) / **Kerzenstumpf** g. (-s,-stümpfe) : tamm goulaouenn g., darn c'houlaouenn b.
Kerzenversteigerung (-,-en) : gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b.
Kerzenweihe b. (-,-n) : [relij.] gouel Maria ar Gouloù g.
Kerzenzieher g. (-s,-) : goulaouier g.
Kerzenzündung b. (-,-en) : [kirri-tan] enaouerezh dre voujiennoù g., enaouerezh dre elieneroù g.
Kescher g. (-s,-) : bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaled b., salabardenn b., poulre g., tenell b.
keschern V.k.e. (hat gekeschert) : tapout gant ur vazh-roued.
Kescherfischer g. (-s,-) : salabarder g.
kess ag. : **1.** disaouzan, dichek, digoll, divergont, hardizh, her, balc'h, divezh, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, re libr e zoareoù, re zieub e zoareoù ; **2.** strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav**,** stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, feul, frink.
Kessel g. (-s,-) : **1.** chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., kitell b., pillig b., duig g. ; *Teekessel,* pod-berver g., pod birviñ g., kokemard g. ; *ein voller Kessel,* ur chaodouronad g., ur gaoteriad b., ur pothouarniad g., ur billigad b. ; *ein Kessel voll Wasser kochte,* ur chaodouronad dour (ur gaoteriad dour, ur pothouarniad dour, ur billigad dour) a oa war an tan ; *gusseiserner Kessel,* potinenn b. ; *die zwei Griffe des Kessels,* div skouarn ar gaoter lies. ; *Kochkessel,* kaoter b., pod-houarn g., pothouarn g., chaodouron g., pillig b. ; *Waschkessel,* bailh-kouez g., berverez b., bod b. ; *Brennkessel,* pod-strilhañ g. ; *den Kessel einhängen,* lakaat ar gaoter ouzh an drezenn (ouzh an drezenn-houarn) ; *der Kessel der Lokomotive,* kaoter ar marc'h-du b. ; *einen Kessel mit Lehm überziehen,* tokennañ ur chaodouron ; **2.** [hemolc'h] *Kesseltreiben, Kesseljagd,* hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g. ; **3.** [douar.] *Gebirgskessel,* sirk er menezioù g. kelc'henn b., diazad g., pukadenn b. ; *Kessel eines Vulkans,* krater ur menez-tan g., siminal ur menez-tan g., toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g. ; **4.** [loen.] toull-turiellat an hoc'h-gouez g., faou g., bertim b. ; **5.** [Bro-Suis] sailh g., kelorn g.
Kesselanlage b. (-,-n) : [tekn.] enstaladenn gaoter b., staliadur kaoterioù g.
Kesselbau g. (-s) : minterezh greantel g.
Kesselfeuerung b. (-,-en) : oaled gaoter b.
Kesselflicker g. (-s,-) : adstaener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.
Kesselflickerei b. : minterezh g., adstaenadur g., adstaenañ g., pilligerezh g.
Kesseljagd b. (-,-en) : hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g.
Kesselhaken g. (-s,-) : drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh-drezenn b.
Kesselhaus g. (-es,-häuser) : tommerezh b., kambr ar c'haoterioù b.
Kesselpauke b. (-,-n) : [sonerezh] timbalenn b., mandore b., gourzaboulin b. ; *Kesselpauke spielen,* timbalennañ.
Kesselschlacht b. (-,-en) : [lu] emgann dre c'hronnañ an enebourien g., emgann gronnañ g.
Kesselschmied g. (-s,-e) : staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.
Kesselschmiede b. (-,-n) : minterezh b., pilligerezh b.
Kesselstein g. (-s) : tartr g., krestenenn b. ; *Kesselstein lagert sich in den Röhren ab,* tartrañ a ra ar c'horzennoù, krestennañ a ra ar c'horzennoù.
Kesselsteinentfernung b. (-,-en) : didartrañ g., didartrerezh g., digrestennañ g.
Kesseltreiben n. (-s) : hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g.
Kesselüberzug g. (-s,-überzüge) : tokenn b.
Kesselwagen g. (-s,-) : beolvagon b., bagon-veol b.
Kesselwärter g. (-s,-) : tommer g.
Kessheit b. (-) : herder g., herded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., taerder g.
Kestenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kistinenn-Spagn b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.
Ketchup g./n. (-/-s,-s) : [kegin.] ketchup g.
Ketsch b. (-,-en) : [merdead.] divwern b., ketch g.
Ketschup g./n. (-/-s,-) : [kegin.] ketchup g.
Kettbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.
Kettchen n. (-s,-) : chadennig b. [*liester* chadennoùigoù].
Kette b. (-,-n) : **1.** chadenn b. [*liester* chadennoù, chadinier, cheden, chedin], chadennad b., chenjenn b., rañjenn b. ; *einen Hund an die Kette legen,* stagañ ur c'hi ouzh e chadenn, chadennañ ur c'hi ; *den Hund von der Kette loslassen,* dichadennañ ar c'hi ; *seine Kette zerreißen,* dichadennañ, terriñ e chadenn ; *einen Gefangenen in Ketten legen (schlagen),* lakaat an houarn ouzh treid ur prizoniad, potailhañ ur prizoniad, lakaat potailhoù houarn ouzh izili ur prizoniad, lakaat ur prizoniad ouzh ar c'hefioù, gwaskañ izili ur prizoniad er c'hefioù, lakaat kefioù ouzh daouarn hag ouzh treid ur prizoniad, houarnañ ur prizoniad, hualañ treid ur prizioniad, teuler ur prizoniad en ereoù, hualañ ur prizioniad gant hernaj, rañjennañ ur prizionad, lakaat ar rañjennoù ouzh izili ur prizoniad ; *sie trägt eine Kette um den Hals,* ur chadenn a zo ganti en he c'herc'henn, ur chadenn a zo ganti e kerc'henn he gouzoug, ur chadenn a zo ganti e tro he gouzoug, ur chadenn a zoug en he c'herc'henn ; *sich (t-d-b) eine Kette umhängen,* lakaat ur chadenn e kerc'henn e c'houzoug, lakaat ur chadenn en e gerc'henn ; *die Kette des Fahrrades ist abgesprungen,* dichadennet eo ar marc'h-houarn ; **2.** [dre skeud.] yev b., ereoù lies., chadennoù lies., kefioù lies., hernaj g., nask g., rañjennoù lies. ; *ein Volk in Ketten halten,* derc'hel ur bobl dindan yev ; *ein Volk in Ketten legen, ein Volk in Ketten schlagen,* kabestrañ ha chadennañ ur bobl, naskañ ur bobl, teuler ur bobl en ereoù, lakaat ar rañjennoù àr ur bobl ; *der Mensch ist frei geboren und doch überall in Ketten,* dieub eo bet ganet an holl dud ha dindan yev (ouzh ar c'hefioù) emaint dre holl ; *seine Ketten sprengen, seine Ketten abschütteln,* terriñ e ereoù, terriñ e chadennoù, breviñ e ereoù, breviñ e chadennoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, strinkañ a

dammoù an hernaj diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ, terriñ e rañjennoù ; **3.** *er ist an die Kette zu legen,* diboellet eo da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ, hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo ; **4.** listenn b., chadenn b., chadennad b., renkennad b., kaead g., kudennad b. ; *eine Menschenkette bilden,* ober listenn, ober chadenn, kudenniñ ; *eine Kette von Polizisten,* ur renkennad archerien b. ; **5.** steudad b., aradennad b., aradenn b., aridennad b., chadennad b. ; *Gebirgskette,* steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad venezioù b., chadennad venezioù b. ; **6.** [tekn., kirri] *Raupenkette,* raou b., biskoulenn b. ; **7.** [dre skeud.] aradennad b., steud b., heuliad g., gwiadenn b. ; *Kette von Ursachen und Wirkungen,* strobad kaozioù hag efedoù g. (Gregor), chadennad arbennoù ha gweredoù b. ; *die Kette der Geschlechter,* heuliad ar rummadoù g., ar rummadoù lerc'h-ouzh-lerc'h ; *die Kette des Lebens, die Kette des Seins,* chadenn ar vuhez b., gwiadenn ar vuhez b. ; **8.** gwidennad b., gwidenn b., rouedad stalioù b., chadennad b. ; *Hotelkette,* gwidennad letioù b., gwidenn letioù b., chadennad letioù b. ; **9.** [gwiad] steuñvenn b. ; *die Kette und der Schuss eines Gewebes,* steuñvenn hag anneuenn ur wiadenn ; **10.** bandenn b., bandennad b., torkad g., kaouad b./g. ; *eine Kette Rebhühner,* ur vandenn glujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g. ; **11.** ristenn b. ; *Kühlkette,* ristenn ar yen b.

Kettel g./n. (-s,-) : chadennig b. [*liester* chadennoùigoù].

ketten V.k.e. (hat gekettet) : *an etwas (t-rt) ketten,* chadennañ ouzh udb, chenjenniñ ouzh udb, stagañ ouzh udb ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge,* chadennad c'haleourien b.

V.em. : **sich ketten** (hat sich (t-rt) gekettet) : en em stagañ.

Kettenanker g. (-s,-) : [merdead.] boue-stagañ g. ; *großer Kettenanker,* krog-mor g.

Kettenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] treuzkas dre chadennoù g., treuzkas dre chadenn g.

Kettenblitz g. (-es,-e) : [fizik] luc'hed chapeled str.

Kettenbriefe lies. : chadennad lizhiri b.

Kettenbruch g. (-s,-brüche) : [mat.] kevreizhenn gendalc'hek b.

Kettenbrücke b. (-,-n) : pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-ispilh g., pont-orjal g.

Kettenfahrzeug n. (-s,-e) : karbed war raouier g., karbed war viskoulennoù g., karr-biskoulenn g.

Kettenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadeg a-steud b., nijadeg stok-ha-stok b., nijadeg lost-ouzh-lost b.

Kettenförderer g. (-s,-) : [tekn.] treuzdouger dre chadenn g., mekanik darbariñ dre chadenn g.

kettenförmig ag. : a-stumm gant ur chadenn, e stumm ur chadenn, e doare ur chadenn, e doare chadennoù, a-zoare gant ur chadenn, a-zoare gant chadennoù, a-seurt gant ur chadenn, a-seurt gant chadennoù, chadennet, e chadenn.

Kettengehänge n. (-s,-) : istribilhon g., stribilhon g.

Kettengehäuse n. (-s,-) : [marc'h-houarn] karter g.

Kettengelenk n. (-s,-e) **/ Kettenglied** n. (-s,-er) : mell chadenn g., anell b., lagadenn b., mailh g.

Kettenhemd n. (-s,-en) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettenhandel g. (-s) : [kenwerzh] kenwerzh etreadouriñ g./b., etreadourezh g., kenwerzh dre etreadourien g./b., kenwerzh dre hanterourien g./b.

Kettenhund g. (-s,-e) : ki-stag g.

Kettenkarussell n. (-s,-s/-e) : kador-nij b.

Kettenläden lies. : gwidennad stalioù-gwerzh b., gwidenn stalioù-gwerzh b., rouedad stalioù b., chadennad stalioù b.

Kettenkurve b. (-,-n) **/ Kettenlinie** b. (-,-n) : [mat.] krommenn diarfun b.

Kettenpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettenrauchen n. (-s) : sujidigezh kreñv d'ar butun b., gwall vutunerezh g.

Kettenraucher g. (-s,-) : butuner daonet g., butuner touet g., butuner pomet g., butuner kinviet g., butuner echu g., butuner peurechu g., butuner eus ar penn g., butuner diouzh ar penn g., butuner eus ar re washañ g., unan hag a fum evel ur siminal g.

Kettenreaktion b. (-,-en) : [fizik] dazgwered ristennek g. ; *eine Kettenreaktion auslösen,* delankañ un dazgwered ristennek.

Kettenring g. (-s,-e) : mell chadenn g., anell b., lagadenn b., ailhedenn b., mailh g.

Kettenrüstung b. (-,-en) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettensäge b. (-,-n) : heskennerez-chadennek b., treujerez b.

Kettenschaltung b. (-,-en) : [tekn.] dirouderez b., direilher g., heñcher-chadenn g., diroudenner g., digroger g.

Kettenschlepper g. (-s,-) : stlejerez war raouier b., stlejerez-viskoulenn b., traktor war raouier g., traktor war viskoulennoù g.

Kettenschluss g. (-es,-schlüsse) : [preder.] liessilogism berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.

Kettenschlussargument n. (-s) : [preder.] arguzenn ar bern ed b.

Kettenschutz g. (-es,-e) : [marc'h-houarn] karter g.

Kettenspanner g. (-s,-) : stenner ar chadenn g.

Kettenstich g. (-s,-e) : [gwiad.] kraf chadennig g.

Kettentrieb g. (-s,-e) : [tekn.] kefloc'h dre chadenn g.

Kettfaden g. (-s,-fäden) : [gwiad.] neudenn steuñvenn b. ; *die Kettfäden auf einen Kettbaum aufwickeln,* steuñviñ, steuñviñ ar wiad, stignañ neudennoù ar steuñvenn war ur garvañ, sterniañ ur gwiad, lakaat ur gwiad er stern.

Kettwalze b. (-,-n) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.

Ketzer g. (-s,-) : disivouder g., eretik g. ; *zu den Ketzern gehören,* bezañ eus gouenn fallakr an disivouderien.

Ketzerei b. (-,-en) : **1.** [relij.] disivoud g., disivouderezh g., erezi b. ; **2.** [dre skeud.] enepkredenn b.

Ketzergericht n. (-s,-e) : Ofis Santel g., lez-varn an inkizision b.
Ketzerhaupt g. (-s,-häupter) : penndisivouder g., penndisivoudour g.
ketzerisch ag. : kontrol da reizh an Iliz, eretik, disivout ; *ketzerische Reden führen,* disivoudiñ, distagañ komzoù kontrol da reizh an Iliz, distagañ hugunodajoù / distagañ parpailhodajoù (Gregor).
Ketzerische(s) ag.k. n. : disivoudelezh b.
Ketzerrichter g. (-s,-) : inkizitour g.
Ketzerverbrennung b. (-,-en) : tanlazherezh un disivouder g., tanlazhadeg disivouderien b.
keuchen V.gw. (hat gekeucht) : **1.** dielc'hat / berranalañ (Gregor), dic'hwezhañ, dihostal, termal, dianalañ, trealañ, halpiñ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, bac'hellat, simuc'hiñ, berraat war an-unan, dideodañ ; **2.** [milvezegiezh] kornal ; *dieses Pferd keucht beim Rennen,* ar marc'h-se a zo kornart, ar marc'h-se a gorn.
Keuchen g. (-s) : **1.** dihosterezh g., dirouf g., termadennoù lies., termerezh g., trec'hwezh g., simuc'h g. ; **2.** [milvezegiezh, kezeg] kornailhenn b.
keuchend ag. : berranalek, berranal, peus, termus, berr e anal, dialan, tenn e anal, dielc'het, tiñvet, o trec'hwezhañ, tuzum ; *keuchend ankommen,* degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout ; *keuchender Atem,* berranal g./b.
Keuchhusten g. (-s) : drev g., paz-yud g., paz-moug g., paz-yuderezh g., paz-bras g., paz-tag g. ; *an Keuchhusten sterben,* mervel gant an drev, bezañ kaset d'ar vered gant ar paz-yud ; *Keuchhusten haben,* bezañ taget gant an drev, bezañ kouezhet an drev war an-unan, bezañ gant ar paz-moug, bezañ gant ar paz-yud, bezañ ar paz-moug gant an-unan, bezañ ar paz-yud gant an-unan.
Keule b. (-,-n) : **1.** bazh pennek b., penn-bazh g., penngod g., krennvazh b., bazh krenn b., bataraz b., bazh-ribot b. ; **2.** [kig] morzhedenn b., morzhed b., feskenn b.
Keulen-Bärlapp g. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn-ar-saouzan b., saouzanenn b.
Keulenschlag g. (-s,-schläge) : taol penn-bazh g., taol penngod g.
Keuper g. (-s) : [douar.] trias uhelañ g., live ar margoù kanevedennek g.
keusch ag. : diantech, diantek, glan, diorged, dic'hadal, gwerc'h, dinamm, kast, fur, onest, emziouerus, eleveziek.
Keusche b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kozh ti g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., lastez ti g., toull lous g., foukenn b. ; *in einer Keusche wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Keuschheit b. (-) : diorged g., dic'hadaliezh b., glanded b., diantegezh b., kasted b., gwerc'hded b., emziouer g., elevez b.
Keuschheitsgelübde n. (-s) : [relij.] gouestloù a c'hlanded lies., gouestloù a gasted lies., goiunez a gasted b., gouestl a werc'hded g., ro a werc'hded b.
Keuschheitsgürtel g. (-s,-) : gouriz kasted g., gouriz diantegezh g., gouriz dic'hadaliezh g., gouriz a c'hlanded g.
Keyboard n. (-s,-s) : **1.** [sonerezh] ograou elektronek g. ; **2.** [stlenn.] klavier g., stokellaoueg b.
Kfz n. (-,-) : [*berradur evit* **Kraftfahrzeug**] karr-tan g., tangarr g.
Kfz-Steuermarke b. (-,-n) : melvenn garr b.
KG b. (-,-s) : [*berradur evit* **Kommanditgesellschaft**] kevredad e gougemenn g.
KGB g. (- *pe* -s) : KGB g. [*diwallit* dre fent e dalv KGB (kajebe g.) e brezhoneg kement ha : Kollet Gant ar Boeson, ur bern spierien a zo neuze e Breizh !].
kgl. ag. : [*berradur evit* **königlich**] roueel, ... ar roue.
K-Gruppe b. (-,-n) : [istor] strollad kleizelour g., strollad marksour-leninour g.
Khaki[1] g. (-s) : danvez kaki g., kaki g.
Khaki[2] n. (-s) : liv kaki g., kaki g.
khaki[3] ag. **/ khakifarben** ag. : kaki, livet e kaki.
Khan g. (-s,-e) : [polit.] kan g., penntiern g.
Khedive g. (-s/-n,-n) : kediv g.
Khmer g. (-,-) / b. (-,-) : Khmer g. / Khmerez b. ; *die roten Khmer,* ar Ghmered ruz lies.
KI b. (-) : [*berradur evit* **künstliche Intelligenz**] naouegezh kalvezel b., naouegezh kalvezadel b.
Kibbuz g. (-, Kibuzzim/-e) : kibouts g. [*liester* kiboutsim, kiboutsoù], kibbouts g. [*liester* kibboutsim, kibboutsoù].
Kiberer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] P. *die Kiberer,* beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., an tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., an eontred-kordenn lies.
Kicher b. (-,-n) **/ Kichererbse** b. (-,-n) **/ Kichertragant** g. (-s,-e) : [louza.] piz-sisez str., piz-soubenn str., piz-gris str.
kichern V.gw. (hat gekichert) : fic'hal, fic'hellañ, fic'hañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourroù, dindan e fri), brizhc'hoarzhin, c'hoarzhin yud, risignal, risignat, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor).
Kichern n. (-s) : skrign g., skrignadeg b., skrignadenn b., c'hoarzh-yud g., risign g., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g.
kicken V.gw. (hat gekickt) : c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn.
Kick-off g. (-s,-s) **/ Kickoff** g. (-s,-s) : [Bro-Suis] tenn digeriñ g.
Kickstarter g. (-s,-) : [tekn.] lañser dre droad ur marc'h-tan g., kick-starter g.
Kid n. (-s,-s) : krennard g., kampinod g., mous g., marmouz g., kañfardig g.
kidnappen V.k.e. (hat gekidnappt) : skrapañ.
Kidnapper g. (-s,-) : skraper g.
Kidnapping n. (-s,-s) : **1.** skrapañ g., skraperezh g., skrapadenn b. ; **2.** skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.
kiebig ag. : **1.** dichek, divergont, hardizh, her, balc'h, digoll, divezh, difoutre, dibalamour, digaz, diskramailh ; **2.**

fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Kiebitz g. (-es,-e) : **1.** [loen.] kornigell b., kernigell b., goubig b. ; *die Haube des Kiebitzes,* kupenn ar gornigell b. ; **2.** P. [c'hoari kartoù] arvester direnkus g., tarlucher g.

kiebitzen V.gw. (hat gekiebitzt) : P. [c'hoari kartoù] direnkañ evel tarlucher.

Kiebitzregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlivid aod [*liester* morlivided aod, morlividi aod] g., moulleg g.

kiefeln [Bro-Aostria] V.gw. (hat gekiefelt) : **1.** mougnañ, krignat, c'hoari gant e zent ; **2.** prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch.

Kiefer[1] g. (-s,-) : [korf.] javed b., karvan b., chagell b., aven b. ; *Oberkiefer,* javed-laez b., javed-krec'h b., javed uhelañ b., aven grec'h b., karvan grec'h b., karvan uhelañ b. ; *Unterkiefer,* javed-traoñ b., javed izelañ b., aven draoñ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b. ; *zahnloser Kiefer,* moñsenn b. [*lies.* moñsoù], muñsun b., javedad dizent (dizant) b., karvan dizant (dizent) b. ; *mit zahnlosen Kiefern essen,* mougnañ ; *das Kind hat sich den Kiefer verrenkt,* ar bugel a zo divarc'het (marc'het, diaozet) e c'henoù, dizahelet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henoù.

Kiefer[2] b. (-,-n) : [louza.] pinenn b., gwez-pin str., pin str.

Kieferbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr javed g., torr karvan g., torr chagell g.

Kieferchirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] surjian karvanoù g.

Kieferchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh karvanoù b.

Kieferchirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] surjianerez karvanoù b.

Kiefergehölz n. (-es,-e) : pineg b., koad pin g.

Kieferhöhle b. (-,-n) : [korf.] kev ar garvan g.

Kieferhöhlenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kevfo karvanel g.

Kieferklaue b. (-,-n) : [loen.] krog g. ; *die Kieferklauen der Spinne,* krogoù ar gevnidenn lies.

Kieferklemme b. (-) : [mezeg.] trismus g.

Kieferknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn javed g., askorn karvan g., askorn chagell g.

Kiefermuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn javed b., kigenn garvan b., kigenn chagell b.

Kiefern-Blutreizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.

Kieferngehölz g. (-es,-e) : [louza.] pineg b., koad pin g.

Kiefernharz n. (-es,-e) : [louza.] rousin pin g.

Kiefernholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] prenn pin g., koad pin g., pin g.

Kiefernnadel b. (-,-n) : [louza.] barv-pin str., delienn-bin b. (lies. : delioù-pin) ; *Kiefernnadeln,* belc'hoù lies., barv-pin str., delioù-pin lies.

Kiefernöl n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Kiefernsprössling g. (-s,-e) : [louza.] *Kiefernsprösslinge,* plant pin str.

Kiefernwald g. (-s,-wälder) : [louza.] pineg b., koad pin g.

Kiefernzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str.

Kieferorthopäde g. (-n,-n) : [mezeg.] ortodontour g., denteeuner g.

Kieferorthopädie b. (-) : [mezeg.] ortodontiezh b., denteeunerezh g.

Kieferorthopädln b. (-,-nen) : [mezeg.] ortodontourez b., denteeunerez b.

kieken V.gw. (hat gekiekt) : [norzh Bro-Alamagn] sellet.

Kieker g. (-s,-) : [tro-lavar] *jemanden auf dem Kieker haben,* **a)** bout prest da lammat gant u.b. ; **b)** dislugerniñ ouzh u.b., rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b.

Kiel g. (-s,-e) : **1.** [merdead.] kein g., kein-lestr g., kein-bag g. ; *den Kiel eines Schiffes legen,* keinañ ur vag ; *den Kiel eines Schiffes zerbrechen,* digeinañ ur vag, frikañ kein ur vag ; **2.** [barzh., dre astenn.] bag b., lestr g. ; **3.** korzenn ar bluñvenn b., gar ar bluñvenn b. ; **4.** [dre astenn.] *(Feder)kiel,* pluenn b., pluenn-waz b., stuc'h str. ; **5.** [disglavier] gwalenn b.

Kielbalken g. (-s,-) : [merdead.] gerlink g.

Kielbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg vriataek b.

kielen V.gw. (hat gekielt) : pluañ.

V.k.e (hat gekielt) : [merdead.] karennañ, alej, aozañ.

Kielflosse b. (-,-n) : **1.** [merdead.] soc'h g. ; **2.** [nij.] stabilaer a-zerc'h g.

Kielflügel g. (-s,-) : [sonerezh] spinetez b., krav-kerdin g., klavisim g.

Kielfuge b. (-,-n) : jerbl g.

Kielgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] kalbourzhoù lies.

kielholen V.k.e. (hat gekielholt): **1.** karennañ, alej, aozañ ; **2.** [istor, kastiz, merdead.] lakaat da dremen dindan kein al lestr.

Kiellegung b. (-,-en) : [merdead.] lakidigezh er poull karennañ b.

Kiellinie b. (-,-n) : [merdead.] *in Kiellinie fahren,* bageal lerc'h-ouzh-lerc'h, merdeiñ lost-ouzh-lost, merdeiñ a-steud.

kieloben Adv. : [merdead.] war e c'henoù, war eilpenn ; *das Schiff treibt kieloben,* mont a ra ar vag war he genoù a-youl avel ha mor.

Kielplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] poull karennañ g.

Kielraum g. (-s,-räume) : [merdead.] strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g., lost ar vag g. ; *vorderer Kielraum,* piked g.

Kielschwein n. (-s,-e) : [merdead.] gerlink g., adkein g.

Kielwasser n. (-s) : **1.** [merdead.] roudenn ul lestr b., roudenn vor b., roud g., roudennad b., trovorenn b. ; *das Schiff hinterließ ein schäumendes weißes Kielwasser,* al lestr a leze a-dreñv e roudenn wenn o virviñ ; **2.** [dre skeud.] *in jemandes Kielwasser schwimmen,* mont war roudoù u.b., bale war roudoù u.b., bale dre roudoù u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b., heuliañ roudoù u.b., bezañ en anal u.b.

Kieme b. (-,-n) : [loen.] brenk g, skouarn b. [*liester* divskouarn].

Kiemenatmung b. (-,-en) : [loen.] analadur dre ar brenkoù g.

Kien g. (-s,-e) : **1.** [louza.] koad pin g., prenn pin g., pin g. ; **2.** [dre skeud.] *auf dem Kien sein,* bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwalloù, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lomberioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat, bezañ evezhiek evel un naer.
Kienapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str.
Kienholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad pin g., prenn pin g., pin g.
kienig ag. : [louza.] rousinek.
Kienspan g. (-s,-späne) : skolpenn koad pin b., skolpad koad pin g.
Kiepe b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] bouteg g., restenn b., restennad b., manikin g./b., mann g./b.
Kies g. (-es,-e) : **1.** grouan str., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., mein-ruilh lies. ; **2.** P. [arc'hant] kailh g., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moulloù lies., grifoù lies., kraf str. ; *Kies bei sich haben,* kaout glazarded (kailh, glaou, kregin, segal, moulloù, kraf) en e c'hodelloù.
Kiesel g. (-s,-) : maen-kailhastr g., bili str., bilienn b., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grouan str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kaihaouennoù lies., mein-ruilh lies.
Kieselerde b. (-,-n) **/ Kieselgur** b. (-) : **1.** douar silikek g., douar kailhastrek g. ; **2.** [kimiezh] silik g.
Kieselgestein n. (-s,-e) : maen kailhastrek g.
kieselig ag. : silikek, kailhastrek.
Kieselsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn silikek b.
Kieselschiefer g. (-s,-) : radiolarit g.
Kieselstein g. (-s,-e) : maen-kailhastr g., maen-bili g., maen-ruilh g., bili str., bilienn b., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grouan str., grouanenn b., grae b., grozol g./str., grozolenn b., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouenn b. ; *Kieselsteine hüpfen (springen) lassen,* spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour, skejañ an dour.
Kieselstrand g. (-s,-strände) : grae b., gro b., aod g./b.
Kieselstreifen g. (-s,-) : *Kieselstreifen an der Küste,* erv bili g., erv vili b., kej g., karrbont g., gro vili b., groa vili b.
kiesen V.k.e. (kor / hat gekoren) : [barzh.] dilenn, dibab, diuz, diuzañ.
Kieserde b. (-) : krag grouanek g.
Kiesgrube b. (-,-n) : grouaneg b.
Kieshof g. (-s,-höfe) : grouanenn b.
kiesig ag. : grouanek, grouanennek, grouanus, grozolek.
Kiessand g. (-s) : grozol g./str., grell str., gregailh g., grotilh g., grellsabl g., grae b., grouan str., sabl gros str., sabl grouanek str.
Kiesweg g. (-s,-e) : hent grouan g., alez goloet gant grouan b.
Kiez g. (-es,-e) : karter g., ranngêr b., ranngêriad b., taread g., kontre g.
kiffen V.gw. (hat gekifft) : butunat hachich, mogediñ butun drol, mogediñ butun-nij.
Kiffer g. (-s,-) : butuner hachich g., mogeder hachich g.
Kifferin b. (-,-nen) : butunerez hachich b., mogederez hachich b.
Kig-ha-Farz g. (-) : kig ha farz g.
kikeriki estl. : kokokokogog ! kokokog ! kotokog ! kotogotogog ! kotogogog !
killen V.k.e. (hat gekillt) : muntrañ, lazhañ, drouklazhañ, ober e stal da, tortañ, ober e varv da, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e afer da, ober e jeu da, diskar.
Killer g. (-s,-) : muntrer g., lazher g., drouklazher g., kiger g., lazher gopret g., lazher a vicher g.
Killerin b. (-,-nen) : muntrerez b., lazherez b., drouklazherez b., kigerez b., lazherez c'hopret g., lazherez a vicher g.
Killerinstinkt g. (-s) : [dre skeud.] araj bezañ trec'h g.
Killerwal g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].
Kilo n. (-s,-/-s) : kilo g. ; *ein Kilo Rindfleisch,* ur c'hilo a gig-bevin g., ur c'hilo kig-bevin g. ; *zwei Kilo wiegen,* pouezañ daou gilo, bezañ daou gilo a bouez en dra-mañ-tra.
Kilobyte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] kilookted g.
Kilogramm n. (-s,-e) : kilogramm g., kilogrammad g., kilo g.
Kilogrammmeter g./n. (-s,-) : kilogrammetr g.
Kilohertz n. (-,-) : kilohertz g.
Kilojoule g. (-/-s,-) : kilojoul g.
Kilokalorie b. (-,-n) : kilokalori g.
Kiloliter g./n. (-s,-) : kilolitr g., kilolitrad g.
Kilometer g./n. (-s,-) : kilometr g., kilometrad g., kart-lev g. ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück,* dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück,* tregont kilometrad mont ha dont ; *hundert Kilometer pro Stunde,* kant km/h g., kant kilometr an eur g., kant kilometrad an eur g. ; *Kilometer fressen, Kilometer herunterreißen,* dibunañ levioù, faoutañ levioù, faoutañ hent, foetañ (bale, dornañ, rahouennata) hent, muzuliañ hent, c'hwistañ hent, fustañ hent, koadañ hent, redek hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, troc'hañ hent, regiñ hent, pilat hent, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan, bezañ ur mestr baleer eus an-unan, leviata, diskar levioù hent ; *in Kilometern einteilen,* kilometrañ.
Kilometergeld n. (-s,-er) : digoll frejoù hent g., dic'haou frejoù hent g.
kilometerlang ag. : meur a gilometr dezhañ.
Adv. : e-pad kilometradoù ha kilometradoù.
Kilometermesser g. (-s,-) : konter-kilometroù g.
Kilometerpauschale b. (-,-n) : digoll frejoù hent treziadek g., dic'haou frejoù hent treziadek g.
Kilometerstand g. (-s) : niver a gilometroù g.
Kilometerstein g. (-s,-e) : maen-hed-hent g., maen-kilometroù g., bonn-hent g., maen-bonn g. ; *Kilometersteine setzen, mit Kilometersteinen versehen,* kilometrañ.
kilometerweit ag. : meur a gilometr dezhañ.
Adv. : **1.** e-pad kilometradoù ha kilometradoù ; **2.** war-hed meur a gilometr ac'hanen.
Kilometerzähler g. (-s,-) : konter-kilometroù g., konter g., taksimetr g.
Kilowatt n. (-s,-e) : kilowat g., kilowatad g.
Kilowattstunde b. (-,-n) : kilowat-eur b., kilowateuriad b.

Kilt g. (-s,-s) : kilt g.
Kimberlit g. (-s) : [douar.] kimberlit g.
Kimm b. (-) : [merdead.] **1.** dremmwel g. ; **2.** *gekrümmte Kimm,* moñselloù b. ; *Schiff mit langer Kimm,* bag moñsellet-hir b. ; *ein Schiff auf die Kimm legen,* lakaat ur vag war he c'hostez, moñselliñ ur vag.
Kimme b. (-,-n) : **1.** ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., skej g., troc'h g., garan b., janabl g., jerbladur g. ; **2.** [lu] hosk al linenn-vizañ g., hosk-kouchañ g., hosk ar viz g., ask ar vizerez g., koch bizañ g., koch kouchañ g. ; **3.** P. garbedenn b., pleg ar peñsoù g.
Kimono g. (-s,-s) : kimono g.
Kinästhesie b. (-) : [mezeg.] kinestiezh b., loc'haeziñ g.
Kind n. (-s,-er) : **1.** bugel g., bugelig g. [*liester* bugaligoù], krot g., bouch g., plog g., krouadur g., frouezhenn b., hini bihan g., hini vihan b., kaezh bihan g., kaezhig bihan g. ; *ein munteres Kind,* ur bugel leun a vuhez (drant ha bagol) g., ur bugel gwiv evel ur c'hant tachoù g. ; *ein neugeborenes Kind,* ur bugel nevez-c'hanet g. ; *ein einjähriges Kind,* ur bugel bloaz g.; *streng erzogene Kinder,* bugale savet garv lies. ; *ein Kind gebären (bekommen),* genel, genel ur bugel, reiñ buhez d'ur bugel, dispakañ eus ur bugel, lakaat ur bugel er bed, gwilioudiñ, ober he zro, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *aus dieser Ehe ging ein Kind hervor,* diwar o friedelezh e c'hanas ur bugel ; *sie hätte so gerne Kinder bekommen,* goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *die Nachbarn haben ihr Kind bekommen,* kouezhet eo ar pignon en ti-all ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *sie hat ihr Kind gekriegt,* hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoñ, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *das Kind muss mal,* ar paourkaezhig a sant mouezh ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern,* ar vugale a fuilh levenez e ti o zud ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause,* ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *Kinder erziehen (aufziehen),* desevel (diorren, bevañ, magañ) bugale ; *sie ist kein Kind mehr,* aet eo er-maez a vugel ; *seine Kinder zur Arbeit schicken,* lakaat e vugale el labour ; *jemanden an Kindes Statt annehmen,* kemer u.b. da vab (da verc'h), advugelañ u.b., advabañ (adverc'hañ) u.b., ober u.b. e vugel (Gregor) ; *von Kind auf,* a-vihan, a-vihanig, abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank ; *er ist noch ein richtiges Kind,* chomet eo bugel a-walc'h, chomet eo lallaik a-walc'h, n'eo ket dizonet mat a-walc'h ; *wir sind alle Kinder Gottes,* ni a zo holl bugale da Zoue ; *ein Kind mit beiden Armen in die Höhe stemmen,* ober pintig d'ur bugel ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen,* ober barlennig d'ur bugel ; *Vater-Mutter-Kind spielen,* c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *Kind, das alles anfasst,* ivinoù drouk lies., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g. ; *die Eltern haften für ihre Kinder,* dindan atebegezh o zud emañ ar vugale, e karg o zud emañ ar vugale, atebek eo ar gerent war o bugale, war karg o zud emañ ar vugale, emell ouzh o bugale o deus ar gerent, en emell o zud emañ ar vugale, war kont o zud emañ ar vugale, bez o deus ar gerent o bugale war o c'hont, respont a ra ar gerent ouzh o bugale ; *geburtsreifes Kind,* krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *in Armut lebende Kinder,* krouadurien baour lies. ; *vor der Heirat erzeugtes Kind,* labousig abred g. ; *uneheliches Kind,* bastard g., bastardez b., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; **2.** *mein Kind,* va mab, va filhor ; **3.** P. *ein schönes Kind,* ur goantenn b., ur gaerenn b., ur femelenn b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur garvez b., ur gouarc'henn b., ur blantenn b., ul loskadenn b., ur baotrezenn b., un darinenn a blac'h b., ur gogez g. ; **4.** *er ist ein Kind seiner Zeit,* mont a ra gant e varevezh (gant an amzer a ren), ur paotr diouzh e varevezh eo ; *man sieht sehr wohl, wes Geistes Kind er ist,* e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhezet, gwelet e vez splann peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ), gwelet e vez splann pet kompren a zo ennañ ; **5.** [dre skeud.] *mit Kind und Kegel,* gant kar, par ha yar - gant kar ha karrigell ; *sie kommen mit Kind und Kegel,* degas a reont o bugale d'o foursu, degouezhout a reont gant karr ha karrigell, erruout a reont gant kar, par ha yar ; **6.** [tr-l] *das Kind mit dem Bad ausschütten,* lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, deviñ ar gwinizh war un dro gant an dreog ; **7.** *das Kind bei seinem (beim rechten) Namen nennen,* na glask tro, na glask tro da ziverrañ, na glask kammdroioù, mont didro-kaer dezhi, lavaret eeun ar wirionez, mont end-eeun dezhi, mont berr, bezañ didroidell, bezañ distlabez da lavaret an traoù, komz distag, lavaret fraezh penaos emañ kont, mont didroidell dezhi, mont displeg dezhi, na gaout treuzoù ebet war e zor ; **8.** *wir werden das Kind schon schaukeln,* kavout a raimp hol lank, kavout a raimp lank forzh penaos, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil, kavout a raimp penaos terriñ ode war an dra-se ; **9.** [kr-l] *Kinder und Narren sagen die Wahrheit,* etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz ; **10.** *ein gebranntes Kind scheut das Feuer,* ki (kazh) skaotet

en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - kazh skaotet a dec'h rak dour bervet - evel ki skaotet, ho pez doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Kindbett n. (-s) : [mezeg.] gwilioud g., poan-vugale b., gwentloù lies. ; *im Kindbett liegen,* bezañ e gwilioud (war wentloù, e poan-vugale, gant gwentloù ar gwilioudiñ), bezañ ar gwentloù ganti, bezañ o wilioudiñ, ober he zro, bezañ o wigourat.

Kindbettfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ruz b., terzhienn ar vammenn b.

Kindchen n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], moumounig g., va bugel !

Kinderarbeit b. (-) : labour ar vugale g.

Kinderarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] mabour g., pediatrour g., medisin ar vugale g., mezeg-bugale g.

Kinderärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] mabourez b., pediatrourez b., medisinez ar vugale b., mezegez-vugale b.

Kinderaufbewahrung b. (-,-en) : [stalioù-gwerzh] diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g.

Kinderauge n. (-s,-n) : lagad bugel g.

Kinderaussetzung b. (-,-en) : an dilezel bugale g.

Kinderbekleidung b. (-,-en) : dilhad bugale lies.

Kinderbett n. (-s,-en) : gwele bugel g.

Kinderbild n. (-s,-er) : poltred bugel g.

Kinderbrei g. (-s,-e) : pap g., papa g., papaig g.

Kinderbuch n. (-s,-bücher) : levr bugale g.

Kinderbüro n. (-s,-s) : burev an ti-kêr ma vez selaouet rekedoù ar vugale g.

Kinderchen lies. : bugaligoù lies., ploged lies.

Kinderchor g. (-s,-chöre) : laz-kanañ bugale g., kor bugale g.

Kinderdichtung b. (-,-en) : rimadellerezh g.

Kinderdorf g. (-s,-dörfer) : kêriadenn c'hoarioù b., kêriadenn vugale b.

Kinderehe b. (-,-n) : dimeziñ bugale g.

Kinderei b. (-,-en) : mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bihan dra g., bugaleaj g. ; *seine Zeit mit Kindereien vergeuden,* en em reiñ da blijadurioù goullo, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù.

Kindererziehung b. (-,-en) : desavadur bugale g., desaverezh bugale g., diorroadur bugale g.

kinderfeindlich ag. : diazas ouzh ar vugale, a-enep ar vugale, diemsavus evit an tiegezhioù gant bugale.

Kinderfeindlichkeit b. (-) : diazaster ouzh ar vugale g., enebiezh ouzh ar vugale b., diemsavuster evit an tiegezhioù gant bugale g.

Kinderfest n. (-es,-e) : gouel bugale g.

Kinderflöte b. (-,-n) : [sonerezh] berlitonenn b.

Kinderfrau b. (-,-en) : **1.** magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b. ; *ein Kind einer Kinderfrau anvertrauen,* lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Kinderfrau suchen,* klask magerez ; **2.** plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerez vugale b.

Kinderfräulein n. (-s,-) : magerez b., gouarnerez b.

Kinderfreibetrag g. (-s,-beträge) : devidad telloù (devidad kemedel) en abeg d'an niver a vugale e karg g.

Kinderfresser g. (-s,-) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonut g.

Kinderfreund g. (-s,-e) : paotr ar vugale g., mignon ar vugale g., mignon d'ar vugale g., paotr plijet gant ar vugale g.

Kinderfreundin b. (-,-nen) : plac'h ar vugale b., mignonez ar vugale b., mignonez d'ar vugale b., plac'h plijet gant ar vugale b.

kinderfreundlich ag. : jentil gant ar vugale, azas ouzh ar vugale, mat evit ar vugale, emsavus evit an tiegezhioù gant bugale, degemerus evit ar vugale.

Kinderfürsorge b. (-) : skoazell sokial evit ar vugale b.

Kindergarten g. (-s,-gärten) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol-vugaligoù b., skol ar babigoù b., liorzh-vugale b., diwallerezh b.

Kindergärtner g. (-s,-) : kelenner skol-vamm g., kelenner skol-vihan g., kelenner skol ar babigoù g., kasour liorzh ar vugale g.

Kindergärtnerin b. (-,-nen) : kelennerez skol-vamm b., kelennerez skol-vihan b., kelennerez skol ar babigoù b., kasourez liorzh ar vugale b.

Kindergeburtstag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz ur bugel g.

Kindergeld n. (-s,-er) : gopr-tiegezh g.

Kindergeschichten lies. : kontadennoù evit ar vugale lies.

Kindergesicht n. (-s,-er) : dremm vugel b.

Kinderheilkunde b. (-) : [mezeg.] mabouriezh b., pediatriezh b.

Kinderheim n. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderhort g. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderjacke b. (-,-n) : jakedenn b., rokedenn b.

Kinderjahre lies. : bloavezhioù bugaleaj lies.

Kinderklinik b. (-,-en) : [mezeg.] klinikenn vugale b.

Kinderkrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] ospital hag a bled gant ar vugale g.

Kinderkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved bugale g., kleñved ar bugelvezh g.

Kinderkriegen n. (-s) : P. gwilioud g., gwilioudiñ g.

Kinderkrippe b. (-,-n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderladen g. (-s,-läden) : skol-vamm dazeilat b., skol-vihan dazeilat b., liorzh vugale dazeilat b.

Kinderlähmung b. (-) : [mezeg.] *spinale Kinderlähmung,* poliomielit g.

kinderleicht ag. : ken aes ha tra, aes-ral, en amen da Yann forzh piv, en ardremez da Yann forzh piv, e resed da Yann forzh piv.

Kinderlein lies. : bugaligoù lies., ploged lies.

kinderlieb ag. : karantezus evit ar vugale ; *sie ist sehr kinderlieb,* nay (sot, ran, dall) eo gant ar vugale, hi a zo pitilh gant ar vugale, honnezh a zo gwrac'h gant ar

vugale, honnezh a zo karantezus evit ar vugale, ur c'hrog bras he deus ouzh ar vugale.
Kinderliebe b. (-) : **1.** karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b., karantez ar vugale dagehelañ o zud b. ; **2.** karantez evit ar vugale b., karantez ouzh ar vugale b.
Kinderlied n. (-s,-er) : kanaouenn evit ar vugale b.
kinderlos ag. : divugale, hep bugale, hep bugel na sugell, divugel, dishêr, divab ; *kinderloses Ehepaar,* priedoù divugel lies., [mezeg.] priedoù gaonac'h lies. ; *kinderlose Ehe,* dimeziñ gaonac'h g. ; *diese Frau war lange Zeit kinderlos geblieben,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *ihre Ehe blieb kinderlos,* difrouezh e chomas o dimeziñ.
Kinderlosigkeit b. (-) : diouer a vugale g., [mezeg.] brec'hagnder g.
Kindermädchen n. (-s,-) : plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerez vugale b. ; *ich habe bei ihr als Kindermädchen gearbeitet,* gant honnezh e oan aet da vatezh vugale.
Kindermärchen n. (-s,-) : kontadennoù evit ar vugale lies., rimadell b.
Kindermedizin b. (-) : mabouriezh b., pediatriezh b.
Kindermissbrauch g. (-s,-bräuche) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.
Kindermisshandlung b. (-,-en) : gwallgaserezh bugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh bugale g.
Kindermode b. (-,-n) : giz nevez evit ar vugale b.
Kindermord g. (-s,-e) : lazh-bugale g. ; [relij.] *Kindermord in Betlehem,* lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g.
Kindermörder g. (-s,-) : lazher-bugale g.
Kindermörderin b. (-,-nen) : lazherez-vugale b.
Kindermund g. (-s,-münder) : **1.** genoù bugel g. ; **2.** *Kindermund tut Wahrheit kund,* etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.
Kindernahrung b. (-,-en) : boued babigoù g., boued babiged g., paskadur g., pask g.
Kindernarr g. (-en,-en) : paotr nay (sot, ran) gant ar vugale g., paotr pitilh gant ar vugale g., paotr gwrac'h gant ar vugale g., paotr hag en deus ur c'hrog bras ouzh ar vugale g.
Kinderpflege b. (-) : sevel babigoù g., desevel bugaligoù g., magerezh g.
Kinderpflegerin b. (-,-nen) : desaverez vugaligoù b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., magerez b.
Kinderpsychologie b. (-) : bredoniezh hag a bled gant ar vugale b., psikologiezh hag a bled gant ar vugale b.
Kinderquäler g. (-s,-) : boufoner bugale g., heskiner bugale g., gwallgaser bugale g.
kinderreich ag. : kalz a vugale ennañ ; *eine kinderreiche Familie,* ur familh vras b., ur familh fonnus b., un tiegezh bras g., un tiegezh niverus g., un tiegezh gant un neizhiad mat a vugale g., un torad mat a vugale g., un tiad mat a vugale g., un nodad mat a vugale g., ur grubuilhad vat a vugale b., un tiegezh gant un torad mat a vugale g., un tiegezh gant ur guchenn vugale g.
Kinderreichtum g. (-s) : niver bras a vugale g., kuchenn vat a vugale b.
Kinderreim g. (-s,-e) : rimadell b. ; *Verfasser von Kinderreimen,* rimadeller g. ; *Kinderreime verfassen,* rimadellañ ; *etwas in Form eines Kinderreims anbieten,* rimadellañ udb.
Kinderroller g. (-s,-) : troterez b., troterezig b.
Kinderschänder g. (-s,-) : maboriad g., bugeloriad g.
Kinderschändung b. (-,-en) : maboriadezh b., bugelorged g./b., bugeloriadegezh b.
Kinderschar b. (-,-en) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g./b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., tropad bugale g., froud bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b.
Kinderschreck g. (-s) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonut g.
Kinderschuh g. (-s,-e) : **1.** *Kinderschuhe,* boteier bugale lies. ; **2.** [dre skeud.] *die Sache steckt noch in den Kinderschuhen,* war e gentañ lamm (war e dro gentañ) emañ an dra-se c'hoazh, nevez-voulc'het eo an afer ; *er ist den Kinderschuhen entwachsen, er hat seine Kinderschuhe ausgetreten,* aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.
Kinderschule b. (-,-n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.
Kinderschutz g. (-es) : gwarez sokial ar mammoù hag ar vugale g.
Kinderschwarm g. (-s,-schwärme) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g./b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., strobad bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., tropad bugale g., froud bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b.
Kindersicherung b. (-,-en) : [kirri-tan] reizhiad surentez evit ar vugale b.
Kindersitz g. (-es,-e) : [kirri-tan] azezenn vugel b., azezenn evit ar vugale b.
Kinderspiel n. (-s,-e) : **1.** c'hoari evit ar vugale g. ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist für ihn nur ein Kinderspiel,* n'eo nemet ur c'hoari evitañ ober kement-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, ober a ra an dra-se ken aes ha tra, ober a ra an dra-se war blaen, dont a ra gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aes-ral), dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, kement-se a zo dezhañ evel ur c'hoari, n'eo nemet un ebat evitañ, bihan eo dezhañ ober an dra-se, ur farsite eo evitañ ober an dra-se, n'eo nemet un tañva dezhañ ; *sie sprachen über die Schlacht, als wäre es nur ein Kinderspiel gewesen,* edont o komz eus an emgann evel pa ne vije bet nemet ur bugaleaj.

Kinderspielplatz g. (-es,-plätze) : tachenn c'hoari evit ar vugale b.
Kinderspielzeug n. (-s,-spielsachen) : **1.** c'hoariell b., bravig g., bravigell b., bitrak g., P. brabrav g., kekaer g. ; **2.** [gwashaus] siklud g.
Kindersprache b. (-) : komzoù babiged lies.
Kindersterblichkeit b. (-) : feur mervel ar vugale g., feur marvelezh ar vugale g., merventi ar vugale b., merventez ar vugale b., mervent ar vugale g., balvent ar vugale g.
Kinderstimme b. (-,-n) : mouezh vugel b., mouezh ur bugel b.
Kinderstreich g. (-s,-e) : noualantez vugel b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bugaleaj g., kañfarderezh g., marmouzerezh g.
Kinderstube b. (-,-n) : **1.** kambr ar vugale b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat eine gute Kinderstube gehabt*, desavet mat eo bet ; *der hat wohl keine Kinderstube gehabt, er ist im Galopp durch die Kinderstube geritten,* dibalamour eo, savet dibalamour eo bet, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, kivioul (kintus, diaes) eo, tagnous eo, hennezh a zo ourz, goeñvet eo, ur rasker-melchon a zo anezhañ, hegarat eo evel ur bod linad, atav e vez o kaozeal gast, atav e vez o lardañ e gomzoù gant gerioù gros, lourt eo e barlant, hennezh a zo boull e grouer, hennezh a zo re libr en e gomzoù, hennezh a zo libr ha lous en e gomzoù, lous eo e c'henoù, un teod lous a zen eo, ur genoù lous a zen a zo anezhañ, rust eo evel ur bod-spern, gouerus eo, grignous eo, un den hek eo, hek eo e c'henoù, dic'hras eo, rok eo e zoare, rust eo e zoare, un den reut eo, un den diaes ober gantañ eo hennezh, diaes eo c'hoari gantañ, ur penn kegin a zo anezhañ.
Kindertagesstätte b. (-,-n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh g., ti poupiged g.
Kinderteller g. (-s,-) : [kegin.] roll-meuzioù evit ar vugale g.
Kindervers g. (-es,-e) : rimadell b.
Kinderwaage b. (-,-n) : pouezerez vabiged b.
Kinderwagen g. (-s,-) : bountell b., karrig-bount g., karrigell b., karr-poupig g., karrig-babig g.
Kinderwäsche b. (-) : dilhad bugale lies.
Kinderwelt b. (-) : *die Kinderwelt,* ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vugale lies., bed ar re vihan g., ar poupigoù lies.
Kinderzahl b. (-,-en) : niver a vugale g.
Kinderzeit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g.
Kinderzimmer n. (-s,-) : kambr ar vugale b.
Kinderzulage b. (-,-n) / **Kinderzuschlag** g. (-s,-zuschläge) : gopr tiegezh g.
Kindesalter n. (-s) : oad tener g., oad kentañ g., bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g. ; *von Kindesalter an,* a-vihan, a-vihanig, abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-vihanik ; *zartes Kindesalter,* oad tener g.
Kindesannahme b. (-,-n) : [gwir] advugelañ g., advabañ g.
Kindesbeine lies. : *jemanden von Kindesbeinen an kennen,* anavezout u.b. a-vihanik (abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-vihan).
Kindesentführung b. (-,-en) : skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.
Kindeskind n. (-s,-er) : bugel-bihan g. ; *Kindeskinder,* bugale-vihan lies. ; *unsere Kindeskinder,* ar rummadoù o tont war hol lerc'h lies.
Kindesliebe b. (-) : karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b.
Kindesmissbrauch g. (-s) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.
Kindesmisshandlung b. (-,-en) : gwallgaserezh bugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh bugale g.
Kindesmord g. (-s,-e) : lazh-bugale g.
Kindesmörder g. (-s,-) : lazher bugale g.
Kindesmörderin b. (-,-nen) : lazherez vugale b.
Kindespflicht b. (-,-en) : dever ur bugel e-keñver e dud g.
Kindesraub g. (-s,-e) : skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.
Kindesunterschiebung b. (-,-en) : [gwir] eskemm bugale flodus ha malisius g.
kindgemäß ag. : azas ouzh ar vugale.
kindhaft ag. : mibilius, mibil, babik, bugelel, bugaleüs.
Kindheit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugalegezh b., bugeliezh b., maberezh g., bugelvezh g., oad a grouadur g. ; *in seiner Kindheit,* ent bihan, da vare e vugaleaj, en e vugaleaj, en e oad a grouadur ; *in meiner frühesten Kindheit,* pa oan tener ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter,* e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.
Kindheitsandenken n. (-s,-) : eñvorenn eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b.
Kindheitserinnerung b. (-,-en) : **1.** [tra fetis] kounaenn eus ar bugaleaj b., eñvorenn eus ar bugaleaj b. ; **2.** [tra difetis] koun eus ar bugaleaj g., eñvor eus ar bugaleaj b., eñvorenn vugaleaj b.
Kindheitstraum g. (-s,-träume) : huñvre bugel b.
kindisch ag. : mibilius, mibil, babik, glep, bugelel ; *kindisch werden,* mont e bizibul, katariñ, bezañ erru en e eil bugaleaj, kouezhañ en e vugaleaj, mont e bugaleaj, treiñ da vagadenn, distreiñ e bugaleerezh / dont e bugaleaj (Gregor), treiñ e empenn e dour, treiñ e empenn e yod ; *du bist kindisch,* te a zo ur genegell, n'out ket dizonet mat a-walc'h, n'out ket dizonet c'hoazh, nag ez out-te lallaik ; *kindisches Wesen,* mibiliaj g., mibiliezh b.
kindlich ag. : **1.** ... bugel, a vugel, ... babik, bugelvezhel, bugelel, bugaleüs ; *kindliches Verhalten,* emzalc'h bugelel g. ; *kindliche Liebe,* karantez a vugel ouzh tad ha mamm b., karantez ur bugel evit e dud b., doujañs evit e dud b. ; *kindlicher Gehorsam,* sentidigezh ouzh tad ha mamm b. ; *kindliche Eifersucht,* gwarizi vugel b. ; *als ich ein Mann wurde, tat ich ab, was kindlich war,* pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar bugel ; **2.** [dre astenn.] *kindliches Gemüt,* frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).
Kindlichkeit b. (-) : **1.** karantez a vugel ouzh tad ha mamm b., karantez ur bugel evit e dud b. ; **2.** [dre

astenn.] frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).
Kindlein n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], plog g.
Kindschaft b. (-) : maberezh g.
Kindskopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] P. Yann al leue g. (Gregor), louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., papelod g., droch g., penn droch g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g. ; *alter Kindskopf,* loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., pampez g., neudenner g., impopo kozh g., magadenn b.
Kindstod g. (-es) : [mezeg.] *plötzlicher Kindstod,* marv trumm ar vabiged g.
Kinemathek b. (-,-en) : filmaoueg b.
Kinematik b. (-) : [fizik] fiñvoniezh b.
kinematografisch ag. / **kinematographisch** ag. : ... film, ... filmoù, … ar filmoù, filmel.
Kinetik b. (-) : [fizik] korzhoniezh b., loc'honiezh b.
kinetisch ag. : [fizik] korzhoniel, korzhek, korzhel, fiñvel ; *kinetische Gastheorie,* arlakadenn gorzhoniel an aezhennoù b.
King g. (-/-s,-s) : mestr g., kabiten g., sieu g., ostant g., den muiañ g.
Kinkerlitzchen lies. : P. **1.** fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., belbeterezh g., kinkladurioù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., stlabez g., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; **2.** diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b.
Kinn n. (-s,-e) : [korf.] elgezh b., chink g., chik b., P. groñj b., bailhog g., gweuz b. ; *ein Grübchen im Kinn haben,* kaout un toullig (ur poullig) en e elgezh ; *das Kinn in die Hand stützen,* harpañ e elgezh gant e zorn ; *das Kinn an den Hals drücken,* plegañ e benn en e jave ; *ein bartloses Kinn,* ur c'hroñj divarv b., ur c'hroñj vlouc'h b. ; *ein vorstehendes Kinn,* ur c'hroñj vegek b., un elgezh war valir b., ur pezh mell elgezh b. ; *mit vorstehendem Kinn,* elgezhek ; *aufwärts gekrümmtes Kinn,* groñj hinkin b., elgezh hinkin b., elgezh war-varc'h b. / groñj winteiz b. (Gregor), [goapaus] piñsin g., piñsin dour benniget g. ; *Doppelkinn,* adc'hroñj b., adelgezh b., div chikenn lies. ; *sein Kinn berührte ihre Nase,* e elgezh a boke d'he fri.
Kinnbacke b. (-,-n) / **Kinnbacken** g. (-s,-) : [korf.] javed b., karvan b., chagell b., aven b.
Kinnbackenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn javed g., askorn karvan g., askorn chagell g.
Kinnbackenkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] trismus g.
Kinnband n. (-s,-bänder) : lêrenn-elgezh b., elgezhenn b. ; *Kinnband einer Haube,* algenn b.
Kinnbart g. (-s,-bärte) : barbistell b., bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g. ; *einen Kinnbart tragen,* bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh.
Kinnhaken g. (-s,-) : **1.** [sport] uppercut g., taol war-grec'h g. ; **2.** groñjad b., bleukad war ar c'hroñj g., taol-bleuk war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn war ar c'hroñj g.
Kinnkette b. (-,-n) : [kezeg] grom b./g. ; *die Kinnkette anbringen,* gromañ ar weskenn.
Kinnlade b. (-,-n) : javed-traoñ b., karvan draoñ b., chagell draoñ b., aven draoñ b. ; *untere Kinnlade des Pferdes,* bakol g.
Kinnriemen g. (-s,-) : lêrenn-elgezh b., elgezhenn b.
Kinnschlag g. (-s,-schläge) : [sport] bleukad kromm war ar c'hroñj g., taol-bleuk kromm war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn kromm war ar c'hroñj g.
Kino n. (-s,-s) : **1.** sinema g., sine g., kinema g., fiñvskeudennerezh g., fiñvskeudennoù lies. ; **2.** filmdi g., fiñvskeudenndi g., sinema g., sine g. ; *ich wollte ins Kino, mein Freund jedoch nicht,* c'hoant am boa mont d'ar sinema, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *ich gehe ins Kino, um mir die Langeweile zu vertreiben,* dizenoeiñ a ran (diduellañ a ran va amzer, kargañ a ran va amzer, diverraat a ran va amzer, kas a ran an amzer en-dro) en ur vont d'ar sinema ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler.
Kinobesuch g. (-s,-e) : abadenn sine b., abadenn sinema b.
Kinobesucher g. (-s,-) : arvester g.
Kinobesucherin b. (-,-nen) : arvesterez b.
Kinofachmann g. (-s,-fachleute) : arbennigour war ar sinema g., ispisialour war ar sinema g.
Kinofilm g. (-s,-e) : film skramm bras g.
Kinogänger g. (-s,-) : filmgarour g. ; *begeisterter Kinogänger,* paotr ar fiñvskeudennerezh g., mignon bras ar fiñvskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) gant ar sinema.
Kinogängerin b. (-,-nen) : filmgarourez b.
Kinokarte b. (-,-n) : tiked sinema g.
Kinokasse b. (-,-n) : kef ar filmdi g.
Kinoprogramm n. (-s,-e) : **1.** filmoù programmet lies. ; **2.** roll ar filmoù g.
Kinosaal g. (-s,-säle) : sal sinema b., sal sine b. ; *einen Kinosaal räumen,* kas er-maez an dud a zo en ur sal-sinema, digarzhañ ur sal-sinema, skarzhañ ur sal-sinema, karzhañ ur sal-sinema.
Kinostar g. (-s,-s) : steredenn sine b.

Kinovorstellung b. (-,-en) : abadenn sine b., abadenn sinema b.
Kinowerbung b. (-,-en) : bruderezh er salioù sinema g.
Kiosk g. (-s,-e) : kiosk g., tinell b., gwerzhlec'h g.
Kipfel n. (-s,-/-n) **/ Kipferl** n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, kegin.] kornegenn b., bara kornek g.
kippbar ag. : gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, gorre-gouziz, sav-disav.
Kippe b. (-,-n) : **1.** stokaj g., tump g. ; **2.** P. *auf der Kippe stehen,* bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ a-silwink, bezañ war horjell, kostezañ ; *der Teller steht auf der Kippe,* etre daouarn e ankoù emañ an asied-mañ, a-silwink emañ an asied-mañ, war var da gouezhañ emañ an asied-mañ ; P. *auf der Kippe stehen,* derc'hel a-ispilh ouzh un neudennig stoub / na vezañ stag nemet gant un neudennig (Gregor), bezañ tost da vont da gaoc'h-heiz, bezañ tost da vont e kas, bezañ tost da dreiñ e kas, bezañ tost da gouezhañ e kas, bezañ tost da dreiñ e gwelien, bezañ en arvar d'ober freuz-stal (da vont da neuz) ; **3.** [sport] *eine Kippe am Reck,* ur savadenn ouzh ar varrenn a-blaen b. ; **4.** P. bechad sigaretenn g., taeradenn b., tariagenn b. ; *eine Kippe rauchen,* butunat ur bechad sigaretenn, butunat un dareadenn, lakaat ur vogedenn ; **5.** brañsigell b., brañsell b.
kippen V.gw. (ist gekippt) : troc'holiañ, bannañ, kouezhañ, tumpañ ; *nach hinten kippen,* mont war e lost, gwintañ, bannañ, tintañ, kouezhañ war e benn adreñv ; *der Wagen ist nach hinten gekippt,* aet eo ar c'harr war e lost, gwintet eo ar c'harr, bannet eo ar c'harr ; *das Boot kippt (um),* treiñ (mont) a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag ; *der Wagen kippt zur Seite,* milinañ a ra ar wetur, troc'holiañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, tumpañ a ra ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr ; *nach vorne kippen,* mont war e benn a-raok, kouezhañ war e c'henoù.
V.k.e. (hat gekippt) : **1.** distreiñ, kostezañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ ; *die Ladung eines Wagens kippen,* tumpañ ur c'harr ; *nach hinten kippen,* gwintañ, bannañ, tintañ, lakaat war e lost, lakaat da gouezhañ war e benn adreñv ; *die Ladung eines Wagens nach hinten kippen,* diskargañ ur c'harr war vann, bannañ ur c'harrad, gwintañ ur c'harr war-dreñv evit e ziskargañ, tintañ ur c'harr evit e ziskargañ ; *maschinell hoch kippen,* gwinterellañ ; *eine Kiste kippen,* distreiñ (kostezañ) ur c'hased, lakaat ur c'hased war e gostez ; *nach vorne kippen,* lakaat da vont war e benn a-raok ; **2.** P. *einen kippen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *einen zweiten kippen,* eilbanneañ, adouilhañ ; *er kippt gerne einen,* hennezh a gar plegañ e vrec'h.
Kippen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g., eilpenn g., eilpennadur g.
Kipper g. (-s,-) : [tekn.] sammgarr-gwint g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b.
Kippfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr gwinteiz g., prenestr gwinteris g., prenestr gwintus g., prenestr gwint g., prenestr gwint-diwint g., prenestr gwinter g.
Kippkarre b. (-,-n) **/ Kippkarren** g. (-s,-) : 1. bagonig wint b., berlinenn b. ; 2. tumporell b., karr gwint g., karr-samm g.
Kippkasten g. (-s,-kästen/-) **/ Kippkübel** g. (-s,-) : benn gwint g.
Kipplastwagen g. (-s,-) : sammgarr-gwint g.
Kipplore b. (-,-n) : bagonig wint b., berlinenn b.
Kippmulde b. (-,-n) : benn gwint g.
Kippschalter g. (-s,-) : [tredan] spanaer gwint g., afell gwint b.
kippsicher ag. : digouezh, dic'hadal, divrall, start, stabil, postek, sonn, parfet.
Kippständer g. (-s,-) : [c'hwil-tan, skouter] harpell b., skor g., branell b.
Kippwagen g. (-s,-) : **1.** bagonig wint b., berlinenn b. ; **2.** tumporell b., karr gwint g.
Kirche b. (-,-n) : [relij.] **1.** iliz b. ; *katholische Kirche,* iliz katolik b. *evangelische Kirche,* templ g., iliz protestant b. ; *Pfarrkirche,* iliz-parrez b. ; *eine Kirche einweihen,* sakriñ un iliz, dediañ un iliz ; *Kirche zum Heiligen Nikolaus,* iliz da sant Nikolaz b., iliz dediet da sant Nikolaz b. ; *die Kirche besuchen,* mont d'an iliz, pleustriñ an iliz, mont war-dro an iliz ; *selten sieht man so viele Leute in der Kirche,* rouez eo gwelet un ilizad ken niverus ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken,* ne dosta ket pikol d'an iliz ; *Hinterteil im Inneren der Kirche,* lost an iliz g. ; **2.** [dre skeud.] P. *die Kirche ums Dorf tragen, mit der Kirche ums Dorf fahren, mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen,* **a)** reiñ (klask) tro d'e hent ; **b.)** klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn ; *die Kirche im Dorf lassen,* lezel Pariz e-lec'h m'emañ, diskouez poell (skiant-vat), chom en e skiant-vat (Gregor) ; **3.** [dre astenn.] oferenn b., ofis g. ; *zur Kirche läuten,* gelver d'an oferenn, seniñ evit an oferenn ; *Kirche halten,* oferenniñ, lidañ un ofis en iliz ; **4.** Iliz b., Kroaz b. ; *die katholische Kirche,* an Iliz Katolik b., Pried an Oan g., jardin Jezuz-Krist g./b., bag sant Pêr b. ; *keltische Kirche,* Iliz ar Gelted b. ; *evangelische Kirche,* Iliz Protestant b. ; *orthodoxe Kirche,* Iliz Ortodoksel b. ; *die Heilige Kirche,* an Iliz wenvidik b. ; *der Kampf der Kirche gegen die Heiden,* brezel ar gristenien a-enep ar baganed g., brezel ar Groaz a-enep ar Bed g. ; *Trennung von Kirche und Staat,* disrann an Iliz eus ar Stad g. ; *aus der Kirche ausstoßen,* eskumunugañ.
Kirchenabgänger g. (-s,-) : dilezer eus ar feiz g.
Kirchenablass g. (-es,-ablässe) : [relij.] induljañs b.
Kirchenamt n. (-s,-ämter) : [relij.] karg a-berzh an Iliz b.
kirchenamtlich ag. : [relij.] koñsistorel.
Kirchenausschluss g. (-es,-ausschlüsse) : eskumunugenn b.
Kirchenausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.
Kirchenausstoß g. (-es,-ausstöße) : eskumunugenn b.
Kirchenaustritt g. (-s,-e) : [relij.] disklêriadur dilez eus an Iliz g.
Kirchenbank b. (-,-bänke) : bank iliz g.

Kirchenbann g. (-s) : [relij.] eskumunugenn b., entredid g., interdid g. ; *über jemanden den Kirchenbann verhängen,* teuler an eskumunugenn war u.b., dougen setañs an eskumunugenn a-enep u.b., eskumunugañ u.b., interdizañ u.b., sevel an eskumunugenn a-enep u.b.
Kirchenbehörde b. (-,-n) : [relij.] pennadurezh an Iliz b.
Kirchenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] marilh ar barrez g.
Kirchenbuße b. (-,-n) : [relij.] pinijenn b.
Kirchenchor g. (-s,-chöre) : [relij.] **1.** [sonerezh] lazkanañ g., kor g., korad g., koradeg b., kanadeg b. ; **2.** [tisav.] keur g., chantele g., santual g., penn-laez an iliz g.
Kirchenchorsänger g. (-s,-) : [relij.] kaner-iliz g., lazkaner-iliz g., korer-iliz g., kiniad g.
Kirchendiener g. (-s,-) : [relij.] [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.
Kirchendienst g. (-es,-e) : [relij.] ofis g.
Kirchenempore b. (-,-n) : *die Kirchenempore,* an dribunell b., garidoù an iliz lies., garidoù an hent-tro lies., ar pondalez-tro g.
Kirchenfahne b. (-,-n) : [relij.] banniel g.
Kirchenfeind g. (-s,-e) : enepkloerour g., P. debrer beleien g., chaoker beleien g.
Kirchenfeindin b. (-,-nen) : enepkloerourez b., P. debrerez veleien b., chaokerez veleien b.
kirchenfeindlich ag. : [relij.] enepkloer.
Kirchenfeindlichkeit b. (-) : enepkloeregezh b., enepkloerelezh b.
Kirchenfenster n. (-s,-er) : *buntes Kirchenfenster,* gwerlivet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b.
Kirchenfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel relijiel g.
Kirchenfürst g. (-en,-en) : [relij.] priñs an Iliz g.
Kirchengänger g. (-s,-) : [relij.] kristen pleustrer g.
Kirchengemeinde b. (-,-n) : [relij.] **1.** parrez b., parreziad b. ; **2.** kumuniezh relijiel b.
Kirchengesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *gregorianischer Kirchengesang,* kan plaen g.
Kirchengeschichte b. (-) : [relij.] istor an Iliz g.
Kirchengesetz n. (-es,-e) : [relij.] kanon g., reol-iliz b.
Kirchenglocke b. (-,-n) : kloc'h tour an iliz g., kloc'h an iliz g.
Kirchengut n. (-s,-güter) : [relij.] madoù an Iliz lies., glad an Iliz g.
Kirchenhandbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] ritual g.
Kirchenkasse b. (-,-n) : [relij.] tra an Iliz g., leve an Iliz g.
Kirchenkollekte b. (-,-n) : kest b.
Kirchenlehrer g.(-s,-) : [relij.] doktor g.
Kirchenleitung b. (-,-en) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g.
Kirchenlicht n. (-s,-er) : **1.** goulaouenn b., kantol b., penn gouloù g., piled g., gouloù-koar g., boujienn b. ; **2.** [dre skeud.] P. *er ist kein Kirchenlicht,* n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri-mañsonat, hennezh a zo tapet war ar portolof, ne sked ket gant e nerzh-spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh ne lintr ket ar skiant en e zaoulagad, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, hennezh e kuzh al loar en e c'henoù, n'eo ket gwall fin, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar gantañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.
Kirchenlied n. (-s,-er) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *Verfasser von Kirchenliedern,* kantiker g.
Kirchenmann g. (-s,-leute/-männer) : relijiuz g., den-a-iliz g., den Doue g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].
Kirchenmaus b. (-,-mäuse) : [dre skeud.] *arm wie eine Kirchenmaus sein,* bezañ paour-razh, bezañ paour-ran, bezañ paour-du e revr, bezañ paour evel ur razh iliz (evel ur razh dour, evel ur razh touzet), bezañ paour da lazhañ, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glez, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein.
Kirchenmitglied n. (-s,-er) : ilizour g.
Kirchenmond g. (-s) : loar gompodiñ b.
Kirchenmusik b. (-) : [relij.] sonerezh relijiel g.
Kirchenordnung b. (-,-en) : [relij.] liderezh g., pedennerezh g.
Kirchenpfründe b. (-,-n) : [relij.] leve-iliz g.
Kirchenrat g. (-s,-räte) : [relij.] **1.** kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b. ; **2.** fabrik g., fablig g., kuzulier parrez g.
Kirchenrecht n. (-s) : [relij.] gwir an Iliz g., gwir reol an Iliz g., kanon g.
kirchenrechtlich ag. : [relij.] hervez reolioù an Iliz., hervez ar c'hanon, kanonel.
Kirchensänger g. (-s,-) : [relij.] kiniad g., kantor g., kaner-iliz g., kaner ouzh al letrin g.
Kirchensatzungen lies. : [relij.] reolioù an Iliz lies., kanon g.
Kirchenschänder g. (-s,-) : fallakr hep feiz na reizh g., saotrer g.
Kirchenschändung b. (-,-en) : [relij.] disakridigezh b., taol-disakr g.
Kirchenschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev b., korf-iliz g.
Kirchenspaltung b. (-,-en) : [relij.] skism g., diforc'hidigezh-kredenn b., diforc'h g., disivoud g.
Kirchenstaat g. (-s) : [polit., istor] Stadoù an Iliz lies.
Kirchensteuer b. (-,-n) : [relij.] diner an Iliz g.
Kirchentag g. (-s,-e) / **Kirchentagung** b. (-,-en) : senez b.
Kirchentor n. (-s,-e) : dor-dal an iliz b., porched an iliz g.
Kirchenvater g. (-s,-väter) : [relij.] tad santel an Iliz g.
Kirchenväterversammlung b. (-,-en) / **Kirchenversammlung** b. (-,-en) : [relij.] sened-Iliz g.
Kirchenvertrag g. (-s,-verträge) : [polit., relij.] emglev etre an Iliz hag ar Stad g., konkordad g.
Kirchenverwaltung b. (-,-en) : [relij.] kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenvorstand g. (-s,-vorstände) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g., kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.
Kirchenvorsteher g. (-s,-) : fabrik g. [*liester* fabriked], fabrig g. [*liester* fabrigien], fablig [*liester* fabligien]g., fabrisian g., prokulor g.
Kirchenweihe b. (-,-n) : [relij.] dedi g., sakradur un iliz g., sakridigezh un iliz b.
Kirchgang g. (-s,-gänge) : [relij.] pleustr an iliz g.
Kirchgänger g. (-s,-) : [relij.] pleustrer an iliz g.
Kirchgängerin b. (-,-nen) : [relij.] pleustrerez an iliz b.
Kirchgeld n. (-s) : diner-an-iliz g.
Kirchhof g. (-s,-höfe) : [relij.] bered b., douar benniget g., gwered b., [dre skeud.] park ar c'housk diwezhañ g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.
Kirchlein n. (-s,-) : iliz vihan b., chapel b.
kirchlich ag. : [relij.] a iliz, ... iliz, relijiel, … an Iliz ; *die kirchlichen Feiertage,* gouelioù an Iliz lies., al lidoù lies. ; *kirchliche Trauung,* sakramant a briedelezh g., sakramant ar briedelezh g., lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ lies., oferenn eured b. ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager : die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen,* daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen.
Kirchspiel n. (-s,-e) **/ Kirchsprengel** g. (-s,-) : [relij.] parrez b., parreziad b.
Kirchtag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kermes g., pardon g.
Kirchturm g. (-s,-türme) : tour an iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *unfertiger Kirchturm,* tour besk g.
Kirchturmpolitik b. (-) : [dre skeud.] goubarzhegezh lec'hel b., chabous-parrez g., tabutoù-parrez lies., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.
Kirchturmspitze b. (-,-n) : korzenn tour an iliz b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b.
Kirchweih b. (-,-en) **/ Kirchweihe** b. (-,-n) : **1.** [relij.] dedi g., sakradur un iliz g., sakridigezh un iliz b. ; **2.** kermes g., pardon g., gouel an dedi g. ; *an Kirchweih wird Jahrmarkt abgehalten,* foar a vez da zeiz ar pardon, deiz ar pardon e vez foar ; *zur Kirchweih gehen,* pardonañ.
Kirchweihfest n. (-es,-e) : [relij.] kermes g., pardon g., gouel an dedi g.
Kirchzeit b. (-,-en) : [relij.] eurioù an ofisoù lies.
Kirke b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kirke b. ; **2.** strobinellerez b., lorbourez b., touellerez b.
Kirmes b. (-, Kirmessen) : kermes g., pardon g.
kirre ag. : P. doñv, digrizet, suj, sentus, fur, reizh ; *kirre werden,* dont da vezañ doñv, doñvaat, digrizañ, sentusaat, furaat, reishaat.
kirren V.k.e. (hat gekirrt) : **1.** lubaniñ, rouzañ, doñvaat, digrizañ ; **2.** [hemolc'h] dedennañ, hoalañ, abechiñ, alichañ.
Kirsch g. (-es,-) : [kegin.] kirch g., likor kerez g.
Kirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kerezenn b., gwez-kerez str. ; *wilder Kirschbaum,* kerezenn ouez b., gwez-babu str., gwez-kignez str. ; *reich an Kirschbäumen,* kerezek ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume mit Verspätung,* ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ.
Kirsche b. (-,-n) : **1.** [louza.] kerez str., kerezenn b., kignez str., babu str., babiol str. ; *saure Kirschen,* kerez put str., kerez trenk str., kignez c'hwerv str. ; *Vogelkirschen,* kerez gouez str., babu str., kignez str. ; *eine feuerrote Kirsche,* ur gerezenn ruz-glaou b. ; *Kirschen pflücken, Kirschen sammeln,* keresa ; **2.** [tr-l] *mit ihm ist nicht gut Kirschen essen,* diaes eo ober gantañ (bevañ gantañ, kaout afer outañ), ur c'housker fall (ur c'housker diaes, ur c'hac'her diaes) a zo anezhañ (Gregor), hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù, n'eo ket aes c'hoari gantañ, n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket ur brav chom hep ober e lavarioù outañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ ; *mit dem Teufel ist nicht gut Kirschen essen,* an diaoul zo paotr mat pa vez graet e did dezhañ.
Kirschentkerner g. (-s,-) : divaener kerez g., diaskorner kerez g.
Kirschholz n. (-es,-hölzer) : kerez g., koad kerez g.
Kirschkern g. (-s,-e) : [louza.] *der Kirschkern,* maen ar gerezenn g., ar maen kerez g., an askorn kerez g. ; *spuck den Kirschkern aus,* tuf da askorn kignez en-dro.
Kirschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] tartezenn gerez b.
Kirschlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] lore-kerez str.
Kirschplantage b. (-,-n) : kerezeg b.
kirschrot ag. : ruz-kerez, ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *kirschrote Lippen,* diweuz ruz-kerez lies. ; *sie hatte kirschrote Wangen,* he divjod a oa ruz evel div gerezenn.
Kirschstiel g. (-s,-e) : lostig kerez g., lost kerez g.
Kirschtorte b. (-,-n) : [kegin.] tartezenn gerez b.
Kirschwasser n. (-s,-/-wässer) : [kegin.] kirch g., lambig kerez g.
Kirtag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kermes g., pardon g.
Kissen n. (-s,-) : torchenn b., goubenner g., plueg b., plueg-penn b. ; *sich auf ein Kissen setzen,* torchenniñ ; *von einem Kissen aufstehen,* didorchenniñ ; *jemanden mit einem Kissen ersticken,* mougañ u.b. gant un dorchenn ; *Inhalt eines Kissens,* pluegad b.
Kissenbezug g. (-s,-bezüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.
Kissenschlacht b. (-,-en) : brezel ar pluegoù g.
Kissenüberzug g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.
Kiste b. (-,-n) : **1.** kased g./b., kasedad g./b., karched g., karchedad g., arc'h b., boest b., boestad b., kef g., mal b., malad b. ; *in Kisten verpacken,* lakaat e kasedoù ; *Wein in Kisten,* gwin e kasedoù g. ; *eine Kiste Handgranaten,* ur c'hasedad greunadennoù g., ur gasedad c'hreunadennoù b. ; **2.** P. *die Kiste,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar c'hloz g., ar siklud g., ar riboul g., ar c'hel g. ; **3.** [kirri-tan] *eine alte Kiste,* ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur c'hozh karr g., ur stroñsell b. ; **4.** [nij.] P. flapell b., traouilh g. ; **5.** [skinweler] kozh tele g., pezh traouilh g. ; **6.** [urzhiataer] kozh urzhiataer g., pezh traouilh g.
Kistenbrecher g. (-s,-) **/ Kistenöffner** g. (-s,-) : [tekn.] digorer-kasedoù g., linier g., loc'henn b.
kistenweise Adv. : a gasedadoù.
Kistenzange b. (-,-n) : [tekn.] tenner-tachoù g., tenn-tachoù g.

Kithara b. (-,-s/ Kitharen) : [sonerezh] kitar g.
Kitsch[1] g. (-es) : kitch g., dantelez g., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., belbeterezh g., kinkladurioù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., stlabez g., stramm g., binviajoù lies.
kitsch[2] ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, nieunieu, kaoc'h kazh, milis ; *dieser Film ist kitsch,* ar film-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur vrennigenn, ur bramm), ur film a netra eo, ur film sklat eo, ur film ranezennek eo, n'eus talvoudegezh ebet er film-se, ur film kaoc'h kazh eo, ur film milis eo.
kitschig ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, nieunieu, kaoc'h kazh, milis ; *kitschiges Bild,* taolenn nul b. ; *kitschiger Film,* film didalvoud (nul, a live izel, a netra, sklat, milis) g., film ranezennek g., film nieunieu g., film chuchu g., film kaoc'h kazh g.
Kitschroman g. (-s,-e) : romant pemp gwenneg g., romant chuchu g., romant sklat g., romant kaoc'h kazh g., romant milis g.
Kitt g. (-s,-e) : simant g., mel-munuzer g. ; *Fensterkitt,* mastik g., simant-gwer g.
Kittchen n. (-s,-) : bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., prizon g. ; *im Kittchen sitzen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ kraouiet, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull ; *ins Kittchen wandern,* bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ lakaet en disheol, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ plantet en toull.
Kittel g. (-s,-) : **1.** tavañjer b., tavañjer gorfek b., tavañjer korfet b., flotantenn b., kaldrav g., saro g., gore-sae g., kazakenn b. ; **2.** [su Bro-Alamagn] chupenn b., porpant g., kalabousenn b. ; **3.** [Bro-Suis] jakedenn b., rokedenn b.
Kittelschürze b. (-,-n) : tavañjer b., tavañjer gorfek divilgin b., flotantenn divilgin b., kaldrav divilgin g., saro divilgin g.
kitten V.k.e. (hat gekittet) : **1.** simantañ ; **2.** [dre skeud.] kompezañ, renkañ, ingalañ, heñvelaat ar mennozhioù ; *eine Ehe kitten,* kompezañ (renkañ, ingalañ) an traoù etre an daou bried, lakaat an daou bried d'en em glevet en-dro.
Kitz n.(-es,-e) / **Kitze** b. (-,-n) : menn g., menn-gavr g. ; *Rehkitz,* menn-yourc'h g., yourc'hig g.
Kitzel g. (-s) : **1.** hillig g., hilligadenn b., hilligadur g., herlink g., herlinkadur g., hik g. ; **2.** debron g. ; *furchtbarer Kitzel,* debron-krug g.
kitzelig ag. : **1.** *kitzlig sein,* bezañ hilligus, bezañ herlinkus, bezañ hikus, kaout hillig ; **2.** [dre skeud.] *kitzlig sein,* bezañ kizidik, bezañ taerus ; **3.** skoemp, amjestr ; *ein kitzliger Fall,* un afer skoemp ober ganti, un afer amjestr b., ur gwall c'hoari g.
kitzeln V.k.e. (hat gekitzelt) : **1.** ober hillig da, hilligañ, herlinkat, hikat, negiñ, ober allazig da ; *die Fußsohle kitzeln,* ober hillig da (hilligañ, herlinkat) sol an troad ; *die Nase kitzelt mich,* hillig (debron) am eus em fri ; *er kitzelt mich*, ober a ra hillig din ; **2.** [dre skeud.] hilligañ, herlinkat ; *jemandes Eitelkeit kitzeln,* hilligan lorc'h u.b., herlinkat lorc'h u.b., ober hillig da lorc'h u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., flourañ u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., flodañ d'u.b. ; *diese Worte kitzeln seine Eitelkeit,* hilliget (herlinket) e vez e lorc'h gant ar c'homzoù-se, ar c'homzoù-se a ra hillig d'e lorc'h ; *den Gaumen kitzeln,* hilligañ ar staon, ober hillig d'ar staon, tennañ gwad (dour) eus an dent, lakaat an dent da wadañ, bezañ blazet mat d'ar staon ; **3.** [dre skeud.] P. *das kitzelt mich nicht,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez !
Kitzeln n. (-s) : hillig g., hilligadur g., hilligadennoù lies., herlink g., herlinkadennoù lies., herlinkadur g., hik g., hikadur g.
kitzelnd ag. : herlinkus.
Kitzler g. (-s,-) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.
kitzlig ag. : *selliit ouzh* **kitzelig**.
Kiwi[1] g. (-s,-s) : [loen.] kiwi g.
Kiwi[2] b. (-,-s) : [louza.] **1.** [frouezh] kiwi str., kiwienn b. ; **2.** [gwez] gwez-kiwi str., kiwienn b.
KKW n. : [*berradur evit* **Kernkraftwerk**] kreizenn nukleel b., tredanva derc'hanel g.
Klabautermann g. (-s,-männer) : [merdead.] ampech g., viltañs g., drouk spered g., drouklutun ar bigi g.
klack estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !
klacken V.gw. (hat geklackt) : strakal, stlakañ, strapañ.

klacks estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !
Klacks g. (-es,-e) : **1.** strak g., strakadenn b. ; **2.** lichennig b., strinkad g., strinkadenn b., kailharenn b., glabous g. ; **3.** [dre skeud.] *es ist für ihn ein Klacks,* mont a raio gantañ ken aes ha tra, war blaen e raio an dra-se, dont a raio gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aesral), dont a raio gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a raio gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, un ebat e vo evitañ ober kement-se.
Klade b. (–,-n) : [bev.] klad g.
Kladde b. (-,-n) **/ Kladdeheft** n. (-s,-e) : brouilhed g., kaier brouilhed g., brellad g.
kladderadatsch estl. : *kladderadatsch !* padadao ! poudouroum !
Kladderadatsch g. (-es) : P. patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., hemolc'h g., cholori g., tourni b., todion g., tregern b., tousmac'h g., difframm g., karnaj g.
klaffen V.gw. (hat geklafft) : bezañ digor-frank, bezañ digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; *ein Spalt klafft in der Erde,* ur frailh bras ha digor-frank a zo en douar ; *eine klaffende Wunde,* ur gouli digor-frank g. ; *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont.
Kläffen n. (-s) : harzhadennoù lies., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chilp g., chilpadennoù lies., chilperezh g., chinkerezh g., chinkadennoù lies., speuñiadeg b., speuñiadennoù lies., garmadennoù lies.
kläffen V.gw. (hat gekläfft) : speuñial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat ; *der Fuchs kläfft,* speuñial (chalpat, chilpat, garmiñ) a ra al louarn, al louarn a ra yezhoù.
Kläffer g. (-s,-) : ki bihan tagnous g., kozh ki g., roked g., korrgi tagnous g., harzher g., chilper g.
Klafter b. (-,-n) : **1.** gourhed g./b., gourhedad g./b., tezad g., tez g. ; *nach Klaftern messen,* muzuliañ gant an tez / tezañ / muzuliañ diouzh ar gourhed (Gregor), gourhedañ, muzuliañ dre c'hourhed ; *die Länge nach Klaftern messen,* bezañ gant e c'hourhedoù, gourhedañ an hirder, tezañ an hirder ; **2.** [kozh] kordenn b., kordennad b., tez ; *eine Klafter Holz,* ur gordennad keuneud b. (Gregor), ur gordenn goad b., un tez keuneud g.
Klafterholz n. (-es) : keuneud-kordenn str., koadkordenn g.
Klaftermaß n. (-es,-e) : bazh-tez b.
klaftern V.k.e. (hat geklaftert) : kordennañ, kordennadiñ, berniañ ; *Holz klaftern,* kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde geklaftert,* graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Klaftern des Holzes,* ar c'hordennadiñ keuneud g.
Klafterstock g. (-s,-stöcke) : bazh-tez b.
klagbar ag. : hag a ro danvez da sevel klemm, hag a ro abeg da sevel klemm, hag a ro lec'h da glemm ; *klagbar werden,* sezisañ ar justis, sevel (ober) klemm, lakaat ur glemm (Gregor).
Klage b. (-,-n) : **1.** klemm g./b., klemmadenn b., damant g., taol klemm g., taol damant g., hirvoud g., hirvoudenn b., huanad glac'har g., tore g., keinvan g. ; *bittere Klagen,* klemmoù trenk (c'hwerv, put) lies., gouelvan g. ; *in Klagen ausbrechen,* dirollañ (diskordañ, disvantañ,) da glemm, disteuler un aridennad klemmoù ; **2.** [dre astenn.] klemm g./b. ; *eine unbegründete Klage,* ur c'hlemm diabeg g., ur c'hlemm hep abeg g., ur c'hlemm dreist-kont g., yezhoù fall lies. ; *jede Klage wäre zwecklos,* klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm ; *jemandem Grund zur Klage geben,* reiñ d'u.b. danvez (abeg, lec'h) da sevel klemm ; *ich habe gegen ihn Grund zur Klage,* abegoù awalc'h am eus a-enep dezhañ ; **3.** P. *er hat keinen Grund zur Klage,* n'en deus ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, arabat dezhañ klemm, pec'hed e vefe dezhañ klemm, pec'hed en dije o klemm, barrek eo ; **4.** [gwir] klemm g., tamall g., tamalladenn b., arhop g., arhopadenn b. ; *eine Klage gegen jemanden erheben,* lakaat (ober, sevel) klemm a-enep u.b., breutaat a-enep u.b. ; *die Klage zurücknehmen,* ober dilez eus e glemm / dilezel e glemm (Gregor) ; *eine Klage anhängig machen,* boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., digeriñ ur prosez, prosezañ, sezisañ ar justis.
Klageerhebung b. (-,-en) : [gwir] **a)** sevel klemm g., lakidigezh klemm b. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.
Klagefrist b. (-,-en) : [gwir] termen evit sevel klemm g.
Klagegedicht n. (-s,-e) : [lenn.] marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b.
Klagegeschrei n. (-s) : keinvanoù lies., klemmvanoù lies., gouelvan g., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., goueladeg b.
Klagelaut g. (-s,-e) : son hirvoudus g., ton hirvoudus g., hirvoud g., huanad glac'har g., klemmadenn b., hirvoudenn b., yezh b., tore g., klemmvan g. ; *einen Klagelaut ausstoßen,* lezel ur glemmadenn, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant.
Klagelied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b. ; *ein Klagelied singen,* kanañ ur werz ; *das Dichten eines Klageliedes,* oberidigezh ur werz b., savidigezh ur werz b.
klagelos ag./Adv. : diglemm, hep klemm.
Klagemauer b. (-) : [relij.] Moger ar C'hlemmoù e Jeruzalem b., Moger ar C'hlemmvanoù b., Moger ar Gouelvan b., moger an daeroù b.
klagen V.gw. (hat geklagt) : **1.** termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, leuskel huanadoù glac'har, leñvañ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ, truantal, kouignal, cherjal, toreañ, chalañ, damantiñ ; *laut klagen,* klemm a vouezh uhel, ober klemmadennoù, leñvañ forzh ; *bitter klagen,* en em chaokat, klemm hirvoudus ; *über etwas (t-rt) klagen,* klemm war udb, klemm diwarbenn udb, klemm diouzh udb, klemm gant udb ; *über Schmerzen klagen, über Beschwerden klagen,* klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *über große Not klagen,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, trueziñ gant ar vizer, reuziñ, yudal gant ar vizer, ober yun an nav steredenn ; **2.** [dre astenn.] *auf Schadenersatz klagen,* goulenn digoll (dic'haou) dirak al lez-varn, goulenn dic'haouidigezh dirak al lez-varn (Gregor).
V.k.e. (hat geklagt) : *jemandem etwas klagen,* klemm ouzh u.b. war udb, ober e glemmoù ; *jemandem sein*

Leid klagen, diskargañ (diskuliañ) e c'hlac'har d'u.b., disammañ (digeriñ, dizoleiñ) e galon glac'haret d'u.b.

klagend ag. : **1.** hirvoudus, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelvanus ; **2.** [gwir] klemmer. Adv. : war un ton klemmus, en un doare klemmus.

Klagende(r) ag.k. g./b. : **1.** hirvouder g., hirvouderez b., klemmer g., klemmerez b., leñver g., leñverez b. ; **2.** [gwir] klemmer g., klemmerez b., goulenner g., goulennerez b., tamaller g., tamallerez b.

Klagepunkt g. (-s,-e) : [gwir] skrid tamall g., tamalladenn b.

Kläger g. (-s,-) : [gwir] tamaller g., goulenner g., klemmer g. ; *Kläger sein, als Kläger auftreten,* mont da damaller (da c'houlenner, da glemmer), bezañ an tamaller (ar goulenner, ar c'hlemmer).

Klägerin b. (-,-nen) : [gwir] tamallerez b., goulennerez b., klemmerez b.

Klageruf g. (-s,-e) : keinvan g., klemmvan g., gouelvan g., hirvoud g., hirvoudenn b., klemmadenn b., tore g.

Klagesache b. (-,-n) : [gwir] prosez g., afer b., kaoz b.

Klageschrift b. (-,-en) : **a)** klemmskrid g., klemm g./b. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.

Klageule b. (-,-n) : [loen.] grell b., grell wenn b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., evn ar marv g., chevech b., freje b., garmelod b.

Klageweg g. (-s) : [gwir] *den Klageweg beschreiten,* boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., sevel prosez ouzh u.b., digeriñ ur prosez, prosezañ, sezisañ ar justis.

Klageweib n. (-s,-er) : **1.** gouelerez b., leñverez b., kañvaouerez b. ; **2.** [gwashaus] klemmasenn b., klemmicherez g., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., leñverez g.

kläglich ag. : **1.** hirvoudus, hirvoudek, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelus, gouelvanus, kañvaouus ; *ein klägliches Geschrei,* ur glemmadeg b., ur oueladeg b., keinvanoù lies., klemmvanoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., huanadoù glac'har lies., hirvoudoù lies., un hirvoud g., hirvoudennoù lies. ; *ein klägliches Weinen,* ur gouelerezh ankenius g. ; *kläglich weinen,* keinal, leñvañ gwalc'h e galon, leñvañ hirvoudus ; **2.** [dre astenn.] truezus, gouelus, gouelvanus, dipitus, klemmvanus, gwall zister, divalav, mezhus, mantrus, reuzeudik, truek, truezek, tru, tristidik, truilh ; *kläglicher Tod,* gwallvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., droukvarv g., marv kalet g. ; *in kläglichem Zustand,* en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare) ; *der Sportplatz befand sich in einem kläglichen Zustand,* stad an dachenn sport a oa truezus da welet, un druez e oa gwelet e peseurt stad e oa an dachenn sport, an dachenn sport e oa ur goustiañs gwelet e peseurt stad e oa ; **3.** disterik, divalav, dipitus, ken just ha fri ar c'hazh ; *ein klägliches Ergebnis,* un disoc'h divalav (gwall zister, dipitus) g. ; **4.** mezhus, mantrus ; *eine klägliche Rolle,* ul lod mezhus g., ur perzh mantrus g.

Kläglichkeit b. (-) : distervez b., divalaverezh g., disterded b., paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b.

klaglos ag. : diglemm.

Klagvogel g. (-s,-vögel) : [mojenn.] hoper-noz g., evn-garmer g.

Klamauk g. (-s) : **1.** diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù lies. ; **2.** patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., hemolc'h g., todion g., cholori g., tourni b., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karnaj g.

klamm ag. : **1.** gleb ha yen, arc'hleb, damc'hleb, leizh, mouest, moeltr, mukr, delt, gleborek, gleborennek, poukr, druz, gleb, glebiet, gourt ; **2.** morzet, mors, kropet, kruget gant ar riv, bav, bavet, gourt, gourdet, nodet, seizet, soret, bavidik, hourzet, mank, dibalamour, pistiget ; *ich habe klamme Finger,* deuet eo va bizied da vervel ouzhin, marv eo va bizied ouzhin, deuet eo ar c'housk em bizied, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret, kruget, pistiget, dibalamour) eo va bizied, aet eo gourt va bizied, aet eo an ivinrev em bizied, krog eo an ivinrev em bizied, gourdet eo va bizied (Gregor), morzet eo va bizied evel kegel va mamm-gozh ; *klamm werden,* morzañ, kropañ, bavañ, reudiñ, gourdañ, sorañ ; **3.** P. *klamm sein,* bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh.

Klamm b. (-,-en) : kanienn b., sanienn b., ode b., strizhode b., riboul g., hent-kev g., stankenn b., kampoullenn b.

Klammer b. (-,-n) : **1.** gwask b., piñsedoù lies. ; *Wäscheklammer,* gwask b., gwaskell b. ; **2.** krog g., kloched g., kraf g., stag g., stagell b., strobell b., tach-krog g. ; *mit Klammern befestigen,* krafañ, klochedañ, stagañ gant krogoù (klochedoù, krafoù) ; *eiserne Klammer,* pav houarn b., kolier stagañ g. ; *Büroklammer,* kloched g., stagell b., strobell b. ; **3.** [mezeg.] *Zahnklammer,* rastell-dent b. ; **4.** [gouli] kraf g., gwri g., mell g. ; **5.** *Haarklammer,* sparlenn vlev b., barretenn b. ; **6.** [dre heñvel., yezh.] *runde Klammer,* kroched-kromm g., krommell b. ; *eckige Klammer,* kroched-sonn g., sonnell b. ; *eine Bemerkung in Klammern setzen,* lakaat un evezhiadenn etre krommelloù (etre krochedoù, etre sonnelloù), krochedaouiñ un evezhiadenn ; *Verbindungsklammer,* briatadur g. ; **7.** [dre skeud.] stagell b., stag g., liamm g., kenliamm g., strob g., las g., kevre g., ere g., ereenn b. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält,* ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

Klammeraffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz-kevnidenn g. ; **2.** [stlenn.] P. lost marmouz g., krogenn b., arouezenn @ [e ti] b.

Klammerbeutel g. (-s,-) : **1.** sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammerbeutel gepudert sein,* bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ

sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilius, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav.

klammern V.k.e. (hat geklammert) : **1.** klochedañ, skrafañ, krapinellañ ; **2.** [mezeg.] gwriat, mellañ, krafañ ; *der Arzt hat die Wunde geklammert,* krafet (gwriet, mellet) eo bet ar gouli gant ar mezeg.

V.em. : **sich klammern** (hat sich (t-rt) geklammert) : **1.** kregiñ e, kregiñ ouzh, kregiñ peg e, krapañ e, spegañ e, chom a-grap ouzh, em zerc'hel ouzh, delc'her peg e, krapinellañ ouzh ; *sich an einen Balken klammern,* kregiñ (krapañ) en un treust, spegañ en un treust, em zerc'hel ouzh un treust, chom a-grap ouzh un treust, kregiñ ouzh un treust, delc'her peg en un treust, kregiñ start en un treust, kregiñ peg en un treust ; **2.** [dre skeud.] en em zerc'hel ouzh, stagañ e galon ouzh ; *sich an eine Hoffnung klammern,* stagañ e galon ouzh ur goanag (ouzh ur spi) bennak, en em zerc'hel ouzh ur goanag.

Klammersack g. (-s,-säcke) : **1.** sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammersack gepudert sein,* bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilius, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav

klammheimlich ag. : kuzh, kuzhet, dianzavet.

Adv. : evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, sioul evel ul logodenn, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober brud, dre laer, dre laerezh, dre guzh, a-guzh-kaer, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *er hat sich klammheimlich weggestohlen,* ne oa ket chomet eno da c'houlenn e gement all, tec'het e oa kuit divalav, troc'het e oa kuit didrouz-kaer, aet e oa kuit hep ober brud, en em laerezh en doa graet, kuitaet en doa didrouz, flipet e oa, diflipet e oa, en em ripet e oa didrouz-kaer, en em riklet e oa evel ul laer, graet en doa Jil diloj, aet e oa kuit sioul-riboulenn evel ul laer.

Klammheit b. (-) : bav g., morz g., krop g., nodadur g., bavadur g., morzadur g., kropadur g., gourdadur g., gourdisadur g.

Klammwerden n. (-s) : bav g., morz g., krop g., bavadur g., morzadur g., kropadur g., gourdadur g., gourderezh g., gourdisadur g., nodadur g.

Klamotten lies. : **1.** P. libourc'hoù lies., pourc'hoù lies., traoùajoù lies., pilhoù lies., gagnoù lies., kozh dilhadoù lies., gwiskamantoù lies. ; *meine Klamotten,* va zammoù dilhad lies. ; *die Leute verschenkten ihm hier und da alte Klamotten,* un tamm dilhad kozh bennak a-gleiz hag a-zehou a veze roet dezhañ ; *sich in seine besten Klamotten schmeißen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em skizhañ ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Klamotten hineinschlüpfen,* en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; **2.** P. *pack deine Klamotten !* pak da fleütoù (da rikoù, da stal, da reizhoù, da stalikerezh traoù, da dammoù traoù) ! pak da rabotoù !

Klamottenkiste b. (-,-n) : [tro-lavar] P. *aus der Klamottenkiste,* kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil-gozh.

Klampe b. (-,-n) **/ Klampfe** b. (-,-n) : [merdead.] branell b.

Klan g. (-s,-e/-s) : **1.** klann g., koskoriad g. ; **2.** kavailhad g., kostezenn b.

Klang g. (-s, Klänge) : **1.** son g., tint g., tintad g., stirlink g., sonliv g., liv-son g., ton g., diston g. ; *Klang der Stimme,* son ar vouezh g. ; *beim Klang der Trompete,* ouzh son an drompilh ; *der Klang der Flöte,* son ar fleüt g. ; *Glockenklang,* son ar c'hleier g., lajad-seniñ g. ; *beim Klang der Glocken,* **a)** ouzh son ar c'hleier, ouzh tintadoù ar c'hleier ; **b)** pa son (pa sonas, pa sono) ar c'hleier ; *Gläserklang,* tint ar gwerennoù g., stirlink ar gwerennoù g. ; *Schwerterklang,* stirlink ar c'hlezeier g. ; *dieses Wort hat einen guten Klang,* plijus eo ar ger-se da glevet ; *das Glas gibt einen vollen Klang,* sklintin e tint ar werenn-se ; *heller Klang,* son sklintin g. ; *tiefer Klang,* son boud g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Name hat einen guten Klang,* brudet mat eo, anv mat (anv kaer) en deus, brud vat en deus ; *ohne Sang und Klang,* evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober brud.

Klangeffekt g. (-s,-e) : efed son g., gwered stenel g.

Klangfarbe b. (-,-n) : sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b., tonegezh b.

Klangfarbenregelung b. (-,-en) : reolierezh ar sonliv g., reoliadenn ar sonliv b., reizhadur ar sonliv g., reizherezh ar sonliv g.

Klangfilm g. (-s,-e) : film gant son g., film komz g.

Klangfolge b. (-,-n) : lajad sonioù g., heuliad sonioù g.

Klangfülle b. (-,-n) : ampled ar son g., sonusted b.

Klanglehre b. (-) : akoustik g., klevedoniezh b., stenoniezh b.

klanglich ag. : klevedoniel, klevedel, stenoniel, stenel, ...klev, ... klevet, ... son, sonerezhel, muzikel.

klanglos ag. : dison, divouezh ; *klanglose Stimme,* mouezh staenet b., mouezh vouk b.

Adv. : hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober

brud ; *er ist sang- und klanglos verschwunden,* aet e oa kuit evel ul laer (hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz-kaer, hep ober brud), graet en doa Jil diloj, en em riklet e oa kuit didrouz ha mezhek.

Klangmalerei b. (-,-en) : hesonded drevezañ b., trouzadellañ g.

Klangnachahmung b. (-,-en) : **1.** trouzadellañ g. ; **2.** trouzadell b., onomatopeenn b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.

Klangregler g. (-s,-) : reolier sonliv g., reizher sonliv g.

klangreich ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet.

klangrein ag. : pur, sklaer ; [skingomz] sklaer ; *klangreiner Empfang,* resevidigezh sklaer b., selaouidigezh hep mordrouz b., selaouidigezh hep ardrouzioù b.

Klangreinheit b. (-) : purentez ar son b., splannder ar son g., splannded ar son b., splannijenn ar son b.

Klangstufe b. (-,-n) : [sonerezh] esaouenn b.

Klangtiefe b. (-,-n) : dasparzh ar son er spas g.

Klangverzerrung b. (-,-en) : torgammad ar son g., distresadur ar son g.

klangvoll ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet, heglev ; *klangvolle Stimme,* mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heglev b.

Klangwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn son b., gwagenn stenel b.

Klangwirkung b. (-,-en) : efed son g., gwered stenel g.

klapp estl. : *klapp !* strak ! draw ! ; *klipp ! klapp !* ha flip ha flap !

Klapp- : pak-dispak, astenn-diastenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg.

klappbar ag. : pak-dispak, astenn-diastenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg, kloz ; *klappbare Regenschirmstreben,* gwalinier plegus an disglavier lies.

Klappbett n. (-s,-en) : gwele-pleg g., gwele pak-dispak g., gwele gorre-gouziz g.

Klappbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont war wint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g.

Klappdeckel g. (-s,-) : golo gwint g., golo gwinter g., golo gwinteiz g., golo gorre-gouziz g., golo sav-disav g., golo-kloz g., goulc'her gwinter g., goulc'her gwint g., goulc'her gwinteiz g., goulc'her gorre-gouziz g., goulc'her sav-disav g.

Klappe b. (-,-n) : **1.** trapig g., trap g., strap g. ; *Dachbodenklappe,* toull ar solier g. ; *Ofenklappe,* dorig ar fornigell b., dor-forn b., trapig ar forn g. ; [tekn] klapedenn b., klaped g. ; *Luftklappe,* klaped aeriañ g., klaped aerañ g. ; *Ausflussklappe,* klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ, klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g. ; **2.** *Fliegenklappe,* paliked lazh-kelien b. ; **3.** [dre skeud.] P. *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen,* tapout div c'had gant un tenn (gant an hevelep tenn) ; **4.** P. [genoù] beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., riboul g., logell b., rann b. ; *halt die Klappe !* stank da veg ! serr da veg ! serr da forn ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! lez da chaok ! lez da storlok ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *die Klappe halten,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, klozañ war e veg, prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, bezañ kloz a veg, gouzout delc'her gant an-unan, ober ur skoulm war e deod, bezañ evit e deod, minellañ e c'henoù ; *große Klappe und nichts dahinter !* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan ! teodet mat ha dornet berr e vez alies Yann ha Pêr ! teod hir ha piti berr ! penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! ; **5.** P. *die Klappe,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *und jetzt in die Klappe !* ha da'z klud bremañ ! ha d'ho kel bremañ ! ; *sich in die Klappe hauen,* mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont d'e siklud, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; **6.** [sonerezh] alc'hwez g. ; **7.** [dilhad] stolikenn chakod b., lorikenn c'hodell b. ; *Ohrklappe,* stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., maoutig-skouarn g. ; **8.** P. lec'h emgav an heñvelrevidi g., [gwashaus] lec'h emgav paotred an douar melen g.

klappen V.gw. (hat geklappt) : **1.** storlokañ, stirlinkat, strakal, strapañ ; *der Fensterladen klappt,* emañ ar stalaf o storlokañ (o strakal, o strapañ) ; **2.** [dre skeud.] P. dont da vat, treiñ evel ur ganell ; *es klappt alles tadellos,* mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh) ; *es hat geklappt !* deuet eo ganeomp ! deuet eo an taol da vat ! deuet eo da vat ! deuet eo ! ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt,* dalc'het he deus ar vuoc'h ; *mit dem ersten Schlüssel hat es nicht geklappt,* an alc'hwez kentañ a reas kazeg.

V.k.e. (hat geklappt) : sevel pe diskenn, gwintañ pe diwintañ ; *etwas in die Höhe, nach oben klappen,* sevel udb, gwintañ udb ; *etwas nach unten klappen,* diskenn udb., diwintañ udb.

Klappen n. (-s) : stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

Klappentext g. (-es,-e) : [moull.] diverrad kinniget war jakedenn ul levr g.

Klapper b. (-,-n) : soroc'hell b., strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabizhier], rigedag g.

klapperdürr ag. : kastiz, digiget, mann outañ, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, skarn, diskarn, distronk, kaset, distruj, aet e gof en e gein, e gof en e gein, karzhet e gorf, treut evel ar marv, treut-marv,

treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut evel ur c'hant tachoù, treut ha kastiz, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, ur sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'hen anezhañ, sinac'h, un eonenn anezhañ, n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *klapperdürrer Greis,* relegenn b.

klapperfrei ag. : distorlok.

Klappergestell n. (-s,-e) : [dre fent.] P. paourkaezh tra dreut g., treudasenn b., treutenn b., krinenn b., keuneudenn b., sec'hard g., ankoù krignet g., Jakezig-kroc'hen g., skrilh g., paotr treut (kastiz, digiget, kaset, distruj, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, diskarn, distronk, karzhet e gorf, moan evel an drezenn, sinac'h) g., paotr treut evel ur c'hant tachoù g., paotr treut evel ur gioc'h g., paotr kras evel ur geuneudenn g., paotr n'eo ket tev ar gwenn en e revr g., paotr treut-gioc'h g., paotr treut evel ur c'havr g., paotr treut evel ur brank g., paotr treut evel ur c'hagn g., paotr treut ha kastiz g., paotr treut ha sec'h evel un harink (Gregor) g., paotr kastiz evel un den prest da vervel g., paotr disec'het evel ar foenn g., paotr disec'het evel ur spes g., sac'had eskern g., sac'h-eskern g., paotr sec'h evel un askorn g., paotr treut evel an Ankoù g., paotr treut evel un askell-groc'hen g., askell-groc'hen b., paotr treut evel ur vazh gwisket g., paotr treut evel ur vazh kloued g., paotr treut evel troad ar forc'h hir g., paotr treut evel pav ur forc'h g., paotr moan evel troad ar forc'h hir g., paotr moan evel pav ur forc'h g., paotr treut evel ur geuneudenn g., paotr treut evel ur skoul g., paotr sec'h evel ur geuneudenn g., paotr dismantr evel ur spes g., tanavenn b., paotr n'eus mann outañ g.

Klappergrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-drez g., devedig-garzh g.

klapperig ag. : storlokus, strapus, strakus, distrantell, hej-dihej, loc'h-diloc'h, dizalc'h ; *klapperiges Auto,* strakell b., starigell b., strakerez b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr brallus g.

Klapperkasten g. (-s,-kästen) : **1.** kozh piano g. ; **2.** strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g.

Klapperkiste b. (-,-n) : strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g.

klapperlos ag./Adv. : distorlok.

Klappermaul n. (-s,-mäuler) : [dre skeud.] drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g.

Klappermühle b. (-,-n) : **1.** drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g. ; **2.** strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g. ; **3.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabizhier].

klappern V.gw. (hat geklappert) : **1.** storlokañ, stirlinkat, strakal, stlakañ, strapañ, diridignat ; *die Fensterläden klappern,* storlokañ (strakal, strapañ) a ra ar stalafioù gant an avel ; **2.** sklokal ; *die Hufe klappern auf dem Pflaster,* sklokal a ra karnioù ar c'hezeg war ar pavez ; **3.** strakatal ; *die Störche klappern,* strakatal a ra ar c'hwiboned ; **4.** strakal, stlakat, stlakañ, skrignañ, skrignal, tarzhañ ; *ihm klappern die Zähne,* emañ o strakal (o stlakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; **5.** P. *mit den Augen klappern, mit den Augendeckeln klappern,* ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

Klappern n. (-s) : **1.** stlakerezh g., strakerezh g., strakadeg b., strak g., stirlink g., stlak g., sklak g. ; *das Klappern der Schreibmaschine,* stlakerezh ar vizskriverez g. ; **2.** diridi g., storlok g., strap g., strapadennoù lies. ; *das Klappern der Pferdewagen auf dem Pflaster,* storlok ar c'hirri war ar pavez g. ; **3.** fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g.

klappernd ag. : storlokus, strakus, strapus.

Klapperrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h str., roz-aer str.

Klapperschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ouroulerez b., naer-sonerez b.

Klapperstorch g. (-es,-störche) : [loen.] c'hwibon b.

Klappfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn pleg-displeg g.

Klappfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr gwint g., prenestr gwint-diwint g., prenestr gorre-gouziz g., prenestr sav-disav g.

Klapphorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.

Klapphose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g./b., bragez gant ur pont g./b., bragez gant ur batenn g./b.

Klapphut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog moull hir g.

Klappkamera b. (-,-s) : kamera pleg-displeg g.

Klappkragen g. (-s,-) : kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

Klappleiter b. (-,-n) : skeul bleg b., skabell b.

Klappmesser n. (-s,-) : kontell-bleg b.

klapprig ag. : *sellit ouzh* **klapperig**.

Klappsessel g. (-s,-) : azezenn bleg b., azezenn gorre-gouziz b., azezenn sav-disav b., azezenn gloz b.

Klappsitz g. (-es,-e) : azezennig gwint-diwint b., adskaon g./b., azezennig gorre-gouziz b., azezennig sav-disav b.
Klappsofa n. (-s,-s) : gourvezvank pleg-displeg g.
Klappstuhl g. (-s,-stühle) : kador-bleg b., adskaon g./b., kador gorre-gouziz b., kador sav-disav g., kador-gloz b.
Klapptisch g. (-es,-e) : taol-bleg b.
Klapptür b. (-,-en) : trapig g., trap g., strap g., dorikell b., draf g., dor winteiz b., dor winteris b., dor wintus b., dor wint b., dor winter b., dor winterez b., dor gorre-gouziz b., dor sav-disav b.
Klappventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped g., klozell b., klak g.
Klappverdeck n. (-s,-e) : [kirri] teltenn-garr to-disto b., goloenn-garr to-disto b.
Klaps g. (-es,-e) : **1.** flac'hadig g., palvadig g., stlafadig b., cholpadig g., stlakadennig b., dornadig g., stlafad b., klapennad b. ; *jemandem einen Klaps geben,* reiñ ur flac'hadig (ur palvadig, ur stlafadig, ur stlakadennig, ur cholpadig, un dornadig, ur glapennad) d'u.b., reiñ dao d'u.b., reiñ daoig d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat einen Klaps,* mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, un tammig droch eo, kollet en deus e sterenn, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
klapsen V.k.e. (hat geklapst) : stlafadañ.
Klapsmühle b. (-,-n) : P. ti ar re sot g., kabanoù lies., Kerwazi b. ; *er sitzt jetzt in der Klapsmühle,* er c'habanoù emañ, emañ o treiñ ar rod, e Kerwazi emañ.
klar ag. : **1.** sklaer, boull, rouez, kleuz, splann, digatar, naet ; *klare Luft,* aer sklaer g., aer voull g., aer skeltr g. ; *klares Wasser,* dour sklaer g., dour splann g., dour glein g., dour boull g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g. ; *bei klarem Wetter,* pa vez sklaer an amzer, pa vez skeltr an amzer, pa vez divrumenn an amzer, pa vez seder an amzer, pa vez fraezh an amzer, an amzer o vezañ sklaer, pa vez c'hoao an amzer, pa vez hinon an amzer, pa vez boull an oabl ; *mit klarer Stimme,* gant ur vouezh sklaer, gant ur vouezh fraezh ; *klare Suppe,* soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b.
2. anat, fraezh, spis, splann, distag, distagell, sklaer-bev, real, rez, resis ; *klare Tatsache,* anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *einen klaren Begriff von etwas haben,* gouzout mat diouzh udb ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare,* renket en doa an diemglev a oa bet savet etrezo a-zivout ar c'hraf-se ; *über etwas im Klaren sein,* gouzout a-walc'h udb, gouzout an doareoù, gouzout dre sur udb, gwelet sklaer en un afer bennak ; *mir war doch klar, dass er mich schnitt,* gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, anat e oa din e oa yenaet ouzhin ; *sich erst einmal über etwas klar werden,* kompren da gentañ udb ; *etwas ins Klare bringen,* lakaat udb en (war) e rez, renkañ udb, dirouestlañ udb, dibunañ ur gudenn ; *ich brauche klare Antworten,* ne blij ket din mont diwar martezeoù ; *ich brauche eine klare Antwort,* ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabeg am eus c'hoant kaout ; *klare Stimme,* mouezh distag b., mouezh fraezh b., mouezh sklaer b., mouezh splann b., mouezh heglev b. ; *klare Worte,* komzoù real lies., komzoù rez lies., komzoù groñs lies., komzoù diarvar lies., komzoù fraezh lies., komzoù resis lies. ; *einen klaren Verstand besitzen,* bezañ lemm e spered, bezañ diabaf e spered, bezañ divorfil e spered, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ poell en e spered, na vezañ pemoc'h e leue, na vezañ dall e saout, gwelet sklaer, gwelet bouilh, bezañ spiswel, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar spanell, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar vazh-yod, bezañ ur perc'henn skiant eus an-unan, bezañ ur spered digor a zen eus an-unan, bezañ ur spered den eus an-unan, bezañ un den a ijin, bezañ ijinet-mat, bezañ un den a boell ; *er ist nicht bei klarem Verstand,* hennezh n'eo ket libr a-walc'h, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, aet eo e benn un tammig digantañ, kollet eo e skiant-vat gantañ, c'hoari a ra gant e voned ; *einen klaren Kopf behalten,* derc'hel plaen e spered, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *er ist ein klarer Kopf, er hat einen klaren Kopf,* un den a boell eo, ur spered dizall a zen eo, ul lagad eeun a zen eo, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, ur perc'henn skiant eo, ur spered den eo, un den a ijin eo, ijinet-mat eo, ur spered digor a zen a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, dizall eo, hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, hennezh a wel sklaer, hennezh a sell didouell ouzh an traoù ; P. *das ist doch klar !* anat eo ! kement-se a zo anat ! un anadenn didouell eo ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! aes eo gouzout ! ; *es ist klar, dass er lügt,* gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *alles klar !* mat ar jeu ! kudenn ebet ! mont a ra mat an traoù en-dro ! emañ an traoù war o reizh ! ; P. *das ist klar wie Kloßbrühe,* se zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *jemandem klaren Wein einschenken,* komz didro ouzh u.b., mont didro-kaer (didroell) d'u.b., mont didroidell ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., komz displeg ouzh u.b., lavaret ar wirionez diwisk (hep kuzh seurt ebet) d'u.b., lavaret eeun ar wirionez d'u.b., na vezañ sac'h d'an diaoul, na vezañ sac'h an diaoul, lavaret hardizh e soñj d'u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor ; *klar werden,* pishaat, spisaat, splannaat ; [dre astenn., merdead.] *klar Schiff !* prest oc'h ? darev omp da loc'hañ ! ; P. *na klar ! klar ! aber klar doch !* ya 'vat ! ya sur ! splann eo ! evel-just ! na petra 'ta ! ya da ! ya a-walc'h ! sur 'vat ! o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri ! aes eo gouzout ! brav eo gouzout ! kaer

eo gouzout ! nebaon ! ; *die Wölfe sind im Wald, ganz klar !* ar bleizi a zo er goadeg, eus emaint ; *eine kleine Pause würde dir wohl tun, ganz klar !* un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio !
Adv. : fraezh, sklaer, bouilh, a-sked, a-sklaer, distag, sklaer-bev, distagell, dres, heglev, a-dra-sklaer, reizh, resis ; *klar sehen,* gwelet reizh ; *klar hören,* klevet reizh ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck,* pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen,* fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *etwas klar ausdrücken,* pishaat udb ; *etwas klar heraussagen,* displegañ e vennozh hep klask tro, lavaret udb hep kuzh seurt ebet, lavaret udb krenn (krak), mont didroidell d'u.b., lavaret udb distag, lavaret udb displeg, bezañ distlabez da lavaret udb, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *etwas klar und deutlich sagen,* lavaret udb fraezh ha sklaer, lavaret udb distag, diferañ udb ; *sich klar und deutlich ausdrücken,* komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer ; *klipp und klar,* naet-ha-distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, distag, en ur ger krenn ; *etwas klipp und klar sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb en ur ger krenn - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb naet-ha-distag - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, eeun) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *die Sache ist klipp und klar,* n'eus netra gamm (n'eus netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; *jemandem etwas klar machen,* displegañ udb dirak daoulagad u.b., reiñ udb da intent d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ udb d'u.b., disklêriañ udb d'u.b.
Klara b. : Klara b.
Kläranlage b. (-,-n) : purlec'h g., dilaverezh b., dilavlec'h g., poull boullaat g.
Klarapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval gwenn Riga [*Yellow Transparent*] g.
Klärbecken n. (-s,-) : [kimiezh] oglenn-dilaviñ b., poull-dilaviñ g., poull-diloaiañ g.
klarblickend ag. : spiswel, lemm a spered, un den a boell anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered digor a zen anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinet-mat, digor a spered, ur spered den anezhañ, dizall, hag a wel sklaer, hag a wel bouilh, hag a sell didouell ouzh an traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.
Klare(r) ag.k. g. : [kegin.] P. gwin-ardant g., hini kreñv g., odivi g., lambig g.
klären V.k.e. (hat geklärt) : **1.** sklaeraat, sklêrijennañ, splannañ, naetaat, puraat, boullaat, divouchañ ; *das Gewitter klärt die Luft,* naetaet e vez an aer gant an arnev, karzhet e vez an aer gant an arnev ; *Wasser klären,* puraat dour ; **2.** [dre skeud.] *eine Sache klären,* dirouestlañ (diluziañ, diveskañ, lakaat sklaer, sklaeraat, sklêrijennañ, poellañ, spisaat) un afer bennak, teuler sklêrijenn war un afer bennak, dibunañ ur gudenn, diluziañ ur gwiad, kavout ar poell eus udb, skarat ur gudenn, lakaat an traoù war o rez, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas ; *die Sache ist geklärt,* peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, krog eo ar c'hrog, diluziet eo ar gwiad ; *um die Sache zu klären,* evit gouzout ar wirionez war gement-se, evit gwiriañ kement-se ; *da bleibt noch etwas zu klären,* ur gegeliad a chom da nezañ.
V.em. : **sich klären** (hat sich (t-rt) geklärt) : **1.** sklaeraat, dont da spis, dont da splann ; **2.** [amzer] toullwennañ, sevel, skarzhañ, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, sederaat, sklaeraat, splannaat, spisaat, sklaeradenniñ ; *der Himmel klärt sich,* toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, boullaat, spisaat) a ra an amzer, skarzhañ a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; **3.** disglaviñ, gouelezenniñ, dilaviñ, diloaiañ, lec'hidañ, boullaat, didanavaat ; *das Wasser klärt sich,* disglaviñ a ra an dour, gouelezenniñ a ra an dour, dilaviñ a ra an dour ; *geklärtes Wasser,* dour dilav g.
Klärfilter g. (-s,-) : sil puraat g.
klargehen V.gw. (ging klar / ist klargegangen) : P. treiñ evel ur ganell, treiñ lenkr an traoù, mont reizh hag en urzh ; *es geht alles klar*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh).
Klärgrube b. (-,-n) : fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.
Klarheit b. (-,-en) : sklaerded b., sklaerder g., spister g., spisted b., splannder g., splannded b., splannijenn b., anad g., resisted b. ; *Klarheit schaffen über ...,* dirouestlañ (lakaat sklaer, diluziañ) udb, dibunañ ur gudenn, teurel sklêrijenn war ; *sich (t-d-b) Klarheit über etwas (t-rt) verschaffen,* en em sklêrijennañ war ur poent bennak ; *Wissen verschafft Klarheit,* diwar ar studi e sav sklêrijenn.
Klarinette b. (-,-n) : [sonerezh] klarinetenn b., klerinell b., klerinetezenn b., P. treujenn-gaol b. ; *die Klappen der Klarinette,* alc'hwezioù ar glerinell lies. ; *der Trichter der*

Klarinette, der Becher der Klarinette, die Stürze der Klarinette, das Schallstück der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette, founilh ar glerinell g. ; *das Mundstück der Klarinette,* sutell ar glerinell b., beg-sutell ar glerinell g., beg ar glerinell g. ; *das Rohrblatt der Klarinette, das Blatt der Klarinette, das Blättchen der Klarinette, die Zunge der Klarinette,* añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

Klarinettist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner klarinetenn g., soner klerinell g., klerinellour g., soner treujenn-gaol g., klerinetezenner g.

Klarinettistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez klarinetenn b., sonerez klerinell b., klerinellourez b., klerinetezennerez b., sonerez treujenn-gaol b.

klarkommen V.gw. (kam klar / ist klargekommen) : P. kavout e lank, kavout lank, kavout ar c'hraf, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em gavout, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em arat, gouzout en em dreiñ ; *ich komme schon damit klar,* kavout a rin va lank, kavout a rin lank forzh penaos, kavout a rin ar c'hraf, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti ; *ich komme ganz alleine klar !* emsav on ! ; *nicht klarkommen,* ober bouc'h, bezañ boud d'ober udb ; *mit jemandem nicht klarkommen,* bezañ boud gant u.b. ; *ich komme damit nicht klar,* ne dizhan ket, ne fonnan ket, bouc'h on, bout on d'ober an dra-se, ne fonn ket din ober an dra-se ; *mit seinem Lohn kommt er nicht klar,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar ; *er muss zusehen, wie er damit klarkommt,* dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil.

Klarlack g. (-s,-e) : gwernis g.

klarlegen V.k.e. (hat klargelegt) : spisaat, sklaeraat, lakaat skaer.

klarmachen V.k.e. (hat klargemacht) : **1.** disklêriañ, displegañ, diskouezañ sklaer hag anat, lakaat anat, lakaat skaer, roudennañ just-ha-just ; **2.** [merdead.] lakaat pare da ziborzhiañ, lakaat pare da zigaeañ.

V.em. : **sich klarmachen** (hat sich (t-d-b) klargemacht) : *sich (t-d-b) etwas klarmachen,* kregiñ da veizañ udb, dont da gompren udb, en em rentañ kont eus udb, kompren e-barzh udb.

Klarname g. (-ns,-n) : anv gwir g., anv gwirion g.

klarschiff estl. : *klarschiff !* prest oc'h ? darev omp da loc'hañ !

Klärschlamm g. (-es) : fank puradur g., fank a-zilerc'h g.

Klarschriftleser g. (-s,-) : luc'hlenner g.

klarsehen V.gw. (sieht klar / sah klar / hat klargesehen) : gouzout, kompren, gwelet reizh ar wirionez ; *jetzt sehe ich endlich klar,* bremañ e ouzon anezhi, bremañ e komprenan, bremañ e ouzon an traoù reizh-mat, bremañ eo divogedet va spered, emaon ganti bremañ, savet ez eus sklêrijenn din.

Klarsichtfolie b. (-,-n) : film plastik treuzwelus astennadus g., koc'henn blastik treuzwelus astennadus b.

Klarsichthülle b. (-,-n) : kleurenn dreuzwelus b.

klarsichtig ag. : spiswel, divoem, lemm a spered, un den a boell anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, digor a spered, ur spered digor a zen anezhañ, ur spered den anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinet-mat, dizall, hag a wel sklaer, hag a wel bouilh, hag a sell didouell ouzh an traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.

Klarsichtpackung b. (-,-en) : pakadur plastik treuzwelus g.

Klarsichttuch n. (-s,-tücher) : tamm lien da lemel ar glizh diouzh ar gwerennoù g.

klarstellen V.k.e. (hat klargestellt) : spisaat, sklaeraat, lakaat sklaer, stadañ, diveskañ, dirouestlañ, diluziañ, resisaat, lakaat war zizolo, roudennañ just-ha-just, teuler sklêrijenn war.

Klarstellung b. (-,-en) : spisadur g., sklaeradur g.

Klartext g. (-es,-e) : **1.** kod dialc'hwezet g., yezh sklaer b. ; **2.** [dre skeud.] P. *Klartext sprechen,* komz distag, mont didro-kaer dezhi, na chom da chaokat e c'henoù, na vezañ sac'h d'an diaoul, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret eeun udb.

Klärung b. (-,-en) : **1.** spisadur g., sklaeradur g. ; **2.** puradur g., dilaverezh g., dilavadur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; *Klärung einer Flüssigkeit*, dilavadur un dourenn g., dilavadur un liñvenn g.

Klasse b. (-,-n) : **1.** [skol] klas g., klasad g., sal-glas b. ; *höhere Klassen,* klasoù uhelañ lies. ; *der Unterricht erfolgt in gemischten Klassen,* kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *der Lehrer betritt die Klasse,* mont a ra ar c'helenner e-barzh ar sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er c'hlas ; *die sechste Klasse,* ar c'hwec'het klad g., ar c'hwec'hved g. ; *die ganze Klasse lacht laut auf,* ar c'hlasad a-bezh a ziroll da c'hoarzhin.

2. renkad b., renk b., kendere g., kouch g., meuriad g. ; *die besitzenden Klassen,* renkadoù ar biaouerien (ar berc'henned) lies., an dud a dra lies. ; *die arbeitenden (werktätigen) Klassen,* renkadoù al labourerien lies. ; *die unteren Klassen,* an astud lies., ar bobl izelañ b., ar renkadoù izelañ lies., ar c'houchoù izelañ lies., ar renkadoù paourañ lies.

3. klas g. ; *eine Fahrkarte erster Klasse,* ur bilhed evit ar c'hentañ klas, ur bilhed kentañ klas g. ; *erster Klasse reisen,* beajiñ e kentañ klas ; *zweiter Klasse reisen,* beajiñ en eil klas.

4. rumm g., rummad g., rummenn b., renkad b.

5. [bevoniezh] kevrennad b. ; *Pflanzenklasse,* kevrennad plant b. ; *Tierklasse,* kevrennad loened b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Klasse oberhalb der Ordnung und unterhalb des Stammes,* er rummatadur ar bevien emañ ar gevrennad dindan ar skourrad hag a-us d'ar c'herentiad ; *ein Stamm ist in Klassen unterteilt,* ur skourrad a zo rannet e

kevrennadoù, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad ; *die Klasse der Säugetiere,* kevrennad ar bronneged b.
6. *klasse !* dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! gwellat ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! fiskal ! forzh vat ! setu ur meuz kaer ! me 'gav se kran ! ; *als Lehrer ist er klasse,* gwashat kelenner eo, ur mailh eo da gelenn, ur gwall gelenner eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *Klasse statt Masse,* unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; *das Buch ist einfach klasse,* emañ al levr en e barfeted.
Klassement n. (-s,-s) : rummadur g., rummañ g., renkadur g., klasamant g., renkamant g.
Klassenarbeit b. (-,-en) : [skol] prouad g., priziadenn b., dever skol g.
Klassenbeste(r) ag.k. g./b. : [skol] penn klasad g. ; *der Klassenbeste,* ar c'hentañ en e glasad g. ; *die Klassenbeste,* ar gentañ en he c'hlasad b.
Klassenbewusstsein n. (-s) : emskiant renkadel b.
Klassenbuch g. (-s,-bücher) : [skol] **1.** kahier klas g. ; **2.** kahier an ezvesañsoù g.
Klasseneinteilung b. (-,-en) : rummadur g., rummañ g., renkadur g., klasamant g., renkamant g., rummata g., rummatadur g.
Klassengeist g. (-es) : spered-renkad g., strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., spered a gasta g.
Klasseninteresse n. (-s,-n) : mad-renkad g., laz-renkad g.
Klassenkamerad g. (-en,-en) : [skol] kamalad skol g.
Klassenkampf g. (-s,-kämpfe) : *der Klassenkampf,* stourm ar renkadoù g.
Klassenkonferenz b. (-,-en) : [skol-veur] kuzul-klas g.
Klassenlehrer g. (-s,-) : [skol] penngelenner g.
klassenlos ag. : [polit.] kuit a renkadoù.
Klassenlos n. (-s,-e) : bilhed lotiri g.
Klassenlotterie b. (-,-n) : lotiri b., P. c'hoari-sac'h g.
Klassenraum g. (-s,-räume) : sal-glas b.
Klassensortierung b. (-,-en) : [labour-douar] gobariañ g., gobariadur g.
Klassensprecher g. (-s,-) : [skol] dilennad ar c'hlasad g.
Klassensteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù dre rummad korvoderioù lies.
Klassenteilung b. (-) : *Klassenteilung der Gesellschaft,* rannadur ar gevredigezh e meur a renkad g.
Klassentreffen n. (-s,-) : [skol] emgav kamaladed-skol g.
Klassenunterschied g. (-s,-e) : diforc'h sokial g., diforc'h etre ar renkadoù g.
Klassenwahlsystem n. (-s,-e) : [polit.] mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiañ dre ar sens g.
klassenweise Adv. : [skol] **1.** dre glasad ; **2.** klasad-ha-klasad.
Klassenziel n. (-s,-e) : [skol] live rekis g., live da dizhout g.
Klassenzimmer n. (-s,-) : [skol] sal-glas b. ; *sobald die Schüler in das Klassenzimmer eintraten, bekamen sie ihre Bücher,* bep ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho, evel ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho
Klassifikation b. (-,-en) : rummata g., rummatadur g., rummadur g. ; *Klassifikation der Tiere,* rummatadur al loened g.
klassifizierbar ag. : hag a c'heller rummata, rummatadus.
klassifizieren V.k.e. (hat klassifiziert) : kevrennata, rummata, steudata, lakaat dre rumm, renkañ, rummañ.
Klassifizierer g. (-s,-) : rummataer g., kevrennataour g.
Klassifizierung b. (-,-en) : kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., rummadur g., renkadur g. ; *Klassifizierung der Lebewesen,* rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g.
Klassik b. (-) : klaselezh b., marevezh klasel g. ; *die italienische Klassik,* ar marevezh klasel e Bro-Italia g., ar glaselezh italian b. ; *die deutsche Klassik,* ar glaselezh alaman b.
Klassiker g. (-s,-) : klaselour g. ; *französischer Klassiker,* skrivagner klasel Bro-C'hall g.
Klassikerin b. (-,-nen) : klaselourez b.
klassisch ag. : **1.** klasel ; *das klassische Altertum,* an Henamzer klasel g. ; *klassische Sprachen,* yezhoù klasel lies. ; *das klassische Altgriechisch,* an henc'hresianeg klasel g. ; **2.** [dre astenn.] klasel ; *klassischer Stil,* doare klasel g. ; *klassisches Zeitalter,* marevezh klasel g., klaselezh b. ; *klassische Musik,* sonerezh klasel g. ; **3.** boutin, klasel, boas ; *ein klassisches Beispiel,* ur skouer voutin b., ur skouer glasel b., ur skouer voas b.
Klassizismus g. (-) : klaselouriezh b., klaselezh b.
klassizistisch ag. : klasel, giz ar glaselouriezh, a c'hiz klasel.
Klassizität b. (-) : purentez klasel b., klaselezh b.
klatsch estl. : strak ! - vlaou ! - draou ! - vrac'h ! - dao ! - plok ! - flak ! - flap ! - flik ! flak !
Klatsch g. (-es,-e) : **1.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., orogell b., brozenn b., voltenn b., flapaj g., brudailhoù lies., stranerezh g., komererezh g., marvailhoù lies., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., daofenn b., daofoù lies., boutikl g./b., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies., komzoù flav lies., koñchoù lies., koñchennoù lies. ; **2.** tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., marvailhadenn b., marvailh g., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b. ; **3.** [dre astenn.] droukprezegerezh g., droukprezeg g., divruderezh g., droukkomzoù lies., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., drouklavaroù lies., drouklavarioù lies., teodennerezh g., hiboudoù lies., lañchennadoù lies., brudailhoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies., fistilh g. ; *Klatsch verbreiten,* sevel brudoù, lakaat brudoù (gedon) da redek, skignañ kaozioù e-touez an dud, lezel brudoù faos da vont da-douez an dud ; *das ist Klatsch !* siklezonoù ha netra ken ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken !

gwrac'hajoù a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, brudailhoù, kozh kaozioù) a netra ken ! ; *er steht im Mittelpunkt des Klatsches,* n'eus kaoz nemet dioutañ, dindan teod an dud emañ, ar gaoz a zo war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ a ra ar chaok hag ar stran ; **4.** trouz g., stlak g., stlakadenn b., strap g., strapadenn b. ; **5.** P. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b.

Klatschbase b. (-,-n) : P. trutell b., flaperez b., glaouregez b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., strakell b., teodenn b., latenn b., ranez b., bardell b., Mari-pil-beg b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari-flav b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b. ; *sie ist eine alte Klatschbase,* ne vez ganti nemet kaozioù gwrac'h kozh, honnezh 'zo un drutell mar boa biskoazh ! ur c'hozh strakell 'zo anezhi ! un drabell eo ! ur Vari-strap-he-latenn a zo anezhi ! ur beg minaoued eo ! komer eo !

Klatschblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn flapaj b., poull-kanañ g.

Klatschblätter lies. : kazetennoù flapaj lies., stlenn-a-skandal g.

Klatsche b. (-,-n) : **1.** paliked lazh-kelien b. ; **2.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh [*liester* tarabizhier] b. ; **3.** [dre astenn.] troidigezh nannaotreet b. ; **4.** [dre skeud.] *er hat einen an der Klatsche,* n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

klatschen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* sein : ist geklatscht] strakal en ur gouezhañ, kouezhañ en ur strakal, kouezhañ gant strap bras, fraeañ, foetañ ; *der Regen klatscht herab,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, glavañ a ra a-bil, ober a ra dour a-bil, a-bil e kouezh ar glav, soulgannañ a ra ar glav, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), teurel a ra dour ; *der Regen klatscht gegen die Scheiben,* skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester ; **2.** [*verb-skoazell* sein : ist geklatscht] *gegen etwas klatschen,* mont (dont) da flastrañ ouzh udb ; *ein Schmetterling ist gegen die Windschutzscheibe geklatscht,* ur valafenn a zo deuet da flastrañ war gwerenn-dal ar c'harr ; **3.** [*verb-skoazell* haben : hat geklatscht] *in die Hände klatschen*, strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn ; **4.** [*verb-skoazell* haben : hat geklatscht] skeiñ ; *jemandem auf den Kopf klatschen,* skeiñ gant u.b. war e benn ; **5.** [dre skeud.] [*verb-skoazell* haben : hat geklatscht] komz eus traoù ha traoù all, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, raklat, fistilhat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, katellat, grakal, dic'hourdañ e latenn, pilat e c'henoù, diroufennañ e deod, teodiñ, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, barbouilhat, batouilhat, flabotal, fludennañ, labennat, lañchennañ, sklokal, bardellat, droukkomz, chilpat, teodata, teodiñ, droukprezeg, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, hiboudiñ, gwallgomz ; P. *über jemanden klatschen,* kontañ doareoù u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwiskañ, gwashaat, peñseliat) u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., plaenaat e borpant d'u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwallgomz (droukkomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e lêroù, drouklavaret war u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b.,

dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b. ; *es wird geklatscht,* n'eo na chaok na stran a ra diouer.
V.k.e. (hat geklatscht) : **1.** *Beifall klatschen,* strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn, stlakadegañ ; **2.** *den Takt klatschen,* skeiñ ar ventadurezh, mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor) ; **3.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, foeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, stropañ, strapañ, chetiñ.
Klatschen n. (-s) : **1.** strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g., froterezh an daouarn g. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b. ; **3.** skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bozad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b. ; **4.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kaket g., kaketerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies.
Klatscherei b. (-,-en) : **1.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kaket g., kaketerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., ragach g., ragacherezh g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., babouz g., kelajoù ha trouz ar bed lies., marvailhoù lies., komererezh g. ; **2.** strakadeg daouarn diehan b., strakadeg daouarn taer-ha-taer b., strakadeg daouarn tro-distro b.
klatschhaft ag. : teodek, begek, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus.
Klatschhaftigkeit b. (-) : fistilherezh g., teodegezh b., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.
Klatschmaul n. (-s,-mäuler) : P. trutell b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., klakenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b.
Klatschmohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.
klatschnass ag. : toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb evel ur broc'h, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *die Stute ist klatschnass,* ar gazeg n'eus ket ur vlevenn sec'h warni.
Klatschnelke b. (-,-n) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.
Klatschnest n. (-es,-er) : P. toull stranerezh g., toull klakerezh g., toull ravoderezh g., toull gwrac'herezh g., toull flapaj g., toull chaok ha stran g., toull ar c'helajoù g.
Klatschrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.
Klatschspalte b. (-,-n) : [rubrikenn gazetenn] poull-kannañ g.
Klatschsucht b. (-) : fistilherezh g., kleñved ar fistilherezh g., teodegezh b., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.
klatschsüchtig ag. : lañchennek, glaourennek, glaourek, teodek, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus, lañchennus.
Klatschtante b. (-,-n) / **Klatschweib** n. (-s,-er) : P. trutell b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari-flav b., Mari-strap-he-latenn b., Mari latenn b.
klauben V.k.e. (hat geklaubt) : **1.** didoueziañ, tamouezat ; *Bohnen klauben,* didoueziañ fav ; *Steine klauben,* diveinañ ; **2.** *zusammenklauben,* dastum gant mil boan ; **3.** [dre skeud.] ingenniñ, arvellat, pismigañ, nagenniñ, chipotal ; *Worte klauben,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou.
Klauberei b. (-,-en) : **1.** didoueziadur g., dibabidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] ingenn b., arvell g., nagennerezh g., pismigerezh g.
Klaue b. (-,-n) : **1.** troad skalfek g., troad forc'hellek g., troad forc'hek g., karn g. ; *mit gespaltenen Klauen,* skalfek (forc'hellek) e dreid, treid skalfek dezhañ ; *das Schaf hat sich die Klaue verletzt und hinkt,* kamm-broud eo an dañvad ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden,* rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli ; **2.** kraban b., skilf g., ivin g. ; *Klaue des Löwen,* kraban al leon b., skilf al leon g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes,* al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *mit Klauen versehen sein,* bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ

ivinek ; *Klaue des Adlers,* skilf an erer g., kraban an erer b., ivin an erer g. ; *scharfe Klauen,* skilfoù lemm lies., krabanoù lemm lies., ivinoù lemm lies. ; **3.** krog g. ; *die Kieferklauen der Spinne,* krogoù ar gevnidenn lies. ; **4.** [dre skeud.] P. pav g. ; *in jemandes Klauen geraten,* kouezhañ etre skilfoù (krabanoù) u.b., kouezhañ etre pavioù u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b. ; **5.** skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

klauen V.k.e. (hat geklaut) : *etwas klauen,* P. skrapat udb, skrapañ udb, sachañ udb d'e c'hod, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, tapout udb dre laer, flipañ (flipat) udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, dibradañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb., fripañ udb., riñsañ udb, silc'hañ udb, razhañ udb ; *jemand hat Geld aus der Kasse geklaut,* krapig en deus kammet e vizied war arc'hant ar c'hef, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hef ; *wer einmal klaut, der klaut immer,* n'eus ket a vrizhlaer ; *seht zu, dass die uns nichts klauen,* diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *sein Wagen ist ihm geklaut worden,* aet eo e garr gant al laer.

V. gw. : pegañ, laerezh.

Klauenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., skilfad g., skilfadenn b.

Klauenseuche b. (-) : [mezeg., loen.] *Maul- und Klauenseuche,* terzhienn vurbuennek b., terzhienn aftus b., pore aftus g.

klauig ag. : krabanek, skilfek.

Klaus g. : Nikolaz g.

Klause b. (-,-n) : **1.** peniti g. ; **2.** kell b., kellig b., log g. ; *die Klause des Mönches,* kellig (toull-kambr g., logig b.) ar manac'h b. ; **3.** [dre skeud.] *er sitzt gern in seiner Klause,* luduek (yeuek) eo, plijout a ra dezhañ chom da souchañ er gêr, plijout a ra dezhañ en em glenkañ en e di ; **4.** [traoñienn] traoñienn strizh b., kluz g.

Klausel b. (-,-n) : diviz g., divizadur g., diferadenn b., diferadur g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g.

Klausner g. (-s,-) : **1.** unmanac'h g., unlean g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g. ; **2.** digenveziad g., digevredigezhad g., den e-unan g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., leue hanter dizonet g., den hag a chom distok diouzh an dud all g., den hag a ya ez distag g., den hag a ren e vuhez en e bart e-unan g., den hag a vev en e zigenvez g., den hag a chom pell diouzh darempred an dud g., den hag a chom pell diouzh safar ar bed g., den hag a dec'h diouzh an dud g., den hag a vev pell diouzh safar ar bed g., den ennañ e-unan g., den hag a vev en distro g., den hag a vev pell diouzh ar bed g., den a vev evel ul lean en un tu bennak g., den hag a vev er-maez eus ar bed g., den hag a vez techet da simudiñ g.

Klausnerei b. (-,-en) : peniti g. ; *in einer Klausnerei wohnen,* penitiat.

Klaustration b. (-) / **Klaustrierung** b. (-) : [relij.] kloastradur g.

Klaustrophobie b. (-) : [mezeg.] droug ar moug g., klozarur g., mougaonenn b.

Klausur b. (-,-en) : **1.** [skol, skol-veur] arnodenn dre skrid b., prouad g., arnodenn darnel Skol-Veur b. ; **2.** [relij.] kloastradur g.

Klausurarbeit b. (-,-en) : arnodenn dre skrid b., prouad g.

Klaviatur b. (-,-en) : [sonerezh] klavier g., stokellaoueg b.

Klavier n. (-s,-e) : [sonerezh] piano g. ; *Klavier spielen,* seniñ piano, pianoañ ; *ein Klavier stimmen,* songeidañ ur piano ; *die Tasten des Klaviers,* stokelloù ar piano lies. ; *die Pedale des Klaviers,* troadikelloù ar piano lies.

Klavierauszug g. (-s,-auszüge) : [sonerezh] skrid-sonerezh evit ar piano g., kevrollenn evit ar piano b.

Klavierbauer g. (-s,-) : farder pianoioù g.

Klavierbauerin b. (-,-nen) : farderez pianoioù b.

Klavierbegleitung b. (-,-en) : [sonerezh] eiladur gant ar piano g., eilerezh gant ar piano g.

Klavierhocker g. (-s,-) : skabell biano b.

Klavierkonzert n. (-s,-e) : [sonerezh] abadenn biano b., c'hoariadenn biano b.

Klavierlehrer g. (-s,-) : kelenner piano g., kelenner war ar pianoañ g.

Klavierlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez piano b., kelennerez war ar pianoañ b.

Klavierschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ut g.

Klavierschule b. (-,-n) : [levr] hentenn biano b.

Klaviersonate b. (-,-n) : [sonerezh] sonadenn biano b.

Klavierspiel n. (-s,-e) : [sonerezh] pianoañ g., seniñ piano g.

Klavierspieler g. (-s,-) : [sonerezh] pianoour g.

Klavierspielerin b. (-,-nen) : [sonerezh] pianoourez b.

Klavierstimmer g. (-s,-) : kendonier piano g., songeider piano g.

Klavierstimmerin b. (-,-nen) : kendonierez piano b., songeiderez piano b.

Klebeband n. (-s,-bänder) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebebindung b. (-,-en) : koubladur diwri g., keinadur diwri g.

Klebefolie b. (-,-n) : paper-peg g.

Klebekraft b. (-) : [fizik] speguster g., englenusted b.

Klebemittel n. (-s,-) : peg g., skaot g., pask g.

kleben V.gw. (hat geklebt) : **1.** chom peg, pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ, bezañ peg ouzh ; *die Kartoffeln kleben am Schmortopf,* kroget eo ar patatez er gastelodenn, peget eo ar patatez ouzh ar gastelodenn, kreienet eo an avaloù-douar er gastelodenn, karañ a ra ar patatez, ar patatez ne zispegont ket diouzh ar gastelodenn, peg eo ar patatez ouzh foñs ar gastelodenn ; *das klebt wie Pech,* kement-se a stag evel peg ; *die Zunge klebt mir am Gaumen,* krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn ; **2.** [dre skeud.] *es klebt Blut an seinen Fingern,* lakaet en deus bet gwad da redek, lakaet en deus bet gwad da ruilhal, n'eo ket glan a dorfed ; *am Irdischen kleben,* bezañ stag e galon ouzh traoù ar bed-mañ ; *zu sehr am Äußerlichen kleben,* reiñ re a bouez d'an neuz diavaez (d'an diavaezioù kaer) ; P. *er klebt an mir,* emañ bepred war va buhez, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, ne zispeg ket diouzhin, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi

bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lêr, atav e vez ouzh va heuliañ (da'm heul), derc'hel a ra atav kloz (mat, tenn, stag) ouzhin, derc'hel a ra kloz (mat, tenn, stag) warnon, derc'hel a ra kloz (mat, tenn, stag) din, ur c'hrap-e-doull a zo eus ar bugel-se.
V.k.e. (hat geklebt) : **1.** pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ ; *eine Briefmarke auf den Briefumschlag kleben,* pegañ un timbr war ar golo-lizher ; *die Adresse auf den Koffer kleben,* pegañ ar chomlec'h war ar valizenn ; **2.** P. *jemandem eine kleben,* reiñ ur stlapad d'u.b, reiñ ur friad d'u.b, boc'hata u.b. / fasata u.b. / reiñ ur vougennad d'u.b., diaveliñ ur javedad diouzh u.b., diaveliñ ur vousellad (ur voc'had, ur fasad) gant u.b. / distagañ ur palvad diouzh u.b. / distagañ un avenad d'u.b. (Gregor), fasadiñ u.b., difoeltrañ ur skouarnad gant u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. (gant u.b.) ; *ich werde dir eine kleben,* ur grabanad a baki diganin, me a zistago dit ur skouarnad hag a bego ouzhit.
klebend ag. : pegus, spegus, kenbegus, stagus.
Kleben n. (-s) : pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.
Kleber g. (-s,-) : **1.** [den] peger g., speger g., kaoter g. ; **2.** [danvez] glud g., peg g., kaot g., gluten g. ; **3.** [Bro-Suis] pegsun g.
Klebereiweiß n. (-es) : glud g., peg g., kaot g., gluten g.
kleberig ag. : *sellit ouzh* **klebrig**.
Klebestoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., pask g.
Klebestreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.
Klebfläche b. (-,-n) : gorread-peg g., gorread pegus g.
Klebholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] taolaj str.
klebrig ag. : pegus, spegus, kenbegus, gludek, gludennek, lec'hidennet, libous, lizennet, avuennek, lardous ; *klebrige Masse,* gludenn b., libouz g., lec'hidenn b., lizenn b.
Klebrigkeit b. (-) : gludegezh b.
Klebstoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., glud g., pask g.
Klebstreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.
Klebzettel g. (-s,-) : tikedenn-beg b.
Kleckerbetrag g. (-s,-beträge) : P. sammad ken uhel hag an hanter eus netra g., disterajoù lies., disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., inglodaj g.
Kleckerei b. (-,-en) : bastrouilhadur g., lipadennoù leue lies.
kleckern V.k.e. (hat gekleckert) : saotrañ, tarchañ, kousiañ, mastarañ, mastarennañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, ober glabousoù war, ober pokardoù war, ober mastar war.
V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **haben** : hat gekleckert] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; **2.** [*verb-skoazell* **sein** : ist gekleckert] *auf etwas (t-rt) kleckern,* didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb ; **3.** [dre skeud.] [*verb-skoazell* **sein** : ist gekleckert] degouezhout tammig-ha-tammig, degouezhout a-nebeudoùigoù.
kleckerweise Adv. : tammig-ha-tammig, a van da van, a-nebeudoù, a-nebeudoùigoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, a-dost da dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, bep un nebeud, pep a nebeut.
Klecks g. (-es,-e) : mastar g., saotr g., mastarenn b., brizhadur g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht,* graet en deus mastar war e gaier, graet en deus ur pokard war e gaier.
klecksen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **haben** : hat gekleckst] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; *die Feder kleckst,* glabousoù (pokardoù, mastar) a ra ar bluenn, strinkañ a ra ar bluenn ; **2.** [*verb-skoazell* **sein** : ist gekleckst] *auf etwas (t-rt) klecksen,* didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb.
V.k.e. (hat gekleckst) : **1.** mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, saotrañ, tarchañ, kousiañ, barbouellañ, ober glabousoù war, ober mastar war ; *eine Wand voll klecksen,* lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ) ur voger ; **2.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ.
Kleckser g. (-s,-) : bastrouilher g., bastrouilh g.
Kleckserei b. (-,-en) : bastrouilhadur g., lipadennoù leue lies.
klecksig ag. : mastaret, mastarennet, bastrouilhet, libistret, stlabezet, saotret, tarchet, kousiet.
Kledage b. (-) : P. gitaj g., skignaj g.
Klee g. (-s) : **1.** [louza.] melchon str. ; *Klee säen,* hadañ melchon ; *Klee füttern,* boueta gant melchon ; *diese Sorte Klee,* ar melchon-se g. ; *Klee als Futter,* melchon g. ; *Klee als einzelne Pflanze,* melchonenn b. ; *Klee umpflügen,* treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas ; *ewiger Klee,* geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g. ; *Klee abweiden,* ober ur peur d'ar melchon, peuriñ melchon ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden über den grünen Klee loben,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b.
Kleeart b. (-,-en) : [louza.] melchon [*liester* melchonoù] g.
Kleeblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [louza.] delienn velchon b. ; *ein vierblättriges Kleeblatt,* ur velchonenn beder b., ur velchonenn a beder delienn b. ; **2.** [kinkladur] treflezenn b. ; **3.** [dre skeud.] trikon g., triad g. ; P. *diese drei bilden ein treues Kleeblatt,* an tri-se n'int ket evit en em zioueriñ, an tri-se zo fri ha revr an eil gant egile, an tri-se a zo gwall gamaladiaj etrezo, an tri-se a zo karr ha kilhoroù ; *das ist ja ein sauberes Kleeblatt,* an tri-se a ra ur gompagnunezh kaer, kaerañ kompagnunezh a zo eus an tri-se, kaerañ trebeziad a zo eus an tri-se.
Kleeblüte [louza.] bleuñv melchon str. ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen,* emañ ar melchon e greun.
Kleefeld n. (-s,-er) : melchoneg b.
Kleepflanze b. (-,-n) : melchonenn b. [*liester* melchonennoù, melchon].
Kleesalz n. (-es) **/ Kleesäure** b. (-) : [kimiezh] hal triñchin g., trenkenn oksalek b.

Kleesorte b. (-,-n) : [louza.] melchon [*liester* melchonoù] g.
Klei g. (-s) : pri g., pri-prad g., arbrad g.
Kleiber g. (-s,-) : **1.** [kozh] mañsoner g. ; **2.** [loen.] krimper-liorzhoù g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., torr-mein-glas g., poker kraoñ g., pokerig-kraoñ g., pokerig-mañson g.
Kleiberlehm g. (-s) : ardilh g., pri ha kolo, barras g., tilh g., tortis g.
Kleiberlehmwand b. (-,-wände) : tilhenn b., barras g.
Kleid n. (-s,-er) : **1.** gwisk g., gwiskamant g., gwiskadur g., dilhad g./lies., tamm dilhad g., pezh dilhad g., pourc'h g., huk g., sae b., robenn b. ; *Soldatenkleid,* gwiskamant soudard g., sae-soudard b. ; *abgelegte Kleider,* dilhad kozh lies. ; *sie hat mich mit Kleidern besorgt,* pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *sich ein Kleid machen lassen,* lakaat ober un dilhad ; *das Kind ist aus aus seinen Kleidern gewachsen,* re just eo deuet e zilhadoù d'ar bugel, re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel ; *sich mit den Kleidern ins Bett legen,* en em astenn dilhad hag all war e wele - en em astenn war e wele, dilhad ha razh – en em astenn war e wele, dilhad ha tout – mont da gousket dilhad hag all ; *meine Kleider,* va zammoù dilhad lies. ; *das bürgerliche Kleid,* an dilhad nannsoudard (foran) g., an dilhad hag a vez lakaet er-maez a garg g. ; *abgetragene Kleider,* dilhadoù teuc'h lies. ; *dieses Kleid macht Ihnen einen allzu kurzen Hals,* hoc'h inkaziñ a ra an dilhad-se ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider hineinschlüpfen,* en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; P. *ich bin drei Tage nicht aus den Kleidern gekommen,* tri devezh 'zo dija abaoe ma 'm eus bet tennet va dilhad evit ar wech diwezhañ ; [kr-l] *Kleider machen Leute,* ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den, ar plu a ra al labous ; *lange Kleider, kurzer Sinn,* evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo, n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn, ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel ; **2.** brozh b., lostenn b., sae b., goueledenn b., hust g. ; *ein Kleid anhaben (tragen),* bezañ ur vrozh dindani, bezañ gwisket gant ur vrozh, dougen ur vrozh ; *ein Kleid anziehen,* lakaat (gwiskañ) ur vrozh ; *ein Kleid ausziehen (ablegen),* diwiskañ (tennañ) he brozh ; *ein ausgeschnittenes Abendkleid,* ur vrozh-c'hala (ur vrozh-nozvezh) dispak war ar bruched b. ; *ein Kleid verlängern,* hentañ ur vrozh, hiraat ur vrozh ; *dieses Kleid passt ihr gut,* ar sae-se a ya brav diouti, graet eo ar sae-se diouti, klok eo he sae ; *dieses Kleid wirkt elegant an dir,* dougen a rez ar sae-se gant neuz.
Kleidchen n. (-s,-) : gwiskamantig g., dilhadig g./lies.
kleiden V.k.e. (hat gekleidet) : **1.** gwiskañ, pourc'hañ ; *das kleidet sie gut,* mont a ra brav diouti ; *weiß gekleidet,* gwisket e gwenn ; *schwarz gekleidet,* gwisket e du ; *er war so gekleidet wie alle Männer in der Gemeinde,* gwisket e oa evel holl wazed ar barrez ; **2.** *einen Gedanken in Worte kleiden,* displegañ ur mennozh, lakaat gerioù war ur mennozh.
V.gw. : **sich kleiden** (hat sich (t-rt) gekleidet) : **1.** *sich nach der neuesten Mode kleiden,* redek war-lerc'h ar gizioù nevez, bezañ gwisket diouzh ar c'hiz nevez, bezañ diouzh ar c'hiz ; *wer so leicht gekleidet ist, kann nur frieren,* an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; *sich wie eine Frau kleiden,* en em wiskañ e plac'h ; **2.** [dre skeud.] *sich in Strenge kleiden,* gwiskañ un neuz drouk, ober ur bod spern, ober gourrennoù du.
Kleiderablage b. (-,-n) : gwiskva g., gwisklec'h g.
Kleiderbügel g. (-s,-) : gwareg-dilhad b., doug-dilhad g.
Kleiderbürste b. (-,-n) : chupet g., broust dilhad g.
Kleidergröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidergröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?
Kleiderhaken g. (-s,-) : krog-dilhad g., tach-krog g., krap g.
Kleiderkammer b. (-,-n) : **1.** kambr-dilhad b. ; **2.** gwiskva g., gwisklec'h g.
Kleiderkasten g. (-s,-kästen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] armel-dilhad b., pres g.
Kleiderlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-korf str., laou-kroc'hen str.
Kleiderpuppe b. (-,-n) : jak g.
Kleiderschnitt g. (-s,-e) : patrom g.
Kleiderschrank g. (-s,-schränke) : **1.** armel-dilhad b., pres g. ; **2.** [dre skeud.] *ein Kleiderschrank,* un dreustel g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., un treustelieg g., ur pezh treustelieg g., ur pres laezh g., ur c'horfeg g., un tos g., un tamm tos g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur c'horf mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor).
Kleiderständer g. (-s,-) : ispilherezh tuellennek b., doug-dilhad troadek g., doug-mantilli g.
Kleidertrödler g. (-s,-) : [kenwerzh] takoner g., marc'hadour dilhadoù kozh g.
Kleiderverkäufer g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour dilhadoù g.
kleidsam ag. : hag a glot brav, hag a zegouezh brav, hag a ya mistr, hag a zegouezh mat, hag a jaoj.
Kleidung b. (-,-en) : gwisk g., gwiskamant g., gwiskad g., gwiskadur g., dilhad g./lies., pourc'h g. ; *er lag in voller Kleidung auf seinem Bett,* gourvezet e oa, dilhad hag all, war e wele - astennet e oa war e wele, dilhad ha razh - astennet e oa war e wele, dilhad ha tout ; *sie fiel mit voller Kleidung und Schuhen in den Fluss,* kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha razh - kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha tout.
Kleidungsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidungsgröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?
kleidungslos ag. : diwisk, dibourc'h, dizilhad.
Kleidungsstück n. (-s,-e) : pezh dilhad g., gwisk g. ; *ein mehrmals geflicktes Kleidungsstück,* ur pezh dilhad takon ha didakon g., ur pezh dilhad mil beñseliet g., ur pezh dilhad tammet ha mil dammet g., ur pezh dilhad tammet ha didammet g. ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln,* kestal dilhad evit ar re baour ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen,* dastum e zilhad en armel ; *jemandem ein Kleidungsstück erpressen,*

dibourc'hañ u.b. eus ur pezh dilhad ; *Kleidungsstück aus Wolle,* gloanenn b. ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern,* diaraogiñ ur pezh dilhad ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen,* kofañ ur pezh dilhad.

Kleie b. (-,-n) : brenn str. ; *Stückchen Kleie,* brennenn b. ; *Mehl ohne Kleie,* bleud kuit a vrenn g. ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück,* an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; *mit Kleie überziehen,* brennañ.

Kleiebrei g. (-s,-e) : papouilh g.

Kleiebrot n. (-s) : bara brennek g., bara brenn g., bara brizh g.

Kleiehändler g. (-s,-) : brenner g.

kleiig ag. : **1.** brennek ; **2.** priek, priellek, priel, priennek.

klein ag. : **1.** bihan, munut, koujourn, krak, stumm ; *ein kleines Kind,* ur bugel bihan g. ; *ein kleines Haus,* un tiig g., un ti bihan, un tammig ti g. ; *ein kleiner Tisch,* un tammig taol g. ; *der kleine Finger,* ar biz-bihan g. ; *klein von Gestalt,* bihan a vent, bihan e vent ; *kleine Weile,* pennadig g., predig g., frapadig amzer g., herradig amzer g. ; *ziemlich klein,* arvihan ; *ein lächerlich kleiner Fisch,* [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *er ist zwar klein aber stark,* n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *er ist noch recht klein,* bihanik eo c'hoazh ; *dreimal so klein,* tri c'hement bihanoc'h, teir gwech bihanoc'h ; *er ist um einen Kopf kleiner als sein Vater,* treuz ur penn eo bihanoc'h eget e dad, treuz ur penn dindan e dad eo ; *er ist weder zu groß noch zu klein,* n'eo na gwall vras na re vihan, lañset-mat eo ; *über ein Kleines,* ken emberr ; *bis ins Kleinste,* dre ar vurutell, dre ar munud, diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *im Kleinen treu sein,* bezañ rik ha pizh, bezañ resis-tre ; *das kleinere Übel,* ar bihanañ droug g. ; *bei der kleinsten Bewegung,* ma fiñver un netraig ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen,* gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daout pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ ; [kenw.] *im Kleinen verkaufen,* gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ dre ar munud (dre ar munudoù, a-hini-da-hini), gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ tamm dre damm, gwerzhañ diouzh ar pouez / gwerzhañ diouzh ar walenn (Gregor) ; *kleines Geld (Kleingeld),* moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies., P. laboused melen lies. ; *sich klein machen,* mont bihanik, mont en e grogen, tamolodiñ, en em zastum warnañ e-unan, bezañ kruget-kruget, lentañ ; *wenn es gefährlich wird, wird er ganz klein,* pa sav bec'h ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa sav bec'h e ya moan e revr, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer e tifoeñv.

2. dister, displed, disterik, izelek, munut ; *kleiner Geist (kleine Seele),* spered taskagn (skort, skars) a zen g., revr strizh g., spered strizh g. ; *der kleine Mann,* an dud vunut, ar bobl voutin b., ar werin b., ar munudigoù lies., ar re dister o doare lies., ar re o deus bihan lies. ; *immer auf die Kleinen !* ar bec'h a vo lakaet war gein an dud vunut eveljust ! ; *kleine Leute,* tud voutin lies., tud ordinal lies., tud eus an ordinaloù lies., tud eus ar werin lies., tud a lec'h izel lies., tud eus ar gumun lies., tud vunut lies., tud dister lies., tud dister o doare lies., tud izelek lies., tudigoù lies., munudigoù lies., gwerin b., astud lies., ar re o deus bihan lies. ; [kr-l] *mit Kleinem fängt man an, mit Großem hört man auf,* an neb a laer ur spilhenn a c'hall laerezh un azen, an neb a dromplo gant spilhoù a dromplo gant skoedoù, an neb a laer un u a laer ur jav pa gav an tu, n'eus ket a vrizhlaer ! ; *kleine Ursache, große Wirkungen,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti , unan a c'hall reiñ kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vras.

3. yaouank, yaouankik, munut ; *groß und klein,* bihan ha bras, an holl, an holl dud ; *die Kleinen,* ar re vihan lies., ar vugale lies., ar vugale vunut lies., ar marmouzed lies., ar re vitous lies., ar ribitailh b., al lambaj g., ar gisti bihan lies. ; *die Kleine,* an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b. ; *der Kleine,* an hini bihan g., ar paotrig g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine,* ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein Kleiner,* va mab g., va mabig g., va filhor g. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines,* a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se.

Adv. : **1.** *ein Wort klein schreiben,* skrivañ ur ger gant lizherennoù bihan ; *ein klein wenig,* un netraig g., un disterañ g., un tammig bihan g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [*str.* : mintrad], un euflenn b., un elfenn b., ur begad g. ; **2.** [dre skeud.] P. *klein anfangen,* kregiñ gant tost netra ; **3.** P. *von jemandem klein denken,* kaout nebeut a istim evit u.b. (Gregor), dougen nebeut a bri d'u.b., disprizout (disprizañ, dismegañsiñ, faeañ) u.b., kaout dispriz evit u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., ober fae eus (ouzh) u.b. ; **4.** *alles kurz und klein schlagen,* dic'hastañ (difoeltrañ, drailhañ, parfoeltrañ, gwastañ, drastañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, frigasañ, miñsañ) pep tra, bruzunañ pep tra evel darbod, freuzañ kement tra 'zo, foeltrañ pep tra evel ludu ; **5.** *von klein auf,* a-vihan(ik), abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank.

Klein n. (-s,-e) : **1.** [kegin.] bleñchoù lies., bleñchennoù lies. ; **2.** [mengleuz.] kailhos str., berniad kailhastr g.

Kleinaktionär g. (-s,-e) / **Kleinanleger** g. (-s,-) : [arc'hant.] kevranneg bihan g., kenlodenner bihan g., kenlodeg bihan g.

Kleinanzeige b. (-,-n) : kemennad berr g., kemennadenn verr b.

Kleinarbeit b. (-,-en) : labour tenn ha pizh g., labour a hir amzer g. ; *in muhevoller Kleinarbeit,* en ur giañ, dre giañ.

Kleinasien n. (-s) : Anatolia b., Azia-Vihanañ b.

Kleinauto n. (-s,-s) : gweturig b., karrig g.

Kleinbahn b. (-,-en) : hent-houarn strizh g.
Kleinbauer g. (-n,-n) : kouer bihan g., koueriad bihan g., peizant bihan g.
Kleinbäuerin b. (-,-nen) : kouerez vihan b., koueriadez vihan b., peizantez vihan b.
kleinbäuerlich ag. : … ar gouerien vihan ; *kleinbäuerlicher Haushalt,* merouri vihan b., tammig menaj g., boutikl g./b.
kleinbekommen V.k.e. (bekam klein / hat kleinbekommen) : *sellit ouzh* **kleinkriegen**.
Kleinbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh bihan g.
Kleinbildkamera b. (-,-s) : luc'hskeudennerez 24 x 36 *b.*, luc'hskeudennerez evit poltredoù ment vihan b.
Kleinbritannien n. (-s) : [Britannia Minor, istor] Breizh-Vihan b.
Kleinbuchstabe g. (-ns,-n) : [yezh.] lizherenn vihan b., lizherenn vunut b.
Kleinbürger g. (-s,-) : **1.** bihanvourc'hiz g., bourc'hiz bihan g. ; **2.** [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
kleinbürgerlich ag. : **1.** bihanvourc'hiz, ... bourc'hiz bihan, ... bourc'hizien vihan, ... ar vourc'hizien vihan ; **2.** [gwashaus] filistin, ... krakaotrou, ... pipi.
Kleinbus g. (-ses,-se) : minibus g., busig g.
Kleine(r, s) agk. : bugel g., babig g., poupig g., bugelig g. [*liester* bugaligoù] ; *die Kleinen,* ar re vihan lies., ar vugale lies., ar marmouzed lies., ar vugaligoù lies., ar re vitous lies. ; *die Kleine,* an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b. ; *der Kleine,* an hini bihan g., ar paotrig g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine,* ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein Kleiner,* va mab g., va mabig g., va filhor g., va bihan g., va bihanig g. ; *meine Kleine,* bidiez b., va bihan b., va bihanig b. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines,* a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se.
Kleineisenwaren lies. : kinkailherezh g.
Kleinfingerballen g. (-s,-e) : [korf.] gouvozenn b.
Kleinfischerei b. (-) : pesketaerezh artizanel g.
Kleinfleck-Ginsterkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-banal g.
Kleinformat n. (-s,-e) : ment vihan b., furmad bihan g., led bihan g.
kleinformatig ag. : a vent vihan, … ment vihan, a furmad bihan, … furmad bihan, a led bihan, … led bihan, koujourn.
Kleinformatzeitung b. (-,-en) : tabloid® g., kazetenn hantervent b.
Kleingarten g. (-s,-gärten) : liorzh tiegezh b., liorzh vicherourien b., liorzh vannlev b., liorzh vihan b.
Kleingärtner g. (-s,-) : feurmer ul liorzh tiegezh g.
Kleingärtnerin b. (-,-nen) : feurmerez ul liorzh tiegezh b.
Kleingebäck n. (-s,-e) : gwispid str.
Kleingedruckte(s) ag.k. n. : diferadennoù skrivet bihan lies.
Kleingeige b. (-,-n) : [sonerezh] rebed g.
Kleingeist g. (-es) : speredig bihan a zen g., spered berr a zen g., penn pout a zen g., spered pout a zen g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g.
kleingeistig ag. : strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ, pout ; *kleingeistig sein,* bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur revr strizh a zen.
Kleingeld n. (-s) : moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies., P. laboused melen lies. ; *Sparbüchse voll Kleingeld,* pod-espern leun a laboused melen g. ; *Kleingeld herausgeben,* rentañ ar moneiz, disreiñ moneiz, reiñ moneiz, distreiñ moneiz, reiñ an distro war an trok, disteurel ; *einen Schein in Kleingeld wechseln, einen Schein gegen Kleingeld umtauschen,* dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ? ha bez e c'hallfec'h moneizañ din ur bilhed a ugent euro, mar plij ? ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen,* peadra am eus evit paeañ pep a vanne.
kleingewachsen ag. : a vent vihan, ... ment bihan, mentet dister, krak, bihan a vent, bihan e vent.
Kleingewerbe n. (-s,-) : embregerezh bihan g.
kleingläubig ag. : [relij.] bouk, krak-, brizh-, bihan boazh, klouar, tremenet dre ar ridell, yen klouar, lugut e galon da grediñ, pennadus ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne'c'h ket kredet a-walc'h ?
Kleingläubigkeit b. (-) : [relij.] brizhfeiz b., feiz klouar b., kredenn distart b., devosion bennadus b.
Kleingruppe b. (-,-n) : kuchennadig tud b., bodad bihan g., bodenn vihan b., bodennad vihan b., strollad bihan g., stroll bihan g., tolpad bihan g., toullad bihan g., bandenn vihan b., bandennad vihan b., bagad bihan g., kuchenn vihan b., panerig tud b.
Kleinhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str., bilhongerc'h str., pilgerc'h str., flutkerc'h str.
Kleinhandel g. (-s) : kenwerzh dre ar munud g./b., kenwerzh a-vunut g./b., gwerzh dre ar munudoù b., gwerzh dre ar munud b., trafikerezh g., ragaterezh g. ; *Kleinhandel treiben,* trafikañ, ragatañ.
Kleinhändler g. (-s,-) : kenwerzher dre ar munud g., kenwerzher a-vunut g., munuder g., gwerzher dre ar munud g., gwerzher dre ar munudoù g., trafiker g., ragater g.
Kleinhaube b. (-,-n) : [dilhad.] koef bihan g.
Kleinheit b. (-) : bihander g., bihanded b., bihan g., munuter g., munuted b., enkter g., strizhder g., distervez b., bihanez b., stumder g.
kleinherzig ag. : [dre skeud.] digalon, abaf, aonik, lentik.
Kleinhirn n. (-s,-e) : [korf.] ilpenn g., elpenn g. ; *die Hemisphären des Kleinhirns,* hanterennoù an ilpenn lies.
Kleinhirnrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn an ilpenn b.
Kleinholz n. (-es) : **1.** skirioù lies. ; *Scheite und Kleinholz,* keuneud ha skirioù ; *Kleinholz machen,* faoutañ koad, kinkailhat tammoù koad, askloediñ keuneud, ober skirioù, skiriaouañ keuneud, skilfennañ keuneud, sklisennañ keuneud, skolpañ, skolpennañ, drailhañ (faoutañ) keuneud (Gregor) ; **2.** [dre skeud., kirri-nij] P. *Kleinholz machen,* douarañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e garr-nij, kas e garr-nij da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ,

findaoniñ) e garr-nij, ober skirioù gant e garr-nij ; *da gibt's Kleinholz,* reuz a vo, strakadeg a vo, ur wast bennak a erruo ; *ich mache aus euch Kleinholz !* ez an da stlabezañ ac'hanoc'h ! ez an d'ober skirioù ganeoc'h ! emaon o vont da vruzunañ hoc'h eskern en ho kreiz ! me a lakaio ac'hanoc'h da vont e poultr hag e ludu ! pulluc'het e viot ganin ha pa vefe diaes ! me a raio stripoù gant hoc'h eskern ! me a valo ac'hanoc'h ! me a raio bleud gant hoc'h eskern ! me a foeltro hoc'h izili deoc'h !

Kleinigkeit b. (-,-en) : distervez b., disteraj g., amoedaj g., disterdra g., tra a get g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., belbeterezh g., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., rambre g., turubailhoù lies., drailhenn b., siklud g., disterajoù lies., disterajigoù lies., munud g. ; *er ärgert sich über jede Kleinigkeit,* diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig, evit dister abeg, evit ur bihan dra, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra), daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit man ebet ; *das ist eine Kleinigkeit für ihn,* n'eo ket kalz a dra evitañ, nebeut a dra eo (n'eo ket ur gwall afer) evitañ ; *das sind nur Kleinigkeiten,* munudoù ha netra ken ! bitrakoù ! foutouilhennoù ! evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! ; *das ist keine Kleinigkeit,* n'eo ket bihan dra ; *das war keine Kleinigkeit,* ne voe ket bihan an abadenn ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben,* bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; *er wurde wegen einer Kleinigkeit eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *ich würde gern eine Kleinigkeit zu mir nehmen,* un tamm a yelo ganin ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit herunterschlingen,* ober ul laeradenn a lein ; *diese Arbeit, das war keine Kleinigkeit,* kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al labour-se da benn, n'eo ket bihan a boanioù hor boa bet gant al labour-se ; *wegen dieser völlig unwichtigen Kleinigkeit,* evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se.

Kleinigkeitskrämer g. (-s,-) : pismiger g., flemmer g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., paotr kras e revr g., krinenn b., chipoter g., bindeder g., beg m'en argarzh g.

Kleinkaliber n. (-s,-) : gobari bihan g.

kleinkalibrig ag. : a c'hobari bihan, bihan e c'hobari.

kleinkariert ag. : **1.** gant karrezioù bihan, ... karrezioù bihan ; **2.** [dre skeud.] strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ, pout ; *kleinkariert sein,* bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur spered skars (skort) a zen, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ ur revr strizh a zen.

Kleinkind n. (-s,-er) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], krot g., inosant g., bugel youst g., bugel yaouankik g., bugel munut g.

Kleinkinderbewahranstalt b. (-,-en) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindergarten g. (-s,-gärten) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindernahrung b. (-,-en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.

Kleinkinderschule b. (-,-n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.

Kleinkleckersdorf n. (-s,-dörfer) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kleinklima n. (-s,-klimata) : korrhinad b.

Kleinkohle b. (-) : glaou bruzunet g./str., glaou munut g./str., greunioù glaou lies.

kleinköpfig ag. : munut e benn, bihanbennek.

Kleinköpfige(r) ag.k. g./b. : penn munut a zen g., bihanbenneg g. [*liester* bihanbenneged].

kleinkörnig ag. : bihan e c'hreun, ... greun bihan.

Kleinkram g. (-s) : **1.** ragatoù lies. ; **2.** disterajoù lies., belbi g., disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., inglodaj g., turubailhoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., bihan dra g., drailhennoù lies. ; **3.** [dre skeud.] *der tägliche Kleinkram,* tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur lies.

Kleinkrämer g. (-s,-) : **1.** ragater g. ; *als Kleinkrämer arbeiten,* ragatañ ; **2.** pismiger g., flemmer g., beg m'en argarzh g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., paotr kras e revr g., krinenn b., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., chipoter g., bindeder g.

Kleinkrämerei b. (-) : **1.** ragaterezh g. ; **2.** nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g. ; *Kleinkrämerei treiben,* ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata, nagenniñ, pismigañ.

Kleinkredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] prest d'ar beveziñ g., prest bihan g.

Kleinkrieg g. (-s,-e) : **1.** [lu] brezel-kuzh g., brezelig g., chouanerezh g., gouvrezel g., kerc'hvell b. ; *Kleinkrieg führen,* gouvrezelekaat, kerc'hvellañ ; **2.** brezel g., tan ha brezel, tabut g., trouz g., chao g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chabous g.

kleinkriegen V.k.e. (hat kleingekriegt) : *jemanden kleinkriegen,* diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ),

ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b., dresañ u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., sujañ u.b. ; *die ist nicht der Typus Frau, den man so einfach kleinkriegt,* honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *er ist nicht kleinzukriegen,* n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, hennezh ne soc'ho ket.

Kleinkunst b. (-) : abadennig b., arvest bihan g.

Kleinkunstbühne b. (-,-n) : kabared g., tavarn sonadeg b., tavarn c'hoariva b.

kleinlaut ag. : toutek, lostek, pinous, kamolek, kouezhet dezhañ klipenn hag askell, izel e gribell, sabatuet-mik, abafet-lip, tapet lopes, alvaonet, divarc'het ; *jemanden kleinlaut machen,* diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b. ; *kleinlaut werden,* plegañ e douchenn, plegañ touchenn, koazhañ, diskanañ, diskar e gribell, en em izelaat, koll e rogoni, dic'hwezañ, difoeñviñ, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, kouezhañ e blu war e votoù, na vezañ mui ken faro.

Kleinlibelle b. (-,-n) : [loen.] dañserez-dour b.

kleinlich ag. : **1.** strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ, pout, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, skars a spered, chipoter ; *von kleinlichem Geist,* strizh e revr, skars a spered ; **2.** peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, teusk, tost, tagn, pizh-kruk, pervezh, taskagn, skragn, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, porc'hell, sinac'h, engravet.

Kleinlichkeit b. (-,-en) : **1.** strizhder a spered g., skarzder g. ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben,* bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; **2.** pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pizhded b., skarster g., skarsted b., pervezhder g., pervezhded b., lorgnez b.

Kleinmaler g. (-s,-) : livour skeudennoùigoù g., livour taolennoùigoù g., garskeudenner g.

Kleinmalerei b. (-) : liverezh skeudennoùigoù g., liverezh taolennoùigoù g., garskeudennerezh g.

Kleinmöbel lies. : arrebeuri bihan lies., gloestroù bihan lies.

Kleinmut g. (-s) : digalonder g., abafted b.

kleinmütig ag. : digalon, abaf, aonik, lentik, digalonek, laosk.

Kleinod[1] n. (-s, Kleinodien) : bravig g., bizoù g., brabrav g. ; *Kleinodien lies. :* bragerezh g., brageriz g., bragerizoù lies., bravigoù lies., brabravioù lies., bizeier lies., joaiuzoù lies.

Kleinod[2] n. (-s,-e) : tra brizius g., tra a dalvoudegezh vras g.

Kleinsäuger g. (-s,-) : [loen.] bronneg munut g.

Kleinschlag g. (-s) : kailhos str., kailhastr g., grogailh str., mein-grell lies.

kleinschreiben V.k.e. (schrieb klein / hat kleingeschrieben) : skrivañ gant lizherennoù munut.

Kleinschreibung b. (-) : skrivadur gant lizherennoù munut g.

Kleinschrott g. (-s,-e) : greun metal str., greunigoù metal lies, drailhajoù houarn lies., munudrailh g.

Kleinspecht g. (-es,-e) : [loen.] speg brizh bihan g., pilkoad bihan g.

Kleinstaat g. (-s,-en) : Stad vihan b., Stadig b.

Kleinstaaterei b. (-) : **1.** rannadegezh e Stadoù bihan b. ; **2.** [gwashaus] goubarzhegezh b., goubarzhelezh b., strizhdibarelezh b.

Kleinstadt b. (-,-städte) : kêr vihan b., tammig kêr g. ; *eine hübsche Kleinstadt,* ur gêr vihan ha bravik b., un tammig kêr bravik g.

Kleinstädter g. (-s,-) : annezad ur gêr vihan g.

Kleinstädterei b. (-) : [dre skeud.] goubarzhegezh lec'hel b., chabous-parrez g., tabutoù-parrez lies., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

kleinstädtisch ag. : **1.** ... ur gêr vihan, ... ar c'hêrioù bihan ; **2.** [gwashaus] strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ, pout.

Kleinstfilm g. (-s,-e) : korrfilm g.

kleinstmöglich ag. : ar bihanañ ma c'hall bezañ, ar bihanañ a c'haller, ar bihanañ ma c'haller, ken munut ha ma vo gallet, ar bihanañ ne vo ken ar gwellañ.

Kleinstwert g. (-s,-e) : talvoud izelañ g., talvoud izek g., gwerzh izelañ g., gwerzh izek g.

Kleinstwohnung b. (-,-en) : ranndi vihan b., kambrig b.

Kleintier n. (-s,-e) : [loen.] loen-ti g.

Kleintrombe b. (-,-n) : korventad uloc'h g., korc'hwezhad uloc'h g., korventenn b.

Kleinverkauf g. (-s,-verkäufe) : kenwerzh a-vunut g./b., munuderezh g., gwerzh dre ar munud b., gwerzh dre ar munudoù b.

Kleinvieh n. (-s) : chatal munut g., chatal bihan g. ; *Kleinvieh macht auch Mist,* a wenneien emaint tout - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Kleinwagen g. (-s,-) : gweturig b., karrig g.

Kleinwiesel n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.

Kleinwohnung b. (-,-en) : ranndi vihan b., kambr b.

kleinwüchsig ag. : a vent vihan, ... ment bihan, mentet-dister, krak, bihan a vent, bihan e vent, berrvent, berrventek, korr, iziliet-munut ; *kleinwüchsiger Kerl,* paotr krak g., P. torgos g., penndog g., rahouenn vragoù b.

Kleinzehnt g. (-en,-en) : [istor] aoteraj g.

Kleister g. (-s) : peg g., kaot g., speg g., glud g., pask g.
kleisterig ag. : pegus, spegus, gludek, gludennek, toazek, lec'hidennet, libous, lizennet.
kleistern V.k.e. (hat gekleistert) : kaotañ, pegañ, spegañ.
Kleistern n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.
kleistrig ag. : *sellit ouzh* **kleisterig**.
Klematis b. (-,-) : [louza.] rouanez-al-liorzhoù b.
Klemens g. : Klemañs g., Klemez g.
Klementine b. (-,-n) : **1.** [louza.] klemantin str., klemantinenn b., aval-klemantin g. ; **2.** [anv plac'h] Klemeza b.
Klemm- : ... stardañ.
Klemmbrett n. (-s,-er) : plankennig skrivañ gant ur gwask-paper g., clipboard g.
Klemme b. (-,-n) : **1.** [tekn.] gwask g., piñsed g., piñsedoù lies. ; **2.** [tredan] skarv-orjal g. ; *mit der Klemme arbeiten*, ober gant ur skarv-orjal ; **2.** barrennig skarvañ b., barrennig juntañ b. ; **3.** [tekn.] intrañv g., biñs-taol b., krog-bank g., serjant g. ; **4.** strizhode b., tremen strizh g., enkadenn b., enkadur g. ; **5.** [dre skeud.] P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b. ; *jemandem aus der Klemme helfen,* tennañ u.b. eus ar vouilhenn, tennañ u.b. eus al lagenn, dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., disac'hañ u.b. eus un toull bennak, digoliañ u.b., rekouriñ u.b., tennañ u.b. a wall blegenn, tennañ u.b. er-maez a boan, ober avel d'u.b., difallañ u.b., astenn ar skeul d'u.b., diboaniañ u.b., lemel u.b. a boan ; *sich aus der Klemme ziehen,* tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e frap, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em glask, en em zibab, en em ziluziañ, en em embreger, dirouestlañ e neud, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zic'hennañ, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant ; *in der Klemme sitzen,* **a)** bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ paket en un dreineg, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ en ur pleg berr, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ karget e vazh a spern ; **b)** bezañ e-barzh ar vizer ruz, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *er sitzt ganz schön in der Klemme,* ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), ne gav na tu na paramant, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, boud eo, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, en em gavout a ra boud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ, ne ya ket rust an traoù gantañ.
klemmen V.k.e. (hat geklemmt) : **1.** kouboulañ, stardañ, klaviañ, tolc'hañ, moustrañ, mac'hañ, gwaskañ, harpañ ; *er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt,* e levr a oa gantañ dindan e gazel ; **2.** P. *etwas klemmen,* skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, tapout udb dre laer, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.
V.gw. (hat geklemmt) : chom lug, lugañ, houbañ, chagañ, mouzhañ ; *die Tür klemmt,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, an nor ne zibrenn ket, mouzhañ a ra an nor

ouzhomp, pout eo an nor da zigeriñ (da serriñ) ; *das Rad klemmt,* pout eo ar rod da dreiñ.
V.em. : **sich klemmen** (hat sich geklemmt) : **1.** gwaskañ, piñsañ ; *er hat sich (t-d-b) den Daumen in der Tür geklemmt,* piñset en deus e viz-meud e gwask an nor ; **2.** *sich (t-rt) hinter seine Arbeit klemmen,* kiañ ouzh e labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kregiñ du en e labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Klemmendeckel g. (-s,-) : [tredan] kuzh skarv-orjal g., kuzh bonn-tredan g.
Klemmmappe b. (-,-n) : renkell gant gwask b.
Klemmer g. (-s,-) : lunedoù-fri lies., eillagad g.
Klemmung b. (-,-en) : kouboulañ g., stardañ g., klaviañ g., tolc'hañ g.
Klempner g. (-s,-) : staener g., plomer g., houarngwenner g., P. kac'her-plom g.,
Klempnerarbeit b. (-,-en) : plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g.
Klempnerei b. (-,-en) : **1.** [micher] plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g., micher blomer b., micher staener b., micher houarngwenner b. ; **2.** [stal] staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.
Klempnerin b. (-,-nen) : staenerez b., plomerez b., houarngwennerez b.
Klempnerladen g. (-s,-läden) : [dre fent] armoù-kegin lies., lestroù-kegin lies., prestoù kegin lies.
klempnern V.gw. (hat geklempnert) : plediñ gant labourioù plomerezh, plediñ gant labourioù staenerezh, plediñ gant labourioù houarngwennerezh.
Klempnerware b. (-,-n) : traezenn blomerezh b., traezenn staenerezh b., traezenn houarn-gwenn b.
Klempnerwerkstatt b. (-,-stätten) : staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.
Kleopatra b. : Kleopatra b.
Klepper g. (-s,-) : gagn b. ; *magerer Klepper,* sprec'henn b. ; *ich habe meinen alten Klepper verkauft,* gwerzhet em eus va gagn gozh.
Kleptomane g. (-n,-n) : laervariad g. [*liester* laervariaded], kleptoman g., paotr sujet d'ar c'hoant-skrapañ g., paotr sujet da gleñved-al-laerezh g., paotr sujet da gleñved-ar-skrapañ g., paotr techet da laerezh g. ; *er ist Kleptomane,* pegañ a ra el lec'h ma kav.
Kleptomanie b. (-) : laervar g., kleptomaniezh b., maniezh ar skrapañ b., kleñved-ar-skrapañ g., kleñved-al-laerezh g., tech da laerezh g., anien laer b.
Kleptomanin b. (-,-nen) : laervariadez b., kleptomanez b., plac'h sujet d'ar c'hoant-skrapañ b., plac'h sujet da gleñved-al-laerezh b., plac'h techet da laerezh b.
kleptomanisch ag. : laervariat, sujet d'ar c'hoant-skrapañ, sujet da gleñved-al-laerezh, kleptomaniak, anien laer ennañ.
klerikal ag. : [relij., polit.] eus tu ar veleien, kloerel, kloerek, … kloer.
Klerikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kloereler g., kloerelerez b., kloerelour g., kloerelourez b.
Klerikalismus g. (-) : [polit.] kloerelouriezh b.
Klerikatur b. (-) : kloaregiezh b.
Kleriker g. (-s,-) : [relij.] den-a-iliz g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].
Klerus g. (-) : [relij.] beleien lies., kloer lies., tud-a-iliz lies. ; [dispac'h e Bro-C'hall] *kirchentreuer Klerus, Klerus, der den Eid auf die Zivilverfassung verweigert,* kloer didou lies., beleien didou lies. ; *staatstreuer Klerus,* kloer douer lies., beleien douer lies., beleien intru lies., intrued lies. ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen,* un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.
Klettband n. (-s,-bänder) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.
Klette b. (-,-n) : **1.** [louza.] seregenn b., louzaouenn-ar-garantez b., lapadenn b., spegerez b., krogerez b., kokardin g. ; *große Klette,* seregenn-vras b., louzaouenn-an-tign b. ; *Frucht der Klette,* karantez b., paourentez b., speg g., stagerez b. ; **2.** [dre skeud.] krapell b., torr-penn g., chilper g., añjiner g., [bugel] krap-e-doull g. [*liester* kraperien-o-zoull], kraperez-he-zoull b. ; *sie ist eine richtige Klette,* emañ bepred war va buhez, emañ atav war va chouk, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lêr, ur graperez-he-zoull a zo eus ar plac'hig-se.
Klettenlabkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gramel g., teod-evn g., seregenn b., seregenn-vihan b., gleizh-stag str., krogerez b.
Kletter- : krapus, krap, kraper.
Kletterei b. (-) : kraperezh g., krapadenn b.
Klettereisen n. (-s,-) : krap g., krapinell b., krapon g.
Kletterer g. (-s,-) : **1.** krimper g., kraper g., simmer g., pigner g. ; **2.** [sport] varaper g.
Klettergerüst n. (-es,-e) : [sport] porched g.
Klettergürtel g. (-s,-) : [sport] bodriell alpaer b., gouriz alpaer g.
Kletterin b. (-,-nen) : **1.** krimperez b., kraperez b., simmerez b. ; **2.** [sport] varaperez b.
Klettermast g. (-es,-en/-e) : gwern litous b.
klettern V.gw. (ist geklettert) : sevel, krapañ, skrapañ, digrapañ, krapañ-digrapañ, pignat, krimpañ, skrimpañ, skeuliañ, gwintañ, simmañ ; *in einen Baum klettern, auf einen Baum klettern,* krapañ en ur wezenn, pignat en ur wezenn, pignat ouzh ur wezenn, krimpañ ouzh ur wezenn ; *auf die Leiter klettern,* pignat er skeul, sevel gant ar skeul, sevel er skeul, skeuliañ, krapañ gant ur skeul, krimpañ gant ar skeul ; *an einem Seil klettern,* krapañ gant ar gordenn, krimpañ gant ar gordenn ; *bis zur Bergspitze klettern,* pignat betek kribell ar pikern.
Klettern n. (-s) : [sport] kraperezh g.
Kletterpartie b. (-,-n) : abadenn bignat b., frapad kraperezh g.
Kletterpflanze b. (-,-n) : [louza.] troerez b., plant-krap str., kraperez b.
Kletterrose b. (-,-n) : [louza.] bod-roz krap g., roz-krap str. ; *die Dolden der Kletterrosen,* strobadoù rozennouigoù ar roz-krap lies.
Kletterseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b.
Kletterstange b. (-,-n) : [sport] gwern grapañ b.

Klettertau n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b.
Klettertour b. (-,-en) : abadenn bignat b., frapad kraperezh g. ; *eine extrem haarige Klettertour,* un abadenn grapañ gwall denn b., un abadenn grapañ gwall start b.
Klettervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous-kraper lies., krimper g.
Klettverschluss g. (-es,-verschlüsse) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.
Kletze b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] per sec'h str.
Klick g. (-s,-s) : [stlenn.] klik g.
klicken 1. V.gw. (hat geklickt) : stirlinkat, diridignat ; **2.** [stlenn.] klikañ ; *auf etwas (t-rt) klicken,* klikañ war udb.
Klicken n. (-s) : **1.** strakadennig b. ; *Klicken des Auslösehebels,* strakadennig an diskrog b., strakadennig an distegner b. ; **2.** [stlenn.] klik g., klikañ g.
Klicker g. (-s,-) : [rannyezh.] kanetenn b., deñv g.
klickern V.gw. (hat geklickert) : [rannyezh.] c'hoari kanetenn, c'hoari an deñvioù.
Klient g. (-en,-en) : **1.** [kenw.] kuzuliad g., arval g., kliant g. ; **2.** [Hentamzer, Roma] pratik g. [*liester* pratikoù].
Klientel b. (-,-en) : [kenw.] kuzulidi lies., arvalien lies., klianted lies.
Klientin b. (-,-nen) : [kenw.] kuzuliadez b., arvalez b., kliantez b.
Kliesche b. (-,-n) : [loen.] jelinenn [*liester* jelined] b., ainez b., lisenn [*liester* lized] b.
Kliff n. (-s,-e) : [merdead.] tornaod g., pored g., bri b., torrod g. ; *totes Kliff,* tornaod-marv g. ; *lebendes Kliff,* tornaod-bev g.
Klima n. (-s, Klimata) : **1.** temz-amzer g., temz-aer g., temz-hin g., hin b., hinad b., amveziad hinad g. ; *mildes Klima,* hin gerreizh b., hinad kerreizh b. ; *raues Klima,* temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *tropisches Regenklima,* hinad trovanel gleb b. ; *tropisches Trockenklima,* hinad trovanel sec'h b. ; *maritimes Klima, ozeanisches Klima,* hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b. ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima,* ar vro-se a zo techet da c'hlav ; **2.** [dre skeud.] aergelc'h g. ; *gutes Betriebsklima,* aergelc'h mat e-barzh an embregerezh g. ; *das Klima wechseln,* cheñch avel d'e bilhoù, cheñch bro.
Klimaanlage b. (-,-n) : hinaozerez b., hinaozer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezerez b., aer hinaozet g./b.
Klimagerät n. (-s,-e) : hinaozerez b., hinaozer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezerez b.
Klimakterium n. (-s) : [mezeg.] klimakter g., klimakteriom g.
Klimatechnik b. (-) : hinaozerezh g., gwrezkompezerezh g.
klimatisch ag. : ... hin, hinel ; *klimatischer Zeitabschnitt,* oadvezh hin g.
klimatisieren V.k.e. (hat klimatisiert) : aerreizhañ, reizhañ an aer, hinaozañ.
Klimatisierung b. (-,-en) : hinaozerezh g., hinaozadur g., hinaozañ g.
Klimatologie b. (-) : hinadouriezh b.
Klimawechsel g. (-s,-) : cheñchamant hin g., kemm hin g., argemm hin g.
Klimax b. (-,-e) : **1.** [yezh.] klimaks g. ; **2.** [rev] oriadell b.
Klimazone b. (-,-n) : takad hin g.
Klimbim g. (-s) : P. **1.** brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stlabez g., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b. ; **2.** trouz bras g., c'hoari gaer g., charre g.
klimmen V.gw. (klomm, klimmte / ist geklommen, ist geklimmt) : krapañ, pignat, krimpañ, skrimpañ ; *auf den Gipfel klimmen,* pignat betek lein ar menez, krimpañ war ur menez.
Klimmzug g. (-s,-züge) : **1.** [sport] *einen Klimmzug in den Stütz durchführen,* en em sevel ouzh ar varrenn diwar-bouez e zivrec'h ; **2.** *Klimmzüge,* souplesaoù lies., troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies. ; **3.** [yezh.] troidell b.
Klimperei b. (-,-en) : pianoañ g., skoiata war ar piano g.
Klimperkasten g. (-s,-kästen) : kozh piano g.
klimpern V.gw. (hat geklimpert) : tintal, stirlinkat ; *auf dem Klavier klimpern,* skoiata war ar piano, stokata war ar piano, pianoañ, seniñ tammoù piano ; *auf der Gitarre klimpern,* skrabañ kerdiñ ur gitar.
kling estl. : diring ! ; diridin !
Klinge b. (-,-n) : **1.** lavnenn b., lavn g., barvenn b., dremm b., direnn b., feilhenn b. ; *die Klinge der Sichel,* houarn ar falz g., lavnenn ar falz b. ; *die Klinge des Messers,* direnn (lavnenn) ar gontell b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen,* digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *zu dünn geschliffene Klinge,* drezenn b. ; [dre fent] *ein Messer ohne Klinge, an dem das Heft fehlt,* ur gontell hep lavnenn na troad b. ; **2.** [dre astenn.] kleze g. ; *flache Klinge,* plaen ar c'hleze g., tu plat al lavnenn g. ; *eine gute Klinge schlagen,* bezañ ur c'hlezeiataer dispar, bezañ ur c'hlezead dispar / bezañ ur c'hlezeour dispar (Gregor) ; *mit hoch erhobener Klinge,* e gleze gantañ savet en aer, an dir en aer ; *mit gezogener Klinge,* dic'houinet e gleze gantañ, dispak e gleze gantañ ; [lu] *jemanden über die Klinge springen lassen,* **a)** lazhañ u.b. gant lemm ar c'hleze, treuziñ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. gant ar c'hleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e korf u.b., tremen u.b. dre an armoù (Gregor), lazhañ u.b., ober e stal (e afer) d'u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e lod d'u.b., diskar u.b. dre lavnenn ar c'hleze ; **b)** [dre skeud.] skarzhañ u.b., reiñ ar skar d'u.b., terriñ e garg d'u.b., lemel e garg digant u.b., didroadañ (pellaat) u.b. ; *die Klingen kreuzen,* c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen,* breolimañ e gleze ouzh hini unan all, c'hoari an duvell ouzh u.b.
Klingel b. (-,-n) : grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b.
Klingelbeutel g. (-s,-) : kokenn b., paner gestal b.
klingeling estl. : dring dring !, din daoñ din !, ding dong !
Klingelknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn ar sonerez b.
klingeln V.gw. (hat geklingelt) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, ouroulat, trousellañ,

trouzilhal ; *dem Diener klingeln,* seniñ ar c'hloc'h da c'hervel al lakez ; *es klingelt,* seniñ a ra ; *das Telefon klingelt,* emañ ar pellgomzer o seniñ.
Klingeln n. (-s) : soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *silberhelles Klingeln,* sklinterezh g.
Klingeluhr b. (-,-en) : montr seniñ g.
Klingelzeichen n. (-s,-) : tint sonerez g.
Klingelzug g. (-s,-züge) : [tekn.] kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b.
klingen V.gw. (klang / hat geklungen) : **1.** seniñ, distonañ, tintal, tregerniñ, sklintinañ, stirlinkat, dasseniñ ; *die Glocken klingen,* seniñ a ra ar c'hleier ; *hell klingen,* bezañ sklintin, sklintinañ ; *hohl klingen,* seniñ evel ur c'hloc'h faout (evel ur c'hloc'h groilh, evel ur gastelodenn), bezañ kleuz e son, bezañ trouz ar goullo gant an dra-mañ-tra ; *aufgrund ihrer Hohlheit klingt die Säule dumpf,* trouz ar goullo a zo gant ar golonenn abalamour ma'z eo kleuz ; *die Ohren klingen mir,* boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **2.** [dre skeud.] klotañ ; *dieser Vers klingt schlecht,* ne son ket brav (diheson eo) ar werzenn-se ; *dieser Vers klingt schön,* ar werzenn-se a glot brav ; **3.** seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *das klingt schön !* brav eo da glevet ! nag eñ 'zo kaer ar pezh a glevan ! ; *das klang zauberhaft,* dispar e oa evit doare, kement-se a hañvale bezañ ur marzh ; *es klingt viel verheißend,* an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, evit doare - mont a raio pep tra lampr en-dro, evit doare - mont a raio klok an traoù, evit doare ; *das klingt unwahrscheinlich,* n'eo ket da grediñ, diaes eo da grediñ, kement-se zo digredus ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich,* liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispriz a zo gant ar ger-se.
klingend ag. : tregernus, sonus, dassonus ; *mit klingendem Spiel,* gant lid bras, war an ton bras, gant biniou ha bombard ; *mit klingender Münze bezahlen,* paeañ war an taol (war an tomm, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (arc'hant diouzhtu, arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *klingender Reim,* klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dison b., klotenn dison b., klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dinerzh b. ; *bretonisch klingender Name,* anv a son brezhonek g.
Klingenrücken g. (-s,-) : kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels,* kil ur sabrenn g., kein ur sabrenn g. ; *Klingenrücken eines Messers,* kil ur gontell g., kein ur gontell g.
Klingklang g. (-s) : **1.** tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., boubouadeg b., stirlink g., gobederezh g., boudinell b., boubou g., bouderezh g., hiboud g., boud g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b. ; **2.** [dre skeud.] trabellerezh g., kozh kaozioù lies.
Klinik b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** [savadur] klinikenn b. ; *geburtshilfliche Klinik,* ti-gwilioudiñ g. ; *in eine Klinik für Alkoholkranke eingeliefert werden,* bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkoolegezh, P. mont da dreiñ ar rod ; **2.** [studioù] klinik g.
Kliniker g. (-s,-) : [mezeg.] klinikour g.
Klinikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] klinikourez b.
Klinikum n. (-s, Klinika/Kliniken) : **1.** [mezeg.] pennospital skol-veur g. ; **2.** [skol-veur] klinikoù lies.
klinisch ag. : [mezeg.] klinikel ; *klinische Pschychologie,* hentenn glinikel b.
Klinke b. (-,-n) : **1.** dorn g., dornell b., kliked g., driked g., branell b., mastin g. ; *die Türklinke niederdrücken,* pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an driked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell ; **2.** [dre skeud.] *sich die Klinke in die Hand geben,* dont lerc'h-ouzh-lerc'h en un heuliad didroc'h ; **3.** P. *die Klinken putzen,* mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile), [polit.] kabaliñ.
klinken V.gw. (hat geklinkt) : pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an driked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.
Klinkenputzer g. (-s,-) : biziter pratikoù g., P. klasker-arvalien g., kabaler g.
Klinkenputzerin b. (-,-nen) : biziterez pratikoù b., P. klaskerez-arvalien b., kabalerez b.
Klinkenstecker g. (-s,-) : [tredan.] lugell “british jack“ b., djak g.
Klinker g. (-s,-) : [tisav.] brikenn-ginklañ b., brikenn werniset b., brikenn hollandat b.
Klinkerbau g. (-s,-ten) : **1.** savadur brik g. ; **2.** brikennadur g.
klipp Adv. : **1.** naet-ha-distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, en ur ger krenn ; *etwas klipp und klar sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb naet-ha-distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell - lavaret udb distag - lavaret udb distlabez - lavaret udb displeg - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun udb - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; **2.** hep si na gwri, reizh e pep keñver ; *die Sache ist klipp und klar,* n'eus netra gamm (netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; **3.** *klipp ! klapp !* ha flip ha flap !
Klipp g./n. (-s,-s) : **1.** stag g., stagell b., kloched g. ; **2.** [blev] gwask vlev b., gwaskell vlev b. ; **3.** [bravig] brochenn b.
Klippe b. (-,-n) : [merdead.] penn-karreg g., karreg b. [*liester* kerreg], skosell b., sklosenn b., klos g., klosenn g., karregenn b., kizell b., maen g. [*liester* mein], roc'h b.

[*liester* reier, roc'hoù, rec'heier] ; *blinde Klippe,* karreg-tarzh b., tarzheris g., bazadur g., tarzh g., karreg vas b., baz g./b., louzaouenn [*liester* louzoù, louzeier] b. ; *scharfe Klippe,* ell g. ; *das Schiff zerschellte an der Klippe,* aet eo bet ar vag da freuzañ (da zrailhañ, da darzhañ) ouzh ar garreg, mont a reas ar vag er c'hostez, aet eo bet ar vag da freuzañ war ar reier ; *gefährliche Klippen,* kerreg peñseüs lies. ; *diese Klippe befindet sich weiter im Meer,* maesoc'h eo ar garreg-mañ ; *die von der Küste am weitesten entferne Klippe,* ar garreg vaesañ b. ; *sich von den Klippen entfernen,* mont da vaez ar c'herreg ; *zwischen Küste und Klippe fahren,* tremen en aod d'ur roc'h ; *das Meer hat die Klippen umschlungen,* kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen,* ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ.

Klippenassel b. (-,-n) : [loen.] moc'hig g. [*liester* moc'hedigoù], broc'h-holen g., laou-mor str.

Klippenbank b. (-,-bänke) : steudad-kerreg b., regennad kerreg b.

Klippengürtel g. (-s,-) : gouriz reier g., gourizad reier g.

klippenreich ag. : [merdead.] skosellek, karregek, leun a vazaduroù, karregus, sklosennek.

Klipper g. (-s,-) : [merdead., nij.] kliper g., skliper g.

Klippfisch g. (-es,-e) : [kegin.] moru sec'h g., vergadell b.

klirren V.gw. (hat geklirrt) : **1.** sklintinañ, skiltrañ, stirlinkat, diridignat ; *Ketten klirren,* klevet e vez chadennoù o tiridignat ; *Waffen klirren,* klevet e vez armoù o stirlinkat (o tiridignat) ; **2.** krenañ, daskrenañ ; *die Fenster klirrten vom Donnerschlag,* krenañ a reas ar prenester gant an tarzh-kurun.

Klirren n. (-s) : tint g., tintad g., diridi g., stirlink g., storlok g. ; *das Klirren der Waffen,* stirlink an armoù g. ; *das Klirren der Gläser,* stirlink ar gwerennoù g. ; *das Klirren der Ketten,* storlok ar chadennoù g.

klirrend ag. : [dre skeud.] rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du ; *wir haben klirrenden Frost,* skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, krazañ a ra, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, yen eo ken a skarnil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra ; *klirrend kalt,* rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du.

Klischee n. (-s,-s) : **1.** kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; **2.** [dre skeud.] kliched g., komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., boutinoù lies., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh lies., komzoù skoueriet boutin lies. ; *das ist bloß Klischee,* gwall voutin (gwall ordinal) eo al lavar-se, ur c'hliched eo an dra-se.

klischeehaft ag. : skoueriet boutin, gwall voutin, gwall ordinal.

Klischeereproduktion b. (-,-en) : moulldresadenn b.

Klischeevorstellung b. (-,-en) : boutinoù lies., kliched g., orogell b., mennozhioù kozh lies., temzoù skuizh lies., mennozhioù skoueriet boutin lies.

Klischieranstalt b. (-,-en) : moulldaolennerezh b., klichederezh b.

klischieren V.k.e. (hat klischiert) : moulldaolenniñ, klichediñ.

Klischieren n. (-s) : moulldaolennerezh g., klichederezh g.

Klischierer g. (-s,-) : moulldaolenner g., klicheder g.

Klischograph g. (-en,-en) : moulldaolennerez b., klicheder g.

Klistier n. (-s,-e) : [mezeg.] flistr-dour g., strinkelladur g., krizal g.

Klistierspritze b. (-,-n) : [mezeg.] strinkell c'hliserin b.

klistieren V.k.e. (hat klistiert) : [mezeg.] reiñ ur flistr-dour, reiñ ur strinkelladur, strinkañ gliserin e bouzelloù u.b.

Klitikon n. (-s, Klitika) : [yezh.] stagadenn b., klitikon g.

Klitoris b. (-,-/ Klitorides) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.

Klitsch g. (-es,-e) : **1.** yod g., yodenn b., flastrenn b. ; **2.** [dre astenn.] P. gwastell voullboazh b., gwastell poazhet fall b., gwastell etre kriz ha poazh b.

klitsch estl. : *klitsch klatsch !* flak ! flak ! - flik ! flok ! - flik ! flak !

Klitsche b. (-,-n) : P. kozh embregerezhig g.

klitschig ag. : gludek, gludennek, lec'hidennet, libous, lizennet, flibous ; *klitschiges Zeug,* lec'hidenn b.

klitschnass ag. : toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).

klitzeklein ag. : bihanik, bihan-bihan, bihan-tout, munudik, munut, dister.

Klivie b. (-,-n) : [louza.] klivia g.

Klo n. (-s,-s) : golc'hiri b., privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person g., kac'herezh b., kac'heri b. ; *aufs Klo gehen,* mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'ober, mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'al lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person, mont d'ober ar pezh ne ra ket ar c'hure evit ar person, mont d'ar privezioù, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'al lec'h distro, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn ; *ich muss mal aufs Klo !* dav eo din mont war-vaez ! ur c'hoant bras am eus da vont d'ar gador !

Kloake b. (-,-n) : **1.** poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g., toull ar gagnoù g., delestaj g. ; **2.** [bev.] kloak g.

Kloakentier n. (-s,-e) : monotrem g. [*liester* monotremed].

Kloben g. (-s,-) : **1.** bloc'h koad g., bloc'had koad g., kef g., piltos g., penngos g., penn-skod g., pil g., pil-prenn g., pilprenn g. ; **2.** ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., genn b./g. ; **3.** mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g., meud-dor g., draen an nor g. [*liester* drein an nor], kloubedenn b., koubled g.

klobig ag. : **1.** tev, tolzennek, diskrelu, diaoz ; *klobiger Tisch,* taol distumm g., taol diforch g. ; *klobige Quadern,* mein-materi lies., mein-boueta lies., mein diaoz lies. ; **2.** [dre skeud.] P. krenndev, tev ha berr, diskrelu, krapok ;

klobige Gestalt, korf krapok g., boustouv g., podad mat a zen g., tamm toupard a baotr g., pezhiad den g., pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., dornek mat a zen g., paotr tev ha berr g., paotr krenn g., paotr krenndev g., paotr krapok g., tagos a baotr g., krennden g. ; **3.** amparfal, dizampart, lochore, glaouch, lopes.

Klockenblume b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

Klofrau b. (-,-en) : plac'h ar privezioù b.

Klomann g. (-s,-männer) : paotr ar privezioù g.

Klon g. (-s,-e) : [bev.] klon g., eilad-anparadur g.

klönen V.gw. (hat geklönt) : flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, kaozeal ur begad.

klonieren V.k.e. (hat kloniert) : [bev.] klonañ.

Klonierung b. (-,-en) : [bev.] klonañ g., klonerezh g., klonadur g.

Klopapier n. (-s) : paper-privezioù g., P. paper-revr g.

klopf estl. : *klopf ! klopf !* tak tak ! dao-dao ! tao-tao !

Klopfeisen n. (-s,-) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.

Klöpfel g. (-s,-) : dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., horzhig b., golvazh b., mailh koad g., stoker g., morzhol-dor g., mailh g., mell g. ; *mit dem Klöpfel schlagen,* mellata.

klöpfeln V.gw. (hat geklöpfelt) : P. lopata, skoiata, stokata, pigosat, mellata.

klopfen V.gw. (hat geklopft) : **1.** stekiñ, skeiñ, pokañ, ober dao-dao, pilat, lopata, lopañ, skoiata, stokata, pigosat, dornata ; *es klopft,* unan bennak a zo o skeiñ war an nor, emeur o stekiñ ouzh an nor, unan bennak a zo oc'h ober dao-dao war an nor, unan bennak a zo o lopañ ouzh an nor, unan bennak a zo o pokañ war an nor ; *an die Tür klopfen,* skeiñ war an nor, skeiñ ouzh an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war an nor, ober dao-dao war an nor, lopañ ouzh an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an einem Morgen im Winter wurde an seine Tür geklopft, eines Morgens im Winter wurde an seine Tür geklopft,* ur mintiniad goañv e voe skoet war e zor, ur mintinvezh goañv e voe skoet war e zor ; *der Specht klopft im Wald,* pilat a ra ar gazeg-koad er c'hoad ; *auf die Schulter klopfen,* skoiata war skoaz u.b. ; *mit dem Daumen an die Pfeife klopfen,* morzholat e gorn butun gant e viz-meud ; *auf den Tisch klopfen,* **a)** dornata an daol, skeiñ war an daol ; **b)** [dre skeud.] diskouez imor, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (war e gentroù), sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; **2.** P. *bei jemandem auf den Busch klopfen,* furchal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., fuketal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b. ; **3.** *jemandem auf die Finger klopfen,* lavaret e Bater Noster (e bater) d'u.b., kontañ e Bater Noster (e bater) d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; **4.** [dre heñvel.] *das Herz klopft mir,* va c'halon a lamm em bruched, va c'halon a darlamm em bruched, klevet a ran va c'halon o talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, tosiñ, daoulammat, pilat) a ra va c'halon em c'hreiz, mont a ra va c'halon d'ar pevarlamm ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen,* e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike ; *der Motor klopft,* tosiñ (sklokal, stlakañ, stokata) a ra ar c'heflusker.

V.k.e. (hat geklopft) : **1.** diboultrennañ, torchañ ; *den Staub von den Schuhen klopfen,* diboultrennañ (torchañ) e votoù ; **2.** kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; *Teppiche klopfen,* kannañ (lopañ, bazhata) pallennoù ; *Wäsche klopfen,* kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank ; *die Wäsche weiß klopfen,* kannañ gwenn ; **3.** *Steine klopfen,* dotuañ mein, drailhañ mein ; **4.** [kegin.] *das Fleisch weich klopfen,* teneraat ar c'hig ; **5.** P. *Skat klopfen (kloppen),* c'hoari skat, c'hoari difouilh, c'hoari 'r c'hartoù ; **6.** *Sprüche klopfen,* **a)** paboriñ, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù ; **b)** komz dilokez, komz jore-dijore, drailhañ paribolennoù, drailhañ komzoù goullo, parlikanat, latennat, glabousañ, glabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, pilat e c'henoù, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flapañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, treiñ e deod e goullo, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henoù, trabellat, bezañ un drabell, treiñ (malañ) avel, sorc'henniñ, randoniñ, chaokat, ravodiñ, borodiñ, arabadiñ, toronal, rac'hoaniñ, rambreal, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, orogellat.

Klopfen n. (-s) : **1.** [kalon] tosoù ar galon lies., tarlammoù kalon lies., lammoù kalon lies., talmadoù kalon lies., poulzadennoù lies. ; **2.** [keflusker] tosoù lies., sklokerezh g.., stlakoù lies., stlakadennoù lies., stlakerezh g.

Klopfer g. (-s,-) : golvazh b., pezh-koad g., batuler g., bazh-dilhad g., bazh-kannañ b., bazh-kannerez b., mailh koad g., mell g., bataraz b. ; *Teppichklopfer,* bazh-kannerez b., golvazh b., pezh-koad g. ; *Türklopfer,* morzhol-dor g., lagadenn dor b., stoker g., mailhig g., mell g.

Klopffechterei b. (-,-en) : **1.** emgann sabrennerien g. ; **2.** brabañsadennoù lies.

Klopfgeist g. (-es,-er) : loper-noz g.

Klopfhammer g. (-s,-hämmer) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.
Klopfholz n. (-es,-hölzer) : [moull.] takouer g.
Klopfkäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholig an Ankoù g.
Klopfpeitsche b. (-,-n) : skourjez b., sifelenn b., gwilastrenn b. ; *die Klopfpetsche wurde früher benutzt, um den Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen,* implij a veze gwechall d'ar wilastrenn war unwiskoù ar soudarded evit o dipoultrennañ.
Klopfzeichen n. (-s,-) : arhent g., sinal g. [dre stokata].
Kloppe b. (-) : [norzh Bro-Alamagn] lordadenn b., bazhadoù lies., roustad g., kempenn g./b., keuneudennadoù lies., frotadenn b., dres g., fustadenn b., saead b., prad g., pred g., predad g. ; *Kloppe kriegen,* bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad, un dres, ur pred, ur predad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tapout ur freilhad, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout sifel, pakañ sifel.
Klöppel g. (-s,-) : **1.** bazh taboulin b., mailhig koad g., mell g. ; **2.** *Klöppel der Glocke,* bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhol g., morzholenn b., bombell b., bazh-houarn b. ; **3.** gwerzhid b., gwerzhidad b., hinkin g.
Klöppelarbeit b. (-,-en) : dantelezerezh g.
Klöppelholz n. (-es,-hölzer) : hinkin g., gwerzhid b.
klöppellos ag. : *klöppellose Glocke,* kloc'h divazhoulenn g.
Klöppelmacher g. (-s,-) : gwerzhider g.
klöppeln V.gw. (hat geklöppelt) : krochediñ dantelez, gwriat dantelezioù, fardañ dantelez.
V.k.e. (hat geklöppelt) : *Spitzen klöppeln,* krochediñ dantelez, gwriat dantelezioù, fardañ dantelez.
Klöppelring g. (-s,-e) : *Klöppelring einer Glocke,* organell b., ruilhenn vetal a dalvez da stagañ ur vazhoulenn e diabarzh ur c'hloc'h b.
Klöppelspitze b. (-,-n) : dantelez b.
kloppen V.k.e. (hat gekloppt) : [norzh Bro-Alamagn] **1.** terriñ gant ur morzhol, dotuañ, drailhañ, bresañ ; *Steine kloppen,* dotuañ mein, drailhañ mein, bresañ mein ; **2.** kannañ, lopañ, bazhata.
V.em. : **sich kloppen** (haben sich (t-rt) gekloppt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, en em galkennañ, bezañ krog etrezo, merat korf hag dilhad.
Klopperei b. (-,-en) : [norzh Bro-Alamagn] kannadeg b., stourmadeg b., kannerezh g., lazh g., gourenadeg b.
Klöppler g. (-s,-) : dantelezer g.
Klöpplerin b. (-,-nen) : dantelezerez b.
Klops g. (-es,-e) : **1.** [kegin.] bouletennig kig b., boulig kig b., malachoù kig lies., logod kig str., pouloud kig str. ; **2.** P. fazienn b., louaderezh g., bourd g., fallvarch g.
Klosett n. (-s,-s/-e) : golc'hiri b., privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., kabined b., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., kac'herezh b., kac'heri b. ; *aufs Klosett gehen,* mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, d'ober, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'ar privezioù, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont d'ar gador, mont er gador doull, mont d'al lec'h distro.
Klosettpapier n. (-s) : paper-privezioù g., P. paper-revr g.
Klosettreiniger g. (-s,-) : skarzher-privezioù g.
Klosettreinigung b. (-,-en) : skarzherezh-privezioù g.
Klosettsitz g. (-es,-e) : kador doull b.
Klosettspülung b. (-,-en) : kas dour g., skarzher-dour g., sach-dour g.
Kloß g. (-es, Klöße) : **1.** *Erdkloß,* moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b, torpez str., klochenn b. (lies : klochad) ; **2.** [kegin.] bouletennig b., boulig b. ; *Fleischklöße,* bouletennoùigoù (bouloùigoù) kig lies., malachoù kig lies., logod kig str., pouloud kig str.
Kloßbrühe b. (-) : P. [tro-lavar] *das ist klar wie Kloßbrühe,* se 'zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo.
Klößchen n. (-s,-) : **1.** [kegin.] keunell str., logod str., krokedenn b. ; **2.** chalkennad b., pouloud str., kaouled str.
Kloster n. (-s, Klöster) : kouent b., manati g., kloastr g., leandi g., mouster b., minic'hi g./b. ; *ins Kloster gehen,* mont d'ar gouent, mont da lean, mont da leanez, mont da vanac'h, kemer (gwiskañ) ar c'hougoul, mont war an urzh / mont da relijius / kemer ar gouriz / kougoulañ / gwiskañ (kemer) ar gouel (Gregor) ; *Frauenkloster,* kouent leanezed b. ; *ins Kloster schicken, ins Kloster sperren,* kloastrañ, kouentiñ ; *Innenhof eines Klosters,* pratell ur c'hloastr b.
Klosterbruder g. (-s,-brüder) : frer g., lean g., manac'h g.
Klosterfrau b. (-,-en) : seurez b., leanez b., P. manac'hez b.
Klostergang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.
Klostergewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz kloastrek b.
Klostergut n. (-s,-güter) : minic'hi g./b., douaroù hag a zo stag ouzh ur manati lies.
Klosterleben n. (-s) : buhezegezh vanac'h b., buhez ar venec'h b., buhez a leanez b., buhez er manati b., buhez er gouent b., manac'helezh b., manac'hegezh b.
klösterlich ag. : manatiel, manac'hel, manac'hek, a vanac'h, a leanez, … manati, … kouent ; *klösterliche Gelübde,* roioù a vanac'h (a leanez) lies., gouestloù a vanac'h (a leanez) lies.
Klosterkopist g. (-en,-en) : manac'h eilskriver g.
Klostermönch g. (-s,-e) : kloastrer g., manac'h-kenvez g.
Klosteroberer g. (-s,-) : priol g.
Klosterordnung b. (-,-en) : reolioù ar vuhez en ur manati lies., reolennoù ar vuhez en ur manati lies.,

reolioù ar vuhez en ur gouent lies., reolennoù ar vuhez en ur gouent lies.
Klosterpförtner g. (-s,-) : lean porzhier g.
Klosterpförtnerin b. (-,-nen) : leanez porzhierez b.
klosterregel b. (-) : reolenn vanac'h b.
Klosterschule b. (-,-n) : skol relijiel b., kouent b.
Klosterverwalter g. (-s,-) : prokulor g.
Klosterzelle b. (-,-n) : kellig vanac'h b., toull-kambr manac'h g., logig vanac'h b., kellig leanez b., toull-kambr leanez g., logig leanez b.
Klosterzucht b. (-) : reolennoù strizh ar vuhez en ur manati lies., reolennoù strizh ar vuhez en ur gouent lies.
Klöten lies. : [norzh Bro-Alamagn] P. kouilhoù lies., kelloù lies., kellkazh str., polos str., prunennoù lies., deñvioù lies., ostilhoù lies.
Klotz g. (-es, Klötze) : **1.** bloc'h g., bloc'had g., pil g., pil-prenn g., pilprenn g., penngos g., bilh g., tousenn b., skod g., pilgos g., piltos g. ; *einen Holzklotz spalten,* faoutañ un tamm koad (ur penn-skod, ur pil-prenn, ur pilprenn, ur piltos, ur pilgos) ; **2.** [tisav.] ti divalav e stumm un diñs g., kozh kendi betoñs g. ; **3.** [dre skeud.] *er hat sich damit einen Klotz ans Bein gebunden,* gant an drase en deus kemeret luz war e gein ; *der ist mir ein Klotz am Bein,* ur gwall strob eo evidon-me ; **4.** palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., malord g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen gars g., pemoc'h badezet g., loen g., loen gars g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., diaoul direzon g. ; *ein grober Klotz,* ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g. ; [kr-l] *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil,* diouzh ma vi e kavi, evel ma komzez e vi respontet, hervez ma ri e vo graet dit , an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak, an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn), an teod a vez lemm bepred d'e dro a vez flemmet, evit reizhañ ar bleizi eo ret o dimeziñ.
Klotzbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre votez g., starderez dre votez b.
Klötzchen n. (-s,-) : **1.** tamm koad g. ; **2.** [c'hoari adeiladiñ] diñsenn b., diñs g.
klotzen[1] V.gw. (hat geklotzt) : **1.** mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, merat, labourat start, labourat tenn, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, na vouzhañ ouzh al labour, strivañ a-dro-vat, bouc'halañ ; **2.** ober e c'halloud (e bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, kement ha ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, e seizh posupl, e seizh gwellañ), ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober e holl bosupl, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober bec'h bras, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).
V.k.e. (hat geklotzt) : P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ.
klotzen[2] V.k.e. (hat geklotzt) : livañ, livadennañ, enlivañ.
Klotzschuh g. (-s,-e) : botez-koad b., galochenn b., sokenn b. [*liester* sokoù].
klotzig ag. : **1.** tev, tolzennek, diaoz, mortal ; **2.** [dre skeud.] amparfal, dizampart, lochore, glaouch, lopes.
Klub g. (-s,-s) : kelc'h g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kleub g., kevredigezh b.
Klubhaus g. (-es,-häuser) : kelc'h g., kleub g., ti ar c'hevredigezhioù g., ti ar sevenadur g., oaled b.
Klubjacke b. (-,-n) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.
Klubobmann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Aostria, polit.] prezidant ur strollad politikel er Parlamant g., pennlevier ur strollad politikel er Parlamant g., kadoriad ur strollad politikel er Parlamant g.
Klubobfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria, polit.] prezidantez ur strollad politikel er Parlamant b., pennlevierez ur strollad politikel er Parlamant b., kadoriadez ur strollad politikel er Parlamant b.
Klubsessel g. (-s,-) : kador vouret b.
Kluft[1] b. (-, Klüfte) : **1.** frailh g., frailhadur g., frailhder g., faout g., faoutadur g., faoutenn b., brizhfaout g., rann b., jel g., jelenn b., boulc'h g., skarnil g., aeradenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., flaouiadenn b., flaviadenn b., grem g., tarzh g., tarzhad g., tarzheris g. ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft,* emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; **2.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g. ; **3.** [dre skeud.] islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helezh vras b., kemm bras g., disheñvel bras g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont tamm ebet gant o lavaroù ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk,* un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.

Kluft[2] b. (-,-en) : [rannyezh.] gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./lies., pourc'h g.
Kluftfläche b. (-,-n) : diaklazenn b., diaklaz g.
klüftig ag. **/ kluftig** ag. : frailhet, faout, skarret, skalfet, skarnilet, jel, jelek.
klug ag. : **1.** speredek, speredet-kaer, meizek, meizidik, poellus, poellek, fin, ampart, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, karget a furnez, evezhiek, etre daou, a skiant, digor a spered, spiswel, lemm a spered, avizet, gwevn, a benn, a boell, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh, abil, doareet-speredek ; *kluge Worte,* komzoù poellek lies., komzoù poellet lies. ; *kluger Mensch,* paotr fin g., den a boell (a benn, a skiant, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh) g., perc'henn skiant g., spered den g., skiant vat a zen g., spered digor a zen g., den poellet mat g. ; *das ist ein kluger Kopf,* spered e-leizh en deus, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, hennezh en deus penn ; *die fünf klugen und die fünf törichten Jungfrauen (Bibl),* ar pemp gwerc'hez fur hag ar pemp gwerc'hez foll ; *das war nicht besonders klug von dir,* ne oa ket gwall fin ober kement-se, ne oa ket fur ober kement-se ; *klug werden,* furaat, speredekaat, dont skiant d'an-unan, finaat ; *klug handeln,* ober diouzh ar furañ, mont dezhi gant furnez, mont dezhi gant poellegezh ; *er ist der Klügste von allen,* ar furañ gour an hini eo ; *du bist mir zu klug,* re fin out diouzhin-me ; **2.** P. *aus dieser Sache werde ich nicht klug,* n'on ket evit dirouestlañ kement-se, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt, ne gomprenan mann, penn va spered emaon, ne gavan penn diouzh lost da gement-se ; *aus ihm wird man nicht klug,* n'ouzer ket peseurt jeu a zo gantañ, diaes eo gouzout petra 'zo o treiñ (petore soñjoù 'zo) en e benn, n'ouzer ket petra soñjal diwar e benn, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, n'ouzer ket pet kompren a zo ennañ ; *wir waren klug genug, diesen Vorschlag abzulehnen,* bet hon eus bet skiant da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet penn a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet meiz a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet spered a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, fur a-walc'h e oamp bet da nac'hañ ar c'hinnig-se ; *er hat klug reden,* aes eo dezhañ lavaret ; **3.** [kr-l] *durch Schaden wird man klug,* koll a ro skiant d'ar foll, ret eo gouzañv evit kaout skiant, pep tra en deus e gentel, ar poanioù hag an trubuilhoù a zesk mab-den, er fallagriezh e kaver desk, diwar boan e teu ur vad bennak, emañ ar vicher o sankañ don - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ ; *der Klügere gibt nach,* neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - gwell eo plegañ eget terriñ - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *das Ei will klüger als die Henne sein,* ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - hennezh en deus skiant-prenañ ! ya, ar seurt a vez o werzhañ - emañ o teskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra.
Klügelei b. (-,-en) : soutilded b., blizidigezhioù lies., troidelloù lies., chipoterezh g., pismigoù lies., pismigerezh g., bizantouriezh b., ingenn b., nagennerezh g., troidell-lavar b.
klügeln V.gw. (hat geklügelt) : spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ.
klugerweise Adv. : *etwas klugerweise tun,* kaout skiant d'ober udb, kaout meiz a-walc'h d'ober udb, kaout penn a-walc'h d'ober udb.
Klugheit b. (-,-en) : skiant b., spered g., poell g., meiz g., skiant-vat b., spiswelded b., lemmded-spered b., aviz g., avizded b., avister g., avisted b., furnez b., furentez b., gwevnder g., gwevnded b., poellegezh b., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g.
Klügler g. (-s,-) : ingennour g., arveller g., arguzer g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., beg m'en argarzh g., genoù hek a zen g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).
klüglich Adv. : gant skiant-vat, gant furnez, gant evezh.
klugreden V.gw. (hat kluggeredet) : arvellat, ingenniñ, nagenniñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, ober e renkoù, tailhañ e vestr-skol, c'hoari e vestr-skol.
Klugredner g. (-s,-) : den a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.
Klugrednerin b. (-,-nen) : plac'h a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan ganti g., plac'h a ra muioc'h a voged eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti b., plac'h a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.
klugscheißen V.gw. (schiss klug / hat kluggeschissen) : P. arvellat, ingenniñ, nagenniñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, tailhañ e vestr-skol, ober e renkoù, c'hoari e vestr-skol.
Klugscheißer g. (-s,-) : P. par dube g. - den a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ar rod fallañ a wigour ar muiañ.

Klugscheißerin b. (-,-nen) : P. plac'h a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan ganti g., plac'h a ra muioc'h a voged eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti b., plac'h a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.

Klump g. (-s) : [tro-lavar] P. *etwas zu Klump fahren, etwas in Klump fahren,* foeltrañ udb, grilhañ udb, freuzañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, frikañ udb, drastañ udb, tanfoeltrañ udb, findaoniñ udb.

Klumpatsch g. (-es) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g.

Klümpchen n. (-s,-) : **1.** pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *ein Blutklümpchen,* ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b. ; *Klümpchen bilden, zu Klümpchen gerinnen,* pouloudañ, pouloudenniñ, kaoulediñ, chalkiñ ; **2.** [norzh Bro-Alamagn] madig g., limaig g., lima g.

klümpchenlos ag. : dibouloud.

Klumpen g. (-s,-) : **1.** tolzenn b., tolzennad b., blodenn b., pezhienn b., pezh g., bloc'h g., bloc'had g. ; *ein Klumpen Blei,* un dolzenn (ur vlodenn, ur bezhienn) blom b., ur bloc'h plom g., ur pezh plom g. ; **2.** *ein Klumpen Erde,* ur voudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], ur voudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], ur votenn b, ur bezhienn b., ur glochenn [*liester* klochad] b. ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien,* distankañ kontell an arar ; **3.** *ein Klumpen Butter,* un bolotenn amanenn b., ur pilerad amanenn g., ur bezhienn amanenn b., ur pezh amanenn g., ur glochenn amanenn [*liester* klochad amanenn] ; **4.** pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; **5.** [dre astenn.] bern g., berniad g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g.

klumpen V.gw. (hat geklumpt) : tolzennañ, karnañ, chadenniñ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaoulediñ, chalkiñ ; *der Schnee klumpt,* an erc'h a garn ; *der Teig klumpt,* chadenniñ a ra an toaz.

V.em. : **sich klumpen** (hat sich (t-rt) geklumpt) : tolzennañ.

klumpenfrei ag. : dibouloud, rouez ; *klumpenfreier Brei,* yod dibouloud g., yod rouez g.

Klumpengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g.

klumpenlos ag. : dibouloud.

klumpenweise Adv. : dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, bloc'h, evel-evel, a-vern, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern.

klümperig / klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde,* douar gros g., douar pouloud ennañ g. .

Klumpfuß g. (-es,-füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Klumpfuß,* pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo.

klumpfüßig ag. : pavgamm, pok.

klumpig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klumpige Erde,* douar gros g., douar pouloud ennañ g. ; *klumpig werden,* **a)** pouloudañ, pouloudenniñ, kaoulediñ ; **b)** chadenniñ.

klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde,* douar gros g., douar pouloud ennañ g.

Klüngel g. (-s,-) : ribitailh b., kavailhad g., noueañs b., santier g.

Klunker g. (-s,-) : P. **1.** kailh g., maen [*liester* mein] g. ; **2.** [dre zismeg] bravig g., bizoù g. ; **3.** [lu] hupenn b., bechenn b., bouchad g., toupenn b.

Kluppe b. (-,-n) : [tekn.] gwask g., piñsed g., javed g., karvan b., morch g.

Kluse b. (-,-n) : komm g.

Klushund g. (-s,-e) : [mojenn.] ki du g.

Kluster b. (-,-n) : [louza.] uhelvarr g., izelvarr g., barr-uhel g., dour-derv g.

Klüver g. (-s,-) : [merdead.] fok g., flok g.

km [*berradur evit* **Kilometer**] : km g., kilometr g., kilometrad g.

km/h [*berradur evit* **Kilometer pro Stunde**] : km/h g., kilometr an eur g., kilometrad an eur g.

Knabberei b. (-,-en) : [kegin.] *Knabbereien,* pismigerezh g., lipaj g., P. kaoc'herezh g.

knabbern V.gw. ha V.k.e. (hat geknabbert) : **1.** krignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, muñsat, pismigañ, ragnat, moustañva ; *der Fisch knabbert am Köder herum,* emañ ar pesk o pismigañ an higenn ; *das Hündlein knabbert herum,* emañ ar c'hi bihan o c'hoari gant e zent ; *das Eichhörnchen knabbert an der Nuss,* emañ ar gwiñver o krignat ar graoñenn ; *er knabbert ständig an etwas,* atav e vez debr-debr ; **2.** [dre skeud.] *an etwas (t-d-b) knabbern,* prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch.

Knabe g. (-n,-n) : **1.** krennard g., paotr g., paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g., skilbaotr g., den g., denig g. ; **2.** [dre skeud.] P. *alter Knabe !* paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Knabenalter n. (-s) : krennoad g.

knabenhaft ag. : dezhañ doare ur c'hrennard.

Knabenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *kleines Knabenkraut,* bokedoù-dimezell-lann lies. ; *geflecktes (punktiertes) Knabenkraut,* bleuñv-ar-Sakramant str., boked-dimezell g., roz-koukoug str. ; *männliches Knabenkraut,* galligot g.

Knabenschule b. (-,-n) : skol baotred b., skol ar baotred b.

Knabenstimme b. (-,-n) : mouezh paotrig b.

Knabenstreich g. (-s,-e) : noualantez krennard b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., kañfarderezh g., marmouzerezh g.

Knäblein n. (-s,-) : paotrig g., kañfard g., hadenn b., marmouz g.

Knack g. (-s,-e) : strak g., strakadenn b. ; *mit einem Knack brechen,* terriñ krak.
knack estl. : krek !
Knäckebrot n. (-s) : [kegin.] bara giz Bro-Sveden g., bara brignen g.
knacken V.gw. (hat geknackt) : **1.** strakal, draskal, draskañ, stlakañ, stlakal ; *das Brett knackt,* draskal (draskañ, strakal) a ra ar plankenn ; *mit den Fingern knacken,* ober d'e vizied strakal, lakaat e vizied da strakal, draskal eskern e vizied, lakaat eskern e vizied da strakal eus o juntoù ; **2.** P. kemer ur jar, boueta ar c'hwen, magañ c'hwen, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ.
V.k.e. (hat geknackt) : **1.** terriñ, tarzhañ, frailhañ ; **2.** [boneg kuzh] disifrañ, digejañ, dazlenn, ezvonegañ, dialc'hwezhañ ; **3.** mont e-barzh udb goude bezañ torret an nor, mont dre nerzh e-barzh udb ; **4.** [lu] lakaat da darzhañ ; **5.** [tr-l] *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben,* lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *wir haben da eine harte Nuss zu knacken,* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, se a vo ul lazh, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, start e vo an abadenn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, ober se ne vo ket ur pardon, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.
Knacken n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b.
Knacker g. (-s,-) : P. **1.** kozhard g., straker g., loaver g. ; *ein alter Knacker,* ur c'hozh straker g., ur paourkaezh loaver g., ur gastaouer kozh g., ur gaster kozh g., ul loufer g., ur c'hripon pampes g., ur c'hripon impopo g., ur c'hripon luo g., ur glaourenneg g., un neudenner g. ; **2.** [kegin.] silzig mogedet str.
Knacki g. (-s,-s) : P. unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g., paotr kozh ar sac'h maen g.
knackig ag. : **1.** [kegin.] strakus, kras, krin, hag a strak dindan an dent, brusk ; *knackige Crêpe,* krampouezhenn gras b. ; **2.** [korf] kuilh, koantik, strak ; **3.** dreist.
Adv. : **1.** diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, dipadapa, prestik, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ hiroc'h, hep dale pelloc'h ; **2.** abominapl, spontus, ur spont, un diframm, un hiris.
Knacklaut g. (-s,-e) : **1.** strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; **2.** [yezh.] kensonenn darzh b., tarzhegenn b., kensonenn troc'h-avel dre serriñ b., taol troc'h-avel g.
Knackmandel b. (-,-n) : [louza.] alamandez krogennek str.
Knackpunkt g. (-s,-e) : dalc'h brasañ ar gudenn g., don-donañ an afer g., skoulm an afer g., donig-don an afer g., mudurun an afer b., stagell an afer (Gregor) b., ar poent pounnerañ eus an afer g., ar poent grevusañ eus an afer g. ; *damit sprechen wir genau den Knackpunkt an,* erruout a reomp bremañ e kreiz ar c'hoari, mont a reomp bremañ dre greiz ar stad, stagañ a reomp bremañ gant mudurun an afer ; *das ist der Knackpunkt !* eno emañ holl an dalc'h ! eno emañ ar skoulm ! eno emañ mudurun an afer ! aze emañ an taol evidomp !
Knacks g. (-es,-e) : **1.** strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; **2.** skarr g., faout g., nodadur g. ; **3.** [dre skeud.] *er hat einen Knacks bekommen,* mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, paket en deus anezho, faout eo e girin, brizh-mat eo, aet eo e benn un tammig digantañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, kollet en deus e sterenn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mui e holl skiant-vat gantañ, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
knacks estl. : krek ! tak !
knacksen V.gw. (hat geknackst) : faoutañ, strinkañ, tarzhañ.
Knackwurst b. (-,-würste) : [kegin.] silzig mogedet str.
Knagge b. (-,-n) : **1.** [louza.] ulmenn b., skod g., bos g. ; **2.** [tekn.] kammenn b.
Knäkente b. (-,-n) : [loen.] krag-hañv g., grec'houad g. [*liester* grec'houidi].
Knall g. (-s,-e) : **1.** tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzherezh g., tarzhidigezh b., diskolp g., strakadenn b.,

strak g., strap g., strapadenn b. ; *Knall des Schusses,* tarzh an tenn g., tarzhadenn b. ; **2.** stlakadenn b., flipadenn b. ; **3.** *Knall und Fall entlassen werden,* bezañ skarzhet war an tomm (war an taol, war an tach, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-dak), bezañ savet e dreid d'an-unan ; **4.** P. *einen Knall haben,* mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled. faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled.

Knallblättchen n. (-s,-) : emors strakus g., emors foeltrus g., paper strakus g.

Knallbonbon n. (-s,-s) : madig gant ur strakerez er parpilhot g., madig an diaoulig g.

Knalleffekt g. (-s,-e) : taol strak g. ; *einen Knalleffekt erzielen,* ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, ober pezh a gar berzh, souezhañ mik an dud.

knallen V.gw. (hat geknallt / ist geknallt) : **1.** (hat) : strakal, tarzhañ, strapañ ; *Flinten knallen,* tennoù fuzuilh a strak ; *wild in die Gegend knallen,* tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ ; **2.** stlakal, flipañ, flipat, foetañ, strapañ ; *Peitschen knallen,* skourjezoù a stlak (a flip, a foet, a darzh) ; **3.** [*verb-skoazell* sein : ist geknallt] stekiñ, en em stekiñ, tosiñ, kouezhañ, mont da flastrañ ; **4.** [dre skeud.] *knallendes Rot,* ruz-bev g., ruz-tan g., ruz-tane g., ruz-skarlek g., ruz trellus g., ruz dallus g., ruz-glaou g.

V.k.e. (hat geknallt) : **1.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, rual ; *ich werde dir eine knallen,* ur grabanad a baki diganin ; *er hat mir eine geknallt,* bet em eus ur flac'had c'hwek (ur flac'had yac'h) digantañ, darc'haouet en doa ur skouarnad ganin, disvantet en doa ur skouarnad din ; **2.** serriñ rust ; *die Tür knallen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

Knallen n. (-s) : **1.** tenn g., tennoù lies., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tennata g., tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzhadeg b. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

knalleng ag. : [dilhad] P. gwall beg ouzh ar c'horf, gwall skars, gwall enk, gwall start.

Knaller g. (-s,-) : **1.** strakerez b., straker g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g. ; **2.** [dre skeud.] taol strak g.

Knallerbse b. (-,-n) : strakerez b., straker g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.

Knallerei b. (-,-en) : strakadeg b., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tarzhadeg b.

Knallfrosch g. (-es,-frösche) : strakerez b., straker g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.

Knallgas n. (-es) : gaz strakus g., gaz tarzhus g., gaz oksidrek g.

knallhart ag. : kalet, didruez, reut, dizamant, taer, dibalamour, diramailh ; *das ist ein knallharter Bursche,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h eo, paotr a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, hennezh zo ur galon dir a zen, hennezh a zo ur galon vaen a zen, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramailh.

knallheiß ag. : tomm-grizias, tomm-berv, leskidik, tanus, devus ; *es ist knallheiß heute,* krazañ a ra hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, poazhañ a ra an amzer hiziv, digor eo war ar forn hiziv.

knallig ag. : trellus, dallus, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol, gwelus, heverk, iskriv, sebezus, loukes, souezhus.

Knallkapsel b. (-,-n) : strakerez b., straker g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.

Knallkopf g. (-s,-köpfe) : [*norzh Bro-Alamagn* **Knallkopp** g. (-s,-köppe)] arsod g., darsod g., brizhdiod g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., begeg g., papelod g., droch g., penn droch g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., pennsod g., diskiant g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

Knallkörper g. (-s,-) : strakerez b., straker g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.

Knallpulver n. (-s) : poultr strakus g., poultr foeltrus g.

knallrot ag. : ruz-bev, ruz-tan, ruz-tane, ruz-skarlek, ruz-trellus, ruz-dallus, ruz-glaou, ruz evel kribell ur c'hilhog, ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gerezenn da Vezheven, ruz evel ur c'hlaouenn dan, ruz evel ur gerezenn ; *knallrot werden*, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven.

Knallsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fulminek b.

Knallschnur b. (-,-schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.
Knallsignal n. (-s,-e) : [trenioù] strakerez surentez b.
knallvoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh.
knapp ag. : **1.** skort, berr, berrik, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak, rouez, stumm, prim ; *knappes Mieder,* korfkenn enk (Gregor : korfkenn skars) b., justenn start b., justenn peg ouzh ar c'horf b. ; *die Schuhe sind mir zu knapp geworden,* deuet eo va botoù da vezañ re verr evidon, deuet eo va botoù da vezañ re just evidon ; *eine knappe Mehrheit,* ur muianiver justik (berrik) a-walc'h g., ur muianiver skort g., ur muianniver bresk g. ; *jemanden auf knappe Rationen setzen,* krennañ ar peuriñ d'u.b. ; *mit knappen Vorsprung besiegt werden,* bezañ bet tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *knappes Einkommen,* gopr dister (divalav) g., tamm gopr dister g. ; *meine Zeit ist knapp,* n'em eus ket kalz a amzer da zioueriñ, foulet on, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, leun a gefridi on, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, prez labour a zo warnon, dre brez emaon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour, amzer a vank din, traoù a zo ganin war ar ramp ; *das Brot wird knapp,* dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, re brim eo ar bara, prim eo ar bara, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, defot hon eus da brenañ bara, justik e vimp gant ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ, dont a ra ar bara da vankout ; *die Wochenvorräte werden knapp,* sadorniñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù, dont a ra hor bitailh da ziviañ, izel-izel eo erru ar pourvezioù ganeomp ; *das Wasser wird knapp,* emañ an dour o vont war danavaat, emañ an dour o vont da danavaat, prim eo an dour, ne bado ket pell an dour ouzhomp, skortaat a ra an dour, dont a ra an dour da vankout, dont a ra an dour da ziviañ ; *knapp bei der Kasse sein,* bezañ erru skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant ; *das ist ein bisschen knapp,* justik eo, n'eus ket da zioueriñ, n'eus ket re ; *mit knapper Not,* gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-ha-bec'h, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap, ku-ha-ka, stroñs-distroñs, just ; *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen,* bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll ; *knappe drei Wochen unterwegs sein,* bezañ en hent e-pad teir sizhunvezh kazimant (war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud), bezañ en hent e-ser un teir sizhunvezh ; *knapper werden,* skortaat, rouesaat, tanavaat, dibaotaat, distankaat, boullaat, gloevaat, skarsaat, disteraat ; *viel zu knapp sein,* na vezañ a-walc'h na hanter eus udb, bezañ ken just ha fri ar c'hazh ; **2.** [dre skeud.] treut, sec'h ; *knapper Stil,* doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g.
Adv. : **1.** rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh ; *der Fleischer wiegt knapp,* rik-ha-rak (rik-ha-rik) e vez ar boser gant e bouezioù, ar boser a laka ar bouez just, rik e vez ar c'higer gant e zanvez ; *meine Zeit wird mir knapp bemessen,* n'em eus ket kalz a amzer da zioueriñ, amzer a vank din, foulet on, foul a zo warnon, foulmac'het on gant al labour, mezv on evel ar yer en eost, leun a gefridi on, herr labour a zo warnon, mac'homet on gant al labour, friket on gant al labour, prez labour a zo warnon, dre brez emaon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, re garrad am eus, debret on gant al labour, traoù a zo ganin war ar ramp ; **2.** gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, krip-ha-krap ; *ganz knapp gewinnen,* gounit a-veg-troad ; **3.** tost ; *knapp davonkommen,* bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e chupenn ; *ich bin knapp dem Tod entgangen,* bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll ; *einem Unfall knapp entgehen,* bezañ bet hogozik (tost, darbet, damdost) d'an-unan kaout ur gwallzarvoud ; **4.** kazimant, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, e-ser ; *in knapp zehn Minuten,* a-benn dek munud pe nebeutoc'h, en ur ober dek munud pe nebeutoc'h, e-ser un dek munud.
Knappe g. (-n,-n) : **1.** [istor] floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], skoedour g., paj g. ; *der Edelmann und sein Knappe,* an noblañs hag e floc'h ; **2.** [mengleuz.] mengleuzier g.
knappen V.gw. (hat geknappt) : krennañ an dispignoù, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knappheit b. (-) : **1.** strizhder g., strizhded b, enkter g., enkted b., stummder g. ; **2.** berregezh b., berrentez b., berrenn b., primeri b., primder g., primded b., primotaj g., rouezder g., rouezded b., dienez b., tanavder g., tanavded b., skarster g., skarsted b., skorted b., skorter g., bihander g., bihanez b., kernez b. ; *Wasserknappheit,* oldour g., berrentez zour b., diouer a zour g., berregezh dour b., bihander an dour g., bihanez an dour b. ; *Nahrungsknappheit,* olboued g. ; **3.** distervez b., bihanez b. ; **4.** [dre skeud.] pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pervezhder g., pervezhded b., skarster g., skarsted b., lorgnez b. ; **5.** [doare-skrivañ, stil] krennegezh b., kurzhegezh b.

Knappschaft b. (-,-en) : [mengleuz.] **1.** korf ar vengleuzierien g., korfunad ar vengleuzierien g. ; **2.** servij surentez ar vengleuz g.

knaps estl. : krek !

knapsen V.gw. (hat geknapst) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hrafnaon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knarre b. (-,-n) : P. **1.** strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b. ; **2.** kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., kozh pistolenn b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b. ; **3.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabizhier], sourrell b., fraoñverez b.

knarren V.gw. (hat geknarrt) : rigognat, gwigourat, chourikat, chourikal, griñsal, skrignal, blejal, draskal ; *die Tür knarrt*, gwigourat (chourikat) a ra an nor.

Knarren n. (-s) : rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadennoù lies., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g.

Knast[1] g. (-es, Knäste) : bidouf g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., picheter g., prizon g. ; *im Knast sitzen,* P. *Knast schieben,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; *er hat zwei Jahre im Knast gesessen,* daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *in den Knast wandern,* bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol.

Knast[2] g. (-es, Knäste) : [louza.] ulmenn b., skod g., bos g.

Knastbruder g. (-s,-brüder) : P. **1.** unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g. ; **2.** unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g.

Knaster g. (-s,-) : **1.** butun boutin g., butun marc'had-mat g. ; **2.** P. klemmicher g., revr war wigour g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., chipoter g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knastern V.gw. (hat geknastert) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, chaokat e bater, chikanañ, gouerouzat, grignouzal, grignouzat, ronkal, gragailhat, gwigourat, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.

Knastologe g. (-n,-n) : P. unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g.

Knastologin b. (-,-nen) : P. unan er bidouf b., plac'h kraouiet b., prizoniadez b.

Knatsch g. (-es) : **1.** tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sachblev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g. ; *es kam zu Knatsch, Knatsch brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù ; **2.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelachoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies. ; **3.** diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b.

knatschig ag. : P. *knatschig sein,* na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ en e benn fall, bezañ kamm e vlevenn, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ

koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ troet fall, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ treuflez, bezañ war e du fall, bezañ diaes en e benn, bezañ e roched e gwask e revr, bezañ e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ aet e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ e leue a-dreuz en an-unan, bout kogus àr an heol, bezañ fas rous ouzh an-unan, ober e benn du, bezañ chifet, biskañ, anoaziñ, bezañ anoazet, krugañ, flikañ, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, bezañ aet ar moc'h en ed-du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ mouzhet.

knattern V.gw. (hat geknattert) : strakal, stlakal, strakata, straketal, strapañ, tarzhañ ; *das Gewehrfeuer knattert,* strakal (strakata) a ra an dennadeg ; *die Fahne knattert im Winde,* strakal (stlakal) a ra ar banniel en avel, fraoñval (flapañ) a ra ar banniel gant an avel ; *das Motorrad knattert,* ar marc'h-tan ne ra ken nemet brammat (strakal, strakata, straketal), bramm-bramm eo ar marc'h-tan, tregerniñ a ra brammadennoù ar marc'h-tan ; *der Junge schwang sich auf sein Motorrad und knatterte davon,* ar paotr a lammas war e varc'h-tan, ha strak ar mil gurun d'o heul.

Knattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b. ; *das Knattern der Maschinengewehre,* strakerezh ar mindrailherezioù g., strakadeg ar mindrailherezioù b., ragach ar mindrailherezioù g. ; *das Knattern der Motorräder,* strakadeg ar marc'hoù-tan b., brammadeg ar marc'hoù-tan b., bramm-bramm ar marc'hoù-tan g. ; *das Knattern des Radios,* strakerezh ar skingomz g., trouzoù drailher er skingomz lies., trouzoù freuzus er skingomz lies., gwrac'had er skingomz g., sarac'h er skingomz g.

knatternd ag. : strakus.

Knäuel g./n. (-s,-) : **1.** polotenn b., pellenn b., kudenn b., kudennad b., goustell b., goustellad b., tolbezenn b., gronnad g., logod str. ; *Knäuel Seide,* polotenn (pellenn) seiz b., gronnad seiz g. ; *Knäuel Wolle,* polotenn (pellenn, kudenn) c'hloan b., kudennad c'hloan b., gronnad gloan g. ; *ein(en) Knäuel wickeln,* polotenniñ, pellenniñ, goustelliñ, punañ ur bolotennad bennak ; *ein(en) Knäuel aufwickeln,* dibunañ ur bolotennad (ur bellennad) ; **2.** [dre skeud.] reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g.

Knäuelgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str.

Knauf g. (-s, Knäufe) : pommell b., pommellenn b., dornell b. ; *Knauf des Degens,* pommell ar c'hleze b., pommellenn ar c'hleze b., dornell ar c'hleze b., dorn ar c'hleze g. ; *Knauf der Tür,* dornell an nor b.

Knaulgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str.

Knäuschen n. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Knauser g. (-s,-) : kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., preñv g., tagnouz g., bindeder g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, krinenn b., kaouenn b., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., un engravet g., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Knauser,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knauserei b. (-,-en) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

knauserig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-louidik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, sec'h a gein, kras e revr, amsell, amsellus, berrsellus, sellant, sellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, porc'hell, sinac'h, teuc'h, fallakr ; *knauserig werden,* sinac'hañ ; *er ist echt knauserig,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

knauserigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

Knauserin b. (-,-nen) : gwiz-Spagn b., tostenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krinenn b., kaouenn b., krazenn b., krignerez-eskern b., taskagnenn b.

knausern V.gw. (hat geknausert) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, amsellet, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knaus-Ogino-Methode b. (-) : [mezeg.] hentenn Ogino ha Knaus b.

knautschen V.gw. (hat geknauscht) : dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en an-unan, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

V.k.e. (hat geknauscht) : jogañ, bresañ, koñchezañ, moustrañ, damouchiñ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, tortañ, tortilhañ, dramouilhañ ; *geknautscht,* jog, joget, gwrac'hellet.
Knautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
knautschig ag. : jog, joget, gwrac'hellet.
Knautschzone b. (-,-n) : [kirri-tan] takad distummadur g.
Knebel g. (-s,-) : **1.** minwask g., bilh b., morz-prenn g., minell b. ; **2.** [dre astenn.] sparl g., sparl-berr g., ere g., roll g., rolt g. ; **3.** bloc'had goularz g.
Knebelbart g. (-s,-bärte) : barbouskenn ha mourroù kamm.
knebeln V.k.e. (hat geknebelt) : **1.** minwaskañ, minellañ, bilhiñ, morzprennañ ; **2.** [dre astenn.] eren, sparlañ, hualiñ ; **3.** [dre skeud.] mirout ouzh u.b. a gomz (a vezañ klevet), berzañ ouzh u.b. kaozeal, difenn ouzh u.b. da gomz, mac'homañ, mac'hañ, gwaskañ, moustrañ, bresañ, mougañ, minellañ, minwalañ, mudañ ; *die Presse knebeln,* minellañ ar c'hazetennoù, minwalañ ar c'hazetennoù, mudañ ar c'hazetennoù ; *Frankreich knebelt seine Völker,* minellañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minwalañ a ra Bro-C'hall he fobloù, mudañ a ra Bro-C'hall he fobloù ; **4.** strobañ, stagañ.
Knebelung b. (-,-en) : **1.** minwaskañ g., minellañ g., bilhiñ g. ; **2.** minwask g., bilh b. ; **3.** gwaskerezh g., moustrerezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., mougadur g.
Knebelverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [nozelenn goad] bilh g.
Knebelvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev untuek ha direizh g., feur-emglev spletus evit un tu nemetken g.
Kneblung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Knebelung**.
Knecht g. (-s,-e) : **1.** mevel g., servijer g., gour g., gwaz g., paotr g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien], floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h] ; *der Herr und seine Knechte,* ar mestr hag e vevelien ; *die Knechte des Gutes,* mevelien an domani ; *junger Knecht,* mous g., mevel bihan g. ; *seinen Arbeitsvertrag als Knecht aufheben,* terriñ e c'hopr ; *ohne Knecht,* divevel ; *werden aus unserem Land nur Knechte und Mägde hervorgehen ?* ha graet eo hor bro da c'henel mitizhien ha mevelien nemetken ? ha graet eo hor bro da c'henel mevelien ha plac'hezed nemetken ? ; *ich werde mich als Knecht verdingen,* me a yelo da vevel ; *er hatte bei meinen Eltern als Knecht gearbeitet,* bez e oa bet mevel gant va zud ; *ich bin Knecht bei ihnen,* mevel emaon ganto ; **2.** [dre astenn.] *Knecht Ruprecht,* paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g. ; **3.** [kr-l] *wie der Herr, so der Knecht,* ar mestr mat a ra mevel mat, mevel Youenn eo Jaouenn / Janed eo matezh Janed / Anna hag he mestrez a ribot asambles / hevelep mestr, hevelep mevel (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] sklav g. ; **5.** [tekn.] krog-bank g., serjant g.
knechten V.k.e. (hat geknechtet) : lakaat dindan yev, sujañ, plegañ dindan ar yev, ober e sklav [eus u.b.], sklavañ, sklavaat, kas da sklav, lakaat da sklav, lakaat dindan gazel-ge, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, tirantañ, bouc'halañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ.
Knechtgeist g. (-es) : mevelegezh b., tostennerezh g., moumounerezh g., lubanerezh g.
knechtisch ag. : mevelek.
knechtlos ag. : divevel.
Knechtschaft b. (-) : sujidigezh b., sklavelezh b., servelezh b. ; *in die Knechtschaft führen (stürzen),* lakaat dindan yev, plegañ dindan ar yev, sujañ, ober e sklav (eus u.b.), sklavañ, lakaat da sklav, sklavaat, kas da sklav, lakaat dindan gazel-ge, kabestrañ, naskañ, rañjennañ ; *in der Knechtschaft ausharren müssen,* bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh ; *aus der Knechtschaft befreien,* terriñ ar yev, disujañ, reiñ e frankiz [d'ur sklav], dieubiñ [u.b.] diouzh ar sklavelezh, dinaskañ ; *die Zeit der Knechtschaft ist vorbei,* n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.
Knechtsinn g. (-s) **/ Knechtssinn** g. (-s) : mevelegezh b., tostennerezh g., moumounerezh g., lubanerezh g.
Knechtung b. (-,-en) : sujidigezh b., hualidigezh b., sklaverezh g.
Kneif g. (-s,-e) : goustilh g., gougleze g.
kneifen V.k.e. (kniff / hat gekniffen) : piñsat, mentukañ ; *jemanden kneifen,* P. tapout fiez d'u.b., tapout kebr d'u.b., piñsat u.b. ; *jemanden in den Arm kneifen,* piñsat brec'h u.b., mentukañ brec'h u.b., piñsat u.b. en e vrec'h, mentukañ u.b. en e vrec'h.
V.gw. (kniff / hat gekniffen) : **1.** gwaskañ ; **2.** P. en em laerezh, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em dennañ, flipañ, diflipañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, mont kuit hep ober brud ; *er kneift schon wieder,* souzañ a ra adarre rak al labour, sachañ a ra adarre war an ibil berr, sachañ a ra adarre war an ibil a-dreñv, reiñ a ra bec'h adarre d'ar gordenn laosk, emañ adarre o terc'hel a-dreñv, skoet (grevet) eo adarre gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue).
V.dibers. (kniff / hat gekniffen) : *es kneift mich im Bauch,* krog eo ar ber em c'hof, berioù am eus em c'hof, santout a ran pistigoù em c'hof.
Kneifer g. (-s,-) : **1.** lunedoù-fri lies., eillagad g. ; **2.** ambaraser g., digarezour g., risklennour g., termer g.
Kneifzange b. (-,-n) : turkez b., piñsedoù skizh lies., begbran g. ; *mit einer Kneifzange herausziehen,* turkezañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen,* ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.
Kneipe b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., evlec'h g., chapel b., kozh toull ostaleri g., kafedi g. ; *sich in Kneipen herumtreiben,* hentiñ an tavarnioù, redek an ostalerioù, redek an tavarnioù ; *er hängt die meiste Zeit in der Kneipe,* delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur reder tavarnioù, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daverniñ, er chapel e vez peurliesañ, e chapel ar bod iliav e vez peurliesañ, ouzh an daol santel e vez peurvuiañ, bevañ a ra en ostaleri, ne denn ket e fri eus an davarn, ul lamprezenn a zo anezhañ ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen,* tremen nozvezhioù en ostalerioù ; *durch die Kneipen ziehen,* ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, mont e riboul, furikat, riotal, riblañ,

breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit,* en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour.
kneipen V.gw. (hat gekneipt) : lonkañ, evañ, pintal, chopinata.
Kneipenbummel g. (-s,-) : taol bos g.
Kneipenstammgast g. (-es,-gäste) : peul-tavarn g.
Kneipenwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].
Kneipenwirtin b. (-,-nen) : tavarnourez b.
Kneiperei b. (-,-en) : lonkadeg b., evadeg b.
Kneipier g. (-s,-s) : [dre fent.] tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].
Kneiplied n. (-s,-er) : kanaouenn da evañ b.
kneippen V.gw. (hat gekneippt) : P. ober ur gur dourvezegiezh.
Kneippkur b. (-,-en) : kur dourvezegiezh b.
Kneipwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].
knetbar ag. : meradus, mezelladus, mezell, chadennet.
Knetbarkeit b. (-) : meradusted b., meraduster g., mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g.
Knete b. (-) : **1.** [arc'hant] P. grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., kailh g., moulloù lies., kraf str. ; **2.** toaz-merat g.
kneten V.k.e. (hat geknetet) : **1.** merat, mezañ, mezellat, mezellañ, merata, mac'hañ, bresañ ha dibresañ, bugañ, dorloiñ, maniañ, meskañ ha diveskañ, koublañ ; *den Teig kneten,* mezañ (merat, mac'hañ, dorloiñ, distrempañ, koublañ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; *mit dem Daumen kneten,* meudata ; **2.** stummañ, merat, mezañ, moullañ ; *eine Figur aus Ton kneten,* priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad ; **3.** [mezeg.] dorloiñ, leuñviñ, merata.
Kneten n. (-s) : **1.** mer g., meradur g., mezadur g., mezellerezh g. ; **2.** [mezeg.] dorloerezh g., dorloadur g., leuñvad g., leuñviñ g., meratad g., merata g.
Knetgummi g./n. (-s) : toaz-merat g.
Knetmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mezeller g., mezellerez b., mezerez b.
Knetmasse b. (-,-n) : toaz-merat g.
Knettrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., nev-vara b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.
Knick g. (-s,-e) : **1.** pleg g., plegadenn b., krizenn b., kriz g. ; **2.** torr g. ; **3.** faout g., brizhfaout g., skalf g., nodadur g. ; **4.** [hentoù] ; pleg krenn (a-grenn) g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; *der Weg macht einen Knick,* an hent a ra ur pleg krenn, an hent a ra ur gammdro serzh ; **5.** [dre astenn.] kael b., garzh b., kleuz g. ; **6.** P. *einen Knick in der Optik haben,* **a)** bezañ blink, bezañ luch, bezañ loakr, luchañ, gwilc'hañ, loakriñ, gwelet treuz, blinkañ ; **b)** [dre skeud.] bezañ o klask ar marc'h ha bezañ azezet war e gein ; *du hast wohl einen Knick in der Optik !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emaout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !
knicken V.k.e. (hat geknickt) : **1.** plegañ, krizañ ; *einen Papierbogen zweimal knicken,* plegañ ur follenn baper e pevar, plegañ div wech ur follenn baper ; *Eselsohren knicken,* digorniañ pajennoù ul levr, plegañ kornioù ar pajennoù **2.** diskolpañ, disklosañ, terriñ ; *die Zweige wurden vom Winde geknickt,* torret e voe ar skourroù (diskolpet e voe ar brankoù) gant an avel ; **3.** frikañ ; *einen Floh knicken,* lazhañ ur c'hwenenn etre daou viz, frikañ ur c'hwenenn ; **4.** [dre skeud.] *geknickt sein,* moulbenniñ, bezañ feuket.
Knicker g. (-s,-) : **1.** kontell-bleg b. ; **2.** kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., preñv g., bindeder g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, kaouenn b., touseg g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Knicker,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.
Knickerei b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.
knickerig ag. : *sellit ouzh* **knickrig**.
Knickerbocker lies. : [dilhad] bragoù-golf lies.
knickern V.gw. (hat geknickert) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.
Knick-Fuchsschwanzgras n. (-es) : [louza.] lost-louarn g., geot-lost-louarn str.
knickrig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-louidik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, amsell, amsellus, berrsellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, sinac'h, porc'hell, teuc'h, fallakr ; *knickrig werden,* sinac'hañ ; *er ist echt knickrig,* hennezh a zo eus gouenn

an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.
Knickrigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.
Knicks g. (-es,-e) : stouig g., stou g., emstou g., stouadenn b., soubl g., soubladenn b. ; *einen Knicks machen,* ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ.
knicksen V.gw. (hat geknickst) : ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ.
Knie n. (-s,-) : **1.** [korf.] glin g. [*liester* daoulin], penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin], penndaoulin g., [pa gomzer ouzh bugale] paotr-kozh g., [e yezh ar vugale] pipi g. ; *das Knie beugen,* mont war benn e c'hlin, glinañ, pennlinañ, plegañ e c'hlin, plegañ e benn-glin, ober ur pleg d'ur penndaoulin ; *die Knie beugen,* plegañ e zaoulin, plegañ pennoù e zaoulin, plegañ e zaou benn-glin, daoulinañ, penndaoulinañ ; *bis zu den Knien,* betek e benndaoulin, betek e zaoulin, betek pennoù e zaoulin ; *die Knie schlottern ihm, er hat ganz weiche Knie,* laosk eo en e sav, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, rodoù fall en deus, e zivesker a floj azindanañ ; *in (auf) die Knie sinken,* kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, penndaoulinañ, mont war e benndaoulin, en em dapout àr pennoù e zaoulin ; *sie fielen (vor ihm) auf die Knie,* kouezhañ a rejont d'an daoulin dirazañ, mont a rejont war o daoulin dirazañ, mont a rejont war bennoù o daoulin dirazañ, en em strinkañ a rejont d'an (war an) daoulin dirazañ (Gregor) ; *auf den Knien liegend, pflanzt sie Kohl,* emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; *auf den Knien liegen und beten,* bezañ war bennoù e zaoulin (war e zaoulin) o pediñ, bezañ daoulinet evit pediñ ; *sie lagen auf den Knien wie Betende,* daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien ; *knubbelige Knie,* daoulin war-zastum, daoulin a-stok, daoulin pok ; *ein Kind auf seinen Knien herumhopsen lassen,* ober barlennig d'ur bugel ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert,* dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ ; *die Knie seiner Hose sind durchgescheuert,* e vragoù war penn e zaoulin a zo uzet betek an neudenn, pennoù-glin e vragoù a zo tremen aet, pennoù-glin e vragoù a zo aet betek an neudenn (a zo poazh, a zo teuc'h betek an neudenn, a zo rouedennet, a zo debret) ; *an die Knie einer Hose Flicken setzen,* penndaoulinañ ur bragoù ; *geschwollene Knie,* droug-sant-Maodez g. ; *Pferd mit dicken Knien,* marc'h gorjet g. ; **2.** [stêr, korzenn] pleg g. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden in die (auf die) Knie zwingen,* lakaat u.b. da blegañ (da bladañ), kavout pleg war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b. ; **4.** P. *etwas übers Knie brechen,* mont dezhi gant re a hast (gant re vras hast), gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti, ober udb gant re a hast (re vras hast) / hastañ udb (Gregor), dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb dre brez, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb dreist-penn-biz, ober udb a-flav, talfasat udb, daoulammat udb.
Kniebeuge b. (-,-n) : **1.** pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g. ; **2.** [sport] plegadenn an daoulin b. ; **3.** [korf.] klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b.
Kniebeugung b. (-,-en) / **Kniebiegung** b. (-,-en) : pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g.
Kniebundhose b. (-,-n) : [dilhad] bragoù-golf g.
Kniefall g. (-s) : pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g. ; *einen Kniefall tun,* stouiñ (mont) war e zaoulin, stouiñ (kouezhañ) d'an daoulin, mont war bennoù e zaoulin, glinañ, daoulinañ, mont war benn e c'hlin, pennlinañ.
kniefällig ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *jemanden kniefällig (um Verzeihung) bitten,* en em strinkañ war e zaoulin dirak u.b. evit aspediñ anezhañ, en em strinkañ war e zaoulin evit goulenn pardon ouzh u.b., en em strinkañ war e zaoulin evit goulenn pardon digant u.b.
kniefrei ag. : [brozh] na ziskenn ket betek an daoulin.
Kniegeige b. (-,-n) : [sonerezh] gaolviol b., gourbiolin b.
Kniegelenk n. (-s,-e) : [korf.] koubl ar glin g., pleg ar glin g., juntr ar glin g., mell ar glin g., kenvell ar glin g.
Kniehebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'h koublet g., loc'henn goublet g.
kniehoch ag. : ken uhel hag an daoulin.
Adv. : betek an daoulin.
Knieholz n. (-es) : koad krabosek g., koad-tro g., koad gweet g., koad nezet g., koad pavgamm g.
Kniehose b. (-,-n) : [dilhad] bragoù-golf g., bragez b./g., marined g.
Kniekehle b. (-,-n) : **1.** [korf.] klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b. ; **2.** *mir liegt der Magen in den Kniekehlen,* diwalc'h am eus, diwalc'het on, divouedet on, krazañ a ran gant an naon, naon am eus da zebriñ bili, naon du a zo krog ennon, duañ a ran gant an naon, darev on gant an naon, dare on gant an naon, diviet on gant an naon, marv on gant an naon, ur c'hofad naon am eus, naon du am eus, naon rankles am eus, un naon-ki am eus, erru eo ruz va bouzelloù, erru eo moan va bouzelloù, moan eo va c'hof, du eo va dent, un ilboued bras am eus, dalc'het on gant an naon, santout a ran va freñv, emaon o vougañ gant an naon, marnaon(i)ek on, laosk on war va begel, du on gant an naon, glaouriñ du a ran gant an naon, glaouriñ a ran gant an naon du, disec'hañ a ran gant an naon, naon ruz am eus, emaon o ruziañ gant an naon, klevet a ran kleier an Naoned.
knielang ag. : [dilhad] hag a ziskenn betek an daoulin.
Knieleder n. (-s,-) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.
Knieleiden n. (-s) : [mezeg.] ginad g.
knien V.gw. (hat gekniet) : bezañ war benn e c'hlin, bezañ war e zaoulin, bezañ war bennoù e zaoulin, bezañ daoulinet, [dre fent] bezañ gant e bedennoù ; *sich vom Knien erheben,* dibennglinañ, dizaoulinañ.

V.em. : **sich knien** (hat sich (t-rt) gekniet) : mont war benn e c'hlin, glinañ, kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, daoulinañ, penndaoulinañ.
kniend ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *mit einem Bein kniend,* war benn e c'hlin, diwar benn ar glin, diwar benn ur glin ; *kniend pflanzt sie Kohl,* emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; [sport] *das kniende Schießen,* an tennañ diwar benn ur glin g. ; *der kniende Anschlag,* emlakad an tenner glinet g.
Kniendstellung b. (-) : *die Kniendstellung beim Schießen,* emlakad an tenner glinet g.
Knieriemen g. (-s,-) : stleug-kere g.
Knierohr n. (-s,-e) : [tekn.] korzenn bleg b., tuellenn bleg b., korzenn bleget b., tuellenn bleget b.
Knies g. (-) : [rannyezh.] tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Knies, Knies brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.
Kniescheibe b. (-,-n) : [korf.] padelleg g., boled-glin g., krogenn-c'hlin b., mell-glin g., krogenn c'har b.
Knieschiene b. (-,-n) glinwisk g.
Knieschützer g. (-s,-) : **1.** [dilhad.] glinenn b. ; **2.** [sport] glinwisk g.
Kniespitze b. (-,-n) : [korf.] penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin].
Kniestrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer hag a ya betek ar glin b.
Kniestück n. (-s,-e) : **1.** [arz] poltred hanter-vent g. ; **2.** pibenn b., S an duellenn g., S ar gorzhenn g., [korzhenn stummet evel un S hag a vir ouzh ar c'hwezh fall b.], harz-c'hwezh g. ; **3.** [lu, istor] glinwisk g.
knietief ag. : ken uhel hag an daoulin, hag a ya betek an daoulin.
Adv. : betek an daoulin.
Kniewärmer g. (-s,-) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.
Kniff g. (-s,-e) : **1.** pleg g. ; *Kniff an einer Besuchskarte,* pleg e korn ur gartenn-vizit g. ; **2.** [dre skeud.] tu g., tro b., kraf g., skoulm g., dalc'h g., pleg g., stek g., stok g., tres g., itrik g., troidell b., korvigell b., finesa b., gwidre g., ijin g., taol-gwidre g., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., griped g., jeu b., troadenn b., kalvezad g., ardivinkoù lies. ; *hinter jemandes Kniffe kommen,* kouezhañ war an tres, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, dizoleiñ troidelloù u.b., dizoleiñ kammdroioù u.b., dizoleiñ kammigelloù ha korvigelloù u.b. ; *Kniffe und Pfiffe,* an holl finesaoù evit dont a-benn eus udb, an tres g., ar stok g. ; **3.** piñsadenn b.
kniffelig ag. : *sellit ouzh* **knifflig**.
kniffen V.k.e. (hat geknifft) : plegañ, krizañ, roufennañ.
kniffig ag. : P. finesus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, a gant tro, gwriet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.
knifflig ag. : **1.** pebret, skoemp, gwall luziet, diaes-diaes, serzh ; *knifflige Geschichte,* afer bebret b., afer skoemp b., gwall c'hoari g. ; *ein kniffliges Problem,* un uz spered g., ur c'holl-skiant g., ur gwir bistri g., un torr-spered g., un debr-spered g., un dismantr-spered g. ; *knifflige Arbeit,* labour torr-penn g. ; *jemandem eine knifflige Frage stellen,* lakaat an tach d'u.b. ; **2.** [dre astenn.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, beskellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, itrikoù tout, fin, a gant tro, gwriet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.
Knigge g. (-/-s,-) : dornlevr diwar-benn ar sevended g.
Knilch g. (-s,-e) : tarlask g., plouk g., klap-yod g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein melchon g., plaou diwar ar maze g. ; P. *blöder Knilch,* makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.
knippen V.k.e. (hat geknippt) : chifrodennañ.
knipsen V.k.e. (hat geknipst) : P. **1.** treiñ an afell, lakaat gouloù ; *das Licht anknipsen,* elumiñ (enaouiñ) ar gouloù ; **2.** minaouediñ, toullañ ; **3.** [luc'hskeudenn] tennañ, luc'hskeudenniñ ; **4.** bannañ gant ur chifrodenn.
Knispser g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozelenn dredan b.
Knipskasten g. (-s,-kästen) : P. luc'hskeudennerez b.
Knirps[1] g. (-es,-e) : blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., korrigan g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., penndolog g., rahouenn vragoù b., revr verr g., targos tra g., preñvig g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bistrakig g., kac'her g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., babouz g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g.
Knirps[2®] g. (-es,-e) : disglavier pleg g., disglavier pak-dispak g.
knirpsig ag. : bihan-bihan, bitous, ken uhel hag ur bouteg, dister a gorf, ur blogorn anezhañ, ur c'hrotouz

anezhañ, un avrelod anezhañ, ur sioc'han anezhañ, un torgos anezhañ, un traouilh anezhañ, ur skribiton anezhañ, ur skrilh anezhañ, ur gwidoroc'h anezhañ, ur gwidoroc'hig anezhañ, ur speñv anezhañ, ur boustouv anezhañ, ur c'hwiltouz anezhañ, ur c'hwitouz anezhañ, ur bitouz anezhañ, ur plog anezhañ.

Knirpsspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h bitik g.

Knirrkohl g. (-s) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.

knirschen V.gw. (hat geknirscht) : skrignal, skrijal, draskañ, draskal, grigoñsal, grignosañ, rigognat, chourikal, chourikat ; *der Schnee knirscht,* skrignal (draskañ) a ra an erc'h dindan ar botoù ; *mit den Zähnen knirschen,* skrignal e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ, tarzhañ e zent.

Knirschen n. (-s) : skrignadeg b., skrign g., skrignadenn b., chourik g., chourikerezh g., chourikadenn b., gwigour g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b., grigoñs g., grigoñserezh g., rigogn g.

knistern V.gw. (hat geknistert) : draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal, tarzhañ, straklañ ; *das Feuer knistert,* draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan er c'heuneud ; *das Feuer knistert im Kamin,* draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan en oaled ; *die Luft knistert vor Hitze, es knistert in der Luft, die Hitze bringt die Luft zum Knistern,* froumal a ra an aer gant an tommder.

V.dibers. (hat geknistert) : **1.** feulañ ; *es knistert im Gebälk,* draskal (strakal) a ra ar c'hoadaj ; **2.** [dre skeud.] *es knistert,* emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Knistern n. (-s) : **1.** strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., draskadenn b., drask g., strakladur g., feulañ g. ; *das Knistern der Luft an heißen Sommertagen,* ar gananenn b. ; *das Knistern der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt,* ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g. ; **2.** [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., adtrouzioù lies., mordrouz g., grizien str.

knisternd ag. : straklus.

Knittel g. (-s,-) : penn-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g.

Knittelvers g. (-es,-e) : **1.** [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knittelvers,* gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knittelvers,* gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; **2.** P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.

Knitter g. (-s,-) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitter ausbügeln,* kempenn ar rodelloù dre feriñ, lemel ar roufennoù dre feriñ, lemel ar jogadennoù dre feriñ.

knitteranfällig ag. : roufennus.

knitterarm ag. : [gwiad] kazimant dijog, kazimant diroufenn.

Knitterfalte b. (-,-n) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitterfalten ausbügeln,* kempenn ar rodelloù dre feriñ, lemel ar roufennoù dre feriñ, lemel ar jogadennoù dre feriñ.

knitterfrei ag. : [gwiad] dijog, diroufenn ; *knitterfreie Stoffe,* entofoù dijog lies., gwiadoù diroufenn lies.

Knittergold n. (-s) : alaouraj g., brizhsked g.

knitterig ag. : **1.** jog, joget, gwrac'hellet ; **2.** [dre skeud.] feuket, broc'het, hegazet, fumet, imor ennañ, un imor ennañ, imoret ; **3.** kintus, tagnous, ourz, brouezus, diaes.

knittern V.k.e. (hat geknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, malhotiñ, chijarniñ ; *geknittert,* jog, joget, gwrac'hellet.

V.gw. (hat geknittert) : **1.** draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; **2.** en em zastum, dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

Knittern n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

Knobel g. (-s,-) : diñs g.

Knobelbecher g. (-s,-) : **1.** korned diñsoù g. ; **2.** [lu, dre fent] botez soudard b., brodikin g., logenn b.

knobeln V.gw. (hat geknobelt) : **1.** c'hoari diñsoù ; **2.** [dre skeud.] prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, poellañ.

Knoblauch g. (-s) : **1.** [louza.] kignen str. ; **2.** [kegin.] kignen g.

Knoblauchbeet n. (-s,-e) : kigneneg b.

Knoblauchpresse b. (-,-n) : gwaskell-gignen b.

Knoblochsoße b. (-,-n) : hili kignen g.

Knoblauchzehe b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzehe,* un ivin kignen g., un oeñs kignen g., ur bochad kignen g.

Knoblauchzwiebel b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzwiebel,* un penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor).

Knöchel g. (-s,-) : [korf.] **1.** [biz] **a)** koubl-biz etre ar c'hentan oeñs hag an eil g. ; **b)** koubl etre ar c'hreizdorn hag ar c'hentan oeñs g. ; **2.** [troad] ufern g. [*liester* ufernioù, daouufern], ibil-troad g., fer b., aval-troad g., tarval-troad g. ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln,* he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufern ; *er hat sich (t-d-b) den Knöchel verstaucht,* gweet en deus e droad, diaozet en deus ibil e droad, tapet en deus ur gammigell, gweet en deus e ufern, paket en deus ur forsadenn en e droad, forset en deus e droad, graet en deus ur gwe d'e droad ; **3.** [ilin] penn an ilin g.

Knöchelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] **1.** [biz] torr oeñs g. ; **2.** [troad] torr ufern g., torr an ibil-troad g.

Knöchelchen n. (-s,-) : **1.** [korf.] askornig g. [*liester* eskernigoù] ; **2.** maen pempig g. ; *Knöchelchen spielen, Knöchelchen würfeln,* c'hoari bili-bann, c'hoari meinigoù, c'hoari pempigoù, c'hoari pempig, c'hoari mein pempig, c'hoari kailhoù.

Knöchelgelenk n. (-s,-e) : [korf.] chouk-troad g., souk-troad g., mell an ufern g.

knöchellang ag. : hag a ziskenn betek an daouufern, hag a ziskenn betek an ibilioù-treid.

knöcheltief ag. : ken uhel hag an daouufern, ken uhel hag an ibilioù-treid, hag a ya betek an ibilien-treid.

Adv. : betek an daouufern, betek an ibilioù-treid, betek an ibilien-treid.

Knochen g. (-s,-) : **1.** [korf.] askorn g. [*liester* eskern] ; *starke Knochen,* eskern kalet lies. ; *zarte Knochen,* eskern bresk lies. ; *der Hund nagt an einem Knochen,* emañ ar c'hi o krignat un tamm askorn ; *die Knochen aus etwas herauslösen,* diaskornañ udb ; *ohne Knochen,* diaskorn, diaskornet ; *lange Arm- und Beinknochen,* gwerzhidi lies., gwerzhidoù lies. ; **2.** [dre astenn.] *ihm tun alle Knochen weh,* faezh eo betek skoulm e ene, brevet (divi, rentet, krevet, gell, tanailhet) eo, broustet eo e gorf, nezet eo tout e izili dindanañ, asik (brev) eo (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *nass bis auf die Knochen,* gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour(-teil), gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, treuzet gant ar glav, toullet an dour dezhañ, neudenn sec'h ebet warnañ (dindanañ) ; *die Nachricht steckt ihm in den Knochen,* abafet (mantret) eo gant ar pezh en deus klevet ; *er ist nur (noch) Haut und Knochen,* aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *er hat keinen Saft in den Knochen,* n'en deus tamm mel en e eskern, n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, diboan) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Knochenarbeit b. (-,-en) : gast a vicher b., labour lazhus g., lazh tud g., labour ki g., torr-korf g., labour tenn g., labour dreist-penn g., klogor str., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g.

knochenartig ag. : askornek, askornheñvel, e doare an askorn, a-zoare gant an askorn, a-seurt gant an askorn.

Knochenasche b. (-) : eskern pulluc'het lies., ludu-eskern g., ludu-du g.

Knochenbau g. (-s) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., askornadur g. ; *ein Mensch mit schlankem Knochenbau,* un den askornet-moan g.

Knochenbildung b. (-,-en) : [korf.] askornadur g., askornaat g., askornañ g., askornbarañ g.

Knochenbrand g. (-s) : [mezeg.] brein-krign an eskern g., breinged an eskern g.

Knochenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr askorn g., brev g. ; *einfacher Knochenbruch,* torr eeun g. ; *komplizierter Knochenbruch,* torr dieeun (luziet, rouestlet) g.

knochendürr ag. : skarn, treut, kastiz, digiget, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut ha kastiz, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, ur sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, n'eo ket tev ar gwenn en e revr.

Knocheneinrenker g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.

Knochenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] askornfo g., askornad g., poan-eskern b.

Knochenerweichung b. (-,-en) : [mezeg.] boukadur an eskern g., blotadur an eskern g., gwakadur an eskern g., blotaat an eskern g.

Knochenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk askornek g.

Knochengelenk n. (-s,-e) : [korf.] mell g., kenvell g.

Knochengerippe n. (-s,-) / **Knochengerüst** n. (-s,-e) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., atel g., askornadur g., relegenn-eskern b., framm danvezioù gwak ar c'horf g.

knochenhart ag. : [dre skeud.] **1.** kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; **2.** [labour] *knochenharte Arbeit,* gast a vicher b., labour lazhus g., lazh tud g., torr-korf g., labour dreist-penn g., labour tenn g., klogor str., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., kouez g., disec'h-tud

g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; **3.** krenn, groñs, nerzhek, strizh, drastus.
Knochenhaus g. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b.
Knochenhaut b. (-) : [korf.] toagenn an askorn b., amaskornenn b.
Knochenhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] amaskornennfo g.
Knochenkalk g. (-s) : raz-eskern g.
Knochenklempner g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.
Knochenklempnerin b. (-,-nen) : P. Mari-froterez b., dreserez b.
Knochenkohle b. (-) : eskern pulluc'het lies., ludu-du g., ludu-eskern g.
knochenlahm ag. : faezh, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, mac'homet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, rentet, krevet, gell.
Knochenlehre b. (-) : [mezeg.] osteologiezh b., askornouriezh b., askornoniezh b.
Knochenleim g. (-s) : kaotenn askorn b.
knochenlos ag. : diaskorn, diaskornet.
Knochenmann g. (-s) : [barzh.] *der Knochenmann,* hor Breur ar Marv g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., an Ankoù g., an dognez vrizh b.
Knochenmark n. (-s) : [korf.] mel-askorn g., mel an eskern g., mel g.
Knochenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] osteomielit g., melfo g.
Knochenmarktransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur mel-askorn g., emboud mel-askorn g., imboud mel-askorn g. imboudadur mel-askorn g. imboudadenn mel-askorn b.
Knochenmehl n. (-s) : poultr askorn g., bleud askorn g.
Knochennaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez b.
Knochenöl n. (-s) : eoul askorn g.
Knochenpfanne b. (-,-n) : [korf.] toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbl b., kavenn ar c'henvell b.
Knochenreste lies. : relegoù lies.
Knochensammler g. (-s,-) : eskernaer g.
Knochenschaft g. (-s,-schäfte) : [korf.] treuzenn b.
Knochenschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h ouzh hec'h askorn b.
Knochenschwammsubstanz b. (-,-en) : [korf.] gwiad-askorn g./b.
Knochensplitter g. (-s,-) : sklisenn askorn b.
knochentrocken ag. : [dre skeud.] **1.** [bara] kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; **2.** [evezhiadenn] reut, dichek, dizamant, taer ; **3.** [fent] dic'hoarzh, yen ; **4.** [danvez-skol] dizudi, torr-penn.
knöchern ag. : askornek, ... askorn.
knochig ag. : **1.** askornek, eskernek ; *knochiges Gesicht,* dremm sklosennek b., dremm askornek b. ; **2.** askornek, askornet kalet, askornet gros ; *knochiger Kerl,* paotr askornet gros g.
Knock-out g. (-/-s,-s) **/ Knockout** g. (-/-s,-s) : [sport] lamm-kaer g., kao g.
Knödel g. (-s,-) : [kegin.] pouloud str., bouletennig b., boulig b., keunell str.
Knöllchen n. (-s,-) : [dre skeud.] P. tell-gastiz b.
Knolle b. (-,-n) **/ Knollen** g. : **1.** [louza.] torzhell b., ognon str. ; *Knollen ansetzen,* torzhellañ, torzhellekaat ; **2.** kreskenn b. ; **3.** [metal.] ulmenn b. ; *Manganknolle,* ulmenn liesvetalek b. ; **4.** [dre skeud.] fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.
Knollenblätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] amanit str. ; *grüner Knollenblätterpilz,* amanit faloidek str.
knollenförmig ag. : torzhellek, torzhellheñvel, ognonek, ognonheñvel, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant ognon.
Knollengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant torzhellek str., plant ognonek str., plant bulbek str.
Knollenkümmel g. (-s,-) : [louza.] kistin-douar str.
Knollennase b. (-,-n) : fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.
Knollensellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.
Knollenwinde b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.
knollig ag. : **1.** [louza.] torzhellek, ognonek, bulbek ; **2.** ulmennek ; *knollig werden,* dont ulmennoù en dra-mañ-tra, bosañ.
Knopf g. (-s, Knöpfe) : **1.** nozelenn b., bouton g., boutonenn b., god b. ; *beinerner Knopf,* nozelenn askorn b. ; *Knöpfe aus Metall,* nozelennoù metal lies. ; *Knöpfe aus Perlmutter,* nozelennoù krogenn berlez (Gregor) lies., nozelennoù gwer-kregin lies. ; *übersponnener Knopf,* nozelenn stignet gant mezher b. (Gregor) ; *einen Knopf annähen,* gwriat un nozelenn ouzh ur pezh dilhad ; P. *ein Knopf ist abgesprungen,* lammet kuit eo un nozelenn, kollet em eus un nozelenn, mankout a ra un nozelenn, un nozelenn a zo aet kuit, un nozelenn a zo aet diwar va chupenn ; *drücken Sie auf den Knopf !* pouezit (gwaskit, moustrit) war an nozelenn ! ; **2.** pommell b., pommellenn b., dornell b. ; **3.** [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] skoulm g., klav g. ; **4.** [dre skeud.] P. *er hat Knöpfe auf den Augen,* hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleuroù en deus, ne wel takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod.
Knopfdruck g. (-s) : **1.** gwask war un nozelenn g., moustr war un nozelenn g., gwaskadenn war un nozelenn b. ; **2.** *auf Knopfdruck,* raktal, war an tach, a-

benn-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde auf Knopfdruck erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

knöpfen V.k.e. (hat geknöpft) : prennañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ.

Knopffabrik b. (-,-en) : nozelennerezh b.

Knopffabrikant g. (-en,-en) : boutoner (Gregor) g., nozelenner g.

knopfförmig ag. : a-stumm gant un nozelenn, a-stumm gant ur bouton, e stumm un nozelenn, e stumm ur bouton, e doare ur bouton, e doare boutonioù, e doare un nozelenn, e doare nozelennoù, a-zoare gant un nozelenn, a-zoare gant ur bouton, a-seurt gant ur bouton, a-seurt gant un nozelenn.

Knopfgamasche b. (-,-n) : bodre g., garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù lies., bodreenn b. [*liester* bodreoù].

Knopfhandel g. (-s) : nozelennerezh g.

Knopfloch g. (-s,-löcher) : toull-nozelenn g., toull-bouton g.

Knopflochseide b. (–) : kordigell seiz b.

Knopfnadel b. (-,-n) : spilhenn-gros b., spilhenn-c'hroñj b.

Knopfreihe b. (-,-n) : renkennad nozelennoù b., renkad voutonioù b.

Knopfzelle b. (-,-n) : [tredan] pod bouton g., pod nozelenn g., pod eurier g., pil bouton g., pil nozelenn g., pil eurier g.

knorke ag. : P. dreist, kabidan, fiskal, eus ar c'hentañ ; *das ist knorke,* dreist (dispar) eo, biskoazh oueskoc'h !

Knorpel g. (-s,-) : **1.** [korf.] migorn g., migourn g., bourlas g., grigoñs g., kig-jech g., askorn gwenn g. ; *Knorpel des Kehldeckels,* migorn an ankoue g. ; *Knorpel des Kehlkopfs,* migorn ar c'harloc'henn g. ; **2.** [kegin.] tamm kig-leue migornek g., tamm kig-bevin migornek g.

knorpelartig ag. : migornek, migornel, migournek, migournel, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus, e doare ar migorn, a-zoare gant ar migorn, a-seurt gant ar migorn.

Knorpelgewebe n. (-s,-) : gwiad migornel g., gwiad vigornel b. ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven,* migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù.

Knorpelfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk migornek g.

knorpelhaft ag. / **knorpelig** ag. : migornek, migournek, migournel, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus.

Knorpelkirsche b. (-,-n) : [louza.] babiolez str., babiol str.

Knorpelmoos n. (-es) / **Knorpeltang** g. (-s) : [louza.] pioka g., bezhin-gad str.

Knorr g. (-s) / **Knorren** g. (-s,-) : **1.** [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; **2.** [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor), loupenn-gig b.

knorrig ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek ; *knorrig werden,* dont ulmennoù er wezenn-mañ-gwezenn, bosañ ; **2.** [mezeg.] skoulmek ; **3.** *knorriges Holz,* koad-tro g., koad treuz g., koad kabosek g., koad pavgamm g. ; **4.** [dre skeud.] kroz, kintus, kivioul, diaes.

Knorz g. (-es,-e) : **1.** [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; **2.** [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor), loupenn-gig b.

Knospe b. (-,-n) : [louza.] broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhas g., kreskenn b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Knospen sprießen (hervor),* tarzhañ a ra ar broñs (ar bouilhasoù, ar broust), dedarzhañ a ra ar broñs, diglorañ a ra ar broñs war ar gwez, diflukañ a ra ar broñs war ar gwez, broñsañ (bouilhasañ, broustañ, teñvañ, bosañ, lagadenniñ) a ra ar gwez, dideñviñ a ra ar gwez (Gregor), broudañ a ra ar boutonoù ; *der Baum setzt Knospen an (treibt Knospen),* broñsañ (bouilhasañ, broustañ, bosañ, teñvañ, lagadenniñ, sapiñ) a ra ar wezenn, diglorañ a ra ar broñs (broñsoù) war ar wezenn, dideñviñ a ra ar wezenn (Gregor).

knospen V.gw. (hat geknospt) [implijet peurvuiañ en e stummoù anv-verb hag anv-gwan verb] : **1.** broñsañ, bouilhasañ, broustañ, bosañ, teñvañ, diglorañ, dideñviñ, lagadenniñ, sapiñ ; **2.** [dre astenn.] bleuniañ, bleuñviñ, dont e bleuñv, dont en e vleuñv, mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ.

Knospen n. (-s) : broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g.

Knospenlage b. (-) : [louza.] rakdeliadur g. ; *in der Knospenlage gerollte Blätter,* delioù troellennek lies.

knospig ag. : leun a vroñs, leun a vroustoù, leun a vouilhasoù.

Knötchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] torzhellig b., kreskennig b., ulmennig g., skodig g., skoulmig g., bosig g. ; **2.** [mezeg.] nozelennig b., tevionig g., krankig g., skoulmig b., gwagrennig b.

Knoten g. (-s,-) : **1.** skoulm g., klav g., koulm g. ; *fester Knoten,* skoulm krenn g., klav krenn g., skoulm start g., skoulm dall g., klav start g., liamm start g. ; *loser (lockerer) Knoten,* skoulm laosk g., klav laosk g., liamm laosk g. ; *doppelter Knoten*, skoulm-par g. ; *Laufknoten,* skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las rikl g., las skoulmet war rikl g., lagadenn b. ; *einen Knoten schlingen,* ober ur skoulm (ur c'hlav) ; *einen Knoten aufzupfen, einen Knoten auflösen, einen Knoten lösen, einen Knoten aufknüpfen,* digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm (ur c'hlav), dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *der Knoten löst sich, der Knoten geht*

auf, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *einen Knoten ins Taschentuch knüpfen,* ober ur skoulm war e frilien ; **2.** [dre skeud.] *den (gordischen) Knoten durchhauen,* troc'hañ skoulm Gordius (Gregor), troc'hañ ar skoulm, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn ken aes ha tra (ken bravik ha tra, hep chom da glask pemp troad d'ar maout), lammat dreist ar spern, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant d'ur gudenn ; **3.** [c'hoariva] *der Knoten der Handlung,* stagell an darvoudoù war al leurenn (Gregor), mudurun an darvoudoù b., skoulm (dalc'h) an ober g., irienn ar pezh-c'hoari b. ; *den Knoten schürzen,* steuñviñ irienn ar pezh-c'hoari, punañ an irienn ; *den Knoten lösen,* dibunañ an irienn, dibunañ irienn an istor ; *Lösung des Knotens,* diskoulm an istor g. ; **4.** P. *die Sache hat einen Knoten,* ur gwe bennak (un dro bennak) a zo en afer-se, ur skoilh a zo, kamm eo an afer, un dra bennak a zo tort en afer-se, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, n'eo ket distrobell an afer penn-da-benn ; **5.** [louza.] *Knoten am Baum,* torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., flosk g., bos g. ; *Knoten an einem Halm, Knoten an einem Stängel,* mell g., hosk g., kombant g. ; **6.** [mezeg.] torzhell b. ; *Gichtknoten,* tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor) ; *ich bekomme Gichtknoten an den Fingern,* me a zo kranked o sevel em bizied ; *Knoten in der Handinnenfläche,* kac'hadenn-yar b. ; **7.** [blev] torkad-blev g., kilpennad-blev g. ; *sich das Haar zum Knoten stecken,* moullañ e vlev ; **8.** [merdead., tizh] skoulm g., skoulmad g. ; *das Schiff läuft zehn Knoten,* ar vag a ya dek skoulm ; [mor] *die Strömung im Meer weist eine Geschwindigkeit von acht Knoten auf,* eizh skoulm a vare a zo.

knoten V.k.e. (hat geknotet) : skoulmañ, klaviañ.

Knotenblume b. (-,-n) : [louza., *Leucojum*] grizilhon gwenn g.

knotenfrei ag. : diskoulm ; *knotenfreies Holz,* koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

knotenhaft ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek ; **2.** [mezeg.] skoulmek, nozelek.

Knotenholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad-tro g., koad ulmennek g., koad skoulmek g., koad skodek g., koad bosek g., koad kabosek g.

Knotenleiter b. (-,-n) : kordenn skoulmek b., kordenn skoulmoù b., fun skoulmek b.

knotenlos ag. : diskoulm ; *knotenloses Holz,* koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

Knotenpunkt g. (-s,-e) : [trenioù] kejlec'h linennoù hent-houarn g., klom houarnhentel g., kroazva houarnhentel g., kedlec'h houarnhentel g.

Knotenschnur b. (-,-schnüre) : **1.** kordenn-c'houriz b. ; **2.** kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenstock g. (-s,-stöcke) : bazh ulmennek b., bazh vosek b., penn-bazh g., pennbazh g., pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bazh-ribot b.

Knotentang g. (-s) : [louza.] favach str., chiron str., korre str., bezhin-moc'h str.

Knotentau n. (-s,-e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenzauber g. (-s,-) : ereerezh-hud g.

Knöterich g. (-s,-e) : [louza.] milskoulm g., louzaouenn-an-naer b. ; *japanischer Staudenknöterich,* milskoulm-Japan g. ; *Flohknöterich, pfirsichblättriger Knöterich,* lagad-du g., louzaouenn-an-troc'h b., louzaouenn-ar-c'halvez b., troazhur g., louzoù mailhoù str., louzoù mailh str.

Knöterichgewächse lies. : [louza.] poligoneged lies.

knotig ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek, torzhellek ; *knotige Äste,* skourroù ulmennek (skoulmek) lies. ; *knotig werden,* dont ulmennoù er wezenn-mañ-gwezenn, bosañ ; **2.** [mezeg.] skoulmek, torzhellek ; *knotige (Gicht)finger,* bizied skoulmek lies.

Know-how n. (-/-s) : gouzout-ober g., chemet g., chem. g., fil g., skiant-prenañ b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., mailhoni b., ijin g., intrudu g., tu g.

Knubbe b. (-,-n) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., bos g.

Knubbel g. (-s,-) : [rannyezh.] bolzenn b., bos g., torzhell b., kreskenn b., ulmenn b., skoulm g.

knubbelig ag. : *knubbelige Knie,* daoulin war-zastum lies., daoulin a-stok lies., daoulin pok lies.

Knubben g. (-s,-) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., bos g.

Knuddelkissen n. (-s,-) / **Knuddeltier** n. (-s,-e) / **Knuddeltuch** n. (-s,-tücher) : neñneñ g., dumedenn b., nanarzh g.

Knuff g. (-s, Knüffe) : P. bleukad g., peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., ougnad g.

knuffen V.k.e. (hat geknufft) : peukañ, bleukata, reiñ bleukadoù da.

knülle ag. : [norzh Bro-Alamagn] *er ist knülle,* mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e forn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù.

knüllen V.k.e. (hat geknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, krosal, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, malhotiñ, gwrac'hellat, chijarniñ ; *geknüllt,* jog, joget, gwrac'hellet.

V.gw. (hat geknüllt) : **1.** draskal, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; **2.** en em zastum, dont plegoù en an-unan, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ,

krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.
Knüllen n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.
Knüller g. (-s,-) : **1.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi, traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn a ya herrek an dud dezhi, traezenn hag a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b. ; **2.** keloù hag a ra trouz bras g., keloù hag a ra reuz, skoup g.
Knüpfarbeit b. (-,-en) : makrame g.
knüpfen V.k.e. (hat geknüpft) : **1.** skoulmañ, klaviañ, liammañ, stagañ, eren ; *ein Seil knüpfen,* skoulmañ ur gordenn ; *seine Schnürsenkel knüpfen,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; *Netze knüpfen,* gweañ (ober) rouedoù ; *Teppiche knüpfen,* gwiadenniñ pallinier-leur ; **2.** [dre skeud.] skoulmañ ; *Freundschaft knüpfen,* skoulmañ mignoniezh ; *Freundschaftsbande enger knüpfen,* stardañ al liammoù a vignoniezh ; **3.** *etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen,* lakaat udb dindan ziviz.
Knüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.
Knüppel g. (-s,-) : **1.** penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bazh krenn b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b., penn-treujenn g. ; *mit einem Knüppel bewaffnet,* ur penn-bazh (ur vazh penndousek, ur grennenn) gantañ en e zorn ; *den Knüppel tanzen lassen,* c'hoari ar vazh ; *ein dicker Knüppel,* ur penn-bazh yac'h g. ; *nehmt ihm den Knüppel weg !* lamit e vazh digantañ ! ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem einen Knüppel zwischen die Beine werfen,* skoilhañ u.b., klask sparlañ ouzh u.b., klask sparlañ d'u.b., klask strobañ u.b., gennañ d'u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat stankoù (skoilhoù) war hent u.b., lakaat harz d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ koad a-benn d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober beskelloù e park u.b., lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teuler bec'h gant u.b., teuler dour e laezh u.b.
Knüppeldamm g. (-s,-dämme) : **1.** hent krennennoù g. ; **2.** pont krennennoù g., pont hanoch g. ; **3.** bardell hanoch b., stankell hanoch b., fardell hanoch b.
knüppeldick ag. : P. **1.** *ich hab's knüppeldick,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr ! va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, darev on gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **2.** *knüppeldick auftragen,* mont amplik ganti, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), skeiñ diwar re, mont re bell ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lavaret amploc'h eget justoc'h.
knüppelhart ag. : P. [dre skeud.] **1.** kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; **2.** [labour] *knüppelharte Arbeit,* gast a vicher b., labour lazhus g., lazh tud g., torr-korf g., labour dreist-penn g., labour tenn g., klogor str., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; **3.** krenn, groñs, nerzhek, strizh, drastus.
Knüppelholz n. (-es,-hölzer) : bilbod g., krennenn b., hanochenn b., hanoch str., koad hanoch g., tos g.
knüppeln V.k.e. (hat geknüppelt) : fraoulat.
Knüppelschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] loc'h an tizhoù ouzh ar plañchod g.
knurren V.gw. (hat geknurrt) : **1.** grozmolat, tagnouzal, grognal, grontal, grognonañ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, souzañ ; *über etwas knurren,* tagnouzal en abeg d'udb, grozmolat a-enep udb ; **2.** doc'hal, krozal, krognal, diskrognal ; *Hunde knurren,* ar chas a c'hrogn, diskrognal (gourdrouz) a ra ar chas ; *der Hund knurrte kurz,* ar c'hi a reas ur c'hrognadenn ; **3.** kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, rec'hiñ, soroc'hal, krial ; *ihm knurrt der Magen,* rec'hiñ a ra e vouzelloù, soroc'hal a ra e vouzelloù gant an naon, trouzmeskañ a ra e vouzelloù, krial a ra e vouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, emañ an naon o trantellañ e vouzelloù, emañ e vouzelloù o klemm, P. emañ o tispenn kaoc'h d'ober foer.
Knurren n. (-s) : **1.** rec'hiñ g., rec'h g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g., garmoù-bouzelloù lies. ; **2.** soroc'h g., krozadennoù lies., soroc'herezh g., gourdrouz g., grozmol g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g., grognadenn b.
Knurrhahn g. (-s,-hähne) : **1.** [loen.] korn g., kourn g., hoc'h-mor g. ; *roter Knurrhahn,* korn ruz g. ; *roter Knurrhahn von ansehnlicher Größe,* kardinal g., kardinal-ruz g., talgorn g. ; *grauer Knurrhahn,* korn glas g. ; **2.** [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., gronter g., grogner g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knurrig ag. : dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, kivioul, put, hegaz, bigarre, kroz, krozus, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerus.
Knusperhäuschen n. (-s,-) : [kegin.] ti bara-mel g.
knusperig ag. : *sellit ouzh* **knusprig**.
knuspern V.gw. ha V.k.e. (hat geknuspert) : mougnañ, krignat.
knusprig ag. : hag a strak dindan an dent, brusk, kras, krin, strakus ; *die Keks sind knusprig braun,* brizh eo ar gwispid.
Knust g. (-s,-e/Knüste) : [norzh Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.
Knute b. (-,-n) : **1.** skourjez b., foet g., knout g. ; **2.** [dre skeud.] mestroni b., mestroniezh b., beli b. ; *unter jemandes Knute stehen,* bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ e dalc'h (dindan beli) u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e lasoù u.b.
knuten V.k.e. (hatgeknutet) : skourjezañ, foetañ, foetañ gant ur c'hnout.
knutschen V.k.e. (hat geknutscht) : **1.** jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, tramaduilhañ, machoufrañ, gwrac'hellat, chokinañ, dramouilhañ ; *geknutscht,* jog, joget, gwrac'hellet ; **2.** pokata da, poketal da, pokedal da, pokat-dibokat da.
V.gw. : bezañ pok-pok, pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, pokat ha flourikat, chom pok-ha-pok, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.
V.em. : **sich knutschen** (haben sich (t-rt) geknutscht) pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em bokat didruez, bezañ pok-pok, chom pok-ha-pok, pokat ha flourikat, pokat start an eil d'egile, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.
Knutscherei b. (-,-en) : abadenn c'hoari ha pokat b., abadenn flourikat ha pokat b., P. ragoud muzelloù g., friko muzelloù g., emgann a daolioù joskenn g.
Knutschfleck g. (-s,-e) : pok kloz g. ; *jemandem einen Knutschfleck machen,* ober ur pok kloz d'u.b.
Knutt g. (-s,-e) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlerek g.
Knüttel g. (-s,-) : penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bazh krenn b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b.
Knüttelvers g. (-es,-e) : **1.** [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knüttelvers,* gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knüttelvers,* gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; **2.** P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.
Knuttstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlerek g.
k. o. ag. : [*berradur evit* **knock-out**] **1.** [sport] ouzh torgenn, kao ; *er ist k.o.,* ouzh torgenn emañ ; *jemanden k.o. schlagen,* lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., reiñ lamm-kaer d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, astenn u.b., astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn ; **2.** faezh, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, mac'homet, erru dilañs, kao, rentet, krevet, gell.
K. o. g. (-/-s,-s) : [sport] [*berradur evit* **Knock-out**] lamm-kaer g., kao g.
Koadjutor g. (-s,-en) : [relij.] keneskob g.
Koagulieren n. (-s) : kaouledadur g., kaouledigezh b., kaoulediñ g.
Koala g. (-s,-s) **/ Koalabär** g. (-en,-en) : koala g.
koalieren / koalisieren V.gw. (haben koaliert / haben koalisiert) : kengevrediñ, kenunaniñ, kenemsevel.
Koalition b. (-,-en) : kengevredad g., kengevredadur g., kenunaniezh b., kenemsav g. ; *eine Koalition von Parteien aufbauen,* kenurzhiañ (kengevrediñ) strolladoù en un talbenn politikel.
Koalitionsfreiheit b. (-) **/ Koalitionsrecht** n. (-s) : frankiz kengevrediñ b., gwir kengevrediñ g., frankiz kevrediñ b., gwir kevrediñ g., frankiz d'en em genurzhiañ b.
Koalitionsparteien lies. : [polit.] strolladoù kengevredet lies.
Koalitionspartner g. (-s,-) : kengevreder g.
Koalitionspartnerin b. (-,-nen) : kengevrederez b.
Koalitionsregierung b. (-,-en) : gouarnamant diazezet war strolladoù kengevredet g., gouarnamant diwar genemglev g.
Koalitionswechsel g. (-s,-) : kemm kengevredad g., cheñchamant kengevredadur g., cheñch kenunaniezh g.
koaxial ag. : kevahel, kenahelet ; *koaxiale Verbindung,* ereadur kevahel g.
Koaxialstecker g. (-s,-) : [tredan.] tap kevahel g.
Kobalt n. (-s,-e) : [kimiezh] kobalt g. ; *mit Kobalt überziehen,* gwiskañ gant kobalt.
kobaltblau ag. : glas-kobalt.
kobalthaltig ag. : kobalt ennañ, kobaltus.
Kobel g. (-s,-) : **1.** [loen.] neizh gwiñver g. ; **2.** [Bro-Aostria] kel g., speurenn b., loch g., kombod g.
Koben g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** kraou-moc'h g. ; **2.** kel g., speurenn b., loch g., kombod g. ; **3.** kozh ti g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., toull lous g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., foukenn b., logell b., lochenn b., barakenn b., siklutenn b. ; *in einem Koben wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Kober g. (-s,-) : [rannyezh.] bouteg g., paner b.
Koblenz n. : Koblenz b.
Kobold g. (-s,-e) : [mojenn.] lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g. [*liester* bugelien-noz], gobelin g., jodouin g., kilher g., polpegan g., korr g., korrig g.
Koboldin b. (-;-nen) : korriganez b., kornandonez b., polpeganez b., korrez b., korrigez b.

Kobolz g. (-es) : lamm-chouk-e-benn g., lamm-penn g., lamm-penn-dibenn g., toutig-penn g., kornigelladenn b., pimpoellenn b., pimpoellennad b., ruilhadenn b., patati g., eilpenn g. ; P. *Kobolz schießen,* c'hoari patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, ober toutig-penn, pimpoellenniñ, ober chiboud.
Kobra b. (-,-s) : [loen.] kobra g., naer-gobra b., naer lunedek b., naer-lunedoù b.
Koch g. (-s, Köche) : **1.** keginer g. ; *fabelhafter Koch,* gwall geginer g. ; **2.** [kr-l] *Hunger ist der beste Koch,* biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *viele Köche verderben den Brei,* pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul mui a vugulion a vez e vez falloc'h gouarnet ar saout.
Kochapparat g. (-s,-e) : fornigell b., poazherez b., tommerez b.
Kochbuch n. (-s,-bücher) : levr-keginañ g.
Kochbutter b. (-) : amanenn keginañ g.
Kochecke b. (-,-n) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.
köcheln V.gw. (hat geköchelt) : mouzaniñ, yostañ, kudaouiñ, mitoniñ, mioc'hañ, mitonellañ ; *die Suppe köcheln lassen,* mitonañ ar soubenn ; *geköchelte Suppe,* soubenn mitonet b. ; *in Butter und Wasser gekö cheltes Brot,* bara mitonet g.
Köchelverzeichnis n. (-ses) : [sonerezh] katalog Köchel g.
kochen V.gw. (hat gekocht) : **1.** birviñ, berviñ, postal, bezañ war an tan, poazhañ ; *das Wasser kocht,* birviñ a ra an dour ; *kochendes Wasser,* dour berv g., dour bervidant g. ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen,* gwalc'hiñ udb dre an dour berv ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander,* ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh) ; *im Wasser gekochte Nahrung,* boued dre zour g., traoù dre zour lies., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; **2.** keginañ, ober kegin, kempenn boued, fardañ boued, terkañ boued, fichañ boued, aozañ boued ; *kochen können,* gouzout keginañ, gouzout ober kegin, gouzout kempenn boued ; *kochen lernen,* deskiñ keginañ ; *für jemanden kochen,* ober kegin evit u.b., ober e damm keusteurenn d'u.b., terkañ tinell d'u.b. ; *sie kocht gut,* keusteurenn vat a zo ganti ; **3.** [dre skeud.] birviñ, birviñ e galon en e greiz ; *das Blut kocht mir in den Adern,* emañ va gwad o virviñ, birviñ a ra va gwad, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, mont a ra va gwad e dour, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; **4.** [dre skeud.] *dort wird auch nur mit Wasser gekocht,* arabat krediñ e vefe an dud du-hont ampartoc'h egedomp ; *er kocht auch nur mit Wasser,* arabat krediñ e vefe hennezh barrekoc'h egedomp.
V.k.e. (hat gekocht) : fardañ boued, aozañ, poazhañ, poac'hat, fichañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, dareviñ, keusteurenniñ ; *Fleisch kochen,* poazhañ kig en dour, parediñ kig ; *gekochtes Fleisch,* kig pared g., kig berv g., berv g. ; *Kaffee kochen,* ober (aozañ, fardañ) kafe ; *gar kochen,* poazhañ mat ; *in Wasser gekochte Speisen,* boued dre zour g., traoù dre zour lies., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; *halb gekocht,* boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh, brasparedet, braspoazh, poazh-tanav, gouboazh, bihanboazh ; *halb kochen,* gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; *brodelnd kochen,* birviñ ; *die Milch wird separat gekocht,* bervet e vez al laezh en e bart e-unan ; *etwas bei starkem Feuer kochen,* kas ar boued d'an drot, lakaat tan bras dindan udb, parediñ (poazhañ) udb war an tan bras, birviñ udb evel birviñ dilhad.
Kochen n. (-s) : **1.** poazhidigezh b., poazherezh g., poazhadenn b., poazhadur g., poazhañ g., pobañ g., berv g., berverezh g., bervadenn b., birvidigezh b., parediñ g. ; *etwas zum Kochen bringen,* lakaat udb da virviñ, birviñ udb, ober ur berv (ur vervadenn) d'udb, birviñ dour war udb, ober tan dindan udb ken na vervo, kas udb d'an trot ; *etwas kurz zum Kochen bringen,* ober un tamm birviñ d'udb, ober ur pennad birviñ d'udb, ober un tamm bihan a virviñ d'udb, poazhañ udb en ur ober ur berv berr ; *zum Kochen kommen,* redisañ ; **2.** keginerezh g., keginañ g.
kochend ag. : berv, bervant, bervus, poazhus, bervidant ; *kochendes Wasser,* dour berv g., dour bervidant g. ; *kochend heiß,* berv, tomm-berv, bouilh ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen,* gwalc'hiñ udb dre an dour berv.
Kocher g. (-s,-) : **1.** fornigell b., poazherez b., tommerez b. ; **2.** kaoter b.
Köcher g. (-s,-) : klaouier-biroù g., kargas g., troñsad biroù g.
Kochfeld n. (-s,-er) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.
kochfest ag. : [gwiadoù] n'en em zastum ket (na goazh ket) en dour berv.
Kochgelegenheit b. (-,-en) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.
Kochgeschirr n. (-s,-e) : **1.** lestroù kegin lies., minterezh g., prestoù kegin lies., armoù kegin lies. ; **2.** [lu] skudell b., gamellenn b.
Kochherd g. (-s,-e) : fornigell b., fornez b., fornez keginañ b., poazherez b., keginerez b.
Köchin b. (-,-nen) : keginerez b. ; *fabelhafte Köchin,* gwall geginerez b.
Kochkäse g. (-s) : [kegin.] keuz teuz gant koumin g.
Kochkelle b. (-,-n) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.
Kochkessel g. (-s,-) : chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., pillig b.
Kochkiste b. (-,-n) : kaoter Norvegia b., primgaoter b., kaoter-gloz b.
Kochkunst b. (-) : **1.** keginerezh g., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevlezouriezh b. ; **2.** donezonoù evit keginañ lies.
Kochkurs g. (-es,-e) / **Kochkursus** g. (-,-kurse) : kentelioù keginañ lies., staj keginañ g.
Kochlöffel g. (-s,-) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.
Kochmulde b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.
Kochmütze b. (-,-n) : tog keginer g.

Kochnische b. (-,-n) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.
Kochofen g. (-s,-öfen) : fornigell b., forn b.
Kochplatte b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b., pladenn b. ; *elektrische Kochplatte,* plakenn-dredan b.
Kochpunkt g. (-s) : [fizik] poent berviñ g., gwrezverk birviñ g., bervverk g.
Kochrezept n. (-s,-e) : rekipe g., sekred-kegin g.
Kochsalz n. (-es) : holen keginañ g., holen glas g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz,* kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas.
Kochsalzlösung b. (-,-en) : *physiologische Kochsalzlösung,* serom bevedel g.
Kochschule b. (-,-n) : skol geginañ b.
Kochtopf g. (-s,-töpfe) : pod g., chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., kastelodenn b., kaserolenn b.
Kochwäsche b. (-) : kouez da verviñ g., dilhad da verviñ lies.
Kochwasser n. : dilav g., dour poazhañ g. ; *Kochwasser, wo Fisch gekocht hat,* dilav pesked g.
Kochzeit b. (-,-en) : amzer boazhañ b. ; *kurz vor Ende der Kochzeit tue man Salz hinein,* lakait an holen nebeut a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un dister dra a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un disterañ tra a-raok fin ar poazhadur.
Kochzone b. (-,-n) : takad poazhañ g.
Kockzucker g. (-s) : [kegin.] kastounadez b.
Kockpit n. (-s,-s) : **1.** [nij.] logell sturiañ b. ; **2.** [merdead.] koban b. ; **3.** [kirri-sport] logell vleinañ b.
kodderig ag. / **koddrig** ag. : [norzh Bro-Alamagn] dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, direspet.
Kode g. (-s,-s) : kod g., boneg b.
Kodein n. (-s) : [kimiezh] kodein g.
Köder g. (-s,-) : **1.** boued g., bouedenn b. ; *Köderbrei,* stronk g., strouilh g. ; *Fetzenköder,* gwennenn b. ; *Köder auslegen (auswerfen),* paskañ, stlepel stronk (petiz) en dour ; *mit einem Köder versehen,* paskañ / emorsañ (Gregor), boueta ; *Köder aus Fischlaich,* greun g., greun-rogaj g. ; *aus Fischchen bestehender Köder,* gweltr g. ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können,* lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked ; *an den Köder beißen,* **a)** [ster rik] kregiñ en higenn (en emors, er paskadur, er boued) ; **b)** [dre skeud.] kregiñ e-barzh an higenn, bezañ desevet, bezañ dedennet, lonkañ ar boued hag an higenn, mont er griped, mont er sac'h, kouezhañ el las (er rouedoù, en toull) ; **2.** [dre skeud.] touellenn b.
Köderbrei g. (-s,-e) : stronk g., strouilh g.
ködern V.k.e. (hat geködert) : **1.** boueta, paskañ, stronkañ ; **2.** [dre skeud.] dedennañ, hoalañ, alichañ, abechiñ.
Köderwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug-aod str., buzhug-mor str., buzhug-lec'hid str.
Kodex g. (-es,-e/Kodizes) : **1.** kodeks g. ; **2.** kod g., reolennaoueg b. ; **3.** [istor] dornskrid g., levr g.
kodieren V.k.e. (hat kodiert) : [stlenn.] enkodañ, kodañ, bonegañ, bonekaat, enbonegañ, alc'hwezañ.
Kodierer g. (-s,-) : [stlenn.] enboneger g., boneger g., enkoder g., koder g.
Kodierung b. (-,-en) : enbonegadur g., bonegadur g. enbonekadur g., bonekadur g., bonegañ g., enbonegañ g., bonekaat g., enbonekaat g.
Kodifikation b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., lezennata g., lezennadur g.
kodifizieren V.k.e. (hat kodifiziert) : dezvekaat, kodifiañ, reizhennañ, lezennata, reolenniñ, lezennaat, reolennaat.
Kodifizierung b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., reizhennañ g., lezennata g., lezennadur g.
Kodizill n. (-s,-e) : [gwir] adtestamant g.
Koedukation b. (-) : [skol] kemmesk g., deskadurezh kemmesk paotred ha merc'hed b., amreviadezh b.
Koeffizient g. (-en,-en) : [mat., skiantoù] gwezhiader g.
Koerzitivkraft b. (-) : nerzh destrizhañ g.
Koexistenz b. (-) : kenvevañ g., kenvezañs b. ; [istor] *friedliche Koexistenz,* kenvezañs e peoc'h b., kenvezañs peoc'hiek b., kenvevañ e peoc'h g.
koexistieren V.gw. (haben koexistiert) : kenvezañ, kenvevañ ; *mit etwas koexistieren,* bezañ kenvez gant udb.
Koffein n. (-s) : [kimiezh] kafein g.
koffeinfrei ag. : hep kafein, digafein ; *koffeinfreier Kaffee,* kafe digafein g., kafe hep kafein g.
Koffer g. (-s,-) : malizenn b., koufr g., dorngoufr g., mal b. ; *Inhalt eines Koffers,* koufrad g., maliad b., malizennad b. ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto,* portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ; *seine Koffer packen,* ober e bak, ober e droñsad.
Kofferanhänger g. (-s,-) : tikedenn bakadoù b.
Köfferchen n. (-s,-) : malizennig b.
Kofferdamm g. (-s,-dämme) : **1.** bardell b., stankell b. ; **2.** [merdead.] kofferdam g.
Kofferkuli g. (-s,-s) : karrigell bakadoù b.
Kofferradio n. (-s,-s) : skingomzer hezoug g.
Kofferraum g. (-s,-räume) : [kirri-tan] koufr g., kef-adreñv g., goulog karr-boutin b. ; *sein Gepäck in den Kofferraum verstauen,* lakaat e bakadoù e koufr ar c'harr.
Kofferschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.
Kofferschloss n. (-es,-schlösser) prenn ar c'houfr g.
Kogge b. (-,-n) : [merdead.] nev-vor b.
Kognak g. (-s,-s): [kegin.] kognag g. ; *dieser Kognak schmeckt ausgezeichnet,* ar c'hognag-mañ a zo hini mat.
Kognakschwenker g. (-s,-) : gwerenn gognag b.
Kognition b. (-,-en) : naout g., naoudezh b., meizerezh g., meiz g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.
kognitiv ag. : ... gouiadur, gouiadurel, anaoudel, naoudel ; *kognitives Defizit,* divig anaoudel g.
Kohabitation b. (-,-en) : [polit.] kenvevañ g., kengouarn g.
kohärent ag. : **1.** stag-ha-stag, unanet, a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenstag, kenstagus ; **2.** [fizik] kevanlen ; *kohärentes Licht,* gouloù kevanlen g.
Kohärenz b. (-) : **1.** kempoell g., kempoellded b., kempoellder g., poell g., kenstag g., kenstagadur g.,

kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; **2.** [fizik] kevanlen g.

Kohäsion b. (-) : **1.** kempoell g., kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kenstagañ g. ; **2.** [fizik] standilhon g., kevanstagañ g., kevanstagded b.

Kohäsionsfonds g. (-,-) : [arc'hant.] font kenstag g.

Kohl g. (-s,-e) : **1.** [louza.] kaol str., penn-kaol g., kaolenn b. ; *Kohl anpflanzen,* pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *dein Kohl sieht aber kümmerlich aus,* n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; **2.** [dre skeud.] lastez str., borod g., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goullo lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., ranezennerezh g., arabad g., pifoù lies. ; P. *Kohl reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, konchoù born, lerbaj), kontañ flugezennoù, lavaret drocherezh, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (kontoù pikous, konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, gallegañ ; *das ist ja alles Kohl,* glabouserezh ha netra ken, klakerezh tout, kaozioù nemet kaozioù nend int, ravoderezh (gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., kontoù pikous, komzoù gwrac'h) a netra ken ; **3.** [dre skeud.] *aufgewärmter Kohl,* un adro eus ul levr g., traoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent lies. ; *das macht den Kohl nicht fett,* kement-se ne lakaio ket muioc'h a dan dindan hor soubenn, n'eo ket kement-se a lakay kaol er soubenn, ne vo ket drusoc'h hor stal gant an dra-se, ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *das macht den Kohl erst fett,* kement-se a lakaio muioc'h a dan dindan hor soubenn, kement-se a lakaio kaol er soubenn.

Kohlacker g. (-s,-äcker) : kaoleg b.

Kohlbeet n. (-s,-e) : gwelead kaol g., pengenn gaol b.

Kohlblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn gaol b., kaolenn b., kaolennad b. ; *Kohlblätter,* strev kaol str., kloer kaol str.

Kohldampf g. (-s) : naon-ki g., kofad naon g., naon du g., naon ruz g., debron jave g., debron en e fri g. ; P. *Kohldampf schieben,* kaout granig, chaokat goullo, ober kof moan (kofig moan, bouzelloù moan, bouzellenn voan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, bezañ moan e gof (e gorf), bezañ goullo e gof, chom da sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, chom hep tamm na takenn, bezañ laosk war e vegel, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, santout e breñv, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, kaout debron jave (debron en e fri), bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ o vougañ gant an naon, kaout naon du, bezañ marnaon(i)ek, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout un naon-ki, kaout naon rankles, bezañ du e zent.

Kohle b. (-,-n) : **1.** glaou g./str. ; *ein Sack Kohle,* ur sac'had glaou g. ; *Kohle fördern,* tennañ glaou eus an douar (eus ar c'hondon), eztennañ glaou ; *mit Kohlen heizen,* tommañ gant glaou ; *glühende Kohlen,* glaou bev g./str., glaou ruz g./str., glaou ruz-tan g./str., glaou tan g./str., broud-tan str., glaouiadennoù lies., goradenn b., regez str., fornigell b. ; *nicht brennende Kohle,* glaou marv g./str. ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeuerglocke zudecken,* kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *zerstoßene Kohle,* glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor) ; *tierische Kohle, Tierkohle,* eskern pulluc'het lies., ludu-du g. ; *Steinkohle,* glaou-douar g./str. ; *Braunkohle,* lignit g. ; *Kohle suchen,* glaoua ; **2.** *weiße Kohle,* dourdredan g. ; *mit Kohle schwärzen,* glaouañ ; *Sie haben Spuren von Kohle auf dem Gesicht,* emañ an alc'hwez forn ganeoc'h ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe,* ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies. ; **3.** [merdead.] *Kohlen trimmen,* kargañ glaou ; **4.** [dre skeud.] *wie auf glühenden Kohlen sitzen (stehen),* bezañ war ar glaou ruz, bezañ war ar glaou ruz-tan, bezañ war ar c'hrilh, bezañ enk war e lasoù ; **5.** P. [gwenneien] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str. ; *Kohle bei sich haben,* kaout glazarded (glaou, kailh, kregin, segal, moulloù, kraf) en e c'hodelloù ; *Kohle machen,* ober e eost (e fagodenn, e graf), tapout gant an-unan [*tapout a ra gantañ*], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober e ran, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, gounit arc'hant bras, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan.

Kohlechemie b. (-) : glaougimiezh b.

Kohleförderung b. : kenderc'h glaou g., kenderc'had glaou g.

Kohleherd g. (-s,-e) : fornez c'hlaou b., brazouer g.

Kohlehydrat n. (-s,-) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid g.

Kohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztredan dre c'hlaou b.

kohlen V.k.e. (hat gekohlt) : glaouenniñ, glaouañ, karbonekaat ; *Holz kohlen,* ober glaou-koad, fardañ glaou diwar goad.

V.gw. (hat gekohlt) : **1.** glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou ; *der Docht kohlt,* mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch) ; **2.** [dre skeud.] lavaret drocherezh, kontañ brozennoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, lerbaj, konchoù born), kontañ flugezennoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (kontoù pikous, konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, gallegañ.

Kohlen n. (-s) : karbonekadur g., glaouennadur g.

Kohlenabbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g., kenderc'had glaou g.
Kohlenbecken n. (-s,-) : **1.** [mengleuz.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. ; **2.** brazouer g.
Kohlenbergbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh mengleuzioù glaou g., glaouerezh g.
Kohlenbergwerk n. (-s,-e) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
Kohlenblende b. (-) : [mengleuz.] antrakit g.
Kohlenbogenlampe b. (-,-n) : [tekn.] lamp gwareg g.
Kohlenbohrmaschine b. (-,-n) : [mengleuz.] toullerez evit ar glaou b., mekanik-toullañ evit ar glaou g.
Kohlenbrecher g. (-s,-) : [mengleuz.] pilerez c'hlaou b., breverez c'hlaou b., freuzerez c'hlaou b., brae c'hlaou b., braeer glaou g., braeerez c'hlaou b., piler glaou g., pilouer glaou g., friker glaou g., frikerez c'hlaou b.
Kohlenbrenner g. (-s,-) : glaouer g., poazher-glaou g.
Kohlenbrennerei b. (-) : glaouerezh g., poazherezh-glaou g.
Kohlenbunker g. (-s,-) : [merdead.] log ar glaou b., toull ar glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
Kohlenbürste b. (-,-n) : [tredan] broust g., glaouenn b.
Kohlendioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g.
Kohlendioxidlaser g. (-s,-) : [tekn.] laser gaz karbonek g.
Kohlendunst g. (-es) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenfaser b. (-,-n) : [tekn.] gwienn garbon b.
Kohlenfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] glaoueg b.
Kohlenfeuerung b. (-) : **1.** tommerezh dre c'hlaou g., tommidigezh dre c'hlaou b. ; **2.** fornigell c'hlaou b.
Kohlenflöz n. (-es,-e) : [mengleuz.] gwazhenn c'hlaou b., gwazhennad c'hlaou b., mammenn c'hlaou b.
Kohlenförderung b. : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'had glaou g., kenderc'h glaou g.
Kohlenformation b. (-) : [douar.] **1.** mare ar glaou g., glaouvezh g., karbonifer g. ; **2.** furmadur glaouek g.
kohlenführend ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlengebiet n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b.
Kohlenglut b. (-) : glaouiadenn b., regez str., glaou-tan str., glaou-bev str.
Kohlengrube b. (-,-n) : poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
Kohlengrus g. (-es,-e) : [mengleuz.] poultr glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-glaou g.
Kohlenhalde b. (-,-n) : [mengleuz.] boniad glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
kohlenhaltig ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlenhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour glaou g., glaouer g.
Kohlenhauer g. (-s,-) : [mengleuz.] piker glaou g., pigeller g.
Kohlenhydrat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid str. ; *Verstoffwechselung von Kohlenhydraten,* kennevid ar glukid g., metabolegezh ar glukid b.
Kohlenindustrie b. (-) : [mengleuz.] glaouerezh g., ijinerezh ar glaou g.
Kohlenklein n. (-s) : glaou munut g./str.
Kohlenknappheit b. (-) : berregezh c'hlaou b., berregezh war ar glaou b.
Kohlenlager n. (-s,-) : **1.** [mengleuz.] glaoueg b., gwelead glaou g. ; **2.** [kenwerzh] boniad glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
Kohlenmeiler g. (-s,-) : [tekn.] gwrac'hell c'hlaouer b., kalkuad glaouer g.
Kohlenmonoxid n. (-s) : [kimiezh] monoksidenn garbon b.
Kohlenofen g. (-s,-öfen) : fornigell c'hlaou b., forn c'hlaou b., brazouer g.
Kohlenoxid n. (-s) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenpapier n. (-s) : paper-glaou g.
Kohlenpfanne b. (-,-n) : tommerig g., glaouier g., pod-tommañ g., brazouer g., manac'h g.
Kohlenpott g. (-s) : P. Bro ar Ruhr b., takad ar Ruhr g.
Kohlenrevier n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b.
kohlensauer ag. : [kimiezh] karbonek, karbonatet ; *kohlensaurer Kalk,* karbonat kalkiom g., karbonat raz g.
Kohlensäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn garbonek b., gaz karbonek g. ; *mit Kohlensäure versetztes Getränk,* evaj gazek g.
kohlensäurehaltig ag. : [evaj] aezhennet, gazek, pik-pik, bouilh.
Kohlensäureschnee g. (-s) : [kimiezh] erc'h karbonek g.
Kohlenschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull eztennañ glaou g., poull glaouerezh g.
Kohlenschaufel b. (-,-n) : paliked b., palikez b., pal-c'hlaou b. [*liester* palioù-glaou, pili-glaou].
Kohlenschicht b. (-,-en) : gwiskad glaou-douar g., gwelead glaou-douar g.
Kohlenschiff n. (-s,-e) : lestr-glaou g.
Kohlenschlacke b. (-,-n) : koc'hion glaou str., koc'hien glaou g., kenn glaou g.
Kohlenstaub g. (-s) : poultr glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenstift g. (-es,-e) : **1.** [tredan] kreion lamp gwareg g. ; **2.** [arz] glaouenn-dresañ b.
Kohlenstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] karbon g.
Kohlenstoffdioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g.
Kohlenstoffkreislauf g. (-s) **/ Kohlenstoffzyklus** g. (-) : kelc'htro ar c'harbon b., kor ar c'harbon g.
Kohlenstoß g. (-es,-stöße) : [mengleuz] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.
Kohlenstück n. (-s,-e) : glaouenn b.
Kohlensyndikat n. (-s,-e) : kartell ijinerezh ar glaou g., kartell ar glaouerezh g., kartell ar glaou g.
Kohlenteer g. (-s) : [kimiezh] koultron glaou g., ter-du glaou g.
Kohlentopf g. (-s,-töpfe) : glaouier g., tommerig g., brazouer g.
Kohlentrichter g. (-s,-) : [tekn.] kern evit diskargañ glaou b., kern ar glaou b.
Kohlentrimmer g. (-s,-) : [merdead.] martolod glaouer g.
Kohlenwagen g. (-s,-) : [mengleuz] bagonig c'hlaou b., berlinenn b.
Kohlenwäsche b. (-,-n) : [tekn.] kannerezh c'hlaou b., gwalc'herezh c'hlaou b., kannerezh ar glaou b., gwalc'herezh ar glaou b.

Kohlenwasserstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] hidrogen karbonet g., hidrokarbidenn b.
Kohlenzeche b. (-,-n) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
Kohlepapier n. (-s) : paper-glaou g.
Köhler g. (-s,-) : **1.** glaouer g., poazher-glaou g. ; **2.** [loen.] levneg du g.
Köhlerei b. (-,-en) : glaouerezh b.
Köhlerglaube g. (-ns) : [dre skeud.] feiz divrall b., feiz ar glaouer b.
Köhlergrube b. (-,-n) : poull-glaou g.
Köhlerhütte b. (-,-n) : ched g., loch ar glaouer g.
Köhlerin b. (-,-nen) : glaouerez b.
Kohlestift g. (-es,-e) : glaouenn-dresañ b.
Kohleverflüssigung b. (-,-en) : strilhadur glaou-douar g.
Kohlezeichnung b. (-,-en) : tresadenn gant ar c'hlaouenn-dresañ b., glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b.
Kohlfisch g. (-es,-e) : [loen.] levneg du g.
Kohl-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezhek str., askol-moc'h str., askol-laezh str.
Kohlkopf g. (-s,-köpfe) : [louza.] penn-kaol g., kaol-pomet str., kaol-pomez str., kaol-podek str., kaol bodek str.
Kohlmaul n. (-s,-mäuler) : [loen.] *gelbes Kohlmaul, helles Kohlmaul,* levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junges Kohlmaul,* malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.
Kohlmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou g., pennglaouig g., penndu g., pennduig g.
kohlpechrabenschwarz ag. : *sellit ouzh* **kohlrabenschwarz**.
Kohlpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant kaol str., penn-kaol g., kaolenn b.
Kohlrabe g. (-n,-n) : *sellit ouzh* **Kolrabe**.
kohlrabenschwarz ag. : du-bran, du evel ar vran, du evel askell ur vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, du evel peg.
Kohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] kaol-rabez str.
Kohlraupe b. (-,-n) : [loen.] preñv kaol g., mazarined lies.
Kohlroulade b. (-,-n) : [kegin.] kaol farset str.
Kohlrübe b. (-,-n) : [louza.] irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rabez str., rabezenn b.
Kohlsaat b. (-) : [louza.] kolza str., kolzac'h str., kaol-eoul str.
Kohlschnake b. (-,-n) : [loen.] bleiz gouel-Mikael g., lazher-gouloù g., mikaelig g.
Kohlschnakenlarve b. (-,-n) : [loen.] teurk g.
kohlschwarz ag. : *sellit ouzh* **kohlrabenschwarz**.
Kohlsprosse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.
Kohlstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.
Kohlung b. (-,-en) : [tekn.] glaoudenniñ g., glaoudennadur g.
Kohlweißling g. (-s,-e) : [loen.] yarig-kaol b. ; *Raupen des großen Kohlweißlings,* preñved-kaol lies., mazarined lies.
Kohlweißlingraupen lies. : [loen.] mazarined lies., preñved-kaol lies.
Kohorte b. (-,-n) : [istor] kevrenn el lu roman b., kohortenn b.
koitieren V.gw. (hat koitiert) : en em barañ, kediañ.
Koitus g. (-,-/se) : kediadenn revel b., engehentadur g. paradur g., paradurezh b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., c'hoari g.
Koje b. (-,-n) : **1.** [merdead.] fled g., fletenn b. ; **2.** [dre skeud.] P. *die Koje,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *in die Koje gehen,* mont d'an toutou, mont d'ober toutou, mont d'ober toutouig, mont d'ober nañv-nañv, mont d'al lalla, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont d'ober chouchik / mont d'ober chouchouk (Gregor) ; *sich in die Koje hauen,* mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e siklud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; **3.** [foar] stand g., stand diskouezadeg g., stand saloñs g.
Kojote g. (-n,-n) : [loen.] koiot g.
Koka b. (-,-) : [louza.] koka str., gwez-koka str.
Kokablatt b. (-s,-blätter) : delienn goka b. ; *Kokablätter zum Kauen,* koka g.
Kokain n. (-s) : [kimiezh, dramm] kokain g.
Kokastrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] koka str., gwez-koka str.
kokainsüchtig ag. : sujet d'ar c'hokain, estoueat ouzh ar c'hokain.
Kokainsüchtige(r) ag.k. g./b. : estouead sujet d'ar c'hokain g., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammed estoueat ouzh ar c'hokain g., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b., kokaingaezhiad g.
Kokarde b. (-,-n) : kokardenn b. ; *französische dreifarbige Kokarde,* kokardenn driliv b.
Kokardenblume b. (-,-n) : [louza.] fleur gailhart str. [*Gaillardia*].
kokeln V.k.e. (hat gekokelt) : P. c'hoari ober tan [gant udb].
Kokerei b. (-,-en) : gouloskerezh b.
Kokern g. (-s,-e) : [mat.] kegraonell b.
kokett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, frink, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, gwisket jolif, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, feul, tonius, jolif ; *kokettes Benehmen,* jolifted b., stiperezh g., pinferezh, g.
Kokette b. (-,-n) : pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., marjolenn b., limañsenn b., trantell b., strinkell b., damez b., dimezell b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezhenn bardon b. ; *alte Kokette,* trantell gozh b., strinkell gozh

b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris] ; *die Koketten,* ar jingellaj g.
Koketterie b. (-,-n) : jolifted b., stiperezh g., pinferezh, g., ficherezh g.
kokettieren V.gw. (hat kokettiert) : farsellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, bragal, turlutañ, c'hoari ar follez, jingellat, ober chiboudig, ober chiboudoù ; *mit jemandem kokettieren,* komz brav ouzh u.b., lavaret traoù koant d'u.b., mont d'u.b. gant komzoù kaer, bezañ sichant ouzh u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober chiboudig d'u.b.
Kokolores g. (-) : P. **1.** borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goullo lies., paribolennoù lies., kontoù pikous lies., rimostelloù lies., rimadelloù lies., rimadellerezh g., kouilhonadenn b. ; **2.** ardoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., lentigoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., gizioù lies., tailhoù lies., pismigoù lies., mignerezh g., yekoù lies., arvezioù lies., ismodoù lies., yezhoù lies.
Kokon g. (-s,-s) : [loen.] poupenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., klozenn b. ; *Kokon der Seidenraupe,* stoub-seiz g.
Kokosbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].
Kokosbutter b. (-) : **/ Kokosfett** [kegin.] amann kokoz g.
Kokosmatte b. (-,-n) : pallenn gwiennoù kokoz g.
Kokosmilch b. (-) : [louza.] laezh-kokoz g., dour kokoz g.
Kokosnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-kokoz str., aval-kokoz g., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozennoù].
Kokosnussbüschel n. (-s,-) : blokad kokoz g., bodad-kokoz g., chapeled kokoz g.
Kokospalme b. (-,-n) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].
Kokosraspeln lies. : [kegin.] malzennoù kraoñ-kokoz lies.
Kokotte b. (-,-n) : strakell b., jingell b., fringadell b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., charlezenn b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., yourc'h g., heizez b., trutell b. ; *alte Kokotte,* trantell gozh b., strinkell gozh b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris].
Koks[1] g. (-es,-e) : goulosk g. ; *fester Koks,* goulosk kalet b. ; *stückiger Koks,* tammoù goulosk lies. ; *Koks ausdrücken (ausstoßen),* diforniañ goulosk ; *Koks (ver)feuern,* tommañ gant goulosk, boueta an tan gant goulosk, deviñ goulosk.
Koks[2] g./n. (-es) : P. kokain g.
koksen V.gw. (hat gekokst) : P. enanaliñ kokain.
Kokser g. (-s,-) : P. kokaingaezhiad g., estouead sujet d'ar c'hokain g., drammed estoueat ouzh ar c'hokain g.
Kokserin b. (-,-nen) : P. kokaingaezhiadez b., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b.
Koksfeuerung b. (-,-en) : **1.** tommerezh gant goulosk g., tommidigezh gant goulosk b. ; **2.** fornigell c'houlosk b.
Koksgas n. (-es) : [kimiezh] gaz strilhadur goulosk g.
Koksgrus g. (-es,-e) : poultr goulosk g., goulosk friket g./str., goulosk lakaet e poultr g./str.
Koksklein n. (-s) : goulosk munut g.
Kokskohle b. (-,-n) : glaou d'ober goulosk g./str.
Koksofen g. (-s,-öfen) : fornigell c'houlosk b., forn c'houlosk b.
Kokszerkleinerung b. (-) : munuderezh ar goulosk g., breverezh ar goulosk g., braeerezh ar goulosk g.
Kola b. (-,-) : **1.** gwez-kola str. ; **2.** kraoñ-kola str. ; **3.** coca® g.
Kolben g. (-s,-) : **1.** [louza.] *Maiskolben,* penn-maiz g. ; *Kolben des Schilfrohres,* penn-korz g., toc'had ar bennduenn str. ; **2.** [tekn.] ribouler g., bountell b. ; *die Kolben der Pumpe,* ribouleriou ar vangounell lies., bountelloù ar riboul lies. ; **3.** [fuzuilh] *(Gewehr)kolben,* fust g., kros g., troad g., lamm ar fuzuilh g., gwele-fuzuilh g., horzh-fuzuilh b. ; **4.** [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g.
Kolbendampfmaschine b. (-,-n) : [tekn.] ijinenn dre vurezh b.
Kolbenfresser g. (-s,-) : [kirri-tan] P. *den Kolbenfresser haben, einen Kolbenfresser haben,* chom sac'het dre souldommañ, sac'hañ dre souldommañ, chom houbet dre souldommañ, houbañ dre souldommañ, streñjañ dre souldommañ, chom streñjet dre souldommañ, chanañ dre souldommañ, bezañ chanet dre souldommañ.
Kolbenhirse b. (-) : [louza.] mell-pin str.
Kolbenhub g. (-s) : [tekn.] ampled fiñv ur ribouler g., hentad ur vountell g.
Kolbenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib ar ribouler b., kib ar vountell b.
Kolbenpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp dre ribouler g., pomp dre vountell g. gwint b., gwinterez-puñs b.
Kolbenring g. (-s,-e) : [tekn.] kelc'henn ribouler b., kelc'henn vountell b.
Kolbenstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn ribouler b., brec'henn vountell b., bazh ar ribouler b., bazh ar vountell b.
Kolbenstoß g. (-es,-stöße) : [lu] taol gant troad ar fuzuilh g.
kolbig ag. : [louza.] toc'hadek, tañvouezennek.
Kolchis b. (-) : [istor, douar.] *die Kolchis,* Kolc'his b., Bro-Golc'his b., Kolkida b.
Kolchos g. (-,-e) **/ Kolchose** b. (-,-n) : [istor] kolc'hoz g.
Kolibakterie b. (-,-n) : [mezeg.] kolibazhell g. [*liester* kolibazhilli].
Kolibri g. (-s,-s) : [loen.] evn-kelien g., kolibri g.
Kolik b. (-,-en) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.
Kolk g. (-s,-e) : toull g., foz b., poull g.
Kolkrabe g. (-n,-n) : [loen.] marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini].
kollabieren V.gw. (ist kollabiert) : **1.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da beurgoll, treiñ da fall, fallaat, mont da hesk, mont d'an hesk, steuziañ ; **2.** fontañ, disac'hañ, flakañ ; **3.** [mezeg.] tapout ur c'hollapsus, tapout ur goustouad.
Kollaborateur g. (-s,-e) : [gwasaus, nazi.] kollabo g., kollaboer g., kenlabourer g.

Kollaborateurin b. (-,-nen) : [gwasaus, nazi.] kollaboez b., kollaboerez b., kenlabourerez b.
Kollaboration b. (-) : [gwasaus, nazi.] kollaboerezh g., kenlabour g., kenlabourerezh g.
kollaborieren V.gw. (hat kollaboriert) : [gwasaus, nazi.] kollaboiñ, kenlabourat gant ar Voched.
Kollane b. (-,-n) : kolier g., karkan g. ; *Kollane eines Ritterordens,* karkan un urzh a vrezel g., kolier un urzh a vrezel g.
Kollaps g. (-ses,-e) : **1.** [mezeg.] kollapsus g., goustouad g. ; **2.** [stered.] fontadur kerc'hellel g., disac'hadur kerc'hellel g. ; **3.** disac'hadur g., freuzadur g., diskaridigezh b., gwall fallaenn b., gwall falladenn b.
kollateral ag. : a-gostez, a-gostiad, kengostezel.
Kollateralschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.
Kollation b. (-,-en) : **1.** [kegin.] pred bihan g., gortozenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b. ; **2.** [gwir] pourvez g., roidigezh b., aotreidigezh b. ; **3.** [moull.] keñveriadur an eilskrid gant ar skrid orin g.
kollationieren V.k.e. (hat kollationiert) : keñveriañ, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz.
Kolleg n. (-s,-s/Kollegien) : **1.** [skol-veur] rummad-kentelioù g. ; *ein Kolleg lesen, ein Kolleg abhalten,* reiñ ur rummad-kentelioù ; *ein Kolleg hören,* pleustriñ ur rummad-kentelioù ; **2.** [relij.] *Jesuitenkolleg,* skolaj (kelenndi) dalc'het gant ar Jezuisted g. ; **3.** skol stummadur dibaouez b.
Kollege g. (-n,-n) : **1.** kamalad g., kenseurt g., kenvreur g., kile g., komper g., kompagnun g., keneil g., ami g. [*liester* amied] ; *Arbeitskollege,* kamalad labour g. ; *ja, lieber Kollege,* ya, kamalad ; **2.** par g. [*liester* pirien], kenseurt g. ; *der französische Außenminister und sein deutscher Kollege,* ministr gall an aferioù diavaez hag e bar alaman.
Kollegenrabatt g. (-s,-e) : distaol evit an embannerien g., diskont evit an embannerien g.
Kollegheft n. (-s,-e) : kaier kentelioù g.
kollegial ag. : **1.** kenvreurel, kenvreudeuriek, a genseurt, evel kenseurt ; **2.** a-stroll, unkorek ; *kollegiale Leitung,* renerezh a-stroll g., renerezh unkorek g.
Kollegialität b. (-) : kenvreuriezh b., kenvreudeuriezh b., breudeuriezh b., kenseurtiezh b.
Kollegialkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz-chabistr b.
Kollegiengelder lies. : mizoù enskrivañ lies.
Kollegin b. (-,-nen) : **1.** kamaladez g. ; *Arbeitskollegin,* kamaladez labour b. ; **2.** kenseurtez b., kenc'hoar b.
Kollegium n. (-s, Kollegien) : **1.** korf ar gelennerien g., kelennerien lies., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **2.** kolaj g., bodad g., kuzul g. ; *Wahlmännerkollegium,* kolaj dilenn g. ; **3.** [relij.] kolaj g., chabistr g. ; *Dekan des Heiligen Kollegiums,* dean kolaj ar gardinaled g.
Kollegmappe b. (-,-n) : doug-teuliadoù g., malizennig b.
Kollekte b. (-,-n) : [relij.] kest b., dastum g., klask g. ; *eine Kollekte durchführen,* ober kest, ober ur gest, ober klask, goulenn prof.
Kollektion b. (-,-en) : **1.** dastumad g., dastumadeg b. ; **2.** [dilhad.] giziaoueg b., gizioù lies. ; **3.** [dre skeud.] arsanailhad g., stalikerezh g.
kollektiv ag. : stroll, a-stroll, boutin, kenberc'hennel, strollel, strolladel, strollennel, ken-, -adeg ; *kollektives Bewusstsein,* emskiant strollennel b., emskiant stroll g. ; *kollektive Vorstellungswelt,* faltaziennoù stroll lies., empentadennoù stroll lies., faltaziadeg b.
Kollektiv n. (-s,-e/-s) : kenstrollad g., kengor g.
Kollektivarbeit b. (-,-en) : labour a-stroll g., labour stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., oberenn a-stroll b., kenlabour g., labouradeg b., strivadeg b.
Kollektivbewusstsein n. (-s) : emskiant strollennel b., emskiant stroll g.
Kollektivbillett n. (-s,-e/-s) : [Bro-Suis] bilhed stroll g.
Kollektivgesellschaft b. (-,-en) : [kenwerzh.] kevredad war anv stroll g.
Kollektivhaftung b. (-,-en) : [gwir] gwarant stroll g., atebegezh stroll b., kenatebegezh b., kengiriegezh b., respontegezh stroll b.
kollektivieren V.k.e. (hat kollektiviert) : strollañ, kengladekaat, kenberc'hennañ, boutinaat, boutinelañ.
Kollektivlandwirtschaft b. (-) : kengounezerezh-douar g.
Kollektivschuld b. (-,-en) : kablusted stroll b.
Kollektivstrafe b. (-,-n) : kastiz stroll g. ; *eine Kollektivstrafe auferlegen,* kastizañ a-stroll.
Kollektivismus g. (-) : strollerezh g., kenberc'hennouriezh b., boutinelezh b., kengladelezh b.
Kollektivist g. (-en,-en) : boutineler g., lodenner g., kengladelour g.
Kollektivum n. (-s, Kollektiva) : [yezh.] anv-stroll g., strollder g., furm stroll b.
Kollektivversicherung b. (-,-en) : kretadur stroll g.
Kollektivvertrag g. (-s,-verträge) : emglev a-stroll g., kevrat stroll b.
Kollektivwirtschaft b. (-,-en) : armerzh diazezet war ar gengladelezh g.
Koller[1] g. (-s) : **1.** [mezeg., loen.] pennfoll g. ; **2.** [dre skeud.] P. barrad imor taer g., barr kounnar g., folladenn b., sodadenn b. ; *seinen Koller bekommen,* mont en imor santel, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, mont er-maez eus e groc'hen, pennsodiñ, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, glazañ, en em c'hlazañ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, treiñ e wad en dour, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, pignat en e wezenn uhelañ.
Koller[2] n. (-s,-) : [istor] **1.** kolier g., tro-c'houzoug b., kelc'henn b. ; **2.** porpant g., chupenn b., rokedenn b., jiletenn b., justakor g., justenn b.
kollerig ag. : barradek, loariek, loariet, buanek, kleiz, tev e glopenn.
kollern V.gw. (ist gekollert / hat gekollert) : **1.** (ist) : ruilhal, diruilhal ; **2.** (hat) : mont en imor santel, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, pennsodiñ, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, mont er-maez eus e groc'hen, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, glazañ, en em c'hlazañ, sevel

broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, treiñ e wad en dour, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, pignat en e wezenn uhelañ ; **3.** (hat) : [laboused] korolliñ dirak ur barez, bezañ en tommder, bezañ e rut, grougousat, sklokal, klochañ ; **4.** (hat) : [mezeg., loen.] pennfolliñ.
V.dibers. (hat gekollert) : *es kollert (im Bauch),* bourbouilhañ (grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ, kanañ, trouzmeskañ, krial) a ra ar bouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, kanañ a ra ar bouzelloù.
Kollern n. (-s) : *Kollern im Leib,* garmoù-bouzelloù lies., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g.
kollidieren V.gw. (sind kollidiert / haben kollidiert) : kenstekiñ, mont a-benn an eil d'egile, stekiñ an eil ouzh egile.
Kollier n. (-s,-s) : kolier g., tro-c'houzoug b., kelc'henn b.
Kollision b. (-,-en) : stokadenn b., stokad g., kenstok g.
Kollisionskurs g. (-es) : **1.** *mit etwas auf Kollisionskurs sein,* mont war-eeun da stekiñ ouzh udb, bezañ war var da stekiñ ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem auf Kollisionskurs gehen,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b.
Kollisionsschutzradar g./n. (-s,-e) : [nij.] radar enep-stokadennoù g.
Kollo n. (-s,-s/Kolli) : [kenwerzh] pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobad g., gronn g.
Kollodium n. (-s) : [kimiezh] kollodion g.
Kolloid n. (-s,-e) : [kimiezh] koloid g., koloidenn b.
kolloidal ag. : [kimiezh] koloidel.
Kolloquium n. (-s, Kolloquien) : **1.** kendiviz g., kendael b. ; **2.** [skol-veur] bodad-studi g. ; **3.** [skol-veur e Bro-Aostria] **a)** arnodenn dre skrid b., prouad g. ; **b)** arnodenn evit tapout an doktorelezh b.
kolludieren V.gw. (kolludiert haben) : bezañ drougemglev kenetrezo, bezañ anweadur kenetrezo.
Kollusion b. (-,-en) : [gwir] drougemglev g., anweadur g., emglev anweadel g.
Köln n. (-s) : Kolun b., kêr-Golun b.
Kölner g. (-s,-) : annezad Kolun g., Kolunad g.
Kölnerin b. (-,-nen) : annezadez Kolun g., kolunadez b.
kölnisch ag. : ... Kolun, eus Kolun, kolunat.
Kölnischwasser n. (-s) : dour c'hwezh-vat Kolun g., dour Golun g.
Kolofonium n. (-s) : kolofan g., gwerrousin g., arkanson g.
Kolon n. (-s,-s/Kola) : **1.** [yezh.] daoubik g. ; **2.** [korf.] kolon g.
Kolone g. (-n,-n) : trevadenner g., entrevad g., trevidig g., trevadennad [*liester* trevadenniz] g.
Koloniakübel g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pod-lastez g., poubellenn b.
kolonial ag. : trevadennel ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien,* terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel.
Kolonialbesitz g. (-es) : trevadenn b.
Kolonialfrage b. (-,-n) : afer an trevadennoù b., kudenn an trevadennoù b.
Kolonialgebiet n. (-s,-e) : trevadenn b., tachenn drevadennet b.
Kolonialismus g. (-) : trevadennouriezh b., trevadennelezh b
Kolonialist g. (-en,-en) : trevadenneler g., trevadennour g.
Kolonialpakt g. (-s) : feur-emglev trevadennel g.
Kolonialpolitik b. (-) : politikerezh e-keñver an trevadennoù g.
Kolonialreich n. (-s,-e) : impalaeriezh trevadennel b.
Kolonialstil g. (-s) : giz trevadennel b., stil trevadennel g.
Kolonialvolk n. (-s,-völker) : pobl trevadennet b.
Kolonialwaren lies. : frouezh an Inizi str., traezoù tramor lies., frouezh-tramor lies., ispiserezh g., ispisiri b.
Kolonialwarenhändler g. (-s,-) : ispiser g.
Kolonialwarenhandlung b. (-,-en) : stal frouezh-tramor b., ispisiri b., ispiserezh b., temzdi g.
Kolonialwirtschaft b. (-) : ekonomiezh trevadennel b.
Kolonialzeit b. (-) : mare an trevadennoù g., mare an drevadennouriezh g., mare an drevadennelezh g.
Kolonie b. (-,-n) : **1.** trevadenn b., trevadennad b. ; *Urbewohner einer Kolonie,* trevadenned [*liester* trevadennidi] g. ; **2.** [loen.] tolpad g., kludad b. ; *Muschelkolonie,* rouzenn b., bank kregin g., meskleg b.
Kolonisation b. (-,-en) : trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g.
kolonisieren V.k.e. (kolonisiert hat) : trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ.
kolonisiert ag. : trevadennet.
Kolonisierte(r) ag.k. g./b. : trevadenned [*liester* trevadennidi] g., trevadennedez b. ; *die Kolonisierten,* an drevadennidi lies., ar pobloù trevadennet lies.
Kolonisierung b. (-,-en) : trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g.
Kolonist g. (-en,-en) : trevadenner g., trevidig g., entrevad g., kolon g., trevadennad [*liester* trevadenniz] g.
Kolonnade b. (-,-n) : [tisav.] peulieg b., kolonenneg b., steudad kolonennoù b.
Kolonne b. (-,-n) : **1.** [tisav.] kolonenn b., peul g., piler g., kanevedenn b. ; **2.** [labour] strollad g., laz g., pare b., paread b., bagad g., skipailh g., jav g./b. ; **3.** steudad b., lostad g., lostennad b., tren g., treniad g., dibunadeg b. ; *Wagenkolonne,* lostad gweturioù g., lostad kirri g., charreadeg b., dezougadeg b. ; *den Nachschub per Wagenkolonne gewährleisten,* charreadegañ ; [lu] steudad b. ; *in geschlossener Kolonne marschieren,* bale en ul lostad stank ; *die fünfte Kolonne,* ar gevrenn guzh b. ; *Proviantkolonne,* strollad bitailhañ g. ; *eine Kolonne von Ameisen,* un dibunadeg verien b. ; **4.** [kelaouenn] bann g.
Kolonnenspringer g. (-s,-) : P. trucher g.
Kolonnenverkehr g. (-s) : tremenerezh stank-stank g., tremenerezh distokell-ouzh-distokell g.
Kolophonium n. (-s) : arkanson g., kolofan g., gwerrousin g.

Koloquinte b. (-,-n) **/ Koloquintenkürbis** g. (-ses,-se) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., per-koad str., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b.
Koloradokäfer g. (-s,-) : [loen.] koloreg g., dorifor g., c'hwil-avaloù-douar g., c'hwil patatez g.
Koloratur b. (-,-en) : [sonerezh] filienn b., ruilhadenn-gan b. ; *Koloraturen*, fringolioù lies., fringolerezh g., ripipioù lies.
Koloratursopran g. (-s,-e) : [sonerezh] sopran filienner g.
kolorieren V.k.e. (hat koloriert) : **1.** livadennañ, arlivañ ; **2.** [sonerezh] kinklañ gant fringolioù, kinklañ gant ripipioù.
Kolorit n. (-s,-e/-s) : **1.** arliv g., dazliv g., ton-liv g., liv g., livaj g., livadurezh b. ; **2.** sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b. ; **3.** [dre skeud.] merk g., aergelc'h g. ; *Lokalkolorit,* tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz doareoù ar vro g.
Koloss g. (-es,-e) : **1.** [istor] keurzelwenn Rodos b. ; *ein Koloss auf tönernen Füßen,* ur geurzelwenn Rodos treid pri dezhi g., ur ramz priellek e dreid g. ; **2.** ramz g., markol g., treuztelleg g., meurvil g. ; **3.** [tisav.] savadur ramzel g.
kolossal ag. : ramzel, ramzek, dreistmentek, dreistment, bras kenañ-kenañ, bras-bras, bras-spontus, dirveur ; *ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen,* ur savadur ramzel g.
Adv. : -meurbet, -spontus, kenañ-kenañ, ken ez eo, ken-ha-ken, mui-pegen-mui ; *er hatte kolossal viel zu tun,* beuzet (foulet, foulmac'het, debret, friket) e oa gant al labour, foul a oa warnezhañ, mac'homet e oa gant al labour, leun a gefridi e oa, mezv e oa evel ar yer en eost, herr labour a veze warnañ, ur prez labour a veze warnañ, dall e veze gant al labour, re garrad en deveze, gwall sammet e veze gant e labour, sammet e veze e gein gant al labour, dre brez e veze atav, debret e veze gant al labour, dalc'het e veze gant an eur, dalc'het e veze gant an amzer, bepred e veze traoù gantañ war ar ramp ; *er war kolossal liebenswürdig,* hegarat e oa ken e oa (mar boa bet biskoazh, mar boa unan).
Kolossalfilm g. (-s,-e) : **1.** [diwar-benn an Henamzer] peplom g. ; **2.** film arc'hantaouet bras g.
Kolossalgemälde n. (-s,-) : taolenn ramzel b.
Kolossalordnung b. (-,-en) : [tisav.] urzh ramzel g.
Kolosseum n. (-s) : Kolize g., Kolosseom g., lez-kromm Henroma b., kelc'hva Henroma g., amfiteatr Henroma g.
Kolostralmilch b. (-) **/ Kolostrum** n. (-s) : [loen.] kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh kevleue g.
Kolportage b. (-,-n) : **1.** mers g., kenwerzh-red al levrioù g./b., gwerzherezh-red g. ; **2.** [lenn.] romant-kazetenn g. ; **3.** [dre skeud.] kelajoù lies., brudellerezh g., brudailhoù lies.
kolportieren V.k.e. (hat kolportiert) : **1.** gwerzhañ war an hent, gwerzhañ a di da di, baleata, sammata, bale marc'hadourezh ; **2.** [dre skeud.] brudañ, skignañ, diskuliañ, klakenniñ, komerezata.
Kolrabe g. (-n,-n) : [loen.] marvran g. [*liester* marvrini].
Kölsch n. (-,-) : [kegin.] bier melen eus kostez Kolun g.
Költelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Kolter n. (-s,-) : koultr g., kaoutr g., kontell-vomm b., kontell b.
Kolubrine b. (-,-n) : [arm] koulerinenn b. ; *Bediener einer Kolubrine,* kouleriner g.
Kolumba b. : [kentanv] Koulm b.
Kolumbarium n. (-s, Kolumbarien) : 1. kouldri g., koulmer g. ; 2. kolumbariom g.
Kolumbien n. (-s) : Kolombia b.
Kolumbus g. : Colón g., Kristol Goulm g., Kristoc'h Koulm g. ; *das ist das Ei des Kolumbus,* se a zo evel vi Kristoc'h Koulm, anat kerkent eo an diskoulm, splann hag anat eo an diskoulm.
Kolumne b. (-,-n) : **1.** [moull.] bann g. ; **2.** [kelaouenn] kronikenn b., kronik g. ; **3.** [tisav.] kolonenn b., peul g., piler g., kanavedenn b.
Kolumnentitel g. (-s,-) : [moull.] titl-red g.
Kolumnist g. (-en,-en) : [kelaouenn] brudaouer g., brodennour g., kronikour g., lizherour g.
Koma[1] n. (-s,-s/Komata) : [mezeg.] koma g., gourhun g.
Koma[2] b. (-) : blev ur steredenn-lostek str.
komatös ag. : gourhunel, komatus.
Kombattant g. (-en,-en) : stourmer g., beller g., bellour g., brezeler g., brezelekaer g.
Kombi g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Kombiwagen**] brek g.
Kombinat n. (-s,-e) : [istor, RDA, URSS] kombinat g., kevuniad g., kemplezh c'hreantel b., kenstrollad greantioù g.
Kombination b. (-,-en) : **1.** kenaozad g., kenaozadur g., kenstroll g., steuenn b., kengejadur g., kenelfennadur g., kevread g. ; *verfehlte Kombination,* c'hwitadenn b., droukverzh g., afochadenn g., taol c'hwitet g. ; **2.** martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakadenn b. ; *all dies beruht nur auf Kombinationen,* martezeadennoù nemet martezeadennoù nend int, martezeoù nemet martezeoù nend int ; **3.** kod sifroù g., boneg sifroù b. ; **4.** dezreadenn b., dezren g., dezastum g. ; **5.** [sport] lieskevezadenn b. ; *alpine Kombination,* steuenn ski mod an Alpoù b. ; *nordische Kombination,* steuenn ski mod Skandinavia b. ; **6.** dilhad-labour g. ; **7.** [dilhad merc'hed] hiviz b., sae-dan b.
Kombinationsgabe b. (-) : donezon dezastum g., donezon dezren g.
Kombinationsschloss n. (-es,-schlösser) : potailh kod sifroù g./b., potailh boneg sifroù g./b.
Kombinatorik b. (-) : [mat.] kenstrollouriezh b.
kombinatorisch ag. : *große kombinatorische Begabung,* donezon dezastum g., donezon dezren g. ; *kombinatorische Logik,* kenstrollouriezh b.
kombinieren V.k.e. (hat kombiniert) : kenstrollañ, kevreañ, kevrediñ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ, koublañ ; *richtig kombinieren,* kediañ mat, kediañ en un doare reizh, kenaozañ (kengejañ) mat, kenaozañ (kengejañ) evel ma'z eo dleet, kenaozañ (kengejañ) evel ma faot ; *kombiniertes Gewehr,* fuzuilh meur a ganol dezhi, fuzuilh lieskanol b. ; [treuzdougen] *kombinierter Verkehr,* houarnrouta g.
V.gw. (hat kombiniert) : dezren, dezastum.
Kombiwagen g. (-s,-) : brek g.
Kombizange b. (-,-n) : [tekn.] gevel liesimplij g.
Kombualge b. (-,-n) : [louza.] kalkud-melen str.

Kombüse b. (-,-n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b.
Komedo g. (-s, komedonen) : [mezeg.] pik du g., draen-kig g. [*liester* drein-kig].
Komet g. (-en,-en) : steredenn-lostek b., stered-lostek str., steredenn vlevek b., steredenn lugernus g. (Gregor), kometenn b., stered-dared str. ; *Koma eines Kometen,* blev ur steredenn-lostek str.
kometenartig ag. / **kometenhaft** ag. : e doare ur steredenn-lostek, prim evel ur steredenn-lostek, daredus.
Kometenschweif g. (-s,-e) : *der Kometenschweif,* blev ar steredenn lostek str., lost ar steredenn vlevek g., lost ar steredenn lugernus g. (Gregor), lost kometenn g.
Komfort g. (-s) : aezamant g., aez g., kletadurezh b. ; *mit allem Komfort,* gant an holl aezamantoù ; *wir leben hier ohne jeglichen Komfort,* n'eus aezamant ebet amañ, diaes eo deomp bevañ amañ, lojet omp dindan lost ar c'hi, emaomp o lojañ dindan lost ar c'hi, emaomp amañ e Kernetra, emaomp amañ e Kernebeudig, kludet omp amañ en un toull lous.
komfortabel ag. : aes, klet, klok, kevannezus, akomod, sasun.
Komfortwohnung b. (-,-en) : ranndi akomod b., ranndi sasun b., ranndi glet b.
Komik b. (-) : fent g., fentigellerezh g., farserezh g., farsite b., luerezh g., komegezh b., komik g. ; *derbe Komik,* wignavaou g. ; *Situationskomik,* komik a blegenn g. ; *die Komik einer Situation,* komegezh ur blegenn b., fentusted ur blegenn b.
Komiker g. (-s,-) : **1.** farsour g., fentigeller g., fentigellour g. ; **2.** [lenn.] saver pezhioù farsus g., saver pezhioù komek g., ribardenner g., komikour g., komediour g.
Kominform n. (-s) : kominform g.
Komintern b. (-) : komintern g.
komisch ag. : **1.** fentus, farsus, fentigellus, c'hoariellus, furlukinus, komek, komikel ; *komische Rolle,* roll ur farser (ur fentigeller) g. ; **2.** lu, chin, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, dijaoj, fentus ; *er machte eine komische Figur,* chin e oa, ur marc'h lu a oa anezhañ ; **3.** digunvez, digustum, divoutin, iskis, iskriv, espar, droch, drol, souezhus, kurius, amc'hiz, dizeur, ivin, dispar, divoas, loukes, fentus ; *das kommt mir komisch vor,* iskis e kavan kement-se, kavout a ran drol an dra-se, souezhus e kavan kement-se, kement-se a ro din da soñjal, gwall gurius e kavan an dra-se ; *er ist immer komisch angezogen,* iskis eo an doare ma vez gwisket, greiet drol e vez atav, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu) eo, gwisket dotu e vez, dilhad fentus a vez gantañ bepred ; **4.** [dre skeud.] P. *er ist ein komischer Kerl,* ul labous iskis (un istrogell, un abostol, un oristal, un oristal a zen, ur boufon, un ebeul, ur fouin, ur pipi, un evn, ur pitaouenneg, ur c'hampinod, ur mailhard, ur marc'h-lu, un istañsour, un istrelog, un diaoul a zen, ur pitouch, un aotrou, ur pichon, ur brav a bichon, ur c'halkenn, ur galkenn) a zo anezhañ, un orin a zen eo, un orin den eo, hennezh a zo un orin, un tamm paotr iskis eo, hennezh a zo ul labous a jav, ur gwikefre a zo anezhañ, un den espar a zo anezhañ, un den dioutañ e-unan eo, un den dezhañ e-unan eo, stultennus eo, kuladus eo, pennadus eo.
komischerweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.
Komitee n. (-s,-s) : kuzul g., poellgor g., kengor g., kenvodad g., strollad-kefridi g.
Komitien lies. : [istor, Henroma] bodadegoù-meur lies., komitiaoù lies.
Komma n. (-s,-s/Kommata) : **1.** [yezh.] virgulenn b., skej g. ; **2.** *in null Komma nichts,* kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, ribus, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in null Komma nichts erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, ne voe ket hir an abadenn, pront e voe renket an afer, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, pront e voe da reiñ lamm d'ar gudenn.
Kommandant g. (-en,-en) : **1.** [lu] komandant g., gouarner g., gouarnour g. ; **2.** [merdead.] komandant-lestr g., komandant bourzh g., kabiten g.
Kommandantur b. (-,-en) : [lu] sturvod al lec'h g., burev komandant ar plas g.
Kommandeur g. (-s,-e) : **1.** [lu] komandant g., penn unvez g. ; **2.** [istor] komander g., komandour g.
kommandieren V.k.e. (hat kommandiert) : gourc'hemenn, urzhiañ, kemenn, ordren, bezañ a-us da.
V.gw. (hat kommandiert) : ren, bezañ e penn an traoù, ober e renkoù, lakaat e droad er par, tailhañ e vestr, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan.
kommandierend ag. : [lu] *kommandierender General,* pennjeneral g.
Kommanditär g. (-s,-e) : [kenwerzh] gougemenner g.
Kommanditärin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.
Kommanditgesellschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevredad e gougemenn g.
Kommanditist g. (-en,-en) : [kenwerzh] gougemenner g.
Kommanditistin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.
Kommando n. (-s,-s) : **1.** bagad-stourm g. ; **2.** urzh g., gourc'hemenn g. ; *auf Kommando,* **a)** dre urzh, diwar urzh ; **b)** kerkent (kenkent) ha klevet an urzh, kerkent (kenkent) ha ma vo roet an urzh, d'ar gourc'hemenn ; **3.** gourc'hemennerezh g., hol g., renadur g. ; *das Kommando führen,* bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur ; *das Kommando übernehmen,* kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn.
Kommandobrücke b. (-,-n) : [merdead.] post-gourc'hemenn g.
Kommandoflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel gourc'hemenn g.
Kommandokapsel b. (-,-n) : [egorlestr] klozenn leviañ b.

Kommandoturm g. (-s,-türme) : **1.** tour evezhiañ g., tour kontrollañ g., tour reoliñ g. ; **2.** [merdead.] touribell c'hourc'hemenn b., tourell c'hourc'hemenn b.

kommen V.gw. (kam / ist gekommen) :

I. dont, erruout, degouezhout, divale.
II. **1.** tizhout ar pal
2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet
III. tostaat
IV. **1.** dont a-benn da
2. koll
V. **1.** pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit.
2. dont eus, dont da-heul udb
VI. **1.** dont war-wel, en em ziskouez
2. kavout, kouezhañ war udb
VII. c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout.
VIII. degouezhout d'u.b.
IX. troioù-lavar

I. dont, erruout, degouezhout, divale, devale *; kommen und gehen,* tremen ha distremen, mont ha dont, bezañ mont-dont ; *er kommt !* emañ o tont ! ; *ich sehe die Kinder kommen,* gwelet a ran ar vugale o tont ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht,* gortozet hor boa anezhañ, met ne oa ket deuet ; *ich komme !* erru on ! ; *er kommt zum Kongress nach Berlin,* dont a ray da Verlin evit ar c'hendalc'h ; *sie kommen zu uns,* dont a reont d'hor gwelet, dont a reont d'hor c'haout, dont a reont d'hor c'havout ; *wie kommt man nach Saas-Fee ?* dre be hent eo mont da Saas-Fee ? pe hent eo mont da Saas-Fee ? ; *auf einen Platz kommen,* disoc'h àr ur blasenn, erruout war ur blasenn ; *er kommt gerade recht (zu rechter Zeit*), dont a ra e kentel / dont a ra en (d'an) ampoent (Gregor), dont a ra e poent hag en amzer, degouezhout a ra e-koulz(-vat) (e koulz hag e kentel, krak d'ar c'houlz) ; *er kommt gelegen, er kommt wie gerufen,* degouezhout a ra e-koulz-vat, degouezhout dres d'an ampoent mat, degouezhout a ra krak d'ar c'houlz mat, degouezhout a ra a-blom ; *den Arzt kommen lassen,* gelver ar mezeg ; *sein Genie kam nicht auf den Sohn,* n'en doa ket roet e zonezon spered da hêrezh d'e vab ; *die Straße entlang kommen,* dont gant ar straed ; *gelaufen kommen, angelaufen kommen, angerannt kommen,* deredek, delammat, dont d'ar red, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dec'haloupat, dont diwar-herr, dont diwar red, degouezhout d'ar red, dont war red, denijal ; *geritten kommen,* dont war varc'h ; *er kommt angeschossen,* degouezhout a ra evel un tarzh avel, erruout a ra evel un tarzh-kurun, erruout a ra a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro,), erruout a ra evel ur bleiz, erruout a ra a-herr ; *mit der Eisenbahn kommen,* dont gant an tren ; *dieses Buch kam mir gestern zu Gesicht,* dizoloet 'm eus bet al levr-se dec'h ; *dieses Gerücht kam mir zu Ohren,* dont a reas ar brud-se betek va divskouarn, dont a reas an heklev eus an dra-se betek ennon, se am boa gouezet diwar glev ; *als dies ihnen zu Ohren kam,* pa glevjont an dasson eus an dra-se, pa glevjont an heklev eus an dra-se, pa glevjont ditour eus an dra-se, pa erruas ar c'heloù-se ganto ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran,* mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp ; *kein Wort kam über seine Lippen,* ne rannas (faoutas, sonas, wikas) grik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne lavaras na grik na mik ; *ein schweres Unglück kam über diese Familie,* skoet e voe an tiegezh-se gant ur walleur vras, kouezhañ a reas ur walleur vras war an tiegezh-se ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt,* bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *jemandem zu Hilfe kommen,* harpañ u.b., reiñ skoaz(ell) d'u.b., reiñ brec'h d'u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b., reiñ harp d'u.b., ober kadorig d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., reiñ skor d'u.b., mont (dont) war sikour u.b., dont da sikour u.b., mont war skoazell u.b., teuler dorn d'u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., darbariñ d'u.b., talvezout d'u.b., ober ur vad bennak e-keñver u.b., ober evit u.b. ; *wer würde ihnen nicht zu Hilfe kommen ?* piv ne glaskfe ket o skoazellañ ? ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen,* deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *jetzt komme ich an die Reihe,* da'm zro bremañ, va zro eo bremañ ; *heute kommt er dran,* d'e dro hiziv, e dro e vo hiziv ; *wenn Sie diese Straße entlang gehen, kommt zuerst die Kirche, dann das Rathaus,* ma'z it gant ar straed-se, e welot da gentañ an iliz ha goude-se an ti-kêr ; [tr-l] *an den rechten Mann kommen,* degouezhout mat, kavout an den a zere (an den dereat) ; *nichts auf jemanden kommen lassen,* na c'houzañv e vefe graet an disterañ droug d'u.b., diwall ma vefe drouklavaret war u.b. ; *nichts auf etwas kommen lassen,* na c'houzañv e tostafed ouzh udb, mirout na vefe droukkomzet eus udb ; *an den Bettelstab kommen,* bezañ kaset d'an aluzen (da glask e voued, da baour), bezañ lakaet war an noazh (war an teil), kouezhañ e levitenn war e votoù, mont d'ar bern, ; [kr-l] *kommt Zeit, kommt Rat,* dale a ra vat a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar silioù ; *wer zuerst kommt, mahlt zuerst,* ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat - an eur 'zo an eur - an hini a zo d'an eur en deus (a lip e weuz), an hini a zo re ziwezhat a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod.

II. **1.** tizhout ar pal ; *ans Ziel kommen,* tizhout ar pal, erruout ; *auf die Welt kommen,* dont (lakaat e fri) war an douar, bezañ ganet, dont er bed ; *auf (in) die Schule kommen,* degouezhout er skol, bezañ kaset d'ar skol ; *zum Militär kommen,* mont da soudard, bezañ galvet d'an arme ; *nach Hause kommen,* distreiñ d'ar gêr ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause,* un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause gekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur garrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause kam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *ins Krankenhaus kommen,* bezañ kaset d'an ospital ; *ins Gefängnis kommen,* bezañ lakaet en toull-bac'h ; *vor den Richter kommen,* bezañ kaset dirak ar barner ; *in den Himmel kommen,* mont d'an neñv ; *komm mir ja nicht vor die*

Augen ! tomm e vo da'z chupenn (te az po war da groc'hen) ma welan ac'hanout amañ en-dro ; *unter die Leute kommen,* **a)** [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; **b)** [dre skeud., brud] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *unter die Räder kommen,* **a)** bezañ ruilhet gant ur c'harr, bezañ pilet ; **b)** [dre skeud.] ober freuz-stal, foetañ e stal, foetañ e voutikl, mont e boch gant ar vezh, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont da fall (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber, da neuz), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont e drouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, dismantrañ ; *der Punkt kommt auf das i,* i pik war e fri ! ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *auf einen Freien kamen zwei Sklaven,* ouzh un den libr e oa daou sklav ; *die Gläser kommen in den Schrank,* ar gwerennoù a zo da lakaat er pres (en armel) ; *ich hatte ihn hierher kommen lassen,* me am boa klasket anezhañ du-mañ, graet em boa dezhañ dont du-mañ ; [tr-l] *aus dem Regen in die Traufe kommen,* gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ar foenneg d'ar menez (eus ar park d'al lanneg), bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.

2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet ; *in den Besitz von etwas kommen,* dont da berc'henn d'udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb ; *er kam in eine schwierige Lage,* dont a reas e damm standilhon da vezañ divalav, en em gavout a reas en un enkadenn (en ur gwall blegenn), dont a reas tenn an taol gantañ, tapet e voe e droug ; *in Gefahr kommen,* bezañ lakaet en arvar ; *in Verlegenheit kommen,* bezañ tapet nec'het, bezañ tapet diaes, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ paket en ur pleg berr, bezañ berr war e sparl, bezañ karget e vazh a spern ; *in Wut kommen,* mont ermaez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez (e fulor, en egar, e kounnar, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, hejañ e gi, koll e bothouarn bihan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, arajiñ, mont diwar re ; *in Gang (in Schwung) kommen,* loc'hañ, diloc'hañ, luskañ, kregiñ da vont en-dro, kregiñ da vont war-raok ; *alles kam wieder in Ordnung,* adlakaet e voe pep tra en e reizh (en urzh, war e reizh), ha pep tra a yeas reizh hag en urzh adarre ; *wieder in Gunst kommen,* gounit kalon u.b. en-dro / adc'hounit grad vat u.b. / adc'hounit grasoù mat u.b. (Gregor) ; *wieder in Gleichgewicht kommen,* adkavout e gempouez ; *wieder zu sich kommen,* dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, disemplañ, dont d'e veiz en-dro, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, sevel distronket, divadaouiñ, diabafiñ, divatorelliñ, divorfilañ ; *mit jemandem ins Reine kommen,* en em ingalañ gant u.b., renkañ (kompezañ) e aferioù gant u.b., ober kevredigezh gant u.b. ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare,* renket en deus bet an diemglev a oa savet etrezo a-zivout ar c'hrafse ; *bei einer Teilung zu kurz kommen,* bezañ dirannet eus lod eus ar pezh a zo dleet d'an-unan, na gaout al lod a zo dleet d'an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont ; *ins Gerede kommen,* bezañ dindan teodoù an dud ; *unter den Hammer kommen,* bezañ gwerzhet diouzh ar c'hresk, bezañ lakaet gwerzh war an dra-mañ-tra, bezañ lakaet foar war an dra-mañ-tra ; *mit seinen Studien kommt er auf keinen grünen Zweig,* hennezh n'eo ket fonnus d'e studioù (ne ra ket fonn gant e studioù) ; *mit seiner Arbeit nicht weit kommen,* chom boud war e labour, chom a-dreuz an hent, menel berr, chom berr war e labour ; *auf seine Kosten kommen,* **a)** adkavout arc'hant ar mizoù, dont e arc'hant en-dro d'an-unan, kempouezañ an dispignoù gant ar gounidoù ; **b)** [dre skeud.] bezañ dic'hoantet, kaout e walc'h, bezañ gwalc'het, kavout e gont, kavout e splet, kaout e gont, bezañ servijet diwar e goust (Gregor) ; *jemandem in die Quere (in den Weg) kommen,* stankañ an hent d'u.b., stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar prad unan all, tennañ dour diwar prad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b.

III. tostaat ; *der Tag kommt,* tarzhañ a ra an deiz ; *die Nacht kommt,* noziñ a ra, klozañ (serriñ) a ra an noz, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo ; *ein Gewitter kommt,* goriñ (sevel, en em zastum) a ra un arnev ; *der Schlaf kam nicht,* ne oan ket bet evit kousket, ar c'housk ne zeuas ket din ; *die Stunde des Abschieds ist gekommen,* poent eo kimiadiñ, pred eo deomp kimiadiñ, deuet eo ar c'houlz da gimiadiñ, deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emaomp o vont d'ho lezel ; *kommt es zum Krieg ?* ha brezel a vo ?

IV. 1. dont a-benn da ; *zu Besitz kommen,* dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *mit Trägheit kommt man zu nichts,* an neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued, an hini n'en deus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *zur Sache kommen,* stagañ da vat gant danvez ar gaoz ; *zum Schluss kommen,* echuiñ, klozañ ; *zum Ende kommen,* echuiñ ; *wieder zur Besinnung (zu sich) kommen,* **a)** adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, divadaouiñ, divorfilañ, dialvaoniñ, divaganiñ, divatorelliñ, divadañ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont e veiz d'an-unan, dont e veiz en an-unan, dont d'an-unan, dont

ennañ e-unan eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh ; **b)** didouellañ, difaziañ, dibikouzañ, bezañ dizallet, dizallañ, digeriñ e zaoulagad, terriñ d'an-unan ; *wieder zu Atem kommen,* kaout e anal en-dro, bezañ ar sparl oc'h astenn war an-unañ, ober un tenn anal, tennañ e alan (Gregor) ; *wieder zu Kräften kommen,* diziviañ, sevel e nerzh d'an-unan en-dro, sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, nerzhusaat, nerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nevesaat e nerzh, nerzhañ en-dro, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *zu Worte kommen,* lavaret e damm, kaozeal d'e dro, mont war ar gaoz, kaout rank da gomz, kaout goar da lavaret ; *zu der Überzeugung kommen, dass ...,* bezañ kendrec'het e ..., dont da grediñ e ... ; *zu der Ansicht kommen, dass ...,* kavout d'an-unan e ..., kavout gant an-unan e ..., soñjal d'an-unan e ..., bezañ aviz ma ... ; *nicht zu Worte kommen können,* na c'hallout lavaret e damm, na c'hallout lavaret e stal, na c'hallout distagañ e glapad, na c'hallout lavaret un hanter c'her, na vezañ evit lavaret un dister ger, na vezañ roet ar gomz d'an-unan, na vezañ roet tamm mouezh ebet d'an-unan, na gaout a renk da lavaret an disterañ ger, na gaout renk da gomz, na gaout rank da gomz, na gaout goar da lavaret e damm, na vezañ evit diserriñ, na vezañ evit diserriñ e rann ; *zu Fall kommen,* kouezhañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat ; *zur Ruhe kommen,* kaout peoc'h, ober un diskuizh, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, kavout an diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizhadenn ; *ich kam nicht zur Ruhe,* n'em boa ket bet a renk da ziskuizhañ, n'em boa ket bet rank da ziskuizhañ ; *zu Schaden kommen,* bezañ graet gaou d'an-unan, kaout kolloù, koll war e wall ; *es nicht (bis) zum Äußersten kommen lassen,* mirout ouzh gwashañ tra a c'hallfe en em gavout, na lezel an traoù da vont betek o fenn gwashañ ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik,* pa grogas an tan-gwall e savas skrap ; *wie komme ich zu dieser Ehre ?* petra 'zo abeg d'an enor-se ? petra a dalvez din an enor-se ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ? ; *zu dem Verdacht kommen,* dont da zouetiñ e ... ; *es kam dazu, dass ...,* e fin an dro e ..., da-heul kement-se e ..., hag a-benn ar fin e ... ; *wie kommt es, dass ... ?* petra a zo kaoz e ... ? dre beseurt abeg e ... ? pe evit abeg (perak, pe dre'n abeg, diwar-benn petra, pe diwar-benn tra, en arbenn da betra, dre an arbenn da betra, en abeg da betra, abalamour da betra, evit peseurt abeg, pe evit tra, evit petra) e ... ? (Gregor) ; *wie kommt es, dass Sie nicht bei den anderen sind ?* petra a zo kaoz n'emaoc'h ket gant ar re all ? ; *wie kommt es, dass du schon wieder krank bist,* petra 'zo kiriek dit da vezañ klañv adarre ? ; *dazu kommt, dass ...,* hag ouzhpenn-se : ..., hag ouzhpenn 'zo : ..., ha war ar marc'had e ..., hag estreget kement-se e ..., zo-mui-ken.

2. koll ; *um Lohn und Brot kommen,* koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; *er kam um sein Vermögen,* koll a reas e holl beadra, sec'h ha glas - kollet en deus bet e zanvez, holl-razh - rivinet-naet e voe ; *um sein Geld kommen,* diarc'hantañ ; *er ist ums Leben gekommen,* kavet (tapet) en deus e varv, kollet en deus e vuhez ; *er kommt um seinen Schlaf,* emañ o koll ar c'housked.

V. 1. pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit ; *er kommt selten aus dem Haus,* dibaot e ya eus e gêr, ne ya ket gwall alies eus ar gêr, ral a wech e ya kuit eus e gêr, ral a wech e tiskouez beg e fri ; *drei Tage lang kamen sie nicht aus den Kleidern,* chomet e oant bet tri devezh hep tennañ o dilhad ; *das kommt mir nicht aus dem Sinn* (Heine), ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, ar sonj-se a zilamm atav em spered, ar sonj-se am foursu bepred, ar sonj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar sonj-se ; *der Vorfall kam mir ganz aus den Gedanken,* kollet em boa penn-da-benn ar soñj eus an degouezh-se, n'em boa dalc'het koun ebet eus an darvoud-se ; *er ist mir aus den Augen gekommen,* kollet em eus ar gwel anezhañ ; *dieses Buch kam nicht aus meinen Händen,* lennet em boa al levr-se hep diskrog ; *aus der Fassung kommen,* abafaat, bezañ divarc'het, abafiñ, saouzaniñ ; *von Sinnen (vom Verstand) kommen,* koll e skiant-vat, mont e benn digant an-unan, mont e spered digant an-unan, mont e anaoudegezh digant an-unan, mont e skiant-vat digant an-unan, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, pennsodiñ ; *aus der Mode kommen,* mont er-maez a c'hiz ; *er kam ganz von Kräften,* koll a reas e holl nerzh, n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, erru e oa dinerzhet-holl, ar fallentez a gouezhas warnañ, mont a reas e holl nerzh digantañ, mont a reas e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa ; *außer Atem kommen,* dianalañ, dont tenn e anal, koll anal, mont berr e anal d'an-unan, dielc'hat, bezañ e anal o kinnig mankout ; *nicht von der Stelle kommen,* na vont tamm war-raok, na zilec'hiañ tamm, pilpazañ ; *die Arbeit kam nicht vom Fleck,* al labour n'ez ae tamm ebet war-raok ; *mit knapper Not davon kommen,* en em dennañ a boan a-grip hag a-grap, en em lipat bec'h-bec'h, en em lipat krip-ha-krap, en em bakañ krip-ha-krap, en em dennañ ku-ha-ka.

2. dont eus, dont da-heul udb ; *woher kommt das viele Geld ?* eus pelec'h e teu ar bern arc'hant-se ? ; *woher kommen eure Zweifel ?* petra zo abeg d'ho tiskred ? petra a laka ac'hanoc'h da gaout disfiz ? ; *wie kommt es, dass ... ?* dre beseurt abeg (en abeg da betra) e ... ? ; *das kommt davon (daher), dass ...,* pennkaoz d'an dra-se (pennabeg a gement-se) eo e ... ; *dieses Wort kommt aus dem Griechischen,* deverañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg.

VI. 1. dont war-wel, en em ziskouez ; *am Apfelbaum kommen die ersten Blüten,* dont a ra an avalenn en he bleuñv ; *ihm kamen Bedenken,* diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; *der Gedanke kam mir ...,* dont a reas ar soñj din ... ; *wieder zum Vorschein kommen,* dont en-dro war-wel, en em addiskouez, distreiñ war-wel ; *plötzlich zum Vorschein kommen,* disailhañ, difourkañ ; *an den Tag (ans Licht) kommen,* dispakañ, diflukañ, en em ziskouez, en em lakaat en heol, dont war-wel, bezañ diskuliet, en em ziskouez en deiz anat ; *zur Welt kommen,* genel, lakaat troad war an

douar (Gregor), bezañ ganet, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont war ar bed, dont er bed, bleuniañ, bleuñviñ.
2. kavout, kouezhañ war udb ; *einem Verbrecher auf die Spur kommen,* dispenn (bezañ war) roudoù un torfedour, heuliañ un torfedour diouzh e roudoù ; *auf einen Gedanken kommen,* dont ur mennozh d'an-unan ; *auf diesen Gedanken wäre er nie gekommen,* biskoazh ne vije deuet ur soñj a seurt-se dezhañ ; *ich kann nicht auf den Namen des damaligen Direktors kommen,* n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se ; *auf ein Thema zu sprechen kommen,* lakaat ar gaoz war udb, sevel kaoz diwar ur c'hraf bennak, dont da gaozeal diwar-benn udb ; *die Rede kam darauf,* savet e oa bet kaoz diwar-benn an dra-se, kaoz a oa bet eus kement-se ; *wie kamst du darauf ?* penaos ez poa graet evit gouzout (kavout) an dra-se ? a-beban e teuas ar soñj-se dit ? ; *hinter jemandes Schliche kommen,* diskuliañ itrikoù (troidelloù) u.b., tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war an tres, dizoleiñ troidelloù u.b.
VII. c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout ; *das sah ich schon lange kommen,* drouksantet em boa kement-se pelloù bras 'zo dija, gouzout a ouien pell 'zo dija petra oa da zont (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h, m'en douete, me a ouie dre belec'h hor boa da dremen ; *so musste es kommen,* tonket e oa, tonket e oa an dra-se da erruout ; *es konnte nicht anders kommen,* n'eus ket peadra da estlammiñ (n'eo ket souezh) e vije c'hoarvezet kement-se, n'eo ket marzh kement-se ; *es mag kommen, was da will, komme, was wolle,* bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, deuet a zeuy, deuet ar pezh a garo, koustet a gousto ; *es mag kommen, wie es will,* foeltr (forzh, n'eus forzh) petra a c'hoarvezo, evel ma vo e vo, bezet pezh a garo, bezet pe vezo, en avantur Doue ! ; *wie es gerade kommt,* diouzh ma vo kont, diouzh ma vo tro, diouzh ma tegouezh, hervez ma tegouezh, hervez ma tegouezh ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, evel ma teu e teu ; [tr-l] *es kommt meist anders, als man denkt,* c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou.
VIII. degouezhout d'u.b. ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *dieser Irrtum kommt uns teuer zu stehen,* ar fazi-se a gousto ker deomp ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen,* kement-se a gousto ker dezhañ, e lêr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lêr, ker e kousto dezhañ, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, me a lardo e billig dezhañ, damantiñ a raio, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, truez a gouezho outañ.
IX. [troioù-lavar] *ach komm ! ach kommen Sie !* neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; P. *das kommt nicht in Frage,* n'emañ ket e-barzh, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (n'eus anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (n'eus meneg) ebet eus an dra-se ; *kommen Sie mir bloß nicht damit,* roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se, lezit ho strak ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se ! ; *kommen Sie mir bloß nicht mit dem da !* komzit din eus hennezh ! ; *mir soll noch einer kommen und sagen ...,* arabat kontañ din c'hoazh ... ; *er kam mir frech,* dichek e oa bet em c'heñver, divergont e oa bet em andred, digoll e oa bet em andred, difoutre e oa bet em andred ; *so lasse ich mir nicht kommen,* n'emaon ket evit gouzañv seurt doareoù.
Kommen n. (-s) : donedigezh b. ; *das Kommen und Gehen,* ar c'has-digas, ar mont-dont g., ar monedonea g., an troidelladoù lies., an tremen-distremen g., an dremeniri b., ar monedone g., an donemonea g., al loc'h hag ar morloc'h, al lavig g., ar gabal b., ar remu g., ar riboul g. ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Kommen und Gehen,* kas-digas a zo en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ.
kommend ag. : **1.** a zeu, o tont, kentañ ; *kommenden Dienstag,* dimeurzh a zeu, dimeurzh kentañ, dimeurzh o tont, a-benn dimeurzh ; *die kommenden Geschlechter,* ar rummadoù o tont (da zont, a zeu) lies., ar remziadoù o tont lies., ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies., ar c'hantvedoù o tont lies., ar re a zeuio war hol lerc'h lies. ; *die kommenden Zeiten,* an amzer da zont b., an dazont g. ; **2.** [dre skeud.] *er ist der kommende Mann,* diouzh irvi kentañ an den-se e c'haller diougan ez ay da bell, hervez m'en deus toullet an den-se e hent ez ay da bell, diwar taolioù kentañ an den-se e c'heller krediñ deor e ray berzh, an den-se a zo sin vat gant e zeroù.
Kommende b. (-,-n) : [relij.] komandiri b., komandouriezh b.
kommensurabel ag. : kengevrenn, kenvent, kenventus, a-vent, kenvuzul, kevuzul.
Kommentar g. (-s,-e) : displeg g., addispleg g., displegadenn b., addisplegadenn b., dezrevell b., evezhiadenn b., notenn b., askelenn b. ; *ich pfeife auf Ihren Kommentar !* chomit ho kaozioù ganeoc'h !
Kommentarzeile b. (-,-n) : [stlenn.] linenn evezhiadenn b., linenn askelenn b.
Kommentator g. (-s,-en) : displeger g., addispleger g.
Kommentatorin b. (-,-nen) : displegerez b., addisplegerez b.
kommentieren V.k.e. (hat kommentiert) : displegañ, addisplegañ, dezrevell ; *kommentierte Bibliografie,* levrlennadur dezrannañ g. ; *ein Fußballspiel kommentieren,* displegañ ur match mell-droad.
Kommers g. (es-,-e) : [skol-veur] evadeg b., lonkadeg b.
Kommersbuch n. (-s,-bücher) : [skol-veur] levr-kanaouennoù g.
Kommerzfernsehen n. (-s) : skinwel kenwerzhel g.
Kommerzialrat g. (-s,-räte) : [Bro-Aostria] kuzulier kenwerzh g.

Kommerzialrätin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] kuzulierez kenwerzh b.
kommerziell ag. : ... kenwerzh, kenwerzhel ; [labour-douar] *kommerzieller Anbau,* gounidegezh kenwerzhel b.
Kommerzienrat g. (-s,-räte) : kuzulier kenwerzh g.
Kommerzienrätin b. (-,-nen) : kuzulierez kenwerzh b.
Kommilitone g. (-n,-n) : kenstudier g., kamalad skol-veur g., kendiskibl g.
komminatorisch ag. : [gwir] ... gourdrouz, gourdrouzus.
Kommis g. (-,-) : [kenwerzh] komis g., implijad kenwerzh g.
Kommiss g. (-es) : [lu] P. arme b., P. skalf g. ; *beim Kommiss sein,* ober e goñje, ober e amzer soudard, ober e amzer, ober e vloaz, P. bezañ er skalf.
Kommissar g. (-s,-e) : komiser g., kefridiad g., kefridiour g., kengoriad g. ; *hoher Kommissar,* uhelgomiser g., komiser uhel g., Kefridiad-Meur Aozadur ar Broioù Unanet g., Kefridiad-Meur an A.B.U g.
Kommissär g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiser g., kefridiad g., kefridiour g., kengoriad g.
Kommissariat n. (-s,-e) : komiserdi g., komiserezh b., burev ar c'homiser g.
Kommissarin b. (-,-nen) : komiserez b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.
Kommissärin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiserez b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.
kommissarisch ag. : *kommissarischer Verwalter,* merour tredeog g. / merour tredeeg g. (Gregor), melestrour tredeeg g., merour amskaradour g., melestrour amskaradour g.
Kommissbrot n. (-s,-e) : bara soudard g.
Kommission b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] kemennadurezh b., fiziadur g., dellezad g., arvuziad g. ; *eine Ware in Kommission nehmen,* kemer marc'hadourezh e fiziadur, ober war-dro marc'hadourezh dre gemennadurezh (Gregor) ; **2.** bodad g., bodad-labour g., kengor g. ; *eine Kommission einsetzen,* sevel ur bodad-labour, sevel (krouiñ) ur c'huzul-enklask ; *die Gründung einer Kommission,* krouidigezh ur bodad b. ; *EU-Kommission,* Kengor Europa g. ; **3.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g.
Kommissionär g. (-s,-e) : skigner g., kefridiad g., kourater g., kemennad g., leuriad g., fiziadour g., hanterer g., hanterour g.
Kommissionärin b. (-,-nen) : skignerez b., kefridiadez b., kouraterez b., kemennadez b., leuriadez b., fiziadourez b.
kommissionieren V.k.e. (hat kommissioniert) : [Bro-Aostria] degemer.
Kommissionsbasis b. (-) : *auf Kommissionsbasis,* evit ur gopr-gwerzhañ, gant gopr-gwerzhañ, diouzh an arvuziad.
Kommissionsgebühr b. (-,-en) : [kenwerzh] gopr-gwerzhañ g., arvuziad g., dellezad g.
Kommissionsgeschäft n. (-s,-e) **/ Kommissionshandel** g. (-s) : kenwerzh gant gopr-gwerzhañ g./b., gwerzh diouzh an arvuziad b.
Kommisstiefel g. (-s,-) : [lu] botez soudard b., brodikin g.
Kommittent g. (-en,-en) : [kenwerzh, gwir] urzhier g., kefridier g.
Kommode b. (-,-n) : komodenn b.
Kommodität b. (-,-en) : aester g., aested b., aezhamant g.
Kommodore g. (-/-s,-n/-s) : **1.** [nij.] penn skouadrennig g. ; **2.** [merdead.] komodor g., ofiser a rez etre g.
kommun ag. : **1.** boas, boaziek, boutin, standur, eus an ordinaloù, ordinal ; **2.** [dre astenn.] displed.
kommunal ag. : ... kumun, ... ar gumun, kumunel.
Kommunalabgaben lies. : tailhoù evit ar gumun lies., tailhoù-kêr lies., truaj g., tailhoù lec'hel lies.
Kommunalpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn ar gumun g.
Kommunalsteuer b. (-,-n) : tailhoù evit ar gumun lies., tailhoù-kêr lies., truaj g., tailhoù lec'hel lies.
Kommunalwahlen lies. : mouezhiadeg evit dilenn ar guzulierien-gêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzul an ti-kêr b., voterezh evit dilenn kuzul an ti-kêr g.
Kommunarde g. (-n,-n) : [istor] paotr ar Gumun Ruz g., kumunad g., komunard g.
Kommunardin b. (-,-nen) : [istor] plac'h ar Gumun Ruz b., kumunadez b., komunardez b
Kommune b. (-,-n) : **1.** kumun b. ; **2.** [istor] *die Pariser Kommune,* Kumun Ruz Pariz b., Kumun Bariz b., ar Gumun Ruz b., ar Gumun b.
Kommunikation b. (-,-en) : kehentiñ g., kehenterezh g., daremprederezh g., kenere g., kehentadenn b., kehent g.
Kommunikationsmittel lies. : araezioù kehentiñ lies., kehentoù lies., kehenterezh g.
Kommunikationswissenschaften lies. : skiantoù ar c'hehentiñ lies., skiantoù ar pellgehentiñ lies.
Kommunion b. (-,-en) : **1.** unaniezh b., kenunvaniezh b. ; **2.** [relij.] komunion b., Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g. ; *die Kommunion empfangen, zur Kommunion gehen,* sakramantiñ, paskañ, komuniañ, mont da baskañ, mont da glask e bask, mont da gomuniañ, ober e bask, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, ober ur gomunion, mont da resev ; *seine erste heilige Kommunion abhalten,* ober e bask bihan, ober e baskoù bihan, ober e gomunion abred ; *jemandem die Kommunion spenden,* komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b., sakramantiñ u.b., paskañ u.b. ; *einem Kranken die Kommunion bringen,* kas ar gomunion d'unan klañv, kas e bask d'unan klañv ; *den Kranken und den Alten die heilige Kommunion bringen,* mont da sakramantiñ klañv pe gozh ; *jemandem die Kommunion verweigern,* reiñ korbell d'u.b., raskañ u.b. eus e bask ; *von der Kommunion ferngehalten werden,* kaout korbell, bezañ rasket eus e bask.
Kommunionbank b. (-,-bänke) : [relij.] taol-santel b., taol-sakr b., taol-fask b., taol ar Sakramant b.
Kommuniongebete lies. : [relij.] pedennoù evit ar gomunion lies. ; *die Kommuniongebete sprechen,* lenn ar pedennoù evit ar gomunion.
Kommunionkind n. (-s,-er) : [relij.] bugel hag a ra e bask kentañ g.
Kommuniqué n. (-s,-s) **/ Kommunikee** n. (-s,-s) : kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.
Kommunismus g. (-) : komunouriezh b., komunegezh b. ; *dem Kommunismus zugeneigt,* damgomunour ; *der*

Kommunismus chinesischer Prägung, ar gomunouriezh sinaat b. ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus,* ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalaouriezh ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu,* ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomimp d'ar gomunouriezh.

Kommunist g. (-en,-en) : komunour g. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus,* diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien.

kommunistisch ag. : komunour ; *kommunistische Partei,* kostezenn gomunour b., strollad komunour g. ; *kommunistischer Staat,* Stad komunour b. ; *kommunistische Zeitung,* kazetenn gomunour b. ; *das kommunistische System,* ar reizhiad komunour b. ; *prokommunistisch,* adukomunour.

kommunizieren V.gw. (hat kommuniziert) : **1.** kehentiñ ; **2.** [relij.] sakramantiñ, paskañ, komuniañ, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, resev ; **3.** [fizik] *kommunizierende Röhren,* listri kenereet lies., beselioù treugiet lies., listri kehent lies.

Kommutator g. (-s,-en) : [tredan] spanaer g., trec'haoler g.

kommutativ ag. : **1.** [gwir] keideskemmek ; **2.** [mat.] kantamsavat.

Komödiant g. (-en,-en) : **1.** komedian g., fentc'hoarier g., dremmour g., paotr-komedioù g. ; **2.** [gwashaus] farouell g., furlukin g., tad an ardoù g.

Komödiantentum n. (-s) : [gwashaus] furlukinerezh g.

Komödie b. (-,-n) : **1.** fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., komedi g. ; *die göttliche Komödie,* ar gomedienn zivin b. ; **2.** [dre skeud.] *Komödie spielen,* ober e gamm, c'hoari e glañv, ober an neuz, c'hoari an asavandenn gant u.b. ; **3.** [goapaus] *das war die reinste Komödie,* nag a gamambre a oa bet ! ne oa nemet termaji !

Komoren lies. : *die Komoren,* enezeg Komorez b., inizi Komorez lies., Komorez lies.

Kompagnon g. (-s,-s) : [kenwerzh] keveler g., kenezel g., kenseurt g., kompagnun g.

kompakt ag. : fetis, start, doues, tuzum, gay, stank.

Kompaktheit b. (-) : fetisted b., fetister g., stankted b., stankter, douester g., douested b., tuzumder g., tuzumded b.

Kompanie b. (-,-n) : **1.** [lu] kompagnunezh b., kevrenn b. ; **2.** [kenw.] kevredad g., kompagnunezh b. ; *die Firma Meyer und Kompanie,* an embregerezh Meyer ha kompagnunezh, an embregerezh Meyer hag all g.

Kompaniechef g. (-s,-s) : penn kompagnunezh g., penn kevrenn g.

Komparation b. (-,-en) : [yezh.] keverata dre uhelaat g.

komparativ ag. : dre geñveriañ, … keñveriañ ; *komparative Linguistik,* kenyezhoniezh b.

Komparativ g. (-s,-e) : [yezh., skeul an doareañ] derez uheloc'h g., usrez g.

Komparse g. (-n,-n) : isc'hoarier g., ledc'hoarier g.

Komparsin b. (-,-nen) : isc'hoarierez b., ledc'hoarierez b.

Kompass g. (-es,-e) : [merdead.] kompaz g., nadoz-vor b., spletenn-gompaz b. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden,* biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh.

Kompasshaus n. (-es,-häuser) : [merdead.] log an nadoz-vor b.

Kompassnadel b. (-,-n) : biz an nadoz-vor g., nadoz ar c'hompaz b., nadozenn ar c'hompaz b.

Kompassrose b. (-,-n) : rod an avelioù b., dremm an nadoz-vor b.

kompatibel ag. : **1.** kendere, a-zere, kenglotus, kembezus, henrezus ; **2.** [mezeg.] kempadus ; **3.** [stlenn.] keverlec'h.

Kompatibilität b. (-) : **1.** kenglotusted b., kendere g., kembezusted b., kenrezusted b. ; **2.** [mezeg.] kempadusted b. ; *genetische Kompatibilität* kempadusted hiloniel b., hilgempadusted b. ; *Kompatibilität der Blutgruppen,* kempadusted ar gwad b., gwadkempadusted b. ; **3.** [stlenn.] keverlec'h g., keverlec'hded b.

kompendiarisch ag. : berr-berr, krak-ha-berr, krenn, diverret, e berr gomzoù, e berr c'herioù.

Kompendium n. (-s, Kompendien) : diverradur g., krennadur g., krennad g., berradur g.

Kompensation b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g.

Kompensationspendel n. (-s,-) : momeder kevassaver g.

kompensieren V.k.e. (hat kompensiert) : **1.** digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb ; **2.** kempouezañ, reizhañ, keidañ, kevassav.

V.em. **sich kompensieren** (haben sich (t-rt) kompensiert) : en em gempouezañ.

Kompensierung b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g.

kompetent ag. : **1.** barrek, gouest, anaoudek, ampart, diampech, perzhek, gourdon ; **2.** [gwir] kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzhek, emouestlet, atebek ; **3.** [bev.] gougonek ; *kompetente Zellen,* kelligoù gougonek lies.

Kompetenz b. (-,-en) : **1.** barregezh b., gouestoni b., gouested b., ampartiz b. ; *das überschreitet meine Kompetenzen,* n'on ket barrek diouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh ; **2.** [gwir] kembeli b. dalc'h g., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebegezh b. ; *dies liegt nicht in meiner Kompetenz,* n'emañ ket en dalc'h ganin (em beli, em galloud) d'ober war-dro seurt traoù, emaon er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, en dic'halloud emaon, er blotoù emaon ; *strittige Kompetenz,* kembeli vreutaus b., gwir breutaus war un afer g. / beli vreutaus war un afer b. (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] mailh g., mestr g., mestr d'ober g., tad den g., den barrek g., tarin g., tarinez b. ; *er ist eine Kompetenz auf diesem Gebiet,* ur mailh eo war an dachenn-se, ki eo war an dachenn-se, ur mestr d'ober eo war an dachenn-se, hennezh a oar an dibenn eus an dra, un tad den eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se,

un tarin eo war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se ; **3.** [bev.] gougon g.

Kompetenzstreitigkeiten lies. : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

Kompilation b. (-,-en) : **1.** kendastum g. ; **2.** kendastumad g. ; **3.** [stlenn.] kempunadur g., kempunerezh g., kempunañ g.

Kompilator g. (-s,-en) : kendastumer g.

kompilieren V.k.e. (hat kompiliert) : **1.** kendastum ; **2.** [stlenn.] kempunañ.

Kompilierer g. (-s,-) : [stlenn.] kempuner g.

komplanar ag. : [mat.] kemplaen.

Komplement n. (-s,-e) : **1.** dilerc'h g., klokadur g., stagadenn b., ouzhpennadenn b., klokaenn b. ; **2.** [yezh.] renadenn b., klokaenn b. ; **3.** [mat.] klokamant g., serzhuzenn b.

Komplementär g. (-s,-e) : [kenwerzh] gougemenniad g.

Komplementärfarben lies. : livioù enebet lies., gourzhlivioù lies.

Komplementarität b. (-) : klokauster g., klokausted b., kenglokausted b., kenglokadur g.

Komplementärwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn serzhus g.

Komplementsystem n. (-s) : [bev.] reizhiad klokaennel b.

Komplementwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn serzhus g.

Komplet[1] n. (-/-s,-s) : [dilhad] abid plac'h g., dilhad penn-da-benn g.

Komplet[2] b. (-,-e) : [relij.] komplidoù lies., adc'housperoù lies.

komplett ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kaougant, leun, peurechu, peurc'hraet, krenn, kloz, treha-tre.

komplettieren V.k.e. (hat komplettiert) : klokaat, peurglokaat, peurober, peurleuniañ, peurdogañ.

Komplex g. (-es,-e) : **1.** kemplezh b., emskoulm g., kempleg g. ; *Minderwertigkeitskomplex,* kemplezh an istalvoudegezh b., kemplezh an tru b., emskoulm an izelder g. ; *Ödipuskomplex,* kemplezh Edip b. ; **2.** [tisav.] kemplezh b., stroll g., blokad g. ; *Häuserkomplex,* toullad tiez g., gronnad tiez g., tolpad tiez g., kenstroll tiez g., stroll savadurioù g., blokad tiez g., takad tiez g. ; **3.** liestra g. ; **4.** [greanterezh] kemplezh b. ; **5.** [kimiezh] kemplezh b., lieselfenn b.

komplex ag. : kemplezh, kemplegek, liespleg, liezek, fuilhet, mesket, luziet, luziek, kemplezhek, kendoueziek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek.

Komplexität b. (-) : kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kemplezhded b., kendoueziegezh b., lieselfennegezh b.

Komplexverbindung b. (-,-en) : lieselfenn b., kemplezh b.

Komplikation b. (-,-en) : **1.** luziadenn b., luz g., rouestl g., rouestladenn b., troidellerezh g. ; **2.** [mezeg.] rouestlad g. ; *operative Komplikation,* rouestlad oberatael g.

Kompliment n. (-s,-e) : **1.** meuleudi b., gourc'hemennoù lies. ; *jemandem Komplimente machen,* meuliñ u.b., tresañ ton d'u.b., gourc'hemennaouiñ u.b., ober gourc'hemennoù d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., reiñ e c'hourc'hemennoù d'u.b., reiñ fougeoù d'u.b., kas fougeoù d'u.b., troc'hañ fougeoù gant u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober fougasoù gant u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., fougasiñ u.b., lorc'hañ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ pour d'u.b., reiñ meuleudi d'u.b. ; *mein Kompliment !* gwellañ gourc'hemennoù ! va gwellañ gourc'hemennoù ! va gourc'hemennoù ! ; **2.** salud g., gourc'hemennoù a zegemer mat lies.

komplimentieren V.k.e. (hat komplimentiert) : **1.** pediñ ; *jemanden in den Sessel komplimentieren,* pediñ u.b. da azezañ ; *jemanden aus dem Zimmer komplimentieren,* pediñ u.b. da guitaat ar sal. ; **2.** *jemanden komplimentieren,* hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b.

Komplize g. (-n,-n) : **1.** kenwaller g., kendorfedour g., kenvuntrer g., kenlaer g., kengomper g. [*liester* kengompiri], lakez g. [*liester* lakezed / lakizien] ; **2.** kenseurt g., komper g. [*liester* kompiri].

komplizenhaft ag. : kenemglevet, emglevet, a genwall ; *komplizenhaftes Lächeln,* mousc'hoarzh kenemglevet g.

Komplizenschaft b. (-,-en) : kenwallerezh g., kenwall g.

komplizieren V.k.e. (hat kompliziert) : diaesaat, luziañ, rouestlañ, startaat, brellañ.

kompliziert ag. : **1.** luziet, diaes, rouestlet, fuilhet, skoemp, kemplezh, kemplezhek, kemplegek, kemmesket, troidellek, troidellus, troiellek, start ; *eine komplizierte Angelegenheit,* un afer skoemp ober ganti b., un afer luziet (diaes, rouestlet, fuilhet) b., un afer gwall iriennet he gwiad b., un afer mesket he neudennoù, un afer diaes da zirouestlañ b., ul luz g., ul luziadell b., ur gudenn fuilhet b. ; *eine Sache kompliziert angehen,* klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn, klask luziadennoù ; *komplizierter werden,* luziañ, dont da luziañ ; **2.** [mezeg.] *ein komplizierter Armbruch,* un torr rouestlet er vrec'h g.

Kompliziertheit b. (-) : liezegezh b., luziadur g., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., troidellegezh b., troidellerezh g.

Komplizin b. (-,-nen) : **1.** kenwallerez b., kendorfedourez b., kenvuntrerez b., kenlaerez b., kengomer b. ; **2.** kenseurtez b., komer b.

Komplott n. (-s,-e) : irienn b., iriennad b., stign g., steuenn b., kavailh g., kavailhad g., itrik g., komplidi b., ijin fall g., ardivinkoù lies. ; *ein Komplott gegen jemanden anzetteln, schmieden,* punañ (atizañ, sevel) un irienn a-enep u.b., irienniñ a-enep u.b., gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennoù a-enep u.b., punañ steuennoù a-enep u.b., kavailhañ a-enep u.b., itrikañ a-enep u.b., steuñviñ un irienn a-enep u.b., penefiañ a-enep u.b., lakaat toaz u.b. e go, itrikañ un taol-ganas bennak a-enep u.b. ; *ein Komplott braut sich zusammenn,* un irienn a zo e gor ; *ein Komplott aufdecken,* dizoleiñ un irienn ; *sie hatten ihn überredet, am Komplott teilzunehmen,* bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.

komplottieren V.gw. (hat komplottiert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh.

Komponente b. (-,-n) : kedrann g., lodenn b., parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kompozenn b. ; *wesentliche Komponente,* arventenn b.
komponieren V.k.e. (hat komponiert) : **1.** aozañ, fardañ, sevel ; **2.** [sonerezh] sonaozañ, sevel ; *aus dem Stegreif, aus dem Kopf, unvorbereitet, aus der Eingebung komponieren,* primaozañ ; *ich habe ein neues Lied komponiert,* savet em eus ur son nevez ; *ich habe eine Melodie komponiert,* savet em eus un ton ; *ein frisch komponiertes Lied,* ur ganaouenn nevez-savet b.
Komponieren n. (-s) : [sonerezh] sonaozerezh g., sonaozadur g., sonaozañ g.
Komponierkunst b. (-) : [sonerezh] sonaozouriezh b.
Komponist g. (-en,-en) : [sonerezh] sonaozour g. ; *„Ode an die Freude" des deutschen Komponisten Beethoven,* „kanenn d'al Levenez" gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez" gant ar sonaozour alaman Beethoven g.
kompossibel ag. : [preder, Leibniz] kenbosupl, kenveziadus.
komposit ag. : kemmesk, liesparzh ; *komposite Säulenordnung,* urzh kemmesk g., urzh ionek-korintek g.
Komposita *liester evit* **Kompositum**.
Kompositen lies. : [louza.] astereged lies., kompozeged lies.
Komposition b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] sonaozadenn g., aozadenn sonerezh b., sonadenn b., sonaozadur g. ; **2.** [tekn.] kenaoz g., kendeuzad g., meskad g., meskadenn b., touezenn b. ; **3.** [dre vras] kenaozadur g., aozadur g., kenaoz g.
Kompositum n. (-s, Komposita) : [yezh.] ger kevrennek g., kenstrollad g.
Kompost g. (-es,-e) : rotel g., pourteil g., baoz b., gardenn b. ; *mit Kompost düngen,* roteliñ ; *ausgereifter kompost,* rotel ble g. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden,* bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare.
Komposthaufen g. (-s,-) : bern rotel g., bern pourteil g.
kompostieren V.k.e. (hat kompostiert) : roteliñ ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren,* koublañ an teil.
Kompostierung b. (-,-en) : roteliñ g., rotelerezh g.
Kompostmiete b. (-,-n) : roteler g.
Kompott g. (-s,-e) : [kegin.] kaotigell b., yodenn b., yod frouezh g., yod avaloù g.
Kompottschale b. (-,-n) **/ Kompottschüssel** b. (-,-n) : plad yodenn g.
Kompresse b. (-,-n) : [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g.
Kompressibilität b. (-) : [fizik] hevoustr g.
Kompression b. (-,-en) : **1.** gwask g., gwaskadur g., kenwaskadur g., moustr g., moustradur g., moustridigezh b., gwaskañ g., kenwaskañ g., moustrañ g. ; **2.** [stlenn.] gwaskadur g., koazhañ g., koazhadur g. ; **3.** [mezeg.] amwask g. ; **4.** [bred.] dazbec'hiañ g.
Kompressionsstrumpf g. (-s,-strümpfe) : [mezeg.] loer amgovlañ b.
Kompressor g. (-s,-en) : moustrer g., gwasker g., kenwasker g.
komprimieren V.k.e. (hat komprimiert) : **1.** moustrañ war, gwaskañ war, strizhañ, kenwaskañ, amwaskañ ; **2.** [stlenn.] gwaskañ, koazhañ ; **3.** [bred.] dazbec'hiañ.
Komprimierung b. (-,-en) : [stlenn.] gwaskadur g., koazhañ g., koazhadur g.
Kompromiss g./n. (es,-e) ; kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., hanterad g., amziviz g. ; *mit jemandem ein(en) Kompromiss eingehen,* ober treuzvarc'had gant u.b., treuzvarc'hata gant u.b., skoulmañ un treuzemglev gant u.b., skoulmañ un amziviz gant u.b., erruout mat gant u.b. ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Kompromiss gefunden werden,* diaesterioù a bep seurt a skoilhas an amziviz.
kompromissbereit ag. : unvanus, prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo.
Kompromissbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b., unvanuster g.
Kompromissler g. (-s,-) : brizhyouleg g., krakyouleg g., spered bouk a zen g., lopagn g., pleger g.
kompromisslerisch ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ, laosk, lezober, brizhyoulek, krakyoulek, bresk, flav, gwan.
kompromisslos ag. : **1.** dibleg, diblegus, start, diaes ober outañ, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, dizunvanus ; *er ist ein Mensch mit kompromisslosem Charakter,* un den start eo, n'eus pleg ebet ennañ, dibleg eo, aheurtet eo, hennezh a zo un den diaes ober outañ, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, ne bleg james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ ; **2.** groñs, krak, krenn.
Kompromisslösung b. (-,-en) : kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g.
kompromittieren V.k.e. (hat kompromittiert) : **1.** arvariñ, lakaat en arvar ; **2.** divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, binimañ, reiñ gwallvrud da, dichekal, lakaat brud u.b. en arvar, arvariñ brud u.b..
V.em. : **sich kompromittieren** (hat sich kompromittiert) : lakaat e fri er wask, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da goll e vrud, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, lakaat e vrud en arvar, arvariñ e vrud.
kompromittierend ag. : arvarus.
Komtesse b. (-,-n) : kontez b.
Komtur g. (-s,-e) : [istor, relij.] komander g., komandour g.
Komturei b. (-,-en) : [relij.] komandiri b., komandouriezh b.
Konation b. (-,-en) : youlstriv g., brouer b., broueriezh b., broueriñ g.
konativ ag. : brouerek.
Konchoide b. (-,-n) : konkoid g.
Konchylien lies. : [loen.] kregin lies.
Konchyliologie b. (-) : kreginoniezh b.

Kondensat n. (-s,-e) : **1.** [kimiezh] kendouesad g. ; **2.** [fizik] glizhennad b.
Kondensation b. (-,-en) : **1.** [fizik] glizhennadur g., glizhenniñ g. ; **2.** [kimiezh] douesadur g., kendouesadur g., kendouesaat g.
Kondensationskeim g. (-s,-e) : kraoñell c'hlizhenniñ b.
Kondensationskern g. (-s,-e) : kraoñell c'hlizhenniñ b.
Kondensator g. (-s,-en) : **1.** [tredan.] dougell b., tredandougell b. ; **2.** [fizik] fetisaer g.
Kondensatorspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor dougell b./g.
kondensierbar ag. : **1.** [fizik] glizhennadus ; **2.** [kimiezh] kendouesadus.
kondensieren V.k.e. (hat kondensiert) : **1.** [fizik] glizhenniñ ; **2.** [optik] bodellañ ; *kondensiertes Licht,* luc'h bodellet g. ; **3.** [kimiezh] douezekaat, douesaat, kendouesaat ; **4.** [boued] koazhañ.
V.gw. (ist kondensiert) : [fizik] glizhenniñ.
Kondensor g. (-s,-en) : [fizik] ferenn vodellañ g., bodeller g.
Kondensmilch b. (-) : [kegin.] laezh dizouret g., laezh dizourennet g., laezh bec'hiet g., laezh koazhet g.
Kondensstreifen g. (-s,-) : [nij.] ledenn nijerez b., roudenn nijerez b., bandennad wenn war-lerc'h un nijerez b.
Kondenswasser n. (-s) : glizhenn b.
Kondition b. (-,-en) : **1.** stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., statur b. ; *er hat Kondition,* anal en deus, hir eo e anal, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched) emañ, butun a zo gantañ ; *er hat eine schwache Kondition,* n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), peñver eo an temz anezhañ, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh ; **2.** [kenwerzh] diferadenn b., diviz g. ; **3.** post-labour g.
konditional ag. : arzivizek, diwar ziviz, dindan diviz, amplegadek ; [skiantoù] *konditionale Wahrscheinlichkeit,* tebegezh amveziadek b.
Konditional g. (-,-e) **/ Konditionalis** g. (-) : [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g. ; *der hypothetische Konditional,* ar gallus g., an doare divizout bremañ g.
Konditionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn divizout b., lavarenn divizout b.
konditionell ag. : *sellit ouzh* **konditional**.
konditionieren V.k.e. (hat konditioniert) : **1.** [bred.] darblegañ ; *konditionierter Reflex,* emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g. ; *jemanden konditionieren,* merat u.b., ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b. ; **2.** [tekn.] fesoniñ, arbarañ, stuziañ.
Konditionierung 1. [bred.] darblegañ g., darblegerezh g., darblegadur g. ; *Konditionierung der Reflexe,* darblegerezh an damougoù g. ; *klassische Konditionierung nach Pawlow,* darblegerezh pavlovek g. ; **2.** [tekn.] fesonidigezh b., arbarañ g., stuziañ g.
Konditionsschwäche b. (-,-n) : taol-dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b.
Konditionstraining n. (-s,-s) : gourdonerezh evit nerzhaat e gorf g.
Konditor g. (-s,-en) : koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.
Konditorei b. (-,-en) : pastezerezh b., koñfizerezh b., gwastellerezh b., stal-bastezer b.
Konditorwaren lies. : pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g. ; *Konditorwaren zubereiten,* pastezañ.
Kondolenz b. (-,-en) : kengañv g., gourc'hemennoù a gengañv lies.
Kondolenzbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a gengañv b.
Kondolenzkarte b. (-,-n) : kartenn gengañvaouiñ b.
kondolieren V.gw. (t-d-b) (hat kondoliert) : *jemandem kondolieren,* lavaret (kas) e c'hourc'hemennoù a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ d'u.b.
Kondom g./n. (-s,-e) : stevell b., kondom g., tog g., bazaouenn-bich b., [*liester* bazoù-pich].
Kondominium n. (-s,Kondominien) : kondominiom g., kenveli b.
Kondor g. (-s,-e) : [loen.] kondor g., bultur meur g.
Kondukteur g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kontroller g.
Konduktion b. (–) : [fizik] readur g.
Konduktor g. (-s,-en) : [fizik] heñcher-tredan g., kunduer g., reell b.
Kondylom n. (-s,-e) : [mezeg.] kondilom g.
Konen *liester evit* **Konus**.
Konfekt n. (-s,-e) : [kegin.] sukraj g., koñfizerezh g., madig g., drajez str., P. lipadurezhioù lies.
Konfektion b. (-,-en) : dilhaderezh g., kemenerezh g., aozerezh dilhad g.
Konfektionär g. (-s,-e) : dilhader g.
Konfektionsgeschäft n. (-s,-e) : stal-dilhad b.
Konfektionsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Konfektionsgröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?
Konfektionskleidung b. (-,-en) : dilhad prest da wiskañ g., P. dilhad graet ha tout g. ; *Hersteller von Konfektionskleidung,* dilhader g.
Konferenz b. (-,-en) : kendiviz g., emziviz g., diviz g., kuzuliadeg b., prezegenn b., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b. ; *internationale Konferenz,* kuzuliadeg etrebroadel b.
Konferenzmanie b. (-) : *sie hat eine Konferenzmanie,* paket he deus terzhienn ar bodañ-divodañ, paket he deus preñv ar bodañ-divodañ, gant terzhienn ar bodañ-divodañ emañ, gant follezh ar bodañ-divodañ emañ.
Konferenzraum g. (-s,-räume) : sal ar prezegennoù b.
Konferenzschaltung b. (-,-en) : kendiviz liestuek g., pellbrezegenn b.
Konferenzteilnehmer g. (-s,-) : perzhiad en ur c'hendiviz g.
konferieren V.gw. (hat konferiert) : divizout, kendivizout, emguzuliañ, emzivizout ; *mit jemandem konferieren,* emzivizout gant u.b.
Konferve b. (-,-n) : [louza.] bleud-dour g., fastoù lies., volfank g., aoulin g., glandour g.
Konfession b. (-,-en) : [relij.] kredenn b., feiz b. ; *lutherische Konfession,* luteregezh b., feiz luterat b., kredenn luterat b.
konfessionell ag. : relijiel, kredennel, … kredenn.
konfessionslos ag. : digredenn, direlijion.
Konfessionsschule b. (-,-n) : skol relijiel b., skol gristen b., skol gredennel b.

Konfetti lies. *pe* n. (-/-s) : tammoùigoù paper lies., koñfeti str. ; *es regnete Konfetti,* tammoùigoù paper a c'hlavenne, koñfeti a gouezhe evel glav.
Konfiguration b. (-,-en) : **1.** reizhidigezh b. ; **2.** [stlenn.] kefluniadur g., kefluniad g., kefluniañ g.
konfigurierbar ag. : [stlenn.] kefluniadus.
konfigurieren V.k.e. (hat konfiguriert) : **1.** reizhañ ; **2.** [stlenn.] kefluniañ.
Konfirmand g. (-en,-en) : [relij.] paotr da vezañ kouzoumennet g., danvez kouzoumennad g.
Konfirmandenunterricht g. (-s) : [relij.] katekiz g.
Konfirmandin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h da vezañ kouzoumennet b., danvez kouzoumennadez b.
Konfirmation b. (-,-en) : **1.** kadarnadur g., dervadur g., diogeladur g., gwiriekadur g. ; **2.** [relij.] kouzoumenn b., konfirmasion b., sakramant an olev g.
konfirmieren V.k.e. (hat konfirmiert) : **1.** kadarnaat, diogeliñ, dervaat, aprouiñ, gwiriekaat, suraat ; **2.** [relij.] kouzoumenniñ ; *er ist konfirmiert worden,* kouzoumennet eo bet ; *konfirmiert werden,* bezañ kouzoumennet, [dre fazi P.] ober e bask kentañ, paskañ.
Konfiserie b. (-,-n) : [Bro-Suis] koñfizerezh b., gwastellerezh b.
Konfiskation b. (-,-en) : [gwir] kenkizadur g., diberc'hennadur g., dalc'h g., seziz g.
konfiszieren V.k.e. (hat konfisziert) : kenkizañ, rekizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), aloubiñ, lemel [udb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e, diberc'hennañ, skrapat.
Konfitüre b. (-,-n) : [kegin.] koñfitur g., kaotigell b.
Konfitürenfabrik b. (-,-en) : koñfiturerezh b.
Konfitürenherstellung b. (-) : koñfiturerezh g.
Konflikt g. (-s,-e) : kenniñv g., bec'h g., luz g., c'hoari g., tabut g., trouz g., dael b., glazentez b., treflez g., broc'h g., stourm g., kenstourm g., reuz g., skrap g., brete g., arguz g., rendael g. ; *mit jemandem in Konflikt geraten,* sevel trouz (dael, glazentez, treflez, broc'h, stourm, reuz, skrap, jeu, rendael) etre an-unan hag unan all, sevel arguz etre an-unan hag unan all (Gregor), mont e brete gant u.b., mont e kenniñv gant u.b. ; *mit dem Gesetz in Konflikt geraten,* kaout kudennoù gant ar justis ; *sich mit jemandem im Konflikt befinden,* bezañ e brete gant u.b. ; *einen Konflikt entschärfen,* sioulaat an traoù, plaenaat an traoù, dizarbenn un arguz, kompezañ ur rendael ; [Freud] *Konflikt zwischen den triebhaften Impulsen des Es und dem strengen bewertenden Über-Ich,* kenstourm bred g. ; [lu, polit.] *bewaffneter Konflikt,* brezel g. ; *internationaler bewaffneter Konflikt,* brezel a-ziavaez g., stourm armet etre meur a riez g.
konfliktgeladen ag. : kenniñvek ; *konfliktgeladene Beziehungen,* darempredoù kenniñvek lies.
Konfliktherd g. (-s,-e) : toull freuz ha reuz g., toull tennderioù g., poberezh b.
Konfliktivität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.
Konfliktsituation b. (-,-en) : plegenn genniñvel b., diemglev g., darempredoù tenn lies., aergelc'h broutac'hus g., stad an traoù eus ar re washañ b., trouz trubuilhoù bras g., kevenebiezh b., tennderioù lies.
Konfliktstoff g. (-s,-e) : peadra da blantañ tan ha brezel etre an dud g., abeg tennderioù g., draen-fuilh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g.
Konfliktualität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.
Konföderation b. (-,-en) : kengreriad g., kengevread g.
konföderieren V.k.e. (hat konföderiert) : kengreriañ, kengevreañ, kengevrediñ.
V.em. **sich konföderieren** (haben sich (t-rt) konföderiert) : kengreriañ, kengevreañ, kengevrediñ.
Konföderierte(r) ag.k. g./b. : [istor ar Stadoù-Unanet] *die Konföderierten,* ar Re Gengreriet lies.
konform ag. : kenglot, kenglotus, kendegouezhus, unvan, kenfurm, kenstumm, reizh, reol.
Konformationsanalyse b. (-,-n) : [kimiezh] elfennerezh kenstaladel g.
Konformismus g. (-) : kensentegezh g., kemplegouriezh b.
Konformist g. (-en,-en) : kensentour g., kemplegour g., Yann ar peul g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.
Konformistin b. (-,-nen) : kensentourez b., kemplegourez b., spered heul-heul a blac'h b., spered sentidik a blac'h b.
konformistisch ag. : kensentour, kemplegour, heulius, heul-heul, sentidik.
Konformität b. (-) : reizhwirded b., reizhaoz g., reolded b., kenfurmded b., kenfurmegezh g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *soziale Konformität,* kemplegerezh g., reolded kevredigezhel b.
Konfrontation b. (-,-en) : **1.** rendael b., tabut g., gourdrouz g., saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., bec'h g., taol-bec'h g., difframm g., tousmac'h g. ; **2.** keñveridigezh b., keñveriadur g. ; **3.** [gwir] kendaladur g.
Konfrontationskurs g. (-es,-e) : *mit jemandem auf Konfrontationskurs gehen,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b.
konfrontieren V.k.e. (hat konfrontiert) : **1.** lakaat e paravis, keñveriañ, tostaat, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, paraviziñ an eil ouzh egile, enebiñ, lakaat udb enep unan all, degas udb enep unan all ; **2.** *mit etwas konfrontiert sein,* kaout d'ober gant udb, kaout bec'h gant udb, kaout neud da zirouestlañ gant udb, bezañ lakaet diaes gant udb, kaout darbar gant udb, kaout trabas gant udb, bezañ strobet e spered gant udb, kaout ur gempenn gant udb, kaout gwe gant udb, bezañ darbaret gant udb ; **3.** [gwir] kendalañ.
konfus ag. : disklaer, luziet, rouestlet, displann, kudennek, mesket, kenluziet ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch,* ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù !
Konfusion b. (-,-en) : **1.** kemmesk g., luzierezh g., luziadeg b., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g.,

meskadeg b., dizurzh g., stad luziet an traoù b., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., diluzioù lies., troidellegezh b., troidellerezh g. ; **2.** displannded b., displannder g.
Konfuzianismus g. (-) : koñfusiourezh b.
Konfuzius g. : Koñfusius g.
Konga b. (-,-s) : [sonerezh] konga g.
kongen ag. : [bev.] kengenek.
Kongestion b. (-,-en) : [mezeg.] darwazh g., P. tanijenn b. ; *aktive Kongestion,* darwazh oberiat g. ; *passive Kongestion,* darwazh gouzañvat g.
kongestiv ag. : [mezeg.] darwazhus.
Konglomerat n. (-s,-e) : **1.** yoc'had g., kenfetisadur g., dastolpad g., torpezad g., torpezennad b. ; **2.** [douar.] kendorpez str., kendorpezenn b., karregad kendorpezet b.
konglutinieren V.k.e. (hat konglutiniert) : kengludañ.
Kongo[1] g./n. (-/-s) : [bro] *Kongo, der Kongo,* Kongo b.
Kongo[2] g. (-/-s) : [stêr] Kongo g. ; *der Kongo,* ar C'hongo g.
Kongregation b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b., kongregadur g.
Kongregationist g. (-en,-en) : [relij.] kongregadurour g.
Kongress g. (-es,-e) : **1.** kendalc'h g., azezoù lies., kembod g., bodadeg b. ; [istor] *Wiener Kongress*, bodadeg veur Vienna b., kendalc'h Vienna g. ; *der Internationale Keltische Kongress,* ar C'hendalc'h Keltiek Etrebroadel g. ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen, der Kongress findet in Düsseldorf statt,* dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ ; **2.** [polit.] Kongres g. ; *der Amerikanische Kongress,* ar C'hongres Amerikan g.
Kongressabgeordnete(r) agk. g./b. : [polit.] kongresad g. [*liester* kongresaded, kongresidi], kongresadez b.
Kongressteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g.
Kongresszentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn ar c'hendalc'hioù b., palez ar c'hendalc'hioù g.
kongruent ag. : **1.** kendegouezhus, kenglot ; *kongruent sein,* klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, kendereout, bezañ an eil diouzh egile, degouezhout mat an eil gant egile, kendegouezhout, bezañ azas an eil ouzh egile ; **2.** [fizik, mat.] kewez ; *kongruente Zahlen,* niveroù kewez lies. ; *kongruenter Schmelzpunkt,* teuzverk kewez g. ; **3.** [yezh.] kenglot, kenglotus.
Kongruenz b. (-,-en) : **1.** kendegouezh g., kemblac'h g. ; **2.** kenskouer b. ; **3.** [mat.] kewez g., kewezded b. ; **4.** [yezh.] kenglotadur g., kedoriadur g.
kongruieren V.gw. (hat kongruiert) : kendegouezhout, kenglotañ, kendereout.
Konidie b. (–,-n) / **Konidiospore** b. (–,-n) : konidi str., konidienn b.
K.-o.-Niederlage b. (-,-n) : [sport] faezhidigezh dre gao b.
Konifere b. (–,-n) : [louza.] avalpineg g.
König g. (-s,-e) : **1.** roue g. [*liester* roueed, rouaned, rouanez, rouizien], ri g. ; *seine Majestät der König,* e Veurdez ar roue b. ; *König der Bretonen,* roue war ar Vreizhiz g. ; *König von Gottes Gnaden,* roue dre c'hras Doue (a-berzh Doue) g. ; *konstitutioneller König,* roue dindan lezenn g. ; *der ehemalige König,* an ezroue g., ar roue kozh g. ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht, die weder Könige noch Fürsten verschonte,* ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardoniñ roue na priñs ; *der Löwe ist der König aller Tiere,* roue al loened eo al leon, al leon eo roue al loened ; **2.** [kozh] *des Königs Rock anziehen,* mont da soudard ; **3.** [kr-l] *unter den Blinden ist der Einäugige König,* e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue - pep kouilhourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar c'hamm a wel e damm - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini ; *jeder Hahn ist König auf seinem Mist,* pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di ; *der König ist tot, es lebe der König,* marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez - ur beleg marv, ... unan all en e lec'h ; **4.** [kartoù] roue g. [*liester* rouizien] ; *mit einem König stechen,* troc'hañ gant ur roue ; *er hat drei Könige in der Hand,* tri roue a zo en e c'hoari ; **5.** [echedoù] *Schach dem König,* bec'h d'ar Roue ; **6.** [stered.] *die drei Könige,* ar Rastell b., an Tri Roue lies. ; **7.** [relij.] *die Heiligen Drei Könige,* an Tri Roue lies. ; *der König der Könige,* Roue an holl Rouaned g.
Königin b. (-,-nen) : **1.** rouanez b. ; *die Königin von England,* rouanez Bro-Saoz b. ; *ihre Majestät die Königin,* he Meurdez ar rouanez b. ; *regierende Königin,* rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; *die Königin meines Herzens,* rouanez va c'halon b. ; *die Rose, Königin aller Blumen,* ar rozenn, rouanez an holl vleunioù b. ; **2.** [loen.] mamm b. ; *die Königin im Bienenstock,* ar vamm-wenan b. ; **3.** [dre heñvel., kartoù] damez b. ; *er spielt die Herzkönigin aus,* lakaat a ra an damez keur war an daol.
Königinmutter b. (-,-mütter) : *die Königinmutter,* ar rouanez-vamm b., ar rouanez mamm d'ar roue b., mamm ar roue b. (Gregor).
Königinwitwe b. (-,-n) : *die Königinwitwe,* ar rouanez enebarzherez b., intañvez ar roue b., an intañvez d'ar roue b., intañvez ar roue kozh b. (Gregor).
königlich ag. : **1.** roueel, ... ar roue, real ; *das königliche Schloss,* palez ar roue g. ; *seine Königliche Hoheit,* e Uhelded ar roue b. ; **2.** [dre skeud.] hollgaer, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a g., tarin a g. ; *ein königliches Mahl,* meuzioù beleien lies., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., ur pabor a bred g., un tarin a friko g./b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *ein königliches Geschenk,* ur prof hollgaer (eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn) g., ur pabor a brof g., ur prof ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur prof a-stroñs g.
Königreich n. (-s,-e) : rouantelezh b. ; *das bretonische Königreich,* rouantelezh Breizh b. ; *das französische Königreich,* bro ar flourdiliz b., rouantelezh Bro-C'hall b. ; *das Vereinigte Königreich,* ar Rouantelezh-Unanet b. ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten,* irienniñ adsevel ar rouantelezh.
Königsadler g. (-s,-) : [loen.] erer meur g.
Königsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] rouanez-ar-renetez b., aval renetez g.
königsblau ag. : glas-roue.

Königsblume b. (-,-n) : [louza.] pivoena b., roz-sant-Erwan str.
Königsbote g. (-n,-n) : missus dominicus g. [*liester* missi dominici], kannad ar roue g.
Königsdomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.
Königsfarn g. (-s,-e) : [louza.] : raden-real str., raden-dour str.
Königsfasan g. (-s,-e/-en) : [loen.] fazan-lid g.
Königsfischer g. (-s,-) : [loen.] **1.** diredig sant Gwennole g., moualc'h-arc'hant b., evn-sant-Nikolaz g. ; **2.** satanig g. ; **3.** gouelan g.
Königsgemahlin b. (-,-nen) : rouanez pried b., rouanez kenseurt b.
Königskerze b. (-,-n) : [louza.] *kleinblütige Königskerze,* dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezuz lies. ; *schwarze Königskerze,* gore-zu b.
Königskraut n. (-s) : [louza.] bazilik g.
Königskrone b. (-,-n) : kurunenn roue b.
Königsmord g. (-s,-e) : lazh roue g.
Königsmörder g. (-s,-) : lazher roue g.
Königsname g. (-ns,-n) : anv a roue g.
Königspaar n. (-s,-e) : *das Königspaar,* ar roue hag ar rouanez.
Königspalast g. (-es,-paläste) : palez ar roue g.
Königsrat g. (-s) : kuzul ar roue g.
Königsschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ejen b., boa moustrer g.
Königssohn g. (-s,-söhne) : mab ar roue g., mab d'ar roue g.
Königssteuer b. (-) : tailh ar roue b., taos ar roue g., droedoù ar roue lies.
Königstiger g. (-s,-) : [loen.] keurgazh en-gwirion g., tigr meur g.
Königstochter b. (-,-töchter) : merc'h ar roue b., merc'h d'ar roue b.
königstreu ag. : roueelour, feal d'ar roue, gwenn.
Königstreue(r) ag.k. g./b. : roueelour g., gwenn g. ; *die Revolutionäre und die Königstreuen,* ar re c'hlas hag ar re wenn.
Königswasser n. (-s) : [kimiezh] dour real g.
Königsweg g. (-s,-e) : [dre skeud.] hent distrafuilh ha sur g., hent meur (Gregor) g., diskoulm burzhudus g.
Königsweihe b. (-,-n) : [loen.] barged ruz g.
Königswürde b. (-) : roueelezh b., briegezh a roue b.
Königtum n. (-s,-tümer) : **1.** roueelezh b., briegezh a roue b. ; *das war der Abgesang des Königtums,* kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se ; **2.** rouantelezh b.
konisch ag. : **1.** pikernek, begek, krennbikernek, kerniek, kernvegek, brinikennek, krennvegek ; *konische Innenbohrung,* toulladur kerniek g. ; **2.** [mat.] kernennek.
Konizität b. (–) : kernennegezh b.
Konjektur b. (-,-en) : martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakad g., goulakadenn b.
konjizieren V.k.e. (hat konjiziert) : goulakaat, martezeadiñ, martezeañ.
Konjugation b. (-,-en) : **1.** [yezh.] argenañ g., argenad g., displegadur g. ; **2.** [kimiezh] keveiladur g.
konjugierbar ag. : [yezh.] argenadus, displegadus, hag a c'heller displegañ.
konjugieren V.k.e. (hat konjugiert) : **1.** [yezh.] argenañ, displegañ, distilhañ ; **2.** [kimiezh] keveilañ ; *konjugierte Säure,* trenkenn geveilet b. ; **3.** [optik] keveilañ ; *konjugierte Punkte,* poentoù keveilet lies. ; **4.** [fizik] keveilañ ; *Ladungen konjugieren,* keveilañ bec'hiadoù ; *konjugierte Größen,* brasterioù keveilet lies., mentennoù keveilet lies.
Konjugierprogramm n. (-s,-e) : [stlenn., yezh.] argener g.
Konjunktion b. (-,-en) : [yezh.] stagell b., kevarzhell b. ; *beiordnende Konjunktion,* stagell-genurzhiañ b., stagell-kenurzhiañ b. ; *unterordnende Konjunktion,* stagell-isurzhiañ b. ; *zusammengesetzte Konjunktion,* stagell gevrennek b. ; *adversative Konjunktion,* kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b. ; *disjunktive Konjunktion,* kevarzhell disglenel b., stagell disrannañ b.
Konjunktionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur stagell isurzhiañ b.
Konjunktionalwendung b. (-,-en) : [yezh.] troienn stagell b. ; *unterordnende Konjunktionalwendung,* troienn stagell isurzhiañ b.
Konjunktiv g. (-s,-e) : [yezh.] doare-divizout g., doare-sujañ g., subjonktiv g.
Konjunktivitis b. (-) : [mezeg.] kevresaefo g., koñjoñtivitenn b., blennoftalmiezh b.
Konjunktur b. (-,-en) : stad an traoù b., kendarvoud g., plegenn b., degouezh g., tuez g., saviad g. ; *nach der heutigen Konjunktur,* diouzh red an traoù hiziv ; [kenw., armerzh] plegenn armerzhel b. ; *günstige Konjunktur,* avel a-du g., avel vat g., apoue g., plegenn tuet mat b. ; [polit.] *politische Konjunktur,* tuez politikel g., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b.
konjunkturell ag. : ... ar blegenn, diouzh stad an traoù, tuezel.
Konjunkturforscher g. (-s,-) : tuezour g.
Konjunkturtief n. (-s,-s) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.
Konkatenation b. (-) : [stlenn.] arrevellañ g.
konkatenieren V.k.e. (hat konkateniert) :[stlenn.] arrevellañ.
konkav ag. : argevek, kleuziek.
Konkavität b. (-) : argevegezh b., argev g.
Konkavspiegel g. (-s,-) : melezour argevek g., melezour kleuziek g.
Konklave n. (-s,-n) : [relij.] sened-kardinaled g., konklav g.
Konklavist g. (-en,-en) : [relij.] konklavad g. [*liester* konklavaded].
konkludent ag. / **konklusiv** ag. : klozus, … klozañ.
Konklusion b. (-,-en) : heuliad g., dezastum g., dezastumad g., dezastumidigezh b., kendastum g. ; *Konklusion eines Syllogismus,* dianvarr g.
konkordant ag. : kenglot ; *konkordante Gesteinsschichtung,* gweleadur kenglot g.
Konkordanz b. (-,-en) : **1.** meneger g., marilh g. ; **2.** kenglot g., kenglotadur g., kendegouezh g.
Konkordanztabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

Konkordat n. (-s,-e) : **1.** [polit., relij.] emglev etre an Iliz hag ar Stad g., konkordat g. ; **2.** [Bro-Suis] *interkantonales Konkordat,* emglev etre ar c'hantonoù g.
Konkrement n. (-s,-e) : [mezeg.] kaledad maenek g., fetisad g. ; *Harnsteine sind Konkremente,* kaledadoù maenek a zo eus ar grouan a furm el lounezhi an dud
konkret ag. : **1.** louer, louerel, louerek, fetis, danvezel, heverz, traanver ; *konkretes Wort,* ger fetis g., ger traanver g., anv louer g. ; **2.** [dre skeud.] gwir, gwirion, gwirvoudek, real ; *im konkreten Fall,* en dro-se, ma teufe d'an dra-se c'hoarvezout, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor) ; **3.** [preder., Sartre] *das Konkrete,* ar fetisad g., al louer g., al louerelezh b.
Konkretion b. (-,-en) : **1.** kaledadur g., fetisadur g. ; **2.** [maenoniezh] fetisad g.
konkretisieren V.k.e. (hat konkretisiert) : ezplekaat, sklaeraat, disklêriañ, displegañ, dispakañ, diskouez sklaer hag anat, ditourañ, louerelaat.
Konkretisierung b. (-,-en) : **1.** ezplekaat g., disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g., displegadenn b., displeg g., displegañ g., sklaeriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijennadur g., louerelaat g. ; **2.** [gwir.] *Konkretisierung der Strafzumessung,* hinienneladur ar c'hastizoù g.
Konkubinat n. (-s,-e) : serc'herezh g., P. riboderezh g.
Konkubine b. (-,-n) : serc'h b., adwreg b., oriadez g., mestrez b., gwreg kleiz b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b.
Konkurrent g. (-en,-en) : kevezer g., kenstriver g., kengourener g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] keveler g.
Konkurrenz b. (-,-en) : kevezerezh g., helebini g., kendamouez g., kenstriverezh g., kenoaz b., kevez g. ; *freie Konkurrenz,* frankkevezañ g., frankkevezerezh g., frankiz kevezañ b. ; *einander Konkurrenz machen,* kevezañ an eil ouzh egile, bezañ a-genstriv an eil gant egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo ; *die Konkurrenz ist groß,* mall 'zo war ar plasoù ; [kenw.] *billiger verkaufen als die Konkurrenz,* reiñ gwelloc'h marc'had ; *er kauft bei der Konkurrenz,* prenañ a ra e ti ar c'hevezer.
Konkurrenzdruck g. (-s) : gwask kevezel g.
konkurrenzfähig ag. : kevezus, war renk ar re all, gouest da c'hoari ouzh ar re all ; *konkurrenzfähiger Preis,* priz war renk ar re all g. ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.
Konkurrenzfähigkeit b. (-) : kevezusted b.
Konkurrenzgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] ti ar c'hevezer g., stal gevezer b., kevezer g.
Konkurrenzkampf g. (-s) : kevezerezh g.
Konkurrenzkapitalismus g. (-) : kevalaouriezh kevezel b.
konkurrenzlos ag. : **1.** kuit a bep kevezerezh ; **2.** en tu all da bep kevezerezh.
Konkurrenzmarkt g. (-s) : kevezouriezh b., nevid kevezel g.
Konkurrenzmechanismus g. (-,-mechanismen) : doare mont-en-dro ar c'hevezerezh g., argerzh ar c'hevezerezh g.
Konkurrenzunternehmen n. (-s,-) : embregerezh kevezer g., kevezer g.
konkurrenzieren [Bro-Aostria, Bro-Suis] : V.gw. (hat konkurrenziert) : kevezañ, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.
V.k.e. : *jemanden konkurrenzieren,* kevezañ ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, mont e kevez ouzh u.b.
konkurrieren V.gw. (hat konkurriert) : kevezañ, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.
Konkurs g. (-es,-e) : [kenw] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *in Konkurs gehen, in Konkurs geraten, Konkurs machen,* ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziañ, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; *er hat Konkurs gemacht,* freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, aet eo dreist penn e draoù, filet en deus e stal ; *Konkurs anmelden, Konkurs beantragen,* disklêriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal ; *die Gaststätte hat Konkurs gemacht,* aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr ; *gerichtlicher Vergleich nach einem Konkursantrag,* azreizhadur barnerezhel g.
Konkursanmeldung b. (-,-en) : disklêriadur ar freuz-stal g.
Konkurserklärung b. (-,-en) : embannidigezh ar freuz-stal b.
Konkurseröffnung b. (-,-en) : digoradur an argerzhad freuz-stal g., digoradur an azreizhadur barnerezhel g.
Konkursforderung b. (-,-en) : **1.** arc'hant dleet da-heul ur freuz-stal g. ; **2.** arc'hadur arc'hant da-heul ur freuz-stal g., goulenn arc'hant da-heul ur freuz-stal g.
Konkursgläubiger g. (-s,-) : kredour an hini freuzet e stal gantañ g., kredour ar fellad g.
Konkursmasse b. (-,-n) : kaoudoù a chom goude ur freuz-stal lies., fredoù a chom goude ur freuz-stal lies.
Konkursverfahren n. (-s,-) : argerzhad freuz-stal g., azreizhadur barnerezhel g.
Konkursverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] pilwerzh freuz-stal g.
Konkursverwalter g. (-s,-) : abienner g., azreizher barnerezhel g., leuriad dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnerezhel g.
Konnektionnismus g. (-) : [skiantoù] kennaskouriezh b.
Konnektionnist g. (-) : [skiantoù] kennaskour g.
konnektionnistisch ag. : [skiantoù] kennaskouriel.
können Verb skoazellañ doareañ (kann / konnte // hat gekonnt / hat [anv-verb +] können) : **1.** gallout, bezañ gouest da, tizhout, gouzout, bezañ akuit da, bezañ barrek da, bezañ evit, bezañ mat da, bezañ moaien d'an-unan da, bezañ posupl d'an-unan [ober udb] ; *das kannst du ja auch,* gouest out d'ober kenkoulz ivez ; *dieses Kind kann schon gehen,* ar bugel-se a c'hell mont e-unan dija, ar bugel-se a c'hell mont diskrog dija, ar bugel-se a oar mont diskrog dija, ar bugel-se a zo akuit da vale ; *mit*

dem linken Arm kann er nicht sägen, n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket moaien dezhañ da heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket tu dezhañ heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz) ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ? ; *ich kann ihnen nichts geben,* ne'm eus mann da reiñ dezho ; *ohne Sauerstoff kann das Feuer nicht brennen,* hep oksigen n'eus tan ebet, hep oksigen e voug an tan ; *diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh, moaien 'zo da lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *ich fahre hin, sobald ich kann,* mont a rin di pa gavin va zu ; *ich hätte sie getragen, wenn ich nur gekonnt hätte,* o douget em bije ma vijen bet gouest d'ober ; *wenn er es tun kann,* mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *niemand kann zwei Herren dienen,* nikun ne c'hall servijañ daou vestr war un dro, den ned eo evit servijañ daou vestr ; *ich kann doch nicht überall zupacken,* ne c'hallan ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'hallan ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'hallan ket bezañ war un dro er foar hag er park, unan a zaou, ne c'hallan ket lazhañ div c'had gant un tenn ; *hier stehe ich, ich kann nicht anders* (Luther)*,* amañ emaon, ne c'hallan ket lavaret un dra all ; *soviel er nur konnte,* endra c'halle, kement ha ma c'halle, herrañ ma c'halle, her da ma c'halle, keit ha ma c'halle, ar pezh ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, dre ma c'halle, mar gouie, ma ouie, diouzh e washañ ; *er arbeitete so schnell er nur konnte,* labourat a rae mar gouie, labourat a rae diouzh e washañ ; *ich habe nicht kommen können,* n'em boa ket tizhet dont, n'em boa ket gellet dont ; *können Sie mir helfen ?* ha gallout a rit sikour ac'hanon ? ha tu a zo deoc'h da sikour ac'hanon ? ; *er kann nichts dafür,* kement-se n'emañ ket en e zalc'h (n'eo ket e dalc'h gantañ) ; *er kann nicht hinein,* ne c'hall ket mont tre ; *er kann nicht fort (fortgehen, fortreisen),* ne c'hall ket mont kuit ; *ich kann nicht mehr, ich kann es nicht mehr ertragen,* ne c'hallan mui diouti ; *nicht umhin können, etwas zu tun,* na vezañ evit mirout a ober udb (evit chom hep ober udb) ; *wie konnte ich Ihnen dieses Leid antun ?* penaos on aet da ober poan deoc'h ? ; *das kannst du dir nicht vorstellen,* n'oufes ket kompren an dra-se ; *er kann sich nicht beklagen,* n'en deus ket da glemm, n'eo ket da glemm ; *von ihm kann man nichts Gutes erwarten,* n'eus netra a vat da c'hortoz digantañ ; *kannst du nicht warten wie die anderen ? kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist ?* te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *ist er glücklich ? - wie könnte er ?* hag eñ 'zo eürus ? - daoust a belec'h ? (a belec'h ! eus a belec'h !) ; *wie könnte ich das wissen ?* a belec'h e oufen-me ? eus a belec'h e oufen-me ? a-beban e oufen-me ? ; *ich kann stolz auf euch sein !* lec'h am eus da gaout fouge ennoc'h ! ; *du kannst sagen, was du willst,* lavaret mat a c'hallez ; *das können Sie mir glauben !* e c'hallit krediñ ! gallout a c'hallit krediñ ar pezh a lavaran deoc'h ! ; *besser kann es nicht sein,* ma vije gwelloc'h e vije re vat ; [kr-l] *wer will, der kann,* o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - neb a venn, hennezh a c'hall - an neb a venn, hennezh a c'hell - kaout c'hoant a zo gallout ; *er kann schwimmen,* gouzout a oar neuial, neuñviñ a oar ; *er kann gut schießen,* ampart eo evit tennañ, mat eo da dennañ ; *er kann die Zahlen lesen,* gouzout a oar diouzh ar sifroù ; *er kann gut lesen,* gouzout a ra mat lenn, plaenañ a ra, lenn a ra riel, lenn a ra war-blaen, lenn a ra war e blaen, lenn a ra plaen ha brav, lenn a ra fraezh hag aes, lenn a ra difrae, ampart eo war al lenn ; *er kann weder lesen noch schreiben,* ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag eur grampouezhenn ; *sie kann nicht schreiben,* ar skrivañ eviti a zo dianavez, ne oar ket skrivañ ; *ich kann nicht singen,* n'ouzon ket kanañ, n'ouzon ket a ganañ.

2. V.k.e. : gouzout ; *er kann seine Lektion,* gouzout a ra e gentel ; *er kann gut Englisch,* saozneg mat a ya gantañ ; *er kann Bretonisch,* hemañ a oar chaokat brezhoneg ; *er konnte nicht Französisch,* ne ouie ket a c'halleg ; *ein Gedicht auswendig können,* gouzout ur varzhoneg dindan eñvor (dre eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bater) ; P. *das ist gekonnt !* setu aze ur c'hrogad deuet brav !

3. bezañ aotreet da, kaout gwir da ; *das kannst du meinetwegen tun !* gra an dra-se m'ec'h eus c'hoant (mar kerez), gra kement-se ma fell dit ; *diese Beleidigung kann nicht geduldet werden,* ne c'hallomp ket gouzañv an dismegañs-se, n'emaon ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se.

4. bezañ posupl, bezañ gallus ; *es kann nicht sein,* n'eo ket posupl - n'eo ket kredapl - n'eo ket da grediñ - ne c'heller ket krediñ ur seurt tra - c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *kann sein,* marteze, bez' e c'hallfe bezañ, e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, e c'hall bezañ, a c'hall bezañ, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, bez' e c'hell bezañ, marteze a-walc'h, n'eo ket dibosupl, emichañs, marse, gallout a-walc'h ! ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; *er kann nicht weit weg sein,* n'oufe ket bezañ aet gwall bell ; *ein ausgedörrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen,* en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *es kann sein, dass er heute noch kommt (P. kann sein, er kommt heute noch),* marteze e vo amañ hiziv c'hoazh, marteze 'vat e teuio hiziv c'hoazh, dont a ray hiziv c'hoazh moarvat ; *er kann jeden Augenblick da sein,* bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *der Brief könnte verloren gehen,* al lizher a c'hallfe bezañ kollet, kollet e c'hallfe al lizher bezañ ; *er könnte vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz ; *könnten wir nur vor Anbruch der Nacht zu Hause sein !* mar gallfemp bezañ er gêr a-raok an noz e vefe mat ! ; *wenn Sie vor zehn Uhr anrufen könnten,* ma vefe gallet e pellgomzfec'h a-raok dek eur ; *so etwas kann unter Umständen beobachtet werden,* an dra-se a c'haller da welet.

Können n. (-s) : galloud g., galloudegezh b., galloudezh b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., ampartiz b. ; *nach bestem Können,* diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, diouzh e c'halloud, endra c'haller, gwellikañ ma c'haller, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens,* an

arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz, an arzour a roas un tañva eus e c'halloudoù dispar, an arzour a roas un tañva eus e zonezonoù ; *überragendes Können,* mailhoni b.
Könner g. (-s,-) : mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g.
Konnex g. (-es,-e) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b.
Konnexion b. (-,-en) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kennaskañ g.
Konnivenz b. (-,-en) : kenemglev g., kenwall g., kenwallerezh g.
Konnossement n. (-s,-e) : [merdead.] paper fard g., lizher-fard g.
Konnotation b. (-,-en) : **1.** [preder., logik] endalc'h g., ental g. ; **2.** [yezh.] kennotenn g., ster all g., eil ster g. ; **3.** kennotadur g. ; *theoretische Konnotation,* kennotadur arlakadennek g.
konnotativ ag. : kennotus.
konnotieren V.k.e. (hat konnotiert) : kennotañ, kennotennañ.
Konquistador g. (-en,-en) : konkistador g.
Konrad g. : **1.** Konrad g. ; **2.** [istor] *der arme Konrad,* Yann Gouer g., Yann Beizant g. [*kevre kouerien eus ar XVIvet kantved*].
Konrektor g. (-s,-en) : [skol.] eilrener g.
Konrektorin b. (-,-nen) : [skol.] eilrenerez b.
Konsekration b. (-,-en) : [relij.] kensakradur g., kensakridigezh b., gouestlidigezh b. ; *Konsekration von Brot und Wein,* kensakridigezh ar bara hag ar gwin b.
Konsekrator g. (-s,-en) : [relij.] kensakrer g.
konsekrieren V.k.e. (hat konsekriert) : [relij.] kensakriñ, gouestlañ.
konsekutiv ag. : deuet da-heul, heuliek, dilerc'hek, diananadennel, dianveziat, diaheul.
Konsekutivdolmetschen n. (-s) : jubennerezh diaheul g.
Konsekutivsatz g. (-es,-sätze) : islavarenn a verk an heuliad b.
Konsens g. (-es,-e) : kenglev g., kenemglev g., kenasant g., kenasantadenn b., emglev g., reizhded b., unvaniezh b. ; *gesellschaftlicher Konsens,* kenglev kevredigezhel g.
konsequent ag. : kempoell, poellek, reizhek, reizhpoellek, parfet, start en e vennozhioù ; *er ist konsequent,* ober a ra hervez e vennozhioù, poell a zo en e soñjoù, parfet eo, start eo en e vennozhioù ; *konsequent handeln,* bezañ kempoell en e oberioù, bezañ poellek en e oberioù, bezañ reizhek en e oberioù.
Konsequenz b. (-,-en) : difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., diwanenn b., isu g., dianveziad g., dianlenad g., frouezh g., frouezhenn b., oberiadur g. ; *die Konsequenz(en) ziehen,* tennañ ur gentel (eus udb), dastum skiant (diwar udb), sevel heuliadoù (diwar udb), klozañ ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage eine Konsequenz der herrschenden Armut im eigenen Land,* lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro, hervez an dud-se e teue o stad fall diwar ar baourentez a rene en o bro ; *für etwas die Konsequenzen tragen,* bezañ gwazh ag udb, bezañ gwazh eus udb.
Konservatismus g. (-) : mirelouriezh b.
konservativ ag. : mirelour, gwenn ; *er ist konservativer geworden,* gwennaet en deus ; *konservative Partei,* strollad mirelour g.
Konservative(r) ag.k. g./b. : mirelour g., mirelourez b., gwenn g. ; *die Revolutionäre und die Konservativen,* ar re ruz hag ar re wenn.
Konservator g. (-s,-en) : mirdiour g., mirour g.
Konservatorium n. (-s, Konservatorien) : skol-sonerezh uhel b.
Konserve b. (-,-n) : **1.** boued-mir g., boued-saezon g. ; **2.** [gwad, mezeg.] sac'had gwad (da dreuzskuilhañ) g.
Konservenbüchse b. (-,-n) **/ Konservendose** b. (-,-n) : boest boued-mir b., boestad boued-mir b., boest-mir b.
Konservenfabrik b. (-,-en) : bouedvirerezh b., fritur b.
Konservenfisch g. (-es,-e) : pesk boest-mir g., pesk-mir g.
Konservenfleisch n. (-es) : kig boest-mir g., kig-mir g.
Konservenhersteller g. (-s,-) : bouedvirer g.
Konservenindustrie b. (-) : bouedvirerezh g.
konservierbar ag. : miradus.
konservieren V.k.e. (hat konserviert) : **1.** [boued] mirout ; *durch Sterelisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konserviertes Fleisch,* kig-mir g. ; *durch Sterelisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konservierte Fische,* pesked-mir lies. ; *durch Tiefkühlung konservieren,* skornvirout ; **2.** kendelc'her, delc'her e ratre, trezerc'hel, trezelc'her, kempenn.
konservierend ag. : enepbreinus, mirus.
Konservierung b. (-,-en) : **1.** [boued] mir g., mirerezh g., miridigezh b., bouedvirerezh g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung,* ar skornvirout g. ; **2.** kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h e ratre g., trezalc'h g., kempenn g., kempennerezh g., kemmirout g.
Konservierungsmittel n. (-s,-) : araez mirout g., miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.
Konservierungsstoff g. (-s,-e) : miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.
Konsignant g. (-en,-en) : tredeogour g.
Konsignatar g. (-s,-e) **/ Konsignatär** g. (-s,-e) : **1.** [gwir] tredeogadour g. ; **2.** [merdead.] adnaouadour g.
konsignieren V.k.e. (hat konsigniert) : **1.** enskrivañ, marilhañ, kaierañ, lakaat war baper, testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat ; **2.** [kenwerzh] tredeogañ, fiziout, lakaat e tredeeg, adnaouiñ ; **3.** [lu] *Truppen konsignieren,* derc'hel rejimantoù pare, derc'hel rejimantoù war ar pare.
Konsilium n. (-s, Konzilien) : [mezeg.] kuzuliadenn etre mezeien b.
konsistent ag. : fetis, dalc'hant, teuc'h, start, fonnus, reut, sonn, kantalc'h, kantalc'hek.
Konsistenz b. (-) : dalc'hañs b., kantalc'h g., dalc'h g., fetister g., starter g., standilhon g. ; *Konsistenz des Bodens,* seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b.
Konsistorial- : [relij.] koñsistorel.
Konsistorium n. (-s, Konsistorien) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g., bodadeg kardinaled b., bodadeg pastored b., bodadeg rabined b.

Konskription b. (-,-en) : [lu] enrolladur g.
Konsole b. (-,-n) : **1.** [pezh arrebeuri] taol-voger b., taolig harp b. ; **2.** [tekn.] panell kontroll g. ; **3.** [kleweled, stlenn.] letrin g., penel g. ; **4.** [tisav.] korbell g., balirenn-harpañ b. ; *die Konsolen des Kamins,* korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies.
konsolidieren V.k.e. (hat konsolidiert) : startaat, kesoutañ, stabilaat, kadarnaat, kreñvaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat ; [arc'hant.] *konsolidierte Bilanz,* mentel gesoutet b. ; *konsolidierte Staatsschuld,* dleoù Stad startaet lies.
Konsolidierung b. (-,-en) : [arc'hant.] kesoutañ g., startaat g., startadur g.
konsonant ag. : [sonerezh] kensonek ; *konsonanter Akkord,* klotad kensonek g.
Konsonant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn b. ; *weiche Konsonanten,* kensonennoù blot lies. ; *mutationsfähige Konsonanten,* kensonennoù kemmus lies.
Konsonantenschrift b. (-,-en) : [yezh.] lizherenneg kensonennek b.
Konsonantenstamm g. (-s,-stämme) : [yezh.] bonad kensonennek g.
konsonantisch ag. : [yezh.] kensonennek ; *konsonantische Deklination,* amstouad bonad kensonennek g.
Konsonantismus g. (–) : [yezh.] kensonennegezh b.
Konsonanz b. (-,-en) : **1.** kenson g., kensoniezh b., kensonegezh b. ; **2.** [lenn.] kenganez ar c'hensonennoù b., kengan war ar c'hensonennoù g.
Konsorte g. (-n,-n) : **1.** kenseurt g. ; **2.** [gwashaus] … *und Konsorten,* … hag o c'henseurted, … hag e genseurted.
Konsortial- : … kevuniadel.
Konsortium n. (-s, Konsortien) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., sindikad g., kenstrollad embregerezhioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.
Konspiration b. (-,-en) : irienn b., steuenn b., kavailh g., itrik g.
Konspirationstheorie b. (-,-n) : iriennelouriezh b., arlakadenn iriennelour b.
konspirativ ag. : **1.** kavailhus, iriennus, dispac'hus, … irienniñ ; *konspirative Umtriebe,* troioù irienniñ lies. ; **2.** *konspirativer Treffpunkt,* lec'h emgav an iriennerien g., lec'h emgav ar gavailherien g.
konspirieren V.gw. (hat konspiriert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, penefiañ.
Konstabler g. (-s,-) : [istor] konestabl g.
Konstableramt n. (-s) : konestabliezh b.
konstant ag. : **1.** digemm, dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hel, ingal, padus, dibaouez, dizehan, pad, arstalek, hollbad, hollbadus, parfet, start en e vennozhioù ; *auf einem konstanten Niveau halten, konstant halten,* derc'hel en arstal ; **2.** [mat.] arstalek ; *konstante Größe*, digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *konstante Funktion,* kevreizhenn arstalek b. ; *konstante Folge,* heuliad arstalek g. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist,* ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloz a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; **3.** [arc'hant.] *konstantes Kapital,* kevala kendalc'hel g. ; *konstanter Preis,* priz padel g., priz digemm g. ; *konstante Kosten,* mizoù digemm lies.
Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : **1.** [fizik, mat.] digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *physikalische Konstante,* arstalenn fizikel b. ; **2.** [mat.] gwezhiader g. ; *Proportionalitätskonstante,* gwezhiader kenfeuriegezh g.
Konstantin g. : [istor] Kustentin g.
Konstantinopel n. : [istor] Kergustentin b.
Konstanz[1] b. (-) : **1.** arstalegezh b., arstal g. ; **2.** ingalded b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., starter g., started b., divrallder g., patianted b., pegadur g., parfeted b., poell g.
Konstanz[2] n. : Konstanz b.
Konstanzphänomen n. (-s,-e) : [bred.] anadenn an arstal b.
Konstanzprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an arstal b.
konstatieren V.k.e. (hat konstatiert) : gwiriañ, stadañ.
konstativ ag. : stadadel.
Konstellation b. (-,-en) : **1.** stad an traoù b., keflun g., kenfurmadur g., ardremez b. ; **2.** [stered., mat.] steredeg b. ; **3.** [kimiezh] izomeriezh b., kenfurmadur g.
konsternieren V.k.e. (hat konsterniert) : trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, stonkañ.
konsterniert ag. : abaf, mantret, sabatuet, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, divouezh, dilavar, mik, skodeget, stravaget, stonket, kalmet.
konstituieren V.k.e. (hat konstituiert) : ober, krouiñ, sevel, diazezañ, aozañ, amparañ, kenaozañ, divizout, merkañ, lakaat, termenañ ; *die konstituierende Versammlung,* ar vodadenn vonreizhañ b. ; *eine Republik konstituieren,* sevel (krouiñ, diazezañ) ur republik ; *die Sprache konstituiert das Denken,* diazezet eo ar preder war ar yezh ; *konstituierende Generalversammlung,* bodadenn veur diazezañ b. ; *konstituierte Behörden,* pennadurezhioù amparet lies.
V.em.. : **sich konstituieren** (hat sich (t-rt) konstituiert) : mont d'ober, sevel, krouiñ.
Konstitution b. (-,-en) : **1.** aozidigezh b., saveladur g., kenaozadur g., furmadur g., kenframmadur g., kedelfennadurezh b., amparadur g., amparañ g., diazezadur g., sevel g. ; **2.** [korf.] korfadur g., korfadurezh b., stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., temz korf g., neuz-korf b., neuziadur korf g., genezh g. ; *er ist von schwächlicher Konstitution, er hat eine schwache Konstitution,* n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv, temzet fall eo ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund, er hat eine robustere Konstitution als sein Freund,* startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *gute Konstitution,* kreñvadurezh b. ; **3.** [polit.]

bonreizh b., lezenn-diazez b. ; **4.** [relij.] **a)** kemennadur g., kiminiadezh b. ; **b)** reizhennoù lies.
Konstitutionalismus g. (-) : bonreizhelouriezh b.
Konstitutionalist g. (-en,-en) : bonreizhelour g.
konstitutionell ag. : **1.** [polit.] bonreizhel, bonreizhek, dindan lezenn, dindan ar vonreizh, hervez al lezenn, diouzh al lezenn ; *konstitutionelle Monarchie,* unpenniezh vonreizhek b., monarkiezh dindan lezenn b. ; *konstitutioneller König,* roue dindan lezenn g. ; **2.** [mezeg.] genezhel ; *konstitutionelle Debilität,* izilded c'henezhel b. ; *konstitutionelle Fehlbildung,* kammneuziad genezhel g.
konstitutiv ag. : amparus, parzhiat.
Konstriktion b. (-,-en) : [mezeg.] amwask g., amwaskañ g.
Konstriktiv g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.
konstriktiv ag. : [mezeg.] amwaskus.
Konstriktor g. (-s,-en) : [korf.] kigenn strizhaer b., kigenn gelc'hstrizhaer b.
konstruierbar ag. : adeiladus, savadus ; *konstruierbares Polygon,* lieskorn savadus g.
konstruieren V.k.e. (hat konstruiert) : **1.** sevel, oberiañ, fardañ, stummañ, aozañ, kenaozañ, savaduriñ, konstru, konstruiñ ; [yezh.] *einen Satz richtig konstruieren,* sevel (stummañ, frammañ) mat ur frazenn ; **2.** [tekn.] raktresañ, meizañ ; *ein Flugzeug konstruieren,* raktresañ (sevel raktres) ur c'harr-nij ; *ein Auto konstruieren,* sevel raktres ur c'harr-tan ; **3.** [mat.] konstru, konstruiñ, luniañ, sevel ; *ein Dreieck konstruieren,* sevel (tresañ) un tric'horn ; *ein Polygon konstruieren,* sevel ul lieskorn ; **4.** ijinañ, forjañ, danzen.
Konstrukteur g. (-s,-e) : oberier g., farder g., saver g.
Konstrukteurin b. (-,-nen) : oberierez b., farderez b., saverez b.
Konstruktion b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; **2.** [mat.] luniad g. ; *die Konstruktion eines Dreiecks,* tresadur (savidigezh b.) un tric'horn g. ; **3.** [ti] savadur g., konstruadur g., adeilad g. ; **4.** [yezh.] frammadur g., stummadur g. ; **5.** ijinadenn b. ; **6.** ergrafañ g., danzen g. ; *rechnerunterstützte Konstruktion,* danzen ameilet dre urzhiataer g., ergrafañ ameilet dre urzhiataer g.
Konstruktionsbüro n. (-s,-s) : burev studi teknikel g.
Konstruktionsfehler g. (-s,-) : si fardañ g.
Konstruktionsingenieur g. (-s,-e) : pennijinour g.
Konstruktionsverfahren n. (-s,-) : doare konstruiñ g., argerzh savaduriñ g. ; *perspektivisches Konstruktionsverfahren,* reizhsellouriezh b., selldresouriezh b., bannskeudennouriezh b.
konstruktiv ag. : **1.** savadurel, spletus, gounidus, talvoudus, talvoudek, soliadel, savus, yaus, yael ; *konstruktives Verhalten,* emzalc'h yaus g. ; **2.** ... sevel, ... oberiañ, ... fardañ, ... stummañ, ... aozañ, ... kenaozañ, ... savaduriñ, sevenus, savus ; **3.** [mat.] luniadus ; **4.** [preder.] danzeüs.
Konstruktivismus g. (-) : [arz] savelouriezh b.
Konstruktivist g. (-en,-en) : [arz] savelour b.
Konsubstantiation b. (-) : [relij.] kensolwezidigezh b., kennatur b.
Konsul g. (-s,-n) : koñsul g.
konsular ag. / **konsularisch** ag. : **1.** [gwir] koñsulel ; *konsularische Gesetzgebung,* lezennerezh a genwerzh g. ; *konsularische Gerichtsbarkeit,* lez-varn a genwerzh b. ; **2.** [polit.] koñsulel ; *konsularische Beziehungen,* darempredoù dre goñsuled lies. ; *konsularischer Vertreter,* koñsul g.
Konsulat n. (-s,-e) : **1.** [karg] koñsuliezh b., koñsulded b. ; **2.** [sez] koñsuldi g.
Konsulent g. (-en,-en) : [gwir] alvokad kuzulier g.
Konsulin b. (-,-nen) : koñsulez b.
Konsultation b. (-,-en) : kuzuliadenn b., kuzuliadur g.
konsultieren V.k.e. (hat konsultiert) : goulenn ali digant, goulenn kuzul digant, kuzuliañ.
konsultativ ag. : ... kuzuliañ, ... aliañ ; *er hat konsultatives Mitspracherecht,* kuzuliañ a c'hell ober, ar gwir a zo gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ a zo gantañ.
Konsum g. (-s,-s) : **1.** bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; *jemanden zum Konsum verleiten,* dougen u.b. da veveziñ ; **2.** kevelouri veveziñ b.
Konsumartikel g. (-s,-) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b., gwerzhadenn b.
Konsument g. (-en,-en) : bevezer g.
Konsumentin b. (-,-nen) : bevezerez b.
Konsumerismus g. (-): bevezuniadouriezh b.
Konsumerist g. (-en,-en) : bevezuniadour g.
Konsumgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri veveziñ b.
Konsumgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh veveziñ b.
Konsumgut n. (-s,-güter) : bevezad g., mad beveziñ g. ; *Konsumgüter,* traoù prenañ lies., madoù beveziñ lies., bevezadoù lies., traezoù lies., gwerzhadennoù lies.
Konsumgüterindustrie b. (-) : industriezh ar madoù beveziñ b., greanterezh beveziñ g. ; *Branchen der Konsumgüterindustrie,* ijenerezhioù beveziñ lies.
konsumieren V.k.e. (hat konsumiert) : beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ.
Konsumismus g.(-) : dreistbevezouriezh b.
Konsumterror g. (-s) : sponterezh dre ar bruderezh g., sponterezh daranvel g.
Konsumtion b. (-,-en) / **konsumption** b. (-,-en) : **1.** bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; **2.** [mezeg.] treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g. ; **3.** [gwir] tolpadur ar barnedigezhioù g. ; **4.** [relij.] paskañ g., komuniañ, sakramantiñ g.
Konsumverein g. (-s,-e) : kevelouri vevezerien b., kenstal b., kevelouri veveziñ b.
Konsumware b. (-,-n) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b.
Konsumzwang g. (-s) : bevezerezh forset g., bevezerezh dre ret g.
Kontakt g. (-es,-e) : **1.** spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g., enstok g., diastok g., kontakt g. ; *elektrischer Kontakt,* enstok tredan g. ; [mezeg.] *Ansteckung durch direkten Kontakt,* tredizh dre stekiñ eeun g. ; *Ansteckung durch indirekten Kontakt,* tredizh dre stekiñ ameeun g. ; **2.** darempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadurezh b., hentadur g., frot g. ; *mit jemandem Kontakt haben (in Kontakt stehen),* bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b., darempredin (hentiñ, pleustriñ) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober

kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., kaout frot ouzh u.b. ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen,* skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *wir haben nur wenig Kontakt,* laosk e vez an darempredoù kenetrezomp, ne reomp ket kalz a gavandenn an eil ouzh egile, n'o deus ket kalz a bleustr an eil gant egile ; *über gute Kontakte verfügen,* bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk.

Kontaktadresse b. (-,-n) : kejlec'h g., lec'h emgav g., bodenn b., bodlec'h g.

Kontaktanzeige b. (-,-n) : [kelaouenn] kemennadenn gamalata b., kemennadenn klask-mignon b., kemennadenn klask-mignonez b.

kontaktarm ag. : en e unan, ennañ e-unan, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all.

Kontaktbildschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g.

Kontaktblock g. (-s,-blöcke) : [tredan] stokell b.

kontaktfreudig ag. : darempredus, kevredus, lavariant, kaozeüs, farlaot ; *er ist kontaktfreudig,* plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, bez' eo un den bourrus, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, hennezh a zo un den aes ober outañ, hennezh a zo un den a oar en em ober.

Kontaktglas n. (-es,-gläser) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

kontaktieren V.k.e. (hat kontaktiert) : kedellañ, skoulmañ (mont e) darempred [gant u.b.], mont da gaout [u.b.], mont war-dro [u.b.].

Kontaktknopf g. (-s,-knöpfe) : [tredan] enstoker g.

Kontaktkopieren n. (-s) : [moull.] tennadur a-stok g., moulladur a-stok g.

Kontaktlinse b. (-,-n) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

Kontaktmann g. (-s,-männer) : titourer g., hanterour g.

Kontaktperson b. (-,-en) : [mezeg.] den hag a zo bet e darempred gant ar c'hlañvour g.

Kontaktpflege b. (-) : [kenwerzh] merañ an darempredoù gant an arvalien g., mererezh an darempredoù gant an arvalien g.

Kontaktstöpsel g. (-s,-) : [tredan] sankell b.

Kontaktübergangswiderstand g. (-s) / **Kontaktwiderstand** g. (-s) : [fizik] harzded kenstok b.

Kontaktwinkel g. (-s) : [kimiezh] korn kenstok g.

Kontamination b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] kontammadur g., kontammerezh g. ; **2.** [yezh.] kontammadur g.

kontaminieren V.k.e. (hat kontaminiert) : **1.** [mezeg.] kontammañ ; **2.** [yezh.] kontammañ.

Kontemplation b. (-,-en) : **1.** uhelweladurezh b. ; **2.** [preder.] meveradurezh b., arvestidigezh b., arvestiñ g. ; *eingegossene Kontemplation,* arvestiñ enskuilhet g. ; *erworbene Kontemplation,* arvestiñ diraezet g. ; [Plato] *die Kontemplation schöner Gedanken,* arvesterezh ar c'healioù g.

kontemplativ ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arvestel, arvestat ; *kontemplativer Orden,* urzh arvestiñ g. ; *kontemplative Nonne,* leanez arvestat b. ; *kontemplatives Leben,* buhez arvestat b. ; *kontemplative Versenkung,* uhelweladurezh b.

Konten *liester evit* Konto.

Kontenbewegung b. (-,-en) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank b.

Kontenbilanz b. (-) : mentelad ar c'hontoù b.

Kontenrahmen g. (-s,-) : steuñv hollek ar jederezh g.

Kontensperrung b. (-,-en) : [arc'hant.] sparladur ur gont g., sparlerezh ur gont g., skornadur ur gont, sparladur ar c'hontoù g., sparlerezh ar c'hontoù g., skornadur ar c'hontoù g.

Konter g. (-s,-) : [sport] **1.** tenn enep g., tenn-harz g., harzadenn diarbenn b., harzad g. ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen,* gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto ; **2.** enebargad g., distro-c'hoari g./b.

Konteradmiral g. (-s,-e) : [merdead.] eilamiral g., isamiral g.

Konteradmiralin b. (-,-nen) : [merdead.] eilamiralez b., isamiralez b.

Konterbande b. (-) : floderezh g.

Konterfei n. (-s,-s/-e) : poltred g.

konterfeien V.k.e. (hat konterfeit) : poltrediñ.

Kontergriff g. (-s,-e) : [sport, gouren] astaol g.

konterkarieren V.k.e. (hat konterkariert) : diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], diharpañ [u.b.], mont a-enep da, mont kontrol da, mont war arbenn u.b.

Kontermarke b. (-,-n) : adverk b.

kontern V.gw. (hat gekontert) : **1.** eilgeriañ, eilfeukañ ; **2.** enebargadiñ.

V.k.e. (hat gekontert) : diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], c'hoari ouzh, mont a-enep da, mont kontrol da, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, diharpañ [u.b.], mont war arbenn u.b.

Konterrevolution b. (-,-en) : enepdispac'h g., enepreveulzi b.

Konterrevolutionär g. (-s,-e) : enepdispac'her g.

konterrevolutionär ag. : enepdispac'hel.

Kontext g. (-es,-e) : **1.** [skiantoù, tekn.] konteks g. ; **2.** [stlenn.] kendestenn b., kemperzh g. ; **3.** [lenn.] kendestenn b., kenarroud g. ; **4.** kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kenere g., endro g.
Kontextmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser kendestenn g., lañser kemperzhel g.
kontextuell ag. : kemperzhel.
Kontinent g. (-s,-e) : douar-bras g., kevandir g., rannved b., meurzouar g.
kontinental ag. : kevandirel, kevandirat, ... kevandir, … an douar-vras, douarvrazel, meurzouarel.
Kontinentalabhang g. (-s) **/ Kontinentalabfall** g. (-s) **/ Kontinentalböschung** b. (-) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.
Kontinentaleuropa n. (-s) : lodenn gevandirel Europa b., Europa ar c'hevandir b.
Kontinentaldrift b. (-) : diruz ar c'hevandirioù g.
Kontinentalhang g. (-s) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.
Kontinentalität b. (-) : kevandirelezh b.
Kontinentalklima n. (-s) : hinad gevandirel b., klimat kevandirel g.
Kontinentalrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell etrekevandirel b.
Kontinentalrand g. (-s) : marz kevandirel g. ; *passiver Kontinentalrand,* marz kevandirel angweredek g.
Kontinentalschelf g./n. (-s,-e) **/ Kontinentalsockel** g. (-s,-) : plateiz kevandirel g.
Kontinentalsperre b. (-) : [istor, Napoleon] kaeladur ar c'hevandir ouzh ar Saozon g.
Kontinentalverschiebung b. (-,-en) : diruz ar c'hevandirioù g.
Kontingent n. (-s,-e) : **1.** kenlodenn b. ; **2.** feurbarzh g., feur g., lodenn b., kenskod g., kenskodad g., kota g. ; **3.** [lu] niver a soudarded g. ; *ein Kontingent der Bundeswehr mit einer Personalstärke von 4.000 Mann,* 4000 soudard eus lu ar c'hevread alaman lies.
kontingent ag. : diretvezel, deberzhel, deberzhek ; *kontingente Ereignisse der Zukunft,* dazontoù diretvezel lies.
kontingentieren V.k.e. (hat kontigentiert) : lakaat ur c'hota war, lakaat ur feurbarzh war, feurlodennañ, feurbarzhañ.
Kontingenz b. (-,-en) : darvoudegezh b., chañs-dichañs b., deberzh g., deberzhelezh b., deberzhegezh b., darvoudusted b., diredi g., diretvez g. ; *die Notwendigkeit und die Kontingenz,* ar retvez hag an deberzh.
Kontingenztafel b. (-,-n) : taolenn deberzh b.
kontinuierlich ag. : dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hek, dispanaus, kenstag, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, didorr, didroc'h, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, harz-diharz, hep paouez tamm, hep distenn, hep ec'hoaz, dalc'hapl, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, a-gendalc'h ; *nicht kontinuierlich arbeiten,* pismigellat, bezañ dizingal e labour ; [fizik] *kontinuierliches Spektrum,* skalfad kendalc'hek g. ; *kontinuierliche Bewegung,* fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; [mat.] *kontinuierliche Funktion,* kevreizhenn gendalc'hek b.
Kontinuität b. (-) : paduster g., trebaduster g., kendalc'hegezh b. ; *Durchbrechung der Kontinuität,* troc'h g., torr g., astal g. ; *raumzeitliche Kontinuität,* kendalc'hegezh egoramzerel b. ; [mat.] kendalc'hegezh b.
Kontinuitätsgleichung b. (-,-en) : [mat.] atalad kendalc'hegezh g., kevatalenn gendalc'hegezh b.
Kontinuitätspunkt g. (-s,-e) : poent a gendalc'hegezh g.
Kontinuum n. (-s, Kontinua) : **1.** kendalc'heg b., didorrenn b. ; *Raum-Zeit-Kontinuum,* kendalc'heg egoramzerel b. ; **2.** [mat.] didorr g. ; *Mächtigkeit des Kontinuums,* goulud an didorr g.
Konto n. (-s, Konten) : **1.** [arc'hant.] kont b. ; *Bankkonto,* kont-vank b. ; *laufendes Konto,* kont-red b. ; *ein Konto eröffnen,* digeriñ ur gont ; *einen Betrag auf ein Konto überweisen,* treuzkas ur somm arc'hant war ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben,* pourvezañ e gont ; *Geld von seinem Konto abheben,* tennañ arc'hant diwar e gont ; *ein Konto belasten,* dleekaat ur gont ; *einem Konto gutschreiben,* enskrivañ war ur gont, kredekaat ur gont gant, lakaat war ur gont ; *auf Konto von,* war gont-vank u.b., en anv u.b., e gourc'hemenn u.b. ; *ein Konto überziehen,* trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *ein Konto berichtigen,* reizhañ ur gont, eeunañ ur gont ; *ein Konto leeren,* dibourvezañ ur gont ; *ein Konto abschließen, ein Konto löschen,* renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *ein Konto sperren,* sparlañ ur gont, skornañ ur gont ; *ein Konto ausgleichen,* mentelañ (kempouezañ)) ur gont ; **2.** [dre skeud.] *dieser Fehler kommt auf dein Konto,* ar bec'h evit ar fazi-se a zo da deuler warnout, te an hini eo a zo da damall war ar fazi-se, dre da faot eo c'hoarvezet ar fazi-se.
Kontoauszug g. (-s,-auszüge) : [arc'hant.] stad kont b. ; *einen Kontoauszug bereitstellen,* savelañ ur gont, savelañ stad ur gont.
Kontobewegung b. (-,-en) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank b.
Kontobuch n. (-s,-bücher) : [arc'hant.] kaier ar c'hontoù g., kaier kontouriezh g., levr ar c'hontoù g.
Kontoführer g. (-s,-) : [arc'hant.] kontour g., kontaouer g.
Kontoinhaber g. (-s,-) : [arc'hant.] piaouer ar gont g.
Kontokorrent n. (-s,-e) : kont-red b.
Kontonummer b. (-,-n) : [arc'hant.] niverenn gont b., niverenn-anaout ur gont-vank b.
Kontor n. (-s,-e) : **1.** burev g., stal-werzh b. ; **2.** gwerzhlec'h g., diazezlec'h kenwerzh g., kontlec'h g. ; **3.** [dre skeud.] P. *Schlag ins Kontor,* mestaol g., distokadenn b., distro lous b., taol pounner g., gwall daol g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *das war vielleicht ein Schlag ins Kontor,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se.
Kontorist g. (-en,-en) : implijad g.
Kontosperre b. (-,-n) : sparladur kont-vank g., skornadur kont-vank g. ; *eine Kontosperre aufheben,* distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.
Kontostand g. (-s,-stände) : [arc'hant.] stad kont b.

Kontoüberziehung b. (-,-en) : [arc'hant.] dibourveziad g., trazennad g.
kontra araog. (t-rt) : enep, a-enep.
Kontra n. (-s,-s) : **1.** [kartoù] dae g., daedadenn b., difiadenn b. ; *jemandem Kontra sagen,* reiñ an difi d'u.b. (Gregor), degemer an dae ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Kontra sagen, jemandem Kontra geben,* dislavaret u.b., reiñ an dislavar d'u.b., dizarbenn u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., mont a-enep u.b., mont kontrol d'u.b., mont war arbenn u.b.
Kontraalt g. (-s,-e) : [sonerezh] kontralto g., krennvouezh izel b.
Kontraaltist g. (-en,-en) : [sonerezh] kontraltoour g.
Kontraaltistin b. (-,-nen) : [sonerezh] kontraltoourez b.
Kontrabass g. (-es,-bässe) : [sonerezh] gourrebed-boud g., gourbiolin b.
Kontrabassist g. (-en,-en) : [sonerezh] 1. boud g., boudour g. ; 2. gourrebedour g., gourbiolinour g.
Kontradiktion b. (-,-en) : [preder.] dislavar g., emzislavar g., kontroliezh b.
kontradiktorisch ag. : dislavarus, enep, kontrol, rekin.
Kontrafagott n. (-s,-e) : [sonerezh] gourbason g.
Kontrafuge b. (-,-n) : [sonerezh] eilfugenn b.
kontragestiv ag. : bec'hastalus.
Kontragestion b. (-) : bec'hastaliñ b.
Kontragitarre b. (-,-n) : [sonerezh] gitar-boud g.
Kontrahent g. (-en,-en) : **1.** [gwir] kengevratour g., kenfeurier g., kontrader g., emglever g., kenemglever g., kevratour g., kevrater g. ; **2.** [dre astenn.] eneber g., kevezer g., kenstriver g.
kontrahieren V.gw. (hat kontrahiert) : **1.** kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat ; **2.** strishaat, kurzañ, koazhañ, strizhañ warnañ e-unan.
V.k.e. (hat kontrahiert) : strizhañ, strishaat, kurzañ, koazhañ.
V.em. : **sich kontrahieren** (hat sich (t-rt) kontrahiert) : stennañ, stegnañ, strishaat, kurzañ, koazhañ, strizhañ warnañ e-unan.
Kontraindikation b. (-,-en) : [mezeg.] diennegad g.
Kontrakt g. (-s,-e) : kevrat b., kontrad g., lizher-emglev g.
kontrakt ag. : [mezeg.] nodet, seizet, morzet, peluzet, soret.
Kontraktbruch g. (-s,-brüche) : torradur kevrat g., torridigezh kevrat b., freuzadur kevrat g.
kontraktil ag. : argrezus, argrezat ; *kontraktiles Gewebe,* gwiad argrezus g.
Kontraktilität b. (–) : argrezusted b., argrezadezh.
Kontraktion b. (-,-en) : **1.** stennadur g., stegnadur g., kurzadur g., gwaskadenn b., strishadenn b., strishadur g., strizhadur g., argrezadur g., argrezañ g., argrezad g. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Kontraktion des Zwerchfells,* an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeurenn ; **2.** [yezh.] **a)** strishadur-sonioù g., kurzhad g. ; **b)** araogenn mesket b., kurzhad g.
kontraktlich ag. : kevratel, diazezet war ur gevrat ; *sich kontraktlich festlegen (verpflichten),* kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat.
kontraktmäßig ag. : diouzh ar gevrat b., diouzh ar c'hontrad g., evel diferet er gevrat.
Kontraktualisierung b. (–,-en) : kevrategañ g., kevratelañ g.
Kontraktur b. (–,-en) : [mezeg.] dargrezad g., dargrezadur g., dargrezañ g.
kontralateral ag. : eiltu, a-eiltu.
Kontraposition b. (–,-en) : [mat.] gourzhlec'hiedenn b.
Kontrapost g. (-es,-e) : euritmiezh g., kempouez ar stummoù g., kontraposta b., hegenlusk g.
kontraproduktiv ag. : enep, kontrol, displetus, diemsav, diemsavus, sparlus, skoilhus, rouestlus, strobus ; *kontraproduktives Verhalten,* emzalc'h skoilhus g. ; *kontraproduktiv wirken,* bezañ sparlus, bezañ skoilhus, bezañ strobus.
Kontrapunkt g. (-s) : **1.** [sonerezh] kendon g. ; *Meister des Kontapunktes,* kendonour g. ; *einen Kontrapunkt zu etwas bilden,* bezañ kendon gant udb ; **2.** [dre skeud.] kontrol krenn g.
Kontrapunktik b. (-) : [sonerezh] kendoniezh b.
Kontrapunktiker g. (-s,-) : [sonerezh] kendonour g.
kontrapunktisch ag. : **1.** [sonerezh] kendonel, kendonek, … kendon ; **2.** [dre skeud.] kontrol krenn.
konträr ag. : kontrol, enep, rekin.
Kontrast g. (-es,-e) : diskemm g., dargemm g., krennenebadur g., argement g., enebadur g. ; *Farbkontrast,* livenebadur g.
Kontrastbrei g. (-s,-e) : [mezeg.] danvez dargemmañ g.
Kontrastfarbe b. (-,-n) : liv dargemmek g., liv diskemmek g.
kontrastieren V.gw. (hat kontrastiert) : dargemmañ ouzh, diskemmañ ouzh, ober un tarch splann war-greiz an traoù all, bezañ peurzisheñvel diouzh an traoù all, diferañ, flammañ war livioù all.
kontrastierend ag. : dargemmus, diskemmus.
Kontrastmittel n. (-s,-) : [mezeg.] danvez dargemmañ g.
kontrastreich ag. : dargemmek, diskemmek.
Kontrastverhältnis n. (-ses,-se) : [optik] argement sked g.
Kontrasubjekt n. (-s,-e) : [sonerezh] kendodenn b.
Kontratempo n. (-s) : [sonerezh] eneppred g.
Kontrazeption b. (-,-en) : [mezeg.] hilastalerezh g., hilastaliñ g., dihadañ g., dishiliañ g., enephiliañ g., enephiliadur g., enepkoñsev g.
Kontrazeptivum n. (-s, Kontrazeptiva) : [mezeg.] hilastaler g., louzoù hilastaliñ g., louzoù enephiliañ g., louzoù enepkoñsev g., enephilier g., enepkoñsev g.
Kontribution b. (-,-en) : [lu] tailhoù-brezel lies., tell-vrezel b., perzhiadur e mizoù ar brezel g.
Kontrollabschnitt g. (-s,-e) : [treuzdougen] lodenn distagadus ur bilhed b.
Kontrollbeamte(r) ag.k. g. : kontroller g., reolier g., gwirier g., enseller g.
Kontrollbehörde b. (-n) : ensellerezh g.
Kontrollblock (-s,-blöcke) : [armerzh] bloc'had reoliñ g., muianiver reoliñ g.
Kontrolle b. (-,-n) : **1.** kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriañ g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g., ensellerezh g., enselladur g., ensell g., enselladenn b. ; *scharfe Kontrolle,* ensellerezh (kontrollerezh) pizh g. ; *die Kontrolle ist zu einer Farce geworden,* an enselladennoù a zo deuet da vezañ ur c'hoariellerezh, an enselladennoù n'int nemet termaji

bremañ, enselladennoù seurtanvet a ran-me eus an enselladennoù-se ; *Vertrauen ist gut, Kontrolle ist besser,* klevet ha gwelet a zo daou - klevet ha gwelet n'int ket ur c'hement - lagad a dalv teod, lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; **2.** mestroni b., mestroniezh b., dalc'h g., dalc'hidigezh b., reoladur g., reolerezh g., reoliñ g. ; *die Kontrolle über seinen Wagen verlieren,* koll ar vestroni war e garr-tan, na vezañ mui mestr d'e garr-tan (war e garr-tan) ; *er hatte die Kontrolle über sich verloren,* dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, ne oa ket mui evit kabestrañ e imor, ne oa ket mui evit plegañ e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, trec'h e oa e gorf warnañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit moustrañ war lusk e galon, ne oa ket mui evit moustrañ war luskadoù e galon, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon ; *etwas unter Kontrolle bringen,* lakaat udb dindan reolerezh, lakaat harz d'udb, troc'hañ udb, mougañ udb, troc'hañ a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb ; *er hat die Lage unter Kontrolle,* mestroniañ a ra mat pep tra, emañ pep tra en e zalc'h, kemeret en deus an tu kreñv, gouest eo bet da gemer e greñv war an darvoudoù, tapet en deus e droad er par, bez emañ an tu kreñv gantañ ; *sich unter Kontrolle halten,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, chom mestr war e skiantoù, en em drec'hiñ, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **3.** evezh g., evezhierezh g. *unter Kontrolle stehen,* bezañ dindan evezh, bezañ graet diwall (dalc'het tost) war an-unan, bezañ graet an evezh ouzh an-unan, bezañ lakaet evezh ouzh an-unan, bezañ dalc'het tost d'an-unan ; *gerichtliche Kontrolle, richterliche Kontrolle,* evezhierezh lezvarnel g.

Kontrolleur g. (-s,-e) : kontroller g., reolier g., gwirier g.

Kontrolleurin b. (-,-nen) : kontrollerez b., reolierez b., gwirierez b.

Kontrollfunktion b. (-,-en) : kefridiezh ensell b., kefridi gontrollañ b.

Kontrollgang g. (-s,-gänge) : tro-c'hed b., tro ensellet b., tro evezhiañ b.

kontrollierbar ag. : **1.** kontrolladus, gwiriadus ; **2.** reoladus, mestroniadus.

kontrollieren V.k.e. (hat kontrolliert) : **1.** kontrollañ, gwiriañ, gwiriekaat, reoliañ, ensellet, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, eveshaat ha, eveshaat hag-eñ ; **2.** [polis] evezhiañ ; *den Zugang kontrollieren,* evezhiañ an dud a ya tre, lakaat evezh ouzh an dud a ya tre ; **3.** [dre astenn.] kaout en e zalc'h, mestroniañ, kabestrañ, reoliñ ; *diese Bank kontrolliert die gesamte Erzeugung von ...,* produadur ar .... a-bezh a zo dindan dalc'h an ti-bank-se.

V.em. : **sich kontrollieren** (hat sich (t-rt) kontrolliert) : **1.** derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **2.** diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ.

Kontrollkästchen n. (-s,-) : [stlenn.] log da gevaskañ b.

Kontrolllampe b. (-,-n) / **Kontrollleuchte** b. (-,-n) / **Kontrolllicht** n. (-es,-er) : lutig g., gouloù-test g., gouloù-evezhiañ g., gouloù diwall g., gouloù-galv g., gweler g.

Kontrollliste b. (-,-n) : roll gwiriañ g., roll kontroll g.

Kontrollmarke b. (-,-n) : adverk g., azverk g.

Kontrollpunkt g. (-s,-e) : post kontroll g.

Kontrollstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Kontrollstelle b. (-,-n) : poent kontroll g.

Kontrollstempel g. (-s,-) : merk-gwiriañ g.

Kontrollturm g. (-s,-türme) : tour-kontrolliñ g., tour-evezhiañ g., tour reoliñ g.

Kontrolluhr b. (-,-en) : [tekn.] eurier poentañ g., poenterez b.

Kontrollzentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn gontrolliñ b.

Kontrollzeichen n. (-s,-) : adverk g., azverk g.

kontrovers ag. : **1.** dislavarus, enep, kontrol, rekin ; **2.** dael diwarnañ, dael diwar e benn, breutaet, rendaelet ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern,* boueta an dael.

Kontroverse b. (-,-n) : breutadeg b., dael b., rendael b., arguz g., dizemglev g., breudvell g.

Kontumaz b. (-) : **1.** [gwir] desfailh g. ; **2.** [Bro-Aostria, kozh] dispell g., daouugentvezhiad g.

Kontumazurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnedigezh dre zesfailh b.

Kontur b. (-,-en) : trolinenn b., linenn-dro b.

Konturecho n. (-s,-s) : [mezeg.] dasson trolinenn g.

Konturenschärfe b. (-) : lemmder an trolinennoù g.

Konturfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h g.

Konturzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dre drolinennoù b.

Konurbation b. (-,-en) : kengêriad b., daskêriad b.

Konus g. (-,-se/Koni) : [mat.] kernenn b.

Konvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug g., kendougen g. ; *thermische Konvektion,* kendoug gwrez g. ; *freie Konvektion,* kendoug frank g. ; *trockene Konvektion,* kendoug digoumoulus g. ; *Advektion und Konvektion,* dizoug ha kendoug.

Konvektionswolken lies. : koumoul a-gendoug str.

konvektiv ag. : [fizik] kendougel, a-gendoug.

Konvektor g. (-s,-en) : kendouger g.

Konvenienz b. (-,-n) : dereadegezh b., dereadelezh b.

konvenieren V.gw. (hat konveniert) : dereout, jaojañ, bezañ dereat, bezañ da, faotañ ; *ich konveniere mit ihm,* gwelet a rin gantañ peur e vo tu en em gavout en-dro ; *es konveniert,* kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout, faotañ) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

Konvent 1. bodadenn b., bodadeg b., kuzuliadeg b., kendivizad g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b.

Konvention b. (-,-en) : **1.** kendivizad g., emglev g., kenemglev g., feur-emglev g., feur g., feuriad g., diviz g., kendiviz g., kenouestl g. ; [gwir] *eine Konvention abschließen,* sinañ ur c'henemglev, sinañ ur c'hendivizad ; [polit.] *Genfer Konvention,* kenemglev Jeneva g., kendivizad Jeneva g. ; *Konvention von Lomé,* kenemglev Lomé g., kendivizad Lomé g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b. ; **3.** *Konventionen,* arverioù lies., boazioù lies., boazamantoù lies., doareoù lies., gizioù lies., modoù g., kustumoù lies., kustumañsoù lies., stuzioù lies.

Konventionalismus g. (-) : kendivizadelouriezh b.

Konventionalist g. (-en,-en) : kendivizadelour g.

Konventionalstrafe b. (-,-n) : [gwir] **1.** diferadenn gastizel b. ; **2.** tell-gastiz evit un dilavar b., kosp kevratel b., kastiz kevratel g.

konventionell ag. : **1.** heulius, heul-heul, hep dibarelezh, gwall voutin, kendivizat ; *ein konventioneller Autor,* ur skrivagner hag a chom war gwenodenn ar c'hi (hag a chom war an hentoù gwenn, hag a chom war an hentoù pilet, hag a chom war an hentoù kannet) g., ur skrivagner hag a heuilh an hent fraeet / ur skrivagner hag a heuilh an hent pilet / ur skrivagner hag a heuilh an hent gwenn (Gregor) g., ur skrivagner hep dibarelezh g., ur skrivagner kendivizadek g. ; **2.** divizet, diwar ziviz, dre gendiviz, emglevadel, emglevel, kendivizadel, kendivizadek ; *konventionelles Zeichen,* arouez emglevel b. ; [lu] *konventionelle Waffe,* arm boutin g., arm emglevadel g., arm kendivizadel g. ; *konventionelle Streitkräfte,* nerzhioù-lu henvoazel lies. ; **3.** dindan gontrad, kenouestlet ; *konventionelle Landwirtschaft,* labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g.

Konventsmitglied n. (-s,-er) : [istor] ezel ar Vodadenn vroadel g., ezel ar Goñvañsion g.

konvergent ag. : **1.** kej, kejus, kengejus, kengreizennus, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hus ; *absolut konvergent,* kengerc'hus ent-dizave ; *konvergente Folge,* heuliad kengerc'hus g.

Konvergenz b. (-,-en) : **1.** kej g., kengejusted b., kengreizennerezh g., kengreizennusted b., kengreizennuster g., kengerc'h g., kengerc'husted b. ; **2.** [loen.] kengerc'h g. ; **3.** [mat., skiantoù] kengerc'h g., kengerc'husted b. ; *absolute Konvergenz,* kengerc'h dizave g.

Konvergenzkriterium n. (-s,-kriterien) : dezverk kengerc'husted g.

konvergieren V.gw. (hat konvergiert) : **1.** kejañ, kengejiñ, kengreizenniñ, kengerc'hañ ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hañ ; *konvergierender Meniskus,* kluzenn gengerc'hus b.

Konversation b. (-,-en) : diviz g., kaoz b., kaozeadenn b., divizadeg b., kendiviz g. ; *eine Konversation führen,* ober kaoz, ober un tamm kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, ober ur gaozeadenn, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur frapad marvailhat, divizout, kaozeal, rannañ kaoz, toullañ kaoz.

Konversationslexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : kelc'hgeriadur g., gourgeriadur g., geriadur-kelc'h g., hollouezíadur g. ; *ins Konversationslexikon kommen,* bezañ douget (degemeret) e-barzh ar gourgeriadur (e-barzh ar c'helc'hgeriadur, en hollouezíadur).

Konversationssprache b. (-,-n) : yezh komzet b., yezh voutin b., yezh ar bobl b.

Konversationsstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh c'hoari saloñs g.

konversieren V.gw. (hat konversiert) : divizout, kendivizout, kaozeal, komz.

Konversion b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreiñ g., distro ouzh Doue b., distro da Zoue b. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g. ; *Konversion in eine andere Währung,* eiltaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g. ; *Konversion von Dateien,* amdreiñ restroù g.

Konversionshysterie b. (–) : [bred.] darfell amdreiñ g.

Konversionsverhältnis n. (-ses,-se) : [nukl.] keñver treuzkemm g.

Konverter g. (-s,-) : amdroer g.

konvertibel ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eiltaladus ; *konvertible Währung,* moneiz eskemmus g., moneiz eiltaladus g.

Konvertibilität b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eiltaladusted b.

konvertierbar ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; *konvertierbare Datei,* restr amdroadus g. ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eiltaladus ; *konvertierbare Währung,* moneiz eskemmus g., moneiz eiltaladus g.

Konvertierbarkeit b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eiltaladusted b.

konvertieren V.k.e. (hat konvertiert / ist konvertiert) : **1.** [hat] [arc'hant.] eiltalañ eskemmañ, treiñ, treuzkemmañ ; **2.** [hat] [stlenn.] amdreiñ ; **3.** [hat *pe* ist] [relij.] andreiñ [ouzh], distreiñ [ouzh, da] ; *zum Christentum konvertieren,* andreiñ ouzh al lezenn gristen, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue.

Konvertierung b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreiñ g. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmerezh g., eiltaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g.

Konvertit g. (-en,-en) : [relij.] den gounezet d'ar feiz g., den distroet da Zoue g.

Konvertitin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h gounezet d'ar feiz b., plac'h distroet da Zoue b.

konvex ag. : argeinek, keinek, bolzek, bolzennek, baotek ; *konvexes Viereck,* pevarzueg argeinek g.

Konvexität b. (–) : argeinegezh b.

Konvikt n. (-es,-e) : **1.** bodlec'h evit kloareged g. **; 2.** [skol-veur] predva evit yalc'hadourien g.

konvivial ag. : kengouviel, kovlus.

Konvivialismus g. (–) : kovluzouriezh b.

Konvivialist g. (-en,-en) : kovluzour g.

Konvivialität b. (–) : kengouvielded b., kovlusted b.

Konvoi g. (-s,-s) : [lu] **1.** tren kirri g., steudad kirri b., charreadeg b., dezougadeg b. ; **2.** [merdead.] steudad listri b., bageadeg b.
Konvolut n. (-s,-e) : strobad g., gronnad g., fichellad b.
Konvolution b. (–) : [mat.] kevolouenañ g.
Konvulsion b. (-,-en) : [mezeg.] glizi str., andag g., skrijadenn b.
konvulsiv ag. / **konvulsivisch** ag. : [mezeg.] gliziek, gliziennek, gliziennus ; *konvulsiver Krampf,* glizienn b.
konzedieren V.k.e. (hat konzediert) : aotren, lezel, goulezel, asantiñ, koñsedañ.
Konzentrat n. (-s,-e) : [boued] koazhadur g.
Konzentration b. (-,-en) : **1.** tolpadur g., tolperezh g., tolpad g., tolpañ g., kengreizadur g., kengreizerezh g., kengreizañ g., kengreizennadur g., kengreizennerezh g. ; *Konzentration der landwirtschaftlichen Betriebe,* kengreizañ an atantoù g., tolpadur an atantoù g. ; *wirtschaftliche Konzentration,* kengreizañ ekonomikel g. ; *geographische Konzentration,* kengreizañ geografel g. ; *technische Konzentration,* kengreizañ teknikel g. ; **2.** [kimiezh] paotadur g., bec'h g., koazhadur g. ; **3.** [spered] siperezh spered g., evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b.
Konzentrationsfähigkeit b. (-) : barregezh da sipañ e spered b.
Konzentrationslager n. (-s,-) : [nazi.] kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., kamp-tolpañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.
Konzentrationsmangel g. (-s) : /
Konzentrationsschwäche b. (-,-n) : diouer a siperezh spered g.
konzentrieren V.k.e. (hat konzentriert) : **1.** kengreizañ, kengreizennañ, kendastum, tolpañ, bodañ ; **2.** [kimiezh] paotaat, dizourañ, dizourennañ, bec'hiañ, bec'hiekaat, fetisaat, fetisiñ, drusaat ; **3.** [fizik] destiañ ; **4.** *etwas auf etwas (t-rt) konzentrieren, s*tiañ udb war udb all, kreizañ udb war udb all.
V.em. : **sich konzentrieren** (hat sich (t-rt) konzentriert) : **1.** en em dolpañ, en em vodañ ; **2.** en em soñjal, sipañ e spered, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, en em zastum ennañ e-unan, emzastum ; *sich auf etwas (t-rt) konzentrieren,* sipañ e spered d'ober udb, sipañ e spered war udb, sipañ e spered da soñjal en udb, lakaat meiz da gompren udb, teuler evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, teuler evezh en udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, kompren udb ; **3.** bec'hiekaat, fetisaat, drusaat, paotaat.
konzentriert ag. : **1.** [tud] evezhiek, sipet e spered gantañ, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev ; **2.** [kimiezh] devec'hiet, paotaet, bec'hiek, koazhet ; *konzentrierte Lösung,* dileizhenn devec'hiet b., dileizhenn paotaet b., dileizhenn goazhet b. ; **3.** kengreizet ; *konzentrierter Angriff,* arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war gengreizañ g.
konzentrisch ag. : kengreiz, kengreizek, kengreizennek ; *konzentrische Kreise,* kelc'hioù kengreiz lies. ; *konzentrisch zu,* kengreiz da …, kengreizek da …, kengreiz e-keñver …, kengreizek e-keñver … ; [lu] *konzentrischer Angriff,* arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war gengreizañ g. ; *konzentrisches Feuer,* tennadeg kengreiz b., tennadeg kengreizek b.
Konzept n. (-s,-e) : **1.** brouilhed g. ; *etwas ins Konzept schreiben,* ober ur brouilhed eus udb, sevel ur brouilhed eus udb, sevel brouilhed udb, raktresañ udb, koñseviñ udb ; **2.** raktres g., mennad g., diviz g. ; **3.** derc'henn b., meizad g., keal g., mennozhiad g., termen g., danzead-spered g., ergraf g. ; *empirische Konzepte,* ergrafoù kantouezat lies. ; *Konzepte erarbeiten, Konzepte erstellen,* ergrafañ meizadoù, danzen meizadoù ; *grundlegendes Konzept,* ergraf diazez g. ; *etwas in einem Konzept gestalten,* meizadañ udb, meizadekaat udb ; **4.** [dre skeud.] *der Redner kam aus dem Konzept,* koll a reas ar prezegenner e oremuz (e neudenn, penn e gudenn, penn e neudenn, poell e neudenn, poell e gudenn, poell e zanevell, poell e brezegenn,), troc'het e voe d'ar prezegenner e speredenn (neudenn e soñjoù), lonkañ a reas ar prezegenner e gaoz, chom a reas ar prezegenner berr war e c'her, kollet e voe penn e neudenn gant ar prezegenner, chalmet e voe ar prezegenner ; *sich (t-rt) nicht aus dem Konzept bringen lassen,* delc'her krog en e neudenn ; *jemanden aus dem Konzept bringen,* troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, divarc'hañ (abafiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., lakaat u.b. berr, chalmiñ u.b. ; *diese Frage brachte ihn völlig aus dem Konzept,* diskaret (divarc'het, distroadet) e voe gant ar goulenn a oa bet graet outañ, gant ar goulenn-se e voe lakaet an tach dezhañ.
Konzeption b. (-,-en) : **1.** meizañ g., meizerezh g., meizadur g., meizad g., meizadenn b., mennozhiadur g., ergrafadur g., ergrafañ g., intenterezh g. ; **2.** [bev.] krouañs b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., hiliadur g., engehentadur g. ; **3.** [moull.] *computergestütze Konzeption,* ergrafañ ameilet dre urzhiataer g., danzen ameilet dre urzhiataer g.
konzeptionslos ag. : hep linenn stur ebet, hep mennozh stur ebet, distur, dibenn.
Konzeptpapier n. (-s,-e) : paper brouilhed g.
konzeptualisieren V.k.e. (hat konzeptualisiert) : mennozhiadañ, meizadañ, meizata, meizadekaat.
Konzeptualisierung b. (-,-en) : mennozhiaderezh g., meizaderezh g., danzead ur mennozhiad g., meizadañ g., meizata g., meizadekaat g.
Konzeptualismus g. (-) : [preder.] meizegouriezh b.
Konzeptualist g. (-en,-en) : [preder.] meizegour g.
konzeptuell a.g. : mennozhiadel, mennozhiadek, meizadel, meizadek, ergrafel.
Konzern g. (-s,-e) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., kenstrollad embregerezhioù g., kenstrollad greantioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.
Konzert n. (-es,-e) : **1.** [sonerezh] sonadeg b., kengerzad g., abadenn sonerezh b., c'hoariadenn sonerezh b., abadenn ganaouennoù b., kanadeg b. ; *ins Konzert gehen,* mont d'un abadenn sonerezh ; *ein Konzert für Geige,* ur sonadeg gant biolinoù ha laz-seniñ b. ; *ich habe schon unsere Karten für das Konzert gekauft,* plasoù am eus prenet dija evit an abadenn sonerezh ; **2.**

[dre astenn.] *Konzert der Mächte,* kenobererezh ar riezoù g, kenemglev etre ar riezoù g, kenunvaniezh etre ar Stadoù b.
Konzertabend g. (-s,-e) : [sonerezh] nozvezh sonadeg b.
Konzertagentur b. (-,-en) : amsez arvestoù g., ajañs arvestoù b.
konzertant ag. : [sonerezh] kengerzek.
Konzertbesucher g. (-s,-) : arvester g.
Konzertflügel g. (-s,-) : [sonerezh] piano sonadegoù g.
Konzerthalle b. (-,-n) : sal ar sonadegoù b. ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktionniert,* lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù.
Konzertharfe b. (-,-n) : [sonerezh] telenn glasel b., herp klasel g.
Konzerthaus n. (-es,-häuser) : ti an abadennoù sonerezh g., sal ar sonadegoù b.
konzertieren V.gw. (hat konzertiert) : kinnig ur sonadeg.
konzertiert ag. : kendivizet, kendoniet.
Konzertierung b. (-,-en) : kendoniadur g., kenurzhiañ g.
Konzertina b. (-,-s) : [sonerezh] koñsertina g.
Konzertinaspieler g. (-s,-) : [sonerezh] koñsertinaour g.
Konzertmeister g. (-s,-) : [sonerezh] biolinour kentañ g.
Konzertmusiker g. (-s,-) : kengerzour g., sonadegour g.
Konzertpianist g. (-en,-en) : [sonerezh] pianoour sonadegoù g.
Konzession b. (-,-en) : **1.** aotreadur g. ; **2.** [dre skeud.] goulezadenn b., goulez g., goulezad g. ; *Konzessionen machen,* goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, izelaat e c'hoantoù, diskanañ, bukañ izeloc'h, mont da boazhañ da forn ar gevrenn enep, ober kammedoù war-zu ar gevrenn enep ; **3.** [tachenn-vengleuziañ] koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; **4.** [istor, Sina] koñsedadenn b. ; **5.** [kenwerzh] anzavad g.
Konzessionär g. (-s,-e) : aotread g., aotreeg g., anzavadour g., marc'hadour aotreet g., lañvazed g.
Konzessionärin b. (-,-nen) : aotreadez b., anzavadourez b., marc'hadourez aotreet b.
konzessionieren V.k.e. (hat konzessioniert) : **1.** asantiñ, aotren, aotreañ ; **2.** [kenwerzh] koñsedañ, lañvazañ.
konzessionsbereit ag. : prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, unvanus.
Konzessionsbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b.
Konzessionsgebiet n. (-s,-e) : [tachenn-vengleuziañ, istor, Sina] koñsedadenn b., anzavadenn b., lañvazadenn b.
konzessiv ag. : … goulezel.
Konzessivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn asantiñ, enebiñ pe ziforc'h b., islavarenn c'houlezel b.
Konzil n. (-s,-e/-ien) : sened-lliz g. ; *ökumenisches Konzil,* sened-meur g.
konziliant ag. : unvanus, a emglev ; *ein konzilianter Mensch,* un den a emglev g.
Konzilianz b. (-) : unvanusted b.
Konzilsvater g. (-s,-väter) : *die Konzilsväter,* tadoù ar sened lies.
Konzipient g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] alvokad stajiad g., breutaer stajiad g.
Konzipientin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] alvokadez stajiadez b., breutaerez stajiadez b.
konzipieren V.k.e. (hat konzipiert) : **1.** *etwas konzipieren,* sevel brouilhed udb, raktresañ udb, **2.** koñseviñ, ergrafañ, danzen, empennañ, empentiñ ; **2.** [plac'h] engehentiñ, krouiñ, koñseviñ.
konzis ag. : fraezh-ha-berr, kurzhek, krennek, krenn.
Koog g. (-s, Köge) : [norzh Bro-Alamagn] dol g./b., polder g.
kookkurent ag. : [yezh.] kenreveziat.
Kookkurenz b. (-) : [yezh.] kenreveziadenn b.
Kooperation b. (-,-en) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., keveleriñ g., kenoberiañ g.
Kooperatismus g. (-) : kevelouriezh b.
Kooperatist g. (-en,-en) : kevelour g.
kooperativ ag. : kenoberius, kenlabourus, kevelourel.
Kooperative b. (-,-n) : koperativ g., kenoberouri b., kevelouri b., kengevredad g., kevredad kevelourel g., kendrev b.
kooperieren V.gw. (hat kooperiert) : kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, kenober, kenoberiañ, keveleriñ.
Kooptation b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.
kooptieren V.k.e. (hat kooptiert) : kevezholiñ, kendibab, kinnig ; *kooptiertes Mitglied,* ezel kevezholet g.
Kooptierung b. (-,-en) / **Kooption** b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.
Koordinate b. (-,-n) : daveenn b., kenurzhienn b. ; *geographische Koordinaten,* kenvuzulioù lec'hiañ lies., daveennoù lec'hiañ lies.
Koordinatenachse b. (-,-n) : [mat.] ahel daveennoù g.
Koordinatensystem n. (-s,-e) : sistem daveennoù g., reizhiad daveennoù b. ; *rechtwinkliges Koordinatensystem,* daveennoù kartezel lies. ; *kartesisches Koordinatensystem,* reizhiad daveennoù kartezel b.
Koordination b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g. ; [mezeg.] *motorische Koordination,* kenurzh loc'hadel g.
Koordinationsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiañ g.
Koordinationszahl b. (-,-en) : [kimiezh] niver kenurzhiañ g., feuriader kenurzhiañ g., kenurzhvod g.
Koordinator g. (-s,-en) : kenurzhier g.
Koordinatorin b. (-,-nen) : kenurzhierez b.
koordinieren V.k.e. (hat koordiniert) : kenurzhiañ ; *Produktion und Nachfrage koordinieren,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.
koordiniert ag. : kenurzhiet, kenglotus.
Koordinierung b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g.
Koordinierungsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiañ g.
Kopal g. (-s,-e) : [rousin] kopal g.
Kopalbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kopal str.
Kopenhagen n. : Kopenhagen b.
Köpenickiade b. (-,-n) : fliperezh g., korbinerezh g., filouterezh g.
Köper g. (-s,-) : **1.** [tekn.] grognon str., touch g., greun g., greunenn b. ; **2.** [gwiad.] serj g.
köpern V.k.e. (hat geköpert) : [gwiad.] serjañ.

kopernikanisch ag. : kopernikian, … Copernicus, … Kopernik ; *kopernikanisches Weltbild,* heolgreizelouriezh b. ; *kopernikanische Wende,* reveulzi Gopernik b.
Kopernikus g. : Copernicus g., Kopernik g.
Kopf g. (-s, Köpfe) :

I. [korf] penn
II. skeudennoù-lavar
III. poell, skiant, spered
IV. hinienn, den
V. penn-loen, penn-ed, tamm, h.a.

I. [korf] penn g., jaoutenn b., joskenn b., P. chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b. kelorn g. ; *Kopf des Wildschweines,* joskenn b., penn an hoc'h-gouez g. (Gregor) ; *einen dumpfen (schweren, benommenen) Kopf haben,* bezañ stanket (stouvet, diaes, lakaet diaes) e benn, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez ; *mit bloßem Kopf,* diskabell, en e vlev, noazh (dizolo) e benn ; *den Kopf drehen,* treiñ e benn ; *den Kopf heben,* ober ur sav d'e benn, ober ur savadenn d'e benn, gorren e benn ; *den Kopf senken,* stouiñ (soublañ, plegañ) e benn ; *mit gesenktem Kopf,* stouet e benn gantañ, soublet e benn gantañ, e benn pleget izel, en e zaoubleg, war zaoubleg, izel e benn ; *den Kopf hin und her wiegen,* hejañ e benn, brallañ e benn, pouezañ butun, brañskellat e benn, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ ; *den Kopf vor Verwunderung schütteln,* hejañ e benn evit diskouez e souezh ; *den Kopf verneinend schütteln,* horellañ e benn a-gleiz hag a-zehou evit nac'hañ, horellañ e benn evit nac'hañ, horjellañ e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep gant un hej penn, hejañ e benn evit nac'hañ, ober un hej d'e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep en ur hejañ e benn ; *den Kopf einziehen,* **a)** krugañ e zivskoaz, lakaat e benn e chouk e gil, souchañ e benn ; **b)** [dre skeud.] lezel ar barr da dremen ; *mit eingezogenem Kopf,* kruget e zivskoaz, kruzet e zivskoaz, e benn e chouk e gil, souchet e benn ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* honnezh a zo penngamm, ur benngammez a zo anezhi ; *der Kopf sitzt ihm direkt auf den Schultern,* emañ e benn gantañ e chouk e gil ; *einen roten Kopf bekommen,* dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruziañ ; *ihm brummt der Kopf von dem Lärm,* boudinellañ a ra e benn gant ar safar a zo, boudal a ra e benn gant an tourni a zo, badaouiñ a ra e benn ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen,* pennañ un delwenn ; *mein Bruder ist (um) einen Kopf größer als ich,* treuz ur penn dreist ac'hanon eo va breur ; *von Kopf bis Fuß,* adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-kof, penn-ha-korf-ha-troad, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *sich die Augen aus dem Kopf sehen,* divarc'hañ (diskolpañ, dispourbellañ, dislontrañ, disloagal) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Augen aus dem Kopf heulen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf,* dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dispourbell eo e zaoulagad, dislontret (divarc'het) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, hennezh a zo bourbellek, daoulagad brennig a zo en e benn, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tislontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; *sich eine Kugel durch den Kopf jagen,* en em zistrujañ gant un tenn en e benn, plantañ (lojañ) ur boled en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *sich (t-rt) an den Kopf fassen,* lakaat e benn etre e zaou zorn ; *mit dem Kopf stoßen,* maoutañ, tourtañ, terchal ; *mit dem Kopf voran ins Wasser fallen,* kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; [dre skeud.] *die Feinde holten sich blutige Köpfe,* frotet kaer e oa bet an enebourien, tapet o deus bet an enebourien o c'herc'h, gwashat roustad o doa tapet an enebourien, lardet kaer e oa bet o c'hostezennoù d'an enebourien ; *er steckt bis über den Kopf in Schulden,* stag eo e vag dre holl, emañ Fañch ar Berr gantañ, dle en deus betek toull e c'houzoug, dalc'het eo a bep tu, rivinet eo e boch gant ar vezh, sammet a zle eo, gwriet a zle eo, taget a zle eo, karget a zle eo (Gregor) ; *er geht mit dem Kopf durch die Wand,* aheurtiñ a ra, en em aheurtiñ a ra, kilverziñ a ra, pennek-mat eo, hennezh a zo kalet e benn, chom a ra aheurtet evel ur c'harzh, tev eo e voned ; *Hals über Kopf,* o skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, en ur bann, evel un tenn, d'ar pevarlamm ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, endra c'haller, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-herr, gant tizh, gant pep tizh, a-dizh, gant diere, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, e dillo, gant druilh-drask, d'an druilh, gant dillo bras, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, gant hastidigezh vras, gwall brez gantañ, gwall brez ennañ, gant prez vras, dre brez, a-brez-kaer, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, d'ar red-tan, d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, d'an daoulamm-ruz, rak e dal, evel an tan, d'an tan ruz ; *das Schiff Hals über Kopf verlassen,* kuitaat ar vag dre spont ; *die Kinder schlafen Kopf an Fuß (Kopf bei Fuß),* kousket a ra ar vugale penn-ha-revr (pennek-ha-revrek, daoubennek-daourevrek) ; *Kopf oder Zahl spielen, Kopf oder Schrift spielen,* c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur).
II. [skeudennoù-lavar] *das Blut steigt ihm in den Kopf,* sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn,

dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; *sich den Kopf zerbrechen,* jahinañ e spered, kemer trabas, terriñ e benn, bezañ daoubennet, skrabat e benn hep kaout debron, ober tachoù, ober bil, ober biloù, disvalañ soñjoù, debriñ e spered, uzañ e spered, kemer reuz gant udb, lakaat e holl skiant da c'hoari ; *er wusste nicht, wo ihm der Kopf stand,* ne ouie ket mui pelec'h skeiñ e benn (eus pe goad ober loaiaoù, gant pe goad ober ibil), dall e oa gant al labour, penn e spered e oa (evit gouzout) petra ober, chomet e oa luget da zirouestlañ e neud, war vordo e oa, chomet (manet) e oa war vordo, boud e oa, en em gavet boud e oa ; *nicht wissen, wo einem der Kopf steht,* na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht,* er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ ; *er hat den Kopf voll,* strobet eo e spered, tregas en deus dreist penn, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo en ur morad a drubuilhoù, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, e zelazhoù en deus, bevañ a ra e-kreiz ur stropad reuzioù, lakaet eo diaes e dammig boulienn, plaouiet eo gant an enkrez hag an doan, e-kreiz ar poanioù emañ ; *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen,* sevel e zivrec'h d'an nec'h, sevel e zivrec'h er vann [evit diskouez e zipit] ; *die Hände auf dem Kopf,* e zaouarn e pleg war e benn ; *er hat selbst den Kopf in die Schlinge gesteckt,* dezhañ e-unan en deus graet ar gwashañ taol ; *den Kopf verlieren,* **a)** [ster rik] bezañ dibennet ; **b)** [dre skeud.] koll e skiant-vat, diskiantañ, diboellañ, mont e spered da stoupa, mont tanav e spered, koll ar stur (e boell, e benn, ar penn, e spered, e voulienn, e skiant, an norzh, an ardremez), dont e empenn da zivouedañ, treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, mont e spered digant an-unan, mont e anaoudegezh digant an-unan, mont e skiant-vat digant an-unan, mont e benn e dour, mont e benn e gin, dont da vezañ gwrac'h, pennfolliñ, bezañ pennfollet, mont dall ha mezv, koll mik e benn, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, breskenn, trelatañ, troc'holiañ, skañvbenniñ, mont e benn e belbi, mont e belbi, follañ, mont e galouaj, mont ganto ; *es sei denn er hat den Kopf verloren,* ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ ; *ich bin wie vor den Kopf geschlagen,* chom a ran war va c'hement all - me a chom balc'h va genoù din - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet-lip - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h ; *er stand da wie vor den Kopf geschlagen,* kouezhañ a reas war e gement all, sabatuet-holl e oa, chom a reas abafet-lip, tapet lopes e oa, pennveudet e oa, aet e oa dall pa'z en doa klevet se ; *den Kopf hängen lassen,* stouiñ e benn, bezañ izel e gribenn, soublañ e zaoulagad, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, plegañ touchenn, koazhañ, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ ; *den Kopf oben behalten,* derc'hel mat, derc'hel krog, derc'hel start, derc'hel mort, derc'hel stenn, derc'hel gwevn, derc'hel yud, chom uhel e galon, chom disaouzan ; *Kopf hoch !* uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *seinen Kopf aufsetzen,* aheurtiñ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, klopennek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ diaes ober outañ ; *für jemanden den Kopf hinhalten,* paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all ; *er hat dem Mädchen den Kopf verdreht,* graet en deus d'ar plac'h treiñ a spered (Gregor), direizhet en deus spered ar paourkaezh plac'h, gwall droet eo ar paourkaezh plac'h gantañ, strobet en deus ar plac'h ; *jemandem den Kopf waschen,* kribañ e benn d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., lardañ e billig d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret e Bater Noster (e Bater) d'u.b., kontañ e Bater Noster (e Bater) d'u.b., ober e varv d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen,* ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ

e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemandem mit seinen Reden den Kopf warm machen,* lakaat plantoù treid u.b. da dommañ (lakaat ar gwad da sevel e penn u.b., lakaat u.b. da daeriñ, tanañ u.b.) gant e gomzoù, tommañ empenn u.b. (tanañ kalon u.b.) gant e brezegennoù ; *jemanden vor den Kopf stoßen,* rustoniañ u.b., feukañ u.b., anoaziñ u.b., mont reut d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont dizamant d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un dismegañs d'u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., ober divalav d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b., ober vil d'u.b., mont dre nerzh (dre vil) d'u.b., mont d'u.b. dre heg ; *jemandem auf dem Kopf herumtanzen,* ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *jemandem Beleidigungen an den Kopf werfen,* skuilhañ mallozhioù (diskargañ kunujennoù, disteuler kunujennoù) war u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù gant u.b. en e zivskouarn ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen,* darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù, flemmadennoù) d'u.b., delazhiñ komzoù reut gant u.b. en e zivskouarn ; *er sagte ihm auf den Kopf zu, dass er der Verräter sei,* lavaret a reas dezhañ en e zaoulagad (rak dremm, e-kreiz e c'henoù) e oa eñ an treitour / lavaret a reas dezhañ e kreiz e zaoulagad e oa eñ an trubard (Gregor) ; *sich (t-d-b) etwas in den Kopf setzen,* lakaat udb don en e benn, lakaat udb kalet en e benn, lakaat udb en e gredenn, lakaat udb en e spered, ober e soñj ober udb, lakaat en e benn d'ober udb, sikañ udb en e empenn, plantañ udb en e benn, troadañ soñjoù en e benn, troadañ mennozhioù en e benn ; *er setzt seinen Kopf (sein Köpfchen) auf,* ober a ra e benn mouzh, ober a ra e benn bihan, ober a ra penn fall, ober a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn ; *er setzt seinen Kopf durch*, ober a ra e benn, ober a ra e benn e-unan, douget eo d'e benn, ober a ra diouzh e benn, mont a ra da-heul (a-raok) e benn, heuliañ a ra e benn, ur penn kalet a zo anezhañ, ne c'haller ket kaout penn vat dioutañ, ne gaver ket disoc'h gantañ, hennezh en deus lod e Kerbennek, hennezh a zo ur paotr pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, ne'z pez ket rezon gantañ james, ur Yann e benn e-unan a zo anezhañ, tev eo e voned ; *er frisst einem die Haare vom Kopf,* gantañ e vez debret an diaoul hag e bevar, hennezh a foet arc'hant, hennezh a ra un dismantr euzhus a arc'hant, hennezh ne ra nemet lonkañ va danvez, hennezh a zo ur rivin din, foetañ a ran stal gantañ ; *er ist seinen Eltern über den Kopf gewachsen,* e dud n'int ket mui evitañ (n'int ket barrek ken dioutañ, ne gavont ket disoc'h gantañ ken, ne gavont ket penn vat dioutañ ken) ; *die Schwierigkeiten wachsen der Regierung über den Kopf,* penn e spered emañ ar gouarnamant evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus an diaesterioù a sav un tammig e pep lec'h, aet eo ar gouarnamant dreistpenn gant an diaesterioù ; *die Köpfe zusammenstecken,* kuzulikañ, kuzulikat, en em guzuliañ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, droukkomz, hiboudiñ ; *den Kopf zur rechten Zeit aus der Schlinge ziehen,* tennañ e lost e koulz eus ar vrae, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari ; *seinen Kopf aufs Spiel setzen,* lakaat e vuhez war var, risklañ e vuhez, arvariñ e vuhez ; *es geht um den Kopf,* neuñviñ pe veuziñ, unan a zaou ; *das hat ihm den Kopf gekostet,* koustet eo bet kement-se e vuhez dezhañ, paeet en deus bet kement-se gant e vuhez ; *Köpfe werden rollen,* skarzhet e vo tud, tud a chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaet e vo sav dindan tud 'zo ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen,* lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit,* foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, mac'homet on gant al labour, bec'h a zo war va lasenn, herr labour a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour.

III. poell g., skiant b., spered g. ; *einen klaren Kopf haben,* bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ ur spisweler, na vezañ dall e saout, kaout bouedenn-benn ; *er ist nicht auf den Kopf gefallen,* n'eo ket pemoc'h e leue, n'eo ket bet skoet gant ar morzhol, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar vazh-yod, n'eo ket dall e saout, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket bet ganet da Sadorn goude koan ; P. *er hat viel Grütze im Kopf,* danvez a zo ennañ, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket divoued e benn, hemañ a zo ur penn ; *er hat nichts im Kopf,* nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, divoued eo e benn, un tamm difournis a spered eo ar paotr-se ; *ein fähiger Kopf,* un den barrek g. ; *ein heller Kopf,* ur spered lemm a zen g., ul lagad eeun a zen g., un den speredet-kaer g., un den speredek-kaer g., ur paotr buan a spered g., ur patr divorfil-kaer g. ; *ein beschränkter Kopf,* ur spered pout a zen g., un den bouc'h a spered g., ur skiant verr a zen b., ur spered strizh g. ; *er ist ein guter Kopf,* hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, speredek-kaer eo, speredet-

kaer eo, un den a benn (a boell) eo ; *die besten Köpfe des Landes,* kaerañ gouizieien ar vro, begenn ar c'houizieien a zo er vro b. ; *Strohkopf,* penn skañvig g., penn divoued g., penn kefeleg g., houperig g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., bredasour g., skañvelard g., pennglaouig g., laouenan g., penn-rambre g. ; [kr-l] *viele Köpfe, viele Sinne / viele Köpfe gehen schwer unter einen Hut,* kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz ; *ein Gedicht aus dem Kopf (her)sagen,* dibunañ ur barzhoneg dindan (a-zindan) eñvor, dibunañ ur varzhoneg dre eñvor (dre an eñvor) ; *aus dem Kopf komponieren,* primaozañ ; *aus dem Kopf dichten,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm ; *er konnte den Namen nicht im Kopf behalten,* ne oa ket evit derc'hel soñj eus an anv-se ; *Grillen im Kopf haben,* bezañ pennadus (loarius / stultennus / loariek) (Gregor), bezañ froudennek (kuladus, sorc'hennus, loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, froudennus) ; *die Melodie geht ihm ohne Unterlass im Kopfe herum,* an ton-se ne zilez ket mui e spered, treiñ a ra an ton-se dizehan en e benn ; *sie hat nur ihre Mutter im Kopf,* sorc'henn he mamm a zo warni, dalc'het eo gant sorc'henn he mamm, sorc'hennet eo gant he mamm ; *was mag ihm in den Kopf gefahren sein ?* petra 'zo peg ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? ; *das will ihm nicht in den Kopf hinein,* n'eus ket tu da blantañ an dra-se en e benn ; *dieser Wein steigt zu Kopf,* drevaat a ra ar gwin-se, ar gwin-se a droñs an dud, mont a ra ar gwin-se d'ar penn, nerzh ar gwin-se a ya er penn, gwin penn eo ar gwin-se ; *der Wein steigt ihm in den Kopf (zu Kopf),* skeiñ (sevel, mont) a ra ar gwin d'e benn, ar gwin a zo oc'h ifamañ anezhañ, ar gwin a zo o troñsañ anezhañ, nerzh ar gwin a ya en e benn ; *der Ruhm ist ihm zu Kopf gestiegen,* skoet eo e vrud d'e benn ; *schlagen Sie sich das aus dem Kopf !* disoñjit an dra-se ! grit o diouer eus an dra-se ! grit kañvoù d'an dra-se ! lamit an dra-se diouzh ho spered ! ; *der Gedanke will mir nicht aus dem Kopf,* gant an debr-spered-se e vezan atav, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, n'em meus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a jahin va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *das stammt nicht aus seinem Kopf,* an dra-se n'eo ket eus dour e buñs ; *der Gedanke schoss mir durch den Kopf,* tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), dont a reas a-greiz-holl ar vennozh-se em soñj, dont a reas ar vennozh-se em spered, treiñ a reas ar vennozh-se dre va fenn, treuziñ a reas ar soñj-se va spered, tremen a reas ar soñj-se dre va spered, treiñ a reas em fenn ober an dra-se ; *mir schwirrten allerlei Gedanken durch den Kopf,* mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, soñjoù a bep seurt a rodelle em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *sich etwas durch den Kopf gehen lassen,* distremen udb en e benn, daskiriat udb en e benn, roulat udb en e benn, ruilhal udb en e benn, ruilhal udb en e spered, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb ; [kr-l] *was man nicht im Kopf hat, muss man in den Beinen haben,* d'ur penn disoñj (d'ur penn skañv) ez eo mat gouzout bale.

IV. hinienn b., den g., penn g. ; *die Menge war dreitausend Köpfe stark,* tri mil den az ae d'ober an engroez ; *Kopf an Kopf gedrängt,* peg-ha-peg, chouket, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, krog an eil en egile, yoc'het, gwasket, sac'h-àr-vac'h, kouchet evel foenn er solier, ken start ha gliziged sall en ur varilh ; *pro Kopf,* ar penn, pep hini, dre benn, dre bep den, dre zen, pep a ; *auf die Bevölkerung entfallen pro Kopf zwei Pfund Butter,* pep a zaou lur amanenn a zegouezh gant tud ar vro, daou lur amanenn dre benn a zegouezh gant tud ar vro ; *auf den Kopf des Verbrechers waren tausend Dollar gesetzt,* mil dollar a oa bet lakaet war penn an torfedour.

V. penn-loen g., penn-ed g., tamm g. ; *Mohnkopf,* penn roz-moc'h g., penn roz-ki g., penn roz-aer g., aval-kousket g. ; *ein Kopf Salat,* ur penn saladenn g. ; *ein Kopf Kraut,* ur penn kaol g. ; [louza.] *einen Kopf bilden, Köpfe ansetzen,* pomañ, pomeañ, pennañ ; [spilhennoù] *Nadelkopf,* pennig (groñj b., kros g.) ar spilhenn g. ; [tisav.] *Balkenkopf,* balir g., bos g., penn balirek an treust g. ; *Zeitungskopf,* talbenn ur gelaouenn g., talbennskrid g. ; *Briefkopf,* talbenn ul lizher g. ; [dre skeud.] *die Gäste stellten das ganze Haus auf den Kopf,* lakaet e oa bet an ti a-bempoù gant ar gouvidi, eilpennet (kulvannet) e voe kement tra 'zo en ti gant ar gouvidi, lakaet o doa ar gouvidi an dindan war-varr, lakaet e oa bet an traoù bep eil penn (war an tu gin, war an tu enep, tu evit tu) gant ar gouvidi, fourgaset e oa bet an ti gant ar gouvidi, difoeltret (didanfoeltret, tanfoeltret, foeltret) pep tra o doa ar gouvidi en ti, daoubennet pep tra o doa ar gouvidi en ti, freuzañ a reas ar gouvidi kement a oa en ti, ar gouvidi o doa diskrabet en ti ; *eine Tatsache auf den Kopf stellen,*

falsañ (findaoniñ) ar wirionez, distresañ ur fed, lakaat ar wirionez war he c'hement all ; *die Vase steht auf dem Kopf,* emañ al lestr war e c'henoù, eilpennet eo al lestr, emañ al lestr o c'hounit e gerc'h ; [tr-l] *den Kopf in den Sand stecken,* stankañ e zaoulagad, serriñ an daoulagad, na vennout gwelet ; *den Nagel auf den Kopf treffen,* gwaskañ war ar gwiridig (ar gor, ar glañvenn, ar c'hizidig), gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, skeiñ e-barzh, skeiñ mat ; *Kopf stehen,* c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullbennig, ober an dervenn fourchek.

Kopf-an-Kopf-Rennen n. (-s) : **1.** [sport] redadeg ma chom ar rederien gentañ keit-ha-keit b., redadeg ma chom ar rederien gentañ rampo b., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ keit-ha-keit g., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ rampo g., [tud] redadeg ilin-ouzh-ilin b. ; **2.** [dre skeud.] kenstrivadeg ma vez ar genstriverien keit-ha-keit b., kenstrivadeg ma chom ar genstriverien rampo b., kevezadeg ma vez ar gevezerien keit-ha-keit b., kevezadeg ma chom ar gevezerien rampo b.

Kopfarbeit b. (-,-en) : labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b.

Kopfarbeiter g. (-s,-) : kefredour g., labourer kefredel g.

Kopfbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn penn-linenn g., penn-hent g.

Kopfball g. (-s,-bälle) : [sport] taol-penn g.

Kopfbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù], penngos g..

Kopfbedeckung b. (-,-en) : pennwisk g., kabell g., tog g., kouricher g. ; *ohne Kopfbedeckung,* diskabell, digabell, war e benn noazh, en e benn noazh, en e vlev, dizolo e benn, hep pennwisk ; *einen Hut als Kopfbedeckung tragen,* bezañ koefet e tog ; *sackartige Kopfbedeckung aus grobem Tuch zum Schutz vor dem Regen,* kabell g., penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.

Kopfbewegung b. (-,-en) : sin gant ar penn g. ; *mit einer Kopfbewegung gab er ihm zu verstehen, dass er die Tür schließen solle,* gwignal a reas gant e benn d'ober dezhañ serriñ an nor, ober a reas dezhañ serriñ an nor en ur wignal gant e benn, sinañ a reas dezhañ gant e benn serriñ an nor.

Kopfbinde b. (-,-n) : taled g., talgen g.

Kopfbürste b. (-,-n) : broust-blev g.

Köpfchen n. (-s,-) : **1.** pennig g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat Köpfchen,* ur paotr fin eo, un den a boell (a benn) eo, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket un hanter c'henaoueg, ne guzh ket al loar en e c'henoù, ur spered digor a zen a zo anezhañ, hennezh n'eo ket ganet er ribod, hennezh n'eo ket ganet en ur ribod, bouedenn-benn en deus ; *Köpfchen haben reicht schon,* peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn.

Köpfchenblütler g. (-s,-) : [louza.] astereg g. [*liester* astereged], kompozeg b. [*liester* kompozeged].

köpfen V.k.e. (hat geköpft) : **1.** dibennañ, dic'houzougañ ; [tr-l] *erst geköpft, und dann gehangen,* dibennet da gentañ ha krouget war-lerc'h ; **2.** *einen Baum köpfen,* divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn ; *geköpfter Baum,* penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g. ; **3.** [sport] *den Ball köpfen,* ober un taol-penn.

V.gw. (hat geköpft) : [louza.] pomañ, pomeañ, pennañ ; *der Salat köpft,* pomañ (pomeañ, pennañ) a ra ar saladenn.

Kopfende n. (-s,-n) : *Kopfende des Bettes,* pennwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Kopffedern lies. : bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-bluñv b., kribell-blu b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g. ; *mit Kopffedern,* kribellek, kribennek.

Kopffüßer g. (-s,-) / **Kopffüßler** g. (-s,-) : [loen.] kefalopod g., stiogan g., stivell b., pennbrec'hieg g.

Kopfgeld n. (-s,-er) : **1.** garedon lakaet war penn un torfedour g., gopr lakaet war penn un torfedour g. ; **2.** [istor] taos dre benn g., [Bro-C'hall] tailh ar roue b.

Kopfgeldjäger g. (-s,-) : reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goproù lakaet war pennoù an dorfedourien g., chaseour pennoù g.

Kopfgrind g. (-s,-e) : [mezeg] tagn g., rach g. ; *vom Kopfgrind befallenes Kind,* rachouz g., tagnouz g.

Kopfhaar n. (-s) : **1.** pennad-blev g., blevad g., kreoñ g., blev str. ; **2.** blevenn b.

Kopfhaube b. (-,-n) : **1.** koef g. ; **2.** [loen.] houperig g., kogenan g., kuchenn b., bouch g., bouchadig g., bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-bluñv b., kribell-blu b., palañchenn b., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g.

Kopfhaut b. (-) : tonenn ar penn b. ; *sich (t-d-b) die Kopfhaut massieren,* ober ur frotañ da donenn e benn, merata tonenn e benn.

Kopfhörer g. (-s,-) : selaouell b.

-**köpfig** ag. : **1.** *vierköpfige Familie,* tiegezh pevar den g. ; **2.** *zweiköpfiger Adler,* erer daoubennek g.

Kopfjäger g. (-s,-) : **1.** troc'her pennoù g., dibenner g. ; **2.** [dre astenn.] chaseour pennoù g., reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goproù lakaet war pennoù an dorfedourien g.

Kopfjägerin b. (-,-nen) : **1.** troc'herez pennoù b., dibennerez b. ; **2.** [dre astenn.] chaseourez pennoù b.

Kopfkissen n. (-s,-) : goubenner g., plueg-penn b., orilher g. ; *ein Kopfkissen überziehen,* toagennañ ur goubenner ; *den Kopf tief im Kopfkissen versunken,* sanket don e benn er goubenner.

Kopfkissenbezug g. (-s,-bezüge) / **Kopfkissenüberzug** g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kopfkohl g. (-s) : kaol-podek str., kaol-pom str., kaol-pomet str., kaol-pomez str.

Kopflänge b. (-,-n) : treuz ur penn g. ; *das Pferd gewann um eine Kopflänge,* gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur penn, gounezet en doa ar marc'h gant ur penn lañs.

kopflastig ag. : **1.** [kirri-nij, bigi] pouez a-raok gantañ ; **2.** [embregerezhioù] re uhel niver e sternerien ren ; **3.** poellel ; **4.** P. dotu, mezv-dall, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-mik-dall, mezv-poch.
Kopflaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-penn str.
Kopflausei n. (-s,-er) : [loen.] nez str.
Kopfleiste b. (-,-n) : [moull.] talbenn g., titl g.
Köpfler g. (-s,-) : [Bro-Aostria, sport] **1.** splujadenn b. ; **2.** taol-penn g.
köpflings Adv. : a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom.
kopflos ag. : **1.** dibenn ; **2.** [dre skeud] pennfollet, skoelf, skoelfet e benn, aet dall ha mezv, kollet mik e benn, trelatet, alvaonet, trefuet, mesket e spered, rouestlet, skrebeilhet, flav, diboellet ; *die Leute flohen kopflos weg,* tec'hel a reas an dud rak o zalioù - hanter gollet e tec'he an dud (Gregor) - hag an dud da dec'hel, ar spont krog enno - hag an dud da dec'hel, aet dall ha mezv gant ar spont ; **3.** [dre skeud] diboell, dibenn, skañvbenn, brell, diskiant, strantal ; *kopfloses Huhn,* penn brell a vaouez b., spered dister a vaouez b., drochenn b., strinkell b., lamperez b., penn-rambre g. ; *kopflos handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, bezañ diboell e zoare d'ober, mont da-heul e benn, bezañ dibenn a-walc'h evit ober udb, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog, bezañ pront evel ul Leonad.
Kopflosigkeit b. (-) : **1.** pennfollerezh g., trelaterezh g. ; **2.** diboell g., diboellerezh g., brizherezh g., diskianterezh g. ; **3.** skañvbennegezh g., skañvadurezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.
Köpfmaschine b. (-,-n) : dibennerez b., gilhotin b., gwilhotin b., gwintellerez b.
Kopfnicken n. (-s) : hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g., pleg g. ; *durch Kopfnicken zustimmen,* diskouez bezañ a-du dre un hejañ d'e penn, diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ.
Kopfnuss b. (-,-nüsse) : **1.** chifrodennig b., bichigogennig b., flapennad b. ; **2.** torr-penn g., koll-skiant g. ; **3.** [dre astenn.] talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g.
Kopfpolster g./n. (-s,-) : **1.** treuzplueg g., goubenner g., plueg-penn b., pennwele g. ; *ein mit Federn gefüllter Kopfpolster,* ur pennwelead pluñv g. ; **2.** kondre g.
Kopfputz g. (-es) : pennwisk g., kabell g., tog g.
Kopfrechnen n. (-s) : jedadur dre benn g., jediñ anskriv g.
Kopfrolle b. (-,-n) : treuzplueg b.
Kopfsalat g. (-s) : [louza.] saladenn-bom b., saladenn bomet b., saladenn vodek b., saladenn-bomez b., saladenn b., salad str., penn-salad g.
kopfscheu ag. : **1.** [marc'h] skoemp ; **2.** spontidik, ambac'h ; *jemanden kopfscheu machen,* trejebouliñ u.b., spontañ u.b., strafuilhañ u.b. ; *kopfscheu werden,* bezañ trejeboulet, mont ganto, mont dall ha mezv, koll mik e benn, pennfolliñ.
Kopfschlagader b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b.
Kopfschmerzen lies. : **1.** [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g. ; *Kopfschmerzen haben,* kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn ; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig,* techet on d'an droug-penn, techet on d'ar boan-benn ; *meine Kopfschmerzen sind weg,* aet eo ar boan-benn diwarnon ; *ich habe rasende Kopfschmerzen,* poazh on gant ar boan-benn, reuziñ a ran ur boan-benn ifern, reuziñ a ran ur boan-benn disaour, reuziñ a ran ur boan-benn divat, taget on gant ur boan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur boan-benn skrijus, gouzañv a ran ur boan-benn kriz, diwaskañ a ran ur boan-benn garv, diwaskañ a ran ur boan-benn kalet, malet on gant ar boan-benn ; *Kopfschmerzen verursachen,* empennañ, skeiñ er penn ; **2.** [dre skeud.] P. *mach dir darüber keine Kopfschmerzen,* n'ez ket d'ober biloù evit ken bihan dra, na ya ket d'ober merfeti evit ken dister abeg, arabat dit ober tachoù gant kement-se, arabat dit kemer standur gant an dra-se, laosk da redek.
Kopfschmerztablette b. (-,-n) : [mezeg.] moustrad a-enep ar boan-benn g., kached ouzh ar boan-benn g., kached enep ar boan-benn g.
Kopfschmuck g. (-s) : **1.** kinkladur g., brageriz g. ; **2.** bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-bluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g.
Kopfschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had penn g.
Kopfschraube b. (-,-n) : boulon g., serjant g.
Kopfschuppe b. (-,-n) : kenn g., skantenn b., skant str.
Kopfschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** gloaz er penn da-heul un tenn arm-tan g., gouli er penn da-heul un tenn arm-tan g., gloazadenn er penn da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er penn da-heul un tenn arm-tan g. ; **2.** P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e benn g.
Kopfschütteln n. (-s) : **1.** hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g. ; **2.** [dre skeud.] *seine Haltung erregte allgemeines Kopfschütteln,* bras e voe dipit an dud o welet e emzalc'h, kemer a reas an dud displijadur vras o welet e emzalc'h, iskriv e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras (kalz, start, diaes) e kavas an dud gwelet e emzalc'h, displijet-bras e voe an dud gant e emzalc'h, an holl a gemeras heg outañ abalamour d'e emzalc'h.
kopfschüttelnd Adv. : en ur hejañ e benn.
Kopfschützer g. (-s,-) : kalabousenn c'hloan b.
Kopfseite b. (-,-n) : [moneiz] tu penn g., kroaz ur pezh moneiz b., kroez b., talig g.
Kopfsprung g. (-s,-sprünge) : [sport] spluj a-darzh g., splujadenn a-darzh b., lamm-penn g., pluiadenn b., pluj g. ; *einen Kopfsprung machen,* ober ur splujadenn, plomañ en dour, mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ.
Kopfstand g. (-s,-stände) : *einen Kopfstand machen,* c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullbennig, ober an dervenn fourchek.
Kopfsteinpflaster n. (-s,-) : pavez g.

Kopfsteuer b. (-,-n) : [istor] taos dre benn g., [istor Bro-C'hall] tailh ar roue b.
Kopfstimme b. (-,-n) : mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b., mouezh falsed b., mouezh penn b. ; *mit Kopfstimme singen,* kanañ gant ur vouezh c'hourskiltr, kanañ gant ur vouezh falsed b., kanañ gant ur vouezh kilhogig (Gregor).
Kopfstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g.
Kopfstück n. (-s,-stücke) : **1.** [sonerezh] sutell b. ; **2.** [tekn.] penn g., beg g.
Kopfstütze b. (-,-n) : harp-penn g., harpell-benn b., harpell-gilpenn b.
Kopftracht b. (-,-en) : koef g., boned g., kabell b., tog g.
Kopftuch n. (-s,-tücher) : mouch g., mouchouer-gouzoug g., chal g., frileuzenn b.
kopfüber Adv. : **1.** a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom, plom war e benn, e fri war-raok hag eñ war-lerc'h ; *kopfüber ins Wasser fallen,* kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ plom war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; *und da : plumps ! er war kopfüber ins Wasser gefallen,* hag eñ neuze, plaouf, war e benn en dour ! ; *kopfüber schlagen, kopfüber stürzen,* kouezhañ a-bennbouzell, ober lamm-penn, mont a-bennbouzell, ober pennbouzell, pennbouelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat ; *kopfüber ins Wasser springen,* ober ur splujadenn, plomañ en dour, mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ ; *er ist kopfüber in den Brunnen gefallen,* aet eo war e benn er puñs ; **2.** [dre skeud.] P. *sich kopfüber in ein Abenteuer stürzen,* mont dezhi hep ober na forzh na brall a netra (hep ober van a netra, e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h), mont diwar skañv, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont dezhi evel ul Leonad.
kopfunter Adv. : gant e benn en traoñ ; *kopfunter am Reck hängen,* bezañ a-istribilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ.
Kopfverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] lienenn tro-dro d'ar penn b., lurell tro-dro d'ar penn b.
Kopfverletzung b. (-,-en) : [mezeg.] gloaz er penn g., gouli er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.
Kopfwaschen n. (-s) : **1.** champouennadur g., gwalc'herezh penn g., kouez penn g. ; **2.** [dre skeud.] langaj g., pironed lies., skandal g., kroz g., tabut g.
Kopfweh n. (-s) : [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g. ; *Kopfweh haben*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn ; *Kopfweh verursachen,* empennañ, skeiñ er penn.
Kopfweide b. (-,-n) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù], penngos g.
Kopfwunde b. (-,-n) : [mezeg.] gloaz er penn g., gouli er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.
Kopfzeile b. (-,-n) : [moull.] titl-red e krec'h ar bajenn g.
Kopfzerbrechen n. (-s) : uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g., debr-spered g., dismantr-spered g., reuz g., gwall reuziad g., torr-penn g. ; *das bereitet mir Kopfzerbrechen,* un uz spered eo an dra-se din, ur c'holl-skiant eo an dra-se din, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, un torr-spered eo an dra-se din ; *er bereitet mir Kopfzerbrechen,* hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered, hennezh a zo ur c'holl-skiant, hennezh a zo ur gwir bistri evidon.
Kopie b. (-,-n) : **1.** eilskrid g., adskrid g., deskrivadenn b., eilskouerenn b., doubladur g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., doubl g. ; *eine Kopie anfertigen,* ober un eilskouerenn ; **2.** [stlenn.] eilad g., eiladur g.
Kopierapparat g. (-s,-e) : luc'heilerez b.
kopieren V.k.e. (hat kopiert) : **1.** eilskrivañ, adskrivañ ; **2.** eiltresañ, eillivañ, eiladuriñ ; **3.** [stlenn.] eilañ.
Kopierer g. (-s,-) / **Kopiergerät** n. (-s,-e) : luc'heilerez b., luc'heiler g.
Kopierpapier n. (-s) : paper luc'heilañ g.
Kopierschutz g. (-es) : [stlenn.] gwarez ouzh ar goubreizhañ g., gwarez ouzh ar goubreizherezh g., gwarez ouzh ar goubreizherien g., P. gwarez ouzh ar fripañ g., gwarez ouzh ar friperien g.
Kopierstift g. (-s,-e) : [kozh] kreion eilskrivañ g.
Kopiertinte b. (-) : [kozh] liv eilskrivañ g.
Kopilot g. (-en,-en) : kensturier g., kenlevier g., eil bleinier g., eil levier g.
Kopist g. (-en,-en) : adskriver g., eilskriver g., deskriver g., kopistr g.
Kopolymer n. (-s) : [kimiezh] kopolimer g.
Koppe[1] b. (-,-n) : krugell b.
Koppe[2] b. (-,-n) : [loen.] penndog g.
Koppel[1] b. (-,-n) : **1.** peurvan g./b., reg g., ti kloz g., kloz g., kloziad g., buorzh g., bac'h b. ; **2.** koublad g., yevad g. ; *eine Koppel Jagdhunde,* ur roll chas-hemolc'h g., ur stroll chas-hemolc'h g.
Koppel[2] n. (-s,-) : gouriz ledan g., gouriz-kleze g., bodriell b. ; *das Koppel umschnallen,* lakaat (prennañ) e c'houriz, [lu] gwiskañ e armoù.
Koppelelement n. (-s,-e) : koubler b.
Koppelhund g. (-s,-e) : ki strollet g., ki rollet g.
koppeln V.k.e. (hat gekoppelt) : **1.** lakaat daou-ha-daou, rollañ ; *die Hunde werden gekoppelt,* lakaet e vez ar chas daou-ha-daou, strollet e vez ar chas, rollet e vez ar chas ; **2.** [tekn.] koublañ ; *elektrische Schwingungskreise koppeln,* koublañ amredoù luskellat ; *zwei Räder koppeln,* koublañ div rod.
Koppelriemen g. (-s,-) : roll g., stag g., lêrenn b., stroll g.
Koppelschleife b. (-,-n) : [tekn.] dol goublañ b.
Koppelung b. (-,-en) : **1.** koubladur g., koublerezh g. ; **2.** [tredan] lugañ g., koublerezh g., koublañ g. ; **3.** [karbedoù] ereadur g., koubladur g., koublerezh g.
Koppelungsmanöver n. (-s,-) : embreg koublañ g., embreg eren g.
Koppelwirtschaft b. (-) : kesad g., regad g., asoul g., stuz b., reg-an-trevad g.
Koppen n. (-s) : [kezeg, mezeg.] debrerezh-koad g.
Köpper g. (-s,-) : [rannyezh.] splujadenn b.
Köppernickel g. (-s,-) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.
Koppler g. (-s,-) : koubler g.
Kopplung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Koppelung**.
Kopplungsmanöver *sellit ouzh* **Koppelungsmanöver**.

Kopra b. (-) : [louza., kegin.] kopra g.
Kopraöl g. (-s) : [kegin.] eoul kopra g.
Kopräsident g. (-en,-en) : kenbrezidant g., kengadoriad g.
Koproduktion b. (-,-en) : kenbroduadur g., kenbroduerezh g. ; *eine Koproduktion,* ur genbroduadenn b.
Koproduzent g. (-en,-en) : kenbroduer g.
koproduzieren V.k.e. (hat koproduziert) : kenbroduiñ.
Koprolith g. (-s/-en,-en) : monvaen g. [*liester* monvein].
koprophag ag. : kaoc'hezat, kaoc'hdebrer.
Koprophage g. (-n,-n) : **1.** [tud] kaoc'hezad g., kaoc'hdebrer g. ; **2.** [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g.
Koprophagie b. (-) : kaoc'hezadezh b., kaoc'hdebrerezh g.
koprophil ag. : kaoc'hvlisaer
Koprophilie b. (-) : kaoc'hvlisa g., kaoc'hvlisadezh b.
Koprozessor g. (-s,-en) : [stlenn] kengewerier g., kenbrosesor g.
Kops g. (-es,-e) : [tekn.] kanell nezañ b.
Kopte g. (-n,-n) : [relij.] Kopt g.
koptisch ag. : **1.** kopt ; **2.** [yezh.] koptek ; *die koptische Sprache,* ar c'hopteg g. ; *das koptische Alphabet,* al lizherenneg koptek b.
Kopula b. (-,-s/Kopulae) : [yezh.] ereenn b.
Kopulation b. (-,-en) : kediadenn b., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b.
Kopulationsorgan n. (-s,-e) : organ kediañ g.
kopulativ ag. : ereel, -eren.
Kopulativum n. (-s, Kopulativa) : [yezh.] kevarzhell ereel b.
kopulieren V.k.e. (hat kopuliert) : **1.** parañ, koublañ ; **2.** [louza.] imboudiñ, lagadiñ, grefiñ.
V.gw. (hat kopuliert) : en em goublañ, en em barat, embarañ, gouennañ, parat, kejañ, kediañ, revgediañ.
Kopulierreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b.
Koralle b. (-,-n) : **1.** [loen.] koural str. ; *eine Koralle,* ur gouralenn b. ; *Weichkorallen,* koural gwak str. ; *Steinkorallen,* koural kalet str. ; *weiße Steinkorallen [lophohelia],* koural gwenn str. ; *gelbe Steinkorallen [dendrophyllia cornigera],* koural melen str. ; *etwas mit Korallen schmücken,* kouralañ udb ; *nach Korallen tauchen,* kourala ; **2.** [danvez] koural g. ; *eine Halskette aus roten Korallen,* ur gelc'henn-c'houzoug koural ruz b.
Korallenbank b. (-,-bänke) : kouraleg kloued b.
Korallenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez koural str. [*erythrina*].
Korallenbleiche b. (-) : gwennadur ar c'houral g.
Korallendrechsler g. (-s,-) : kouraler g.
Korallenfisch g. (-es,-e) : pesk kouraleg g.
Korallenfischer g. (-s,-) : kouralaer g.
Koralleninsel b. (-,-n) : enezenn goural b., enezenn gouralek b., enezenn gouralus b., atoll g.
Korallenkette b. (-,-n) : kolier koural g., tro-c'houzoug koural b., kelc'henn goural b.
Korallenotter b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.
Korallenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g.
Korallenriff n. (-s,-e) : karreg koural b., kouraleg kloued b. ; *litorales Korallenriff,* kouraleg vevenn b.
korallenrot ag. : ruz-koural.
Korallenschiff n. (-s,-e) : bag kourala b.
Korallenschlange b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.
Korallenstock g. (-s,-stöcke) : kouralenn b.
Korallenstufe b. (-,-n) : [douarouriezh] live kouralel g.
Korallentaucher g. (-s,-) : kouralaer g.
Korallentaucherin b. (-,-nen) : kouralaerez b.
Korallentiere lies. : [loen.] poliped lies.
Korallenzinke b. (-,-n) : brec'h ur gouralenn g.
Koran g. (-s,-e) : [relij.] Koran g. ; *den Koran lesen,* lenn levr ar C'horan.
koranisch ag. : koranel, koranek ; *koranisches Recht,* gwir koranel g.
Koranschule b. (-,-n) : [relij.] skol goranek b.
Korb g. (-s,Körbe) : **1.** paner b. [*liester* paneroù, panerioù, paniri], panerad b., kest b., kestad b., kestenn b., kestennad b., rest g., baskodenn b., kavell g., sklisenn b., bouteg g., boutegad g., mann g./b., manniad g./b. ; *ein Korb voll Brot,* ur gestad vara b., ur gestennad vara b., ur restad bara g., ur vanniad vara b. ; *ein Korb Äpfel,* ur banerad avaloù b., ur restad avaloù g., ur gestad avaloù b., ur gestennad avaloù b., ur manniad avaloù g. ; *ein Korb Feigen,* ur banerad fiez b. ; *ein Korb voll Früchte,* ur baner leun a frouezh b., ur banerad frouezh b. ; *henkelloser Korb,* paner hep dourgenn, paner hep dornell, kavell g., mann g./b. ; *Brot in den Korb legen,* lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *ein Brotkorb,* ur gest vara b., ur rest bara g., ur c'havell bara g. ; *er trug einen Korb,* ur baner a oa gantañ ; *Körbe flechten,* boutegañ, fardañ paneroù, kordañ paneroù, fardañ boutegi ; *ein locker geflochtener Korb,* ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet-laosk g. ; *etwas in einen Korb legen,* kestan udb, lakaat udb en ur baner ; **2.** [iskrim] **a)** *Fechtkorb,* mouch iskrim g. ; **b)** krogenn ar c'hleze b. ; **3.** [pesketaerezh] paner b., kavell g., kidell b. ; *Körbe legen,* ober ar vicher baneroù, lakaat kevell ; **4.** [aervageerezh] paner b., kavell g., bag b. ; **5.** [dre skeud.] *jemandem einen Korb geben,* kas u.b. da lec'h all da fistoulat e lost, kas u.b. d'en em glask e lec'h all, kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da vrammat, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are,

kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, reiñ herr d'u.b., kas u.b. d'an tus, reiñ e dus d'u.b., diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor) ; *sich einen Korb holen,* tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout, kaout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur c'havazh, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr, kaout heiz ; *er hat einen Korb bekommen,* bet en deus bet e sac'h - ur c'habestr en deus bet diganti - bet en deus bet heiz, poell hag all - pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta - pedet e voe da vont da lec'h all da fistoulat e lost - roet eo bet e gouign dezhañ - tapet en doa ur c'havazh ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich einen Korb,* paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *er ist der Hahn im Korb,* hennezh 'zo kilhog ar barrez, hennezh 'zo moumoun ar merc'hed.

Korbarbeit b. (-) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbball g. (-s) : [sport] basket-ball g.

Korbblütengewächs n.(-es,-e) / **Korbblüter** g. (-s,-) / **Korbblütler** g. (-s,-) : [louza.] astereg g., kompozeg g.

Korbbogen g. (-s,-/-bögen) : **1.** dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; **2.** [tisav.] gwareg dourgennek b., gwareg stummet evel un dourgenn b.

Korbbügel g. (-s,-) : dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b.

Körbchen n. (-s,-) : panerig b., kest b., rest g., kavell g.

Körbelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Korbflasche b. (-,-n) : boutailh gwisket gant aozilh b., bigalenn b., rob g. ; *große Korbflasche, dickbauchige Korbflasche,* touk g., toukenn b., melt b., meltad b., bigalenn b., rob g.

Korbflechten n. (-) : kantennerezh g., boutegerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g. ; *die Strahlen beim Korbflechten,* ar mestrizi lies., ar mestrizi boutegi lies.

Korbflechter g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g.

Korbgeflecht n. (-s,-e) : pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilheris g., treilh b., treilhenn b.

Korbmacher g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g.

Korbmacherei b. (-,-en) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbmöbel n. (-s,-) : pezh arrebeuri rotin g.

Korbweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh g./str., aozilhenn b., bodenn aozilh b., bodennad aozilh, bochad aozilh g., gwez-aozilh str.

Korbwaren lies. : boutegerezh g., kantennerezh g., boutegi lies., paneroù lies.

Kord g. (-s,-s) : [gwiad.] voulouz rizennet g.

Kordel b. (-,-n) : **1.** kordenn b., kordennig b., fiselenn b., kordaouenn b. ; **2.** gor g., post g., pañs g. ; *die Kordeln eines Seils,* gorioù (postoù, pañsoù) ur fun lies.

Kordhose b. (-,-n) : bragoù voulouz g.

Kordilleren lies. : aradennad an Andoù b.

Kordit g. (-s) : [danvez-tarzh] kordit g.

Kordon g. (-s,-s) : **1.** listenn b., chadenn b., renkennad b. ; *einen Kordon bilden,* ober listenn, ober ar chadenn ; *ein Kordon von Polizisten,* ur renkennad archerien b., ur steudad archerien b. ; **2.** seizenn enor b.

Kordonettseide b. (–) : kordigell seiz b.

Korduanleder lêr kordouan g., kordouan g., lêr-Maroko g., gavrgen g.

Korea n. (-s) : Korea b.

Koreaner g. (-s,-) : Korean g., Koread g.

Koreanerin b. (-,-nen) : Koreanez b., Koreadez b.

koreanisch ag. : korean, koreat, ... Korea, [yezh.] koreek .

Koreferent g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Korreferent**.

Körhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij aprouet g., marc'h kalloc'h aprouet g., marc'h antier aprouet g., marc'h anterin aprouet g., marc'h-sailher aprouet g.

Koriander g. (-s,-) : **1.** [louza.] koriandrez str. ; **2.** greun koriandrez str. ; **3.** [danvez] koriandrez g. ; *gemahlener Koriander,* koriandrez malet g.

Korianderöl n. (-s) : eoul koriandrez g., irad koriandrez g.

Korianderpflanze b. (-,-n) : [louza.] koriandrezenn b. [*liester* koriandrezenned].

Korinth n. : Korintos b.

Korinthe b. (-,-n) : [kegin.] korintez str., rezin korintez str.

Korinthenkacker g. (-s,-) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g.

Korinthenkackerin b. (-,-nen) : [dre skeud.] kac'herez diaes b., kac'herez b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torr-penn g., dismantr-spered g., tourmant a blac'h b., skrab-he-zoull g.

Korinther g. (-s,-) : Korintiad g. [*liester* Korintiz].

korinthisch ag. : korintiat, [arzh] korintek ; [tisav.] *korinthische Säule,* kolonenn gorintek b. ; *korinthische Ordnung,* urzh korintek g.

Kork g. (-s,-e) : **1.** spoue g., lech g., skorj g., lij g. ; *Stück Kork,* spoueenn b. ; *mit Kork verkleiden,* spoueañ ; **2.** bont g., spoueenn b., spoue g., stouv g., boustouv g., taf g., stank g., stev g., stapon g.

Korkbaum g. (-s,-bäume) / **Korkeiche** b. (-,-n) : [louza.] derv-spoue str., derv-spoueek str.

Korken g. (-s,-) : **1.** spoue g., lech g., skorj g., lij g. ; *Stück Korken,* spoueenn b. ; *mit Korken verkleiden,* spoueañ ; **2.** bont g., stouv g., spoueenn b., taf g., boustouv g., spoue g., stank g., stev g., stapon g. ; *echter Korken,* stouv spoue g., stouv lech g., spoueenn b., spoue g. ; *Eichen zur Gewinnung von Korken schälen,*

kignat derv da dennañ spoue ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen,* ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.
korken ag. : ... spoue, … lech, … skorj, … lij.
korken V.k.e. (hat gekorkt) : stouvañ, spoueañ, tafañ, steviañ ; *Flaschen korken,* stouvañ boutailhoù, tafañ boutailhoù, spoueañ boutailhoù.
Korkenzieher g. (-s,-) : distouver g., distafer g., tenn-stouv g., divonter g., P. amiegez b.
Korkenzieherhasel b. (-,-n) : [louza.] kraoñenn-vouch b., kelvezenn dortigellek b.
Korkenzieherlocken lies. : kog g., rodellad vlev hir b.
korkig ag. : spoueek, ... spoue, … lech, … skorj, …lij.
Korkpfropfen g. (-s,-) *I* **Korkstopfen** g. (-s,-) *I* **Korkstöpsel** g. (-s,-) : spoueenn b., stouv spoue g., stouv lech g., stouv lij g., taf spoue g., taf lech g., taf lij g.
Kormophyt g. (-en,-en) : [louza.] kormofit g.
Kormoran g. (-s,-e) : [loen.] morvran b. [*liester* morvrini], bran-vor b. [*liester* brini-mor], morvran vras b. [*liester* morvrini bras], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g., louac'h b. [*liester* louec'hi].
Korn[1] n. (-s, Körner + *seurtoù ed* : Korne) : [louza.] **1.** greun str./g., had str./g. ; *trockenes Korn,* greun sec'h str., greun kras str. ; *Körner von verschiedenen Pflanzenarten,* greunioù lies., hadoù lies. ; *Körner mahlen,* malañ greun ; *Reiskorn,* greunenn riz b., rizenn b. ; *Mohnkörner,* had roz-moc'h g. ; *die Hühner picken die Körner auf,* greunata a ra ar yer, emañ ar yer o pigosat ar greun ; *ein Haferkorn,* ur c'hreunenn gerc'h b., ur gerc'henn b. ; *ein Gerstenkorn,* ur c'hreunenn heiz b., un heizenn b. ; *ein Maiskorn,* ur c'hreunenn vaiz b., ur vaizenn b. ; *ein Weizenkorn,* ur c'hreunenn winizh b., ur c'hreunenn ed b., un edenn b., ur winizhenn b. ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor,* ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan ; *manche Vogelarten ernähren sich von Körnern,* debriñ greun a ra laboused 'zo ; *die Körner fallen aus den Ähren,* kouezhañ a ra ar greun eus ar pennoù-ed, dishiliañ a ra ar pennoù-ed ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben,* rozellat greun.
2. ed g., ed str., gwinizh str. ; *Korn wächst auf meinem Acker* (Immermann)*,* dindan ed emañ va fark ; *Korn anbauen,* ober (gounit) ed, ober gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *Korn erzeugen,* gounit (ober) gwinizh, kenderc'hiñ gwinizh ; *Korn säen,* hadañ ed, hadañ gwinizh, lakaat gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *Korn ernten,* mediñ ed, mediñ gwinizh ; *Korn mahlen,* malañ ed, malañ gwinizh ; *Korne,* seurtoù ed lies. ; *beim Reifen vergilbt das Korn,* gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, gwennañ a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ ; *Korn verbacken,* baraañ ed, baraañ gwinizh, ober bara gant ed, ober bara gant gwinizh ; *Hartkorn,* gwinizh, ed, heiz ha segal [greun pell kalet dezho] ; *Weichkorn,* kerc'h str. ; *türkisches Korn,* maiz str., ed-turk (Gregor) str. ; *Heidekorn,* ed-du str., gwinizh-du str ; *noch auf dem Halm stehendes Korn verkaufen,* gwerzhañ ed diwar droad, gwerzhañ ed diwar o gar, gwerzhañ ed diwar o sav ; [dre skeud.] *die Flinte ins Korn werfen,* teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teurel (lezel) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, teurel ar boned war-lerc'h an tog.
3. [dre heñvel.] *Sandkorn,* greunenn draezh b. [*liester* greunennoù traezh], traezhenn b. ; *Sandkörner,* grizien b., greunennoù traezh lies. ; *Staubkorn,* elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn uhan b., poultrenenn b. ; *Hagelkorn,* grizilhenn b. , kazarc'henn b. ; *Salzkorn,* greunenn holen b., strinkenn holen b. ; *Marmor von feinem Korn,* marmor (marbr) greun bihan g., marmor (marbr) touch fin g., marmor gwiad fin g., marmor flour e c'hreunenn g.
Korn[2] n. (-s,-e) : linenn-vizañ b., kouch g., biz b. ; *feines Korn nehmen,* bizañ pizh, kemer e gouch, reizhañ al linenn-vizañ ; *gestrichenes Korn nehmen,* poentañ a-rez ar viz ; *Vollkorn nehmen,* poentañ e-kreiz ar viz ; *ein Wildschwein aufs Korn nehmen,* bizañ d'un hoc'h-gouez (d'ur pemoc'h-gouez), kouchañ un hoc'h-gouez, kemer e gouch war un hoc'h-gouez ; [dre skeud.] *jemanden aufs Korn nehmen,* **a)** delc'her e evezh war u.b., ober war-dro u.b. ; **b)** kouchañ war u.b., kas a-enep u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., teuler ar brall war u.b., bezañ prest da lammat [dre gomz] gant u.b. ; *jemanden auf dem Korn haben,* klask faot gant u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask tro war u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; [tr-l] *Männer von altem Schrot und Korn,* tud hervez ar reizh lies., tud onest (brudet-mat, a-feson, a-zoare, eeun a bep hent, eeun e pep hent, istimet, a-fiziañs) lies., tud tre lies., tud kenañ lies.
Korn[3] g. (-) : [kegin.] odivi g., gwin-ardant g. ; *ein Gläschen Korn,* ur banne odivi g., ur banne hini kreñv g.
Kornacker g. (-s,-äcker) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., tachennad winizh b. ; *ein riesengroßer Kornacker,* ur maeziad gwinizh g.
Kornähre b. (-,-n) : [louza.] penn-ed g., tañvouez str., toc'had str.
Kornak g. (-s,-s) : kornak g., toucher olifant g., rener olifant g., bleiner olifant g.
Kornbauer g. (-n/-s,-n) : eder g. ; *das Gleichnis vom reichen Kornbauern,* hañvaladenn an den pinvidik b.
Kornblume b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.
kornblumenblau ag. : glas-blaveola, glas-glizin, glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn.
Kornbrand g. (-s) *I* **Kornbranntwein** g. (-s) : [kegin.] odivi g., gwin-ardant g.
Körnchen n. (-s,-) : **1.** greunig str., greunan g., rannig b., rannenn b., elfennig b., darnennig b. ; **2.** [dre skeud.] *kein Körnchen Wahrheit war dran,* ne oa netra wir (ne oa ger gwir ebet) er c'homzoù-se ; *er hat auch nicht ein Körnchen Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus

begad spered ebet en e glopenn, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, rouez eo e damouez gantañ, n'en deus ket un elfenn a skiant-vat (Gregor) ; *habt ihr noch ein Körnchen Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ?
Korne g. (-n,-n) : Kerneveuriad g.
Kornea b. (-, Korneae) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.
Kornelbaum g. (-s,-bäume) **/ Kornelkirsche** b. (-,-n) : [louza.] gouezkerez-ruz str., kerezenn-ouez b. [*liester* kerezenned-gouez].
Kornelle b. (-,-n) : [louza.] kerez-gouez str.
körnen V.k.e. (hat gekörnt) : greunennikaat, greuniañ, greunennañ ; *Blei körnen,* greunennikaat plom ; *Zinn körnen,* greunennikaat staen ; *Pulver körnen,* greuniañ poultr.
V.gw. (hat gekörnt) : greuniañ.
Körnen n. (-s) : **1.** greunennikaat g., greunennikadur g. ; **2.** greuniañ g.
Körner g. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., poentell b., toullerkartennoù g.
körnerfressend ag. : [loen.] greundebrer.
Körnerfresser g. (-s,-) : [loen.] greundebrer g.
Körnerfutter n. (-s) : greun str.
Körnerhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.
Körnermarke b. (-,-n) : [tekn.] merk minaoued g.
körnertragend ag. : greunius, greunek.
körnerweise Adv. : greunenn-ha-greunenn.
Kornett[1] n. (-s,-e/-s) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.
Kornett[2] g. (-s,-e/-s) : [lu, ofiser] giton g. [*liester* gitoned].
Kornettist g. (-en,-en) **/ Kornettspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] kornedour g.
Kornfeld n. (-s,-er) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., trevad b., tachennad winizh b. ; *das Wogen des Kornfeldes,* frizadennoù ar parkad ed g. ; *ein riesengroßes Kornfeld,* ur maeziad gwinizh g.
Kornfrüchte lies. : **1.** [louza.] greun str., edaj g., edoù lies., edeier lies. ; **2.** [kegin.] ed klok str.
Korngrößenverteilung b. (-) : [fizik] greunventerezh g.
Kornhalm g. (-s,-e) : [louza.] korzenn ed b., garenn ed b.
Kornhandel g. (-s) : [kenwerzh] greunierezh g.
Kornhändler g. (-s,-) : greunier g., marc'hadour greun g.
Kornhandlung b. (-,-en) : **1.** [micher] greunierezh g. ; **2.** [stal] greunierezh b.
Kornhaus n. (-es,-häuser) : **1.** [kenwerzh] koc'hu an edeier g. ; **2.** [labour-douar] silo greun g., sanailh winizh b., grignol winizh b.
körnig ag. : **1.** [louza.] greunek, greun e-leizh outañ ; **2.** [tekn.] greunennek, greunek, grouanennek ; **3.** *körnige Erde,* douar kraoñennek g.
Kornin b. (-,-nen) : Kerneveuriadez b.
Kornisch n. : [yezh.] kerneveureg g. ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen,* ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII[vet] kantved.
kornisch ag. : **1.** kerneveurat ; **2.** [yezh.] kerneveurek.
Kornischsprachige(r) / Kornischsprechende(r) ag.k. g./b. : kerneveureger g., kerneveuregerez b.
Kornkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornkäfern angefressen werden,* gaozanañ.
Kornkammer b. (-,-n) : sanailh winizh b., sanailhad winizh b., grignol winizh b., grignoliad winizh b.
kornlos ag. : [louza.] divoued, beret ; *kornlose Ähren,* pennoù-ed divoued lies., pennoù-ed beret lies.
Kornmarkt g. (-s,-märkte) : [kenwerzh] koc'hu an edeier g., marc'had ar greun g.
Kornnelke b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.
Kornpflanze b. (-,-n) : [louza.] gwinizhenn b., edenn b. ; *die kleinen Kornpflanzen treiben Nebensprossen,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh.
Kornrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.
kornreich ag. : edus, edek, greunek, gwinizhek, gwinizhus ; *kornreiches Jahr,* bloavezh edus g. ; *kornreiches Land,* bro edus b., bro edek b., bro fonnus da reiñ ed b., bro kreñv en ed b.
Kornrose b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.
Kornschwingen n. (-s) **/ Kornsieben** n. (-s) : nizerezh g.
Kornspeicher g. (-s,-) : silo greun g., sanailh winizh b., grignol winizh b.
Korntank g. (-s,-s/-e) : [labour-douar] kern b.
Kornumhüllung b. (-,-en) : pell str.
Körnung b. (-,-en) : [tekn.] touch g., grognon str., greunenn b.
Kornwall n. (-s) : Kerne-Veur b. ; *Bewohner von Kornwall,* Kerneveuriad g.
Kornwanne b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., nizerez b., kant g.
Kornwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod str., beñs g., pizel g.
Kornwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b.
Kornwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornwürmern angefressen werden,* gaozanañ.
Korolla b. (–, Korollen) **/ Korolle** b. (–,-n) : [louza.] kurunenn b.
Korollar n. (-s,-e) **/ Korollarium** n. (-s, Korollarien) : **1.** dilerc'hiad g., dilerc'hienn b. ; **2.** [mat.] adlakadenn b.
Korona b. (-, Koronen) : **1.** kurunenn an Heol b. ; **2.** [tredan.] fun Korona b. ; **3.** ambrougadeg b., koskor g., koskoriad g., ribitailh b.
Koronagas n. (-es,-e) : [stered.] aezhenn eus ar gurunenn b., aezhenn gurunennel b.
koronar ag. : **1.** kurunennel, … ar gurunenn ; **2.** [mezeg., korf.] kurunerel ; *koronarer Bypass,* distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.
Koronarfluss g. (-es) : [korf.] kas kurunerel g.
Koronargefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.
Koronarnaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.
Koronarsklerose b. (-) : [mezeg.] skleroz kurunerel g.
Koronarthrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz kurunerel g.
Körper g. (-s,-) : **1.** korf g. ; *der Körper und die Seele,* ar c'horf hag an ene ; *ein gesunder Körper,* ur c'horf yac'h g. ; *ein kräftiger Körper,* ur c'horf kreñv g. ; *der menschliche Körper,* korf Mab-den g., korf an den g. ; *der tierische*

Körper, korf al loened mut g. ; *sie verkauft ihren Körper,* gwerzhañ a ra he c'horf, louvigezhiñ a ra, en em wallañ a ra, gastaouiñ a ra, labourat a ra evel gast, ober a ra he forc'h, ober a ra e bezh lêr, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull ; [preder.] *der Körper als ausgedehnte Substanz,* ar c'horf-tra g. ; *der Körper als Kraft,* ar c'horf-enboud g. ; *Geist und Körper in Einklang bringen,* lakaat ar spered a-unan gant ar c'horf ; **2.** [dre heñvel., fizik] *fester Körper,* kaled g., solud g., korf solut g., sonnenn b. ; *flüssiger Körper,* korf liñvel g., liñvenn b., dourenn b., korf dourennek g., beruzenn b., heverenn b. ; *flüssige und gasförmige Körper,* heverennoù lies., beruzennoù lies. ; *schwarzer Körper,* korf du g. ; *Himmelskörper,* ster str., astr g., planedenn b., korf kosmek g., korf-egor g., korf-oabl g. ; **3.** [polit., gwir] *der gesetzgebende Körper,* ar c'horf lezenniñ g., al lezennourien lies. / ar reizherien lies. (Gregor), ar vodadenn lezenniñ b. ; *der Lehrkörper,* ar c'horf kelenn g., ar gelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **4.** [mat.] korf g.

Körperanlage b. (-,-n) : [korf.] korfadur g., korfadurezh b., tremp g., stad yec'hed b., doare g., temz-korf g., temz yec'hed g., temzid b., genezh g.

Körperbau g. (-s) : neuz-korf b., korfadur g., neuziadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., genezh g.

Körperbeherrschung b. (-,-en) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b.

körperbehindert ag. : nammet, mac'hagnet, mac'hagn, siek, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak, pleisinet.

Körperbehinderte(r) ag.k. g./b. : den nammet g., nammad g., nammadez b. ; *ein Körperbehinderter,* un den nammet g., un nammad g., ur mac'hagned g., un den mac'hagnet (mac'hagn, siek, nammet, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g., P. un den biñset g.

Körperbeschaffenheit b. (-,-en) **/ Körperbildung** b. (-,-en) : neuz-korf b., neuziadur korf g., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., temz-korf g., genezh g. ; *gute Körperbeschaffenheit,* kreñvadurezh b. ; *er ist von schwächlicher Körperbeschaffenheit,* n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh ; *er ist von robusterer Körperbeschaffenheit als sein Freund,* startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon.

Körperchen n. (-s,-) : eufl str., rannig b. ; *weißes Blutkörperchen,* kellig wenn b., korfigenn wenn b. ; *rotes Blutkörperchen,* kellig ruz b., korfigenn ruz b., hemati str.

Körperertüchtigung b. (-,-en) : embregerezh-korf g., gourdonerezh g.

Körperfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

Körpergeruch g. (-s) : c'hwezh korf b., c'hwezh ar c'horf b.

Körpergröße b. (-,-n) : ment korf b. ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu,* a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ.

Körperhaltung b. (-,-en) : emzalc'h g., dalc'h g., doare g., neuz b.

Körperkontakt g. (-s) : stok korf g. ; *mit jemandem auf Körperkontakt sitzen,* bezañ azezet stok ouzh u.b., bezañ azezet stok-ha-stok, bezañ azezet peg-ha-peg, bezañ azezet skoaz-ouzh-skoaz.

Körperkraft b. (-) : nerzh korf g.

Körperlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-korf str.

Körperlehre b. (-) : [mat.] stereometriezh b., ec'honventouriezh b.

körperlich ag. : **1.** ... korf, ... ar c'horf, korfel, a gorf ; *körperliche Schönheit,* kened a gorf b. ; *körperliches Gebrechen,* namm korf g. ; *körperliche Ertüchtigung,* embregerezh-korf g., korfembregerezh g., gourdonerezh g. ; *körperliche Arbeit,* labour korf g., pouez an divrec'h g. ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen,* dinerzhet a gorf hag a ene - skuizh, korf hag ene - skuizh, ken a gorf, ken a spered ; *körperliches Leiden,* poan gorf b., poan a gorf b. ; *seelische Schmerzen sind schlimmer als körperliche,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *geistig und körperlich gesund,* yac'h, ken a gorf, ken a spered ; *Fasten ist körperliche Züchtigung,* ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun ; *das körperliche und das seelische Wohl,* ar mad korfel hag ar mad speredel, mad ar c'horf ha mad an ene ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung,* torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf ; **2.** [gwir] *körperlicher Eid,* le bet graet a-benn person (Gregor) g., le bet graet gant an-unan-penn g.

körperlos ag. : digorf, ankorfel, neñvel.

Körperlotion b. (-,-en/-s) : gwalc'hadur korf g., golc'had g.

Körperpflege b. (-) : emwalc'hiñ g., prederioù korf lies., damant d'e gorf g., yec'hedoni ar c'horf b.

Körperschaft b. (-,-en) : korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kevmicher b., strollder g. ; *beratende Körperschaften,* organoù-kuzuliañ lies. ; *gesetzgebende Körperschaft,* korf lezenniñ g., lezennourien lies. / reizherien lies. (Gregor), bodadenn lezenniñ b.

körperschaftlich ag. : korfuniadel, ... korfuniad.

Körperschaftsteuer b. (-,-n) : tailhoù savet war an embregerezhioù lies.

Körperschema n. (-s,-s/-schemen/-schemata) : [bred.] lun-korf g., goulun an emgorf g.

Körpersprache b. (-) : korfeztaol g., eztaol korfel g.

Körperstrafe b. (-,-n) : kastiz da c'houzañv en e gorf g., garventezioù korf lies., poan gorf b., pinijenn gorf b.

Körperteil g. (-s,-e) : lodenn eus ar c'horf b., tamm korf g.

Körpertemperatur b. (-,-en) : gwrezverk ar c'horf g., gwrezverk g.

Körperverletzung b. (-,-en) : **1.** gloaz b., gouli g., gloazad g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., anaf g., labez g., mac'hagn g. ; **2.** [gwir] *fahrlässige Körperverletzung,* gloazadur dre zievezh g. ; *schwere Körperverletzung,*

gloazadur rentet grevusoc'h (Gregor) g., gloazadur grevusaet g.
Körperversehrtheit b. (-) : nammder g., nammded b.
Körperwärme b. (-) : tommder korf g., gwrez korf b., gor korf g.
Körperwuchs g. (-es) : ment korf b., neuz-korf b., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g.
Korpora *liester evit* **Korpus²**.
Korporal g. (-s,-e) : [lu] **1.** korporal g. ; **2.** brigader g., brigadier g.
Korporale n. (-s, Korporalien) : [relij.] liñsel-aoter b., korporell b., lienenn-gorf b.
Korporalschaft b. (-,-en) : [lu] **1.** skouadenn b. ; **2.** kambrad b.
Korporation b. (-,-en) : **1.** [skol-veur] kevredigezh studierien b., korfuniad studierien g. ; **2.** korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b.
Korporatismus g. (-) : korfuniadelezh b. ; *Korporatismus als politisches System,* korfuniaderezh g. ; *Korporatismus als Ideologie,* korfuniadelouriezh b., kevmicherouriezh b.
Korporatist g. (-en,-en) : korfuniadelour g., kevmicherour g.
korporatistisch ag. : korfuniadelour ; *korporatistischer Staat,* Stad korfuniadelour b.
korporativ ag. : korfuniadel, korfuniadour, ... korfuniad ; *korporativer Staat,* Stad korfuniadour b. ; *korporatives Wahlsystem,* mouezhiañ korfuniadel g.
korporiert ag. : [skol-veur] … ezel eus ur gevredigezh studierien, … ezel eus ur c'horfuniad studierien.
Korps n. (-,-) : **1.** [lu] strollad g., rann-lu b., kevrenn b., bagad g. ; *fliegendes Korps,* kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; **2.** [skol-veur] kevredigezh studierien b., korfuniad studierien g. ; **3.** korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b. ; *diplomatisches Korps,* korf diplomatel g.
Korpsgeist g. (-es) : spered korfuniad g., korfuniadegezh b.
Korpsstudent g. (-en,-en) : studier ezel eus ur gevredigezh studierien g., studier ezel eus ur c'horfuniad g.
korpulent ag. : tevart, korfek, kuilh, kofek, kofellek, korfet kuilh, teurennek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, lart-toaz, hag en deus korf ; *er ist korpulent,* ur strapennad vat a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, maget-druz) eo.
Korpulenz b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b.
Korpus¹ g. (-,-se) : **1.** korf g., framm g. ; **2.** [dre fent.] kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g., tammig kof g., korfad kig g. ; *du hast aber einen Korpus bekommen !* savet ez eus un tammig kof dit ! kofañ a rez ! erru ez eus ur c'horfad kig ennout ! bourouniñ a rez, deuet out da vezañ teurennek (kofek, kofellek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzellek) ! ; **3.** [relij.] krusifi g./b. ; **4.** [sonerezh] boest-dasson b. ; **5.** [stlenn.] korf testenn g. [**4.** ha **5.** a oa nevez 'zo neutrel nemetken].
Korpus² n. (-, Korpora) : **1.** [yezh.] korpuz g., korf ar studi g., dafarad g. ; **2.** [sonerezh] boest-dasson b. ; **3.** [stlenn.] korf testenn g. [**2.** ha **3.** a zo bremañ gourel ivez].
Korpus³ b. (-) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.
Korpuskel n. (-s,-n) : rannig b.
korpuskular ag. : rannigel.
Korpuskularoptik b. (-) : optik rannigel g.
Korpusschrift b. (-,-en) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.
Korrasion b. (-) : traezhkrignerezh g., krignerezh dre an traezh g.
Korreferent g. (-en,-en) : **1.** kenbrezegenner g. ; **2.** eil difazier g., eil reizher g.
Korreferentin b. (-,-nen) : **1.** kenbrezegennerez b. ; **2.** eil difazierez b., eil reizherez b.
korrekt ag. : reizh, dereat, a-zoare, difazi, seven, gwiriek, jaojapl, a-jaoj ; *sein Bretonisch ist korrekt,* ar brezhoneg a oar dereat, dont a ra brezhoneg reizh gantañ ; *korrekt angezogen,* gwisket dereat, gwisket-onest, gwisket kempenn ; *so korrekt hatte sie sich aber nicht ausgedrückt,* ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er sollte sich korrekter benehmen,* mat e vefe dezhañ en em zelc'her gant muioc'h a zoare ; *er benimmt sich korrekter als sein Bruder,* azoareoc'h eo eget e vreur ; *jemanden korrekt behandeln,* ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *politisch korrekt,* dereat ent-politikel.
korrekterweise Adv. : en un doare reizh, en un doare dereat, en un doare seven, a-vad, gant dereadegezh.
Korrektheit b. (-) : **1.** reizhded b., reizhder g., rikelezh b., gwiriegezh b. ; **2.** dereadegezh b., sevended b. ; *die politische Korrektheit,* an dereadegezh politikel b.
korrektionalisieren V.k.e. (hat korrektionalisiert) : [gwir] felladennañ.
Korrektionalisierung b. (–) : [gwir] felladennelañ g.
Korrektionskondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.
Korrektor g. (-s,-en) : difazier g., reizher g., divanker g.
Korrektorin b. (-,-nen) : difazierez b., reizherez b.
Korrektur b. (-,-en) : reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., reizhañ g., divankañ g., difaziañ g., gwelladur g., difaziadur g., divankadur g. ; *Korrekturen des Autors, Korrekturen durch den Autor,* divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies. ; *Überkorrektur,* dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g. ; [moull.] *Korrektur lesen,* divankañ amprouennoù.
Korrekturabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn b.
Korrekturband n. (-s,-bänder) : seizenn-reizhañ b., seizenn-diverkañ b.
Korrekturchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh dereizhañ g.
Korrekturbogen g. (-s,-/-bögen) : [moull.] amprouenn b.
Korrekturfahne b. (-,-n) : [moull.] ragamprouenn b.
Korrekturflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., blanco® g., gwennog g., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.
Korrekturlesen n. (-s) : an divankañ amprouennoù g.
Korrekturleser g. (-s,-) : difazier g., reizher g., divanker g.

Korrekturlesung b. (-,-en) : an divankañ amprouennoù g.
Korrekturtaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.
Korrekturzeichen n. (-s,-) : arouezenn difaziañ b., arouezenn reizhañ b.
Korrelat n. (-s,-e) : **1.** kendavead g., kendave g. ; *Verantwortlichkeit ist das Korrelat von Selbstständigkeit,* an emrenerezh en deus an atebegezh da gendave ; **2.** [yezh.] kendaveeg g. ; **3.** [mouezhiadoniezh] kevatebenn b.
Korrelation b. (-,-en) : **1.** kendave g. ; **2.** [skiantoù] keflended b., keflen g. ; *in Korrelation mit etwas stehen,* bezañ a-geflen d'udb, bezañ a-geflen gant udb ; **3.** [yezh., mouezhiadoniezh] kevatebad g.
Korrelationskoeffizient g. (-en,-en) : [mat., skiantoù] gwezhiader keflended g.
Korrelationsmerkmal g. (-s,-e) : [yezh., mouezhiadoniezh] merk ar c'hevatebad g., merk kevatebadel g.
Korrelationstabelle b. (-,-n) : taolenn geflenañ b.
korrelativ ag. : **1.** kendave ; **2.** [yezh.] kendaveek ; *korrelative Ausdrücke, korrelative Begriffe,* termenoù kendaveek lies. ; **3.** [mouezhiadoniezh] kevateb, kevatebel ; *korrelativer Lautgegensatz,* kevenepted kevatebel b.
Adv. : a-gendave, a-geflen.
korrelieren V.k.e. (hat korreliert) : keflenañ (udb gant udb all).
V.gw. (hat korreliert) : bezañ keflenet an eil gant egile, bezañ a-geflen an eil gant egile, bezañ e kendave ; *zwei Dinge korrelieren,* daou dra a zo kendave, daou dra a zo keflenet.
Korrepetitor g. (-s,-en) : [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.
Korrespondent g. (-en,-en) : **1.** bureviad g. ; **2.** [kazetennoù] doaretaer g., kelaouer g. ; **3.** [kenwerzh] keveler kenwerzh g., keneskemmer g., keneil g., kenoberour g., kenseurt g., kenfeurier g., kenskriver g.
Korrespondentin b. (-,-nen) : **1.** bureviadez b. ; **2.** [kazetennoù] doaretaerez b., kelaouerez b. ; **3.** [kenwerzh] kevelerez kenwerzh b., keneskemmerez b., kenoberourez b., kenseurtez b., kenfeurierez b., kenskriverez b.
Korrespondenz b. (-,-en) : **1.** kenglotadur g., kengloterezh g., klotadur g., damheñvelder g., peuzheñvelder g. ; *die Lehre der Korrespondenzen,* ar genglotouriezh b. ; **2.** kendarempred g. ; **3.** [dre astenn.] eskemm lizhiri g., lizhiri lies., lizheroù lies., kenskriverezh g., diskriv g. ; **4.** [treuzdougen] kevreadur g., kenere g. ; *die Korrespondenz erreichen,* pakañ an tren kenere, tapout an tren keneren ; *die Korrespondenz verfehlen,* c'hwitañ an tren keneren, mankout an tren keneren.
Korrespondenztabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.
korrespondieren V.gw. (hat korrespondiert) : **1.** eskemmañ lizhiri, kenskrivañ, skrivañ-diskrivañ ; **2.** kenglotañ, kendegouezhout, kendereout ; *korrespondierende Winkel,* kornioù keñverek lies.
Korridor g. (-s,-e) : **1.** trepas g. ; **2.** [istor] *Danziger Korridor,* trepas Danzig g. ; [polit.] *humanitärer Korridor, Korridor für humanitäre Hilfe,* trepas denegour g.
Korridoreffekt g. (-s,-e) : [endro] gwered trepas g.
korrigierbar ag. : hag a c'haller reizhañ, hag a c'haller difaziañ, reizhadus, gwellaus.
korrigieren V.k.e. (hat korrigiert) : **1.** difaziañ, reizhañ, reishaat, divankout, tamouezat, difallañ, eeunañ ; *Fehler korrigieren,* reizhañ fazioù, P. c'hwennat fazioù ; *überkorrigieren,* dreistreizhañ ; *ein Gesetz korrigieren,* eeunañ ul lezenn ; **2.** [mezeg.] dereizhañ.
korrodierbar ag. : daskrignadus.
Korrodierbarkeit b. (-) : daskrignadusted b.
korrodieren V.k.e. (hat korrodiert) : daskrignat, krignat, kregiñ e.
korrodierend ag. : daskrignus.
Korrosion b. (-,-en) : daskrign g.
korrosionsbeständig ag. : dalc'hus ouzh an daskrign, dalc'hus ouzh ar mergl, divergladus.
Korrosionsbeständigkeit b. (-) : dalc'husted ouzh an daskrign b., dalc'husted ouzh ar mergl b.
korrosionshemmend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.
Korrosionsmittel n. (-s,-) : danvez enepdaskrign g., danvez enepmergl g.
Korrosionsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an daskrign g., gwarez ouzh ar mergl g.
korrosionsschützend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.
korrosiv ag. : daskrignus, merglus.
korrumpieren V.k.e. (hat korrumpiert) : breinañ, lakaat da vreinañ ; *jemanden korrumpieren,* goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; *den Pförtner korrumpieren,* lardañ ar morzhol.
korrumpiert ag. */* **korrupt** ag. : brein, goubrenet ; *die sind ja alle korrupt !* tud gwerzhet int holl ! treitourien int holl ! yudazien int holl ! ; *korrupter Beamter,* droukkemeder g.
Korruption b. (-,-en) : **1.** prenusted b., goubrenadusted b. ; **2.** breinadur g., prenadur g., goubrenerezh g., goubrenañ g.
Korsakow-Symptomenkomplex g. (-es) : [bred.] psikoz Korsakov g., azoniad Korsakov g.
Korsar g. (-en,-en) : [merdead., istor] **1.** kourser g., forbann g. ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern,* hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; **2.** lestr-kours g., lestr kourser g.
Korsarschiff n. (-s,-e) : lestr-kours g., lestr kourser g.
Korsarhose b. (-,-n) : bragoù kourser g.
Korse g. (-n,-n) : Korsad g. [*liester* Korsiz], Korsikad g. [*liester* Korsikiz].
Korsett n. (-s,-e) : korvenn b., korfkenn b., justin g., justinenn b., rokedenn vaouez b. ; *orthopädisches Korsett,* korfkenn eeunañ b. ; *in ein Korsett schnüren,* korfkennañ.
Korsettanfertigung b. (-) */* **Korsettherstellung** b. (-) */* **Korsettindustrie** b. (-) : korfkennerezh g.
Korsettmacher g. (-s,-) : korfkenner g.

Korsettschnur b. (-, -schnüre) : akuilhetenn b.
Korsika n. (-s) : Korsika b., Enez Korsika b.
korsisch ag. : **1.** korsat, korsikat ; **2.** [yezh.] korsek.
Korso g./n. (-s,-s) : **1.** bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *Inhalt eines Korsos,* rabinad b. ; **2.** [dre astenn.] dibunadeg b. ; 3. redadeg kezeg b.
Kortex g. (-/-es,-e/Kortizes) : **1.** [korf.] korteks g., rusk g., pluskenn b. ; **2.** [louza.] gwiskad ruskennel g.
kortikal ag. : **1.** [korf., mezeg.] pluskennel, a-bluskenn ; *kortikale Schichten,* gwiskadoù pluskennel lies. ; **2.** [louza.] ruskennel, ... ar ruskenn, … ruskenn.
Kortikalis b. (–) : [korf.] kaenenn b.
Kortikalisschichten lies. : [korf.] gwiskadoù ar gaenenn b.
Kortikoide lies. : [mezeg.] kortikoidoù lies., louzeier kortizonheñvel lies.
Kortison n. (-s) : [mezeg.] kortizon g. ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunsenes Gesicht,* gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortizon, bourr eo e vizaj gant ar c'hortizon, foeñvet eo e fas gant ar c'hortizon.
Korund g. (-s,-e) : kurundamez str., korindon g.
Korvette b. (-,-n) : [merdead.] korvetenn b.
Korvettenkapitän g. (-s,-e) : [merdead.] kabiten-korvetenn g.
Koryphäe b. (-,-n) : **1.** [istor] korrener g., bleiner laz-kanañ g. ; **2.** [dre skeud.] penn-bras g., marc'h-blein g., bleiner g., mestr g., mailh g., tad den g.
Koryza b. (–) : [mezeg.] sifern g.
Kosak g. (-en,-en) : Kozak g.
Kosakenmütze b. (-,-n) : kalabousenn b.
Kosakentanz g. (-es,-tänze) : kozakenn b.
Kosakin b. (-,-nen) : Kozakez b.
koscher ag. : **1.** [relij.] kacher ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist nicht ganz koscher,* n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost 'zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet 'zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *er ist nicht ganz koscher,* n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, un den daoubleg a zo anezhañ, hennezh a zo ur minor-plouz, n'eus ket tres kristen warnañ, digatolik eo e enebañs.
Kosekans g. (-,-/kosekanten) / **Kosekante** b. (-,-n) : [mat.] kosekant g.
K.-o.-Schlag g. (-s,-schläge) : [sport] taol hag a ro lamm-kaer g., taol hag a zegas ar c'hao g., taol da lakaat kao g.
Koseform b. (-,-en) : ger-bihanaat g.
Kosekans g. (-,-/Kosekanten) : [mat.] kosekant g.
kosen V.k.e. (hat gekost) : *jemanden kosen,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b., dorloiñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., pariñ u.b., ober brav d'u.b., ober moumounoù d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b.
Kosename g. (-ns,-n) : anv cherisus g., anv moumounañ g., anv moumoun g., anv flour g.
Kosewort n. (-s,-wörter) : ger cherisus g., ger kaezhigañ g., moumoun g., ger moumounañ g., ger moumounerezh g.
K.-o.-Sieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h dre gao g., trec'hadenn dre gao b.
Kosinus g. (-,-/-se) : [mat.] kosinuz g.
Kosmetik b. (-) : **1.** produoù kened lies., traezoù kened lies., gwezeladoù lies. ; **2.** prederiad kened g., kenederezh g., kenediñ g., hebretaat g., hebrederezh g. ; **3.** [dre skeud.] tamm renkañ diwar-c'horre g., tamm propikat g., poultr brav g.
Kosmetika lies. : produoù kened lies., traezoù kened lies., gwezeladoù lies.
Kosmetiker g. (-s,-) : kenedour g., braventiour g.
Kosmetikerin b. (-,-nen) : kenedourez b., braventiourez b.
Kosmetikindustrie b. (-) : ijinerezh gwezeladel g., gwezelerezh g.
Kosmetikinstitut n. (-s,-e) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.
Kosmetikkoffer g. (-s,-) : vanity-case g., malizennig produoù kened b., malizennig gwezeladoù b., malizennig kenederezh b.
Kosmetikstudio n. (-s,-s) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.
Kosmetikum n. (-s, Kosmetika) : traet kened g., produ kened g., gwezelad g.
kosmetisch ag. : **1.** gwezeladel ; *kosmetisches Mittel,* traet kened g., produ kened g., gwezelad g. ; *kosmetische Operation,* oberatadenn gened b. ; *kosmetisch behandeln,* gwezelañ ; **2.** [dre skeud.] … gorre, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, furmel, d'ober frink. Adv. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.
Kosmetologe g. (-n,-n) : gwezeladour g.
Kosmetologie b. (-) : gwezeladouriezh b.
Kosmetologin b. (-,-nen) : gwezeladourez b.
kosmisch ag. : kosmek, bedhollel ; *kosmische Strahlung,* skinoù kosmek lies., skinadur kosmek g. ; *kosmischer Staub,* uzien kosmek str., eufl kosmek str. ; [relij.] *kosmische Ordnung,* urzh kosmek g. ; *kosmischer Psalm,* salm kosmek g.
Kosmobiologie b. (–) : kosmobiologiezh b.
kosmobiologisch ag. : kosmobiologek.
Kosmodrom n. (-s,-e) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.
Kosmogenese b. (-) : hollvedc'heneliezh b., bedc'heneliezh b.
Kosmogonie b. (-) : bedc'hanouriezh b., kosmogoniezh b.
kosmogonisch ag. : kosmogonek.
Kosmogonist g. (-en,-en) : bedc'hanour g., kosmogonour g.
Kosmograph g. (-en,-en) : bedoniour g.
Kosmographie b. (-) : kosmografiezh b., hollveddeskrivadur g.
kosmographisch ag. : kosmografek, hollveddeskrivadurel.

Kosmologe g. (-n,-n) : bedoniour g., kosmologour g.
Kosmologie b. (-) : hollvedoniezh b., bedoniezh b., kosmologiezh b. ; *die aristotelische Kosmologie,* ar vedoniezh aristotelek b.
kosmologisch ag. : kosmologek, bedoniel ; *kosmologischer Beweis,* prouenn gosmologek b.
Kosmonaut g. (-en,-en) : kosmonaot g., astraer g., astronaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g.
Kosmonautin b. (-,-nen) : kosmonaotez b., astraerez b., astronaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.
Kosmopolit g. (-en,-en) : **1.** keodedour ar bed g., bedvroad g. ; **2.** *engagierter Kosmopolit,* bedvroelour g. ; **3.** [bev., loen., louza.] spesad bedsezat g.
Kosmopolitin b. (-,-nen) : **1.** keodedourez ar bed b., bedvroadez b. ; **2.** *engagierte Kosmopolitin,* bedvroelourez g.
kosmopolitisch ag. : **1.** bedvroat ; **2.** [polit.] bedvroelour ; **3.** [bev., loen., louza.] bedsezat.
Kosmopolitismus g. (-) : **1.** bedvroadegezh b. ; **2.** bedvroadelezh b. ; **3.** *Kosmopolitismus als Ideologie,* bedvroelouriezh b.
Kosmos g. (-) : **1.** kosmoz g., alvez g. ; **2.** [dre astenn.] egor g.
Kosmotheismus g. (–) : [relij.] bedzoueouriezh b.
Kosmotron n. (-s,-s/-e) : kosmotron g.
Kosovare g. (-n,-n) : Kosovad g.
kosovarisch ag. : kosovat, … Kosovo.
Kosovo n. : *Kosovo, das Kosovo, der Kosovo,* Kosovo b.
Kosovo-Albanier g. (-s,-) : Albanad eus Kosovo g., Albaniad eus Kosovo g.
kosovo-albanisch ag. : albanat eus Kosovo.
Kosovokrieg g. (-s) : [istor] brezel Kosovo g.
Kost b. (-) : **1.** magadur g., magadurezh b., boued g., keusteurenn b., kefalenn b., kundu b., mezhur g., pask g., paskadur g., tinell b., bevañs g., pañsion b., predad g. ; *leicht verdauliche Kost,* boued aes da ziskenn g., boued skañv g., boued disamm g., boued divec'h d'ar c'horf g., boued divec'h d'ar galon g., boued treizh g., boued distambouc'h g., kundu aes da boazhañ b. ; *diese Kost ist einfach,* ur magadur didres eo, simpl eo ar magadur-se, boued dibouloud eo ; *fleischlose Kost,* magadurezh hep kig b., kundu hep kig b. ; *eine magere Kost,* ur geusteurenn dreut b., ur geusteurenn treutik-eston b., ur gegin dreut b., un dinell dreut b., ur pred divalav g., ur pred dister g., un dinell baour b., ur pred koraiz g., gwadegenn voan b., pañsion dreut b. ; *wenig nahrhafte Kost,* boued blank g., boued blin g., boued difonn g., magadur treut g. ; *diese Kost ist wenig nahrhaft,* ar boued-se a vag kruk ; *nahrhafte Kost,* magadurezh kreñv b., magadur sonn g., pañsion vat b. ; *freie Kost haben,* debriñ evit netra, debriñ digoust, kaout boued bouzar ; *man hat ihn auf schmale Kost gesetzt,* lakaet eo bet war ar skudell vihan (war yun, war hanter voued) ; **2.** pañsion b., aoz b., kegin b., tinell b. ; *Kost und Logis,* bod ha loj, bod hag aoz hag ur gwele evit an noz, pred ha gwele, boued ha lojeiz, bara ha golo, al lojeiz hag ar peuriñ ; *bei jemandem in Kost sein,* paeañ evit e voued e ti u.b., debriñ (predañ, kaout e voued, bezañ gant e voued e ti u.b., bezañ e pañsion e ti u.b., paeañ pañsion e ti u.b., kaout bod hag aoz e ti u.b., bezañ bevet ha fresket e ti u.b., bezañ e ti u.b. o vezhur ; *jemanden in Kost nehmen,* ober kegin evit u.b., ober e damm keusteurenn d'u.b., kemer u.b. da vagañ, kemer u.b. da vezhur, terkañ tinell d'u.b., reiñ boued d'u.b., boueta u.b., bevañ u.b. ; *jemanden in Kost geben,* fiziout u.b. en u.b. all evit ma vo roet boued dezhañ, fiziout u.b. en u.b. all da vezhur ; *jemandem Kost und Wohnung geben,* reiñ bod hag aoz ha gwele evit an noz d'u.b., magañ, lojañ ha freskañ u.b., reiñ pred ha gwele d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b.
kostbar ag. : **1.** a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius, prizus, talvoudus, talvoudek, dibriz, hag a zoug priz, a werzh bras, a briz, nobl ; *kostbarer Schmuck,* bravigoù a dalvoudegezh vras lies., bravigoù a werzh bras lies. ; *kostbar sein,* bezañ a dalvoudegezh vras, bezañ bras e dalvoudegezh, bezañ uhelbriz, kaout kalz talvoudegezh, dougen priz, bezañ un dra a werzh bras ; *kostbares Buch,* levr nobl g., levr uhelbriz g. ; **2.** [dre skeud.] *ein kostbares Schauspiel,* un abadenn eus ar gaerañ b., bravat abadenn b., un abadenn dudius-dreist b.
Kostbarkeit b. (-,-en) : priziusted b., priziuster g., prizusted b., prizuster g.
Kostbarkeiten lies. : traoù prizius lies., bravigoù a dalvoudegezh vras lies., bravigoù a werzh bras lies.
kosten[1] V.k.e./V.gw. (hat gekostet) : **1.** koustañ, talvezout, mont da, bezañ, bezañ e ; *was kostet dieser Ring ?* pegement e koust ar walenn-mañ ? pegement e talvez ar walenn-mañ ? pegement eo ar walenn-mañ ? pegementad eo ar walenn-mañ ? pegementad tra eo ar walenn-mañ ? da begement e ya ar walenn-mañ ? pegement ez a ar walenn-mañ ? peseurt priz eo ar walenn-mañ ? P. e pegement emañ ar walenn-mañ ? ; *dieser Ring kostet zwanzig Euro,* ugent euro eo ar walenn-se ; *jetzt kostet das Pfund Butter vier Euro,* e pevar euro emañ al lur amanenn bremañ ; *das kostet nicht ganz (noch nicht einmal) zwanzig Euro,* a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *das kostet mindestens zwanzig Euro,* ne vo ket gwerzhet a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhet dindan ugent euro ; *egal, was es kostet,* pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *viel kosten,* dont da ger, mont da ger, mont ker, sevel da ger ; *das hat uns viel gekostet,* kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, ker-ruz e oa koustet deomp an dra-se, pikez e oa koustet deomp an dra-se, kalz a arc'hant a oa aet gant an dra-se ; *das kostet teures Geld,* koustañ a ra ker, mont a ra da ger, mont a ra ker, sevel a ra da ger, dont a ra da ger ; *Probieren kostet nichts,* ne gousto netra deomp ober un taol-esae.
2. [dre skeud.] *das kostet mich (mir) viel Zeit,* koll a ran ur bern amzer gant kement-se, mont a ra ur pennad mat a amzer (un herrad brav a amzer) ganin evit-se ; *die Arbeit hat viel Mühe (viel Schweiß) gekostet,* ur gwall grogad e oa bet, ur gwall reuz e oa bet kas an dra-se da benn, an dra-se a zo bet diaes-ral da ober, ni a oa koustet d'hor c'horfoù ober al labour-se, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al

labour-se da benn, un abadenn hor boa paket gant al labour-se, ne voe ket bihan an abadenn, mizer hor boa bet o kas al labour-se da benn, ober se ne oa ket bet ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e oa bet, an dra-se a oa bet ur c'hole d'ober, start e oa bet al lasenn, mil boan a voe oc'h ober an dra-se, kavet hor boa da gochañ o kas al labour-se da benn, kavet hor boa da gochañ ouzh al labour-se, kavet hor boa da gochañ gant al labour-se, krog hor boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor boa bet d'ober an dra-se, gwall grog hor boa bet d'ober an dra-se, kavet hor boa krog d'ober an dra-se, kavet hor boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet hor boa gwall grog d'ober an dra-se, kerse e oa bet gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ne oa ket bet ur c'hoari ober seurt labour, ne oa ket bet ur pardon ober seurt labour, micher a-walc'h e oa bet kas al labour-se da benn, honnezh a oa bet micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor boa bet, chastre hor boa bet evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hor boa bet d'ober, c'hwezadennoù hor boa tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e oa bet ha direunañ lost an diaoul ; *das kostet dich (dir) keine Mühe,* aze n'ec'h eus bec'h ebet da reiñ, ober a ri an dra-se hep poan na diaezamant, ne vi ket skuishoc'h evit kelo ober an dra-se ; *es kostet mich viel Überwindung,* ur bec'h eo din ober an dra-se, diaes e kavan ober an dra-se, em (da'm) diegi e ran an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet,* dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre gement-se en doa skuilhet e skudellad ; *das hat ihn das Leben gekostet,* paeet en deus bet an dra-se a briz buhez ; *es wird ihm (ihn) den Hals kosten,* e varv a dapo gant an dra-se, e varv en devo gant kement-se, paeañ a raio an dra-se a briz buhez ; P. *den Kopf wird's nicht kosten,* n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eo ket ur gwall afer, gwelloc'h eo eget an eost da vankout ; *koste es, was es wolle,* koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, tu priz tu miz, seul priz seul miz, forzh penaos, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed.

kosten[2] V.k.e. (hat gekostet) : tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, lipat, saouriñ, raktañva ; *die Gerichte vor dem Auftragen kosten,* raktañva ar meuzioù, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor) ; *kaum kosten,* tañva un dra bennak gant begig e deod, chom da bismigañ ur meuz bennak, moustañva ; *ein Gericht vorsichtig kosten*, moustañva ur meuz bennak ; *ein Gericht mehrmals kosten*, blazañ ha divlazañ ur meuz bennak, tañva hag adtañva ur meuz bennak, blazata ur meuz bennak ; *diese Speise habe ich schon mal gekostet,* n'emaon ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se ; *diese Speise haben Sie ganz bestimmt noch nie gekostet,* sur on ne voe ket peget ar seurt meuz-se ouzh ho kenoù c'hoazh, sur on n'eo ket bet tañvaet seurt meuz ganeoc'h morse.

Kosten lies. : frejoù lies., koust g., mizoù lies., koustamant g., kargoù lies., dispignoù lies., koust g. ; *die Kosten bezahlen,* paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, delc'her ar mizoù en e gont, kemer ar frejoù war e goust, kemer udb en e vizoù ; *die Kosten decken,* skoulmañ an dispignoù ; *die Kosten waren erheblich,* kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras hor boa bet gant an dra-se, mizoù bras a oa bet gant an dra-se, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, ker-ruz (ker-du) e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, ruz e oa bet, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, foetet hor boa kalz a arc'hant gant an dra-se, graet hor boa un dismantr euzhus a arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor yalc'h ; *Kosten auf sich nehmen,* digeriñ dispignoù, kemer frejoù, kemer dispign ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus,* ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen,* ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù ez kumun, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; *die Kosten des Krieges,* mizoù ar brezel lies. ; *die Kosten der Reise, die Kosten für die Reise,* mizoù ar veaj lies., ar mizoù hent lies. ; *konstante Kosten,* mizoù digemm lies. ; *variable Kosten,* mizoù argemmel lies. ; *auf gemeinschaftliche Kosten leben,* rannañ an dispignoù, kempouezañ an dispignoù etre an holl, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, lakaat an dispignoù ez kumun, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin kenetrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter kenetrezo ; *jemandem Kosten machen, jemandem Kosten verursachen,* ober koustamant d'u.b., koustamantiñ u.b., degas koustoù ha mizoù d'u.b., ober mizoù d'u.b. ; *ich habe dir schon genug Kosten gemacht,* krignet em eus a-walc'h ac'hanout, debret em eus a-walc'h ac'hanout, mizoù a-walc'h ac'h eus bet ganin, mizoù a-walc'h ac'h eus graet ganin, graet em eus a-walc'h a vizoù dit, da goustamantet em eus a-walc'h ; *er ist auf seine Kosten gekommen,* **a)** paeet eo bet diouzh ar c'houst en doa bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, skoulmet en deus an dispignoù ; **b)** [dre skeud.] e c'hoant (e walc'h) en doa bet, dic'hoantaet (gwalc'het) e oa bet, servijet e oa bet diwar e goust, kavet en doa e gont, kavet en doa e splet, bet en doa e gont ; *keine Kosten scheuen,* na sellet berr, na zamantiñ d'e zispignoù, na vezañ amsell, na chom da amsellout, stagañ e chas diwar-goust silzig, na stagañ e chas gant delioù kaol, na glask gwelet betek pegeit ez a an dispign, na espern war an dispign (Gregor), silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, na azezañ war e votoù ; *die Kosten für etwas übernehmen, die Kosten für etwas tragen,* kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust ; *die Reisekosten übernehme ich,*

ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; *etwas auf eigene Kosten machen,* ober udb en e vizoù e-unan ; *für die Kosten aufkommen,* paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouañ, respont evit ar frejoù ; *diese Flasche geht auf meine Kosten,* ar voutailhad-se a zo da lakaat war va c'hont ; *ohne weitere Kosten, ohne zusätzliche Kosten,* hep ken mizoù ; *die Kosten fürs Essen direkt von jemandes Lohn abziehen,* mirout e vevañs diouzh u.b., tennañ priz ar predoù diwar gopr u.b. ; *auf anderer Leute Kosten leben,* bevañ war gein ar re all, debriñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (àr-goust) tud all (Gregor) ; *auf meine Kosten,* diwar va c'houst, em mizoù ; *auf jemandes Kosten leben,* bezañ war lêr u.b., bevañ war gein u.b., debriñ u.b., bevañ e mizoù u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ diwar-goust (àr-goust, e mizoù) u.b. ; *sich auf jemandes Kosten bereichern,* ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b. ; *sich auf Kosten des Volkes bereichern,* lardañ gant c'hwezenn ar bobl ; *er wurde auf Staatskosten beerdigt,* obidoù a-berzh-Stad a voe graet gantañ ; *die Einmischung des Staates sollte nicht auf Kosten der Demokratie geschehen,* bez' e rankfe ar Stad ren e emelloù gant damant d'an demokratelezh ; *die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen,* arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; *sich auf jemandes Kosten lustig machen,* ober goapaerezh (farsal, c'hoarzhin) diwar-goust (àr-goust) u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., diverrañ diwar-goust u.b.

Kostenangebot g. (-s,-e) */* **Kostenanschlag** g. (-s,-anschläge) : rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem einen Kostenanschlag unterbreiten,* ober ur rakpriz, kinnig ur rakpriz d'u.b., sevel roll an dispignoù, rakjedañ ar c'houst [evit sevel udb, evit ober udb], rakprizañ ar c'houst [evit sevel udb, evit ober udb].

Kostenaufgliederung b. (-,-en) */* **Kostenaufschlüsselung** b. (-,-en) : dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., krouerian ar frejoù g.

Kostenaufwand g. (-s) : dispign g., frejoù lies., mizoù lies.

kostenbedingt ag. : a zalc'h ouzh ar c'houstoù ; *kostenbedingte Inflation,* monc'hwezh dre ar c'houstoù g., monc'hwezh diwar vountañ g.

Kostenbeitrag g. (-s,-beiträge) */* **Kostenbeteiligung** b. (-,-en) : skod g., skodad g., skodenn b., skodennad g. ; *gemeinsames Essen mit individueller Kostenbeteiligung,* skodennad b., pred dre skodenn g.

kostenbewusst ag. : amsellus, sellus, espernus, hag a sell pizh ouzh e zispignoù, hag a zamant d'e zispignoù, hag a sell betek pegeit ez a an dispign.

kostendeckend ag. : hag a skoulm an dispignoù, hag a c'holo ar frejoù, hag a dal ar frejoù, hag a zastal ar frejoù.

Kostenersatz g. (-es) */* **Kostenerstattung** b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., digolladur g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., restaolerezh ar frejoù g., divizaouañ g.

Kostenexplosion b. (-,-en) : trummgresk ar frejoù g.

kostenfrei ag. : diviz, digoust, digoust ha diviz, difrejoù, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar ; *jemanden kostenfrei halten,* divizaouañ u.b., resteuler e vizoù d'u.b.

Kostenfunktion b. (-,-en) : krommenn ar c'houstoù b.

kostengünstig ag. : dizispign, spletus e-keñver priz, emsav e-keñver priz, emsavus e-keñver priz, marc'had-mat, a briz dister, izel-briz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espernus.

kostenintensiv ag. : mizus, koustus.

kostenlos ag. : **1.** diviz, digoust, difrejoù, evit mann, kuit, kuit a vizoù, dizispign, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz, evit un hollvad ; *kostenlose Sachen,* traoù kuit lies., traoù bouzar lies. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk,* hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g. ; **2.** evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gwenneg ebet.

kostenneutral ag. : hep levezon war ar mizoù, digoust, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz.

kostenpflichtig ag. : **1.** paeüs, da baeañ, … paeañ, … talañ ; **2.** [gwir] war-bouez mizoù da baeañ.

Kostenpreis g. (-es,-e) : [kenw.] priz-koust g., priz-ober g. ; *zum Kostenpreis verkaufen,* gwerzhañ d'ar priz-koust (d'ar priz-ober).

Kostenpunkt g. (-s,-e) : **1.** parenn frejoù b. ; **2.** P. *Kostenpunkt ?* pegement e kousto ? pegement e vo ? da begement ez aio ? pegement ez aio ? e pegement e vo ?

kostentreibend ag. : hag a zegas mizoù, mizus, koustus.

Kostenübernahme b. (-,-n) : ensammadur ar frejoù g., restaolerezh ar frejoù g., digoll g., dic'haouenn b., dic'haou g., divizaouañ g.

Kostenumlage b. (-,-n) : ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g.

Kostenvoranschlag g. (-s,-voranschläge) : rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen Kostenvoranschlag unterbreiten,* sevel roll an dispignoù evit sevel un ti, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti, kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di.

kostfrei ag. : maget evit netra, maget digoust.

Kostgänger g. (-s,-) : lojad g., pañsionad g.

Kostgeld n. (-s,-er) : priz ar bañsion g., priz an dinell g.

köstlich ag. : **1.** a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius, talvoudus, talvoudek ; **2.** [dre astenn.] eus ar c'hentañ, a'r blein ; *köstliche Erzählung,* danevell blijadurus b., danevell blijus b., danevell dudius b., danevell vourrus b. ; *köstlicher Einfall,* mennozh bourrus (plijus) g. ; **3.** [kegin] lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazet-fin, blazus, hevlaz, beuz, friant, blein, mat dreistkont, dibikouz ; *ein köstlicher Bissen,* un tamm lipous (saourus, c'hwek,

dreist) g., ul lipouzenn b., ul lip g., ul lip-e-bav g., ul lip-e-vourroù g., ur meuz hag a zo blazet mat g., ur meuz lipous g., un teuzer g., ur friantaj g., un tamm boued dibikouz g. ; *das schmeckt köstlich,* beuz eo, un teuz ! se a zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourroù eo ! pegañ a ra ouzh ar genoù ! an dra-se en deus madelezh ! P. an teuzer brein ! ; *dieser Apfelwein ist köstlich,* ar sistr-mañ a zo hini mat, manam sistr eo ; *köstliches Getränk,* manam g., died c'hwek b., died lipous b. ; *köstlicher Wein,* manam gwin g.

Köstlichkeit b. (-,-en) : **1.** lipouzenn b., lipouzerezh g., friantaj g., lipadurezh b., lipaj g., tamm friant g., tamm lipous ha pitouilh g., tamm boued lip-e-bav g., tamm boued dibikouz g., tamm lip-e-bav g., tamm lip-e-vourroù g., lipadenn b., teuzer g., friko g./b. ; **2.** c'hwekted b., c'hwekter g., friantiz b., gwellentez b.

Kostprobe b. (-,-n) : **1.** tañva g., tañvadenn b., tañvadeg b., raktañva g. ; *eine Kostprobe machen, eine Kostprobe nehmen,* tañva, blazañ, blaseta, blasaat, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens,* an arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz ; **2.** standilhon g., tañv g.

kostspielig ag. : koustus, mizus, diarc'hantus, sammus, kargus, dispignus.

Kostspieligkeit b. (-) : keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Kostüm n. (-s,-e) : **1.** [dilhad.] tailher g. ; **2.** gwiskamant g. ; **3.** treuzwisk g., treuzwiskamant g.

Kostümball g. (-s,-bälle) : maskladeg b., maskaradenn b., fest-noz termaji b./g.

Kostümbildner g. (-s,-) : dilhataer g., dilhader g.

Kostümbildnerin b. (-,-nen) : dilhataerez b., dilhaderez b.

Kostümfest n. (-es,-e) : maskladeg b., maskaradenn b., fest-noz termaji b./g.

kostümieren V.k.e. (hat kostümiert) : **1.** treuzwiskañ, dic'hizañ ; **2.** gwiskañ.

V.em. : **sich kostümieren** (hat sich (t-rt) kostümiert) : **1.** en em dreuzwiskañ, en em zic'hizañ ; **2.** en em wiskañ.

Kostümprobe b. (-,-n) : **1.** esaeadenn wiskamant b. ; **2.** [c'hoariva] pleustradeg gant an dilhadoù b.

Kostümverleih g. (-s,-e) : dilhataerezh b., dilhaderezh b.

Kostümverleiher g. (-s,-) : dilhader g.

Kostverächter g. (-s,-) : pismiger g., beg figus g., beg milzin g., genoù milzin g., beg m'en argarzh g. ; *kein Kostverächter sein,* na vezañ figus, bezañ dibismig, bezañ brizh e sac'h.

Kostverächterin b. (-,-nen) : pismigerez b., beg figus a blac'h b., beg milzin a blac'h b., genoù milzin a blac'h b., beg m'en argarzh g.

Kot g. (-s) : **1.** fank g., kailhar g., bouilhenn b., kramenn b., loustoni b., loustaj g., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., lousteri b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lapas g., lorgnez str., goannaj g., libistr g., stlabez g., strouilh g., brenn str., pri g. ; *mit Kot besudeln, mit Kot bespritzen,* bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stronkañ, strakiñ, strodañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt,* leun a fank eo, fank-brein eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo warnañ, taraset eo, tarasennet eo ; *krustige verklebte Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; **2.** kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., mon g., mours g., stronk g., kagalenn b., kagal g., bilienn b., brenn str., fank g., natur chatal b., pri g., diouladoù lies. ; *normal weicher Kot,* fank dispeg g., fank bresk g. ; *Verstopfungskot,* kagal g., kagalennoù lies., biliennoù lies., fank kaledet g., fank fetis g. ; *menschlicher Kot,* teil kristen g., fank tud g. ; *der Kot und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere,* an daou orin lies. ; *Kot ausscheiden,* kac'hat, difankañ, fankañ, ober àr e gorf, ober.

Kotangens g. (-,-) / **Kotangente** b. (-,-n) : [mat.] kotangent g.

Kotau g. (-s,-s) : **1.** stouadenn b., soubladenn b., plegkein g., skrab-diskrab g. ; **2.** [dre skeud.] ardoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., gizioù lies., pismigoù lies., mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., ismodoù lies.

Kote[1] b. (-,-n) : pennti g.

Kote[2] b. (-,-n) : [douar.] sav g., savenn b.

Köte b. (-,-n) : [loen., kezeg] boul-troad g., moul-troad g.

Kötel g. (-s,-) : kagalenn b., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g., stronk g., bilienn b.

Kotelett n. (-es/-s,-s/-e) : [kegin.] kostezenn b. ; *Schweinekotelett,* kostezenn kig-moc'h b.

Kotelette b. (-,-n) : fabourchoù lies., kuchad-barv b.

Kötenbehang g. (-s,-behänge) : [kezeg] duilhoù lies.

Köter g. (-s,-) : [loen.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g., mastin g., ki-loull g.

Koterie b. (–,-n) : kavailhad g.

Kotesser g. (-s,-) : [mezeg., bred.] kaoc'hezad g., kaoc'hdebrer g.

Kotflügel g. (-s,-) : [kirri-tan] difanker g., difankell b., askell b. ; *eine Beule im Kotflügel,* ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b.

Kotfresser g. (-s,-) : **1.** [tud] kaoc'hezad g., kaoc'hdebrer g. ; **2.** [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g.

kotfressend ag. : kaoc'hezat, kaoc'hdebrer.

Kotgrube b. (-,-n) : poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g.

Kothaufen g. (-s,-) : neizh-kañkañ g., bern kaoc'h g., bomm kaoc'h g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., P. tamm toaz g., boulom-kaoc'h g., kouign g.

Kothurn g. (-s,-e) : **1.** [istor] botinez Dionisos b., koturnenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er schreitet auf Kothurnen,* stambouc'h (c'hwez) a zo en e gomzoù, pompus (tonius) eo.

kotierbar ag. : [arc'hant.] feuriadus.

kotieren V.k.e. (hat kotiert) : **1.** [arc'hant.] feuriañ, priziañ ; **2.** [douar.] savenniñ ; *eine Karte kotieren,* savenniñ ur gartenn.

Kotierung b. (-,-en) : [arc'hant.] feuriadur g.

kotig ag. : **1.** [den] fank, fankek, lous, kailharek, kramennek ; **2.** [tra] fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, plapous, kailharek, kailharus, priek, geuniek, krenek, mailhennek, krenegellek, druz, leun a bri,

lagennus, lagennek, kampoullennek, bouilhennek, bouilhennus, lec'hidek, lec'hidus, frigasus, priasellek.
Kotillon g. (-s,-s) : kotilhon g. ; *einen Kotillon tanzen,* kotilhoniñ.
Kotklumpen g. (-s,-) : kagalenn b., bilienn b. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.
Kotkrücke b. (-,-n) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit der Kotkrücke ausmisten,* skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.
Kotrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.
Kotschieber g. (-s,-) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit dem Kotschieber ausmisten,* skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.
Kotten g. (-s,-) : pennti g.
Kotter g. (-s,-) : [Bro-Aostria] sal bolis b., kell vac'hañ b.
Kotyledone b. (-,-n) : [louza.] kotiledon g., dule g., kokerlu g., haddelienn b. [*liester* haddelioù].
Kotzbrocken g. (-s,-) : P. pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louskenn g., fri lous g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., chelgenn a zen b., mastarer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g.
Kotze[1] b. (-) : P. dislonk g., traoù dislonket lies., dislonkadur g., dislonkakenn b., distaol g., distaoladenn b.
Kotze[2] b. (-,-n) **/ Kotzen** g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** goloenn c'hloan b. ; **2.** mantell c'hlav b.
kotzen V.gw. (hat gekotzt) : **1.** dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, disteuler, rentañ, teuler, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, ober chas bihan ; *er hat gekotzt,* taolet en deus, chetet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan ; **2.** *das ist zum Kotzen,* peadra 'zo da strinkañ diwar e galon o welet kement-se (Gregor), ur skrij hag un heug eo kement-se ! euzhus ! skrijus ! heugus ! doñjerus ! un doñjer eo ! un heug eo an dra-se ! ac'h eo an dra-se / kement-se a ro c'hoant da strinkañ diwar e galon (Gregor) ! dislonk am eus o welet seurt traoù ! lovr-brein eo ar boued-se ! lovr-pezhell eo ar boued-se ! blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur blaz ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se !
kotzübel ag. : P. *mir ist kotzübel,* c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon, c'hoant am eus dislonkañ, sevel a ra va c'halon.
kovalent ag. : kenamsav ; *kovalente Bindung,* ere kenamsav g.
Kovalenz b. (-,-en) : [kimiezh] kenamsav g.
Kovalenzbindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.
Ko-Vorsitzende(r) ag.k. g./b. : kenbrezidant g., kenbrezidantez b., kengadoriad g., kengadoriadez b.
KP b. (-) : [*berradur evit* **Kommunistische Partei**.] SK g., strollad komunour g.
KPD b. (-) : [*berradur evit* **Kommunistische Partei Deutschlands**.] strollad komunour Bro-Alamagn g.
KPdSU b. (-) : [*berradur evit* **Kommunistische Partei der Sowjetunion**.] SKUS g., strollad komunour an Unaniezh Soviedel g.
Krabbe b. (-,-n) : [loen.] **1.** [Garnele] chevrenn b., chevr str., chifretezenn b., chifretez str., krestenneg g. ; **2.** [dre astenn. *Brachyura*] krank g. ; *weibliche Krabbe,* krankenn b. ; *Krabben fangen,* kranketa ; *Krabben schälen, Krabben pulen, Krabben auspulen,* dilenn kranked ; *bräunliche Innereien der Krabbe,* foer b., foer grank b., foer velen b. ; *rote Innereien der Krabbe,* boued ruz g. ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich,* foer velen ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar ; *Krabbe kurz nach der Häutung,* krank gwak g. ; *Eier tragende Krabbe,* krankenn c'hreunek b. ; *die Brustmuskulatur der Krabbe,* kambroù ar c'hrank lies. ; *Rückenschild der Krabbe,* kavell krank g., klorenn grank b. ; *die Panzerung der Krabbe,* krogenn ar c'hrank b., plusk ar c'hrank g. ; *die Zange der Krabbe, die Schere der Krabbe,* meud ar c'hrank g., pav-drailh ar c'hrank g., pav-sizailh ar c'hrank g., biz bras ar c'hrank g., pav bras ar c'hrank g. ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich,* ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ ; *von Krabben zerfressen werden,* bezañ o tebriñ gant ar c'hranked, bezañ o krignat gant ar c'hranked ; **3.** [dre skeud.] kañfardez b., lamponez b.
krabbeln V.gw. (ist gekrabbelt) : **1.** parlochañ, mont war e barlochoù, mont war e grabanoù, mont war e zaougraban, mont war e balavanoù, mont war e garavelloù, mont war e grabosoù, mont war e galabousoù, pafalañ ; *das Baby krabbelt,* parlochañ a ra ar poupig, mont a ra ar poupig war e barlochoù (war e grabanoù, war e zaougraban, war e balavanoù, war e garavelloù, war e grabosoù, war e galabousoù) ; **2.** [dre astenn.] bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *die Ameisen krabbeln,* a-vordilh emañ ar merien, bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien ; **3.** debroniñ.
V.k.e. (hat gekrabbelt) : hilligañ, P. skrabellat.
Krabbeln n. (-s) : P. debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbares Krabbeln,* debron-krug g.
Krabbenbein n. (-s,-e) : pav ar c'hrank g., biz ar c'hrank g.
Krabbeneier lies. : greun kranked str.
Krabbenfang g. (-s) : [merdead.] kranketaerezh g., micher granked b., pesketaerezh ar c'hranked g. ; **2.** chevretaerezh g.

Krabbenfischer g. (-s,-) : **1.** kranketaer g. ; **2.** chevretaer g.
Krabbenfleisch n. (-es) : kig krank g., kig kranked g.
Krabbennetz n.(-es,-e) : roñvaled b. [*liester* roñvaledoù, roñvalinier].
Krabbentaucher g. (-s,-) : [loen.] kuilhig g., erev bihan g., godez bihan g.
Krach g. (-s, Kräche) : **1.** jilivari g., alamani g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karbac'h g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., hemolc'h g., reuz g., freuz g., trein g./b., jeu b., aroun g., foar b., bioc'henn b., hobit g., jibas g., karnaj g., parstrak g., tabac'h g., toumpi b., safar g., strap g., strapadenn b., tourmant g., bosenn b., estlamm g., intampi g., kabal b., keusteurenn b., bouzaradenn b. ; *das Haus stürzte mit großem Krach zusammen,* gant trouz bras (gant strap bras, gant un dregern vras) e kouezhas an ti en e boull, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù, gant strap bras e frigasas an ti, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e buch, pilat a reas an ti gant trouz bras ; *Krach machen,* ober frank a reuz, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, cholorial, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, bezañ ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, un huch hag ur youc'h, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati, noaz), ober karnaj, tarabazhiñ, toumpiañ, taraniñ, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, sabatiñ, trouzal, bouboual, ober ur stal, ober e zen gars, kanañ gousperoù ar raned, karnajal, kas cholori, kornial, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober todion, todioniñ ; *ich weiß nicht, warum sie so einen Krach machen ?* n'ouzon ket peseurt keusteurenn a zo gant ar re-se ? ; **2.** [dre skeud.] *mit Ach und Krach,* gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a boan vras, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen ; *er bestand die Prüfung mit Ach und Krach,* a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bec'h e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ ; **3.** tabut g., trouz g., distok g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., bec'h g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed lies., skandal g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chao g., noaz g., arguz g., arvell g., butun g., firbouch g., diskrap g., pigell b. ; *Krach schlagen,* **a)** teurel tan ha moged, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont er-maez eus e groc'hen, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en e gorf, mont droug en e gentroù (en e goukoug) ; **b)** bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, genoù, noaz), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, toumpial,ober e zen gars, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober frank a reuz, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *es kam zum Krach,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kroz, un tamm pigell, ur pezh pigell) etrezo, strakal a reas an traoù, war daeriñ ez eas an arguz etrezo ; *es gibt Krach im Haus,* emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; **4.** [kenwerzh] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g., krach g. ; *Börsenkrach,* freuz-Yalc'h g. ; **5.** estlamm. : *krach bumm !* poudouron ! poudoudoum ! dao ! padadao ! dipadapa ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf !
krachen V.gw. (hat gekracht / ist gekracht) : **1.** (hat) strakal, parstrakal, tarzhañ, strakata, draskal, draskañ, taraniñ, tregerniñ, strapañ ; *der Kanonenschuss kracht,* tarzhañ (strakal) a ra an tenn kanol, tregerniñ a ra an tenn kanol ; *Gewehrschüsse krachen,* tennoù fuzuilh a strak, klevet e vez tennoù fuzuilh o strakata ; **2.** (ist) : stekiñ ouzh, mont da stekiñ ouzh, mont a-benn e, mont a-stok ouzh, tosiñ, stekiñ ; *der Wagen krachte gegen den Baum,* ar c'harr-tan en doa tourtet ar wezenn, aet e oa ar c'harr-tan a-benn-kas er wezenn, aet e oa ar c'harr-tan da flastrañ frank ouzh ar wezenn.
V.dibers. (hat gekracht) : sevel trouz, sevel bec'h, sevel patati, sevel strak, sevel c'hoari, sevel jeu, sevel arguz ; *in jeder Familie kracht's hin und wieder,* n'eus tiegezh hep buanegezh.
Krachen[1] n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., draskadenn b., drask g., trouz bras g., strap g., strapadenn b., tourni g., tarzh g., parstrak g., tregern b., brammadeg b., bramm-bramm g.
Krachen[2] g. (-s,-/ Krächen) : [Bro-Suis] **1.** kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., stankenn b., saonenn b., saon g., boulc'henn b., strizhode b. ; **2.** difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.

krachend ag. : **1.** tregernus, krozus, pounner, strakus, strapus ; *krachende Donnerschläge,* kurunoù pounner lies ; **2.** *das Haus stürzte krachend zusammen,* gant strap bras e kouezhas an ti en e boull, gant strap bras e frigasas an ti, gant trouz bras e kouezhas an ti en e buch, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e boull, pilat a reas an ti gant trouz bras.

Kracher g. (-s,-) : **1.** tarzh g., strakerez b. ; **2.** [der skeud.] kozh straker g., paourkaezh loaver g., gastaouer kozh g., gaster kozh g., loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g.

Kracherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [kegin.] soda g., dour pik-pik g.

Krachmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., cholorier g., toumper g., safarer g., barr krenn g., bouzarenn b.

Krachmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., roulerez b., trouzerez b., toumperez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdourez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., strakell b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., Mari drouzig b.

krächzen V.gw. (hat gekrächzt) : **1.** sklankal, gwic'hal, gwac'hat, karnajal, razailhat ; **2.** [loen.] koagal, gwac'hat, ragachat, gragailhat, ragellat, bekal, grakal, karnajal, razailhat ; *die Raben krächzen,* koagal (grakal, karnajal) a ra ar brini, gwac'hat a ra ar brini, emañ ar brini o vagañ o cholori ; *die Krähe krächzt,* koagal (grakal, karnajal) a ra ar frav ; *der Häher krächzt,* ragachat (gragailhat, ragellat, karnajal) a ra ar gegin.

Krächzen n. (-s) : koagadennoù lies., koagerezh g., koagadeg b., koag g., dael vrini b., gwac'hadennoù lies., gwac'hadeg b., gwac'herezh g., gragailherezh g., gragailhadeg b., ragachoù lies., kriadeg b., karnaj g. ; *das Krächzen der Silbermöwen,* karnaj ar gouelini g.

Kracke b. (-,-n) : P. gagn b., sprec'henn b.

Kracken n. (-s) : [tekn.] strakerezh g., strakañ g. ; *katalytisches Kracken,* strakerezh treluskek g., strakañ dre dreluskañ g., strakerezh katalitek g., strakañ dre gatalizañ g.

Kräcker g. (-s,-) : [kegin.] gwispid str.

Krad n. (-s, Kräder) : [*berradur evit* **Kraftrad**] marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Kraft b. (-, Kräfte) : **1.** [tud ha loened] nerzh g., kreñvder g., kreñvded b., kreñvadurezh b., startijenn b., buhez b., galloud g. ; *ein Athlet von großer kraft,* un atletour leun a nerzh g., un atletour nerzh ennañ g., un atletour nerzh spontus leizh e gorf g., un atletour a-nerzh g. ; *wieder zu Kräften kommen,* diziviañ, sevel e nerzh d'an-unan en-dro, sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, nerzhusaat, nerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nerzhañ en-dro, adkavout e greñvder hag e nerzh, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *bei Kräften sein,* bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr (e-kreiz) e nerzh ; *nicht bei Kräften sein,* bezañ dinerzh, bezañ fall ; *von Kräften kommen,* fallaat, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, mont sempl, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, venaat, divalavaat, izelaat ; *seine Kräfte schwinden,* gwanaat (semplañ, dinerzhañ, semplaat, gwanañ, flachañ, blankaat, blinaat, izelaat) a ra, diskar a ra, fallaat a ra, dont a ra da vezañ fall, mont a ra falloc'h-fallañ, disteraat a ra, toc'horaat a ra, ar sempladurezh a zeu d'e c'hounit nebeut-da-nebeut, mont a ra e nerzh digantañ, koazhañ a ra e nerzh, toc'horoc'h-toc'horañ e teu da vezañ, tec'hel a ra ar vuhez diouzh e gorf ; *an Kraft verlieren,* dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, koll eus e nerzh ; *zwei Menschen messen ihre Kräfte,* emañ daou zen o c'hoari kreñv pe greñvoc'h ; *neue Kraft schöpfen,* adnevesaat e nerzh ; *viel Kraft aufwenden,* dispign kalz a nerzh ; *mit verstärkten Kräften ans Werk gehen,* kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù, souriñ d'ober strivoù, kreskiñ d'ober strivoù ; *seine Kraft ist gewaltig gewachsen,* dekkementet eo bet e nerzh ; *einen Kranken bei Kräften halten,* bevañ (magañ) ur c'hlañvour ; *seine Kräfte noch beisammen haben,* bezañ c'hoazh leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ chomet koujourn ; *ich habe keine Kraft im Bein,* n'em eus nerzh ebet em gar, n'em eus tamm nerzh ebet em gar, n'em eus begad nerzh ebet em gar, fall eo va gar ; *Geisteskraft,* nerzh-spered g. ; *Seelenkraft,* nerzh-kalon g. ; *Willenskraft,* nerzh-youl g., mennerezh g. ; *das geht über seine Kräfte, das geht über seine Kräfte hinaus,* kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *alle Kräfte anspannen, seine Kräfte sammeln,* kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gantañ, reudiñ ; *alle Kräfte sammeln,* kreizennañ an holl strivadoù ; *seine Kräfte zersplittern, seine Kräfte verzetteln,* darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro ; *seine Kräfte überschätzen,* kaout re a fiziañs en e nerzh, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh ; *aus eigener Kraft,* a-nerzh e gorf, a-nerzh e zivrec'h, gant bec'h e zivrec'h ha lazh e gorf, gant e gorf e-unan ; *mit aller Kraft zuschlagen,* lopañ, c'hwistañ, gwallskeiñ, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù, skeiñ hardizh, skeiñ n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ kalet, skeiñ evel pilat c'hwez, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ ; *mit aller Kraft ziehen, mit voller Kraft ziehen,*

sachañ a holl nerzh e gorf, sachañ gant e holl nerzh, sachañ eus nerzh e gorf, sachañ a-bouez e nerzh, sachañ a-bouez korf, sachañ a-bouez e gorf, sachañ a-nerzh-korf, sachañ a-nerzh, sachañ hardizh, sachañ a-daol-dall, sachañ a-nerzh-brec'h, plantañ e holl nerzh da sachañ, frapañ war udb gant e holl nerzh ; *nach Kräften,* diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, diouzh e washañ ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt,* e defot nerzh e faot finesa ; [istor, nazi.] *Kraft durch Freude,* nerzh dre levenez g.

2. [traoù fetis ha difetis] nerzh g., efedusted b., vertuz b., barregezh b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., starter g., started b., [fizik] gremm g. ; *die Kraft des Wassers treibt die Mühle,* nerzh an dour a gas ar vilin endro (a ro lusk d'ar vilin) ; *die Kraft der Elemente,* nerzhioù dirollet an natur lies., ar peder elfenn dirollet lies. ; *die Kraft einer Arznei,* efedusted ul louzoù b., nerzh ul louzoù g., vertuz ul louzoù b. ; *Kraft der Rede,* efedusted ar brezegenn b. ; *die Kraft der Hoffnung,* nerzh ar spi g., nerzh ar goanag g. ; *magische Kraft,* gouestl g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen,* bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; [fizik] *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt,* un nerzh reol ouzh ar speurenn g. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen,* mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *Kraft der Trägheit,* nerzh anniñv g. ; *Kraft der Anziehung,* nerzh desach g., nerzh dedennañ g. ; *Richtung, in der eine Kraft wirkt,* roud gwerediñ un nerzh g. ; *eine Kraft messen,* muzuliañ un nerzh, muzuliañ kreñvder un nerzh ; *treibende Kraft,* **a)** nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g. nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ g., nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; **b)** [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., bleiner g., brouder g., lusker g., luskerez b. ; *das Parallelogramm der Kräfte,* kensturieg an nerzhioù b. ; *resultierende Kraft,* pengennad nerzh g., pengennerzh g.

3. [lezennoù, kevratoù] *die Kraft eines Vertrages,* talvoudegezh ur gevrat b. ; *diese Bestimmung erlangt (gewinnt) Kraft,* adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoud, adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoudegezh, adalek bremañ e entalvoudego an diferadenn-se, adalek bremañ e vo lakaet an diferadenn-se e pleustr, adalek bremañ e tremeno an diferadenn-se er pleustr ; *diese Verordnung tritt in Kraft,* mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoudegezh, mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoud, entalvoudegañ ar c'hemennadur-se, a-benn bremañ e talvezo ar c'hemennadur-se ; *ein Gesetz in Kraft setzen,* lakaat ul lezenn da dalvezout, lakaat ul lezenn da vont e talvoud, lakaat ul lezenn da vont e talvoudegezh, entalvoudegañ ul lezenn, erounidekaat ul lezenn ; *ein Gesetz außer Kraft setzen,* terriñ (nullañ, freuzañ, lemel) ul lezenn, eztalvoudegañ ul lezenn.

4. [dre astenn.] implijad g., skoazeller g., darbarer g., dorn-labour g. ; *nebenamtliche Kraft,* implijad nannkevrataet g., implijad a labour diouzh marc'had g., arsoaziad g. ; *Schreibkraft,* bizskriver g., skriverezer g., skoer-lizhiri g. ; *eine Hilfskraft einstellen,* gopraña ur skoazeller, tuta un darbarer ; *Arbeitskräfte,* dornioù-labour lies., tud labour lies. ; *Arbeitskräfte für die Landwirtschaft,* dornioù labour-douar lies. ; *Lehrkräfte,* kelennerien lies.

kraft araog. (t-c'h) : **1.** *kraft dessen,* dre-se / evel-se / rak-se / war-se / kent-se (Gregor), da-heul an dra-se, kent a se, setu perak, a-zalc'h ouzh kement-se ; **2.** [gwir] *kraft des Gesetzes,* dre nerzh (dre berzh, en anv, a-berzh, hervez) al lezenn ; *kraft meines Amtes, kraft des Amtes, das ich bekleide,* dre ar galloud a zo roet din.

Kraftakt g. (-s,-e) : dispign nerzh g., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

Kraftanspannung b. (-,-en) **/ Kraftanstrengung** b. (-,-en) : taol striv g., taol diskrap g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., poan b., bec'h g., forzhadur g., tarvadenn b.

Kraftaufwand g. (-s) : dispign nerzh g., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

Kraftausdruck g. (-s,-ausdrücke) : ger gros g., kunujenn b., salmenn b., touadenn yac'h b.

Kraftboot n. (-s,-e) : kanod-a-dan g., kanod-dre-dan g.

Kraftbrühe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., koazhenn b.

Kräfteausgleich g. (-s) : kempouez an nerzhioù g., kempouez ar belioù g.

Krafteinheit b. (-,-en) : [fizik] unanenn nerzh b.

Kräftemesser g. (-s,-) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kräftevereinigung b. (-,-en) : kenstriv g., kenstrivadeg b.

Kräfteverhältnis n. (-ses,-se) : keñver an nerzhioù kenetrezo g., keñver ar belioù kenetrezo g.

Kräfteverschleiß g. (-es) : uzadur g., uz g., faezhidigezh b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b.

Kraftfahrer g. (-s,-) : **1.** blenier g., bleiner g., tangarrer g., karrtaner g., kaser g., kaser-karr g. ; **2.** sammgarrour g.

Kraftfahrerin b. (-,-nen) : **1.** blenierez b., bleinerez b., tangarrerez b., karrtanerez b., kaserez b., kaserez-karr b. ; **2.** sammgarrourez b.

Kraftfahrzeug n. (-s,-e) : karbed g., karr-tan g., tangarr g.

Kraftfahrzeugbrief g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.

Kraftfahrzeugmechaniker g. (-s,-) : mekaniker g.

Kraftfahrzeugschein g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.

Kraftfahrzeugsteuer b. (-,-n) : taos war ar c'hirri-tan g.

Kraftfeld n. (-s,-er) : [fizik] nerzhvaez g.

kräftig ag. : **1.** kreñv, nerzhus, nerzhek, rust, reut, galloudus, gwevn, postek, blouc'h, rollet-mat, serzh, sonn, start, yac'h, ampart, bagol, difall, gouest ; *er ist kräftig,* nerzh a zo ennañ, kreñv eo, yac'h eo, galloud en deus en e izili, korf en deus ; *er ist zwar klein aber kräftig,* n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *ein kräftiger Junge,* ur paotr kreñv g., ur paotr yac'h g., ur paotr diskoupl g., ur bouilh g., ur bouilh paotr g., ur paotr rollet-mat g., un troc'had paotr g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., un paotr postek g., ur paotr gouest g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a baotr g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., un tarin a baotr g., ur paotr start war e elloù g., un ampart g., ur paotr ampart g., ur c'horf mat a baotr g., un temz vat a baotr g. / ur gigenn vat a baotr g. (Gregor) ; *ein kräftiger Arm,* ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h reut b., ur

vrec'h danvez enni b., ur vrec'h hag a zo houarn b. ; *zwei kräftige Arme haben,* kaout divrec'h reut, kaout nerzh spontus leizh e zivrec'h ; *er ist von kräftigerer Konstitution als sein Freund, er hat eine kräftigere Konstitution als sein Freund,* startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *er hat eine kräftige Gesichtsfarbe,* hennezh a zo liv kreñv dezhañ, ruspin eo e zremm ; *kräftige Bäume,* gwez kreñv str. ; *dein Küken ist aber nicht sehr kräftig,* da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn munut n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, dister ha milzin eo da evn bihan ; *kräftig werden,* kreñvaat, nerzhekaat, nerzhusaat, startaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh ; *kräftiger Schlag,* c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., kotad g., takad g., taol yac'h g., bazhad b., gwall daol g., pezh mell taol g., taol rust g., taol kreñv g., taol kalet g. ; *kräftige Sprache,* komzoù kreñv lies., komzoù reut lies. ; **2.** [kegin.] sonn, kreñvaus, nerzhekaus, yac'h, reut, fonnus, hag a ra fonn, hag a ra fonn vat ; *kräftige Nahrung,* magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh g., boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn g., boued hag a ra fonn vat g. ; *kräftiger Trank,* boeson kreñv-marc'h g. ; *kräftiger Schluck,* banne sonn g., banne yac'h g., banne druz g., banne start g.

Adv. : kreñv, start, yac'h ; *Hans langt kräftig zu,* kerc'ha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a oar pakañ e voued ; *der Hund beißt kräftig zu,* ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog yud, ar c'hi a grog nerzhus ; *die Anzahl der Abonnennten hat kräftig zugelegt,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm ; *kräftig schütteln,* hejañ-dihejañ, ober un hejañ da, strilhañ e-giz ur wezenn bilhoù, strilhañ evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, hejañ start, hoskellat kreñv.

kräftigen V.k.e. (hat gekräftigt) : kennerzhiñ, nerzhañ, nerzhekaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, kadarnaat, sershaat, bevaat, gwevnaat ; *Butter kräftigt mehr als Fleisch,* fonnusoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kalonekoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kreñvoc'h eo an amanenn eget ar c'hig.

V.k.e : **sich kräftigen** (hat sich (t-rt) gekräftigt) : nerzhekaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, kadarnaat, nerzhañ, bevaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh.

kräftigend ag. : nerhus, nerzhekaus, kreñvaus, kalonek, kalonus, reut, bividik, hael da galon an den ; *kräftigende Arznei,* louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù nerzhus g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù hael da galon an den g. ; *kräftigende Nahrung,* magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh, boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus, fonnus, magus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn vat g., boued kalonek g., boued kreñv g.

Kräftigung b. (-,-en) : kreñvadur g., nerzhadur, startadur g., kadarnadur g.

Kräftigungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g., louzoù hael da galon an den g.

Kraftlehre b. (-) : [mat., fizik] nerzhoniezh b.

Kraftleistung b. (-,-en) : taol-nerzh g., kur b., taol dreist g., stropad g., taol kaer g.

Kraftlinien lies. : [fizik] linennoù maez lies.

kraftlos ag. : **1.** flak, flakik, dinerzh, dilañs, laosk, sempl, fouist, gwan, dotu, izil, ven, asik, asiket, ble, blin, blank evel ul leue, displed, displet, divalav, eon tout, fall, milzin ; *kraftlose Hände,* daouarn yod lies., daouarn fall lies. ; *kraftlos sein,* bezañ flakik, bezañ dinerzh, bezañ dilañs, bezañ dilañs en an-unan, bezañ displed, bezañ displet, bezañ divalav, bezañ fall ; *kraftlose Kugel,* boled dilañs b./g. ; *völlig kraftlos,* hep barr nerzh ebet, erru ar fallañ ma c'haller, erru fallañ ma c'haller, diskaret ; **2.** [gwir] didalvoud, didalvez ; *für kraftlos erklären,* lemel, terriñ, nullañ, diwiriekaat, didalvoudekaat, freuzañ, eztalvoudegañ ; **3.** [poltred] displann, dispis ; *kraftloses Negativ,* film-orin dispis g.

Kraftloserklärung b. (-,-en) : torridigezh b., torradur g., diwiriekadur g., didalvoudekadur g., eztalvoudegañ g., lamidigezh b., freuzadur g., freuzidigezh b.

Kraftlosigkeit b. (-) : dinerzh g., dinerzhded b., dinerzhder g., laoskentez b., gwander g., semplder g., blankted b., blankter g., blinder g., blinded b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b., venadur g., vender g., vended b., venizion b., sempladurezh b., semplaenn b., fallentez b.

Kraftmeier g. (-s,-) : sklanker g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., brabañser g., bugader g., boufon g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., pabor g., poufer g., straker g., bern trein g., beg-a-raok g.

Kraftmesser g. (-s,-) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kraftmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù kreñv-marc'h g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g.

Kräftepaar n. (-s,-e) : [fizik] gindaouad g.

Kräftepaarmoment n. (-s,-e) : [fizik] c'hwellankad g., lankad ur gindaouad g.

Kraftprobe b. (-,-n) : amprouenn nerzh b., c'hoari nerzh g.

Kraftprotz g. (-en,-en) : *ein Kraftprotz,* ur markol g., un treuztelleg g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., ur c'horf mat a baotr g., Yann-e-vazh-houarn g., ur pres laezh g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor).

Kraftpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent krog g., poent embregañ g.

Kraftquelle b. (-,-n) : mammenn nerzh b., mammenn startijenn b.
Kraftrad n. (-s,-räder) : marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.
Kraftradfahrer g. (-s,-) : marc'htaner g., bleiner moto g., motoer g.
Kraftsammler g. (-s,-) : [tredan] daspugner g.
Kraftsport g. (-s) : [sport] sport nerzh g., korfembreg g.
Kraftstoff g. (-s) : trelosk g., strilheoul g., esañs g., P. dour-tan g., eoul-maen g., benzin g.
Kraftstoffmangel g. (-s) : **1.** berregezh trelosk b., berregezh war an trelosk b., skorted a drelosk b. ; **2.** [dre astenn.] sac'hadenn garr-tan dre ziouer a drelosk b., trelosk aet da hesk e beol ar c'harr-tan g.
Kraftübertragung b. (-,-en) : kas-nerzh g., treuzkas g.
Kraftvektor g. (-s,-en) : [fizik] sturiadell un nerzh b.
kraftvoll ag. : kreñv, start, nerzhus, nerzhek, leun a nerzh.
Kraftwagen g. (-s,-) : karbed g., karr-tan g., tangarr g.
Kraftwagenbau g. (-s) : karrtanerezh g., tangarrerezh g.
Kraftwagenfahrer g. (-s,-) **/ Kraftwagenführer** g. (-s,-) : blenier g., bleiner g., tangarrer g., karrtaner g.
Kraftwerk g. (-s,-e) : tredanva g., kreizenn-dredan b., tredanlec'h g., kreizenn oberiañ tredan b.
Kraftwort g. (-es,-e) : komzoù kreñv lies., komzoù reut lies.
Krägelchen n. (-s,-) : gouzougenn b., kolinetenn b.
Kragen g. (-s,-) **/** [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] **Kragen** g. (-s, Krägen) **1.** gouzougenn b., kolier g., tro-c'houzoug b., gouzoug g. ; *den Kragen seines Mantels hochschlagen,* sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen,* dibrennañ kolier e roched ; **2.** [dre astenn.] *er packte ihn am Kragen,* tapout a reas krog ennañ dre e golier, kregiñ a reas en e gabiez, kregiñ a reas ennañ war-bouez e golier, lammat a reas ouzh (gant, en) e gabiez, lakaat a reas ar c'hraban war e gabiez, kregiñ a reas en e chouk, kemer a reas anezhañ dre ar chouk (dre ar gouzoug) / teuler a reas an dorn warnañ / kregiñ a reas ennañ (Gregor) ; *es geht ihm an den Kragen,* en dro-mañ bepred eo graet gantañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti, en e sach diwezhañ emañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *jemanden beim Kragen nehmen,* kregiñ e kolieroù u.b., kregiñ e kolier u.b., goulenn kont digant u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), lavarout e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez d'u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rustoniañ u.b. ; *hier geht einer dem anderen an den Kragen,* aze ez eus sach-disach.
Kragenknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn c'houzougenn b., bouton gouzougenn g.
Kragennummer b. (-,-n) : kerc'henn g., ment kerc'henn b., ment kolier b.
Kragenschoner g. (-s,-) : skerb gouzoug g.
Kragenspiegel g. (-s,-) : [lu] troñsenn c'houzougenn b.
Kragenweite b. (-,-n) : kerc'henn g., ment kerc'henn b., ment kolier b.
Kragstein g. (-s,-e) : [tisav.] korbell g. ; *die Kragsteine des Kamins,* korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies.
Krähe b. (-,-n) : **1.** [loen.] frav g./b., kavan g., P. bran vihan b. ; *die Krähe krächzt*, koagal a ra ar frav ; **2.** [krl.] *eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus,* dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'hen az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez.
krähen V.gw. (hat gekräht) : **1.** kanañ ; *der Hahn kräht in aller Frühe,* mintin-mat e kan ar c'hilhog ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; **2.** [dre skeud.] P. *danach kräht kein Hahn,* den ne ray van (forzh), den ebet ne vo chalet gant kement-se, se ne raio mann da zen ebet.
Krähenauge n. (-s,-n) : **1.** [louza.] frouezh ar gwez-kaniram str., kraoñ vomikez str. ; **2.** [mezeg.] kaledenn b., lagadenn-yar b.
krähend ag. : raouliet, gourskiltr ; *krähende Stimme,* ur vouezh raouliet b., ur vouezh c'hourskiltr b.
Krähenfuß g. (-es,-füße) : **1.** [loen.] pav frav g. ; **2.** [arm] pervireg b.
Krähenfüße lies. : **1.** skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies. ; **2.** roufennoù pavioù gwazi lies., merkoù-pav lies. ; *sie hat Krähenfüße,* roufennoù pavioù gwazi (merkoù-pav) he deus e-kichen he daoulagad.
Krähenfuß-Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] korn-karv g.
Krähenkolonie b. (-,-n) : braneg b.
Krähenscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran-guchenn g. [*liester* morvrini-kuchenn], morvaout-kuch g..
Krähwinkel g. (-s,-) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.
Krain n. (-s) : [istor, douar.] Karniska b., Bro-Garniska b.
Krakau n. (-s) : Kraków b.
Krakauer[1] g. (-s,-) : annezad Kraków g.
Krakauer[2] b. (-,-) : [kegin.] silzig Kraków str.
Krake g. (-n,-n) / b. (-,-n) : [loen.] **1.** morgazh g. [*liester* morgazhed, morgizhier], tregazh [*liester* tregazhed] g., soav b., P. poch-an-toer g. ; *die schmiegsamen Fangarme der Kraken,* pivier gwevn ar morgizhier lies., brec'hioù gwevn ar morgazhed lies. ; *die Saugnäpfe der Kraken,* bronnoù ar morgazhed lies., spegoù ar morgazhed lies. ; *der Krake spritzt Tinte,* ar morgazh a strink e zuad ; **2.** [barzh.] euzhvil mor g., morvarc'h g. [*lies.* morgezeg, morvirc'hed].
Krakeel g. (-s) : P. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., bec'h g., diskrap g., breud g., reuz g., riot g., chikan g., dael b., jeu b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed lies., skandal g., karbac'h g., kabal b., chao g., aroun g., jibas g., tabac'h g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., estlamm g.
krakeelen V.gw. (hat krakeelt) : P. kas trouz, kas karbac'h, kabalat, kas safar, ober ar sod, ober trouz bras, chabousat, c'hoari e loen, c'hoari an taol, c'hoari e benn,

c'hoari buhez, diskargañ ur voltenn, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, ober trouz (cholori, talabao), safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, tabac'hañ, tabutal, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober e zen gars, razailhat.

Krakeeler g. (-s,-) : tabac'her g., draskler g., sabater g., cholorier g., tournier g., rouler g., straker g., trouzer g., rendaeler g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chikaner g., noazour g., chilper g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., arveller g., soroc'her g., pikailher g.

Krakeelerei b. (-) : chipoterezh g., pismigerezh g., taskagn g., nagennerezh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g.

Krakeelerin b. (-,-nen) : tabac'herez b., drasklerez b., sabaterez b., tournierez b., roulerez b., trouzerez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdourez b., strakell b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., arvellerez b., soroc'herez b., pikailherez b.

Krakelfüße lies. : skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

krakelig ag. : *krakelige Handschrift,* skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

krakeln V.k.e. (hat gekrakelt) : skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper.

Kräkente b. (-,-n) : [loen.] gouhouad g. [*liester* gouhouidi], krakhouad g. [*liester* krakhouidi], kragell b.

kraklig ag. : *sellit ouzh* **krakelig**.

Kral g. (-s,-e/-s) : [su Afrika] kraal g., kral g.

Kralle b. (-,-n) : **1.** skilf g., kraban b., ivin g. ; *einziehbare Krallen,* skilfoù pak-dispak lies. ; *mit Krallen versehen sein,* bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ ivinek ; *die Katze zeigt ihre Krallen*, divanegañ a ra ar c'hazh e skilfoù, dispakañ a ra ar c'hazh e skilfoù, dispakañ a ra ar c'hazh e ivinoù ; *der Raubvogel schlägt seine Krallen in die Beute,* an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh ; *seine Krallen wetzen,* lemmañ e skilfoù ; *scharfe Krallen,* skilfoù lemm lies., krabanoù lemm lies., ivinoù lemm lies. ; **2.** [dre skeud.] *die Krallen zeigen,* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle,* me 'baeo tout pizh-razh en un taol.

krallen V.k.e. (hat gekrallt) : **1.** dispakañ e skilfoù, dispakañ e ivinoù, divanegañ e ivinoù, kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; **2.** krabisañ, skilfañ, krafignat, krifinat, krabanata ; **3.** [dre skeud.] P. *etwas krallen,* skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb, lakaat e grabanoù war udb., krabanata udb, falzigañ udb, spoeñsañ udb, mougañ udb.

V.em. : **sich krallen** (hat sich (t-d-b) gekrallt) : **1.** kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; **2.** [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) jemanden krallen,* ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

Krallenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., skilfad g., skilfadenn b., krabisadenn b. ; *Krallenhiebe versetzen,* krabanata, skilfañ, krafignat ; *einen Krallenhieb bekommen,* tapout ur c'hrabanad.

krallig ag. : krabanek, skilfek, ivinek ; *krallige Nägel,* ivinoù kaouenn lies.

Kram g. (-s) : **1.** P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stal b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., strobelloù lies., stlabez g., strobad g., traouajoù lies., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut lies., traoù a get lies. ; **2.** [kozh] marc'hadourezh b., stal b. ; *seinen Kram ausbreiten*, dispakañ e stal, displegañ (staliañ) e varc'hadourezh (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *es passt mir nicht in den Kram,* kement-se ne ra ket va jeu (ne blij ket din, n'eo ket da din) ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram !* emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *den ganzen Kram hinschmeißen,* lezel pep tra war e revr (ouzh an drez), stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra

ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog.

Krambambuli g. (-s) : P. odivi jenevra g., lambig jenevra g., lambig Danzig g.

kramen V.gw. (hat gekramt) : firbouchañ, furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ ; *in einer Schublade kramen,* firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ) en un diretenn, c'hwiliañ (turlutañ, dispac'hañ) un diretenn.

Krämer g. (-s,-) : ispiser g., stalier g., merser g.

Krämerei b. (-,-en) : ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b., merserezh b., stal vihan b.

Krämergeist g. (-es) : [gwashaus] spered brizhvarc'hadourek g., skarster a spered g., strizhder a spered g.

krämerhaft ag. : brizhvarc'hadourek, berrsperedek, berrsperedet, skars a spered, skort a spered b..

Krämerin b. (-,-nen) : ispiserez b., stalierez b., merserez b.

Krämernation b. (-,-en) : bro renet gant tud skars a spered b., bro renet gant tud skort a spered b., bro rennet gant brizhvarc'hadourien b.

Krämerseele b. (-,-n) : spered brizhvarc'hadourek g., skarsder a spered g., strizhder a spered g.

Kramladen g. (-s,-läden) : **1.** boutikl g./b., bazar g. ; **2.** [dre skeud.] stalabard g., stalikerezh g.

Krammetsvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] drask louet b. bondrask b., borzevelleg g.

Krampe b. (-,-n) */* **Krampen**[1] g. (-s,-) : [tisav.] krapinell stumm U b., krapon stumm U g., krap stumm U g., krog stumm U g., krapon stumm U g., tach-krog stumm U g.

Krampen[2] g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pigell b.

Krampf g. (-s, Krämpfe) : **1.** [mezeg.] glaz b. [*liester* glazoù, glizi], glazig b., andag g., glizi str. ; *konvulsiver Krampf,* glizienn b. [*liester* glizi] ; *den Krampf bekommen,* bezañ krog ar c'hlaz en an-unan, kregiñ (skeiñ) ar c'hlaz en an-unan, dont ar c'hlaz en e izili, tapout glaz ; *von Krämpfen befallen werden,* bezañ skoet (dalc'het) gant ar glizi, kaout ur gaouad c'hlizi, kaout ur barr glizi, bezañ glizi gant an-unan, bezañ krog ar glizi en an-unan ; *der Krampf in seinem Bein war noch nicht vorbei,* ne oa ket aet ar c'hlaz diouzh e c'har c'hoazh ; *Darmkrämpfe,* droug-kof g., poan-gof b., gwentl g. ; *mit Krämpfen verbunden,* gliziek, gliziennek, gliziennus ; **2.** [dre skeud.] P. *so ein Krampf,* pegen hegazus (hegaz, hegus, kasaus, kazus) eo an dra-se ! un torr-penn eo an dra-se !

Krampfader b. (-,-n) : [mezeg.] teuc'hell b., gwazhienn-c'hros b. [*liester* gwazhied-gros], gwazhienn c'hwezet b. [*liester* gwazhied c'hwezet], gwazhienn dev b. [*liester* gwazhied tev], c'hwezenn b., dedarzhenn b., korbezenn b., garad b., logodenn b. [*liester* logodennoù].

krampfaderig ag. : [mezeg.] korbezennet, c'hwezet.

Krampfanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] glizi str., kaouad c'hlizi b., kaouad glizi g., barr glizi g., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies.

krampfartig ag. : *sellit ouzh* **krampfhaft**.

krampfen V.k.e. (hat gekrampft) : *seine Finger um etwas krampfen,* krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

V.gw. (hat gekrampft) : [Bro-Suis] mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, bouc'halañ.

V.em. : **sich krampfen** (hat sich (t-rt) gekrampft) : *sich (t-rt) um etwas krampfen,* en em zelc'hel ouzh udb, krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

krampfhaft ag. : **1.** gliziek, gliziennek, gliziennus, stroñs-distroñs, stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù ; *krampfhafte Zuckungen,* glizi str. ; *krampfhaftes Lachen,* c'hoarzh gliziennek, c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g. ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich,* mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousc'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o vousc'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; **2.** [dre skeud.] *krampfhafte Bemühungen,* strivoù dreistmuzul (serzh, kalet, tenn, start, a-lazh-ki) lies.

Adv. : **1.** a-frapadoù, a-daolioù, stroñs-distroñs ; **2.** taer, a-zevri-kaer, evel pennsodet, evel un dall, a-lazh-ki.

Krampfhusten g. (-s) : [mezeg.] paz gliziek g., peud gliziek g., paz gliziennek g., peud gliziennek g., paz gliziennus g., peud gliziennus g., paz stroñs-distroñs g., peud stroñs-distroñs g., paz stroñsus g., peud stroñsus g., paz a-frapadoù g., peud a-frapadoù g., paz a-daolioù g., peud a-daolioù g.

krampfig ag. : *sellit ouzh* **krampfhaft**.

Krampfleiden n. (-s) : [mezeg.] droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droukfell g., droug-sant-Yann g., epilepsiezh b.

krampflindernd ag. */* **krampflösend** ag. */* **krampfstillend** ag. : [mezeg.] enepgliziek, enebandagek.

Kran g. (-s, Kräne/-e) : gavr-houarn b., gavr b. ; *fahrbarer Kran,* gavr-houarn heloc'h b., gavr-houarn loc'h-diloc'h b., gavr fiñvus b.

Kranarm g. (-s,-e) : brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b.

Kranführer g. (-s,-) : paotr ar c'havr-houarn g., gavrour g.
Kranführerin b. (-,-nen) : plac'h ar c'havr-houarn b., gavrourez b.
krängen V.gw. (hat gekrängt) : [merdead.] moñselliñ, kosteziñ, plegañ, plavañ ; *das Schiff krängt,* moñselliñ a ra ar vag, kosteziñ a ra ar vag, plegañ a ra ar vag, plavañ a ra ar vag, kosteziñ a zo gant ar vag.
Krängung b. (-,-en) : [merdead.] kostezadur g., kostez g., kosteziñ g., moñselliñ g.
Kranich g. (-s,-e) : [loen.] garan b. [*liester* garaned] ; *grauer Kranich, eurasischer Kranich,* garan louet b.
krank ag. : [mezeg.] klañv, diaes, dihet, fall, fall e gorf, stag ur c'hleñved bennak outañ ; *er ist krank,* klañv eo, paket klañv eo, war e gostez emañ, diaes eo, fall eo ; *sie ist krank,* klañv eo-hi, klañvez eo-hi ; *er ist schwer krank,* klañv-fall (klañv-ki, klañv-bras, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer, gwall fall) eo, meurglañv eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor), en ur par fall emañ ; *ewig krank,* klañv-diglañv, klañvidik, klañvus, silwink, peñver, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, a gouezh alies en arwez ar yer, a vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall e gorf, korf fall dezhañ, stummet diouzh bezañ klañv alies, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'heñvedoù ; *vor Kurzem noch war er krank,* a-nevez-vet klañv eo ; *krank machen,* klañvaat ; *krank machend,* klañvus, kleñvedus ; *krank werden,* mont klañv, dont klañv, kleñvel, klañvaat, mont e-barzh, en em gavout (chom, skeiñ) klañv, bezañ skoet gant ur c'hleñved, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ paket klañv, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, dastum droug, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ klañv, gounit an droug, mont fall ; *er ist unheilbar krank,* n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus pareañs ebet da c'hedal ; *auf den Tod krank sein,* bezañ klañv d'ar marv, bezañ klañv da vervel (klañv diremed) ; *sterbenskrank sein,* bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ war e varv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, roeñviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ darev da vervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved ; *er ist auf den Tod krank,* ne zaleo ket da vervel ; *krank vor Neid,* klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez), o tagañ gant an erez ; *sich krank melden,* kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krank geschrieben,* dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus, rankout a ra chom dek devezh er gwele gant ar mezeg ; *die machen mich krank,* me a ya klañv ganto ; *er stellt sich krank,* ober a ra van da vezañ klañv, ober a ra an asvan da vezañ klañv, ober a ra ar mod da vezañ klañv, ober a ra min da vezañ klañv, ober a ra sin a vezañ klañv, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a zo klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! hennezh a zo term-term, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *krank zu Bett liegen,* bezañ dalc'het war e wele ; *sich krank lachen,* daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, kinnig fatañ ken na c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mougañ kement e c'hoarzher, c'hoarzhin ken na vouger ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er starb, er erkrankte gesund und starb krank,* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.
Kranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] klañvour g., klañvourez b., klañvdiad g., klañvdiadez b., klañv g. [*liester* kleñvien], klañvez b. ; *die Kranken,* ar glañvourien lies., ar gleñvien lies. ; *unheilbar Kranke(r),* klañvour dibare g., klañvourez dibare b. ; *einen Kranken heilen,* yac'haat ur c'hlañvour diouzh e gleñved, pareañ ur c'hlañvour diouzh e gleñved, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed en-dro en ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, degas ur c'hlañvour ; *einen Kranken füttern,* leinañ ur c'hlañvour, paskañ ur c'hlañvour, merennañ ur c'hlañvour ; *wie geht's dem Kranken ?* penaos e ra ar c'hlañvour ? penaos emañ kont gant ar c'hlañvour ?
kränkeln V.gw. (hat gekränkelt) : [mezeg.] bezañ klañvidik, bezañ klañv-diglañv, bezañ klañvus, krakvevañ, bezañ silwink, bezañ peñver, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv ; *er kränkelt,* klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall eo e gorf, korf fall en deus, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'heñvedoù eo ; *vor sich hin kränkeln,* bezañ krignet gant ur c'hleñved, bezañ uzet gant ur c'hleñved, langisañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, dizeriañ.
kränkelnd ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, dister, diyac'h, diyec'hed, glac'har, krak, malotrou, prim, ratous, sinac'h, teusk, silwink, doareet-fall, gouglañv, sempl e yec'hed, peñver.
kranken V.gw. (hat gekrankt) : **1.** [mezeg.] bezañ dalc'het gant ; *sie krankt an Blutarmut,* dalc'het eo gant an amwad, stag eo an amwad outi, klañv eo gant an amwad ; **2.** [dre skeud.] bezañ gwazh eus, en em gavout gwazh eus, en em gavout diaes eus, damantiñ eus ; *dieser Betrieb krankt an fehlerhafter Organisation,* an embregerezh-se a zo gwazh eus un doare labourat siek.

kränken V.k.e. (hat gekränkt) : *jemanden kränken,* feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b. ; *kränkende Worte,* komzoù pegus (hek, hegus, flemmus, feukus, put, broudus, flipatus) lies., kaozioù pounner lies., lañchennadoù lies., flipadennoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies. ; *jemanden tief kränken,* feukañ (anoaziñ, chifañ, hegal, flemmañ) u.b. da vat ; *sich gekränkt fühlen,* feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ broc'het, chifañ ; *leicht zu kränken,* gwiridik, gwall wiridik e lêr, feukidik, aes da feukañ, tik, anoazus ; *er wurde schwer gekränkt,* dismegañset ruz e oa bet.
V.em. : **sich kränken** (hat sich (t-rt) gekränkt) : bezañ nec'het bras, bezañ doaniet, mantriñ, glac'hariñ, chifañ, anoaziñ, kemer anoaz, kemer amgign ; *sie kränkt sich über sein Gebaren,* nec'het bras eo gant e emzalc'h, doaniet eo abalamour d'e emzalc'h, ankeniet eo he c'halon en abeg d'e emzalc'h.
kränkend ag. : dismegañsus, dismegus, pegus, hek, hegus, flemmus, feukus, dipitus, put, anoazus, gloazus, flipatus ; *kränkende Worte,* komzoù pegus (dismegañsus, hek, hegus, flemmus, feukus, dipitus, put, kunujennus, flipatus, berius) lies., kaozioù pounner lies., lañchennadoù lies., flipadennoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies. ; *höchst kränkend,* dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.
Krankenanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] kreizenn brederiañ b., yec'heti g., ti-yec'hed g., klañvdi g.
Krankenauto n. (-s,-s) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g.
Krankenbahre b. (-,-n) : palankoù lies., kravazh daoubennek g. (Gregor)
Krankenbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.
Krankenbesuch g. (-s,-e) : [mezeg.] gweladenn d'ur c'hlañvour b.
Krankenbett n. (-s,-en) : gwele klañvour g. ; *auf dem Krankenbett liegen,* bezañ dalc'het war e wele, bezañ war e gostez, chom (bezañ dalc'het) er gwele (Gregor).
Krankengeld n. (-s,-er) : [mezeg.] skorenn gleñved b., gopr kleñved g., digoll kleñved g.
Krankengeschichte b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour lies. ; **2.** [dre fent] ezrevelladur e boanioù gant u.b. g.
Krankengymnast g. (-en,-en) : [mezeg.] leuñvour g., bevfiñvour g., kineziterapour g.
Krankengymnastik b. (-) : [mezeg.] leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b., kineziterapiezh b.
Krankengymnastin b. (-,-nen) : [mezeg.] leuñvourez b., bevfiñvourez b., kineziterapourez b.
Krankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] klañvdi g., ospital g. ; *in ein Krankenhaus aufnehmen,* darbenn en ur c'hlañvdi, degemer en ur c'hlañvdi ; *jemanden im Krankenhaus behalten,* derc'hel u.b. en ospital.
Krankenhausaufenthalt g. (-s,-e) : [mezeg.] ospitaladur g., klañvdiadur g., klañvdiañ g.
Krankenhausinfektion b. (-,-en) : poread kurdiat g.
Krankenhauskosten lies. : [mezeg.] mizoù ospitalañ lies., mizoù klañvdiañ lies.
Krankenhauspauschale b. (-,-n) : [mezeg.] treziad ospitalañ g., treziad klañvdiañ g.
krankenhausreif ag. : **1.** mat da gas d'an ospital ; **2.** [dre skeud.] broñsuet ha bronduet e gorf gant an taolioù, gwall aozet, duet e gorf gant an taolioù, meüret e gorf gant an taolioù.
Adv. : [dre skeud.] *jemanden krankenhausreif schlagen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b. evel ma faot, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).
Krankenkasse b. (-,-n) : kef kretadur kleñved g., kef surentez sokial g. ; *allgemeine Ortskrankenkasse,* kef kentañ kretadur kleñved alaman g., kef surentez sokial alaman ar c'horn-bro g.
Krankenkost b. (-) : [mezeg.] reol-voued b.
Krankenlager n. (-s,-) : [mezeg.] gwele klañvour g.
Krankenpflege b. (-) : [mezeg.] prederioù lies., prederiadoù lies.
Krankenpflegehelfer g. (-s,-) : [mezeg.] skoazeller-prederier g., adklañvdiour g.
Krankenpflegehelferin b. (-,-nen) : [mezeg.] skoazellerez-prederier b., adklañvdiourez b.
Krankenpfleger g. (-s,-) : [mezeg.] prederier g., klañvdiour g.
Krankensaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.
Krankensalbung b. (-,-en) : [relij.] nouenn b., oleviadur ar glañvourien g., Sakramant an nouenn g., deverioù lies., reizhoù diwezhañ lies., reizhoù lies., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die Krankensalbung verabreichen, die Krankensalbung geben,* deveriñ, nouiñ, nouenniñ ; *die für*

die Krankensalbung notwendigen Devotionalien, reizhoù an nouenn lies. ; *Tasche mit den für die Krankensalbung notwendigen Devotionalien,* sac'h-nouenn g.

Krankensänfte b. (-,-n) : kravazh g., parlankoù lies.

Krankenschein g. (-s,-e) : [mezeg.] follenn-gleñved b., testeni ehan kleñved g.

Krankenschwester b. (-,-n) : [mezeg.] klañvdiourez b.

Krankenstand g. (-s,-stände) : [mezeg.] niver ar glañvourien g., feur klañvourien g., niver ar glañvdiidi g., feur klañvdiidi g.

Krankenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., kravazher g.

Krankentransport g. (-s,-e) : treuzdougerezh klañvourien g.

Krankenversichertenkarte b. (-,-n) : kartenn kretadur kleñved b.

Krankenversicherung b. (-,-en) : kretadur kleñved g.

Krankenvorgeschichte b. (-,-n) : [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour lies.

Krankenwagen g. (-s,-) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g., karr-klañvdi g.

Krankenwärter g. (-s,-) : [mezeg.] gward klañvourien g., beilhour klañvourien g.

Krankenwärterin b. (-,-nen) : [mezeg.] gwardez klañvourien b., beilhourez klañvourien b.

Krankenzimmer n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.

Krankenzug g. (-s,-züge) : [lu] treuzdougadeg klañvourien b., tren klañvourien g.

krankfeiern V.gw. (hat krankgefeiert) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankhaft ag. : kleñvedel, diyac'h, klañvus ; *krankhafter Ehrgeiz,* arvez kleñvedel g., uhelegezh kleñvedel b., c'hoant-sevel diyac'h g., kleñved an uhelegezh g., youl-sevel glañvus b., egar sevel g. ; *krankhafte Eifersucht,* oaz-kren g. ; *Ausgeburt einer krankhaften Fantasie,* frouezh ur faltazi diroll ha klañv g.

Krankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved g., droug g., P. stropad g., malapa g., fall g. ; *angeborene Krankheit,* kleñved enganet g., kleñved ganedigel g. ; *eine schwere Krankheit,* ur c'hleñved fall-kenañ (grevus, lourt, rust) g., ur gwall gleñved g. (Gregor), ur barrad bras a gleñved g. ; *eine äußerst gefährliche Krankheit, eine bösartige Krankheit, eine maligne Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g., ur c'hleñved lemm g. ; *tödliche Krankheit,* kleñved marvel g. ; *chronische Krankheit,* kleñved (droug) henek g., droug retolz g. ; *hartnäckige Krankheit,* kleñved peg g. ; *schnell sich entwickelnde Krankheit,* kleñved lemm g. ; *langwierige Krankheit,* pore g., pore hir g., pore kleñved g. ; *die Krankheit ist akut,* ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *wir wissen nicht, was er für eine Krankheit hat,* n'ouzomp ket peseurt kleñved a zo gantañ ; *jemanden von einer Krankheit heilen,* yac'haat u.b. diouzh e gleñved, pareañ u.b. diouzh e gleñved ; *eine Krankheit heilen,* yac'haat ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf,* ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *die Krankheit ist zu weit fortgeschritten, um noch geheilt zu werden,* re engravet eo ar c'hleñved evit ma ve gallet e bareañ ; *diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los,* an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen,* ar c'hregin am boa debret a zo kiriek din da vezañ klañv, ar c'hregin am boa debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on diwar ar c'hregin am boa debret ; *an einer Krankheit leiden,* bezañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kouezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emaout ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emaout ? ; *sich eine Krankheit zuziehen,* P. *sich eine Krankheit holen,* gounit un droug, pakañ un droug, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, pakañ e valapa, tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, klañvaat, mont e-barzh, dastum droug, gounit an droug ; *sich eine schwere Krankheit holen,* kouezhañ klañv a-drak, kouezhañ klañv da vat, kouezhañ klañv-moñs ; *eine Krankheit ausbrüten, den Keim einer Krankheit in sich tragen,* bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *eine Krankheit glücklich überstehen,* achap diouzh ur c'hleñved ; *sich von einer schweren Krankheit erholen,* sevel eus ur barrad bras a gleñved ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los,* ar c'hleñved-se n'eo ket aet diwarnon c'hoazh, ar c'hleñved-se n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *an einer Krankheit daniederliegen,* rankout chom er gwele en abeg d'ur (bezañ dalc'het er gwele gant ur) c'hleñved bennak, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ diskaret gant ur c'hleñved ; *an einer Krankheit sterben, einer Krankheit erliegen,* bezañ diskaret gant ur c'hleñved, bezañ sammet gant ur c'hleñved, bezañ kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved, bezañ gwintet gant ur c'hleñved, mervel diwar (gant) ur c'hleñved, mont gant ur c'hleñved, bezañ kaset d'ar vered gant ur c'hleñved ; *nach langer schwerer Krankheit verstorben,* marvet diwar ur c'hleñved hir ha tenn, marvet war-lerc'h ur pore hir ha tenn ; *eine Krankheit greift um sich,* ur c'hleñved a ra e reuz, en em ledañ a ra ur c'hleñved, bez ez eus ur c'hleñved o c'hoari e reuz, ur c'hleñved a zo o toullañ e hent ; *von einer Krankheit genesen,* sevel diwar e wele / distagañ diouzh kleñved (Gregor), dont en e yec'hed en-dro, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, digleñviñ, yac'haat, pareañ, bezañ tremenet ar c'hleñved diwar an-unan, mont ar c'hleñved diouzh an-unan, mont ar c'hleñved diwar an-unan, dont e-barzh, sevel a bore ; *die Krankheit war*

besiegt, maoutet e oa ar c'hleñved ; *eine langwierige Krankheit durchmachen,* hirgleñvel ; *sexuell übertragbare Krankheit,* kleñved tapet dre zarempredoù rev g., kleñved degaset gant an darempredoù rev g., kleñved revel (gwenerel) g., [kozh] kleñved vil g., kleñved lous g. ; *ansteckende Krankheit,* kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., pore g. ; *gegen diese Krankheit gibt es kein Schutzmittel,* n'eus difenn ebet a-enep ar c'hleñved-se ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit,* ar vosenn zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ ; *Herzkrankheit,* kleñved kalon g. ; *diese Krankheit entkräftet ihn,* ar c'hleñved-se a zeu d'e zinerzhañ, ar c'hleñved-se a ziskar e nerzh, ar c'hleñved-se a zisliber (a doc'hor) anezhañ, gant ar c'hleñved-se e teu da vezañ dinerzh, emañ o tivalavaat gant ar c'hleñved-se, emañ oc'h uzañ gant ar c'hleñved-se, e wanaat a ra ar c'hleñved-se ; *seine Krankheit hat sich verschlimmert,* klañvaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e gleñved, kresket eo e gleñved.

Krankheitsanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] barr kleñved g., barrad kleñved g., stokad kleñved g., frapad kleñved g., frapadenn gleñved b., kaouad kleñved b/g., korfad kleñved g., krogad kleñved g., strañs kleñved g., strañsad kleñved g., taol-droug g., gwaskadenn gleñved b., reuziad kleñved g., strapad kleñved g.

Krankheitsanzeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g.

Krankheitsbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.

Krankheitsbild n. (-s,-er) : [mezeg.] merkoù klinikel lies., taolenn glinikel b., kleñvedadur g.

krankheitserregend ag. : kleñvedus.

Krankheitserreger g. (-s,-) : [mezeg.] brouder kleñved g., atizer kleñved g., gwezher kleñvedus g., klañvuzenn b., kontammer g., bazhell b., bazhennig b., hadenn gleñved b.

Krankheitserscheinung b. (-,-en) : [mezeg.] azonoù lies., sintomoù lies., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g.

krankheitshalber Adv. : [mezeg.] evit abegoù yec'hed, evit abegoù kleñved.

Krankheitskeim g. (-s,-e) : [mezeg.] bazhell b., bazhennig b., klañvuzenn b., had ur c'hleñved bennak g., hadenn gleñved b. ; *Untersuchung auf Krankheitskeime,* imbourc'h bakteriologek g.

Krankheitslehre b. (-) : [mezeg.] kleñvedouriezh b., patologiezh b.

Krankheitsprozess g. (-es,-e) : argerzh ar c'hleñved g., kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g.

Krankheitsstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] viruz g., klañvuzenn b., hadenn gleñved b., afenn b., flaeriañs b., garvev g., mikrob g., bazhell b., bazhennig b.

Krankheitsverhütung b. (-) : enepkleñvedoniezh b.

Krankheitsverlauf g. (-s,-verläufe) : kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., argerzh ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g. ; *den Krankheitsverlauf bremsen, den Krankheitsverlauf zum Stillstand bringen,* terriñ nerzh ar c'hleñved.

Krankheitszeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g.

kranklachen V.em. : **sich kranklachen** (hat sich (t-rt) krankgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.

kränklich ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, dister, diyac'h, diyec'hed, glac'har, krak, malotrou, prim, ratous, sinac'h, teusk, silwink, gouglañv, kinglañv, dihet, sempl e yec'hed, peñver ; *kränkliches Aussehen,* liv an diyac'h g., liv ar ginglañv g., neuz klañvidik b., liv peñver g. ; *er ist von Natur aus kränklich,* klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, fall eo e gorf, korf fall en deus, etre e wele hag e dan e vez bepred, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed.

Kränklichkeit b. (-) : klañvusted b., temz-korf klañvidik g., temz peñver g.

krankmachen V.gw. (hat krankgemacht) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankmelden V.em. : **sich krankmelden** (hat sich (t-rt) krankgemeldet) : kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv.

Krankmeldung b. (-,-en) : [mezeg.] kemenn ehan kleñved g.

krankschreiben V.k.e. (schrieb krank / hat krankgeschrieben) : [mezeg.] reiñ un ehan kleñved da ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krankgeschrieben,* dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan kleñved en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus.

Krankschreibung b. (-,-en) : [mezeg.] ehan kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g.

Kränkung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., mezhadenn b., anoaz g. ; *eine Kränkung abwaschen,* gwalc'hiñ ur flemm.

Kranwagen g. (-s,-) : karr-gavr g., karr gavr-houarn g., kamion-gavr g.

Kranz g. (-es, Kränze) : **1.** kurunenn b., kurunennad b., kurun b., garlantez str./b. ; *etwas mit Kränzen schmücken,* garlantezañ udb ; *einen Kranz (am Grabe) niederlegen,* lakaat ur gurunennad vleunioù war ar bez ; *jemandem den Kranz aufsetzen,* loreañ u.b., kuruniñ u.b., kurunennañ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b. ; *Mauerkranz,* tok ur voger g. ; **2.** [dre skeud.] gronn g., gronnad g., gourizad g. ; *Kranz blühender Gärten um die*

Stadt, gourizad liorzhoù bleunioù en-dro da gêr (oc'h ober tro kêr) g.
Kranzbart g. (-s,-bärte) : kolier barv g.
Kränzchen n. (-s,-) : **1.** kurunennig b. ; **2.** [dre skeud.] kelc'h mignonezed g., kafeta g., kafea g.
kränzen V.k.e. (hat gekränzt) : [barzh.] loreañ, kuruniñ, kurunennañ.
Kranzfortsatz g. (-es) : [korf.] baleg kurunek g.
Kranzgefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.
Kranzgesims n. (-es,-e) : [tisav.] rizenn b.
Kranzjungfer b. (-,-n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b.
Kranznaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.
Kranzniederlegung b. (-,-en) : lakidigezh ur gurunennad vleunioù war ur bez b., lakidigezh ur gurunennad vleunioù e-harz ur maen-koun b.
Kranzrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.
Krapfen g. (-s,-) : [kegin.] bignez str., bignezenn b. ; *Krapfen aus Buchweizenmehl,* logod str.
Krapp g. (-s) : [louza.] louzaouenn-al-liverien b., gwrizienn-ruz b., gwarañs str.
krass ag. : gros, krenn, groñs, anat, touet ; *das steht in krassem Gegensatz zu ...,* kement-se a zo peurzisheñvel diouzh ..., disheñvel-groñs (disheñvel-razh, disheñvel-krenn) eo an dra-se diouzh ...., a-enep-bev (a-enep-kaer, a-enep-krenn) eo an dra-se da … ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *krasse Unwissenheit,* diouiziegezh krenn (spontus, lous) b., azenerezh g.
Krater g. (-s,-) : **1.** toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g., krater g. ; **2.** [lestr, Henamzer] krater g.
Kraterlandschaft b. (-,-en) : dremmvro loarheñvel b., gweledva loarheñvel g.
Kraterloch n. (-s,-löcher) : krater g., genoù ur menez-tan g., toull-diskarg ur menez-tan g.
Kratersee g. (-,-n) : lenn menez-tan b., lenn grater b.
Kratten g. (-s,-) : [Bro-Suis] paner b.
Kratylismus g. (-) : kratulouriezh b.
Kratzbürste b. (-,-n) : **1.** [tekn.] broust orjal g., broust raskañ, broust skrabañ, broust kravat ; **2.** [dre skeud.] nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., spered gin g., spered kontrol a zen g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., pabor g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., tarzhigell b., yar b., paborez b.
kratzbürstig ag. : [dre skeud.] hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, grignous, hek, hek e c'henoù, gouerous, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare, un den reut anezhañ, diaes ober gantañ, diaes c'hoari gantañ, treuz, un teod lous a zen anezhañ, diskombert, ur penn kegin anezhañ, ginus, ginet, gouerus, kintus, diaes, kivioul, rekinus, rekin, gin, rebours ; *kratzbürstig sein,* bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ broc'h en an-unan, bezañ broc'het, bezañ tro en e voned ; *kratzbürstig werden,* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).
Kratzdistel b. (-,-n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].
Kratze b. (-,-n) : [tekn.] **1.** kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b. ; **2.** kribin b., rañvell b., inkard g.
Krätze b. (-) : [mezeg.] rogn b./g., gal g., diskrab g., droug-sant-Maen g. ; *von Krätze befallen,* galous, galus, rognek ; *Krätze hervorrufend,* rognus ; *ihre Hände sind von der Krätze entstellt,* un daouarn dispennet gant ar gal he deus.
Kratzeisen n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.
krätzekrank ag. : galous, galus, rognek.
Krätzekranke(r) ag.k. g./b. : galouz g., galouzez b., galuz g., galuzez b.
kratzen V.gw. (hat gekratzt) : **1.** skilfañ, krabisañ, krabanata, skrabañ, diskrabañ, kravat ; *Katzen kratzen,* skilfañ (krabisañ, krabanata, skrabañ) a ra ar c'hizhier ; *der Hund kratzt an der Tür,* skrabañ a ra ar c'hi ouzh an nor ; *auf der Geige kratzen,* seniñ biolin evel ur c'hozh rebedour (Gregor), rebediñ, skrabañ kerdiñ ur violoñs ; **2.** strakal, gwigourat, skrignal, chourikal ; *die Feder kratzt,* ar bluenn a strak hag a wigour war ar paper, skrignal a ra ar bluenn, kregiñ a ra ar bluenn er paper ; **3.** *dieser Rauch kratzt mir im Halse,* kregiñ a ra ar moged-se em gouzoug, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged-se.
V.k.e. (hat gekratzt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, kravat, krabisañ, diskrabañ, naviñ, roskignat, razhañ ; **2.** [dre astenn.] *etwas auf ein Papier kratzen,* lakaat buan-ha-buan udb war un tamm paper, skrabadenniñ (torskrivañ, skridajiñ) udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; **3.** P. *das kratzt mich nicht !* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? -

pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; *ich glaub', mich kratzt der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ !

V.em. : **sich kratzen** (hat sich gekratzt) : en em gravat, en em skrabañ, en em grafignat, P. cheñch plas d'e laou ; *sich (t-rt) wund kratzen,* en em gravat betek ar bev (betek ar gwad) ; *sich (t-rt) hinter dem Ohr kratzen,* skrabañ e skouarn, kravat e skouarn ; *sich (t-d-b) den Scheitel kratzen,* skrabat kern e benn, kravat kern e benn ; *sich (t-d-b) den Kopf kratzen,* skrabañ e benn, krafignat e benn, kravat e benn.

Kratzen n. (-s) : **1.** skrab g., diskrab g., skraberezh, skrabat g. ; **2.** *das Kratzen der Feder auf dem Papier war zu hören,* klevet a raed ar bluenn o strakal hag o wigourat war ar paper.

Kratzer g. (-s,-) : **1.** krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadenn b., graspadur g., garchennadur g., kign g., kignadenn b., skilfadenn b., skrabadenn b., rifadenn b., diruskadenn b. ; *das ist ja nur ein Kratzer,* un tamm kignadenn n'eo ken ; *Kratzer bekommen,* roudennañ ; **2.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b., karzhprenn g.

Krätzer g. (-s,-) : P. **1.** gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., bidrouilh g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin kalet g., chiboudenn b., gouezwin g., pikenaodenn b., pikenaouenn b. ; **2.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.

Kratzfuß g. (-es,-füße) : [dre skeud.] P. stouig g., stouadenn b., soubladenn b., skrab-diskrab g.

Kratzheil n. (-s) : [louza.] [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

kratzig ag. : *kratziger Bart,* barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str. ; *kratziges Hemd,* roched garv d'ar c'hroc'hen b./g. ; *kratziger Wein,* gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., gwin put g., bidrouilh g., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin kalet g. ; *kratzige Stimme,* mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroilhet b., mouezh revet b., doare kraoñennek da gaozeal g.

krätzig ag. : [mezeg.] rognek, galus, galous.

Krätzmilbe b. (-,-n) : [mezeg.] araknidenn ar rogn b. [*liester* araknid ar rogn], araknidenn ar gal b. [*liester* araknid ar gal].

Kratzspur b. (-,-n) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g., skilfadenn b., skrabadenn b. ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen,* lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn.

Kratzwolle b. (-) : bourell c'hloan b., dibouboù lies.

Kratzwunde b. (-,-n) : [mezeg.] krabisadenn b., krafignadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., skilfadenn b.

krauen V.k.e. (hat gekraut) : flourañ; merat, dorloañ, merata.

Kraul n. (-s) : [sport] kraolañ g., kraol g.

kraulen[1] V.k.e. (hat gekrault) : flourañ; merat, dorloañ, merata, pariñ.

kraulen[2] V.gw. (hat gekrault / ist gekrault) : [sport] kraolañ.

kraus ag. : **1.** azrodellek, rodellet stank, rodellek, rodellaouek, rodell, foutouilhek, fuilh, fuilhet, topin, frizet ; *krause Haare,* blev berr frizet stank str., blev rodellet berr (rodellet stank, rodellek, rodell, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet) str., penn barbed g. (Gregor) ; *krause Wolle,* gloan fuilh g. ; **2.** krizet, ridet, rodellet, rodell, frizet, grognonek ; *krause Falten,* plegoù poulounez lies., poulounez str., plegoù krizet (ridet, rodellet, frizet, grognonek) lies., kuilhoù lies. ; *er zog die Stirn kraus,* krizañ (roufennañ, kabridañ) a reas e dal, krinañ a reas e zremm, ober a reas ur bod-spern war e dal, sevel a reas e c'hourrennoù (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *krause Gedanken,* mennozhioù displann (dispis, kudennek, rouestlet, luziet) lies.

Krause b. (-,-n) : **1.** [blev] pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreoñek) g., penn barbed g. (Gregor) ; **2.** [pezh-dilhad] frezenn b., krepez g.

Kräuseleisen n. (-s,-) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g.

kräuseln V.k.e. (hat gekräuselt) : **1.** krizañ, ridañ ; *der Wind kräuselt die Wasseroberfläche,* an avel a griz gorre an dour, an avel a rid gorre an dour, krizañ a ra gorre an dour gant an avel, ridañ a ra gorre an dour gant an avel, frizañ a ra gorre an dour gant an avel, roufennañ a ra gorre an dour dindan an avel ; **2.** frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; *sich das Haar kräuseln lassen,* lakaat frizañ (lakaat rodellañ) e vlev, lakaat ober ur frizadenn ; *gekräuseltes Haar,* blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, frizet) str., penn barbed g. (Gregor) ; **3.** [gwiad.] grognonañ, kuilhañ.

V.em. : **sich kräuseln** (hat sich gekräuselt) : **1.** frizañ, rodellañ, rodellaouañ, fuilhañ ; *ihr Haar kräuselt sich (t-rt),* rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, fuilhañ a ra he blev ; **2.** krizañ, kizhierañ, gwagennañ, houlennañ,

frizañ, roufennañ ; *die See kräuselt sich im Wind,* an avel a griz gorre ar mor, an avel a rid gorre ar mor, krizañ a ra ar mor gant an avel, ridañ a ra ar mor gant an avel, frizañ a ra ar mor gant an avel, roufennañ a ra ar mor dindan an avel ; *auf dem See kräuseln sich (t-rt) die Wellen,* deñvedigoù a zo war al lenn, pilhennek eo al lenn, drailh a zo war al lenn, eonennek eo al lenn, kizhierañ a ra al lenn, frizañ a ra al lenn.

Kräuseln n. (-s) : **1.** [blev] rodellaouañ g., frizañ g., friserezh g., frizeür b., frizadennoù lies. ; **2.** [mor] gwagennadur g., gwagennañ g., houlennañ g., houlennadur g., frizadennoù lies.

krausen V.k.e. (hat gekraust) : **1.** krizañ, roufennañ, kabridañ ; *die Stirn krausen,* krizañ (roufennañ, kabridañ) e dal, ober ur bod-spern war e dal, sevel e c'hourrennoù / sevel ar gourrennoù (Gregor) ; **2.** [blev] frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; **3.** [gwiad.] grognonañ, kuilhañ.

kraushaarig ag. : rodellet e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev, foutouilhek e vlev, fuilhet e vlev, fuilh e vlev ; *kraushaarige Frau,* frizadenn b.

Krauskohl g. (-s) : [louza.] kaol dantek str., kaol rodellek str.

Krauskopf g. (-s,-köpfe) : **1.** pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreoñek) g., penn barbed g. (Gregor) ; **2.** [tekn.] frez g.

Krauskopfpelikan g. (-s,-e) : [loen.] pilikant penn-fuilh g.

Kraussterntang g. (-s,-e) : [louza.] tin du g., tin gouez g.

Kraut n. (-s, Kräuter) : [louza.] **1.** plant geotek str., geotegenn b. [*liester* geoteged], louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier], geotenn b. ; *würzige Kräuter,* louzeier saouriñ str., louzeier sasun lies., louzoù-kegin str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str. ; *die Rüben schießen (wachsen) ins Kraut,* chaotrañ (gwalennañ, gwalenniñ, korzenniñ, bazhouliñ, garzhenniñ, jagudiñ, marc'hañ, pennañ) a ra an irvin, an irvin ne reont nemet glasvez ; *Unkraut,* louzoù fall str., fall louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall lies., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; [tr-l] *wie Kraut und Rüben,* mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), moc'h-ha-marc'h, stribouilh-strabouilh ; P. *er wirft alles wie Kraut und Rüben durcheinander,* ur stlabez a zo gantañ, lakaat a ra pep tra a-stlabez (en un douez), lakaat a ra pep tra en un duilhad (Gregor).

2. kaol str. ; *Kraut einlegen (einschneiden),* lakaat kaol-go da virout, ober kaol-go ; *Sauerkraut,* kaol-go str., kaol-goet str. ; P. *das macht das Kraut nicht fett,* n'eo ket an dra-se a lakay muioc'h a dan dindan ar soubenn (a lakay kaol er soubenn), ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se.

3. louzaouenn [*liester* louzoù, louzeier] b., louzoù g., remed g., aozad plantel g. ; *Kräuter sammeln,* louzaoua ; [tr-l] *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *dagegen ist kein Kraut gewachsen,* diremed eo an dra-se, n'eus difenn ebet a-enep an dra-se.

4. P. butun g. ; *ein feines Kraut,* butun eus an dibab (diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h) g., butun mat g., butun dibab g.

krautartig ag. : [louza.] geotennek, geotek, geotheñvel, e doare ar geot, a-zoare gant ar geot, a-seurt gant ar geot.

Krautblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] kloer str., kloerenn b.

Kräuter 1. [louza.] *liester evit* **Kraut** ; **2.** [kegin.] *würzige Kräuter,* louzeier saouriñ str., louzeier sasun lies., louzoù-kegin str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str.

Kräuterbitter g. (-s) : [kegin.] likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Kräuterbuch n. (-s,-bücher) : **1.** levr louzawouriezh g. ; **2.** [dre astenn.] geotaouad g., louzaoueg b.

Kräuterbutter b. (-) : [kegin.] amanenn gant louzoù-kegin g., amanenn perisilhet g.

kräuterfressend ag. : [loen.] geotdebrer g.

Kräutergarten g. (-s,-gärten) : louzaoueg b.

Kräuterhandel g. (-s) : louzaouerezh g.

Kräuterhändler g. (-s,-) : louzaouer g.

Kräuterhandlung b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] louzaouerezh g. ; **2.** [stal] louzaouerezh b.

Kräuterkäse g. (-s) : [kegin.] keuz gant louzeier fin g.

Kräuterkunde b. (-) **/ Kräuterlehre** b. (-) : louzawouriezh b.

Kräuterlikör g. (-s,-e) : [kegin.] likor louzeier g.

Kräutersammler g. (-s,-) : louzaouer g.

Kräutersammlung b. (-,-en) : geotaouad g., louzaoueg b.

Kräutersuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al louzeier b.

Kräutertee g. (-s) : **/ Kräutertrank** g. (-s) : [kegin.] tizan g., dour-louzoù g., aozad plantel g.

Kräuterverkäufer g. (-s,-) : louzaouer g.

krautig ag. : geotennek ; *krautige Pflanzen,* plant geotennek str.

Krautjunker g. (-s,-) : P. denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar ploue g., tammig noblañs g., aotrou bihan g.

Krautkopf g. (-s,-köpfe) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] penn-kaol g., kaolenn b.

Krautsalat g. (-s) : [kegin.] saladenn gaol b.

Krautstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.

Krawall g. (-s,-e) : saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., frigas g., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., taol-dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-reuz g., taol-freuz g., tabut g., jibas g., sabad g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., bec'h g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., karnaj g., estlamm g., foar b., keusteurenn b., charre g., aroun g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabac'h g., rendael g. ; *Krawall machen, Krawall schlagen,* bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar,

toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari e loen, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober e zen gars.

Krawallmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., kabaduilher g.

Krawallmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., roulerez b., trouzerez b., dispac'herez b., fourgaserez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., kabaduilherez b.

Krawatte b. (-,-n) : frondenn b., kravatenn b. ; *eine Krawatte umbinden,* lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *eine rot gepunktete Krawatte,* ur gravatenn piz ruz warni b.

Krawattenknoten g. (-s,-) : skoulm frondenn g., skoulm kravatenn g.

Krawattennadel b. (-,-n) : spilhenn frondenn b., spilhenn gravatenn b., gwask kravatenn g./b., gwask frondenn g./b.

Krawattenträger g. (-s,-) : paotr e gravatenn g., paotr e frondenn g.

Krawattenträgerin b. (-,-nen) : plac'h he c'hravatenn b., plac'h he frondenn b.

kraxeln V.gw. (ist gekraxelt) : [rannyezh.] pignat, krapañ, krimpañ, simmañ.

Kraxeler g. (-s,-) : [rannyezh.] kraper g., krimper g., alpaer g., simmer g.

Kreation b. (-,-en) : **1.** krouidigezh b., krouiñ g. ; **2.** krouadenn b. ; **3.** [kegin.] aozadenn geginerezh b.

Kreationismus g. (-) : [relij.] krouedouriezh b.

Kreationist g. (-en,-en) : [relij.] krouedour g.

kreativ ag. : ... krouiñ, ijinus, ijinek, ijinet-mat, imbroudus, leun e spered a faltazi, faltazius ; *kreativ sein,* kaout itrik, bezañ ur spered ijinus a zen, bezañ un den a ijin, bezañ imbroudus, bezañ un imbrouder, bezañ leun e spered a faltazi, bezañ ur spered faltazius a zen, bezañ un den leun a ijin.

Kreativität b. (-) : spered-krouiñ g., spered krouer g., krouuster g., krouusted b., ijinusted b., galloud imbroudiñ g., ijin krouiñ g., imbroud g.

Kreatur b. (-,-en) : **1.** krouadur g., noueant g., tra krouet g., den krouet g. ; *die stummen Kreaturen,* al loened mut lies. ; **2.** [dre skeud.] mevel g., lakez g. ; *er ist eine Kreatur des Satans,* diaoulet eo, hennezh emañ an diaoul en e gorf (en e groc'hen), mevel an diaoul eo hennezh, emañ diwar Baolig, lakez an diaoul eo hennezh, hennezh a zo ministr Satan, hennezh a zo ministr an diaoul, hennezh a zo ur c'hef ifern, hennezh en deus graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), gwidre an diaoul a zo en e gorf, gwerzhet eo d'an diaoul korf hag ene.

Krebs g. (-es,-e) : **1.** [loen.] **a)** grilh-dour g., chevr str., kevnid-dour str. ; *Krebse putzen, Krebse zurechtmachen,* digrestenañ chevr (grilhed-dour) ; *Flusskrebse fangen,* grilheta, pesketa grilhed-dour, chevreta ; **b)** [dre astenn.] krank g., kresteneg g. ; *höhere Krebse,* kresteneged uhel lies. ; *untere Krebse,* kresteneged izel lies. ; **2.** [dre skeud.] *Krebse,* reputailhoù lies., levrioù diwerzhet lies., diwerzhadennoù lies., amrefuz g. / dilez g. (Gregor) ; **3.** [mezeg.] krankr g., krign-bev g., kañser g., malitouch g./b. ; *er hat Krebs,* tapet en deus ar c'hrign-bev, gant ar c'hrign-bev emañ, taget eo gant ar c'hrign-bev ; *er ist an Krebs gestorben,* aet eo gant ar c'hrign-bev ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden,* sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; **4.** [stered.] Krank g., steredeg ar C'hrank b.

krebsartig ag. : **1.** [mezeg.] krankrel, kañserek, e doare ar c'hign-bev, a-zoare gant ar c'hign-bev, a-seurt gant ar c'hign-bev ; **2.** [loen.] krestenek, e doare ar c'hresteneged, a-zoare gant ar c'hesteneged, a-seurt gant ar c'hesteneged.

krebsen V.gw. (hat gekrebst) : **1.** grilheta, pesketa grilhed-dour, chevreta ; **2.** [dre skeud.] krakvevañ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, mont da fall, mont war ziskar, mont war fallaat ; *das Geschäft hat zu krebsen,* da fall e ya an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, jeu fall 'zo gant an aferioù, war ziskar e ya an traoù, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù.

krebserregend ag. / **krebserzeugend** ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.

Krebsfang g. (-s) : chevetaerezh g., grilhetaerezh g., pesketaerezh grilhed-dour g.

Krebsforscher g. (-s,-) : [mezeg.] kañserologour g., kankrour g.

Krebsforscherin b. (-,-nen) : [mezeg.] kañserologourez b., kankrourez g.

Krebsforschung b. (-,-en) : [mezeg.] kañserologiezh b., kankrouriezh b.

Krebsgang g. (-s) : [dre skeud.] kerzh a-gil g., kerzhed a-souz g. ; *den Krebsgang gehen,* mont war an tu ma skrab ar yar, mont war-gil (a-zreskil, a-souz, a-rekin, a-gil), mont a-dreuz.

Krebsgeschwür n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kañserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; **2.** [dre skeud.] kontamm g., bosenn b., lorgnez b. ; *die Jugendarbeitslosigkei ist ein echtes Krebsgeschwür,* ur c'hontamm eo an dilabour e-touez ar re yaouank ; *der Alkoholismus in der Bretagne ist ein echtes Krebsgeschwür,* ur vosenn spontus eo al lonkerezh e Breizh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh e Breizh.

Krebsgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] tumor kankrek g., tumor kañserek g., yoc'henn grankek b., arwez krign-bev g., malitouch g./b.

krebskrank ag. : [mezeg.] kankrek, tapet ar c'hrign-bev gantañ, gant ar c'hrign-bev, ar c'hrign-bev gantañ, taget gant ar c'hrign-bev.

Krebskranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] kankreg g., klañvour tapet ar c'hrign-bev gantañ g., klañvour taget gant ar c'hrign-bev g.

krebsrot ag. : ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gogez.

Krebssuppe b. (-,-n) : [kegin.] biskennad b.

Krebstier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krebstiere,* kresteneged uhel lies. ; *untere Krebstiere,*

kresteneged izel lies. ; *Eier tragendes Krebstier,* kresteneg greunek g.
Krebstumor g. (-s,-en) : [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kañserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b.
Krebsvorsorge b. (-) : [mezeg.] ragevezh ouzh ar c'hrign-bev g., diarbenn ouzh ar c'hrign-bev g., dizarbenn ouzh ar c'hrign-bev g., diournadur ar c'hrign-bev g.
Krebsvorsorgeuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] prouad diournat ar c'hrign-bev g.
Krebszelle b. (-,-n) : [mezeg.] kellig kankrek b.
Kredenz b. (-,-en) : [relij.] kredañs b., dresouer g., kanastell b.
kredenzen V.k.e. (hat kredenzt) : *jemandem etwas kredenzen,* diskenn da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b.
Kredenztisch g. (-es,-e) : [relij.] kredañs b.
Kredit[1] g. (-s,-e) : **1.** [kenw.] kredad g., kred g., amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g. ; *kurzfristiger Kredit,* kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *langfristiger Kredit,* kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *eingefrorener Kredit,* kredad sparlet g., kred sparlet g., kredad skornet g., kred skornet g. ; *einen Kredit gewähren,* kredadiñ, aotren ur c'hred d'u.b. ; *Überschreitung eines Kredits,* distremen kredad g. ; *10 000 Euro Kredit,* ur prest dek mil euro ; **2.** kred g., termen g. ; *auf Kredit,* war zle, war gred, war dermen, e termen ; *auf Kredit bekommen,* kaout e termen, kaout war zle ; *auf Kredit kaufen,* prenañ war zle, prenañ war dermen, prenañ war gred, lakaat war ar c'hoch, prenañ war goch, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *jemandem einen Kredit gewähren,* ober kred d'u.b., reiñ udb e kred d'u.b., aotren ur c'hred d'u.b., reiñ termen (reiñ amzer) d'u.b. da baeañ, lakaat prenadennoù u.b. war ar c'hoch, lakaat u.b. war ar c'hoch ; **3.** [dre astenn.] *Kredit haben (genießen),* bezañ istimet (brudet mat, deuet-mat), bezañ erru-mat gant an dud, kaout anv mat (anv kaer, brud vat) ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet,* dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre gement-se en doa skuilhet e skudellad.
Kredit[2] n. (-s) : [arc'hant.] kaoud g., fred g., dilerc'h g.
Kreditbrief g. (-s,-e) : [arc'hant.] lizher kretaat g., lizher-kred g., merk-kred g.
Krediteröffnung b. (-,-en) : [arc'hant.] digoradur ur c'hredad g., digoradur ur c'hred g.
kreditfähig ag. : [arc'hant.] kredadus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, madoù dezhañ, kreñv e gein, mat da geinañ, gouest, barrek, talus.
Kreditgeber g. (-s,-) : [arc'hant.] kredour g., prester g., kellider g., pourchaser arc'hant g., pourchaser kevalaoù g.
Kreditgeberin b. (-,-nen) : [arc'hant.] kredourez b., presterez b.
Kreditgewährung b. (-,-en) : [arc'hant.] aotreadur ur c'hredad g., asantadur ur c'hred g.
Kredithai g. (-s,-e) : [arc'hant.] uzurer g., rasteller g., serrer g.
kreditieren V.k.e. (hat kreditiert) : [arc'hant.] kredekaat, lakaat arc'hant war.
Kreditinstitut n. (-s,-e) : [arc'hant.] kreti g.
Kreditkarte b. (-,-n) : [arc'hant.] kartenn-gred b.
Kreditkontingentierung b. (-,-en) : [arc'hant.] bevennadur ar c'hred g., reolerezh ar c'hred g.
Kreditlinie b. (-,-n) : [arc'hant.] linenn gred b., penn kred g.
Kreditnehmer g. (-s,-) : [arc'hant.] amprester g.
Kreditnehmerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] ampresterez b.
Kreditor g. (-s,-en) : [arc'hant.] kredour g., prester g., pourchaser g.
Kreditorenkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.
Kreditrahmen g. (-s,-) : [arc'hant.] sammad uhelañ an dibourveziad aotreet g., bevenn uhelañ an trazennad aotreet b.
Kreditvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretaat b.
Kreditüberziehung b. (-,-en) : [arc'hant.] distremen kredadoù g.
Kreditunterlage b. (-,-n) : [arc'hant.] testeni kredadusted g.
Kreditvergabe b. (-,-n) : [arc'hant.] asantadur ur c'hred d'u.b. g., aotre ur c'hredad g.
Kreditverknappung b. (-,-en) : [arc'hant.] strishadur ar c'hred g., moustradur ar c'hred g.
kreditwürdig ag. : [arc'hant.] kredadus, talus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, mat da geinañ, madoù dezhañ, gouest, barrek.
Kreditwürdigkeit b. (-) : kredadusted b., talusted b.
Kredo n. (-s,-s) : **1.** [relij.] kredo b., simbol an ebestel g. ; **2.** [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b., kredenn b., kredo b.
Kreide b. (-,-n) : **1.** kleiz g. ; *bunte Kreide,* kleiz a liv g. ; *mit Kreide schreiben,* skrivañ gant kleiz, skrivañ gant un tamm kleiz ; **2.** Kleizeg g., Kretasean g., Kretase g., marevezh ar c'hleiz g. ; *in der Kreide,* da vare ar C'hleizeg, da vare ar C'hretasean, da vare ar C'hretase ; **3.** P. [dre skeud.] *mit doppelter Kreide schreiben,* ober kontoù treuz (korvigellet, korvigellus), ober kontoù miliner ; *bei jemandem in der Kreide stehen,* kaout dleoù war ar c'hoch e ti u.b., bezañ war goch e ti u.b., bezañ e dle u.b., bezañ dleour d'u.b. ; *bei jemandem in die Kreide geraten,* kemer (dastum, tennañ) dle e ti u.b.
kreideartig ag. : kleizek, e doare ar c'hleiz, a-zoare gant ar c'hleiz, a-seurt gant ar c'hleiz.
kreideblass ag. **/ kreidebleich** ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaouenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), gwenn evel ul lien, ken gwenn hag unan lienet, staenet ; *bei dieser schrecklichen Nachricht erstarrte er und sein Gesicht wurde kreidebleich,* menel a reas diloc'h ha staenet gant ar c'heloù fall-se ; *vor Schreck kreideblass werden,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ.
Kreidefels g. (-ens,-en) **/ Kreidefelsen** g. (-s,-) : tornaod kleiz g., karregenn gleiz b., kleger kleiz g.
Kreideformation b. (-,-en) : [douar.] furmadur kleizek g.
kreidehaltig ag. : kleizek.
kreideweiß ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaouenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), ken gwenn hag unan lienet, staenet.
Kreidezeichnung b. (-,-en) : tresadenn graet gant tammoù kleiz b.

kreidig ag. : kleizek.
kreieren V.k.e. (hat kreiert) : krouiñ, imbroudiñ, ijinañ ; [c'hoariva] *eine Rolle kreieren,* krouiñ ur roll.
Kreis g. (-es,-e) : **1.** [mat.] kelc'h g., kerl g., ront g. ; *die Fläche eines Kreises berechnen,* mentañ gorread ur c'helc'h ; *die Mitte eines Kreises,* kreiz ur c'helc'h g., kreizenn ur c'helc'h b. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist,* ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloz a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; *einen Kreis schlagen, einen Kreis ziehen,* tresañ ur c'helc'h ; *Kreise ziehen,* kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen,* gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *konzentrische Kreise,* kelc'hioù kengreiz lies. ; *Quadratur des Kreises,* karrezadur ar c'helc'h g., pevarc'hornegadur ar c'helc'h g. ; *im Kreise,* war-gelc'h, war-gerl, a-gelc'h, e kelc'h, en ur c'helc'hiad ; *sich im Kreise bewegen,* ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *sich im Kreise herumdrehen,* kefluskañ war gelc'h, kefluskañ a-gelc'h, treiñ evel ur gornigell, kornigellat, treiñ warnañ e-unan evel ur gornigell, c'hoari troig vezv, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat ; [dre skeud.] *sich im Kreise drehen,* treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, chom a-blas, na vont tamm war-raok.
2. [tra fetis] kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kilh g., troenn b.
3. [dre skeud.] tachenn b., tachennad b. ; *sein Schaffenskreis war groß,* ledan e oa tachenn e oberiantiz, oberiant e oa war un dachenn ledan, oberiant e oa war meur a dachenn.
4. [dre astenn.] kelc'h g., kelc'hiad g., metoù g., kouch g., meuriad g. ; *der Kreis der Jünger,* kelc'h an diskibien, kelc'h an dalc'hidi g. ; *ein großer Freundeskreis,* ur bern mignoned g., mignoned e-leizh lies. ; *im Kreise der Seinen,* e-kreiz e dud nes, gant e dud, gant (e-kreiz) e goskor ; *im Kreise der Familie,* e-kreiz ar familh, e-barzh an tiegezh, gant e diegezh ; *diplomatische Kreise,* meteier ar gannadourien lies., kelc'hiadoù ar gannadourien lies. ; *in gut unterrichteten Kreisen,* e-touez an dud kelaouet mat ; *die besseren Gesellschaftskreise,* ar renkadoù uhel lies., ar vondianed lies., an tev g. ; *die literarischen Kreise,* bed al lennegezh g., bed al Lizhiri g. ; *ein in weiten Kreisen bekannter Dichter,* ur barzh hollvrudet g.
5. [stered] kelc'htro b., reveulzienn b., reveulzi b. ; *Kreis der Planeten um die Sonne,* reveulziennoù ar planedennoù en-dro d'an heol lies., troioù ha distroioù ar planedennoù en-dro d'an heol (Gregor) lies.
6. [polit.] kanton g., bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., randdir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g.
Kreisabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn gelc'h b., dazrann gelc'h b.
Kreisamt n. (-s,-ämter) : [polit] isprefeti g., isprefeddi g., ti ar c'hanton g.
Kreisamtmann g. (-s,-amtmänner) : [polit] isprefed g., melestrour ur c'hanton g.
Kreisausschnitt g. (-s,-e) : [mat.] gennad kelc'h g.
Kreisbahn b. (-,-en) : **1.** amredad g., amred g., troiad b., roudad g. ; **2.** [stered.] kelc'htro b., kelc'htroad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b.
Kreisbewegung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., kefluskro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., reveulzienn b., reveulzi b., troadenn b.
Kreisblatt n. (-s,-blätter) : [kazetenn] embannadur lec'hel g.
Kreisbogen g. (-s,-/-bögen) : [mat.] gwareg kelc'h b., gwarenn gelc'h b.
kreischen V.gw. (hat gekreischt) : **1.** skrijal, gragailhat, oekal, rifal, skroeñjal, skuermal, garmiñ, P. gwic'hal, gwac'hat, blejal, razailhat, karnajal, [bugale] filipat ; *das zänkische Weib kreischt,* gwic'hal a ra ar geben, gragailhat a ra ar sarpantez, gwac'hat a ra ar big-spern ; *der Papagei kreischt,* krial a ra ar peroked, trompilhañ a ra ar peroked, gwic'hal a ra ar peroked, garmiñ a ra ar peroked, karnajal a ra ar peroked ; **2.** [dre skeud.] gwigourat, rigognat, chourikal, krial, ronkellañ ; *die Tür kreischt in den Angeln,* gwigourat a ra an nor war he marc'hoù, ronkellañ a ra an nor.
Kreischen n. (-s) : **1.** rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadenn b., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g. ; *das Kreischen einer Säge,* gwigour un heskenn g., chourik un heskenn g. ; **2.** karnaj g., sklank g., soroc'h g., gwic'h g., gragailherezh g., kriadennoù lies., skiltradeg b. ; *das Kreischen der Silbermöwen,* karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.
kreischend ag. : gourskiltr, bouzarus.
Kreisdrehung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., kefluskro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b.
Kreisel g. (-s,-) : **1.** tonton g., kornigell b.; pilpot g., kazh-mezv g. ; *kleiner Kreisel,* tonton besk g., kornigell berr he lost b., birouj g., trompilh b. (Gregor) ; *Kreisel mit Holzspitze,* pennki g. [*liester* pennkioù], pilpot g. ; *der Kreisel brummt,* fraoñval a ra ar gornigell, paterat a ra ar gornigell, nezañ a ra ar gornigell ; *der Kreisel geht aus,* kouezhañ a ra ar gornigell ; *mit dem Kreisel spielen,* c'hoari kornigell, c'hoari 'r gornigell, foetañ kornigell ; *den Kreisel in Schwung bringen,* reiñ buhez d'ar gornigell, reiñ lañs d'ar gornigell, plantañ tro er gornigell, lakaat ar gornigell da dreiñ, lakaat ar gornigell da vont en-dro, lañsañ ar gornigell, lakaat tro er gornigell ; **2.** [dre skeud.] *er drehte sich wie ein Kreisel,* treiñ a rae warnañ e-unan evel ur gornigell, treiñ a rae evel ur gornigell, o c'hoari troig vezv edo, kornigellañ a rae war pennoùigoù e dreid ; **3.** P. kroashent-tro g.
Kreiselhorizont g. (-s,-e) : [nij.] dremmwel kalvezadel g.
Kreiselkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.
Kreiselkompass g. (-es,-e) : [nij., merdead.] c'hwelgompaz g.
kreiseln V.gw. (hat gekreiselt / ist gekreiselt) : **1.** (hat) : c'hoari 'r gornigell, foetañ kornigell ; **2.** (hat/ist) : treiñ evel ur gornigell, kornigellat, treiñ warnañ e-unan evel ur gornigell, c'hoari troig vezv, kornigellañ war pennoùigoù e dreid, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat, strobinellañ.
Kreiseln n. (-s) : kornigellerezh g., troidellerezh g., troiataerezh g.

kreiselnd ag. : troellek.
Kreiselpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp-tro g.
Kreiselspitze b. (-,-n) : pibenn ur gornigell b.
Kreiselstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour diouzh tro g.
Kreiselvisier n. (-s,-e) : [nij.] bizer giroskopek g., buker giroskopek g.
kreisen V.gw. (hat gekreist/ist gekreist) : **1.** (hat/ist) : troiata, kildroenniñ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ, kelc'htreiñ, kelc'hiata, troellañ, troenniñ, troiellat, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h, kornigellat, ober troioù ha distroioù ; *der Wolf kreist um die Herde,* ar bleiz a zo o troiata (o kildroenniñ, o troidellañ, o punañ, o rodal, o rodellañ) en-dro d'ar vandenn zeñved, emañ ar bleiz o treiñ hag o tistreiñ en-dro d'an tropell deñved ; *die Raben kreisen über den Pinien,* ar brini a bun a-us d'ar pin, ar brini a bun a-uc'h ar pin, ar brini a gornigell a-us d'ar pin, ar brini a gornigell a-uc'h ar pin ; *das Flugzeug kreiste über der Stadt,* kildroenniñ a rae ar c'harr-nij a-us kêr ; *die Planeten kreisen um die Sonne,* treiñ a ra ar planedennoù en-dro d'an Heol, ar planedennoù a ra an dro d'an Heol ; *der Adler kreist hoch am Himmel,* an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer), an erer a gornigell uhel-uhel en aer ; *der Becher kreiste in der Runde,* an hanaf a zae a zorn da zorn, an hanaf a dremene eus an eil d'egile ; **2.** (hat/ist) : *das Blut kreist in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor).
Kreisen n. (-s) : **1.** keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troidellerezh g., troiataerezh g. ; **2.** [stered] kelc'htro b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; **3.** [korf.] gwadkaserezh g., red g., kas ar gwad g., amred gwad g., tremeniri b.
kreisend ag. : troellek.
Kreisfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.
Kreisform b. (-,-en) : [mat.] furm gelc'hiek b.
kreisförmig ag. : kelc'hiek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, graet war-gelc'h ; *kreisförmige Linie,* kelc'h g., kerl g., ront g., krommenn b. ; *kreisförmige Wellen,* lagadennoù war an dour lies.
Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h, war-gerl.
kreisfrei ag. : [polit., kêrioù] stag ouzh kanton ebet.
Kreisgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav kentañ derez b., lez-varn eriol kentañ b.
Kreisgestalt b. (-,-en) : stumm kelc'hiek g.
Kreisinhalt g. (-s,-e) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.
Kreiskegel g. (-s,-) : kernenn gelc'hiek b. ; *gerader Kreiskegel,* kernenn gelc'htreiñ b.
Kreiskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountelloù tro g.
Kreiskrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital-rannvro g.
Kreiskurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn gelc'hadel b.
Kreislauf g. (-s) : **1.** keflusk war gelc'h g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b., kelc'htro b., kelc'htroiad b., amdro b., trovezh b. ; **2.** [korf.] *Blutkreislauf,* amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; *das Blut strömt im Kreislauf in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; **3.** [stered.] kelc'htro b., kelc'htroiad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; *Kreislauf der Planeten,* reveulziennoù ar planedennoù lies., troioù ha distroioù ar planedennoù (Gregor) lies. ; **4.** [tekn.] *geschlossener Kreislauf,* loskidigezh diabarzh b., enleskiñ g. ; *mit geschlossenem Kreislauf,* endevus, dre enleskiñ ; *offener Kreislauf,* loskidigezh diavaez b., ezleskiñ ; *mit offenem Kreislauf,* ezdevus, dre ezleskiñ
Kreislaufkollaps g. (-es,-e) : [mezeg.] kollapsus kalongwazhiedel g., kollapsus kalon-gwazhied g., koempad kalongwazhiedel g., koempad kalon-gwazhied g., goustouad kalongwazhiedel g., goustouad kalon-gwazhied g.
Kreislaufmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù da vroudañ red ar gwad g.
Kreislaufstörungen lies.: [mezeg.] gwadkaserezh strafuilhet g., dizurzhioù war tachenn ar gwadkaserezh lies., direizhoù an amred gwad lies., strafuilhoù kas ar gwad lies.
Kreislinie b. (-,-n) : [mat.] linenn gelc'hiek b., tro-gelc'h b.
Kreisrichter g. (-s,-) : barner en ul lez-varn ensav kentañ derez g., barner en ul lez-varn eriol kentañ g.
Kreisring g. (-s,-e) : [mat.] korenn b., kurunenn b.
kreisrund ag. : ront, kelc'hiek.
Kreissäge b. (-,-n) / **Kreissägemaschine** b. (-,-n) : heskenn-dro b., heskenn gleurc'h g., P. kleurc'h b., gleurc'h g.
Kreisschreiben n. (-s,-) : [Bro-Suis] kelc'hlizher g.
Kreissehne b. (-,-n) : [mentoniezh] tant g. ; *gemeinsame Kreissehne,* kendant g.
Kreissektor g. (-s,-en) : [mat.] gennad kelc'h g.
kreißen V.gw. (hat gekreißt) : **1.** [mezeg.] gwilioudiñ ; **2.** [dre skeud.] *es kreißen die Berge, zur Welt kommt ein lächerliches Mäuschen, der Berg hat gekreißt, und eine Maus geboren, die Berge kreißen und ein Mäuslein wird geboren,* an iliz a ya d'ober ur chapel, aet eo mil d'ober kant.
Kreißsaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal wilioudiñ b.
Kreisstadt b. (-,-städte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g. [e Breizh], penn pastell-vro g., penn bann g., pennlec'h g., penn ranndir g.
Kreisstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan war amred g.
Kreistag g. (-s,-e) : [polit.] kuzul ar c'hanton g.
Kreisumfang g. (-s) : [mat.] tro-gelc'h b.
Kreisverkehr g. (-s) : kroashent-tro g., troboent g.
Kreiswehrersatzamt n. (-s,-ämter) : [lu] burev enrollañ g.
Krem b. (-,-s) : **1.** [kegin.] dienn g., koaven g. ; **2.** [mezeg.] traet g., dienn g., koavon g. ; *Hautkrem,* traet evit ar c'hroc'hen g., dienn evit ar c'hroc'hen g., koavon evit ar c'hroc'hen g. ; **3.** lard g. ; *Schuhkrem,* koaraj g.

Krematorium n. (-s, Krematorien) : krematoriom g., pulluc'her g., forn deviñ-korfoù b., ti-luduañ g.
kremig ag. : diennek, koavenek.
Kreml g. (-/-s) : Kremlin g. ; *der Kreml,* ar C'hremlin g.
Krempe b. (-,-n) : erien g., barraotenn b., troñs g. ; *ohne Krempe,* dierien ; *Hut mit zu schmaler Krempe,* tog re vesk g.
Krempel[1] g. (-s) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stlabez g., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b.
Krempel[2] b. (-,-n) : [tekn.] kribinerez b., kribin b., inkarderez b., inkard g., inkardenn b., rañvellerez b.
Krempelkamm g. (-s,-kämme) : kribin b., rañvell b., inkard g., breuz b.
krempeln V.k.e. (hat gekrempelt) : [tekn.] kribinañ, inkardañ, rañvellat, breuzat.
Krempeln n. (-s) : breuzerezh g., breuzadur g., rañvellerezh g., kribinañ g., inkardañ g.
Krempelmaschine b. (-,-) : inkarderez b., kribinerez b., rañvellerez b.
Krempler g. (-s,-) : inkarder g., kribiner g., rañveller g.
Kremser g. (-s,-) **/ Kremserwagen** g. (-s,-) : karr-skaoñek g., P. charabañ g.
Kren g. (-s) : [Bro-Aostria] [louza.] riforz str., gouezirvin str., elvezen str.
Kreol n. (-s) : [yezh] kreoleg g.
Kreole g. (-n,-n) : Kreol g.
Kreolin b. (-,-nen) : Kreolez b.
kreolisch ag. : **1.** kreol ; **2.** [yezh.] kreolek.
Kreolisch n. : [yezh] kreoleg g. ; *Jamaika-Kreolisch,* kreoleg Jamaika g.
Kreosot n. (-s) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g.
krepieren V.gw. (ist krepiert) : **1.** kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, skosiñ, foeltriñ ; *es sind ihm zwei Kühe krepiert*, div eus e saout a zo aet da fall (a zo marvet, o deus talpet) ; **2.** tarzhañ, dedarzhañ, sklisennañ, kreviñ.
Krepp g. (-s,-s/-e) : **1.** lien-fuilh g., lien-topin g., mezher-topin g., topin g. ; **2.** lien-kañv g., mezher-kañvoù g., kañv g., beginenn b.
kreppen V.k.e. (hat gekreppt) : [tekn.] fuilhañ, ober paper krepon gant, ober topin gant.
Krepppapier n. (-s) : paper krepon g.
Kreppsohle b. (-,-n) : sol-votez krep b.
Kreppstoff g. (-s) : krepon g.
Krescendo n. (-s,-s) : [sonerezh] kresk g., kreskiñ g., kreñvaat g.
Kresse b. (-,-n) : **1.** [louza.] beler str. ; **2.** [kegin.] beler g.
Kressebeet n. (-s,-e) : belereg b.
Kreta n. (-) : Kreta b.
Krete b. (-,-n) : [Bro-Suis] kribenn b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.
Kreter g. (-s,-) : annezad Kreta g.
Krethi und Plethi lies. : noueañs b., tud a vrud fall lies., tud a wall vrud lies., ravalidi lies., hailhoned lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., lignez b., tud didalvez lies. ; *mit Krethi und Plethi zusammensitzen,* en em lakaat gant tud a vrud fall, pleustriñ tud a wall vrud, pleustriñ hailhoned.
Kretin g. (-s,-s) **/ Kretine** g. (-n,-n) : [mezeg.] den nammet e spered g., den blin e spered g., kretin g.
Kretinismus g. (-) : [mezeg.] nammded spered b., nammder spered g., blinded spered b., blinder spered g., sempladurezh b., kretiniezh b.
kretisch ag. : ... Kreta, eus Kreta.
Kreuz n. (-es,-e) : **1.** [relij.] Kroaz b., Krusifi b./g. ; *das Kreuz ist meine Waffe !* ar C'husifi eo va c'hlav ! ; *die vier Arme eines Kreuzes,* pevar bann ur groaz lies. ; *Querbalken eines Kreuzes,* treuz-kroaz g., divrec'h ur groaz lies. ; *das Kreuz Christi, das Heilige Kreuz,* Kroaz ar C'hrist b., gwezenn ar Groaz b. ; *im Zeichen des Kreuzes,* dindan arouez ar groaz ; *Christus wurde ans Kreuz geschlagen,* staget (krouget) e voe ar C'hrist ouzh ar groaz, tachet (lakaet) e voe ar C'hrist e kroaz, kroazstaget (kroazkrouget, krusifiet) e voe ar C'hrist, staget e voe Jezuz ouzh ar prenn ; *Jesus starb am Kreuz,* mervel a reas Jezuz war ar groaz ; *das Kreuz machen,* ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn ; *das Kreuz vor dem Bösen schlagen,* ober sin ar Groaz evit argas an droukspered ; *sie nahmen das Kreuz gegen die Türken,* kemer a rejont ar groaz evit mont d'ar brezel santel a-enep an Durked (Gregor) ; *das Kreuz predigen,* atizañ an dud gant e brezegennoù da vont d'ar brezel santel, gelver an dud gant e brezegennoù da vrezel ar Groaz ; *griechisches Kreuz,* kroaz c'hresian b. ; *lateinisches Kreuz,* kroaz latin b. ; *Gabelkreuz,* kroaz forc'hellek b. ; *geschobenes (schräges) Kreuz,* kroaz Sant-Andrev b. ; *keltisches Kreuz,* kroaz keltiek b. ; *Kreuz ohne Kruzifix,* kroaz saoz b. ; *das Rote Kreuz,* ar Groaz Ruz b. ; *das Blaue Kreuz,* ar Groaz C'hlas b. ; *Hakenkreuz,* kroaz kamm b., hevoud g., kroaz an nazied b. ; [medalenn] kroaz b. ; *das Eiserne Kreuz,* ar Groaz Houarn b. ; [dre skeud.] P. *mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen,* **a)** reiñ (klask) tro d'e hent ; **b.)** klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn.
2. planedenn galet b., kroaz b., kroez b., poan b., tourmant g., bec'h g. ; *er trägt geduldig sein Kreuz,* dougen a ra e groaz (bec'h e vuhez, e blanedenn, e boanioù, e groazioù, e yev) hep klemm, dougen a ra e groaz gant pasianted, en em ober a ra diouzh an amzer, en em ober a ra diouzh e blanedenn ; *sein Kreuz tragen, sein Kreuz auf sich nehmen,* kemer e groaz, dougen e groaz gant pasianted, dougen bec'h e vuhez ; *es ist ein Kreuz mit ihm,* ur gwall reuz eo ober outañ, an diaoul hag e gerniel eo ober war e dro, hennezh a zo ur groaz evit ar re a ra war e dro, hennezh a zo diaes-meurbet da

gunduiñ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ, kroaz am bez gantañ, kroazioù am bez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ.
3. kroaziadur g. ; *Fensterkreuz,* kroaz prenestr b. ; *Kreuzweg,* kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; *Namenskreuz,* sinadur bet graet e stumm ur groaz g. ; *ein Kreuz darüber machen,* kroaziañ war udb, ober e gañv (ober kañvoù) d'udb ; *übers Kreuz stellen,* kroaziañ, kroazigellañ, lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat e kroaz (Gregor) ; *in die Kreuz und Quere rennen (kreuz und quer rennen),* redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, defretañ.
4. [korf.] askorn kroazell g., lez b., kroazlez b., kroazell b., kroazell ar c'hein b., bandenn b., dargreiz g., talier g., talekon g., talpenn b., kreiz g. ; *sie hat ein schön gewölbtes Kreuz,* skourret brav eo he dargreiz, dargreizet gwevn (dargreizet brav) eo ; *ihm schmerzt das Kreuz,* droug-kein (poan-gein, droug dargreiz) en deus, poan en deus en e groazell, poan en deus a-rez e vandenn, poan en deus en e vandenn, poan en deus en e zargreiz, poan dargreiz en deus, torret eo e zargreiz, ur weadenn en deus en e groazell, poan en deus en e zivgroazell / droug en deus en e groazlez / dalc'het eo en e zargreiz (Gregor) ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh,* poan am eus dre va c'hroazell.
5. [dre skeud.] *ein breites Kreuz haben,* bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemanden aufs Kreuz legen,* touellañ u.b. a-zevri, bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., toazañ u.b., kabestrañ u.b., louzañ u.b., dilouzañ u.b., kilhañ u.b., diharpañ u.b., divleupañ u.b., dastum u.b., pakañ brav u.b., houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., kignat u.b., skarzhañ u.b., korvigellañ u.b., sorc'henniñ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ kelien da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b. ; *ein Mädchen aufs Kreuz legen,* troc'holiañ ur plac'h, tumpañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, ruilhal ur plac'h ; *vor jemandem zu Kreuze kriechen,* anzav e wall, pladañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ touchenn, koazhañ, plegañ e douchenn, sujañ, diskenn e vanniel, kouezhañ e blu war e votoù ; P. *drei Kreuze machen,* bezañ disammet e galon, bezañ frankaet war an-unan, bezañ dinec'het, bezañ divec'hiet, bezañ skañvaet e galon ; P. *einen im Kreuz haben,* bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipenn, bezañ mezvet, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; P. *jemandem etwas aus dem Kreuz leiern,* kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.
6. [stered.] *das Kreuz des Südens,* kroaz ar C'hreisteiz b.
7. [sonerezh] lemmell b. ; *mit einem Kreuz bezeichnen,* lakaat ul lemmell da, lakaat ul lemmell ouzh.
8. [kartoù] treflez g.
kreuz Adv. : *kreuz und quer rennen,* redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ ; *kreuz und quer reisen,* rahouennata bro.
Kreuz-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.
Kreuzabnahme b. (-) **/ Kreuzabnehmung** b. (-) : [relij.] distagidigezh diouzh ar groaz b., diskenn eus ar groaz g.
Kreuzanschlagung b. (-) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g.
Kreuzband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell groaziek ar glin b. [*Ligamenta cruciata genus*].
Kreuzbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-kroazell g. ; *Hörner des Kreuzbeines,* kerniel an askorn-kroazell lies.
Kreuzberg g. (-s) : [relij.] kalvar g.
Kreuzbild n. (-s,-er) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b.
Kreuzblume b. (-,-n) : **1.** [louza.] poligona b. ; **2.** [tisav.] beg gotek kroazvleuniek g., beg gotek kroazvleuñvek g.
kreuzblütig ag. : [louza.] kroazvleuniek, kroazvleuñvek.
Kreuzblütler g. (-s,-) : [louza.] kroazvleunieg g., kroazvleuñveg g., brasikeg g., kroazieg g.
Kreuzblütengewächse lies. : [louza.] brasikeged lies., kroazieged lies., kroazvleunieged lies., kroazvleuñveged lies.
kreuzbrav ag. : gwall fur, fur-kenañ, fur evel un ael, fur evel ur santig plastr, fur evel ur santig pri.
Kreuzbube g. (-n,-n) : lakez treflez g.
Kreuz-Dame b. (-,-n) : damez treflez b.
Kreuzdorn g. (-s,-en) : [louza.] spern-melen str.
kreuzen V.k.e. (hat gekreuzt) : **1.** kroaziañ, kroazañ, kroazigellañ ; *die Arme kreuzen,* kroaziañ e zivrec'h ; *die Beine kreuzen,* kroaziañ e zivesker ; *die Finger kreuzen,* ober bizig-krogig, kroazigellañ e vizied, kroaziañ e zaouarn ; *die Klingen kreuzen,* c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen,* breolimañ e gleze ouzh hini unan all ; **2.** barrennañ, kroaziañ ; *einen Scheck kreuzen,* barrennañ (kroaziañ, treilherisiñ) ur chekenn ; **3.** *jemandes Weg kreuzen,* tremen a-dreuz

hent u.b., tremen hebiou d'u.b., tremen u.b. war an hent, kejañ gant u.b., degouezhout gant u.b. ; **4.** [bev.] berlañchañ, kroazañ, hinonaat, parañ ; *Rassen kreuzen,* ober da loened a ouenn disheñvel en em barañ, kejañ gouennoù disheñvel, kroazañ gouennoù disheñvel, hinonaat loened.
V.gw. (hat gekreuzt / ist gekreuzt) : [merdead.] **a)** redek ar mor, redek war ar mor, morredek, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet] ; **b)** loveañ, louviadal, tennañ treuzioù ; *die Flotte kreuzt im Mittelmeer,* emañ ar strollad-listri o redek ar Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o loveañ er Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o verdeiñ er Mor Kreizdouar ; *vor der Bucht kreuzte ein Segelboot,* er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o tennañ treuzioù, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o loveañ, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o redek war ar mor.
V.em. : **sich kreuzen** (hat/haben sich (t-rt) gekreuzt) : **1.** [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn ; **2.** en em groaziñ en hent, en em dremen ; *unsere Briefe haben sich (t-rt) gekreuzt,* en em groazet e oa hol lizhiri en hent ; **3.** [loen., louza.] en em groaziñ ; **4.** en em erruout, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroaziañ, kenskejañ, en em gavout an eil gant egile.
Kreuzer g. (-s,-) : **1.** [merdead.] lestr-reder g., morreder g. ; **2.** gwenneg g., blank g. ; **3.** [dre skeud.] *keinen Kreuzer in der Tasche,* gwenneg ebet gantañ g., gwenneg toull ebet gantañ g., takenn ebet gantañ, gwenneg ebet en e gokezenn, aet e yalc'h d'an hesk, diskantet (plat, skañv, ridet, treut, tanav, moan) e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, kras, kras an traoù gantañ.
Kreuzestod g. (-s) : marv war ar groaz g. ; *Jesus erlitt den Kreuzestod,* mervel a reas Jezuz war ar groaz.
Kreuzfahrer g. (-s,-) : [istor] kroazour g., kroaziad g.
Kreuzfahrt b. (-,-en) : **1.** [merdead.] merdeadenn b., morredadenn b., morvale g. ; *eine Kreuzfahrt unternehmen,* morredek ; **2.** [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar groaz g.
Kreuzfahrtschiff n. (-s,-e) : [merdead.] morreder g., mordreizher g.
Kreuzfahrtteilnehmer g. (-s,-) : [merdead.] merdeadenner g., morvaleer g.
Kreuzfahrtteilnehmerin b. (-,-nen) : [merdead.] merdeadennerez b., morvaleerez b.
Kreuzfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr-kroaz g.
Kreuzfeuer n. (-s) : **1.** tennadeg a-groaz b., tennadeg a-groazigell b., tennadeg kroaz-digroaz b. ; **2.** [dre skeud.] *im Kreuzfeuer der Fragen,* e fo ar goulennoù.
kreuzfidel ag. : drev, mav, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel ul laouenan, seder evel pemp gwenneg, sart evel pemp gwenneg, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, drant evel ur blantenn derv, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, laouen evel an deiz, seder evel un eostig, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, drant evel ur sut binioù, seder evel ur gwiñver, bliv evel ur c'hazh-koad, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous.
kreuzförmig ag. : kroaziek, kroazheñvel, e kroaz, e doare ur groaz, e doare kroazioù, a-zoare gant ur groaz, a-zoare gant kroazioù, a-seurt gant ur groaz, a-seurt gant kroazioù ; *kreuzförmiger Gegenstand,* kroazenn b.
Kreuzgang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.
Kreuzgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz krommvegek b.
Kreuzgratgewölbe n.-s,-) : [tisav.] bolz a-groaz b.
Kreuzhacke b. (-,-n) : pigell b., pi g., pig g.
Kreuzheer n. (-s,-e) : [istor] arme groazourien b., armead kroazourien b., arme groazidi b., armead kroazidi b., kroazourien lies., kroazidi lies.
kreuzigen V.k.e. (hat gekreuzigt) : kroazstagañ, kroazkrougañ, krusifiañ, stagañ ouzh ar groaz, krougañ ouzh ar groaz, tachañ e kroaz, tachañ ouzh ar groaz, lakaat e kroaz.
V.em. : **sich kreuzigen** (hat sich (t-rt) gekreuzigt) : [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn.
Kreuzigung b. (-,-en) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g., kroazstagañ g., kroazkrougañ g.
Kreuzkarte b. (-,-n) : [kartoù] treflezenn b.
Kreuz-König g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.
Kreuzkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn brec'henn g.
Kreuzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] aouredal g., baoudre g., bare g., madre g.
Kreuzkröte b. (-,-n) : [loen.] touseg-broen g.
Kreuzkümmel g. (-s) : [louza.] koumin g.
kreuzlahm ag. : **1.** [mezeg.] seizet e groazell, divellet e gein ; **2.** *jemanden kreuzlahm schlagen,* breviñ e groazell d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlez d'u.b. (Gregor).
Kreuzleitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù a-groaz lies.
Kreuzmaß n. (-es,-e) : [tekn.] skouer gwalennataer b.
Kreuzmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-volosk b.
Kreuzmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.
Kreuzmuster-Teppichmuschel b. (-,-n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pilorenn b. [*liester* pilored], pizaod g., rigadell plat str., kokez str., kokouz str.
Kreuzotter b. (-,-n) : [loen.] naer-wiper b.
Kreuzpunkt g. (-s,-e) : **1.** poent kenskej g., kejlec'h g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b. ; **2.** [mat.] poent kenskej g.
Kreuzreim g. (-s,-e) : [lenn.] klotenn groaz b., klotenn bepeilat b.
Kreuzrippe b. (-,-n) : [tisav.] tenn-kroaz g., kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.
Kreuzrippengewölbe n.-s,-) : [tisav.] kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.
Kreuzritter g. (-s,-) : [istor] kroazour g., kroaziad g.
Kreuzsäule b. (-,-n) : lammgroaz b.
Kreuzschaft g. (-s,-schäfte) : fust ur groaz g., troad ur groaz g., kef ur groaz g.

Kreuzschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [merdead.] treuz g., bourzh g. ; *einen Kreuzschlag fahren,* tennañ ur bourzh ; **2.** [skoulm] begailh g.
Kreuzschlitzschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs penn-kroaz b.
Kreuzschlitzschraubendreher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.
Kreuzschlitzschraubenzieher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.
Kreuzschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez kroaz g.
Kreuzschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] droug-kein g., poan-groazell b., poan en e groazell b., droug en e groazlez g., poan en e zivgroazell b., droug dargreiz g. ; *Kreuzschmerzen haben,* kaout droug-kein (poan-gein, droug dargreiz), kaout poan a-rez e vandenn, kaout poan en e vandenn, kaout poan en e groazell, kaout ur weadenn en e groazell, kaout poan en e zivgroazell / kaout droug en e groazlez / bezañ dalc'het en e zargreiz (Gregor) ; *ich bin meine Kreuzschmerzen los,* digammet on, echu e va foan dargreiz.
kreuzschwerenot estlamm : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
Kreuzspinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid talgenet str. [*Araneus*].
Kreuzsprung g. (-s,-sprünge) : [korolladeg] skolpad str. ; *Kreuzsprünge machen*, ober skolpad.
Kreuzstange b. (-,-n) : [kleze] brank g., kroaz ur c'hleze b., kroazell b.
Kreuzstich g. (-s,-e) : [gwiad.] kraf kroaziet g.
Kreuzstürmer g. (-s,-) : bruzuner kroazioù g.
Kreuzträger g. (-s,-) : douger-kroaz g.
Kreuzung b. (-,-en) : **1.** kroashent g., kroazhent g., kroazru g., forc'h-hent b., fourch-hent g., forc'h an hent b., hent-kroaz g., korn an hent g. ; *das Haus steht an der Kreuzung beider Wege,* emañ an ti e kroaz an daou hent ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden,* klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn ; **2.** kroazamant g., paradur g., paradurezh b., berlañchañ g. ; *dieses Tier ist eine Kreuzung,* ul loen a ouenn vrizh eo, un hiron eo.
kreuzunglücklich ag. : P. gwalleürus evel ur wennili, reuzidik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, trist evel ar marv, trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.
kreuzungsfrei ag. : [hentoù] hep kroashentoù, kroashent ebet warnañ.
Kreuzungspunkt g. (-s,-e) : poent kenskej g., kejlec'h g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b.
Kreuzverhör n. (-s,-e) : **1.** [gwir] kroazaters g., kroazatersadur g., gourzhatersadur g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ins Kreuzverhör nehmen, jemanden einem Kreuzverhör unterziehen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, gourzhatersiñ u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.
Kreuzweg g. (-s,-e) : **1.** kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; **2.** [relij.] Hent ar Groaz g.
kreuzweise Adv. : a-groaz, a-groazigell, a-bilgroaz, kroaz-digroaz, a-dreuz-kof, e kroaz ; *kreuzweise stellen, kreuzweise legen, kreuzweise setzen,* kroaziañ, kroazigellañ, lakaat e kroaz (Gregor), lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat kroaz-digroaz.
Kreuzwoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Wenn b. (Gregor).
Kreuzworträtsel g. (-s,-) : gerioù-kroaz lies. ; *Gitter des Kreuzworträtsels,* kael ar gerioù-kroaz b.
Kreuzworträtselfreund g. (-s,-e) : paotr ar gerioù-kroaz g., paotr tik gant ar gerioù-kroaz g.
Kreuzzeichen n. (-s,-) : [relij.] sin ar Groaz g., arouez ar Groaz b., kroez b. ; *das Kreuzzeichen machen,* **a)** ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn ; **b)** kroaziañ war udb ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen,* ober teir sin ar Groaz war ar c'halir.
Kreuzzug g. (-s,-züge) : [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar Groaz g.
Krevette b. (-,-n) : [loen.] chevr str., chifretez str.
kribbelig ag. : P. **1.** nervennek, kintus, ar fistoul gantañ ; *kribbelig werden,* koll e skiant, brouezañ ; **2.** debronus, herlinkus ; *ein kribbeliges Gefühl in den Beinen haben,* kaout kemenerien en e zivesker, klevet debron en e zivesker, bezañ ar verv en e zivesker, santout ar verv en e zivesker.
Kribbelkopf g. (-s,-köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g.
kribbeln V.dibers. (hat gekribbelt) : **1.** bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *es kribbelt und krabbelt im Ameisenhaufen,* bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien er grugell ; **2.** [dre heñvel.] pikañ, broudata, debroniñ, pigosat ; *mich kribbelt es in den Fingern,* kemenerien am eus em bizied, klevet a ran debron em bizied, tapet em eus debron em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied ; *es kribbelt mir im Arm,* ar c'hemener a zo krog em brec'h ; *es kribbelt mir in*

der Wade, kemenerien am eus e kof va gar ; *die Narbe kribbelt mich, die Narbe kribbelt mir,* va figosat a ra va c'hleizhenn.
Kribbeln n. (-s) : **1.** debron g., berv b., debradur g., broudadur g., pikadurezh g., kemenerien lies., dantadur g. ; *furchtbares Kribbeln,* debron-krug g. ; **2.** bordilh g., mesk g., berv g.
kribblig ag. : *sellit ouzh* **kribbelig**.
Kribskrabs g./n. (-) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b.
krickeln V.k.e. (hat gekrickelt) : P. skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper.
Krickente b. (-,-n) : [loen.] krag-goañv g.
Krickerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] brankoù [ar c'harv] lies, kerniel lies.
Kricket n. (-s) : [sport] kriked g. ; *Kricket spielen,* krikediñ.
Kricketspieler g. (-s,-) : krikeder g.
kriechen V.gw. (kroch // ist gekrochen / hat gekrochen) : **1.** (ist) : ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, en em arat, buzhugenniñ ; *die Schlange kriecht,* a-stlej (a-ruz) e ya an naer, skrampañ (en em stlejañ, ruzañ) a ra an naer ; **2.** (ist) : en em silañ, frammañ ; *die Maus kriecht in ihr Loch,* en em silañ a ra al logodenn en he zoull ; **3.** (ist) : dinodañ, diflukañ, digloran ; *der Vogel ist aus dem Ei gekrochen,* difluket (digloret) eo al labousig, dinodet eo al labous bihan ; **4.** (ist) : *auf allen Vieren kriechen,* parlochañ, mont war e barlochoù, mont war e grabanoù, mont war e zaougraban, mont war e balavanoù, mont àr e dichapav, mont war e grabosoù, mont war e garavelloù, mont war e galabousoù ; **5.** (ist) : *auf dem Bauche kriechen,* mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf ; **6.** (ist) : *aus den Federn kriechen,* diblouzañ, didortañ, strilhañ e c'hwen, didoullañ, dibradañ, disouchañ ; **7.** (ist) : *zu Kreuze kriechen,* anzav e wall, pladañ, plegañ, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, sujañ, diskenn e vanniel, kouezhañ e blu war e votoù ; **8.** (ist/hat) : ober e gi-gaol, ober e zañvad ; *er kriecht vor seinen Vorgesetzten,* gouzout a ra brav ober pleg-kein dirak e vistri, plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri, ober a ra kudoù (lardañ a ra o c'hrampouezh) d'e vistri, ur c'hein gwevn hag ur genoù flour en devez dirak e vistri, ober a ra fistoul d'ar re vras, ober a ra e fistoulig d'e vistri, kañjoliñ a ra e vistri, tostennañ a ra e vistri, displetaat a ra (fistoulat a ra e lost) dirak e vistri, plegañ a ra d'e vistri da vezañ gwelien, mont a ra da c'houzer dindan treid e vistri, gouzer eo dindan treid e vistri, gouzout a ra brav ober ar c'hi gaol dirak e vistri, stlejañ a ra dirak ar pennoù bras, skrampañ a ra (gwevn e vez) dirak ar re vras (Gregor), ober a ra ar manegoù dirak e vistri, gwiskañ a ra e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh e vistri, gouzout a ra brav ober e zañvad dirak e vistri, gouzout a ra brav ober chiboudig dirak e vistri, lubaniñ a ra e vistri, gouzout a ra ober e gazh gleb dirak e vistri, ur c'hein gwevn en devez dirak e vistri, soublañ (pladañ) a ra dirak e vistri ; **9.** (ist) : *jemandem auf den Leim kriechen,* bezañ dastumet e lasoù u.b., kouezhañ el las (en toull), mont er griped, mont er sac'h, en em antell (en em rouestlañ) e rouedoù u.b. (Gregor) ; **10.** (ist) : *was da feucht und kreucht (Schiller),* kement loen a nij pe a ya a-ruz.
kriechend ag. : **1.** ruzus, skrampus, stlej, stlejus ; *kriechende Insekten,* amprevaned-stlej lies. ; **2.** [dre skeud.] mevelek, displed, fistoul ; *kriechendes Lob,* fistoulerezh g., kudoù lies. ; *kriechende Unterwürfigkeit,* tostennerezh (moumounerezh g., lubanerezh) vil g., displedoni b., displedadurezh b.
Kriechen n. (-s) : ruz g., skrampadur g.
Kriechenpflaume b. (-,-n) : [louza.] gwregon str.
Kriecher g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., P. lip-revr g.
Kriecherei b. (-,-en) : P. tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies.
Kriecherin b. (-,-nen) : tostennerez b., fistoulerez b., P. liperez-revr b., lip-revr a blac'h b.
kriecherisch ag. : mevelek, displed, fistoul.
Kriechklee g. (-s) : [louza.] melchon gwenn str., melchon douar str.
Kriechpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant-stlej str., plant-red str., rederez b.
Kriechquecke b. (-,-n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.
Kriechspur b. (-,-en) : [gourhentoù] forzh evit ar c'harbedoù dilañs b., forzh warbouesaat b.
Kriechtier n. (-s,-e) : [loen.] stlejvil g., loen-stlej g., skrampvil g.
Krieg g. (-s,-e) : brezel g., bell b., stag bras g. ; *der Krieg mit all seinem Elend,* ar brezel gant e lod a reuz g., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g., ar brezel hag e euzhadennoù g., gwalenn ar brezel b. ; *es gibt nichts Schlimmeres als den Krieg, von allen Plagen ist der Krieg die Schlimmste,* n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; [relij.] *die drei Strafplagen : Krieg, Pest, Hungersnot,* an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land,* ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet,* rouesaet eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht,* keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez - risklañ a reomp kaout brezel, lavaret e vez ; *der Krieg bricht aus,* kregiñ (tarzhañ) a ra ar brezel, digoret e vez ar brezel ;

ein Krieg bricht aus, tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; *als der Krieg ausbrach,* pa zirollas ar brezel ; *der Krieg war ausgebrochen,* tarzhet e oa ar brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel ; *einen Krieg vom Zaun brechen,* digeriñ brezel ; *der Krieg dauerte lang, der Krieg zog sich in die Länge,* ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *im Fall eines Krieges,* ma sav brezel ; *zum (für den) Krieg rüsten,* kemer e zifennoù e-sell eus ar brezel, ober e gempennoù (e ziarbennoù, e renkoù, e zifennoù, e ziwalloù) e-sell eus ar brezel, en em glask e sell eus ar brezel ; *Aufruf zum Krieg,* galv d'ar brezel g. ; *den Krieg erklären,* disklêriañ ar brezel, notañ ar brezel, intimañ ar brezel ; *in den Krieg ziehen,* mont (kerzhet) d'ar brezel, mont da vrezelekaat (da vrezeliñ) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *einem Krieg ein Ende setzen,* echuiñ ur brezel, echuiñ gant ur brezel ; *aus dem Krieg heimkommen,* dont d'ar gêr eus ar brezel ; *vom Krieg verschontes Gebiet,* tachenn chomet divrezel b. ; *der Krieg tobt, der Krieg wütet,* emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein,* c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a zirollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a zirollas war Europa ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein,* ar brezel hag ar vosenn a blavas (a zirollas) war Europa ; *Krieg führen mit,* brezelekaat (brezeliñ, bellañ, brezelaat) ouzh, ober brezel a-enep (ouzh), ober ar brezel a-enep (ouzh), kas ur brezel en-dro a-enep (ouzh) ; *den Krieg leiten,* ren ar brezel ; *ein Land mit Krieg überziehen,* degas (bountañ, plantañ) brezel en ur vro, lakaat freuz ha reuz en ur vro ; *dieser Krieg hatte für das Land verheerende Folgen,* gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivijet e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se ; *einen Krieg gewinnen,* gounit ur brezel ; *einen Krieg verlieren,* koll ur brezel ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet,* neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *seine Gegnerschaft gegen den Krieg verkünden,* embann e enebiezh ouzh ar brezel b. ; *Krieg dem Kriege !* brezel d'ar brezel ! ; *der totale Krieg,* ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *nach dem Krieg,* e dilerc'h ar brezel, goude ar brezel ; *der kalte Krieg,* ar brezel yen g. ; *Freiheitskrieg,* brezel a zieubidigezh g. ; *der Siebenjährige Krieg,* ar brezel seizh vloaz g. ; *der Dreißigjährige Krieg,* ar brezel tregont vloaz g. ; *der Weltkrieg,* ar brezel-bed g. ; *der Heilige Krieg,* ar brezel santel g., brezel ar groaz g., ar groaziadeg b., an djihad g. ; *Krieg bis aufs Messer,* brezel hep damant d'ar vuhez g., brezel ken na strak ha na fu g. ; *Krieg zu Lande,* brezel war an douar g. ; *Krieg zur See,* brezel war ar mor (war vor) g. ; *Krieg der Sterne,* brezel ar spas g. ; *in Krieg und in Frieden,* mar bez brezel pe beoc'h, en amzerioù a vrezel hag a beoc'h ; *Krieg ist Krieg,* brezel a zo, e-giz-se eo pa vez brezel ; *der Krieg ist die Fortsetzung der Politik mit anderen Mitteln,* ar brezel a zo un doare all da dizhout e balioù politikel ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben, sagen sie,* padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, hervez pezh a lavaront - padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed, a lavaront ; *Wortkrieg,* breutadeg taer b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabut g. ; *Federkrieg,* flemmskridoù lies., skriddael b., skriddaelerezh g. ; *Krieg spielen,* c'hoari brezelig, c'hoari brezel bihan.

kriegen[1] V.gw. (hat gekriegt) : *miteinander kriegen (sich bekriegen),* bezañ brezel (tabut, dael, tan ha brezel, jeu) etrezo, bezañ rouzet ar bloneg.

kriegen[2] V.k.e. (hat gekriegt) : dont da gaout, kaout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was kriegst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *ich habe gestern einen Brief von ihr gekriegt,* dec'h em eus bet lizher diganti ; *wer nicht fragt, kriegt nichts,* evit kaout e ranker goulenn ; *von meinem Sohn kriege ich jede Woche einen Brief,* bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *das kriegt er von mir ganz bestimmt nicht,* n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav) ; P. *Hunger kriegen,* sevel (dont) naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *die Katze hat Junge gekriegt,* kelinet (nodet, flutet) eo ar gazhez ; *sie hat ihr Kind gekriegt,* gwilioudet eo, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, P. aet eo ar pignon d'an traoñ, P. kouezhet eo ar voger, P. flutet eo, [kleuk] kac'het he deus eskern ; *seinen Lohn kriegen,* touch e bae ; *vergleichbare Produkte kriegen Sie nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *halt still, sonst kriegt du eins,* chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; *er kriegt rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a ra ur c'houblad flac'hadoù ; *Prügel kriegen,* kaout koad (fest ar vazh, ur roustad, ur peilh, un trepan, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn, ur pred, ur predad), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ maoutet, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, tapout e begement (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, e gerc'h, un dres), pakañ e begement (ur saead vazhadoù), bezañ fiblet kaer (distremenet hetus, kivijet a-dailh, frotet ken na fu, frotet ken na strak, frotet a c'hoari gaer, harzellet), bezañ diboultret pizh e zilhad, bezañ lardet e gein d'an-unan, tapout ur freilhad, tapout ur frot ; *den Schnupfen kriegen,* dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *etwas geschenkt kriegen,* kaout udb e prof (da road), bezañ roet (profet) udb d'an-unan ; *er kriegt das Buch geschenkt,* profet e vo al levr dezhañ ; *er kriegt den Aufsatz geschickt,* kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter kriegt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen,* pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *warum machst du das ? -*

wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel ; [dre skeud.] P. *jemanden in seine Gewalt kriegen,* dont da vezañ mestr (da zelc'her beli, da gaout aotrouniezh, da gaout galloud bras) war u.b., dont da gaout u.b. en e veli, lakaat un troad war u.b. ; *jemanden zu Gesicht kriegen,* gwelet u.b., kejañ gant u.b., kejañ ouzh u.b., en em gavout gant u.b. ; *etwas satt kriegen,* bezañ erru faezh (skuizh, eok) gant udb, mont faezh (skuizhañ) gant udb ; *es mit der Angst zu tun kriegen,* sevel aon gant an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, dont morc'hed d'an-unan, serriñ ar gwall avel, na vezañ c'hwezet d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ ; *er kriegt es mit mir zu tun,* d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, kriegt er es mit mir zu tun,* e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *er kriegt es noch !* ne vo ket hir e abadenn ! ; *er kann das nicht klar kriegen,* n'emañ ket evit dirouestlañ an afer (evit dibunañ ar gudenn-se), ne gav ket poell d'ar gudenn-se, ne gav ket penn diouzh lost d'ar bellenn-se, ne gav ket penn diouzh revr d'ar bellenn-se ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle,* ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *jemanden klein kriegen,* diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ), kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., kavout pleg war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b. ; *er ist nicht tot zu kriegen,* ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ ; *er ist nicht wach zu kriegen,* n'eus ket a zihun dezhañ ; *diese Creme kriegt man leicht über,* an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuiñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se ; *wir kriegen ihn schon,* ur peur bennak e vo paket ganeomp, deiz pe zeiz e pakimp anezhañ, deiz pe zeiz e vo deomp ; *sie haben sich gekriegt,* hag e fin an dro e oant deuet a-benn da zimeziñ ; *ich habe nicht die Frau gekriegt, die ich hätte kriegen sollen,* n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *hier kriegen wir nichts zu essen,* amañ n'eus ger a damm.

Krieger g. (-s,-) : brezeler g., brezelour g., brezeliad g., brezelekaer g., beller g., bellour g., kadour g., den a vrezel g., armeour g. ; *alter Krieger,* soudard kozh g., soudard bet g., disoudard g. ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen, müsste er wohl ein Krieger sein,* neuz a zo warnañ da vezañ brezelour.

Kriegerdenkmal n. (-s,-denkmäler) : maen-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., bez-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., monumant ar re varv g., monumant g., bolz-kañv b.

Kriegerin b. (-,-nen) : brezelerez b., brezelourez b., brezeliadez b., bellerez b., bellourez b., kadourez b., plac'h a vrezel b.

kriegerisch ag. : **1.** brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus ; **2.** brezelel, brezelek, brezeliat, ... brezel ; *kriegerischer Akt, kriegerische Handlung,* taol-brezel g. ; *kriegerische Heldentat,* kur vrezel b.

Kriegerwitwe b. (-,-n) : intañvez a vrezel b.

kriegfertig ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek.

Kriegführen n. (-s) : brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *zum Kriegführen sind drei Dinge nötig : Geld, Geld und nochmals Geld,* hep arc'hant brezel ebet.

kriegführend ag. : brezelekaer ; *kriegführende Mächte,* broioù o vrezeliñ lies., broioù brezelekaerien lies.

Kriegführung b. (-,-en) : **1.** brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; **2.** renerezh ar brezel, sturiadur ar brezel g., gourc'hemennerezh brezel g.

Kriegsakademie b. (-,-n) : [lu] skol-uhel a vrezel b.

Kriegsanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprestadenn evit ober brezel b., amprestadenn vrezel b.

Kriegsausbruch g. (-s) : [lu] deroù ar brezel g., penn kentañ ar brezel g., digoradur ar brezel g. ; *bei Kriegsausbruch,* pa grogas ar brezel, e penn kentañ ar brezel, e deroù ar brezel.

Kriegsausrüstung b. (-,-en) : [lu] armamant g., armerezh g.

Kriegsbeil n. (-s,-e) : **1.** bouc'hal vrezel b. ; **2.** P. *das Kriegsbeil begraben,* lakaat diwezh d'un dael, en em ingalañ, plaenaat ur rendael, renkañ un dael, kompezañ un diemglev, reizhañ un dizemglev, lakaat ar vouc'hal vrezel en douar.

Kriegsbemalung b. (-,-en) : livioù brezel lies.

kriegsbereit ag. : war ar pare evit ober brezel, pare evit ar brezel, prest d'ober brezel, pare d'ober brezel.

Kriegsberichterstatter g. (-s,-) : [lu] kelaouenner brezel g., doaretaer brezel g.

kriegsbeschädigt ag. : mac'hagnet e-kerzh ar brezel.

Kriegsbeschädigte(r) ag.k. g./b. : [lu] den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagned a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Kriegsbeschädigtenrente b. (-,-n) : leve muturniad brezel g.

Kriegsbeute b. (-) : preizh brezel g., preizhenn vrezel b., preizhadenn vrezel b.

Kriegsbrauch g. (-s,-bräuche) : [lu] uz ha kustum pa vez brezel, boaz ha kustum pa vez brezel, arverioù brezel lies.

Kriegsdienst g. (-es,-e) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g.

Kriegsdienstverweigerer g. (-s,-) : [lu] arbennour ouzh ar servij soudard g., kadeneber dre goustiañs g., arbenner a goustiañs g.

Kriegsdienstverweigerung b. (-,-en) : [lu] arbennerezh ouzh ar servij soudard g., arbennerezh a goustiañs g., kadeneberezh dre goustiañs g.

Kriegselefant g. (-en,-en) : [loen., lu] olifant brezel g.

Kriegsemblem n. (-s,-e) : ardamez-brezel g.

Kriegsentschädigung b. (-,-en) : digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haouenn vrezel b., dic'haouadenn vrezel b., digolloù lies.

Kriegserklärung b. (-,-en) : [lu] disklêriadur brezel g., disklêriadenn vrezel b., intimadur brezel g., notadur brezel g.
Kriegseröffnung b. (-,-en) : [lu] digoradur ar brezel g.
Kriegsfilm g. (-s,-e) : film brezel g.
Kriegsflotte b. (-,-n) : [lu] lestraz brezel g., flodad brezel g., flodad listri brezel g., listri brezel lies., morlu g.
kriegsfrei ag. : divrezel.
kriegsfroh ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.
Kriegsführung b. (-,-en) : brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *psychologische Kriegsführung,* brezel psikologel g.
Kriegsfuß g. (-es) : **1.** [lu] *eine Armee auf den Kriegsfuß setzen,* sevel un arme (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem auf Kriegsfuß stehen,* bezañ tan ha brezel (bezañ glazentez, bezañ broc'h) etre an-unan hag unan all, mirout greunenn ouzh u.b.
Kriegsgefahr b. (-,-en) : arvar a vrezel g., gourdrouz a vrezel g., trouz brezel g.
Kriegsgefangene(r) ag.k. g./b. : [lu] prizoniad a vrezel g., prizoniadez a vrezel b., prizonier a vrezel g., prizonierez a vrezel b., prizoniad brezel g., prizoniadez vrezel b.
Kriegsgegner g. (-s,-) : **1.** [lu] enebour g. ; **2.** peoc'hgarour g.
Kriegsgeheul n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel lies., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ lies., garmadennoù arenkiñ lies., luganoù lies., youc'hoù brezel lies.
Kriegsgerät n. (-s,-e) : [lu] dafar brezel g., benveg-brezel g., ijin-brezel g.
Kriegsgericht n. (-s,-e) : [lu] lez-vrezel b., lez-varn-vrezel b., kuzul-brezel g. ; *vor ein Kriegsgericht stellen,* kas dirak ar c'huzul-brezel.
Kriegsgeschrei n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel lies., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ lies., garmadennoù arenkiñ lies., luganoù lies., youc'hoù brezel lies.
Kriegsgesetz n. (-es,-e) : [lu] lezenn-vrezel b.
Kriegsgewehr n. (-s,-e) : fuzuilh vrezel b., fuzuilh brezel g.
Kriegsgewinnler g. (-s,-) : [arc'hant.] profiter a vrezel g., frikoter brezel g., rasteller arc'hant diwar ar brezel g.
Kriegsgewinnlerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] profiterez a vrezel g., frikoterez vrezel b., rastellerez arc'hant diwar ar brezel b.
Kriegsglück n. (-s) : [lu] fortun an armoù b.
Kriegsgott g. (-s) : **1.** doue ar brezel g. ; **2.** [mojenn.] Meurzh [*doue ar brezel evit ar Romaned*] g.
Kriegsgöttin b. (-,-nen) : **1.** doueez ar brezel b. ; **2.** [mojenn.] Bellona [*doueez ar brezel evit ar Romaned*] b.
Kriegsgräberfürsorge b. (-) : [lu] diazezadur evit trezerc'hel beredoù ar soudarded marv er brezel g.
Kriegshafen g. (-s,-häfen) : [lu] porzh-brezel g.
Kriegshandlung b. (-,-en) : taol-brezel g., krogad g., pegad g., bell b., stourmad g.
Kriegshandwerk n. (-s) : [lu] micher soudard b.
Kriegsheer n. (-s,-e) : [lu] arme war ar pare evit ober brezel b.
Kriegsherr g. (-n,-en) : [lu] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g. ; *oberster Kriegsherr,* penngadour g., pennjeneral g., pennvrezelour g.
Kriegshetzer g. (-s,-) : brezelgarour g., c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.
Kriegshinterbliebenenrente b. (-,-n) : pañsion a vrezel b.
Kriegsjahr n. (-s,-e) : bloavezh brezel g. ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn,* ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù.
Kriegskamerad g. (-en,-en) : [lu] kenvrezeliad g., kenvrezelour g.
Kriegskommunismus g. (-) : komunouriezh vrezel b.
Kriegskunst b. (-) : [lu] brezeloniezh b., brezelouriezh b., skiant hag ijin ar brezel, kadoniezh b., brezelerezh g. ; *die Geheimnisse der Kriegskunst lernen,* deskiñ run ar brezel.
Kriegslasten lies. : mizoù brezel lies, deogadurioù lies.
Kriegslazarett n. (-s,-e) : [lu] post surjianerezh an arme g.
Kriegslist b. (-,-en) : [lu] tun brezel g., taol-gwidre g.
kriegslüstern ag. / **kriegslustig** ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.
Kriegsmacht b. (-,-mächte) : [lu] **1.** bro eus ar re c'halloudusañ a-fet nerzhioù armet b. ; **2.** riez vrezelekaerez b., riez o vrezeliñ b.
Kriegsmarine b. (-,-n) : [lu] morlu g., merdeadurezh a vrezel b., merdeadurezh-vrezel b., arme-vor b., moraerezh g. ; *sich für zwölf Jahre (auf zwölf Jahre) bei der Kriegsmarine verpflichten,* sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor.
Kriegsmaterial n. (-s) : dafar brezel g., danvez brezel g.
Kriegsminister g. (-s,-) : [lu] maodiern ar brezel g., ministr ar brezel g.
Kriegsnot b. (-) : gwallreuz degaset gant ar brezel g., gwalenn ar brezel b., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.
Kriegsopfer n. (-s,-) : [lu] gouzañvad ar brezel g., gouzañver ar brezel g., droukreuziad brezel g., reuzied brezel [*liester* reuzidi vrezel] g.
Kriegsopferrente b. (-,-n) : leve reuzied brezel g.
Kriegspfad g. (-s) : *auf dem Kriegspfad sein,* bezañ war gwenodenn ar brezel, mont da vrezelekaat.
kriegspflichtig ag. : rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.
Kriegsrat g. (-s,-räte) : [lu] kuzul-brezel g.
Kriegsrecht n. (-s) : [lu] **1.** lezennoù diwar-benn ar brezel lies., gwir ar brezel g. ; **2.** [dre astenn.] lezenn-vrezel b., lezennoù-brezel lies., justis vrezel b. ; *das Kriegsrecht verhängen,* lakaat al lezenn-vrezel da dalvezout.
Kriegsruf g. (-s) : [lu, istor] garm g./b. (Gregor), garm a vrezel g./b., garm arenkiñ g./b., garmadenn arenkiñ b., lugan g., youc'h brezel g.
Kriegsschaden g. (-s,-schäden) : fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., reuz degaset gant ar brezel g., freuz degaset gant ar brezel g., drast ar brezel g., droug

degaset gant ar brezel g., distruj degaset gant ar brezel g., dismantr degaset gant ar brezel g., gaou degaset gant ar brezel g., gwast degaset gant ar brezel g., gwall degaset gant ar brezel g., noaz degaset gant ar brezel g.
Kriegsschauplatz g. (-es,-schauplätze) : [lu] tachenn-vrezel b., tachenn-emgann b., takad emgann g., kaddir g., kadlann b.
Kriegsschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr-brezel g., morlestr-brezel g., batimant ar morlu b. ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen,* ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.
Kriegssoziologie b. (-) : brezeloniezh b.
Kriegsspiel n. (-s,-e) : **1.** [lu] brezel-gwenn g., brezelig g., brezel bihan g. ; **2.** wargame g.
Kriegsspielzeug n. (-s,-spielsachen) : c'hoariell vrezelek b.
Kriegsstärke b. (-,-n) : [lu] nerzhioù armet prest d'ober brezel lies.
Kriegsstraße b. (-,-n) : [lu] hent strategel g.
Kriegstat b. (-,-en) : [lu] kur b., kur gaer b., taol-kur g., meurober brezel g., uhelober brezel g.
Kriegstauglichkeit b. (-) : [lu] gouester d'ober e goñje g., gouester d'ober e servij soudard g.
Kriegsteilnehmer g. (-s,-) : [lu] brezelour g. ; *ehemaliger Kriegsteilnehmer,* brezelour kozh g., brezelour bet g., disoudard g.
Kriegsteilnehmerin b. (-,-nen) : [lu] brezelourez b. ; *ehemalige Kriegsteilnehmerin,* brezelourez kozh b., brezelourez vet b., disoudardez b.
Kriegstreiber g. (-s,-) : brezelgarour g., c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.
Kriegstrümmer lies. : rivinoù da heul ar brezel lies.
kriegstüchtig ag. : [lu] **1.** barrek evit ar servij brezel, mat evit mont d'ar servij brezel ; **2.** reizh diouzh ar brezel, gourdon ouzh ar brezel, doazh ouzh ar brezel, solut da vrezeliñ, hag a oar stok ar brezelioù.
Kriegsverbrechen n. (-s,-) : [lu] torfed brezel g.
Kriegsverbrecher g. (-s,-) : [lu] torfedour a vrezel g.
Kriegsverbrecherin b. (-,-nen) : [lu] torfedourez a vrezel b.
Kriegsverlauf g. (-s) : red ar brezel g., dibun ar brezel g., dibunadur ar brezel g., kerzh ar brezel g., argerzh ar brezel g., argerzhadur ar brezel g.
kriegsversehrt ag. : [lu] mac'hagnet e-kerzh ar brezel.
Kriegsversehrte(r) ag.k. g./b. : [lu] den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagned a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g.
Kriegsvolk n. (-s) : [lu] soudarded lies., tud a vrezel lies., brezelourien lies. ; *raues Kriegsvolk,* brizhsoudarded lies., soudardaj g.
Kriegswaise b. (-,-n) : minor marvet e dad e-doug ur brezel g., minorez marvet he zad e-doug ur brezel b. ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Kriegswaise,* minor ar vro g., minorez ar vro b.
Kriegswinter g. (-s,-) : goañvezh brezel g.
Kriegswirren lies. : freuz ha reuz degaset gant ar brezel, stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.
Kriegszeit b. (-,-en) : amzer vrezel b. ; *in Kriegszeiten,* pa vez brezel, pa veze brezel.
Kriegszucht b. (-) : [lu] kenurzh strizh an arme g.
Kriegszug g. (-s,-züge) : [lu] koulzad brezel g., brezelekadenn b., brezeliadenn b., ergerzh-brezel g., tro-vrezel b., taol-brezel g. ; *einen Kriegszug mitmachen,* kemer perzh en un dro-vrezel (en ur vrezeliadenn, en un ergerzh-brezel).
Kriegszustand g. (-s) : [lu] stad a vrezel b.
Krieke b. (-,-n) **/ Kriekente** b. (-,-n) : [loen.] krag-goañv g.
Krill g. (-s) : [loen.] krill str.
Krim b. (-) : *die Krim,* Krimea b.
Krimi g. (-s,-s) : [*berradur evit* **Kriminalroman** *ha* **Kriminalfilm**] *sellit pelloc'h.*
kriminal ag. : kriminal, torfedus, torfedel.
Kriminalbeamte(r) ag.k. g. : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.
Kriminalbeamtin b. (-,-nen) : poliserez justis b.
Kriminale(r) ag.k. g. **/ Kriminaler** g. (-s,-) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.
Kriminalfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.
Kriminalfilm g. (-s,-e) : film polis g.
kriminalisieren V.k.e. (hat kriminalisiert) : torfedelaat, lakaat da dorfed, torfedañ, felladennañ.
Kriminalist g. (-en,-en) : **1.** gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g. ; **2.** kriminalour g., torfedoniour g., kriminologour g., gwiraour an torfedoù g.
Kriminalistin b. (-,-nen) : **1.** poliserez justis b. ; **2.** kriminalourez b., torfedoniourez b., kriminologourez b., gwiraourez an torfedoù b.
Kriminalistik b. (-) : kriminalouriezh b., torfedouriezh b., kriminologiezh b., torfedoniezh b.
kriminalistisch ag. : kriminalouriezhel, ... kriminalouriezh, torfedoniel.
Kriminalität b. (-) : felliezh b., torfederezh g., felladennerezh g. ; *der Kriminalität Vorschub leisten, der Kriminalität Tür und Tor öffnen,* reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh.
Kriminalkommissar g. (-s,-e) : komiser-polis g.
Kriminalkommissarin b. (-,-nen) : komiserez-polis b.
Kriminalpolizei b. (-) : polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.
Kriminalpolizist g. (-en,-en) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.
Kriminalpolizistin b. (-,-nen) : poliserez justis b.
Kriminalrecht n. (-s) : [gwir] gwir kastizel g.
Kriminalrichter g. (-s,-) : [gwir] barner lez-asizoù g.
Kriminalroman g. (-s,-e) : romant-polis g.
Kriminalsache b. (-,-n) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.
kriminell ag. : torfedus, torfedel, kriminal ; *so etwas ist wirklich kriminell,* kement-se a dalvez ar galeoù.
Kriminelle(r) ag.k. g./b. : torfedour g., torfedourez b., felladenner g., felladennerez b., feller g.
Kriminologie b. (-) : kriminologiezh b., torfedouriezh b., torfedoniezh b.
krimpen V.gw. (hat gekrimpt) : strishaat, kurzañ, koazhañ.
krimpfrei ag. : na gurz ket, na goazh ket.

Krimskrams g. (-/-es) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarlujoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stlabez g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., strobelloù lies., strobad g., traouajoù lies., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut lies., traoù a get lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.
Krimskramsladen g. (-s,-läden) : tamm stalikerezh g., stalabard g., boutikl g./b.
Kringel g. (-s,-) : **1.** kelc'hennig g., troellennig b., kerlennig b., rodennig b., rodellig b., troidell b. ; **2.** [kegin.] krakilinenn b.
kringeln V.em. : **sich kringeln** (hat sich (t-rt) gekringelt) : **1.** rodellañ, troellennañ, mont en e rodelloù, frizenniñ, frizañ, tortigellañ ; **2.** *sich vor Lachen kringeln,* bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.
Krinoline n. (-,-n) : [gwiad.] krinolinenn b.
Kripo b. (-,-s) : [*berradur evit* **Kriminalpolizei**] polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.
Krippe b. (-,-n) : **1.** prezeb g., rastell g./b., karzell b. ; *eine Krippe voll Heu,* ur prezebad foenn g. ; *das Pferd frisst seinen Hafer aus der Krippe,* debriñ a ra ar marc'h kerc'h diouzh ar prezeb ; **2.** [dre astenn.] kraou g. [*liester* krevier], siklud g. ; *die Weihnachtskrippe,* kraou ar Pellgent g., kraou Nedeleg g., kraou ar C'hinivelezh g., prezeb ar mabig Jezuz da Nedeleg g. ; **3.** [dre skeud.] P. *an der Krippe sitzen,* tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, ober krazadenn, ober e eost, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, bezañ el lec'h gwellañ ma c'hall bezañ, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, bastañ mat pep tra evit an-unan ; **4.** magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh b.
Krippenfigur b. (-,-en) : [relij.] sant pri kraou Nedeleg g.
Krippenspiel n. (-s,-e) : [relij.] arvest ar Ginivelezh g.
Krippentod g. (-s) : [mezeg] marv trumm ar vabiged g.
Krise b. (-,-n) / **Krisis** b. (-, Krisen) : **1.** enkadenn b., diviañs b., reuziad g. ; *diplomatische Krise,* enkadenn diplomatek b. ; *Finanzkrise,* enkadenn war tachenn an arc'hant b. ; *Regierungskrise,* enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b., enkadenn war tachenn ar gouarnamant b. ; *eine Krise durchmachen,* diwaskañ un enkadenn ; *eine Krise überwinden,* dont a-benn eus (bezañ trec'h war) un enkadenn, bezañ trec'h d'un enkadenn ; **2.** [mezeg.] barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., torad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., stokad g.
kriseln V.dibers. (hat gekriselt) : *es kriselt,* **a)** treiñ a ra fall an traoù, ne dalv tra penaos e ya an traoù, mont a ra an traoù en tu rekin, digompez e ya an traoù, emaomp o treuziñ un enkadenn don ; **b)** emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *es kriselt in ihrer Ehe,* n'int ket eürus an eil gant egile, trouz a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, patati a zo etrezo, patati a zo e-barzh an ti, chabous a zo etrezo, logod a zo en ti.
krisenfest ag. : sur, asur, diarvar, diriskl, stabil.
Krisengebiet n. (-s,-e) : takad distabil g.
Krisenherd g. (-s,-e) : toull-dispac'h g., toull reuz g., toull freuz g., Kerdrabas b.
Krisenmanagement n. (-s) : merezh an enkadenn g.
Krisensituation b. (-,-en) : saviad enkadennek g.
Krisenstab g. (-s,-stäbe) : bodadeg dienkañ b., bodad enkadenn g., sturvod dienkañ g.
Krisenzustand g. (-s,-zustände) : stad a enkadenn b., saviad enkadennek g.
Krisis b. (-,Krisen) : *sellit ouzh* **Krise**.
Kristall[1] g. (-es/-s,-e) : **1.** maen-strink g., strinkenn b. ; *Schneekristall,* strinkenn-erc'h b. ; **2.** [fizik] strinkenn b.
Kristall[2] n. (-es/-s) : strink g., gwer-strink g.
Kristall- … strink, strinkel, strinkek.
Kristallbildung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.
Kristallempfänger g. (-s,-) : [skingomz] post galen g., skingomzer galen g.
kristallen ag. : … strink, strinkel, strinkek.
Kristallfabrik b. (-,-en) : strinkerezh b.
Kristallflasche b. (-,-n) : karafenn strink b.
Kristallform b. (-,-en) : furm strinkel b.
Kristallgitter n. (-s,-) : [fizik] rouedad strinkel b.
Kristallglas n. (-es, er) : strink g., gwer-strink g.
kristallhell ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallhelles Wasser,* dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g.
Kristallherstellung b. (-) : strinkerezh g.
kristallig ag. : strinkheñvel.
kristallin ag. / **kristallinisch** ag. : [kimiezh, fizik] strinkel, strinkennaouek, … strink.
Kristallinmassiv n. (-s,-e) : torosad strinkennaouek g.
kristallisierbar ag. : **1.** strinkennadus ; **2.** [fizik, kimiezh] hag a c'hall strinkennañ.
kristallisieren V.gw. (hat kristallisiert) : **1.** strinkañ, mont da strink ; **2.** [fizik, kimiezh] strinkennañ, mont da strinkenn.
V.k.e. (hat kristallisiert) : strinkennañ.
Kristallisierung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

kristallklar ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallklares Wasser,* dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g.
Kristallkugel b. (-,-n) : boulenn strink b.
Kristallkunde b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.
Kristalllinse b. (-,-n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.
Kristallnacht b. (-) : [istor, nazi.] nozvezh ar gwer-strink b., nozvezh ar strink b.
Kristallographie b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.
kristallographisch ag. : [fizik] kristalografek, strinkennoniel.
Kristallsucher g. (-s,-) : strinker g.
Kristallwaren lies. : traezoù strink lies., strinkennoù lies.
Kristallzucker g. (-s) : sukr strink g.
Kriterium n. (-s, Kriterien) : **1.** dezverk g., diforc'hadell b., merk-barn g., barnverk g. ; **2.** [sport] redadeg war varc'h-houarn b., kriteriom g., kriteriom belo g.
Kritik b. (-,-en) : **1.** barnouriezh b., skridvarnouriezh b., pennad-barn g., barnskriverezh g., skridvarnerezh g., barnadenn b., skridvarnadenn b., dezvarn b., dezvarnerezh g., dezvarnadenn b., burutelladenn b., burutellerezh g. ; *sachliche Kritik,* burutellerezh didu g., barnadenn didu b. ; *abfällige Kritik,* pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g. ; *dieses Konzert ist unter aller Kritik,* gwashañ abadenn sonerezh a zo bet biskoazh eo hounnezh, n'eus ket gwashoc'h eget ar sonadeg-se, falloc'h eget ar sonadeg-se n'eus ket, fallañ sonadeg a oufed da glevet eo evit unan ; *das ist unter aller Kritik,* se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an drase ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; **2.** abegadenn b., rebech g., pismigadenn b., arguz g., piñsadenn b., flipad g., flemmad g. ; *Kritik an etwas (t-d-b) üben,* pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, skeiñ bazhadoù d'udb (gant udb), kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb ; *sich der Kritik aussetzen,* en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ ; *sich gegen eine eventuelle Kritik wappnen,* lakaat biroù en e glaouier ; *zur Kritik geneigt,* abegus, pismigus, flemmus, hek ; **3.** [preder.] dezvarn g., dezvarnerezh g., (un) dezvarnadenn b. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft,* dezvarn ar poell pur b. ; *die kantische Kritik,* an dezvarnerezh kantek g.
Kritikalität b. (-) : [nukl.] eizigezh b.
Kritikaster g. (-s,-) : P. nagenner g., nagenn g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., rekiner g., abeger g., arzaeler g., arguzer g., teod abegus a zen g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., revr war wigour g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).
Kritiker g. (-s,-) : **1.** barner g., buruteller g., barnskriver g., dezvarnour g., skridvarnour g., arzvarnour g., sonvarnour g., filmvarnour g. ; **2.** pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., nagenner g., nagenn g., arveller g., chipoter g., ingennour g., beg m'en argarzh g.
Kritikerin b. (-,-nen) : **1.** barnerez b., burutellerez b., barnskriverez b., dezvarnourez b., skridvarnourez b., arzvarnourez b., sonvarnourez b., filmvarnourez b. ; **2.** pismigerez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., flemmerez b., nagennerez b., chipoterez b., arvellerez b., ingennourez b., beg m'en argarzh g.
Kritikfähigkeit b. (-,-en) : galloudezh dezvarn b., skiant varn b. ; *er hat keinerlei Kritikfähigkeit gezeigt,* n'en doa diskouezet tamm skiant varn ebet.
kritiklos ag. : **1.** divarn ; **2.** divrall, a-grenn.
Adv. : hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, evel un dall.
Kritiklosigkeit b. (-) : diank a skiant varn g., diouer a skiant varn g., ezvezañs a skiant varn b., diouer a c'halloudezh dezvarn g.
kritikwürdig ag. : abegadus, arzaeladus.
kritisch ag. : **1.** abegus, pismigus, flemmus, hek, diflatr ; **2.** douget da varn gant skiant vat, burutellus ; *kritischer Kopf,* burutellour g., spered burutellour a zen g. ; *kritischer Geist, kritischer Sinn,* skiant varn b., galloudezh dezvarn b. ; **3.** enkadennus, enkadennek, enkadennel ; *kritisches Alter,* tro an oad b., oad diskar g. ; **4.** [dre skeud.] arvarus, risklus ; *sich in einer kritischen Lage befinden,* bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur blegenn lous, bezañ arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ berr war e sparl, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; **5.** [lenn.] *kritische Bemerkungen,* evezhiadennoù skridvarnerezh lies. ; *kritische Ausgabe der Werke Lessings,* embannadur oberennoù Lessing gant evezhiadennoù g., embannadur burutellet oberennoù Lessing g. ; **6.** [fizik] eizik ; *kritische Masse,* tolz eizik g. ; *kritische Phase,* eizikvan g. ; *kritischer Punkt,* **a)** [fizik] poent eizik g. ; **b)** [dre astenn.] mare gwall arvarus g., mare ar brasañ dañjer g., eizigenn b. ; **7.** [preder.] dezvarnek.

Adv. : *ein Buch kritisch besprechen,* burutellañ diwar-benn ul levr, ridellat ul levr, kroueriañ ul levr, ober rentañ-kont ul levr, dezrannañ ul levr.
Kritische(s) ag.k. n. : danvezioù dezvarnek lies.
kritisierbar ag. : abegadus, arzaeladus.
kritisieren V.k.e. (hat kritisiert) : **1.** barn, burutellañ, ridellat, kroueriañ, skridvarn, dezvarn, breutaat, tamouezat ; **2.** pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret en udb/u.b., kaout da lavaret enep udb/u.b., kaout da lavaret war udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., mont e barn gant u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., skeiñ bazhadoù a-zivout udb, kas brav war-lerc'h udb/u.b., lavaret traoù eus udb/u.b., flemmañ, kareziñ, begonata, chaokat, dekrial ; *du hast leicht kritisieren,* brav eo dit chaokat ar re all ; *kritisieren ist leicht,* an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet ; *er hat immer nur die Leute kritisiert,* ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gave atav tro da abegiñ - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - klask a rae abeg bepred - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gave da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baoueze ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ – atav e veze o pigosat - atav e veze o pismigañ - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa - hennezh a oa un den na blije netra dezhañ.
Kritizismus g. (-) : [preder., Kant] dezvarnouriezh b., prederouriezh dezvarnek b.
Krittelei b. (-,-en) : P. ingenn b., arvell g., nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g., pismigadennoù lies., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g., chikanerezh g., rekinerezh g.
kritteln V.gw. (**an** t-d-b) (hat gekrittelt) : nagenniñ, arguziñ, ingenniñ, arvellat, pismigañ, chipotal, pikailhat, chikanañ, chikanal, bindedañ ; *an etwas (t-d-b) kritteln,* pismigañ udb, choakat udb, begonata udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb.
Krittler g. (-s,-) : nagenn g., nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., chikanour g., noazour g., chipoter g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., pikailher g., rekiner g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., revr war wigour g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).
Kritzelei b. (-,-en) : skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.
kritzeln V.k.e. (hat gekritzelt) : **1.** skrabadenniñ, skridajiñ ; *etwas auf ein Stück Papier kritzeln,* skrabadenniñ udb war un tamm paper, skridajiñ udb war un tamm paper, torskrivañ udb war un tamm paper, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; **2.** krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ.
Kroate g. (-n,-n) : Kroat g.
Kroatien n. (-s) : Kroatia b.
Kroatin b. (-,-nen) : Kroatez b.
kroatisch ag. : **1.** kroat, ... Kroatia ; **2.** [yezh.] kroatek.
Kroatisch n. [yezh.] : kroateg g.
Krocket n. (-s) : [sport] kroked g. ; *Krocket spielen,* krokediñ.
Krocketspieler g. (-s,-) : [sport] krokeder g.
Krokant g. (-s) : [kegin.] **1.** nougadin g. ; **2.** pralin str.
Krokette b. (-,-n) : [kegin.] bouletennig patatez palet b., bouletennig palet b., boulig kig palet b., malachoù palet lies., logod kig palet str., pouloud kig palet str.
krokieren V.k.e. (hat krokiert) : brasskeudenniñ, brastresañ, damdresañ ; *eine Landschaft krokieren,* damdresañ (brasskeudenniñ, brastresañ) un dremmvro.
Krokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil g., gourglazard g., gurlaz-meur g., meurc'hurlaz g.
Krokodilleder n. (-s) : kroc'hen krokodil g.
Krokodilstränen lies. : daeroù ki lies., goueloù ki lies., goueloù kazh lies., sinoù lies. ; *Krokodilstränen weinen,* skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù.
Krokodilwächter g. (-s,-) : [loen. *Pluvianus aegyptius*] lec'hidtrigad an Nil g.
Krokus g. (-,-/-se) : [louza.] krokuz str., safron str.
krollen V.k.e. (hat gekrollt) : pellenniñ, rollañ, rodellañ, puniñ, roltañ.
Kronanwärter g. (-s,-) **/ Kronbewerber** g. (-s,-) : danvez roue g., emvenner roue g.

Kronblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b. ; *die Kronblätter,* ar gurunenn b.
Kronblume b. (-,-n) : [louza.] kurunenn an impalaer b. [*Fritillaria imperialis*].
Krondomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.
Krone b. (-,-n) : **1.** kurunenn b., kurun b. ; *jemandem die Krone aufsetzen,* kuruniñ u.b., kurunenniñ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b. ; *sich die Krone aufsetzen,* lakaat eñ e-unan ar gurunenn war e benn ; *päpstliche Krone,* tiarenn b., kurun ar pab b. / kurun tridoubl b. (Gregor) ; *eine Krone tragen,* dougen ur gurunenn ; *auf seine Krone verzichten,* ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue ; *die bretonische Krone,* kurunenn duged Breizh b., Kurunenn Breizh b. ; *die englische Krone,* ar Gurunenn saoz b. ; *geschlossene Krone,* kurunenn vonedek b. ; [stered.] *Nördliche Krone,* kurunenn an Norzh b. ; *Südliche Krone,* kurunenn ar Su b. ; **2.** P. *das setzt allem die Krone auf !* diaoul biskoazh ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh nann ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *da fällt dir keine Perle (keine Zacke, kein Stein) aus der Krone,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; *er hat einen in der Krone,* evet en deus en tu all d'e sec'hed, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, karget en deus muioc'h eget ne c'hall charreat, ur banne a zo warnañ (a zo dindan e fri), erru eo lous e fri, trenk eo e doull, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, e ratre vat emañ, karigellet mat eo, ur garigellad en deus ; **3.** [dre heñvel.] kern g., beg g., lein g., bleñchenn b. ; *Baumkrone,* kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b. ; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen,* diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; **4.** [dent] *Zahnkrone,* kurunenn dant b. ; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen,* kuruniñ un dant ; **5.** [hemolc'h] kern penn ur c'harv gant e vrankoù g., kern penn ur c'harv gant e gerniel g., kurunenn ar c'harv b. ; **6.** [moneiz] kurunenn b. ; **7.** [tisav.] tog g., togenn b. ; **8.** [dre skeud.] barr g., bog b., mog b., uhelañ g., perlezenn b., boked g.
Kroneidechse b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] bazilisk g., kokatris g. ; **2.** [loen.] bazilik g.
krönen V.k.e. (hat gekrönt) : **1.** kuruniñ, kurunennañ, lakaat ar gurunenn war penn u.b., gwiskañ ur gurunenn war penn u.b. ; *zum Kaiser krönen,* lakaat da impalaer, sakrañ impalaer, kurunennañ ; *zum König krönen,* lakaat da roue, sakrañ roue, kurunennañ ; *eine Königin krönen,* kuruniñ ur rouanez ; *die gekrönten Häupter,* ar rouaned kurunet lies., ar roueed kurunet lies., ar pennoù kurunet lies., ar c'hurunennoù lies., ar rieien lies., ar genroueed lies., an impalaer hag e briñsed ; **2.** [dre heñvel] peurdogañ ; *von Erfolg gekrönt,* kurunet a lore, fiñvezet gant enor ha gant gloar / peurechuet gant enor (Gregor), deuet da vat, o tougen frouezh, o teurel frouezh, un disoc'h mat d'e strivoù ; *das Werk krönen,* bezañ lore an oberenn, peurober (peuraozañ, peurdogañ) an oberenn, bezañ ar beuroberidigezh / bezañ difin an oberezh / peurafesoniñ an oberenn (Gregor) ; *mit diesem Werk krönte er seine Lebensarbeit,* lore e vuhez e voe an oberenn-se ; *zum krönenden Abschluss,* da beurdogañ ar stal.
Kronenadler g. (-s,-) : [loen.] erer kurunet g.
Kronenkorken g. (-s,-) : taf g.
Kronenkranich g. (-s,-e) : [loen.] *Kronenkranich, dunkler Kronenkranich,* garan gupennek b., garan zu b.
Kronenleuchter g. (-s,-) : kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g. ; *mehrarmiger Kronenleuchter,* kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.
Kronen-Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] kokuloz g.
Kronerbe g. (-n,-n) : danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g., priñs-hêr g.
Kronglas n. (-es) : gwer crown g., gwer kali g., gwer-strink g.
Krongüter lies. : madoù ar Gurunenn lies.
Kronjuwelen lies. : bravigoù ar Gurunenn lies.
Kronkorken g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Kronenkorken**.
Kronlederhaut b. (-,-häute) : [kezeg] kurunenn an troad b. ; *von einer Verschwärung der Kronlederhaut befallenes Pferd,* marc'h touseget g.
Kronlehen n. (-s,-) : [istor] dalc'h ar Gurunenn g.
Kronleuchter g. (-s,-) : kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g. ; *mehrarmiger Kronleuchter,* kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.
Kronprinz g. (-en,-en) : priñs-hêr g., danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g.
Kronprinzessin b. (-,-nen) : danvez rouanez g., hêrez ar gurunenn b., priñsez susitourez b.
Kronräuber g. (-s,-) : alouber an tron g., skraper tron g.
Kronsbeere b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] lus str.
Kronschatz g. (-es,-schätze) : teñzor ar Gurunenn g.
Krönung b. (-,-en) : kurunidigezh b., kurunadur g. ; *die Krönung des Königs,* sakradur ar roue g., sakradurezh ar roue b., kurunidigezh sakr ar roue b. / kurunadur sakr ar roue g. (Gregor) ; *Arthurs Krönung zum König,* kurunidigezh ar roue Arzhur b.
Krönungsfeier b. (-;-n) **/ Krönungsfeierlichkeiten** lies. : lidoù ar gurunidigezh lies., kurunidigezh b.
Kronwicke b. (-,-n) : [louza.] kurunennig b. [*Securigera varia*].
Kronzeuge g. (-n,-n) : test pennañ g., test pouezusañ g.
Kronzeugenregelung b. (-,-en) : reoliadur a-zivout an dorfedourien geuziek a asant skoazellañ ar justis g.
Kropf g. (-es, Kröpfe) : **1.** [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g., jotorell b., foeñv ar gouzoug g. ; **2.** [loen.] krubuilh b., bruched g./b., bruch g., sac'h-boued g., jalgod g., jalgaot g., elaz g. ; *ein Kropf voll Körner,* ur grubuilhad c'hreun b. ; **3.** [louza.] torzhell b., kreskenn b., tagos g.
Kropfbildung b. (-,-en) : [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g. ; *er ist an Kropfbildung erkrankt,* klañv eo gant ar pennsac'h, gouzougek eo, tapet en deus ur gouzougad.
kröpfen V.gw. (hat gekröpft) : [loen., laboused-preizh] en em vagañ, debriñ, lonkañ, en em walc'hañ.
V.k.e (hat gekröpft) : [tekn.] plegañ, kammañ, krommañ, gwarañ.
kröpfig ag. : [mezeg.] pennsac'hek, gouzougek, jotorellek.

Kropfkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] pennsac'heg g. [*liester* pennsac'heien], den klañv gant ar pennsac'h g., den gouzougek g., den jotorellek g., den klañv gant ur gouzougad g.
Kropfstorch g. (-s,-störche) : [loen.] maraboud g., c'hwibon-voal b.
Kroppzeug n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.
Kröse b. (-,-n) : **1.** [dilhad.] frezenn b., kolinetenn b. ; **2.** [barrikennoù] garan g., janabl g., jerbladur g.
kross ag. : [kegin.] hag a strak dindan an dent, kras, krin, strakus.
Krösus g. (-,-se) : **1.** [istor] Kroíssos g., Kroezus g., Krezuz g. ; **2.** [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g. ; *ich bin doch kein Krösus,* n'em eus ket millurioù da reiñ dit, du-mañ ne vez ket graet an arc'hant war an oaled, n'emañ ket an aour war ar raden ganin, bern n'eo ket mammenn.
Kröte b. (-,-n) : **1.** [loen.] touseg g. [*liester* tousegi / touseged] ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf, Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour ; *Kröten aufspießen,* beraouañ tousegi ; **2.** [dre skeud.] P. *eine giftige Kröte,* ur pikez b., ur bebrenn b., ur sarpantez b., ur vleizez b., ur wespedenn b., ur geben b. ; **3.** [dre astenn.] P. *Kröten,* glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moulloù lies., grifoù lies., kraf str. ; *ein paar Kröten springen lassen,* diyalc'hañ un nebeud gwenneien, lakaat un nebeud gwenneien war an daol, mont d'e yalc'h, meudañ.
Krötenlaichschnur b. (-,-schnüre) : [loen.] chapeledad vioù an tousegi g.
krötig ag. : **1.** heñvel ouzh un touseg ; *krötige Gangart,* kerzhed krabosek g. ; **2.** [dre skeud.] P. fallakr, drouk, flemmus, hek, binimus ; **3.** [dre astenn.] dibleg, amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, beuz, eus Kerbennek, diaes ober outañ.
Krücke b. (-,-n) : **1.** branell b., flac'h b., bazh loaek b., bazh vouzellennek b., mal b. ; *an (auf) Krücken gehen,* bale diwar-bouez div vranell, bezañ branellek, kerzhet war (war-bouez) flac'hioù (gant bizhier loaek, gant maloù) / bale gant branelloù (gant bizhier bouzellennek) (Gregor), kerzhet war valoù, kerzhet kazeliet gant maloù, kerzhet war vranelloù ; *sich mit Krücken mühselig herumschleppen,* mont a-roeñv gant e flac'hioù, poaniañ da vont gant e flac'hioù ; *ein Paar Krücken,* ur flac'hioù g., ur re flac'hioù g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Krücke reichen,* reiñ un tamm mat a sikour d'u.b., ober avel d'u.b. ; **3.** [tekn.] pifon g. ; **4.** [charre-falc'h] dornell greiz b. ; **5.** [violoñs] broch g., ibil g. ; **6.** P. den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g. ; **7.** P. kozh tra g., kozhigell b. ; **8.** P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.
Krückstock g. (-s,-stöcke) : **1.** bazh beg-bran b. ; **2.** *das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? ha lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar ? emaout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !
Krug g. (-s, Krüge) : **1.** pod g., picher g., podez b., brok g., brikenn b., piched g., pint g., pintad g., podad g., picherad g., brokad g., brikennad b., podezad b., pichedad g., karafenn b., karafennad b. ; *ein Krug Wasser,* ur podad dour / ur brokad dour g. (Gregor) ; *ein Krug Bier,* ur brokad bier g. (Gregor), ur chopinad bier b./g. ; *ein Krug Branntwein,* ur bodezad gwin-ardant b. *halb zerbrochener Krug,* pod damdorr g., darbod g. ; **2.** [kr-l] *der Krug geht so lange zum Brunnen (zum Wasser) bis er bricht,* ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall, hepken betek ar wech diwezhañ ez a ar pod d'ar feunteun ; **3.** [dre astenn.] tavarn b., ostaleri b.
Krugwirt g. (-s,-e) : tavarnour g., ostiz g.
Krugwirtschaft b. (-,-en) : tavarn b., ostaleri b.
Krügelchen n. (-s,-) : podig g., picherig g., brokig g.
Kruke b. (-,-n) : podig g., picherig g., brokig g., jarl g. ; *eine Kruke Öl,* ur jarlad eoul g.
Krümchen n. (-s,-) : bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b. ; *Brotkrümchen auflesen,* dastum ar bruzun bara.
Krume b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g. ; **2.** [dre astenn.] *Brotkrume,* minvig g., minvigenn b., blodenn b. ; *zu wenig gebackene Krume,* bourr g. ; **3.** bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b.
Krümel g. (-s,-) : **1.** bruzun g./str., brien str., eskenn b. ; *Brotkrümel auflesen,* dastum ar bruzun bara ; **2.** [dre skeud.] marmouz g., kañfardig g. ; **3.** *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.
Krümelschippe b. (-,-n) : palikell da zastum ar bruzun b.
krümelig ag. : **1.** aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad ; **2.** bruzunek, kaouledek, pouloudek.
krümeln V.gw. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ.
V.k.e. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ, munudañ, puzuilhañ.
krümlig ag. : *sellit ouzh* **krümelig**.
krumm ag. : **1.** kromm, krommet, kamm, kammet, koaget, gwar, treflez, tort, a-dreuz, treuz, gwariek, gwelch, krogek, tro, soukek, chouket, baotet, baotek, war vaot, bolzek, bolzet, kruget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, daoubleget, daoudortet, gweet

; *lang und krumm,* hirgamm ; *er hat krumme Beine,* nezet eo e zivhar gantañ, war-gromm emañ e zivesker, ramp eo e zivhar, divesker rampik a zo dezhañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo, torkulet eo ; *er hat ein krummes Bein,* ur c'har dezhañ a zo kamm ; *eine krumme Linie,* ur grommenn b., ur gammellenn b., ul linenn dreflez b., ul linenn gamm b., ur regenn gromm b., ur regenn gamm b., ul linenn gromm b. ; *krumme Nase,* fri sparfell (kromm, kamm, ibiliet, krogek, peroked, erer) (Gregor) ; *krummer Rücken,* kein tort g., kein kromm g., kein baotet g., kein kruget g., kein chouket g. ; *einen krummen Rücken bekommen,* keinañ, dont e gein da vezañ kromm, bezañ kein an-unan o krommañ ; **2.** [dre skeud.] *krumme Finger haben,* bezañ tomm e zorn, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, kaout daouarn skragn, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ hir e ivinoù, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, bezañ laer evel an dour, bezan laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, pegañ el lec'h ma kaver, kammañ e vizied ; *krummes Ding,* P. lamm-touseg g. ; *krumme Dinger machen, krumme Wege gehen, auf krummen Pfaden wandern,* kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), itrikañ taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, bezañ diahelet, ober troidelloù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, bezañ un den daoubleg, bezañ ur minor-plouz ; *jemanden auf krummen Wegen ertappen,* tapout u.b. war an tomm (war ar fed, war an taol fed) (Gregor), tizhout war an tomm, pakañ u.b. e droug, kouezhañ war an tomm, tapout u.b. oc'h ober ar fall (an droug) ; **3.** *ein krummer Betrag,* ur sammad gant dekrannennoù g.

Adv. : **1.** a-gamm, a-dreuz, a-we ; *krumm schreiben,* skrivañ a-dreuz ; *krumm gewachsener Baum,* gwezenn dort, gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b. ; *der Baum wächst krumm,* lañsañ a ra ar wezenn ; *krumm biegen,* gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ ; **2.** [dre skeud.] *etwas krumm nehmen,* kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemanden krumm ansehen,* sellet a-dreuz (yud, a-gorn) ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober ur sell a bevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet garv ouzh u.b., delazhiñ selloù taeret war u.b. ; *sie hat heute keinen Finger krumm gemacht,* hiziv n'he deus ket graet ur c'hrogad, hiziv n'he deus graet glad, hiziv n'he deus graet taol ebet, honnezh n'he deus graet mann a-hed an deiz, hiziv n'he deus ket graet ur c'hraf, hiziv n'he deus ket graet an disterañ kraf.

krummbeinig ag. : nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker war-gromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm, torkulet ; *krummbeiniger Mensch,* gargamm g.

Krummdarm g. (-s,-därme) : [korf.] dibenn ar vouzellenn voan g., klunegenn b.

Krümme b. (-,-n) : **1.** krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., gwelch g. ; **2.** [dre astenn.] kildroenn b., kammdro b., kildro b., kammdroienn b., kilbleg g., pleg g., troiell b.

krümmen V.k.e. (hat gekrümmt) : **1.** gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ, krommaat, gwariañ, gwarañ, bodiñ, gwelchañ, baotañ ; **2.** *so schwer war der Sack auf seinem Rücken, dass er gekrümmt ging,* ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e torte, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e kerzhe en e zaougromm (ken e gerzhe war e dort, ken e kerzhe war e gromm), ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e oa krommet dindan ar bec'h ; **3.** *kein Härchen wurde ihm gekrümmt,* chom a reas e groc'hen dibistig gantañ, chom a reas diampech, ne voe graet an disterañ droug dezhañ, ne voe graet droug ebet dezhañ, droug ebet a c'hoarvezas gantañ ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird,* ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; **4.** *er krümmt keiner Fliege ein Haar,* gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm drougiezh ennañ, n'eus tamm malis ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo ; **5.** *er krümmt keinen Finger für ihn,* ne sav ket ar biz evit e sikour, ne ra ket an disterañ striv evit skoazellañ anezhañ, ne ra ket ur van ouzh e welet en anken, ne laka ket an disterañ striv da skoazellañ anezhañ.

V.em. : **sich krümmen** (hat sich (t-rt) gekrümmt) : **1.** mont a-we, en em weañ, gweañ, nezañ, korvigellañ, en em gorvigellañ, kammigellañ, tortañ, krommañ, krommaat, baotañ, daougrommañ, daoublegañ ; **2.** *sich vor Schmerzen krümmen,* bezañ gweet gant ar boan, en em weañ gant ar boan, gweañ gant ar boan, en em gordañ gant ar boan, bezañ daoudortet kement e c'houzañver, bezañ daoubleget e gorf gant ar poanioù, tortañ gant ar boan, hejañ gant ar boan, nezañ e gorf gant ar boan ; *der Wurm krümmt sich,* treiñ ha distreiñ (en em weañ hag en em ziweañ, en em voullañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ) a ra ar preñv ; **3.** *sich vor Lachen krümmen,* bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, ober ur c'hofad c'hoarzhin ; **4.** [kr-l] *früh krümmt sich, was ein Häkchen werden will,* ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - hanter gentañ ur vuhez fall a zegas poan d'an hanter all.

Krümmen n. (-s) : krommadur g., plegadur g., gwelchadur g., kammañ g., krommañ g., plegañ g.
Krummheit b. (-) : kromm g.
Krummholz n. (-es) : **1.** koad krabosek g., koad-tro g., koad gweet g., koad pavgamm g., koad nezet g. ; **2.** [tekn.] kammed [*liester* kammedoù, kammidi] b.
Krummhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] krommgorn g., hirvombard kromm b., oboell gromm b.
krummlachen V.em. : **sich krummlachen** (hat sich (t-rt) krummgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.
Krummlinie b. (-,-n) : **1.** krommenn b., krommellenn b., kammellenn b., linenn dreflez b. ; **2.** [mat.] krommenn b.
krummlinig ag. : [mat.] krommlineel.
Krummmesser n. (-s,-) : krommgontell b., kontell gromm b.
krummnasig ag. : ur fri sparfell dezhañ, kromm e fri, kamm e fri, ibiliet e fri, krogek e fri, ur fri peroked dezhañ, ur fri erer dezhañ, bourbonel e fri, begererheñvel e fri.
Krummsäbel g. (-s,-) : semterenn b., krommgleze g.
Krummschnabel g. (-s,-schnäbel) : beg krogek g., pigos krogek g., beg kromm g., pigos kromm g.
Krummstab g. (-s,-stäbe) : kammell b., gros b.
Krümmung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] pleg g., gwar g., krommadur g., plegadur g., krommder g. ; *Krümmung des Rückgrates,* direizhded al livenn-gein b., skolioz g., krommadur direizh ar mell-chadenn, droug al livenn-gein g. ; **2.** krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., bodadur g., gwareg b., krommenn b., plegenn b., krommell b., kildro b., kilbleg g., kildroad b., kamm g. ; *Krümmung nach innen,* argevegezh b., argev g. ; *Krümmung nach außen,* argeinegezh b. ; **3.** [hentoù] korn-tro g., pleg g., plegenn b., korn-pleg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kammbleg g., kilbleg g., kammigell b., troiell b., diswe g., kornblegenn b.
Krümmungsaberration b. (-,-en) : [mat.] gouskoevad krommder g.
Krümmungsradius g. (-,-radien) : [mat.] skin krommder g.
Krümmungskreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h krommder g.
Krupp g. (-s) : [mezeg.] kroup g., garloc'hennad difterek b., P. paz-moug g.
Kruppe b. (-,-n) : [kezeg] *Pferdekruppe,* talier g., krouzell b., talekon g., talpenn b., talbenn g., P. kulier g., lost ar marc'h g.
Krüppel g. (-s,-) : mac'hagned g., den nammet g., nammad g., nammed g., den aflijet g., den ampechet g., moñs g., sioc'han g., P. den biñset g. ; *jemanden zum Krüppel machen,* mac'hagnañ u.b., muturniañ u.b., nammañ u.b. ; *ein Krüppel,* P. ur moñs g., un den mac'hagn g., un den mac'hagnet g., un den siet g., un den muturniet g., un den nammet g., P. un den biñset g.
krüppelhaft ag. / **krüppelig** ag. : **1.** moñs, siet, aflijet, ampechet, mac'hagn, mac'hagnet, muturniet, nammet, forbu, P. biñset ; **2.** negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk ; **3.** [mezeg.] gant an droug-lec'h, drouglec'hek, lec'hiet, lec'hek.
Krüppelhaftigkeit b. (-) : **1.** namm g., mac'hagn g., ampech g. ; **2.** [mezeg.] drouglec'h g., droug-al-lec'h g., lec'h g.
krüppelig ag. / **krüpplig** ag. : *sellit ouzh* **krüppelhaft**.
krural ag. : [korf.] morzhedel.
kruselig ag. : [gwiad.] grognonek.
Krustade b. (-,-n) : [kegin.] kreunennad b., kretad g., kroustadenn b. ; *Hummerkrustade,* kreunennad ligistri b., krestad ligistri g., kroustadenn ligistri b.
Krustazee b. (-,-n) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustazeen,* kresteneged uhel lies. ; *untere Krustazeen,* kresteneged izel lies. ; *Eier tragende Krustazee,* kresteneg greunek g., kresteneg viaouek g.
Kruste b. (-,-n) : **1.** krestenenn b., koc'henn b. ; *Salzkruste,* koc'henn holen b., krestenenn holen b. ; **2.** [kegin.] kreun g., kreunenn b., kreienad g., kreien g. ; *eine Kruste bekommen,* kreieniñ ; *Käsekruste,* kreun ar c'heuz g., kreun keuz g. ; *Brotkruste,* kreun bara g., kreun ar bara g., kreunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; **3.** [mezeg.] trousk g., trouskenn b., trouskennad b., pok g.
Krustentier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustentiere,* kresteneged uhel lies. ; *untere Krustentiere,* kresteneged izel lies. ; *Eier tragendes Krustentier,* kresteneg greunek g., kresteneg viaouek g.
krustig ag. : **1.** kreunennek, krestenennek ; **2.** [kegin.] hag a strak dindan an dent, kras, krin, strakus ; *krustiges Brot,* bara hag a strak dindan an dent g. ; **3.** [mezeg.] trouskennek ; *krustig werden,* trouskennañ ; **4.** *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.
krux b. (-) : kudenn b., bec'h g., poan b., kroaz b.
Kruzifix n. (-es,-e) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b. ; *das Kruzifix ist meine Waffe !* ar c'hrusifi eo va c'hlav ! ar grusifi eo va c'hlav !
Kruzitürken estl. : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va

c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
kryophil ag. : skorngar.
Krypta b. (-, Krypten) : kev-iliz g.
Kryptogame b. (-,-n) : [louza.] kriptogam g.
kryptogamisch ag. : dispisfrouezhus, kriptogamek.
Kryptogramm n. (-s,-e) : rinegenn b., kemennad sifret g., skrid sifret g.
Krypton n. (-s) : [kimiezh] kripton g.
KSZE b. (-) : [*berradur evit* **Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa**] kuzuliadeg diwarbenn ar surentez hag ar c'henober en Europa b.
Kuba n. (-s) : Kuba b. ; *auf Kuba,* e Kuba.
Kubaner g. (-s,-) : Kuban g.
Kubanerin b. (-,-nen) : Kubanez b.
kubanisch ag. : kuban, ... Kuba, eus Kuba.
Kübel g. (-s,-) : **1.** barazh b., bailh g., kelorn g.; sailh b./g., bidon g., kibell b., kibellad b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Kübel gießen,* kibellañ, pelestrañ ; *ein Kübel Wasser,* ur varazhad dour b., ur c'helorniad dour g., ur sailhad dour b./g., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Milchkübel,* bidon laezh g. ; *Wasserkübel,* beol dour b., bailh dour g., sailh b./g., kelorn g., barazh b. ; **2.** [tekn.] benn g. ; **3.** [Bro-Suis] sailh b./g., kelorn g., bailh g., poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., bourrier g. ; **4.** [louza.] kest-bleunioù b. ; **5.** P. *es gießt wie mit Kübeln,* ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).
Kuben *liester evit* **Kubus**.
kubieren V.k.e. (hat kubiert) : [mat.] kas d'ar galloudad tri, trimac'hañ, sevel d'ar mac'h 3.
Kubikinhalt g. (-s,-e) : ec'honad g. ; *der Flächeninhalt und der Kubikinhalt sind Maße,* ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.
Kubikmaße lies. : muzulioù ec'honad lies., muzulioù egorad lies.
Kubikmeter g./n. (-s,-) : metr-diñs g. metrad-diñs g.
Kubikwürfel g. (-s,-) : kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g., diñs g., diñsenn b.
Kubikwurzel b. (-,-n) : [mat.] gwizienn gubek b., bon tri g., tribonad g.
kubisch ag. : **1.** diñsek ; **2.** [mat.] kubek.
Kubismus g. (-) : kubouriezh b.
Kubist g. (-en,-en) : kubour b.
Kubistin b. (-,-nen) : kubourez b.
kubistisch ag. : kubour.
Kubus g. (-, Kuben) : **1.** diñs g., diñsenn b., kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g. ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder,* un diñs a zo par muzul e gerioù ; **2.** [mat.] diñs un niver g., galloud tri g., trede galloudad g., diñsad un niver g., trimac'had un niver g.
Küche b. (-,-n) : **1.** kegin b. ; *dürftig ausgestattete Küche,* trantell b. ; *Haus mit einer gut versorgten Küche,* ti bouedek g. ; **2.** [dre astenn.] tinell b., kegin b., keginerezh g., meuzioù lies., boued g., keusteurenn b., kundu b. ; *bürgerliche Küche,* tinell vat b., tinell gaer b., chervad b., kegin vat b., kegin giz ar vourc'hizien b., kundu dreist b. ; *Muttis Küche vermissen,* keuziañ da gegin e vamm, keuziñ da gegin e vamm ; *französische Küche,* keginerezh diouzh giz Bro-C'hall g., keusteurenn giz Bro-C'hall b., kundu giz Bro-C'hall b. ; *kalte Küche,* meuzioù yen lies., boued yen g., keusteurenn yen b. ; **3.** *sich in Teufels Küche bringen,* mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, mont war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, sachañ tan war e gein ; *jemanden in Teufels Küche bringen,* kas u.b. e-barzh genoù al louarn, kas u.b. da graoña en ur vodenn fall, kas u.b. war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), bountañ u.b. en un toull fall, kas u.b. en ur gaoc'henn, lakaat u.b. war glaou ruz-tan, kas u.b. e-barzh al lagenn.
Kuchen g. (-s,-) : **1.** [kegin.] gwastell b., gwastellenn b., kouign b., kouignenn b., katev str., katevenn b. ; *Kuchen backen,* ober (fardañ) gwestell, pastezañ, terkañ gwastilli, aozañ gwastelloù ; *den Kuchen in den Ofen einschieben*, ifornañ ar wastell, iforniañ ar wastell, forniañ ar c'houign, enforniañ ar c'houign, lakaat ar wastell e-barzh ar forn ; *mein Kuchen ist nicht fest genug,* n'eus ket a zalc'h em gwastell ; *dein Kuchen ist gut gelungen,* deuet eo brav da wastell ganit, tapet mat ac'h eus da wastell, graet mat eo da wastell ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier,* pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; *selbst gemachter Kuchen, hausgemachter Kuchen,* gwastell meret gant daouarn an-unan b., gwastell fardet gant an-unan b., gwastell poazhañ b. [*enebet ouzh ar wastell prenañ*], gwastell graet er gêr b., gwastell diegezh b. ; *um Kuchen bitten, um Kuchen betteln,* kouignaoua ; *Kuchen jeder Größe und jeder Form,* kouignoù a bep seurt ment hag a bep seurt moull lies. ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn,* blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; **2.** *ja Kuchen !* blev ! ; **3.** kaouled str., kaledenn b., pouloud str. ; *ein Blutkuchen,* ur gaouledenn wad str., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b.
Küchenabfälle lies. : [kegin.] plusk str., dilerc'hioù kegin lies. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden,* bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare.
Kuchenbäcker g. (-s,-) : [kegin.] koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.
Kuchenbäckerei b. (-,-en) : [kegin.] koñfizerezh b., gwastellerezh b.
Kuchenbackform b. (-,-en) : moull-gwestell g.
Kuchenblech n. (-es,-e) : [kegin.] plakenn bastezerezh b.
Küchenbrett n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.
Küchenbulle g. (-n,-n) : [lu] paotr ar gaoter g., keginer g.

Küchenchef g. (-s,-s) : [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g.
Küchenchefin b. (-,-nen) : [kegin.] mestrez-keginerez b., penngeginerez b.
Küchendragoner g. (-s,-) : P. frañjolenn b., flegenn b., jolfa b., matourc'h b.
Küchenfee b. (-,-n) : gwall geginerez b.
Kuchenform b. (-,-nen) : [kegin.] moull-gwestell g.
Küchenfreund g. (-s,-e) : [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenn b.
Kuchengabel b. (-,-n) : [kegin.] fourchetez vihan b.
Küchengehilfe g. (-n,-n) : komis kegin g.
Küchengeräte lies. **/ Küchengeschirr** n. : [kegin.] listri kegin lies., armoù-kegin lies., prestoù-kegin lies., reizhoù-kegin lies., stalikerezh g.
Küchenhandtuch n. (-s,-tücher) : [kegin.] torch-listri g., tarner g., torchouer g.
Küchenherd g. (-s,-e) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.
Küchenjunge g. (-n,-n) : [kegin.] paotr-keginer g., eilkeginer g.
Küchenkräuter und Gewürze lies. : louzeier saouriñ str., louzeier sasun str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str., louzoù-c'hwezh-vat str.
Küchenlatein n. (-s) : **1.** latin palefarzh g., latin podoù g., lastez latin g., latin treflez g., latin togn g. ; **2.** jagouilhaj ar geginerien g., safar ar geginerien g., luc'haj ar geginerien g., brizhyezh ar geginerien b., gregach ar geginerien g.
Küchenmaschine b. (-,-n) : [kegin.] robot-kegin g.
Küchenmädchen n. (-s,-) **/ Küchenmagd** b. (-,-mägde) : [kegin.] plac'h-kegin g., eilkeginerez b.
Küchenmeister g. (-s,-) : **1.** [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g., frikoter g. ; **2.** [dre skeud.] *bei ihm ist Schmalhans Küchenmeister,* n'eo ket druz ar geusteurenn gantañ, treutik-eston e vez ar geusterenn gantañ, kegin dreut a vez en e di, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, treut e vez e vrifenn, koraiz a vez bemdez gantañ, ne vez ket rust an traoù da zebriñ en e di, treut eo ar peuriñ gantañ, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, hennezh n'en deus ket da zioueriñ, berr eo ar boued en e di, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, n'eo ket druz an traoù gantañ, bevañ treut e rank ober, ober a ra alies yun an nav steredenn, n'en devez nemet hanter voued da zebriñ, n'eo ket gwall vouedek e di.
Küchenmesser n. (-s,-) : [kegin.] kontell-gegin b. ; *langes Küchenmesser,* kontelasenn b.
Küchenofen g. (-s,-öfen) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.
Küchenpapier n. (-s) : [kegin.] paper-kegin g.
Küchenpersonal n. (-s) : [kegin.] koskor kegin g.
Küchenrolle b. (-,-n) : [kegin.] rollad paper-kegin g.
Küchensalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj munut g.
Küchenschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.
Küchenschelle b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.
Küchenschrank g. (-s,-schränke) : [kegin.] kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., beselier g., besier g., armeler g., kabared b.
Kuchenteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwastell g.
Küchentisch g. (-es,-e) : [kegin.] taol-gegin b.
Küchenwecker g. (-s,-) : [kegin.] munuter g.
Küchlein[1] n. (-s,-) : [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., plog g., plog-yar g.
Küchlein[2] n. (-s,-) : [kegin.] gwastellig b.
Kücken n. (-s,-) : sellit ouzh **Küken**.
kucken V.k.d., V.gw. (hat gekuckt) : [norzh Bro-Alamagn] sellet ; *sellit ivez ouzh* **gucken**.
Kückenauslauf g. (-s,-ausläufe) : [tekn., labour-douar] saverez poñsined b.
kuckuck estl. : koukoug ! koukou !
Kuckuck g. (-s,-e) : **1.** [loen.] koukoug b., koukou b. ; *der Kuckuck ruft aus dem Wald,* ar goukoug a gan er c'hoad, koukouat a ra ar goukoug er c'hoad ; *Mechelner Kuckuck,* yar vriket Mechelen b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh ! ; **2.** [tr-l] P. *hol dich der Kuckuck (scher dich zum Kuckuck) !* kerzh da foar an diaoul, kerzh da lusa, kerzh gant an diaoul, kae gant an tanfoeltr, kae da c'hwennat panez, kae da aveliñ da loeroù, kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kae gant ar grug, kerzh gant ar foeltr, d'an diaoul da'z lonkañ ! kerzh gant ar foeltr ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! ; **3.** *das weiß der Kuckuck,* piv oar, piv an diaoul er goar ! a belec'h e oufen-me ? ; **4.** *zum Kuckuck (nochmal) !* fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! fidamdoue ! kordenn ! korn-butun ! foeltr ! foutre ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! bastik ! tripledie ! tribledie ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! iche ! ; **5.** [dre skeud.] P. *die ganze Mühe ist zum Kuckuck,* en aner hon eus strivet, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, kac'het en deus ar marc'h ouzhomp, debret eo koan, e-barzh ar sac'h ! echu an neizh kegin !
Kuckucksblume b. (-,-n) : [louza.] beler-prad str.
Kuckucksei n. (-s,-er) : **1.** [loen.] vi koukoug g. ; **2.** prof n'eus ket da gaout fizianñs ennañ g., prof hag a zo da ziwall outañ g., prof hag a zo da zisfiziout dezhañ g.
Kuckuckslippfisch g. (-es,-e) : [loen.] kogez b. ; *männlicher Kuckuckslippfisch,* kogez c'hlas b. ; *weiblicher Kuckuckslippfisch,* kogez ruz b.
Kuckucksperber g. (-s,-) : [loen.] yar vriket Mechelen b.
Kuckucksrochen g. (-s,-e) : [loen.] rae-goukoug b.
Kuckucksruf g. (-s,-e) : [loen.] kan ar c'houkoug g.
Kuckucksspeichel g. (-s) **/ Kuckucksspucke** b. (-,-n) : [loen.] krañch-koukoug g., tuf-koukoug g., gwennig g.
Kuckucksuhr b. (-,-en) : horolaj koukoug g.

Kuddelmuddel g./n. (-) : P. toull-dispac'h g., moc'herezh, g., tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luziadeg b., luz g., reustladenn b., kreoñenn b., fuilh g., fuilhadeg b., direizhamant spontus g., dirollerezh spontus g., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., gwir veskailhez g., sapre bordel g., diluzioù lies., reuz g., stlabez g.

Kufe b. (-,-n) : **1.** barazh b., beol b., penton g., bailh g., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b. ; **2.** [sport] lavnenn botez-ruzikat b., lavnenn dreinell b., riklenn b. ; **3.** [nij.] botez pradañ b., riklenn pradañ b.

Kufenschutz g. (-es,-e) : [sport] golo botoù-ruzikat g., golo riklennoù g.

Küfer g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] toneller g., barazher g.

Küferin b. (-,-nen) : [su Bro-Alamagn] tonellerez b., barazherez b.

Küferei b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] **1.** [stal] tonellerezh b., barazherezh b. ; **2.** [micher] tonellerezh g., barazherezh g.

Küfergewerbe n. (-s) : [su Bro-Alamagn] tonellerezh g., barazherezh g.

Kufi-Schrift b. (-) : skritur koufek g.

Kugel b. (-,-n) : **1.** boul b., boulenn b., boulienn b., boulig b., kanetenn [*liester* kanetennoù, kanetinier] b., got b., deñv g., kotenn b. [*liester* kotoù], boul-biti b., pellenn b. ; *eine eiserne Kugel,* ur voul houarn b. ; *die Erde ist eine Kugel,* an Douar a zo ur voul anezhañ, ur voul a zo eus an Douar ; *Glaskugel,* boul wer b. ; *etwas mit Kugeln versehen,* boulañ udb, boulaouañ udb ; *mit Kugeln versehen sein,* bezañ boulaouek ; *die Kugel so werfen, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt,* pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho ; *die Kugel rollen,* c'hoari a-ruilh, ober ur ruilhadenn ; *mit der Kugel flach schießen,* tennañ a-ruilh ; *eine Kugel wegschießen,* distekiñ ur voul ; *du hast deine Kugel zu kurz geworfen,* berr eo da voul, manet out, da voul a zo manet ; *Zielkugel,* mestr g., mestr bihan g. ; *schieß die Zielkugel weg !* ro ur vazhad d'ar mestr ! ; **2.** [dre skeud.] *die Kugel kommt ins Rollen,* war lusk emañ an traoù, fiñv a zo gant an traoù, emañ rod an darvoudoù o treiñ buanoc'h-buanañ ; **3.** [dre astenn.] boled g./b., bili plom str., polos str., gwenan plom str., prunenn b., bolod g. ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *sich eine Kugel durch den Kopf jagen (durch den Kopf schießen),* plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *er hörte, wie die Kugeln an seinen Ohren vorbeipfiffen,* klevet a rae ar boledoù (ar polos, ar bili plom, ar prun, ar prunennoù) o froumal a-rez e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sutal (o c'hwitellat, o voudal, o fuc'hañ) e-kichen e zivskouarn ; *eine Kugel mit einem Messer herausziehen,* kontellañ ur boled ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken),* ar voled a sankas e gouzoug ar c'harv, ar boled a doullas gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da lojañ e gouzoug ar c'harv ; **4.** *eine ruhige Kugel schieben,* ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; **5.** [sport] pouez g.

Kugelabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelbahn b. (-,-en) : [fizik] treug g., treizhent g., bannhent g., hent-bann g.

Kugelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù].

Kugelbecher g. (-s,-) : bikblok g.

Kugelblitz g. (-es,-e) : boul gurun b.

Kügelchen n. (-s,-) : boulig b. ; *mit Brotkügelchen schmeißen,* strinkañ bouloùigoù bara.

Kugeldicke b. (-) **/ Kugeldurchmesser** g. (-s,-) : gobari g.

Kugelfang g. (-s,-fänge) : harz-boledoù g., harz-tennoù g.

Kugelfangspiel n. (-s,-e) : bikblok g.

kugelfest ag. : harz-boledoù, harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù.

Kugelfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread pellenn g.

kugelförmig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek, e doare ur voul, e doare bouloù, a-zoare gant ur voul, a-zoare gant bouloù, a-seurt gant ur voul, a-seurt gant bouloù.

Kugelförmigkeit b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelgelenk n. (-s,-e) : **1.** [korf.] kenvell boulek g. ; **2.** [tekn.] kenvell war goubl g., joentr war goubl g., junt kenvellet g.

Kugelgestalt b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelhagel g. (-s,-) : grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh lies., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h lies.

Kugelhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] klaped pellennek g.

kügelig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek.

Kugelkopf g. (-s,-köpfe) : [bizskriverez] boul b., boul arouezennoù-moull b., penn skrivañ g.

Kugelkopfschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez dre voul b.

Kugellager n. (-s,-) : [tekn.] kib-vouloùigoù b., klud bouligoù g., klud-ruilh g., kador b.

kugeln V.gw. (ist gekugelt) : ruilhal ; *die Kinder kugelten den Abhang hinunter,* diruilhañ a rae ar vugale gant an naou, mont a rae ar vugale a-ruilh (a-rodell, a-ruilhoù) da draoñ an naou, torimellat a rae ar vugale evit diskenn gant an naou, en em ruilhañ a rae ar vugale gant an naou (Gregor) ; *er stürzte und kugelte mir vor die Füße,* kouezhañ a reas a-ruilh dirak va zreid.

V.k.e. (hat gekugelt) : ruilhal, kas, kas a-ruilhoù, kas a-ziwar-ruilh.

V.em. : **sich kugeln** (hat sich (t-rt) gekugelt) : **1.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat ; *die Kinder*

kugelten sich im Schnee, rudellat (en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat) a rae ar vugale en erc'h ; **2.** [dre skeud.] P. *sich vor Lachen kugeln,* bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent (kement e c'hoarzher), c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

Kugeln n. (-s) : [istor] mouezhiadeg gant bouloù b.

Kugelregen g. (-s,-) : grizilhad boledoù g., grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh lies., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h lies.

kugelrund ag. : ront evel ur voul ; *diese Katze ist kugelrund,* lart-toaz (lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur porc'hell, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh) eo ar c'hazh-mañ.

Kugelschieber g. (-s,-) : **1.** bouloù-jediñ lies. ; **2.** [tekn.] klaped pellennek g.

Kugelschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelschreiber g. (-s,-) : boulbluenn b., stilo g.

Kugelsegment n. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

kugelsicher ag. : harz-boledoù, harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù ; *kugelsichere Weste,* jiletenn harz-boledoù b., jiletenn enep tennoù b.

Kugelstoßen n. (-s) : [sport] bannañ pouez g.

Kugelstoßer g. (-s,-) : [sport] banner pouez g.

Kugelstoßerin b. (-,-nen) : [sport] bannerez pouez b.

Kugelstrahlen n. (-s) / **Kugelstrahlverfestigen** n. (-s) : [tekn.] drajezadur g., bombezerezh gant greun-metal g.

Kugelwurfspiel n. (-s,-e) : lonk-bouloù g.

Kugelzone b. (-,-n) : [mat.] gwalenn bellennek b.

Kuguar g. (-s,-e) : [loen.] puma g., kougouar g.

Kuh b. (-, Kühe) : **1.** [loen.] buoc'h b. [*liester* buoc'hed, bioù, saout], loen-saout g., penn-saout g. ; *ein paar Kühe, einige Kühe,* buoc'henned lies. ; *eine Kuh melken,* goro ur vuoc'h ; *die Kuh verlangt laut, gemolken zu werden,* blejal a ra ar vuoc'h war he laezh ; *das Muhen einer Kuh,* P. korn-boud ur vuoc'h g. ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch,* ar vuoc'h-se a daol ur maread a dregont litrad laezh d'he devezh, ar vuoc'h-se a ro tregont litrad laezh d'he devezh ; *seine Kühe geben nicht viel Milch,* n'en deus ket kalz a laezh eus e saout, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e saout, e saout ne roont ket kalz a laezh, e saout n'int ket mat da laezh ; *leistungsstarke Milchkühe,* saout mat da laezh lies. ; *diese Kühe bringen eine besonders hohe Milchleistung,* ar saout-se a zo mat da laezh ; *die Kuh hat ihre höchste Milchleistung erreicht,* e barr he laezh emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h en he barr laezh ; *junge Kuh,* buoc'hig b. ; *trächtige Kuh,* buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig,* ul leue a zo er vuoc'h, leue a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig,* ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *hochträchtige Kuh,* devezenn b., buoc'h devez b. ; *schwarze Kuh,* duenn b., buoc'h du en he liv b. ; *rotfellige Kuh,* ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b. ; *hellbraun gefleckte Kuh,* buoc'h brizh melen b ; *rot-weiß gescheckte Kuh,* buoc'h pechar b. ; *buntscheckige Kuh,* brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *Kuh, die ein Jahr lang nicht gekalbt hat,* glizenn b. ; *unfruchtbare Kuh,* hañveskenn b., buoc'h aet da darv b., buoc'h yourc'h b., buoc'h c'haonac'h b. ; *hornlose Kuh,* buoc'h Spagn b., buoc'h diskorn b. ; *milchlose Kuh, trocken stehende Kuh,* heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *diese Kuh ist dabei, trocken zu werden,* dilaezhañ a ra ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen,* dilaezhañ ur vuoc'h ; *Kuh mit Kalb,* mamm-vuoc'h b. ; *die Kühe auf die Weide treiben,* kas ar saout da beuriñ (da vaez), kas ar saout da c'heota, kas ar saout da c'heotegañ, kas ar saout er-maez, mont da barkañ ar saout, mont da beuriñ ar saout, peuriñ ar saout ; *Kühe vor sich (t-d-b) hertreiben,* redek ar saout ; *die Kühe weiden das Gras ab,* ober a ra ar saout ur peur d'ar geot ; *Kühe von einem Weidefeld abtreiben,* disaoutañ ur park ; *die Kühe von der Weide holen,* kerc'hat ar saout d'ar park, kerc'hat ar saout eus ar park, mont da gerc'hat ar saout ; *die Kühe in den Stall bringen,* lakaat ar saout en o c'hraou ; *sich Kühe anschaffen,* saouta, en em saouta ; *Kühe tragen Hörner,* ar saout a zo kerniel war o fenn ; *zwei Kühe meines Bruders,* div vuoc'h da'm breur lies. ; *die Kuh ist brünstig,* hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik eo ar vuoc'h, hemolc'h eo ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus,* ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a daol he gwisk ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt,* ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *seine Kühe sind ihm weggelaufen,* aet eo e saout digantañ ; *eine Kuh in Trab setzen,* postañ ur vuoc'h ; *den Kindern, die dabei erwischt wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“,* lakaet e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; **2.** [dre skeud.] *wie die Kuh vorm neuen Tor da stehen,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha

brammoù saout, chom sebezet-mik (genaouek, war e gement all, da c'henaouegiñ, e c'henoù digor war c'hwec'h eur, e c'henoù war nav eur, e c'henoù digor war nav eur hanter, e c'henoù war greisteiz hanter, balc'h e c'henoù, da vamañ evel ur genaoueg), kouezhañ war e gement all, chom bamet, chom en estlamm, ober estlammoù, mont e genoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *er will die Kuh schlachten, aber weiterhin Milch haben,* hennezh en deus c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn) ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt ?* ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ? ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h ; **3.** *blöde Kuh,* tamm hej-he-revr g., tamm gwe-he-revr g., tamm hejerez-he-zoull g., buoc'h vras b. ; **4.** *blinde Kuh (Blindekuh) spielen,* c'hoari mouchig-dall (Gregor) ; *beim Blinde-Kuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden,* mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Kuhblume b. (-,-n) : [louza.] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h g., P. saladenn pistoutou b.

Kuhdorf n. (-s) : [dre skeud.] difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kuhdung g. (-s) : beuzel g., beuzelenn b., kaoc'h-saout g.

Kuheuter n. (-s,-) : tezh g., tevez g.

Kuhfladen g. (-s,-) : beuzel g., beuzelenn b., P. kaoc'h-saout g., krampouezhenn b. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen,* glaoued str., torpez str., keuneud-berr g. ; *Kuhfladen sammeln,* glaoueta ; *Sammler von Kuhfladen,* glaouetaer g. ; *trockene Kuhfladen,* tammoù beuzel sec'h lies., fagod kaoc'h saout str. ; *Kuhfladen ausscheiden,* beuzelat.

Kuhfuß g. (-es,-füße) : [tekn.] tenn-tachoù g., troad-heizez g.

Kuhglocke b. (-,-n) : ouroul g., ourouler g., kloc'hig g.

Kuhhandel g. (-s) : **1.** trafikerezh-saout g. ; **2.** P. [dre skeud.] marc'hatadenn b., marc'hataerezh g.

Kuhhändler g. (-s,-) : marc'hadour saout g., raer-saout g., trafiker saout g.

Kuhhaut b. (-,-häute) : **1.** bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g. ; **2.** [dre skeud.] P. *das geht auf keine Kuhhaut,* pebezh divergontiz ! n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! P. hennezh a zo ront dezhañ ! ar re-se a zo hardizh evel chas ! ne vank ket avel dezho ! biskoazh kement all ! aze emañ ar boch !

Kuhherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g., bagad saout g., rumm saout g., bandennad saout b. ; *Kuhherde auf der Weide,* parkad saout g.

Kuhhirt g. (-en,-en) : mêsaer g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mous g., mous-saout g.

Kuhhirtenhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhirtenhund,* ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhhirtin b. (-,-nen) : mêsaerez b., maesaerez b., plac'h-saout b., bugulez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.

Kuhhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhund,* ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhjunge g. (-n,-n) : mêsaer g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., mous g., mous-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g.

Kuhkäse g. (-s,-sorten) : keuz buoc'h g., keuz laezh buoc'h g.

Kuhkolostrum n. (-s) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh-uz g., laezh kevleue g.

kühl ag. : **1.** fresk, distan, didan, sin, gouyen, tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl, yenik ; *kühler Abend,* abardaez fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Wind,* avel fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Ort,* freskadurezh b. ; *es ist kühler geworden,* freskaet eo an amzer, freskoc'h eo an amzer, gouyenaet eo an amzer, distanet eo ; *gegen Abend wird es kühler,* d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer, d'enderv-noz e freska an amzer, glazañ a ra d'enderv-noz, d'enderv-noz e c'hlaz an amzer ; *kühles Wetter,* amzer yenik b., amzer vev b. ; *es war kühl,* yen a-walc'h e oa anezhi ; *kühle Witterung,* freskadurezh b., freskijenn b., sinadurezh b. ; *angenehm kühl,* distan un dudi, klouar ; *im Sommer ist es angenehm kühl in diesem Zimmer,* ur gambr fresk en hañv an hini eo ; *etwas kühl halten,* delc'her udb er c'hlouar, delc'her udb en distan ; *etwas kühl stellen,* lakaat udb er c'hlouar, lakaat udb en distan, lakaat udb da freskaat ; **2.** [dre skeud.] yen, teuc'h, reut, lent, klouar, dihegarat, diseblant, dic'houst, treut ; *kühle Begrüßung, kühler Empfang,* degemer yen (teuc'h, reut, lent, klouar, treut) g., gwall zegemer g. ; *warum bist du so betont kühl zu mir ?* perak out ken yen ouzhin ? ; *in kühlem Verhältnis zu jemandem stehen,* bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an darempredoù etre an-unan hag unan all ; **3.** difrom, diflach ; *er ist ein kühler Rechner,* ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an Itrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; **4.** *aus einem kühlen Grunde,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat.

Adv. : *jemanden kühl aufnehmen, jemanden kühl empfangen,* ober un degemer lent d'u.b. / degemer lent u.b. (Gregor), ober un degemer yen (teuc'h, klouar, dic'houst, treut) d'u.b., degemer yen (reut) u.b., degemer u.b. gant yenien, droukdegemer u.b., ober un degemer fall d'u.b., degemer u.b. evel ur c'hi en un iliz, gwall zegemer u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *er hat mich kühl empfangen,* yen e oa bet an degemer graet din

gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, kavet em boa fas koad, fae a oa dezhañ kaozeal ganin ; *er hat mich ziemlich kühl empfangen,* va degemeret en doa hep jourdoul ; *Wein kühl lagern,* lakaat gwin er fresk.
Kühlanlage b. (-,-n) : [tekn.] yenerez b.
Kühlapparat g. (-s,-e) : [tekn.] yenaer g.
Kühlbox b. (-,-en) : sklaserez b., boest geitwrez b.
Kuhle b. (-,-n) : kleuzenn b.
Kühle b. (-) : **1.** freskted b., freskter g., freskoni b., freskadur g., freskadurezh b., freskijenn b., sinadurezh b., distan g., douster g., flourder g., flourded b., gouyended b., gouyender g., klouarded b., klouarijenn b. ; *Abendkühle,* freskadurezh an abardaez b., freskijenn an abardaez b., distan an abardaez g. ; *Kühle suchen,* klask freskadurezh ; **2.** [dre skeud.] dihegarated b., yender g., yenijenn b., yenien b.
Kuhleder n. (-s) : bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g.
Kühleimer g. (-s,-) : sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.
kühlen V.k.e. (hat gekühlt) : **1.** yenaat, distanañ, freskaat, lakaat da freskaat, gouyenaat, yenañ, lakaat er c'hlouar, lakaat en distan ; *Bier kühlen,* lakaat bier en distan, lakaat bier da freskaat, lakaat bier er fresk ; *Sekt kühlen,* lakaat gwin-spoum er skorn ; **2.** [dre skeud.] *seinen Durst kühlen,* terriñ (distanañ) e sec'hed ; **3.** *seinen Mut an jemandem kühlen,* diskargañ e imor (e gounnar, taolioù imor fall) war u.b., terriñ e gounnar war u.b., terriñ e imor war-goust u.b. ; **4.** *seine Rache kühlen,* en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ.
kühlend ag. : **1.** distanus, yenaus, freskaus, distan ; **2.** [amzer, avel] sin ; **3.** [mezeg] *kühlender Umschlag,* lienenn yen b., lienenn-c'houli distanus b. (Gregor), telt yen g.
Kühler g. (-s,-) : **1.** [tekn.] yenaer g. ; **2.** [kirri-tan] distaner g., yenerez b. ; **3.** sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.
Kühlerfigur b. (-,-en) : [kirri-tan] delwennig stouv an distaner b.
Kühlergrill g. (-s,-s) : [kirri-tan] kael an distaner b.
Kühlerhaube b. (-,-n) : [kirri-tan] golo ar c'heflusker g.
Kühlhaus n. (-es,-häuser) : skorndi g., sanailh souryen b.
Kühlkette b. (-,-n) : ristenn ar yen b.
Kühlkreislauf g. (-s,-kreisläufe) : [nukl.] amredad distanañ g.
Kühlluft b. (-,-lüfte) : [nij.] aer distanañ b./g.
Kühlmittel n. (-s,-) : **1.** heverenn yenañ b., liñvenn yenañ b. ; **2.** [mezeg.] produ distanañ g.
Kühlraum g. (-s,-räume) : kambr yen b.
Kühlrippe b. (-,-n) : [tekn.] lavnenn distanañ b., bann distanañ g.
Kühlrohr n. (-s,-e) / **Kühlschlange** b. (-,-n) : [tekn.] troellenneg yenañ b., troellenneg distanañ b.
Kühlschrank g. (-s,-schränke) : yenerez b., armel-yen b. ; *Tiefkühlschrank,* skornerez b.
Kühltasche b. (-,-n) : sklaserez b., sac'h keitwrez g.
Kühltruhe b. (-,-n) : skornerez arc'h b., skornerez koufr b.
Kühlturm g. (-s,-türme) : [nukl.] tour aerdistanañ g., tour aeryenañ g.
Kühlung b. (-,-en) : distan g., freskadur g., yenadur g., yenaat g., yenañ g., yenadurezh b., yenerezh g. ; *Kühlung suchen,* klask freskadurezh.
Kühlwagen g. (-s,-) : skorngarr g., sammgarr skornañ g.
Kühlwasser g. (-s) : dour distanañ g., dour yenaat g., heverenn yenañ b., liñvenn distanañ b., dourenn distanañ b.
Kühlwerk n. (-s,-e) : labouradeg souryen b.
Kuhmagd b. (-,-mägde) : mêsaerez b., maesaerez b., plac'h-saout b., bugulez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.
Kuhmilch b. (-) : laezh saout g.
Kuhmist g. (-es) : teil saout g., natur saout b.
kühn ag. : hardizh, dispont, baot, kalonek, kadarn, dichek, her, balc'h, dizaon, dizaonik, dispouron, disaouzan, diabaf, divorfil, leun a intrudu, leun a isprid, luskus, divrall, glev, taer, diouzh an druilh, her ; *kühner werden,* hardishaat, hardizhiñ, taeraat ; *eine kühne Tat,* ur gur b., un taol ouesk (kaer, heverk), un taol-kur g. ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her ; *kühner Geist,* den gouest (dispont, disaouzan), spered divorfil a zen g., spered diabaf a zen g., spered leun a ijin, paotr a foeltr forzh g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g. ; *es schweben ihm kühne Pläne vor,* huñvreal a ra ober kalz a draoù dispar, leun eo e spered gant ar c'hoant d'ober traoù dreist ; *kühne Behauptung,* diogeladur her (hardizh) g. ; *kühnes Unterfangen,* embregerezh her g., dezev hardizh g., mennad her g. ; [istor] *Karl der Kühne,* Charlez an Her g., Charlez Valois-Bourgogn g.
Kühnheit b. (-) : herder g., herded b., heroñsi b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., divrallder g., divrallded b., taerded b., taerder g. ; *die Kühnheit aufbringen, etwas zu tun,* kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit ober udb.
Kuhpocken lies. : [loen., mezeg.] brec'h-saout b.
Kuhreigen g. (-s,-) / **Kuhreihen** g. (-s,-) : kanaouenn paotred-saout b., lioba g.
Kuh-Röhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog bugul g.
Kuhschelle b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.
Kuhstall g. (-s,-ställe) : kraou-saout g. [*liester* krevier-saout], staol b., ti-saout g. ; *der Kuhstall steht offen,* digor eo war ar saout.
Kuipergürtel g. (-s) : [stered.] gourizad Kuiper g.
Kujon g. (-s,-e) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., lampon g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lankon g., lakepod g.
kujonieren V.k.e. (hat kujoniert) : P. *jemanden kujonieren,* gwallgas u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b.,

imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., gwegañ u.b., noualantiñ u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., atahinañ u.b., tarabazhiñ u.b., taskagnat u.b., harellat u.b.

k.u.k. ag. : [istor : *berradur evit* **kaiserlich und königlich**] *die k.u.k.-Armee (die Kaiserlich-Königliche Armee)*, lu Aostria-Hungaria g.

Küken n. (-s,-) : **1.** [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., pichon g., plog g., plog-yar g. ; *die Küken des Haushuhnes tragen bei der Geburt ein gelbes Flaumfederkleid,* ar poñsined, pa zigloront, zo holl wisket gant marbluñv melen ; **2.** [dre skeud., plac'h] polez b., klujar b. ; **3.** lostig-an-ti g., gwidorig g., gwidoroc'h g./b., gwidoroc'hig g./b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., kalonadig b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g., mevel bihan g. ; **4.** neveziad g., neveziadez b., glazard g., glazardez b.

Kükenauslauf g. (-s,-ausläufe) : *sellit ouzh* **Kückenauslauf**.

Ku-Klux-Klan g. (- *pe* -s) : Ku Klux Klan g.

Kukulle b. (–,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kukumerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.

Kukuruz g. (- *pe* -es) : [Bro-Aostria] maiz str.

Kulak g. (-en,-en) : koulak g.

Kulan g. (-s,-e) : [loen.] azen bras Azia g., damazen g. [*liester* damazened / damezen], azen gouez Azia g.

kulant ag. : aes ober gantañ, soubl, servijus, hegarat ; *kulante Bedingungen,* aezamantoù evit paeañ lies.

Kulanz b. (-) : servijusted b., hegarated b., arbennegerezh g.

Kuli g. (-s,-s) : **1.** kouli g., simiad g. ; **2.** [*berradur evit* **Kugelschreiber**] boulbluenn b.

kulinarisch ag. : ... kegin, ... ar gegin, ... keginerezh, ... keginañ ; *kulinarisches Erzeugnis,* aozadenn geginerezh b.

Kulisse b. (-,-n) : **1.** [ent strizh] kostezioù lies., stirelloù lies., leurenn a-dreñv b., adleurenn b., amleur b. ; *hinter der Kulisse,* er c'hostezioù, el leurenn a-dreñv, en amleur ; **2.** [dre skeud.] *hinter der Kulisse,* er c'hostezioù, dre zindan, dre guzh, dre laer, e kuzh d'an holl, e kuzul(ig), en diwel, e skoach, en dic'houzout d'an holl, en amc'houloù, e koach ; *einen Blick hinter die Kulissen werfen,* mont da ranellat, sevel (gorren) e fri, mont da c'hoari e fri furch, mont da sankañ e fri en tu kuzh an traoù.

Kulle b. (–,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kulleraugen lies. : daoulagad dispourbellek lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies.

kullern V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **sein** : ist gekullert] ruilhal evel ur bellenn ; **2.** [bouzelloù] [*verb-skoazell* **haben** : hat gekullert] kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.

Kulmination b. (-,-en) : pennlein g., uhelboent g.

Kulminationspunkt g. (-s,-e) : **1.** [stered.] neinboent g., bannwel g., douarbellvan g., pellvan g., uhelboent g., P. mog b. ; **2.** [dre skeud.] gwir wellañ g., barr g., kreiz g., bog b., mog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., kribenn ; **3.** pennlein g., poent uhelañ g., poent lein g., beg uhelañ g.

kulminieren V.gw. (hat kulminiert) : **1.** [stered.] pennleinañ, bezañ en e uhelañ ; **2.** [dre skeud.] tizhout ar barr uhelañ, bezañ en e uhelañ, bezañ en e varr (e kreiz e vrud, en e wellañ, en e vog, en e washañ), bogiñ.

Kult g. (-s,-e) : **1.** [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul g. ; **2.** [polit.] kehel g. ; *Personenkult,* azeulerezh den g., azeuladur ar bersonelezh g.

Kultbild n. (-s,-er) : [relij.] imaj sakr g., ikonenn b.

Kulthandlung b. (-,-en) : [relij.] lid g.

kultisch ag. : [relij.] ... lid, lidel, lidek, … azeuliñ.

Kultivator g. (-s,-en) : [labour-douar] arar dre dan b. [*liester* erer dre dan, ararioù dre dan], luskarar g. [*liester* luskerer].

kultivierbar ag. : [labour-douar] ... gounit, ... labour, gounidus, gounezadus, atil.

kultivieren V.k.e. (hat kultiviert) : **1.** [labour-douar] *Land kultivieren,* labourat an douar, gounit parkoù, gounit an douar ; **2.** [dre skeud.] pleustriñ war ; *eine Sprache kultivieren,* pleustriñ war ur yezh.

kultiviert ag. : **1.** sevenet, desket, desket-bras, desket-kaer, desket war gant ha kant tra, lennek, stuziet ; *ein kultivierter Mensch,* un den sevenet (desket, desket-kaer, desket-bras) g., un den deskadurezh gantañ g. ; **2.** soutil, blizidik, a-zoare, a-feson, seven.

Kultivierung b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh b., gounezadur g., gounit-douar g., gounit g., labour g., magerezh g.

Kultstätte b. (-,-n) : [relij.] santual g., neved g., nevedenn b., lec'h sakr g.

Kultur b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] gounidegezh b., gounezadur g., labour g., magerezh g. ; *Kultur von Reben,* labour ar gwini g., gounidegezh ar gwini b. ; *Kultur von Bazillen,* tiñverezh mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g., tiñvañ mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g. ; **2.** [dre skeud.] sevenadur g., diorroadur g., kultur g., sevenadurezh b., stuzegezh b. ; *abendländische Kultur,* sevenadurezh ar C'huzh-Heol b. ; *die griechische Kultur der Antike,* sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; *keltische Kultur,* sevenadur keltek (keltiek) g. ; *ein Mensch ohne Kultur,* un den diseven g., un den hep stuziadur g., ur pagan g., ur palod g., ur beotian g. ; *der Kampf der Kulturen,* kenstok ar sevenadurioù g. ; **3.** stuziadur g., sevenadur g. ; *Arbeiterkultur,* stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g. ; *bürgerliche Kultur,* stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hiz g.

Kulturabkommen n. (-s,-) : [polit.] feur-emglev war ar sevenadur g.

Kulturarbeit b. (-,-en) : oberoù sevenaat lies., oberoù stuziañ lies.

Kulturalismus g. (-) : **1.** stuzegouriezh b. ; **2.** [preder.] sevenadurelouriezh b., stuzegelouriezh b.

Kulturattaché g. (-s,-s) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.

Kulturaustausch g. (-es,-e) : eskemmoù sevenadurel lies.

Kulturbanause g. (-n,-n) : beotian g., penn pout g., pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., penn-bazh g., lopez g., palod g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g.
Kulturbanausin b. (-,-nen) : beotianez b., penn pout a blac'h g., paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegez b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b.
Kulturbesitz g. (-es) : glad sevenadurel g. ; *deutscher Kulturbesitz,* glad sevenadurel Bro-Alamagn g.
Kulturbeutel g. (-s,-) : trousenn-emwalc'hiñ b., troñsenn-emwalc'hiñ b., staligenn emwalc'hiñ b.
Kulturbild n. (-s,-er) : taolenn ar vuhez sevenadurel b.
Kulturboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., douar-mag g., douar aradus g.
Kulturbringer g. (-s,-) : sevenaer g.
Kulturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g., monumant rummet g., savadur rummet g.
kulturell ag. : sevenadurel, kulturel, stuziadel, desavadurel.
Kulturerbe n.(-s) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hervadoù sevenadurel lies. ; *unser Kulturerbe müssen wir schützen,* hor glad sevenadurel a zleomp da virout.
kulturfähig ag. : **1.** sevenadus ; **2.** [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.
Kulturfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.
kulturfördernd ag. : sevenaus, lañsus evit ar sevenadur, gounidus evit ar sevenadur.
Kulturgeschichte b. (-) : istor ar sevenadurezh g.
kulturgeschichtlich ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.
Kulturgut n. (-s,-güter) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hervadoù sevenadurel lies.
kulturhistorisch ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.
Kulturhoheit b. (-) : riegezh war tachenn ar sevenadur b., aotrouniezh war tachenn ar sevenadur b.
Kulturkampf g. (-s,-kämpfe) : **1.** stourm evit ar sevenadur g., stourm sevenadurel g. ; **2.** [istor, mare Bismarck] stourm a-enep levezon an Iliz Katolik war ar Reich alaman g., Kulturkampf g.
Kulturkreis g. (-es,-e) : metoù sevenadurel g.
Kulturlandschaft b. (-,-en) : [labour-douar] korn-bro labour-douar g.
Kulturleben n. (-s) : buhez sevenadurel b.
kulturlos ag. : diseven, gouez, pagan, beotian.
Kulturminister g. (-s,-) : maodiern ar sevenadur g., ministr ar sevenadur g.
Kulturpflanze b. (-,-n) : plant gounezet str.
Kulturpolitik b. (-) : politikerezh sevenadurel g., politikerezh war tachenn ar sevenadur g.
kulturpolitisch ag. : a-fet politikerezh sevenadurel, a-zalc'h ouzh ar politikerezh war tachenn ar sevenadur.
Kulturreferent g. (-en,-en) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.
Kulturschaffende(r) ag.k. g./b. : oberer sevenadurel g., obererez sevenadurel b. ; *die Kulturschaffenden,* an obererien sevenadurel lies.
Kulturschale b. (-,-n) : [bev.] boest Petri b., koupenn diñvañ b., tiñvadenn b.
Kulturschande b. (-) : mezh evit ur vro stuziet b., dizenor evit ur vro sevenaet g.
Kulturschock g. (-s,-s) : stroñs war tachenn ar sevenadur g., stroñsadenn war tachenn ar sevenadur b., stroñsadenn sevenadurel b.
Kulturträger g. (-s,-) : parenn sevenadurel g., gwereder sevenadurel g., sevenaer g., kehent ar sevenadur g.
Kulturverein g. (-s,-e) : kevredigezh sevenadurel b.
Kulturvolk n. (-s,-völker) : pobl sevenaet b.
Kultus g. (-,Kulte) : [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul g.
Kultusfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz liderezh b., frankiz azeuliñ b., frankiz kravezel b.
Kultusgemeinde b. (-,-n) : [relij.] parrez b., kumuniezh kredenn b.
Kultusminister g. (-s,-) : maodiern an deskadurezh hag an aferioù relijiel g., ministr an deskadurezh hag an aferioù relijiel g.
Kultusministerin b. (-,-nen) : maodiernez an deskadurezh hag an aferioù relijiel b., ministrez an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.
Kultusministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel g. ; **2.** [sez] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.
Kumarin n. (-s) : [kimiezh] koumarin b.
Kümmel g. (-s) : **1.** [louza.] koumin g., pastounadez-melen str., karotez-naer str., panez sukret str. ; *süßer Kümmel,* aniz dous g. ; *weißer Kümmel, römischer Kümmel, welscher Kümmel,* koumin g. ; **2.** [dre astenn., odivi] kummel g., kümmel g., odivi pastounadez-melen g.
Kummer g. (-s) : rec'h g., chagrin g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., diaez spered g., poan-spered b., bles g., gloaz b., kalonad b., tarzh-kalon g., torr-spered g., glac'har g., bihanez b., enkrez g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., trevell g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., ambloari g., deur g., gwalañjer g., malañjer g., huanad g., margalon b., ranngalon b., nec'hañs b., pened g., anoaz g., torr-spered g., difframm g., pik g. ; *tiefer Kummer,* glac'har don g., ranngalon b. ; *Kummer haben,* bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e

spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, margaloniñ, anoaziñ, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout melre, melreañ, bezañ traoù war e spered, kaout doan, kaout enkrez, niñval, kaout niñv, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, chalañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulin, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, gwalañjeriñ, kemer safar, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ tregaset, bezañ karget e vazh a spern ; *sich um etwas Kummer machen,* ober gwad fall (ober tachoù, ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, kemer standur gant udb, en em lakaat e poan gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, kemer nec'hamant (merfeti, preder, charre) gant udb, kaout anoaz gant udb, kemer anoaz gant udb, kemer feur war-dro udb, chaokat e ivinoù abalamour d'udb, dont nec'h d'an-unan (en em chaokat) abalamour d'udb, kaout nec'h gant udb, en em chalañ gant udb, kaout prederi eus udb, bezañ e chal gant udb, ober e ziaezamant abalamour d'udb, diarbenn nec'h abalamour d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em ambreniñ gant udb, kaout atapi gant udb, kemer atapi gant udb, en em ankeniañ gant udb, chifañ gant udb, kaout enkrez gant udb, debriñ e spered gant udb, hirvoudiñ en abeg d'udb, kemer albac'henn gant udb, kaout niñv gant udb ; *jemandem Kummer verursachen, jemandem Kummer machen, jemandem Kummer bereiten,* degas predadoù anken d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, glac'hariñ, anoaziñ, chagrinañ, chagriniñ, trubuilhañ, daoubenniñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, nec'hañsiñ, niñval, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, sorbiñ) u.b., ober niñv d'u.b., kargañ war u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., ankeniañ u.b., ober anken d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ deur d'u.b., reiñ kerse d'u.b., degas poan-galon (enkrez) d'u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ blev gwenn d'u.b. ; *er bereitet mir Kummer,* ober a ra diaez din, ober a ra deur din, reiñ a ra deur din, predadoù anken am bez gantañ, soursi bras am bez gantañ, nec'h am bez gantañ, enkrez am eus gantañ, reiñ a ra blev gwenn din, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'hontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, deur (poan) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din, hennezh a zo ur reuz ennañ ; *vor Kummer sterben,* mervel gant ar glac'har, mervel gant anken ha keuz d'u.b., bezañ e galon o rannañ gant ar glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon ; *Liebeskummer,* kerseenn a garantez b., poan-galon b. ; *der Kummer übermannte ihn,* beuziñ a reas en e c'hlac'har, glac'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glac'har, koñfontañ a reas en e c'hlac'har, ar glac'har a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlac'har ; *seinen Kummer im Wein ertränken,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit tremen e c'hlac'har, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er gwin un opiom da zisoñjal e c'hlac'har ; *jemandem seinen Kummer anvertrauen,* lavaret e nec'hañs d'u.b.

Kummerkastenonkel g. (-s,-) : [kelaouenn] kazetenner e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ g., kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.

Kummerkastentante b. (-,-n) : [kelaouenn] kazetennerez e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ b., kazetennerez e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.

kümmerlich ag. : **1.** negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk, kruget, ratous, sinac'h, teusk, spinek, bitous, daougrommet, divalav, karnet, milzin ; *dein Kohl sieht aber kümmerlich aus,* n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; *dein Küken sieht aber kümmerlich aus,* da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, da evn bihan ne ra skritur vat ebet, da evn bihan a zo dister ha milzin ; *kümmerliche Pflanzen,* plant krabosek str., plant falleganik str., plant blin str., plant kruk str., plant kruget str., plant daougrommet str., plant divalav lies. ; **2.** [dre astenn.] dister, disterik, divalav, paour, paourik, reuzeudik, treut, difonn, bitous, truilh ; *recht kümmerlich,* ken just ha fri ar c'hazh ; *ein kümmerlicher Lohn,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g. ; *kümmerliche Nahrung,* tinell dreut b., tinell baour, kegin dreut b., pred dister (divalav, difonn, koraiz) g., boued ken just ha fri ar c'hazh g. ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen,* lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.

Adv. : *kümmerlich dahinleben,* mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, darnvevañ, simudiñ, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, ober yun an nav steredenn, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr en arc'hant, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na

vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, malañ munut e vleud, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *diese Bäume wachsen kümmerlich,* ar gwez-se ne zeu vad ebet enno, ar gwez-se ne reont ruskenn ebet, n'eus ket a sav gant ar gwez-se, ar gwez-se ne 'z eont war du ebet, un doare kruget a zo gant ar gwez-se.

Kümmerlichkeit b. (-) : **1.** dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; **2.** skarzder g., pizhder g., strizhder g., skarz g.

Kümmerling g. (-s,-e) : P. fallegan g., skribiton g., blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., glesker g., speñv g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., plog g., ratous a baotr g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., rahouenn vragoù b., revr verr g., targos tra g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., kac'her g., tamm fri lous g., kac'her g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g..

kummerlos ag. : divelkont, dic'hlac'har, didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, dijabl-kaer, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, dienkrez, disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, diank diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, diskarg eus pep trubuilh, dianken, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, digoumoul e galon, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug.

Kummerlosigkeit b. (-) : dic'hlac'har g., dibrederezh g., dibrederi b.

kümmern V.k.e. (hat gekümmert) : **1.** sellet ouzh ; *das kümmert dich nicht,* n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhit, kement-se ne sell netra ouzhit, n'eo ket da afer eo, an dra-se n'eo ket da stal eo, n'eo ket da dra eo ; *das kümmert mich nicht,* ne lakaan van ebet gant an dra-se, n'eo ket va afer, leuskel a ran ar re all da ziluziañ o gwiad, koulz tra eo din, heñvel dra eo din, ne 'z in ket d'en em luziañ gant traou n'em eus ket karg anezho, ne c'hwitan ket, n'emaon ket e chal gant kement-se, kement-se ne ra kaz ebet din-me, ne ran kaz ebet war gement-se, me a ra goap eus an dra-se, ne ran na van na kaoz ouzh an dra-se, dichastre on diouzh an dra-se, pe vern ouzhin ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? pe vern din-me ? / pe laz din-me ? / kement-se ne vern (ne laz) ket din (Gregor) ; *das kümmert mich im Geringsten,* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; **2.** enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, azrec'hiñ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, anoaziñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, niñval, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ober diaez da, ober enk da, lakaat c'hwen e loeroù u.b.

V.em. : **sich kümmern** (hat sich (t-rt) gekümmert) : *sich (t-rt) um jemanden kümmern,* ober war-dro u.b., ober àr-dro u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., bezañ en-dro d'u.b., bezañ war-dro u.b., intent ouzh u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., kemer soursi ouzh u.b., kemer kur a u.b., klevet ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kemer preder gant u.b., prederiañ ouzh u.b., kundu u.b., kunduiñ u.b., trepanañ u.b., vakiñ gant u.b., kemer albac'henn gant

u.b., kempenn u.b., klevet ouzh u.b., magañ u.b. ; *er kümmert sich kaum um seine Kinder,* ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *du wirst dich um deinen kleinen Bruder kümmern,* te a soursio ouzh da vreur bihan ; *sich (t-rt) um etwas kümmern,* ober war-dro udb, ober àr-dro udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleustriñ gant udb, prederiañ gant udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb, vakiñ gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, kemer albac'henn gant udb, kundu udb, kunduiñ udb ; *ich kümmere mich nicht um das Gerede der Leute,* n'ez in ket diouzh kaozioù an dud, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ne ran van evit klevet ar gwallgomzoù-se, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud, dichastre on diouzh pezh a lavaro an dud, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram !* emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *er kümmert sich um gar nichts,* ne ra van ebet, ne ra van eus netra, ne ra seblant a netra, ne daol kont eus netra, n'en deus soursi ebet gant netra, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, chom a ra hep ober netra, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra mann gant e gorf, ne ra na mik na mann a netra, ne sell ouzh mann, didalvez eo ken ez eo, gwall zibreder eo, hennezh a zo skoet (a zo grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), hennezh ne ra forzh a netra, hennezh ne ra forzh gant netra, hennezh a zo ur Yann Foeltr-forzh.

Kümmernis b. (-,-se) : glac'har g., bihanez b., rec'h g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., enkrez g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., turlut g., trabas g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., trevell g., malañjer g., margalon b., pened g.

Kummerspeck g. (-s) : P. kiloioù lard ouzhpenn degaset gant an trubuilhoù lies.

kummervoll ag. : leun a c'hlac'har, enkrezet-bras, glac'haret-bras, mac'het gant ar glac'har, glac'harus, er brasañ glac'har, gwall drubuilhet, bec'h war e spered, koumoul war e spered, ur bec'h pounner war e spered, gwall chifet, trechalet-bras, trefuet-bras, melre gantañ, dindan bec'h, c'hwen en e loeroù, nec'het-bras, nec'het-marv, gwall brederiet, gwall chalet, en trubuilh bras, gwall drubuilhet e galon, gwall vec'hiet e spered, gwall sammet e spered, klañv e galon, gwall zoaniet, malañjer, karget e vazh a spern, gant kalz a breder ; *warum siehtst du denn so kummervoll aus ? warum machst du ein so kummervolles Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Kummet n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], paron g., paronenn b. ; *einem Pferd ein Kummet anlegen,* gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkummet,* poul g.

Kummetmacher g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g., piker-lêr g., harnezer g., harnezour g.

Kumpan g. (-s,-e) : kamalad g., keneil g., kile g., komper g., kompagnun g., kenvreur g. ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen,* kemer e lod e gwalloù e genvreudeur.

Kumpel g. (-s,-) : **1.** mengleuzier g., miner g. ; **2.** kamalad g., mignon g., kile g., frai g., komper g., kompagnun g., ami g. [*liester* amied], kenderv g.

Kümpelpresse b. (-,-n) : [tekn.] mekanik koagañ g., mekanik darsankañ g., koager g., darsanker g.

Kumt n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], paron g., paronenn b. ; *einem Pferd ein Kumt anlegen,* gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkumt,* poul g.

Kumtgeschirr n. (-s) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], paron g., paronenn b.

Kumulation b. (-,-en) : berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g., dassammadur g., dassammañ g.

kumulieren V.k.e. (hat kumuliert) : dastum, daspugn, berniañ, yoc'hiñ, dassammañ.

Kumulierung b. (-,-en) : **1.** berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g. ; [γωιρ] *Kumulierung mit einer früheren Strafe,* sammadur ar barnedigezhioù g., daspugnadur ar barnedigezhioù g. ; **2.** [mat.] dassammadur g., dassammañ g.

Kumulus g. (-, Kumuli) **/ Kumuluswolke** b. (-,-n) : kumuluz str., kastell g.

kund ag. : mil anavezet, anat, anv, brudet.

kündbar ag. : **1.** [arc'hant] *kündbare Anleihe,* amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; **2.** [kevrat] freuzadus, a c'hall bezañ torret, a c'hall bezañ freuzet, a c'hall bezañ diskoulmet ; **3.** [implijad] digouviadus, dizorniadus, a c'hall bezañ dic'hopret, a c'heller dizorniañ.

Kunde[1] g. (-n,-n) : [kenw.] arval g., pratik g., ostiz g., prener g. ; *ein treuer Kunde,* un arval feal g. ; *ein alter Kunde,* un arval a-gozh g. ; *seine Kunden betrügen, die Kunden scheren,* goro arc'hant digant e bratikoù, kignat an arvalien, sunañ o gwenneien digant e bratikoù, peilhat (kignat) e bratikoù, goro o arc'hant digant e bratikoù, diskantañ o yalc'h d'e bratikoù, displuñvañ (touzañ, diwadañ) e bratikoù, laerezh e arvalien, ober yalc'h diwar-goust e bratikoù, ober godell diwar-goust e bratikoù

; *Kunden werben,* klask arvalien nevez, dastrann arvalien ; *neue Kunden gewinnen,* gounit arvalien nevez, ober ostizien, ostizañ ; *Kunden verlieren,* diostizañ ; *ab jetzt bin ich dort kein Kunde mehr,* an ti-se n'en devo ken va fratik ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht,* er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

Kunde[2] b. (-,-n) : **1.** keloù g., kel g., keal g. ; *schlimme Kunde bekommen,* kaout gwall geloù, kaout keloù fall (ur c'heloù fall) ; *sichere Kunde von etwas haben,* bezañ kelaouet mat a-zivout udb, bezañ titouret mat diwar-benn udb, gouzout udb a-berzh-vat (Gregor) ; **2.** gouiziegezh b., skiant b. ; *Naturkunde,* skiantoù an natur ; *Erdkunde,* geografiezh g., douaroniezh b. ; *Sternkunde,* steredoniezh b.

künden V.gw. (hat gekündet) : *von etwas künden,* diskouez splann udb.

V.k.e. (hat gekündet) : **1.** ditourañ, ragaroueziañ, kemenn ; *das kündet nichts Gutes,* keal a geloù fall a zo, an dramañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, droukziougan eo an dra-se ; **2.** [Bro-Suis] *sellit ouzh* **kündigen**.

Kundenberatung b. (-,-en) : kuzulierezh an arvalien g., aliañ an arvalien g.

Kundendienst g. (-es,-e) : servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g.

Kundenfang g. (-s) : [gwashaus] klask sav g., klask fred g., ostizerezh g.

Kundeninformation b. (-,-en) : servij arvalien g., lec'h titouriñ an arvalien g., servij kelaouiñ an arvalien g., stand kelaouiñ g.

Kundenkarte b. (-,-n) : kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.

Kundenkreis g. (-es) : ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies.

Kundenstock g. (-s) : [Bro-Aostria] ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies.

Kundenwerber g. (-s,-) : arglasker arvalien g.

Kundenwerbung b. (-) : arglask arvalien g. ; *Kundenwerbung betreiben,* arglask arvalien, ostizañ.

Künder g. (-s,-) : kemenner g.

kundgeben V.k.e. (gibt kund / gab kund / hat kundgegeben) : *etwas kundgeben,* embann udb, diskuliañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn u.b., diskouez udb, erzerc'hañ udb ; *seine Meinung kundgeben,* dispakañ e vennozh, reiñ e vennozh da anavezout (da c'houzout).

Kundgeber g. (-s,-) : **1.** doareour g. ; **2.** manifestour g., manifester g., displegadeger g., diskeler g.

Kundgebung b. (-,-en) : manifestadeg b., diskeladeg b., diskuliadeg b., displegadeg b., kendiskuliadeg b., tolpad-stourm g.

kundig ag. : **1.** barrek, gourdon ; *einer Sprache kundig,* hag a oar ur yezh, hag a c'hall komz ur yezh, barrek war ur yezh, gourdon ouzh ur yezh ; **2.** titouret mat, kelaouet mat ; *von kundiger Seite,* digant tud kelaouet mat, digant tud titouret mat, digant tud a oar ar gartenn, digant tud a oar anezhi, a-berzh-vat.

kündigen V.gw. (hat gekündigt) : reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seulioù ; *ein Angestellter kündigt*, un implijad a ro e zilez, un implijad a ro e ziskarg ; *der Knecht hat gekündigt,* ar mevel en deus torret e c'hopr.

V.k.d. (t-d-b) (hat gekündigt) : *einem Angestellten kündigen,* reiñ e sac'h (e zisentez, e zigouvi) d'un implijad, dilabourat un implijad, dic'hoprañ un implijad, difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouviañ un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, digoumanantiñ un implijad, sinañ e baper d'un implijad.

V.k.e. (hat gekündigt) : **1.** freuzañ, terriñ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ ; *einen Vertrag kündigen,* terriñ (freuzañ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ) ur feur-emglev ; *jemandem die Wohnung kündigen,* terriñ al lizher-feurm, kas kuit ur c'houmanantad (ur feurmer) ; *einen Pachtvertrag kündigen,* terriñ ur feurm ; *sein Abonnement kündigen,* digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak ; *seine Stelle kündigen,* reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seulioù ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft kündigen,* terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.

Kündigung b. (-,-en) : **1.** torridigezh b., freuzidigezh b., dileidigezh b., digoulmidigezh b. ; **2.** dic'hopradur g., digouvi g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., torr-lizher g., difredañ g. ; *eine Kündigung aussprechen,* diskoulmañ ur gevrat, dic'hoprañ u.b., difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouviañ un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, reiñ e zisentez (e zigouvi) d'un implijad ; *Kündigung aus wirtschaftlichen Gründen,* skarzh labour a-zalc'h ouzh diaesterioù war tachenn an armerzh g., dic'hopradur evit abegoù armerzh g., ezfredadur armerzhel g. ; **3.** *seine Kündigung einreichen,* reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, goulenn e ziskarg ; *der Knecht hat seine Kündigung eingereicht,* ar mevel en deus torret e c'hopr.

Kündigungsfrist b. (-,-en) : goursez rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kündigungsgrund g. (-s,-gründe) : abeg ezfredañ g., kaoz ar skarzhadur b., perag eus ar skarzhadur g., abeg ar skarzhadur g.

Kündigungsklausel b. (-,-n) : diferadenn a-zalc'h ouzh an torr-kevrat b., diferadenn dileiñ b., diferadenn a-zalc'h ouzh torridigezh ar gevrat b.

Kündigungsschreiben n. (-s,-) : lizher dic'hoprañ g., lizher ezfredañ g., rakkemenn difredañ g.

Kündigungsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an dic'hopradurioù diabeg g., gwarez ouzh an ezfredadurioù tarvac'hus g.

Kündigungstermin g. (-s,-e) : goursez ar rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kundin b. (-,-nen) : arvalez b., ostizez b., prenerez b.

kundmachen V.k.e. (hat kundgemacht) : *etwas kundmachen,* embann udb, diskuliañ udb, reiñ

anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn u.b., diskouez udb, erzerc'hañ udb.
Kundmachung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kemenn g., kemennadenn b., kemennidigezh b., kemennadur g., bann g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.
Kundschaft b. (-,-en) : **1.** ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies., arvalerezh g., ostizerezh g. ; **2.** titouroù lies., stlenn g., stlennadurioù lies. ; *jemanden auf Kundschaft ausschicken,* **a)** kas u.b. da glask titouroù (stlenn, stlennadurioù) ; **b)** [lu] kas u.b. d'ober un anavezadenn (un anaouadenn).
kundschaften V.gw. (hat gekundschaftet) : ober un anavezadenn, ober un anaouadenn, ober ged-tro.
Kundschafter g. (-s,-) : **1.** kannad g. ; **2.** spier g., kelaouer g., titourer g. ; **3.** [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.
Kundschafterin b. (-,-nen) : **1.** kannadez b. ; **2.** spierez b., kelaouerez b., titourerez b. ; **3.** [lu] diaraogerez b., sklêrijennerez b., anaouderez b.
kundtun V.k.e (tat kund / hat kundgetan) : *etwas kundtun,* embann udb, diskuilhañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, notañ udb, disklozañ udb, dozviñ udb, disklêriañ udb ; *Kindermund tut Wahrheit kund,* etre bourd (etre c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.
künftig ag. : o tont, da zont, a zeu ; *künftige Geschlechter,* rummadoù o tont (da zont, a zeu) lies., remziadoù o tont lies., gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies. ; P. *meine Künftige,* danvez va fried g., danvez va gwreg g., danvez va hanter diegezh g., va gwreg da zont b., va chevrenn b.
Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.
künftighin Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.
Kungelei b. (-,-en) : ribouilhaj g., irienn b., korvigell b., itrik g., ardivinkoù lies., trokell b.
kungeln V.gw. (hat gekungelt) : ribouilhat, penefiañ, itrikañ, turlutañ, fistoulat, nezañ ur gordenn, goriñ e daol, gwiadiñ itrikoù, trokellat ; *was kungelt er da ?* peseurt kordenn emañ o nezañ hennezh c'hoazh ? peseurt taol gwidre emañ o prientiñ ? petra emañ oc'h itrikañ ? peseurt tro gamm bennak emañ hennezh oc'h itrikañ c'hoazh ? peseurt tro fobiez bennak a zo en e benn ? peseurt tro c'hanas bennak a zo o treiñ en e benn ? peseurt taol gast (peseurt tro lous) a zo o treiñ en e benn ? peseurt itrikoù emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? peseurt ribouilh emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? o turlutañ petra emañ aze ? o penefiañ petra emañ aze ? o fistoulat petra emañ aze ?
Kung-Fu n. (-/-s) : [sport] kung-fu g.
Kunkel b. (-,-n) : kegel b. ; *der Kunkel neues Material zuführen,* tleuñviñ ar gegel ; *an der Kunkel befestigte unversponnene Fasern,* yarenn b., keved b., kegeliad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.
Kunkellehn n. (-s,-) : [istor] dalc'h kouezhet d'ur vaouez dre hêrezh g., barrenn aet gant ar merc'hed b.
Kunst b. (-, Künste) : **1.** arz g. ; *sich an den Künsten erfreuen,* kaout dudi gant an arzoù ; *die bildenden Künste,* arzoù ar gweled lies. ; *die darstellenden Künste,* arzoù an arvest lies., arzoù diarluniek lies. ; *plastische Kunst,* stummarz g., arz plastek g., arz mezellat g., arz delvel g. ; *die schönen Künste,* an arzoù-kaer lies. ; *die angewandte Kunst,* an arzoù pleustrek lies., an arzoù kinklañ lies. ; *die griechisch-römische Kunst,* an arz gresian-ha-roman b. ; *die Kunst ist ein Spiegel ihrer Zeit,* an arz eo melezour e varevezh ; *die Kunst fördern,* skoazellañ an arzoù, skoaziadennañ an arzoù, sponsorañ an arzoù, paeroniañ an arzoù.
2. gouiziegezh b., skiant b. ; [istor] *die freien Künste,* an arzoù liberal lies. ; *die sieben freien Künste*, ar skiantoù nobl hag onest (Gregor) lies., ar seizh arz lies.
3. teknik g., kalvezder g., kalvezerezh g. ; *Kunst des Spinnens*, nezerezh g. ; *Webkunst*, gwiaderezh g., gwiadennerezh g. ; *Kochkunst*, keginerezh g., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevlezouriezh b. ; *Baukunst,* tisavouriezh b., savouriezh b.
4. ampartiz b., barregezh b., gouestoni b., gouested b., mailhoni b. ; *nach allen Regeln der Kunst,* diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma'z eo dleet, evel ma tle bezañ, evel ma faot, evel a faot, evel (diouzh) ma ranker ober, hervez pezh a zo reizh d'ober, a-dailh, a c'hoari gaer, hetus, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, parfet ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen,* ober an traoù war o reizh ; *was macht die Kunst ?* penaos e ya an traoù ganeoc'h ? ; *das ist keine Kunst,* n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se ; P. *jetzt bin ich mit meiner Kunst am Ende,* me a zo penn va spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het on o c'houzout petra da ober, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, en entremar emaon, me a zo en entremar.
Kunstakademie b. (-,-n) : skol uhel an arzoù-kaer b., akademiezh an arzoù-kaer b.
Kunstausdruck g. (-s,-ausdrücke) : tro-lavar arbennik b., termen arbennik g.
Kunstausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg arz b.
Kunstbanause g. (-n,-n) : beotian g., pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., palod g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g., penn pout g.

Kunstbanausin b. (-,-nen) : beotianez b., paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegez b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b., penn luch g., penn pout g.
Kunstbutter b. (-) : [kegin.] margarin g.
Kunstdenkmal n. (-s,-denkmäler) : monumant rummet g., savadur rummet g.
Kunstdruck g. (-s,-e) : pennoberenn eilskeudennet b.
Kunstdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.
Kunstdünger g. (-s) : [labour-douar] temz kimiek g.
Kunsteislauf g. (-s,-läufe) : [sport] arzruzikerezh g.
Künstelei b. (-,-en) : manieregezh b., afeterezh g., ardoù lies., orbidoù lies., orbidusted b., orbiderezh g., andelloù lies., milister g., milisted b.
Kunsterzeugnis n. (-ses,-se) : **1.** oberenn arz b., traezenn arz b. ; **2.** [fizik] kevanaozad g.
Kunsterzieher g. (-s,-) : kelenner war an arzoù-kaer g.
Kunsterzieherin b. (-,-nen) : kelennerez war an arzoù-kaer b.
Kunsterziehung b. (-) : deskadurezh war an arzoù-kaer b., kelennadur an arzoù-kaer g.
Kunstfaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b.
Kunstfehler g. (-s,-) : fazi micher g., fazi a-enep reizh ha reol ar vicher g., faziadenn a-enep reizh ha reol ar vicher b., mank a-enep reizh ha reol ar vicher g., faot a-enep reizh ha reol ar vicher b., faziadenn vicher b., mank micher g., faot vicher b.
kunstfertig ag. : ampart, gouest, diampech, gourdon, barrek, apert, ouesk, treset, dres, abil, doazh, solut, ifam.
Kunstfertigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., oueskted b., oueskter g., ijin g., mailhoni b. ; *diese Arbeit erfordert höchste Kunstfertigkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.
Kunstfleiß g. (-es) : gred g., difraeüsted b., difrae g., aket g., oberiantiz b., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g.
Kunstflug g. (-s,-flüge) : [nij.] arznijerezh g.
Kunstförderer g. (-s,-) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.
Kunstform b. (-,-en) : doare g., stumm g., stil g.
Kunstfreund g. (-s,-e) : mesen g., mekenaz g., gwarezer an arzoù g., skoazeller an arzoù g., mignon brokus d'an arzoù g.
Kunstgegenstand g. (-s,-gegenstände) : traezenn arz b., oberenn arz b.
kunstgemäß ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot.
kunstgerecht ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot, a-vad, dre feson ; *diese Stöpsel müssen kunstgerecht eingesteckt werden,* bez' ez eus un tu diouzh tu da lakaat ar sankelloù-se.
Kunstgeschichte b. (-,-n) : **1.** istor an arzoù g., istor an arz g. ; **2.** levr diwar-benn istor an arzoù g.
Kunstgewerbe n. (-s) : **1.** artizanelezh arz b., arzvicher b. ; **2.** arzoù pleustrek lies., arzoù kinklañ lies.
kunstgewerblich ag. : ... artizanelezh arz, ... an artizanelezh arz, arzvicherel, ... arzvicher.
Kunstgönner g. (-s,-) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.
Kunstgriff g. (-s,-e) : **1.** taol-ampartiz g., ijin g., finesa b., tro-vicher b., kalvezad g. ; **2.** [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù lies., tun g.
Kunsthandel g. (-s) : **1.** kenwerzh an traezoù arz g./b. ; **2.** stal-werzh traezoù arz b.
Kunsthändler g. (-s,-) : marc'hadour traezoù arz g.
Kunsthändlerin b. (-,-nen) : marc'hadourez traezoù arz b.
Kunsthandwerk n. (-s) : artizanelezh arz b., arzvicher b.
Kunsthandwerker g. (-s,-) : arzvicherour g.
Kunstharz n. (-es,-e) : rousin kevanaoz g., rousin kevanaozel g.
Kunstherz n. (-ns,-en) : kalon faos b., kalonosod g.
kunsthistorisch ag. : a-fet istor an arzoù, a-zalc'h ouzh istor an arzoù.
Kunsthonig g. (-s) : [kegin.] mel kevanaoz g., mel kevanaozel g.
Kunstindustrie b. (-) : arzijinerezh g.
Kunstkenner g. (-s,-) : anaoudeg war tachenn an arz g., mailh war tachenn an arz g., ki war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g., anavezer war tachenn an arz g., tad den war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g.
Kunstkniff g. (-s,-e) : **1.** taol-ampartiz g., ijin g., finesa b. ; **2.** [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù lies., tun g.
Kunstkritik b. (-,-en) : arzvarnouriezh b. ; *eine Kunstkritik,* un arzvarnadenn b.
Kunstkritiker g. (-s,-) : arzvarnour g.
Kunstleder n. (-s) : lêr kevanaoz g., lêr kevanaozel g.
Kunstlehre b. (-) : arzoniezh b.
Kunstlehrer g. (-s,-) : kelenner war an arzoù-kaer g.
Kunstlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez war an arzoù-kaer b.
Künstler g. (-s,-) : arzour g., ijinour-kaer g.
Künstlerin b. (-,-nen) : arzourez b.
künstlerisch ag. : arzel, arzek, ... arz, ... arzour ; *die Italiener sind ein künstlerisches Volk,* ur bobl a arzourien a zo eus an Italianed ; *künstlerischer Ausdruck,* eztaol arzel g.
Künstlerkolonie b. (-,-n) : kêriadennad arzourien b., trevadennad arzourien b.
Künstlername g. (-ns,-n) : anv arzour g., anv-pluenn g., anv-c'hoarier g., anv forjet g., lesanv g.
Künstlerpech n. (-s) : [dre skeud.] taol dichañs g., chañs fall b., gwallchañs b., dichañs b., gwalldro b.
Künstlerschaft b. (-,-en) : **1.** kevredad arzourien g. ; **2.** arzourien lies.
künstlich ag. : **1.** kalvezadel, faos, fals-, ardaouel, oberiet, aozet, fardet, amnaturel, alvezel ; *künstliche Befruchtung, künstliche Besamung,* ensperiadur g., ensperiañ kalvezadel g. ; *die Kuh wurde künstlich besamt,* an tarv kaoutchoug he deus bet ar vuoc'h ; *künstlicher Nebel,* latar faos g., latar kimiek g. ; *künstlische Haare,* blev faos str. ; *künstliche Zähne,* dent kalvezadel lies., dent faos lies., dent lakaet lies.; *ein*

künstliches Gebiss tragen, lakaat dent faos ; *künstliche Glieder,* izili faos lies., osodoù lies. ; *künstliche Atmung,* daskor-anal g. ; *künstliche Intelligenz,* naouegezh alvezel b., naouegezh kalvezadel b. ; *verteilte künstliche Intelligenz,* naouegezh kalvezadel dasparzhet b., naouegezh alvezel dasparzhet b. ; [nijerezh] *künstlicher Horizont,* dremmwel ardaouel g., dremmwel kalvezadel g. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation,* arloup yac'hadel g. ; **2.** [dre skeud.] *künstliches Lachen,* c'hoarzh c'hwerv (plat, glas, gwenn, ouzh an avel) g.

Künstlichkeit b. (-) : ardaouelezh b., oberiadegezh b., aozadegezh b.

Kunstlicht n. (-s,-er) : sklêrijenn ardaouel b., sklêrijenn amnaturel b.

Kunstliebe b. (-) : arzkarantez b., arzkarouriezh b.

Kunstliebhaber g. (-s,-) : arzkarour g., amatour arz g., den troet gant an arzoù g., mignon d'an arzoù g.

Kunstlied n. (-s,-er) : [sonerezh] kanenn b.

Kunstmaler g. (-s,-) : livour g.

Kunstmalerin b. (-,-nen) : livourez b.

Kunstmittel n. (-s,-) : ard g., doare ardaouel g.

Kunstmuseum n. (-s,-museen) : mirdi an Arzoù-Kaer g.

Kunstpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Kunstpause b. (-,-n) : **1.** ehan graet a-ratozh en ur brezegenn g. ; **2.** *(gewollte) Kunstpausen in seiner Rede machen,* dasprezeg ; P. *(ungewollte) Kunstpausen in seiner Rede machen,* chom e deod meur a wech a-ispilh / chom meur a wech ouzh an drez (Gregor), lonkañ e gaoz meur a wech e-kerzh e brezegenn, chom a sav meur a wech gant e brezegenn, chom e deod meur a wech ouzh ar groug, koll penn e neudenn meur a wech, chom berr war e c'her meur a wech.

Kunstperle b. (-,-n) : perlez faoz str., perlez bet oberiet str., perlez amnaturel str.

kunstreich ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz.

Kunstreiter g. (-s,-) : [sport] marc'hekaer g., marc'hekaour g.

Kunstrichter g. (-s,-) : arzvarnour g.

Kunstrichtung b. (-,-en) : doare g., stumm g., stil g.

Kunstsammlung b. (-,-en) : dastumad oberennoù arz g.

Kunstschaffende(r) ag.k. g./b. : arzour g., arzourez b. ; *die Kunstschaffenden,* metoù an arzourien g.

Kunstschätze lies. teñzorioù arz lies., traezoù arz prizius-kenañ lies., oberennoù arz prizius-kenañ lies., madoù arzel lies. ; *die Kunstschätze eines Landes,* glad arzel ur vro g.

Kunstschmied g. (-s,-e) : gov arz g., arzalc'hwezer g.

Kunstschnee g. (-s) : erc'h amnaturel g., erc'h faos g., erc'h kimiek g.

Kunstschule b. (-,-n) : skol an arzoù-kaer b.

Kunstseide b. (-) : seiz kevanaoz g., seiz kevanaozel g., seiz faos g., reion g.

Kunstsinn g. (-s) : skiant an arz b., blazidigezh b., blizidigezh b.

kunstsinnig ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

Kunstsprache b. (-) : yezh krouet b.

Kunststein g. (-s,-e) : [tisav.] parpagn g., maen kevanaoz g., maen kalvezadel g.

Kunststoff g. (-s,-e) : plastik g., mezell g., danvez kevanaoz g. ; *ein Löffel aus Kunststoff,* ul loa vezell b. ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen,* tri rumm mezelloù a zo ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe,* ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies. ; *etwas mit Kunststoff überziehen,* mezellat udb.

Kunststofffaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b., gwienn galvezadel b.

Kunststoffgefäss n. (-es,-e) : pod plastik g., pod mezell g., lestr plastik g., lestr mezell g.

kunststopfen V.k.e. (hat kunstgestopft) [*anv-verb hag anv-gwan verb nemetken]* : gwriat plaen.

Kunststopfstich g. (-s,-e) : kraf plaen g.

Kunststück n. (-s,-e) : **1.** c'hoari-ouesk g., c'hoari-oueskter g., c'hoari sigotañ g., tro-ouesk b., taol-nerzh g., taol-ampartiz g., kur b., taol dreist g., taol-kaer g., stropad g. ; *akrobatische Kunststücke,* troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies., souplesaoù lies. ; **2.** *das ist kein Kunststück,* n'eo ket kur, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se, n'eus ket peadra da estlammiñ.

Kunsttischler g. (-s,-) : ebenour g., ebener g.

Kunsttischlerei b. (-) : ebenouriezh b.

Kunstunterricht g. (-s) : kelenn an arzoù-kaer g., kelennerezh an arzoù-kaer g., kelennadurezh an arzoù-kaer b.

Kunstverstand g. (-s) : skiant an arz b., blizidigezh b.

kunstverständig ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

kunstvoll ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz ; *kunstvoll anfertigen,* arzijinañ.

Kunstwerk n. (-s,-e) : traezenn arz b., oberenn arz b., pezh arz g., taol-micher g. ; *ein Kunstwerk von Picasso,* un oberenn arz gant Picasso b.

Kunstwert g. (-s,-e) : talvoudegezh evel oberenn arz b., gwerzh evel oberenn arz g.

Kunstwiese b. (-,-n) : tirien g., prad sec'h g., douar leton g., park leton g., foenneg b. ; *eine Kunstwiese ohne Nutzung lassen, eine Kunstwiese ungenutzt lassen,* lezel dour en tirien.

Kunstwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

Kunstwissenschaft b. (-,-en) : arzhouriezh b.

Kunstwolle b. (-) : gloan kevanaozel g., gloan kevanaoz g.

Kunstwort n. (-s,-wörter) : ger arbennik b., termen arbennik g.

Kunterbunt n. (-s) : **1.** brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g. ; **2.** brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., boutikl g./b., truilhoù lies., lastez str., reputailhoù lies., trabidennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

kunterbunt ag. : **1.** diseurt, mesket, a bep seurt ; *ein kunterbuntes Durcheinander von Büchern,* ur veskailhez

levrioù a bep seurt b. ; **2.** a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh.
Adv. : *kunterbunt durcheinander,* kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, sac'h-àr-vac'h, mell-divell, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk, moc'h-ha-marc'h, stribouilh-strabouilh, rouestlet.
Kunz g. : **1.** [berradur evit **Konrad**] Konrad g.; **2.** P. *Hinz und Kunz,* Yann ha Pêr.
Kuomintang b. (-) : Guomindang g.
Küpe b. (-,-n) : [tekn.] beol livadenner b.
Kupee n. (-s,-s) : **1.** [trenioù] kombod g. ; **2.** [karr-tan daou blas, rederig] koupe g.
Kupellation b. (-) : [tekn.] digemmeskadur g.
Kupelle b. (-,-n) : [tekn.] digemmesker g.
Kupfer n. (-s) : kouevr g. ; *Kessel aus Kupfer,* chaodouron kouevr g., kaoter gouevr b. ; *in Kupfer stechen,* engravañ er c'houevr, krafengravañ, kouevrengravañ ; *Stück Kupfer,* kouevrenn b. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn ensteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn,* mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.
Kupferblättchen n. (-s,-) : feilhenn gouevr b., follenn gouevr b.
Kupferdraht g. (-s,-drähte) : orjal kouevr g., orjalenn gouevr b., neud kouevr g.
Kupferdrahtschlinge b. (-,-n) : [hemolc'h] kouevrenn b., las-kroug kouevr g.
Kupferdruck g. (-s,-e) : krafengravadur g.
Kupferdruckätzung b. (-,-en) : krafengravañ g., kouevrengravadur g.
Kupferdruckerei b. (-,-en) : atalier krafengravañ g., atalier kouevrengravañ g.
Kupfereimer g. (-s,-) : kelorn kouevr g., sailh kouevr g./b.
Kupfererz n. (-es,-e) : kailh-kouevr g.
kupferfarben ag. / **kupferfarbig** ag. : liv-kouevr, kouevret, liv ar c'houevr gantañ.
Kupfergegenstand g. (-s,-gegenstände) : kouevrenn b.
Kupfergeld n. (-s) : moneiz rous g., pezhioù kouevr lies., P. laboused melen lies.
Kupfergeräte lies. / **Kupfergeschirr** n. : listri-kegin kouevr lies., armoù-kegin kouevr lies., prestoù-kegin kouevr lies., stalikerezh kouevr g.
Kupferglanz g. (-es) : [maen] kalkosin g.
Kupfergrün n. (-s) : **1.** [maen] krizokol g. ; **2.** [kimiezh] mergl-kouevr g., aketat kouevr g.
kupferhaltig ag. : kouevrek, kouevr ennañ.
Kupferkabel n. (-s,-) : tortis kouevr g., fun gouevr b.
Kupferkalkbrühe b. (-) : yodenn Bourdel b.
Kupferlagerstätte b. (-,-n) : kouevreg b.
Kupferlegierung b. (-,-en) : kendeuzad kouevr g.
Kupfermine b. (-,-n) : kouevreg b.
Kupfermünze b. (-,-n) : pezh moneiz rous g., pezh moneiz kouevr g., P. labous melen g.
kupfern ag. : ... kouevr.
Kupferplatte b. (-,-n) : **1.** plakenn gouevr b. ; **2.** [moull.] moullskeudenn gouevr b.
kupferrot ag. : ruz-kouevr, rous.
Kupfersammlung b. (-,-en) : dastumad moullskeudennoù kouevr g.
Kupferschmied g. (-s,-e) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.
Kupferschmiedin b. (-,-nen) : kouevraerez b., staenerez b., pilligerez b., minterez b., magnounerez b.
Kupferstecher g. (-s,-) : krafengraver g.
Kupferstecherei b. (-) : krafengravadur g., kouevrengravadur g.
Kupferstecherin b. (-,-nen) : krafengraverez b.
Kupferstich g. (-s,-e) : krafengravadur kouevr g., moullskeudenn gouevr b.
Kupferstichkabinett n. (-s,-e) : kabined krafengravadurioù g., kabined moullskeudennoù kouevr g.
Kupferstück n. (-s,-e) : kouevrenn b.
Kupfersulfat n. (-s) : sulfat kouevrek g., sulfat kouevr g.
Kupfervitriol g./n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfat kouevr g., vitriol glas g.
Kupferwarenhändler g. (-s,-) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.
Kupido g. : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g.
Kupidobogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.
kupieren V.k.e. (hat kupiert) : **1.** [loen] beskañ, dilostañ ; *ein kupierter Hund,* ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet, besket) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost ; *einen Hund kupieren,* beskañ ur c'hi, dilostañ ur c'hi ; **2.** [kegin.] *Wein kupieren,* meskañ (kejañ) gwin gant unan all, astenn (kejañ) gwin gant dour, badeziñ gwin ; **3.** [mezeg.] diarbenn, troc'hañ.
kupiert ag. : **1.** torosennek ; *kupiertes Gelände,* tachenn dorosennek b. ; **2.** besk, besk e lost, dilost, dilostet, golf, belost ; *ein kupierter Hund,* ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost.
Kupon g. (-s,-s) : [arc'hant] troc'henn b. ; paperenn b.
Kuppe b. (-,-n) : **1.** beg g., penn g., bleñch g., bleñchenn b. ; *Kuppe des Fingers,* beg (penn) ar biz g. ; **2.** *Bergkuppe,* krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., bronnenn b., deval g., krapell b. ; **3.** tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b. ; *steile Kuppe,* krapenn b. ; **4.** P. [hentoù] kein gwiz g.
Kuppel b. (-,-n) : [tisav.] koupolenn b., bolzenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b. ; *etwas mit einer Kuppel versehen,* bolzañ udb.
Kuppeldach n. (-es,-dächer) : [tisav.] bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b., bolzenn b.
Kuppeldienst g. (-es,-e) : [gwashaus] houlierezh g.
Kuppelei b. (-) : houlierezh g.
kuppelförmig ag. : bodek, bolzek, e doare ur volz, e doare bolzioù, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant bolzioù, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant bolzioù.
Kuppelgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] koupolenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., bolzenn b.
kuppeln V.k.e. (hat gekuppelt) : **1.** koublañ ; **2.** [trenioù] *zwei Wagen kuppeln,* stagañ div vagon an eil ouzh eben, koublañ div vagon ; **3.** [kirri] enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; **4.** [gwashaus] c'hoari an houlier, c'hoari an houlierez.
Kuppelpelz g. (-es) : P. [tro-lavar] *sich einen Kuppelpelz verdienen,* jubenniñ un eured, rouinellañ / bazhvalaniñ / darbodiñ / krignat an askorn (Gregor).

kuppen V.k.e. (hat gekuppt) : *Bäume kuppen,* divegañ (dibennañ, tagosenniñ) gwez, troc'hañ bleñchennoù (begoù) ar gwez (Gregor).
Kuppler[1] g. (-s,-) : [tredan] koubler g.
Kuppler[2] g. (-s,-) : **1.** marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimezioù g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g., chourig g., mankaniour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g. ; **2.** houlier g.
Kupplerin b. (-,-nen) : **1.** bazhvalanerez b., bazhvalanez b., kazeg-dimezioù b., plac'h he loeroù melen b. ; **2.** houlierez b.
Kupplung b. (-,-en) : **1.** koublañ g., koublerezh g., koubladur g. ; **2.** [tekn] enkrogañ g. ; **3.** luskstroller g., anteller g., koubler g. ; *die Kupplung einrücken,* enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; *die Kupplung lösen,* diantellat, dienkrogañ, distignañ, digenrodañ.
Kupplungsdose b. (-,-n) : [tredan] tap-tredan g., kiez b.
Kupplungsmagnet g. (-en/-s,-e) : [tredan] magnet koublañ g., gwarell goublañ b.
Kur[1] b. (-,-en) : **1.** kuriadenn b., kur b., intentoù lies. ; *eine Kur machen,* ober ur guriadenn, ober ur gur, heuliañ ur gur, heuliañ intentoù ; *ich gehe zur Kur nach Karlsbad,* mont a rin da Garlovy Vary evit va yec'hed ; **2.** [dre skeudenn-lavar ha dre flourdro] P. *wir werden ihn in die Kur nehmen,* graet e vo brav (bourrus) dezhañ, prederiet mat e vo ganeomp.
Kur b. (-,-en) : [kozh] dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b., dibab g., dibaberezh g., dilenn g., diuz g., diviz g., choaz g.
Kür b. (-,-en) : [sport] lunioù da zibab b.
Kuranstalt b. (-,-en) : kurdi g., kurva g.
kurant ag. : [kenwerzh] en amred, hag en deus mon.
Kurant n. (-s,-e) : [kenwerzh] arc'hant-red g., moneiz hag en deus mon g.
Kürass g. (-es,-e) : [lu] kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., houarngen g., harnez g., harnez-brezel g.
Kürassier g. (-s,-e) : [lu] hobregoner g., kulasour g.
Kuratbenefizium n. (-s,-benefizien) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.
Kuratel b. (-,-en) : [gwir] kulatoriezh b., gwardoniezh b., gwardonidigezh b., gward g. ; *unter Kuratel stellen,* lakaat dindan gulatoriezh, lakaat dindan wardoniezh, reiñ ur c'hulator [d'u.b.], lakaat dindan gward u.b. ; *unter Kuratel stehen,* bezañ dindan gulatoriezh, bezañ dindan wardoniezh, bezañ e (dindan) gward u.b.
Kuratie b. (-,-n) / **Kuratgemeinde** b. (-,-n) : [relij.] trev b., kordellad b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.
Kurator g. (-s,-en) : **1.** gward g., gward bugel g., kulator g. ; **2.** amaezhier freuz-stal g.
Kuratorin b. (-,-nen) : **1.** gwardez b., gwardez vugel b., kulatorez b. ; **2.** amaezhierez freuz-stal b.
Kuratorium n. (-s, Kuratorien) : kuzul merañ g., burev g.
Kuraufenthalt g. (-s,-e) : kuriadenn b., kur b.
Kurbel b. (-,-n) : [tekn.] dornikell b., kambli b., ahel kromm g., troell b., troellenn b., dornell b. ; *Kurbel eines Schleifsteins,* dorn ur vreolim g., dornell ur vreolim b., dornikell ur vreolim b.
Kurbelgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] karter g., klozenn geflusker b.
kurbeln V.k.e. (hat gekurbelt) : kambliañ, kampilhal, sevel *pe* diskenn gant un dornikell.
Kurbelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-lañs b.
Kurbelstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.
Kurbeltrieb g. (-s,-e) : [tekn.] brec'hinieg b.
Kurbelwelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel-pleg g., librikin g., brekim b., marbr motor g.
Kürbis g. (-ses,-se) : [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù] ; *gemeiner Kürbis,* sitrouilhezenn b., sitrouilhez str.
Kürbisbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù].
Kürbisflasche b. (-,-n) : koulourdrenn b. ; *eine volle Kürbisflasche,* ur goulourdrennad b.
Kürbisgewächs n. (-es,-e) : [louza.] koulourdrenneg g., kukurbiteg g.
Kurde g. (-n,-n) : Kurd g.
Kurdin b. (-,-nen) : Kurdez b.
kurdisch ag. : **1.** kurd ; **2.** [yezh.] kurdek.
Kurdistan n. (-s) : Kurdistan b.
kuren V.gw. (hat gekurt) : P. ober ur guriadenn, ober ur gur.
küren V.k.e. (kürte / kor // hat gekürt) : [kozh] dibab, dilenn, choaz, diuz, diuzañ.
Kurfürst g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilenner g., priñs-dilennour g., elektor g. ; *der große Kurfürst,* an Elektor Meur g. (Gregor).
Kurfürstentum n. (-s,-tümer) : **1.** domani ur priñs-dilenner g. ; **2.** karg a briñs-dilenner b.
Kurgast g. (-es,-gäste) : kurad g. [*liester* kuraded].
Kurgebühr b. (-,-en) : [touristerezh] taos chom g.
Kurhaus n. (-es,-häuser) : kurdi g.
kurial ag. : ... kañsellerezh, ... kañsellerdi.
Kurie b. (-,-n) : **1.** [istor] kuria b., lec'h emvod ar sened g. ; **2.** [relij., polit.] *römische Kurie,* gouarnamant ar Sich Abostolik g. (Gregor), melestradur ar Sez-Santel g. ; **3.** [dre astenn.] Sened g.
Kurienkardinal g. (-s,-kardinäle) : [relij.] kardinal e karg eus melestradur ar Sez-Santel g.
Kurier g. (-s,-e) : post g., kannad g., kefridier g.
kurierbar ag. : [mezeg.] kuradus, pareadus.
Kurierdienst g. (-es,-e) : kreizenn kaserezh ha kas herrek b.
kurieren V.k.e. (hat kuriert) : **1.** pareañ, louzaouiñ, mezegañ, prederiañ, dijabliñ, disoc'h ag ur c'hleñved, goeñviñ ; *einen Kranken kurieren,* rentañ ar yec'hed d'ur c'hlañvour / rentañ pare ur c'hlañvour (Gregor), pareañ ur c'hlañvour, dijabliñ ur c'hlañvour, degas e yec'hed d'u.b. en-dro, degas u.b. en e yec'hed, disoc'h ur c'hlañvour ag ur c'hleñved ; *eine Krankheit kurieren,* prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved, yac'haat ur c'hleñved, kas kuit ur c'hleñved ; *die Pilzflechte kurieren,* goeñviñ an darouedennoù ; *die Frostbeulen kurieren,* goeñviñ ar goañvennoù ; **2.** [dre skeud.] digustumañ, divoazañ, divoaziañ, dizonañ,

distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemanden von seinen Vorurteilen kurieren,* distrobañ spered u.b. eus e rakvarnioù, argas ar rakvarnioù diwar spered u.b.
kurierend ag. : pareüs, yac'haus.
kurios ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, kurius, espar, droch, estrañch, pitaouennek, kuladus, souezhus, iskriv, loukes, sebezus, estonus, dic'hiz, amc'hiz, chin, dizeur, ivin.
Kuriosität b. (-,-en) : istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.
Kuriosum n. (-s, Kuriosa) : tra souezhus g., tra iskis g., istrogell b., ardigell g./b., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.
kurisch ag. : [Latvia, douar.] ... Kurzeme b. ; *das kurische Haff,* paludenn Kurzeme b.
Kurland n. (-s) : [Latvia, douar.] Kurzeme b.
Kurpark g. (-s,-s) : gourliorzh ar c'hurva b., park ar c'hurlec'h g.
Kurort g. (-s,-e) : kurva g., kurlec'h g., yec'hedva g.
Kurpackung b. (-,-en) : [blev.] traet bravaat g., traet kaeraat g.
Kurpfalz b. (-) : [douar., istor] *die Kurpfalz,* ar Balezelezh b., Bro ar Balezelezh b.
Kurprinz g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilenner g., priñs-dilennour g., elektor g.
Kurpfuscher g. (-s,-) : triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g.
Kurpfuscherei b. (-) : triaklerezh g.
Kurrende b. (-,-n) : [relij.] laz-kanañ protestant g., kor protestant g.
Kurrentschrift b. (-,-en) : skritur-red Fraktur g./b.
Kurs g. (-es,-e) : **1.** roud g., penn g. ; *Kurs nach Süden nehmen,* skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), ober hent war-zu ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, pennañ d'ar su, pennañ e su, mont penn e su, ober penn er c'hreisteiz, treiñ penn war-du ar su, durc'haat d'ar su, durc'haat ouzh ar su ; *vom Kurs abweichen,* diarroudennañ, diheñchañ, treiñ diwar e hent, mont diwar an hent mat ; *einen neuen Kurs einschlagen, den Kurs ändern,* treiñ bourzh, cheñch roud, diroudañ, diheñchañ ; *Kurs geradeaus !* war-eeun tout ! ; *den Kurs beibehalten,* chom war e vourzh ; [dre skeud.] linenn b., reolenn b., linenn-stur b. ; *auf einen bestimmten Kurs umschwenken,* mont da heul ul linenn nevez bennak..
2. [arc'hant.[1]] feur g. ; *Dollarkurs,* feur an dollar g. ; *die Kurse sinken,* izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, disteurel, koazhañ) a ra ar feurioù, laoskaat a ra war ar feurioù, distaol a zo war ar feurioù, terriñ a ra war ar feurioù ; *die Kurse steigen,* gorren (kreskiñ, uhelaat) a ra ar feurioù, mont a ra ar feurioù war-raok, mont a ra ar feurioù war a-raok ; *die Kurse steigen und fallen an der Börse,* sav-disav (sav-diskenn) eo ar feurioù er Yalc'h ; [dre skeud.] P. *bei jemandem in hohem Kurs stehen,* bezañ deuet-mat (erru-mat, gwelet mat) gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ e gras u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ istimet gant u.b. / bezañ en istim u.b. (Gregor).
3. [arc'hant.[2]] mon g., amred g. ; *in Kurs setzen,* lakaat e red an arc'hant, lakaat en amred, lakaat e mon, monañ, reiñ mon da ; *außer Kurs setzen,* divoniañ, tennañ eus red an arc'hant, lemel eus an amred ; *gesetzlicher Kurs,* mon lezennel g.
4. rummad kentelioù g. ; *Anfängerkurs,* rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.
Kursaal g. (-s,-säle) : kazino g.
Kursabschlag g. (-s,-abschläge) : [arc'hant.] digresk g., diskenn g., distaol g.
Kursabweichung b. (-,-en) : [nij.] dihentadur g., driv b., drivañ g.
Kursänderung b. (-,-en) : diroudañ g., diheñchañ g.
Kursanstieg g. (-s) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g. ; *der starke Kursanstieg des Dollars,* taol-kresk krenn feur-eskemm an dollar g.
Kursbericht g. (-s,-e) / **Kursblatt** n. (-s,-blätter) : [arc'hant.] danevell ar feurioù ofisiel b.
Kursbuch n. (-s,-bücher) : [trenioù] meneger an hentoù-houarn g., euriaoueg b., eurieg b., meneger eurioù an trenioù g., euriadur g., roll-eurioù g.
Kurschatten g. (-s,-) : [dre fent] amourousted kurva b.
Kürschner g. (-s,-) : meginer g., pelleter g., feurer g., kaboser g.
Kürschnerei b. (-,-en) : **1.** [micher] meginerezh g., pelleterezh g. ; **2.** [stal] meginerezh b., pelleterezh b.
Kurse *liester evit* **Kursus** ha **Kurs**.
kursieren V.gw. (hat kursiert / (rouez) ist kursiert) : **1.** [kenwerzh] bezañ en amred ; **2.** [dre skeud.] redek ; *falsche Gerüchte kursieren im Lande,* gedon a zo bet laosket da redek dre ar vro, brudoù faos zo bet lezet da vont da-douez an dud, brudoù faos (voltennoù faos) a zo a bep tu, sevel a ra brudoù faos a bep tu.
kursiv ag. : [moull.] stouet, italiat.
Kursive b. (-,-n) / **Kursivschrift** b. (-,-en) : skritur stouet g./b., skritur italiat g./b.
Kurskreisel g. (-s,-) : [nij.] giroskop g.
Kursmakler g. (-s,-) : [arc'hant.] kourater eskemm g.
Kursnotierung b. (-) : [arc'hant.] feuriadur g.
kursorisch ag. : **1.** dalc'hus, kendalc'hus, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, harz-diharz, hep distenn, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; **2.** buan, prim, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.
Kursschwankung b. (-,-en) : [arc'hant.] sav-diskenn ar feurioù-eskemm g., argemm ar feurioù-eskemm moneizel g.
Kursstand g. (-s,-stände) : [arc'hant.] stad ar feurioù-eskemm b.
Kurssteigerung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g.
Kurssturz g. (-es,-stürze) : [arc'hant.] digresk g., diskenn g., diskar ar prizioù g., disac'h ar prizioù g., rampadenn ar prizioù b.
Kurstreiber g. (-s,-) : [arc'hant.] arvroker war gresk g.
Kursus g. (-, Kurse) : rummad kentelioù g.
Kurswagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon hag a ya eeun d'ar pal b.
Kurswechsel g. (-s,-) : cheñchamant roud g., kemm hent g.

Kurszuschlag g. (-s,-zuschläge) : [arc'hant.] astaoladenn b., astaol g.
Kurtaxe b. (-,-n) : [touristerezh] taos chom g.
Kurtine b. (-,-n) : **1.** [tisav., lu] talad-moger g., kourtin g. ; **2.** [c'hoariva] stign kreiz g.
Kurtinenkatze b. (-,-n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalierioù].
Kurtisan g. (-s,-e) : pried kleiz g., kamalad kleiz g.
Kurtisane b. (-,-n) : serc'h b., gwreg kleiz b.
Kuruku g. (-s,-s) : [loen.] kouroukou g. [*liester* kouroukoued].
kurulisch ag. : [istor] *kurulischer Stuhl,* kador olifant an ofisourien a gêr e Roma b. (Gregor), kador olifant pennoù-kêr Roma b.
Kurvatur b. (-,-en) : [korf.] krommadur g. ; *große Kurvatur des Magens,* krommadur bras ar stomog g. ; *kleine Kurvatur des Magens,* krommadur bihan ar stomog g.
Kurve b. (-,-n) : **1.** korn-tro g., tro-gorn b., tro-gamm b., distro g./b., pleg g., pleg an hent g., pleg-hent g., korn-pleg g., tro-bleg b., displeg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kilbleg g., kildro b., kildroenn b., kornblegenn b., troidell b., kamm g., plegenn b. ; *scharfe Kurve,* kammdroienn (kammdroenn) serzh b., korn-tro berr g., tro-gorn gwall gromm b., tro-gorn serzh b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g., korn-tro krak g., distro krenn g./b. ; *Haarnadelkurve,* korn-tro krak g., korn-tro krenn g., pleg serzh g., pleg krenn g., pleg berr g. ; *eine Kurve innen nehmen,* mont krenn gant ur c'horn-tro, korntroiañ berr, treiñ krenn ; *überhöhte Kurve,* korn-tro uhelaet g. ; *eine Kurve nehmen,* korntroiañ ; *eine Kurve hinter sich lassen,* digorntroiañ, digendroiañ ; **2.** [mat., skiantoù] krommenn b. ; *ebene Kurve,* krommenn blaen b. ; *algebraische Kurve,* krommenn aljebrel b. ; *bizirkulare Kurve,* krommenn uegelc'hadel b. ; *die Preiskurve,* krommenn ar prizioù b. ; *Kurve des demografischen Wandels,* krommenn ar boblañs diouzh an amzer b., krommenn boblañsel b. ; **3.** kammellenn b., krommenn b., krommellenn b., plegenn b., krommell b. ; **4.** [dre skeud.] P. *die Kurve kratzen,* mont diwar skizh, en em lipat (en em zifretañ, en em zisac'hañ, tennañ e damm spilhenn) e koulz, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, disac'hañ an denn, mont kuit hep ober brud, en em dennañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, en em dennañ a boan, tennañ e frap, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, sachañ e lêr gant an-unan, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, skarañ er ouinell, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har ; **5.** rontadur g. ; *eine Frau mit Kurven,* ur vaouez kuilh b., ur vaouez korfet kuilh b., ur vaouez fonnus b.
kurven V.gw. (ist gekurvt) : [blenier] **1.** treiñ ; **2.** mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, bale bro, kantren broioù, beajiñ broioù, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, korntroiañ.
Kurvenlineal n. (-s,-e) : reolenn da dresañ krommennoù b., [*anvet ivez diwar ar galleg* pistolenn b. *pe* peroked g.], tresell grommennoù b.
kurvenreich ag. : korntroiek, leun a gildroennoù, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, gweüs, kammigellek, korvigellek, pleg-dibleg, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdroennek, kammdroiennek, kammdroius, treuz-didreuz, plegus, distroüs ; *kurvenreiche Straße,* hent korntroiek g., hent leun a gildroennoù g., hent kalz a blegennoù ennañ g., hent kamm-digamm (gweüs, jilgamm, treuz-didreuz, kammigellek, korvigellek, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdro(i)ennek) g., hent plegus g. / hent distroüs g. (Gregor).
Kurvenschiene b. (-,-n) : [tekn.] **1.** tresell grommennoù b. ; **2.** roudenn gromm b.
Kurvenschreiber g. (-s,-) : tresell grommennoù b.
Kurvenschreibertisch g. (-es,-e) : taolenn da dresañ krommelloù b.
Kurvenverlauf g. (-s) : [mat.] neuz ar grommenn b.
Kurvenzeichengerät n. (-es,-e) : **/ Kurvenzeichner** g. (-s,-) : tresell grommennoù b.
Kurverwaltung b. (-,-en) : [touristerezh] ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g.
kurvig ag. : *sellit ouzh* **kurvenreich**.
kurz ag. : **1.** [en egor] berr, krak, krenn, raz ; *zu kurz,* skort, skars, re verr, re just ; *kurzer Ärmel,* milgin verr b. ; *kurzes Haar,* blev ratous str., blev krak str., blev troc'het berr str., blev troc'het-raz str., blev berr lies., ur blev berr g., blev raz str., blev dipitus str. ; *kurzer Weg,* hent berr g. ; *den kürzesten Weg gehen,* skeiñ berroc'h a-dreuz, kemer berroc'h, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont gant an hentoù-treuz, troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent treuz da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *nimm den kürzesten Weg querfeldein,* sko a-dreuz dre ar parkeier ; *dieser Weg ist viel kürzer,* an hent-se a droc'h kalz berroc'h ; *kurzer Brief,* lizher berr g. ; *alles kurz und klein schlagen,* dic'hastañ (difoeltrañ, parfoeltrañ, gwastañ, drailhañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, freuzañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, miñsañ) pep tra, ober tammoù bihan gant kement tra 'zo, bruzunañ pep tra evel darbod, foeltrañ pep tra evel ludu ; [dre skeud.] *jemanden kurz halten,* **a)** derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor) ; **b)** lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten,* **a)** nasket-berr eo al loen-se ; **b)** negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; *den Kürzeren ziehen,* **a)** kaout an tu koll, bezañ koll ; **b)** bezañ dirannet eus ar pezh a zo dleet d'an-unan, bezañ dirannet eus e lodenn, na gaout e gont, na gavout e gont, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ troc'het dindan an-unan, bezañ louzet (kabestret) ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren,* gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad

a dalv teod, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, kant kleved ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; *mit kurzen Worten, kurz gesagt,* evit lavaret (evit mont, evit troc'hañ) berr, evit krennañ berroc'h, evit krennañ kaoz, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gomzoù, evit diverrañ, en ur ger, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), kement ha troc'hañ berr, kenkoulz ha troc'hañ berr, betek troc'hañ berr ; P. *mit jemandem kurzen Prozess machen,* peurgas u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont (e begement) d'u.b. ken lip ha tra, na vezañ daletoc'h evit ober e afer d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e stal d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e jeu d'u.b., na vezañ seizhdaleetoc'h evit reiñ e gont d'u.b. ; *jemanden einen Kopf kürzer machen,* dibennañ (krennañ) u.b., troc'hañ e benn d'u.b., lemel e benn d'u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *kürzer werden,* berraat, skarsaat, diverrañ, diverraat.

2. [en amzer] berr ; *kurze Zeit,* berr amzer b., amzer verr b., nebeud a amzer, berrig amzer g., berrig a amzer g., pellig g. ; *er blieb jedes Mal nur kurze Zeit bei uns,* chom a rae nemet tammoù (ur berrig amzer, ur berrig a amzer, ur pellig) ganeomp ; *in kurzer Zeit,* e berr amzer, en ur par berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, dindan peder munutenn, diwar un nebeud, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer) ; *kurze Frist,* berr dermen g., termen berr g. ; *eine kurze Weile,* ur pennadig g., ur pennadig amzer g., ur frapadig g., ur predig g., ur pellig g., ur berrig amzer g., ur berrig a amzer, un herradig amzer g., un netraig a amzer g., ur poulzadig g. / ur poulzig g. (Gregor) ; *die Tage werden nach und nach kürzer,* berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *jetzt sind die Tage am kürzesten,* bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *durch kurzes und heftiges Ziehen,* gant un taol sach-frap, gant un taol krenn ; *von kurzer Dauer,* berrbad, tremeniat ; *die Freude war aber von kurzer Dauer,* berrbad e voe (ne badas ket pell) al levenez, al levenez ne badas nemeur, ar blijadurezh ne badas nemet ur pennad, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *ein kurzes Gedächtnis haben,* disoñjal buan an traoù, kaout ur vemor fall, bezañ disoñj, bezañ ur penn disoñj eus an-unan, bezañ fall eñvoret, bezañ bet badezet gant eoul gad / kaout ur vemor ankouazhus / ankounac'haat aes (Gregor) ; *binnen Kurzem,* kent pell, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn nebeut amañ, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, a-benn nebeut, edan berr, dabord, prestik, dizale, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-barzh nebeut, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *seit Kurzem,* n'eus ket pell, n'eus ket paot, a-c'houde un nebeud 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, un tammig 'zo, abaoe un nebeudig, abaoe nebeut, nend eus nemeur / abaoe nemeur (Gregor) ; *die beiden sind seit Kurzem miteinander verheiratet,* nevez-dimezet int ; *sie ist seit Kurzem schwanger,* pistiget eo, keloù mat a zo ganti, keloù nevez a zo ganti, P. krog eo ; *vor Kurzem,* n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, n'eus tamm 'zo ebet, ne oa ket pell, bremaik, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, tuchant, tuchantik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, ur mareadig amzer 'zo, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, ur poulzig 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all, nebeut amzer 'zo, a-nebeut 'zo ; *vor Kurzem hat es auch geregnet,* ergentaou e rae glav ivez, bremaik e rae glav ivez, dabord e rae glav ; *erst vor Kurzem hat er wieder von sich hören lassen,* ken na oa a-nevez 'zo n'em boa ket bet eus e geloù ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt,* nevez-hal eo ar vuoc'h, nevez-halet eo ar vuoc'h ; *vor Kurzem noch war er krank,* a-nevez vet klañv eo, klañv e oa nevez a oa ; *ein vor Kurzem gekauftes Haus,* un ti nevez-prenet g., un ti prenet nevez 'zo ; *er hat das Haus vor Kurzem gekauft,* a-nevez prenet en deus an ti-se ; *er ist vor Kurzem verstorben,* hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo ; *wir haben vor Kurzem von ihm einen Brief bekommen,* emaomp o nevez resev ul lizher digantañ ; *bis vor Kurzem,* betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; *über kurz oder lang,* deiz pe zeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - mont hir, mont berr - mare pe vare - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhioù all ; [barzh.] *kurze und lange Silben,* silabennoù berr hag hir lies. ; [kenw.] *Wechsel auf kurze Sicht,* lizher-eskemm war verr dermen (berrbad e dalvoudegezh) g.

Adv. : **1.** [en egor] berr ; *sein Haar ist kurz geschnitten,* touz (troc'het berr, troc'het-raz) eo e vlev ; *sie trägt ihr Haar kurz,* berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus, raz eo he blev ; [lu] *zu kurz schießen,* tennañ re verr.

2. [en amzer] *kurz vorher, kurz zuvor,* sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok ; *kurz vor dem Fest,* sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel ; *kurz vor der Entbindung stehen,* bezañ e-tro da c'henel ; *kurz darauf, kurz nachher, kurz danach,* tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un

nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, ur poulzadig goude, un netraig goude ; *er wurde kurz darauf hingerichtet,* ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv, prestik e voe lakaet d'ar marv ; *kurz nach der Hochzeit,* damc'houde an eured, damdost goude an eured, un netraig goude an eured, prestik goude an eured, prest goude an eured ; *kurz vor Torschluss,* just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezh-tre, krip-ha-krap ; *kurz absagen,* nac'hañ krenn (a-grenn, naet-ha-distag) ; *eine Diskussion kurz abbrechen,* sac'hañ ar gaoz, krennañ ar gaoz ; *mach es kurz !* hastañ buan 'ta ! gra dillo pezh ac'h eus d'ober ! gra a-fo ! lavar berr pezh ac'h eus da lavaret ! degas buan pezh ac'h eus da lavaret ! ; *setzen Sie sich mal kurz !* grit un azezig ! ; *legen Sie sich mal kurz hin !* grit ur gourvezig ! ; *jemanden kurz abfertigen,* kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kivijañ u.b. ; *kurz und klar, kurz und bündig,* krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn ; *sich kurz und bündig ausdrücken,* distagañ komzoù rik ; *um es kurz zu sagen, kurz gesagt,* berr-ha-berr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, evit krennañ berroc'h, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, en ur ger, en ur ger krenn, evit ma kavfec'h berroc'h an enoe, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; *sich kurz fassen,* mont berr, krennañ berroc'h, mont dre verr, lavaret berr, lavaret an traoù krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, troc'hañ berr, lavaret e soñj en ur ger krenn ; *fassen wir uns kurz !* komzomp nebeut ha komzomp c'hwek ! lakaomp ar gaoz war ar pep pouezusañ ! ; *ich werde mich kurz fassen,* ne lavarin ket ur pikol a gomzoù ; *ich werde Ihnen jetzt möglichst kurz erzählen, was geschah,* bremañ e kontin deoc'h e berrañ ha ma c'hellin ar pezh a en em gavas ; *kurz und gut,* en ur ger, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, e nebeut gerioù, en ur ger berr, bastik !

3. [dre skeud.] *kurz angebunden sein,* bezañ berr da gaozeal, bezañ ur rasker-melchon, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok ; *zu kurz kommen,* bezañ dirannet eus pezh a zo dleet d'an-unan (eus e lodenn), bezañ bet troc'het dindan an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont.

Kurzarbeit b. (-,-en) : dilabour darnamzer g.

kurzarbeiten V.gw. (hat kurzgearbeitet) : labourat war darnamzer dre ziouer a labour.

Kurzarbeiter g. (-s,-) : implijad dilabour war darnamzer g.

kurzärmelig ag. / **kurzärmlig** ag. : gant milginoù berr, gant milginoù skars.

kurzatmig ag. : [mezeg.] berranalek, berranal, o tihostal, peus, o trec'hwezhañ, berr war e sparl, berr e anal ; *kurzatmige Greisin,* stlejadell b., stlejadenn b.

Kurzatmigkeit b. (-) : [mezeg.] berranal g./b., simuc'h g., trec'hwezh g., P. amezeg an Ankoù g.

Kurzaufenthalt g. (-s,-e) : tremenadenn b., chomadenn verr b.

kurzbeinig ag. : berr e zivesker, berr e zivhar, berrc'harek, garet berr, berr c'haret.

Kurzbrief g. (-s,-e) : gerig g., notenn b., berrlizher g.

Kurze(r) ag.k. g. : P. **1.** banne lambig g. ; **2.** [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kürze b. (-) : berrder g., berrded b., berrentez b., krennegezh b., kurzhegezh b. ; *Kürze der Zeit,* berrder (berrded b.) an amzer g., berrentez an amzer b. ; *er kommt in Kürze,* kent pell (a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn un nebeud amzer, a-barzh nemeur, dabord, kent ma vo pell, a-raok pell, edan berr, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell) e vo amañ, erruout a raio a-barzh pell ; *in aller Kürze,* berr-ha-berr, e berr-ha-berr, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, en ur ger, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù ; *in der Kürze liegt die Würze,* seul verroc'h ar bourd, seul welloc'h - pedennoù berr a gas d'an Neñv, pedennoù hir a chom a-dreñv - ar bedenn verr a sav d'an Neñv, ar bedenn hir a chom a-dreñv - ur bater verr a sach d'an Neñv, ur bater hir a sach a-dreñv - dre forzh heskinañ ar c'hi e teu da vezañ drouk - seul verroc'h seul welloc'h - komzomp nebeut ha komzomp c'hwek - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - n'eo ket ar muiañ komzoù eo ar wellañ pedenn - arabat em godisat re.

Kurzeit b. (-,-en) : [kouronklec'h, touristerezh] maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g., maread touristel g., koulzad touristel g.

Kürzel n. (-s,-) : **1.** arouezenn berraat b., arouezenn berrskrivadur b. ; **2.** teskanv g.

kürzen V.k.e. (hat gekürzt) : **1.** krennañ, diverrañ, berraat, godiñ, lakaat e berr, divrazañ ; *die Hosen kürzen,* krennañ (berraat) ar brageier ; *einen Rock kürzen,* godiñ ur vrozh ; *eine Rede kürzen,* krennañ (diverrañ, berraat, divrazañ) ur brezegenn ; *eine Frist kürzen,* berraat un termen ; *jemandem die Zeit kürzen,* diverrañ u.b. ; *die Löhne kürzen,* lakaat diskenn war ar goproù, diskenn ar goproù, krennañ ar goproù ; **2.** [mat] diren ; *einen Bruch kürzen,* diren ur rann, eeunaat ur rann.

kurzerhand Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, trumm, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep ober seizh soñj, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e

seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, brav-mat, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, krenn ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen,* sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz.

Kurzfassung b. (-,-en) : pennad berraet g., film berraet g., berrskrid g., testenn diverraet b., diverradur g., distrap g., divraz g.

Kurzfilm g. (-s,-e) : film berr g.

Kurzflügler g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug b., krugig-douar g.

Kurzform b. (-,-en) : berradur g., stumm berraet g., diverradenn b., berrskrid g., divraz g.

kurzfristig ag. : [kenwerzh] war verr dermen ; *kurzfristiger Kredit,* kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *kurzfristige Anleihe,* amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *das Kurzfristige,* ar berrdermen g.

Kurzfühlerschrecke b. (-,-n) : [loen.] akred g., krank-raden g., marc'h-raden g.

kurzgebaut ag. : tobios, piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, berraod, postek, torgos, bouroun, toupard, reut, tourtellek, iziliet munut.

kurzgefasst ag. : berr, fraezh-ha-berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, en ur ger krenn.

Kurzgeschichte b. (-,-n) : [lenn.] danevell b., istor berr g.

kurzgeschoren ag. : touz, ratous, troc'het berr, troc'het-raz, raz, krak e vlev, dipitus e vlev ; *kurzgeschorenes Haar,* blev ratous str., blev krak str., blev raz str., blev troc'het-raz str., blev troc'het berr str., blev berr lies., ur blev berr g., blev dipitus str., penn raz g., penn touz g.

kurzgeschürzt ag. : gwisket berr.

kurzhaarig ag. : berr e vlev, ratous, krak e vlev, raz e vlev, dipitus e vlev.

kurzhalsig ag. : gouzouget berr.

kurzhalten V.k.e. (hält kurz / hielt kurz / hat kurzgehalten) : [dre skeud.] *jemanden kurzhalten,* **a)** derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor) ; **b)** lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten,* **a)** nasket-berr eo al loen-se ; **b)** negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; *von seiner Frau wird er finanziell kurzgehalten,* arc'hant a vez roet dezhañ a sil da sil gand e wreg.

kurzlebig ag. : **1.** berrhoalek ; **2.** [traezoù beveziñ] berrbad, berrbadus, kollidik, bresk ; **3.** [fizik] distabil.

Kurzlebigkeit b. (-) : berrhoali b., berrbadelezh b.

kürzlich Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, a-nebeut 'zo, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, ergentaouik, kentaou, bremaik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ergentaou, a-gentaou.

Kurzmeldung b. (-,-en) : bomm keleier g., keleier berr-ha-berr lies.

Kurznachrichten lies. : bomm keleier g., bommoù keleier lies., bemmen keleier lies., keleier berr-ha-berr lies.

kurznasig ag. : friet berr.

kurzohrig ag. : skouarnet berr.

Kurzparker g. (-s,-) **/ Kurzparkerin** b. (-,-nen) : *Parkplätze für Kurzparker,* parklec'h berramzer g.

kurzröckig ag. : gwisket berr.

kurzschließen V.k.e. (schloss kurz / hat kurzgeschlossen) : sevel ur c'hammdreug, sevel un heptreug, berr-roudañ, heptreugañ ; *einen Wagen kurzschließen,* sevel ur c'hammdreug evit reiñ lañs d'ur c'harr-tan, heptreugañ amred ur c'harr-tan evit reiñ lañs dezhañ.

V.em. : **sich kurzschließen** (schloss sich kurz / hat sich (t-rt) kurzgeschlossen) : *sich mit jemandem kurzschließen,* skoulmañ darempred gant u.b., mont e darempred gant u.b., mont da gavout u.b., mont war-dro u.b.

Kurzschluss g. (-es,-schlüsse) : [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kurzschlussreaktion b. (-,-en) : [dre skeud.] ober darluskel g., froudenn b., stultenn b., loariadenn b., loariad b., pennad g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b., luskadenn imor b., luskad g., trivli g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g.

Kurzschnabel-Ameisenigel g. (-s,-) : [loen.] ekidne pigos berr g.

Kurzschnabelgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz beg berr b.

Kurzschnabeligel g. (-s,-) : [loen.] ekidne pigos berr g.

Kurzschrift b. (-) : berrskrivadur g., berrskriverezh g. ; *in Kurzschrift mitschreiben, in Kurzschrift niederschreiben,* berrskrivañ.

Kurzschriftmaschine b. (-,-n) : berrskriverez b.

Kurzschwanzwiesel n. (-s,-) : [loen.] ermin g., erminig g. [*liester* erminiged], kaerell-wenn b.

Kurzschwert n. (-s,-er) : brakemard g.

kurzsichtig ag. : **1.** [mezeg.] berrwel, berrwelet, belbich ; *kurzsichtig sein,* bezañ belbich, bezañ dremm verr gant an-unan, kaout un dremm verr, bezañ berrwel, kaout berrweled, kaout selloù berr ; **2.** [dre skeud.] berrwel, berrwelet, berrsellus.

Kurzsichtigkeit b. (-) : **1.** [mezeg.] berrweled g. ; **2.** [dre skeud.] berrweled g., berrsellusted b.

kurzsilbig ag. : gant silabennoù berr, gant ur silabenn verr.

Kurzstiel g. (-s,-e) : [louza.] *grauer Kurzstiel* [*Malum curtipendulum*], aval koupandu g.

kurzstielig ag. : **1.** troadet berr ; **2.** [louza.] korzennet berr.

Kurzstreckenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] berrdreizh g.

Kurzstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] berrdreizher g.

Kurzstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] sprint g., redadeg tizh b., kevezadeg tizh b.

Kurzstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] sprinter g.

Kurzstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] sprinterez b.

Kurzstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell berrhedtenn b., fuc'hell berrhedtaol b., fuc'hell berr diraez b.
kurzum Adv. : evit lavaret berr, en ur ger berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù.
Kürzung b. (-,-en) : krennadur g., digresk g., diskenn g., divraz g., rabat g. ; *Lohnkürzung,* digresk war ar gopr g., krennadur ar gopr g., diskenn war ar gopr g.
Kurzurlaub g. (-s,-e) : vakañsoù berr lies.
Kurzwaren lies. : merserezh g., kinkailherezh g.
Kurzwarenhändler g. (-s,-) : merser g., kinkailher g.
Kurzwarenhandlung b. (-,-en) : **1.** [stal] merserezh b., kinkailherezh b. ; **2.** [micher] merserezh g., kinkailherezh g.
kurzweg Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, diwidre, diwe, didro, didroidell, distag, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digomplimant, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon ; *etwas kurzweg sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro(idell) d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, brav-mat) - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez) - bezañ distlabez da lavaret udb - lavaret udb distag - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).
Kurzweil b. (-) : diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b., c'hoari gaer g., berrder amzer g.
kurzweilig ag. : diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus, dizenoeüs, ebat.
Kurzwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn verr b.
Kurzwellensender g. (-s,-) : skingaser gwagennoù berr g.
Kurzwort n. (-es,-wörter) : berrlavar g., berradur g.
Kurzzeitgedächtnis n. (-ses) : [mezeg.] eñvor war verr dermen b., koun war verr dermen g., memor war verr dermen b.
kurzzeitig ag. : berrbad.
kusch estl. : [chas] *kusch !* peoc'h ! sioul !
kuschelig ag. : blot, klet, bouk ; *kuscheliges Bett,* gwele blot (klet, bouk) g.
Kuchelkissen n. (-s,-) : neñneñ g.
kuscheln V.gw. (hat gekuschelt) : *mit jemandem kuscheln,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober moumounoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b., moumounañ u.b. ; *mit seiner Freundin kuscheln,* amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez.
V.em. : **sich kuscheln** (hat sich (t-rt) gekuschelt) : *sich in sein Bett kuscheln,* polotenniñ en e wele, tamolodiñ en e wele, en em gafunañ en e wele, ober souchig en e wele, souchañ en e wele, en em damolodiñ en e wele, mont en e rodelloù en e wele ; *sich in eine Decke kuscheln,* bezañ souchet brav dindan ur pallenn, en em glenkañ brav dindan ur pallenn, bezañ tamolodet dindan ur pallenn, tamolodiñ e ballenn en-dro d'an-unan, bezañ en e rodelloù dindan ur pallenn ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln,* tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich an jemanden kuscheln,* souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e voumounig ; *sich aneinander kuscheln,* souchañ an eil ouzh korf egile.
Kuscheltier n. (-s,-e) / **Kuscheltuch** n. (-s,-tücher) : neñneñ g.
kuschelweich ag. : blot, klet, bouk.
kuschen V.gw. (hat gekuscht) : P. sentiñ hep ober ur van, sentiñ hep souzañ, sentiñ hep karnañ, bale (charreat, kerzhet) moan, sentiñ rik, sentiñ hep klemm na gwigour, bale kempenn war ar ger, mont eeun gant an hent, mont eeun gant e hent, kerzhet gant an neudenn eeun, na zic'hwezhañ (na zihostal) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ) grik , na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret grik (ger ebet), na lavaret na ger na mik, na zaouhanteriñ ur ger, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *er kuscht vor seiner Frau,* diflach eo dirak e wreg.
Kusine b. (-,-n) : keniterv [*liester* kenitervezed] b. ; *Kusine ersten Grades,* keniterv-kompez b., keniterv kentañ b. ; *Kusine vierten Grades,* keviniantez b. ; *das ist eine Kusine,* ur geniterv din eo, honnezh a zo keniterv din ; *Ehemann der Kusine,* gwaz ar geniterv g., kenderv g.
Kuskus[1] g. (-,-) : [loen.] kouskous g.
Kuskus[2] g./n. (-,-) : [kegin.] kouskous g.
Kuss g. (-es, Küsse) : pok g., bouchig g., bouch g., pokadenn b., bouchadenn b., lip g., af g., afadenn b., añ g. ; *leidenschaftlicher Kuss,* pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouch tomm g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g., pok gadal g., P. rata muzelloù g. ; *inniger Kuss,* pok kalonek g. ; *die Mutter drückt dem Kind einen Kuss auf die Stirn,* pokat (bouchañ) a ra ar vamm d'he bugel war e dal, ober a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal, reiñ a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal ; *jemandem einen Kuss zuwerfen,* stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; *er hauchte einen Kuss auf ihre Hand,* spinañ a reas he dorn gant e vuzelloù ; *jemandem einen Kuss stehlen,*

jemandem einen Kuss rauben, kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *ein Kuss auf jede Wange,* ur c'houblad pokoù g., ur c'houblad bouchoù g., ul lip da bep jod g.

Küsschen n. (-s,-) : af g., afig g., añ g., añig kaezh g., bouchig g., evnig bihan g., mañ g. ; *ein Küsschen in Ehren kann niemand verwehren,* ne c'haller ket nac'h ur bouchig pa vez roet gant un den onest ; *das Kind gab der Tante ein Küsschen,* ober a reas ar bugel allazig (ur stardaig, afig, un afig) d'e voereb., reiñ a reas ar bugel añ (añig kaezh, afig, un afig, ur mañ, un evnig bihan) d'e voereb, ober a reas ar bugel añ (añig kaezh) d'e voereb.

küssen V.k.e. (hat geküsst) : pokat da, bouchañ da, afañ da, reiñ ur pok da, distagañ ur pok da ; *er küsste ihr die Hand,* pokat a reas d'he dorn ; *jemanden auf die Lippen küssen,* pokat da ziweuz u.b. ; *jemanden auf beide Wangen küssen,* bouchañ d'u.b. a-du hag a-dal ; *er küsste sie innig,* pokat a reas kalonek dezhi ; *die Heimaterde küssen,* pokat ouzh douar e vro.

V.em. **sich küssen** (haben sich (t-rt) geküsst) : en em bokat, pokat an eil d'egile, [dre fent.] en em gannañ a daolioù joskenn, en em lipat.

Küssende(r) ag.k. g./b. : poker g., pokerez b., liper g., liperez b.

Kusshand b. (-,-hände) : pok war an dorn g. ; *jemandem eine Kusshand zuwerfen,* stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant.

Küste b. (-,-n) : aod g./b., aodoù lies., arvor g., ribl g., ribl ar mor g., bord ar mor g., bord g., kostez g., glann ar mor b., lez ar mor g. ; *er wohnt an der Küste,* emañ o chom en arvor, emañ o chom war an aod ; *er wohnt direkt an der Küste,* emañ o chom war lez ar mor, emañ o chom war lez an aod, emañ o chom e-tal ar mor, emañ o chom e genoù ar mor, emañ o chom e-harz ar mor, emañ e di dirak ar mor, emañ o chom raz da ribl ar mor, goursezet eo e di a-dal d'ar mor, harp er mor emañ o chom ; *die Küste in Sicht behalten,* bageal a-wel d'an aod, chom a-zouar, merdeiñ hep koll gwel a'n aod ; *mit einem Wagen an der Küste entlangfahren,* mont gant an aod ; *er hat sich ein Haus an der Küste bauen lassen,* savet en deus un ti war an aod ; *diese Küste kann nicht angelaufen werden,* an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein,* an aod a zo naonus ha paourentezus ; *vor der Küste Maltas,* er-maez da Valta, a-vaez da Valta ; *Algen (Tang) an die Küste bringen,* degas bezhin d'ar bord ; *Algen (Tang) an der Küste sammeln,* dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *der Leuchtturm erhebt sich zwischen der Küste und der Insel,* emañ an tour-tan en aod d'an enezenn ; [merdead.] *an die Küste kommen,* aochañ ; *nah an der Küste bleiben,* chom a-zouar ; *nah an der Küste fischen,* pesketa a-zouar ; *von der Küste entfernen, von der Küste wegbringen,* diaochañ ; *sich von der Küste entfernen, die Küste verlassen,* diaochañ, distagañ diouzh an aod ; *längs der Küste fahren,* riblañ an aod, aochañ, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar ; *zwischen Küste und Klippe fahren, tremen en aod d'ur roc'h ; die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Küstenbewohner g. (-s,-) : arvorad g., arvoriad g., aocher g. ; *die Küstenbewohner,* an arvoridi lies., arvoriz lies., an arvoriz lies., an aocherien lies., tud an aod lies., an dud eus bord ar mor lies., tud an arvor lies.

Küstenfahrer g. (-s,-) **/ Küstenfahrzeug** n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aocher g. [*liester* aocherioù], P. friker kranked g.

Küstenfischerei b. (-) : [merdead.] pesketaerezh aod g., pesketaerezh a-zouar g., ar vicher vihan b., pesketa a-hed an aod g. ; *Küstenfischerei betreiben,* aochañ, chom tost d'an aod da besketa, pesketa a-zouar, P. frikañ kranked.

Küstengebiet n. (-s,-e) : arvor g.

Küstengeologie b. (-) : douarouriezh aod b., douarouriezh an aodoù b.

Küstengewässer lies. : doureier gouvene lies., doureier e dalc'h ur riez lies., doureier e dalc'h ar vro lies., doureier tro-dro d'an aodoù lies.

Küstenindustrie b. (-) : industriezh aod b.

Küstenland n. (-s,-länder) : arvor g.

Küstenlotse g. (-n,-n) : loman aocher g.

Küstennähe b. (-) : *in Küstennähe,* **a)** nepell diouzh an aod, war lez ar mor, war lez an aod, e-tal ar mor, war an aod ; **b)** [bigi] nepell diouzh an aod, tost d'an aod, a-zouar.

Küstensand g. (-s) : traezh aod str.

Küstenschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aocher g. [*liester* aocherioù], P. friker kranked g.

Küstenschiffer g. (-s,-) : [merdead.] ribler-aodoù g.

Küstenschifffahrt b. (-) : [merdead.] aocherezh g., riblerezh-aodoù g., bageal tost d'an aod g., bageal a-zouar g., P. ar frikañ kranked g. ; *Küstenschifffahrt betreiben,* riblañ, mont a veg da veg, aochañ, frikañ kranked.

Küstenschutz g. (-es) : **1.** [lu] difenn an aodoù g. ; **2.** gward-mor g.

Küstenschutzinstitut n. (-s) : mirva an arvor g.

Küstensicht b. (-) : *in Küstensicht bleiben,* bageal a-wel d'an aod, merdeiñ hep koll gwel a'n aod, chom a-zouar, bageal nepell diouzh an aod, bageal tost d'an aod.

Küsten-Stahlwerk n. (-s,-e) : direrezh aod b.

Küstenstein g. (-s,-e) : maen aod str.

Küstenstreifen g. (-s,-) **/ Küstenstrich** g. (-s,-e) : **1.** aod g./b., arvor g., ribl g., bord ar mor g., pennad aod g. ; **2.** pennad mor g., parzh-mor g., rannvor b.

Küstentang g. (-s) : bezhiñ-med str., bezhin aod bev str.

Küstentelegraph g. (-en,-en) : [merdead.] arouezva g., semafor g.

Küstentrawler g. (-s,-) : [merdead.] dragour a-zouar g.

Küstenvogel g. (-s,-vögel) : evn aod g., labous aod g.

Küstenwacht b. (-) : [merdead.] servij evezhiañ an aodoù g.

Küstenwächter g. (-s,-) : [merdead.] gward-aod g.

Küster g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.

Küsterin b. (-,-nen) : [relij.] sakristez b., kloc'herez b., bedellez b., karabasenn b.

Kustode[1] g. (-n,-n) : mirdiour g., mirer g., mirour g.

Kustode[1] b. (-,-n) : [kozh, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.

Kustodin b. (-,-nen) : mirdiourez b., mirerez b., mirourez b.
Kustos g. (-, Kustoden) : **1.** mirdiour g., mirer g., mirour g. ; **2.** [relij.] priol eus urzh sant-Frañsez g. ; **3.** [kozh, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.
Kutschbock g. (-s,-böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.
Kutsche b. (-,-n) : karroñs g., rederig g., koch g. ; *Kutsche und Pferd,* karroñs, kezeg hag all ; *goldene Kutsche,* karroñs alaouret g.
Kutschenschlag g. (-s,-schläge) : stalaf ur c'harroñs g./b. (Gregor), dor garroñs b.
Kutscher g. (-s,-) : paotr-karr g., paotr-harnez g., chalboter g., toucher g., kaser an denn g.
Kutscherbock g. (-s,-böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.
Kutscherin b. (-,-nen) : plac'h-karr b., chalboterez b., toucherez b., kaserez an denn b.
Kutschersitz g. (-es,-e) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.
kutschieren V.gw. (hat kutschiert / *evit pouezañ war ar fiñv :* ist kutschiert) : **1.** karroñsañ, kas ur rederig ; *er hat kutschiert,* bleinet en doa ar rederig ; **2.** *er ist durchs Land kutschiert,* baleet en doa bro gant e garr-tan.
V.k.e. (hat kutschiert) : kas gant ur wetur, karrigellat ; *jemanden durch die Gegend kutschieren,* karrigellat u.b. dre ar vro.
Kutte b. (-,-n) : **1.** kougoul g., kab g., pichorell b., pichourell b. ; **2.** *jemanden in die Kutte stecken,* kas u.b. d'ar gouent (d'al leandi, d'ar manati, d'an abati) ; *die Kutte anlegen,* kemer ar sae hir, mont da zougen ar sae hir, mont da vanac'h (da lean), gwiskañ ar c'hougoul, kemer ar gouriz / kemer ar c'hougoul (Gregor) ; *die Kutte ablegen,* teuler e soutanenn, divanac'hiñ, mont er-maez a vanac'h ; *die Kutte macht noch lange keinen Mönch,* ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav, n'eo ket an tog a ra an eskob.
Kuttelkraut n. (-s) : [louza.] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g.
Kutteln lies. : [kegin.] stripoù lies., sklipoù lies., stripennoù lies.
Kutter g. (-s,-) : [merdead.] bok g. [*liester* biki].
Küvelage b. (-,-n) : tuvenniñ g.
Kuvert n. (-s,-e) : **1.** gwiskad-taol g. ; **2.** golo-lizher g.
Kuvertüre b. (-,-n) : [kegin.] chokolad gwiskañ g.
Kuwait n. (-s) : Koweit b.
kW [*berradur evit* **Kilowatt**] kilowatt g., kilowattad g., kW.
Kwantung-Armee b. (-) : [istor] arme japanat Guandong b., arme japanat Kwandung b., arme japanat Kantō b.
kWh [*berradur evit* **Kilowattstunde**] kilowatteur g., kWh.
Kybele b. : [mojenn.] Kybele b.
Kybernetik b. (-) : sturoniezh b.
Kybernetiker g. (-s,-) : sturoniour g.
Kybernetikerin b. (-,-nen) : sturoniourez b.
kybernetisch ag. : sturoniel.
Kykladen lies. : Kikladez lies. ; *die Kykladen,* ar C'hikladez lies., enezeg ar C'hikladez b.
Kymrisch n. : [yezh] kembraeg g. ; *Kymrisch sprechen,* kembraegañ ; *Bretonisch und Kymrisch sind zwei verwandte Sprachen,* bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben.
kymrisch ag. : **1.** kembreat, eus Bro-Gembre, … Bro-Gembre ; **2.** [yezh] kembraek.
Kyrenaiker g. (-s,-) : [preder.] kurenour g., kirenour g.
kyrillisch ag. : kirillek ; *kyrillisches Alphabet,* lizherenneg kirillek b.
Kythira n. (-s) : enez Kytera b., enez Kitera b., Kytera b., Kitera b.
KZ n. (-/-s,-/-s) : [nazi.] [*berradur evit* **Konzentrationslager**] kamp tolpañ g., kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.
KZ-Häfling g. (-s,-e) : [nazi., istor] prizionad ur c'hamp tolpañ g., prizionad ur c'hamp-bac'h g., prizionad ur c'hamp-kengreizennañ g.

L

L, l n. (-,-) : **1.** *großes L,* L bras g., L skrivet bras g., pennlizherenn L b. ; **2.** [sifr roman] *L*, L [hanter-kant].
l [*berradur evit* **Liter**] : litr g., litrad g., l.
Lab n. (-s,-e) : tro g., kaoul str., goedenn b., keul g. ; *Lab einsetzen,* goedennañ al laezh, lakaat tro el laezh ; *mit Lab behandelte Milch,* laezh goedennek g., laezh-goedenn g.
Laban g. : **1.** [Bibl] Laban g. ; **2.** [dre skeud.] *ein langer Laban,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., un dreustel b., ur sklipard g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., un tamm mat a zen g., un dreustenn b., ur freilhenneg g., ur moanard g., unan bras evel ur skeul g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur berchenn b., ur peulvan g. (Gregor).
labberig ag. / **labbrig** ag. : **1.** [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver ; **2.** [dilhad] a-istribilh, a-ispilh, laosk, dizalc'h ; **3.** [boued] fouist, flibous, gwak, blot, bourr, lec'hidennet ; **4.** [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan.
labbern / läbbern V.k.e ha V.gw. (hat gelabbert / hat geläbbert) : **1.** [diedoù] tarlipat ; **2.** glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat ; **3.** [merdead., gouelioù] bezañ laosk, bezañ disten, bezañ dizavel.
labbrig ag. : *sellit ouzh* **labberig**.
Labe b. (-,-n) : **1.** distan g., distanadur g. ; **2.** [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., koñfort g., gras b.
Label n. (-s,-s) : **1.** tikedenn b., skritellig b. ; **2.** label g.
labeln V.k.e (hat gelabelt) : **1.** tikedennañ ; **2.** labelaat.
laben V.k.e (hat gelabt) : distanañ, sederaat, sartaat, laouenaat ; *ein labender Trunk,* un died saourus b., un died distanus b., ur braoued beuz g., ur braoued eus ar re wellañ g.
V.em. : **sich laben** (hat sich (t-rt) gelabt) : [dre skeud.] en em zudiañ, saouriñ udb ; *die Augen labten sich an dem herrlichen Anblick,* en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken brav, ar gwel eus un dra ken kaer a zudie an daoulagad.
Laberdan g. (-s,-e) : [kegin.] moru glas g.
labern V.gw. (hat gelabert) : glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat.
Labetrank g. (-s,-tränke) / **Labetrunk** g. (-s,-trünke) : died saourus b., died distanus b., braoued beuz g., braoued eus ar re wellañ g., braoued eus ar gwellañ g., died c'hwek b., died lipous b.
labial ag. : … gweuz, … ar weuz, gweuzel.
Labial g. (-s,-e) / **Labiallaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezhenn weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Labiallaut,* gweuzenn fri b.
labil ag. : **1.** [fizik, arc'hant.] distabil, distrantell, silwink, a-silwink, anstabil, arvarus, bresk, diasur ; *labiles Gleichgewicht,* kempouez distabil (anstabil) g., kempouez arvarus (bresk, distrantell) g. ; *labile Währung,* moneiz distabil g. ; **2.** [dre skeud.] distabil, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, berrboellik, berr a skiant, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, skort, skañvbennek, skañvboellik ; *labiler Mensch,* spered hedro a zen g., spered bresk a zen g., skañvelard g. / den hedro (berrboellik, a dro da bep avel) / skañvbenn g. / skañvbenneg g. / penn skort g. (Gregor) ; **3.** hesteuz, hegouezh, fallik a-walc'h, bresk, diasur ; *seine Geschäftslage ist sehr labil,* gwall arvarus eo stad e aferioù, evelseïk e ya an aferioù gantañ, mont a ra evel-evel e aferioù gantañ, war-nes damant emañ e aferioù, etre an div lezenn emañ e aferioù, etre kriz ha poazh emañ e aferioù.
Labilität b. (-,-en) : **1.** hesteuz g., hegouezh g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., distabilded b., distabilder g. ; **2.** [dre skeud.] valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g.
Labkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] luierez-velen b. ; *wohlriechendes Labkraut,* menoued str.
Labmagen g. (-s,-mägen/-) : kaouligenn b., kaouledenn b.
Labor n. (-s,-s/-e) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b. ; *chemisches Labor,* arnodva kimiezh g. ; *physikalisches Labor,* arnodva fizik g.
Laborant g. (-en,-en) : arnodvaour g., labourvaour g., laborennour g.
Laborantin b. (-,-nen) : arnodvaourez b., labourvaourez b., laborennourez b.
Laboratorium n. (-s, Laboratorien) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b.
Laboratoriumsmedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.
laborieren V.gw. (hat laboriert) : **1.** imbourc'hiñ en un arnodva ; **2.** gouzañv, diwaskañ poanioù, reuziñ e boan, bezañ gwasket ; *er laboriert noch an seiner alten Wunde,*

d'ober en devez c'hoazh gant e c'houli kozh, n'eo ket peurbare c'hoazh e c'houli kozh, e c'houli kozh n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh, gouzañv a ra c'hoazh diwar e c'houli kozh, gwasket e vez c'hoazh gant e c'houli kozh ; **3.** en em boaniañ, strivañ, en em vertuziñ.

Labormedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.

Labortisch g. (-es,-e) : torchenn b., taol-arnodva b.

Labour Party b. (- -) : Strollad Labour Breizh-Veur g. ; *die Irish Labour Party,* Strollad Labour Iwerzhon g. ; *Mitglied der Labour Party,* labourad g.

Labsal n. (-s,-e) **/ Labung** b. (-,-en) : **1.** distan g., distanadur g. ; **2.** [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., koñfort g., gras b.

Labyrinth n. (-s,-e) : milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b.

labyrinthisch ag. : **1.** milendallek, milendallel ; **2.** [dre skeud.] gwall luziet, gwall rouestlet, gwall fuilhet, diaes, kemmesket, kemmesk, fandrouilhek, dizirouestlus, troidellek, troidellus, troiellek, dilennus, dilennadus.

Lachanfall g. (-s,-anfälle) : barr c'hoarzhin g., frapad c'hoarzhin g., frapadenn c'hoarzhin b., kaouad c'hoarzhin b./g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., strañs c'hoarzhin g., strañsad c'hoarzhin g., strapad c'hoarzhin g., taol c'hoarzh g. ; *er bekam einen Lachanfall,* taolioù c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Lache[1] b. (-,-n) : poull g., poullig g., poullad g., bouilhenn-dour b. ; *der Regen bildete Lachen,* ar glav a boullade (a boulladenne, a rae gardenn, a lenne) ; *wir mussten durch die Lachen waten,* ranket hor boa foetañ fank evit tremen, ranket hor boa kalemarc'hat (patouilhat) dour ha fank evit tremen, ranket hor boa tremen dre ur garg-botoù ; *er lag in einer Blutlache,* gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad) ; *das Blut bildete eine Lache,* ar gwad a chome da lennañ, ar gwad a boullade.

Lache[2] b. (-,-n) : P. c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadenn b., c'hoarzherezh g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b. ; *eine gellende Lache,* ur c'hoarzh skiltrus g., ur c'hofad c'hoarzhin skiltrus g.

lächeln V.gw. (hat gelächelt) : mousc'hoarzhin, bezañ ur mousc'hoarzh war e ziweuz, minc'hoarzhin, gwenc'hoarzhin, blasc'hoarzhin ; *ungläubig lächeln,* mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; *freundlich lächeln,* mousc'hoarzhin gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwek.

Lächeln n. (-s) : mousc'hoarzh g., minc'hoarzh g., gwenc'hoarzh g., blasc'hoarzh g., c'hoarzhig g. ; *ein breites Lächeln,* ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; *ein freundliches Lächeln,* ur mousc'hoarzh sichant g., ur mousc'hoarzh pevar real nemet unan g. ; *komplizenhaftes Lächeln,* mousc'hoarzh kenemglevet g. ; *rätselhaftes Lächeln, unergründliches Lächeln,* minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus, amrinek) g. ; *ungläubiges Lächeln,* mousc'hoarzh diskredik g. ; *ein spöttisches Lächeln,* ur mousc'hoarzh dibalamour g., ur mousc'hoarzh goapaus g., ur mousc'hoarzh goapaer g., ur mousc'hoarzh goap g. ; *das Lächeln der Mona Lisa,* mousc'hoarzh Mona Lisa g., mousc'hoarzh ar Gioconda g. ; *ein bitteres Lächeln,* ur c'hoarzhig feuket g., ur mousc'hoarzh c'hwerv g. ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen,* ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni, bezañ ur mousc'hoarzh c'hwerv gant an-unan war e figur (war e zremm, war e ziweuz) ; *gezwungenes Lächeln,* c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *dummes Lächeln,* mousc'hoarzh krampouezh g. ; *verführerisches Lächeln,* mousc'hoarzh lubanus g. ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich,* mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousc'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o vousc'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; *ein Lächeln huschte über ihre Lippen, der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht,* ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen, ein Lächeln spielte um ihren Mund,* ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *hin und wieder huschte ein Lächeln über ihre Lippen,* gournijal a rae mousc'hoarzhoùigoù skañv war korn he muzelloù ; *sein Lächeln verflog rasch,* koazhañ a reas buan e vousc'hoarzh.

lächelnd ag. : mousc'hoarzhus ; *lächelnd antworten,* respont gant laouenidigezh.

lachen V.gw. (hat gelacht) : **1.** c'hoarzhin, ober ur c'hoarzhadenn ; *er lacht nur immerzu,* ne ra nemet c'hoarzhin, ne ra ken tra nemet c'hoarzhin, hennezh a zo c'hoarzh-dic'hoarzh ; *die Leute fingen an zu lachen,* c'hoarzh a savas e-touez an dud ; *er lacht selten,* ne c'hoarzh nemeur ; *mit ihr gab es immer was zu lachen,* ni a c'hoarzhe ganti, fent hor beze ganti ; *leise vor sich hin lachen,* c'hoarzhin en e bart e-unan ; *laut lachen*, c'hoarzhin ken na strak (frank, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed, uhel, leizh e veg), c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, dic'hargadennañ ; *glucksend lachen,* sklokal ; *gezwungen lachen,* c'hoarzhin digalon, c'hoarzhin ouzh an avel, c'hoarzhin c'hwerv (plat, gwenn, glas, treut), glasc'hoarzhin, c'hoarzhin gwenn evel bleud flour (Gregor) ; *hämisch lachen, höhnisch lachen, spöttisch lachen,* dejanal, c'hoarzhin yud, c'hoarzhin blech, risignal, skrignal, godisat, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizhc'hoarzhin, richanañ, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *unangebracht lachen,* c'hoarzhin dijaoj ; *sie lachte, so laut sie nur konnte,* c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *er hatte aufgehört zu lachen,* dic'hoarzhet e oa ; *sich ins Fäustchen lachen, in sich hinein lachen, versteckt lachen,* fic'hañ, fic'hellañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourroù, dindan e fri, outañ e-unan), souchañ da c'hoarzhin ; *über jemanden lachen,* c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin d'u.b., c'hoarzhin gant u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., c'hoarzhin goap ouzh u.b. ; *sie lachen dann über mich, wenn ich ihnen so etwas sage,* goap eo ganto, mar lavaran seurt traoù dezho ; *übers ganze Gesicht lachen,* skediñ (parañ) al levenez war e zremm ; *aus vollem Herzen lachen,* c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin leizh e galon, c'hoarzhin a galon vat,

c'hoarzhin a-greiz kalon, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin a nerzh ene, rampañ e c'henoù, c'hoarzhin bagol, c'hoarzhin mav, c'hoarzhin kalonek, c'hoarzhin hep malis, c'hoarzhin divalis ; *aus voller Brust lachen, aus vollem Halse lachen,* c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalc'h e galon (evel roñseed, a-greiz kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù, a-vegad, leizh e veg, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin leizh e vegin ; *sich kranklachen,* kinnig fatañ ken na c'hoarzher, migañ gant ar c'hoarzh ; *sich totlachen,* tagañ kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, tagañ gant ar fent ; *sich krummlachen,* tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin (daoudortet gant ar fent, daoubleget gant ar c'hoarzh), daoudortañ gant ar fent, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *sich über jemanden schieflachen,* c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *er lachte ihm ins Gesicht,* c'hoarzhin a reas goap dezhañ, c'hoarzhin a reas dezhañ, ober a reas al lu gantañ ; *das wäre ja gelacht, wenn er nicht gehorchte,* ur pezh kaer (ur brav, un taol kaer) e vefe ma ne sentfe ket ; *dass ich nicht lache,* me 'ra goap ! fent a ra din ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! ; **2.** [dre skeud.] *das Herz lacht mir im Leibe,* tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon, stonket eo va c'halon gant ar joa, laouen eo va c'halon, ouzhpenn laouen on ; *die Sonne lacht,* skediñ (lugerniñ) a ra an heol, sart eo an heol, an heol a c'hoarzh ouzh an douar ; *der Himmel lacht,* skedus (sart) eo an oabl, seder eo an amzer, c'hoarzhin a ra an oabl ouzh an douar ; **3.** [kr-l] *wer zuletzt lacht, lacht am besten,* re abred e kan ho kilhog, bremaik e vo ur c'hoarzh all ! dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude dozviñ ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! daoust e berr ! pa c'hoarzh an den re e ouel goude se ! me a zesko dit dic'hoarzhin ! c'hwi a zic'hoarzho ! ; *wer am Morgen lacht, den holt am Abend die Katze,* goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - an hini a c'hoarzh diouzh ar beure a c'harm diouzh noz - goude ar c'hoarzh e teu an dic'hoarzh - ar c'hoarzhin hag ar gouelañ en em heuilh peurliesañ - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin.

V.k.e. (hat gelacht) : *Tränen lachen,* c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh ; *wir haben Tränen gelacht,* ha c'hoarzhet hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; P. *da ist jetzt nichts mehr zu lachen !* echu eo ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! ; *da ist nichts zu lachen,* n'eus ket lec'h da c'hoarzhin, n'eo ket farsus tamm ebet ! n'eus ket peadra da c'hoarzhin !

Lachen n. (-s) : c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadenn b., c'hoarzherezh g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b., c'hoarzhin g. ; *schallendes Lachen,* c'hoarzh skiltr g., c'hoarzh skiltrus g., c'hoarzhadeg skiltr b., c'hoarzherezh sklintin g., bommoù c'hoarzh sklintin lies. ; *unbändiges Lachen,* c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù lies., kofadoù c'hoarzhin lies., korfadoù c'hoarzhin lies., c'hoarzh diroll g., kristilh g. ; *gezwungenes Lachen,* c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (plat, gwenn, ginet, treut) g. ; *ungezwungenes Lachen,* c'hoarzh digor g. ; *mit dem Lachen aufhören,* dic'hoarzhin ; *das bringt mich zum Lachen,* rankout a ran c'hoarzhin gant an dra-se, an dra-se a ra fent din ; *höhnisches (hämisches) Lachen,* c'hoarzh yud (goapaus, goapaer, goap, faeüs, gadal, blech) g., brizhc'hoarzh g., c'hoarzhadennoù garv lies., skrign g., risign g., rinkin g., richan g. ; *unangebrachtes Lachen,* c'hoarzherezh dijaoj g. ; *krampfhaftes Lachen,* c'hoarzh stroñs-distroñs (gliziennek, a-reuziadoù, a-stokadoù, a-frapadoù) g. ; *ersticktes Lachen, unterdrücktes Lachen,* fic'herezh g. ; *das Lachen ist ein Wesensmerkmal des Menschen,* n'eus nemet an dud a gement a oar c'hoarzhin, tra mab-den eo ar c'hoarzh, un doareenn denel eo ar galloud da c'hoarzhin ; *die Leute zum Lachen bringen,* lakaat c'hoarzh e-touez an dud, lakaat an dud da c'hoarzhin ; *das ist zum Lachen,* un dra lu an hini eo - chin eo an dra-se - me 'ra goap - ur c'hoarzhigell eo 'vat - ur farsite eo gwelet kement-se ; *wir kamen aus dem Lachen nicht heraus,* un abadenn c'hoarzhin e oa bet, un pochad c'hoarzh e oa bet, ur pennad c'hoarzhin e oa bet, nag a fent hor boa kemeret, nag a c'hoarzh a oa bet, eno e oa bet c'hoarzhadeg, eno e oa bet ur c'hoarzherezh, pebezh c'hoarzhadeg, tapet hor boa ur c'hofad c'hoarzhin, o ! ni hor boa c'hoarzhet ! o, na c'hoarzh ! ; *sein Lachen bezwingen,* moustrañ (delc'her) war e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, mirout a

c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin ; *das Weinen steht ihm näher als das Lachen,* brasoc'h c'hoant en deus da leñvañ eget da c'hoarzhin, gouelañ a rafe kentoc'h eget c'hoarzhin ; *vor Lachen nicht mehr können, sich vor Lachen nicht halten können,* rankout c'hoarzhin, na vezañ evit en em virout da c'hoarzhin (evit mirout a c'hoarzhin, evit moustrañ war e c'hoant c'hoarzhin), na vezañ evit parraat a c'hoarzhin, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, distankañ, dibalediñ, dic'hargadennañ, daoudortañ, pezeliañ, sailhañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, foeltrañ da c'hoarzhin ; *sich den Bauch vor Lachen halten,* P. *sich vor Lachen kringeln, sich vor Lachen biegen,* tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ o c'hoarzhin, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin (daoudortet gant ar fent), tortañ (daoudortañ) da c'hoarzhin, sailhañ da c'hoarzhin, tarzhañ e vouzelloù o c'hoarzhin, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober kofadoù c'hoarzhin, ober korfadoù c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen,* darbet e oa bet dezhi kouezhañ gant ar c'hoarzhin ; *dem werde ich das Lachen schon noch austreiben,* me a zesko dezhañ c'hoarzhin c'hoazh, me a lamo e c'hoant c'hoarzhin digantañ, me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoarzhin, m'e gaso da c'hoarzhin c'hoazh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoarzh all, bremaik e tic'hoarzho, me a zistago ar c'hoarzhin dioutañ, me a zesko dezhañ dic'hoarzhin ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab,* c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil ; *er kommt schnell ins Lachen,* n'eo ket ret lakaat ar c'hazh war lost an arar evit lakaat anezhañ da c'hoarzhin.

lachend ag. : c'hoarzhus ; *der lachende Dritte,* an trede hini hag a denn e vad (hag a ra e c'hounid, hag a ra e c'hounidegezh) eus un diemglev etre daou zen all g.

Lacher g. (-s,-) : c'hoarzher g., noder g., godiser g., goapaer g. ; *er hat die Lacher auf seiner Seite,* en un tu gantañ emañ an noderien (ar c'hoarzherien) / en tu gantañ emañ ar c'hodiserien / a-du gantañ emañ ar c'hoaperien (Gregor).

Lacherin b. (-,-nen) : c'hoarzherez b., noderez b., godiserez b., goapaerez b.

lächerlich ag. : lu, chin, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, droch ; *das ist ja lächerlich,* direzon eo kement-se, un dra lu (un dra chin) an hini eo, ur farsite an hini eo, n'eus na penn na revr (na penn na troad) da gement-se, chin eo an dra-se, c'hoarzhus eo, forzh petra, n'eus forzh petra ; *ich finde das einfach lächerlich,* ne welan penn ebet d'an dra-se, ne welan na poell na dalc'h en dra-se, me a gav diboell an dra-se, ur farsite eo kement-se ; *lächerliche Kleinigkeit,* kozh netra g., disteraj g., disterdra g., disterajig g., belbeterezh g., bitrak g., belbiaj g., c'hoariell b., rabadiezh b. / diotaj g. / diotajig g. (Gregor) ; *es ist lächerlich, so etwas zu behaupten,* lu eo lavaret se ; *sich lächerlich machen,* en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *etwas ins Lächerliche ziehen,* luiñ udb, ober goap eus (ouzh) udb, c'hoarzhin goap ouzh (war, diouzh, ag, eus, da) udb, ober al lu gant (eus) udb ; *jemanden ins Lächerliche ziehen,* luiñ u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, eus, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober fent gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *ein lächerlich kleiner Fisch,* [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *er ist lächerlich ausstaffiert,* greiet drol eo, gwisket dotu eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, ur farsite eo an doare m'eo gwisket hennezh, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *lächerlich angezogene Frau,* loukezenn b., plac'h gwisket-droch b. plac'h gwisket evel ur forc'h b., maouez gwisket n'eus forzh penaos, maouez gwisket forzh penaos b., maouez gwisket forzh peseurt mod b., stramm g.

Lächerlichkeit b. (-,-en) : furlikinerezh g., farouellerezh g., farsite b., c'hoarzhigell b. ; *jemanden der Lächerlichkeit preisgeben,* luiñ u.b., diskouez sotoni u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ,

garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwarbenn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *sich der Lächerlichkeit aussetzen,* en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor).

Lachgas n. (-es,-e) : gaz c'hoarzhin g., aezhenn c'hoarzhin b.

Lachgrübchen n. (-s,-) : [korf.] toullig g., poullig g., poullboc'h g., [dre fent] toull bara gwenn g., neizhig ar pokoù g.

lachhaft ag. : P. c'hoarzhus, c'hoarzhidik, chin, lu, droch.

Lachkrampf g. (-s,-krämpfe) : c'hoarzh gliziennek g., c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g.

Lachlust b. (-) : c'hoant c'hoarzhin g. ; *ihre Lachlust war gereizt,* krog e oa ar c'hoant c'hoarzhin enni.

lachlustig ag. : c'hoarzhidik, troet da c'hoarzhin, c'hoarzher ; *meine Mutter war eine lachlustige Frau,* va mamm a oa c'hoarzherez ken e oa.

Lachmöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelanig maskl du g. [*liester* gouelini maskl du] ; *Lachmöwe im Jugendkleid,* gouelan rous g.

Lachmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kelc'hspeurenn b., lienenngig b.

Lachs g. (-es,-e) : [loen.] eog g., penn-eog g. ; *grauer Lachs,* keureug g. ; *junger Lachs,* glizig str., gwennig g. ; *Lachse fangen,* eogeta ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück,* da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù.

Lachsalve b. (-,-n) : bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadennoù lies., c'hoarzhadeg b.

lachsartig ag. : [loen.] eogheñvel, e doare un eog, e doare an eoged, a-zoare gant an eoged, a-seurt gant an eoged.

Lachsfang g. (-s) : pesketaerezh an eoged g., eogetaerezh g., eogeta g.

lachsfarben ag. **/ lachsfarbig** ag. : roz melen, roz-eog, ruz-roz evel kig an eoged, a-liv gant kig an eoged, el liv da gig an eoged, kenliv gant kig an eoged, hag a zoug ul liv ruz-roz evel kig an eoged.

Lachsfische lies. : [loen.] salmonideged lies.

Lachsforelle b. (-,-n) : [loen.] dluz roz g., dluzh-mor g.

Lachsschinken g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn hoc'h mogedet b.

Lachtaube b. (-,-n) : [loen.] turzhunell doñv b.

Lack g. (-s,-e) : **1.** lakenn b., gwernis g., peg-lugern g. ; *Lack streichen,* lakaat ur gwiskad lakenn, lakennañ, lakaat gwernis gant ar barr-livañ ; *Nagellack,* gwernis ivinoù g. ; **2.** [tekn.] pentur g. ; *Lack (auf)spritzen,* strinkañ pentur gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn.

Lackaffe g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fringfoar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., bramm kog g.

Lackel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] amparfal g., lochore g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, digaz, difoutre) g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

lacken V.k.e. (hat gelackt) : *sellit ouzh* **lackieren**.

Lackfarbe b. (-,-n) : lakenn b.

Lackfirnis g. (-ses,-se) : lakenn b., gwernis g., peg-lugern g.

lackieren V.k.e. (hat lackiert) : **1.** lakennañ, gwernisañ, pentañ ; *frisch lackierter Wagen,* gwetur livet ent fresk b. ; *mit der Spritzpistole lackieren,* livañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden lackieren,* bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, toazañ, kabestrañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, trutal, c'hwibañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, divlempañ, deviñ, touellañ, kilhañ, nezañ, truflañ, truflennat, c'hoari) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b.

Lackieren n. (-s) : [tekn.] pentañ g., gwernisadur g., liverezh g., livadur g., livaj g.

Lackierer g. (-s,-) : [tekn.] penter g., liver g.

Lackiererei b. (-,-en) : [tekn.] stal bentañ b.

Lackiererin b. (-,-nen) : [tekn.] penterez b.

Lackierung b. (-,-en) : [tekn.] gwernisadur g.

Lackleder n. (-s) : lêr gwerniset g.

Lackmus g./n. (-) : [kimiezh] kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 gounezet diwar seurtoù man b., lakmuz g.

Lackmuspapier n. (-s,-e) : [kimiezh] paper kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., paper lakmuz g.

Lackmuspflanze b. (-,-n) : [louza.] man a vez gounezet diwarnañ ar gediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., lakmuz str., lakmuzenn b.

Lackschaden g. (-s,-schäden) : krabisadenn b., krafignadenn b., ribiñsadenn b., spinadur g., graspadur g.

Lackschuhe lies. : botoù lêr gwerniset lies.

Lackstiefel lies. : botinezoù lêr gwerniset lies.

Lacrosse n. (-) : [sport] dotu g., c'hoari bazh-dotu g., c'hoari-bazhig-kamm g., c'hoari-dotu g., c'hoari-horell g., horelladur g. ; *Lacrosse spielen,* c'hoari dotu, dotuañ, grollañ, horellañ, krosal, foetañ groll.

Lacrosseball g. (-s,-bälle) : [sport] groll b., horell g., P. gwiz b.

Lacrossespiel n. (-s,-e) : [sport] abadenn c'hoari-dotu b., abadenn c'hoari-horell b., abadenn horelladur b.

Lacrossespieler g. (-s,-) : [sport] c'hoarier-dotu g., horeller g.

Lacrossestick g. (-s,-s) : [sport] kammell b., dotu g., bazh-dotu b., bazh-horell b.

Lade b. (-,-n) : **1.** kased g., kef g., koufr g., arc'h b. ; *Inhalt einer Lade,* koufrad g., kasedad g. ; **2.** [dre astenn.] arched g., laour b., charke g., serch g. ; **3.** [loen.] toulloù dizant karvanoù ul loen-kezeg a dremen an houarn-gweskenn enno lies. ; **4.** [sonerezh, ograoù] klapedenn b.

Ladebaum g. (-s,-bäume) : [tekn.] gwern-samm b., gwintellerez b., gavr-goad b. [*liester* givri-koad].
Ladebordwand b. (-,-wände) : [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g.
Ladebühne b. (-,-n) : **1.** kae kargañ-diskargañ g., leurenn kargañ-diskargañ b. ; **2.** [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.
Ladefähigkeit b. (-,-en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg talvoudus b.
Ladefläche b. (-,-n) : [treuzdougen] gorread kargañ g., gorre kargañ g., leurenn gargañ b., pladenn b., leur-garr b., leurenn-garr b.
Ladegerät n. (-s,-e) : **1.** karger g. ; **2.** [fizik] bec'hier g.
Ladegewicht n. (-s) : pouez ar gargad g. ; *zulässiges Ladegewicht,* karg arverek uc'hek aotreet b.
Ladegut n. (-s,-güter) : kargad b.
Ladehemmung b. (-,-en) : [arm] sonnadur g. ; *seine Waffe hatte eine Ladehemmung,* chomet e oa bet kazh e denn gantañ, sonnañ a reas e arm-tan.
Ladekapazität b. (-,-en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg arverek b.
Ladeklappe b. (-,-n) : **1.** [merdead.] dor strad ar vag b., harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g. ; **2.** [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.
Ladeluke b. (-,-n) : [merdead.] harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g.
Lademaß n. (-es,-e) : [trenioù] gobari ar gargad g.
laden V.k.e. (lädt / lud / hat geladen) : **1.** sammañ, kargañ, bec'hiañ, darbariñ, fardiñ ; *das Schiff hat Salz geladen,* holen he deus karget ar vag ; *Erdöl ins Schiff laden,* lestrañ tireoul, kargañ tireoul ; *Holz in (auf) den Wagen laden,* kargañ prenn e-barzh ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; *ein Gewehr laden,* kargañ ur fuzuilh ; *seine Muskete laden,* lakaat ur gargad poultr en e vousked ; [tredan] *eine Batterie laden,* bec'hiañ ur pod-tredan.
2. [dre skeud.] *eine Schuld auf sich laden,* ober ur gwall bennak, sammañ e goustiañs gant un drougober bennak, berniañ un drougober bennak war e goustiañs, ober udb en e wallegezh, bezañ kiriek d'un droug bennak ; *eine Verantwortung auf sich laden,* sammañ ur giriegezh bennak, sammañ war e choug ur giriegezh bennak, sammañ (kemer) luz war e gein, sammañ un atebegezh, kemer an emell eus udb, kemer udb war e gont ; *die Atmosphäre war mit Feindseligkeit geladen,* glazentez a oa en aer, leun e oa an aergelc'h a zroukrañs, karget a gasoni e oa an aergelc'h ; P. *er hat schwer geladen,* e damm tortad en deus, ur picherad en deus, ur banne a zo e-barzh e fas, karget en deus muioc'h evit ne c'hall charreat, tommet brav eo dezhañ, lañset-mat eo, diwar re emañ, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ.
3. pediñ ; *jemanden zu Tisch laden,* pediñ u.b. ouzh e daol, pediñ u.b. da dañva e vara, pediñ u.b. da goaniañ en e di (da zont da zebriñ), pediñ u.b. da zont da leinañ / kouviañ u.b. da leinañ (Gregor).
4. engervel, gervel ; *jemanden vor Gericht laden,* engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b.

Laden[1] g. (-s, Läden) : **1.** [kenw.] stal b., stal-werzh b., ti-kenwerzh g., boutikl g./b., koñvers g., magazenn b. ; *einen Laden führen,* derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *einen Laden eröffnen,* digeriñ ur stal-werzh nevez ; *den Laden öffnen (aufmachen),* digeriñ e stal ; *Laden an der Ecke,* stal-werzh e-kichen b. ; *der ganze Laden,* ar staliad a-bezh b. ; *seinen Laden verlässt er nie vor zwanzig Uhr,* ne zistailh morse a-raok eizh eur noz ; **2.** [dre skeud.] *den Laden schmeißen,* bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ an dorn gant an-unan, delc'her penn ar vazh, bezañ ar stur gant an-unan ; *den Laden hinschmeißen,* lezel pep tra war e revr, stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog.
Laden[2] g. (-s, Läden/-) : stalaf g./b., ourlabañchoù lies., boled b. [*liester* boledoù, bolidi], [rouez] bann g.
Laden[3] n. : (-s) : kargerezh g., fardiñ g., lestradur g.
Ladenbesitzer g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g.
Ladenbesitzerin b. (-,-nen) : perc'hennez ur stal-werzh b., kenwerzhourez b., kenwerzherez b.
Ladendieb g. (-s,-e) : laer stalioù-gwerzh g., c'hwib stalioù-gwerzh g., skraper stalioù-gwerzh g.
Ladendiebin b. (-,-nen) : laerez stalioù-gwerzh b., c'hwibez stalioù-gwerzh b., skraperez stalioù-gwerzh b., frav stalioù-gwerzh g.
Ladendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi en ur stal-werzh b., laeradenn en ur stal-werzh b.
Ladenfenster n. (-s,-) : [kenwerzh] talbenn-stal b., rakstal b.
Ladengehilfe g. (-n,-n) : [kenwerzh] komis g.
Ladenhüter g. (-s,-) : [kenwerzh] diwerzhadenn b. ; *die Ladenhüter,* an diwerzhadennoù lies., an dreistad g., an dilez g., an amrefuz g., ar reputailhoù lies., ar repuajoù lies. ; *das ist ein alter Ladenhüter,* ne vez ket kavet diskarg (n'eus ket a werzh, n'eus digor ebet, n'eus sav ebet) d'an draezenn-se (d'an tamm marc'hadourezh-se), n'eus ket a zanvez prenerien evit an draezenn-se (evit an tamm marc'hadourezh-se), dihewerzh eo an draezenn-se (an tamm marc'hadourezh-se), dic'hizet eo an tamm marc'hadourezh-se.
Ladeninhaber g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g.
Ladenkasse b. (-,-n) : [kenwerzh] kef g., kefierez b.
Ladenkette b. (-,-n) : [kenwerzh] rouedad stalioù b., stal liesvagazenn b., gwidennad stalioù b.
Ladenpassage b. (-,-n) : [kenwerzh] trepas kenwerzhel g., trepas stalioù-gwerzh g., palier kenwerzhel g., porched g.
Ladenpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz-gwerzhañ g.
Ladenschluss g. (-es,-schlüsse) : [kenwerzh] serridigezh ar stalioù-gwerzh b.
Ladenschlussgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout an eurioù evit serriñ ar stalioù-gwerzh b.

Ladenschlusszeit b. (-,-en) : eur evit serriñ ar stalioù-gwerzh hervez al lezenn b.
Ladenschwengel g. (-s,-) : [kenwerzh, gwashaus] komis g.
Ladentisch g. (-es,-e) : **1.** taol-gont b., kontouer g. ; **2.** [dre skeud.] *unter dem Ladentisch verkaufen,* gwerzhañ a-gildorn (dre guzh, dre goach, dre zindan).
Ladentochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] gwerzherez b.
Ladeprofil n. (-s,-e) : [trenioù] gobari ar gargad g.
Lader g. (-s,-) : [lu] karger g.
Laderampe b. (-,-n) : krapenn kargañ-diskargañ b., kal g.
Laderaum g. (-s,-räume) : **1.** [merdead.] stradlog b., strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g. ; *vorderer Laderaum,* piked g. ; **2.** [nij.] goulog b.
Ladeschein g. (-s,-e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Ladestock g. (-s,-stöcke) : [istor] bazh kanol b., bazh kargañ b.
Ladestreifen g. (-s,-) : [lu] bandenn tennoù mindrailherez b., bandenn dennoù b.
Ladestrom g. (-s,-ströme) : [tredan, daspugnerioù] tredan bec'hiañ g.
Ladetrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel,* ar bistolenn a oa karget a un tenn hepmuiken.
Ladewiderstand g. (-s,-widerstände) : [tredan] reostat g., redreizher g.
Ladewinde b. (-,-n) : [tekn.] traouilh g.
lädieren V.k.e. (hat lädiert) : flemmikañ, drastañ, distresañ, labezañ, disleberiñ, foeltrañ, grilhañ, frikañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ, diheiliañ, gloazañ.
ladinisch ag. : [yezh.] ladinek ; *ladinische Sprache,* ladineg g.
Ladung b. (-,-en) : **1.** [merdead.] lestrad g., kargad b., fred g., fard g., sammad g., bagad b., batimantad b. ; *die Ladung des Schiffes löschen (bergen),* dilestrañ ur gargad, diskargañ ur vag ; *Ladung einnehmen,* kargañ ; **2.** karg g., kargad b., gwechad b., bec'h g., samm g. ; *Ladung eines Wagens,* kargad b., karrad g., charread g., tumporellad b. ; *eine Ladung Heu,* ur gargad foenn b., ur garg foenn b., ur garg a foenn b., ur charread foenn g., ur c'harrad foenn g. ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft,* degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf,* ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; **3.** [gwir] paper-galv g., devennadenn er barnerezh b. ; *eine gerichtliche Ladung erhalten,* bezañ engalvet (bezañ kemennet d'an-unan dont) dirak al lez-varn, kaout paper digant al lez-varn, resev ur paper-engalv digant al lez-varn ; **4.** *eine Ladung Brot,* ur forniad vara b., ur boazhadenn vara b., ur fornezad vara b., ur forneziad vara b. ; *den Teig für eine Ladung Brot vorbereiten,* kempenn e forniad ; **5.** P. torad g., gourizad g., gourizadenn b., korfad g., korfadeg b., kofad g., gwechad b., kargad b., karg b., teurennad b., senklennad b., P. piñsinad g. ; *eine Ladung Pommes,* un torad fritez g., P. ur piñsinad fritez g. ; **6.** kargerezh g. ; **7.** [fizik, kimiezh] bec'hiad g. ; *elektrische Ladung,* bec'hiad tredan g. ; *Ladungen konjugieren,* keveilañ bec'hiadoù ; **8.** [armoù-tan, bombezennoù] kargad b. ; *Sprengladung,* kargad danvez-tarzh b., tarzh g. ; *Pulverladung,* kargad poultr b. ; *Kanonenladung,* kanoliad g. ; **9.** bern stank g., kementad bras g. ; *eine Ladung Schnee,* ur verniadenn erc'h b., ur bern erc'h g., ur berniad erc'h g., ur pakad erc'h g.
Ladungsbuch n. (-s,-bücher) : levr-bourzh g. ; *das Ladungsbuch führen,* delc'her al levr-bourzh.
Ladungsfähigkeit b. (-) : **1.** karg arverek b. ; **2.** [merdead.] fard g., jaoj g.
Ladungskonjugation b. (-) : [kimiezh] keveiladur bec'hiadoù g.
Ladungsschein g. (-s,-e) : **1.** lizher-treuzdougen g. ; **2.** [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Laetitia b. : Levenez b.
Lafette b. (-,-n) : [tekn.] gwele-kanol g., fust-kanol g., kilhoroù lies.
Laffe[1] g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., aotrou g., bramm kog g.
Laffe[2] b. (-,-n) : **1.** pod al loa g., podenn al loa b. ; **2.** [Bro-Suis, kegin.] ramskoaz g.
La Fontenelle g. : [istor] Fontanella g., ar Bleiz g.
Lage b. (-,-n) : **1.** lec'h g., plas g., lec'hiadur g., durc'hadur g., tro b., lakadur g. ; *etwas aus seiner Lage bringen,* diblas udb, diblasañ udb, dilec'hiañ udb, cheñch plas d'udb ; *waagerechte Lage,* plas a-blaen g., tro a-blaen b. ; *schiefe Lage,* plas a-veskell g. / plas beskellel g. (Gregor), tro a-veskell b., lakadur a-veskell g. ; *Lage einer Stadt,* dremmlec'h ur gêr g. ; *die Stadt hat eine schöne Lage,* lec'hiet brav eo kêr ; *das Haus befindet sich in geschützter Lage,* en aer vat emañ an ti, en ul lec'h gwaskedet emañ an ti ; *Lage einer Wohnung,* durc'hadur ur randi g.
2. doare g., stad b., stad an traoù b., stuz b., saviad g., pleg g., plegenn b., jeu b., kont b., kendarvoud g., tuez g., tro b., apoue b., degouezh g., stal b., pal g. ; *die Wetterlage,* doare an amzer g., liv an amzer g. ; *die Lage der Frauen,* stad ar merc'hed b., stuz ar merc'hed b. ; *die politische Lage,* an tuez politikel g., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., ar blegenn bolitikel b. ; *die Lage Europas nach dem zweiten Weltkrieg,* saviad Europa goude an eil brezel-bed g., degouezh Europa goude an eil brezel-bed g. ; *bei der gegenwärtigen Lage,* diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, er pal emaomp hiziv ; *sich über seine Lage beklagen,* klemm war e stad ; *schwierige Lage,* plegenn diaes b. ; *in einer verzweifelten Lage sein,* bezañ en ur blegenn diremed, bezañ en ur blegenn dispi, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn,

bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn vras, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spern ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage,* arvarus eo e zoare, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, trist eo ar jeu gantañ, tapet fall eo, tenn eo an taol gantañ, skeudik eo an taol gantañ, en ur stad skeudik emañ, en ur gempenn emañ, e gwall zoare emañ, en ur pleg berr emañ ; *nach Lage der Dinge handeln,* ober diouzh saviad an ampoent, ober diouzh red an traoù, ober diouzh ma vo tro, ober diouzh ma vo kont, ober diouzh e gont, ober diouzh ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh ar bed, ober diouzh an darvoudoù, ober hervez ma tro ar stal, ober hervez stad an traoù ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten,* sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ; *er ist jetzt in der Lage, einen neuen Wagen zu kaufen,* en em gavet eo e degouezh da brenañ ur c'harr nevez, en em gavet eo e tro da brenañ ur c'harr nevez, e tro emañ bremañ da brenañ ur c'harr nevez ; *er ist in der Lage, diese Arbeit zu verrichten,* emsav eo da zont a benn eus al labour-se, den a-walc'h eo evit ober kement-se, barrek eo evit ober kement-se, barrek eo da gement-se, barrek eo diouzh kement-se, barrek eo d'ober kement-se, gouest eo d'ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) emañ d'ober kement-se, e doare emañ d'ober kement-se, en amen emañ d'ober kement-se, kap eo d'an dra-se, tro a zo ennañ evit ober al labour-se, troc'h en deus d'ober kement-se, tremp en deus diouzh se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor) ; *wenn er in der Lage ist, es zu tun,* mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *er ist der Lage gewachsen,* gouest eo da gemer e greñv war an darvoudoù, dont a ray gantañ, kavout a ray e ziluzioù, kavout a raio ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a raio ar c'hraf, hennezh a oar ober ganti, ober a raio diouti, barrek eo evit dont a-benn eus kement-se, kap eo d'an dra-se, n'eo ket ouzhpenn dezhañ ober an dra-se ; *jemanden in eine unangenehme Lage versetzen,* lakaat u.b. gwall ziaes, luziañ (nec'hañsiñ, nec'hiñ) u.b., ober diaes d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. gwall nec'het ; *jemanden in die Lage versetzen, etwas zu tun,* reiñ an dro d'u.b. d'ober udb, lakaat u.b. e doare (e tro, e tu, e par, e stad, e lec'h) d'ober udb ; *du kannst dich nicht in meine Lage versetzen,* ne c'hallez ket kompren penaos emañ ar jeu ganin, ne c'hallez ket kompren e pe stuzioù emaon lakaet.

3. [tekn] gwiskad g., gwisk g., gwelead g., livead g. ; *über eine Lage Koks, eine Lage Erz,* goulosk ha kailh a bep eil gwisk ; *Lage Papier,* follenn baper b.

4. [sonerezh] skeuliad b., stirad g. ; *die erste Lage auf Saiteninstrumenten,* plasidigezh kentañ ar bizied war binviji dre gerdin b. ; *zweite Lage auf Saiteninstrumenten,* eil plasidigezh ar bizied war binviji dre gerdin g. ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen,* gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *in extrem hohen Lagen singen,* kanañ war notennoù skiltr-tre.

5. P. troiad b. ; *eine Lage Bier bezahlen,* paeañ bep a vanne bier d'an holl, paeañ e droiad vier.

6. [merdead.] bordead g. ; *eine volle Lage geben,* leuskel e vordead (Gregor), leuskel ur bordead.

7. [gwin] seim g.

8. *Lageenergie,* energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

9. [moull.] kaier ul levr g. ; *dieses Buch besteht aus zehn Lagen mit jeweils sechzehn Druckseiten,* dek kaier c'hwezek pajenn a zo aet d'ober al levr-mañ.

Lagebericht g. (-s,-e) : rentañ-kont diwar-benn stad an traoù g., danevell diwar-benn stad an traoù b.

Lagebesprechung b. (-,-en) : diviz diwar-benn stad an traoù g., breutadeg diwar-benn stad an traoù b., dielfennadur stad an traoù g.

Lagebestimmung b. (-,-en) : emlec'hiadur g., lec'hiadur g., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g.

Lageenergie b. (-,-n) : energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

lagenweise Adv. : a wiskadoù, a weleadoù, a bep eil gwisk.

Lageplan g. (-s,-pläne) : **1.** tres lec'hiañ g. ; **2.** tres gladroll g., tres kadastr g.

Lager[1] n. (-s,-) : **1.** gwele g. ; *elendes Lager,* fled g. ; *an das Lager gefesselt,* war e gostez, dalc'het en e wele gant ur c'hleñved bennak, a-stok war e wele, forset da chom war e wele, e-giz staget war e wele ; *auf hartem Lager schlafen,* kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor).

2. [lu] kamp g., kampad g., teltadeg b., teltva g. ; *das Lager aufschlagen,* displegañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), staliañ e gamp, kludañ ; *das Lager abbrechen,* distaliañ e gamp, sevel ar c'hamp, sevel e dinelloù, plegañ e deltoù, sevel e deltoù, digampañ, diskampañ ; [dre skeud.] *ins feindliche Lager übergehen,* treiñ banniel, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, treiñ gant an enebour, cheñch tu, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; [polit.] rumm g., kevrenn b., kostezenn b., kamp g. ; *die Partei faltete sich in zwei Lager,* ar strollad politikel en em rannas etre div gevrenn enep (etre daou du enep) ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager :*

die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen, daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen ; [istor] *das sozialistische Lager,* ar c'hamp sokialour g.
3. [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirerezh g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., lab g. ; *Waren auf Lager bringen,* magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh ; *Waren auf Lager haben,* kaout marc'hadourezh er vagazenn ; [dre skeud.] *auf Lager haben,* kaout dindan an dorn ; *er hat Tricks auf Lager,* hennezh a zo itrikoù tout, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, hennezh a zo louarn, hennezh a zo tro en e laezh, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, korvigell a zo en e gorf, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo leun a widre, pegen louarn eo hennezh !
4. [mengleuz] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b.
5. [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g.
6. [loen.] bertim b., ched g., faou g., gwele g., klud g. ; *sein Lager verlassen,* dibuchañ, dichedañ.
Lager[2] n. (-s, Läger) : [kenw.] pourveziad g., pourvezioù lies., magazennad b., sanailhad b. ; *Waren auf Lager bringen,* magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh ; *Waren auf Lager haben,* kaout marc'hadourezh er vagazenn.
Lagerapfel g. (-s,-äpfel) : aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g.
Lageraufnahme b. (-,-n) : [kenw.] renabl ar staliadoù g.
Lagerbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] marc'hadourezh er vagazenn b., boniad g., stok g., staliad b., pourvezad g. ; *den Lagerbestand aufnehmen,* ober renabl, ober renabl ar staliadoù, renabliñ ar staliad.
Lagerbier n. (-s,-e) : [kegin.] bier izelvervet g.
Lagerbirne b. (-,-n) : per goañv str., per mir str., per goañvek str.
Lagerbüchse b. (-,-n) : [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g.
Lagerfass n. (-es,-fässer) : fust g.
Lagerfeuer n. (-s,-) : tantad g., tantez g., tan-kamp g., tan-gward g.
Lagergebühr b. (-,-en) **/ Lagergeld** n. (-s,-er) : mizoù magazennañ lies., mizoù etrepaouezañ lies.
Lagergeschäft g. (-s,-e) : ti-dastum g., sanailh b., dastumlec'h g., mirlec'h g., skiber g., magazenn b., etrepaouez g., lab g.
Lagerhalle b. (-,-n) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.
Lagerhaus g. (-es,-häuser) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.
Lagerhalter g. (-s,-) : etrepaouezad g.
Lagerhütte b. (-,-n) : logell b., lochenn b., barakenn b., lab g.
Lagerist g. (-en,-en) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.
Lageristin b. (-,-nen) : [kenw.] sanailherez b., magazennerez b.
lagern V.k.e. (hat gelagert) : **1.** magazennañ, boniañ, stokañ, grignoliañ, grignoliñ, etrepaouezañ, sanailhañ ; *Waren lagern,* boniañ marc'hadourezh, stokañ marc'hadourezh, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh ; *trocken lagern !* da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *Wein kühl lagern,* lakaat gwin en ul lec'h fresk ; *Müll auf einem Grundstück lagern,* lastezañ un dachenn douar, berniañ lastez war un dachenn zouar, leuniañ un dachenn zouar gant lastez ; **2.** ledañ, astenn, gourvez, lakaat en e c'hourvez.
V.gw. (hat gelagert) : **1.** kampiñ, bezañ dirsavet ; *Wallensteins Heer lagerte in Böhmen,* edo lu Wallenstein o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa dirsavet e Bohemia ; **2.** [dre skeud.] goleiñ ; *schweres Gewölk lagert am Horizont,* malkennet eo an dremmwel ; **3.** [labour-douar] *der Wein lagert,* dilaviñ a ra ar gwin, diazezañ a ra ar gwin (Gregor) ; **4.** muzat.
V.em. : **sich lagern** (hat sich (t-rt) gelagert) : **1.** diazezañ e gamp, en em staliañ ; *die Truppen lagern sich am Waldrand,* diazezañ a ra an arme he c'hamp e-kichen ar c'hoad ; **2.** [labour-douar] *das Getreide hat sich gelagert,* kouezhet (stoket, distok) eo ar gwinizh, fleet eo bet an edoù (Gregor).
Lagern n. (-s) : **1.** boniañ g., sanailhañ g. ; **2.** kampadur g., kampiñ g.
Lagerobst n. (-es) : frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.
Lagerort g. (-es,-e) **/ Lagerplatz** g. (-es,-plätze) : bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., fled g., ehanlec'h g., teltadeg b., teltva g.
Lagerpflanze b. (-,-n) : [louza.] tallofit g.
Lagerraum g. (-s,-räume) : [kenw.] dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b.
Lagerschein g. (-s,-e) : [kenw.] gwarantenn b.
Lagerstatt b. (-,-stätten) : gwele g., fled g., flojenn b.
Lagerstätte b. (-,-n) : **1.** bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., ehanlec'h g., flojenn b., fled g. ; **2.** [mengleuz.] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b.
Lagerumschlag g. (-s,-umschläge) : [kenw.] trolusk ar staliadoù g.
Lagerung b. (-,-en) : **1.** boniañ g., sanailhañ g., stokañ g., kroniañ g., kroniadur g. ; *Lagerung radioaktiven Abfalls,* kroniadur dilerc'hioù skinoberiek g. ; **2.** [mengleuz] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b. ; **3.** [douarouriezh]

gweleadur g., gweleadiñ g. ; *diskordante Lagerung,* gweleadur disklot g. ; *konkordante Lagerung, gleich geschichtete Lagerung,* gweleadur kenglot g.
Lagerverwalter g. (-s,-) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.
Lagerverwalterin b. (-,-nen) : [kenw.] sanailherez b., magazennerez b.
Lagerverzeichnis n. (-ses,-se) : [kenw.] renabl g., invantor g.
Lagerwart g. (-s,-e) : gward magazenn g.
Lagerzins g. (-es,-e) : mizoù magazennañ lies., mizoù etrepaouezañ lies.
Lagesinn g. (-s) : [bred.] skiantaerezh emstummel g.
Lagune b. (-,-n) : loc'h b., lagon g., morlenn b., paludenn b. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.
lahm ag. : **1.** seizet, morzet, mors, sonnet, nodet, marv, marc'het, peluzet, mac'hagnet, gwatalet, soret, fredet, perkus, gourdet ; *lahmer Arm,* brec'h seizet (morzet, peluzet, soret) b. ; *lahm werden,* seizañ, morzañ, peluziñ, sorañ, nodiñ ; **2.** [dre astenn.] torr, mac'hagn ; *lahmer Flügel,* askell dorr b., askell vac'hagn b. ; **3.** [dre skeud.] P. *dieser Wein legt mir die Beine lahm,* ar gwin-se a gouezh em divhar, gant ar gwin-se e varv va divhar diouzhin, gant ar gwin-se e teu va divesker da vezañ flakig, va divesker a ya lor gant ar gwin-se, ar gwin-se a lazh va divesker ; *diese Hitze legt mich völlig lahm,* me a zo faezh gant an tommder-mañ, an tommder-mañ a laka ac'hanon da vezañ lor, mors-mors on gant an tommder, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet e vezañ gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ, mac'homet on gant an tommder, fall on ouzh an tommder-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ, lakaet on-me en ur peñse spontus gant an tommder-mañ ; *sein Beinbruch hat ihn für einen Monat lahm gelegt,* gant e c'har dorr n'en deus gallet na mont na dont e-pad ur miz, chadennet (sparlet, strobet, nasket) eo bet e-pad ur miz gant e c'har dorr ; **4.** *lahme Ausrede, lahme Entschuldigung,* digarez toull g., digarez-ki g., fall zigarez g., remistenn b., risklenn b., falszigarez g., lank g. ; **5.** [kenw.] dilañs, kousket, asik ; *lahmer Geschäftsgang,* stad dilañs an aferioù b., stad kousket an aferioù b., aferioù dilañs lies. ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt,* ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel ; **6.** [dre skeud.] hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, gourt, diboan, morgousket, divalav ; P. *lahme Ente,* maoutenn b., blonegenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., klouarenn b., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., pladorenn b., goulerc'her g., kac'higeller g., buzhugenn b., luduenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., peul g. ; *er ist etwas lahm,* kac'higelliñ a ra, teteiat a ra, teurgenniñ a ra, trein a zo warnañ, treinañ a ra, treinellat a ra, chom a ra da c'houlerc'hiñ, emañ e zaou droad er memes sac'h, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, ne ra ken tra nemet mousognañ, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, hennezh a zo ul luduenn, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, amlez) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, laosk eo da labourat, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.
Lahmarsch g. (-es,-ärsche) : maoutenn b., blonegenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., morgousket a zen g., pladorenn b., luduenn b.
lahmarschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, morgousket, lizidour, lugudus, lugut, luguder, amlez, diboan, un toull diboan anezhañ, gourt, divalav, evel un tamm koad.
Lahme(r) ag.k. g./b. : kamm g., kammell b., kammez b., seizad g., seizadez b., perkuz g., perkuzez b.
lahmen V.gw. (hat gelahmt) : *an einem Bein lahmen,* gargammañ, kammañ (bezañ kamm) eus un tu, mont kamm-jilgamm, jilgammañ, bezañ falc'her ar perisilh-aod (Gregor).
lähmen V.k.e. (hat gelähmt) : **1.** [mezeg.] seizañ, peluziñ, frediñ, strumiñ, morzañ ; *ihre beiden Beine waren gelähmt,* seizet e oa he div c'har outi, morzet e oa he div c'har outi, seizet e oa he divhar o-div ; *vor Entsetzen gelähmt,* hanter nodet gant ar spont, seizet gant ar spont, sonn gant ar spont, sonnet gant an euzh, treantet gant an aon, mantret gant ar spont, sklaset e wad en e wazhied gant ar spont ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt,* ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; **2.** [dre skeud.] sparlañ, stankañ, harpañ, sourdañ, lakaat harz da, naskañ ; *soziale Unruhen lähmten die Entwicklung der Wirtschaft,* ar reuz a rene war an dachenn sokial en deus bet gwallgaset diorroadur an armerzh, trubuilhoù war an dachenn sokial a lakeas harz (un harp) da ziorroadur an ekonomiezh, diorroadur an armerzh a voe nasket gant an trubuilhoù war an dachenn sokial.
lähmend ag. : seizus.
Lahmheit b. (-) : **1.** seizi g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; **2.** [dre skeud.] dilañs g., lizidanted b., diegi b., lugud g.
lahmlegen V.gw. (hat lahmgelegt) : sparlañ, stankañ, harpañ, sourdañ ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt,* ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar

brezel ; *der Streik legte das ganze Land lahm,* an diskrog-labour a lakeas harz da bep tra er vro, an diskrog-labour a lakeas un harp da bep tra er vro, nasket e voe ar vro a-bezh gant an diskrog-labour.

Lahmlegung b. (-,-en) : [dre skeud.] sparlañ g., stankadur g., harp g., sourdadur g.

lahmschlagen V.k.e. (schlägt lahm / schlug lahm / hat lahmgeschlagen) : *jemanden lahmschlagen,* breviñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlez d'u.b. (Gregor), divellañ e gein d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Lähmung b. (-,-en) : [mezeg.] seizi g., seiz g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; *Lähmung der unteren Körperhälfte,* seizi traoñ ar c'horf g. ; *halbseitige Lähmung,* seizi eus un tu eus ar c'horf g.

Lahn g. (-s,-e) : [gwiad.] danvez gwiadet gant neudennoù aour g.

Laib g. (-s,-e) : [su Bro-Alamagn] *Laib Käse,* krennenn geuz b. ; *Brotlaib,* choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-bleget b., bara mouchenn g., bara torzh g., bara g. ; *angeschnittener Brotlaib, angebrochener Brotlaib,* darn b., torzh voulc'h b.

Laich g. (-s,-e) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked lies. ; *Froschlaichballen,* gwele-raned g., vioù raned lies. ; *Krötenlaichschnur,* chapeledad vioù an tousegi g. ; *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour.

Laiche b. (-) : [loen.] mare ar greuniañ g.

laichen V.gw. (hat gelaicht) : [pesked] teuler greun, teuler e c'hreun, teuler he greun, teuler e had, teuler he had, greuniañ, parañ, en em barañ, dozviñ, gouennañ ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück,* da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf,* nodiñ a ra an tousegi e poulloù-dour.

Laichzeit b. (-,-en) : [loen.] mare ar greuniañ g.

Laie g. (-n,-n) : **1.** [relij.] lik g., den lik g., den eus ar bed g., den ordinal g., trevour eus an ordinaloù g., nannbeleg g. ; *die Laien,* ar vediz lies., bediz lies., an dud lik lies., al liked lies., al likelezh b. ; **2.** [dre skeud.] neveziad g., diouizieg g., den hep skiant-prenañ ebet g., den hep skiant-prenet ebet g., den hep skiant-pren ebet g., den hep skiant-desket ebet g., den hep chem ebet g., den hep chemet ebet g. ; *ein blutiger Laie,* un den diouiziek a-grenn g. ; *er ist ein Laie auf diesem Gebiet,* diouiziek a-walc'h eo war an dachenn-se, divalav a-walc'h eo war an dachenn-se.

Laienbruder g. (-s,-brüder) : [relij.] gouestlad g., oblad g., breur lik g. (Gregor).

laienhaft ag. : diakuit, diarroutet, diouiziek, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet.

Laienprediger g. (-s,-) : [relij.] prezegenner g., prezegour g.

Laienpredigerin b. (-,-nen) : [relij.] prezegennerez b., prezegourez b.

Laienpriester g. (-s,-) : [relij.] beleg parrez g.

Laienschwester b. (-,-n) : [relij.] gouestladez b., c'hoar lik (Gregor) b.

Laientum n. (-s) : likelezh b.

Laienspielgruppe b. (-,-n) : strollad c'hoariva nannmicherel g., strollad c'hoariva amatour g., strollad c'hoariva amatourien g.

Laiin b. (-,-nen) : **1.** plac'h lik b., plac'h eus ar bed b., plac'h ordinal b., trevourez eus an ordinaloù b. ; **2.** [dre skeud.] neveziadez b., plac'h hep skiant-prenañ ebet b., plac'h hep skiant-prenet ebet b., plac'h hep skiant-pren ebet b., plac'h hep skiant-desket ebet b., plac'h hep chem ebet b., plac'h hep chemet ebet b.

Laisser-faire n. (-) : lezober g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b.

laizisieren V.k.e. (hat laizisiert) : likaat, laikaat.

Laizisierung b. (-) : laikadur g.

Laizismus g. (-) : laikouriezh b., laikelezh b. ; *Verfechter des Laizismus,* kaser war-raok al laikelezh g.

laizistisch ag. : lik, laik.

Laizität b. (-) : laikter g., laikelezh b., likelezh b.

Lakai g. (-en,-en) : lakez g. [*liester* lakezed, lakizien], mevel g., mevel war droad g. ; *ehemaliger Lakai,* dilakez g.

Lakaienpack n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.

Lake b. (-,-n) : [kegin.] hili g., soub g., soubadur g.

Lakedämon n. (-s) : [istor] Lakedaimon b., Sparta b.
Lakedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedaimonad g., Spartad g.
lakedämonisch ag. : [istor] ... Lakedaimon, ... Sparta, spartaat.
Laken n. (-s,-) : **1.** liñsel b. ; *die Laken und Bettdecken unter die Matratze einschlagen,* rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; **2.** lien g.
lakonisch ag. : krenn, krak-ha-berr, lakonek ; *lakonische Kürze,* berrded b., berrder g. ; *lakonische Ausdrucksweise,* krennder g.
Adv. : krak-ha-berr, e berr gomzoù, en ur ger krenn, ent-lakonek.
Lakonismus g. (-, Lakonismen) : berrded b., berrder g., krennder g., lakonegezh b.
Lakritz [rannyezh.] g. (-es,-e) **/ Lakritze** b. (-,-n) : **1.** [louza.] regalis str. ; **2.** [danvez tennet eus ar plant] regalis g., prenn-c'hwek g.
Lakritzenstange b. (-,-n) : tamm bazh regalis g., tamm prenn-c'hwek g.
Laktation b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** dever-laezh g. ; **2.** mare reiñ-laezh g., laezherezh g., laezhañ g. ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück,* dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; **3.** terzhienn-laezh b.
laktierend ag. : laezhus.
Laktose b. (-) : [bev.] laktoz g.
lala Adv. : *es ging ihm so lala,* mont a rae evelseik (evel-evel, 'vel-'vel, madik-madik) gantañ, war-nes damant e oa, etre an div lezenn e oa, etre kriz ha poazh e oa, derc'hel a rae da ruzañ anezhi gant poan vras ; *wie geht's ? - so lala !* mont mat a ra ? - pas re holl ! / mont a ra ? - ya, ruzañ !
lallen V.gw./V.k.e (hat gelallt) : azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, hakal, hakiñ, besteodiñ, gagiñ, saozañ, argaozeal, argomz, faragouilhañ ; *er lallte eine Entschuldigung,* balbouzañ (satouilhat) a reas un digarez bennak.
Lallen n. (-s) : **1.** besteoderezh g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g., balbouzerezh g. ; **2.** [babiged] argaoz b., argomz g.
Lama[1] n. (-s,-s) : [loen.] lama g.
Lama[2] g. (-s,-s) : [relij.] lama g.
Lamaismus g. (-) : lamaadegezh b.
Lamaist g. (-en,-en) : lamaad g.
Lamäng b. (-) : P. [tro-lavar] *aus der Lamäng,* war an taol, diwar sav, war an tomm, war an tach, war an trumm, war ar prim ; *etwas aus der Lamäng essen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ udb diwar e sav.
Lamantin g. (-s,-e) : [loen.] ejen-dour g., ejen-mor g., morejen g.
Lamarckismus g. (-) : lamarkouriezh b.
Lamarckist g. (-en,-en) : lamarkour g.
Lambada b. (-,-s) / g. (-/-s,-s) : lambada g.
Lambdasonde b. (-,-n) : [tekn.] sont lambda g.
Lambdazismus g. (-) : lambdaegezh b.
Lamé g. (-s,-s) **/ Lamee** g. (-s,-s) : [gwiad.] danvez gwiadet gant neudennoù aour g., lame g.
Lambertsnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] **1.** [frouezh] kraoñ-mouch str.; **2.** [gwez] kraoñenn-vouch b.
Lamelle b. (-,-n) : **1.** lavnennig b., lavnenn b. ; *die Lamellen eines Pilzes,* lavnennoùigoù ur c'habell-touseg lies., lavnennigoù ur c'habell-touseg lies. ; **2.** [tekn.] [karr-tan] lavnenn distanañ b., bann distanañ g.
Lamellen- : lavnennek, lavnek.
lamellenförmig ag. : lavnheñvel.
lamellieren V.k.e. (hat lamelliert) : lavnennañ.
lamelliert ag. : lavnennet, lavnek, lavnennek.
lamellig ag. : lavnennet, lavnek, lavnennek.
lamentieren V.gw. (hat lamentiert) : *um etwas lamentieren, über etwas (t-rt) lamentieren,* klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm war udb, hirvoudiñ en abeg d'udb.
Lamento[1] n. (-s,-s) : P. klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., huanadoù glac'har lies., gwigour g., hirvoudennoù lies.
Lamento[2] n. (-s, Lamenti) : marvnad g., klemmgan g., gwerz b.
Lametta n. (-s) : **1.** garlantez skedus Nedeleg str. ; **2.** P. kozh medalennoù lies. ; **3.** P. armoù kegin lies.
Laminarströmung b. (–,-en) : redenn lavnat b.
laminieren V.k.e. (hat laminiert) : plastikaat, mezellaat, darwiskañ.
Lamm n. (-s, Lämmer) : [loen.] oan g. [*liester* oaned, ein], oanez b., menn g. ; *das Lamm Gottes,* Oan-Doue g. ; *fromm (geduldig, sanft) wie ein Lamm*, dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, dous evel al laezh ; *die Lämmer blöken,* begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oaned.
Lammbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost kig-oan g.
Lämmchen n. (-s,-) : [loen., kegin.] oan-laezh g.
lammen V.gw. (hat gelammt) : [loen.] oaniñ, ober he zro, halañ, genel, treiñ, dozviñ ; *das Schaf lammt,* emañ an dañvadez oc'h halañ, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan ; *das Schaf wird bald lammen,* da c'hortoz halañ emañ an dañvadez, da c'hortoz hec'h amzer emañ an dañvadez, war-nes halañ emañ an dañvadez, war ar bord da halañ emañ an dañvadez, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan, emañ an dañvadez war droug hec'h oan, droug an oan a zo gant an dañvadez ; *das Schaf hat gelammt,* halet eo an dañvadez ; *das Schaf hat vor Kurzem gelammt,* nevez-halet eo an dañvadez, nevez-hal eo an dañvadez ; *beim Lammen Geburtshilfe leisten,* halañ un dañvadez, reiñ an dorn d'un dañvadez da halañ.
Lämmergeier g. (-s,-) : [loen.] guperer g.
Lämmerhirt g. (-en,-en) : mêsaer-deñved g., bugul g.
Lämmerwolke b. (-,-n) : [koumoul] lost-kazh g., flip-avel g., sirrus g. ; *Lämmerwolken,* deñvedigoù lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies.
Lammfell n. (-s,-e) : oangen g.
Lammfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-oan g.
lammfromm ag. : dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, dous evel al laezh.
Lammschulter b. (-,-n) : [kegin.] skoaz-oan b.
Lammspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-oan g.

Lammung b. (-,-en) : oaniñ g.
Lammwolle b. (-) : gloan oan g.
Lammzunge b. (-,-n) : [loen.] leidenn flour b.
Lämpchen n. (-s,-) : lampig g., lutig g., lutigenn b., gouloù-lutig g., lut g., gouloù bleiz g.
Lampe[1] b. (-,-n) : **1.** kleuzeur b., lamp g./b. [*liester* lampoù / lampeier], lampr g., gouloù g. ; *bei der Lampe,* dindan gouloù ur gleuzeur, ouzh gouloù ur gleuzeur ; *die Lampe klein stellen,* lakaat gouloù bihan, lakaat ar gouloù lutig ; *ausgeschaltete Lampen,* lampoù dienaou lies., lampoù didan lies. ; *die Lampe einschalten,* enaouiñ ar gleuzeur ; *den Stecker der Lampe einstecken,* lugañ ar gleuzeur ; **2.** [c'hoariva] *die Lampen*, ar gouleier lies., gouleier al leurenn lies. ; *ein Stück vor die Lampen bringen,* degas ur pezh-c'hoari war al leurenn, kinnig ur pezh-c'hoari ; **3.** P. *Öl auf die Lampe gießen, einen auf die Lampe gießen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *er gießt gern einen auf die Lampe,* plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo kreñv war ar boeson, evañ a ra kreñv, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h ez a e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a zo kreñv war an evañ, hennezh ne vez pell o tisec'hañ gwer, ned a ket fall an evañ gantañ, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen.
Lampe[2] g. (-s) : [lenn.] *Meister Lampe,* ar c'had b.
Lampenanzünder g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-lesternioù g., leterner g., kleuzeurer g.
Lampendocht g. (-s,-e) : mouchenn ur gleuzeur b., poulc'henn ur gleuzeur b.
Lampenfassung b. (-,-en) : envez lamp g., envezenn lamp b.
Lampenfieber n. (-s) : [c'hoariva] from-aon g., brizhenkrez g., fourm g., mezevell b. ; *Lampenfieber haben,* bezañ gant ar fourm, bezañ gant ar from-aon, bezañ brizhenkrezet, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.
Lampenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.
Lampenglocke b. (-,-n) : kloc'henn gleuzeur b., kloc'henn lamp b.
Lampenhaus n. (-es,-häuser) : [tour-tan] letern g., log gwer an tour-tan b., log ar ferennoù b.
Lampenlicht n. (-s) : gouloù ur gleuzeur g. ; *bei Lampenlicht lesen,* lenn dindan gouloù (ouzh gouloù) ur gleuzeur.
Lampenputzer g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-lesternioù g., leterner g., kleuzeurer g.
Lampenraum g. (-s,-räume) : loch al lesternioù g., kleuzeurerezh b.
Lampenreihe b. (-,-n) : [leurenn] rizennad c'houleier b., rezad luc'herioù b.
Lampenschirm g. (-s,-e) : tog-kleuzeur g.
Lampenträger g. (-s,-) : kleuzeureg b., post-lamp g.
Lampentran g. (-s) : morc'houloù g., morlard g.
Lampenwärter g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-lesternioù g., leterner g., kleuzeurer g.
Lampenzylinder g. (-s,-) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.
Lampion g./n. (-s,-s) : lampig g., kleuzeurig b., lutig g., lutigenn b.
Lampionblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.
Lampist g. (-en,-en) : lutikaer g.
Lamprete b. (-,-n) : [loen.] lamprez str. ; *Lampreten fangen,* lampresa, lamprezeta.
lancieren V.k.e. (hat lanciert) : **1.** bannañ ; **2.** *Falschmeldungen lancieren,* lakaat (leuskel) gedon da redek, skignañ keleier toull, brudañ keleier faos, sevel brudoù faos, sevel voltennoù faos ; **3.** [dre skeud.] *jemanden lancieren,* reiñ lañs d'u.b., brudañ u.b., brudañ anv u.b. ; **4.** [lu, kozh] torpediñ ; **5.** [hemolc'h] sevel ; *einen Hirsch lancieren,* sevel ur c'harv ; **6.** *eine Mode lancieren,* kentradiñ ur c'hiz.
Lancierrohr n. (-s,-e) : [merdead., lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.
Land n. (-s, Länder / [barzh.] Lande) : **1.** douar g., tir g. ; *an Land kommen,* dilestrañ, dont en aod, degouezhout en aod, aochañ, douarañ ; *an Land gehen,* dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, diskenn en douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, divorañ, douarañ ; *jemanden an Land setzen,* dilestrañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b. ; *eine Reise zu Land machen,* mont (ober ur veaj) dre zouar, mont diwar zouar ; *zu Wasser und zu Lande,* dre vor ha dre zouar - ken diwar vor, ken diwar zouar (Gregor) ; *das Schiff treibt ans Land,* bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; [dre skeud.] *wieder Land sehen,* bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ ar pal war-wel, kavout beg ar skeul, sevel war-c'horre an dour.
2. maez g., maezioù lies., ploue g. ; *auf dem Land wohnen,* bezañ o chom war ar maez, bezañ o chom war ar ploue ; *über Land gehen, über Land reisen,* mont dre ar maezioù ; *aufs Land ziehen,* ober e annez war ar maez, mont war ar maez da chom, mont war ar ploue da chom ; *weit auf dem Land draußen,* war ar maez don ; *in Stadt und Land,* e kêr ha war ar maez, e kêr ha war ar ploue, ken er c'herioù ken war ar maez ; *das Leben auf*

dem Land, ar vuhez war ar maez b., ar vuhez war ar ploue b. ; *die Leute auf dem Land,* an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar vaeziaded lies., ar vaeziz lies., ar blouezidi lies., ar blouezіz lies. ; [goapaus] *eine Unschuld vom Land,* un inosantez a-ziwar ar maez b., buoc'hig an Aotrou Doue b.

3. douaroù lies. ; *er besitzt Land,* ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), douaroù en deus a-leve ; *er besitzt nur wenig Land,* berr eo an douar gantañ ; *das Land bebauen, das Land bestellen,* labourat an douar, meskañ douar ; *Bauer ohne Land,* kouer diatant g., kouer dizouar g.

4. [polit.] bro b., glad g., tir g., Land g., stad b., kontre g. ; *flaches Land,* bro blaen b., bro gompez b. ; *das alte Land meiner Väter,* bro gozh va zadoù b., glad va hendadoù g. ; *es gibt kein anderes Land auf der Welt, das ich so liebe,* n'eus bro all a garan kement 'barzh ar bed ; *die europäischen Länder,* broioù Europa lies. ; *die Bundesrepublik zerfällt in Länder,* rannet eo ar Republik Kevreadel e broioù (e stadoù), rannet eo ar Republik Kevreadel e Landoù ; *Land und Leute kennen lernen,* dizoleiñ an dud hag o bro ; *bei uns zu Lande,* du-mañ, en hor bro, en hon touez ; *die Familie ging außer Landes,* mont a reas an tiegezh d'an harlu, divroañ a reas an tiegezh ; *jemanden des Landes verweisen,* argas (skarzhañ) u.b. er-maez eus ar vro, bannañ u.b. eus ar vro, harluañ u.b., kas u.b. en harlu, forbannañ u.b. / ober forbann u.b. (Gregor) ; *die Bretagne ist ein reiches Land,* Breizh a zo un douar pinvidik ; *ins Land einfallen,* aloubiñ ar vro, plaouiañ war ar vro, plavañ war ar vro, frammañ war ar vro, fardiñ war ar vro ; *aus fernen Ländern,* a-bell-bro, deuet eus a-bell-bro ; *aus allen Herren Ländern,* eus pevar c'horn ar bed, eus kement bro a zo tout ; [barzh.] *aus allen Landen,* eus pevar c'horn ar bed, eus pevar c'horn ar vro, a bep tu ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten,* ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; [relij.] *das Heilige Land,* an Douar Santel g. ; *das Gelobte Land,* Douar an Diougan b., an Douar a Bromesa (Gregor), an Douar Grataet g., an Douar Diouganet g. ; *fremde Länder, fremde Sitten,* pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

5. [tr-l] *seither sind Jahre ins Land gegangen,* marc'had nav bloaz 'zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a warlene 'zo, a-benn bremañ ez eo erru kozh an diaoul en ifern, amzer 'zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; P. *sich (t-d-b) etwas an Land ziehen,* lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ.

landab, landauf Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *einen solchen Herrn gibt es landauf, landab nicht,* neblec'h ne vo kavet hevelep mestr (ur mestr a seurt-se).

Landadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b., noblañs diwar ar ploue b.

Landammann g. (-s,-männer) : [Bro-Suis] prezidant gouarnamant ar c'hanton g., prezidant ur gouarnamant kanton g.

Landarbeit b. (-,-en) : labour-douar g., labour er parkeier g.

Landarbeiter g. (-s,-) : devezhour g., mevel g., micherour-douar g., gounideg g. ; *sie hatte sich (t-d-b) Landarbeiter herangeschafft,* degaset he doa tud war he zraoù (*d.l.e.* : d'ober war-dro he douaroù, la !) ; *sein Vater war Landarbeiter,* e dad a oa mevel war ar maez.

Landarbeiterin b. (-,-nen) : devezhiourez b., matezh b., plac'h-park b.

Landarzt g. (-es,-ärzte) : medisin diwar ar maez g., medisin a-ziwar ar maez g., mezeg diwar ar maez g., mezeg a-ziwar ar maez g. ; *er ist Landarzt,* mezeg eo war ar maez.

Landärztin b. (-,-nen) : medisinez diwar ar maez b., medisinez a-ziwar ar maez b., mezegez diwar ar maez b., mezegez a-ziwar ar maez b.

Landauer g. (-s,-) : landoz g.

landaus, landein Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *er wanderte landaus, landein,* redek a reas ar vro a-bezh dre gleuz ha garzh.

Landbau g. (-s) : labour-douar g., gounid-douar g., gounidegezh b., tiekaat g. ; *gemischter Landbau,* gounidegezh liestrevad b., trevadoù kenstroll lies.

Landbesitz g. (-es) : domani g., damani g., douaroù lies., koumanant g., atant g.

Landbesitzer g. (-s,-) : perc'henn douar g.

Landbevölkerung b. (-) : tud diwar ar maez lies., tud a-ziwar ar maez lies., tud diwar ar maezioù lies., tud a-ziwar ar maezioù lies., maezidi lies., plouezidi lies., plouezіz lies., plouezі lies., poblañs hag a zo o chom war ar ploue b., poblañs hag a zo o chom war ar maez b., poblañs ar maezioù b., poblañs-vaeziat b. ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab,* un tamm mat eus poblañs ar maezioù a zivaezias.

Landbewohner g. (-s,-) : maeziad g., plouezіad g. ; *die Landbewohner,* an dud diwar ar maez lies., an dud diwar ar maezioù lies., an dud a-ziwar ar maez lies., an dud a-ziwar ar maezioù lies., ar vaezidi lies., ar vaeziaded lies., ar vaeziz lies., ar blouezidi lis., ar blouezіz lies., ar blouezі lies., ar blouezіaded lies. ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner,* muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter,* d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr.

Landbewohnerin b. (-,-nen) : maeziadez b., plouezіadez b.

Landbrot n. (-s) : bara-tiegezh g., bara-menaj g.
Landbrücke b. (-,-n) : strizh-douar g.
Ländchen n. (-s,-) : broig b., bro vihan b.
Landeanflug g. (-s,-anflüge) : [nij.] tostidigezh b., tostaat g.
Landebahn b. (-,-en) : [nij.] roudenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.
Landebrücke b. (-,-n) : [merdead.] kae-dilestrañ g., adkae g.
Landedelmann g. (-s,-leute) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.
Landeerlaubnis b. (-,-se) : [nij.] aotre pradañ g., aotre leuriañ g., aotre douarañ g.
Landefähre b. (-,-n) : [egorlestr] ijinenn bradañ b., ijinenn leuriañ b., ijinenn douarañ b. ; *Mondlandefähre,* ijinenn da bradañ war al Loar b., ijinenn loarañ b.
Landefeld n. (-s,-er) : [nij.] tachenn douarañ b., tachenn leuriañ b., tachenn bradañ b.
Landeinsiedlerkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-bigorn douar g., krank-bigornenn douar g., krank-koukou douar g. [*Coenobita clypeatus*].
landeinwärts Adv. : **1.** war-zu an diabarzhvro, war-zu an argoad, war-zu kalon ar vro, war-zu diabarzh ar vro, war-zu kreiz ar vro, da-gaout kreiz ar vro, war-gaout kreiz ar vro ; **2.** [merdead.] war-zu an douar-bras, da-gaout an douar-bras, war-gaout an douar-bras, war-zu an aod.
Landeklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf gorrekaat g., stalaf pradañ g., stalaf leuriañ g., stalaf douarañ g.
landen V.gw. (ist gelandet) : **1.** [nij.] douarañ, pradañ, leuriañ ; *das Flugzeug landet,* pradañ a ra ar c'harr-nij, leuriañ a ra ar c'harr-nij, douarañ a ra ar c'harr-nij ; **2.** [merdead.] aochañ, kostezañ, abourzhañ, divorañ, douarañ, dont en aod ; **3.** degouezhout, disoc'h, erruout ; *in einem Wald landen,* degouezhout gant ur c'hoad, disoc'h en ur c'hoad ; **4.** [dre skeud.] *im sicheren Hafen landen,* porzhiañ mat ; **5.** P. *bei ihr kannst du nicht landen,* n'emaout ket war he lizheroù, n'emaout ket en he gras, n'he deus ket c'hoant ac'hanout, ne blijez ket dezhi, n'emaout ket en he c'harantez, ganti n'emaout ket krog, n'he deus nep karantez ouzhit, gwell eo dit mont da lec'h all da fistoulat da lost.
V.k.e. (hat gelandet) : **1.** dilestrañ, diskargañ, divorañ, douarañ ; *Truppen landen,* dilestrañ (diskargañ, divorañ, douarañ) soudarded ; **2.** [dre skeud.] *einen großen Schlag landen, einen großen Coup landen, ein Millionending landen,* ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, ober un ant mat, dont un taol strak da vat gant an-unan ; *einen Flop landen*, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, ober flagas, tapout ul louzenn, pakañ ur chupennad, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav, skeiñ hebiou.
Landen n. (-s) : **1.** [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g. ; **2.** [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g.
Landenge b. (-,-n) : strizh-douar g.
Landepiste b. (-,-n) : [nij.] leurenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.
Landeplatz g. (-es,-plätze) : [nij.] tachenn-nij b., nijva g., tachenn kirri-nij b., aerdachenn b.
Ländereien lies. : douaroù lies., domani g., damani g., douareg b. ; *er besitzt Ländereien,* ur bechad mat a zouar a zo dezhañ, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), douaroù en deus a-leve ; *Ländereien erwerben,* douaraoua ; *nach Ländereien Ausschau halten,* douaraoua ; *ich habe seine Ländereien gepachtet,* e zouaroù a zo ganin ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten,* tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh.
Länderfinanzausgleich g. (-s,-e) : [polit.] daskeitadur ar c'horvoderioù etre al Landoù (etre al Länder) g.
Länderkunde b. (-) : douaroniezh b., geografiezh b.
Länderspiel n. (-s,-e) : [sport] match etrebroadel g., krogad etrebroadel g.
Landesadel g. (-s) : [polit.] noblañs ar vro b.
Landesart b. (-,-en) : **1.** seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b., doare tachenn g. ; **2.** [dre astenn.] doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.
Landesaufnahme b. (-,-n) : arzremmañ g., arzremmadur g., sevel poentoù arzremmel g.
Landesbank b. (-,-en) : bank rannvroadel g.
Landesbeschreibung b. (-) : glennadurezh b., topografiezh b.
Landesbrauch g. (-s,-bräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.
Landesebene b. (-) : [polit.] *auf Landesebene,* e par al Land, e par al Landoù, e par al Länder, e live al Land, e live al Landoù, e live al Länder.
landeseigen ag. : a aparchant ouzh al Land, a aparchant ouzh ul Land.
Landesfarben lies. : **1.** livioù broadel lies. ; **2.** livioù al Land lies.
landesflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landesflüchtig werden,* mont en harlu (d'an harlu), divroañ.
Landesfürst g. (-en,-en) : [polit.] penntiern g.
Landesgrenze b. (-,-n) : harzoù ar vro lies.
Landeshauptmann g. (-s,-leute) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.
Landeshauptfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.
Landeshauptstadt b. (-,-städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm ar vro b., penngêr al Land b., kêr-benn al Land b.
Landesherr g. (-n,-en) : [polit.] penntiern g., mestr ur vro g., mestr ur bobl g.
Landesherrlichkeit b. (-) : riegezh b., damani b.
Landesherrschaft b. (-,-en) : [polit.] **1.** ren g., renadur g., aotrouniezh b., beli b. ; **2.** [dre astenn.] penntiern g., penntierned lies., rieien lies.

Landeshoheit b. (-) : riegezh b., damani b.
Landesinnere(s) ag.k. n. : diabarzhvro b., argoad g., kalon ar vro b., kreiz ar vro g., keinvro b., donvro b. ; *im Landesinneren,* en diabarzhvro, en douaroù, en argoad, e kalon ar vro, en diabarzh ar vro, e kreiz ar vro.
Landeskirche b. (-,-n) : [relij.] Iliz rannvroadel b., Iliz al Land b.
Landeskunde b. (-) : sevenadoniezh b.
landeskundig ag. : hag a anavez mat ar vro.
landeskundlich ag. : ... sevenadurezh, sevenadurezhel, sevenadoniezhel.
Landesliste b. (-,-n) : [polit., mouezhiadegoù] roll an danvez kannaded eus al Land g.
Landesmeister g. (-s,-) : [sport] kampion ar vro g.
Landesmeisterin b. (-,-nen) : [sport] kampionez ar vro b.
Landesrat g. (-s,-rätin) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.
Landesrätin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.
Landesrecht n. (-s,-e) : lezennadur ur vro gevreet g., lezennadur ul Land g.
Landesregierung b. (-,-en) : gouarnamant ar rannvro g., gouarnamant al Land g., gouarnamant ur vro gevreet g.
Landessitte b. (-,-n) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b., boazioù ar vro lies.
Landessprache b. (-,-n) : yezh ar vro b.
Landesteil g. (-s,-e) : rannvro b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tiriad g., ranndir b., taread g., tolead g.
Landestracht b. (-,-en) : gwiskamant broadel g., gwiskamant hengounel ar vro g.
Landestrauer b. (-) : kañv er vro a-bezh g., kañv broadel g.
landesüblich ag. : diouzh giz ar vro, giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro.
Landesvater g. (-s,-väter) : [polit.] penntiern g.
Landesvermessung b. (-,-en) : glennadurezh b., topografiezh b.
Landesverrat g. (-s) : trubarderezh a-enep e vro g., treitouriezh a-enep e vro b., uheldreitouriezh b.
Landesverräter g. (-s,-) : nac'her-e-vro g., trubard g., treitour g., uheldreitour g., mevel an estren g.
Landesverteidigung b. (-) : [lu] emzifenn broadel g., difenn-bro g.
Landesverwaltung b. (-,-en) : [polit.] melestradurezh b., mererezh-bro g.
Landesverweisung b. (-,-en) : forbannerezh g., bannerezh g., harluerezh g., argasidigezh b., isil g.
landesverwiesen ag. : harluat, skarzhet eus e vro, bannet, forbannet.
Landeswährung b. (-,-en) : moneiz ar vro g., moneiz broadel g.
Landeverbot n. (-s) : [nij.] berz leuriañ g., berz pradañ g., berz douarañ g., difenn leuriañ g., difenn pradañ g., difenn douarañ g., difenn da leuriañ g., difenn da bradañ g., difenn da zouarañ g.
Landfahrer g. (-s,-) : kantread g., kantreour g.
Landfahrerin b. (-,-nen) : kantreadez b., kantreourez b.
Landflucht b. (-) : divaeziadeg b., divaeziadenn b., divaeziañ g.
landflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landflüchtig werden,* mont en harlu (d'an harlu), divroañ.
Landformenkunde b. (-) : geomorfologiezh b., douarstummadurezh b.
Landfrau b. (-,-en) : maeziadez b., ploueziadez b.
landfremd ag. : estren, arallvro, divroat, a-vaez-bro, a-ziavaez.
Landfriede g. (-ns) **/ Landfrieden** g. (-s) : **1.** peoc'h g., surentez foran b., urzh foran g. ; **2.** [dre skeud.] *ich traue dem Landfrieden nicht,* sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon - me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus.
Landfriedensbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] felladenn a-enep an urzh foran b., direizhamant an urzh foran g.
Landfriedensstörer g. (-s,-) : direnker an urzh foran g., fourgaser g., kabaduilher g., kabaler g., hader drailh g.
Landfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g., glesker g.
Landfunk g. (-s) : abadenn skingomz diwar-benn al labour-douar b.
Landgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g.
Landgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.
Landgemeinde b. (-,-n) : kumun vihan a-ziwar ar maez b., parrez vihan a-ziwar ar maez b.
Landgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn al Land b., lez-varn ensav meur b., lez-varn goureriol b.
landgestützt ag. : [lu] staliet war an douar, diazezet war an douar.
Landgewinnung b. (-,-en) : gounezidigezh douar diwar ar mor b., polderadur g., polderaat g.
Landgraf g. (-en,-en) : [istor] kont-meur g., landgrav g.
Landgut n. (-s,-güter) : douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b.
Landhaus n. (-es,-häuser) : pennti g., ti war ar maez g., ti war ar ploue g., kenkiz g./b., porzh g., noblañs b., pavilhon g. ; *kleines Landhaus,* pennti g.
Landhäuschen n. (-s,-) : ti bihan war ar maez g., ti bihan war ar ploue g., pennti g. [*liester* penntiez, penntier, penntioù].
Landheer g. (-n,-en) : [lu] arme-zouar b.
Landindustrie b. (-) : industriezh ar maezoù b., greanterezh ar maezoù g.
Landivisiau n. : Landivizio b. ; *Mann aus der Gegend um Landivisiau,* Chelgenn g. [*liester* Chelgenniz] ; *Tracht aus der Gegend um Landivisiau,* dilhad chelgenn g.
Landjäger g. (-s,-) : [lu] archer war zroad g.
Landjägerei b. (-) : archeriezh b.
Landjunker g. (-s,-) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.
Landkarte b. (-,-n) : kartenn douaroniezh b.
Landkartenzeichnung b. (-,-en) : sevel kartennoù g., kartenniñ g.
Landkreis g. (-es,-e) : [polit.] kanton g., arondisamant g.
Landkrieg g. (-s,-e) : brezel en douar g., brezel diwar zouar g.
landkundig ag. : mil anavezet, anavezet a bep tu er vro.

landläufig ag. : diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro, boas ; *landläufige Ansicht,* savboent hag a zo boutin d'ul lodenn vras eus tud ar vro g., savboent a vez klevet aliesik a-walc'h g. ; *landläufiger Ausdruck,* troienn sonnet b., tro-lavar voutin b., tro-lavar arver b., troienn voas b.

Landleben n. (-s) : buhez war ar maez b., buhez war ar ploue b.

Landleute lies. : tud a-ziwar ar maez lies., tud diwar ar maez lies., tud diwar ar maezioù lies., tud a-ziwar ar maezioù lies., maezidi lies., plouezidi lies., plouezіz lies.

Ländler g. (-s,-) : valsenn c'horrek eus Bro-Dirol b., vals c'horrek eus Bro-Dirol b.

ländlich ag. : a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, diwar ar maez, diwar ar ploue, maeziadel, maeziat, plouezіat ; *ländliche Gegend,* maezioù lies., ardremez ar maezioù g.

landlos ag. : dizouar, ezdouar ; *landlose Tierproduktion,* sevel-loened ezdouar g.

Landluft b. (-) : **1.** aer a-ziwar ar maez b./g., aer diwar ar maez b./g. ; **2.** [dre fent] c'hwezh vat dour Kernaou eus ar c'hraou b., c'hwezh vat an dour benniget eus piñsin al loened g.

Landmacht b. (-,-mächte) : **1.** [polit.] bro gevandirel galloudus b. ; **2.** [lu] arme-zouar b.

Landmann g. (-s,-leute) : **1.** maeziad g., plouezіad g. ; **2.** [barzh.] gounideg g., labourer-douar g.

Landmarke b. (-,-n) : [merdead.] arouez-aod b., merk g. ; *sich an den Landmarken orientieren,* kemer merkoù en douar.

Landmaschine b. (-,-n) : [labour-douar] mekanik labour-douar g.

Landmesser g. (-s,-) : gwalennataer g., rahouenner g., mentoniour g., muzulier g.

Landpacht b. (-,-en) : feurm g., koumanant g. ; *Landpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude,* domani-douar g., domani ar gwir g., domani hep ar barr g.

Landpartie b. (-,-n) : tro war ar maez b., troiadeg war ar ploue b.

Landpfarrer g. (-s,-) : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.

Landplage b. (-,-n) : gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., prendenn g., gouli g., gloaz b., gwallreuz g., gwall g. ; [relij.] *ägyptische Landplagen,* gwalinier Bro-Egipt lies., gloazioù Bro-Egipt lies. ; *die zehn ägyptischen Landplagen,* an dek gwalenn a Egipt lies., an dek gloaz a Vro-Egipt lies. ; *die drei schlimmsten Landplagen, die uns Gott schicken kann : der Krieg, die Pest und die Hungersnot,* teir gwalenn Doue : ar brezel, ar vosenn ha gar gernez.

Landpolizei b. (-) : archeriezh b.

Landpraxis b. (-,-praxen) : [mezeg.] kabined mezegiezh war ar maez g., kuzulva mezeg war ar maez g.

Landrat[1] g. (-s,-räte) : [Bro-Suis] Kuzul-Meur ar C'hanton g.

Landrat[2] g. (-s,-räte) : **1.** [polit.] isprefed g., melestrour ar ranndir g. ; **2.** [Bro-Suis] kuzulier-kanton g.

Landrätin b. (-,-nen) : **1.** [polit.] isprefedez b., melestrourez ar ranndir b. ; **2.** [Bro-Suis] kuzulierez-kanton b.

Landratte b. (-,-n) : [merdead.] P. argoader g., argoadad g., plouead g.

Landraubtier n. (-s,-e) : [loen.] fisiped g.

landrechtlich ag. : [gwir, istor] hag a sell ouzh ar c'hod keodedel, hag a sell ouzh an dezveg keodedel.

Landreform b. (-) : adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b.

Landregen g. (-s,-) uzenn b., stufagn g., ailhenn b. : *feiner Landregen,* lugachenn b., libistrenn b., litenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g.

Landreise b. (-,-n) : **1.** beaj dre zouar b., beaj diwar zouar b. ; *eine Landreise unternehmen,* mont da veajiñ dre zouar, mont da veajiñ diwar zouar ; **2.** beaj war ar maez b.

Landrichter g. (-s,-) : [istor, gwir] barner e lez-varn al Land g., barner el lez-varn goureriol g., barner el lez-varn ensav meur g.

Landrücken g. (-s,-) : uheldirioù lies., uhelioù lies.

Landschaft b. (-,-en) : **1.** dremmvro b., gweledva g., taolennad b. ; *die herrlichsten Landschaften der ganzen Welt,* gweledvaoù meurdezusañ ar bed-holl lies. ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt,* mezevellet e voe va daoulagad gant kened ar gweledva meurdezus-se, mezv e oan gant kened ar gweledva meurdezus-se ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste,* an arvor a zo debret gant an tiez hañv ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft,* garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank ; **2.** [dre astenn.] bro b., kornad g., korniad g., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g. ; **3.** bed g., ardremez g. ; *Medienlandschaft,* bed ar mediaoù g., ardremez ar mediaoù g., yoc'hstlennva g. ; **4.** arvestva g. ; *Parteienlandschaft,* arvestva politikel g.

Landschafter g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g.

landschaftlich ag. : **1.** a-fet dremmvro, a-fet gweledva, a sell ouzh an dremmvro, a sell ouzh ar gweledva, a sell ouzh an ardremez ; **2.** [polit., yezh.] rannvroel.

Landschaftsarchitekt g. (-en,-en) : savour ardremez g.

Landschaftsbild n. (-s,-er) : taolenn dremmvro b., taolenn weledva b.

Landschaftsgärtner g. (-s,-) : liorzhawour g., gweledvaour g., liorzhour-gweledvaour g.

Landschaftsgärtnerin b. (-,-nen) : liorzhawourez b., gweledvaourez b., liorzhourez-weledvaourez b.

Landschaftsmaler g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g., liver gweledvaour g.

Landschaftsmalerin b. (-,-nen) : [livourez] gweledvaourez b., liverez weledvaourez b.

Landschaftspflege b. (-) : / **Landschaftsschutz** g. (-es) : gwarez an ardremezioù g., gwarez an dremmvroioù g., gwarez ar gweledvaoù g.

Landschaftsschutzgebiet n. (-s,-e) : lec'hienn natur gwarezet b., lec'hienn rummet b., lec'hienn enskrivet b., dremmvro gwarezet b., gweledva gwarezet g.

Landscheide b. (-,-n) : [polit.] harzoù un tiriad lies., bevenn un tiriad b.
Landschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot zouar b., baot douar b.
Landschule b. (-,-n) : skol a-ziwar ar maez b., skol war ar maez b.
Landsegeln n. (-s) : kirri-dre-lien lies.
Landser g. (-s,-) : [lu] soudard g., Yann soudard g., skalf g.
Landsitz g. (-es,-e) : maner g., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b., kenkiz g./b.
Landsknecht g. (-es,-e) : **1.** [istor] laskaned g. ; **2.** [dre skeud.] *er fluchte wie ein Landsknecht,* touiñ a rae Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ a rae ken na sponte ar brini, touiñ a rae Doue evel un diloster chas, pec'hiñ pep ger a rae, sakreal ha foudrasiñ a rae evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (e-giz ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor).
Landsmann g. (-s,-leute) : kenvroad g., paotr va bro g., broad g. [*liester* broidi, broiz], bro g. [*liester* broiz, broeziz], plouead g. [*liester* ploueiz] ; *meine Landsleute,* tud va bro lies., va broiz ; *das ist ein Landsmann,* kenvro eo ganin, hennezh a zo bro din ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt,* daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo.
Landsmännin b. (-,-nen) : kenvroadez b., plac'h va bro b., broadez b.
landsmännisch ag. : ... kenvroad, ... kenvroidi, kenvroadel.
Landsmannschaft b. (-,-en) : **1.** kenvroadelezh b. ; **2.** kevredigezh kenvroidi b., kevredigezh kenvroiz b., kevredigezh harluidi o tont eus an hevelep bro b.
Landspitze b. (-,-n) : beg-douar g., kab g., penn g., pennroz g., penntir g., begenn b. ; *eine Landspitze umschiffen, eine Landspitze umsegeln,* doublañ ur c'hab, doublañ ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.
Landstände lies. : [istor, polit.] breujoù al Landoù lies., breujoù al Länder lies.
Landstraße b. (-,-n) : **1.** hent a eil renk g., hent a-ziwar ar maez b., karront b. ; **2.** hent e dalc'h ul Land g.
Landstreicher g. (-s,-) : kantreer g., baleantour g., baleant g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foet-bro g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poulloù g., chiminaou g., chilpetaer g., truant g., distaoladenn b., reder-e-revr g., forbann g.
Landstreicherei b. (-) : baleerezh g., galouperezh g., red-bro g., kantreerezh g., kantreadeg b.
Landstreicherin b. (-,-nen) : foeterez-vro b., foeterez-hent b., galouperez-vro b., Mari drotaj b., rederez-vro b., rederez-poulloù b., distaoladenn b.
Landstreitkräfte lies. : [lu] nerzhioù an arme-zouar lies.
Landstrich g. (-s,-e) : bro b., kornad g., korniad g., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g.
Landsturm g. (-s,-stürme) : [lu, istor] landwehr b., adarme-zouar b., arme-dachenn b.
Landtag g. (-s,-e) : **1.** Landtag g., Kuzul ar Vro g., Breujoù lies., Breudoù lies., Parlamant al Land g., Dieta b., Dael b. ; **2.** ti al Landtag g., Parlamant g., Breudoù lies., Breujoù lies.
Landtagswahl b. (-,-en) : dilennadeg ar gannaded el Landtag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'al Landtag b.
Landtruppen lies. : [lu] soudarded an arme-zouar lies.
Land- und Wassertier n. (-s,-e) : [loen.] ueanalad g., divelfennad g., divelfenneg g.
Landung b. (-,-en) : **1.** [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g., douaradur g. ; *glatte Landung,* pradañ aes (dibistig, distrafuilh, hep gaou na tro fall ebet, brav ha kempenn, rez) g. ; *die Maschine setzt zur Landung an,* war bradañ emañ an nijerez ; **2.** [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g., diskenn g. ; *die Landung der Alliierten,* dilestradeg ar Gevredidi b., dilestradeg ar Re Gevredet b.
Landungsboot n. (-s,-e) : [merdead.] kobar dilestrañ b., bag dilestrañ b.
Landungsbrücke b. (-,-n) : kae-dilestrañ g.
Landungsgestell n. (-s,-e) : [nij.] redell b., leurier g., kilhoroù douarañ lies., stramm leuriañ g.
landungsgünstig ag. : denesaus, nesadus, tostaus, mat evit douarañ.
Landungsplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] kae-dilestrañ g.
Landungsseil n. (-s,-e) : [nij.] kordenn aervag b., fun aervag b.
Landungssteg g. (-s,-e) : [merdead.] kae-dilestrañ g.
Landungsstelle b. (-,-n) : [merdead.] kae-dilestrañ g.
Landungstruppen lies. : soudarded prest da zilestrañ lies., soudarded dilestret lies., soudarded an dilestradeg lies.
Landurlaub g. (-s,-e) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g.
Landverkehr g. (-s) : treuzdougen dre zouar g.
Landvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous douar g.
Landvogt g. (-s,-vögte) : [istor] gouarner ur vro g., provost g., beli g., alouer g.
landwärts Adv. : war-zu an douar-bras, war-zu an aod, da-gaout an aod, war-gaout an aod, a-zouar.
Landweg g. (-s,-e) : karront g.
Landwehr b. (-) : [lu, istor] **1.** landwehr b., adarme-zouar b., arme-zouar b., arme-dachenn b. ; **2.** kae-difenn g., argae g., kaeadenn b.
Landwein g. (-s,-e) : [kegin.] gwin bro g., gwin eus ar seim g., gwin eus ar vro g.
Landwind g. (-s,-e) : avel zouar g., avel a-zouar g.
Landwirt g. (-s,-e) : tiegezhour g., tiekaer g., kouer g., koueriad g., plouezíad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., gounider g., tieg g., menajer g., feurmer g., metaer g., merour g., lazher touseg g., troc'her buzhug g. ; *Landwirt sein,* derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *akademischer Landwirt, Diplomlandwirt,* ijinour gounezoniour g., douarc'hounezour g., gounidegour g.
Landwirtin b. (-,-nen) : tiegezhourez b., tiekaerez b., kouerez b., koueriadez b., plouezíadez b., peizantez b., labourerez-douar b., gounidegez b., gouniderez b., tiegez b.
Landwirtschaft b. (-) : *die Landwirtschaft,* al labour-douar g., al labourerezh-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerezh-douar g. ; *kollektive*

Landwirtschaft, kengounezerezh-douar g. ; *Landwirtschaft betreiben,* tiekaat ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft,* labour-douar bevidik g., labour-douar emvevañ g. ; *integrierte Landwirtschaft,* labour-douar enframmet g. ; *konventionelle Landwirtschaft,* labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g. ; *kommerzielle Landwirtschaft,* labour-douar kenwerzhel g. ; *spekulative Landwirtschaft,* labour-douar trafikerel g.

landwirtschaftlich ag. : ... labour-douar, gounezel, gounidegezhel ; *landwirtschaftliche Bevölkerung,* poblañs ar gouerien b. ; *landwirtschaftlicher Betrieb,* stal labour-douar b., P. tachenn b. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb,* atant-skol g. ; *landwirtschaftliches Produkt,* kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *landwirtschaftliches Erzeugnis aus der Pflanzenproduktion,* gounezad g.

Landwirtschaftsausstellung b. (-,-en) : priziadeg b., saloñs al labour-douar g.

Landwirtschaftsbetrieb g. (-s,-e) : stal labour-douar b.

Landwirtschaftsgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise labour-douar g.

Landwirtschaftskammer b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.

Landwirtschaftskunde b. (-) : gounezoniezh b., agronomiezh b.

Landwirtschaftsmanager g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftsunternehmer g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftswettbewerb g. (-s,-e) : priziadeg b.

Landzipfel g. (-s,-) : beg-douar g., kab g., penn-tir g.

Landzunge b. (-,-n) : stec'henn douar b., strizh-douar g.

lang ag. : **1.** [en egor] hir ; *langer Weg,* hent hir g. ; *lange Beine,* divhar (divesker, pavioù, daoubav, pivier) hir lies. ; *wie lang ist dieser Acker ?* pegeit eo ar park-se ? ; *wie lang ist diese Mauer ?* pegeit eo ar voger-se ? ; *das Haus ist zwölf Meter lang,* daouzek metrad hed (hirder, a hed, a hirder, a hirded) a zo gant an ti, daouzek metr a zo d'an ti, e daouzek metrad hed eo an ti, an ti a zo daouzek metrad hed ennañ ; *dreieinhalb Meter lang,* tri metr hanter hed, tri metrad hanter hed, tri metr hanter a hed ; *drei Meter breit und ebenso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *trotz der langen Strecke, die er zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim,* pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *so lang,* keit-se ; *so lang wie,* keit ha, an hed gant ; *dieser Weg ist genauso lang wie der andere,* keit eo an hent-mañ hag an hini all ; *gleich lang,* keit-ha-keit, ken hir ha ken hir, keit ; *dieses Messer ist aber lang !* ar gontell-se a zo un hed enni ! ; *unheimlich langer Hals,* gouzoug keit hag ac'hanen da warc'hoazh g. ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals,* ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar ; [skingomz] *lange Welle,* gwagenn hir b. ; *ein bisschen zu lang,* ul lastez re hir ; [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben,* mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; *etwas von langer Hand vorbereiten,* itrikañ udb abaoe pell, bezañ bet lakaet an toaz e go a-bell 'zo ; *er hat einen langen Arm,* penn-brec'h en deus, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, hir eo e vrec'h, hir eo e askell, brav e oar keinañ, mat eo da geinañ, keinet mat eo, kreñv eo e gein, kreñv eo e chouk, ur stekiñ mat a zen eo ; *lange Finger haben,* bezañ hir e ivinoù, bezañ tomm e zorn (kromm e vizied, kamm e vizied), bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezan laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skragn, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, kammañ e vizied ; *er zog ein langes Gesicht,* kouezhañ a reas e veudig en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, dont a reas kozh e benn, dont a reas ur bod-spern war e dal, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, dont a reas nec'h hag enkrez en e gerc'henn, karget e oa e vazh a spern ; P. *sie ist lang wie eine Bohnenstange,* ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, ur gazeg a zo anezhi, honnezh a zo ur berchenn b., un hirlatenn a blac'h a zo anezhi ; *ein langer Laban, eine lange Latte,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer, ur berchenn b., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., un dreustel b., ur sklipard g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., ul langouineg g., ur moanard g., ur skarineg g., un dreustenn b., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., unan bras evel ur skeul g., ur peulvan g. (Gregor), ur pezh jelkenn a baotr g. ; *er ist so dumm wie er lang ist,* bez' eo ken sot ha ma'z eo bras ; *jemandem eine lange Nase machen (drehen),* ober bizig-kamm d'u.b., ober un troatad-fri d'u.b., ober fri-melen d'u.b. ; *eine lange Nase machen,* kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet ; P. *einen langen Hals machen,* dec'houzougañ, sellet ouzh udb gant avi ; [kegin.] *lange Brühe,* chaous distrempet (tanavaet) g.

2. [en amzer] hir, pell ; *lange Zeit,* amzer hir b., hir amzer, pell amzer, un tazoù amzer ; *eine ziemlich lange Zeit,* ur pennad mat a amzer g., ur pell amzer, ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul laziad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *eine lange Reise,* un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *ein langer Spaziergang,* un hir a valeadenn b., un hir a bourmenadenn b. ; *langes Leben,* buhez hir b., hirhoal g. ; *längere Zeit,* pennad mat a amzer g., pennad brav g., amzer hirik a-walc'h b., herrad hirik a-walc'h a amzer g., pennad amzer keit hag ac'hanen da warc'hoazh ; *vor langen Zeiten,* pelloù 'zo dija, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer ; *vor nicht allzu langer Zeit,* n'eus ket a geit-se, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket ken pell-se, n'eus ket c'hoazh gwall

diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket keit-se, n'eus ket a geit-se, dabord, ergentaou, ur mareadig amzer 'zo ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die Zeit wurde ihm zu lang,* kavout a reas re hir e amzer, dibasiantiñ a reas dre hir c'hortoz, koll a reas pasianted, en em chalañ a reas o hirnezhiñ, en em chalañ a reas o teport / doaniañ (enoeiñ) a reas o c'hortoz (Gregor) ; *der hat lange Arbeitstage,* hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ewig lang,* hir evel un deiz hep butun, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara, keit hag ac'hanen d'al loar ; *nach langen Jahren,* bloavezhioù ha bloavezhioù goude se, war-lerc'h bloavezhioù ha bloavezhioù ; *seit langem,* a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, abaoe ur gozh amzer, abaoe kozh amzer, ur gwall pennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer zo dija, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *länger werden,* kreskiñ, hiraat, bevaat ; *die Tage werden länger,* astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden,* astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *jetzt sind die Tage am längsten,* bremañ emañ an deiz en e hirañ ; [kenw.] *auf lange Sicht,* war hir dermen ; *hier ist meines Bleibens nicht länger,* ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi ; P. *er ist die längste Zeit in mein Haus gekommen,* hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seulioù eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; [dre skeud.] *lange Reden führen,* chom da c'hlabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, chom da zrailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, drailhañ e c'henoù, ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, komz dilokez, komz jore-dijore, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

Adv. : **1.** *eine Stunde lang,* un eurvezh-pad, e-pad un eurvezh a-bezh, a-hed an eur ; *ein Jahr lang,* e-pad bloaz, bloaz-pad, ur bloavezh-pad ; *eine Woche lang,* ur sizhun-pad, e-pad ur sizhun ; *sie haben zwei Jahre lang so gelebt,* daou vloaz e oa bet padet ganto da ren ar vuhez-se ; *lange vorher,* a-ziabell, pell a-raok, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *lange nachher, lange danach,* ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h ; *lange leben,* kozhañ, bevañ pell, bevañ kozh, mont da gozh, bevañ da gozh ; *ich werde nicht mehr sehr lange leben,* n'em eus ket pell meur da vevañ, ne badin ket pell ken, ned in ket pell ganti ; *wie lange brauchen Sie dazu ?* pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm evit ober an dra-se ? pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm d'en ober ? a-benn pegeit e vo echuet al labour ganeoc'h ? ; *wie lange sind sie schon weg ?* pegeit 'zo int aet kuit ? ; *lange brauchen, um etwas zu tun,* bezañ ur pennad oc'h ober udb ; *wie lange wird es noch dauern ?* pe betek keit e pado c'hoazh ? mechal pegeit e pado c'hoazh ? daoust pegeit e pado c'hoazh ? pegeit amzer e pado c'hoazh ? betek pegeit e pado c'hoazh ? betek pe amzer e pado c'hoazh ? ; *es wird noch lange dauern,* ne vo ket echu ac'hanen da bell ; *wie lange bleibt er hier ?* pegeit e chomo amañ ? pegeit amzer e chomo amañ ? daoust pegeit e chomo amañ ? ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig ?* pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan, ne wel ket distreiñ kent ma vo pell ; *egal, wie lange es dauert,* pegeit bennak e pado ; *ich weiß nicht wie lange, keiner weiß wie lange,* nouspegeit ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen,* kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *so lange,* keit-se, keit-all, e-pad keit amzer, a-hed keit amzer ; *sie dürfen nicht so lange schlafen,* arabat eo o lezel da gousket e-pad keit amzer ; *wo wart ihr so lange ?* pelec'h oc'h bet e-pad keit amzer ? pelec'h oc'h bet a-hed keit amzer ? pelec'h e oac'h manet a-hed keit amzer ? ; *die Operation hat lange gedauert,* pell eo padet an oberatadenn, hir eo padet an oberatadenn ; *warten wir so lange ab !* gortozomp ac'hanen di ! ; *bleibt doch so lange, wie ihr wollt !* chomit keit-ha-keit all c'hoazh ! ; *ich werde nicht länger warten !* ne c'hortozin ket pelloc'h ! ne chomin-me ket da c'hortoz pelloc'h ! ne c'hortozin ket hiroc'h ! ; *schon so lange,* abaoe keit all, abaoe keit-se, a-c'houde ker gwerso, keit all 'zo, keit all a oa, dibaoe keit all, evit a geit 'zo, ken pell 'zo, ken pell a oa ; *das ist schon so lange her,* abaoe an amzer ! abaoe ar c'heit ! dibaoe ar c'heit ! keit all 'zo ! gwerso 'zo ! ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, pelloù bras 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, tremenet ez eus kement a warlene, bremañ ez eus meur a warlene, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! abaoe ez eus kozh amzer, pell amzer 'zo abaoe, harzhet en deus bet meur a gi abaoe, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern abaoe, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, ur pennad mat a zo, gwall bell 'zo ; *das ist noch nicht so lange her,* n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, gwechall-nevez, n'eus ket gwerso, ned eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso ; *das sah ich schon lange kommen,* drouksantet em boa kement-se pelloù bras a oa, gouzout a ouien pell a oa petra oa da zont deomp (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h pell amzer a oa, m'en douete abaoe pell dija, abaoe ar c'heit e toueten kement-se ! me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *sie sind schon lange miteinander verheiratet,* kozh-dimezet int ; *ich kenne ihn schon so lange,* anavezout a ran anezhañ a geit all,

anavezout a ran anezhañ a geit-se, anavezout a ran anezhañ abaoe keit amzer, anavezout a ran anezhañ a-werso bras, anavezout a ran anezhañ gwerso amzer, anavezout a ran anezhañ a-c'houde ker gwerso ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte,* a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann,* keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam,* pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *ich bleibe so lange hier, wie du hier bist,* chom a rin amañ keit ha ma vi amañ, chom a rin amañ e-tro ma vi amañ ; *so lange bis er kommt,* etretant ma teuio, da c'hedal ma teuio ; *wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden,* da belec'h ez aimp da chom o c'hedal kavout un ti nevez ; *ich habe lange warten müssen,* ur frapad bras on bet o c'hortoz, pell amzer e oan chomet o c'hedal, ur pell amzer e oan chomet o vorc'hedal, ur pell bras e oan chomet o reuziñ, ur pell bras e oan chomet o hienezhiñ, ur frapad bras e oan chomet war vrank ; *furchtbar lange stehen und warten müssen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, hirnezhiñ, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz ; *sie brauchten nicht lange zu warten,* berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit all, ne oant ket chomet pell e spi ; *ohne allzu lange zu warten,* hep pell gortoz ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten,* bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *er ist lange bei ihr geblieben,* bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he zi ; *lange dauern,* padout hir amzer ; *du brauchst aber lange,* ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit,* ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se ; *lang anhaltender Beifall,* strakadeg daouarn pell hag hir b. ; *es wird lange noch so bleiben,* ac'hann da bell e vezo an traoù e-giz-se, an tazoù e chomo an traoù e-giz-se ; *der Krieg dauerte lang,* ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *er war noch nicht lange weg,* ne oa ket un holl vad e oa aet kuit ; *es dauerte nicht lange, und schon war die Tür eingeschlagen,* ne voe ket pell amzer an nor evit bezañ divarc'het, pront e voe divarc'het an nor *; es dauerte nicht lange, so trat er herein,* prestik goude e teuas e-barzh ; *schon lange,* a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, abaoe keit all amzer, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-gozh, dijaik ez eus pell amzer (Gregor), pell a oa, pell a vo ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt,* peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm,* emaon abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emaon abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emaon o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù ; *er hatte schon lange keinen Bissen Brot zu sich genommen,* ne oa aet tamm bara en e c'henoù pell 'oa ; *er ist schon lange krank,* a bell 'zo (pell 'zo, pell amzer 'zo) eo klañv, keit all eo klañv, a-wechall eo klañv ; *noch lange nicht,* a-hed pell, pell ac'hano, war-bouez kalz, pell diouzh eno, war bell, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù, nag an tazoù goude, war-dost, paot (kalz, meur) a faot / meur a vank (Gregor) ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt,* honnezh a oa bet pemp miz droch he fenn ; *nur einen Tag lang,* hed un devezh hepken ; *über kurz oder lange,* koulz pe ziwezhat - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - mont hir, mont berr - ur peur bennak - deiz pe zeiz - un deiz pe zeiz - mare pe vare - ur mare pe vare - un deiz bennak - en devezhioù all ; *lange nach seinem Tod,* pell da c'houde e varv ; *eine Frage lang und breit auseinandersetzen, sich (t-rt) lang und breit über etwas auslassen,* stambouc'hañ udb, displegañ ur c'hraf bennak a-benn hag a-dreuz (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù ; *je länger, je lieber,* seul hiroc'h e pado, seul welloc'h e vo - an hirañ ne vo ken ar gwellañ - an hirañ ar gwellañ ; *er hat am längsten in diesem Betrieb gearbeitet,* hennezh an hini eo a zo bet o labourat ar pellañ en embregerezh-se ; P. *der wird nicht mehr lange machen,* hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, arouez plankenn a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, straket eo e graoñenn ; *er wird Ihnen nicht lange zuhören, wenn er dieses Mädchen sieht,* ne bado ket da selaou ac'hanoc'h mar teu da welet ar plac'h-se ; *er hat lange nicht sein Teil erhalten,* n'eo ket bet roet e lod dezhañ war bell (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù) - n'eo ket bet roet e lod dezhañ, kalz a faot (paot a faot, kalz a vank, meur a faot, war-bouez kalz, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist lang genug für ihn,* kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout.

2. längst / längstens : *die Zeit ist längst vorbei,* aet eo an amzer-se da get pelloù bras 'zo dija, tremenet eo an amzer-se forzh pell 'zo dija, tremenet eo an amzer-se mil bell 'zo dija ; *er ist längst fort,* hennezh 'zo aet kuit forzh pell 'zo dija ; *das hatte ich längst vorausgesehen,* gouzout a ouien mat pell 'zo dija petra a oa da zont deomp, raksantet em boa pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, douetiñ a raen pell 'zo dija petra a oa en hent

dirazomp, rakwelet em boa pell 'zo dija petra a oa ouzh hor gortoz, me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *in längstens drei Tagen,* a-benn tri devezh evit an diwezhatañ (d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ) ; *das ist längst nicht erwiesen,* n'eo ket bet prouet c'hoazh, pell ac'hano (war bell, pell diouzh eno, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz) - n'eo ket bet prouet c'hoazh, paot a faot (kalz a faot, kalz a vank, meur a faot, meur a vank, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist längst genug für ihn,* kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout.
3. *sich lang strecken,* astenn e izili ; *er fiel lang hin,* kouezhañ a reas eus e sav-sonn, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e lañjer, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-blad, a-blad-kaer, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ a reas e gorf, mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs), kouezhañ reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar ; *er hatte sich lang hingestreckt,* astennet e oa war hed-blad e gorf, gourvezet e oa en e led (a-hed e gorf, en e hed), edo en e c'hourvez a-stok-korf, edo en e c'hourvez a-stok e lañjer, edo war led e gorf.
4. *dort lang, da lang,* dre eno, dre aze ; *hier lang !* dre amañ ! dre an tu-mañ ! ; *gehen Sie die ganze Strecke lang,* it gant an hent hed-ha-hed, it gant an hent hed-da-hed ;
5. [kr-l] *ehrlich währt am längsten,* an neudenn eeun eo ar wellañ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet ; *was lange währt wird endlich gut,* gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - gedal n'eo ket koll - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.
langärmelig ag. : gant milginoù hir.
langarmig ag. : hir e vrec'h, hir e vrec'henn, hir e zivrec'h, hir e vrec'hennoù, hir e vrec'hioù.
langärmlig ag. : *sellit ouzh* **langärmelig**.
langatmig ag. : hir, luziet, flapus ; *langatmige Reden führen,* ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù hag a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.
Langatmigkeit b. (-) : flap g., flaperezh g., fistilherezh g.
langbeinig ag. : skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek, gaolek ; *langbeiniges Tier,* loen pafalek g. ; *langbeiniger Mensch,* skarineg g.
lange Adv. : sellit ouzh **lang**.
Länge b. (-,-n) : **1.** hed g., hedad g., hirder g., hirded b. ; *ein Schiff von sechzig Meter Länge,* ur vag a dri-ugent metrad hed b., ur vag tri-ugent metrad a hirder b., ur vag tri-ugent metrad a hirded b., ur vag tri-ugent metrad hed enni b. ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge,* ne dizh ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed ; *auf einer Länge von 200 Metern,* war-hed daou-c'hant metrad ; *Tageslänge,* hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b. ; *die Länge von Tag und Nacht,* hed an deizioù hag an nozioù g. ; *der Länge nach,* a-benn, dre hed, dre an hed, en e led, war e hed, a-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-hed-da-hed, ent hir, ez hir, a-hirded ; *ein Brett der Länge nach durchsägen,* heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; *den Wald der Länge nach durchqueren,* treuziñ ar c'hoad en e hirded ; *er fiel der Länge nach hin,* kouezhañ a reas eus e sav-sonn, ledañ a reas e gorf, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gof, kouezhañ a reas àr e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, aet e oa bet e gantolor en aer, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, pakañ a reas un hetad, ober a reas ur gwall lamm, tapout a reas ul lamm-stok, tapout a reas ul lamm ouesk ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen*, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv ; *sich in die Länge ziehen,* hilgenniñ, kendelc'her pell ; *die Sitzung zog sich in die Länge,* ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *der Krieg zog sich in die Länge,* ar brezel a gendalc'has pell ; *das Gespräch zieht sich in die Länge,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *eine Rede in die Länge ziehen,* ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *das wird auf die Länge unerträglich,* gant an amzer e teu da vezañ kasaus, gant an amzer n'eur ket mui evit gouzañv kement-se ; *von gleicher Länge,* keit-ha-keit, ken hir ha ken hir ; **2.** [sport] *Oxford siegte mit zwei Längen,* an trec'h a yeas gant (trec'h e voe) Oxford gant daou hed lañs ; **3.** [lenn.] *eine Länge,* ur silabenn hir b., ur vogalenn hir b. ; *der Roman hat zu viele Längen,* borodus e vez ar romant-se a-wechoù, re hir e vez aliesik a-walc'h an displegadurioù er romant-se ; **4.** [douar.] *geographische Länge,* hedred g., hedenn b. ; *unter sechs Grad östlicher Länge,* c'hwec'h derez hedred reter ; *auf einer und derselben Länge liegen,* bezañ a-hedred an eil gant egile.
längelang Adv. : a-hed-da-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed ; *längelang hinfallen (hinschlagen),* kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-stok e lañjer, a-blad, a-blad-kaer, hed-blad e gorf), kouezhañ a-flav, kouezhañ war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ eus e sav-sonn war e c'henoù, kouezhañ sonnet war e c'henoù, mont e gantolor en aer, mont da vuzuliañ an dachenn, pakañ un hetad, ober ur gwall lamm, tapout ul lamm-stok, tapout ul lamm ouesk.
langen V.gw. (hat gelangt) : **1.** P. spiriñ, bezañ a-walc'h ; *dieser Betrag langt nicht weit,* ned aimp ket gwall bell gant ken nebeud a arc'hant, paot (kalz, meur) a faot / meur a

vank (Gregor), staget berr omp ; P. *jetzt langt's aber !* ro peoc'h bremañ ! trawalc'h ! lez da storlok (da strak) ! paouez ouzhin bremañ ! leizh eo va lêr ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti ! **2.** tizhout, tizhout ouzh, diraeziñ, pakañ, tapout, tapout krog e ; *ich lange nicht hin,* n'emaon ket evit diraeziñ (tizhout) an dra-se ! n'emaon ket evit tapout krog en dra-se ! ; *in die Tasche langen,* mont d'e c'hodell ; [dre astenn.] *die Leiter langt nicht bis zum ersten Ast,* ne ya ket ar skeul betek ar skourr kentañ, re verr eo ar skeul evit pakañ ar skourr izelañ, re verr eo ar skeul evit tizhout ouzh ar skourr izelañ.
3. *nach etwas langen,* klask tizhout udb, klask diraez udb. V.k.e. (hat gelangt) : reiñ, astenn ; *lang mir mal meinen Hammer !* 'z amañ va morzhol ! deus din va morzhol ! tizh (diraez) din va morzhol (Gregor) ; P. *er langte ihm eine (Ohrfeige),* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), diaveliñ a reas unan gantañ gant e zorn plat diwar kostez e figur, fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor).
Längenbüro n. (-s,-s) : burev an hedredoù g.
Längendurchschnitt g. (-s,-e) : troc'h a-hed g., troc'h a-hirded g., troc'h ent hir g.
Längenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-steud b.
Längengrad g. (-s,-e) : hedred g., hedenn b.
Längenkreis g. (-es,-e) : hedredenn b.
Längenmaß n. (-es,-e) : [mat.] muzul hed g.
Längenmessung b. (-,-en) : [mat.] muzuliañ an hirderioù g., hirvetriezh b.
länger ag. : *sellit ouzh* **lang**.
längerfristig ag. : **1.** a-hiramzer, hirbadus, hirbad ; **2.** war hir dermen.
Langeweile b. (-) : enoe g., enoeamant g., hirnez b., hiraezh b., doan b. ; *vor Langeweile vergehen, vor Langeweile sterben,* bezañ enoeet-marv, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *aus Langeweile,* diwar enoe ; *sich die Langeweile vertreiben,* dizenoeiñ, diduellañ e amzer, kargañ e amzer, diverraat e amzer, kas e amzer en-dro.
langfädig ag. : [Bro-Suis] hir, luziet, flapus.
Langfinger g. (-s,-) : dorn-skrap g., laer g., skraper g., c'hwib g., riper g.
langfingrig ag. : hir e ivinoù, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel an dour, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, rip, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skragn dezhañ, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e vañch eget e vrec'h.
Langflossenkalmar g. (-s,-e) : [loen.] stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.
Langflossenthun g. (-s,-thunfische) : [loen.] jermon g., toun gwenn g.
Langformat n. (-s,-e) : [moull.] furmad hirvoan g., format hirvoan g.
langförmig ag. : hirstumm, hirstummek.
langfristig ag. : war hir dermen, hirbad, hirbadus ; *langfristiger Kredit,* kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *langfristige Anleihe,* amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *Geld langfristig anlegen,* klaviañ kevelaoù, postañ arc'hant war hir dermen.
langgehen V.gw. (ging lang / ist langgegangen) : **1.** *irgenwo langgehen,* tremen dre ul lec'h bennak ; *am Fluss langgehen,* mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr, heuliañ ar stêr, mont a-hed (hed, dre hed) ar stêr ; **2.** *bestimmen, wo's langgeht,* divizout petra 'zo da ober ; *nicht mehr wissen, wo's langgeht,* na c'houzout petra ober ken, bezañ divrec'hailh, na c'houzout eus pe goad ober loaioù, na gavout na tu na paramant, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ en entremar, chom en diaskren, bezañ penn e spered penaos ober, chom boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ paket berr, na c'houzout petra ober, bezañ berr war e sparl, bezañ paket en ur pleg berr, na c'houzout a be du treiñ (pe e tu treiñ), chom berr.
langgesichtig ag. : e zremm stummet war an hir ; *langgesichtige Frau,* skantenn b.
langgespitzt ag. : hirvoan, hirvegek.
langgestielt ag. : [louza.] hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennet hir, garek.
langgestreckt ag. : astennet en e led, astennet a-hed e gorf, astennet a-hed e groc'hen, astennet a-stok e gorf, astennet a-stok-korf, astennet a-stok e lañjer, astennet a-c'hwen e groc'hen, astennet a-blad, astennet a-blad-kaer, astennet hed-blad e gorf.
langhaarig ag. : hirvlevek, blevek, blevennek ; [loen.] *langhaariger Spanier,* ki foutouilhek g.
Langhaarige(r) ag.k. g./b. : paotr e vlev hir g., plac'h he blev hir b., ar blev hir g.
langhalsig ag. : gouzougek, gouzouget-hir ; *eine langhalsige Flasche,* ur voutailh flutenn b.
Langhaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.
Langholz n. (-es,-hölzer) : [koad] kef hir diaoz g. [*etre 5 ha 6 metrad hirder*], kef-prenn g.
Langholzwagen g. (-s,-) : *zweirädriger Langholzwagen,* mordok-gwinter g., diaoul g.
langhörnig ag. : hirgornek.
langjährig ag. : a-gozh, abaoe ez eus kozh amzer ; *langjährige Erfahrung haben,* bezañ kozh war ar vicher, bezañ ul louarn kozh, bezañ leun a skiant-prenet, kaout kalz chem, kaout kalz chemet, kaout kalz skiant-prenet ; *langjähriger Freund,* mignon a-gozh g., mignon abaoe ez eus kozh amzer.
Langknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.
langköpfig ag. : hirbennek, hir e benn.
Langkornreis g. (-es) : [louza.] riz greun hir g./str.
Langlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b.

Langläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g.
Langläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b.
Langlaufski g. (-s) : [sport] ski-bale g.
langlebig ag. : hirhoalek, hirbadus ; [nukl.] *langlebiger Abfall,* dilerc'hioù skinoberiek hirhoalek lies.
Langlebigkeit b. (-) : hirhoal g., hoalegezh b.
langlegen V.em. : **sich langlegen** (hat sich langgelegt) : **1.** mont en e c'hourvez, pladañ ; **2.** kouezhañ eus e savsonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer, terriñ e c'houzoug.
Langleine b. (-,-n) : [merdead.] kordenn-higennoù b., kordenn linenn besketa b.
länglich ag. : hirgarrezek, hirvoan ; *länglich rund,* hirgelc'hiek, ront en hir.
länglichrund ag. : hirgelc'hiek.
langliegen V.gw. (liegt lang / lag lang / hat langgelegen) : bezañ en e c'hourvez.
langmähnig ag. : hirvlevek, kreouichennek, ur baltokennad vlev outañ war e benn.
Langmut b. (-) : hirbasianted b., hirc'hortoz g., hirc'hortozidigezh b., habaskted b., habaskter g., damant g., madelezh b., divuanegezh b.
langmütig ag. : hirbasiant, habask, pardonus, patiant, madek.
langnagelig ag. : ivinek ; *langnageliger Mensch,* ivineg g..
langnasig ag. : friek, friet-hir.
Langnasige(r) ag.k. g./b. : frieg g., friegez b.
Langobarde g. (-n,-n) : [istor] Langobard g., Lombard g.
Langohr n. (-s,-en) : *Meister Langohr / Freund Langohr,* [lesanv roet d'an azen] skouarneg g., lorikenneg g., mojilorikenn g. ; [kr-l] *ein Esel schilt den anderen Langohr,* sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - klev ar gaoter o sarmon d'ar pod-houarn - podez merenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan - ar billig o tamall ar pod-houarn - emañ ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pothouarn - emañ an eil billig o chaokat rebechoù d'ar billig all - emañ ar billig o seniñ d'ar pothouarn - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou.
langohrig ag. : lorikennek, skouarnek, skouarnet hir, hirskouarnet, lorchennek, lorgennek, lorgnek.
Langrohrgeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol hir g.
längs araog. (t-c'h) : a-hed, a-ribl ; *längs des Flusses,* hed ar stêr / a-hed ar stêr (Gregor), dre hed ar stêr ; *der Weg führt längs des Flusses,* an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, hedañ (hediñ, riblañ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an hent a-ribl gant ar stêr ; *längs der Küste fahren,* riblañ an aod, aochañ, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar.
Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed ; *längs durchschneiden,* troc'hañ a-hed (a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed) ; *dicht an einer Mauer längs gehen,* reziñ ur voger.
Längsachse b. (-,-n) : ahel a-hed g.
langsam ag. : difonn, goustad, goustadik, gorrek, dibrez, dousik, divall, landrammus, landrennek, landrennus, lent, lugut, pouer ; *er ist langsam in der Arbeit,* n'eo ket fonnus d'al labour, difonn eo en e labour, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, digalon eo da labourat, labourat a ra goustad, labourat a ra difonn, lugudiñ a ra, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, gorrek eo da labourat, gorrek eo en e labour, hennezh n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, chom a ra da logota ; *warum bist du so langsam ?* perak ne gabalez ket muioc'h eget na rez ? perak out ken goustadik ? ; *er ist langsam von Begriff,* ur spered diwezhat en deus, pout a spered eo, pouer a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, pout eo e spered, hennezh a zo berr (bouc'h eo) da gompren, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, tuzum eo, ur skiant verr a zen eo, difonn eo da zeskiñ, lugut eo da zeskiñ, ur spered divalav a zen eo, gorrek eo da gompren ; P. *langsam schalten,* kaout ur spered diwezhat, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ tuzum, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ lugut da zeskiñ, bezañ ur spered divalav a zen, bezañ gorrek da gompren ; *langsamer werden,* goustataat, difonnaat, gorrekaat, damaniañ, warbouesaat, araouekaat, ardantiñ.
Adv. : gorrek, goustad, goustadik, pouer, arouarek, dre hir amzer, war e c'horregezh, war e gamm, ent habaskik, war e bouez, war-bouez, difonn, difonnik, dibrez, en e reol, plarik, a-zoug-kamm, divalav, dousik, war e zres, war e zresik, wa an dres, war an dresik, lochore, war e nañvig, war e nañvigoù ; *das lässt sich nur langsam machen,* ul labour a hir amzer eo, ret eo kemer e amzer evit seveniñ an dra-se, gwelloc'h eo labourat war e zres (war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e boz, war e vadober, war e blaen) evit dont a-benn eus kement-se ; *langsam gehen,* kerzhet goustad, kerzhet a-zoug e gamm, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol, chom da zebriñ an hent, bale kempenn, kerzhet war e c'horregezh, mont war e gamm, kerzhet ent habaskik, mont war e bouez(ig) (goustadik, kempennik, war e oar, war e oarigoù, war ar goar, àr e oar-goarigoù, war-bouez), kerzhet war-bouez, kerzhet war e bouez, mont war e c'horregezh, mont dousik, mont war e sklavig (war e zres, war e zresik, wa an dres, war

an dresik, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e nañ, war e nañ-kaer, war e nañig, war e nañigoù, war e boz, war e stlakig, war e vadober, war e blaen), mont divalav, mont lochore, paziañ difonn ; *langsamer gehen,* gorrekaat e vale, gorrekaat da vale, gorrekaat war e herr, mont goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, difonnaat, gorrekaat da gerzhet, dousaat da gerzhet, goustataat ; *langsamer arbeiten,* labourat goustatoc'h (goustadikoc'h), gorrekaat da labouraat, dousaat da labourat ; *langsamer fahren,* gorrekaat, gorrekaat war e herr, goustataat, mont goustatoc'h (goustadikoc'h), lentaat e garr-tan, arouarekaat, gorrekaat da vont, dousaat da vont ; *Eichenholz brennt langsam,* ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *immer langsam voran !* dousik-dousik ! goustadik ! difonnik ! amzer ! ; *ich werde langsam richtig hungrig,* naon-du a zo krog ennon, me a zo erru ruz va bouzelloù ; *sie wurde langsam immer schwächer,* ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *ich werde langsam müde,* me a gomañs skuizhañ ; [tr-l] *die Mühlen der Justiz mahlen langsam,* ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig) ; [kr-l] *langsam aber sicher,* kammed ha kammed e reer tro ar bed, karrig a red ne bad ket, an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell, mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell ; *langsam kommt auch ans Ziel,* gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket.

Langsamkeit b. (-) : gorregezh b., goursez g., lentegezh b., lentidigezh b., goar g., landrenn b.

langschädlich ag. : hirbennek.

Langschädlichkeit b. (-) : hirbennegezh b.

Langschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.

Langschild g. (-s,-e) : daez g.

Langschläfer g. (-s,-) :gwall gousker g.

Langschläferin b. (-,-nen) : gwall gouskerez b.

langschnäbelig ag. : beget hir, hirbigosek.

Langschnäbler g. (-s,-) : [loen.] evn hirbigosek g., labous hirbigosek g.

langschnäblig ag. : beget hir, hirbigosek.

Längsfeuer n. (-s-) : [lu] tennadeg a-steud b.

längsgestreift ag. : roudennek a-hed, roudennet a-hed.

Längsholm g. (-s,-e) : [nij.] astellenn gouc'h b., astellenn gorf b.

langsichtig ag. : **1.** [mezeg.] hirwel ; **2.** [kenwerzh] war hir dermen.

Langsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.

langsilbig ag. : [yezh.] gant silabennoù hir, gant ur silabenn hir, hirsilabennek.

Längsmauern lies. : loñjerioù lies.

Längsmotor g. (-s,-en) : [kirri-tan] keflusker diahed g. (enebet ouzh *Quermotor*, keflusker diadreuz).

Langspielplatte b. (-,-n) : pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.

Längsrichtung b. (-,-en) : tu a-hed g. ; *in Längsrichtung sägen,* heskennat hed an neudenn, heskennat a-benn, heskennad a-du gant ar wiad.

Längsschnitt g. (-s,-e) : skejad diahed g., skejad a-hed g.

Längsseite b. (-,-n) : kostez hir g., tu an hirder g.

längsseits araogenn (t-c'h) : a-hed ; *sich längsseits des Kais legen,* kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ.

Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed.

Längsstreifen g. (-s,-) : roudenn a-hed b., roudennad a-hed b.

längst Adv. : *sellit ouzh* **lang 2.**

längstens Adv. : **1.** d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn, d'ar gwellañ tout ; **2.** evit an diwezhatañ, d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ ; *in längstens drei Tagen,* a-benn tri devezh evit an diwezhatañ (d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ).

langstielig ag. : [louza.] hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennet hir.

Längstlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g.

Langstreckenbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer hirdreizher g.

Langstreckenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij hirdreizh g., nijadenn hirdreizh b.

Langstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij hirdreizher g., nijerez hirdreizh b., hirdreizher g., aerdreizher g.

Langstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b., hirredadeg b.

Langstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g., reder hir g.

Langstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b., rederez hir b.

Langstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell hirhedtaol b., fuc'hell hir diraez b.

Langstreckenrekord g. (-s,-e) : [sport] rekord tizh ar redadegoù hir g., rekord an hirredadegoù g.

Languedoc n. : *das Languedoc,* Lengadok b.

Languste b. (-,-n) : [loen.] grilh g., grilh-mor g., gavr-vor b. [*liester* gevr-mor, givri-mor] ; *Langusten fangen,* grilheta.

Langustenboot n. (-s,-e) : bag grilheta b.

Langustenfang g. (-s) : grilheta g.

Langustenfischer g. (-s,-) : grilhetaer g.

Langustenhafen g. (-s,-häfen) : porzh grilheta g.

Langustine b. (-,-n) : [loen.] grilh-traezh g. ; *Langustinen fangen,* grilheta ; *volle Schiffsladungen Langustinen,* bagadoù grilhed-traezh lies. ; *der Hinterleib der Langustine,* lost ar grilh-traezh g.

Langweile b. (-) : *sellit ouzh* **Langeweile**.

langweilen V.k.e. (hat gelangweilt) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, darnaouiñ, bardellat.

V.em. : **sich langweilen** (hat sich (t-rt) gelangweilt) : kaout hirnez, kaout hiraezh, bezañ enoeet, bezañ hiraezhet, kavout hir e amzer, kavout hir an amzer, kavout hir e damm amzer, kavout hirbred, enoeiñ, bezañ hir an amzer d'an-unan, hirvoudiñ, hiramzeriñ ; *sich zu Tode langweilen, sich tödlich langweilen, gelangweilt herumhängen,* bezañ klañv gant an enoe, bezañ enoeet-marv, mervel gant an enoe, debriñ hiraezh, bezañ debret

(en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt,* me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *ich habe mich furchtbar gelangweilt,* gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *am Abend langweilt er sich tödlich,* hir spontus e kav eurvezhioù goullo an abardaez ; *Sie haben sich bestimmt gelangweilt,* c'hwi a zle bezañ kavet hir an amzer, hirnez ho poa bet sur a-walc'h.

Langweiler g. (-s,-) : **1.** boroder g., borod g., brae b., randoner g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., brae c'houllo b., pav-kaol g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., trabaser g., penn trist g., spered rec'hus a zen g., den arabadus g., penn teñval g., arabadus g., bourouell g., den kintus g., den diaes hag enoeüs g., den kivioul g., tagnouz g., revr war wigour g., grignouz g., heureuchin g., gouerouz g. ; **2.** ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., abuzer g., belbeter g.

langweilig ag. : enoeüs, borodus, arabadus, darnaouüs, fastus, torr-penn, moredus, dizudi, euver, hirvoudus ; *ein langweiliger Geselle,* ur boroder g., ur borod g., ur vrae b., ur vrae c'houllo b., ur randoner g., ur chaoker-e-c'henoù g., ur chaoker kaozioù g., ur chaoker-e-spered g., ur farouell g., un torr-penn g., un torr-revr g., un torr-penn ha un torr-revr ouzhpenn g., un trabaser g., ur penn trist g., ur spered rec'hus a zen g., un den arabadus g., un den bourouell g., ur bourouell g., ur penn teñval g., un arabadus g., un den kintus g., un den diaes hag enoeüs g., un den kivioul g., un tagnouz g., ur revr war wigour g., ur grignouz g., ur gouerouz g., un heureuchin g., ur bouroueller g.

Langwelle b. (-,-n) : gwagenn hir b.

langwierig ag. : hirbadus, hirbad, a-hiramzer, labourus, trevellus, studius, amzerus, padus, padel ; *langwierige Krankheit,* pore g., pore hir g., pore kleñved g. ; *eine langwierige Krankheit durchmachen,* hirgleñvel ; *langwierige Forschungsarbeit,* imbourc'hadenn a-hiramzer b., imbourc'hadenn studius b., imbourc'hadenn dalc'hus b., imbourc'hadenn amzerus b., imbourc'hadenn hirbadus b., imbourc'hadenn badel b. ; *langwieriger Kampf,* stourm hirbadus g., stourm hir g.

langwimperig ag. : malgudennek, malvennek.

Langzeitarbeitslose(r) ag.k. g./b. : den dilabour war hir amzer g., den en dilabour hirbad g.

Langzeitgedächtnis n. (-ses,-se) : [mezeg.] eñvor war hir dermen b., koun war hir dermen g., memor war hir dermen b.

Langzeitstickstoffdünger g. (-s,-) : [labour-douar] ludu-temz azotek hirbadus e wered g. [*liester* luduoù-temz azotek hirbadus o gwered].

Langzeitverhalten : emzalc'h war hir amzer g., emzalc'h war hir dermen g.

Lannion g. (-s) : Lannuon b.

Lanolin n. (-s) : lanolin g.

Lanthan n. (-s) : [kimiezh] lantan g.

Lanze b. (-,-n) : **1.** goaf g., lañs b., pik g., sparr g., speg g. ; **2.** [istor] *Lanzen brechen,* goafata a-bann ; *jemanden mit seiner Lanze stoßen,* goafañ u.b. ; *mit einer Lanze hantieren,* goafata ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters,* gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *seine Lanze senken,* gouzizañ e c'hoaf ; **3.** [dre skeud.] *für jemanden eine Lanze brechen, für jemanden eine Lanze einlegen,* sevel krog u.b., sevel a-du (en un tu) gant u.b., mont a-du (en un tu) gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b., pouezañ a-du gant u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b.

Lanzenbrechen n. (-s) : stourmadenn b., tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.

Lanzenbrecher g. (-s,-) : stourmadenner g., tourter g., goafataer a-bann g.

lanzenförmig ag. : goafek, goafheñvel, a-stumm gant ul lañs, e stumm lañsoù, e doare ul lañs, e doare lañsoù, a-zoare gant ul lañs, a-zoare gant lañsoù, a-seurt gant ul lañs, a-seurt gant lañsoù, houarngoafheñvel.

Lanzenotter b. (-,-n) : [loen.] naer beg-goaf b. [*Bothrops*].

Lanzenreiter g. (-s,-) : goafeg g., goafer g., lañser g.

Lanzenschaft g. (-s,-schäfte) : fust goaf g. (Gregor).

Lanzenspitze b. (-,-n) : beg ar goaf g., broudenn ar goaf b.

Lanzenstechen n. (-s) : [istor] tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.

Lanzenstich g. (-s,-e) / **Lanzenstoß** g. (-s,-stöße) : goafad g., goafiad g. ; *Lanzenstöße (Lanzenstiche) versetzen,* goafata.

Lanzette b. (-,-n) : [mezeg.] lañsetez b., brouderez b.

Lanzettfischchen n. (-s,-) : [loen.] talareg g.

lanzettlich ag. : goafek, goafheñvel, houarngoafheñvel.

lanzieren V.k.e. (hat lanziert) : *sellit ouzh* **lancieren**.

Lanzierrohr n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Lancierrohr**.

Lapa-Napfschnecke b. (-,-n) : [loen.] brennig-plat str.

Laparotomie b. (-,-n) : [mezeg.] laparotomiezh b.

lapidar ag. : gwall grenn, berr-berr.

Adv. : krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn.

Lapidarschrift b. (-) : [istor] lizherennoù onkial lies., onkialennoù lies.

Lapidarstil g. (-s,-e) : doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g.

Lapislazuli g. (-,-) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

Lappalie b. (-,-n) : distervez b., amoedaj g., disterdra g., belbeterezh g., tra a get g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., rambre g., turubailhoù lies., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù lies., disterajigoù lies., grouanenn b. ; *komm mir nicht mit solchen Lappalien !* paouez ouzhin gant da ranerezh ! ro peoc'h gant da rabadiezhoù ! ; *wegen einer solchen Lappalie,* evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se ; *er wurde wegen einer Lappalie eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *er wurde wegen einer Lappalie verurteilt,* kondaonet e voe evit un netra.

Läppchen n. (-s,-) : **1.** drailhennig b., pilhennig b. ; **2.** [korf.] flipezenn b., flip g.
Lappe g. (-n,-n) : Lapon g.
Lappen g. (-s,-) : **1.** pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b., trabidenn b., leienenn b. ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *die Haut an ihrem Hals hängt in einem Lappen nach unten,* un hinkin he deus dindan he gouzoug ; **2.** [dre astenn.] tarner g., torchouer g., pilhot g., liboudenn b., torch g., lien g., lienenn b. ; **3.** [skouarn] flip g., flipezenn b. ; **4.** [louza.] flipenn b. ; [korf.] tolbezenn b. ; **5.** [dre skeud.] *er geht ihm durch die Lappen,* diflipañ a ra a-dre e grabanoù, achap a ra kuit digantañ (Gregor) ; *mir sind ein paar Schreibfehler durch die Lappen gegangen,* tremenet on dreist un nebeud fazioù, chomet on hep gwelet un nebeud fazioù.
lappen V.k.e. (hat gelappt) : **1.** [hemolc'h] terkañ gant spontailhoù ; **2.** P. takonañ, peñseliat, daboniñ, pennadañ, diregiñ, dirogañ, tammañ.
Lappentang g. (-s) : [louza.] kerluz g., tellesk g., tellesk ruz str., bezhin-saout str.
Lappentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer g.
Lapperei b. (-,-en) : disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., netraig g., bihan dra g.
läppern V.k.e. (hat geläppert) : lapañ, tarlipat.
V.dibers. em. : **sich läppern** (hat sich (t-rt) geläppert) : P. *es läppert sich (so zusammen),* an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.
lappig ag. : **1.** [dilhad] a-istribilh, a-ispilh, laosk, dizalc'h ; **2.** [kroc'hen] gwak, bourr, flav, flibous ; **3.** [louza., loen.] flipennek ; **4.** [dre skeud.] didalvoud, didalvez, dister.
Lappin b. (-,-nen) : Laponez b.
läppisch ag. : **1.** P. eeun-drochik, pampes, disterik, didroidell, hegredik, brell, nouch, magn, loñsek, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, sot-nay, sot-pik, panenn, darsot, gloukes ; **2.** *läppisches Zeug,* rabadiezh b., diotajoù lies., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibiliajoù lies., mibiliezhoù b., belbi g., belbiaj g., disterajoù lies., belbeterezh g., bihan dra g., noucherezh g., komzoù ven lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., komzoù kollet lies., komzoù patatez lies., kaozioù lies, arabad g., pifoù lies.
Lappland n. (-s) : Laponia b.
Lappländer g. (-s,-) : Lapon g.
lappländisch ag. : laponat.
Lapplandmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou an taiga g.
Lapsus g. (-, Lapsi) : fazi g., fazienn b., fazienn dre gomz b., fazienn dre skrid b., rampadenn b., risklkomz g., risklskriv g., riskllenn g., riskledenn deod b., riskledenn bluenn b., riskledenn lagad b., gouskomz g., gousskriv g., gouslenn g.
Laptop g. (-s,-s) : urzhiataer hezoug g., urzhiataer dilec'hiadus g.
Lar g. (-en,-en) : [istor, relij.] Doue an ti g., Doue an oaled g., lar g.
Lärche b. (-,-n) **/ Lärchenbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tourmantin str., melez str.
Larenaltar g. (-s,-altäre) : [istor, relij.] larlec'h g.
large ag. : [Bro-Suis] brokus, brokus gant e wenneien, largentezus, hael, lark, frontal.
Largo n. (-s,-s/Larghi) : [sonerezh] largo g.
Larifari n. (-s) : louaderezh g., rabadiezh b., diotajoù lies., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibiliajoù lies., mibiliezhoù lies., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., disterajoù lies., bihan dra g., arabad g., pifoù lies.
Lärm g. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., toumpi b., jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *ein ohrenbetäubender Lärm,* un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un todilhon g., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *vom Lärm völlig benommen,* bouzaret-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *Lärm machen,* ober brud, ober trouz, trouzal, trabasat ; *lauten Lärm machen,* bezañ ur jabadao (talabao, foar) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, cholorial, ober karnaj, kas safar, kas trouz bras, kas karbac'h, kabalat, safarat, plantañ reuz, c'hoari e gi, c'hoari e loen, bezañ trouzus, daoubenniñ, magañ e cholori, safariñ, ober todion, todioniñ ; *in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen,* er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h ; *Lärm schlagen,* gervel d'an evezh, lakaat an dud war o diwall, lakaat an dud war evezh, seniñ ar galv-diwall ; *viel Lärm um nichts,* kalz a drouz evit netra (Gregor), ur van evit nebeut a dra, ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, muioc'h a voged eget a dan, muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), kalz a deil gant nebeut a blouz.
Lärmbekämpfung b. (-) : stourm ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.
Lärmbelästigung b. (-,-en) **/ Lärmbelastung** b. (-,-en) : noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.
lärmempfindlich ag. : kizidik ouzh an trouz, tener ouzh an trouz, gwak ouzh an trouz, da vezañ diwallet diouzh an trouz, hag a zouj an trouz.
lärmen V.gw. (hat gelärmt) : bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), ober karnaj, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, cholorial, sabatiñ,

c'hoari e loen, trouzal, bioc'hennañ, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, kornial, tabac'hañ, tabutal, strakelliñ, trabasat, bouboual, krial, razailhat.
Lärmen n. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., toumpi b., jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *mit dem Lärmen aufhören,* ehanañ d'ober trouz.
lärmend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius, tousmac'hus, storlokus, strapus.
Adv. : gant trouz bras, gant strap bras, ur cholori hag ur marvailhoù gantañ.
Lärmer g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.
Lärmerin b. (-,-nen) : strakell b., kanell b., Mari drouzig b.
Lärmimmission b. (-,-en) : noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.
Lärmglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g., kloc'h ar galv-diwall g.
Lärmmacher g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.
Lärmmacherin b. (-,-nen) : strakell b., kanell b., Mari drouzig b., amerdourez b.
Lärmpegel g. (-s,-) : live an trouz g., live trouz g.
Lärmquelle b. (-,-n) : mammenn an trouz b., andon an trouz b.
Lärmschuss g. (-s,-schüsse) : [lu] tenn-kemenn g., tenn-gouzav g., tenn kemenn diwall g.
Lärmschutz g. (-es,-e) : gwarez ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.
Lärmschutzwall g. (-s,-wälle) **/ Lärmschutzwand** b. (-,-wände) : moger didrouzañ b., moger eneptrouz b.
La Rochelle n. : Ar Roc'hell b.
Larve b. (-,-n) : **1.** maskl g., mouch g. ; **2.** [loen.] larvenn b., rakvil g., preñv g., preñvenn b., preñvedell b., preñvedenn b. ; *verpuppte Larve,* poupenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., nimfenn b. ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus,* an nimfenn a dro da valafenn.
Laryngitis b. (-, Laryngitiden) : [mezeg.] garloc'hennad b.
Laryngologie b. (-) : [mezeg.] laringologiezh b., garloc'hennouriezh b.
Larynx g. (-,Laryngen) : [korf.] garloc'henn b.
Lasagne b. (-,-n) : [kegin.] lasagna b., lazagn str.
lasch ag. : **1.** laoskidik, laosk, dizalc'h, gwak, diardoù, digomplimant, dichafoul, distenn, distart, frank warnañ, aes warnañ, disafar, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket, flav, gwan, re vat ; *lasch sein,* bezañ ledan e vañch, bezañ frank a vañch, bezañ asantus ; *sie ist zu lasch mit ihren Kindern,* re wak eo ouzh he bugale, re vat eo e-keñver he bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, re lezober eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll ; *weit und lasch gewordener Pulli,* stammenn flañchet b., stammenn aet distenn b., stammenn frostaet b., stammenn rouez b., stammenn voull b. ; **2.** [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver ; **3.** lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, dic'hred, diegus, mors, lizidour; kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan, divalav, flav ; **4.** gwak, bourr, flav, flibous.
Lasche b. (-,-n) : **1.** teodenn b., spletenn b., lorikenn b. ; **2.** [dilhad.] stolikenn b., lorikenn b. ; **3.** [botoù] skouarn votez b., stolikenn b. ; **4.** [tekn.] goloaj-junt g.
laschen V.k.e. (hat gelascht) : [tekn.] stagañ gant goloajoù-junt.
Laschheit b. (-) : **1.** laoskidigezh b. ; **2.** laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., vender g., vended b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lez-ober g., taol-laoskentez g.
Lase b. (-,-n) : brok g.
Laser g. (-s,-) : [fizik] laser g.
Laserdrucker g. (-s,-) : moullerez laser b.
Laserkopierer g. (-s,-) : luc'heilerez laser b.
Lasermesstechnik b. (-,-en) : [fizik] mentawouriezh laser b., metrologiezh laser b.
Laserpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp laser g.
Laserschreiber g. (-s,-) : [fizik] bann moan laser g.
Lasersonde b. (-,-n) : sont laser g.
Laserspektrometer g. (-s,-) : [fizik] skalfadventer laser g., spektrometr laser g.
Laserstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin laser g.
lasieren V.k.e. (hat lasiert) : [tekn.] klerennañ.
Lasierfarbe b. (-,-n) : klerenn b.
Läsion b. (-,-en) : [mezeg.] anaf g., gloaz b., labez g.
lass ag. : laosk, dizalc'h, gwak.
lassen (lässt / ließ / hat gelassen)

I. V.k.e.
1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep
2. lezel, leuskel, aotren, degemer
3. na ober udb
II. V.k.d. dilezel, tremen hep, ober hep
III. Verb-damskoazellañ
1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ
2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av)
3. verb-skoazellañ an doare gourc'hemenn

I. V.k.e.
1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep ; *lasst die Kinder bei ihren Müttern,* lezit ar vugale gant o mamm ! ; *lassen Sie mich !* laoskit (lezit) ac'hanon ! laoskit (lezit) me ! paouezit ouzhin ! ; *lass ihn doch in Ruhe !* paouez outañ 'ta ! ro peoc'h dezhañ ! lez eñ (anezhañ) e peoc'h ! laosk anezhañ ! laosk eñ ! lez eñ ! na zaoubenn ket anezhañ evel-se ! dispeg dioutañ ! ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen,* ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *er hat*

Haare dabei gelassen, laosket en deus bet un nebeud blev war e lerc'h, ne oa ket chomet dibistik, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'hen, kollet en deus bet war e wall ; *jemanden im Stich lassen,* dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b. ; *sein Leben lassen,* koll e vuhez, kavout (tapout) e varv, mervel ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen,* mervel e karg ; *lass die Finger davon !* chom war da dreuzoù ! na laka ket da fri en afer-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na ya ket da emellout eus an afer-se ! ; *Wasser lassen,* skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, ober un dizour, dizourañ, dizourañ e gig, troazhañ, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked ; *Blut lassen,* gwadañ ; *jemanden zur Ader lassen,* gwadañ u.b., tennañ gwad digant u.b., toullañ gwad d'u.b. ; *den Wein vom Fass lassen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn, P. goro ar vuoc'h vesk ; *die Luft aus etwas lassen,* dic'hwezañ udb ; *jemandem den Vorrang lassen,* lezel u.b. da vont en e raok / lezel ar plas kentañ (ar plas a-raok) gant u.b. (Gregor) ; *jemandem Zeit lassen,* reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b.[evit ober udb].

2. lezel, leuskel, aotren, degemer ; *lass alles an seinem Platz !* na ziblas netra ! laosk pep tra en e blas ! chom pep tra en e blas ! lez an traoù e-giz m'emaint ! ; *eine Zeile leer lassen,* mont dreist ul linenn ; *ein Haus dachlos lassen,* lezel un ti didoenn, lezel un ti disto ; *er lässt ihn bei seiner Meinung,* e leuskel a ra gant e savboent (e vennozh) hep pouezañ (hep delc'her, hep forsiñ) warnañ ; *er lässt ihn im Wahn,* ne glask ket didouellañ (difaziañ, divleupañ, dilouadiñ, disodiñ, dileueiñ) anezhañ, ne glask ket digoc'hennañ e zaoulagad dezhañ ; *er ließ kein gutes Haar an mir,* dispennet en doa va anv gant un teod da dennañ an diaoul eus an ifern (gant un teod da ijinañ ar vosenn) ; *ich lasse das Kind nicht aus den Augen,* ne laman lagad ebet diwar ar bugel, ne zispegan ket va daoulagad diwar ar bugel ; *er lässt keinen Menschen zu sich,* ne zigor e zor da zen ebet, ne fell ket dezhañ gwelet tud (degemer tud) ; *lassen wir es damit genug sein, wir wollen es dabei lassen,* mat ! laoskomp se neuze, distroomp diwar gement-se, distroomp diwar an diviz-se, lezomp an dra-se, lezomp kement-se holl, ne 'z aimp ket pelloc'h, echu eo ha mat pell 'zo, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ; *wir wollen die Dinge beim Alten lassen,* ra chomo an traoù evel m'edont betek-henn, laoskomp an traoù evel ma oant betek-henn, chom a raio pep tra evel m'emañ ; *er ist ehrlich, das wollen wir ihm lassen,* eeun a bep hent an hini eo, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; *lassen Sie mich aus dem Spiel,* na vountit ket (na glaskit ket bountañ) ac'hanon en afer-se ; *jemandem freie Hand lassen,* lezel u.b. en e ziviz, lezel pep frankiz gant u.b., lezel kabestr laosk war moue u.b., reiñ lizher digor d'u.b., lezel kordenn gant u.b., lezel u.b. en e roll (d'ober e roll), lezel kabestr gant u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b. ; *jemandem die Wahl lassen (freie Wahl lassen),* leuskel u.b. en e roll, leuskel u.b. d'ober diouzh e ziviz, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. en e roll (d'ober e roll) ; *er weiß sich vor Freude nicht zu lassen,* emañ o tridal (nijal a ra) gant al levenez, ouzhpenn laouen eo ; P. *das lässt mich kalt,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen,* teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ !

3. na ober udb ; *lass das !* chom (ro) peoc'h ! echu ha peoc'h ! lez da storlok (da strak, da drouz, da fourgas) ! ehan 'ta ! paouez 'ta ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! lez ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *lassen wir das !* mat ! laoskomp se neuze ! lakaomp ar gaoz war un dra all ! cheñchomp park (tiretenn, neudenn en hon nadoz) ! echu ha mat pell 'zo ! nad eomp ket larkoc'h ganti ! lezomp kement-se holl ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! ; *ich kann das Weinen nicht lassen,* ne c'hallan ket parraat a ouelañ, n'on ket evit mirout a (da) ouelañ ; *er kann das Kritisieren nicht lassen,* atav e vez o pismigañ, eñ a gav da lavaret a-enep kement tra 'zo, atav e kav abeg, bepred en devez da lavaret ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen,* ne c'hall ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin ; P. *ich kann es nicht lassen,* n'on ket evit mirout, n'on ket evit delc'her war va c'hoant, n'on ket evit an tech-se, ne ya ket ar gwall dech-se diganin ; *anscheinend kannst du es nicht lassen,* n'out ket evit da dech, n'out ket evit mirout, n'out ket evit dilezel da voaz (terriñ da voaz, en em zizober eus da dech), ne c'hellez ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus da dech, ne ya ket ar gwall dech-se diganit, ne c'hellez ket troc'hañ da bleg fall, n'emaout ket war da daol kentañ ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn,* n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; [kr-l]

die Katze lässt das Mausen nicht, ar ouenn a denn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - Yann eo, Yann e vo - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - da bep oad 'vez pilet koad - ur c'hozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit karet - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket.

II. V.k.d.

dilezel, tremen hep, ober hep ; *er kann von seiner Gewohnheit nicht lassen,* n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus e dech, ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall ; *ich kann nicht von ihr lassen,* n'emaon ket evit mont diganti, ne c'hellan ket tremen hepti ; *er lässt nicht mehr von sich hören,* ne oar den doare dezhañ, den ebet n'en deus klevet eus e zoareoù, n'eus ket bet klevet nevez anezhañ ; [kr-l] *Art lässt nicht von Art,* ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell.

III. Verb-damskoazellañ : (lässt / ließ / hat (anv-verb +) lassen).

1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ ; *lasst mich schlafen !* laoskit me da gousket ! ; *lasst mich so leben, wie ich will !* va lezit da vevañ em giz ! ; *unerledigt liegen lassen,* lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *Brotreste liegen lassen,* ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara ; *ich lasse dich nicht (gehen),* ne laoskin (ne lezin) ket ac'hanout da vont (da vont kuit) ; *jemanden hungern lassen,* marnaoniañ u.b., marnaonañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., disvouedañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; *lass das liegen !* laosk an dra-se en e blas (an dra-se a-gostez) ! chom an dra-se en e blas ! ; *sich (t-d-b) das Haar wachsen lassen,* lezel e vlev da greskiñ ; *sich (t-d-b) den Bart wachsen lassen,* leuskel e varv, na lemel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; *er ließ alles stehen und liegen,* teuler (lezel) a reas pep tra ouzh an drez, lezel a reas pep tra ouzh torgenn, lezel a reas pep tra a-dreuz-foran, lezel a reas pep tra da foran, lezel a reas pep tra e perch, lezel a reas pep tra war e gement all, mont a reas kuit a-daol-trañch (a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat) ; [dre skeud.] *die Sache gut sein lassen,* leuskel an afer evel m'emañ (an traoù evel m'emaint), leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue ; *lass das lieber sein !* chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *er ließ es gut sein,* chom a reas hep eilgeriañ ; *lass gut sein,* na fors ket warni ; *lass das sein,* na laka ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! chom er-maez eus an dra-se ! n'a ket da (d'en em) emellout eus an dra-se (Gregor) ; *er sollte es lieber sein lassen,* falloc'h eget paouez a ra ; *wir wollen es gut sein lassen,* laoskomp se, disoñjomp an dra-se, n'ez aimp ket larkoc'h ganti, echu eo ha mat pell 'zo, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno, torromp war ar gaoz-se (Gregor) ; *jemanden ins Haus treten lassen,* reiñ aotre d'u.b. da zont en e di, reiñ dor zigor d'u.b. ; *das lässt sich hören,* ober a ra vat klevet seurt traoù, un dudi eo klevet kaozioù a seurt-se, un hoal eo klevet komzoù a seurt-se, ur brav eo klevet komzoù a seurt-se, un ebat eo klevet komzoù a seurt-se, gwashat ma ra vat klevet seurt traoù ! ; *er lässt mit sich handeln,* aes a-walc'h eo ober gantañ, tro aes a zo ennañ, n'eo ket gwall ziaes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ) ; *dieser Wein lässt sich trinken,* gwin beuz an hini eo ; *es lässt sich nicht leugnen,* ne c'haller ket diskrediñ an dra-se, ne c'hallomp ket nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, ne vo ket lamet an dra-se [digant u.b.], un dra anat eo ; *darüber ließe sich viel sagen,* peadra a vefe da lavaret a-zivout kement-se ; *sich gehen lassen,* en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, koll kalon ; *ich hätte mir das von Ihnen nie träumen lassen,* biskoazh n'em bije kredet e vijec'h e doare d'ober kement-se ; *ein solches Glück hätte ich mir nicht träumen lassen,* biskoazh n'em bije kredet e vije bet roet din bezañ ken eürus, eürus on en tu all da gement a c'hallen esperout ; *hier lässt sich gut leben,* brav eo bezañ o chom amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, kevannezus eo deomp amañ, mat eo deomp amañ, en hon aez emaomp amañ ; *das lasse ich mir nicht gefallen,* n'emaon ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se ; *wir wollen die Sache auf sich beruhen lassen,* lakaomp an afer-se en ankounac'h ha mat pell 'zo, taolomp an afer-se e puñs an ankounac'h, sigotomp an afer ; *wir müssen es dabei bewenden lassen,* bez e rankomp chom hep klask gouzout hiroc'h, bez e rankomp tremen gant an traoù evel m'emaint, bez e rankomp chom hep klask mont pelloc'h ; [tr-l] P. *er hat sie sitzen lassen,* lezet en doa

anezhi war he revr, he lezet en doa war he c'hement all, aet e oa diganti, aet e oa diwar he zro, he dilezet en doa, troet en doa kein dezhi, dispeget en doa diouti ; *fünf gerade sein lassen,* na vezañ tostik (sellus, ur bindeder) / na chom da vindedañ (da chipotal) (Gregor), na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig, na chom da sellet re a-dost, na chom da glask pemp troad d'ar maout, na chom da glask pevar fav d'an trebez, na chom da glask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, na chom da glask laou el lec'h ma ne vez ket nez, na chom da spazhañ laou.

2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av) ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen,* lakaat ober ur gwiskamant ; *lassen Sie sich (t-d-b) doch diesen Bart abnehmen,* grit ma vo lamet ho parv diganeoc'h ; *jemanden eine Arbeit verrichten lassen,* lakaat u.b. d'ober ul labour bennak kemenn d'u.b. ober ul labour bennak, ober d'u.b. seveniñ ul labour bennak ; *jemanden etwas vorlesen lassen,* ober d'u.b. lenn udb a vouezh uhel, lakaat u.b. da lenn udb a vouezh uhel ; *sich (t-d-b) ein Haus bauen lassen,* sevel ti, lakaat sevel un ti, ober sevel un ti ; *jemanden grüßen lassen,* goulenn digant u.b. kas e c'hourc'hemennoù d'u.b. all ; *die Regierung lässt verlauten, dass ...,* reiñ a ra ar gouarnamant da c'houzout e ..., kemenn a ra ar gouarnamant e ... ; *das lässt vermuten, dass ...,* peadra zo da grediñ e ... ; *etwas aus dem Gedächtnis schwinden lassen,* argas udb diwar e vemor, diverkañ udb eus e vemor, teuler udb e puñs an ankounac'h, lakaat udb en ankounac'h ; *lass mal sehen,* ro din da welet ! diskouez 'ta ! ; *lass mich mal deine Hand sehen !* gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *lassen Sie sich das gesagt sein !* lakait an dra-se don en ho speredoù, garanit an dra-se don en ho spered, merkit mat an dra-se ! moullit kement-se en ho spered ! ; *du bist ein Scheißdieb ! lass dir das gesagt sein !* laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù ! ; *die Taler springen lassen,* bezañ brokus (largentezus, lark, frontal), mont frank d'e yalc'h, na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig ; *er ließ sich das Essen wohl schmecken,* ober a reas lip-e-bav, pegañ a reas war ar meuzioù, pegañ a rae ar meuzioù ouzh e c'henoù, debret en deus bet (sachet en deus bet gantañ) a galon zigor, skeiñ a reas war ar boued ; *er lässt sich aber lange bitten,* digarezioù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre) a zo gantañ, emañ o c'hoari e doull kamandre, chom a ra da orbidiñ, ober a ra lentigoù, lent eo da stagañ ganti ; *er hat sich fangen lassen,* kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet ; *das lässt sich zeigen,* an dra-se n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se.

3. Verb-skoazell an doare gourc'hemenn :

lasset uns beten, meine Brüder, pedomp, va breudeur.

Lassen n. (-s) : *sein Tun und Lassen,* e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g.

lässig ag. : diegus, mors, lizidant, diek, dilamprek, dic'hred, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, distaouel, glac'har, klouar, abaf, diboan, gourt, gwak, lezirek d'al labour, lugut da labourat, pouer da labourat, digalon da labourat, morgousket ; *lässig im Lehnstuhl sitzend,* azezet distenn (a-c'hwen, a-c'hwen e gorf) en e gador-vrec'h, o pladorenniñ en e gador-vrec'h, o plavañ en e gador-vrec'h, o torc'hwenial en e gador-vrec'h, o vrakañ en e gador-vrec'h, oc'h en em vrakañ en e gador-vrec'h ; *lässig sein,* bezañ ur morgousket a zen, na ober kalz tra, na ober kalz a dra, na vezañ lamprek warni, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ lizidant, bezañ diek (lezirek, disaour, gourt, dibreder, dic'hred, landreant, laosk), bezañ gwad mors en an-unan, bezañ un toull diboan eus an-unan.

Lässigkeit b. (-) : diegi b./g., leziregezh b., dic'hred g., lentegezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., klouarded b.

lässlich ag. : gwelc'hus, gwalc'hadus, distaolus, dister, bihan ; *eine lässliche Sünde,* ur pec'hed veniel g., ur pec'hed gwelc'hus g., ur pec'hed gwalc'hadus g., ur pec'hed distaolus g., ur pec'hed dister g., ur pec'hed bihan g.

Lasso g./n. (-s,-s) : las-bann g. ; *das (den) Lasso werfen,* lasbannañ ; *mit dem Lasso einfangen,* lasbannañ.

Last b. (-,-en) : **1.** bec'h g., bec'hiad g., samm g. [*liester* sammoù, semmen], karg b., pouez g., fard g., fardell b., grevañs b., tortad g., hordenn [*liester* herdin, herden] b. ; *schwere Last,* bec'h pounner g., samm pounner g., gwall garg b., gwall samm g., fardellad b. ; *sich unter einer Last biegen,* plegañ dindan ar pouez, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ lakaaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur samm ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt,* ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra skourroù an avalenn gant pouez an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern,* pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *eine Last mit einem Seil festbinden,* rordañ ur garg, kordennañ ur garg ; *unter der Last zusammenbrechen,* frediñ, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, kouezhañ gant ar bec'h ; *(er)drückende Last,* bec'h (samm) brevus g., karg vrevus b., karg lourt b. ; *von der Last der Jahre gebeugt,* aet kruget gant an oad, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù ; *eine Last heben,* dibradañ ur samm, gorren (choupañ, sevel) ur bec'h ; *eine Last abwerfen, eine Last abwälzen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, disteuler ur bec'h a-ziwar e gein, disammañ ur bec'h, difoarañ diouzh ur bec'h ; *eine Last auf dem Rücken tragen,* chougata (keinañ, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *die Last im Wagen gleichmäßig verteilen,* lakaat kempouez er c'harrad, kempouezañ ur c'harrad ; *die Last im Wagen ist nicht*

gleichmäßig verteilt, pouez 'zo ; [merdead.] *tote Last,* lastr g., balastr g. ; [fizik] *Reißlast,* bec'h terriñ g. ; **2.** [dre skeud.] chastre g., bec'h g., karg b., strob g., luz g., pouez g., rouestl g. ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen,* sammañ an holl atebegezh evit pep tra war e choug, kemer an holl atebegezh war e gont, sammañ ar giriegezh evit pep tra war e choug, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *Sie haben mir eine unerträgliche Last auferlegt,* dreist nerzh Mab-den eo ar bec'h hoc'h eus sammet war va c'hein, dreist bec'h un den a zo er pezh hoc'h eus taolet war va chouk ; *jemandem eine Last vom Herzen nehmen,* sevel e vec'h d'u.b., lemel ur bec'h diwar kalon u.b., tennañ ur bec'h diwar kalon u.b., lemel ur bec'h diwar chouk u.b., tennañ ur bec'h diwar chouk u.b., lemel ur bec'h diwar kein u.b., tennañ ur bec'h diwar kein u.b., lemel ur pouez diwar u.b. ; *ich möchte Ihnen nicht zur Last fallen,* n'em eus ket c'hoant bezañ ur garg evidoc'h (bezañ ur strob evidoc'h, bezañ war ho kein), n'em eus ket c'hoant bezañ ur bec'h deoc'h ; **3.** [gwir] *jemandem ein Vergehen zur Last legen,* tamall ur felladenn d'u.b., teuler ar bec'h war u.b., kargañ war u.b., lakaat ur felladenn war gwall u.b. ; **4.** [kenw., arc'hant.] *zu Lasten des Empfängers,* e karg (diwar goust, da baeañ gant) an degemerer ; *zu Lasten Ihres Kontos,* en tu dle ho kont, en ho tle.

Lastauto n. (-s,-s) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Lastdampfer g. (-s,-) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g.

lasten V.gw. (hat gelastet) : **1.** pouezañ ; *auf dem Grundstück lastet eine Hypothek,* dindan dle emañ (lakaet zo bet dle war, lakaet ez eus bet dle war, gant dle emañ) an dachenn zouar-mañ, un dle zo diazezet war ar pezh douar-mañ / roet eo bet an douar-mañ e gouestl (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] gwallsammañ, pouezañ pounner war ; *auf seinen Schultern lastet alle Verantwortung,* sammet en deus an holl atebegezh war e chouk, emañ an holl atebegezh war e gont ; *eine lastende Stille,* ur sioulder gwaskus (enkrezus, ankenius, doanius, spontus) g.

V.k.e. (hat gelastet) : kargañ ; *ein Schiff lasten,* kargañ ur vag.

Lastenaufzug g. (-s,-aufzüge) : saverez b., pignerez b., pign g.

Lastenausgleich g. (-s,-e) : **1.** daskeitadur ar c'hargoù g. ; **2.** [istor] digoll eus ar gaou degaset gant ar brezel g.

lastend ag. : **1.** pounner, sammus, pouezus, pouezant, kargus ; **2.** [dre skeud.] *eine lastende Stille,* ur sioulder gwaskus (enkrezus, ankenius, doanius, spontus) g.

Lastendreirad n. (-s,-räder) : karrig teir rod g., karrig teirrodek g., teirrodeg g.

lastenfrei ag. : kuit a gargoù.

Lastenheft n. (-s,-e) : roll ar c'hargoù g.

Lastensegler g. (-s,-) : [lu, istor, nij.] plaverez-karg b., sammblaverez b.

Lastenträger g. (-s,-) : simiad g., douger-sammoù g., portezer g., den a boan g.

Laster[1] g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Laster[2] n. (-s,-) : tech fall g., pleg fall g., si fall g., gwallsi g., gwallbleg g., gwalldech g., boaz fall g., youloù fall lies., youl direizh b., dizurzhioù lies., namm g. ; *ein Laster ausrotten,* diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, harluañ un tech fall a-douez an dud, lemel ur pleg fall ; *einem Laster verfallen sein,* bezañ roet d'un tech fall bennak / bezañ kozhet en un tech fall bennak / bezañ kinviet (bezañ breinet, bezañ gwriet) gant un tech fall bennak (Gregor), bezañ kousket-mik en un tech fall bennak, en em deuler d'ur youl (d'ur si) fall, en em reiñ d'un tech fall (d'ur pleg fall), na vezañ digablus diouzh ur pleg fall ; *dem Laster frönen,* en em reiñ d'an techoù fall ha d'o flijadurezhioù, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em arnodiñ war an techoù fall ha war o flijadurezhioù, ren ur vuhez lovr (Gregor), bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, kunduiñ ur vuhez diboellet, en em reiñ da holl blijadurezhioù ar c'horf (d'e dechoù fall, d'e blegoù fall), ren ur vuhez c'hadal, en em deuler d'e youloù (d'e sioù) fall, heuliañ c'hoantegezhioù fall e galon, bezañ taolet d'an orged, en em ruilhal e bouilhenn e dechoù fall ; *jemanden von einem Laster abbringen,* disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *von seinem Laster ablassen,* terriñ e dech fall, trec'hiñ e bleg fall ; [kr-l] *Müßiggang ist aller Laster Anfang,* an didalvoudegezh a zeu da vezhur an holl wallsioù (Gregor), an didalvoudegezh eo mammenn an holl sioù fall, al leziregezh eo pennabeg an techoù fall, al leziregezh eo mamm da bep tech fall, an holl dechoù fall a dosta e kuzh ouzh an hini a chom bepred dilabour, an didalvedigezh eo mamm pep fallentez, an didalvedigezh eo boulc'h pep fallentez, tud yaouank a vez dibreder en em daolo da wallober.

Lästerei b. (-,-en) : dispriz g., fae g., dismegañs b., dismeg g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., duerezh g., gragailh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies.

Lästerer g. (-s,-) : **1.** fludenner g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., lañchenneg g., teodeg g., lañchenn b., den pik g. ; **2.** [relij.] jarneour g., jarneer g., touer-Doue g., mallozher g., sakreer g., saezhour g.

lasterfrei ag. : disi, didech, na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si.

lasterhaft ag. : gwall-dechet, gwallsiek, gwallsiet, direol, dizereat, dizonest, mezhus, divat, siet, siek, drouk, fallakr, sius, diboellet, direizh, diroll, kollet gant an diroll, dizurzh ; *lasterhafter Mensch,* den kordet a fallagriezh g., den kordet e gorf a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den vis ar gordenn ennañ g., den fallakr g., sac'h malis g., den a vuhez fall g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g., den kollet gant an diroll g.

Lasterhaftigkeit b. (-) : dizonestiz b., direoliezh b., breinerezh g., dirollerezh g., diroll g., bordelerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follentezioù lies.

Lästerin b. (-,-nen) : **1.** droukprezegerez b., droukkomzerez g., falstamallerez b., falstamallourez b.,

teodegez b., lañchenn b. ; **2.** [relij.] jarneourez b., touerez-Doue b., mallozherez b., sakreerez b.

Lasterleben n. (-s) : buhez fall b., buhez direol b., buhez diroll b., buhez lovr b., lor vuhez b., buhez lor b., ebatoù dizurzh lies. ; *sie haben ihn zu seinem jetzigen Lasterleben verführt,* c'hwezhet o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh.

lästerlich ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, lovr, lor ; *lästerlich fluchen,* touiñ Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ ken ma spont ar brini, touiñ Doue evel un diloster chas, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Lästermaul n. (-s,-mäuler) : teod kiger g., teod fall g., lañchenn flemmus b., teod lemm g., beg lemm g., teod milliget g., teod binimus g., gwall deod g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., piler-beg g., lañchenneg g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., teodeg g., lañchenn b., beg trenk g. ; *er ist ein Lästermaul,* un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, re hir eo e deod, un teod kiger en deus, hennezh a zo pik a-walc'h, binimus eo e deod, lemmet eo bet e deod war breolim an ifern, flemm eo e douchenn, lemm eo e deod, lemm eo e veg, lemm eo e douchenn, lampr eo e deod, hennezh a zo pegus, lañchennek eo, hennezh a zo ur piler-beg anezhañ.

lästern V.k.e. (hat gelästert) : [relij.] *Gott lästern,* foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, touiñ, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, iferniñ.

V.gw. (hat gelästert) : **1.** foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, leuskel mallozhioù ha gwallgomzoù, kalkennañ, touiñ, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, iferniñ, karnajal ; *der Betrunkene lästert,* emañ ar mezvier o kalkennañ ; *euch werde ich das Lästern schon austreiben,* m'ho kaso da douiñ ! ; **2.** droukkomz, chilpat, teodata, teodiñ, droukprezeg, gwallgomz, flipañ, hiboudiñ, gwalennata, katellat ; *auf (über, wider, gegen) jemanden lästern,* dornañ traoù diwar-benn u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, dispenn, gwashaat, duañ, louzañ, pilat, flemmañ, flipennañ, flipata) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., gwallgomz (droukprezeg, lavaret droug, drouglavaret, hiboudiñ, dornañ a bep seurt traoù) diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., lavaret droug eus u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober gaou ouzh anv kaer u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., falc'hat e brad d'u.b., lañchennañ.

Lästerrede b. (-,-n) : **1.** [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., pedenn Gerne b., droukpedenn b. ; **2.** [dre astenn.] droukprezeg g., droukprezegenn b., droukkomz b., gwallgomz b., duerezh g., gragailh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies.

Lästersucht b. (-) : tech da wallgomz g., tech da zroukprezeg g., kleñved an droukprezegerezh g., tech da lavaret droug g., tech da walennata g., tech da deodata g., droukprezegerezh g., gwallgomzerezh g., glaouregezh b.

lästersüchtig ag. : droukkomzer, droukprezeger, gwall deodek.

Lästerung b. (-,-en) : **1.** [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b., touerezh g., sakreoù lies., jarneoù lies. ; **2.** [dre astenn.] droukprezeg g., drougprezegenn b., drougprezegerezh g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., flipataerezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., drouklavaroù lies., drouglavarioù lies., teodennerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., lañchennad b.

lastervoll ag. : kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, vis ar gordenn ennañ, fallakr, a vuhez fall, kollet gant an diroll, diboellet.

Lästerzunge b. (-,-n) : teod kiger g., teod fall g., teod milliget g., teod binimus g., teod flemmus g., teod lemm g., beg lemm g., teod flipatus g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., gwallgomzer g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., teodeg g., lañchenn b., lañchenn flemmus b., piler-beg g.

Lastesel g. (-s,-) : [loen.] mul g.

Lastfracht b. (-,-en) : [merdead.] fred g., kargad b.

Lastgehänge n. (-s,-) : [tekn.] funsaverez b.

lästig ag. : hegazus, hegaz, hegus, hek, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, anoazus, diaezus, fachus, jahinus, kagalek, kampagnus, kruel, poanius, rouestlus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, strobus, gwaskus, atahinus, bourouell, direnk, goular, heskinus ; *lästiger Mensch,* kagaleg g., trabaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., hegazer g., tregaser g., garchenn g., penn-kleiz a zen g., arabadus g., bourouell g., atahiner g., heskiner g., heskin g., den hek g., mall-e-gas g., mall-e-goll g. ; *seine Gegenwart ist mir lästig,* moged a ya em sac'h ne c'hallan ket en nac'h, ur mall-e-

goll a zo anezhañ, ur mall-e-gas a zo anezhañ ; *lästiges Übel,* droug hegazus (hegaz, hegus, kasaus) g., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g. ; *jemandem lästig fallen (werden, sein),* bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b.

Lästigkeit b. (-) : hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., diaester g., diaezamant g., kruelder g., kruelded b.

Lastkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar g. [*liester* gobiri], bag-dougen b., bag-karg b.

Lastkraftfahrzeug n. (-s,-e) **/ Lastkraftwagen** g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Lastlaufwerk n. (-s,-e) : [tekn.] karrigenn douger b.

Last-Minute-Angebot n. (-s,-e) : [beajoù] kinnig berrbad war zistaol graet nebeut a-raok al loc'hañ g., kinnig munutenn diwezhañ g.

Last-Minute-Flug g. (-s,-Flüge) : nijadenn war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., nijadenn munutenn diwezhañ b.

Last-Minute-Reise b. (-,-n) : beaj war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., beaj munutenn diwezhañ b.

Lastpferd n. (-s,-e) : marc'h-samm g., jav portezer g.

Lastschiff n. (-s,-e) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g.

Lastschrift b. (-,-en) : [kenwerzh] kemenn dleekaat g., notenn dleekaat b.

Lasttier n. (-s,-e) : [loen.] loen-samm g., loen portezer g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Lasttiere verwendet,* er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Lastträger g. (-s,-) : simiad g., douger-sammoù g., portezer a sammoù g., den a boan g.

Lastverteiler g. (-s,-) : [tredan.] dasparzher bec'h g.

Lastwagen g. (-s,-) : **1.** karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g. ; **2.** mordok-gwinter g., karr-mordok g.

Lastwagenfahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., chalboter g., karrsammer g.

Lastwagenfahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., chalboterez b., karrsammerez b.

Lastzug g. (-s,-züge) : **1.** tren marc'hadourezh g. ; **2.** sammgarr-ramoker g.

Lasur b. (-,-en) : **1.** lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g. ; **2.** [arz] klerenn b.

Lasurfarbe b. (-,-n) : [arz] klerenn b.

Lasurstein g. (-s,-e) : [maen] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

lasziv ag. : gadal, orgedus.

Laszivität b. (-,-en) : gadaliezh b., tenchez g., orgediz b.

Latein n. (-s) : [yezh.] latin g., latineg g. ; *Latein können,* gouzout latin, gouzout al latin ; *das Hochlatein,* al latin uhel g., an uhellatin g. ; *das klassische Latein,* al latin klasel g. ; *das Vulgärlatein,* al latin poblek g. ; *das Niederlatein,* al latin izel g., an izellatin g. ; *Latein sprechen,* latinat ; [dre skeud.] P. *ich bin mit meinem Latein am Ende, mir geht das Latein aus,* kollet eo va oremuz ganin, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, divrec'hailh on, me 'zo penn va spered petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil, war be du treiñ, pe e tu treiñ), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran berr, me a zo en entremar.

Lateinamerika n. (-s) : Latinamerika b., Amerika Latin b.

lateinamerikanisch ag. : latinamerikan, latinamerikat.

Lateiner g. (-s,-) : **1.** [istor] Latin g. ; **2.** [dre astenn.] skoliad a zesk latin g., latinour g.

Lateinersegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel-gornek b., telloù lies.

lateinisch ag. : [yezh., sevenadur] latin, latinek ; *lateinische Sprache,* latin g., yezh latin b. ; *lateinische Texte,* skridoù latin lies., skridoù e latin lies. ; *das lateinische Alphabet,* al lizherenneg latin b. ; *die lateinische Literatur,* al lennegezh latin b. ; *lateinisches Kreuz,* kroaz latin b. ; [moull.] *lateinische Schrift,* skritur roman g./b.

Lateinschüler g. (-s,-) : skoliad a zesk latin g., latinour g.

latent ag. : [mezeg.] enkel, enkelat, e gor, kuzh, kufun ; *latente Krankheit,* kleñved morgousket g., kleñved kildrouk g., klenved mut g., kleñved mut evel glaou bev dindan al ludu g., kleñved e gor g., kleñved enkelat g. ; [bred.] *latenter Inhalt,* endalc'hed kuzh g., endalc'hed enkel g.

Latenz b. (-,-en) : [mezeg.] enkelez b., daleañs b., engortoz g.

Latenzperiode b. (-,-n) **/ Latenzphase** b. (-,-n) : [mezeg.] prantad enkelez g.

Lateralität b. (-) : handuelezh b., handuegezh b., kostezelezh b., tuelder g., tuelded b.

Laterit g. (-s,-e) : [maen.] laterit g.

Laterna magica b. (-, Laternae magicae) : letern hud g.

Laterne b. (-,-n) : **1.** letern g., kleuzeur b., lamp g./b., lampr g., tan g. ; *Straßenlaterne,* kleuzeur-straed b. ; *eine Laterne anzünden,* enaouiñ ul letern ; **2.** [tour-tan] letern g., log gwer an tour-tan b., log ar ferennoù b. ; **3.** [dre skeud.] *die rote Laterne tragen, die rote Laterne innehaben,* serriñ an tachoù ; P. *etwas am Tage mit der Laterne suchen,* mont war e benn, bezañ maout evit lakaat spilhoù e revr ar saout, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hazh (ar c'hi) dre e lost, labourat evel mevel ar person, mont da gerc'hat (da gargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi.

Laternenanzünder g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeurer g.
Laternenpfahl g. (-s,-pfähle) : post-kleuzeur g. ; [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Laternenpfahl winken,* ober sin a-wel-kaer d'u.b.
Laternenputzer g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeurer g.
Latex g. (-) : lateks g.
Latifundium n. (-s,Latifundien) : latifundia g., gouratant g., domani bras g.
Latiner g. (-s,-) : Latin g.
latinisieren V.k.e. (hat latinisiert) : latinaat.
V.em. : **sich latinisieren** (hat sich (t-rt) latinisiert) : latinaat.
Latinisierung b. (-) : latinadur g.
Latinismus g. (-, Latinismen) : latinadur g.
Latinist g. (-en,-en) : latinour g., arbennigour war al latin g.
Latinität b. (-) : latinelezh b., latiniezh b., romanelezh b.
Latino g. (-s,-s) : Latino g. [*liester* Latinos].
Latinum n. (-s) : diplom studioù war al latin g.
latitudinal ag. : a-ledred, … ledenn, … ledred.
Latitudinarier g. (-s,-) : [istor, relij.] ledaniad g. [leister ledanidi, ledanaded].
Latrie b. (-) : [relij.] latriezh b.
Latrine b. (-,-n) : privezioù lies., kac'heri b., kac'herezh b., kaoc'hlec'h g.
Latrinenparole b. (-,-n) : P. ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., brudailhoù lies.
Latrinenreinigungsdienst g. (-es) : [lu] kempennadeg kac'herezh b.
Latsch g. (-es,-en) : *sellit ouzh* **Latschen**.
Latsche[1] b. (-,-n) : [louza.] krakpin str.
Latsche[2] b. (-,-n) **/ Latschen** g. (-s,-) : **1.** soledenn b., solenn b., sandalenn ; *alte Latschen,* botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies. ; **2.** kozhvotez b., logenn b. ; *Quadratlatsche,* botez c'hros b., bag b. ; **3.** [dre skeud.] maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g. ; **3.** [dre skeud.] *aus den Latschen kippen,* bezañ distroadet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, chom d'ober yezhoù, bezañ minellet e deod.
latschen V.gw. (ist gelatscht) : ruzañ e votoù, ruzañ e dreid, mont war doug e gamm, kerzhet a-ruz botez.
Latschenbaum g. (-s,-bäume) **/ Latschenkiefer** g. (-s,-) : [louza.] krakpin str.
latschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour; kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan.
Latte b. (-,-n) : **1.** lazh b., goulazh str., estellenn b., kler str., triklenn b. ; *Dachlatte,* plankenn-toenn g., goulazh str., belet str. ; *mit Latten versehen, mit Latten verschlagen,* goulazhañ ; **2.** [sport] barrenn b. ; **3.** [dre skeud.] P. *eine lange Latte,* un diskroger anduilh g., un dreustel b., ur c'horf mat a zen g., ur sklipard g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur berchenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., un hirlatenn a blac'h b., [plac'h] ur gazeg b., un hinkin g., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., un dreustenn b., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur gouere g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor) ; *dumm sein wie eine Latte,* bezañ ken sot ma weler e voued ennañ, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur banezenn, ur c'hwil-derv), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ sotoc'h eget e votoù (eget va botez kleiz), bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ sot-magn (-nay, -paner, -pik, -rik), bezañ genaouek evel ur ribod ; **4.** P. kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g., pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-lndez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g. ; *er hat eine Latte,* emañ e lost war sav, sevel a ra gantañ, o kalkenniñ emañ ; *eine Latte kriegen,* sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan, digastrenniñ, kalediñ, kalkenniñ, pichañ, pichat, reudiñ, reutaat, kemer koad, dont koad d'an-unan, dispakañ ; **5.** *eine Latte von,* ur randonad g., ur regennad b., ur steud b., un aridennad b., ul las g., ul lostennad b.
latten V.k.e. (hat gelattet) : goulazhañ.
Lattenbrett n. (-s,-er) : trantell b.
Lattenkiste b. (-,-n) : kased g./b., karched g.
Lattenrost g. (-es,-e) : **1.** klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., trantell b. ; **2.** somier goulazh g.
Lattenstrafe b. (-,-n) : [lu] dalc'h strizh g., bac'hidigezh b., arestoù lies.
Lattenverschlag g. (-s,-verschläge) : [loen., labour-douar] karched g.
Lattenwerk n. (-s,-e) : goulazheg b., goulazh str., klouedenn-goad b.
Lattenzaun g. (-s,-zäune) : kael c'houlazh b., kael bannoù prenn, treilh c'houlazh b., kaead peulioù g.
Lattich g. (-s,-e) : [louza.] letuz str., letezhegez b., laezhegez str.
Latz g. (-es, Lätze) : **1.** baozer g., babouzenn b., tapeledenn b. ; **2.** pateled b., pont g., talbenn g., patenn ; **3.** toull-bragoù g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g., pont g.

Lätzchen n. (-s,-) : baozer g., babouzenn b., tapeledenn b.
Latzhose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g/b., bragez gant ur pont g/b., bragez gant ur batenn g/b., frag g.
lau ag. : **1.** tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *lauer Wind,* avel blot ha klouar g. ; *lauer werden,* freskaat, yenaat, gouyenaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ ; **2.** *laues Gebet,* pedenn divlaz (laosk, difeiz, klouar, briket, diwar beg e deod) b.
Laub n. (-s,-e) : [louza.] deliaoueg b., delioù lies., deil str., glasvez g., glazur g., fouilhez b., deliadur g. ; *dürres Laub,* delioù sec'h lies. ; *dichtes Laub,* delioù stank lies. ; *schattiges Laub,* disheol ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g. ; *das Rauschen des Laubes im Wind,* sarac'h an deliadur g. ; *Laub zusammenharken, Laub zusammenrechen, Laub mit der Harke zusammenkehren,* dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *die Vögel halten sich im Laub versteckt,* neizhet eo al laboused e-touez an delioù.
laubabwerfend ag. : [louza.] dibourc'hidik, gant delioù kouezhapl, gant delioù dibad ; *laubabwerfender Baum,* gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhapl str., gwez gant delioù hag a gouezh str.
Laubbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str.
Laubblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] deil str., delioù str. [*stumm unan* delienn].
Laubdach n. (-s,-dächer) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizh-heoliet an delioù g. ; *unter dem Laubdach der Eichen,* dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv.
Laube b. (-,-n) : **1.** tiig-liorzh g., log plenk b., siklutenn b., lochenn b. ; **2.** treilh b., treilhenn b., pratell b. ; **3.** *und fertig ist die Laube !* e-barzh ar sac'h ! paket eo an tan ha gwerzhet al ludu ! poazh ha malet eo an traoù ! graet eo ar stal ! deuet eo ar c'hazh da razh ! ; **4.** [loen.] gwennenn b., pesk gwenn g., bolog g.
Lauben g. (-s,-) : [loen.] darz g.
Laubengang g. (-s,-gänge) : bali disheol b., bali disheoliet b., bali disheoliek b., rabin disheol b., rabin disheoliet b., rabin disheoliek b., alez disheol b., alez disheoliet b., alez disheoliek b., pratell-c'hlasvez b., bali dindan deil ar gwez b., rabin dindan deil ar gwez b., bali e gwasked ar gwez b., rabin e gwasked ar gwez b.
Laubenkolonie b. (-,-n) : liorzhoù tiegezh lies., liorzhoù micherourien lies., liorzhoù bannlev lies.
Lauberde b. (-,-n) : teil-douar g., mannoù lies., mailh g., baoz b., gardenn b., rotel g., humus g.
Laubfall g. (-s) : [louza.] kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g.
Laubfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g., glazig g., ranif c'hlas b.
Laubgewinde n. (-s,-) : garlantez c'hlasvez b., garlantezenn c'hlasvez b.
laubgrün ag. : glas-deil, glas-delienn.
Laubhölzer lies. : [louza.] gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str.
Laubhütte b. (-,-n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., lab g., kabanenn b.
Laubhüttenfest n. (-es,-e) : [Israel, relij.] gouel ar goloennoù g. (Gregor).
laubig ag. : [louza.] deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, gwaskedek.
laublos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.
Laubsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn a-dro b., heskenn gantourniñ b.
Laubsänger g. (-s,-) : [loen.] puig g.
laubtragend ag. : [louza.] deliaouek, deliek.
Laubwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koad gwez dibourc'hidik g.
Lauburu n. (-/s,-/-s) : lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., kroaz hevoud b., pederesker b.
Laubwerk n. (-s,-e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g. ; *unter dem Laubwerk,* dindan an delioù, dindan deil ar gwez.
Lauch g. (-s,-e) : [louza.] pour str. ; *ein Bund Lauch,* ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; *Lauch säen,* hadañ pour ; *Lauch pflanzen,* plantañ pour ; *Lauch ernten,* poura ; *Lauch ekelt mich an,* n'on ket gouest da zebriñ pour.
Lauchfeld n. (-s,-er) : poureg b.
Lauchpflanze b. (-,-n) : [louza.] pourenn b.
Lauchsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn ar pour b.
Lauchzwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.
Laudanum n. (-s) : [mezeg.] laodanom g., tentur opium g.
Laudatio b. (-,Laudationes) : meulbrezegenn b.
Laudes lies. : [relij.] laodez lies.
Lauer[1] b. (-) : spi g., ged g. ; *auf der Lauer liegen (sein),* bezañ war evezh (war spi, war e api, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, spiañ, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ plavet, gedal, gortoz, paseal, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor).
Lauer[2] g. (-s) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenaodenn b., pikenaouenn b., chiboudenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g., gouezwin g.
Lauerer g. (-s,-) : gedour g., ged g., spier g.
lauern V.gw. (hat gelauert) : gedal, gortoz, paseal, bezañ plavet, spiañ, bezañ war evezh (war spi, war e api, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor) ; *die Katze lauert hinter dem Büschel Gras,* plavet eo ar c'hazh a-dreñv ar vodenn c'heot, plavet eo ar c'hazh e pleg ar vodenn c'heot ; *auf eine Gelegenheit lauern,* gortoz al lañs, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz ma vo krog ar c'hrog, gortoz apoue vat, gortoz e lank.
lauernd ag. : spius.
Lauf g. (-s, Läufe) : **1.** [sport] red g., redadenn b., redadeg b., penn-red g., taol-red g., frapad galoupat g.,

frapad redek g. ; *im Laufe,* en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red.
2. red g., redad g., tro b., kas g., keflusk g. ; *der Lauf des Wassers,* red (kas) an dour g. ; *der Lauf des Rheines,* redad ar Roen g., red ar Roen g., tro ar Roen b. (Gregor) ; *Unterlauf,* red izel g. ; *Oberlauf,* red uhel g. ; *der Fluss spaltet seinen Lauf auf,* en em wazhiennañ a ra ar stêr ; *der Lauf der Sterne,* red ar stered g., kerzhed ar stered g. ; *der Lauf der Sonne,* redadenn an Heol b., red an Heol g.
3. [dre skeud.] argerzh g., kerzh g., dibun g., mont en-dro g., c'hoari g., tro b., doug g., red g. ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf,* ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf,* ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *der Lauf der Zeit,* red an amzer g., dibun an amzer g., kerzh an amzer g. ; *der Lauf der Dinge, der Lauf der Ereignisse,* red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *das ist der Lauf der Dinge,* evel-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - e-giz-se emañ kont - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se e tro ar bed ; *der Lauf der Geschichte,* dibun an istor g., kerzh an istor g., red an istor ; *den Dingen ihren Lauf lassen,* lezel an traoù d'ober o zro, lezel an traoù d'ober o reuz, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, leuskel an traoù da vont gant o hent, leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu ; *im Laufe der Lebens,* e-doug ar vuhez ; *im Laufe der Zeit,* tamm-ha-tamm, gant an amzer ; *der Lauf des Gesprächs,* red ar gaozeadenn g., kerzh ar gaozeadenn, dibun ar gaozeadenn g. ; *im Laufe des Gesprächs,* e-kerzh (e-doug) ar gaozeadenn, e-ser (e-tro) an diviz ; *im Laufe des Hochzeitsmahls,* e-kerzh (e-doug) ar friko eured, pa oa ar banvez eured o ren ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu,* a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *seiner Fantasie freien Lauf lassen,* leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal), lezel e spered da gantren hervez e faltazi ; *seiner Feder freien Lauf lassen,* skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *seinem Ehrgeiz freien Lauf lassen,* na lakaat harz ebet d'e youl-sevel ; *seiner Wut freien Lauf lassen,* dispakañ e gounnar, diskouez egar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.
4. [fuzuilh] kanol ar fuzuilh g., korzenn ar fuzuilh b.
5. [loen.] **a)** pav g., troad g., gar b.; **b)** rud g., gwentr-par g., tommder g.
6. [mengleuz.] toullenn g., garidenn vengleuz b.
Laufachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel-douger g., ahel-skor g.
Laufbahn b. (-,-en) : **1.** [sport] redlec'h g., redva g., stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies. ; **2.** red-micher g., remzad g.
Laufband n. (-s,-bänder) : **1.** tapis ruilh g., leur-ruilh b., taol gant he golo war rikl b. ; **2.** [sport] tapis bale g.
Laufbrett n. (-s,-er) : **1.** stleug g. ; **2.** treuzell b., pontenn b.
Laufbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., notenn b.
Laufbrücke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b.
Laufbursche g. (-n,-n) : **1.** paotr kefridi g., komis g., foet-fank g., troterig g., kourser g., kefridier g. ; **2.** mevel g., lakez g.
laufen V.gw. (läuft / lief / ist gelaufen) : **1.** redek, postañ, postal, kidellat, mont a-benn-red, mont war red, mont diwar red, mont d'ar red, fardiñ, fustañ, galoupat, redek gant an hent ; *schnell laufen,* redek buan, redek fonnus ; *lauf schnell !* laka herr ! laka tizh ! post 'ta ! d'ar red-tan ! ; *gelaufen kommen,* dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr ; *nach Hause laufen,* hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, mont d'ar red d'ar gêr, mont d'ar red-tan d'ar gêr, mont dre lamm ha dre red d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *zum Arzt laufen,* postañ da glask ar medisin ; *er lief so schnell er nur konnte,* redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie, mont a rae dre lamm ha dre red ; *auf Tod und Leben laufen, um sein Leben rennen,* bezañ e vuhez e penn e dreid ; *spornstreichs laufen,* mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, en ur bann, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, mont d'an daoulamm, daoulammat, firitellat, brigoñs, brigoñsal, ferañ, mont d'ar post, postal ; *alles lief fluchtartig auseinander,* an holl a skampas kuit pep hini diouzh e du ; *laufen, dass einem die Sohlen brennen,* mont d'ar red-tan, mont d'ar red-tan-ruz, mont d'ar red-tan-put, redek d'ar pevarlamm-ruz ; *wie ein Verrückter laufen, wie ein Irrer laufen,* redek evel un difelc'het ; *wie ein Wiesel laufen,* bezañ prim evel ul levran, redek evel

ur c'had, redek evel ur c'hi bihan, bezañ lijer evel ur c'had ; *Hals über Kopf laufen,* ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gaol, ober gar, reiñ gaol dezhi, skampañ (skarzhañ) kuit, karzhañ, skarañ er ouinell, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, tec'hel rak e dal, skarañ, kavout (kemer, tapout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, tec'hel evel ur spontailh, brigoñs, brigoñsal, ferañ, mont d'ar post, postal ; *mit jemandem um die Wette laufen,* c'hoari kenti-kentañ, redek paravi pehini a redo ar buanañ, redek d'ar paravi, redek a-heligentañ (redek helebini) gant u.b. ; *mit dem Kopf gegen die Wand laufen,* mont a-redek da dourtañ ar voger, mont a-redek da stekiñ ouzh ar voger ; *auf dem Eis laufen,* ruzikal, riklañ war ar skorn ; *lief ich darum aus Schul' und Lehre ?* (Schiller), ha kent a se em eus dilezet skol ha deskerezh ? ; [sport] *auf den Händen laufen,* lakaat tourig er prad.

2. [dre skeud., tekn.] treiñ, labourat, mont en-dro, bale, kaozeal ; *diese Maschine läuft vollautomatisch,* mont a ra an ijinenn-se en-dro hep emell an den ; *der Motor läuft,* mont a ra ar c'heflusker en-dro, emañ ar c'heflusker o labourat, treiñ a ra ar c'heflusker, bale a ra ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; *der Motor läuft perfekt,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, diroufenn e tro ar c'heflusker, kompez e tro ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, plaen e tro ar c'heflusker, reizh eo ar c'heflusker ; *den Motor warm laufen lassen,* leuskel ar c'heflusker da dreiñ evit tommañ (da dreiñ a-varv evit dezhañ tommañ) ; *leer laufen,* **a)** mont en-dro hep netra e-barzh, treiñ ent goullo, treiñ a-c'houllo, mont en-dro hep tra ebet en an-unan ; **b)** treiñ hep bezañ enkrog, treiñ hep bezañ antellet, treiñ a-varv ; **c)** divouedañ, dialc'hwezañ, mont hesk ; *die Pumpe ist leer gelaufen,* dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; [dor, tekn.] *in einer Schiene laufen,* riklañ, redek.

3. mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; *die Geschäfte laufen gut,* lañs (jeu mat) a zo gant an aferioù, bale a ra mat an aferioù, kouezhañ a ra brav an arc'hant er c'hef, ar werzh a gerzh mat, mont a ra mat ar werzh, mont a ra eeun ar werzh, ampled a ra ar werzh, an aferioù a ra fonn, mat ar stal ; *die Geschäfte laufen schlecht,* n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù, mont a ra ar soubenn war drenkaat ; *sobald etwas schief läuft,* pa c'hoarvez gantañ an disterañ enebiezh, pa stourm udb outañ, pa vez kontroliet en un doare bennak, mar stourm udb ouzhimp, pa zeu an traoù da vont digompez, ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, ma c'hoari un dra bennak a-dreuz, ma kav lug, ma teu un dra bennek da gontroliañ anezhañ ; *alles, was er in der Hand nimmt*, *läuft schief,* ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat ; *der Motor läuft gut,* mat ez a ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a gerzh mat, ar c'heflusker a vale mat ; *seht zu, dass alles gut läuft,* grit ma kerzho an traoù ! grit ma yelo an traoù en-dro !

4. [merdead.] *das Schiff läuft aus dem Hafen,* emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiborzhiañ ; *auf Grund laufen,* skeiñ war strad ar mor, skeiñ, mont da douch, mont da skeiñ.

5. [lu] *aus dem Dienst laufen,* dizertiñ, tec'hel eus (diouzh) an arme.

6. [dre skeud.] *er lässt die Feder übers Papier laufen,* skrivañ a ra da-heul red e bluenn ; [dre skeud.] P. *wir wollen sehen, wie der Hase läuft,* gortozomp c'hoazh evit gwelet eus pelec'h e c'hwezh an avel (evit gouzout gant peseurt avel treiñ, evit gouzout an doareoù, evit gwelet war peseurt tu e troio an traoù, evit gouzout penaos 'vo kont).

7. mont war droad, bale, kerzhet ; *müssen Sie noch weit laufen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *das Kind läuft schon allein,* mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *wir laufen lieber zu Fuß,* gwelloc'h eo deomp mont war droad, koulz eo deomp mont war droad ; *bevor du sie findest, wirst du noch lange laufen müssen,* a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale.

8. *laufen lassen,* lezel da vont, lezel da vale, leuskel, leuskel da vont, leuskel da redek, dilaoskiñ, dieubiñ, dinaskañ, dispegañ diouzh ; *er ließ ihn ungeschoren laufen,* laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - bez' en doa e laosket da vont kuit hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - laosket en deus bet anezhañ dibunis (Gregor) - laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ e gastizet ; *einen Gefangenen laufen lassen,* leuskel ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont kuit, lezel ur prizoniad da vont ; *die Dinge laufen lassen,* lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel da gas (d'ober, da redek, da fritañ, da dremen, da vont), lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu.

9. kas da, mont da ; *das läuft am Ende aufs Gleiche hinaus,* tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, tuig ha talig e vo, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, marv eo ar gwez avaloù ha disec'het plant ar sistr, ur memes e vo e fin an dro, un heñvel e vo a-benn ar fin, maout a zo dañvad din ; *der Weg läuft am Fluss entlang,* an hent a ya gant ribl ar stêr.

10. diverañ, berañ, redek ; *ihm läuft die Nase,* an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase,* gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *das Blut läuft durch die Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied ; *Tränen liefen ihr über die Wangen,* an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *mir lief ein Schauer übern Leib,* tremen a reas an Ankoù dreizon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a

hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, deuet e oa un aezhenn yen warnon ; [dre astenn.] *das Fass läuft,* koll a ra (berañ a ra, toull eo) ar varrikenn ; *die Schuhe sind mir voll Wasser gelaufen,* kargañ va botoù a zour am eus graet.
11. padout, bezañ war ober, chom ; *der Prozess läuft,* mont a ra ar prosez gant e hent, war ober emañ ar prosez ; *es läuft das Gerücht, dass ...*, deuet eo ar brud e ..., emañ ar brud a bep tu e ..., war a lavar (da lavaras) an dud e ..., evel ma lavaras an dud e …, gouez (poz) d'an dud e ..., hervez klevet e …, hervez ar mod e …, hervez kont e …, hervez ar gaoz e …, diouzh al lavarioù e …, hervez a lavarer e …, da lavaras ar gaoz e …, ar gaoz a lavar e …, war a lavarer e … ; [kenw.] *der Wechsel läuft noch zwei Monate,* daou viz termen a chom c'hoazh gant al lizher-eskemm ; *der Mietsvertrag läuft noch drei Jahre,* tri bloaz lizher a zo (a chom) c'hoazh ; *es ist schon alles gelaufen !* paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn !
12. [dre heñvel.] dibunañ, tremen, bezañ kinniget ; *der Film läuft,* emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; *was läuft ?* peseurt film a vez kinniget ? ; *der Film läuft schon,* lusket eo an abadenn sine ; *die Aktion läuft schon,* lusket eo an traoù.
V.k.e. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat *pe* ist) : *Schi laufen,* skiañ, riklañ (mont) war skioù ; *Schlittschuh laufen,* ruzikal, ruzikat, mont war ar skorn war-bouez botoù-riklañ ; *Gefahr laufen zu ...,* bezañ en arvar da (er riskl a, war riskl da, e riskl da, war var da, war-nes da, war-nes taol da, e taraz da), bezañ war ar bord da, bezañ prest da, bezañ e dañjer da, bezañ en dañjer da, bezañ e dañjer a, bezañ en dañjer a, bezañ dañjer d'an-unan da, bezañ tailh evit an-unan da, bezañ e-tailh da (Gregor) ; *Spießruten laufen,* **a)** [kastiz el lu prusian] : redek etre div renkennad soudarded evit bezañ bazhataet ganto, bezañ skourjezet (bezañ fustet) kaer (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] bezañ graet an hu war an-unan (ouzh an-unan), mont etre div renkennad klapezeien ; **2.** (ist) : *einen Weg laufen,* mont (kerzhet) gant un hent ; **3.** [merdead.] (ist) : *das Schiff läuft zwanzig Knoten,* ar vag a ya ugent skoulm ; **4.** [sport] (ist) : *er läuft die hundert Meter,* redek a ra ar c'hant metrad ; *bis dorthin muss man ein gutes Stück Weg laufen,* ur red mat a zo ac'hanen di.
V.em. (läuft sich / lief sich / hat sich (t-rt/t-d-b) gelaufen) ; **1.** *sich (t-rt) voll laufen lassen,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober ur picherad, ober un tortad, mezviñ, sistra, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober ur c'horfad, mont e-barzh ; **2.** *sich (t-d-b) die Füße wund laufen, sich (t-d-b) einen Wolf laufen,* diruskañ e dreid dre forzh bale, tapout filboc'hennoù en e dreid, lazhañ e dreid, kerzhet ken e foeltr e dreid, tapout goulioù en e zaoudroad dre zalc'h bale, kignat e zaoudroad o vale kalz, bezañ sabaturet (klogorennet) e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), gloazañ e dreid dre forzh bale ; *sich (t-rt) müde laufen,* bezañ erru faezh o vale.
V.dibers. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat) : *hier läuft es sich (t-rt) schlecht,* fall (diaes) eo an hent dre amañ ; **2.** [dre skeud.] (ist) : *das läuft ins Geld,* debret e vo an diaoul hag e bevar gant an dra-se, ur bern mizoù a vo da-heul an dra-se, un dismantr euzhus a arc'hant a vo, kement-se a goustamanto ac'hanomp ; **3.** (ist) : *es lief mir kalt über den Rücken,* tremen a reas an Ankoù dreizon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad.
Laufen n. (-s) : **1.** red g., redad g. ; **2.** labourerezh g., labour g., mont en-dro g., c'hoari g.
laufend ag. : **1.** o ren, a ren ; *das laufende Jahr,* ar bloaz o ren g., ar bloaz a zo o ren g., ar bloavezh a ren g., ar bloavezh a red g., ar bloaz-mañ g. ; *der laufende Monat,* ar miz-mañ g., ar miz a zo o ren g. ; **2.** *auf dem Laufenden sein,* gouzout an doareoù (ar gartenn, an tres, ar stek, an taol, ar ribouloù), bezañ kelaouet mat, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ er jeu, gouzout ar penaos hag ar perag, bezañ bet o telc'her ar gouloù, bezañ klevet, gouzout anv [eus udb] ; *jemanden auf dem Laufenden halten,* kelaouiñ u.b., kas (reiñ) keloù d'u.b., reiñ ditour d'u.b., reiñ ditouroù d'u.b. ; *er ist nicht auf dem Laufenden,* ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù ; **3.** [kenw] *laufendes Konto,* kont-red b. ; *laufende Rechnung,* kont-red b. ; *der laufende Preis,* ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *laufende Nummer,* niverenn urzh b. ; **4.** *laufende Schrift,* skritur-red g./b. ; *die laufenden Geschäfte,* an aferioù war ar stern lies. ; *die laufenden Geschäfte abwickeln,* kas ar standur ; **5.** [dre skeud.] *am laufenden Band,* dizehan, dibaouez, diastal, hep paouez, hep diskrog, hep ehan, harz-diharz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, atav-atav / hep span / hep spanaenn (Gregor), en ur chadennad, a-steud ; **6.** [merdead.] *laufendes Gut,* fardaj-red g., terk g. ; **7.** [ardamezouriezh] redant ; *laufender Eber,* tourc'h-gouez redant g.
Läufer g. (-s,-) : **1.** [sport] reder g., kourser g. ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer,* ne oa ket pipi (mat) da redek, da neuial ne lavaran ket ; **2.** [lu] reder g., kannader g. ; **3.** [rugbi] trifarzhour g., tric'hardour g., paotr-trifarzh g., paotr-tri-c'hard g. ; **4.** [mell-droad] hanterour g., paotr-hanter g. ; **5.** [louza.] garenn-red b., korzenn-red b., redenn b., rederez b. ; **6.** [sonerezh] ruilhadenn-gan b. ; **7.** [tekn.] biz-red g., linker g. ; **8.** [gwiad.] **a)** [doubier] toalig b., bandenn liñsel-daol b. ; **b)** pallenn trepas g., leurballenn g. ; **c)** pallenn diri g. ; **9.** [tredan] rotor g. ; **10** [echedoù] farouell g. **; 11.** [maen-malañ] maen-reder g.
Lauferei b. (-,-en) : kefridioù lies., defretoù lies., difraeoù lies. ; *er hatte viel Lauferei(en) damit,* kalz a zefretoù en

doa bet d'ober, d'ober en doa bet gant an dra-se, difraeoù en doa bet gant an dra-se, ur gwall reuz e oa bet dezhañ ober war-dro an dra-se, kemeret en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se.
Läuferin g. (-,-nen) : [sport] rederez b., kourserez b.
Läuferstein g. (-s,-e) : [maen-malañ] maen-reder g.
Lauffeldröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gwagennoù beajus b.
Lauffeuer n. (-s) : **1.** tan-red g. ; **2.** [dre skeud.] *sich wie ein Lauffeuer verbreiten,* redek evel ur flamm-tan, bezañ skignet (enkantet) buan, redek ken buan hag an avel, redek evel keloù an tan, redek ken buan hag an tan, redek buan a di da di, na vezañ pell [ar brud] o redek, nijal-dinijal war askell an avel.
Lauffläche b. (-,-n) : **1.** [ski] sol b., solenn b., soledenn b., sodenn b. ; **2.** [tekn.] gorre-ruilh g., bandenn-ruilh b.
Laufgewichtswaage b. (-,-n) : krog-pouezer g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b.
Laufgitter n. (-s,-) : [babiged] listenn b.
Laufgraben g. (-s,-gräben) : [lu] gouinell b., garidenn b., foz-difenn b.
läufig ag. **/ läufisch** ag. : e rud, rud, en tommder, dirik, gwentrik, ludik, lupr, saotr, e reuz ; *die Hündin ist läufig,* en tommder emañ ar giez, e rud emañ ar giez, e reuz emañ ar giez, e reuz ki emañ ar giez, gwentl ki a zo er giez, ki-gwentl a zo war ar giez, lupr emañ ar giez, saotr emañ ar giez, rudañ a ra ar giez ; *die Katze ist läufig,* en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazh-gwentl a zo war ar gazhez ; *läufige Hündin,* kiez rud g., kiez lupr b., kiez saotr b.
Läufigkeit b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b.
läufisch ag. : *sellit ouzh* **läufig** .
Laufjagen n. (-s) : [hemolc'h] hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.
Laufjunge g. (-n,-n) : komis g., foet-fank g., troterig g., kourser g., kefridier g.
Laufkäfer g. (-s,-) : [loen.] karabideg g., c'hwil-douar g., c'hwil-du g.
Laufkarren g. (-s,-) : karr-bount g., kravazh rodellek g., karrigell b.
Laufkatze b. (-,-n) : [tekn.] traouilh g., karrigenn-ruilh b.
Laufknoten g. (-s,-) : skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las rikl g., las skoulmet war rikl g., lagadenn b.
Laufkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr ruilh b.
Laufkundschaft b. (-) : arvalien diwar dremen lies., arvalien dre zegouezh lies.
Laufmasche b. (-,-n) : [gwiad.] poent divailhet g., kraf divailhet g., mailh kouezhet g., toull g.
laufmaschenfest ag. **/ laufmaschensicher** ag. : na c'hall ket en em zizober, na c'hall ket diflipañ, na c'hall ket dineudennañ, na c'hall ket freuzañ, na c'hall ket divailhañ.
Laufpass g. (-es) : [dre skeud.] P. *jemandem den Laufpass geben,* reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., distokañ (distekiñ, argas) u.b., kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, bannañ u.b., kas u.b. diwar-dro (da sutal), kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, reiñ herr d'u.b., kas u.b. kuit, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kivijañ u.b.
Laufplanke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b.
Laufriemen g. (-s,-) : [tekn.] lêrenn-dro b., korreenn-dro b., storeenn-dro b.
Laufrikscha b. (-,-s) : [karrig] sach-sach g.
Laufrad n. (-s,-räder) : [tekn.] **1.** rod marc'h-houarn b. ; **2.** divrodeg Drais b., draezienn b. ; **3.** troellrod b. ; **4.** rod dizalc'h b., rod digambli b.
Laufrost g. (-es,-e) : [tekn.] klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., trantell b.
Laufschiene b. (-,-n) : [tekn.] ruzerez b., risklerez b., rakled g., roudenn-ruilh b., unroudenn b.
Laufschrift b. (-,-en) : skritur red g./b.
Laufschritt g. (-s) : paz redek g. ; *im Laufschritt,* en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, en un taol red ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschritt zurücklegen,* ur redadenn a zaou gilometr o doa d'ober.
Laufstall g. (-s,-ställe) **/ Laufställchen** n. (-s,-) : [babiged] listenn b.
Laufsteg g. (-s,-e) : **1.** treuzell b., treuzadenn b., pontenn b. ; **2.** [dibun gizioù] leurenn b.
Laufstrecke b. (-,-n) : [sport] red g., redad g., redadenn b.
Laufstuhl g. (-s,-stühle) : [babiged] kador war rodoù b., kador-ruilh b.
Laufteppich g. (-s,-e) : pallenn trepas g., pallenn diri g., leurballenn g.
Laufvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn reder g., labous reder g.
Laufwerk n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] gwikefre gefloc'hañ b. ; **2.** [stlenn.] lenner g.
Laufzeit b. (-,-en) : **1.** padelezh b., paderezh g., pad g., amzer b., termen g. ; *Laufzeit einer Uhr,* paderezh mont en-dro un eurier g. ; **2.** [gwir] prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g., pad talvoudegezh g. ; **3.** [kenwerzh] **a)** amzervezh dastalañ b. ; **b)** termen g. ; **4.** [sport] amzer padventet g. ; **5.** [film] prantad korvoiñ g.
Laufzettel g. (-s,-) : **1.** kelc'hlizher g., notenn b. ; **2.** fichenn gontrollañ b.
Laufzone b. (-,-n) : [tiez] lec'h darempredet g., gwenodenn ar c'hi b. ; *nur die Laufzonen ausfegen,* na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.
Lauge b. (-,-n) : **1.** lisiv g., lijoù g., dilav g., dilavadur g. ; *mit Lauge waschen,* koueziañ, lisiviñ, lijaouiñ ; **2.** [kimiezh] bazenn b., dileizhenn alkaliek b., dourenn vazek b. ; **3.** [kegin.] *Salzlauge,* dour-hal g., hal g., hili g.
laugen V.k.e. (hat gelaugt) : lisiviñ, koueziañ, lijaouiñ, bugadiñ.
Laugen n. (-s) : lisiviñ g., koueziañ g., bugadiñ g., lijaouiñ g.

laugenartig ag. : [kimiezh] alkaliek, e doare al lisiv, e doare al lijoù, e doare an dour-hal, a-zoare gant an dour-hal, a-seurt gant an dour-hal.
Laugenbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] soub alkaliek g.
Laugenfass n. (-es,-fässer) : bailh-kouez g., bod b.
Laugensalz n. (-es) : [kimiezh] kali g., holen alkaliek g.
Laugenwasser n. (-s) : dour lisiv g., dour lijoù g.
Lauheit b. (-) : **1.** klouarded b., klouarder g., klouarijenn b. ; **2.** [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., klouarenn b., klouarded b.
Laune b. (-,-n) : **1.** imor b., tro-spered b., aoz b. ; *schlechte Laune,* gwallimor b., imor fall b., imor b., echeve g., gin g., ingenn b. ; *egal, was geschieht, er ist immer guter Laune,* laouen e vez e pep degouezh ; *Anwandlung übler Laune, Anfall schlechter Laune,* gwidre g. ; *seine schlechte Laune an etwas (t-d-b) auslassen,* uzañ e imor ouzh udb ; *er ist guter Laune,* war e du emañ, loariet-mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, war e du mat emañ, divouzh eo, troet mat eo, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ, troet eo war e du mat ; *er ist schlechter Laune,* emañ oc'h echeveat, emañ o widreal, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, rekin eo, emañ e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, ginet eo, en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret fall eo, fumet eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, troet eo war e du fall, emañ o c'hinañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, treuflez eo, moulbenn eo, moulbennek eo, ginet eo, n'emañ ket en e charreoù, bout ez eus kogus àr an heol, gwall imoret eo ; *bei (in) Laune sein,* bezañ e berv (berv en an-unan, troet mat, a dro vat, en imor vat, aoz vat en an-unan) ; *neckische Laune,* friantiz b., gwiliouri g. ; *in einer neckischen Laune sein,* bezañ friantiz en an-unan, bezañ gwiliouri en an-unan, bezañ imoret da farsal ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune,* kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; **2.** P. froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b., ouilhad g., faltazi b., froud g./b., [rannyezh bzh] euzhenn b. ; *sie hat Launen,* ul loariadenn eo, imorioù he devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù he devez reuziadoù, a-wechoù e teu sorc'hennoù dezhi, mont a ra a-wechoù a-raok he fenn, faltazioù sot he devez a-wechoù leizh he fenn, stultennoù he devez a-wechoù leizh he fenn, froudennañ (loariadiñ, loariañ, stultennañ) a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, techet eo da froudennañ, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *sie hat gerade ihre Launen,* emañ en he loariad, o stultennañ emañ ; *ganz nach Lust und Laune,* diwar froudenn, dre froudenn, hervez e froudennoù, diouzh e froudenn, hervez e froudenn, diouzh ma tro en e froudenn, diouzh ma tro en e benn, diouzh ma sav loariadenn ennañ, hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, hervez e did, diouzh e benn, diouzh e vod, en e ziviz, diouzh e ziviz, en e roll, hervez e blijadur, evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, pa dro en e benn ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln,* hep al lezennoù e vevfe pep hini en e roll ; *sich in jemandes Laune fügen,* tremen diouzh (plegañ da) froudennoù u.b., ober diouzh stultennoù (pennadoù) u.b., ober e did d'u.b, ober senturioù u.b., ober divizoù u.b., ober kamambre d'ur bugel, na nac'h netra ouzh u.b. ; *jemandem seine Launen austreiben,* difroudennañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b. ; *flüchtige Laune,* reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b. ; **3.** [dre skeud.] *die Launen des Schicksals,* ar rod vras o tihenchañ a-wechoù b., froudennoù an tonkadur lies., stultennoù ar blanedenn lies., dargouezhioù ar vuhez lies.
launenhaft ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, valigant, kildro, dizalc'h, gwenno, tro-distro ; *dort hat das launenhafte Wesen das Sagen,* al loariadenn a zo mestr eno ; *dieses Pferd ist launenhaft,* loariadenn eo ar marc'h-se.
Launenhaftigkeit b. (-) : **1.** froudenniezh b., temz-spered stultennus g., tro-spered loariek b. ; **2.** distabilded b., valigañs b., valigerezh g.
launig ag. : imoret mat, en imor vat, aoz vat ennañ, drant, drev, sart, gwiv, lirzhin, gae, seder, fentus, bagol ; *launiger Einfall,* taol-spered (Gregor), begad g., bomm-lavar fentus g., teodad g., fentigell b., komzoù bouilh lies., flemmad g., flemmadenn b.
Adv. : *er schreibt launig,* hennezh a laka fent en e skridoù, fentus eo e zoare-skrivañ.
Launigkeit b. (-) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b.
launisch ag. : **1.** loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, barradus, sorc'hennus, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, moliac'hus, kildro, dizalc'h, gwenno, diaes, kintus, araous, brusk, kamambre ; *launisches Kind,* bugel kamambre g., loariadenn b. ; *launisches Wesen,* loariadenn b., den loariek g., den pennadus evel ur bouc'h g. ; *dort hat das launische Wesen das Sagen,* al loariadenn a zo mestr eno ; *er wird launisch,* loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, dont a ra da vezañ loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius), troet eo bremañ da froudenniñ ; *er ist manchmal launisch,* a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, mont a ra a-wechoù a-raok e stultennoù, mont a ra a-wechoù da heul e stultennoù, leviet e vez a-wechoù gant

e froudennoù, heuliañ a ra a-wechoù e bennadoù, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *launisches Pferd,* marc'h loaraour g. ; *Mädchen sind launisch,* ar merc'hed a dro ken buan ; *das Glück ist launisch,* ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; **2.** [dre astenn.] imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet, troet e breñv, e benn a-dreuz, en e benn fall, rekin, a dro fall, brizh, troet fall, war e du fall, tagnous, araous, dirukel, blech.

Laura b. : Laora b.

Laurer g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Lauerer**.

Lauretanisch ag. : [relij.] eus ar gêriadenn Loreto en Italia ; *Lauretanische Litanei,* letanioù ar Werc'hez lies., letanioù Loreto lies.

Laurinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

Laus b. (-, Läuse) : **1.** [loen.] laou str., [goapaus] c'hwen bailh str., c'hwen miliner str. ; *Läuse kriegen,* sevel laou ouzh an-unan, pakañ laou, dastum laou, tapout laou ; *sein Haar wimmelt von Läusen,* e benn a verv gant al laou, merat (fourgasiñ) a ra al laou war e benn, e benn a zo bervet a laou, e benn a zo neret a laou, laouek eo e benn, laou tout eo e benn, leun a laou eo e benn, al laou a zo leun e benn ganto, berviñ a ra al laou war e benn, karget a laou eo e benn, buget a laou eo e benn ; *er hat mir seine Läuse verpasst,* ur gwiskad laou am eus paket dioutañ ; *Kinder mit Läusen müssen behandelt werden,* arabat delc'her laou e penn ar vugale, arabat lezel bugale gant laou en o fenn ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem Läuse in den Pelz setzen,* **a)** c'hwezhañ an diskred e kalon u.b., c'hwezhañ an disfiz e spered u.b. ; **b)** lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an dall d'u.b., c'hoari an dall (an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., kaoc'hañ e stal d'u.b. ; *ich habe mir damit eine Laus in den Pelz gesetzt,* gant an dra-se em eus sachet bec'h war va c'hein ; *ihm ist eine Laus über die Leber gelaufen (gekrochen),* n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, en e benn fall (war e du fall) emañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù ; *was für eine Laus hat ihn gestochen ?* war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? petra 'zo peg ennañ ? petra zo o c'hoari gant ar penn pikous-se ?

Lausbub g. (-en,-en) : laoueg g., sac'h laou g., kastreg g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., gwidal g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ajez g., akariod g., alvaon g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., gast vihan b.

Lausbubenstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

lauschen V.gw. (t-d-b) (hat gelauscht) : selaou, reiñ skouarn, bezañ digor e skouarn ; *er lauscht an den Türen,* selaou a ra a-dreñv-kein an dorioù (e-tro-kein an dorioù).

Lauschangriff g. (-s,-e) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Lauscher g. (-s,-) : **1.** spier g., flatrer g., flatouler g., topiner g. ; **2.** [loen.] skouarn b., lorikenn b. ; *die Lauscher eines Hasen,* divskouarn ur c'had lies., lorikennoù ur c'had lies.

Lauscherin b. (-,-nen) : spierez b., flatrerez b., flatoulerez b., topinerez b.

lauschig ag. : kuzh, distro, a-gostez ; *lauschige Ecke,* korn (kogn) a-gostez g., kogn kuzh g., toull kuzh g.

Lausebengel g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chalvant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.

Läuseharke b. (-,-n) : [dre fent] krib b.

Lausejunge g. (-n,-n) **/ Lausekerl** g. (-s,-e) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., kastreg g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., truilhenn b., stronk g., ajez g., akariod g., chalvant g., alvaon g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g., labaskenn b., pikouz g.

Lausekrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] ftiriazis g., ftiriaz g., kleñved al laou g.

Läusekraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-laou b.

Lauselümmel g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., pikouz g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chalvant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard

g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.
lausen V.k.e. (hat gelaust) : **1.** dilaouiñ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Beutel lausen,* peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., rozellat arc'hant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; P. *ich glaub', mich laust der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer !
Lauser g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., peñsel fall g., truilhenn b., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chalvant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.
Läuserechen g. (-s,-) : [dre fent] krib b.
Lauserei b. (-,-en) : **1.** P. disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., belbeterezh g., bihan dra g., netraig g. ; **2.** [dre skeud.] afer skoemp b., afer hegazus (hegaz, hegus) b., afer gazus b., afer amjestr b., afer liboudennek b., gwall afer b., gwall c'hoari g.
Läusemittel n. (-s,-) : traet a-enep al laou g., lard-gris g.
lausig ag. : **1.** laouek ; **2.** [dre skeud.] kozh ; *die paar lausigen Pfennige, die du verloren hast,* an tammoù (ar c'hozh tammoù) gwenneien ac'h eus kollet.
Adv. : P. *es ist lausig kalt hier,* yen-du (yen-skorn, yen-ki) eo amañ, paourentez am eus amañ, va gwalc'h a riv am eus amañ ; *er hat lausig viel Geld,* war ar bern emañ, emañ o vevañ diwar ar bern, pinvidik-mor eo, pinvidik-pounner eo, pinvidik-lous eo, pinvidik-brein eo, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, ober a ra arc'hant war an oaled, arc'hantet bravik eo, kreñv eo an traoù gantañ, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, mat eo an traoù gantañ, druz eo ar geusteurenn gantañ, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, barrek eo, gouest eo, madoù en deus, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ.
Lausitz b. (-) : *die Lausitz,* Luzasia b., Bro-Luzasia b.
Lausitzer g. (-s,-) : Luzasiad g.
Lauspack n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., gwidaled lies., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.
laut[1] ag. : **1.** trouzus, safarus, uhel, kreñv ; *lauten Lärm machen,* bezañ ur jabadao (un talabao) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h, brud), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, kas safar, kas trouz bras, safarat, c'hoari e gi, plantañ reuz ; *lauter Mensch,* den trouzus g., strakell b., tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g. ; *ein lautes Geschrei erheben,* ober genoù, dirollañ (distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal, diskordañ (disvantañ, distagañ) da youc'hal ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat ; **2.** [son, ton, mouezh] uhel ; *laute Stimme,* mouezh kreñv b., mouezh korzennet mat b. ; **3.** [dre astenn.] brudet, diskuliet, enkantet ; *der Vorfall wurde laut,* brud a oa bet eus an darvoud-se, avel a oa bet roet d'an afer-se ; *Wünsche laut werden lassen,* diskuliañ kreñv hag uhel c'hoantoù 'zo, diskuliañ gant herder c'hoantoù 'zo, arc'hiñ traoù 'zo.
Adv. : **1.** a vouezh kreñv, a vouezh uhel, kreñv, uhel, kaer ; *laut singen,* kanañ a vouezh uhel, kanañ a vouezh kreñv, kanañ kaer ; *sprich nicht so laut !* na gomz ket ken kreñv ! ; *er spricht laut,* komz a ra kreñv, komz a ra kaer, gwashat mouezh en deus hemañ, komz a ra uhel ; *er spricht nicht sehr laut,* hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *lauter sprechen,* komz uheloc'h, komz kaeroc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, sevel e vouezh, uhelaat e vouezh ; *sie lachte, so laut sie nur konnte,* c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *die Glocke schlug immer lauter,* seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; **2.** [dre astenn.] *das darf nicht laut gesagt werden,* dalc'hit kloz war an dra-se ! na werzhit ket ar bistolenn ! arabat diskuilhañ an dra-se ! peoc'h en toull-se ! ger da zen ! lakait kement-se dindan ho potoù ! grik ebet war gement-se ! arabat toullañ d'an douar ! arabat brudañ an dra-se ! dalc'hit an dra-se en ho rastell ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se !
laut[2] araog. (t-c'h/t-d-b/t-rr) : diouzh, hervez ; *laut Befehl,* evel ma'z eus bet gourc'hemennet, diouzh an urzh, hervez an urzh, diouzh ar gourc'hemenn ; *laut ärztlichen Gutachtens,* hervez ar vezeien, dre gemennadur (diwar kuzul, diwar ali, dre ali, war ali) ar vezeien ; *laut Quittung,* hervez (diouzh) ar fakturenn (ar paper-diskarg, al lizherdle, ar guitañs) ; *laut Gesetz,* hervez (a-berzh, en anv) al lezenn ; *laut Vollmacht,* e kement ha ma'z on leunc'halloudeg (Gregor), a-berzh (hervez, diouzh) al leunc'halloud ; *laut Beschluss des Gerichts,* diwar ziviz al lez-varn.
Laut g. (-s,-e) : **1.** son g., ton g. ; *er gab keinen Laut von sich, kein Laut kam ihm über die Lippen,* ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne sonas (ne wikas, ne rannas, ne faoutas) grik, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz ; [hemolc'h] *der Hund gibt Laut,* ar c'hi a ra genoù ; **2.**

[yezh.] soniad g., fonem g. ; *Gesamtheit der Laute, die in einer Sprache vorkommen,* soniadur g. ; *eingefügter Sprachlaut, eingeschobener Sprachlaut, eingeschalteter Sprachlaut,* mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g. ; *eufonischer Laut,* lizherenn hesonaat b. ; **3.** [yezh.] kensonenn b. ; *weicher Laut,* kensonenn vlot b. ; *stimmloser Laut,* kensonenn divouezh b. ; *stimmhafter Laut,* kensonenn vouezhiet b., kensonenn heglev b., kensonenn hevouezh b.

Lautangleichung b. (-,-en) : [yezh.] deheñveladur ar soniadoù g., deheñvelaat ar soniadoù g.

lautbar ag. : brudet, diskuliet, enkantet ; *lautbar werden,* dont da-douez an dud, bezañ brudet (diskuliet, enkantet).

Lautbarkeit b. (-) : bruderezh g., embannerezh g., brud g./b.

Lautbildung b. (-) : [yezh.] furmidigezh ar soniadoù b.

Lautbildungslehre b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.

Laute b. (-,-n) : [sonerezh] lud g., lud da seniñ g. ; *die Laute schlagen,* seniñ lud.

Lauteinschub g. (-s,-schübe) **/ Lauteinschaltung** b. (-,-en) : [yezh.] mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g.

lauten V.gw. (hat gelautet) : [dre skeud.] bezañ douget, diferañ, bezañ ; *wie lautet das Gesetz ?* petra 'zo douget e-barzh al lezenn ? ; *das lautet schon angenehmer,* kement-se a zo plijusoc'h da glevet, dudiusoc'h eo lenn kement-se ; *der Wetterbericht lautet ungünstig,* diougan amzer fall a zo er c'heleier ; *so lautet der Titel dieser Novelle,* setu titl an danevell-mañ ; [gwir] *das Urteil lautete auf Freispruch,* dougen a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall (Gregor), embann a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall, didamallet e oa bet an tamallad gant al lez-varn ; [arc'hant] *auf den Namen des Inhabers lautend,* e gourc'hemenn an hini (e anv an neb) en diskouezo, d'an douger, d'an dalc'her ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie,* kevrann d'an douger b.

läuten V.gw. (hat geläutet) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, boleañ, dasseniñ, morzholat ; *es läutet,* seniñ a ra ; *die Glocke läutet,* seniñ (tintal, brallañ, morzholat, talmañ) a ra ar c'hloc'h, emañ ar c'hloc'h e bole ; *die Glocke läutet mit vollem Schwung,* brallañ a ra ar c'hloc'h a-vole-vann, seniñ a ra ar c'hloc'h da vat, war vole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar c'hloc'h en daou du, seniñ a ra ar c'hloc'h d'an daou daol, seniñ a ra ar ar c'hloc'h a-herr, en e vrasañ bole emañ ar c'hloc'h, en e gaerañ bole emañ ar c'hloc'h ; *mit allen Glocken läuten,* boleañ, boleañ ar c'hleier, brimbalat ar c'hleier, seniñ a-gloc'had, lakaat ar c'hleier da vrallañ a-vole-vann, lakaat ar c'hleier da gellazhañ, lakaat ar c'hleier da seniñ en daou du, lakaat ar c'hleier war vole, lakaat ar c'hleier en o c'haerañ bole, seniñ ar c'hleier d'an druilh ; *die Glocken läuten zum Gottesdienst,* kleier an iliz a vrall an oferenn, kleier an iliz a c'halv d'an oferenn ; *zur Taufe läuten,* seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant, ober kloc'h-galv evit ar vadeziant ; *es läutet Mittag,* emañ ar c'hreisteiz o seniñ (o skeiñ), kreisteiz eo a zo o seniñ, emañ kreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *es läutet zur Kirche,* gervel a ra ar c'hleier d'an ofis, tintal a ra ar c'hleier an ofis ; *jemandem (zu Grabe) läuten,* seniñ kañvoù (glaz, ar c'hlaz, al lezoù) evit u.b., bobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ lezoù evit u.b. (Gregor) ; *Sturm läuten,* tokañ ar c'hloc'h-galv, tokañ ar c'hleier, seniñ an tangwall ; *dem Dienstmädchen läuten,* seniñ ar c'hloc'h da c'hervel ar vatezh.

V.k.e. (hat geläutet) : *eine Glocke läuten,* seniñ ur c'hloc'h ; *eine Glocke durch Anschlagen läuten,* gobediñ ur c'hloc'h ; *eine Glocke schwingend läuten,* boleañ ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h.

Läuten n. (-s) : son g., soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., kloc'had g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *Läuten des Totenglöckchens,* glaz b., lezoù lies., bob g., begin g., tinterezh ar c'hloc'h-glaz g., tinterezh kloc'h an Anaon g. ; *Angelusläuten,* son an anjelus g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten,* kloc'h an digouvi g., kloc'had goude an añjelus noz g.

Lautenist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

Lautenistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez lud b., ludourez b.

Lautenmacher g. (-s,-) : luder g.

Lautenschläger g. (-s,-) **/ Lautenspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

lauter ag. : glan, rik, pur, gwirion, dret, digatar, naet ; *aus lauterem Gold,* bet graet gant aour rik (gant aour digemmesk), bet graet gant aour fin (aour spurjet) (Gregor) ; *er sprach die lautere Wahrheit,* mont a reas gant ar wirionez plaen ha netra ken, gwir a bep hent (gwir e pep hent) e oa pezh a lavaras, gwir a-walc'h e oa pezh a lavaras, gwir-Bater e oa pezh a lavaras, ar pezh a lavaras a oa gwir evel ar Bater ; *lautere Absichten,* dezev divalis g., mennozhioù glan lies., mennad eeun a bep hent g., mennozh onest g., rat eeun e pep hent b., ratozh divalis (kaer, prop) b. ; *die Meldung stammt aus lauterer Quelle,* asur eo orin ar c'heloù-se, a-berzh-vat eo ar c'heloù-se, fiziañs 'zo da gaout er c'heloù-se.

Adv. : nemet, penn-da-benn ; *das ist lauter Gold,* aour rik (digemmesk, spurjet) eo ; *das sind ja lauter Lügen,* nemet gevier n'ez int ha netra ken, n'eus ger gwir ebet en dra-se ; *vor lauter Ergriffenheit,* from en e gorf, diwar e from, gant ar fromet e oa ; *man sieht vor lauter Menschen kaum noch Strand,* ne weler tost netra eus an draezhenn gant ar c'hement a dud a zo eno, kement a dud a zo eno ma ne weler tost netra eus an draezhenn ; [kr-l] *man sieht den Wald vor lauter Baümen nicht,* ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt,* darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, darbet e oa bet din tagañ gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan all e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen,* lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.

Läuter g. (-s,-) : **1.** soner g. ; **2.** [tekn.] daskrener g., krener g.

Läuterer g. (-s,-) : **1.** rafiner g., puraer g., spurjer g. ; **2.** [dre skeud.] glanaer g., puraer g.
Lauterkeit b. (-) : **1.** purentez b., purded b., glanded b., glander g., boullded b., sklaerded b., naeted b. ; **2.** [dre skeud.] glanded b., lealded b., eeunded b.
läutern V.k.e. (hat geläutert) : **1.** glanaat, peurc'hlanaat, glanañ, puraat, purañ, finaat, reizhañ, gwellaat, spurjañ, difallañ, meurekaat, divreinañ, kempenn ; *aus diesen Prüfungen ging sein Wesen geläutert hervor,* cheñchet war vat e oa bet gant an aprokoù-se (gant an trubuilhoù-se) ; *eine Sprache läutern,* didrefoediñ ur yezh, c'hwennat an trefoedadurioù diouzh ur yezh, reizhañ ur yezh ha skarzhañ diouti ar gerioù estren, ober karzhadenn en ur yezh ; **2.** [relij.] treuzdremmañ, treuzneuziañ.
V.em. : **sich läutern** (hat sich (t-rt) geläutert) : glanaat, puraat, finaat, gwellaat ; [relij.] en em c'hlanaat.
läuternd ag. : glanaus.
Läuterung b. (-,-en) : **1.** glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g., reizhadur g., spurj g., gwellidigezh b., gwelladur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; **2.** [relij.] treuzdremmadur g., treuzneuziadur g. ; *der Berg der Läuterung,* menez Tabor g. (Gregor), menez an treuzdremmadur g., menez an treuzneuziadur g.
Läuterungsprozess g. (-es,-e) : glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g.
Läutewerk n. (-s,-e) : sonerez b.
Lautforscher g. (-s,-) : fonetikour g., soniadoniour g.
Lautgesetz n. (-es,-e) : lezenn soniadel b.
lauthals Adv. : a-gri-forzh, leizh e jave, leizh e gorzenn, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, evel un diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skaotet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù ; *lauthals befehlen, etwas zu tun,* krial ober udb ; *etwas lauthals verkünden,* trompilhañ udb.
lautieren V.k.e. (hat lautiert) : [yezh.] silabennañ.
Lautkluft b. (-,-klüfte) : [yezh.] stoksonenn b., troc'h mouezh etre div vogalenn skrivet stag-ouzh-stag g.
Lautkunde b. (-) / **Lautlehre** b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.
lautlich ag. : soniadel, fonetek.
lautlos ag. : disonik, dison, didrouz, sioul, sioulik, disafar, hep ober brud, kempennik, mik ; *lautlose Stille,* sioulder bras g., sioulded vras b., muderezh g. ; *lautlos arbeiten,* labourat disafar, labourat dison, labourat disonik ; *das Schiff gleitet lautlos durch das Meer,* ar vag a ruz sioulik war ar mor.
Lautlosigkeit b. (-) : sioulder bras g., sioulded vras b., dison g., didrouz g., sioulder g., muderezh g.
Lautmalerei b. (-,-en) : trouzadelloù dre zambreziñ lies.
Lautnachbildung b. (-,-en) : trouzadell b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.
Lautschrift b. (-,-en) : treuzskrivadur soniadel g.
Lautsprecher g. (-s,-) : uhelgomzer g. ; *die Fahrgäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen,* emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien.
Lautsprecherbox b. (-,-en) : klozenn uhelgomzer b., enkae klevedel g., baflenn b.
Lautsprecherdurchsage b. (-,-n) : kemennadenn dre uhelgomzer b., kemennadur dre uhelgomzer g.
Lautsprecherwagen g. (-s,-) : karr-tan gant uhelgomzer g., karr-tan stenwezañ g.
lautstark ag. : trouzus-meurbed, safarus, kreñv-spontus.
Adv. : kreñv hag uhel, a vouezh kreñv, a vouezh uhel, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, a-leizh e gorzailhenn, leizh e jave, leizh e gorzenn, evel un diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skaotet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù.
Lautstärke b. (-,-n) : **1.** ampled ar son g., live son g. ; **2.** mouezh uhel b., mouezh kreñv hag uhel b.
Lautstärkeregler g. (-s,-) : nozelenn reizhañ ampled ar son g., linker reizhañ al live son g.
Lautsystem n. (-s,-e) : reizhiad soniadel b., reizhiad fonetek b.
Lautumstellung b. (-,-en) / **Lautverschiebung** b. (-,-en) : [yezh.] sondreuzlec'hiadur g., amload g.
Lautverstärker g. (-s,-) : [skingomz] songresker g., sonamplaer g., amplaer son g.
Lautwandel g. (-s,-) : [yezh.] kemmadur soniadel g.
Lautwechsel g. (-s,-) : [yezh.] amload g.
Lautwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] trouzadell b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.
Lautzeichen n. (-s,-) : [yezh.] arouez soniadel b.
lauwarm ag. : tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *lauwarme Asche,* ludu klouar g. ; *dieses Waschpulver wirkt sofort in lauwarmem Wasser,* kregiñ a ra al lisiv-poultr-se diouzhtu pa vez lakaet en dour glouar.
Lauwerden n. (-s) : mingladur g.
Lava b. (-, Laven) : maen-teuz g., lava g.
Lavabo n. (-/-s,-s) : [Bro-Suis] gwalc'heris g.
Lavastrom g. (-s,-ströme) : teuzredenn lava b., teuzredadenn lava b.
lavendel ag. digemm : a-liv gant al lavand, el liv d'al lavand.
Lavendel g. (-s) : **1.** [louza.] lavand str. ; **2.** [danvez, porfum, dourenn] lavand g. ; *es duftet nach Lavendel,* c'hwezh vat al lavand a zo amañ.
Lavendelöl n. (-s,-e) : eoul lavand g.
Lavendelstrauß g. (-es,-sträuße) : boked lavand g., bokedad lavand d., torkad lavand g.
Lavendelwasser n. (-s) : lavand g.
lavieren V.gw. (ist laviert / hat laviert) : **1.** [merdead.] loveañ, loveal, leviata, louviadal, tennañ treuzioù ; *auf einer Seite lavieren,* jeliñ ; **2.** [dre skeud.] beskellañ, bizieziñ, klask biezoù, korvigellañ, troidellañ, klask troidelloù, klask troielloù, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar ; **3.** [arzoù] gwalc'hlivañ.
Lawine b. (-,-n) : **1.** diruilhad-erc'h g., disac'h-erc'h g., disac'hadur-erc'h g., disac'hadenn-erc'h b. ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal,* an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *sie wurden von der Lawine überrollt,* an diruilhad-erc'h a zisac'has warno ; **2.** [dre skeud.] mor g., druilhad g. ; *eine Lawine von Aufträgen,* urzhioù-prenañ

sof-kont (dreistkont, diouzh an druilh, a-druilhadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont) lies., ur mor a urzhioù-prenañ g., un druilhad urzhioù-prenañ g.

lawinenartig ag. : **1.** evel un diruilhad-erc'h, evel un disac'hadur-erc'h, e doare un diruilhad-erc'h, e doare un disac'hadur-erc'h, a-zoare gant un diruilhad-erc'h, a-seurt gant un diruilhad-erc'h ; **2.** [dre skeud.] sof-kont, dreistkont, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-foziadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, forzh pegement, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont.

Lawinenbrecher g. (-s,-) **/ Lawinenschutz** g. (-es,-e) : harz diruilhadoù-erc'h g., harz disac'hadurioù-erc'h g.

Lawinengefahr b. (-,-en) : dañjer a ziruilhad-erc'h g., riskl a zisac'hadur-erc'h g.

Lawinenkegel g. (-s,-) : pikern diruilhad-erc'h g., pikern disac'hadur-erc'h g.

Lawrencium n. (-s) : [kimiezh] lawrensiom g.

lax ag. : **1.** laosk, klouar, distart ; **2.** [dre skeud.] laoskidik, laosk, ledan, frank, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket ; *laxe Moral,* koustiañs ledan (laosk) b., askre frank (laosk) b. ; *ein laxer Mensch,* un den laosk g., ul laoskidig g., ul lez-ober g., un den lezober g., un amlezour g., ur paotr lez-da-vont g.

Laxativ n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù laoskus g., laoskuzenn b., spurj g., louzoù-spurj g., louzoù digaledus g., louzoù spurjus g., louzoù skarzhus g., louzoù-sklis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'horf g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g.

Laxheit b. (-) : **1.** [mezeg.] distignadur g. ; **2.** laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., gwander g., vender g., vended b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lez-ober g., amlez g., taol-laoskentez g.

laxieren V.gw. (hat laxiert) : [mezeg.] kemer ul louzoù laoskus, kemer ul laoskuzenn, en em spurjañ, en em skarzhañ.

Layer n. (-s,-) : [stlenn.] gwiskad g.

Lay-out n. (-s,-s) **/ Layout** n. (-s,-s) : [stlenn.] pajennaozañ g., pajennaozadur g., patromenn b., maketenn b.

Layouter g. (-s,-) : [stlenn.] pajennaozer g.

Layouterin b. (-,-nen) : [stlenn.] pajennaozerez b.

Lazarett n. (-s,-e) : [lu] ospital an armeoù g.

Lazarettschiff n. (-s,-e) : [lu, merdead.] lestr-ospital g.

Lazarettzug g. (-s,-züge) : [lu] **1.** treuzdougadeg klañvourien ha gloazidi b. ; **2.** tren klañvourien g., tren gloazidi g.

Lazarus g. (-/-ses,-se) : **1.** [Bibl] Lazar g. ; **2.** [dre skeud.] *ein armer Lazarus,* ur paourkaezh tra dreut g., un den kaezh g., ur c'haezh g.

Lazedämon n. (-s) : [istor] Lakedaimon b., Sparta b.

Lazedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedaimonad g., Spartad g.

lazedämonisch ag. : [istor] ... Lakedaimon, ... Sparta.

Lazerte b. (-,-n) : [loen.] glazard g., gurlaz g./b.

Lazulith g. (-s,-e) pe g. (-en,en) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

LCD- [*berradur evit* **Liquid Crystal Display**] … dre strinkennoù liñvel.

leasen V.k.e. (hat geleast) : prenañ dindan kevrat reoudiñ.

Leasen n. (-s) **/ Leasing** n. (-s,-s) : kevrat reoudiñ b., reoudad g., feurmiñ-gwerzhañ g.

Lebedame b. (-,-n) : lergen b., roulerez b., riboulerez b., bambocherez b., oriadez b., louvigez b., forc'h b., riblerez b.

Lebehoch n. (-s,-s) : yec'hedoù lies. ; *auf jemanden ein Lebehoch ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

lebelang adv. : *mein lebelang,* va buhez-pad, hed va buhez, a-hed va buhez, dre hed va buhez, [stumm nac'hañ] biskoazh c'hoazh, biskoazh em buhez.

Lebemann g. (-s,-männer) : rouler g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., galouper poulloù g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chalvant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., boufon g., bambocher g., gadal g., lik g.

leben V.gw. (hat gelebt) : **1.** bevañ, bezañ e buhez, bezañ bev, bale, ren ; *Goethe hat dreiundachtzig Jahre gelebt,* Goethe a oa aet da dri bloaz ha pevar-ugent ; *gut leben,* bevañ en e aez, na gaout da glemm, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ mat e gerz, bezañ barrek, bevañ kaer ; *flott leben,* bezañ ebat e zoare, ober (c'hoari) anezhi, bezañ atav o kas warnezi, ren (kas) ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez ; *lange leben,* kozhañ, bevañ pell, mont da gozh, bevañ da gozh ; *ich werde nicht lange leben,* ne vo ket hir va remzi, ne chomin ket pell da ren ; *ich werde nicht mehr sehr lange leben,* n'em eus ket pell meur da vevañ ; *er hat nicht einmal einen Monat zu leben,* ne zaio miz ebet ken ; *lasst mich so leben, wie ich will !* va lezit da vevañ em giz ! va lezit da vevañ em roll ! va lezit da vevañ hervez va flijadur ! va lezit da heuliañ va roll ! va lezit d'ober va roll ! ; *manche Schildkröten leben dreimal länger als der Durchschnittsmensch,* baoted 'zo a vev tri oad den ; *solange wir leben,* keit ha ma vimp bev, keit ha ma chomimp bev, keit ha ma c'hwezho alan en hor c'hreiz, keit ha ma vo ur mouch buhez ennomp, endra vezimp er bed-mañ, tra ma vezimp bev, tra m'omp bev, kement ma'z imp, endra vevimp, e-tro ma vimp bev, en hor bev, ken na varvimp ; *nach eigenem Geschmack leben,* ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober pezh a blij d'an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober e santimant, ober e volontez, bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bezañ en e roll, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ren e vuhez, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor) ; *in Saus und Braus leben,* ober trein, bezañ atav o riboulat (o roulat, o kas warnezi, o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), tourc'heta, bezañ bepred oc'h ober bos, mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an

ebat, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, roulat an ebat, ebatiñ, riblañ, bambochal, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez ; *man lebt nur einmal auf der Welt,* ar vuhez ne bad ket atav, ne vevimp ket e-pad an amzer ; *vom Betteln leben,* bevañ diwar an aluzen ; *von einem Stück Land leben,* bevañ diouzh un dachenn zouar ; *von seiner Hände Arbeit leben,* bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diouzh e labour ; *sie lebt von der Hand in den Mund (sie lebt in den Tag hinein),* bevañ a ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra, bevañ a ra a-grip hag a-grap, pikognat a ra, pikagnat a ra ; *von Luft und Liebe leben,* fritañ laouenn ar garantez war billig kras ar baourentez, bevañ diwar-goust netra, bevañ gant aer an amzer nemetken, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben,* bevañ en diasur ; *auf großem Fuß leben,* ober trein, bevañ (ren e vuhez) war an ton bras, kas e vuhez war don, ober (c'hoari) anezhi, bezañ ebat e zoare, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ frank an traoù gant an-unan ; *hier ist gut leben, hier lebt's sich gut,* kevannezus eo amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, bourrus eo amañ, un ebat Doue eo bezañ amañ ; *er weiß zu leben,* hennezh a oar kemer ar vuhez eus an tu mat, n'eus ket ur ploukez (ur penn trist) anezhañ, savet mat eo, hennezh a oar kemer plijadur er vuhez ; *mit jemandem in Frieden leben,* bevañ e peoc'h (en em glevet mat) gant u.b. ; *sie können nicht ohne einander leben,* n'int ket evit en em zioueriñ ; *mit jemandem auf gespanntem Fuß leben,* bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, erez, treflez, trenket ar soubenn) etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b. ; *wie Hund und Katze leben,* bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em giañ, en em gasaat, en em ereziñ, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, na vezañ nemet an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn ; *sie leben wie Hund und Katze,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, troet eo d'ar put etrezo ; *lebt er noch oder ist er schon tot ?* daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *er lebt noch,* bev eo (e buhez emañ) c'hoazh, bale a ra c'hoazh ; *so leben heißt nicht leben,* se n'eo ket bevañ met langisañ - honnezh n'eo buhez ebet - n'eo ket ur vuhez - n'eo ket ur vuhez da vevañ diouti - pebezh buhez ! ; *er lebt nur für die Kunst,* n'en devez ket albac'henn nemet war-dro an arzoù, nesañ tra d'e galon eo an arz, nesañ tra dezhañ eo an arz, gouestlet en deus e vuhez d'an arzoù, reiñ a ra e holl amzer d'an arzoù, gant an arzoù emañ e benn, troet (sot) eo gant an arzoù, e holl breder a vez gant an arzoù, sorc'hennet eo gant an arzoù, lakaat a ra e voemenn gant an arzoù, emañ e voemenn gant an arzoù ; **2.** [dre skeud.] P. *wie Gott in Frankreich leben,* bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ dibradet, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e zour hag en e c'heot ; *das ist sein Onkel, wie er leibt und lebt,* e eontr d'an neudenn eo - patrom e eontr eo, fri ha lagad - pimpatrom e eontr eo - hennezh a zo memes tra Doue evel e eontr - hennezh a zo un heñvel eus e eontr ; *es lebe die Freiheit !* bevet ar frankiz ! ; *der König ist tot, es lebe der König,* marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez ; *es lebe der Kaiser !* hir vuhez d'an impalaer ! enor d'an impalaer ! ; *leben Sie wohl !* kenavo, ar bed all ! kenavo, er bed all ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! ho kimiadiñ a ran ! (Gregor) ; *er lebt in seinem Werk weiter,* bev eo c'hoazh en e oberennoù.

Leben n. (-s) : **1.** buhez b., buhezegezh b., amzer g., amzervezh b., bev g. ; *biologisches Leben,* beved g. ; *das spirituelle Leben und das materielle Leben,* ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel ; *Goethes Leben,* buhez C'hoethe b. ; *er hat ein langes Leben gehabt,* aet e oa da gozh, kozh en doa bevet, hir e voe e remzi ; *er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen,* klask a rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez, klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ; *er ist noch am Leben,* bev eo c'hoazh, e buhez emañ c'hoazh, bev-mat eo c'hoazh, bev-bividik eo c'hoazh ; *sein Leben lang, sein ganzes Leben hindurch, zeit seines Lebens,* e vuhez-pad, hed (a-hed, dre hed, e-pad, e-doug, a-zoug, e-tro) e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e vuhez hed-da-hed, e-kerzh e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, a-hed e amzer, abred ha diwezhat ; *das ganze Leben hindurch,* a oad da oad, a-hed buhez an den ; *voriges Leben,* kentvuhez b. ; *Innenleben, geistiges Leben, seelisches Leben,* buhez speredel b. ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens,* reizhoù ar vuhez kristen lies. ; *zweites Leben,* advuhez b. ; *ein chaotisches Leben,* ur vuhez diblaen b., ur vuhez skosellek b. ; *jeder hat das Recht auf Leben,* gwir a zo gant pep hini d'ar vuhez ; *aus dem Leben scheiden,* mervel, rentañ e vuhez, mont da (d'an) Anaon, disterniañ, tremen, mont d'ar bed all, tec'hel e vuhez diouzh e gorf ; *am Leben bleiben,* chom bev, chom e buhez, chom da ren, padout, derc'hel da vevañ ; *kein Einziger von euch wird am Leben bleiben,* ne chomo ket unan ac'hanoc'h bev, hini ebet ac'hanoc'h ne chomo da ren ; *jemanden am Leben erhalten,* delc'her (mirout) bev u.b. ; *jemandem das Leben schenken,* espern e vuhez d'u.b., reiñ e vuhez d'u.b., leuskel e vuhez gant u.b., lezel e vuhez gant u.b., leuskel bev u.b. ; *einem Kind das Leben schenken*, lakaat ur bugel er bed, reiñ buhez d'ur bugel, genel ur bugel ; *sie schenkte fünf Söhnen das Leben,* lakaat a reas pemp mab er bed, roet he deus bet buhez da bemp mab ; *sein Leben verlieren, ums Leben kommen*, *sein Leben lassen,* kavout (tapout) e varv, mervel, koll e vuhez, lezel e vuhez, bezañ lazhet, mont da goll, koll e groc'hen ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen,* mervel e karg ; *mit dem Leben davonkommen,* dont bev en-dro, treuzvevañ, chom bev, chom e buhez, en em dennañ (en em zifretañ mat, achap) a wall zañjer ; *wo verbringen Sie jetzt Ihr Leben ?*

pelec'h emaoc'h o kozhañ bremañ ? ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen,* finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; *jemandem das Leben retten,* saveteiñ u.b., saveteiñ e vuhez d'u.b., arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre zaouarn an Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *die Passagiere konnten nur ihr nacktes Leben retten,* ne c'hallas an dreizhidi saveteiñ netra estreget o buhez, kollet o doa an dreizhidi pep tra estreget o buhez ; *auf Tod und Leben laufen, um sein Leben rennen,* bezañ e vuhez e penn e dreid ; *sich das Leben nehmen,* lakaat diwezh d'e vuhez, en em lazhañ, en em zistrujañ, lakaat termen d'e vuhez, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober ; *Hand an sein Leben legen,* klask en em zistrujañ ; *sein Leben einsetzen (aufs Spiel setzen, in die Schanze schlagen),* risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, arvariñ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e-tal da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor) ; *wir sind auf Leben und Sterben dein,* ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, da viken, atav, ent bev pe ent marv) e chomimp leal dit ; *zwischen Leben und Tod schweben,* mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod,* neuiñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - e balañs ar vuhez emaomp - e balañs da vervel emaomp - war var hor buhez emaomp - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *auf Leben oder Tod kämpfen, auf Leben und Tod kämpfen,* bezañ ganti lazh-da-lazh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv, en em gannañ hep damant d'ar vuhez ; *jemandem nach dem Leben trachten,* klask lazhañ u.b., falvezout lazhañ u.b. / falvezout lemel e vuhez digant u.b. (Gregor) ; *er musste seinen Leichtsinn mit dem Leben büßen,* e skañvelezh he doa koustet e vuhez dezhañ, paeet en doa e skañvelezh a briz buhez ; *jemanden zum Leben erwecken,* dihuniñ u.b. a-douez ar re varv, degas buhez (ar vuhez) en-dro en u.b., degas buhez en-dro d'u.b, degas buhez d'u.b, degas buhez en u.b., degas u.b. en-dro d'ar vuhez, degas u.b., lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., divatorelliñ u.b., bevaat u.b., buhezekaat u.b. ; *zu neuem Leben erwachen,* advevañ ; *ins Leben zurückrufen, zu neuem Leben erwecken,* degas buhez en-dro [en udb], degas buhez en-dro da, reiñ a-nevez nerzh ha buhez da, degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, dihuniñ a-douez ar re varv, dasorc'hiñ, advevañ, divorzañ ; *ein neues Leben anfangen,* boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo ennañ, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens,* redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *das Leben ist nicht immer einfach,* nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar ; *das ist doch kein Leben !* n'eo ket ur vuhez ! honnezh n'eo buhez ebet ! n'eo ket ur vuhez da vevañ diouti ! pebezh buhez ! ; *das Leben genießen, sich des Lebens freuen,* ober e ran, tennañ plijadur eus e vuhez, kemer plijadur er vuhez, bezañ ebat e zoare, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, tremen kempennik ha brav e damm buhez, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, bezañ gwell diouzh e vuhez, bevañ gant levenez, bevañ el levenez, bevañ ur vuhez kaer, P. profitiñ eus ar vuhez ; *ich möchte mein süßes Leben weiter genießen,* me n'on ket skuizh c'hoazh em flijadur ; *er macht sich ein schönes Leben,* ober a ra e ran, ebat eo e zoare, bevañ a ra kaer, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, bevañ a ra en e aez, ruilhal a ra kempennik e voul, ruilhal a ra koul e voul, ruilhal a ra koulik e voulig, ober a ra e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen a ra kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal a ra e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel a ra bravik da vont en-dro, derc'hel a ra da rodal, derc'hel a ra d'ober e dammig reuz, derc'hel a ra da redek e dammig reuz ; *am Leben hängen,* derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e vuhez, bezañ nes e groc'hen d'an-unan, bezañ stag ouzh e groc'hen, kaout damant d'e vuhez ; *er hat keine Freude (keinen Spaß) mehr am Leben,* ne gav mui saour gant netra ; *das Leben ist das höchste Gut des Menschen,* stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched ; *nach dem Leben gemalt,* livet diouzh an traoù o-unan ; *zum Leben zu wenig, zum Sterben zu viel haben,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treutik-eston ar geusterenn gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, duañ anezhi, ober ur bevañ bihan, c'hoari gant glac'harig, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout bec'h o

walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout gwe o skoulmañ ganti, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *mein Vater dachte, er würde nun zu wenig zum Leben haben,* kavout a rae da'm zad e vije manket e vara dezhañ ; *ein geregeltes Leben führen,* ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat ; *ein sündhaftes Leben führen,* bevañ er pec'hed ; *ein lustiges Leben führen,* mont da-heul an ebatoù, ren ur vuhez diroll, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat an ebatoù, ebatiñ, bezañ ebat e zoare, ober anezhi, bezañ atav o kas warnezi, kas an ton, kas anezhi, kas ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs, c'hoari anezhi, roulañ, riboulat, riblañ, furikat, breskenn, c'hoari las, ober bos, punañ ur fall vuhez ; *er führt ein tolles Leben,* alies e vez gouel gantañ ; *hartes Leben, schweres Leben,* bevañ start g., bevañ kalet g., bevañ tenn b. ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt,* hennezh a zo bet foulet (foulmac'het) a-walc'h, hennezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez ; *sie mussten ein hartes Leben führen,* o buhez a oa poanius-bras, konduet o doa ur vuhez gwall galet ; *das Leben ist hart,* kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, pounner eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn ; *das städtische Leben,* mod kêr g., modoù kêr lies., gizioù kêr lies., buhez kêr b. ; *sein Leben verpfuschen,* kalkennañ e vuhez, foeltrañ e vuhez ; *verpfuschtes Leben,* buhez foeltret b., buhez c'hwitet b., buhez koc'honet b. ; *sein Leben fristen,* bevañ moan (togn, en ezhomm, fall), gweañ (ruzañ, duañ) anezhi, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ disterik, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bevañ-bevaik, bevañ truilh, duañ gant ar vizer, punec'hiñ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, krakvevañ, darnvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, ren ur vuhez treut, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, reuziñ ; *er hat aus seinem Leben etwas gemacht,* graet en deus brav e dreuz er vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar bed ; *sein Leben zu Ende führen,* echuiñ e vuhez ; *er macht sich das Leben nicht schwer,* ne ra na mik na mann a netra, ne ra forzh a netra, gwall zibreder eo, hennezh a zo un den a foeltr forzh, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, kemer a ra ar vuhez eus an tu mat, ne ra mann gant e gorf, ne ra ket biloù, ne gemer ket merfeti, ne gemer ket charre gant ar bed en-dro dezhañ ; *jemandem das Leben vergällen,* terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., iferniñ gant u.b., iferniñ u.b. ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu,* echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezañ emaon, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *sein Leben um mehrere Jahre verkürzen,* berraat e vuhez eus meur a vloavezh ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt,* bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf,* ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont ; *sein Werk hat sein Leben überdauert,* padout a ra en e oberennoù ; *für mein Leben gern,* dreist pep tra, muioc'h eget n'eus forzh petra ; *ich esse für mein Leben gern Austern,* n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, sot on gant istr, tik on gant an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pitouilhat a ran pa vez istr, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hrog bras am eus ouzh an istr, gwrac'h on da zebriñ istr, gwrac'h on gant an istr, me a zo paotr an istr, pa vez istr e pegan warno ; *er trinkt für sein Leben gern Kaffee,* un toull kafe a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hafe, ur bleiz kafe eo, un ever mat a gafe eo ; *er isst für sein Leben gern Suppe,* ur soubenner (ur sac'h-soubenn, un toull soubenn) a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar soubenn, ur bleiz soubenn eo.

2. buhez b., birvilh g., mesk g., startijenn b., lusk g., hej ha prez, dever g., charre g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., birvilh g., fifil g. ; *dieses Kind hat viel Leben,* ar bugel-se a zo mesk ennañ, divorfil eo ar bugel-se, startijenn a vez gant ar bugel-se, ar bugel-se a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a vez gant ar bugel-se, fich-fich eo ar bugel-se, bouljant eo ar bugel-se, holen kras a zo en e revr d'ar bugel-se, ar bugel-se a zo poazh a revr, brezik-brezek eo ar bugel-se, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo eus ar bugel-se, ar bugel-se a zo leun a fistilh gantañ, gwad bev a zo e korf ar bugel-se, ar bugel-se ne ra nemet lavigat, lavig a zo er bugel-se, ar bugel-se a zo war orjal, riboul-diriboul e vez atav, ar bugel-se ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, bev-buhez eo ar bugel-se, bev-buhezek eo ar bugel-se, fiñv-difiñv eo ar bugel-se ; *das gesellschaftliche Leben, das soziale Leben*, ar vuhez kevredigezhel b., an darempredoù kevredigezhel lies. ; *auf dem Jahrmarkt*

herrscht fröhliches Leben und Treiben, er foar 'z eus buhez ha fiñv, birvilh (mesk, kabal ha fourgas, hej ha prez, lavig, kas-digas, kas, fifil, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, dever, charre) a zo er foar ; *das Leben und Treiben auf der Straße,* ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar birvilh war ar straed g., ar fifil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed lies. ; P. *der weiß Leben in die Bude zu bringen,* hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplted (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ ; *in etwas (t-rt) Leben bringen,* buhezekaat udb, bevaat udb, buhezañ udb, birvidikaat udb, lakaat buhez en udb, lakaat berv en udb, lakaat herr en udb, lakaat lusk en udb, lakaat fiñv en udb, reiñ buhez d'udb, luskañ udb, reiñ lusk d'udb, reiñ fiñv d'udb, reiñ berv d'udb, reiñ herr d'udb, reiñ buhez d'udb, sartaat udb, sederaat udb, broudañ udb, atizañ udb, nerzhekaat udb, enaouiñ udb, reiñ startijenn d'udb ; [dre skeud.] *in dieser Schilderung ist viel Leben,* buhezek-kenañ eo an danevell-se.

lebend ag. : **1.** bev ; *lebendes Wesen,* boud-bev g., bevedeg g., buhezeg g., bev g. [*liester* bevien], bevadenn b. ; *lebende Materie,* danvez bev g., tra vev g. ; **2.** [labour-douar] *lebendes Inventar,* chatal bev g. ; **3.** [louza.] *lebende Blumen,* bleunioù gwirion lies., bleunioù natur lies. ; **4.** [dre skeud.] *lebende Sprache,* yezh vev b. ; **5.** o vevañ ; *in Freiheit lebende Tiere,* loened en o frankiz lies.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *lebend zurückkehren,* dont bev en-dro ; *lebend fangen,* tapout ent bev.

Lebende(r) ag.k. g./b. : bev g. [*liester* bevien], beviad g. ; *die Lebenden,* ar re vev lies., ar vevidi lies. ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden, Tote sowie Lebende,* ken marv, ken bev.

Lebendfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk bev g., pesked bev lies.

lebendgebärend ag. : [loen.] bevc'haner, plogus.

Lebendgewicht n. (-es) : pouez ent bev g.

lebendig ag. : **1.** bev, bevus, buhez ennañ ; *lebendiges Wesen,* boud-bev g., buhezeg g., bev g. [*liester* bevien], bevadenn b. ; *mehr tot als lebendig,* damvarv, hanter varv / heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), etre bev ha marv, etre ar bev hag ar marv ; *die Gefangenen verbrannten bei lebendigem Leibe,* losket (devet) e voe ar brizonidi ent bev (bev-buhezek), ar brizonidi a varvas devet ; *lebendig werden,* buhezekaat, birvidikaat, bevaat, dont buhez en an-unan ; *wieder lebendig werden,* bevaat, adkavout ar vuhez, adsevel, dont e buhez en-dro, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, bezañ degaset buhez (ar vuhez) en-dro en an-unan, distreiñ a varv da vev / bezañ tennet eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er sieht aus wie der lebendige Tod,* ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor).

2. [dre skeud.] bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, buhezek, leun a vuhez, bliv, divorfil, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, bividik, gardis, gwiv, bagol, blim, divank ; *lebendiger Geist,* spered lemm (bouilhus, bouilh, birvidik, prim) g. ; *eine lebendige Klasse,* ur c'hlasad bev-buhezek (birvilh ennañ, mesk ennañ, divorfil) g.

3. *lebendige Hecke,* garzh vev b., kae (treilh) bev g.

4. [fizik] *lebendige Kraft,* gremm fiñvel g.

5. [merdead.] *das lebendige Werk eines Schiffes,* ar vourzhell izel b.

6. [prizioù, kenwerzh] *es vom Lebendigen nehmen,* ober lamm-chouk-e-benn, bezañ an hanter re ger.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *tot oder lebendig,* ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv ; *lebendig begraben,* douaret (beziet) ent bev, kufunet ez vev, douaret bev-buhezek ; *lebendig fangen,* tapout ent bev ; *lebendig machend,* bividik.

Lebendigkeit b. (-) : bevder g., bevded b., bividigezh b., bevidigezh b., bev g., berv g., bouilhder g., bouilhded b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., monedusted b., moneduster g., primder g., primded b.

Lebens- : buhezel, … buhez, … ar vuhez.

Lebensabend g. (-s,-e) : [barzh.] abardaez ar vuhez g., goañv ar vuhez g. ; *am Lebendsabend,* war abardaez e vuhez, diouzh abardaez e vuhez, e goañv e vuhez, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez.

Lebensabriss g. (-es,-e) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.

Lebensabschnitt g. (-s,-e) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensalter n. (-s) : oad g.
Lebensanschauung b. (-,-en) : mennozhiadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.
Lebensart b. (-,-en) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., sevended b., feson b., stuzioù lies., doare-bevañ g., bevañ g. ; *er hat keine Lebensart,* ur ploukez a zo anezhañ, n'eo ket gwall seven, n'eo ket savet-mat, n'eo ket bet desavet-mat, ne oar ket en em zerc'hel gant doare, doareet-fall eo, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, boull eo e grouer.
Lebensatem g. (-s) : c'hwezh ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez g.
Lebensauffassung b. (-,-en) : mennozhiadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.
Lebensaufgabe b. (-,-n) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g.
Lebensbahn b. (-,-en) : red-micher g., red-buhez g.
Lebensbaum g. (-s,-bäume) : **1.** [louza.] sedrez str., tuia str. ; **2.** [barzh., relij.] gwezenn ar vuhez b.
Lebensbedingungen lies. : bividigezh b., bevidigezh b., aozioù bevañ lies., stuz vevañ b. ; *bessere Lebensbedingungen fördern,* gwellaat an aozioù bevañ ; *unsere Lebensbedingungen haben sich grundsätzlich verändert,* tout kement tra a zo bet cheñchet en hor bividigezh, cheñchamantoù bras a zo bet en hor bividigezh, cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù a vuhez ! deuet ez eus cheñchamant en doare bevañ an dud ! deuet ez eus kemm war doareoù bevañ an dud ! deuet ez eus kemm bras e doareoù ar bed ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok ! aet eo an traoù tu evit tu ! ; *in einer Stadt gesündere Lebensbedingungen fördern,* yac'husaat ur gêr ; *Lebensbedingungen des Menschen,* deniezh b. ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen,* ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez.
lebensbedrohend ag. / **lebensbedrohlich** ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *eine lebensbedrohende Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.
Lebensbedürfnis n. (-ses,-se) : ezhomm beved g.
Lebensbeschreibung b. (-,-en) : buhezskrid g., taolennadur ar red-buhez g.
Lebensbild n. (-s,-er) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.
Lebensdauer b. (-) : remzi g., remz g., hoal g., hoali g., pad ar vuhez g., padelezh ar vuhez b. ; *lange Lebensdauer,* hirbadelezh b., hirhoal g., hir hoal g., remzi hir g. ; *auf Lebensdauer,* a-hed-buhez, a-hed e vuhez, e vuhez-pad.
Lebensdrang g. (-s) : lañs bevel g., lusk bevañ g., speredoù-buhezañ lies.
Lebenselixier n. (-s,-e) : dour a vuhez g.
Lebensende n. (-s) : dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvez b., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies., diwezh ar vuhez g., diwezh g. ; *bis an sein Lebensende,* betek termen e vuhez, betek e varv, an nemorant eus e vuhez, ar rest eus e amzer, betek e gozhni diwezhañ ; *bis an unser Lebensende werden wir arm bleiben,* paour e vimp ar rest eus hon amzer ; *an seinem Lebensende, um sein Lebensende,* war e ziwezhad, war e ziwezhadoù, diouzh e ziwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez.
Lebenserfahrung b. (-,-en) : buhezadur g., buhezañ g., buhezad b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g., gwirvoudenn b.
lebenserhaltend ag. : a zalc'h bev ; *lebenserhaltende Maßnahmen um jeden Preis,* arloup yac'hadel g.
Lebenserhaltung b. (-) : kendalc'h ar vuhez g. ; *Lebenserhaltung um jeden Preis,* arloup yac'hadel g.
Lebenserinnerungen lies. : eñvorennoù lies.
Lebenserwartung b. (-,-en) : hoali g., remzi g., pad ar vuhez g., padelezh ar vuhez b., chañs da vevañ kozh b. ; *durchschnittliche Lebenserwartung,* hoali keitat g., padelezh keitat ar vuhez b.
Lebensfaden g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b. ; *mein Lebensfaden,* neudenn va buhez b., dibun va buhez g., gwiadenn va buhez b. ; *den Lebensfaden durchschneiden, den Lebensfaden durchtrennen,* troc'hañ neudenn ar vuhez ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch,* gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.
lebensfähig ag. : bevus, bevidik ; *ihr Kind war nicht lebensfähig,* he bugel ne oa ket bevus.
Lebensfähigkeit b. (-) : bevusted b., bevuster g.
Lebensform b. (-,-en) : **1.** bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., bevañ g. ; **2.** [bev.] furm vuhez b., doare buhez g.
Lebensfrage b. (-,-n) : sujed pouezus a vuhez pe a varv g., keal a varv g.
lebensfremd ag. : **1.** na oar ardremez da netra, na anavez ket ar vuhez ; **2.** diazas, amgevredigezhel, hag en devez poan evit azaat ouzh ar vuhez er gevredigezh.
Lebensfreude b. (-) / **Lebensfreudigkeit** b. (-) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gardisted b., gardister g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., begon b., lañs g.
lebensfroh ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev.
Lebensführung b. (-,-en) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., doare da gas e vuhez g., kundu b., bevañ g.
Lebensfülle b. (-) : gardisted b., gardister g., bouilhded b., birvidigezh b., startijenn b., lusk g., gred g.
Lebensgang g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g.
Lebensgefahr b. (-,-en) : argoll g., taraz da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g. ; *es besteht Lebensgefahr,* aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo ; *in Lebensgefahr sein,* bezañ e dañjer e vuhez, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel, bezañ war var e vuhez, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ e-tal da goll e vuhez, bezañ

argollet, bezañ darev da vervel, bezañ e riskl e vuhez, bezañ war riskl da goll e vuhez, bezañ e riskl da goll e vuhez, bezañ er riskl a goll e vuhez ; *sich in Lebensgefahr begeben,* risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, lakaat e vuhez en argoll, avanturiñ e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *unter Lebensgefahr,* war var da goll e vuhez, war-bouez e vuhez, war var e vuhez.

lebensgefährlich ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *es ist lebensgefährlich,* aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo ; *eine lebensgefährliche Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.

Lebensgefährte g. (-n,-n) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g.

Lebensgefährtin b. (-,-nen) : mignonez b., keneilez b., pried g., hanterdiegezh g., kompagnunez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b., maouez b.

Lebensgefühl n. (-s) : meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g.

Lebensgeister lies. : nerzhioù bevedel lies. ; [tro-lavar] *so ein Trank weckt die Lebensgeister,* ur banne a seurt-se a zo hael da galon an den, ur banne a seurt-se a sikour da reiñ lusk d'ar galon (da galon an den), ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a zo mat evit divorediñ ho kwad, a zo mat evit divorediñ ho spered), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas.

Lebensgemeinschaft b. (-) : **1.** kenvuhez b., kenvevañs b., kenvevañ g., kenvezañs b., kumuniezh a vuhez b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft,* emglev keodedel a gengred g., EKAG g. ; **2.** [bev.] biokenoz g., bevgant g., bevgantad g.

Lebensgenuss g. (-es) : plijadurezhioù ar vuhez lies.

Lebensgeschichte b. (-) : **1.** neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g. ; **2.** buhezskrid g.

Lebensgewohnheiten lies. : arverioù bevañ lies., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doare-bevañ g., stuzioù lies., doare da ren e vuhez g., bevañ g., boazioù lies., boazamantoù lies., kustumoù lies., gizioù lies., plegoù lies.

Lebensgöttin b. (-) : [mojenn.] gwreg an Ankoù b., merc'h an Tonkadur b., Fortuna b.

lebensgroß ag. : en e vent natur, en e spes, ken bras hag en e spes, ken bras ha m'emañ e gwirionez.

Lebensgröße b. (-) : ment wirion b. ; *in Lebensgröße,* en e vent natur.

Lebenshaltung b. (-,-en) : **1.** koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g. ; **2.** bividigezh b., bevidigezh b., aozioù buhez lies., stuz vevañ b., barr bevañ g., rez-bevañs g.

Lebenshaltungsindex g. (-/-es,-e/-indizes) : feuriader ar c'houst-bevañ g., feuriader koust ar bevañ g.

Lebenshaltungskosten lies. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g., dispignoù standur lies., dispignoù boutin lies. ; *hohe Lebenshaltungskosten,* keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *die Lebenshaltungskosten sind furchtbar hoch gestiegen,* kresket eo priz ar bevañ en un doare spontus, nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gernez a zo hiziv war bep tra, nag a gerteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h !

Lebenshauch g. (-s) : c'hwezhadenn vuhez b., aezhenn a vuhez b., strilh buhez g., euflenn vuhez b., tamm buhez g., mouch buhez g.

lebenshungrig ag. : c'hoant bras bevañ ennañ, youl vevañ gantañ.

Lebensinhalt g. (-s,-e) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebensjahr n. (-s,-e) : bloaz g. ; *er starb im dreißigsten Lebensjahr,* marv eo d'e (gant e) dregont vloaz ; *ins fünfzigste Lebensjahr kommen,* dont d'e hanter-kant vloaz, pakañ e hanter-kant vloaz ; *in sein 20. (zwanzigstes) Lebensjahr treten,* bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz, pakañ e ugent vloaz ; *von meinem fünfzehnten Lebensjahr an,* ur wech ma oan deuet pemzek vloaz ; *ich habe mir weitere neun Lebensjahre bestellt,* graet em eus lizher nav bloaz adarre.

Lebenskampf g. (-s) : stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g.

Lebenskeim g. (-s,-e) : kellidenn a vuhez b., ar vuhez o tiwanañ b., egin ar vuhez g., hadenn ar vuhez b.

Lebensklugheit b. (-) : anaoudegezh-prenet b., furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g.

Lebenskosten lies. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g.

Lebenskraft b. (-,-kräfte) : nerzh bevedel g., c'hwezh ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., lañs bevel g., lusk bevañ g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

lebenskräftig ag. : fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a isprid, luskus.

Lebenskunst b. (-) : arz bevañ g., blizelouriezh b.

Lebenskünstler g. (-s,-) : blizelour g., fringer g., farloter g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., den hag a oar ober e ran g., den hag a oar tennañ plijadur eus e vuhez g., den hag a oar kemer plijadur er vuhez g., den hag a zo ebat e zoare g., den hag a oar c'hoari anezhi g., den hag a oar ober anezhi g., den hag a oar tremen kempennik ha brav e damm buhez g., den hag a oar saouriñ ar vuhez g., den hag a oar c'hoari e roll g., den hag a oar kemer ar vuhez diouzh an tu mat g., den hag a zo gwell diouzh e vuhez g.

; *das sind echte Lebenskünstler,* ar re-se a oar ober anezhi, ar re-se a oar c'hoari anezhi, ar re-se a zo tud anezhi.

Lebenslage b. (-,-n) : **1.** saviad g. ; **2.** bividigezh b., bevidigezh b., aozioù bevañ lies., barr bevañ g., rez-bevañs g.

lebenslang ag. **/ lebenslänglich** ag. : a-hed-buhez, hed e vuhez, dre hed e vuhez, e vuhez-pad, buhez-pad, hed-buhez ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt,* kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez).

Adv. : *er ist lebenslänglich eingestellt,* ur gevrat-labour hed-buhez en deus.

Lebenslängliche(r) ag.k. g./b. : prizoniad kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez g., prizoniadez kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez b.

Lebenslauf g. (-s,-läufe) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., doug ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g.

Lebenslicht g. (-es) : **1.** [barzh.] flammerenn ar vuhez b. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen,* lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

Lebenslinie b. (-,-n) : [korf.] linenn ar vuhez b., arroudenn ar vuhez b., andenn ar vuhez b., roudenn ar vuhez b. [*Vitalis*].

Lebenslüge b. (-,-n) : gaou a-hed ur vuhez a-bezh g. ; *das ist doch nur eine große Lebenslüge,* livet ec'h eus gevier dit-te da-unan a-hed da vuhez.

Lebenslust b. (-) : c'hoant bevañ g., drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gardisted b., gardister g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., begon b., lañs g.

lebenslustig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, bliv, sart, seder, drev ; *lebenslustiger Mensch,* c'hwil g., paotr drant ha bagol g. liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., rouler g., fringer g., bever diroll g., festaouer g., farloter g.

Lebensmitte b. (-) : oad kreiz g. ; *in der Lebensmitte sein,* bezañ etre daou oad.

Lebensmittel n. (-s,-) : *die Lebensmittel,* ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies., an ispiserezh g., an ispisiri b. ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden,* ker e koust en em vevañ hiziv, bevañ hiziv a goust ker, bevañ hiziv a zeu da ger, nag a geraouez a zo war ar boued ; *die gekauften Lebensmittel einpacken,* ober un tamm pakañ d'ar pourvezioù ; *Lebensmittel erzeugend,* bevidik ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern,* boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon.

Lebensmittelchemie b. (-) : kimiezh hag a bled gant ar boued b., kimiezh voued b.

Lebensmittelgeschäft n. (-s,-e) : stal-voued b., ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b.

Lebensmittelhandel g. (-) : ispiserezh g.

Lebensmittelhändler g. (-s,-) : marc'hadour bevañs g., ispiser g.

Lebensmittelindustrie b. (-) : gounezvouederezh g., ijinerezh boued g.

Lebensmittelkarte b. (-,-n) : kartenn lodennañ b., kartenn vitailhañ b.

Lebensmittelknappheit b. (-) : **/ Lebensmittelmangel** g. (-s) : berrentez b., berregezh b., naonegezh b., naonder g., kernez b., kerteri b. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land,* dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kernez) a ren dre ar vro.

Lebensmittelpreise lies. : priz an danvezioù-bevañ g.

Lebensmittelsektor g. (-s,-en) : gennad an agroboued g., gounezvouederezh g.

Lebensmittelvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ diwar ar boued g., kontammiñ dre ar boued g., pistriadur dre ar boued g.

Lebensmittelzusätze lies. : danvezioù ouzhpenn lies., arodadoù boued lies.

lebensmüde ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant-mervel gantañ, dizesperet ; *er ist lebensmüde,* aet eo skuizh gant ar vuhez, skuizh eo o vevañ.

Lebensmüde(r) ag.k. g./b. : den aet skuizh gant ar vuhez g., den skuizh o vevañ g., den c'hoant mervel gantañ g., den dizesperet g.

Lebensmut g. (-es) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gardisted b., gardister g., startijenn b., lusk g., jourdoul g., begon b., lañs g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

Lebensnerv g. (-s) : [dre skeud.] tu gwan (gwiridik, kizidik) g., gwiridig g., kizidig g., hesked g. / gor g. / andred damantus g. (Gregor), pleg an hobregon g. ; *eine Industrie an ihrem Lebensnerv treffen,* reiñ taol ar marv d'ur skourr eus ar greanterezh.

Lebensniveau n. (-s) : barr bevañ g., rez-bevañs g., derez-bevañ g., live bevañ g. ; *Senkung des Lebensniveaus,* izelidigezh ar barr bevañ b.

lebensnotwendig ag. : bonvevel, hollret d'ar vuhez, ret-holl d'ar vuhez, ret-da-vezañ, ret-holl e gaout evit bevañ, diziouerus, buhezvir, bevret.

Lebensordnung b. (-,-en) : reolenn vuhez b., pennsturienn vuhez b. ; [relij.] *die übernatürliche Lebensordnung,* ar vuhez dreistnatur eus ar c'hras b.

Lebenspartner g. (-s,-) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g.

Lebenspartnerin b. (-,-nen) : mignonez b., keneilez b., pried g., hanterdiegezh g., kompagnunez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b.

Lebenspartnerschaft b. (-,-en) : *eingetragene Lebenspartnerschaft,* emglev keodedel a gengred g., EKAG g.

Lebensperiode b. (-,-n) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensprinzip n. (-s) : **1.** pennaenn a vuhezegezh b., reolenn a vuhez b., kelennadurezh b. ; **2.** [Aristoteles] pennaenn ar vuhez b.

Lebensprozess g. (-es,-e) : arc'hwelioù emvevañ lies., arc'hwelioù bevedel lies., argerzh bevedel g.

Lebensqualität b. (-) : heberzh ar bevañ g.
Lebensquelle b. (-) : feunteun a vuhez b.
Lebensraum g. (-s,-räume) : **1.** ec'honder-bevañ g., buhezva g. ; *hier werden die Tiere genug Lebensraum haben,* amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened ; **2.** [bred., Kurt Lewin] egor bevañ g. ; **3.** [polit., nazi] egor bevañ g., Lebensraum g. ; **4.** [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g.
Lebensrente b. (-,-n) : leve hed-buhez g.
Lebensretter g. (-s,-) : saveteer g.
Lebensretterin b. (-,-nen) : saveteerez b.
Lebenssaft g. (-s,-säfte) : **1.** [louza.] lateks g. ; **2.** [dre skeud.] gwad g., sap g.
Lebensstand g. (-s) **/ Lebensstandard** g. (-s) : barr bevañ g., rez-bevañs g., derez-bevañ g., live bevañ g. ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet,* pep den en deus gwir da gaout ul live-bevañ dereat evit e yec'hed, e aezamant hag hini e diegezh ; *Senkung des Lebensstandards,* izelidigezh ar barr bevañ b.
Lebensstellung b. (-,-en) : post-labour a-hed-buhez g.
Lebensstil g. (-s,-e) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., bevañ g.
Lebensstrafe b. (-,-n) : [gwir] kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *bei Lebensstrafe,* dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor).
Lebenstrieb g. (-s,-e) : luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., bondoug a vuhez g.
lebenstüchtig ag. : barrek da stourm er vuhez, barrek da vevañ, bevus, bevidik.
Lebensüberdruss g. (-es) : dizesper g., dic'hoanag g., c'hoant mervel g.
lebensüberdrüssig ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant mervel gantañ, dizesperet.
Lebensunterhalt g. (-s) : buhezegezh b., bividigezh b., bevidigezh b., bevañs g., magadur g., peadra g. ; *seinen Lebensunterhalt verdienen,* gounit e vuhezegezh, gounit e vuhez, en em vevañ e-unan, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun) madik a-walc'h, ober e dammig treuz, delc'her bara ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten,* bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt,* n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra.
Lebensverhältnisse lies. : bividigezh b., bevidigezh b., aozioù bevañ lies., stuz vevañ b. ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden,* bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet.
Lebensverlängerung b. (-) : hiradur ar vuhez g., astennadur ar vuhez g., ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation,* arloup yac'hadel g.
Lebensverrichtungen lies. : arc'hwelioù emvevañ lies., arc'hwelioù bevedel lies.
Lebensversicherung b. (-,-en) : kretadurezh vuhez b., asurañs vuhez b., kretadur buhez g.
Lebensverteuerung b. (-,-en) : kresk war ar c'houst-bevañ g., kresk ar c'houst-bevañ g., kernez b., keraouez b., kerteri b.
lebenswahr ag. : livet (taolennet) diouzh an traoù o-unan, en e spes, evel m'emañ e gwirionez.
Lebenswandel g. (-s) : emzalc'h g., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doareoù lies., kundu b., doare-bevañ g., bevañ g. ; *liederlicher Lebenswandel, ausschweifender Lebensswandel,* buhez direol b., buhez fall b., doug divuzul da laouenaat ar galon g., ebatoù dizurzh lies., valigantiz b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., follentezioù lies., follezh b. ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt,* gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor) a zo anavezet gant an holl ; *Frau von lockerem Lebenswandel,* plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h divergont b., plac'h a vuhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., gastig b.
Lebenswärme b. (-) : gwrez ar vuhez b.
Lebensweg g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g. ; *es war in unsres Lebensweges Mitte,* e-kreiz an oad edomp.
Lebensweise b. (-,-n) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., stuziadur g., bevañ g. ; *seine gewohnte Lebensweise wieder aufnehmen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud.
Lebensweisheit b. (-,-en) : **1.** furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g. ; **2.** lavar-pobl g., lavar-stur g., krennlavar g.
Lebenswerk n. (-s) : oberenn ur vuhez a-bezh b., pezh-labour ur vuhez a-bezh g.
lebenswert ag. : dellezek da vezañ bevet, din da vezañ bevet.
lebenswichtig ag. : bonvevel, hollret d'ar vuhez, ret-holl d'ar vuhez, ret-holl e gaout evit bevañ, ret-da-vezañ, diziouerus, buhezwir, bevret ; *das Lebenswichtigste retten,* saveteiñ ar vag.
Lebenswille g. (-ns) : c'hoant bevañ g., youl bevañ b., youl vevañ b.
Lebenswissenschaft b. (-) : bevskiant b.
Lebenszeichen n. (-s,-) : alemant g. ; *kein Lebenszeichen von sich geben,* **a)** na vezañ mui war an-unan sin anat a vuhez, na ziskouez alemant ebet, na ober alemant ebet, na ober na van na mordo, hañvalout bezañ marv, seblantout bout marv ; **b)** [dre skeud.] na vezañ mui a geloù digant an-unan.

Lebenszeit b. (-) : hoali g., remzi g., pad ar vuhez g. ; *eine Rente auf Lebenszeit beziehen,* resev ul leve hed-buhez ; *Beamter auf Lebenszeit,* kargiad na c'hell ket bezañ torret eus e garg g., kargiad a-hed-buhez g. ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen,* ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.

Lebensziel n. (-s,-e) : **1.** amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g. ; **2.** dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvez b.

Lebenszweck g. (-s,-e) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebenszyklus g. (-,-zyklen) : kor ar beved g., kelc'hiad ar vuhez g.

Leber b. (-,-n) : **1.** [korf.] avu g. ; **2.** [dre skeud.] *frei von der Leber weg reden,* dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Leberblümchen n. (-s,-) : **/ Leberblume** b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn-avu b., avufo g., avuad g.

Leberfleck g. (-s,-e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g. ; *mit Leberflecken übersät,* plustrennet ; *einen Leberfleck aufweisend,* plustrennet.

Leberkäse [kegin.] **1.** kirinad avu b. ; **2.** fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g.

Leberkies g. (-es,-e) : [maen.] markasit g.

Leberknödel g. (-s,-) : [kegin.] pouloud avu str., bouletennig avu b., boulig avu b.

leberkrank ag. : [mezeg.] klañv e avu, dalc'het gant an droug avu, droug an avu gantañ, avuek.

Leberkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e avu g., avueg g. [*liester* avueien].

Leberkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] hepastism g., droug an avu g., droug avu g.

Leberlappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn an avu b.

Leberleiden n. (-s) : [mezeg.] hepastism g., droug an avu g., droug avu g.

Lebermembran b. (-,-en) : [korf.] kroc'henenn an avu b.

Lebermoos n. (-es,-e) : [louza.] markantiofit g. [*Hepaticophyta* pe *Hepatophyta* pe *Marchantiophyta*].

Leberpastete b. (-,-n) : [kegin.] fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g.

Leberreim g. (-s,-e) : [barzh.] primsavadenn b.

Leberschrumpfung b. (-,-en) : [mezeg.] kirroz g.

Leberstärke b. (-) : [bev.] glikogen g.

Leberstein g. (-s,-e) : **1.** [maen.] hepatit g. ; **2.** [mezeg.] maen-gravell bestlel g., gravell bestlel g., grouan bestlel str., grouanenn vestlel b.

Lebertran g. (-s) : eoul-moru g., eoul avu moru g.

Leberverhärtung b. (-,-en) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g.

Leberwindblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberwurm g. (-s) : [mezeg.] droug-ar-peud g.

Leberwurst b. (-,-würste) : **1.** [kegin.] silzig-avu str., silzig fourmaj avu str. ; **2.** P. [dre skeud.] *beleidigte Leberwurst,* penn-mouzh g., penn maout g., mouzher g., mouzherez b., ourz g., heureuchin g.

Leberzirrhose b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g.

Lebewesen n. (-s,-) : boud-bev g., boud g., buhezeg g., bev g. [*liester* bevien), beviad g. (*liester* bevidi], beviadenn b., bevedeg g., bevadenn b., krouadur g., noueant g., loen g. ; *winziges Lebewesen,* loenigan g. ; *mehrzelliges Lebewesen,* lieskellig g., bev lieskellig g. ; *Geschichte der Lebewesen,* istor ar bevien g. ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen,* bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz ; *Klassifizierung der Lebewesen,* rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g.

Lebewohl n. (-s,-e/-s) : kimiad g. ; *jemandem Lebewohl sagen,* lavarout kenavo d'u.b., kimiadiñ diouzh u.b., kimiadiñ digant u.b.

lebhaft ag. : bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, buhezek, bliv, divorfil, divorfil-kaer, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, mibin, dizoac'het, feul, gardis, gwiv, monedus, blim, divank, fiñvus, friant, leun a friantiz ; *lebhaftes Kind,* bugel mesk ennañ (divorfil, startijenn gantañ, deltu gantañ, fich-fich, bouljant, holen kras en e revr, poazh a revr, brezik-brezek, leun a fistilh, lavig ennañ, riboul-diriboul, lec'h-lec'h, gwad bev ennañ) g. ; *die lebhafte Tätigkeit,* ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., ar veskadeg b., al lavig g., ar gabal b., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., ar c'haloupadeg b., ar firbouch g., an dever g., ar charre g., an hej hag ar prez ; *lebhafte Straße,* straed buhez (mesk, birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, fifil) enni b., straed darempredet-stank b. ; *es ist noch in lebhafter Erinnerung,* chomet bev eo ar c'houn eus an dra-se ; *lebhaft werden,* buhezekaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont buhez en an-unan.

Adv. : *er schilderte uns alles sehr lebhaft,* danevellet en deus bet pep tra en un doare bev-buhezek ; *ich hatte es lebhaft bedauert,* kerse ruz a oa kouezhet ganin ; *ich bedauere lebhaft, dass ...,* keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da …, mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *sie diskutierten lebhaft,* kaoz kaer a oa bet etrezo, an teodoù a vale avel, ne chome ket an teodoù da verglañ, start e oa bet an abadenn, chomet e oant da vegata.

Lebhaftigkeit b. (-) : birvidigezh b., blivded b., blivder g., bevder g., bevded b., bividigezh b., bevidigezh b., berv g., bouilhder g., bouilhded b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., mibinder g., mibinded b.,

monedusted b., moneduster g., primder g., primded b., friantiz b.

Lebkuchen g. (-s,-) : [kegin.] bara-mel g.

leblos ag. : **1.** divuhez, nannbev, amvev, marv, mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, diene, kuit a vuhez, mik ; *er lag leblos auf dem Boden,* astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo) ; **2.** [dre skeud., arc'hant.] dilañs ; *die Börse war leblos,* dilañs e oa ar Yalc'h, jeu dilañs a oa gant an eskemmdi.

Leblosigkeit b. (-) : morvitellerezh g., marv g., ezvezañs a vuhez b., ezvezañs a alemant b., nannbevder g., nannbevded b., nannbividigezh b., nannbevidigezh b.

Lebtag g. (digemm) : *ich habe ihn mein Lebtag nicht gesehen,* biskoazh em buhez n'em eus gwelet anezhañ, biskoazh c'hoazh n'em eus e welet.

Lebzeiten lies. : *zu meines Vaters Lebzeiten,* da goulz va zad, tra ma oa bev va zad, en amzer va zad, e mare va zad, e bev va zad / pa edo bev va zad / pa'z edo va zad war an douar (Gregor) ; *zu seinen Lebzeiten,* diouzh e vev, en e vev, war e vev, e-pad e vev.

lechzen V.gw. (hat gelechzt) : **1.** *nach etwas lechzen,* dioueriñ udb, hiraezhiñ d'udb, kaout hiraezh d'udb ; *die Erde lechzt nach Regen,* o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav ; **2.** [dre skeud.] *nach etwas lechzen,* c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb ; *nach Rache lechzen,* tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ, birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ.

Lecithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Leck n. (-s,-e) : [merdead.] toull g., toull berous g. ; *ein Leck bekommen,* kargañ dour, bezañ toull, [bigi] bezañ distradet, tennañ dour.

leck ag. : toull ; *dieser Tank ist leck,* deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; [merdead.] *das Schiff ist leck,* toull eo ar vag, emañ ar vag o kargañ dour, distradet eo ar vag, ar vag a denn dour.

Leckage b. (-,-n) : beradur g., fuadenn b.

lecken[1] V.k.e. (hat geleckt) : **1.** lipat, leat, tarlipat ; *die Katze hat mir die Hand geleckt,* ar c'hazh en deus lipet va dorn ; **2.** [dre skeud.] *wie geleckt,* stipet ha lipet, gwisket-klok, en e gaerañ, war e begement, gwisket cheuc'h, kran, stad ennañ, gwisket evel d'ar Sul, faro, fichet-kaer, en e faroañ, gwisket-faro, gwisket en e faroañ, en e vrav, en e vravañ, en e granañ, en aotrou, en e c'hloria mundi, e grei, greiet, greiet kran, greiet cheuc'h ; **3.** P. *leck mich am Arsch !* d'an diaoul ganit ! an diaoul da'z kaso gantañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! ; **4.** [dre skeud.] P. *Blut lecken,* kavout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

V.em. : **sich lecken** (hat sich geleckt) : *sich (t-d-b) die Lippen nach etwas lecken,* lipat e vourr(enn)où diwar ur meuz bennak ; *sich (t-d-b) den Mund lecken, sich (t-d-b) die Finger lecken,* lipat e vuzelloù, lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourennoù diwar ur meuz bennak, lipat e bav ; *die Katze leckt sich (t-d-b) die Pfote,* lipat a ra ar c'hazh e bav.

lecken[2] V.gw. (hat geleckt) : **1.** deverañ, koll, berañ ; **2.** [merdead.] bezañ toull, kargañ dour, tennañ dour.

Lecken[3] n. (-s) : lip g., lipadenn b.

Lecker g. (-s,-) : **1.** lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g. ; **2.** [hemolc'h] teod ar c'harv g.

lecker ag. : lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazus, hevlaz, beuz, friant, blazet-fin, tanav, dibikouz, c'hwek ; *ein leckerer Bissen,* un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm lip-e-bav g., ul lipadenn b., un teuzer g., ul lipadurezh b., un tamm boued dibikouz g., ul lip-e-vourroù g., ur madig g. ; *das ist ja lecker,* se a zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourroù eo ! beuz eo ! un teuz ! P. an teuzer brein ! mamamm ! o, ar madig ! ; *lecker, lecker !* manam, manam, manam ! / mamamm !

Leckerbissen g. (-s,-) **/ Leckerei** b. (-,-en) : *ein Leckerbissen,* un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm boued dibikouz g., un tamm lip-e-bav g., un tamm lip-e-vourroù g., ul lipadenn b., ul lipaj g., ul lip g., un teuzer g., ul lipadurezh b., ur friantaj g., ur friko g./b., un tamm friant g.

leckerhaft ag. : *sellit ouzh* **lecker**.

Leckermaul n. (-s) : **/ Lechermäulchen** n. (-s) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g. ; *er ist ein Leckermaul,* hennezh a blij an traoù dous dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **2.** [plac'h] lipouzenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckermäulig ag. : lipous, litous, pitouilh, friant, morser.

Leckerzunge b. (-,-n) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g. ; *er ist ein Leckermaul,* hennezh a blij an traoù dous dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **2.** [plac'h] lipouzenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckschlagen V.gw. (schlägt leck / schlug leck / ist leckgeschlagen) : [merdead.] toullañ goude skeiñ ; *der Tanker ist leckgeschlagen,* toull eo an eoullestr, an eoullestr a garg dour, an eoullestr eo toull e gouc'h, distradet eo an eoullestr.

Leder n. (-s,-) : **1.** lêr g., ken g. ; *eine Mappe aus schwarzem Leder,* ur sac'h lêr du g. ; *das Buch ist in Leder gebunden,* keinet (koublet) eo al levr gant lêr, goloet eo al levr gant leuegen (Gregor) ; *Gamsleder,* gavrgen g. ;

narbiges Leder, lêr greunek g., lêr greunennek g., lêr grognonek g. ; *unverarbeitetes Leder, rohes Leder,* lêr kriz g. / lêr glas g. (Gregor) ; *verhärtetes Leder,* lêr sec'h g. ; *zäh wie Leder,* lêrek, korreok, korreek ; *mit Leder bedeck,* lêrek ; *das Leder gerben,* meginañ (kourrezañ, kivijañ, parañ) lêr, kivijañ krec'hin d'ober lêr ; *vom Leder ziehen,* **a)** [ster rik] dic'houinañ (disfeuriañ) e gleze (Gregor), lakaat an dir en avel ; **b)** [dre skeud.] foeltradiñ, sakreal, jarneal, renakañ, kalkennañ, trouzal, taraniñ ; **2.** [dre skeud.] P. *gegen jemanden vom Leder ziehen, über jemanden vom Leder ziehen,* jarneal / teñsañ gant u.b. (Gregor), reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., harzhal ouzh u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeal u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; P. *jemandem das Leder gerben,* kivijañ e donenn d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kivijañ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *dreinschlagen, was das Leder hält,* skeiñ evel ur marichal war an annev, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev (evel un dall, diouzh e washañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller, gant holl nerzh e gorf, ken na fu, ken na strak, a c'hoari gaer), skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, lopañ ar c'hreñvañ ma c'haller ; *jemandem aufs Leder rücken,* gwalañjeriñ (eogiñ, atahinañ, tregasiñ, lakaat diaes) u.b., delc'her war u.b., c'hoari diaes d'u.b., bezañ war gorf (war lêr) u.b. ; P. *jemandem auf dem Leder knien, jemandem nicht vom Leder gehen,* fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; **3.** [sport] *immer am Leder bleiben,* na ziskregiñ diouzh ar volotenn, delc'her (mirout) ar volotenn gant an-unan, delc'her ar vell ouzh e droad, chom mell ouzh troad ; *das Leder treten,* c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn.

Lederabfälle lies. : paradur g.

lederartig ag. : lêrek, korreok, korreek, e doare al lêr, a-zoare gant al lêr, a-seurt gant al lêr.

Lederband[1] g. (-s,-bände) : [moull.] keinadur lêr g., keinadur leuegen g.

Lederband[2] n. (-s,-bänder) : lêrenn b. ; *Lederband an der oberen Kante eines Holzschuhs,* lêrenn ur votez-koad b. ; *die obere Kante eines Holzschuhs mit einem Lederband versehen,* lerennañ ur votez-koad.

Lederbearbeitung b. (-) : kourrezerezh g., kourrezañ g.

Ledereinband g. (-s,-einbände) : [moull.] keinadur lêr g., keinadur leuegen g.

Lederbereiter g. (-s,-) : [tekn.] meginer g., kourrezer g., tremener lêr g., koareller g., kaboser g.

Lederbesatz g. (-es) : maoutken g.

lederbraun ag. : azrous, gell, gell-rous, melen-rous,.

Lederfett n. (-s) : lard evit al lêr g.

Lederhandel g. (-s) : [kenwerzh] meginerezh g., kourrezerezh g.

Lederhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederhandschuh g. (-s,-e) : maneg lêr b.

lederhart ag. : lêrek, korreek, korreok.

Lederhaut b. (-,-häute) : [korf.] **1.** enkroc'hen g., derm g., tonenn b. ; **2.** [lagad] lêrsae b.

Lederhose b. (-,-n) : bragoù lêr g.

Lederjacke b. (-,-n) : porpant lêr g., chupenn lêr b.

Lederkarpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-lêr b. [*liester* karped-lêr], karpenn diskant b. [*liester* karped diskant].

Lederkissen n. (-s,-) : torchenn lêr b. ; *rundes Lederkissen,* louf-torchenn g.

Lederliderung b. (-,-en) : junt-stankañ lêr g.

Ledermantel g. (-s,-mäntel) : mantell lêr b., mantell groc'hen b.

Ledermappe b. (-,-n) : bisac'h-lêr g., sac'h lêr g.

ledern ag. : **1.** ... lêr, lêrek ; *lederne Schuhe,* botoù-lêr lies., arc'henoù lêr lies., arc'henadoù lêr (Gregor) lies. ; *die lederne Haut der Nashörner,* kroc'hen lêrek ar frigorneged g. ; **2.** [dre astenn.] parchet ; **3.** [dre skeud.] enoeüs, arabadus, borodus, torr-penn ; **4.** [kig] korreok, korreek, lêrek, storeek.

ledern V.k.e. (hat geledert) : **1.** gwarnisañ gant lêr ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ledern,* lêrennañ u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), foeltrañ

bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lardañ e billig d'u.b.

Ledernacken lies. : [lu] G.l.s lies., soudarded-vartoloded lies., soudarded-vor g.

Lederpantoffel g. (-s,-n) : babouchenn b. [*liester* babouchoù].

Lederriemen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lêr b., louan b., storeenn b., senklenn b. ; *Lederriemen eines Dreschflegels,* gwriadell b., koubl-freilh g. ; *mit einem Lederriemen schlagen,* lêrennañ.

Lederriemenschuh g. (-s,-e) : botez war gorreoù b.

Lederröhrenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz bihan str., petizenn vihan v., petiz bezhin str., petizenn vezhin b., petizenn-gorzenn b., petiz-korzennoù str.

Lederrücken g. (-s,-) : [moull.] keinadur lêr g., keinadur leuegen g.

Lederschuh g. (-s,-e) : botez-lêr b. ; *ein Paar Lederschuhe,* ur re votoù-lêr g., ur rumm botoù-lêr g., ur botoù-lêr g. ; *Lederschuhe anhaben,* dougen botoù-lêr, mont gant botoù-lêr.

Lederschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot lêrek b.

Lederstreifen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lêr b., louan b., storeenn b., senklenn b.

Lederstück n. (-s,-e) : lêrenn b.

Lederstulpe b. (-,-n) : [tekn.] berrvañch lêr g., manchetez lêr b., kinkladur lêr g., karitell lêr b., golo lêr g.

Lederwams n. (-es,-wämser) : justakor g., justenn b.

Lederwaren lies. : traezoù lêr lies.

Lederwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-lêr b., stal-givijerezh b.

Lederwarenhändler g. (-s,-) : meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederzeug n. (-s) : traoù lêr lies., traezoù lêr lies.

ledig ag. : **1.** dizimez, diazezet, libr ; *ledig bleiben,* chom dizimez, chom paotr yaouank (plac'h yaouank), chom da louediñ e-unan en e gozhni, chom da dontonañ (da dintinañ) ; *der ledige Stand,* stad an dud dizimez b. / an dizimezidigezh b. (Gregor), an dizimezded b., an dibriedelezh b., an dizimez g.

2. vak, dieub, diac'hub ; *ledige Stelle,* post-labour vak (dieub, diac'hub) g., plas goullo g.

3. kuit, diank, dieub, dijabl, dispeg, disammet, disamm, libr ; *jetzt bin ich aller Sorgen ledig,* distlabez on bremañ, distlabezet on bremañ, disamm on bremañ, distrob on bremañ, dilu on bremañ, aet eo bremañ pep anken diwarnon, diank on bremañ a bep anken, diank on bremañ diouzh pep anken, peoc'h am eus bremañ diouzh va zrubuilhoù, ken dinec'h ha tra on bremañ, dieub on bremañ eus pep anken, dieub on bremañ diouzh pep anken, dijabl on bremañ diouzh pep anken, kuit on bremañ a bep trubuilh, libr ha disamm on bremañ a bep anken, frank a anken on bremañ, kuit diouzh pep anken on bremañ, ren a ran bremañ ur vuhez kuit a bep droug, aes eo va spered bremañ, diskarg on bremañ eus pep trubuilh, dirouestl on bremañ.

lediglich Adv. : nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *ich berichte lediglich Tatsachen,* kemer a ra va danevell harp war ar fedoù (ar beziadoù) plaen ha netra ken.

Lee b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., aer enep g./b.

leer ag. : **1.** goullo, dileun, difournis, diskarg, divoued ; *mein Glas ist leer,* goullo (dileun) eo va gwerenn, kroget eo an tan em gwerenn ; *das Fass ist leer,* ar varrikenn a zo goullo, ar varrikenn n'eus mann ebet enni ; *das Fass Wein ist bald leer,* aet eo bas ar gwin er varrikenn ; *leere Flasche,* boutailh c'houllo b., P. korf hep ene g. ; *leerer Raum,* goulloenn b. ; **2.** diac'hub, diannez, goullo, e-unan ; *leere Wohnung,* randi diac'hub (diannez) b. ; *das Haus stand leer,* goullo e oa an ti, an ti a oa e-unan ; *ohne ihn kommt mir das Haus leer vor,* bremañ pa'z eo aet kuit e kavan toull an ti, un toull a zo en ti bremañ pa'z eo aet kuit ; **3.** gwenn, diskrid ; *ein leeres Blatt abgeben,* rentañ ur follenn wenn ; **4.** didud, dizarempred, dichañs-bras, goullo ; *die Straße war leer,* didud (dizarempred, dichañs-bras, goullo) e oa ar straed ; **5.** digevannezus, digenvez ; *die Landschaft ist öde und leer,* digenvez eo ar vro-se, digevannezus eo ar c'horn-bro-se, dichañs-bras eo ar vro-se, gouez eo ar vro-se ; **6.** *mit leeren Händen heimkommen,* distreiñ d'ar gêr ent goullo, distreiñ gant ur bouc'h, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont goullo d'ar gêr, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn) ; *nicht mit leeren Händen heimkommen,* bezañ diveleg ; **7.** [dre skeud.] divoued, goullo, skañv, avelet, bervet ; *ein leerer Kopf,* ur penn divoued (goullo, skañv, avelet, bervet) g. ; **8.** toull, goullo, didalvez, pikous, ven, ranezennek ; *leeres Geschwätz,* garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., soroc'helloù lies., orogell b., ranezennerezh g. ; *das ist leeres Geschwätz,* kaozioù nemet kaozioù nend int, klakennerezh tout ! kaozioù toull a ran-me eus ur glabouserezh a seurt-se, ravoderezh a netra ken, gwrac'herezh a netra ken, gwrac'hajoù a netra ken, komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh

kaozioù) a netra ken, siklezonoù ha netra ken, klakerezh tout, n'eus ganto nemet kaozioù toull, kaozioù goullo ha netra ken ; *leerer Vorwand,* digarez-ki g., digarez toull (goullo), fall zigarez, digarez sachet diwar-bouez un neudenn vrein g. ; *das sind leere Ausreden,* an digarezioù-se nend int nemet digarezioù toull ha gaouiat, kantikoù seurezed n'int ken, fariennoù n'int ken, n'eo ket eeun ar gont ganit, siklezonoù nemet siklezonoù nend int, emaout o pentañ lern deomp ; *leere Worte,* komzoù goullo (didalvez) lies., komzoù ven lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., glabouserezh g., orogell b., fistilh g., fistilherezh g., kaozioù toull lies., klakennerezh g., komzoù hep poell na dalc'h lies., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù gwrac'h lies., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., bourouell g., ranezennerezh g., kozh fardaj g. ; *jemanden mit leeren Versprechungen einlullen,* sorc'henniñ u.b. ; *leeres Stroh dreschen,* komz dilokez - komz jore-dijore - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ ; *die leere Welt,* ar bed hag e vogidelloù.

Adv. : **1.** [tekn.] ent goullo, goullo ; *leer laufen,* mont en-dro hep netra e-barzh, mont en-dro hep tra ebet e-barzh, treiñ ent goullo, treiñ a-c'houllo, treiñ hep bezañ enkrog, treiñ a-varv ; *die Pumpe ist leer gelaufen,* dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; *die Dreschmaschine nicht leer laufen lassen,* delc'her dalc'hmat boued e genoù an dornerez ; *der Bus ist leer abgefahren,* ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goullo ; **2.** *leer stehende Wohnung,* ranndi c'houllo b., ranndi diac'hub b., ranndi diannez b., ranndi diloj b. ; **3.** *eine Flasche leer trinken,* riñsañ ur voutailh, riñsañ ur voutailhad, heskiñ ur voutailhad, mont an holl voutailhad gant an-unan, peurlipat ur voutailh, peurgas ur voutailhad, skarzhañ razh ur voutailh ; *die Schüsseln leer essen,* peurlipat an asiedoù, riñsañ an asiedoù, riñsañ ar pladoù, ober ar riñs war ar boued ; *eine Schüssel leer essen,* ober riñs plad ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schüssel leer gefressen,* gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; *seinen Teller leer essen,* lonkañ kement tra 'zo en e asied, skubañ e asiedad, peurgas e asiedad, peurlipat e asied, pipañ e asiedad, echuiñ e asiedad, mont an holl asiedad gant an-unan, mont tout an asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, goulloiñ e skudell, goullonderiñ e skudell.

Leeraufmachung b. (-,-en) : [kenwerzh] diskouezadur dambrez g., diskouezadur derc'haozel g.

Leerbild n. (-s,-er) : [stlenn.] maskl g.

Leere b. (-,-n) : **1.** goullonter g., goullo g., goulloenn b., goulloded b., goulloder g. ; *die Leere der Gedanken,* an diouer a vennozhioù g. ; **2.** [dre skeud.] vended b., goullo g., distervez b.

Leere(s) ag.k. n. : *das Leere,* ar goullo g. ; *seine Hand griff ins Leere,* ne stardas e zorn nemet ar goullo.

leeren V.k.e. (hat geleert) : **1.** goulloiñ, goullonder, goullonderiñ, lakaat goullo, riñsañ, disleuniañ, divouedañ, skarzhañ, karzhañ ; *sein Glas auf das Gedeihen eines Unternehmens leeren,* evañ ur banne da verzh-mat un embregerezh bennak ; *den Kelch bis zur Neige (bis auf den Grund) leeren, den Kelch bis auf die Hefe leeren,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ ; *jemandem die Taschen leeren,* goulloiñ (riñsañ) godelloù u.b. ; *den Teich leeren,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, lakaat goullo, goullonder, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; **2.** [post] sevel ; *den Briefkasten leeren,* sevel al lizhiri.

V.em. : **sich leeren** (hat sich (t-rt) geleert) : **1.** diverañ, dileuniañ, disleuniañ, divouedañ ; **2.** [dre skeud.] en em garzhañ, goulloiñ, disleuniañ ; *der Saal leert sich langsam,* goustadik e tisleugn ar sal, goustadik en em garzh ar sal, emañ ar sal o c'houlloiñ tamm-ha-tamm, tamm-ha-tamm e tilez an dud ar sal, dichalañ a ra ar saal.

Leerformel b. (-,-n) : tro-lavar toull b., tro-lavar goullo b.

Leergang g. (-s) : poent marv g., poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b.

Leergewicht n. (-s) : pouez marv g.

Leergut n. (-s) : **1.** [kenwerzh] pakadur goullo g. ; **2.** gwerenn restaolet b., gwerenn adnaouet b.

Leerheit b. (-) : [dre skeud.] didalvez g., didalvoudegezh b., disterder g., distervez b., goullonter g., goullo g., goulloded b., goulloder g.

Leerlauf g. (-s) : **1.** [tekn.] kerzhed a-c'houllo g., labour a-c'houllo g., treiñ a-varv g. ; **2.** [kirri-tan] poent marv g., poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b. ; **3.** [dre skeud.] prantad dilañs g., maread dilañs g.

Leerschritt g. (-s,-e) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou g.

Leerschritttaste b. (-,-n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

leerstehend ag. : goullo, diac'hub, diannez.

Leertakt g. (-s,-e) : [kirri-tan] mank g., c'hwitadenn enaouiñ b., stroñs g., sklokadenn b.

Leertaste b. (-,-n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

Leerung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., goulloadur g. ; *die Briefkastenleerung*

erfolgt um siebzehn Uhr, da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizhiri.
Leerverkauf g. (-s,-verkäufe) : [arc'hant.] gwerzh dic'houdor b., gwerzhidigezh dic'houdor b.
Leerzeichen n. (-s,-) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou g. ; *geschütztes Leerzeichen,* esaou anhoskus g., esaouenn zidroc'hadus b.
Leerzeile b. (-,-n) : [moull., stlenn.] etrelinenn b.
Leesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b., adgouel b.
Leeseite b. (-,-n) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g. ; *sich auf der Leeseite eines anderen Schiffes befinden,* bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olevent d'ur vag all.
Leestellung b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g. ; *die Leestellung haben,* bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olevent d'ur vag all.
leewärts Adv. : [merdead.] war an tu olent, war an tu olevent, war an tu dindan an avel.
Lefze b. (-,-n) : muzell kig-sall b., gweuz tev b., muzell distroñset b., muzell pod-kambr b.
legal ag. : lezennel, lezennek, hervez al lezenn, hervez lezenn, diouzh al lezenn, leal ; *legale Ware,* marc'hadourezh leal b.
legalisieren V.k.e. (hat legalisiert) : lezennekaat, gwiriekaat, reizhekaat, treiñ [udb] e lezennoù ; *die Unterschrift legalisieren,* gwiriekaat ur sinadur.
Legalisierung b. (-,-en) : lezennekadur g., lezennekaat g., gwiriekaat g.
Legalismus g. (-) : lezennelouriezh b.
Legalist g. (-en,-en) : lezennelour g.
Legalität b. (-) : [gwir] **1.** lezennelezh b. ; **2.** lezennegezh b., reizhwirded hervez al lezenn b. ; *im Rahmen der Legalität,* e stern al lezenn.
Legasthenie b. (-,-n) : [mezeg.] disleksiezh b., brelenn g., milenn g.
Legastheniker g. (-s,-) : [mezeg.] dilekseg g., milenneg g. [liester milenneien].
Legasthenikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] dileksegez b., brelennez b., milennez b.
legasthenisch ag. : [mezeg.] dileksek, ... an dileksiezh, dileksiezh, milennek, brelennek.
Legat[1] n. (-en,-en) : laes g., legad g.
Legat[2] g. (-s,-) : [istor, polit.] legad g., kannad g. ; *päpstlicher Legat,* legad ar pab g. / kardinal legat g. (Gregor), kannad a-berzh ar pab g., kannad ar pab g.
Legatar g. (-s,-e) : [gwir] laesadour g., legader g.
Legation b. (-,-en) : **1.** [karg] legadiezh b. ; **2.** [koskor] legadurezh b., kannadurezh b. ; **3.** [sez] legati g.
Legebatterie b. (-,-n) : kombod-strob g., kaouedoù lies., kelioù lies.
Legehenne b. (-,-n) **/ Legehuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] dozverez b.
legen V.k.e. (hat gelegt) : **1.** lakaat, lakaat a-blad, lakaat a-blaen, lakaat en e blaen, lakaat a-led, astenn, ledañ, gourvez, tapout ; *ein Kind ins Bett legen,* dastum ur bugel da gousket, lakaat ur bugel en e wele (en e gavell), lakaat ur bugel da gousket ; *ihre linke Hand legte sie auf meine rechte,* gant he dorn kleiz e c'holoas din va dorn dehou en hec'h hini ; *auf den Boden legen,* leuriañ, lakaat war al leur ; *den Grundstein legen,* diazezañ ar maen kentañ, digeriñ ez kefridiel ur chanter bennak ; *zu etwas den Grund legen,* sevel diazezoù udb, diazezañ udb, fontañ udb (Gregor) ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen,* dastum e zilhad en armel.
2. [dre skeud.] *eine Schlinge legen,* **a).** stignañ ul laskroug ; **b)** [dre skeud.] stignañ lasoù (griped) ; *jemandem die Karten legen,* lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b., lavaret e avantur-vat d'u.b. (Gregor) ; *die Karten auf den Tisch legen,* dispakañ e jeu.
3. [dre skeud.] [troioù-lavar] *Geld beiseite legen,* restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *die Hand aufs Herz legen,* asur ez leal, lavaret udb (komz) en e askre, asur udb e pep lealded, touiñ e holl zoueoù, touiñ ruz-glaoutan (war e le, war e feiz) ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen,* peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, distremen udb (Gregor) ; *Hand an jemanden legen,* teuler an dorn war u.b., pegañ (tapout krog) en u.b., tagañ u.b., lakaat e zaouarn d'ober droug d'u.b. ; *Hand an sich legen,* klask lakaat termen d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask en em lazhañ, falvezout lakaat diwezh d'e vuhez ; *seine Worte auf die Waagschale legen,* pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù ; *großen Wert auf etwas legen,* ober stad vras eus udb, derc'hel stad vras eus udb, derc'hel stad vras ag udb, ober kaz eus udb, lakaat udb e penn kont, reiñ priz d'udb, bezañ pouezus-bras udb d'an-unan, bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb kaz d'an-unan (evit an-unan) (Gregor) ; *jemandem den Kopf vor die Füße legen,* troc'hañ e benn d'u.b., dibennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemanden in Fesseln (in Ketten) legen,* lakaat u.b. ouzh ar c'hefioù, potailhañ u.b., lakaat potailhoù houarn ouzh izili u.b., hualañ treid ur prizioniad, teuler u.b. en ereoù ; *jemandem das Handwerk legen,* lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat termen da zrougoberoù u.b. ; *jemandem Hindernisse in den Weg legen,* c'hoari diaes d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù (stankoù, harzoù) war hent u.b., ober diaes d'u.b., strobañ u.b. ; *jemandem etwas in den Mund legen,* reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret udb ; *jemandem etwas nahe legen,* diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahe gelegt,* kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi ; *unter Siegel legen,* siellañ, lakaat ur siell [war udb] ; *in Falten legen,* plegañ, rodellañ, frizañ, krizañ ; *die Hände in den Schoß legen,* reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom didalvez, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad,

na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, sachañ war an ibil a-dreñv, chom da velc'hweta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen ; *Feuer an ein Haus legen,* lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; *in Schutt und Asche legen,* pulluc'hañ, kas da neuz (da netra, war netra, da vann, da ludu, da beurgoll), peurzistrujañ, luduañ, foeltrañ evel ludu ; *die Macht in die Hand des Volkes legen,* lakaat ar bobl e piaou d'ar veli ; *ich lege mein Schicksal in Ihre Hand,* en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez, en em lakaat a ran hep diviz ebet etre ho taouarn, ober a rin ho lavar, ober a rin diouzh ho tiviz, tremen a rin diouzhoc'h, kontañ a ran warnoc'h, fiziout a ran ennoc'h, lakaat a ran va fiziañs ennoc'h, tremen a rin diouzh ho tiviz (Gregor) ; *man legte ihm mehrere Vergehen zur Last,* meur a felladenn a voe tamallet dezhañ (a voe lakaet war e chouk) ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag,* ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer dezhi, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat.

4. [labour-douar] *Kartoffeln legen,* lakaat douar dindan patatez, lakaat patatez en douar, plantañ patatez (avaloù-douar) ; *Eier legen,* dozviñ, P. karzhañ e revr ; *die Henne hat ihr Ei gelegt,* dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; [istor] *Bauern legen,* adprenañ atantoù [evit o stagañ ouzh e zomani].

5. [gwir] *zu den Akten legen,* **a)** lakaat e-barzh an teuliad, stagañ ouzh an teuliad ; **b)** [dre skeud.] klozañ [un afer], lakaat e-barzh an dielloù.

6. [merdead.] *ein Schiff vor Anker legen,* eoriañ, eoriañ ur vag, lakaat ur vag war hec'h eor, lakaat an eor, teuler an eor er mor, teuler an eor (Gregor) ; *Minen legen,* eoriañ minoù, minañ ar mor, lakaat tarzherezed er mor.

7. [lu] *Einquartierung in die Häuser legen,* lakaat e soudarded da lojañ e tiez tud ar vro ; *Minen legen,* lakaat tarzherezed en douar, lakaat minoù, minañ an douar ; *Bresche legen,* tagañ dizamant.

V.gw. (hat gelegt) : *das Huhn legt,* dozviñ a ra ar yar, emañ ar yar o karzhañ e revr ; *die Henne hat gelegt,* dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr.

V.em. : **sich legen** (hat sich gelegt) : **1.** mont en e c'hourvez, gourvez, mont da c'hourvez, mont da astenn, en em astenn, souchañ, strinkañ, en em ledañ ; *sich (t-rt) schlafen legen,* mont da gousket, mont da glask e wele, en em ledañ da gousket, mont da c'hourvez (Gregor), mont d'e wele, mont d'ober ur c'housk, mont d'ober ur pennad kousk, mont d'ober ur pennad kousket, mont d'ober ur gouskadenn, P. mont da blouzañ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich (t-rt) ins Bett legen,* mont d'e wele ; *sich aufs Bett legen,* gourvez war e wele, en em ledañ war e wele ; *sich auf die nackte Erde legen,* gourvez war ar c'haled, gourvez war an douar noazh, en em ledañ war an douar noazh, gourvez war an douar-ran ; *die Hühner hatten sich (t-rt) auf den staubigen Boden gelegt,* edo plavet ar yer e-touez ar boultrenn ; *der Hund legte sich vor seine Füße,* ar c'hi a c'hourvezas e-harz e dreid ; *sich flach auf den Boden legen,* douarañ, mont d'an douar ; *die Soldaten legten sich flach auf den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *der Staub legt sich,* kouchañ a ra ar boultrenn ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-rt) auf die Bärenhaut legen*, sachañ war an ibil berr (an ibil a-dreñv), landreantiñ, bezañ feneant evel chas, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, chom da velc'hweta, chom didalvez, lardañ diegi, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou (da lugudiñ, da vuzhugenniñ, da valafenniñ), kousket diwar sav, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, en em deuler dezhi, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na vezañ bale an eost gant an-unan ; **3.** en em reiñ da, en em lakaat da ; *sich (t-rt) aufs Bitten legen,* en em reiñ da bediñ ha da aspediñ ; *sich (t-rt) auf die Politik legen,* en em reiñ d'ar politikerezh (d'ar politikaj) ; *sich (t-rt) aufs Trinken legen,* en em reiñ da evañ, en em lakaat da voesoniñ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em lakaat da evañ ; **4.** *die Polizei legte sich (t-rt) ins Mittel,* emellout a reas ar polis ; **5.** *sich auf die Lauer (in den Hinterhalt) legen,* mont war c'hed (en api, e spi), en em lakaat e spi (e par) ; **6.** terriñ, sioulaat, tevel, peoc'haat, gouzizañ, kouezhañ, habaskaat, mougañ, kalmijañ, kalmiñ, abafiñ, ameniñ, distanañ, ehanañ, gwanaat ; *der Sturm legt sich (t-rt),* terriñ (sioulaat, tevel, peoc'haat, abafiñ, ameniñ) a ra ar barr-amzer, erru eo lost ar barrad ; *der Wind legt sich (t-rt),* sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra war an avel, terriñ a ra an avel, gouzizañ a ra an avel, kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, mougañ a ra an avel, abafiñ a ra an avel, ehanañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel ; *der Wind hat sich gelegt,* kalmet eo an avel, mouget eo an avel, ehanet eo an avel, kalmet eo bremañ ; *die Wellen legen sich,* sioulaat a ra an tonnoù, divegañ a ra an tonnoù, terriñ a ra war an tonnoù, war habaskaat emañ ar mor ; **7.** *das legte sich (t-rt) mir schwer aufs Herz,* kement-se a skoas ur c'hlaouenn ruz em c'halon (a oa bet ur ranngalon evidon), un diframm e oa bet evidon, ur galonad am boa tapet gant an dra-se, kement-se a yeas leal em c'halon, an dra-se en doa degaset ur galonad c'hwerv din ; **8.** *das Korn legt sich (t-rt),* stokañ a ra an ed, fleañ a ra an ed (Gregor) ; **9.** [dre skeud.] P. *sich (t-rt) ins Zeug legen,* kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ,

bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, pegañ (kregiñ) du en e labour, reiñ bec'h d'al labour, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, ober ur c'hrogad (ur reuziad) labour, labourat evel ur c'hi, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ober bec'h bras, merat, ober (c'hoari) an diaoul hag e bevar, ruilhal ha merat e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **10.** [dre skeud.] *sich in die Räder legen,* kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok.

Legen n. (-s) : lakidigezh b., lakadur g., diazezadur g. ; *Legen von Kacheln,* daradur g., karrezadur g. ; *Legen von Röhren,* diazezadur korzennoù g., lakidigezh tuellennoù b.

Legendar n. (-s,-e) : **1.** mojennaoueg b., levr mojennoù g. ; **2.** [relij.] buhez ar sent b.

legendär ag. : **1.** mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek ; **2.** hollvrudet ; **3.** sebezus, souezhus, eston, estonus, marvailhus, moliac'hus, sabatuus, souezanus, estlamm, estlammus, bamus, boemus, marzhus, dispar, espar.

Legende b. (-,-n) : **1.** mojenn b., fablenn b., judenn b., kaoz b., marvailh g. ; **2.** [kartennoù] alc'hwez g. ; **3.** [spier] anv kodet g., anv boneget g.

legendenhaft ag. : mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek.

leger ag. : **1.** [dilhad] diskramaih, distruj, disparbuilh, chelgenn dezhañ, difarle, netra dreist ; *sich leger kleiden,* bezañ gwisket en un doare diskramaih (distruj, disparbuilh, difarle) ; **2.** [den] dichafoul, digomplimant, diardoù, diorbid, digamambre, re zieub e zoareoù, re libr e doareoù, n'eus ket a gamambre gantañ ; *sich leger ausdrücken,* komz en un doare diardoù, komz diorbid, bezañ digomplimant, bezañ dichafoul, bezañ re libr e gomzoù.

Leger g. (-s,-) : karreller g., karrezer g., lakaer g., parkeder g.

Legestachel g. (-s,-n) : [loen.] broud dozviñ g., kastr dozviñ g., flemm dozviñ g., kan-dozviñ g.

Legezeit b. (-,-en) : mare an dozviñ g., dozv g.

Leggings lies. : advragez g., loeroù-bragoù lies., bragloeroù lies., strizhloeroù lies., kalson g.

legierbar ag. : [metaloù] kendeuzus.

legieren V.k.e. (hat legiert) : **1.** [metaloù] kendeuziñ ; *Kupfer und Zinn legieren,* kendeuziñ kouevr ha staen ; **2.** [kegin.] fetisaat, lakaat da fetisaat, fetizañ ; *eine legierte Soße,* un hilienn fetisaet b., un hilienn fetizet b.

Legieren n. (-s) : **1.** [metaloù] kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Legieren von Kupfer und Zinn entsteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** [kegin.] fetiserezh g.

Legierung b. (-,-en) : [metaloù] kendeuzad g.; *eine Aluminiumlegierung aushärten,* kaletaat ur c'hendeuzad aluminiom ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen,* kendeuziñ metaloù ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn,* mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.

Legion b. (-,-en) : **1.** legion b. ; [istor, Vichy] *französische Legion der ehemaligen Kriegsteilnehmer,* legion gall ar vrezelourien b. ; **2.** [dre skeud.] *die Zahl der Besucher ist Legion,* ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, gweladennerien a zeu ken-ha-ken, gweladennerien a zeu ken-ha-kenañ, gweladennerien a zeu kenañ-kenañ, gweladennerien a zeu mui-pegen-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, a garradoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien ; *ihre Zahl ist Legion,* kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

Legionär g. (-s,-e) : [lu] legionour g.

Legionärskrankheit b. (-) : [mezeg.] legionelloz g., kleñved al legionourien g.

legislativ ag. : ... lezenniñ ; *legislative Gewalt,* galloud-lezenniñ g.

Legislative b. (-,-n) : **1.** galloud-lezenniñ g. ; **2.** lezennerien lies., korf lezenniñ g.

Legislativrat g. (-s,-räte) : kuzul-lezenniñ g.

legislatorisch ag. : ... lezenniñ.

Legislatur b. (-,-en) : **1.** lezennerezh g. ; **2.** prantad-lezenniñ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezenniñ g., hoali g., daelvezh b.

Legislaturperiode b. (-,-n) : prantad-lezenniñ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezenniñ g., hoali g., daelvezh b.

legitim ag. : **1.** reizh, reizhek, gwir, gwirion, reizhwir, reizhwiriek ; *nicht legitim,* direizh ; **2.** [gwir] lezennel, hervez al lezenn, hervez lezenn, diouzh al lezenn ; *auf legitimem Weg,* gant harp al lezennoù ; *legitime Nachkommen,* hêred hervez lezenn (hervez ar gwir) lies., hêred reizhwir lies. ; **3.** [polit.] reizhveliek.

Legitimation b. (-,-en) : [gwir] **1.** reizhekadur g., gwiriekadur g., reizhwiriañ g. ; **2.** identelezh b., pivelezh b.

Legitimationskarte b. (-,-n) **/ Legitimationspapier** n. (-s,-e) : [gwir] teul-anaout g., kartenn bivelezh b., kartenn-anv b.

legitimieren V.k.e. (hat legitimiert) : reizhekaat, gwiriekaat, reizhwiriañ.

V.em. : **sich legitimieren** (hat sich (t-rt) legitimiert) : prouiñ e identelezh, prouiñ e bivelezh, diskouez e gartenn bivelezh, diskouez e gartenn-anv, diskouez un teul-anaout.

Legitimist g. (-en,-en) : [istor] reizhvelielour g.

Legitimität b. (-) : **1.** reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwiriegezh b., reizh b. ; **2.** [polit.] reizhveliegezh b., reizhveli b.

Lego® n. (-s,-s) : lego® g.

Leguan g. (-s,-e) : [loen.] igwan g.

Leguminose b. (-,-n) : [louza.] legumineg g., pizenneg g.
Leguminosen lies. : [louza.] leguminegi lies., legumineged lies., pizenneged lies., pizeged lies.
Le Havre n. : an Haor-Nevez g.
Lehen n. (-s,-) **/ Lehn** n. (-s,-) : [istor] barrenn b., dalc'h g., douar-dalc'h g., glad g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g. ; *als Lehen besitzen,* bezañ en e zalc'h, bezañ bet roet d'an-unan da c'hlad ; *zu Lehen geben,* reiñ da c'hlad, reiñ e dalc'h (Gregor).
Lehensabhängigkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b.
Lehensbannpflicht b. (-) : [istor] banaliezh b.
Lehensbezirk g. (-s,-e) : [istor] dalc'h-feurm g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.
Lehenseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehenseid ablegen,* gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.
Lehensherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g. ; *Lehensherr mit eigenem Heerbann,* marc'hegour bannielek g.
Lehensherrlichkeit b. (-) **/ Lehensherrschaft** b. (-) : [istor] aotrouniezh b.
Lehensmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g., gwazonier g.
Lehenspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh b., gwazelezh b.; *die Lehenspflicht geloben,* gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.
Lehensrechte lies. : gwirioù aotrouniel lies., gwirioù feodel lies.
Lehensträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gladdalc'her g., gwaz g. [*liester* gwizien].
Lehenswesen n. (-s) : [istor] dalc'hiadezh b., gladdalc'helezh b.
Lehm g. (-s,-e) : pri g., pri melen g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g. ; *mit Stroh und Lehm bauen,* priennañ, ardilhañ, sevel gant plouz ha pri mesk-ha-mesk, sevel gant barras, sevel gant tilh ; *eine Figur aus Lehm formen,* priennañ un delwennig ; *Lehm mischen,* meskañ pri, mezañ pri, distrempañ pri, merat pri.
Lehmbau g. (-s,-bauten) : **1.** saverezh gant pri g. ; **2.** ti-pri g., priellenn b., barrasenn b.
Lehmboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., douar melen g., douar ruz g., prieg b., kourrez g. ; *gestampfter Lehmboden,* douar nevez g., douar palumet g.
lehmgelb ag. : melen evel ar pri.
lehmhaltig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek.
Lehmhütte b. (-,-n) : ti-pri g., priellenn b., lochenn-bri b., barrasenn b.
lehmig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek.
Lehmmauer b. (-,-n) : prienn b., priellenn b., moger-bri b.
Lehmputz g. (-es) : indu pri g., fuilh pri g., chek pri g. ; *mit Lehmputz bewerfen,* priañ, priata.
Lehmwand b. (-,-wände) : prienn b., priellenn b.
Lehmziegel g. (-s,-) : brik pri disec'het en aer str., brikenn bri disec'het en aer b.
Lehn n. (-s,-) : [istor] *sellit ouzh* **Lehen**.
lehnbar ag. : [istor] gwazonier, gwaz ; *jemandem lehnbar sein,* bezañ dindan u.b. / bezañ dindan dalc'h u.b. / bezañ e dalc'h (e douar) u.b. / delc'her eus u.b. (Gregor), bezañ gwaz d'u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan perzh u.b.
Lehnbarkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b., gwazoniezh b.
Lehne b. (-,-n) : **1.** [arrebeuri] harp g., skor g. ; *Armlehne,* brenk g., brec'h b. ; *Rückenlehne,* kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein,* bezañ keinek ; **2.** [diri] bann g., garid diri b., dorn-red g., aspled g., bardell b., gwardoù lies., harzell b. ; **3.** [dre astenn.] krapenn b., dinaou g., rabañs b., dirabañs b.
lehnen V.gw. (hat gelehnt) : bezañ a-harp, bezañ harp, bezañ stok, harpañ ; *das Brett lehnt an der Wand,* harp eo ar plankenn er speurenn (ouzh ar speurenn), a-harp emañ ar plankenn ouzh ar speurenn, stok eo ar plankenn ouzh ar speurenn, harpañ a ra ar plankenn ouzh ar speurenn, harpañ a ra ar plankenn er speurenn, harpañ a ra ar plankenn war ar speurenn.
V.k.e. (hat gelehnt) : harpañ, lakaat a-harp ; *er hat die Leiter an die Mauer gelehnt,* harpet en deus ar skeul er voger (ouzh ar voger), skeuliet en deus ar vur, lakaet en deus ar skeul a-harp ouzh ar vur.
V.em. : **sich lehnen** (hat sich (t-rt) gelehnt) : **1.** *sich (t-rt) aus dem Fenster lehnen,* stouiñ dre ar prenestr, stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ ouzh bardell ar prenestr (ouzh barlenn ar prenestr, ouzh ar prenestr), bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr, bruchediñ ouzh ar prenestr, greuchadiñ ouzh ar prenestr, bezañ harp e vruched ouzh aspled ar prenestr ; **2.** *sich (t-rt) mit dem Rücken an die Mauer lehnen,* harpañ e gein ouzh ar voger, alkodiñ ouzh ar vur.
Lehnsbauer g. (-n,-n) : [istor] koumananter g. (Gregor).
Lehnsdienst g. (-es,-e) : [istor] deverioù evel gwaz lies., gwazelezh b., gwazoniezh b.
Lehnseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehnseid ablegen,* gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.
Lehnsessel g. (-s,-) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelenn b.
Lehnsfolge b. (-,-n) : [istor] **1.** susit gladdalc'hel g., susit c'hladdalc'hel b., urvadur gladdalc'hel g., ; **2.** dever evel gwaz g.
lehnsfrei ag. : [istor, gwir] kuit ; *lehnsfreies Land,* douar-kuit g..
Lehnsgut n. (-s,-güter) : [istor] dalc'h g., douar-dalc'h g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.
Lehnsherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g. ; *Lehnsherr mit eigenem Heerbann,* marc'hegour bannielek g.
Lehnsherrin b. (-,-nen) : [istor] pennitron b.
Lehnsmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g.
Lehnspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh b., gwazelezh b. ; *die Lehnspflicht geloben,* gwasaat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.
Lehnsträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g.
Lehnstuhl g. (-s,-stühle) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelenn b.
Lehnswesen n. (-s) : [istor] gladdalc'helezh b., feodalc'helezh b., gladdalc'hiezh b., feodelezh b.

Lehnszins g. (-es,-e) : [istor] sens g.
Lehnübersetzung b. (-,-en) : [yezh.] drevezadur g.
Lehnwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] amprestadenn b., ger amprestet g.
Lehr n. (-s,-e) : [tekn.] kalibr g., gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g., [rouez e bzh] amprest g.
Lehramt n. (-s,-ämter) : kelenn g., kelennerezh g., karg a gelenner b., labour a gelenner g. ; *sein Lehramt aufgeben,* dilezel ar c'helenn, dilezel (reiñ e zilez eus) e garg a gelenner.
Lehramtskandidat g. (-en,-en) : danvez kelenner g.
Lehramtskandidatin b. (-,-nen) : danvez kelennerez g.
Lehranstalt b. (-,-en) : kelenndi g., ti-skol g., skol b.
Lehrauftrag g. (-s,-aufträge) : karg a gelenner en ur skol-veur b.
lehrbar ag. : kelennadus, deskadus, hag a c'haller kelenn, hag a c'haller deskiñ.
Lehrbeauftragte(r) ag.k. g./b. : [skol-veur] kentelier g., adkelenner g., den e karg a gentelioù g.
Lehrbefähigung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g.
Lehrbegriff g. (-s,-e) : [preder.] meizad kelennadurel g.
Lehrbehelf g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] dafar kelenn g., araez kelenn g.
Lehrberuf g. (-s) : micher gelenner b., micher a gelenner b., kelenn g.
Lehrbetrieb g. (-s,-e) : skol b., ti-skol g., kelenndi g. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb,* atant-skol g.
Lehrbrief g. (-s,-e) : testeni deskarderezh g.
Lehrbuch b. (-s,-bücher) : levr-skol g., levr-kelenn g., dornlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., pleustrad g., levr-heñchañ g., hentenn b., [kozh e brezhoneg] divizoù lies.
Lehrbursche g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g., labous g.
Lehre[1] b. (-,-n) : **1.** kentel b., kelenn b., desk g., pennsturienn b. ; *eine heilsame Lehre,* ur gentel salvus b., ur gelenn salvus b., ur gentel vadoberus b., ur gelenn vadoberus b.
2. penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b., kelennadurezh b. ; *die christiliche Lehre,* al lezenn gristen b., lezenn ar gristeniezh b., gwirionezoù ar feiz kristen lies., ar gelennadurezh kristen b., ar gredenn gristen b. (Gregor), reizhoù an Aviel lies. ; *die Lehre von der Dreieinigkeit,* penngelennadur (gwirionezoù a-zivout) an Dreinded g., gwirionezoù a-zivout an Dreinded lies., kelennadurezh a-zivout an Dreinded b. (Gregor).
3. lezenn b., savelenn b., damkaniezh b. ; [fizik] *die Lehre von der Schwerkraft,* lezenn (savelenn) ar bouezañs (ar c'herc'hellder) b. ; [yezh.] *Lehre von der Satzbildung,* ereadurezh g., frazennadur g., frazennerezh g., kevreadur g., kevreadurezh b.
4. [dre astenn.] *das soll dir eine Lehre sein,* an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, merk mat an dra-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, bremañ e ouzout un ardremez bennak pelloc'h ; *aus etwas eine Lehre ziehen,* tennañ ur gentel evit an-unan eus udb, tennañ ur gelenn evit an-unan a-ziwar udb, dastum skiant diwar udb, sevel (dont) skiant d'an-unan diwar udb, kavout desk en udb ; *er hat daraus keine Lehre gezogen,* n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se.
5. deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g. ; *in der Lehre sein (stehen),* bezañ o teskiñ micher (e vicher), bezañ o teskardiñ ; *in die Lehre gegeben werden,* bezañ lakaet da zeskiñ micher (Gregor), bezañ lakaet war ur vicher, mont da zeskiñ micher, mont da zeskardiñ ; [dre skeud.] P. *jemanden in die Lehre nehmen,* kemer u.b. da zeskard, deskiñ e vicher d'u.b., reizhañ u.b. war e labour, ober kentel d'u.b., kenteliañ u.b.
Lehre[2] b. (-,-n) : [tekn.] gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g.
lehren[1] V.k.e. (hat gelehrt) : kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskoniañ, kenteliañ, skoliañ, skoliata, skolaat, ober kelenner, ober skol ; *er lehrte mich tanzen,* desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *jemanden in die Mathematik lehren,* deskiñ matematik d'u.b., kelenn u.b. war ar matematik, reizhañ u.b. war ar matematik, ober skol d'u.b. war ar matematik ; *Bretonisch lehren,* kelenn brezhoneg ; *die Erfahrung lehrt uns, dass ...,* diwar skiant-prenet (diwar chem, diwar chemet) e ouzomp mat e ... ; *jemanden gehorchen lehren,* deskiñ d'u.b. sentiñ ; *er lehrt in den Oberklassen,* kelenn a ra el lise ; *das muss die Zukunft lehren,* gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; P. *jemanden Mores lehren,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; *ein Tag lehrt den anderen,* bep tamm bemdez a zegas e damm skiant.
Lehren n. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennerezh g., kelennadur g., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g.
lehren[2] V.k.e. (hat gelehrt) : jaojañ.
Lehrer g. (-s,-) : kelenner g., skolaer g., mestr-kelenner g., mestr-skol g., mestr g., kentelier g., monitour g. ; *Volksschullehrer,* mestr-skol g., mestr g., skolaer g. ; *ich habe Herrn Müller als Lehrer gehabt,* bet on bet er skol gant an aotrou Müller ; *mein damaliger Lehrer,* ar skolaer ma'z on bet gantañ er skol g., ar mestr ma'z on bet gantañ er skol g.
Lehreraustausch g. (-s,-e) : eskemm kelennerien g.
Lehrerberuf g. (-s,-e) : micher gelenner b., micher a gelenner b. ; *er hat den Lehrerberuf ergriffen, er hat den Lehrerberuf gewählt,* aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner.
Lehrerbildungsanstalt b. (-,-en) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., kreizenn stummañ kelennerien b.

lehrerhaft ag. : techet da c'hoari e vestr-skol, hag a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, pedantek.
Lehrerin b. (-,-nen) : kelennerez b., skolaerez b., mestrez-skol b., mestrez b., kentelierez b., monitourez b.
Lehrerkollege g. (-n,-n) : kenskolaer g., kenseurt g.
Lehrerkollegium n. (-s,-kollegien) : kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.
Lehrerprüfung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g.
Lehrerschaft b. (-) : kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.
Lehrerseminar n. (-s,-e) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., skol-vistri b.
Lehrerstand g. (-s) : **1.** [tud] kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **2.** [karg] kelenn g., kelennerezh g., karg a gelenner b., labour a gelenner g.
Lehrerton g. (-s) : ton kelennus g., doare kaozeal ur c'helenner g., ton ur mestr-skol g.
Lehrerzimmer n. (-s,-) : sal ar gelennerien b.
Lehrfach n. (-s,-fächer) : danvez kelenn g., diskiblezh b.
Lehrfabel b. (-,-n) : [lenn.] fablenn gentelius b., fablenn gelennus b.
Lehrfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.
Lehrform b. (-,-en) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.
Lehrfreiheit b. (-) : frankiz kelenn b.
Lehrgabe b. (-,-n) : donezonoù kaer evit ar c'helenn lies.
Lehrgang g. (-s,-gänge) : rummad-kentelioù g.
Lehrgebäude n. (-s,-) : **1.** kelennadurezh b. ; **2.** [preder.] reizhiad b.
Lehrgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg kentelius b./g., barzhoneg kelennus b./g.
Lehrgegenstand g. (-s,-gegenstände) : diskiblezh b., danvez kelenn g.
Lehrgeld n. (-s,-er) : **1.** mizoù deskarderezh lies., mizoù deskardiñ lies. ; **2.** [dre skeud.] *Lehrgeld geben (zahlen, bezahlen),* sevel skiant d'an-unan (dont skiant d'an-unan, deskiñ skiant) diwar-bouez e yalc'h (Gregor).
lehrhaft ag. : **1.** kentelius, kelennus ; **2.** [dre astenn.] techet da c'hoari e vestr-skol, hag a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, setañsus.
Lehrherr g. (-n,-en) : mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g.
Lehrjahr n. (-s,-e) : bloavezh deskarderezh g.
Lehrjunge g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g., labous g.
Lehrkörper g. (-s,-) : korf kelenn g., kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.
Lehrkraft b. (-,-kräfte) : kelenner g., skolaer g., mestr-skol g.
Lehrkrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital skol-veur g.
Lehrkunst b. (-) : pedagogiezh b., skiant ar c'helenn b., kelenn g., diougonerezh g.
Lehrling g. (-s,-e) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., paotr-micher g., paotr-micherour g., mous g., labous g. ; *er ist Tischlerlehrling,* emañ o teskiñ evit mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo, mous eo gant ur munuzer ; *Schneiderlehrling werden,* mont da zeskiñ bezañ kemener, mont da zanvez kemener, mont da vous gant ur c'hemener.
Lehrmädchen n. (-s,-) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadourez b., plac'h-micher b., bugelez b.
lehrmäßig ag. : kelennadurel.
Lehrmeinung b. (-,-en) : [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b.
Lehrmeister g. (-s,-) : mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g.
Lehrmeisterin b. (-,-nen) : mestrez deskardiñ b., mestrez stummerez b., stummerez deskarded b.
Lehrmethode b. (-,-n) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.
Lerhrmittel n. (-s,-) : dafar kelenn g., araez kelenn g.
Lehrplan g. (-s,-pläne) : programm-studi g., roll-studi g.
Lehrpredigt b. (-,-en) : [relij.] homelienn b.
Lehrprobe b. (-,-n) : arnodenn bleustrek evit gounit an testeni gouested da gelenn b.
lehrreich ag. : kentelius, kelennus, pinvidik, talvoudek.
Lehrsaal g. (-s,-säle) : sal gelenn b., sal glas b.
Lehrsatz g. (-es,-sätze) : **1.** dod g., dodad g. ; **2.** [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b., kelennadurezh b., kemennadur g., gwirionez ar feiz b. ; *diese Lehrsätze sind triftiger,* ar gwirionezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; **3.** [mat.] delakadenn b., teorem g., gwirienn b. ; *binomischer Lehrsatz,* delakadenn vinomel b.
Lehrspruch g. (-s,-sprüche) : kemennadur g., pennsturienn b.
Lehrstil g. (-s,-e) : doare da gelenn g.
Lehrstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g., materi g.
Lehrstuhl g. (-s,-stühle) : [skol-veur] kador-gelenn b.
Lehrtochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] deskardez b., deskadez b., plac'h-micher b., bugelez b.
Lehrstunde b. (-,-n) : kentel b., prantad kelenn g.
Lehrverhältnis n. (-ses) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g.
Lehrwerk n. (-s,-e) : levr-skol g.
Lehrwerkstatt b. (-,-stätten) : kreizenn stummañ an deskarded b., stal-labour stummañ an deskidi b.
lehrwidrig ag. : kontrol d'ar penngelennadur, direizhkredenn.
Lehrzeit b. (-) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g., maread deskardiñ g.
Leib g. (-s, Leiber) : **1.** korf g. ; *am ganzen Leib zittern,* krenañ ken-ha-ken, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi, krenañ gwazh-pegen-gwazh ; *er zitterte am ganzen Leib,* krenañ a rae gant e holl izili (Gregor), krenañ anezhi a rae, krenañ a rae evel ur barr delioù, krenañ a rae penn ha troad ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *bleiben Sie mir vom Leib !* kit lark diouzhin ! kit gant ho hent ! kit diwar va zro ! arabat eo deoc'h tostaat ouzhin !

pellait diouzhin ! kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! na zeuit ket war-nes-taol din ! ; *mitten um den Leib,* a-dro-vriad ; *jemandem vom Leibe bleiben,* na gaout stok gant u.b. ; *sich jemanden vom Leibe halten,* derc'hel u.b. pell diouzh e dro, distekiñ (diarbenn, argas) u.b., kas u.b. diwar e dro ; [dre skeud.] *er hat den Teufel im Leibe,* diaoulet eo, emañ an diaoul gantañ, perc'hennet eo (trelatet eo e spered) gant an diaoul, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig ; *das erfuhr ich am eigenen Leib,* prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se, diwar va c'houst on aet da c'houzout petra eo an dra-se ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten,* mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben,* ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *den Leib kasteien,* kastizañ e gorf, en em gastizañ ; *bei lebendigem Leibe verbrennen,* bezañ losket ent bev, leskiñ ent bev, mervel devet ; *das Übel steckt ihm schon lange im Leibe,* emañ o c'horiñ ar c'hleñved-se pelloù 'zo dija ; *mit Leib und Seele,* korf ha kalon ; *er ist mit Leib und Seele bei der Sache,* emañ korf ha kalon ganti, da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, mont a ra parfet dezhi, a-zevri-kaer emañ ganti, emañ ganti korf hag ene, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik) evit ar pezh a zifennomp ; *sie ist gesegneten Leibes,* bugel a zo ganti, prenet he deus ur vrennidenn nevez, prenet he deus (graet ez eus bet dezhi) un davañjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, emañ ar soubenn o virviñ, prenet he deus ur vrennidenn nevez, keloù riz (keloù mat, keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti (en he zi), ac'hub eo, traoù (traoù nevez, traoù a-nevez) 'zo ganti, traoù bihan 'zo ganti, en em gavet ez eus keloù ganti, keloù 'zo ganti, emañ o c'hortoz tud a-gresk, ur bugel a zo en he c'herc'henn, war he fedennoù emañ, emañ o kemer korf ; *einer Sache zu Leibe rücken,* stagañ (kregiñ) ganti, mont (dont) dezhi, pegañ (kregiñ) en ul labour bennak, stagañ gant ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak ; *stark am Geist, am Leibe schwach,* eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh ; *stark am Leib, am Geiste schwach,* eskuit eo ar c'hig hogen diyoul eo ar spered ; *sich das Schwert in den Leib rennen,* en em deurel war beg ar c'hleze, enklavañ ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen (bohren, stoßen, jagen),* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b. ; P. *er hat kein Hemd auf dem Leib,* n'en deus ket ur roched da wiskañ ; *sie hat kein Hemd auf dem Leib,* n'he deus ket un hiviz da lakaat war he c'hein ; [relij.] *der Leib des Herrn,* korf Hor Salver g., ar gomunienn b., an ostiv g.

2. [preder., Fichte, Hegel h.a.] emgorf g.

3. [tr-l] *Leib und Leben einsetzen,* arvariñ e vuhez, risklañ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, en em lakaat war riskl da (war var da, er riskl a) goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez ; *Leib und Leben opfern,* aberzhiñ e vuhez.

4. kof g., bouzelloù lies., kreiz g. ; *nichts Ordentliches im Leib haben,* bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, ober bouzellenn voan (kofig moan), bezañ ruz e vouzelloù, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *sich den Leib vollschlagen,* ober ur pezh teurennad, debriñ da darzhañ, pegañ gant e voued, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kofata, korfata, pilat boued, pegañ war ar boued, debriñ leizh e gof, debriñ gwalc'h e galon, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / lonkañ evel ur ranklez / brifal / fripal / bourellañ ervat e borpant / kargañ kaer e gof (Gregor), kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn**,** kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; [dre skeud.] *er hat kein Herz im Leib,* kalet eo e galon, ur galon galet (ur galon vaen, ur galon dir) en deus, n'en deus ket a galon, dir a zo war e galon, ur gwall galon a zo en e greiz (Gregor) ; *mir bricht das Herz im Leibe,* frailhet (rannet, daouhanteret) eo va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, un diframm eo evidon gwelet an dra-se ; *ihm lachte das Herz im Leibe,* tridal (tarzhañ) a rae e galon gant al levenez, tarzhañ a rae al levenez en e greiz, stonket e oa e galon gant ar joa, ouzhpenn laouen e oa ; *sich die Seele aus dem Leib weinen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien, sich die Kehle aus dem Leibe schreien,* krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre forzh krial, tagennañ, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagennañ, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur bleiz skaotet, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal a-bouez holl

nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual eus holl nerzh e gorzenn, choual a-bouez e benn ; *sich die Seele aus dem Leib reden,* komz betek ar moug, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *der wird sich wohl die Seele (die Lungen) nicht aus dem Leib singen,* hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; *sich die Beine in den Leib stehen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig ; [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Leibarzt g. (-es,-ärzte) : medisin entitlet g., mezeg entitlet g., medisin boas g., mezeg boas g.

Leibärztin b. (-,-nen) : medisinez entitlet b., mezegez entitlet b., medisinez voas b., mezegez voas b.

Leibbinde b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] gouriz g., lienenn b., bandenn b. ; **2.** lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibbürge g. (-n,-n) : mac'hiad g., gouestlad g., ostaj g., den-gouestl g.

Leibchen n. (-s,-) : korfenn b., justenn b., krez dindan g., rochedig g./b. ; *Leibchen für stillende Mütter,* korfenn-laezh b.

Leibeigene(r) ag.k. g./b. : serv g., servez b., damen g., damsklav g., damsklavez b.

Leibeigenschaft b. (-) : [istor] servelezh b. ; *jemanden in Leibeigenschaft halten,* delc'her u.b. er sujidigezh ; *die Zeit der Leibeigenschaft ist vorbei,* n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.

leiben V.gw. (anv-gwan-verb ebet) : [tro-lavar] *wie er leibt und lebt,* e-giz (evel) m'emañ e gwirionez.

Leibesbeschaffenheit b. (-) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz-korf g., genezh g.

Leibesdicke b. (-) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibeserbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr a linenn eeun g., heritour a linenn eeun g.

Leibesfehler g. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesfrucht b. (-,-früchte) : krouell b., frouezh e kof e vamm g. ; *ihre Leibesfrucht,* frouezh he daougostez g.

Leibesfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b.

Leibesgebrechen n. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesgestalt b. (-,-en) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz korf g.

Leibesgröße b. (-,-n) : ment-korf b., korfadur g., korfadurezh b.

Leibeskraft b. (-,-kräfte) : nerzh korf g., kreñvder g. ; *er schrie aus Leibeskräften,* youc'hal a reas a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a reas a-leizh korzenn, youc'hal a reas leizh e veg, huchal a reas a-leizh e gorzailhenn, hopal ha dihopal a reas evel un diaoul, blejal a reas evel ur c'hole, huchal a reas eus holl nerzh e gorzenn, huchal a reas ken na spont ar brini, huchal a reas a-bouez-penn, huchal a reas a-bouez e benn, huchal a reas war-bouez e benn, huchal a reas a-leizh korzenn, huchal a reas evel ur bleiz, youc'hal a reas evel ur broc'h, youc'hal a reas evel ur bleiz skaotet, blejal a reas evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, choual a reas a-bouez-penn, choual a reas a-bouez e benn ; *mit Leibeskräften,* a-nerzh-brec'h, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh-korf, a-nerzh e gorf, hardizh ; *aus Leibeskräften schlagen,* skeiñ a-holl-nerzh e gorf (a-daol-dall, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, a-dro-herr, a-dro-jouez, a dro vrec'h, a-nerzh e gorf, hardizh).

Leibesstrafe b. (-,-n) : kastiz da c'houzañv en e gorf g., garventezioù korf lies., poan gorf b., pinijenn gorf b.

Leibesübungen lies. : embregerezh-korf g.

Leibesumfang g. (-s,-umfänge) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibesvisitation b. (-,-en) : furch korf g., furchadenn gorf b.

leibfällig ag. : [gwir] … diandreiñ, diandroadus ; *leibfällige Grundstücke,* douaroù diandreiñ lies.

Leibfarbe b. (-,-n) : liv hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgarde b. (-,-n) : [lu] gward-korf g.

Leibgardist g. (-en,-en) : [lu] gward-korf g.

Leibgedinge n. (-s,-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g.

Leibgericht n. (-s,-e) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgürtel g. (-s,-) **/ Leibgurt** g. (-s,-e) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

leibhaft ag. **/ leibhaftig** ag. : **1.** kig hag eskern ; *ich sehe ihn leibhaftig vor mir,* gwelet a ran anezhañ dirazon, kig hag eskern ; *er sieht aus wie der leibhaftige Tod,* ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur

forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; **2.** gwir, korf hag ene, enkorfet ; *er ist ein leibhaftiger Teufel,* diaoulet eo, ur gwir diaoul a zo anezhañ, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig ; **3.** P. [dre skeud.] *er läuft, als ob der Leibhaftige hinter ihm wäre,* tec'hel a ra rak e dal evel pa vefe Gwilhoù gozh ouzh e lipat (Gregor).

Leibkoch g. (-s,-köche) : keginer entitlet g.

Leibköchin b. (-,-nen) : keginerez entitlet b.

Leibknurren n. (-s) : garmoù-bouzelloù lies., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g.

leiblich ag. : **1.** a gorf, ... ar c'horf, korfel ; *leibliche Schönheit,* kened a gorf b. ; *leibliche Bedürfnisse,* ezhommoù natur lies., ezhommoù ar c'horf lies. ; **2.** kompez ; *sein leiblicher Bruder,* e vreur kompez g. ; *leiblicher Vetter,* kenderv kompez g. ; **3.** dezhañ e-unan ; *er sah es mit leiblichen Augen,* gwelet a reas an dra-se gant an daoulagad a zo en e benn.

Leibpacht b. (-,-en) : koumanant hed-buhez g.

Leibregiment n. (-s,-er) : [istor] rejimant ar roue g.

Leibrente b. (-,-n) : [gwir] leve hed-buhez g.

Leibriemen g. (-s,-) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant lid g., levitenn b., levitenn hir b., frag g., P. chupenn lost-pig b.

Leibschmerzen lies. **/ Leibschneiden** n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Leibstuhl g. (-s,-stühle) : kador-doull b., kador-sekredoù b., kador-ar-sekredoù b. ; *Topf des Leibstuhles,* sailh dour lor b.

Leibspeise b. (-,-n) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leib-und-Magenspeise b. (-,-n) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibwache b. (-,-n) : gward-korf g.

Leibwächter g. (-s,-) : gward-korf g.

Leibwäsche b. (-) : dilhadoù dindan lies., krezioù dindan lies.

Leibweh n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Leibzucht b. (-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g.

Leich g. (-s,-e) : [barzh., kozh] lae g., gwerz b.

Leiche b. (-,-n) : **1.** korf-marv g., kelan g., gagn b., relegenn b., korf g., [kozh] bruluskenn b. ; *eine Leiche im Meer versenken, eine Leiche im Meer bestatten,* morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv ; P. *er gleicht einer wandelnden Leiche,* hennezh a zo evel un Ankoù krignet (evel ur relegoù), treut eo evel ar marv, treut-marv eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, n'eus nemet un tammig parich stegnet war ur sac'had eskern oc'h ober anezhañ (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] P. *er geht über Leichen,* ur galon griz a zo ennañ (Gregor), dir a zo war e galon, hennezh a zo ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, ul loen gars), hennezk a zo bleiz a-walc'h, gwall griz a galon eo, ne soursi ouzh den ebet, n'eo ken tra nemet distervez, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ, kordet a fallagriezh eo, kordet eo e gorf a fallagriezh, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, vis ar gordenn a zo ennañ, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo gwazh eget ar vosenn, e gont a fallagriezh a zo ennañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh a zo un higenn ; *nur über meine Leiche führt der Weg,* ret e vo deoc'h va lazhañ kent deoc'h tremen, ne dremenot ket ken na varvin.

Leichenacker g. (-s,-äcker) : bered b., douar benniget g., [dre skeud.] park ar marv g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Leichenalkaloid n. (-s,-e) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenartig ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv, e doare ur c'horf-marv, a-zoare gant ur c'horf-marv, a-seurt gant ur c'horf-marv.

Leichenausgrabung b. (-,-en) : dizouaradur g., diveziadur g., diveziañ g., sav-releg g.

Leichenbegängnis n. (-ses,-se) : obidoù lies., lid-kañv g., kañvlidoù lies., kañv g ; *Leichenbegängnis erster Klasse,* obidoù war an ton bras (war an ton uhelañ) lies., kañv bras g.

Leichenbeschauer g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfskejer g., kelanskejer g.

Leichenbeschauerin b. (-,-nen) : mezegez-lezenn b., mezegez lezennel b., korfskejerez b., kelanskejerez b.

Leichenbesichtigung b. (-,-en) : korfskejerezh g., korfskejadur g., kelanskejañ g.

Leichenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g.

Leichenbestattung b. (-,-en) : douaridigezh b., beziadur g.

Leichenbittergesicht n. (-s,-er) **/ Leichenbittermiene** b. (-,-n) : beg a-dreuz g., penn du g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., penn trist g. ; *mit Leichenbittermiene herumlaufen,* ober beg a-dreuz, ober penn du, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e

benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa ve e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon.

leichenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, glaslivet, livet fall evel ur spes, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, morlivet, gwall-livet, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenblasses Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenblass werden,* gwiskañ liv ar marv.

Leichenblässe b. (-) : liv ar marv g.

leichenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenbleiches Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenbleich werden,* gwiskañ liv ar marv.

Leicheneule b. (-,-n) : [loen.] grell b., kaouenn-wenn b., labous-an-Ankoù g.

leichenfahl ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenfahles Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenfahl werden,* gwiskañ liv ar marv.

Leichenfeier b. (-,-n) : obidoù lies., interamant g., kañvlidoù lies., lid-kañv g., kañv g.

Leichenfledderei b. (-) : dibourc'herezh tud marv g.

Leichenfledderer g. (-s,-) : dibourc'her tud marv g.

Leichenfledderin b. (-,-nen) : dibourc'herez tud marv b.

Leichengefolge n. (-s) **/ Leichengeleit** n. (-s) : ambrougkañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies.

Leichengepränge n. (-s) : kañvlidoù lies.

Leichengerüst n. (-s,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g.

Leichengewölbe n. (-s,-) : kav-bez g., marvgav g.

Leichengift n. (-s) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenhaft ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv.

Leichenhalle b. (-,-n) : chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenhaufen g. (-s,-) : karnel b., bern korfoù marv g.

Leichenhaus n. (-es,-häuser) : morg g.

Leichenhemd n. (-es,-en) : liñsel b., lien-sebeliañ g., liñsel-gañv b.

Leichenkosten lies. : mizoù interamant lies., mizoù obidoù lies.

Leichenöffnung b. (-,-en) : korfskejerezh g., korfskejadur g., kelanskejañ g., dispennadur-korf g.

Leichenpredigt b. (-,-en) : prezegenn-gañv b.

Leichenräuber g. (-s,-) : dibourc'her korfoù tud marv g.

Leichenrede b. (-,-n) : prezegenn-gañv b.

Leichenschändung b. (-,-en) : disakridigezh-vez b., disakradur-bez g., disakrerezh-bez g.

Leichenschauer g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfskejer g., kelanskejer g.

Leichenschauerin b. (-,-nen) : mezegez-lezenn b., mezegerez lezennel b., korfskejerez b., kelanskejerez b.

Leichenschauhaus g. (-es,-häuser) : morg g.

Leichenschmaus g. (-es) : pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.

Leichenstarre b. (-) : sonnder ar c'horfoù-marv g.

Leichenstein g. (-s,-e) : maen-koun g., maen-bez g.

Leichenträger g. (-s,-) : douger-arched g., archeder g.

Leichentuch n. (-s,-tücher) : liñsel b., liñsel-gañv b., liñsel sebeliañ b., liñsel da lienañ b., lien-sebeliañ g., lien mortuaj g., pallenn-kañv g., lien g., lienenn b.

Leichenuntersuchung b. (-,-en) : korfskejerezh g., korfskejadur g., kelanskejañ g.

Leichenverbrennung b. (-,-en) : luduadur kelanoù g., luduañ kelanoù g., deviñ korfoù marv g.

Leichenwagen g. (-s,-) : karr-kañv g., gwetur an arched b.

Leichenzug g. (-s,-züge) : kañvambroug g., ambrougkañv g., ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies.

Leichnam g. (-s,-e) : korf-marv g., kelan g., korf g. ; *die Abholung des Leichnams,* ar sav-korf g.

leicht ag. : **1.** skañv, disamm, hesamm, dibounner, divec'h, lijer, dibouez ; *leichte Last,* bec'h skañv g. ; *ein leichtes Kleid,* ur pezh dilhad skañv g. ; *eine leichte Waffe,* un armig g. (Gregor), un arm skañv g. ; *leicht sei dir die Erde,* repoz e peoc'h, peoc'h da'z ene ; *zu leicht,* amskañv, re zibouez ; *leicht werden,* skañvaat, fraostaat.
2. blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, dilu e izili, dilu a gorf, iziliet, iziliet aes, ahelet aes, likant, likant e rodoù, libr e gorf ; *sie kam leichten Fußes daher,* degouezhout a reas a gammedoù mibin - tostaat a rae, skañvik he c'herzh - dont a reas, dishual hec'h izili - dont a rae drant - dont a reas, libr ha dishual he divesker ; *er schreitet leichten Fußes dahin,* bale a ra skañv - kerzhet a ra mibin - skañv eo e droad - mont a ra war droad kaer / mont a ra war e droad kaer (Gregor) -

bale a ra dishual e izili - kerzhet a ra drant - kerzhet a ra, libr ha dishual e zivesker ; *leichte Artillerie,* kanolierezh berr g.

3. disamm, distambouc'h ; *ein leichtes Essen,* ur pred disamm (skañv, distambouc'h, skañv d'ar stomog) g., ur gundu fonnus da lonkañ hag aes da boazhañ b. ; *ein leichter Wein,* ur gwin dinerzh (digalon, skañv, distambouc'h, aes da ziskenn) g.

4. aes, aezet, diboan, diboanius, difrae, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, diskuizh, distriv, distrivus, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; *leichte Arbeit,* labour aes g., labour diboan g., labour dic'hwez g., labour karantezus d'ober g. ; *es ist leichter als ich dachte,* bez' eo aesoc'h eget na gave din ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen,* plaen ha plijus eo ar romant-se ; *kritisieren ist leicht,* an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet, el labour c'hraet e vez kavet abeg ; *das ist eine leichte Sache,* un dra aes da ober eo, aezet eo d'ober, un dra dilabourus (disamm, divec'h, didorr) eo, un dra diboan eo, ne vo ket ken start al lasenn ; *das ist kein Leichtes,* n'eo ket ur brav, n'eo ket gwall aes da ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, diaes a-walc'h eo, tenn eo, rust eo, ur farsite n'eo ket ober an dra-se, poanius eo kement-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, n'eo ket bihan labour, micher a-walc'h eo, honnezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket ur soubenn eo, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; *es war kein Leichtes, bis zu ihm zu gelangen,* ne oa ket ur brav mont betek ennañ ; *leichtes Spiel haben,* bezañ un ebat evit an-unan, bezañ aes d'an-unan ober udb, bezañ brav d'an-unan, bezañ bihan d'an-unan ober udb, bezañ divec'h d'an-unan ober udb, bezañ en amen d'ober udb, bezañ a-dro d'ober udb, na vezañ nemet un tañva d'an-unan ; *heute ist das Leben leichter als früher,* hiziv ez eo skañvoc'h ar vuhez eget gwechall, hiziv n'eus ket mui kement a boan ; *alles wird ihm leicht,* dont a ra pep tra da vat gantañ ken lip ha tra, aes-ral e teu pep tra gantañ, kas a ra kement tra a embreger da vat ken aes ha tra, dont a ra pep tra gantañ ken bravik ha tra, dont a ra pep tra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra pep tra gantañ evel toaz er forn, propik e teu pep tra gantañ, gant aez e ra kement tra a embreger, hep poan na ziaezamant e ra kement tra a embreger, hennezh a vez plaen tout an traoù dezhañ ; *hier ist es leicht, Wasser zu holen,* ur c'herc'hat aes a zour a zo amañ ; etwas *leichter machen,* **a)** skañvaat udb, dibounneraat udb, diskargañ udb, digargañ udb, disammañ udb, dic'harvaat udb, divec'hiañ udb, disteurel udb ; **b)** eeunaat udb, aesaat udb, aezetaat udb, plaenaat udb, divec'hiañ udb, diboaniañ udb, resaat udb, rezañ udb, lakaat udb da vezañ aesoc'h, lakaat aezamant en udb ; *leichter werden,* **a)** skañvaat, dibounneraat, dic'harvaat ; **b)** eeunaat, aesaat, aezetaat, plaenaat, resaat ; [krl.] *geben ist leichter als bitten,* bravoc'h eo reiñ eget mont da glask.

5. [dre skeud.] *eine leichte Erkältung,* un tamm sifern (anouedadur) dister g., un taol-anoued dic'hrevus g. ; *einen leichten Schlag geben,* reiñ un taol bihan (un taol skañv, ur chifrodenn, un taol moan) ; *ein leichter Tod,* ur marv skañv (diboan) g. ; *ein leichtes Mädchen,* ur plac'h doñv b., ur plac'h lirzhin b., ur plac'h reizh b., ur plac'h skoemp b., ur strakell b., ur rederez b., ur c'halouperez b., un droterez b., ur plac'h distrantell b., ur plac'h skañv b., ur c'hastig b., un dommderenn b., ur bizourc'h g., ur gañfantenn b., ur strakadenn b., un darlaskenn b., ur frizenn b., ur ribod g., ur ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., ul landourc'henn b., ul libouzell b., ul libouzenn b., ul libouz g., ul libourc'henn b., ur vari-voudenn b., ul liboudenn b., ul louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., ur grampouezhenn bardon b., ur strakouilhenn b., ur viltañs g., un drutell b., ur chevrenn b. ; *ein leichtes Wesen,* un den distrantell (skañvbenn) g., ur penn skañv g., ur penn avelet g., ur penn bervet g., ur penn avelok g., ur spered brell (strantal, diboell) a zen g., ur pennglaouig g., ul laouenan g., ur strinkell a blac'h b., ul lamperez a blac'h b., ur skañvelard g. (Gregor) ; *etwas auf die leichte Schulter (die leichte Achsel) nehmen,* na vezañ gwall nec'het (gwall chalet, gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e soñjoù a-zivout udb, na ober tachoù (na ober bil, na ober biloù) abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na ober fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *es wurde mir leicht ums Herz,* disammet e voe va c'halon, lamet (tennet) e voe ur bec'h diwar va c'halon ; *mir ist leicht ums Herz,* emañ va c'halon en he frankiz ; *leichter Fehler,* faot (mank g., fazi g.) dister b. ; *leichte Sünde,* pec'hedig g., pec'hed bihan g., pec'hed gwelc'hus g. ; *leichter Sinn,* natur vat a zen g., spered aes (drant, gwiv, seder, sart) a zen g. ; *leichter Schlaf,* kousk skañv g., mored g. ; *leichte Musik,* sonerezh skañv g. ; *leichten Herzens,* a galon-vat, a greiz-kalon, a wir galon, a-c'hrad-vat, a-youl-gaer, ken distrafuilh ha tra, dre gaer, war e blaen, laouen, gant plijadur, a-dro-vat, a youl-frank (Gregor).

Adv. : aes, digudenn, dihop, diskuizh, distriv, diboan, divec'h, dilabour, plaen, brav ; *er hat sich nur leicht verbrannt,* n'eo ket gwall zevet ; *leicht gekleidet,* gwisket skañv ; *er arbeitet leicht,* brav e teu e labour gantañ, gant aez e labour, gant aez e ya al labour gantañ, dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel

toaz er forn, ober a ra e labour ken aes ha tra, ober a ra e labour ken bravik ha tra, aes eo dezhañ labourat, dont a ra al labour gantañ barrek, aes-ral e ra e labour, hennezh a vez plaen al labour dezhañ ; *das Werk ging leicht vonstatten,* fonnus hag aes ez eas al labour war-raok, a-zoug ez eas al labour war-raok ; *etwas leicht behandeln,* komz d'an trotig diwar-benn udb, mont dibalamour d'udb, na bouezañ re war udb, mont d'udb diwar-skañv, tremen buan dreist udb ; *es könnte ihm leicht einfallen,* ken aes all (koulz all) e c'hallfe dont ar soñj-se dezhañ ; *das kann ich mir leicht vorstellen,* gwelet a ran mat, kompren a ran ; *leicht möglich,* marteze a-walc'h, kredapl, bez' a-walc'h, bezañ a-walc'h ; *leicht verdientes Geld,* arc'hant diboan g., arc'hant frank g. ; *man hat es nicht immer leicht,* nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar patatez-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar, ar bevañ a zo tenn a-wechoù ; *er hat es momentan leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn ; *einem etwas leicht machen,* aesaat udb d'u.b., c'hoari aes d'u.b. ; *wir können sie leicht besiegen,* tu 'zo da c'hounit brav ; *das Lernen fällt ihm leicht,* hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ a ra mat er skol ; *das Lügen fällt ihr leicht,* ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen,* tenn eo en em damall ; *das hast du dir aber leicht gemacht,* dic'hastet ec'h eus da labour, daoulammet ec'h eus da labour, graet ec'h eus an dra-se diwar-skañv (diwar sav, dreist-penn-biz, a-flav), sachet ec'h eus c'hoazh war an ibil a-dreñv, roet ec'h eus bec'h d'ar gordenn laosk, brazc'hraet ec'h eus da labour ; *das ist leicht gesagt,* brav eo komz, brav eo dit lavaret, te a lavar a-walc'h, te a brezeg a-walc'h, te a gav aes lavaret an dra-se din ; *du hast leicht kritisieren,* brav eo dit chaokat ar re all, ebat eo dit chaokat ar re all ; *du hast leicht spotten,* te a zo ebat dit ober goap, brav eo dit ober goap ; *das kommt so leicht nicht wieder vor,* kredapl ne c'hoarvezo ket an dra-se en-dro, sur a-walc'h ne c'hoarvezo ket an dra-se a-nevez ; *so ein Krieg vergisst sich nicht so leicht,* ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù ; *sich leicht biegen,* damblegañ ; *dieser Roman liest sich (t-rt) leicht,* plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se gant al lenner ken rez ha tra ; *leicht verdaulich,* aes da ziskenn, aes da boazhañ, skañv, disamm, divec'h d'ar c'horf, divec'h d'ar galon, treizh, distambouc'h ; *leicht verrückt,* brizhsot ; *leicht beladen,* karget àr skañv, karget war skañv.

Leichtathlet g. (-en,-en) : [sport] atletour g., gourenour g.

Leichtathletik b. (-) : [sport] atleterezh g., gourenelezh b.

Leichtathletin b. (-,-nen) : [sport] atletourez b., gourenourez b.

leichtathletisch ag. : [sport]... atleterezh, ... gourenelezh, atletek, gourenek.

Leichtbaustein g. (-s,-e) : parpagn skañv g.

Leichtbauweise b. (-,-n) : sevel tiez gant dafar skañv g.

leichtblütig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev.

Leichter g. (-s,-) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g.

leichtern V.k.e. (hat geleichtert) : [merdead.] divec'hiañ, digargañ, dilastrañ.

leichtfallen V.gw. (fällt leicht / fiel leicht / ist leichtgefallen) : bezañ aes d'an-unan ober udb, kavout aes ober udb ; *das Lernen fällt ihm leicht,* hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *das Lügen fällt ihr leicht,* ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht,* ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen,* tenn eo en em damall ; *das Altern fällt keinem leicht,* pegen kerse gant an den kozhañ !

leichtfasslich ag. : aes da gompren, aes da intent, aes da veizañ.

leichtfertig ag. : **1.** intourt, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, diaviz, dibled, dibreder, disoursi, distrantell, avelet, avelek, diempenn, diboell, avelok, strantal, droch, flav, glep, gwenno, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, variant, arsot, dibarfet, difoutre, digoustiañs, digempenn, pennadus ; *leichtfertiger Mensch,* den penn-avelek g., penn skañv (skañvik, avelet, bervet) g., penn-rambre g., spered brell (strantal) a zen g., den diboell (distrantell, skañvbenn, avelek, dibarfet) g., skañvelard g., skañvbenneg g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g., laouenan g., den pennadus evel ur bouc'h g., pennglaouig g. (Gregor) ; *leichtfertige Worte,* komzoù ven lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., komzoù didalvez lies., komzoù goullo lies., komzoù patatez lies. ; *leichtfertig handeln,* mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv ; *leichtfertig werden,* skañvbenniñ, arsodiñ ; **2.** [dre astenn.] *leichtfertiges Wesen,* **a)** skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g. ; **b)** den distrantell g., skañvbenn g., penn skañv g., den penn-avelek g., penn avelet g., penn bervet g., spered balafenn a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., penn avelok g., tamm paotr dibenn g., spered brell (strantal, diboell) a zen g., pennglaouig g., laouenan g., strinkell a blac'h b., lamperez a blac'h b., tamm plac'h dibenn g., skañvbenneg g., skañvelard g. (Gregor) ; *in leichtfertiger Weise,* bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre ; *sein Geld leichtfertig ausgeben,* dispign arc'hant e ven.

Leichtfertigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., brellentez b.,

dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavizded b.
leichtflüchtig ag. : [kimiezh] aezhidik-kenañ, aezhennus-kenañ.
leichtflüssig ag. : [kimiezh] teuzadus, liñvennadus.
Leichtflüssigkeit b. (-) : teuzadusted b., liñvennadusted b., berusted b., beruster g., linkusted b., beridigezh b., tanavder g., tanavded b.
Leichtfuß g. (-es,-füße) : badaouer g., penn-rambre g., oriad g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lampon g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g. , fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], invalant g., lourin g., skañvbenneg g., skañvelard g.
leichtfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv, skañv da redek ; *leichtfüßiges Mädchen,* heizez b. ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd,* marc'h mistr ha mibin g.
Adv. : a gammedoù mibin, mistr ; *sie eilte leichtfüßig davon,* redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker – redek a reas kuit ken mistr ha tra, redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor).
leichtgeschürzt ag. : gwisket berr, gwisket skañv.
Leichtgewicht n. (-es) : [sport] pouez skañv g., skañvbouez g.
Leichtgewichtler g. (-s,-) : [sport] sportour pouez skañv g., sportour skañvbouez g.
Leichtgewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] sportourez pouez skañv b., sportourez skañvbouez b.
leichtgläubig ag. : hegredik, kredik, kredus, glep, re daer da grediñ, ampl da grediñ, eeunek, eeunik, plaenik, lallaik a-walc'h evit krediñ forzh petra ; *er ist leichtgläubig,* hennezh a blom kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù), hennezh a lonk lostoù leue, hennezh a lonk kelien, hennezh a lonk poulc'had, hennezh a lonk poulc'hennoù, fiziout a ra war skoulmoù plouz kerc'h, tanav eo e lêr, ampl eo da grediñ, lallaik a-walc'h eo evit krediñ forzh petra, bez e c'heller fiziout ur gaou ennañ hep aon da goll e boan, hennezh a lonk kement gaou a lavarer dezhañ, hennezh a zo un houperig, krediñ a ra pep tra, terrupl eo kredus.
Leichtgläubigkeit b. (-) : hegredoni b., kredoni b., eeunded b., eeunegezh b.
Leichtheit b. (-) : **1.** skañvded b., skañvder g., skañv g. ; **2.** aested b., aester g.
leichthin Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, gant tizh, gant pep tizh, timat, dre brez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, digomplimant, diorbid, digamambre, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e blaen.
Leichtigkeit b. (-) : **1.** skañvded b., skañvder g., skañv g. ; **2.** aezoni b., aested b., aester g., eeunded b., eeunder g. ; *mit Leichtigkeit,* gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, war blaen, plaen ha brav, barrek.
Leichtindustrie b. (-) : ijinerezh skañv g., greanterezh skañv g.
leichtlebig ag. : **1.** dibreder, disoursi ; **2.** aes ober gantañ, soubl, servijus, hegarat.
Leichtlebigkeit b. (-) : **1.** dibrederi b., dibrederezh g., digasted b. ; **2.** servijusted b., servijuster g., hegarated b.
leichtlich Adv. : aes, hep poan.
Leichtlohngruppe b. (-,-n) : rummad ar goproù izelañ g.
Leichtmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] mous g.
Leichtmatrosin b. (-,-nen) : [merdead.] mousez b.
Leichtmetall n. (-s,-e) : metal skañv g.
Leichtmut g. (-s) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b.
Leichtöl n. (-s) : eoul skañv g.
Leichtsinn g. (-s) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvbennegezh b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavizded b.
leichtsinnig ag. : intourt, skañv a benn, skañv e benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, strantal, distrantell, diaviz, dibreder, disoursi, avelet, avelek, avelok, diempenn, diboell, berrboell, berr a skiant, dibarfet, droch, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, berr e spered, variant, arsot, difoutre, digoustiañs, re vak en e zilhad ; *leichtsinnige Mädchen,* merc'hedoù skañvbenn lies., merc'hed avelek lies., merc'hed pennoù-skañv lies., merc'hed avelet o fennoù lies., merc'hed skañv o fennoù lies., merc'hed digempenn lies., merc'hed distrantell lies., brizhardenned lies., kañjolenned lies., strinkelled lies., lamperezed lies., pennoù skañv lies., driski lies., jingellaj g., kuchurelled lies., strakelled lies., speredoù balafenn a verc'hed lies. ; *leichtsinniger Mensch,* den penn-avelek g., penn brell g., penn-rambre g., brell g., skañvbenneg g., skañvelard g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g. ; *leichtsinnige Worte,* komzoù ven lies. ; *leichtsinnig handeln,* mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont gwall vuan ganti, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv, ober udb diwar c'horre ; *leichtsinnig werden,* skañvbenniñ, arsodiñ ; *in leichtsinniger Weise,* bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre.
leichtsinnigerweise Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat.
Leichtsinnigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvbennegezh b., brellentez b., dibrederi b.,

dibrederezh g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., diavizded b.
leichtverdaulich ag. : [boued] treizhus, aes da ziskenn, skañv, disamm, distambouc'h, divec'h, treizh.
Leichtverletzte(r) ag.k. g./b. **/ Leichtverwundete(r)** ag.k. g./b. : den goulioù dister (dizrouk) dezhañ g., den gloazioù dizrouk dezhañ g.
Leichtwasser n. (-s) : [nukl.] dour skañv g.
Leichtwasserreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] reaktor dour skañv g., dazgwereder dour skañv g.
leid ag. : poazh, skuizh, faezh, eok ; *ich bin es leid,* erru on poazh gant an dra-se, tremen skuizh on gant an dra-se, darev on gant an dra-se, diegi am eus oc'h ober an dra-se, aet on skuizh oc'h ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, damant am eus d'ober an dra-se (oc'h ober an dra-se), fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *ich bin dein Gejammer leid,* me 'zo erru dotu gant da glemmoù, dreistpenn am eus gant da glemmicherezh, leun va c'hased am eus gant da glemmicherezh, leun va rastell am eus gant da glemmicherezh, kas a rez ac'hanon da sot gant da glemmicherezh, erru on poazh gant da gunuc'hennoù, va gwalc'h am eus eus da glemmicherezh, aet on tremen skuizh gant da druantoù, darev on gant da yezhoù fall, eok ha tremen eok on gant da yezhoù fall ; [*sellit ivez ouzh* **leidtun**, reizhskrivadur 2006].
Leid n. (-s) : **1.** keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., kerse g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., gouli g., truez b., glac'har g./b., bihanez b., poan b., diaez spered g., esgoar g., laur g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., torr-spered g. ; *tiefes Leid,* glac'har don g./b., ranngalon b. ; [*sellit ivez ouzh* **leidtun**, reizhskrivadur 2006].
2. glac'har g./b., doan b., bihanez b., anken b., reuz g., gwalleur g./b., diframm g., enkrez g., gloaz b., hirvoud g., huanad g. ; *in Freud und Leid,* e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez, en dristidigezh hag en hon isuoù mat ; *er hielt zu uns in Freud und Leid,* leal e chomas deomp er glac'har koulz hag el levenez (en dristidigezh hag en hon isuoù mat) ; *zu jemandem in Freud und Leid halten,* heuliañ u.b deuet ar bed evel ma c'hallo / heuliañ u.b erruet pe erruo / heuliañ u.b erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b. ; *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet,* merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm ; *jemandem sein Leid klagen,* kontañ e reuz d'u.b., digeriñ (diskargañ) e galon glac'haret d'u.b., dizoleiñ e c'hlac'har d'u.b., diskuliañ e boan-spered d'u.b. ; *um einen Toten Leid tragen,* dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., ober kañvoù d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., dougen kañvoù bras d'u.b., kaout kañv evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *kein Freud' ohn' Leid,* an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin - lod a ouel, lod a gan, ar bed a zo dudi ha poan - an eil amzer a vev an all - a bep seurt amzer en devez an den - goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin ; *sein Herz trägt heimliches Leid,* derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak ; *jemandes Leid vergrößern,* kreskiñ poan u.b.
3. gaou g., droug g., noaz g. ; *Erlkönig hat mir ein Leids getan (Goethe),* roue ar gwern en deus bet graet vil din ; *sich ein Leid(s) antun,* falvezout en em lazhañ, falvezout lakaat diwezh d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask lakaat termen d'e vuhez ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun,* keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed !
Leideform b. (-) : [yezh.] tu-gouzañv g., framm-gouzañv g.
leiden V.k.e. (litt / hat gelitten) : **1.** gouzañv, damantiñ ; *Durst leiden,* gouzañv sec'hed ; *Hunger leiden,* reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, bezañ gant an naon, kaout naon (naon bras, naon du, naon ruz), duañ (bezañ o vougañ) gant an naon, bezañ marnaoniet (marnaoniek), gouzañv naon, gouzañv ar vizer gant an naon, klevet kleier an Naoned, kaout ilboued / bezañ naoniet (Gregor) ; *Höllenqualen leiden,* diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus an ifern, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz oc'h hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer ; *die Reben haben Schaden gelitten,* ar gwini a zo bet gwazh eus ar wallamzer, ar gwini a zo en em gavet gwazh eus ar wallamzer, gwallgaset eo bet ar gwini ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *an etwas Mangel leiden,* kaout diouer da (eus) udb, dioueriñ udb ; **2.** [dre astenn.] *ich kann es nicht leiden, dass er mir so antwortet,* n'on ket evit gouzañv e respontfe ac'hanon e-giz-se ; *er kann (mag) sie nicht leiden*, n'eo ket evit gouzañv anezhi, ne bad ket e spered (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit aveliñ anezhi, n'eo ket evit en em ahelañ ganti, n'eo ket evit

ahelañ ganti, ur malis en deus outi ; *er kann mich nicht mehr leiden,* droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, hennezh en deus bremañ ur malis ouzhin ; *sie können einander nicht leiden,* en em giañ a reont, en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint bepred e malis an eil ouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen,* ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden,* n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se.

V.k.d. / V.gw. (litt / hat gelitten) : **1.** gouzañv, gouzañv e boanioù, reuziñ, tennañ ouzh, diwaskañ, poaniañ gant, bezañ taget gant, bezañ skoet gant, bezañ dalc'het gant, bezañ gwasket gant, bezañ grevet gant, jahinañ gant, bezañ stag ar boan ouzh an-unan ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid,* truez en doa ouzh kement a oa stag ar boan outo ; *er musste entsetzlich leiden,* braouac'h d'an droug en doa, poazh e oa gant ar boan, gouzañv a rae garv, gouzañv a rae poanioù kriz, gwasket e veze gant poanioù kriz, poanioù kriz a veze ouzh e waskañ, gwasket e oa da vat ; *ihr Kind musste an seinen Verletzungen entsetzlich leiden,* poazh e oa he bugel gant ar gouliet e oa ; *er hat gelitten,* poaniet e oa ; *an einer Krankheit leiden,* bezañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (grevet, skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kouezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emaout ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emaout ? ; *an heftigen Schmerzen leiden,* reuziñ poanioù kriz, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur boan ifern, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, gouzañv garv, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poazh gant ar boan, gweañ poanioù kriz, bezañ poanioù kriz o waskañ an-unan, bezañ gwasket da vat ; *er leidet unter starken Entzugserscheinungen,* ezhommek terrupl eo ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden,* ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, santout a ran c'hoazh eus ar gwallzarvoud am boa bet ; *er leidet an Rheuma,* ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm ; *er leidet unter Rheuma,* poaniañ a ra gant ar remm ; *unter jemandes Bosheit leiden*, gouzañv drougiezh u.b. ; *unter jemandes Eifersucht zu leiden haben,* kouezhañ dindan gwarizi u.b. ; *unter der Kälte leiden,* gouzañv yenijenn (riv), kaout riv (paourentez, anoued) ; *die Leute leiden unter der Hitze,* an tommder a lazh an dud ; *wer sonst als ich hatte darunter zu leiden ?* da biv ken e oa da reuziñ nemet din ? ; **2.** [dre skeud.] [c'hoariva] *das Stück leidet an Längen,* gwazh eo ar pezh-c'hoari eus pennadoù re hir.

Leiden[1] n. (-s,-) : **1.** [relij.] Pasion b., Pasion Vras b. ; *das Leiden Christi,* ar Basion b., ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; **2.** [dre astenn.] droug g., poanioù lies., kleñved g., diwask g., esgoar g., gouzañvadur g., gouzañvder g., gouzañvded b., hirvoud g., huanad g., laur g., nec'h g., nec'hamant g., pened g., enkrez g., gloaz b. ; *Leiden ausstehen*, gouzañv (diwaskañ) poanioù, reuziñ poanioù, bezañ gwasket ; *chronisches Leiden,* kleñved (droug) henek g., droug retolz g. ; *körperliches Leiden, physisches Leiden,* poan gorf b., poan a gorf ; *geistiges Leiden, psychisches Leiden,* poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *seelisches Leiden ist schlimmer als körperliches,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *sein Leiden verschlimmert sich (t-rt),* mont a ra e zroug war gresk, mont a ra e zroug gwazh-ouzh-gwazh, gwazh-ouzh-gwazh emañ e zroug, bras-ouzh-bras eo e zroug ; *er starb nach langem Leiden,* mervel a reas gant ur c'hleñved hirbadus, mervel a reas goude ma oa bet klañv e-pad pell ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden,* un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; [relij.] *die Leiden des diesseitigen Lebens,* poanioù ar bed-mañ.

Leiden[2] n. : [lzelvroioù] Leiden b. ; [fizik] *Leidener Flasche,* boutailh Leiden b.

leidend ag. : kinglañv, kozh-fall ; **1.** *er sieht leidend aus,* liv ar boan a zo warnañ, krizet eo e zremm gant kizell ar boan, e c'henoù a zo o treuziñ gant ar boan ; **2.** *leidend sein,* bezañ klañv-fall, bezañ klañv-bras, bezañ klañv-ki, bezañ klañv-moñs, bezañ klañv da vat, bezañ klañv-kaer, bezañ meurglañv, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ gwall glañv, bezañ gwall skoet, bezañ gwall fall, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor.

Leidende(r) ag.k. g./b. : gouzañver g., gouziviad g., gouzañverez b., gouziviadez b., den poaniet g., den a zo poaniet g.

Leidenschaft b. (-,-en) : **1.** [ster boutin] atiz g., entan g., pasion b., froudad g., karantez diroll b., karantez virvidik b., angerzh karantez g., gwrez b., nerzh birvidik g., albac'henn b., sorc'henn b., boemenn b., arloup g., kounnar b., araj g., frenezi b., birvidigezh b., taerijenn b., taerder g., taerded b., feulster g., bevder g., bividigezh b.,

berv g., brouez b., bouilhded b., bouilhder g., gred bervidant g., gouezded b., herrder g., intampi g., boemenn b. ; *seinen Leidenschaften frönen,* en em reiñ d'e albac'hennoù (d'e sorc'hennoù) ; *seine Leidenschaften beherrschen, seine Leidenschaften im Zaume halten,* gwakoliañ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war pistigoù e galon (war e galon, war froudoù e galon), stourm enep lañs e galon, kaout al levezon war e youloù, ober (derc'hel) penn d'e youloù, trec'hiñ e youloù, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, brezelekaat outañ e-unan, reoliñ e c'hoantoù, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor).

2. [ster klasel] angerzh b., gouzañvad g. ; *die Leidenschaften der Seele (Descartes),* gouzañvadoù an ene lies.

leidenschaftlich ag. : entanet, berv, dreist-penn, foll, diroll, dall, flamm, pasional, frenezius, gredus, grizias, gwrez ennañ, gwrez en e wad, gwrezus, taer, intampius, froudadek, atizek, bervidant, birvidik, diaoulek, dreistmuzul, dreistmoder, dijaoj, direizh, direizhet ; *ein leidenschaftlicher Redner,* ur prezeger gredus g. ; *leidenschaftlicher Kuss,* pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouch tomm g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g. ; *leidenschaftlicher Hass,* kasoni an ifern b., kasoni verv b., kasoni oaz-kren b., kaz ar marv g. ; *leidenschaftliche Liebe,* karantez dreist-penn (dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, virvidik) b., karantez vervidant b., karantez dreistmoder b., karantez dreistmuzul b., amourousted eus ar re greñvañ b., froudad karantez g., angerzh karantez g., joa dreistmoder b. ; *werden Sie nicht leidenschaftlich !* na vuanekait ket ! arabat deoc'h taeriñ ! arabat deoc'h mont e gouez ! arabat en em c'hlazañ !

Adv. : *Schokolade isst sie leidenschaftlich gern,* chokolad a blij dezhi ken-ha-ken, chokolad a blij dezhi mui-pegen-mui, n'eus netra a blij dezhi evel ar chokolad, honnezh a zo plac'h ar chokolad, honnezh a c'hoarzh ar chokolad dezhi, pitouilh eo war ar chokolad, ruz eo war ar chokolad, pa vez tu dezhi e sko war ar chokolad, ur gwall zebrerez chokolad a zo anezhi, sot eo gant ar chokolad, tik eo gant ar chokolad, honnezh a zo ur gwall blac'h war ar chokolad, honnezh a zo taer war ar chokolad, ur c'hrog bras he deus ouzh ar chokolad, gwrac'h eo da zebriñ chokolad ; *jemanden leidenschaftlich lieben,* birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, karout u.b. leizh e galon, bezañ u.b. don en e santimant, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b., karout u.b. eus kreiz e galon.

Leidenschaftlichkeit b. (-) : entanadur g., pasion b., arloup g., kounnar b., araj g., gred bervidant g., bervidanted b., birvidigezh b.

leidenschaftslos ag. : **1.** difrom, diseblant, diflach, lizidant, dibalamour, landreant ; **2.** seder, habask, diazezet.

Leidenschaftslosigkeit b. (-) : **1.** difrom g., digasted b., dilañs g., lizidanted b. ; **2.** sederoni b., habaskter g., diazezded b.

Leidensdruck g. (-s) : gwask ar poanioù g., gwaskad poanioù g.

Leidensgefährte g. (-n,-n) **/ Leidensgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g.

Leidensgeschichte b. (-) : **1.** [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g. ; *die Leidensgeschichte Christi,* ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; **2.** [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b.

Leidenskelch g. (-es) : [dre skeud.] kalirad c'hwerv g.

Leidensmiene b. (-,-n) : penn du g., penn kozh g., penn teñval g., penn trist g., beg a-dreuz g., penn mantret (penn trist) evel hini Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan g.

Leidensstation b. (-,-en) : [relij.] taolenn Hent ar Groaz b.

Leidensstätte b. (-) : [relij.] Menez Kalvar g.

Leidensweg g. (-s) : **1.** [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g. ; **2.** [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b., hent a dristidigezh g.

Leidenswoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Santel b., Sizhun Vras b., Sizhun ar Binijenn b.

leider Adv. : siwazh, gwashañ pezh a zo, dre valeur, dre zichañs, euver eo, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur ; *leider Gottes !* allas Doue ! (Gregor), siwazh Doue ! ac'h Doue ! maleürus ! ; *leider hatte ich meinen Regenschirm nicht mitgenommen,* n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin, siwazh din - ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet meiz a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - maleürusamant evidon n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin - àr ma maleur ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - àr ma gwall ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - evit va gwalleur n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin.

leidig ag. : chifus, mantrus, dipitus, rec'hus, goular, fachus, ivin ; *ein leidiger Zwischenfall,* un darvoud rec'hus (dipitus) g., un degouezh chifus (mantrus) g., un dro lous b., ur gwalldro b.

leidlich ag. : madik a-walc'h, peuzvat, krenn, dister, madik, madik-madik, etre mat ha fall, etre daou, etre an daou, moder, dam-, peuz- ; *er hat ein leidliches Einkommen,* gounit a ra madik a-walc'h, gounit a ra peadra da vevañ madik a-walc'h.

Adv. : *mir geht es leidlich,* mont a ra madik-madik ganin, mont a ra evelseik ganin, emañ evel-evel ar bed ganin, war-nes damant emaon, etre an div lezenn emaon, etre kriz ha poazh emaon.

Leidtragende(r) ag.k. g./b. : **1.** kañver g. ; **2.** gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g., P. begaod g.

leidtun V.gw. ha dibers. (tat leid, hat leidgetan) : ober poan d'an-unan ; *es tut mir leid,* desped am eus ken em eus, va digarezit, gwanet eo va c'halon, mantret (chifet, nec'het) on, mezh am eus kazi ; *es tut mir leid*, *dass ich*

Sie habe warten lassen, me am eus desped ken em eus pa'z on arruet re ziwezhat, desped am eus da vezañ daleet keit amzer ; *es tut mir leid*, *dass ich nicht zu Hause war,* me a ra poan din pa ne oan ket er gêr ; *es tut ihm aufrichtig leid,* keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch, mezh en deus kazi ; *er tut mir leid,* truez am eus outañ, deur am eus gantañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ (Gregor) ; *es tut mir leid um ihn,* doaniet on gantañ, e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor) ; *Sie tun mir leid,* truez am eus deoc'h (Burel), ho klemm a ran.

leidvoll ag. : poanius, gloazus, glac'harus, ankenius, doanius ; *ich weiß es aus leidvoller Erfahrung,* desket em eus kement-se war va gwall, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se.

Leidwesen n. (-s) : keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., gouli g., glac'har g./b., bihanez b., poan b., kerse g., displijadur b. ; *zu meinem großen Leidwesen,* siwazh din, gant displijadur vras, gant poan vras, gant keuz bras, gant dipit bras, gant glac'har.

Leier b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] **a)** lourenn b. ; *die Leier schlagen,* lourennañ, seniñ lourenn, seniñ al lourenn, lourennañ ; **b)** biell b., P. genn-ha-genn g. ; **2.** [dre skeud.] P. randonenn b., kontadenn Mari-Bladenn b., diskan g. ; *es ist (immer) die alte (dieselbe, die gleiche) Leier,* atav an hevelep diskan gantañ, setu adarre an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, atav e vez o tistilhañ an hevelep chapeledad komzoù skuizh, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

Leierkasten g. (-s,-kästen) : [sonerezh] boest-ograoù b., dornorglez g., orglez dorn b., ograoù-red g.

Leierkastenfrau b. (-,-en) : [sonerezh] c'hoarierez boest-ograoù b.

Leierkastenmann g. (-s,-männer) : [sonerezh] c'hoarier boest-ograoù g.

Leierknurrhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] korn beg-plat g.

leiern V.k.e. (hat geleiert) : **1.** kambliañ, kampilhal, sevel *pe* diskenn gant un dornikell ; *den Eimer aus dem Brunnen leiern,* tennañ ar c'helorn eus (diouzh) ar puñs ; *das Autofenster in die Höhe leiern,* sevel gwerenn ar c'harr ; **2.** *Gebete leiern,* dijabliñ pateroù, dibunañ pedennoù, galoupat pedennoù, paterat, pateriañ, bresañ pedennoù, drailhañ pedennoù ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem etwas aus dem Kreuz leiern,* kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.
V.gw. (hat geleiert) : paterat, pateriañ, dibunañ udb gant ur vouezh unton.

Leierspieler g. (-s,-) : lourenner g.

Leihamt n. (-s,-ämter) **/ Leihanstalt** b. (-,-en) : ti-prestañ g.

Leiharbeit b. (-,-en) : labour etreadegat g.

Leiharbeiter g. (-s,-) : etreadegour g.

Leiharbeiterin b. (-,-nen) : etreadegourez b.

Leihbibliothek b. (-,-en) **/ Leihbücherei** b. (-,-en) : levraoueg prestañ b.

leihen V.k.e. (lieh / hat geliehen) : **1.** prestañ, reiñ e prest, feurmiñ, reiñ war zistaol ; *er lieh sein Geld auf Zinsen,* prestañ (reiñ, astenn) a rae e arc'hant war gampi, prestañ a rae e arc'hant war astenn, prestañ a rae e arc'hant war gred, prestañ a rae e arc'hant war e leve, reiñ a rae e arc'hant war zle ; *mein Cousin hat mir tausend Euro geliehen, ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen,* ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv, va c'henderv en deus prestet mil euro din ; *jemanden darum bitten, ihm Geld zu leihen,* goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad leihen ?* ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houarn din ? ; [lenn.] *die Ameise leiht nicht gern,* ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h ; **2.** [dre skeud.] reiñ ; *Beistand leihen,* reiñ sikour (skoaz, skoazell, un tamm skoaz) ; *einer Bitte ein geneigtes Ohr leihen,* reiñ skouarn da reked u.b. ; **3.** amprestañ, kemer e prest, kestal ; *Geld bei jemandem leihen,* amprestañ arc'hant digant u.b., goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *das ist nicht mein eigener Wagen, sondern ein geliehener,* n'eo ket din-me ar c'harr-mañ, unan amprestet eo ya !

Leihen n. (-s) : **1.** prestañ g., feurmiñ g. ; **2.** amprestañ g., feurmiñ g., amprest g., amprestadenn b.

Leihgabe b. (-,-n) : prest g., prestadenn b., amprestadenn b., amprest g.

Leihgebühr b. (-,-en) : mizoù amprestañ lies., mizoù feurmiñ lies.

Leihhaus n. (-es,-häuser) : ti-prestañ g.

Leihmutter b. (-,-mütter) : [mezeg.] mamm-dougen b.

Leihsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur amprestañ g., feur kampi g.

Leihschein g. (-s,-e) : **1.** paperenn amprestadenn b. ; **2.** testeni ar brestadenn g.

Leihstimme b. (-,-n) : [polit.] mouezh o tont eus ur strollad politikel all b.

Leih- und Pachtgesetz n. (-es) : [istor] lezenn prestañ-feurmiñ b.

Leihwagen g. (-s,-) : karr feurm g., karr e feurm g., karr-tan feurmet g., karr-tan da feurmiñ g.

leihweise Adv. : e prest, war brest, e feurm, diouzh feurm.

Leim g. (-s,-) : peg kreñv g., kaot g., glud g. ; *etwas mit Leim bestreichen,* gludañ udb, gludennañ udb ; *Weberleim,* pask g. ; *aus dem Leim gehen,* **a)** dispegañ, disjuntrañ ; **b)** [dre skeud., tud] P. bezañ lart evel ur pemoc'h milin (evel ur vlonegenn, evel ur person-kanton), bezañ lart evel ur porc'hell, bezañ prest d'ober « plok » ; **c)** [dre skeud., traoù] diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz

(Gregor), mont er sac'h, findaoniñ, freuzañ ; **d)** [dre skeud.] *ihre Freundschaft ging aus dem Lein,* echu e oa neuze gant o mignoniezh ; *er ging auf den Leim,* skoet en doa el las / kouezhet e oa e-barzh al lasoù / rouestlet e voe e dreid er roued a oa bet stegnet evit e dizhout (Gregor), mont a reas er griped, mont a reas er sac'h, kaotet ha peget e oa bet, devet (dastumet, kabestret, louzet) e voe ; *jemandem auf den Leim gehen,* kouezhañ e las u.b., rouestlañ e dreid er roued a oa bet stignet evit e dizhout, skeiñ e-barzh al las, skeiñ er roued, en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *jemanden auf den Leim führen,* touellañ (dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ) u.b., klaviañ u.b., kilhañ u.b., c'hwennat u.b., lakaat an tach d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., kac'hat e godell u.b.

leimen V.k.e. (hat geleimt) : **1.** [tekn.] pegañ, spegañ, kaotañ, adpegañ ; **2.** gludañ, gludennañ ; **3.** [dre skeud.] P. kaotañ ha pegañ, gludañ, touellañ, kilhañ, dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, klaviañ, gwaskañ, toazañ, c'hwennat, louarniñ, kouilhoniñ, tapout, pakañ, kac'hat e godell u.b.

Leimen n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.

Leimfarbe b. (-,-n) : [tekn.] distremp g.

leimig ag. : gludek, gludennek, libous, pegus, spegus, avuennek.

Leimkessel g. (-s,-) : pod peg g., pod kaot g.

Leimknecht g. (-s,-e) : [tekn.] serjant munuzer g.

Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *weißes Leimkraut,* sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies. ; *rotes Leimkraut,* yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.

Leimrute b. (-,-n) **/ Leimstange** b. (-,-n) : gludenn b.

Leimstoff g. (-s) : [kimiezh] gluten g.

Leimtiegel g. (-s,-) **/ Leimtopf** g. (-s,-töpfe) : pod peg g., pod kaot g.

Lein g. (-s,-e) : **1.** [louza.] lin str., lanfas g./str. ; *Lein säen,* hadañ lin ; *Lein vor dem Brechen zu Büscheln winden,* stec'hennañ lin ; *Lein spinnen,* nezañ lin ; *Lein brechen,* paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Lein pochen,* tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ) lin, frikañ bolc'h ; *Lein hecheln,* kribañ lin, kribinañ lin, rañvellat lin, dirañvañ lin, rimiañ lin ; *Lein rösten,* lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *Ballen Lein,* torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g. ; *Lein zu Ballen zusammenpressen,* pengodañ lin ; *den Lein zum Verspinnen vorbereiten,* kleuiñ al lin ; *spinnbereiter Lein,* kleuadenn b. ; *nach Lein suchen,* lina ; *reich an Lein,* linek ; **2.** [gwiad.] lien lin g.

Leinacker g. (-s,-äcker) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.

Leinbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh lin g. ; *für den Leinbau geeigneter Boden,* douar-lin g.

Leine b. (-,-n) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], siblenn b., fun b., funienn b., las g., lasenn b. ; *Leinen ziehen,* stignañ kerdin ; **2.** roll g., stag g., lêrenn b., rañjenn b., kordenn b. ; *einen Hund an der Leine führen,* derc'hel ur c'hi gant ar roll, derc'hel ur c'hi ouzh ar roll, kas ur c'hi da bourmen diwar-bouez ur stag (ur gordenn), kas ur c'hi da bourmen war-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll), kas ur c'hi da bourmen a-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll) ; *einen Hund an die Leine legen,* rollañ ur c'hi ; *eine Kuh mit einer Leine binden,* funiañ ur vuoc'h ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden an der Leine haben,* derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel u.b. en e roll, derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b. ; P. *Leine ziehen,* diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, c'hoari a veg troad, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz ; **4.** [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g. ; *die Leinen loswerfen,* largañ ar bosoù, largañ an ereoù ; **5.** *Wäscheleine,* siblenn b., orjalenn b., neud g. ; *die Wäsche auf die Leine hängen,* lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *nachprüfen, ob die Wäsche noch an der Leine hängt,* eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn.

leinen ag. : ... lien lin, keinet gant lien, goloet gant lien, koublet gant lien.

Leinen n. (-s) : **1.** [gwiad.] lien lin g., lienaj g. ; *rein Leinen,* lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *nach Leinen suchen,* lina ; **2.** [levrioù] *Leinen (Ln),* keinet ha goloet gant lien, goloet (koublet) gant lien (Gregor) ; *Halbleinen (Hln),* hanter c'holoet gant lien, hanter goublet gant lien ; **3.** [arz] lien g.

Leinenband g. (-s,-bände) : levr keinet ha goloet gant lien g.

Leinenbast g. (-es,-e) : lanfas lin g./str., kolo lin g.

Leinendamast g. (-es,-e) : lien damas g., lienenn damas b.

Leinenernte b. (-,-n) : linadeg b.

Leinenfaser b. (-,-n) : kanastr str., tilh str., breun str.

Leinengarn n. (-s,-e) : neud lin g.

Leinengewebe n. (-s,-) : lien g., lienenn b., lien lin g.

Leinenindustrie b. (-) : gwiaderezh lin g., lienerezh g.

Leinenpanzer g. (-s,-) : petral g., brusk-houarn g.

Leinenumwicklung b. (-,-en) : [tekn.] pakañ gant lien ha peg g., marouflerezh g., marouflañ g.

Leinenzeug n. (-s) : lienaj lin g., lienaj g.

Leinenweber g. (-s,-) **/ Leineweber** g. (-s,-) : gwiader g.

Leinenweberin b. (-,-nen) **/ Leineweberin** b. (-,-nen) : gwiaderez b.

Leinfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.

Leinfink g. (-en,-en) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.

Leingewächse lies. : [louza.] linakeged lies.
leingrau ag. : damzu, gris.
Leinkapsel b. (-,-n) : [louza.] bolc'h lin str., bolc'henn lin b.
Leinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] lin gouez str., lin-derv str. ; *gestreiftes Leinkraut,* lin-kegin-roudennek str.
Leinkuchen g. (-s,-) : [labour-douar] torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g.
Leinöl n. (-s) : eoul lin g.
Leinpfad g. (-s,-e) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-stlejañ g.
Leinpflanze b. (-,-n) : [louza.] linenn b.
Leinsamen g. (-s) : had lin g.
Leinstängel g. (-s,-) : [louza.] linenn b., breunenn lin b. [*liester* breunennoù lin, breun lin].
Leinstraße b. (-,-n) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-stlejañ g.
Leintuch s. (-s,-tücher) : **1.** lien lin g., lienaj g. ; **2.** [dre astenn.] liñsel b.
Leinwand b. (-,-wände) : **1.** lien g., lienenn b. ; *echte Leinwand,* lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *ungebleichte Leinwand,* lien lin kriz g. ; **2.** [dre astenn.] skramm g., skramm-stign g., lienenn b. ; *auf die Leinwand bringen,* diskouez ouzh ar skrammoù sinema (ar skrammoù-stign).
leinwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.
Leinwandfasern lies. : chalpiz g., cherpilh g., dispilh g., pilpouz g.
Leinwandgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] lienerezh b., stal-lien b.
Leinweber g. (-s,-) : gwiader g.
Leinweberin b. (-,-nen) : gwiaderez b.
Leinweberei b. (-) : gwiaderezh lin g., lienerezh g.
Leipzig n. : Leipzig b. ; [kegin.] *Leipziger Allerlei,* masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b.
leise ag. : **1.** izel, gwan, sioulik, disonik ; *leise Stimme,* mouezh izel, mouezh wan b. ; *leises Murmeln,* chuchumuchu g., mouskomzoù lies., tamm hiboud g. ; [dre skeud.] *auf leisen Sohlen,* goustadik, sioulik, en ur selaou e bazioù, en ur gontañ e gammedoù, sioul-ser, sioul-sibouron, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, sioul evel ul logodenn, sioul evel ul logodenn er bleud, didrouz evel un naer, plarik, kempennik, evel ar c'hazh war an erc'h, sioul-ha-sioul, sioul-logod, didrouz war kapichoù e votoù.
2. dister, skañv ; *leiser Verdacht,* tamm disfiz (tamm diskred) bennak g. ; *leiser Regen,* lugachenn b., libistrenn b., ailhenn b., glav tanav (bihan, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., mouestijenn b., lusenn b., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g. ; *sie hat einen leisen Schlaf,* kousk a ra skañv, emañ o soubañ gouloù, ne ra nemet morediñ (soubañ gouloù, dargudiñ, morgudiñ, sorenniñ, boemañ, moriñ), ne gousk nemet ul lagad digor ; *ohne den leisesten Grund,* hep gwir na abeg, hep ket a wir, hep abeg na reizh, hep gwir abeg, hep an disterañ abeg.
Adv. : **1.** a vouezh izel, izel, plarik, goustad, goustadik, sioul, bas, a hanter vouezh ; *leise !* chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! kuzulig ! ; *sprecht leiser !* komzit plarikoc'h ! ; *leiser sprechen,* izelaat e vouezh, komz plarikoc'h, komz siouloc'h, komz izeloc'h, stouiñ e vouezh ; *den Ton leiser stellen,* izelaat ampled (live) ar son, diskenn ampled (live) ar son, lakaat ar skingomz izeloc'h ; *leise sprechen,* komz izel, komz a vouezh izel, komz a hanter vouezh, komz goustadik, komz goustad, komz sioul, komz e kuzul, komz e kuzulig, lavaret traoù kuzh, komz plarik, komz bas ; *er spricht sehr leise,* hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *die Bienen summen leise vor sich hin,* izel eo boud ar gwenan ; *er flüsterte leise,* komz a rae dindan e vouezh, kuzuliat a rae, kuzulikat a rae, kuzuliañ a rae, komz a rae a vouezh izel e pleg skouarn u.b., ober a rae kuzuligoù, komz a rae chuchumuchu ; **2.** [dre skeud.] gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezh mat ; *mit etwas leise umgehen,* maneal udb gant evezh bras ; P. *man muss leise damit umgehen,* ret eo mont dousik d'an dra-se, ret eo mont d'an dra-se gant evezh bras.
L-Eisen n. (-s,-) : [tekn.] houarn-korn g., barrenn-gorn b.
Leisetreter g. (-s,-) : P. mitouig g., pilpouz g., kazh born g., klouarenn b., klufan g., koarenn b., souchadenn b., milizenn b., ur souchet a zen g. ; *er ist ein Leisetreter,* n'eus nemet kildro ennañ, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, ne lavar ket e oferenn war gan, en em c'holeiñ a ra gant ul liñsel doull, ur goarenn (ur souchadenn, ur vilizenn, ur souchet a zen) a zo anezhañ.
Leisetreterei b. (-,-n) : pilpouzerezh g., falsentez b., skoacherezh g., soucherezh g.
Leiste b. (-,-n) : **1.** rizenn b., triklenn b. ; **2.** bevenn b., gwrimenn b. ; **3.** [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.
leisten V.k.e. (hat geleistet) : **1.** ober, seveniñ, kas da benn ; *seinen Wehrdienst bei der Marine leisten,* ober e goñje war vor ; *gute Arbeit leisten,* ober labour vat, kaout ur maneur mat, labourat frouezhus, labourat en un doare spletus, ober mat e bost ; *er hat gute Arbeit geleistet,* n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; *er leistet nur halb so viel wie die anderen,* hanterañ a ra ouzh ar re all, ober a ra an hanter kement hag ar re all ; *er leistet viel (er leistet Tüchtiges),* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zo ouesk da labourat, - hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen) - labour tri a ra - hennezh a zibolotenn labour - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - hennezh a zo herrek war e labour - labourat a ra fonnus - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - hennezh a ra bec'h d'al labour - prim eo en e labour - ampletiñ a ra gant e labour - fonnus eo d'al labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - hennezh a ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober – hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober – ober a ra dillo e labour - dillo en devez da labourat - ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh -

hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober - pezhiadoù labour a ra e berr amzer.

2. [troioù-lavar] *öffentliche Abbitte leisten,* en em zigareziñ a-glev d'an holl ; *jemandem Gehorsam leisten,* sentiñ ouzh u.b., plegañ d'u.b., sujañ d'u.b. ; *Buße leisten,* ober pinijenn / cheñch buhez / mont war wellaat / gwellaat e vuhezegezh / dont da well / kuitaat e wall vuhez / distreiñ a barfeted (Gregor) ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten,* bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *einem Gesetz Folge leisten,* sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *gegen etwas Widerstand leisten,* enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, derc'hel ouzh udb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, padout ouzh udb, stourm ouzh udb, pennañ ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb ; *jemandem Hilfe leisten,* reiñ sikour (dorn, skoazell, harp, skoaz, un taol skoaz) d'u.b., skoazellañ u.b., harpañ u.b., sikour u.b., mont (dont) war sikour u.b., ober kadorig d'u.b., dibab u.b. ; *einen Eid leisten,* touiñ dre e le, touiñ war e le, ober le, ober ul le ; *Anzahlung leisten,* arreziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue ; *jemandem Gesellschaft leisten,* ober kavandenn d'u.b., ober kavandenn ouzh u.b., derc'hel (ober) kompagnunezh d'u.b., chom e-ser u.b., derc'hel mat d'u.b., derc'hel penn d'u.b. ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden,* me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h.

V.em. : **sich leisten** (hat sich (t-d-b) geleistet) : kaout a-walc'h a aez evit prenañ, kaout a-walc'h a aez evit ober, gallout ober ; *das kann ich mir leisten,* a-walc'h a aez am eus evit prenañ an dra-se (evit en ober), peadra am eus da baeañ an dra-se, gallout a ran ober an dra-se ; *unsereiner kann sich (t-d-b) das nicht leisten, unsereins kann sich (t-d-b) das nicht leisten,* tud eveldomp n'o deus ket a-walc'h a aes evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *er ist so arm, dass er sich einen Besuch beim Frisör nicht leisten kann,* hennezh n'en deus ket pevar real da vont da droc'hañ e vlev.

Leisten g. (-s,-) : **1.** [tekn] moull-botoù g., furm-gere b. ; *Schuhe über den Leisten schlagen,* lakaat botoù war ar furm-gere, lakaat botoù war ar moull ; **2.** [dre skeud.] P. *alles über einen Leisten schlagen,* muzuliañ ar re all diouzh an-unan (diouzh e walenn) (Gregor), lakaat an holl draoù keit-ha-keit, lakaat an holl draoù a-rez, lakaat an holl draoù a-resed, na ober kemm evit tra ebet, na gaout kemm evit tra ebet, na lakaat kemm ebet etre tra ebet, ober heñvel ouzh an holl draoù ; **3.** [kr-l] *Schuster, bleib bei deinem Leisten,* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - Yann a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget.

Leistenbeuge b. (-,-n) : [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.

Leistenbruch g. (-es,-brüche) : [mezeg.] avelenn ar varlenn b., avelenn varlennel b., tarzh-kof g., avelenn b., toullgof g., koeñvenn-vouzelloù b., diskenn bouzelloù g. ; *sich einen Leistenbruch heben,* tapout un tarzh-kof, pakañ ur goeñvenn-vouzelloù ; *einen Leistenbruch haben,* bezañ tarzhet e gof, bezañ fardellek, bezañ avelennek, bezañ tarzhkofek.

Leistengegend b. (-) : [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.

Leistenkrokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil-mor g.

Leistenschneider g. (-s,-) : furmer moull-botoù g., farder furmoù-kere g.

Leistenwerk n. (-s) : moulleürioù lies.

Leistung b. (-,-en) : **1.** askor g., askorad g., efedusted b., produusted b., digonusted b., askorusted b., fonn g., ampled g., daskor g., fonnder g., kas g., digonad g. ; *je nach Leistung müssen sie bezahlt werden,* diouzh a labouront e tleont bezañ paeet, diouzh al labour a reont e tleont bezañ paeet ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück,* ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; **2.** disoc'h g., taol-nerzh g., taol g. ; *erstaunliche Leistungen,* disoc'hoù dreist (dispar, heverk) lies., taolioù kaer lies., taolioù dreist lies., kurioù lies., noveoù lies. ; *hier zählen nur Leistungen,* an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *Leistung und Gegenleistung,* mann evit mann, roerig kaverig ; *er bietet eine hervorragende Leistung,* dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvat eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra ; **3.** gwared g., skorenn b., gouzeulad g., gouzeul ; *soziale Leistungen,* skoazell sokial b., skorennoù sokial lies., gouzeuladoù kevredigezhel lies. ; **4.** [fizik] galloudezh b., labour g., askor g. ; *Motorleistung,* galloudezh ur motor b., galloudezh ur c'heflusker b., perzh-galloud ur c'heflusker g. ; **5.** [gwir] taladur g., paeamant g., gougor g., gougorad g.

Leistungsberechtigte(r) ag.k. g./b. : skorennadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g.

Leistungsbilanz b. (-,-en) : [arc'hant.] mentel dalañ b.

Leistungsblatt n. (-s,-blätter) : **1.** fichenn deknikel b. ; **2.** follenn skorennoù b., follenn waredoù b., follenn ouzeuladoù b. ; **3.** follenn digonad b., follenn digonusted b., follenn askorusted b.

Leistungsdruck g. (-s) : gwask an digonusted kousto pe gousto g., endalc'h askorusted g., endalc'h digonusted g.

Leistungsempfänger g. (-s,-) : skorennadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g.
leistungsfähig ag. : ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, produus, kefleunius, digonus, digonat, oberius, trumm, efedus, efedek, oberiant, oberius, nerzhus, galloudus ; ein leistungsfähiger Motor, ur c'heflusker galloudus g., ur c'heflusker nerzhus g., ur c'heflusker digonus g. ; er ist leistungsfähig, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvat eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra frouezhus, labourat a ra en un doare spletus, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), labour tri a ra, labourat a ra fonnus, hennezh a ra fonn, un den ampletus an hini eo, ampletiñ a ra gant e labour, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a ra bec'h d'al labour, prim eo en e labour, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober, pezhiadoù labour a ra e berr amzer.
Leistungsfähigkeit b. (-) : produusted b., *digonusted* b., askorusted b., efedusted, oberiusted b., oberiuster g., fonnusted b., ampletusted b., galloudezh b., perzh-galloud g. ; *an Leistungsfähigkeit gewinnen,* askorusaat, digonusaat, efedusaat ; *die Leistungsfähigkeit der Arbeit erhöhen,* askorusaat al labour, digonusaat al labour, muiaat *digonusted al labour* ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer,* uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz.
Leistungsganglinie b. (-,-n) : [fizik, tredan.] krommenn ar c'halloudezh goulennet b.
Leistungsgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war an endalc'h askorusted b., kevredigezh diazezet war an endalc'h digonusted b.
Leistungshebel g. (-s,-) : dornell ar fonnder b., dornell ar c'has b.
Leistungskontrolle b. (-,-n) : **1.** kontroll askorusted g., kontroll digonusted g., kontroll produusted g. ; **2.** [skol] prouad g., priziadenn b.
Leistungskraft b. (-) : askorad g., digonad g., digonusted b., askorusted b., efedusted b., produusted b., fonnusted b., fonn g., ampled g., daskor g., galloudezh b., perzh-galloud g.
Leistungskurs g. (-es,-e) : kelennerezh kreñvaet g., staj d'an daoulamm g.
leistungsorientiert ag. : diazezet war an askorad, diazezet war ar broduusted, diazezet war an endalc'h askorusted, diazezet war an endalc'h digonusted, askoridik.
Leistungsprämie b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.
Leistungsprinzip n. (-s) : pennaenn an askorusted b., pennaenn an digonusted b., pennaenn ar broduusted b.
Leistungsprüfung b. (-,-en) : **1.** [skol] prouad g., priziadenn b. ; **2.** [sport] prouad digonad g. ; **3.** [labour-douar] prouad askorusted g.
leistungsschwach ag. : amaskorus, amgefleunius, diemsav, diampled, didalvez, dilañs, difonn, divarrek, diefedus, fallik a-walc'h.
Leistungssport g. (-s) : [sport] sport a live uhel g.
leistungsstark ag. : ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, kefleunius, digonus, digonat, produus, galloudus ; *diese Kühe sind leistungsstarke Milchkühe,* ar saout-se a zo mat da laezh.
Leistungsträger g. (-s,-) : [kenwerzh] pourchaser g.
Leistungsvermögen n. (-s) : galloudezh b., perzh-galloud g., barregezh b., barr g.
Leistungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.
Leistungszulage b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.
Leitachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel stur g.
Leitartikel g. (-s,-) : pennad-stur g., pennad-blein g., pennad-talbenn g., bleinskrid g.
Leitartikler g. (-s,-) : bleinskriver g., saver pennadoù-stur g.
Leitartiklerin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : bleinskriverez b., saverez pennadoù-stur b.
Leitaufsatz g. (-es,-aufsätze) : pennad-stur g., pennad-blein g., bleinskrid g.
Leitbild n. (-s,-er) : patrom g., skouer b.
leiten V.k.e. (hat geleitet) : ren, kas, heñchañ, kundu, kunduiñ, gouarn, leviañ, sturiañ, merañ, mestriñ da, enframmañ, kas en-dro ; *der Verkehr wurde durch Seitenstraßen geleitet,* dihenchet e voe ar c'hirri ha lakaet da dremen dre straedoù tro-dro, lakaet e voe ar c'hirri da glask tro (d'ober tro) dre ar straedoù nesañ ; *einen Antrag auf dem Dienstweg an die Regierung leiten,* kas ur reked d'ar gouarnamant dre hent ar velestradurezh ; *ein Unternehmen leiten,* ren un embregerezh, leviañ un embregerezh, bezañ e penn un embregerezh, kunduiñ un embregerezh ; *gemeinsam leiten,* kenren ; *eine Schule leiten,* ren ur skol ; *den Krieg leiten,* ren ar brezel ; *den Kampf leiten,* ren ar stourm ; *leitender Angestellter,* sterner ren g., frammer g. ; *von persönlichen Rücksichten lässt er sich nicht leiten,* ne zalc'h ket kont eus ar pezh a soñj eñ e-unan, ne dremen ket diouzh pezh a soñj eñ e-unan, n'eo ket den d'ober diouzh pistigoù e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lañs e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lusk e galon, n'eo ket den d'ober diouzh luskadoù

e galon, n'eo ket den d'ober diouzh froudoù e galon ; *den elektrischen Strom gut leiten,* bezañ heren ouzh an tredan, ren mat an tredan ; *Wasser leiten,* riboulat dour ; *eine Untersuchung über etwas leiten,* ober enklask war udb, ditourañ un afer.

leitend ag. : **1.** ambilh, ... ren, ... stur, penn- ; *leitender Angestellter,* sterner ren g., frammer g. ; *der leitende Grundsatz,* ar reolenn stur b., ar bennreolenn b., ar bennaenn diazez b. ; **2.** [tredan.] reüs, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez) ; *nicht leitend,* difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, direüs, diheren, n'eo ket heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez).

Leiter[1] b. (-,-n) : skeul b. ; *auf die Leiter klettern,* pignat er skeul, sevel er skeul, sevel gant ar skeul, skeuliañ, skeuliata, krapañ gant ur skeul ; *eine Leiter an eine Mauer lehnen,* skeuliañ ur voger, harpañ ur skeul en ur vur (ouzh ur voger), lakaat ur skeul a-harp ouzh ur voger ; *die Leiter ist von der Mauer abgerutscht,* tec'het eo ar skeul diouzh ar voger ; *etwas mit einer Leiter ersteigen,* skeuliañ udb ; *ganz oben auf der Leiter,* e beg ar skeul.

Leiter[2] g. (-s,-) : **1.** rener g., renour g., levier g., gouarner g., gouarnour g., kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g., patrom g. ; *Leiter einer Fabrik,* rener ul labouradeg g., patrom g. ; *pädagogischer Leiter,* rener ar c'helenn g. ; **2.** [fizik] reell b. ; *Wärmeleiter,* kas-tommder g., kas-gwrez g., kaser tommder g., kaser gwrez g., danvez heren ouzh ar wrez g.

Leiterabsteigen n. (-s) : diskeuliadur g.

Leiterbaum g. (-s,-bäume) / **Leiterholm** g. (-s,-e) : bann skeul g., post skeul g., kostez skeul g.

Leiterin b. (-,-nen) : renerez b., kunduerez b.

Leiterkarte b. (-,-n) : amred enlouc'het g.

Leiterklettern n. (-s,-) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterplatte b. (-,-n) : plakennig b., platinenn b., amred enlouc'het g.

Leitersprosse b. (-,-n) : bazh-skeul b.

Leitersteigen n. (-s) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterwagen g. (-s,-) : **1.** kastell-eost g., kastell-eostek g., karr-eost g. ; *ein Leiterwagen voll Heu,* ur c'horziad foenn b. ; **2.** P. karr paotred an tan g., karr ar skeul vras g.

Leitfaden g. (-s,-fäden) : **1.** poell g., speredenn b., poell ar speredenn g., poell ar soñjoù g., neudenn ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; **2.** dornlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., levr-skol g., levr-heñchañ g. ; **3.** sturiadoù lies., sturiadurioù lies., kelennoù a ranker heuliañ lies.

leitfähig ag. : [tredan] readus, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez), reüs.

Leitfähigkeit b. (-) : [tredan, gwrez] readusted b., reüsted b.

Leitfeuer n. (-s,-) : **1.** [merdead.] tour-tan g., letern b. ; **2.** [minoù] pourc'h emors str., poulc'henn b., kordenn darzh b.

Leitfigur b. (-,-en) : kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g.

Leitflosse b. (-,-n) : [merdead.] stabilaer g.

Leitgans b. (-,-gänse) : [loen.] troc'herez avel b., gwaz ambilh b., gwaz vlein b., gwaz a-raok b.

Leitgedanke g. (-ns,-n) : pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g., mennozh blein g., luskvennozh g.

Leithammel g. (-s,-) : **1.** [loen.] tourz g., maout-tourc'h g. ; **2.** [dre skeud.] kaser g., rener-tud g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.

Leithund g. (-s,-e) : **1.** [hemolc'h] liammer g. ; **2.** [dallentez] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Leitlinie b. (-,-n) : **1.** linenn stur b., linenn vlein b., sturiadoù lies., sturiadurioù lies., kelennoù a ranker heuliañ lies. ; **2.** [mat.] levierenn b.

Leitmotiv n. (-s,-e) : [sonerezh] sturdres g., mestrezenn b.

Leitpferd n. (-s,-e) : marc'h-ambilh g., marc'h-blein g., marc'h-blenier g., marc'h a-raok g.

Leitpfosten g. (-s,-) : balizenn heñchañ b., balizenn b.

Leitplan g. (-s,-pläne) : brastres ren g., brastres stur g., brastres blein g.

Leitplanke b. (-,-n) : [hentoù] harzell surentez b.

Leitsatz g. (-es,-sätze) : reolenn stur b., reolenn vlein b., pennreolenn b., pennaenn diazez b., pennstur g., pennsturienn b., sturiad g., sturiadur g., reizhenn b., kelenn a ranker heuliañ b.

Leitschiene b. (-,-n) : adroudenn b.

Leitseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., roll g., rollenn b.

Leitseite b. (-,-n) : [stlenn.] pajenn degemer b., pajenn zegemer b.

Leitspruch g. (-s,-sprüche) : ger-stur g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., lezenn a c'hras b., pater b.

Leitstange b. (-,-n) : [tramgarr, trolle] perchenn b., gwalenn b.

Leitstern g. (-s,-e) : **1.** [stered.] Sterenn an Norzh b. ; **2.** [dre skeud.] heñcher g., rener-tud g., bleiner g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g.

Leittier n. (-s,-e) : **1.** loen ambilh g., loen blein g., loen a-raok g. ; **2.** loen rener g. [par rener g., parez renerez b.].

Leittrommel b. (-,-n) : beni b., kanell b.

leitunfähig ag. : [tredan] difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, diheren, direüs.

Leitung b. (-,-en) : **1.** sturierezh g., renerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., gouarnaour g., gouarnamant g., gouarnerezh g., heñcherezh g., heñchadur g., hol g., kundu b., sturiadur g., levierezh g., leviadur g., mestradur g., mestradurezh b., gourc'hemenn g. ; *unter seiner Leitung,* dindan e renerezh, dindan e renadur, dindan e ren, dindan e gundu, dre e gundu ; *die Leitung eines Geschäfts übernehmen,* mont da rener, kemer penn un embregerezh, kemer ar stur etre e zaouarn, kemer ar garg (mont e karg) a rener ; *jemandem die Leitung überlassen,* lezel an dorn gant u.b. ; *jemandem die Leitung übergeben,* reiñ an dorn d'u.b., reiñ ar renerezh d'u.b., lakaat ar stur etre daouarn u.b. ; *gemeinsame Leitung,* kenrenerezh g. ; *obere Leitung,* uhelrenerezh g. ; **2.** poellgor-ren g. ; **3.**[pellgomz] linenn b., orjalenn ar pellgomzer b. ; *jemandes Leitung anzapfen,* selaou dre guzh pellgomzadennoù u.b., enrollañ pellgomzadennoù u.b. dre guzh ; **4.** [tredan.] linenn b., heñcher-tredan g., kunduer g., orjalenn dredan b. ; *eine Leitung legen,* staliañ ul linenn dredan ; **5.** [dour, gaz] korzenn b., tuellenn b., kan g., san b., sanell b., kanouc'hell b. ; *nur*

ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung, neudenniñ ne ra ken an duellenn ; **6.** [dre skeud.] P. *er hat eine lange Leitung,* ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gorrek a spered eo, ur spered gorrek a zen a zo anezhañ, ur spered pouer a zen a zo anezhañ, ur spered diwezhat en deus, pout a spered eo, pout eo e spered, pouer a spered eo, hennezh zo berr da gompren, toull eo e vurutell, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, bouc'h eo da gompren, hennezh a zo kalet a benn, hennezh a zo kalet e benn, hennezh n'eo ket stank e damouez, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, lakaet eo bet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, ur skiant verr a zen eo, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri-mañsonat.

Leitungsdraht g. (-s,-drähte) : orjal-tredan g., orjalenn dredan b.

leitungsfähig ag. : [tredan.] reüs, heren ouzh an tredan.

Leitungsfähigkeit b. (-) : [tredan.] readusted b.

Leitungsgruppe b. (-,-n) : poellgor-ren g., renerezh g.

Leitungskanal g. (-s,-kanäle) : [tredan.] san g.

Leitungskraft b. (-) : [tredan.] readusted b.

Leitungsmast g. (-s,-en/-e) : [tredan.] peul-tredan g., post tredan g.

Leitungsnetz n. (-es,-e) : **1.** [tredan., stlenn.] rouedad ; **2.** [tekn.] tuelleg b., korzenneg b., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Leitungsrohr n. (-s,-e) : korzenn b., tuellenn b., san g., sanell b., kanouc'hell b., kan g.

Leitungsröhre b. (-,-n) : [tekn.] korzenn b., tuellenn b., san g., sanell b., kanouc'hell b., kan g.

Leitungsvermerk g. (-s,-e) : [post] dehentadur g.

Leitungsvermögen n. (-s) : [tredan.] readusted b.

Leitungswasser n. (-s) : dour eus an duellenn g.

Leitungswiderstand g. (-s) : [tredan.] tredanharzded b.

Leitwährung b. (-,-en) : [arc'hant.] moneiz stalon g., moneiz dave g.

Leitwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr treuzkas g.

Leitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù lies., sturioù lies.

Leitwert g. (-s) : [fizik] *elektrischer Leitwert,* rended b. ; *Widerstand und Leitwert,* harzded ha rended.

Leitzins g. (-es,-en) **/ Leitzinssatz** g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur-stur g.

leiwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.

Lektion b. (-,-en) : **1.** kentel b., kelennadurezh b., kelenn b. ; *die neunte Lektion,* ar gentel nav b. ; **2.** [dre skeud.] teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *jemandem eine Lektion erteilen,* distagañ ur gentel d'u.b., reiñ kentel d'u.b., plantañ micher en u.b. ; *das soll eine Lektion für dich sein,* an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, merk mat ar gentel-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet.

Lektor g. (-s,-en) : **1.** [skol-veur] lenner g. ; **2.** [moull.] difazier g. ; **3.** [relij.] **a)** lenner g. ; **b)** [karg] lektor g.

Lektorat n. (-s,-e) : **1.** [tiez-embann] bodad lenn g. ; **2.** [skol-veur] post lektor g., post lennour g., lenneriezh b.

Lektüre b. (-,-n) : lennadenn b.

Le Mans n. : ar Mañs g.

Lemma n. (-s,-ta) : **1.** poellenn b., skorlakadenn b. ; **2.** [mat.] lemma g. ; **3.** [geriadurioù] pennger g., pennger leun g.

Lemming g. (-s,-e) : [loen.] lemming g.

Lemmini lies. : [loen.] lemminged lies. ; *die lemmini,* ar spesadoù lemminged lies.

lemniskal ag. : [korf.] pañsel.

Lemur g. (-en,-en) **/ Lemure** g. (-n,-n) : **1.** [istor] semeilh g., teuz g., bugel-noz, gobelin g., spes g. ; **2.** [loen.] lemureg g.

Lende b. (-,-n) : [korf.] lez b., kroazlez b., kroazell b. ; *die Lenden,* an divlez lies., ar vandenn b., an dargreiz g., ar c'hroazelloù lies., an divgroazell lies., an divgroazlez lies. ; *bis an die Lenden,* betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf.

Lendenbraten g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., kraoñenn-vevin b., lounezhenn b.

Lendengegend b. (-) : [korf.] rannbarzh an divlez b., rannbarzh an divgroazlez b., rannbarzh ar c'hroazelloù b., rannbarzh an divgroazell b., rannbarzh ar vandenn b., rannbarzh an dargreiz b.

Lendengicht b. (-) : [mezeg.] mavigamm g., gwendr-fredik g. ; *er leidet wieder an Lendengicht,* dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm.

Lendenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn al lez g.

lendenlahm ag. : **1.** posles, lespos, digorglun, digorglunet ; **2.** [dre skeud.] skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, faezh, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, brezet, broustet, divi, hernet, rentet, krevet, gell ; **3.** *jemanden lendenlahm schlagen,* divellañ e groazlez d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., lopañ war u.b., blodañ e gorf d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh (a c'hoari gaer) / kivijañ u.b. a-dailh / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr /

frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; **4.** P. *lendenlahme Beweisführung,* arguzennoù toull (kamm, treut, gwall zister, distrantell).

Lendenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn-dargreiz b.

Lendenschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenschurz g. (-es,-e) : berrwisk g., barlennwisk g., berrvrozh b.

lendenstark ag. : talierek, talieret mat.

Lendenstück n. (-s,-e) : [kegin.] spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., kraoñenn-vevin b., lounezhenn b.

Lendenweh n. (-s) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn ar groazell b. ; *die Lendenwirbel,* melloù ar groazell lies.

Lendenzisterne b. (-,-n) : [korf.] oglenn ar sugenn b.

Leng g. (-s,-e) **/ Lengfisch** g. (-es,-e) : [loen.] morlean [*liester* morleaned] g., morleanenn [*liester* morleaned] b., morzelian b., juluan g.

lenierbar ag. : [yezh.] blotaus, blotadus.

lenieren V.k.e. (hat leniert) : [yezh.] blotaat.

Leninismus g. (-) : leninouriezh b.

Leninist g. (-en,-en) : leninour g.

Lenition b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.

Lenkachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel fiñvus g., ahel sturius g.

Lenkanschlag g. (-s,-anschläge) : [marc'h-tan] bunt ar marbr sturiañ g., harp ar stramm-sturiañ g.

lenkbar ag. : **1.** aes e vleniañ, hevlein, sturius, sturiadus, aes e sturiañ; maneüs, levius ; *lenkbares Luftschiff,* aerlestr levius g., aerlestr sturius g. ; *leicht lenkbarer Wagen,* karr-tan aes e vleniañ g., karr-tan hevlein g. ; **2.** [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ ; *lenkbares Kind,* spered aes a vugel g., bugel sentus (aes ober outañ) g.

Lenkbarkeit b. (-) : **1.** sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; **2.** [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b, hebleguster g.

lenken V.k.e. (hat gelenkt) : **1.** ren, bleniañ, kas, sturiañ, leviañ, heñchañ, durc'haat, mestriñ da, embreger, mont [d'u.b.] dre guzulioù, gouleviañ ; *die Pferde lenken,* bleniañ (bleinañ, ren, kas) ar c'hezeg ; *seine Schritte nach etwas lenken,* kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, skeiñ war-du udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *die Blicke auf sich lenken,* sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, tennañ selloù an holl war an-unan ; *den Blick auf etwas lenken,* treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; **3.** *den Verdacht auf jemanden lenken,* teurel an diskred war u.b. ; **4.** *jemandes Aufmerksamkeit von etwas weg lenken,* distreiñ evezh u.b. diwar udb ; **5.** *er ist schwer zu lenken,* gwall ziaes eo ober outañ, ne gaver tu mat ebet d'an dense, diaes eo e ren, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), ur gwall reuz eo lakaat anezhañ da soublañ ; **6.** [merdead.] *das Schiff lenken,* bezañ ouzh ar stur, leviañ (sturiañ, kas) ar vag ; **7.** [kirri-tan] *seinen Wagen lenken,* bleinañ (bleniañ, kas) e garr ; **8.** [kirri-nij] *ein Flugzeug lenken,* leviañ (sturiañ, kas) ur c'harr-nij, lomaniñ un nijerez ; **9.** [lu] *eine Schlacht lenken,* ren an armead e-kerzh un emgann bennak, ren un emgann (ur stourm) ; **10.** *der Mensch denkt, Gott lenkt,* c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar ; **11.** *das Gespräch in andere Bahnen lenken,* treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg.

Lenken n. (-s) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., sturierezh g., leviadur g., levierezh g., mestradur g., mestradurezh b.

Lenker[1] g. (-s,-) : rener g., renour g., levier g., gouarner g., kunduer g., gouarnour g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., mestr g.

Lenker[2] g. (-s,-) : barrenn-stur b., stur g. ; *den Lenker loslassen,* dispegañ diouzh ar varrenn-stur.

Lenkerin b. (-,-nen) : blenierez b., sturierez b., renerez b., levierez b.

Lenkflugkörper g. (-s,-) : [lu] fuc'hell b.

Lenkflugzeug n. (-s,-e) : [nij., lu] **1.** nijerez heñchañ b. ; **2.** nijerez pellsturiet b.

Lenkluftschiff n. (-s,-e) : [nij.] aerlestr sturius g., aerlestr levius g.

Lenkrad n. (-s,-räder) : [kirri-tan] rod-vleniañ b., rod-stur b., rod b.

Lenkradschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] boest-tizhoù ouzh ar rod-stur b.

Lenkradschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkradsperre b. (-,-n) : [kirri-tan] tolc'hadur ar marbr sturiañ g.

Lenkriemen g. (-s,-) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkrolle b. (-,-n) : [tekn.] roller g.

lenksam ag. : **1.** aes e vleniañ, hevlein, sturius, aes e sturiañ, maneüs, levius ; **2.** [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ.

Lenksamkeit b. (-) : **1.** sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; **2.** [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b, hebleguster g.

Lenksäule b. (-,-n) : [kirri-tan] marbr sturiañ g.

Lenkschlitten g. (-s,-) : [sport] bobsleigh g.

Lenkschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkstange b. (-,-n) : **1.** barrenn-stur b., stur g. ; **2.** [kirri-tan] marbr sturiañ g.
Lenkstockschalter g. (-s,-) : [kirri-tan] trec'haoler ar marbr sturiañ g. ; *Lenkstockschalter der Scheibenwischer,* dornell ar rozelloù-glav b., ibil ar rozelloù-glav, lanker ar rozelloù-glav g.
Lenkung b. (-,-en) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., renidigezh b., sturierezh g., sturiadur g., leviadur g., levierezh g., mestradur g., mestradurezh b.
Lenkungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) **/ Lenkungsgremium** n. (-s,-gremien) : [Bro-Suis] poellgorren g.
Lenora b. **/ Lenore** b. **/ Leonie** b. **/ Leonora** b. **/ Leonore** b. : Enori b.
lentikular ag. : ferek, ferennek.
Lentivirus n./g. (-s,-viren) : [mezeg.] virus gorrek g.
Lenz g. (-es,-e) : **1.** [barzh.] nevezamzer b., nevez-hañv g., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g., amzer-nevez b. ; **2.** [dre skeud.] *der Lenz des Lebens,* an oad kaer g., an oad flamm g., an oad flour g., ar yaouankiz b., barr an oad g., brud an oad g/b, an oad gwellañ g., boked an oad g., bleuñv an oad str., nevez-amzer ar vuhez b. ; *sich (t-db) einen schönen Lenz machen, sich (t-db) einen faulen Lenz machen,* ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz.
lenzen V.dibers. (hat gelenzt) : *es lenzt,* erru eo an nevezamzer, nevezamzer 'zo.
V.k.e. (hat gelenzt) : pompañ, bangounellat, riboulat.
Lenzing g. (-s,-e) **/ Lenzmonat** g. (-s,-e) : [kozh] miz Meurzh g.
Lenzpumpe b. (-,-n) : pomp g., riboul g.
Lenzrose b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn ar peuk b., evor g.
Leo g. : Leon g.
Léon n. : *das Léon,* Leon b., Bro-Leon b. ; *das Oberléon, der Ostteil des Léon,* Gorre-Leon g. ; *das Niederléon,* Goueled-Leon g. ; *das Léon betreffend,* leonat, a denn da Vro-Leon ; *Bewohner des Léon,* Leonad g., [dre fent] panezenn b. ; *bretonische Mundart aus dem Léon,* leoneg g. ; *bretonisches Wort aus dem Léon,* ger leonek g.
Leon g. : Leon g.
leoninisch ag. : **1.** [istor, arz, lu] savet da vare ar pab Leo IV, leonat ; **2.** [gwir] spletus evit un tu nemetken, direizh, untuek, leonek ; **3.** [lenn.] e doare gwerzennoù ar barzh latin Leo.
Leopard g. (-en,-en) : [loen.] loupard g., leonpard g., pard g., panterenn b. ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können,* anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf.
Lepra b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g. ; *Lepra auslösen,* lovreañ ; *von der Lepra stark entstellt,* lovr-pezhell, lovr brein ; *die Lepra hatte sein ganzes Gesicht furchtbar entstellt,* goloet e oa e zremm a-bezh gant ul lorgnez euzhus, e zremm goloet a lovrnez a oa euzhus da welet.
leprakrank ag. : [mezeg.] lovr, lovrek, loup, mezellek ; *leprakrank werden,* lovreañ, lovriñ.
Leprakranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g., lovrez b., lovreg g., lovregez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g. ; *Genesung eines Leprakranken,* gwelladenn un den lovr b.
Leprakrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] kakouzeri b., lovrdi g., lovrnez b.
lepromatös ag. : skantennek ; *lepromatöse Lepra,* lorgnez skantennek b. ; *von lepromatöser Lepra Befallener,* skantenneg g. [*liester* skantenneien] ; *an lepromatöser Lepra leiden,* skantennañ.
lepros ag. **/ leprös** ag. : [mezeg.] lovr, lovrek, loup, mezellek.
Leprose b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g.
Leprose(r) ag.k. g./b. **/ Lepröse(r)** ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g., lovrez b., lovreg g., lovregez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.
Lerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder g., alc'hweder-sant-Pêr g., evn-Pêr g., federell g., kodioc'h g., kogenneg g. ; *fette Lerche,* alc'hweder lart g. ; *Haubenlerche,* kogenneg-kuch g., alc'hweder-sant-Pêr g., kabelleg g., kogenneg g. ; *die Lerche trillert,* fringoliñ (kanañ, richanañ) a ra an alc'hweder (ar c'habelleg, ar c'hodioc'h, ar c'hogenneg, ar federell).
Lerchenfalk g. (-en,-en) : [loen.] falc'hun-gwez g.
Lerchenfang g. (-s) : evneta alc'hwedered g., alc'hwedereta g.
Lerchenspiegel g. (-s,-) : treller alc'hwedered g., melezour-trellañ g.
lernbar ag. : hag a c'heller deskiñ, hezesk.
Lernbegier b. (-) **/ Lernbegierde** b. (-) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debron deskiñ g., egar deskiñ g.
lernbegierig ag. : c'hoantek da zeskiñ, lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ, deskidik, studius ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig,* evitañ da vezañ dizesk, en doa a-hed e vuhez avi ouzh an deskadurezh.
lernbehindert ag. : diaesterioù gantañ evit deskiñ, pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, difonn da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ, kalet a benn, amzesk.
Lerneifer g. (-s) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debron deskiñ g., egar deskiñ g., araj deskiñ g.
lerneifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ, deskidik, studius.
lernen V.k.e. (hat gelernt) : deskiñ, studiañ ; *Deutsch lernen,* deskiñ alamaneg, deskiñ an alamaneg ; *rechnen lernen,* deskiñ jediñ ; *sprechen lernen,* deskiñ komz ; *er hat aus dem Buch des Lebens gelernt,* desket en deus skiant, skiant-prenet en deus, gwelet en deus kalz a draoù / intentet mat eo (Gregor) ; *etwas aus einem Buch lernen,* deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb en ul levr, deskiñ

udb diwar lenn ; *etwas durch Beobachten lernen,* deskiñ udb dre berzh al lagad ; *etwas durch Hören lernen, etwas durch Zuhören lernen,* deskiñ udb dre berzh ar skouarn ; *jetzt hast du etwas Neues gelernt,* bremañ e c'houzout un ardremez bennak pelloc'h.
V.gw. (hat gelernt) : P. *er lernt noch,* war e studi (er skol, o kemer skol, o teskiñ micher) emañ c'hoazh ; *er lernt auf Lücke,* hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha dioueriñ a ra ar rest.
Sellit ivez ouzh **gelernt** ag.
Lernen n. (-s) : deskiñ g., deskerezh g., desk g. ; *das Lernen fällt ihm schwer,* hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo difonn da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, amzesk eo, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *das Lernen fällt ihm leicht,* deskidik eo, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen,* lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.
Lernende(r) ag.k. g./b. : desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., skoliad g., skoliadez b., studier g., studierez b., stajiad g., stajiadez b.
Lerner g. (-s,-) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., skoliad g., studier g., stajiad g.
Lernerin b. (-,-nen) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadourez b., skoliadez b., studierez b., stajiadez b.
lernfähig ag. : deskidik ; *lernfähig sein,* bezañ aes a zesk, bezañ mat a zesk.
Lernfahrausweis g. (-es,-e) : [Bro-Suis] aotre-bleniañ da c'hortoz g.
lernfaul ag. : lugut da zeskiñ, pout da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ, kleiz da zeskiñ, amzesk, kalet a benn.
Lerngegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez studiet g., danvez da studiañ g.
Lerninhalt g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.
Lernmittel lies.: dafar skol g., dafar desavadurel g.
Lernmittelfreiheit b. (-) : dafar skol digoust g.
Lernprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] deskiant g.
Lernprozess g. (-es,-e) : argerzh an deskiñ g., deskerezh g.
lernsam ag. : deskidik, aketus, studius.
Lernschwester b. (-,-n) : danvez klañvdiourez g.
Lernstoff g. (-s,-e) : danvez studiet g., danvez da studiañ g., kelennadur g., materi g.
Lernzeit b. (-,-en) : maread deskiñ g., maread deskoni g.
Lernziel n. (-s,-e) : pal ar programm-studi g., amkan ar programm-studi g., amkan desavadurel g.
Lesart b. (-,-en) : **1.** adstumm g. ; **2.** desteriadur g., deveizadur g.
lesbar ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer lesbar,* dihelenn.
Lesbarkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.
Lesbe b. (-,-n) : lesbian b., lesbianez b., plac'hetaerez b., sodomenn b.
Lesbier g. (-s,-) : annezad Lesbos g., Lesbian g.
Lesbierin b. (-,-nen) : **1.** annezadez Lesbos g. ; **2.** lesbian b., lesbianez b., plac'hetaerez b., sodomenn b.
lesbisch ag. : lesbian ; *lesbische Liebe,* karantez lesbian b., lesbianezh b.
Lese b. (-,-n) : eost g., mendem b., kutuilh g., kutuilherezh g.
Leseabend g. (-s,-e) : nozvezh lenn b.
Lesebrille b. (-,-n) : lunedoù lenn lies.
Lesebuch n. (-s,-bücher) : **1.** kroaz-Doue b., levr da zeskiñ lenn g. ; **2.** [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b.
Leseecke b. (-,-n) : korn al lenn g., egorenn lenn b.
Lesefrüchte lies. : **1.** [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b. ; **2.** frouezh dastumet dindan ar gwez str.
Lesegerät n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner g.
Lesegesellschaft b. (-,-en) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.
Leseglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-greskiñ b.
Lesehalle b. (-,-n) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.
Leseholz n. (-es) : keuneud sec'h str.
Lesejury b. (-,-s) **/ Lesekomitee** n. (–s,-s) : bodad lenn g.
Lesekopf g. (-s,-köpfe) : [stlenn.] penn lenn g.
Lesekränzchen n. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.
Leselampe b. (-,-n) / Leseleuchte b. (-,-n) : **1.** kleuzeur vurev b., lamp burev g., lamp vurev b. ; **2.** gouloù lenn g.
lesen[1] V.k.e. (liest / las / hat gelesen) : **1.** dastum ; *Ähren lesen,* pennaouiñ, tañvouezennañ, tañvouesa, teskaouiñ, teskata, toc'hata ; *Kartoffeln lesen,* dastum ar patatez (an avaloù-douar) ; *Wein lesen,* mendemiñ ; **2.** dilenn, digej, didoueziañ, digejañ, c'hwennat ; *Linsen lesen,* dilenn piz-munut, digej fer / dilenn piz-rous / didoueziañ pizigoù-rous (Gregor) ; **3.** fardañ, kempenn ; *Salat lesen,* fardañ (kempenn) ur saladenn.
lesen[2] V.k.e./V.gw. (liest / las / hat gelesen) : **1.** lenn, ober ur pennad lenn ; *die Zeitung lesen, Zeitung lesen,* lenn ur gazetenn, lenn ar gazetenn, lenn ar c'heleier ; *einen Brief lesen,* lenn ul lizher ; *einen Roman lesen,* lenn (bezañ gant) ur romant ; *ein Buch flüchtig lesen,* lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig (buan), tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor) ; *noch einmal lesen,* adlenn, ober un adlenn d'ur skrid ; *er kann Französisch lesen,* gouzout a oar lenn galleg ; *er kann gut lesen,* gouzout a ra mat lenn ; *er kann die Zahlen lesen,* gouzout a oar diouzh ar sifroù ; *eine Straßenkarte lesen,* lenn ur gartenn-hentoù ; *eine Seekarte lesen,* lenn ur gartenn-vor ; *Musik lesen,* lenn sonerezh, lenn ar sonerezh ; *einen Brief immer wieder lesen, einen Brief wieder und wieder lesen,* lenn-dilenn ul lizher ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen,* plaen ha plijus eo ar romant-se ;

jemandes Schicksal aus seinen Händen lesen, lenn planedenn u.b. diwar palvoù e zaouarn, lenn planedenn u.b. e linennoù e zaouarn, lenn doare u.b. en arroudennoù (roudennoù, andennoù) e zaouarn ; **2.** *die Messe lesen,* oferenniñ, lavaret an oferenn ; *eine heilige Messe für die arme Seele eines Verstorbenen lesen lassen,* lakaat un oferenn gant unan marv ; **3.** [moull.] difaziañ ; *Korrektur lesen,* divankañ amprouennoù, difaziañ amprouennoù, difaziañ amprouadennoù ; **4.** [dre skeud.] *man konnte ihm den Hass aus den Augen lesen,* luc'hañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad, parañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad.
V.gw. (liest / las / hat gelesen) : **1.** lenn, bezañ o lenn ; *ein bisschen lesen,* ober ur pennad lenn ; *fließend lesen, gut lesen können,* plaenañ, lenn war e blaen, lenn plaen ha brav, lenn riel, lenn fraezh hag aes, lenn difrae, bezañ ampart war al lenn ; *stockend lesen,* azenañ, bezañ kleiz da lenn, bezañ gagouilh da lenn ; *er kann weder lesen noch schreiben,* ne oar na lenn na skrivañ, ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag ur grampouezhenn ; *laut (vor)lesen,* lenn a vouezh uhel ; *bei Lampenlicht lesen,* lenn dindan gouloù (ouzh gouloù) ur gleuzeur ; *zwischen den Zeilen lesen können,* kompren ster ur pennad-skrid diwar hanter c'her, kompren ster damguzh ur pennad-skrid ; *in den Tiefen der Herzen lesen,* lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; **2.** ober kentel ; *der Professor liest über das klassische Schauspiel,* emañ ar c'helenner oc'h ober kentel (oc'h ober ur brezegenn) diwar-benn ar c'hoariva klasel.
V.em. : **sich lesen** (liest sich / las sich / hat sich gelesen) : **1.** P. *sich (t-rt) dumm lesen,* treiñ da sot gant al levrioù, bezañ trelatet e spered dre forzh lenn ; **2.** *dieser Roman liest sich (t-rt) leicht,* plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se gant al lenner ken rez ha tra.
Lesen n. (-s) : lenn g., lennerezh g. ; *jemandem das Lesen beibringen,* deskiñ lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *beim Lesen des Briefes,* o lenn al lizher, en ur lenn al lizher, dre ma oa o lenn al lizher ; *sich (t-d-b) etwas zum Lesen mitnehmen,* kas gant an-unan peadra da lenn.
lesenswert ag. : da lenn, dellezek da vezañ lennet, hag a dalvez ar boan e lenn.
Leseobst n. (-es) : frouezh dastumet dindan ar gwez str.
Leseprobe b. (-,-n) : tañva eus ul levr g., lennadur g., lennadenn b., frapad lenn g., pennad-lenn g.
Lesepult g. (-es,-e) : marc'h-levr g., letrin g.
Leser g. (-s,-) : lenner g. ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern,* n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken.
Leseratte b. (-,-n) : den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levrgarour g., bleizig levrioù g.
Leseraum g. (-s,-räume) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.
Leserbrief g. (-s,-e) : lizher lenner g. **;** *die Leserbriefe,* lizheroù al lennerien lies.
Leserbriefecke b. (-,-n) **/ Leserbriefkasten** g. (-s,-kästen) : korn lizhiri al lennerien g., korn al lennerien g.
Leserei b. (-,-en) : araj lenn g., egar lenn g., kounnar lenn b., terzhienn al lenn b.
Leserin b. (-,-nen) : lennerez b.
Leserkreis g. (-es,-e) : kelc'h al lennerien g., niver al lennerien g., pare al lennerien b.
Leserost g. (-es,-e) : kael lenn b.
leserlich ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer leserlich,* dihelenn.
Leserlichkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.
Leserschaft b. (-) : lennerien lies., pare lennerien b.
Lesesaal g. (-s,-säle) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.
Lese-Schreib-Kopf g. (-s,-Köpfe) : [stlenn.] penn lenn-skrivañ g.
Lesespanne b. (-,-n) : rahouennad lenn b.
Lesespeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g.
Lesestift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.
Lesestoff g. (-s,-e) : danvez lenn g., lennadenn b., pennad-lenn g.
Lesestück n. (-s,-e) : pennad-lenn g., lennadur g. ; *ausgewählte Lesestücke*, teskad pennadoù-lenn g.
Lesestunde b. (-,-n) : lennadeg b., prantad lenn g.
Lesetext g. (-es,-e) : pennad-lenn g., lennadur g.
Lesezeichen n. (-s,-) : **1.** merker-pajenn g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; **2.** [stlenn.] sined g.
Lesezeit b. (-,-en) : **1.** mare ar vendem g., mare an eost g. ; **2.** prantad amzer evit lenn g.
Lesezimmer n. (-s,-) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.
Lesezirkel g. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.
Lesung b. (-,-en) : **1.** lennadenn b., lennadeg b., frapad lenn, pennad-lenn g., lennadur g. ; **2.** [polit.] kuzuliadeg b. ; *die erste Lesung,* ar guzuliadeg kentañ b. ; *die zweite Lesung,* an eil kuzuliadeg b.
letal ag. : trankus, marvel, hag a zegas ar marv.
Lethargie b. (-) : **1.** [mezeg.] terzhienn-gousk b., hunad g., gwallhun g., morgoñv g. ; **2.** [dre astenn.] morvitell b., morvitellerezh g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., morz g., mored g.
lethargisch ag. : **1.** [mezeg.] morgoñvek, morgoñvus ; **2.** [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, dibouez, gourt, diboan, divalav.
Lethe b. (-) : **1.** [mojenn.] stêr-Lete b. ; **2.** [dre skeud.] *lasst uns Lethe trinken !* lakaomp kement-se-holl en ankounac'h ! taolomp kement-se e puñs an ankounac'h ! argasomp ar c'houn eus kement-se-holl a-ziwar hor speredoù ! lamomp an dra-se eus hor speredoù ! (Gregor).
letschert ag. : [Bro-Aostria] flakik, dinerzh, dilañs, laosk, sempl, fouist, gwan.
Lette g. (-n,-n) : Latviad g.
Letten g. (-s) : pri g., pri melen g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g.
Letter b. (-,-n) : [moull.] arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b., lizherenn b.
Letterndruck g. (-s,-e) : [moull.] lizherennañ g., lizherennerezh g.

Letternschiene b. (-,-n) : [moull.] reolennig lizherennañ b., lizherenner g.
lettig ag. : priek, priellek.
Lettin b. (-,-nen) : Latviadez b.
lettisch ag. : **1.** latviat, ... Latvia ; **2.** [yezh] latvek.
Lettisch n : latveg g.
Lettland n. (-s) : Latvia b.
Lettner g. (-s,-) : [tisav.] jube g.
letzt ag. : **1.** diwezhañ ; *der letzte Tag im Monat,* deiz diwezhañ ar miz g. ; *der letzte Tag im Mai,* an deiz diwezhañ a viz Mae g. ; *in den letzten Tagen, in letzter Zeit, in der letzten Zeit,* ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *ich war in der letzten Zeit in Brest,* en devezhioù paseet e oan bet e Brest ; *in letzter Minute,* krip-ha-krap, d'an diwezh-tre ; *er tut alles im letzten Moment,* gortoz a ra atav an diwezhadoù, krip-ha-krap e ra pep tra ; *er konnte eben noch in letzter Minute aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *das letzte Wort haben,* kaout ar ger diwezhañ, kaout ar boked, kaout penn vat ouzh u.b., prennañ (serriñ, stankañ, klozañ) e veg d'u.b., dont ar ger diwezhañ gant an-unan, stankañ e forn (e c'henoù) d'u.b., prennañ e c'henoù d'u.b., dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ, kaout rezon ; *er hat sein letztes Wort noch nicht gesprochen,* n'eo ket bet laosket e vramm diwezhañ gantañ c'hoazh, n'en deus ket tapet e lip c'hoazh, n'eo ket lipet c'hoazh, n'eo ket graet e dro gantañ c'hoazh, n'eo ket echu gantañ c'hoazh, n'eus ket fin dezhañ c'hoazh, n'eo ket graet anezhañ c'hoazh, n'eo ket graet e varv dezhañ c'hoazh, n'eo ket koll c'hoazh, n'eo ket straket e graoñenn c'hoazh ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen,* peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, distremen udb (Gregor) ; *ein letzter Versuch,* an taol-esae diwezhañ g. ; *bis zum letzten Mann kämpfen,* delc'her penn (stourm) keit ma chomo u.b. bev, en em zifenn betek ar gwaz diwezhañ ; *letzte Anstrengung,* striv diwezhañ g. ; *zum letzten Mittel greifen,* ober udb da rekour diwezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller ; *ein letztes Lebewohl,* ar c'himiad diwezhañ, ar c'himiad evit mat g. (Gregor) ; *sein letzter Wille,* e c'hoant diwezhañ g., e youl ziwezhañ b. ; *in den letzten Zügen liegen,* na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ e gevre, war e dremenvan, gant ar marv, en e sach diwezhañ, en ankoù, en e ankoù, e par ar marv), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ war e amzer diwezhañ, na vezañ pell an diwezh, roeñvat war gornaoueg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ war e varv, kaout an ankoù, bezañ war an diwezhadoù, bezañ war an diwezhañ ; *er liegt in den letzten Zügen,* n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel, n'emañ ket pell an diwezh ; *die letzte Ehre erweisen,* reiñ (ober) an enorioù diwezhañ d'u.b. ; *bis auf den letzten Mann,* an holl hep diforc'h nikun, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, pizh an dud, hep diskontañ nikun, hep na vankas gour, hep faot ebet, holl asambles ; [dre skeud.] P. *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen,* **a)** bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; **b.)** bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; [relij.] *die letzte Ölung,* sakramant an nouenn g., an nouenn b., an urzhioù diwezhañ lies., ar reizhoù diwezhañ lies., sakramant an olev g. ; *er hat die letzte Ölung bekommen,* an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet ; *die letzten Dinge,* ar finvezoù diwezhañ lies. / ar pevar fin diwezhañ lies. (Gregor) ; *die Ersten werden die Letzten, und die Letzten werden die Ersten sein,* ar re gentañ a vo ar re ziwezhañ, hag ar re ziwezhañ a vo ar re gentañ - an neb en em uhela a vo izelaet ; *den letzten beißen die Hunde,* gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat ; *zum letzten Mal,* evit ar (d'ar) wech ziwezhañ, ar wech ziwezhañ eo d'u.b. ober udb, homañ eo ar wech ziwezhañ d'u.b. d'ober udb, ar wech (an dro) ziwezhañ, diwezhañ ; *als ich ihn zum letzten Mal sah, war er gesund,* diwezhañ m'em eus e welet e oa yac'h, yac'h e oa an diwezhañ gwech m'en gwelis, diwezhañ tro m'em eus e welet e oa yac'h ; *er nahm zum letzten Mal das Abendbrot mit seinen Freunden ein,* koaniañ a reas diwezhañ (evit ar wech diwezhañ) gant e vignoned ; *er starb als Letzter,* an diwezhañ eo marvet hennezh ; *sie trafen als Letzte ein,* int eo a oa bet ar re ziwezhatañ o

tont ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkomnisse in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; [dre skeud.] *der letzte Schrei,* an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b., ar c'hiz nevez-flamm-flimin b.
2. pennañ, brasañ, gwellañ ; *die letzten Gründe alles Seins,* penndiazezoù ar boud lies. ; *letzte Menschenwerte,* brasañ talvoudoù Mab-den lies. ; *er gab sein Letztes,* **a)** reiñ a reas kement a oa en e gerz ; **b)** ober a reas bec'h bras, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ ober, ober a reas kement ha ma c'halle (par ma c'halle, pellañ ma c'halle, herrañ ma c'halle, her da ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, e seizh posupl, e seizh gwellañ, e wir wellañ, gwellañ ma c'halle, gwellikañ ma c'halle, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, an diaoul hag e bevar), ober a reas e bosupl, ober a reas e holl bosupl, ober a reas e walc'h, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober a reas kement a oa en e holl c'halloud, en em aketiñ a reas e pep doare, c'hoari a reas an diaoul hag e bevar, dispakañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, plantañ a reas e holl nerzh da zont a-benn eus an dra-se, hennezh en doa lonket ar bount, lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh / ober a reas a-walc'h (Gregor).
3. tremenet, all, nevez-vet ; *letzten Sonntag,* disul diwezhañ, disul tremen(et) g., ar Sul tremen(et) g. ; *letzten Monat,* er miz all ; *in den letzten Wochen,* er sizhunioù all ; *letzte Nacht,* en noz all, an noz all, evit an noz, en noz tremen, en noz tremenet ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *letztes Jahr,* er bloaz tremenet, er bloaz kozh, ar bloaz tremen, warlene, àrlene, àrlene diwezhañ, er bloaz all, er bloaz diwezhañ, er bloaz paseet ; *Nester von letztem Jahr,* neizhioù warlene lies. ; *wissen Sie die letzte Neuigkeit ?* ha klevet hoc'h eus ar c'heloù nevez (an doareoù, an nevezenti) ? ; *das letzte Mal sind wir nach Quimper gefahren,* an taol all e oamp bet e Kemper.
4. an hini fallañ ; *der Letzte in der Klasse,* an hini diwezhañ er c'hlasad (en e glas) g. ; *er ist der Letzte, der so sprechen darf,* an diwezhañ eo hag en deus gwir da gaozeal e-giz-se ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist,* forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù.
5. [tro-lavar] *zu guter Letzt, letzten Endes,* e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, a-benn fin an dro, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn-kont, erziwezh, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *etwas bis zu guter Letzt aufsparen,* mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vegenn, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.

Letztbietende(r) ag.k. g./b. : [gwir] dreistkresker diwezhañ g., imbouder diwezhañ g.

Letztere(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzteres, das Letztere, Letzterer, der Letztere,* hemañ diwezhañ g. ; *Letztere, die Letztere,* houmañ ziwezhañ b. ; *Letztere, die Letzteren,* ar re-mañ diwezhañ lies. ; *er besitzt ein Haus in der Stadt und eines auf dem Land : ersteres hat er gekauft, letzteres hat er von seinen Eltern geerbt,* daou di a zo dezhañ, unan e kêr hag unan war ar maez : an hini kentañ en deus prenet, egile en deus bet da hêrezh digant e dud.

letztendlich Adv. : **1.** e fin an dro, a-benn fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, erziwezh, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; **2.** pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, erfin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, well-wazh, erfont.

letztens Adv. : agentaou, ergentaou, ergentaouik, kentaou, dabord, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.

letzterwähnt ag. : hag emaomp o paouez ober anv anezhañ.

Letzterwähnte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzterwähnter, Letzterwähntes,* hemañ diwezhañ g. ; *Letzterwähnte,* **a)** houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ lies.

Letztgeborene(r) ag.k. g./b. : *der Letztgeborene,* an diwezhañ ganet g., ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar gwidoroc'hig g., bidorc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g., ar mevel bihan g. ; *die Letztgeborene,* ar widoroc'h b., ar widoroc'hig b.

letztgenannt ag. : hag emaomp o paouez ober anv anezhañ.

Letztgenannte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letztgenannter, Letztgenanntes,* hemañ diwezhañ g. ; *Letztgenannte,* **a)** houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ lies.

letzthändig ag. : [gwir] dornskrivet gant u.b. tra ma oa bev, diazorn, skrivet gant an dorn.

letzthin Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

letztjährig ag. : warlene, eus ar bloaz tremenet.

Letztlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g. ; *den Letztlebenden testamentarisch zum Erben berufen,* lakaat e zanvez d'an diwezhañ bev.

letztlich Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont,

a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.
letztmöglich ag. : diwezhañ-holl ; *letztmöglicher Tag,* deiziad diwezhañ g.
letztwillig ag. : [gwir] testamantel, dre destamant ; *letztwillige Verfügung*, youl diwezhañ b., c'hoant diwezhañ g., erbedoù an testamant lies. ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen,* efediñ un testamant.
Adv. : *letztwillig über etwas verfügen,* ober testamant (testamantiñ) a-zivout udb (Gregor), displegañ en e destamant e soñj a-zivout udb, lakaat dre skrid en e destamant petra a c'hoarvezo gant udb.
Leu g. (-en,-en) : [barzh, kozh] leon g. ; *bayrischer Leu,* leon Bavaria g.
Leuchtapparat g. (-s,-e) : ardivink goulaouiñ g.
Leuchtartikel g. (-s,-) : traezenn c'houlaouiñ b.
Leuchtbild n. (-s,-er) : treuzwelenn b., skeudenn luc'hus b.
Leuchtbirne b. (-,-n) : [tredan] klogorenn-dredan b.
Leuchtboje b. (-,-n) : [merdead.] balizenn c'houlaouek b., boue lugernus g.
Leuchtdichte b. (-) : [tredan.] sked g.
Leuchtdichtemodulation b. (-) : [fizik] gouluz ar skediñ g.
Leuchtdiode b. (-,-n) : [tredan.] led g., diod tredandreluc'hus g.
Leuchtdiodenanzeige b. (-,-n) : [tredan.] diskwel dre ziodoù tredandreluc'hus g.
Leuchte b. (-,-n) : **1.** goulaouenn b., gouloù g., goulaouer g., kleuzeur b., lamp g./b., lampr g. ; *eine Leuchte auf den Tisch stellen,* lakaat ur c'houlaouenn (ur gouloù, ur goulaouer) war an daol ; *Stehleuchte,* goulaouer troadek (war droad, sonn) g. ; *Hängeleuchte,* goulaouer a-istribilh (istribilhet, -skourr) g., kleuzeur-skourr b. ; *Wandleuchte,* gwastell b., kantolor-stag g., goulaouer-stag g. ; **2.** [dre skeud.] P. *er ist keine Leuchte,* hennezh n'eo ket gwall stank e damouez (n'eo ket speredet-fin, n'eo ket speredet-kaer, n'eo ket ur maout), toull eo e vurutell, ne sked ket gant e nerzh spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.
leuchten V.gw. (hat geleuchtet) : **1.** skediñ, lugerniñ, luc'hañ, steredenniñ, goulaouiñ, gweleviñ, lintrañ, lufrañ, teurel sklaerder, teurel sklêrijenn, sklaeriañ, splannañ, birviñ, flammañ, lagadenniñ, parañ ; *grell leuchten,* skediñ lugernus ; *die Lampen leuchten,* lugerniñ (skediñ, luc'hañ) a ra ar gouleier, ar gouleier a ro sklaerder, ar gouleier a daol sklaerder, sklêrijenn a strink diouzh ar gouleier ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel,* lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lugern a zo gant ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz, lintrañ a ra ar stered en oabl evit an noz, lagadenniñ (parañ) a ra ar stered fenoz ; *die Blitze leuchten,* skediñ a ra al luc'hed, brogoniñ (luc'hediñ) a ra, luc'hed a splann en oabl (a rog an oabl), luc'hedennek eo an oabl ; *das Meer leuchtet,* mordaniñ a ra an dour, treluc'hañ a ra ar mor ; *seine Augen leuchten vor Freude (Freude leuchtet aus seinen Augen),* e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez a zo ennañ, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten,* en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *jemandem leuchten,* reiñ sklêrijenn d'u.b., sklêrijennañ u.b. ; **2.** [dre skeud., goapaus] *er konnte seine Weisheit nicht leuchten lassen,* ne oa ket bet tu dezhañ ober lorc'hajoù gant e damm deskamant (ober digoroù kaer gant e damm gouiziegezh, ober digoroù kaer gant e livadenn zeskadurezh).
Leuchten n. (-s) : sked g., luc'h g., luc'had g., lugern g., kann g., lintr g., splannder g., splannded b., splannijenn b., tarzh g. ; *Meeresleuchten,* mordan g., lampr g.
leuchtend ag. : **1.** skedus, gourlufr, luc'h, luc'hus, luc'hek, lugernus, lufr, lufrus, goulaouek, goulaouus, lintrus, lintr, gwelevus, gouloù, flamm, flimin, kann, lemm, sklaerius, sklêrijennus, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol, lemm ; *gleich leuchtend,* kensked [gant] ; *leuchtende Augen,* daoulagad skeltr lies., daoulagad skoelf lies., daoulagad lemm lies., daoulagad mesket lies. ; *leuchtendes Meer,* dour mordanus g., mor treluc'hus, mordan g., lampr g. ; *das Meer wird leuchtend,* mordaniñ a ra an dour (ar mor) ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben,* sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat ; **2.** [dre skeud.] anat, splann ; *leuchtendes Beispiel,* skouer anat (splann, didouell) b. ; **3.** livet-flamm, flamm, skiltr, skedus, splann ; *leuchtende Farbe,* liv flamm g., liv skiltr g. ; *leuchtend gelb,* melen-flamm.
Leuchter g. (-s,-) : kantolor g., kantolor-barrek g., boujiod g. ; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken,* lakaat ur c'houlaouenn war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlaouenn er c'hantolor.
Leuchterteller g. (-s,-) : harz-koar g.
Leuchtfarbe b. (-,-n) : liv kendreluc'h g., liv fluoreskus g., liv fluo g.
Leuchtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tanlec'h g., tour-tan g., letern b., letern-arouez g.
Leuchtgas n. (-es) : gaz goulaouiñ g., aezhenn c'houlaouiñ b., gaz-sklêrijennañ g.
Leuchtkäfer g. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.
Leuchtkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] galloud goulaouiñ g., galloud sklêrijennañ g., luc'hread g., perzhded ar gouloù b. ; **2.** skedusted b., luc'huster g.
Leuchtkugel b. (-,-n) : fuzeenn c'houlaouiñ b., goulaouenn-red b.
Leuchtöl n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.
Leuchtpatrone b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaouiñ b., goulaouenn-red b.

Leuchtpetroleum n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.
Leuchtpilz g. (-es,-e) : [louza.] kabell-touseg bevdreluc'hus g.
Leuchtpistole b. (-,-n) : pistolenn fuzeennoù goulaouiñ b.
Leuchtrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaouiñ b., goulaouenn-red b.
Leuchtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulaouek g., luc'hvruderezh g.
Leuchtrohr n. (-s,-e) **/ Leuchtröhre** b. (-,-n) : [tredan] korzenn neon b., korzenn gendreluc'h b.
Leuchtschild n. (-s,-er) : panell c'houlaouek b., asagn goulaouek g.
Leuchtschirm g. (-s,-e) : [tredan] skramm kendreluc'h g.
Leuchtspurkugeln lies. : **/ Leuchtspurmunition** b. (-) : boledoù roudenner lies., boledoù nozvukañ lies.
Leuchtstift g. (-s,-e) : warlinenner g., dreistlinenner g., kreion fluo g., stabilo® g.
Leuchtstoffröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gendreluc'h b.
Leuchttafel b. (-,-n) : panell c'houlaouek b., taolenn c'houlaouek b.
Leuchtturm g. (-s,-türme) : tour-tan g., tan g. ; *das Funkeln des Leuchtturms,* strinkadoù gouloù an tour-tan lies., lammoù an tour-tan lies. ; *wenn ich die Leuchttürme dort sehe,* pa welan an tanioù du-hont.
Leuchtuhr b. (-,-en) : eurier kendreluc'h g., eurier luc'hus g.
Leuchtwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.
Leuchtzifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm eurier kendreluc'h b., dremm eurier luc'hus b.
leugbar ag. : hag a c'heller dizarbenn, hag a c'heller nac'h, nac'hadus.
leugnen V.k.e. (hat geleugnet) : nac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dilavaret, dinac'h, diskrediñ ; *eine Schuld leugnen,* **a)** nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak ; **b)** nac'h un dle, nac'h bezañ dastumet un dle bennak, dianzav un dle bennak ; *Gott leugnen, die Existenz Gottes leugnen,* nac'h Doue, nac'h ez eus eus Doue, nac'h ez eus un Doue, dianzav Doue, diskrediñ ; *die Tatsachen leugnen,* nac'h ar wirionez anat, nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo anat, diskrediñ ar wirionez ; *das leugne ich ja gar nicht,* ne lavaran ket ar c'hontrol ; *Sie werden doch nicht leugnen, dass Sie dort waren,* ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra.
Leugner g. (-s,-) : nac'her g.
Leugnung b. (-,-en) : nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., dinac'hañ g., dinac'hadenn b., dianzavadur g., dianzav g.
Leukämie b. (-,-n) : [mezeg.] leukemiezh b.
Leukämiekranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] leukemeg g. [*liester* leukemeien], leukemegez b.
leukämisch [mezeg.] leukemek.
Leukom n. (-s,-e) : [mezeg.] koc'henn b., banne g., gwennenn b., glazenn b. ; *ein Leukom entfernen,* digoc'hennañ ul lagad ; *ein Leukom bekommen,* dont e lagad da goc'hennañ, dont ur goc'henn war e lagad.
Leukoplast® n. (-s,-e) : sparadrap g.
Leukozyt g. (-en,-en) : [bev.] leukokit str., leukokitenn b., kellig wenn b.
Leumund g. (-s,-e) : brud vat g./b., anv-mat g., anv kaer g.
Leumundszeuge g. (-n,-n) : test buhezegezh vat g.
Leumundszeugnis n. (-ses,-se) : testeni buhezegezh vat g.
Leutchen lies. : P. tudoù lies.
Leute lies. : **1.** tud lies., tudennoù lies., tudoù lies., boudoù lies., pobl b. [gant talvoudegezh ur ger lies] ; *unter die Leute kommen,* **a)** [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; **b)** [tra, brud, keloù] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *rechtschaffene Leute*, tud a-feson (a-zoare, onest) lies., tud tre lies., tud kenañ lies. ; *die Leute auf dem Land,* an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar blouezidi lies., ar blouezi lies., ar bobl a-ziwar ar maez b. ; *kleine Leute, einfache Leute,* tud voutin lies., tud ordinal lies., tud eus an ordinaloù lies., tud eus ar werin lies., tud a lec'h izel lies., tud eus ar gumun lies., tud vunut lies., tud dister lies., tud dister o doare lies., tud izelek lies., tudigoù lies., munudigoù lies., gwerin b., astud lies. ; *brave Leute,* tud keizh lies., tud vat lies. ; *er ist armer Leute Kind,* ur mab a diegezh paour eo, savet (ganet) eo bet a lec'h izel, ur paotr dister e ouenn eo ; *junge Leute,* krennarded lies., krenndud lies., tud yaouank lies., yaouankiz b., yaouankizoù lies., traoù yaouank lies. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute,* ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *Land und Leute kennenlernen,* dizoleiñ an dud hag o bro ; *wir sind fortan geschiedene Leute,* n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *mit den Leuten umzugehen wissen,* gouzout anezhi, gouzout mat diouzh an dud, gouzout mat an tu war an dud, gouzout mat penaos ober ouzh an dud, gouzout dre beseurt tu mont d'an dud ; *die Leute standen auf der Brücke,* ar bobl a oa en o sav war ar pont, an dud a oa en o sav war ar pont ; *es sind Leute eingetroffen,* erru ez eus tud, degouezhet ez eus tud ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung,* mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *nur wenige Leute waren gekommen,* ne oa ket deuet pikol tud eno, ne oa deuet nemet ur rouedennig tud eno ; *unsere Leute,* hor mevelien lies., hon tud lies., hor c'hoskor g., hor c'hoskoriad g., hor sujidi lies., hon dalc'hidi lies. ; *man muss wohl die Leute so nehmen, wie sie sind,* ret-mat eo ober gant an dud evel m'emaint, gouzañv an dud hag an amzer a zo daou dra ret da ober ; *wie geht's, Leute (Leutchen) ?* penaos emañ kont, tudoù ? penaos emañ kont, kompagnunezh ? ; *alle Leute,* ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout.
2. [kr-l] *Kleider machen Leute,* ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den ; *hinter dem Berg wohnen auch Leute,* un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor)

- kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

leutescheu ag. : digenvezus, kintus, hag en deus erez ouzh an dud (Gregor), hag a glask an distro.

Leuteschinder g. (-s,-) : korvoer g., suner g., mac'homer g., gwasker g., bleiz g.

Leutnant g. (-s,-s/-e) : **1.** [lu] letanant g., isletanant g. ; **2.** [merdead.] *Leutnant zur See*, arouezer g., letanant g., ofiser eus ar c'hentañ rez er morlu b.

Leutpriester g. (-s,-) : [relij.] beleg parrez g.

leutselig ag. : lavariant, kaozeüs, farlaot, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, sichant, amc'hraus, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ.

Leutseligkeit b. (-) : lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

Levade b. (-,-n) : [kezeg] chiboud g. ; *eine Levade vollführen,* ober chiboud.

Levante b. (-) : *die Levante,* ar Sav-Heol g. [*reter ar Mor Kreizdouar*].

levantinisch ag. : eus ar Sav-Heol g., eus reter ar Mor Kreizdouar.

Level g./n. (-s,-s/-) : live g.

Levit g. (-en,-en) : **1.** levit g. ; **2.** [dre astenn.] den-a-iliz g. ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem die Leviten lesen,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., kenteliañ u.b., kenteliañ u.b. hir, sarmonal u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

Levkoie b. (-,-n) **/ Levkoje** b. (-,-n) : [louza.] jenoflez str.

Lex b. (-, Leges) : *die Lex,* al lezenn b.

Lexem n. (-s,-e) : [yezh.] leksem g., geriad g.

lexikalisch ag. : [yezh.] … gerioù, geriadel, geriadurel ; *lexikalisches Feld,* gerva g., sterva g.

Lexikograf g. (-en,-en) **/ Lexikograph** g. (-en,-en) : geriadurour g.

Lexikografie b. (-) **/ Lexikographie** b. (-) : geriadurouriezh b.

Lexikografin b. (-,-nen) **/ Lexikographin** b. (-,-nen) : geriadurourez b.

lexikografisch ag. **/ lexikographisch** ag. : geriadurel ; *lexikografische Arbeit leisten,* geriaoua, geriaouiñ.

Lexikologe g. (-n,-n) : geriawour g., geriadoniour g.

Lexikologie b. (-) : geriawouriezh b., geriadoniezh b.

Lexikologin b. (-,-nen) : geriawourez b., geriadoniourez b.

Lexikon g. (-s, Lexika / Lexiken) : geriadur g.

Lezithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Liaison b. (-,-s) : pleustr g., darempred g., kehent g.

Liane b. (-,-n) : [louza.] troierez b., troellblantenn b., liammenn b.

Libanon g. (-s) : *Libanon (-s), der Libanon (-/-s),* Liban b.

Libation b. (-,-en) : [Henamzer] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braoued-kinnig g., evadkinnig g., lid-skuilhadur g., skuilhadenn b.

Libell n. (-s,-e) : libell b., flemmskrid g., tamallskrid g.

Libelle b. (-,-n) : **1.** [loen.] marc'h-aer g., nadoz-aer b., mamm an diaoul b. ; **2.** [tekn.] live g., live mañsoner g.

liberal ag. : **1.** ledan e spered, frontal, frank e vennozhioù, haelsperedek ; *liberal denken,* bezañ ledan e spered, bezañ frontal, bezañ farlaot, bezañ frank e vennozhioù, bezañ digor e spered, bezañ haelsperedek, na vezañ strizh e revr, bezañ dizalc'h diouzh ar rakvarnioù start ; **2.** brokus, lark, largentezus, frontal ; **3.** [polit.] frankizour, frankizel, frankizek ; *liberale Bewegung,* emsav frankizour g., luskad frankizour g. ; *liberale Politik,* politikerezh frankizour g. ; *liberale Theorie,* damkaniezh frankizour b. ; *liberale Doktrin,* kelennadurezh frankizour b. ; *das liberale System,* ar reizhiad frankizour b. ; *liberale Wirtschaft,* armerzh frankizek g.

Liberale(r) ag.k. g./b. : frankizour g., frankizourez b.

liberalisieren V.k.e. (hat liberalisiert) : frankizekaat, distankañ war, frankaat.

Liberalisierung b. (-,-en) : frankizekadur g. ; *Liberalisierung des Welthandels,* dieubiñ an eskemmoù g.; frankizekadur ar c'henwerzh bed g.

Liberalismus g. (-) : **1.** frankizouriezh b. ; *ökonomischer Liberalismus,* frankizouriezh armerzhel b. ; *politischer Liberalismus,* frankizouriezh politikel b. ; **2.** frankizelezh b.

Liberalist g. (-en,-en) : frankizour g.

Liberalität b. (-) : **1.** digoradur spered g., haelder a spered g. ; **2.** largentez b., brokusted b., frontalite b.

Libero g. (-s,-s) : [sport] libero g., mestr-difenner g., penndifenner g.

libertär ag. : [polit.] frankizelour, liberter, libertaer.

Libertin g. (-s,-s) : libertinour g., den disolit g.

libidinös ag. : [bred.] libidinel ; *libidinöser Trieb,* luzad libidinel g.

Libido b. (-) : [bred.] friantiz b., libido b., hoal revel g., c'hoant fouzhañ g., doug d'ar merc'hed g., doug d'ar baotred g., orged g., tan an orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *narzisstische Libido,* libido narkisek b. ; *sublimierte Libido,* libido dreisttreuzfurmet b. ; *objektale Libido,* libido ervoudel b. ; *ich habe keine Libido mehr, meine Libido ist weg,* ar friantiz a zo aet diouzhin.

Libidostrom g. (-s,-ströme) : [bred.] redenn al libido b.

Librettist g. (-en,-en) : saver pozioù c'hoarigan g., levrigour g.

Librettistin b. (-,-nen) : saverez pozioù c'hoarigan b., levrigourez b.

Libretto n. (-s, Libretti/-s) : levrig pozioù c'hoarigan g.

Libyen n. (-s) : Libia b.

Libyer g. (-s,-) : Libian g.

libysch ag. : … Libia, libian.

lic. : [Bro-Suis] [*berradur evit* **Lizenziat**] aotreeg g.
Lices lies. : [*place des Lices in Rennes*] Lez-Roazhon b.
Licht n. (-s,-er) : **1.** sklêrijenn b., sklêrijennadur g., gouloù g., goulaouenn b., luc'h g., luminez g., sklaerded b., sklaerded b., sklaerderenn b., sklaer g., tan g. ; *helles Licht, grelles Licht,* sklêrijenn drellus b., luc'h g., lugern g., gouloù kriz g., gouloù lemm g. ; *schwaches, spärliches Licht,* skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., gouloù bleiz g., tamm gouloù pikous g., gouloù blin g., lutig g. ; *weiches Licht, mildes Licht,* gouloù dous g. ; *polychromatisches Licht, Weißlicht, weißes Licht,* luc'h gwenn g., gouloù gwenn g. ; *Schwarzlicht, ultraviolettes Licht,* luc'h du g., gouloù du g. ; *Licht machen, das Licht andrehen,* enaouiñ (lakaat, elumiñ) ar gouloù, elumiñ ; *das Licht löschen (ausdrehen, ausmachen),* lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht,* ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *in den Häusern brannte noch Licht,* an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; *das Licht ist an,* war enaou (war elum) emañ ar gouloù, bev eo ar gouloù, enaouet eo ar gouloù, elum eo ar gouloù ; *das Licht ist aus,* marv eo ar gouloù, marvet eo ar gouloù ; *Licht aus !* lazhit ar gouloù ! ; *etwas ans Licht halten,* lakaat udb etre an-unan hag ar sklêrijenn (hag an deiz), lakaat udb er gouloù, lakaat udb dindan c'houloù, sellet ouzh udb ouzh sklêrijenn ur goulaouer (ouzh sklêrijenn an deiz) ; *ans Licht treten,* en em ziskouez splann, mont er gouloù, en em lakaat en heol, dont war wel ; *mehr Sonnenlicht in ein Zimmer hereinlassen,* divouchañ ur gambr ; *ohne Licht und Feuer,* hep na gouloù na tan.
2. [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen,* tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; *etwas ans Licht bringen,* reiñ avel d'udb, diskuliañ udb, lakaat udb war zizolo, diguzhat udb, diguzhañ udb, disklozañ udb, disklêriañ udb ; *in etwas (t-rt) Licht bringen,* splannaat udb, anataat udb, teuler sklêrijenn war udb ; *alles in rosigem Lichte sehen,* gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ un hollwellwelour eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *etwas ins rechte (im rechten) Licht stellen,* skignañ sklêrijenn ar wirionez war udb ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken,* diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *sich in günstigem Licht zeigen,* en em ziskouez en e wellañ, en em ziskouez en e stad wellañ, diskouez e du mat nemetken, ober e baotr brav ; *'Gwalarn' rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht,* '*Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur,* 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Licht,* krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz,* ar feiz a zo bet lakaet da c'houlaouiñ a-nevez ; *gegen das Licht,* a-enep ar gouloù, a-enep sklêrijenn an deiz ; *das Licht der Welt erblicken,* lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont er bed ; [Aviel] *ihr seid das Licht der Welt,* c'hwi a zo sklêrijenn ar bed ; P. *jemanden hinters Licht führen,* tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *du stehst mir im Licht,* em gouloù emaout ; *er steht sich selbst im Lichte,* hennezh a sparl dezhañ e-unan, ober a ra noaz (gaou) outañ e-unan, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houloù, en em ziharpañ a ra, enebour eo da vab e dad ; *geht dir endlich ein Licht auf ?* ha sevel a ra sklêrijenn dit bremañ ? ha kroget out da gompren bremañ ? ha dont a rez da gompren a-benn ar fin ? ha gwelet a rez sklaeroc'h bremañ ? ha sklaeroc'h eo bremañ ? ha divogedet eo da spered bremañ ? ha dizallañ a rez ? ; *jemandem ein Licht aufstecken,* **a)** P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** P. lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken,* gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ ; *Licht in eine Sache bringen,* teurel sklêrijenn war udb, teurel sklêridigezh war udb, dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, diveskañ un afer ; *grünes Licht für etwas bekommen,* kaout an aotre da gregiñ gant udb ; *sein Licht unter den Scheffel stellen,* lakaat e letern dindan e vantell, bezañ re voder (re eleveziek), kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù ; *sein Licht nicht unter den Scheffel stellen,* diskouez splann e varregezhioù hep mezh ebet.
3. [relij.] *das Ewige Licht,* ar gouloù peurbadus g.
4. [kr-l] *alles kommt wieder ans Licht, alles kommt endlich ans Licht,* ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *wo Licht ist, fällt viel Schatten,* daou

benn he deus pep bazh, ne vez ket savet ar c'hleuz diouzh un tu hepken, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù, n'eus pesk ebet hep e zrein, ret eo kemer an droug gant ar mad, pep hini en deus e zroug hag e vad, dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek, e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn.
5. kleuzeur b., lamp g./b., lampr g.

licht ag. : **1.** sklaer ; *der lichte Tag,* an deiz en e uhelañ g., kreiz an deiz g., korf an deiz g. ; *am helllichten Tag,* en deiz anat, en sklaer, e kreiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz, dirak an holl, a-wel d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *lichte Augenblicke haben,* adkavout a-wechoù e holl anaoudegezh, adkavout e skiant-vat a-wechoù.
2. *ein Rohr von 30 cm lichter Weite,* un duellenn 30 cm treuz diabarzh dezhi b. ; *die lichte Höhe der Brücke,* uhelder ar pont dindan al leurenn g. ; *lichtes Maß,* kavnez b.
3. laosk, distank, distegn, rouez, gloev, tanav ; *lichte Maschen eines Netzes,* mailhoù laosk (distegn, rouez, boull) ur roued ; *lichte Haare,* blev distank (gloev, tanav, rouez) ; *lichte Stelle,* rouezenn b.

Lichtabweichung b. (-) : [stered.] pellaenn b., gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b.

Lichtanlage b. (-,-n) : [tredan] gouleier lies., aveadur goulaouiñ g.

Lichtbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] soub heolguradel g. ; *Behandlung durch Lichtbäder,* heolgurañ g., helioterapiezh b.

lichtbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzus ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichtbeständig,* ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichtbild n. (-s,-er) : **1.** luc'hskeudenn identelezh b., luc'hskeudenn bivelezh b. ; **2.** luc'hvann g., treyonenn b., diapozitiv g.

Lichtbildabzug g. (-s,-abzüge) **/ Lichtbilddruck** g. (-s,-e) : luc'hengravadur g., luc'hvoulladur g. ; *Lichtbilddrucke anfertigen,* luc'hengravañ.

lichtbildlich ag. : dre luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudenniñ, luc'hskeudennel.

Lichtbildgerät n. (-s,-e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Lichtbildvermessung b. (-,-n) : luc'hwezerezh g.

Lichtblick g. (-s,-e) : **1.** luc'had g., strinkad ; **2.** [dre skeud.] flamm ar spi g., elfenn spi b., sederaenn b., skleurig a esperañs g. / brizhesper g. (Gregor) ; **3.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.

Lichtblume b. (-,-n) : [louza.] karkailh an nevezamzer str.

Lichtbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg tredan b.

Lichtbogenlampe b. (-,-n) : lamp gwareg tredan g.

lichtbrechend ag. : [fizik] dioptrek, gouskogus, luc'htorrus.

Lichtbrechung b. (-) : [fizik] gouskog ar skinoù gouloù g., gouskogañ ar skinoù gouloù g., luc'htorr g.

Lichtbrechungslehre b. (-) : [fizik] dioptrik g.

Lichtbündel n. (-s,-) : hordenn luc'h b., stuc'henn c'houloù g., bann sklêrijenn g., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., bazhad tan b., bazhad c'houloù b.

Lichtbüschel n. (-s,-) : strobad skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g., skinoù amheolel lies.

Lichtdruck g. (-s,-e) **/ Lichtdruckbild** n. (-s,-er) : luc'hmoulladur g., luc'hmoulladenn b.

lichtdurchlässig ag. : treuzluc'hus, treuzluc'h, damvoull ; *lichtdurchlässig werden,* dont da vezañ treuzluc'hus, dont da vezañ damvoull, gwerelaat, gwerelañ, gwerenniñ.

Lichtdurchlässigkeit b. (-) : treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., damvoullded b., damvoullder g.

Lichte b. (-;-n) : [tekn.] kavnez b.

lichtecht ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzus ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichtecht,* ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichteffekt g. (-s,-e) : gwered luc'hel g.

Lichteinfall g. (-s,-fälle) : luc'had g. ; *bei niedrigem Lichteinfall wird die Pupille weit gestellt,* kreskiñ a ra ar mab-lagad en deñvalijenn, pa vez bihan al luc'had e kresk mab al lagad.

lichtelektrisch ag. : luc'htredan, luc'htredanel, luc'htredanek ; *lichtelektrische Zelle,* kellig luc'htredanel b. ; *lichtelektrischer Effekt*, gwered luc'htredanek g., efed luc'htredanek g.

lichtempfindlich ag. : luc'hwiridik, luc'hgizidik, kizidik ouzh ar gouloù, kizidik ouzh an heol ; *lichtempfindlich machen,* luc'hwiridikaat, luc'hgizidikaat.

Lichtempfindlichkeit b. (-) : luc'hwiridigezh b., luc'hgizidigezh b.

lichten V.k.e. (hat gelichtet) : **1.** rouesaat, tanavaat, distankaat, distankañ, gloevaat, distrujañ ; *einen Wald lichten,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet,* rouesaet eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; **2.** [merdead.] *den Anker lichten,* sevel an eor, dizeoriañ ; **3.** goulaouiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), sklêrijennañ, flamminañ, spisaat, spisañ, splannaat, splannañ, teuler sklêrijenn war, ober ur sklêrijenn en-dro da ; *die Sonne lichtet das Dunkel,* argaset e vez an deñvalijenn gant gouloù an heol.

V.em. : **sich lichten** (hat sich (t-rt) gelichtet) : **1.** rouesaat, tanavaat, gloevaat, distankañ ; *sein Haar hat sich (t-rt) stark gelichtet,* gloevaet eo e vlev, deuet eo tanav e vlev, divleviñ en deus graet, rouesaet eo e vlev ; **2.** sklaeraat, kaeraat, toullwennañ, sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, divoriñ, sederaat, splannaat, divorennañ, spisaat ; *der Himmel lichtet sich,* sklaeraat a ra an oabl.

Lichten n. (-s) : tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g.

Lichterbaum g. (-s,-bäume) : gwez Nedeleg str., gwezenn Nedeleg b.

Lichterfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel dedi an Templ g., hanouka g.

Lichterglanz g. (-es) : sked ar gouleier g., luc'h ar gouleier g., luc'had ar gouleier g., lugern ar gouleier g.

Lichterkette b. (-,-n) : **1.** garlantez tredan str. ; **2.** [manifestadeg] chadennad c'houleier b.

lichterloh ag. : flamm, flammus, flammichus, flamminus ; *lichterloh brennen,* strinkañ (teuler) flammoù uhel ; *es brennt lichterloh,* an tan a daol flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù.
Lichtermacher g. (-s,-) : goulaouier g.
Lichtermeer n. (-s,-e) : mor a c'houleier g., mor a sklêrijenn g.
Lichterscheinung b. (-,-en) : ebrenn b., gwabriol g., stered-dared b.
Lichterzieher g. (-s,-) : goulaouier g.
Lichtfarbendruck g. (-s) : luc'hengravadur g., heolengravadur g.
Lichtfilter g. (-s,-) : sil luc'hskeudenniñ g., skramm liv g.
Lichtfuchs g. (-es,-füchse) : [loen., kezeg] baian sklaer g.
Lichtgeschwindigkeit b. (-) : tizh al luc'h g. g., herr al luc'h g.
Lichtgestalt b. (-,-en) : **1.** korf gouloù g. ; **2.** [dre skeud.] dreistijin a zen g., spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zreistijin g., den dreistbarrek g., den dreist g., den ijinus-dreist g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr meur g., tarin g., tarinez b.
lichtgrau ag. : griswenn.
Lichtgriffel g. (-s,-) : luc'hpluenn b., luc'hlenner g.
Lichtheilverfahren n. (-s) : [mezeg.] heolgurañ g., helioterapiezh b.
lichthell ag. : skedus, luc'hus, lugernus, lufr, lufrus, flamm, kann, lemm.
Lichthof g. (-s,-höfe) : **1.** [tisav.] porzh diabarzh gwerennet g. ; **2.** [luc'hskeudennoù] rodenn c'houloù b., amloù g.
Lichthupe b. (-,-n) : [kirri-tan] gouloù-galv g. ; *die Lichthupe betätigenn, die Lichthupe benutzen,* gwignal d'u.b. gant gouleier e garr-tan, ober goulaouadennoù gant gouleier e garr-tan.
Lichtjahr n. (-s,-e) : bloaziad luc'h g., luc'hvloaz g.
Lichtkegel g. (-s,-) : stuc'henn c'houloù b., bazhad tan b., bann sklêrijenn g., hordenn luc'h b., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g.
Lichtkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] luc'huster g., kreñvder gouloù g., goulaouüster g., goulaouüsted b. ; **2.** skedusted b., skeduster g., lintr g., lugern g.
Lichtlehre b. (-) : [fizik] luc'honiezh b.
Lichtlein n. (-s,-) : goulaouig g., skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., gouloù bleiz g., gouloù pikous g., lutig g.
Lichtleitfaser b. (-,-n) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.
Lichtleitung b. (-,-en) : linenn dredan b.
Lichtloch n. (-s,-löcher) : [tisav.] tarzhell b., genoù g.
lichtlos ag. : dic'houloù, teñval, morfont.
Lichtmangel g. (-s) : diouer a sklêrijenn g., dic'houloù g.
Lichtmarke b. (-,-n) : spot g., merk luc'hus g.
Lichtmaschine b. (-,-n) : [tekn.] dinamo b., ganer tredan g.
Lichtmaß n. (-es,-e) : [tekn.] kavnez b.
Lichtmast g. (-s,-en/-e) : post-gouloù g., kleuzeureg b.
Lichtmess b. (-) **/ Lichtmesse** b. (-) : *Mariä Lichtmess,* Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Gouloù g., gouel Itron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g.
Lichtmesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.
Lichtmessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g., luc'hventerañ g.
Lichtmotte b. (-,-n) : [loen.] falenn b. [*liester* falenned].
Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] *rote Lichtnelke,* yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies. ; *weiße Lichtnelke,* sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.
Lichtpause b. (-,-n) : eilluc'hengravadur g., fotokalkadenn b.
Lichtpauspapier n. (-s) : paper fotokalk g.
Lichtpunkt g. (-s,-e) : spot g., poent luc'hus g.
Lichtputzschere b. (-,-n) : divoucher-gouloù g.
Lichtquant g. (-s,-en) : [fizik] foton str., rannig elfennel ar gouloù b.
Lichtquelle b. (-,-n) : mammenn luc'h b.
Lichtraumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari ar skoilhoù g. ; *aus dem Lichtraumprofil,* er-maez eus gobari ar skoihoù.
Lichtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulaouek g., luc'hvruderezh g.
Lichtsatz g. (-es,-sätze) : [moull.] luc'hlizherennañ g., luc'hlizherennadur g.
Lichtschacht g. (-s,-schächte) : **1.** [tisav.] porzh diabarzh g. ; **2.** [mengleuz.] poull gouloù g., poull sklêrijennañ g.
Lichtschalter g. (-s,-) : [tredan] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozelenn dredan b., enaouer g. [*liester* enaouerioù].
Lichtschein g. (-s,-e) : skleur g., skleurenn b., bann sklêrijenn g., strilh gouloù g.
lichtscheu ag. : **1.** hag en deus erez ouzh ar sklêrijenn, hag a glask an deñvalijenn ; **2.** [dre skeud.] born, flodek, treut, toc'hor ; *lichtscheues Gesindel,* gwall laboused lies., poñsined lies., ibilien fall lies., laboused toc'hor lies., gwallibilien lies., ibilien dreut lies., akarioded lies.
Lichtschimmer g. (-s) : [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.
Lichtschirm g. (-s,-e) : skramm g., tog-kleuzeur g.
Lichtschranke b. (-,-n) : luc'hstankell b., stankell luc'helektronek b.
Lichtschutzfaktor g. (-s,-en) : [dienn heol] feuriader gwarez g.
Lichtseite b. (-,-n) : **1.** tu dindan c'houloù g., tu er gouloù g. ; **2.** [dre skeud.] tu kaer g.
Lichtsignal n. (-s,-e) : sinal goulaouek g., arhent goulaouek g.
Lichtspektrum n. (-s,-spektren/-spektra) : skalfad gwelus g., luc'hrannad b., luc'hrannadur g.
lichtspendend ag. : gwelevus, treluc'hus, luc'hus.
Lichtspiel[1] n. (-s,-e) : aozad goulaouiñ g., gwered luc'hel g.
Lichtspiel[2] n. (-s,-e) **/ Lichtspielhaus** n. (-es,-häuser) **/ Lichtspieltheater** n. (-s,-) : fiñvskeudenndi g., sal sine b., sal sinema b.
lichtstark ag. : **1.** [luc'hskeudenn.] ... digoradur bras ; **2.** [sklêrijenn] kreñv, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.

Lichtstärke b. (-) : **1.** [fizik] luc'huster g., kreñvder gouloù g., goulaouüster g., goulaouüsted b. ; **2.** skedusted b., skeduster g., lintr g., lugern g.
Lichtstärkemesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.
Lichtstärkemessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g.
Lichtstift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.
Lichtstrahl g. (-s,-en) : goulaouenn b., bann sklêrijenn g., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., stuc'henn c'houloù b., bazhad tan b., bazhad c'houloù b.
Lichtstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] luc'hgas g.
Lichtstumpf g. (-s,-stümpfe) : tamm goulaouenn g., tamm penn-gouloù g.
Lichtteilchen n. (-s,-) : foton str., rannig elfennel ar gouloù b.
Lichttelegraphie b. (-) : pellskriverezh optikel g.
Lichttherapie b. (-) : [mezeg.] heolgurañ g., helioterapiezh b.
Licht-Ton-Inszenierung b. (-,-en) : abadenn tan-ha-kurun b., abadenn son ha gouloù b.
Lichtträger g. (-s,-) : korf treluc'hus g., korf treluc'hek g.
lichtundurchlässig ag. : divoull, didreuzluc'hus, demer ouzh ar gouloù.
Lichtundurchlässigkeit b. (-) : divoullder b., divoullded b., didreuzluc'huster g., demerez g.
Lichtung b. (-,-en) : frankizenn b., digoadenn b., rouezenn b., frankiz b. ; *in einer Lichtung,* war ar rouez, en ur frankizenn.
Lichtverhältnisse lies. : skedusted b., skeduster g., sklêrijennerezh g., goulaouadur g., lintr g., lugern g.
lichtvoll ag. : leun a sklêrijenn, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.
Lichtweihe b. (-) : [relij.] Gouel Maria ar Gouloù g., gouel ar Chandelour g.
Lichtweite b. (-,-n) : [tekn.] kavnez b., diametr diabarzh g., treuzkiz diabarzh g., treuz g.
Lichtwellenleiter g. (-s,-) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.
Lichtwerbung b. (-,-en) : bruderezh goulaouek g., luc'hvruderezh g.
Lid n. (-s,-er) : **1.** [korf.] malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; **2.** golo g., goulc'her g.
Liderung b. (-,-en) : junt-stankañ g.
Lidschatten g. (-s,-) : fard malvennoù g.
Lidschattenstift g. (-s,-e) **/ Lidstift** g. (-s,-e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., kreion g.
Lidstrich g. (-s,-e) : tresad kreion malvennoù g.
Lidwinkel g. (-s,-) : freilh ar malvennoù g.
lieb ag./Adv. : **1.** ker, karet, kaezh, karedik, koant ; *mein lieber Freund,* va mignon ker g., va mignon kaezh g., va c'haezh g., va den koant g. ; *liebe Freundin ! meine Liebe !* va c'homer ! ; *mein lieber Bruder,* va breur kaezh g. ; *liebe Mutter,* va mamm garet b., va mamm gaezh b., va mamm ger b. ; *liebe Zuhörer,* selaouerien ger lies. ; *eine liebe Erinnerung,* un eñvorenn stag ouzh ar galon b. ; *er ist lieb und nett zu uns,* hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *ich hatte mit dem Kind wohl meine liebe Not (Goethe),* charre a-walc'h a gemeren (tregas a-walc'h am beze) gant ar bugel-se, nag a bredadoù anken am boa bet gant ar bugel-se, kavet em boa da gochañ gant ar bugel-se, ar bugel-se em boa bet da badout gantañ, luziasennoù am beze gant ar bugel-se, ar bugel-se ne oa ken nemet rouestl anezhañ, krog am beze gant ar bugel-se, krog a-walc'h am beze gant ar bugel-se, gwall grog am beze gant ar bugel-se, kavet em boa krog gant ar bugel-se, kavet em boa krog a-walc'h gant ar bugel-se, kavet em boa gwall grog gant ar bugel-se ; [relij.] *unsere Liebe Frau,* Hon Intron, an Intron Varia ; *der liebe Gott,* an Aotrou Doue madelezhus g., an Aotrou Doue hag a zo mat g., an Aotrou Doue a bep madelezh (a vadelezh) g. (Gregor) ; *du lieber Gott, du lieber Himmel, du liebe Zeit !* mardouen ! Doue ! va Doue ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! che va Doue ! Jezuz, va Doue ! va Doue ivez 'ta ! feiz d'an Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Jezuz 'ta va Doue ! traoù Doue ! gwa Doue ! ; P. *den lieben langen Tag,* e-pad Doue an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, an deiz Doue, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz.
2. nes d'ar galon ; *mein Liebster,* va c'haredig g., va dousig g., va muiañ-karet g., va amourouz g. ; *seine Liebste,* e vestrez b., e garedig b., e zous b., e zousig b., e zousig-koant b., e garantez b., e vuiañ-karet b. ; *habt einander lieb,* en em garit an eil egile ; *er hat sie lieb,* karet a ra anezhi, joa en deus outi, stag eo e galon outi, he c'haret a ra, magañ a ra karantez eviti, tomm eo outi ; *ich habe dich lieb von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *ich habe ihn lieb gewonnen,* gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *wenn dir das Leben lieb ist,* m'ec'h eus damant da'z puhez, ma'z eo nes da groc'hen dit.
3. plijus, bourrus ; *mein liebster Aufenthalt,* va chomadenn blijadurusañ b. ; *es wäre mir lieb, wenn ...,* plijet (laouen) e vefen ma ... ; *wenn es Ihnen lieb ist,* m'ho peus bolontez d'en ober.
4. jentil, fur, sentus, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sev, dizrouk, doñv, kuñv, klouar, reizh ; *seid lieb, Kinder !* bezit fur, bugale ! ; *bei jemandem lieb Kind sein wollen,* klask gounit u.b. / klask gounit kalon (karantez, grasoù-mat, grad-vat) u.b. / klask kaout antre e grasoù-mat u.b. (Gregor).
5. hegarat ; *das ist sehr lieb von Ihnen,* kaer bras eo eus ho perzh ; *seien Sie so lieb, mir zu helfen ! seien Sie so lieb und helfen mir !* bezit ar vadelezh da'm sikour !
Adv. : **lieber** : gwell, kent, gwelloc'h, kentoc'h, muioc'h ; *lieber haben, lieber tun,* karet gwell, kavout gwelloc'h, plijout muioc'h d'an-unan, c'hoarzhin muioc'h ouzh an-unan, bezañ gwell gant an-unan, bezañ gwelloc'h gant an-unan ; *ich trinke gern Orangensaft, lieber Tee, am liebsten Kaffee,* chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig - chug orañjez a blij din, te a blij din

muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee,* gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *ich würde lieber zu Ihnen gehen als zu ihm,* a frankoc'h youl ez afen d'ho ti eget d'e hini, gwelloc'h e vefe ganin mont d'ho ti eget d'e hini ; *du hättest das lieber nicht machen sollen,* ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, gwell e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, fall ac'h eus graet ober an dra-se, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ; *sie hätten ihn doch lieber mitnehmen sollen,* gwelloc'h e vije bet deoc'h bezañ e gaset ganeoc'h ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner ; *jemanden lieber haben,* kavout gwelloc'h u.b., karout muioc'h u.b., plijout u.b. muioc'h d'an-unan, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist unan all / ober mui a istim eus unan eget eus unan all / istim muioc'h an eil eget egile (Gregor) ; *etwas lieber haben,* bezañ udb gwelloc'h d'an-unan, bezañ udb gwell gant an-unan, bezañ gwell gant an-unan ober udb, kavout gwell udb, kavout gwell ober udb, kavout gwelloc'h udb, kavout gwelloc'h ober udb ; *tu es lieber nicht,* ne zlefes ket ober an dra-se, gwell eo dit chom hep ober an dra-se ; *ich habe Berlin lieber als London,* kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *ich schweige lieber,* kavout a ran gwell tevel eget komz ; *du hättest das lieber nicht sagen sollen,* gwelloc'h e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, fall ac'h eus graet lavaret an dra-se, gwell e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, ne oa ket a boan lavaret kement-se dirak an dud, ken dit bezañ chomet hep lavaret an dra-se ; *das hättest du mir lieber sagen sollen,* 'karfe dit bout lavaret din, ken dit bezañ lavaret an dra-se din ; *Sie sollten lieber schweigen,* tavit evit ar gwellañ, gwell e vefe deoc'h tevel, gwelloc'h e vefe deoc'h tevel, interest ho peus da devel, un dra vat e vefe deoc'h tevel, bez' e tlefec'h tevel ; *du solltest lieber eine Verschnaufpause einlegen,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, gwell e vefe dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und weggehen,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h ; *lass das lieber sein !* chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *mir ist es lieber,* gwell eo ganin ; *lass lieber die Finger davon !* diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! ; *ihr solltet lieber aufhören !* gwell eo deoc'h paouez ! ; *du solltest lieber hierher kommen !* gwell e vije dit dont amañ ! ; *wir gehen lieber zu Fuß,* ken emsav eo mont war droad, kenkoulz eo deomp mont war droad ; *dein Bruder sollte lieber aufbrechen,* koulz eo da'z preur mont en hent bremañ, kenkoulz eo da'z preur mont en hent bremañ ; *lieber ein bisschen als nichts,* nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *wir wollen lieber nicht hingehen,* gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *lieber den Tod als eine solche Schande !* kentoc'h ar marv eget ar vezh, gwell eo din (ganin) mervel eget na 'z eo gouzañv un dismegañs a seurt-se, koulz e vefe ganin mervel eget na vefe gouzañv un dismegañs a seurt-se, kenkoulz eo din mervel evel gouzañv un dismegañs a seurt-se, kentoc'h mervel eget gouzañv un dismegañs a seurt-se (Gregor) ; *lieber sterben,* koulz e vefe bezañ marv, koulz e vefe ganin mervel, gwell eo ganin mervel ; *ich sollte doch lieber mitgehen,* koulz eo din mont ganeoc'h, kenkoulz eo din mont ganeoc'h ; *es wäre mir lieber, wenn er stürbe,* gwell e karfen e varvfe ; *er hätte sich lieber in ein Mauseloch verkrochen,* karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar.

am liebsten : ar muiañ, ar muiañ-holl ; *jemanden am liebsten haben,* reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist ar re all (Gregor), plijout u.b. ar muiañ d'an-unan, karout u.b. dreist ar re all ; *was ich am liebsten mag,* ar pezh a garan ar muiañ-holl ; *es am liebsten haben,* plijout udb d'an-unan dreist pep tra, na plijout netra d'an-unan evel udb ; *was hätten Sie am liebsten ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? ; *er wäre am liebsten in den Erdboden versunken,* karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar ; *wir wollen am liebsten nicht hingehen,* gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a-boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *ich trinke am liebsten Kaffee,* n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig, n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich esse am liebsten Austern,* n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, sot on gant istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pa vez tu din e skoan war an istr.

Lieb n. (-s) : [barzh.] karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g.

Liebäugelei b. (-) : selladennoù lies., luchadennoù lies., gwilc'hadennoù lies., luc'hadennoù lies., selloù sant Langis lies., flourad selloù g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., selloù doñv lies., selloù flour lies.,

lagadigoù lies., selloù milliour lies., gwilc'hadennoù milliour lies., selladoù tener lies.

liebäugeln V.gw. (hat geliebäugelt) : *mit etwas liebäugeln,* steredenniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb., sellet a-gorn ha gant c'hoant bras ouzh udb, luchañ ouzh udb, lugerniñ ouzh udb., bezañ e anal war udb, bezañ e galon war udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, sellet gant avi ouzh udb. ; *mit einer Erbschaft liebäugeln,* gortoz an askorn ; *mit jemandem liebäugeln,* ober lagad flour (lagad mignon) d'u.b., ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad vihan d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

liebbehalten V.k.e. (behält lieb / behielt lieb / hat liebbehalten) : *jemanden liebbehalten,* chom douget d'u.b., mirout un eñvorig evit u.b., mirout u.b. en e galon.

Liebchen n. (-s,-) : **1.** karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., muiañ-karet g. ; **2.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g., turzhunell b.

Liebe b. (-) : **1.** karantez b., teneridigezh b., amourousted b., hast g., joa b. ; *leidenschaftliche Liebe,* karantez dreist-penn (dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, virvidik) b., amourousted eus ar re greñvañ b., karantez vervidant b., karantez dreistmuzul b., karantez dreistmoder b., froudad karantez g. ; *leidenschaftliche Liebe zum Vaterland,* brogarantez virvidik (entanet, flamm) b. ; *Liebe auf den ersten Blick,* taol-kurun ar garantez g., karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b. ; *Liebe unter Brüdern,* karantez a vreur b. ; *durch die Liebe vereint,* chadennet an eil ouzh egile dre liammoù ar garantez, staget an eil ouzh egile gant ereoù ar garantez ; *Liebe ist süß wie Honig,* c'hwek eo ar garantez e-giz ar mel ; *vor Liebe für jemanden brennen,* kaout ur garantez virvidik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., frailhañ a garantez ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, bezañ u.b. don en e santimant, magañ ur gwir garantez evit u.b. en e galon ; *ich empfinde für sie eine echte Liebe,* honnezh a garan parfet ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten,* en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *sein Herz fließt von Liebe über,* displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez hep muzul ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *vor Liebe vergehen,* frailhañ a garantez, teuziñ dre ar garantez ; *feurige Liebe,* karantez virvidik (foll, leskidik, dall, diroll) b., karantez vervidant b., froudad karantez g. ; *besitzergreifende Liebe,* karantez perc'hennus b. ; *platonische Liebe,* karantez c'hlan b., karantez a spered b., karantez platonek b. ; *sinnliche Liebe,* karantez dre ar c'hig b., karantez ar c'hig b., karantez c'hanadel b. ; *lesbische Liebe,* karantez lesbian b. ; *aus Liebe zu ihm, ihm zu Liebe (ihm zuliebe),* dre garantez evitañ / abalamour dezhañ / evitañ (Gregor), dre garantez outañ, dre garantez en e geñver, dre garantez d'e gehelañ, en e gerz, evit e vad ; *Liebe ist (macht) blind,* ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - bet du, bet gwenn, pep gavr zo sot gant he menn - ar garantez n'he deus na ment na bevenn - ar garantez n'he deus na kemm na ment - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous pep hini a gar e labous ; *der Egoismus tötet die Liebe,* an emgarantez a lazh ar garantez ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass,* ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; *Liebe ist unermesslich,* ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *etwas mit dem Mantel der Liebe zudecken,* ober an tav (serriñ an daoulagad) war udb dre garantez ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht,* an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *von Luft und Liebe leben,* fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ gant aer an amzer, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf,* e garantez eviti a goazhas gorrek ; *ihre Liebe zu ihm ist erkaltet, ihre Liebe zu ihm hat aufgehört,* kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; *seine Liebe zu seiner Muttersprache ist erkaltet, seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört,* en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispeg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; **2.** hegarated b., karadegezh b., karantegezh b. ; *tu mir die Liebe und versöhn dich mit ihm,* kae da welet anezhañ evit renkañ an diemglev a zo etrezoc'h hag e vi paotr mat ; **3.** [relij.] *Glaube, Hoffnung und Liebe,* feiz, esperañs ha karantez ; *Gottes Liebe zu uns, die Liebe Gottes zu uns,* karantez Doue ouzhomp b., karantez Doue evidomp b., karantez Doue en hor c'heñver b., karantez Doue d'hor c'hehelañ b. ; *die Liebe zu Gott,* ar garantez ouzh Doue b., ar garantez evit Doue b., ar garantez e-keñver Doue b. ; **4.** brasañ istim b., dedennadur g. ; **5.** [kr-l] *alte Liebe rostet nicht,* ar garantez dre ma kosha 'vel gwin mat ya gwelloc'h-gwellañ.

liebebedürftig ag. : ezhomm dezhañ bezañ karet.

Liebediener g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., P. lip-revr g.

Liebedienerei b. (-) : lubanerezh g., moumounerezh g., likaouerezh g., loaverezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g., lorc'h g.

liebedienern V.gw. (hat geliebedienert) : *vor jemandem liebedienern,* gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e

lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestral u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, kañjoliñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., trutal u.b., ardaouiñ ouzh u.b.

liebeleer ag. : digar, dihegar, digarantez.

Liebelei b. (-,-en) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., tammig c'hoari g. ; *zwischen den beiden ist es nur Liebelei,* n'eus nemet karantez dall etrezo.

lieben V.k.e. (hat geliebt) : **1.** karet, karout, kaout joa ouzh, magañ karantez ouzh, kaout karantez ouzh, magañ karantez evit, dougen, dougen karantez da, bezañ tomm ouzh, bezañ e karantez gant, kaout hast ouzh (a, eus), ober hast ouzh (a, eus) ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *jemanden lieben,* bezañ e karantez gant u.b., kaout karantez evit u.b., kaout karantez ouzh u.b., magañ karantez evit u.b., karet u.b., kaout joa ouzh u.b., kaout hast ouzh u.b., ober hast ouzh u.b. ; *ein Jüngling liebt ein Mädchen (Heine),* ur paotr yaouank a zo e karantez gant (a vag karantez ouzh) ur plac'h yaouank ; *ich liebe meine Mutter,* joa am eus ouzh va mamm, karet a ran va mamm, stag eo va c'halon ouzh va mamm, magañ a ran karantez evit va mamm, tomm on ouzh va mamm, hast am eus ouzh va mamm, ober a ran hast eus va mamm ; *ich liebe sie alle gleich,* o c'haret a ran keit-ha-keit, o c'haret a ran kement-ha-kement ; *innig lieben, zärtlich lieben,* karout gant ur galon tener-glizh, karout a-greiz-kalon, karout leizh e galon ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte,* ne ziskouezas dezhi merk ebet eus e garantez en hec'h andred ; *sie liebt ihn sehr,* e garet a ra meurbet ; *jemanden leidenschaftlich lieben,* birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, bezañ u.b. don en e santimant, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b. ; *jemanden herzinnig lieben,* karout u.b. eus kreiz e galon, karout u.b. leizh e galon, kaout ur joa dreistordinal ouzh u.b., karet kenañ u.b. ; *liebet eure Feinde,* karit hoc'h enebourien ; *die Kinder sollen ihre Eltern lieben,* ret eo d'ar vugale karet o zud ; [relij.] *du sollst deinen Nächsten lieben wie dich selbst,* ret eo karet an nesañ evel an-unan, karout a ri an nesañ eveldout da-unan ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt,* mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar ; **2.** kavout mat, kavout brav, bourrañ, plijout d'an-unan ; *Kinder lieben Zuckerwerk,* madigoù (sukraj) a blij d'ar vugale, ar vugale a gav mat ar sukraj, sukraj a c'hoarzh ouzh ar vugale, ar vugale a zo ar madigoù en o blaz ; *ich liebe Schwarz,* an du a blij din dreist pep tra ; **3.** [rev] karanteziñ.

V.em. : **sich lieben / einander lieben** (haben sich (t-rt) geliebt / haben einander geliebt) : en em garet, karet an eil egile, en em garet an eil egile, magañ karantez an eil ouzh egile, bezañ e karantez an eil gant egile, bezañ kontant an eil eus egile, kaout karantez an eil evit egile ; *wenn zwei sich lieben,* pa vez karantez etre daou zen.

A.gw.verb.kad. : **die Geliebte** : ar vestrez b., ar garedig b., an dous b., an dousig b., an dousig-koant b., ar garantez b., ar muiañ-karet g., an orgedenn b., an oriadez b. ; **der Geliebte** : an amourouz g., ar c'haredig g., ar muiañ-karet g., an dousig g., an oriad g., an orgeder g. ; *mein geliebter Bruder,* va breur kaezh g.

liebend ag. : karus ; *ein liebender Sohn,* ur mab kar d'e dud g.

Liebende(r) ag.k. g./b. : amourouz g., amourouzez b., frelle g., oriad g., oriadez b., orgeder g., orgedenn b., karour g.

liebenswert ag. / **liebenswürdig** ag. : servijus, hegarat, hegar, karadek, karantezus, karantek, amc'hraus, jentil, madelezhus, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, a zegemer mat, doñv, klouar, kuñv ; ; *das ist sehr liebenswürdig von Ihnen,* kaer bras eo eus ho perzh ; *würden Sie so liebenswürdig sein, … zu ... ?* bezit ar vadelezh, mar plij ganeoc'h, da ... - m'ho pefe ar vadelezh da ... ; *jemandem gegenüber besonders liebenswürdig sein,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., bezañ karadek-bras e-keñver u.b. ; *die Liebenswürdige spielen,* ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

liebenswürdigerweise Adv. : gant karadegezh, gant karantegezh, gant servijusted, gant hegerated, gant madelezh.

Liebenswürdigkeit b. (-,-en) : karadegezh b., karantegezh b., karantelezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., libistr g., afesonded b., oueskted b., oueskter g., braventez b. ; *an Liebenswürdigkeit gewinnen,* hegaraat, oueskaat.

lieber Adv. : *sellit ouzh* **lieb**.

Liebesabenteuer n. (-s,-) / **Liebesaffäre** b. (-,-n) : afer a garantez b., amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., pleustr a garantez g., darempred a garantez g., tammig c'hoari g., darempred lik g. ; *auf Liebesabenteuer ausgehen,* mont da redek ar c'hwitell, mont da redek ar c'hwitez, mont da redek an douilhez, mont da glask fred, mont da glask e chañs.

Liebesakt g. (-s,-e) : gread revel g., karantez dre ar c'hig b., amourousted dre ar c'hig b., paradur g., kediadenn b., kediadenn revel b., embaradur g., embaradenn b., flemmadenn b.

Liebesanflug g. (-s,-anflüge) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesangelegenheit b. (-,-en) : afer a garantez b.

Liebesanwandlung b. (-,-en) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] tomatez str.

Liebesbande lies. : chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str., ereoù ar garantez lies.

Liebesbeweis g. (-es,-e) **/ Liebesbezeigung** b. (-,-en) : merk a garantez g., testeni a garantez g. ; *Liebesbeweise von sich geben, Liebesbeweise liefern,* diskouez merkoù a garantez.
Liebesbeziehung b. (-,-en) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g.
Liebesblick g. (-s,-e) : sell amourous g., selladenn b., luchadenn b., gwilc'hadenn b., luc'hadenn b., sell sant Langis g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., sell doñv g., lagadig g., sell milliour g., gwilc'hadenn villiour b., sellad tener g.
Liebesblume b. (-,-n) : [louza.] agapant str., lili-karantez str.
Liebesbrief g. (-s,-e) : lizher a garantez g., lizher-glizh g., lizher tener-glizh g., lizher amourous g.
Liebesbriefchen n. (-s,-) : lizher tener-glizh g., lizher-glizh g.
Liebesdichtung b. (-,-en) : barzhoniezh a garantez b., barzhoniezh erotek b.
Liebesdienst g. (-es,-e) : servijusted b., hegerated b., madelezh b., karadegezh b., karantegezh b.
Liebeserklärung b. (-,-en) : disklêriadur a garantez g.
Liebesgaben lies. : profoù a garitez lies.
Liebesgedicht g. (-s,-e) : barzhoneg a garantez b./g.
Liebesgefühl n. (-s,-e) : karantez b. ; *in jemandem Liebesgefühle wecken,* dougen u.b. d'ar garantez, dougen u.b. da garout, elumiñ karantez e kalon u.b., enaouiñ karantez e kalon u.b., engelver karantez e kalon u.b., entanañ kalon u.b.
Liebesgeschichte b. (-,-n) : **1.** istor a garantez g. ; **2.** afer a garantez b. ; *eine Liebesgeschichte spinnt sich an,* karantez a zo o tiwan etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.
Liebesgeständnis n. (-ses,-se) : anzavadenn e garantez b., disklêriadur a garantez g.
Liebesglut b. (-) : birvidigezh ar garantez b., entan ar garantez g., berv ar garantez g., tan ar garantez g., alfo ar garantez g., fo ar garantez g., karantez vervidant b., karantez virvidik b., kalon virvidik b.
Liebesgott g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g., Eros g.
Liebesgöttin b. (-) : [mojenn.] Gwener b., Afrodite b.
Liebeshandel g. (-s) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., tammig c'hoari g.
Liebesheirat b. (-) : dimeziñ a garantez g.
Liebeskugeln lies. : P. *die Liebeskugeln,* ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.
Liebeskummer g. (-s,-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b. ; *vor Liebeskummer sterben,* disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon.
Liebesleben n. (-s) : buhez amourous b.
Liebeslied n. (-s,-er) : kanaouenn a garantez b.
Liebesmahl n. (-s,-e/-mähler) : [reli.] kenbred g., agape g.
Liebesmüh b. (-) **/ Liebesmühe** b. (-) : [dre skeud.] *vergebliche (verlorene) Liebesmühe,* labour wenn g., poan gollet b., un taol bazh en dour, ur bramm en dour g., un taol bouc'hal en dour (er stank) g., un tenn er c'hleuz g. *; das ist verlorene Liebesmüh,* o koll hor poan hag hon amzer emaomp oc'h ober war-dro an dra-se, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, se 'zo evel skeiñ piz gant Kastell an Tarv.
Liebesnest n. (-es,-er) : neizhig amourouzien g., retred g./b.
Liebespaar n. (-s,-e) **/ Liebespärchen** n. (-s,-) : *ein Liebespaar, ein Liebespärchen,* daou amourouz lies., amourouzien lies., ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig lies., daou garedig lies., daou bichon lies.
Liebespein b. (-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b.
Liebespfand n. (-s,-pfänder) : testeni a garantez g.
Liebesroman g. (-s,-e) : romant-karantez g.
Liebesschwur g. (-s,-schwüre) : leoù a garantez lies.
Liebesspiele lies. : **1.** flouradoù lies., flouradennoù lies., karantezioù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g. ; *einleitende Liebesspiele,* rakc'hoari g., kentc'hoari g. ; **2.** brezel al liñselioù g., P. emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù birvidik lies.
Liebesszene b. (-,-n) : [film] darvoud karantez g., senenn garantez b.
Liebestaumel g. (-s) : trefu ar garantez g., trefu amourous g.
liebestoll ag. : dall, dallet gant ar garantez, o teuziñ dre ar garantez, o frailhañ a garantez.
Liebestrank g. (-s,-tränke) : c'hwistantin g., dour-c'hwistantin g.
Liebesverhältnis n. (-ses,-se) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amourousted b., ereedigezh a garantez b. (Gregor), chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str.
Liebeswerk n. (-s,-e) : oberenn a garitez b.
Liebeswut b. (-) : [mezeg.] terzhienn an orged b., terzhienn orgedus b., tan an orged g.
Liebeszeichen n. (-s,-) : merk a garantez g. ; *Liebeszeichen von sich geben,* diskouez merkoù a garantez, diskouez e garantez.
liebevoll ag. : karadek, karantek, karantezus, karus, tener, cherisus, flourus, cherus, chourus, hegarat, hegar ; *ein liebevoller Sohn,* ur mab kar d'e dud g. ; *liebevolle Mutter,* mamm a garantez b. ; *liebevoller Abschied,* kimiad a garantez g.
Liebfrauenbettstroh n. (-s) : [louza.] luierez-velen b.
Liebfrauenkirche b. (-) : iliz an Itron Varia b.
Liebhaber g. (-s,-) : **1.** lesaour g., amourouz g., karedig g., pried kleiz g., frelle g., serc'heg g., kariad g., orgeder g., floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], floc'h ur plac'h yaouank g., karer g., karour g., oriad g., pleustrer g. ; [c'hoariva] *der jugendliche Liebhaber,* an amourouz yaouank kentañ renk g. ; **2.** karour g., karer g., den troet gant udb g., paotr ar ... g.
Liebhaberbühne b. (-,-n) : strollad c'hoariva nannmicherel g., strollad c'hoariva amatourien g.
Liebhaberei b. (-,-en) : boemenn b., albac'henn b.
Liebhaberin b. (-,-nen) : **1.** serc'h b., oriadez g., mestrez b., adwreg b., gwreg kleiz b., karourez b., karerez b., frav g. ; **2.** karourez b., karerez b., mamm ar ... b., plac'h ar … b.
Liebhaberpreis g. (-es,-e) : priz en tu all a-galz eus an dalvoudegezh wirion g., priz evit ar garourien g.

Liebhaberstück n. (-s,-e) : traezenn miret evit karourien a oar diouti b.
Liebhaberwert g. (-s,-e) : talvoudegezh hervez ar garourien b.
liebkosen V.k.e. (hat geliebkost) : *jemanden liebkosen,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., flouretiñ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober fistoulig d'u.b., dorloiñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., flodañ u.b., jestral u.b., kañjoliñ u.b., ober lid d'u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., moumounañ u.b., pariñ u.b., trutal u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober moumounoù d'u.b., ober flourigoù d'u.b., ober herlinkoù d'u.b., ober tammoù herlinkoù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù.
liebkosend ag. : koulouch, mitaouik, cherisus, flourus, cherus, chourus, dorlotus, tener.
Liebkosung b. (-,-en) : moumounerezh g., moumoun g., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., sev g., karantezioù lies., dorlo g., dorloadenn b., dorloiñ g., dorloterezh g., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., kañjolerezh g., lallaigoù lies., trut g., trutennach g., chalantiz b., herlinkoù lies., tammoù herlinkoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g.
Liebkraut n. (-s) : [louza.] luierez-velen b.
lieblich ag. : kuñv, hoalus, sichant, heneuz, plijus, jentil, hegarat, grasius, c'hwek d'ar galon, ouesk, klouar ; *liebliche Gegend,* korn-bro dudius g., korn-bro c'hoarzhus g.
Lieblichkeit b. (-) : hegarated b., madelezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b.
Liebling g. (-s,-e) : **1.** karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., muiañ-karet g., orgeder g. ; **2.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g. ; **3.** bugel milliour g., moumoun g., moumounig g., bugel gwellañ-karet g., bugel muiañ karet g. ; *mein kleiner Liebling,* va c'halon b., va c'halonig b., poupig va c'halon g., va dousig b, va c'haredig g., va fichonig g., va logodenn b., pokiol g., mennig g., logodennig b., va ranig b., va loenig g., loulig g., lellig g., lallaig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g. ; **4.** [dre skeud.] P. *Liebling der Damen,* moumoun ar merc'hed g., kolladenn ar merc'hed b. ; *der Liebling seiner Eltern,* moumounig e dud g., lellig e dud g., ur golladenn b. ; *der Liebling seiner Mutter,* paotr e vamm g., koulouch e vamm g., moumoun e vammg. ; *der Liebling ihrer Mutter,* merc'h d'he mamm b., koulouchenn he mamm b. ; *der Liebling seines Vaters,* koulouch e dad g. ; *der Liebling ihres Vaters,* merc'h he zad b., koulouchenn he zad b.
Lieblings- : hag a blij ar muiañ d'u.b., gwellañ-karet, muiañ-karet ; *Schwarz ist meine Lieblingsfarbe,* an du a blij din dreist pep tra.
Lieblingsgericht n. (-s,-e) : *mein Lieblingsgericht,* ar meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzhin g., ar meuz a blij din ar muiañ g.
Lieblingssünde b. (-,-n) : pec'hedig karet g.
Lieblingsthema n. (-s,-themen) : sorc'henn b., stultenn b., rambre g., boemenn b., albac'henn b. ; *er fährt auf sein Lieblingsthema ab,* emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).
Lieblingstier n. (-s,-e) : moumoun g., moumounig g.
Lieblingstochter b. (-,-töchter) : koulouchenn b., merc'h muiañ-karet b.
lieblos ag. : displijus, digar, emgar, digarantez, digalon, diseblant, diamour, klouar, euver ; *ein liebloser Charakter,* ur sacher d'e du g., un den d'e sac'h g., ur spered emgar a zen g., un den digarantez (digalon, diseblant) g., un den evitañ e-unan g., un den emgar g.
Adv. : *das ist lieblos gehandelt,* kement-se a zo bezañ fallakr ! fallentez ha viloni eo an dra-se ! ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos,* n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez.
Lieblosigkeit b. (-) : krizder g., difrom g., kaledigezh kalon b., kaleter a galon g.
liebreich ag. : kuñv, karantek, karantezus, karus, hegarat, hegar, ouesk.
Liebreiz g. (-es) : grasiuster g., grasiusted b., gras-vat b., hoalusted b., hoaluster g. , hoalerezh g., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boemerezh g., krampinell b., chalm g.
liebreizend ag. : grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz.
liebsam ag. : **1.** grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz ; **2.** [dre astenn.] karadek, karantezus, tener.
Liebschaft b. (-,-en) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies. ; *flüchtige Liebschaft,* froudenn b., karantezig b., tremenadenn b., tammig c'hoari g.
liebst- ag. : *sellit ouzh* **lieb**.
Liebstöckel n./g. (-s,-) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.
Liechtenstein n. (-s) : Liechtenstein b. ; *das Fürstentum Liechtenstein,* priñselezh Liechtenstein b.
Liechtensteiner g. (-s,-) : annezad Liechtenstein g.
Liechtensteinerin b. (-,-nen) : annezadez Liechtenstein b.
liechtensteinisch ... Liechtenstein, ... eus Liechtenstein.
Lied n. (-s,-er) : **1.** kanenn b., kanadenn b., kanaouenn b., son b., sonenn b., kan g., chañson b., gwerz b., gwerzenn b. ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten,* ar ganaouenn-se a blij din muioc'h eget nep hini all ; *ich habe ein neues Lied komponiert,* savet em eus ur son nevez ; *ein frisch komponiertes Lied,* ur ganaouenn nevez-savet b. ; *das Lied von der Glocke (Schiller),* kanaouenn ar c'hloc'h b. ; *das Anna-Lied,* kanenn santez Anna b. ; *ein Lied singen,* kanañ ur ganaouenn, kanañ ur sonenn, seniñ ur sonenn, displegañ ur ganaouenn ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen,* goulenn digant u.b. kanañ ; *sing uns doch ein Lied !* kas unan deomp ! displeg deomp ur ganaouenn ! ; *die Musik zu*

einem Lied schreiben, sonaozañ ur ganaouenn, sevel ton ur ganaouenn ; *der Text eines Liedes,* komzoù ur ganaouenn lies. ; *die Strophen eines Liedes,* pozioù ur ganaouenn lies., koubladoù ur ganaouenn lies. ; *der Refrain eines Liedes, der Kehrreim eines Liedes,* diskan ur ganaouenn g. ; *ein Lied nicht bis zum Ende singen,* darniñ e ganaouenn, dilostañ e ganaouenn, chom e-pign gant e ganaouenn ; *ein Lied anstimmen,* stagañ gant ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulc'hañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *Lieder sammeln,* soniaoua ; **2.** [tr-l] *das Lied ist aus (Heine) ! das ist das Ende vom Lied !* paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! ; *du kommst mir immer mit dem alten Lied,* atav an hevelep diskan ganit, n'eus ken kaoz ganit nemet se, atav an hevelep rambreoù ganit, atav ar memes kaoz ganit, bepred e vezez o valañ din an hevelep temzoù skuizh, atav e vezez gant da gaozioù skuizh, aet on faezh o klevet da demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet ac'hanout o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, pet gwech warn-ugent em eus klevet ac'hanout o valañ ar c'homzoù skuizh-se ? ; *ich weiß auch ein Lied davon zu singen,* gouzout a ran a-walc'h an dra-se ; **3.** [kr-l] *wes Brot ich esse, des Lied ich singe,* an hini a zalc'h an askorn emañ abred ar c'hi war e zorn, pep hini a ya da-heul e vara, pep hini a heuilh e vara, n'eo ket fall mont da vevel lec'h ma vez lart ar c'hi, gwelloc'h bezañ matezh lec'h ma'z eus peadra eget mestrez lec'h n'eus netra, gwell eo merer pinvidik eget denjentil paourik.

Liedchen n. (-s,-) : sonig b. ; *ein Liedchen vor sich hinsummen, ein Liedchen vor sich hinträllern,* fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn.

Liederabend g. (-s,-e) : abadenn kanaouennoù b., kanadeg b.

Liederbuch n. (-s,-bücher) : levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.

Liederdichter g. (-s,-) : **1.** barzh g. ; **2.** [dre astenn.] saver-sonioù g., kanaouenner g.

Liederjan g. (-s,-e) : pitaouer g., riboter g., ribod g., tourc'h g., libouz g., rouler g., bordeler g., bouc'h g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., orgeder g., lik g., oriad g., reilh g., ribler g., boufon g., den direizhet g., gadal g., reder gisti g.

Liederkranz g. (-es,-kränze) : **1.** levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g., bokedad kanaouennoù g. ; **2.** [dre astenn.] laz-kanañ g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], korad g.

liederlich ag. : **1.** dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihentet, disuj, dibreder, laosk, hudur, disolit, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, direnk, ribot, kollet gant an diroll, amzere, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv ; *liederlicher Lebenswandel,* doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll b., riboderezh g., roulerezh g., riblerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., plijadurezhioù orgedus lies., diroll g., dirollerezh g., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., ebatoù dizurzh lies., buhez digempenn b., buhez direol b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., buhez fall b., follentezioù lies., follezh b. ; *ein liederliches Leben führen,* ren gwall vuhez, gwallvevañ, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ur vuhez distres, ren ur vuhez disuj, ren ur vuhez fall, ren e vuhez en un doare dibreder, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll, kas ur vuhez fall, kas ur vuhez distres, hailhoniñ, reilhennat, diskolpañ, ribodal, gwallgunduiñ, kunduiñ ur vuhez direol, bambochal, riboulat, furikat, riotal, roulat, breskenn, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ober follentezioù ; *liederliche Person,* pitaouaer g., pitaouer g., gastaouaer g., gastaouer g., gastaour g., riboter g., ribod g., reder gisti g., reder an toulloù fall g., tourc'h g., libouz g., rouler g., bambocher g., ribler g., bordeler g., bouc'h g., gadal g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., orgeder g., oriad g., boufon g., skañvelard g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g., lik g. ; *liederliche Frau,* plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h a vuhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., plac'h skañv ha rederez b., galouperez b., klujar [*liester* klujiri] b., gastig b., chevrenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., loudourenn b., louskenn b., flegenn b. ; **2.** [dre astenn.] *liederliche Arbeit,* labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Adv. : **1.** *liederlich leben,* gwallvevañ, gwallgunduiñ, ribodal, ren ur vuhez fall (diroll), en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll (fall, distres), punañ ur fall vuhez, ren gwall vuhez, kunduiñ ur vuhez direol, kas ur vuhez direol (direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet), ren ur vuhez distres, ober he gastig ; **2.** a-flav, a-bempoù, diwar sav, dreist-penn-biz, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv ; *er hat das Solo liederlich gespielt,* mac'homet en deus bet

an unbenvegad, bodoc'het en deus bet an unbenveg (ar solo).
Liederlichkeit b. (-) : dirollerezh g., gwall vuhez b., riboderezh g., roulerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., diroll g., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., gwallgundu b., youloù fall lies., doug divuzul da laouenaat ar galon g., skañvadurezh b., direizh g./b., follentezioù lies., follezh b.
Liedermacher g. (-s,-) : saver-sonioù g., kanaouenner g.
Liedersammlung b. (-,-en) : barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.
Liederstrophe b. (-,-n) : poz g., pozenn b., koublad g.
Liederzyklus g. (-,-zyklen) : skourr g., kelc'hiad tenerganoù g., heuliad sonioù g.
liedhaft ag. : hag a c'haller kanañ, heñvel ouzh ur son.
Lieferant g. (-en,-en) : pourvezer g., pourchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g., deroer g. ; *sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen,* aet eo e arc'hant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.
Lieferanteneingang g. (-s,-eingänge) : degemer an darbarerien g.
Lieferantenkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.
Lieferantin b. (-,-nen) : pourvezerez b., pourchaserez b., darbarerez b., kaserez b., degaserez b., dezougerez b., deroerez b.
lieferbar ag. : deroadus, hag a c'hall bezañ degaset da di ar pratik, hag a c'haller dereiñ.
lieferbereit ag. : prest da vezañ deroet, pare da vezañ deroet, prest da vezañ kaset, pare da vezañ kaset.
Lieferbedingungen lies. : divizoù dereiñ lies., diferadennoù dereiñ lies.
Lieferdreirad n. (-s,-räder) : teirrodeg-portezañ g., teirrodeg dereiñ g.
Lieferer g. (-s,-) : deroer g., pourvezer g., pourchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g.
Lieferfirma b. (-,-firmen) : **1.** pourvezer g., pourchaser g., darbarer g. ; **2.** kaserezh g., kreizenn gaserezh b.
Lieferfrist b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.
liefern V.k.e. (hat geliefert) : **1.** kas, degas, reiñ, dereiñ, pourchas, darbariñ ; *ins Haus liefern,* kas betek ti ar pratik, dereiñ e ti an degemerer, dereiñ er gêr ; *frei Haus geliefert,* kaset digoust betek ti ar prener, deroet digoust er gêr ; *dieser Artikel ist jetzt zu liefern,* deroadus eo an draezenn-se bremañ, bremañ e c'hall an draezenn-se bezañ degaset da di ar pratik ; *können Sie für Ihre Behauptung den Beweis liefern ?* ha gouest e vefec'h da brouiñ pezh a lavarit ? ha gellout a rafec'h degas ar brouenn eus pezh a ziogelit ? ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern,* boueta an dael ; **2.** droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ ; *jemanden an den Strang liefern,* kas u.b. d'ar groug, trubardiñ (gwerzhañ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ) u.b. ; **3.** *er ist geliefert,* un den echu eo, lipet eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, en dro-mañ ez eus fin dezhañ ; **4.** [lu] *dem Feind eine Festung in die Hände liefern,* lezel an dalc'h war ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, leuskel ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, lakaat ur c'hreñvlec'h etre daouarn an enebourien ; **5.** *eine Schlacht liefern,* bellañ, emgannañ, mont d'an emgann, distagañ (stagañ gant) un emgann, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien ; *morgen werden wir eine Schlacht liefern,* warc'hoazh e skoio an tan.
Lieferschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g.; skrid dereiñ g.
Lieferung b. (-,-en) : **1.** kasadur g., pourvez g., degasadenn b., degas g., kasadenn b., deroadur g. ; [arc'hant] *auf Lieferung verkaufen,* gwerzhañ war dermen (diwar bourveziñ) ; **2.** [levrioù] levrenn b.
Lieferungsbedingung b. (-,-en) : **1.** divizoù dereiñ lies., diferadennoù dereiñ lies. ; **2.** [melest.] *Lieferungsbedingungen,* divizoù ar marc'had lies., roll an diferadurioù g.
Lieferungsheft n. (-s,-e) : levrenn b.
Lieferungsort g. (-s,-e) : lec'h dereiñ g.
Lieferungswagen g. (-s,-) : [Bro-Suis] karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b.
Lieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.
Lieferungswerk n. (-s,-e) : oberenn embannet levrenn-ha-levrenn b.
Liefervertrag g. (-s,-verträge) : kevrat dereiñ b.
Lieferverzögerung b. (-,-en) : dale dereiñ g.
Lieferwagen g. (-s,-) : karr-marc'hadourezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b.
Lieferzeit b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.
Liege b. (-,-n) : **1.** fled g., fledenn b., gwele-rez g., gourvezvank g. ; **2.** hirgador b., kador-hir b.
Liegegeld n. (-s,-er) : **1.** [kenwerzh] mizoù magazennañ lies. ; **2.** [merdead.] mizoù dale lies., mizoù dale-porzhiañ lies., dreistarovezh g.
Liegehafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh ehanañ g., porzh arsaviñ g.
Liegekur b. (-,-en) : [mezeg.] kur diskuizhañ b.
liegen V.gw. (lag / hat gelegen) :

I. En egor, ster rik : bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez
II. Ster dre vras : bezañ lec'hiet, en em gavout
  1. En egor
  2. En amzer
  3. Dre skeudenn-lavar
III. Evit merkañ an abeg :
  1. Dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant
  2. Bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh
IV. Plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ

I. bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez, bezañ ledet ; *am Boden liegen,* bezañ ouzh torgenn (war an douar, war al leur, astennet war al leur) ; *am Boden liegen bleiben,* chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *er liegt im Bett,* en (war) e wele emañ, gourvezet eo war e wele, emañ a-stok war e wele ; *er liegt immer noch im Bett,* n'eo ket deuet e-maez e wele

c'hoazh ; *halb liegen,* bezañ en e hanter c'hourvez ; *auf dem Bauch liegen,* bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, a-stok e lañjer, war blad e gof, war hed-blad e gorf, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *lang hingestreckt liegen,* bezañ astennet war hed-blad e gorf, bezañ gourvezet en e led (a-hed e gorf, en e hed), bezañ en e c'hourvez a-stok-korf, bezañ en e c'hourvez a-stok e lañjer, bezañ war led e gorf, bezañ a-stroñs e gorf, bezañ a-blad-kaer ; *schlecht liegen,* bezañ gourvezet (astennet) fall, na vezañ astennet aes, na vezañ astennet en e aez, na vezañ gourvezet en e aez ; *liegend, im Liegen,* diouzh e c'hourvez, diwar e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *der Schnee lag hoch,* ur gwiskad mat a erc'h a oa ; *das Heu lag noch auf der Wiese,* ar foenn a oa chomet war e led ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen,* kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *in den letzten Zügen liegen (im Sterben liegen),* na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, e par ar marv, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ e gevre, war e dremenvan), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ en ankoù, bezañ en e ankoù, bezañ war an diwezhadoù, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ war e varv, roeñviñ d'ar maez, kaout an ankoù ; *er liegt in den letzten Zügen,* n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel ; P. *auf der Nase liegen,* bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *wir haben noch Kartoffeln liegen,* avaloù-douar hon-eus c'hoazh, patatez a chom c'hoazh, n'eo ket pare ar patatez ; *liegende Güter,* madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies.

II. bezañ lec'hiet, bezañ diazezet, bezañ goursezet, en em gavout ; **1.** [en egor] *Köln liegt am Rhein,* diazezet eo Kolun war ribl ar Roen ; *das Hotel ist mitten im Wald gelegen,* goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad ; *mein Zimmer liegt dem Garten zu,* skeiñ a ra va c'hambr war al liorzh, troet eo va c'hambr war-zu al liorzh, prenestr va c'hambr a zigor war al liorzh, prenestr va c'hambr a zistro ouzh al liorzh ; *das Dorf liegt zusammengeduckt im Tal,* emañ ar gêriadenn en he c'hluch e-kreiz an draoñienn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñienn ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern,* pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *der Sack liegt mir im Weg,* war va hent emañ ar sac'h-mañ, emañ ar sac'h-mañ o stankañ an tremen din, etre va zreid emañ ar sac'h-mañ ; *brach liegen,* bezañ fraost (distu, yen, dilabour, aet e gouez, chomet dindan gozh) ; *im Gefängnis liegen,* bezañ en toull-bac'h (er c'harc'har, toullbac'het, karc'hariet) ; *das Regiment liegt in Hannover,* bez emañ (diazezet eo) ar rejimant e Hannover ; *im Felde liegen,* bezañ o vrezeliñ (oc'h ober brezel), kemer perzh en ur vrezeliadenn bennak ; *im Hafen liegen,* bezañ porzhiet ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen,* ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.

2. [en amzer] *das liegt weit zurück,* pell bras 'zo, pelloù bras 'zo, forzh pell 'zo, mil bell 'zo, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a varc'had nav bloaz 'zo, meur a warlene 'zo, kozh-Douar eo, kozh evel an Douar eo, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *das liegt noch in weitem Feld (in weiter Ferne),* ur c'heid bras a amzer a chom c'hoazh, a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel Sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, pell emañ Yann diouzh e gazeg, graet e vo da zeiz Sant Bikenig, ne vo ket eus an dra-se a-raok ur c'heid bras a amzer, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

3. [dre skeudenn-lavar] *der Gedanke liegt nahe, dass ...,* techet (douget) e vefed da grediñ e ..., troet e vefed da soñjal e ..., peadra 'zo da grediñ e ..., da grediñ ez eus e ... ; *die Erklärung liegt darin, dass ...,* evit kavout poell d'ar gudenn e ranker gouzout e ..., pennkaoz d'an dra-se eo e ..., penn ha penaos eus an dra-se eo e … ; *es lag mir fern, Ihnen nahetreten zu wollen*, ne oa ket va soñj (va dezev, em ratozh) chifañ ac'hanoc'h, ne oa ket em mennozh ho chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'ho chifañ ; *das liegt ihm schwer auf dem Herzen,* gwasket (gwall stouvet, gwall vec'hiet) eo e galon gant an dra-se ; *alle Verantwortung liegt auf mir,* an holl atebegezh a zo war va c'hont, sammet em eus an holl atebegezh ; *es lag ihm bleischwer in den Gliedern,* reut (sonn, sonnet, reudet) e oa e izili (Gregor) ; *was liegst du mir damit in den Ohren ?* terriñ a rez va fenn din gant da sorc'hennoù, paouez ouzhin a-benn ar fin ! borodet on ganit (Gregor) ; *sein Name liegt mir auf der Zunge,* emañ e anv em genoù, emañ e anv war bennig va zeod (Gregor) ; *das liegt doch auf der Hand !* un dra anat eo ! splann-kenañ eo ! kaer eo gouzout ! kaer eo gwelet ! kement-se a zo sklaer evel lagad an naer ! sklaer (mat, brav) eo gouzout ! kement-se a zo sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav) ; *es liegt auf der Hand*, *dass er lügt,* gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *es liegt am Tage,* anat eo, kaer eo gouzout, kaer eo gwelet, brav eo gouzout, sklaer eo evel an deiz ; P. *da liegt der Hase im Pfeffer,* ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ (ar gempenn), aze emañ ar skoulm, aze emañ mudurun an afer, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ an taol evidomp, aze emañ an dailh ; *so wie jetzt die Dinge liegen, so wie die Dinge nun einmal liegen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se

(Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se.
III. 1. dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant ; *woran liegt das ?* petra 'zo kaoz a gement-se (abeg da gement-se) ? ; *die Schuld liegt an mir,* abeg on da gement-se (d'an droug-se), dre va faot (em faot, da'm faot, da'm gwall, dre va gwall, dre va gwallegezh, em gwallegezh, dre va (da'm) c'hiriegezh) eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), me zo kiriek d'an droug-se ; *soviel an mir liegt,* diouzh pezh a c'hellan ober ; *bei wem liegt die Schuld ?* piv 'zo kaoz eus kement-se ? piv 'zo abeg d'an droug-se ? faot piv eo ? piv 'zo kiriek d'an droug-se ? dre faot piv eo c'hoarvezet kement-se ? ; *die Entscheidung liegt bei ihm (liegt in seiner Hand),* gantañ emañ an disentez, eñ eo a zivizo (a gemero an diviz, a gemero an disentez) ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften,* hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù ; *die Teuerung liegt am schlechten Wetter,* abalamour d'an amzer fall eo ma'z eo kresket ar prizioù, ar wallamzer eo a zo abeg d'ar c'hresk war ar prizioù, ar wallamzer eo a zo kiriek d'ar geraouez, ar wallamzer eo a zo kaoz d'ar gernez.
2. bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh ; *mir ist viel daran gelegen,* pouezus-tre eo evidon, kement-se a vern kalz din ; *es liegt viel daran*, *daran ist viel gelegen,* kement-se a denn da vraz, a bouez eo kement-se, un dra a bouez eo, pouezus-kenañ eo an dra-se, talvoudek-bras (pouezus-bras) eo an dra-se / kaz eo (bernout a ra, lazout a ra) kement-se / kaz a zo war gement-se (Gregor) ; *was liegt daran ?* pe vern ? / pe laz ? / pe kaz 'zo ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), petra a vern ? ; *daran soll es nicht liegen,* kent a se ! forzh a se ! n'eus forzh, ne vern, ne laz ket, c'hoari gaer ! taol kaer ! n'eus kas / an dra gaer ! / ne vern ket ! (Gregor).
IV. plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ ; *das Thema lag mir nicht,* danvez ar gaozeadenn ne oa ket diouzhin (a zisplije din, ne zeree ket ouzhin, ne faote ket din) ; *Schumann liegt ihm besser als Mozart,* emañ kalz muioc'h en e aez gant Schumann eget gant Mozart ; *diese Stunde ist mir nicht gelegen,* ne vo ket aes din dont d'an eur-se, an eur-se n'eo ket da din (ne ra ket va jeu, a gouezh paour), ne zegouezh ket mat an eur-se din ; *Ihr Brief kam mir sehr gelegen,* degouezhet e oa ho lizher e-koulz-vat (just e koulz) ganin, degouezhet mat e oa ho lizher ganin.
Liegen n. (-s) : *im Liegen,* diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *der Regen hat das Getreide zum Liegen gebracht,* stoket (fleet, flac'het, flaket, lakaet a-blaen, lakaet a-blad, pladet, flastret) eo bet an ed gant ar glav, gant ar glav eo bet lakaet an ed a-stok war an douar, ar glav en deus skoet an ed en o gourvez ; *diese Getreidesorte kommt leicht zum Liegen,* flec'h eo ar seurt ed-se.
liegen bleiben V.gw. (blieb liegen / ist liegen geblieben) : **1.** chom astennet, chom gourvezet, chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez ; **2.** direstañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom en tenn ; *die Arbeit ist liegen geblieben,* chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istribilh, chomet eo al labour a-ispilh, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo al labour a-sac'h ; **3.** [kenw.] *diese Ware bleibt liegen,* n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez ket kavet diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, dihewerzh eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ.
liegend ag. : **1.** gourvezet, gourvezus, en e c'hourvez, en e led, war e led, astennet, kouch ;[sport] *das liegende Schießen,* an tennañ a-c'hourvez g. ; *der liegende Anschlag,* emlakad an tenner gourvezet g. ; **2.** *frei liegend,* dizolo ; **3.** lec'hiet ; *ein nach Süden liegendes Haus,* un ti e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz g., un ti en aer vat g., un ti durc'haet d'ar c'hreisteiz g. ; *tief liegendes Flussbett,* kanol zu b. ; **4.** *liegende Güter,* madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies. ; **5.** [ardamezouriezh] choukant.
Adv. : diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, a-led, a-blat, a-blaen.
Liegende(s) ag.k. n. : [mengleuz.] gwiskad roc'h lec'hiet dindan ur wazhenn g.
Liegendstellung b. (-) : *die Liegendstellung beim Schießen,* emlakad an tenner gourvezet g.
liegen lassen V.k.e. (lässt liegen / ließ liegen // hat liegen gelassen / hat liegen lassen) : **1.** lezel, leuskel, leuskel war e lerc'h ; *lass deine Sachen nicht auf dem Tisch liegen,* na lez ket da draoù a-borc'hell (a-bempoù) war an daol ; *Brotreste liegen lassen,* ober pailhouroù gant bara ; *ich ließ meine Bücher dort liegen, wo sie gerade waren,* lezel a ris va levrioù da gludañ lec'h ma oant ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden links liegen lassen,* lezel u.b. a-gostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., bezañ digas ouzh u.b. ; **3.** *unerledigt liegen lassen,* lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *alles liegen lassen,* lezel pep tra da foran ; **4.** *ich habe mein Buch auf meinem Schreibtisch liegen lassen,* chomet eo va levr war va lerc'h, disoñjet em eus va levr war an daol-skrivañ, laosket em eus va levr war an daol-skrivañ, lezet em eus va levr war an daol-skrivañ, disoñjet em eus kas va levr ganin.
Liegenschaften lies. : madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies.
Liegenschaftskataster g./n. (-s,-) : gladroll g., kadastr g.
Liegeplatz g. (-es,-plätze) : **1.** [merdead.] eorlec'h g., eorva g., fes g. ; **2.** [trenioù] fled g., fledenn b.
Lieger g. (-s,-) : [merdead.] **1.** [den] gward lestr g. ; **2.** [bag] bag e-maez arver b., bag na vez ket implijet ken b.
Liegerad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn a-blaen g.
Liegeradfahrer g. (-s,-) : bleiner marc'h-houarn a-blaen g.
Liegestatt b. (-,-stätten) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g.

Liegesitz g. (-es,-e) : azezenn hag a c'haller treuzfurmiñ e gwele b., azezenn-fled b., azezenn-fledenn b.
Liegestellung b. (-,-en) : gourvez g.
Liegestuhl g. (-s,-stühle) : hirgador b., kador-hir b.
Liegestütz g. (-s,-e) : [sport] pradañ-dibradañ gant harp war an daouarn g., sav-korf diwar-bouez an divrec'h g., pompadenn b. ; *Liegestütze machen,* ober savioù-korf diwar-bouez e zivrec'h, pradañ-dibradañ, ober pompadennoù.
Liegetage lies. : [merdead.] dale-porzhiañ g., arovezh g.
Liegewagen g. (-s,-) : bagon fledoù b.
Liegewagenplatz g. (-es,-plätze) : fled g., fledenn b.
Liegewiese b. (-,-n) : glazenn b., letonenn b.
Liegezeit b. (-,-en) : [merdead.] dale-porzhiañ g., arovezh g.
Liek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit einem Liek versehen,* ravalinkañ ur ouel.
Liesch n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.
Lieschen Eliza b., Lizaig b.
Lieschgras n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.
Liezel b. (-) : Eliza b., Lizaig b.
Lifestyle-Medikament n. (-s,-e) : louzoù kreñvaat g., louzoù sonnaat g., louzoù startaat g.
Lift g. (-es,-e) : **1.** saverez b., pignerez b. ; **2.** [ski] pign-ski g.
Liftboy g. (-s,-s) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.
liften V.k.e. (hat geliftet) : P. [mezeg.] diroufennañ.
Liftjunge g. (-n,-n) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.
Liga b. (-, Ligen) : **1.** kevre g., kevread g., kevredad g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *Liga für Menschenrechte,* Kevre Gwirioù Mab-den g. ; *Arabische Liga,* Kevre Arab g. ; **2.** [sport] rummad g.
Ligament n. (-s,-e) : [korf.] stagell b.
Ligand g. (-en,-en) : [kimiezh] lenant g., kenurzhiad g.
Ligaspiel n. (-s,-e) : [sport] match kampionad g., krogad kampionad g.
Ligatur b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; **2.** [moull.] ereadur g. ; **3.** [sonerezh] **a)** stagellig b. ; **b)** stagell astenn b.
light ag. : light, skañv, skañvaet, digoavenet, druzoni-skañvaet, sukr-skañvaet, holen-skañvaet.
Ligist g. (-en,-en) : ezel ur c'hevre g., kevreer g.
Lignit g. (-s,-e) : lignit g.
Ligurer g. (-s,-) : Ligur g. [*liester* Ligured] ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.
Ligurien n. (-s) : Liguria b.
ligurisch ag. : ligur, [yezh.] liguriek.
liieren V.em. : **sich liieren** (hat sich (t-rt) liiert) : kevrediñ, unaniñ, kevreañ, keveliñ.
Liguster g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
Likör g. (-s,-e) : likor g., traoù dous lies., hini dous g., boñboñ-kredañs g. ; *ein Schluck Likör,* ur banne hini dous g., ur banne traoù dous g., ur banne likor g.
Likörgestell n. (-s,-e) : astell ar boutailhoù likor b., astelladenn ar boutailhoù likor b.
Likörglas n. (-es,-gläser) : gwerenn likor b.
Liktor g. (-s,-en) : [istor] liktor g., douger-bouc'hal g.
lila ag. digemm : limestra-lireu, limestra evel al lireu, a-liv gant al lireu, el liv d'al lireu.
Lila n. (-s,-/-s) : liv al lireu g.
Lilie b. (-,-n) : **1.** [louza.] lili str., lilienn b., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *weiße Lilie,* lili gwenn str., lilienn wenn b., flourdilizenn wenn b. ; **2.** [dre skeud., istor] *heraldische Lilie, bourbonische Lilie,* lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *mit heraldischen Lilien verzieren,* flourdilizañ.
lilienähnlich ag. **/ lilienartig** ag. : [louza.] liliheñvel, liliek, e doare al lili, a-zoare gant al lili, a-seurt gant al lili.
Liliengewächse lies. : [louza.] lilieged lies.
Liliengras n. (-es) **/ Lilientraube** b. (-,-n) : [louza.] liriop str.
Lilienwappen n. (-s,-) : flourdiliz str.
lilienweiß ag. : gwenn evel ul lilienn.
Liliput n. (-s) : [lenn.] Lilliput b., Bro-Lilliput b.
Liliputaner g. (-s,-) : **1.** [lenn.] annezad Lilliput g., Lilliputad g. ; **2.** [dre skeud.] lilliputian g., korr g., korrig g., korrigan g., kornandon g.
Liman g. (-/s,-e) : [Mor Du] liman g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.
Limande b. (-,-n) : [loen.] jelinenn ruz [*liester* jelined ruz] b.
Limben lies. : [relij.] limboù lies.
Limbus g. (-, Limbi) : [mat.] limb g.
Limes 1. [mat.] g. (-,-) : harz g. ; **2.** [istor] g. (-, Limites) : *der Limes,* al Limes g., an harzoù etre an Impalaeriezh Roman ha Germania lies.
Limette b. (-,-n) : [louza.] limetez str., limez str., sitron glas str., sitroñs glas str.
Limit n. (-s,-s/-e) : **1.** bevenn b. ; **2.** usvevenn b.
limitieren V.k.e. (hat limitiert) : bevennañ, krennañ war.
Limnoquarzit g. (-s,-e) : limnokouarzit g., maen-Champagn g.
Limo b. (-,-s) : [*berradur evit* **Limonade**] / **Limonade** b. (-,-n) : [kegin.] limonadez b., dour pik-pik g., dour limonadez g. ; *ein Schluck Limo,* ur banne limonadez g.
Limoges n. : Limojez b.
Limone b. (-,-n) : [louza.] limez str., limetez str., sitron glas str., sitroñs glas str.
Limonit g. (-s,-e) : limonit g., houarn limouzek g.
Limousin n. : *das Limousin,* Bro-Limojez b.
Limousine b. (-,-n) : **1.** [treuzdougen] limouzinenn b. ; **2.** [dilhad.] limouzenn b.
lind ag. : dous, flour, tener, c'hwek, skañv ; *linde Lüfte,* strilh avel g., lommig avel g., aezhenn b., aezhenn dous b., takennig (aezhennig) avel b., mouch-avel flour g., mouchig-avel g., banne avel skañv g.
Linde b. (-,-n) : [louza.] gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str.
Lindenallee b. (-,-n) : bali dilh b., baliad tilh b., rabinad tilh b., bali bordet a goad tilh b., bali koad tilh a bep tu dezhi b.
Lindenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str.
Lindenblüte b. (-,-n) : [kegin.] bleuñv tilh str.
Lindenblütentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g., dour diwar bleuñv tilh bervet g.
Lindenplantage b. (-,-n) : tilheg b.

Lindentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g.
lindern V.k.e. (hat gelindert) : dousaat, divec'hiañ, disammañ, distanañ, didanañ, sioulaat, terriñ, degas didorr da, distrizhañ, diboaniañ, skañvaat, distav, gwellaat, habaskaat, dic'harvaat, boukaat ; *den Schmerz lindern,* dousaat ar boan, dousaat da boan u.b., distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, reiñ dousadur da boan u.b., distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ, diverrañ ar boan, bihanaat ar boan, digreskiñ ar poanioù, maoutañ ar poanioù, abafaat ar boan ; *seinen Hunger lindern,* dallañ e naon.
lindernd ag. : **1.** c'hwekaus, skañvaus, habaskaus, kuñvaus ; **2.** [mezeg.] distan, distanus, diboanius, ... distanañ, … diboaniañ ; *lindernde Arznei,* louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., hezer g., distanuzenn b.
Linderung b. (-,-en) : **1.** c'hwekadur g., dousadur g., habaskadur g., kuñvadur g., digrizadur g., dic'harvadur g., distanadur g., gras b., skañvadur g., skañvaenn b., skañvadenn b., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g. ; **2.** [mezeg.] disamm g., distan g., distanadur g., skañvadur g., divec'h g., didorr g., diboan b. ; *jemandem Linderung verschaffen,* diboaniañ u.b., terriñ (dousaat, distanañ, skañvaat, sioulaat, distrizhañ, gwellaat) e boan d'u.b., dousaat da boan u.b., reiñ dousadur da boan u.b., degas mad en u.b., degas gwellaenn d'u.b., degas didorr da boanioù u.b., divec'hiañ u.b., aesaat d'u.b., aesaat da zrougoù u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b.
Linderungsmittel n. (-s,-) : louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., hezer g., distanuzenn b.
Linddrache g. (-n,-n) : [mojenn.] aerouant g.
lindgrün ag. : glas-tilh.
Lindwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant g.
Lineal n. (-s,-e) : reolenn b. ; *Lineal mit Zentimetereinteilung,* reolenn dereziek b. ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen,* pakañ un taol reolenn war e vizied.
linear ag. : lineel, linennek, linennel, a-linenn ; *linear angelegt,* lakaet a-linenn, linennet ; *lineares Modell,* delvan linennek g.
Linearpolarisator g. (-s,-en) : luc'haheler g.
lingual ag. : **1.** [korf.] ... teod, ... an teod, teodel ; **2.** [yezh.] *linguale Lautbildung,* distagadur teod g.
Lingual g. (-s,-e) / **Linguallaut** g. (-s,-) : [yezh.] kensonenn deod b.
Linguist g. (-en,-en) : yezhoniour g.
Linguistik b. (-) : yezhoniezh b. ; *komparative Linguistik,* kenyezhoniezh b. ; *angewandte Linguistik,* sturyezhoniezh b. ; *strukturalistische Linguistik,* yezhoniezh frammadurel b., frammyezhoniezh b. ; *synchronische Linguistik,* yezhoniezh kenamzerel b. ; *diachronische Linguistik,* yezhoniezh treamzerel b.
Linguistin b. (-,-nen) : yezhoniourez b.
linguistisch ag. : … yezh, yezhel, yezhzoniel ; *linguistische Datenverarbeitung,* keweriadur emgefreek ar yezh g.
Linie b. (-,-n) : **1.** linenn b., linennad b., arroudenn b., regenn b., reg g., roudenn b. ; *Linien ziehen,* linennañ, reolennañ ; [mat.] *gerade Linie,* regenn eeun b., linenn eeun b., eeunenn b. ; *gekrümmte Linie,* regenn gromm, regenn gamm b., linenn gromm b., linenn gamm b., krommenn b. ; *gebrochene Linie,* regenn dorr b., linenn dorr b.
2. [lu] linenn-stourm b., linennad-stourm b., renk b., renkad b. ; *in der Linie dienen,* bezañ soudard e-barzh ur rejimant-stourm ; *Linie halten,* chom a-renk (war-renk, renket brav) ; *in erster Linie,* el linenn gentañ, er c'hentañ linenn, war linenn an tan, war al linenn-dan ; *die Feinde fielen über unsere Linien her,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù.
3. lignez b., skourr g., brankad g., brank g. ; *er entspross der jüngeren Linie,* savet (deuet) e oa eus skourr yaouankañ al lignez (Gregor), savet (deuet) e oa eus brankad yaouankañ al lignez ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab,* diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad.
4. reolenn b., linenn-stur b., linenn b. ; *linientreu,* feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel ; *ohne klare Linie,* forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken,* mont da heul ul linenn nevez bennak.
5. [troioù-lavar] *auf gleicher Linie mit jemandem,* a-du mit u.b. ; *sich auf derselben Linie befinden, in einer Linie liegen,* bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; *in gerader Linie,* war-eeun, eeun-tenn, eeun-pik ; *in erster Linie,* da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-razh, da gentañ unan ; P. *ein Erfolg auf der ganzen Linie,* berzh hed an neudenn (a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn) g. ; *schlanke Linie,* lankted b., trolinenn vistr b., linenn gorf hirvoan b. ; *auf seine Linie achten,* teurel evezh ouzh e linenn gorf.
6. trevnad g., rumm g., rummad g. ; *Pflegelinie,* **a)** trevnad intentoù g. ; **a)** trevnad gwezeladoù g.
Linienblatt n. (-s,-blätter) : follenn paper linennet b., follenn-baper linennet b., follenn paper reolennet b., follenn-baper reolennet b.
Linienbus g. (-ses,-se) : karr-boutin linenn g., bus linenn g.
Linienflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadenn reoliek b., nijadenn aerlinenn b., nij reoliek g., nij aerlinenn g.
Linienflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] nijerez linenn b., aerdreizher g.
linienförmig ag. : linennek.
Linienführung b. (-,-en) : [arz] tresadur g., doare tresañ g., linenndreserezh g. ; *Dürers Linienführung,* doare tresañ (linenndreserezh) Dürer g.
Linienmaschine b. (-,-n) : [nij.] nijerez aerlinenn b., aerdreizher g.
Linienpapier n. (-s) : paper linennet g., paper reolennet g.
Linienrichter g. (-s,-) : [sport] tredeog-gwrimenn g., tredeog al linenn g.
Linienrichterin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : [sport] tredeogez al linenn b., tredeogez-wrimenn b.
Linienschiff n. (-s,-e) : **1.** [lu] lestr linenn b. ; **2.** [treuzdougen] mordreizher g.
Linienspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad regoù g.
Liniensystem n. (-s) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Linienverkehr g. (-s) : treizhid dre an araezioù treuzdougen boutin g.
linientreu ag. : feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel.
Linienzieher g. (-s,-) : [tekn.] linenndreserez b., linenndreser g., treser-linennoù g., linenner g.
Linienzwischenraum g. (-s,-räume) : [sonerezh] etreregenn b.
linieren (hat liniert) **/ liniieren** (hat liniiert) V.k.e. : linennañ, reolennañ.
Linieren n. (-s) **/ Liniieren** g. (-s) **/ Linierung** b. (-,-en) **/ Liniierung** b. (-,-en) : linennañ g., reolennañ g.
Liniment n. (-s,-e) : [mezeg.] traet g.
link ag. : **1.** kleiz ; *linke Hand,* dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g., bazh kleiz b. ; *linker Arm,* brec'h kleiz b., brec'h fall b. ; *linker Hand (zu linker Hand, zur linken Hand, zur Linken),* a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; *linke Seite,* tu kleiz g., kleiz g., kostez kleiz g. ; *der linke Nachbar,* an amezeg kleiz g. ; *das linke Ufer,* ar ribl kleiz g. ; **2.** [dre skeud.] *etwas mit der linken Hand machen,* ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra ; *zwei linke Hände haben, zwei linke Pfoten haben,* bezañ diampart, bezañ distu, bezañ dornet-fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek), bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, bezañ kleiz da labourat, bezañ lugut da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, mousognañ ; **3.** *eine Trauung zur linken Hand,* un dimeziñ en tu kleiz g. ; **4.** *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut,* gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; **5.** [gwiad] *linke Seite,* tu-gin g., tu-enep g., amdu g., amgin g., tu arenep g., eneb g., tu diabarzh g., tu dindan g. ; *leg die Tischdecke auf die linke Seite,* tro an doubier war an tu enep, laka an doubier war enep ; **6.** [merdead.] *linke Seite,* babourzh g. ; **7.** [polit.] *linker Politiker,* politikour eus an tu kleiz g., kleizour g., politikour kleiz g.
Link g. (-s,-s) : [stlenn.] liamm g.
Linke ag.k. b. (-n,-n) : **1.** dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g. ; **2.** [boks] bleukad a-gleiz g., taol-bleuk a-gleiz g., taol a-gleiz g., taol-dorn a-gleiz g. ; **3.** tu kleiz g., kleiz g. ; *zur Linken,* a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **4.** [polit.] *die Linke,* an tu kleiz g.
Linke(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizelour g., kleizelourez b., kleizour g., kleizourez b., den a-gleiz g., den kleiz g., [istor Bro-c'hall] republikan g., republikanez b.
linken V.k.e. (hat gelinkt) : P. *jemanden linken,* touellañ a-zevri u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., gennañ (nezañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, toazañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kac'hat e godell u.b.
linkerhand Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).
linkisch ag. : diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louad, gars, pestuek, amparfal, gourt, kropet, lopes, patav, patavek ; *linkisches Benehmen (Betragen, Wesen),* diampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, lopes, patav) g., doare ur c'hozh palastr g. ; *linkische Frau,* kleizell b. [*liester* kleizelled] ; *in diesem Anzug sieht er linkisch aus,* evel kropet eo en dilhad-mañ.
Linkischkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, patav) g., doare ur c'hozh palastr g.
links Adv. : **1.** a-gleiz ; *nach links gehen, nach links fahren,* mont a-gleiz (war gleiz), mont (treiñ) war an dorn kleiz, treiñ en dorn kleiz, treiñ a-gleiz, souañ, mont war-gaout an tu kleiz, mont war an tu kleiz ; *links fahren,* chom war kostez kleiz an hent ; *Vorfahrt rechts vor links,* lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou ; *er ist links,* mañchard (kleiziad, kleiziard, kleizer, un den kleiz) eo, hemañ a zo kleiz ; *wir lassen die Stadt links liegen,* lezel a reomp kêr war hon dorn kleiz ; *weiter links,* pelloc'h a-gleiz, muioc'h war gleiz ; *er steht links neben mir,* a-gleiz din emañ, en dorn kleiz din emañ ; *links des Hauses (links vom Hause),* a-gleiz d'an ti, en tu kleiz d'an ti ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; **2.** e gin, war an tu enep ; *den Hut links aufsetzen,* lakaat e dog e gin (war an tu enep) ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden links liegen lassen,* lezel u.b. a-gostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., bezañ digas ouzh u.b., dispegañ diouzh u.b. ; **4.** [polit.] *links wählen,* votiñ a-gleiz, mouezhiañ a-gleiz ; *er ist links eingestellt,* kleiz(our) eo hennezh ; *nach links rücken,* rusaat, kleizekaat ; **5.** [lu] *nach links schwenken,* mont war gleiz ; **6.** P. *mit links,* gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, ken lip ha tra, war blaen, plaen ha brav, barrek.
Linksabbieger g. (-s,-) : blenier hag a dro a-gleiz g.
Linksabbiegerin b. (-,-nen) : blenierez hag a dro a-gleiz b.
Linksabbiegerspur b. (-,-en) : forzh evit treiñ a-gleiz b.
Linksaußen g. (-,-) : **/ Linksaußenstürmer** g. (-s,-) : [sport] askeller kleiz g., araoger kleiz g.
linksbündig Adv. : [moull.] *linksbündig ausrichten,* marzekaat a-gleiz.
Linksdrall g. (-s,-e) : **1.** [armoù-tan] rizennoù a-gleiz lies. ; **2.** [bilhard] efed a-gleiz g. ; **3.** [polit.] rikladur a-gleiz g., kleizelaat g., kleizeladur g.
Linkser g. (-s,-) : kleiziad g., kleiziard g., kleizer g., mañchard g., den kleiz g.
Linksextremist g. (-en,-en) : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g.
Linksextremistin b. (-,-nen) : [polit.] kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b.
linksextremistisch ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ.

linksgerichtet ag. : [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik.
Linksgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-gleiz b.
Linkshänder g. (-s,-) : kleiziad g., kleizard g., kleizer g., mañchard g., den kleiz g. ; *er ist Linkshändler,* un den kleiz eo, hemañ a zo kleiz, labourat a ra gant e vrec'h fall, e vrec'h kleiz eo e hini mat, ur pav kleiz en deus, hennezh a zo bazh kleizh.
Linkshänderin b. (-,-nen) : kleiziadez b., kleizardez b., kleizardenn b., kleizerez b., mañchardez b., plac'h kleiz b.
linkshändig ag. : kleiz, kleiziat.
Adv. : gant an dorn kleiz.
linksherum Adv. **/ linkshin** Adv. : **1.** a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **2.** a-vestu, en tu enep, en tu gin, e gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, war eneb.
Linksintellektuelle(r) ag.k. g./b. : kefredour douget evit an tu kleiz g., intelektual douget evit an tu kleiz g.
Linkskurve b. (-,-n) : korn-tro a-gleiz g., pleg war-gleiz g., korn-pleg war an dorn kleiz g., kammdro a-gleiz b., kammdroienn war-gleiz b., kammdroenn war an dorn kleiz b.
linkslastig ag. : **1.** re garg war an tu kleiz ; **2.** [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik.
Linkslenker g. (-s,-) : karr-tan e rod-stur a-gleiz g., karr-tan saoz g.
linksliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu kleiz, kreizour kleiz ; [gwashaus] pechar ruz.
linksradikal ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ.
Linksradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g., kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b.
Linksradikalismus g. (-) : kleizouriezh eus an tu pellañ b., pellvanouriezh eus an tu-kleiz b.
linksrheinisch ag. : lec'hiet war ribl kleiz ar Roen.
Linksruck g. (-es,-e) : [polit.] bountadeg a-gleiz b., rikladeg a-gleiz b.
linksrum Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).
linksseitig ag. : war an tu kleiz, eus an tu kleiz, ... an tu kleiz.
Linkssteuerung b. (-,-en) : [karr-tan] rod-stur a-gleiz b.
linksum Adv. : *linksum kehrt !* a-gleiz !
Linksverkehr g. (-s) : tremenerezh a-gleiz g. ; *in England ist Linksverkehr,* e Bro-Saoz e ya ar c'hirri war tu kleiz an hentoù.
Linnen n. (-s) : [barzh., rannyezh.] lien lin g., lienaj g.
linnen ag. : ... lin.
Linoleum n. (-s) : linoleom g., lino g.
Linolschnitt g. (-s) : linograverezh g., linoengravadur g., linoengraviñ g.
Linothorax g. (-/-es,-e) : petral g., brusk-houarn g.
Linotype® b. (-,-s) : linotype® b., linennataerez b.
Linotypie b. (-) : linennata g.
Linotypist g. (-en,-en) : linennataer g.
Linotypistin b. (-,-nen) : linennataerez b.
Linotypsetzer g. (-s,-) : linennataer g.
Linotypsetzerin b. (-,-nen) : linennataerez b.

Linse b. (-,-n) : **1.** [louza.] fer str., pizh-munut str., piz-rous str. ; *Wasserlinse,* bleud dour g., P. boued-houidi g. ; **2.** [dre skeud.] *Linse im Gesicht,* brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. (Gregor), plustrenn b., kousi g. ; **3.** [optik] ferenn b. ; *konkave Linse,* ferenn gleuziek b. ; *konvexe Linse,* ferenn argeinek b. ; *optische Linse,* ferenn-dra b. ; **4.** [korf.] *Augenlinse, Sehlinse,* strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.
linsen V.k.e. ha V.gw. (hat gelinst) : **1.** sellet a-gorn ouzh ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, bezañ e galon war, glaourenniñ war-lerc'h, luchañ ouzh, tarluchañ ouzh ; *in das Heft des Nachbarn linsen,* luchañ ouzh kaier e amezeg.
linsenähnlich ag. **/ linsenartig** ag. : ferek, ferennek, e doare ur ferenn, a-zoare gant ur ferenn, a-seurt gant ur ferenn.
Linsenfehler g. (-s,-) : aberradenn b.
linsenförmig ag. : ferek, ferennek, e doare ur ferenn.
Linsengericht n. (-s,-e) : **1.** fer str., pizh-munut str., pizhigoù rous lies. ; **2.** [dre skeud.] *etwas für ein Linsengericht verkaufen,* gwerzhañ udb evit ur skudellad pizhigoù rous (Gregor, Bibl), gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un annoar.
Linsenglas n. (-es,-gläser) : ferenn b., ferenn-greskiñ b.
Linsenkapsel b. (-,-n) **/ Linsenkörper** g. (-s) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.
Linsensatz g. (-es,-sätze) : ferenneg b., ferennaoueg b.
Linsensystem n. (-s,-e) : ferenneg b., ferennaoueg b., amkanell b.
Lipgloss n./g. (-/-es,-/-e) : [traet kened] sked muzelloù g., lintr muzelloù g., lufr muzelloù g., gloss g.
Lipid n. (-s,-e) : [bev.] lipid g.
Lippe b. (-,-n) : [korf.] **1.** muzell b., gweuz b. [*liester* diweuz] ; *kirschrote Lippen,* diweuz ruz-kerez lies. ; *ihre Lippen zittern,* krenañ a ra he diweuz ; *sie kneift die Lippen zusammen,* start e prenn he muzelloù, genoù treut a zo ganti, ken start e prenn he muzelloù ma ne c'hall ket c'hwibu mont en he beg, tres c'hoant kac'hat a zeu warni, ober a ra ur beg kastrilhez, dont a ra he revr da vezañ strizh, un itron penn-hinkin a zo anezhi, kloz eo he beg evel ur gokouzenn ; *die Lippen öffnen,* digeriñ e vuzelloù ; *jemanden auf die Lippen küssen,* pokat da ziweuz u.b. ; *einem Kranken die Lippen befeuchten,* souplaat e vuzelloù d'ur c'hlañvour ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen,* ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *kein Wort kam ihm über die Lippen,* ne darzhas (ne zeuas) ger ebet war e vuzelloù, ne darzhas (ne zeuas) komz ebet war e vuzelloù, ne laoskas ket ur wikadenn, ne laoskas gwik ebet, ne zeuas ger ebet eus e c'henoù, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne faoutas (rannas, wikas, sonas) grik, chom a reas dilavar (dison, mik), ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz ; *die Lippe hängen lassen,* mousklenniñ, ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, stummañ e c'henoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, astenn e vuzelloù, ober ur

fri minaoued, mourrennañ ; *sich die Lippen färben,* lakaat ruz-muzelloù war e ziweuz ; *die Zuhörer hingen ihm an den Lippen,* e gomzoù a gouezhe berv war ar re a selaoue, ne leze e selaouerien komz ebet da gouezhañ war an douar (komz ebet da vont gant an avel), ne leze e selaouerien ger ebet da vont e moged ; *die Worte fließen ihm nur so von den Lippen,* ar c'homzoù a red war e vuzelloù, puilh (aes ha fraezh) e teu ar prezeg gantañ, puilh e tered ar prezeg diwar e ziweuz, hennezh a zo distagellet-mat (teodet-mat), lañchennet-mat eo, latennet-kaer eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, un displeg mat en deus, n'eo ket nodet e deod, un distilh mat en deus, helavarañ den, bravañ teod, kaerañ displeger, helavar eo hennezh / un displeger (un distager) kaer eo / un teod kaer a zen eo (Gregor) ; *Hängelippe,* muzell-gazeg b. ; *wulstige Lippen, volle Lippen,* muzelloù kig-sall lies., diweuz tev lies., muzelloù distroñset lies., muzelloù pod-kambr lies. ; *dunkelrote Lippen haben,* kaout ur genoù babu ; *Mann mit wulstigen Lippen,* gweuzeg g., paotr muzellek g., paotr gweuzek g. ; *durch langes Weinen geschwollene Lippen,* muzelloù mousklennek lies. ; *vom Wind ausgetrochnete Lippen,* muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) lies. ; **2.** *die Schamlippen,* gweuzoù ar c'hourzh lies., muzelloù ar c'hourzh lies., P. ar muzelloù dindan lies. ; *die großen Schamlippen, die äußeren Schamlippen,* gweuzoù bras ar c'hourzh lies., muzelloù bras ar c'hourzh lies. ; *die kleinen Schamlippen, die inneren Schamlippen,* gweuzoù bihan ar c'hourzh lies., muzelloù bihan ar c'hourzh lies. ; **3.** [dre skeud.] P. *eine Lippe riskieren,* **a)** sevel un arbennadenn ; **b)** komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh.

Lippenbekenntnis n. (-ses,-se) : *ein Lippenbekenntnis,* un anzav graet gant diegi g., un anzav graet gant diaezamant g., un anzav balbouzet (tatouilhet) g., un anzav graet diwar beg e deod g.

Lippenblütengewächs n. (-es,-e) **/ Lippenblütler** g. (-s,-) : [louza.] gweuzieg g., labieg g.

Lippenbuchstabe g. (-ns,-n) : [yezh.] kensonenn weuz b.

Lippenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] muzellad b., muzellfo g., gweuzfo g.

Lippenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezhenn weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Lippenlaut,* gweuzenn fri b. ; *ein pruschender Lippenlaut,* ur gensonenn weuz c'hwibanet b., ur weuzenn c'hwibanet b., ur c'hwezhenn weuz b.

Lippenpflegestift g. (-s,-e) : bazh traet evit ar muzelloù b.

Lippenspalte b. (-,-n) : [mezeg.] boulc'h g., beg-darn g., beg-gad g. ; *Mensch mit Lippenspalte,* den boulc'h g., boulc'heg g.

Lippenstift g. (-s,-e) : bazhig ruz-muzelloù b., bazhig traoù ruz b., bazhig ruz-pok b.

Lippfisch g. (-es,-e) : [loen.] kogez g., gwrac'h b. ; *Lippfische fangen,* gwrac'heta.

lippig ag. : [louza.] gweuzek, diweuzek.

liquid ag. : **1.** [kenwerzh] *liquide Gelder, liquide Mittel,* arc'hant dibres (red, sec'h, dizolo, a-benn, diouzhtu, laosk) g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies. ; **2.** [yezh.] linkus.

Liquida b. (-, Liquidä / Liquiden) : **1.** arc'hant dibres (red, sec'h, dizolo, a-benn, diouzhtu, laosk) g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies. ; **2.** [yezh.] kensonenn linkus b., linkenn b.

Liquidation b. (-,-en) : **1.** notenn vizoù b., fakturenn b., lizher-dle g. ; **2.** [kenwerzh] peurwerzh b. ; **3.** [gwir] dibennfreuzadur g., dibennfreuzadur barnerezhel g.

Liquidator g. (-s,-en) : [gwir] dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnezhel g.

liquide ag. : *sellit ouzh* **liquid**.

liquidieren V.k.e. (hat liquidiert) : **1.** dibennfreuzañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann ; **2.** [kenw.] liñvelaat, arc'hantañ, P. filañ ; *das Geschäft liquidieren,* ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, arc'hantañ e stal, lakaat foar war ar stal, peurwerzhañ ; **3.** reiñ e stal da, reiñ e gont da, ober e stal da, ober e lod da, tortañ, ober e varv da, reiñ e stal ouzh, lazhañ, distrujañ, anulliñ ; **4.** sevel al lizher-dle, sevel an notenn.

Liquidierung b. (-,-en) : **1.** lazhadenn b. ; **2.** [kenwerzh] peurwerzh b. ; **3.** [gwir] dibennfreuzadur g., dibennfreuzadur barnerezhel g.

Liquidität b. (-) : [arc'hant.] liñveladoù a-walc'h diouzh al lamadusterioù lies., gouested paeañ b., aez e-keñver arc'hant g.

Liquiditätskoeffizient g. (-en,-en) : [arc'hant.] gwezhiader kefiad g., gwezhiader teñzorierezh g., gwezhiader liñvelezh g.

Liquiditätsschöpfung b. (-,-en) : [arc'hant.] arc'hantañ g., arc'hantadur g.

Liquidlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn lenkr b., kensonenn linkus b.

Liquor g. (-s,-en) : likor g., traoù dous lies.

Lira[1] b. (-, Lire) : [arc'hant., Italia] lur g., lur italian g.

Lira[2] b. (-,-) : [arc'hant., Turkia] lira g., lur turk g.

Lisa b. : Liza b.

Lisbeth b. : Eliza b., Lizaig b.

Lisene b. (-,-n) : [tisav.] bandenn lombard b., gouriblenn volzek b.

lismen V.k.e. ha V.gw. (hat gelismt) : [Bro-Suis] stammañ, ober stamm, brochennat, broediñ.

Lispellaut g. (-s,-e) : chuchumuchu g., mouskomz b., kuzhmuz g., kuzulikerezh g.

lispeln V.gw. (hat gelispelt) : **1.** zeal, besteodiñ ; *sie lispelt,* berr eo he zeod un tamm da gaozeal ; **2.** [dre astenn.] chuchumuchuiñ, mouskomz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzuliañ, kuzulikat, lavaret oferennoù mintin, hiboudiñ, sarac'hañ, bourouañ, moustrouzal.

Lispeln n. (-s) **/ Lispelton** g. (-s,-töne) : **1.** zeal g., zeadur g., zeerezh g. ; **2.** [dre astenn.] mouskomzoù lies.,

chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., moustrouz g.
Lissabon n. (-s) : Lisboa b., Lisbon b.
Lissi b. : Eliza b., Lizaig b.
List b. (-,-en) : gwidre g., korvigell b., finesa b., filenn b., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., tun g., filenn b., itrik g., ijin g., taol-gwidre g., griped g., tro-bleg b., touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., troadenn b., troidell b., troiell b., trokell b., strobinell b., ard g., ardivinkoù lies. ; *zur List greifen, eine List anwenden,* tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil), mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin ; *Kriegslist,* tun brezel g. ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt,* e defot nerzh e faot finesa ; [Hegel] *List der Vernunft,* gwidre ar Poell g.
Liste b. (-,-n) : roll g., rollad g., listenn b., listennad b., katalog g. ; *die Liste ist offen,* ar roll a c'hall mont pelloc'h, ar roll a c'hall bezañ astennet ; *eine Liste aufstellen,* sevel ur roll (eus), ober ur roll (eus), sevel ul listenn (eus) ; *auf eine Liste setzen, in eine Liste eintragen,* listennañ, rollañ ; [dre skeud.] *die Rote Liste der gefährdeten Arten,* listenn ruz ar spesadoù en arvar b. ; *schwarze Liste,* listenn zu b., listenn ar re lakaet en dispell b., indeks g. ; *auf die schwarze Liste setzen,* dispellañ, lakaat en dispell, lakaat war al listenn zu.
Listenplatz g. (-es,-plätze) : plas war ar roll g.
Listenpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz merket er c'hatalog g., priz katalog g.
listenreich ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, gwevn, strobinellus, abil, fil ennañ, louarn.
Listenwahl b. (-,-en) : [polit.] mouezhiadeg war listenn b., votadeg war listenn b., mouezhiañ war listenn g.
listig ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, gwevn, ijinus, ijinek, ijinet-mat, strobinellus, abil, divorfil-kaer, fil ennañ, louarn ; P. *ein listiger Fuchs,* ul louarn a baotr (a zen) g., ul louarnig g., ul louarn kozh g., un den gweet e hentoù g., ur paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., ur paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., un ebeul g., ur fouin g., ur c'hwil g., ur paotr bet meret e bleud tanav g., un ibil g., ul labous a zen g., ur sifelenn a zen g., un higenn a zen g., un hinkin a zen g., ur strobineller g., ur sapre den kordet g., ur paotr a zo fil ennañ g. ; *listige Äuglein,* un daoulagad leun a valis ; *listig vorgehen,* tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin), displegañ e holl ardoù, mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, gogeziñ, gogezañ, troidellañ, strobinellañ ; *gegen jemanden listig vorgehen,* c'hoari e louarn gant u.b., mont d'u.b. dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil) ; *listig lächeln,* mousc'hoarzhin gant malis.
Listigkeit b. (-) : gwidre g., korvigell b., finesa b., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., itrik g., troidellegezh b., troidellerezh g., strobinellerezh g., ardivinkoù lies.
listigerweise Adv. : *etwas listigerweise tun,* bezañ fin a-walc'h evit ober udb.
Listing n. (-s,-s) : **1.** listennad b. ; **2.** listennañ g., listennadur g. ; 3. [Yalc'hdi] feuriadur en eskemmdi g., feuriadur er Yalc'hdi g.
Litanei b. (-,-en) : **1.** letani b., ul letanioù g. ; *Lauretanische Litanei,* letanioù ar Werc'hez lies., letanioù Loreto lies. ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten,* respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; **2.** [dre skeud.] aridennad b., chapeledad g., lostennad b., ul letanioù g. ; *immer die alte Litanei, immer die gleiche Litanei,* atav an hevelep diskan gantañ, atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav e vez gant an hevelep kaoz, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, deren a ra atav an hevelep mennozhioù, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.
litaneiartig ag./Adv. : evel ul letanioù.
Litauen n. (-s) : Lituania b.
Litauer g. (-s,-) : Lituaniad g.
Litauerin b. (-,-nen) : Lituaniadez b.
litauisch ag. : **1.** … Lituania, eus Lituania, lituaniat ; **2.** [yezh.] lituanek.
Litauisch n. : [yezh.] lituaneg g.
Liter g./n. (-s,-) : litr g., litrad g. ; *er hat fünf Liter Wein gekauft,* prenet en deus pemp litrad gwin.
Literalität b. (-) : skrivañ g. ; *von Oralität zu Literalität,* eus ar c'homz d'ar skrivañ.
Literarhistoriker g. (-s,-) : istorour al lennegezh g.
literarisch ag. : **1.** lennegel ; *ein literarisches Werk,* un oberenn lennegel b. ; *eine literarische Zeitschrift,* ur rollenn lennegel b., ur gelaouenn lennegel b. ; *literarischer Umbruch,* reveulzi lennegel b. ; *die literarischen Kreise,* bed al lennegezh g., bed al Lizhiri g. ; *literarischer Diebstahl,* skridbreizhadenn b., skridbreizherezh g. ; **2.** [gwashaus] sklokus, rouflus, pompus.
Adv. : *er ist literarisch gebildet,* lennek eo, desket-kaer eo war al lennegezh, tapet (paket) en deus un tamm mat a zeskadurezh diwar lenn ; *literarisch verarbeiten,* lennegelañ.
Literat g. (-en,-en) : **1.** lennegour g., lenneger g., lenneg g., den a bluenn g. ; **2.** [gwashaus] brizhskrivagner g.
Literatentum n. (-s) : **1.** stad a lennegour b. ; **2.** lennegourien lies., tud a bluenn lies. ; **3.** [gwashaus] brizhskrivagnerien lies.
Literatur b. (-,-en) : **1.** lennegezh b. ; *die bretonische Literatur,* al lennegezh vreizhek b. ; *die Literatur in bretonischer Sprache,* al lennegezh vrezhonek b. ; *die italienische Literatur,* al lennegezh italianek b. ; *engagierte Literatur,* lennegezh engouestlet b., lennegezh stourm b. ; *Literatur der Antike,* henlennegezh b. ; *‘Gwalarn’ warf ein neues Licht auf die bretonische*

Literatur, ‘Gwalarn’ a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die französische Literatur,* al lennegezh c'hallek b. ; *die zeitgenössische Literatur, die gegenwärtige Literatur, die heutige Literatur,* al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; *die mündliche Literatur,* al lennegezh dre gomz b., al lennegezh dre c'henoù b. ; *die schriftliche Literatur,* al lennegezh dre skrid b. ; *die Volksliteratur,* al lennegezh pobl b. ; *die schöne Literatur,* al Lizhiri Kaer lies. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen,* digant al lennegezh e c'hortozer from ; **2.** [dre astenn.] levrioù lies., embannadennoù lies., levrlennadur g., lizheradur g. ; *thematische Literatur,* lizheradur g., levrlennadur dodennek g., embannadennoù a-zalc'h ouzh un danvez resis lies., lennadurezh a-zalc'h ouzh un danvez resis b. ; *wissentschaftliche Literatur,* lizheradur skiantel g. ; *religiöse Literatur,* lizheradur relijiel g. ; *graue Literatur,* lizheradur gris g.

Literaturangabe b. (-,-n) : notenn lennadurezh b., notenn levrlennadurel b. ; *Literaturangaben,* levrlennadur g.

Literaturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : pennoberenn lennegel b.

Literaturgattung b. (-,-en) : rumm lennegezh g., seurt lennegezh g.

Literaturgeschichte b. (-) : istor al lennegezh g.

literaturgeschichtlich ag. : a-fet istor al lennegezh.

Literaturkritik b. (-,-en) : skridvarnouriezh b. ; *eine Literaturkritik,* ur skridvarnadenn b.

Literaturkritiker g. (-s,-) : skridvarnour g.

Literaturkritikerin b. (-,-nen) : skridvarnourez b.

Literaturpreis g. (-es,-e) : priz lennegel g.

Literaturunterricht g. (-s) : kentelioù lennegezh lies.

Literaturverzeichnis n. (-ses,-se) : levrlennadur g.

Literaturwissenschaft b. (-) : lizhiri lies. ; *vergleichende Literaturwissenschaft,* keverata lizheregel g.

Literflasche b. (-,-n) : boutailh ul litrad b.

Litermaß n. (-es,-e) : muzul ul litrad g., muzuliad ul litrad g.

literweise Adv. : dre litrad, litrad ha litrad, a litradoù.

Litfaßsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Lithium n. (-s) : [kimiezh] litiom g.

Lithograf g. (-en,-en) */* **Lithograph** g. (-en,-en) : maendreser g., litografour g.

Lithografie b. (-,-n) */* **Lithographie** b. (-,-n) : maendreserezh g., maendresadur g., litografiezh b. ; *eine Lithografie,* ur vaendresadenn b., ur maendresadur g.

lithografieren (hat lithografiert) */* **lithographieren** (hat lithographiert) V.k.e. : maendresañ, litografiañ.

lithografisch ag. */* **lithographisch** ag. : ... maendreserezh, … maendresañ, maendresadurel, litografek ; *lithographische Anstalt,* stal vaendreserezh b., maendreserezh b.

Lithosphäre b. (-) : litosfer g., maenwisk g., maengelc'h g., pluskenn an Douar b.

Lithotripter g. (-s,-) : [mezeg.] litotripter g., litotriper g., puzuilher grouan dre wagennoù stroñs (dre usstenioù).

litoral ag. : arvorel, arvorek, ... an arvor, .. aod, ... an aod, ... an aodoù ; *litorales Korallenriff,* kouraleg vevenn b.

Litotes b. (-,-) : [yezh.] goudaolad g., mouskomz b.

Liturgie b. (-,-n) : [relij.] liderezh g., liturgiezh b., pedennerezh g.

Liturgiensammlung b. (-,-en) : [relij.] levrig al lidoù g., roll-lidoù g.

Liturgiker g. (-s,-) : [relij.] liderezhour g., liturgour g.

liturgisch ag. : liderezhel, liturgek, sakr ; *liturgisches Spiel,* mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; *liturgische Gewänder,* gwiskoù sakr lies., gwiskamantoù iliz lies. ; *liturgische Prosa,* prozenn b. ; *liturgische Utensilien,* reizhoù oferenniñ lies.

Litze b. (-,-n) : **1.** galoñs g., kordennig b., plezhenn b., plezh g., pasamant g., pañs g., plañson g., plañsonenn b. ; *mit Litzen besetzen,* pasamantiñ, galoñsañ, lakaat plezhennoù ; **2.** [tekn.] embroued g. ; **3.** [kordennoù] gor g. ; *geflochtene Litze,* gor plañson g.

live ag. : war-eeun.

Live-Sendung b. (-,-en) : abadenn war-eeun b.

Livius g. : Titus Livius g.

Livland n. (-s) : Livonia b.

Livländer g. (-s,-) : Livonad g.

Livländerin b. (-,-nen) : Livonadez b.

Livre tournois b. (-,-) : [istor, moneiz] lur tournez g.

Livree b. (-,-n) : lifre g., robenn b.

Livreediener g. (-s,-) : lakez g. [*liester* lakezed / lakizien].

livriert ag. : gwisket gant ul lifre.

Livrierte(r) ag.k. g. : lakez g. [*liester* lakezed / lakizien].

Lizentiat[1] n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Lizenziat**[1].

Lizentiat[2] g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Lizenziat**[2].

Lizenz b. (-,-en) : aotre g., lañvaz g. ; *poetische Lizenz,* frankiz ar barzh e-keñver ar yezh b., lañvaz barzhel g., direolerezh barzhoniek g. ; *in Lizenz hergestellt,* graet dindan aotre.

Lizenzausgabe b. (-,-n) : adembannadur dindan aotre g.

Lizenzbesitzer g. (-s,-) : aotread g., aotreeg g., anzavadour lañvaz g., lañvazad g. [*liester* lañvazidi], piaouer lañvaz g.

Lizenzgeber g. (-s,-) : aotreer g., lañvazer g.

Lizenzgebühr b. (-,-en) : mizoù aotre lies., mizoù lañvaz lies.

Lizenziat[1] n. (-s,-e) : **1.** aotregezh war an doueoniezh b. ; **2.** [Bro-Suis] aotregezh war al lizhiri b., aotregezh war al lennegezh b.

Lizenziat[2] g. (-en,-en) : aotreeg g. ; *Lizenziat der Rechte,* aotreeg war ar Gwir g.

Lizenzinhaber g. (-s,-) : aotread g., aotreeg g., anzavadour lañvaz g., lañvazad g. [*liester* lañvazidi] piaouer lañvaz g.

Lizenznehmer g. (-s,-) : kemerer lañvaz g.

Lizenzspieler g. (-s,-) : sportour aotreet g., sportour aotreek g., sportour dindan lañvaz g.

Lizenzvergabe b. (-,-n) : aotreadur g., lañvazadur g.

Lizitation b. (-,-en) : [gwir] gourmec'had g., gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b.; gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh e santaol b., gwerzh dre sav-taol b., imboud g.

Lkw g. (-/-s,-s) */* **LKW** g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Lastkraftwagen**] karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion

g., sammgarr g. ; *Lkw mit Anhänger,* karr-samm gant ramok g.
Lkw-Fahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., chalboter g., karrsammer g.
Lkw-Fahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., chalboterez b., karrsammerez b.
Lob n. (-s,-e) : meuleudi b., meuleudigezh b., kaol str., pour str., gourc'hemenn g. ; *einstimmiges Lob ernten, einhelliges Lob ernten,* eostiñ ur barrad meuleudioù, eostiñ meuleudi digant an holl (a bep tu), bezañ roet d'an-unan mil meuleudi gant an holl, bezañ roet d'an-unan a bep seurt meuleudi gant an holl, rozellat meuleudioù ; *er wird mit Lob überschüttet,* emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ ; *jemandem Lob spenden,* meuliñ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ mel d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ moged d'u.b., reiñ pour d'u.b. ; *jemandes Lob singen,* kanañ gloar d'u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., dougen meuleudi d'u.b., kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreist penn, hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., lakaat fouge en u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougasoù gant u.b., lorc'hañ u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., fougasiñ u.b. ; *ich fühlte mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt,* me am boa lipet va mourroù diwar ar c'haol-se ; *Gott (sei) Lob und Dank,* meuleudi da Zoue, Doue da vezo meulet ; *über jedes Lob erhaben sein,* bezañ dreist pep meuleudi, bezañ en tu all da bep meuleudi ; *er ist über jedes Lob erhaben,* n'oufed ket meuliñ anezhañ a-walc'h.
Lobby b. (-,-s) : **1.** lobi g., strollad gwask g., stroll pouezañ g. ; **2.** [leti] hall g., raksal b.
Lobbying n. (-s,-s) : lobierezh g.
Lobbyist g. (-en,-en) : lobier g.
Lobdichter g. (-s,-) : meulganour g.
Lobelie b. (-,-n) : [louza.] lobelienn b. [*liester* lobelied] ; *blaue Lobelie,* [*Lobelia erinus*] lobelienn c'hlas b. [*liester* lobelied glas].
loben V.k.e. (hat gelobt) : meuliñ, kanmeuliñ, gourc'hemennaouiñ, ober e c'hourc'hemennoù da, reiñ e c'hourc'hemennoù da, ober fougeoù ouzh, ober meuleudi eus [u.b.], ober meuleudigezh [u.b.], pronañ, dougen meuleudi da, reiñ meuleudiñ da, reiñ pour da, reiñ mel da, reiñ ur begad mel da, reiñ moged da, reiñ kaol da, ober fougasoù [gant u.b.], lorc'hañ, reiñ lorc'h da, fougeal, fougasiñ ; *eine solche Antwort kann ich nur loben,* bez e rankan (ne c'hallan nemet) meuliñ ur respont a seurt-se ; *das lob' ich mir !* dre chañs ! ur chañs eo ! pebezh chañs ! gwell a se ! aze emañ an dailh ! ; *den Falschen loben,* kammveuliñ u.b. ; P. *jemanden über den grünen Klee loben,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b. ; [kr-l] *gute Ware lobt sich selbst,* re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh - re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh - ur penn-ed hep greun a sav e benn uhel, ar pennoù-ed leun a bleg o fennoù bepred izel - evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fennoù - ober ha tevel - ar mad kuzhet eo ar gwellañ ; *das Werk lobt den Meister,* diouzh ar frouezh ez anavezer ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh an oberennoù eo barn an dud - diouzh e labour ar micherour - kemenerien omp tout met an tailh a zoug - ober hag ober 'zo - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - roit d'ar saout boued fraezh hag e savo dienn war al laezh - diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben,* na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude dozviñ, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, an toull hebiou a zo frank ; *du sollst den Tag nicht vor dem Abend loben,* gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, re uhel e kan da gilhog.
V.em. **sich loben** (hat sich (t-rt) gelobt) : ; *sich selbst loben,* ober e veuleudi e-unan, en em veuliñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h.
lobend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus.
lobenswert ag. **/ lobenswürdig** ag. : meuladus, dellezus, dellidus, dellezek a veuleudi, din eus pep meuleudi ; *nicht lobenswert,* diveulus.
lobesam ag. : [barzh] meuladus, dellezek a veuleudi, enorus, doujadus.
Lobeserhebung b. (-,-en) : kanmeuleudigezh b., meuleudi b., meuleudigezh b. (Gregor).
Lobeshymne b. (-,-n) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor).
Lobgedicht n. (-s,-e) : **/ Lobgesang** g. (-s,-gesänge) : meulgan g., kanenn b.
Lobhudelei b. (-,-en) : lubanerezh g., likaouerezh g., moumounerezh g., loaverezh g., tostenerezh g., fistoulerezh g., kudoù lies., lorc'h g., flanerezh g.
lobhudeln V.gw./V.k.e. (hat gelobhudelt) : *jemanden lobhudeln / jemandem lobhudeln,* mignañ dreist u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ mel (pour, moged) d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, plantañ kaol gant u.b., tresañ ton d'u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., klufaniñ d'u.b., fistoulat d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, flanañ ouzh u.b., lubaniñ ouzh u.b.

Lobhudler g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., lesaour g., flaner g., P. kigaol g.
löblich ag. : meuladus, dellezek a veuleudi.
Loblied n. (-s,-er) : meulgan g., kanenn b. ; *ein Loblied auf jemanden singen,* kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b. ; *ein Loblied auf Gottes Mutter,* ur ganenn en enor da Vamm Doue b., ur meulgan en enor da Vamm Doue g.
Lobotomie b. (-,-n) : [mezeg.] lobotomiezh b.
lobpreisen V.k.e. (lobpreist // lobpreiste / lobpries // hat gelobpreist / hat lobgepriesen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., prezeg meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ.
Lobpreisung b. (-,-en) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor), uhelvruderezh g.
Lobrede b. (-,-n) : kanmeulidigezh b., meulbrezegenn b.
Lobredner g. (-s,-) : kanmeulour g., meulbrezegour g., gogez g.
lobsingen V.k.d. [t-d-b] (lobsingt / lobsang / hat lobgesungen / zu lobsingen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, kanañ klodoù u.b.
Lobspruch g. (-s,-sprüche) : meul g., kanmeul g., meuleudi b., meuleudigezh b., uhelvruderezh g.
Loch n. (-s, Löcher) : **1.** toull g., toullad g., digor g., digoradur g., boulc'henn b., difourk g., fregadenn b., freg g., goullo g., goulloenn b., kleuz g., kleuzenn b., kev g. ; *Löcher in den Strümpfen haben,* bezañ toull e loeroù, bezañ prenester en e loeroù ; *sich ein Loch in den Mantel reißen,* ober ur rog (un diframmadenn, ur freg, ur rogadenn, ur fregañ) en e vantell, regiñ e vantell, difregañ e vantell, ober un toull en e vantell, toullañ e vantell, didammañ e vantell, freuzañ e vantell ; *sich Löcher in die Strümpfe reißen,* toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *ohne ein einziges Loch in der Kleidung,* hep an disterañ freuz en e zilhad ; *ein Loch durch eine Mauer bohren,* difregañ ur voger, toullañ ur vur ; *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln,* daou zonder un den hor boa ranket toullañ ; *ein Loch (zu)stopfen,* stankañ un toull, didoullañ udb ; *ein Loch voll Steine,* un toullad mein g. ; *blaues Loch in der Wolkendecke,* marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g. ; *der Fuchs hat sich in sein Loch verkrochen,* groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, aet eo al louarn en e doull ; *etwas aus einem Loch ziehen,* didoullañ udb ; *aus einem loch kriechen,* didoullañ ; **2.** [keuz] *die Löcher im Emmentalerkäse,* klogor an emmenthal str., lagadoù an emmenthal lies., daoulagad an emmenthal lies. ; **3.** [dre skeud.] *ein Loch mit dem anderen zustopfen,* bevañ a-skrap hag a-ziskrap, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout mizer o walc'hiñ an eil dorn gant egile, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *der Streik hat ein Loch in meinen Beutel gerissen,* diskantet brav eo bet va yalc'h gant an diskrog-labour, an diskrog-labour a zo koustet ker din ; **4.** *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen,* **a)** bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; **b.)** bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; **5.** P. *jemandem ein Loch in den Bauch reden,* borodiñ (badaouiñ, mezevelliñ, arabadiñ) u.b. gant e rambreerezh ; **6.** *wie ein Loch saufen,* kargañ (distagañ) forzh banneoù, kargañ e doull, bezañ ramp e c'hourlañchenn, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lonkañ evel un toull-goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, bezañ kleuz betek begoù e dreid, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ ramp e gorzailhenn, kleuzañ gwer, trezennañ ; **7.** *armseliges Loch,* kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *diese Wohnung ist nur ein Loch,* lojet dindan lost ar c'hi e vezer er ranndi-se, ur c'hozh toull ki eo ar ranndi-se, e Kernetra emaomp amañ, e Kernebeudig emaomp amañ, ur c'hozh toull brein eo ar ranndi-se, ur c'hlud (ur siklud, un neizh touseg, un ti-gutez, ur vac'h) a ran-me eus an toull brein-se, ur c'hozh kraou-porc'hell eo ar ranndi-se, c'hwezh an diannez a zo amañ, ur c'hozh toull kambr eo ar ranndi-se, ur foukenn eo ar ranndi-se, kludet omp amañ en un toull lous, n'eus anezhañ nemet ul lastez ti ; **8.** difouilh g., toull kêr g., toull gouez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; **9.** *Ihre Beweisführung hat ein Loch,* kamm (distrantell, toull, diglok, rangouilh) eo hoc'h arguzerezh ; **10.** P. *er steckt im Loch,* er c'hloz (en toull, en disglav, en disheol, er goudor) emañ, o vañsonat an diabarzh emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, kraouiet eo, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen, er bidouf emañ ; *ich werde Sie ins*

Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; **11.** [stered.] *schwarzes Loch,* toull du g. ; **12.** *Löcher in die Luft gucken,* sellet ouzh ar c'helien o nijal, klask neizhioù pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), dislangouriñ ; **13.** P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat,* diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **14.** [kleuk] muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.

Lochbeitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.

Lochbohrer g. (-s,-) : [tekn.] tarod g., biñseller g., touller g.

Lochdiopter n. (-s,-) : lagadenn vukañ b., lagadenn vizañ b., kelc'hig bizañ g., kelc'hig bukañ g.

Locheisen n. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., didammer g., bilh b.

lochen V.k.e. (hat gelocht) : minaouediñ, toullañ, treuztoullañ, trebarzhiñ, poenttoullañ.

Lochen n. (-s) : minaouedadur g., toullerezh g., treuztoullerezh g., poenttoullerezh g.

Locher g. (-s,-) : trebarzherez b., toullerez b.

löcherig ag. : toull-didoull, toullet-didoullet, mil doullet, splu, toullaouek, toullek ; *löcherig werden,* toullañ.

löchern V.k.e. (hat gelöchert) : P. *jemanden löchern,* terriñ e revr d'u.b., terriñ e benn d'u.b. ; *der fängt an, mich zu löchern,* hennezh a gresk em daoulagad.

Löcherpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Lochkarte b. (-,-n) : kartenn toull-didoull b., kartenn dreorc'hañ b., kartenn dreorc'het b.

Lochkartenmaschine b. (-,-n) : ardivink kartennoù toull-didoull g., ijinenn kartennoù treorc'het b., ijinenn kartennoù treorc'hañ b.

Lochmaschine b. (-,-n) : toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b., poenttoullerez b.

löchrig ag. : toull-didoull, toullet-didoullet, mil doullet, splu, toullaouek, toullek ; *löchrig werden,* toullañ.

Lochsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn doullañ b.

Lochstanze b. (-,-n) : toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b., poenttoullerez b.

Lochstempel g. (-s,-) : minaoued trebarzhiñ g.

Lochstreifen g. (-s,-) : seizenn toull-didoull b.

Lochung b. (-,-en) : peurdoullerezh g., minaouedadur g., trebarzhiñ g.

Lochwalke b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.

Lochweite b. (-,-n) : treuz un toull g., treuzkiz un toull g.

Lochzange b. (-,-n) : **1.** trebarzherez b., minaouederez b. ; **2.** didammer g.

Lockbissen g. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., petiz str., gwennenn b., strouilh g.

Löckchen n. (-s,-) : rodellig vlev b., frizadenn b., frizenn b.

Locke b. (-,-n) : **1.** rodell vlev b., frizadenn b., frizenn b., kizenn vlev b., kizennad vlev b., brankad blev g. ; *blonde Locken,* rodelloù blev melen lies. ; *ihr blondes Haar fiel ihr in Locken über die Schultern,* he blev melen a ziruilhe a-rollad eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-rolladoù war he divskoaz, he blev melen a gouezhe a-rollad àr he divskoaz ; *sein Haar in Locken legen,* rodellañ e vlev ; *mit der Brennschere in Locken legen,* klaouieriñ ; **2.** [dre skeud.] *sich in die Locken fahren,* bezañ chabous ganto, bezañ patati ganto, bezañ krogoù etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, en em chabousat, bezañ c'hoari etrezo, sevel sach-blev (krog-blev, fich-blev, blev, butun) etrezo, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile.

locken[1] V.k.e. (hat gelockt) : rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ.

V.em. : **sich locken** (hat sich gelockt) : **1.** rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ ; *sie lockt sich (t-db) die Haare,* rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, ober a ra ur frizadenn ; **2.** *sich (t-rt) locken,* rodellañ, rodellaouañ, frizañ, fuilhañ.

locken[2] V.k.e. (hat gelockt) : **1.** gervel ; *die Henne lockt ihre Kücken,* gelver a ra ar yar he foñsined ; **2.** dedennañ, hoalañ, alichañ, loaviñ, lubaniñ, temptañ, dastrann ; *jemanden in eine Falle locken,* klask dastum u.b. en e lasoù, dedennañ u.b. en e c'hriped ; **3.** [dre skeud.] P. *damit lockst du keinen Hund vom Ofen,* n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ebet ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud ; *jemanden aus der Reserve locken,* lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b.

Locken n. (-s) : [yar] sklok g., sklokadennoù lies., sklokerezh g., klocherezh g.

lockend ag. : temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius, bourrus.

Lockenhaar n. (-s) : blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh) str.

Lockenkopf g. (-s,-köpfe) : penn rodellek g.
lockenköpfig ag. : rodellet e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev ; *lockenköpfige Frau,* frizadenn b.
Lockenpracht b. (-) : blev rodellek kaer-distailh str., blev rodellek kaer-eston str., blev rodellek hollgaer str., blev rodellek kaer-meurbet str., blev a-ruilh hollgaer str., blev rodellek kenedus-espar str.
Lockenstab g. (-s,-stäbe) : houarn rodellañ g., houarn frizañ g.
Lockenwickel g. (-s,-) / **Lockenwickler** g. (-s,-) : parpilhot g., spilhenn-rodellañ b., rollig rodellañ g., rollig blev g.
locker ag. : **1.** laosk, horjellus, brallus, brall-divrall, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart, hej-dihej, loc'h-diloc'h, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *lockerer Zahn,* dant laosk (horjellus, dizalc'h) g. ; *mein Zahn sizt locker,* va dant a loc'h, erru laosk eo va dant, brallañ a ra va dant, dizalc'h eo va dant ; *lockerer Knoten,* skoulm laosk g., klav laosk g. ; *die Stufen sind locker zusammengefügt,* disjoent (dijunt, diskloz) eo an derezioù ; *mein Gürtel sitzt locker,* laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz ; **2.** *das Messer sitzt ihm locker,* ne vez ket pell evit dic'houinañ e gontell (evit lakaat e gontell da c'hoari), pront e vez da zic'houinañ e gontell ; *das Geld sizt bei ihm locker,* hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, gouest eo da fontañ an eost, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, fripañ a ra e zrouin (Gregor) ; **3.** [labour-douar] laosk, blot, blodet, rouez, skañv, amur, flogor, ble, blank, brusk, difetis, bresk, treut en e chadenn, dibrad, divoustr, distart ; *lockerer Boden,* douar blot g., douar flogor g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar blodet g., douar bresk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g., douar divoustr g., douar distart g., douar hag a vruzun aes g. ; **4.** [gwiad.] laosk, rouez, boull, stammet laosk, gwiadet-gros ; *lockeres Gewebe,* gwiad laosk g/b, gwiad rouez g./b. ; *ein locker geflochtener Korb,* ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet-laosk g. ; *locker werden,* fraostaat, laoskaat, blotaat, rouesaat, dont da zistardañ, distartaat, distrizhañ, mont disjoent ; **5.** [kegin.] skañv, disamm ; *der Kuchen ist nicht locker genug*, n'eo ket go a-walc'h ar wastell ; **6.** *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge,* e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; **7.** [dre skeud.] P. *er lässt nicht locker*, forsiñ a ra warni, delc'her a ra mort (tomm, start, yud, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi ; **8.** [dre skeud.] dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj ; *ein lockeres Leben führen,* ren (kas, kunduiñ) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj), punañ ur fall vuhez, bezañ atav o kas warni, bezañ atav o riboulat noz (o roulañ, o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), bezañ ur riboder eus an-unan, bezañ ur rouler eus an-unan, bezañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ) ; **9.** laoskidik, laosk, gwak, diardoù, dilu, digomplimant, dichafoul, distenn, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, seder, disafar, dibrenn, ven, netra dreist ; *er hat eine ziemlich lockere Moralvorstellung,* ledan eo e vañch, frank a vañch eo ; **10.** amzere ; *Frau von lockerem Lebenswandel,* plac'h amzere b., plac'h a vuhez fall b., plac'h a vuhezegezh fall b. ; **11.** P. *ein lockerer Vogel, ein lockerer Zeisig,* ur penn skañv (skañvik, bervet, avelet, brell, diboell), ur skañvelard g., un den distrantell g., ur spered strantal (brell) a zen g., ur c'hwil g., ul labous g., un ibil g., ul laouenan g., ur pennglaouig g. (Gregor).
Adv. : *locker stricken,* ober stamm laosk.
locker-flockig ag. : diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, diorbid, digamambre, dichafoul, dichipot, digomplimant, ront a galon, dilu, frank ha ront, diheud, netra dreist, n'eus ket a gamambre gantañ, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.
Adv. : ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, aes-ral, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, en un doare dichipot, war blaen, plaen ha brav.
Lockerheit b. (-) : **1.** distenn g., distign g., horjellerezh g., brall b. ; **2.** lezober g., laoskadur g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., diroll g., dirollerezh g. ; **3.** [kegin.] skañvder g., skañvded b.
lockerlassen V.k.e. (lässt locker / ließ locker / hat lockergelassen) : [dre skeud.] P. *er lässt nicht locker,* forsiñ a ra warni, delc'her a ra mort (tomm, yud, start, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi.
lockermachen V.k.e. (hat lockergemacht) : **1.** *für jemanden Geld lockermachen,* pourvezañ arc'hant d'u.b., pourchas arc'hant d'u.b., degas arc'hant d'u.b., darbariñ arc'hant d'u.b. ; **2.** *bei jemandem Geld lockermachen,* truflañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.
lockern V.k.e. (hat gelockert) : laoskaat, distignañ, distennañ, distardañ, distartaat, distrizhañ, souplaat, diserriñ, dispeurellañ, hoskellat, horellañ, dishorellañ, blotaat, boukaat, rouesaat, blodañ, munudañ, bruzunañ ; *die Erde lockern,* ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat (boukaat, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, munudañ, freskaat) an douar ; *die obere Bodenschicht lockern,* pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an

douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre ; *jemandes Fesseln lockern,* leuskel e ereoù d'u.b., distignañ e ereoù d'u.b., distardañ e ereoù d'u.b. ; [dre skeud.] *jemandem die Zügel lockern,* lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn e nask d'u.b., astenn kabestr war u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b.

V.em. : **sich lockern** (hat sich (t-rt) gelockert) : laoskaat, blotaat, distardañ, distartaat, distrizhañ, distennañ, mont disjoent, distignañ ; *die Stufen haben sich gelockert,* aet disjoent (dijunt, diskloz) eo an derezioù ; *die Familienbande haben sich gelockert,* n'eo ket mui ken start al liammoù etre tud ar familh, distart eo deuet da vezañ al liammoù etre tud ar familh, al liammoù etre tud ar familh a zo erru laosk.

lockernd ag. : laoskus.

Lockerung b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] blotaat ; **2.** distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distignañ g. ; **3.** distardañ g., bralladur g., horjellerezh g. ; **4.** [sport] gwevnadur g., soupladur g., oueskadur g., oueskaerezh g. ; **5.** [dre skeud.] laoskadur g., dirollerezh g., direolamant g.

Lockerungsübung b. (-,-en) : [sport] embregennoù gwevnaat lies., embregennoù souplaat lies., embregennoù oueskaat lies., oueskaerezh g.

Lockflöte b. (-,-n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g.

lockig ag. : azrodellek, rodellek, rodellaouek, rodell, a-ruilh, frizet, rodellet ; *lockiges Haar,* blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh, frizet) str. ; *nicht lockig,* dirodell.

Lockmittel n. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b.

Lockpfeife b. (-,-n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g.

Lockruf g. (-s,-e) : **1.** galv touellañ g. ; **2.** [yar] sklok g., sklokadenn b., sklokerezh g., klocherezh g.

Lockspeise b. (-,-n) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g.

Lockspitzel g. (-s,-) : flatrer-atahiner g., flatouller c'hwezher-tan g.

Lockstimme b. (-,-n) : mouezh temptus b., mouezh hoalus b., mouezh loavus b., mouezh lorbus b., mouezh sev b., mouezh vorwreg b.

Lockung b. (-,-en) : **1.** temptadur g., dedennadur g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g. ; **2.** [hemolc'h] boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b.

Lockvogel g. (-s,-vögel) : **1.** evn galver g., evn alichañ g. ; **2.** [dre skeud., gwashaus] toueller g., lorber g., desever g., hoaler g., alicher g.

Lockvogelpreis g. (-es,-e) : priz galv g., priz dedennañ g., priz hoalañ g., priz alichañ g., priz temptus g.

Loddel g. (-s,-) : P. houlier g.

lodderig ag. : P. digempenn, foutouilhek, distruj, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh.

Loden g. (-s,-) **/ Lodenmantel** g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav loden® b. [*graet gant gloan digrib*].

lodern V.gw. (hat gelodert / *evit pouezañ war ar fiñv* : ist gelodert) : tanflammañ, flamminañ, flammañ, flamminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, rostañ.

lodernd ag. : **1.** flamm, flammus, flammichus, flamminus, grizias, gwres, gwrezek, tanflamm ; *loderndes Feuer,* flamm-tan g., tan flamm g., flammad g., glaouriasenn b., goradenn-dan b., selam g., tan mat g., fornez b., tan gwrez g., tan leskidik g., tan poazh g., tan o rostañ g. ; **2.** [dre skeud.] diroll, entanet ; *lodernde Begeisterung,* birvilh entanet g., birvidigezh diroll b., entan diroll g.

Löffel g. (-s,-) : **1.** loa b., loaiad b. ; *ein Silberlöffel,* ul loa arc'hant b. ; *ein Löffel voll,* ul loaiad b. ; *ein Löffel Öl,* ul loaiad eoul b. ; *ein Löffel Mehl,* ul loaiad vleud b. ; *mit einem Löffel aushöhlen,* loaiata ; *zwei Löffel Zucker hineintun,* lakaat div loaiad sukr, lakaat daou leizh al loa a sukr ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden über den Löffel barbieren (balbieren),* houperigañ (paltokiñ, flemmañ, c'hoari, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, dastum, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bountañ ar c'henn en u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; **3.** *du hast die Weisheit auch nicht mit dem Löffel gefressen,* n'en deus ket Doue lakaet ennout ur ouiziegezh dreistnatur (Gregor), n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar ganit, n'out ket gwall fin ha c'hoazh en em gavez, krediñ a ra dit e sav an heol ez revr, krediñ a ra dit bezañ pevare person an Dreinded ; **4.** *er ist mit dem silbernen Löffel im Mund geboren, er ist mit dem Silberlöffel im Mund geboren,* fardet eo bet e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù a-raok e revr ; **5.** *den Löffel aufgeben, den Löffel abgeben,* lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi ; **6.** [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b. ; **7.** [loen., gad] skouarn b., lorikenn b. ; [dre skeud.] *schreib dir das hinter die Löffel !* merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon !

Löffelbagger g. (-s,-) : [tekn.] **1.** ravanell loaioù b., ravanell gant bailhoù b. ; **2.** pal vekanikel b., palerez b., kleuzer g., kevierez b., traktor-pal g.

Löffelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] loa-talar g., loa-vouched b.

Löffelbrett n. (-s,-er) : marc'h-loaioù g.

Löffelente b. (-,-n) : [loen.] houad beg-golvazh g., houad beg-loa g.

Löffelerbsen lies. : [kegin.] flastrenn biz b.

Löffelkraut n. (-s,-kräuter) **/ Löffelkresse** b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-skorbud b., beler aod str. [*Cochlearia officinalis*].

löffeln V.k.e. (hat gelöffelt) : **1.** debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; **2.** [dre skeud.] *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln,* ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, kac'het o

deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.
Löffelreiher g. (-s,-) : [loen.] spanell b., beg-spanell g.
Löffelrücken g. (-s,-) : kil al loa g.
Löffelschale b. (-,-n) : pod al loa g., podenn al loa b.
Löffelstiel g. (-s,-e) : troad loa g.
löffelweise Adv. : a-loaiadoù.
log [*berradur evit* **Logarithmus**] logaritm g.
Log[1] n. (-s,-e) : [merdead.] herrvuzulier g., lok g.
Log[2] n. (-s,-s) : [stlenn.] restr renabliñ g.
Logarithmentafel b. (-,-n) : [mat] taolenn logaritmoù b.
logarithmisch ag. : [mat] logaritmek.
Logarithmus g. (-, Logarithmen) : [mat] logaritm g. ; *natürlicher Logarithmus,* logaritm neperel g.
Logbrett n. (-s,-er) : plankenn al lok g.
Logbuch n. (-s,-bücher) : [merdead.] levr-bourzh g., deizlevr ar vag g. ; *das Logbuch führen,* delc'her al levr-bourzh.
Logdatei b. (-;-en) : [stlenn.] restr renabliñ g.
Loge b. (-,-n) : **1.** logell b. ; **2.** log vasonek b., logell vasonek b., logell frañmasonek b.
Logenbruder g. (-s,-brüder) : frer frañmason g.
Logenmeister g. (-s,-) : mestr ul log frañmasonek g., mestr ul logell frañmasonek g.
Logenplatz g. (-es,-plätze) : [c'hoarigandi] plas log g., plas logell g.
Logeschließerin b. (-,-nen) : [c'hoariva] plaserez b.
Logge b. (-,-n) : [merdead.] herrvuzulier g., lok g.
loggen V.gw. (hat geloggt) : [merdead.] stlepel al lok er mor.
Logger g. (-s,-) : [merdead.] lougr g. ; *bretonischer Logger,* biskinenn b.
logieren V.gw. (hat logiert) : lojañ, bezañ o chom.
Logierbesuch g. (-s,-e) **/ Logiergast** g. (-es,-gäste) : gweladenner hag a chom da gousket g.
Logik b. (-,-en) : reizhveizadouriezh b., reizhpoell g., poelloniezh b., reizhpoelloniezh b., reizhveizaderezh g., poellegezh b. ; *gegen jede Logik,* en un doare diboell (diheboell, digempoell, droch, diskiant, direizhpoell), hep penn na reizh, n'eus forzh penaos, a vil vallozh kaer, war an tu ma tiskrab ar yar, evel ma kac'h ar saout en noz ; *bivalente Logik,* poelloniezh daouwerzh b. ; *formale Logik,* reizhpoelloniezh furmel b. ; *transzendentale Logik,* reizhpoelloniezh trehontus b. ; *symbolische Logik,* reizhpoelloniezh arouezel b.
Logiker g. (-s,-) : poelloniour g., reizhveizadour g., reizhpoelloniour g.
Logikkalkül n./g. (-s,-e) : jederezh reizhpoelloniezhel g.
Log-in n. (-s,-s) : [stlenn.] digoradur un dalc'h b.
Logis n. (-) : lojeiz g., lojeris g., loj g., kambr an akipaj b.
logisch ag. : reizhpoellel, poellel, poellek, reizhek, reizhpoell, kempoell, reizhpoelloniezhel, reizhveizek, reizhpoellek, reizhveizadek, reizhveizadel, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, heboell ; *logischer Schluss,* dezastum g., dezastumidigezh b., dezren g., dezreadenn b., reizhveizad g. ; *logisches Denken,* reizhveizaderezh g. ; *logische Erklärung,* displegadur kempoell g., displegadur heboell g.
logischerweise Adv. : evel rezon, en un doare poellek, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, diouzh ar poell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, hervez urzh reizh an traoù.
Logistik b. (-) : **1.** [Henamzer] jederezh g. ; **2.** [preder.] logikerezh g., goustreuderezh g., goustreud g., goustreudiñ g. ; **3.** [ster boutin] logistik g., aveerezh g., lec'haveerezh g., raktresouriezh b.
Logizismus g. (-) : reizhpoellouriezh b., logikelouriezh b.
Logizist g. (-en,-en) : reizhpoellour g., logikelour g.
logo estl. : feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! membri !
Logo g./n. (-s,-s) : logo g., arouezlun g.
Log-off n. (-s,-s) : [stlenn.] serridigezh un dalc'h b.
Logopäde g. (-n,-n) : ortofonour g., mouezheeuner g., distilhour g.
Logopädie b. (-) : ortofoniezh b., mouezheeunerezh g., distilhouriezh b.
Logopädin b. (-,-nen) : ortofonourez b., mouezheeunerez b., distilhourez b.
Logos g. (-,Logoi) : logos g.
loh ag. **/ lohe** ag. : [kozh] flamm, skedus, lugernus evel an tan, flammichus, flamminus, flammus.
Lohe[1] b. (-,-n) : entan g. ; *helllichte Lohe,* tantad mat a dan g., tan o flamm-flamminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.
Lohe[2] b. (-,-n) : [tekn.] kivij g., bleud-kouez g., kovu g., palem g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe entrinden, Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen,* peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe,* peilh g., peliadur g.
Loheiche b. (-,-n) : [louza.] tann str., derv kivij str. ; *geschälte Stelle bei einer Loheiche,* kign g.
lohen V.dibers. (hat geloht) : *es loht,* flamm-flamminañ a ra an tan, rostañ a ra an tan.
Lohfarbe b. (-,-n) : liv kivij g.
Lohfeuer n. (-s,-) : tantez-tan g., kaouad tan b./g., tantad mat a dan g., tan o flamm-flamminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.
lohgar ag. : [tekn.] kivijet.
Lohgerber g. (-s,-) : kivijer g., kourrezer g., pelleter g., meginer g., koveour g.
Lohgerberei b. (-,-en) : **1.** [labour] kivijerezh g., kivijadur g. ; **2.** [stal] kivijerezh b., kivijeri b., ti-palem g.
Lohmühle b. (-,-n) : milin-gouez b.
Lohschäler g. (-s,-) : kigner g.
Lohn g. (-s, Löhne) : **1.** gopr g., gopradur g., koumanant g., pae b./g., paeamant g., gounid g., gounidegezh b. ; *jemandem seinen Lohn auszahlen,* goprañ u.b., paeañ e c'hopr d'u.b. ; *von seinem Lohn leben,* bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher ; *wenig Lohn für viel Arbeit,* kalz a labour ha nebeut a c'hounidegezh ; *ein kümmerlicher Lohn,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g. ; *mit seinem Lohn kommt er nicht aus,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant

e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *um Lohn und Brot kommen,* koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus,* gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, n'em eus ket da zioueriñ gant va gopr, amañ n'emañ ket ar vammenn, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *seinen Lohn bekommen,* touch e bae ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit,* an hevelep gopr evit an hevelep labour - hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o vicher ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert,* pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; *ohne Arbeit kein Lohn,* mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed ; *die Löhne senken, die Löhne kürzen,* lakaat diskenn war ar goproù, diskenn ar goproù, krennañ ar goproù ; *die Löhne erhöhen,* lakaat kresk war ar goproù, kreskiñ ar goproù, reiñ un astenn d'ar goproù ; *jemandem seinen Lohn vorenthalten,* arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b., nac'h ouzh u.b. ar gopr a zo dezhañ ; **2.** [dre astenn.] garedon g./b., digoll g., bontez b., eskemmad g., gopr g. ; *ich tat es nicht um Lohn,* ma 'm boa graet kement-se ne oa ket em ratozh goulenn ur garedon, ne oa ket va dezev goulenn ur garedon evit al labour am boa graet ; *er bekommt noch seinen Lohn,* kaset e vo dezhañ ar c'hazh (ar freskad, an dorzh) d'ar gêr, paeet 'vo e wall dezhañ, e doaz a zo e go ; [kr-l] *Undank ist der Welt Lohn,* vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *wie die Arbeit, so der Lohn,* gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi, bez' ez po gopr da labour, da c'hopr a vezo diouzh da labour.

Lohnabbau g. (-s) : digresk war ar goproù g.

lohnabhängig ag. : gopret.

Lohnabhängige(r) ag.k. : goprad g., implijad g., gwezhour g. ; *die Kaufkraft der Lohnabhängigen absichern,* gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o barr prenañ (ouzh diskar o galloud-prenañ).

Lohnabzug g. (-s,-züge) : arc'hant savet diwar ar pae lies., arc'hant savet a-ziwar ar pae lies., arc'hant miret diwar ar pae lies., arc'hant miret a-ziwar ar pae lies., diskont diwar ar gopr g., kargoù goprel lies.

Lohnangleichung b. (-,-en) : askevarzhadur ar goproù diouzh ar prizioù g.

Lohnarbeit b. (-,-en) : labour gopret g. labour diouzh marc'had g. ; *eine Lohnarbeit annehmen,* feurmiñ e zivrec'h.

Lohnarbeiter g. (-s,-) : goprad g., devezhour g.

Lohnaufkommen g. (-s) : kalzad ar goproù g.

Lohnausfall g. (-s,-ausfälle) : dic'hounid g., koll a-fet gopr g., disavad e-keñver gopr g.

Lohnausgleich g. (-s) : gopr dic'haou g. ; *bei vollem Lohnausgleich,* hep koll war ar gopr ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich,* berradur an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., digresk an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g.

Lohnauszahlung b. (-,-en) : gopradur g., paeamant g.

Lohnbuchhalter g. (-s,-) : kontour e karg eus ar goproù g., kontour paeer g., kontour taler g.

Lohnbuchhalterin b. (-,-nen) : kontourez e karg eus ar goproù b., kontourez paeerez b., kontour talerez b.

Lohnbuchhaltung b. (-,-en) : **1.** kontouriezh hag a bled gant ar goproù b. ; **2.** burev ar goproù b., kontouriezh b.

Lohnbüro n. (-s,-s) : burev ar goproù b.

Lohndiener g. (-s,-) : goprad darnamzer implijet diouzh ezhomm g.

Lohnempfänger g. (-s,-) : goprad g., implijad g., den gopret g.

lohnen V.k.e. (hat gelohnt) : *jemandem etwas lohnen,* **a)** gopraña u.b. evit udb (Gregor), paeañ u.b. evit udb ; **b)** [dre skeud.] dic'haouiñ u.b. eus udb, garedonañ u.b., digoll u.b. evit udb ; *Gott lohn' es dir !* Doue da 'z tiboanio ! Doue da 'z paeo !

V.dibers. : *es lohnt die Mühe (die Arbeit),* talvezout a ra ar boan (ar fred), n'eo ket poan gollet eo ; *es lohnt die Mühe nicht,* ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv.

V.em. : **sich lohnen** (hat sich (t-rt) gelohnt) : talvezout, talvezout ar boan, fonnañ, spletiñ, ampletiñ, bezañ emsav, bezañ mat, bezañ spletus ; *die Arbeit lohnt sich,* al labour-se a dalv ar boan en ober ; *es lohnt sich nicht, ihm die Frage zu stellen,* ne dalv ket deomp goulenn outañ, ne dalv ket ar boan deomp goulenn outañ, poan gollet e vefe deomp goulenn outañ ; *es hat sich für sie gelohnt,* gwell int eus se, emsav eo dezho bezañ graet an dra-se, mat eo dezho bezañ graet an dra-se ; *das lohnt sich nicht,* ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se,

evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv ; *es lohnt sich wirklich,* talvezout a ra aour ; *es lohnt sich, dieses Buch zu lesen,* mat eo d'unan lenn al levr-se.
löhnen V.k.e. (hat gelöhnt) : goprañ, paeañ.
lohnend ag. : spletus, fonnus, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus ; *lohnender Ertrag,* fonn spletus g., fonn vat g. / gounidegezh ampletus b. / gounid emsav g. (Gregor).
lohnenswert ag. : **1.** spletus, fonnus, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus ; **2.** dedennus, hag a dalv ar boan ; **3.** meulus, dellezek a veuleudi.
Lohnerhöhung b. (-,-en) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk-pae g., dazgwerzhekadur ar goproù lies. ; *eine Lohnerhöhung fordern,* diarc'hañ ur c'hresk gopr, goulenn kresk, goulenn un tamm kresk war e bae, goulenn kresk war e c'hopr, goulenn bezañ paeet muioc'h, mennout ma vez kresket ar gopr ; *eine Lohnerhöhung bekommen,* kaout kresk-pae, kaout kresk war e bae, kaout kresk war e c'hopr ; *ich habe eine Lohnerhöhung bekommen,* roet ez eus bet din un astenn d'am fae ; *jemandem eine Lohnerhöhung gewähren,* reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b., kreskiñ gopr u.b.
Lohnforderung b. (-,-en) : arc'hadur kresk war ar gopr g., arc'hadurezh ar goproù b., arc'hadeg kresk war ar goproù b., goulenn kresk war ar bae g., darvennad kresk war ar gopr g., klemmoù diwar-benn ar gopr lies.
Lohnfortzahlung b. (-,-en) : arzalc'h ar gopr g., kendalc'h ar gopradur g., mirerezh ar gopr g.
Lohngleichheit g. : parelezh ar goproù b., kevatalder ar goproù g.
Lohngleitklausel b. (-,-n) : skeul wint ar goproù b.
Lohngruppe b. (-,-n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goproù g., rummad goproù g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.
Lohnherr g. (-n,-en) : implijer g., patrom g., gopraer g., goprer g.
Lohnkürzung b. (-,-en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goproù g., diskenn war ar goproù g., krennadur ar goproù g.
Lohnkutsche b. (-,-n) : [kozh] fiakr g., karr louaj g.
Lohnkutscher g. (-s,-) : [kozh] paotr-karr ar fiakr g., kaser ar fiakr g.
Lohnliste b. (-,-n) : roll gopridi an embregerezh g.
Lohnnebenkosten lies. : kargoù ouzhpenn stag ouzh ar goproù lies., kargoù goprel lies., kargoù war ar goproù lies., kargoù sokial lies.
Lohnparität g. : parelezh ar goproù b., kevatalder ar goproù g.
Lohn-Preis-Spirale b. (-,-n) : troellenn vonc'hwezus ar goproù hag ar prizioù b., troellenn ar monc'hwezhañ b.
Lohnsatz g. (-es,-sätze) : feur gopr g., barem ar goproù g., skeul ar goproù b., feurroll ar goproù g.
Lohnsenkung b. (-,-en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goproù g., diskenn war ar goproù g.
Lohnskala b. (-,-skalen) : skeul ar goproù b., skeuliad ar goproù b., kael c'hoproù b.
Lohnsteigerung b. (-,-en) : kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk-pae g.
Lohnsteigerungswelle b. (-,-n) : c'hwezadur ar goproù g.
Lohnsteuer b. (-,-n) : tailhoù war ar gopr lies.
Lohnsteuerjahresausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur bloz an tailhoù war ar gopr g., askevarzhadur bloaz an tailhoù war ar gopr g., assteudadur bloaz an tailhoù war ar gopr g.
Lohnsteuerkarte b. (-,-n) : fichenn dailhoù b.
Lohnstopp g. (-s) : *Lohn- und Preisstopp,* sparl lakaet war gresk ar prizioù hag ar goproù g., skornadur ar prizioù hag ar goproù g.
Lohnstreifen g. (-s,-) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b.
Lohnstückkosten lies. : kargoù goprel er c'houst ar c'henderc'hañ lies.
Lohnstufe b. (-,-n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goproù g., rummad goproù g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.
Lohntabelle b. (-,-n) : skeul ar goproù b., skeuliad ar goproù b., kael ar goproù b.
Lohntag g. (-s,-e) **/ Lohntermin** g. (-s,-e) : deiz ar bae g., deiz ar pae g.
Lohntüte b. (-,-n) : fichenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., [gwechall] golo-lizher gant arc'hant ar bae e-barzh g.
Löhnung b. (-,-en) : paeamant g., gopradur g.
Lohnvorschuss g. (-es,-vorschüsse) : rannc'hopr g.
Lohnzettel g. (-s,-) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b.
Lohnzone b. (-,-n) : takad gopr g.
Lohnzulage b. (–,-n) **/ Lohnzusatz** g. (-es,-zusätze) **/ Lohnzuschlag** g. (-s,-zuschläge) **/ Lohnzuschuss** g. (-es,-zuschüsse) : klokaenn c'hopr b.
Lohrinde b. (-,-n) : kouez g., kignadur g., peilh g., peliadur g., kign g.
Loipe b. (-,-n) : [sport] roudenn ski-bale b.
Loir g. : [stêr] Lez b.
Loire b. : [stêr] *die Loire,* al Liger b.
Loire-Atlantique n. : Liger-Atlantel b.
Loiretal n. (-s) : *das Loiretal,* Traoñienn al Liger b.
Lok b. (-,-s) : [*berradur evit* **Lokomotive**] stlejerez b., P. marc'h-du g.
Lokal n. (-s,-e) : **1.** stavell b., sal b. ; **2.** P. tavarn b., ostaleri b. ; **3.** *öffentliches Lokal,* sal digor d'an holl b., sal foran b.
lokal ag. : lec'hel, lec'hiek ; *Lokales,* keleier lec'hel lies., keleier ar vro lies.
Lokalanästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] dieraeziñ lec'hiek g.
Lokalaugenschein g. (-s) : [Bro-Aostria, gwir] gweled-barn g.
Lokalbahn b. (-,-en) : hent-houarn a laz lec'hel g., hent-houarn rannvro g.
Lokalbehörde b. (-,-n) : pennadurezh lec'hel b., gwazadur lec'hel g., servij lec'hel g., melestradurezh lec'hel b.
Lokalbetäubung b. (-,-en) : [mezeg.] dieraeziñ lec'hiek g.
Lokalblatt n. (-s,-blätter) : embannadenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kelaouenn lec'hel b., embannadenn rannvro b., kazetenn rannvro b.
Lokalfarbe b. (-) : [lenn.] liv ar vro b., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.

Lokalie b. (-,-n) : [relij.] **1.** iliz-trev b., iliz trevel b. ; **2.** trev b., trevad b. [*liester* trevadoù], kordellad b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Lokalien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev ; *Bewohner einer Lokalie,* trevad g. [*liester* treviz].
Lokalisation b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hierezh g., lec'hiad g. ; [bred.] *Lokalisation der Erinnerungen,* lec'hierezh ar c'hounoù g. ; *kortikale Lokalisationen,* lec'hiadoù empenn lies.
lokalisieren V.k.e. (hat lokalisiert) : lec'hiañ, spislec'hiañ.
Lokalisierung b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hierezh g.
Lokalität b. (-,-en) : **1.** lec'hiadenn b., lec'h g., kêriadenn b. ; **2.** tres g., doare g. ; *die Lokalitäten eines Hauses,* tres dre un ti g. / doareoù dre un ti lies. / darempred dre un ti g. (Gregor) ; **3.** P. *Lokalitäten,* privezioù lies., lec'h distro g., korn klet g. ; **4.** P. ti-debriñ g., preti g., ostaleri b., tavarn b.
Lokalkenntnis b. (-,-se) : anaoudegezh an dachenn b., anaoudegezh an ardremez b.
Lokalkolorit n. (-s) : [lenn.] liv ar vro b., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.
Lokalmatador g. (-s/-en,-s/-en) : [dre fent] haroz ar barrez g., gouron ar barrez g., den meur ar barrez g.
Lokalnachrichten lies. : keleier lec'hel lies., keleier rannvro lies. ; *vermischte Lokalnachrichten,* rubrik ar yer laeret g., kelajoù lies.
Lokalpatriotismus g. (-s) : spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.
Lokalsender g. (-s,-) : radio lec'hel g., radio rannvro g.
Lokalteil g. (-s,-e) : pajennoù ar c'heleier lec'hel lies., pajennoù ar c'heleier rannvro lies.
Lokaltermin g. (-s,-e) : [gwir] gweled-barn g.
Lokalverbot n. (-s,-e) : berz mont e-barzh un ostaleri bennak g., difenn mont e-barzh un ostaleri bennak g.
Lokalverhältnisse lies. : stad an traoù war al lec'h b.
Lokalzeitung b. (-,-en) : kelaouenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kazetenn rannvro b.
Lokativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-belec'h b., lokativ g.
Lokführer g. (-s,-) : P. blenier ar stlejerez g., blenier stlejerezioù g.
Lokomotion b. (-,-en) : loc'herezh g., loc'hañ g., dilec'hierezh g., dilec'hiañ g.
Lokomotive b. (-,-n) : **1.** stlejerez b. ; *Dampflokomotive,* stlejerez dre vurezh b., stlejerez-dre-dan b., P. marc'h-du g., [kozh e brezhoneg] karr-tan g. ; **2.** [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx/Engels], stlejerezioù an istor eo an dispac'hioù, penngefluskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù.
Lokomotivführer g. (-s,-) : blenier ar stlejerez g., blenier stlejerezioù g.
lokomotorisch ag. : ... loc'her, ... loc'hañ, ... dilec'hiañ, ... emzilec'hiañ.
Lokopreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz war al lec'h gwerzh g.
Lokoware b. (-,-n) : [kenwerzh] marc'hadourezh hag a c'haller prenañ diouzhtu war al lec'h gwerzh b.
Lokschuppen g. (-s,-) : stal-arsav ar stlejerezioù b., pennlec'h stlejerezioù g., lab ar stlejerezioù g., kronnell b.
Lokus g. (-/-ses,-/se) : P. privezioù lies., lec'h distro g., korn klet g., P. kac'heri b., toull-kaoc'h g.
Lola b. : Enori b.
Lolch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., albaban g., bilhon g., pigal g., pilgerc'h str., pizel g. ; *der Taumellolch berauscht Kühe und Pferde,* an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; [relij.] *Taumellolch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen,* hadañ dreog pe c'hreun mat er c'halonoù ; *vielblütiger Lolch,* geot Italia str. ; *getrockneter vielblütiger Lolch,* foenn geot Italia g.
Lolita b. (-,-s) : plac'h yaouank-tre hag hoalus b., bapa g., bapaig koant g., koantenn yaouank-tre b., kaerenn yaouank-tre b., tammig brav a blac'hig b., tammig friant a blac'hig b., labousellig b., plac'hig gwall vrav b., plac'hig kaer-distailh b., plac'hig kaer-eston b., plac'hig kaer-meurbet b., plac'hig kenedus-espar b., loskadennig b., garsalennig b., lipadennig b., plantennig b., kouarc'hennig b., tekennig b., chevrennig b., hadennig b., bokedig g., plac'hig stipet b., stipadennig b., tarinennig a blac'h b., babig koant g., beufig g., c'hwenennig b., keurennig b.
Lombard g./n. (-s,-e) : [arc'hant.] **1.** prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g. ; **2.** [kozh] ti-prestañ g., ti-gouestlañ g.
Lombarddarlehen n. (-s,-) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.
Lombarde g. (-n,-n) : Lombard g.
Lombardei b. (-) : *die Lombardei,* Lombardia b.
lombardieren V.k.e. (hat lombardiert) : [arc'hant.] **1.** reiñ e gouestl ; **2.** prestañ ouzh gouestl.
Lombardierung b. (-,-en) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.
lombardisch ag. : lombard, … Lombardia, … eus Lombardia.
Lombardsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur kampi ar prestadennoù arc'hant ouzh gouestl g.
Lomber n. (-s) : [c'hoari kartoù] hombre g.
Lomé-Abkommen n. (-s) : kenemglev Lomé g.
London n. (-s) : London b., Londrez b. ; *der Oberbürgermeister von London,* lord-maer Londrez g. ; *ich habe Berlin lieber als London,* kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez.
Londoner g. (-s,-) : Londonad g., Londrezad g.
Londonerin b. (-,-nen) : Londrezadez b., Londonadez b.
Longdrink g. (-s,-s) : long drink g.
Longe b. (-,-n) : rañjenn b., sugell b., stag g., siblenn b.
Look g. (-s,-s) : gweled g., neuz b., doare g., taol g. ; *sein Look,* an taol anezhañ g.
Looping g./n. (-s,-s) : [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.
Lorbeer g. (-s,-en) : **1.** [louza.] lore str., lore-kegin str. ; **2.** [kegin.] lore g., lore-kegin g. ; **3.** [dre skeud.] *der Siegeslorbeer,* ar gurunenn lore b., lore an trec'h str. ; *auf seinen Lorbeeren ausruhen,* kousket war e lore ; *Lorbeeren ernten,* bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, bezañ kurunet a lore, bezañ kurunennet a lore.
Lorbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] lore str., loreenn b. [*liester* loreenned, lore] ; *einen Lorbeerbaum pflanzen,* plantañ ul loreenn.
Lorbeerblatt b. (-s,-blätter) : [louza.] delienn lore b. [*liester* delioù lore].

Lorbeerbüschel n. (-s,-) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.
Lorbeerkirsche b. (-,-n) : [louza.] lore-kerez str., lore-ki str., lore-Spagn str.
Lorbeerkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn lore b., kurunenn a c'hloar b. ; *jemandem den Lorbeerkranz aufsetzen,* kuruniñ u.b. a lore, kurunenniñ u.b. a lore, loreañ u.b., lakaat ar gurunenn lore war penn u.b. ; *Kopf mit Lorbeerkranz,* penn loreet g. ; [dre skeud.] *jemandem Loorbeerkränze winden,* tresañ ton d'u.b.
Lorbeerzweig g. (-s,-e) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.
Lord g. (-s,-s) : lord g.
Lordose b. (-,-n) : [mezeg.] lordoz g.
Lore b. (-,-n) : bagonig b., berlinenn vengleuz b.
Lorenz g. : Laorañs g.
Lorgnette b. (-,-n) : pevar lagad troadek lies., lunedenn droadek b., lunedennig b., lunedoù-dorn lies., lunedenn c'hoariva b.
Lorgnon n. (-s,-s) : lunedoù-fri lies., eillagad g.
Lorient n. : an Oriant g. ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient,* er gwalarn d'an Oriant emañ Kemper ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper,* an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper.
Lork g. (-es,-e) : [rannyezh.] touseg g.
Lorle b. : Enori b.
Los n. (-es,-e) : **1.** planedenn b., tonkadur g., tonkad g., fortun b., had g., sort g., davitad g., avantur b., stad b. ; *ein trauriges Los,* ur blanedenn c'harv b., ur blanedenn drist b., ur blanedenn rust ha kalet b., un tonkadur garv g., ur stad truant b. ; *sein Los beklagen,* klemm war e stad, klemm ouzh e blanedenn ; *mit seinem Los zufrieden sein,* bezañ laouen gant e stad ; *sein Los verbessern,* kreoñañ, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em uhelaat, mont war well an traoù gant an-unan, mont war an tu mat, gwellaat e stad er gevredigezh, mont a-raok, sevel e chouk, mont e damm standilhon war wellaat.
2. fortun b. ; *das Los der Waffen entschied,* fortun an armoù a skaras war an trec'h ; *das Los ist gefallen,* e-barzh ar sac'h ! graet eo an abadenn ! graet eo ar stal (ar gra) ! tonket eo ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! gwelet e vo bremañ petra 'zo tonket deomp !
3. bilhed g., tiked g. ; *das Los kostet zehn Euro,* dek euro e koust ar bilhed mil-ha-kazh, dek euro eo ar bilhed lotiri, da zek euro ez a ar bilhed mil-ha-kazh ; *jedes dritte Los gewinnt,* ur bilhed diwar dri a ra mil, bep trede bilhed a c'hounez, bep trede bilhed a ya ur priz gantañ ; *mein Los ist eine Niete,* blev kizhier ! tennet em eus ur bilhed fall, brulu ! ; *das Los ziehen,* tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù.
4. priz g. ; *das große Los ziehen,* dont ar maout (ar c'hentañ priz, ar priz kentañ, ar c'hilhog) gant an-unan, tennañ (gounit, dibradañ) ar c'hentañ priz (ar maout, ar priz kentañ), kaout pae, kaout ar maout.
5. lodenn b. ; *ein Los Kleidungsstücke,* ul lodenn dilhadoù b., ur staliad pezhioù-dilhad b. ; *in Losen verkaufen,* gwerzhañ a (dre) rummadoù (a lodennoù, dre lodennoù, dre dachennoùigoù).
los[1] ag. : **1.** distag, digrap, dinask, diskrog ; *der Hund ist von der Kette los,* distag eo ar c'hi, aet eo ar c'hi da c'haloupat ; *ein Knopf ist los,* un nozelenn a zo aet kuit (a zo distag) ; *lose Ware,* marc'hadourezh a-drak (dre vern, a-dreuz, evel-evel) b.
2. laosk, horjellus, brallus, distart, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal ; *loser Knoten,* skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen,* stardan ur viñs laosk a-nevez ; *los(e) werden,* dont da vezañ laosk, distardañ, distrizhañ, distignañ, [gwiad.] fraostaat ; *lose Erde,* douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar,* blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuilhet str., blev diskoulm str. ; [dre skeud.] P. *loser Vogel,* penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., pennglaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter,* dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden,* laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben,* na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein loses Maul haben,* bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù, kaout ur beg abred.
3. dieub, dispeg, distrob, diskarg, disammet, disamm, diskarget, dijabl, libr ; *nun bin ich ihn los !* an dizober (an dieub, an distag, distag, an disamm, an distlabez) am eus anezhañ a-benn ar fin ! dieub on outañ (distlabezet on dioutañ, dispeg on dioutañ) a-benn ar fin ! dijabl on dioutañ a-benn ar fin ! aet eo kuit, gwell a se ! aet eo kuit, nag un dijabl ! aet eo diwar hent hag eus va gouloù erfin ! setu hennezh aet diwar va c'hein, un disamm kaer ! un distrob kaer ! distrob on anezhañ a-benn ar fin ! libr ha disamm on anezhañ a-benn ar fin ! ; *nun bin ich meine Kinder los,* setu bremañ on diskarg eus va bugale, setu bremañ on disammet eus va bugale, n'em eus ket mui ar garg eus va bugale, diskarget on eus va bugale, setu bremañ eo aet va bugale diwar an dorzh ; *unsere Sorgen sind wir endlich los !* echu eo gant hon trubuilhoù a-benn ar fin ! setu aet pezh hon tregase diwar hor c'hein ! setu aet trechal ha trefu diwar hor c'hein ! aet eo bremañ pep anken diwarnomp ! diank omp bremañ a bep anken ! diank omp bremañ diouzh pep anken ! dieub omp bremañ eus pep anken ! divec'h omp bremañ a bep anken ! ken dinec'h ha tra omp bremañ ! dieub omp bremañ diouzh pep anken ! dijabl omp bremañ diouzh pep anken ! distrob omp bremañ diouzh pep anken ! disamm omp bremañ diouzh pep anken ! kuit omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! libr ha disamm omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! aes eo hor spered bremañ ! dirouestl omp bremañ ! barrek omp bremañ ! diskarg omp bremañ eus pep trubuilh ! peoc'h hon eus bremañ diouzh hon trubuilhoù ! ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los,* ar

c'hleñved-se n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, n'eo ket aet ar c'hleñved-se diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *etwas (t-rt) los werden,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, chetiñ udb, disteurel udb ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los,* an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus ; *er wird sein Fieber nicht los,* ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn.

4. *was ist hier los ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? petra 'zo degouezhet amañ ? ; *was ist denn los ?* petra 'zo ? petra 'zo o treiñ ? ; *was ist mit dir los ?* war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ? petra 'zo peg ennout ? petra 'zo krog ennout ? petra zo o c'hoari ganit ? petra a c'hoarvez ganit ? petra an diaoul a zo peg ez revr ? ; *was ist mit euch los ?* **a)** petra a c'hoarvez ganeoc'h ? ; **b)** petra a c'hoarvez etrezoc'h ? ; *bei uns zu Hause ist die Hölle los,* hor c'hêr-ni a zo un ifern ; *hier ist was los !* startijenn a zo amañ ! c'hoari a zo amañ ! nag a vuhez amañ ! amañ e vez graet bourrus ! nag a blijadur amañ ! bourrapl a zo gant an dud amañ ! bourraplted a zo amañ ! n'eo ket trist ar jeu gant an dud amañ ! amañ ez eus ur charre ! amañ ez eus buhezioù ! ; *dort ist gar nichts los,* n'eus buhez ebet du-hont, trist eo an traoù eno, trist eo ar jeu eno, enoeüs eo du-hont, n'eus lañs ebet du-hont, marv eo an traoù du-hont ; *da ist der Teufel los,* du-se e strak an traoù 'vat ! draskal a ra du-se ! chao a zo du-se ! du-se emañ an traoù a-bempoù, du-se ez eus ur stlabez, gwashat stlabez a zo du-se, nag a ziskrap du-se, du-se emañ ar bed war e gement all, du-se eo bet lakaet an dindan war-varr, du-se eo bet lakaet an traoù bep eil penn, a-borc'hell emañ an traoù du-se, c'hoari a zo du-se, gwashat todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus a zo eno, pebezh karnaj du-se, nag a reuz du-se, eno ez eus ur charre 'vat, du-se ez eus buhezioù, du-se eo bet daoubennet pep tra, du-se eo bet didanfoeltret (foeltret, tanfoeltret) pep tra ; *mit ihm ist nicht viel los,* hennezh ne sked ket dre e nerzh spered (n'eo ket speredet fin), n'eus netra da estlammiñ gantañ, gwall zister eo e varregezh, un den disterik a-walc'h eo, n'eo ket gwall fin, hennezh n'eus danvez ebet ennañ.

5. lostger hag a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos,* divro ; *sorgenlos,* dibreder, dinec'h, distrafuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos,* distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Adverb hag estlammadur o verkañ deroù un ober : *er geht los,* aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *sie schießen los,* stagañ (en em lakaat) a reont da dennañ ; *los !* jeu ma karit ! chao pa gari ! war-raok ! kit ! yao ! yao kuit ! yao en hent ! yao gant an hent ! a-grip ! alo ! deomp dezhi ! deomp en hent ! aet omp ! emaomp kuit ! war-raok, kit ! ; *los ! los !* bec'h dezhi ! buan, buan ! dillo 'ta ! forzh warni ! hast a-fo 'ta ! hast buan ! hastañ buan 'ta ! dalc'hit tomm ! hastomp ! dav dezhi ! ; *los ! an die Arbeit !* bazhad dezhi ! sachomp warni ! koad dezhi ! dao dezhi ! alo, amañ ez eus labour ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !

los[2] : rakverb rannadus hag a verk :

1. an distagadur, an dieubidigezh : *losbinden,* distagañ.

2. an dirolladur, ar vrouez e-ser un ober : *losschlagen,* lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start ; *losbellen,* dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.

3. an disparti, deroù trumm un ober : *losfahren,* loc'hañ kuit.

-los[3] lostger hag a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos,* divro ; *sorgenlos,* dibreder, dinec'h, distrafuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos,* distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Losanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest dastaladus dre dennañ prenn g.

losarbeiten V.em. : **sich losarbeiten** (hat sich (t-rt) losgearbeitet) : en em lipat, en em zibab, en em embreger, sevel e gein en-dro, digeinañ, en em dennañ, en em bakañ, en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ a boan, en em dennañ a wall blegenn, en em zifretañ, sachañ e ibil.

lösbar ag. : **1.** dirouestladus, diskoulmadus ; **2.** [gwir] disloezadus, freuzadus ; **3.** *sellit ouzh* **löslich**.

Lösbarkeit b. (-) : **1.** diskoulmadusted b., dirouestladusted b. ; **2.** [gwir] disloezadusted b., freuzadusted b.

losbekommen V.k.e. (bekam los / hat losbekommen) : dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizober eus.

losbellen V.gw. (hat losgebellt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.

losbinden V.k.e. (band los / hat losgebunden) : distagañ, dichadennañ, digordennañ, dishualañ, diliammañ, dieren, dieren [àr u.b.], dizeren, diskoulmañ, diheudañ, distekiñ.

losbrechen V.k.e. (bricht los / brach los / hat losgebrochen) : terriñ evit distagañ, diskolpañ.

V.gw. (bricht los / brach los / ist losgebrochen) : tarzhañ, kregiñ, sevel, en em zisvantañ, feulziñ, parstrakal, strakal, dirollañ, dichadennañ ; *ein lautes Gelächter brach los,* sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas ; *das Gewitter bricht los,* dedarzhañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev ; *der Regen kann jeden Moment losbrechen,* ar barr-amzer a zo o klask dislonkañ, glav a zo enni (ganti), risklañ a reomp kaout glav, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav zo gant (war) an amzer, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, lusk da c'hlav a zo ganti, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an

amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, stummet eo an amzer d'ar glav, an amzer zo stummet diouzh ober glav, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer).
losbrennen V.gw. (brannte los / ist losgebrannt) : kregiñ da zeviñ.
losbringen V.k.e. : dont a-benn da zistagañ, distagañ, dieubiñ.
losbrüllen V.gw. (hat losgebrüllt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal.
Losbuch n. (-s,-bücher) : agripa g., teskad diouganoù g.
Löschapparat g. (-s,-e) : mouger-tan g., mouger g.
Löscharbeit b. (-,-en) : stourm ouzh an tan g.
löschbar ag. : **1.** [tan] hag a c'haller mougañ, mougadus, lazhadus ; **2.** [dleoù] diverkus, ardaladus, hag a c'haller adprenañ, hag a c'haller dasprenañ, hag a c'haller peurbaeañ, hag a c'haller lemel, hag a c'haller nullañ, hag a c'haller ardalañ.
Löschblatt n. (-s,-blätter) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.
Löschbrand g. (-s,-brände) : etev didan g.
Löscheimer g. (-s,-) : sailh tan-gwall b., kelorn tan-gwall g.
Löscheinrichtung b. (-,-en) : reizhiad surentez tan-gwall b.
löschen V.k.e. (hat gelöscht) : **1.** lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *ein Feuer löschen,* lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) un tantad ; *das Licht löschen*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *das Feuer ist nicht zu löschen,* an tan n'eus ket a lazh dezhañ, an tan n'eus ket tu d'e lazhañ ; *Kalk löschen,* lazhañ raz, distanañ raz (Gregor).
2. [dre skeud.] *seinen Durst löschen,* terriñ e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, distanañ e sec'hed, dispelc'hiñ e sec'hed, divalbiñ, dourañ, evañ sec'hek ; *den Durst löschen,* disec'hediñ, terriñ ar sec'hed, tevel ar sec'hed, distanañ ar sec'hed, dispelc'hiñ ar sec'hed, divalbiñ.
3. [merdead.] diskargañ, dilestrañ ; *die Ladung des Schiffes löschen,* dilestrañ ur gargad, diskargañ ul lestr, diskargañ ur vag.
4. [kenwerzh] *eine Firma löschen,* lemel un embregerezh diwar marilh ar genwerzh (diwar roll an embregerezhioù kenwerzh).
5. lemel, nullañ, diverkañ ; *eine Schuld löschen,* peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *eine Hypothek löschen,* adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *ein Konto löschen,* serriñ ur gont, lakaat diwezh d'ur gont ; *eine Magnettonaufzeichnung löschen,* diverkañ un enrolladenn.
6. [stlenn.] *eine Datei löschen,* rasklañ ur restr.
Löschen n. (-s) : lazh g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.
löschend ag. : mougus, lazhus.
Löscher g. (-s,-) : **1.** mougerig g., lazh-lutig g., gwalenn-vougerez b. ; **2.** mouger-tan g., mouger g. ; **3.** [merdead.] difarder g., diskarger g., dilestrer g. ; **4.** paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.
Löschfahrzeug n. (-s,-e) : karr-tan ar bomperien g., karr paotred-an-tan g.
Löschflugzeug n. (-s,-e) : canadair® g., dourvombezer g.
Löschgerät n. (-s,-e) : mouger-tan g., mouger g.
Löschhafen g. (-s,-häfen) : porzh diskargañ g., porzh dilestrañ g.
Löschkalk g. (-s) : raz distan g. / raz distanet g. (Gregor)
Löschkohle b. (-,-n) : etivi didan lies., glaou-koad str. [mat da boazhañ bara].
Löschkopf g. (-s,-köpfe) : diverker g., penn diverkañ g.
Löschmannschaft b. (-,-en) : bagad saperien-pomperien g.
Löschpapier n. (-s,-e) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.
Löschpfanne b. (-,-n) : pod mougañ g. [d'ober glaou-koad].
Löschplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae diskargañ g.
Löschtaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Dilemel b.
Löschtrupp g. (-s,-s) : bagad saperien-pomperien g.
Löschung b. (-,-en) : **1.** [kenw.] *Löschung einer Schuld,* diendleadur g. ; **2.** [merdead.] diskarg g., diskargadur g., dilestradur g.
Löschzug g. (-s,-züge) : bagad saperien-pomperien g., laz saperien-pomperien g.
losdonnern V.gw. (ist losgedonnert) : **1.** dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da garnachal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skandalat, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da jarneal ; *auf jemanden losdonnern,* P. loeniñ a-enep u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b. ; **2.** loc'hañ kuit gant trouz bras, diloc'hañ gant trouz bras.
losdrehen V.k.e. (hat losgedreht) : **1.** diviñsañ ; **2.** diweañ, disgweañ, divouklañ.
losdrücken V.k.e. (hat losgedrückt) : distignañ, lezel kuit, pouezañ war ar bluenn, pouezañ war an draenenn.
lose ag. : laosk, brallus, horjellus, dijunt, diskloz, diskrog, distag, dizalc'h, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart ; *loses Blatt Papier,* follenn distag b., paperenn distag b. ; *lose Bretter,* plenk dijunt lies., plenk diskloz lies., plenk distok lies. ; *loser Knoten,* skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen,* stardan ur viñs laosk a-nevez ; *lose werden*, dont da vezañ laosk, distardañ ; *lose Erde,* douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar*, blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuilhet str., blev diskoulm str. ; [dre skeud.] P.

loser Vogel, penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., pennglaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter,* dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden,* laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben,* na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein loses Maul haben,* bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù, kaout ur beg abred.

Loseblattausgabe b. (-,-n) **/ Loseblattsammlung** b. (-,-en) : **1.** oberenn embannet levrenn-ha-levrenn ; **2.** hizivadennoù lies., follennoù hizivaat distag lies.

Lösegeld n. (-s,-er) : daspren g., gwerzh-daspren g., rañson g. ; *jemandem ein Lösegeld auferlegen, von jemandem ein Lösegeld fordern,* tennañ daspren digant u.b., rañsonañ u.b., sevel daspren ; *ein Lösegeld bezahlen,* paeañ daspren.

Lösegeldforderung b. (-,-en) : rañsonañ g., arc'hadur dasprenadenn g., droukkinnig g.

loseisen V.k.e. (hat losgeeist) : P. **1.** dont a-benn da zistagañ, dont a-benn da zistreiñ ; **2.** *bei jemandem Geld loseisen,* truflañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.

V.em. : **sich loseisen** (hat sich (t-rt) losgeeist) : *sich von etwas loseisen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb.

Lösemittel n. (-s,-) : [kimiezh] dileizher g.

losen V.k.e. (hat gelost) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù.

lösen V.k.e. (hat gelöst) : **1.** laoskaat, distignañ, distardañ, distagellañ, dispegañ, distagañ, distekiñ ; *Napfschnecken von den Felsen lösen,* dispegañ (distagañ) brennig diouzh ar mein ; *Muscheln von den Felsen lösen,* distagellañ meskl ; *den Verband lösen,* tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; *einen Riemen lösen,* distardañ ur senklenn ; *ich bin nicht wert, ihm die Schuhriemen zu lösen,* n'on ket dellezek da zieren korreenn e votoù, me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, na par na tost on dezhañ, un netraig (un didalvez) on e-skoaz dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netraig on en e geñver, netra on e-tal dezhañ, un netra on e par dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver ; *einen Knoten lösen,* digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *den Fisch vom Angelhaken lösen,* diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, diwanañ ar pesk ; [tekn.] *die Bremsen lösen,* distardañ ar frouenoù, distignañ ar starderezoù ; [dre skeud.] *die Verlobung lösen,* terriñ ar bizoù, terriñ an dimeziñ a-raok an eured, foeltrañ an dimeziñ, freuzañ an dimeziñ, terriñ ar promesaoù a briedelezh / terriñ ar promesaoù dimeziñ (Gregor) ; *jemandem die Zunge lösen,* lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, ober d'u.b. lavaret e stal, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *die Zunge lösen,* distagellañ an teod ; *seine Zunge ward gelöst,* ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas.

2. diluziañ, diskoulmañ, dirouestlañ, diveskañ, skarat, dibunañ, kavout toull d'ober udb, kavout penn da, kavout ur penn bennak da, reiñ un disentez da, kavout ar remed da ; *eine Rechenaufgabe lösen,* diskoulmañ ur boelladenn vatematik ; *eine Frage lösen,* diluziañ (diskoulmañ) ur gudenn, diskoulmañ un dalc'h, kavout poell (penn, penn vat, ar remed) d'ur gudenn, kavout ur penn bennak d'udb, kavout an deun eus un afer bennak, kavout ar skoulm (ar pleg, an dalc'h, ar c'hraf), kavout un dirouestl d'ur gudenn, kavout poell d'ur gudenn, kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, dibunañ ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, dont a-benn da boellañ ur gudenn, kavout ar poell eus udb, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas, diluziañ ur gwiad.

3. [kim.] dileizhañ, enteuziñ, teuziñ ; *Salz in Wasser lösen,* dileizhañ holen en dour, lakaat holen da deuziñ en dour, dourdeuziñ holen.

4. prenañ ; *eine Fahrkarte lösen,* prenañ ur bilhed.

5. [kenw.] *er hat für die Ware viel Geld gelöst,* tennet en deus bet ur bern arc'hant eus ar varc'hadourezh-se, savet en deus bet ur bern arc'hant diwar gwerzh ar varc'hadourezh-se, graet en deus bet e ran gant ar varc'hadourezh-se.

V.em. : **sich lösen** (hat sich (t-rt) gelöst) : mont kuit, dont da vezañ laosk, laoskaat, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ, en em ziskrougañ, dispenn, distagañ e galon diouzh, en em zistagañ diouzh ; *ein Dachziegel hat sich gelöst,* un deolenn a zo aet kuit (a zo kouezhet, a zo distag, a zo diskrog, a zo en em zistaget, a zo aet diwar an doenn) ; *sich vom Angelhaken lösen,* diglaviañ, disklaviañ ; *die Tapete hat sich gelöst,* dispeg eo ar paper-moger ; *die Erde löst sich nicht von den Wurzeln,*

ar gwrizioù ne zizouaront ket ; *der Knoten löst sich,* diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, laoskaat a ra ar skoulm, difrapañ a ra ar gordenn ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld,* ar reder a laosk ar strobad (an druilhad, an duilhad) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobad (gant an druilhad, gant an duilhad), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad) ; *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter gelöst,* en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm.

losfahren V.gw. (fährt los / fuhr los / ist losgefahren) : **1.** mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, distekiñ, dibradañ, lañsañ, diharpañ ; *er fährt los,* aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *fahrt ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; **2.** *auf etwas (t-r-t) losfahren,* mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; **3.** P. *auf jemanden losfahren,* mont a-lamm d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor).

losfeuern V.gw. (hat losgefeuert) : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ.

V.k.e. (hat losgefeuert) : diskargañ.

losgehen V.gw. (ging los / ist losgegangen) : **1.** mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-grip, mont a-raok, lañsañ, dibradañ ; *er geht los,* aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *geht ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; **2.** tarzhañ, kregiñ, dedarzhañ ; *das Spiel geht los,* kregiñ a ra an abadenn ; *los geht es ! es kann jetzt losgehen !* dav dezhi ! lusket eo an traoù ! ; **3.** [lu] *das Gewehr geht los,* a-greiz-holl e strak an tenn eus ar fuzuilh, diwar hanter vant eo aet an tenn er-maez ; [dre skeud.] *der Schuss ging nach hinten los,* doublet e voe an trompler, tapet e voe an taper, paket e voe ar paker ; **4.** *aufeinander losgehen,* sailhañ (lammat) an eil war egile, mont d'an taolioù, en em bilat, en em c'hennañ, en em gannañ, ober saka-maout ; **5.** *auf jemanden losgehen,* bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont da stagañ gant u.b., mont a-benn ouzh u.b., redek u.b., sailhañ war u.b., mont a-lamm d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor) ; **6.** *frisch an etwas losgehen,* kregiñ, birvilh en an-unan, gant udb ; **7.** *schnurstracks aufs Ziel losgehen,* mont eeun d'ar pal.

loshaben V.k.e. (hat los / hatte los / hat losgehabt) : P. *er hat etwas los,* danvez a zo ennañ, hennezh a zo ur paotr fin, lec'h-dont a zo ennañ.

loshaken V.k.e. (hat losgehakt) : diglochediñ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ.

V.em. : **sich loshaken** (hat sich (t-rt) losgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgehakt,* udb a zo diskrog ; [pesk] diglaviañ, disklaviañ.

loshauen V.k.e. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : diskar, pilat, teurel d'an traoñ, troc'hañ.

V.gw. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : P. mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

losheulen V.gw. (hat losgeheult) : **1.** dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da leñvañ, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da zifronkañ ; **2.** dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da yudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da youc'hal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da sklankal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal leizh e gorzenn, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal leizh e vouezh, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da vlejal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da hopal ha dihopal evel un diaoul, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da veogal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da voudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skuermal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da houal.

Loskauf g. (-s,-käufe) : dasprenadur g., daspren g.

loskaufen V.k.e. (hat losgekauft) : dasprenañ.

losketten V.k.e. (hat losgekettet) : dichadennañ, distagañ, dishualañ.

losknüpfen V.k.e. (hat losgeknüpft) : diskoulmañ, diliammañ, dieren, dizeren, distagañ, dishualañ, diheudañ.

loskommen V.gw.(kam los / ist losgekommen) : dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, c'hoari e hent ; *von etwas loskommen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zirouestlañ a-douez udb., dispegañ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb ; *von einem Gedanken loskommen,* distreiñ diwar ur mennozh, argas ur mennozh diwar e spered ; *er kommt von der Nadel los,* diskregiñ a ra diouzh an heroin, emañ o tistagañ diouzh an heroin, dispegañ a ra diouzh an heroin, emañ o tilezel an heroin, emañ o tivoazañ ouzh an heroin, emañ o tiblegañ d'en em zrammañ ; *vom Angelhaken loskommen,* diglaviañ, disklaviañ ; [sport] *von seinem Gegner loskommen,* en em zizober eus e eneber.

loskoppeln V.k.e. (hat losgekoppelt) : digoublañ.

loskriegen V.k.e. (hat losgekriegt) : P. dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizober eus.

loslachen V.gw. (hat losgelacht) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh.

loslassen V.k.e. (lässt los / ließ los / hat losgelassen) : **1.** leuskel, lezel, diskregiñ diouzh, diskregiñ eus, dilaoskiñ, dizerc'hel, dispegañ diouzh, leuskel krog ; *das Seil loslassen,* leuskel ar fun da vont ; *einen Knüppel loslassen,* diskregiñ diouzh ur grennenn, leuskel e benn-bazh da gouezhañ war an douar ; *seine Beute loslassen,* diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *den Hund von der Kette loslassen,* dichadennañ ar c'hi, leuskel ar c'hi da vont ; *einen Hund auf jemanden loslassen,* distagañ ur c'hi ouzh u.b., leuskel ur c'hi ouzh u.b. ; *der Hund lässt ihn nicht los,* chom a ra ar c'hi krog ennañ ; *der Hund lässt nicht los,* ar c'hi ne laosk ket krog ; *den Lenker loslassen,* dispegañ diouzh ar varrenn-stur ; **2.** [dre skeud.] P. *eine Rede loslassen,* distagañ ur bomm prezegerezh ; **3.** *diese Gedanken lassen mich nicht los,* bepred e vez ar mennozhioù-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, gant ar mennozhioù-se e vezan atav, ar mennozhioù-se a zo o virviñ va spered, ar soñjoù-se a zilamm atav em spered, ar soñjoù-se am foursu bepred, ar soñjoù-se a wask ingal warnon, gwasket eo va spered gant ar mennozhioù-se, atav e vez va fenn gant ar soñjoù-se, ne ya ket ar soñjoù-se diwar va spered, ne ya ket ar soñjoù-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, n'on ket evit argas ar soñjoù-se diwar va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñjoù-se, karget eo va spered gant ar mennozhioù-se, ar soñjoù-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñjoù-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, sorc'hennet on gant ar mennozhioù-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; **4.** *die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihn nicht los,* mont d'ar c'hlañvdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; **5.** *er lässt sie nicht los,* emañ atav war he zro, emañ bepred war he buhez, emañ bepred war he lerc'h, ne zispeg ket diouti, ne ehan ket d'ober mizer dezhi, emañ atav oc'h ober ki bihan dezhi, emañ atav war he lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù he zreid, emañ atav ouzh he redek, emañ atav-atav ouzh he lipat, pegañ a ra outi, emañ atav war he lêr.

loslaufen V.gw. (läuft los / lief los / ist losgelaufen) : mont kuit d'ar red (a-benn-red).

losleben V.gw. (hat losgelebt) : P. *drauf losleben,* bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrap hag a-ziskrap.

loslegen V.k.e. (hat losgelegt) : **1.** tennañ ; **2.** kregiñ gant ; P. *nun legen Sie mal los !* disac'hit 'ta ! distripit 'ta ! skopit din ar pezh ho peus da skopañ ! ; **3.** P. mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

löslich ag. : enteuzadus, enteuzus, dileizhadus, teuzus, teuzadus, hedeuz ; *löslicher Kaffee,* kafe enteuzadus (dileizhadus, teuzus) g., kafe hedeuz g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g. ; *leicht löslich,* a enteuz aes, aes da enteuziñ, hedeuz ; *schwer löslich,* diaes da enteuziñ, amzileizh.

Löslichkeit b. (-) : dileizhadusted b., teuzadusted b., teuzaduster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g., teuzusted b., teuzuster g.

loslösen V.k.e. (hat losgelöst) : distagañ, digordennañ, dispegañ, digenstagañ, diemprediñ, distekiñ, dieren, dizeren.

V.em. : **sich loslösen** (hat sich (t-rt) losgelöst) : **1.** mont kuit, dispegañ, mont [diwar udb, digant udb], en em zistagañ, diskregiñ, dont da vezañ laosk, distekiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgelöst,* udb a zo diskrog (distag, dispeg) ; **2.** *sich (t-rt) von etwas loslösen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb., dispegañ diouzh udb.

Loslösung b. (-,-en) : **1.** distag g., distagadur g., disparti g., disrann g., diforc'h g. ; **2.** [lu] diskrog g., kiladenn b.

losmachen V.k.e. (hat losgemacht) : diskoulmañ, diliammañ, dieren, distagañ, disujañ, dishualañ, leuskel, distardañ, dispegañ ; [merdead.] *die Leinen losmachen, die Trossen losmachen,* largañ ar bosoù, largañ an ereoù.

V.em. : **sich losmachen** (hat sich (t-rt) losgemacht) : mont kuit, dont da vezañ laosk, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ ; *sich (t-rt) von etwas losmachen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ) eus udb, diskregiñ diouzh udb., dispegañ diouzh udb ; [pesk] *sich vom Angelhaken losmachen,* diglaviañ, disklaviañ ;

losmarschieren V.gw. (marschierte los / ist losmarschiert) : mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-raok, bezañ aet.

losmüssen V.gw. (muss los / musste los / hat losgemusst) : P. rankout mont kuit, rankout mont en hent.

Losnummer b. (-,-n) : niverenn ar bilhed lotiri b.

losplatzen V.gw. (ist losgeplatzt) : tarzhañ, dedarzhañ, strakal.
losprusten V.gw. (hat losgeprustet) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh.
losrasen V.gw. (ist losgerast) : **1.** mont kuit d'an daoulamm-ruz ; **2.** [kirri-tan] loc'hañ kuit gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz).
losreißen V.k.e. (riss los / hat losgerissen) : tennañ, diframmañ, diskalfañ, diskolpañ, dispegañ, diskregiñ, distagañ.
V.em. : **sich losreißen** (riss sich los / hat sich (t-rt) losgerissen) : **1.** *sich (t-rt) von etwas losreißen,* en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; **2.** diflipañ, difloupat, achap, delammat, tec'hout, tec'hel, en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., diskrapañ, en em zispegañ diouzh u.b. ; **3.** P. dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, dilezel, divoaziañ diouzh, divoazañ diouzh, paouez gant, dispegañ diouzh.
Losreißung b. (-,-en) : distag g., distagadur g., diframmerezh g.
losrennen V.gw. (rannte los / ist losgerannt) : mont kuit d'ar red ; *auf etwas (t-r-t) losrennen,* mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).
Löss g. (-es) : [douar.] leus g., loess g., douar dous g.
lossagen V.em. : **sich lossagen** (hat sich (t-rt) losgesagt) : dianzav, nac'h, nac'hañ, dilezel, disteurel ; *sich von der Welt lossagen,* mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, dilezel ar bed hag ar joaioù, lavaret kenavo d'ar bed lorber, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, chom pell diouzh fougeerezhioù ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed ; *sich von Satan lossagen,* dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù ; *sich von der Familientradition lossagen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.
losschicken V.k.e. (hat losgeschickt) : kas.
losschießen V.gw. schoss los // ist losgeschossen / hat losgeschossen: **1.** [*verb-skoazell* **sein**] : mont a-lañs, en em lañsañ, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor) ; **2.** [*verb-skoazell* **haben**] : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ ; **3.** [*verb-skoazell* **haben**] dispakañ ; *schieß los mit deiner Geschichte,* skop din ar pezh ac'h eus da skopañ, disac'h 'ta, distrip 'ta.
losschlagen V.gw. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen) : lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch.
V.k.e. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen): P. gwerzhañ marc'had-mat-vil, gwerzhañ evit ur priz dister-holl, gwerzhañ evit un dister briz, gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, gwerzhañ kazi evit netra, gwerzhañ evit ur bouton, lezel da vont evit an hanter eus netra, gwerzhañ a-stok-varc'had, ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, lakaat foar war ar stal, gwerzhañ war zistaol.
losschnallen V.k.e. (hat losgeschnallt) : divouklañ.
losschneiden V.k.e. (schnitt los / hat losgeschnitten) : troc'hañ.
losschnüren V.k.e. (hat losgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, dieren, dizeren.
losschrauben V.k.e. (hat losgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *losgeschraubt,* diviñs, diviñset.
losspannen V.k.e. (hat losgespannt) : distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ.
lossprechen V.k.e. (spricht los / sprach los / hat losgesprochen) : **1.** didamall, disammañ ; **2.** [relij.] absolviñ ; *jemanden von seinen Sünden lossprechen,* dibec'hedañ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b. eus e bec'hedoù, absolviñ pec'hedoù u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol eus e bec'hedoù, reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, reiñ pardon d'u.b. eus e bec'hedoù, pardoniñ e bec'hedoù d'u.b.
Lossprechung b. (-,-en) : **1.** [gwir] didamalladur g., frankizadur g. ; **2.** [relij.] absolvenn b., distaol g., distaol d'ar pec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g.
lossteuern V.gw. (ist losgesteuert) : *auf etwas (t-r-t) lossteuern,* mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; *schnurstracks auf sein Ziel lossteuern,* mont eeun d'ar pal.
losstürzen V.gw. (ist losgestürzt) : *auf etwas (t-rt) losstürzen,* mont a-lañs, en em lañsañ, delammat war udb, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).
Lostag g. (-s,-e) : deiz dave hag a ro ditour diwar-benn an amzer a raio a-hervez g. [*evel ar Sent Skorn da skouer*].
Lostopf g. (-s,-töpfe) : pod evit tennañ d'ar sord g.
lostrennen V.k.e. (hat losgetrennt) : distagañ, disrannañ, dispartiañ, diwriat, diswriat, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, distrobañ, distrobellañ, forc'hiñ.
lostreten V.k.e. (tritt los / trat los / hat losgetreten) : **1.** distagañ a daolioù treid ; **2.** P. lakaat da darzhañ, distagañ, degas, atizañ, broudañ.

Lostrommel b. (-,-n) : boulenn evit tennañ d'ar sord b.
Losung b. (-,-en) : **1.** ger-stur g., ger-gourc'hemenn g., ger-tremen g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b. ; **2.** [lu] *die Losung ausgeben,* reiñ ar ger-tremen, lavaret ar ger a vrezel / reiñ arouez ar ged (Gregor) ; **3.** [dre astenn.] lugan g. ; **4.** [hemolc'h] mon jiboez g., fank jiboez g.
Lösung b. (-,-en) : **1.** torridigezh b., torr g., font g., freuzadur g., freuzerezh g. ; *Lösung eines Vertrags,* torr-lizher g., torridigezh ur gevrat b., torridigezh ur marc'had b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., torridigezh al lizher b.
2. diskoulm g., diskoulmadell b., diskoulmadur g., diskoulmañ g., dirouestl g., diluz g., disentez b., alc'hwez g., krog g., moaien da zont a-benn eus udb b./g., remed g. ; *des Rätsels Lösung finden,* diluziañ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, an diskoulm eus an afer, an deun eus an afer), kavout an diluz, kavout penn d'un divinadell (penn diouzh lost d'ul luziadenn, penn vat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn), diskoachañ ar voualc'h war he neizh, sikañ e viz en toull, kavout ar poell eus udb ; *die Lösung ist nahe,* krog eo ar c'hrog ; *ich werde schon eine Lösung finden,* gwelet a rin petra ober, kavout a rin ar c'hraf, kavout a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin ar remed d'ar gudenn-se, kavout a rin ur voaien da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin penn d'an dra-se, kavout a rin lank forzh penaos, gouzout a ouezin va diluzioù, kavout a rin ur voaien da zibunañ ar gudenn, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti, kavet e vo ganin penaos ober diouti, kavet e vo ganin un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ganin doare pe zoare da zirouestlañ an neud, kavet e vo ganin doare pe zoare da ziluziañ ar gwiad, dont a ray ganin, dont a raio ganin, tennañ a rin va zaol e doare pe zoare ; *nach einer Lösung suchen,* klask ur penn bennak d'ur gudenn, klask ar remed d'ur gudenn, klask poell d'ur gudenn, klask un disentez d'ur gudenn, klask penn d'udb ; *er hat immer eine Lösung parat,* gouest eo da gavout ar poell e pep kudenn ; [lenn.] *Lösung des Knotens,* diskoulm g.
3. diskoulmadur g. ; *Lösung einer Gleichung,* diskoulmadur ur gevatalenn g., diskoulmadur un atalad g.
4. [kimiezh] dileizh g., dileizhañ g., dileizhadur g.,dileizhenn b. ; *satte Lösung,* dileizhenn beurvec'h b. ; *ungesättigte Lösung,* dileizhenn amvec'h b.
Lösungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dileizher g.
Lösungsmöglichkeit b. (-,-en) : diskoulm g., dirouestl g., diluz g., doare da zirouestlañ ur gudenn g., hent gallus da ziskoulmañ ur gudenn g., hent an dienkañ g., disentez b. ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen,* lakaat div zisentez e kemm, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou vod da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou stumm da zirouestlañ ur gudenn, roulat en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.
Losungswort g. (-s,-e) : [lu] ger-stur g., ger-tremen g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor), ger-gourc'hemenn g.
Losverkäufer g. (-s,-) : gwerzher bilhedoù mil-ha-kazh g., gwerzher bilhedoù lotiri g.
Losverkäuferin b. (-,-nen) : gwerzherez bilhedoù mil-ha-kazh b., gwerzherez bilhedoù lotiri b.
loswerden V.gw. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : dont da vezañ laosk.
V.k.e. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : *etwas (t-rt) loswerden,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; *ich bin ihn losgeworden,* en em zistlabezet on dioutañ, distlabezet on dioutañ, an dizober am eus anezhañ, an disamm am eus anezhañ ; *er wird seinen Husten nicht los,* derc'hel a ra ar paz warnañ, ne zistag ket ar paz dioutañ, ne zispeg ket ar paz dioutañ, chom a ra ar waskenn peg outañ ; *er wird sein Fieber nicht los,* derc'hel a ra an derzhienn warnañ, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, chom a ra an derzhienn peg outañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn, ne dorr ket war e derzhienn ; *sie wurde schnell diesen Ärger los,* an trabas-se ne badas ket pell ganti ; *das Hinken loswerden,* digammañ.
loswerfen V.k.e. (wirft los / warf los / hat losgeworfen) : teuler, dideurel, disteurel, distlepel ; [merdead.] *die Leinen loswerfen, die Trossen loswerfen,* largañ ar bosoù, largañ an ereoù.
loswickeln V.k.e. (hat losgewickelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.
V.em. : **sich loswickeln** (hat sich (t-rt) losgewickelt) : dibunañ, dirollañ.
loswinden V.k.e. (wand los / hat losgewunden) : diweañ, digorvigellañ, digordigellañ.
loswollen V.gw. (will los / wollte los / hat losgewollt) : P. kaout c'hoant mont kuit, kaout c'hoant mont en hent.
losziehen V.gw. (zog los / ist losgezogen) : *auf jemanden losziehen,* **a)** mont da-gaout (war-gaout, etrezek, davet, da-geñver, etramek) u.b., mont da gej ouzh u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., kerzhet en arbenn d'u.b. ; **b)** P. en em zichadennañ a-enep u.b., loeniñ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b., delammat a-enep u.b., ober sodadennoù war u.b., bezañ direizhet war u.b., diskar u.b.
V.k.e. (zog los / hat losgezogen) : distagañ, tennañ kuit.
Lot n. (-s,-e) : **1.** *Senklot,* plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g.
2. sonnder g., sonnded b., plom g., dres g. ; *die Mauer steht nicht im Lot,* ar voger-se n'emañ ket en he flom, ar vur-hont ne vir ket he sonnder / bolzennet eo ar voger-hont (Gregor), ar voger-mañ n'eo ket plom ; *ins Lot kommen,* dont da blom ; *im Lot halten,* derc'hel plom, derc'hel en e blom, derc'hel a-blom.

3. [dre skeud.] P. *etwas ins Lot bringen,* kas udb da blom, lakaat udb war e reizh, lakaat udb e ratre, lakaat udb en e rez, degas udb e ratre vat, degas udb war e du, degas udb war e zres, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h), lakaat udb war e zres, lakaat udb plom en e sav ; *wieder ins Lot kommen,* en em gavout, en em gordañ.
4. [mat] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b. ; *ein Lot fällen,* tresañ un eeunenn skouer, tresañ ur serzhenn.
5. [merdead.] gourhederez b., sont g., sonterez b., sontenn b., plom g., kailh-sont g. ; *die Tiefe mit dem Lot messen, das Lot auswerfen, das Lot hinunterlassen,* ober ur sontadenn.
6. [tekn.] brazeür g., soudeür g.
7. [kozh] meudad g., hanter oñs g. ; *ein Lot Salz,* ur meudad holen g., un hanter oñs holen g. (Gregor) ; *Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot,* pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - kenderv kompez pa bresti, mab ar butenn pa c'houlenni - mar n'ho pez nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion - a-benn anavezout an dud eo ret rannañ fav ganto.
lötbar ag. : [tekn.] hag a c'heller soudañ, soudadus.
Lotblei n. (-s) : **1.** [tekn.] plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g. ; **2.** [merdead] plom g., gourhederez b., sonterez b., kailh-sont g., plomenn-sont b., sont g.
Lötbrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer soudañ g.
Lötdraht g. (-s,-drähte) : [tekn.] orjal soudañ g.
Lote b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Lotte²**.
Löteisen n. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.
loten V.k.e. (hat gelotet) : **1.** tremen ar blomenn-skouer ouzh, tremen an neudenn-blom ouzh ; **2.** [merdead.] sonteal, sontañ, gourhedañ.
löten V.k.e. (hat gelötet) : [tekn.] soudañ, braziñ.
Löten n. (-s) : [tekn.] soudañ g., souderezh g., soudadur g., braziñ g., braserezh g.
Löter g. (-s,-) : [tekn.] souder g.
Lötfett n. (-s) : [tekn.] kenaozadenn soudañ b.
Löthammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.
Lothar g. : Lotar g.
Lothringen g. (-s) : Loren b., Bro-Loren b.
Lothringer g. (-s,-) : Lorenad g.
Lothringerin b. (-,-nen) : Lorenadez b.
lothringisch ag. : ... Loren ; *lothringischer Speckkuchen,* fars-druz giz Loren g., kichenn giz Loren b.
Lotion b. (-,-en/-s) : golc'had g.
Lötkolben g. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.
Lötlampe b. (-,-n) : souderez b.
Lotleine b. (-,-n) : linenn-sont b.
Lötmetall n. (-s,-e) **/ Lötmittel** n. (-s,-) : [tekn.] brazeür g., soudeür g.
Lötnippel g. (-s,-) : [tekn.] junt soudadur g., joentr soudadur g., skarv soudadur g., brazadur g.
Lotos g. (-,-) **/ Lotosblume** b. (-,-n) : [louza.] lotuz str.
Lotossitz g. (-es,-e) : pleg-kemener lotuz g., azez lotuz g.
Lotpunkt g. (-s,-e) : [mat.] traoñ ar serzhenn g., troad ar skouerenn g.
lotrecht ag. : a-skouer, plom, a-blom, a-darzh, a-zerc'h, en e blom.
Lotrechte ag.k. b. : [mat.] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b.
Lötrohr n. (-s,-e) : [tekn.] flammer soudañ g.
Lötsalz n. (-es,-e) : [kimiezh] hal amoniak g., kloridenn zink b.
Lotse g. (-n,-n) : **1.** [merdead.] loman g. ; **2.** [nij.] heñcher kirri-nij g., loman g.
lotsen V.k.e. (hat gelotst) : **1.** [merdead.] lomaniñ, leviañ ; **2.** [nij.] heñchañ, lomaniñ ; **3.** heñchañ ; **4.** *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs,* gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal.
Lotsen n. (-s) : lomanerezh g., lomaniñ g.
Lotsenboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-lomaniñ b.
Lotsendienst g. (-es,-e) : **1.** servij skoazellañ ar surentez war ar straedoù g. [*hag a bled da gentañ-penn gant surentez ar skolidi war ar straedoù*] ; **2.** lomanerezh g., lomaniezh b., lomaniñ g.
Lotsenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-ambrouger g.
Lotsensteuerung b. (-,-en) : lomanerezh g., lomaniñ g.
Lotsin b. (-,-nen) : **1.** [merdead.] lomanez b. ; **2.** [nij.] heñcherez kirri-nij b., lomanez b.
Lötstelle b. (-,-n) : [tekn.] junt soudadur g., joentr soudadur g., skarv soudadur g., brazadur g.
Lötstift g. (-s,-e) : [tekn.] stokell vraziñ b., fibl braziñ g., fibl soudañ g.
Lotte b. : Charlota b.
Lotter g. (-s,-) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.
Lotterbett n. (-s,-en) : [kozh] gwele brezelioù al liñselioù g., gwele an emgannoù etre an togn hag ar muzelleg g., gwele an abadennoù ribotat g., sofa g.
Lotterbube g. (-n,-n) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.
Lotterei b. (-,-en) : stranerezh g., leziregezh b., diegi b., lure g., lentegezh b., lizouregezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landreantiz b., landrenn b.
Lotterie b. (-,-n) : **1.** c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; **2.** [dre skeud.] *es ist die reinste Lotterie,* an dra-se a zo ul lotiri.
Lotterieanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest dastaladus dre dennañ prenn g.
Lotteriespiel n. (-s,-e) : **1.** c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; *Lotterie spielen,* c'hoari mil-ha-kazh ; **2.** [dre skeud.] *es ist das reinste Lotteriespiel,* an dra-se a zo ul lotiri.

lotterig ag. : loudour, hudur, digempenn, foutouilhek, distruj, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh.
Lotterleben n. (-s) : buhez e marz ar gevredigezh b., buhez direol b., arlezadezh b.
lottern V.gw. (hat gelottert) : **1.** ren ur vuhez e marz ar gevredigezh, ren ur vuhez direol ; **2.** [dre astenn.] lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, ober aner, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, c'hwileta, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, abuziñ e amzer, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, luduenniñ, chom da sorañ, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, ober he fladorenn, ober e luduenn.
Lotterwirtschaft b. (-) : toull-dispac'h g., moc'herezh g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.
Lotto n. (-s,-s) : loto g.
Lottoannahmestelle b. (-,-n) : lec'h gwerzhañ bilhedoù loto g.
Lottogewinn g. (-s,-e) : gounid diwar al loto g.
Lottoschein g. (-s,-e) : bilhed loto g.
Lottospiel g. (-s,-e) : loto g., c'hoari loto g.
Lottozahl b. (-,-en) : **1.** niverenn loto b. ; **2.** niverennoù gounit al loto lies.
Lotung b. (-,-en) : sontadur g., sontadenn b.
Lötung b. (-,-en) : [tekn] souderezh g., soudadur g., soudañ g., brazerezh g. ; *autogene Lötung,* keveldeuziñ g.
Lotus g. (-,-) : [louza.] **1.** lotuz str. ; **2.** melchon-lann str., melchon-melen str.
Lotusblume b. (-,-n) : [louza.] lotuz str.
Lotwaage b. (-,-n) : [tekn.] live mañsoner g.
Lötzange b. (-,-n) : [tekn.] gevel soudañ g./b.
Lötzinn n. (-s) : [tekn.] staen soudañ g.
Louis g. (-,-) : **1.** Loeiz g. ; **2.** [dre skeud.] P. houlier g.
Louisdor g. (-s,-e) : loiz-aour g.
Louise b. : Loeiza b.
Louisiana n. (-s) : Louiziana b.
Lourdes n. : Lourd b., Lourda b. ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden,* mont da Lourd da glask ar bareañs.
Löwe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] leon g. ; *der Löwe brüllt,* krozal a ra al leon, hudal a ra al leon, yudal a ra al leon ; *junger Löwe,* leonig g., leon bihan g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes,* al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *sie kämpften wie die Löwen,* stourmet o doa ken hardizh ha leoned ; **2.** [stered.] steredeg al Leon b.
Löwenanteil g. (-s,-e) : brasañ lodenn b., bouf g., askorn bras g., lod leon g.
löwenartig ag. : leonek, leonel, leonheñvel, … leon, e doare ul leon, e doare al leoned, a-zoare gant ul leon, a-zoare gant al leoned, a-seurt gant ul leon, a-seurt gant al leoned.
Löwenbändiger g. (-s,-) : damesaer leoned g., doñvaer leoned g.
Löwengrube b. (-,-n) : toull al leoned g., foz al leoned b., kaoued al leoned b.
Löwenhaut b. (-,-häute) : kroc'hen leon g., feur leon b., foulinenn leon b.
Löwenherz n. (-ens,-en) : **1.** kalon leon b. ; **2.** [istor] *Richard Löwenherz,* [roue Bro-Saoz] Richarzh Kalon Leon g., Richarzh Kentañ g., Richarzh ar C'hentañ g.
Löwenmähne b. (-,-n) : **1.** moue al leon g. ; **2.** [dre skeud.] penn bouchek g., penn urupailh g., kribenn luziet b., pennad blev fuilhet g., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., kreouichenn b., kreouichennad b., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., paltokennad vlev b., krin g.
Löwenmaul n. (-s,-mäuler) : **1.** geol al leon g. ; **2.** [louza.] *großes Löwenmaul,* geol-bleiz g.
Löwenmäulchen n. (-s,-) : [louza.] geol-bleiz g.
Löwenzahn g. (-s) : [louza.] **1.** [*Taraxacum*] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h g., P. saladenn pistoutou b. ; *Löwenzahn mit seinen haarigen Flugschirmen,* penn-va-zad-kozh g., bouilhoù turc'h lies. ; **2.** [*Leontodon*] falsc'hwervizon str., gaouc'hwervizon str.
Löwenzwinger g. (-s,-) : toull al leoned g., kaoued al leoned b., foz al leoned b.
Löwin b. (-,-nen) : [loen.] leonez b.
loyal ag. : leal, feal.
Loyalität b. (-) : **1.** [polit.] lealegezh b. ; **2.** [dre astenn.] lealded b., fealded b., lealentez b.
LP b. (-,-/-s) : [*berradur evit* **Langspielplatte**] pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.
LPG b. (-,-/-s) : [*berradur evit* landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft] kevelouri labour-douar b., koperativ labour-douar g., kenatant g., kenvereuri b., atant-boutin g.

LSD n. (-/-s) : [*berradur evit* **Lysergsäurediäthylamid**] L.S.D. g.
lt. [*berradur evit* **laut**] diouzh, hervez.
Lübeck n. (-s) : Lübeck b., Lubeck b.
lübisch ag. : **1.** ... Lübeck, eus Lübeck ; **2.** ... an Hanse, ... an Hansa, hansaat ; [gwir] *lübisches Recht,* gwir an Hansa g., gwir hansaat g.
Luch b. (-, Lüche) **/ Luch** n. (-s,-e) : palud g., paludenn b., geun b., lagenn b., gwern b., krenegell b., gwafleg b., gwaflez b., gwagenn b., gwazh b., lec'hideg b., douar krenek g., douar geun g.
Luchs g. (-es,-e) : **1.** [loen.] lins g., kazh-karvetaer g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat ein Auge wie ein Luchs,* daoulagad lins a zo en e benn / netra ne achap d'e anaoudegezh / gouzout a ra an holl doareoù (Gregor), daoulagad ken lemm ha re an naer er c'hleuz a zo en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm a zo en e benn.
Luchsaugen lies. : P. daoulagad lins lies., daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz lies., daoulagad ken krak ha re ur goulm lies.
luchsäugig ag. : daoulagad lins en e benn, daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm en e benn.
luchsen V.gw. (hat geluchst) : **1.** bezañ war evezh, teurel evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, kousket nemet ul lagad digor ; **2.** [dre astenn.] bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'hedal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] P. bezañ tomm e zorn, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezan laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skragn, bezañ hir e ivinoù, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, gouzout kammañ e vizied.
Lucia b. **/ Lucie** b. : Lisenn b.
Lücke b. (-,-n) : **1.** toull g., toullad g., ode b., fregadenn b., goullo g., goulloenn b. ; *Lücke in der Hecke,* fregadenn er c'harzh b. ; **2.** toull gwenn g., toull g., mank g., mankenn b. ; *Lücken ausfüllen,* stankañ toulloù ; **3.** *in etwas (t-rt) eine Lücke reißen,* ober un difreuz (un toull-freuz) en udb (Gregor) ; **4.** *er lernt auf Lücke,* hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha dioueriñ a ra ar rest ; **5.** *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont.
Lückenbüßer g. (-s,-) : **1.** serrdoull g., stouver g. ; **2.** doublad g. ; **3.** [lenn.] pasturaj g., pri g., ibilioù lies.
Lückenbüßerin g. (-s,-) : **1.** stouverez b. ; **2.** doubladez b.
Lückenfüller g. (-s,-) : serrdoull g., stouver g.
lückenhaft ag. : diglok, dibarfet, leun a doulloù, leun a vankoù, siek, nammek, darnel, dileun.
Lückenhaftigkeit b. (-) : si g., namm g., diglokter g., diglokted b.
lückenlos ag. : divank, didoull, klok.
Lückentest g. (-s,-s/-e) : [skol] poelladenn gant toulloù da leuniañ b.
Lude g. (-n,-n) : P. houlier g.
Luder n. (-s,-) : **1.** strakell b., tommderenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., stranell b., louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall a vaouez b, pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., libourc'henn b., mari-voudenn b., vilgen b., ribod g., ribodez b., yourc'h g., heizez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kailhebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., gagn b., kailhostrenn b., paotrez b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., trutell b. ; **2.** *kleines Luder,* pikez vihan b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., ebeulez b., orinez fall b., paborez b. ; **3.** *freches Luder,* palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., gwidal g., diaoul direzon g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen gars g., loen g., pemoc'h badezet g., pabor g. ; *gerissenes Luder,* ribouilher g., frikoter g. ; **4.** [dre skeud.] *armes Luder,* paourkaezh tra dreut g., paourkaezh den g., den kaezh g., kaezh den g., kaezh bihan g. ; **5.** [hemolc'h] gagn b., korf marv g.
Luderleben n. (-s) : buhez direol b., buhez reilhennus b.
ludern V.gw. (hat geludert) : **1.** ren ur vuhez direol, ren ur vuhez reilhennus ; **2.** [hemolc'h] debriñ gagn.
Ludwig g. : Loeiz g.
Lues b. (-) : [mezeg.] naplez g. ; *er leidet an Lues,* tapet en deus an naplez, naplezet (naplezek) eo.
luetisch ag. : [mezeg.] naplezet, naplezek.
Luft b. (-, Lüfte) : **1.** aer g., aergelc'h g. ; *Luft ist ein Gasgemisch,* ur meskad gazel eo an aer ; *gesunde Luft,* aer yac'h g., aer yac'hus g., aer yec'hedus g., aer digontamm g. ; *frische, reine Luft,* aer boull ha fresk g. ; *verbrauchte Luft, schlechte Luft,* amaer g., aer gontammet g. ; *flüssige Luft,* aer liñvel g. ; *die Luft verpesten,* leuskel flaer, teurel mouezh flaer, flaeriañ, mouezhañ, saotrañ an aer, ampoezoniñ an aer, lousaat an aer ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft,* an aer a zo dizlouerus d'ar vuhez ; *Fische ersticken an der Luft,* ar pesked a voug pa vezont tennet eus an dour ; *Fische an der Luft ersticken lassen,* mougañ pesked o tennañ anezho eus an dour ; *an die Luft gehen,* mont er-maez da aveliñ (da freskaat) e benn, mont en aer vras, mont en avel (en aer) (Gregor), mont da cheñch avel d'e bilhoù, mont da gemer ul lonkad avel, mont da gemer ur banne aer, ober un tamm tro evit dianalañ aer yac'h, mont d'ober un aveladenn ; *mit den Kindern an die frische Luft gehen,* mont da aveliñ e vugale ; *frische Luft schöpfen,* aveliñ e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanañ, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, lonkañ avel, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, kemer ur banne aer, kemer ul lonkad avel, klouaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *wieder Luft bekommen,* frankaat war an-unan ; *frische Luft tut wohl,* un aveladenn

a ra vat ; *in der frischen Luft,* en avel, e fri etre ar pevar avel ; *in freier Luft arbeiten,* labourat en aer vras (en amzer vras, dindan an amzer vras, dindan an amzer, en amzer) ; *Luft ablassen, Luft verlieren,* bezañ o tic'hwezañ, dic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an dra-mañ-tra ; *die Luft sickert durch,* emañ ar c'hwez o vont kuit ; *die Luft aus etwas lassen, die Luft aus etwas herauslassen,* dic'hwezañ udb ; *in der Luft fliegen,* nijal ; *in die Luft fliegen,* tarzhañ ; *in die Luft steigen,* sevel en aer, sevel er vann, sevel d'an nec'h ; *in die Luft werfen,* bannañ er vann, bannañ e-barzh ar vann, stlepel er vann, stlepel e-barzh ar vann, teurel er vann, teuler e-barzh ar vann, teuler en avel, bannañ en avel ; *in die Luft gestreckt,* e bili-bann, savet d'an nec'h ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft,* an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; *jemanden an die Luft setzen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, digêriañ u.b., lakaat u.b. er porzh, reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, lakaat u.b. e-barzh an amzer, sevel e dreid d'u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *tief Luft holen,* kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; *ohne Luft zu holen,* hep dianalañ ; *ihm geht die Luft aus,* koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalet, termal a ra ; *nach Luft schnappen,* dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan ; **2.** [tr-l] [dre skeud.] *seinem Unmut Luft machen,* dispakañ e gounnar, diskargañ (terriñ) e imor, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, taeriñ gant ar fulor, mont e-barzh blev kriz, ober ur folladenn, diskargañ ur barrad imor ; *sich mit einem gewaltigen Rundumschlag Luft machen,* disac'hañ e gaoz ; **3.** *hier ist dicke Luft,* ur gwall soubenn 'zo da gaout amañ, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, chabous a vo a-benn nebeut, patati a vo a-benn nebeut, bec'h a vo a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, war evezh, tudoù, da ziwall ez eus, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, strak a vo, freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut, amañ e tarzh an traoù ; **4.** *die Luft ist rein,* **a)** n'eus ket a zañjer ; **b)** n'eus den ebet tro-dro ; **5.** *das ist ja alles nur heiße Luft,* avel n'eo ken, avel traken, komzoù goullo nemet komzoù goullo nend int, gerioù gwan int holl, komzoù didalvez int holl, sorc'hennoù n'int ken, n'eo nemet avel, n'eo nemet c'hwez ; **6.** *für mich ist er fortan Luft,* a-benn bremañ ne vin ket nec'hetoc'h gantañ eget gant va botez kentañ, a-benn bremañ ne rin ket van (ne rin van ebet) outañ, a-benn bremañ ne rin dalc'h anezhañ, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *er behandelt mich wie Luft,* ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; **7.** *aus der Luft gegriffen,* drougijinet, ijinet penn-da-benn, ger gwir ebet ennañ, faltazius, forget penn-da-benn (Gregor), diabeg, hep reizh nag abeg, diziazez, disol, amgadarn ; **8.** *von Luft und Liebe leben,* fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ gant aer an amzer, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *von Luft allein kann keiner leben,* ne vever ket gant aer an amzer nemetken, ne c'haller ket bevañ diwar-goust netra ; *keiner kann nur von Luft und Liebe leben,* ar garantez d'en em vagañ 'rank kaout dour ha bara ; **9.** *der Gedanke liegt in der Luft,* anv (ger, keal, kaoz) 'zo eus kement-se ; **10.** *ihm blieb die Luft weg,* chom a reas war e gement all, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik e voe o klevet an dra-se, chom a reas abafet-lip, tapet lopes e oa, lug e chomas, boud e voe da respont, badaouet e voe o welet an dra-se, chom a reas balc'h e c'henoù o welet kement-se, kement-se a daolas anezhañ en alvaon, chom a reas en estlamm, chom a reas bamet o welet an dra-se ; **11.** *sich in Luft auflösen,* mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont e puñs an avel, koazhañ ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf,* e garantez eviti a goazhas gorrek ; *es hat sich in Luft aufgelöst,* aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h din-me ; **12.** P. *Löcher in die Luft gucken,* sellet ouzh ar c'helien o nijal, chom da lonkañ avel, klask neizhioù pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), dislangouriñ ; **13.** [dre skeud.] P. *halt mal die Luft an !* **a)** astal da lañchenn ! ro peoc'h ! ro peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da fourgas ! ; **b)** arabat skeiñ diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez ! ; **14.** [dre skeud.] *gesiebte Luft atmen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; **15.** [dre skeud.] *jemanden an die frische Luft setzen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat)

u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **16.** [dre skeud.] P. *wir hängen damit noch völlig in der Luft, es hängt noch völlig in der Luft,* en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh (Gregor), a-ispilh e chom an traoù c'hoazh, emañ an traoù e-pign c'hoazh, chomet eo an traoù war vann, chomet eo an traoù er vann, ar stal a zo c'hoazh ouzh an drez, chomet eo an afer a-stlej, manet eo an traoù e-skourr ; **17.** [dre skeud.] P. *in die Luft gehen,* brouezañ, buanekaat, buanegezh, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, follañ, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ.

Luftabschluss g. (-es) : *unter Luftabschluss,* gwarezet diouzh an aer.

Luftabwehr b. (-) : [lu] difenn enep aerlistri g.

Luftabzug g. (-s,-abzüge) : toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.

Luftangriff g. (-s,-e) : [lu] aerargad g., argadenn dre aer b., bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g.

Luftaufklärung b. (-,-en) : [lu] anaoudadenn diwar-nij b., ged-tro dre nij g., anavezadenn diwar-nij b.

Luftaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftaustauscher g. (-s,-) : [tekn.] eskemmer aer g., gwenterez b., gwenter g.

Luftballon g. (-s,-s) : **1.** [dudi] c'hwezhigell b. ; **2.** [nij.] *Heißluftballon,* mongolfierenn b., baloñs g., aervag b., aerlestr g. ; *lenkbarer Luftballon,* aerlestr sturius g., aerlestr levius g.

Luftbefeuchter g. (-s,-) : leizher g.

luftbefördert ag. : aerzegaset, treuzdouget dre garr-nij, treuzdouget dre aer.

Luftbeförderung b. (-,-en) : aerzegas g., aerzegaserezh g.

Luftbelastung b. (-,-en) : saotradur an aergelc'h g. ; *Überwachung der Luftbelastung,* ensellerezh (kontrollerezh) saotradur an aer g.

Luftbereifung b. (-,-en) : bandennoù-rod lies., aezhanroioù g.

Luftbetankung b. (-,-en) : [nij.] pourvezadur trelosk diwar-nij g.

Luftbild n. (-s,-er) : **1.** seblant g., tasmant g., spes g., teuz g., touell g., touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; **2.** [lu] luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftbläschen n. (-s,-) **/ Luftblase** b. (-,-n) : **1.** klogor str., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezigenn g. ; *große Luftblase an der Wasseroberfläche,* c'hwezhigell b. ; *große bauschige Luftblasen bilden,* sac'hellañ ; **2.** [metal] c'hwezhadur g., burbuenn b. ; *Luftblasen im Glas,* klogor er gwer str. ; **3.** [loen.] c'hwezhigell neuñviñ b., poch-aer g.

Luft-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da zouar b.

Luftbremse b. (-,-n) : [tekn., nij.] aerfrouen g., aerstard g., aerstarderez b.

Luftbremsklappe b. (-,-n) : [tekn., nij.] stalaf an aerfrouen g., stalaf an aerstard g., stalaf an aerstarderez b.

Luftbrücke b. (-) : aerbont g., pont dre nij g. ; *Berliner Luftbrücke,* pourvezadur Berlin ar C'hornôg dre c'hirri-nij g., aerbourvezadur Berlin ar C'hornôg g.

Lüftchen n. (-s,-) : c'hwezh g., c'hwezhadenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., mouch avel flour g., lomm avel g., frizadenn b. ; *es regte sich kein Lüftchen, es wehte kein Lüftchen,* ne c'hwezhe mouchig-avel (bannig avel, mouch-avel, strilh avel, takenn avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken.

luftdicht ag. : hestank ouzh an aer, peurstank, peurgloz, didreuzus d'an aer ; *luftdicht verpacken,* lakaat en ur pakadur peurgloz, pakañ kloz ; *luftdichtes Verpacken,* pakadurezh dindan c'houllo b.

Luftdichtigkeitsmesser g. (-s,-) : gwaskventer g., manometr g.

Luftdienst g. (-es,-e) : [lu] aervagerezh g., aerlestrerezh g.

Luftdraht g. (-s,-drähte) : [skingomz] stign g.

Luftdruck g. (-s) : **1.** aerwask g., gwask an aer g., pouez-aer g. ; *den Luftdruck steigern,* uhelaat an aerwask ; **2.** [bandennoù-rod] c'hwez g.

Luftdruckwirkung b. (-) : [fizik] gwagenn stok b., c'hwezh g.

Luftdruckbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre aerwask g., stard dre aerwask g., starderez dre aerwask b.

Luftdruckmesser g. (-s,-) : [fizik] aerbouezer g., barometr g.

Luftdruckzeiger g. (-s,-) : [fizik] manometr g., gwaskventer g.

luftdurchlässig ag. : treuzus d'an aer.

Luftdüse b. (-,-n) : [kirri-tan] flistr aer g., flistrer aer g.

Luftdynamik b. (-) : [fizik] aernerzhoniezh b.

Lufteinlass g. (-es) : degaserezh aer g., entap aer g.

Lufteintritt g. (-s,-e) : [nij.] entap aer g.

Luftelektrizität b. (-) : tredan atmosferek g., aerdredan g.

lüften V.k.e. (hat gelüftet) : **1.** aveliñ, reiñ avel da, lakaat da aveliñ, aerañ, aeriañ, gwentañ ; *ein Zimmer lüften,* aveliñ ur gambr, reiñ avel d'ur gambr, lezel an aer da antren en ur gambr, neveziñ aer ur gambr ; *Kleidungsstücke lüften,* reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat

dilhad da aveliñ, ober un aveladenn da zilhadoù 'zo ; *in einem ungenügend gelüfteten Zimmer arbeiten,* labourat en amaer ; *gelüftet,* aeret ; *schlecht gelüftet,* amaer ; **2.** [dre astenn.] *den Hut lüften,* sevel e dog, lemel e dog diwar e benn, reiñ un diwisk-tog, ober un diwisk-tog ; **3.** [dre skeud.] *den Schleier lüften,* sevel ar mouch ; *die Maske lüften,* sevel (lemel) ar maskl, divasklañ e zremm ; **4.** sklaeraat, spisaat, poellañ, teuler sklêrijenn war, diskoulmañ, diluziañ ; *ich möchte dieses Rätsel lüften,* karet a rafen diskoulmañ al luziadell-se, karet a rafen poellañ ar gudenn-se, karet a rafen diluziañ ar gudenn-se, karet a rafen kavout an deun eus an afer, karet a rafen kavout an diskoulm eus an afer, karet a rafen kavout penn d'ar vazh, karet a rafen kavout ar poell eus an dra-se ; *ein Geheimnis lüften,* poellañ ur c'hevrin.

Lüfter g. (-s,-) **/ Lufterneuerer** g. (-s,-) : **1.** toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b., gouhin wenterezh b. ; **2.** gwenterez b., gwenter g.

Lufterscheinung b. (-,-en) : **1.** [fizik] ebrenn b., gwabriol g., stered-dared b. ; **2.** [dre astenn.] touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftfahrer g. (-s,-) : [nij.] nijour g., aervageer g.

Luftfahrt b. (-,-en) : nijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g.

Luftfahrtangelpunkt g. (-s,-e) **/ Luftfahrtdrehkreuz** n. (-es,-e) **/ Luftfahrtdrehpunkt** g. (-s,-e) : [treuzdougen] kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtindustrie b. (-,-n) : aerlestrerezh g., aerlestrsaverezh g., ijinerezh aerlestrel g.

Luftfahrtnabe b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtschau b. (-,-en) : **1.** nijadeg b. ; **2.** saloñs an aervageerezh g., saloñs an nijerezioù g.

Luftfahrtschnittstelle b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtwesen n. (-s) : nijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g.

Luftfahrzeug n. (-s,-e) : aerlestr g., nijerez b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug,* dron g., aerlestr diloman g.

Luftfeuchtigkeit b. (-) : leizhded an aer b., glebor atmosferek g., glebder an aer g., glebded an aer b., mouestijenn an aer b., leizhien b., leizhder an aer g., leizhadurezh b., dousoni b., douster an aer g.

Luftfeuchtigkeitsgehalt g. (-s) **/ Luftfeuchtigkeitsgrad** g. (-s,-e) : gleborverk g.

Luftfeuchtigkeitsmesser g. (-s,-) : [fizik] higrometr g., gleborverker g.

Luftfilter n./g. (-s,-) : sil aer g.

Luftfracht b. (-,-en) : aerfred g. ; *per Luftfracht befördern,* kas dre ar c'harr-nij, kas dre aer.

luftfrei ag. : goullo a aer, hep aer, kuit a aer.

Luftgebilde n. (-s,-) : touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftgefäß g. (-es,-e) : [loen.] briant b.

Luftgeist g. (-es,-er) : arc'hwere g., arc'houere g.

luftgekühlt ag. : distanet dre aer, aerdistanet.

Luftgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] emfizem g.

Luftgespinst n. (-es,-e) : kastell el loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftgespinste spinnen,* sevel (ober) kestell el Loar.

luftgetrocknet ag. : [kegin.] disec'het en aer.

Luftgewehr g. (-s,-e) : karabinenn dre aerwask b.

Lufthafen g. (-s,-häfen) : aerporzh g.

Lufthauch g. (-s,-e) : mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., anal an avel b.

Luftheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre aer domm g.

Luftheuler g. (-s,-) : fuzeenn fuc'hus b.

Lufthoheit b. (-) : [polit.] riegezh er spas-nij b., aotrouniezh en aeregor b.

Lufthülle b. (-,-n) : gwiskad aer g., aergelc'h g.

lufthydraulisch ag. : [fizik] douraezhoniel, ... aer-eoul, hidropneumatek.

luftig ag. **/ lüftig** ag. : **1.** avelek, en aer vras ; **2.** skañv, lusennik ; *luftige Gewänder,* dilhadoù skañv (lusennik) lies. ; **3.** [tisav.] *luftiger Bau,* savadur skañv g. ; **4.** *luftiger Tanz,* dañs skañv ha mibin g.

Luftikus g. (-/-ses,-se) : penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., penn-rambre g., spered dister a zen g., skañbenn g., skañvbenneg, penn skañv g., penn avel g., penn avelet g., penn divouedet g.

Luftkampf g. (-s,-kämpfe) : [lu] aeremgann g., emgann en aer g.

Luftkeks g. (-es,-e) : P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g., broup g. ; *danke für den Luftkeks !* yec'hed d'an toull pa ra e zever kenkoulz en teñval hag en sklaer ! pa vramm ha pa staot eo yac'h ar paotr !

Luftkissen n. (-s,-) : pallenn aer g., aerdorchenn b., torchenn aer b., torchenn c'hwez b.

Luftkissenboot n. (-s,-e) **/ Luftkissenfahrzeug** n. (-s,-e) : dourruzer war pallenn aer g., dourruzer war aerdorchenn g., dourruzer war torchenn aer g., dourruzer war torchenn c'hwez g., dourrikler war pallenn aer g., dourrikler war aerdorchenn g., dourrikler war torchenn aer g., dourrikler war torchenn c'hwez g., rezlestr war pallenn aer g., rezlestr war aerdorchenn g., rezlestr war torchenn aer g., rezlestr war torchenn c'hwez g.

Luftklappe b. (-,-n) : [tekn.] klaped aeriañ g., klaped aerañ g.

Luftknappheit b. (-) : moug g.

Luftkorridor g. (-s,-e) : aerdrepas g., trepas er spas-nij g.

Luftkrankheit b. (-) : [mezeg., kirri-nij] droug-nij g., droug-aer g., kleñved-an-aer g.

Luftkrieg g. (-s,-e) : [lu] brezel en oabl g., aervrezel g.

Luftkühlung b. (-,-en) : [tekn.] distanadur dre aer g.

Luftkurort g. (-s,-e) : kurva hinadel g., kurlec'h hinadel g., yec'hedva hinadel g.

Luftlandetruppe b. (-,-n) : [lu] harzlammerien lies., soudarded treuzdouget dre garr-nij lies., soudarded treuzdouget dre aer lies.

luftleer ag. : goullo a aer, hep aer, kuit a aer ; *luftleeres Gefäss,* lestr ar goullo ennañ g.

Luftlinie b. (-,-n) : linenn eeun-tenn b., linenn eeun-pik b. ; *in der Luftlinie,* a-dreuz-kaer, dre nij, eeun-tenn (eeun-pik) war-nij.
Luftloch g. (-s,-löcher) : **1.** [tekn.] toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b. ; **2.** [nij.] toull-aer g. ; **3.** [tisav.] tarzhell b.
Luft-Luft-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da aer b.
Luftmasche b. (-,-n) : [gwiad.] mailh chadennig g., mailh laosk g., lagadenn chadennig b., lagadenn laosk b.
Luftmasse b. (-,-n) : tolzennad aer b., ec'honenn aer b.
Luftmatratze b. (-,-n) : matarasenn c'hwez b.
Luftmesser g. (-s,-) : [fizik] aerventer g., aerometr g.
Luftnot b. (-) : moug g.
Luftpirat g. (-en,-en) : aerbreizher g.
Luftpiraterie b. (-) : aerbreizherezh g.
Luftpost b. (-) / **Luftpostdienst** g. (-es) : aerbost g. ; *mit Luftpost,* gant ar c'harr-nij, dre aer.
Luftpostleichtbrief g. (-s,-e) : lizher aerbost g.
Luftpostpapier n. (-s) : paper lizhiri aerbost g.
Luftpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp aer g., pomp c'hwez g., c'hwezerez b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.
Luftraum g. (-s,-räume) : [nij.] spas-nij g.
Luftreifen g. (-s,-) : bandenn-rod b., anro g., aezhanro g.
Luftreinhaltung b. (-) : mirerezh glanded an aer g., mirerezh purentez an aer g.
Luftreinigung b. (-,-en) : [mengleuz.] avelerezh g., gwentañ g., gwenterezh g.
Luftreise b. (-,-n) : beaj dre aer b.
Luftreklame b. (-,-n) : bruderezh dre aer g.
Luftrohr n. (-s,-e) : san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.
Luftröhre b. (-,-n) : [korf.] treuz-gouzoug g., briant b.
Luftröhren- : briantel.
Luftröhrenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] briantfo g.
Luftröhrenhauptast g. (-es,-äste) : [korf.] korzenn-skevent b.
Luftröhrenkopf g. (-s,-köpfe) : [korf.] garloc'henn b.
Luftröhrenschnitt g. (-s,-e) : [mezeg.] trakeotomiezh b., skej-briant g.
Luftröhrenspalt g. (-s) : [korf.] toull ar gouzoug g., toull ar gorzailhenn g., tarzh ar c'herdin-mouezh g.
Luftröhrenverästelung b. (-,-en) : [korf.] bronkez str., korzennoù an analadur lies., forzhioù analañ lies., korzennoù skevent lies.
Luftsack g. (-s,-säcke) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.
Luftsauger g. (-s,-) : [tekn.] sunerez b.
Luftschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull aveliñ g., poull gwentañ g., toull avel g., toull avelerezh g.
Luftschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] feskenn gosmek b.
Luftschicht b. (-,-en) : gwiskad aer g., gwiskad aergelc'h g.
Luftschiff n. (-s,-e) : aervag b., aerlestr g. ; *lenkbares Luftschiff,* aerlestr-stur g., aerlestr sturius g., aerlestr levius g.
Luftschifffahrt b. (-) : [nij.] aerlestrerezh g., aernijerezh g., aervageerezh g., aerverdeadurezh b.
Luftschiffer g. (-s,-) : [nij.] aerlestrer g., nijour g., aervageer g.
Luftschlange b. (-,-n) : troell-baper b., naerell b.
Luftschlauch g. (-s,-schläuche) : [bandennoù-rod] bouzellenn-rod [*liester* bouzellennoù-rod] b., bouzellenn b. [*liester* bouzellennoù].
Luftschlitz g. (-es,-e) : kael-aerañ b.
Luftschloss g. (-es,-schlösser) : kastell el Loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftschlösser bauen,* sevel (ober) kestell el Loar.
Luftschlucken n. (-s) : [mezeg.] aerlonk g.
Luftschraube b. (-,-n) : biñs-tro b., troellenn b., aerviñs b. ; *vierteilige Luftschraube,* aerviñs peder fal (peder malvenn, pevar bann) b., troellenn peder fal b. ; *er hat die Blätter der Luftschraube zerbrochen,* torret eo bet gantañ malvinier ar viñs-tro (an droellenn).
Luftschraubenblatt n. (-s,-blätter) : pal viñs-tro b., pal droellenn b., pal aerviñs b., malvenn viñs-tro b., malvenn droellenn b., malvenn aerviñs b., bann biñs-tro g., bann troellenn g., bann aerviñs g., brank aerviñs g.
Luftschutz g. (-es) : [lu] difenn enep aerlistri g., difenn enepnij g.
Luftschutzbunker g. (-s,-) / **Luftschutzkeller** g. (-s,-) / **Luftschutzraum** g. (-s,-räume): [lu] blokaos enep-kirri-nij g., blokaos enepnij g., goudorenn enep-kirri-nij b., goudorenn enepnij b., goudor enepnij g., gwaskedenn enep-kirri-nij b., kav-kreñv enep-kirri-nij g.
Luftschutzsirene b. (-,-n) : galv-diwall ouzh ar c'hirri-nij g.
Luftsegler g. (-s,-) : [nij.] plaverez b.
Luftseilbahn b. (-,-en) : fungarr g.
Luftsieg g. (-s,-e) : [lu] trec'h da-geñver un aeremgann g.
Luftspalt g. (-s,-e) : [tredan, fizik] aerfaout g.
Luftspiegelung b. (-,-en) : **1.** [fizik] dazgwel g. ; **2.** [dre astenn.] touell g., touellwel g., falswelidigezh b.
Luftsprung g. (-s,-sprünge) : lamm a levenez g. ; *Luftsprünge machen,* gavrlammat, tripal, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ ; *sie machte Luftsprünge,* lammat a rae evel un heizez.
Luftstörung b. (-,-en) : [skingomz] grizien str., mordrouz g., ardrouz g.
Luftstoß g. (-es,-stöße) : **1.** c'hwezhadenn avel b., avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g. ; **2.** c'hwezhadenn b. ; *ein Blasebalg ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen,* ar vegin a zo ur benveg anezhi a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù.
Luftstraße b. (-,-n) : aerdrepas g.
Luftstreitkräfte lies. : [lu] nerzhioù an aerlu lies., aerlu g.
Luftstrom g. (-s,-ströme) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.
Luftströmung b. (-,-en) : aerredenn b., aerfroud b. ; *aufsteigende Luftströmung,* redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *absteigende Luftströmung,* redenn diskenn b.
Luftstützpunkt g. (-s,-e) : [lu] bon nijerezioù g., bon aerlu g.
Lufttaxi n. (-s,-s) : nijerez-taksi b.
lufttechnisch ag. : aeroteknikel, aergalvezel.
Lufttransport g. (-s,-e) : aerhentiñ g., treuzdougen dre aer g.

Lufttüchtigkeit b. (-) : gouestoni da nijal b., barregezh evit nijal b.
Luftüberwachung b. (-,-en) : eveshaat dre aer g., eveshaerezh dre aer g., eveshaat diwar-nij g., eveshaerezh diwar-nij g.
Luft- und Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh aeregorel b.
Luft- und Raumfahrtsektor g. (-s) : gennad aeregorel g.
Lüftung b. (-,-en) : avelerezh g., aveladenn b., aeradur g., aererezh g., gwentañ g., gwenterezh g.
Lüftungsanlage b. (-,-n) : aveadur aerañ g., aveadur aveliñ g., aveadur gwentañ g.
Lüftungsapparat g. (-s,-e) : gwenterez b., gwenter g., avelerez b.
Lüftungsöffnung b. (-,-en) : toull avel g., toull aveliñ g., toull avelerezh g.
Lüftungsschacht g. (-s,-schächte) : san aerañ g.
Luftventil n. (-s,-e) : **1.** [rodoù] begel-rod g. ; **2.** [tekn.] klaped aeriañ g., klaped aerañ g.
Luftveränderung b. (-,-en) : cheñchamant aer g.
Luftverdichter g. (-s,-) : [tekn.] kenwasker g., moustrer g.
Luftverdrängung b. (-,-en) : [fizik] dilec'hiadur aer g.
Luftverdünnung b. (-,-en) : rouesaat an aer g., rouesadur an aer g.
Luftverflüssigung b. (-,-en) : [tekn.] liñvennadur an aer g.
Luftverkehr g. (-s) : [nij.] aerdreizhid g., treizhid dre aer g.
Luftverkehrslinie b. (-,-n) : aerlinenn b., aerhent g.
Luftverschmutzung b. (-,-en) : saotradur an aer g. ; *grenzüberschreitende Luftverschmutzung, erhöhte Luftverschmutzung,* barr saotradur an aer g.
luftverunreinigend ag. : hag a saotr an aer ; *luftverunreinigende Stoffe,* danvezioù hag a saotr an aer lies.
Luftwaage b. (-,-n) : [fizik] aerventer g., aerometr g.
Luftwaffe b. (-) : [lu] aerlu g., arme-aer b., [istor] Luftwaffe b.
Luftwärme b. (-) : gwrezverk g., gwrez b., pared g.
Luft-Wasser-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da vor b.
Luftweg g. (-s,-e) : **1.** *auf dem Luftweg,* gant ar c'harr-nij, dre aer ; **2.** [korf.] *Luftwege,* korzennoù an analadur lies., forzhioù analañ lies., korzennoù skevent lies.
Luftwiderstand g. (-s) : [fizik] harz diwar an aer g.
Luftwirbel g. (-s,-) : korc'hwezh g., trowent g.
Luftwurzel b. (-,-n) : [louza.] gwrizienn en aer b. [*liester* gwrizioù en aer], gwrizienn aerel b. [*liester* gwrizioù aerel].
Luftziegel g. (-s,-) : brik pri disec'het en aer str., brikenn bri disec'het en aer b.
Luftzufuhr b. (-) : avelerezh g., gwentañ g. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft- beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen,* ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.
Luftzug g. (-s,-züge) : c'hwezh g., c'hwezhadenn b., avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g., aer g., kas g./b. ; *schwacher Luftzug,* mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., mouch avel flour g., anal an avel b., lomm avel g.
Lug g. (-s) : *Lug und Trug,* touellerezh g., tromplerezh g., tromplezonoù lies., touelloù lies., gevier lies. ; *das ist alles nur Lug und Trug,* gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug,* ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.
Lugaus g. (-,-) : gwelva g., gwel meur g., gedig g., tourged g., garid b., gwardlec'h g., gwere b.
Lüge b. (-,-n) : gaou g., gaouiadenn b., falsentez b., bidenn b., daofenn b., fent g., poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], komzoù treuz lies. ; *eine faustdicke Lüge,* ur gaou du g., ur mell gaou g., ur pikol gaou g., ur gaer a garotezenn b. ; *grobe Lüge,* gaou gros g., gaou bras g. ; *fromme Lüge,* gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; *jemanden der Lüge bezichtigen (beschuldigen),* ober ur gaouiad eus u.b., tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiat gant u.b. ; *jemanden Lügen strafen,* kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), kavout un anad a c'haou gant u.b., reiñ un dislavar d'u.b., distreiñ kaoz u.b., troc'hañ e deod d'u.b., dislavaret u.b., dislavaret gevier u.b., distroadañ gevier u.b., dispenn gevier u.b., lakaat anat e liv u.b. gevier ; *solche Behauptungen sind reine Lügen,* al lavaredoù-se n'int nemet gevier, al lavaredoù-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredoù-se ; *sich keine Lügen aufbinden lassen,* na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvaled (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, poulc'had, prun), na vezañ den da lonkañ kement gaou a lavarer, na vezañ hegredik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lêr ; *um eine Lüge nicht verlegen sein,* na dagañ diwar e gentañ gaou, displantañ karradoù gevier, lavaret gevier ken na foeltro, disac'hañ gevier, dibunañ gevier, livañ gevier bern-war-vern ; *man soll nicht alles glauben, was man hört : Wahrheit kommt selten vor, Lüge in Mengen,* arabat eo krediñ kement tra a glever : dibaot ar wirionez ha stank ar gevier - n'eo ket mat mont diouzh kaozioù brav an dud ; *sich in Lügen verstricken,* en em gontroliañ en e c'hevier ; [krennl.] *Lügen haben kurze Beine,* an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'het - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, doug ebet.
lugen V.gw. (hat gelugt) : [rannyezh.] **1.** bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'hedal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor), kourziñ, gardañ ; *aus dem Fenster lugen,* spiañ dre ar prenestr ; *auf den Hof lugen,* gardañ war ar porzh, kourziñ war ar porzh ; **2.** bezañ a-

istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), en em ziskouez, diskouez beg e fri ; *eine Zeitung lugt aus seiner Manteltasche,* e chakod e vantell e weler ur gazetenn o tiskouez beg he fri.

lügen V.gw. (log / hat gelogen) : gaouiadiñ, gaouiardiñ, lavaret gaou, lavaret gevier, kontañ gevier, reiñ gevier da grediñ, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, pennegiñ, stignañ, hadañ, dispakañ) gevier, dibunañ gevier, disac'hañ gevier, fablañ, kontañ bidennoù, kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, brozennat, tennañ karotez, kontañ karotez, tennañ ur garotezenn ; *es liegt auf der Hand, dass er lügt,* gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, liv ar gevier a zo war e gomzoù ; *ich wusste wohl, dass er log,* gouzout a ouien mat e oa gevier ar pezh a lavare ; *er lügt, deshalb wird er bestraft,* emañ o troadañ gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dleet dezhañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; *er lügt wie gedruckt, er lügt, dass sich die Balken biegen,* nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, un toull gevier a zo anezhañ, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen, dass sich die Balken biegen,* gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier, gwazh pe wazh e lavaront gaou, gwazh pe washoc'h e lavaront gaou ; *du lügst doch !* c'hwezh ar gevier a zo gant da gomzoù ! gaou a lavarez ! gevier eo ar pezh a lavarez ! gevier a lavarez ! dont a ra ar gerioù-se ganit dre an toull gaou ! liv ar gevier a zo war da gomzoù ! ; *er lügt nicht !* ne lavar ket gevier ! n'eus ket a c'hevier gantañ ! n'eo ket gevier a zisplant ! n'eo ket sac'h d'an diaoul ! gwir a lavar ! ne lavar gaou ebet ! ne lavar ger gaou ebet ! ; *ich müsste lügen, wenn ich anders sagte,* pa lavaran dit (deoc'h) ! kredit asur ! ne lavaran gaou ebet ! nebaon ! ; *wenn nicht, so will ich gelogen haben,* me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vezo graet ur gaouiad ac'hanon ma n'eo ket gwir, ra vin manac'h ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ; *Radio Paris lügt*, *Radio Paris ist deutsch,* Radio-Pariz a vrozenn, Radio-Pariz a zo e dalc'h an Alamaned ; [kr-l] *wer einmal lügt, dem glaubt man nicht, und wenn er auch die Wahrheit spricht,* n'eus ket a vrizhgaouiad - an hini a droad gevier ouzh e revr e stag - an hini en deus bet roet gevier da grediñ ne vez ket kredet mui ha pa lavarfe ar wirionez ; *wer lügt, stiehlt, und wer stiehlt, bringt auch Leute um,* an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù.

V.k.e. (log / hat gelogen) : *er lügt das Blaue vom Himmel (herunter),* kontañ a ra gevier du, gwriat (dornañ, pentañ, displantañ, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ) a ra gevier bras, displantañ a ra karradoù gevier, troadañ a ra melloù gevier, livañ a ra pikoloù gevier, hennezh a vez pikoloù gevier gantañ, touiñ a ra kalz ha delc'her a ra nebeut, ne vo ket ken bras an diskan ha ma vez e gan, prometiñ a ra an diaoul hag e gerniel, touiñ a ra tourioù ha kestell, lavaret a ra gevier a-zevri-bev, tagañ a ra gant ar gaou, emañ o tennañ ur gaer a garotezenn deomp.

Lügen n. (-s) : gevierezh g. ; *das Lügen fällt ihr leicht,* ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, displantañ a ra karradoù gevier, livañ a ra gevier bern-war-vern, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *das Lügen ist ihm eine zweite Natur,* hennezh ne dag ket diwar e gentañ gaou, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ) gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ ennañ, dre voazadur eo deuet ar gevierezh da vezañ natur dezhañ.

Lügenbold g. (-s,-e) : bourder g., farser g., daofennour g., brozennour g., tezenner g.

Lügendetektor g. (-s,-en) : dinoer gevier g.

Lügengeist g. (-es) : droukspered g., droukspered an ifern g.

Lügengeschichte b. (-,-n) : konchoù born lies., bidenn b., daofenn b., daofoù lies., boutikl g./b., brozennoù lies., gevier kement-se holl lies., tri gaou bep daou c'her lies., fardaj ha gevier tout lies., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolennoù gevier lies., poulc'had lies.

Lügengespinst n. (-es,-e) : tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolennoù gevier lies., poulc'had lies.

lügenhaft ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, ijinet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez.

Lügenhaftigkeit b. (-) : gaouiusted b.

Lügenmärchen n. (-s,-) : konchoù born lies., bidenn b., daofenn b., daofoù lies., boutikl g./b., brozennoù lies., gevier kement-se holl lies., tri gaou bep daou c'her lies., fardaj ha gevier tout lies., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., poulc'had lies. ; *Lügenmärchen erzählen,* tennañ konchoù born eus e gelorn, kontañ brozennoù lies., ober almanagoù, brozennat, gallegañ, tennañ karotez d'an dud, kontañ karotez d'an dud, kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da lonkañ.

Lügenmeldung b. (-,-en) : keloù toull g., falskeloù g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., keloù treuz g., brizh keloù g., bidenn b., daofenn b., daofoù lies., brozenn b., disklêriadur leun a falsentez g.

Lügennetz n. (-es,-e) : tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolennoù gevier lies., poulc'had lies.

Lügenpropaganda b. (-) : keleier tromplus skignet a-ratozh lies., keleier farlotet lies., keleier treuz lies., brozenn b., brozennoù lies., brizh keloù brudet a-ratozh g., keleier aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wirionez lies., binim g.

Luginsland g. (-s,-e) : [tisav.] gwelva g., gwel meur g., gedig g., tour-ged g., garid b.

Lügner g. (-s,-) : gaouiad g., gaouiard g., gaouier g., liver gevier g., marc'h-gevier g., sac'h-gevier g., aozer-gevier g., sac'h d'an diaoul g., toull-gevier g., daofennour g., fabler g., fablour g. ; *ein gehöriger Lügner, ein abgefeimter Lügner, ein ausgemachter Lügner,* un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad pomet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiat g. ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner,* neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; *verdammter Lügner !* gwashat gaouiad a zo ac'hanout ! gaouiad ma'z out ! ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an,* ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen,* ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad.

Lügnerin b. (-,-nen) : gaouiadez b., gaouierez b., daofennourez b., fablerez b., fablourez b., aozerez-c'hevier b.

lügnerisch ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, ijinet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez ; *lügnerische Reden,* prezegennoù treuz lies., prezegennoù leun a falsentez lies., lavaroù gaouiat lies., paribolennoù gevier lies.

Lügner-Paradox n. (-s,-Paradoxa) : [preder.] arguzenn ar gaouier b.

Luise b. : Loeiza b.

Luk n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Luke**.

Lukas g. : Lukaz g.

Lukasevangelium n. (-s) : aviel hervez sant Lukaz g., aviel hervez Lukaz g.

Luke b. (-,-n) : **1.** [tisav.] lomber g., lukan b. ; **2.** [merdead.] lomber lestr g., skoutilh g., harzell b., tarzhell-lestr b., lambourzh g.

lukrativ ag. : fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, spletus, gounidus, goprus.

lukullisch ag. : din eus Lukullus, dellezek eus Lukullus ; *ein lukullisches Mahl,* ur mell friko g., korfadoù boued lies., ur banvez g., ur pred fonnus g., ur pred a-stroñs g., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., un tarin a friko g., ur pabor a bred g., boued forzh pegement (sof-kont, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, dreistkont) g., kouignaoua g., meuzioù beleien lies.

Lulatsch g. (-es,-e) : P. [dre skeud.] *ein langer Lulatsch,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur firitelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur fourcheg g., un dreustel b., ur sklipard g., ur skrifelleg g., ur c'horf mat a zen g., ur skilfenn a baotr g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., un dreustenn b., ur gouere g., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., un hinkin g., ur skeul vabu b., unan bras evel ur skeul g., ur baluc'henn b., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor).

lullen V.k.e. (hat gelullt) : *ein Kind in den Schlaf lullen,* kanañ ul luskellerez (ur son gavell) d'ur poupig ken na vano kousket.

Luller g. (-s,-) : P. chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Lulllerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-gwez g.

Lumbago b. (-,-s) : [mezeg.] poan-groazell b., poan-divgroazell b., droug-kein g., poan-gein b., droug-dargreiz g.

Lumineszenz b. (-) : treluc'h g.

Lumme b. (-,-n) : [loen.] erev g., godez g.

Lümmel g. (-s,-) : **1.** palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., c'hwiltouz g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g. ; **2.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-lndez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., logodenn b.

Lümmelei b. (-,-en) : dizereadegezh b., disevender g., lourdoni b., lourdiz b.

lümmelhaft ag. : dizereat, diseven, lourt, diampart.

lümmeln V.gw. (hat sich (t-rt) gelümmelt) : pladorenniñ, chom pladorennet, menel pladorennet, torc'hwenial, bezañ plavet, yariñ, brakañ, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *in einem Sessel lümmeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, chom pladorennet war ur gador-vourret, menel pladorennet war ur gador-vourret, bezañ plavet war ur gador-vourret, brakañ en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

V.em. : **sich lümmeln** (hat sich (t-rt) gelümmelt) : pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, yariñ, brakañ, en em vrakañ, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf ; *sich in einen Sessel lümmeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret, brakañ en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

Lump g. (-en,-en) : [dre skeud.] kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilheg g., truilhenneg g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., gardin g., saltin g., hubot g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], gwall labous g., poñsin g., lourin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., milon g., tamm teil g., lorgnez str., gwidal g., sac'h malis g., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., kantolor g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr

g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g. ; [goapaus] *du kleiner Lump, du !* lampon bihan ma'z out ! ; *ihm schaut der Lump aus den Augen,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *er hat den Lump im Nacken, ihm sitzt der Lump im Nacken,* itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a lampon, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.

Lumpen g. (-s,-) : **1.** pilhoù str., pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b., libourc'h g., trabidenn b., gagn b. ; *in Lumpen gekleidet sein,* bezañ a bilhoù hag a druilhoù, bezañ truilhek, bezañ pilhennek, bezañ pilhaouek, bezañ gwisket gant truilhoù, bezañ gwisket gant liboudennoù, bezañ gwisket truilhek, bezañ truilhoù war e dro, bezañ dindan druilhoù, bezañ gwisket gant gagnoù ; *Lumpen sammeln,* pilhaoua, truilhaoua ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden aus den Lumpen schütteln,* lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

lumpen V.gw. [tro-lavar] : *sich (t-rt) nicht lumpen lassen, (lässt sich nicht lumpen / ließ sich nicht lumpen / hat sich nicht lumpen lassen)* : ober bec'h bras, lakaat an diaoul e pevar, ober an traoù war an ton bras, lakaat ar ber war ar billig ; *wir lassen uns nicht lumpen,* ne vo ket tout al lorc'h e Pariz, n'omp ket tud da azezañ war hor botoù, ne vo faot a netra, ne stagimp ket hor chas gant delioù kaol.

Lumpenfrau b. (-,-en) : pilhaouerez b., pilhotourez b., truilhaouerez b., eskernaerez b., stoupaerez b.

Lumpengeld n. (-s) : priz dister-holl g. ; *für ein Lumpengeld,* evit ur priz dister-holl, evit un dister briz, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, marc'had-mat-lous, marc'had-mat-vil, kazi evit netra, a-stok-varc'had, evit ur bouton.

Lumpengesindel n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenhändler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g.

Lumpenkerl g. (-s,-e) / **Lumpenhund** g. (-s,-e) : truilhenn b., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., lampon g., kantolor g., gardin g., hubot g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g.

Lumpenleben n. (-s) : P. reuzeudigezh b., dienez b., bevañ bihan g., buhez direol b.

Lumpenmann g. (-s,-männer) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g.

Lumpenpack n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenpapier n. (-s) : paper pilhoù g.

Lumpenproletariat n. (-s) : [Marx/Engels] isproleteriezh b., lumpenproleteriezh b.

Lumpensammler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., eskernaer g., pilhotour g., truilhaouer g., stoupaer g.

Lumpenvolk n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenzeug n. (-s) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., stal b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

Lumperei b. (-,-en) : **1.** fallagriezh b., taol-yud g., taol-gast g. ; **2.** disterdra g., netraig g., diteraj g., inglodaj g., belbi g., belbiaj g., mibiliaj g., milbiliezh b., bihan dra g.
lumpig ag. **/ lumpicht** ag. : P. **1.** a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, truilhoù war e dro, dindan druilhoù, truilh ; **2.** [dre skeud.] displed, vil, divalav, rukunus, doñjerus ; **3.** *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern,* diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien.
Lumpigkeit b. (-) : korkerezh g., huboterezh g., skarzder g., skarz g., pizhder g., strizhder g.
Lunch g. (-/-s,-s/-e) : tamm lein g., harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b. ; *einen Lunch zu sich nehmen,* bezañ gant e verenn vihan, adverenniñ, gortozenniñ, merennvihanañ.
Lunchpaket n. (-s,-e) : panerad voued b., P. pakad Mari Glazioù g.
Lunge b. (-,-n) : **1.** [korf.] skevent str., [dre fent, tud] megin b., P. [dre fent, loened] paotr skañv g. ; **2.** [mezeg.] *eiserne Lunge,* skevent houarn str., adskevent str. [*ardivink skoazellañ evit ar skevent*] ; *er hat es auf den Lungen,* gant an droug-skevent emañ, klañv eo gant e skevent, poan en devez en e skevent ; **3.** P. *sich die Lunge aus dem Leibe reden,* koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, disec'hañ e skevent o kaozeal (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien,* disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual eus holl nerzh e gorzenn, choual a-bouez e benn ; *der wird sich wohl die Lungen nicht aus dem Leib singen,* hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; **4.** [dre skeud.] *die Lungen der Großstadt, die grünen Lungen der Großstadt,* al liorzhoù-kêr lies.
Lungen- : skeventel, … skevent.
Lungenader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn skevent b. [*liester* gwazhied skevent].
Lungenarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn ar skevent b.
Lungenarterienembolie b. (-,-n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouioù skevent], emboliezh skevent b.
Lungenarzt g. (-es,-ärzte) : medisin ar skevent g., analadour g.
Lungenbeutel g. (-s,-) : [korf.] pleurenn b., pleur g., krezenn b. [*liester* krezoù], lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.
Lungenbläschen n. (-s,-) : [korf.] logig skevent b.
Lungenblutung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadliñv skevent g., diwadañ skevent g., koll-gwad er skevent g.
Lungenbraten g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kegin.] spilhenn gig b.
Lungendehnbarkeit b. (-) : [korf.] filusted ar skevent b.
Lungenembolie b. (-,-n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouioù skevent], emboliezh skevent b.
Lungenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] skeventfo g., tanijenn-skevent b.
Lungenfell n. (-s,-e) : [korf.] pleurenn b., pleur g., krezenn b., krezenn b. [*liester* krezoù], lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.
Lungenflügel g. (-s,-) : [korf.] askell-skevent b., skeventenn b.
Lungenheilstätte b. (-,-n) : [mezeg.] ti-pareañ g., yec'heti g., ti-yec'hed g., sanatoriom g.
Lungeninfarkt g. (-s) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouioù skevent], emboliezh skevent b.
lungenkrank ag. : gant an droug-skevent, klañv gant e skevent, torzhellek.
Lungenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] torzhelleg g., torzhellegez b., den klañv gant e skevent g., peultriner g., peultrinerez b.
Lungenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] droug-skevent g., torzhellegezh b.
Lungenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Lungenkrebs g. (-es) : [mezeg.] krign-bev ar skevent g.
Lungenlappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn skevent b., doublenn b.
Lungenschwindsucht b. (-) : [mezeg.] kleñved-sec'h g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., torzhellegezh b., droug-skevent g.
Lungenspitze b. (-,-n) : [korf.] penn uhelañ ar skevent g.
Lungenstauung b. (-,-en) : [mezeg.] darwazh skevent g.
Lungenthrombembolie b. (-,-n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfraouioù skevent], emboliezh skevent b.
Lungentuberkulose b. (-) : [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g.
Lungenverhärtung b. (-,-en) : [mezeg.] skleroz skevent g.
Lungenwurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Lungenzug g. (-s,-züge) : enanaladur g.
Lungerer g. (-s,-) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g.
Lungerleben n. (-s) : leziregezh b., diegi b., lure g., lizouregezh b., lentegezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landreantiz b. ; *ein Lungerleben führen,* landreantiñ, na ober netra gant e gorf, bezañ feneant evel chas, ober e zidalvez (e gorf didalvez), na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e varv, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, chom da straniñ,

chom da sorañ, kinviañ (kozhañ) el leziregezh, lardañ diegi.
lungern V.gw. (hat gelungert) : *herumlungern,* straniñ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, lostenniñ, landrenniñ, landreiñ.
Lunte b. (-,-n) : **1.** poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], mouch g. ; *die Lunte anzünden,* enaouiñ ar boulc'henn, enaouiñ ar vouchenn, enaouiñ ar mouch ; **2.** [dre skeud.] P. *Lunte riechen,* dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer ; *sie haben Lunte gerochen,* kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho.
Luntenflinte b. (-,-n) **/ Luntengewehr** n. (-s,-e) : [arm] mousked poulc'henn b.
Lupe b. (-,-n) : **1.** gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b. ; *etwas mit der Lupe betrachten, etwas unter der Lupe betrachten,* sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; **2.** [dre skeud.] *etwas genauer unter die Lupe nehmen,* burutellañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb ; *jemanden genauer unter die Lupe nehmen,* studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b.
lupenrein ag. : **1.** glan, pur, disi ; **2.** direbech, skouerius, n'eus ket a we ennañ, hep si na gwri.
lupfen / lüpfen V.k.e. (hat gelupft / hat gelüpft) : sevel, dibradañ.
Lupine [b. (-,-n) : [louza.] piz-c'hwerv str., piz-plat str., P. kafe-ar-vro g.
Lupinensamen lies. : piz-c'hwerv str., piz-plat str., had piz-c'hwerv str., had piz-plat str.
Luppe b. (-,-n) : [tekn.] tolzenn houarn b., blodenn houarn b., pezhienn houarn b., bloc'h houarn g., bloc'had houarn g.
Lurch g. (-es,-e) : [loen.] divelfenneg g., divelfennad g., batrasian g., amfibian g., tousegeg g., raneg g., ueanalad g.
Lure b. (-,-n) : korn ar Vikinged g., lurenn b.
Lusche b. (-,-n) : **1.** [kartoù] kartenn hep talvoudegezh b., kartenn na zegas poent ebet ; **2.** paotr loull g., c'hwitig g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad, den hag a zo ur mann ebet g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paourkaezh den g., sprec'henn b., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., preñv-douar g., den didalvez g., den nul g. ; **3.** maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., den bouk evel ur goarenn g., krouadur g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., luduenn b., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr hag a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., gogez g., katell b., kateller g., pitell g., piteller g., tarzheller g., polez b., lallaig g., Yann an darzhell g., Yann-Vari Gogez g.
Lusstock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.
Lust b. (-, Lüste) : **1.** plijadur b., plijadurezh b., pleustr g., bourd g., joa b., goust g., ebat g., dudi g./b., fent g., misi g., ran g., deur g., sac'had plijadur g., fourrad plijadur g., korfad plijadur g., reuziad plijadur g., revriad plijadur g., barrad plijadur g. ; *das Bergsteigen ist seine Lust,* en e ebat e vez pa vez o krimpañ ouzh ar menezioù, krimpañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ ken-ha-ken, krimpañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ mui-pegen-mui, kemer a ra goust en ur grimpañ ouzh ar menezioù ; *seine Lust an etwas haben,* bourrañ gant udb, bezañ en e blijadur gant udb, kemer goust en ur ober udb, kaout goust d'ober udb, bourrañ (kaout plijadur, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur) oc'h ober udb, kaout joa ouzh udb, bezañ digor d'an-unan gant udb, kaout plijadur vras gant udb, kavout e bleustr gant udb, bezañ ur misi evit an-unan ober udb, kaout ur misi ober udb, kemer bourd en udb, bezañ un abadenn blijadur evit an-unan ober udb, ober udb plijadur d'an-unan, kaout ur mor a blijadur gant udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, kavout dudi gant udb, bezañ en dudi gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ da udb d'an-unan ; *das Kind war meine ganze Lust,* gwrac'h (pitilh, nay, ran, dall) e oan gant ar bugel-se, ur c'hrog bras am boa ouzh ar bugel-se, seizh plijadur ha dek ouzhpenn am beze gant ar bugel-se, karout a raen ar bugel-se dreist-penn, karout a raen ar bugel-se dreist ar barr ; *alle Lust der Welt ist kurzer Traum nur,* berrbad eo plijadurezhioù ar bed-mañ, plijadurezhioù ar bed-mañ a dremen evel bouilhoù moged, plijadurezhioù ar bed-mañ ne badont ket pell, plijadurezhioù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan, plijadurezhioù ar bed-mañ a zo bresk ; *Reiselust,* doug d'ar beajoù g.
2. dudi g./b., trugar b., ebat g. ; *sie spielt Klavier, dass es eine Lust ist,* ken brav e son piano ma'z eo un dudi (un drugar, ur yec'hed, ur brav, un ebat) klevet anezhi, gwashat ma son brav piano !
3. c'hoant g., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., bliz g., lañs ; *Lust haben, etwas zu tun,* kaout c'hoant d'ober udb, kaout goust d'ober udb, bezañ tuet d'ober udb, bezañ lusk gant an-unan ober udb, bezañ lusk gant an-unan d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ kontant d'ober udb ; *habt ihr keine Lust, einen kleinen Spaziergang zu machen ?* daoust ha ne blijfe ket deoc'h mont da vale un tammig ? ne vefec'h ket kontant da vont da bourmen ? ne vefec'h ket kontant a vont da bourmen ? ; *Lust bekommen, etwas zu tun,* sevel c'hoant en an-unan d'ober udb, sevel c'hoant gant an-unan d'ober udb, treiñ en e benn ober udb, dont c'hoant d'an-unan ober udb, kaout goust d'ober udb ; *wenn ich deine Fotos sehe, bekomme ich Lust, dieses Land zu besuchen,* da boltredoù a ro

goust din da weladenniñ ar vro-se, da boltredoù a ro c'hoant din da weladenniñ ar vro-se ; *keine Lust verspüren, etwas zu tun,* na vezañ e chal d'ober udb, na vezañ e chal oc'h ober udb, na gaout goust ebet d'ober udb, na gaout lañs ebet d'ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, bezañ gwiridik d'ober udb, na c'houlenn ober udb, kaout diegi oc'h ober udb ; *ich habe keine Lust dazu,* n'em eus tamm c'hoant d'en ober, n'em eus lañs ebet d'en ober, dic'hoant on d'en ober, gwiridik on d'en ober, n'em eus goust ebet da gement-se ; *ich habe keine Lust, baden zu gehen,* ne fell ket din mont da neuial, dic'hoant on da vont da neuial ; *er hat keine Lust mitzukommen,* ne faot ket dezhañ dont ganeomp, ne fell ket dezhañ dont ganeomp, ne c'houlenn ket dont ganeomp, ne welan ket e vefe lusk gantañ dont ganeomp, dic'hoant eo da zont ganeomp ; *er bekam Lust, in die Welt zu ziehen,* sevel a reas ennañ ar c'hoant da vont da vale dre ar broezioù (Gregor) ; *ich hatte große Lust, ihn stehen zu lassen,* c'hoant du am boa da vont digantañ, gourvenn am boa da vont digantañ, c'hoant bras am boa (c'hoant bras a oa din) da vont digantañ, va gwalc'h a c'hoant am boa da vont digantañ, mennet start e oan da vont digantañ ; *er verspürt unbändige Lust, etwas zu sagen,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb ; *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß,* ne c'houlenne ket kaer chom gantañ, n'he doa ket c'hoant kaer da chom gantañ, n'he doa ket ur bern c'hoant da chom gantañ, n'he doa ket pikol c'hoant da chom gantañ, lure he doa o chom gantañ, lure he doa da chom gantañ ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß,* n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, diegi he doa o vont di, damant he doa da vont di (o vont di), lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, digareziñ a rae mont di, ne oa ket e chal da vont di, gwiridik e oa da vont di, dic'hoant e oa da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders,* mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din ober a-hend-all ; *komm, wenn du irgendwann mal Lust dazu hast,* pa gari e teui, bez' e c'hallez dont pa vo ez faltazi ; *die Mutter bekam Lust auf Äpfel,* ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avaloù ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte,* goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ en dije goust da vont da bourmen ; *wenn Sie Lust dazu haben,* ma fell deoc'h, mar c'hoarzh ouzhoc'h, mard eo da ganeoc'h, m'ho peus c'hoant, m'ho peus goust, mar plij deoc'h, mar karit ; *nach unseres Herzens Lust,* evel ma tro en hor pennoù, diouzh ma tro en hor speredoù, evel ma plij deomp, en hon diviz, diouzh hon diviz, diouzh hor c'hoant, d'hor grad, en hor grad, d'hor youl, d'hor meno, en hor meno, en hor plijadur ; *etwas ganz nach Lust und Laune tun,* mont a-raok e benn, mont da heul e stultenn, mont a-raok e stultenn, leuskel e froudennoù da leviañ an-unan, ober udb hervez e froudennoù, ober udb hervez e froudenn, ober udb diouzh e froudenn, ober udb diouzh ma tro en e froudenn, ober udb diouzh ma tro en e benn (hervez e did, diouzh e benn, en e ziviz, diouzh e ziviz, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez ma tro en e benn, diouzh ma tro en e spered, diouzh ma sav loariadenn en an-unan), heuliañ e bennadoù, ober udb diwar froudenn, ober udb hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober udb dre froudenn ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln,* hep al lezennoù e vevfe pep hini en e roll ; *seine Lust büßen,* koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, torret e c'hoant d'an-unan, dizonet) ; *jemandem die Lust an etwas nehmen,* disorc'henniñ (dic'hoantañ, dic'hoantaat, difroudennañ) u.b., dic'houstiñ u.b. ouzh udb, terriñ e c'hoant d'u.b., dizonañ u.b. d'ober udb, [dre fent] reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *ich werde dir schon die Lust austreiben, dorthin zu gehen,* me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! ; *ich habe keine Lust mehr, in der Großstadt zu leben,* dizonet on diouzh ar gêr vras ; *mit Lust und Liebe,* gant ar brasañ plijadur ; *er hat zu nichts mehr Lust,* ne gav mui saour gant netra.

4. tenchez g., orgediz b. ; *Lüste,* gwallc'hoantoù lies., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoantoù lies., droukc'hoantegezh b., droukyouloù lies., gwallyouloù lies., friantiz b., youloù lies. ; *Lust auf Sex,* c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., c'hoant g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *sie hat Lust auf Sex,* fellout a ra dezhi c'hoari, kroget eo ar big en he skouarn, paket he deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch, kroget eo an orged enni, kroget eo gant an orged, homañ a zo leun a orged ; *die Lüste des Fleisches,* ar c'hoant fouzhañ g., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig, kastr ar c'hig g., plijadurioù ar c'horf, ar c'hoant lik g., ar friantiz b., ar c'hoantegezhioù lies., ar c'hoant g., an orged g., P. ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn) g., ar c'hoant friko fourch g. ; *sexuelle Lust,* plijadurezhioù ar c'horf lies. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies. ; *irdische Lust, Lust an den Feuden des Lebens,* plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies. ; *seine bösen Lüste bekämpfen,* ober penn d'e zroukyouloù (Gregor), talañ (pennañ) ouzh e zroukyouloù, derc'hel penn d'e wallyouloù, derc'hel penn ouzh e wallyouloù, rentañ penn d'e zroukc'hoantoù, herzel ouzh e wallc'hoantoù, herzel ouzh e zroukyouloù.

Lustbarkeit b. (-,-en) : [kozh] diduamant g., diduadenn b., diduell b.

Lüstchen n. (-s,-) : damc'hoant g. ; *sein Lüstchen büßen,* koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, torret e c'hoant d'an-unan, dizonet).

lüsten V.dibers. (hat gelüstet) : [kozh] *mich lüstet nach Bier,* c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.

Luster g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kantolor-skourret g.
Lüster g. (-s,-) : **1.** sked g., lufr g., levn g., levnded b., levnder g., flammder g., flammded b. ; **2.** [dre astenn.] kantolor-skourret g.
Lüsterklemme b. (-,-n) : [tredan] skarv-orjal g.
lüstern[1] V.dibers. (hat gelüstert) : [kozh] *mich lüstert nach Bier,* c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.
V.gw. (hat gelüstert) : *nach etwas lüstern,* c'hoantaat udb, hetiñ udb, dezirout udb., bezañ c'hoantek a udb, lugerniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.
lüstern[2] ag. : c'hoantus, c'hoantaus, c'hoantek, gwallc'hoantaus, goubec'h, goubec'het, hudur, gadal, gadalus, lik, orgedus, libidinel, leun a zroukyouloù, friant, hakr, kailh, krakik, friant, friantell ; *lüsterne Blicke,* selloù c'hoantus (hudur, gadal, doñv, a-druez, kailh, krakik, lik) lies. ; *verstohlener lüsterner Blick,* taol lagad kazh g. ; *er warf dem Mädchen lüsterne Blicke zu, er musterte das Mädchen mit lüsternenen Blicken,* e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; *nach etwas lüstern sein,* c'hoantaat udb, bezañ c'hoantek a udb, lugerniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.
lüsterngrausam ag. : sadek, diaoulek.
Lüsternheit b. (-) : gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., droukc'hoant g., c'hoant hudur g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., hudurnez b., hudurniezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., likentez b., oriadezh b., friantiz b., chalvanterezh g.
Lustfahrt b. (-,-en) : tro-vale dudi b.
Lustgarten g. (-s,-gärten) : liorzh dudi b.
Lustgas n. (-es) : [kimiezh] gaz c'hoarzhin g.
Lustgefühl n. (-s) : laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., trugar b.
Lustgewinn g. (-s) : gwalc'hadur g., gwalc'h g.
Lustgreis g. (-es,-e) : kozh straker g., paour-kaezh orgedour kozh g., paour-kaezh riboder kozh g., paour-kaezh loaver kozh g., gaster kozh g., kozh pitaou(a)er g., kozh pitaouer brein g., gastaouer kozh g., marc'h-limon kozh g., kailh kozh g., revr tomm a gozhiad g., revr boazh a gozhiad g., tourc'h kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor).
Lusthain g. (-s,-e) : koadig dudi g., killi dudi b.
Lusthaus n. (-es,-häuser) : kenkiz g./b.
Lusthäuschen n. (-s,-) : kenkizig g./b., tiig g.
lustig ag. : laouen, drant, gae, mav, farsus, fentus, c'hoarzhus, divelkont, ebatus, gailhart, gwiv, hetus, sart, joaus, jolis, drol ; *lustige Anekdote,* danevellig (sorbienn b., bomm g.) farsus b., fent g., tamm fent g., fentigell b. ; *lustige Person,* legestr g., farser g., kampinod g., dañvad g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., furlukin g., rampono g., fouin g., ebeul g. ; *lustiger Geselle,* ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouler g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., fouin g., ebeul g., evn g. ; *lustiges Mädchen,* korfenn b. ; *Bruder Lustig,* c'hwil g., ibil g., labous g., kampinod g., hinkin g., lampon g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ebeul g., fouin g., evn g. ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe,* morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad, morse n'em eus bet kemeret gant den kement a fent evel m'em eus bet kemeret gant da dad ; *ein lustiges Leben führen,* mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat an ebatoù, ebatiñ, bezañ ebat e zoare, ober (c'hoari) anezhi, bezañ atav o kas warnezi, ren (kas, kunduiñ) ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs ; *lustige Witwe,* intañvez Yann ar bev b., intañvez Yeun ar bed b. ; *sich über jemanden lustig machen*, diverrañ diwar-goust u.b., farsal diwar-goust u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, ober fent gant u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., pikailhat u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *alles macht sich über ihn lustig,* ne vez graet nemet goapaerezh gantañ, an holl a c'hoarzh goap diwar e goust, goapaet e vez gant an holl ; *er fand das gar nicht lustig,* se ne rae tamm fent ebet dezhañ, ne gave ket drol an dra-se.
Adv. : *da geht es lustig zu !* nag a blijadur eno ! nag a c'hoarzh hag a vourrusted du-se ! n'eo ket trist an traoù du-se ! amañ ez eus buhezioù ! bourrapl a zo gant an dud du-se ! bourraplted a zo du-se !

Lustigkeit b. (-) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolisted b.

Lustknabe g. (-n,-n) : [kozh] paotr yaouank [*implijet da genc'hoarier evit darempredoù rev*] g., paotr korf-tra g., priñs-jilot g.

Lustknochen g. (-s,-) : P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.

Lüstling g. (-s,-e) : straker g., loaver g., gaster g., pitaouaer g., pitaouer brein g., revr tomm g., revr boazh g., tourc'h g., bouc'h g., orgedour g., orgeder g., oriad g., lik g., riboder g., gastaouaer g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., gadal g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., flemmer g., ki gaol g., paotr kailh g., den friant war plijadur ar c'horf g., bordeler g., sadeg g. ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berauschenden Wollust gefangen,* ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal.

lustlos ag. : diegus, dic'hoant, dic'hoantek, dic'hred, diskontant, divalav, mors, goular ; *er ist völlig lustlos,* klañv eo gant an enoe ; *lustlos essen,* tañva e voued gant begig e deod, mouzhañ ouzh ar boued, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh ar boued, pismigañ e voued, pismigañ, na vont don e zent e-barzh ; *er ging lustlos in die Schule,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - diegi en doa o vont d'ar skol.

Lustmolch g. (-s,-e) : kozh straker g., paour-kaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaouaer g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g., bordeler g., oriad g.

Lustmord g. (-s,-e) : muntr sadek g.

Lustmörder g. (-s,-) : muntrer sadek g.

Lustobjekt n. (-s,-e) : [dre skeud.] c'hoariell b. ; *Frau als Lustobjekt,* maouez c'hoariell b., korf-tra g.

Lustprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn ar blijadur b., pennaenn ar bliz b. ; *nach dem Lustprinzip,* ar blijadur da gentañ.

lüstrieren V.k.e. (hat lustriert) : lufrañ, luc'hañ, rimiañ, parañ, spurañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, levnaat, levnañ, skedusaat.

Lustrum n. (-s, Lustren/Lustra) : [istor] pempbloaz g., pempbloaziad g.

Lustschloss n. (-es,-schlösser) : kastell dudi g., kastell vakañsiñ g., maner g.

Lustseuche b. (-,-n) : [kozh] naplez g.

Lustspiel n. (-s,-e) : fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b.

Lustspieldichter g. (-s,-) : saver fentarvestoù g., saver c'hoazhigelloù g.

Luststock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

lustvoll ag. : plijadurezhus, orgedus, leun a denchez, leun a orgediz.

Lustwäldchen n. (-s,-) : koadig dudi g., killi dudi b.

lustwandeln V.gw. (lustwandelte / ist gelustwandelt) : bale, pourmen.

Lutetium n. (-s) : [kimiezh] lutetiom g.

Lutheraner g. (-s,-) : luteriad g.

Lutheranerin b. (-,-nen) : luteriadez b.

Lutherbibel b. (-) : Bibl hervez Martin Luther g./b.

lutherisch ag. : luteriek ; *lutherische Konfession,* feiz luteriek b., luteregezh b.

Luthertum n. (-s) : luteriegezh g.

Lutschbonbon g./n. (-s,-s) : sunig g.

lutschen V.k.e. ha V.gw. (hat gelutscht) : sunañ, chugal, chugiñ, chugelliñ, chutañ, chutellat, denañ ; *schluck deine Pille herunter, statt daran zu lutschen,* lonk da louzoù, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ.

Lutscher g. (-s,-) : chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Lutschfleck g. (-s,-e) : merk ur pok kloz g., pok kloz g.

Lutschtablette b. (-,-n) : [mezeg.] pastilhez str.

lütt ag. : [norzh Bro-Alamagn] bihan-tout.

Lüttich n. : [Belgia] Liège b.

Luv b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g. ; *das Gewicht nach Luv verlagern, nach Luv gehen,* sevel diwar avel.

luven V.gw. (hat geluvt) : derc'hel a-benn, dont d'an avel.

Luvseite b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g.

Lux n. (-,-) : [fizik] luks g.

Luxation b. (-,-en) : [mezeg.] diaozadur g., diempradur g., diaozamant g., disvellad g., gweadur g., gweadenn b., kammigell b.

Luxemburg n. (-s) : Luksembourg b.

Luxemburger g. (-s,-) : Luksembourgad g.

Luxemburgerin b. (-,-nen) : Luksembourgadez b.

luxemburgisch ag. : **1.** luksembourgat, ... Luksembourg, eus Luksembourg ; **2.** [yezh.] luksembourgek.

Luxemburgisch n. : luksembourgeg g.

luxuriös ag. : moedus, pompadus, lorc'hus, a lorc'h, pompus, gagn, a-stroñs.

Luxus g. (-) : moed g., trolle g., stroñs g., pompad g., lorc'haj g., lorc'hajoù lies., digoroù lies., ton g.
Luxus- : a berzhed uhelañ, heberzhañ, a renk kentañ, a lorc'h, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a rummad uhelañ, cheuc'h, lorc'hus, pompadus, dibab, moedus, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a, tarin a.
Luxusausführung b. (-,-en) : doare cheuc'h g., stumm cheuc'h g., doare a lorc'h g., stumm a lorc'h g.
Luxusausgabe b. (-,-n) : embannadenn cheuc'h b., embannadenn a lorc'h b.
Luxusdampfer g. (-s,-) : mordreizher cheuc'h g., mordreizher eus ar vegenn g., mordreizher a lorc'h g.
Luxusgesetz n. (-es,-e) : [istor] lezenn war an dispignoù b.
Luxuslimousine b. (-,-n) : karr-tan cheuc'h g., karr-tan a lorc'h g., amerikanenn b., P. karr-tan a-stroñs g., pabor a garr-tan g., tarin a garr-tan g., karr-tan n'emañ ket ar sifern gantañ g., karr-tan gagn g., karr-tan n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g.
Luxussteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] taos pompad g.
Luzern n. : [Bro-Suis] Luzern b.
Luzerne b. (-,-n) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., melchon-gall g.
Luzian g. : Lusian g.
Luzifer g. : Lusifer g., P. Paolig g., Paol gornek g., Paol lostek g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.
LVF b. (-) : [istor : *berradur evit* Légion des Volontaires Français] LVF b., Legion an Emouestlidi C'hall a-enep d'ar volchevisted g.
Lydien n. (-s) : [douar.] Lidia b., Bro-Lidia b.
lymphatisch ag. : [mezeg.] limfatek, ... limfenn, … limf, limfel.
Lymphdrainage b. (-,-n) : [mezeg.] gwehenniñ limfel g.
Lymphdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwerblenn limfel b.
Lymphe b. (-,-n) : [korf.] limf g., flumm g., chugon-boued g.
Lymphgefäße lies. : [korf.] kanolioù limf lies., kanioù limf lies., gwazhied limf lies., gwazied laezhek lies.
Lymphgefäßentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] limfañjit g. ; *er hat eine Lymphknotenentzündung,* klañv eo gant ar werbl.
Lymphknoten g. (-s,-) : [mezeg.] klom limfel g.
Lymphozyt g. (-en,-en) : limfokit str., limfokitenn b..
lynchen V.k.e. (hat gelyncht) : linchañ, krougañ.
Lynchjustiz b. (-) : linchañ g., lazherezh dre linchañ g., linchadur g.
Lynchmord g. (-s,-e) : linchañ g., lazh dre linchañ g., linchadur g.
Lynkeus g. : [mojenn.] Linkeüs g.
Lyoner b. (-,-) : [kegin.] seurt mortadella g., silzig giz Bologna str.
lyophil ag. : [kimiezh] liofil.
lyophob ag. : [kimiezh] liofob.
Lyra b. (-, Lyren) : lourenn b.
Lyraspieler g. (-s,-) : lourenner g.
Lyrik b. (-) : lourennegezh b., lourennerezh g., barzhegezh b., barzhelezh b., barzhoniezh b.
Lyriker g. (-s,-) : barzh g.
Lyrikerin b. (-,-nen) : barzhez b.
lyrisch ag. : lourennek, lourennel, barzhel, barzhoniel ; *lyrische Exkurse,* kasadennoù lourennek lies.
Lyzeum n. (-s, Lyzeen) : lise evit ar merc'hed g., lise merc'hed g., kelenndi merc'hed g.

M

M, m n. (-,-/P.-s) : **1.** *großes M,* M bras g., M skrivet bras g., pennlizherenn M b. ; *kleines m,* m munut g., m skrivet bihan g. ; **2.** *m* [*berradur evit* **Meter**]*,* metr g., metrad g. ; *m²,* m², metr-karrez g. ; *m³,* m³, metr-diñs g. ; **3.** *M* [*berradur evit* **Mark**]*,* mark g. ; **4.** *m* [*berradur evit* **männlich**]*,* gourel ; **5.** *m* [*berradur evit* **Minute**]*,* munut g., munutenn b. ; **6.** *m* [*berradur evit* **mit**]*,* gant ; **7.** *M* [kenw., istor]*,* mil.

MA [*berradur evit* **Mittelalter**] : Krennamzer b.

M.A. [*berradur evit* **Magister Artium**] : mestroniezh b.

Mäander g. (-s,-) : 1. [stêr] Menderes g. ; 2. [dre astenn.] kammdroenn b., kammdro b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., distro g./b., kammbleg g., kilbleg g., kammigell b., diswe g., kampoullenn b., kornblegenn b.

mäandrisch ag. : leun a gildroennoù, kamm-digamm, kamm-gourgamm, gweüs, kammigellek, korvigellek, jilgamm, pleg-dibleg, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdroennek, kammdroiennek, kammdroius, plegus, distroüs.

Maar n. (-s,-e) : [douar.] toull-diskarg ur menez-tan marv g., krater arwarek g., krater dienaou g.

Maas b. (-) : [stêr] Meuse g.

Maat g. (-s,-e) [merdead.] kartermestr g., eilmestr g.

Mach n. (-s) : [fizik] Mac'h g. ; *Mach 2 fliegen,* nijal gant an tizh Mac'h daou.

Machandelbaum g. (-s,-bäume) **/ Machangelstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] jenevreg g., junipereg g.

Machart b. (-) : stumm g., neuz b., feson b., furm b., giz g., mod g., aoz b., aozidigezh b., oberiañs b., oberiezh b., doare oberiañ g., micherouriezh b.

machbar ag. : greadus, greüs, graus, sevenus, sevenadus, diraezus, gallus, hag a c'hall bezañ graet, hag a c'haller ober ; *schwer machbar,* difret ; *das ist machbar,* graet e c'hall bezañ, tu 'zo d'en ober.

Machbarkeit b. (-) : greadusted b., sevenusted b., diraezusted b., greüsted b., greüster g.

Machbarkeitsstudie b. (-,-n) : studiadenn greadusted b., elfennerezh greadusted g.

Mache b. (-,-n) : **1.** doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., stumm g., liv g., feson b., tres g., diavaez g. ; **2.** frink g., trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *das ist nur Mache,* pompadoù (brabañs, fougaserezh) ha netra ken - brabañserezh (bragerezh) tout ! - pouferezh n'eo ken ! - n'eo nemet c'hwezh hag avel - kement-se n'eo nemet modoù - avel, aveloù pep tra 'zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan ! - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! - hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! ; **3.** P. *etwas in der Mache haben,* bezañ udb war ar stern gant an-unan, bezañ udb war ober gant an-unan, bezañ udb war ar portolof gant an-unan ; *in der Mache sein,* bezañ war ar stern, bezañ war ober, bezañ war ar portolof ; **4.** *jemanden in die Mache nehmen, jemanden in der Mache haben,* skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; **5.** [dre astenn.] P. fardañ g., farderezh g., oberiezh b., oberiañs b., oberouriezh b., aoz b.

machen (hat gemacht)

I. V.k.e. : ober, fesoniñ, krouiñ, sevel, kenderc'hiñ, stummañ, lakaat da, tremen da
II. V.k.e. : aozañ, prientiñ, fardañ, terkañ
III. V.k.e. : aozañ, prientiñ, ober war-dro, (ken)urzhiañ, renkañ
IV. 1. V.k.e. : bezañ abeg, degas.
2. V.k.e. : lakaat da vezañ, rentañ
V. V.k.e. : ijinañ, sevel, seveniñ, kas da vat, kas da wir, krouiñ
VI. V.k.e. : mont da, ober, bezañ, koustañ
VII. V.k.e. : kaout, gounit, kas, degas
VIII. V.k.e. : kas da benn, seveniñ, peurober, peurgas, peurechuiñ, pengenniñ
IX. V.k.e. : ober (obererezhioù Mab-den dre vras)
X. V.k.e. : ober, bezañ
XI. V.k.e. : c'hoari, derc'hel ur roll
XII. V.k.e. : troioù-lavar
XIII. V.em. : sich machen

I. ober, fesoniñ, krouiñ, sevel, kenderc'hiñ, stummañ, lakaat da, tremen da ; *was machst du denn da ?* o turlutañ petra emaout ? o penefiañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? petra an diaoul emaout oc'h

ober ? oc'h itrikañ petra emaout aze ? ; *was macht er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh dumañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? petra emañ o klask war-dro amañ ? ; *macht mit ihm, was ihr wollt,* grit a garot outañ, grit a hetot outañ ; *warum hast du das gemacht,* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *etwas falsch machen,* gwallober udb ; *sie haben es falsch gemacht, obwohl ich es ihnen ganz genau erklärt hatte,* faziet int goude ma'm boa displeget mat dezho penaos ober ; *er weiß, wie man es richtig macht,* an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *er weiß nicht, wie man es macht,* disneuz eo d'ober an dra-se ; *noch einmal machen,* adober ; *Licht machen,* reiñ gouloù, sklêrijennañ ; *Verse machen,* sevel gwerzennoù, gwerziñ, gwerzoniañ ; *Schulden machen,* ober (tennañ, dastum, kemer) dle ; *Heu machen,* foennat, ober foenn, ober ar foenn ; *mach das nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech all kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! ; *diese Edelsteine sind gemacht,* ar mein-sked-se a zo faos (a zo drevezadennoù) ; [dre skeud.] *Wind machen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, ober teil, ober tron, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

II. aozañ, prientiñ, fardañ, terkañ ; *das Bett machen,* ober ar gwele ; *Kaffee machen,* aozañ (fardañ) kafe ; *Kleinholz machen,* drailhañ (faoutañ) keuneud ; *Brot machen,* ober bara ; *einen Schrank machen,* ober un armel (ur pres), fardañ un armel ; *Feuer machen,* ober tan.

III. aozañ, prientiñ, ober war-dro, (ken)urzhiañ, renkañ ; *ein Fest machen,* ober (kinnig) ur fest ; *Hochzeit machen,* ober (lidañ) an eured.

IV. 1. bezañ abeg, degas ; *mit einer Sache Ernst machen,* mont a-zevri-kaer (da vat ha kaer, parfet) d'udb ; *Spaß machen,* farsal, fentigellat ; *jemandem ein Geschenk machen,* reiñ un donezon d'u.b., ober un donezon d'u.b., reiñ udb e donezon d'u.b., ober ur prof d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b. ; *jemandem Mut machen,* reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e bouezioù d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b. ; *Eindruck machen,* skeiñ ar speredoù ; *jemandem Sorgen machen,* reiñ darbar (tregas, koad a-benn, trevell) d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., trevelliñ u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b. ; *jemandem Ehre machen,* dougen enor d'u.b., bezañ brud (klod) u.b., enoriñ u.b. ; *jemandem Schande machen,* bezañ mezh u.b., lakaat (degas) mezh d'u.b. ; *jemandem Lust machen,* atizañ c'hoant u.b., lakaat c'hoant en u.b., lakaat c'hoant da sevel en u.b. ; *aus der Not eine Tugend machen,* bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *es macht mir viel Mühe,* ur gwall reuz eo evidon, nag a boan am bez gant kement-se, diaezamant bras eo din an dra-se, gwe am bez oc'h ober an dra-se, deur am bez oc'h ober an dra-se, an dra-se em bez da badout gantañ, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, krog am bez d'ober an dra-se, krog a-walc'h am bez d'ober an dra-se, gwall grog am bez d'ober an dra-se, kavout a ran krog d'ober an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ran gwall grog d'ober an dra-se, mizer am bez oc'h ober an dra-se ; *kein Geheimnis daraus machen,* embann an dra-se war ar groaz (d'ar seizh avel), komz ken dichipot ha tra diwar-benn an dra-se, na glask kuzhat an dra-se ; *Kleider machen Leute,* [kr-l] ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den ; P. *jemandem Beine machen,* hastañ u.b., lakaat u.b. da redek, lakaat bole e divesker u.b., kas u.b. d'an tus, lakaat aer e kilhoroù u.b., reiñ ar skar d'u.b.

2. lakaat da vezañ, rentañ ; *etwas rückgängig machen,* nullañ (terriñ, freuziñ, dislavaret, dispenn) udb, distreiñ war udb ; *jemanden für etwas verantwortlich machen*, teuler war u.b., teuler ar bec'h war u.b. ; *man macht aus ihm einen bösen Menschen,* tremen a ra da zrouk (evit un den drouk), lakaet e vez da zrouk, hennezh a zo kontet da vezañ drouk, graet e vez un den drouk anezhañ ; *jemanden unschädlich machen,* lakaat diwezh da walloberoù u.b., mirout ouzh u.b. a noazout, dinoazañ u.b. ; *etwas zunichte machen,* peurzistrujañ udb, peurgas udb, kas udb da get (da neuz, da netra, war netra, da vann, da beurgoll, da neuz), kas udb e skuilh hag e ber, heskiñ, drailhañ (gwastañ, glac'hariñ, dispenn, goullonderiñ, findaoniñ, distrujañ) udb ; *jemanden gesund machen,* pareañ u.b., degas ar yec'hed en-dro en u.b., degas u.b. en e yec'hed ; *jemanden wieder jung machen,* yaouankaat u.b., degas ar yaouankiz en-dro en u.b., lakaat u.b. da yaouankaat ; *jemanden verrückt machen,*

lakaat u.b. da dreiñ da sot, lakaat u.b. da goll e skiant, lakaat spered u.b. da vont da stoupa, terriñ e benn d'u.b., divontañ spered u.b. ; [dre skeud.] *jemanden schlecht machen,* gwashaat (duañ, labezañ, louzañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., ober e votoù d'u.b., dispenn brud u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., terriñ keuneud war kein u.b. ; *man kann es nicht allen recht machen,* ne c'haller ket segaliñ an holl ; *niemand kann es ihm recht machen,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo ; *geltend machen,* lakaat da dalvezout, ober dave (daveiñ) [d'ur gwir bennak] ; *jemandem den Kopf warm machen,* atizañ u.b. gant e gomzoù, isañ u.b. gant e gomzoù, tommañ empenn u.b. gant e gomzoù, lakaat gant e gomzoù empenn u.b. da virviñ, lakaat gant e gomzoù gwad u.b. da virviñ.

V. ijinañ, sevel, seveniñ, kas da vat, kas da wir, krouiñ ; *Gott hat den Menschen nach seinem Bilde gemacht,* Doue a reas an den diouzh e heñveledigezh, Doue a grouas an den diouzh e skeudenn, Doue a grouas Mab-den diouzh e batrom e-unan, krouet eo bet Mab-den hervez dremm Doue ; *dieser Beruf ist wie für ihn gemacht,* ar vicher-se a zo dioutañ, mat-kenañ e ya ar vicher-se outañ, ar vicher-se a zo bet dibabet dezhañ ; *er ist für (zu) etwas gemacht,* barrek eo d'udb, dereout a ra udb outañ, degouezhout a ra udb dezhañ ; *Gelegenheit macht Diebe,* an dro-vat a ra al laer, pa vez tro d'ober un dra arabat chom da varc'hata ; *ein Examen machen,* tremen un arnodenn ; *das macht nichts,* n'eo ket ur gwall afer, ne laz ket, ne ra forzh, ne vern, n'eus droug ebet, n'eus ket a zroug, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, daoust da se ! ne vern ! ne ra tra, n'eus forzh a se ; *etwas nur halb machen,* hanter ober udb, ober udb diwar hanter, na ober nemet an hanter eus udb ; *er wird es nicht mehr lange machen,* hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, erru eo an hirañ ma c'hall mont, arouez plankenn a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, straket eo e graoñenn, kazimant eo marv ; *jemandem Angst und Bange machen,* spouronañ (spontañ, lorc'hañ, lakaat aon da, plantañ aon gant) u.b., reiñ spouron (ober aon) d'u.b., estlammiñ u.b. ; *jemandem etwas begreiflich machen,* reiñ udb da intent d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb ; *jemandem klar machen, dass ...,* lakaat u.b. da gompren e ..., disklêriañ d'u.b. e ... ; *jemanden zu seinem Freund machen,* ober eus u.b. e vignon, kemer u.b. da vignon, dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b., kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., kamaradiañ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b. ; *zum Sklaven machen,* sklavañ, sklavaat, lakaat da sklav, ober ur sklav [eus u.b.], lakaat [u.b.] da vezañ pont ha plankenn d'an-unan ; *zum Gefangenen machen,* tapout da brizoniad ; *etwas zu Geld machen,* tennañ arc'hant eus udb, gwerzhañ (arc'hantiñ) udb, sevel arc'hant diwar gwerzh udb ; *jemanden zum Spott (zum Gelächter) machen,* ober goapaerezh (c'hoarzherezh) gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap (farsal) diwar-goust u.b. ; *etwas zur Bedingung machen,* lakaat udb da ziferadenn (da ziviz) ur marc'had bennak.

VI. mont da, ober, bezañ, koustañ ; *das macht zwanzig Euro,* ugent euro e vo ; *dreimal drei macht neun,* teir gwech tri a zo nav ; *die Rechnung macht so und soviel,* ar fakturenn a ya (a sav) d'ar priz-mañ-priz ; *viele Ringe machen eine Kette,* melloù diwar melloù a ra ur chadenn.

VII. kaout, gounit, kas, degas ; *Beute machen,* ober ar skrap, preizhañ, preizhata, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak ; *Geld machen,* ober mat, sevel (dastum, gounit) arc'hant, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e eost (e graf, e fagodenn, e ran), lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan.

VIII. kas da benn, seveniñ, peurober, peurgas, peurechuiñ, pengenniñ ; *schnell machen,* kabalat, hastañ buan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, sachañ war e ivinoù, reiñ herr, lakaat (sankañ) tizh, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, en em zifretañ, mont d'ar c'haloup ; *ein gemachter Mann,* un den erru g. ;

wieder gut machen, renkañ, kempenn, dresañ, greiañ, ratreañ, kas da blom, ingalañ, digoll an droug graet, digoll [u.b.] evit an droug graet, dic'haouiñ [u.b.] eus an droug graet, dispenn an droug graet ; *mit etwas Schluss machen,* peurgas udb, lakaat diwezh (termen) d'udb, echuiñ (paouez, ehanañ) gant udb, paouez d'ober udb ; *reinen Tisch machen,* skarat ar c'hudennoù, lakaat diwezh d'udb, peurgas udb, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, reiñ lamm d'ur gudenn, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, ober ur skub (un taol skub, ur skarzh) ; *ein Ende machen,* lakaat termen (diwezh) da, reiñ harz d'udb ; *kurzen Prozess machen,* mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, peurgas udb ; *seinem Leben ein Ende machen,* lakaat diwezh (termen) d'e vuhez, en em lazhañ, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober.

IX. ober [obererezhioù Mab-den dre vras] ; *eine Reise machen,* beajiñ, mont da veajiñ, ober ur veaj ; *einen Gang machen,* ober un dro, ober defretoù ; *Geschäfte machen,* ober aferioù ; *jemandem Konkurrenz machen,* kevezañ ouzh u.b., ober kevezerezh d'u.b. ; *einen Anschlag auf jemanden machen,* klask lazhañ u.b., falvezout lazhañ u.b., falvezout lemel e vuhez digant u.b. (Gregor) ; *Krieg machen,* ober brezel, brezeliñ, brezelekaat ; *Frieden machen,* ober (skoulmañ) ar peoc'h ; *mit jemandem Bekanntschaft machen,* ober anaoudegezh gant u.b. ; *einen Bericht machen,* ober (sevel) ur rentañ-kont ; *eine Erfahrung machen,* gwelet (deskiñ) un dra nevez, gouzout un ardremez bennak pelloc'h ; *die Rechnung machen,* ober ar gont, sevel al lizher-dle (ar fakturenn) ; *Pause machen,* ober un ehan (un tamm diskuizh, un diskuizhadenn, ur sav-kein), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù ; *er macht Anstalten, fortzugehen,* emañ oc'h en em glask evit mont kuit, emañ oc'h en em glask da vont en hent, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ o fardañ mont kuit, emañ oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, stag eo gant darbaroù e veaj, ober a ra e bak da vont en hent ; *viel Aufsehen(s) von etwas machen,* ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra ; *einem Mädchen den Hof machen,* ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h yaouank ; *jemandem den Garaus machen,* peurgas u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e stal (e lod, e afer) d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b., ober ur gwe e gouzoug u.b. ; *Witze machen,* farsal, fentigellañ, gogeal, distagañ fentigelloù, reiñ melladoù, ober (dibunañ) bourdoù ; P. *mach doch keine Geschichten !* na ya ket d'ober ardoù ! paouez gant da arvezioù ! na glask ket ober diaez deomp ! ; *mit etwas nicht viel Federlesens machen,* mont dichipot (dizamant) dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, peurgas udb ken distrafuilh ha tra, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarzh, un taol skub), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, difoeltrañ (freuzañ, findaoniñ) udb, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), dic'hastañ udb, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres) hep chom da chipotal.

X. ober, bezañ ; *große Augen machen,* dispourbellañ (dislontrañ, disloagal, diflukañ) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, difoupañ e zaoulagad en e benn, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad, astenn e zaoulagad ; *eine lange Nase machen,* ober ur fri minaoued, kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober beg kamm, ober begoù, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, kammañ e veg ; *gute Miene zum bösen Spiel machen,* dougen e groaz e-lec'h chom da ruzañ anezhi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn ha kiañ outi, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn ; *Miene machen, etwas zu tun,* ober van (an neuz, an azvan, ar mod) d'ober udb, ober lusk a ober udb, ober sin a ober udb.

XI. c'hoari, derc'hel ur roll ; *den Sankt Nikolaus machen,* ober ar sant Nikolaz ; *den Weihnachtsmann machen,* ober an Tad Nedeleg ; *den Hanswurst (den Narren) machen,* ober ar farouell (ar furlukin) ; *den großen Herrn machen,* ober e vraz (e aotrou), ober brasoni ; *sie macht die Tugendhafte,* c'hoari a ra he seurez pil-pave (he seurez frank peder botez dindan ar bank), c'hoari a ra he flac'h tanav ; *den Dummen machen,* c'hoari e leue, ober an alvaon.

XII. [troioù-lavar] *mach schnell ! mach schon !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo 'ta ! dibrouilh da revr ! ; *er macht sehr lange,* hennezh a bad pell outañ distreiñ (a zo pell evit distreiñ), pell eo oc'h ober e dro, daleañ a ra d'en em gavout, lugudiñ (chuchuiñ, straniñ) a ra, chom a ra da logota, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, n'emañ ket bale an eost gantañ ; *du hast aber schnell gemacht !* n'out ket bet pell da nebeutañ ! 'm eus aon n'out ket chomet da evañ kafe ! n'eo ket bet pell da dro ! ; *mach, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretez ! ; *machen Sie, dass Sie fortkommen,* gwell eo deoc'h sachañ ho skasoù ganeoc'h, gwell eo deoc'h mont kuit, kit gant ho hent ! tec'hit 'ta ! skarzhit ! kuit ! ; *das macht, dass ...,* setu perak, da-heul an dra-se e ..., kent-se, kent a se / rak-se / dre-se / evel-se / war-se (Gregor) ; *in Patriotismus machen,* c'hoari e vrogarour, ober e baotr kar-e-vro ; *in Lederwaren machen,* gwerzhañ traezoù lêr, gwerzhañ marc'hadourezh lêr, bezañ meginer, ober war-dro ar meginerezh ; *die Hitze macht den Leuten zu schaffen,* an tommder a lazh an dud, ne harz ket an dud ouzh gwrez an heol ; *das macht mir Spaß,* plijadur am bez (bourrañ a ran) gant kement-se ; *von sich reden machen,* bezañ dindan teod(où) an dud, bezañ brudoù fall diwar e benn, bezañ kaoz vras

eus an-unan, bezañ chaok war e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.
XIII. V.em. : **sich machen** (hat sich (t-rt/t-d-b) gemacht) : *die Sache macht sich (t-rt),* war well e ya an afer ; *diese Person macht sich (t-rt),* mont a ra war-raok gant an den-se, an den-se en em ra, hennezh a ra e dreuz, hennezh a ra e dreuziad dre ar vuhez, hennezh a ra e dreuziad dre ar bed ; *der Junge macht sich (t-rt) gut in der Schule,* mont a ra mat an traoù war-raok gant ar paotr er skol, ar paotr a zo aes a zesk, ar paotr a zo mat a zesk, ar paotr-se a zo ur marc'h er skol, ar paotr-se a zesk mat er skol ; *sich (t-rt) unkenntlich machen,* kemer (gwiskañ) un neuz dianav, en em dreuzwiskañ, en em zic'hizañ, cheñch neuz da chom dianav, cheñch aoz da chom dianav, ober diouzh chom dianav ; *sich (t-rt) klein machen,* mont bihanik, mont en e grogenn, mont munut ; *sich (t-rt) groß machen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, ober teil, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *sich (t-rt) nützlich machen,* ober diouzh reiñ un tamm skoaz, ober diouzh skoazellañ, sikour, ober diouzh reiñ skoazell, harpañ, skoaziañ, skorañ, kregiñ e-barzh ; *sich (t-rt) beliebt machen,* ober diouzh gounit kalon (istim) an dud ; *sich (t-db) einen Namen machen,* en em vrudañ, brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv kaer) ; *sie machte sich (t-db) schnell einen Namen,* ar brud anezhi a yeas buan tro-war-dro, tapout a reas buan un tamm mat a vrud ; *sich (t-rt) fertig machen,* en em glask, fardañ mont kuit, aveiñ mont, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, en em alejiñ ; *sich (t-d-b) einen guten Tag machen,* chom da landreantiñ (da lureiñ), ober e gorf, ober e gorf didalvez, en em dorloiñ ; *sich (t-d-b) eine schöne Zeit machen,* diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em ziduiñ, en em zudiañ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, en em ziduellañ, kemer berramzer, kemer e ziduelloù, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, kemer e ebat, ober bourrus, ober bourrusted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, berraat e amzer, farlotañ, gaeaat, en em c'haeaat, c'hoariellat ; *sich (t-d-b) Gedanken machen,* ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ prederiet (nec'het), kaout nec'hamant, bezañ karget e vazh a spern ; *ich mache mir nicht viel daraus,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *mach dir nichts daraus,* bez distrafuilh ! arabat az pefe nec'h ! bez dinec'h war gement-se ! bez dichal ! lez da gas ! laosk da redek ! n'ez ket da gaout nec'hamant ! bez dizaon ! n'ec'h eus ket morc'hed da gaout ! bez dibreder ! paouez en da aez ! bez seder ! arabat dit en em chalañ gant an dra-se ! n'en em laka ket e poan gant an dra-se ! n'a ket d'en em chaokat abalamour d'an dra-se ! na vez ket war enkrez ! ; *sich (t-rt) davonmachen,* tec'hel kuit, skampañ, skarañ, skarzhañ, karzhañ, sachañ war e skasoù (e loaioù, e ivinoù), ober gaol ; *sich (t-rt) auf die Beine (auf den Weg) machen,* mont el lev (en hent), kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, dibradañ, lañsañ, digludañ, diflach, diblasañ, sevel da vale, en em lakaat en hent, mont en hent, mont en e roud, mont en e du, mont d'e du, mont diouzh e du, kemer e du, lavaret yao, distaliañ, kemer foet an nor ; *sich auf den Heimweg machen,* kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr, kemer penn an hent da vont d'ar gêr ; *sich (t-rt) aus dem Staube machen,* tapout (kavout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, mont diwar skizh, sachañ e dreid (e c'har) gant an-unan, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gaol, tec'hel

kuit, ober gar, skarañ er ouinell, kemer an tec'h, mont war dec'h ; *sich (t-rt) an eine Arbeit machen,* stagañ gant ur pezh labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, mont d'ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak, kregiñ en ul labour bennak, kregiñ en ervenn ; *sich (t-rt) daran machen,* mont dezhi, stagañ ganti, en em stagañ da labourat, en em lakaat da labourat, komañs da labourat, komañs labourat, luskañ da labourat, en em reiñ da labourat ; *er hat sich an die Arbeit gemacht,* komañset eo gant e labour, krog eo gant e labour, kroget en deus en e labour, emañ lug, krog eo da labourat, el lug emañ ; *sich (t-d-b) etwas zum Gebot machen,* ober e reolenn a vuhez eus udb ; *sich (t-d-b) keinen Begriff davon machen,* bezañ dic'houest da gompren an dra-se, na c'hallout kompren an dra-se, na vezañ evit empennañ an dra-se ; *sich (t-d-b) das Leben leicht machen,* bevañ dibreder-kaer, bevañ disoursi, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, bezañ un den a foeltr forzh, na ober forzh a netra ; *mach dich fort !* kae da foar an diaoul ! kerzh da lusa ! kae da c'hwennat panez ! kae da aveliñ da loeroù ! kae lark diouzhin ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant da hent ! kae diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kerzh gant ar foeltr ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! ; *sich (t-d-b) eine Ehre aus etwas machen,* en em gavout enoret eus udb (Gregor) ; *sich (t-d-b) ein Vergnügen aus etwas machen,* ober udb gant ar brasañ plijadur, bezañ laouen gant an-unan ober udb, bezañ a-du-kaer evit ober udb ; *sich (t-rt) für eine Sache stark machen,* difenn ur gaoz bennak gant un ene abostol, sevel krog (bezañ difennour gredus) ur gaoz bennak, taeriñ evit ur gaoz bennak ; P. *sich (t-rt) machen,* dic'hourdañ.

Machen n. (-s) : savidigezh b., oberidigezh b., ober g., oberezh g., oberiadur g., oberiadurezh b., oberiañs b., oberiezh b., oberiataerezh g., aoz g./b.

Machenschaft b. (-,-en) : irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., jeu b., gleskeraj g., darluerezh g., trokell b., trokellerezh g., troidell b., ijin fall g., ardivinkoù lies., ribouilhaj g., ribouilh g., lorberezh g. ; *politische Machenschaften,* itrikoù politikel lies., politikaj g., trikamardoù lies., ribouilhaj g., rouestloù politikel lies.

Macher g. (-s,-) : **1.** c'hwister g., stourmer g., oberour g., oberer g., graer g. ; *die Macher aus Politik und Wirtschaft,* oberourien ar politikerezh hag an ekonomiezh lies., oberezien eus bed ar politikerezh hag an ekonomiezh lies. ; **2.** farder g., forjer g., forjour g., oberer g. ; *Hutmacher,* toger g., kabeller g.

Macherin b. (-,-nen) : **1.** c'hwisterez b., stourmerez b., oberourez b., oberezez b. ; **2.** farderez b., forjerez b., forjourez b.

Macherlohn g. (-s,-löhne) : priz ar feson g., priz al labour g., priz an aoz g., priz an ober g., priz an oberiañs g., priz an oberiezh g. ; *etwas auf Macherlohn anfertigen lassen,* lakaat ober udb diouzh priz ar feson (diouzh priz al labour).

Machete b. (-,-n) : machete g., kontell-strop b., falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., strep g., strop g.

Machiavellismus g. (-) : makiavelegezh b., makiavelouriezh b.

Machiavellist g. (-en,-en) : makiaveleg g., makiavelour g.

machiavellistisch ag. : makiavelek, makiavelour.

Machismo g. (-s) : matchoerezh g., fallokratiezh b.

Machmeter n. (-s,-) : [fizik] mac'hmetr g., mac'hventer g.

Macho g. (-s,-s) : P. fallokrat g., matcho g., tourc'h g.

Macht b. (-, Mächte) : **1.** galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., beli b., dalc'h g., dalc'herezh g., pouez g., nerzh g., damani g., enkrog g., gwardoniezh b., mestroniezh b., mestroni b., perzh g., aotrouniezh b., levezon b. ; *Gottes Macht,* galloud Doue g., galloudezh Doue b., galloudegezh Doue b. ; *Schwarze Macht* [Black Power], Beli Zu b. ; *geistliche Macht,* galloud an Iliz g., galloudezh an Iliz b., galloud speredel g. ; *die weltliche Macht,* ar galloud bedel g., mistri ar bed-mañ lies., ar varnerien lik lies. / justis ar roue b. (Gregor), ar galloud foran g. ; *es steht nicht in meiner Macht, zu ...,* n'emañ ket e dalc'h ganin [ober udb], n'emañ ket em c'hefridi [ober udb], n'emañ ket em galloud [ober udb], er blotoù emaon, en dic'halloud emaon, n'em eus perzh ebet en dra-se ; *Macht über jemanden haben,* kaout perzh war u.b., bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., bezañ u.b. etre e zaouarn, bezañ u.b. etre e grabanoù, kaout galloud bras war u.b., bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, kaout da welet war u.b. ; *aus eigener Macht,* eus e benn e-unan, anezhañ e-unan ; *die Macht des Stärkeren,* lezenn ar janglenn b., beli an hini kreñvañ b. ; *Macht ausüben,* kaout galloud, kaout ul levezon bennak, bezañ galloud (beli, ur veli bennak) gant an-unan, embreger galloud ; *von seiner Macht Gebrauch machen,* embreger ar galloud ; *seine Macht befestigen, seine Macht untermauern,* diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; *seine Macht ausdehnen, seine Macht verstärken,* astenn e c'halloud, astenn e veli, kreskiñ e veli, kreskiñ e c'halloud ; *die Macht des Klerus nahm zu,* edo levezon ar veleien o kreskiñ ; *jemandes Macht einschränken,* digreskiñ galloud u.b., krennañ galloud u.b. ; *an Macht verlieren,* koll galloud, koll eus e c'halloud, koll tachenn, koll nerzh ; *die Macht in seiner Hand vereinigen,* kreizennañ ar galloud etre e zaouarn ; **2.** perzh g., nerzh g., galloud g., galloudezh b., pouez g., gouestl g. ; *die Macht des Geldes,* galloud an arc'hant g., gouestl an arc'hant g. ; *die Macht der Vorurteile,* galloudezh ar rakvarnoù b., galloud ar rakvarnoù g., pouez ar rakvarnoù g. ; *die Macht der Gewohnheiten,* nerzh (galloud, pouez) ar boazioù g. ; *die Macht des Schicksals,* nerzh an tonkadur g., gouestl didrec'hus an tonkadur g. ; *aus der Macht des Teufels befreien,* diboaniañ a-zan perzh Satan ; *unwiderstehliche Macht,* gouestl didrec'hus g. ; **3.** [polit.] damani b., riez b., Stad b. ; **4.** [dre astenn.] *an die Macht gelangen,* dont er galloud, dont da vezañ mestr ; *an der Macht sein,* derc'hel penn ar vazh, bezañ ar galloud en tu diouzh an-unan, bezañ ar galloud gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *jemanden an die Macht setzen, jemandem die Macht übergeben,* reiñ ar galloud d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., lakaat u.b. e piaou d'ar veli ; *die Macht in die Hand des*

Volkes legen, lakaat ar bobl e piaou d'ar veli, degemer ar bobl da rieg ; *die Macht ergreifen,* kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, kemer penn an traoù, tapout e droad er par ; *seine Macht über jemanden aufrecht erhalten,* derc'hel e grog war u.b., derc'hel e aotrouniezh war u.b., difenn e zalc'herezh war u.b., mirout e zalc'h war u.b. ; *mit unserer Macht ist nichts getan (Luther),* didalvez (difrouezh) eo galloud Mab-den, galloud Mab-den n'eo mat da vann ; *so groß ist seine Macht nicht,* dister a-walc'h eo ar pezhig galloud en deus, e c'halloud ne dizh ket gwall bell, ne ya ket a-bell dezhañ, n'eo ket uhel bouton e vragez diouzh an douar, n'en deus ket kalz a c'halloudezh, n'en deus ket kalz a c'halloud, n'eo ket ket bras e c'halloudegezh, ur c'hrak a vestr eo an den-se ; **5.** [kr-l] *Macht geht vor Recht,* an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - ar fall a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; **6.** [dre astenn.] *die himmlischen Mächte,* nerzhioù an neñv lies. ; *die höllischen Mächte,* nerzhioù an ifern lies. ; *hier sind dunkle Mächte am Werk,* traoù fall a zo o c'hoari amañ / n'eus tra ouzh hor strobañ nemet ar viltañs (Gregor), bountet eo bet an drougavel dre amañ, ar gwallavel a zo o c'hoari amañ ; **7.** [relij.] *die Macht der Finsternis,* spered an deñvalijenn g., droukspered an ifern g. (Gregor), roue an deñvalijenn g., priñs an deñvalijenn g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor), galloud an deñvalijenn g. ; **8.** *Streitmacht,* arme b., lu g., nerzhioù armet ar Stad lies. ; **9.** *Vollmacht,* hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., galloud divevenn g. ; **10.** *Übermacht,* **a)** pennaotrouniezh b., pennvestroniezh b., dreistelezh b., dreistbeli b., mestrerezh g., mestroni b., pennholierezh g., hol g. ; **b)** trec'hded dre an nerzh b., trec'hded dre an niver b., dreistniver g., trec'hder g., trec'hed b.

Machtbefugnis b. (-,-se) : dalc'h g., beli b., aotrouniezh b., mestroni b., karg b., kefridi b., aotre g., aotreadur g., perzh g. ; *Überschreitung der Machtbefugnis,* drougimplij eus e garg g., kammarver beli g., rec'halloud g.

Machtbereich g. (-s,-e) : kelc'h levezon g., tachennad levezon b.

Machtblock g. (-s,-blöcke) : [polit., istor] bloc'had g.

Machtergreifung b. (-,-en) : kemeridigezh ar galloud b., skraperezh ar galloud g., gavaeladur ar galloud g.

Machterhalt g. (-s) : menel er galloud g., kendalc'h ar galloud g., gwardoniezh ar galloud b.

Machthaber g. (-s,-) : dalc'her ar galloud g., dalc'her ar veli g., mestr g., rener-meur g., penntiern g., mac'hwal g., mac'her g., mac'homer g., tirant g., mestr ur vro g., mestr ur bobl g.

Machthaberin b. (-,-nen) : mestrez b., renerez-veur b., mac'herez b., mac'homerez b., tirantez b., mestrez ur vro b., mestrez ur bobl b.

machthaberisch ag. : mac'hom, mac'homus, tirantus.

Machthunger g. (-s) : youl da zont er galloud b., youl d'ar galloud b., sec'hed d'ar galloud g., sec'hed eus ar galloud g.

machthungrig ag. : sec'hed d'ar galloud gantañ, sec'hed eus ar galloud gantañ, klañv gant ar c'hoant kemer ar galloud en tu dioutañ.

mächtig ag. : **1.** galloudus, galloudek, damani ; *so mächtig ist er nicht,* dister a-walc'h eo ar pezhig galloud en deus, e c'halloud ne dizh ket gwall bell, n'eo ket uhel bouton e vragez diouzh an douar, n'en deus ket kalz a c'halloudezh, n'en deus ket kalz a c'halloud, n'eo ket ket bras e c'halloudegezh, ur c'hrak a vestr eo an den-se ; *ein mächtiges Land,* ur vro sonn he fenn ha start war hec'h elloù b., ur galloud bras g., ur c'halloudegezh b., ur vro c'halloudek b., ur vro c'halloudus b., un damani vras b., ur riez b., ur Stad Vras b. ; **2.** [dre heñvel.] barrek, mestr ; *einer Sache mächtig sein,* mestroniañ udb ; *einer Sprache mächtig sein,* anavezout dreist (gouzout mat) ur yezh ; *seiner selbst nicht mehr mächtig sein,* na vezañ mui mestr war e gorf (war e imor), na vezañ mui evit kabestrañ e imor, na vezañ mui evit plegañ e imor, na vezañ mui evit padout, bezañ dic'halloud evit pouezañ (derc'hel, moustrañ) war e imor ; **3.** [dre astenn.] pezh mell, pikol, pikolenn, markol, foeltrenn, moñs g., moñsad g. ; *ein mächtiges Fass,* ur pezh mell (ur pikol, ur moñs) barrikenn g., ur pebezh barrikenn b., ur bikolenn varrikenn b., ur foeltrenn varrikenn b. ; *mächtige Wut,* sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g. ; *ein mächtiger Blutstrahl,* ur pezh flistradenn wad g. ; *von mächtigem Wuchs,* postek-brav, bras-kenañ, a vent vrav, a vent vat, mentek, bras ar bern anezhañ, ur c'horf mat a zen anezhañ, ur markol den anezhañ, ur markol hini anezhañ ; *ein Pferd von mächtigem Wuchs,* ur marc'h galloudus, ur markol marc'h g.

Adv. : *mächtig viel,* diouzh an druilh, a-druilhadoù, dreist, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, e-leizh, paot, forzh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-vordilh, dizamant, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, a-builh, a-vil-vern, paot-mat, gras Doue, pezh a garer, a-forzh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, ken a findaon, ken na wic'h, da rastellat, da reketiñ.

Mächtige(r) ag.k. g. : galloudeg g., galloudegez b., kreñv g. ; *die Mächtigen,* ar c'halloudeien lies., ar re vras lies., ar re uhel lies., ar re a-uc'h lies.

Mächtigkeit b. (-) : **1.** [mengleuz.] kreñvder ur gwelead g., pinvidigezh ur gwelead b. ; **2.** [mat.] goulud g. ; *Mächtigkeit des Kontinuums,* goulud an didorr g.

Machtkampf g. (-es/-s,-kämpfe) : stourm evit ar veli g., stourm evit ar galloud g.

Machtkonzentration b. (-) : [polit.] tolpadur ar galloudoù g.

machtlos ag. : dic'halloud, dic'halloudek, dic'halloudus, diveli ; *machtlos sein,* bezañ er blotoù, bezañ dic'halloud, bezañ en dic'halloud, chom en diaskren, pladañ, na gaout na tu na lañs, bezañ boud.

Machtlosigkeit b. (-) : dic'halloud g., dic'halloudegezh b., dic'hall g. ; *zur Machtlosigkeit verurteilt sein,* bezañ er blotoù, bezañ en dic'halloud, chom en diaskren, pladañ, na gaout na tu na lañs, bezañ lakaet boud.

Machtmissbrauch g. (-es/-s,-missbräuche) : drougimplij eus e c'halloud g., drougimplij eus e aotrouniezh g., kammarver beli g., rec'halloud g.

Machtmittel n. (-s,-) : araez gwask g., araez prez g., araez pouezañ g.

Machtpolitik b. (-) : politikerezh diazezet war ar pennholierezh g., leviadurezh a nerzh b.

Machtprobe b. (-,-n) : amprouenn nerzh g.

Machtspruch g. (-s,-sprüche) : disentez n'eus ket da zistreiñ diwarni b.

Machtstellung b. (-,-en) : savlec'h a nerzh g., galloudegezh b., galloud g., beli b., nerzh g., enkrog g., damani g., mestroniezh b.

Machtstreben n. (-s,-) : strivoù da zont er galloud lies., youl da zont er galloud b., youl d'ar galloud b., sec'hed d'ar galloud g., sec'hed eus ar galloud g.

Machtübernahme b. (-,-n) : kemeridigezh ar galloud b., skraperezh ar galloud g.

machtvoll ag. : galloudus, galloudek ; *der machtvolle Arm Gottes,* brec'h c'halloudus an Aotrou Doue b.

Machtvollkommenheit b. (-,-en) : **1.** [gwir] *richterliche Machtvollkommenheit,* galloud diharz a-berzh al lez-varn g., galloud kevandiuzek g. ; **2.** *aus eigener Machtvollkommenheit,* anezhañ e-unan, eus e benn e-unan, dre e benn e-unan.

Machtwechsel g. (-s,-) : [polit.] kemm gouarnamant g., kemm muianiver g.

Machtwort g. (-s,-e) : disentez n'eus ket da zistreiñ diwarni b. ; *ein Machtwort sprechen,* lavaret reut e soñj ; *durch ein Machtwort entscheiden,* reiñ un disentez n'eus ket da zistreiñ diwarni.

machulle ag. : P. **1.** diarc'hant, dizanvez, dileve, didra ; **2.** sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet, sot-magn, nay, sot-ran, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur makez cheulk anezhañ, ur makez tamm paotr fin anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ, droch-pitilh, droch-yar, sot-plaen ; **3.** skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, asik, mac'homet, faezh, erru dilañs, distronk, flakik, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, tanailhet, rentet, krevet, gell.

Machwerk n. (-s) : brizhkenderc'had g., oberenn didalvoud b., oberenn didalvez b., labour beleg g., labour dibalamour g., labour denjentil g., labour intañvez g., marmouzad g.

Machzahl b. (-,-en) : [fizik] niver an tizhoù Mac'h g., niver Mac'h g.

Macke b. (-,-n) : P. **1.** si g., mank g., namm g. ; **2.** tech fall g., pleg fall g., si fall g., tik g., mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b., sorc'henn b., atapi g., follezh b. ; **3.** [dre skeud.] *er hat eine Macke,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

Macker g. (-s,-) : P. paotr g., truchon g., miñsoner g., pabor g.

Mackertum n. (-s) : P. matchoerezh g., falokratiezh b.

Madagaskar n. (-s) : Madagaskar b.

Madagaskar-Moorente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Madagaskar g.

Madagaskarspint g. (-s,-e) : [loen.] gwespetaer Madagaskar g.

Madame b. (-, Mesdames) / P. **Madam** b. (-, Mesdames) : itron b.

Mädchen n. (-s,-) : **1.** plac'h b., krennardez b., krennardenn b., krennblac'h b., merc'h b., paotrez b., polez b. [*liester* polezed, polezi] ; *kleines Mädchen,* plac'hig b., plac'h bihan b., plac'h vihan b., paotrezenn b., krouadurez b. ; *die kleinen Mädchen,* ar merc'hedigoù lies., ar maouezigoù lies. ; *ein recht hübsches Mädchen,* un tamm brav a blac'h b., un tamm friant a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur

femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ur farodez b., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur babig koant g., ur frañjolenn a blac'h b., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g. ; *windige Mädchen,* merc'hedoù skañbenn lies., merc'hed avelek lies., merc'hed avelet o fennoù lies., merc'hed skañv o fennoù, brizhardenned lies., kañjolenned lies., strinkelled lies., lamperezed lies., pennoù skañv lies., driski lies., jingellach g., kuchurelled lies., speredoù balafenn a verc'hed lies. ; *ein leichtes Mädchen,* ur plac'h doñv b., ur plac'h lirzhin b., ur plac'h reizh b., ur plac'h skoemp b., ur strakell b., ur plac'h distrantell b., ur plac'h skañv b., ur c'hastig b., un dommderenn b., ur bizourc'h g., ur gañfantenn b., ur strakadenn b., un darlaskenn b., ur baotretaerez b., ur frizenn b., ur vrizhardenn b., ur gañjolenn b., ur strinkell b., ul lamperez b., ur guchurell b., ur ruiherez-he-c'horf b., ur ribod g., maouez an holl b., ul libourc'henn b., ur vari-voudenn b., ul libouzell b., ul libouzenn b., ul libouz g., ul landourc'henn b., un drutell b., ur glujar b. ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe,* n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *das hübscheste Mädchen der Stadt,* ar plac'hañ merc'h eus kêr b. ; *um die Hand eines Mädchens anhalten, um die Hand eines Mädchens bitten,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, ober ar goulennoù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud ; *bei den Mädchen hatte er keinen Erfolg,* ne blije tamm d'ar merc'hed ; *hinter den Mädchen her sein,* gastaouiñ, merc'heta, plac'heta, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, kañjoliñ, ober chou d'ar merc'hed, fringal, furikat, friantañ ; [goapaus, martoloded] *andere Städtchen, andere Mädchen,* kant kêr, kant plac'h ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädchen weiter geradeaus,* ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed (ar merc'hedoù) a gendalc'has eeun dirazo ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden,* n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se ; **2.** [dre astenn.] matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; *Mädchen für alles,* matezh gra-pep-tra b. ; **3.** karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g. ; P. *sein Mädchen,* e vignonez b., e garedig b., e zousig b., e vestrez b., e vuiañ-karet g., P. e dra g., e vilhez b., e filhenn b., e frav g.

Mädchenalter n. (-s) : oad krenn g., yaouankiz b., krennoad g.

Mädchenaugen lies. : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b. [*Viola tricolor*].

mädchenhaft ag. : **1.** diouzh giz ur plac'h yaouank ; **2.** [dre astenn.] didro, distag, didroell, eeun, eeunik.

Mädchenhandel g. (-s) : droukkenwerzh gant merc'hed g., houlierezh g.

Mädchenhändler g. (-s,-) : droukkenwerzhour merc'hed g., houlier g.

Mädchenheim n. (-s,-e) : bod evit ar merc'hed yaouank g., ti-repu evit ar merc'hed yaouank g.

Mädchenname g. (-ns,-n) : **1.** anv plac'h g. ; **2.** anv plac'h yaouank g.

Mädchenpensionat n. (-s,-e) : bod-lojañ evit ar merc'hed yaouank g.

Mädchenraub g. (-s,-e) : skrapadenn verc'hed b., skraperezh merc'hed g., skrapadeg verc'hed b.

Mädchenschule b. (-,-n) : skol ar merc'hed b.

Made b. (-,-n) : **1.** [loen.] kontron str., kontron lostek str., kontronenn b., preñvedenn b., preñvedell b., grec'h g. [*liester* grec'hent / grec'hed] ; **2.** [tr-l] *wie die Made im Speck leben,* bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'h bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ.

Madegasse g. (-n,-n) : Malgach g.

Madegassin b.(- ,-nen) : Malgachez b.

madegassisch ag. : malgach, [yezh.] malgachek, malagasiek ; *madegassische Sprache,* malgacheg g., malagasieg g.

Madeira[1] n. : Madeira b.

Madeira[2] g. (-s,-s) **/ Madeirawein** g. (-s,-e) : gwin Madeira g.

Mädel n. (-s,-/-s) **/ Madel** n. (-s,-n) **/ Mädelchen** n. (-s,-) : [*sellit ivez ouzh* **Mädchen**] paotrezenn b., paotrez b, pebrenn b. ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus,* ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *die kleinen Mädel,* ar merc'hedigoù lies., ar maouezigoù lies. ; P. *ein fesches Mädel,* un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur babig koant g., ur frañjolenn a blac'h b., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g.

Madenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] kest str.

Mädesüß n. (-es,-e) : [louza.] rouanez ar pradoù b., rouanez-ar-pradeier b., rouanez ar foenneg b.

madig ag. : **1.** kontronek, preñvedek, preñvedet, preñvouzek, toullet-didoullet gant ar preñved ; **2.** [dre astenn.] *jemanden madig machen,* gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., dismegañsiñ u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., divrudañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b.,

lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., brudellat u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b.

Madjare g. (-n,-n) : **1.** [istor] Magiar g. ; **2.** [douar.] Hungarad g.

Madl n. (-s,-n) : *sellit ouzh* **Mädel**.

Madonna b. (-, Madonnen) : *die Madonna,* ar Werc'hez b., ar Werc'hez Vari b., an Itron Varia b.

Madonnenbild n. (-s,-er) **/ Madonnenbildnis** n. (-ses,-se) : [relij.] **1.** skeudenn ar Werc'hez b., skeudenn ar Werc'hez Vari b., skeudenn an Itron Varia b. ; **2.** gwerc'hez b. [*liester* gwerc'hizi], delwenn ar Werc'hez b., delwenn ar Werc'hez Vari b., delwenn an Itron Varia b.

Madonnengesicht n. (-s,-er) : *sie hat ein Madonnengesicht,* koant eo evel ar Werc'hez, dremm ur santez he deus.

Madras g. **/ Madrasgewebe** n. (-s,-) : [gwiad.] lien Madras g.

Madrepore b. (-,-n) : [loen.] madrepor g.

Madrid n. (-s) : Madrid b.

Madrigal n. (-s,-e) : madrigal g.

Maerl g. (-s) : merl g., skaotil g.

Maestro g. (-s,-s/Maestri) : **1.** [sonerezh] maestro g. ; **2.** [dre astenn.] mestr bras g., rener-meur g.

Mäeutik b. (-) : [preder.] maieutik g., gwiliouderezh-spered g.

Mafia b. (-) : mafia g.

mafios ag. : diouzh giz ar mafia, mafiaek.

Magazin n. (-s,-e) : **1.** [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., magazennad b., grignol b. ; **2.** [dre heñvel.] stal-werzh b., stal b., staliad b., boutikl b./g. ; **3.** [armoù-tan] karger g., boest tennoù b. ; **4.** [dre astenn.] magazin g., kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b.

Magazinarbeiter g. (-s,-) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.

Magazinbeute b. (-,-n) : ruskenn herann b.

Magaziner g. (-s,-) [Bro-Suis] **/ Magazineur** g. (-s,-e) [Bro-Aostria] : [kenw.] sanailher g., magazenner g.

Magazingewehr n. (-s,-e) : fuzuilh tennata g./b.

Magazinverwalter g. (-s,-) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.

Magd b. (-, Mägde) : **1.** matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; *junge Magd,* plac'h bihan b., plac'h vihan b. ; *die Jüngste der Mägde,* ar vatezh vihan b. ; *die Hauptmagd,* ar vatezh vras b. ; *sich bei jemandem als Magd verdingen,* mont da vatez da di u.b., mont e plas da di u.b. ; *bei jemandem als Magd dienen,* bezañ matezh e ti u.b., bezañ matezh gant u.b., servijañ e ti u.b. evel matezh, bezañ plac'h dindan u.b., bezañ plac'h gant u.b. ; *sie hatte als Magd bei meinen Eltern gedient,* bez e oa bet plac'h gant va zud ; *ich bin Magd bei ihnen,* plac'h emaon ganto ; *werden aus unserem Land nur Knechte und Mägde hervorgehen ?* ha graet eo hor bro da c'henel mitizhien ha mevelien nemetken ? ha graet eo hor bro da c'henel mevelien ha plac'hezed nemetken ? ; **2.** [barzh.] *die reine Magd (die Magd Gottes),* ar Werc'hez dinamm b., ar Werc'hez-Mamm b., Itron (mestrez, rouanez) ar gwerc'hezed b., ar Werc'hez Vari b.

Magdalene b. : Madalen b.

Magdalénien n. (-) : oadvezh magdalenat g., oadvezh magdalenian g., magdalenian g.

Mägdeblume b. (-,-n) **/ Mägdekraut** n. (-s) : [louza.] **1.** kramamailh g. [*Matricaria recutita*] ; **2.** boked-Mae g., louzaouenn-an-hañv b. [*Convallaria majalis*] ; **3.** melenig-traezh g. [*Helichrysum arenarium*] ; **4.** louzaouenn-ar-gwilioud b. [*Trillium pendulum*].

Magen g. (-s,-/Mägen) : **1.** [korf.] stomog g., poull-kalon g., poull ar galon g., kalon b., sac'h g., sac'h-boued g., piron g., pironenn b., kreuz g., kof g., tor g., P. pondalez an ene g., plankenn ar stomog g., [dre fent] pistomeg g., estrouilhag g. ; *voller Magen,* kof leun g., krubuilhad b., kofad g. ; *leerer Magen,* kof goullo (moan) g., kalon noazh b. ; *empfindlicher Magen,* stomog blin g. ; *sich den Magen verderben, einen verdorbenen Magen haben,* ober re gofad, sevel ar boued war e galon, kaout poan diwar-goust re gofad, bezañ divarc'het poull e galon diwar re gofad, tapout korn kof goude re gofad, tapout tenngof goude re gofad, kaout kalonask, bezañ distreset e gorf, bezañ klañv diwar e voued, bezañ e galon war-neuñv ; *den Magen verderben,* divarchiñ ar galon, distresañ ar galon, ober poan gof ; *wenn ich nur Wasser trinke, werde ich mir den Magen verderben,* mar n'evan nemet dour ez an da zisgwalc'hiñ va c'halon ; *einen verkorksten Magen haben,* bezañ distreset e gorf, kaout kalondev, bezañ savet ar boued war e galon, bezañ e galon war-neuñv, bezañ klañv diwar e voued ; *von diesem Arzneimittel bekomme ich Brennen im Magen,* poazhañ va c'halon din a ra al louzoù-se ; *ihm knurrt der Magen,* rec'hiñ a ra e vouzelloù, soroc'hal a ra e vouzelloù gant an naon, trouzmeskañ a ra e vouzelloù, krial a ra e vouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, emañ an naon o trantellañ e vouzelloù, P. emañ o tispenn kaoc'h d'ober foer ; *mir dreht sich der Magen um, der Magen drückt mich,* me a sav (deviñ a ra) va c'halon, doñjeret eo va c'halon, me am eus poan e poull va c'halon, me am eus poan gof, kalondev am eus, gant ar boan stomog emaon, brevet (distreset) eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, emañ va c'halon war-neuñv, gwall garget eo poull va c'halon ; *den Magen ausspülen,* strinkellat ar stomog, reiñ ur c'hristal / strinkellat ar bouzelloù (Gregor) ; *den Magen auspumpen,* sunañ ar stomog, strinkellat ar stomog ; *mit knurrendem (leerem) Magen zu Bett gehen,* mont da gousket diwar e yun (war e naon, war e galon noazh, gant ur c'hofad mat a naon, hep tamm) ; *mit nüchternem Magen,* war e galon noazh, war yun, hep tamm ; *ein Medikament*

auf nüchternen Magen einnehmen, kemer e louzoù war e galon noazh, euvriñ e louzoù war e galon noazh ; *reinen Wein auf nüchternen Magen trinken,* evañ gwin noazh war e galon noazh ; *das liegt mir wie Blei auf dem Magen,* sammus eo ar boued-se, pounner eo ar boued-se da'm c'halon, pounner eo din ar boued-se, sammet eo va stomog gant an dra-se, boued stambouc'hus da'm c'halon eo, stambouc'het on gant an dra-se, diaez on diwar ar boued-se, chom a ra ar boued-se war va c'halon, sammet on gant ar boued-se ; *mir liegt der Magen in den Kniekehlen,* diwalc'h am eus, diwalc'het on, divouedet on, krazañ a ran gant an naon, duañ a ran gant an naon, darev on gant an naon, dare on gant an naon, diviet on gant an naon, marv on gant an naon, ur c'hofad naon am eus, naon du am eus, naon rankles am eus, un naon-ki am eus, erru eo ruz va bouzelloù, erru eo moan va bouzelloù, moan eo va c'hof, du eo va dent, un ilboued bras am eus, dalc'het on gant an naon, santout a ran va freñv, emaon o vougañ gant an naon, marnaon(i)ek on, naon am eus da zebriñ bili, naon du a zo krog ennon, ur gounnar debriñ eus ar re zuañ a zo krog ennon, laosk on war va begel, du on gant an naon, glaouriñ du a ran gant an naon, glaouriñ a ran gant an naon du, disec'hañ a ran gant an naon, naon ruz am eus, emaon o ruziañ gant an naon, klevet a ran kleier an Naoned ; **2.** [dre skeud.] P. *das dreht mir den Magen um,* sevel a ra va c'halon o welet kement-se ; *der liegt mir im (auf dem) Magen, den habe ich im Magen,* n'emaon ket evit e c'houzañv, n'emaon ket evit padout outañ, n'on ket evit aveliñ anezhañ, n'on ket evit ahelañ gantañ, n'on ket evit en em ahelañ gantañ, ur malis am eus outañ ; *was liegt dir auf dem Magen ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken maleürus ? petra a zo o virviñ da spered ? ; *seine Augen sind größer als sein Magen,* brasoc'h eo e c'henoù eget e gof ; **3.** [kr-l] *einem hungrigen Magen ist nicht gut predigen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder – an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom.

Magenbeschwerden lies. : [mezeg.] poan-gof b., poan stomog b., poanioù stomog lies., kalondev b., kalonlosk g., devadur g., dizizererezh g., droug-kof g. ; *er leidet an Magenbeschwerden,* gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, brevet eo poull e galon, distreset eo, tapet en deus droug-kof, c'hoant dislonkañ a zo deuet dezhañ, c'hoant reketiñ a zo deuet dezhañ.

Magenbitter g. (-s) : [kegin.] likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Magenblutung b. (-,-en) : [mezeg.] flus-gwad er stomog g., gwadliñv er stomog g., koll-gwad er stomog g.

Magenbrennen n. (-s) : [mezeg.] kalondev b., kalonlosk g., kalonask b., devadur g.

Magen-Darm-Beschwerden lies. : [mezeg.] direizhamant ar stomog hag ar bouzelloù g., dizurzh er stomog hag er bouzelloù g., trubuilhoù ar stomog hag ar bouzelloù lies., trubuilhoù kreuz-pervez lies.

Magen-Darm-Entzündung b. (-,-en) / **Magen-Darm-Katarr** g. (-s,-e) / **Magen-Darm-Katarrh** g. (-s,-e) : [mezeg.] tanijenn ar stomog hag ar bouzelloù b., kreuzpervezfo g.

Magen-Darm-Trakt g. (-es/-s,-e) : [korf.] kan ar stomog hag ar bouzelloù g., korzenn ar stomog hag ar bouzelloù b., forzhioù koazhañ lies., hentoù koazhañ lies., benvegad koazhañ g.

Magendrücken n. (-s) : [mezeg.] kalondev b., kalonlosk g., kalonask b., devadur g., dizizererezh g. ; *ich habe Magendrücken,* sammet eo va stomog.

Mageneingang g. (-s) : [korf.] kardia g., gwask krec'h ar stomog g.

Magenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn stomog b., kreuzfo g.

Magenerweiterung b. (-,-en) : [mezeg.] distrizhadur ar stomog g., kreuzusvoll g.

Magengegend b. (-,-en) : [korf.] rannbarzh ar stomog b.

Magengeschwür n. (-s,-e) : [mezeg.] angreizh ar stomog g., gouli-bev er stomog g., gouli-bev stomogel g. ; *er hat ein Magengeschwür,* tapet en deus ur gouli en e stomog ; *dieses Arzneimittel verursachte ein Magengeschwür,* gant al louzoù-se e savas ur gouli-bev en e stomog.

Magengrube b. (-,-en) : [korf.] kavenn-stomog b., poull-kalon g., poull ar galon g.

Magenknurren n. (-s) : garmoù-bouzelloù lies., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., bourbouilhadennoù lies., trouzmesk g., P. kleier an Naoned lies.

Magenkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] glaz stomog b., kreuzost g.

magenkrank ag. : [mezeg.] klañv e stomog.

Magenkranke(r) [mezeg.] den klañv e stomog g.

Magenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved stomog g.

Magenkrebs g. (-es) : [mezeg.] krankr ar stomog g., krign-bev ar stomog g., kañser ar stomog g.

Magenleiden n. (-s) : [mezeg.] poan-gof b., poan stomog b., poanioù stomog lies., droug-kof g.

magenleidend ag. : [mezeg.] klañv e stomog.

Magensaft g. (-s,-säfte) : [korf.] sug-stomog g., sug esmoriñ g., sug koazhañ g., sug ar c'hreuz g.

Magensäure b. (-,-n) : [korf.] trenkenn ar sug-stomog b.

Magenschleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] glaourgenn ar stomog b.

Magenschleimhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanijenn stomog b., kreuzfo g.

Magenschmerzen lies. : [mezeg.] poan-gof b., poan stomog b., poanioù stomog lies., droug-kof g.

Magenspiegelung b. (-,-en) : [mezeg.] imbourc'hiñ ar stomog g., gastroskopiñ g.

Magenschrumpfung b. (-,-en) : [mezeg.] strizhadur ar stomog g., kurzhadur ar stomog g., skoanadur ar stomog g.

Magenspülung b. (-,-en) : [mezeg.] gwalc'h stomog g., gwalc'herezh stomog g., strinkelladenn stomog b., kristal g. (Gregor).

Magentropfen lies. : [mezeg.] eliksir evit ar stomog g., eliksir esmoriñ g., eliksir koazhañ g.

Magenverstimmung b. (-,-en) : [mezeg.] poan-gof b., kalondev b., kalonask b., kalonlosk g., devadur g., dizizererezh g., droug-kof g., poan e poull ar galon b. ; *er hat eine Magenverstimmung,* gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, tapet en deus droug-kof, brevet eo poull e galon, divarc'het eo poull e galon, savet eo ar boued war e galon, distreset eo e gof, c'hoant dislonkañ a zo deuet dezhañ, c'hoant reketiñ a zo deuet dezhañ.

mager ag. : **1.** treut, kastiz, divag, teusk, sinac'h, skarn, askornek ; *der ist ja mager,* hennezh n'eo ket mab da Veurlarjez ; **2.** [dre skeud.] krin, kras, treut, krak ; *magerer Boden,* douar krin (kras, treut) g. ; **3.** [kegin.] treut, dister, divalav, blank, difonn, tanav, berr, teusk, skort ; *magere Kost (Küche),* tinell (kegin) dreut b., pred dister g., pred Koraiz g., pred divalav g., pred dilarjez g. ; *mageres Schweinefleisch,* bevin moc'h g. ; *mageres Fleisch,* bevin g., kig-bevin g. ; **4.** *die sieben fetten und die sieben mageren Jahre,* ar seizh bloavezh a builhentez hag ar seizh bloavezh a zienez.

Magerkeit b. (-) : treuted b., treuter g., treudoni b.

Magerkohle b. (-,-n) : glaou treut g. [*etre 10 ha 14 % gaz ennañ*].

Magermilch b. (-) : [kegin.] laezh kignet g., laezh diennet g., laezh digoaven g., laezh digoavenet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g.

magern V.gw. (ist gemagert) : treutaat, treudiñ, kurzañ, tristaat, moanaat, kastizañ, koll, digigañ, gwashaat, moanaat, diguilhañ, mont e dor en e gein, mont treut, gwerzhañ kig da gaout bara.

Magersucht b. (-) : [mezeg.] anoreksiezh vredel b., disnaon bredel g.

magersüchtig ag. : [mezeg.] disnaonek.

Magerwiesen-Margerite b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-santez-Varc'harid b., boked Marc'harid g., bozenn gwenn str.

Maggikraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Maghreb g. (-) : *der Maghreb,* ar Magreb g.

maghrebinisch ag. : magrebat.

Magie b. (-) : hud g., hudouriezh b., hudoniezh b., huderezh g., achantouriezh b., breou g., strobinell b., strobinellerezh g., sorserezh g., boemerezh g., chalm g., P. fizik g. ; *die Magie des Wortes,* boem gevrinus ar c'homzoù b., chalm ar c'homzoù g., achantouriezh ar c'homzoù b., hud ar c'homzoù g.

Magier g. (-s,-) : **1.** achantour g., chalmer g., strobineller g., bamer g., bamour g., boemer g., huder g., hudour g., sorser g., amboubal g. ; **2.** majisian g., sigoter g. ; **3.** [istor] maj g. ; **4.** [relij.] roue g., maj g.

Magierin b. (-,-nen) : **1.** achantourez b., strobinellerez b., bamerez b., bamourez b., hudourez b., sorserez b., amboubalez b. ; **2.** majisianez b., sigoterez b.

Maginot-Linie b. (-) : [istor] linenn Maginot b.

magisch ag. : strobinellus, burzhudus, ... hud, hudek, hudel, boemus, teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, drouizel ; *magische Kraft,* gouestl g., nerzh hud g.

Magister g. (-s,-) : **1.** [skol-veur] mestroniezh b. ; **2.** dalc'her ur vestroniezh g. ; **3.** apotiker g.

Magisterarbeit b. (-,-en) : [skol-veur] kounskrid mestroniezh g.

Magistrat[1] g. (-s,-e) : ti-kêr g., kuzul-kêr g.

Magistrat[2] g. (-en,-en) : [Bro-Suis] penn-kêr g., mestr a gêr g., uhelgargiad g., magistrad g.

Magistratur b. (-,-n) : [istor] karg a ofiser a gêr b. / mestroniaj g. / mestroniezh b. (Gregor).

Magma n. (-s,-s) : magma g., maen-teuz g.

Magmaherd g. (-s,-e) **/ Magmakammer** b. (-,-n) : [douar.] kambr ar magma b., kambr vagmaek b., kambrad vagmaek b.

magna cum laude Adv. : *mit „ magna cum laude“,* gant gourc'hemennoù ar juri, gant gourc'hemennoù ar strollad-barn, gant ur meneg enorus.

Magnat g. (-en,-en) : **1.** chevañsour g., galloudeg g., mestr-bras g., rener-meur g. ; **2.** [istor] magnad g. ; **3.** [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., bombañs g.

Magnesia b. (-) : [kimiezh] magnezia b.

Magnesium n. (-s) : [kimiezh] magneziom g.

Magnesiumblitzlicht n. (-s,-er) **/ Magnesiumlicht** n. (-s,-er) : dared magneziom str., luc'hed magneziom str.

Magnet g. (-s/-en,-e) : **1.** [fizik] gwarell b. ; **2.** tredanwarell b. ; **3.** [dre skeud.] **a)** [tra] blein dedennañ g., blein desach g. ; **b)** [den] dedenner g., desacher g.

Magnetanker g. (-s,-) : armadur gwarell g., dereed gwarellek g.

Magnetapparat g. (-s,-e) : diuzer gwarellek g., dispartier gwarellek g.

Magnetbahn b. (-,-en) : [treuzdougen] tren war zibrad warellel g., tren kemporzh gwarellel g.

Magnetband n. (-s,-bänder) : [tekn.] lurell warellek b.

Magnetbandabwickler g. (-s,-) : [tekn.] dibuner lurelloù warellek g., diroller lurelloù warellek g.

Magneteisen n. (-s) **/ Magneteisenstein** g. (-s,-e) : maen-touch g., maen-krog g., tennvaen g.

magnetelektrisch ag. : [fizik] gwarelldredan.

Magnetfeld n. (-s,-er) : [tekn.] gwarellvaez g., maez gwarellek g. ; *tragendes Magnetfeld,* pallenn gwarellek g., torchenn warellek b.

Magnetfeldsonde b. (-,-n) : kaptor gwarellvaez g., dinoer gwarellvaez g.

Magnetfutter n. (-s) : [tekn.] pladenn warellek b.

magnetisch ag. : magnetek, gwarellek, gwarellel, maentouchel, maentouchek ; *magnetisch machen,* gwarellekaat, magnetekaat ; *magnetisch werden,* gwarellekaat, magnetekaat ; *magnetischer Fluss,* lanvder gwarellel g. ; *magnetischer Spiegel,* melezour gwarellek g. ; *magnetische Störung,* direizhamant gwarellel g., daremoug gwarellel g., reustlad gwarellel g. ; *magnetischer Sturm,* stourm gwarellel g. ; *magnetischer Norden,* norzh gwarellel g.

Magnetiseur g. (-s,-e) : [mezeg.] magnetekaer g.

magnetisieren V.k.e. (hat magnetisiert) : **1.** [fizik] gwarellekaat, magnetekaat, maentouchañ ; **2.** [mezeg.] magnetekaat.

Magnetismus g. (-) : **1.** [fizik] gwarellegezh b., magnetegezh b., maentoucherezh g. ; **2.** [mezeg.] magnetekaat g. ; *animalischer Magnetismus,* mesmeregezh b., magnetegezh b.

Magnetit g. (-s,-e) : magnetit g., maen-touch g. maen-krog g., tennvaen g.

Magnetkarte b. (-,-n) : kartenn vagnetek b., kartenn warellek b.

Magnetkern g. (-s,-e) : **1.** [fizik] kraoñell dredanwarell g. ; **2.** [stlenn.] korenn warellek g.

Magnetkompass g. (-es,-e) : kompaz gwarellek g., kompaz magnetek g.

Magnetnadel b. (-,-n) : biz gwarellek g., biz magnetek g., nadoz-vor b., nadoz warellek b., nadozenn warellek b. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden,* biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh.
Magnetofon n. (-s,-e) **/ Magnetophon** n. (-s,-e) : sonenroller g., magnetofon g.
Magnetometer g. (-s,-) : [fizik] magnetometr g., gwarellventer g.
Magnetopath g. (-en,-en) : [mezeg.] magnetekaer g.
Magnetophon n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Magnetofon**.
Magnetosphäre b. (-,-n) : [stered.] magnetosfer g.
Magnetplatte b. (-,-n) : [stlenn.] kantenn warellek g., pladenn warellek b., kantenn galet b., pladenn galet b.
Magnetpol g. (-s) : blein gwarell g. ; *Magnetpol der Erde,* blein gwarellek an Douar g.
Magnetresonanztomographie b. (-) : [mezeg.] lunerezh dre zasson magnetek g., skeudennerezh dre zasson gwarellel g.
Magnetron n. (-s,-s) : [fizik] magnetron g.
Magnetschalter g. (-s,-) : **1.** trec'haoler gwarellek g., trec'haoler magnetek g. ; **2.** trec'haoler gwarellel g.
Magnetschwebebahn b. (-,-en) : [treuzdougen] tren war zibrad warellel g., tren kemporzh gwarellel g.
Magnetspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor warellek b., memor vagnetek b.
Magnetstein g. (-s,-e) : maen-touch g., maen-krog g., tennvaen g.
Magnetstreifen g. (-s,-) : roudenn warellek b., roudenn vagnetek b.
Magnettonaufzeichnung b. (-,-en) : enrolladenn warellek b. ; *eine Magnettonaufzeichnung löschen,* diverkañ un enrolladenn.
Magnettonband n. (-s,-bänder) : bandenn vagnetek b., lurell warellek b.
Magnettongerät n. (-s,-e) : sonenroller g., magnetofon g.
Magnettrommel b. (-,-n) : [stlenn.] taboulin vagnetek b., taboulin warellek b., taboulin magnetek g., taboulin gwarellek g.
Magnetventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped tredanwarellel g.
Magnetzünder g. (-s,-) : [tekn.] **1.** tarzher tredanwarellel g. ; **2.** loc'her tredanwarellel g.
Magnetzündung b. (-,-en) : [tekn.] **1.** emorserezh tredanwarellek g. ; **2.** enaouadur tredanwarellek g., elumadur tredanwarellek g.
Magnolie b. (-,-n) **/ Magnolienbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-avank str., magnolia str.
Magyar g. (-en,-en) : **1.** [istor] Magiar g. ; **2.** [douar.] Hungarad g.
Magyarisierung b. (-) : magiarekaat g.
mäh estl. : bee ! ; *mäh machen,* begeliat, bekal, begiat.
Mahagoni n. (-s) : **1.** [louza.] gwez-akajou str. ; **2.** [prenn] koad akajou g., akajou g.
Mahagoniholz n. (-es) : koad akajou g., akajou g.
Mähbinder g. (-s,-) : eosterez-liammerez b., mederez-liammerez b., boutellerez b., hordennerez b.
Mahd[1] n. (-es/-s, Mähder) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] **1.** falc'hadur g., falc'hadeg b., falc'herezh g., falc'hadenn b. ; **2.** foennadeg b., foennerezh g., mediñ g., med g., mederezh g., medadenn b.
Mahd[1] b. (-,-en) : [rannyezh.] **1.** andell b., steud str., geot falc'het str. ; *zweite Mahd,* gwim g., eil troc'h g., adtroc'h g., azfoenn g., ragain g. ; **2.** klaziad g.
Mähder g. (-s,-) : falc'her g., eoster g., meder g., medeler g., falzer g., gwilcher g.
Mähdrescher g. (-s,-) : mederez-dornerez b., eosterez b.
Mahdstreifen g. (-s,-) : [labour-douar] klaziad g. ; *einen Mahdstreifen um ein Feld bahnen,* digeriñ klaz.
Mahdzeit b. (-) : [labour-douar] mare an eost g., mare ar foenn g., mare ar falc'hat g., mare ar falc'herezh g., amzer ar mederezh g.
mähen[1] V.k.e. (hat gemäht) : **1.** falc'hat, troc'hañ, spazhañ, mediñ, eostiñ, gwilchat, gwilchañ, touzañ, diskar, lakaat ar falz dindan [udb], lakaat ar falc'h dindan [udb] ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen,* falc'hat a-dro-hir ; *Streu mähen,* gouzera, gouzeriañ, falc'hat gouzer, mediñ gouzer, troc'hañ gouzer ; *den Rasen mähen,* touzañ al leton ; **2.** [dre skeud.] *die Saat grün mähen,* debriñ e eost diwar e c'har, debriñ e ed diwar o gar.
mähen[2] V.gw. (hat gemäht) : begeliat, bekal, begiat.
Mähen n. (-s) : **1.** falc'hat g., falc'herezh g., falc'hadur g., falc'hadeg b., falc'hadenn b., eosterezh g., gwilchadur g., med g., mediñ, mederezh g., medadenn b., touz g., touzerezh g., touzadenn b. ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen,* falc'hat a-dro-hir ; *das Mähen hat noch nicht begonnen,* n'eo ket krog ar mediñ c'hoazh ; **2.** [mouezh] daskren g., begeliadennoù lies., begeliadeg b., bekal g., begiadeg b., begiadenn b., begeilh g., begel g.
Mäher g. (-s,-) : **1.** [den] falc'her g., eoster g., meder g., medeler g., falzer g., gwilcher g. ; **2.** [mekanik] falc'herez b., troc'herez b., eosterez b., mederez b.
Mähgras g. (-es) : geot med g.
Mahl n. (-s,-e/Mähler) : pred g., pred boued g., boued g. ; *ein Mahl (zu)bereiten,* fardañ (aozañ) boued, aozañ pred, aveiñ pred, terkañ ur pred, pourchas ur pred ; *ein üppiges Mahl,* ur pred fonnus (fetis) g., ur pred bouedek g., ur banvez pompus g., ur friko g., ur pabor a bred g., ur pred boued eus ar gwellañ g., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *ein königliches Mahl,* meuzioù beleien lies., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., un tarin a friko g. ; *das heilige Abendmahl,* diwezhañ koan Hor Salver gant e ebestel b. (Gregor), ar goan sakr b.
mahlen V.k.e. (mahlte / hat gemahlen) : **1.** malañ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, bruzunañ, braeañ, breviñ, munudañ, flastrañ, pilat ; *Korn mahlen,* malañ ed, malañ gwinizh ; *grob mahlen,* malañ gros ; *fein mahlen,* malañ munut ; *mahl zwei Mal Kaffee,* mal daou leizh ar gern, gra div valadenn ; **2.** [tr-l] *die Mühlen der Justiz mahlen langsam,* ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig) ; **3.** [kr-l] *wer zuerst kommt, mahlt zuerst,* ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da gnignat (e vo lakaet ar c'hazh dezhañ er pod) - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz.

V.gw. (mahlte / hat gemahlen) : treiñ a-c'houllo ; *die Autoräder mahlen im Sand,* rodoù ar c'harr-tan a dro a-c'houllo en traezh.

Mahlen n. (-s) : maladur g., mal g., maladeg b., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.

Mahlgang g. (-s,-gänge) : maladenn b.

Mahlgebühr b. (-,-en) : maladeg b.

Mahlgut n. (-s,-güter) : maladenn b., arreval g.

mählich Adv. hag ag. : [kozh] tamm-ha-tamm, a van da van, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut.

Mahlsand g. (-s) : [merdead.] bouktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str.

Mahlstatt b. (-,-stätten) : [istor] bodlec'h ar bobl g., bodadlec'h ar bobl g.

Mahlstein g. (-s,-e) : maen-milin g., maen-maler g., breo b., milin-vrec'h b.

Mahlstrom g. (-s, -ströme) : poull-tro g., troenn-vor b., troenn b., troidell b., maelström g., malstrom g., Moskentraumen g.

Mahltrichter g. (-s,-) : [tekn.] kern b.

Mahltrommel b. (-,-n) : [tekn.] taboulin valañ b., taboulin malañ g.

Mahlung b. (-,-en) : maladur g., mal g., munuderezh g., breverezh g., braeerezh g.

Mahlzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g.

Mahlzeit b. (-,-en) : **1.** pred g., pred-boued g., predad g. ; *Mahlzeit halten, eine Mahlzeit einnehmen,* predañ, bezañ gant e bred ; *eine gesegnete Mahlzeit wünschen,* hetiñ kalon vat ; *eine ausgiebige Mahlzeit,* ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *wenn Gäste kommen, dann bereite ich eine ausgiebigere Mahlzeit vor,* pa zeu tud du-mañ e vez reutoc'h va jeu, pa zeu tud du-mañ e vez muioc'h a larjez, pa zeu tud du-mañ e vez drusaet ar predoù, pa zeu tud du-mañ e vez farz da lein ; *zwischen den Mahlzeiten,* e pleg ar predoù, e gwask ar predoù ; *eine Mahlzeit überspringen,* mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor) ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit,* interamant ar relegoù g. ; **2.** P. *Mahlzeit !* kalon vat deoc'h ! taol vat deoc'h ! demat ! ; **3.** [goapaus] P. *prost Mahlzeit !* debret eo koan ! echu an neizh kegin ! echu an abadenn ! bremañ emaomp kempenn ganti ! tapet brav omp bremañ ! riñset omp ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! gounezet hon eus hon devezh !

Mähmaschine b. (-,-n) : mederez b., eosterez b., falc'herez b., troc'herez b., mekanik falc'hat g.

mahnbar ag. : [gwir] lamadus.

Mahnbarkeit b. (-) : [gwir] lamaduster g.

Mahnbescheid g. (-s,-e) / **Mahnbrief** g. (-s,-e) : [kenw., arc'hant.] lizher koun g., lizher-gouzav g., lizher-gouzaviñ g., lizher-gourgalv. g.

Mähne b. (-,-n) : **1.** moue b./g. ; *Tier mit Mähne,* loen moueek g. ; *die Mähne eines Pferdes kämmen,* kribañ moue ur marc'h ; **2.** [dre skeud.] blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., pennad blev kreoñek g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

mahnen V.k.e. (hat gemahnt) : **1.** gouzav, gouzaviñ, gourgervel, dec'hervel d'an urzh ; *einen Schuldner mahnen,* poursuiñ war un dleour da baeañ, ober ur wech div wech gant un dleour, goulenn digant un dleour paeañ, kemenn d'un dleour paeañ, gourgervel un dleour da seveniñ un taladur ; **2.** broudañ, brochañ, luskañ, atizañ, flemmañ, kentraouiñ, divorfilañ ; *jemanden zum Fleiß mahnen,* dougen (aliañ, brochañ, alej) u.b. da labourat gant aked, erbediñ u.b. da labourat aketus, broudañ u.b. da labourat mat, atizañ u.b. da strivañ, reiñ bod d'u.b. da strivañ, reiñ bodenn d'u.b. da strivañ, tuañ u.b. war ar strivoù ; **3.** *jemanden mahnen,* dec'hervel u.b. d'an urzh, lakaat urzh war u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, diblas u.b., diblasañ u.b., bontañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., lakaat u.b. en e stern, diskenn e gribenn d'u.b., ober trouz d'u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz (krozal, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; **4.** pouezañ war ; *jemanden wegen etwas mahnen,* pouezañ war u.b. en abeg d'udb ; **5.** lakaat war ziwall ouzh (lakaat war evezh ouzh, kenteliañ war, sachañ an evezh war) un dañjer bennak, kemenn un dañjer bennak d'u.b., berzañ, gervel d'an evezhiañs ; *er hatte mich gemahnt,* berzet mat en doa ac'hanon.

Mahnen g. (-s) : **1.** dec'halv d'an urzh g., gouzav g., gourgervel g., dirañ g. ; **2.** galv d'an evezhiañs g., berz g.

mahnend ag. : endalc'hus, groñs, gourdrouzus ; *seine Stimme mahnend erheben,* ober mouezh, sevel e vouezh d'an-unan evit berzañ an dud.

Mähnenrobbe b. (-,-n) : [loen.] morleon g., otarienn voueek b. [*liester* otaried moueek].

Mahnmal n. (-s,-e) : savadur-eñvor g., savadur-koun g., kounlec'h g., maen-eñvor g., monumant koun g., maen-koun g.

Mahnruf g. (-s,-e) : **1.** dec'halv d'an urzh g., gouzav g., gouzavadenn b. ; **2.** galv d'an evezhiañs g., berz g.

Mahnschreiben n. (-s,-) : [kenw., arc'hant.] lizher koun g., lizher-gouzaviñ g., lizher-gouzav g., lizher-gourgalv. g.

Mahnung b. (-,-en) : **1.** dec'halv d'an urzh g., gouzav g., gouzavadenn b. ; [melestr.] *gütliche Mahnung,* gourgalv digoust g., gouzavadenn digoust b. ; [skol] gouzavadenn b. ; **2.** galv d'an evezhiañs g., berz g.

Mahnverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhadur gouzav g., argerzhadur gouzaviñ g., argerzhadur gourgalv barnerezhel g.

Mahnwache b. (-,-n) : manifestadeg sioul b.

Mahnwort n. (-s,-e) : **1.** dec'halv d'an urzh g., gouzav g., gouzavadenn b. ; **2.** galv d'an evezhiañs g., berz g.

Mahnzettel g. (-s,-) : [kenw., arc'hant.] notenn goun g., notenn-c'houzav b., notenn-c'houzaviñ b., notenn-c'hourgalv b.
Mahr g. (-s,-e) : mac'herig g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g., hurlink g., moustre g.
Mähre b. (-,-n) : **1.** sprec'henn b., kozhvarc'h g., gagn b., tamm gagn marc'h g. ; **2.** [dre astenn.] bidochenn b., bided g. [*liester* bideded, bidedoù, bidiji].
Mähren n. (-s) : Moravia b.
mährisch ag. : ... Moravia, ... eus Moravia, moraviat.
Mähsichel b. (-,-n) : strop g., falz-eost b., falz-taol b., falz-ved b.
Mähzeit b. (-) : [labour-douar] mare an eost g., mare ar foenn g., mare ar falc'hat g., mare ar falc'herezh g., amzer ar mederezh g.
Mai g. (-s,-e) (barzh. : -en,-en) : **1.** miz Mae g., Mae g. ; *an einem schönen Morgen im Mai,* ur mintin kaer a viz Mae ; *der erste Mai,* kala-Mae g., deiz kala-Mae g., kala miz Mae g., kala-hañv g., kelig-an-hañv g., ar c'hentañ a viz Mae g., an deiz kentañ a viz Mae g., an deiz kentañ a Vae g. ; *am ersten Mai jedes Jahres,* bep bloaz da gala-Mae (da zeiz kala-Mae, da gala miz Mae, da gala-hañv), bep bloaz gant kala-Mae (gant deiz kala-Mae, gant kala miz Mae, gant kala-hañv) ; *der 19. (der neunzehnte) Mai,* an naontek a viz Mae ; *um (gegen) Mitte Mai,* war-dro hanter viz Mae ; **2.** [kr-l] *Mai kühl und nass füllt dem Bauer Scheuer und Fass,* Mae kailharet, solier barrek - an Ened sec'h, pask kailharek a lak an arc'h da vezañ barrek ; **3.** [dre skeud., barzh.] *des Lebens Mai,* an oad kaer g., an oad flamm g., an oad flour g., ar yaouankiz b., barr an oad g., brud an oad g./b., an oad gwellañ g., boked an oad g., bleuñv an oad str.
Maiandacht b. (-) : [relij.] ofis miz an Itron Varia g.
Maibaum g. (-s,-bäume) : [hengoun] gwez Mae str.
Maiblume b. (-,-n) **/ Maiblümchen** n. (-s,-) : [louza.] boked-Mae g., louzaouenn-an-hañv b.
Maibowle b. (-,-n) : gwin blazet gant menoued g.
Maid b. (-,-e) : [barzh.] krennardez b. ; *sellit ouzh* **Mädel** *ha* **Mädchen**.
Maidenschule b. (-,-n) : skol an arzoù tiegiñ b.
Maie b. (-,-n) **/ Maien** g. (-s,-) : [kozh] **1.** [hengoun] gwez Mae str. ; **2.** taol g., struj str., skourrig nevez g. ; **3.** gouel an nevezamzer g.
Maieutik b. (-) : [preder.] maieutik g., gwiliouderezh-spered g.
Maifeier b. (-,-n) **/ Maifeiertag** g. (-s,-e) : gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g.
Maifisch g. (-es,-e) : [loen.] aloz g., alouzenn b.
Maiglöckchen n. (-s,-) : [louza.] boked-Mae g., louzaouenn-an-hañv b.
Maikäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-derv g., c'hwil-tann g., c'hwil-Mae g., buoc'h-derv b. ; *Maikäfer können nur kurze Strecken fliegen,* berr eo bommoù-nij ar c'hwiled-derv, berr eo taolioù-nij ar c'hwiled-derv.
Maikätzchen n. (-s,-) : [louza.] bisig g., boul-voutig b., kazh-haleg g.
Maikönigin b. (-,-nen) : [hengoun] rouanez miz Mae b., rouanez Vae b.
Maikraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] menoued str. [*Galium odoratum*].
Maikundgebung b. (-,-en) : manifestadeg ar c'hentañ a viz Mae b.
Mail b. (-,-s) / n. (-s,-s) : [stlenn.] lizher elektronek g., postel g. ; *per Mail schicken,* kas dre bostel ; *eine Mail schicken, eine Mail senden,* posteliñ.
Mailand n. : Milano b.
Mailänder g. (-s,-) : annezad Milano g.
Mailänderin b. (-,-nen) : annezadez Vilano b.
mailändisch ag. : ... Milano, eus Milano.
Mailbox b. (-,-en) : [stlenn.] boest-post elektronek b.
mailen V.k.e. (hat gemailt) : kas dre bostel.
V.gw. (hat gemailt) : posteliñ.
Mailing g. (-s,-s) : [kenwerzh] bruderezh dre lizher g., trebosterezh g., trebostañ g.
Mail-Passwort n. (-s,-wörter) : [stlenn.] ger-tremen postel g.
Mailprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] meziant post elektronek g.
Mailserver g. (-s,-) : [stlenn.] servijer postel g., dafariad post elektrobek g.
Mailsystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad postelerezh b.
Maimond g. (-s,-e) : [barzh.] miz Mae g.
Main g. : Main g. ; *Frankfurt am Main,* Frankfurt ar Main b.
Mainz n. : Mainz b.
Maipiere b. (-,-n) : [loen.] loch g., lochenn b. [*liester l*oched] ; *Maipieren fangen,* locheta ; *Netz zum Fangen von Maipieren,* lochetour g.
Mais g. (-es) : [louza.] maiz str., ed-Turki str., ed-Indez str., gwinizh-Turki str.
Maisch g. (-es,-e) **/ Maische** b. (-,-n) : fro g., glec'h g., moudenn b., torchenn b., gwaskadenn b. ; *gestampfte Maische,* jaodradur g. ; *die Maische auspressen,* gwaskañ ar voudenn, gwaskañ an dorchenn.
Maischebecken n. (-s,-) : jaodrerezh b.
maischen V.k.e. (hat gemaischt) : glec'hiañ.
Maischwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik g.
Maisflocken lies. : [kegin.] malzennoù maiz lies.
maisgelb ag. : melen evel greun maiz, melen-maiz.
Maiskolben g. (-s,-) : [louza.] penn maiz g.
Maiskolbenschälmaschine b. (-,-n) : diroñjerez vaiz b.
Maiskorn n. (-s,-körner) : [louza.] greun maiz str. ; *ein Maiskorn,* ur c'hreunenn vaiz b., ur vaizenn b.
Maisonette b. (-,-s) **/ Maisonettenwohnung** b. (-,-en) **/ Maisonettewohnung** b. (-,-en) : ranndi daou live b., ranndi daou estaj b., ranndi a zaou estaj b.
Maistrauß g. (-es,-sträuße) : boked bleunioù a ginniger da zeiz kala-Mae g., ur c'hala-Mae g.
Maitrank g. (-s) **/ Maiwein** g. (-s) : gwin blazet gant menoued g.
Maiwuchs g. (-es) : [louza.] taol g., struj str., skourrig nevez g.
Maizweig g. (-s,-e) : bod-mae g., boked-mae g., mae g., maeenn b. ; *einen Maizweig anbringen,* maeiñ un ti.
Maja b. : [mojenn.] Maya b.
Majestät b. (-,-en) : meurded b., meurdez b. ; *seine Majestät der König,* e Veurdez ar roue b. ; *ihre Majestät die Königin,* he Meurdez ar rouanez b. ; *Majestät !* Meurdez ! Aotrou Roue !
Majestätsbeleidigung b. (-,-en) **/ Majestätsverbrechen** n. (-s,-) : torfed enep e veurdez g., gaou ouzh ar roue g.

majestätisch ag. : meurdezus, meurdedus, real, olimpel ; *majestätisch einherschreiten,* kerzhet gant meurdez.
Majo b. (-,-s) : [*berradur evit* **Mayonnaise**] maionez g., maionezenn b., [dre fent] Maivon gaezh b. ; *eine Majo emulgieren lassen, eine Majo anrühren,* sevel ur maionez.
Majolika b. (-, Majoliken) : feilhañs vaiolika b.
Majonäse b. (-,-n) : [*ivez* **Mayonnaise**] maionez g., maionezenn b., [dre fent] Maivon gaezh b. ; *eine Majonäse emulgieren lassen, eine Majonäse anrühren,* sevel ur maionez.
Major g. (-s,-e) [lu] komandant g., penn batailhon g., penn skouadron g.
Majoran g. (-s,-e) : [louza.] marjol str. ; *wilder Majoran,* marjol-ki str., origanell b.
Majorat n. (-s,-e) **/ Majoratsgut** n. (-s,-güter) : [gwir] gwir an henaour g.
Majordomus g. (-,-) : **1.** [istor] maer ar palez g. ; **2.** [dre astenn.] mestr-a-di g., mevel-bras g., pennvevel g.
majorenn ag. : [gwir] deuet d'e oad-gour, en e dra, en oad-gour, deuet d'e oad, deuet a-zindan oad, den-a-dra, oadour, major.
Majorennität b. (-,-en) : [gwir] oad-gour g., oadgourelezh b., oadouriezh b., oadouriezh keodedel b., majoriezh b., oad a vajoriezh g.
majorisieren V.k.e. (hat majorisiert) : *jemanden majorisieren,* bezañ trec'h war u.b. da-geñver ur vouezhiadeg.
Majorität b. (-,-en) : tu gounid g., tu kreñv g., tu kreñvañ g., muianiver g., niver-muiañ g., usniver g., brasniver g. ; *absolute Majorität,* muianiver klok g., an hanter brasañ g., muianiver dreistel g. ; *Autorität, nicht Majorität* [Stahl, 1850]*,* kentoc'h aotrouniezh eget youl ar muianiver.
Majorz g. (-es) : [Bro-Suis] voterezh diazezet war ar muianiver [*kenfeurel pe glok*] g.
Majuskel b. (-,-n) : pennlizherenn b.
makaber ag. : … kañv, kañvaouus, kañvus, ... an Ankoù.
Makadam g./n. (-s,-e) : makadam g.
makadamisieren V.k.e. (hat makadamisiert) : makadamañ.
Makak g. (-s,-en) : [loen.] makak g.
Makedonien n. : Makedonia b.
Makel g. (-s,-) : **1.** saotr g., tarch g., mank g., namm g., gwallnamm g., si g., gwallsi g., mastarenn b. ; *mit einem Makel behaftet,* nammet, siek, un namm (ur si) stag outañ, siet, ur mank dezhañ ; *Makel hervorrufend,* sius ; **2.** tech fall g., pleg fall g., si fall g., perzh-fall g.
Mäkelei b. (-,-en) : ingenn b., arvell g., nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadennoù lies., dispennadur g., chikanerezh g., chipoterezh g.
makelfrei ag. : **1.** dilastez, naet, naet-glan, didarch, disaotr, digatar, digailhar, dianaf, hep nep mastar ; **2.** disi, didech, dinamm, divank, peurvat, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si.
makelhaft ag. : tarchet, saotret, kousiet.
mäkelig ag. : pismigus, ingennus, goeñvet, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, pikous, ranous.
makellos ag. : **1.** dilastez, naet, naet-glan, didarch, disaotr, dianaf, digailhar, digatar, hep nep mastar ; **2.** disi, didech, dinamm, divank, peurvat, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si.
Makellosigkeit b. (-) : peurc'hlanded b., peurburentez b., peurvad g., parfeted b.
makeln V.gw. (hat gemakelt) : kouratañ.
mäkeln V.gw. (**an** t-d-b) (hat gemäkelt) : nagenniñ, arguziñ, ingenniñ, arvellat, chikanañ, chikanal, pismigañ, chipotal ; *an etwas (t-d-b) mäkeln,* nagenniñ udb, pismigañ udb, chaokat udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout da lavaret a-enep udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., stagañ drezenn ouzh udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb ; *an jemandem herummäkeln,* klask faot gant u.b.
Make-up n. (-s,-s) : liv dremm g., fard g., livaj g.
Make-up-Entferner g. (-s,-) difarder g.
Maki g. (-s,-s) : [loen.] maki g.
Makkabäer g. (-s,-) : [istor] Makabead g.
Makkaroni lies. : [kegin.] makaroni str.
makkaronisch ag. : [lenn.] makaronek, e latin palefarzh g., e latin podoù g., en ul lastez latin g., e latin treflez g., e latin togn.
Makler g. (-s,-) : kourater g. ; *als Makler tätig sein,* kouratañ.
Mäkler g. (-s,-) : nagenn g., nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., chipoter g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., diskol g., disuj g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).
Maklerbüro n. (-s,-s) : kouraterezh b.
Maklerei b. (-,-en) : kouraterezh g., kouratañ g.
Maklergebühr b. (-,-en) : dellezad kouratañ g., arvuziad kouratañ g.
Maklergeschäft n. (-s,-e) : kouraterezh g.
Maklerlohn g. (-s,-löhne) : dellezad kouratañ g., arvuziad kouratañ g.
Maklerwesen n. (-s) : kouraterezh g.
mäklig ag. : *sellit ouzh* **mäkelig**.
Makramee n. (-s,-s) : makrame g., dantelezh tev b.
Makrele b. (-,-n) : [loen.] brezhell g. [*liester* brizhilli] ; *Makrelen fischen,* brizhillia ; *die Makrelen beißen nicht an,* marvoret eo ar brizhilli.

Makrelenfang g. (-s) : micher ar brizhilli b., pesketaerezh ar brizhilli g. ; *vom Makrelenfang leben,* ober micher ar brizhilli.
Makrelennetz n. (-es,-e) : roued vrizhilli b., roued vrizhillia b.
Makro n. (-s,-s) : [stlenn.] makro g.
Makrobiotik b. (-) : makrobiotik g.
makrobiotisch ag. : makrobiotek.
Makrofotografie b. (-,-n) : meurluc'hskeudennerezh g.
Makrokosmos g. (-) **/ Makrokosmus** g.(-) : meurgant g.
Makromolekül n. (-s,-e) : keurvolekul str., keurvolekulenn b.
Makrone b. (-,-n) : [kegin.] morlukenn b.
Makroökonomie b. (-,-n) : makroekonomiezh b., meurarmerzh g., armerzh meurgantel g.
Makrophage g. (-n,-n) : [mezeg.] makrofag str.
Makrophotographie b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Makrofotografie**.
Makrophysik b. (-) : meurfizik g.
Makrostruktur b. (-,-en) : [bev.] meurframm g., meurstruktur b.
makrozephal ag. : [mezeg.] keurbennek, bras e benn.
Makrozephalie b. (-) : [mezeg.] keurbennegezh b.
Makrozyt g. (-en,-en) : [mezeg.] makrokit str.
Makulatur b. (-,-en) : **1.** paper mastaret g. ; **2.** [dre skeud.] *Makulatur reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ bourdoù, reiñ melladoù, kontañ krakoù, kontañ flugez (kaozioù, bidennoù, lerbaj), kontañ flugezennoù, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, kontoù pikous, konchoù gwrac'h kozh, siklezonoù) eus e gelorn, lavaret drocherezh, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, lavaret n'eus forzh petra, gallegañ.
makulieren V.k.e. (hat makuliert) : teurel d'ar blotoù, teurel d'ar bern, kas d'ar pilouer.
Mal[1] n. (-es/-s,-e/Mäler) : **1.** arouez b., ardamez g., merk g., merkad g. ; *ein Mal am Oberarm,* ur merk (un arouez b.) ouzh e vrec'h g., un ardamez ouzh ar vrec'h g. ; *Brandmal,* **a)** kleizhenn da-heul ur skaot (da-heul un dev) b., merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g. ; **b)** [dre skeud.] dismegañs b., mezhadenn b., kousiadur g. ; **c)** [kegin.] taol-rost g.; *Muttermal,* plustrenn b., kousi g., arouez b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., brenn Yuzhas g. / brizhenn b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), brizhell b. ; **2.** [mezeg.] *blaues Mal,* bloñsadur g., bloñsadenn b., brondu g., bronduadur g., bronduadenn b.
Mal[2] n. (-es/-s,-e) : **1.** gwech b., gwezh b., gwechiad b., gwechenn b., gwezhienn b., taol g., taolad g., tro b., troad b., troiad b., troienn b., trovezh b., tenn g., [rannyezh. bzh] beaj b. ; *ein einziges Mal,* ur wech nemetken b. ; *ein anderes Mal,* ur wech all b. ; *das erste Mal,* ar wech kentañ b., an taol kentañ g., an dro gentañ b., kentañ gwech b., kentañ tro b. ; *das allererste Mal,* kentañ biskoazh ; *es wäre nicht das erste Mal gewesen,* ne vije ket bet an dro gentañ ; *beim ersten Mal, beim erstenmal,* d'ar c'hentañ tro, ar wech kentañ, en taol kentañ, en dro gentañ, ar c'hentañ tenn ; *zum ersten Mal, zum erstenmal,* evit ar wech kentañ, kentañ tro / kentañ gwech eo d'u.b. ober udb, homañ eo ar c'hentañ tro (an dro gentañ) d'u.b. d'ober udb ; *Sie besuchen uns zum ersten Mal,* an dro gentañ eo d'ho kwelet en ti ; *das höre ich nicht zum ersten Mal,* klevet em eus an dra-se c'hoazh a-raok hiziv ; *er war nicht zum ersten Mal in Paris,* n'edo ket war e dro gentañ e Pariz, n'edo ket war e gentañ tro e Pariz ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ ; *als ich zum ersten Mal dort war, war der Krieg noch nicht ausgebrochen,* kentañ gwech e oan eno (kentañ tro e oan eno) ne oa ket tarzhet ar brezel c'hoazh ; *ich habe ihn zum zweiten Mal gesehen,* e welet em eus evit an eil gwech, e welet em eus evit an eil tro ; *ich sehe es zum zweiten Mal,* an eil gwech eo din gwelet an dra-se ; *ich komme kein zweites Mal zurück,* ne zeuin ket a-benn div wech ; *zum wievielten Mal ?* evit ar petvet gwech ? ; *ich habe drei Mal versucht, ihn telefonisch zu erreichen,* dre deir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ, etre teir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ, a-benn teir gwech em eus klasket pellgomz dezhañ ; *er musste zwei Mal hingehen,* etre div wech en doa ranket mont di ; *schon beim ersten Mal,* diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ ; *das nächste Mal,* ar wech a zeu, a-benn ar wech all, kentañ tro a vo, ar c'hentañ tro a vo, kentañ gwech a vo, en dro gentañ ; *nächstes Mal gehen wir ins Kino, das nächste Mal gehen wir ins Kino, beim nächsten Mal gehen wir ins Kino,* ar wech a zeu ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech all ez aimp d'ar sine, kentañ gwech a vo ez aimp d'ar sine, kentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, ar c'hentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech kentañ ez aimp d'ar sine, en dro gentañ ez aimp d'ar sine ; *mit einem Male, mit einem Mal,* en un taol, a-daol-trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-darzh, a-daol-dak, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-stroñs, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, brusk, pik ; *zum letzten Mal,* evit ar (d'ar) wech ziwezhañ, ar wech ziwezhañ eo d'u.b. ober udb, homañ eo ar wech ziwezhañ d'u.b. d'ober udb, ar wech (an dro) ziwezhañ, diwezhañ ; *bis zum nächsten Mal !* kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ; *ein für alle Male,* ur wech da vat, ur wech evit mat ; *als ich ihn zum letzten Mal sah, war er gesund,* diwezhañ m'em eus e welet e oa yac'h, yac'h e oa an diwezhañ gwech m'en gwelis, diwezhañ tro m'em eus e welet e oa yac'h ; *er nahm zum letzten Mal das Abendbrot mit seinen Freunden ein,* koaniañ a reas diwezhañ (evit ar wech diwezhañ) gant e vignoned ; *beide Mal, beide Male,* an div wech ; *beim zweiten Mal schon,* kerkent (kenkent) hag an eil gwech, a-benn an eil

gwech ; *dieses Mal,* ar wech-mañ, en dro-mañ, en taol-mañ ; *und dieses Mal war er doch nüchtern,* hag evit ur wech ne oa ket mezv, en taol-se ne oa ket mezv ; *dieses eine Mal,* evit ur wech ; *das vorige Mal,* ar wech tremenet b., ar wech ziwezhañ b., an dro ziwezhañ b. ; *ein anderes Mal,* ur peur bennak g., mare pe vare, ur mare pe vare, ur wech all b., ur wechig bennak b., ur wech pe wech, gwech pe wech, gwech pe amzer, un dro all ; *mehrere Male,* meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech ; *jedes Mal,* bewech, bep taol, seul daol, seul dro, atav, ordinal, sav-taol, bep tro, ingal, bepred ; *alle Male*, *wenn ..., jedes Mal, wenn ...,* bep taol ma, bep tro ma, seul dro ma, bewech ma, bep gwech ma, seul wech ma, kel lies gwech ma ; *jedes Mal, wenn er kam, erhielt er Prügel,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *einmal,* ur wech (un deiz, ur peur) bennak, ur wech ; *manchmal,* ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, amzer-hag-amzer, mare-mare, gwech-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, a wech da wech, gwech a vezh, gwech ha gwech all, gwech dre wech, gwezhave, gwezhavez, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep div wech ; *dreimal so klein,* tri c'hement bihanoc'h, teir gwech bihanoc'h ; *dreimal so groß,* tri c'hement brasoc'h, kement ha tri, teir gwech brasoc'h ; *auf ein Mal,* **a)** en un taol, en un taol trumm, en un taol kont, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-daol-trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-tarzh, en un taol berr, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, brusk, krak, krenn, pik, a-stroñs ; **b)** en ul lamm, hep diskrog, hep paouez tamm, hep ehan, hep ehanañ, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep ec'hoaz, en un tenn, en un tennad, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *ein paarmal,* meur a wech, aliesik a-walc'h, liesik gwech, liesik a wech ; *zu wiederholten Malen,* meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, gwall alies, alies a-walc'h, aliezik, meur a wech, alies a wech, bep an amzer ; *diesmal,* ar wech-mañ, en dro-mañ ; *zum x-ten Mal,* pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nouspet gwech ; *beim x-ten Mal gelang es ihm,* deuet eo a-benn goude nouspet taol, deuet eo a-benn d'an nouspetvet taol ; *ich höre es schon zum x-ten Mal, ich habe es schon zig Mal gehört,* klevet em eus kement-se nouspet gwezh c'hoazh, klevet em eus se tremen kant gwech, klevet em eus se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; [kr-l] *einmal ist keinmal,* ur wech n'eo ket atav (dac'hmat, giz, pec'hed, kustum), n'eo ket an devezh tomm a ra an hañv ; **2.** [mat.] *zweimal zwei ist vier,* div wech daou a zo pevar, div wech daou a ra pevar, daou lies daou a zo par da bevar ; **3.** [c'hoari toull-kuzh] *sich beim Versteckspiel mit geschlossenen Augen gegen das Mal lehnen,* mont er yod.

-mal Adv. : … gwech ; *zweimal zwei ist vier,* div wech daou a zo pevar, div wech daou a ra pevar, daou lies daou a zo par da bevar.

mal Adv. : **1.** ur wech, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, a-ziagent, tro-all, tro-arall, gwerso, gwezharall, a-ziaraok, kent ; *es war mal eine Fee,* ur wech e oa ur voudig, ur wech e oa ur gorriganez ; *Herr Hansen, der mal Professor an der Universität war,* Ao. Hansen, bet kelenner er skol-veur ; **2.** *erst mal, zunächst mal,* betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant ; **3.** *noch mal,* c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all ; **4.** [dre astenn., ger pouezañ] 'ta ; *es ist nun mal so,* e-giz-se emañ kont ; *komm mal her !* dedost 'ta ! deus amañ 'ta ! ; *ich werde ihn mal besuchen,* ur wech a vo ez in d'ober un dro betek e di.

Malachit g. (-s,-e) : [maen.] malakit g.

malad ag. / **malade** ag. : diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, fall e gorf.

Malaga[1] n. : Malaga b.

Malaga[2] g. (-s,-s) : gwin Malaga g., malaga g.

Malaie g. (-n,-n) : Maleziad g.

Malaiin b. (-,-nen) : Maleziadez b.

malaiisch ag. : **1.** … Malaysia, … Malezia, maleziat ; **2.** [yezh.] malezek.

Malaiisch n. (a.g.k.) : [yezh.] malezeg g.

Malakologie b. (-) : blodegouriezh b., malakologiezh b.

Malapropismus g. (-, Malapropismen) : [yezh.] rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g.

Malaria b. (-) : [mezeg.] malaria g., terzhienn ar paludoù b., terzhienn baludek b., kleñved ar malaria g., kleñved ar paludoù g.

Malaya n. : Malaysia b., Malezia b.

Malbuch n. (-s,-bücher) : kaier livañ g.

malen V.k.e. (hat gemalt) : **1.** pentañ, livañ ; *die Eingangstür malen,* pentañ dor an ti ; [arz] *oberflächlich (rasch) malen,* damskeudenniñ ; *ein Stillleben malen,* livañ un divuhezenn ; *ein Bild malen,* livañ un daolenn ; *ein Porträt malen,* livañ ur poltred ; *eine Schlacht malen,* tennañ un emgann e pentur ; **2.** [dre skeud.] *den Teufel an die Wand malen,* gelver an diaouloù (Gregor), sachañ an drougavel, bountañ ar gwallavel, teuler ar gwallavel, reiñ gwallavel (Gregor) ; *das Gespenst des Krieges an die Wand malen,* gervel spurmant ar brezel ; *er malt alles schwarz,* war-nes damant e vez bepred, bepred e vez o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù, oc'h ober tachoù), bepred e wel tu fallañ an traoù.

V.gw. (hat gemalt) : pentañ, livañ ; *in Öl malen,* livañ dre eoul ; *in Wasserfarben malen,* livañ dre zour, dourlivañ ;

in Pastell malen, livañ dre bastel ; *auf Glas malen,* livañ war ar gwer ; *nach einem Vorbild (einem Modell) malen,* livañ diouzh ur patrom, livañ diwar batrom ; *nach der Natur malen,* livañ diouzh an traoù o-unan ; *nach dem Gedächtnis malen,* livañ dindan eñvor (dre eñvor) ; *wie gemalt,* kaer evel an deiz (evel ar baradoz), kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, koant da lipat, koant da lazhañ.
V.em. : **sich malen** (hat sich (t-rt) gemalt) : en em ziskouez, dont war wel, mont war wel, diwanañ.
Malen n. (-s) : livadur g., liverezh g., livaj g. ; *er hat Talent zum Malen,* hennezh a zo ampart da gunduiñ e varr-livañ, donezonet-kaer eo evit livañ, ur pabor eo war al livañ, donezonoù en deus e beg e vizied evit livañ, ar stek en deus da livañ.
Maler g. (-s,-) : [micherour] liver g., penter g. ; [arzour] *Kunstmaler,* livour g., taolenner g. ; *als Maler ist er begabt, er hat Talent zum Maler,* hennezh a zo ampart da gunduiñ e varr-livañ, donezonet-kaer eo evit livañ, ur pabor eo war al livañ, donezonoù en deus e beg e vizied evit livañ, ar stek en deus da livañ ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet.
Malerei b. (-,-en) : livouriezh b., liverezh g. ; *die italienische Malerei,* al livouriezh italian b., al liverezh italian g. ; *abstrakte Malerei, gegenstandlose Malerei,* liverezh amlun g., livouriezh solluniek b., liverezh anskeudennadurel g. ; *monochrome Malerei,* kamahu g.
Malerfarbe b. (-,-n) : liv g.
Malergerät n. (-s,-e) : benveg livañ g. ; *die Malergeräte,* ar reizhoù livañ lies.
Malerin b. (-,-nen) : [micherourez] liverez b., penterez b. ; [arzourez] livourez b., taolennerez b.
malerisch ag. : **1.** kaer-kurius, kaer, livus ; *malerische Schönheit,* livuster g., livusted b. ; **2.** livadurel, … livouriezh ; *malerisches Talent,* donezonoù evel livour lies.
Malerkasten g. (-s,-) : boest rikoù livañ b.
Malerkreide b. (-,-n) : poultr-kleiz livañ g.
Malerkunst b. (-) : livouriezh b.
Malerlehrling g. (-s,-e) : deskard war al livouriezh g., deskad war al livouriezh g.
Malerleim g. (-s,-e) : peg marouflañ g., maroufl g.
Malerleinwand b. (-,-wände) : lien livañ g.
Malerscheibe b. (-,-n) : pladenn-livioù b.
Malerstock g. (-s,-stöcke) : harp-dorn g.
Malgerät n. (-s,-e) : benveg livañ g.
Malgold n. (-s) : aour braeet g., aour livañ g.
Malheur n. (-s,-e) : gwalldro b. ; P. *es ist bloß ein Malheur und kein Unglück,* hañ, feiz 'vat, n'eus ket marv mil den ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer) ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra !
-malig ag. : *dreimalig,* hag a c'hoarvez teir gwech, tric'hement ; *viermalig,* pevarc'hement, hag a c'hoarvez peder gwech.
maligne ag. : [mezeg.] yud, dañjerus, lemm, grizias ; *maligne Geschwulst,* yoc'henn yud b. ; *eine maligne Krankheit,* ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g., ur c'hleñved lemm g.
Maliwen lies. : *die Maliwen,* Inizi Maloù lies., Inizi Sant-Maloù lies., Falkland b.
maliziös ag. : drouk, malisius, binimus, trenk, put.
Malkasten g. (-s,-kästen) : boest rikoù livañ b.
Malkreide b. (-,-n) : poultr-kleiz livañ g.
Malkunst b. (-) : livouriezh b.
Mall b. (-,-en) : [merdead.] gobari g., patrom g., skouer b.
Malleim g. (-s,-e) : peg marouflañ g., maroufl g.
Malleinwand b. (-,-wände) : lien livañ g.
Mallorca n. : Mallorca b., Mailhorka b.
Mallspanten lies. : [merdead.] gobarioù lies., patromoù lies., skouerioù lies.
malmen V.k.e. (hat gemalmt) : malañ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, bruzunañ, braeañ, breviñ, munudañ, flastrañ, pilat.
malnehmen V.k.e. (nimmt mal / nahm mal / hat malgenommen) : [mat.] lieskementiñ, liesaat.
Malnehmen n. (-s) : [mat.] lieskementadur g., liesadur g.
Malo g. : Malo g., Maloù g.
Maloche b. (-) : P. labour g., fred g., trevell g., tamm turgn g., gwakol b., krog g., c'hwel g., c'hwil g.
malochen V.gw. (hat malocht) : P. **1.** lardañ, kolierañ, dosañ, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, labourat a-nerzh, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, merat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **2.** labourat, trevelliñ, ober e damm turgn.
Malscheibe b. (-,-n) : pladenn-livioù b.
Malstein g. (-s,-e) : **1.** bonn g., maen-bonn g., maen-harz g., harz g. ; **2.** [dre astenn.] maen-koun g.
Malstift g. (-s,-e) : kreion liv g.
Malstock g. (-s,-stöcke) : harp-dorn g.

Malstrom g. (-s, -ströme) : poull-tro g., troenn-vor b., troenn b., troidell b., maelström g., malstrom g., Moskentraumen g.
Malta n. : Malta b.
Maltase b. (-) : [kimiezh] maltaz g.
Maltechnik b. (-,-en) : teknik livañ g.
Malter g./n. (-s,-) : buñs g., buñsad g., mez g., meziad g.
Malteser g. (-s,-) : **1.** Maltad g. ; **2.** ag. digemm : ... Malta, maltat ; *Malteser Ritterorden,* urzh a vrezel (a varc'hegiezh) Malta g. ; *Malteser Kreuz,* kroaz Valta b.
Malteserin b. (-,-nen) : Maltadez b.
Malteserorden g. (-s) : urzh Malta g.
Malteserritter g. (-s,-) : marc'heg urzh Malta g., marc'heg Malta g.
maltesisch ag. : ... Malta, maltat.
Malthusianer g. (-s,-) : maltuziad g., maltuzour g.
Malthusianismus g. (-) : maltuzegezh b., maltuziadegezh b., maltuzianegezh b., maltuzouriezh b.
malthusisch ag. : maltuzian, maltuziat, maltuziadek.
malträtieren V.k.e. (hat malträtiert) : gwallgas, boufoniñ, blechat, bezañ kriz gant, gwallaozañ, ober lous da, ober vil da, bezañ boufon ouzh, bezañ treitour ouzh, treitouriñ, bezañ feuls ouzh, drouktretañ, ganuziñ.
Malus g. (Malusses,-/Malusse) : maluz g.
Malvasier g. (-s) : gwin Monemvasia g.
Malve b. (-,-n) : [louza.] roz-malv str., malv str. ; *wilde Malve,* malv-gallek str., malv bras str. ; *kleinblütige Malve,* malv bihan str.
Malvenart b. (-,-en) : kaol-malv g., seurt malv g.
malvenfarben ag. / **malvenfarbig** ag. : gell-mouk, hag a zoug ul liv gell-mouk, ruz-malv, mouk-sklaer, livet e gell-mouk.
Malventee g. (-s) : dour diwar malv gallek g.
Malz n. (-es) : **1.** malt g. ; *Malz rösten,* krazañ heiz, krazañ malt ; **2.** [dre skeud.] P. *an dem ist Hopfen und Malz verloren,* ur geuneudenn eo, ur barged eo, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh n'eo mat da vann, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, poan gollet eo goulenn udb digantañ, ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, hennezh ne dalv ket ar gal, ne dalvez ket ar fred goulenn udb digantañ, kenkoulz goro un tarv.
Malzbereitung b. (-) : [tekn.] malterezh g., maltadur g., maltañ g.
Malzbier n. (-s) : bier gant malt g., bier malt g.
Malzbonbon n./g. (-s,-s) : madig malt g., limaig malt g., lima malt g.
Malzdarre b. (-,-n) : [tekn.] krazunell valt b.
Malzeichen n. (-s,-) : **1.** bonn g., maen-bonn g., maen-harz g., harz g. ; **2.** [mat.] arouezenn al lieskementiñ b., arouezenn al liesaat b.
mälzen V.gw. ha V.k.e. (hat gemälzt) : maltañ, fardañ malt.
Mälzer g. (-s,-) : farder malt g., malter g.
Mälzerei b. (-,-en) : **1.** [tekn.] malterezh g., maltadur g., maltañ g. ; **2.** [lec'h] malterezh b.
Malzkaffee g. (-s) : kafe malt g., kafe heiz g.
Malzschrot g. (-s) : malt bruzunet g.
Malztreber g. (-s) : maskloù malt lies., gwaskadur malt g., markinajoù malt lies., markinoù malt lies.
Mama b. (-,-s) : mama b., mammig b., mamm b.
Mameluck g. (-en,-en) : mamelouk g.
Mameluckensäbel g. (-,-s) : semterenn b.
Mami b. (-,-s) : *sellit ouzh* **Mama**.
Mammografie b. (-,-n) / **Mammographie** b. (-,-n) : [mezeg.] **1**. [skeudenn] bronnlun g. ; **2.** bronnlunerezh g., bronnluniñ g.
Mammalogie b. (-) : bronnegouriezh b.
Mammon g. (-s) : **1.** [relij.] Mammon g., leue aour g. ; **2.** [dre astenn.] arc'hant g. ; *der schnöde Mammon,* ar c'hozh arc'hant g.
Mammonsdiener g. (-s,-) : azeuler al leue aour g.
Mammut n. (-s,-e) : mamout g.
Mammutbaum g. (-s,-bäume) : gourwez str., sekoia str., gwez-sekoia str.
mampfen V.k.e. (hat gemampft) : lonkañ, trivial, brifañ, brifal, floupañ, kordañ, klouchañ, kloukañ, floupat, plaouiañ, tagañ.
V.gw. (hat gemampft) : kordañ boued, klouchañ boued, kargañ e gof, kargañ.
Mamsell b. (-,-en) : 1. P. dimezell b. ; 2. gouarnerez b.
man[1] raganav-gour diresis : an den g., an dud lies., unan g. ; *wenn man will,* koulz lavaret, evel pa lavarfed, tost da vat ; *man könnte glauben,* da grediñ ez eus e ..., peadra zo da grediñ e ...
1. "man" a vez implijet en dro-rener hepken. Tro-renet : einen - Tro-da-biv : einem : *man weiß nicht, was einem bevorsteht,* den ne oar petra 'zo en hent dirazañ (da zont dezhañ, ouzh e c'hortoz), den ne oar dre belec'h en deus da dremen ; *er sieht einen offen an,* sellet a ra eeun ouzh an dud.
2. "man" a c'hall bezañ ivez raganv-gour ur strollad resis : *man hatte sich so oft in Karlsbad gesehen (Goethe),* kel lies gwech hor boa en em welet e Karlsbad.
3. stumm an doare gourc'hemenn : *man schweige !* peoc'h, mar plij ! chomomp sioul, mar plij ! mik , mar plij ! trouz ebet, mar plij ! ; *kurz vor Ende der Kochzeit tue man Salz hinein,* lakait an holen da fin ar poazhadur.
man[2] Adv. : [norzh Bro-Alamagn] eta, 'ta ; *komm man her !* dedost 'ta ! deus amañ 'ta ! ; P. *man nur zu !* bec'h dezhi ! rousin dezhi ! forzh warni ! beuz dezhi ! bazhad dezhi ! dalc'hit tomm ! krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dao (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! koad dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.
Man[3] n. : *die Insel Man,* Manav b., Enez-Vanav b. ; *Bewohner der Insel Man,* Manavad g. ; *die Insel Man betreffend,* manavat
Man[4] n. : [preder.] *das Man,* an den g.
Mana n. (-) : mana g.
Mänade b. (-,-n) : [mojenn.] menadenn b. [*liester* menaded, menadenned, menadezed].
Management n. (-s,-s) : **1.** merañ g., reoliñ g. ; **2.** ardeadezh b., ardeiñ g. ; **3.** [dre astenn.] skipailh ren g., ardeadurezh b.
Management-Komitee n. (-s,-s) : poellgor-ren g.

managen V.k.e. (hat gemanagt) : ardeiñ, ren, leviañ, merañ, reoliñ.
Managementlehre b. (-) : ardeouriezh b.
Manager g. (-s,-) : ardead g., reolour g.
Managerkrankheit b. (-,-en) : stres ar sternerien ren g., regas an ardeaded g., regaserezh an ardeaded g.
manch raganv hag anv-gwan : lies, meur a, kalzik a, darn, lod ; *manche, manche Leute,* ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud, darn, un darn dud, lod, tud, hiniennoù, unanoù, unanoù bennak, ur re bennak, reoù, tudennoù, tud 'zo, greunigoù a dud lies., meur a hini lies., meur a unan lies., meur a re lies., lies hini lies., lies a hini lies. ; *manche von ihnen,* darn anezho, lod anezho, ur rumm anezho, ur rummad anezho ; *mancher ist boshaft,* bez' ez eus tud drouk, bez' ez eus darn hag a zo drouk, un darn tud a zo drouk, kavout a reer tud drouk ; *manche gibt eine gute Hausfrau,* bez' ez eus darn hag a ray tiegezed mat (Gregor) ; *manche sind geizig,* bez' ez eus tud hag a zo pizh, kavout a reer tud pizh, tud 'zo a douzfe ur vilienn, tud 'zo a zo tost da douzañ kein ul laouenn-dar ; *gar manches kommt unerwartet,* a-wechoù e c'hoarvez (e tegouezh) traoù dic'hortoz-kaer ; *manch (ein) guter Mann, mancher gute Mann,* meur a hini lies., meur a unan lies., meur a re lies., lies hini lies., lies a hini lies., kalzik a-walc'h a dud ; *so verging manches Jahr,* e-giz-se ez eas kalzik a-walc'h a vloavezhioù (meur a vloaz) hebiou ; *an manchen Tagen geht alles schief,* devezhiennoù ez a pep tra a-dreuz ; *manche Nacht kann ich nicht schlafen,* nozvezhioù a vez, ne gouskan ket ; *er hat manch Bitteres (manches Bittere) erleiden müssen,* a bep seurt buhezioù en doa bet, a bep seurt soubenn en doa bet en e vuhez, douget en doa e groaz, hennezh a oa bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), burutellet e oa bet gant ur morad a dourmant, beuzet e oa bet en ur morad a drubuilhoù, e zelazhoù en doa bet a-walc'h, gwelet en doa a bep sort re gamm ha re dort, kalz a draoù a oa tremenet dreistañ, gwall drubuilhoù en doa bet, mizerioù en doa bet a-walc'h, kavet en deus bet trenk ha c'hwerv war e hent, kejet en doa gant an trenk hag ar c'hwerv, tremenet eo bet meur a wech a-dreuz drez ha spern, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; *so manche wollen nicht auf guten Rat hören,* tud 'zo a nac'h ober diouzh an alioù mat ; *manche Kluge(n) ließen sich übertölpeln,* tud fin a-walc'h zoken a oa bet bratellet, tud fin zoken a oa bet kabestret ; *manch ein Leben geht rasch dahin,* treiñ a ra buan ar rod evit meur a hini ; *manche ... andere ...,* lod ..., lod all ... - an eil re ...., ar re all … - ur re … hag ar re all ... ; *manche sind gekommen, andere nicht,* lod a oa deuet, lod all ne oant ket - darn a oa deuet, lod all ne oant ket ; [tr-l] [poelladenn distagadur] *wenn mancher Mann wüsste, wer mancher Mann wär', gäb mancher Mann manchem Mann mehr Ehr',* ma oufe an den-mañ-den piv eo an den-mañ-den, en defe an den-mañ-den muioc'h a azaouez ouzh an den-mañ-den - ma oufe neb-mañ-neb piv eo neb-mañ-neb, en defe neb-mañ-neb muioc'h a azaouez ouzh neb-mañ-neb.
manchenorts Adv. : a-blasoù, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, tu-mañ ha tu-hont.
mancherlei Adv. : a bep seurt, liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesstumm ; *er führte mancherlei Argumente ins Feld,* degas a reas a bep seurt arguzennoù.
mancherorts Adv. : a-blasoù, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, tu-mañ ha tu-hont.
Manchestertum n. (-s) : [armerzh] frankeskemmerezh g., frankeskemm g.
manchmal Adv. : ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, troioù a vez, devezhiennoù ; *einmal pro Tag und manchmal öfter,* bemdez pe liesoc'h ; *er kommt manchmal zu uns,* gouzout a ra tremen ur wech an amzer dre amañ, gwech-hag-amzer e teu d'ober ur gwel deomp, bep ur mare e teu da weladenniñ ac'hanomp.
Manchquantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader dibarek g.
Mandant g. (-en,-en) : [kenw.] urzhier g., kefridier g., roer kefridi g., leurer g.
Mandarin g. (-s,-e) : mandarin g.
Mandarine b. (-,-n) : [louza.] mandarin str., mandarinenn b.
Mandarinenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] mandarin str., mandarinenn b., gwez-mandarin str.
Mandarinenwesen n. (-s) : mandarinelezh b.
Mandarinenwürde b. (-) : mandariniezh b.
Mandat n. (-s,-e) : **1.** kemenn g., kefridi b., leunc'halloud g., respet g. ; **2.** *Strafmandat,* lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b. ; **3.** [polit.] leuriadur g., leuriadezh b., respet g. ; *freies Mandat,* leuriadur derc'houezus g. ; *imperatives Mandat,* leuriadur endalc'hus g. ; **4.** [istor] gwardonidigezh politikel b., gwardoniezh politikel b., fiziadur g.
Mandatar g. (-s,-e) : kemennad g., leuriad g.
Mandatsgebiet n. (-s,-e) : [polit., istor] tiriad lakaet dindan gwardonidigezh ur Stad estren g., tiriad e fiziadur g., Stad e fiziadur b.
Mandatsmacht b. (-,-mächte) : [polit., istor] Stad leuriat b.
Mandatszeit b. (-,-en) : respetad g., leuradvezh g.
Mandel[1] b. (-,-n) : [kozh] pemzegad g. ; *eine Mandel Eier,* ur pemzek a vioù, ur pemzegad vioù g.
Mandel[2] b. (-,-n) : [korf.] hueg g., mezenn-ar-gouzoug b.
Mandel[3] b. (-,-n) : [louza.] alamandez str., alamandezenn b., kraoñ-dimezell str.
Mandelaugen lies. : daoulagad alamandez lies.
mandeläugig ag. : daoulagad alamandez dezhañ.
Mandelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] alamandezenn b., gwez-alamandez str.
Mandelentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] huegfo g., huegad g., koeñv-gouzoug g., skinañs b.

mandelförmig ag. : a-stumm gant un alamandezenn, e stumm un alamandezenn, e doare un alamandezenn, e doare alamandez, a-zoare gant un alamandezenn, a-zoare gant alamandez, a-seurt gant un alamandezenn, a-seurt gant alamandez.
Mandelkern g. (-s,-e) : [louza.] bouedenn b.
Mandelkleie b. (-,-n) : [kegin.] alamandez e poultr str., poultr alamandez g., bleud alamandez g.
Mandelkuchen g. (-s,-) : gwastell alamandez b.
Mandelöl n. (-s) : eoul alamandez g.
Mandelteig g. (-s) : toaz alamandez g.
mandelweise Adv. : a-bemzegadoù.
Mandibel b. (-,-n) : [loen.] **1.** karvan-draoñ b., chagell b. ; **2.** karvan b.
Mandoline b. (-,-n) : [sonerezh] mandolinenn b. ; *Mandoline spielen,* mandolinennañ.
Mandolinenspieler g. (-s,-) : mandolinennour g.
Mandrill g. (-s,-e) : [loen.] mandril g.
Manege b. (-,-n) : [sport] embreglec'h g., redva g., redlec'h g.
Manen lies. : [mojenn.] anaon lies., maned lies.
Manfred g. : Manfred g.
Mangan n. (-s,-e) : [kimiezh] manganez g.
Manganat n. (-s) : [kimiezh] manganat g.
Manganerz n. (-es,-e) : kailh manganez g.
manganhaltig ag. : manganezus.
Manganknolle b. (-,-n) : nozelenn liesvetalek b., nozelenn vanganez b.
Mange b. (-,-n) : **/ Mangel**[1] b. (-,-n) : [tekn.] lufrerez b., fererez b.
Mangel[2] g. (-s, Mängel) : **1.** diouer g., faot g., dienez b., defot g., negez b., diouverañs b., prinder g., skarster g., skarsted b., skorted b., skorter g., berrenn b., dibourvez g., primder g., primded b., primotaj g., ezeved g., mank g., primeri b., abuz g., berregezh b., bihander g., bihanez b., divigad g. ; *aus Mangel an etwas (t-d-b),* dre ziouer ag udb, dre zienez udb, e faot udb, defot udb ; *Mangel an Vitaminen D,* negez a vitaminoù D b., diouverañs vitaminoù D b. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D ; *Mangel an etwas (t-d-b) leiden,* gouzañv diwar ziouer ag udb ; *Mangel an etwas haben,* bezañ berr udb gant an-unan, mankout udb d'an-unan, kaout diouer eus udb, kaout dienez a (da, en) udb, bezañ war var ag udb, na gaout an hanter eus udb ; *Mangel an Nahrung,* olboued g. ; *Mangel an Kleidern,* oldilhad g. ; *Mangel an Menschen,* oldud g. ; *Wohnungsmangel,* berregezh lojañ b. ; *Mangel an Geld,* olargant g., diouer a arc'hant g., mank a arc'hant g., berrentez e-keñver arc'hant b., berregezh arc'hant b., dienez arc'hant b. / ezhomm eus arc'hant g. (Gregor) ; *aus Mangel an (t-d-b),* faot, e faot, a faot, dre faot, defot, e defot, dre ziouer a ; *aus Geldmangel,* defot arc'hant, dre ziouer a arc'hant ; *aus Zeitmangel,* an amzer eo, dre ma oa re verr an amzer gantañ, dre ziouer a amzer, defot amzer.
2. si g., gwallsi g., mank g., namm g., gwallnamm g., defot g., faot g., gwall g., perzh-fall g., labez g., strob g. ; *eigene Mängel sieht man nicht,* ne weler ket sioù an-unan, ne weler ket techoù fall an-unan ; *die Mängel seiner Bildung,* ar mankoù en e zeskadurezh lies. ; *der Motor hat einen Mangel,* ur si (ur mank, un namm) bennak a zo gant ar c'heflusker ; *verborgener Mangel,* si (namm) kuzh g. ; *einen Mangel beheben,* kavout remed ouzh ur mank, divankañ udb, remediñ (lakaat diwezh d') ur mank bennak, dinammañ udb, disiañ udb ; *Mängel hervorrufend,* sius ; [gwir] *Sachmangel,* si freuzañ marc'had g., si terriñ marc'had g., si rebutus g.
Mangelartikel g. (-s,-) : marc'hadourezh (skort, skars) b., traezenn brin (skort, skars) b.
Mangelberuf g. (-s,-e) : micher ispourvezet gant tud b., micher gant re nebeut a dud o labourat warni b.
Mangelernährung b. (-,-en) : [mezeg.] droukvagadurezh b., gwallvagadurezh b., gwallvagadur g., droukvagañ g., gwallvagañ g., amvagadur g., bihan-boued g.
Mangelerscheinung b. (-,-en) : [mezeg.] azon negez g., azon diouverañs g.
mängelfrei ag. : disi, didech, dinamm, divank, divlam, peurvat, direbech, divis, difestur, hep si, hep nep si, hep ket a si, hep si na gwri, hep defot, hep abuz, hep ket abuz.
mangelhaft ag. : siek, nammek, dister, diglok, dibarfet, diechu, faotus, prin, skort, skars, berrek, briket ; *ihre Kenntnis der englischen Sprache war recht mangelhaft,* re vunut e oa o saozneg.
Mangelhaftigkeit b. (-,-en) : diglokter g., dibarfeted b., diziazezded b., prinder g., skorted b., skorter g., skarsted b., skarster g., nammder g., nammded b., berregezh b., bihander g.
Mangelholz n. (-es,-hölzer) : **1.** kranenn lufrerez b. ; **2.** [kegin.] ruilhenn b.
Mangelkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved negez g., kleñved diouverañs g.
mangeln[1] V.dibers. (hat gemangelt) : mankout, diankañ, defotiñ, bezañ defotus, faotañ, faziañ, bezañ diank, ober diouer, ober diank, bezañ diouer ag udb, bezañ dienez ag udb, bezañ dienez udb ; *es mangelt an Kohlen (t-d-b),* diouer a c'hlaou a zo, dienez a c'hlaou a zo, mank a c'hlaou a zo, diviet (berr, pare) eo ar glaou, n'eus ket mui a c'hlaou, war var a c'hlaou emaomp, n'eus ket a-walc'h na hanter eus ar glaou ; *es mangelt ihm an nichts,* ne vank netra dezhañ, ne ra netra diank dezhañ, emañ war var a seurt ebet, n'eo bihan a netra, n'eus netra a ra diouer dezhañ, n'en deus diouer a netra, dienez en deus a seurt ebet ; *es mangelt mir an etwas (t-d-b), mir mangelt an etwas (t-d-b),* dioueriñ a ran udb, dienez ag (da, en) udb am eus, diouer udb am eus, diouer ag udb am eus, udb a ra diouer din, udb a ra diank din, berr on war (en, ag) udb, war yun udb emaon, faotañ (fellout, mankout) a ra udb din, war var ag udb emaon, mankout a ran eus udb, n'am eus ket an hanter eus udb.
V.gw. (hat gemangelt) : *der Mut mangelt ihm,* re vihan eo e galon, re voan eo e revr, n'en deus ket a-walc'h a nerzh-kalon, digalon eo, c'hwen a zo en e loeroù.
mangeln[2] V.k.e. (hat gemangelt) : lufrañ, lufrennaouiñ.
mangelnd ag. : re skort, re verr, re zister, re vunut, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splet ket, teusk, divastus, prin, skort, skars ; *mangelnde Einsicht,* berrboellegezh b., diboellegezh b., skañvelezh b., diouer a skiant-poell g., diouer a boell g., skañvadurezh b.

Mängelrüge b. (-,-n) : klemm abalamour d'ur si a orin (en abeg d'ur mank a orin) g./b., klemmarc'hadenn abalamour d'ur si a orin (en abeg d'ur mank a orin) b.
mangels araog. (t-c'h) : faot, e faot, a faot, dre faot, defot, e defot, dre ziouer a ; *mangels Zahlung,* e faot paeamant, defot paeañ, defot bezañ paeet.
Mangelsymtom g. (-s,-e) : [mezeg.] azon an negez g., azon diouverañs g.
Mangelware b. (-,-n) : marc'hadourezh (skort, skars) b., traezenn brin (skort, skars) b.
Mango g. (-s,-s) : [louza.] mangez str., mangezenn b.
Mangobaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-mangez str., mangezenn b., mangez str.
Mangold[1] g. (-s,-e) : [louza., kegin.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str.
Mangold[2] g. : [kentanv] Mangold g.
Mangoldblatt n. (-es,-blätter) : [louza.] beotezenn b. [*liester* beotezennoù].
Mangoldpflanzeb. (-,-n) : [louza.] bluit g., beotezenn b. [*liester* beotezenned, beotez], kaol-beotez str.
Mangonel b. (-,-n) : [lu, istor] bangounell b., mangounell b.
Mangopflaume b. (-,-n) : [louza.] mangez str., mangezenn b.
Mangrove b. (-,-n) : **1.** mangrovenn b. ; **2.** [louza.] *rote Mangrove,* manglezenn b. ; *Frucht der roten Mangrove,* manglez str.
Mangrovenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] paletuvez str.
Manguste b. (-,-n) : [loen.] mibinell b.
Manichäer g. (-s,-) : [istor, relij.] manikeour g., manikead g.
manichäisch ag. : [istor, relij.] manikeel, manikeek, manikeat.
Manichäismus g. (-) : [istor, relij.] manikeegezh b., manikeouriezh b.
Manie b. (-,-n) : mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., tu g., follezh b., preñv g. ; *an einer Manie Erkrankter,* maniak g., albac'henner g. ; *sie hat eine Konferenzmanie,* paket he deus terzhienn ar bodañ-divodañ, paket he deus preñv ar bodañ-divodañ, gant terzhienn ar bodañ-divodañ emañ, gant follezh ar bodañ-divodañ emañ.
Manier b. (-,-en) : **1.** doare g., feson b., arvez g., neuz b. ; *Manier eines Künstlers,* arvez (feson b., neuz b., doare g.) un arzour g. ; *gute (artige) Manieren,* doareoù seven (mat) lies., gizioù mat lies. ; *er hat gute Manieren,* hennezh a zo bet savet mat, stummet-mat eo, doareet brav eo, doareet mat eo, doareet kaer eo, hennezh a oar pakañ an tonioù bras ; *schlechte Manieren,* doareoù fall (diseven, dizereat, dibalamour, difeson, disneuz) lies., gwallgundu b., gizioù fall lies. ; *er hat keine Manieren,* hennezh ne oar ket en em zerc'hel dirak an dud, hennezh n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, n'en deus alamant ebet, n'eus alamant ebet dezhañ, gros eo e grouer ; *grobe (plumpe) Manieren,* doareoù rust (gros, difeson, dibalamour, disneuz, didailh) lies., lourdiz b., lourdoni b. ; *mit guter Manier,* gant gras-vat, a-feson, a-zoare, a-dailh, dre feson ; *was sind das für Manieren ?* sell aze ur c'hiz ! ; *mit guter Manier davonkommen,* en em dennañ gant gras-vat ; *jemandem Manieren beibringen,* dic'hourdañ u.b. ; **2.** P. ardoù lies., geizoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., ismodoù lies., chiboudoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., tailhoù lies., mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., arvezioù lies., orimantoù lies. ; *nur keine Manieren !* arabat ober lentigoù (kamambre, geizioù, pismigoù, ismodoù, tailhoù, yezhoù) !, arabat deoc'h ober ho fagodenn ! n'it ket d'ober jestroù ! paouezit a ober geizoù 'ta ! grit evel er gêr ! amañ emaoc'h er gêr ! amañ emañ ho kêr ! arabat deoc'h chom da orbidiñ ! arabat deoc'h chom da ardaouiñ ! perak kement a orimantoù ? ; **3.** [sonerezh] ripipioù lies.
manieriert ag. : afetet, ardouüs, orbidus, leun a orbidoù, leun a ardoù, flammik, milis, kamambre gantañ, klouar.
Manieriertheit b. (-,-en) : **1.** ardoù lies., geizoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., ismodoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., orimantoù lies., arvezioù lies., milister g., milisted b. ; **2.** geizerezh g., afeterezh g., orbidegezh b.
Manierismus g. (-) : [arz] manieregezh b., ardaouegezh b.
manierlich ag. : dilikat e zoare, doareoù seven gantañ, savet mat, stummet-mat, doareet brav, doareet kaer, prop, sentus, fur, reizh.
Manierlichkeit b. (-,-en) : sevended b., kourtezi b., dilikatiri b.
manifest ag. : splann, anat, diskelat, erzerc'h ; *manifestes AIDS,* haza anat g., P. sida anat g. ; [bred.] *manifester Inhalt eines Traumes,* endalc'hed diskuliet un huñvre g.
Manifest n. (-es,-e) : **1.** manifesto g. ; *das kommunistische Manifest,* ar manifesto komunour g., manifesto ar strollad komunour g. ; **2.** [treuzdougen] roll ar varc'hadourezh treuzdouget g.
Manifestant g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] manifestour g., manifester g., diskeler g.
Manifestation b. (-,-en) : **1.** manifestadeg b., diskuliadeg b., displegadeg b., diskeladeg b. ; **2.** [mezeg.] erzerc'had g., erzerc'hadur g. ; **3.** emziskouezhadur g.
manifestieren V.gw. (hat manifestiert) : [Bro-Suis] manifestiñ, diskelañ, displegadegañ, kendiskuliañ.
V.k.e. : diskouez, reiñ da anaout, reiñ da welet, eztaoliñ, erzerc'hañ.
V.em. : **sich manifestieren** (hat sich (t-rt) manifestiert) : en em ziskouez, dont war wel, mont war wel, diwanañ, erzerc'hañ, anataat, anadiñ.
Maniker g. (-s,-) : [mezeg.] maniak g.
Maniküre b. (-,-en) : **1.** [micher] ficherezh dornioù g., lobredouriezh b., lobredañ g. ; **2.** [den] ficherez dornioù b., kempennourez dornioù b., aozerez-daouarn b., lobredourez b.
maniküren V.k.e. (hat manikürt) : *jemanden maniküren,* kempenn e zaouarn d'u.b., fichañ e zaouarn d'u.b., aozañ e zaouarn d'u.b., lobredañ u.b.
Manila n. : Manila b.
Manille b. (-) / **Manillespiel** n. (-s) : [kartoù] manilh g.
Maniok g. (-s,-s) : **1.** [louza.] maniok str. ; *Maniok auswaschen,* lakaat maniok da c'hlec'hiañ ha da eogiñ ; *Maniok einweichen, um das Gift zu beseitigen,* lakaat maniok e glec'h evit ma nijfe kuit an drenkenn ; **2.** [boued] maniok g.

Manipel[1] g. (-s,-) : [lu roman] kevrenn daou-c'hant soudard pe dost b., daougantad g., manipulus g. [*liester* manipuli].
Manipel[1] b. (-,-n) ha g. (-s,-) : [relij.] fanol g.
Manipulation b. (-,-en) : **1.** [tekn.] embreg g., embregadenn b., embregataerezh g., embregata g., dornataerezh g., dornatadur g., dornata g., maneamant g. ; **2.** [dre skeud.] tunembregadenn b., irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., hoalerezh g., droukhoaladur g., ardivinkoù lies., lorberezh g., desevidigezh b., ribouilhaj g., trikamardoù lies. ; **3.** treuzficherezh g., falsidigezh g., farloterezh g., farlotiñ g.
manipulierbar ag. : **1.** Embregadus, dornadus ; **2.** hag a c'haller hoalañ, hag a c'haller lorbiñ, hag a c'haller merat, meradus, maniadus.
Manipulierbarkeit b. (-,-en) : **1.** embregadusted b., dornadusted b. ; **2.** perzh an hini a c'haller hoalañ (a c'haller lorbiñ, a c'haller merat) g., meradusted b., maniadusted b.
manipulieren V.k.e. (hat manipuliert) : **1.** embreger, embregata, merat, dornata, maniañ ; **2.** [dre skeud.] hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, desev ; *jemanden manipulieren,* merat u.b., maniañ u.b. ; **3.** treuzfichañ, falsañ, farlotiñ.
Manipulierung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Manipulation**.
manisch ag. : [mezeg.] maniak, maniakel, albac'hennek.
manisch-depressiv ag. : [mezeg.] maniakel-diwaskadel, maniakel-gouvidel, maniakel-blinidik.
Manko n. (-s,-s) : koll g., kollvezh g., dibourveziad g., mank g., divigad g., toull g., digred g., dic'hounid g., olgounid g.
Mann g. : **1.** (-s, Männer) : paotr g., gour g., gwaz g., mal g. [*liester* maled / malien], aotrou g. ; *junger Mann,* paotr yaouank g., den yaouank g., gour yaouank g. ; *guter Mann !* va den mat ! ; *ein rüstiger (kräftiger) Mann,* ur gwaz (ur paotr, ur gour) kreñv g., un den postek g., ur palvad mat a baotr g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; *alle, sowohl Männer als auch Frauen,* an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz merc'hed evel maled - an holl, koulz plac'hed evel paotred ; *der ist ein echter Mann,* un tarin a baotr eo, kastret-mat eo, iziliet klok eo ; *aus ihm ist ein richtiger Mann geworden,* deuet eo da vezañ un den ; *zum Mann heranwachsen,* dont da vezañ den ; *ein Mann in den besten Jahren,* ur gwaz en e oad gwellañ (e kreiz e vrud, e kreiz e nerzh, e barr an oad, e brud an oad, e kreiz an oad) g. ; *ein bejahrter Mann,* un den deuet war an oad g., ur gwaz erru un tamm mat a oad dezhañ (paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, erru war an oad) g. ; *ein Mann von Format,* un den gouest g., un den a yelo pell g., ur gwaz danvez (lec'h-dont) ennañ g. ; *ein Mann von Geschmack,* un den dilikat e zoare g. ; *ein Mann der Tat,* un den troet war an ober g., un den tuet d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g. ; *ein Mann aus dem Volk,* un den eus ar werin (bet savet a lec'h izel, izel e ouenn, dister e ouenn, dister e zoare, savet a dud izelek) g. ; *der kleine Mann,* an dud dister lies., an dud vunut (a lec'h izel, eus ar werin), an dudigoù lies., an dud izelek lies., ar munudigoù lies., ar re dister o doare lies. ; *weder Mann und Weib, noch Kinder in der Wiege wurden verschont,* ne voe espernet na gwaz na maouez, nag ar vugale vihan en o c'havell ; *die Frauen zuerst, dann die Männer,* ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *es waren ihrer zwölf, davon genauso viele Männer wie Frauen,* daouzek e oant, ken tog, ken koef ; *er hat durch seine Tat gezeigt, dass er ein echter Mann ist,* hennezh en deus graet un ober mal oc'h ober an dra-se ; *sie ist ganz schön hinter Männern her,* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni, honnezh a gar ar c'hoari, honnezh a flut, prest eo da sevel he fav, honnezh a zo rederez, friantiz a zo ganti, friantell eo, plijout a ra dezhi mont da friantellat, plijout a ra dezhi fringal, honnezh a zo ur c'halouperez, honnezh a zo ur baotretaerez, honnezh a zo un ebeulez ; *die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer,* treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed.
2. [dre astenn.] pried g., gwaz g., ozhac'h g., gour-pried g., par g., paradur g., den g., P. perc'henn g. ; *sie nimmt ihn zu Mann,* ober a ra he fried (he gwaz) anezhañ, kemer a ra anezhañ da bried ; *jemanden gern zu Mann nehmen,* bezañ kontant eus u.b. evit pried ; *sie hat einen Mann gefunden,* kavet he deus unan da zimeziñ, kavet he deus fred, P. kavet he deus he ferc'henn ; *das ist mein Mann,* va fried eo, va gwaz eo, va hanter diegezh eo, va den eo, va ozac'h eo, va hini kozh eo, va far eo, va faradur eo, va c'hristen eo ; *sie verprügelt ihren Mann,* skeiñ a ra gant he fried, primoc'h eo da reiñ fest ar geuneudenn d'he gwaz eget hini ar gokellenn ; *wie Mann und Frau leben,* en em strobañ, en em stropiñ, ober ti bihan, ober tiegezh bihan, ajolbañ, ajorbañ, bezañ ajolbet.
3. [lu] soudard g. [liester : 'Mann' goude un niver, a-hend-all 'Leute'] ; *ein Offizier mit seinen Leuten,* un ofisour gant e soudarded g. ; *Mann gegen Mann kämpfen,* bezañ krog-ha-krog, bezañ krog-ouzh-krog, gouren krog-ha-krog ; *wir werden bis zum letzten Mann kämpfen, wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross,* stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ; *die Kompanie ist 150 Mann stark,* 150 soudard a ya d'ober ar gompagnunezh, c'hoarvezout a ra ar gompagnunezh eus 150 soudard ; [merdead.] *Mann über Bord !* un den a zo bet lamet diwar ar bourzh ! un den a zo kouezhet er mor ! un den er mor ! ; *alle Mann an Deck !* an holl gwitibunan war pont ar vag ! ; *mit Mann und Maus untergegangen,* kollet bag hag all - kollet lestr hag all - kollet tud ha lestr - kollet korf hag all - kollet tud hag all - en em gollet tud ha madoù - lonket penn ha pilhon - kollet korf, madoù hag all.
4. [troioù-lavar] *Mann für Mann,* unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e

dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro ; *der Mann von der Straße,* n'eus forzh piv, ar peanv war ar straed g. ; *der böse Mann, der schwarze Mann,* paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g. ; *ein Mann, ein Wort,* un den onest n'en devez nemet ur ger, un den onest pa lavar unan ne lavar ket daou ; *der Mann auf der Straße,* n'eus forzh piv, an dud dre vras ; *der Mann des Tages,* an den a vez graet stad outañ hiziv g., den an deiz g., an den a zo dindan teod an dud evit ar mare g., an den a zo ar gaoz war e lerc'h evit ar mare, an den n'eus kaoz nemet dioutañ (anezhañ) g. ; *etwas an den Mann bringen,* **a)** gwerzhañ udb, lakaat udb e gwerzh ; **b)** diskuliañ udb, reiñ udb da c'houzout ; *wenn Not am Manne ist,* diouzh ret, mar kouezh ar c'haz, mar bez ret ; *er hat seinen Mann gefunden, er ist an den rechten Mann gekommen,* kavet en deus e goulz, kavet en deus maneg diouzh e zorn, kavet en deus e bar, kavet en deus unan a zo gouest dezhañ, kavet en deus unan a zo gouest outañ, kavet en deus e gen barrek, kavet en deus un den barrek evitañ, kavet en deus unan mestroc'h d'ober egetañ, kavet en deus unan mestroc'h egetañ, kavet en deus unan barrekoc'h egetañ ; *er ist Manns genug, um ...,* e-doare (e-tailh) emañ da ..., barrek a-walc'h eo evit ..., den a-walc'h eo evit … ; *er ist Manns genug, Ihnen Rede zu stehen,* ur gwaz sonn e benn a zo anezhañ hag e doare e vo da zerc'hel penn ouzhoc'h, hennezh a zo barrek evidoc'h ; *sie sind Manns genug, um Sie zu besiegen,* e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) emaint da reiñ lamm deoc'h (da vezañ trec'h deoc'h), ar re-se a zo kap deoc'h, barrek int evidoc'h ; *den starken Mann markieren,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, en em gemer evit un aotrou, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, poufal, ober teil, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *markiere nur ruhig den starken Mann !* gra da fouge ! ; *den reichen Mann markieren,* c'hoari e berc'henn ; *du bist nicht der Mann dazu,* n'emaout ket e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober an dra-se, n'emaout ket evit an dra-se, n'out ket barrek d'ober an dra-se, n'out ket barrek d'al labour-se, n'out ket gour, ouzhpenn dit eo an dra-se ; *ich bin nicht der Mann dazu,* n'on ket den d'ober an dra-se ; *wir haben unseren Mann !* setu an den a faote deomp ! hennezh 'zo hon den ! setu un den diouzh hor c'hoant ! setu un den diouzh m'hor boa c'hoant ! setu kavet hon den ganeomp ! ; *er ist ein Mann des Todes,* un den marv eo, ned ay ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, emañ ar marv ouzh e c'hedal ! ; *seinen Mann stehen (stellen),* bezañ barrek evit (gouest da, gouest eus) n'eus forzh piv, bezañ diskouezet e dalvoudegezh, bezañ diskouezet e nerzh hag e gadarnded, bezañ rebarb en an-unan, kaout nerzh ha difennoù ; *bis auf den letzten Mann,* an holl hep diforc'h nikun, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, pizh an dud, hep diskontañ nikun, hep na vankas gour, hep faot ebet, holl asambles ; *alle Mann hoch,* hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer ; *das Volk erhob sich wie ein Mann,* en em sevel a reas ar bobl a-bezh-kaer (holl a-bezh, en ur pezh, holl en ur gevret, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, hep na vankas gour), en em savet e oant holl gwitibunan (holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, liammet evel un hordenn) ; *den lieben Gott einen guten Mann sein lassen,* na ober na mik na mann a netra, na ober forzh a netra, na ober kaz a netra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, bevañ disoursi, bezañ un den a foeltr forzh, bezañ gwall zibreder (dibreder-kaer, ken distrafuilh ha tra) ; P. *er hat einen kleinen Mann im Ohr,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant

Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; *Mann !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! chaous warnout ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! hopala ! hopalapala !

Manna n. (-s) : [Bibl] mann g., Mann g. ; *das Manna fiel nachts auf den Wüstenboden,* ar Mann a gouezhe en dezerzh e-pad an noz ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels,* mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz.

Manna-Esche b. (-,-n) : [louza.] gouezonn str., gouezonnenn b., onn-gwenn str., onnenn-wenn b.

mannbar ag. : kaezourek, dimezus, en oad da zimeziñ, en oad da ouennañ ; *das mannbare Alter,* ar gaezouregezh b., an darevder g., an dimezusted b., an oad dimeziñ g., an oad gouennañ g.

Mannbarkeit b. (-) : kaezouregezh b., darevder g., dimezusted b., oad dimeziñ g., oad gouennañ g., gouregezh b.

Männchen n. (-s,-) : **1.** krakaotrou g., tamm krakaotrou g., boulom g., boulomig g. ; **2.** [loen.] par g., tad g., mal g. [*liester* maled / malien], marc'h g. ; *Amselmännchen,* tad moualc'h g. mal moualc'h g. ; *Rabenmännchen,* marc'h bran g., mal bran g., tad bran g. ; *bei den Amseln ist der Schnabel der Männchen gelb,* melen eo pigos an tad moualc'h ; **3.** [loen.] chiboud g., chiboudig g., chiboudoù lies. ; *der Hase macht Männchen,* emañ ar c'had o c'hoari chiboud (oc'h ober chiboudig, oc'h ober chiboudoù).

mannen V.k.e. (hat gemannt) : **1.** dimeziñ ; **2.** mestroniañ, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv) war.

Mannen lies. : amheuliadeg b., ambrougadeg b., koskor g., koskoriad g.

Mannequin n. (-s,-s) : **1.** diskouezerez-c'hiz b. ; **2.** jak g. ; **3.** margodenn b.

Männeraltstimme b. (-,-n) : [sonerezh] ustenor g.

Männerarbeit b. (-,-en) : labour evit ar baotred g., labour ar baotred g., labour ar wazed g. ; *das ist keine Männerarbeit,* n'eo micher ebet evit ur gwaz.

Männerbekanntschaft b. (-,-en) : mignon g., keneil g., kariad g.

Männerberuf g. (-s,-e) : micher baotred b.

Männerchor g. (-s,-chöre) : [sonerezh] laz-kanañ paotred g., kor paotred g., kanadeg paotred b.

Männerfang g. (-s) : paotretaerezh g., paotreta g. ; *auf Männerfang sein,* paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, klask fortun, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantellat.

Männerfarn g. (-s,-e) : [louza.] gourraden str., radenbleiz str.

Männergeschichten lies. : istorioù paotred diwar-benn o orgedoù-douigoù lies.

Männergespräch n. (-s,-e) : diviz kenetre paotred g.

Männerhand b. (-,-hände) : dorn gwaz g., dorn ur paotr g.

Männerhass g. (-es) : kasoni ouzh ar wazed b., gourgasaouriezh b.

Männerleiden n. (-s,-) : kleñved paotr g.

männermordend ag. : [diwar-benn ar merc'hed] hoalus-kenañ, lubanus-kenañ, kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, koant da gas koad d'ar baotred, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, lorbus, strobinellus, boemus, marzhus, estlammus, bamus, sorc'hennus, koant da lazhañ, trefuus, broudus, kas-c'hoant.

Männersache b. (-,-n) : afer hag a sell ouzh ar baotred b.

Männerstimme b. (-,-n) : mouezh paotr b., mouezh waz b.

Männertreu b. (-,-en) : [louza.] [*Lobelia erinus*] lobelienn c'hlas b. [*liester* lobelied glas].

Männerüberschuss g. (-es) : reñver a baotred g.

Mannesalter n. (-s) : oad gour g. ; *im besten Mannesalter stehen,* bezañ e kreiz e vrud (e kreiz e nerzh, en e oad gwellañ, e barr an oad, e brud an oad, e kreiz an oad).

Manneshöhe b. (-) : ment un den b., braster un den g. ; *in Manneshöhe,* a vent gant un den, ken bras hag un den, a sav gant un den.

Mannesstamm g. (-s,-stämme) : lignez a-fet paotred b.

Manneswort n. (-s,-e) : ger a enor g.

Manneszucht b. (-) : pleustrerezh soudard g., reolennoù strizh al lu lies.

mannhaft ag. : kastret-mat, iziliet klok, gour a-walc'h, gwaz a-walc'h, kadarn, kalonek, mellek.

Mannhaftigkeit b. (-) : gouregezh b., kadarnded b., kadarnder g., kalonegezh b.

mannigfach ag. / **mannigfaltig** ag. : liesdoare, liesneuz, liesseurt, dizunvan, lies, liesek, liezek.

Mannigfaltigkeit b. (-) : liesdoare g., liesneuz b., liested b., liester g., liesseurted b., liezelezh b., liesegezh b., dizunvanded b., dizunvander g., dizunvaniezh b.

männiglich ag. : [kozh] kadarn, kalonek.

Raganv amresis : [kozh] pep hini, pep unan, an holl.
Männin b. (-,-nen) : tourc'hpaotr g., raspaotr g., yourc'h g., penn-paotr g., skilbaotr g., gwreg-ozac'h b., ozac'hwreg b., kilgog g., hanter waz g., hanter baotr g., paotr manket g., kazeg anterin b., plac'h-paotr b.
Mannjahr n. (-es) : bloavezhiad labour dre benn g., bloavezhiad labour dre bennden g.
Männlein n. (-s,-) : boulom g., boulomig g.
männlich ag. : **1.** ... paotr, ... gour, ... gwaz, gourel, mal ; **2.** kastret-mat, iziliet klok, gour a-walc'h, gwaz a-walc'h, kadarn, kalonek, mellek ; **3.** [yezh.] gourel ; **4.** [loen., louza.] gourel ; *männliches Tier,* par g. ; *männliche Pflanze,* par g. ; *männliche Hanfpflanze,* tad kouarc'h g. ; *männliches Schwein,* hoc'h-par g., pemoc'h-par g. ; *männliche Turteltaube,* par-turzhunell g., mal turzhunell g., tad turzhunell g. ; **5.** [tekn., tredan] *das männliche Teil,* ar c'hi g.
Männlichkeit b. (-) : gourelezh b., gouregezh b., temz-spered gourel ; *mit imposanter Männlichkeit,* kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek.
Mannomann estl. : *Mannomann !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! chaous warnout ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! hopalapala !
Mannsbild n. (-es) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] P. paotr g., truchon g., miñsoner g. ; *ein Trumm von einem Mannsbild,* ur palvad mat a baotr g., un troc'h den g., un troc'had mat a baotr g., ur pezh takad gwaz g., ur pezh mellad den g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur pebezh paotr g., ur paotr a droc'had mat g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur c'horf den g., ur bilh den g., un tarin a baotr g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor).
Mannsblut n. (-s) : [louza.] gwenterc'henn b.
Mannschaft b. (-,-en) : pare b., paread b., skipailh g., laz g., bourzhiad g., kouch g., akipaj g., jav g./b., rummad g. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz (div bare) bannañ ur vell e paner ar strollad enep.
Mannschaftsgeist g. (-es) : spered skipailh g., spered korfuniad g., spered stroll g.
Mannschaftskost b. (-) : tinell b., keusteurenn b.
Mannschaftslist b. (-,-en) : [merdead.] roll g. ; *sich in die Mannschaftsliste eintragen lassen,* kemer roll war ur vag.
Mannschaftsraum g. (-s,-räume) : [merdead.] kambr an akipaj b.
Mannschaftsrennen n. (-s,-) : [sport] redadeg a skipailh b., redadeg dre skipailh b.
Mannschaftsstube b. (-,-n) : [lu] kambr ar soudarded b.
Mannschaftswagen g. (-s,-) : **1.** [polis] stroborell bolis b., bus polis g. ; **2.** [lu] karr treuzdougen soudarded g.
mannshoch ag. : a vent gant un den, ken bras hag un den, a sav gant un den.
Mannshöhe b. (-) : *sellit ouzh* **Manneshöhe**.
mannstoll ag. : [mezeg.] nimfoman, flaouch, tomm, lirzhin, orgedus, gadal, lupr, un droterez anezhi, ur flaouchenn anezhi ; *mannstolles Weib,* nimfomanez b., plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., plac'h friantell b., plac'h lupr b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., gastig b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., kañfantenn b., yourc'h g., heizez b., strakadenn b., bizourc'h g., paotrez b., frizenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., louskenn b. ; *sie ist mannstoll,* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h tomm eo, ur plac'h gwintik eo, lupr eo, e gwentl tarv e vez atav, honnezh a gar ar c'hoari, honnezh a flut, prest e vez atav da sevel he fav.
Mannstollheit b. (-,-en) : naon paotred g., nimfomaniezh b.
Mannstreu g. (-s) : [louza.] [*Eryngium*] askol str. ; *Meer-Mannstreu,* irinjez str., irinjez aod str., irinjez glas str., askol-irinjez str. ; *Feld-Mannstreu,* askol-pennek str.
Manntag g. (-es,-e) : devezhiad labour dre benn g., devezhiad labour dre benn den g.
Mannweib n. (-es,-er) : **1.** den gourwregel g., den divreizh g., baskarin-paotr g., pilpaotr g., den hag a zo yar ha kilhog war un dro g. ; **2.** [dre skeud.] tourc'hpaotr g., raspaotr g., yourc'h g., penn-paotr g., skilbaotr g., gwreg-ozac'h b., ozac'hwreg b., kilgog g., hanter waz g., hanter baotr g., paotr manket g., kazeg anterin b., plac'h-paotr b.
Manometer n. (-s,-) : **1.** gwaskventer g., manometr g. ; **2.** [estlamm.] sac'h an dienn trenket ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh

! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! hopalapala !

Manöver n. (-s,-) : **1.** embregadenn b., embreg g., embregad g., embregadeg b., leviata g., leviadur g., maneur g., pleustradeg b., pleustradenn, embleustradeg b. ; **2.** [lu] pleustradeg b., maneur g., brezel bihan g., brezelig g., brezel gwenn g. ; **3.** *Täuschungsmanöver,* taol-gwidre g., taol-finesa g., tro-bleg b., tun g., ijin g., filenn b., itrik g., gaouargad g., gaouargadiñ g., fentadenn b., fentañs b.

Manöverkritik b. (-,-en) : bilañs g., dielfennadur g., poent g., abadenn briziañ b., emvod priziañ g.

Manöverschaden g. (-s, -schäden) : [lu] reuz (freuz g., droug g., distruj g., dismantr g., gaou g., gwast g., gwall g., noaz g.) da-heul maneurioù al lu g.

manövrieren V.gw. (hat manövriert) : **1.** embreger, embregiñ, embregata, ober brezel gwenn, ober brezel bihan, ober brezelig, pleustradegañ ; **2.** [dre skeud.] itrikañ, trokellat ; *er manövriert geschickt,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek.

V.k.e. (hat manövriert) : **1.** lakaat da dremen, maneuriñ, sturiañ ; **2.** troiata, leviata ; *ein Schiff manövrieren,* leviata ur vag.

manövrierfähig ag. : **1.** hevlein, embregus, hebleustr, aes da sturiañ ; **2.** renus, sturius, levius.

manövrierunfähig ag. : direnus, distur, disturius ; *das Schiff ist völlig manövrierunfähig,* en argoll emañ ar vag, diembregus da vat eo ar vag.

Mansarde b. (-,-n) **/ Mansardenstube** b. (-,-n) : mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.

Mansch g. (-es) : **1.** flastrenn b., yodasenn b., yod g., kaot g., kaotorenn b., meskadur g. ; **2.** bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g.

manschen V.gw. ha V.k.e. (hat gemanscht) : **1.** frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, braeañ ; **2.** patouilhat (pavata) ha strinkañ dour diouzh an-unan evel ur pemoc'h, mac'hañ dour ha fank, kalemarc'hiñ dour ha fank, patouilhat dour ha fank, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour, fourdouilhat, fankigellañ, krenial er fank, torimellat er fank, foetañ fank, fritañ fank ; **3.** debriñ evel ur pemoc'h, trivial, brifañ, floupañ, floupat, kordañ boued, kordañ [udb], plaouiañ, kloukañ, kouchañ boued, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, korfata, ober ur c'horfad, kofata.

Manschette b. (-,-n) : **1.** berrvañch g., manchetez b., pognez g. ; *ausgebogene Manschette,* berrvañch arfrankaet g., berrvañch war zigeriñ g., manchetez arfrankaet b., manchetez war zigeriñ b. ; **2.** [mezeg.] bandenn-vrec'h b. ; **3.** [tekn.] gwalenn b., envez g., milgin b., skarver g. ; **4.** [pod fleur] kuzh-pod g. ; **5.** [dre skeud.] from-aon g., brizhenkrez g., fourm g., mezevell b. ; P. *Manschetten haben,* bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

Manschettenknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn verrvañch b., bouton berrvañch g.

Manschu g. (-s,-) : Mandchou g.

Manschukuo n. : Mandchoukouo b.

Manschurei b. (-) : *die Manschurei,* Mandchouria b.

manschurisch ag. : mandchou.

Mantel g. (-s, Mäntel) : **1.** mantell b. [*liester* mantilli, mentell, mantelloù], porpant g., chupenn b. ; *Wintermantel,* chupenn hir b., mantell hir b. (Gregor), porpant g. ; *Mantel mit Kapuze,* kabell g., mantell-gougoulek b. ; *einen Mantel umwerfen, einen Mantel überhängen, einen Mantel über die Schultern werfen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *den Mantel ablegen,* tennañ (diwiskañ) e vantell, divantellañ ; *den Staub von seinem Mantel abschütten,* ober un tamm hej d'e vantell d'he diboultrennañ ; *einem Kind den Mantel ausziehen,* divantellañ ur bugel ; *sich in seinen Mantel einmummen,* en em c'hronnañ en e vantell, en em gafunañ en e vantell, tamolodiñ e vantell en-dro d'an-unan, en em damolodiñ en e vantell, lakaat e vantell en e gerc'henn ; *in seinen Mantel (t-rt) eingemummt sein,* bezañ gronnet en e vantell, bezañ tamolodet en e vantell ; *in den Mantel schlüpfen,* gwiskañ buan-ha-buan e vantell, en em silañ dre hast en e vantell, lakaat buan e vantell en-dro d'an-unan ; *ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel,* ur vantell marellet a vein prizius b. ; *dieser Mantel trägt sich angenehm,* gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; **2.** [dre skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe bedecken,* disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor) ; *unter dem Mantel,* dre laer, dre guzh, a-gildorn, e kuzul, e kuzulig, en amc'houloù, en dic'houzout d'an holl, en diwel / e koach / e skoach (Gregor) ; *den Mantel nach dem Winde hängen,* treizhañ diouzh an amzer, treiñ (c'hwezhañ) gant an avel, treiñ gant kement avel 'zo, mont gant red an dour, bezañ hedro, bezañ bouljant, bezañ tro-distro, treiñ evel ur

wiblenn, bezañ kildro evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel ur wiblenn, mont da-heul an avel, cheñch penn d'e vazh (treiñ e chupenn, cheñch tu d'e chupenn) hervez m'emañ kont, bezañ berrboellik, treiñ evel an avel, treiñ da bep avel, c'hwezhañ e tu an avel, mont eus an eil kostezenn d'eben, treiñ-distreiñ evel kog an tour, treiñ aes e chupenn, cheñch aes tu d'e chupenn, cheñch aes tu d'e borpant, gouzout cheñch tu d'e chupenn, klask atav e avel, mont atav da-heul an avel, na ober nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour, bezañ atav o c'hoari nac'h-dinac'h, cheñch ha dicheñch atav tu d'e chupenn, bezañ pennadus evel ur bouc'h.

Mantelblech n. (-s,-e) : tol goleiñ str., golo tol g.

Mäntelchen n. (-s,-) : **1.** mantellig b., kabellig b., mantilhenn b. ; **2.** [dre skeud.] *etwas (t-d-b) ein Mäntelchen umhängen,* alaouriñ an neudenn, koantaat (propikaat, bravaat) udb ; **3.** [tr-l] *er hängt sein Mäntelchen nach dem Wind,* treizhañ a ra diouzh an amzer, treiñ a ra gant kement avel 'zo, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, hennezh a zo kildro evel ur wiblenn, hennezh a zo hedro evel an avel, un den lavar-dislavar a zo anezhañ, hennezh en em rebech atav, berrboellik eo, bouljant eo, treiñ a ra evel an avel (da bep avel), atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, bepred e vez o treiñ gant an avel, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, tro-distro eo, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour, c'hwezhañ a ra gant an avel, c'hwezhañ a ra e tu an avel, treiñ a ra aes e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e borpant, gouzout a ra cheñch tu d'e chupenn, klask a ra atav e avel, mont a ra atav da-heul an avel, nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour ne ra, atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, pennadus eo evel ur bouc'h.

Mantelgeschoss n. (-es,-e) : bannadell blom goloet gant ur metal kalet b.

Mantelgesetz n. (-es,-e) : lezenn framm b.

Mantelgurt g. (-s,-e) : hanterc'houriz mantell g., lurell-gein b.

Mantelkleid n. (-s,-er) : hopelan g., rokedenn b.

Mantelkonvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug mantellel g.

Mantellinie b. (-,-n) : [mat.] ganerez b.

mantellos ag. : divantell.

Mantelmöwe b. (-,-n) : gouelan bras g. [*liester* gouelini bras].

Mantelranddrüse b. (-,-n) : [loen.] gwagrenn furmañ ar glosenn b.

Mantelsack g. (-s,-säcke) : malizenn varc'heger b.

Manteltarifvertrag g. (-s,-verträge) : emglev labour a-stroll g.

Manteltier n. (-s,-e) : [loen.] tonegeg g.

Mantelvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev framm g., emglev framm g.

Mantille b. (-,-n) : kabellig b., mantilhenn b.

Mantisse b. (-,-n) : [mat.] lodenn rannek b.

Mantua n. : [Italia] Mantova b.

Manual n. (-s,-e) : **1.** dornlevr g., levr-dorn g. ; **2.** [ograoù] klavier g.

manuell ag. : ... dorn, gant an dorn, dre zorn.

Manufaktur b. (-,-en) : labouradeg b., oberiadeg b., manufaktur g.

Manufakturist g. (-en,-en) : **1.** oberiadegour g., lanouradegour g. ; **2.** kenwerzhour nevezentioù g., marc'hadour nevezentioù g.

Manufakturware b. (-,-en) : produ oberiet g., kenderc'had g.

Manusch g. (-en,-en) : Manouch g., Sinto g., [*unander evit* Sintiz], [dismegañsus] laer yer g. ; *bretonische Manuschen,* Manouched Breizh lies., Manouched hor bro lies., Breizhidi manouch a vroadelezh lies.

Manuskript n. (-s,-e) : dornskrid g.

Manx n. (-) : [yezh.] manaveg g.

manxgälisch ag. : [yezh.] manavek.

Manx-Sprecher g. (-s,-) : [yezh.] manaveger g.

Maoismus g. (-) : maoouriezh b.

Maoist g. (-en,-en) : maoour g.

Maoistin b. (-,-nen) : maoourez b.

maoistisch ag. : maoour.

Maori-Ente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Zeland-Nevez g.

Mappe b. (-,-n) : **1.** sac'h g. ; *Schulmappe,* sac'h-skol g. ; **2.** trousenn b., troñsenn b. ; **3.** kleurenn b. ; *Schreibmappe,* kleurenn b.

Maquila b. (-,-s) **/ Maquiladora** b. (-,-s) : maquiladora g.

Maquis g. (-) : [istor] Strouezheg b.

Maquisard g. (-,-s) : [istor] paotr ar strouezh g., strouezhad b., strouezhour g.

Mär b. (-,-en) : judenn b., danevell b., kontadenn b., marvailh b., koñchenn b., kont b.

Marabu g. (-s,-s) : [loen.] maraboud g., c'hwibon-voal b.

Marabut g. (-s,-s) : [relij.] maraboud g., sant an Islam g.

Marathon[1] g. (-s,-s) : [sport] maraton g.

Marathon[2] n. : [istor, douar.] Maraton b.

Marathonlauf g. (-s,-läufe) : [sport] maraton g.

Marathonläufer g. (-s,-) : [sport] maratonour g., maratoner g.

Marathonläuferin b. (-,-nen) : [sport] maratonourez b., maratonerez b.

Marcel g. (-s) : Marsel g.

Marche b. (-) : [istor] *die Marche,* ar Marz g.

Märchen n. (-s,-) : kerc'henn b., marvailh g., mojenn b., kontadenn b., kontenn b., judenn b., koñchenn b. [*liester* koñchennoù, koñchoù], litorienn b., kaoz b., moliac'h g., istor burzhudus g., tariell b., santoc'had g., sorbienn b. ; *ein Märchen erzählen,* kontañ ur marvailh, dibunañ ur marvailh, kontañ ur gaoz, kontañ ur vojenn, displegañ ur marvailh, divizout ur marvailh ; *Märchen erzählen,* marvailhat, flutañ kontoù ; *ein Märchen nicht bis zum Ende erzählen,* darniñ e gontadenn, dilostañ e gontadenn, chom e-pign gant e gontadenn ; *Schauermärchen,* koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g. ; P. *erzähle keine Märchen !* sorc'hennoù n'int ken ! tav gant da gomzoù droch ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaout o fritañ deomp aze ? c'hwezh ar gaou a zo ganit ! kae da gontañ flugez da lec'h all ! ne roi ket da grediñ se din ! n'on ket paotr da lonkañ silioù ! n'on ket paotr da lonkañ kelien ! n'eo ket dall va saout ! n'eo ket pemoc'h va leue !

n'eo ket tanav va lêr ! n'on ket den da blomañ kelien ! n'on ket den da lonkañ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'hennoù, prun) ! n'on ket den da lonkañ kement gaou a lavarer din ! me a oar pet favenn a ya d'ober nav ! ; *an ein solches Märchen würde ich nie glauben, ein solches Märchen würde ich nie glauben,* ne gredfen biken un hevelep koñchenn, ne gredfen biken ar seurt paribolennoù, n'on ket diskiant a-walc'h evit krediñ hevelep marvailhoù, ne root ket da grediñ se din.

Märchenerzähler g. (-s,-) **/ Märchendichter** g. (-s,-) : marvailher g., konter g., mojenner g., mojennour g., moliac'hour g., sorbiennour g., dibuner marvailhoù g.

Märchendrama n. (-s,-dramen) : [c'hoariva] marzharvest g.

Märchenfilm g. (-s,-e) : film marzhus g., marzhfilm g.

märchenhaft ag. : marzhus, fablus, burzhudus, marvailhus, mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel ; *märchenhaft schön,* kaer evel an heol (evel an deiz, evel ar baradoz, evel ur rozenn), kaer evel ur ganevedenn, kaer evel an dour, kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, koant evel an heol (evel ur voudig, da lipat, ma'z eo ur marzh), koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, koant da lazhañ.

Märchenland n. (-s) : bro ar marvailhoù b., bro varvailhus b., bro vurzhudus b., rouantelezh ar boudiged b.

Märchenprinz g. (-en,-en) : priñs ar c'hontadennoù g., priñs koant g.

Märchenprinzessin b. (-,-nen) : priñsez ar c'hontadennoù b., priñsez koant b.

Märchensammler g. (-s,-) : dastumer kontadennoù g.

Märchenwelt b. (-,-en) : bed marvailhus g., bed burzhudus g., bed moliac'hus g., bro ar marzhioù b.

Marder g. (-s,-) : [loen.] mart g.

Marderfell n. (-s,-e) : feur vart b.

Märe b. (-,-n) : judenn b., danevell b., kontadenn b., marvailh b., koñchenn b.

Marende b. (-,-n) : [Bro-Aostria] harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b.

Margarette b. : Marc'harid b., God b., Godig b.

Margarine b. (-,-n) : [kegin.] margarin g.

Marge b. (-,-n) : [kenwerzh] marz kenwerzhel g.

Margerite b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-santez-Varc'harid b., boked Marc'harid g., bozenn gwenn str.

marginal ag. : marzel, dibouez, dister, a eil renk, eilrenk, bevennek, bevennel, orel.

Adv. : ouzhpenn, en tu all d'ar gont, diwar dremen, diwar vont, diwar nij, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz.

Marginalien lies. : notennoù er marz lies., notennoù marz lies., evezhiadennoù er marz lies.

Marginalität b. (-) : orelezh b., arlezadezh b., oreliadegezh b., arlezadegezh b.

Maria b. (t-c'h : Mariä pe -s) **/ Marie** b. (t-c'h : Mariens) : [relij.] Maria b., Mari b. ; *die Jungfrau Maria,* an itron Varia b., ar Werc'hez b., ar Werc'hez Vari b., ar Werc'hez-Mamm b., ar Werc'hez dinamm b., ar Werc'hez dibec'hed b., ar Werc'hez santel b., itron ar gwerc'hezed b., mestrez ar gwerc'hezed b., rouanez ar gwerc'hezed b., [merdead., relij.] steredenn ar mor b. ; *gepriesen sei die allerseligste Jungfrau Maria !* ar Werc'hez Vari, meulet ra vezo ! ; *die unbefleckte Jungfrau Maria,* ar Werc'hez dinamm krouet b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b. ; *die Jungfrau Maria Hilfe der Christen,* an Itron Maria a Wir Sikour b. ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder,* santez Mari, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien ; *Mariä Himmelfahrt,* gorroidigezh ar Werc'hez b., Gouel-Maria-Hanter-Eost g., Gouel-Maria-Kreiz-Eost g., gouel ar Werc'hez douget d'an Neñv g., gouel ar Werc'hez g., an Asompsion b. ; *Mariä Lichtmess, Mariä Reinigung,* Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Gouloù g., gouel Itron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g. ; *Mariä Verkündigung,* Gouel-Maria-Veurzh g., Gouel-Maria-Meurzh g. ; *Fest Mariä Geburt,* Gouel-Maria-Gwengolo g., gouel ginivelezh ar Werc'hez g. ; *Gedächtnis der Schmerzen Mariens,* gouel ar Gendruez g. ; *Mariä Opferung,* gouel kinnigadur ar Werc'hez g., gouel-Maria-Viz-Du g. ; [relij.] *Kirche zum Gedächtnis der sieben Schmerzen Mariens,* iliz Itron-Varia ar seizh kleze b. ; *die Sieben Freuden Mariens,* ar seizh levenez ; *Maria Lätitia,* Itron Varia a lid b., Itron Varia ar Joa b. ; *heilige Maria !* Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel !

Mariahilfkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz an Itron Varia a Wir Sikour b.

Marianne b. : Marianna b.

Maria-Johanna b. : Marjan b., Marjanig b.

Mariä-Schutz-und-Fürbitte-Kirche b. (-,-n) : [relij.] iliz an Itron Varia a Wir Sikour b.

Marienbild n. (-s,-er) **/ Marienbildnis** n. (-ses,-se) : [relij.] **1.** skeudenn ar Werc'hez b., skeudenn ar Werc'hez Vari b., skeudenn an Itron Varia b. ; **2.** gwerc'hez b. [*liester* gwerc'hizi], delwenn ar Werc'hez b., delwenn ar Werc'hez Vari b., delwenn an Itron Varia b.

Marienblatt n. (-s) : [louza.] bent-ar-Werc'hez g./b. [*Tanacetum balsamita*].

Marienblume b. (-,-n) : [louza.] beler-prad str. [*Cardamine pratensis*].

Mariendistel b. (-,-n) : [louza.] askol-brizh str.

Marienerscheinung b. (-,-en) : emziskouez ar Werc'hez g., gweledigezh ar Werc'hez g.

Marienfaden g. (-s,-fäden) : gwennig b., krañch-koukoug g. ; *Marienfäden hängen in der Heide rum,* steuñvet eo ar wennig war al lann.

Marienfest n. (-es,-e) : gouel an Itron Varia g.

Marienglas n. (-es,-gläser) : mika g., maen-skant g.

Marienkäfer g. (-s,-) : [loen.] buoc'han b., c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b., yarig an Aotrou Doue b., aelig-Doue g. [*liester* aeledigoù-Doue].

Marienkerze b. (-,-n) : **1.** [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezuz lies. ; **2.** [relij.] goulaouenn en enor da Vari b.

Marienkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz an Itron Varia b.

Marienkörner lies. (-) : [louza.] askol-brizh str.

Marienröschen n. (-s,-) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.

Marienverehrung b. (-) : [relij.] devosion vras d'an itron Varia b., devosion vras d'ar Werc'hez b., azeulerezh an Itron Varia g., azeulerezh ar Werc'hez g.
Marienwürmchen n. (-s,-) : [loen.] buoc'han b., c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b., yarig an Aotrou Doue b., aelig-Doue g. [*liester* aeledigoù-Doue].
Marihuana n. (-s) : hachich g., maric'huana g., P. butun-drol g., butun-nij g., marjan g.
Marille b. (-,-n) : [Bro-Aostria] abrikez str.
Marina b. (-,-s) : porzh-bageal g., marina g., porzh bigi-vale g, porzh baleantiz g.
Marinade b. (-,-n) : [kegin.] glec'h-gwinêgr g., soub g., soubadur g., hiliadenn b.
Marine b. (-,-n) : **1.** merdeadurezh b., moraerezh g. ; *Kriegsmarine,* morlu g., merdeadurezh a vrezel b., merdeadurezh-vrezel b., arme-vor b. ; *sich bei der Handelsmarine melden,* mont war ar roll, enrollañ er verdeadurezh a genwerzh, enrollañ er verdeadurezh kenwerzh, mont e-touez ar vartoloded, mont da vartolod, kemer roll war ur vag kenwerzh, rollañ ; *seinen Wehrdienst bei der Marine leisten,* ober e goñje war vor ; *sich für zwölf Jahre (auf zwölf Jahre) bei der Kriegsmarine verpflichten,* sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; **2.** [arz] morlivadur g., morlivadenn b.
Marinearsenal n. (-s,-e) : [lu] arsanailh ar morlu g. ; *das Brester Marinearsenal,* arsanailh ar morlu e Brest g.
Marineartillerie b. (-,-n) : [lu] kanolierezh mor g.
Marineattaché g. (-s,-s) : [lu] prezour morlu g.
Marinebild n. (-s,-er) : [arz] morlivadur g., morlivadenn b.
marineblau ag. : glas-mor, glas-martolod.
Marineflieger g. (-s,-) : nijer eus an aervorlu g.
Marinefliegerei b. (-) : mornijerezh g., moraerlestrerezh g., aervorlu g.
Marineinfanterist g. (-en,-en) : [lu] fuzuilhour-mor g., soudard-martolod g., soudard-mor g., martolod e troadegiezh ar morlu g.
Marineluftstreitkräfte lies. : [lu] nerzhoù an aervorlu lies., mornijerezh g., moraerlestrerezh g., aervorlu g.
Marineluftwaffe b. (-) : mornijerezh g., moraerlestrerezh g., aervorlu g.g.
Marinemantel g. (-s,-mäntel) : kaban g.
Marinemission b. (-,-en) : merdeadenn b.
Marineoffizier g. (-s,-e) : ofiser a vor g.
Marinestab g. (-s,-stäbe) : amiraliezh b.
marinieren V.k.e. (hat mariniert) : [kegin.] hiliañ, hiliennañ, lakaat e glec'h-gwinêgr.
Mariolatrie b. (-) : [relij.] devosion vras d'an itron Varia b., devosion vras d'ar Werc'hez b., azeulerezh an Itron Varia g., azeulerezh ar Werc'hez g.
Mariologe g. (-n,-n) : [relij.] mariologour g.
Mariologie b. (-) : [relij.] mariologiezh b.
Mariologin g. (-,-nen) : [relij.] mariologourez b.
mariologisch ag. : [relij.] mariologek, … mariologiezh.
Marionette b. (-,-n) : margodenn b., merc'hodenn b., poupig g. ; *Marionetten vorführen,* merc'hodennañ.
Marionettenbühne b. (-,-n) : c'hoariva margodennoù g.
Marionettenspieler g. (-s,-) : margodennour g., margodenner g., merc'hodenner g.
Marionettenspielerin b. (-,-nen) : margodennourez b., margodennerez b., merc'hodennerez b.
Marionettentheater n. (-s,-) : c'hoariva margodennoù g.
maritim ag. : **1.** ... mor, morel, merdeadurezhel ; **2.** … an arvor, arvorel ; *maritimes Klima,* hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b.
Mark[1] b. (-,-) : [arc'hant.] mark g. [*liester* markoù]. ; *ein Zweimarkstück,* ur pezh daou vark g. ; *keine müde Mark haben,* na gaout kerz e nep tra, na gaout tra en e gerz, na gaout daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi, na gaout ur gwenneg toull war e anv, na gaout un diner toull war e anv, na gaout na diner na mell [Gregor], na gaout na diner na mezell, na gaout takenn ebet, bezañ diskantet (skañv, plat, ridet, treut, tanav, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na gaout an hanter eus netra, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ hep arc'hant, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ debret e gestenn gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, na gaout mui a voulloù, bezañ uzet e spilhenn, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, na ober na koar na mel.
Mark[2] b. (-,-en) : [istor] marz g., bevenn-difenn b. ; *die Mark Brandenburg,* marz Brandenbourg g. (Gregor).
Mark[3] n. (-s) : **1.** [korf.] mel an eskern g., mel-askorn g., mel g., bouedenn b. ; *voller Mark,* bouedennek, bouedek, melek ; **2.** [louza.] bouedenn b. ; *Mark von Tomaten,* koazhadur tomatez g. ; **3.** [dre skeud.] *das geht mir durch Mark und Bein,* [dre fent] *das geht mir durch Mark und Pfennige,* kement-se a sank don em c'halon, kement-se a sank don ennon betek mel va eskern, kement-se a sko va c'halon betek ar vouedenn, kement-se a sko va c'halon betek ar bev ; *der Schrei ging mir durch Mark und Bein,* ar garm-se a dreantas ac'hanon betek mel va eskern ; *dieser eisige Wind geht einem durch Mark und Bein,* an avel yen-se a grog en dud ; *dieser eisige Wind geht mir durch Mark und Bein,* an avel put-se a ya drezon evel dre ur sil ; *diese Kälte geht mir durch Mark und Bein,* treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, o krugañ emaon gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *ins Mark getroffen,* feuket da vat (prop ha brav, brav ha kempenn) ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein,* an aod a zo naonus ha paourentezus ; *er hat kein Mark in den Knochen,* n'en deus ket a vel en e eskern, n'eus ket a wad dindan e ivinoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour

eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ.
markant ag. : heverk ; *markante Ereignisse,* penndarvoudoù lies., darvoudoù meur lies. ; *je mehr sie heranwuchsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander,* dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet.
markdurchdringend ag. : **1.** ranngalonus, mantrus, hag a ya betek mel an eskern ; **2.** [trouz] skiltr.
Marke b. (-,-n) : **1.** merk g. ; *eingetragene Marke,* merk marilhet g., merk gwirioù miret warnañ g. ; *eine Marke nachmachen,* dambreziñ ur c'henderc'had marilhet, drevezañ ur c'henderc'had marilhet ; [kenw.] *er raucht eine feine Marke Zigarren,* butuniñ a ra segalennoù eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, kentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, dibab) ; *die beste Marke Wein,* chem meur g., gwellañ gwin a zo, gwin eus an dibab (diouzh an dibab, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar finañ, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h), gwin paper g., gwin dibab g. ; *was für eine Marke fährst du ?* petra eo merk da garr ? ; **2.** *Briefmarke,* timbr g. ; **3.** *Spielmarke,* jedouer g., jedaouer g., jedenn b. ; **4.** tikedenn g., skritellig b., fichenn b., kartoñsenn b. ; **5.** [sport] *eine neue Marke aufstellen, die alte Marke verbessern,* mont dreist ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù, gwellaat ar rekord kozh, gwellaat ar rekord diwezhañ ; **6.** plakenn b. ; *Hundemarke,* **a)** [melestr.] plakenn gi b. [*hag a ziskouez ez eo bet paet an tailhoù war ar chas*] ; **b)** P. [dre fent] plakenn anv b.
Markenartikel g. (-s,-) : traezenn heberzh b., traezenn eus an dibab b., traezenn diouzh an dibab b., traezenn a'r blein b., traezenn a'r choaz b., traezenn a'r boulc'h b., traezenn dibab b., kenderc'had merk g. [*liester* traezoù].
Markenbutter b. (-) : amann heberzh g., amann eus an dibab g., amann diouzh an dibab g., amann a'r blein g., amann a'r boulc'h g., amann dibab g.
Markenname g. (-ns,-n) : anv merk g.
Markenpiraterie b. (-) : dambrez kenderc'hadoù marilhet g., dambrez merkoù marilhet g., marmouzerezh kenderc'hadoù marilhet g., marmouzerezh merkoù marilhet g.
Markenware b. (-,-n) : marc'hadourezh heberzh b., marc'hadourezh eus an dibab b., marc'hadourezh diouzh an dibab b., marc'hadourezh a'r blein b., marc'hadourezh a'r choaz b., marc'hadourezh a'r boulc'h b., marc'hadourezh dibab b.
Markenzeichen n. (-s,-) : **1.** label g. ; **2.** arouez verk b., ardamez g., merk g. ; *nachträglich angebrachtes Markenzeichen,* adverk g.
Marker g. (-s,-) : merker g.
Märker g. (-s,-) : annezad Brandenbourg g., Brandenbourgad g.
markerschütternd ag. : **1.** ranngalonus, mantrus, hag a ya betek mel an eskern ; **2.** [trouz] skiltr.
Marketender g. (-s,-) : [istor] kantiner g., bitailher g., bevañser g.
Marketenderei b. (-,-n) : kantina g., tinell b.
Marketenderin b. (-,-nen) : [istor] kantinerez b., bitailherez b., bevañserez b.
Marketing n. (-s) : marketing g., arwerzhouriezh b.
Marketingfachmann g. (-s,-leute/-männer) : arwerzhour g., arbennigour war ar marketing g.
Marketerie b. (-) : marelladur g., marellerezh g.
Marketeriekünstler g. (-s,-) : mareller g.
Markgraf g. (-en,-en) : [istor] markgraf g.
Markgräfin b. (-,-nen) : [istor] markgrafelez b.
Markgrafschaft b. (-,-en) : [istor] markgrafelezh b.,
Markgrafwürde b. (-) : [istor] markgrafiezh b.
Markhöhle b. (-,-n) : [korf.] kan ar mel eskern g., kavenn ar mel b.
markieren V.k.e. (hat markiert) : **1.** merkañ, aroueziañ, ardamezañ, dreistlinennañ, balizennañ, poeñtañ ; **2.** [dre astenn.] pouezañ war ; **3.** [dre skeud.] ober, en em lakaat da, c'hoari ; *den Dummen markieren,* ober al leue, ober an alvaon ; *den Uninformierten markieren,* reiñ da grediñ eur chomet hep bezañ titouret ; *den Ahnungslosen markieren,* en em lakaat da zen na oar doare na netra, ober e leue ; *den großen Herrn markieren,* c'hoari ar grobis, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e c'hrobis, ober e vraz, en em lakaat da vraz, ober e aotrou, ober brasoni, ober e galite ; *den reichen Mann markieren,* c'hoari e berc'henn ; *den Kenner markieren,* ober an den intentet-mat (Gregor), ober an hini a anavez mat an danvez ; *den feinen Pinkel markieren,* kac'hat uheloc'h eget e revr, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ uhel an tamm en an-unan.
Markierung b. (-,-en) : merk g., merkad g., merkadur g., arouez b., ardamez g.
Markierungszeichen n. (-s,-) : **1.** merk g., merkad g., merkadur g., arouez b., ardamez g. ; **2.** [nij.] balizenn b.
markig ag. : **1.** nerzhus, kreñv, bagol ; **2.** bouedennek, bouedek, melek.
märkisch ag. : brandenbourgat, ... Brandenbourg.
Markise b. (-,-n) : **1.** stign g., apoueilh g., baled g., doublet g., markizenn b. ; **2.** *sellit ouzh* **Marquise**.
Markknochen g. (-s,-) : askorn melek g.
Markscheide b. (-,-n) : bonn g., maen-bonn g., bevenn b., harz g., maen-harz g.
Markscheider g. (-s,-) : mentoniour g., gwalennataer g., rahouenner g.
Markstein g. (-s,-e) : **1.** bonn g., maen-bonn g., maen-harz g., harz g. ; **2.** [dre skeud.] maen-bonn g., darvoud heverk en un argerzhad g. ; *ein Markstein in der Geschichte unseres Landes,,* ur maen-bonn en istor hor bro g., un darvoud istorel a bouez bras evit hor brog., un darvoud bras en istor hor bro g., un darvoud meur en istor hor bro g., un devezh bras en istor hor bro g.
Markstück n. (-s,-e) : [moneiz] pezh ur mark g.
Markt g. (-es, Märkte) : **1.** marc'had g., foar b. ; *Waren zum Markt bringen,* kas marc'hadourezh d'ar marc'had, foara marc'hadourezh ; *auf dem Markt verkaufen,* foara, difoarañ ; *auf den Markt gehen,* foaraat, mont d'ar foar, mont d'ar marc'had ; *den Markt verlassen,* difoarañ ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein,* darempredíñ ur foar ; *Johannismarkt,* Foar Ouel-Yann b. ; *Michaelismarkt,* Foar Vikael b. ; *Blumenmarkt,* marc'had (plas) ar bleunioù g. (Gregor) ; *Viehmarkt,* foar al loened

b., marc'had (plas) ar chatal g. (Gregor) ; *Wochenmarkt,* marc'had sizhuniek g. ; *Jahrmarkt,* foar b., foar ar barrez b. ; *dienstags wird hier Markt abgehalten,* bep Meurzh e vez dalc'het marc'had amañ, bep Meurzh e vez marc'had amañ ; **2.** marc'had g., nevid g. ; *freier Markt,* marc'had frank g., nevid frank g., franknevid g., armerzh nevidel g., marc'had digor g., frankizegezh b. ; *auf den Markt bringen,* kenwerzhelañ ; *Arbeitsmarkt,* nevid al labour g. ; *vollkommener Markt,* kevezouriezh b., nevid kevezel g. ; **3.** [dre skeud.] *seine Haut zu Markte tragen,* **a)** lakaat e vuhez en argoll (en arvar), arvariñ e vuhez, en em lakaat war riskl e vuhez, en em lakaat war riskl a goll (da goll) e vuhez, en em lakaat e riskl da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor), mont da vale war ar mor evit unan all, lakaat e vuhez en argoll evit tudoù all, tennañ riskloù war an-unan evit ober plijadur da dud all, klask e varv, kemer ur riskl bras, mont e-barzh genoù al louarn, tennañ tan (sachañ ar c'hravazh, sachañ ar c'harr) war e gein, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; **b)** en em ginnig war nevid al labour ; **c)** louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober e bezh lêr, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull ; **4.** [arc'hant] *grauer Markt,* marc'had damguzh g. ; **5.** [polit., istor] *gemeinsamer Markt,* marc'had kumun g., kenvarc'had g.

Marktanalyse b. (-,-n) : dielfennadenn varc'had b., dielfennadenn nevid b., elfennerezh an nevid g.

Marktanteil g. (-s,-e) : rann nevid b.

marktbeherrschend ag. : [kenwerzh] gourfouezus, pouezusañ, pennañ, mestr ar marc'had, mestr war ar marc'had, an tu kreñv gantañ war tachenn an nevid ; *er ist marktbeherrschend,* hennezh a zo ambilher an nevid.

Marktbericht g. (-es,-e) : feurioù ar sizhun g.

Marktbesucher g. (-s,-) : foarataer g.

Marktbude b. (-,-n) : stalig b., stal b., stand g.

markten V.gw. (hat gemarktet) : marc'hata.

marktfähig ag. : nevidadus, kenwerzheladus, hag a c'haller kenwerzhiñ, hag a c'haller kenwerzhelañ, hag a c'haller nevidañ.

Marktfähigkeit b. (-) : nevidadusted b., kenwerzhelezh b.

Marktflecken g. (-s,-e) : bourc'h b., bourk g., bourc'hadenn b., bourgadenn b., bourc'hig b., kêr b.

Marktforschung b. (-,-en) : studierezh an nevid g., elfennerezh an nevid g., dielfennadur ar marc'had b., dielfennadur an nevid b., marketing g., arwerzhouriezh b.

Marktfrau b. (-,-en) : marc'hadourez-red b., foranadez b., foaraourez b., P. [gwashaus] Mari-Forc'h b.

Marktführer g. (-s,-) : ambilher an nevid g.

marktgängig ag. : nevidadus.

Marktgerechtigkeit b. (-) : reizh keideskemmek b.

Marktgesetz n. (-es,-e) : savelenn an nevid b.

Markthalle b. (-,-n) : koc'hu g.

Markthändler g. (-s,-) : marc'hadour foran g., foraner g., foranad g., marc'hadour foar g., foaraour g.

Markthelfer g. (-s,-) : darbarer g., skorer g.

Marktkapitalismus g. (-) : kevalaouriezh kevezel b.

Marktlücke b. (-,-n) **/ Marktnische** b. (-,-n) : boulc'h en nevid g., toull digor en nevid g. ; *eine Marktlücke erschließen,* kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout toull da ziboullañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh, kavout fred (sav, digor, diskarg) d'e varc'hadourezh.

Marktplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-foar b., tachenn-kêr b., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plas-foar g., martered g., leurgêr b., leur b. ; *den Marktplatz verlassen,* difoarañ.

Marktpreis g. (-es,-e) : priz diouzh feur ar marc'had g. ; *zum Marktpreis kaufen,* prenañ diouzh ar feur.

Marktregelung b. (-) : reolennadur an nevid g.

Marktschiff n. (-s,-e) : koch-dour g.

Marktschreier g. (-s,-) : marc'hadour-red g., marc'hadour foran g., foraner g., triakler g., foranad g., foaraour g., oprater g., kamolod g.

Marktschreierei b. (-) : triaklerezh g.

marktschreierisch ag. : diouzh giz ur c'hamolod, diouzh giz un triakler, diouzh giz ur foaraour, tabac'hus ; *marktschreierische Werbung,* daranverezh tabac'hus g., bruderezh tabac'hus g.

Marktsignal n. (-s,-e) : blinker g., titourenn b. ; *sämtliche Marktsignale stehen auf Rot,* ruz eo ar blinkerioù.

Marktstand g. (-s,-stände) : stalig b., stal b., stand g.

Marktstudie b. (-,-n) : studiadenn varc'had b., studiadenn nevid b., dielfennadenn varc'had b., dielfennadenn nevid b.

Markttag g. (-s,-e) : foarvezh b., deiz marc'had g., foar b. ; *Vorabend eines Markttages,* gousper g.

Marktweib n. (-s,-er) : marc'hadourez-red b., foranadez b., foaraourez b., [gwashaus] Mari-Forc'h b.

Marktwert g. (-s) : priz an nevid g., gwerzh an nevid g., priz kenwerzh g.

Marktwirtschaft b. (-) : armerzh nevidel g., ekonomiezh varc'had b. ; *freie Marktwirtschaft,* armerzh frankizek g.

marktwirtschaftlich ag. : nevidel, diazezet war an armerzh nevidel.

Marktzettel g. (-s,-) : feurioù ar sizhun g.

Marktzins g. (-es,-e) : mizoù marc'hallac'h lies., mizoù plas foar lies.

Markung b. (-,-en) : **1.** bann g., dalc'h g., douaroù lies. ; **2.** marz g., takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzaouat g., takad harzoù g. ; **3.** stampilh g.

Markus g. : Mark g.

Markusevangelium n. (-s) : [relij.] *das Markusevangelium,* an aviel hervez sant Mark g., aviel sant Mark g.

Markusfliege b. (-,-n) **/ Markushaarmücke** b. (-,-n) : [loen.] kelien-sant-Mark str.

Markusplatz g. (-es) : plasenn Sant Mark b.

Marlene b. : Mari Helena b., Maria Helena b., Mari Lena b., Mari Lenaig b.

Marlpfriem g. (-s,-e) **/ Marlspieker** g. (-s,-) : [merdead.] spisour g., speg g., beskorn g.

Marmel g. (-s,-) : **1.** kanetenn b. ; **2.** [kozh] marbr g., maen-marbr g., marmor g.

Marmelade b. (-,-n) : [kegin.] koñfitur g., kaotigell b. ; *ein kleines Kind mit Marmelade füttern,* paskañ kaot d'ur bugel bihan.

Marmeladenfabrik b. (-,-en) : koñfiturerezh b.

Marmeladenherstellung b. (-) : koñfiturerezh g.

Marmelente b. (-,-n) : [loen.] kragell varellek b.

Marmelstein g. (-s,-e) : [kozh] marbr g., maen-marbr g., marmor g.

Marmor g. (-s,-e) : marbr g., maen-marbr g., marmor g.
Marmorarbeiter g. (-s,-) : marbrer g.
marmorartig ag. : marbrheñvel, marellek, gwazhennet, brizh, e doare ar marmor, a-zoare gant ar marmor, a-seurt gant ar marmor, marmorek.
Marmorbild n. (-s,-er) : delwenn varmor b., marbrenn b.
Marmorblock g. (-s,-blöcke) : blod marmor g.
Marmorbruch g. (-s,-brüche) : mengleuz varmor b., marbreg b.
marmorieren V.k.e. (hat marmoriert) : brizhellañ, marbrañ, marellañ, yalpañ, marmorekaat.
marmoriert ag. : brizhellet, brizhellek, brizhet, marbret, brizh, gwazhennet, marellek, marellet, marigellek, marmorekaet.
Marmorierung b. (-,-en) : brizhellañ g., brizhelladur g., marbrañ g., yalpadur g., marmorekaat g.
Marmorindustrie b. (-) : marbrerezh g., ijinerezh ar marbr g.
Marmorkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell wazhennek b.
marmorn ag. : ... marmor, ... marbr.
Marmorrochen g. (-s,-) : [loen.] rae c'hris b.
Marmorschleifer g. (-s,-) : marbrer g.
Marmorstatue b. (-,-n) : delwenn varbr b., marbrenn b.
Marmorwerk n. (-s,-e) : marbrerezh b.
marode ag. : flodac'het, erru fall, dirapar, en ur stad truek, darev da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, en arvar da bilat, erru peñse.
Marodeur g. (-s,-e) : maraoder g.
marodieren V.gw. (hat marodiert) : maraodiñ.
Marodieren n. (-s) : maraoderezh g., maraodiñ g..
Marokkaner g. (-s,-) : Marokan g., Marokad g.
Marokkanerin b. (-,-nen) : Marokanez b., Marokadez b.
marokkanisch ag. : marokan, marokat.
Marokko n. : Maroko b.
Marone[1] b. (-,-n/Maroni) : [louza.] kistin-Roazhon str. ; *heiße Maroni,* kistin kras str.
Marone[2] b. (-,-n) [*peurvuiañ el liester*] : [louza.] bonedog gell g., boned-touseg gell g.
Maronenbaum g. (-s,-bäume) **/ Maronenkastanie** b. (-,-n) : [louza.] gwez kistin-Roazhon str.
Maronenpilz g. (-es,-e) **/ Maronenröhrling** g. (-s,-e) : [louza.] bonedog gell g., boned-touseg gell g.
Maronit g. (-en,-en) : [relij.] maronit g.
Marotte b. (-,-n) : **1.** margodenn b., merc'hodenn b., jak g. ; **2.** boazenn b., sorc'henn b., stultenn b., albac'henn b., froudenn b., boemenn b., mania g. ; *er hat die Marotten eines Junggesellen,* doareoù ur paotr yaouank kozh a zo gantañ.
Marouflage b. (-,-n) : [tekn.] marouflerezh g., marouflañ g.
marouflieren V.k.e. (hat marouflíert) : [tekn.] marouflañ
Marquis g. (-,-) : markiz g.
Marquise b. (-,-n) : markizez b.
Mars[1] g. (-) : [stered., mojenn.] Meurzh g.
Mars[2] g. (-es,-e) : [merdead.] kastell-lestr g., kastell-gwern g., kastell g.
Marsbewohner g. (-s,-) : annezad Meurzh g., meurzhad g.
marsch estl : sav ! kuit ! lev ! war-raok ! en hent !
Marsch[1] b. (-,-en) : paludoù lies., plaenenn dichaladurioù mor b.
Marsch[2] g. (-es, Märsche) : **1.** kerzh g., kerzhed g., bale g., baleadenn b., kerzhadenn b., kerzhadeg b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b. ; *ein langer, beschwerlicher Marsch,* ur gerzhadenn hir ha poanius b. un ergerzh hir ha poanius g., ur gerzhadeg hir ha poanius b., un ergerzhadeg hir ha poanius b. ; *Tagesmarsch,* **a)** kerzhadeg un devezh b., kerzh un devezh g., kerzhadenn un devezh b., tennad-hent un devezh g. ; **b)** devezhiad kerzh g., devezhiad kerzhed g., devezhiad kerzhout g., devezh bale g., devezh hent g. ; *die Füße brannten ihm nach dem langen Marsch,* tanet e oa e dreid outañ goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), edo ar verv en e dreid goude keit hent ; [polit., istor] *der lange Marsch durch die Institutionen,* an hir a gerzhadeg dre an ensavadurioù kevridik b. ; [son.] kan-bale g., ton-bale g., kanenn-vale b. ; *Trauermarsch,* kan-bale an Anaon g., kan-bale kañv, ton-bale kañv g., kanenn-vale ar re varv b. ; [lu] *vorwärts, Marsch !* war-raok, en hent ! ; *im Gleichschritt, Marsch !* war-raok, d'ar paz ingal ! ; *sich in Marsch setzen,* mont el lev (en hent), sterniañ da vont, kemer e hent, kemer penn an hent ; *in Marsch setzen,* loc'hañ, diloc'hañ, lakaat en hent, reiñ lusk (da), lakaat lusk (e), lakaat tro (e) ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem den Marsch blasen,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b, reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., ober un dañs hep soner d'u.b, ober ur rez d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., lavaret e begement d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor).
Marschall g. (-s, Marschälle) : [lu] marichal g. ; *Marschall von Frankreich,* marichal a Frañs g.
Marschallin b. (-,-nen) : [lu] marichalez b.
Marschallsrang g. (-s) : marichaliezh b.
Marschallstab g. (-s,-stäbe) : [lu] bazh varichal b., gwalenn varichal b.
Marschanzug g. (-s,-anzüge) : [lu] gwiskamant kerzhet g.
Marschbefehl g. (-s,-e) : [lu] urzh loc'hañ g., urzh mont en hent g.
marschbereit ag. : [lu] prest da vont en hent, pare da vont en hent.
marschfähig ag. : [lu] e stad da vont en hent, e-doare da vont en hent, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont en hent.
marschfertig ag. : [lu] prest da vont en hent, pare da vont en hent.
Marschfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ar paludoù b., kleñved ar paludoù g., malaria g.
Marschflugkörper g. (-s,-) : [lu] fuc'hell hirhedtenn b.
Marschgepäck n. (-s,-e) : [lu] stalabard kerzhet g.
marschieren V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist marschiert] : kerzhet, dibunañ, ober ur gerzhadenn ; *die Truppen*

marschieren durch die Stadt, dibunañ a ra ar bagadoù soudarded d'ar paz ingal dre gêr ; *gegen den Feind marschieren,* mont a-raok war an enebourien, mont d'an enebourien ; *am Schluss des Zuges marschieren,* kerzhet en adreñv.
Marschierer g. (-s,-) : kerzher g.
Marschkapelle b. (-,-n) : [sonerezh] bagad sonerien g.
Marschkolonne b. (-,-n) : [lu] lostad soudarded g.
Marschland n. (-s) : palud g., paludenn b.
Marschlied n. (-s,-er) : kan-bale g., kanenn-vale b.
marschmäßig ag. : [lu] **1.** gwisket evit mont en hent ; **2.** renket evit mont en hent.
Marschmusik b. (-,-en) : ton-bale g.
Marschordnung b. (-,-en) : [lu] renkadoù tri-ha-tri lies., renkennadoù tri-ha-tri lies.
Marschpause b. (-,-n) : [lu] poz g., pozadenn b., paouez g., ehan g., arsav g., harp g., astal g., harz g.
Marschrichtung b. (-,-en) : [lu] arroud g., roud g., durc'hadur g.
Marschroute b. (-,-en) : [lu] hentad da heuliañ hervez ar gourc'hemenn g., hent merket g.
Marschstrecke b. (-,-en) : [lu] **1.** tennad-hent g., hentad g. ; **2.** hent kerzhet g., hentad da heuliañ g.
Marschtempo n. (-s) : [lu] tizh kerzhet g., talm kerzhet g.
Marschverpflegung b. (-,-en) : [lu] bevañs evit an hentad g., bitailh evit an hentad g., pourvezioù beaj lies., beajadurezh b. (Gregor).
Marschweg g. (-s,-e) [lu] hent kerzhet g.
Marshallplan g. (-s) : [istor] steuñv Marshall g.
Marseille n. : Marsilha b.
Marsgast g. (-es,-gäste) : [merdead.] gedour g., kasteller g.
Marsmensch g. (-en,-en) : annezad Meurzh g., meurzhad g.
Marssegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel gastell b.
Marsstenge b. (-,-n) : [merdead.] gwern-gastell b.
Marstall g. (-s,-ställe) : marchosi ar roue g., marchosiad ar roue g., ti-kezeg ar roue g.
Marter b. (-,-n) : merzherinti b., merzherierezh b., merzheridigezh b., merzhererezh g., merzheriadenn b., boureverezh g., jahin g., jahinerezh g.
Marterer g. (-s, -) : bourev g., jahiner g.
Marterl n. (-s,-n) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] kalvar g.
martern V.k.e. (hat gemartert) : merzheriañ, merzherintiañ, boureviañ, jahinañ, reuziañ, gwanañ, tourmantiñ, heskinañ.
Martern n. (-s) : jahinerezh g., jahin g., boureverezh g., boureviadur g., merzheridigezh b., merzheriadenn b., merzherierezh g., merzherinti b., heskin g., heskinerezh g. ; *massenhaftes Martern,* merzheriadeg b., tourmant g.
Marterpfahl g. (-s,-pfähle) : post-jahinañ g., post ar jahin g.
Martertod g. (-s) : *der Martertod,* ar mervel evel merzher g.
Martha b. : Marta b.
martialisch ag. : brezelek, ... brezel.
Martin g. : Marzhin g.
Martingal n. (-s,-e/-s) : [kezeg] lêrenn a zalc'h b.
Martingale b. (-) : [c'hoari] tun-gounit g.
Martinique n. : ar Martinik g.
Martinsfisch g. (-es,-e) : [loen.] yar-vor b.
Martinshorn® n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., bouder g.
Martinstag g. (-s) : gouel sant Varzhin g.
Märtyrer g. (-s, -) : merzher g. ; *sie hatten beschlossen als Märtyrer zu sterben,* divizet o doa mervel evel merzherien, divizet o doa mervel evit ar feiz.
Märtyrerin b. (-,-nen) : merzherez b.
Märtyrerkrone b. (-,-n) : kurunenn a vezherinti b.
Märtyrerpalme b. (-,-n) : *die Märtyrerpalme,* bod palmez ar vezherinti g.
Märtyrertod g. (-s) : *der Märtyrertod,* ar mervel evel merzher g., ar mervel evit ar feiz g.
Märtyrertum n. (-s) : merzherinti b., merzherierezh b., merzheridigezh b., merzhererezh g.
Martyrium n. (-s) : **1.** merzherinti b., merzherierezh b., merzheridigezh b., merzhererezh g., merzheriadenn b. ; *das Martyrium des heiligen Stephanus,* merzherenti sant Stefan b. ; **2.** [dre skeud.] kalvar g., mezherenti b. ; *sein Leben war ein einziges Martyrium,* ur c'halvar e oa bet e vuhez evitañ.
Marxismus g. (-) : marksouriezh b.
Marxismus-Leninismus g. (-) : marksouriezh-leninouriezh b.
Marxist g. (-en,-en) : marksour g.
Marxistin b. (-,-nen) : marksourez b.
marxistisch ag. : marksour ; *marxistisch gefärbt,* marksidik, dezhañ ul liv marksour ; *marxistische Analyse,* dezrann marksour g.
marxsche(r,s) ag. : marksek, … Karl Marx.
März g. (-es,-e) : Meurzh g., miz Meurzh g. ; *der erste März,* kala-Meurzh g. ; *dieses Jahr fällt der erste März auf einen Dienstag,* hevlene e vo Meurzh da Veurzh ; *ab März,* adalek miz Meurzh ; *im März,* e miz Meurzh, e Meurzh ; *Mitte März,* da hanter viz Meurzh, da hanter Veurzh, kerkent ha hanter Veurzh, gant hanter viz Meurzh, gant hanter Veurzh, war-dro hanter viz Meurzh, war-dro hanter Veurzh, e-kreiz miz Meurzh.
Märzbecher g. (-s,-) : [louza.] treuz-erc'h bras g., grizilhon gwenn g. [*Leucojum vernum*].
Märzbier n. (-s) **/ Märzen** n. (-s) : bier uhelvervet miz Meurzh g.
Märzenbecher g. (-s,-) : [louza.] *sellit ouzh* **Märzbecher**.
Märzenbier n. (-s) : *sellit ouzh* **Märzbier / Märzen**.
Märzfeld n. (-s,-er) : [istor] bodadeg-veur ar vrezelourien da vare ar Verovinged b.
Märzfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien-sant-Mark str.
Märzglöckchen n. (-s,-) : [louza.] treuz-erc'h bras g., grizilhon gwenn g. [*Leucojum vernum*].
Märzhaarmücke b. (-,-n) : [loen.] kelien-sant-Mark str.
Marzipan g. (-s,-e) : [kegin.] marzapan g., toaz alamandez g.
Märzschauer lies. **/ Märzwetter** n. (-s) : kaouadoù miz Meurzh lies., skouflad ar goukoug g., stivelloù Meurzh lies., morzholioù miz Meurzh lies., kontelloù miz Meurzh lies [*miz Meurzh gant e vorzholioù a zo ken gwazh hag an Ankoù, miz Meurzh gant e vorzholioù a lazh al leueoù en o mammoù, Meurzh gant e gontelloù a gign ar saout hag al leueoù*].
Masche b. (-,-n) : **1.** mailh g., mailhenn b., poent g., brochennad b., kraf stamm g. [*liester* krafioù stamm,

krefen stamm], klav g. ; *eine Masche wieder aufnehmen,* adsevel ur poent en ul labour stamm, adober ur c'hraf (ur mailh) stamm, sevel ur poent, advailhañ ; *Maschen wieder aufnehmen,* lakaat e stamm war e reizh, sevel e boentoù, advailhañ ; *eine Masche abheben,* tremen ur mailh, tennañ ur mailh, ober ur mailh nebeutoc'h, diskar ur poent ; *eine Masche fallen lassen,* leuskel ur mailh (ur poent) da gouezhañ ; **2.** *Netzmasche,* mell roued g., mailh roued g., mailhenn b., lagadenn b., lagad g. ; **3.** [dre skeud.] P. *das ist eine Masche,* un apoue (ur bevez, ur misi) eo an dra-se, un taol kaer e ve ; *die Masche raushaben,* gouzout an taol (an dro, an tu, an tres, ar stok), bezañ kavet an tu (an dro, e dro, ar c'hraf, e avel, an dalc'h, ar skoulm, ar pleg), gouzout an arroud, gouzout an dres d'ober udb.

Maschendraht g. (-s,-drähte) : grilhaj g., roued-orjal b., treilheris g.

Maschendrahtzaun g. (-s,-zäune) : kael c'hrilhaj b.

maschenfest ag. : [gwiad.] na c'hall ket en em zizober, na c'hall ket diflipañ, na c'hall ket dineudennañ, na c'hall ket freuzañ, na c'heller ket divailhañ.

Maschenweite b. (-,-n) : [tekn.] mailhadur g., ment ar mailhoù b., moull ar roued g.

Mascherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] balafenn b., pobelan g., aelig-Doue g., yarig-an-hañv b., aelig-hañv g., melvenn b.

maschig ag. : mailhek, mailhennek.

Maschin- [Bro-Aostria] *sellit ouzh* **Maschinen-**.

Maschine b. (-,-n) : **1.** ardivink g., mekanik g., benveg g., gwikefre b., ijin g., ijinenn b. ; *er schreibt mit der Maschine,* skrivañ a ra gant ur mekanik ; *er schreibt Maschine,* skriverezañ a ra, bizskrivañ a ra ; *diese Maschine läuft vollautomatisch,* mont a ra an ijinenn-se en-dro hep emell an den ; *eine Machine anwerfen,* reiñ lañs d'ur mekanik, plantañ tro en ur mekanik, lakaat ur mekanik da labourat, lakaat ur mekanik da vont en-dro, lañsañ ur mekanik, lakaat tro en ur mekanik ; **2.** [nij.] nijerez b. ; *die Maschine setzt zur Landung an,* war bradañ emañ an nijerez ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus,* dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ ; **3.** P. keflusker g. ; **4.** P. [marc'h-tan] strakell b., strakerez b., c'hwil-tan g., pezh traouilh g.

maschinell ag. : mekanikel, ardivinkel, ... mekanik ; *maschinelle Übersetzung,* troidigezh emgefreek (dre gompoderezh) b., troidigezh ameilet dre urzhiataer b.

Maschinenanlage b. (-,-n) : ardivinkerezh b., ijineg b.

Maschinenarbeit b. (-,-en) : labour mekanikel g., labour dre ijinennoù g.

Maschinenaustattung b. (-,-en) : **1.** ardivinkadur g., aveerezh gant ijinennoù g. ; **2.** ardivinkadur g., ardivinkaat g.

Maschinenbau g. (-s) : treloc'herezh g.

Maschinenbuchhalter g. (-s,-) : treorc'hader g.

Maschinenbuchhaltung b. (-) : treorc'haderezh g.

Maschinenfabrik b. (-,-en) : labouradeg treloc'herezh b.

Maschinenführer g. (-s,-) : embreger ijinoù g.

maschinengeschrieben ag. : bizskrivet, skriverezet.

maschinengestützt ag. : ameilet dre ur vekanik bennak ; *maschinengestützte Übersetzung,* troidigezh gant skoazell un urzhiataer (gant skoazell ar c'hompoderezh) b., troidigezh ameilet dre urzhiataer b.

Maschinengewehr n. (-s,-e) : mindrailherez b. ; *leichtes Maschinengewehr,* mindrailherezig b. ; *mit einem Maschinengewehr beschießen,* mindrailhañ ; *mit einem Maschinengewehr schießen,* tennañ gant ur vindrailherez, malañ dir ; *das Knattern der Maschinengewehre,* strakerezh ar mindrailherezioù g., strakadeg ar mindrailherezioù b., ragach ar mindrailherezioù g.

Maschinengewehrfeuer n. (-s) : tennoù mindrailherez lies.

Maschinengewehrschütze g. (-n,-n) : mindrailher g.

Maschinenhalle b. (-,-n) : ardivinkerezh b., sal an ijinoù b., sal ar mekanikoù b., sal an ardivinkoù b.

Maschinenhammer g. (-s,-hämmer) : morzholierez b., horzherez b.

Maschineningenieur g. (-s,-e) : ijinour treloc'hour g.

Maschinenkunde b. (-) : ijin treloc'hel g., ardivinkouriezh b.

maschinenlesbar ag. : **1.** dazlennus gant un urzhiater ; **2.** dazlennus gant ur mekanik.

Maschinenmeister g. (-s,-) : **1.** mestr ardivinker g., mestr mekaniker g. ; **2.** [c'hoariva] strammer g.

Maschinenöl n. (-s,-e) : eoul lardañ g.

Maschinenpark g. (-s,-s) : parkad ardivinkoù g., ijineg b.

Maschinenpistole b. (-,-n) : mindrailherezig b., pistolenn-vindrailher b.

Maschinenraum g. (-s,-räume) : ardivinkerezh b., kambr an ijinoù b., kambr ar c'haoterioù b.

Maschinensäge b. (-,-n) : heskennerez b.

Maschinenschaden g. (-s,-schäden) : [merdead.] gwastadur an ijinennoù g.

Maschinenschlosser g. (-s,-) : junter mekaniker g.

Maschinenschreiben n. (-s) : bizskriverezh g., skriverezerezh g., skriverezañ g.

Maschinenschreiber g. (-s,-) : bizskriver g., skriverezer g., skoer-lizhiri g.

Maschinenschreiberin b. (-,-nen) : bizskriverez b., skriverezerez b., skoerez-lizhiri b.

Maschinenschrift b. (-,-en) : skritur skriverezet g./b., skritur-voull b., skritur-moull g.

Maschinensprache b. (-,-n) : [stlenn.] areg ijinenn b.

Maschinenunterlage b. (-,-n) : sichenn un ijinenn b.

Maschinenwerkmeister g. (-s,-) : mestr mekaniker g.

Maschinenwerkstatt b. (-,-stätten) : atalier treloc'herezh g.

Maschinenwesen n. (-s) : ijin treloc'hel g., ardivinkouriezh b.

Maschinenzeitalter n. (-s,-) : [istor] marevezh an ardivinkadur g.

Maschinerie b. (-,-n) : **1.** micheraj g., ardivinkerezh g. ; **2.** [c'hoariva] stramm g. ; **3.** [gwashaus] troioù ha distroioù lies., itrikoù lies., ardivinkoù lies.

Maschinismus g. (-) : [istor] mekanikelezh b., ardivinkelezh b.

Maschinist g. (-en,-en) : **1.** ardivinkour g., mekaniker g. ; **2.** [c'hoariva] strammer g. ; **3.** [trenioù] blenier ar stlejerez g., blenier stlejerezioù g. ; **4.** [merdeadur.] pennvekaniker g.

Maser[1] g. (-s,-) : [tredan, fizik] maser g.

Maser[2] b. (-,-n) : brizhelladur g., gwazhenn b.
Maserholz n. (-es,-hölzer) : koad brizhellek g., koad gwazhennek g., koad brizhennek g.
maserig ag. : brizhellek, gwazhennek, brizhennek.
masern V.k.e. (hat gemasert) : brizhenniñ, brizhellañ, gwazhennañ ; *gemasert,* gwazhennek, gwazhennus, brizhellek, brizhennek.
Masern lies. : [mezeg.] ruzell b. ; *er hat die Masern,* gant ar ruzell emañ, klañv eo gant ar ruzell, ar ruzell a zo gantañ, stag eo ar ruzell outañ, dalc'het eo gant ar ruzell ; *die Masern bekommen,* tapout ar ruzell, skeiñ klañv gant ar ruzell, kleñvel gant ar ruzell.
Maserung b. (-,-en) : brizhelladur g., gwazhennadur g., gwazhennoù lies.
Maskaron n. (-s,-e) : maskl-bolz g.
Maske b. (-,-n) : **1.** gweenn g., maskl g. ; *die Maske aufsetzen,* lakaat e vaskl, lakaat ur mouch dirak e zremm, en em vasklañ / en em vouchañ (Gregor) ; *die Maske abnehmen (lüften),* lemel (sevel, tennañ) e vaskl, divouchañ (divasklañ) e zremm, divasklañ ; *jemandem die Maske abnehmen,* lemel e vaskl digant u.b., tennañ e vaskl d'u.b., sevel e vaskl d'u.b., divasklañ u.b. ; *Totenmaske,* maskl kañv g., maskl ar re varv g. ; **2.** [dre skeud.] *die Maske von sich werfen,* en em ziskuliañ, diskuliañ e jeu, dispakañ e jeu, en em reiñ da anaout, sevel (lemel) e vaskl, diskouez e wir zremm, dizoleiñ e zremm, tennañ e vaskl, en em zivouchañ, diguzhat, diguzhañ, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez splann eus peseurt spered eur buhezet, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann pet kompren a zo en an-unan ; *jemandem die Maske herunterreißen,* lemel e vaskl digant u.b., divasklañ u.b., lakaat war wel trubarderezh u.b., diskouez anat pilpouserezh u.b.
Maskenanzug g. (-s,-anzüge) : treuzwisk g., treuzwiskamant g.
Maskenball g. (-s,-bälle) : maskaradenn b., maskladeg b., bal masklet g., fest-noz termaji g.
Maskenbildner g. (-s,-) : [film, c'hoariva] dremmliver g.
Maskenbildnerin b. (-,-nen) : [film, c'hoariva] dremmliverez b.
Maskengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-Rüppell g.
maskenhaft ag. : sonn, difiñv.
Maskenkleid n. (-s,-er) / **Maskenkostüm** n. (-s,-e) : treuzwisk g., treuzwiskamant g.
Maskenkrabbe b. (-,-n) : [loen.] krank-traezh g.
Maskenschafstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez velen penn du b.
Maskenspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h musk g.
Maskenstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez velen penn du b.
Maskenverleih g. (-s) : masklerezh b., stal feurmiñ treuzwiskamantoù b.
Maskenwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern vailh b.
Maskenzug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned, ar maskladennoù) b., maskaradenn b., maskladeg b.
Maskerade b. (-,-n) : **1.** dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned, ar maskladennoù) b., maskaradenn b., maskladeg b. ; **2.** termaji g.
maskieren V.k.e. (hat maskiert) : masklañ, mouchañ.
V.em. **sich maskieren** (hat sich maskiert) : *sich (t-rt) maskieren,* en em vasklañ ; *sich (t-d-b) das Gesicht maskieren,* masklañ e zremm, lakaat ur maskl war e zremm.
maskiert ag. : masklet, mouchet e zremm, paket e benn gant ur maskl.
Maskierte(r) ag.k. g.b. : den masklet g., den masklet e zremm g., den mouchet e zremm g., den paket e benn gant ur maskl g., maskaradenn b., maskladenn b.
Maskierung b. (-,-en) : maskladur g., masklañ g., mouchañ g., treuzwisk g., dic'hizadur g.
Maskotte b. (-,-n) : maskodenn b.
Maskottchen n. (-s,-) : maskodennig b., maskodenn vihan b.
maskulin ag. : gourel.
Maskulinum n. (-s) : [yezh.] gourelezh b., reizh c'hourel b., furm gourel b.
Masochismus g. (-) : [mezeg.] mazoc'hegezh b.
Masochist g. (-en,-en) : [mezeg.] mazoc'heg g.
Masochistin b. (-,-nen) : [mezeg.] mazoc'hegez b.
masochistisch ag. : [mezeg.] mazoc'hek.
Maß[1] n. (-es,-e) : **1.** muzul g., muzuliad g., mentelezh b., ment b., mentad b., moull g., goñvor g. ; *der Flächeninhalt und das Volumen sind Maße,* ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù ; *gutes Maß geben,* reiñ (lakaat, ober) muzul mat (Gregor), reiñ ur muzul raz, reiñ (lakaat) ar muzul bras, lakaat gres, reiñ ampl ; *ein gerütteltes Maß,* dreist muzul, dreist ar muzul, amplik-mat, ur muzuliad mat, ur muzul raz, ur muzul mat hag a ya dreist ar barr leun, ur barr g., ur muzul leun-mat g., ur muzul barr g. (Gregor) ; *in verkleinertem Maße,* ent bihanik, bihanaet e ventoù, a-vihan, a-skeul-vihan ; *nach Maß,* diwar vuzul, diouzh muzul, diouzh ar moull ; *ein Anzug nach Maß,* ur gwiskamant diwar vuzul g., un dilhad diouzh muzul g. ; *Maß nehmen,* ober muzul, ober muzulioù, muzuliañ, kemer muzul, kemer muzulioù, mentañ, notenniñ ar muzulioù ; *außerhalb der zulässigen Maße,* e-maez gobari ; *lichtes Maß,* kavnez b.
2. *in dem Maße wie (als) ...,* dre ma, a feur ma, seul ma, bep ma, diouzh ma, evel ma, hervez ma, a vuzul ma ; *in hohem Maße,* -kenañ, -meurbet, -tre, -mat, -kaer, -bras, -pitilh, -plaen, a-walc'h, gwall, da vat, dreist ar barr ; *in reichem (vollem) Maße,* a-builh, fonnus, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, forzh pegement, a-forzh, stank, paot, paot-mat, dizamant, a-vordilh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, gras Doue, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, diouzh an druilh, a-druilhadoù, e-leizh, a-leizh, kement-ha-kement, amplik-mat ; *im höchsten Maße,* en derez uhelañ, dreist pal, dreist pep muzul ; *in einem gewissen Maße,* evit ur pezh, gant kemm ha ment, mui pe vui, tamm pe damm, muioc'h pe vui, muioc'h pe nebeutoc'h, mui pe nebeutoc'h, mui pe vihanoc'h, e keñver pe geñver, e poent pe boent, tu pe du, e tu pe du, en tu pe du, en un doare bennak, en ur mod, en ur mod bennak, e feson pe feson, mod pe vod, e doare pe zoare, koulz lavaret, evel pa lavarfed ; *sie haben die Erklärung in einem gewissen Maße*

verstanden, komprenet o deus an displegadenn mui pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe vui, komprenet o deus an displegadenn muioc'h pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe nebeutoc'h, komprenet o deus an displegadenn mui pe vihanoc'h.
3. [dre skeud.] *der Mensch ist das Maß aller Dinge,* diouzh Mab-den e vez muzuliet pep tra ; *mit dem Maß, mit dem ihr messet, wird man euch wieder messen,* muzuliet e vo deoc'h gant an hevelep muzul ma vuzuilhit d'ar re all, muzuliet e vo deoc'h gant an hevelep balañsoù ha pouezioù ma vuzuilhit d'ar re all, roet e vo da bep hini hervez e vuzul, gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h, barnit ar re all evel ma fell deoc'h bezañ barnet, gant ar muzul ho po muzuliet e viot muzuliet ivez.
4. [dre skeud.] kont b., mol g., moull g., somm b., muzul g., kerreishter g., habaskter g., poell g., roudenn b., arroudenn b., pal g. ; *ohne Maß, über die Maßen, über alle Maßen,* divuzul, dreistmoder, hep moder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, divent, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder ; *in solchem Maße, dass …,* en arouez ma ... / en hevelep doare ma ... (Gregor), kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma (ken), kement ... ken ..., kement ... ma ..., kement ... ken ..., kement ... ma ... , ken e …, ken a …, ken ma …, ken na …, betek ma … ; *mit Maß,* ent-reizh, gant poell, hep re ; *Maß halten,* chom etre re ha re nebeut, mont dousik d'an traoù, bezañ fur ha kerreizh, mont goustad war an traoù, bezañ parfet (moder, plaen), na vont re bell (re lark) ganti, en em voullañ, gouzout moull, bezañ dilontek, bezañ dislontek ; *im Trinken Maß halten,* mont dousik d'an evajoù, mont goustad war an evajoù, evañ gant muzul, evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an evañ, bezañ moder en evañ, evañ dre voder, evañ gant moder, en em voullañ a-fet evañ ; *das richtige Maß,* an hent etre g., ar muzul mat g., ar muzul etre re ha re nebeut g., an hent etre an daou g., ar moull g., ar furnez b. ; *er weiß, das richtige Maß einzuhalten,* hennezh a vez atav kempouez an traoù gantañ, plaen eo an den, hennezh a oar moull, hennezh a zo ur paotr fur ; *halte Maß in allen Dingen,* ret eo gouzout moull ; *das Maß ist gerüttelt voll,* leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; *das Maß überschreiten,* mont re lark (re bell) ganti, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar pal), mont er-maez eus ar park, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar yev, direizhañ, lakaat war ar barr, mont dreist-penn.
Maß² b. (-,-) : *eine Maß Bier,* ur picherad bier g., ur chopinad vier b., ur chopinad bier g.
Massage b. (-,-n) : leuñvad g., leuñvin g., meratad g., merata g., dorloerezh g., dorlo g., merataerezh g.
Massagesalon g. (-s,-s) : leuñverezh b., dorloerezh b., merataerezh b.
Massagestab g. (-s,-stäbe) : [dre flourlavar] froumleuñver b.
Massaker n. (-s,-) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigas g., frigasenn b., karnaj g.
massakrieren V.k.e. (hat massakriert) : lazhadegañ, drailhañ.
Maßangabe b. (-,-en) : mentlizh g., mentlizhad g. ; *Maßangaben eintragen,* mentlizhañ ; *Plan mit eingetragenen Maßangaben,* steuñv mentlizhet g.
Maßanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant diwar vuzul g., dilhad diouzh muzul g.
Maßarbeit b. (-,-en) : labour diwar vuzul g., labour diouzh muzul g.
Masse b. (-,-n) : **1.** tolzenn b., tolzennad b., tolz g. ; *die Erdmassen rutschten bis in den Hof,* rampet e oa ar pakadoù douar er porzh, diruilhal a reas an tolzennoù douar betek ar porzh, disac'hañ a reas an tolzennadoù douar er porzh, foeret e oa an tolzennadoù douar d'ar porzh ; *sie wurden unter Schneemassen verschüttet,* goloet (beuzet, kufunet) e oant bet gant tolzennoù erc'h ; *eine zähflüssige Masse,* un dolzennad flibous b., un dolzenn c'hludek b. ; *Luftmasse,* tolzennad aer b., ec'honenn aer b. ; P. *eine Masse Geld verdienen,* ober krazadenn, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), ober god, ober godell, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, rastellat arc'hant, gounit (sevel) arc'hant bras, lardañ, lartaat, gounit (sevel) arc'hant mat, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, dastum forzh arc'hant, gounit arc'hant evel ober glav, ober arc'hant war an oaled, ober arc'hant forzh pegement, ober arc'hant ken-ha-ken, ober arc'hant ken-ha-kenañ, ober arc'hant kenañ-kenañ, ober arc'hant mui-pegen-mui, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [sevel loened] *Klasse statt Masse, Rasse statt Masse, Rasse und Klasse statt Masse,* unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall.
2. braz g., lodenn vrasañ b., kalz g., yoc'h b., bordilh g., tolp g. ; *die Masse der Bevölkerung,* ar braz eus ar boblañs g. ; *die breite Masse,* al lodenn vrasañ eus an dud b., ar c'halz muiañ eus an dud g., an druilh bras g., ar yoc'h b. ; *die Masse der Truppen,* ar braz eus an arme g.
3. [fizik] tolz g. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen,* mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *kritische Masse,* tolz eizhik g.
Maßeinheit b. (-,-en) : unanenn vuzuliañ b.
Massenabsatz g. (-es,-absätze) gwerzhidigezh a gementadoù bras b.
Massenandrang g. (-s) : mor a dud g., lanvad tud g., pezhiad tud g., mac'h bras a bobl g.
Massenangriff g. (-s,-e) : argadadeg vras g., arsailhadeg veur b.
Massenanziehung b. (-) : [fizik] kerc'hellerezh g.
Massenarbeitslosigkeit b. (-) : dilabour puilh e-touez ar boblañs g., dilabour stank e-touez ar boblañs g., dilabour bras g., dilabour a-yoc'h g., dilabour yoc'hek g.

Massenartikel g. (-s,-) : traezenn (marc'hadourezh) aozet a-steud b., traezenn (marc'hadourezh) aozet diouzh an druilh (a-druilhadoù) b.
Massenaufgebot n. (-s,-e) : tolpad mat a soudarded g.
Massenaushebung b. (-,-en) : galvadeg veur b.
Massenbeförderungsmittel n. (-s,-) : benveg treuzdougen boutin g., araez treuzdougen boutin g., benveg treuzdougen a-stroll g., araez treuzdougen a-stroll g.
Massenbetrug g. (-s) : touelladeg b., bratellerezh a-yoc'h g., bratellerezh a-skeul-vras g.
Massenbewegung b. (-,-en) : [polit.] luskad politikel gwerinel g., emsav gwerinel g., emsav diazezet war ar yoc'h g., aozadur yoc'hek g.
Massenelend n. (-s) : tavantegezh a-yoc'h b., tavantegezh yoc'hek b., tavantegezh puilh e-touez ar boblañs b., paouregezh puilh e-touez ar boblañs b., dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b.
Massenentlassung b. (-,-en) : ezfredadeg a-yoc'h b., ezfredadeg yoc'hek b.
Massenerzeugung b. (-) : produerezh diouzh an druilh (a-druilhadoù) g., produerezh a gementadoù bras g.
Massenerziehung b. (-) : tolpdiorroadur g., diorroadur yoc'hek g.
Massenexport g. (-s,-e) : ermaeziadeg b.
Massenfabrikation b. (-) / Massenfertigung b. (-) : produerezh diouzh an druilh (a-druilhadoù) g., produerezh a gementadoù bras g.
Massenflucht b. (-,-en) : tec'hadeg b., tec'hadeg veur b.
Massengenesung b. (-,-en) : gwelladeg b.
Massengrab n. (-s,-gräber) : bez boutin g., karnel b. ; *die Massengräber von Katyn,* karnelioù Katin lies.
Massengymnastik b. (-,-en) : fiñvadeg b.
massenhaft ag. : puilh, stank, doues, yoc'hek ; *massenhaftes Martern,* merzheriadeg b. ; *massenhaftes Erhängen,* krougadeg b. ; *massenhaftes Morden,* diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b.
Adv. : a-steud, a-steioù, a-leizh, a-vordilh, a-zruilh, a-zruilhad, a-flav, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, puilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-dolpad, a-gerzh, a-niver, a-vac'h, a-yoc'h, a-fonn, a-vras.
Massenheilung b. (-,-en) : gwelladeg b.
Massenillusion b. (-,-en) : touelladeg b.
Massenimmigration b. (-,-en) : enbroadeg b.
Massenimport g. (-s,-e) : enbroadeg b.
Masseninformation b. (-,-en) : stlennañ a-yoc'h g., bordilhstlenn g., tolpstlenn g., yoc'hstlenn g.
Masseninstinkt g. (-s,-e) : strolladuster g., bagaduster g., anien strolladus b., doug strollidik g.
Massenkarambolage b. (-,-n) : pezh mell stokadeg kirri g., pezh mell kenstokadeg g.
Massenkonsum g. (-s) : beveziñ a-vern g.
Massenkultur b. (-) : tolpstuziadur g., tolpsevenadur g., kultur a-yoc'h g., sevenadur a-yoc'h g.
Massenmedien lies. : yoc'hstlenn g., masmediaoù lies., mediaoù lies., mediennoù lies., dreennoù ar stlenn lies., bordilhhanteradoù lies., yoc'hhanteradoù lies., tolphanteradoù lies.
Massenmord g. (-s,-e) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., steudlazhidigezh b., frigasenn b., frigas g., karnaj g., gwall garnaj g.
Massenmörder g. (-s,-) : steudlazher g.
Massenmörderin b. (-,-nen) : steudlazherez b.
Massenpanik b. (-,-en) : spontadeg b., kenvalbori b.
Massenproduktion b. (-,-en) : produerezh diouzh an druilh (a-druilhadoù) g., produerezh a gementadoù bras g., kenderc'h a-steudad g., kenderc'h steudadel g.
Massenschwund g. (-s,-e) : [fizik] koll tolz g.
Massenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor a dolp g./b.
Massenspektroskopie b. (-) : [fizik] skalfadsellerezh tolz g., spektroskopiezh tolz b.
Massentierhaltung b. (-,-en) : sevel loened askoridik g., sevel loened a-yoc'h g.
Massentourismus g. (-) : touristerezh puilh g., touristerezh yoc'hek g.
Massenverhaftung b. (-,-en) : skrapellati g., skrapadeg b., skrap g.
Massenvernichtung b. (-,-en) : distrujadeg b., distruj a-vras g.
Massenvernichtungsmittel n. (-s,-) : [lu] arm distruj a-vras g.
massenweise Adv. : a-steud, a-steioù, a-leizh, a-vordilh, a-zruilh, a-zruilhad, a-flav, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, a dolzennoù, a-vil-vern, puilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-dolpad, a-gerzh, a-niver, a-vac'h, a-yoc'h, a gementadoù bras, a-vras, a-rummadoù.
Massenwurfsendung b. (-,-en) : [kenwerzh] koulzad trebostañ g., trebosterezh g.
Massestecker g. (-s,-) : [tredan.] douarged g.
Masseur g. (-s,-e) : leuñvour g., dorloer g., merataer g.
Masseurin b. (-,-nen) **/ Masseuse** b. (-,-n) : leuñvourez b., dorloerez b., merataerez b.
Maßgabe b. (-,-n) : *nach Maßgabe einer Sache,* hervez udb, o klotañ gant udb, diouzh udb, e kenfeur gant udb ; *mit der Maßgabe, dass …,* war an diviz ma …, war-bouez ma …, nemet ma …, gant ma …
maßgebend ag. **/ maßgeblich** ag. : pouezus-kenañ, gourfouezus, hollbouezus ; *maßgebend sein, maßgeblich sein,* talvezout war an traoù all, bezañ ar reolenn bouezusañ, bezañ trec'h d'an traoù all, trec'hiñ war an traoù all ; *die Außenfassade ist für das Erscheinungsbild eines Hauses maßgebend,* an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwel un ti, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gweled un ti.
maßgefertigt ag. : diwar vuzul, diouzh muzul ; *ein maßgefertigter Anzug,* ur gwiskamant diwar vuzul g., un dilhad diouzh muzul g.
maßgerecht ag. : diouzh ar moull ; *ein maßgerecht angefertigter Stuhl,* ur gador graet diouzh ar moull b.
maßgeschneidert ag. : diwar vuzul, diouzh muzul ; *ein maßgeschneiderter Anzug,* ur gwiskamant diwar vuzul g., un dilhad diouzh muzul g.
Maßholder g. (-s,-) : [louza.] skav-gwrac'h-rabl str.
massieren[1] V.k.e (hat massiert) : leuñvin, merata, dorloiñ ; *sich (t-d-b) die Kopfhaut massieren,* ober ur frotañ da donenn e benn, merata tonenn e benn ; *sich (t-d-b) den Bauch massieren,* tremen mont-dont e zaouarn war e gof, frotañ e gof.

massieren[2] V.k.e (hat massiert) : [lu] tolpañ, bodennañ, strollañ, kenstrollañ.
Massieren n. (-s) : [mezeg.] leuñvin g., dorloerezh g., dorlo g., merataerezh g., merata g.
Massierung b. (-,-en) : [lu] tolpadur g., bodennañ g., strollerezh g.
massig ag. : postek, tolzennek, fetis, korfek, dotu, mellek, olifantel, olifantheñvel, piltosek, pounner, pout, tuzum.
Adv. : P. kalz, sof-kont, gros, a-foziadoù, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h, a-vil-vern.
mäßig ag. : **1.** madik a-walc'h, etre, peuzvat, hent-etre ; *ein mäßiger Schüler,* ur skoliad peuzvat (madik a-walc'h, etre) g. ; *mäßige Freude,* damlevenez b. ; **2.** dereat, reizhik, moder ; *mäßige Preise,* prizioù dereat (reizhik) lies. ; *mäßige Brise,* avel vat g. ; **3.** kerreizh, dilontek, dislontek, emziouerus, dirwestel, moder.
Adv. : **1.** a-zoare, a-feson ; **2.** ent reizh, nebeut, nebeudik, gant moder, dre voder, -moder ; *mäßig erfreut,* damlouen ; *mäßig geheizt,* tommet-moder ; *mäßig essen und trinken,* bezañ moder en debriñ hag en evañ, debriñ hag evañ dre voder, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat war an debriñ hag an evañ, renabliñ gant e voued hag an evajoù.
mäßigen V.k.e. (hat gemäßigt) : habaskaat, kerreishaat, moderiñ, sioulaat, furaat, reizhañ, dousaat, klouaraat, souplaat, ameniñ.
V.em. : **sich mäßigen** (hat sich (t-rt) gemäßigt) : **1.** habaskaat, habaskaat d'an-unan, ameniñ, plegañ e santimant, parfetaat, gwellaat, mont war well, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel plaen e spered, derc'hel war e imor, derc'hel gant an-unan, sioulaat, furaat, distanañ d'an-unan, dousaat, ameniñ, en em voderiñ ; **2.** *sich in etwas (t-d-b) mäßigen,* mont dousik d'udb, bezañ moder en udb, mont goustad war udb, ober udb gant muzul, ober udb gant furnez, diskouez furnez e-keñver udb, en em voullañ a-fet udb.
Massigkeit b. (-,-en) : korfelezh b., piltosegezh b., tuzumder g., tuzumded b., tolzennegezh b., fetister g., fetisted b.
Mäßigkeit b. (-,-en) : kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., goñvoregezh b., muzul g., moull g., poell g., emziouer g., dirwest g., dilontegezh b., dislontegezh b., embleustrerezh g., emvirerezh g., dalc'h g., moder g.
Mäßigung b. (-) : kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., goñvoregezh b., muzul g., moull g., dilontegezh b., habaskadur g., habaskadenn b., moder g., poell g. ; *die Mäßigung beim Essen und beim Trinken,* ar moder en debriñ hag en evañ g.
massiv ag. : **1.** tolzennek, fetis, pounner, tev, kreñv, postek, lourt, mellek, tuzum, korfek ; **2.** taer-ha-taer ; **3.** puilh, stank, doues, a-yoc'h, yoc'hek ; *massive Einfuhr,* enbroadeg b. ; *massive Ausfuhr,* ermaeziadeg b. ; [istor, SUA] *massive Vergeltung,* rebourserezh hollek g., dialgerc'h yoc'hek g. ; **4.** *massives Gold,* aour rik g., aour fetis g. ; *massive Eiche,* derv fetis g.
Massiv n. (-s,-e) tolzennad b., tolzenn b. ; *Bergmassiv,* tolzennad-venezioù b., menezeg b., torosad g. ; *das Armorikanische Massiv,* torosad Arvorig g.
Massivbau g. (-s,-ten) [tisav.] savadur mein leun g., savadur mein fetis g., ti savet gant mein leun g., ti savet gant mein fetis g.
Massivholztür b. (-,-en) : dor leun b., dor koad fetis b.
Massivreifen g. (-s,-) : [tekn.] bandenn-rod leun b.
Maßkrug g. (-s,-krüge) gwerenn-vier ul litrad b., chop bier g.
maßlich ag. : mentel.
Maßlieb n. (-s,-e) / **Maßliebchen** n. (-s,-) : [louza.] boked-hañv g., tommheolig g., tro-heol b.
maßlos ag. : divuzul, divoder, hep moder, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreistkemm, dreistkont, dreist-goñvor, diharz, divent, dijaoj, didermen, harz ebet dezhañ, diroll, direol, bras-divent, bras-divuzul, ec'hon, egorant, hep moull ebet.
Adv. : -kenañ, -meurbet, hep moull ebet, betek re, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh ; *maßlos übertreiben,* mont dreist-penn.
Maßlosigkeit b. (-) : divuzul g., dreistmuzul g., divoderezh g., diventelezh b., didermenelezh b., divent g./b., diharz g., divuzul g.
Maßnahme b. (-,-n) : muzul g., diarbenn g., diwall g., evezh g., difenn g., darbar g., pourchas g. ; *Maßnahmen gegen etwas treffen (ergreifen),* arbenniñ ouzh udb, diarbennekaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù ret a-enep udb, kemer diarbennoù (difennoù, diwalloù) a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennoù a-enep udb, ober e gempennoù a-enep udb, reoliañ a-enep udb, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, ober diarbennoù a-enep udb., ober e bourchasoù evit diarbennekaat udb, en em vuchiñ a-enep udb ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen,* kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennoù, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *geeignete Maßnahmen,* diarbennoù hag a glot gant ar blegenn lies., darbaroù kevazas lies., diarbennoù kevazas lies., diarbennoù mat lies., difennoù a-zoare lies., evezhioù dereat lies., diwalloù a-dailh lies., evezhioù a-feson lies., diarbennoù rekis lies., diarbennoù azas lies. ; *diskriminierende Maßnahmen,* reolennoù (diarbennoù) hag a ra gaou ouzh tud 'zo lies., darbaroù gwallziforc'hus lies., diarbennoù gwallziforc'hus lies., gwallziforc'h g. ; *soziale Maßnahmen,* diarbennoù war an dachenn sokial lies., darbaroù sokial lies. ; *flankierende Maßnahmen,* diarbennoù skoazell lies., darbaroù skoazelll lies. ; *vertrauensbildende Maßnahmen,* diarbennoù da c'hounit fiziañs an dud lies., darbaroù da c'hounit fiziañs an dud

lies. ; *lebenserhaltende Maßnahmen um jeden Preis,* arloup yac'hadel g.

Maßregel b. (-,-n) : muzul g., diarbenn g., diwall g., evezh g., difenn g., pourchas g., darbar g. ; *Maßregeln gegen etwas treffen (ergreifen),* arbenniñ ouzh udb, diarbennekaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennoù a-enep udb, ober e gempennoù a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù a-enep udb, kemer diarbennoù (difennoù, evezhioù, diwalloù, darbaroù) a-enep udb, reoliañ a-enep udb, ober diarbennoù a-enep udb., ober e bourchasoù evit diarbennekaat udb.

maßregeln V.k.e. (hat gemaßregelt) : *jemanden maßregeln,* **a)** kastizañ u.b. ; **b)** teñsañ u.b. a-zoare, ober trouz d'u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober gourdrouzoù reut d'u.b., lardañ e billig d'u.b., plantañ kentel gant u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., reiñ ur walennad d'u.b., plantañ micher en u.b.

Maßregelung b. (-,-en) : **1.** kastiz g. ; **2.** teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

Maßschneider g. (-s,-) : kemener g.

Maßschneiderin b. (-,-nen) : kemenerez b.

Maßstab g. (-s,-stäbe) : **1.** skeul-vent b., dezverk barn g., mentelezh b., skeuliad b. ; *in großem Maßstab,* a-vras, a-skeul-vras, a-yoc'h, a-galz, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, forzh pegement, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-vordilh, a-builh, paot, paot-mat, stank, diouzh an druilh, a-druilhadoù, e-leizh, dizamant, a-leizh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-forzh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, pezh a garer, a-fonn ; *in kleinem Maßstab,* a-vihan, a-skeul-vihan ; *die anderen nach seinen eigenen Maßstäben beurteilen,* muzuliañ spered ar re all gant e walenn e-unan, mont diouzh an-unan d'ar re all, barn ar re all diouzh an-unan ; *man kann etwas und etwas nicht mit dem gleichen Maßstab messen,* n'eus keñver ebet etre udb hag udb all ; **2.** reolenn dereziet b.

maßstäblich ag. / **maßstabgerecht** ag. / **maßstabgetreu** ag. / **maßstabsgerecht** ag. : a-skeul ; *maßstäbliches Modell, maßstabgetreues Modell,* lunell b.

maßstabsgleich ag. : kenskeul an eil gant egile.

maßvoll ag. : reizh, dereat, kempouezek, kerreizh, moder.

Adv. : ent reizh, nebeut, nebeudik, gant moder, dre voder, -moder, hep re ; *maßvoll geheizt,* tommet-moder ; *maßvoll essen und trinken,* bezañ moder en debriñ hag en evañ, debriñ hag evañ dre voder, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat war an debriñ hag an evañ, renabliñ gant e voued hag an evajoù.

Maßwerk n. (-s,-e) : [tisav.] bannoù-etre gotek lies., bannoù-kreiz gotek lies.

Maßzahl b. (-,-en) : mentlizh g., mentlizhad g. ; *die Maßzahlen eintragen,* mentlizhañ ; *Plan mit eingetragenen Maßzahlen,* steuñv mentlizhet g.

Maßzeichnung b. (-,-en) : steuñv mentlizhet g., tresadenn skeuliadet b., lun skeuliadet g.

Mast[1] b. (-) : **1.** lardadur g. ; **2.** eostad mez g., eostad finij g., eostad fion g.

Mast[2] g. (-es,-en/-e) : **1.** [merdead.] gwern b., gwernienn b. ; *einen Mast aus seiner Verankerung heben,* divotezañ ur wern ; *Masten setzen,* gwerniañ ; *den Mast kappen,* troc'han (diskar) ar wern ; *die Masten kappen, die Masten umlegen,* diwerniañ ur vag ; *segelloser Mast,* gwern sec'h b. ; *der Mast stürzte ins Wasser mit allem Drum und Dran,* ar wern a gouezhas er mor gouel hag all ; **2.** post g. [*liester* postoù, pester], peul g., fust g. ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *die Fahne knattert am Mast,* strakal a ra ar banniel ouzh e fust ; *Leitungsmast,* peul tredan g.

Mastaba b. (-,-s) : mastaba g.

Mastbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] gwern b., gwernienn b.

Mastdarm g. (-s,-därme) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.

Mastdarmknötchen n. (-s,-) : [mezeg.] *offene Mastdarmknötchen,* gwazrudez b., ruzderioù lies.

mästen V.k.e. (hat gemästet) : lardañ, blouc'haat, lartaat ; *gemästetes Kalb,* leue lart g. ; *Kapaune mästen,* lardañ kaboned.

Mästerei b. (-,-en) : atant lardañ loened g.

Mastfischung b. (-,-n) : [merdead.] tambred g.

Mastfuß g. (-es,-füße) : botez ar wern b.

Mastfutter n. (-s) : tevaj g.

Masthahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kabon g., kilhog spazh g.

Masthersteller g. (-s,-) : gwernier g.

Masthühnchen n. (-s,-) : [loen.] enez lart b., polez lart b.

mastig[1] ag. : lart, tev, korfek.

mastig[2] ag. : [merdead.] gwerniet.

Mastitis b. (-) : [mezeg.] arwez al laezh g., tanijenn beg ar vronn b.

Mastix g. (-es) : rousin lentisk g. / gom lentisk g. (Gregor).

Mastixbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-lentisk str. (Gregor).

Mastkäfig g. (-s,-e) : muz g.

Mastkalb n. (-s,-kälber) : leue lart g. ; *das Mastkalb schlachten,* lazhañ al leue lart.

Maskknauf g. (-s,-knäufe) / **Mastknopf** g. (-s,-knöpfe) : **1.** [merdead.] pommellenn ar wern b. ; **2.** pommellenn ar fust banniel b.

Mastkorb g. (-s,-körbe) : [merdead.] kastell-gwern g., kastell-lestr g., kastell g.

Mastkur b. (-,-en) : dreistboueta g., dreistbouetadurezh b., dreistmagerezh g., dreistmagañ g.
Mastloch n. (-s,-löcher) : [merdead.] tambred g., botez ar wern b.
mastlos ag. : diwern ; *mastlos machen,* diwerniañ, troc'han (diskar) ar wern.
Mastschwein n. (-s,-e) : hoc'h lart g.
Mastspur b. (-,-en) : botez ar wern b.
Mastodon n. (-s, Mastodonten) : [loen., ragistor] mastodont g.
Masturbation b. (-,-en) : boloiñ g., pitoucherezh g., pitouchal g., emvoloiñ g.
masturbieren V.gw. (hat masturbiert) : c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, frotañ e beul ; *er masturbiert,* ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, frotañ a ra e beul ; *sie masturbiert,* ober a ra he flijadur hec'h-unan en he gwele, c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn.
Mastvieh n. (-s) : [loen.] chatal o lardañ g., chatal lart g.
Mastwächter g. (-s,-) : [merdead.] gwernier g.
Mastwerk n. (-s) : [merdead.] gwerniadur g., gwernidigezh b.
Masuren n. : Mazuria b.
masurisch ag. : ... Mazuria, eus Mazuria.
Masut n. (-s) : mazout g.
Matador g. (-s,-e) : matador g. [*liester* matadorien, matadored].
Match n. (-es/-s,-es/-s) : [Bro-Suis] match g., krogad g., abadenn b., c'hoariadeg b.
Matchball g. (-s,-bälle) : [sport] polotenn drec'h b.
Matchbeutel g. (-s,-) / **Matchsack** g. (-s,-säcke) sac'h martolod g.
Mate g. (-) : [louza.] mate g., te ar jezuisted g.
Mater b. (-,-n) : [moull.] moull g.
Mater Dolorosa b. (- -) : Mater Dolorosa b., Itron-Varia ar seizh kleze b.
Material n. (-s,-ien) : danvez g., ardivinkoù lies., dafar g., dafarenn b., klavioù lies. ; *mit Material versorgen,* dafariñ ; *rollendes Material,* araezioù treuzdougen war ruilh lies., karbedoù war rodoù lies. [*kirri, bagonioù, stlejerezioù, trenioù*] ; *statistisches Material,* roadennoù stadegel lies.
Materialabnahme b. (-,-n) : degemeridigezh an dafar b.
Materialausgeber g. (-s,-) : sanailher g., magazenner g.
Materialbuchführung b. (-,-en) : kontouriezh dafar b.
Materialermüdung b. (-,-en) : [tekn.] uzadur an dafar g., uz an dafar g.
Materialfehler g. (-s,-) : mank en dafar g., si en dafar g., namm en dafar g.
Materialhaltung b. (-,-en) : kontouriezh dafar b., mererezh an dafar g.
Materialienankauf g. (-s,-ankäufe) : prenadennoù dafar lies.
Materialisation b. (-,-en) : **1.** [fizik] danvezekadur g., danvezeladur g. ; **2.** [lezvredoniezh] gwerc'hennadur g., gwerc'hennad g.
materialisieren V.k.e. (hat materialisiert) : **1.** [fizik] danvezekaat ; **2.** [lezvredoniezh] gwerc'hennañ.
V.k.e. (hat sich (t-rt) materialisiert) : **1.** [fizik] danvezekaat ; **2.** [lezvredoniezh] gwerc'hekaat.
Materialismus g. (-) : danvezelouriezh b. ; *atomistischer Materialismus,* danvezelouriezh atomouriezhel b. ; *mechanistischer Materialismus,* danvezelouriezh vekanegour b., danvezelouriezh loc'helour b. ; *dialektischer Materialismus,* danvezelouriezh daelerezhek b. ; *historischer Materialismus,* danvezelouriezh istorek b.
Materialist g. (-en,-en) : danvezelour g.
Materialistin b. (-,-nen) : danvezelourez b.
materialistisch ag. : danvezelour, hollzanvezel.
Materialprüfung b. (-,-en) : amprouadenn an dafar b., prouadiñ an dafar g., amprouadur an dafar g.
Materialsammlung b. (-,-en) : teuliaouiñ g., teulierezh g.
Materialschäden lies. : freuz traoù g., gwastoù danvezel lies.
Materialverwalter g. (-s,-) : mestr sanailher g., mestr magazenner g.
Materialverzeichnis n. (-ses,-se) renabl an dafar g., roll an dafar g.
Materialwarenhandlung b. (-,-en) : kinkailherezh b., drogerezh b.
Materialwiederverwertung b. (-,-en) : adaozañ g., atoradur g.
Materie b. (-,-n) : materi g., danvez g., danvezenn b. ; *lebende Materie,* danvez bev g.
materiell ag. : **1.** danvezel, dafarel ; *das spirituelle Leben und das materielle Leben,* ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel ; *geistige und materielle Armut,* berrentez speredel ha danvezel b. ; *den materiellen Verlockungen widerstehen,* distagañ e galon diouzh ar madoù ; *materielles und immaterielles Kapital,* kevala korfel hag ankorfel g. ; **2.** enien, diabarzh, diabarzhek, a-ziabarzh, dalc'hadel ; *materieller Wert,* talvoudegezh diabarzhek (enien) b. ; **3.** fetis ; *materielle Wahrheit,* gwirionez dalc'hadel b.
matern V.gw. (hat gematert) : [moull.] stampiñ, moullañ.
Mathe b. (-) : P. matematik g., jedoniezh b. ; *er hat in Mathe unheimlich was drauf,* hennezh a zo don war ar jedoniezh, hennezh a zo kreñv war ar jedoniezh, hennezh a zo ifam war ar jedoniezh, hennezh a zo doazh war ar jedoniezh.
Mathelehrer g. (-s,-) : kelenner matematik g., kelenner war ar matematik g., kelenner jedoniezh g., kelenner war ar jedoniezh g.
Mathematik b. (-) : matematik g., jedoniezh b. ; *die Gesetze der Mathematik,* lezennoù ar jedoniezh lies., savelennoù ar jedoniezh lies. ; *reine Mathematik,* matematik rik g., jedoniezh pur b. ; *das gehört zum Abc der Mathematik,* an dra-se a zo unan eus diazezoù kentañ ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus rustennoù ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus elfennoù kentañ ar jedoniezh.
Mathematiker g. (-s,-) : matematiker g., jedoniour g.
Mathematikerin b. (-,-nen) : matematikerez b., jedoniourez b.
Mathematiklehrer g. (-s,-) : kelenner matematik g., kelenner war ar matematik g., kelenner jedoniezh g., kelenner war ar jedoniezh g.
Mathematikstudent g. (-en,-en) : studier war ar matematik g., studier war ar jedoniezh g.

mathematisch ag. : matematikel, jedoniel, jedoniek, jedoniezhel ; *mathematische Aufgabe,* kudenn b., skoulmad g., problem g. ; *mathematische Analyse,* dezrann jedoniel g. ; *mathematisches Modell,* delvan jedoniel g.
Adv. : ent jedoniel, en un doare matematikel, gant ar matematik.
mathematisierbar ag. : jedoniekadus.
mathematisieren V.k.e. : jedoniekaat.
Mathilde b. : Matilda b.
Mathurin g. : Matilin g.
Matinee b. (-,-n) : **1.** [c'hoariva] abadenn diouzh ar mintin b., abadenn diouzh ar beure b. ; **2.** sae-gambr b.
Matjes g. (-,-) / **Matjeshering** g. (-s,-e) [kegin.] harink sall g.
Matratze b. (-,-n) : **1.** matarasenn b. ; *Füllung einer Matratze,* matarasennad b. ; *die Betttücher (die Laken) unter die Matratze einschlagen,* rollañ ar gwele, kosteziañ ar gwele ; *mit Federn gefüllte Matratze,* matarasenn bluñv b. ; *Federfüllung einer Matratze,* matarasennad pluñv b. ; *mit Spreu gefüllte Matratze,* matarasenn bell b. ; *Spreufüllung einer Matratze,* matarasennad pell b. ; *mit Pflanzenfasern gefüllten Matratze,* matarasenn reun-geot b., matarasenn reun-gwez b., matarasenn reun-plant b. ; **2.** [dre skeud.] P. *an der Matratze horchen,* kousket, ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.
Mätresse b. (-,-n) : gwreg kleiz b., mestrez b., serc'h b., orgedenn b.
matriarchalisch ag. : mammveliel, uhelvammel, dindan beli ar vamm.
Matriarchat n. (-s) : mammveliezh b., uhelvammelezh b., beli ar mammoù b., mammveli b.
Matrikel b. (-,-n) : marilh g. ; *in die Matrikel eintragen,* marilhañ, kaierañ, enskrivañ ; *sich in die Matrikel einschreiben,* lakaat e anv war roll an danvez studierien, enskrivañ er skol-veur.
Matrikelnummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.
Matrix b. (-,Matrizen) : **1.** [mat.] oged g. ; *Inverse der Matrix,* ginad an oged g. ; *Einheitsmatrix,* oged unanenn g. ; *unitäre Matrix,* oged unanek g. ; *adjungierte Matrix, hermitesch transponierte Matrix, transponiert-konjugierte Matrix,* oged kevyevet g. ; **2.** [korf.] mammog g., mamm b., mammoù g. ; **3.** [korf.] *Nagelmatrix,* mamm ivin b.
Matrixdrucker g. (-s,-) : moullerez dre nadozioù b., moullerez ogedel b.
Matrize b. (-,-n) : moull g., mammvoull g., paper-moull g., stensil g.
Matrone b. (-,-n) : **1.** itronez b. ; **2.** [gwashaus] gwrac'h b., frañjolenn b., fetizenn b., flegenn b., jolfa b., jorgenn b., matourc'h b., paborenn b. ; **3.** [istor] matrona b. [*liester* matronaed].
Matronenblume b. (-,-n) : juliennez b.
matronenhaft ag. … itron gozh, … gwrac'h b., … frañjolenn.
Matrose g. (-n,-n) : [merdead.] martolod g., merdead g. ; *Jungmatrose,* mousig g., mous g., paotr-bag g. ; *arbeitsloser Matrose,* martolod diroll g. ; *Matrose werden,* mont da vartolod ; *ich möchte später Matrose werden,* pa vin bras e vin war ar mor.
Matrosenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant martolod g.
Matrosenkittel g. (-s,-) : porpant martolod g., vareuzenn b.
Matrosenshirt n. (-s,-s) : *gestreiftes Matrosenshirt,* martolodenn b., krez martolod g., stammenn roudennek ar vartoloded.
Matrosin b. (-,-nen) : martolodez b.
Matrosenleben n. (-s) : moraerezh g., buhez an dud a vor b.
Matrosenmütze b. (-,-n) : boned martolod, [lu Bro-C'hall] boned-toupenn-ruz g.
matsch ag. : **1.** pezhell, taoulet, taouledet, diamzeret, fouist, ble, youst, bleudet, blot, bourr ; *matsche Früchte,* frouezh pezhell (taoulet, taouledet, fouist, youst, ble, diamzeret, bourr) str. ; **2.** skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, skuizh-faezh, rentet, krevet, gell, asik, mac'homet, faezh, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brevet, broustet e gorf, distronket-holl, brev, divi, hernet, gourdet gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, torret gant ar skuizhder, flastret gant ar skuizhder, yost gant ar skuizhder ; **3.** [sport, kartoù] koll, kannet, dornet, trec'het, faezhet, faezh, ouzh torgenn ; *matsch werden,* kaout lamm, bezañ kannet, bezañ dornet ; *mit knappem Vorsprung matsch werden,* bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ.
Matsch g. (-es) : **1.** fank g., bouilhenn b., liboud g., bouilhatenn b., kaotorenn b., yodasenn b., yodenn b. ; *Schneematsch,* souberc'h g., erc'h teuz g., teuzerc'h g., dourerc'h g. ; **2.** [kartoù] louzenn b.
matschig ag. : **1.** kailharek, fankek, bouilhennek, priek ; **2.** pezhell, taoulet, taouledet, diamzeret, fouist, ble, youst, bleudet, blot, bourr ; *matschige Früchte,* frouezh pezhell (taoulet, taouledet, fouist, youst, ble, diamzeret, bourr) str. ; **3.** *matschig werden,* **a)** treiñ da erc'h teuz ; **b)** taouliñ, pezhellaat, kaotennañ, bleaat, bleudañ.
Matschigwerden n. (-s) : [frouezh] pezhelladur g.
matschkern V.gw. (hat gematschkert) : [Bro-Aostria] ourzal, mouzhañ, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, pennboufiñ, ober e benn fall, c'hoari e benn fall, ober penn fall, ober ur fri minaoued, ober e benn bihan, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, ober e benn du, bezañ en toull-mouzhig, ober e benn-mouzh, bezañ e Kervouzhig, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober e benn maout, mourrennañ.
Matschwetter n. (-s) : diaoul a amzer g., gast a amzer b., amzer hudur b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b.
matt ag. : **1.** dilufr, dilintr, disked, diluc'h, mouk, flak ; *mattes Glas,* gwer dilufr g., gwer amvoull g., dilufrenn b. ; *matte Farben,* livioù dilufr (disked, mouk) ; *matt werden,* dilufrañ, diskediñ ; *matt machen,* dilufrañ, diskediñ ; **2.** [dre astenn.] toc'hor, klouarik, dison, mouk ; *mit matter*

Stimme, gant ur vouezh toc'hor (klouarik, dison), gant ur vouezh vouk ; **3.** tanailhet, brevet gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, landrennek, landrennus ; *matte Glieder,* izili brevet gant ar skuizhder, izili tanailhet lies. ; *von der Hitze ganz matt sein,* bezañ faezh gant an tommder, bezañ deuet da vezañ flakik gant an tommder, bezañ dinerzhet gant an tommder, bezañ lazhet gant an tommder, bezañ motet gant an tommder, bezañ skeltr e benn gant an tommder ; **4.** gwan ; *mattes Licht,* gouloù gwan g., skleurig g., gouloù bleiz g., gouloù blin g., tamm gouloù pikous g. ; **5.** [echedoù] *Schach matt,* tapet eo ar roue ! marv an taol ! ; *jemanden matt setzen,* **a)** tapout roue u.b., lakaat boud u.b. ; **b)** [dre skeud.] lakaat diwezh da c'hoari u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn.

Matt n. (-s,-s) : mouk g., dilufr g.

Matte[1] b. (-,-n) : klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., torchenn b., tapis g. ; *Weidenmatte,* klouedenn-aozilh b. ; *Strohmatte,* klouedenn-golo b. (Gregor) ; [gouren] *den Gegner mit beiden Schultern auf die Matte bringen,* reiñ lamm d'e eneber.

Matte[2] b. (-,-n) : peurvan g., alpenn b., alpaj g.

Mattenklee g. (-s) : [louza.] melchon-glas str., melchon-bro str.

Matterhorn n. : [menez, Bro-Suis] Matterhorn g., Cervin g., Cervino g.

Mattglas n. (-es) : gwer dilufr g., gwer amvoull g., dilufrenn b.

Mattgold n. (-s) : aour dilufr g.

Matthäus g. : **1.** Mazhev g. ; *der heilige Matthäus,* sant Vazhev g. ; **2.** [dre skeud.] *es ist Matthaei am letzten,* echu an abadenn, debret eo koan, echu an neizh kegin, e-barzh ar sac'h, en dro-mañ ez eus fin deomp, setu amañ kempennoù deomp-ni avat ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! brav emaomp ganti ! gounezet hon eus hon devezh !

Matthäusevangelium n. (-s) : aviel hervez sant Vazhev g.

Mattheit b. (-,-en) : **1.** skuizhder g., flakted b., faezhidigezh b., diviadur g., landrenn b., langis b., doan b., rekont g., sempladurezh b., semplaenn b. ; **2.** stad dilufr b., mouk g., dilufr g.

Matthias g. : Mazheas g.

mattieren V.k.e. (hat mattiert) : stompañ.

Mattigkeit b. (-,-en) : **1.** mouk g., dilufr g. ; **2.** bog b., skuizhder g., skuizhded b., skuizhnez b., skuizvez b., skuizhadenn b., faezhidigezh b., skuizhoni b., flakted b., diviadur g., fatik g., flakadur g., loes b., loesti b., landrenn b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., langis b., doan b.

Mattscheibe b. (-,-en) : **1.** [luc'hskeudennerezh] gwerenn dilufr b., gwerenn amvoull g., dilufrenn b., drekwerenn b. ; **2.** P. skramm ar skinweler g., tele benniget g. ; **3.** [dre skeud.] *Mattscheibe haben,* **a)** kaout diankoù, kaout un diankadenn, bezañ disoñj e spered, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, bezañ o lonkañ soñjoù, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all, na vezañ gant e jeu, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, diankañ diwar e labour, na vezañ lamprek warni, bezañ laosk da labourat, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ lugut da labourat, bezañ skeltr e benn ; **b)** bezañ gwan a spered, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ pout a (e) spered, bezañ pounner a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ dister a spered, bezañ berrik a spered, bezañ bac'h a spered, bezañ pounner a benn, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ pouer, bezañ ur spered pouer a zen eus an-unan, bezañ buoc'h a-walc'h, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, bezañ stouvet ; **3.** na vezañ digousket mat c'hoazh, bezañ etre kousked ha dihun c'hoazh, bezañ pikous e zaoulagad c'hoazh.

Matura b. (-) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] bachelouriezh b. ; *die Matura bestehen,* ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriehz gant berzh.

Maturand g. (-en,-en) : [Bro-Suis] bachelour g.

Maturandin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] bachelourez b.

Maturant g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] bachelour g.

Maturantin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] bachelourez b.

Maturität b. (-) **/ Maturitätsexamen** n. (-s) : [Bro-Suis] bachelouriezh b.

maturieren V.gw. (hat maturiert) : [Bro-Aostria] mont da glask e vachelouriezh, tremen e vachelouriezh.

Matz g. (-es, Mätze) : **1.** [loen.] labousig g. ; **2.** [dre skeud.] beulke g., loñseg g., nouch g., bleup g.

Mätzchen n. (-s,-) : **1.** beulke g., loñseg g., nouch g., bleup g. ; **2.** *Mätzchen machen,* ober orbidoù (minoù, geizioù, kamambre, neuzioù, ismodoù, chiboudoù, grimoù, tailhoù, andelloù, yezhoù), ober e fagodenn, orbidañ, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Matze b. (-,-n) **/ Matzen** g. (-s,-) : bara kan b., bara panenn g., bara hep goell g., bara dic'hoell g. (Gregor).

Mauer b. (-,-n) : moger b., mur b., mogerenn b. ; *verfallene Mauer,* arvoger b., mogerenn rampet b. ; *rissige Mauer,* moger skarret b., mur frailhet b. ; *dicke Mauer,* moger greñv b. ; *mit Mauern versehen sein,* bezañ mogeriek ; *ich selbst habe diese Mauer errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se ; *die Mauer wölbt sich,*

bolzet eo ar voger, ur volzenn a zo deuet er vur, c'hwezet eo ar voger, tapet he deus ar vur kof, daougreniñ a ra ar voger, kofañ a ra ar vur, dont a ra kof er voger, dont a ra koeñv er vur, dont a ra c'hwez er voger, bolzañ a ra ar vur, c'hwezañ a ra ar voger, koeñviñ a ra ar vur, emañ ar voger o tapout kof ; [c'hoari toull-kuzh] *ich sehe Anna hinter der Mauer,* setu Anna, yod !

Maueranker g. (-s,-) : [tisav.] eor-moger g.

Mauerarbeit b. (-,-en) : [tisav.] mañsonerezh g.

Mauerblende b. (-,-n) : [tisav.] bandenn lombard b., gouriblenn volzek b.

Mauerblümchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] lin-ar-mogerioù str. [*Cymbalaria muralis*] ; **2.** [dre skeud.] *Mauerblümchen spielen,* chom war ar bank, chom da bennañ, chom da bennañ evel pour, chom d'ober ar c'hrabav.

Mauerbrecher g. (-s,-) : [istor, lu] maout-brezel g., tourterez b.

Mäuerchen n. (-s,-) : kae g., mogerennig b., murig b., mogerig b.

Mauereidechse b. (-,-n) : rouzegan g., glazard ar mogerioù g.

Mauerfuge b. (-,-n) : junt etre mein ur voger g., gwrem etre mein ur voger g., grem etre mein ur voger g., gwask etre mein ur voger g./b.

mauerlos ag. : divoger.

mauern V.k.e. (hat gemauert) : mañsonat, sevel, priaat, priata, mogeriañ ; *Raphia wird zum Mauern der Häuser verwendet,* talvezout a ra ar rafia da sevel mogerennoù an tiez.

V.gw. (hat gemauert) : **1.** mañsonat, priaat, priata ; **2.** [dre skeud.] P. sparlañ an hent.

Mauernische b. (-,-n) : kustod g., log g.

Mauerpfeffer g. (-s,-) : [louza.] brignon-ar-reier g., falaod str. ; *scharfer Mauerpfeffer,* brignon-logod g. ; *weißer Mauerpfeffer,* brignon-bihan g.

Mauerputz g. (-es,-e) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g.

Mauerriss g. (-es,-e) : frizenn b., frailh g., skarr g., aeradenn b., rann b., gwask g./b.

Mauerruine b. (-,-n) : arvoger b., mogerenn rampet b.

Mauerschlitz g. (-es,-e) : tarzhell b., garan b.

Mauerschütze g. (-n,-n) : [istor, RDA] soudard hag a vez rebechet dezhañ bezañ tennet war tud hag a glaske kuitaat an RDA e Berlin g.

Mauerschwalbe b. (-,-n) **/ Mauersegler** g. (-s,-) : [loen.] glaouer du g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.

Mauerstein g. (-s,-e) : brikenn b., brik str. ; *kleiner Mauerstein,* mañson g.

Mauerstrecke b. (-,-n) **/ Mauerstück** n. (-s,-e) : mogerenn b., pennad moger g., penn moger g.

Mauertünche b. (-,-n) : raz-sklaer g., laezh-raz g., dour-raz g.

Mauertürmchen n. (-s,-) : touribell b.

Mauervorsprung g. (-s,-sprünge) : korbell g., korbelladur g.

Mauerwerk n. (-s,-e) pezh mañsonerezh g., mañsonadur g., mañsoniaj g., mañson g., mogeriadur g., mogerioù lies. ; *ein Mauerwerk herunterreißen,* divañsonat mogerioù ; *der Stein ruhte auf einem Mauerwerk,* ar maen e oa mañsonet dindanañ.

Mauerzacken lies. : kranelloù lies.

Mauerziegel g. (-s,-) : brikenn b., brik str.

Mauer-Zimbelkraut n. (-s) : [louza.] lin-ar-mogerioù str. [*Cymbalaria muralis*].

Mauerzinne b. (-,-n) : kranell b., tarzhell b.

Maul n. (-s, Mäuler) : **1.** geol g., moj g., mojell b., muzell b., min g., genoù g., beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., malerez b., malouer g., riboul g., logell b., toull ar Bater g., rann b. ; *einem Pferd ins Maul sehen,* sellet e-barzh beg ur marc'h ; *Schlag auf das Maul,* mojad g. ; **2.** [tr-l] *vor Staunen das Maul aufsperren (aufreißen),* reiñ muzul d'e c'henoù, rontaat e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *ein schiefes Maul ziehen,* kammañ (treuzañ) e c'henoù, ober beg kamm, bezañ ur bod-spern war e dal, ober beg a-dreuz (penn du), ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, mousklenniñ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued ; *er hat ein großes Maul,* hennezh a zo hir e veg, hennezh a zo beg bras (ur beg a-raok, ur beg forn, ur beg abred, ur genoù bras, ur genoù frank, teodet mat, latennet-kaer, dilu a deod, beget mat, begek, teodek, flav), hennezh en deus teod, un teod mat a zen eo, distagellet mat eo, n'eo ket nodet e deod, distagell eo e deod, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, e deod a gerzh mat, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, mat eo e deod ; *nicht aufs Maul gefallen sein,* na vezañ bet roet d'an-unan e deod evit lipat mogerioù, na vezañ stag e deod ouzh an daou benn, bezañ frank e c'henoù, na vezañ bet laeret he femp gwenneg gant ar wrac'h he doa e zistagellet, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ klakenn, bezañ mibin e deod, bezañ dic'hlud e deod, bezañ libr ha drant e deod, bezañ lampr e deod, bezañ lamprik e deod, bezañ bras e veg evel beg ur puñs, bezañ ledan plas e loa, bezañ ledan eus plas al loa ; *das Maul nicht auftun,* na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na rannañ grik, na wikal grik, na seniñ grik, na zigeriñ e logell, prennañ kloz e veg, prennañ e c'henoù, na faoutañ grik, na zaouhanteriñ ur ger, tevel krenn, tevel mik, na lavaret na grik na mik ; *das Maul halten,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, derc'hel kloz e veg, klozañ war e veg, bezañ kloz a veg, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), minellañ e c'henoù, na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, gouzout delc'her gant an-unan, ober ur skoulm war e deod, bezañ evit e deod ; *halt's Maul !* astal da lañchenn ! stank da c'henoù ! stank da veg ! stank da riboul ! stank da veol ! serr da veg ! serr da forn ! stank da forn ! serr da skudell ! serr da c'houzoug ! serr da voj ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da

riboulo ! lez da chaok ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! tav da c'henoù ! tav din gant an traoù-se ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *jemandem das Maul stopfen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., gennañ u.b., rentañ u.b., stankañ e draped d'u.b., stouvañ e vilin d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., stankañ e riboul d'u.b., sankañ gennoù en u.b., stouvañ u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., stouvañ e veg d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., prennañ e c'henoù d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù gant u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b. ; *du wirst ihm wohl das Maul nicht stopfen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit ; *das Maul vollnehmen, das Maul aufreißen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober teil, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, ober e varc'h-kaoc'h, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *ein loses Maul haben,* bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, na gaout dorojoù war e holl doulloù, bezañ evel ur vinaoued en ur sac'h, bezañ ur sac'h diere, kaout ur beg abred ; *ein übles Maul haben,* bezañ teod fall, bezañ un teod fall a zen, bezañ ur sarpant, bezañ ur sarpantez, bezañ ur piler-beg, bezañ ur wespedenn, kaout un teod kiger (un teod da ijinañ ar vosenn, un teod da dennañ an diaoul eus an ifern), bezañ techet da lezel e deod da zroukkomz, bezañ techet da gaozeal gast, bezañ un teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg ; *jemandem Honig ums Maul schmieren,* reiñ un tamm mel d'u.b., reiñ mel da lipat d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., tostennañ u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plantañ pour (kaol) gant u.b., reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b., fistoulat en-dro d'u.b., flourañ e gein d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, loavañ u.b., truflennat u.b., flodañ d'u.b. ; [Luther] *dem Volk aufs Maul schauen,* komz ur yezh yac'h, fraezh ha sklaer ; [kr-l] *einem geschenktem Gaul schaut man nicht ins Maul,* arabat klask lakaat ar bed-holl en e votez (kaout ar marc'h hag an arc'hant klask, kaout an toull hag ar botonoù), ur vuoc'h en donezon ne dalv ket sellet ar genoù anezhi, ur vuoc'h en donezon ne dalv ket sellet he beg, arabat klask dastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn), eus vi torret da alumenn ne zigloro labous biken ; *Großmaul,* beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., kankaler g., toner g., straker g., sklanker g., poufer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., boufon g., pabor g., fougeer g. ; *Leckermaul,* lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g. ; P. *jemandem übers Maul fahren,* diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; **3.** [tekn.] beg g.

Maulaffe g. (-n,-n) : [dre skeud.] P. *Maulaffen feilhalten,* genaouata, genaouiñ, klapeziñ, klapezenniñ, sellet ouzh ar c'helienn o nijal, ober e veg leue, tariellat, bargediñ, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), bezañ evel ur maen en ur voger, dislangouriñ.

Maulbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez mouar str., mouarenn b. [*liester* mouarenned].

Maulbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** [gwez] gwez mouar str., mouarenn b. [*liester* mouarenned] ; *weiße Maulbeere,* mouarenn wenn b. ; *schwarze Maulbeere,* mouarenn zu b. ; *rote Maulbeere,* mouarenn ruz b. ; **2.** [frouezh] mouar prenn str., mouarenn brenn b., mouar gwez str., mouarenn wez b.

Maulbeerfeige b. (-,-n) : [louza.] **1.** [gwez] sikamorenn b. [*liester* sikamorenned] ; **2.** [frouezh] sikamorenn b., sikamor str.

Maulbeer-Feigenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] sikamorenn b.

Maulbeerspinner g. (-s,-) : [loen.] preñv-seiz g., bombiks mouar g., preñv seizus g.

Maulbeerwein g. (-s,-e) : gwin mouar gwez g.

Mäulchen n. (-s,-) : **1.** mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g. ; *ein Mäulchen ziehen,* astenn e vuzelloù, ober mourroù, mourrennañ, krizañ e dal, kabridañ e dal,

ober ur fri minaoued, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober kozh vin, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, damvousklenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, ober penn-mouzh, stummañ e c'henoù, pennboufiñ, ober ur c'hinadenn, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig ; **2.** P. pok g., bouchig g., bouch g., pokadenn b., bouchadenn b., af g., afadenn b., añ g., afig g., añ g., añig kaezh g., evn bihan g.

maulen V.gw. (hat gemault) : ourzal, mouzhañ, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, pennboufiñ, ober e benn fall, c'hoari e benn fall, ober penn fall, ober ur fri minaoued, ober e benn bihan, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, ober e benn du, bezañ en toull-mouzhig, ober e benn-mouzh, ober penn-mouzh, bezañ e Kêrvouzhig, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober e benn maout, ober mourroù, mourrennañ.

Maulen n. (-s) : mouzherezh g., mouzhadenn b.

Maulesel g. (-s,-) : [loen.] damazen g. ; *die Maulesel gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an damezen.

Mauleseltreiber g. (-s,-) : muler g., muleter g., muletaer g.

maulfaul ag. : P. tavedek, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr da gaozeal.

Maulfäule b. (-) : [mezeg.] stomatit g., burbu str., aftoù lies.

Maulhänger g. (-s,-) : P. mouzher g., penn-mouzh g.

Maulhängerei b. (-,-en) : P. mouzherezh g., mouzhadenn b.

Maulhängerin b. (-,-nen) : P. mouzherez b., sourrenn b.

Maulheld g. (-en,-en) : beg bras g., beg a-raok g., beg forn g., beg abred g., genoù bras g., genoù frank g., kankaler g., toner g., straker g., sklanker g., poufer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., boufon g., pabor g., fougeer g.

Maulheldentum n. (-s) : pompadoù lies., brabañs g., roufl g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

Maulheldin b. (-,-nen) : beg bras g., beg a-raok g., beg forn g., beg abred g., genoù bras g., genoù frank g., kankalerez b., strakell b., sklankerez b., pouferez b., brabañserez b., fougeerez b.

Maulkorb g. (-s,-körbe) : minwal b., minwalenn b., minwask g., minell b., minouer g., minot g. ; *einem Hund den Maulkorb anlegen,* muzelliñ ur c'hi, minwalañ ur c'hi, minellat ur c'hi, mojelliñ ur c'hi, minotañ ur c'hi, minouerañ ur c'hi.

Maulschelle b. (-,-n) : skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., tarkad g., bozad b.

Maulschüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez forc'hek g., alc'hwez plat g.

Maulsperre b. (-,-n) : P. *er kriegt die Maulsperre,* chom a ra war e gement all, kouezhet eo war e gement all, pilet eo, chom a ra da vamañ evel ur genaoueg, chom a ra da sellet gant e c'henoù.

Maultasche b. (-,-n) : [kegin.] ravioli str.

Maultier n. (-s,-e) : [loen.] mul g., mulez b., marc'h-mul g., arc'hul g., milon g. ; *die Maultiere gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus ar muled ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet,* er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Maultierpfad g. (-s,-e) : hent ar vulerien g., hent mul g.

Maultierrücken g. (-s,-) : kroazlec'h g., kein mul g.

Maul- und Klauenseuche b. (-) : terzhienn vurbuennek b., terzhienn aftus b., pore aftus g.

Maulvoll n. (-s) : genaouad g., begad g., begadenn b.

Maulwerk n. (-s) : P. beg g., forn b., klapez g., trap g., traped g. ; *er hat ein großes (ein tüchtiges) Maulwerk,* hennezh a zo beg bras, hennezh a zo ur genoù bras, hennezh a zo ur genoù frank, gantañ emañ an ton hag ar pardon, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, e deod a gerzh mat, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, ledan eo plas e loa, ledan eo eus plas al loa.

Maulwurf g. (-s,-würfe) : [loen.] goz b. ; *Maulwürfe graben und wühlen,* ar gozed a c'haran an douar, fojal (fojañ, fojiñ, turiañ) a ra ar gozed ; *Maulwürfe legen Gangsysteme an,* gozed a c'haran an douar da sevel rouedadoù garidennoù ; *die Maulwürfe loswerden,* dic'hozañ an dachenn ; *Maulwürfe fangen, Maulwürfe jagen,* gozeta ; *der Maulwurf kriecht aus seinem Gang heraus,* dizouarañ a ra ar c'hoz ; *von Maulwürfen aufgewühlte Erde,* fojadur g.

Maulwurfgang (-s,-gänge) : garidenn c'hoz b., garan c'hoz b.

Maulwurfsfalle b. (-,-n) : gozunell b.

Maulwurfsfell n. (-s,-e) : kroc'hen goz g. [*liester* krec'hin goz]. ; *ein Hut aus Maulwurfsfell,* un tog goz g.

Maulwurfsfänger g. (-s,-) : gozetaer g.

Maulwurfsgrille b. (-,-n) : [loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.

Maulwurfshaare lies. : blev goz str.

Maulwurfshaufen g. (-s,-) / **Maulwurfshügel** g. (-s,-) / **Maulwurfsloch** n. (-s,-löcher) : bern-goz g., turiadenn-c'hoz b., douar-goz g., toull-goz g., fojadur g., berniad douar-goz g.

maunzen V.gw. (hat gemaunzt) : [su Bro-Alamagn] **1.** [loen.] miaoual, miniaoual ; **2.** P. termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ.

Maure g. (-n,-n) : Maour g.

Maurer g. (-s,-) : mañsoner g., mañson g., [dre fent] daller-logod g.

Maurerarbeit b. (-,-en) : [tisav.] mañsonerezh g., mañsonadur g., mañsoniezh b., mañson g., maenerezh g.
Maurerbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh mañsonerezh g.
Maurerei b. (-) : **1.** [tisav.] mañsonerezh g., mañsonadur g., mañsoniezh b., mañson g., maenerezh g. ; **2.** frañmasonerezh g.
Maurergehilfe g. (-n,-n) : paotr-pri g., paotr ar pri g., mous-pri g., darbarer ur mañsoner g., paotr-darbar g.
Maurerhandwerk n. (-s) : [tisav.] micher a vañsoner b., micher vañsoner b., mañsonerezh g., mañsonadur g., mañsoniezh b., mañson g., maenerezh g.
Maurerin b. (-,-nen) : mañsonerez b.
maurerisch ag. : frañmasonek.
Maurerkelle b. (-,-n) : loa-vañson b., pal-daol b., loa-blat b.
Maurermeister g. (-s,-) **/ Maurerpolier** g. (-s,-e) : mestr mañsoner g.
Mauretanien n. : Maouritania b.
Maurin b. (-,-nen) : Maourez b.
maurisch ag. : maourek, maourel.
Maus b. (-, Mäuse) : **1.** [loen.] logod str., logodenn b., P. lost-hir g. ; *von Mäusen verseucht,* logodek, leun a logod ennañ, aloubet gant al logod, al logod o neriñ ennañ ; *eine graue Maus,* ul logodenn rous b. ; *eine weiße Maus,* ul logodenn wenn b. ; *Mäuse jagen,* logota ; *Mäuse aus einem Haus verschwinden lassen,* dilogota un ti ; **2.** [tr-l] *mit Mann und Maus untergehen,* mont da goll bag hag all - mont da goll korf hag all - en em goll tud ha madoù - bezañ lonket gant ar mor penn ha pilhon - mont da goll tud ha lestr - mont da goll tud hag all - mont da goll korf, madoù hag all ; *wie die Katze mit der Maus spielen,* c'hoari gant e breizh evel ar c'hazh gant e logodenn ; *wenn die Katze fort ist, tanzen die Maüse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch,* pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad - lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; *mit Speck fängt man Mäuse,* an dousañ liper, ar gwashañ taper - chomit sioul hag e pakoc'h logod - n'eo ket gant an daboulin e vez paket ar c'had - n'eo ket gant an daboulin e vez paket ur marc'h spontet - ne vez ket paket kezeg gant taboulinoù - ne vez ket tapet ar pesked gant ar stouv - n'eo ket gant eskern e vez paket al lern - n'eo ket gant taolioù foet e paker kezeg spontet - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - gant ar c'han kaerañ eo e vez kaouedet al labous ar gwellañ - e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevierezh ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di ; *arm wie eine Kirchenmaus,* paour evel ur razh iliz (ur razh touzet, ur razh dour), paour da lazhañ ; *es kreißen die Berge, zur Welt kommt ein lächerliches Mäuschen / der Berg hat gekreißt, und eine Maus geboren / die Berge kreißen und ein Mäuslein wird geboren,* an iliz a ya d'ober ur chapel, aet eo mil d'ober kant ; *da beißt die Maus keinen Faden ab, da beißt keine Maus einen Faden ab,* un dra asur eo kement-se, ken sur ha graet eo ; *weiße Mäuse sehen,* gwelet pesked el laezh, na welet mui nemet gant e c'henoù, bezañ mezv-dall ; **3.** [dre astenn.] P. *Mäuse,* [arc'hant] glazarded lies., glaou g., kregin lies., segal str., moulloù lies., kailh g., grifoù lies., kraf str. ; **4.** [stlenn.] logodenn b. [*liester* logodennoù].
Mauschelei b. (-,-en) : irienn b., korvigell b., itrik g., troioù ha distroioù lies., ardivinkoù lies., ribouilhaj g., ribouilh g., trikamardoù lies.
mauscheln V.gw. (hat gemauschelt) : **1.** itrikañ, penefiañ, fistoulat, turlutañ, kostezañ, ribouilhat ; *was mauschelt er da schon wieder ?* peseurt kordenn emañ o nezañ hennezh c'hoazh ? peseurt taol gwidre emañ o prientiñ c'hoazh ? petra emañ oc'h itrikañ c'hoazh ? peseurt tro gamm bennak emañ hennezh oc'h itrikañ c'hoazh ? peseurt tro fobiez bennak a zo en e benn c'hoazh ? peseurt tro c'hanas bennak a zo o treiñ en e benn c'hoazh ? peseurt taol gast (tro lous) a zo o treiñ en e benn c'hoazh ? peseurt itrikoù emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? peseurt ribouilh emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? o turlutañ petra emañ aze c'hoazh ? o penefiañ petra emañ aze c'hoazh ? o fistoulat petra emañ aze c'hoazh ? ; **2.** mouskomz, komz chuchumuchu, kuzhmuzat, chuchumuchuiñ, chuchuiñ.
Mäuschen n. (-s,-) : **1.** [loen.] logodig str., logodennig b. ; **2.** [dre skeud.] P. karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g., [plac'hig] bidiez b., va evn bihan g., va logodenn b.
mäuschenstill ag. : sioul-logod, sioul evel ul logodenn, sioul-marv ; *es ist mäuschenstill,* sioul-logod eo amañ, sioul eo an traoù amañ evel ul logodenn er bleud, ne vez klevet grik, sioul eo evel ar marv amañ.
Mause b. (-,-n) : [loen.] here g., muzadur g., taoladur g.
Mäusebussard g. (-s,-e) : [loen.] baou voutin b., barged g., barged-moc'h g.
Mäusedorn g. (-e,-e/-en/-dörner) : [louza.] *stechender Mäusedorn, stacheliger Mäusedorn,* beuz-bleiz str., beuz an diaoul str., bug str., bugelenn str., freskon str., garbig g., gouegelenn str., banal bugel str., kelenn-bleiz str. ; *von stechenden Mäusedörnern bewachsener Ort,* gouegelenneg b.
Mausefalle b. (-,-n) **/ Mäusefalle** b. (-,-n) : logotouer g., logotaer g., logotaerez b., trap-logod g., pej-logod g., stokerez b., strakouer g., P. kazh-koad g., kazh-prenn g.
mäusefrei ag. : dilogod.
Mäusefresser g. (-s,-) : [loen.] logotaer g.
Mäusegift n. (-s) : louzoù razhed g., louzoù logod g.
Mäuseholz n. (-es) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.
Mäusejagd b. (-) : logota g. ; *auf Mäusejagd sein,* logota.
Mäusejäger g. (-s,-) : logotaer g., paker logod g.
Mauseloch n. (-s,-löcher) **/ Mäuseloch** n. (-s,-löcher): **1.** toull logod g. ; **2.** [dre skeud.] *er hätte sich lieber in ein Mauseloch verkrochen,* ne oa ket c'hwezet dezhañ, diaes e oa evel en ur roched reun, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar, aet e oa bihan e galon en e greiz.
mäuselos ag. : dilogod.
mausen V.gw. (hat gemaust) : **1.** logota ; **2.** [kr-l] *die Katze lässt das Mausen nicht,* da bep seurt oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - Yann eo, Yann e vo - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - ar ouenn a denn,

war-lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - grit un difenn ouzh penn diboell hag er graio hep dale pell - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - mallozh d'an hini a zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank- flamm, evit koshaat ne furao tamm - [dimeziñ] : da bep oad 'vez pilet koad - ur c'hozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit karet - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell.

V.k.e. (hat gemaust) : P. *mausen,* sachañ d'e c'hod, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, skrapat, skrapañ, tapout dre laer, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwiblaerezh, pokañ, silc'hañ, razhañ, dibradañ, ober skrap war udb.

Mäusenest n. (-es,-er) : neizh logod g.

Mäuseöhrchen[1] n. (-s,-) : [louza.] daoulagad-ar-Werc'hez g.

Mäuseöhrchen[2] n. (-s,-) / **Mausohrschnecke** b. (-,-n) : [loen.] maligornig aod *Myosotella myosotis* g.

Mauser[1] g. (-s,-) : riper g., paotr rip g., c'hwiber g., c'hwib g., c'hwiblaer g., silc'her g.

Mauser[2] b. (-) : [loen.] here g., muzadur g., taoladur g. ; *in der Mauser sein,* bezañ gant an here, bezañ oc'h ober e here, bezañ o teurel e here, muzañ.

Mauserei b. (-,-en) : riperezh g., c'hwiberezh g.

Mäuserich g. (-s,-e) : [loen.] mal-logod g., tad-logod g.

mausern V.gw. (hat gemausert) : [loen.] bezañ gant an here, bezañ oc'h ober e here, bezañ o teurel e here, muzañ, dibluañ, displuañ, displuennañ.

V.em. : **sich mausern** (hat sich (t-rt) gemausert) : **1.** bezañ gant an here, bezañ oc'h ober e here, bezañ o teurel e here, muzañ ; *die Hühner mausern sich,* emañ ar yer o teuler o here, emañ ar yer gant an here, emañ ar yer oc'h ober o here, emañ ar yer o vuzañ, emañ ar yer o tibluañ ; **2.** [dre skeud.] P. cheñch war well, cheñch ouzh gwell, gwellaat, mataat, bravaat, mont war well, mont war wellaat, bezañ war wellaat, treiñ war well, siriusaat, dont war an tu mat, cheñch war an tu mat, mont a-raok, mont war a-raok.

Mauserung b. (-) : [loen.] here g., muzadur g., taoladur g.

Mäuseschwanz g. (-es,-schwänze) : [louza.] lost-razh g.

mausetot ag. : marv-mik ; *jemanden mausetot schlagen,* lazhañ u.b. mik.

mäuseverseucht ag. : logodek, leun a logod ennañ, aloubet gant al logod, al logod o neriñ ennañ.

Mäusevölkchen n. (-s) : gouenn al logod b. ; *das trippelnde Mäusevölkchen,* al lostoù-hir lies.

mausgrau ag. : rous-louet evel ul logodenn.

Mausholz n. (-es) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.

mausig ag. : P. *sich mausig machen,* digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober e zen.

Mausmatte b. (-,-n) : [stlenn.] pallenn logodenn g., tapis logodenn g.

Mausoleum n. (-s, Mausoleen) : bez meur g., ti-kañv g., kañvdi g., maozoleon g.

Maussteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] implij al logodenn g. ; *mit Maussteuerung,* gant al logodenn.

Maustaste b. (-,-n) : [stlenn.] bouton logodenn g.

Mauswiesel n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.

Mauszeiger g. (-s,-) : [stlenn.] biz al logodenn g.

Maut b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] treizhaj g., taos gourhent g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Mautgebühr b. (-,-en) : treizhaj g., taos gourhent g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Mautner g. (-s,-) : kustumer g.

Mautstelle b. (-,-n) : porzh treizhaj g.

Mautstraße b. (-,-n) : tennad dindan dreizhaj g.

mauzen V.gw. (hat gemauzt) : **1.** [loen.] miaoual, miniaoual, mignaounal ; **2.** P. termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ.

Mauzen n. (-s) : miaouadeg b., miaouadennoù lies., miaouioù lies.

Maxi n. (-s,-s) : dilhad hir g./lies.

maximal ag. : uc'hek, uhelañ, brasañ, hirañ, en e varr, en e uhelañ ; *die Kuh hat ihre maximale Milchleistung erreicht,* e barr he laezh emañ ar vuoc'h, en he barr laezh emañ ar vuoc'h.

Adv. : d'ar muiañ, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn, d'ar gwellañ tout.

Maximalpreis g. (-es,-e) priz uc'hek g., priz uhelañ g.

Maximalthermometer n. (-s,-) : [fizik] gwerzverker uc'hegennoù g.

Maxime b. (-,-n) : sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., lezenn b.

maximieren V.k.e. (hat maximiert) : uc'hekaat.

Maximierung b. (-,-en) : uc'hekaat g., uc'hekadur g.

Maximilian g. : Maksimilian g.

Maximum n. (-s, Maxima) : uc'hegenn b., barr g. ; *relatives Maximum,* uc'hegenn daveel b. ; *absolutes Maximum,* uc'hegenn dizave b.

Maximumthermometer n. (-s,-) : [fizik] gwerzverker uc'hegennoù g.

Maxisingle b. (-,-s) : [sonerezh] **1.** pladenn 45 tro pennad bras b., Maxi 45 g. ; **2.** CD Maxi-single g.

Mayenne b. : **1.** [stêr] Mezven g. ; **2.** [departamant] Mayenne g. ; **3.** [kêr] Mayenne b.

Mayonnaise b. (-,-n) : maionez g., maionezenn b. ; *eine Mayonnaise emulgieren lassen, eine Mayonnaise anrühren,* sevel ur maionez.

Mazedonien n. : Makedonia b.

Mazedonier g. (-s,-) : Makedoniad g.

Mazedonierin b. (-,-nen) : Makedoniadez b.

mazedonisch ag. : makedoniat, [yezh.] makedonek.

Mäzen g. (-s,-e) : mesen g., mekenaz g., madoberour g., skoazeller brokus g.
Mäzenatentum n. (-s) : mesenerezh g., mekenerezh g.
mazerieren V.k.e. (hat mazeriert) : [kegin.] lakaat da veizhiañ, meizhiañ, glec'hiañ, glec'hiñ, lakaat e glec'h, lakaat da c'hlec'hiañ.
V.gw. (hat mazeriert) : meizhañ, glec'hiañ, glec'hiñ, bezañ e glec'h ; *im Wasser mazerieren,* eogiñ.
MB / Mbyte / MByte n. : [stlenn.] Me g., Mo g., megaokted g., megaeizhbit g.
McCarthy-Ära b. (-) / **McCarthyismus** g. (-) : marevezh McCarthy g., maccarthouriezh b.
MdB [*berradur evit* **Mitglied des Bundestages**] : kannad er Bundestag g., dilennad er Bundestag g.
MdL [*berradur evit* **Mitglied des Landtages**] : kannad el Landtag g., dilennad e Kuzul ar Vro g., kannad e Parlamant al Land g.
m. E. [*berradur evit* **meines Erachtens**] : da'm soñj, war va meno, da'm meno, hervez va meno, hervez va soñj, a soñj din, a gred din, a gav din.
Mechanik b. (-,-en) : **1.** [tekn.] treloc'herezh g., mekanikerezh g. ; **2.** [skiant] loc'honiezh b., mekanikoniezh b., mekanik g., sinetouriezh b., fiñvoniezh b., michererezh g. ; *rationale Mechanik,* loc'honiezh poellel b., mekanikoniezh poellel b. ; **3.** [tekn.] gwikefre b.
Mechaniker g. (-s,-) : [tekn.] mekaniker g.
Mechanikerin b. (-,-nen) : [tekn.] mekanikerez b.
mechanisch ag. : **1.** [tekn.] treloc'hel, treloc'hek, loc'honiel, ardivinkel, gwikefreel, mekanikoniel ; **2.** [dre skeud.] diarzoug, amyoulek, diemskiant, hep soñjal, dre voaz ; **3.** [preder.] mekanek ; *mechanischer Determinismus,* devouderezh mekanek g.
mechanisieren V.k.e. (hat mechanisiert) : [tekn.] ardivinkelañ, ardivinkaat.
Mechanisierung b. (-,-en) : [tekn.] ardivinkadur g., ardivinkaat g.
Mechanismus g. (-, Mechanismen) :**1.** [tekn.] gwikefre b., ardivinkerezh g. ; **2.** [dre skeud.] argerzh g. ; **3.** [preder.] mekanegouriezh b.
mechanistisch ag. : mekanegour, loc'helour ; *mechanistischer Materialismus,* danvezelouriezh vekanegour b., danvezelouriezh loc'helour b. ; *mechanistisches Weltbild, mechanistische Weltanschauung,* meizhadur mekanegour g., meizhadur loc'helour g. ; *mechanistische Philosophie,* mekanegouriezh b., loc'helouriezh b.
Mechanizismus g. : mekanegouriezh b., loc'helouriezh b.
Mecheln n. : [Belgia] Mechelen b.
Mechoui n. (-/-s) : [kegin.] mechoui g.
meck estl. : bee !
Meckerei b. (-,-en) : pismigadennoù lies., karnaj g., klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., klemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., gwigour g., grozmol g., boubouterezh g.
Meckerer g. (-s,-) / **Meckerfritze** g. (-n,-n) : revr war wigour g., bourouell g., bourbouter g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., chikaner g., noazour g., beg m'en argarzh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., trabaser g., tregaser g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), bugel pikous g. ; *das ist ein alter Meckerfritze,* diaes eo ober gantañ, diaes eo bevañ gantañ, diaes eo kaout afer outañ, ur c'housker fall (diaes) a zo anezhañ (Gregor), n'eo ket ur brav chom hep ober e lavarioù outañ, n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal, hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù, mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, ur c'hac'her diiaes a zo anezhañ, ur revr war wigour a zo anezhañ.
Meckerliese b. (-,-n) : revr war wigour g., rachouzell b., tagnouzell b., pig-spern b., chikanerez b., noazourez b., bugel pikous g., kac'herez diaes b., kouskerez diaes b., kouskerez fall b.
meckern V.gw. (hat gemeckert) : **1.** begeliat, bekal, begiat, richanañ ; **2.** [dre skeud.] ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, chaokat e bater, chikanañ, gouerouzat, grignouzal, grignouzat, ronkal, gragailhat, gwigourat, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, pufal ; *sie meckert immer,* ur big-spern a zo anezhi, honnezh ne deuz ket ar sukr en he genoù ; *sie meckert schon wieder,* o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o chaokat he genoù adarre, emañ o c'houerouzat adarre ; *hör auf zu meckern !* lez da rebechoù ! klouarig, tav ! kunuc'henn, paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! ; *du meckerst zu viel,* re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit ; *er meckert ständig,* un den eo na blij netra dezhañ - n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o

pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - ur c'hac'her diiaes a zo anezhañ - un noazour eo.

Meckern n. (-s) : **1.** begeliadennoù lies., begeliadeg b., begeilh g., begel g., blejadennoù lies., blejadeg b., beogadennoù lies., beogadeg b., bruc'hellerezh g., richan ar givri g. ; **2.** [dre skeud.] pismigadennoù lies., karnaj g., klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., klemmoù lies., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., chikanerezh g., gwigour g., grozmol g., bourbouterezh g.

Mecklenburg-Vorpommern n. : Mecklenbourg-Pomerania ar C'hornôg b., Mecklenbourg-Pomerania ar C'hornaoueg b.

med. : *berradur evit* **medizinisch**.

Medaille b. (-,-n) : medalenn b. [*liester* medalennoù, medalinier], plakenn b. ; *mit einer Medaille auszeichnen,* medalennañ ; *Rückseite einer Medaille,* kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g., pil g. ; *Kopfseite einer Medaille, Vorderseite einer Medaille,* tu penn ur vedalenn g., kroaz ur vedalenn b., kroez b., talig ur vedalenn g. ; *er gewann bei den Olympischen Spielen eine Silbermedaille,* ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek

Medaillengewinner g. (-s,-) : gounezer ar vedalenn g., medalenned g.

medaillenverdächtig ag. : a c'hallfe tapout ur vedalenn.

Medaillon n. (-s,-s) : **1.** [bravig] medalennig b., kelc'h-medalenn g. ; **2.** [tisav.] medalenn b. ; **3.** [kegin.] medailhon g., medalenn b., darnenn b.

median ag. : kreiz.

Median n. (-s) : paper ment 50x60 cm g., paper ment hanter-kant / tri-ugent g.

Mediane b. (-,-n) : [mat.] kreiztuenn b.

Mediathek b. (-,-en) : mediaoueg b.

Mediceer g. (-s,-) : [istor] ezel eus lignez ar Vedicied g.

Medien lies. : *die Medien,* ar mediaoù lies., an araezioù kelaouiñ lies., ar meziennoù lies.

Medienkonzern g. (-s,-e) : kengevread bras mediaoù g., kartell mediaoù g.

Medienrummel g. (-s) : trouz bras er mediaoù g.

Medienlandschaft b. (-,-en) : bed ar mediaoù g., ardremez ar mediaoù g., kleweledva g., klevedva g.

Medienverbund g. (-s,-e) : reizhiad liesvedia b., liesvedia g. ; *im Medienverbund,* dre al liesvedia.

medienwirksam ag. : efedus war tachenn ar mediaoù.

Medikament n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù [*liester* louzeier] g., remed g., dramm g., medisinerezh g., mezegiezh b., mezekniezh b. ; *dieses Medikament zeigt die gewünschte Wirkung,* al louzoù-se en deus efed war e gleñved evel ma espered, al louzoù-se a ra vad dezhañ evel ma espered ; *ein Medikament verordnen, ein Medikament verschreiben,* reiñ ul louzoù bennak da gemer, reiñ un ordrenañs (Gregor) ; *ein Medikament verabreichen,* reiñ ul louzoù da lonkañ, reiñ ur remed, medisiniñ ; *jemandem zu viele Medikamente verabreichen,* drammañ u.b. ; *ein Medikament einnehmen,* lonkañ ul louzoù bennak, euvriñ un dramm bennak ; *ein Medikament gegen Durchfall bei Menschen und Tieren,* ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g.

Medikamentenabhängigkeit b. (-) : [mezeg.] drammestoue g., estoue ouzh al louzeier g.

Medikamentenmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : [mezeg.] drouguzañs louzeier g., reimplij louzeier g.

medikamentös ag. : [mezeg.] ... louzoù, ... gant louzeier, mezegel ; *medikamentöse Behandlung,* mezegadur g.

Medikaster g. (-s,-) : [kozh.] triakler g.

Medikus g. (-, Medizi/Medikusse) : [mezeg.] P. sourzien g.

Medina b. (-,-s) : medina g.

Mediothek b. (-,-en) : mediaoueg b.

Meditation b. (-,-en) : prederi b., prederiadenn b., prederiata g., prederiatadenn b., embrederiata g., embrederiatadenn b., uhelweladurezh b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g.

meditieren V.gw. (hat meditiert) : prederiañ, prederiata, embrederiata, poellañ, poelladiñ, poellata, pleustriñ, poueza ; *über jemandes Worte meditieren,* pleustriñ komzoù u.b.

Medium n. (-s, Medien) : **1.** mediom [*liester* mediomed] g. ; **2.** [kimiezh, fizik] metou g. ; *aktives Medium,* metou oberiant g. ; **3.** araez kelaouiñ g., media g., mezienn b.

Medizin b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** medisinerezh g., mezegiezh b., mezekniezh b. ; *Medizin studieren,* studiañ ar vezegiezh (ar medisinerezh) ; *ambulante Medizin,* mezegiezh kêr b. ; *gerichtliche Medizin,* mezekniezh lezennel b. ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt,* Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez ; *die Einführung der modernen Medizin,* degaserezh ar vezegiezh arnevez g. ; **2.** louzoù g., remed g., dramm g., medisinerezh g., mezegiezh b.

Mediziner g. (-s,-) : [mezeg.] mezeg g., medisin g., medisinour g., sourzien g.

Medizinerin b. (-,-nen) : [mezeg.] mezegez b., medisinez b., medisinourez b.

medizinisch ag. : [mezeg.] ... medisinerezh, ... mezegiezh, ... mezekniezh, mezegel ; *medizinische Bilderfassung,* lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g. ; *medizinische Betreuung,* prederioù mezegel lies.

Medizinlexikon g. (-s,-lexika /-lexiken) : gourgeriadur ar vezegiezh g., holloueziadur ar vezegiezh g.

Medizinmann g. (-s,-männer) : **1.** pareer g., pareour g., diskonter g., yac'haer g. ; **2.** P. sourzien g.

Medizinstudium n. (-s) : studioù mezegiezh lies., studioù medisinerezh lies.

Medizinstudent g. (-en,-en) : studier war ar vezekniezh g., studier war ar vezegiezh g., studier war ar medisinerezh g., danvez medisin g.

Medusa b. (-) : [mojenn.] Medouza b.

Meduse b. (-,-n) : [loen.] morgaoul str., bloneg-mor str., morgleorenn b.

Meer n. (-s,-e) : **1.** *das Meer,* ar mor g., [dre skeud.] park ar silioù g., ar gazeg c'hlas b. [gwasaus] ar bannac'h gwelien g. ; *er wohnt am Meer,* emañ o chom war lez ar mor, emañ o chom war lez an aod, emañ o chom e genoù ar mor, emañ o chom e-harz ar mor, emañ e di dirak ar mor, emañ o chom raz da ribl ar mor, goursezet eo e di a-dal d'ar mor, harp er mor emañ o chom ; *mit*

Blick aufs Meer, a-dal d'ar mor, gant gwel (gant digor) war ar mor, rag-enep ar mor ; *das Meer wogt,* ruilhal ha diruilhal (ruilhal-diruilhal) a ra ar mor e houlennoù, gwagennañ a ra ar mor, houlennañ a ra ar mor ; *über die Meere segeln,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek, klaouedat mor ; *beim höchsten Wasserstand des Meeres,* d'ar mor uhel, pa vez ar mor en e c'hourlen, d'ar mor gourlen, pa vez ar mor en e uhelañ ; *beim niedrigsten Wasserstand des Meeres,* d'ar mor izel, d'an izelvor, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez ar mor en e vihanañ ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod,* daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv [*poagn ganin, me az pevo, diwall razon, me az peuzo*] ; *das Meer kennt keinen Pardon,* ar mor a zo ur gwall baotr, ar mor a zo treitour ; *das Meer leuchtet,* mordaniñ a ra an dour, treluc'hañ a ra ar mor ; *das Tote Meer,* ar Mor-Marv g. ; *das Schwarze Meer,* ar Mor Du g. ; *das Gelbe Meer,* ar Mor Melen g. ; *das Rote Meer,* ar Mor Ruz g. ; *das Schwarze Meer ist über mehrere Meeresengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor ; *das südlich einer Insel liegende Meer,* ar mor dehoù g. ; *das nördlich einer Insel liegende Meer,* ar mor kleiz g. ; *zum Meer gehörig,* -mor, morek, morel, a aparchant ouzh ar mor ; *die Weltmeere durchfurchen,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, klouedat mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek ; *das weite Meer, das hohe Meer, das offene Meer,* al lark g. / an donvor (Gregor) g., ar c'heinvor g., ar mor bras g., an dour digor g., ar mor digor g., ar mor diaod g., ar c'hreiz, ar maez g. ; *das weite Meer breitet sich vor ihnen aus,* digeriñ a ra ar mor bras dirazo, gwel ebet ne welont nemet ar mor digor ; *auf offenem Meer,* en donvor, war an donvor, war ar mor diaod, el lark, er c'heinvor, war ar c'heinvor, war ar mor bras, er mor bras, war ar mor digor (dispak), er mor (en dour) digor, war an don, e-kreiz ar mor, er c'hreiz, er maez ; *durch Überfischung werden die Meere geplündert,* paouraet (rivinet) e vez ar morioù gant ar bigi bras o pesketa re ; *das Meer hat sich ganz schön zurückgezogen,* ar mor a zo izelaet-mat ; *etwas aus dem Meer herausziehen,* divorañ udb. ; *eine Leiche im Meer versenken, eine Leiche im Meer bestatten,* morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv ; **2.** [dre skeud.] *Wasser ins Meer schütten,* kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv ; **3.** [Loar] *das Meer der Ruhe,* Mor ar Sioulder g. ; *das Meer der Kälte,* Mor ar Yenien g. ; *das Regenmeer,* Mor ar Glaveier g.

Meeraal g.(-s,-e) : [loen.] sili-mor str., sablienn b. [*liester* sablied] ; *kleiner Meeraal,* libistr g. [*liester* libistred], libistr str.

Meeraalsuppe b. : (-,-n) : keusteurenn sili-mor b., kaoteriad sili-mor b.

Meerampfer g. (-s,-) : [louza.] *blutroter Meerampfer,* raden-ruz str.

Meeräsche b. (-,-n) : [loen.] meilh g., lankreg g. ; *ein Netz voll Meeräschen,* un taolad meilhed g., ur rouedad veilhed b. ; *Meeräschen fangen,* meilheta.

Meeräschennetz n. (-es,-e) / **Meerbarbennetz** n. (-es,-e) : roued meilheta b.

Meerbarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh g., lankreg g. ; *rote Meerbarbe,* meilh-ruz g.

Meerbrasse b. (-,-n) : [loen.] skolae g.

Meerbusen g. (-s,-) : pleg-mor g., ouf g.

Meereiche b. (-,-n) : [louza.] raden-mor str., dreog str.

Meereis n. (-es) : morskorneg b.

Meerenge b. (-,-n) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b., gwazhenn-vor b., raz g., raz-mor g., korzenn b. ; *das Schwarze Meer ist über mehrere Meerengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor ; *die eintretende Flut strömt durch die Meerenge,* diboukañ a ra al lanv dre ar mulgul ; *die Meerenge an der Einfahrt in die Brester Reede,* mulgul morlenn Brest g. ; *gewaltige Strömung in einer Meerenge,* raz g., flammenn b.

Meerengel g. (-s,-) : [loen.] ael-mor g. [*liester* aelez-mor / aeled-mor].

Meeresabgrund g. (-s,-abgründe) : abis g., foz abisel b.

Meeresarm g. (-s,-e) : gwazhenn-vor b., brec'h-vor b., kanol b., korzenn b., raz g., strizh-mor g., brec'henn b., lagad-mor g., gouer-droc'h b.

Meeresbauer g. (-n/-s,-n) : **1.** bezhinaer g., goumonaer g. ; **2.** istraer g., istrer g., istrour g., saver-istr g. ; **3.** morc'hounezer g.

Meeresboden g. (-s,-böden) : sol ar mor g., strad ar mor g., sont g., deun ar mor g., foñs ar mor g., goueled ar mor g., plaen g.

Meereseinfahrt b. (-,-en) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b. ; *die Meereseinfahrt nach Brest,* mulgul morlenn Brest g.

Meeresenergie b. (-,-n) : gremm ar mor g., energiezh ar mor b., gremm diwar ar mor g., energiezh diwar ar mor b., mordredan b.

Meeresenge b. (-,-n) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b., gwazhenn-vor b., raz g., raz-mor g., korzenn b. ; *das Schwarze Meer ist über mehrere Meeresengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor ; *die eintretende Flut*

strömt durch die Meeresenge, diboukañ a ra al lanv dre ar mulgul ; *die Meeresenge an der Einfahrt in die Brester Reede,* mulgul morlenn Brest g. ; *gewaltige Strömung in einer Meerenge,* raz g., flammenn b.

Meeresfauna b. (-) : loened ar mor lies., faona ar mor b.

Meeresflora b. (-) : flora ar mor b., plant ar mor str.

Meeresflutkraftwerk n. (-s,-e) : mordredanva g., kreizenn marelusket b., kreizenn mare-mor b.

Meeresforschung b. (-,-en) : moroniezh b.

Meeresfront b. (-,-en) : talbenn-mor g.

Meeresfrüchte lies. : boued-mor g., boued-aod g., traoù aod lies. ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten vorbereiten,* aozañ ur pred diwar boued-mor ; *zu Meeresfrüchten gehört Weißwein,* ar boued-aod a blij dezhañ bezañ war flod.

Meeresgrund g. (-s,-gründe) : sol ar mor g., strad ar mor g., sont g., deun ar mor g., foñs ar mor g., goueled ar mor g., plaen g. ; *felsiger Meeresgrund,* garv g., grem g. ; *sandiger Meeresgrund,* grellenn b.

Meereshöhe b. (-) : live ar mor g., rez ar mor g.

Meereskämpfer g. (-s,-) : [lu, eil brezel-bed] splujer brezel g.

Meereskunde b. (-) : moroniezh b.

Meereskundler g. (-s,-) : moroniour g.

meereskundlich ag. : moroniel.

Meeresleuchten n. (-s,-) : mordan g., lampr g.

Meeresleuchttierchen (n. (-s,-) : [loen.] luc'hed-mor g., penn-gwer g., luc'h-mor g., lampreiz g., taneiz g.

Meeresluft b. (-) : aer ar mor g./b., aer vor g./b. ; *von Salz geschwängerte Meeresluft,* aer ar mor he lod a holen ganti g./b., aer vor karget a holen g./b., hal ar mor g. ; *die Meeresluft zersetzt das Eisen,* kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor.

Meeresnebel g. (-s,-) : morlusenn b. ; *mit Meeresnebel bedeckt,* morlusennek ; *es herrscht Meeresnebel,* morlusenniñ a ra.

Meeresoberfläche b. (-) : fleurig ar mor b., barr ar mor g., gorre ar mor g. ; *an der Meeresoberfläche treibender Seetang,* fes g.

Meerespfütze b. (-,-n) : morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., kampoullenn b., poull g. ; *Meerespfütze, die nur bei Springflut Meerwasser bekommt,* poull dour marv g.

Meeressaite b. (-,-n) : [louza.] korre str., filid str., lasoù lies. [*Chorda filum*].

Meeressalat g. (-s,-e) : [louza.] *grüner Meeressalat,* bezhin glas str., glazid str.

Meeressaline b. (-,-n) : palud-holen g., poull-holen g., silin b.

Meeressäuger g. (-s,-) : [loen.] morvronneg g.

Meeresschauer g. (-s,-) : morlusenn b., glav mor g.

Meeresschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot vor b.

Meeresspiegel g. (-s) : live ar mor g., rez ar mor g.

Meeresspiegelanstieg g. (-s) : uheladur live ar mor g.

Meeresstille b. (-,-n) : mor plaen (dous, sioul, kalm-gwenn, habask) g., kalmijenn b., kalm g.

Meeresstraße b. (-,-n) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b., gwazhenn-vor b., raz g., raz-mor g.

Meeresströmung b. (-,-en) : from b., morredenn b., red-mor g., kasenn-vor b., brank g., froud-vor b., froud-mor g., morfroud b. ; *starke Meeresströmung in einem Engpass,* raz g., flammenn b. ; *Zusammenfluss zweier Meeresströmungen,* tagell b.

Meeresströmungsforschung b. (-) : morfroudoniezh b., studi ar froudoù mor g., studi morfroudoniel g.

Meeresströmungsturbine b. (-,-n) : troellrod vareluzel b., troellrod vorluzel b.

Meerestiefe b. (-,-n) : **1.** donder ar mor g., donderioù ar mor bras lies. ; **2.** foñs ar mor g., sol ar mor g., strad ar mor g., goueled ar mor g., abis g.

Meerestier n. (-s,-e) : [loen.] loen mor g.

Meerestümpel g. (-s,-) : morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., poull g.

Meeresungeheuer n. (-s,-) : morvarc'h g. [*lies.* morgezeg, morvirc'hed].

Meeresverschmutzung b. (-,-en) : saotradur ar mor g.

Meereswärmeenergie b. (-,-n) : gremm gwrezel diwar ar mor g., energiezh wrezel diwar ar mor b., gremm gwrezel ar mor g., energiezh wrezel ar mor b.

Meereswesen n. (-s,-) : *fabelhaftes Meereswesen,* Triton g., morzen g., morgan g.

Meereswind g. (-s,-e) : avel vor g., avel vaez g., avel diwar vor g.

Meerfenchel g. (-s,-) : [louza.] fanouilh-mor g., kroazig-an-aod b., louzaouenn-droug-sant-Pêr b., louzaouenn-sant-Pêr b., skaouarc'h str.

Meerfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk mor g.

Meerforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh-mor g.

Meerfrau b. (-,-en) : dourverc'h b., morverc'h b., mari-vorgan b. / morwreg [*liester* morwragez] (Gregor) b., gwreg-vor b., gwrac'h-vor b., morganez b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.

Meergans b. (-,-gänse) : [loen.] karakenn b., garreli g., morwaz b.

Meergott g. (-es,-götter) : [mojenn.] doue ar mor g.

Meergras n. (-es,-gräser) : [louza.] bezhin str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g.

meergrün ag. : gwer-glas, glas-dour, glas evel ar mor, glas-mor.

Meerjungfrau b. (-,-en) : [mojenn.] morwreg b. [*liester* morwragez], gwreg-vor b., gwrac'h-vor b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.

Meerkatze b. (-,-n) : [loen.] makak g. ; *grüne Meerkatze,* marmouz glas g.

Meerkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.

Meerlattich g. (-s,-e) : [louza.] glandour glas g.

Meerleuchten n. (-s,-) : mordan g., lampr g.

Meer-Mannstreu g. (-s) : [louza.] irinjez str., irinjez aod str., irinjez glas str., askol-irinjez str.

Meerneunauge n. (-s,-n) : [loen.] suzon g., lamprez str.

Meerohr n. (-s,-en) : [loen.] mormilh str., ourmel str.

Meerorange b. (-,-n) : [loen.] avu-ruz g., kouign-rouanez b.

Meerpferd n. (-s,-e) : [mojenn.] morvarc'h g. [*liester* morvirc'hed, morgezeg].

Meerrabe g. (-n,-n) : [loen.] morvran b. [*liester* morvrini], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g., louac'h b. [*liester* louec'hi].
Meerrettich g. (-s,-e) : [louza.] riforz str., gouezirvin str., elvezen str.
Meersaite b. (-,-n) : [louza.] korre str., filid str., lasoù lies. [*Chorda filum*].
Meersalat g. (-s,-e) : [louza.] glandour glas g.
Meersaline b. (-,-n) : palud-holen g., poull-holen g., silin b.
Meersalinenarbeiter g. (-s,-) : holenaer g., gweran g., paluder g.
Meersalz n. (-es,-e) : holen-mor g., hal-mor g. ; *von Meersalz durchdrungene Kleidung,* dilhad intret gant holen an dour mor lies., dilhad holenet lies.
Meerschaum g. (-s,-schäume) : silikat magneziom g., spoum-mor g., eon-mor g., eonenn-vor b.
Meerschaumpfeife b. (-,-n) : korn-butun spoum-mor g.
Meerschwein n. (-s,-e) : [loen.] morhoc'h g.
Meerschweinchen n. (-s,-) : [loen.] razh-Indez g., pemoc'h-Indez g., razh-doñv g.
Meerstrandbinse b. (-,-n) : [louza.] braoz g., broen-mor str.
Meerstrandbinsenröhricht n. (-s,-e) : braozeg b.
Meerstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han du g.
meerumschlungen ag. : gant ar mor en e dro, kej, kelc'hiet gant ar mor.
Meerungeheuer n. (-s,-) : euzhvil mor g.
Meerwasser n. (-s,-) : dour mor g., hal g. ; *trübes Meerwasser,* mor brein g. ; *das Meerwasser trüben,* dallañ ar mor ; *im eigenen Meerwasser gekochte Muscheln,* meskl poazhet en o hal lies. ; *die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt,* ar voaien da zisallañ an dour mor b., ar mod da zisallañ an dour mor b., an doare da zisallañ an dour mor g.
Meerwasserentsalzung b. (-,-en) : an disallañ dour mor g.
Meerwasserentsalzungsanlage b. (-,-n) : kreizenn disallañ dour mor b.
Meerwasserfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk dour mor g., pesk mor g.
Meerwassersaline b. (-,-n) : palud-holen g., poull-holen g., silin b.
Meerweib n. (-s,-er) : dourverc'h b., Mari-Vorgan b. / morwreg [*liester* morwragez] (Gregor) b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
Meerwunder n. (-s,-) : euzhvil mor g.
Meeting n. (-s,-s) : bodadeg b., tolp g., bod g., emvod g.
Meetingpoint g. (-s,-s) : lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.
Mega- : mega-.
Megabit n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] megabit g.
Megabyte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] Me g., Mo g., megaokted g., megaeizhbit g.
Megafon n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Megaphon**.
Megahertz n. (-,-) : [fizik] megahertz g.
Megalith g. (-s/-n,-e/-n) : meurvaen g. [*liester* meurvein], maen-meur g. [*liester* mein-veur], liac'h b., liac'hven b., megalit g. ; *die Megalithen bei Carnac,* meurvein Karnag lies.
Megalithanlage b. (-,-n) : meurveineg b., savadur meurvaenel g., meineg b. ; *Megalithanlage von Carnac,* meineg Karnag b.
megalithisch ag. : meurvaenek, meurvaenel, … ar meurvein.
megaloman ag. : troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), naonek d'an enorioù, terzhienn ar vrazentez gantañ, follezh ar vrazentez gantañ, nemet brasoni gantañ, ur brashuñvreer anezhañ, gourmaniakel, meurvreat.
Megalomanie b. (-) : meurvreadezh b., gourmania g., trolle g., terzhienn ar vrazentez b., follezh ar vrazentez b., brazentez b., brasoni b., koeñv g., avelaj g., brashuñvreerezh g., mania ar brasterioù g., melagomaniezh b.
megalomanisch ag. : meurvreadel, meurvreadek.
Megalopolis b. (-,Megalopolen) : megalopolis g., meurgêr b., daskêriad b.
Megalosaurier g. (-s-) : [loen., ragistor] megalosaor g.
Megaphon n. (-s,-e) : korn-youc'hal g., korn-mouezh g., beoger g.
megarisch ag. : [preder.] megarour ; *megarische Schule,* skol Megara b.
Megatherium n. (-s, Megatherien) : [loen., ragistor] megateriom g.
Megäre b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Megaira b. ; **2.** [dre skeud.] rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., yar b.
Megenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Mehl n. (-s,-e) : bleud g. ; *helles Mehl, feinstes Mehl,* flourenn vleud b., flourenn ar bleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor) ; *Weizenmehl,* bleud gwinizh g. ; *feinstes Weizenmehl,* flour gwinizh g., ar flour eus ar bleud gwinizh g., flourenn ar bleud gwinizh b. ; *Buchweizenmehl,* bleud ed-du g. ; *ein Sack Mehl,* ur sac'had bleud g. ; *Mehl ohne Kleie,* bleud kuit a vrenn g. ; *Mehl mit Kleie,* griz g. ; *mit Mehl bestreuen, mit Mehl einstreuen,* bleudañ ; *zu Mehl werden,* bleudenniñ ; *mit Melh bepudert,* bleudek, bleudennek, bleudik, bleudet ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück,* an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn.
mehlartig ag. : poultrennus, ... poultr, bleudek, e doare ar bleud, a-zoare gant ar bleud, a-seurt gant ar bleud.
Mehlbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kerzhinenn wenn b. [*Sorbus aria*].
Mehlbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** [gwez] kerzhin str., gwez-kerzhin str., kerzhinenn b. [*sorbus*] ; *Holz der Mehlbeere,* kerzhin g., koad kerzhin g.; **2.** [frouezh] kerzhinenn b., kerzhin str.
Mehlfabrik b. (-,-en) : milin-vleud b., milinerezh b.
mehlhaltig ag. : bleudek, bleudennek.
Mehlhandel g. (-s) : milinerezh g.
Mehlhändler g. (-s,-) : miliner g., bleuder g., bleutaer g., bleutaour g.
mehlig ag. : bleudek, bleudennek, bleudik ; *diese Kartoffeln sind mehlig,* bleudek eo ar patatez-mañ ; *diese Kartoffeln sind nicht mehlig,* avuek eo ar patatez-mañ ; *mehlig werden,* bleudenniñ.
Mehlklümpchen n. (-s,-) : torpez str.

Mehlkörnchen n. (-s,-) : bleudenn b.
Mehlsack g. (-s,-säcke) : **1.** sac'h bleud g. ; **2.** [dre skeud.] *schlafen wie ein Mehlsack,* kousket c'hwek (mik, kalet, kloz, evel ur roc'h, evel ur broc'h, evel ur maen, divorfil, mort), distagañ un tamm c'hwek a gousk, bezañ kousket-mort, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz.
Mehlschwitze b. (-,-n) : [kegin.] rouz g.
Mehlsieb n. (-s,-e) : burutell b.
Mehlspeise b. (-,-n) : [kegin.] **1.** etremeuz g. ; **2.** [Bro-Aostria] gwastell b.
Mehltau g. (-s,-e) : [louza.] *falscher Mehltau,* mildiou g., skaot gwenn g., glizh-mel str. ; *echter Mehltau,* oidiom g.
Mehltrommel b. (-,-n) : burutell b.
Mehltruhe b. (-,-n) : binot g.
Mehlwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-bleud g.
mehr Adv. : **1.** muioc'h, mui, ampl, amploc'h ; *mehr als,* muioc'h eget, mui eget, muiget, ouzhpenn ; *er hat mehr als ich,* kreñvoc'h eo an traoù gantañ eget ganin-me, muioc'h a aez en deus evidon, muigedon en deus ; *es sind mehr als hundert Leute gekommen,* deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *ein bisschen mehr,* muioc'hig, un dister dra muioc'h, un draig muioc'h, un tammig muioc'h, un netraig muioc'h, ouzhpennik ; *ein bisschen mehr Wind,* muioc'hig a avel, un tammig muioc'h a avel ; *mehr dazu demnächst,* a-benn nebeut e vo roet resisadennoù all (resisadurioù all) deoc'h, ouzhpenn a vo lavaret deoc'h a-benn nebeut ; *ein bisschen mehr als zwei Kilo,* daou gilo hag al lañs, un dister dra muioc'h eget daou gilo ; *viel mehr,* kalz mui, kalz muioc'h, pell mui, pell muioc'h, e-leizh muioc'h, ur barr muioc'h, un toullad muioc'h, un tamm mat muioc'h, un hanter muioc'h, ur flipad muioc'h, war an ampl muioc'h, kant gwech muioc'h ; *mehr als zwanzig,* muioc'h evit ugent, mui eget ugent, tremen ugent, ouzhpenn ugent, en tu all da ugent, en tu-hont da ugent, estreget ugent, estroc'h eget ugent, ugent ha c'hoazh ; *etwas mehr als fünfzig,* nebeut war hanter-kant, un dra bennak war hanter-kant ; *er hat mehr Feinde als Freunde,* muioc'h a enebourien eget a vignoned en deus ; *die Kühe produzieren jetzt mehr Milch,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout ; *mehr als nötig,* en tu all d'ar pezh a zo ret, dreist-kemm, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h, dreist-reizh, en tu all d'ar gont, war an ampl ; *mehr ist besser als weniger,* gwell eo kaout muioc'h eget nebeutoc'h ; *was wollen Sie noch mehr ?* petra a fell (a faot) deoc'h c'hoazh ? ; *er hat mehr als genug getrunken,* evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus ouzhpenn gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *du kannst mir ruhig noch mehr davon geben,* n'em eus ket ouzhpenn gant ar pezh ac'h eus roet din ; *mehr denn je,* muioc'h eget biskoazh ; *mehr sein (gelten) als,* bezañ istimet mui eget ... / bezañ graet mui a istim ouzh an-unan eget ouzh ... (Gregor), bezañ gwelloc'h deuet eget ..., bezañ gwelet gwelloc'h eget ... ; *er hält sich für mehr als sein Nachbar,* sellet a ra outañ e-unan evel ouzh unan a vefe gwelloc'h eget e amezeg, krediñ a ra dezhañ bezañ gwelloc'h eget e amezeg, krediñ a ra dezhañ e talvez muioc'h eget e amezeg ; *um die Hälfte mehr,* hanter-kant dre gant muioc'h ; *zweimal mehr,* an hanter muioc'h ; *mehr Leute sterben in ihrem Bett als auf hoher See,* muioc'h a dud a varv er gêr eget war vor, aliesoc'h a hini a varv er gêr eget war vor ; *hier gibt es mehr Sand als Erde,* amañ ez eus mui a draezh eget a zouar ; *mehr Leute sind heute gekommen als gestern,* deuet ez eus mui a dud hiziv eget dec'h ; *diesmal habe ich mehr davon gekauft,* prenet em eus mui ar wech-mañ, prenet em eus muioc'h ar wech-mañ ; *du wirst mehr Geld verdienen,* muioc'h a arc'hant a c'hounezi ; *wenn er hart arbeitet, wird er entsprechend mehr Geld verdienen,* muioc'h a se a arc'hant a c'hounezo ma labouro kalet ; *mehr brauchen wir nicht,* n'eus ket ezhomm muioc'h ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen,* tud 'zo a ra niver ha netra ken ; *damit es nach mehr aussieht,* evit ober niver.
2. [tr-l] : *je mehr Geld, desto mehr Sorgen,* seul vui a arc'hant seul vui a drabas, seul vuioc'h a arc'hant seul vuioc'h a drabas, n'eo ket er bernioù leve eo emañ an eürusted ; *mehr oder weniger,* mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, kalz pe vihan, well-wazh ; *ich weiß mehr oder weniger, wie man es tut,* gouzout a ran tamm-pe-damm penaos ober, gouzout a ran mui pe vui penaos ober ; *jeder von uns hat mehr oder weniger für ihn gearbeitet,* graet hon eus holl krogad pe grogad evit an den-se ; *mehr oder weniger Felsbrocken standen in den verschiedenen Feldern herum,* reier pe reier a oa er parkoù ; *mehr und mehr (immer mehr),* muioc'h-mui, muioc'h-muiañ, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; *er leidet immer mehr unter Rheuma,* ar remm a grog ennañ muioc'h-mui, gwashaat a ra da boaniañ gant ar remm, kreskiñ a ra da boaniañ gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-ouzh-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-àr-wazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwashañ gant ar remm, souriñ a ra da boaniañ gant ar remm ; *umso mehr,* kent-se, kentoc'h meiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken meur rak-se ; *er mag Obst umso mehr, wenn dieses richtig reif ist,* seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *umso mehr als,* seul vui ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte,* dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er Grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte,* dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont an embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; [polit.] *er driftet immer mehr nach rechts,* gwennaat a ra mui-ouzh-mui ; *er säuft immer mehr,* gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *er hinkt immer mehr,* gwashaat a ra da gammañ, kreskiñ a ra da gammañ, kammoc'h-kammañ e

teu da vezañ, kammañ a ra gwazh-ouzh-gwazh, kammañ a ra gwazh-àr-wazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwashañ, souriñ a ra da gammañ ; *er ist mehr groß als klein,* bras eo kentoc'h ; *weniger wäre mehr gewesen,* re a vann ne dalv mann.
3. [stummoù nac'h] : *nicht mehr und nicht weniger,* na mui na maez, na mui na ment, na mui na ket, na mui na ken, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na bihanoc'h, hep unan muioc'h pe nebeutoc'h, naet-ha-pizh, rik-ha-rik ; *niemand (keiner) mehr,* den ebet mui, den ebet ken ; *nie mehr,* biken mui, biken ken, mui birviken ; *er konnte kaum mehr sehen,* ne wele kazimant netra ken, ne wele hogozik tamm ebet ken ; *er ist nicht mehr,* aet eo d'an Anaon, marv eo, straket eo e graoñenn, tremenet eo eus ar bed-mañ ; *er singt nicht mehr so schön,* fallaet eo da ganañ, ne gan ket mui ken brav ; *meine Beine wollen nicht mehr,* mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va zivesker, erru eo skuizh koubloù va divhar, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ ; *nichts mehr,* netra ken, netra mui, netra muioc'h, mui netra, mui pelloc'h, netra ebet ken, tra ebet ken ; *ich sage nichts mehr,* ne lavarin tra ebet ken, ne lavarin ket hiroc'h, ne lavarin mui netra, ne lavarin netra ken, ne lavarin netra ebet ken ; *ich sehe nichts mehr,* ne welan mui, ne welan netra ken, ne welan netra ebet ken, ne welan tra ebet ken, ne welan banne ken, ne welan banne ebet ken, ne welan takenn ken, ne welan takenn ebet ken, ne welan lomm ken, ne welan lomm ebet ken, ne welan tamm ken, ne welan tamm ebet ken, ne welan berad ken, ne welan berad ebet ken ; *ich esse nichts mehr,* ne zebrin mui pelloc'h, ne zebrin tamm ken, ne zebrin tamm ebet ken ; *ich habe nichts mehr,* n'em eus netra ken ; *er hat zu nichts mehr Lust,* ne gav mui saour gant netra ; *sie ist kein Kind mehr,* aet eo er-maez a vugel ; *mehr will ich nicht, mehr verlange ich nicht,* ne c'houlennan ken tra ; *wir haben keinen Wein mehr,* n'eus ket mui a win, n'eus ket a win ken, n'eus ket a win pelloc'h, n'eus ket ken a win, n'eus ken a win, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra, ar gwin a zo aet war netra, ar gwin a zo aet da vann, echu eo ar gwin ; *er liest keine Romane mehr,* ne lenn ket ken a romantoù, ne lenn ket a romantoù ken ; *ich tue es nie mehr,* ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se.
Diwallit : *er sprach nicht mehr,* ne gomzas ket ken ; *mehr sprach er nicht,* ne lavaras ket hiroc'h, ne'z eas ket larkoc'h.
Mehr n. (-/-s) : soulgresk g. ; *das bedeutet ein Mehr an Arbeit für mich,* kement-se a dalvez muioc'h a labour evidon, kement-se a dalvez labour ouzpenn evidon, setu amañ ur vac'hom evidon, kement-se a dalv dreistlabour evidon.
mehr- : dreist..., lies..., hont..., re..., ... ouzhpenn.
Mehrarbeit b. (-) : **1.** labour ouzhpenn g., dreistlabour g. ; **2.** [Marx] hontlabour g.
mehrarmig ag. : barrek, brankek, skourrek, skourret, liesvrec'hek ; *mehrarmiger Kerzenständer, mehrarmiger Kronenleuchter,* kantolor-barrek g., kantolor brankek g., kantolor skourrek g., kantolor-skourret g.
mehrbändig ag. : hag a ya meur a levrenn d'ober anezhañ, kinniget e meur a levrenn.
Mehrbedarf g. (-s) : ezhommoù ouzhpenn lies.
Mehrbelastung b. (-,-en) : bec'h ouzhpenn g.
Mehrbereichöl n. (-s,-e) : eoul keflusker liesderez g.
Mehrbenutzerzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer rannet g.
Mehrbestand g. (-s,-bestände) : dreistniver g., dreistmuzul g., dreistad g., demorant g.
Mehrbetrag g. (-s,-beträge) : **1.** reñver g., reñverad g. ; **2.** priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.
Mehrbieter g. (-s,-) : dreistkresker g., imbouder g.
mehrblättrig ag. : [louza.] liesdelien, liesdeliennek ; *Pflanze mit mehrblättriger Blumenkrone,* plant liespetalennek str.
mehrdeutig ag. : liessteriek, troidellek, forc'hellek, forc'hek, amsteriek, displann, kudennek, diasur, amjestr, silwink, meur a ster dezhañ, meur a du dezhañ.
Mehrdeutigkeit b. (-,-en) : liessteriezh b., forc'hellegezh b., amster g., amsteriegezh b.
mehreckig ag. : lieskornek, lieskognek.
Mehrehe b. (-,-n) : **1.** liespriedelezh b., lieswregiezh b. ; **2.** liespriedadezh b., liespriedelezh b., liesozhac'hiezh b., lieswaziezh b.
Mehreinkommen n. (-s,-) : dreistgounid g., rec'hounid g.
mehren V.k.e. (hat gemehrt) : paotaat, liesaat, muiaat, kreskiñ, fonnañ, fonnaat, fonnusaat.
V.em. : **sich mehren** (hat sich (t-rt) gemehrt) : paotaat, liesaat, muiaat, kreskiñ, fonnañ, fonnaat, fonnusaat, neriñ, nodiñ, mont war-gresk ; *sich rasch mehren,* dont puilh, puilhañ, dont da vezañ puilh, paotañ, bordilhañ, paotaat, mont buan da baotaat, neriñ, nodiñ, na vezañ pell o ouennañ, eleizhañ, ober struj, strujañ, fonnañ ; *seid fruchtbar und mehret euch,* kreskit ha paotait - ra builhot ha frouezhot ha liesaot war an douar - frouezhit, puilhit ha kreskit.
mehrere raganv hag anv-gwan amresis : meur a hini lies., lies hini lies., lies a hini lies., meur a, lies a ; *mehrere Leute,* meur a zen lies., meur a hini lies., lies den lies., lies hini lies., lies a hini lies., lies a dud lies.
mehreres raganv amresis : a bep seurt traoù, traoù a bep seurt ; *bald ein mehreres,* muioc'h a ditouroù a vo kaset (a vo roet) deoc'h a-benn nebeut.
mehrerlei Adv. : **1.** a bep seurt traoù, traoù a bep seurt ; **2.** a bep seurt.
Mehrertrag g. (-s,-erträge) : reñverad g., dreistgounid g.
mehrfach Adv./ag. : lies gwech, lies-a-wech, meur a wech, alies, lies taol, ken lies a wech, alies gwech, alies a wech, alies, ouzhpenn ur wech, estroc'h eget ur wech, estreget ur wech, a-grogadoù ; *er versuchte es mehrfach, jedoch misslang es immer wieder,* klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn - meur a arnod en doa graet, met ne oa ket deuet a-benn.
Mehrfache(s) ag.k. n. : *um das Mehrfache so teuer,* kalz keroc'h ; *ein Mehrfaches davon,* meur a wech kement all.
Mehrfachsteckdose b. (-,-n) / **Mehrfachstecker** g. (-s,-) : [tredan.] liestap g., lieslugell b.
Mehrfachvergaser g. (-s,-) : [tekn.] treloskell lieskorf b.

Mehrfachversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g.
Mehrfamilienhaus n. (-es,-häuser) : kendi g.
Mehrfarbendruck g. (-s,-e) : moulladur liesliv g., moulladenn liesliv b.
mehrfarbig ag. : liesliv, lieslivek.
Mehrgebot n. (-s,-e) : dreistkresk g., taol-sav g., imboud g. ; *ein Mehrgebot abgeben,* imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., teuler war ar priz.
Mehrgepäck n. (-s) : [pakadoù] pouez a-re g., rebouez g., reñver a bouez g., reveur a bouez g.
Mehrgewicht n. (-s,-e) : pouez a-re g., rebouez g., reveur a bouez g., reñver a bouez g., reveur a bouez g.
Mehrgewinn g. (-s,-e) : dreistgounid g., gourgounid g., gourbuzad g.
mehrgliederig ag. / **mehrgliedrig** ag. : lieskevrenn, lieskevrennek, liesrann, liesrannek.
Mehrheit b. (-,-en) : tu gounid g., tu kreñv g., tu kreñvañ g., muianiver g., niver-muiañ g., usniver g., brasniver g., darn vuiañ b., kalz muiañ g., lodenn vrasañ b., niver bras g., muiañ g. ; *die Mehrheit der Bretonen sind Stadtbewohner,* an darn vrasañ eus poblañs Breizh a zo o chom er c'hêrioù, an niver bras eus ar Vretoned a zo o chom er c'hêrioù, ar braz eus ar Vretoned a zo o chom er c'hêrioù, muioc'h a dud a zo e kêr eget war ar maez e Breizh ; *absolute Mehrheit,* muianiver dreistel g. ; *relative Mehrheit,* muianiver keñverel g. ; *qualifizierte Mehrheit,* muianiver doareet g. ; *eine knappe Mehrheit,* ur muianiver justik (berrik) a-walc'h g., ur muianiver skort g., ur muianniver bresk g. ; *schweigende Mehrheit,* ar muianiver dilavar g., ar brasniver war dav eus an dud g. ; *zur Mehrheit gehörend,* eus an tu kreñvañ, eus ar muianiver ; *die große Mehrheit,* an darn vrasañ eus an dud b., ar muianiver frank eus an dud g., al lodenn vrasañ eus an dud b., an darn vuiañ eus an dud b., ar pep brasañ eus an dud g., ar muiañ bras eus an dud g., ar braz eus an dud g., ar c'halz eus an dud g., ar c'halz muiañ eus an dud g., ar fonn eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar fonn muiañ eus an dud g., ar gros eus an dud g., ar c'hros eus an dud b., an hanter brasañ eus an dud g. ; *die schweigende Mehrheit,* ar muianiver dilavar g., ar brasniver war dav eus an dud g. ; *die überwältigende Mehrheit,* ar peurvrasañ frank-bras eus an dud g., ar peurvuiañ frank-bras eus an dud g., ar muianiver brevus g., ar muiañ peurvras g. ; *er wurde mit überwältigender Mehrheit gewählt,* aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh ; *die Mehrheit der Stimmen bekommen,* daspugn ur muianiver.
mehrheitlich Adv. : evit ar brasniver anezho, evit ar muianiver anezho.
Mehrheitswahl b. (-,-en) : votadeg muianiverel b.
Mehrheitswahlrecht n. (-s) : mouezhiañ muianiverel g., voterezh diazezet war ar muianiver g.
Mehrjahres- liesvloaziek, liesvloaz, liesvloavezhiek meurvloazhiat.
mehrjährig ag. : liesvloaziek, liesvloaz, liesvloavezhiek, meurvloazhiat ; [louza.] pad, padel, trebadel, trebadek ; *mehrjähriges Gewächs,* plant bevus str., plant bividik str., plant pad str., plant liesvloaziek str., plant padel str., plant trebadel lies., plant trebadek str.
Mehrkosten lies. : koust ouzhpenn g., dreistkoust g.
Mehrlader g. (-s,-) / **Mehrladewaffe** b. (-,-n) : fuzuilh tennata g./b., fuzuilh liestenn g./b., fuzuilh gant karger g./b.
Mehrlast b. (-,-en) : dreistbec'h g.
Mehrleistung b. (-,-en) : askorad ouzhpenn g., efedusted ouzhpenn b., produusted ouzhpenn b., fonn ouzhpenn g., ampled ouzhpenn g., daskor ouzhpenn g., fonnder ouzhpenn g., galloudezh ouzhpenn b.
mehrmalig ag. : lies, niverus, meur a.
Adv. : lies gwech, lies-a-wech, meur a wech, alies, lies taol, ken lies a wech, lies gwech, alies gwech, alies a wech, ouzhpenn ur wech, estroc'h eget ur wech, estreget ur wech, a-grogadoù.
mehrmals Adv. : lies-a-wech, lies gwech, lies a wech, alies gwech, alies a wech, meur a wech, alies, lies taol, ken lies a wech, ouzhpenn ur wech, estreget ur wech, estroc'h eget ur wech ; *er versuchte es mehrmals, jedoch misslang es immer wieder,* klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn ; *ein mehrmals geflicktes Kleidungsstück,* ur pezh dilhad takon ha didakon g., ur pezh dilhad mil beñseliet g., ur pezh dilhad tammet ha mil dammet g., ur pezh dilhad tammet ha didammet g. ; *mehrmals stürzen,* tapout lammoù.
Mehrparteiensystem n. (-s) : [polit.] liesstrolladegezh b.
Mehrphasenstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredan lieskoulz g.
mehrphasig ag. : lieskoulz ; *mehrphasiger Wechselstrom,* red pebeilat lieskoulz g.
mehrplatzfähig ag. : [stlenn.] liesimplijer., liesarveriad g.
Mehrporto n. (-s,-s/-porti) : dreisttaos g., mizoù-kas ouzhpenn lies.
Mehrprodukt n. (-es) : [Marx] dreistkenderc'h g.
Mehrprogrammbetrieb g. (-s,-e) : [stlenn.] liesgouveliñ g.
mehrreihig ag. : liesrez, liesrezek.
mehrsilbig ag. : liessilabennek ; *mehrsilbiges Wort,* liessilabenn b., ger liessilabennek g., anv liessilabennek g.
mehrsitzig ag. : meur a blas ennañ.
mehrsprachig ag. : liesyezhek, liesyezh ; *mehrsprachiger Mensch,* liesyezher g. ; *Frankreich darf nicht mehrsprachig werden,* arabat e vefe meur a yezh e Bro-C'hall, arabat e teufe Bro-C'hall da vezañ liesyezhek ; *mehrsprachige Verkehrsschilder,* panelloù-henchañ liesyezhek lies.
Mehrsprachigkeit b. (-) : liesyezhegezh b. ; *Frankreich, das Land, das die Mehrsprachigkeit bekämpft,* Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep al liesyezhegezh b.
mehrstellig ag. : meur a sifr ennañ ; *mehrstellige Zahl,* niver meur a sifr ennañ g.
mehrstimmig ag. : liesvouezhiek, liesvouezh.
mehrstöckig ag. : meur a estaj ennañ, meur a estaj, … a veur a estaj.
Mehrstufe b. (-,-n) : [yezh.] derez uheloc'h ar c'henveriañ g.
mehrstündig ag. : ... meur a eurvezh, hag a bad meur a eurvezh.
mehrtägig ag. : ... meur a zevezh, hag a bad meur a zevezh.

mehrteilig ag. : lieskevrenn, lieskevrennek, liesrann, liesrannek ; *ein mehrteiliger Film,* ur film kinniget e taolennoù distag g., ur stirad g.
Mehrung b. (-,-en) : paotadur g., liesadur g., muiadur g., kresk g., kreskadur g., kreskadurezh g., kreskidigezh b.
Mehrverbrauch g. (-s,-verbräuche) : bevezerezh en tu all d'ar gont g., distremen bevezerezh g.
Mehrwandnetz n. (-es,e) : [pesketaerezh] tramailh g.
Mehrweg- : adimplijadus, adarveradus.
Mehrwert g. (-s,-e) : **1.** gwerzh ouzhpennet g., kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., kresk gwerzh g., talvoudekadenn b., talvoud ouzhpennet g. ; **2.** [Marx] dreisttalvoud g., hontwerzhad b.
mehrwertig ag. : liestalvoud, liestalvoudek.
Mehrwertsteuer b. (-,-n) : taos war ar gwerzh ouzhpennet g.
mehrwöchig ag. : ... meur a sizhunvezh, hag a bad meur a sizhunvezh.
Mehrzahl b. (-,-en) : **1.** muianiver g., niver-muiañ g., usniver g., brasniver g., darn vrasañ b., darn vuiañ b., kalz muiañ g., lodenn vrasañ b., lod muiañ g., fonn muiañ g., fonn vuiañ b. ; **2.** [yezh.] liester g. stumm lies g., furm lies b., niver lies g.
mehrzeilig ag. : **1.** [barzh.] ... meur a werzenn ; **2.** ... meur a linenn.
mehrzellig ag. : lieskellig ; *mehrzelliges Lebewesen,* lieskellig g., bev lieskellig g., boud lieskellig g.
Mehrzweckhalle b. (-,-n) : sal liesimplij b., sal liesarver b.
meiden V.k.e. (mied / hat gemieden) : *jemanden meiden,* treiñ diwar u.b., pellaat diouzh u.b., tec'hel diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar-dro u.b., tec'hel diwar u.b., diwall (en em virout) ouzh u.b. ; *er meidet mich,* treiñ a ra diwarnon, ne fell ket dezhañ kaout darempred ganin, ne c'houll ket kaout frot ganin, hennezh ne glask ket fred ganin.
Meier g. (-s,-) : merour g., meitour g., metaer g.
Meierei b. (-,-en) : **1.** mereuri b., meiteri b. ; **2.** laezhdi g., laezherezh b.
Meierhof g. (-s,-höfe) : mereuri b., meiteri b.
Meile b. (-,-n) : **1.** lev b., leviad b., miltir g., mildouar g., mil-hed g. ; *römische Meile,* miltir roman g. ; *englische Meile,* miltir saoz g. ; *Meilen zurücklegen,* leviata ; *bis dorthin müssen wir eine Meile laufen,* ul lev vale a zo evit mont di ; **2.** [merdead.] milmor g.
Meilenstein g. (-s,-e) : **1.** bonn-hent g., maen-hed-hent g., maen-bonn g. ; **2.** [dre skeud.] maen-bonn g., darvoud heverk en un argerzhad g. ; *ein Meilenstein in der Geschichte unseres Landes,* ur maen-bonn en istor hor bro g., un darvoud istorel a bouez bras evit hor bro g., un darvoud bras en istor hor bro g., un darvoud meur en istor hor bro g., un darvoud muiañ en istor hor bro g., un devezh bras en istor hor bro g.
meilenweit ag. : meur a lev dezhañ.
Adv. : **1.** e-pad levioù ha levioù ; **2.** *meilenweit entfernt,* war-hed meur a lev ac'hanen.
Meiler g. (-s,-) : **1.** bern keuneud d'ober glaou-koad g. gwrac'hell geuneud d'ober glaou-koad b. ; **2.** reaktor nukleel g., dazgwereder derc'hanel g.
Meilerkohle b. (-,-n) : glaou-koad str.
mein(e) anv-gwan perc'hennañ : **1.** va, ma ; *meine Mutter,* va mamm b., ma mamm b., an hini gozh du-mañ b. ; *mein Vater,* va zad g., an hini kozh du-mañ g. ; *mein Großvater,* va zad-kozh g., an hini kozh du-mañ g. ; *mein Sohn,* va mab g., an hini yaouank du-mañ g. ; *dieser mein Vorschlag,* ar c'hinnig-se bet graet ganin g. ; *mein Haus,* va zi g., va zi din g. ; *dies Haus ist mein,* din-me eo an ti-se ; *der (das, die) meine,* va hini ; [tr-l] *mein Gott !* Doue ! va Doue ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! mardouen ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! Jezuz va Doue ! va Doue ivez 'ta ! Salver benniget ! Salver Doue ! ; **2.** P. *Mein und Dein nicht unterscheiden können,* bezañ laer pe laeroc'h, na vezañ evit e zorn, bezañ atav e zorn a-raozañ.
Meineid g. (-s,-e) : falsle g., falstesteni g. ; *einen Meineid schwören (leisten),* ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gegor).
meineidig ag. : *meineidig werden,* ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gregor).
Meineidige(r) ag.k. g./b. : gaoufeizer g., gaoufeizerez b., falsleour g., falsleourez b., falstouer g., falstouerez b.
meinen V.k.e./V.gw. (hat gemeint) : **1.** mennout lavaret, kaout c'hoant lavaret ; *wen meinen Sie ?* eus piv zo kaoz ganeoc'h ? ; *wie meinen Sie das ?* petra a vennit lavaret ? petra hoc'h eus c'hoant da lavaret gant kement-se ? ; **2.** soñjal, soñjal d'an-unan, kavout d'an-unan, kavout gant an-unan ; *was meint er dazu ?* petra a soñj eus an dra-se ? petra eo e soñj war gement-se ? peseurt soñj en deus war an dra-se ? ; *meinst du nicht, dass es zu spät wird ?* ne soñj ket dit e vo re ziwezhat ? ; *mach so, wie du meinst,* gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; **3.** bezañ mennet ; *ich meine es doch nur gut mit dir,* ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken, karet a ran da vad dit ha tra ken, emaon en un tu ganit, ober a ran pep tra evit da dra, ober a ran an dra-se ez kounid, ober a ran kement-se evit da vrasañ mad ; *ein gut gemeinter Rat,* un ali mat g., ur c'huzul mat g., un ali roet a-berzh-vat g. ; *das war nicht schlecht gemeint,* arabat kemer kement-se a berzh fall (a wall berzh) ; *er meinte es nicht böse,* ne oa ket mennet d'ober droug, n'en doa ket c'hoant da feukañ ac'hanoc'h ; *das war nicht ernst gemeint !* evit ober van ne oa ken, ur c'hoari e oa ha netra ken, ur c'hoari ne oa ken, graet hor boa kement-se evit farsal, ur farsadenn an hini e oa, fellout a rae deomp bourdañ, o farsal e oamp, ne oa ket sirius, kement-se ne oa nemet c'hoariell ; *er meint es redlich (ehrlich),* eeun eo a bep hent, eeun eo e pep hent, eeun a galon eo, mont a ra gant an eeun, mont a ra eeun ganti, n'eus ket a veskelloù gantañ, eeun eo en e baperioù ; **4.** krediñ ; *er meint Wunder, was er getan habe,* hennezh en em gav 'vat, krediñ a ra dezhañ bezañ kaset da benn un taol-kur sebezus, krediñ a ra dezhañ e vefe peadra da estlammin gant pezh en deus graet ; *das will ich meinen,* me 'gred a-walc'h ; *man sollte meinen ...,* da grediñ ez eus e ..., peadra zo da grediñ ... ; *meinen*

Sie ? c'hwistim ? ; **5.** sellet ouzh, talvezout da ; *damit sind Sie gemeint,* kement-se a sell ouzhoc'h (a dalv deoc'h).

meiner[1] **/ meine / meines** raganv perc'hennañ : va hini, ma hini, va re, ma re ; *dein Haus ist weiß, meines ist gelb,* da di a zo gwenn, va hini a zo melen - gwenn eo da di, melen eo va hini ; *gedenke mein !* soñj ennon !

anv kadarn : va hini, ma hini, va re, ma re ; *die Meinen*, va zud, va c'hoskor, va re ; *das Meine*, va zraoù, va feadra, ar pezh a zo din.

meiner[2] raganv-gour : *tro-c'henidik evit* **ich**.

meinerseits Adv. : eus va zu, diouzh va zu, en tu diouzhiñ, diouzh va c'hostez.

meinesgleichen Adv. : va far, va seurt-me, va seurt din-me, va c'henseurt, va c'henseurted, tud eveldon, ar re gendere ganin.

meinetwegen Adv. **/ meinethalben** Adv. : **1.** da'm gwall, em faot, em gwall, dre an abeg din, dre va faot, dre va gwall, em c'hiriegezh, em gwallegezh ; **2.** evit pezh a sell ouzhin ; **3.** evidon, dre garantez evidon, dre garantez ouzhin, dre garantez em c'heñver, em erbed, em c'herz, evit va mad, evit tremen diouzh va c'hoant ; *er tat es meinetwegen,* evidon eo en doa graet an dra-se ; **4.** bezet, hama, ma, mat, ma kari, ma karot, mar karez, mar karit ; *meinetwegen kann er das tun,* daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - ma ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo ! ; *das kannst du meinetwegen tun !* gra an dra-se m'ec'h eus c'hoant (mar kerez) - gra kement-se ma fell dit - ma ! gra evel ma kari ! ; **5.** da skouer.

meinetwillen Adv. : *um meinetwillen,* evidon, dre garantez evidon, dre garantez ouzhin, dre garantez em c'heñver, em c'herz, evit tremen diouzh va c'hoant.

Meinige raganv perc'hennañ : *der (die, das) Meinige,* va hini, ma hini ; *ich werde das Meinige dazu tun,* ober a rin va gwellañ (gwellikañ ma c'hallin, kement ha ma c'hallin, muiañ ma c'hallin, ar muiañ ma c'hallin, herrañ ma c'hallin, ober a rin diouzh va gwellañ-holl, her da ma c'hallin, va fosupl, va galloud, par ma c'hallin, pellañ ma c'hallin) ; *die Meinigen,* va re, va zud.

meins raganv perc'hennañ : *das ist meins,* din-me eo an dra-se, va hini va-unan eo.

Meinung b. (-,-en) : **1.** mennozh g., savboent g., sellboent g., sellad g., doare-gwelet g., soñj g., meno g., kredenn b., ali g., santimant g., gweledva g., aviz g., klapad g. ; *seine Meinung äußern,* reiñ e vennozh da c'houzout (da anaout), lavaret e soñj, teuler e vennozh, reiñ e ali, distagañ e glapad ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; *festgefahrene, festgelegte Meinung,* letenn b. ; *entschiedene Meinung, feste Meinung, bestimmte Meinung,* soñjoù krenn lies. ; *eine Meinung vertreten,* difenn ur mennozh, difenn ur savboent ; *seine Meinung auf etwas (t-rt) gründen,* diazezañ e vennozh war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb ; *diese zwei Meinungen lassen sich schlecht vereinbaren,* diaes eo unaniñ an daou savboent-se ; *sich eine Meinung bilden,* ober e soñj, ober daou vennozh, ober e vennozh, ober daou soñj ; *seine Meinung ändern, eine Meinung fallen lassen,* cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern,* pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; *auf seiner Meinung beharren, bei seiner Meinung bleiben,* chom mort war e soñj, delc'her mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her gant e veno, fonnañ en e veno ; *nach meiner Meinung, meiner Meinung nach,* hervez va santimant, da'm feson, din (me a gav din, kavout a ra din, me a gred din, me a gred ganin), hervez va meno, hervez va soñj, war va soñj, hervez va c'hredenn, war a gredan / war a soñjan (Gregor), hervezon, da'm soñj, da'm meno, war va meno, diouzh va danvez, a gav din, a soñj din, evidon-me ; *nach Meinung der älteren Leute,* hervez kredenn ar re gozh ; *mit seiner Meinung nicht hinter dem Berg halten,* komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret e soñj hep kuzh seurt ebet, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *mit seiner Meinung hinter dem Berg halten,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e soñj, derc'hel kloz war e soñjoù, moustrañ war e soñjoù, na lavaret an oferenn war gan ; *das bestärkt mich in dieser Meinung,* startaet e vez va c'hredenn gant kement-se, kement-se a gadarna (a fonna) va soñj ; *die öffentliche Meinung,* ar c'hedveno g., soñjoù an dud lies., pezh a soñj an dud g., teod an dud g., ar meno foran g. ; *Umschwung der öffentlichen Meinung,* eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; *sich gegen die herrschende Meinung stellen,* mont a-enep da veno an holl ; *vorgefasste Meinung,* rakvarn b. ; *politische Meinungen,* mennozhioù politikel lies., menoioù politikel lies., soñjoù politikel lies. ; *religiöse Meinungen,* kreañsoù lies. ; *wie alt kann er sein, Ihrer Meinung nach ?* pe oad eo a gav deoc'h ? pe oad eo, c'hwistim ? ; *er ist der Meinung, dass ...,* hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e …, hennezh a ra aviz gantañ e …, hennezh a zifenn e …, dezhañ e …, hennezh a gav dezhañ e…, hennezh en deus ur gredenn e …, hennezh a gred dezhañ e …, hennezh a gred gantañ e … ; *ich bin der Meinung, dass wir so vorgehen müssen,* me a gred eo mat ober evel-se, kavout a ra din eo evel-se e tleomp ober ; *ich bin ganz Ihrer Meinung,* aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h, emaon plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emaon ganeoc'h ; *sie sind politisch entgegengesetzter Meinung,* ned int ket tamm ebet eus an hevelep liv politikel ; *jemanden nach seiner Meinung fragen,* goulenn

e aviz digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e santimant digant u.b., goulenn e soñj digant u.b. ; *anderer Meinung sein,* bezañ un ali disheñvel gant an-unan, na vezañ ali (a-du) gant unan all, na vezañ aviz a u.b. ; *sie sind verschiedener Meinung, sie sind geteilter Meinung,* n'int ket tamm ebet eus ar memes aviz, n'int ket ali an eil gant egile, n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini en deus e soñj, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber, n'emaint ket en ur soñj ; *sie waren einer Meinung,* gant an hevelep soñj e oant, ali e oant an eil gant egile, a-unvan edont, a-unvan e oant, en ur soñj edont ; *sich der Meinung eines anderen anschließen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont en avel u.b., sevel (mont) a-du gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont (mont, sevel) en tu gant u.b., sevel en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ gounezet gant mennozh u.b. ; *eine Meinung annehmen,* degemer ur mennozh ; *jemandem seine Meinung sagen,* komz didro-kaer (displeg, didroidell, distag, eeun) ouzh u.b., mont didro-kaer d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e damm d'u.b. ; *wir haben ihm gehörig die Meinung gesagt,* klevet en deus e oremuz, paket (kavet, tapet, klevet) en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù ganeomp, klevet en deus e seizh seurt ganeomp, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul ganeomp, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi ganeomp, bet en deus anezhi da bakañ ganeomp, kontet hon eus e damm dezhañ ; *in der Meinung gesiegt zu haben, legte er sich zur Rast,* o krediñ e oa aet an trec'h gantañ ez eas war e c'hourvez evit ober un diskuizhadenn ; **2.** ali g., aviz g. ; *die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen,* ali kêriz a bouezo da zegas gwellaennoù en tremen-distremen war hor straedoù, ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù ; **3.** istim b., bri g. ; *eine gute (vorteilhafte) Meinung von jemandem haben (hegen),* kaout istim vat eus u.b., bezañ u.b. d'e c'hrad, istim u.b., bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, derc'hel stad vras eus u.b., ober stad vras eus u.b., derc'hel stad vras a u.b., derc'hel kont eus u.b., derc'hel kont a u.b. ; *in jemandes Meinung hoch stehen,* bezañ gwelet-mat gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ e gras u.b., bezañ deuet-mat (istimet-mat, errumat) gant u.b. ; *in jemandes Meinung sinken,* koll istim (koll grad vat) u.b.

Meinungsäußerung b. (-,-en) : disklêriadur meno b., eztaol meno g. ; das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung, gwir d'ar frankiz d'ober e veno ha d'en disklêriañ g., ar frankiz soñjal hag eztaolañ b., ar frankiz dezevout hag eztaolañ b.

Meinungsaustausch g. (-es,-e) : eskemm mennozhioù g.

Meinungsbildung b. (-,-en) : ober e soñj g., ober e vennozh g.

Meinungsforscher g. (-s,-) : sonter g., enklasker war soñjoù an dud g., enklasker war ar c'hedveno g.

Meinungsforscherin b. (-,-nen) : sonterez b., enklaskerez war soñjoù an dud b., enklaskerez war ar c'hedveno b.

Meinungsforschung b. (-,-en) : enklask war soñjoù an dud g., enklask war ar c'hedveno g., sontadeg b. ; *Institut für Meinungsforschung,* kreizenn enklask war soñjoù an dud b., ensavadur sontañ g., embregerezh studiañ meno an dud g., ti sontañ g.

Meinungsforschungsinstitut n. (-s,-e) : kreizenn enklask war soñjoù an dud b., kreizenn enklask war ar c'hedveno b., ensavadur sontañ g., embregerezh studiañ meno an dud g., ti sontañ g.

Meinungsfreiheit b. (-) : frankiz d'ober e veno b., frankiz soñjal b., frankiz dezevout b. ; das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung, gwir d'ar frankiz d'ober e veno ha d'en disklêriañ g., ar frankiz soñjal hag eztaolañ b., ar frankiz dezevout hag eztaolañ b.

Meinungsführer g. (-s,-) : levezoner speredoù g., bleiner speredoù g.

Meinungspresse b. (-) : kazetennoù politikel lies., kazetennoù emouestlet lies.

Meinungsstreit g. (-s,-e) : breutadeg b., dael b., rendael b., hennon g, diemglev g.

Meinungstrend g.(-s,-s) : redenn vennozhioù b.

Meinungsumfrage b. (-,-n) : enklask war soñjoù an dud g., sontadeg kedveno b., sontadur kedveno g.

Meinungsverschiedenheit b. (-,-en) : hennon g, diemglev g., dizemglev g., diaesterioù lies. ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Kompromiss gefunden werden,* diaesterioù (diemglevioù) a bep seurt a skoilhas an amziviz.

Meiose b. (-,-n) : [bev.] meioz g.

Meiran g. (-s,-e) : [louza.] marjol str.

Meise b. (-,-n) : **1.** [loen.] penndu g., pennduig g., pennglaou g., pennglaouig g. ; **2.** [dre skeud.] kirin faout b., burutell doull b. ; der hat eine Meise, ur c'hreunenn a ra diouer dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, n'emañ ket e spered gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en

deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, eñ *a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.*

Meißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell b., engraver g., engravouer g. ; Hartmeißel, kizell-yen b.

meißeln V.k.e. (hat gemeißelt) : kizellañ, maengizellañ, skultañ, pigosat gant ur gizell, engravañ, benañ, pikañ ; eine Plastik meißeln, kizellañ un delwenn.

Meißeln n. (-s) : kizelladur g., kizellerezh g., maengizelladur g., maengizellerezh g., benerezh g., benadur g., benañ g., engravañ g.

Meißen n. : Meissen b.

Meißener ag. : ... Meissen, eus Meissen ; *Meißener Porzellan,* porselen Bro-Saks g., porselen Saks g., porselen Meissen g.

meist ag. : brasañ, uhelañ, muiañ ; *die meisten Schüler,* an darn vrasañ (an darn vuiañ, ar pep brasañ, ar braz, al lodenn vrasañ, al lod muiañ, ar gros, ar c'hros, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, ar c'halz muiañ, an hanter brasañ, ar peurvrasañ, ar peurvuiañ) eus ar skolidi, ar muiañ skolidi ; *das meiste Geld,* ar braz (ar c'halz g., al lodenn vrasañ b., ar peurvrasañ, ar peurvuiañ) eus an arc'hant g. ; *die meisten Stimmen bei einer Wahl,* an uhelañ mouezhioù en un dilennadeg lies., ar muiañ a vouezhioù en un dilennadeg g. ; *die meisten,* an darn vrasañ (an darn vuiañ, al lodenn vrasañ, ar pep brasañ, ar braz, ar c'halz, ar c'halz muiañ, ar gros, ar c'hros, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, an hanter brasañ, ar peurvrasañ) eus an dud ; *das meiste,* al lodenn vrasañ b., ar braz g., ar c'halz g., ar c'halz muiañ g., an darn vrasañ b., an darn vuiañ b., ar pep brasañ g., ar fonn g., ar fonn vuiañ g., ar fonn muiañ g., an hanter brasañ g. ; *das meiste bieten,* teuler (kinnig) ar priz uhelañ, skeiñ war an holl ; *die meiste Zeit,* peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ eus an amzer, ar fonn muiañ eus an amzer, ar fonn vuiañ eus an amzer, ar pep brasañ eus an amzer g., ar braz eus an amzer g., ar muiañ eus an amzer, ken alies ha bemdez pe aliesoc'h c'hoazh.

Adv. : **1.** *am meisten,* ar muiañ, muiañ, aliesañ ; *am meisten vermisste sie die Seeluft an der Küste,* aer an aod a rae ar muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae aliesañ diouer dezhi ; *sie liest am meisten,* honnezh a lenn ar muiañ ; *wir müssen uns vor diesem Übel am meisten fürchten,* an droug-se a zleomp kaout aon razañ muiañ (ar muiañ) ; *beim Weinhandel verdiene ich am meisten Geld,* muiañ ma c'hounezan eo o werzhañ gwin ; **2.** *meist,* ordinal, d'an ordinal, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ eus an amzer, diouzh boaz, dre voaz, ar pep brasañ eus an amzer, ar fonn muiañ eus an amzer, ar fonn vuiañ eus an amzer, boazet, dre-vras ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D ; *er sitzt meist hier,* azezet e vez amañ peurliesañ – ar peurliesañ vez azezet amañ - boazet, hennezh a vez azezet amañ - ar fonn muiañ eus an amzer e vez azezet amañ - ar fonn vuiañ e vez azezet amañ ; *die meistgelesene Zeitung,* ar gelaouenn a vez lennet ar muiañ b., ar gelaouenn gant ar brasañ niver a lennerien b.

Meistbegünstigtenklausel */* **Meistbegünstigungsklausel** b. (-) */* **Meistbegünstigungsprinzip** n. (-s) : [polit., armerzh] diferadenn ar vroad a vez graet ar bravañ dezhi b., diferadenn ar vroad a gentañ diuz b.

meistbietend ag. : hag a ginnig an uhelañ priz ; *etwas meistbietend verkaufen,* gwerzhañ udb d'ar gwellañ kinniger, gwerzhañ udb diouzh ar c'hresk, lakaat foar enkantiñ war udb, gwerzhañ udb diouzh ar gouloù, gwerzhañ udb d'an uhelañ priz, gwerzhañ udb d'an uhelañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhañ udb en enkant, gwerzhañ udb e santaol, lakaat udb e sav-taol, lakaat udb dre sav-taol.

Meistbietende(r) ag.k. g./b. : gwellañ kinniger g., diwezhañ imbouder g.

meistens Adv. */* **meistensteils** Adv. : ordinal, d'an ordinal, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ eus an amzer, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, diouzh boaz, dre voaz, ar pep brasañ eus an amzer, ar braz eus an amzer, boazet, dre-vras, evit an darn vrasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, d'al liesañ, an aliesañ ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er meistens vor der Tür,* boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor.

Meister g. (-s,-) : **1.** mestr g., ozhac'h g., patrom g., komiser g., stern eus ar pennezh g. ; *der Meister und sein Lehrling,* ar mestr hag e zeskard (hag e vous) ; *Schulmeister*, mestr-skol g., mestr g. ; *Schneidermeister,* mestr-kemener g. ; **2.** mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr g., tarin g., pabor g. ; *ein Meister der Tonkunst,* ur pabor war ar sonerezh g., ur mailh war ar sonerezh g., ki war ar sonerezh g., ur sonour eus ar re wellañ (eus ar re wellaik, eus ar vegenn) g., un tad sonour g., ur mestr-meur war ar sonerezh g., ur mestr da seniñ g. ; **3.** [tr-l] *seiner nicht mehr Meister sein,* na vezañ mui mestr war e imor (mestr d'e gorf, mestr d'e imor), na vezañ mui evit kabestrañ e imor, na vezañ mui evit plegañ e imor, bezañ dic'halloud evit pouezañ (evit derc'hel, evit moustrañ) war e imor, na vezañ mui evit padout ; *Meister über etwas werden,* dont da vestr war udb, dont da gaout beli war udb, lakaat udb dindan e veli, dont da gaout an tu kreñv war udb, kemer e greñv war udb ; *seinen Meister finden,* kavout e zen, kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout u.b. evit an-unan, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan a zo gouest eus an-unan, unan barrek evit an-unan), kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan

barrekoc'h eget an-unan ; *auch ein Schlaukopf findet seinen Meister,* n'eus den fin n'en deus e goulz ; [kr-l] *es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen, Übung macht den Meister,* diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - evit deskiñ e ranker aketiñ - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - evit bezañ desket ez eo ret aket - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *das Werk lobt den Meister,* diouzh ar frouezh ez anavezer ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh an oberennoù eo barn an dud - diouzh e labour ar micherour - kemenerien omp tout met an tailh a zoug - ober hag ober 'zo - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - roit d'ar saout boued fraezh hag e savo dienn war al laezh - diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h ; **4.** [sport] kampion g. ; *Europameister,* kampion Europa g. ; *Boxmeister,* kampion boks g.

Meisterarbeit b. (-,-en) : pennober g., pennoberenn b., taol-micher g., pezh-labour g., pezh-micher g.

Meisterbrief g. (-s,-e) : breved pennezh g., breou pennezh g., testeni pennezh g., diplom pennezh g.

Meisterfahrer g. (-s,-) : mailh evit bleinañ g., c'hwil evit bleinañ g., dañvad evit bleinañ g., maout evit bleinañ g., ki evit bleinañ g., kole evit bleinañ g., tad den evit bleinañ g., tarin da vleinañ g., mestr da vleinañ g.

Meistergrad g. (-s,-e) : pennezh b., derez-karg a vestr g., rez a vestr b., mestroniezh b.

meisterhaft ag. : *sellit ouzh* **meisterlich**.

Meisterhand b. (-,-hände) : dorn ur mailh g., dorn ur mestr d'ober g., dorn un tad den g. ; *von Meisterhand,* gant ampartiz vras, ouesk ; *von Meisterhand übersetzt,* troet-ouesk.

Meisterin b. (-,-nen) : **1.** mestrez b. ; **2.** tarinez b.,

Meisterleistung b. (-,-en) : taol kaer g., kaer a daol g., taol dreist g., kur b., nove g., tro-c'hwek b., taol-micher g., stropad g., meurober g., uhelober g.

meisterlich ag./Adv. : peurampart, dre feson, ouesk ; *dieser Schauspieler stellte Faust meisterhaft dar,* ar c'hoarier-se en doa kinniget Faust en un doare dispar (gant ampartiz vras) ; *er kann meisterhaft singen,* dreist eo da ganañ, ur mestr eo da ganañ.

meistern V.k.e. (hat gemeistert) : dont a-benn eus, reizhañ, mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, bezañ trec'h da, sujañ, plegañ ; *er meistert spielend alle Schwierigkeiten,* dont a ra aes a-benn eus an holl gudennoù.

Meisterprüfung b. (-,-en) : breved pennezh g., breou pennezh g., testeni pennezh g., diplom pennezh g.

Meistersänger g. (-s,-) : [kozh] barzh g.

Meisterschaft b. (-,-en) : **1.** mailhoni b., ampartiz b., mestroni b. ; **2.** [sport] kampionad g. ; *Landesmeisterschaften,* kampionadoù broadel lies., kampionad broadel g.

Meistersinger g. (-s,-) : [kozh] barzh g.

Meisterstück n. (-s,-e) : pennober b., pennoberenn b., taol-micher g., meurober g., uhelober g., pezh-labour g., pezh-micher g.

Meistertitel g. (-s,-) : **1.** titl a vestr g., lesanv a vestr g. ; **2.** [sport] titl a gampion g.

Meisterung b. (-,-en) : diskoulm g., mestroniadur g.

Meisterwerk n. (-s,-e) : **1.** pennober b., pennoberenn b., taol-micher g., meurober g., uhelober g., pezh-labour g., pezh-micher g. ; **2.** marvailh g., marzh g., tredemarzh g., moliac'h g.

Meisterzug g. (-s,-züge) : **1.** pennober b., pennoberenn b., taol-micher g., pezh-labour g., pezh-micher g., meurober g., uhelober g. ; **2.** taol ruz g., taol kaer g., kaer a daol g., mestr taol g.

Meistgebot n. (-s,-e) : diwezhañ imboud g., imboud uhelañ g.

Meiststufe b. (-,-n) : [yezh.] derez-uhelañ ar c'henveriañ g.

Mekka n. : Mekka b.

Melaine g. : Melani g.

Melancholie b. (-,-n) : **1.** [preder., bred.] melankoliezh b. ; **2.** tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b., hirnez b., hirder g., melre g. ; *Melancholie hervorrufen,* melkoniañ ; *in Melancholie verfallen,* melkoniañ ; *sie verfiel in Melancholie,* an droug-hirnez a grogas enni ; *das ließ ihn in tiefe Melancholie verfallen,* kement-se en daolas en ur velkoni vras ; *ein Anflug von Melancholie,* ur vorenn b., ur barrad melkoni g.

Melancholiker g. (-s,-) : **1.** [preder., bred.] den klañv gant ar velankoliezh g., melankoleg g. ; **2.** soñjard g., imor du a zen g.

Melancholikerin b. (-,-nen) : [preder., bred.] plac'h klañv gant ar velankoliezh b., melankolegez b.

melancholisch ag. : **1.** [preder., bred.] melankolek b. ; **2.** doanik, doanius, melkonius, melkoniek, leun a velkoni, mantret e galon gant ar velkoni, gwalañjeret, malañjer, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, tristidik, beunek, hiraezhus ; *melancholisch sein,* melkoniañ, bezañ beget e galon, gouzañv poan ha hirder, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar velkoni ; *melancholisch werden,* melkoniañ ; *melancholisch machen,* melkoniañ ; *melancholische Musik,* sonerezh melkonius g.

Melange b. (-,-n/-) : [Bro-Aostria] kafe dre zienn g.

Melanom n. (-s,-e) : [mezeg.] melanom g.

Melanesien n. : Melanezia b.

Melanie b. : Melani b.

Melanzani b. (-,-) : [Bro-Aostria] berjinez str.

Melasse b. (-,-n) : triakl g.

Melde b. (-,-n) : [louza.] *zahme weiße Melde, türkische Melde, essbare Melde, Gartenmelde,* kaol-Herodez str. ; *spreizende Melde,* kaol-gwenn str., troad-gwazi g. ; *Strand-Melde,* melvoed str., malvoed-an-traezhennoù str., melc'houed str.

Meldeamt n. (-es,-ämter) : **1.** [lu] burev enrollañ g., burev tuta g. ; **2.** [polis] servij an disklêriadurioù g. ; **3.** [post] servij kreiz ar pellgomzadennoù g. ; **4.** [ti-kêr] burev ar marilhadur poblañs g.

Meldebehörde b. (-,-n) : [ti-kêr] burev ar marilhadur poblañs g.
Meldedienst g. (-es,-e) : servij kelaouiñ g., [lu] servij liammañ g.
Meldefahrer g. (-s,-) : [lu] kannader g.
Meldefrist b. (-,-en) : termen evit disklêriañ ur cheñchamant annez g.
Meldegänger g. (-s,-) : [lu] reder g., kannader g.
Meldegerät n. (-s,-e) : [tekn.] korn-kemenn g., sutell-gemenn b., bouder g., stramm-kemenn g., kemenner g.
melden V.k.e. (hat gemeldet) : degemenn, notañ, kontañ keloù eus ; *jemandem etwas melden,* daveiñ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), degemenn udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb. ; *wenn sich irgendein Fremder dem Haus nähert, meldet es der Hund,* ar c'hi, pa erru tud diavaez, a ro deomp da c'houzout ; *Nachrichten melden,* degas keleier, kelaouiñ, kas keloù, reiñ nevezioù ; *ein langes Sirenengeheul meldete ihnen das Ende des Arbeitstages,* un taol c'hwitellerez hir a gemennas dezho e oa echu o devezhiad labour ; *die Glocken melden das Ende des Gottesdienstes,* kleier an iliz a gemenn ez eo echu an oferenn ; *sich melden lassen,* reiñ da c'houzout emeur o tont (ez eur erru), degemenn emeur o tont (ez eur degouezhet) ; *ich habe nichts Neues zu melden,* n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *ich habe nur Unerfreuliches zu melden,* keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *ich habe nur Erfreuliches zu melden,* kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontañ deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *ein Unfall wurde uns gemeldet,* ur gwallzarvoud a voe ditouret deomp ; *mit Respekt zu melden,* salokras ! gant respet deoc'h ! respet deoc'h ! / respet d'an neb am c'hlev (Gregor).
V.em. : **sich melden** (hat sich (t-rt) gemeldet) : **1.** reiñ da c'houzout, degas kemennadurezh ; *sich krank melden,* reiñ da c'houzout ez eur klañv, reiñ da c'houzout ez eur dalc'het gant ur c'hleñved bennak ; **2.** emstrivañ, lakaat e anv d'ober udb, reiñ e anv evit ober udb, mont war ar renk, enrollañ, en em verkañ ; *sich zu einem Examen melden, sich für ein Examen melden,* emstrivañ d'un arnodenn, lakaat e anv evit tremen un arnodenn, en em verkañ evit tremen un arnodenn, mont war ar renk evit un arnodenn ; *sich zu einer Stelle melden,* mont war ar renk evit ur post-labour, reiñ da c'houzout ez eur dedennet gant ur post-labour, lakaat e anv evit ur post-labour, goulenn ur post-labour ; *sich bei der Handelsmarine melden,* mont war ar roll, enrollañ er verdeadurezh a genwerzh, en em rollañ er verdeadurezh a genwerzh, mont e touez ar vartoloded, lestrañ, kemer roll war ur vag kenwerzh, rollañ ; *sich bei der Armee melden,* mont da soudard, en em engouestlañ el lu, emouestlañ el lu, mont dindan an armoù, enrollañ en arme, en em rollañ el lu ; *sich bei der Polizei melden,* **a)** mont da zisklêriañ e chomlec'h nevez d'an archerdi, disklêriañ e chomlec'h nevez en archerdi ; **b)** pikañ e gartenn en archerdi.
Meldepflicht b. (-,-en) : **1.** disklêriadur dre ret g. ; **2.** redi da zisklêriañ e chomlec'h g.
meldepflichtig ag. : da zisklêriañ dre ret.
Melder g. (-s,-) : **1.** [lu] reder g., kannader g., kemenner g. ; **2.** [tekn.] korn-kemenn g., sutell-gemenn b., bouder g., stramm-kemenn g., kemenner g.
Melderegister n. (-s,-) : marilh g.
Meldeschein g. (-s,-e) : furmskrid evit disklêriañ ur cheñchamant annez g.
Meldeschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-avizer g.
Meldesignal n. (-s,-e) : [hent-houarn] *elektrisches Meldesignal,* stramm-kemenn tredan stag ouzh ar roudennoù g.
Meldestelle b. (-,-n) : burev ar marilhadur poblañs g., burev ar rolloù keodediz g.
Meldezettel g. (-s,-) : **1.** fichenn ditouriñ b. ; **2.** [Bro-Aostria] furmskrid evit disklêriañ ur cheñchamant annez g.
Meldung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., kemennadurezh b., kannad g., kannadiezh b., kannadur g., kiminiadezh b., kel g., keal g., notadur g., notenn b. ; **2.** keloù g., disaouzan b., rentañ-kont g., danevell b., nevez g. ; *Meldung über etwas (t-rt) erstatten,* ober ur rentañ-kont diwar-benn udb, danevelliñ udb, reiñ disaouzan eus udb ; **3.** [lu, merdead.] *freiwillige Meldung,* enroll g., enrolladur g., emouestladur g., emroll g., emrolladur g.
melieren V.k.e. (hat meliert) : meskañ, kemmeskañ, kejañ, toueziañ.
meliert ag. : brizhellet, brizh, brizhet, marellet, brizhellek, briket, marigellek.
Melinit g. (-s) : melinit g.
Melioration b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] matadenn an douaroù b., stuziañ g., temzañ g., temzadur g., trempañ g. ; **2.** gwellidigezh b., gwellaenn b.
meliorieren V.k.e. (hat melioriert) : lakaat da dalvezout mui, gwellaat, mataat, talvoudekaat, talvoudusaat, frouezhusaat, degas gwellaenn e, degas gwellaennoù e ; *er hat seine Äcker melioriert,* lakaat en deus e zouaroù da dalvezout mui, gwellaet eo bet e zouaroù gantañ, strujet (strujusaet, druzet, drusaet, stuziet, talvoudekaet, talvoudusaet, frouezhusaet, trempet, temzet) en deus e zouaroù.
Meliorismus g. (-) : [preder.] gwellouriezh b.
Meliorist g. (-en,-en) : [preder.] gwellour g.
Melisse b. (-,-n) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.
Melissengeist g. (-es) : dour begar g.
Meliszucker g. (-s) : kastounadez b.
Melkeimer g. (-s,-) : kelorn al laezh g., barazh al laezh b.
melken V.k.e. (melkte / molk // hat gemolken / hat gemelkt) : **1.** goro ; *die Kühe melken,* goro ar saout ; *die Kuh verlangt laut, gemolken zu werden,* blejal a ra ar vuoc'h war he laezh ; *die am Morgen gemolkene Milch,* al laezh mintin g., ar maread mintin g. ; *die am Abend gemolkene Milch,* al laezh noz g., ar maread noz g. ; *frisch gemolkene Milch,* laezh nevez-c'horoet g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden melken,* goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b.,

displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.
V.gw. (melkte / molk // hat gemolken / hat gemelkt) : **1.** goro ; **2.** P. hejañ e gleier, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh.
Melken n. (-s) : goroadenn b., goroerezh g., goro g. ; *das Melken am Morgen und das Melken am Abend,* ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro beure-noz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g.
Melker g. (-s,-) : goroer g.
Melkerei b. (-,-en) : **1.** goroerezh g. ; **2.** laezherezh g.
Melkerin b. (-,-nen) : goroerez b.
Melkgang g. (-s,-gänge) : goroadenn b. ; *die Milch aus dem zweiten Melkgang ist besserer Qualität als die aus dem ersten,* al laezh a zeu diwar c'horo un eil gwech a zo gwelloc'h eget ar vegenn ; *der Melkgang am Morgen und der Melkgang am Abend,* ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g.
Melkkübel g. (-s,-) : kelorn al laezh g., barazh al laezh b.
Melkmaschine b. (-,-n) : goroerez b.
Melkzeit b. (-,-en) : goroadenn b. ; *zwei Melkzeiten pro Tag,* div c'horoadenn bemdez lies., ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g.
Melkzuber g. (-s,-) : kelorn al laezh g., barazh al laezh b.
Melodie b. (-,-n) : [sonerezh] ton g., tonenn b., sonenn b., kerzenn b., meulodienn b. ; *ich habe eine Melodie komponiert,* savet em eus un ton ; *einen Text nach der Melodie eines anderen Liedes singen,* kanañ pozioù war ton ur gwerz all.
Melodienreigen g. (-s,-) : [sonerezh] kejmotenn b., dibab tonioù g.
Melodik b. (-) : [sonerezh] **1.** linenn gerzennek b. ; **2.** kerzennouriezh b.
melodiös ag. : heson, meulodius, lirzhin, flour, c'hwek.
melodisch ag. : **1.** heson, meulodius, lirzhin, flour, c'hwek ; *eine melodische Stimme,* ur vouezh flour b. ; **2.** kerzennel, kerzennek.
Melodram n. (-s,-en) **/ Melodrama** n. (-s,-dramen) melodrama g., reuzc'hoari g.
melodramatisch ag. : melodramael, melodramaek, melreüs.
Melone b. (-,-n) : **1.** [louza.] meloñs g. ; *Honigmelone,* aval-sukrin g., sukrin str. ; *Wassermelone,* sukrin-dour str., pastekez str. ; *Schale einer Melone,* koc'henn sukrin b., pluskenn ur sukrinenn b. ; **2.** [tok] *Melone,* tok-meloñs g., tok pompad g.
Melonenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-papaiez str., papaiezenn b. [*liester* papaiezenned; papaiezed].
Melonenkern g. (-s,-e) : spluz meloñs str., plusk meloñs str., greun-avaloù meloñs str., had meloñs str., spluz avaloù-sukrin str., plusk avaloù-sukrin str., greun-avaloù sukrin str., had avaloù-sukrin str.
Meltau g. (-s) : [louza., loen.] melad g.
Membran b. (-,-en) **/ Membrane** b. (-,-n) : koc'henn b., kroc'henenn b., kennenn b., lienenn b., rouedenn b.
membranartig ag. : lienennek, kennennek, kroc'henennek, e doare ur goc'henn, a-zoare gant ur goc'henn, a-seurt gant ur goc'henn.
Memel g./b. : **1.** [stêr] Niemen g. ; **2.** [kêr] Klaipeda b. / Memel b.
Memelland n. (-s) : *das Memelland,* Bro Memel b., Bro Klaipeda b.
Memme b. (-,-n) : toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g., gogez g., korzenn wak b., krank gwak g.
memmenhaft ag. : palfennek, aonik, laosk, flav, digalon, dismeg, spontik, digadarn, gouher.
Memoiren lies. : [lenn.] eñvorennoù lies. ; *seine Memoiren schreiben,* kontañ dre skrid e dammig buhez ; *die Memoiren dieses Dichters sind frei geworden,* erru eo ar gwirioù miret war eñvorennoù ar barzh-mañ d'o zermen, n'eus ket a wirioù miret ken war eñvorennoù ar barzh-se.
Memoirenschreiber g. (-s,-) : eñvorennour g.
Memorandum n. (-s, Memoranden) : kounskrid g.
Memorial n. (-s,-e/Memorien) : kounlec'h g.
Memorie b. (-,-n) : [tisav.] renabl al labourioù hag ar c'houstoù g.
memorieren V.k.e. (hat memoriert) : **1.** deskiñ dre eñvor, deskiñ dindan eñvor ; **2.** eñvoraat, enkounañ.
Memorieren n. (-s) : eñvoradurezh b., eñvoridigezh b., enkounañ g.
Menage b. (-,-n) : **1.** [kegin.] eoulier g. ; **2.** [lu] keusteurenn b., kalebeutenn b., tinell b. ; **3.** kastelodenn geitwrez b., kastelodenn dermos b.
Menagerie b. (-,-n) : gouezvildi g., loendi g., ti al loened gouez g.
Mendelevium n. (-s) : [kimiezh] mendeleviom g.
Mendelismus g. (-) : kemmouriezh b., mendelouriezh b., dargenouriezh b.
Mendelist g. (-en,-en) : kemmour g., mendelour g., dargenour g.
Mendesismus g. (-) : [polit.,istor] mendesouriezh b.
Méné-Bré n. : *das Méné-Bré,* Menez-Bre g.
Menelaus g. : [mojenn.] Menelaos g.
Menetekel n. (-s,-) : droukziougan g., diougan drougarouezius g., ragarouez a wall geloù b., seblant a wall geloù g., sinad a wall geloù g.
Menez-Hom n. : *das Menez-Hom,* Menez C'homm g.
Menge b. (-,-n) : **1.** kementad g., pegementad g., kont b., klotad g., savad g. ; *in gleicher Menge,* kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter ; *kleine Menge, geringe Menge,* disterded b., kementad bihan g., nebeudad g., togad g. ; *sehr kleine Menge,* pilifrenn b. ; *Elektrizitätsmenge,* bec'hiad tredan g. ; *Menge Reis für zwei Personen,* kementad riz da bredañ daou zen g. ; *große Mengen an Atommüll werden erzeugt,* dilerc'hiadoù skinoberiek a vez produet a gementadoù bras ; [mezeg.] *vorgeschriebene Menge,* kementad gourc'hemennet g., doen erskrivet g., doenad erskrivet g. ; **2.** bern g., berniad g., yoc'h b., toullad g., bochad g., maread g., bolead g., bordilh b., bostad b., pezh stropad g., troc'h g., troc'had g., braz g., leizh g.,

afin g., klotad g., kreoñennad b., kreoñenn b., kudennad b., paotad g., pezhiad g., pezh g., revriad g., torkad g., mor a g., taol bras g., tolp bras g., tompad g., druilh g., druilh bras g., druilhad g., duilhad g., kalzad g., kalzadenn b., kalz g., kuchennad vat b., c'hwistadoù lies., freilhad g., stlabez g., dastum bras g., un euzh a g., fardellad b., hedad g., karrad g., na pet ; *eine große Menge Vieh,* ur bern (un toullad, ur bochad, ur maread, ur stropad, un troc'had, ur c'halzad, ur pezhiad, ur pezh) loened chatal g., ur galzadenn loened chatal b., ur guchenn vat a loened chatal b., chatal e-leizh (a-vil-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vern, a-bezhiadoù, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-vordilh), ur vraz a loened chatal, ul leizh a loened chatal, un tarzh bras a chatal, na pet loen lies. ; *sie haben eine Menge Sachen hinter sich gelassen,* ur gwiskad traoù (ur pezh stropad traoù, ur pezhiad mat a draoù, e-leizh a draoù, un euzh a draoù, ur fardellad traoù, ur guchennad vat a draoù, ur c'halzad traoù, ur c'harrad traoù, ur berniad traoù, ur garg traoù, un niver a draoù) a zo chomet war o lerc'h, na pet tra a zo chomet war o lerc'h ; *er verbraucht große Mengen Wasser,* mont a ra e-leizh a zour gantañ, mont a ra kementadoù spontus a zour gantañ ; *eine Menge Geld,* arc'hant bras g., arc'hant mat g., un dornad (un tousegad, ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur bern arc'hant g., arc'hant e-leizh, arc'hant ken-ha-ken, arc'hant mui-pegen-mui, ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., na pet gwenneg lies. ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *Vorräte in Mengen,* un tamm brav a bourvezioù g., pourvezioù forzh pegement (e-leizh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, dreistkont, sof-kont), un dastum bras a bourvezioù g. ; *in rauen Mengen,* a-c'hardenn, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, a-vordilh, sof-kont, gros, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h, a-droc'had, a-foziadoù, bern-ha-bern ; *es gab Bonbons in rauen Mengen,* ar madigoù a rodelle ; *ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, euvriñ nebeut-tre eus ul louzoù bennak ; P. *die Menge,* d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, d'ober teil, oc'h ober teil, barrek ha fonnus, hardizh ; *er hat Häuser die Menge,* ur maread tiez a zo dezhañ, maread a diez a zo dezhañ, tiez maread a zo dezhañ, ur bern tiez a zo dezhañ, na pet ti a zo dezhañ, tiez forzh pegement en deus war e anv, tiez forzh pegement en deus a-leve, tiez en deus ken-ha-ken war e anv, tiez en deus ken-ha-kenañ a-leve, tiez en deus mui-pegen-mui, tiez en deus d'ober kouez ganto, un dastum bras a diez en deus, tiez en deus hardizh ; *Rebhühner gibt es hier die Menge,* dre amañ e kaver klujiri a-vandennadoù, ar c'hlujiri a fonn dre amañ, klujiri a vez amañ hardizh ; *und danach hat er noch eine Menge Leute geheilt,* pareañ a reas n'ouzon ket pet den all c'hoazh, pareañ a reas na pet den all c'hoazh, pareañ a reas n'ouzer ket pet den all c'hoazh, pareañ a reas den ne oar pet den all c'hoazh ; **3.** engroez g., engroeziad g., pobl b., mor a dud g., morad, moriad g., maread g., taol bras g., tolp bras g., tolpad bras g., tompad tud g., kasad b., druilh g., druilh bras g., druilhad g., duilhad g., kaouad tud b./g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., mac'h g., troc'h g., berniadoù tud lies., bostad tud b., bostad b., pezhiad tud g., pezh tud g. ; *plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten,* diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez ; *dicht gedrängte Menge,* engroez stank g. ; *es waren eine Menge Menschen da,* e-leizh e oant, edont e-leizh, un tamm brav a dud a oa eno, ur mor (ur bobl, ur c'halz, un taol bras, ul leizh, un niver, un niver bras, un tolp bras) a dud a oa du-mañ, forzh tud (ur pezhiad tud, ur pezh tud, un tompad tud, ur stlabez tud, un troc'h, un hedad tud, ur guchenn vras a dud) a oa du-mañ, bras e oa ar mac'h a oa enno, mac'h bras a dud a oa enno, ur stlabez tud a oa eno, eno e oa berniadoù tud, forzhig tud a oa eno, un toullad mat a dud a oa eno, e-leizh a dud a oa eno, eno e oa tud e-leizh, leizh a dud a oa eno, eno e oa ur maread tud, eno e oa maread a dud, tud maread a oa eno, tud a oa eno, nann ! pegement a dud ne oa ket eno ! un engroez tud a oa eno, nag a dud eno, hag a dud eno, hag a hini eno, nag a hini eno, a bet hini eno, tud a vagad a oa eno, bez' e oa un dud eno, stank e oa an dud eno, ur bed a dud a oa eno, karg vras a bobl a oa eno, ur spont a dud a oa eno, ur c'hardennad tud a oa enno, tud a-c'hardenn a oa enno, paot mat a dud a oa eno, ur bochad tud a oa eno, ur vostad tud a oa eno, forzh pegement a dud a oa eno, tud a oa eno ken-ha-ken, tud a oa eno ken-ha-kenañ, tud a oa eno mui-pegen-mui, n'eus forzh pegement a dud a oa eno ; *die Menge brüllte vor Freude,* ar boblad tud a youc'he gant al levenez ; *wir standen eingekeilt in der Menge,* tapet e oamp e gwask an engroez ; *Münzen in die Menge werfen,* teuler pezhioù moneiz a-skrap, stlepel pezhioù moneiz en arigrap, skeiñ pezhioù moneiz en arigrap, teuler gwenneien war ziskrap, teuler gwenneien a-stlabez ; *sich einen Weg durch die Menge bahnen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; *sich durch die Menge schlängeln,* en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud ; *in der Menge untertauchen,* steuziañ e-barzh an engroez, en em silañ e-touez an dud ; *sich in die Menge verlieren,* mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, mont e-mesk an druilh.

mengen V.k.e. (hat gemengt) : kejañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, patrouzañ, unaniñ.

V.em. : **sich mengen** (hat sich (t-rt) gemengt) : **1.** en em veskañ, en em doueziañ ; **2.** *sich in etwas (t-rt) mengen*, emellout eus udb, lakaat (bountañ, sankañ) e fri en udb.

Mengeneinheit b. (-,-en) : unanenn gementad b.

Mengenlehre b. (-) : [mat.] damkaniezh an teskadoù b.
mengenmäßig ag. : kementadel.
Mengenrabatt g. (-s,-e) : distaol evit ar prenadennoù a-vras g., distaol evit brasprenadennoù g.
Mengentheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh an teskadoù b.
Menggestein n. (-s,-e) : kendorpez str., kenfetisadur g., torpez str.
Mengkorn n. (-s) : brazed g., mistilhon g., segal-winizh str.
Mengsel n. (-s,-) : meskailhez g./b., meskaj g., keusteurenn druek b.
Menhir g. (-s,-e) : maen-hir g., maen-sav g., peulvan g.
Meningitis b. (-) : [mezeg.] pilhonfo g., toagennad b., tanijenn-empenn b.
Meniskus g. (-, Menisken) : **1.** [korf.] kreskenn genvellañ b. ; **2.** [optik] kluzenn b. ; *konvergierender Meniskus,* kluzenn gengerc'hus b.
Menjou-Bärtchen n. (-s,-) : P. toenn soul b.
Mennig g.(-s) **/ Mennige** b. (-) : miniom g., ruz-plom g.
Mennonit g. (-en,-en) : [relij.] mennoad g. [*liester* mennoaded, mennoidi].
Menopause b. (-) : [korf.] eizigvan venevel b., paouez mizioù g., tro an oad b., distro an oad b., dilez-vamm g.
Mensa b. (-, Mensen) : **1.** [skol-veur] preti ar studierien g., kantina g., predva ar studierien g. ; **2.** [relij.] taol-aoter b.
Mensch[1] g. (-en,-en) : **1.** den g., mab-den g., Mab-den g., kristen g., penn-kristenn g., boud g., [bev.] homo sapiens g., gour g. ; *Menschen und Tiere,* an dud hag al loened mut, an dud hag an anevaled mut ; *die Stellung des Menschen in der Natur,* plas an den en natur g. ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen,* bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz ; *der Mensch ist des Menschen Wolf, der Mensch ist dem Menschen ein Wolf,* an dud ne absolvont ket - gwashañ enebour an den eo an dud - an tostañ kar en deus mab-den eo an estren yen - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren,* dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *die Würde des Menschen,* dellezegezh Mab-den b., briegezh Mab-den b., an dellid a zen g. ; *alle Menschen sind vor dem Gesetz gleich,* par eo an holl dirak al lezenn ; *alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt,* hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hlan ; *die Ausbeutung des Menschen durch den Menschen,* korvoerezh an den gant an den g. ; *ein guter Mensch,* un den mat g., un den a galon g., un den madelezhus g. ; *ein kluger Mensch,* ur spered fin a zen g., un den a benn (a boell) g., ur perc'henn skiant g., ur skiant vat a zen g., ur spered digor a zen g., ur spered den g., ur spered tanav a zen g., un den ijinet-mat g., un den a ijin g. ; *er ist ein ganz gewöhnlicher Mensch,* un den evel ar re all eo ha netra ken, gwall zisterik eo e zoare, n'eus ken nemet liv dister warnañ, un den a nep hini eo, un den eus an ordinaloù eo ; *das ist kein gewöhnlicher Mensch,* disheñvel eo diouzh an ordinaloù ; *so ist der Mensch !* evel-se emañ Mab-den ! ; *jeder Mensch,* pep hini, pep den, pep unan, an holl, an holl dud, kement den a zo ; *kein Mensch,* den, den ebet, gour, gour ebet, hini ebet, kristen, kristen ebet, penn-kristen, penn-kristen ebet, nikun, nep den ; *unter Menschen kommen,* darempredi ñ kalz a dud ; *einen neuen Menschen anziehen,* en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus ar pec'hed, eus e gorf), cheñch (treiñ) penn d'e vazh, trokañ bazh d'e daboulin, cheñch bazh war e daboulin, kerzhout en ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, cheñch doare, cheñch emzalc'h, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *die Menschen sowohl als auch die Tiere, Menschen sowie Tiere,* ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; [kr-l] *der Mensch denkt, Gott lenkt,* c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar ; [dre fent] *der Mensch ist, was er isst,* lavar din petra a zebrez hag e lavarin dit petra out ; **2.** [dre skeud.] *neuer Mensch,* neveziant g., den erru g., aotrou diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g. ; **3.** *Mensch !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! che ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! chaous warnout ! foeltr ! foutre ! arsa ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! hopala ! ; **4.** [relij.] *Mensch werden,* dont da zen, kemer ur c'horf den, emzenañ ; *Mensch geworden,* enkorfet.
Mensch[2] n. (-es,-er) : [su Bro-Alamagn] P. louskenn b., louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], vilgen b., viltañs g., strakouilhenn b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., plac'h skoemp b., paotrez b., rederez b., galouperez b., klujar [*liester* klujiri] b., troterez b., strakell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., plac'h distrantell b., plac'h skañv b., tommderenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., yourc'h g., heizez b., chevrenn b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., stranell b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., loudourenn b., flegenn b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kaihebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., landourc'henn b., libouzell b., libouzenn b.,

libouz g., libourc'henn b., mari-voudenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., trutell b.
Mensch ärgere dich nicht n. (-) : [c'hoari] marc'hig g.
Menschenaffe g. (-n,-n) : [loen.] hominideg g., stummden g. ; *große Menschenaffen,* marmouzien-meur lies.
menschenähnlich ag. : denheñvel, tudheñvel, e doare un den, e doare an dud, a-zoare gant un den, a-zoare gant an dud, a-seurt gant un den, a-seurt gant an dud.
Menschenähnlichkeit b. (-) : denheñvelegezh b.
Menschenalter n. (-s,-) : remziad g., remzi g. ; *mehrere Menschenalter werden vergehen müssen,* meur a remzi a dremeno.
Menschenansammlung b. (-,-en) : engroez g., pobl b., strolladenn b., bodad g., bodenn dud b., bodennad tud b., kuchennad tud b., tolpad tud g., toullad tud g., druilh bras g. ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf,* dichalañ a ra an engroez.
menschenarm ag. : distank an dud ennañ.
Menschenart b. (-,-en) : gouenn tud b., spesad tud g., seurt tud g., asortamant g., noueañs b.
Menschenauflauf g. (-s,-aufläufe) : tolpad g., druilhad g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., houl g., gwask g., gwaskadeg b.
Menschenfeind g. (-s,-e) : dengasaour g.
Menschenfeindin b. (-,-nen) : dengasaourez b.
Menschenfeindlichkeit b. (-) : dengasoni b., dengasaouriezh b.
Menschenfleisch n. (-es) : kig tud g.
Menschenflut b. (-) : mor a dud g., bern tud g., boblad a dud b., lanvad tud g., pezhiad tud g., mared tud g., morad tud g., moriad tud g., chal a dud g., froud tud g./b., froudad tud g./b. ; *die Menschenflut auf der Straße riss uns förmlich mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma oamp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn.
Menschenfresser g. (-s,-) : debrer-tud g., denzebrer g., kanibal g., roñfl g.
Menschenfresserei b. (-) : tuddebrerezh g., denzebrerezh g., kanibalegezh b.
Menschenfresserin b. (-,-nen) : debrerez-tud b., denzebrerez b., kanibalez b.
Menschenfreund g. (-s,-e) : dengarour g.
Menschenfreundin b. (-,-nen) : dengarourez b.
menschenfreundlich ag. : dengar.
Menschenfreundlichkeit b. (-) : dengarantez b., dengarouriezh b.
Menschenführung b. (-) : barregezh da ren tud b.
Menschengedenken n. (-s) : *seit Menschengedenken,* abaoe ez eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a vepred, a-hed-ar-wech, a-hed-amzer, evit ar wech, d'ar wech, a bep memor den / a bep amzer (Gregor).
Menschengedränge n. (-s,-) : tousmac'h g., dever g., pres g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., bount g., bountadeg b., birvilh g., diframm g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., houl g., gwaskadeg b.
Menschengestalt b. (-,-en) : stumm un den g., stumm den g. ; *in Menschengestalt,* dindan everiañs un den, e stumm un den, en aoz un den.
Menschengewühl n. (-s) : tousmac'h g., dever g., pres g., charre g., gred g., mesk g., meskadeg b., bount g., bountadeg b., birvilh g., diframm g., monedone g., hej ha prez, lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., fifil g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., houl g., gwaskadeg b.
Menschenhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin gwenn g.
Menschenhand b. (-,-hände) : dorn den g.
Menschenhandel g. (-s) : droukkenwerzh gant sklaved g., morianetaerezh g., morianeta g., sklavetaerezh g., sklaveta g.
Menschenhass g. (-es) : dengasoni b.
Menschenkenner g. (-s,-) **/ Menschenkennerin** b. (-,-nen) : den hag a oar mat ouzh doare an dud g., den hag a oar mat ouzh spered an dud g., den hag a oar anezhi g., den hag a oar treiñ e grampouezhenn g., den a oar ar stek g., den hag a oar penaos en em gemer gant an dud g.
Menschenkenntnis b. (-,-se) : skiant-prenañ gant an dud b., skiant-prenet gant an dud b., skiant-pren gant an dud b., skiant-desket gant an dud b., chem gant an dud g., chemet gant an dud g., anaoudegezh vat ouzh spered mab-den b., anaoudegezh-prenet ouzh spered mab-den b.
Menschenkette b. (-,-n) : listenn b., chadenn b., renkennad b., kaead g., kudennad b. ; *eine Menschenkette bilden,* ober listenn, ober chadenn, kudenniñ.
Menschenkind n. (-s,-er) : [barzh.] den g., mab-den g., Mab-den g.
menschenköpfig ag. : penndenel.
Menschenkunde b. (-) : denoniezh b.
Menschenleben n. (-s,-) : **1.** buhez b. ; *vier Menschenleben waren zu beklagen,* lazhet e voe pevar den, pevar den a oa bet lazhet (o doa kollet o buhez) ; *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten,* dont a ra diouzhtu, pa vez tud da saveteiñ ; **2.** buhez un den b., buhez an dud b.
menschenleer ag. : diannez, digevannez, didud, dibobl, digenvez, dizarempred, dibleustr, dihentad, dichañs-bras, goullo ; *die Stadt ist menschenleer,* didud eo kêr, goullo eo kêr, digevannez eo kêr, dichañs-bras eo kêr.
Menschenliebe b. (-) : dengarantez b., dengarouriezh b.
Menschenmasse b. (-,-n) : mor a dud g., lanvad tud g., pezhiad tud g., mac'h bras a bobl g., gwask g., houl g., gwaskadeg b., froud tud g./b., froudad tud g./b.
Menschenmenge b. (-,-n) : engroez g., pobl b., strolladenn b., bodad g., bodennad tud b., kuchennad tud b., tolpad tud g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., troc'h g., druilh bras g. ; *plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten,* diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns förmlich mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma oamp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn.
Menschenmessung b. (-) : korfvuzulierezh g., denvuzulierezh g.

menschenmöglich ag. : *das Menschenmögliche versuchen (tun),* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e c'halloud (e bosupl, e holl bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, eus e wellañ, diouzh e wellañ-holl, kement ha ma c'haller, muiañ ma c'haller, ar muiañ ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, e seizh posupl, e seizh gwellañ), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober bec'h bras, en em aketiñ e pep doare, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

Menschenopfer n. (-s,-) : **1.** [relij.] lidlazhiad g., lidlazhed g. ; **2.** [dre astenn.] reuziad g., reuzied g. ; *vier Menschenopfer waren zu beklagen,* lazhet e voe pevar den, pevar den a oa bet lazhet (o doa kollet o buhez).

Menschenpflicht b. (-,-en) : dever g., dlead g.

Menschenraub g. (-s,-e) : skrapadenn dud b., skraperezh tud g., skapadeg b.

Menschenrecht n. (-s,-e) : gwir Mab-den g. ; *die grundlegenden Menschenrechte,* gwirioù diazez Mab-den lies. ; *Universalität der Menschenrechte,* hollveziadelezh gwirioù Mab-den b. ; [istor] *allgemeine Erklärung der Menschenrechte,* Disklêriadur Hollveziadel Gwirioù Mab-den g.

Menschenrechtsverletzung b. (-,-en) : gaou ouzh gwirioù Mab-den g.

menschenscheu ag. : digevredus, digenvezus, kintus, hag en deus erez ouzh an dud (Gregor), lent dirak an diavaezidi, hag a glask an distro, lentik, aonik, abaf, gouez, amgevredigezhel ; *er ist menschenscheu,* ne c'houzañv den war e dro, an distro a glask bepred, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, ren a ra ur vuhez digevannez ; *menschenscheues Kind,* gouezard g.

Menschenscheu b. (-) : digenvezusted b., lentegezh b., abafded b.

Menschenschinder g. (-s,-) : mac'homer g., kigner g., loufrez g, den sklouf g.

Menschenschlag g. (-s,-schläge) : tremp g., gouenn b., gouenn dud b., spesad tud g., seurt tud g., asortamant g., noueañs b., goradenn b. ; *Menschenschlag aus dem Altertum,* henouenn b. ; *dieser Menschenschlag ist ausgestorben,* n'eus ket ken a dud e-giz-se.

Menschenseele b. (-,-n) : **1.** ene Mab-den g. ; **2.** den g., kristen g., penn ki g., penn-kristen g., penn den g. ; *es ist keine Menschenseele da,* n'eus penn-kristen amañ, n'eus den amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den krouet ebet amañ, n'eus foeltr den amañ, ned eus ket a nep re.

Menschenskind estl : *Menschenskind !* gabell ! ganas ! gagn ! ga ! kordenn ! korn-butun ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! chaous warnout ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! sac'h ar soner ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! tripledie ! tribledie ! iche ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! hopala !

Menschensohn g. (-s) : [relij.] Mab an Den g.

Menschentraube b. (-,-n) : krapad tud g., duilhad tud g., blokad tud g.

Menschentum n. (-s) : dended b., denegezh b. ; *das ideale Menschentum der deutschen Klassik,* uhelvennad a zended ar glaselezh alaman g., uhelvennad denegour ar glaselourien alaman g.

menschenunmöglich ag. : en tu all da c'halloud mab-den, hag a dremen galloud an den ; *das ist menschenunmöglich,* n'eus na doue na diaoul evit ober an dra-se.

menschenunwürdig ag. : na zere ket ouzh dellezegezh Mab-den ; *unter menschenunwürdigen Zuständen leben,* bevañ en un doare na zere ket ouzh dellezegezh Mab-den ; *das ist doch menschenunwürdig, was ihr da tut,* loened brein a zo ac'hanoc'h, n'oc'h ket gwall dener pa rit evel-se, divalav-mezh eo pezh a rit.

menschenverachtend ag. : disprizius en andred an dud, dismegañsus e-keñver Mab-den.

Menschenverächter g. (-s,-) : dismegañser Mab-den g., disprizier Mab-den g.

Menschenverächterin b. (-,-nen) : dismegañserez Mab-den b., disprizierez Mab-den b.

Menschenverachtung b. (-) : dismegañs e-keñver Mab-den b., dispriz evit Mab-den g.

Menschenverstand g. (-s) : skiant b., poell g., skiantegezh b., intentamant g./b. ; *der gesunde Menschenverstand,* ar skiant-vat g., ar skiant voutin b., ar furnez b., an intentamant-vat b.

Menschenwerk n. (-s) : *eitles Menschenwerk,* vanegloar b., trolle g., roufl g.

Menschenwürde b. (-) : *die Menschenwürde,* dellezegezh Mab-den b., briegezh Mab-den b., an dellid a zen g. ; *unsere Menschenwürde,* hon dellid a dud g.

menschenwürdig ag. : hag a zere ouzh dellezegezh Mab-den ; *menschenwürdiges Dasein,* doare bevañ hag a zere ouzh dellezegezh Mab-den g.

Menschewik g. (-en,-en/Menscheviki) : [istor] menchevik g.

Menschheit b. (-) : denelezh b., [relij.] an dud krouet lies. ; *die ganze Menschheit,* an denelezh kevan b., an denelezh a-bezh b. ; *die ganze Menschheit strebt nach Frieden,* c'hoant brasañ an denelezh kevan eo kaout peoc'h, e pep bro e laka an dud o albac'henn gant ar peoc'h, gant ar peoc'h emañ penn an dud, nesañ tra da galon an dud eo ar peoc'h, nesañ tra d'an dud eo ar

peoc'h, an dud er bed a-bezh eo o holl breder gant ar peoc'h, an dud er bed a-bezh a venn bevañ e peoc'h.
Menschheitsdämmerung b. (-) : goubannwel Mab-den g.
Menschheitsgeschichte b. (-) : istor Mab-den g., istor an denelezh g.
menschlich ag. : denel, denek ; *die menschliche Gesellschaft,* an denelezh b., kevredigezh an dud b., gouenn an dud g., noueañs Adam b. ; *die menschliche Natur,* natur Mab-den b. natur an den b. ; *die menschliche Person,* an hiniden g. ; *die Würde der menschlichen Person,* dellezegezh Mab-den b., briegezh Mab-den b., an dellid a zen g. ; *eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz führen,* bevañ en un doare a zere ouzh dellezegezh Mab-den ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh Mab-den ; *Menschliches, Allzumenschliches (Nietzsche),* traoù denel, traoù re zenel ; *das rein Menschliche,* an deneliezh rik b. ; *das allgemein Menschliche,* ar pezh a ra Mab-den e pep lec'h hag e pep amzer ; [kr-l] *Irren ist menschlich,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.
Menschlichkeit b. (-) : denegezh b., madelezh b., kendruez b., kuñvelezh b., hegarated b. ; *Menschlichkeit an jemandem üben,* bezañ madelezhus (diskouez madelezh) e-keñver u.b. ; *Verbrechen gegen die Menschlichkeit,* torfed ouzh an denelezh g., torfed a-enep an denelezh g., torfed ouzh Mab-den g.
Menschsein n. (-s) : [preder.] dended b.
Menschwerdung b. (-) : [relij.] enkorfañ g., enkorfadur g., emzenañ g. ; *das Mysterium der Menschwerdung Christi,* mister an enkorfadur g., moliac'h an enkorfadur g.
Menstruation b. (-,-en) : [korf.] amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.
Menstruationsbinde b. (-,-n) : tapon-slip g., serviedenn amzerioù b.
menstruieren V.gw. (hat menstruiert) : bezañ gant he mizioù, kaout hec'h amzerioù, kaout he mizioù, bezañ he mizioù ganti, bezañ meurlarjez er gêr, bezañ meurlarjez ganti, bezañ he zraoù ganti.
Mensur b. (-,-en) : **1.** etrehed g., hed g. ; **2.** [studierien] duvell g. ; *auf die Mensur gehen,* mont da zuvelliñ, mont d'en em gannañ e duvell, mont da droc'hañ an akuilhetenn ; **3.** [sonerezh] mentad g.
mental ag. : ... spered, bredel, ... bred, speredel, empennel ; [bred.] *mentales Modell,* skeudennadur g., derc'hennad b.
Mentalität b. (-,-en) : tro-spered b., temz-spered g., bredelegezh b., speredegezh b.
Mentalreservation b. (-,-en) : beskebiñ g.
Menthol n. (-s) : [kimiezh] mentol g.
Menthol- : mentolek, … mentol.
Mentholzigarette b. (-,-n) : sigaretenn ventol b.
Mentor g. (-s,-en) : kuzulier g., mentor g.
Menu n. (-s,-s) **/ Menü** n. (-s,-s) : **1.** [kegin.] roll-meuzioù g., roll-pred g. ; *Fünfgangmenü,* pred pemp meuz g. ; *Menü einschließlich Getränke,* ar meuzioù gant ur banne da bredañ lies. ; **2.** [stlenn.] lañser g., meuziad g. ; *überlappendes Menü,* lañser en ur skalierad g.
Menuett n. (-s,-e) : munued g. ; *Menuett tanzen,* dañsal ar munued ; *ein Menuett tanzen,* dañsal ur munued, ober ur munued.
Menüführung b. (-,-en) : [stlenn.] lañser g.
menügesteuert ag. : [stlenn.] sturiet gant al lañser.
Menüleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn al lañserioù b.
Mephisto g. : Mefisto g., Mefistofeles g.
Mercator-Projektion b. (-) : [douar.] bannerezh Mercator g.
Merchandising n. (-s) : merchandising g., kreskwerzh g., nevidadouriezh b.
Mercosur g. (-) : MERCOSUR g.
Mergel g. (-s,-) : marg g., merl g.
Mergelgrube b. (-,-n) : margeg b.
mergelig ag. : margek.
mergeln V.k.e. (hat gemergelt) : margañ, merlañ.
Mergeln n. (-s) : merladur g., merlerezh g., merlañ g., margadur g., margerezh g., margañ g.
Meridian g. (-s,-e) : hedredenn b. ; *auf ein und demselben Meridian liegen,* bezañ a-hedred an eil gant egile ; *der Meridian von Greenwich,* hedredenn Greenwich b.
Meringe b. (-,-n) : [kegin.] meureng g., meurengenn b.
Merino g. (-s,-s) : [loen.] dañvad merinoz g., maout-Spagn g.
Merinowolle b. (-) : gloan merinoz g., merinoz g.
Merk g. (-s,-e) : [louza.] *schmalblättriger Merk,* ach-dour str.
merkantil ag. : marc'hadelour.
Merkantilismus g. (-) : marc'hadelouriezh b.
merkbar ag. : merzus, merzadus, heverz, heverzus.
Merkblatt n. (-s,-blätter) : notennig b.
Merkbuch n. (-s,-bücher) : deiziataer g., karned g., koundeiziadur g., kounlevr g.
merken V.k.e. (hat gemerkt) : gwelet, merzout, spurmantiñ, meizañ, kompren ; *er merkt, dass man über ihn spottet,* gwelet (merzout, spurmantiñ) a ra e vez graet goap outañ ; *merken lassen,* diskouez, diskuliañ ; *er ließ mich seinen Verdruss nicht merken,* ne ziskouezas ket e zesped din ; *sie wollen nicht merken lassen, dass sie dabei sind zu verlieren,* n'o deus ket c'hoant diskouez emaint o koll, n'o deus ket c'hoant diskuliañ emaint o koll ; *er ist zwar krank, er lässt es aber nicht merken,* hennezh a zo klañv ha ne ziskouez ket ; *er hat nichts gemerkt,* merzet en deus netra ; *ich habe davon nichts gemerkt,* me a zo bet dall-poch war an dra-se, en taol-

mañ e oa bet lakaet ganin ul lunedoù koad war va daoulagad ; *ohne dass die Welt es gemerkt hätte,* dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *man merkt wohl, dass …,* war a weler e …, … war a weler, anat eo e ...

V.em. : **sich merken** (hat sich (t-d-b) gemerkt) : merkañ, derc'hel soñj eus, derc'hel koun eus, derc'hel eñvor eus, lakaat [udb] don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ) don [udb] en e benn, moullañ [udb] en e galon, en em leunaat [ag udb] ; *ich habe mir seine Adresse gemerkt,* n'em eus ket disoñjet e chomlec'h ; *merk dir das !* merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon ! ; *er kann sich die Gesichter der Leute nicht merken,* disoñjal a ra eus pennoù an dud, disoñjal a ra diouzh pennoù an dud, divemoriñ a ra pennoù an dud, disoñjal a ra pennoù an dud, disoñj eo eus pennoù an dud, ne zalc'h ket soñj eus pennoù an dud.

merklich ag. : gwelus, anat, splann, hewel, heverz, heverzus, merzus, merzadus, merzidik, santidik.

Adv. : a-wel-dremm, en un doare anat, un tamm mat, kalzik, a wel da zaoulagad an dud.

Merkmal n. (-s,-e) : **1.** doare g., doareenn b., arouezenn b., pennarouez b. ; *die Kraft ist ein typisches Merkmal des Stieres,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (perzh arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen,* ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; [yezh.] *distinktive Merkmale,* arouezioù perzhek lies. ; **2.** merk g., merkad g., ardamez g. ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro ; [bev.] merker g. ; *genetisches Merkmal,* merker genetek g., merker hilel g., hilverker g.

Merkur[1] g. (-s) : [stered., mojenn.] Merc'her g.

Merkur[2] n. (-s) : arc'hant-bev g., bevargant g., merkur g.

Merkurstab g. (-s) : gwialenn-beoc'h b.

Merkvers g. (-es,-e) : gwerzenn evit derc'hel soñj b., tun kounaat e stumm ur werzenn g.

Merkwort n. (-s,-e) : [c'hoariva] ger heverzus hag a zegas un eilgeriadenn g.

merkwürdig ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, iskriv, loukes, espar, droch, dijaoj, sebezus, estonus, heverk, eveshaus ; *das ist ein merkwürdiger Kerl,* un den espar a zo anezhañ, ul labous iskis (ur marc'h-lu, un istrogell, un diaoul a zen) a zo anezhañ, un tamm paotr iskis eo ; *das ist doch merkwürdig !* un dra da gompren eo ! un dra sebezus eo ! un dra estonus eo ! ; *er läuft in einer merkwürdigen Aufmachung herum,* greiet drol eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh louskenn, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhad, gwisket eo evel ur meurlarjez.

merkwürdigerweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.

Merkwürdigkeit b. (-,-en) : istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., esparded b., esparder g., iskister g., iskisted b.

Merkzeichen n. (-s,-) **/ Merkzettel** g. (-s,-) : **1.** merk g., merkad g. ; **2.** dalc'her-soñjoù g.

Merlan g. (-s,-e) : [loen.] marlank g., merlank g., morlouan g., gwenneg g., gwennig g.

Merowinger g. (-s,-) : [istor] Merovead g. [*liester* Meroveed], Merovingad g. [*liester* Merovingiz].

merowingisch ag. : [istor] meroveat, merovingat.

meschugge ag. : sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet, sot-magn, nay, sot-ran, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur makez cheulk anezhañ, ur makez tamm paotr fin anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hac'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

Meskalin n. (-s) : [kimiezh] meskalin g.

Meslan n. : Mêlann b. ; *Haube aus der Gegend um Meslan,* karrigell b.

mesmerisieren V.k.e. (hat mesmerisiert) : [mezeg.] teogiñ, magnetekaat, mesmerekaat.

mesmerisch ag. : mesmerek, mesmerel.

Mesmerismus g. (-) : mesmeregezh b.

Mesner g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g.

Mesokarp n. (-s,-e) : [louza.] mezokarp g.

Mesolithikum n. (-s) : krennoadvezh ar maen g., oadvezh mezolitek g.

Mesopotamien n. : Mezopotamia b.

Mesosphäre b. (-) : mezosfer g.

Mesozoikum n. (-s) : eil hoalad g., mezozoeg g.

mezozoisch ag. : mezozoek.

Messapparat g. (-s,-e) : benveg muzuliañ g.

Messband n. (-s,-bänder) : metr-lietenn g., metr-seizenn g.

messbar ag. : muzuliadus, mentadus ; *nicht messbar,* dreistmuzul, divuzuliadus, diventadus, na c'haller ket muzuliañ.

Messbecher g. (-s,-) : gwerenn vuzuliañ b., gobed vuzul b.

Messbereich g. (-s,-e) : domani muzul g.

Messbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] levr oferenn g., misal g., parrezian g. [*liester* parrezianoù], levr liderezh g.

Messdiener g. (-s,-) : [relij.] kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g. ; *die Messdiener,* ar gloer vunut lies.

Messe b. (-,-n) : **1.** [relij.] oferenn b., lidoù santel an oferenn lies. ; *zur Messe gehen,* mont d'an oferenn, mont d'an iliz da gaout oferenn, mont d'an iliz da glevet an oferenn, mont da glask an oferenn ; *die Messe hören,* klevet an oferenn, selaou an oferenn ; *die Messe lesen, die Messe halten,* oferenniñ, ofisiñ, lavaret an oferenn, lidañ an oferenn ; *die Messe einleiten,* gwiskañ an oferenn ; *die Messe beginnt,* emañ an oferenn o wiskañ ; *die Messe hat begonnen,* gwisket eo an oferenn ; *Messe nach Meinung,* oferenn lakaet evit udb/evit u.b. b., oferenn lakaet gant udb/gant u.b. b., servij g. ; *eine heilige Messe für die arme Seele eines Verstorbenen*

lesen lassen, lakaat un oferenn gant unan marv, lakaat ur servij gant u.b. ; *für wen wird heute die Messe gelesen ?* gant piv emañ an oferenn hiziv ? ; *Messe lesender Priester,* ofiser g., oferenner g. ; *stille Messe,* oferenn blaen b., oferenn war blaen b. ; *feierliche Messe,* oferenn war-gan b., oferenn-lid b., oferenn-bred b., oferenn veur b. ; *eine feierliche Messe singen,* kanañ an oferenn ; *schwarze Messe,* oferenn war an tu-gin b., oferenn drantell b., oferenn fall b. ; *die heilige Messe nach griechischem Ritus,* an oferenn c'hresian b. ; *der heiligen Messe fernbleiben,* mont da oferenn sant Tremen ; *erste Messe eines Priesters in seiner Heimatgemeinde,* oferenn nevez b. ; *die heilige Messe verpassen,* c'hwitañ an oferenn ; *Frühmesse,* oferenn-vintin b., oferenn-veure b., matinezoù lies. ; *am Ende der Messe,* diwar-sav an oferenn.
2. [kenwerzh] foar b., saloñs g., diskouezadeg b., foar-diskouez b. ; *die Leipziger Messe,* foar Leipzig b. ; *auf die Messe gehen, zur Messe fahren,* foaraat, mont d'ar foar.
3. [merdead.] sal an ofiserien b., saloñs an ofiserien g., tinell an ofisourien b.
Messeausstellung b. (-,-en) : foar-diskouez b.
Messebesucher g. (-s,-) : [foar] **1.** diskouezer g., foaraour g. ; **2.** gweladenner g., foarataer g.
Messegelände n. (-s,-) : tachenn an diskouezadegoù b., tachenn-foar b., plas-foar g., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plas-foar g., martered g. ; *das Messegelände verlassen,* difoarañ.
Messgeläut n. (-s,-e) **/ Messgeläute** n. (-s,-) : kloc'h an oferenn g.
Messehalle b. (-,-n) : hall an diskouezadegoù g.
messen V.k.e. (misst / maß / hat gemessen) : **1.** muzuliañ, mentañ, metrañ, jaojañ, tezañ, tailhañ, [sport, hed un taol c'hoari, hed ul lamm] bukañ ; *Getreide mit dem Scheffel messen,* muzuliañ ar greun gant ar voesell (Gregor), muzuliañ ar greun gant ar boezell, pouezañ ar greun gant ar muzul, poezellata greun ; *die Zeit messen,* muzuliañ an amzer, padventañ ; *eine Kraft messen,* muzuliañ un nerzh, muzuliañ kreñvder un nerzh ; *die Wärme messen,* muzuliañ ar wrez ; *einen Rekruten messen,* tezañ un danvez-soudard ; [sport] *die Weite eines Sprunges messen,* bukañ hed ul lamm ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Maß, mit dem ihr messet, wird man euch wieder messen,* muzuliet e vo deoc'h gant an hevelep muzul ma vuzuilhit d'ar re all, muzuliet e vo deoc'h gant an hevelep balañsoù ha pouezioù ma vuzuilhit d'ar re all, roet e vo da bep hini hervez e vuzul, gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h, barnit ar re all evel ma fell deoc'h bezañ barnet, gant ar muzul ho po muzuliet e viot muzuliet ivez ; *man kann etwas und etwas nicht mit dem gleichen Maßstab messen,* n'eus keñver ebet etre udb hag udb all ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden,* diouzh an oberoù eo barn an dud, ouzh o oberoù eo jaojañ an dud, koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober ; *an ihm gemessen bin ich wenig,* n'on nemet un tañva dezhañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, n'on ket evit hanterañ outañ, didalvez on e-skoaz hemañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netra on e par dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, me a zo nebeut a dra en e geñver ; *jemanden vom Scheitel bis zur Sohle messen,* sellet gant fae (gant morgañs ha rogoni) ouzh u.b., sellet uhel ouzh u.b., sellet diwar laez ouzh u.b. ; *zwei Menschen messen ihre Kräfte,* emañ daou zen o c'hoari kreñv pe greñvoc'h ; [dre skeud.] P. *die Straße messen,* mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, tapout (pakañ) ul lamm ouesk, mont e gantolor en aer, lipat pri, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug.
V.gw. (misst / maß / hat gemessen) : bezañ, ober ; *er misst 1,85 m,* 1,85 m eo, 1,85 m sav a zo dezhañ, ober a ra 1,85 m an tamm anezhañ ; *dieses Grundstück misst 150 Meter,* an dachenn-douar-mañ ez eus 150 metr enni ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge,* ne dizh ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed.
V.em. : **sich messen** (misst sich / maß sich / hat sich (t-rt) gemessen) : *sich mit jemandem messen,* c'hoari ouzh (gant) u.b., en em frotañ ouzh u.b., en em vuzuliañ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., en em ingaliñ d'u.b. (Gregor), keñveriañ ouzh unan all, kevezañ gant (ouzh) u.b., kevezata ouzh u.b., en em lakaat keñver-ha-keñver gant u.b. (kemm-ouzh-kemm ouzh u.b., e kemm gant u.b., e kemm ouzh u.b.), kilbenniñ gant u.b., c'hoari kreñv pe greñvoc'h gant u.b., en em esaeañ ouzh u.b., en em bouezañ ouzh u.b.
Anv-gwan-verb : **gemessen** : *gemessenen Schrittes,* a-zoug-kamm, a zoug e gamm, a doug e gamm, war e bouezig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e boz, o kontañ e gammedoù / goustadik / sioulik / o selaou e bazioù (Gregor).
Messen n. (-s) : **1.** muzulierezh g., muzuliadur g., mentadur g., metradur g., muzuliañ g., metrañ g. ; **2.** [lu] spislec'hiadur g.
Messer[1] n. (-s,-) : **1.** kontell b. [*liester* kontelloù, kontilli] ; *feststehendes Messer,* kontell eeun b. ; *zusammenklappbares Messer, Klappmesser,* kontell-bleg b. ; *ein stumpfes Messer,* ur gontell dilemm, ur gontell dall b., ur gontell daltous b., ur gontell dogn b., ur gontell kizet he beg b. ; ein *scharfes Messer,* ur gontell lemm b. ; *ein spitzes Messer,* ur gontell beg lemm b., ur gontell vegek b. ; *er trug fünf Messer hinter den Gürtel gesteckt,* hennezh a oa gantañ pemp kontell e gwask e c'houriz ; *sein Messer aufklappen, sein Messer ausklappen,* digeriñ e gontell, dispakañ lavnenn e gontell ; *ausgeklapptes Messer,* kontell dispak b., kontell war zigor b. ; *diese Messer müssen geschliffen werden,* ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolim dezho, poent eo lemmañ ar

c'hontilli-se, poent eo breolimañ ar c'hontilli-se, poent eo ober ul lemm d'ar c'hontilli-se, poent eo teneraat lavnennoù ar c'hontilli-se ; *das Messer sitzt ihm an der Kehle,* emañ ar gontell ouzh e c'houzoug ; *Kampf bis aufs Messer,* stourm gant ar beg hag al lemm g., stourm didruez g., stourm dibardon g. ; *Krieg bis aufs Messer,* brezel hep damant g. ; *Taschenmesser,* kontell c'hodell b., kontell-bleg b., kanived b. ; *zum Messer greifen,* c'hoari gant e gontell, tapout krog en e gontell ; *dieses Messer ist ganz schön scharf,* ar gontell-mañ n'emañ ket an ampez war he genoù, ar gontell-mañ a zo lemm evel un aotenn, ar gontell-mañ a droc'h evel un aotenn ; *auf diesem Messer könnte man nach Rom reiten,* mat eo ar gontell-se da spazhañ melc'hwed, ar gontell-se ne grog e lec'h ebet, ur c'haoutr eo ar gontell-mañ ; *eine Kugel mit einem Messer herausziehen,* kontellañ ur boled ; [dre fent] *ein Messer ohne Klinge, an dem das Heft fehlt,* ur gontell hep lavnenn na troad b. ; [istor,nazi.] *die Nacht der langen Messer,* Nozvezh ar Hirgontilli b. ; **2.** [dre skeud.] *unters Messer kommen,* bezañ kaset d'an ospital da vezañ oberataet, bezañ lakaet war an daol-oberata, mont àr ar based ; *unterm Messer liegen,* bezañ war an daol-oberata, bout àr ar based ; *jemanden ans Messer liefern,* trubardiñ (gwerzhañ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ) u.b. ; *es steht (schwebt) auf des Messers Schneide,* en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh war-bouez un neudennig (Gregor), e-ispilh e chom an traoù c'hoazh war-bouez un neudenn voan, ar stal a zo c'hoazh ouzh an drez ; *ins offene Messer laufen,* mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, mont da zrouziwezh, mont d'e gollidigezh.

Messer[2] g. (-s,-) : **1.** [den] metrour g., menter g. [*liester* menterien], mentour g., gwalennataer g., rahouenner g., muzulier g. [*liester* muzulierien] ; **2.** [tekn., tra] konter g., merker g., menter g. [*liester* menterioù], muzulier g. [*liester* muzulierioù].

Messerbank b. (-,-bänke) / **Messerbänkchen** n. (-s,-) : doug-kontilli g., marc'h-kontilli g.

Messerchen n. (-s,-) : kanived b.

Messererl g. (-s-e) : steudenn ar gontell b.

Messerfabrik b. (-,-en) : kontellerezh b.

Messerfabrikant g. (-en,-en) : konteller g.

Messergriff g. (-s,-e) : troad kontell g., solenn b.

Messerhändler g. (-s,-) : konteller g.

Messerhandlung b. (-,-en) : kontellerezh b.

Messerheld g. (-en,-en) : ribler hag a blij dezhañ c'hoari gant e gontell g., dic'houiner g., dic'houinour g.

Messerklinge b. (-,-n) : lavnenn gontell b.

Messerrücken g. (-s,-) : kil ar gontell g., kein ar gontell g.

messerscharf ag. : **1.** lemm, troc'hus ; **2.** [dre skeud.] spiswel, lemm a spered.

Messerscheide b. (-,-n) : [loen.] kontelleg g., kontellegenn b., troad-kontell g. ; *schotenförmige Messerscheide,* kontelleg eeun g., kontellegenn eeun b. ; *schwertförmige Messerscheide,* kontelleg kamm g., kontellegenn gamm b. ; *Messerscheiden suchen,* kontellegata.

Messerschleifer g. (-s,-) : breolimer g., lemmer g., libonig g., [dre fent] armolud g. ; *umherziehender Messerschleifer,* breolimer-baleer g., lemmer-kantreer g., libonig-red g.

Messerschmied g. (-s,-e) : konteller g.

Messerschneide b. (-,-n) : malvenn (dremm b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b.) ur gontell, direnn ur gontell b. (Gregor).

Messerspitze b. (-,-n) : **1.** beg kontell g. ; **2.** meudad g., meudadenn b., kuchennig b., ivinad g., begad g., strinkadenn b., briñsenn b., frevenn b., beskennad b., piñsad g., piñsadenn b., beskadenn b., klorenn b., kontelladig b.

Messerspitzevoll b. (-, Messerspitzenvoll) : meudad g., meudadenn b., kuchennig b., ivinad g., begad g., strinkadenn b., briñsenn b., frevenn b., beskennad b., klorenn b., kontelladig b., piñsad g., piñsadenn b., beskadenn b. ; *eine Messerspitzevoll Butter,* un ivinad amanenn g., ur begad amanenn g.

Messerstecher g. (-s,-) : torfedour hag a blij dezhañ c'hoari gant e gontell g.

Messerstecherei b. (-en) : kontelladeg b., kontellata g., kontellataerezh g.

Messerstich g. (-s,-e) : kontellad b., kontelladenn b., taol kontell g., mestaol kontell g. ; *von Messerstichen durchbohrt,* kontellataet a-dreuz korf ; *jemandem einen Messerstich versetzen,* tapout ar gontell gant u.b., kontellata u.b., kontellañ u.b. ; *er erntete Messerstiche,* kontelladoù a gouezhas warnañ ; *beim gerinsten Anlass würde er Ihnen einen Messerstich versetzen,* hennezh a gontellfe ac'hanoc'h ken aes ha tra e-skeud an disterañ abeg.

Messerverkäufer g. (-s,-) : konteller g.

Messerwerfer g. (-s,-) : banner kontilli g.

Messerzwinge b. (-,-n) : kelc'hig-houarn troad ar gontell g. (Gregor).

Messestadt b. (-,-städte) : kêr foarioù b., kêr saloñsoù b., kêr diskouezadegoù b.

Messestand g. (-s,-stände) : stand diskouezadeg g., stand saloñs g.

Messetag g. (-s,-e) : foarvezh b., deiz foar g., foar b.

Messgerät n. (-s,-e) : benveg muzuliañ g.

Messgewand n. (-s,-gewänder) : [relij.] kazul b., dilhad-oferenniñ g./lies.

Messglas n. (-es,-gläser) : [kimiezh] amprouetez dereziet b.

Messhemd n. (-s,-en) : [relij.] sourpilis g., kamz b., roked g.

messianisch ag. : [relij.] mesiazel, mesiazek.

Messianismus g. (-) : [relij.] mesiazelezh b., mesiazegezh b.

Messias g. (-,-se) : [relij.] Mesiaz g., hor Salver benniget g., ar Silvad g. ; *sich vom Geist und von der Liebe des Messias durchdringen lassen,* en em leunaat a spered hag a garantez hor Salver benniget.

Messing n. (-s) : laeton g., laton g., orjal g.

Messingdraht g. (-s,-drähte) : orjal g., orjalenn laton b., orjalenn laeton b.

Messintention g. (-,-en) : [relij.] oferenn lakaet evit udb/evit u.b. b., oferenn lakaet gant udb/gant u.b. b., servij g. ; *eine Messintention für einen Verstorbenen bestellen,* lakaat un oferenn gant unan marv, lakaat ur servij gant u.b.

Messinstrument n. (-s,-e) : benveg muzuliañ g.
Messkännchen n. (-s,-) : [relij.] orsel g.
Messkette b. (-,-n) : chadenn vuzuliañ b.
Messknabe g. (-n,-n) : [relij.] kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g.
Messkörper g. (-s,-) : jaoj g.
Messlatte b. (-,-n) b. : jaoj g.
Messlehre b. (-,-n) : reolenn reti b.
Messopfer n. (-s,-) : [relij.] sakrifis e-kerzh an oferenn g.
Messpunkt g. (-s,-e) : poent geodezek g., poent arzremmel g.
Messrute b. (-,-n) : bazh-tez b.
Messschieber g. (-s,-) : reolenn reti b.
Messschnur b. (-,-schnüre) : linenn vañsoner b., linenn galvez b.
Messstab g. (-s,-stäbe) : jaoj g.
Messtechnik b. (-,-en) : mentawouriezh b.
Messteil g. (-s,-e) : lodenn eus an oferenn b. ; *die gleich bleibenden Messteile,* ordinal an oferenn g.
Messtisch g. (-es,-e) : plankennig glennadurezh g., plankennig topografiezh g.
Messtischblatt n. (-s,-blätter) : kartenn c'hlennadurel b., kartenn dopografek b.
Messuhr b. (-,-en) : [tekn.] keverataer g.
Mess- und Regeltechnik b. (-,-en) : teknik muzuliañ ha reizhañ g.
Messung b. (-,-en) : **1.** muzulierezh g., muzuliadur g., mentadur g., metradur g., muzuliañ g., metrañ g. ; **2.** muzul g., muzuliad g.
Messwein g. (-s) : [relij.] gwin oferenn g., gwin oferenniñ g.
Messweinkännchen n. (-s,-) : [relij.] orsel ar gwin oferenn g.
Messwert g. (-s,-e) : muzul g., muzuliad g.
Messwinkel g. (-s,-) : skouer b.
Messzylinder g. (-s,-) : amprouetez dereziet b.
Mestize g. (-n,-n) : hiron g.
Mestizin b. (-,-nen) : hironez b.
Met g. (-s,-e) : chouchenn g., chufere g., dour-mel g., dourvel g., bochad g., mez g., pikenaodenn b., pikenaouenn b.
Metabolismus g. (-) : [bev.] kennevid g., metabolegezh b.
Metaethik b. (-) : trabuhezegezh b.
Metageometrie b. (-) : tramentoniezh b.
Metall n. (-s,-e) : metal g. ; *Metall stumpf machen, Metall anlaufen lassen,* pousañ metal ; *hartes Metal,* metal fetis g., metal kalet g.
Metallarbeiter g. (-s,-) : metalour g., micherour metaler g., micherour-houarn g.
Metallbarometer n. (-s,-) : barometr metalek g.
metallen ag. : ... metal, metalek.
Metaller g. (-s,-) : metalour ezel eus ur sindikad g.
Metallerin b. (-,-nen) : metalourez ezel eus ur sindikad b.
Metallfaden g. (-s,-fäden) : neudenn vetal b., neud metal str.
Metallgehalt g. (-s,-e) : bec'h metal g., bec'hiad metal g.
Metallgießer g. (-s,-) : teuzer g., mouller teuz g.
Metallgießerei b. (-,-en) : teuzlec'h metaloù g., teuzerezh vetaloù b.
Metallhüttenwerk n. (-s,-e) : labouradeg pleuskañ metaloù b., kreizenn vetalouriezh b., govel b., uzin teuziñ metal b.
metallic ag. : metalet.
Metallindustrie b. (-) : metalouriezh b., ijinerezh ar metaloù g.
metallisch ag. : ... metal, metalek, metalel.
metallisieren V.k.e. (hat metallisiert) : metalañ.
Metallisierung b. (-,-en) : metalañ g., metaladur g.
Metallkunde b. (-) : metalografiezh b.
Metalllegierung b. (-,-en) : kendeuzad metaloù g.
Metalloid n. (-s,-e) : metaloid g., divetal g.
Metallpackung b. (-,-en) : pakadur metal g.
Metallplatte b. (-,-n) : plakenn vetal b. ; *hintere Metallplatte des Ofens,* houarn-fornigell g.
Metallring g. (-s,-e) : kelc'h metal g., kelc'henn vetal b., kelc'hienn vetal b., kerl metal g., kerlenn vetal b., lagadenn vetal b., ruilh metal g., ruilhenn vetal b., ruilhodenn vetal b., kant metal g., troenn vetal b., fred metal g., organell b.
Metallsäge b. (-,-n) : heskenn vetaloù b.
Metallspäne lies. : bleud-livn g., bleud-houarn g., drailhajoù-houarn lies., livnaj houarn g., livnadur houarn g., pailhur houarn str., pailhour str., pailhourennoù lies.
Metallstecher g. (-s,-) : kizeller g., engraver g.
Metallüberzug g. (-s,-überzüge) : goloaj metal g., gwisk metal g., gwiskad metal g.
Metallurge g. (-n,-n) : metalour g., micherour metaler g.
Metallurgie b. (-) : metalouriezh b., ijinerezh ar metaloù g.
metallurgisch ag. : metalouriezhel, … ar metaloù.
Metallwaren lies. : traezoù metal lies., traezoù kinkailherezh lies.
Metalogik b. (-) : trareizhpoelloniezh b.
Metamathematik b. (-) : tragedoniezh b.
Metamoral b. (-) : trabuhezegezh b.
Metamorphose b. (-,-n) : metamorfozenn b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzfurmidigezh b.
Metapher b. (-,-n) : leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; *Metaphern gebrauchen,* mont dre leterc'hadoù, leterc'hañ, ober gant skeudennoù-lavar.
Metaphorik b. (-) : leterc'hañ g., treuzskeudennerezh g.
metaphorisch ag. : leterc'hadek, treuzskeudennel.
Adv. : dre leterc'hañ, dre leterc'hadoù, dre skeudenn-lavar, dre skeudennoù-lavar, dre dreuzskeudennoù.
Metaphysik b. (-) : usvedoniezh b., metafizik g., trabedoniezh b., dreistnaturoniezh b., dreistnaturouriezh b., treuznaturouriezh b., tranaturouriezh b.
Metaphysiker g. (-s,-) : usvedoniour g., trabedoniour g., metafiziker g., tranaturour g.
Metaphysikerin b. (-,-nen) : usvedoniourez b., trabedoniourez b., metafizikerez b., tranaturourez b.
metaphysisch ag. : usvedoniel, trabedoniel, usvedel, trabedel, metafizikel, tranaturek, tranaturel, dreistnaturouriezhel, treuznaturouriezhel.
Metaphysische(s) ag.k. n. : tranaturelezh b., trabedonielezh b.
Metapsychologie b. (-) : trabredoniezh b., dreistbredoniezh b.

Metasprache b. (-,-n) : trayezh b.
metasprachlich ag. : trayezhoniel b., tralavarel.
metastabil ag. : [fizik] manstabil ; *metastabiler Zustand,* stad manstabil b.
Metastase b. (-,-n) : [mezeg.] dassez b., metastaz g.
Meta-Tag n. (-s,-s) : [stlenn.] balizenn meta b.
Metathese b. (-,-n) **/ Metathesis** b. (-,-thesen) : [yezh.] amload g.
Metazoon n. (-s, Metazoen) : [loen.] metazoenn b. [*liester* metazoed].
metempirisch ag. : [preder.] tramerzadurel.
Metempsychose b. (-) : treuzvuhez b., adenkorfadur g., metempsikoz g., treuzannerezh-ene g., treuzkorferezh an ene g., enetreuzkorferezh g.
Meteor g./n. (-s,-e) : [stered.] ebrenn b., gwabriol g., steredenn-dared b.
Meteorit g. (-s,-e) : [stered.] maen-luc'hed g., maen-kurun g., meteorit g., aervaen g., aerolit g.
Meteorologe g. (-n,-n) : hinour g., oablour g.
Meteorologie b. (-) : hinouriezh b., oablouriezh b.
Meteorologin b. (-,-nen) : hinourez b., oablourez b.
meteorologisch ag. : hinouriel, … hinouriezh, … amzer, … an amzer ; *meteorologische Inversion,* ginadur gwrezverk g.
Meteorschauer g. (-s,-) : [stered.] barrad stered-dared g.
Meteorstein g. (-s,-e) : [stered.] maen-luc'hed g., maen-kurun g., meteorit g., aervaen g., aerolit g.
Meteorstrom g. (-s,-ströme) : [stered.] barrad stered-dared g.
Meter g./n. (-s,-) : metr g., metrad g. ; *drei Meter breit und ebenso lang,* tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *ein zwanzig Meter hoher Baum,* ur wezenn ugent metr uhelder b., ur wezenn ugent metr sav dezhi b., ur wezenn a ugent metrad uhelder b. ; *er ist über einen Meter fünfzig groß,* paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter ; *die 100 Meter laufen, bei den 100 Metern an den Start gehen,* redek ur c'hant metrad ; *zwanzig Meter Band,* ugent metrad lurell lies.
meterdick ag. : **1.** ur metrad treuz dezhañ, ur metrad tevder dezhañ ; **2.** meur a vetrad treuz dezhañ, meur a vetrad tevder dezhañ.
meterhoch ag. : **1.** ur metrad uhelder dezhañ, ur metrad sav dezhañ ; **2.** meur a vetrad uhelder dezhañ, meur a vetrad sav dezhañ.
Meterkilogramm n. (-s,-e) : kilogrammetr g., kilogrammetrad g.
meterlang ag. : **1.** ur metrad hirder dezhañ ; **2.** meur a vetrad hirder dezhañ.
Metermaß n. (-es,-e) : muzul metrek g.
Metermaßstab g. (-s,-stäbe) : skeul vetrek b.
Meterstab g. (-s,-stäbe) : metr g., reolenn dereziet b.
Metersystem n. (-s) : reizhiad vetrek b.
Meterware b. (-,-n) : marc'hadourezh hag a vez gwerzhet a vetradoù b.
meterweise Adv. : a vetradoù.
meterweit ag. : **1.** ur metrad treuz dezhañ, ur metrad tevder dezhañ ; **2.** meur a vetrad ac'hanen.
Methadon n. (-s) : [mezeg., kimiezh] metadon g.
Methan n. (-s) **/ Methangas** n. (-es) : [kimiezh] metan g.
Methantanker g. (-s,-) : [merdead.] gazlestr g., metanlestr g.
Methanol n. (-s) : [kimiezh] metanol g.
Methanolalkohol g. (-s) : [kimiezh] alkool metilek g., metanol g.
Methode b. (-,-n) : hentenn b., doare-ober g., metodenn b., urzhierezh g., hent g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., embreg g., mod d'ober g. ; *diese Methode führt rasch zum Ziel,* dilloüs eo an hentenn-se ; *er geht mit Methode vor,* urzh a vez gantañ, ur reol mat a vez gantañ, dibun en devez en e labour, labourat a ra gant urzh ; *analytische Methode,* hentenn an dielfennañ b., hentenn dezrannañ b. ; *empirische Methode,* doare arnodel g. ; *verallgemeinernde Methode,* hentenn hollekaat b. ; *wissenschaftliche Methode,* hentenn skiantel b. ; *deduktive Methode,* hentenn dezastumus b., hentenn dezrenus b. ; *experimentelle Methode,* hentenn arnodiñ b. ; [preder., Descartes] *Abhandlung über die Methode,* displeg war an hentenn g.
Methodenlehre b. (-) : hentennoniezh b.
Methodik b. (-) : **1.** [damkan] hentennoniezh b. ; **2.** [embreg] hentennouriezh b.
methodisch ag. : **1.** urzhiek, reizhiek, reoliek, reizhiadel, reizhiadek, kenreizhek, kenreizhiadurek, kenreizhiadurel ; **2.** hentennek, hentennel, hentennoniel, hentennouriel ; [preder., Descartes] *methodischer Zweifel,* arvariñ hentennek g.
Adv. : gant urzh ; *er geht methodisch vor,* urzh a vez gantañ, ur reol mat a vez gantañ, dibun en devez en e labour, hennezh a oar an dibun eus e labour, labourat a ra gant urzh.
Methodismus g. (-) : [relij.] metodouriezh b.
Methodist g. (-en,-en) : [relij.] metodour g.
methodistisch ag. : [relij.] metodour.
Methodologie b. (-) : hentennoniezh b.
methodologisch ag. : hentennoniel.
Methusalem g. : Matuzalem g. ; *so alt wie Methusalem,* kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil-gozh, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel.
Methyl n. (-s) : [kimiezh] metil g.
Methylalkohol g. (-s) : [kimiezh] alkool metilek g., metanol g.
Methylenblau n. (-s) : [kimiezh] glas metilen g.
Metier n. (-s,-s) : micher b., labour g. ; *er beherrscht sein Metier, er versteht sich auf sein Metier,* reizh eo war e labour, hennezh a zo ur mestr war e vicher, dornet eo d'e vicher, tuet-mat da labourat eo, barrek (akuit, ur mailh, doazh, ifam, kalet, ouesk, ampart) eo war e vicher, gourdon eo ouzh e vicher, gouzout a oar e vicher, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war e vicher, arroutet eo war e vicher, ur mestr d'ober eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war e vicher, un den mat-krak eo war e vicher, un tarin eo war e vicher.
Metöke g. (-n,-n) : [Henamzer] metek g.
Metonymie b. (-) : treuzanvadur g., ledanvad g. ; *durch Metonymie,* dre ledanviñ.
metonymisch ag. : treuzanvadek, ledanvadek.
Adv. : dre ledanviñ.

Metrik b. (-, -en) : **1.** [barzh.] skiant ar gwerzaouiñ b., gwersaerezh g., gwerzaouerezh g., gwerzaouriezh b., gwerzoniezh b. ; **2.** [mat.] metrik g.
Metriklehrer g. (-s,-) : [barzh.] gwerzoniour g.
metrisch ag. : [mat.] metrek ; *metrisches System,* reizhiad vetrek b.
Metro b. (-,-s) : metro g., P. tren buzhug g.
Metrologe g. (-n,-n) : mentawour g.
Metrologie b. (-) : mentawouriezh b.
metrologisch ag. : mentawouriel.
Metronom n. (-s,-e) : menter g., mentataer g., bommerment g., mentader g.
Metropole b. (-,-n) : **1.** meurgêr b., penngêr, kêr veur b., bleingêr b. ; **2.** [istor] mammgêr b., kêr-vamm b. ; **3.** pennvro b., bro-benn b.
Metropolit g. (-en,-en) : [relij.] arc'heskob mammiliz g., penneskob g.
Metropolitankirche b. (-,-n) : [relij.] mammiliz b., iliz-vamm b., iliz ar penneskob b.
Metrum n. (-s, Metra/Metren) : [barzh.] ment b.
Mett n. (-es) : [kegin.] kig-silzig g.
Mette b. (-,-n) : [relij.] **1.** matinezoù lies. ; **2.** Pellgent g., oferenn hanternoz da geñver gouel Nedeleg b., oferenn ar Pellgent b.
Metteur g. (-s,-e) : [moull.] pajennaozer g.
Mettwurst b. (-,-würste) : [kegin.] silzig toaz kig da ledañ lies.
Metze b. (-,-n) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], gagn b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
Metzelei b. (-,-en) : drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigasenn b., frigas g., karnaj g., gwall garnaj g., gwad skuilhet a-liñvadoù
metzeln V.k.e. (hat gemetzelt) : lazhadegañ, drailhañ, frigasañ.
Metzge b. (-,-n) : [rannyezh.] tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b.
Metzger g. (-s,-) : kiger-moc'h g., boser g., charkuter g., kilhevardoner g.
Metzgerei b. (-,-en) : kigerdi g., kigeri b., kigerezh b., boserezh b., charkuterezh b., kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b.
Metzgerhandwerk n. (-s,-e) : kigerezh g., boserezh g., charkuterezh g., kilhevardonerezh g., kigerezh-moc'h g.
Metzgerin b. (-,-nen) : boserez b., charkuterez b., kilhevardonerez b., kigerez-voc'h b.
Meuchelmord g. (-s,-e) : denlazh g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., lazherezh g., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b.
Meuchelmörder g. (-s,-) : muntrer g., lazher g., denlazher g., drouklazher g.
meucheln V.k.e. (hat gemeuchelt) : muntrañ, lazhañ, drouklazhañ, distrujañ.
Meuchler g. (-s,-) : muntrer g., lazher g., drouklazher g.
meuchlerisch ag. : **1.** ganas, yud, fell, gidas ; **2.** lazhus, drouklazhus.
meuchlings Adv. : gant felloni ha krizder, dre drais.
Meute b. (-,-n) : **1.** tenn chase b., bagad chas-red g., rumm chas-red g., chase g., band b. ; **2.** [dre skeud.] ribitailh b., druilh g., druilhad g., armead b., tropad g., krubuilhad b.
Meuterei b. (-,-en) : hutinadeg b., taol-strap g., taol-dispac'h g., kilverzadeg b., emsavadeg b., emzispac'h g., harzerezh g., arvelladenn b., arvelladeg b., kabaduilh b., kabal b., kabalad b.
Meuterer g. (-s,-) : hutin g., dispac'her g., kabaduilher g.
meuterisch ag. : dispac'hus, kabalus.
meutern V.gw. (hat gemeutert) : hutinañ, emzispac'hañ, en em zispac'hañ, dispac'hañ, kilverziñ, kilbenniñ, kabaduilhañ, kabalat, arvellat.
Mexikaner g. (-s,-) : Mec'hikan g.
Mexikanerin b. (-,-nen) : Mec'hikanez b.
mexikanisch ag. : mec'hikan.
Mexiko n. : Mec'hiko b. ; *Golf von Mexiko,* pleg-mor Mec'hiko g.
Mexiko-Stadt n. : kêr-Vec'hiko b.
MEZ b. : [*berradur evit* **mitteleuropäische Zeit**] eur eus kreiz Europa b.
Mezzanin n. (-s,-e) : medzanin g., etresolieradur g., etreleur b.
Mezzogiorno g. (-) : *der Mezzogiorno,* Kreisteiz Bro-Italia g., ar Mezzogiorno g.
Mezzosopran g. (-s,-e) : [son.] mezzo-soprano g.
MG n. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Maschinengewehr**] mindrailherez b.
MG-Schütze g. (-n,-n) : mindrailher g.
MHz [fizik] MHz g., megahertz g.
Miasma n. (-s, Miasmen) : [mezeg.] afenn b., flaeriañs b., aezhenn flaerius b.
miau estlamm. : miaou.
miauen V.gw. (hat miaut) : miaoual, miniaoual, mignaounal.
Miauen s. (-s) : miaouadeg b., miaouadennoù lies., miaouioù lies.
mich *tro-renet evit* **ich** : *er hat mich gesehen,* gwelet en deus ac'hanon, va gwelet en deus ; *besuch mich mal,* deus da'm gwelet ; *warum würde er mich tadeln ?* perak em zamallfe ? ; *lasst mich schlafen !* laoskit me da gousket ! ; *er kannte mich nicht,* n'em anaveze ket ; *sie sind gekommen, mich abzuholen,* deuet int da'm c'herc'hat ; *mich selbst hat er danach gefragt,* ouzhin va-unan en doa goulennet an dra-se ; *und Sie werden mich oder meinen Bruder anrufen ?* ha me pe va breur eo a c'halvot ?
Michael g. : Mikael g. ; *der Heilige Michael,* an Aotrou sant Mikael g.
Michaeli n. (-s) **/ Michaelis** n. (-) **/ Michaelitag** g. (-s) **/ Michaelistag** g. (-s) : Gouel-Mikael g.
Michaelismarkt g. (-es) : Foar Vikael b.
Michel g. : Mikael g. ; *ein dummer Michel,* ur Yann al leue g. (Gregor) g., ur Yann seitek g., ur Yann banezenn g., ur Yann diwarlerc'h g., ur Yann beul g., ur Yann ar peul g., ur Yann ar peul karr g., ur Yann yod g., ur Yann traped g., ur Fañch ar peul g., ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien

g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur penn bleup g., ur jaodre g., ur geolieg g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù bras g., ur genoù frank g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ul leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur penn luch g., ur magn g., un dobien g., ur beulke g., ur penn peul g., ur penn leue g., ur penn beuz g., ur penn azen g., ur makez penn leue g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g.

Michelangelo g. : Michelangelo g.

mickerig ag. : **1.** dister, disterik, divalav, treut ; *ein mickriger Lohn,* un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; **2.** treut, skildreut, falleganik, krabosek, disterik, dister, moanik, flav, krak, malotrou, munut, munudik, prim, ratous, teusk, sinac'h, spinek, tanav, andraf, displed, displet, blank, blin, divalav, doareet-fall, eon tout, gouezel, karnet, izil, klañvidik, sempl e yec'hed, flak, milzin, sempl e yec'hed, kruget ; *ein mickriger Junge,* ur ratous a baotr g., ur c'horf paour a baotr g., ur paotr disterik g., ur paotr strizh a gorf g., un tamm paotr divalav g., ur paotr munudik g., ur sioc'han g., un taltouin g., ur blogorn g., un torgos g., un traouilh g., ur skribiton g., ur gwidoroc'h g., ur gwidoroc'hig g., ur skrilh g., ur speñv g., ur rahouenn vragoù b., ur marmouz ken uhel hag ur bouteg g., ur marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., ur boustouv g., ur c'hwiltouz g., ur c'hwitouz g., ur Jakez-Kroc'hen g., ur bitouz g., ur ratous a baotr g., ur gouzen g. [*liester* gouzud], ur bidorc'hig g., ur minoc'h g., ur preñvig g., ur preñv-douar g. ; **3.** falleganik, blin, krabosek ; *der ist ja mickerig,* hennezh n'eo ket mab da Veurlarjez ; *eine mickrige Pflanze,* ur blantenn falleganik b., ur blantenn vlin b., ur blantenn vunudik b., ur blantenn grabosek b., ur blantenn divalav b., ur blantenn gruget b., ur blantenn dreut b.

Mickymaus b. (-) : Mickey g.

Mickymausheft n. (-s,-e) : albom Mickey g.

midi ag. [digemm] : [ment an dilhadoù] etre.

Midlifecrisis b. (-) **/ Midlife-Crisis** b. (-) : reuz spered an oad kreiz g., kaouad strafuilh spered an oad kreiz b./g. [*krennlavar* : etre daou-ugent ha hanter-kant ar brasañ c'hoant].

Mieder n. (-s,-) : rokedenn vaouez b., justinenn b., korfenn b. ; *ärmelloses Mieder,* drogedenn b., justin g., korfkenn b. ; *Mieder für stillende Mütter,* korfenn-laezh b.

Miederhöschen n. (-s,-) : gouhin bragez g.

Miederwaren lies. : rokedennoù maouez lies., korfkennerezh g.

Mief g. (-s) : c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) b.

miefen V. gw. (hat gemieft) : P. *es mieft hier,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flaeriañ a ra amañ evel ar vosenn, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra a zo amañ.

Miefkiste b. (-,-n) **/ Miefkoje** b. (-,-n) : P. *die Miefkiste, die Miefkoje,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.

Miene b. (-,-n) : doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., neuz-dremm b., stumm g., liv g., feson b., tres g., pok g. ; *wilde Miene,* penn ferv g., penn gouez g., neuz ouez b., dremm rust ha ganas b., penn truant g., dremm ouez b., dremm stummet-garv b. ; *eine beleidigte Miene aufsetzen,* stummañ e c'henoù, stummañ un dremm feuket, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket, ober penn maout, dont ar stumm war an-unan da vezañ feuket, bezañ ur bod-spern war e dal, ober penn du, ober e benn mouzh, dont tres c'hoant kac'hat war an-unan, bezañ kloz e veg evel ur gokouzenn, ober ur beg kastrilhez, ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù ; *eine freundliche Miene zeigen,* mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden,* goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner ; *gute Miene zum bösen Spiel machen,* bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn ; *keine Miene verziehen,* na ober ur serr-lagad, na zont an disterañ dour war e zaoulagad, na ober na mik na mann, na ober ur van, na sellet blaz ebet ; *ohne eine Miene zu verziehen,* hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep ober ur van, hep ober van, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ ; *Miene machen, etwas zu tun,* ober neuz (van, an neuz, an azvan) d'ober udb, ober lusk a ober udb.

Mienenspiel n. (-s,-e) : mimerezh g., c'hoari neuzioù-dremm g., drevezarvest g., drevezc'hoari g.

Miere b. (-,-n) : [louza.] gleizh str., louzaouenn-ar-gleizh b.

mies ag. : P. **1.** displed, displet, dispriz, astut, fallakr, fall, divalav, vil, fell, kasaus, brein, gagn, ganas, gars ; **2.** gwall zisterik, mantrus, reuzeudik, truezus, truezek, tru ; **3.** [amzer] spontus, lous, brein, vil, divalav, hek ; *mieses Wetter,* strouilh g., diaoul a amzer g., amzer hudur b., gast a amzer b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b., amzer c'hagn b., amzer lous b., amzer displet b., amzer doareet-fall b., amzer hek b. ; *im November ist das Wetter besonders mies,* miz Du a zo techet da c'hoari e baotr.

Mies n. (-es,-e) : [su Bro-Alamagn] **1.** palud g., geun b., lagenn b., gwern b., gwafleg b., gwaflez b. ; **2.** [louza.] kinvi str., kevni str., man g., touskan g.

Miese b. (-,-n) : *in den Miesen sein, Miese auf dem Konto haben,* bezañ trazennet e gont-vank, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan ; *in die Miesen kommen,* bezañ e stal o kouezhañ, mont dreist penn e draoù ; *Miese machen,* freuzañ e stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, mont war ar plankenn lardet, debriñ

e gestenn, bezañ debret e gestenn gant an-unan, debriñ e strapenn, lipat e strapenn, mazaouiñ e zanvez, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, mont e boch gant ar vezh, ober bank / dougen ar gouriz plouz / leuskel ar gouriz / dougen ar boned glas (Gregor).

Miesepeter g. (-s,-) : trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., sparler-dudi g., den dibropoz g., penn-teñval g., soñjard g., imor du a zen g., spered debret a zen g., spered chalus a zen g., kagaler g.

miesepeterig ag. **/ miesepetrig** ag. : **1.** klañvidik, klañv-diglañv, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed ; **2.** moulbennek, mousklennek, ginet, tagnous, grignous, ourz, rekin, kintus, diaes, rust an troc'h gantañ, gouerous, hek, hek e c'henoù.

Mieskerl g. (-s,-e/-s) : pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., gast b., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwallibil g., den brein betek mel e eskern g.

miesmachen V.k.e. (hat miesgemacht) : **1.** *jemanden miesmachen,* ober e votoù (e wele, ur sae nevez, ur porpant nevez) d'u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., droukkomz eus u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, gwashaat, labezañ, louzañ, duañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., binimañ u.b., sevel gevier a-enep u.b., ober dilhad nevez d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ ; **2.** *jemandem etwas miesmachen,* lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb, trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b.

Miesmacher g. (-s,-) : beg trenk g., beg m'en argarzh g., kac'her diaes g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., sparler-dudi g., penn-teñval g., soñjard g., imor du a zen g., mouzher g., penn-mouzh g., den dibropoz g., kagaler g.

Miesmacherei b. (-,-en) : pismigerezh g., abegerezh g., droukprezeg g.

Miesmacherin b. (-,-nen) : beg trenk g., beg m'en argarzh g., mouzherez b., sourrenn b., kagalerez b.

Miesmuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl str., mesklenn b., P. beg-bran g. ; *mit reichem Vorkommen an Miesmuscheln,* mesklek ; *an einer Schnur hängende Miesmuscheltraube,* brankad meskl g. ; *im eigenen Meerwasser gekochte Miesmuscheln,* meskl poazhet en o hal lies. ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze,* bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere ; *die Byssusfäden der Miesmuscheln entfernen,* distagellañ meskl ; *Miesmuscheln sammeln, Miesmuscheln suchen, Miesmuscheln ernten,* meskla.

Miesmuschelbank b. (-,-bänke) **/ Miesmuschelkolonie** b. (-,-n) meskleg b.

Miesmuschelpark g. (-s,-s) : meskleg b.; park-meskl g., parkad meskl g.

Miesmuschelzucht b. : mesklerezh g.

Miesmuschelzuchtanlage b. (-,-n) : mesklerezh b.

Miesmuschelzüchter g. (-s,-) : meskler g.

Mietauto n. (-s,-s) : karr da feurmiñ g., karr feurmet g., karr feurm g., karr e feurm g., karr louaj g.

Miete[1] b. (-,-n) : feurm g., koumanant g., gouel-Mikael g., priz feurmiñ g. ; *in Miete wohnen,* bezañ e feurm (war feurm) en un ti bennak, bezañ dindan feurm, bezañ e ti feurm (Gregor) ; *seine Miete bezahlen,* paeañ ti, paeañ ar gouel-Mikael, paeañ ar feurm (Gregor) ; *die Miete ist fällig,* poent eo paeañ ar feurm, erru an termen da baeañ ti ; *die Mieten steigen,* gorren (keraat, kreskiñ, uhelaat) a ra ar feurmioù, mont a ra ar feurmioù war-raok, mont a ra ar feurmioù war a-raok ; *die Mieten sinken,* gouzizañ (izelaat, digreskiñ, diskenn) a ra ar feurmioù, laoskaat a ra war ar feurmioù, marc'hadmataat a ra ar feurmioù, rabat a zo war ar feurmioù, raval a zo war ar feurmioù, en diminu e ya ar feurmioù, war ziminu e ya ar feurmioù, distaol a zo war ar feurmioù, disteurel a ra ar feurmioù ; *sie beklagen sich über die Höhe der Miete,* klemm a reont e rankont paeañ re ger evit o feurm ; *er hat die Miete erhöht,* kresket en deus ar feurm, muiaet en deus ar feurm ; *er hat die Miete gesenkt,* digresket en deus ar feurm, leiaet en deus ar feurm.

Miete[2] b. (-,-n) : [labour-douar] silo danzouar g. ; *Kompostmiete,* roteler g.

Miete[3] b. (-,-n) : [loen.] akarian g., grec'h g. [*liester* grec'hent/ grec'hed].

mieten V.k.e. (hat gemietet) : feurmiñ, gopraat, kemer e feurm ; *eine Wohnung mieten,* kemer ur ranndi e feurm, feurmiñ ur ranndi digant u.b. ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten,* evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; *ein Schiff mieten,* kemer ul lestr e fred.
Mieter g. (-s,-) : koumanantad g., feurmer g., lokitour g.
Mieterin b. (-,-nen) : koumanantadez b., feurmerez b., lokitourez b.
Mieterschutz g. (-es) : gwarez ar feurmerien g., gwarez al lokitourien g.
Mieterschutzgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout gwarez ar feurmerien b., lezenn a-zivout gwarez al lokitourien b.
Mieterverein g. (-s,-e) : kevredigezh feurmerien b., kevredigezh lokitourien b.
mietfrei ag. : kuit a feurm, digoust.
Mietgeld n. (-s,-er) : feurm g., priz ar feurm g., koumanant g., gouel-Mikael g.
Mietling g. (-s,-e) : soudard diwar c'hopr g., gouestlaouad g., goprad g., goprsoudard g., brezeliad diwar c'hopr g., den a vrezel diwar c'hopr g.
Mietpartei b. (-,-en) : feurmer g., lokitour g.
Mietpreis g. (-es,-e) : feurm g., priz ar feurm g., priz feurmiñ g., koumanant g., gouel-Mikael g.
Mietrecht n. (-s) : gwir feurmel, gwir a sell ouzh ar feurmiñ g.
Mietshaus n. (-es,-häuser) : ti feurmiñ g.
Mietskaserne b. (-,-n) : kozh kendi betoñs g., mellad-kendi feurmiñ g.
Mietspiegel g. (-s,-) : gavael ar prizioù feurm keitat g.
Mietsteuer b. (-,-n) : tell war ar feurmioù b., kevroz heloc'hel b.
Mietvertrag g. (-s,-verträge) : koumanant g., kevrat feurmiñ b., lizher-feurm g., lizher g., respetad g. ; *einen Mietvertrag auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b. ; *wenn ich ihm keinen Mietvertrag ausstelle, zieht er aus,* ober a raio cheñch-ti ma ne ran ket outañ a lizher-feurm ; *beim Ablauf des Mietvertrages,* pa zegouezho an termen, pa zegouezho an difeurm, pa vo echu al lizher ; *den Vermieter um Erneuerung des Mietvertrags bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou.
Mietwagen g. (-s,-) : karr feurmiñ g., karr louaj g.
mietweise Adv. : e feurm, diouzh feurm, dindan feurm, war feurm.
Mietwert g. (-s,-e) : gwerzh feurmiñ g.
Mietwohnung b. (-,-en) : ranndi e feurm b., ranndi feurmet b.
Mietwucher g. (-s,-) : priz feurm ker-ruz (ker-daonet, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag hini ar pebr da veurlarjez, an hanter re ger) g., uzurerezh g., prizioù feurm bountet lies., prizioù feurm revountet lies., prizioù feurm c'hwezhet lies.
Mietzeit b. (-,-en) : pad ar feurm g.
Mietzins g. (-es,-e) : feurm g., priz ar feurm g., koumanant g., gouel-Mikael g.
miez estlamm. : *miez miez !* bisig ! bisig ! - toeik ! toeik ! - bich ! bich !
Mieze b. (-,-n) : **1.** [kazh] bisig g., miniaou g. ; **2.** [dre skeud., plac'h] P. gwazenn b., bleukenn b., frizenn b., chevrenn b., chelgenn b., chuchuenn b., bilhez b., gwenan str.
Miezekatze b. (-,-n) : [yezh ar vugale, kazh] bisig g., bisouzig g., bibich g., bich g., bichig g., moutig g., mout g.
Migräne b. (-,-n) : [mezeg.] poan-benn b., kernad b.
Migration b. (-,-en) : treuztiriadur g., treuztiriañ g., treuzvroadeg b., treuzvroañ g., divroadeg b., divroañ g., emdizh g., emdizhadeg b., emdizhañ g. ; *Migration der Schwalben,* emdizhadeg ar gwennilied b.
Migrationsstrom g. (-s,-ströme) : red poblañs g., lanv an treuztiriañ g.
Mika g. (-s) / b. (-) : maen-skant g., mika g.
Mikado n. (-s,-s) : mikado g.
Mikadostäbchen : n. (-s,-) : bazhig vikado b.
Mikro n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Mikrofon**] mikro g., soneuvrer g., klevell b.
Mikroassistent g. (-en,-en) : paotr ar berchenn g., paotr ar walenn vikro g.
Mikrobe b. (-,-n) : mikrob g., garvev g., garvuhezeg g., garvuhezegan g.
mikrobiell ag. : mikrobel, mikrobek, garvevel.
Mikrobiologie b. (-) : [mezeg.] mikrobiologiezh b., korrvevoniezh b.
Mikrochip g. (-s,-s) : [stlenn.] korrskantenn b., korrkrug elektronek b.
Mikrochirurgie b. (-) : [mezeg.] korrsurjianerezh g.
Mikrocomputer g. (-s,-) : korrurzhiataer g.
Mikroelektronik b. (-) : [fizik] korrelektronik g.
Mikrofiche g./n. (-s,-s) : korrfichenn b.
Mikrofilm g. (-s,-e) : korrfilm g.
Mikrofon n. (-s,-e) : mikrofon g., mikro g., soneuvrer g., klevell b.
Mikroinformatik b. (-) : [stlenn.] korrstlennegezh b.
Mikroklima n. (-s,-s) : korrhinad b.
Mikrokosmos g. (-) **/ Mikrokosmus** g. (-) : mikrokosm g., korrgant g., korrved g.
Mikrometer n. (-s,-) : [fizik] mikrometr g.
Mikrometrie b. (-) : mikrometriezh b.
mikrometrisch ag. : mikrometrek.
Mikron n. (-s,-) : [fizik] mikron g.
Mikroökonomie b. (-) : korrarmerzh g., armerzh korrgantel g.
Mikroorganismus g. (-, Mikroorganismen) : korrorganeg g., garvev g., garvuhezeg g., garvuhezegan g.
Mikrophon n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Mikrofon**.
Mikrophysik b. (-) : [fizik] korrfizik g.
Mikroprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] korrbrogramm g., korrc'houlev g.
Mikroprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] korrgewerier g.
Mikrorille b. (-,-n) : korrerv b./g., mikroroudenn b.
Mikroskop n. (-s,-e) : mikroskop g., lunedenn-greskiñ b. ; *Elektronenmikroskop,* mikroskop elektronek g.
Mikroskopie b. (-) : mikroskopiezh b.
mikroskopisch ag. : **1.** mikroskopek ; **2.** [dre skeud.] *mikroskopisch klein, mikroskopisch,* munutoc'h eget eufl, bihan-meurbet, munut evel un euflennig, tremen munut.
Mikrospore b. (-,-n) : mikrosporenn b., mikrospor str.
Mikrotom g./n. (-s,-e) : mikrotom g.
Mikrotomie b. (-) : mikrotomiezh b.

mikroverfilmen V.k.e. (hat mikroverfilmt) : korrfilmañ.
Mikrowelle b. (-,-n) : korrwagenn b.
Mikrowellenheizung b. (-,-en) : tommerez dre c'hourzalmoù b.
Mikrowellenherd g. (-s,-e) : skinforn b.
mikrozephal ag. : [mezeg.] bihan e benn, bihanbennek.
Mikrozephalie b. (-) : [mezeg.] bihanbennegezh b.
Miktion b. (-) : [mezeg.] troazherezh g., troazhañ g.
Milan g. (-s,-e) : [loen.] barged g., skoul g. ; *roter Milan*, barged ruz g. ; *schwarzer Milan,* barged du g.
Milbe b. (-,-n) : [loen.] akarian g., grec'h g. [*liester* grec'hent/ grec'hed].
milbig ag. : leun a akarianed, aloubet gant an akarianed, an akarianed o neriñ ennañ, neret a akarianet, bervet a akarianed, leun a c'hrec'hent, aloubet gant ar grec'hent, ar grec'hent o neriñ ennañ, neret a c'hrec'hent, bervet a c'hrec'hent.
Milch b. (-) : **1.** laezh g., gwennig g. ; *die Milch ist ein tierisches Produkt, die Milch ist ein Tierprodukt,* ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh ; *die am Morgen gemolkene Milch,* al laezh mintin g., ar maread mintin g. ; *die am Abend gemolkene Milch,* al laezh noz g., ar maread noz g. ; *Kondensmilch,* laezh dizouret g., laezh dizourennet g., laezh bec'hiet g., laezh koazhet g. ; *Vollmilch,* laezh dre e zienn g., laezh dre e goaven g., laezh dre zienn g., laezh koavenet g., laezh-koavenek g., laezh dienn hag all g., laezh ha dienn, laezh-dienn g., laezh-diennek g., laezh-koaven g. ; *frische Milch, frisch gemolkene Milch,* laezh nevez-c'horoet g. ; *dicke Milch, saure Milch, geronnene Milch,* laezh trenk g., laezh kaoulet (hir, goedenn, goedennek) g., kaouled str., laezh-tro g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh grognonek g., laezh uzen g. ; *Buttermilch,* laezh-amanenn g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g. ; *entrahmte Milch , abgerahmte Milch, Magermilch,* laezh digoaven g., laezh digoavenet g., laezh diennet g., laezh kignet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g. ; *fettarme Milch,* laezh hanter ziennet g., laezh dre hanter zienn g., laezh damziennet g. ; *Süßmilch,* laezh dous g., laezh-livrizh g. ; *süßsaure Milch,* laezh-bourjon g., laezh-bourjonet g., laezh-bourjonek g., laezh-gwendarzh g. ; *dickflüssige Milch, schleimige Milch, Fettmilch,* laezh-bistro g., laezh-druz g., laezh-frontek g., laezh-gludennek g., laezh-neudennek g., laezh-tourgouilh g., laezh stir g., laezh-tev g. ; *mit Wasser gestreckte Milch,* dour-laezh g. ; *abgekochte Milch,* laezh bervet g., laezh poazhet g. ; *Kaffee mit Milch,* kafe laezh g., kafe dre laezh g., kafe dre al laezh g., P. kafe gwenn g., pipi gwenn g. ; *Kaffee und Milch, halb und halb,* ur banne kafe hag e gement all a laezh, ur banne kafe hag e gementad a laezh, kafe ha laezh kement-ha-kement, kafe ha laezh hanter evit hanter, kafe ha laezh hanter-ouzh-hanter, kafe ha laezh hanter-hanter ; *tue Milch in deinen Kaffee,* laka dous da gafe gant ur banne laezh, laka ur banne laezh e-barzh da gafe ; *Mischung von Milch und Eiern zum Belegen der Crêpes,* libistr g. ; *die Milch (auf)kochen,* ober ur berv d'al laezh, lakaat al laezh da virviñ ; *Milch pasteurisieren,* pasteurekaat laezh ; *die Milch läuft über, die Milch kocht über,* dont a ra al laezh da c'hwezañ war an tan, dont a ra al laezh en tan, dont a ra al laezh war an tan, birviñ a ra al laezh dreist e varr leun ; *die Milch ist angebrannt,* dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, urzhet eo al laezh, karet eo al laezh ; *auf der heißen Milch hat sich Haut gebildet,* ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur c'horroenn (ur groc'henenn, ur goc'henn, ur grestenenn) a zo krouet war al laezh tomm, deuet eo al laezh da grestenenniñ, deuet eo al laezh da goc'hennañ ; *Milch durchseihen,* silañ al laezh, silañ laezh ; *das Gewitter hat der Milch einen Stich gegeben, beim Gewitter hat die Milch einen Stich bekommen,* an arnev en deus troet al laezh, an arnev en deus lakaet al laezh da dreiñ, an arnev en deus trenket al laezh, deuet eo al laezh da vezañ trenk gant an arnev, gant an arnev eo deuet al laezh da darzhañ, gant an arnev eo deuet al laezh da drenkañ ; *die Milch hat einen leichten Stich,* gwelv eo al laezh ; *Milch mit leichtem Stich,* laezh-gwelv g. ; *diese Milch schmeckt nicht,* hemañ a zo laezh fall ; *Milch holen,* laesha ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch,* ar vuoc'h-se a daol ur maread a dregont litrad laezh d'he devezh, ar vuoc'h-se a ro tregont litrad laezh d'he devezh ; *seine Ziegen geben nicht viel Milch,* n'en deus ket kalz a laezh eus e c'hivri, e c'hivri ne roont ket kalz a laezh, e c'hivri n'int ket mat da laezh, e c'hivri n'eus ket kalz a laezh ganto ; *er hat das mit der Muttermilch eingesogen,* anavezout a ra an dra-se a-vihanik, desket en deus an dra-se o sunañ laezh e vamm, desket en deus an dra-se war barlenn e vamm, desket en deus an dra-se etre daou frapad bronn ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamannin ur vuoc'h ; [Bibl] *Land darinnen Milch und Honig fließt,* douar leun a laezh hag a vel g. (Gregor) ; **2.** *Fischmilch,* letez g., laezhenn b., letis str. ; *Kalkmilch,* laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g.
milchartig ag. : laezhek, e doare al laezh, a-zoare gant al laezh, a-seurt gant al laezh.
Milchbar b. (-,-s) : milk-bar g.
Milchbart g. (-s,-bärte) : **1.** [dre fent diwar-benn ur bugel o paouez evañ laezh] mourroù laezh war stal ar mic'hi lies., mourroù gwenn lies. ; **2.** [dre skeud.] beg melen g.
Milchbauer g. (-n/-s,-n) : kenderc'her laezh g.
Milchbrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod dre laezh g., kaot g.
Milchbrötchen n. (-s,-) : baraig laezh g.
Milchbruder g. (-s,-brüder) : breur-mager [*liester* breudeur-vager] g., breur-laezh g.
Milchdistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezhek str., askol-moc'h str., askol-laezh str.
Milchdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn ar vronn b.
Milcheinsammler g. (-s,-) : dastumer laezh g.
milchen V.gw. (hat gemilcht) : bezañ laezhus, reiñ laezh.
Milchentrahmer g. (-s,-) : diennerez b., digoavenerez b.
milchergiebig ag. : laezhus.
Milcherzeugnis n. (-ses,-se) : boued-laezh g., boued dre laezh g., laezhaj g., laezhad g., boued gwenn g., deverad eus al laezh g.
Milcherzeugung b. (-) : kenderc'h al laezh g., kenderc'had laezh g., kenderc'hadur laezh g.
Milchferkel n. (-s,-) : porc'hellig war e vamm g., porc'hell-laezh g.
Milchfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn al laezh b.
Milchflasche b. (-,-n) : boutailh laezh b.

Milchfrau b. (-,-en) : laezherez b., diennerez b., koavenerez b.
milchfrei ag. : dilaezh.
Milchgang g. (-s,-gänge) : [korf.] kan laezh g.
Milchgärung b. (-,-en) : go al laezh g., goerezh al laezh g., goadur al laezh g.
Milchgebiss n. (-es,-e) : [korf.] dent-laezh lies.
Milchgeschäft n. (-s,-e) : diennerezh b., koavenerezh b., laezherezh b.
Milchgesicht n. (-s,-er) : dremm morlivet (distronk, c'hlas, c'hlaswenn, staenet, disliv, drouklivet, peñver) b.
Milchglas n. (-es,-gläser) : gwer dilufr str., gwer damvoull str., gwer laezhek str., gwer opalek str.
Milchhandel g. (-s) : diennerezh g., koavenerezh g., laezherezh g.
Milchhändler g. (-s,-) : dienner g., koavener g., laezher g.
Milchhaut b. (-,-häute) : gorre-laezh g., gorroenn b., gwastaven g., kroc'hen al laezh g., kroc'henenn al laezh b., koc'henn al laezh b., skoanenn b., krestenenn al laezh b. ; *auf der heißen Milch hat sich eine Milchhaut gebildet,* ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur c'horroenn (ur groc'henenn, ur goc'henn, ur grestenenn) a zo krouet war al laezh tomm ; *die Milchhaut abnehmen,* diskroc'henañ laezh.
Milchholer g. (-s,-) : laeshaer g.
milchig ag. : laezhek, opalek.
Milchkaffee g. (-s) : [kegin.] kafe laezh g., kafe laezhek g., kafe dre laezh g., kafe dre al laezh g., P. kafe gwenn g.; pipi gwenn g. ; *ich trinke gern Milchkaffee,* me a gar ar c'hafe laezhek.
Milchkanne b. (-,-n) : bidon laezh g., podez b.
Milchkännchen n. (-s,-) : podig laezh g., picherig laezh g.
Milchkost b. (-) : [kegin.] boued-laezh g., laezhaj g., laezhad g., traoù laezh lies., traoù dre laezh lies., boued gwenn g.
Milchkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *unserer lieben Frauen Milchkraut,* louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Milchkrug g. (-s,-krüge) : pod laezh b.
Milchkübel g. (-s,-) : bidon laezh g., podez b.
Milchkuh b. (-,-kühe) : **1.** buoc'h-laezh b. ; *Milchkühe,* saout-laezh lies., bioù-laezh lies. ; *diese Kühe sind gute (leistungsstarke) Milchkühe,* ar saout-se a zo mat da laezh ; **2.** [dre skeud.] *die Milchkuh schlachten,* lazhañ Yarig ar vioù aour.
Milchlamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] oan-laezh g. [*liester* oaned-laezh, ein-laezh].
Milchleistung b. (-) : dever g. ; *die Milchleistung pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout ; *Milchleistung pro Melkzeit,* goroad g., goroadenn b., maread g. ; *diese Kühe bringen eine besonders hohe Milchleistung,* ar saout-se a zo mat da laezh ; *die Kuh hat ihre maximale Milchleistung erreicht,* e barr he laezh emañ ar vuoc'h, en he barr laezh emañ ar vuoc'h.
Milchling g. (-s,-e) : [louza.] laezhog g.
milchlos ag. : dilaezh, dilaezhet ; *milchlose Kuh,* heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b.
Milchlosigkeit b. (-) : heskded b., heskder g.
Milchmädchen n. (-s,-) : laezherez b.
Milchmädchenrechnung b. (-,-en) : trelladur g., kontoù treuz lies., kontoù miliner lies.
Milchmagd b. (-,-mägde) : plac'h-saout b.
Milchmann g. (-s,-männer) : laezher g., dienner g., koavener g., kaser laezh g.
Milchmesser g. (-s,-) : laezhventer g., galaktometr g.
Milchmixgetränk n. (-s,-e) : [kegin.] milk-shake g.
Milchner g. (-s,-) : [loen.] laezheg g., pesk laezhek g.
Milchprodukt n. (-s,-e) : boued-laezh g., boued dre laezh g., laezhaj g., laezhad g., boued gwenn g., deverad eus al laezh g.
Milchproduktion b. (-) : kenderc'h al laezh g., kenderc'had laezh g., kenderc'hadur laezh g., dever-laezh g. ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout.
Milchproduktionsgebiet n. (-s,-e) : laezhrann b.
Milchpulver n. (-s,-) : laezh poultr g., bleud-laezh g.
Milchquote b. (-,-n) : feurbarzh laezh g.
Milchreis g. (-es) : [kegin.] riz dre laezh g., yod riz g.
Milchsaft g. (-s,-säfte) : **1.** [louza.] sev laezhek g., sabr laezhek g., teñv laezhek g., sap laezhek g. ; *Milchsaft bildende Pflanzen,* plant laezhek str. ; **2.** [bev.] chil g., sug magañ g., chugon-boued g.
Milchsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn laktek b.
Milchschleuder b. (-,-n) : tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenerez b.
Milchschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad laezh g.
Milchschorf g. (-s,-e) : [mezeg.] kenenn b., tokenn b.
Milchschüssel b. (-,-n) : pezel laezh b.
Milchschwester b. (-,-n) : c'hoar-vager b. [*liester* c'hoarezed-mager], c'hoar-vagerez b. [*liester* c'hoarezed-magerez], c'hoar-laezh b.
Milchsekretion b. (-) : ezwagrennadur laezh g. ; *die Milchsekretion einer Mutter unterbinden,* dilaezhañ ur wreg nevez-wilioudet.
Milchseparator g. (-s,-en) : tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenerez b.
Milchshake g. (-s,-s) : [kegin.] milk-shake g.
Milchspeise b. (-,-n) : [kegin.] boued-laezh g., boued dre laezh g., boued gwenn g., laezhaj g., laezhad g. ; *Milchspeisen,* traoù laezh lies., traoù dre laezh lies.
Milchstraße b. (-,-n) : [stered.] *die Milchstraße,* ar galaksi g., hor galaksi g., Hent-Sant-Jakez g., Hent-Sant-Jalm g., Bali-Sant-Jakez b., Hent-Gwenn an neñv g., Bali Sant-Pêr b., ar Vali Wenn b., Karront-Sant-Jakez b., Karront Ahez b.
Milchstraßensystem n. (-s,-e) : [stered.] *das Milchstraßensystem,* ar galaksi g., hor galaksi g., stergoumoulenn Hent-Sant-Jakez b.
Milchsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al laezh b.
Milchtopf g. (-s,-töpfe) : pod laezh g.

Milchtüte b. (-,-n) : brik-laezh g.
Milch- und Butterhandlung b. (-,-en) : diennerezh b., koavenerezh b., laezherezh b.
Milchviehhaltung b. (-) : kenderc'h al laezh g., kenderc'had laezh g., kenderc'hadur laezh g.
Milchwerk n. (-s,-e) : laezherezh c'hreantel b.
Milchwirtschaft b. (-,-en) : laezherezh g.
Milchzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-laezh g.
Milchzentrifuge b. (-,-n) : tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenerez b.
Milchzucker g. (-s) : [kegin.] laktoz g.
mild ag. : **1.** dous, douserus, c'hwek, tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, dic'harv, flour ; *mildes Wetter,* amzer dous b., amzer flour b., dousoni b., klouarijenn b., klouar g., hin glouar b., douster g., temz-amzer klouar g. ; *milder Winter,* hañvig-goañv g. ; *in der Bretagne ist der Winter ziemlich mild,* goañvezhioù klouar a vez e Breizh ; *das Wetter ist milder geworden,* troc'het eo an amzer, dousaet eo an amzer, dic'harvet eo an amzer, flouraet eo an amzer, soublet eo an amzer, klouaraet eo an amzer ; *milder Wind,* avel vlot g., avel blot ha klouar g. ; *mildes Licht,* gouloù dous g. ; **2.** habask, kuñv, gwar ; *milde Sitten,* doareoù habask lies. ; **3.** skañv, habask ; *eine milde Strafe,* ur c'hastiz skañv (aes da c'houzañv) g. ; *ein mildes Urteil,* ur varnedigezh habask b. ; **4.** *milde Gabe,* aluzen b., karitez b.
Milde b. (-) : **1.** douster g., kuñvder g., kuñvelezh b., c'hwekter g., c'hwekted b., flourder g., flourded b., habaskter g., habaskted b., damant g., madelezh b., sil g. ; *Milde ist wirksamer als Gewalt,* netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh ribod - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - pa vez c'hoant d'ober berzh, gwelloc'h ijin eget nerzh - gwelloc'h ijin eget nerzh 'zo bet klevet eus meur a berzh - gwelloc'h eget kaout nerzh eo kaout an tres - a-enep nerzh ar c'hleze, lakait nerzh ar galon - n'eus ket par d'an douster evit gounit an dud - ret eo lezel an hini en deus gal d'en em gravat ha da c'hrognal ; **2.** [amzer] klouarder g., klouarded b., dousoni b., klouarijenn b., douster g.
mildern V.k.e. (hat gemildert) : **1.** blotaat, boukaat, souplaat, gwanaat, bihanaat, disteraatn skañvaat ; *der Aufprall wurde durch das Gras gemildert,* torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot ; **2.** dousaat, divec'hiañ, disammañ, distanañ, didanañ, distanañ, sioulaat, terriñ, degas didorr da, distrizhañ, diboaniañ, skañvaat, dic'harvaat, digrizañ, distav, habaskaat, boukaat ; *Schmerzen mildern,* dousaat ar boan, dousaat da boan u.b., distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ, bihanaat ar boan, digreskiñ ar poanioù, maoutañ ar poanioù ; *die Härte eines Gesetzes mildern,* dic'harvaat ul lezenn, dousaat ul lezenn, digrizañ ul lezenn, frankaat ul lezenn, distrizhañ ul lezenn, distenn ul lezenn, laoskaat ul lezenn, souplaat ul lezenn ; *eine Strafe mildern,* skañvaat (dousaat) ur c'hastiz.
mildernd ag. : c'hwekaus, skañvaus, habaskaus, distanus, dousaus ; *mildernde Umstände geltend machen,* goulenn ma vefe dalc'het kont eus digarezioù 'zo (amveziadoù skañvaus 'zo, eus darvoudennoù skañvaus 'zo, eus degouezhioù skañvaus 'zo) ; *mildernde Umstände zubilligen,* degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus, degouezhioù skañvaus) en e varnadenn, degemer amveziadoù skañvaus en e varnadenn.
Milderung b. (-,-en) : c'hwekadur g., dousadur g., habaskadur g., habaskadenn b., aesadenn b., bravadenn b., sederaenn b., sklaeraenn b., kuñvadur g., digrizadur g., dic'harvadur g., distanadur g., distan g., skañvadur g., skañvaenn b., aesaenn b. ; *Milderung einer Strafe,* distaol g., skañvadur (skañvidigezh b.) ur c'hastiz g.
Milderungsgrund g. (-s,-gründe) : digarez a ziskarg g., darvoudenn skañvaus b., degouezh skañvaus g., amveziad skañvaus g.
Milderungsmittel n. (-s,-) : louzoù distanus g., louzoù-distanañ g.
mildherzig ag. : **1.** madelezhus, karantezus, habask, trugarezus, hegarat, kuñv, madek ; **2.** a garitez.
Mildherzigkeit b. (-) : madelezh b, kuñvelezh b., kuñvnez b., karantegezh b., karadegezh b., karantelezh b., karantez b., trugarez b., habaskter g., habaskted b.
mildtätig ag. : madelezhus, karantezus, skoazellus, sikourus, skorus, madoberus, aluzenus, karitezel, a garitez.
Mildtätigkeit b. (-) : karantez b., trugarez b., madobererezh g., karitez b., oberoù a drugarez lies., oberoù a garitez lies., oberoù a garantez lies., madoberoù lies., madelezhioù lies. ; *Mildtätigkeit macht nicht ärmer,* reiñ aluzen d'ar paour alies ne ziverras biskoazh an danvez.
Milieu n. (-s,-s) : **1.** metoù g., amva g., endro g., kendere g., touez b., touesk b., mesk g., meuriad g., niver g., darempredererezh g., kelc'hiadoù ; *natürliches Milieu,* metoù naturel g. ; *raues Milieu, feindliches Milieu, unfreundliches Milieu,* metoù galen g. ; *jemanden aus seinem sozialen Milieu heiraten,* fortuniañ gant e gendere, dimeziñ gant unan eus e gendere, dimeziñ gant unan eus e gouch, dimeziñ gant unan eus e veuriad ; *abgeschlossenes Milieu, von der Umwelt abgegrenztes Milieu,* metoù enkaeet g. ; **2.** strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gouenn an dorfedourien b., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g. ; *aus dem Milieu stammen,* bezañ chuget d'an temptadur, dont eus ar strailh.
militant ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, stourmidik, kannus, difreter.
Militanz b. (-) : stourmerezh g., difreterezh politikel g.
Militär[1] n. (-s) : [lu] *das Militär,* an dud a vrezel lies., ar soudarded lies., al lu g., an arme b., ar vilourien lies., an ensavadurioù milourel lies. ; *er ist beim Militär,* oc'h ober e goñje emañ, oc'h ober e servij-soudard emañ, oc'h ober e amzer-soudard emañ, dindan an armoù emañ.
Militär[2] g. (-s,-s) : [lu] ofisour g., ofiser g., armead g., armeour g., milour g.

militär- : milourel, luel, … brezel, … soudard, … arme, … al lu.
militärähnlich ag. : lezluel, peuzmilourel, peuzsoudardel, damvilourel, damsoudardel, e doare al lu, e doare soudarded, a-zoare gant al lu, a-zoare gant ar soudarded, a-seurt gant al lu, a-seurt gant ar soudarded, re-bar d'un arme.
Militärangehörige(r) ag.k. g./b. : armead g., armeour g., milour g., soudard g.
Militärattaché g. (-s,-s) : [lu] prezour-arme g., kannadour-arme g.
Militärbefehlshaber g. (-s,-) : [lu] penngomandant g.
Militärdienst g. (-es) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g. ; *Freistellung vom Militärdienst,* diskarg eus an amzer-soudard g., disamm eus an amzer-soudard g. ; *er hat seinen Militärdienst abgeschlossen,* echuet en deus e amzer-soudard, echu eo e amzer-soudard gantañ, deuet eo er-maez a soudard ; *seinen Militärdienst ableisten,* bezañ dindan an armoù, bezañ oc'h ober e amzer soudard, ober e goñje, ober e vloaz ; *seinen Militärdienst bei der Marine leisten,* ober e goñje war vor.
militärfeindlich ag. : enep an arme, enebarmeour.
Militärfriedhof g. (-s,-höfe) : [lu] bered soudarded b., bered an arme b.
Militärgebiet n. (-s,-e) : [lu] tachenn arme b., milourva g., tachenn zouar dindan dalc'h an arme b.
Militärgeistliche(r) ag.k. g. : [lu, relij.] aluzener en armeoù g.
Militärgelände n. (-s,-) : [lu] tachenn arme b., milourva g., tachenn zouar dindan dalc'h an arme b.
Militärgericht n. (-s,-e) : [lu] lez-varn milourel b., lez-varn an arme b.
Militärgerichtsbarkeit b. (-) : [lu] justis an arme b., barnerezh milourel g.
Militärhaushalt g. (-s,-e) : [lu] budjed an arme g., boujedenn an arme b.
Militaria lies. : dastumadeg dafar a sell ouzh an arme b.
militärisch ag. : [lu] milourel, luel, … brezel, … soudard, … arme, … al lu..
militarisieren V.k.e. (hat militarisiert) : [lu] milourekaat, soudardekaat, soudardañ.
V.em. : **sich militarisieren** (hat sich (t-rt) militarisiert) : milourekaat, soudardekaat.
Militarisierung b. (-) : milourekaat g., soudarderezh g.
Militarismus g. (-) : milouregezh b., soudardegezh b.
Militarist g. (-en,-en) : miloureg g., soudardeg g., armeour g.
Militaristin b. (-,-nen) : milouregez b., soudardegez b., armeourez b.
militaristisch ag. : milourek, soudardek, armeour.
Militärparade b. (-,-n) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies.
Militärpflicht b. (-,-en) : [lu] dlead soudard g., dever soudard g., endalc'h soudard g., dlead e-keñver an arme g., dever e-keñver an arme g.
Militärpolizei b. (-,-en) : [lu] polis milourel g., provostiezh b., polis an armeoù g.
Militärputsch g. (-es,-e) : poutch g., poutch milourel g., taol-Stad graet gant milourien g.
Militärschule b. (-,-n) : skol vilourel b.
Militärverwaltung b. (-,-en) : [lu] **1.** melestradur milourel g., melestradur an arme g., meradur an arme g., mererezh an arme g., melestradurezh an arme b. ; **2.** melestradur milourel g., melestradur dre an arme g., meradur dre an arme g., mererezh dre an arme g., melestradurezh dre an arme b.
Militärzeit b. (-) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., koñje g., gwazerezh milourel g.
Miliz b. (-,-en) : **1.** bezen g., milis g., bezin b., kevrenn lezluel b. ; **2.** milis g., gward-bro g. ; **3.** [reter Europa] milis g., polis g.
Milizsoldat g. (-en,-en) : gward-bro, bezenour g., milisian g., damsoudard g., bezinour g.
Mill. [*berradur evit* **Million, Millionen**] : milion g., milionoù lies.
Mille b. (-,-) : P. mil euro lies., mil mark lies.
Millenarismus g. (-) : milvloazouriezh b., milvedouriezh b.
Millenarist g. (-en,-en) : milvloazour g., milvedour g.
Millennium n. (-s, Millennien) : milved g., prantad mil bloaz g.
Millenniumslehre b. (-) : milvloazouriezh b., milvedouriezh b.
Milliardär g. (-s,-e) : miliarder g., julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g.
Milliarde b. (-,-n) : miliard g., milmilion g., dek-kant milion, bilion g. ; *sieben Milliarden Menschen,* seizh miliard a dud lies. ; *siebenundzwanzig Milliarden,* seizh miliard warn-ugent.
Milliardenbetrag g. (-s,-beträge) : somm a ya d'ober meur a viliard b.
milliardste(r,s) ag. : miliardvet ; *der Milliardste,* ar miliardvet g. ; *die Milliardste,* ar viliardvet b.
Milliardstel n. (-s,-) : miliardvedenn b.
Millibar n. : milibar g.
Milligramm n. (-s,-e) : miligramm g., miligrammad g.
Milliliter n. (-s,-) : mililitr g., mililitrad g.
Millimeter n. (-s,-) : milimetr g., milimetrad g.
Millimeterpapier n. (-s) : paper milimetrek g., paper milimetret g.
Million b. (-,-en) : milion g., milmil g., milmiliad g. ; *eine Million,* ur milion g., dek-kant mil, ur milmil g., ur milmiliad g. ; *eine viertel Million,* daou-c'hant hanter-kant mil ; *hundert Millionen,* kant milion lies. ; *siebenundzwanzig Millionen,* seizh milion warn-ugent ; *tausend Millionen,* mil milion lies. ; *drei Millionen Menschen,* tri milion a dud lies.
Millionär g. (-s,-e) : milioner g., julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g. ; *wenn das Wörtchen „wenn" nicht wäre, wäre mein Vater Millionär,* ne blij ket din mont war varteze, ne blij ket din mont war ur marteze, ne plij ket din mont diwar vartezeoù, buoc'h Marteze a zo aet pell 'zo gant ar bleiz, n'eo ket gant martezeoù e vager al leueoù, gant martezeoù eo e vez maget al leueoù.
Millionenauflage b. (-,-n) : [moull.] tennadenn tremen ur milion a skouerennoù b., moulladenn tremen ur milion a skouerennoù b.
Millionending n. (-s) : **1.** tra (savadur, afer h.a.) hag a goust milionoù a euroioù g. ; **2.** [dre skeud.] taol kaer g.,

taol ruz g., taol dis g. ; *ein Millionending landen,* ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol strak da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, ober un ant mat.

Millionenerbe g. (-n,-n) : hêr eus milionoù a euroioù g., heritour eus milionoù a euroioù g.

Millionenerbin b. (-,-nen) : hêrez eus milionoù a euroioù b., heritourez eus milionoù a euroioù b.

millionenfach Adv. hag ag. : milionoù a wechoù, a-vilionoù.

Millionengewinn g. (-s,-e) : **1.** [kenwerzh] gounid milionoù g., gounid a vilionoù g. ; **2.** [lotiri] priz hag a zegas milionoù g.

Millionenschaden g. (-s) : reuz hag a ya d'ober milionoù g., freuz hag a sav da vilionoù g., droug hag a ya d'ober milionoù g., distruj hag a sav da vilionoù g., dismantr hag a ya d'ober milionoù g., gaou hag a sav da vilionoù g., gwast hag a ya d'ober milionoù g., gwall hag a sav da vilionoù g., noaz hag a ya d'ober milionoù g.

millionenschwer ag. : **1.** milionoù war e anv ; **2.** hag a ya d'ober milionoù, hag a sav da vilionoù.

Millionenstadt b. (-,-städte) : kêr tremen ur milion a dud o chom enni b., meurgêr a vuioc'h eget ur milion a annezidi b.

millionste(r,s) ag. : milionvet ; *der Millionste,* ar milionvet g. ; *die Millionste,* ar vilionvet b.

Millionstel n. (-s,-) : milionvedenn b.

Milz b. (-,-en) : [korf.] felc'h b. ; *die Milz abnehmen,* difelc'hañ.

Milzbrand g. (-s,-brände) : [mezeg.] serk g., gourhesked g. ; *Zungenmilzbrand beim Vieh,* viskler g.

Milzriss g. (-es,-e) : [mezeg.] tarzhidigezh ar felc'h b.

Milzstechen n. (-s,-) : [mezeg.] pistig en e gostez (er c'hostez) g., droug kostez g.

Mime g. (-n,-n) : **1.** mimer g., jestraouer g. ; **2.** c'hoarier g.

mimen V.k.e. (hat gemimt) : drevezañ, mimañ, dezrevellañ dre jestroù.

Mimese b. (-) : emheñveladur kuzhat g., emheñvelaat kuzhat g.

Mimik b. (-) : mimerezh g., jestrerezh g., c'hoari neuzioù-dremm g., jestrc'hoari g., c'hoari-jestroù g.

Mimiker g. (-s,-) : mimer g., jestraouer g.

Mimikry b. (-) : [loen.] emheñveladur g., emheñvelaat g. ; *aggressive Mimikry,* emheñvelaat tagañ g. ; *Schutzmimikry,* emheñvelaat emzifenn g.

mimisch ag. : mimek, ... jestraouiñ, dre jestroù, … jestrc'hoari, dre jestrc'hoari, dre neuzioù-dremm.

Mimose b. (-,-n) : **1.** [louza., *Mimosa pudica, schamhafte Sinnpflanze*] gwiridig g. ; **2.** [louza., *Acacia dealbata, falsche Mimose*] gwez-mimoza str., mimozaenn b. ; **3.** [dre skeud.] *er ist empfindlich wie eine Mimose,* ur paotr kizidik-kaer eo, kizidik (santidik) eo betek re, feukidik eo, tik eo, hennezh a zo kizidik dreist-kemm (dreist dalc'h), hennezh a zo gwall wiridik e lêr, hennezh a zo peñver e galon, lammat a ra evit an disterañ tra, ur galon dener eo.

mimosenhaft ag. : [goapaus] feukidik, tik, anoazus, aes da feukañ, gwiridik, gwall wiridik e lêr ; *mimosenhafte Empfindlichkeit,* santidigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., kizidigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., gwiridigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., esmaeüsted dreistreizh (dreistmuzul) b., esmaeüster dreistreizh (dreistmuzul) g.

Mimosenhaftigkeit b. (-) : santidigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., kizidigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., gwiridigezh dreistreizh (dreistmuzul) b., esmaeüsted dreistreizh (dreistmuzul) b., esmaeüster dreistreizh (dreistmuzul) g., brazentez b.

min. / Min. *berradur evit* **Minute / Minuten**, *sellit pelloc'h.*

Minarett n. (-s,-e) : [relij.] minared g.

minder ag. : bihanoc'h, izeloc'h, disteroc'h ; *eine mindere Anzahl,* un niver bihanoc'h (izeloc'h) g. ; *dieser Stoff ist von minderer Qualität,* disteroc'h danvez eo hemañ.

Adv. : nebeutoc'h ; *diese Tour ist nicht minder gefährlich,* ken arvarus eo an droiad-se, an droiad-se n'eo ket suroc'h an disterañ ; *mehr oder minder,* mui pe vihanoc'h (pe nebeutoc'h), muioc'h pe vihanoc'h (pe nebeutoc'h), mui pe vui, muioc'h pe vui, tamm pe damm ; [kr-l] *je mehr Wort, je minder Werk,* labour mut, labour yud - tevel hag ober - teodet hir ha dornet berr - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - gwelloc'h un oberer eget kant lavarer - un oberer a dalv kant lavarer - lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ.

minderbemittelt ag. : gwall zister e beadra, paourik a-walc'h.

Minderbetrag g. (-s,-beträge) **/ Mindereinnahme** b. (-,-n) : divigad g., disgwerzhad b., enkefiad diouerek g., kollvezh b., dic'hounid g., olgounid g., koll g., mank g., dandalvoud g.

Minderer g. (-s,-) : izelaer g.

Mindererlös g. (-es,-e) **/ Minderertrag** g. (-s,-erträge) : divigad g., disgwerzhad b., enkefiad diouerek g., kollvezh b., dic'hounid g., olgounid g., koll g., mank g., dandalvoud g.

Minderheit b. (-,-en) : bihanniver g., minorelezh b., niver-bihanañ g. ; *nationale Minderheit,* bihanniver broadel g., minorelezh vroadel b.

Minderheitenschutz g. (-es) : gwarez ar minorelezhioù g.

Minderheitensprache b. (-,-n) : yezh bihanniver b. ; *die Europäische Charta der Regional- oder Minderheitensprachen,* karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b.

Minderheitsregierung b. (-,-en) : [polit.] gouarnamant bihanniver g., gouarnamant bihanniverek g.

minderjährig ag. : minor, dindan oad, dindan an oad, dindan e dud.

Minderjährige(r) ag.k. g./b. : minor g., minorez b.

Minderjährigkeit b. (-) : minorelezh b., minoraj g., minoriezh b., basoad g.

mindern V.k.e. (hat gemindert) : **1.** disteraat, bihanaat, digreskiñ, gouzizañ, diskenn, difonnaat, munutaat, munudañ, nebeutaat ; *den Wert einer Sache mindern,* didalvoudekaat udb, dibrizañ udb ; **2.** [dre skeud.] izelaat, dispriziañ.

V. em. : **sich mindern** (hat sich (t-rt) gemindert) : disteraat, bihanaat, bihanikaat, digreskiñ, difonnaat, diminuiñ, munutaat, nebeutaat, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, divrazañ.

Minderung b. (-,-en) : digresk g., digreskidigezh b., izelidigezh b., strishadur g., munuderezh g.

Minderwert g. (-s,-e) : disgwerzhad b.
minderwertig ag. : disteroc'h, izeloc'h e dalvoudegezh, lavek, disteroc'h e berzhed, pikous ; *minderwertige Wolle,* gloan pikous g.
Minderwertigkeit b. (-) : istalvoudegezh b., dislañs g., lavegezh b., distervez b.
Minderwertigkeitsgefühl n. (-s,-e) : santad an istalvoudegezh g., santad an tru g.
Minderwertigkeitskomplex g. (-es,-e) : komplezh an istalvoudegezh b., komplezh an tru b., emskoulm a izelder g.
Minderzahl b. (-,-en) : bihanniver g., minorelezh b., niver-bihanañ g.
mindest ag. : disterañ, nebeutañ, bihanañ, izelañ, izek ; *es ist das Mindeste,* an disterañ tra eo ; *zu mindest, zum Mindesten,* da (d'an) nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ ; *nicht im Mindesten,* tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, e nep tro / war nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor).
Mindest- : ... izek, ... izelañ, ... bihanañ.
Mindestabstand g. (-s,-abstände) : distag izek g., distok izek g., esaouenn izek b.
Mindestalter n. (-s,-) : oad izek rekis g.
Mindestbesteuerung b. (-,-en) : telladur izek g.
Mindestbetrag g. (-s,-beträge) : sammad izek g., somm izek b.
mindestens Adv. : da vihanañ, d'ar bihanañ, da nebeutañ, d'an nebeutañ, bepred, atav, a-wael, a-c'hoel, diantav ; *mindestens war er so ehrlich, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; *das ist mindestens etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *das kostet mindestens zwanzig Euro,* ret eo lakaat ugent euro d'an nebeutañ evit prenañ an dra-se, koustañ a ra an dra-se ugent euro d'an nebeutañ, ne vez ket gwerzhet a-vihanoc'h eget ugent euro ; *du musst mindestens die Hälfte schaffen,* a-vihanoc'h eget an hanter ne c'hallez ket ober.
Mindestertrag g. (-s,-erträge) : gounid izek g., trevad izek g., ampled izek g.
Mindestgebot n. (-s,-e) : kinnig izelañ g.
Mindestgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh izek g.
Mindesthaltbarkeitsdatum n. (-s,-daten) : deiziad diwezhañ evit bezañ debret g., deiziad termen evit an implij gwellañ g.
Mindestlohn g. (-s,-löhne) : gopr izek g.
Mindestmaß n. (-es,-e) : izegenn b. ; *ein Mindestmaß an (t-d-b),* un tammig bihan a …
Mindestpreis g. (-es,- e) : priz izek g., priz izelañ g.
Mindestreserve b. (-,-n) : [arc'hant.] pourvezioù izek lies.
Mindestsicherheitsflughöhe b. (-,-n) : [nij.] uhelder surentez izelañ g.
Mindeststrafe b. (-,-n) : kastiz izelañ g.
Mindestzahl b. (-,-en) izegenn b., niver izek g.

Mine[1] b. (-,-n) : **1.** [lu] min g., tarzherez b. ; *auf eine Mine laufen,* stekiñ ouzh ur min (ouzh un darzherez), skeiñ war ur min, mont da skeiñ war un darzherez ; *Minen legen,* lakaat (eoriañ) minoù, minañ, lakaat tarzherezoù en douar (er mor) ; *Minen räumen,* lemel (dinoazañ) minoù, divinañ ; **2.** [istor, lu] min g. ; *eine Mine unter einer Festung bauen,* toullañ ur min dindan ur c'hreñvlec'h, minañ ur c'hreñvlec'h ; **3.** [kreion] min g. ; **4.** [dre skeud.] *alle Minen springen lassen,* ober bec'h bras, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, mont dezhi dizamant (hep chipotal), mont dezhi a-droc'h-trañch, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor), dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, lakaat an diaoul e pevar, na vezañ seizhdaleetoc'h evit mont dezhi.
Mine[2] b. (-,-n) : **1.** mengleuz b., min g. ; **2.** toullenn b., riboul mengleuz g., min g., garidenn b.
Mine[3] b. (-,-n) : daou vinod lies., daou vinodad lies.
Mine[4] b. (-,-n) : [kreion] min g.
Minenabwehrfahrzeug n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-divinañ g., ravaneller-minoù g., ravaneller-tarzherezoù g., skuber-tarzherezoù g.
Minenarbeiter g. (-s,-) : [mengleuz.] mengleuzier g.
Minenfeld n. (-s,-er) : [lu] takad minet g., douar minet g.
Minengang g. (-s,-gänge) : [mengleuz.] toullenn gorvoiñ b., toullenn vengleuz b., riboul mengleuz g., min g., garidenn b.
Minenjagdboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-divinañ g., ravaneller-minoù g., ravaneller-tarzherezoù g., skuber-tarzherezoù g.
Minenkrieg g. (-s,-e) : [lu] brezel sapañ g., brezel danzouarel g.
Minenleger g. (-s,-) : **1.** [soudard] miner g. ; **2.** [merdead., lestr] minlestr g.
Minenräumboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-divinañ g., ravaneller-minoù g., ravaneller-tarzherezoù g., skuber-tarzherezoù g.
Minenräumer g. (-s,-) : **1.** [lu] diviner g. ; **2.** [merdead.] lestr-divinañ g., ravaneller-minoù g., ravaneller-tarzherezoù g., skuber-tarzherezoù g.
Minenschreiber g. (-s,-) : doug-min g., kriteriom® g.
Minensuchboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-divinañ g., ravaneller-minoù g., ravaneller-tarzherezoù g., skuber-tarzherezoù g.
Minensuchgerät n. (-s,-e) : [lu] benveg diguzhat ar minoù g., dinoer minoù g., detekterez vinoù b.
minenverseucht ag. : [lu] minet, leun a vinoù.
Minenwerfer g. (-s,-) : [lu] kanol berr g., mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g., P. touseg g.
Mineral n. (-s,-e/Mineralien) : maenad g., meinenn b., g., maeneg g., hav g. [*liester* hivi].
Mineralbad n. (-s,-bäder) : **1.** kur zour b. ; **2.** kurva dour g., kurlec'h dour g. ; **3.** poull-neuiñ kur g., kibelldi kur g., kibellec'h kur g.
Mineralfaser b. (-,-n) : gwienn meinel b.
Mineraliensammlung b. (-,-en) : dastumad maenadoù g.
mineralisch ag. : meinel, maenel.
Mineralog g. (-en,-en) **/ Mineraloge** g. (-n,-n) : maenoniour g.
Mineralogie b. (-) : maenoniezh b., maenouriezh b.

mineralogisch ag. : maenoniel.
Mineralöl n. (-s,-e) : petrol g., eoul-maen g., tireoul g., eoul-douar g., eoul meinel g.
Mineralölgesellschaft b. (-,-en) : kevredad tireouler g.
Mineralölprodukte lies. : produioù tennet eus an tireoul lies., kenderc'hadoù an tireoul lies.
Mineralölsteuer b. (-,-n) : tell war kenderc'hadoù an tireoul b., taos war kenderc'hadoù an tireoul g.
Mineralquelle b. (-,-n) : stivell dour-melar b., eien dour-melar str., andon dour-melar b., mammenn dour-melar b., feunteun dour-melar b., tarzh dour-melar g., soursenn dour-melar b.
Mineralsalz n. (-es,-e) : oligoelfenn.
Mineralstoffe lies. : oligoelfennoù lies.
Mineralwasser n. (-s,-wässer) : dour-melar g., dour hav g., dour-houarn g., dour meal g., dour gazek naturel g.
Minerva b. : [mojenn.] Minerva b.
Mineur g. (-s,-e) : [lu] miner g.
mini ag. digemm : [ment an dilhadoù] berr, berr-tre.
Mini g. (-s,-s) : brozh verr b., berrvrozh b., berrvrozhig b., berrsae b.
Miniatur b. (-,-en) : [arz] **1.** kaerlizherenn b. ; **2.** garskeudenn b.
Miniaturausgabe b. (-,-n) : **1.** gareiladur g., eiladur garventekaet g. ; **2.** garvoulladenn b., garembannadenn b.
Miniaturbild n. (-s,-er) : [arz] garskeudenn b., skeudennig b.
Miniaturformat n. (-s,-e) : garvent b., garventrezh g.
Miniaturgemälde n. (-s,-) : [arz] garskeudenn b., livadurig g.
miniaturisieren V.k.e. (hat miniaturisiert) : garventekaat.
Miniaturisierung b. (-,-en) : garventekaat g.
Miniaturmaler g. (-s,-) : garskeudenner g.
Minibar b. (-,-s) : tavarnig b.
Minicomputer g. (-s,-) : korrurzhiataer g.
minieren V.k.e. (hat miniert) : minañ.
Minifundium n. (-s,Minifundien) : minifundia g., atant bihan g.
Minigolf n. (-s) : golf bihan g., golfig g.
minimal ag. : disterañ, nebeutañ, bihanañ, izelañ, izek.
Minimalbetrag g. (-s,-beträge) : sammad bihanañ g., somm vihanañ b., sammad izek g., somm izek b.
minimieren V.k.e. (hat minimiert) : peurvihanaat.
Minimierung b. (-,-en) : peurvihanaat g., peurvihanadur g.
Minimum n. (-s, Minima) : izegenn b. ; *relatives Minimum,* izegenn daveel b. ; *absolutes Minimum,* izegenn dizave b.
Minimumthermometer n. (-s,-) : [fizik] gwerzverker izegennoù g.
Minirock g. (-s,-röcke) : berrvrozhig b., brozh verr b., berrsae b., minisae b.
Minister g. (-s,-) : ministr g., maodiern g., brorener g., merour-bro g. ; *Minister ohne Geschäftsbereich,* maodiern hep tachenn-labour resis ; *Staatsminister,* maodiern-stad g. ; *Minister des Auswärtigen, Außenminister,* ministr an aferioù diavaez g., maodiern an Diavaez g. ; *Innenminister,* ministr (maodiern) an Diabarzh g. ; *Kultusminister,* maodiern an deskadurezh hag an aferioù relijiel ; *zuständiger Minister,* maodiern kembeliek g., ministr e karg eus an afer g., maodiern en emell eus an afer g. ; *ehemaliger Minister,* ezministr g., ministr bet g. ; *als Minister wirken, als Minister fungieren,* ministrañ.
Ministeramt n. (-s,-ämter) : **1.** [karg] ministrerezh g., ministrelezh b., maodiernelezh b. ; **2.** [sez] ministrerezh b., ministrdi g., maodierndi g.
Ministerialbeamte(r) ag.k. g. : kargiad stag ouzh ur ministrerezh g.
Ministerialbeamtin b. (-,-nen) : kargiadez stag ouzh ur ministrerezh b.
Ministerialbefehl g. (-s,-e) : diferad ar ministrerezh g., disentez vaodiernel b.
Ministerialdirektor g. (-s,-en) : rannrener ministrerezh g.
Ministerialdirektorin b. (-,-nen) : rannrenerez vinistrerezh b.
Ministerialerlass g. (-s,-e/[Bro-Aostria] -erlässe) : dekred ar ministrerezh g., kemenn ar ministrerezh g.
Ministerialkrise b. (-,-n) : enkadenn vinistrel b., enkadenn vaodiernel b.
Ministerialrat g. (-s,-räte) : kargiad uhel (uhelgargiad) stag ouzh ur ministrerezh g.
ministeriell ag. : maodiernel, maodiernezhel, ministrel, ministrerezhel, ... ar ministrerezh, ... ar vinistred, ... ar ministr, ... ministr.
Ministerium n. (-s, Ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh g., ministrelezh b., maodiernelezh b. ; *Ministerium für Bauwesen und Verkehr,* ministrerezh al labourioù foran g., ministrerezh al Labourioù Kevridik g. ; **2.** [sez] ministrerezh b., ministrdi g., maodierndi g.
Ministerkrise b. (-,-n) : enkadenn vinistrel b., enkadenn vaodiernel b.
Ministerpräsident g. (-en,-en) : kentañ ministr g., prezidant ar C'huzul g.
Ministerpräsidentin b. (-,-nen) : kentañ ministrez b., prezidantez ar C'huzul b.
Ministerrat g. (-s,-räte) : kuzul ar vinistred g., kuzul ar vaodierned g. ; *die Tagesordnung des Ministerrates,* roll-labour kuzul ar vaodierned g.
Ministrant g. (-en,-en) : [relij.] kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g.
Ministrantin b. (-,-nen) : [relij.] kurustez b., masikodez b.
ministrieren V.gw. (hat ministriert) : [relij.] servijañ ar beleg pa vez hemañ o lavaret an oferenn, respont an oferenn.
Minium n. (-s) : miniom g.
Minna b. (-) : **1.** [*berradur evit* **Wilhelmine**] Gwilherma b. ; **2.** [dre skeud.] *die grüne Minna,* strakell paotred-ar-c'huzh-heol b., karrigell paotred-Mari-Robin b., karr paotred-o-lasoù-gwenn ; P. *er wurde zur Minna gemacht,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e

billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez.
Minne b. (-) : [barzh.] karantez kourtes b.
Minnedichter g. (-s,-) : troubadour g., barzh g.
Minnedienst g. (-es) : [barzh.] karantez kourtes b.
Minnelied n. (-s,-er) : kanaouenn gourtes b.
Minnesang g. (-s,*liester ebet*) : barzhoniezh kourtes b., kanaouenn gourtes b.
Minnesänger g. (-s,-) : barzh-kaner g.
Minnetrank g. (-s,-tränke) : c'hwistantin g.
minorenn ag. : [gwir] minor, dindan oad, dindan an oad, dindan e dud.
Minorennität b. (-) : [gwir] minorelezh b., minoraj g., minoriezh b., basoad g.
Minorität b. (-,-en) : bihanniver g., minorelezh b., niver-bihanañ g.
Minstrel g. (-s,-s) : [kozh] barzh-kaner g.
Minuend g. (-en,-en) : [mat.] kentañ termen ul lamadur g.
minus Adv. : **1.** [mat.] nemet ; *6 minus 2 ist 4,* 6 nemet 2 a zo 4. ; **2.** [gwrez] dindan mann ; *einige Grad minus,* un nebeud derezioù dindan mann ; **3.** [tredan] leiel, lei.
Minus g. (-,-) : 1. kollvezh b., dic'hounid g., koll g., divigad g. ; *im Minus stehen,* bezañ trazennet e gont ; 2. si g., mank g., namm g. ; 3. [mat.] arouezenn nemet b.
Minuskel b. (-,-n) : [moull., yezh.] lizherenn vunut b.
Minuspol g. (-s,-e) : [tredan] blein-maez g., blein lei g.
Minuspunkt g. (-s,-e) : **1.** kastiz g., kastizadur g. ; **2.** si g., mank g., namm g.
Minustemperatur b. (-,-en) : gwrezverk dindan mann g.
Minuszeichen n. (-s,-) : arouezenn nemet b.
Minute b. (-,-n) : **1.** munut g., munutenn b. ; *es kommt mir nicht auf fünf Minuten an, auf fünf Minuten mehr oder weniger kommt es mir nicht an,* n'on ket war-bouez pemp munut ; *auf die Minute genau berechnen,* munutenniñ ; *er muss jede Minute kommen,* ne vo ket seizhdaleetoc'h o tont, ne vo ket daletoc'h evit en em gavout, ne vo ket ur begad o tont amañ, ne zaleo ket o tont, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *in allerletzter Minute,* krip-ha-krap, d'an diwezh-tre ; *er konnte eben noch in letzter Minute aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *der Motor macht 600 Touren in der Minute,* emañ ar c'heflusker o treiñ da 600 tro ar munut ; *im Acht-Minuten-Takt,* bep eizh munutenn ; **2.** [mentoniezh] *Winkelminute, Bogenminute, Minute,* munut g.
minutenlang ag. : hag a bad un nebeud munutennoù.
Adv. : e-pad un nebeud munutennoù.
Minutenschalter g. (-s,-) : [tredan] munuter g.
Minutenzeiger g. (-s,-) : nadozenn ar munutennoù b., nadoz ar munutoù b., biz ar munutoù g., spletenn ar munutennoù b.
minutiös ag. / **minuziös** ag. : pervezh, pizh, priminik, a-vunut, dre vunudoù, dre ar munud, diouzh ar munud, graet d'ar just, pizh-kenañ, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, pizh-ha-pizh, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, just-ha-just, klok.
Minze b. (-,-n) : [louza.] bent g./b.
miozän ag. : miokenel.
Miozän n. (-s) : mioken g.
mir *tro-da-biv evit* **ich** : din ; *mir ist froh zumute,* ken seder ha tra on, laouen on, ar vuhez a c'hoarzh ouzhin ; [tr-l] *wie du mir, so ich dir,* n'eo nemet kas an dorzh en-dro d'ar gêr - roerig kaverig - evel ma komzit e vezit respontet - eus ar skudell a roez e resevez - diouzh ma ri e kavi - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - hervez ma ri e vo graet dit - taol evit taol - krog evit krog - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - losk evit losk, gouli evit gouli - gwall evit gwall - lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - an nep a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *heute mir, morgen dir,* pep hini d'e dro - pep hini e dro - pep hini en e dro - hiziv va zro, warc'hoazh hoc'h hini ; [dre skeud.] *mir nichts, dir nichts,* **a)** ken aes (ken distrafuilh, ken dinec'h, ken lip) ha tra, ken aes all, ouesk, war e vadober, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, digomplimant, netra dreist, hep chipotal, hep kamambre ; **b)** dic'hortoz-kaer, war e dibedoba, en un taol kont, a-daol-trumm, a-benn-krak, dipadapa, en ur flipad, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-greiz-pep-kreiz, trumm, brusk, krak, krenn, pik ; **c)** dre guzh, dre laer, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, P. choucha-moucha ; *von mir aus kann er das tun,* daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo ! ; *von mir aus können wir spazieren gehen,* deomp da bourmen mar karez (mar karit) ; *mir nach !* piv bennak am c'har am heulio !
Mirabelle b. (-,-n) : [louza.] mirabel str., prun mirabel str.
Mirakel n. (-s,-) : burzhud g.
Misandrie b. (-) : gwazkasoni b., gourgasaouriezh b.
misandrisch ag. : gwazkasonius, gourgasaour.
Misanthrop g. (-en,-en) : dengasaour g.
Misanthropie b. (-) : dengasoni b., dengasaouriezh b.
Misanthropin b. (-,-nen) : dengasaourez b.
misanthropisch ag. : dengas, dengasaour.
Mischarbeitsplatz g. (-es,-plätze) : post-labour lieskarg g., post-labour liesarc'hwel g.

Mischarmatur b. (-,-en) : [tekn.] mingler g.
mischbar ag. : hevesk, meskus, kengejus.
Mischbatterie b. (-,-n) : [tekn.] mingler g.
Mischblut n. (-s,-blüter) : **1.** hiron g. ; **2.** [loen.] bastard g., loen hanterouenn g., hiron g.
Mischbrot n. (-s) : bara brazed g., bara brennek g., bara revr g., bara brizh g., bara kej g. ; *Mischbrot aus Weizen und Roggen,* bara daouhanter g.
Mischehe b. (-,-n) : dimeziñ kemmesk g., dimeziñ etrekravezel g., dimeziñ etrereligiel g., dimeziñ etregouennel g.
Mischelement n. (-s,-e) : **1.** [fizik] meskad izotopoù g. ; **2.** [tekn.] mezeller g., mesker g., kemmesker g.
mischen V.k.e. (hat gemischt) : toueziañ, meskañ, diveskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejañ, kengejañ, patrouzañ, unaniñ ; *Mörtel mischen,* meskañ pri-raz, mezañ pri-raz, distrempañ pri-raz, merat pri-raz ; *den Wein mit Wasser mischen,* astenn ar gwin gant dour, lakaat dour e-barzh ar gwin, lakaat dour e-mesk ar gwin, bennigañ ar gwin, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, kemmeskañ dour ha gwin, kemmeskañ gwin gant ur banne dour ; *Gift mischen,* fardañ (prientiñ) poeson, terkañ ur c'hontamm bennak ; *die Karten mischen,* mellañ (meskañ) ar c'hartoù, ober ur mell d'ar c'hartoù ; *eine gemischte Gesellschaft,* tud a bep seurt (a bep kendere), ur meskaj a dud g.
V.em. : **sich mischen** (hat sich (t-rt) gemischt) **1.** *sich in etwas (tr-t) mischen,* emellout eus udb, emellout en udb, emellout ouzh udb, en em veskañ en udb, en em vountañ en udb ; *sich in einen Streit mischen,* emellout ouzh un tabut ; *sich in ein Gespräch mischen,* mont war ar gaoz, emellout er gaoz, lavaret e gomz ; **2.** emgejañ, emgemmeskañ, toueziañ ; *sich unter das Volk mischen,* mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, ober kavandenn ouzh ar bobl (gant ar bobl, d'ar bobl), mont e-mesk an druilh, mont e melloù an dud, en em deuler e-touez an dud e-giz pep hini.
Mischen n. (-s) : **1.** touezierezh g., mesk g., meskadenn b., meskadur g., kemmeskadur g., kemmesk g., kej g., kejadenn b., kengej g., kengejadur g. ; **2.** [fizik] *optisches Mischen,* kemmeskadur optikel g. ; **3.** [kartoù] mell g.
Mischer g. (-s,-) : mezeller g., mesker g., kemmesker g.
mischerbig ag. : [bev.] heterozigot, hibrid, hiron, brizh.
Mischerbigkeit b. (-) : [bev.] heterozigotiezh b.
Mischfarbe b. (-,-en) : liv brizh g. : *Mischfarbe ersten Grades,* eilliv g., liv a eil renk g.
Mischfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] park liestrevad g.
Mischgemüse n. (-s) : [kegin.] masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b.
Mischkonzern g. (-s,-e) : kenstrollad embregerezhioù liesseurt g., kengevredad g.
Mischkrug g. (-s,-krüge) : [istor] kalur g., lestr da veskañ dour ha gwin g.
Mischkultur b. (-) : [labour-douar] liesgounezerezh g.
Mischling g. (-s,-e) : **1.** [den] hiron g. ; **2.** [loen.] bastard g., loen hanterouenn g., hiron g.
Mischmasch g. (-es,-e) : meskaj g., meskailhez g./b., kemmeskaj g., strabouilh g., strabouilhenn b., keusteurenn b., mastarenn b. ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch,* ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù !
Mischmaschine b. (-,-en) : **1.** mezeller g., mesker g., kemmesker g. ; **2.** [tisav.] bilirazerez b., betonerez b.
Mischpoche b. (-,-n) **/ Mischpocke** b. (-,-n) : P. kar, par ha yar - kar ha karrigell - karr ha kilhoroù.
Mischpolymer n. (-s) : [kimiezh] kopolimer g.
Mischpult n. (-s,-e) : taol-veskañ b., letrin meskañ g., penel unodiñ g., taol unodiñ b., penel sonveskañ g., taol sonveskañ b.
mischrassig ag. : [bev.] hibrid, hiron, brizh.
Mischsendung b. (-,-en) : [istor, post] pakad liesgenezh b.
Mischtrank g. (-s,-tränke) : evaj liesgenezh g., meskailhez g./b.
Mischtrommel b. (-,-n) : [tekn.] taboulin veskañ b.
Mischung b. (-,-en) : meskad g., meskadenn b., mesk g., meskadur g., kemmesk g., kemmeskad g., kemmeskadur g., touezenn b., kej g., kejadenn b., kengej g., kengejadur g., touezierezh g., kenaozad g., mastarenn b. ; *Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb,* ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer ; *Mischung von Milch und Eiern zum Belegen der Crêpes,* libistr g.
Mischungsverhältnis n. (-ses,-se) : kementad pep danvezenn en ur meskad g.
Mischwald g. (-s,-wälder) : koad gant spesadoù gwez liesseurt g., koadeg liesspesad b., koadeg dizunspesad b.
Miselrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.
Miselsucht b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g.
miserabel ag. : **1.** truezus, gouelvanus, dipitus, gwall zister, divalav, mezhus, mantrus, reuzeudik, truek, truezek, tru, tristidik, truilh, reuzeudik, kaezh ; **2.** fall-mantrus, fall-daonet, fall-put ; **3.** divalav-mezh, fallakr, mezhus, displed, displet, vil, gagn, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, hudur, yud, yudas, ganas, gidas, drougiezhus, hek, astut, ifam, kailh, kazus, hakr.
Misere b. (-,-n) : **1.** gwall blegenn b., pleg berr g., enkadenn vras b. ; **2.** reuz g., kalvar g., kroaz b.
Miserere n. (- *pe* -s) : **1.** [relij.] Miserere g. ; **2.** [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g.
Misogyn g. (-s/-en,-e/-en) : bengasaour g., plac'hkasaour g. ; *das ist ein Misogyn,* dispriz en deus ouzh ar merc'hed.
misogyn ag. : bengas, bengasaour, plac'hkasaour ; *er ist misogyn gesinnt,* dispriz en deus ouzh ar merc'hed.
Misogynie b. (-) : bengasaouriezh b., plac'hkasaouriezh b., bengasoni b., plac'hkasoni b.
Misologe g. (-n,-n) : poellgasaour g.
Misologie b. (-) : poellgasoni b., poellgasaouriezh b.
misologisch ag. : poellgas, poellgasaour.
Misoneismus g. (-) : nevestedkasoni b.
Mispel b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] mesper str., mesperenn b. ; *mürbe wie überreife Mispeln, die im Stroh gelagert haben,* bouk evel mesper meüret er plouz ; **2.** [gwez] mesperenn b.
Mispelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] mesperenn b., gwez-mesper str.
Miss b. (-,-) : miss b., rouanez kened b.

missachten V.k.e. (hat missachtet) : *jemanden missachten,* ober fae ouzh (war, eus) u.b., dismegañsiñ u.b., dismegañ u.b., disprizañ u.b., disprizañ doujañ d'u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., kaout dismegañs evit u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., faeañ u.b., mezhekaat u.b., drougistimout u.b., droukprizout u.b. ; *etwas missachten,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb, mezhekaat udb, drougistimout udb, droukprizout udb ; *ein Gesetz missachten,* mezhekaat ul lezenn.

missachtet ag. : displet, disprizet, dismegañset, mezhekaet, drougistimet, droukprizet.

Missachtung b. (-,-en) : disprizañs b., dispriz g., dismeg g., dismegañs b., fae g., dambriz g., desped g., despezh g., drougistim g.

Missal n. (-s,-e) **/ Missale** n. (-s,-n/Missalien) : misal g., parrezian g. [*liester* parrezianoù], levr-oferenn g..

missarten V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist missartet, ist missgeartet] : dilignezañ, skoanañ, disteraat, treiñ da fall.

Missartung b. (-,-en) : dilignezadur g., skoanadur g.

missbehagen V.gw. (t-d-b) (missbehagte mir / hat mir missbehagt) : displijout, droukplijout, bezañ iskriv gant an-unan (ober udb), bezañ bras gant an-unan (ober udb), bezañ drouk gant an-unan (ober udb), bezañ garv gant an-unan (ober udb), kavout bras (gwelet udb), kavout kalz (gwelet udb), kavout start (gwelet udb), kavout diaes (gwelet udb).

Missbehagen n. (-s) : diaezamant g., anaez g., diaez g., displijadur b., displijadurezh b., dic'hrad g., divourrusted b., dihet g. ; *ein lebhaftes Missbehagen empfinden,* bezañ lakaet (bezañ tapet) gwall nec'het, bezañ lakaet gwall ziaes, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ karget e vazh a spern.

Missbelieben n. (-s) : displijadur b., displijadurezh b., dic'hrad g.

missbilden V.k.e. (hat missgebildet) : distresañ, distummañ, disneuziañ, forbuiñ, disleberiñ, difurmiñ, dihevelebiñ, dishevelebiñ, dizoareañ, dispenn, digoantañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, hakraat, vilaat

Missbildung b. (-,-en) : disneuz b., nammder g., distresadur g., distresadenn b., distres g., gwallfurmadur g., distummadur g., disleberded b., diforchted b. ; *Missbildung der Wirbelsäule,* tort g. ; *angeborene Missbildung,* distummadur ganedigel g., kammneuziad b.

missbilligen V.k.e. (hat missbilligt) : kavout fall, dizaliañ d'ober udb, bezañ a-enep udb, dic'hrataat, dizaotren ; *ich missbillige so was,* dianzav a ran an dra-se, n'emaon tamm a-du gant se.

missbilligend ag. : diveulus, dizaotreüs, dic'hrataus, a-enep.

Missbilligung b. (-,-en) : dizaotreadur g., dic'hratadur g., dianzav g., dizalierezh g., eneberezh g., enebiezh b., diveuliñ g., diveuleudi g./b. ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen,* fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du.

Missbrauch g. (-s,-bräuche) : kammarver g., gwallimplij g., drougimplij g., reimplij g., reober g., drouguzañs g., abuz g., kammober g. ; *das gibt zu Missbrauch Anlass,* kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da wallimplijoù 'zo, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da reñverioù 'zo ; *mit etwas Missbrauch treiben,* abuziñ ag udb, ober abuz ag udb, ober gwallimplij eus udb, treuzimplijout (gwallimplijout, drougimplijout, reimplijout) udb, ober drougimplij eus udb, ober gwall implij eus udb, ober diskempenn war udb ; [gwir] *Missbrauch der Amtsgewalt,* gwall-gundu en e garg b., drougimplij eus e garg (eus e aotrouniezh) g., kammarver beli g.

missbrauchen V.k.e. (hat missbraucht) : *etwas missbrauchen,* drougimplijout udb, abuziñ ag udb, ober abuz ag udb, kammober gant udb, ober diskempenn war udb, ober drougimplij eus udb, ober gwall implij eus udb, kammarverañ udb ; *jemandes Vertrauen missbrauchen,* kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammarverañ ur fiziad.

missbräuchlich ag. : dreistreizh, gwall.

missdeuten V.k.e. (hat missdeutet) : kammintent, kammveizañ, kompren a-dreuz, faziañ war, treuzintent, treuzkompren, drougintent.

Missdeutung b. (-,-en) : kammintent g., drougintent g., treuzintent g., treuzkompren g., fazienn b.

missen V.k.e. (hat gemisst) : dioueriñ, tremen hep, akuitañ hep, bezañ forc'het ag, bezañ dizonet diouzh ; *mein Mikrowellenherd möchte ich nicht mehr missen,* ne c'hallin ket dioueriñ (tremen hep, akuitañ hep, bezañ dizonet diouzh, bezañ forc'het a) va skinforn ken, ne vefen ken evit dioueriñ (tremen hep) va forn vikrogwagennoù ; *etwas missen müssen,* rankout dioueriñ (tremen hep) udb.

Misserfolg g. (-s,-e) : droukverzh g., gwallverzh g., afochadenn g., c'hwitadenn b., c'hwitadeg b., tro wenn b., tro c'houllo b., taol gwenn g., taol-boud g., flagas g., taol fall g., tro fall b., distokadenn b., gwall isu g., mank g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., louzenn b., kac'hadenn b.

Missernte b. (-,-n) : eostad tanav g., eost fall g., eost difonn g., eostad skort g.

Missetat b. (-,-en) : drougober g., drougoberezh g., fallober g., gwallober g., gwalldaol g., gwall g., mestaol g., kammober g., taol-droug g., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *eine Missetat begehen,* drougober, mestaoliañ, ober ur fallentez, ober ur falloni ; *alle Missetaten, die ihr begangen habt,* an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet.

Missetäter g. (-s,-) : drougoberour g., gwalloberour g., falloberer g., mestaolier g., droukc'hraer g., gwaller g., gwallibil g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., vilbezh g., viltañs g.

Missetäterin b. (-,-nen) : drougoberourez b., gwalloberourez b., droukc'hraerez b., falloberez b.

missfallen V.gw. (missfiel / hat missfallen) : displijout, droukplijout, ober displijadur da, reiñ displijadur da, bezañ iskriv gant an-unan (ober udb), bezañ bras gant an-unan (ober udb), bezañ drouk gant an-unan (ober udb), bezañ garv gant an-unan (ober udb), kavout bras (gwelet udb), kavout kalz (gwelet udb), kavout start

(gwelet udb), kavout diaes (gwelet udb) ; *seine Haltung missfiel ihr sehr,* e emzalc'h a zisplijas kalz dezhi, displijadur vras a reas (a roas) e emzalc'h dezhi, kemer a reas displijadur vras o welet e emzalc'h, kavout a reas bras e emzalc'h, kavout a reas bras (kalz, start, diaes) gwelet e emzalc'h, iskriv e voe ganti gwelet e emzalc'h, bras e voe ganti gwelet e emzalc'h ; *all sein Tun und Treiben (all sein Tun und Lassen) missfällt mir,* e emzalc'h (e zoareoù) a zisplij din hed an neudenn, kement tra a ra a zisplij din, e gundu ne blij nemeur din *; es missfällt ihm, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz.

Missfallen n. (-s) : displijadur b., displijadurezh b., dic'hrad g.

Missfallenskundgebung b. (-,-en) : manifestadeg a zisplijadur b.

missfällig ag. : dihegar, displijus, diblijus, amblijus, dihetus, dic'hrad, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus ; *sich missfällig über jemanden äußern,* kavout abeg en u.b., chaokat u.b.

missgeartet ag. : dilignezet, skoanet, disteraet, troet da fall.

missgebildet ag. : aet da fall, inkruzun, diskolp, disneuz, distumm, distres, divalav, didailh, diforch, difeson, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, forbu, gwallc'hraet, javellek, urupailh, vil.

Missgeburt b. (-,-en) : euzhden g., krank-saoz g., euzhadenn b., penn-sac'h g., urupailh g., traouilh g., sioc'han g., speñv g., bouilh g., stronkig g. ; *kuck dir mal diese Missgeburt an !* sell ar c'hrank-saoz-se ! pebezh troñsad den !

missgelaunt ag. : rekin, gant e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, ginet, kintoù ennañ, kintus, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, kollet e vuoc'h vihan pik du gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell.

Missgeschick n. (-s,-e) : dichañs b., gwallchañs b., droukchañs b., chañs fall b., planedenn b., gwallblanedenn b., gwalleur g./b., maleur g., gwalldonkadur g., droukfortun b., gwallfortun b., gwallverzh g., droukverzh g., drouklamm g., tro lous b., dihet g., feud g., gwalldro b., gwall isu g., enebiezh b.

Missgestalt b. (-,-en) : euzhden g., krank-saoz g., euzhadenn b., penn-sac'h g., bouilh g., urupailh g. ; *kuck dir mal diese Missgestalt an !* sell ar c'hrank-saoz-se ! pebezh troñsad den !

missgestaltet ag. : aet da fall, inkruzun, diskolp, disneuz, distumm, divalav, didailh, diforch, distres, difeson, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, forbu, gwallc'hraet, javellek, urupailh, vil.

missgestimmt ag. : rekin, gant e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, ginet, kintoù ennañ, kintus, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, kollet e vuoc'h vihan pik du gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell.

missgewachsen ag. : aet da fall, inkruzun, disneuz, distumm, divalav, diforch, hep gras na feson, javellek.

missglücken V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist missglückt] : c'hwitañ, mont a-dreuz, mont da fall ; *eine missglückte Heirat,* un dimeziñ troet da fall g., un dimeziñ amzere g. (Gregor).

missgönnen V.k.e. (hat missgönnt) : *jemandem etwas missgönnen,* kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb, droukc'hoantaat (bezañ c'hoantek ag) udb a zo d'unan all, gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, karet mad u.b.

Missgriff g. (-s,-e) : fazi g., fazienn b., faziadenn b., sotoni b., fallvarch g., beiadur g., inglodaj g.

Missgunst b. (-) : droukrañs b., avi b., erez b., gourvenn g., gourventez b., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., gwarizi b.

missgünstig ag. : c'hoantaus, gwarizius, erezus, avius, gourvennek.

misshandeln V.k.e. (hat misshandelt) : boufoniñ, gwallgas, gwallegañ, blechat, bezañ kriz gant, bezañ boufon gant, gwallaozañ, ober lous da, ober vil da, ober mizer da, bezañ boufon ouzh, bezañ taer ouzh, bezañ yud ouzh, bezañ treitour ouzh, bezañ digar ouzh, treitouriñ, bezañ feuls ouzh, drouktretañ, debailhañ, gwalldretiñ, gwall-lakaat, dorloiñ, drailhañ, bezañ drouk ouzh, ober fall da, hegal ouzh, handeiñ ; *Kinder misshandeln,* boufoniñ bugale, gwallgas bugale gant kruelded, bezañ kriz gant ar vugale, ober lous d'ar vugale, ober fall d'ar vugale, ober vil d'ar vugale, bezañ boufon ouzh ar vugale, bezañ drouk ouzh ar vugale, gwallaozañ bugale ; *Tiere misshandeln,* bezañ boufon ouzh al loened, bezañ treitour ouzh al loened, treitouriñ al loened, bezañ feuls ouzh al loened, bezañ kriz ouzh al loened, bezañ taer ouzh al loened, bezañ digar ouzh al loened, bezañ drouk ouzh al loened, ober vil d'al loened, ober lous d'al loened, gwallaozañ al loened, gwallgas al loened gant kruelded ; *er hat seine Frau regelmäßig misshandelt,* foetañ a rae e wreg.

Misshandler g. (-s,-) : gwallgaser g., blechard g., loen fall g.

Misshandlung b. (-,-en) : gwallgaserezh g., gwallgas g., gwallaoz g., heskin g., heskinerezh g. ; *sein Körper weist keine Spuren von Misshandlungen auf,* e gorf n'eo na duet na ruziet e nep lec'h.

Missheirat b. (-,-en) : droukzimeziñ g.

misshellig ag. : fachet, broc'het, mouzhet.

Misshelligkeit b. (-,-en) : diemglev g., dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., teñvalaenn b., fuilhadeg b., brouilhes g., gwall intent g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., tousmac'h g.

Mission b. (-,-en) : **1.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b. ; *mit einer Mission beauftragt sein,* bezañ karget a gefridi, kaout kefridi digant u.b. ; **2.** strollad kefriaded g.,

kefridiezh b. ; *diplomatische Mission,* kefridiezh diplomatel b. ; **3.** [relij.] mision g., avieladur g., misioniñ g.
Missionär g. (-s,-e) **/ Missionar** g. (-s,-e) : [relij.] misionar g., misioner g., tad misioner g. ; *Gesellschaft der Missionare von Afrika,* breuriezh Misionerien Afrika b., P. misionerien wenn lies., tadoù gwenn lies.
missionarisch ag. : [relij.] misionar, misioner, … misioniñ.
missionieren V.gw. (hat missioniert) : misioniñ ; *in Afrika missionieren,* misioniñ e Afrika.
V.k.e. (hat missioniert) : avielañ ; *afrikanische Völker missionieren,* avielañ pobloù afrikan.
Missionsgesellschaft b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., Mision g. ; *Missionsgesellschaft vom Heiligen Geist unter dem Schutz des Unbefleckten Herzens Mariens,* breuriezh ar Spered Santel b.
Missionsschule b. (-,-n) : [relij.] skol ar mision b., misiondi g.
Missionsschwester b. (-,-n) : [relij.] seurez b., c'hoar b. ; *Missionsschwestern unserer Lieben Frau von Afrika,* c'hoarezed gwenn lies., c'hoarezed Itron Varia Afrika lies.
Missionsstation b. (-,-en) : [relij.] mision g., misiondi g.
Missionswerk n. (-s,-e) : [relij.] Mision g.
Missklang g. (-s,-klänge) : disoniezh b., disonegezh g., dihesoniezh b.
missklingen V.gw. (missklang // hat missgeklungen / hat gemissklungen) : bezañ diheson, diseniñ, distonañ.
Misskredit g. (-s) : gwallvrud g./b., divrud g., diskred g., droukanv g. ; *jemanden in Misskredit bringen,* gwallvrudañ (divrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., binimañ u.b. ; *er hat sich in Misskredit gebracht,* skuilhet eo e skudell gantañ.
misslaunig ag. : rekin, gant e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, ginet, kintoù ennañ, kintus, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, kollet e vuoc'h vihan pik du gantañ, aet ar moc'h en ed-du gantañ, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell, c'hwerous, mouzher, chakous ; *misslaunisch sein,* tagnouzal ; *misslaunisch werden,* tagnousaat ; *misslaunisch machen,* tagnousaat.
Misslaut g. (-s,-e) : disoniezh b., disonegezh g., dihesoniezh b.
missleiten V.k.e. (hat missleitet) : touellañ, tromplañ, dihenchañ, trellañ, lakaat da faziañ, hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, kilhañ, desev, lakaat da saouzaniñ (da faziañ), amoediñ, distreiñ, dougen da faziañ (Gregor).
misslich ag. : diaes, amjestr, skoemp, chastreüs ; *eine missliche Frage,* ur goulenn skoemp ober gantañ g., ur goulenn forc'hellek (troidellek) g., ur goulenn amjestr g. (Gregor) ; *mit der Bezahlung der Angestellten stand es oft misslich,* alies a-walc'h e save diaesterioù evit paeañ an implijidi ; *du bringst mich in eine missliche Lage,* c'hoari a rez diaes din, reiñ a rez bec'h din, lakaat a rez ac'hanon gwall nec'het, lakaat a rez ac'hanon gwall ziaes, luziañ (nec'hiñ, nec'hañsiñ, strobañ, strobelliñ, jabliñ) a rez ac'hanon, ober a rez diaes din, tapet on fall ganit, gwalldapet on ganit.
missliebig ag. : gwelet fall, dihegar, dihetus, displijus, diblijus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, diseven ; *sich bei jemandem missliebig machen,* koll istim u.b., koll grad vat u.b. (grasoù mat u.b.) (Gregor).
misslingen V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : misslang / ist misslungen] : c'hwitañ, mont a-dreuz, soetiñ, afochiñ ; *er versuchte es mehrfach, jedoch misslang es immer wieder,* klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn (met bewech en doa graet bouc'h) ; *ihr Vorhaben misslang,* c'hwitañ a reas o embregerezh, ur c'hwitadenn grenn e oa bet, graet o doa flagas gant an dra-se, mont a reas o zaol da gazh, mont a reas an tenn er c'hleuz ganto, c'hwitet o doa war o zaol, c'hwitet o doa gant o raktres, manet e oant, manet e oant warni, manet e oant da gas o zaol da benn, manet e oant war ar marc'had, kazeg o doa graet, chomet e oant kazeg, chomet e oant berr war o raktres, chomet e oant berr da gas o raktres da benn, chomet e oant a-dreuz gant o hent, graet o doa kazh, graet o doa taol gwenn, graet o doa tro c'houllo, graet o doa tro wenn, graet o doa un dro wenn, ar ribotadenn a oa aet da fall, graet o doa un tenn gwenn, distignañ a reas o stign, afochiñ a reas o zaol ganto, o raktres a voe un afochadenn ; *alles, was er in seinem Leben unternahm, misslang,* e vuhez ne oa bet nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet en e vuhez ne zeuas dezhañ da vat, kement a reas en e vuhez a c'hwitas ; *misslungene Crêpe,* lapin g., krampouezhenn c'hwitet b.
Misslingen n. (-s) : droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., gwallverzh g., gwall isu g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., taol-boud g., louzenn b., kac'hadenn b.
Missmanagement n. (-s,-s) : gwallvererezh g., droukvererezh g., gwallardeadezh b., drougardeadezh b.
Missmut g. (-s) : mouzhadenn b., mouzherezh g., imor fall b., araousted b., araouster g., echeve g., gin g., gwalañjer g., ingenn b., bolontez fall b.
missmutig ag. : imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, moulbennek, troet e breñv, troet fall, ginet, rec'het, treuflez, rekin, gwalañjeret, chifet, anoazet, kruel e vin, mouzhet ; *missmutig sein,* gwidreal, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ en e benn fall, bezañ kamm e vlevenn, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ fumet, bezañ troet fall, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ treuflez, bezañ war e du fall, bezañ diaes en e benn, bezañ e roched e gwask e revr, bezañ e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ aet e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ e leue a-dreuz en an-unan, bout kogus àr an heol, bezañ fas rous ouzh an-unan, ober e benn du, bezañ chifet, biskañ, anoaziñ, bezañ anoazet, krugañ, flikañ, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, bezañ aet ar moc'h en ed-du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall ennañ, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ troet e breñv, bezañ mouzhet, mouzhañ ; *missmutig aussehen,* ober ur penn kozh, ober kozh vin,

bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ teñval e dal (e benn), bezañ izel e gribell, mouspenniñ, bezañ teuc'h e c'henoù, bezañ rec'het, bezañ moulbennek, bezañ ginet, bezañ evel ur gegin fumet.

missraten V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : missriet / ist missraten] : **1.** c'hwitañ, mont a-dreuz, treiñ da fall ; **2.** *ein missratener Sohn,* ur mab kriz g., ur mab disleber g., ur mab fall g., ur mab dinatur g. (Gregor).

Missstand g. (-s,-stände) : direizhamant g., direizh g./b. ; *das Buch richtet sich gegen soziale Missstände,* al levr a dag direizhamantoù 'zo war an dachenn sokial ; *Missstände abstellen,* lakaat diwezh da zizurzhioù 'zo, lakaat termen da zireizhamantoù 'zo, lakaat termen da zireizhioù 'zo.

Missstimmung b. (-,-en) : mouzhadenn b., mouzherezh g., imor fall b., imor b., araousted b., araouster g., echeve g., gin g., ingenn b. ; *es hat nie Missstimmung zwischen uns geherrscht,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp ; *es herrscht Missstimmung zwischen den Eheleuten,* rouzet eo ar bloneg etre ar priedoù, hennon (dizemglev) a zo etre ar priedoù.

Misston g. (-s,-töne) : disoniezh b., disonegezh g., dihesoniezh b.

misstönen V.gw. (hat misstönt) : bezañ diheson, diseniñ, distonañ.

misstönend ag. : diheson, diston.

misstrauen V.gw. (t-d-b) (hat misstraut) : *jemandem misstrauen,* kaout (magañ) disfiziañs ouzh u.b., kaout disfiz ouzh u.b., kaout douetañs diouzh u.b., disfiziout a (ouzh, diouzh, diwar-benn) u.b., arvariñ war u.b., kaout diskred war u.b., damgrediñ d'u.b., bezañ disfizius ouzh u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b.

Misstrauen n. (-s) : diskred g., disfiz g., disfiziañs b., difiziañs b., droukfiziañs b., douetañs b., droukziskred g., gwallziskred g., damgred g., amgred g. ; *Misstrauen hegen,* bezañ e spered e diskred, bezañ disfizius, bezañ diskredik, bezañ amgredik, kaout (magañ) disfiziañs, kaout disfiz, kaout un douetañs bennak, kaout douetañs, damgrediñ ; *das hätte doch mein Misstrauen wecken sollen,* kement-se a zleje bezañ va lakaet war va evezh ; *mein Misstrauen verflüchtigte sich,* an disfiziañs am boa outañ a nijas kuit, an disfiziañs am boa outañ a yeas gant an avel ; *das gegenseitige Misstrauen zwischen den zwei Völkern wuchs,* disfiziañs a greskas etre an div bobl.

Misstrauensantrag g. (-s,-anträge) : [polit.] mennad disfiz g., mennad-tamall g., mennad a-enep ar gouarnamant g.

Misstrauensvotum n. (-s,-voten) : [polit.] **1.** mennad disfiz g., mennad-tamall g., mennad a-enep ar gouarnamant g. ; **2.** mouezhiadenn a zisfiziañs g.

misstrauisch ag. : disfizius, difiz, amgred, amgredik, diskredik, amgredonius ; *misstrauisch werden,* dont disfiz d'an-unan, dont douetañs d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, dont diskred d'an-unan, diwanañ disfiz en an-unan, kellidañ disfiz en an-unan, sevel disfiz en an-unan ; *sie war misstrauisch geworden, deshalb war sie gekommen, um nachzusehen,* douetet he doa un dra bennak, setu perak e oa deuet da welet ; *misstrauisch sein,* bezañ e spered e diskred, bezañ disfizius, bezañ diskredik, bezañ amgredik, kaout (magañ) disfiziañs, kaout disfiz, kaout un douetañs bennak, kaout douetañs, damgrediñ ; *misstrauische Blicke,* selloù diskredik lies.

Missvergnügen n. (-s) : displijadur b., displijadurezh b., dic'hrad g.

missvergnügt ag. : drouklaouen, droukkontant, amlaouen, dilaouen, fallgontant, doaniet, displijet, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h.

Missverhältnis n. (-ses,-se) digempouez g., digevatal g., disklot g., diskeñver g.

missverständlich ag. : forc'hellek, kudennek, displann.

Missverständnis n. (-ses,-se) : kammintent g., drougintent g., gwallintent g., treuzintent g., treuzkompren g., kammemglev g. ; *das ist wohl ein Missverständnis,* un dra bet komprenet fall an hini eo, drougintentet eo bet un dra bennak sur a-walc'h, bez' ez eus gwallintent en afer-se.

missverstehen V.k.e. (missverstand / hat missverstanden) : drougintent, kammintent, kammveizañ, kompren a-dreuz, kompren fall, faziañ war, treuzintent, treuzkompren.

Misswachs g. (-es) : eost fall g., gwallfurmadur g.

misswachsen ag. : aet da fall, inkruzun, disneuz, distumm, divalav, diforch, hep gras na feson, javellek.

Misswahl b. (-,-en) : dilennadeg miss ar vro b., dilennadeg Miss-World b.

Missweisung b. (-,-en) : [mentawouriezh] amroudad g.

Misswirtschaft b. (-,-en) : gwallvererezh g., droukvererezh g., gwallardeadezh b., drougardeadezh b.

Misswuchs g. (-es,-wüchse) : disneuz b., nammder g., gwallfurmadur g., distummadur g.

Mist g. (-es,-e) : **1.** teil g., kardell g., mailh g., gardenn b., gardennad b., baoz b., mannoù lies., teilaj g., natur chatal b. ; *Kuhmist,* teil saout g., natur saout b. ; *Pferdemist, Pferdeäpfelmist,* teil kezeg g., teil marc'h g., abon g., kaoc'h-kezeg g., bouzoul str., gwregon str., natur gezeg b., P. fiez glas str. ; *Mist auf das Feld fahren,* kas teil (kas kardell) d'ar parkeier, charreat teil ; *Mist ausbreiten,* skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park ; *mit Mist düngen,* gardennañ teil, teilañ ur park, teilat ur park, temzañ (trempañ, kardellat) ur park gant teil ; *gärender Mist,* teil tomm g. ; *ausgereifter Mist, verrotteter Mist,* teil brein-mat (kozh, yen, poazh, dispeuret, ble) g. ; *frischer Mist,* teil fresk g., teil kriz g. ; *vollwertiger Mist,* teil nerzhus g. ; *voll Mist,* teilek ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren,* koublañ an teil ; **2.** [merdead.] mougasenn b., bavouzenn b., latar g., latarenn b., brumenn b., brum g., strouilhenn b., morenn b., lusenn b., nivlenn b., mougenn b., touilhenn b., libistr g., lizenn b., mogidell b., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., ailhenn b. ; **3.** [dre skeud.] diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., kaoc'h g., kaoc'haj g., kaoc'henn b., krenegell b. ; P. *so ein Mist ! Mist ! verdammter Mist !* pebezh kaoc'henn ! pebezh krenegell ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! daonet ! ; *das ist doch alles Mist !* kaoc'h ki ha kignen eo an dra-se ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn eo an

dra-se ! ; *er hat Geld wie Mist,* arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, ober a ra arc'hant war an oaled ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist,* forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù, ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein ; *Mist reden (schwatzen),* lavaret forzh petra, lavaret n'eus forzh petra, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, kaozioù, bidennoù, lerbaj), na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, kontoù pikous, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, lavaret drocherezh, jaodreañ, brellañ, gallegañ ; *Mist machen,* kaoc'hmoc'hiñ, alkaniñ, brellañ, dekoniñ, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, koll e benn, mont e benn e gin, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan ; *das ist nicht auf seinem Mist gewachsen,* n'eo ket bet savet gantañ e-unan, n'eo ket kement-se eus dour e buñs, sunet en deus an dra-se tu pe du ; **4.** [kr-l] *Bauer, bleib auf deinem Mist,* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - Yann a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *jeder Hahn ist König auf seinem Mist,* pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di ; *Kleinvieh macht auch Mist,* a wenneien emaint tout - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Mist- : stronk a …, gast a …, kozh …, lastez …

Mistbeet n. (-s,-e) : gwelead douar-teil g.

Mistel b. (-,-n) : [louza.] uhelvarr g., izelvarr g., barr-uhel g., dour-derv g.

Misteldrossel b. (-,-n) : [loen.] drask roueel [*liester* driski roueel] b.

misten V.k.e. (hat gemistet) : **1.** dideilañ ; *den Stall misten, die Kühe misten,* skarzhañ dindan ar saout, skarzhañ ar c'hraou, karzhañ ar c'hraou, ober karzhadenn er c'hraou, riñsañ ar c'hraou, skarzhañ ar staol, karzhañ ar staol, riñsañ ar staol ; *den Stall mit der Kotkrücke (mit der Mistkrücke, mit dem Kotschieber) misten,* skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou ; **2.** *einen Acker misten,* skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, teilañ (teilat, temzañ, trempañ, kardellat) ur park.

Mistfink g. (-en,-en) : pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., libouz g., louz g., porc'hell g., loudour g.

Mistgabel b. (-,-n) : forc'h b., forc'h hir b.

Mistgrube b. (-,-n) : poull-hañvouez g., poull-brutug g.

Misthaufen g. (-s,-) : añdevreg b., bern teil g., teileg b., brutugenn b.

mistig ag. : lous, loudour, loudourek, louan, lastezek, kramennek, kailharek, plapous, moustrouilh, flav, strodennek, fankus, mailhemous, strouilhek, strouilh, bastrouilh, mailhennek, lor, hudur, ordous, mardozek, ort, plamoustek, kousiet, saotr, tarasennet.

Mistjauche b. (-) : hañvouez g., hañvouezenn b., dour-hañvouez g., dour teil g., dour druz g., [dre fent] dour Kernaou eus ar c'hraou g., dour benniget eus piñsin al loened g.

Mistkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g., safronenn b.

Mistkerl g. (-s,-e/-s) : pezh teil g., stronk labous g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., den drouk betek mel e eskern g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., viltañs g., vilbezh g., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hast g., mab ar c'hagn g., kozh tra badezet g., truilhenn b., tamm kozh tra g., tra vil g., tra fall g., tra milliget g., kakouz g., tamm kakouz g. ; *für mich sind das nur Mistkerle,* ober a ran-me teil eus ar seurt-se.

Mistkrücke b. (-,-n) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit der Mistkrücke ausmisten,* skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

Mistkübel g. (-s,-n) : [Bro-Aostria] poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b.

Mistral g. (-s,-e) : [avel] mistral g.

Mistschaufel b. (-,-n) : [Bro-Aostria] pal-lastez b., pal-skubien b.

Miststreu b. (-,-en) : kidell b., gardenn b., gardennad b., baoz b. ; *die Miststreu räumen,* sevel ar c'hardenn.

Miststück n. (-s,-e) **/ Mistvieh** n. (-s,-viecher) : **1.** [paotr] *sellit ouzh* **Mistkerl** ; **2.** [plac'h] liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libouzenn b., libouz g., libouzell b., strakouilhenn b., viltañs g., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., libourc'henn b., landourc'henn b., torch-listri g., kailharenn b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., groll b., loudourenn b., flegenn b., gwiz lous b., louvigez b., louskenn b., hudurenn b., stlabezenn b., gast b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., strodenn b. (Gregor).

Mistwetter n. (-s) : strouilh g., diaoul a amzer g., gast a amzer b., amzer hudur b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b., amzer c'hagn b., amzer lous g.

Miszellaneen lies. / **Miszellen** lies. : [lenn.] teskad pennadoù a bep seurt g.

mit araog. (t-d-b) : **1.** [ambroug] gant, da-heul ; *er kommt mit uns,* dont a ray ganeomp ; *er saß mit den anderen zusammen,* azezet e oa e-touez ar re all ; *er verbrachte die Ferien mit uns,* tremenet en doa e vakañsoù ganeomp.

2. [benveg] gant, gant harp udb, war-bouez, diwar-bouez, da-heul, a-bouez ; *mit dem Finger zeigen,* diskouez gant e viz ; *mit der Feder schreiben,* skrivañ gant ur bluenn ; *er fährt mit der Eisenbahn,* mont a ra gant an tren ; *er kommt mit dem Flugzeug,* dont a ray gant ar c'harr-nij ; *ein Paket mit der Post schicken,* kas ur pakad gant ar post ; *Schweine mit Kartoffeln füttern,* boueta moc'h gant patatez, reiñ patatez d'ar moc'h.

3. [perc'henniezh] gant ; *mit Talent begabt,* donezonet-kaer ; *ein Schubkarren mit einem Gummireifen,* ur garrigell ur vandenn-rod outi b. ; *der Ritter mit der eisernen Hand,* marc'heg e zorn houarn g. ; *ein Mädchen mit blondem Haar,* ur plac'h blev melen b., ur plac'h melen he blev b.

4. [doare] gant, a, dre, diwar ; *mit gutem Appetit,* a galon vat, a galon zigor, a galon yac'h ; *mit lauter Stimme,* a vouezh uhel, a vouezh kaer ; *mit stolzer Miene,* un ton ennañ, o hejañ e revr, tonius an tamm anezhañ, bras an tamm gantañ, glorius an tamm anezhañ ; *mit Heiterkeit,* drant, gant drantiz, seder ; *mit Gewalt,* dre nerzh, diwar nerzh, a-nerzh, dre heg, dre vil ; *mit offenen Armen,* a-dro-vriad, a-vriad, e zivrec'h digor-frank gantañ ; *mit offenem Mund,* balc'h e c'henoù, e c'henoù digor war nav eur, e c'henoù chomet digor gantañ war c'hwec'h eur ; *jemandem mit offenem Mund zuhören,* selaou u.b. beg ha razh ; *jemanden mit offenem Mund ansehen,* bamañ ouzh u.b., sellout a-bann ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellet ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'henoù, estlammiñ ouzh u.b. ; *mit einem Schlage,* en un taol-kont, en un taol berr, a-daol-trumm, a-benn-krak, a-daol-herr, dipadapa, en ur flipad, a-daol-krenn, trumm, prim, krak, krenn, pik ; *mit dem Hut auf dem Kopfe,* e dog gantañ war e benn ; *mit der Flinte im Arm,* e fuzuilh gantañ dindan e gazel ; *mit vielen Worten,* gant ur foerell a gomzoù, gant komzoù stank-ha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ; *mit einem Wort,* en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gomzoù, e nebeut gerioù, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, en ur ger, en ur ger berr, evit krennañ berroc'h, evit mont (evit lavaret) berr ; *mit anderen Worten,* kement ha komz resisoc'h, kenkoulz ha komz resisoc'h, betek komz resisoc'h, da lavaret eo, pa lavarin mat ; *mit Absicht,* a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat, a-youl-gaer, a-benn-kefridi, a-fetepañs, a-zevri ; *mit Unrecht,* hep gwir abeg, hep ket a wir, hep gwir nag abeg ; *mit Recht,* gant gwir abeg ; *mit gutem Gewissen,* gant koustiañs vat, ez-leal.

5. [kempred] da, diouzh, war, gant ; *mit der Sonne aufstehen,* sevel kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz ; *mit den Hühnern schlafen gehen,* mont da gousket pa ya ar yer d'o c'hlud, mont da gludañ gant ar yer ; *mit dem Abend,* d'an (diouzh an, war an) abardaez, d'abardaez, e-tro an abardaez, da enderv, e-tro kuzh-heol, e-tro an enderv, e-tro noz, diouzh an noz ; *mit dem Schlag acht,* da eizh eur rik, d'an taol a eizh eur ; *mit diesen Worten,* war se, war gement-se, war ar gaoz-se ; *mit achtzehn Jahren,* d'an oad a driwec'h vloaz, d'e driwec'h vloaz ; *mit dreißig wurde er Bibliothekar,* d'an oad a dregont vloaz ez eas da levraoueger ; *dieser Wein im Keller wird mit jedem Jahr besser,* ar gwin-se dre ma kosha a ya gwelloc'h-gwellañ, gwelloc'h-gwellañ e ya ar gwin-se a vloaz da vloaz ; *der Wein wird mit diesem Jahr besser,* gwelloc'h e vo ar gwin er bloaz-mañ ; *mit den Jahren wird man klug,* finaat a reer pa gozher ; *mit all seinem Reichtum bleibt er bescheiden,* daoust d'e damm mat a zanvez eo chomet dilorc'h.

6. [liamm] gant, e-ser ; *hast du oft mit ihm zu tun ?* hag alies az pez d'ober gantañ ? ; *wie steht es mit dieser Angelegenheit ?* penaos emañ kont gant an afer-se ? ; *es ist ein Jammer mit ihm,* nag a reuz gantañ ! ur gwall reuz eo ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ ; *es ist ein Jammer mit meinem Mann,* poan em bez e-ser va gwaz, kavout a ran da gochañ gant va gwaz, va gwaz em bez da badout gantañ, va gwaz a zo un den teuc'h en em ober outañ, krog am bez gant va gwaz, krog a-walc'h am bez gant va gwaz, gwall grog am bez gant va gwaz, kavout a ran krog gant va gwaz, kavout a ran krog a-walc'h gant va gwaz, kavout a ran gwall grog gant va gwaz.

7. [troioù-lavar] *gutes mit Bösem vergelten,* reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *er geizt mit den Worten,* hennezh a zo berr da gaozeal ; *mit Worten spielen,* choari gant ster ar gerioù, pismigañ ar gerioù ; *es mit etwas eilig haben,* bezañ mall war an-unan ober udb ; *mit jemandem zufrieden sein,* bezañ plijet (laouen) gant u.b., na gaout da glemm eus u.b. ; *mit jemandem Freund sein,* bezañ mignon d'u.b. ; *mit jemandem Krieg führen,* ober brezel (brezelekaat, brezeliñ) ouzh u.b., ober ar brezel a-enep u.b. ; *etwas mit Stillschweigen übergehen,* tremen hep menegiñ udb, na ober meneg eus udb, ober an tav war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; *es ist aus mit ihm,* n'eus warc'hoazh ebet evitañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en taol-mañ ez eo echu gantañ, en dro-mañ bepred ez eo graet gantañ, graet eo e varv dezhañ en taol-mañ, graet eo gantañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, en e sach diwezhañ emañ, aet eo betek ar mouch, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, sklaer eo e abadenn ; *nieder mit dem Tyrannen !* d'an traoñ an tirant ! an tirant e-barzh ar sac'h ! bec'h d'an tirant ! dao d'an tirant !

Adv. : *er sitzt mit im Stadtrat,* er c'huzul-kêr emañ ganeomp, ezel eus c'huzul-kêr ar eo ; *mit dabei sein,* kemer perzh en udb, bezañ kenlodek ; *er konnte es nicht mit ansehen,* ne oa ket mui e galon evit herzel o welet an dra-se ; *er ist mit (daran) schuld,* e damm kiriegezh en deus ivez, perzh en deus er gwalldaol-se ivez, e lod atebegezh en deus ivez ; *er war mit der beste Schüler in der Klasse,* e-touez ar re wellañ e oa en e glas ; *er weiß mit Bescheid in dieser Sache,* hennezh ivez a oar ouzh an afer ; *ich komme mit vorbei bei Ihnen,* mont a rin d'ho

kwelet diwar dremen, kenkoulz hag ober va zro ez in d'ho kwelet ivez, tro gaer din mont d'ho kwelet.
mit- / Mit- : rakverb rannadus ha rakger : ken-.
Mitangeklagte(r) ag.k. g./b. : kendamallad g., kendamalladez b., kengehuzed g. [*liester* kengehuzidi].
Mitarbeit b. (-) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenskoazell b., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., keveleriezh b., kenstriv g.
mitarbeiten V.gw. rannadus (hat mitgearbeitet) : kenlabourat, kenskoazellañ, kenober, kenoberiañ.
mitarbeitend ag. : kenlabourus.
Mitarbeiter g. (-s,-) : kenlabourer g., kenskoazeller g., keveler g., keveliad g. ; [melestr.] *freier Mitarbeiter,* arsaoziad g., amzerier g., implijad hag a labour diouzh marc'had g., implijad hep kevrat labour didermen g., vakataer g. ; *ich wusste nicht, dass er seinen Mitarbeitern so nahe stand,* ne ouien ket e oa ken nes d'e genlabourerien ; *er hat an ihm seinen besten Mitarbeiter verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn.
Mitarbeiterin b. (-,-nen) : kenlabourerez b., kenskoazellerez b. ; [melestr.] *freie Mitarbeiterin, ,* arsaoziadez b., amzerierez b., implijadez hag a labour diouzh marc'had b., implijadez hep kevrat labour didermen b., vakataerez b.
Mitautor g. (-s,-en) : **1.** [levr] kenskrivagner g. ; **2.** [sonerezh] kenaozer g.
Mitautorin b. (-,-nen) : **1.** [levr] kenskrivagnerez b. ; **2.** [sonerezh] kenaozerez b.
Mitbegründer g. (-s,-) : kengrouer g., kensaver g., kendiazezer g.
mitbekommen V.k.e. (bekam mit / hat mitbekommen) : **1.** kaout gant reoù all ; **2.** intent, kompren, meizañ.
mibenutzen / mibenützen V.k.e. rannadus (benutzte mit / hat mitbenutzt // benützte mit / hat mitbenützt) : arverañ ivez, implijout ivez, ober implij eus ... ivez, ober ampled eus ... ivez, ober gant ... ivez.
Mitbenutzung b. (-,-en) : kenimplij g., kenampled g., kenarver g.
Mitbesitz g. (-es) : kenbiaou g., kenberc'henniezh b. ; *in Mitbesitz,* daouhanter, hanterek.
mitbesitzen V.k.e. (besaß mit / hat mitbesessen) : kenbiaouañ, kenberc'hennañ.
Mitbesitzer g. (-s,-) : kenbiaouer g., kenberc'henn g.
mitbestimmen V.gw. rannadus (bestimmte mit / hat mitbestimmt) : **1.** kenverañ, kaout gwir da reiñ e vouezh, kemer perzh, perzhiañ ; **2.** bezañ e penn-kont, emellout.
V.k.e. (bestimmte mit / hat mitbestimmt) : kendevoudañ.
mitbestimmend ag. : kendevoudus.
Mitbestimmung b. (-,-en) : **1.** kenverererezh g., kenverañ g. ; **2.** kemer perzh g., perzhiadur g., perzhiadegezh b., perzhiañ g.
Mitbestimmungsrecht n. (-s) : gwir kenverañ g., gwir perzhiañ g.
mitbeteiligt ag. : kenlodek, kenlodennek, kengevrennek.
Mitbewerb g. (-s,-e) : kenstrivadeg b., kevezerezh g., kevez g.
mitbewerben V.em. : **sich mitbewerben** (bewirbt sich mit / bewarb sich mit / hat sich (t-rt) mitbeworben) : *sich um etwas mitbewerben,* mont war ar renk evit udb, lakaat e anv evit kaout udb, kenstrivañ da gaout udb.
Mitbewerber g. (-s,-) : kenstriver g., kevezer g.
Mitbewerberin b. (-,-nen) : kenstriverez b., kevezerez b.
Mitbewerbung b. (-,-en) : kenstriverezh g., kevezerezh g.
Mitbewohner g. (-s,-) : kenannezad g., kenfeurmer g.
mitbringen V.k.e. (brachte mit / hat mitgebracht) : degas, degas gant an-unan, kas gant an-unan ; *bringen Sie den Jungen mit !* kasit ar paotr yaouank ganeoc'h ! ; *er hat das Buch mitgebracht,* deuet eo al levr gantañ ; *sie hatten Proviant mitgebracht,* ne oant ket deuet hep tamm, deuet e oa bevañs ganto.
Mitbringsel n. (-s,-) : profig g.
Mitbürger g. (-s,-) : kengeodedad g., kengêriad g., kenvourc'hiz g., kenwigad g., kenvroad g.
mitdenken V.gw. (dachte mit / hat mitgedacht) : soñjal, prederiañ, lakaat e empenn da labourat, selaou gant evezh ; *in etwas (t-d-b) mitdenken, bei etwas mitdenken,* heuliañ prederiadennoù u.b. ; *ich war gerade einen Moment abwesend und habe nicht mitgedacht,* un diankadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennoù.
Mitdirektor g. (-s,-en) : kenrener g.
mitdürfen V.gw. (darf mit / durfte mit / hat mitgedurft) : kaout aotre da vont ivez, kaout koñje da vont ivez, bezañ aotreet da vont ivez.
Miteigentum n. (-s) : kenberc'henniezh b.
Miteigentümer g. (-s,-) : kenberc'henn g. ; *in Miteigentum,* daouhanter, hanterek.
Miteigentümerin b. (-,-nen) : kenberc'hennez b.
miteinander Adv. : an eil gant egile, an eil gant eben, an eil e-ser egile, an eil e-ser eben, a-gevret, e-kevret, ser-ha-ser ; *Holzbretter durch Nuten miteinander verbinden,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *sie sprechen Deutsch miteinander,* komz a reont alamaneg kenetrezo ; *kommt heute Nachmittag zu mir, wir werden bei der Arbeit miteinander reden können,* deuit da c'hoursezal emberr, deuit da c'hoursezal goude kreisteiz ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden,* re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ ; *hallo alle miteinander !* salud tout an dud !
Miteinander n. (-s) : kenlabour g., kenskoazell b., kenemglev g., kenvevañ g.
mitempfinden V.k.e. (empfand mit / hat mitempfunden) : **1.** kensantout ; **2.** kenglemm, kompren [d'u.b.], kemer perzh e poan u.b., kemer perzh e glac'har u.b., kendrueziñ [d'udb, ouzh u.b.].
Mitempfindung b. (-,-en) : **1.** kevelverzh g., kensantadur g. ; **2.** kendruez b.
Miterbe g. (-n,-n) : kenhêr g., ketaer g.
Miterbin b. (-,-nen) : kenhêrez b., ketaerez b.
miterleben V.k.e. rannadus (erlebte mit / hat miterlebt) : gwelet ivez ; *er hat die Unabhängigkeit seines Landes miterlebt,* e buhez edo (ne oa ket marv) c'hoazh pa zeuas e vro da vezañ dizalc'h.
Miterwerber g. (-s,-) : kenbrener g.
mitessen V.k.e. (isst mit / aß mit / hat mitgegessen) : *etwas mit jemandem mitessen,* debriñ udb gant u.b.
V.gw. (isst mit / aß mit / hat mitgegessen) : *bei jemandem mitessen,* debriñ gant u.b. en e di.

Mitesser g. (-s,-) : 1. kenbreder g. ; 2. [mezeg.] pik-du g., draen-kig g. [*liester* drein-kig].
mitfahren V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : fährt mit / fuhr mit / ist mitgefahren] : mont ivez, ambroug, kenambroug.
Mitfahrer g. (-s,-) : treizhad g., pasajour g.
Mitfahrerin b. (-,-nen) : treizhadez b., pasajourez b.
Mitfahrgelegenheit b. (-,-en) : tro da vezañ kaset gant ur c'harr-tan b., tro da vezañ kenweturet b. ; *er hat eine Mitfahrgelegenheit gefunden,* kavet en deus samm e karr u.b.
Mitfahrzentrale b. (-,-n) : kreizenn genweturañ b.
Mitfreude b. (-) : kenlevenez b.
Mitfresser g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.
mitfühlen V.gw. (hat mitgefühlt) : **1.** kensantout ; **2.** kendrueziñ [d'udb, ouzh u.b.], kompren [d'u.b.], kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh e poan u.b., kemer perzh e glac'har u.b.
mitfühlend ag. : kendruezek, kendruezus, a drugarez.
mitführen V.k.e. rannadus (hat mitgeführt) : **1.** *etwas bei sich mitführen,* bezañ udb gant an-unan ; **2.** kas gant an-unan.
mitgeben V.k.e. (gibt mit / gab mit / hat mitgegeben) : reiñ gant traoù all.
mitgefangen ag. : [kr-l] *mitgefangen, mitgehangen,* ken bras laer eo neb a zalc'h ar sac'h evel neb a laka e-barzh, gwashoc'h ar selaouer eget al laer.
Mitgefangene(r) ag.k. g./b. : kenbrizoniad g., kenbrizoniadez b.
Mitgefühl n. (-s,-e) : **1.** kendruez b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g., trugarez b. ; *Mitgefühl mit jemandem haben, empfinden,* kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kendrueziñ da boanioù u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez ; *er kann noch ab und zu Mitgefühl zeigen,* un tamm kalon en deus c'hoazh ; *aus Mitgefühl,* dre gendruez ; **2.** [preder., Max Scheler] kendrivliañ g.
mitgehen V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ging mit / ist mitgegangen] : **1.** mont ivez, ambroug, kenambroug ; *er musste mitgehen,* mont a rankas ganto ; *mit seiner Zeit mitgehen,* kerzhet gant e amzer, mont da heul ar c'hiz, bezañ war an ton ; **2.** [goapaus] *etwas mitgehen heißen, etwas mitgehen lassen,* lakaat (kemer) udb en tu diouzh an-unan, bogodiñ (tuañ) udb, kammañ e vizied war udb, skrapañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, rastellat udb, silc'hañ udb., razhañ udb, divorañ udb, droukkemer udb.
mitgenommen ag. : skuizh, faezh, distruj, distronk, distronket, divinet, brev, brevet, divi.
mitgerechnet Adv. : e-barzh, hag all.
Mitgift b. (-,-en) : argouroù lies. ; *jemandem eine Mitgift geben, jemanden mit einer Mitgift versehen,* argouraouiñ u.b., reiñ argouroù d'u.b., sevel argouroù d'u.b. ; *etwas als Mitgift mit in die Ehe bringen,* degas udb da argouroù ; *eine ansehnliche Mitgift mit in die Ehe bringen,* degas un tamm mat a argouroù ; *etwas als Mitgift bekommen,* kaout udb en argouroù ; *damit eure Tochter unseren Sohn heiraten darf, muss eure Familie zehn Kühe als Mitgift erbringen,* evit ma c'hallfe ho merc'h dimeziñ d'hor mab, e rank ho tiegezh degas un argouroù a zek buoc'h ; *die Eltern gaben ihrer Tochter eine gute Mitgift mit in die Ehe,* ur madoù bras a voe roet ganti, uhel e voe hec'h argouroù.
Mitglied n. (-s,-er) : ezel g., ezelez b., kenezel g., kenezelez b., kenvreuriad g., kenvreuriadez b., stagad g., stagadez b. ; *Mitglied einer Partei werden, Mitglied in einer Partei werden,* emezelañ ouzh ur strollad politikel, emouestlañ en ur strollad politikel, enrollañ en ur strollad politikel, dont da ezel eus ur strollad politikel ; *förderndes Mitglied,* ezel madoberour g.
Mitgliederversammlung b. (-,-en) : bodageg veur b.
Mitgliederzahl b. (-,-en) : niver a izili g. ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden,* niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den.
Mitgliedsausweis g. (-es,-e) : kartenn ezel b.
Mitgliedsbeitrag g. (-s,-beiträge) : skodenn ezel b., skod ezel g.
Mitgliedschaft b. (-,-en) : emezeladur g., kenezeladur g., kenvreuriadur g.
Mitgliedskarte b. (-,-n) : kartenn ezel b.
Mitgliedsstaat g. (-s,-en) : Stad-kenezel b., Stad ezel b. ; *die Mitgliedsstaaten der Vereinten Nationen,* Stadoù-kenezel ar Broadoù-Unanet lies., Stadoù izili eus ar Broadoù-Unanet lies.
mithaben V.k.e. (hat mit/ hatte mit/ hat mitgehabt) : *etwas mithaben,* bezañ udb gant an-unan.
mithalten V.k.e. (hält mit / hielt mit / hat mitgehalten) : *bei etwas mithalten,* **a)** bezañ lod en udb ; **b)** kompren udb, heuliañ udb ; **c)** kenderc'hel da-geñver udb, derc'hel mat da-geñver udb ; *er hält bei der Arbeit nicht mit,* ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h.
mithelfen V.gw. (hilft mit / half mit / hat mitgeholfen) : kenskoazellañ, harpañ ivez, kenober, kenoberiañ, pouezañ da ober udb, kenlabourat [d'udb, d'ober udb], reiñ e daol skoaz, kendeurel da.
Mithelfer g. (-s,-) : kenskoazeller g., kenlabourer g., harper g., kenoberour g., skoazeller g., sikourer g., skorer g., eil g., eiler g.
Mithelferin b. (-,-nen) : kenskoazellerez b., kenlabourerez b., harperez b., kenoberourez b., skoazellerez b., sikourerez b., skorerez b., eilerez b.
Mitherausgeber g. (-s,-) : kenembanner g.
Mitherausgeberin b. (-,-nen) : kenembannerez b.
Mithilfe b. (-,-n) : kenskoazell b., harp g.
mithilfe von araog. (t-d-b) : dre hantererezh udb, gant harp udb, war-bouez, diwar-bouez, a-bouez.
mithin Adv. : gant-se, gant an dra-se, da-heul an dra-se, kenkoulz all, diouzh-se, en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, alese, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, rak-se, ac'hano.
mithören V.k.e. rannadus (hat mitgehört) : selaou ivez, selaou gant tud all.
V.gw. (hat mitgehört) : selaou dre guzh.
Mithridates g. : [istor] Mitridates g., Eupator Dionisos g.
Mitinhaber g. (-s,-) : kenberc'henn g., kenlodeg g., keveler g. ; *jemanden als Mitinhaber hereinnehmen,* kenlodegañ u.b., keveleriñ u.b., keveliñ u.b.

Mitinhaberin b. (-,-nen) : kenberc'hennez b., kenlodegez b., kevelerez b.
mitkämpfen V.gw. rannadus (hat mitgekämpft) : kenstourm, kemer perzh er stourm.
Mitkämpfer g. (-s,-) : kenstourmer g., kenvrezelour g., kenvrezeliad g., kile-stourm g.
Mitkäufer g. (-s,-) : kenbrener g.
mitklingen V.gw. (klang mit / hat mitgeklungen) : *in etwas (t-d-b) mitklingen,* bezañ heverz en udb, gallout bezañ spurmantet en udb.
mitklingend ag. : kensonel, kensonus.
mitkommen V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : kam mit / ist mitgekommen] : **1.** dont ivez, mont ivez, ambroug, kompagnunekaat ; *er will nicht mitkommen,* ne faot ket dezhañ mont ganeomp, ne vank ket dezhañ mont ganeomp, ne fell ket dezhañ mont ganeomp, ne c'houlenn ket mont ganeomp ; *er lehnte es ab, mitzukommen,* nac'h a reas mont ganeomp, ne falvezas ket dezhañ mont ganeomp, ne falvezas ket gantañ mont ganeomp ; *kommt er mit oder kommt er nicht mit ?* daoust ha dont a raio ganeomp pe ne raio ket ? daoust pe e teuio pe ne zeuio ket ? daoust dezhañ pe dont ganeomp pe chom amañ ? ; *ob er mitkommt oder nicht, ich gehe sowieso hin,* daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emaon o vont koulskoude ; **2.** intent, kompren ; *da kommt er nicht mehr mit,* kement-se a zo dreist e vaner (dreist e gompren), kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, n'emañ ket mui evit kompren, dall eo e gazh, n'eo ket barrek da gompren an dra-se ; **3.** *er kommt bei der Arbeit nicht mit,* ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h.
mitkönnen V.gw. (kann mit / konnte mit / hat mitgekonnt) : **1.** gallout kenambroug ; **2.** gallout intent, gallout kompren.
mitkriegen V.k.e. rannadus (hat mitgekriegt) : **1.** kaout gant reoù all ; **2.** intent, kompren.
mitlaufen V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : läuft mit / lief mit / ist mitgelaufen] : **1.** redek ivez, kenredek, kemer perzh en ur redadeg ; **2.** mont en-dro.
Mitläufer g. (-s,-) : heulier g., P. Yann ar Peul hag a ya da-heul g.
Mitläuferin b. (-,-nen) : heulierez b., P. Mari Penn Peul hag a ya da-heul b.
Mitlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn b.
Mitlehrer g. (-s,-) : kenskolaer g.
Mitleid n. (-s) : kendruez b., trugarez b., trugar b., truez b., damant g., karantez b., karitez b., teneridigezh b., ranngalon b. ; *Mitleid mit jemandem haben,* kaout (kemer) truez ouzh u.b., kaout trugarez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant d'u.b., sellet a-druez ouzh u.b., trugareziñ d'u.b., trugareziñ ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., kendrueziñ d'u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., kemer ranngalon gant u.b., kemer u.b. e trugarez ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid,* truez en doa ouzh kement a oa stag ar boan outo ; *jemanden zum Mitleid bewegen, jemandes Mitleid erwecken, jemandes Mitleid erregen,* lakaat u.b. da drueziñ, lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez, kouezhañ truez u.b. ouzh an-unan, engelver truez u.b., dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon u.b. ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *aus Mitleid,* gant truez outo, war an aluzen ; *habt Mitleid mit mir !* truez ouzhin ! ho pet truez ouzhin ! bezit truez ouzhin ! ; *Mitleid fühlend,* truezus, karantezus, trugarezus ; *von Mitleid ergriffen, von Mitleid gepackt,* kroget an druez ennañ ; *Mitleid allein hilft nicht,* truez hep sikour a ra nebeut a vad, truez na ziverr mann, truez 'zo berr da vevañ ; *keine Spur von Mitleid,* euflenn ebet a drugarez b., euflenn ebet a druez b., kalon ebet b.
mitleiden V.gw. (litt mit / hat mitgelitten) : kensantout, kendrueziñ, gouzañv gant ar re all, kenglemm, kemer perzh e poan u.b., kemer perzh e glac'har u.b.
Mitleiden n. (-s) : kendruez b.
Mitleidenschaft b. (-) : *in Mitleidenschaft ziehen,* distresañ, labezañ, disleberiñ, foeltrañ, grilhañ, frikañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, drastañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, gwallañ, gwall-lakaat, euveriñ, gardennañ, gwallegañ, mazaouiñ, diheiliañ, diwikefreañ, dizeeunañ, gloazañ, ifamañ, gwatalañ, nammañ, tizhout, toufañ, tapout ; *in Mitleidenschaft gezogen werden,* bezañ gaouiet ivez [da-heul udb], diwaskañ efedoù udb, diwaskañ gwalloù [da-heul udb], diwaskañ droukheuliadoù udb, bezañ glac'haret ; *das Dach wurde in Mitleidenschaft gezogen,* gwall-lakaet e oa bet an doenn, glac'haret e oa bet an doenn, c'hoarvezet e oa bet droug gant an doenn.
mitleiderregend ag. : mantrus, reuzeudik, truezus, truek, truezek, tru, hirvoudus, ranngalonus, glac'harus, doanius, tristidik.
mitleidig ag. : **1.** truezus, karantezus, kendruezus ; **2.** [dre fent] faeüs, disprizus.
Mitleidsbezeigung b. (-,-en) : kengañv g., gourc'hemennoù a gengañv lies.
mitleidslos ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digarantez, digar, dihegar, digernez, start, dibleg, kriz evel ur bleiz, garv, rust, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, diguñv, dibalamour.
Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, rust.
Mitleidslosigkeit b. (-) : didruez g./b., krizder g., krizderi b., garventez b., kaleter a galon g. (Gregor).
mitleidsvoll ag. : truezus, karantezus, trugarezus, truezet.
Adv. : a-druez, gant truez ; *sie sah ihn mitleidsvoll an,* sellet a reas gant truez outañ.
mitlesen V.k.e. (liest mit / las mit / hat mitgelesen) : lenn ivez.
V.gw. (liest mit / las mit / hat mitgelesen) : lenn a-gevret gant tud all, lenn gant ar re all.
mitmachen V.gw. rannadus (hat mitgemacht) : kemer perzh, bezañ a-du, mont e-barzh ; *alle müssen mitmachen,* ret eo ober ur c'henstriv.
V.k.e. rannadus (hat mitgemacht) : **1.** kemer perzh e, perzhiañ e, kemer lod eheuliañ ; *er hat den Krieg mitgemacht,* kemeret en deus perzh er brezel ; *er hat viel*

mitgemacht im Leben, a bep seurt soubenn en deus bet, ha c'hwerv ha trenk - ruilhet ha diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - roulet ar bed en deus bet - gwelet en deus bet meur a varr-avel - tremenet eo bet a-dreuz drez ha spern - douget en deus bet e groaz - gwall drubuilhoù en deus bet - mizerioù en deus bet a-walc'h - e zelazhoù en deus bet a-walc'h - burutellet eo bet e-kerzh e vuhez gant ur morad a dourmant - beuzet eo bet e-kerzh e vuhez en ur morad a drubuilhoù - tremenet eo meur a wech a-dreuz drez ha spern ; *die Mode mitmachen,* mont da heul ar gizioù nevez, mont da heul ar modoù nevez, mont gant ar c'hiz, mont diouzh ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz ; **2.** P. *das mache ich nicht mit,* n'emaon ket a-du ! ; *ihr werdet allerhand mitmachen müssen,* kavout a reot trenk ha c'hwerv, c'hoari ho po, a bep seurt buhezioù ho po, gwelout a reot a bep sort re gamm ha re dort, kejañ a reot gant an trenk hag ar c'hwerv, trenk ha c'hwerv ho po.

Mitmensch g. (-en,-en) : nesañ g., hentez g., kenseurt g. ; *unsere Mitmenschen sind nicht unsere Feinde,* an nesañ n'int ket enebourien deomp ; *er nimmt keine Rücksicht auf seine Mitmenschen,* n'en deus ket a zamant d'ar re all, ne zamant ket d'ar re all, ne ra stad eus den ebet, ne zalc'h stad eus den ebet, ne zalc'h stad a den ebet, ne zalc'h kont eus den ebet, ne zalc'h kont a den ebet, n'eo ket tener ouzh e hentez.

Mitmieter g. (-s,-) : kenfeurmer g.

mitmischen V.gw. rannadus (hat mitgemischt) : *bei etwas mitmischen, in etwas (t-d-b) mitmischen,* kemer lod en udb, kemer perzh en udb, bezañ kenlodek en udb.

mitmüssen V.gw. (muss mit / musste mit / hat mitgemusst) : rankout dont ivez, rankout mont kuit gant tud all ; *du musst mit,* bez e rankez dont ganeomp, bez e rankez mont gant ar re all, bez e rankez mont ivez, bez e rankez dont ivez, mont a rankez ganeomp.

Mitnahme b. (-,-n) : oberiadur kas gant an-unan, kemer g. ; *das liegt zur kostenlosen Mitnahme aus,* kinniget e vez an traoù-se evit netra ; *bei Mitnahme von mindestens zwölf Flaschen,* pa vez prenet daouzek boutailhad d'an nebeutañ.

mitnehmen V.k.e. (nimmt mit / nahm mit / hat mitgenommen) : **1.** kas gant an-unan, mont gant an-unan ; *sich (t-d-b) etwas zum Lesen mitnehmen,* kas gant an-unan peadra da lenn ; *jemanden im Wagen mitnehmen,* kas u.b. gant an-unan en e garr, sevel (sammañ) u.b. diwar an hent, sammañ u.b. en e garr, kemer u.b. en e garr ; *von jemandem im Wagen mitgenommen werden,* kavout samm e karr u.b. ; *nimm den Sack mit !* kas ar sac'h ganit ! kae ar sac'h ganit ! ; *er hatte die Briefe mitgenommen,* aet e oa al lizhiri gantañ ; *er hat mein Buch mitgenommen,* aet eo va levr gantañ ; *nehmt das Kind mit,* it ar bugel ganeoc'h ; *sie hatten alle Wertsachen mitgenommen,* kement mil mad a oa a oa aet kuit ganto. **2.** skeiñ, dizeriañ ; *er sah sehr mitgenommen aus,* hennezh oa ul liv war e c'henoù, ul liv a oa warnañ, reuzeudik-meurbet e oa e stad, gwall reuzeudik e oa ; *die Krankheit hat ihn arg mitgenommen,* gwall skoet eo bet gant ar c'hleñved-se, drailhet eo gant ar c'hleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, gwall zizeriet eo gant e gleñved ; *jemanden arg mitnehmen,* divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer.

mitnichten Adv. : e nep giz, e nep keñver, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, e nep doare, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, griñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor).

Mitochondrium n. (-s, Mitochondrien) : [bev.] mitokondri str. [*stumm unan* mitokondrienn].

Mitorganisator g. (-s,-en) : kenaozer g.

mitorganisieren V.k.e. (organisierte mit / hat mitorganisiert) : kenaozañ.

Mitose b. (-) : [bev.] mitoz g.

Mitra b. (-, Mitren) : [relij.] mintr g., tog-eskob g., kabell-eskob g.

Mitral- : ... mintrek.

Mitralklappe b. (-,-n) : [korf.] trapig tribegek g., trapig mintrek g.

Mitralklappenstenose b. (-,-n) **/ Mitralstenose** b. (-,-n) : [mezeg.] isvoll mintrek g., stenoz mintrek g.

mitrechnen V.k.e. (hat mitgerechnet) : lakaat e-barzh, kontañ ivez : *mitgerechnet,* e-barzh, hag all ; *nicht mitgerechnet,* er-maez, hep … ; *Getränke nicht mitgerechnet,* n'emañ ket an diedoù e-barzh, diedoù er-maez, hep an diedoù.

mitreden V.gw. rannadus (hat mitgeredet) : kemer perzh er gaoz, kaout ar gwir da sevel e vouezh, kaout ar gwir da reiñ e vouezh, bezañ ar gwir gant an-unan da reiñ e ali, bezañ ar gwir aliañ gant an-unan, kendivizout, kengomz, kenbrezeg ; *sowenig er davon versteht, er will doch mitreden,* daoust dezhañ gouzout na tailh na bailh war an dachenn-se, en deus c'hoant lavaret e damm memes tra - daoust pegen nebeut e oar war an dachenn-se en deus c'hoant lavaret e damm memes tra.

Mitredende(r) ag.k. g./b. : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.

mitreisen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist mitgereist] : kemer perzh er veaj, kenveajiñ, mont ivez.

Mitreisende(r) ag.k. g./b. : kenveajour g., kenveajourez b., ambrouger g., kompagnun g.

mitreißen V.k.e. (riss mit / hat mitgerissen) : **1.** kas gant an-unan, chalbotat ; *der Strom hat alles mitgerissen,* ar stêr he deus riñset pep tra, skubet eo bet pep tra pizh ha prop gant ar stêr, ar stêr he deus chalbotet pep tra, aet eo pep tra gant ar stêr ; *die Menschenflut auf der Straße riss uns förmlich mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma oamp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn ; *die Flut hat das Schiff mitgerissen,* ar vag a zo aet gant al lanv ; **2.** [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, chalmiñ, lorc'hañ.

mitreißend ag. : trelatus, entanus, mezevellus, mezvus, birvilhus, herrus.

Mitreißung b. (-) : birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g., mezvadur g., entanadur g., herrder g.

mitsamt araog. (t-c'h) : gant.

mitschleifen V.k.e. rannadus (hat mitgeschleift) : sachañ d'e heul.
mitschleppen V.k.e. rannadus (hat mitgeschleppt) : stlejañ, sachañ d'e heul ; *sie schleppen ihre Kinder mit,* degas a reont o bugale d'o foursu.
mitschneiden V.k.e. (schnitt mit / hat mitgeschnitten) : enrollañ.
Mitschnitt g. (-s,-e) : enrolladur g. ; *einen Mitschnitt von etwas machen,* enrollañ udb.
mitschreiben V.k.e. (schrieb mit / hat mitgeschrieben) : notennañ, merkañ, skrivañ ; *in Kurzschrift mitschreiben,* berrskrivañ.
V.gw. (schrieb mit / hat mitgeschrieben) : sevel notennoù.
Mitschuld b. (-) : kenwallerezh g., lod a wallegezh g., lod a damall g., lod a wall g., lod a gablusted g., kengablusted b., kengiriegezh b.
mitschuldig ag. : kengablus, kengiriek, kenlodek ; *an einem Verbrechen mitschuldig sein,* kaout e lod a damall en un torfed, kaout e lod a wall en un torfed, kaout e lod a gablusted en un torfed.
Mitschuldige(r) ag.k. g./b. : kenwaller g., kenwallerez b., kenlaer g., kenlaerez g., kendorfedour g., kendorfedourez b., kenvuntrer g., kenvuntrerez b., kengomper g., kengomer b.
Mitschuldner g. (-s,-) : [kenwerzh] kendleour g., kenendalc'hed g.
Mitschüler g. (-s,-) : kenskoliad g., kendiskibl g.
Mitschülerin b. (-,-nen) : kenskoliadez b., kendiskiblez b.
mitschwingen V.gw. (schwang mit / hat mitgeschwungen) : **1.** daskrenañ ivez ; **2.** [dre skeud.] gallout bezañ spurmantet ivez ; *in seiner Rede schwingt Humor mit,* un dister fent (un disterad fent, un netraig fent, liv ar fent, un arliv a fent, ur fulenn fent) a vez spurmantet en e brezegenn.
mitsingen V.k.e. (sang mit / hat mitgesungen) : kanañ gant tud all.
V.gw. (sang mit / hat mitgesungen) : kanañ ivez, en em lakaat da ganañ gant tud all, stagañ da ganañ gant ar re all.
mitspielen V.gw. rannadus (hat mitgespielt) : **1.** kenc'hoari, c'hoari ivez, kemer perzh en ur c'hoari ; *spielst du mit ?* erru out da c'hoari ? dont a rez da c'hoari ? ; *spiel doch mit !* deus 'ta da c'hoari ! ; **2.** [dre skeud.] *bei der Ernte spielte das Wetter mit,* an amzer a oa bet a-du ganeomp e-pad an eost ; *jemandem arg (übel) mitspielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, un dro-dall, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *ich spiele nicht mehr mit,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !
Mitspieler g. (-s,-) : kenc'hoarier g.
Mitspielerin b. (-,-nen) : kenc'hoarierez b.
Mitsprache b. (-) : perzhiadur en divizoù g., kemer perzh en divizoù g. ; *Mitsprache haben,* kaout ar gwir da reiñ e vouezh, bezañ ar gwir gant an-unan da reiñ e ali, bezañ ar gwir aliañ gant an-unan.
Mitspracherecht n. (-s) : gwir da reiñ e vouezh g., gwir da reiñ e ali g., gwir aliañ g. ; *er hat konsultatives Mitspracherecht,* kuzuliañ a c'hell ober, ar gwir a zo gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ a zo gantañ.
mitsprechen V.gw. (spricht mit / sprach mit / hat mitgesprochenen) : reiñ e ali, kemer perzh er c'hendiviz, kendivizout, kengomz, kenbrezeg.
Mitstreiter g. (-s,-) : kenstourmer g., kile-stourm g.
Mittag[1] g. (-s,-e) : kreisteiz g. ; *es ist Mittag,* kreisteiz eo, kreisteiz eo anezhi ; *zu Mittag, am Mittag,* da greisteiz ; *gegen Mittag, über Mittag,* war-dro (e-tro) kreisteiz, da vare kreisteiz, da vare merenn ; *heute Mittag,* hiziv da greisteiz, en ec'hoaz-mañ ; *am Sonntagmittag, Sonntagmittag,* disul da greisteiz ; *es war Mittag geworden, Zeit zum Essen,* deuet e oa poent merenn ; *zu Mittag essen,* merennañ, bezañ gant e verenn, bezañ gant e bred kreisteiz, debriñ merenn (e verenn), debriñ lein, leinañ, pakañ merenn, pakañ e verenn ; *zu(m) Mittag gibt es Fisch,* pesked a vo da lein ; *sie hatten hier zu Mittag gegessen,* amañ e oant bet gant o merenn, amañ e oant bet o leinañ, amañ e oant bet o verennañ, amañ e oant bet o pakañ merenn ; *jemanden zu Mittag einladen,* pediñ u.b. da verennañ, pediñ u.b. d'e verenn, pediñ u.b. da chom gant e verenn, pediñ u.b. da zont da leinañ / kouviañ u.b. da leinañ (Gregor) ; *was essen wir zu Mittag ?* petra 'vo da verenn ? petra 'zo da verenn ? petra 'vo da lein ? petra 'zo da lein ? ; *was habt ihr zu Mittag gegessen ?* petra ho poa bet d'ho merenn ? petra ho poa bet d'ho lein ? ; *habt ihr schon zu Mittag gegessen ?* ha debret eo merenn ganeoc'h ? ha paket eo merenn ganeoc'h ? ha debret eo lein ganeoc'h ? ha lopet eo merenn ganeoc'h ? ha brifet eo merenn ganeoc'h ? ha aet eo merenn ganeoc'h ? ; *zu Mittag isst er in der Schule,* er skol e chom gant e verenn, merennañ a ra er skol, hennezh a vez merennet er skol ; *wir können essen gehen, es ist bald Mittag (es wird Mittag, es geht auf Mittag zu),* kreisteiz a-walc'h eo evit mont da verennañ ; *es schlägt Mittag,* emañ kreisteiz o seniñ, emañ ar c'hreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *es ist Mittag,* kreisteiz eo, kreisteiz eo anezhi, deuet eo ar c'hreisteiz ; *nach der Sonnenzeit ist es Mittag,* kreisteiz eo diouzh an heol.
Mittag[2] n. (-s) : P. pred kreisteiz g., merenn b., pred merenn g., lein b., lein vras b., P. tag daouzek g., tag kreisteiz g. ; *mit dem Mittag müssen wir noch warten,* n'eo ket darev (prest) merenn c'hoazh ; *wir aßen unser Mittag,* o tebriñ merenn (hor merenn) e oamp, o pakañ

merenn (hor merenn) e oamp, o verennañ e oamp, gant hor merenn e oamp.

Mittagessen n. (-s,-) : pred kreisteiz g., merenn b., pred merenn g., lein b., lein vras b., P. tag daouzek g., tag kreisteiz g. ; *die Speisekarte für das Mittagessen,* ar roll-meuzioù da verenn g. ; *nach dem Mittagessen,* goude merenn, da c'houde merenn, goude lein, da c'houde lein ; *das Mittagessen ist zu Ende,* aet eo merenn, lopet eo merenn ganeomp, debret eo merenn ganeomp, paket eo merenn ganeomp, debret eo lein ganeomp, brifet eo merenn ganeomp ; *ich muss das Mittagessen warm stellen,* ret eo din lakaat merenn (lein) war an tan ; *zum Mittagessen gehen,* mont da glask e verenn, mont d'e verenn, mont da glask penn d'e verenn, mont da gaout e verenn, P. mont d'an tag daouzek, mont d'an tag kreisteiz ; *jemandem das Abendessen servieren,* merennañ u.b., reiñ d'u.b. da verennañ ; *kommen Sie sofort nach dem Gottesdienst zum Mittagessen,* deuit war-eeun eus an oferenn d'ho lein, deuit war-eeun eus an oferenn d'ho merenn ; *ein ausgiebiges Mittagessen,* ur pred kreisteiz fetis g., ur pred kreisteiz fonnus g., ur pabor a bred kreisteiz g., un daol druz da greisteiz b., ur pred kreisteiz gagn b., ul lein kaer-meurbet b., ul lein vras b., ul lein gaer b. ; *nach dem Mittagessen,* war-lerc'h pred kreisteiz, goude merenn ; *Mensch, der sein Mittagessen einnimmt,* leiner g., merenner g.

Mittagesser g. (-s,-) : leiner g., merenner g.

Mittagläuten n. (-s,-) : [relij.] añjeluz kreisteiz g.

mittäglich ag. : ... kreisteiz.

mittags Adv. : da greisteiz.

Mittagsbrot n. (-s,-e) : pred kreisteiz g., merenn b., pred merenn g., lein b., lein vras b., P. tag daouzek g., tag kreisteiz g.

Mittagshitze b. (-) : gwrez kreisteiz b., gor kreisteiz g., nerzh an heol da greisteiz g., nerzh an deiz da greisteiz g.

Mittagskreis g. (-es,-e) : hedredenn b.

Mittagslinie b. (-,-n) : [eurier-heol] linenn an heol en e greisteiz b.

Mittagsmahl n. (-s,-e/-mähler) **/ Mittagsmahlzeit** b. (-,-en) : pred kreisteiz g., merenn b., pred merenn g., lein b., lein vras b., P. tag daouzek g., tag kreisteiz g.

Mittagmenu n. (-s,-s) **/ Mittagmenü** n. (-s,-s) : roll-meuzioù da verenn g.

Mittagspause b. (-,-n) : ehan da greisteiz g., ehan kreisteiz g.

Mittagsruhe b. (-) : diskuizhadenn greisteiz b., kousk-kreisteiz g., kousk-aez g., aez g., ec'hoaz g., hun-ec'hoaz g., hun-kreisteiz g., jar g.

Mittagsschlaf g. (-s,-e) **/ Mittagsschläfchen** n. (-s,-) : kousk-kreisteiz g., hun kreisteiz g., kousk-aez g., aez g., ec'hoaz g., hun-ec'hoaz g., hun-kreisteiz g., jar g. ; *einen Mittagsschlaf halten,* ober e aez (e gousk-kreisteiz, e gousk-aez, un aez, un tamm souchadenn goude kreisteiz, e damm morenn), ober hun-kreisteiz, ober kousk-aez, distagañ ur pennad kousket goude kreisteiz, ec'hoazañ, ober ec'hoaz, ober un hun-ec'hoaz.

Mittagssonne b. (-) : heol kreisteiz g., an heol en e greisteiz g., sklêrijenn an heol en e greisteiz b. ; *die Kühe vor der Mittagssonne schützen,* kas ar saout d'an ec'hoaz.

Mittagsstunde b. (-,-n) : mare kreisteiz g., ec'hoaz g.

Mittagstisch g. (-es,-e) : pred kreisteiz g., merenn b., pred merenn g., lein b., lein vras b. ; *den Mittagstisch abräumen, den Mittagstisch abdecken,* distaliañ diouzh merenn.

Mittagszeit b. (-,-en) : mare kreisteiz g., kreisteizvezh g., mare merenn g., koulz merenn g., ec'hoaz g. ; *in der Mittagszeit, um die Mittagszeit, zur Mittagszeit, während der Mittagszeit,* da vare kreisteiz, da vare merenn, da goulz merenn, da boent merenn, da greisteiz.

Mittäter g. (-s,-) : kenwaller g., kendorfedour g., kenvuntrer g., kenlaer g., kengomper g., kenseurt g., komper g. ; *er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter,* n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwaller.

Mittäterin b. (-,-nen) : kenwallerez b., kendorfedourez b., kenvuntrerez b., kenlaerez b., kengomer b.

Mittäterschaft b. (-) : kenwallerezh g., kenwall g., lod a wallegezh g., lod a damall g., lod a wall g., lod a gablusted g., kengablusted b., kengiriegezh b., kenvuntrerezh g.

Mittdreißiger g. (-s,-) : paotr aet un tamm mat dreist d'e dregont vloaz g., paotr war-dro pemp bloaz ha tregont g.

Mittdreißigerin b. (-,-nen) : plac'h aet un tamm mat dreist d'he zregont vloaz b., plac'h war-dro pemp bloaz ha tregont b.

Mitte b. (-) : **1.** kreiz g., kreizenn b., kalonenn b., kalon b., hanter g., daouhanter g., kreizparzh g. ; *die Mitte eines Vierecks,* kreiz ur c'harrez g., kreizenn ur c'harrez b. ; *die Mitte eines Kreises,* kreiz ur c'helc'h g., kreizenn ur c'helc'h b. ; *sie trägt den Scheitel in der Mitte,* ur regenn e-kreiz he fennad-blev a zo ganti ; *der Tisch steht in der Mitte des Zimmers,* e-kreiz (war-greiz) ar sal emañ an daol ; *die Stadtmitte,* kreiz-kêr g. ; *gerade in der Mitte,* er c'hreizig-kreiz, e-kreiz tre ; *in der Mitte hohl,* kleuz en e greiz ; *die Mitte des Lebens,* an oad kreiz g., kreiz an oad g., kreiz ar vrud g., kreiz an nerzh g., barr an oad g., brud an oad b./g. ; *in der Mitte des Lebens,* pa vezer etre daou oad ; *Mitte Juli,* da hanter viz Gouere, da hanter C'houere, kerkent ha hanter C'houere, gant hanter viz Gouere, gant hanter C'houere, war-dro hanter viz Gouere, war-dro hanter C'houere, e-kreiz miz Gouere ; *um (gegen) Mitte Mai,* war-dro hanter viz Mae ; *es war erst Mitte Oktober,* ne oa nemet hanter miz Here anezhi ; *in der Mitte des zwanzigsten Jahrhunderts,* e-kreiz an ugentvet kantved ; *diese Stadt liegt etwa in der Mitte zwischen Berlin und Schwerin,* emañ Berlin ha Schwerin tamm-pe-damm keit-ha-keit diouzh ar gêr-se, emañ ar gêr-se tamm-pe-damm hanter hent etre Berlin ha Schwerin, emañ ar gêr-se tamm-pe-damm e-kreiz-etre Berlin ha Schwerin ; *er ist eher über Mitte fünfzig als darunter,* bez' eo nesoc'h da dri-ugent vloaz eget da hanter-kant ; *die goldene Mitte,* an hent etre g., ar muzul mat g., ar muzul etre re ha re nebeut g., an hent etre an daou g. ; *er weiß, die goldene Mitte einzuhalten,* hennezh a vez atav kempouez an traoù gantañ, plaen eo an den, hennezh a oar moull, hennezh a oar heuliañ an hent etre ; *die Wahrheit liegt in der Mitte,* etre an daou emañ ar wirionez ; *ob lang, ob kurz, in der Mitte ist die Hälfte,* bezet hir pe bezet berr, e-barzh ar c'hreiz emañ an hanter ; *die Mitte halten,* **a)** chom etre an daou, chom

moder, mont dousik (goustad) dezhi, chom etre re ha re nebeut, bezañ fur ha kerreizh, mont goustad war an traoù, bezañ parfet (moder, plaen), na vont re bell (re lark) ganti, en em voullañ, gouzout moull ; **b)** chom neptu ; *in der Mitte durchbrechen,* mont etre daou damm ; *sich von der Mitte entfernen,* digreizañ ; *jemanden in die Mitte nehmen,* en em lakaat a bep tu d'u.b., mont a bep tu d'u.b. ; [polit.] *Anhänger der Mitte,* kreizour g., [gwashaus] tra bechar g.

2. [dre skeud.] kendere g., touez b., touesk b., mesk g., metoù g., niver g., melloù lies. ; *in unserer Mitte,* en hon niver, en hon touez, en hon touesk, en hor mesk, en hor meskoù, en hor metoù / etrezomp (Gregor), en hor melloù ; *einer aus unserer Mitte,* unan ac'hanomp (eus hor metoù, eus hor c'hendere, hag a zo kendere ganeomp, eus hon niver).

mitteilbar ag. : **1.** kemennadus, hag a c'heller kemenn ; **2.** pegus, spegus, stagus, hag a ya d'an eil d'egile.

mitteilen V.k.e. rannadus (hat mitgeteilt) : notañ, kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da glevet, reiñ da anavezout, tintal, reiñ keal eus, reiñ avel da, hanterañ ; *jemandem etwas mitteilen,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kemenn udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb., hanterañ udb d'u.b. ; *er hat mir mitgeteilt, dass er morgen abreist,* degemmet en deus din ez aio kuit warc'hoazh, roet en deus din da c'houzout ez aio kuit warc'hoazh ; *ich habe Ihnen nichts Neues mitzuteilen,* n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret deoc'h ; *ich habe nur Unerfreuliches mitzuteilen,* keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *ich habe nur Erfreuliches mitzuteilen,* kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontañ deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *ich habe Ihnen Wichtiges mitzuteilen,* un dra a bouez bras am eus da zisklêriañ deoc'h, traoù pounner am eus da zisplegañ deoc'h, traoù bras am eus da zisplegañ deoc'h, kaozioù pounner am eus da lavaret deoc'h, un dra c'hrevus am eus da zisklêriañ deoc'h ; *man hat es mir mitgeteilt,* se a zo bet kemennet din, keloù eus an dra-se a zo bet degaset din.

V.em. rannadus : **sich mitteilen** (hat sich (t-rt) mitgeteilt) : **1.** *sich jemandem mitteilen,* lavaret d'u.b. ar pezh a zo war e galon / diskargañ e galon d'u.b. (Gregor), digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b., hanterañ e soñjoù gant u.b. ; **2.** bezañ pegus, bezañ spegus, bezañ stagus, en em skignañ, mont d'an eil d'egile.

mitteilsam ag. : lavariant, kaozeüs, parlantus ; *er ist mitteilsam,* digor eo d'ar re all, mat eo da gontañ kaoz, en em reiñ a ra d'ar re all.

Mitteilung b. (-,-en) : kemennadenn b., kemenn g., kemennad g., kemennadur g., kemennerezh g., kemennadurezh b., embann g., embannidigezh b., embannerezh g., notenn b., notadur g., kel g., keal g., kelaouadenn b. ; *amtliche Mitteilung,* kemennadenn gefridiel b., kemenn kefridiel g., kelaouadenn gefridiel b., kiminiadezh b., notadur g.

Mitteilungsbedürfnis n. (-ses,-se) : ezhomm da eztaoliñ e soñjoù g., ezhomm da lavaret ar pezh a zo war e galon g., ezhomm da ziskargañ e galon g., ezhomm da zigeriñ e galon g., ezhomm da ziskuliañ e galon g., ezhomm da zizoleiñ e galon g.

Mitteilungsblatt n. (-s,-blätter) : kannadig g. ; *amtliches Mitteilungsblatt,* kannadig ofisiel g., kazetenn ofisiel b., kazetenn ar c'hemennadoù lezennel b.

mittel *sellit ouzh* **mittlere(r,s)**.

Mittel[1] n. (-s,-) : **1.** araez g., araezad g., benveg g., tu g., tro b., doare g., hent g., lank g., moaien b./g., hanterad g., tuenn b., dreenn b., alc'hwez g., skor g., lañs g., remed g. ; *es gibt kein wirksameres Mittel,* n'eus ket a voaien efedusoc'h ; *ein Mittel zum Zweck,* un hent hag a c'heller mont gantañ g., un tu (un dro b.) evit tizhout ar pal g., un hent d'ar pal g. ; *zu den gleichen Mitteln greifen,* ober gant ar memes moaienoù ; *der Zweck heiligt die Mittel,* ne vern an hent gant ma c'heller degouezhout, an disoc'hoù eo hag a zoug, n'eus nemet an disoc'hoù a dalv tra pe dra, an hini en deus c'hoant mougañ e gazh a lavar eo fall da logota, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, bramm lous ne ra ket trouz, diouzh o disorc'hoù nemetken eo barn an dud ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen,* tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *zum letzten Mittel greifen,* ober udb da rekour diwezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, ober bec'h bras ; *kein Mittel unversucht lassen (alle Mittel in Bewegung setzen),* ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober gwellikañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober e c'halloud (e wellañ, e wir wellañ, e bosupl, e holl bosupl, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, e seizh posupl, e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, en em aketiñ e pep doare, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor), kemer e du evit dont a-benn eus udb ; *auf alle verfügbaren Mittel zurückgreifen,* ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo ; *ihm sind alle Mittel recht,* ne ra forzh dre be hent dont a-benn eus e daol - ne ra forzh pe dre hent dont a-benn eus e daol - ne ra forzh dre be hent tennañ e daol - hennezh a ra tan gant forzh peseurt koad - ne droio kein da ijin ebet, mat pe fall, evit dont a-benn eus e daol - ne ra ket forzh petra d'ober - netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ober a rafe n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol - pep tra a zo mat dezhañ evit dont a-benn eus e daol - n'eus tra evit herzel outañ - n'eus harz ebet dezhañ - ne c'hell tra herzel outañ ; *Mittel und Wege suchen, etwas zu erreichen,* klask penn an tu da dizhout udb, klask an tu (an dro) da dizhout udb, klask e du (e dro, e bleg) da dizhout udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin d'ober udb ; *Mittel und Wege finden, etwas zu erreichen,* kavout e dro (e avel, e du, e ziluzioù, e

lañs), kavout an tu (an dro, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, an dro-bleg), kavout penn vat d'e daol, kavout penn diouzh lost d'e bellenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar c'hraf, kavout poell d'e gudenn, gouzout e ziluzioù, kavout an tu da dizhout ur pal bennak, ober moaien da dizhout ur pal bennak, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, kavout an dro da zont a-benn eus udb, kavout dre be hent dont a-benn eus udb, kavout pe dre hent dont a-benn eus udb, kavout ijin d'ober udb, kavout ar c'hraf, kavout e bleg da dizhout ur pal bennak, kavout an dro-bleg da dizhout ur pal bennak, kavout penn diouzh lost d'e bellenn, kavout poell d'e gudenn, kavout penaos ober diouti ; *sich für jemanden ins Mittel setzen,* difenn u.b., ober evit u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., toullañ evit u.b., toullañ d'u.b., dougen dorn d'u.b., ober evit u.b., lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., reiñ sav d'u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor).

2. [mat.] keidenn b., keitadenn b., keitad g., etreadenn b. ; *geometrisches Mittel,* keitad mentoniel g. ; *arithmetisches Mittel,* keitad niveroniel g. ; *rechnerisches Mittel,* keitad jedoniel g. ; *harmonisches Mittel,* keitad kemblac'hek g. ; *im Mittel,* well-wazh, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, an eil dre egile.

3. [mezeg.] aozad g., louzoù g., remed g., dramm g., medisinerezh g., mezegiezh b. ; *stärkendes Mittel,* louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù kreñvaus (nerzhekaus) g., traoù kalonus lies. ; *Mittel gegen (für) das Fieber,* remed ouzh (a-enep) an derzhienn g. ; *ein Mittel gegen Verstopfung,* ul louzoù mat da zigalediñ ar c'horf g., ul louzoù mat da zistardañ ar c'horf g. ; *Wasser ist das beste Mittel gegen Durst,* an dour eo ar mestr pa'z pez sec'hed ; *das Mittel tat seine Wirkung,* efedus e voe al louzoù, al louzoù a reas efed (en doa graet vad dezhañ, en doa bet efed war e gleñved).

Mittel[2] lies. : araezioù kellidel lies., arc'hant g., pinvidigezh b., aez g., peadra g., barregezhioù lies., danvez g., danvezioù lies., moaien b./g. ; *unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates,* en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pinvidigezh pep bro ; *die Mittel sind es, die ihnen fehlen,* ar peadra eo a vank dezho ; *über beschränkte Mittel verfügen,* na vezañ bras e beadra, na vezañ bras e voaien, bezañ dister e beadra, na vezañ frank an traoù gant an-unan, na gaout nemeur a arc'hant, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant a zo gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ staget berr ; *keine Mittel mehr haben,* bezañ rivinet e boch gant ar vezh - bezañ war an noazh (war an teil) - bezañ aet war ar plankenn lardet - bezañ aet e leveoù e skuilh hag e ber - mont d'ar bern - bezañ aet holl en e revr - na ober na koar na mel - bezañ aet holl e vadoù en e revr - bezañ debret e holl stal gant an-unan - bezañ hep ul liard toull - bezañ debret e gestenn gant an-unan - bezañ debret pep tra, gwir ha font - bezañ aet e zanvez e bevez ; *ohne Mittel sein,* na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout a voaien, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, bezañ dibourvez eus pep tra, na gaout mann d'an-unan, bezañ diarc'hant, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gwenneg ebet, bezañ skañv (diskantet, plat, ridet, treut, tanav, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na gaout takenn ebet, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, na gaout a segal ken, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan.

Mittel- / mittel- : krenn-, … kreiz, … etre.

Mittelachse b. (-,-n) : **1.** ahel kemparzh g. ; **2.** [tekn.] ahel kreiz g.

Mittelalter n. (-s) : Krennamzer b. ; *diese Burg stammt aus dem Mittelalter,* savet e voe ar c'hastell-se da vare ar Grennamzer ; *Schriften aus dem Mittelalter,* skridoù eus ar Grennamzer lies. ; *das Frühmittelalter,* ar Grennamzer uhel b., ar Grennamzer uhelañ b. ; *das Hochmittelalter,* ar Grennamzer greiz b. ; *das Spätmittelalter,* ar Grennamzer izel b., ar Grennamzer diwezhañ b.

mittelalterlich ag. : krennamzerel, krennamzeriat, ... eus ar Grennamzer; ... ar Grennamzer ; *das mittelalterliche Leben,* ar vuhez er Grennamzer b.

Mittelamerika n. : kreiz Amerika g., Amerika ar C'hreiz b.

mittelamerikanisch ag. : eus kreiz Amerika, eus Amerika ar C'hreiz b.

Mittelarrest g. (-s,-e) : [lu] dalc'h g., arestoù lies. ; *drei Tage Mittelarrest,* tri devezh toull-bac'h lies.

mittelatlantisch ag. : *mittelatlantischer Rücken, mittelatlantische Schwelle,* keinenn atlantel b.

mittelbar ag. : dieeun, a-dro, ameeun, hanterouriek, hanteradek ; [preder.] *mittelbares Wissen,* anaoud hanteradek g.

Mittelbau g. (-s,-bauten) : **1.** savadur-kreiz g. ; **2.** [skol-veur] *akademischer Mittelbau,* mistri-brezeger lies.

Mittelbegriff g. (-s,-e) : [preder.] hanterad g., termen etre g.

Mittelbretonisch n. : brezhoneg-krenn g., krennvrezhoneg g.

mittelbretonisch ag. : krennvrezhonek.

mitteldeutsch ag. : eus kreiz Bro-Alamagn.

Mitteldeutschland n. : kreiz Bro-Alamagn g.

Mittelding n. (-s,-e) : meskaj etre daou dra g., tra etre g., hanterer g. ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo.

Mitteleuropa n. : kreiz Europa g.

Mitteleuropäer g. (-s,-) : annezad kreiz Europa g.

Mitteleuropäerin b. (-,-nen) : annezadez kreiz Europa b.

mitteleuropäisch ag. : ... kreiz Europa, ... eus kreiz Europa ; *mitteleuropäische Zeit,* eur eus kreiz Europa b.

Mittelfarbe b. (-,-n) : damliv g.

Mittelfeld n. (-s,-er) : kreiz un dachenn sport g.

Mittelfinger g. (-s,-) : [korf.] biz-kreiz g., biz-bras g., biz hirañ g., [*anvet gwechall* biz-gwalenn] ; *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und Mittelfinger umklammern,* aes e toublan va dorn war va

arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz.
mittelfristig ag. : war termen etre.
Mittelfuß g. (-es,-füße) : [korf.] kreiztroad g.
Mittelgang g. (-s,-gänge) : trepas kreiz g., alez kreiz b.
Mittelgebirge n. (-s,-) : menezioù krennvent lies., menezioù a uhelder etre lies.
Mittelgewicht g. (-s,-e) : [sport] pouez-kreiz g., pouez etre g.
Mittelgewichtler g. (-s,-) : [sport] sporter pouez-kreiz g., sporter pouez etre g.
Mittelgewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] sporterez pouez-kreiz b., sporterez pouez etre b.
Mittelglied n. (-s,-er) : [biz, korf.] mailh-etre g., oeñs krenn g.
mittelgroß ag. : krenn, krennvent, mentet krenn, etre daou, etre an daou, a uhelder etre, a vent etre, a vent krenn, na bras na bihan ; *diese Leute (diese Tiere) sind mittelgroß,* ar re-se a zo kreizoù ; *ein mittelgroßes Tier,* ur c'hreiz loenig g., ur c'hreiz unan g. ; *ein mittelgroßer Mensch,* ur c'hreiz denig g., ur c'hreiz den g., ur c'hreiz unan g., ur c'hrennden g.
mittelgut ag. : peuzvat, damvat, a berzhded etre, a vadelezh etre, eus an eil troc'h, etre daou, etre an daou, etre mat ha fall, lavek.
Mittelhand b. (-,-hände) : [korf.] kreizdorn g.
mitellhoch ag. : krenn, krennvent, etre daou, etre an daou, a uhelder etre, a vent etre, na bras na bihan ; *mittelhohe Schichtwolke,* koc'henn b., altostratuz str.
Mittelhochdeutsch n. : uhelalamaneg-krenn g.
Mittelkegel g. (-s,-) : kilh greiz b. ; *den Mittelkegel umwerfen,* ober nav.
Mittelklasse b. (-,-n) : **1.** [kenwerzh] rummad etre g. ; **2.** [kevredadouriezh] renkad etre b.
Mittelklassewagen g. (-s,-) : karr-tan eus ar rummad etre g.
mittelländisch ag. : kreizdouarel, kreizdouarek, kreizdouaregat, ... Kreizdouar ; [kozh] *das Mittelländische Meer,* ar Mor Kreizdouar g., ar Mor Kreizdouarel g., ar Mor Kreizdouarek g., mor Sav-Heol g., mor ar Sav-Heol g., mor Provañsa (Gregor) g.
Mittelläufer g. (-s,-) : [sport] hanterour kreiz g.
Mittellinie b. (-,-n) : linenn greiz b.
mittellos ag. : didra, diarc'hant, dizanvez, dileve, dibourvez, difournis, divadoù, morfontus, dibourvez a arc'hant, dibourvez a zanvez ; *mittellos sein,* bezañ en diouer a bep tra, na gaout a voaien, en em gavout en dilez ar brasañ, na vevañ nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, na gaout tra war e anv (tra en e gerz, tra en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout mann d'an-unan, bezañ dibourvez eus pep tra, bezañ difournis a bep tra, bezañ diarc'hant, bezañ dizanvez, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gwenneg ebet, bezañ skañv (diskantet, plat, ridet, tanav, moan, treut) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na gaout takenn ebet, bezañ berr war e gezeg, na gaout a segal ken, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, na gaout netra drezañ e-unan, na gaout an hanter eus netra, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein ; *die Mittellosen,* ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., Yann an Dibourvez g.
Mittellosigkeit b. (-) : dibourvez g., diouer g., dienez b., paourentez b.
Mittelmächte lies. : [istor] damanioù bras kreiz Europa lies., impalaeriezhoù kreiz Europa lies.
Mittelmaß n. (-es,-e) : **1.** ment etre b. ; **2.** kerreizhder g., kerreizhded b., hent etre g., moull g., muzul mat g., muzul etre re ha re nebeut g., hent etre an daou g., moder g.
mittelmäßig ag. : peuzvat, krenn, dister, madik, madik-madik, etre mat ha fall, etre daou, etre an daou, moder, lavek ; *mittelmäßig erfreut,* damlaouen.
Mittelmäßigkeit b. (-) : distervez b., lavegezh b.
Mittelmauer b. (-,-n) : moger hanterek b.
Mittelmeer n. (-s) : Mor Kreizdouar g., Mor Kreizdouarel g. *das Schwarze Meer ist über mehrere Meeresengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor.
Mittelmeerkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.
Mittelmeerklima n. (-s) : hinad kreizdouarel b.
Mittelmeerlilie b. (-,-n) : [louza.] milad str., kenin g.
Mittelmeer-Raubwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern Spagn b.
Mittelmeerraum g. (-s,-räume) : takad tro-dro d'ar Mor Kreizdouar g., Kreizdouareg b., broioù kreizdouarel lies.
Mittelmeersandaal g. (-s,-e) : [loen.] ivignenn b. [*liester* ivigned].
Mittelmeer-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak-Spagn g.
Mittelmeer-Sternrochen g. (-s,-) : [loen.] rae rous b.
Mittelohr n. (-s,-en) : [korf.] skouarn greiz b., skouarn grenn b.
Mittelohrentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] skouarnfo g., skouarnad b.
mittelozeanisch ag. : *mittelozeanischer Rücken,* keinenn danvorel b.
Mittelpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-gostez b.
Mittelpferd n. (-es,-e) : marc'h-kreiz g.
mittelprächtig ag. : [dre fent] gwall zister, madik-madik, etre mat ha fall, etre daou, etre an daou, moder, lavek, peuzvat.
Adv. : evelseik, evel-evel, war-nes damant, etre an div lezenn, etre daou, etre an daou, madik-madik, etre kriz ha poazh.
Mittelpunkt g. (-s,-e) : **1.** kreiz g., kreizenn b., kreizon g., poent-kreiz g. ; *gemeinsamer Mittelpunkt,* kengreiz g. ; *im Mittelpunkt liegend,* kreiz, kreizek, kreizel, kreizennel, kreizennek ; *die Reise zum Mittelpunkt der Erde,* beaj da greiz an Douar b. ; **2.** [dre skeud.] pal g. ; *er steht im Mittelpunkt des Klatsches,* n'eus kaoz nemet dioutañ (anezhañ), dindan teod an dud emañ, ar gaoz a zo war e

lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ a ra ar chaok hag ar stran.
Mittelpunktschule b. (-,-n) : skol kentañ derez etrekumunel b., skol kreiz b.
mittels araog. (t-c'h) : dre hantererezh udb, gant harp udb, war-bouez, diwar-bouez, a-bouez, dre voaien udb, da-heul, oc'h ober e vad eus.
Mittelsäger g. (-s,-) : [loen.] heskenneg-kuch g.
Mittelscheitel g. (-s,-) : [blev] roudenn dre greiz ar c'hlopenn b., rann dre greiz ar c'hlopenn b.
Mittelschicht b. (-,-en) : [kevredadouriezh] renkad etre b.
Mittelschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev kreiz b., korf-iliz g.
Mittelschule b. (-,-n) : **1.** skolaj g., skol-etre b. ; **2.** [Bro-Suis] kelenndi eil derez g.
Mittelschüler g. (-s,-) : skolajiad g., kelenndiad g.
Mittelschullehrer g. (-s,-) : kelenner skolaj g., kelenndiour g. ; *er ist Mittelschullehrer,* kelenn a ra en ur skolaj.
Mittelsmann g. (-es/-s,-männer/-leute) hanterour g., hanterer g., jubenn g., erbeder g., moaienour g., kempouezer g., kempennour g., kompezour g., bazhvalan g., diforc'her g., tredeour g., tredeog g.
Mittelspecht g. (-es,-e) : [loen.] speg krenn g., speg brizh krenn g.
Mittelsperson b. (-,-en) : hanterour g., hanterer g., jubenn g., erbeder g., moaienour g., kempouezer g., kempennour g., kompezour g., bazhvalan g., diforc'her g., tredeour g., tredeog g.
Mittelspieler g. (-s,-) : [sport] hanterour g.
mittelst araog. (t-c'h) : dre hantererezh udb, gant harp udb, war-bouez, diwar-bouez, a-bouez, dre voaien udb, da-heul, oc'h ober e vad eus.
Mittelstadt b. (-,-städte) : kêr a vent etre b., kêr etre b., kêr grennvent b.
Mittelstand g. (-s,-stände) : [kevredadouriezh] renkad etre b.
mittelständisch ag. : [kevredadouriezh] eus ar renkad etre.
Mittelstimme b. (-,-n) : krennvouezh b. ; *hohe Mittelstimme,* krennvouezh uhel b. ; *tiefe Mittelstimme,* krennvouezh izel b.
mittelstimmig ag. : krennvouezhiek.
Mittelstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij krenndreizher g., krenndreizher g.
Mittelstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg damhir b.
Mittelstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] reder damhir g.
Mittelstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] rederez damhir b.
Mittelstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell krennhedtaol b., fuc'hell krennhedtenn b., fuc'hell diraez etre b., fuc'hell a dreug etre b., euromisil g.
Mittelstreckensystem n. (-s,-e) : *nukleare Mittelstreckensysteme,* armoù nukleel krennhedtaol lies., armoù nukleel krennhedtenn lies., armoù nukleel diraez etre lies., armoù nukleel a dreug etre lies.
Mittelstreckenwaffe b. (-,-n) : arm krennhedtaol g., arm krennhedtenn g., arm diraez etre g., arm a dreug etre g.
Mittelstreifen g. (-s,-) : [gourhentoù] savenn-douar kreiz b., pladenn-douar kreiz b.
Mittelstück n. (-s,-e) : lodenn greiz b., tamm eus ar c'hreiz g.
Mittelstufe b. (-,-n) : [skol] derez etre g. [pevare, trede hag eilvet klas].
Mittelstürmer g. (-s,-) : [sport] araoger kreiz g.
Mittelstürmerin b. (-,-nen) : [sport] araogerez kreiz b.
Mitteltide b. (-,-n) : reverzhi voan b., reverzhi moan g., mare-mor krenn e ampled g.
Mittelweg g. (-s,-e) : hent etre g., muzul mat g., muzul etre re ha re nebeut g., hent etre an daou g., hent kreiz g.
Mittelwellen lies. : [skingomz] gwagennoù krenn lies., gwagennoù etre lies.
Mittelwert g. (-s,-e) : **1.** talvoudegezh etre b. ; **2.** keidenn b., keitadenn b., keitad g., etreadenn b. ; *gewogener Mittelwert,* keitad daspouezet g.
Mittelwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ledverb g., ger-etre g., anv-gwan verb g.
mitten Adv. : **1.** e-kreiz, e-metoù, war-greiz, a-greiz ; *die Linde steht mitten im Garten,* e-kreiz al liorzh emañ ar wezenn-dilh, e-metoù al liorzh emañ ar wezenn-dilh ; *das Hotel ist mitten im Wald gelegen,* goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad, emañ al leti er c'hoad mik ; *mitten auf sandigem Gelände,* war an traezh mik ; *mitten im Sommer,* e-kreiz (dre greiz, gant kreiz, e kalon) an hañv, e barr an hañv, e gor an hañv, en hañv bras, en hañv mik ; *mitten im Winter,* e-kreiz ar goañv, gant kreiz ar goañv, e kalon ar goañv, pa oa ar goañv en e yenañ, pa oa ar goañv en e rustañ, er goañv bras, er goañv mik, gant ar goañv bras ; *mitten in der Woche,* e-kreiz ar sizhun ; *mitten am Vormittag,* da hanter vintin, e-kreiz ar mintinvezh, war-dro hanterveure, war-dro hantervintin ; **2.** *Tell schoss den Apfel mitten durch,* Tell a dreuzas kreizig-kreiz an aval gant e vir, Tell a dreuzas an aval dre e greiz gant e vir ; *Mose teilte das Schilfmeer mitten durch,* Moizez a zisrannas ar Mor Ruz ; *mitten inne,* er c'hreiz end-eeun, er c'hreizig-kreiz, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-greiz-pep-ober, a-greiz-holl ; *mitten in der Rede hielt er inne,* en em gavet gant kreiz e brezegenn e krennas trumm anezhi, chom a reas pik a-sav e-kreiz (diwar-greiz, a-greiz) e brezegenn, chom a reas krenn a-sav e-kreiz (diwar-greiz, a-greiz) e brezegenn, chom a reas e deod a-ispilh, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, chom a reas berr war e c'her, koll a reas penn e gudenn, chom a reas ouzh an drez, soc'hiñ a reas, tevel a reas berr ; *mitten in seiner Rede wurde die Tür geöffnet,* e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ; *es geschah mitten am Tage,* en deiz anat (e-kreiz an deiz, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz) e oa c'hoarvezet kement-se ; *mitten bei der Arbeit sein, mitten in der Arbeit sein,* bezañ e bec'h o labourat ; *mitten in der Arbeit sterben,* mervel ouzh ar stern, mervel en ant, mervel a-greiz labourat, mervel e-kreiz labourat, mervel diwar-greiz labourat ; *mitten im Gespräch musste er sich hinsetzen,* e-kreiz kaozeal e rankas azezañ ; *mitten ins Herz,* e-kreiz poull e galon, betek kreiz e galon, betek goueled ar galon (Gregor) ; *mitten um den Leib,* a-dro-vriad ; *mitten im Krieg,* e-kerzh ar brezel mik ; *mitten durch den Wald,* a-dreuz (dre greiz, dre greiz-tre) ar c'hoad ; *er platzte mitten (in die Gesellschaft) hinein,* degouezhout a reas dic'hortoz-kaer, erruout a reas evel ar bleiz, erruout a reas a-greiz-peb-

kreiz, degouezhout a reas evel ul laer, dont a reas evel ul laer, erruout a reas evel un tarzh kurun, kouezhet e oa diwar al loar da vare kreisteiz ; P. *mitten drin,* a-greiz-peb-kreiz, e kreiz pep kreiz.
mittendrein Adv. **/ mittendrin** Adv. : er c'hreiz end-eeun, er c'hreizig-kreiz, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, e kreiz pep kreiz, a-greiz-pep-ober, a-greiz-holl.
mittendrunter Adv. : er c'hreiz end-eeun, er c'hreizig-kreiz.
mittendurch Adv. **/ mittenhindurch** Adv. : a-dreuz-kaer, dre greiz, dre greiz-tre, dre e greiz, dre e greizig-kreiz.
Mitternacht b. (-) : hanternoz g., kreiznoz g. ; *um Mitternacht,* da hanternoz, d'an hanternoz, da greiznoz ; *gegen Mitternacht,* war-dro kreiznoz, war-dro hanternoz, war-dro an hanternoz, e-tro an hanternoz ; *es schlägt Mitternacht,* emañ hanternoz o seniñ (o skeiñ) ; *es geht auf Mitternacht,* tost hanternoz eo ; *es ist fünf nach Mitternacht, es ist fünf Minuten nach Mitternacht,* hanternoz pemp eo, hanternoz ha pemp eo ; *es ist viertel nach Mitternacht,* hanternoz ha kard eo ; *vor Mitternacht,* a-raok an hanternoz, a-raok hanternoz.
mitternächtlich ag. : ... hanternoz, ... kreiznoz.
mitternachts Adv. : da hanternoz, d'an hanternoz, da greiznoz.
Mitternachtsmesse b. (-,-n) : *die Mitternachtsmesse,* oferenn ar Pellgent b., oferenn an hanternoz b., an oferenn hanternoz b.
Mitternachtssonne b. (-) : heol hanternoz g.
Mittfasten lies. **/ Mittfastenzeit** b. (-) : Hanter-ar-C'horaiz g., Hantergoraiz g., Meurlarjez-Bihan g.
Mittfünfziger g. (-s,-) : paotr aet dreist d'e hanter-kant vloaz g., paotr war-dro pemp bloaz hag hanter-kant g.
Mittfünfzigerin b. (-,-nen) : maouez aet dreist d'he hanter-kant vloaz b., maouez war-dro pemp bloaz hag hanter-kant g.
Mittler g. (-s,-) : hanterour g., hanterer g., jubenn g., erbeder g., moaienour g., kempouezer g., kempennour g., kompezour g., bazhvalan g., diforc'her g., tredeour g., tredeog g.
mittlere(r,s) ag. : kreiz, krenn, etre, etreat, etre-daou, etre an daou ; *der mittlere Teil des Landes,* rann greiz ar vro b., rannbarzh kreiz ar vro b., lodenn greiz ar vro b. ; *die mittlere Säule,* ar golonenn greiz b., ar piler kreiz g. ; *der mittlere Teil,* al lodenn (an dachenn) greiz b. ; *das mittlere Alter,* an oad-kreiz g. ; *mittlere Sonne,* heol etre g. ; *mittlere Ortszeit (M.O.Z),* eur etre b. ; *der mittlere Osten,* ar Reter-kreiz g.
Mittlerrolle b. (-,-n) : roll a hanterour g., roll a jubennour g.
mittlerweile Adv. : **1.** e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se ; **2.** hiziv, bremañ, diwar-vremañ, hiviziken, pelloc'h.
mittönend ag. : kensonel, kensonus.
mittrauernd ag. : kengañvus.
Mittrauernde(r) ag.k. g./b. : kengañver g., kengañverez b.
mittschiffs Adv. : [merdead.] e kreiz ar vag, e kreiz al lestr.
Mittsechziger g. (-s,-) : paotr aet dreist d'e dri-ugent vloaz g., paotr war-dro pemp bloaz ha tri-ugent g.
Mittsechzigerin b. (-,-nen) : maouez aet dreist d'he zri-ugent vloaz b., maouez war-dro pemp bloaz ha tri-ugent b.
Mittsommer g. (-s,-) : gouel sant Yann g., goursav-heol an hañv g.
Mittsommernacht b. (-,-nächte) : noz gouel sant Yann b.
mittun V.gw. (tat mit / hat mitgetan) : kemer perzh ; *tust du bei dem Ausflug mit ?* ha mont a ri da vale ivez ? ha kemer a ri perzh en droiad ivez ?
Mittvierziger g. (-s,-) : paotr aet dreist d'e zaou-ugent vloaz g., paotr war-dro pemp bloaz ha daou-ugent g.
Mittvierzigerin b. (-,-nen) : maouez aet dreist d'he daou-ugent vloaz b., maouez war-dro pemp bloaz ha daou-ugent b.
mittwegs Adv. : [kozh] hanter hent, en hanter hent.
Mittwoch g. (-s,-e) : Merc'her g., dimerc'her, merc'hervezh g., merc'hervezhiad g. ; *am Mittwoch,* beb Merc'her, da Verc'her, d'ar Merc'her ; *am gleichen Mittwoch,* ar memes merc'hervezh ; *heute haben wir Mittwoch, heute ist Mittwoch,* hiziv emañ ar Merc'her, ar Merc'her 'zo hiziv, hiziv emaomp ar Merc'her, deuet eo ar Merc'her ; *letzten Mittwoch,* dimerc'her diwezhañ, dimerc'her tremenet ; *er hat sich seit letztem Mittwoch nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Merc'her diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe dimerc'her ; *bis Mittwoch sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da zimerc'her, a-benn dimerc'her e vo prest ; *bis Mittwoch,* kenavo dimerc'her, ken dimerc'her, a-benn dimerc'her ; *ab Mittwoch, von Mittwoch an,* diwar zimerc'her, adalek dimerc'her ; *am nächsten Mittwoch,* **a)** ar Merc'her kentañ, ar Merc'her all ; **b)** dimerc'her all, dimerc'her kentañ, dimerc'her a zeu, dimerc'her o tont, dimerc'her tostañ, a-benn dimerc'her ; *nächsten Mittwoch, kommenden Mittwoch,* dimerc'her kentañ, dimerc'her a zeu, dimerc'her o tont, dimerc'her tostañ, a-benn dimerc'her ; *am vorletzten Mittwoch, am Mittwoch voriger Woche,* dimerc'her a-raok, dimerc'her all ; *am Mittwoch der übernächsten Woche,* dimerc'her war-lerc'h, dimerc'her a-benn pemzektez ; *einen ganzen Mittwoch,* un devezh Merc'her a-bezh g., ur merc'hervezh a-bezh g., ur merc'hervezhiad a-bezh g. ; *Mittwoch in einer Woche,* dimerc'her penn sizhun, dimerc'her a-benn eizhtez ; *am Mittwoch dem 16. (sechzehnten) November, am Mittwoch, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Merc'her c'hwezek a viz Du ; *ihre Heirat fand am Mittwoch vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Merc'her a-raok ; *er ist bis zum nächsten Mittwoch geblieben,* chomet e oa betek ar Merc'her war-lerc'h ; *an einem Mittwoch,* un devezh Merc'her, ur merc'hervezh ; *an jenem Mittwoch,* d'ar Merc'her-se, ar merc'hervezh-se ; *jeden Mittwoch,* bep Merc'her, da Verc'her, d'ar Merc'her ; *an diesem Mittwoch haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur merc'hervezh dour, aze e oa bet ur merc'hervezhiad glav ; *Aschermittwoch,* Merc'her-al-Ludu g., Merc'her meur g.
Mittwochabend g. (-s,-e) : *an einem Mittwochabend,* ur merc'hervezh d'abardaez ; *am Mittwochabend, Mittwochabend,* dimerc'her d'abardaez.
mittwochabends Adv. : d'ar Merc'her d'abardaez.

Mittwochmittag g. (-s,-e) : *am Mittwochmittag, Mittwochmittag,* dimerc'her da greisteiz ; *am Mittwochmittag, jeden Mittwochmittag,* d'ar Merc'her da greisteiz, ar Merc'her da greisteiz.
Mittwochmorgen g. (-s,-) : *an einem Mittwochmorgen,* ur merc'hervezh vintin, ur merc'hervezh da veure ; *am Mittwochmorgen, Mittwochmorgen,* dimerc'her vintin, dimerc'her veure, dimerc'her ar beure ; *am Mittwochmorgen, jeden Mittwochmorgen,* d'ar Merc'her beure, ar Merc'her beure, d'ar Merc'her vintin, ar Merc'her vintin.
Mittwochnachmittag g. (-s,-e) : *am Mittwochnachmittag, Mittwochnachmittag,* dimerc'her goude kreisteiz ; *am Mittwochnachmittag, jeden Mittwochnachmittag,* d'ar Merc'her goude kreisteiz, ar Merc'her goude kreisteiz.
Mittwochnacht b. (-,-nächte) : dimerc'her da noz ; *jede Mittwochnacht,* d'ar Merc'her da noz.
mittwochnachts Adv. : d'ar Merc'her da noz.
mittwochs Adv. : bep Merc'her, da Verc'her, d'ar Merc'her ; *mittwochs wird hier Markt abgehalten,* bep Merc'her e vez marc'had amañ, bep Merc'her e vez dalc'het marc'had amañ.
mittwochvormittags Adv. : d'ar Merc'her beure, ar Merc'her beure, d'ar Merc'her vintin, ar Merc'her vintin.
mitunter Adv. : ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù.
mit unterzeichnen / mitunterzeichnen V.k.e./V.gw. (unterzeichnete mit, hat mit unterzeichnet / hat mitunterzeichnet) : kensinañ.
Mitunterzeichnende(r) agk. g./b. : kensiner g., kensinerez b.
Mitunterzeichner g. (-s,-) : kensiner g.
Miturheber g. (-s,-) : **1.** kenaozer g. ; **2.** [lennegezh] kenskrivagner g.
mitverantwortlich ag. : kenatebek.
Mitverantwortung b. (-,-en) : kenatebegezh b.
Mitverbrecher g. (-s,-) : kenwaller g., kendorfedour g., kenvuntrer g.
mitverdienen V.gw. rannadus (hat mitverdient) : labourat ivez, degas ivez e damm pae d'ar gêr.
Mitverfasser g. (-s,-) : kenskrivagner g.
Mitverfasserin b. (-,-nen) : kenskrivagnerez b.
Mitvergangenheit b. (-) : [Bro-Aostria] [yezh.] amdremened g., amzer-dremenet b.
Mitverpflichtete(r) ag.k. g./b. : kenendalc'hed g., kenendalc'hedez b.
Mitverschulden n. (-s) : lod a wallegezh g., lod a damall g., lod a wall g., lod a gablusted g.
mitversichern V.k.e. rannadus (versicherte mit / hat mitversichert) : lakaat ivez e-barzh e gevrat kretaat, kretaat ivez.
mitverstehen V.k.e. (verstand mit / hat mitverstanden) : kengompren.
Mitvormund g. (-s,-e/-vormünder) : kengulator g., kenward g.
Mitwelt b. (-) : kenamzeridi lies., amezeien lies. ; *seine Mitwelt,* tud eus e vetoù lies., tud eus e gendere lies., tud eus e niver lies., e genamzeridi lies.
mitwirken V.gw. rannadus (hat mitgewirkt) : kenlabourat, kemer lod e, kemer perzh e, perzhiañ e, kenober, kenoberiañ, pouezañ da ober udb, bezañ kevrann e ; *an einem Werke mitwirken,* kenlabourat da seveniñ udb, kenlabourat d'udb, kemer lod en ul labour bennak, perzhiañ en un embregerezh ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken,* kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro.
mitwirkend ag. : kenoberius, kenlabourus.
Mitwirkende(r) ag.k. g./b. : **1.** perzhiad g., perzhiadez b., kenlabourer g., kenlabourerez b., kenskoazellerez b., kenskoazeller g., harper g., harperez b., kenoberour g., kenoberourez b. ; *die politischen Mitwirkenden,* obererien ar vuhez politikel lies., oberourien ar politikerezh lies., obererien eus bed ar politikerezh lies. ; **2.** [c'hoariva] aktor g., aktorez b., c'hoarier g., c'hoarierez b., dremmour g., dremmourez b.
Mitwirkung b. (-,-en) : kenlabour g., kenskoazell b., harp g., perzhiadur g., kemer perzh g., kenober g., kenobererezh g., kenoberiañ g. ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi.
Mitwissen n. (-s) : kenouiziadur g., gouiziegezh b. ; *ohne mein Mitwissen,* hep rat (hep gouzout, hep ratozh) din, en dic'houzout din, anez gouzout dare din.
mitwissend ag. : kenlodek, emglevek ; *mitwissendes Lächeln,* mousc'hoarzh a genwall g.
Mitwisser g. (-s,-) : den hag a oar ivez g., den titouret g., komper g. [*liester* kompiri], kenlodeg g. [*liester* kenlodeien].
Mitwisserin b. (-,-nen) : plac'h hag a oar ivez b., plac'h titouret b., kenlodegez b.
Mitwisserschaft b. (-) : kenouiziadur g., gouiziegezh b., kenlodegezh b.
Mitwohnzentrale b. (-,-n) : kreizenn kenfeurmiñ tiez ha ranndioù b.
mitwollen V.gw. (will mit / wollte mit / hat mitgewollt) : kaout c'hoant da vont ivez.
mitzählen V.gw. rannadus (hat mitgezählt) : kontañ, lakaat war ar gont, lakaat e-barzh ; *das zälht nicht mit,* kement-se ne gont ket.
mitziehen V.k.e. (zog mit / hat mitgezogen) : stlejañ, sachañ d'e heul.
V.gw. : **1.** [*verb skoazell* **sein** : zog mit / ist mitgezogen] : mont gant ar re all ; **2.** [verb skoazell **haben** : zog mit / hat mitgezogen] : kemer perzh, bezañ a-du.
Mix g. (-,-e) : koktel g.
Mixbecher g. (-s,-) : mesker koktelioù g., hejerez koktelioù b.
mixen V.k.e. (hat gemixt) : [kegin.] frikañ.

Mixer[1] g. (-s,-) : **1.** [kegin.] frikerez b., hejerez g. ; **2.** [kleweled] unoder g., sonvesker g.
Mixer[2] g. (-s,-) : barman g., tavarner g.
Mixerin b. (-,-nen) : barmaid b., tavarnerez b.
Mixgetränk n. (-s,-e) : **1.** koktel g. ; **2.** laezh frouezhblazet g.
Mixtur b. (-,-en) : meskadur g., mesk g., meskad g., meskadenn b., meskailhez g./b., kemmesk g., kemmeskadur g., meskaj g., dramm g.
Mizell n. (-s,-e) **/ Mizelle** b. (-,-n) : [kimiezh] mikell str.
mm [*berradur evit* **Millimeter**] : mm.
Mnemotik b. (-) : eñvoradurezh b., kounadurezh b.
mnemonisch ag. : kounaus, … koun, … kounaat.
Mnemotechnik b. (-) : eñvoradurezh b., kounadurezh b., doare eñvoriñ g., tun kounaat g.
mnemotechnisch ag. : … kounaat.
Mob g. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., gwerin b., jalodaj g., tudajoù lies., lignez b., tud didalvez lies.
mobben V.k.e. (hat gemobbt) : *jemanden mobben,* gwegañ u.b., noualantiñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., atahinañ u.b., tarabazhiñ u.b., taskagnat u.b. ; *er wird von ihnen gemobbt,* pilgos eo dezho, pont ha pavez eo ganto, pont ha plankenn eo ganto, gouzer ha skabell eo dindan o zreid, kasaet ha droukprezeget e vez ganto.
Möbel n. (-s,-) : pezh arrebeuri g., pezh annez g., gloestr g., annez g./str., prest g. ; *die Möbel,* an arrebeuri lies., an annez str., an annezoù lies., an annezioù lies., ar gloestroù lies., ar gloestraj lies., ar prestoù lies. ; *wunderschöne Möbel,* un arrebeuri eus ar c'haerañ g., arrebeuri eus ar re gaerañ lies. ; *Anbaumöbel,* pezh arrebeuri lieselfenn g.
Möbelhändler g. (-s,-) **/ Möbelhersteller** g. (-s,-) : annezer g.
Möbellager n. (-s,-) : mirerezh-arrebeuri b.
Möbelpacker g. (-s,-) : diannezer g., dilojer g. ; *die Möbelpacker mussten den Schrank durch das Fenster hereinschaffen,* an diannezerien o doa ranket paseal an armel dre doull ar prenestr.
Möbelpackerin b. (-,-nen) : diannezerez b., dilojerez b.
Möbelschreiner g. (-s,-) : ebenour g.
Möbelschreinerin b. (-,-nen) : ebenourez b.
Möbelspediteur g. (-s,-e) : diannezer g., dilojer g.
Möbelspedition b. (-,-en) : embregerezh diannezañ g., embregerezh dilojañ g.
Möbelstoff g. (-s,-e) : gwiad arrebeuri g./b.
Möbelstück n. (-s,-e) : pezh annez g., annez g./str., pezh arrebeuri g., gloestr g., prest g.
Möbeltischler g. (-s,-) : ebenour g., ebener g.
Möbeltischlerei b. (-,-en) : ebenouriezh b.
Möbeltischlerin b. (-,-nen) : ebenourez b.
Möbelwagen g. (-s,-) : karr-samm diannezañ g., karr-samm dilojañ g.
mobil ag. : **1.** bale, red, baleer, baleour, monedus ; **2.** heloc'h, fiñv, fiñv-difiñv, lem-laka, helam, treuzdougadus, gwint, gorre-gouzi, loc'hus, loc'hadus, fiñvus, dilec'hius, dilec'hiadus, war fiñv, monedus ; **3.** *mobiles Telefon,* pellgomzer diorjal g., pellgomzer hezoug g., radiopellgomzer g. ; **4.** [lu] *mobil machen,* engervel, gelver d'an armoù, sevel soudarded, kevodañ ; **5.** [dre skeud.] gwad bev ennañ, gwad bev en e wazhied, startijenn ennañ, lañs ennañ, bagol, divorfil, koujourn, gren, fresk, blim, frev, dilu, hedro.
Mobile n. (-s,-s) : fiñvell b., loc'hell b.
Mobilfunk g. (-s) : pellgomzerezh niverel hezoug g.
Mobilfunkanbieter g. (-s,-) : kompagnunezh pellgomzerezh niverel hezoug b.
Mobilheim n. (-s,-e) : ti treuzdougadus g., ti heloc'h g.
Mobiliar n. (-s,-e) : arrebeuri lies., annezoù lies., annezioù lies., annez str., gloestroù lies., madoù annez lies. ; *sie verkaufte ihr ganzes Mobiliar,* gwerzhañ a reas kement tamm arrebeuri he doa ; *Übernahme des Mobiliars,* prenidigezh an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b.
Mobiliarkredit g. (-s,-e) : kred goudoret gant arouestloù heloc'h g., kred goudoret gant madoù heloc'h g.
Mobiliarpfändung b. (-,-en) : [gwir] sezi war madoù heloc'h g., seziz war madoù heloc'h b., dalc'h war madoù heloc'h g., krog war madoù heloc'h g.
Mobiliarsteuer b. (-,-n) : tell war ar madoù heloc'h b., taos war ar madoù heloc'h g.
Mobiliarvermögen n. (-s,-) : madoù heloc'h lies., glad heloc'h g., madoù annez lies.
Mobilien lies. : madoù annez lies., madoù heloc'h lies. ; *Mobilien und Immobilien,* leveoù ha dileveoù.
mobilisierbar ag. : hag a c'hall bezañ galvet d'an arme, kevodadus.
mobilisieren V.k.e. (hat mobilisiert) : **1.** [lu] enluañ, engervel, gelver d'an armoù, sevel soudarded, kevodañ un arme ; **2.** enluskañ.
Mobilisierung b. (-,-en) : **1.** [lu] enluadeg b., engalvadeg b., savadeg soudarded b., galvadeg b., kevoderezh g., kevodadeg b., kevodañ g. ; **2.** [arc'hant.] arc'hantadur g., diglaviadur g. ; **3.** enluskadur g., enluskerezh g.
Mobilismus g. (-) : **1.** [preder.] loc'helouriezh b., fiñvusouriezh b. ; **2.** [douarouriezh] diruzelouriezh b.
Mobilität b. (-) : heloc'hded b., fiñvusted b., fiñvuster g., loc'husted b., dilec'husted b., dilec'huster g., dilec'hiadusted b., dilec'hiaduster g., monedusted b., flach g. ; *berufliche Mobilität,* dilec'hiusted vicherel b., fiñvusted vicherel b., fiñvuster micherel g. ; *soziale Mobilität,* fiñvuster sokial g.
Mobilmachung b. (-,-en) : [lu] enluadeg b., engalvadeg b., savadeg soudarded b., galvadeg g., kevoderezh g., kevodadeg b., kevodañ g.
Mobiltelefon n. (-s,-e) : **1.** pellgomzer diorjal g., pellgomzer hezoug g., radiopellgomzer g. ; **2.** radiopellgomz g.
möblieren V.k.e. (hat möbliert) : arrebeuriañ, gloestrañ, annezañ ; *möbliertes Zimmer,* kambr gloestret b., kambr warniset b., pezh meublet g., kambr annezet b. ; *ein möbliertes Zimmer vermieten,* feurmiñ ur gambr, arrebeuri ha razh ; *sich möblieren,* ober e annez, ober e siklud, annezañ.
Möblierung b. (-,-en) : annezadur g., gloestrañ g., annezañ g.

Möchtegern g. (-s,-e) : sac'h-c'hwez g. - straker g. - poufer g. - foeñvour g. - toull-ourgouilh g. - c'hwezer g. - lorc'heg g. - brabañser g. - bugader g. - boufon g. - pabor g. - fougeer g. - kankaler g. - toner g. - kañfard g. - brammer g. - braller g. - braller e gloc'h g. - mailhard g. - breser g. - breser kaoc'h g. - fougaser g. - glabouser g. - marc'h-kaoc'h g. - marc'h-mel g. - hejer-e-doull g. - pabor g. - bern trein g. - den hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g. - kac'her polos g. - kac'her kanetinier g. - fougaser brein g. - koantat pabor g. - tad an ardoù fall g. - ardaouer g. - bombarder g. - orbider g. - kamambre g. - kozh tamm kamambre g. - sigoter g.

Mocken g. (-s,-) : [Bro-Suis] tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b.

modal ag. : **1.** model, mozel ; **2.** [yezh.] ... doareañ, … doareer, mozel ; *modale Umstandsergänzung,* renadenn doareañ b. ; **3.** [sonerezh] mozek, mozel.

Modalität b. (-) : modelezh b., mozelezh b.

Modalitäten lies. : doareennoù lies., doareoù lies., modelezhioù lies.

Modalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn doareañ b.

Modalverb n. (-s,-verben) : [yezh.] verb-skoazell doareañ g., verb damskoazellañ g., skorverb mozelezh g.

Modder g. (-s) : bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., morfont g.

Mode b. (-,-n) : **1.** giz b.**,** dilhaderezh g., mod g. ; *die neueste Mode,* ar c'hiz nevez b., an nevezioù diwezhañ lies., an nevezadennoù diwezhañ lies. ; *aus der Mode kommen,* mont ar c'hiz eus an dra-mañ-tra da goll, mont er-maez eus ar c'hiz, mont er-maez a c'hiz, mont er-maez, bezañ graet e reuz, dic'hizañ, dont e traoñ, diamzeriñ, koshaat ; *in Mode kommen,* dont da vezañ diouzh ar c'hiz, dont ar c'hiz eus an dra-mañ-tra ; *etwas in Mode bringen,* degas udb er c'hiz, degas ur c'hiz nevez, kentradiñ ur c'hiz ; *in Mode sein,* bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ er c'hiz ; *die Mode mitmachen,* mont da heul ar gizioù nevez, mont da heul ar modoù nevez, mont diouzh ar c'hiz, mont gant ar c'hiz, ober ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz ; *sich nach der Mode richten,* ober diouzh ar c'hiz ; *sich nach der Mode kleiden,* en em wiskañ diouzh ar c'hiz, en em wiskañ hervez ar c'hiz ; *nach der Mode gekleidet,* frink, strak, gwisket diouzh ar c'hiz, gwisket hervez ar c'hiz ; *es ist jetzt Mode, zu ...,* ar c'hiz a zo deuet da ..., ar c'hiz a zo bremañ da ..., ar c'hiz eo bremañ [ober udb], ar mod eo [ober udb] ; *es ist Mode,* ar mod eo, ar c'hiz a zo bremañ gant an dra-se, evel-se emañ ar c'hiz ; **2.** [dre skeud.] P. *gleich Mode sein,* tennañ diouzhtu rebechoù war an-unan, tennañ diouzhtu rebechoù war an-unan.

Modeartikel g. (-s,-) : traezenn a c'hiz nevez b., traezenn er c'hiz b., nevez diwezhañ g., nevezadenn b.

Modearzt g. (-es,-ärzte) : mezeg diouzh ar c'hiz g., mezeg er c'hiz g.

Modeärztin b. (-,-nen) : mezegez diouzh ar c'hiz b., mezegez er c'hiz b.

modebewusst ag. : hag a anavez mat ar gizioù nevez.

Modedichter g. (-s,-) : barzh en e vog g., barzh er c'hiz g.

Modefarbe b. (-,-n) : liv diouzh ar c'hiz g., liv er c'hiz g.

Modegeck g. (-en,-en) : pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., fring-foar g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g.

Modegeschäft n. (-s,-e) : stal dilhadoù ha traezoù a c'hiz nevez b., stal dilhaderezh b., dilhaderezh b.

Modegestalter g. (-s,-) : stilour g.

Modehaus n. (-es,-häuser) : dilhaderezh b., gwiaderezh dilhadoù a c'hiz nevez b.

Modekollektion b. (-,-en) : [dilhad.] giziaoueg b., gizioù lies.

Modekrankheit b. (-,-en) : kleñved diouzh ar c'hiz g., kleñved er c'hiz g.

Model[1] n. (-s,-s) : diskouezerez-c'hiz b., diskouezer-giz b.

Model[2] g. (-s,-e) : moll g., mollad g.

Modell n. (-s,-e) : **1.** raktresadenn b., rakskouer b., patrom g., moull g., pimpatrom g., stumm g. ; *ein Modell zeichnen,* patromañ ; [bred.] *mentales Modell,* skeudennadur g., derc'hennad b. ; **2.** diskouezerez-c'hiz b., diskouezer-giz g. ; **3.** [arz] pozer g., pozerez b., patrom g. ; *Modell stehen, Modell sitzen,* poziñ, paouezadenniñ, en em reiñ da batrom, kemer an dalc'h ; *nach einem Modell malen,* livañ diouzh ur patrom, livañ diwar batrom ; **4.** [dilhad] patrom g., krouadenn b. ; **5.** pimpatrom g., patrom g., skouer b., stalon g., patromenn b., maketenn b. ; **6.** c'hoariell b., maketenn b., lunell b., gobari g. ; **7.** [skiantoù] delvan g. ; *lineares Modell,* delvan linennek g. ; *mathematisches Modell,* delvan jedoniel g.

Modellbauer g. (-s,-) : lunellour g.

Modellflug g. (-s,-flüge) : aerlunellouriezh b.

Modellflugzeug n. (-s,-e) : lunell aerlestr b., lunell garrnij b.

modellieren V.k.e. (hat modelliert) : **1.** patromañ, stummañ, skoueriañ, furmiñ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, aozañ, sevel, ober, doareañ, moullañ ; *eine Figur aus Ton modellieren,* priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad ; **2.** [skiantoù] delvanañ g.

Modellieren n. (-s) : **1.** mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., fesoniñ g., fesonerezh g., patromañ g. ; **2.** [skiantoù] delvanadur g., delvanañ g. ; *molekulares Modellieren,* delvanadur molekulel g.

Modellierer g. (-s,-) : stummer g., stummer gobarioù g.

Modellierholz n. (-es,-hölzer) : divrazer g.

Modelliermasse b. (-,-n) : toaz merat g., toaz stummañ g.

Modellierung b. (-,-en) : **1.** mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., fesoniñ g., fesonerezh g., patromañ g. ; **2.** [skiantoù] delvanadur g., delvanañ g. ; *molekulare Modellierung,* delvanadur molekulel g.

Modellkleid n. (-s,-er) : brozh savet gant ur stilour b., krouadenn uhelwrierezh b., patrom digen g.

Modellschiff n. (-s,-e) : lunell vag b.

Modellschneiderei b. : uhelwrierezh g.

Modellschule b. (-,-n) : skol-skouer b.

Modelltheorie b. (-) : [mat.] delvanouriezh b.

Modellversuch g. (-s,-e) : [tekn.] darvanadur g., darvanerezh g., darvanadenn b.

modeln V.k.e. (hat gemodelt) : patromañ, stummañ, skoueriañ, furmiñ, krouiñ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, aozañ, doareañ, neuziañ, oberiañ, stuziañ, moullañ.
Modelung b. (-,-en) : mer g., stummañ g., stummerezh g., stummidigezh b., fesoniñ g., fesonerezh g., patromañ g.
Modem n./g. (-s,-s) : [stlenn.] modem g.
Modemacher g. (-s,-) : krouer giz g.
Modemacherin b. (-,-nen) : krouerez c'hiz g.
Modenarr g. (-en,-en) : paotr troet gant ar gizioù nevez g.
Modenschau b. (-) : dibunadeg dilhad b., dibunadeg c'hizioù b., dibun gizioù g.
Modepüppchen n. (-s,-) **/ Modepuppe** b. (-,-n) : **1.** merc'hodenn gwisket gant dilhadoù cheuc'h b. ; **2.** [dre skeud.] pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., fringadell b., tamm gwe-he-revr g., krampouezh pardon str.
Moder g. (-s) : breinadur g., brein g., moeltradur g., loued g., louedadur g., louedenn b., breinadurezh b., breinentez b., loev g.
Moderation b. (-,-en) : **1.** kas en-dro g., ambilhañ g., luskañ g. ; **2.** [nukl.] gorrekadur g., kerreizhañ g.
Moderator g. (-s,-en) : **1.** ambilher g., lusker g., kasour g. ; **2.** [nukl.] gorrekaer g., kerreizher g.
Moderatorin b. (-,-nen) : ambilherez b., luskerez b., kasourez b.
Modergeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh ar c'hozh b., c'hwezh an tuf b., c'hwezh ar moeltr b., c'hwezh ar stouv b., c'hwezh al loued b., c'hwezh ar brein b., c'hwezh an touf b.
moderieren V.k.e. (hat moderiert) : kas en-dro, ambilhañ, luskañ ; *eine Sendung moderieren,* kas un abadenn en-dro.
moderig ag. **/ modrig** ag. : tuf, brein, brein-tont, louet, louedet, moeltr, touilh, bruket, lovr ; *es riecht moderig,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) a zo amañ ; *den modrigen Geruch aus einem Zimmer vertreiben,* dilouediñ ur gambr ; *moderige Wände,* mogerioù louet lies.
Moderkäfer g. (-s,-) : [loen.] *schwarzer Moderkäfer,* c'hwil-krug g., krug b., krug-douar b.
modern[1] ag. : a c'hiz nevez, mod nevez, arnevez, a vremañ, a-vremañ, diouzh hiziv an deiz, diouzh an deiz a hiziv, bremanel, bremañ, hiziv, modern ; *die moderne Literatur,* al lennegezh vodern b. ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt,* Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez ; *moderne Richtung,* modernegezh b., modernelezh b., arnevezelezh b., arneveziadelezh b. ; *Anhänger der modernen Richtung,* modernour g., arneveziad g., arnevezour g., paotr an nevezentioù g. ; *das moderne Leben,* ar vuhez arnevez b. ; *ein moderner Mensch,* un den modern g.
modern[2] V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist gemodert] : breinaat, breinañ, preñvediñ, puzuilhañ, kuzumiñ, louediñ, moeltrañ, loeviñ, arneviñ, bronduañ, brukañ.
Moderne b. (-) : arz modern g., stil modern g., modernelezh b. ; Anhänger der Moderne, arneveziad g., arnevezour g., modernour g.
modernisieren V.k.e. (hat modernisiert) : arnevesaat, arneveziñ, modernaat, nevesaat, neveziñ, bremanaat.
V.em. : **sich modernisieren** (hat sich (t-rt) modernisiert) : arnevesaat, arneveziñ, modernaat, nevesaat, bremanaat.
Modernisierer g. (-,-s) : arnevezer g.
Modernisierung b. (-) : arnevezadur g., arnevesadur g., bremanaidigezh b., modernadur g., nevesaat g.
Modernismus g. (-) : modernouriezh b., arnevezouriezh b.
Modernist g. (-en,-en) : modernour g., arnevezour g., paotr an nevezentioù g.
Modernität b. (-) : arz modern g., stil modern g., modernelezh b., arnevezelezh b., arneveziadelezh b.
Modeschau b. (-) : dibunadeg dilhad b., dibunadeg c'hizioù b., dibun gizioù g.
Modeschmuck g. (-s,-e) : bravigoù a c'hiz nevez lies.
Modeschneiderei b. : uhelwrierezh g.
Modeschöpfer g. (-s,-) : krouer giz g.
Modeschöpferin b. (-,-nen) : krouerez c'hiz g.
Modetrend g. (-s,-s) : tuadur ar c'hizioù nevez g.
Modewaren lies. : marc'hadourezh a c'hiz nevez b., traezoù a c'hiz nevez lies., traezoù er c'hiz lies.
Modewort n. (-es,-wörter) : lavar red g.
Modezeichner g. (-s,-) : treser dilhadoù g.
Modezeichnerin b. (-,-nen) : treserez dilhadoù b.
Modezeitung b. (-,-en) : kazetenn dilhaderezh b.
Modi : *liester ar ger* **Modus**.
Modifikation b. (-,-en) : cheñchamant g., daskemm g., kemm g., kemmadenn b., reizhadenn b.
modifizieren V.k.e. (hat modifiziert) : daskemmañ, kemmañ, reizhañ, argemmañ.
modisch ag. : diouzh ar c'hiz, er c'hiz, strak, a c'hiz nevez ; *modisch gekleidet,* frink, strak, gwisket diouzh ar c'hiz.
Modist g. (-en,-en) : kabeller g.
Modistin b. (-,-nen) : kabellerez b.
modrig ag. : *sellit ouzh* **moderig**.
Modul g. (-s,-n/-e) : moll g., mollad g.
Modulation b. (-,-en) : 1. [sonerezh] treuzskeuliadur g., treuztonadur g., treuztonañ, tonata g. ; 2. [tekn, fizik] gouluz g., gouluzañ g.
modulieren V.k.e. (hat moduliert) : **1.** [sonerezh] treuzskeuliañ, treuztonañ, tonata ; **2.** [tekn, fizik] gouluzañ.
Modus g. (-, Modi) : **1.** mod g., giz b. doare g. ; **2.** [yezh.] doare g., moz g.
Modus Vivendi g. (-) : modus vivendi g., emglev g., emglevadenn b., treuzemglev g., amziviz g.
Mofa n. (-s,-s) : marc'h-houarn dre-dan g., strakell b., strakerez b., c'hwil-tan g., mobiletenn® b.
Mogelei b. (-,-en) : trucherezh g., truch g.
mogeln V.gw. (hat gemogelt) : baratañ, truchañ, ober truch, meudikañ ; *bei einem Spiel mogeln,* kignat e vamm-gozh ; *du hast gemogelt, das zählt nicht !* truchet ac'h eus, ne gont ket !
mogelnd ag. : truchus.
Mogelpackung b. (-,-en) : pakadur tromplus g.
mögen Verb skoazellañ doareañ (mag / mochte // hat gemocht / hat (anv-verb +) mögen) : **1.** bourrañ, kavout mat, faotañ, karout ; *ich möchte,* [udb] am bo, plijout a rafe din kaout [udb], me a garfe din kaout [udb], me 'm boa c'hoant da gaout [udb] ; *möchtest du ein Glas*

Apfelwein, ur banne chistr az po ? ; *ich möchte keinen Apfelwein,* n'em eus ket ezhomm chistr ; *was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ?* pe bara gwenn pe bara segal ho po ? ; *möchten Sie noch mehr davon ?* ha c'hoazh ho po ? ; *sie mag ihn nicht,* ne blij ket dezhi, n'eo ket d'he grad, n'emañ ket en he c'harantez, n'he deus nep karantez outañ ; *ich möchte jetzt gern ein Bier trinken,* c'hoant bier am eus, ezhomm bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ur banne bier a yelo brav ganin, me a garfe din pakañ ur banne bier, kontant e vefen da bakañ ur banne bier, kontant e vefen a bakañ ur banne bier ; *er mag keine Schokolade, Schokolade mag er nicht,* ne gav ket mat (ne blij ket dezhañ) ar chokolad, n'emañ ket ar chokolad en e vlaz, ne vourr ket gant ar chokolad ; *mögen Sie Fisch ?* pesked a blij deoc'h ? ; *ich mag keinen Fisch,* ne vourran ket debriñ pesked, ne vourran ket a'r pesked, ne vourran ket gant ar pesked ; *ich mag Fleisch sowohl wie auch Fisch,* kenkoulz eo ganin kig ha pesked, kenkoulz eo ganin kig evel pesked, kenkoulz eo din kig ha pesked, kenkoulz eo din kig evel pesked ; *jemanden gern mögen,* bezañ u.b. diouzh e zoare (d'e c'hrad), bezañ tomm (kaout joa) ouzh u.b., karet u.b., bezañ douget d'u.b., kaout karantez ouzh u.b., bezañ u.b. en e garantez ; *ich mag dich von Kopf bis Fuß,* me da gar eus da benn betek da c'har ; *er mag seinen Hund sehr,* joa en devez ouzh e gi ; *er mag es nicht, wenn er seine Kinder bestrafen muss,* gwazh eo gantañ rankout kastizañ e vugale ; *ich mag es nicht, wenn man mit dem Finger auf mich zeigt,* ne vourran ket bezañ diskouezet gant ar biz ; *ich hätte nicht an seiner Stelle sein mögen,* gwall nec'het e vefen bet ma vefen bet en e lec'h, ur chañs eo (dre chañs) ne oan ket en e lec'h.

2. fellout, falvezout, faotiñ, mennout, kaout c'hoant, c'hoantaat, karet, goulenn, goul, luskañ da, mankout d'an-unan ; *wir möchten, dass in unseren Schulen Bretonisch unterrichtet wird,* ni a c'hoanta ma vo desket brezhoneg en hor skolioù, fellout a ra deomp ma vo desket brezhoneg en hor skolioù, falvezout a ra deomp e vefe desket brezhoneg en hor skolioù ; *was möchten Sie ?* petra a fell deoc'h ? petra a faot deoc'h ? petra a vank deoc'h ? petra ho po ? petra a yelo ganeoc'h ? petra hoc'h eus ezhomm ? petra hoc'h eus ezhomm da gaout ? petra hoc'h eus c'hoant da gaout ? ; *ich möchte Wasser trinken,* me a garfe evañ dour, me a garfe din evañ dour, me 'm boa c'hoant da gaout ur banne dour, ezhomm ur banne dour am eus, kontant e vefen da evañ ur banne dour, kontant e vefen a evañ ur banne dour ; *was ich am liebsten mag,* ar pezh a garan ar muiañ-holl ; *ich möchte gern hingehen,* me a gavfe brav mont di, fellout a ra din mont di ; *ich möchte weg,* me a venn din mont, luskañ a ran da vont kuit ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen,* me a garfe ho kwelet hoc'h-unan ; *ich möchte, er wäre tot,* me a garfe e ve aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar, me a garfe e vefe marv, erru 'zo poent bennigañ an horzh da lazhañ anezhañ, me a vankfe din e vefe marv ; *um wie viel Uhr möchten Sie mich treffen ?* da bet eur hoc'h eus faltazi da'm gwelet ? ; *das hätte ich sehen mögen !* ur brav e vefe bet din (brav e vefe bet ganin) gwelet an dra-se ! ; *ich möchte niemanden stören,* arabat eo ne vefe enk da zen ebet amañ ganin-me, n'emaon ket poan da ziaezañ den ebet ; *sie möchten wie Fürsten behandelt werden,* c'hoant o devez da vezañ bevet evel aotrounez ; *wenn du möchtest,* mar karez, ma karez, ma kerez.

3. [goulakadennoù, martezeadennoù] *mag schon sein,* e c'hell bezañ, a c'hell bezañ, e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, bez' e c'hallfe bezañ, marteze a-walc'h, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, emichañs, marteze 'vat, pechañs, gallout a-walc'h ! ; *er mag fünfzig Jahre alt sein,* bez' e tlefe bezañ hanter-kant vloaz, hanter-kant vloaz eo hervez doare (da welet) ; *er mag wohl vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz, me 'laka ez eo daou-ugent vloaz, un daou-ugent vloaz den bennak eo hennezh, un daou-ugent vloaz bennak a zen eo hennezh, un daou-ugent vloaz bennak eo, 'm eus aon ; *wie viel mögen sie wohl sein ?* pet bennak a c'hall bezañ anezho ? ; *wie viel Uhr mag es wohl sein,* pet eur bennak e c'hall bezañ bremañ ? ; *es mag jetzt zwölf sein,* bremañ e tlefe bezañ kreisteiz, kreisteiz eo moarvat (pechañs, emichañs), kreisteiz bennak eo ; *das mag der Henker wissen !* Doue er goar ! Doue a oar ! n'ouzon doare pelec'h (penaos, piv, petra) ! pelec'h din-me ? ; *Hans, Fritz, Grete und wie sie alle heißen mochten !* Yann, Fañch, Marc'harid hag all (ha kement a oa holl c'hoazh) ! ; *wo mag er wohl sein ?* pelec'h bennak e c'hall bezañ ? pelec'h an diaoul emañ hennezh (emañ-eñ, eo aet hennezh) ? pelec'h din-me emañ hennezh ? pelec'h emañ hennezh, c'hwistim ?

4. [goulezadennoù] *man mag wollen oder nicht,* daoust deomp kaout c'hoant pe get, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre redi pe dre nep redi, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, drouk ha mat gantañ, mat ha drouk, karent pe ne garent ket (Gregor) ; *wie dem auch sein mag,* daoust-pe-zaoust, n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, petra bennak a ve / bezet pe vezo / bezet pe vezet (Gregor) ; *was auch kommen mag,* mat ha ma ve, deuet ar bed evel ma c'hallo, erruet pe erruo, erruet pe erruet, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, forzh petra a vefe, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, daoust petra a c'hoarvezo, foeltr petra 'vo, petra bennak a c'hoarvezfe ; *er mag sagen, was er will,* lavaret mat a c'hall, kaer e vez dezhañ prezeg, ne vern petra a lavar (a lavaro) ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn,* n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; *was mir auch zustoßen mag,* daoust petra a vezo, daoust d'ar pezh a c'hoarvezo ganin, petra bennak a oufe c'hoarvezout ganin.

5. [hetiñ, gourc'hemenn, doare dieeun] *er möge kommen,* deuet ! ra zeuio ! ; *sag(e) ihm, er möge (er möchte) kommen,* goulenn digantañ dont amañ, ped anezhañ da zont amañ ; *möge es dir gelingen !* ra zeui a-benn ! gras dit dont a-benn ! chañs dit dont a-benn ! ra zeuio pep tra da vat ganit ! ; *möge dieser Kelch an mir vorübergehen,* ma pellao an hanaf-se diouzhin ; *mögest du nun ein bisschen Trost finden !* gras dit kaout un tamm frealz ! ; *möge er kommen !* salv ma teuio ! gant (betek) ma teuio ! adal (war-bouez) ma teuio ! plijet gantañ dont ! plijet

dezhañ dont ! ; *möge er zusagen !* gant asantiñ a raio ! plijet gantañ asantiñ ! plijet dezhañ asantiñ ! ; *möge es Ihnen besser gehen,* gras deoc'h da vont gwelloc'h ; *er fürchtete, er möge nicht rechtzeitig ankommen,* aon en doa da zegouezhout gant dale, doujañ a rae na zegouezhfe re ziwezhat ; *er mag sich in acht nehmen !* ra chomo war ziwall ! ; *möchten Sie die Güte haben ...,* bezit ar vadelezh da ..., hag ar vadelezh ho pefe da ...
6. [posublentezioù] *bei diesem Lärm möchte man verrückt werden,* amañ ez eus peadra d'an den da bennsodiñ gant an trouz a zo.
Mogler g. (-s,-) : barater g., trucher g., fliper g.
Moglerin b. (-,-nen) : barateraz b., trucherez b., fliperez b.
möglich ag. : c'hoarvezus, degouezhadus, degouezhus, posupl, gallus, greüs, hag a c'hall bezañ, bezus, beziadus ; *das ist nicht möglich,* **a)** ne c'hall ket bezañ, n'eo ket posupl, dibosupl eo, un dra dibosupl eo, dic'hallus eo, n'eo ket da grediñ, c'hwistim 'ta, va Doue ! ; **b)** n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *so bald wie möglich,* an abretañ n'eo ken ar gwellañ - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - dizale - hep dale tamm ; *so oft wie möglich,* an aliesañ ar gwellañ, kellies gwech ma'z eo gallus ; *schreiben Sie so oft wie möglich,* skrivit ken lies gwech (ken alies) ha ma c'hallit (ha ma c'hallot), skrivit ken lies taol ha ma c'hallot ; *so weit wie möglich,* keit ha ma c'haller, hirañ ma c'haller, pellañ ma c'heller ; *ist das möglich ? sollte das möglich sein ?* c'hwistim 'ta, va Doue ! ha posupl e vefe ? ha tu 'zo d'en ober ? ha bez e c'hall bezañ ? ha da grediñ eo kement-se ? ; *wenn möglich, falls möglich,* mar bez tu, mar bez gallet, mar be gallet, mar gallfe ; *kommen Sie wenn möglich ohne Ihre Kinder,* deuit hep ho pugale mar gallit, deuit hep ho pugale mar gallit ober, deuit hep ho pugale mard eo gallus deoc'h ; *wir werden ihn überwachen, ohne dass er uns sieht, wenn möglich,* eveshaat a raimp warnañ hep en em ziskouez dezhañ mar gellomp miret ; *etwas möglich machen*, reiñ tu (tro) d'ober udb, aotren udb, permetiñ udb ; *etwas für möglich halten,* krediñ e c'hall bezañ eus udb (e c'hall c'hoarvezout udb), krediñ a-walc'h ez eus tu d'ober udb ; *bestmöglich,* gwellañ ma c'hall bezañ ; *gut möglich,* marteze a-walc'h ; *er kommt so schnell wie möglich,* dont a raio buanañ ma c'hallo.
Mögliche(s) ag.k. n. : **1.** [preder.] beziaduster g., beziadusted b. ; **2.** *er tat alles nur Mögliche, er tat das Menschenmögliche,* ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober a reas kement a oa en e holl c'halloud, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ (hervez e bosupl, hervez e c'halloud) / lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh (ober a reas a-walc'h) evit dont a-benn eus an dra-se (Gregor), plantañ a reas e holl nerzh d'ober an dra-se, lakaat reas holl e albac'henn da zont a-benn eus an dra-se, ober (c'hoari) a reas an diaoul hag e bevar, ober a reas e seizh posupl (e seizh gwellañ, e c'halloud, e bosupl, e holl bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, eus e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellañ ma c'hallas, gwellikañ ma c'hallas, muiañ ma c'hallas, ar muiañ ma c'hallas, herrañ ma c'hallas, her da ma c'hallas, kement ha ma c'hallas), ober a reas e walc'h evit en em ziluziañ anezhi, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ a reas e pep doare, ober a reas bec'h bras, dispakañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, hennezh en doa lonket ar bount, ober a reas kement tra a oa tu dezhañ ober ; *ich werde mein Mögliches tun, um Ihnen zu helfeñ,* ho skoazellañ a rin keit ha ma c'halliñ, ober a rin va gwalc'h evit ho sikour, klask a rin va gwalc'h ho tiboaniañ ; *alles Mögliche findet man hier,* a bep seurt traoù (a bep seurt traezoù) a vez kavet amañ, mil ha mil dra all a vez kavet amañ.
möglichenfalls Adv. : marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh ma ve, diouzh ma vez, diouzh ma vo, diouzh ma vezo, diouzh ma vo tro, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, diouzh ma vo kont, diouzh ma tro, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).
möglicherweise Adv. : marteze, marse, emichañs, moarvat.
Möglichkeit b. (-,-en) : **1.** gallusted b., galluster g., greüsted b., posublentez b., bezusted b., bezuster g., tu g., tro b., hent gallus g., moaien b./g., doare g., feson b., mod g., stumm g., disentez b., lank g., renk b., achap g., lañs g. ; *Ihnen stehen alle Möglichkeiten offen,* frankiz a-walc'h hoc'h eus d'ober pezh a garit, en ho kerz emañ ober pezh a garit, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit ober pezh a garit, emañ ar gontell hag an dorzh ganeoc'h ; *es gibt zwei Möglichkeiten,* daou stumm a zo d'en ober, daou vod a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen,* klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen,* lakaat div zisentez e kemm, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e kemm daou voaien da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou hent gallus da ziskoulmañ ur gudenn ; *es besteht keine Möglichkeit, es zu tun,* n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *nach Möglichkeiten,* kement ha ma'z eo posupl, kement ha ma'z eus tu, kement ha ma c'haller, endra c'hallit, hervez e c'halloud / hervez e bosupl (Gregor) ; *ungeahnte Möglichkeiten,* donezonoù dianav (kuzh) lies. ; *jeder nach seinen Möglichkeiten,* pep hini diouzh e aez, pep hini diouzh e voaien, pep hini diouzh e beadra, pep hini a ya diouzh e aez, diouzh ar c'heuneud e vez graet an tan, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; **2.** c'hoarvezusted b., c'hoarvezuster g., degouezhaduster g., degouezhadusted b., degouezhuster g., degouezhusted b., tebegezh b., engallouder g., engallouded b., chañs b.
Möglichkeitsform b. (-,-en) : [yezh.] doare-sujañ g., doare-divizout g., moz tebiñ g.
Möglichkeitssinn g. (-s) : [preder.] skiant an divezoud b.

möglichst Adv. hag ag. : *möglichst viel,* ar muiañ a c'haller, muiañ ma c'haller, ar muiañ ma c'haller, kement ha ma vo gallet, ar muiañ ne vo ken ar gwellañ, ar muiañ ar gwellañ ; *möglichst bald,* an abretañ (ar c'hentañ) ar gwellañ - seul gent, seul well - dizale - hep dale tamm ; *möglichst selten,* an nebeutañ ar gwellañ, bihanañ ma c'hallan, an nebeutañ ma c'hallan ; *möglichst spät,* diwezhatañ ar gwellañ, an diwezhatañ ar gwellañ ; *ich werde Ihnen jetzt möglichst kurz erzählen, was geschah,* bremañ e kontin deoc'h e berrañ ha ma c'hellin ar pezh a en em gavas ; *er tat sein Möglichstes,* ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober reas kement a oa en e holl c'halloud, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ (hervez e bosupl, hervez e c'halloud) / lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh (ober a reas a-walc'h) evit dont a-benn eus an dra-se (Gregor), plantañ a reas e holl nerzh d'ober an dra-se, dispakañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, ober (c'hoari) a reas an diaoul hag e bevar, ober a reas e seizh posupl (e seizh gwellañ, e c'halloud, e bosupl, e holl bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, gwellañ ma c'hallas, gwellikañ ma c'hallas, muiañ ma c'hallas, ar muiañ ma c'hallas, herrañ ma c'hallas, her da ma c'hallas, kement ha ma c'hallas), ober a reas e walc'h, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, lakaat a reas holl e albac'henn da zont a-benn eus an dra-se, en em aketiñ a reas e pep doare, hennezh en doa lonket ar bount, ober a reas bec'h bras.

Mohair g. (-s,-e) : mohera g.

Mohammed g. : Muhammad g., Mahomed g., Mohammed g. ; *der Prophet Mohammed,* Muhammad an Diouganer g., ar profed Muhammad g.

Mohammedaner g. (-s,-) : mahomedad g., mohammedad g.

Mohammedanerin b. (-,-nen) : mahomedadez b., mohammedadez b.

mohammedanisch ag. : mahomedat, mohammedat g.

Mohammedanismus g. (-) : mahomedegezh b., mohammedegezh b., muzulmanegezh b., mahomediezh b.

Mohär g. (-s,-e) : mohera g.

Mohikaner g. (-s,-) : Mohikan g. ; *der letzte der Mohikaner,* an hini diwezhañ eus ar Vohikaniz g.

Mohn g. (-s,-e) **/ Mohnblume** b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.

Mohngewächs n. (-es,-e) : [louza.] *die Mohngewächse,* ar papavereged lies., ar plant eus rummad ar roz-moc'h str.

Mohnkapsel b. (-,-n) **/ Mohnkopf** g. (-s,-köpfe) : [louza.] penn roz-moc'h g., penn roz-ki g., penn roz-aer g., aval-kousket g.

Mohr g. (-en,-en) : **1.** morian g. ; **2.** [tr-l] *der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen,* en eost e vez ar mevel mestr, pa vez aet an eost d'ar c'hrignol e tistro eus mestr da vevel - graet ec'h eus da zlead, kae da foar an diaoul bremañ - graet en deus e zlead, ra gerzho gant e hent bremañ - vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl - gra da oan hag e vi touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - mar grit ho tañvad e viot touzet - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout.

Möhre b. (-,-n) : [louza.] karotez str., pastounadez str. ; *wilde Möhre,* c'hwibanerez str., karotez gouez str., karotez-moc'h str. ; *junge Möhren,* karotez nevez str.

mohrenbraun ag. : moaret.

Mohrenhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.

Mohrenkopf g. (-s,-köpfe) : [kegin.] penn morian g.

Mohrenland n. (-s) : *das Mohrenland,* Etiopa b., Abisinia b.

Mohrin b. (-,-nen) : morianez b.

Mohrrübe b. (-,-n) : [louza.] karotez str., pastounadez str. ; *junge Mohrrüben,* karotez nevez str.

Moiré g./n. (-s,-s) / Moiréstoff g. (-s,-e) : moar g.

moiriert ag. : moaret, sked-disked.

mokant ag. : goapaus, goapaer, goap.

Mokassin g. (-s,-s) : mokasin g.

Mokett g. (-s) : [gwiad.] moketenn b.

Mokick n. (-s,-s) : marc'h-houarn dre-dan g., strakell b., strakerez b., c'hwil-tan g., mobiletenn® b.

mokieren V.em. : **sich mokieren** (hat sich (t-rt) mokiert) : *sich über jemanden mokieren,* godisat u.b., dejanal u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b.

Mokka g. (-s,-s) : moka g.

Mokkabohne b. (-,-n) : moka str. ; *eine Mokkabohne,* ur vokaenn b.

Mokkalöffel g. (-s,-) : loa voka b.

Mokkatasse b. (-,-n) : tas evit ar moka g., tasenn evit ar moka b.

molar ag. : molel, … mol.

Molch g. (-s,-e) : **1.** [loen.] sourd g., parlafan g., salamandra b. ; **2.** [tekn.] rakler g.

Moldau b. : 1. [stêr] *die Moldau,* ar Vltava b. ; 2. [bro] *die Moldau,* Moldova b., Moldavia b.

Mole b. (-,-n) : sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g., kae g.

Molekel b. (-,-n) **/ Molekül** n. (-s,-e) : molekulenn b., molekul str. ; *ein Molekül besteht aus verschiedenen Atomen,* ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atomoù ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen.

molekular ag. : molekulel, … molekul ; *molekulare Hybridisation,* hironadur molekulel g. ; *molekulare Masse,* tolz molekulel g.

Molekularbiologie b. (-) : bevoniezh volekulel b.

Molekulargewicht n. (-s,-e) **/ Molekülmasse** b. (-,-n) : tolz molekulel g.

Moleskin g./n. (-s) : [gwiad.] moleskin g.

Molke b. (-) : laezh-glas g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g. ; *die Molke nach der Gerinnung der Milch zu Käse oder Quark absondern,* dilaviñ laezh ; *die Butter zum Ablassen der restlichen Molke kneten,* dilaezhañ an amanenn, diforc'hañ an amanenn diouzh an dourenn a zo en e vesk, maniañ an amanenn.

Molkerei b. (-,-en) : laezherezh b., laezhti g., laezhlec'h g.

Molkereibutter b. (-) : [kegin.] amanenn fin g., amann fin g.

Molkereigenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri laezherezh b.

Molkereiprodukt n. (-s,-e) : [kegin.] boued-laezh g., boued dre laezh g., laezhaj g., laezhad g., deverad eus al laezh g.

Molkereiwesen n.(-s) : laezherezh g.

Moll n. (-,-) : [sonerezh] moz minor g.. moz leiañ g.

Mollakkord g. (-s,-e) : [sonerezh] klotad minor g., klotad leiañ g.

Mollbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b., lus du str., lusenn zu b. ; *Mollbeeren pflücken,* lusa.

Mollbeerkraut n. (-s) : bod lus g., plant lus str.

Molle b. (–,-n) : **1.** [Bro-Saks] P. *die Molle,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; **2.** [Berlin] gwerennad vier b. ; **3.** [norzh Bro-Alamagn] nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

mollig ag. : **1.** blot, klet, bouk, c'hwek ; *molliges Bett,* gwele blot (klet, bouk) g. ; **2.** kuilh, puilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, fonnus, maget mat ; *mollige Frau,* boudoupenn b., tevasenn b., lovrgen b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., plac'h kigennet kaer b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., maouez fonnus b., kofegez b.

Molltonart b. (-,-en) : [sonerezh] moz minor g., moz leiañ g.

Molluske b. (-,-n) : blotvil g., blodeg g. ; *die Perlen wachsen in bestimmten Mollusken heran,* ar perlez a vez furmet e diabarzh blotviled 'zo.

Mollvorzeichen n. (-s,-) / **Mollzeichen** n. (-s,-) : [sonerezh] bouc'hell b.

Moloch g. (-s,-e) : aerouant g., euzhvil g.

Molosser g. (-s,-) : **1.** [loen.] mastin g., tarv-ki g., mell ki g., mell ki-boulldok g., moñs ki g. ; **2.** [istor] Molos g. [*liester* Molosed].

Molotowcocktail g. (-s,-s) : koktel Molotov g.

Molybdän n. (-s) : [kimiezh] molibden g.

Moment[1] g. (-s,-e) : predig-amzer g., momed g., herrad g., herrad amzer g., pennadig-amzer g., taol-lagad g., mare g., koulz g., maread g., poent g., ampoent g., frap g., frapad g., frapadig g., istant g., par g., pred g., predad g., poulzad g., arroud g., begad g., ur berr a amzer g., ur berrig a amzer g. krapad g., krapadig g., abadenn b. ; *ein kurzer Moment der Freude,* ur mareig a blijadur g. ; *er tut alles im letzten Moment,* gortoz a ra atav an diwezhadoù, krip-ha-krap e ra pep tra, gortoz a ra atav betek an diwezhañ rekiz ; *Moment mal !* gortozit un nebeud ! gortozit ur pennad ! gortozit ur pennadig bihan ! gortozit un herradig ! gortozit ! chomit da c'hortoz un tammig ! amzer ! war-bouez ! - pep ! pep ! - hep ! hep ! ; *einen Moment bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *der rechte Moment*, ar c'houlz vat g. ; *er muss jeden Moment kommen,* ne vo ket seizhdaleetoc'h o tont, ne vo ket daletoc'h evit en em gavout, ne vo ket ur begad o tont amañ, ne zaleo ket o tont, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *im Moment,* evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ ; *im passenden Moment,* e koulz vat, e-koulz, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent ; *jeden Moment,* tro-pe-dro, da bep mare, da bep koulz, da bep frap, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat ; *der Regen kann jeden Moment losbrechen,* glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, stummet eo an amzer d'ar glav, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glav, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en (gant an, war an) amzer.

Moment[2] n. (-s,-) : **1.** degouezh krennus g., degouezhad skarus g., darvoud skarus g. ; *die prägenden Momente im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies. ; **2.** [fizik] lankad g., c'hwellankad g., lankad ur gindaouad g.

Momentwandler g. (-s,-) : [mekan.] amdroer c'hwellankad g.

momentan ag. : **1.** bremañ, a vremañ, amzeriat ; **2.** o ren bremañ, er mod 'zo, evel ma'z eus bremañ.

Adv. : evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, evit bremañ, bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, en etretant, er mod 'zo ; *er hat es momentan leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge momentan stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo.

Momentaufnahme b. (-,-n) : [poltriji] primskeudenn b.

Monaco n. / **Monako** n. : Monaco b., Monako b.

Monade b. (-,-n) : [preder.] monad g., monadenn b.

Monadenlehre b. (-) : monadologiezh b., monadennouriezh b.

Monadismus g. (-) : monadenniezh b.

Monako n. : *sellit ouzh* **Monaco**.

Mona Lisa b. : Mona Lisa b. ; *das Lächeln der Mona Lisa,* mousc'hoazh Mona Lisa g., mousc'hoazh ar Gioconda g.

Monarch g. (-en,-en) : unpenn g., rieg [*liester* rieien] g.

Monarchie b. (-,-n) : unpenniezh b. ; *absolute Monarchie,* unpenniezh hollveliek b. ; *konstitutionelle Monarchie,* unpenniezh dindan lezenn b., unpenniezh vonreizhek b., unpenniezh vevennet b. ; *parlamentarische Monarchie,* unpenniezh parlamantel b. ; *die Monarchie wiederherstellen,* assevel an unpenniezh.
monarchisch ag. : unpennel, ... unpenniezh.
Monarchismus g. (-) : unpennelezh b., unpennelouriezh b.
Monarchist g. (-en,-en) : unpenneler g., unpennelour g., roueelour g.
monarchistisch ag. : unpennelour, roueelour.
Monat g. (-s,-e) : miz g., mizvezh g., miziad g., mizvezhiad g. ; *die zwölf Monate des Jahres,* an daouzek miz eus ar bloaz lies. ; *der fünfzehnte Tag des Monats,* ar pemzekvet deiz eus ar miz g. ; *dieser Monat, der jetzige Monat, der laufende Monat,* ar miz-mañ g., ar miz a zo o ren g. ; *am fünfzehnten d.M.,* d'ar bemzek eus ar miz ; *der vergangene Monat, der vorige Monat, der letzte Monat,* ar miz kozh g., ar miz tremen g., ar miz all g. ; *der kommende (der nächste) Monat,* ar miz a zeu (o tont, da zont) g., ar miz all g., ar miz kentañ a zo o tont g. ; *einige Monate vorher, ein paar Monate vorher,* ur mizioù bennak a-raok ; *er hat seit drei Monaten nicht gearbeitet,* n'en deus ket labouret tri miz 'zo, n'en deus ket labouret abaoe tri miz ; *innerhalb eines Momats,* dindan ur miz, e-korf ur miz, en ur ober ur miz ; *einen Monat lang,* e-pad ur miz, a-hed ur miz ; *heute in einem Monat,* a-benn ur miz amañ, en deiz-mañ a-benn ur miz, en deiz-mañ penn-miz ; *in eineinhalb Monaten,* a-benn miz hanter ; *etwa einen Monat später,* miz bennak goude ; *vor einem Monat,* miz 'zo ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt,* daou viz dizonet eo al leue ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt,* ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *sie stand im sechsten Monat,* dougerez e oa a c'hwec'h miz, war e c'hwec'h miz dougerez e oa, c'hwec'h miz bugel a oa ganti, edo c'hwec'h miz oa o tougen bugel ; *das Kind kam im sechsten Schwangerschaftsmonat zur Welt,* ar bugel ne oa nemet c'hwec'h miz douget pa oa bet ganet ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt,* honnezh a oa bet pemp miz (pemp miziad, pemp mizvezh) droch he fenn, honnezh a oa bet pemp miz diank he spered ; *er verdient dreitausend Euro im Monat,* gounit a ra tri mil euro d'e viz ; *zweimal im Monat, zweimal pro Monat,* div wech ar miz, div wech dre viz ; *ein Monat Arbeit, Arbeit für einen Monat,* ur mizvezhiad labour g., ur miziad labour g. ; *einen Monat bei einem Freund verbringen,* tremen ur miziad e ti ur mignon ; *ein Monat vergeht schnell,* ur miz a zeu buan ; *drei Monate vergingen,* mont a reas tri miz en o zro ; *er hat nicht einmal einen Monat zu leben,* n'ez aio miz ebet ken.
monatelang ag. : hag a bad mizvezhioù ha mizvezhioù.
Adv. : mizioù-pad, e-pad mizvezhioù ha mizvezhioù, a-hed mizvezhioù.
-monatig ag. : hag a bad ur miziad ; *eine dreimonatige Reise,* ur veaj tri miz b., ur veaj a dri miziad b., ur veaj a dri miz b.
monatlich ag. : miz-ha-miz, dre viz, diouzh ar miz, miziek ; *monatliche Zahlung,* **1.** miztal g., sammad miziek g. ; **2.** paeamant miz-ha-miz g., paeamant dre viz g., paeamant diouzh ar miz g.
Monatsanfang g. (-s,-anfänge) : penn-kentañ ar miz g., deroù ar miz g.
Monatsbinde b. (-,-n) : tapon-slip g., serviedenn amzerioù b.
Monatsblutungen lies. : [korf.] amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.
Monatseinkommen n. (-s) : gopr miz g., gopr miziek g., gopr dre viz g., korvoder miziek g., leveoù miziek lies., gounidegezh dre viz b., gounidoù miziek lies., gopr ur mizvezhiad labour g., miziad g. ; *er hat ein Monatseinkommen von dreitausend Euro,* gounit a ra tri mil euro d'e viz.
Monatsende n. (-s,-n) : fin ar miz b. ; *vor Monatsende,* a-benn fin ar miz.
Monatserdbeere b. (-,-n) : [louza.] sivi-garzh str., sivi gouez str.
Monatserste(r) ag.k. g. : deiz kentañ ar miz g., kala g.
Monatsfluss g. (-es,-flüsse) : [korf.] amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.
Monatsfrist b. (-) : *innerhalb Monatsfrist, binnen Monatsfrist,* en ur ober ur miz, a-benn ur miz, a-barzh ur miz amañ.
Monatsgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr miz g., gopr miziek g., gopr ur mizvezhiad labour g., miziad g.
Monatsgeld n. (-s,-er) : miziad g., mizvezhiad g.
Monatshälfte b. (-,-n) : pemzektez g.
Monatskarte b. (-,-n) : kartenn mat evit ur miz g., kartenn viz b.
Monatslohn g. (-s,-löhne) : gopr miz g., gopr miziek g., gopr ur mizvezhiad labour g., miziad g. ; *sein Monatslohn beträgt dreitausend Euro,* gounit a ra tri mil euro d'e viz.
Monatslöhner g. (-s,-) : goprad paeet diouzh ar miz g.
Monatsmitte b. (-) : kreiz ar miz g.
Monatsname g. (-ns,-en) : anv miz g., anv ar miz g.
Monatsrate b. (-,-n) : mizvezhiad g., miziad g., miztal g., sammad miziek g. ; *in Monatsraten zahlen,* paeañ miz-ha-miz (bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz, dre viz), rannañ e baemant miz dre viz.
Monatsschrift b. (-,-en) : mizieg g., kelaouenn viziek b.
monatsweise Adv. : a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz-ha-miz, diouzh ar miz, miz dre viz, dre viz.
Mönch g. (-s,-e) : [relij.] manac'h g., lean g. ; *ausgetretener Mönch,* divanac'h g., manac'h divanac'het g., manac'h aet er-maez a vanac'h g. ; *die griechischen Mönche,* ar venec'h c'hresian lies. ; *die Frömmigkeit der Mönche erlahmte,* devosion ar venec'h a zeuas da laoskaat ; *Mönch werden,* mont da vanac'h ; *die Kutte macht noch lange keinen Mönch,* ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav, n'eo ket an tog a ra an eskob.
Mönchsbart g. (-s) : [louza.] korn-karv g.
Mönchsgeier g. (-s,-) : [loen.] gup du g.
Mönchsgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh venec'h b. ; *die Mönchsgemeinschaft von Landévennec,* kumuniezh Landevenneg b.
Mönchsgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig kabell du g.
Mönchskloster n. (-s,-klöster) : [relij.] manati g.

Mönchskutte b. (-,-n) : [relij.] kougoul g., kab g. ; *die Mönchskutte ablegen,* teuler e soutanenn, divanac'hiñ, mont er-maez a vanac'h.
Mönchslatein n. (-s) : latin palefarzh g., latin podoù g., lastez latin g., latin treflez g.
Mönchsleben n. (-s) : [relij.] buhez vanac'h b., buhezegezh vanac'h b.
Mönchsorden g. (-s,-) : [relij.] urzh menec'h g. ; *in einen Mönchorden aufgenommen werden,* bezañ resevet da vanac'h, bezañ degemeret en un urzh menec'h.
Mönchsregel b. (-) : [relij.] reol b., reolenn b.
Mönchstum n. (-s) **/ Mönchswesen** n. (-s) / **Mönchtum** n. (-s) : [relij.] manac'helezh b., manac'hegezh b.
Mond g. (-s,-e) : **1.** loar b., Loar b., lagad al loar g., [P. ha barzh.] kazeg wenn b., heol ar bleizi g. ; *die Wirkung von Sonne und Mond auf die Gezeiten,* levezon an Heol hag al Loar war an tre hag al lanv b. ; *Hof um den Mond,* kelc'h Loar g., rodenn-loar b., lizenn b. ; *der Mond hat einen Hof,* kelc'hiet eo al Loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'al Loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war al Loar, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'al Loar ; *der Mond dreht sich um die Erde,* treiñ a ra al Loar en-dro d'an Douar ; *der Mond scheint,* parañ a ra (luc'hañ a ra, lugerniñ a ra, sklaer eo) al loar, loar a zo, sklaer eo al loar ; *der Mond ist unsichtbar,* n'eus loar ebet, n'eus tamm loar ebet ; *die runde Scheibe des Mondes,* kant al loar g. ; *die Sichel des Mondes wird sichtbar,* kregiñ a ra al loar da ziskouez he frim, emañ al loar o vont war he falz, mont a ra al loar war e c'horn, kentroù al loar a zeu da vezañ lemm, emañ al loar o vont war he c'hein ; *roter Mond,* loar fuloret b. ; *der volle Mond,* al loargann g., kann al loar g., al loar leun b., al loar vras b., an nevez bras g. ; *es ist Vollmond, wir haben Vollmond,* emañ al loar en he gloria mundi, emañ al loar en he c'hann, emañ al loar o lugerniñ en he c'hann, emañ al loar war he c'hann, ar c'hann-loar a zo, emañ al loar en he mog, emañ al loar en he bog, loargann a zo, leun eo al loar, bras eo al loar ; *heute Nacht ist Vollmond,* fenoz emañ ar c'hann, loargann a zo en noz-mañ ; *zunehmender Mond,* kresk al loar g., kreskenn-loar b., kresk-loar g., loargresk g., nevez bras g., nevezioù lies. ; *der Mond nimmt zu,* war greskiñ emañ al loar, emañ al loar war he c'hresk, emañ al loar en he c'hresk ; *bei zunehmendem Mond,* da gresk al loar, war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, war an nevez ; *abnehmender Mond,* diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., kozh g., nevez bihan g. ; *der Mond nimmt ab,* digreskiñ a ra al loar, diskar a ra al loar, emañ al loar war he diskar, emañ al loar war an diskar ; *bei abnehmendem Mond,* war an diskar, war an digresk, war ar c'hozh ; *der Mond steht tief am Horizont,* emañ al loar war rizenn an dremmwel ; *der Mond geht auf,* sevel a ra al loar a-uc'h an dremmwel, dont a ra al loar d'ober he mestr ; *der Mond geht unter,* mont a ra al loar da guzh ; *der Wolf heult den Mond an,* yudal a ra ar bleiz ouzh al loar, hudal a ra ar bleiz ouzh al loar ; *Umlaufzeit des Mondes,* loariad b. ; *der Mond versteckt sich hinter Wolken,* kuzhet eo al loar e-touez ar c'houmoul, n'he deus ket savet al loar he bec'h, mouchañ a ra al loar, moug eo al loar ; **2.** [dre skeud.] *er lebt auf dem Mond, er lebt hinter dem Mond,* emañ o chom en ur vro digenvez (digavennus, didud digevannez, dichañs-bras), emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un difouilh, emañ o chom en ur vro ouez, emañ o chom en un toull gouez, emañ o chom en ul lec'h digenvez, emañ o chom en ul lec'h distro, emañ o chom en un toull kêr, emañ o chom en un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue, emañ o chom en ur vourc'hadenn laou, emañ o chom en ul lec'h kollet, emañ o chom e Kerneblec'h, emañ o chom e Kernetra, emañ o chom e Kerneuz, emañ o chom e Keribil-Beuz ; *er greift immer nach dem Mond,* hennezh a zo ur pesketaer loar, klask a ra treiñ an avel gant ur sugell, klask a ra treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, klask a ra kerc'hat dour gant ur bouteg, klask a ra tapout al loar gant e zent, klask a ra pegañ al loar, klask a ra laerezh al loar, klask a ra pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask a ra serriñ ar bed en ur glorenn vi ; *Schlösser, die im Monde liegen,* kestell el Loar lies. ; *eine Schuld in den Mond schreiben,* kroaziañ war un dle, ober e gañv da arc'hant un dle, ober kañvoù da arc'hant un dle, ober e ziouer eus arc'hant un dle, koll pep spi da adkavout arc'hant un dle ; P. *in den Mond gucken,* menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kouezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ ; **3.** [stered] loarenn b., adplanedenn b. ; *die Monde des Jupiter,* loarennoù (adplanedennoù) Yaou lies. ; *die galileischen Monde,* al loarennoù galilean lies. ; **4.** [kozh] miz g.
Mond- : … loar, … al Loar, loarel, loarek.
mondähnlich ag. : loarheñvel, e doare al Loar, a-zoare gant al Loar, a-seurt gant al Loar.
mondän ag. : mondian, uhelvedat ; *mondäne Frau,* maouez ar bed b., mondianez b., uhelvedadez b., itron vondian b.
Mondaufgang g. (-s,-aufgänge) : sav-loar g.
Mondbahn b. (-,-en) : amestez al Loar g., kelc'htro al Loar b.
Mondenschein g. (-s) : sklaer-loar g., sked al loar g., skleur al loar g., heol al loar g., heol-loar g., heol bleiz g., heol ar bleizi g., sklaerder al loar g., sklêrijenn al loar b., loargann g. ; *beim Mondenschein,* ouzh skleur al loar, e skleur al loar, ouzh heol al loar, dindan sklaerder al loar, dindan sklaerder an noz, ouzh sked al loar, da sklaer al loar, ouzh sklêrijenn al loar, da sklaerder al loar, ouzh an heol-loar, ouzh heol ar bleizi, ouzh an heol bleiz.
Mondfähre b. (-,-n) : ijinenn da bradañ war al Loar b., ijinenn loarañ b., egorlestr loarañ g.
Mondfinsternis b. (-,-se) : gwaskadenn war al Loar b., fallaenn war al Loar b., fallaenn loar b., marv-loar g., mougadenn el Loar, moug-loar g. ; *eine Mondfinsternis,* ur vougadenn el Loar b., ur fallaenn loar b.
Mondgesicht n. (-s,-er) : fas loar g/b / fas kann al loar g./b. / bougennoù c'hwezet lies. / divougenn boufet lies. (Gregor), divjod kuilh lies., penn javedek g.
Mondgestein n. (-s) : mein loar lies., loarvein lies.
Mondgöttin b. (-,-nen) : doueez al Loar b., Artemis b., Danae b., Kallisto b., Selene b., Luna b., Diana b.
Mondhof g. (-s,-höfe) : kelc'h Loar g., rodenn-loar b.
Mondjahr n. (-s,-e) : bloavezh loar g.

Mondkalb n. (-s,-kälber) : **1.** leue ganet nammet g. ; **2.** [dre skeud.] Yann al leue g. (Gregor), leue g, makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, panezenn b., patatezenn b., penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., beulke g, jostram g.

Mondkrater g. (-s,-) : krater loar g.

Mondlandefähre b. (-,-n) : ijinenn da bradañ war al Loar b., ijinenn loarañ b., egorlestr loarañ g.

Mondlandschaft b. (-,-en) : **1.** dremmvro loarheñvel b., gweledva loarheñvel g. ; **2.** dremmvro ouzh skleur al loar b., gweledva ouzh sked al loar g.

Mondlandung b. (-,-en) : loarañ g.

Mondlicht n. (-s,-er) : sklaer-loar g., sked al loar g., skleur al loar g., heol al loar g., heol-loar g., heol bleiz g., heol ar bleizi g., sklaerder al loar g., sklêrijenn al loar b., loargann g., lagad al loar g. ; *im Mondlicht,* ouzh skleur al loar, e skleur al loar, ouzh heol al loar, dindan sklaerder al loar, ouzh sked al loar, dindan sklaerder an noz, da sklaer al loar, ouzh sklêrijenn al loar, da sklaerder al loar, ouzh an heol-loar, ouzh heol ar bleizi, ouzh an heol bleiz, dindan lagad al loar.

mondlos ag. : diloar.

Mondmobil n. (-s,-e) : karbed loar g.

Mondoberfläche b. (-) : gorre al loar g.

Mondphase b. (-,-n) : arvez al loar g., doareenn al loar b.

Mondpreis g. (-es,-e) : priz ker-spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag hini ar pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon) g.

Mondscheibe b. (-) : kant al loar g., lagad al loar g., kantenn al loar b. ; *rote Mondscheibe,* loar fuloret b.

Mondschein g. (-s) : **1.** sklaer-loar g., sked al loar g., skleur al loar g., heol al loar g., heol-loar g., heol bleiz g., heol ar bleizi g., sklaerder al loar g., sklêrijenn al loar b., loargann g., lagad al loar g. ; *beim Mondschein,* ouzh ar sklaer-loar, ouzh skleur al loar, e skleur al loar, ouzh heol al loar, dindan sklaerder al loar, dindan sklaerder an noz, ouzh sked al loar, da sklaer al loar, ouzh sklêrijenn al loar, da sklaerder al loar, ouzh an heol-loar, ouzh heol ar bleizi, ouzh an heol bleiz, dindan lagad al loar ; **2.** [dre skeud.] P. *der soll mir im Mondschein begegnen, der kann mir im Mondschein begegnen,* d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ !

Mondsichel b. (-,-n) : **1.** prim al loar g., kresk-loar g., kresk al loar g., hanterloar b., loar gornek b., loarbrim g., kerniel al loar lies., kentroù al loar lies., loargresk g. ; *die Spitzen der Mondsichel,* kentroù al loar lies., kerniel al loar lies. ; *die Sichel des Mondes wird sichtbar,* kregiñ a ra al loar da ziskouez he frim, emañ al loar o vont war he falz, mont a ra al loar war e c'horn, emañ al loar o vont war he c'hein, kentroù al loar a zeu da vezañ lemm ; **2.** [ardamezouriezh] kreskenn b. ; *rechts offene Mondsichel, nach rechts gewendete Mondsichel,* kreskenn ouzh kleiz b. ; *links offene Mondsichel, nach links gewendete Mondsichel,* kreskenn ouzh dehou b. ; *gestürzte Mondsichel,* kreskenn war he eneb b. ; *nach oben gerichtete Mondsichel,* kreskenn ouzh kab b.

Mondsonde b. (-,-n) : sonterez loar b.

Mondstein g. (-s,-e) : maen loar g., loarvaen g.

Mondstrahl g. (-s,-en) : bann-loar g., bann al loar g. ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind,* an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden,* sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlazont.

Mondsucht b. (-) : hunvaleerezh g.

mondsüchtig ag. : **1.** hunvaleer ; **2.** *dieses Pferd ist mondsüchtig,* loariadenn eo ar marc'h-se.

Mondumlauf g. (-s,-umläufe) : loariad g., loar b., kelc'htrovezh sinodek b.

Mondumlaufbahn b. (-,-en) : amestez al Loar g., kelc'htro al Loar b.

Monduntergang g. (-s,-untergänge) : kuzh-loar g.

Mondviertel n. (-s,-) : hanterloar b. ; *erstes Mondviertel,* hanterloar ar c'hresk b., loarbrim g., kreskloar g., kresk al loar g., loargresk g., loar nevez b., nevez loar b. ; *letztes Mondviertel,* hanterloar an digresk b., diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g., kozh g. ; *Endphase des letzten Mondviertels,* nevez bihan g.

Mondwechsel g. (-s,-) : loariad nevez g., kelc'htrovezh sinodek nevez b.

Mondzyklus g. (-,-zyklen) : trovezh al Loar b.

Monegasse g. (-n,-n) : annezad Monaco g., annezad Monako g.

Monegassin b. (-,-nen) : annezadez Vonaco b., annezadez Vonako b.

monegassisch ag. : eus Monaco, eus Monako.

Monem n. (-s,-e) : [yezh.] monem n., neuziad b.

monetär ag. : … moneiz, … ar moneiz, moneizel.

Monetarismus g. (-) : moneizelouriezh b.

Moneten lies. : P. [arc'hant] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moulloù lies., kailh g., kraf str. ; *Moneten bei sich haben,* kaout glazarded (glaou, kregin, segal, kailh, moulloù, kraf) en e godelloù.

Mongole g. (-n,-n) : Mongol g.

Mongolei b. : *die Mongolei,* Mongolia b.

mongolid ag. : a ouenn vongol.

Mongolin b. (-,-nen) : Mongolez b.

mongolisch ag. : **1.** mongol, … Mongolia, eus Mongolia, e Mongolia ; **2.** [yezh.] mongolek.

Mongolismus g. (-) : [mezeg.] trizomiezh g., mongolianiezh b.

mongoloid ag. : [mezeg.] trizomek, mongolianek.

Moniereisen n. (-s) : houarn simant-kreñvaet g., houarn beton-kreñvaet g.
monieren V.k.e. (hat moniert) : skandalat, noazout [u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], kas [d'u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], krozal da, ronkal ouzh.
Monierzange b. (-,-n) : [tekn.] turkez b., piñsedoù skizh lies., beg-bran g.
Monika b. : Monika b.
Monismus g. (-) : [pred.] unelouriezh b.
Monist g. (-en,-en) : [pred.] unelour g.
monistisch ag. : [pred.] unelour ; *monistische Weltanschauung,* unelouriezh b.
Monitor g. (-s,-e/-en) : skramm g., diskweler g., monitor g., hewel g.
Monitum n. (-s, Monita) : gouzavadenn b., kemenn g., kemennadur g., rebech g.
monochrom ag. : unliv ; *monochrome Malerei,* kamahu g.
monochromatisch ag. : unliv ; *monochromatisches Licht,* luc'h unliv g.
Monochromie b. (-) : unliverezh g.
monochromatisch ag. : unliv.
Monodie b. (-,-n) : [sonerezh] unkerziezh b.
monogam ag. : unpried, unwreg, unpriedat, unwaz, unozhac'h, [loen.] unparezat.
Monogamie b. (-) : unpriedelezh b., unpriedadezh b., unwregiezh b., unwaziezh b., unozhac'hiezh b., [loen.] unparezadezh b.
monogamisch ag. : unpried, unwreg, unpriedat, unwaz, unozhac'h, [loen.] unparezat.
Monogenismus b. (-) : unouennouriezh b.
monogenisch ag. : unouennek, ungenel.
Monogenist g. (-en,-en) : unouennour g.
Monografie b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Monographie**.
Monogramm n. (-s,-e) : unarouez b., goursin g., sin g., berrarouez b.
Monographie b. (-,-n) : unskrid g., untaolenn b., unstudienn b.
Monoideismus g. (-) : [preder.] unvennozhouriezh b.
monokausal ag. : ha n'eus nemet ur pennabeg dezhañ ; *monokausale Erklärung,* displegadur untuel b.
Monokel n. (-s,-) : gwerenn-lagad b., unwerenn b.
Monokultur b. (-,-en) : [labour-douar] ungounid g., ungounezerezh g., ungouniderezh g.
Monolith g. (-s,-e) : unvaen g. [*liester* unvein], maen unpezh g. [*liester* mein unpezh], meurvaen g. [*liester* meurvein], maen-meur g. [*liester* mein-veur], ungarenn b., unvloc'h g.
monolithisch ag. : unvaenel, unpezh, unvloc'hek.
Monolithismus g. (-) : [polit.] unvaeniezh b., unvloc'hegezh b.
Monolog g. (-s,-e) : unangomz b. ; *einen Monolog halten,* unangomz.
Monologsprecher g. (-s,-) unangomzer g.
Monom n. (-s,-e) : [mat.] monom g.
monoman ag. : unfroudennek.
Monomane g. (-n,-n) : unfroudenneg g.
Monomanie b. (-) : unfroudennegezh b., unvania g.
monomanisch ag. : unfroudennek, unvaniakel.
Monometallismus g. (-) : unvetalegezh b.
Monometallist g. (-en,-en) : unvetalelour g.
Monophyletismus g. (-) / **Monophylie** b. (-) : unouennouriezh b., monofiletegezh b.
Monophysitismus g. (-) : [relij.] unnaturelouriezh b.
Monopol n. (-s,-e) : monopol g., unpiaou g., gwir-miret g., monopoliezh b., unperc'henniezh b., unwerzhouriezh b., unwerzh b. ; *beschränktes Monopol,* unwerzhouriezh amduek b.
monopolisieren V.k.e. (hat monopolisiert) : monopolizañ, unperc'hennañ, kaout an unpiaou war, unpiaouañ, kaout an unwerzh war.
Monopolisierung b. (-,-en) : monopolizañ g., monopolizadur g., unpiaouañ g., unperc'hennañ g.
Monopolkommission b. (-,-en) : kengor hag a bleustr gant ar monopoloù g., kengor ar c'hevezerezh g.
Monopolstellung b. (-,-en) : monopoliezh b., unperc'henniezh b., unwerzhouriezh b., unpiaou g.
Monopoly® n. (-s) : monopoly® g.
Monoschi g. (-s,-er) / **Monoski** g. (-s,-er) : unski g. ; *Monoski fahren,* unskiañ.
Monosemie b. (-) : unsteriegezh b.
monosemisch ag. : **1.** unsteriek ; **2.** unsteriegezhel.
Monoski g. (-s,-er) : unski g. ; *Monoski fahren,* unskiañ.
monosperm ag. : [louza.] unhad, unhadek.
Monotheismus g. (-) : undoueegezh b., undoueouriezh b.
Monotheist g. (-en,-en) : undoueour g., undouead g.
monoton ag. : undoare, plaen, dilufr, enoeüs, borodus, arabadus, brizhvoaziek, moredus, dizarvoud, hirvoudus, goular, dizudi, divlaz, disaour, milis, fastus, unton ; *eine Rede mit monotoner Stimme vortragen,* dibunañ e brezegenn war ton an Anaon (war ton ar gousperoù, war ton ar c'hoant kousket, war ton ar c'hrampouezh-mouzik) ; *monotone Arbeit,* labour borodus (arabadus, fastus, enoeüs, standur) g. ; *die Arbeit in den modernen Werken ist monoton,* fastus eo labour ar vicherourien er greantioù arnevez.
Monotonie b. (-) : **1.** unton g., untonelezh b. ; **2.** dizarvoud g., borodusted b.
Monotype b. (-,-n) : [moull.] monotip g.
Monotypie b. (-) : [bev.] unrizhded b.
monotypisch ag. : [bev.] unrizhek.
Monoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] monoksidenn b.
Monözie b. (-) : [louza.] monoegezh b.
monözisch ag. : [louza.] monoek.
Monsignore g. (-/-s, Monsignori) : [relij.] an aotrou 'n Eskob g.
Monster n. (-s,-) : **1.** euzhvil g., euzhadenn b., euzhden g., iskizadenn b., loen-euzh g., amboubal g., urupailh g. ; *mythisches Monster,* euzhvil mojennel g., aerouant g. ; **2.** [mezeg.] euzheg g.
Monsterfilm g. (-s,-e) : film euzh g., euzhfilm g., film spont g.
Monsterwelle b. (-,-n) : redele ramzel g., toenn-vor ramzel b.
Monstranz b. (-,-en) : [relij.] heolenn b., heol-ar-Sakramant g., sakr g., sakramant g., ostañsouer g.
Monstren *liester ar ger* **Monstrum**.
monströs ag. : **1.** euzhus, euzhek, spontus ; **2.** ramzel, divent, pikol ..., mell …

Monstrosität b. (-,-en) : **1.** euzh g., skrij g., euzhusted b., euzhuster g., euzhadenn b., tra euzhus g. ; **2.** [mezeg.] euzhegezh b.
Monstrum n. (-s, Monstra/Monstren) : **1.** euzhvil g., euzhadenn b., euzhden g., loen-euzh g., urupailh g., iskizadenn b., P. krank-saoz g., penn-sac'h g. ; **2.** [mezeg.] euzheg g.
Monsun g. (-s,-e) : buezon voñson b., moñson g., avel-c'hwec'hmiziek b. ; *Sommermonson,* moñson hañv g. ; *Wintermonson,* moñson goañv g.
Monsunregen g. (-s,-) : moñson g., glav moñson g.
Montag g. (-s,-e) : Lun g., dilun, lunvezh g., lunvezhiad g. ; *am Montag,* bep Lun, da Lun, d'al Lun ; *am gleichen Montag,* ar memes lunvezh, d'al Lun-se ; *heute haben wir Montag, heute ist Montag,* hiziv emañ al Lun, al Lun 'zo hiziv, hiziv emaomp al Lun, deuet eo al Lun ; *bis Montag sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da zilun, a-benn dilun e vo prest ; *bis Montag,* kenavo dilun, ken dilun, a-benn dilun ; *letzten Montag,* dilun diwezhañ, dilun tremenet ; *er hat sich seit letztem Montag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe al Lun diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe dilun ; *ab Montag, von Montag an,* diwar zilun, adalek dilun ; *am nächsten Montag,* **a)** al Lun kentañ, al Lun all ; **b)** dilun all, dilun kentañ, dilun a zeu, dilun o tont, dilun tostañ, a-benn dilun ; *nächsten Montag, kommenden Montag,* dilun kentañ, dilun a zeu, dilun o tont, dilun tostañ, a-benn dilun ; *einen ganzen Montag,* un devezh Lun a-bezh, ul lunvezh a-bezh g., ul lunvezhiad a-bezh g. ; *am vorletzten Montag, am Montag voriger Woche,* dilun a-raok, dilun all ; *ihre Heirat fand am Montag vorher statt,* hec'h eured a oa d'al Lun a-raok ; *er ist bis zum nächsten Montag geblieben,* chomet e oa betek al Lun war-lerc'h ; *am Montag der übernächsten Woche,* dilun war-lerc'h, dilun a-benn pemzektez ; *Montag in einer Woche,* dilun penn sizhun, dilun a-benn eizhtez ; *am Montag dem 16. (sechzehnten) November, am Montag, den 16. (sechzehnten) November,* d'al Lun c'hwezek a viz Du ; *an jenem Montag,* d'al Lun-se, al lunvezh-se ; *an einem Montag,* un devezh Lun, ul lunvezh ; *jeden Montag,* bep Lun, da Lun, d'al Lun ; *an diesem Montag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ul lunvezh dour, aze e oa bet ul lunvezhiad glav ; *blauen Montag machen,* chom d'ober grallig er gêr da Lun, lakaat al Lun da (kemer al Lun evit) astenn an dibenn-sizhun, chom er gêr da enoriñ sant Lun, chom er gêr da Lun e-lec'h mont da labourat, chom er gêr da Lun da astenn an dibenn-sizhun, ober gouel d'al Lun (Gregor).
Montagabend g. (-s,-e) : *an einem Montagabend,* ul lunvezh d'abardaez ; *Montagabend, am Montagabend,* dilun d'abardaez.
montagabends Adv. : d'al Lun d'abardaez.
Montage b. (-,-n) : **1.** savadeg b., frammadur g., strolladur g., kenstroll g., strollañ g., kenstrollañ g., frammañ g. ; *er ist auf Montage,* aet eo da labourat diavaez an embregerezh ; **2.** kenstrollad g., strolladenn b., frammadenn b. ; **3.** [film] frammañ g., frammadur g., saeradur g., saeriñ g., saerad g. ; **4.** [poltriji] kenaozadenn b., pegadenn b., touellaoz g./b.
Montageanzug g. (-s,-anzüge) : frag glas g., frag labour g.
Montageband n. (-s,-bänder) : [tekn.] steud kenstrollañ b., steudad kenstrollañ b.
Montagebock g. (-s,-böcke) : [tekn.] marc'h-koad labour g., marc'h-koad frammañ g.
montagefertig ag. : [tekn.] ragaozet, raksavet ; *montagefertige Elemente,* elfennoù ragaozet lies., tammoù (pezhioù) raksavet lies.
Montagehalle b. (-,-n) : [tekn.] stal genstrollañ b.
Montageturm g. (-s,-türme) : [fuzeennoù] tour kenstrollañ g.
Montagewerk n. (-s,-e) : [tekn.] uzin genstrollañ b.
Montagmittag g. (-s,-e) : *am Montagmittag, Montagmittag,* dilun da greisteiz ; *am Montagmittag, jeden Montagmittag,* d'al Lun da greisteiz, al Lun da greisteiz.
Montagmorgen g. (-s,-) : *an einem Montagmorgen,* ul lunvezh vintin, ul lunvezh da veure ; *am Montagmorgen, Montagmorgen,* dilun vintin, dilun veure, dilun ar beure ; *am Montagmorgen, jeden Montagmorgen,* d'al Lun beure, al Lun beure, d'al Lun vintin, al Lun vintin.
Montagnachmittag g. (-s,-e) : *am Montagnachmittag, Montagnachmittag,* dilun goude kreisteiz ; *am Montagnachmittag, jeden Montagnachmittag,* d'al Lun goude kreisteiz, al Lun goude kreisteiz.
Montagnacht b. (-,-nächte) : *jede Montagnacht,* d'al Lun da noz ; *Montagnacht,* dilun da noz.
montagnachts Adv. : d'al Lun da noz.
Montagnes Noires lies. : *die Montagnes Noires,* ar Menez Du g.
montags Adv. : bep Lun, da Lun, d'al Lun ; *montags wird hier Markt abgehalten,* bep Lun e vez marc'had amañ, bep Lun e vez dalc'het marc'had amañ.
montagvormittags Adv. : d'al Lun beure, al Lun beure, d'al Lun vintin, al Lun vintin.
montan ag. : ... mengleuzerezh, … mengleuz.
Montanaktie b. (-,-n) : kevrann vengleuzierezh b.
Montanindustrie b. (-) : mengleuzierezh ha metalouriezh.
Montanunion b. (-) : [istor] Kumuniezh Europa ar Glaou hag an Dir b.
Monteur g. (-s,-e) : aveer g., saver g., frammer g., junter-houarn g.
Monteuranzug g. (-s,-anzüge) : frag glas g., frag labour g.
montieren V.k.e. (hat montiert) : **1.** [tekn.] staliañ, enstaliañ, gwikefreañ, frammañ, strollañ, kenstrollañ, aveiñ ; **2.** [film] frammañ, saeriñ ; **3.** [poltriji] kenaozañ, touellaozañ.
Montgolfière b. (-,-n) : mongolfierenn b.
Montiereisen n. (-s,-) : [kirri-tan] loc'henn da zirodañ ar bandennoù-rod b., diroderez aezhanroioù b.
Montierung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] strollañ g., kenstrollañ g., frammañ g. ; **2.** kenstrollad g., strolladenn b., frammadenn b.
Mont-Saint-Michel g. : *der Mont-Saint-Michel,* Menez-Mikael-ar-Mor g.
Monts d'Arrée lies. : *die Monts d'Arrée,* Menez Are g., Kein ar Vro g., Kein Breizh g.
Montur b. (-,-en) : **1.** [lu] gwiskamant g., stalabard g. ; **2.** gitaj g., greiamant g. ; **3.** gwisk g., sae b. ; **4.** [bravigoù] sterniadur g., lagad g., lagadenn b.

Monument n. (-s,-e) : **1.** savadur-eñvor g., maen-eñvor g., monumant koun g., bolz b. ; **2.** savadur istorel g., monumant istorel g., monumant g., savadur bras g.
monumental ag. : mell, mellad, pikol, meur, meurdezus, ramzel, mentek, pezh mell, pezh pikol ; *monumentales Bildwerk,* keurzelwenn b.
Moonboots lies. : [dilhad.] botoù-erc'h feuret lies., goudeskioù lies.
Moor n. (-s,-e) : geun b., gwern b., palud g., paludenn b., gwafleg b., gwaflez b., gwagenn b., gwazh b., gwazheg b. ; *Irrlichter flackern im Moor,* ar c'heler-noz a zañs war bouilhennoù ar baludenn.
Moorbad n. (-s,-bäder) : soub fank g., soubadenn er fank b., kouronk fank g., kibellerezh pri g., kibelladenn er pri b., kouronkadenn er pri b.
Moorbeeterde b. (-) : douar-brug g.
Moorboden g. (-s,-/-böden) : douar put g., lagenn b., fankigell b., douar krenek g., lec'hideg b.
Mooreidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard bevc'haner g.
Moorente b. (-,-n) : [loen.] **1.** morilhon gellruz g. ; **2.** *australische Moorente,* morilhon Aostralia g.
Moorerde b. (-) : douar geun g.
Moorfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g.
Moorhirse b. (-,-n) : [louza.] mell bras str.
Moorhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] brugyar-haleg b. [*liester* brugyer-haleg] ; *schottisches Moorhuhn,* brugyar ruz b. [*liester* brugyer ruz].
moorig ag. : **1.** geuniek, lagennek, krenek, krenegellek, paludennek, paludek, gwerniek ; **2.** [dour] sac'h, sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor.
Moorleiche b. (-,-n) : korf marv karrekaet kavet en ur c'heun g.
Moorschneehuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] brugyar-haleg b. [*liester* brugyer-haleg] ; *schottisches Moorschneehuhn,* brugyar ruz b. [*liester* brugyer ruz].
Moorschnepfe b.(-,-n) : [loen.] gioc'h g., gioc'h-lann g., gavrig-an-hañv b., kefeleg-lann g.
Moos[1] n. (-es,-e) : **1.** [louza.] kinvi g., kevni g., man g., touskan g., spoue g., limouz g., briofitenn b. [*liester* briofited], sec'hig g. ; *mit Moos belegen,* kinviañ, spoueañ ; *sich mit Moos bedecken,* kinviañ ; *irländisches Moos, irisches Moos,* pioka g., bezhin-gad str. ; **2.** [kr-l] *am rollenden Stein wächst kein Moos,* Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi ; **3.** P. [arc'hant] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moulloù lies., kailh g., kraf str.
Moos[2] n. (-es, Möser) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] geun b., gwern g., palud g., gwafleg b., gwaflez b., krenegell b., douar krenek g.
moosartig ag. : kinviheñvel, e doare ar c'hinvi, a-zoare gant ar c'hinvi, a-seurt gant ar c'hinvi.
moosbedeckt ag. : kinviet, kinviek, manek, touskanek, ur gwisk man warnañ, gwisket gant ur pallennad kinvi, limouzek, glasvezet gant ar man
Moosbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Moosbeeren pflücken,* lusa.
Moosbeerkraut n. (-s) : [louza.] bod lus g., plant lus str.
moosbewachsen ag. / **moosig** ag. : kinviet, kinviek, manek, touskanek, ur gwisk man warnañ, gwisket gant ur pallennad kinvi, limouzek, glasvezet gant ar man ; *moosbewachsene Fläche,* touskaneg b.
Moosrose b. (-,-n) / **Moosröschen** n. (-s,-) : [louza. *Rosa ×centifolia forma muscosa*] **1.** roz kinviek str. ; **2.** bod roz kinviek g., rozenn ginviek b.
Moostierchen n. (-s,-) : [loen.] briozoenn b. [*liester* briozoed] ; *Moostierchen Hippodiplosia foliacea,* koural krampouezh str., koural tanav str.
Moped n. (-s,-s) : P. marc'h-houarn dre-dan g., strakell b., strakerez b., c'hwil-tan g., mobiletenn® b.
Mopedfahrer g. (-s,-) : paotr e c'hwil-tan g., c'hwiltaner g., bleiner c'hwil-tan g., motosikler g.
Mopedfahrerin b. (-,-nen) : plac'h he c'hwil-tan b., c'hwiltanerez b., bleinerez c'hwil-tan b., motosiklerez b.
Mopp g. (-s,-s) : skubell bempilhoù b., skubell frezilhonoù b.
Mops g. (-es, Möpse) : **1.** [loen.] ki-saoz bihan g., korrgi g., dogezig fri-du g., ki-loull g. ; **2.** P. [den divalav] krank-saoz g., bouilh g., euzhadenn b., euzhden g., penn-sac'h g., vil g. ; **3.** P. [den tevik ha bihan] **a)** tevard g., toupard g., korf-den g., paotr tev g., paotr toufek g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., toazenn b., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., korfeg g., kofeg g., tuzumenn b., tevasenn b., lovrgen b., kigenn vat a baotr g. ; **b)** maouez tev b., maouez fonnus b., fardelladenn b., boudoupenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., tuzumenn b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'h yod g., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., penn-sac'h g., tevasenn b., lovrgen b., kofegez b. ; **4.** P. *die Möpse,* [ar bronnoù] ar c'haolennoù lies., ar bouboù lies., ar boukennoù lies., ar bourselloù lies., ar cheltrennoù lies., ar flojennoù lies., ar forfailhoù lies., ar c'haouled lies., al lommoù lies., an nunu str., ar stripoù lies., an takennoù lies., an tezhioù lies. ; **5.** P. *Möpse,* [gwenneien] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str. ; *Möpse bei sich haben,* kaout glazarded (glaou, kailh, kregin, segal, moulloù, kraf) en e c'hodelloù.
mopsen V.k.e. (hat gemopst) : P. *etwas mopsen,* c'hwibañ udb, sachañ udb d'e c'hod, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, divorañ udb, skrapañ udb, skrapat udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, ober skrap war udb, c'hwiblaerezh udb, pokañ udb, dibradañ udb, silc'hañ udb., razhañ udb, falzigañ udb, spoeñsañ udb, mougañ udb.
V.em. : **sich mopsen** (hat sich (t-rt) gemopst) : kaout hirnez, bezañ enoeet, kavout hir e amzer, kavout hir an amzer, kavout hir e damm amzer, kavout hirbred, enoeiñ.
mopsig ag. : borodus, arabadus, torr-penn, fastus.
Moral b. (-) : **1.** divezouriezh b., skiant ar vuhezegezh b., skiant ar mad, buhezegezhouriezh b., buhezhoniezh b., buhezouriezh b., onestiz b., moraliezh b. ; *die Moral ist die Grammatik der Religion* [Börne], skiant ar

vuhezegezh eo yezhadur ar relijion ; *den gerechten Anforderungen der Moral genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh ar vuhezegezh, bezañ direbech en e vuhezegezh ; *ohne Glauben und Moral,* na respet na sakr na disakr, hep feiz na reizh ; *er nimmt es mit der Moral nicht so genau,* ledan eo e vañch, frank a vañch eo, hennezh a zo frank e goustiañs, un anien laosk a zo ennañ, hennezh a zo laosk e goustiañs, hennezh a zo ledan e goustiañs, hennezh a zo pell d'e goustiañs, hennezh a zo laosk e askre ; *gegen die Moral verstoßen,* pec'hiñ, mont a-enep reolennoù buhezouriezh, mont a-enep ar vuhezegezh vat (ar vividigezh vat), mont kontrol d'ar vuhezegezh vat ; **2.** deltu g., startijenn b., youl b.

Moralapostel g. (-s,-) : sarmoner g., kenteliour g., divezegour touet g.

Moralgefühl n. (-s) : skiant vuhezegel b., skiant divezel b., divezegezh b.

moralinsauer ag. : [gwashaus] kenteliour, revr strizh a zen.

moralisch ag. : reizh, reizhek, dereat, onest, vertuzius, buhezoniezhel, buhezegezhel ; *moralischer Wert,* buhezelezh b., talvoud divezel g.

Adv. : a-fet deltu ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen,* ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent.

moralisieren V.gw. (hat moralisiert) : kelenn ar reolennoù a vuhez vat, kelenn reolennoù buhezouriezh, rein kentelioù a skouer vat, buhezegezhiñ, buhezouriezhelaat, reiñ skouer vat, sarmonal, kenteliañ, divezegañ.

Moralismus g.(-) : buhezelouriezh b., divezelouriezh b.

Moralist g. (-en,-en) : buhezegezhour g., buhezegour g., buhezelour g., buhezoniour g., divezelour g.

moralistisch ag. : buhezegezhel, divezek.

Moralität b. (-) : **1.** buhezegezh vat b., divezelezh b., divezegezh b., onestiz b. ; **2.** [lenn.] pezh-c'hoari kentelius g.

Moralphilosophie b. (-) : buhezegezhouriezh b., divezelouriezh b.

Moralprediger g. (-s,-) : sarmoner g., kenteliour g., divezegour g.

Moralpredigt b. (-,-en) : sarmon g. ; *jemandem eine Moralpredigt halten,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., kenteliañ u.b., kenteliañ u.b. hir, sarmonal u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

Moraltheologie b. (-) : [kant] doueoniezh vuhezoniezhel b., teologiezh vuhezoniezhel b., doueoniezh divezouriezhel b., teologiezh divezouriezhel b.

Moralvorstellung b. (-,-en) : koustiañs b., anien b. ; *er hat eine ziemlich lockere Moralvorstellung,* ledan eo e vañch, frank a vañch eo, hennezh a zo frank e goustiañs, un anien laosk a zo ennañ, hennezh a zo laosk e goustiañs, hennezh a zo ledan e goustiañs, hennezh a zo pell d'e goustiañs, hennezh a zo laosk e askre.

Moräne b. (-,-n) : morena b., mein-tal lies., atredoù skornel lies., skornatred g.

Moränenhügel g. (-s,-) : torgenn atredoù skornel b.

Morast g. (-es,-e) : geun b., douaroù put lies., douaroù geun lies., gwafleg b., gwaflez b., gwern b., bouilhenn b., lagenn b., fankigell b., douar krenek g., krenegell b., krenerez b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g., toull-lag g., sodrenn b., bosac'henn b., bouilhasenn b., bouilhenn b., bouilhenn-dro b., bouilhenn-gren b., bourdigenn b., fankeg b., lec'hideg b., lec'hidenn b., libistr g., morfont g., ogenn b., karg-botoù b. ; *im Morast einsinken, in den Morast einsinken,* mont donoc'h-don er vouilhenn ; *im Morast steckenbleiben,* chom el lagenn, chom sac'het el lagenn, lagennañ, fontañ (sac'hañ) er pri.

morastig ag. : fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, kailharek, priek, geuniek, gwerniek, krenek, krenegellek, druz, leun a bri, lagennus, lagennek, kampoullennek, bouilhennek, bouilhennus, lec'hidek, morfontek.

Moratorium n. (-s, Moratorien) : goursez g., goursez-dle g.

morbid ag. : **1.** kleñvedek, kleñvedel ; *morbider Zustand,* stad kleñvedel b. ; **2.** direizhet, direol, dirollet.

Morbidität b. (-) : **1.** stad kleñvedel b., kleñvedelezh b. ; **2.** [mezeg.] feur kleñvel g.

Morbihan n. : *das Morbihan,* ar Mor-bihan g.

Mörbraten g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn b.

Morbus g. (-, Morbi) : [mezeg.] kleñved g. ; *Morbus Hansen,* lorgnez b., lovrentez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovroni b., lovrnez b., kleñved Hansen g.

Morchel b. (-,-n) : [louza.] morukl str., moruklenn b.

Mord g. (-s,-e) : denlazh g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., lazherezh g., lazhadeg b., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b., torfed g. ; *einen Mord begehen,* seveniñ ul lazh, ober ul lazh, ober ur muntr ; *der Mord an einem Ausländer,* muntrerezh un estren g. ; *vorsätzlicher Mord,* denlazh youlek g., muntr a-fetepañs g. (Gregor), drouklazh g., denlazh rakpoelladet g. ; *er wurde wegen Mord eingesperrt,* bac'het e voe evit bezañ lazhet un den ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt,* barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; *er wäre zu diesem Mord fähig,* gouest eo eus e dorfed, hennezh a zo un torfedour en e had ; *Mord und Brand in ein Land tragen,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat stign ha lazh dre ur vro, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer.

Mordanklage b. (-,-n) : tamalladur a vuntr g., tamalladenn a vuntr b., tamallidigezh a vuntr b.

Mordanschlag g. (-s,-anschläge) : arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g., klaskadenn lazhañ b., argeziad lazhañ

g., argeziad muntrañ g., taol drouklazhañ g., taol muntrañ g., denlazh g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., lazherezh g., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b. ; *einen Mordanschlag auf den König planen,* irienniñ lazhañ ar roue.

Morddrohung b. (-,-en) : gourdrouz a varv g.

morden V.k.e. (hat gemordet) : muntrañ, lazhañ, drouklazhañ, distrujañ, seveniñ ul lazh, ober ul lazh, ober ur muntr.

Morden n. (-s) : lazh g., lazherezh g., lazhadeg b., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b., muntridigezh b., muntrerezh g.

Mörder g. (-s,-) : muntrer g., lazher g., denlazher g., drouklazher g., torfedour g. ; *gedungener Mörder,* lazher a vicher g., lazher gopret g. ; *das ist der Mörder,* eñ an hini eo en deus graet al lazh, ar muntrer eo, e vuntrer eo, he muntrer eo.

Mördergrube b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g. ; *er macht aus seinem Herzen keine Mördergrube,* dispakañ a ra e soñjoù hep kuzh seurt ebet, didro-kaer e ya dezhi, e deod a lavar frank pezh a zo war e galon, e gomzoù a zeu eus e galon, n'eo ket sac'h d'an diaoul, n'eo ket sac'h an diaoul, groñs eo en e vennozh, lavaret a ra groñs e vennozh, lavaret a ra anezho distag, diskouez a ra e ene en noazh.

Mörderhand b. (-,-hände) : *von Mörderhand erschlagen,* drouklazhet, lazhet a-fetepañs, lazhet a-youl-gaer.

Mörderin b. (-,-nen) : muntrerez b., lazherez b., drouklazherez b.

mörderisch ag. : **1.** lazhus, drouklazhus, gwadek ; *ein mörderischer Kampf,* un emgann gwadek g. ; **2.** spontus, gwaskus.

Mörderwal g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g., morvleiz g.

Mordfall g. (-s,-fälle) : lazhadenn b., drouklazhadenn b., denlazh g., muntr g., drouklazh g., muntrerezh g., muntridigezh b., lazherezh g., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b.

mordgierig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv ; *er ist ebenso mordgierig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek.

Mordinstrument n. (-s,-e) : **1.** arm ar muntr g. ; **2.** pezh mell ijin g., pezh mell ijinenn b., moñs ijinenn g.

mordio / Mordio estl. : harzit ar muntrer ! ar muntrer ! harao ! hup ! ; [tro-lavar] *Zeter und Mordio schreien,* youc'hal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, dirollañ (diskordañ, disvantañ, distignañ) da youc'hal, krial a-bouez e benn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, krial forzh [war an torfedour], huchal harao war u.b.

Mordkommission b. (-,-en) : polis justis g.

mordlustig ag. : sec'hed gwad dezhañ, gwadsec'hidik, kriz-groñs, ferv ; *er ist ebenso mordlustig wie sein Vater,* hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek.

Mordopfer n. (-s,-) : lazhiad g., lazhiadez b., muntrad g., muntradez b.

Mordsangst b. (-) : P. aon du g., milaon g., aon ruz g., korfad aon g.

Mordsarbeit b. (-,-en) : kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., lazherezh g., aner g., lazh g., lazh tud g., labour dreist-penn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., labour da lazhañ tud g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad b., aner g., klogorenn b., truaj g., predad g., bourellenn b., lazherezh g., trepan g., charre g., chastre g.

Mordsärger g. (-s) : amerdamant g., amerdamantoù lies., luziasennoù lies.

Mordsdurst g. (-es) : sec'hed ruz g., balberezh g., balbesec'h g., birvidig b., itik g. ; *einen Mordsdurst haben,* kaout ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed.

Mordsgeschichte b. (-,-n) : istor digredus g.

Mordshund g. (-es,-e) : ur mastin g. - ur pezh foeltrenn ki g. - un hordenn gi b., ur pezh takad ki g. - ur pezh mellad ki g. - ur pezh ki g. - ur pebezh ki g. - un tarin a gi g. - ur c'horf mat a gi g. - ur moñs ki g. - ur c'hi pikol g. - ur sapre ki, ur revriad hini g. - ur pezhiad ki g. - ur makez ki g. - un troc'h ki g. ; *das ist ja ein Mordshund !* gwashat ki ! gwashat a gi !

Mordshunger g. (-s) : marnaon g., diwalc'h g., naon-ki g., naon du g., naon ruz g. ; *ich habe einen Mordshunger,* naon am eus da zebriñ bili, naon du a zo krog ennon, diwalc'h am eus, diwalc'het on, divouedet on, krazañ a ran gant an naon, duañ a ran gant an naon, darev on gant an naon, dare on gant an naon, diviet on gant an naon, marv on gant an naon, ur c'hofad naon am eus, naon du am eus, naon rankles am eus, un naon-ki am eus, erru eo ruz va bouzelloù, erru eo moan va bouzelloù, moan eo va c'hof, du eo va dent, un ilboued bras am eus, dalc'het on gant an naon, santout a ran va freñv, emaon o vougañ gant an naon, marnaon(i)ek on, laosk on war va begel, du on gant an naon, glaouriñ du a ran gant an naon, glaouriñ a ran gant an naon du, disec'hañ a ran gant an naon, naon ruz am eus, emaon o ruziañ gant an naon, ur gounnar debriñ eus ar re zuañ a zo krog ennon, klevet a ran kleier an Naoned.

Mordshahn g. (-s,-hähne) : *ein Mordshahn,* un tarin a gilhog g., ur pezh mell kilhog g., ur pezh kilhog g., ur pebezh kilhog g., un hordenn gilhog b., ur pezh takad kilhog g., ur pezh mellad kilhog g., ur pezhiad kilhog g., ur pikol kilhog g., ur c'hilhog pikol g., ur pezh foeltrenn kilhog g., ur c'horf mat a gilhog g., ur c'hilhog ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., un troc'h kilhog g., ur foeltrenn

kilhog g., ur makez kilhog g., ur moñs kilhog g. ; *das ist ja ein Mordshahn !* gwashat kilhog ! gwashat a gilhog !

Mordshase g. (-n,-n) : *ein Mordshase,* un darinenn a c'had b., ur pezh mell gad g., ur pezh gad g., ur pebezh gad b., un hordenn c'had b., ur pezh takad gad g., ur pezh mellad gad g., ur pezhiad gad g., ur makez gad g., ur pikol gad b., ur gad pikol b.,ur pezh foeltrenn gad g., ur c'horf mat a c'had g., un troc'h gad g., ur c'had ha n'emañ ket ar sifern ganti b., un tamm foeltrenn gad g., ur foeltrenn gad b., ur moñs gad g. ; *das ist ja ein Mordshase !* gwashat gad ! gwashat a c'had !

Mordskerl g. (-s,-e/-s) : P. *ein Mordskerl,* ur palvad mat a baotr g., ur pezh a baotr kreñv g., un troc'h den g., un troc'had mat a baotr g., ur pezh takad gwaz g., ur pezh mellad den g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur pebezh paotr g., ur paotr a droc'had mat g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur c'horf den g., ur bilh den g., un tarin a baotr g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor).

Mordskrach g. (-s) : **/ Mordslärm** g. (-s) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., ur you hag un hemolc'h spontus, reuz g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g.

mordsmäßig ag. : gwall vras, bras kenañ-kenañ dreistmentek, dreistment.

mordswenig Adv. : gwall nebeut.

Mordswut b. (-) : sac'had droug g., korfad taeroni g., fulor du g., fulor ruz g.

Mordtat b. (-,-en) : drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., denlazh g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., lazherezh g., lazhadeg b., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b.

Mord- und Zetergeschrei n. (-s) : harao g.

Mordverdacht g. (-s) : diskred a vuntr g.

mordverdächtig ag. : diskred a vuntr warnañ.

Mordversuch g. (-s,-e) : klaskadenn lazhañ b., arnod muntrañ g., argeziad lazhañ g., argeziad muntrañ g.

Mordwaffe b. (-,-n) : arm ar muntr g.

Mordwange b. (-,-n) : maen-eñvor savet er Grennamzer e koun ul lazh bennak g.

Morelle b. (-,-n) : [louza.] skilgerez str., kerez put str.

Mores lies. : sevended b. ; *jemanden Mores lehren,* lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., kenteliañ u.b. hir, ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e roched (e gouezh) d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kenteliañ u.b. / koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor).

morganatisch ag. : morganatek ; *morganatische Ehe,* dimeziñ morganatek g.

Morgen[1] g. (-s,-) : **1.** beure g., mintin g., beurevezh g., mintinvezh g., mintiniad g. ; *am Morgen,* da vintin, d'ar mintin, da veure, d'ar beure, d'ar beureoù, diouzh ar mintin, e-pad ar mintin, diouzh ar beure, a-vintin, war ar beure ; *eines Morgens,* ur beure, ur mintin, ur beurevezh, ur mintinvezh ; *frühmorgens, des Morgens früh, früh am Morgen,* mintinik, beure-mat, mintin-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, da c'houloù-deiz, da sav an deiz, abred mat, abred diouzh ar beure, abredik diouzh ar mintin, a-vintin mat, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, kerkent ha sav-heol, kentizh ha sav-heol, kerkent hag an deiz, kentizh hag an deiz, e-koulz bras, abred an deiz ; *in den Morgen hinein schlafen,* chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, menel da voueta laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da ziveureiñ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh / kousket betek pell an deiz / kousket betek uhel an deiz (Gregor) ; *an einem schönen Morgen im Mai,* ur mintin kaer a viz Mae ; *warum wollt ihr so früh am Morgen aufbrechen ?* da betra mont en hent ken beure ? da betra mont en hent ken mintin-se ? da betra mont en hent kentizh ? ; *heute Morgen, am heutigen Morgen,* hiziv vintin, evit hiziv vintin, er mintin-mañ, hiziv beure, hiziv ar beure, er beure-mañ, evit hiziv beure, kentaou, ergentaou ; *es ist heute Morgen stark nebelig,* un nivlenn dev a zo er mintin-mañ ; *heute Morgen war es kalt,* ergentaou (kentaou) e oa yen an amzer ; *am Sonntagmorgen, Sonntagmorgen,* disul vintin, disul veure, disul ar beure ; *am anderen (am folgenden) Morgen, am nächsten Morgen,* antronoz vintin, antronoz veure, an deiz war-lerc'h d'ar beure ; *am Morgen des dritten Tages,* d'an trede deiz diouzh ar mintin ; *guten Morgen !* mont a ra ! demat deoc'h ! salud ! ; *gegen Morgen,* war-dro (e-tro) ar mintin ; *vom Morgen bis zum Abend,* abaoe ar mintin betek an noz, eus ar mintin betek an noz, adalek ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, adalek ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek an noz, eus ar beure betek an noz ; *im Laufe des Morgens,* e-kerzh ar mintinvezh, e-kerzh ar beurevezh ; *bis in den Morgen,* betek tarzh an deiz, betek gouloù-deiz, betek ar beure ; *die am Morgen geleistete Arbeit,* ar mintiniad labour g., ar mintinvezhiad labour g., ar mintinvezh labour g. ; *das Melken am Morgen und das Melken am Abend,* ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro noz-veure g., ar goro beure-noz g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g. ; *an einem Morgen im Winter wurde an seine Tür geklopft, eines Morgens im Winter wurde an seine Tür geklopft,* ur mintiniad goañv e voe skoet war e zor, ur mintinvezh goañv e voe skoet war e zor ; **2.** [muzul, gorread] *ein Morgen Land,* un devezh-arat g., ur palefarzh douar g., ur pengenn g. / ur c'heñver douar g. (Gregor) ; *ein achtel Morgen,* ur bevarenn b., un eizhvedenn eus un devezh-arat b.

Morgen[2] n. (s) : **1.** deiz war-lerc'h g. ; **2.** [dre astenn.] dazont g., amzer-da-zont b., warc'hoazh g.

morgen Adv. : **1.** warc'hoazh, arc'hoazh ; *morgen früh,* warc'hoazh vintin, warc'hoazh beure, warc'hoazh d'ar beure, warc'hoazh da darzh an deiz, arc'hoazh d'ar beure ; *bis morgen früh,* kenavo warc'hoazh vintin, kenavo warc'hoazh beure, kenavo warc'hoazh d'ar beure ; *morgen beim Sonnenaufgang,* warc'hoazh da c'houloù-deiz, warc'hoazh da darzh an deiz ; *morgen Abend,* warc'hoazh da noz ; *schon morgen, ab morgen,* warc'hoazh kentañ ; *bis morgen,* kenavo warc'hoazh, kenavezo warc'hoazh, ken warc'hoazh, ken arc'hoazh, a-benn warc'hoazh ; *morgen zur gleichen Zeit,* warc'hoazh d'an eur-mañ ; *von heute auf morgen,* a hiziv da warc'hoazh ; *morgen in acht Tagen,* warc'hoazh a-benn sizhun, warc'hoazh e penn sizhun, warc'hoazh e penn eizhtez ; *morgen in einem Jahr,* warc'hoazh penn bloaz ; *ich brauche es für morgen,* ezhomm am bo anezhañ a-benn warc'hoazh ; *morgen haben wir schönes Wetter,* a-benn warc'hoazh e vo brav an amzer ; *morgen fange ich damit an,* arnodiñ a rin warc'hoazh ; *morgen ist Samstag, morgen haben wir Samstag,* warc'hoazh emañ ar Sadorn ; **2.** [kr-l] *morgen ist auch ein Tag,* warc'hoazh e vo deiz c'hoazh - warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz - a-walc'h eo e boan da bep devezh - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - pep tra a zeuy d'e goulz - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - n'eo ket erru ar mor - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh du - amzer 'zo - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - karrig a red ne bad ket - neket o vont da lazhañ an tan emaomp ; *morgen, morgen, nur nicht heute, sagen alle faulen Leute,* biskoazh digarez ne vankas da zidalvez - an neb n'en deus ket c'hoant d'ober a gav bepred digarez - bepred didalvez a gav digarez - an nor a dro war he marc'hoù, al lezireg war e wele ; *heute rot, morgen tot - heute reich, morgen bleich,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer ; *heute mir, morgen dir,* pep hini d'e dro - pep hini e dro - pep hini en e dro - hiziv va zro, warc'hoazh hoc'h hini ; *was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen,* arabat kas da warc'hoazh ar pezh a c'hall bezañ sevenet bremañ-souden - ar c'hentañ mont, ar c'hentañ dont - ar belladenn a zo kac'hadenn - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - na zale 'ta d'ober da dra - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ - seul gentañ, seul wellañ (Gregor) - abred ne goll james.

Morgenandacht b. (-,-en) : [relij.] pedenn diouzh ar mintin b., ofis diouzh ar mintin g., laodez lies.

Morgenblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn vintin b., kelaouenn vintin b.

Morgenbrise b. (-,-n) : regulantenn b.

Morgendämmerung b. (-,-en) : gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., tarzh-gouloù-deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., strink-deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., yaouankiz an deiz b., pellgent g. ; *in der Morgendämmerung,* da c'houloù-deiz, da sav an deiz, da strink kentañ an deiz, d'an tarzh-deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, mintin-c'houloù, mintin-gouloù, war-dro ar pellgent.

morgendlich ag. : ... mintin, ... beure, ... diouzh ar beure, ... diouzh ar mintin ; *morgendlicher Nebel,* boued heol g.

Morgengabe b. (-,-n) : [istor] trederann b., enebarzh g. / trederenn b. (Gregor), [Islam] mahr g.

Morgengebet n. (-s,-e) : pedenn vintin b., pedenn veure b. ; *Abend- und Morgengebete,* pateroù daou benn an deiz lies.

Morgengesang g. (-s,-gesänge) : beuregan g.

Morgenglocke b. (-,-n) : kloc'h an deiz g.

Morgengrauen n. (-s) : gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., tarzh-gouloù-deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., strink-deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., ruzell-veure b., ruzenn-veure b., ruzonenn-veure b., ruzoni-veure b., yaouankiz an deiz b., pellgent g. ; *im Morgengrauen, beim Morgengrauen,* da c'houloù-deiz, da sav an deiz, da strink kentañ an deiz, d'an tarzh-deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, mintin-gouloù, war-dro ar pellgent.

Morgenhore b. (-,-n) : [relij.] laodez lies.

Morgenkleid n. (-s,-er) : dilhad mintin g., sae-gambr b.

Morgenland n. (-s) : *das Morgenland,* ar Reter g., ar Sav-heol g.

Morgenländer g. (-s,-) : reterad g.

morgenländisch ag. : eus ar Sav-Heol, reterel, reterat.

Morgenläuten n. (-s,-) : [relij.] añjeluz diouzh ar beure g.

Morgenlob g. (-s,-e) : [relij.] laodez lies.

Morgenluft b. (-) : **1.** aer diouzh ar mintin g./b., regulantenn b. ; **2.** *Morgenluft wittern,* **a)** [ster rik] spurmantiñ an deiz o tont ; **b)** [dre skeud.] santout diouzh ur misi o tont d'an-unan (diouzh un apoue en hent dirak an-unan, diouzh ur bevez), santout ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, santout an avel o treiñ a-du gant an-unan, musat un dro vat, musat un taol kaer, musat un daol vat.

Morgenmantel g. (-s,-mäntel) : sae-gambr b.

Morgenmuffel g. (-s,-) : soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., penn kegin g., penn-mouzh g., mouzher g., kegin fumet b.

Morgenrock g. (-s,-röcke) : sae-gambr b., skañvwisk g.

Morgenrot n. (-s) / **Morgenröte** b. (-,-n) : gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., tarzh-gouloù-deiz g., ruzoni b., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., strink-deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., ruzell-veure b., ruzell an deiz b., ruzenn-veure b., ruzonenn-veure b., ruzoni-veure b., yaouankiz an deiz b., pellgent g., ruzder ar sav-heol g.

morgens Adv. : bep mintin, bep beure, da vintin, d'ar mintin, da veure, d'ar beure, d'ar beureoù, diouzh ar mintin, e-pad ar mintin, diouzh ar beure, a-vintin, war ar beure ; *frühmorgens,* mintinik, abred diouzh ar mintin, abred diouzh ar beure, abredik diouzh ar mintin, mintin abred, mintin-mat, mintin-c'houloù, mintin-c'houloù-deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, da c'houloù-deiz, da sav an deiz, beure-mat, abred-mat, abred-kaer, a-vintin mat, kerkent (kenkent) hag an deiz, e-koulz bras, abred an deiz, war-dro ar pellgent ; *um zehn Uhr morgens, morgens zehn Uhr, morgens um zehn Uhr,* da zek eur a-barzh kreisteiz, da zek eur diouzh ar mintin, da zek eur vintin, da zek eur da vintin, da zek eur diouzh ar beure, da zek eur veure ; *gegen zehn Uhr morgens,* hanterveure, war-dro hanterveure, war-dro hantervintin, e-tro dek eur diouzh ar mintin, war-dro dek eur vintin, àr-dro dek eur diouzh ar beure, e-mare dek eur diouzh ar beure ; *vier Uhr morgens,* peder eur vintin ; *zu Hause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar c'hreañsoù noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz ; *morgens werden die Kühe gemolken,* da vintin (d'ar mintin, da veure, d'ar beure, d'ar beureoù) e vez goroet ar saout.

Morgensonne b. (-) : heol diouzh ar mintin g. ; *die Morgensonne beglänzt die Gipfel,* goulaouet e vez kribelloù ar menezioù gant heol an deiz yaouank.

Morgenständchen n. (-s,-) : beuregan g.

Morgenstern g. (-s) : **1.** [stered.] Gwerelaouen b., Berleven b., P. paotr-saout g. ; **2.** [arm] horzh-vrezel b.

Morgenstunde b. (-,-n) : **1.** eurvezh diouzh ar mintin b. ; **2.** [krennlavar] *Morgenstunde hat Gold im Munde,* an neb en deus c'hoant d'ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo ed leun ar solier - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat.

Morgentau g. (-s) : glizh-mintin g.

Morgenzeit b. (-,-en) : beurevezh g., mintinvezh g.

Morgenzwitschern n. (-s) : beuregan g.

morgig ag. : warc'hoazh, arc'hoazh.

Moritat b. (-,-en) : gwerz b., klemmgan g.

Moritz g. : Maoris g.

Morlaix n. : Montroulez b.

Mormone g. (-n,-n) : mormon g.

Mormonentum n. (-s) : mormoniezh b., mormonegezh b.

moros ag. : melkonius, melkoniek, malañjer, malañjerek, doanik, doanius, tristidik, glac'haret, glac'harus, gouliet e galon, gloazet e ene, beget e galon.

Morosität b. (-) : melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., malañjer g.

Morphem n. (-s,-e) : [yezh.] morfem g., yezhad b., neuziad b.

Morpheus g. : **1.** [mojenn.] Morfeüs g. ; **2.** [goapaus] *in Morpheus' Armen liegen (ruhen),* bezañ e Kerhun (e Kerroc'h), bezañ morvitellet, bezañ kousket-mort, kousket c'hwek, kousket evel ur roc'h (evel ur broc'h).

Morphin n. (-s) : [kimiezh] morfin g. ; *die Derivate des Morphins, die Abkömmlinge des Morphins,* deveradoù ar morfin lies.

Morphinismus g. (-) : sujidigezh d'ar morfin b., morfinomania g., morfinomaniezh b., morfinoboazenn b., morfinoboemenn b., morfinegezh b., estoue ouzh ar morfin g., morfingaezhiadezh b.

Morphinist g. (-en,-en) : morfingaezhiad g.

Morphinistin b. (-,-nen) : morfingaezhiadez b.

Morphinomanie b. (-) : morfingaezhiadezh b., sujidigezh d'ar morfin b., morfinomania g., morfinomaniezh b., morfinoboazenn b., morfinoboemenn b., morfinegezh b., estoue ouzh ar morfin g.

Morphium n. (-s) : [kimiezh] morfin g.

morphiumsüchtig ag. : sujet d'ar morfin.

Morphocharakterologie b. (-) : stummtemzsperedoniezh b.

Morphologie b. (-,-n) : morfologiezh b., neuziadurezh b.

morphologisch ag. : morfologek, neuziadurel.

Morphopsychologie b. (-) : neuzbredoniezh b., neuzpsikologiezh b.

morsch ag. : puzuilh, brein, dolmet, preñvedek, preñvedet, preñvouzek, toullet-didoullet gant ar preñved, brein-hudur, brein a-grenn, brein-put, brein-pezhell, brein-teil, brein-holl, brein-tuf, lovr, poazh, bresk, bruket, pezhell, polu.

Morschheit b. (-) : breinadur g., breinadurezh b., breinder g., breinded b.

Morsealphabet n. (-s,-e) : lizherenneg Vorse b., mors g.

Morseapparat g. (-s,-e) : pellskriver Morse g., pellskriver mors g.

morsen V.gw. (hat gemorst) : kas ur gemennadenn e mors.

Mörser g. (-s,-) : **1.** [lu] mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g., kanol berr g. ; **2.** [tekn.] mortez g., grosmortez g., lestr-frikañ g., malouer g.

Mörserkeule b. (-,-n) : pilouer g.

mörsern V.k.e. (hat gemörsert) : pilat.

Mörserstößel g. (-s,-) : pilouer g.

Morsezeichen n. (-s,-) : arhent e mors g., arouez e mors b.

Mortadella b. (-) : [kegin.] mortadella g./b.

Mortalität b. (-) : merventi b., merventez b., mervent g., balvent g., marvañs b. ; *die Mortalität bei Kindern,* mervent ar vugale g.

Mortalitätsziffer b. (-,-n) : feur mervel g., feur marvelezh g.

Mörtel g. (-s,-) : [tekn] pri-raz g., pri-touseg g., pri mañsonat g., morter g. ; *Mörtel mischen,* meskañ pri-raz, distrempañ pri-raz, mezañ pri-raz, merat pri-raz ; *mit Mörtel bewerfen, mit Mörtel verstreichen,* chikañ (induañ, gwiskañ) gant pri-raz, induañ gant fuilh / fuilhañ (Gregor).

mörteln V.k.e. (hat gemörtelt) : liammañ gant pri-raz.

Mosaik n. (-s,-en/-e) : mozaik g., mozaikenn b., marelladur-meinigoù g., marigelladur g.

Mosaikbelag g. (-s,-beläge) : palastr mozaik g.

Mosaikfußboden g. (-s,-böden) : leurvarigelladur g., mozaikenn b.

Mosaikgen n. (-s,-e) : [bev.] genenn eukariot b.

Mosaikkrankheit b. (-) : [louza.] marelladur g., mozaik g.

Mosaikkunst b. (-) : marigellerezh g., leurvarigellerezh g.
Mosaikkünstler g. (-s,-) : marigeller g., leurvarigeller g.
Mosaikstein g. (-s,-e) : tamm mozaik g., pezh mozaik g., maenig mozaik g. [*liester* meinigoù mozaik].
Mosaikwerk n. (-s,-e) : mozaikenn b.
mosaisch ag. : [relij.] ... Moizez.
Mosambik n. : Mozambik b.
Moschee b. (-,-n) : [relij.] moskeenn b.
Moschus g. (-) : musk g. ; *mit Moschus parfümieren,* muskañ.
Moschusente b. (-,-n) : [loen.] houad-mut g.
Moschushirsch g. (-s,-e) : [loen.] karv-musk g., gavr-vusk b., demm-musk g.
Moschusochse g. (-n,-n) : [loen.] ejen-musk g., maoutejen g.
Moschustier n. (-s,-e) : [loen.] karv-musk g., gavr-vusk b., demm-musk g.
Möse b. (-,-n) : [kleuk] muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.
Mosel[1] b. (-) : Moselle g.
Mosel[2] g. (-s) **/ Moselwein** (-s,-e) : gwin Traoñienn ar Moselle g.
mosern V.gw. (hat gemosert) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, goeñviñ, grignouzat, tagnouzal, gromellat, gwigourat, grozmolat, gragailhat, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell ; *sie hat immer was zu mosern,* ur big-spern a zo anezhi, honnezh ne deuz ket ar sukr en he genoù ; *hör mit dem Mosern auf,* lez da rebechoù ! klouarig, tav ! kunuc'henn, paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall !
Moses g. (t-c'h : Mosis/Mose/des Moses) : [relij.] Moizez g. ; *die fünf Bücher Mosis, die fünf Bücher Mose,* ar Pentateuc'h g., pemp kentañ levr ar Skritur Sakr / levrioù ar profed Moizez (Gregor) lies. ; *das erste Buch Mose,* levr ar C'heneliezh g., leor ar Grouadelezh g.
Moskau n. : Moskov b. ; *der Rote Platz in Moskau,* al Leurenn Ruz e Moskov b., al Leurgêr Ruz e Moskov b., ar Plasenn Ruz e Moskov b.
Moskauer g. (-s,-) : Moskovad g.
Moskauerin b. (-,-nen) : Moskovadez b.
moskauisch ag. : moskovat, ... Moskov, eus Moskov.
Moskentraumen g. (-s) : Moskentraumen g., maelström g., malstrom g., poull-tro g., troenn-vor b., troenn b., troidell b.
Moskito g. (-s,-s) : [loen.] moustik g., pikerez b., fubu-flemm str., c'hwibu-moui str.
Moskitonetz n. (-es,-e) : stign-fubu g., stign moustiked g.
Moslem g. (-s,-s) : [relij.] muzulman g., mahomedad g.
Moslemin b. (-,-nen) : [relij.] muzulmanez b., mahomedadez b.
moslemisch ag. : [relij.] muzulman, mahomedat.
Moslime b. (-,-n) : [relij.] muzulmanez b., mahomedadez b.
Most g. (-es,-e) : **1.** moust rezin g., fro rezin g., fro g., gwin dous g., gwin-fro g., gwin beol g. ; **2.** sistr g.
Mostapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-sistr g.
Mostert g. (-s,-e) **/ Mostrich** g. (-s,-e) : [kegin.] sezv g.
Mostrichtöpfchen n. (-s,-) : [kegin.] pod-sezv g.
Motel n. (-s,-s) : leti karrtanerien g., motel g.
Motette b. (-,-n) : [sonerezh] moted g., kan iliz liesvouezhiek g.
Motherboard n. (-s,-s) : [stlenn.] pennwal b.
Motion b. (-,-en) : **1.** fiñv g., lusk g. ; *sich Motion machen,* trevelliñ (poaniañ) un tamm bennak, en em embreger un tammig, divorzañ e izili, en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, ober un tamm divorzañ d'e izili, dihunañ e izili, divavañ e izili ; **2.** [Bro-Suis] mennad g.
Motiv n. (-s,-e) : **1.** lusk-oberiañ g., abeg-oberiañ g., pennabeg g., arbenn g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g., kantabeg g., digarez g., rezon b. ; *Ihre Motive sind gerechtfertigt,* ho rezonioù a zo mat ha reizh, hoc'h abegoù a zo mat ha reizh ; **2.** [sonerezh] dodenn b., tres g. ; **3.** [lenn.] sujed g., tem g., dodenn b.
Motivation b. (-,-en) : **1.** lusked g. ; **2.** brouderezh g., broud g., keflusk g., atiz g., atizañ g., broudañ g. ; **3.** lusk-oberiañ g., abeg-oberiañ g., pennabeg g., arbenn g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g., kantabeg g., digarez g., rezon b. ; **4.** [lenn.] kantabeg g.
motivieren V.k.e. (hat motiviert) : **1.** reizhabegañ, displegañ, kantabegañ ; **2.** luskedekaat, luskediñ, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, tuañ, divorzañ, divorfilañ.
motiviert ag. : **1.** luskedek, luskedet ; **2.** kantabeget, kantabeg.
Motivierung b. (-,-en) : **1.** brouderezh g., broud g., keflusk g., atiz g., atizañ g., broudañ g. ; **2.** reizhabegañ g., abegadur g., kantabegadur g., kantabeg g.
Motocross n. (-,-e) **/ Moto-Cross** n. (-,-e) : [sport] motokros g.
Motor g. (-s,-en) : **1.** [tekn.] keflusker g., mekanik-kefluskañ g., motor g., lusker g., luskerez b., ijin g., P. sardonenn b. ; *den Motor anlassen,* reiñ lañs d'ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreiñ, lañsañ ar c'heflusker, luskañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; *den Motor eines Schiffes in Gang setzen,* luskañ ul lestr, reiñ lañs da geflusker ul lestr, plantañ tro e keflusker ul lestr, lakaat keflusker ul lestr da labourat, lakaat keflusker ul lestr da vont en-dro, lañsañ keflusker ul lestr, lakaat tro e keflusker ul lestr ; *den Motor abwürgen,* lakaat ar c'heflusker da vouzhañ, lakaat ar c'heflusker da skoilhañ, ober d'ar c'heflusker skoilhañ ; *der Motor stottert, der Motor spuckt,* mont a ra ar c'heflusker a-stroñs (a-stroñsadoù, a-dourtadoù, a-stokadoù, a-frapadoù) en-dro, mont a ra ar c'heflusker bramm-bramm en-dro,

c'hwitañ a ra ar c'heflusker, sklokal a ra ar c'heflusker, storlokañ a ra ar c'heflusker, diblaen e tro ar c'heflusker ; *mit dem Motor stimmt etwas nicht,* arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh, ar c'heflusker ne ya ket gwall vat en-dro ; *der Motor springt nicht an,* ar c'heflusker ne ya ket en-dro, mouzhañ a ra ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, ourzal a ra ar c'heflusker, n'eus ket tu da reiñ lañs d'ar c'heflusker, ne loc'h ket ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket en-dro, n'eus ket tu da lakaat tro er c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker ; *der Motor läuft,* mont a ra ar c'heflusker en-dro, emañ ar c'heflusker o labourat, treiñ a ra ar c'heflusker, bale a ra ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; *der Motor schnurrt,* nezañ a ra ar c'heflusker, mat ez a ar c'heflusker en-dro, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, fraoñval a ra ar c'heflusker, froumal a ra ar c'heflusker, kompez e tro ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant, plaen e tro ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; *der Motor läuft einwandfrei,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, diroufenn (lampr) e ya ar c'heflusker en-dro, reizh eo ar c'heflusker ; *der Motor hat eine Panne,* chom a ra sac'het ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker ; *der Motor setzt aus, der Motor versagt,* ar c'heflusker ne ya ket mui en-dro, sac'het eo ar c'heflusker, ur skoilh a zo gant ar c'heflusker, mouzhañ a ra ar c'heflusker ouzhomp, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp, sac'hañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom houbet, houbañ a ra ar c'heflusker, streñjañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom streñjet, chanañ a ra ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker ; *das Schiff wird durch einen Motor getrieben,* ar vag a gerzh dre dan ; **2.** loc'her g., lusker g.

Motorantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] keflusker g., motor g.

motorbetrieben ag. : dre geflusker.

Motorblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h keflusker g.

Motorboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-dre-dan b., bag-a-dan b.

Motorengeräusch n. (-es,-e) **/ Motorenlärm** g. (-s) : trouz ur c'heflusker g., trouz kefluskerioù g.

Motorfahrzeugsteuer b. (-,-n) : [Bro-Suis] taos war ar c'hirri-tan g.

Motorgehäuse n. (-s,-) : karter g.

Motorhaube b. (-,-n) : golo ar c'heflusker g., goloenn ar c'heflusker b.

Motorik b. (-) : **1.** loc'hadelezh b. ; **2.** loc'honiezh b. ; **3.** [sonerezh] motorik g.

motorisch ag. : … kefluskañ, … luskañ, kefluskus, lusker, keflusker, [mezeg.] loc'hadel ; *motorische Nerven,* nervennoù loc'hañ lies. ; *motorische Koordination,* kenurzh loc'hadel g.

motorisieren V.k.e. (hat motorisiert) : kefluskeriñ.

motorisiert ag. : dre geflusker, dre-dan, lusk-, kefluskeret ; [tud] *motorisiert sein,* gallout mont ha dont gant ur c'harr-tan pe ur marc'h-tan.

Motorisierung b. (-,-en) : kefluskerezh g., kefluskeriñ g.

Motorjacht b. (-,-en) : [merdead.] bag-dudi dre-dan b., lestr-bale dre-dan g.

Motorleistung b. (-,-en) : galloudezh ur motor b., galloudezh ur c'heflusker b., perzh-galloud ur c'heflusker g.

Motorpflug g. (-s,-pflüge) : luskarar g., arar dre glefusker g., arar dre-dan g.

Motorpumpe b. (-,-n) : luskplomenn b., plomenn dre geflusker b., plomenn dre-dan b.

Motorrad n. (-s,-räder) : marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b. ; *verkleidetes Motorrad,* marc'h-tan aerstummet g. ; *Motorrad mit Beiwagen,* karr-botez g., marc'h-tan gant side-car (gant sitkarr) g. ; *das Motorrad steht auf seinem Ständer,* a-sav emañ ar marc'h-tan war e harpell ; *der Junge schwang sich auf sein Motorrad und knatterte davon,* ar paotr a lammas war e varc'h-tan, ha strak ar mil gurun d'o heul.

Motorradfahren n. (-s) : marc'htanerezh g.

Motorradfahrer g. (-s,-) : marc'htaner g., bleiner moto g., motosikler g., motoer g.

Motorradfahrerin b. (-,-nen) : marc'htanerez b., bleinerez voto b., motosiklerez b., motoerez b.

Motorradkommando n. (-s,-s) : [lu] bagad marc'htanerien g.

Motorradrennen n. (-s) : [sport] redadeg marc'hoù-tan b.

Motorradrennfahrer g. (-s,-) : [sport] marc'htaner g.

Motorradständer g. (-s,-) : harpell ur marc'h-tan b., harpell b.

Motorraum g. (-s,-räume) : kombod-keflusker g.

Motorroller g. (-s,-) : skouter g.

Motorsäge b. (-,-n) : heskennerez b., hanocherez b., heskennerez-chadennek b., treujerez b.

Motorschaden g. (-s,-schäden) : sac'hadenn b., chanad g., kudenn vekanikel b.

Motorschiff n. (-s,-e) : [merdead.] bag-dre-dan b., bag-a-dan b.

Motorschirm g. (-s,-e) **/ Motorsegler** g. (-s,-) : [nij.] luskplaverez b., plaverez dre glefusker b., askell-nij dre geflusker b.

Motorsport g. (-s) : [sport] sport dre geflusker g.

Motorspritze b. (-,-n) : luskplomenn b., plomenn dre geflusker b., plomenn dre-dan b.

Motorstörung b. (-,-en) : sac'hadenn b., chanad g., kudenn vekanikel b. ; *eine Motorstörung beheben,* ratreañ (renkañ, kempenn, greiañ, adaozañ, dresañ) ur c'heflusker, kas ur c'heflusker da blom, disac'hañ ur c'heflusker, dihoubañ ur c'heflusker, rapariñ ur c'heflusker, difallañ ur c'heflusker, degas ur c'heflusker e ratre vat en-dro.

Motortriebwagen g. (-s,-) : karrdren g., michelin® g., P. tren patatez g., tren karotez g.

Motor- und Segelschifffahrt b. (-) : [merdead.] merdeadur dudi g.

Motorwagen g. (-s,-) : karbed emlusk g., emerlusker g., karr dre geflusker g., karr-tan g.

Motorwelle b. (-,-n) : marbr luskañ g.

Motte b. (-,-n) : **1.** [loen.] hartouz g. ; *Kleidermotte,* tartouz g., preñv-dilhad g., preñv-mezher g., gaozan g. ; *von den Motten angefressen werden,* tartouzañ ; *von den Motten angefressen,* gaozanet, tartouzet ; **2.** [istor]

moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
mottenfest ag. : gwarezet ouzh an tartouzed, gwarezet ouzh gaozaned.
Mottengift n. (-s,-e) : ampoezon lazh-tartouzed g., ampoezon enepgaozan g.
Mottenkiste b. (-,-n) : [dre skeud.] *etwas aus der Mottenkiste holen,* lakaat un dra kozh-Noe war an doubier.
Mottenkugel b. (-,-n) : boul lazh-tartouzed b., boul enepgaozan b.
Mottenpulver n. (-s,-) : poultr lazh-tartouzed g., poultr enepgaozan g.
mottenzerfressen ag. / **mottig** ag. : tartouzet, gaozanet.
Motto n. (-s,-s) : ger-stur g., ger-ardamez g., sturiad g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b., lezenn a c'hras b., pater b.
motzen V.gw. (hat gemotzt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, goeñviñ, grignouzat, soroc'hal, gragailhat, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.
mouillieren V.k.e. (hat mouilliert) : [yezh.] glebiañ ; *„brillant" wird mit mouilliertem l ausgesprochen,* glebiet e vez an l er ger alamanek „brillant".
Mountainbike n. (-s,-s) : marc'h-houarn treuz bro g.
Mousákas n. (-) : [kegin.] mousaka g.
Mouseover n. : [stlenn.] cheñchamant skeudenn g.
Mousepad n. (-s,-s) : [stlenn.] pallenn logodenn g., tapis logodenn g.
moussieren V.gw. (hat moussiert) : spoumañ, eoniñ, eonenniñ, bouilhañ, greunenniñ.
moussierend ag. : spoumus, spoumek, eonennus, eonek, eonennek, bouilh, pikant.
Moustérien n. (-) : oadvezh mousterel g.
Möwe b. (-,-n) : [loen.] gouelanig g. ; *die Sibermöwen, die Sturmmöwen, die großen Seemöwen,* ar gouelaned lies., ar gouelini lies., P. ar Yanned lies. ; *die Seeschwalben und Möwen,* an evned gwenn lies.
MP b. (-,-s) : [*berradur evit* **Maschinenpistole**] mindrailherezig b., pistolenn-vindrailher b.
MP3-Format n. (-[e]s,-e) : [stlenn.] mentrezh MP3 g., furm MP3 b.
MS [*berradur evit* **multiple Sklerose**] : skleroz strewek g.
MS-krank ag. : gant ar skleroz strewek, klañv gant ar skleroz strewek, stag ar skleroz strewek outañ, dalc'het gant ar skleroz strewek.
MTA g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit* **medizinisch-technischer Assistent / medizinisch-technische Assistentin**] : skoazeller arnodva g., skoazellerez arnodva b.
Muck g. (-s,-e) : ger g., evezhiadenn b., eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b. ; *mit keinem Muck,* hep rannañ (gwikal, faoutañ, seniñ) grik, hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep gwikal, hep dihostal ger ebet, hep dihostal, hep dic'hwezhañ ger, hep souzañ, hep klemm na gwigour, hep karnañ.
Mucke b. (-,-n) : **1.** mank g., si g., namm g. ; *das Ding hat seine Mucken,* an dra-se ne ya ket reizh en-dro, ur si bennak a zo gant an dra-se, an dra-se e ya un dra bennak a-dreuz gantañ ; **2.** froudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., tid b. ; *seine Mucken und Launen,* e bennadoù lies. ; *er hat so seine Mucken,* loariek e vez a-wechoù, imorioù en devez, a-wechoù en devez reuziadoù, loariadoù en devez, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, loariadenn a spered eo ; **3.** [loen.] c'hwibu str., c'hwibu-moui str., moustik g., pikerez b., fubu-flemm str. ; *mit Geduld und Spucke fängt man eine Mucke,* karrig a dro a denn bro, karrig a red ne bad ket - a-dammoù, a-dammoù e vez graet e vragoù da Yannou - chom sioul hag e paki logod - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ya gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - gant kolo hag amzer e veüra ar vesper - o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.
Mücke b. (-,-n) : **1.** [loen.] c'hwibu str., c'hwibu-moui str., moustik g., pikerez b., fubu-flemm str. ; *von Mücken geplagt,* hegazet gant ar c'hwibu (gant ar c'hwibu-moui) ; *die Mücken sind eine echte Plage,* traoù hegazus (traoù kazus) eo ar c'hwibu, heskinañ a ra ar c'hwibu, heskinus eo ar c'hwibu ; *Mücken fangen,* c'hwibua ; **2.** [tr-l] P. *aus einer Mücke einen Elefanten machen,* ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober un eured gant netra, ober kalz a reuz evit netra, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, diarbenn nec'hamant, kemer merfeti evit dister abeg, kemer charre evit nebeud a dra, mont da gaout nec'hamant gant bihan dra, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, morc'hediñ evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, ober c'hoari gaer gant ket ha netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra ; *eine Mücke machen,* **a)** plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, skubañ er-maez, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; **b)** ober gaol, skarañ, skampañ, tec'hel kuit, skarzhañ, karzhañ, sachañ war e skasoù, sachañ war e ivinoù, tapout (kavout) hed e c'har, sachañ e dreid (e c'har) gant an-unan, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, kemer an tec'h, mont war dec'h, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, sachañ e loaioù ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken,* c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr,

hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

Muckefuck g. (-s) : meni kafe g., divlaz eus ar c'hafe g., menestin kafe g., asez kafe g., kafe malt g., kafe heiz g.

mucken V.gw. (hat gemuckt) : **1.** fiñval un tammig ; **2.** komz a vouezh izel ; **3.** P. begata, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, chaokat e c'houstell, difronkañ ; *nicht mucken,* kerzhet gant an neudenn eeun, mont eeun gant an hent, bale moan, bale strizh, bale kempenn, bale plaen, bale eeun, charreat moan ; *ohne zu mucken,* hep rannañ (gwikal, faoutañ, seniñ) grik, hep gwikal, hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep dihostal ger ebet, hep dihostal, hep dic'hwezhañ ger, hep souzañ, hep klemm na gwigour, hep seniñ grik, hep breutaat, hep marc'hata, hep difronkañ, hep chipotal, hep karnañ, hep rak na perak, hep peragiñ, hep lavaret grik a-enep, hep enebiezh, hep enebiñ, hep lavaret tra a-enep, hep rebarbiñ, hep arguz (Gregor) ; *nicht gemuckt,* stank da veg ! serr da veg ! serr da forn ! stank da forn ! serr da skudell ! serr da c'houzoug ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! grik ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok !

V.em. : **sich mucken** (hat sich (t-rt) gemuckt) : [rannyezh.] rebarbiñ, souzañ, karnañ, ourzal.

Mucken lies. : *sellit ouzh* **Mucke**.

Mückenplage b. (-,-n) : koabrennadoù c'hwibu lies., morioù a c'hwibu lies., nijadoù c'hwibu lies., nijadelloù c'hwibu lies., hedoù c'hwibu lies., hedadoù c'hwibu lies.

Mucker g. (-s,-) : **1.** nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., revr war wigour g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), bugel pikous g. ; **2.** pilpouz g., kazh born g., klufan g., toull-sev g., fentour g., gogez g., koarenn b., likoez g., paterer g., brizhdevod g., bigod g. ; **3.** digarezour g., risklennour g., sac'h goullo g., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., klouarenn b., revr aonik g., kazh gleb g., foerer g., kren-e-revr g., krener e revr g., rouzer g., poltron g.

Muckerei b. (-,-en) **/ Muckertum** n. (-s) : **1.** pilpouzerezh g., falsentez b., skoacherezh g., klufanañ g., bigoderezh g. ; **2.** bavoni b., poltronerezh g., rouzaon g., laoskoni b., terzhienn-skeud b., treant g., gloazoù lies.

Mucks g. (-es,-e) : ger g., evezhiadenn b. ; *mit keinem Mucks,* hep rannañ (gwikal, faoutañ, seniñ) grik, hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep dihostal ger ebet, hep dihostal, hep dic'hwezhañ ger, hep souzañ, hep gwikal, hep klemm na gwigour, hep seniñ grik, hep breutaat, hep marc'hata, hep chipotal, hep difronkañ, hep karnañ.

mucksen V.gw. (hat gemuckst) : **1.** fiñval un tammig ; **2.** komz a vouezh izel ; **3.** P. begata, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull ; *ohne zu mucksen,* hep rannañ (gwikal, faoutañ, seniñ) grik, hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep dihostal ger ebet, hep dihostal, hep dic'hwezhañ ger, hep souzañ, hep gwikal, hep klemm na gwigour, hep seniñ grik, hep breutaat, hep marc'hata, hep chipotal, hep difronkañ, hep karnañ ; *nicht gemuckst,* stank da veg ! serr da veg ! serr da forn ! stank da forn ! serr da skudell ! serr da c'houzoug ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! grik ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! ; *sich nicht wagen zu mucksen,* bale moan, bale strizh, bale kempenn, kerzhet moan, charreat moan, mont eeun gant an hent, kerzhet gant an neudenn eeun, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan.

Muckser g. (-s,-) : ger g., evezhiadenn b. ; *er ist gegangen, ohne einen Muckser von sich zu geben,* ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet eno da c'horiñ vioù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all, aet e oa kuit hep gortoz e begement.

mucksmäuschenstill ag. : sioul-logod, sioul evel ul logodenn, sioul evel ar marv, sioul-marv, sioul-sibouroun evel ul laer.

müde ag. : **1.** skuizh, faezh, fat, fatik , flak, brev, brevet, divi ; *ich bin müde,* aet on skuizh, skuizh on, faezh on ; *müde werden,* skuizhañ, mont skuizh, dont da skuizhañ, faezhañ, fatikañ, flakaat, flakañ ; *müde machen,* mac'homiñ, skuizhañ, faezhañ, diviañ, breviñ, asikañ, drastañ, fatikañ, flakañ, flakaat, helc'hiñ, tanailhañ ; *er wird schnell müde,* buan eo da skuizhañ ; *er ist nicht müde zu kriegen,* kalet eo ouzh ar skuizhder, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ ; *er ist des Lebens müde,* aet eo skuizh gant ar vuhez, skuizh eo o vevañ ; *ich bin es müde,* skuizh on gant an dra-se, me a zo aet yost gant kement-se, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on

tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, erru on skuizh (tremen skuizh on, darev on gant an dra-se, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on, deuet on da skuizhañ) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, fastet on gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; *von schwerer Tagesarbeit müde,* faezh (brevet, tanailhet) gant un devezh labour tenn (start), skuizh diouzh e zevezh labour start ; *ich war so müde, dass ich nicht mehr lesen konnte,* gant ar skuizh e oan ne c'hallen ket lenn ken, ken skuizh e oan na c'hallen ket lenn ken ; *er war abends nach der Arbeit so müde, dass er es genoss, zu Hause zu bleiben,* plijout a rae dezhañ chom er gêr war an abardaez, skuizh ma veze diouzh e zevezh labour ; *er hat sich müde gearbeitet,* kement en deus labouret ken eo skuizh bremañ, kement en deus graet o labourat ma'z eo skuizh bremañ ; *ich werde es nicht müde, diesen Film immer wieder zu sehen,* ne skuizhan ket o sellet ouzh ar film-se, n'enoean morse o sellet ouzh ar film-se ; *er sieht müde aus,* liv ar skuizh a zo warnañ, tres ar skuizhder a weler war e zremm ; *sich müde rennen,* skuizhañ dre forzh redek, skuizhañ dre hir redek, faezhañ o redek, redek betek penn e nerzh ; *sich (t-rt) müde laufen,* bezañ faezh o vale, faezhañ o vale ; *seid ihr mich schon müde ?* ho kwalc'h hoc'h eus ganin dija ? ho porodiñ a ran dija ? ; **2.** *keine müde Mark haben,* na gaout kerz e nep tra (tra en e gerz, daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi, ur gwenneg toull war e anv, un diner toull war e anv, na diner na mell [Gregor], na diner na mezell), na gaout an hanter eus netra, bezañ diskantet (skañv, ridet, plat, treut, tanav, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ hep arc'hant, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ debret e gestenn gant an-unan, na gaout mui a voulloù, bezañ uzet e spilhenn, na gaout a segal ken, bezañ bihan pep tra gant an-unan, na gaout takenn ebet, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan.

Müdigkeit b. (-) : bog b., skuizhder g., skuizhded b., skuizhnez b., skuizvez b., skuizhadenn b., skuizhoni b., faezhidigezh b., faezhder g., digoradur g., fatik g., grevusted b., flakadur g. ; *Anzeichen von Müdigkeit zeigen,* diskouez bezañ skuizh ; *vor Müdigkeit umfallen,* bezañ marv diwar e sav, bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (ar morgousk), bezañ eok gant ar c'housked, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ kouskedik, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ flastret gant ar skuizhder ; *er kann sich vor Müdigkeit kaum rühren,* chom a ra motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo, skuizh eo ken ez eo, brev eo, brevet eo, divi eo, eok eo, skuizh-divi eo, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, skuizh-lazhet eo, torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, skuizh eo evel ar bleiz, faezh eo betek skoulm e ene, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, broustet eo e gorf, nezet eo tout e izili dindanañ, dallet eo gant ar skuizhder, marv eo diwar e sav, lazhet eo gant ar skuizhder, eok eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, rentet eo, krevet eo, gell eo ; *die Augen fallen mir vor Müdigkeit zu,* emañ ar c'housk o trec'hiñ warnon, emaon o reiñ bornig, dallet on gant ar c'hoant kousket, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo va daoulagad gant ar morgousk, klozañ a ra va daoulagad gant ar morgousk, emañ va frenester o vont da glozañ.

Müdigkeitserscheinung b. (-, -en) : digoradur g., diaez korf deuet diwar re a labour start g.

Mudschaheddin g. (-s,-) : moudjahid g., moudjahidin g.

Müesli n. (-s,-s) : [kegin.] muesli g., corn-flakes lies., bleudennoù kerc'h lies., malzennoù kerc'h lies., edaj g.

Muezzin g. (-s,-s) : muezin g., muezzin g.

Muff[1] g. (-s) : c'hwezh ar c'hozh b., c'hwezh an tuf b., c'hwezh ar moeltr b., c'hwezh ar stouv b., c'hwezh al loued b., c'hwezh ar brein b., c'hwezh an touf b. ; ; *den Muff aus einem Zimmer vertreiben,* dilouediñ ur gambr.

Muff[2] g. (-s,-e) : kuzh-dorn g., feurenn b.

Muffe b. (-,-n) : **1.** [tekn.] envez g., envezenn b., skarver g., skarv g., junt g., joentr g. ; **2.** P. *Muffen haben,* bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù ; *den Dieben ging die Muffe eins zu zehntausend,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent.

Muffel[1] g. (-s,-) : **1.** [loen.] moj g., mojell b., min g., joskenn b. ; **2.** [dre skeud.] palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., penn kegin g., rachouz g., ragain g.

Muffel[2] b. (-,-n) : [fizik, kimiezh] forn tommet dre an diavaez b., forn aotoklaviñ b.

muffelig ag. : [dre skeud.] goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, rust evel ur bod-spern, hegarat evel bodoù linad, hegarat evel ur bod linad.

müffeln V.dibers. (hat gemüffelt) : *hier müffelt es ganz schön,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo

amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flaeriañ a ra amañ evel ar vosenn, c'hwezh ar pempkant a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra a zo amañ.

muffeln V.gw. (hat gemuffelt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, goeñviñ, grignouzat, tagnouzal, gromellat, gwigourat, rac'hoanat, rac'hoaniñ, rahouennat, rahouenniñ, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.

Muffelofen g. (-s,-öfen) : [fizik, kimiezh] forn tommet dre an diavaez b., forn aotoklaviñ b.

Muffelschaf n. (-s,-e) : [loen.] mouflon g., gouezvaout g. [*liester* gouezveot].

Muffelwild n. (-s) : [loen.] moufloned lies., gouezveot lies.

muffen V.dibers. (hat gemufft) : *hier mufft es ganz schön,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flaeriañ a ra amañ evel ar vosenn, c'hwezh ar pempkant a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra a zo amañ.

V.gw. (hat gemufft) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, goeñviñ, grignouzat, tagnouzal, gwigourat, gromellat, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, chaokat e bater.

Muffensausen n. (-s) : P. revriad aon g., korfad aon g., terzhienn-skeud b., rouzaon g., foerigell b., milaon g., pafenn b. ; *Muffensausen haben,* bezañ ur revriad aon en an-unan, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.

muffig ag. : **1.** *muffiger Geruch,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) b. ; *es riecht muffig,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) a zo amañ ; *den muffigen Geruch aus einem Zimmer vertreiben,* dilouediñ ur gambr ; **2.** [dre skeud.] goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, rust evel ur bod-spern, hegarat evel bodoù linad, hegarat evel ur bod linad.

mufflig ag. : *sellit ouzh* **muffelig**.

Mufflon g./n. (-s,-s) : [loen.] mouflon g., gouezvaout g. [*liester* gouezveot].

muh estl. : *muh !* mou !

Mühe b. (-,-n) : poan b., bec'h g., striv g., grevañs b., charre g., bourell b., bre g., trevell g., poellad g., darbar g., diaester g., fred g., helebini b., mizer b. ; *jemandem Mühe machen, jemanden (jemandem) Mühe kosten,* reiñ poan d'u.b., reiñ deur d'u.b., jabliñ u.b., darbariñ u.b., bezañ diaezamant bras d'u.b. ; *das kostet dich (dir) keine Mühe,* aze n'ec'h eus bec'h ebet da reiñ, ober a ri an dra-se hep poan na diaezamant, ne vi ket skuishoc'h evit kelo ober an dra-se, ne vo ket ken start al lasenn ; *Mühe haben,* kaout bec'h oc'h ober udb, kaout mizer oc'h ober udb, kaout d'ober o klask ober udb, kaout poan oc'h ober udb, kaout gwe oc'h ober udb, kaout deur gant udb, ober deur d'an-unan, kaout poan gant udb, bezañ darev d'an-unan ober udb, bezañ poan gant an-unan ober udb, kochañ, rankout lonkañ anezhi ; *ich hatte alle Mühe, die Sache wieder in Ordnung zu bringen,* ur bec'h e oa bet din renkañ an afer, kant poan ha kant all am boa bet o renkañ an traoù, mil pinijenn am boa bet o renkañ an traoù, d'ober em boa bet o klask renkañ an traoù, d'ober em boa bet evit renkañ an traoù ; *Sorge und Mühe haben,* na vezañ ebat e zoare, kaout e lod a drubuilhoù, kaout mizerioù a-walc'h, bezañ burutellet gant pep seurt trubuilhoù, kaout e zelazhoù, bezañ burutellet gant ur morad a dourmant, bezañ plaouiet gant an enkrez hag an doan, bezañ beuzet en ur morad a drubuilhoù, bezañ o tremen a-dreuz drez ha spern, bezañ melre gant an-unan, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bevañ e-kreiz ur stropad reuzioù, bezañ e-kreiz ar poanioù ; *sich Mühe geben,* kemer diaez, kemer poan, kemer reuz, strivañ, ober strivoù, kiañ, kiañ outi, toulbabañ, lakaat poan hag aket, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb, lakaat mil boan d'ober udb, poaniañ, bec'hiañ, trepetiñ, trevelliñ, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb, en em boaniañ evit ober udb, igouniañ d'ober udb, plediñ gant (ouzh) udb, kemer grevañs, kemer charre, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, poursuiñ, merat, poelladiñ, aketiñ, kemer aket gant udb, kemer deur gant udb, labourat start, labourat tenn ; *er wird es schaffen, wenn er sich Mühe gibt,* dont a raio a-benn gant ma poanio ; *ohne Mühe wird nichts Großes geschafft,* ne vez graet netra vras hep poan ; *er gab sich keine Mühe mehr, ihm zu helfen,* ne oa mui e poan da reiñ sikour ebet dezhañ ; *Mühe an etwas (t-rt) wenden, Mühe auf etwas (t-rt) wenden,* kemer poan gant udb, kemer fred gant udb, poaniañ gant udb, poaniañ ouzh udb, en em boaniañ evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, poaniañ d'ober udb, kiañ (strivañ) ouzh udb, reiñ bec'h war udb, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb., tennañ e vennozh d'ur pal bennak, lakaat e boan da zont a-benn eus udb, lakaat e striv da gaout udb, trevelliñ d'ober udb, strivañ d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stardañ d'ober udb, igouniañ d'ober udb, plediñ d'ober udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, kemer poan d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poellad da zont a-benn eus udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, poellañ d'ober udb, poelladiñ d'ober udb ; *sich die Mühe geben, etwas zu tun,* teurvezout ober udb, plegañ da ober udb, prizañ ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb ; *keine Mühe scheuen,* na sellet ouzh e boan, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), na espern e boan, bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ

ki ouzh e gorf, na vezañ tener ouzh e gig, na zamantiñ da labourat, na zamantiñ evit labourat, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bouc'halañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, merat, na vouzhañ ouzh al labour ; *die ganze Mühe ist für die Katze,* aet eo hol labour da labour wenn, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se, un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, skoet hon eus un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, poan gollet e oa, aet eo an tenn er c'hleuz, labour null hon eus graet, graet hon eus labour ven, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hon eus strivet, strivoù aner e oa, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur c'horn-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol-botez, ur felc'h-ki, ur vrennigenn), se ne dalvez ket un aval put, distignet eo va stign ; *es lohnt die Mühe nicht,* ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, se 'zo evel skeiñ piz gant Kastell an Tarv, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, kement-se ne dalvez ket ur bramm ki ; *das ist wohl der Mühe wert,* talvezout a ra ar boan, n'eo ket poan gollet eo ; *sparen Sie sich die Mühe,* na gollit ket ho poan gant kement-se (Gregor), espernit ho poan, espernit ho amzer ; *er kann sich die Mühe sparen,* emañ o koll e boan (e amzer), gwelloc'h e vefe dezhañ ehanañ ; *gib dir keine Mühe,* na fors ket warni, espern da boan, espern da amzer ; *mit großer Mühe, mit Müh und Not,* gant poan vras, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-ha-bec'h, gant mil boan, gant diaester bras, dre hir amzer ; *nur mit Mühe, nicht ohne Mühe,* stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen, dre boan, gant poan vras, dre hir amzer ; *ohne jede Mühe,* aes, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ken lip ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep bec'h ebet, hep poaniañ an disterañ, hep poan na diaezamant, hep strivañ tamm, dihop, barrek, diboan, distourm.

mühelos ag. : dihop, diskuizh, distriv, distrivus, aes, aezet, diboan, diboanius, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober. Adv. : aes, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep bec'h ebet, dihop, barrek, hep poaniañ an disterañ, hep kemer poan, hep strivañ tamm, hep poan na diaezamant, diboan, dihop, barrek, diboan, distourm ; *er kann sie mühelos unterscheiden,* n'eo ket poaniet evit o diforc'hiñ.

Mühelosigkeit b. (-) : aester g., aested b., aezamant g.

müheselig ag. : *sellit ouzh* **mühselig**.

Müheseligkeit b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Mühseligkeit**.

muhen V.gw. (hat gemuht) : boudal, blêjal, musellat, busellat, beogal, bekal, gwegal, bruc'hellat, richanañ.

Muhen n. (-s) : blej g., blejadeg b., beogadeg b., blejadennoù lies., beogadennoù lies., bruc'hellerezh g., busell b., muselladennoù lies., bekal g., richan ar saout g., P. korn-boud g.

mühen V.em. : **sich mühen** (hat sich (t-rt) gemüht) : strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, poaniañ, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, merat, aketiñ, kiañ, kiañ outi, trevelliñ.

mühevoll ag. : tenn, start, poanius, gloazus, bec'hius, kalet, terridik, drastus, kruel, trevellus, a-boan, pounner.

Mühewaltung b. (-) : aket g., evezh g., preder g.

Mühlbach g. (-s,-bäche) : kann ar vilin g., gwazh val b., naoz b., bir g., biez g., kan-dour g., gwazhenn b.

Mühle b. (-,-n) : **1.** milin b., meilh b., ti-milin g. ; *das Wasser treibt die Mühle,* nerzh an dour a ro lusk d'ar vilin (a gas ar vilin en-dro), dre nerzh an dour e ya ar vilin en-dro, an dour a laka tro e rodoù ar vilin ; *Wassermühle,* milin-dour b., milin-zour b. ; *Windmühle,* milin-avel b., meilh-avel b. ; *Handelsmühle,* milinerezh b. ; *Mühle mit horizontalem Wasserrad,* milin-doull b., milin-grufel b. ; *Mühle mit senkrechtem Wasserrad,* milin-goagel b. ; *das einer Wassermühle zugeführte Wasser,* an dour mal g. ; *Korn zur Mühle bringen,* kas ed d'ar vilin da valañ, kas gwinizh d'ar miliner ; **2.** malerez b., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malouer g., eskaouterez b. ; *Kaffeemühle,* milin-gafe b., malerez-kafe b. ; **3.** [dre skeud.] *das ist Wasser auf seine Mühle,* kement-se a ra e jeu (a sach dour d'e vilin, a zegas dour d'e vilin) ; *Wasser auf seine eigene Mühle leiten, Wasser über seine eigene Mühle leiten,* lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, sachañ an dour d'e vilin, tennañ dour d'e vilin, tennañ an dour d'e vilin, sachañ an dour war e brad ; **4.** [tr-l] *die Mühlen der Justiz mahlen langsam,* ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig) ; **5.** [kirri-tan] *alte Mühle,* strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g. ; **6.** [kirri-nij] *alte Mühle,* flapell b. ; **7.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabizhier].

Mühlenflügel g. (-s,-) : askell ur vilin-avel b. [*liester* eskell ur vilin-avel] ; *Querhölzer eines Mühlenflügels (sogenannte Scheiten),* delezioù askell ur vilin lies. ; *Rute*

eines Mühlenflügels, bann askell ur vilin g., bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g., brank ur vilin-avel g.
Mühlenrad n. (-s,-räder) : *sellit ouzh* **Mühlrad**.
Mühlenteich g. (-s,-e) : lenn ar vilin b., poull ar vilin g., stank ar vilin g.
Mühlen- und Futtermittelwirtschaft b. (-) : milinerezh g.
Mühlenweiher g. (-s,-) : lenn ar vilin b., poull ar vilin g., stank ar vilin g.
Mühlenzapfen g. (-s,-) : harañson g.
Mühlespiel n. (-s,-e) : c'hoari ar vilin g., c'hoari ar varell b., marell b.
Mühlgerinne n. (-s,-) : poull-rod g.
Mühlgraben g. (-s,-gräben) : kan ar vilin g., gwazh val b., naoz ar vilin b., bir g., biez g., kan-dour g., gwazhenn b.
Mühlklapper b. (-,-n) : bratell b., trabell b., strakerez vilin b.
Mühlkoppe b. (-,-n) : [loen.] penndog g.
Mühlrad n. (-s,-räder) : **1.** rod-vilin b., rodenn b., tourlant g. ; *aufrecht stehendes Mühlrad,* koajel b. ; *waagerechtes Mühlrad,* krufel b. ; **2.** [dre skeud.] *es geht mir ein Mühlrad im Kopf herum,* badaouet eo va fenn.
Mühlschleuse b. (-,-n) : rañvell b. [*liester* rañvelloù, reñvell], tailh b.
Mühlstein g. (-s,-e) : maen-milin g., maen-meilh g. ; *einen Mühlstein schärfen,* lemmañ ur maen-milin, kougañ ur maen-milin, sevel ur maen-milin da lemmañ, pikañ ur maen-milin, konvog ur maen-milin.
Mühlsteinreifen g. (-s,-) : karc'har g.
Mühlteich g. (-s,-e) : lenn ar vilin b., poull ar vilin g., stank ar vilin g.
Mühltrichter g. (-s,-) : kern ur veilh b., kern ar vilin b.
Mühlwalze b. (-,-n) : ruilh-malañ g.
Mühlwehr n. (-s,-e) : bardell b., fardell b.
Mühlwerk n. (-s,-e) : **1.** rodeg vilin b., rodaoueg vilin b. ; **2.** [dre skeud.] *der Mund geht ihr wie ein Mühlwerk,* treiñ a ra he zeod e goullo - chaokat a ra avel - drailhañ a ra he genoù - drailhañ a ra kaozioù evel ur vilin-baper - honnezh a zo puilh he c'haoz - honnezh a zo he zeod e-giz ur vilin avel - ne serr ket ur genoù - n'eo ket evit stankañ he riboul - trabellat a ra - un drabell eo - treiñ (malañ) a ra avel - pilprenn a ra he genoù - n'eo ket berr da gaozeal - ober a ra tro gant he c'haoz - n'eus fin ebet dezhi da gaozeal - reiñ a ra tro d'he lavar - sevel a ra da gentañ ur gaoz, sevel a ra goude ur gaoz all ganti - komz a ra a-dreuz hag a-hed - chom a ra da valañ komzoù - reiñ a ra tro d'he c'homzoù - ne oar na komz na tevel - kontañ a ra pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat a ra he genoù - mont a ra a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - ur gaoz hep penn na lost a zo ganti - mont a ra eus an eil kaoz d'eben - mont a ra betek Pariz da-heul kaoz - flapañ a ra - kaozeal a ra a-hed hag a-dreuz - fistilhañ a ra - ne ra nemet raskañ - emañ o langajal - emañ o trailhañ langaj - glaourenniñ a ra - glabousat a ra - klakenniñ a ra - grakal a ra - dic'hourdañ a ra he latenn - distagañ a ra komzoù mesk-divesk.
Mühlzapfen g. (-s,-) : harañson g.
Mühsal b. (-,-e) : strafuilh g., bec'h g., poan-spered b., tourmant g., bourell b., bre g., reuz g., reuziad g.
mühsam ag. : tenn, start, poanius-bras, gloazus, labourus, bec'hius, kalet, terridik, drastus, kruel, trevellus, skuizhant, a-boan, diblaen, pounner ; *sich nur mühsam fortschleppen können,* na vont ken nemet a-ruz (ruz-diruz, dre ruz, a-boan, diblaen, gant diaester), buzhugenniñ, en em arat.
Mühsamkeit b. (-) : bec'h g., diaester g., diaested b., diaezamant g., kruelder g., kruelded b.
mühselig ag. : tenn, start, poanius, gloazus, bec'hius, kalet, terridik, drastus, skuizhant, kruel, skuizhant, a-boan, diblaen, garv, pounner ; *eine mühselige Arbeit,* ul labour diaez-kenañ, ul labour tenn-kenañ g., ul labour start (poanius, gloazus, terridik, pounner) g. ; *eine mühselige Plackerei,* ul labour da lazhañ tud g., ul labour lazhus g., ul lazh-tud g., ul lazherezh g., ul labour ki g., ul lazh-korf g., ul lazh g., ur c'houez g., un uz tud g.
Mühseligkeit b. (-,-en) : poanidigezh b., bec'h g., diaester g., diaested b., diaezamant g., kruelder g., kruelded b., mizer b.
Muid n. (-s) : buñs g., buñsad g.
Mukoviszidose b. (-) : [mezeg.] mukoviskidoz g.
Mulatte g. (-n,-n) : hiron g., mulzen g.
Mulattin b. (-,-nen) : hironez b., mulzenez b.
Mulch g. (-s,-e) : kidell b., gardenn b., gardennad b., baoz b.
Mulde b. (-,-n) : **1.** nev b., laouer b., komm g., laoueriad b., kommad g., neviad b. ; **2.** koupenn b., pezel b., pezeliad b., kirin b., kirinad b. ; **3.** diazad g., diazezenn b., izelenn b., kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b. ; *Talmulde,* kelc'henn b., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g., toullenn b., toull g., traoñ g. ; **4.** benn g., kludell b.
muldenförmig ag. : a-stumm gant un nev, a-stumm gant ul laouer, stummet evel un nev, stummet evel ul laouer, e doare ul laouer, e doare laouerioù, a-zoare gant ul laouer, a-zoare gant laouerioù, a-seurt gant ul laouer, a-seurt gant laouerioù.
Muldengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz kibellek b., bolz krogennek b.
Muldenkipper g. (-s,-) : [tekn.] sammgarr-gwint g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., tumporell b.
Mülhausen n. : [Bro-Elzas] Mìlhüsa / Mülhausen b. / Mulhouse b.
Muli n./g. (-s,-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] mul g., mulez b., marc'h-mul g., arc'hul g.
Mull g. (-s) : [gwiad.] gazenn b., moñselin g., pilpouz g.
Müll g. (-s) : lastez str., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., loustoni b., bourrier g., stronk g., taras g., mardoz g., lapas g., lorgnez str., goannaj g., moc'haj g., teil g., strogellaj g., stlabez g., teil kêr g. ; *in den Müll kommen,* bezañ taolet d'ar blotoù, bezañ taolet war an teil, bezañ reputuet ; *verfaulter Müll,* breinadur g. ; *Müll auf einem Grundstück lagern,* lastezañ un dachenn douar, berniañ lastez war un dachenn zouar, leuniañ un dachenn zouar gant lastez ; *den Müll beseitigen,* **a)** kaout an dizober eus al lastez, distrujañ al lastez, luduañ al lastez ; **b)** skarzhañ kuit al lastez, karzhañ kuit al lastez ; *Müll abladen,* diskargañ lastez.
Müllabfuhr b. (-,-en) : servij al lastez g., paotred al lastez lies., paotred an teil lies. ; *die Müllabfuhr war schon da,* paotred al lastez a zo tremenet dija, karr an teil a zo tremenet dija.

Müllarbeiter g. (-s,-) : paotr al lastez g., paotr an teil g., paotr karr an teil g., difanker g., dideiler g., kailhareger g., dilastezer g.
Mullah g. (-s,-s) : [relij.] molla g.
Mullbinde b. (-,-n) : gazenn b.
Müllcontainer g. (-s,-) : benn lastez g., poubellenn b., endalc'her dilerc'hioù g., endalc'her lastez g., bourrier g.
Mülldeponie b. (-,-n) : kaoc'higell b., toull-lastez g., diskarg lastez g., toull-diskarg g., lastezerezh b., bourrier g., P. toull ar gagnoù g., delestaj g.
Mülleimer g. (-s,-) : poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b., bourrier g.
Müller g. (-s,-) : miliner g., meilher g., bleutaer g., bleutaour g.
Müllerberuf g. (-s) : micher a viliner b., micher viliner b.
Müllerbursche g. (-n,-n) : maler g., portezer g.
Müllerei b. (-) : milinerezh g.
Müllerin b. (-,-nen) : milinerez b., meilherez b.
müllerisch ag. : [tro-lavar] *müllerische Trennschicht,* koc'henn c'hreun b.
Müllerjunge g. (-n,-n) **/ Müllerlehling** g. (-s,-e) : maler g., portezer g.
Müllerlohn g. (-s,-löhn) : maladeg b.
Müllfahrer g. (-s,-) : paotr al lastez g., paotr an teil g., paotr karr an teil g., difanker g., dideiler g., kailhareger g.
Müllhaufen g. (-s,-) : bern-lastez g., bern breinadur g., bourrier g.
Müllhalde b. (-,-n) : kaoc'higell b., toull-lastez g., toull-diskarg g., bourrier g.
Müllkasten g. (-s,-kästen) : poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b., bourrier g.
Müllkippe b. (-,-n) : kaoc'higell b., toull-lastez g., toull-diskarg g., bourrier g., P. toull ar gagnoù g., delestaj g. ; *wilde Müllkippe,* toull-diskarg direol g., diskarg direol g.
Mullkleid b. (-s,-er) : brozh voñselin b.
Mullkompresse b. (-,-n) : [mezeg.] telt gazenn g.
Müllkutscher g. (-s,-) **/ Müllmann** g. (-s,-leute) : difanker g., dideiler g., paotr al lastez g., kailhareger g., paotr an teil g.
Müllsack g. (-s,-säcke) : sac'h lastez g.
Müllschlucker g. (-s,-) : skarzh-lastez g., genoù skarzh-lastez g., bourrier g.
Mülltonne b. (-,-n) : benn lastez g., poubellenn b., endalc'her dilerc'hioù g., endalc'her lastez g., bourrier g. ; *eine Mülltonne an den Griffen tragen,* dougen ur boubellenn war-bouez (a-bouez, diwar-bouez) he div skouarn.
Mülltourismus g. (-) : ezporzhiadur lastez g.
Müllverbrennung b. (-,-en) : luduadur al lastez g., an deviñ lastez g., ar pulluc'hañ lastez g.
Müllverbrennungsanlage b. (-,-n) : pulluc'hva lastez g., dever lastez g.
Müllverbrennungsofen g. (-s,-öfen) : forn bulluc'hañ b.
Müllwagen g. (-s,-) : karr an teil g., karr al lastez g., karr an difankerien g.
Mullwindel b. (-,-n) : lien kotoñs g., lienenn gotoñs b., mailhur kotoñs g., mailhurenn gotoñs b., lenn gotoñs b., mezherenn gotoñs b., trezhenn gotoñs b., pakoù kotoñs lies., trezoù kotoñs lies.
Müllzerkleinerer g. (-s,-) : braeerez lastez b.
Mulm g. (-s) : **1.** douar puzuilh g., mailh g., douar-teil g., koad brein-tuf (brein-put, brein-holl, pezhell, ble, dolmet, bruket, lovr) g. ; **2.** lec'hid g.
mulmig ag. : **1.** puzuilh, brein, preñvedek, ble, dispeuret, dismuniet, poazh ; **2.** iskis, skoemp, amjestr, skeudik ; *das sieht mulmig aus,* pebr a zo e-barzh ar soubenn, jeu (bec'h) a vo a-benn nebeut, tomm e vo an abadenn a-benn nebeut, ur gwall c'hoari a zo da gaout, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, tost eo an tan d'ar stoub, trenkaat a ra an traoù, krog eo ar sistr da drenkañ, prest eo an traoù da strakal, rustaat a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ; **3.** P. *mir ist mulmig,* n'emaon ket em flom (em bleud), en em gavout a ran diaes, diaes (dihet) on, dont a ran da vezañ fall, mont a ran fall, n'emaon ket mat, korf fall am eus.
Multi g. (-s,-s) : kevredad liesvroadel g., kompagnunezh liesvroadel b., kompagnunezh liesvroad b., embregerezh-bed ramzel g.
multifunktional ag. : liesarc'hwel, liesarc'hwelel.
Multikonzern g. (-s,-e) : kenstrollad embregerezhioù liesseurt g., dastolpad g.
multikulturell ag. : liessevenadur, liessevenadurel, liestuzegezhel.
multilateral ag. : liestuel.
multilingual ag. : liesyezh, liesyezhek.
Multimedia- : … liesvedia g.
multimedial ag. : liesvedia ; *multimediales Computersystem,* urzhiataer liesvedia g.
Multimillionär g. (-s,-e) : liesvilioner g.
Multimillionärin b. (-,-nen) : liesvilionerez b.
multimodal ag. : liesvod, liesvodel ; *multimodale Plattform,* aveadurioù liesvod lies.
Multimode- : … liesvod, lievodel.
multinational ag. : liesvroadel, liesvroad ; *multinationaler Konzern,* kevredad liesvroadel g., kompagnunezh liesvroadel b., kompagnunezh liesvroad b., embregerezh-bed ramzel g.
multipel ag. : lies-, lies, liesek, liezek, liesdoare, liesneuz, liesseurt ; *multiple Sklerose,* skleroz strewek g.
Multiplexbetrieb g. (-s,-e) : liesplezh b.
Multiplexschaltung b. (-,-en) : liesplezhañ g.
Multiplikand g. (-en,-en) : [mat.] liesaed g., muied g.
Multiplikation b. (-,-en) : **1.** [mat] liesadur g., liesaat g., lieskementadur g., liesadenn b., oberiadenn liesaat b., lieskementadenn b., lieskementiñ g. ; *eine Multiplikation durchführen,* ober ul liesadenn, ober ul lieskementadenn, efediñ ul liesadenn efediñ ul lieskementadenn ; *die Multiplikation ist eine der Grundrechenarten der Arithmetik,* al lieskementiñ a zo unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh ; *die Multiplikation natürlicher Zahlen entsteht durch das wiederholte Addieren (Zusammenzählen) des gleichen Summanden,* liesadur daou gevan a c'hell bout desellet evel ur sammadur arrenet lies gwech gant an hevelep sammant ; **2.** [dre skeud.] paotadur g., kresk g., kreskadur g.
Multiplikationstabelle b. (-,-n) : taolenn-lieskementiñ b., taolenn-liesaat b., taolenn al liesadurioù b.

Multiplikationszeichen n. (-s,-) : arouezenn al lieskementiñ b., arouez al liesaat b.
Multiplikator g. (-s,-en) : **1.** liesaer g., muier g. ; **2.** skigner g., leder g.
multiplizieren V.k.e. (hat multipliziert) : **1.** [mat.] lieskementiñ, liesaat ; *eine Zahl mit einer anderen multiplizieren,* liesaat daou niver, liesaat un niver gant unan all, lieskementiñ un niver gant unan all ; *mit neun multiplizieren,* navc'hementiñ ; *mit tausend multiplizieren,* milkementiñ ; **2.** [dre skeud.] dekkementiñ, kreskiñ en un doare boemus, fonnañ, fonnaat, fonnusaat, uhelaat, kreskiñ, lakaat da sevel, lakaat da greskiñ, meuraat, meurekaat, muiaat, muiañ, liezekaat, eleizhañ.
Multiplizierung b. (-,-en) : liesadur g., liesaat g., lieskementadur g., lieskementiñ g.
Multiprogrammverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] liesgouleviñ g., liesprogrammiñ g.
Multitasking n. (-s) : lieskeweriañ g., liesprogrammiñ g., liesgouleviñ g
Mumie b. (-,-n) : balzamegenn b.
mumifizieren V.k.e. (hat mumifiziert) : balzamegiñ.
Mumifizierung b. (-,-en) : balzamegadur g., balzamegerezh g., balzamegiñ g., balzamegadenn b.
Mumm g. (s) : P. **1.** eoul-brec'h g., eoul-kalon g., startijenn b., intrudu g., nerzh g., lañs g., butun g., begon g., deltu g., kasetez b. ; *viel Mumm in den Knochen haben,* kaout startijenn, kaout begon, kaout deltu, kaout kasetez ; **2.** skoultrenn b., kalon b., kalonded b., kalonder g., kalonegezh b., nerzh-kalon g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kadarnded b., kadarnder g., kouraj b., herder g., herded b. ; *Mumm haben,* kaout skoultrenn, na gaout aon rak e anv (rak e skeud), bezañ dizaon (dispont, hardizh, her, disaouzan, dizoan), bezañ ur paotr diskramailh, kaout nerzh-kalon, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ den (*liester* tud), na vezañ moan e galon, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ kroc'hen ouzh e ober, bezañ ur galedenn a zen, bezañ un den en ur pezh, bezañ ur paotr tout en un tamm, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied ; *er hatte den Mumm, so etwas zu behaupten, er hatte den Mumm, so etwas zu tun,* aet e oa keit all ; *keinen Mumm in den Knochen haben,* na vezañ rebarb ebet en an-unan, ruilhañ gwad gad en e wazhied, kaout gwad pouloudet, bezañ dour en e wazhied, na vezañ gwad dindan e ivinoù, na vezañ a wad en e wazhied, bezañ ur revr aonik a zen, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs.
Mumme b. (-) : bier gant malt g., bier malt g.
Mummel b. (-,-n) : [louza.] lugustr-melen str.
Mummelgreis g. (-es,-e) : boulom kozh g., boulomig kozh g.
mummeln V.gw. (hat gemummelt) : chakoniat, moustougnañ, marmotat, mandrouilhat.
V.k.e. (hat gemummelt) : gronnañ, pakañ, kafuniñ, tamolodiñ.
mümmeln V.gw. (hat gemümmelt) : *an etwas (t-d-b) mümmeln,* pismigañ udb, krignat udb.
Mummenschanz g. (-es) **/ Mummerei** b. (-) : maskladeg b., maskaradenn b., furlukinad g.
Mumpitz g. (-es) : bourd g., farsadenn b., tro-gamm b.
Mumps g. (-es) : [mezeg.] jotorell b., pennsac'h g., tanijenn- skouarn b. ; *der Junge hat Mumps,* gant ar jotorell emañ ar paotr, gant ar pennsac'h emañ ar paotr, gant ar penn-tev emañ ar paotr, gant an danijenn-skouarn emañ ar paotr.
München n. : München b.
Münchener g. (-s,-) : **1.** annezad München g. ; **2.** eus München ; *Münch(e)ner Bier,* bier München g. ; [polit.] *Münchner Abkommen,* feur-emglev München g., kuzuliadeg München b.
Münchhausen g. (-s,-/-s) : poufer g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., boufon g., pabor g., brammer g., brabañser g., bugader g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g.
Münchhausiade b. (-,-n) : taol-bourd g., baoch g.
Münchner g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Münchener**.
Münchnerin b. (-,-nen) : annezadez Vünchen b.
Mund[1] b. (-,-en) : : [gwir] gward g., gwardoniezh b.
Mund[2] g. (-s, Münder/Münde) : **1.** [korf.] genoù g., beg g., P. malerez b., malouer g., riboul g., riboul ar patatez g., logell b., toull ar Bater b., beol b., draf ar genoù g., farouell, forn b., klak g, klap g., klokerez b., ogell b., skrin g., trap g., toull-trap g., rann b. ; *etwas zum Munde führen,* kas un tamm boued bennak d'e c'henoù (da Gergof) ; *mit vollem Munde sprechen,* komz, boued leun e c'henoù ; *er hat Dreck um den Mund,* mastar a zo ouzh e vuzelloù ; *den Mund verziehen,* kammañ (treuzañ, stummañ) e c'henoù, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz (penn du, beg kamm, mourroù), mourrennañ, mousklenniñ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, astenn e vuzelloù, bezañ ur bod-spern war e dal, ober ur fri minaoued ; *ich habe einen trockenen Mund,* tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon ; *Mensch mit breitem Mund,* genaoueg g., geolieg g., begeg g., den gant ur genoù forn g., den gant ur genoù lichefre g., den gant ur rahouenn c'henoù g. ; *breit geöffneter Mund,* genoù flañchet g., beg flañchet g. ; *ein Lächeln spielte um ihren Mund,* ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *einen spitzen Mund machen,* begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued ; *den Mund aufreißen,* rontaat e c'henoù, rampañ e c'henoù, disleviñ e c'henoù, foranañ e c'henoù.
2. [dre skeud.] latenn b. ; *den Mund auftun,* digeriñ e veg (e c'henoù, e logell), P. diserriñ e rann, digeriñ e ogell ; *jemandem mit offenem Mund zuhören,* selaou u.b. beg ha razh ; *mit offenem Munde dastehen, den Mund vor Staunen aufreißen,* rontaat e c'henoù, chom a-bann, chom beg, chom da zigeriñ e glap, chom da c'henaouiñ, chom da c'henaouegiñ, chom genaouek (balc'h e c'henoù, digor e c'henoù, e veg digor gant an-unan war nav eur), rampañ e c'henoù, chom e c'henoù digor gant an-unan war c'hwec'h eur (war nav eur hanter, war

greisteiz hanter), reiñ muzul d'e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, chom batet e c'henoù ; *jemandem den Mund stopfen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., gennañ u.b., stankañ e draped d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., minellañ u.b., rentañ u.b., stankañ e riboul d'u.b., sankañ gennoù en u.b., stouvañ u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stouvañ (prennañ) e c'henoù d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù gant u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b. ; *Mund und Nase aufsperren,* reiñ muzul d'e c'henoù, rontaat e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *du wirst ihm wohl den Mund nicht stopfen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit ; *jemandem über den Mund fahren,* mont war gaoz (war gomz) u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., troc'hañ kaoz u.b. ; *er ist nicht auf den Mund gefallen,* n'eo ket bet roet e deod dezhañ evit lipat mogerioù, beget-mat eo, mibin eo e deod, dic'hlud eo e deod, hennezh a zo libr ha drant e deod, distagellet eo evit e bemp gwenneg, hennezh a zo klakenn, distagell eo e deod, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hlabous a zo war e c'henoù, n'eo ket nodet e deod, n'emañ ket ar bibid gantañ, n'eus rabat ebet war e deod, teod en devez, latennet-kaer eo, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, dilu a deod eo, likant eo e deod, ar wrac'h he doa distagellet anezhañ n'he doa ket laeret he femp gwenneg, teodet-mat eo, lañchennet-mat eo, n'eo ket stag e deod eus an daou benn, frank eo e c'henoù, lamprik eo e deod, hennezh a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv, hennezh a oar dispakañ brav e gaoz, hennezh a oar treiñ krampouezh, hennezh a oar treiñ brav ar grampouezhenn, hennezh a oar treiñ brav e grampouezhenn, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ ; *kein Blatt vor dem Mund nehmen,* na chaokat e c'henoù, mont didro-kaer dezhi, na glask tro da lavaret e soñj, mont didroidell ganti, komz displeg, dont didroidell gant an-unan, komz distag, lavaret eeun ar wirionez, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, na ober kant tro d'ar pod, dont krak-ha-berr gant an-unan, dont berr-ha-krenn gant an-unan, lavaret e soñj gant herder, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, frank ha ront, frank ha libr), lavaret anezho distag ; *sich den Mund verbrennen,* komz (lavaret udb) diwar beg e deod, leuskel ur ger bennak da riklañ diwar e deod, komz dre brez ; *er hat den Mund auf dem rechten Fleck,* hennezh a zo frank e c'henoù, n'eus ket a yod en e c'henoù, n'eo ket stag e deod eus an daou benn, frank eo e c'henoù, lamprik eo e deod, mibin eo e deod, gouzout a ra kas an dorzh en-dro d'ar gêr, kavout a ra ibil da bep toull, lemm eo e douchenn ; *den Mund vollnehmen, den Mund aufreißen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus, dichek, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober teil, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e varc'h-kaoc'h, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *nimm den Mund nicht so voll !* na gomz ket ken kreñv ! na gomz ket ken kaer ! ; *halt den Mund !* astal da lañchenn ! serr da veg (da c'henoù, da forn, da glapez, da draped, da skudell) ! serr da c'houzoug ! serr da rann ! stank da forn ! ro peoc'h ! lez da strak (da storlok, da chaok) ! tav 'ta ! tav da c'henoù ! tav din gant an traoù-se ! stank da c'henoù ! stank da veg ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *seinen Mund halten,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel kloz draf e c'henoù, mirout e deod, gouarn e deod, derc'hel kloz e veg, bezañ kloz a veg, klozañ war e veg, derc'hel war e latenn, ober ur skoulm war e deod, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), minellañ e c'henoù, na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, gouzout delc'her gant an-unan, bezañ evit e deod, tevel ; *Mund halten und nichts verraten !* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *du hättest lieber den Mund halten sollen,* lavaret ac'h eus gwashoc'h eget paouez ; *von Mund zu Mund gehen,* mont a c'henoù da c'henoù ; *jemanden von Mund zu Mund beatmen,* ober un daskor-anal genoù-ouzh-genoù d'u.b. ; *von der Hand in den Mund leben*, bevañ

diouzh an deiz, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, bevañ a-grip hag a-grap, pikognat, pikagnat ; *das Wasser läuft mir im Munde zusammen,* dont a ra dour em (war va) genoù, dont a ra an dourenn em beg, kement-se a laka va dent da wadañ (a denn dour eus va dent, a denn gwad eus va dent), emaon o c'hlaouriñ, emaon o c'hlaourenniñ, dourenniñ a ra va genoù, emañ va dent o wadañ ; *jemandem den Mund wässerig machen,* lakaat dour da zont e genoù u.b., lakaat dent u.b. da wadañ, tennañ gwad (dour) eus dent u.b. ; *du nimmst mir das Wort aus dem Munde,* aet eo va ger ganit ; *sich den Mund fusselig reden,* koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb. ; *jemandem nach dem Munde reden,* reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ pour d'u.b., plantañ kaol (pour) d'u.b., hejañ per melen d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, tostennañ (lorbiñ, likaouiñ, lubaniñ, loavañ, flourañ, fougasiñ, lorc'hañ, fougeal) u.b., likaouiñ ouzh u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, flourañ e gein d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober kudoù ouzh u.b., ober ar manegoù, ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin ; *das ist in aller Munde,* ne gomzer a gen, emañ ar brud-se a bep tu (Gregor), klevet e vez anv eus kement-se un tammig e pep lec'h, kaoz vras a zo eus an dra-se ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen,* krediñ a ra e tivero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, treiñ a ra diwar ar bec'h, bara chaoket a zo aes da lonkañ, hennezh a blij ar pesked dizreinet (boued pasket) dezhañ, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent ; s*ich den Bissen vom Munde abdarben,* en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredoù ; *das bekommen wir aus dem Munde der Priester zu hören,* kement-se a lavarer deomp dre c'henoù ar veleien, ar c'homzoù-se a vez klevet o kouezhañ eus (diwar) muzelloù ar veleien.

3. [tekn.] genoù g., toull g.

Mundart b. (-,-en) : [yezh.] rannyezh b., gouyezh b., trefoedaj g., langaj g. ; *die bretonischen Mundarten,* ar brezhonegoù lies., rannyezhoù ar brezhoneg lies., ar rannyezhoù brezhonek lies. ; *Mundart sprechen,* rannyezhañ, trefoedajañ ; *in Mundarten zerfallen,* rannyezhiñ, rannyezhekaat, trefoediñ ; *in Mundarten zerfallen lassen,* rannyezhekaat ; *Zerfall in Mundarten,* trefoedadur g., rannyezhekadur g. ; *in Mundarten einteilen,* rannyezhiñ.

Mundartforscher g. (-s,-) : [yezh.] rannyezhour g.

Mundartforschung b. (-,-en) / **Mundartkunde** b. (-) : [yezh.] rannyezhouriezh b.

mundartlich ag. : [yezh.] rannyezhel, rannyezhek.

Mundartsprecher g. (-s,-) : rannyezher g., trefoedajer g.

Mundatmung b. (-) : analadur dre ar genoù g.

Mundbirne b. (-,-n) : [benveg jahin, istor] per trelonk str., per tagus str., per-tag str.

Munddusche b. (-,-n) : strinkerez dour evit gwalc'hiñ an dent hag ar genoù b.

Mündel g./n. (-s,-e) / b. (-,-n) : minor g., minorez b.

Mündelgeld n. (-s,-er) : leve minor g.

mündelsicher ag. : diriskl, dinec'h, asur, distrafuilh ; *mündelsichere Anlage,* postadur arc'hant diriskl (dinec'h, asur, distrafuilh) g.

munden V.gw. (hat gemundet) : bezañ blaz mat, bezañ blaz mat war an-unan, bezañ blaz mat gant an-unan, bezañ blazet mat, bezañ saourus, pegañ ouzh ar genoù, kaout madelezh.

münden V.gw. [*verb-skoazell* **sein** *pe* **haben** : ist/hat gemündet] : **1.** mont e, dinaouiñ e, digeriñ e, difourkañ e, kouezhañ e ; *die Weser mündet in die Nordsee,* mont (dinaouiñ, digeriñ, difourkañ, kouezhañ) a ra ar Weser e Mor an Hanternoz, kas a ra ar Weser he doureier da Vor an Hanternoz ; *die Elster mündet in die Saale,* mont a ra an Elster da gouezhañ er Saale, dinaouiñ a ra an Elster er Saale ; **2.** skeiñ war, kouezhañ war, degouezhout war, dic'haoliañ war, diboukañ e, difourkañ e ; *diese Allee mündet in die Straße,* ar vali-se a sko war an hent, ar ribin-se a gouezh (a zegouezh) war an hent.

mundfaul ag. : tavedek, berr e lañchenn, berr da gaozeal, arboellus en e gomzoù, arboeller en e gomzoù.

Mundfäule b. (-) : [mezeg.] borb g., aftoù lies.

mundgerecht ag. : **1.** saourus, sasun, blazet mat, hevlaz ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas mundgerecht machen,* dizreinañ e besked d'u.b., paskañ e voued d'u.b., chaokat ar bara evit u.b., plaenaat an hent dirak u.b.

Mundgeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh alan b. ; *übelriechender Mundgeruch,* anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b. ; *er hat Mundgeruch,* hennezh a zo c'hwezh fall gant (war) e alan, brein eo e anal, flaerius eo e anal, trenk eo e anal.

Mundharmonika b. (-,-s) : [sonerezh] harmonika g.

Mundhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar genoù b.

mundieren V.k.e. (hat mundiert) : lakaat fraezh dre skrid.

mündig ag. : en oad-gour, deuet d'e oad, den-a-dra, oadour, major ; *er ist jetzt mündig,* deuet eo d'e oad, major eo bremañ ; *mündig werden,* dont da zen-a-dra, dont d'e oad, dont da oadour ; *als (für) mündig erklären, mündig sprechen,* disklêriañ oadour, disklêriañ den-a-dra / lakaat en e dra (Gregor).

Mündigkeit b. (-) : oad-gour g., oadgourelezh b., oadouriezh b., oadouriezh keodedel b., majoriezh b.

Mündigkeitsalter n. (-s) : oad-gour g., oadgourelezh b., oad ar vajoriezh g.

Mündigkeitserklärung b. (-,-en) / **Mündigkeitssprechung** b. (-,-en) : lakidigezh u.b. en e dra b.

Mundknebel g. (-s,-) : minwask g., bilh b., morz-prenn g.

mündlich ag. : a-c'henoù, a c'henoù da c'henoù, dre gomz, komzel, dre c'henoù, mouezhel, mouezhiek, gerel, ouzh ger ; *von den Ahnen her mündlich überliefert,* roet (legadet) deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù ; *die mündliche Literatur,* al lennegezh dre gomz b., al lennegezh dre c'henoù b. ; *mündliche Prüfung,* arnodenn dre gomz b. ; *mündliche Aufgabe,* kentel da zeskiñ b. ; *etwas mündlich mitteilen,* kemenn udb dre

c'henoù, kemenn udb a-c'henoù, kemenn udb dre gomz ; *mündliche Überlieferung,* henlavar g. ; *mündliche Versprechung,* promesa dre gomz b., gouestl dre gomz g., grataerezh dre gomz g.

Mündlichkeit b. (-) : komz g., henlavar g. ; *von Mündlichkeit zu Schriftlichkeit,* eus ar c'homz d'ar skrivañ.

Mundloch n. (-s,-löcher) : [mengleuz.] toull-antre g., toull-digor g.

Mundpropaganda b. (-) : skignerezh a c'henoù da c'henoù g., skignerezh dre c'henoù g., bruderezh a c'henoù da c'henoù g.

Mundraub g. (-s) : laeradennig b. [*bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket*].

Mundraum g. (-s,-räume) : [korf.] genoù g. ; *Spülung des Mundraumes,* gargouilh g., grogoliañ g.

Mundschenk g. (-en,-en) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

Mundschutz g. (-es,-e) : **1.** maskl g., maskl gwarez fri ha genoù g. ; **2.** [mezeg.] maskl oberata g. ; **3.** [sport] gwarez-dent g.

Mundspülung b. (-,-en) : gwalc'hiñ ar genoù g., gwalc'hidigezh c'henoù b., gwalc'h genoù g., gargouilherezh g., gourgouilhat g., gargouilh g.

Mundstück n. (-s,-e) : **1.** [sigaretenn, korn-butun] beg g. ; **2.** [sonerezh] sutell b., beg-sutell g., beg g. ; *das Mundstück der Klarinette,* sutell ar glerinell b., beg-sutell ar glerinell g., beg ar glerinell g.

mundtot ag. : **1.** *jemanden mundtot machen,* gennañ u.b., plantañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù en u.b., mirout ouzh u.b. a gomz (a vezañ klevet), berzañ ouzh u.b. kaozeal, difenn ouzh u.b. da gomz, stankañ e veg d'u.b., [dre skeud.] troc'hañ e deod d'u.b., minellañ u.b., minwalañ u.b., mudañ u.b. ; *mundtot gemacht,* troc'het e deod dezhañ, minellet, minwalet, mudet, lakaet da devel ; *Frankreich macht seine Völker mundtot,* minellañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minwalañ a ra Bro-C'hall he fobloù, mudañ a ra Bro-C'hall he fobloù ; **2.** [gwir] *mundtot erklären,* entrediañ / difenn ouzh ur re seveniñ ur garg bennak (Gregor).

Mundtuch n. (-s,-tücher) : serviedenn b.

Mündung b. (-,-en) : aber b., genoù g. [*liester* genaouioù], beg g., difourk g., ben g., diskarg g. ; *Mündung eines Flusses,* aber b., genoù ur stêr g., beg ur stêr g., ben g., diskarg ur stêr g., difourk ur stêr g. ; *Mündung einer Pistole,* beg ur bistolenn b., genoù ur bistolenn b. ; *Mündung eines Geschützes,* beg ur c'hanol g., genoù ur c'hanol g. ; *jemandem die Mündung seiner Pistole an die Stirn drücken,* lakaat beg e bistolenn ouzh tal u.b.

Mundvoll g. (-,-) : genaouad g., begad g., begadenn b., gouzougad g., geoliad g., kaouad b./g.

Mundvorhof g. (-s,-höfe) : [korf.] rakkambr ar genoù b.

Mundvorrat g. (-s,-vorräte) : pourvezioù lies., bevañs g.

Mundwasser n. (-s,-) : dourenn-walc'hiñ ar genoù b., dour gargouilhat g., dour-gargouilh g.

Mundwerk n. (-s) : latenn b., lañchenn b. ; *er hat ein gutes (ein tüchtiges) Mundwerk,* beget-mat eo, teodet-mat eo, lañchennet-mat eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, latennet-kaer eo, mibin eo e deod, dic'hlud eo e deod, hennezh a zo libr ha drant e deod, distagellet-mat eo, distagell eo e deod, n'eo ket nodet e deod, teod en devez, erru eo hir e deod, teodek a-walc'h eo, ur paotr flav eo, un teod mat a zen eo hennezh, hennezh a zo ur beg bras, hennezh a zo ur genoù bras, hennezh a zo ur genoù frank, frank eo e c'henoù, gantañ e vez an ton hag ar pardon, n'eo ket stag e deod eus an daou benn, frank eo e c'henoù, n'emañ ket ar bibid gantañ, n'eus rabat ebet war e deod, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, e deod a gerzh mat, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, un distageller mat a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ ; *vor dem Öffnen des Mundwerks Gehirn einschalten,* tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù.

Mundwinkel g. (-s,-) : korn an diweuz g., korn ar muzelloù g., pleg ar genoù g., pleg an diweuz g., freilh an diweuz g. ; *im Mundwinkel,* e pleg e c'henoù, e pleg e ziweuz, e korn e ziweuz, e korn e vuzelloù ; *die Mundwinkel verziehen,* ober beg-kamm (beg a-dreuz), treuzañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, mousklenniñ, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, krizañ e zremm, krinañ e zremm, stummañ e c'henoù, stummañ un dremm feuket, c'hoari e benn bihan, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket.

Mund-zu-Mund-Beatmung b. (-) : analadur genoù ouzh genoù g., genoù-ouzh-genoù g.

Mungsprossen lies. : [kegin.] kellidoù soja lies., eginoù soja lies., kellidoù mungo lies.

Munition b. (-,-en) : [lu] pourvezioù-brezel lies., tennoù lies., dafar brezel ; *ihre Munition geht zu Ende,* erru eo tanav o fourvezioù-brezel, heskiñ a ra o dafar brezel, mont a ra o dafar brezel da hesk ; *seine Vorräte an Pulver und Munition schonen,* arboellañ e boultr hag e blom.

Munitionsausstattung b. (-,-en) : [lu] pourvezioù-brezel lies.

Munitionslager n. (-s,-) **/ Munitionsbunker** g. (-s,-) : [lu] arsanailh g., armaoueg b., armdi g., log armoù b., log pourvezioù-brezel b.

Munitionsträger g. (-s,-) : [lu] pourvezer tennoù g.

Munitionswagen g. (-s,-) : [lu] karr-tennoù g.

Munkelei b. (-,-en) : fistilh g., ranerezh g., kuzulikerezh g., chuchumuchu g., kuzulig g., kuzuliadeg b.

munkeln V.k.e. (hat gemunkelt) : simudiñ [udb] etre e zent.

V.gw. (hat gemunkelt) : mouskomz, komz chuchumuchu, kuzhmuzat, komz etre kuzh-ha-muz, chuchumuchuiñ, hiboudiñ, chuchuiñ ; *man munkelt davon in der Stadt,* redek a ra ar brud eus an dra-se dre gêr, brud a se (anv eus kement-se) a zo e kêr, keal a zo a se (kaoz a zo eus an dra-se, kont a zo eus kement-se) e kêr, chaok a zo diwar-benn an dra-se e kêr, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h e kêr, brud 'zo a bep tu eus an dra-se e kêr, ar voltenn a zo savet eus an dra-se e kêr ; [kr-l] *im Dunkeln ist gut munkeln,* aes eo chom da oremuzat (da lavaret e oferenn) en e gogn - klemmerien

er goudor, ha c'hoazh war o meno, ez int tud kalet ha kreñv.

Münster n. (-s,-) : iliz-veur b. *; das Freiburger Münster,* iliz-veur Freiburg b.

munter ag. : **1.** drant, bagol, drev, sichant, bliv, gwiv, birvidik, gardis, gren, gailhart, blim, didorr, diskuizh, divrev, eskuit, dilu, gae, friant, leun a friantiz, sart, seder, c'hoarius, feul, frev, fringus, jolis, koujourn, bouljant, bouilh, mav, fresk, groñs ; *gesund und munter,* ruspin ha gae, yac'h ha gren, gren, leun a nerzh hag a yec'hed, yac'h ha bagol, yac'h-frev, yac'h-bev, yac'h-pesk, yac'h evel ur pesk en dour, yac'h evel ur pesk, eskuit ha divac'hagn, leun a vuhez hag a yec'hed ; *er ist munter,* war e du (en e aez, en e ched) emañ, en em gavout a ra aes, en e blom emañ, hennezh a zo aes war e aheloù, leun a nerzh hag a yec'hed eo ; **2.** monedus, friol, c'hwek, eskuit, dihun, dilu, diskuizh, divorfil, diabaf, dibikouz, gwiv, abred, divreilh ; *munter werden,* dihuniñ, divorzañ, divorfilañ ; **3.** [dre astenn.] *er ist ein munterer Kopf,* gwad bev (startijenn, lañs, begon, deltu, kasetez) a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù ; *die Arbeit floss unter ihren Händen munter fort,* mont a rae al labour gardis war-raok ganto ; *frisch und munter,* drant (friant) ha bagol, sichant ha mav, bouljant, bouilh ; *ein munterer Geselle,* un tamm mat a baotr gardis g., un tarin da farsal g. ; *ein munteres Mädchen,* ur gorfenn b., un darinez da farsal b. ; **4.** [tr-l] *er ist munter wie ein Zeisig, er ist ein munterer Spatz,* drant eo evel ul labous, laouen eo evel an heol, ken laouen ha tra eo, ken laouen hag an heol eo, sichant eo evel heol miz Mae, seder eo evel un eostig, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, seder eo evel ul laouenan, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, seder eo evel an deiz, seder eo evel an heol, seder eo evel pemp gwenneg, sart eo evel pemp gwenneg, drant eo evel ur sut binioù, bliv eo evel ur c'hazh-koad, lirzhin eo evel ur vleunienn ; *so ein Trunk macht einen wieder munter,* ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas.

Munterkeit b. (-) : jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., kasetez b., deltu g., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolisted b., friantiz b.

Muntermacher g. (-s,-) : **1.** [mezeg.] louzoù broudañ g., brouduzenn b., fraouaer g. ; **2.** [died] banne startijenn g.

Münz- : … moneiz, moneizel, moneizoniel.

Münzamt n. (-s,-ämter) : ti ar moneiz g., moneizlec'h g., moneizva g.

Münzautomat g. (-en,-en) : ingaler emgefre g.

Münzbeutel g. (-s,-) : yalc'h b., boujedenn b., boursikod g., doug-moneiz g. ; *einfacher, flacher Münzbeutel mit Schlitz als Öffnungsvorrichtung,* kokezenn [*liester* kokezennoù] b.

Münze b. (-,-n) : **1.** pezh-moneiz g., moneiz g., P. labous g. ; *bare Münzen,* moneiz-red g. ; *gangbare Münzen,* moneiz amred g., moneiz hag en deus mon g., moneiz hag en deus red (Gregor) g., moneiz-red g. ; *nicht mehr gangbare Münzen,* moneiz diamzeret g. ; *Münzen prägen,* skeiñ moneiz, moneizañ, kognañ arc'hant ; *in klingender Münze bezahlen,* paeañ war an taol (war an tomm, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo), paeañ war an tach, paeañ diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *Münzen in die Menge werfen,* teuler pezhioù moneiz a-skrap ; *rote Münzen,* moneiz rous g., P. laboused melen lies. ; *helle Münzen,* moneiz gwenn g. ; **2.** ti ar moneiz g., moneizlec'h g., moneizva g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas für bare Münze nehmen,* lonkañ udb, bezañ hegredik a-walc'h evit krediñ udb ; *jemanden mit gleicher Münze (heim)zahlen,* ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad -reiñ tra evit tra (krog evit krog) d'u.b. - daskoriñ taol evit taol - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol d'u.b. - bountañ enepbole - ober un distro divalav d'u.b. - reiñ un distro divalav d'u.b. - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub d'u.b. (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro.

Münzeinheit b. (-,-en) : unanenn voneizel b.

münzen V.gw. (hat gemünzt) : **1.** skeiñ moneiz, moneizañ, kognañ arc'hant ; **2.** [dre skeud.] *das ist auf mich gemünzt,* kement-se a dalv din, kement-se a dalvez din, evidon-me eo ar c'homzoù-se, din-me eo ar c'homzoù-se, ar c'homzoù-se a aparchant ouzhin, kement-se (ar c'homzoù-se) a sell ac'hanon (Gregor).

Münzen n. (-s) : moneizadur g., monidigezh b.

Münzenkenner g. (-s,-) : moneizoniour g.

Münzenkunde b. (-) : moneizoniezh b.

Münzensammler g. (-s,-) **/ Münzsammler** g. (-s,-) : dastumer pezhioù-moneiz g., moneizoniour g., medalenner g., medalennour g.

Münzensammlung b. (-,-en) **/ Münzsammlung** b. (-,-en) : dastumad pezhioù-moneiz g.

Münzer g. (-s,-) : moneizer g.

Münzfälscher g. (-s,-) : falsvoneizer g.

Münzfälschung b. (-,-en) : falsvoneizadur g.

Münzfernsprecher g. (-s,-) : pellgomzer hag a ya en-dro gant pezhioù-moneiz g.

Münzfreiheit b. (-,-en) : gwir da skeiñ moneiz g., gwir da gognañ arc'hant g.

Münzfuß g. (-s,-füße) **/ Münzgehalt** g. (-s,-e) : titl g.

Münzgeld n. (-s,-er) : moneiz-red g., pezhioù-moneiz lies.

Münzkabinett n. (-s,-e) : dastumad pezhioù-moneiz g.

Münzkenner g. (-s,-) : moneizoniour g.

Münzkunde b. (-) : moneizoniezh b.

Münzprägeanstalt b. (-,-en) : ti ar moneiz g., moneizlec'h g., moneizva g.

Münzprägung b. (-) : moneizadur g., kognañ g.

Münzrand g. (-s,-ränder) : kantenn ur pezh moneiz b.

Münzrecht n. (-s) : gwir da skeiñ moneiz g., gwir da gognañ arc'hant g.
Münzsammler g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Münzensammler**.
Münzsammlung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Münzensammlung**.
Münzschlitz g. (-es,-e) : faout evit ar pezhioù-moneiz g.
Münzstempel g. (-s,-) : moull g.
Münzsystem n. (-s,-e) : reizhiad voneizel b.
Münztankstelle b. (-,-n) : porzh-servij emgefre (digor noz ha deiz hag a zegemer bilhedoù-bank ha kartennoù-kred) g.
Münzumlauf g. (-s) : monedone ar moneiz g., red ar moneiz g., amred ar moneiz g.
Münzwaage b. (-,-n) : bindedoù lies. ; *mit der Münzwaage wiegen,* bindedañ.
Münzwesen n. (-s) : **1.** reizhiad voneizel b. ; **2.** melestradur ar moneiz g.
Muräne b. (-,-n) : [loen.] muren g.
mürbe ag. : **1.** bouk, blot, bruzunus, puzuilh, pezhell, ble, brusk, brein-put, brein-pezhell, brein-teil, brein-tuf, brein-holl, poazh, bruket, eoget, lovr, polu ; **2.** *mürbes Obst,* frouezh pezhell (fouist, diamzeret, ble) str., frouezh taoulet str., frouezh taouledet str., frouezh tezet (Gregor) str. ; *mürbe wie überreife Mispeln, die im Stroh gelagert haben,* bouk (pezhell) evel mesper meüret er plouz ; *mürbes Fleisch,* kig brein (linkr) g., kig gwastet (boutet) g. ; *mürbes Holz,* koad brein-tuf (brein-put, brein-holl, pezhell, ble, dolmet, bruket, lovr) g. ; *mürbe Gesteine,* karregadoù blot lies. ; **3.** *den Gegner mürbe machen,* uzañ (diviañ) an enebour, skuizhañ e enebour, breviñ nerzh e enebour.
Mürbe b. (-) **/ Mürbheit** b. (-) : **1.** bruzunuster g., puzuilhded b., puzuilhder g., breinder g., breinded b. ; **2.** gwakter g., gwakted b.
Mürbebraten g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn b.
Mürbekeks g./n. (-es,-e) : [kegin.] sablegenn b., kouign sablek b.
Mürbeteig g. (-s,-e) : [kegin.] toaz sablek g., toaz bresk g.
Mürde b. (-) : [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g.
Mure b. (-,-n) **/ Murgang** g. (-s,-gänge) : stêriad vouilhenn b.
Muringboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g.
Murkel g. (-s) : P. babig g., poup g., poupig g., mous g., bapa g.
Murks g. (-es) : P. labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies. ; *Murks machen,* kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellañ, bastardiñ, marmouzañ, pemoc'hañ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, brellañ an traoù, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, ober gardenn, gardennañ, daoubenniñ pep tra, tanfoeltrañ (didanfoeltrañ, foeltrañ) pep tra.
murksen V.gw. (hat gemurkst) : kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellañ, bastardiñ, pemoc'hañ) al labour, brellañ, kalfichat ul labour war goad, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, brellañ an traoù, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, ober gardenn, gardennañ, daoubenniñ pep tra, tanfoeltrañ (didanfoeltrañ, foeltrañ) pep tra.
Murmel b. (-,-n) : **1.** kanetenn [*liester* kanetennoù, kanetinier] b., boulig b., kotenn b. [*liester* kotoù] ; *Murmeln spielen,* c'hoari kanetenn, c'hoari an deñvioù, c'hoari deñv, c'hoari an deñv, c'hoari bouloù-piti, c'hoari gant kanetennoù ; *Glasmurmel,* kanetenn wer b. ; *größere Murmel,* got b., deñv g. ; **2.** P. *die Murmeln,* an deñvioù lies., ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an ostilhoù lies.
Murmelspiel n. (-s,-e) : c'hoari ganetennoù g., deñv g.
murmeln V.gw. (hat gemurmelt) : **1.** mouskomz, komz chuchumuchu, kuzhmuzat, chuchumuchuiñ, chuchuiñ, bourouellat, gougomz, drailhañ, bresañ, komz dindan e vouezh ; **2.** sarac'hañ, hiboudiñ, sourral, bourboutal, bourouañ, moustrouzal, ragachat ; *der Bach murmelt,* sarac'hañ a ra ar richer, hiboudiñ a ra ar wazh-dour, sourral a ra ar richer, kanañ a ra ar richer, klevet e vez mouskan ar richer, ragachat a ra ar richer.
V.k.e. (hat gemurmelt) : P. *er murmelte etwas in den Bart hinein,* simudiñ a reas udb etre e zent, jagouilhat a reas udb, teñsañ a reas udb etre e zent, lavarout a reas udb (komz a reas) etre e zent, grozmolat a reas udb etre e zent, en em lakaat a reas da vourboutal, en em lakaat a reas da c'hromellat, komz a reas etre e zent, grognonañ a reas, grognonat a reas, grognal a reas, ranouziñ a reas, gouerouzat a reas, grignouzal a reas, ronkal a reas, grumuzat a reas (Gregor), mandrouilhat a reas udb, mouskomz a reas un nebeud gerioù.

Murmeln n. (-s) : **1.** chuchumuchu g., mouskomzoù lies. ; **2.** hiboud g., hibouderezh g., sourr g., sourrad g., sarac'h g., bourbouterezh g., mouskan g., moustrouz g., fistilh g., boubou b., ragach g., ragacherezh g., richan g. ; *Murmeln der Quelle,* hiboud an eienenn g., mouezh an eienenn b., fistilh ar stivell g., kan ar stivell g., richan ar stivell g., ragach ar stivell g. ; *Murmeln des Baches,* kan ar richer g., mouskan ar richer g., kan an dour g., mouezh ar richer b., ragach ar richer g., richan ar richer g.

Murmeltier n. (-s,-e) : **1.** [loen.] hunegan-menez g. ; **2.** [dre skeud.] *wie ein Murmeltier schlafen,* kousket c'hwek (mik, kalet, kloz, evel ur roc'h, evel ur broc'h, evel ur maen, divorfil, mort), bezañ kousket-mort, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz ; *er schläft wie ein Murmeltier,* kousket-mik eo evel ur broc'h en e doull, kousket-mort eo.

murren V.gw. (hat gemurrt): krozal, rac'hoanat, rac'hoaniñ, rahouennat, rahouenniñ, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, kintuziñ, bourouellat, lavaret an oferenn, chaokat e c'henoù, bourboutal, komz etre e zent, gromellat, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, ronkal, soroc'hal, grognonañ, grognonat, pufal, grognal, grontal, gougomz, oursañ, souzañ, argilañ, ginañ, moulbenniñ, ourzal, difronkañ, grumuzat (Gregor) ; *sie murrt schon wieder,* o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre ; *er ging nur murrend ins Bett,* karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele ; *er erledigte seine Arbeit, ohne zu murren,* graet en deus bet e labour hep souzañ (hep argilañ, hep ginañ, hep moulbenniñ, hep difronkañ, hep karnañ, hep klemm na gwigour) ; *gegen die Vorsehung murren,* chalañ enep ar brovidañs.

Murren n. (-s) : krozerezh g., kroz g., grozmol g., soroc'h g., soroc'herezh g., bourbouterezh g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g., rekinerezh g.

mürrisch ag. : dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, kroz, krozus, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, rachous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerus, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mousklennek, mouspennek, rekinus, rekin, ratous, rebours, toupek, treuz ; *mürrisch aussehen,* ober ur penn kozh, ober penn du, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, ober kozh vin, bezañ kruel e vin, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ teñval e dal (e benn), bezañ kozh e benn, bezañ izel e gribell, mouspenniñ, bezañ teuc'h e c'henoù, bezañ hek e c'henoù, bezañ rec'het, bezañ moulbennek, bezañ ginet, rekinañ, mouzhañ, bezañ evel ur gegin fumet, ober e benn-fall, ober e benn-sourd, rekinat ; *du bist mir zu mürrisch,* re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit ; *mürrisch sein,* tagnouzal, souzañ, kaout ar pleg da garnañ ; *mürrisch werden,* tagnousaat, kintusaat ; *er wird mir gegenüber immer mürrischer,* kintusaat a ra ouzhin ; *mürrisch machen,* tagnousaat.

Murrkopf g. (-s,-köpfe) : bourbouter g., chaker g., nagenner g., chikaner g., noazour g., rekiner g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., grogner g., gronter g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., den-bleiz g., ratouz g., ragain g., revr-war-wigour g., den ranous g., tartouz g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., beg trenk g., spered chalus a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Mus n. (-es,-e) : [kegin.] kaotigell g., marmeladenn b., siladenn b., kaot g. ; *ein kleines Kind mit Mus füttern,* paskañ kaot d'ur bugel bihan ; *Apfelmus,* kaotigell avaloù b. ; *Pflaumenmus,* kaotigell brun b.

Musaka n. (-/-s) : [kegin.] mousaka g.

Muscadet g. (-) : muskadig g.

Muschel b. (-,-n) : [loen.] **1.** [Miesmuschel] meskl str. ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar,* ar meskl a sav war-benn an dour, pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; *in Meerwasser gekochte Muscheln,* meskl poazhet en o hal lies. ; *Miesmuscheln sammeln,* meskla, aocha meskl ; **2.** blodeg divbanellek g., blotvil divbanellek g., krogenn divbanellek b. [*liester* kregin divbanellek], blodeg divgrogennek g., blotvil divgrogennek g., divgrogenneg g. ; **3.** [dre vras] krogenn b. [*liester* kregin], kregilh str., pesk-krogennek g. [*liester* pesked-krogennek, pesked-kregin] ; *Muscheln aus dem Wasser ziehen,* diboullañ kregin, divorañ kregin ; *Muscheln sammeln,* kregina, bezañ en aod ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen,* ar c'hregin am boa debret a zo kiriek din da vezañ klañv bremañ, ar c'hregin am boa debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on bremañ diwar ar c'hregin am boa debret ; **4.** [korf.] *Ohrmuschel,* pleg ar skouarn g. ; *Nasenmuschel,* krogenn ar fri b. [*liester* kregin ar fri] ; **5.** [pellgomzer] *Hörmuschel,* selaouell b. ; *Sprechmuschel,* klevell b., mikro g. ; **6.** [istor, lu] ilinwisk g.

Muschelbank b. (-,-bänke) : rouzenn b., bank kregin g., meskleg b.

Muschelbruch g. (-s,-brüche) : [maenoniezh] torr konkoidel g.

Muschelernte b. (-,-n) : **1.** meskla g., kregina g. ; **2.** eostad meskl g., eostad kregin g.

Muschelfangschiff n. (-s,-e) : [merdead.] bag-kregina b.

Muschelhorn n. (-s,-hörner) : [mojenn.] meurgrogenn b.

muschelig ag. : [maenoniezh] konkoidel, kreginek ; *muscheliger Bruch,* torr konkoidel g.

Muschelkalk g. (-s,-e) : **1.** raz-kregin g., kleiz kregin g., maen-raz kreginek g. ; **2.** [maenoniezh] Muschelkalk g.
Muschelkolonie b. (-,-n) : rouzenn b., bank kregin g., meskleg b.
Muschelkurve b. (-,-n) : konkoid g.
Muschellarven lies. : munus meskl g., had meskl g.
Muschelpark g. (-s,-s) : park meskl g., parkad meskl g., meskleg b.
Muschelsammler g. (-s,-) : kreginaer g. ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern,* c'hwistañ an aod ; *als Muschelsammler ist er echt gut,* hennezh a zo mat en aod.
Muschelsammlerin b. (-,-nen) : kreginaerez b. ; *leidenschaftliche Muschelsammlerin,* gwrac'h-aod b.
Muschelsand g. (-s) : traezh kregin str.
Muschelschale b. (-,-n) : krogenn b. [*liester* kregin].
Muschelseide b. (-) : stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g.
Muschelzucht b. (-) : **1.** kreginerezh g. ; **2.** sevel-meskl g., mesklerezh g., magañ meskl g.
Muschelzuchtanlage b. (-,-n) : **1.** kreginerezh b., atant sevel kregin g. ; **2.** magerezh veskl b., mesklerezh b.
Muschelzüchter g. (-s,-) : **1.** kreginer g. ; **2.** meskler g.
Muschi b. (-,-s) : P muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., c'hwil g., kokezenn b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn b., ourmelenn b., kouch g., koukouzenn b., koukourouzenn b., hoc'hig g., mesklenn b., rigenn b., bouteg g., forn b., kanol b., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g.
Muschik g. (-s,-s) : moujik g.
Muschkote g. (-n,-n) : [lu] P. skalf g., Yann Soudard g.
Muse b. (-,-n) : [mojenn.] muzenn b. [*liester* muzezed].
Muselman g. (-en,-en) : [relij.] muzulman g., mahomedad g.
Muselmanin b. (-,-nen) : [relij.] muzulmanez b., mahomedadez b.
muselmanisch ag. : [relij.] muzulman.
Muselmann g. (-s,-männer) : [relij.] muzulman g., mahomedad g.
muselmännisch ag. : [relij.] muzulman.
Museographie b. (-) : mirdioniezh b., mirdiouriezh b.
Museum n. (-s, Museen) : mirdi g. ; *Inhalt eines Museums,* mirdiad g. ; *im Museum werden schöne Exponate ausgestellt,* traoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traoù brav a vez o tiskouez er mirdi.
Museumsaufseher g. (-s,-) : gward mirdi g.
Museumsbeamte(r) ag.k. g. : mirdiour g.
Museumsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn ur mirdi b., gweledigezh ur mirdi b.
Museumskunde b. (-) : mirdioniezh b., mirdiouriezh b.
museumsreif ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel, mat da gas d'ar mirdi.
Museumsverwalter g. (-s,-) : mirour g., mirdiour g.
Musical n. (-s,-s) : komedi war gan g., abadenn sonerezh b., muzikol g.
Musik b. (-,-en) : sonerezh g., P. muzik g. ; *klassische Musik,* sonerezh klasel g. ; *geistliche Musik,* sonerezh sakr g., sonerezh iliz g. ; *weltliche Musik,* sonerezh foran g., sonerezh disakr g. ; *teuflisch wilde Musik,* sonerezh kreñv ha gouez g., sonerezh diaoulek g. ; *in Musik setzen,* sonaozañ ; *Text und Musik von,* ton ha son gant ; *die Musik zu einem Lied schreiben,* sonaozañ ur ganaouenn, sevel ton ur ganaouenn ; *Musik lesen,* lenn sonerezh, lenn ar sonerezh ; *Musik spielen,* seniñ, P. muzikat.
Musikakademie b. (-,-n) : skol-uhel ar sonerezh b.
Musikalien lies. : skridoù-sonerezh lies., kevrollennoù lies.
Musikalienhandlung b. (-,-en) : stal dafar sonerezh b.
musikalisch ag. : **1.** sonerezhel, muzikel, … sonerezh, kerzel, kerzek ; *musikalische Begleitung,* eilerezh g. ; **2.** donezonet evit ar sonerezh, troet gant ar sonerezh.
Adv. : war tachenn ar sonerezh ; *musikalisch begabt,* donezonet evit ar sonerezh.
Musikalität b. (-) : sonerezhelezh b., kerzegezh b.
Musikant g. (-en,-en) : muziker g., muzisian g., soner g., sonour g., c'hoarier g. ; *die Musikanten wurden verteufelt,* sellet e veze ar sonerien evel meni diaouled.
Musikantenknochen g. (-s,-) : [korf.] nervenn a-helmo b.
Musikantin b. (-,-nen) : muzikerez b., muzisianez b., sonerez b., sonourez b., c'hoarierez b.
Musikaufführung b. (-,-en) : abadenn sonerezh b., c'hoariadenn sonerezh b., sonadenn b., sonadeg b.
Musikbox b. (-,-en) : juke-box g.
Musikdose b. (-,-n) : boest-vuzik b.
Musikdrama n. (-s,-dramen) : drama war gan g.
Musiker g. (-s,-) : muziker g., muzisian g., sonaozour g., soner g., sonour g., c'hoarier g., kerzour g. ; *ich bin doch kein Musiker,* n'on ket muziker me.
Musikerin b. (-,-nen) : muzikerez b., muzisianez b., sonaozourez b., sonerez b., sonourez b., c'hoarierez b., kerzourez b.
Musikfest n. (-es,-e) : festival sonerezh g., gouel ar sonerezh g.
Musikgeschichte b. (-) : istor ar sonerezh g.
Musikhochschule b. (-,-n) : skol-uhel ar sonerezh b.
Musikinstrument n. (-s,-e) : benveg sonerezh g., klav sonerezh g., benveg-seniñ g., benveg muzik g., muzik g. ; *Musikinstrumente,* sonerioù lies., muzikoù lies., binvioù muzik lies.
Musikkapelle b. (-,-n) : strollad sonerien g., laz-seniñ g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; *während die Musikkapelle spielte,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.
Musikkasette b. (-,-n) : kasedig sonerezh g.
Musikkorps n. (-,-) : [lu] laz-seniñ an arme g., orkestr an arme g., bagad g., muzik g.
Musikkritik b. (-,-en) : sonvarnouriezh b. ; *eine Musikkritik,* ur sonvarnadenn b.
Musikkritiker g. (-s,-) : sonvarnour g.
Musiklehrbuch n. (-s,-bücher) : solfadur g.
Musikliebhaber g. (-s,-) : songarour g.
Musikliebhaberin b. (-,-nen) : songarourez b.
Musiknote b. (-,-n) : notenn sonerezh b.
Musikpavillon g. (-s,-s) : kledour-seniñ g.
Musikschule b. (-,-n) : skol sonerezh b.

Musikstück n. (-s,-e) : pezh sonerezh g., frapad sonerezh g., sonaozadur g., sonadenn b., aozadenn sonerezh b., sonaozadenn b., tamm muzik g., [ur] muzik g.
Musikus g. (-, Musizi) : [kozh] muziker g., muzisian g., soner g., sonour g., c'hoarier g., kerzour g.
Musikverein g. (-s,-e) : kevredigezh sonerezh g.
Musikwissenschaft b. (-) : sonouriezh b., kerzoniezh b.
musisch ag. : arzel, lennegel.
Musivarbeit b. (-,-en) : mosaikenn b.
Musivgold n. (-s) : brizhaour g., sulfidenn staen b.
Musizi *liester evit* **Musikus**.
musizieren V.gw. (hat musiziert) : muzikat, seniñ, biniaouañ.
Muskat g. (-s,-e) [Bro-Suis, Bro-Aostria **/ Muskatblüte** b. (-,-n) **/ Muskate** b. (-,-n) : [louza.] kraoñenn-vuskadez str., kraoñ-muskadez str., muskadezenn b., muskadez str.
Muskateller g. (-s,-) : **1.** rezin muskad str. ; **2.** gwin muskad g., muskad g.
Muskatellersalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] outarzig g.
Muskatnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñenn-vuskadez b., kraoñ-muskadez str., muskadezenn b., muskadez str.
Muskatnussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kraoñenn-vuskadez b., muskadezenn b., gwez-muskadez str.
Muskatsalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] outarzig g.
Muskatwein g. (-s,-e) : gwin muskad g., muskad g.
Muskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn b., kaher g. ; *die Muskeln stärken,* kigennañ ; *die Muskeln seiner Waden stärken,* ober kof-gar ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen,* kigennoù eo a embreg al lagad ; *er hat eiserne Muskeln, er hat stählerne Muskeln,* hennezh a zo houarn ; *quergestreifte Muskeln,* kigennoù rizennek lies. ; *glatte Muskeln,* kigennoù lufr lies.
Muskel- : … kigennel, .. kigenn, … kaherel, … ar c'higennoù.
Muskelband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell b.
Muskelbildung b. (-) : kigennerezh g., kigennañ g.
Muskelfaser b. (-,-n) : [korf.] gwienn-gigenn b., gwienn gaher b., kaherwienn b.
Muskelfaserriss g. (-es,-e) : **1.** [mezeg.] rogadenn gigenn b., forsadenn b., kammigell b., gweadenn b. ; *ich habe mir einen Muskelfaserriss im Bein zugezogen,* me am eus digoret va gar, paket am eus ur forsadenn em gar, forset em eus va gar ; **2.** [sport] diantelladenn b., reforsadur g., forsadenn b., gweadenn g.
muskelig ag. : kigennek, kigennet, kaherek.
Muskelkater g. (-s) : [mezeg.] kig-torr g., torridigezh dre ar c'horf b., torr-korf, digoradur g., forsadenn b., kammigell b., gweadenn b. ; *Muskelkater haben,* kaout kig-torr, kaout torr-korf, bezañ brevet, bezañ dibalamour, bezañ dalc'het gant kig-torr ; *ich habe Muskelkater,* me a zo brevet va c'horf, reut ha dibalamour on ; *davon kriege ich Muskelkater,* an dra-se a ro kig-torr din.
Muskelkontraktion b. (-,-en) : argrezañ kaherel g.
Muskelkraft b. (-) : nerzh korf g., nerzh ar c'horf g. ; *mit Muskelkraft,* a-nerzh-brec'h, a-grog-divrec'h, a-nerzh e zivrec'h, a-nerzh-korf, a nerzh e gorf, gant bec'h e zivrec'h ha lazh e gorf.
Muskelkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] glaz b., glizi str.
Muskelkunde b. (-) **/ Muskellehre** b. (-) : [mezeg.] kaheroniezh b.
Muskelmagen g. (-s,-/-mägen) : [loen.] elaz g., elazenn b., sabler g.
Muskelmann g. (-s,-männer) **/ Muskelpaket** n. (-s,-e) **/ Muskelprotz** g. (-es,-e) : *ein Muskelpaket, ein Muskelprotz,* ur markol g., un treuztelleg g., ur pres laezh g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, ur c'horf mat a baotr g., Yann-e-vazh-houarn g., ur bilh den g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor).
Muskelriss g. (-es,-e) : **1.** [mezeg.] rogadenn gigenn b., forsadenn b., kammigell b., gweadenn b. ; *ich habe mir einen Muskelriss im Bein zugezogen,* me am eus digoret va gar, paket am eus ur forsadenn em gar, forset em eus va gar ; **2.** [sport] diantelladenn b., reforsadur g., forsadenn b., gweadenn b.
Muskelschwund g. (-s) : [mezeg.] miopatiezh b.
Muskeltonus g. (-,-toni) : tant kaherel g.
Muskeltraining n. (-s,-s) : jiminas kigennañ g., jiminas kigennus g., embregerezh-korf kigennañ g., embregerezh-korf kigennus g., kigennerezh g., kigennañ g.
Muskelverhärtung b. (–,-en) : [mezeg.] dargrezad g., dargrezadur g., dargrezañ g.
Muskelzerrung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] bloñs g., bloñsadur g., bloñsadurezh b., bloñsadenn b., brondu g., bronduadur g. ; **2.** [sport] diantelladenn b., reforsadur g., forsadenn b., trastenn kaher g., gweadenn g. ; *er hat sich eine Muskelzerrung zugezogen,* ur vloñsadenn a zo en unan eus e gigennoù, paket en deus ur forsadenn, graet en deus ur forsadenn.
Muskelzucken n. (-s) : glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies.
Muskete b. (-,-n) : [arm] mousked g. [*liester* mouskedoù, mouskidi] ; *Schießerei mit Musketen,* mouskedadeg b., moukederezh g. ; *mit einer Muskete umgehen, mit Musketen umgehen,* c'hoari mousked ; *seine Muskete laden,* lakaat ur gargad poultr en e vousked.
Musketenkugel b. (-,-n) : boled mousked g., boled vousked b.
Musketenschuss g. (-es,-schüsse) : taol musked g., tenn musked g.
Musketier g. (-s,-e) : [lu] mouskeder g.
Muski g. (-s,-s) : P. kigenn b., kaher g. ; *er hat ganz schöne Muskis,* ur palvad mat a baotr eo, un dornek mat a zen eo, un troc'had mat a baotr eo, ur paotr a droc'had mat eo, hennezh a zo un tarin, hennezh a zo temzet mat g., un tamm toupard a baotr eo, ur pezhiad den eo, ur pezhiad hini eo, ur c'horf den eo, ur bilh den eo, ur paotr difall eo, ur paotr reut eo, un tamm mat a baotr eo, hennezh a zo ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, hennezh a zo un temz vat a baotr, ur gigenn vat a baotr eo, hennezh a zo ur c'horf mat a baotr g., hennezh a zo houarn, ur pres laezh a zo anezhañ.

muskulär ag. : … kigennel, .. kigenn, … kaherel, … ar c'higennoù.
Muskulatur b. (-,-en) : [korf.] kigennadur g.
muskulös ag. : kigennek, kaherek, kigennet ; *muskulöse Arme,* divrec'h kigennet lies., divrec'h kigennek lies., divrec'h houarn lies.
Müsli n. (-/-s,-s) : [kegin.] muesli g., corn-flakes lies., bleudennoù kerc'h lies., malzennoù kerc'h lies., edaj g.
Muslim g. (-/-s,-s/-e) : [relij.] muzulman g., mahomedad g.
Muslima b. (-,-s) **/ Muslime** b. (-,-n) **/ Muslimin** b. (-,-nen) : [relij.] muzulmanez b., mahomedadez b.
muslimisch ag. : [relij.] muzulman.
Muss n. (-) : red g., redi g., tra ret g., endalc'h g., rekiz g. ; *es ist kein Muss,* n'eo ket ken ret ha mervel, n'eo ket ur red deomp ober se ; *Arbeiten ist ein Muss,* rekis eo labourat.
Mussbestimmung b. (-,-en) : diferadenn ret he seveniñ b., diferadur ret e seveniñ g., endalc'h g.
Muße b. (-) : amzer-vak b., amzer dibrez b., lezir g., dudi g., goar g. ; *mit Muße,* en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, war e blijadur, war e oar, war e oarig, war e oarigoù, àr e oar-goarigoù, goustadik, ez arouarek, o kemer e amzer, war-blaen, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, ken distrafuilh ha tra, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, kempennik, koul, koulik, war e damm pouez, dibres-kaer, plarik.
Mussehe b. (-,-n) : dimeziñ dre rankout g.
Musselin g. (-s,-e) : [gwiad.] moñselin g.
müssen Verb skoazellañ doareañ (muss / musste // hat gemusst / hat (anv-verb +) müssen) : **1.** rankout [ober udb], rankout [d'ober udb], rankout d'an-unan [ober udb], bezañ rankout d'an-unan [ober udb], dleout [ober udb], dleout [d'ober udb], mankout d'an-unan [ober udb], kaout [d'ober udb], kaout defot [ober udb], kaout defot [d'ober udb], degouezhout d'an-unan [ober udb], bezañ dav d'an-unan [ober udb], bezañ ret d'an-unan [ober udb], bezañ dleet d'an-unan [ober udb], bezañ dle d'an-unan [ober udb], bezañ rediet [d'ober udb], bezañ endalc'het [d'ober udb], bezañ dalc'het [d'ober udb], bezañ forset [d'ober udb], bezañ lakaet [d'ober udb], bezañ [d'ober udb], kaout dober [a ober udb], kaout ezhomm [ober udb, d'ober udb] ; *er musste mitgehen,* mont a rankas ganto ; *diejenigen, die hinmüssen,* ar re o deus da vont di, ar re o deus d'ober mont di ; *wer arm ist, muss sparsam leben,* ar paour a vank dezhañ malañ munut ; *ich muss euch was sagen,* dav eo din lavaret udb deoc'h, rankout eo din lavaret udb deoc'h ; *ich muss abreisen,* ret eo din mont kuit, rankout eo din mont kuit, dav eo din mont kuit, ranket eo din mont kuit, rankout eo din mont kuit, rankout a ran mont kuit, rankout a rankan mont kuit, mankout a ra din mont kuit, ho kuitaat a rankan, forset on da vont kuit, bremañ eo mont diouzhoc'h, d'ober em eus mont kuit ; *ich muss mich bei ihm bedanken,* d'ober em eus e drugarekaat, d'ober em eus eñ trugarekaat, dober am eus a drugarekaat anezhañ, prop e vefe din e drugarekaat, dere e vefe din e drugarekaat, a-zere e vefe din e drugarekaat, bez' e rankan e drugarekaat ; *wir müssen arbeiten,* labourat e rankomp ober, rankout eo deomp labourat, rekis eo labourat, dleet e deomp labourat, ret eo ma labourfemp ; *ich muss noch einen Brief schreiben,* ul lizher a van ganin da skrivañ ; *müssen Sie noch weit gehen ? müssen Sie noch weit laufen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *wir müssen jetzt ran an die Arbeit,* bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont outi, bez' hon eus da stagañ ganti bremañ, bez' hon eus da gregiñ gant al labour bremañ, bez' hon eus da gregiñ el labour bremañ ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht,* diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; *er muss ihnen ein Haus besorgen,* pourchas a zle un ti dezho, d'ober en deus pourchas un ti dezho ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden,* diouzh an oberoù eo barn an dud, ouzh o oberoù eo jaojañ an dud, koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober ; *heute muss der Staub abgewischt werden,* hiziv emañ diboultrennañ ; *ein Späher muss immer auf der Hut sein,* ur spier a zle bezañ atav war ziwall, ur spier a rank bezañ atav war ziwall ; *wir müssen Nahrung zu uns nehmen,* boued a rankomp da gemer, ret eo e tebrfemp ; *da muss noch Salz in die Suppe rein,* holen a ranko mont er soubenn, holen a ranko bezañ lakaet er soubenn ; *ich muss unbedingt hin,* dav-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di, ret-mat eo ma'z in di ; *ich muss nach Hause,* mont a rankan d'ar gêr ; *muss das unbedingt sein ?* ha dleet eo ober an dra-se ? ; *unser Kulturerbe müssen wir schützen,* hor glad sevenadurel a zleomp da virout ; *du wirst wohl mit ihm reden müssen,* dav a-walc'h e vo dit komz gantañ, forset e vi da gomz gantañ ; *er müsste hier sein,* amañ e rankfe (e tlefe) bezañ ; *ich muss in die Stadt,* ret (dav) eo din mont e kêr, e kêr em bo da vont, ezhomm am eus mont e kêr, ezhomm am eus da vont e kêr ; *ich muss noch Brot kaufen,* defot am eus da brenañ bara, ezhomm am eus da brenañ bara, ezhomm am eus prenañ bara ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen,* ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden,* an tour a chom da vegañ c'hoazh, an tour a zo da vegañ c'hoazh ; *dieses Haus muss noch abgerissen werden,* an ti-se a zo da vezañ distrujet ; *sie müssen uns anrufen,* bez' emaint da bellgomz deomp ; *man muss sie mal verhauen*, rekis eo reiñ koad dezho, dleet eo deomp reiñ koad dezho ; *man muss bemerken,* merkit mat e ... ; *da muss ich lachen,* me 'ra goap ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur ! ; *ich musste vor Scham erröten,* ar vezh he doa graet din ruziañ ; *ich habe seine Eltern anrufen müssen,* ret eo bet din pellgomz d'e dud ; *er hat den Hund erschießen müssen,* ret e oa dezhañ bout lazhet ar c'hi ; *man musste die Klarheit seiner Analyse bewundern,* peadra 'oa da estlammiñ dirak sklaerder e zielfennadur ; *du wirst wohl einen weiten Umweg machen müssen,* ur gwall dro a zegouezho dit ober ; *jede Arbeit muss bezahlt werden,* pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud

paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h ; *es hat so sein müssen, es hat so kommen müssen,* tonket e oa, forset mat - ret e oa, forset mat - lakaet e oa da erruout, forset mat ; *kein Mensch muss müssen (Lessing),* den ebet n'eo rediet da sujañ (da bladañ, da leuskel unan all da lakaat e droad war e chouk) ; *Ordnung muss sein !* pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh - an traoù gant an traoù, an nez gant al laou ! ; *auch Spaß muss sein,* ret eo plijadur a-wechoù, ret eo kemer plijadur a-wechoù ; *er muss sterben,* lakaet eo da vervel, tonket eo da vervel ; *wenn er sterben muss, dann wird er sterben,* ma vez warnañ mervel, e varvo ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; P. *ich muss mal !* dav eo din mont war-vaez ! ur c'hoant bras am eus da vont d'ar gador ! ; *das Kind muss mal,* ar paourkaezhig a sant mouezh ; *ich muss mal klein,* c'hoant troazhañ am eus, un dizour am eus d'ober ; *ich muss mal groß,* rankout a ran mont da blegañ (mont da zifankañ, mont war vaez, mont d'ober, mont d'ober ur blegadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, ober va aezamant, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ va ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], mont en distro, mont da stignañ va revr, mont d'ar staol), poent eo din mont kar ar c'hoz a zo o komañs turiañ, traoù tev am eus d'ober ; *ich muss noch ein bisschen putzen,* un tamm distlabezañ am eus d'ober c'hoazh ; *das Licht muss die ganze Nacht brennen,* ar gouloù a zle chom war elum e-pad an noz pad, ar gouloù a rank chom war elum e-pad an noz pad.

2. [goulakadennoù, martezeadennoù] *er muss hier sein,* amañ emañ emichañs (moarvat, kredapl, pechañs) ; *er muss gleich kommen,* a-benn nebeut e vo amañ ; *das muss wohl stimmen,* gwir e tle bezañ ; *das muss wohl früher ein Gutshaus gewesen sein,* an ti-se a zle bout bet ur maner ; *es müsste mit dem Teufel zugehen, wenn ...,* ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ...., me a vo krouget ma ...., me a c'houlenn bezañ krouget ma …, me a c'houlenn bezañ maout ma …, me a c'houlenn bezañ lonket gant al loar ma … ; *ich müsste dann öfter kommen,* dont a zlefen aliesoc'h neuze ; *morgen müssten Sie ihn treffen,* warc'hoazh e tlefec'h gwelet anezhañ ; *es müssten Leute hier sein,* dleout a rafe bout tud amañ ; *dazu müsste ich reich sein,* ret eo e vefen pinvidik, ne c'hall bezañ nemet e vefen pinvidik ; *ich müsste denn verrückt werden,* nemet da sot e trofen, nemet treiñ da sot a rafen ; *es muss jetzt zwölf sein,* bremañ e tlefe bezañ kreisteiz, kreisteiz eo moarvat (pechañs, emichañs), me a ra va c'hont ez eo kreisteiz anezhi, kreisteiz bennak eo ; *er muss wohl vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz, un daou-ugent vloaz den bennak eo hennezh, un daou-ugent vloaz bennak a zen eo hennezh, bez' e tle bezañ daou-ugent vloaz, dleout a ra bezañ daou-ugent vloaz ; *Sie müssen sich irren,* kavout a ra din e rit ur fazi ; *sie müsste normalerweise im März entbinden,* e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ, e miz Meurzh e tle he bugel genel, e miz Meurzh e rank he bugel genel.

Mußestunde b. (-,-n) : amzer-vak b., amzer dibrez b., goar g., lezir g. ; *in meinen Mußestunden,* etre keuz ha reuz, da'm eurioù vak, pa vez vak warnon, em amzerioù vak.

Mußezeit b. (-) : amzer-vak b., amzer dibrez b., goar g., lezir g., eurioù vak lies.

Mussheirat b. (-,-en) : dimeziñ dre rankout g.

müßig ag. : **1.** arouarek, vak, dibrez, digoll, dioberiant, distrivant, dibreder, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lizidant, gourt, difoutre, euver, dilabour ; *ein müßiges Leben führen,* bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, tremen e vuhez o tidalvoudekaat, bevañ dilabour, en em zorloiñ, bezañ vak war an-unan (Gregor), chom vak, lardañ diegi, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek ; *müßig herumbummeln,* straniñ, braeat en e blijadur, tortañ, beuzetat, vakiñ, lostenniñ, kilwedenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, lugudiñ, c'hwileta, turlutañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; *müßig herumstehen,* chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da valafenniñ (da c'henaouegiñ, da sellet gant e c'henoù), landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, landreiñ, lugudiñ, bargediñ, c'hwileta, c'hwilostat, c'hwilosteta, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober ur c'hrogad, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn.

2. didalvoud, goullo, aner, toull ; *müßige Frage,* goulenn goullo g., goulenn didalvoud g. ; *jede Reue wäre müßig,* ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz.

Müßiggang g. (-s) : vakted b., vakter g., arouaregezh b., lizidanted b., lentegezh b., stranerezh g. ; *den Müßiggang frönen,* bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, pladorenniñ, chom da baouez, beuzetat, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, vakiñ, chom vak, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv,

sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen) ; *Müßiggang ist aller Laster Anfang,* an didalvoudegezh a zeu da vezhur an holl wallsioù (Gregor), an didalvoudegezh eo mammenn an holl sioù fall, al leziregezh eo pennabeg an techoù fall, al leziregezh eo mamm da bep tech fall, an holl dechoù fall a dosta e kuzh ouzh an hini a chom bepred dilabour, an didalvedigezh eo mamm pep fallentez, an didalvedigezh eo boulc'h pep fallentez, tud yaouank a vez dibreder en em daolo da wallober.

Müßiggänger g. (-s,-) : baleant g., den arouarek g., den vak g., straner g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., c'hoarieller g., luguder g., chuchuer g., chuchuenn b., pladorenn b., peul g., den lifret g., den hualet g., jalod g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., den a foeltr forzh g.

Müßiggängerin b. (-,-nen) : ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., pladorenn b., belbeterez b.

Muster n. (-s,-) : **1.** skouerenn b., standilh g., standilhon g., patrom g., maketenn b., pimpatrom g. ; *Muster ohne Wert,* skouerenn (standilhon g.) hep talvoudegezh b. ; *nach Muster bestellen,* prenañ diouzh (diwar) standilhonoù, prenañ diwar batrom, prenañ diouzh patromoù ; *ein Muster kopieren, nach einem Muster arbeiten,* labourat diouzh ur patrom, ober diouzh ur patrom, labourat diwar batrom, en em skoueriañ diouzh ur patrom, kemplegañ d'ur patrom ; *ein Muster zeichnen, ein Muster entwerfen, ein Muster anfertigen, ein Muster herausbringen,* patromañ, sevel ur patrom, tresañ ur patrom.

2. skouer b., skouer dispar a barfeted b., patrom g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., stalon g. ; *sich ein Muster an jemandem nehmen,* kemer patrom (skouer) diouzh u.b., tennañ skouer diouzh u.b., heuliañ skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., kemer skouer diwar u.b., kemer u.b. da skouer, heuliañ u.b., ober diouzh patrom (diouzh skouer, hervez skouer) u.b., en em zerc'hel evel ma ra u.b. ; *sich etwas zum Muster nehmen*, kemer udb da stalon, en em skoueriañ diouzh ur patrom, kemplegañ d'ur patrom ; *Beispielsätze als Muster nehmen,* sevel frazennoù diouzh patromoù ; *er ist ein Muster von einem Lehrer,* hennezh a zo ur skouer a gelenner mar boa biskoazh, hennezh a zo gwir batrom ur c'helenner mat, hennezh a zo ur c'helenner mat ma'z eus unan (mard eus hini), ur c'helenner difestur a zo anezhañ, gwashat kelenner !

3. [gwiad., paper-moger] tres g., tres-stur g., sturdresadenn b.

Musterbeispiel n. (-s,-e) : pimpatrom g., gwir batrom g., skouer dreist b., degouezh eus ar re anavezetañ g.

Musterbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh skouer g., skouer a embregerezh b.

Musterbild n. (-s,-er) : skouer b., skouer a barfeted b., patrom g., uhelskeudenn b., uhelskouer b.

Musterbuch n. (-s,-bücher) : [levr] standilhon g., skouerenn standilhon b.

Musterexemplar n. (-s,-e) : **1.** standilhon g., skouerenn standilhon b., pezh patrom g. ; **2.** [dre skeud.] skouer a zen mar boa biskoazh g., den ar seurt a zo nebeut g., patrom g.

mustergültig ag. / **musterhaft** ag. : skouerius, skouer, diabeg, difestur, dre feson, direbech, parfet ; *sein Benehmen ist mustergültig,* ur skouer a zen eo mar boa biskoazh, dalc'h a vez gantañ, direbech e vez e emzalc'h, ur paotr difestur eo, direbech e vez e gundu ; *er hat ein musterhaftes Leben geführt,* ur vuhez skouer en doa bet, ur skouer dispar a barfeted e voe e vuhez.

Musterhaftigkeit b. (-) : parfeted b., peurvad g., skoueriusted b., skoueriuster g.

Musterkarte b. (-,-n) : kartenn standilhon b., fichenn standilhon b.

Musterknabe g. (-n,-n) : skouer a zen g., patrom g. ; *ihr Mann ist ein Musterknabe,* he gwaz a zo ur skouer a zen mar boa biskoazh, hi he deus ur gwaz ar seurt a zo nebeut.

Musterkoffer g. (-s,-) : malizennig standilhonoù b., malizennig patromoù b.

Musterkollektion b. (-,-en) : [dilhaderezh] giziaoueg b., gizioù lies.

Mustermesse b. (-,-n) : foar standilhonoù b.

mustern V.k.e. (hat gemustert) : **1.** ensellet, sellet pizh ouzh, rigadella war ; *jemanden mit den Augen mustern,* sellet pizh ouzh u.b., sellet pik ouzh u.b., sellet a-bann ouzh u.b. ; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *ein hübsches Mädchen mustern,* luchañ ouzh ur geurenn, lugnañ ur vilhez, krakañ ur feilhenn, luc'hañ ouzh ur fulenn, lugerniñ ouzh ur goantenn ; **2.** [gwiad.] *gemusterter Stoff,* gwiad gant sturdresadennoù g./b. ; **3.** [merdead.] rollañ, lakaat war roll an dud a vor.

Musterprozess g. (-es,-e) : prosez skouer g., skouer a brosez b.

Musterrolle b. (-,-n) : [merdead.] roll g., roll an dud a vor g. ; *in die Musterrolle eintragen,* rollañ, lakaat war roll an dud a vor ; *aus der Musterrolle streichen,* dirollañ ; *sich in die Musterrolle eintragen lassen,* mont war ar roll, kemer roll, kemer roll war ur vag, rollañ.

Musterschüler g. (-s,-) : skouer a skoliad b., skoliad skouer g.
Musterschülerin b. (-,-nen) : skouer a skoliadez b., skoliadez skouer b.
Mustersendung b. (-,-en) : kasadenn standilhonoù b.
Musterschutz g. (-es) : gwarez ar pimpatromoù g.
Musterstück n. (-s,-e) : skouerenn b., standilh g., standilhon g., patrom g.
Musterung b. (-,-en) : gweladeg b., gwel g., moustr g., gweladell b., gweloù lies. ; *eine Musterung abhalten (vornehmen),* ober gweladeg, ober gwel / ober moustr / moustrañ (Gregor), ober gweloù.
Musterungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : [lu] bodad disluañ g., kuzul-refurm g., [dre fent] pardon ar grizilhonoù g.
Musterungskommission b. (-,-en) : [lu] kuzul-refurm g., bodad disluañ g., [dre fent] pardon ar grizilhonoù g.
Musterwirtschaft b. (-,-en) : stal labour-douar skouer b., skouer a stal labour-douar b.
Musterwohnung b. (-,-en) : randi batrom b.
Musterzeichner g. (-s, -) : treser patromoù g., patromour g.
Mut g. (-s) :**1.** imor b., tro-spered b. ; *frohen Mutes sein,* bezañ drant (bagol, seder, laouen, laouen e galon) ; *bei gutem Mute sein,* bezañ war e du mat (en e blom, koujourn, gren), bezañ loariet-mat, bout en e lec'h, bezañ troet mat, bezañ en imor vat, bezañ aoz vat en an-unan, bezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ imoret-mat, bezañ e saout er gêr, bezañ e voc'h er gêr, bezañ e vuoc'h vrizh er gêr, bezañ a dro vat, bezañ en e charreoù, bezañ en e benn mat ; *wie ist dir zumute ?* penaos emañ ar bed (e ya an traoù, emañ kont) ganit ? ; *mir ist nicht wohl zumute, mir ist übel zumute,* n'emaon ket em flom (em bleud), en em gavout a ran diaes, diaes (dihet) on, n'emaon ket mat, korf fall am eus ; *Großmut,* brokusted b., brokuster g., largentez b., haelded b., haelder g ; *Schwermut,* melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirnez b. ; *Sanftmut,* douster g., kuñvelezh b., c'hwekted b., c'hwekter g. ; *Gleichmut,* distrafuilh g., difrom g., disaouzan g.
2. kalon b., kalonded b., kalonder g., kalonegezh b., nerzh-kalon g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kadarnded b., kadarnder g., kouraj b., herder g., herded b., skoultrenn b. ; *Mut haben,* kaout kalon, kaout nerzh-kalon, kaout skoultrenn, bezañ kalonek, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ disaouzan, bezañ hardizh, kaout blev war e jave, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na vezañ moan e galon, na vezañ laosk e galon, bezañ start e galon en e greiz, na gaout aon rak e skeud, bezañ den (*liester* bezañ tud), na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, kaout gwad dindan e ivinoù, na gaout aon rak e anv ; *Mut fassen,* lakaat pebr war e galon, ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, hardishaat, sevel kalon en an-unan (d'an-unan), kalonekaat, en em galonekaat, sevel war e elloù a-nevez, kadarnaat, kemer kalon (Gregor) ; *Mut beweisen, Mut zeigen,* diskouez bezañ kalonek ; *jemandem Mut einflössen (machen),* reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., kourajiñ u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e bouezioù d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kadarnaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b. ; *den Mut aufbringen, etwas zu tun,* kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, sevel a-walc'h a galon d'an-unan evit ober udb, dastum nerzh-kalon a-walc'h evit ober udb ; *den Mut verlieren, den Mut sinken lassen,* koll kalon, koll e nerzh-kalon, fallgaloniñ, mont bihan e galon, mont izel e galon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, digaloniñ, dic'hoanagiñ, en em lezel, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ e youl o teuziñ, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig ; *er hatte den Mut verloren,* diskaret e oa gant an dic'hoanag, digalonekaet e oa, izelaet e oa e vannieloù gantañ, kouezhet e oa e vannieloù gantañ, izel e oa kouezhet ar banniel gantañ, aet e oa bihan e galon, aet e oa izel e galon, en ur chif bras e oa, dinerzh e oa e spered, kollet en doa e nerzh-kalon ; *sich Mut antrinken,* pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn ; *er nimmt mir den Mut,* me a ya fall o klevet hennezh, kas a ra va deltu d'an traoñ, boukaat a ra va bolontez, terriñ a ra va deltu din, ober a ra din koll kalon, ober a ra din fallgaloniñ ; *das nimmt mir den Mut,* an dra-se a zo ur c'holl-kalon ; *nur Mut !* bec'h dezhi ! forzh warni ! beuz dezhi ! bazhad dezhi ! dalc'hit tomm ! krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dao (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! rousin dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! koad dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; *nur Mut, wir schaffen es schon !* deomp atav, pevar ha pemp a ra nav !
Mutagen n. (-s,-e) : [bev.] mutagen g., gwezher dargeneiat g.
Mutagenese b. (-,-n) : [bev.] mutagenez g.
Mutant g. (-en,-en) : **1.** [bev.] kemmad g., dargened g. ; **2.** paotr yaouank a zeu e vouezh c'hros gantañ g.
Mutante b. (-,-n) : [bev.] kemmad g., dargened g.
Mutation b. (-,-en) : **1.** degemmadur g., kemmadur g. ; **2.** [bev., korf.] kemm g., dargenadur g., dargenad g., dargenañ g. ; **3.** [yezh.] kemmadur g. ; *lenierte Mutation, weiche Mutation,* kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g. ; *aspirierte Mutation, behauchte Mutation,* kemmadur dre c'hwezhañ g., kemmadur dre c'hwezhadenniñ g., c'hwezhadur g. ; *provehierte Mutation, harte Mutation,* kemmadur dre galetaat g., kaletadur g. ; *gemischte Mutationen,* kemmadurioù kemmesket lies. ; *unregelmäßige Mutation,* kemmadur amreizh g. ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen,* ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; **4.** [mezeg.] kemm-mouezh g.
Mutationismus g. (-) : kemmouriezh b., mendelouriezh b., dargenouriezh b.
Mutationist g. (-en,-en) : kemmour g., mendelour g., dargenour g.

mutationsfähig ag. : [yezh.] kemmus, kemmadus ; *mutationsfähige Konsonanten,* kensonennoù kemmadus lies.
Mutationsfehler g. (-s,-) : [yezh.] fazi kemmadur g.
Mutationstheorie b. (-) : kemmouriezh b., mendelouriezh b., dargenouriezh b.
Mütchen n. (-s) : imor fall b. ; *sein Mütchen an jemandem kühlen,* terriñ e imor diwar-goust u.b., diskargañ taolioù imor fall war u.b., diskargañ e gounnar war u.b.
muten V.k.e. (hat gemutet) : **1.** goulenn ; **2.** [mengleuz.] goulenn an aotre mengleuziañ.
mutieren V.gw. (hat mutiert) : **1.** kemmañ, cheñch, treiñ, dargenañ ; *zu etwas mutieren,* dont d'udb, mont d'udb, kemer furm udb, treiñ d'udb, en em dreiñ en udb ; **2.** [mouezh ar baotred] dont e vouezh c'hros gant an-unan.
mutig ag. : kadarn, kalonek, disaouzan, diskramailh, glev, hardizh, her, kourajus, kastret-mat, serzh ; *mutige Leute,* tud kalonek lies., tud a galon lies., tud kadarn lies. ; *mutig sein,* kaout kalon, kaout nerzh-kalon, kaout skoultrenn, bezañ kadarn (kalonek, dispont, hardizh, her, hep aon ebet, disaouzan), na vezañ moan e galon, na vezañ laosk e galon, bezañ start e galon en e greiz, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; *mutiger werden,* hardishaat, hardizhiñ, taeraat, kadarnaat ; *sich mutig erweisen,* diskouez bezañ kalonek ; [kr-l.] *dem Mutigen gehört die Welt, dem Mutigen hilft Gott,* kaloneg a drec'h pep tra - Doue a sell ouzh an den pa laka e grezenn e yen - an hini na vrok netra na koll na gounit ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounit ne ra - ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan - gwellañ ma oufe d'ober ar bleiz, eo mont e-unan war-lerc'h e breizh - hep stourm ne vezer ket trec'h - gwelloc'h dougen e groaz eget he ruzañ - ret eo d'an den n'en deus netra labourat tenn e-lec'h gouelañ - da louarn kousket ne zeu tamm boued - laka da boan ha Doue da gennerzho - a-greiz kalon e tleez poaniañ hag an Neñv a zeuio da'z skoaziañ - gra da labour ha ped Doue ha pep tra vat az po goude - ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant.
Adv. : gant kalon, gant nerzh-kalon, ent-kalonek, kalonek, dispont, gant kadarnded, diflach ; *mutig zupacken,* lakaat eoul kalon, labourat kalonek ; *mutig kämpfen,* stourm gant kadarnded, stourm kalonek, stourm diflach, stourm gant nerzh-kalon ; *mutig weiter kämpfen,* derc'hel da stourm hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ.
mutlos ag. : digalon, dic'hred, digouraj, dizalc'h, dismeg, diwasket, izelvredet, izel e vred, dinerzh e spered, diskaret, fallgalonet ; *er war mutlos,* diskaret e oa gant an dic'hoanag, digalonekaet e oa, mantr a oa kouezhet warnañ, izelaet e oa e vannieloù gantañ, kouezhet e oa e vannieloù gantañ, izel e oa kouezhet ar banniel gantañ, aet e oa bihan e galon, aet e oa izel e galon, en ur chif bras e oa, dinerzh e oa e spered.
Mutlosigkeit b. (-) : dic'hoanag g., digalon g., fallgalon b., koll-kalon g., laoskoni b., laoskentez b., digalonegezh b., digaloniezh b., bavoni b., dic'hred g., digouraj g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., chif g., fallaenn b.
mutmaßen V.k.e. (mutmaßte, hat gemutmaßt) : amgrediñ, damgrediñ, goulakaat, martezeañ, raklakaat, argrediñ, arlakaat, tebiñ, lakaat, douetiñ, spurmantiñ, diouganañ.
mutmaßlich ag. : ag. : gwirheñvel, sañset, goulakadurel ; *er ist der mutmaßliche Täter,* diskred a zo warnañ da vezañ sevenet an torfed, diskredet e vez an torfed warnañ.
Adv. : moarvat, emichañs, pechañs, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., douetus, chañsus, chañsoù 'zo, taol-chañs, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, …'m eus aon ; *er wird mutmaßlich nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe - ne zeuio ket nemet ur chañs e vefe - ne zeuio ket, 'm eus aon ; *er wird mutmaßlich kommen,* bezañ a-walc'h e teuio, bez' a-walc'h e teuio.
Mutmaßung b. (-,-en) : goulakadenn b., martezeadenn b., martezead g., marteze g., marse g., tebadenn b. ; *auf Mutmaßungen beruhend,* martezeadel.
Mutprobe b. (-,-n) : amprouadur an nerzh-kalon g., amprouadur ar gadarnded g.
Mutschli n. (-s,-) : [Bro-Suis] baraig g., baraennig b.
Mutter[1] b. (-, Mütter) : **1.** mamm b., mammenn b. ; *meine Mutter,* va mamm b., an hini gozh du-mañ b., ar vamm b. ; *sie ist Annas Mutter,* honnezh a zo mamm da Anna ; *sie war eine gute Mutter,* homañ e oa kalon ur vamm vat en he c'hreiz, ur vamm a garantez e oa ; *sie ist ihm eine Mutter gewesen,* ur gwir vamm (evel ur vamm) e oa bet evitañ, ur gwir vamm (evel ur vamm) e oa bet en e geñver ; *unverheiratete Mutter,* mamm dizimez b. ; *Vater-Mutter-Kind spielen,* c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *Mutter Natur,* hor mamm an natur b., Mari Glazioù b. ; *Mutter ist ausgegangen,* n'emañ ket mamm er gêr, n'emañ ket ar vamm er gêr, n'emañ ket va mamm er gêr ; *sie hat viel von ihrer Mutter,* honnezh a zo merc'h d'he mamm, honnezh a denn d'he mamm ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder,* santez Mari, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien ; **2.** [tekn.] moull g., mammvoull g. ; **3.** *Essigmutter,* gwele ar gwinêgr g., mamm ar gwinêgr b., mammenn ar gwinêgr b., mammennoù ar gwinêgr lies. ; **4.** [dre skeud.] *Vorsicht ist die Mutter der Weisheit,* P. *Vorsicht ist die Mutter der Porzellankiste,* sell petra ri - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - kerse ne zeu nemet goude - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - na daolit ket ho potoù kozh a-gostez ken n'ho po ur re nevez - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en

douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ ; *Unwissenheit ist die Mutter aller Übel,* an diouiziegezh a zeu da vezhur an holl fallentezioù, an diouiziegezh eo mammen an holl fallagriezhoù, an diouiziegezh eo pennabeg ar viloni, an diouiziegezh eo mamm da bep fallentez ; *die Mutter muss man für sich gewinnen, um die Tochter zu bekommen,* dreist moue ar gazeg kozh e vez kabestret an ebeulez - ret eo reiñ lann d'ar gazeg kozh a-raok flourañ an ebeulez - ret eo ober stad d'ar gazeg a-raok kaout an ebeulez ; *an Mutters Rockschößen hängen, an Mutters Schürzenzipfel hängen,* bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ c'hoazh war barlenn e vamm, bezañ c'hoazh war ar varlenn, na vezañ evit dioueriñ e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull eus an-unan ; *andere Mütter haben auch schöne Söhne, andere Mütter haben auch schöne Töchter,* pa serr un nor e tigor div.

Mutter[2] b. (-, Muttern) : [tekn.] bouster g., kraouenn b., tog-viñs g., biñser g.

Mutterast g. (-es,-äste) : [louza.] pennvrank g., pennskourr g., skourr bras g.

Mutterbiene b. (-,-n) : [loen.] mamm-wenan b., mamm b.

Mutterbindung b. (-,-en) : karantez ouzh ar vamm b., stagidigezh ouzh ar vamm b.

Mutterboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g./b., douar-atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., baoz b., gardenn b., douar-mag g., douar aradus g. ; *dünner Mutterboden,* douar skars g.

Mutterbrust b. (-) : bronn ar vamm b. ; *das Baby saugt an der Mutterbrust,* ar babig a zo o chugañ bronn e vamm, emañ ar babig o tenañ.

Mütterchen n. (-s,-) : mammig b., tintin b., moereb b. ; *Mütterchen Russland,* hor mammig Rusia b.

Mutterente b. (-,-n) : [loen.] houadez b.

Muttererde b. (-) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g./b., douar-atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., baoz b., gardenn b., douar-mag g., douar aradus g.

Mutterfass n. (-es,-fässer) : barrikenn winêgrañ b.

Mutterfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ar vammenn b.

Mutterflecken lies. : gweenn ar vrazezded b. ; *sie hat Mutterflecken bekommen,* merglet eo da vat.

Mutterfreuden lies. : [tro-lavar] *sie sieht Mutterfreuden entgegen,* keloù mat (keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, an dud a zo da greskiñ ganti (en he zi), prenet he deus un davañjer nevez, prenet he deus ur vrennidenn nevez, ur bugel a zo en he c'herc'henn, emañ ar soubenn o virviñ, war he fedennoù emañ.

Muttergenesungsheim n. (-s,-e) : ti-diskuizh evit ar mammoù g., kreizenn-diskuizh evit ar mammoù b.

Muttergesellschaft b. (-,-en) : penngevredad g., stal greiz b., stal vamm b.

Muttergottes b. : [relij.] mamm d'an Aotrou Doue b., mamm da Zoue b.

Muttergottesbild n. (-s,-er) : [relij.] skeudenn ar Werc'hez b., skeudenn ar Werc'hez Vari b., skeudenn an Itron Varia b.

Muttergottesschuh g. (-s,-e) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.

Mutterhaus n. (-es,-häuser) : penngevredad g., ti mamm g., stal greiz b., stal vamm b.

Mutterinstinkt g. (-s) : doug-mamm g., bondoug-mamm g.

Mutterkind n. (-s,-er) : kalon e vamm b., paotrig e vamm g., lallaig e vamm g., sellig e vamm b., plac'hig e vamm b.

Mutterkirche b. (-,-en) : [relij.] mammiliz b., iliz-vamm b.

Mutterkomplex g. (-es) : kemplezh Edip b.

Mutterkorn n. (-s,-körner) **/ Mutterkornpilz** g. (-es,-e) : [louza.] druilh g., tad-segal g., pigell g. ; *vom Mutterkornpilz befallen,* druilhet.

Mutterkuchen g. (-s,-) : [mezeg.] plakenta g., gwele g., torzhienn b., gwisk g., skarzh g.

Mutterkümmel g. (-s) : [louza.] koumin g.

Mutterland n. (-s,-länder) : pennvro b., bro-benn b. ; *das französische Mutterland,* pennvro (bro-benn) an impalaeriezh c'hall b.

Mutterlauge b. (-,-n) : [kimiezh] dour-mamm g.

Mutterleib g. (-s,-er) : kof ar vamm g. ; *die Frucht im Mutterleib,* ar frouezh e kof e vamm g., ar grouell b. ; *das Baby im Mutterleib,* ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougostez he mamm g. ; *mein Kind ist immer noch im Mutterleib,* va bugel a zo e koad e gavell ha koad e gavell a zo d'ober.

Mütterlein n. (-s,-) : mammig b.

mütterlich ag. : **1.** a vamm, mammel ; **2.** [dre skeud.] tener, karantezus.

mütterlicherseits Adv. : a-berzh mamm, eus perzh ar vamm, diouzh tu ar vamm, a du ar vamm, a-berzh e vamm, diouzh kostez e vamm, eus kostez e vamm, dre ar vamm ; *Vettern mütterlicherseits,* kendirvi diouzh tu (diouzh kostez, eus perzh) ar vamm lies., kendirvi a-berzh mamm lies., kendirvi dre ar vamm ; *die Verwandten mütterlicherseits,* ar gerentiezh a-berzh mamm b.

Mütterlichkeit b. (-) : teneridigezh ur vamm b., karantez ur vamm ouzh he bugale b., karantez ur vamm evit he bugale b., karantez ur vamm da-gehelañ he bugale b., mammegezh b.

Mutterliebe b. (-) : karantez ur vamm ouzh he bugale b., karantez ur vamm evit he bugale b., karantez ur vamm da-gehelañ he bugale b., teneridigezh ur vamm b.

mutterlos ag. : divamm ; *mutterlose Halbwaise,* emzivad divamm g., emzivadez divamm b., emzivad marv e vamm g., emzivadez marv he mamm b., minor hep mamm g., minorez hep mamm b. ; *vater- und mutterlose Waise,* emzivad didud g., emzivadez didud b., emzivad rik g., emzivadez rik b., emzivad didad ha divamm g., emzivadez didad ha divamm b., emzivad marv e dad hag e vamm g., emzivadez marv he zad hag he mamm b., minor didud g., minorez didud b., minor rik g., minorez rik b., minor hep tad na mamm g., minorez hep tad na

mamm b., minor marvet e dad hag e vamm digantañ g., minorez marvet he zad hag he mamm diganti b.
Muttermal n. (-s,-e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g. ; *mit Muttermalen übersät,* plustrennet ; *ein Muttermal aufweisend,* plustrennet.
Muttermilch b. (-) : laezh ar vamm g., laezh-bronn g., laezh-mager g. ; *er hat das mit der Muttermilch eingesogen,* anavezout a ra an dra-se a-vihanik, desket en deus an dra-se o sunañ laezh e vamm, desket en deus an dra-se etre daou frapad bronn, desket en deus an dra-se war barlenn e vamm.
Muttermord g. (-s,-e) : mammlazh g.
Muttermörder g. (-s,-) : mammlazher g.
Muttermörderin b. (-,-nen) : mammlazherez b.
Muttermund g. (-s,-münder) : [korf.] *äußerer Muttermund,* gouzoug ar mammog g., gouzoug ar vamm g., gouzoug ar grozh g.
Mutternschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez kraouennoù g., alc'hwez bousteroù g.
Mutterpause b. (-,-n) : **1.** kalk (treuzlinennadur g., treuztresadur g.) war tu gin un dreuzskeudenn g., kalk (treuzlinennadur g., treuztresadur g.) war tu gin un dreuzwelenn g. ; **2.** ehan-labour mammelezh g.
Mutterrecht n. (-s) : mammveliezh b.
Mutterschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvadez b., dañvadenn b., mammenn b.
Mutterschaft b. (-) : mammelezh b.
Mutterschaftsgeld n. (-s) : gopr mammelezh g.
Mutterschaftshilfe b. (-) : pourchas mammelezh g., gouzeuladoù mammelezh lies.
Mutterschaftsurlaub g. (-s) : ehan ganedigezh g., ehan-labour diwar wilioud g., ehan-labour mammelezh g. ; *postnataler Mutterschaftsurlaub,* ehan goude-genel g.
Mutterschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr pourvezer g., pourvezerez b.
Mutterschoß g. (-es) : barlenn ar vamm b.
Mutterschutz g. (-es) : gwarez sokial ar merc'hed dougerez g.
Mutterschutzgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout gwarez sokial ar merc'hed dougerez b.
mutterseelenallein ag. : *mutterseelenallein sein,* bezañ en e zigenvez, bezañ en e bart e-unan, bezañ e-unan-penn, bezañ e-unan-kaer, bezañ en e unan, na vezañ den ebet war e dro, bezañ e-unanig, bezañ chomet etre treid ar bed, bevañ pell diouzh darempred an dud, bezañ e-unan evel ul lakez pikez, bezañ evel ur wezenn divarret, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, bezañ digenseurt, bezañ digompagnun.
Muttersöhnchen n. (-s,-) : paotrig e vamm g., paotr e vamm g., sellig e vamm g., lallaig e vamm g., kalon e vamm b., gogez g.
Muttersprache b. (-,-n) : yezh-vamm b., yezh c'henidik b., yezh kentañ b.
Muttersprachler g. (-s,-) : den hag a gomz ur yezh a-vihanik g., komzer a-vihanik g. [d.sk. : brezhoneger a-vihanik g.], den hag en deus desket e yezh war barlenn e vamm g. ; *die letzten Muttersprachler,* an dibennyezherien lies.
muttersprachlich ag. : **1.** er yezh-vamm ; **2.** hag a gomz ar yezh a-vihanik, hag a gomz ar yezh a-vihan.
Mutterstadt b. (-,-städte) : kêr c'henidik b.
Mutterstelle b. (-) : *bei jemandem Mutterstelle vertreten,* delc'her lec'h a vamm (servijout da vamm, talvezout mamm) d'u.b. (Gregor).
Muttertag g. (-s,-e) : gouel ar mammoù g.
Muttertier n. (-s,-e) : [loen.] mamm b.
Mutterwitz g. (-es) : skiant-vat a-berzh gouenn b., poell a-berzh gouenn g., lemmded-spered b., divreilh g., digaot g.
Mutti b. (-,-s) : mammig b., mama b., mamaig b., mamam b., mamm b. ; *Muttis Küche vermissen,* keuziañ da gegin e vamm, keuziñ da gegin e vamm ; *Mutti ist ausgegangen,* n'emañ ket mamm er gêr, n'emañ ket ar vamm er gêr, n'emañ ket va mamm er gêr ; *Mutti ! was gibt's zu essen ?* mamm ! petra 'zo da zebriñ ? va mamm ! petra 'vo da zebriñ ? ; [hep kemmadur dre vlotaat war-lerc'h an araogenn *da*] *frag Mutti, wer das ist,* goulenn da mamm piv eo hennezh.
mutual ag. : *sellit ouzh* **mutuell**.
Mutualismus g. (-) : **1.** kilezouriezh b. ; **2.** [bev.] kilezegezh b., kedvevadezh kilezek b.
Mutualist g. (-en,-en) : kilezour g.
mutuell ag. : kenetre, an eil d'egile, an eil d'eben, an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, kilezel, ken-.
Mutung b. (-,-en) : [mengleuz.] goulennadenn an aotre mengleuziañ g.
mutvoll ag. : kadarn, kalonek, disaouzan, diskramailh.
Mutwille g. (-ns) : tunenn b., froudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., tid b. ; *aus Mutwillen,* diwar c'hoari, diwar ur froudenn (ur pennad, ur stultenn, ur reuziad) ; *er lässt seinen Kindern jeden Mutwillen durchgehen,* ober a ra o did ouzh e vugale, ober a ra o did d'e vugale, ober a ra o holl zivizoù ouzh e vugale, ober a ra o holl zivizoù d'e vugale, ober a ra holl senturioù e vugale, ober a ra holl lavarioù (holl bennadoù) e vugale, ober a ra o holl lavarioù d'e vugale, ober a ra o holl froudennoù d'e vugale, plegañ a ra da did e vugale, ne gred ket nac'h an dister dra ouzh e vugale, ober a ra kamambre d'e vugale.
mutwillig ag./Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benvest-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-rat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-gentizh-kaer, a-fetepañs, a-befiañs, a-venifiañs.
Mütze b. (-,-n) : kasketenn b., bered g. ; *schirmlose Mütze,* boned g. ; *flache Mütze,* boned plat g. ; *eine Mütze aufhaben,* bezañ beredet, bezañ e gasketenn war e benn gant an-unan.
Mützenschild n. (-s,-er) **/ Mützenschirm** g. (-s,-e) : erien g., lêrbenn g., barraotenn b.
MwSt [*berradur evit* **Mehrwertsteuer**] : taos war ar gwerzh ouzhpennet g., tell war gresk talvoud b., TGO, TWGT.
Myelopathie b. (-,-n) : [mezeg.] mielopatiezh b.
Mykologe g. (-n,-n) : foueoniour g., mikologour g.
Mykologie b. (-) : foueoniezh b., mikologiezh b.
Mykose b. (-,-n) : [mezeg.] mikoz g., louedenn b.

Myokardinfarkt g. (-s,-e) : [mezeg.] angwazhiad ar galon g., infarktus kigenn ar galon g., infarktus kaher ar galon g.
Myom n. (-s,-e) : [mezeg.] miom g., fibrom g.
Myopathie b. (-) : [mezeg.] miopatiezh b.
Myriade b. (-,-n) : **1.** dekmiliad g. ; **2.** [dre skeud.] bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., mor g., lanvad g., bolead g., bordilh b., bostad b., afin g., klotad g., kreoñennad b., kreoñenn b., kudennad b., paotad g., revriad g., randonad g., mil-ha-mil, un diniver a … g., niver diniverus g. (Gregor).
Myriagramm n. (-s,-e) : miriagramm g.
Myriameter n./g. (-s,-) : [istor] miriametr g.
Myriapode g. (-n,-n) **/ Myriopode** g. (-n,-n): [loen.] senk g., miriapodeg g., miltroadeg g.
Myrre b. (-,-n) **/ Myrrhe** b. (-,-n) : mir g.
Myrte b. (-,-n) : [louza.] meurta g.
Myrtenkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn eured b., kurunenn bleuñv orañjez b.
Mysterienspiel n. (-s,-e) : [lenn.] mister g., c'hoari-santel g.
mysteriös ag. : kevrinus, misterius, rinek, moliac'hus, diveizus, digomprenus, digompren, didreuzus.
Mysterium n. (-s, Mysterien) : **1.** [Henamzer] henvister g. ; **2.** kevrin g., mister g., moliac'h g., rin g. ; *das Mysterium der Inkarnation Christi,* mister an enkorfadur g., moliac'h an enkorfadur g.
Mystifikation b. (-,-en) : darluerezh g., tunidigezh b., touellerezh g.
mystifizieren V.k.e. (hat mystifiziert) : darluiñ, tunañ, touellañ.
Mystik b. (-) : kevrinouriezh b., kevrinelouriezh b., kevrinegezh b., kevrinelezh b., kevrinadezh b., [gwashaus] kevrinaj g.
Mystiker g. (-s,-) : kevrinad g., kevrinour g., [gwashaus] kevrinajour g.
Mystikerin b. (-,-nen) : kevrinadez b., kevrinourez b., [gwashaus] kevrinajourez b.
mystisch ag. : kevrinel, kevrinek ; *mystische Erfahrung,* arnod kevrinek g.
Mystizismus g. (-) : kevrinezh b., kevrinadegezh b., kevrinadelezh b., kevrinouriezh b., kevrinelouriezh b., [gwashaus] kevrinaj g.
Mythe b. (-,-n) : gwengel g., mojenn b., marzhad g., marzhdanevell b.
Mythenforschung b. (-,-en) : gwengeloniezh b., marzhadoniezh b., marzhoniezh b., doueedoniezh b.
mythenhaft ag. : **1.** gwengelek, mojennel, mojennek, marzhadek, marzhadel ; **2.** [kevredadouriezh] eorizhel.
Mythifizierung b. (-) : marzhadekadur g.
mythisch ag. : **1.** gwengelek, mojennel, mojennek, marzhadek, marzhadel ; *mythischer Held,* haroz mojennel g. ; *mythisches Ungeheuer,* euzhvil mojennel g., aerouant g. ; **2.** [kevredadouriezh] eorizhel ; **3.** diwirion, ijinet, forjet.
Mythologe g. (-n,-n) : gwengelour g., mitologour g., marzhoniour g.
Mythologie b. (-,-en) : **1.** gwengelouriezh b., mitologiezh b., marzhadouriezh b., mojennerezh g. ; **2.** gwengeloniezh b., mitologiezh b., doueedoniezh b., marzhoniezh b., marzhadoniezh b.
mythologieren V.k.e. (hat mytholigiert) : lakaat [udb] da vojenn, gwengelekaat, mojennekaat, marzhadekaat.
mythologisch ag. : gwengelek, gwengelourel, gwengelouriezhel, mojennerezhel, mitologek, marzhoniezhel, mojennel, ... mojennerezh.
Mythomane g. (-n,-n) : brozennour g., sorc'henner g., gaoumaniak g., gaouvariad g.
Mythomanie b. (-) : sorc'hennerezh g., gaoumania g., gaouvar g.
Mythomanin b. (-,-nen) : brozennourez b., sorc'hennerez b., gaoumaniakez b., gaouvariadez b.
mythomanisch ag. : brozennour, sorc'henner, gaoumaniakel, gaouvariat.
Mythos g. (-, Mythen) **/ Mythus** g. (-, Mythen) : **1.** mojenn b., marzhad g., marzhdanevell b., gwengel g. ; **2.** eorizh g., gwengel g. ; *der arische Mythos,* ar gwengel arian g., an eorizh arian g. ; *aus etwas einen Mythos machen,* lakaat udb da vojenn, gwengelekaat udb, mojennekaat udb, marzhadekaat udb.
Mythosentlarvung b. (-,-en) : divarzhadekadur g., diwengelaat g., dizarluiñ g.
Mythus g. (-, Mythen) : mojenn b., marzhad g., marzhdanevell b., gwengel g.
Myxomatose b. (-) : [loen.] miksomatoz g.
Myzel n. (-s,-ien/-e) : [louza.] mikeliom g.

N

N, n n. (-,-) : *das große N,* an N bras g., an N skrivet bras g., ar bennlizherenn N b. ; *das kleine n,* an n munut g., an n skrivet bihan g.
N [*berradur evit* **Norden**] : norzh g., hanternoz g., kreiznoz g., nort g.
'**n** [*berradur evit* **ein**] : ur, un, ul.
na estl. : *na !* hama ! alo 'ta ! hola ! hola 'vat ! hopala ! hopalaba ! ma ! tê ! tie ! dal ! u ! u chekon ! che ! atoue ! feiz ! ha ! neuze 'ta ! ; *na junger Mann !* neuze 'ta paotr yaouank ! ; *na endlich !* a-benn ar fin ! a-benn an diwezh ! erfin ! d'an diwezh ! en diwezh ! diwar ar mare ! setu eñ pelloc'h ! ; *na und ?* ha neuze ? ha goude ? petra a rafe an dra-se ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? ha forzh a ran gant an dra-se ? petra vern ? pe forzh zo ? na pa vefe ? na bezañ ! hag evit-se ! nag evit-se ! ; *na, und ob !* feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! membri ! ; *na so etwas ! na so was !* nag a draoù ! pebezh abadenn ! petore abadenn ! setu aze un abadenn ! hopala ! hopalaba ! ma ! to to ! o to to ! u ! u chekon ! che ! uc'hu ! oei ! serpital ! ta ta ! ta ta ta ! ha ! hama ! o ma ! ; *na ja !* ma ! ba ! ; *na schön ! na gut !* bezet ! mat ! kent a se ! ma ! hama ! ; *na schön, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! - mat ! aet omp neuze ! ; *na warte !* gortoz 'ta ! ; *na klar !* ya 'vat ! ya sur ! splann eo ! evel-just ! na petra 'ta ! ya da ! ya a-walc'h ! sur 'vat ! o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri !
Nabe b. (-,-n) : **1.** moell-karr g., moell rod b., bendell-rod g., begel-rod g., pod-rod g., pod-karr g. ; *eine Nabe mit einem Ring versehen,* fretañ ur bendell ; *die Naben der Räder stoßen aneinander,* en em stokañ a ra ar moelloù-kirri an eil ouzh egile ; *die Naben quietschen,* gwigourat (chourikal) a ra moelloù ar c'harr ; **2.** [treuzdougen] *Luftfahrtnabe,* skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.
Nabel g. (-s,-) : **1.** [korf.] begel g., bouton-kof g., bouton-korf g., bouton krampouezh g., bouton-koko g., bouton-kreiz g., bouton rous g. ; **2.** [dre skeud.] *du bist nicht der Nabel der Welt,* arabat dit krediñ e sav an heol ez revr !
Nabelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] avelenn ar begel b., avelenn-vegel b., begel-avel g., begel-tarzh g., ogad begel g., tarzh ar begel g. (Gregor).
Nabelschau b. (-) : emgreizennegezh b., meañs b., emlorc'h g., emgarantez dreistmuzul b., narkisegezh b. ; *er betreibt Nabelschau,* krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, troet eo gantañ e-unan, karg eo gantañ e-unan, douget eo dezhañ e-unan, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded.
Nabelschnur b. (-,-schnüre) : [korf.] funig ar begel b., gor ar begel g., kordennig-vegel b., kordonenn ar begel b., neudenn ar vuhez b., begel g., P. chadenn gentañ b., kordenn ar gwir b., kordaouenn ar gwir b., kordonenn ar gwir b. ; *die Nabelschnur durchtrennen, die Nabelschnur abschneiden,* troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet.
Nabelschwein n. (-s,-e) : [loen.] pekari g.
Nabenhöhle b. (-,-n) : [tekn.] poull-rod g.
Nabob g. (-s,-s) : nabab b.
Nabucco g. : [Verdi] Nabucco g., Nabukodonozor g.
Nabû-kudurrī-usur g. : [istor] Nabukodonozor g., Naboukadnesar g.
nach araog. (t-d-b) : **1.** [en egor] da, etrezek, etramek, da-gaout, war-gaout, davit, war-zu, da-geñver, trema ; *nach Hause gehen,* mont (distreiñ) d'ar gêr (d'e gêr), mont d'an ti (d'e di), kêrat, mont sa'r gêr, mont sa'n ti ; *komm zu mir nach Hause,* deus du-mañ ; *nach oben,* war-laez, d'al laez, d'an nec'h, d'ar c'hrec'h, d'al lein, er vann, e-barzh ar vann ; *nach jeder Richtung,* da bep lec'h, da bep tu, da gement roud 'zo, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *nach der linken Seite,* a-gleiz, war gleiz, war an dorn kleiz, war gaout e du kleiz, en dorn kleiz, war an tu kleiz ; *nach rechts fahren,* mont a-zehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou, treiñ en dorn dehou ; *nach links fahren,* mont a-gleiz, mont war gleiz, treiñ war an tu kleiz (war e zorn kleiz), treiñ en dorn kleiz ; *der Weg nach dem Rathaus,* an hent da-gaout (da-geñver) an ti-kêr (a gas d'an ti-kêr) g., hent an ti-kêr ; *der Weg nach Berlin,* hent Berlin g., an hent da Verlin g. ; *nach Berlin fahren,* mont da Verlin ; *nach Deutschland fahren,* mont da vro-Alamagn ; *das Fenster liegt nach dem Garten,* skeiñ a ra ar prenestr war al liorzh, troet eo ar prenestr war-zu al liorzh ; *nach etwas schießen,* tennañ war udb ; [dre skeud.] *jemanden nach dem Weg fragen,* goulenn ouzh u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, goulenn an hent d'ul lec'h bennak (an hent a gas d'ul lec'h bennak) ouzh u.b. ; *nach dem Arzt schicken,* kas davit (da gerc'hat) ar mezeg ; *sich nach etwas sehnen,* bezañ e galon war udb, kaout hiraezh d'udb, c'hoantaat udb.
2. [en amzer] goude, a-c'houde, war-lerc'h, àr-lerc'h, diwar-lerc'h, a-zilerc'h, e dilerc'h, war zilerc'h, war-benn, diwar, da-heul, da boursu ; *nach dem Vortrag hat eine Diskussion stattgefunden,* ur gaozeadenn a oa bet goude ar brezegenn, da boursu ar brezegenn e oa bet ur gaozeadenn ; *es ist zehn nach zehn,* dek eur dek eo ; *nach dem Krieg,* e dilerc'h ar brezel, goude ar brezel ; *lange nach seinem Tod,* pell da c'houde e varv ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch,* seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *nach dem Abendessen,* goude koan, da c'houde koan, goude

bezañ koaniet ganeomp, ur wech koaniet ganeomp ; *nach dem Mittagessen,* goude merenn, da c'houde merenn, goude lein, da c'houde lein ; *nach getaner Arbeit,* ur wech ma oa echu al labour, a-benn (goude) ma vo echu al labour, goude ma voe echu al labour, pa vo (pa oa, pa vez, pa veze) echu al labour, goude ober al labour, goude bezañ graet al labour ; *nach zehn Minuten,* e-korf (en ur ober, a-benn) dek munutenn, dek munutenn goude (da c'houde, war-lerc'h) ; *nach Abzug von,* goude ma oa bet (ma vo) diskontet [udb] ; *nach Christi Geburt (n. Chr),* goude Hor Salver, goude Jezuz-Krist ; *kurz nach der Hochzeit,* damc'houde an eured, damdost goude an eured ; *einer nach dem anderen,* unan-hag-unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.
3. [dre skeud.] *allem Anschein nach,* war a seblant, da welet, din da welet, bete gwelet, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez feson, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, hervez gwelet, me 'laka, 'm eus aon, war a weler, emichañs, pechañs, hervez pep doare ; *nach seiner Aussage,* war (hervez, diouzh, hervez pezh) a lavar, gouez dezhañ, liz dezhañ, poz dezhañ, hervezañ, diouzh e glevet, war e glevet, diwar (diouzh, hervez) e lavar ; *nach dem, was ich gehört habe,* hervez em eus klevet, diouzh em eus klevet, war em eus klevet ; *nach Belieben,* pezh a garer, diouzh c'hoant, d'e c'hrad, en (diouzh) e ziviz, diouzh diviz [u.b.], diouzh e c'hoant, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, hervez ho plijadur, hervez hor plijadur, herver o flijadur, hervez e blijadur, kement ha ma plijo ganeoc'h, evel a blijo [gant u.b.], diouzh e vod, diouzh e faltazi, hervez e faltazi, diouzh e santimant ; *nach deutschem Geld,* e moneiz alaman ; *jeder nach seinem Geschmack,* da bep hini e vlaz, logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaomp tout ; *je nach Größe,* hervez (diouzh) ar vent ; *nach Maß gearbeitet,* graet diouzh muzul (diwar vuzul) ; *nach meiner Meinung, meiner Meinung nach,* hervezon, da'm soñj, da'm meno, war (hervez) va meno, hervez va soñj, diouzh va danvez, war a gredan, hervez va santimant, a gav din, a soñj din, evidon-me ; *nach Vermögen,* hervez e aez (e bosupl, e c'halloud, e beadra), diouzh e aez (e beadra) ; *nach Möglichkeit (nach Kräften),* endra c'haller, kement ha ma c'haller, kement ha ma'z eo posupl d'an-unan, kement ha ma'z eus tu, hervez e bosupl (e c'halloud) (Gregor) ; *nach Seife duften,* bezañ c'hwezh vat ar soavon gant an-unan, kaout madelezh ar soavon ; *jemanden nur dem Namen nach kennen,* na anavezout u.b. nemet diouzh e anv ; *nach einer Diät leben,* reoliañ e emzoug emvagañ ; *nach der Natur malen,* livañ diouzh an traoù o-unan ; *das ist nach meinem Herzen,* kement-se a blij din (a zo da'm grad, a zo diouzh va doare, a zo graet diouzh va faltazi, a zo graet diouzh va mod) ; *wenn es nach mir ginge,* pa selaoufen ouzhin.
Adv. : *nach und nach,* tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a van da van, nebeut-ha-nebeut, a-nebeut-da-nebeut, a-nebeudoù, a-nebeudoùigoù, dre gont, diouzh kont, a-dammoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, a damm da damm, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, a-sil-da-sil, a-silik, a-sil-kaer, taol-ha-taol, a-zoug-kamm, war bouezig ; *seine Liebe für sie löste sich nach und nach in Luft auf,* e garantez eviti a goazhas gorrek ; *sie wurde nach und nach schwächer,* ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *nach wie vor,* na mui na nebeutoc'h eget a-gent, evel a-gent, evel a-ziagent, kement ha kent, hep kemm ebet, kenkoulz ha diagent, c'hoazh, bepred, kenkoulz hag a-ziaraok, atav, dalc'hmat ; *mir nach !* piv bennak am c'har am heulio ! da'm heul ! ; *man lässt die Besucher nach und nach eintreten,* degemeret e vez ar weladennerien a-nebeudoùigoù (dre gont, diouzh kont).
Rakverb rannus o verkañ : **a)** an oberezh heuliañ : *nachlaufen* ; **b)** an oberezh drevezañ : *nachmachen* ; **c)** un adoberezh : *nachfüllen* ; **d)** un oberezh a hirbadelezh : *nachdenken*.
Nachachtung b. (-) : [Bro-Suis] *einer Sache (t-d-b) Nachachtung verschaffen,* ober ma vo sevenet udb, ober diouzh ma vo sevenet udb, ober en hevelep feson ma vo kaset udb da wir, ober en hevelep doare ma vo kaset udb da wir, ober en doare ma vo kaset udb da wir, teurel evezh e vefe sevenet udb.
nachäffen V.k.e. (hat nachgeäfft) : *jemanden nachäffen,* taneal (marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ, kammheñvelout, drevezañ, luadenniñ) u.b., ober heñvel ouzh u.b. ; *jemandes Stimme nachäffen,* delvenn mouezh u.b.
Nachäfferei b. (-) **/ Nachäffung** b. (-) : marmouzadur g., marmouzerezh g., emheñveladur g.
nachahmbar ag. : heulius, drevezus, hag a c'haller drevezañ.
nachahmen V.k.e. (hat nachgeahmt) : heñvelekaat, ober diouzh u.b., taneal, marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, drevezañ, tailhañ, dambreziñ ; *jemanden nachahmen,* ober diouzh (drevezañ, kopiañ, kemer skouer diwar, kemer skouer diouzh, heuliañ roudoù) u.b., kemer pleg diwar u.b., heuliañ u.b., kemer patrom (kentel) diouzh u.b. / tennañ skouer diouzh u.b. / heuliañ skouer u.b. (Gregor), ober heñvel ouzh u.b., skoueriañ e vuhez war hini u.b., reizhañ e vuhez war hini u.b., hañvalout e vuhez ouzh hini u.b. all, dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b., en em zerc'hel evel ma ra u.b. ; *spöttisch nachahmen,* luadenniñ, marmouzañ, tailhañ, taneal ; *jemandes Stimme nachahmen,* delvenn mouezh u.b.
nachahmenswert ag. : skouerius, heulius ; *er hat ein nachahmenswertes Leben geführt,* ur vuhez skouer en doa bet.
Nachahmer g. (-s,-) : drevezer g., dezreveller g., heñveler g., heulier g.
Nachahmerin b. (-,-nen) : drevezerez b., dezrevellerez b., heñvelerez b., heulierez b.
Nachahmung b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., hevelebidigezh b., emheñveladur g., marmouzadur g., marmouzerezh g. ; *genaue*

Nachahmung, peurheñveladur g. ; *satirische Nachahmung,* luadenn b., luadennerezh g.
Nachahmungstrieb g. (-s,-e) : emheñveladur g.
Nachappell g. (-s,-e) : [lu] eil galv g., eil galvadeg b.
Nacharbeit b. (-,-en) : eilaozadur g., peurlip g., distremen g.
nacharbeiten V.gw. (hat nachgearbeitet) : **1.** ober heñvel ouzh ; **2.** labourat evit adtapout an dale.
V.k.e. (hat nachgearbeitet) : peurlipat al labour, turgnañ al labour, flourañ e labour, distremen ul labour.
Nachbar g. (-s/-n,-n) : amezeg g., nesañ g. ; *der Nachbar,* an amezeg g., hini an ti all g. ; *die Nachbarn,* tud an ti all lies., re an ti all lies., re an tiez all lies., an amezeien lies., ar garteriz lies., tud ar c'harter lies. ; *unser Nachbar Hans,* Yann an ti all g. ; *ein Nachbar,* un amezeg din g., un amezeg dezho g., un amezeg dezhañ g., un amezeg dezhi g. ; *der linke Nachbar,* an amezeg kleiz g. ; *wir sind Nachbarn,* hennezh a zo amezeg din ; *mein nächster Nachbar,* an amezeg nesañ din g. ; *die Äpfel aus Nachbars Garten schmecken am besten,* kastilli a-ziabell o deus tourioù uhel, an dimezioù a-bell ned int nemet tourioù ha kestell, atav e kaver eost an amezeg gwelloc'h eget hon hini.
Nachbardorf n. (-s,-dörfer) : *das Nachbardorf,* ar barrez e-kichen b., ar barrez a-gichen b., ar barrez a-harz b., ar gêriadenn nesañ b., ar gêriadenn amezek b., an tostañ kêriadenn b., ar gêriadenn dostañ b. ; *die Nachbardörfer,* ar parrezioù a-ziwar-dro lies., ar parrezioù a-dro-war-dro lies., ar parrezioù diwar-dro lies., ar parrezioù damdost di lies.
Nachbargrundstück n. (-s,-e) : tachenn all b., tachenn an amezeg b., tachenn an ti all b. ; *eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab,* ur c'harzh a verk ar vevenn etre hol liorzh ha tachenn an ti all.
Nachbarhaus n. (-es,-häuser) : ti all g., ti an amezeien g., ti nesañ g., ti nes g. ; *der Familienvater im Nachbarhaus,* hini an ti all g.
Nachbarin b. (-,-nen) : amezegez b., amezegenn b.
Nachbarinsel b. (-,-n) : **1.** ragenez b. [*liester* raginizi] ; **2.** enez amezek b. [*liester* inizi amezek], enez a-gichen b. [*liester* inizi a-gichen].
nachbarlich ag. : **1.** amezek, nesañ, a-ziwar-dro, e-kichen, a-gichen, a-dro-war-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, damdost di ; **2.** etre amezeien, a amezegiezh ; *gutnachbarliche Beziehungen,* darempredoù mat etre amezeien lies., darempredoù mat a amezegiezh lies.
Nachbarort g. (-s,-e) : kêriadenn nesañ b., kêriadenn amezek b., parrez e-kichen b. ; *der Nachbarort,* an tostañ kêriadenn b., ar gêriadenn dostañ b., ar barrez e-kichen b., ar barrez a-gichen b., ar barrez a-harz b., ar gêriadenn nesañ b., ar gêriadenn amezek b.
Nachbarschaft b. (-) : amezegiezh b., amezegezh b., ardremez g., trowardroioù lies., karter g., tud ar c'harter lies. ; *die Nachbarschaft pflegen,* amezegañ ; *eine Familie aus der Nachbarschaft,* un tiegezh damdost di g., un tiegezh eus hon amezegezh g., un tiegezh eus a-gichen g., un tiegezh diwar-dro g. ; *in der Nachbarschaft,* en amezegezh.
Nachbarschaftshilfe b. (-) : kenskoazell etre amezeien b.
Nachbarsfrau b. (-,-en) : amezegez b., amezegenn b.
Nachbarskind n. (-s,-er) : bugel an amezeien g., bugel an ti all g.
Nachbarsleute lies. : re an tiez all lies., amezeien lies.
Nachbarvölker lies. : pobloù amezek lies.
nachbedenken V.k.e. (bedachte nach / hat nachbedacht) : prederiañ [war udb] pa vez re ziwezhat, prederiañ war-lerc'h, prederiañ a-c'houde.
nachbehandeln V.k.e. (behandelte nach / hat nachbehandelt) : **1.** plediñ en-dro [gant udb] ; **2.** kenderc'hel da vezegañ [u.b.], kenderc'hel da vedisiniñ [u.b.], kenderc'hel da dretañ [u.b./udb].
Nachbehandlung b. (-,-en) : intentoù a-c'houdevezh lies., louzaouadur klokaus g., mezegadur a-c'houdevezh g., louzaouerezh klokaus g., mezegañ a-c'houdevezh g., louzaouiñ klokaus g., treterezh a-c'houdevezh g.
nachbereiten V.k.e. (bereitete nach / hat nachbereitet) : adaozañ.
nachbessern V.k.e. (besserte nach / hat nachgebessert) : eilaozañ, gwellaat, renkañ, ratreañ, kempenn, adaozañ, dresañ, greiañ, ober un dres da, rapariñ, difallañ, disac'hañ, dihoubañ.
nachbestellen V.k.e. (bestellte nach / hat nachbestellt) : urzhiañ traoù ouzhpenn, urzhiañ traoù en-dro.
Nachbestellung b. (-,-en) : **1.** urzh-prenañ ouzhpenn g., urzhiad ouzhpenn g., goulennadenn ouzhpenn b. ; **2.** urzh-prenañ a-c'houdevezh g., urzhiad a-c'houdevezh g., goulennadenn a-c'houdevezh b.
nachbeten V.k.e. (betete nach / hat nachgebetet) : adlavaret, dibunañ hep soñjal.
V.gw. (betete nach / hat nachgebetet) : adlavaret.
Nachbeter g. (-s,-) : peroked g., heuliataer g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g., dezreveller g., Yann ar Peul hag a ya da-heul g.
Nachbild n. (-s,-er) : **1.** eilskeudenn b., adskeudenn b., eillivadur g. ; **2.** [mezeg., lagad] skeudenn azgweredek b.
nachbilden V.k.e. (hat nachgebildet) : eilskeudenniñ, eillivañ, eiladuriñ, ober un eilskeudenn eus, drevezañ.
Nachbildung b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., eilskeudenn b., eillivadur g., doubladur g., eilad g., eiladur g., eilskouer b.
nachbleiben V.gw. (blieb nach / ist nachgeblieben) : **1.** chom en a-dreñv ; **2.** dreistbevañ [d'u.b.].
nachblicken V.gw. (t-d-b) (hat nachgeblickt) : *jemandem nachblicken,* ambroug (heuliañ) u.b. gant e selloù, ambroug (heuliañ) u.b. a-daol-lagad, chom da sellet ouzh u.b. hag a zo o pellaat.
Nachblüte b. (-) : eil bleuniadur g.
Nachblutung b. (-,-en) : [mezeg.] gwadliñv goudeoberata g., red-gwad da-heul un oberatadenn g., koll-gwad da-heul un oberatadenn g., diwadañ da-heul un oberatadenn g., flus-gwad da-heul un oberatadenn g.
nachbohren V.gw. (hat nachgebohrt) : pouezañ, delc'her, forsiñ ; *bei jemandem nachbohren,* klask diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., klask tennañ kaoz diouzh u.b., klask tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, klask tennañ c'hwibez d'u.b.
nachdatieren V.k.e. (datierte nach / hat nachdatiert) : goudedeiziañ.

nachdem stagell isurzh. : **1.** goude ma, goude ha ma, goude, war-lerc'h ma, àr-lerc'h ma ; *nachdem er die Zeitung gelesen hat,* goude lenn ar gelaouenn, goude bezañ bet lennet ar gelaouenn gantañ ; *nachdem er eingetroffen war,* goude ma oa deuet, goude ha ma oa deuet, war-lerc'h ma oa deuet ; *nachdem sie ihre Kinder in die Schule gebracht hat, geht sie zur Arbeit,* goude kas he bugale d'ar skol e ya d'he labour ; *nachdem wir in der Stadt angekommen waren, suchten wir uns ein Hotelzimmer,* ur wech erru e kêr, ez ejomp da glask ur gambr en ul leti ; *der Arzt traf ein, nachdem sich die Beschwerden bereits wieder beruhigt hatten,* en em gavout a reas ar mezeg war-lerc'h ma oa sioulaet ar poanioù dija ; *er ging acht Tage, nachdem er angekommen war, schon wieder auf Reisen,* aet eo da vale bro en-dro, eizhtez war-lerc'h ma oa distroet d'ar gêr ; *nachdem sie die Prüfung abgelegt hat, geht sie ins Praktikum,* goude bezañ tremenet hec'h arnodenn ez aio d'ober ur staj ; *nachdem wir mit ihm gesprochen haben, werden wir seine Angelegenheit klären,* goude hor bo komzet gantañ e tiskoulmimp e afer ; *kurz nachdem das Schiff den Hafen erreicht hatte, brach der Sturm los,* nebeut goude ma tegouezhas ar vag er porzh e tirollas ar gorventenn ; **2.** *je nachdem,* diouzh ma vo an dro, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo, diouzh ma vo kont, diouzh m'emañ kont, se 'zo hervez, diouzh e gont, diouzh (hervez) an degouezh, hervez an darvoudoù, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez pezh a c'hoarvezo, diouzh ma troy an traoù ; *je nachdem, was er mir sagt,* diouzh a lavaro din, diouzh ma lavaro din, hervez ma lavaro din.

nachdenken V.gw. (dachte nach / hat nachgedacht) : prederiañ, bezañ e prederi, en em soñjal, en em gompren, chom da gompren, lakaat meiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], peursoñjal, poellañ, poelladiñ, poellata, prederiata, embrederiata, emzastum, meizata, magañ soñjoù, lonkañ soñjoù, debriñ soñjoù, malañ soñjoù, pleustriñ soñjoù ; *über etwas (t-rt) nachdenken,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, rezoniñ war udb ; *denken Sie darüber nach,* soñjit mat en dra-se, grit mat ho soñj ; *wir denken nach,* en em soñjal a reomp ; *lange nachdenken,* hirsoñjal ; *über jemandes Worte nachdenken,* pleustriñ komzoù u.b. ; *über den Tod nachdenken,* prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; *über den Sinn des Lebens nachdenken,* prederiañ war ster ar vuhez ; *ohne weiter (länger) darüber nachzudenken,* hep ober seizh soñj ; *denk nach, bevor du sprichst,* gra nav zro gand da deod ez kenoù a-raok komz, pouez mat pep ger a-raok komz.

Nachdenken n. (-s) : emsoñj g., emzastum g., prederi b., prederiata g., embrederiata g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederennoù lies., prederiañ g., prederiadur g., soñj g. ; *nach langem Nachdenken,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *Stoff zum Nachdenken,* danvez preder g., danvez da brederiañ, peadra da gompren g., magadur spered g. ; *jemandem Stoff zum Nachdenken bieten,* magañ spered u.b. ; *seine tiefsinnigen Worte bieten uns Stoff zum Nachdenken,* e gomzoù talvoudus a ro magadur d'hor speredoù, maget en deus hor speredoù gant e gomzoù talvoudus, e gomzoù talvoudus a ro peadra deomp da vagan hor speredoù.

nachdenklich ag. : prederiek, prederiet, poelladus, kollet en e soñjezonoù, darbaret gant e soñjoù, soñjus, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o valañ soñjoù, o lonkañ soñjoù, berlobiet ; *das stimmt nachdenklich,* peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo evit prederiañ ; *sein Benehmen stimmt mich nachdenklich,* e emzalc'h a ro din da soñjal, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ ; *er sieht nachdenklich aus,* un aer soñjus en deus, un aer d'en em gompren en deus, e prederi emañ.

Nachdenklichkeit b. (-) : imor soñjus b., prederi b., aer soñjus g./b., aer d'en em gompren g./b.

nachdichten V.k.e. (hat nachgedichtet) : skrivañ en-dro, kempenn, azasaat.

Nachdichtung b. (-,-en) : kempenn g., azasaat g.

nachdrängen V.gw. (ist nachgedrängt) : bountañ, bountañ-divountañ.

Nachdruck g. (-s,-drücke) : **1.** pouez g., nerzh g. ; *mit allem Nachdruck,* groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak, krenn, fraezh ha sklaer ; *er hatte mit allem Nachdruck verboten, Leute hereinzulassen,* difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ ; *den Nachdruck auf eine Sache legen,* pouezañ (delc'her, forsiñ) war udb, lakaat ar pouez war udb, toniañ udb, reiñ lufr d'udb, reiñ sked d'udb, reiñ tro d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *seiner Autorität mehr Nachdruck verleihen,* startaat e aotrouniezh, kadarnaat e aotrouniezh ; **2.** advoulladur g. ; **3.** eilembannadur g. ; *unerlaubter Nachdruck, illegaler Nachdruck,* dambrezadenn b.

nachdrucken V.k.e. (hat nachgedruckt) : **1.** advoullañ ; **2.** eilembann ; **3.** eilskeudenniñ ; **4.** *etwas illegal (unerlaubt) nachdrucken,* dambreziñ udb.

nachdrücklich ag. : groñs, fraezh, diarvar, fraezh ha sklaer, distag, krenn, strizh.

Adv. : groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak,

krenn, fraezh ha sklaer, en ur reiñ tro d'e gomzoù ; *er hatte nachdrücklich verboten, Leute hereinzulassen,* difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ.

Nachdrücklichkeit b. (-) : fraezhded b., strizhder g., strizhded b.

nachdrucksvoll ag. : *sellit ouzh* **nachdrücklich**.

nachdunkeln V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist nachgedunkelt] : teñvalaat.

Nachdurst g. (-es) : sec'hed bras g., sec'hed ruz g., sec'hed du g., sec'hed itik g., itik g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g. ; *Nachdurst haben,* santout blaz ar bont, bezañ tev (pounner) e deod, bezañ stag e deod ouzh e staon gant ar sec'hed.

Nacheiferer g. (-s,-) : heulier g., diskibl g., heñveler g., mab speredel g.

nacheifern V.gw. (hat nachgeeifert) : *jemandem nacheifern,* skoueriañ e ober diouzh hini u.b., skoueriañ e ober war hini u.b., ober diouzh u.b., reizhañ e vuhez war hini u.b., kemer patrom (kentel) diouzh u.b. / tennañ skouer diouzh u.b. / heuliañ skouer u.b. (Gregor), kemer pleg diwar u.b., dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nacheilen V.gw. (t-d-b) (ist nachgeeilt) : *jemandem nacheilen,* redek war-lerc'h u.b.

nacheinander Adv. : unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro, diouzh renk ; *vierzehn Tage nacheinander,* pemzektez diouzh renk, ur pemzektez hep diskrog, pemzek deiz lerc'h-ouzh-lerc'h (lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h), pemzektez da heul, pemzektez diouzhtu (Gregor).

nachempfinden V.k.e. (empfand nach / hat nachempfunden) : bezañ lod e, kemer e lod eus, kemer lod e ; *jemandem eine Freude nachempfinden,* kemer e lod eus levenez u.b., kemer (bezañ) lod e laouenidigezh u.b., kompren d'u.b.

Nachen g. (-s,-) : bagig b., skaf m., skafig g., skuitenn b., skuit g., koked g.

nacherzählen V.k.e. (erzählte nach / hat nacherzählt) : adkontañ, kontañ en-dro, restañ.

Nacherzählung b. (-,-en) : adkontadenn b., restadenn b.

Nachf. *berradur evit* **Nachfolger** : warlerc'hiad g., erlec'hier g., goudevezhour g.

Nachfahr g. (-en/-s,-en) : diskennad g., gourvab g.

nachfahren V.gw. (t-d-b) (fährt nach / fuhr nach / ist nachgefahren) : **1.** heuliañ, mont war-lerc'h, chom war-lerc'h ; **2.** mont da gavout, mont da-gaout, mont davet.

Nachfahrin b. (-,-nen) : diskennadez b.

Nachfall g. (-s,-fälle) : disac'henn b., disac'h g., diruilhad g., rezadur g.

nachfassen V.gw. (hat nachgefasst) : **1.** klask gouzout hiroc'h ; **2.** [sport] startaat e grog, asur e grog ; **3.** [boued] kemer c'hoazh, kemer un eil gwech.

V.k.e. (hat nachgefasst) : [boued] kemer c'hoazh, kemer un eil gwech.

Nachfasswerbung b. (-,-en) : [kenwerzh] adlañs dre vruderezh g., azlañs dre vruderezh g.

nachfeiern V.k.e. (hat nachgefeiert) : lidañ a-c'houdevezh, difestiñ.

Nachfolge b. (-,-n) : **1.** heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g. ; *Nachfolge Christi,* heñvelerezh ar C'hrist g., heñveladur Jezuz-Krist g., heuliadurezh Jezuz-Krist b. ; **2.** lerc'h g., warlerc'hiadur g. ; *jemandes Nachfolge übernehmen,* kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *er hat die Nachfolge seines Vaters angetreten,* kendalc'het en deus gant labour e dad, kemeret en deus plas e dad, gwisket en deus porpant e dad, kemeret en deus an dorn war-lerc'h e dad, kemeret en deus lec'h e dad.

nachfolgen V.gw. (t-d-b) (ist nachgefolgt) : *jemandem nachfolgen,* dont da-heul (war-lerc'h, da c'houde) u.b., kemer plas u.b., kemer lec'h u.b., erlec'hiañ u.b., warlerc'hiañ u.b., gwiskañ porpant u.b. ; *jemandem im Amt nachfolen,* kemer an dorn war-lerc'h u.b., kemer lec'h u.b., kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b.

nachfolgend ag. : da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel ; *im Nachfolgenden,* e pezh a heuilh.

Nachfolgeorganisation b. (-,-en) : *die Nachfolgeorganisation der SED,* ar strollad politikel nevez savet diwar ar strollad SED kozh g.

Nachfolger g. (-s,-) : **1.** dalc'hiad g., heulier g., diskibl g., heñveler g., mab speredel g. ; **2.** warlerc'hiad g., erlec'hier g., goudevezhour g., an hini goude g. [*liester* ar re c'houde] ; *mein Nachfolger,* an hini a zeuio em goude g., an hini a zo deuet em goude g., an hini a oa deuet em goude g.

Nachfolgerin b. (-,-nen) : **1.** dalc'hiadez b., heulierez b., diskiblez b., heñvelerez b. ; **2.** warlerc'hiadez b., erlec'hierez b., goudevezhourez b., an hini goude b. [*liester* ar re c'houde] ; *unsere Nachfolgerin,* an hini a zeuio en hor goude b., an hini a zo deuet en hor goude b., an hini a oa deuet en hor goude b.

nachfordern V.k.e. (hat nachgefordert) : arc'hiñ muioc'h, arc'hiñ c'hoazh.

Nachforderung b. (-,-en) : arc'hadur nevez g.

nachforschen V.k.d. (hat nachgeforscht) (t-d-b *pe* in etwas t-d-b) : ober enklaskoù (imbourc'hadennoù) war, imbourc'hiñ war, imbourc'hiñ, enklask, enserch, ditourañ.

Nachforschung b. (-,-en) : imbourc'hadenn b., imbourc'h g., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., klaskadenn b., klaskerezh g. ; *Nachforschungen anstellen,* ober enklaskoù (imbourc'hadennoù), imbourc'hiñ war udb., enserch, ditourañ un afer ; *gründliche Nachforschungen,* enklask pizh g., enklask pervezh g.

Nachfrage b. (-,-n) : goulenn g., ezhommoù ar marc'had lies., ezhommoù an nevid lies., reked g./b. ; *große Nachfrage,* prez g., klask g., kas g./b., mall g., gwerzh vat b., reked g./b. ; *es herrscht große Nachfrage nach Weizen,* prez a zo war an ed, kas a zo war an ed, klask a zo war an ed, mall a zo war an ed, goulenn ed a zo, goulenn a zo d'an ed, goulenn a zo war an ed, gwerzh vat a zo d'an ed, reked a zo war an ed, reked eus ed a zo ; *die Produktion der Nachfrage anpassen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage,* savelenn ar c'hinnig hag ar

goulenn b., savelenn ar pourchas hag ar goulenn b. ; *die Nachfrage übersteigt das Angebot,* dreist ar c'hinnig emañ ar goulenn ; *zu viel Waren im Vergleich zur kaufkräftigen Nachfrage nach Gütern produzieren,* dreistkenderc'hiñ, dreistproduiñ ; *Preiselastizität der Nachfrage,* kestouegezh ar goulenn b. ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis,* pa vez reked eus un dra e vez bepred ker.

nachfragebedingt ag. : *nachfragebedingte Inflation,* c'hwezadur ar prizioù stag ouzh (a-zalc'h ouzh, da-heul) ar goulenn.

Nachfragekurve b. (-,-n) : [armerzh] krommen ar goulenn b.

nachfragen V.k.e. (hat nachgefragt) : goulenn, ditourañ ; *bei jemandem nachfragen,* enklask digant u.b.

Nachfrager g. (-s,-) : goulenner g.

Nachfragetheorie b. (-) : damkaniezh ar goulenn b.

Nachfrist b. (-,-en) : goursez g., astenn termen g.

nachfühlen V.k.e. (hat nachgefühlt) : *jemandem etwas nachfühlen,* bezañ (kemer) lod e santadoù u.b., kemer e lod eus santadoù u.b. (Gregor), kompren d'u.b.

nachfüllen V.k.e. (hat nachfefüllt) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, askargañ, adkargañ, kargañ a-nevez, peurleuniañ.

Nachfüllpack g. (-s,-s) **/ Nachfüllpackung** b. (-,-en) : ekopakadur da adimplijout g.

Nachfüllung b. (-,-en) : adkargadur g., askargadur g., peurleuniañ g.

nachgeben V.gw. (gibt nach / gab nach / hat nachgegeben) : **1.** disac'hañ, gwanañ, tec'hel, divalañ, ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden gibt nach,* disac'hañ a ra an douar, dont a ra an dachenn da goazhañ, sankañ a reer en douar, douar gwak a zo dindanomp ; *unter meinen Füßen gab der Sand nach,* divalañ a rae an traezh a-zindan va zreid, tec'hel a rae an traezh a-zindan va zreid ; *das Brett gibt unter deinem Gewicht nach,* gwanañ a ra ar plankenn dindanout ; *seine Knie geben unter ihm nach,* laosk eo en e sav, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus ; **2.** [dre skeud.] plegañ, soublañ, dizerc'hel, dizaheurtiñ, laoskaat, puchañ, filañ gant u.b., chokiñ gant u.b., kodianañ gant u.b., yariñ gant u.b., pladañ, argilañ, kizañ, kilañ souzañ ; *er gibt dem Drängen seines Sohnes nicht nach,* diblegus eo d'e vab ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *der Klügere gibt nach,* gwell eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *nichts könnte ihn dazu bringen, nachzugeben,* n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, diblegus eo deomp, morse ne blado ; *es fällt ihm schwer nachzugeben,* diaes e kav soublañ, ne c'houlenn ket bezañ mestroniet ; *jemandes Bitten nachgeben,* plegañ da rekedoù u.b., aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, soublañ da c'houlenn u.b., plegañ da c'houlenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., tremen diouzh goulenn u.b. ; *jemandes Laune nachgeben,* plegañ da did u.b., tremen diouzh tid u.b. ; *seinen Trieben nachgeben,* na vezañ mestr d'e blegoù fall, en em lezel da vont d'ar c'hoantegezhioù fall, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall, mont da-heul, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn.

V.k.e. (gibt nach / gab nach / hat nachgegeben) : **1.** reiñ c'hoazh, reiñ adarre, reiñ a-nevez ; **2.** [dre skeud.] *an Hartnäckigkeit gibst du ihm nichts nach,* pennek out kenkoulz eveltañ, te zo pennek kenkoulz hag eñ, en dalvoudegezh dezhañ emaout evit a sell bezañ pennek, ne gollez tamm warnañ evit a sell bezañ pennek.

Nachgeben n. (-s,-) : disac'h g., disac'hadur g., flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g.

nachgeboren ag. : *nachgeborenes Kind,* **a)** dalif g., dalifez b., bugel dalif g., bugel ganet goude marv e dad g. ; **b)** bugel eil henañ g., bugel yaouañ g., bugel hanter henañ g., yaouaer g., yaouaerez b.

Nachgebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g.

Nachgeburt b. (-,-en) : [mezeg.] plakenta g., gwele g., torzhienn b., gwisk g., skarzh g., poch-dour g.

Nachgefühl n. (-s,-e) : santad azgweredek g., santimant trebadek g.

nachgehen V.gw. (ging nach / ist nachgegangen) : **1.** (t-d-b) *jemandem nachgehen,* heuliañ u.b., mont war-lerc'h u.b. ; **2.** (t-d-b) ober war-dro, en em reiñ da, vakiñ gant ; *einer Sache nachgehen,* klask penn d'ur gudenn, klask diluziañ un afer, klask penn diouzh lost d'ur bellenn, klask dirouestlañ un afer, klask dibunañ ur gudenn ; *seiner Arbeit nachgehen,* ober war-dro e labour, labourat war-dro e draoù, bezañ gant e labour, ober e damm turgn, en em reiñ d'e labour ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach,* diankañ a ra alies diwar e labour, dibreder eo gant e labour, labourat a ra dibreder, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, disoñj eo en e labour ; **3.** dilerc'hiañ, bezañ war-lerc'h ; *die Uhr geht nach,* dilerc'hiañ a ra an eurier, diwezhataat a ra an eurier, war-lerc'h emañ an eurier, dilañs eo an eurier, dale a zo gant an eurier, re ziwezhat eo an eurier, an eurier a zo diwezhat ; *die Uhr geht zehn Minuten nach,* dek munutenn dale a zo gant an eurier ; *meine Uhr geht jeden Tag fünf Minuten nach,* va eurier a dap pemp munut dale bemdez.

nachgelagert ag. : *nachgelagert sein,* bezañ lec'hiet war-lerc'h udb ; *nachgelagerte Industrie,* greanterezh ardraoñ g.

nachgelassen ag. : dalif ; *nachgelassene Werke,* oberennoù dalif lies.

nachgemacht ag. : falset, drevezet, dambrezet, faos.

nachgeordnet ag. : isurzhiet.

nachgerade Adv. : [tr-l] dres, krak, end-eeun, alato, evelato ; *das müsstest du nachgerade wissen,* kement-se n'eo ket da c'houzout dit alato, n'eo ket kement-se da c'houzout ganit memes tra ! n'eo ket da c'houzout ganit evelato !

Nachgeschmack g. (-s) : advlaz g., distag g. ; *einen üblen Nachgeschmack hinterlassen,* teuler blaz fall war ar boued, teuler un distag fall war ar boued, lakaat goust fall war ar boued.

nachgiebig ag. : **1.** gwak, fouist ; **2.** hegarat, soubl, plegus, aes ober outañ, unvanus, damantus, re vadelezhus, re vat, asantus, laosk, distaouel, damboner.

Nachgiebigkeit b. (-) : pleguster g., plegusted b.

nachgießen V.k.e. (goss nach / hat nachgegossen) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, kargañ a-nevez, azkargañ, adkargañ.

V.gw. (goss nach / hat nachgegossen) : *jemandem nachgießen,* diskenn ur banne all d'u.b.

nachgrübeln V.gw. (hat nachgegrübelt) : klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, bezañ e prederi, skrabat e benn hep kaout debron, disvalañ soñjoù, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, [gwashaus] randoniñ, berlobiañ ; *über etwas nachgrübeln,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb..

nachgucken V.gw. (hat nachgeguckt) : ober un tamm eveshaat, ober ur sell, mont da welet.

nachhaken V.gw. (hat nachgekakt) : pouezañ, delc'her, forsiñ ; *bei jemandem nachhaken,* klask diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., klask tennañ kaoz diouzh u.b., klask tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, klask tennañ c'hwibez d'u.b., beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Nachhall g. (-s) : **1.** heklev g., tregern g., dameuc'h g. ; **2.** [dre skeud.] brud g./b., azgwered g. ; **3.** [fizik] dasson g.

nachhallen V.gw. (hat nachgehallt / ist nachgehallt) : **1.** hekleviñ, dasseniñ, tregerniñ, distonañ, pebeilañ ; **2.** [dre skeud.] dont heuliadennoù diwar an dra-mañ-tra, degas heuliadennoù war e lerc'h, azgwerediñ.

nachhaltig ag. : padus, padel, trebadek, trebadus ; *nachhaltige Entwicklung,* diorren padus g.

Nachhaltigkeit b. (-) : **1.** trebadusted b. ; **2.** [endro] diorren padus g.

nachhängen V.gw. (t-d-b) (hing nach / hat nachgehangen) : **1.** ober war-dro, en em reiñ da, bezañ gant ; *seinen Gedanken nachhängen,* magañ soñjoù, pleustriñ soñjoù, bezañ beuzet (kollet) en e brederiadennoù, bezañ e prederi, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ kollet en e soñjezonoù, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù ; *trüben Gedanken nachhängen,* chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o rodellañ (o ribotat) en e spered, magañ e c'hlac'har, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, ober gwad fall, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, kemer merfeti, roulat mennozhioù du en e benn, chaokat e ivinoù, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; *seinen alten Träumen nachhängen,* bezañ garzhet en e hunvreoù kozh ; **2.** chom stag ouzh, chom peg ouzh ; *diese Geschichte hängt ihm nach,* an afer-se a chom stag (a chom peg) outañ, an afer-se a noaz outañ c'hoazh, an afer-se a ra diaes dezhañ c'hoazh, kiañ a ra c'hoazh ouzh an afer-se, chomet ez eus ur vastarenn war e anv da-heul an afer-se, an afer-se n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh.

Nachhauseweg g. (-s) : hent an distro d'ar gêr g. ; *auf dem Nachhauseweg,* war e zistro d'ar gêr ; *sich auf den Nachhauseweg machen,* kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr.

nachhelfen V.gw. (t-d-b) (hilft nach / half nach / hat nachgeholfen) : reiñ un tamm skoaz ouzhpenn, broudañ, bountañ ; *bei ihm muss man ab und zu nachhelfen,* a-wechoù e vez ret reiñ un tamm skoazell dezhañ ; *jemandes Gedächtnis etwas nachhelfen,* degas soñj d'u.b., degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet.

nachher Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, a-c'houde se, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh, er goudevezh, diwar-se, da boursu ; *weder vorher noch nachher,* nag a-raok, na goude ; *bis nachher !* ken bremaik ! kenavo emberr ! ken emberr ! ken tuchantik ! ; *kurz nachher,* tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *drei Monate nachher,* tri miz diwezhatoc'h ; *dreizehn Tage nachher,* trizek deiz d'ar goude ; *er wurde kurz nachher hingerichtet,* ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; *lange nachher,* ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h ; *ein Jahr nachher,* a-benn bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *ein Jahr nachher erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-

benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon.
Nachhilfe b. (-) : skoazell b., sikour g.
Nachhilfelehrer g. (-s,-) : kelenner hag a ro kentelioù skoazell g.
Nachhilfelehrerin b. (-,-nen) : kelennerez hag a ro kentelioù skoazell b.
Nachhilfestunde b. (-,-n) : kentel skoazell b., prantad skoazell g.
Nachhilfeunterricht g. (-s) : kentelioù skoazell lies., prantadoù skoazell lies.
Nachhinein n. (digemm) : *im Nachhinein,* a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer, da boursu.
nachhinken V.gw. (ist nachgehinkt) : **1.** heuliañ en ur gammañ ; **2**. chom da straniñ ; [labour] *du hinkst mir nach,* n'out ket lodenn evit labourat, tapet ac'h eus ar bouc'h ; *er hinkt in seiner Arbeit nach,* ne zeu ket da boursuiñ, n'eo ket lodenn evit labourat, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañset eo war e labour, tapet en deus dilañs gant e labour, tapet en deus dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, tapet en deus ar bouc'h.
Nachholebedarf g. (-s) : [an etwas (t-d-b)] dale da adtapout g. ; *ich habe einen Nachholebedarf an Schlaf,* amzer kousked am eus da adtapout, amzer kousked am eus da zigoll.
nachholen V.k.e. (hat nachgeholt) : **1.** adtapout ; **2.** difallañ, renkañ, dispenn, digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb ; *verlorene Zeit muss nachgeholt werden,* goude dale e ranker bale ; **3.** *ich hatte ihn hierher nachgeholt,* me am boa klasket anezhañ du-mañ a-c'houdevezh, me am boa kerc'het anezhañ du-mañ a-c'houdevezh, graet em boa dezhañ dont du-mañ a-c'houdevezh.
Nachhut b. (-,-en) : [lu] gward a-dreñv g., lost an arme g. ; *die Nachhut der Armee versuchte den Feind aufzuhalten,* gward a-dreñv al lu a glaske lentaat an enebourien.
nachjagen V.gw. (t-d-b) (ist nachgejagt) : redek war-lerc'h, kas ; *Hirngespinsten nachjagen,* bezañ garzhet en e huñvreoù kozh, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o ribotat en e benn, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o rodellañ en e benn, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak ; *dem Ruhm nachjagen,* redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù ; *einem Dieb nachjagen,* redek ul laer, galoupat ul laer, kas ul laer.
nachkaufen V.k.e. (hat nachgekauft) : prenañ en-dro, adprenañ a-c'houdevezh.
Nachklang g. (-s,-klänge) : **1.** heklev g., diston g. ; **2.** [dre skeud.] marsoñj g., kounaenn b., eñvorenn b.
Nachklatsch g. (-es) : marmouzadur g., marmouzerezh g., drevez g., drevezadenn b.
nachklingen V.gw. (klang nach / ist nachgeklungen) : **1.** hekleviñ, dasseniñ ; **2.** [dre skeud.] chom bev er spered.
Nachkomme g. (-n,-n) : diskennad g., warlerc'hiad g., gourvab g. ; *die Nachkommen,* al lignez b., an diskennidi lies., ar c'hourvibien lies., an hil g., an nizien lies., an nized lies. ; *ohne Nachkommen,* dihil.
nachkommen V.gw. (t-d-b) (kam nach / ist nachgekommen) : **1.** seveniñ, ober, derc'hel da ; *seinen Verpflichtungen nachkommen,* bezañ jurdik en e zever, bezañ start en e zeverioù, bezañ den d'e zever, ober (seveniñ) e zleadoù, seveniñ e endalc'hioù, derc'hel d'e endalc'hioù, ober e garg, ober ar pezh a zo en e garg d'ober, ober ar pezh eur dalc'het d'ober, ober e zever, bezañ dik d'ober e zever, bezañ aketus d'e zever, bezañ start en e zever, seveniñ e zlead ; *seinen Verpflichtungen nicht nachkommen,* bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, mankout d'e (en e) zever / fellout / faziañ (Gregor) ; *einer Vorschrift nachkommen,* heuliañ ur reolenn, sentiñ ouzh ur reolenn, derc'hel d'ur c'hemenn, plegañ ouzh ur reolenn ; *jemandes Wünschen nachkommen,* reiñ (terriñ) e c'hoant d'u.b., seveniñ c'hoant u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ da c'hoant u.b. ; **2.** heuliañ, dont war-lerc'h ; **3.** mont da-heul, mont da gaout, mont da gavout, mont davet, mont da boursu.
Nachkommenschaft b. (-) : lignez b., diskennidi lies., warlerc'hidi lies., gourvibien lies., hil g., had g., sper g., frouezh g., diskennidigezh b.
Nachkömmling g. (-s,-e) : **1.** lostig-an-ti g., gwidoroc'h g./b., gwidoroc'hig g./b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., kalonadig b., diwezhañ g., yaouankañ g., gorrikin g., gourig g., belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g., mevel bihan g. ; **2.** daleer g., dilerc'hier g., ruzer g. ; **3.** diskennad g., warlerc'hiad g.
Nachkriegszeit b. (-,-en) : [istor] goudebrezel g., marevezh war-lerc'h ar brezel-bed g. [*1918/1920, 1945/1950, pe ar marevezh war-lerc'h brezelioù all*].
Nachkur b. (-,-en) : [mezeg.] intentoù peurbareañ lies., diangur b.
nachladen V.k.e. (lädt nach / lud nach / hat nachgeladen) : [arm] azkargañ, adkargañ, kargañ adarre, kargañ a-nevez.
V.gw. (lädt nach / lud nach / hat nachgeladen) : [arm] azkargañ e arm, adkargañ e arm, kargañ e arm adarre, kargañ e arm a-nevez.
Nachlass g. (-s, Nachlässe/-e) : **1.** distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; *jemandem einen Nachlass von fünf Prozent gewähren,* rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b. ; **2.** [gwir] *Nachlass einer Strafe,* distaol kastiz g., distaol kosp g. ; **3.** [lenn.] *literarischer Nachlass,* skridoù diembann lies., oberennoù dalif lies.
nachlassen V.k.e. (lässt nach / ließ nach / hat nachgelassen) : **1.** [kenw.] diskenn ; *Gebühren*

nachlassen, didaosañ, difeuriañ ; **2.** [tekn.] distardañ ; *die Schraube nachlassen,* distardañ ar viñs ; **3.** laoskaat ; *das Seil nachlassen,* laoskaat ar fun, lezel kordenn, lezel ar gordenn da vont ; **4.** leuskel ; *die Zügel nachlassen,* leuskel brid gant ar marc'h ; **5.** lezel war e lerc'h.

V.gw. (lässt nach / ließ nach / hat nachgelassen) : peoc'haat, sioulaat, tevel, bihanaat, mont bihan, distanañ, gwanaat, blankaat, blinaat, terriñ, esmoliñ, dinerzhañ, didaeriñ, habaskaat, kalmijañ, kalmiñ, venaat, abafiñ, gouzizañ, dont da c'houzizañ, ameniñ, koazhañ, laoskaat, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *der Wind lässt nach,* gouzizañ a ra an avel, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra an avel, terriñ a ra war an avel, kouezhañ a ra an avel, war habaskaat emañ an avel, mougañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel ; *der Sturm lässt nach,* sioulaat (tevel, abafiñ, ameniñ, kalmiñ) a ra ar barr-amzer, emañ-hi o kalmiñ, peoc'haat a ra ar wallamzer, erru eo lost ar barrad ; *der Regen lässt nach,* ardavet eo un tamm ar glav, bihanaet eo ar glav, abafiñ a ra glav, gwanaat a ra ar glav ; *das Feuer lässt nach,* emañ an tan oc'h euvriñ e nerzh, dinerzhañ a ra an tan, terriñ a ra da nerzh an tan, emañ nerzh an tan o terriñ ; *die Sonnenhitze lässt nach,* terriñ a ra da nerzh an heol, emañ nerzh an heol o terriñ, dinerzhañ a ra an deiz, terriñ a ra an deiz ; *der Schmerz lässt nach,* distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, abafiñ, bihanaat, koazhañ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *ihr Eifer lässt nach,* fallaet int da boaniañ, o hast a zeu da lentañ ha da yenañ, laoskaat (terriñ) a ra o gred, distanañ a ra d'o gred, klouaraat a ra dezho, klouaraat ha laoskaat a ra o gred, terriñ a ra d'o intampi, terriñ a ra d'o herrder, yenaat a ra o gred, yenaat a reont en o gred, laoskaat a ra o gred, lentaat a ra o gred (Gregor), gwevnaat a reont ; *dein Fleiß lässt nach,* n'eo ket koulz da labour ha ma veze a-raok, diegusaat a rez da labourat ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach,* mont a ra ar yezhadur war laoskaat ; *der Widerstand lässt nach,* terriñ (sioulaat, dinerzhañ, blankaat, blinaat, laoskaat) a ra an enebiezh, war wanaat e ya an enebiezh ; *die Spannung hat nachgelassen,* sioulaet (siouloc'h, distanet) eo an traoù ; *seine Sehkraft lässt nach,* fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn, mont a ra ar gweled digantañ.

Nachlassen n. (-s) : **1.** [amzer] siouladenn b., bravadenn b., sederaenn b., sklaeraenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b. ; *vorübergehendes Nachlassen,* spanaenn b. ; **2.** [mezeg.] aesaenn b., gwellaenn b., habaskaenn b., diwask g.

Nachlassenschaft b. (-) : hêrezh b.

nachlässig ag. : lezober, digas, digaz, dibled, dibreder, difoutre, dibalamour, dievezh, dibourvez, gwallek, dilamprek, lizidant, lezirek, disaour, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, disoñj, dibreder, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, lureek, gourt, diboan, a foeltr forzh ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach,* diankañ a ra alies diwar e labour, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, dibreder eo gant e labour, digalon eo da labourat, labourat a ra dibreder, disoñj eo en e labour, gwall wak eo, hennez a zo eul labourer gros.

Nachlässigkeit b. (-) : digasted b., dievezh g., gwallegezh b., lezober g., dibled g., lizidanted b., lovrentez b., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g. ; *aus Nachlässigkeit,* dre zigasted, dre wallegezh, dre lezober, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, defot teurel evezh, defot lakaat evezh.

nachlaufen V.gw. (t-d-b) (läuft nach / lief nach / ist nachgelaufen) : redek war-lerc'h, poursuiñ, poursu, kas ; *er läuft diesem Mädchen nach,* emañ o kildroenniñ en-dro d'ar plac'h-mañ, emañ o punañ en-dro d'ar plac'h-mañ ; *den Männern nachlaufen,* paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, fringal, friantellat ; *den Mädchen nachlaufen, den Frauen nachlaufen,* merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kunduiñ merc'hed, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed.

nachleben V.gw. (t-d-b) (hat nachgelebt) : *jemandem nachleben,* kemer skouer diouzh (diwar) buhez u.b., kemer buhez u.b. da skouer, ober diouzh buhez u.b., heñvelekaat buhez u.b., kemer patrom diouzh buhez u.b. (Gregor), dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nachlegen V.k.e. (hat nachgelegt) : lakaat ouzhpenn, lakaat a-nevez, adlakaat ; *Holz ins Feuer nachlegen,* boueta an tan a-nevez, lakaat keuneud e-barzh an tan a-nevez, skeiñ hanochennoù e-barzh an tan.

Nachlese b. (-,-n) : **1.** pennaouerezh g., raspaerezh g. ; *Nachlese halten,* pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ ; **2.** [lenn.] teskad oberennoù ouzhpenn g.

nachlesen V.k.e. (liest nach / las nach / hat nachgelesen) : **1.** lenn en-dro, lenn a-c'houdevezh ; **2.** pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ, toc'hata, dastum, raspaat.

Nachleser g. (-s,-) : raspaer g., pennaouer g., tañvouezer g., tañvouesaer g., tañvouezenner g., teskaouer g., lanvenner g., toc'hataer g.

Nachleuchtdauer b. (-) : [fizik] treluc'h azgweredek g.

nachliefern V.k.e. (hat nachgeliefert) : **1.** kas an nemorant eus, degas an nemorant eus ; **2.** kas en-dro, degas en-dro ; **3.** kas a-c'houdevezh, degas a-c'houdevezh.

Nachlieferung b. (-,-en) : **1.** kasadur gant dale g., pourvez gant dale g., degasadenn gant dale b., degas gant dale g., kasadenn gant dale b. ; **2.** kasadur nevez g., pourvez nevez g., degasadenn nevez b., degas nevez g., kasadenn nevez b.

nachlösen V.k.e. (hat nachgelöst) : [treuzdougen] paeañ e-kerzh ar veaj.
V.gw. (hat nachgelöst) : [treuzdougen] paeañ ur priz ouzhpenn, paeañ un ouzhpennadenn.
nachmachen V.k.e. (hat nachgemacht) : **1.** heñvelekaat, ober diouzh u.b., ober heñvel ouzh u.b., taneal, marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ ; *er macht ihm alles nach,* ober a ra dioutañ e pep keñver, kement tra a ra a ra eñ ivez, taneal (marmouzañ, drezvellañ, dezrevellañ, tailhañ, dambreziñ) a ra anezhañ, ober a ra heñvel outañ, ober a ra er memes mod gantañ ; **2.** dambreziñ ; **3.** ober a-c'houdevezh.
Nachmachen n. (-s) : **1.** drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., hevelebidigezh b., marmouzadur g., marmouzerezh g. ; **2.** dambreziñ g.
nachmalen V.k.e. (hat nachgemalt) : kopiañ, eillivañ, eilskeudenniñ.
nachmalig ag. : diac'houde, goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, diwezhatoc'h, da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel.
nachmals Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, diwezhatoc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh.
nachmessen V.k.e. (misst nach / maß nach / hat nachgemessen) : gwiriañ mentoù udb, gwiriekaat mentoù udb, muzuliañ un eil gwech.
V.gw. (misst nach / maß nach / hat nachgemessen) : gwiriekaat ar muzulioù, gwiriañ ar mentoù.
Nachmieter g. (-s,-) : feurmer nevez g., feurmer da-heul g. ; *meine Nachmieter,* ar feurmerien a zeuio war va lerc'h lies.
Nachmieterin b. (-,-nen) : feurmerez nevez b. feurmerez da-heul b. ; *meine Nachmieterin,* ar feurmerez a zeuio war va lerc'h b.
Nach-mir-die-Sintflut-Haltung b. (-) : doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g., diseblanted e-keñver an dazont b.
Nachmittag g. (-s,-e) : kreisteiz g., endervezh g., enderv g., endervezhiad g., enderviad g., penndevezh goude kreisteiz g. ; *heute Nachmittag,* er c'hreisteiz-mañ, emberr, ergentaou, goude kreisteiz, goude lein, goude merenn ; *sie sind heute Nachmittag spazieren gegangen,* er c'hreisteiz-mañ int bet o vale, ergentaou int bet o vale ; *gestern Nachmittag,* dec'h goude kreisteiz, dec'h d'enderv ; *den Nachmittag bei jemandem verbringen,* gourazezañ e ti u.b. ; *komm heute Nachmittag zu mir, wir werden bei der Arbeit miteinander reden können,* deus da c'hoursezal emberr, deus da c'hoursezal er c'hreisteiz-mañ, deus da c'hoursezal goude kreisteiz ; *am Nachmittag,* goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *es geschah an einem Samstag Nachmittag,* endervezh ur sadornvezh e oa ; *an diesem Nachmittag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet un endervezhiad dour.
nachmittäglich ag. : goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *nachmittäglicher Spaziergang,* baleadenn enderv b., baleadenn greisteiz b.
nachmittags Adv. : bep kreisteiz, goude kreisteiz, goude lein, goude merenn, d'enderv, diouzh an enderv, e-pad an enderv, enderv ; *um drei Uhr nachmittags,* da deir eur goude lein, da deir eur goude kreisteiz, da deir eur goude merenn, da deir eur d'enderv ; *vier Uhr nachmittags,* peder eur noz ; *um halb eins nachmittags,* da greisteiz hanter.
Nachmittagsgottesdienst g. (-es,-e) : [relij.] gousper g., gousperoù lies.
Nachnahme b. (-,-n) : kasadenn ouzh dastaladur b. ; *als Nachnahme, per Nachnahme,* da baeañ en-dro d'an adkaser, ouzh dastaladur.
Nachnahmegebühr b. (-,-en) : mizoù adkas ouzh dastaladur lies.
Nachnahmesendung b. (-,-en) : kasadenn ouzh dastaladur b.
Nachname g. (-ns,-n) : anv-tiegezh g., anv-familh g.
nachnehmen V.k.e. (nimmt nach / nahm nach / hat nachgenommen) : kemer a-nevez, kemer adarre, kemer en-dro.
nachpfeifen V.gw. (pfiff nach / hat nachgepfiffen) : *jemandem nachpfeifen,* c'hwitellat d'u.b.
nachplappern V.k.e. (hat nachgeplappert) : adlavaret, dibunañ traoù bet klevet hep soñjal, perokedata.
Nachplappern n. (-s) : perokedata g.
Nachporto n. (-s,-s) : eiltaos g., ustaos g., mizoù kas ouzhpenn lies.
nachprüfbar ag. : gwiriadus ; *das ist nicht nachprüfbar,* ne ouzer ket ha gwir eo pe get, n'eus ket tu da wiriañ an dra-se.
Nachprüfbarkeit b. (-) : gwiriadusted b., perzh ar pezh a zo gwiriadus g.
nachprüfen V.k.e. (hat nachgeprüft) : gwiriekaat, gwiriañ, ensellet, kontrollañ, evezhiañ ouzh ; *etwas peinlich genau nachprüfen,* burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb, evezhiañ ouzh udb ; *nachprüfen, ob die Wäsche noch an der Leine hängt,* eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn.
Nachprüfung b. (-,-en) : kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g., ensellerezh g.
nachrechnen V.k.e. (hat nachgerechnet) : adkontañ, adjediñ ; *eine Rechnung nachrechnen,* adkontañ ul lizher-dle, ober ar gont a-nevez (en-dro).
Nachrechner g. (-s,-) : gwirier kontoù g.
Nachrechnung b. (-,-en) : adjed g., adjedadenn b., adjedadur g.
Nachrede b. (-,-n) : **1.** gourfennskrid g. ; **2.** gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., droukkomzoù lies., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., flipataerezh g., drouklavaroù lies., drouklavarioù lies., droukprezeg g., droukprezegenn b., droukprezegerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh

g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., lañchennad b., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies., P. pakaj g. ; *üble Nachrede über jemanden verbreiten,* lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ, teodegañ, flipata) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., glabousañ u.b., teodata diwar benn u.b., binimañ u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b, dispenn brud (anv kaer) u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (e wele, ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

nachreden V.k.e. (har nachgeredet) : **1.** adlavaret, azlavaret, eillavaret ; *sie redet es ihm nach,* adlavaret a ra pezh en deus lavaret, adlavaret a ra war e lerc'h, restañ a ra war e lerc'h, adlavaret a ra e gomzoù ; **2.** *jemandem Übles nachreden,* dornañ traoù diwar-benn u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ, begata) u.b., terriñ keuneud war kein u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., flipata u.b., binimañ u.b., glabousañ u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b, dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (e wele, ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug (drouklavaret) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., lavaret droug eus u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ ; *ich möchte keinem Übles nachreden,* n'em eus ket c'hoant da vezañ bountet e kaoz.

Nachredner g. (-s,-) : prezegenner da-heul g.

nachreichen V.k.e. (hat nachgereicht) : kas diwezhatoc'h, dereiñ diwezhatoc'h.

nachreisen V.gw. (t-d-b) (ist nachgereist) : mont da-heul, mont da gaout, mont da gavout, mont davet ; *ich werde dir bald nachreisen,* a-benn nebeut ez in da'z ka(v)out (ez in davedout).

nachreiten V.gw. (t-d-b) (ritt nach / ist nachgeritten) : *er ist ihm nachgeritten,* aet e oa war varc'h war e lerc'h.

Nachricht b. (-,-en) : keloù g., titour b., nevezenti b., kannad g., kannadiezh b., kannadur g., kiminiadezh b., kemenn g., kemennadurezh b., kelaouadur g., stlenn g., kentaouad g., doare g., brud g./b., dasson g., disaouzan b., nevez g., nevezded b. ; *die Nachricht von seinem Tod,* ar c'heloù eus e varv g. ; *die Nachricht von seinem Tod hat uns zutiefst erschüttert,* gant kalonad hon eus klevet e oa marv, ur ranngalon hon eus bet o klevet ar c'heloù mantrus eus e varv, trist e voe hor c'halonoù gant ar c'heloù eus e varv ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte,* ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù mantrus-se d'he mamm ; *diese Nachricht gab ihr den Todesstoß,* ar c'heloù-se a voe eviti evel ma vije roet dezhi taol ar marv ; *diese Nachricht wird ihn schwer enttäuschen,* ur c'herse ruz a vo gantañ klevet ar c'heloù-se ; *diese Nachricht geht um,* ar c'heloù-se a red a di da di, emañ ar gaoz-se o ren, emañ ar gaoz-se o redek, ar brud-se a red a di da di, ar gaoz-se a zo dindan teod an dud, ar gaoz a zo war e lerc'h, chaok ha stran a zo diwar-benn an dra-se, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus an dra-se, ar voltenn a zo savet eus an dra-se ; *ein Jahr danach erhielt er eine Nachricht von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (digant e vignon) ; *jemandem eine Nachricht zukommen lassen,* kas keloù d'u.b., degas keloù d'u.b., degas kemenn d'u.b., kas kemenn d'u.b., kas kannad d'u.b. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen,* kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. ; *jemandem eine Nachricht überbringen,* degas ur c'heloù d'u.b. ; *die Nachricht war eine Ente,* lakaet eo bet ur c'had da redek, keleier toull ha treuz e oa, ur vrozenn e oa ; *niederschmetternde Nachricht,* keloù saezhus g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., keloù mantrus g., disaouzan mantrus b. ; *sehr gute Nachricht, erfreuliche Nachricht,* keloù eus ar c'haerañ g., keloù laouen g. ; *das ist ja eine sehr gute Nachricht !* setu ar gwellañ keloù a voe biskoazh klevet ! ; *das ist ja eine schlechte Nachricht,* hemañ avat a zo ur c'heloù fall ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm,* emaon abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emaon abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emaon o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù, pell-bras 'zo n'em eus ket bet eus e zoare ; *Nachrichten einholen,* dastum (klask) titouroù, klask ditour, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua ; *sie hat sich allerlei Nachrichten eingeholt,* graet eo ganti he fourvez a geleier ; *neu eingetroffene Nachricht über einen verloren gegangenen Gegenstand,* kavarad b. ; *vermischte Lokalnachrichten, vermischte Nachrichten,* keleier (degouezhennoù, degouezhadennoù, kentaouadoù) a bep seurt (mesk-ha-mesk, touez-ha-touez, kej-mesk, kej-mej), rubrik ar yer laeret g., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies. ; *die Nachrichten des Tages lesen,* lenn keleier an deiz, lenn ar c'hentaouadoù ; *internationale Nachrichten,* nevezentioù a-ziavaez bro

lies., keleier etrebroadel lies. ; *sich die Fernsehnachrichten ansehen,* sellet ouzh ar c'heleier er skinwel ; [skingomz] *Nachrichten übermitteln,* skignañ (skingas) keleier, daveiñ an doareoù, skignañ an nevezdedoù, dozviñ keleier, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier, reiñ nevezioù ; *sich die Nachrichten im Radio anhören,* selaou ar c'heleier er skingomz.

Nachrichtenagentur b. (-,-en) : ajañs-kelaouiñ b., amsez kelaouiñ b.

Nachrichtenblatt n. (-s,-blätter) : kannad g., kannadig g.

Nachrichtenblättchen n. (-s,-) : kannadig g.

Nachrichtendienst g. (-es,-e) : [spierezh] servij kelaoua g., servij titouriñ g.

Nachrichtenkanal g. (-s,-kanäle) : [skinwel] chadenn gelaouiñ b., ristenn gelaouiñ b.

Nachrichtenmagazin n. (-s,-e) : magazin kelaouiñ g.

Nachrichtenoffizier g. (-s,-e) : [spierezh] ofiser eus ar servij titouriñ g., ofiser eus ar servij kelaoua g.

Nachrichtensatellit g. (-en,-en) : loarell bellgehentiñ b.

Nachrichtensofortversand g. (-s) : postelerezh prim g.

Nachrichtensperre b. (-,-n) : black-out g., embargo war ar c'helaouiñ g., tav lakaet war keleier 'zo g.

Nachrichtensprecher g. (-s,-) : kinniger keleier g.

Nachrichtensprecherin b. (-,-nen) : kinnigerez keleier b.

Nachrichtentechnik b. (-) : pellgehentiñ g., pellgehenterezh g.

Nachrichtenübermittlung b. (-,-en) : kelaouerezh g., titourerezh g. ; *elektronische Nachrichtenübermittlung,* postelerezh g.

nachrichtlich ag. : ... kelaouiñ, evit kelaouiñ ac'hanoc'h.

nachrücken V.gw. (ist nachgerückt) : **1.** erlec'hiañ u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b. ; **2.** [lu] heuliañ, dont war-lerc'h.

Nachrücker g. (-s,-) : erlec'hier g., erlec'hiad g., amsavad g.

Nachrückerin b. (-,-nen) : erlec'hierez b., erlec'hiadez b., amsavadez b.

Nachruf g. (-s,-e) : prezegenn-gañv b., mortuaj g., notennoù-kañv lies.

nachrufen V.k.e. (rief nach / hat nachgerufen) : *jemandem etwas nachrufen,* huchal udb war(-lerc'h) u.b. a ya kuit.

Nachruhm g. (-s) : brud goude ar marv g./b.

nachrühmen V.k.e. (hat nachgerühmt) : *jemandem ein Verdienst nachrühmen,* lakaat un dellid bennak war gont u.b.

nachrüsten V.k.e. (hat nachgerüstet) : armañ evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all).

Nachrüstung b. (-,-en) : armerezh evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all) g., armañ evit chom war renk ar broioù all (war renk ur vro all) g.

nachsagen V.k.e. (hat nachgesagt) : *jemandem Gutes nachsagen,* lavaret vad eus (diwar-benn) u.b. ; *jemandem Übles nachsagen,* lavaret droug en andred (diwar-benn) u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b, glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

Nachsaison b. (-,-s) : rageost g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dilost ar bloaz g., diwezhamzer g., kozhamzer g.

nachsalzen V.k.e. (hat nachgesalzt / hat nachgesalzen) : sallañ a-nevez, adsallañ.

V.gw. (hat nachgesalzt / hat nachgesalzen) : adlakaat holen.

Nachsatz g. (-es,-sätze) : stagadenn b., ouzhpennadenn b., goudeskrid g., merkad ouzhpenn g. ; [relij.] *das Vaterunser mit Nachsatz beten,* lavaret ar Bater vras.

nachschauen V.gw. (hat nachgeschaut) : ober un tamm eveshaat, ober ur sell, mont da welet.

nachschenken V.k.e. (hat nachgeschenkt) : leuniañ c'hoazh, kargañ adarre, kargañ a-nevez, teurel a-nevez, diskargañ a-nevez, diskenn a-nevez, dinaouiñ a-nevez, skarzhañ a-nevez.

V.gw. (hat nachgeschenkt) : *jemandem nachschenken,* diskenn ur banne all d'u.b.

nachschicken V.k.e. (hat nachgeschickt) : **1.** kas diwezhatoc'h, kas pelloc'h ; **2.** kas da gerc'hat ; *jemandem jemanden nachschicken,* kas u.b. da gerc'hat u.b. ; **3.** adkas.

nachschieben V.k.e. (schob nach / hat nachgeschoben) : P. stagañ, ouzhpennañ.

nachschießen V.gw. (t-d-b) : **1.** [*verb-skoazell* **haben** : schoss nach / hat nachgeschossen] : tennañ war u.b. hag a zo o tec'hel ; **2.** [*verb-skoazell* **sein** : schoss nach / ist nachgeschossen] : mont d'ar red [war-lerc'h u.b.].

V.k.e. : [*verb-skoazell* **haben** : schoss nach / hat nachgeschossen] : [arc'hant.] lakaat ouzhpenn, foñsañ c'hoazh, klokaat ur sammad.

Nachschlag g. (-s,-schläge) : **1.** eil taol g. ; **2.** [sonerezh] fringolenn b., fringol g.

nachschlagen V.k.e. (schlägt nach / schlug nach / hat nachgeschlagen) : mont da glask en ul levr, sellet en ul levr ; *ein Wort im Wörterbuch nachschlagen,* klask ur ger er geriadur, ruilhal ha diruilhal pajennoù ur geriadur evit kavout ur ger, follennata ur geriadur evit kavout ur ger, feilhetiñ ur geriadur evit kavout ur ger, treiñ ha distreiñ feilhennoù ur geriadur evit kavout ur ger.

V.gw. (t-d-b) (schlägt nach / schlug nach / ist nachgeschlagen / hat nachgeschlagen) : **1.** (ist) : tennañ da. ; **2.** (hat) : *in etwas (t-d-b) nachschlagen,* klask e-barzh udb, sellet en udb.

Nachschlagewerk n. (-s,-e) : levr dave g., levr titouriñ g.

nachschleichen V.gw. (t-d-b) (schlich nach / ist nachgeschlichen) : heuliañ dre guzh.
nachschleppen V.k.e. (hat nachgeschleppt) : stlejañ, sachañ d'e heul.
nachschleudern V.k.e. (hat nachgeschleudert) : *jemandem etwas nachschleudern,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b.
Nachschlüssel g. (-s,-) : eil alc'hwez g.
nachschmeißen V.k.e. (schmiss nach / hat nachgeschmissen) : *jemandem etwas nachschmeißen,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b.
nachschneiden V.k.e. (schnitt nach / hat nachgeschnitten) : [filmoù] *die Negative absolut identisch nachschneiden,* kenfurmiñ ar ginennoù.
nachschnüffeln V.gw. (t-d-b) (hat nachgeschnüffelt) : spiañ, gogezañ, gogeziñ, konoc'hañ, c'hwileta, firbouchal, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan en un tu bennak, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, ranellat, c'hwesha, eferuzañ, ober gweladenn, sellata.
nachschreiben V.gw. (schrieb nach / hat nachgeschrieben) : **1.** kopiañ, adkopiañ, adskrivañ, eilskrivañ ; **2.** *er schreibt nach,* sevel a ra notennoù ; **3.** lakaat dre skrid ; **4.** skrivañ a-c'houdevezh.
Nachschrift b. (-,-en) : goudeskrid g., ouzhpennadenn b., stagadenn b., merkad ouzhpenn g.
Nachschub g. (-s,-schübe) : [lu] **1.** soudarded ouzhpenn lies., skoazell b. ; **2.** pourvezadur g. ; *den Nachschub per Wagenkolonnen gewährleisten,* charreadegañ.
Nachschuss g. (-s,-schüsse) : **1.** [arc'hant.] taladur nevez g., taladenn nevez b. ; **2.** [louza.] astaol g., taoladenn b.
nachschwatzen / nachschwätzen V.k.e. (hat nachgeschwatzt / hat nachgeschwätzt) : *sellit ouzh* **nachplappern**.
nachsehen V.k.e. (sieht nach / sah nach / hat nachgesehen) : **1.** ensellet, sellet ouzh, adsellet ouzh, ober ur sell war, furchal, teuler ur sell ouzh, kontrollañ, evezhiañ ; *die Maschine nachsehen,* ensellet ar mekanik, adsellet ouzh an ardivink ; *die Schulaufgaben nachsehen,* ober ur sell war al labour-skol, divankañ al labour-skol, difaziañ al labour-skol ; *in einem Buch nachsehen,* furchal e-barzh ul levr ; *die Wäsche nachsehen,* teuler ur sell ouzh ar c'houez (ouzh al lienaj) ; *sieh mal nach, was mit dem Pferd nicht stimmt,* kae 'ta d'ober ur c'hompren d'ar marc'h ; **2.** disellet ouzh, serriñ an daoulagad war ; *jemandem einen Fehler nachsehen,* tevel war fazi u.b., disellet ouzh ur fazi bennak, serriñ an daoulagad war fazi u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).
V.gw. (t-d-b) (sieht nach / sah nach / hat nachgesehen) : *jemandem nachsehen,* ambroug (heuliañ) u.b. gant e selloù, ambroug (heuliañ) u.b. a-daol-lagad, chom da sellet ouzh u.b. hag a zo o pellaat ; *die Frau sah mir weiter nach,* ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout.
Nachsehen n. (-s) : **1.** kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., reoliadur g., ensellerezh g. ; **2.** *das Nachsehen haben,* degouezhout (en em gavout) re ziwezhat, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom e toull ar c'hae, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ ; *ich hatte nur das Nachsehen,* chomet eo bet va fri hebiou (war ar gloued), chomet e oa va fri hebiou, kouezhet e oan war va fri, bet e oan bet troc'het, ranket em eus bet charreat moan (bale moan, bale strizh, bale kempenn, asantiñ), chomet on bet da c'hlaourenniñ, chomet on bet war va c'hoant, tremenet e oan gant va c'hoant, chomet on bet e toull ar c'hae, manet on bet war va naon, tremenet e oan gant va naon ; *der Gutmütige hat schließlich das Nachsehen,* vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - an dud ne absolvont ket.
nachsenden V.k.e. (sandte nach / hat nachgesandt) : kas pelloc'h, kas diwezhatoc'h ; *bitte nachsenden !* kasit da'm chomlec'h nevez, mar plij !
Nachsendung b. (-,-en) : kasadenn ouzhpenn b., kasadenn nevez b.
nachsetzen V.k.e. (hat nachgesetzt) : lakaat goude, ouzhpennañ.
V.gw. (hat nachgesetzt) : *jemandem nachsetzen,* redek u.b., poursuiñ u.b., poursu u.b., dispenn roudoù u.b., enkañ u.b., dont war gein u.b., galoupat u.b., kas u.b.
Nachsicht b. (-) : damant g., madelezh b., revadelezh b., trugarez b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., pardon g., habaskter g., habaskted b. ; *Nachsicht üben,* bezañ pardonus (komprenus), bezañ ledan e vañch, bezañ mat (dous, damantus, habask) (Gregor) ; *gegen jemanden Nachsicht üben,* pardoniñ d'u.b., bezañ pardonus e-keñver u.b., bezañ damantus d'u.b., bezañ re vadelezhus ouzh u.b., bezañ asantus ouzh u.b., bezañ ledan e vañch e-keñver u.b., bezañ mat (dous) e-keñver u.b. / bezañ habask en andred u.b. (Gregor) ; *Vorsicht ist besser als Nachsicht,* aesoc'h eo parraat eget kas kuit - aesoc'h eo diaraogiñ ar c'hleñved eget yac'haat anezhañ - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz re ziwezhat ne servij da netra - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo

boued d'ar c'hazh - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - arboellañ pa garer antronoz e kaver - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.

nachsichtig ag. : damantus, re vadelezhus, komprenus, pardonus, asantus, laosk, damboner, kuñv, habask, madek ; *nachsichtig sein,* na vezañ rust, bezañ komprenus, bezañ prest atav da bardoniñ, bezañ ledan e vañch, bezañ frank a vañch, bezañ pardonus, bezañ asantus ; *sie ist zu nachsichtig mit ihren Kindern,* re wak eo ouzh he bugale, re vat eo e-keñver he bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, re lezober eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll.

Nachsichtigkeit b. (-) : *sellit ouzh* **Nachsicht**.

nachsichtslos ag. : dizamant, didrugar, digoant, digar, dihegar, digernez.

nachsichtsvoll ag. : damantus, madelezhus, komprenus, pardonus, asantus.

Nachsilbe b. (-,-n) : [yezh.] lostger g., dilostger g., gourfennc'her g.

nachsingen V.k.e. ha V.gw. (sang nach / hat nachgesungen) : diskanañ, kanañ war-lerc'h.

nachsinnen V.gw. (sann nach / hat nachgesonnen) : *über etwas nachsinnen,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb., rezoniñ war udb ; *über einen Zwischenfall nachsinnen,* en em gompren war un darvoud bennak, lakaat meiz da gompren un darvoud bennak, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war un darvoud bennak, en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war un darvoud bennak, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, poelladiñ war udb, poellañ war udb ; *über jemandes Worte nachsinnen,* pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod nachsinnen,* prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; *über den Sinn des Lebens nachsinnen,* prederiañ war ster ar vuhez.

Nachsinnen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., prederennoù lies., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g.

nachsitzen V.gw. (saß nach / hat nachgesessen) : chom e pinijenn er skol goude ar c'hentelioù ; *nachsitzen lassen,* derc'hel er skol goude ar c'hentelioù, derc'hel en inchaj, lakaat e pinijenn, inchajiñ.

Nachsitzen n. (-s) : inchaj g., pinijenn b., dalc'hidigezh er skol goude ar c'hentelioù b.

Nachsommer g. (-s,-) : hañvig Foar-an-Nec'h g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., hañvig ar rozera g., lost an hañv g., dilost-hañv g.

Nachsorge b. (-) : arheuilh mezegel g.

Nachsorgeklinik b. (-,-en) : kreizenn-beurbareañ b., ti-peurbareañ g.

Nachspann g. (-s,-e) : [kleweled] arlizh dibenn g., roll klozañ g.

nachspannen V.k.e. (hat nachgespannt) : [tekn.] adstardañ

Nachspeise b. (-,-n) : dibenn-pred g., isu-taol g., meuz-frouezh g., meuz diwezhañ g. ; *er nahm eine Banane als Nachspeise,* kemer a reas ur vananezenn da zibenn-pred.

Nachspiel n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh, c'hoariva] gourfenn g. ; **2.** [dre skeud.] difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., disoc'h g., efed a-zilerc'h g., azlamm g., azgwered g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b. ; *die Angelegenheit wird ein gerichtliches Nachspiel haben,* kaset e vo an afer-se dirak al lez-varn.

nachspielen V.k.e. (hat nachgespielt) : **1.** adseniñ, adc'hoari ; **2.** [mell-droad] **a)** adc'hoari ; **b)** bezañ gant an ehanoù-c'hoari.

nachspionieren V.gw. (t-d-b) (spionierte nach / hat nachspioniert) : *jemandem nachspionieren,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; *sich nachspionieren,* spiañ an eil egile.

nachsprechen V.k.e. (sprach nach / hat nachgesprochen) : adlavaret, azlavaret, eillavaret.

nachspülen V.gw. (hat nachgespült) : P. pakañ ur banne evit kas ar boued d'an traoñ.

nachspüren V.gw. (t-d-b) (hat nachgespürt) : **1.** *einer Sache (t-d-b) nachspüren,* klask penn d'ur gudenn, klask diluziañ un afer, klask penn diouzh lost d'ur bellenn, klask dirouestlañ un afer, klask dibunañ ur gudenn ; **2.** [kozh, hemolc'h] *einem Tier nachspüren,* bezañ war roudoù ul loen, dispenn (heuliañ) roudoù ul loen, dispenn roudenn ul loen, heuliañ ul loen diouzh e roudoù.

nächst araog. (t-d-b) : *nächst meinem Vater danke ich es ihr,* en tu all da'm zad ez on anaoudek en he c'heñver ivez, grad vat a ouzon da'm zad ha dezhi ivez, goude va zad ez eo en he c'heñver on anaoudek ar muiañ ; *nächst dir ist er der schlimmste Junge, den es überhaupt gibt,* hennezh a zo ar gwashañ paotr a zo er vro, nemet te e vefe.

nächstbeste(r,s) ag. : *der Nächstbeste,* ar c'hentañ deuet, ne vern (ne laz) piv, neb a garo, neb a heto, forzh piv e vo, ne ra forzh piv e vo, neb piv bennak, an hini kentañ en em ginnigo, an hini kentañ en em gavo ; *das Nächstbeste,* ne vern petra, forzh petra, ne ra forzh petra, pezh a gari, pezh en em gavo, pezh en em ginnigo.

nächstdem Adv. : goude-se, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

nächste(r,s) ag. : tostañ, nesañ, kentañ ; *nächstes Jahr,* er bloaz a zeu (o tont), er bloaz nesañ, er bloaz all, er bloaz kentañ a zo o tont, da vloaz, ac'hann da vloaz ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit,* a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen,* kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *wann findet die nächste Versammlung statt ?* pegoulz e vo an emvod kentañ ? ; *er wird erst nächstes Jahr heiraten,* ne zimezo ket ac'hann da vloaz ; *am nächsten Tag,* antronoz, an deiz war-lerc'h, an deiz goude ; *das nächste Mal,* ar wech a zeu, a-benn ar wech all, kentañ gwech a vo, kentañ tro a vo, ar c'hentañ tro a vo, en dro gentañ ; *nächstes Mal gehen wir ins Kino, das nächste Mal gehen wir ins Kino, beim nächsten Mal gehen wir ins Kino,* ar wech a zeu ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech all ez aimp d'ar sine, kentañ gwech a vo ez aimp d'ar sine, kentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, ar c'hentañ tro a vo ez aimp d'ar sine, a-benn ar wech kentañ ez aimp d'ar sine, en dro gentañ ez aimp d'ar sine ; *in den nächsten Tagen,* evit an deizioù, en deizioù o tont, en devezhioù o tont ; *am nächsten Sonntag,* **a)** ar Sul kentañ, ar Sul all ; **b)** disul all, disul nesañ, disul kentañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *nächsten Sonntag, kommenden Sonntag,* disul kentañ, disul nesañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *die nächste Straße rechts,* kentañ straed war an tu dehou b., ar straed kentañ a-zehou b., ar straed kentañ war an dorn dehou b. ; *die nächsten Verwandten,* ar gerent tostañ lies., ar gerent nesañ lies., an tostañ kerent lies., an nesañ kerent lies., an neskerent lies. ; *der nächste Beste,* ar c'hentañ deuet, ne vern (ne laz) piv, neb a garo, neb a heto, forzh piv e vo, ne ra forzh piv e vo, neb piv bennak, an hini kentañ en em ginnigo, an hini kentañ en em gavo ; *bis zum nächsten Mal !* kenavo forzh peur ! kenavo ar c'hentañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ gweled ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro !

Adv. : **1.** *mit nächstem,* dizale, hep dale, bremaik, a-barzh pell, tuchant(ik), prest(ik), pelloc'h, dambrest ; **2.** *das liegt mir am nächsten,* setu (ar) pezh a zo nesañ da'm c'halon, setu pezh a gont ar muiañ evidon, kement-se a zo nesañ tra din, kement-se eo an dra a zo da dostañ da'm c'halon ; *er stand mir am Nächsten,* hennezh a oa da dostañ din.

Nächste(r) ag.k. g./b. : **1.** nesañ g., hentez g., estren g. ; [Bibl] *du sollst deinen Nächsten lieben wie dich selbst,* ret eo karet an nesañ evel an-unan, karout a ri an nesañ eveldout da-unan ; *du sollst nicht begehren deines Nächsten Frau,* na c'hoanta dre luksur pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji / na c'hoanta dre ar c'hig pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji ; *du sollst dich nicht deines Nächsten Gut gelüsten lassen,* madoù an nesañ ne c'hoantai ket kaout ; *jeder ist sich selbst der Nächste,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez zo marv ha karantez zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; **2.** *der Nächste bitte !* d'an hini a heuilh (d'an neb war-lerc'h), mar plij.

Nächste(s) ag.k. n. : *das Nächste, was ...,* kentañ tra a ... ; *das ist das Nächste, was zu tun ist,* kentañ tra a zo d'ober eo, kentañ a zo d'ober eo ; *als Nächstes,* **a)** bremañ-souden, bremañ-tuchant, bremaik, pelloc'h, tuchantik ; **b)** goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da neuze, a-benn goude, a-c'houdevezh ; *was kommt als Nächstes ?* ha petra 'zo d'ober bremañ ? ha petra bremañ ? ; *fürs Nächste,* evit c'hoazh, evit ar mare, evit an tremen.

nachstehen V.gw. (t-d-b) (stand nach / hat nachgestanden) : bezañ disteroc'h, bezañ falloc'h, bezañ en dilerc'h, dilañsañ, kaout dale, bezañ a-dreñv, bezañ en a-dreñv ; *er steht ihm nicht nach,* n'eo ket falloc'h egetañ, kenkoulz eo hag eñ, troad-ouzh-troad emañ gantañ, koulz pe well eo hag eñ, ne goll ket gantañ war an tu-se, c'hoari a ra par-ouzh-par gantañ, re-bar eo dezhañ ; *sie stehen den anderen in nichts nach,* ne gollont tamm war ar re all, ne gollont gant ar re all war tu ebet, gouest mat int ouzh ar re all ; *diese Pferde stehen den besten Renntieren in nichts nach,* re-bar eo ar c'hezeg-se d'ar re wellañ, c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ, emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, kap eo ar c'hezeg-se da redek diouzh forzh peseurt marc'h ; *er steht in allem nach,* en dilerc'h emañ (dilañsañ a ra, dale en devez) gant kement tra 'zo, chom a ra pep tra a-revr (diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h) gantañ ; *was den Dreck betrifft, stand keine der anderen nach,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *er steht Ihnen an Ehrlichkeit in keiner Weise nach,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, keinem nachstand,* ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den.

Nachstehen n. (-s) : goudevezh g.

nachstehend ag. : da-heul ; *die nachstehenden Worte,* ar c'homzoù da-heul (a heuilh).

nachsteigen V.gw. (t-d-b) (stieg nach / ist nachgestiegen) : *jemandem nachsteigen,* pignat war-lerc'h u.b., heuliañ u.b.

nachstellbar ag. : hag a c'haller reizhañ, reizhadus.

nachstellen V.k.e. (hat nachgestellt) : **1.** lakaat a-dreñv, lakaat en a-dreñv, [yezh.] dreklakaat ; **2.** [tekn] *die Uhr nachstellen,* kas an horolaj war-lerc'h, kas an horolaj diwezhatoc'h, dilerc'hiañ an horolaj.

V.gw. (t-d-b) : dispenn roudoù u.b., enkañ u.b., dont war gein u.b., poursuiñ u.b., heskinañ u.b. ; *einem Dieb nachstellen,* dispenn roudoù (enkañ, dont war gein) ul laer, klask lakaat enk war ul laer ; *sie stellen mir nach,* ober a reont vil din, va foursuiñ a reont, va heskinañ a reont.

Nachstellungen lies. : **1.** hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., harellerezh g., atahinerezh g. ; **2.** heskinerezh g., heskin g., heskinadeg b., hande g.

Nächsten-Hass g. (-es) : [Nietzsche] kasoni an nesañ b., kasoni ouzh an nesañ b., hentezkasoni b.

Nächstenliebe b. (-) : karantez an nesañ b., karantez evit an nesañ b., karantez ouzh an nesañ b., karantez e-keñver an nesañ b., karantez evit e hentez b., karantez e-keñver e hentez b., karantez ouzh e hentez b., karantez an hentez b., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., diemunanegezh b., allgarantez b., karitez b., oberoù a drugarez lies.

nächstenliebend ag. : arallgar, allgar, diemunanek, karantezus, truezus, hentezkarour, tudkarour.

nächstens Adv. : a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, ne vo ket pell an amzer, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, prestik, dambrest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, pelloc'h, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale.

Nachsteuer b. (-,-n) : eiltaos g., ustaos g., dreisttaos g.

nächstfolgend ag. : da-heul, a heuilh.

nächstgelegen ag. : tostañ, nesañ.

nächsthöher ag. : just a-us.

nächstliegend ag. : tostañ, nesañ, anat, splann ; *das Nächstliegende,* ar c'hentañ soñj a zeu d'ar spered g., ar c'hentañ soñj o tont d'an-unan g., kentañ tra a dremen dre ar spered g., ar c'hentañ soñj o tont d'ar spered g., an dra gentañ a soñjer ennañ g., kentañ tra a soñjer ennañ g.

nächstmöglich ag. : **1.** kentañ ; **2.** an abretañ (ar c'hentañ) ar gwellañ - seul gent, seul well - dizale - hep dale tamm.

nachstrahlen V.gw. (hat nachgestrahlt) : treluc'hañ.

nachstrahlend ag. : treluc'hus, treluc'hek.

nachstreben V.gw. (t-d-b) (hat nachgestrebt) : **1.** *einer Sache (t-d-b) nachstreben,* strivañ da gaout udb, lakaat e youl da dizhout udb, lakaat e nerzh da dizhout udb ; **2.** [dre skeud.] *jemandem nachstreben,* ober diouzh u.b., kemer skouer diwar u.b., kemer skouer diouzh u.b., tennañ skouer diouzh u.b., heuliañ u.b., heuliañ roudoù (skouer) u.b., kemer patrom diouzh u.b., dispenn hent u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b.

nachstürzen V.gw. (t-d-b) (ist nachgestürzt) : *jemandem nachstürzen,* daoulammat war-lerc'h u.b., dilammat war-lerc'h u.b.

nachsuchen V.gw. (hat nachgesucht) : klask, furchal, c'hwiliañ, ober ur furch, ober furch, ober furch ha klask.
V.gw. ha V.k.e. : *um etwas nachsuchen, etwas nachsuchen,* goulenn udb, reketiñ udb, ober ur reked bennak, azgoulenn udb.

Nachsuchung b. (-,-en) : **1.** imbourc'hadenn b., imbourc'h g., enklask g., furchadenn b., furch g. ; **2.** goulenn g., goulennadenn b., reked g.

Nachsynchronisation b. (-,-en) : goudemouezhiañ g.

nachsynchronisieren V.k.e. (synchronisierte nach / hat nachsynchronisiert) : goudegoubredañ.

Nachsynchronisierung b. (-,-en) : goudegoubredañ g.

Nacht b. (-, Nächte) : **1.** noz b., nozvezh b., noziad b., nozvezhiad b., nozhvezhienn b., abardaez-noz g. ; *manche Nächte,* nozhvezhiennoù lies. ; *eine halbe Nacht,* ur bennozvezh b. ; *gute Nacht !* nozvezh vat ! nozvezh vat dit (deoc'h) ! noz vat ! ; *eine stockdunkle Nacht,* un noz du evel ur forn b., un noz du-pod b., un noz teñval-sac'h b., un noz ken du hag ar pec'hed b., un noz du-holl b. ; *heute Nacht*, *diese Nacht,* fenoz, fenoz kentañ, emberr da noz, en noz-mañ, henozh, noz a henozh, evit an noz ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel,* lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz ; *jede Nacht,* bemnoz ; *letzte Nacht,* en noz all, an noz all, evit an noz, en noz tremen, en noz tremenet ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *manche Nacht kann ich nicht schlafen,* nozvezhioù a vez, ne gouskan ket ; *gestern Nacht,* dec'h da noz, dec'h d'an noz, neizheur, en neizheur, an neizheur ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt,* dec'h da noz (neizheur, en neizheur, an neizheur) en doa krazet ; *vorgestern Nacht,* kent neizheur ; *es ist Nacht,* noz eo (Gregor), emañ noz, noz eo anezhi, serret (deuet) eo an noz, noziñ a ra, du-dall eo anezhi ; *es wird Nacht, die Nacht bricht herein, die Nacht bricht ein, die Nacht bricht an,* emañ an abardaez o louediñ, emañ an noz o tont (o serriñ), klozañ a ra an noz, serrnoziñ a ra, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, nozik eo, noziñ a ra, yaouank eo an noz, degouezhet eo an noz, en em gavet eo an noz, erru eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz, nozig eo anezhi ; *bevor es Nacht wird,* a-barzh an teñval, a-barzh ma vo noz, a-raok ma vo noz, kent ma vo noz ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht,* a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-mañ ; *die Nacht war weit fortgeschritten, die Nacht war ganz schön fortgeschritten,* diwezhat e oa an noz, serret e oa an noz ur pennad mat a oa, noz a oa pell a oa dija ; *die Nacht neigt sich ihrem Ende zu,* an noz a ya a-raok, war he fare emañ an noz, war an echu emañ an noz ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *die ganze Nacht hindurch,* a-hed an noz penn-da-benn, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile, an noz hed-da-hed, an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, an noz penn-da-benn, penn-da-benn an noz, a-hed-pad an noz ; *die ganze Nacht feiern,* nozvezhiañ, riboulat (riotal, roulañ, riblañ, furikat, breskenn) a-hed an noz, tremen an noz o riboulat ; *Tag und Nacht,* en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, en noz koulz hag en deiz ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa

ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *er ließ sie nie einsam, weder Tag noch Nacht,* n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; *nachts (in der Nacht, bei Nacht, des Nachts),* a-fet-noz, fed a noz, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan an noz, dindan noz, a-zindan an noz, dre an noz, a-nozezh ; *eines Nachts,* un noz pe noz, noz pe noz, un noz, un noz bennak, un nozvezh, un nozvezh pe unan all ; *eines Nachts im Winter,* un nozvezh eus ar goañv ; *er kommt immer spät in der Nacht nach Hause,* mil fenoz e vez atav a-raok ma teu d'ar gêr, diwezhat-noz e vez atav pa zeu d'ar gêr, hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz ; *stürmische Nacht,* nozvezh amzer diroll b., nozvezhiad amzer diroll b. ; *er arbeitet immer bis spät in der Nacht,* hennezh a zo un dever gouloù, hennezh a zo ul losker gouloù ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint,* a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen,* degemer u.b. en e di kelo un nozvezh ; *bei Nacht sind alle Katzen grau,* meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *bei Nacht und Nebel,* dre laer, dre guzh, en amc'houloù, e-ser an noz, dindan teñvalijenn an noz ; *über Nacht fortbleiben,* chom da nozvezhiañ en un tu bennak, tremen an noz er-maez eus ar gêr ; *die Länge von Tag und Nacht,* hed an deizioù hag an nozioù g. ; *dieses Unkraut wächst von einer Nacht auf die andere,* al louzoù-se a sav noz-ha-noz ; *guter Rat kommt über Nacht,* en noz e taper ar silioù / dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - en noz e vez graet an taolioù-kaer - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuio ar pesked ; *über Nacht reich werden,* dont pinvidik a-stroñs, degouezhout forzh arc'hant d'an-unan (gant an-unan) dic'hortoz-kaer, en em gavout dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant, kouezhañ forzh traoù a-stroñs war an-unan ; *sie sind wie Tag und Nacht,* disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, kalz a gemm (kemm bras) a zo etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, n'eus heñvel ebet etrezo, n'int ket da dostaat ; *zu Nacht essen,* koaniañ, bezañ gant e goan ; "*Tausendundeine Nacht*", "ar mil nozvezh hag unan" ; [istor,nazi.] *die Nacht der langen Messer,* Nozvezh an Hirgontilli b.

2. [dre skeud.] *geistige Nacht,* follentez b., follezh b., katar g., droug-sant-Matilin g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., *die Nacht des Irrsinns,* teñvalijenn ar follentez b. ; *die Nacht des Kerkers,* teñvalijenn ar c'harc'har b.

nachtaktiv ag. : *nachtaktives Tier,* loen noz g. ; *nachtaktiver Vogel,* labous-noz g., evn-noz g.

nachtanken V.k.e. (hat nachgetankt) : lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar gibenn gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, kemer ul leuniadenn, P. adouilhañ.

Nachtanzug g. (-s,-anzüge) : pijama g.

Nachtarbeit b. (-,-en) : labour noz g.

Nachtarbeiter g. (-s,-) : nozvezhier g.

Nachtbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouerezh bihan g., gouloù bihan g., lutig g., beilherez b.

nachtblind ag. : na wel ket mat diouzh an noz, hemeralop.

Nachtblindheit b. (-) : [mezeg.] hemeralopiezh b.

Nachtcreme b. (-,-s) : traet evit an noz g.

Nachtdieb g. (-s,-e) : gouilh g.

Nachtdienst g. (-es,-e) : servij noz g., labour diouzh an noz g.

Nachteil g. (-s,-e) : gwall g., chastre g., diaezamant g., droug g., fall g., tu fall g., tu diemsav g., tu displed g., displet g., perzh-fall g., perzh diemsav g., perzh displed g., diemzav g., diemsav g., gaou g. ; *die Nachteile dieses Berufs,* chastre ar vicher-se g. ; *die Vor- und Nachteile,* ar wellentez hag ar chastre, gwellentez ha chastre udb, ar mad pe fall, ar mad ha fall, ar fall ha mad, ar perzhioù mat ha fall lies., ar spletoù hag an displetoù, an tuioù mat hag an tuioù fall ; *es hat Vor- und Nachteile,* mat ha fall eo war un dro, e zroug hag e vad en deus, spletoù ha displetoù a zo gant an dra-se ; *Nachteil(e) bringen,* noazout, degas droug, degas (ober) gaou, kaout e zroug, ober noaz, kaout e du fall, kaout chastreoù, ober diaez, gaouiñ ; *ich habe den Nachteil von der Sache, das gereicht mir zum Nachteil,* gaouiet on (em gaou emaon) gant kement-se, diwar va c'houst eo, em gaou eo, diwar va c'houst ez eo bet graet an dra-se, war va gwall emaon, em c'holl emaon, war va c'holl emaon, en em gavout a ran gwazh eus an dra-se, en em gavout a ran diaes eus an dra-se, gwazh on eus an dra-se ; *zum Nachteil ausfallen,* treiñ da fall, diservijañ ; *jemandem zum Nachteil ausschlagen,* ober (degas) gaou d'u.b., gaoui(a)ñ u.b., emdreiñ diwar-goust u.b., diservijañ u.b. ; *die Staaten dürfen sich nicht zum Nachteil anderer Nationen ausdehnen,* arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all.

nachteilig ag. : noazus, gwallus, diemsav, displed, displetus, dilañsus, diampled, dizampled ; *sich nachteilig auswirken,* bezañ noazus, ober (degas) gaou, diservijañ, dilañsañ.

nächtelang Adv. : nozvezhioù-pad, e-pad nozvezhioù ha nozvezhioù ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen,* tremen nozvezhioù en ostalerioù.

Nachtessen n. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] koan b.

Nachteule b. (-,-n) : P. [dre skeud.] nozvezhier g., labous-noz g., dever gouloù g., losker gouloù g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poulloù g., kousker diwezhat g. ; *das ist eine echte Nachteule,* hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz, mont a ra alies da redek an noz.

Nachtfahrverbot n. (-s,-e) : difenn da dremen gant ur c'harbed dre dan e-pad an noz g., berzidigezh da vont ha dont gant ur c'harbed dre dan e-pad an noz b.

Nachtfalter g. (-s,-) : [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b.

Nachtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tanlec'h g., letern-arouez g.
Nachtflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij noz g., nij diouzh noz g., nijad noz g., nijad diouzh noz g., nijadenn noz b., nijadenn diouzh noz b., nijerezh noz g., nijerezh diouzh noz g.
Nachtflugverbot n. (-s,-e) : [nij.] difenn da nijal e-pad an noz g., berzidigezh da nijal e-pad an noz b.
Nachtfrost g. (-es,-fröste) : rev noz g.
Nachtgebilde n. (-s,-) **/ Nachtgeist** g. (-es,-er) : teuz g., teuzig noz g., tasmant g., boufon-noz g., droukspered noz g., bugel-noz g., hoper-noz g. ; *Nachtgeister,* viltañsoù lies.
Nachtgeschirr n. (-s,-e) : skudell-noz b., pod-kambr g.
Nachtgesicht n. (-s,-er) **/ Nachtgespenst** n. (-es,-er) : teuz g., teuzig noz g., tasmant g., boufon-noz g., droukspered noz g., bugel-noz g., hoper-noz g.
Nachtgleiche b. (-,-n) : kedez b., kehedez b.
Nachthemd n. (-s,-en) : roched-noz g./b., rokedenn-noz b., hiviz-noz b., sae-noz b., krezenn-noz b. ; *sie hatte ihr Nachthemd an,* war he hiviz-noz edo ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln,* he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufern ; *in bloßem Nachthemd dastehen,* bezañ war gorf e roched-noz, bezañ e lostenn e roched-noz, bezañ e lostenn he hiviz-noz, bezañ war lostenn e roched-noz, bezañ war lostenn he hiviz-noz, bezañ war lost e roched-noz.
Nachthimmel g. (-s,-) : oabl diouzh an noz g.
nächtig ag. : ... noz, diouzh noz, diouzh an noz.
Nachtigall b. (-,-en) : **1.** [loen.] eostig g., eostig kuzh g., adan g. ; *in der Abend- und Morgendämmerung singt die Nachtigall,* an eostig a gan noz-veure ; **2.** [dre skeud.] *sie singt wie eine Nachtigall,* kanañ a ra evel un eostig ; [rannyezh., Berlin] *Nachtigall, ick hör' dir trapsen,* gouzout a ran mat bremañ petra 'zo tonket din, gouzout a ran an doare bremañ, gouzout a ran bremañ petra a zo o tont din, gouzout a ran mat bremañ dre belec'h e vo ret din tremen, gouzout a ran mat bremañ petra a zo war va diarbenn en hent.
Nachtigallenschlag g. (-s,-schläge) : *der Nachtigallenschlag,* kan an eostig g.
nächtigen V.gw. (hat genächtigt) : tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ.
Nachtimbiss g. (-es,-e) : **1.** fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; **2.** P. snak digor diouzh noz g.
Nachtisch g. (-es,-e) : dibenn-pred g., isu-taol g., meuz-frouezh g., meuz diwezhañ g. ; *beim Nachtisch,* gant an dibenn-pred, d'an dibenn-pred, e-kerzh an dibenn-pred, e-doug an dibenn-pred, e-pad an dibenn-pred ; *zum Nachtisch nahm er eine Banane, er nahm eine Banane als Nachtisch,* kemer a reas ur vananezenn da zibenn-pred.
Nachtjacke b. (-,-n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b.
Nachtkauz g. (-s,-käuze) : [loen.] hoper-noz g.
Nachtklub g. (-s,-s) : boest-noz b., P. toull-noz g.
Nachtkobold g. (-s,-e) : nozigan g., boufon-noz g.
Nachtlager n. (-s,-) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b. ; *jemandem ein Nachtlager anbieten,* gweleiñ u.b.
Nachtlampe b. (-,-n) : goulaouerezh bihan g., gouloù bihan g., lutig g., beilherez b.
Nachtleben n. (-s) : buhez noz b., buhez diouzh noz b.
nächtlich ag. : ... noz, diouzh noz, diouzh an noz, nozel ; *nächtliche Ruhestörung,* tabac'h noz g.
Adv. : a-fet-noz, fet a noz, a-nozezh, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, a-zindan an noz, dindan an noz, dindan noz, dre an noz.
Nachtlicht n. (-s,-er) : goulaouerezh bihan g., gouloù bihan g., lutig g., beilherez b.
Nachtlichtnelke b. (-,-n) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.
Nachtlokal n. (-s,-e) : boest-noz b., P. toull-noz g.
Nachtmahl n. (-s,-mähler/-e) : [Bro-Aostria] koan b.
Nachtmarsch g. (-es,-märsche) : [lu] kerzhadeg diouzh noz b.
Nachtmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] dever gouloù g., losker gouloù g., nozvezhier g., labous-noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poulloù g., kousker diwezhat g.
Nachtmusik b. (-) : selinadenn b., nozkan g., abadenn noz b.
Nachtmütze b. (-,-n) : boned-noz g.
Nachtnelke b. (-,-n) : [louza.] *rote Nachtnelke,* yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies. ; *weiße Nachtnelke,* sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.
nachtönen V.gw. (hat nachgetönt / ist nachgetönt) : **1.** (ist/hat) : kenderc'hel da dasseniñ ; **2.** (hat) livañ en-dro, livañ a-nevez, livadennañ en-dro, livadennañ a-nevez.
Nachtportier g. (-s,-s) : porzhier noz g.
Nachtprogramm n. (-s,-e) : programm diouzh an noz g., programm evit an nozvezh g., programm noz g.
Nachtquartier n. (-s,-e) : ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b.
Nachtrab g. (-es,-e) : [lu] lost un tren soudarded g., lost an arme g., gward-adreñv g.
Nachtrag g. (-s, Nachträge) : stagadenn b., merkad ouzhpenn g., goudeskrid g. ; *Nachtrag zu einem Testament,* adtestamant g., stagadenn d'un testamant b. ; *Nachtrag zu einem Versicherungsvertrag,* merkad ouzhpenn war ur gevrat-kretaat g., stagadenn d'ur gevrat-kretaat b.
nachtragen V.k.e. (trägt nach / trug nach / hat nachgetragen) : ouzhpennañ, stagadenniñ ; **1.** *eine Summe nachtragen,* lakaat ur sammad ouzhpenn, ouzhpennañ ur sammad ; **2.** *jemandem etwas nachtragen,* **a)** dougen udb en ur heuliañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] derc'hel drougiezh (magañ droukrañs, goriñ droukrañs derc'hel drougiezh, derc'hel imor) ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kemer droug ouzh u.b. en abeg d'udb, mirout greunenn ouzh u.b. en abeg d'udb, onglenniñ ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ leskidik war-lerc'h u.b. en abeg d'udb.
nachtragend ag. : droukrañsus, gourvennek, diankouazh.

nachträglich ag. : da-heul, a-heul, war-lerc'h, warlerc'hel, ouzhpennet, ouzhpenn.
Adv. : a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, da-heul an dra-se.
Nachtragsband g. (-s,-bände) : levrenn ouzhpenn b., stagadenn b., ouzhpennadenn b.
Nachtragshaushalt g. (-s,-e) : darbarad kellidsteuñvel g., kellidsteuñv reizhañ g., kellidsteuñv reishaat g.
Nachtragsliste b. (-,-n) : adroll g., adlistenn b.
Nachtragszahlung b. (-,-en) : paeamant ouzhpenn g.
nachtrauern V.gw. (t-d-b) (hat nachgetrauert) : *jemandem nachtrauern,* kaout kañv (ober kañv, dougen kañv) d'u.b., dougen begin d'u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., kañvaouiñ u.b. ; *etwas (t-d-b) nachtrauern,* nec'hiñ (nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, kañvaouiñ war udb, keuziañ udb, keuziañ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chalañ, en em chaokat) en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, sevel hiraezh gant an-unan d'udb, hiraezhiñ d'udb ; *der Vergangenheit nachtrauern,* trueziñ d'an amzer dremenet, trueziñ d'an amzer bet.
nachtreten V.gw. (t-d-b) (tritt nach / trat nach / ist nachgetreten) : **1.** *jemandem nachtreten,* heuliañ u.b., mont war-lerc'h u.b. ; **2.** [dre skeud.] mont da-heul evel Yann ar Peul.
Nachtrieb g. (-s,-e) : [louza.] **1.** astaol g., nevez str., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bount g., kellid g., kreskenn b., taol g., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b. ; **2.** taolaj str.
Nachtrufer g. (-s,-) : [mojenn.] hoper-noz g.
Nachtruhe b. (-) : diskuizh-noz g., sioulder an noz g.
Nachtrunde b. (-,-n) : tro-c'hed diouzh noz b., ged noz g.
nachts Adv. : a-fet-noz, fed a noz, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan an noz, dindan noz, a-zindan an noz, dre an noz, a-nozezh ; *ich mag es sehr nachts spazieren zu gehen,* bourrañ bras a ran o vale dindan an noz ; *nachts sind alle Katzen grau,* meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten,* lakaat a ra an noz da astenn an deiz, lakaat a ra an noz da askouezhañ an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *um halb eins nachts,* da greiznoz hanter ; *um zwei Uhr nachts,* da ziv eur noz.
Nachtschatten g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn ar veskoul b., sanab g. ; *bittersüßer Nachtschatten,* bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.
Nachtschattengewächs n. (-es,-e) : [louza.] solanakeg g. [*liester* solanakeged], solaneg g. [*liester* solaneged].
Nachtschicht b. (-,-en) : skipailh-noz g., post-labour noz g., labour noz g.
Nachtschmetterling g. (-s,-e) : [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b.
Nachtschwalbe b. (-,-n) : [loen.] adren g., P. faouter-avel g.
Nachtschwärmer g. (-s,-) : **1.** [loen.] melvenn-noz b., balafenn-noz b. ; **2.** [dre skeud.] nozvezhier g., labous-noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., riboder g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poulloù g., kousker diwezhat g.
Nachtsichtgerät n. (-s,-e) : ardivink luc'h isruz g., ardivink luc'h danruz g., episkop luc'h danruz g., episkop luc'h isruz g.
nachtsichtig ag. : nozweler.
Nachtsichtige(r) agk. g./b. : nozweler g., nozwelerez b.
Nachtsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] niktalopiezh b., nozwelerezh g., nozwelout g.
Nachtspaziergang g. (-s,-gänge) : baleadenn-noz b.
Nachtspeicherofen g. (-s,-öfen) : tommer-dour dre zaspugn g.
Nachtständchen n. (-s,-) : nozkan g., selinadenn b.
Nachtstrom g. (-s) : [tredan] tredan da briz an eurioù dibrez g., tredan noz g.
Nachtstuhl g. (-s,-stühle) : kador-doull b., kador-sekredoù b., kador-ar-sekredoù b. ; *Topf des Nachtstuhles,* skudell-noz b., pod-kambr g., sailh dour lor b., P. skudell-revr b.
nachtsüber Adv. : e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, noz-pad.
Nachttarif g. (-s,-e) : [tredan.] priz an eurioù dibrez g., priz noz g.
Nachttier n. (-s,-e) : [loen.] loen noz g.
Nachttisch g. (-es,-e) : taol-noz b., taol-bennwele b.
Nachttischlampe b. (-,-n) : lamp pennwele g., kleuzeur bennwele b.
Nachttopf g. (-s,-töpfe) : skudell-noz b., pod-kambr g., sailh dour lor b., P. skudell-revr b.
nachtun V.k.e. (tat nach / hat nachgetan) : *jemandem etwas nachtun,* ober udb diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., ober udb heñvel ouzh (diwar skouer) u.b., taneal (marmouzañ, dezrevellañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ) u.b.
Nacht-und-Nebel-Aktion b. (-,-en) : [polis, lu, lezvilourien] skrapadeg diouzh noz b., taol-skrap diouzh noz g.
Nachturlaub g. (-s,-e) : koñje evit an noz g.
Nachtviole b. (-,-n) : [louza.] juliennez b.
Nachtvogel g. (-s,-vögel) : **1.** labous-noz g., evn-noz g. ; **2.** P. [dre skeud.] nozvezhier g., dever gouloù g., losker gouloù g., labous-noz g., reder-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever noz diroll g., ribler g., ribouler g., bambocher g., baleer-noz g., galouper noz g., galouper poulloù g., kousker diwezhat g. ; *das ist ein echter Nachtvogel,* hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz, mont a ra alies da redek an noz.
Nachtwache b. (-,-n) : ged-noz g., beilh g., nozveilh g. ; *Nachtwachen,* dihunoù lies.
Nachtwächter g. (-s,-) : gedour-noz g., gward-noz g.
Nachtwächterin b. (-,-nen) : gedourez-noz b., gwardez-noz b.
nachtwandeln V.gw. (nachtwandelte // ist genachtwandelt / hat genachtwandelt) : bezañ hunvaleer, bale en e hun.
Nachtwandler g. (-s,-) : hunvaleer g.
nachtwandlerisch ag. : … hunvaleer, … hunvaleerezh.

Nachtwäscherin b. (-,-nen) : kannerez-noz b., kannerez-loar b. [*weibliche Spukgestalt*].
Nachtzeit b. (-) : mare noz g. ; *zur Nachtzeit,* e-kreiz an noz.
Nachtzeug n. (-s,-e) : pijama g.
Nachtzug g. (-s,-züge) : tren noz g.
Nachtzugschlag g. (-s,-schläge) : [trenioù] ouzhpennad evit an trenioù noz g., astenn priz evit an trenioù noz g.
nachüben V.k.e. (hat nachgeübt) : adpleustriñ ; *ich habe es mehrmals nachgeübt,* pleustret em eus meur a wech war an dra-se, embreget em eus meur a wech va daouarn d'an dra-se.
Nachuntersuchung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] imbouc'h wiriekaat g., imbouc'h arheuilh mezegel g. ; **2.** [tekn.] gwiriadur g., gwiriekadur g.
Nachurlaub g. (-s,-e) : koñje ouzhpenn g.
Nachveranlagung b. (-,-en) : [tailhoù] azreizhadur kemedel g.
Nachverbrennung b. (-,-en) : drekloskidigezh b., drekloskadur g., drekleskiñ g.
nachverlangen V.k.e. (verlangte nach / hat nachverlangt) : arc'hiñ udb ouzhpenn, goulenn udb ouzhpenn.
nachversichern V.k.e. (versicherte nach / hat nachversichert) : **1.** kreskiñ sammad an talvoudoù kretaet, klokaat ur c'hretadur ; **2.** *jemanden nachversichern,* kantreolaat saviad u.b. e-keñver ar skodennoù da baeañ evit al leve.
Nachversicherung b. (-,-en) : **1.** kreskidigezh sammad an talvoudoù kretaet b., klokadur kretadur g. ; **2.** kantreolerezh saviad u.b. e-keñver ar skodennoù da baeañ evit al leve g.
Nachverzollung b. (-,-en) : mizoù divaltoutiañ ouzhpenn lies.
nachvollziehbar ag. : komprenadus, meizadus, intentadus, heulius.
nachvollziehen V.k.e. (vollzog nach / hat nachvollzogen) : kompren [d'u.b.], kompren, intent, meizañ ; *ich kann das nicht nachvollziehen,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
nachwachsen V.gw. (wächst nach / wuchs nach / ist nachgewachsen) : **1.** [louza., loen.] adkreskiñ ; *bei dieser Hitze wird die Wolle bei den Schafen schnell nachwachsen,* buan e c'hloano an deñved en-dro gant an tommder-se, buan e kreoño an deñved en-dro gant an tommder-se ; [louza.] neveziñ, advountañ, adkregiñ ; **2.** kreskiñ, kemer tamm-ha-tamm plas ar re gozh.
Nachwachsen n. (-s) : adkresk g.
Nachwahl b. (-,-en) : dilennadeg darnel b.
Nachwärme b. (-) : [nukl.] gwrez a-zilerc'h b.
Nachwehen lies. : **1.** [mezeg.] **a)** arlenad g. ; **b)** poanioù goudegenel lies. ; **2.** [dre skeud.] *üble Nachwehen,* dilerc'hioù displijus lies., gwall zilerc'hioù lies., gwall efedoù lies., gwall heuliadoù lies., droukheuliadoù lies.
Nachwein g. (-s) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenaodenn b., pikenaouenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g.
nachweinen V.gw. (t-d-b) (hat nachgeweint) : *jemandem nachweinen,* ober kañv d'u.b., kañvoù d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., leñvañ d'u.b., gouelañ d'u.b., gouelañ kañv d'u.b., dougen kañvoù bras d'u.b., daeraouiñ d'u.b. ; *jemandem keine Träne nachweinen,* na vezañ chalet tamm ebet gant marv (gant disparti) u.b., na zont un dakenn dour en e zaoulagad en abeg da varv (da zisparti) u.b., na ouelañ d'u.b. ; *dem werde ich keine Träne nachweinen,* ne vin ket gwall c'hlac'haret gant e varv, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ne vin chalet neudenn ebet gant e varv, ne ouelin ket dezhañ pa varvo diganeomp.
Nachweis g. (-es,-e) : **1.** prouenn b., arroudenn b., testeni g. ; *den Nachweis erbringen (liefern),* prouiñ, degas ar brouenn, reiñ ur brouenn bennak, degas un arroudenn bennak, diskouez un testeni bennak ; *zum Nachweis von ...,* evit harpañ (evit prouiñ) udb. ; *dokumentarischer Nachweis,* teuliadur g., teulioù dafariñ lies. ; **2.** anatadur g., anatadurezh b.
nachweisbar ag. : hag a c'haller prouiñ, hag a c'haller stadañ, prouadus, anatadus ; *nicht nachweisbar,* dianatadus, dibrouadus.
nachweisen V.k.e. (wies nach / hat nachgewiesen) : prouiñ, stadañ, anataat, anadiñ, gwiriekaat, lakaat anat, diskouez anat, diskouez sklaer, splannaat, savelañ ; *jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist,* digablus eo kement den a zo tamallet dezhañ ur felladenn ken na vo prouet (stadet) ez eo kablus hervez al lezenn ; *jemandem einen Fehler nachweisen,* diskouez d'u.b. ar fazi en deus graet, kendrec'hiñ u.b. war e fazi, stadañ fazi u.b. ; *eine Wirkung nachweisen,* lakaat anat un efed (ul levezon, ur gwered), stadañ un efed (ul levezon, ur gwered).
nachweislich ag. : prouet, stadet, lakaet anat, anataet ; *es ist nachweislich falsch,* prouet eo bet ez eo faos ; *davon habe ich nachweislich nichts gewusst,* aes e vo prouiñ e oan dic'houzvez-kaer eus kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se.
Nachweisung b. (-,-en) : prouenn b., gwiriadur g., stadadenn b., stadañ g., anatadur g., anatadurezh b.
Nachwelt b. (-) : goudevezh g., diskennidi lies., warlerc'hidi lies. ; *auf die Nachwelt kommen,* tremen d'ar pobloù da zont (d'ar rummadoù o tont, d'ar re a zeuy war hol lerc'h, d'ar re a zeuy en hor goude).
nachwerfen V.k.e. (wirft nach / warf nach / hat nachgeworfen) : **1.** *jemandem etwas nachwerfen,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b. ; **2.** *du glaubst wohl, das Geld wird einem nachgeworfen,* ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, kavout a ra ganit e kouezh an aour eus beg ar gwez, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù

na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon.
nachwiegen V.k.e. (wog nach / hat nachgewogen) : pouezañ un eil gwech.
V.gw. (wog nach / hat nachgewogen) : gwiriañ ar pouez, gwiriekaat ar pouez.
nachwinken V.gw. (hat nachgewinkt) : *jemandem nachwinken,* ober sin d'u.b. evit kimiadiñ.
Nachwinter g. (-s,-) : **1.** fin ar goañv b., lost ar goañv g., dibenn goañv g. ; **2.** distro ar goañv g.
nachwirken V.gw. (hat nachgewirkt) : **1.** dont heuliadennoù diwar an dra-mañ-tra, azlammat ; **2.** azgwerediñ.
Nachwirkung b. (-,-en) : **1.** droukheuliad g., heuliadenn b., heuliad g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., azlamm g. ; *ich spüre noch die Nachwirkungen meines Sturzes,* me am boa bet ul lamm ouesk ha n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; **2.** azgwered g.
Nachwort n. (-s,-e) : goudeskrid g., gourfennskrid g.
Nachwuchs g. (-es) : **1.** diskennidi lies., warlerc'hidi lies. ; **2.** [dre skeud.] danvez g. ; *wissenschaftlicher Nachwuchs,* danvez skiantourien g.
nachzahlen V.k.e. (hat nachgezahlt) : *eine Summe nachzahlen,* paeañ ur sammad ouzhpenn, paeañ un astenn.
nachzählen V.k.e. ha V.gw. (hat nachgezählt) : kontañ en-dro, adkontañ, adniveriñ, adjediñ.
Nachzahlung b. (-,-en) : **1.** dilerc'h-pae g., restad g. ; **2.** paeamant ouzhpenn g., astenn g., ouzhpennad g.
Nachzählung b. (-,-en) : gwirikadur g., gwiriadur g., adkontañ g., adniveriñ g., adjediñ g.
nachzeichnen V.k.e. (hat nachgezeichnet) : **1.** kopiañ, treuztresañ, treuzlinennañ, eiltresañ, tresañ diouzh ur patrom ; **2.** eilaozañ.
Nachzeichnung b. (-,-en) : eiltresadur g., eiltresadenn b., treuztresadenn b., treuztresadur g., treuzlinennadur g.
Nachzeitigkeit b. (-) : goudevezh g.
nachziehen V.k.e. (zog nach / hat nachgezogen) : **1.** [tekn.] *eine Schraube nachziehen,* stardañ ur viñs a-nevez, adstardañ ur viñs ; *eine Zeichnung nachziehen,* adtresañ ; **2.** hersal, stlejañ, treinañ, didreinañ, ruzañ, dougen a-drein, stlejañ a-ruz hag a-drein, bezañ [udb] a-drein gant an-unan ; **3.** *das Bein nachziehen,* ruzañ e dreid, jilgammañ, rozellat, rozellat e votoù, rabotat, en em hersal, mont a-ruz-botez.
V.gw. (zog nach / ist nachgezogen) : dont war-lerc'h, heuliañ ; *der Haupttrupp zieht nach,* ar braz eus an arme a zeuio war-lerc'h.
Nachziehen n. (-s) : **1.** stlejerezh g., sacherezh g., hers g., stlejadur g., stlej g. ; **2.** adstardadur g., adstardañ g.
Nachzug g. (-s,-züge) : **1.** dibenn un tren tud g., dibenn un dibunadeg g., lost un dibunadeg g. ; **2.** [treuzdougen] tren ouzhpenn g., eil tren g. ; **3.** [lu] gward-adreñv g., lost an arme g.
Nachzügler g. (-s,-) : daleer g., ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., stlejer g., straner g., dilerc'hier g., warlerc'hiad g., dilerc'hiad g., momeder g., c'hoarieller g., belbeter g.
Nachzüglerin b. (-,-nen) : daleerez b., ruzerez-he-botoù b., ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., dilerc'hierez b., warlerc'hiadez b., dilerc'hiadez b., c'hoariellerez b., belbeterez b.
Nachzündung b. (-,-en) : [tekn.] dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g.
Nackedei g. (-s,-s/-e) : P. bugel noazh g., bugel en noazh g.
Nacken g. (-s,-) : **1.** [korf.] chouk g., kilpenn g., chouk-kil g., chouk ar c'hil g., poull-kil g., poulkil g., askil g., mell-ar-c'hil g., mell-gouzoug g. ; *den Nacken beugen,* plegañ e chouk ; *kräftiger Nacken,* gouzoug ledan g. ; *Schlag in den Nacken,* choukad g., kilpennad g. ; *seinen Nacken steifen,* reutaat e gilpenn, reutaat e chouk ; *in den Nacken schlagen,* choukadal ; *auf dem Nacken tragen,* choukata ; *er hat einen krummen Nacken,* ur chouk bigoudenn en deus ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Nacken beugen,* lakaat u.b. da blegañ ; *jemandem den Nacken steifen,* sevel e boueziou d'u.b., tommañ kalon u.b., kalonekaat u.b., lakaat kalon e kof u.b., reiñ kalon d'u.b., lakaat u.b. war e du, delc'her deltu u.b., sershaat u.b. war e gilhoroù ; *jemandem den Fuß auf den Nacken stellen,* lakaat e droad war chouk u.b., lakaat u.b. da bladañ dirak an-unan ; *jemanden im Nacken haben,* bezañ u.b. war e roudoù, bezañ u.b. war e seulioù treid (Gregor), bezañ u.b. war e seulioù, bezañ u.b. stag (peg) ouzh e seulioù, bezañ u.b. ouzh e redek, bezañ kas war e lerc'h ; *jemandem im Nacken liegen,* bezañ atav war chouk u.b., fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; *jemandem im Nacken sitzen,* **a)** bezañ atav war chouk u.b., fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; **b)** bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursuiñ u.b., poursu u.b., treseal u.b., hetaat u.b. ; **c)** dispenn roudenn u.b., delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., ober ki bihan d'u.b., bezañ war seulioù-treid u.b. (Gregor) ; *er hat den Schalk im Nacken,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad,

gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ihm sitzt der Schelm im Nacken,* itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.

Nackenband g. (-s,-bänder) : [korf.] stagell ar chouk b. [*Ligamentum nuchae*].

nackend ag. : P. *sellit ouzh* **nackt**.

Nackenhaar n. (-s,-e) : blev war ar chouk str.

Nackenkissen n. (-s,-) : treuzplueg b., goubenner g.

Nackenknoten g. (-s,-) : hogenn b., torkad-blev g., kilpennad-blev g.

Nackenrolle b. (-,-n) : **1.** treuzplueg b. ; **2.** torkad-blev g., kilpennad-blev g., hogenn b. ; *sein Haar zu einer Nackenrolle stecken,* moullañ e vlev d'ober un torkad.

Nackenschlag g. (-s,-schläge) : **1.** choukad g., taol war ar chouk g. ; **2.** mezhekadenn b., droukverzh g.

Nackenschutz g. (-es,-e) : gwarez-chouk g., gwarez-gouzoug g.

Nackenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mell-gouzoug g.

Nackenzopf g. (-s,-zöpfe) : hogenn b., torkad-blev g., kilpennad-blev g.

nackert ag. : [Bro-Aostria] P. *sellit ouzh* **nackt**.

nackig ag. : P. *sellit ouzh* **nackt**.

nackt ag. : **1.** noazh, en noazh, diwisk, dibourc'h, dizolo, dizilhad, dibrenn ; *halb nackt, beinahe nackt,* hanter noazh, hogozik noazh ; *das Kind läuft mit nacktem Hintern rum,* ar bugel a c'haloup war e revr noazh - ar bugel a c'haloup, e revr en noazh ; *splitternackt,* dibrenn, noazh-bloc'h, noazh-putiran, noazh-pilh, noazh-bev, noazh-pidibourc'h, noazh-dibourc'h, noazh-pourc'h, noazh-puilh-pourc'h, noazh-glan, noazh-perpilh, noazh-pik, noazh-pilhenn, noazh-ran, en noazh-ran, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, war e ranig, en e ranig, en e blusk, en noazh-bev, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibitilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, en abid ar c'hi, na dilhad na mann en dro dezhañ, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, hep strilh dilhad ; *sich nackt ausziehen,* mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh ; *jemanden nackt ausziehen,* diwiskañ u.b. en noazh, noashaat u.b. ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod ; *auf der nackten Erde schlafen,* kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *nackte braune Felder,* parkeier noazh lies. ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche greifen,* ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes ; **2.** hepken, nemetken ; *mit dem nackten Leben davonkommen,* saveteiñ (dont a-benn da salviñ) e vuhez ha netra ken ; *die nackte Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk (diginkl, diflatr) b., ar wirionez digatar b. ; *mit nacktem Auge,* a-wel-dremm, gant an daoulagad a zo en e benn, hep harp benveg gwelet ebet, d'ar sell diglav, gant al lagad diglav, gant an daoulagad hepken, hep lunedenn ; **3.** diwisk, displeg, diswe, didres ; *mit nackten Worten,* gant komzoù diwisk, displeg, didro-kaer, didroidell, distag, eeun.

Nacktbaden n. (-s,-) : kouronk en noazh g., kouronkadenn en noazh b., neuñviadenn en noazh b.

Nacktbadestrand g. (-s,-strände) : traezhenn noazhkorferezh b., traezhenn noazhkorferien b.

nacktbeinig ag. : diloer.

Nackte(r) ag.k. g./b. : **1.** den en noazh g. ; **2.** noazhkorfer g., noazhkorferez b.

Nacktfoto n. (-s,-s) : noazhenn b., poltred un den en noazh g., luc'hskeudenn un den en noazh b.

nacktfüßig ag. : diarc'hen, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh ; *nacktfüßig herumlaufen,* mont en astroad.

Nacktheit b. (-) : noazhder g., noazhded b.

Nacktkarpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-lêr b. [*liester* karped-lêr], karpenn diskant b. [*liester* karped diskant].

Nacktkultur b. (-) : noazhkorferezh g.

Nacktkulturanhänger g. (-s,-) : noazhkorfer g., noazhkorfour g.

Nacktkulturanhängerin b. (-,-nen) : noazhkorferez b., noazhkorfourez b.

Nacktmodell n. (-s,-e) : [arz] pozer en noazh g., pozerez en noazh b., patrom en noazh g.

Nacktsamer g. (-s,-) : [louza.] gimnosperm g., avalpineg g., noazhhadeg g.

nacktsamig ag. : [louza.] avalpinek, noazhhadek ; *nacktsamige Pflanze,* avalpineg g., noazhhadeg g., gimnosperm g.

Nacktschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed str., melc'hwed digrogenn str., P. buoc'h-lart b. [*liester* bioù-lart] ; *von Nacktschnecken wimmelnd,* melc'hwedek ; *nach Nacktschnecken suchen,* melc'hweta.

Nadel b. (-,-n) : **1.** spilhenn b. [*liester* spilhoù, spilhennoù], nadoz b., gwask g./b. ; *Sicherheitsnadel,* spilhenn-alc'hwez b., spilhenn war alc'hwez b., spilhenn-grap b., spilhenn-grog b. ; *Nadeln aufsammeln,* spilhaoua ; *die Nadel einfädeln,* lakaat an neudenn en nadoz, neudenniñ an nadoz / lakaat neud en nadoz (Gregor) ; *mit einer Nadel feststecken, mit Nadeln feststecken,* spilhennañ ; *Nähnadel,* nadoz wriat b. ; *etwas mit Nadeln abstecken, etwas mit Nadeln anstecken,* pikañ udb gant spilhoù ; **2.** [louza.] *Tannennadel, Kiefernadel,* barv-pin str., delienn-bin b. [*liester* delioù-pin] ; *Tannennadeln, Kiefernadeln,* belc'hoù lies., barboù pin lies., barlaskoù pin lies.,

delioù-pin lies., barv-pin str. ; **3.** [dre skeud.] *mit der heißen Nadel stricken,* bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit heißer (mit der heißen Nadel) genäht,* **a)** gildronet, gwriet gant krafioù Jezuz ; **b)** graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet war ar prim, graet a-bempoù ; *er hängt an der Nadel,* taolet eo d'an heroin, kollet eo gant an heroin, poazh eo gant an heroin, bruket eo gant an heroin, sujet eo d'an heroin, heroingaezhiat eo ; *er kommt von der Nadel los,* diskregiñ a ra diouzh an heroin, distagañ a ra diouzh an heroin, dispegañ a ra diouzh an heroin.

Nadelarbeit b. (-,-en) : tamm labour graet gant an nadoz g., gwrierezh g.

Nadelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] avalpineg g., gwez-rousin str., gwez rousinek str.

Nadelboden g. (-s,-böden) : [tekn.] foñs gant toulloù-megin g.

Nadelbrief g. (-s,-e) : nadozier g., sac'hig spilhennoù a bep ment g.

Nadelbüchse b. (-,-n) : spilher g., nadozier g., spilhouer g., klaouier g., karitell b.

Nadeldraht g. (-s,-drähte) : neud spilhenn str.

Nadeldrucker g. (-s,-) : moullerez dre nadozioù b.

Nadelfeile b. (-,-n) : livn-spilhenn g. ; *Diamantnadelfeile,* livn-spilhenn diamantet g.

nadelfertig ag. : **1.** prest da vezañ gwriet ; **2.** na strizh ket, distrishaus.

nadelförmig ag. : nadozheñvel, spilhaouek, spilhennek, e doare un nadoz, e doare nadozioù, a-zoare gant un nadoz, a-zoare gant nadozioù, a-seurt gant ur nadoz, a-seurt gant nadozioù.

Nadelgehölz n. (-es,-e) : [louza.] avalpineg g., gwez-rousin str.

Nadelgeld n. (-s,-er) : arc'hant bihan g., rabeoù lies.

Nadelhändler g. (-s,-) : nadozier g.

Nadelhersteller g. (-s,-) : spilhaouer g., spilhenner g.

Nadelholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] **1.** koad avalpineg g. ; **2.** avalpineg g., gwez-rousin str.

nadelig ag. : **1.** spilhaouek ; **2.** [louza.] leun a varv-pin, leun a velc'hoù, leun a varboù pin, leun a varlaskoù pin.

Nadelkerbel g. (-s,-) : [louza.] spilhoù-mamm-gozh lies., nadozioù lies.

Nadelkissen n. (-s,-) : karreled g., karreledenn b.

Nadelklammern lies. : gwaskoù lies.

Nadelknopf g. (-s,-knöpfe) **/ Nadelkopf** g. (-s,-köpfe) : kros ar spilhenn g., groñj ar spilhenn b.

Nadelkörbel g. (-s,-) : [louza.] spilhoù-mamm-gozh lies., nadozioù lies.

Nadellager n. (-s,-) : [tekn.] klud nadozioù g.

Nadellänge b. (-,-n) : brochennad b., nadoziad neud b.

nadeln V.gw. (hat genadelt) : [louza.] bezañ e varv-pin o kouezhañ, koll e velc'hoù.

Nadelöhr n. (-s,-e) : krao g., kraoenn b. ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt,* aesoc'h e tremenfe ur c'hamel dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz.

Nadelspitze b. (-,-n) : beg ar spilhenn g., penn ar spilhenn g.

Nadelstich g. (-s,-e) : **1.** kraf g. [*liester* krafioù, krefen], kraf nadoz g. [*liester* krafioù nadoz, krefen nadoz], pik g., pikadenn b., gwri g. ; **2.** [dre skeud.] flemmad g., flemmadenn b.

Nadelstreifen lies. : roudennoù fin lies.

Nadelstreifenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant roudennoù fin g.

Nadeltang g. (-s,-e) : [louza.] tin du g., tin gouez g.

Nadelventil n. (-s,-e) : [tekn.] trapig war boentell g., klaped war boentell g.

Nadelwald g. (-s,-wälder) : [louza.] pineg b., koad pin g., koadeg avalpineged b. ; *borealer Nadelwald,* koadeg hanternozel b.

Nadelwaldzone b. (-,-n) : [louza.] pineg b., koad pin g. ; *boreale Nadelwaldzone,* koadeg hanternozel b.

Naderer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kozh] flatrer g., diskulier g.

Nadir g. (-s) : [stered.] enepbannwel g., nadir g.

Nadler g. (-s,-) : spilhaouer g., spilhenner g.

Nagekäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholig an Ankoù g.

Nagel[1] g. (-s, Nägel) : **1.** tach g., poentenn b., poent g. ; *Schuhnagel,* tach-botoù g., broud g. ; *Hakennagel,* krapinell stumm U b., krapon stumm U g., krap stumm U g., krog stumm U g., tach-krog g., tach krogek g. ; *Schiefernagel,* tach-to g., tach-tro g. [gant un dro ennañ da zelc'her ur maen-glas], kloched g. ; *einen Nagel in die Wand schlagen,* plantañ un tach er voger, sankañ ur boentenn er voger a daolioù morzhol, sankañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn), sikañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn) ; *Nägel ins Holz treiben,* sankañ tachoù, plantañ tachoù, plantañ poentennoù, sikañ poentennoù, sankañ poentennoù ; *mit Nägeln versehen,* tachañ, broudañ ; *die Nägel aus etwas herausziehen,* didachañ udb ; *einen Nagel herausziehen,* tennañ un tach, turkezañ un tach, displantañ un tach ; *der Nagel schaut hervor,* emañ an tach o nodiñ en tu all d'ar plankenn ; **2.** [dre skeud.] *etwas an den Nagel hängen,* lezel (teuler) udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, leuskel udb a-dreuz-foran, lezel udb da foran, lezel udb war e gement all, lezel udb e perch, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, strinkañ (teuler) an trebez war-lerc'h ar billig, stlapañ (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù ; *den Nagel auf den Kopf treffen,* skeiñ e-barzh, skeiñ mat, tennañ er gwenn, lakaat ar biz war ar gwiridig, sikañ e viz en toull, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, pouezañ war ar gwan en u.b., pouezañ war ar glañvenn ; *er ist der Nagel zu meinem Sarg,* lakaat a raio ac'hanon da vervel gant ar glac'har, terriñ a ra va buhez din, uzañ a ra va buhez din ; *der macht Nägel mit Köpfen,* hennezh ne ra ket hanter labour.

Nagel[2] g. (-s, Nägel) : **1.** ivin g. ; *sich (t-d-b) die Nägel schneiden,* krennañ e ivinoù, ober ur c'hrenn d'e ivinoù ; *sich (t-d-b) die Nägel feilen,* livnañ e ivinoù ; *krallige Nägel,* ivinoù kaouenn lies. ; *jemandem die Fingernägel herausziehen,* dizivinañ u.b. ; *ich habe ganz blaue Nägel,* krog eo an ivinrev em daouarn ; *lange Nägeln aufweisend,* ivinek ; *Mensch mit langen Nägeln,* ivineg g. ; *weiße Flecken im Nagel,* strinkennoùigoù ar Werc'hez b., takadoù gwenn en ivin lies. ; *an den Nägeln kauen,*

a) chaokat e ivinoù, krignat e ivinoù / krennañ e ivinoù gant e zent (Gregor). **b)** [dre skeud.] chaokat e vrid, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, birviñ war e dreid (tripal) gant an dibasianted ; **2.** *es brennt mir auf den Nägeln,* poent eo din kabalat, mall bras eo din [ober udb], mall 'zo, mill mal eo, en em zifretañ 'zo ret, poent bras eo, tremen poent eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, pase mall eo, tremen mall eo ; *sich (t-d-b) etwas unter die Nägel reißen,* kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, krabanata udb, lakaat e grabanoù war udb, lakaat e graban war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb ; *sich (t-d-b) fremdes Gut unter die Nägel reißen,* kribañ madoù e nesañ, diframmañ o madoù digant tud 'zo.

Nagelbett n. (-s,-en) : [korf.] gwele an ivin g.

Nagelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] gwimeled b., biñsell b.

Nagelbrett n. (-s,-er) : plankenn tachoù g., plankenn gwriet a dachoù lemm g.

Nagelbürste b. (-,-n) : broust ivinoù g.

Nageldefekt g. (-s,-e) : bandenn-rod toull b., tarzhadur g.

Nageleisen n. (-s,-) : **1.** barrennoù houarn d'ober tachoù, tacherez b. ; **2.** tenn-tachoù g., troad-heizez g.

Nagelfeile b. (-,-n) : livn ivinoù g.

nagelfest ag. : tachet mat, start war e dachoù.

Nagelgeschwür n. (-s,-e) : [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b., ivinad g., bizad g. ; *das Nagelgeschwür ist ausgereift,* brein eo ar veskoul, fuloret eo ar veskoul, fumet eo ar veskoul, prest eo ar veskoul da ziskargañ e lin, savet eo ar veskoul ; *das Nagelgeschwür reift aus,* emañ ar veskoul o c'horiñ, emañ ar veskoul o fumañ.

Nagelglied n. (-s,-er) : [korf.] mailh-ivin g.

Nagelhandel g. (-s) tacherezh g.

Nagelhandlung b. (-,-en) : tacherezh b.

Nagelhändler g. (-s,-) : tacher g.

Nagelhaut b. (-,-häute) : [korf.] gourivin g., kreskerez b.

Nagelkasten g. (-s,-kästen) : [tekn.] boest tachoù b.

Nagelklaue b. (-,-n) : [tekn.] tenn-tachoù g.

Nagelknipser g. (-s,-) : troc'h-ivinoù g., krennerez-ivinoù b.

Nagelkopf g. (-s,-köpfe) : tal an tach g., tal ar boentenn g.

Nagelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza. *Sanguisorba minor*] pemparnel-bras g., primpinella g.

Nagellack g. (-s,-e) : gwernis ivinoù g.

Nagellackentferner g. (-s,-) : dileizher gwernis ivinoù g.

nagellos ag. : didach, kuit a dachoù.

Nagelmond g. (-s,-e) : [korf.] loarig b.

Nagelmatrix b. (-,-matrizen) : [korf.] mamm ivin b.

nageln V.k.e. (hat genagelt) : tachañ, poentennañ, poentañ, broudañ, stagañ gant broudoù.

V.gw. (hat genagelt) : plantañ un tach, plantañ tachoù, sikañ un tach, sikañ tachoù, sankañ un tach, sankañ tachoù, plantañ ur boentenn, plantañ poentennoù, sikañ ur boentenn, sikañ poentennoù, sankañ ur boentenn, sankañ poentennoù, plantañ broudoù.

Nageln n. (-s) : tacherezh g., tachadur g., brouderezh g.

Nagelnecessaire n. (-s,-s) : rikoù da gempenn an ivinoù lies.

nagelneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, flamm-fliminant, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Nagelpfleger g. (-s,-) : ficher dorn g., kempennour daouarnoù g., lobredour g.

Nagelpflegerin b. (-,-nen) : ficherez dorn b., kempennourez zaouarnoù b., lobredourez b.

Nagelpolierer g. (-s,-) : lufrouer ivinoù g., lintrouer ivinoù g.

Nagelprobe b. (-,-n) : **1.** [kozh, hengoun] amprouenn ivin ar biz-meud b. ; **2.** [dre skeud.] *eine Nagelprobe machen,* riñsañ e werenn, riñsañ unan, evañ e vanne betek ar berad diwezhañ.

Nagelreiniger g. (-s,-) : skarzh-ivinoù g., karzh-ivinoù g.

Nagelrochen g. (-s,-) : [loen.] rae-lagadek b., rae-vouklet b.

Nagelschaden g. (-s,-schäden) : bandenn-rod toull b., tarzhadur g.

Nagelschere b. (-,-n) : sizailh da droc'hañ an ivinoù b.

Nagelschmied g. (-s,-e) : tacher g.

Nagelschmiede b. (-,-n) : tacherezh b.

Nagelschuh g. (-s,-e) : brodikin g.

Nagelspitze b. (-,-n) : beg an tach g., beg ar boentenn g.

Nagelstift g. (-s,-e) : steudenn an tach b., gar an tach b., garenn an tach b.

Nageltreiber g. (-s,-) : [tekn.] kuzh-tachoù g.

Nageltritt g. (-s,-e) : [loen.] gloazadur ar c'harn g., gloazadur ar votez g.

Nagelwurzel b. (-,-n) : [korf.] mamm ivin b.

Nagelzange b. (-,-n) : troc'h-ivinoù g., krennerez-ivinoù b.

Nagelzieher g. (-s,-) : tenn-tachoù g.

Nagelzieherei b. (-,-en) : tacherezh b.

nagen V.gw. (hat genagt) : **1.** krignat, ragnat, ragignat, rognat ; *der Hund nagt an einem Knochen,* krignat a ra ar c'hi un tamm askorn ; *die Brandung nagt an der Uferklippe,* ar mor a grign an tornaod ; P. *nichts zu beißen und zu nagen haben,* na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, na gaout ur boulifrenn da lakaat etre e zent, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout griñsenn da zebriñ, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan), rankout menel war e naon ; *nichts zu nagen und zu trinken haben,* na gaout na tamm na takenn ; **2.** [dre skeud.] *der Gram nagt an ihm (an seinem Herzen),* krignet e vez e galon (ragnet e vez e galon, debret e vez e spered, burutellet eo e galon) gant ar glac'har, emañ preñv ar glac'har o krignat e spered, preñvedet e vez e spered gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, gwasket eo e spered gant ar glac'har, strobet eo e spered gant ar glac'har, ar glac'har a wask warnañ, mac'het eo gant ar glac'har, P. ar glac'har a ya da greviñ anezhañ ; *am Hungertuche nagen,* reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, fritañ laou

(paourentez, mizer, mizer gant paourentez), chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, pikognat, pikagnat.

Nagen n. (-s) : krign g., krignerezh g., krignat g., ragnat g., ragignat g., rognat g.

nagend ag. : **1.** krigner, krignus ; *nagender Wurm*, preñv krigner g. ; **2.** [dre skeud.] *ein nagender Kummer,* ur glac'har ranngalonus (mantrus, krignus).

Nager g. (-s,-) **/ Nagetier** n. (-s,-e) : [loen.] krigner g. ; *Ordnung der Nagetiere,* urzhad ar c'hrignerien b. ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner.

Nagewurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv krigner g.

nah ag. **/ nahe** ag./Adv. : **1.** [en egor] nes da, kostez, damdost da, damdost a, damnes da, tost da, nepell diouzh, stok ouzh, en amen da, en amen ouzh, e-kichen, e-kichennik, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, rak-tal da, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-skoaz ; *Potsdam liegt nahe bei Berlin,* Potsdam a zo nes da Verlin, damdost da Verlin emañ Potsdam, nes eo Potsdam da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, war-dost da Verlin emañ Potsdam, Potsdam a zo bordik Berlin, e-harz Berlin emañ Potsdam, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin ; *nahe bei,* damdost da, tost da, tost ouzh, nepell diouzh, e-kichen, harp ouzh, stok ouzh, nes da, en amen da, en amen ouzh, rak-tal da, tal-ha-tal gant, war-dost da, war-dro, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-harz ; *nahe bei Brest,* damdost da Vrest, kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *nahe an (t-rt),* da-gichen ; *an das Haus nahe heranfahren,* mont da-gichen an ti ; *nahe an (t-d-b),* e-kichen, bordik ; *nahe am Kamin sitzen,* bezañ azezet e-kichen an oaled, bezañ azezet harp en oaled, derc'hel tost d'an oaled ; *er ist jetzt nahe am Ziel,* kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazeg, erru eo pell ganti, pell emañ ganti ; *das Haus steht zu nahe am Meer,* e genoù ar mor emañ an ti, re nes eo an ti d'ar mor, re dost emañ an ti ouzh ar mor ; *ganz nahe,* tre e-kichen, nepell, tostik-tre, e-kichenig, tost-ha-tost, tostik-tost, tostik-tra, tost-bras, war-hed tost, war-hed tostik, en amen, nes-bras / nes-ha-nes / harz-ouzh-harz (Gregor), harz-e-harz, harz-ha-harz ; [c'hoari, respont] *du bist ganz nahe dran !* ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost ! ; *aus nah und fern, von nah und fern,* a-bell hag a-dost, a-bell hag a-gichen ; *nahe beieinander,* nes-ha-nes, tost-ha-tost, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, kichen-ha-kichen, chouk-ha-chouk, en ur gichen, an eil e-kichen egile, harp an eil en egile ; *nahe bei der Kirche*, tostik a-walc'h (tostik-tra, tost-ha-tost, nes-bras) d'an iliz, chouk d'an iliz, en amen d'an iliz, nes d'an iliz ; *im nahen Osten,* er Reter-nesañ, er Reter-tost g. ; *das Ziel ist nah,* war-wel emañ ar pal, pell emaomp ganti, erru omp pell ganti, tostaat a reomp ouzh ar pal, emañ ar pal war-wel, kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, sevel a reomp war-c'horre an dour ; *er ist jetzt nahe am Ziel,* kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazeg, erru eo pell ganti, pell emañ ganti ; [merdead.] *nah an der Küste bleiben,* chom a-zouar.

2. [en amzer] *eine nahe Gefahr,* ur riskl tost, ur pirilh tost (darev) g., un dañjer e-tailh da erruout g. ; *nahe bevorstehen,* bezañ war-nes taol da zegouezhout, bezañ war ar bord da zegouezhout, bezañ tost da zegouezhout, bezañ prest da erruout, bezañ e-tailh da (bezañ o kinnig) erruout, bezañ darev da c'hoarvezout ; *er ist nah an fünfzig,* ne dle ket bezañ a-bell diouzh hanter-kant vloaz, erru eo tost d'e hanter-kant vloaz, n'emañ ket pell diouzh hanter-kant vloaz, n'emañ ket pell diouzh e hanter-kant vloaz, a-rez d'e hanter-kant vloaz emañ ; *der Sommer ist nah,* emañ an hañv o tont, bremañ emañ tost an hañv ; *er ist dem Tode nahe,* war e varv emañ, nes eo da vervel, emañ tost ar marv dezhañ, emañ war e dermen, darev da vervel eo, erru eo pell ganti, war-nes mervel emañ, war ar mare da vervel emañ, emañ tost ar marv d'e seulioù, rentet eo tost-ha-tost d'ar marv ; *die Zeit ist nah, da ...,* n'eo ket kozh an amzer, abaoe ma ..., n'eus ket ken pell-se e ..., n'eus ket gwall belloù e ..., n'eus ket gwall bell-maleürus e …, n'eus ket pell bras e ..., n'eo ket kozh an amzer e … ; *ich war nicht betrunken, aber nahe daran,* ne oan ket mezv met tost ; *er war nahe daran, alles zu verkaufen,* edo war-nes gwerzhañ pep tra, war ar bord e oa bet da werzhañ pep tra, prest a-walc'h en dije gwerzhet pep tra, prestik en dije gwerzhet pep tra, tost-kaer e oa bet da lakaat foar war e stal, tost e oa bet dezhañ gwerzhañ e holl beadra, war ar mare da werzhañ pep tra e oa bet ; *es war nahe daran, dass ...,* war-nes nebeut e ..., war-nes nebeut a dra e ..., war-hed un netra e ..., war-vetek nebeut e ..., ne oa bet nemet treuz un neudenn ne ..., ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne …, war-bouez nebeut e ... nemet e chomas war zarbedig, kichenik e …, prestik e …, un disterad ouzhpenn e ... ; *nahe daran sein, zu ertrinken,* bezañ darev da veuziñ, bezañ darev d'an-unan beuziñ, kinnig beuziñ ; *er war nahe dran abzustürzen, er war dem Sturz nahe,* hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije kouezhet, ken buan e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, kichenik e kouezhe, prestik e kouezhe, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h) e vije kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), prest a-walc'h e oa

kouezhet, damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, war-nes kouezhañ e oa bet.
3. [dre skeud.] *ein naher Freund,* ur mignon tost (nes) d'ar galon g. ; *ein naher Verwandter,* un neskar g., ur c'har nes (tost) g. ; *jemandem nahe sein (stehen),* bezañ nes d'u.b., bezañ u.b. nes da galon an-unan ; *ich wusste nicht, dass er seinen Mitarbeitern so nahe stand,* ne ouien ket e oa ken nes d'e genlabourerien ; *er steht mir am nächsten,* hennezh an hini eo a zo an tostañ (a zo nesañ) da'm c'halon, hennezh eo a gont ar muiañ evidon ; *diese Sache geht mir nahe,* kement-se a zo nes da'm c'halon (a sko from ennon, a ra from din), fromet eo va c'halon gant kement-se, piket eo va c'halon gant an afer-se ; *jemandem etwas nahe ans Herz bringen,* broudañ (dougen, brochañ, aliañ start) u.b. d'ober udb, kelenn start u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, erbediñ d'u.b. ober udb, gourc'hemenn udb d'u.b., erbediñ udb ouzh u.b., kelenn d'u.b. ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, tuañ u.b. war udb ; *jemandem etwas nahe legen,* diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahe gelegt,* kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi ; *kommt mir nicht zu nahe,* arabat eo deoc'h tostaat ouzhin, pellait diouzhin, na zeuit ket war-nes-taol din, kit lark diouzhin, kit gant ho hent, kit diwar va zro, kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! bezit ar vadelezh da vont diwar va zro, na dostait ket din ; *tretet dem Hund nicht zu nahe,* arabat mont war-dro ar c'hi ; *jemandem zu nahe treten (kommen),* feukañ (broc'hañ, anoaziñ, chifañ, dismegañsiñ) u.b., bezañ direspet en andred u.b., bezañ dizouj e-keñver u.b., lammat war seulioù u.b. ; *ich will ihm nicht zu nahe treten,* n'em eus ket c'hoant da chifañ anezhañ (d'e feukañ, d'e vroc'hañ, da lakaat dour en e laezh) ; *jemandem etwas nahe bringen (nahe legen),* reiñ udb da intent (da gompren) d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ udb d'u.b. ; *es liegt nahe,* aes eo da gompren, anat eo, un dra anat eo, sklaer (brav, kaer) eo gouzout ; *die Vermutung lag nahe, dass ...*, peadra a oa da grediñ e ... ; *aus nahe liegenden Gründen,* evit abegoù aes da gompren, evit abegoù (arbennoù) anat, en abeg da arbennoù anat.
Nähabend g. (-s,-e) : *gemeinsamer Nähabend,* gwriadeg b., filaj g.
Näharbeit b. (-,-en) : **1.** pezh-labour gwrierezh g. ; **2.** gwrierezh g., gwriadur g., gwriadenn b., gwriadeg b.
Nahaufnahme b. (-,-n) : talenn a-dost b., talenn nes b., brastalenn b., skeudtapadur a-dost g., luc'hwezañ a-dost g., poltred a-dost g.
nahe ag. : *sellit ouzh* **nah / nahe**.
Nähe b. (-,-n) : nester g., nested b., nesaelezh b., nesañded b., hogoster g. ; *geistige Nähe, intellektuelle Nähe,* nested speredel b. ; *in der Nähe von Brest,* damdost da Vrest, kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest ; *in der Nähe der Stadt,* tost da gêr, nepell diouzh kêr, war-dro kêr ; *Potsdam liegt in der Nähe von Berlin,* Potsdam a zo nes da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, potsdam a zo bordik Berlin, emañ Potsdam e-harz Berlin, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin ; *er ist nicht in der Nähe,* n'emañ ket war-dro ; *in greifbarer Nähe,* a-hed dorn, dindan an dorn, war-hed ar vrec'h ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt,* kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, erru omp pell ganti, pell emaomp ganti ; *seine Blicke wurden von dem feschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen,* dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ ; *er wohnt hier in der Nähe,* emañ o chom e-kichen (tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, en ardremez, diwar-dro, dre aze), tostik-tost (tre e-kichen, e-kichennik, tost-ha-tost, a-grenn-dost, damdost, damdost ac'hanen, damdost amañ) emañ o chom ; *in unmittelbarer Nähe,* tre e-kichen, a-hed-taol, e-kichenik, nepell, tostik-tost, tostik-tra, war-hed-taol, war-hed tost, war-hed tostik, tost-ha-tost, nes-ha-nes, harz-ouzh-harz, damdost, peuztost, harz-e-harz, harz-ha-harz, dindan an dorn, en amen, war-nes-taol da, damdost da, harp ouzh, harp e, stok ouzh, nes-bras da, war-bouez nebeut diouzh, raz da, a-raz da ; *sich etwas aus nächster Nähe ansehen,* sellet a-dost (a-gichenik, a-harz, a-grenn-dost, berr) ouzh udb ; *in (aus) der Nähe besehen,* pa vez sellet pizh (a-dost, berr) ouzh an dra-se ; *aus (aller) nächster Nähe auf jemanden schießen,* tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b. ; [merdead.] *in der Nähe der Küste fischen,* pesketa a-zouar ; *in der Nähe einer Insel fischen,* pesketa a-zouar d'un enezenn ; *in der Nähe der Küste bleiben,* chom a-zouar.
nahebei Adv. : **1.** e-kichen, damdost ac'hanen, tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, dre aze, tostik-tost, tre e-kichen, tost-ha-tost, tal-ha-tal, war-hed tost, war-hed tostik, a-grenn-tost ; **2.** peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost da vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tost pe dost, burzhud, e-ser ; *sie sind nahebei gleich groß,* en damvent an eil gant egile emaint.
nahebringen V.k.e. (brachte nahe / hat nahegebracht) : *jemandem etwas nahebringen,* ober d'u.b. bezañ dedennet gant udb, ober d'u.b. bourrañ gant udb, tommañ u.b. ouzh udb., treiñ spered u.b. war-zu udb, gounit u.b. d'udb.
Naheinstellung b. (-,-en) : fokusañ evit ur skeudtapadur (un dalenn) a-dost g.
nahegehen V.gw. (ging nahe / ist nahegegangen) : tizhout, teneraat, fromañ, esmaeañ, trivliañ, touch, lakaat da vezañ esmaeet ; *sein schwerer Unfall ist uns allen nahegegangen,* gwall skoet e voe hor c'halonoù gant ar gwallzarvoud mantrus a oa c'hoarvezet gantañ.

nahelegen V.k.e. (hat nahegelegt) : erbediñ, gourc'hemenn, aliañ ; *jemandem etwas nahelegen,* diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahegelegt,* kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, aliet em boa anezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi.

naheliegen V.gw. (lag nahe / hat nahegelegen) : *es liegt nahe,* aes eo da gompren, anat eo, un dra anat eo, sklaer (brav, kaer) eo gouzout ; *aus naheliegenden Gründen,* evit abegoù aes da gompren, evit abegoù (arbennoù) anat, en abeg da arbennoù anat.

nahen V.gw. (ist genaht) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *der Abend nahte,* edo tost an abardaez, an abardaez a oa o tont, izel e oa an heol, izelaat a rae an deiz, kozh e oa an deiz.

V.em. : **sich nahen** (hat sich (t-rt) genaht) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat ; *er nahte sich mir,* tostaat a reas din (ouzhin).

nähen V.k.e. (hat genäht) : gwriat, ober ur wriadenn da, krafañ ; *einen Saum unten an einem Rock nähen,* ober ur pleg e traoñ ur sae, gouremiñ traoñ ur sae ; *ein Heft nähen,* gwriat ur c'haier ; *etwas fest nähen,* pikañ udb, gwriat start udb.

V.gw. (hat genäht) : **1.** bezañ war e wri, bezañ war e graf, bezañ o wriat, bezañ war e wrierezh ; *weiß nähen,* gwriat lienaj ; **2.** [dre skeud.] *mit der heißen Nadel nähen,* bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit heißer (mit der heißen Nadel) genäht,* **a)** gildronet, gwriet gant krafioù Jezuz ; **b)** graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet war ar prim, graet a-bempoù ; *doppelt genäht hält besser,* kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - kerse ne zeu nemet goude - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn adreñv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - sell petra ri ! - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da baerañ.

Nähen n. (-s) : gwriadur g., gwrierezh g., gwriat g. ; *gemeinsames Nähen,* gwriadeg b.

näher ag. : **1.** tostoc'h, nesoc'h ; *dieser Weg ist näher,* an hent-se a droc'h berroc'h, berroc'h eo an hent-se ; *treten Sie nur näher !* dedostait 'ta ! deuit tre ! ; *komm mal näher !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! deus a-raok 'ta ! ; *sie rutschte näher zu mir,* ober a reas un houpadig bihan da dostaat c'hoazh ouzhin ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger,* dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien ; *jemanden näher kennenlernen, mit jemandem näher bekannt werden,* ober amploc'h anaoudegezh gant u.b., dont da gaout amploc'h anaoudegezh eus u.b., mont pelloc'h en anaoudegezh u.b., dont da c'houzout hiroc'h diwar-benn u.b., dont da anavezout gwelloc'h u.b. ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher,* tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ; *einer Frage näher treten,* mont pelloc'h gant (studiañ pishoc'h, sellet a-dostoc'h ouzh) ur c'hraf bennak, mont war don udb ; *nähere Umstände sind mir nicht bekannt,* n'ouzon ket hiroc'h diwar-benn an dra-se ; *bei näherer Betrachtung (Prüfung),* pa vez sellet a-dostoc'h (pishoc'h) ouzh an dra-se ; *er will nicht näher darauf eingehen,* n'en deus ket c'hoant mont pelloc'h ganti, n'en deus ket c'hoant lavaret hiroc'h diwar-benn an dra-se ; *bis nähere Informationen vorliegen,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, ken ma vo gouezet hiroc'h ; *auf nähere Informationen warten,* chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h ; **2.** [dre astenn.] *jemandem etwas näher bringen,* divanegañ (divorediñ) spered u.b. a-zivout udb (Gregor), lemmat (broudañ) spered u.b. a-zivout udb, lakaat u.b. d'ober amploc'h anaoudegezh gant udb, ober d'u.b. mont pelloc'h en anaoudegezh udb., divanegañ daoulagad u.b. a-zivout udb ; *sie kamen sich näher,* tostaat a rejont an eil ouzh egile ; *Leute einander näher bringen,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *näher und näher,* tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, bep a dammig, bep un tammig ; **3.** [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd, das Hemd ist einem näher als der Rock,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Näher g. (-s,-) : gwrier g., kemener g., ficher dilhad g.

näherbringen V.k.e. (brachte näher / hat nähergebracht) : *jemandem etwas näherbringen,* divanegañ (divorediñ) spered u.b. a-zivout udb (Gregor), lemmat (broudañ) spered u.b. a-zivout udb, lakaat u.b. d'ober amploc'h anaoudegezh gant udb, ober d'u.b. mont pelloc'h en anaoudegezh udb., divanegañ daoulagad u.b. a-zivout udb.

Nähere(s) ag.k. n. : resisadurioù lies., titouroù ouzhpenn lies. ; *ich konnte nichts Näheres erfahren,* n'ouzon ket hiroc'h, n'ouzon nevezded ebet, n'em eus ket tizhet gouzout hiroc'h diwar-benn an dra-se, n'em eus ket

klevet hiroc'h diwar-benn an dra-se, setu aze tout ar pezh a ouzon, setu ar pellañ am eus gallet gouzout ; *Näheres erfahren Sie bei ihm,* evit gouzout hiroc'h goulennit outañ, evit gouzout pelloc'h goulennit outañ, hennezh a roy titouroù all deoc'h.

Näherei b. (-,-en) : gwrierezh g., gwriat g.

Näherin b. (-,-nen) : gwrierez b., kemenerez b., ficherez dilhad b. ; *als Näherin ist sie absolute Spitze,* ne vefe ket kavet par dezhi evit gwriat.

näherkommen V.em. (kamen sich näher / sind sich nähergekommen) : [dre skeud.] *sie kamen sich näher,* tostaat a reas o speredoù an eil ouzh egile, en em dommañ a rejont an eil ouzh egile.

nähern V.em. : **sich nähern** (hat sich (t-rt) genähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, enraokaat, dont a-raok ; *er näherte sich mir,* tostaat a reas din (ouzhin), tostaat a reas sa din, dont a reas din, dont a reas da'm c'hichen, nesaat a reas ouzhin, denesaat a reas ouzhin ; *sich seinem Ende nähern,* bezañ erru pare, bezañ war e bare, bezañ war an echu, tennañ d'e fin, bezañ darev da echuiñ ; *der Krieg näherte sich seinem Ende,* tost echu e oa ar brezel, o tennañ d'e fin e oa ar brezel, darev e oa ar brezel da echuiñ.

Nähern n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.

Näherung b. (-,-en) : **1.** tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g., denesadenn b. ; **2.** [mat.] arnesad g., arnesadur g., nesadur g., nesaat g.

Näherungswert g. (-s,-e) : gwerzh arnesadek g., talvoud nesaet g., talvoud tostaet g., talvoud diwar-dro g.

nahestehen V.gw. (stand nahe, hat nahegestanden) : *jemandem nahestehen,* bezañ nes d'u.b., bezañ u.b. nes da galon an-unan.

nahezu Adv. : peuz-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, war-vete nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost da vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, ken buan all, ken kaer all, ken prim all, ken dillo, tost pe dost, burzhud, e-ser, tuchant, dija, dijaik, koulz ha ; *nahezu alle,* damholl, peuzholl ; *nahezu alles,* peuzholl, damholl ; *es waren nahezu nur Deutsche da,* an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *es sind jetzt nahezu zwanzig Jahre her,* bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz ; *sie sind nahezu gleich groß,* en damvent an eil gant egile emaint ; *nahezu fertig,* damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, dambrest, koulz hag echu, erru pare, war e bare, war an echu, o tennañ d'e fin, darev da echuiñ, tost echu.

Nähfaden g. (-s,-fäden) : neud gwriat g.

Nahfeld n. (-s,-felder) : [fizik] nesmaez g., maezienn dost b.

Nähgarn n. (-s,-e) : neud gwriat g.

Nahkampf g. (-s,-kämpfe) : **1.** stourm krog-ha-krog g. ; **2.** [merdead.] abourzherezh g., bourzhajenn b., abourzhaj g.

Nähkästchen n. (-s,-) : **1.** boest ar rikoù-gwriat b., boest ar reizhoù-gwriat b., boest an draouegezh wriat b., boest an traouerezh gwriat b. ; **2.** [dre skeud.] *aus dem Nähkästchen plaudern,* kontañ e aferioù, kontañ e zoareoù, dispakañ e grampouezh.

Nähkorb g. (-s,-körbe) / **Nähkörbchen** g. (-s,-körbe): paner ar rikoù-gwriat b., kest ar reizhoù-gwriat b., paner an draouegezh wriat b., paner an traouerezh gwriat b.

Nählehrmädchen n. (-s,-) : gwrierezig b.

Nähmädchen n. (-s,-) : gwrierez b.

Nähmaschine b. (-,-n) : gwrierez b., mekanik da wriat g., mekanik gwriat g.

Nähnadel b. (-,-n) : nadoz wriat b.

Nahpeilung b. (-,-en) : kontroll a-dost g., sturierezh a-dost g., heñcherezh a-dost g., bleinerezh a-dost g.

Nahost g. (ger-mell ebet) : [douar.] Reter-nesañ g., Reter-tost g. ; *aus Nahost,* eus ar Reter-nesañ, eus ar Reter-tost.

Nährboden g. (-s) : **1.** [bev.] metoù-tiñvañ g., metoù-magañ g. ; **2.** [dre skeud.] metoù lañsus g., metoù-tiñvañ g., magerezh b. ; *ein guter Nährboden für Kriminalität sein, ein Nährboden zur Kriminalität sein,* reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh.

nähren V.k.e. (hat genährt) : **1.** magañ, boueta, paskañ, pasturiñ, predañ, souten, mezhur [anv-verb nemetken] ; *einen Säugling nähren,* magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn ; *gut genährt,* bevet mat, pasturet mat ; *schlecht genährt,* bevet fall, negezet ; *nicht mehr nähren,* divoueta, disvouedañ ; **2.** [dre skeud.] magañ, goriñ, derc'hel ; *er nährt eine Schlange am Busen,* lakaet en deus an diaoul e penn izelañ an ti hag hep dale er penn uhelañ e vestr a ray ; *damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren,* se a vefe en ho touez ur wrizienn o frouezhiñ poezon ha huelenn ; *er nährt diese Hoffnung,* magañ a ra ar spi-se. ; *eine Zeit nährt die andere,* an eil amzer a vev an all ; *Freiheit nährt den Frieden,* maget e vez ar peoc'h gant ar frankiz.

V.gw. : ober fonn, ober fonn vat ; *Milch nährt,* magadurus (bouedek, bouedus, magus, fonnus) eo al laezh, fonn a ra al laezh, fonn vat a ra al laezh, al laezh a zo boued kreñv.

V.em. : **sich nähren** (hat sich (t-rt) genährt) : bevañ, en em voueta, en em vevañ, en em vagañ, emvagañ, emvevañ, en em vezhur [anv-verb nemetken] ; *dieses Tier nährt sich nur von (mit) Pflanzen,* diwar blant nemetken e vev al loen-se, plant nemetken a zebr al loen-se, plant nemetken a ya gant al loen-se, en em vagañ a ra al loen-se diwar blant nemetken, en em vagañ a ra al loen-se gant plant nemetken, en em vagañ a ra al loen-se eus plant nemetken, en em vezhur a ra al loen-se gant plant hepken ; *er nährt sich mit seiner Hände Arbeit,* bevañ a ra diwar-bouez (diouzh labour) e zaouarn, gounit a ra e vara o c'hweziñ (diouzh c'hwezenn e dal), debriñ a ra e vara ouzh c'hwezenn e dal (gant c'hwezenn e zremm), en em vagañ a ra o

labourat ; *sich redlich nähren,* gounit e vara gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz).
nährend ag. / **nahrhaft** ag. : magadurus, bouedek, bouedus, magus, fonnus, fonnapl, fetis, hag a ra fonn, kreñv, sonn ; *wenig nahrhafte Kost,* boued blank g., boued blin g., boued difonn g., magadurezh treut b., magadur treut g. ; *diese Kost ist wenig nahrhaft,* ar boued-se a vag kruk ; *nahrhafte Kost,* magadurezh kreñv b., magadur sonn g. ; *nahrhaft sein,* ober fonn, ober fonn vat.
Nahrhaftigkeit b. (-) : maguster g., magusted b., fonnuster g., fonnusted b., mezhuregezh b., talvoudegezh vezhurel b., perzhded vezhurel b., galloud magañ g.
Nährlösung b. (-,-en) : [bev., mezeg.] dileizhad magañ g.
Nährmittel lies. : **1.** edaj g. ; **2.** [dre astenn.] *die Nährmittel,* ar bevañs g., ar boued g., ar mezhur g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies.
Nährmutter b. (-,-mütter) : magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b., advamm b., mamm-grampouezh b.
Nährpflanze b. (-,-n) : plant-bevañs str., plant bevidik str. ; *Anbau von Nährpflanzen,* gounidegezh vevidik b.
Nährsalz n. (-es,-e) : [bev.] hal mezhurel g.
Nährstand g. (-s) : **1.** kenderc'herien lies. ; **2.** peizanted lies., kouerien lies.
Nährstoff g. (-s,-e) : danvezenn vagus b., elfenn vagus b., natur b. ; *die Pflanzen entnehmen Nährstoffe aus dem Boden,* sevel a ra ar plant diwar-goust an douar, kavout a ra ar plant en douar an elfennoù o deus ezhomm evit kreskiñ, kavout a ra ar plant en douar an natur o deus ezhomm evit kreskiñ.
Nährstoffanreicherung b. (-) / **Nährstoffeintrag** g. (-s,-einträge) : hevezhurekaat g., eutrofekaat g., eutrofelaat g.
Nährstoffmenge b. (-,-n) : lodenn voued b.
Nahrung b. (-) : **1.** boued g., mezhur g., magadur g., magadurezh b., pask g., paskadur g., bevañs g., traoù lies., P. brif g., brifenn b., kefalenn b., peuriñ g., keusteurenn b., kundu b., gousaj g. ; *dünnflüssige Nahrung,* boued tanav g., traoù tanav lies. ; *schlechte Nahrung,* bevañs fall g., kundu fall b. ; *feste Nahrung,* traoù fetis lies., boued fetis g., magadurezh kreñv b., boued reut g., magadur sonn g. ; *gesunde Nahrung,* boued mat evit ar yec'hed g., boued yac'haus g., boued yac'hus g., boued yac'h g., kundu yac'h b., boued yec'hedus g., boued fraezh g. ; *fade Nahrung,* boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; *im Wasser gekochte Nahrung,* boued dre zour g., traoù dre zour lies. ; *etwas Nahrung zu sich nehmen,* debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *rasch im Stehen etwas Nahrung zu sich nehmen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen,* goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ ur boulifenn e-pad daou zevezh ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels,* mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz ; *jede Nahrung verweigern,* dinac'h debriñ, lakaat souezhet e revr, lakaat souezhet toull e revr, na falvezout gant an-unan debriñ ur begad, ourzal ouzh e voued, mouzhañ ouzh e voued ; *an seiner Nahrung würgen,* pismigañ e voued, pismigañ ; *jemandem Nahrung und Kleidung geben,* reiñ d'u.b. peadra da zebriñ ha d'en em wiskañ, reiñ boued ha dilhad d'u.b., reiñ un tamm boued bennak hag un tamm dilhad bennak d'u.b.; *jemandem die Nahrung entziehen,* disvouedañ u.b., divoueta u.b., marnaoniañ u.b., marnaonañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; *Waschbären neigen dazu, ihre Nahrung vor dem Verzehr zu waschen,* rakouned a gustum glec'hiañ o boued a-raok e zebriñ ; **2.** [dre skeud.] *eine geistige Nahrung,* boued spered g., mezhur spered g.
Nahrungsaufnahme b. (-,-n) : euvrañ boued g., euvradur mezhur g. ; *Tiere bei der Nahrungsaufnahme,* loened o tebriñ lies.
Nahrungsergänzung b. (-s,-en) / **Nahrungsergänzungsmittel** n. (-s,-) : klokaenn voued b.
Nahrungskette b. (-,-n) : chadenn ar boued b., ristenn ar boued b.
Nahrungsknappheit b. (-) : olboued g., berregezh war ar boued b., berrentez voued b., dienez b., disvoued g.
nahrungslos ag. : **1.** disvoued, divoued ; **2.** dibourvez a dalvoudegezh vezhurel.
Nahrungslosigkeit b. (-) : **1.** disvoued g., olboued g., berregezh war ar boued b. ; **2.** diouer a dalvoudegezh vezhurel g.
Nahrungsmangel g. (-s,-mängel) : disvoued g., olboued g., berregezh war ar boued b., berrentez voued b., dienez b.
Nahrungsmittel n. (-s,-) : danvez magañ g., magadur g., boued g., aozad debriñ g. ; *die Nahrungsmittel,* ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar mezhur g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies., an aozadoù debriñ lies.
Nahrungsmittelabhängigkeit b. (-) : [armerzh] sujidigezh voued b.
Nahrungsmittelchemie b. (-) : kimiezh hag a bled gant ar boued b., kimiezh vouedel b.
Nahrungsmittelhaus n. (-es,-häuser) : stal voued b.
Nahrungsmittelindustrie b. (-) : ijinerezh ar boued g., bouederezh g.
Nahrungsmittelvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ diwar ar boued g., kontammiñ dre ar boued g., pistriadur dre ar boued g.
Nahrungsmittelversorgung b. (-,-en) : pourvezadur boued g., pourvezañ boued g., bitailhadur g., bitailhañ g.
Nahrungssaft g. (-s,-säfte) : **1.** [bev.] sugenn b., sug magañ g. ; **2.** [louza.] sev g., sabr g., teñv g., jol g., seim g.
Nahrungssorgen lies. : diaezamantoù war tachenn ar pourvezañ boued lies.

Nahrungsstoff g. (-s,-e) : danvezenn vagus b.
Nahrungstrieb g. (-s,-e) : ezhomm debriñ g., bondoug debriñ g.
Nahrungssuche b. (-) : klask boued g.
Nährvater g. (-s,-väter) : tad-mager g., mager g., adtad g.
Nährwert g. (-s,-e) : mezhuregezh b., talvoudegezh vezhurel b., perzhded vezhurel b., galloud magañ g. ; *von hohem Nährwert,* magadurus, bouedek, bouedus, magus, fonnus, fonnapl ; *von niedrigem Nährwert,* blank, blin, difonn.
Nahsender g. (-s,-) : [skingomz] skingaser lec'hel g., radio lec'hel g.
Naht b. (-, Nähte) : **1.** gwri g., gwriadenn b., [mezeg.] kraf g. [*liester* krafioù, krefen] ; *eine Naht auftrennen,* diswriat ; *die Naht geht auf,* distardañ a ra ar gwri, emañ ar gwri o tigeriñ, ar gwri ne zalc'h ket mui (a ya kuit), diflipañ a ra ar gwri, dineudañ a ra ar gwri ; *feste Naht,* gwri padus g., gwri start g. ; **2.** mell g. ; **3.** [merdead.] *Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken,* grem g., garan etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b. ; **4.** P. *er hat eine Naht Kinder,* ur ribitailh vugale (forzh bugale, forzhig bugale, un torad bugale, ur vriad vugale, un neizhiad niverus a vugale, ur grubuilhad vugale, ur rustumellad vugale, un druilhad a vugale, ur struj a vugale) en deus ; **5.** [dre skeud.] *jemandem auf die Naht gehen (rücken),* enkañ u.b., lakaat enk war u.b., delc'her tost d'u.b. / gwaskañ u.b. (Gregor) ; P. *jemandem auf den Nähten knien, jemandem nicht von den Nähten gehen*[1]*,* fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., hegal ouzh u.b., heskinañ u.b. ; *jemandem nicht von den Nähten gehen*[2]*,* bezañ atav war chouk u.b., bezañ bepred war buhez u.b., bezañ bepred war lerc'h u.b., bezañ pegus, bezañ atav war tro u.b., na zispegañ eus u.b., bezañ gwasoc'h eget ur c'hi bihan, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav war lerc'h u.b. evel ur c'hi bihan, bezañ atav-atav war seulioù treid u.b., bezañ atav o redek u.b., bezañ atav-atav o lipat u.b., bezañ atav war lêr u.b. ; *aus den Nähten gehen (platzen),* **a)** bezañ war enk, bezañ re vihan, na c'hallout degemer muioc'h a dud, bezañ leun-chouk (leun-tenn, leun betek ar barr, bourr-sank) ; **b)** bezañ re lart (re guilh), bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bezañ savet kof d'an-unan, bezañ prest d'ober «plok» ; P. *jemandem eine Naht verpassen,* kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b.
Nähtisch g. (-es,-e) : taol wriat b.
nahtlos ag. : kuit a wri, diwri, hep gwri.
Nahtschweißung b. (-,-en) : [tekn.] souderezh a grefen g., soudañ ent-didroc'h g.
Nahtstelle b. (-,-n) : **1.** gwri g. ; **2.** [tekn.] linenn soudadur b., mell g.
Nahverkehr g. (-s) : **1.** tremenerezh lec'hel g. ; **2.** servij an treuzdougen boutin lec'hel g.
Nahverkehrsabgabe b. (-,-n) : taos war an tremenerezh lec'hel g.
Nahverkehrsmittel n. (-s,-) : araez treuzdougen boutin lec'hel g.
Nahverkehrszug g. (-s,-züge) : tren lec'hel g.
Nähzeug n. (-s,-e) : rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g.
naiv ag. : eeunek, eeunik, eeun, lallaik, didro-kaer, nay, plaenik, hegredik, kredus, nouch, magn, loñsek, glep, silhek, tanav e lêr ; *naive Kunst,* arzh simpl g., arzh eeunik g., arzh eeunek g. ; *echt naiv sein,* na c'houzout pet favenn a ya d'ober teir, na c'houzout pet favenn a ya d'ober nav.
Naive(r) ag.k. g./b. : leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., diod g., nouch g., diodez b., louad g., louadez b. ; *den Naiven spielen,* ober e leue.
Naivität b. (-) : eeunded b., eeunder g., eeunegezh b., regredoni b., noucherezh g.
Naivling g. (-s,-e) : P. Yann al leue g. (Gregor), louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann Seitek g, Yann Banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann Beul g., Yann Yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar Peul Karr g., panezenn b., patatezenn b.,

paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g.

Najade b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] naiadenn b. [*liester* naiadezed], boudig-an-dour b., korriganez-dour b. ; **2.** [stered.] Naiadenn b.

Name g. (-ns,-n) **/ Namen** g. (-s,-) : **1.** anv g. ; *Vorname,* kentanv g., anv-badez g., anv-bihan g., raganv g. ; *Jan heißt er mit Vornamen,* Yann eo bet lakaet, kentanvet Yann eo ; *Familienname,* anv bras g., anv-familh g., anv-tiegezh g. ; *sein Name ist Paul,* Paol eo e anv (a reer anezhañ, eo anvet, a anver anezhañ), e anv eo Paol ; *Dinge bei ihren Namen kennen,* anavezout traoù dre (diouzh, a-bouez) o anvioù ; *mein Hund hört auf den Namen Bello,* en anv Bello emañ va c'hi, graet e vez Bello eus va c'hi, va c'hi a zo anvet Bello, Bello eo anv va c'hi ; *einen Namen tragen,* bezañ en un anv, bezañ un anv d'an-unan, dougen un anv ; *der Lehrer hat die Namen verlesen,* lennet en doa ar c'helenner roll an anvioù, galvet en doa ar c'helenner ar skolidi dre o anvioù ; *unter falschem (fremdem) Namen in einem Hotel absteigen,* en em lakaat en un anv faos evit diskenn en ul leti, kemer un anv faos evit diskenn en ul leti ; *einen falschen Namen annehmen,* kemer (ober gant, en em lakaat en) un anv faos ; *sein richtiger Name,* e anv mat g., e anv gwirion g. ; *er trägt seinen Namen zu Recht,* hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *er ist mir nur dem Namen nach bekannt,* anavezout a ran anezhañ diouzh e anv nemetken ; *jemanden beim Namen nennen,* envel u.b. war-bouez (dre) e anv, ober e anv diouzh u.b., ober e anv eus u.b. ; *etwas auf jemandes Namen (t-rt) eintragen,* lakaat udb en anv u.b., lakaat u.b. war anv u.b. ; *sie hat den Namen dieses Mannes nie erfahren,* an den-se a zo bet chomet a-hed ar wech dianavez dezhi ; *einen Pachtbrief auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b., lakaat ul lizher-feurm en anv u.b., lakaat ul lizher-feurm war anv u.b. ; *dieser Name sagt mir nichts,* n'anavezan ket an anv-se, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo ; [dre skeud.] *das Kind muss einen Namen haben,* ret e vo ober un anv eus kement-se (lakaat an dra-se en un anv, reiñ un anv bennak d'an dra-se, displegañ an dra-se mod pe vod) ; *das Kind (die Dinge) beim Namen nennen,* komz kras, naet ha distag - lavaret e soñj en ur ger krenn - na chaokat e c'henoù - mont didro-kaer dezhi (ganti) - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - dont krak-ha-berr gant an-unan - dont berr-ha-krenn gant an-unan - lavaret e soñj gant herder - dont didro-kaer (displeg, didroidell, distag, eeun) gant an-unan - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ar wirionez ; *Gottes Namen anrufen,* gelver Doue dre e anv ; [dre skeud.] *auf einen Namen lautend,* war un anv resis, lakaet war un anv ; *auf den Namen lautendes Papier,* lizher-eskemm war un anv resis g., paper lakaet war un anv g. ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie,* kevrann d'an douger b. ; *seinen Namen für etwas hergeben,* ober ar prester-anv, prestañ e anv evit udb., [gwashaus] ober an den plouz.

2. [dre astenn.] anv kaer g., anv mat g., brud g./b. ; *jemanden um seinen guten Namen bringen,* dispenn anv kaer (anv mat, brud) u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., kas anv mat u.b. da ludu, chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *sich (t-db) einen Namen machen,* en em vrudañ, brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv kaer) ; *sie machte sich (t-d-b) schnell einen Namen,* ar brud anezhi a yeas buan tro-war-dro.

3. [troioù-lavar] *im Namen Gottes,* en anv Doue ; *in Teufels Namen !* fidamdoustik ! nondedistag ! fidamdoue ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! doubledie ! tribledie ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! damen a vezo va jakedenn ! ; *im Namen des Vaters, des Sohnes und des Heiligen Geistes,* en anv an Tad, ar Mab hag ar Spered Santel ; *im Namen des Gesetzes,* en anv al lezenn ; *in meinem Namen,* eus va ferzh, a'm ferzh ; *im Namen des Königs,* a-berzh ar roue, en anv ar roue, dre gemenn ar roue, dre gannadur ar roue / dre gemennadurezh ar roue (Gregor) ; *in jemandes Namen handeln,* ober e lec'h u.b., ober evit u.b., ober en anv u.b. ; *unter dem Namen der Freundschaft,* war zigarez ar vignoniezh, e-skeud (war-neuz, war-van) bezañ ur mignon, e sigur bezañ ur mignon, e sigur ma'z eo ur mignon.

Namenänderung b. (-,-en) : kemm anv g., cheñchamant anv g.

Namenbuch n. (-s,-bücher) : levr deanvadurioù g., destladur g.

Namenforschung b. (-,-en) : anvadurezh b.

namengebend ag. : anver, hag a ro an anv.

Namengebung b. (-,-en) : deanvadur g., anvadur g., anvidigezh b., deenvel g.

Namengedächtnis n. (-ses) : eñvor eus an anvioù b., koun eus an anvioù g., memor eus an anvioù b.

Namenkunde b. (-) : anvadurezh b.

Namenliste b. (-,-n) : **1.** roll an anvioù g., listenn b. ; **2.** roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g.

namenlos ag. : **1.** dizanv ; **2.** divrud, dic'hloar, dianavez, dizanavez, dianav, dizanav, dizanat, dianat ; **3.** [dre skeud.] dianvus, dilavarus, brasañ ; *ein namenloses Elend,* an dienez vrasañ b., ar baourentez an ezhommekañ b., ur vizer zu b.

Namenlosigkeit b. (-) : dizanv g., dizanvded b., dizanvegezh b.

namens Adv. : anvet, dindan an anv a ; *ein Mann namens Kervella,* un den anvet Kervella, un den Kervella diouzh e anv g., ur gwaz dindan an anv a Gervella g.

Namensaktie b. (-,-n) : kevrann war anv b.

Namensänderung b. (-,-en) : kemm anv g., cheñchamant anv g.
Namensaufruf g. (-s,-e) : galv dre anv g., galvadenn dre anv b., galvadeg b., engalv g. ; *beim Namensaufruf fehlen,* bezañ diank d'ar c'halvadeg ; *keiner fehlte beim Namensaufruf,* nikun ne vanke d'an engalv.
Namensbruder g. (-s,-brüder) : den kenanv g., kenanv g. ; *er ist ein Namensbruder von mir,* kenanv eo ganin, hennezh a zo va c'henanv.
Namenschild n. (-s,-er) : plakenn b., skritell b., skritellig b.
Namensfest n. (-es,-e) : gouel g., deiz gouel u.b. g.
Namensgebung b. (-,-en) : deanvadur g., anvadur g., anvidigezh b., deenvel g.
Namensliste b. (-,-n) : **1.** roll an anvioù g., listenn b. ; **2.** roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g.
Namensnennung b. (-,-en) : meneg eus anv an oberour g., meneg eus anvioù an oberourien g., menegadur anv an oberour g., menegadur anvioù an oberourien g.
Namenspapier n. (-s,-e) : teul war anv g.
Namensrecht n. (-s) : gwir war un anv g., gwir d'ober gant un anv g.
Namensregister n. (-s,-) : roll an anvioù g., listenn b.
Namensschild n. (-s,-er) : plakenn b., skritell b., skritellig b.
Namensstempel g. (-s,-) : siell sinañ b., siell c'hoursinañ b.
Namenstag g. (-s,-e) : gouel g., deiz gouel u.b. g.
Namensverzeichnis n. (-ses,-se) : roll an anvioù g., anvadurezh b., marilh g., kavlec'h g., kavlec'hioù lies. ; *am Ende des Buches steht ein Namensverzeichnis,* en dibenn al levr emañ roll an anvioù.
Namensvetter g. (-s,-n) : den kenanv g., kenanv g. ; *er ist ein Namensvetter von mir,* kenanv eo ganin, hennezh a zo va c'henanv.
Namenszeichen n. (-s,-) **/ Namenszug** g. (-s,-züge) : goursin g., sin g., berrarouez b., sinadur g., tioñv g.
namentlich ag. : dre anv ; *namentliche Abstimmung,* voterezh dre anv g., mouezhierezh dre anv g. ; *namentlicher Aufruf,* galvadenn dre anv b.
Adv. : **1.** a-bouez an anv, dre an anv ; *namentlich aufführen,* menegiñ a-bouez e anv, menegiñ dre e anv ; **2.** peurgetket, dreist-holl, ispisial, pergen ; *alle, namentlich die Bauern,* an holl, peurgetket (dreist-holl, ispisial, pergen) ar gouerien.
Namenverzeichnis n. (-ses,-se) : roll an anvioù g., anvadurezh b., marilh g., kavlec'h g., kavlec'hioù lies. ; *am Ende des Buches steht ein Namenverzeichnis,* en dibenn al levr emañ roll an anvioù.
Namenwechsel g. (-s,-) : kemm anv g., cheñchamant anv g.
Namenzeichen n. (-s,-) **/ Namenzug** g. (-s,-züge) : goursin g., sin g., berrarouez b., sinadur g.
namhaft ag. : **1.** a-bouez an anv, dre an anv ; *jemanden namhaft machen,* menegiñ u.b., menegiñ u.b. dre e anv, menegiñ u.b. a-bouez e anv, lavaret anv u.b. ; **2.** [dre astenn.] bras ; *eine namhafte Summe,* un dornad mat (un tousegad brav, ur poullad brav) a arc'hant, ur pochad mat a arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; **3.** brudet, anvek ; *ein namhafter Arzt,* ur mezeg brudet (anvek) g.
Namibia n. (-s) : Namibia b.
nämlich ag. : hevelep ; *der Nämliche,* hemañ, ar memes hini, an den-se, hon den ; *sie trägt immer das nämliche Kleid,* gwisket e vez atav gant an hevelep brozh ; *das Nämliche,* an dra-se g.
Adv. : **1.** rak : *er war nicht da, er war nämlich krank,* n'edo ket eno rak klañv e oa (peogwir e oa klañv), ne oa ket eno dre m'edo klañv ; **2.** da lavaret eo, pa lavarin mat ; *er hat vier Kinder, nämlich drei Söhne und eine Tochter,* pevar bugel en deus, tri mab hag ur verc'h pa lavarin mat (da lavaret eo tri mab hag ur verc'h).
Nanjing n. **/ Nanking**[1] n. : Nanking b., Nanjing b.
Nanking[2] n. : [gwiad.] nankin g.
Nanogramm n. (-s,-e) : nanogramm g.
Nanometer g./n. (-s,-) : nanometr g.
Nanosekunde b. (-,-n) : nanoeilenn b.
Nantes n. : Naoned b., an Naoned b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne,* Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die Hauptstadt der Bretagne,* Naoned eo kêr-benn Breizh ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne,* Naoned a zo anezhi brasañ kêr Breizh ; *die Widerrufung des Edikts von Nantes,* terridigezh edit Naoned b.
nanu estl. : ac'hanta ! - ata ! - hama ! - ha 'ta ! - ma ! - alo 'ta ! - hola ! - hola 'vat ! - hopala ! - ac'ha ! - hañ ! - feiz ! - arsa ! - oc'ho ! - dal, eme an dall, pa oa aet e fri e revr un all !
Napalm n. (-s) : [kimiezh, lu] napalm g.
Napalmbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn napalm b., bombezenn napalmiñ b.
Napf g. (-s, Näpfe) : podez b., skudell b., skudellad b., pezel b., pezeliad b., god g., kirin b., kirinad b., kirinennad b., koupenn b. ; [dre skeud.] *du lässt wohl keinen Fettnapf aus,* te a oar anezhi, te ! - mailh out da stagañ da varc'h ouzh ar ruilhenn fall.
Näpfchen n. (-s,-) : **1.** podezig b., skudellig b. ; **2.** [dre skeud.] *ins Näpfchen treten,* mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, pikañ (anoaziñ, dismegañsiñ) u.b., skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.
Napfhersteller g. (-s,-) : skudeller g.
Napfkuchen g. (-s,-) : [kegin.] briochenn b., baba g., P. bramm-jav g.
Napfschnecke b. (-,-n) : [loen.] brennig str., brennigenn b., tog-archer g., brennig-don str., brennig begek str. ; *Lapa-Napfschnecke,* brennig-plat str. ; *Napfschnecken sammeln,* brennika ; *Napfschnecken von den Felsen lösen,* dispegañ (distagañ) brennig diouzh ar mein.
Naphta n. (-s,-s) / b. (-,-s) : [kimiezh] nafta g.
Naphtalin n. (-s) : [kimiezh] naftalin g.
Napoleon g. (-s) : Napoleon g. ; *Anhänger Napoleons,* napoleonad g.
Napoleondor g. (-s,-e) : [arc'hant.] napoleon g.
napoleonisch ag. : napoleonat, ... Napoleon.
Nappa n. (-/-s,-s) **/ Nappaleder** n. (-s) : lêr Nappa g.
Narbe b. (-,-n) : **1.** kleizhenn b., andenn b. ; *er hat eine Narbe am Arm,* bez' ez eus ur gleizhenn war e vrec'h ;

eine Narbe bilden, kleizhennañ, kizañ, kigañ, kigennañ, teñvañ ; *die Narbe juckt mich, die Narbe juckt mir,* va figosat a ra va c'hleizhenn ; **2.** [louza.] stigmat g. ; *eine tiefe Narbe durchzieht sein Gesicht,* ur gleizhenn don a roudenn e zremm ; **3.** [louza., labour-douar] *Grasnarbe, Heidenarbe,* tonenn b. ; **4.** [lêr] greunenn b.

narben V.k.e. (hat genarbt) : [lêr] greunenniñ, grognonañ, chagrinañ.

Narbenatrophie b. (-) : [mezeg.] isteñv kleizhennel g.

Narbenbildung b. (-,-en) : [mezeg.] kleizhennerezh g., kleizhennañ g., teñverezh g., teñvañ g., kigennerezh g., kigennañ g., kigañ g.

Narbengewebe n. (-s,-) : [korf.] gwiad kleizhennel g./b.

Narbenseite b. (-,-n) : [lêr] tu greunennek g., tu greunek g., tu grognonek g.

Narbenschwund g. (-s) : [mezeg.] isteñv kleizhennel g.

narbig ag. : **1.** krabiset, pigoset, leun a gleizhennoù ; **2.** *narbiges Leder,* lêr greunennek g., lêr greunek g., lêr grognonek g.

Narcissus g. (-) : *sellit ouzh* **Narziss**[1].

Narde b. (-,-n) **/ Nardenähre** b. (-,-n) : [louza.] nardi g. ; *indische Narde,* spikanardenn b.

Nargileh n. (-s,-s) : nargile g.

Narkoanalyse b. (-,-n) : bredelfennerezh kimiek g.

Narkose b. (-,-n) : **1.** narkoz g., morvitellerezh g., morzañ g. ; **2.** [mezeg.] dieraeziñ hollek b. ; *ich habe eine Narkose bekommen,* lakaet e oan bet da gousket, lakaet e oan bet dindan dieraez.

Narkotikum n. (-s, Narkotika) : dieraezer g., morzer g., louzoù-kousk g., louzoù-morediñ g., louzoù-morzañ g., louzoù moredus g.

narkotisch ag. : dieraezer, kouskus, moredus, ... morediñ, morzus, … morzañ.

narkotisieren V.k.e. (hat narkotisiert) : [mezeg.] dieraezeriñ, morzañ, morvitellañ.

Narkolepsie b. (-) : [mezeg.] hunfell g., narkolepsiezh b.

Narr g. (-en,-en) : **1.** furlukin g., farouell g., boufoner g., boufon g., rampono g., alvaon g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., foll g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., droch g., penn droch g. ; *den Narren spielen,* ober e leue, furlukinat, ober furlifinerezh, boufoniñ, ober al loa, ober e loa ; *ich bin doch kein Narr,* n'eo ket pemoc'h va leue, n'eo ket dall va saout, n'on ket sot, n'eo ket ret reiñ din gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ din gant ar vazh-yod ; **2.** *Faschingsnarr,* meurlarjezenn b., maskaradenn b. ; **3.** [dre skeud.] albac'henner g., atapier g. ; *er hat einen Narren daran gefressen,* e froudenn voas eo, n'en devez ken albac'henn nemet war-dro an dra-se, gwrac'h (pitilh, sot-nay, sot-pik, ran, dall) eo gant an dra-se, ur c'hrog bras en devez ouzh an dra-se, mont a ra dreist-penn gant an dra-se, gant an dra-se emañ e benn, sorc'hennet eo gant an dra-se, hennezh a zo ur bouc'h gant an dra-se, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, nesañ tra d'e galon eo, nesañ tra dezhañ eo, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ; *einen Narren an jemandem gefressen haben,* bezañ tik (pitilh, gwrac'h, ran, sot-nay, sot-pik, sot-pitilh, angoulet, lorc'het, touellet, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr ; *jemanden zum Narren halten (haben),* **a)** tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober a bep seurt goapaerezh ouzh u.b. ; **b)** lakaat u.b. da vont war bilbotig (da vont e belbi, da dreiñ da sot, da goll e vuoc'h vrizh) ; *die Narren werden nicht alle,* marv eo Yann al leue hogen kalz a hêred en deus, meur a sod a zo c'hoazh war an Douar (Gregor) ; *nicht alle Narren haben Kappen,* meur a foll a zo en e roll (Gregor) ; *der Narr am Seil sein,* bezañ kaset war-bouez e fri (diwar-bouez e fri, dre benn e fri, dre veg e fri) ; *der glückliche Narr,* Yann gontant g. ; *jedem Narren gefällt seine Kappe,* a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra - ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - pep loudourenn a gav mat he c'heusteurenn - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - ar pezh en deus graet Doue ar gwellañ a zo ma'z en em gav mat pep unan - ar c'hamm a wel e damm ; *Hoffen und Harren macht manchen zum Narren,* goanag bras alies ne zisoc'h da netra, re vras goanag a noaz, ne dec'her alies diouzh trubuilh nemet da gouezhañ e melre, alies e teu an disouezenn war-lerc'h ar gortozadennoù brasañ.

narren V.k.e. (hat genarrt) : *jemanden narren,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., c'hwennat, gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *der genarrte Narr,* al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g.

Narrenfest n. (-es,-e) : Meurlarjez g., Ened g., maskaradenn b., maskladeg b.

Narrenfreiheit b. (-) : [meurlarjez, furlukin lez ar roue] librentez d'ober ha da gomz b., frankiz d'ober ha da gomz b.

Narrenhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti ar re sot g., folldi g., Kerwazi b. ; **2.** [dre skeud.] Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.

Narrenkappe b. (-,-n) : **1.** boned farouell g. ; **2.** [louza.] bokedoù-dimezell-lann lies.

Narrenkleid n. (-s,-er) : gwiskamant harlikin g.

Narrenkönig g. (-s,-könige) : roue boufon g.

Narrenliebe b. (-) : *eine Narrenliebe zu jemandem haben,* bezañ tik (pitilh, gwrac'h, ran, sot-nay, sot-pik, sot-pitilh, angoulet, lorc'het, touellet, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr.

Narrenpossen lies. : furlukinajoù lies., furlukinerezh g., farouellerezh g., fentigellerezh g.
Narrenschiff n. (-s,-e) : lestr ar folled g.
narrensicher ag./Adv : P. ken aes ha tra, en amen da Yann forzh piv, en ardremez da Yann forzh piv, e resed da Yann forzh piv, aes-ral.
Narrenstreich g. (-s,-e) : bourd g., farsadenn b., bourderezh g., baoch g.
Narretei b. (-,-en) **/ Narrheit** b. (-,-en) : istrogellerezh g., stultenn b., rambre g., furlukinerezh g., farouellerezh g., fentigellerezh g., follentez b., diboell g., diboellegezh b., dibennaj g., diotaj g., diboelladenn g., brizherezh g., diskianterezh g., drocherezh g., follezh b., follezhenn b., P. droug-sant-Beulbez g. ; *Narrheiten,* morminechoù lies., follezhoù lies.
Närrin b. (-,-nen) : furlukinez b., farouellez b., boufonerez b., follez b., folladenn b., brizhenn b., louadez b., loukezenn b., drochenn b.
närrisch ag. : **1.** brell evel ur c'hi bihan, sot, genaouek, geoliek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch, sot-pik, pampes, cheulk, bleup, gloud, louad, brizh, brell, foll, loukes, darsot, nay, panenn ; **2.** *ich bin ganz närrisch darauf,* tik (pitilh, gwrac'h, ran, angoulet, lorc'het, touellet, dall) on gant an dra-se, me a zo ur bouc'h gant an dra-se, sot-nay on gant kement-se, mont a ran dreist-penn gant an dra-se.
Narthex g. (-) : **1.** [tisav., ilizoù] jabarleg g., raknev b. ; **2.** [louza.] [*Ferula communis*] falsfanouilh g.
Narwal g. (-s,-e) : [loen.] narwal g.
Narziss[1] g. [mojenn.] Narkis g., Narkisos g.
Narziss[2] g. (-/-es,-e) : emgarour g., narkis g.
Narzisse b. (-,-n) : [louza.] **1.** *gelbe Narzisse,* foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str. ; **2.** *weiße Narzisse,* roz-kamm gwenn str., kammroz gwenn str. ; **3.** *schwefelgelbe Engelstränen-Narzisse,* foeon Glenan str.
Narzissmus g. (-) : narkisegezh b.
narzisstisch ag. : narkisek ; *narzisstische Libido,* libido narkisek b., libido ouzh ar Me b. ; *narzisstische Persönlichkeitsstörung,* kemplezh Narkis b.
NASA b. (-) : [*berradur evit* **National Aeronautics and Space Administration**] NASA b./g.
nasal ag. : … fri, friel, friet ; *nasaler Selbstlaut,* vogalenn-fri b., vogalenn friet b. ; *nasal sprechen,* komz gant ur vouez vannous, ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor)
Nasal g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b., frienn b.
nasalieren V.k.e. (hat nasaliert) : [yezh.] friañ.
Nasalierung b. (-) : [yezh.] friadur g.
Nasallaut g. (-s,-e) : [yezh.] frienn b., kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b.
Nasalvokal g. (-s,-e) : [yezh.] vogalenn-fri b., vogalenn friet b., frienn b.
naschen V.gw. (hat genascht) : **1.** debriñ dre guzh ; **2.** lipouzañ, blazata ; *er nascht gern,* hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerezhioù) dezhañ, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; *sie naschte an dem Kuchen,* pitouilhat (lipouzañ) a rae he zamm gwastell.
V.k.e. (hat genascht) : krignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, pismigañ.
Näschen n. (-s,-) : fri bihan g.
Nascher g. (-s,-) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g.
Nascherei b. (-,-en) : **1.** friantaj g., krignerezh g., chaokerezh g., lipouzerezh g., morserezh g., garloterezh g. ; **2.** traoù dous lies., lipouzerezh g., sukraj g., friantaj g.
Nascherin b. (-,-nen) : lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.
naschhaft ag. : lipous, pitouilh, friant, morser.
Naschhaftigkeit b. (-) : friantiz b., neuz lipous b., doare lipous g.
Naschkatze b. (-,-n) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g. ; *er ist eine Naschkatze,* hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerezhioù) dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **2.** [plac'h] lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.
Naschmaul n. (-s,-mäuler) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g., liper-an-darzhell g. ; *er ist ein Naschmaul,* hennezh a blij an traoù dous (al lipouzerezhioù) dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **2.** [plac'h] lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b., morserez b., liperez-an-darzhell b.
Naschwerk g. (-s) : traoù dous lies., lipouzerezh g., sukraj g., garloterezh g.
Nase b. (-,-n) : **1.** [korf.] fri g., P. picher n. ; *die Nase eines Pferdes,* fri ur marc'h g., divfron ur marc'h lies., difron ur marc'h lies., fronoù ur marc'h lies., divfronell ur marc'h lies., difronell ur marc'h lies., fronelloù ur marc'h lies. ; *die Nase einer Kuh,* fri ur vuoc'h g., min ur vuoc'h g., moj ur vuoc'h g., muzell ur vuoc'h b. ; *eine große Nase,* ur fri korloko g., ur fri patatez g., un dorn brae g., ur fri koad g., ur pezh fri g. ; *Stülpnase, Stupsnase, Himmelfahrtsnase,* fri gwinteiz g. / fri war varc'h (Gregor), fri distroñset g. ; *Adlernase, Hakennase,* fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g. ; *breit gedrückte Nase,* fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer, fronek, fronellek) g. (Gregor), fri bokser g., fri berr g. ; *spitze Nase,* fri minaoued g., fri ibil g., fri peul g., fri beget g. ; *lange Nase,* fri da blantañ kaol g., fri hinkin g. ; *schiefe Nase,* fri a-dreuz g. ; *er spricht (redet) durch die Nase,* mannous eo, mannouzat a ra, fronal a ra, safronellus eo, ranouziñ a ra, monklus eo / fronellañ a ra

/ fronellus (froneller) eo / komz a ra dre ar fri / safronelliñ a ra (Gregor) ; *sich die Nase putzen,* c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, ober ur sec'h d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor) ; *sich (t-d-b) die Nase zuhalten,* stankañ (prennañ, serriñ) e fri, gwaskañ war e fri gant e vizied ; *die Nase trieft ihm*, *ihm läuft die Nase,* an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri ; *der Rotz hängt ihm an der Nase,* hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlaouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn a zo ouzh e fri ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase,* gwad a zivere (gwad a rede) eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *jemandem die Nase abschneiden,* difriañ u.b. ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf,* frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *die Nase rümpfen (runzeln),* **a)** ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **b)** [dre skeud.] ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, krizañ e dal, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ ; [dre skeud.] *der Nase nach gehen,* mont rak e eneb, mont rak e dal (war-eeun), mont e fri war-raok hag e revr war-lerc'h ; *immer der Nase nach !* kae war-eeun dit ! ; *sein Kinn berührte ihre Nase,* e elgezh a boke d'he fri ; *seine Nase in alles stecken, seine Nase in jeden Quark stecken,* bezañ ur fri-furch a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ fri hir, bezañ hir e fri, lakaat (sankañ, bountañ, fourrañ) e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bountañ e fri e pep lec'h, mont da beuriñ e park ar re all, bezañ ranell, ranelliñ, konoc'hañ, fourrañ e fri moan, bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ ur beg minaoued a blac'h ; *die Nase hoch tragen,* bezañ glorius (c'hwezet, faeüs, tonius, balc'h, kaoc'hek, dichek, uhel, bras an tamm eus an-unan, otus an tamm eus an-unan, un toull ourgouilh, teilek, kreñvet gant al lorc'h, ur paotr c'hwezet), bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, na c'hallout plegañ evit kac'hat, bezañ bras, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na vezañ nemet brasoni, treiñ e leue gantañ, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein ; *jemanden an (bei) der Nase herumführen,* kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri ; *jemandem die Würmer aus der Nase ziehen,* diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., tennañ kaoz diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, tennañ c'hwibez d'u.b., deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b., hadañ ar gaou evit klevet ar wirionez ; *jemandem eine Nase machen, jemandem eine lange Nase machen (drehen),* ober un troatad-fri d'u.b., ober bizig-kamm d'u.b., ober beg-melen d'u.b. ; *die Nase hängen lassen,* bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, bezañ izelaet (kouezhet) e vannieloù gant an-unan, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), mont bihan e galon, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, kouezhañ e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), ober beg a-dreuz, bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet (bet kabestret, bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet ; *mit langer Nase abziehen,* mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont kuit toutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek evel ul louarn bet tapet (bet paket, bet louzet, bet kabestret, bet c'hoariet) gant ur yar, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont kuit abaf evel ur yar displuñvet, mont kuit mezhek evel ur yar dilostet, mont d'e doull ; *ich habe die Nase voll davon,* **a)** rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **b)** flakik on, kabac'h on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, gouzañv a ran skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, brevet on, eok on, eoget on gant ar skuizhder, forbu on, tanailhet on, skuizh-brein on, skuizh-marv on, skuizh-divi on, skuizh-lazhet on, skuizh-lovr on, skuizh-brevet on, skuizh on evel ar bleiz, faezh on betek skoulm va ene, torret on gant ar skuizhder, nezet eo tout va izili dindanon, broustet eo va c'horf, me a zo distronket-holl, paket em eus un taol-dinerzh, brev on, flastret on gant ar skuizhder, divi on, rentet on, krevet on, gell on, divanet lip on ; *jemandem auf der Nase herumtanzen,* ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b.,

reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *sich nicht auf der Nase herumtanzen lassen,* kaout nerzh ha difennoù, bezañ rebarb en an-unan, na c'houzañv e vefe lammet war e seulioù, na leuskel den ebet da lakaat un troad war e chouk, na vezañ den da vezañ kaset dre veg e fri, kaout e zifenn, na vezañ den da reiñ e chouk da bilat, mont d'an dud kraf evit kraf, na leuskel den da vresañ an-unan ; *jemandem etwas auf die Nase binden,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kemenn udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb., hanterañ udb d'u.b. ; *jemandem nicht alles auf die Nase binden,* kuzhat traoù 'zo ouzh (da) u.b., kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, na lavarout e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell ; *du brauchst es ihm ja nicht auf die Nase zu binden,* n'eo ket ret dit mont da zrailhañ dezhañ ar pezh a ouzez, n'eo ket ret dit plantañ gantañ ar pezh a ouzez, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket ret dit diskuliañ dezhañ pezh a ouzez ; P. *auf der Nase liegen,* bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *jemandem etwas unter die Nase reiben,* rebech udb d'u.b., tamall udb d'u.b. ; *jemandem eine Nase verpassen (geben),* lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv ruz war u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sarmonal u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kribañ e benn d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kenteliañ u.b. / kouezhañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., rebech udb d'u.b. ; *fasse dich (zupfe gefälligst) an deiner eigenen Nase,* chom war da dreuzoù - sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damall ket ar re all mar n'out ket da-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou ; *jemandem etwas vor der Nase wegnehmen,* rañvat udb dindan fri u.b., kemer udb dirak barv u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b. ; *das liegt vor Ihrer Nase !* dirak ho taoulagad emañ ! ; *er sah das Buch nicht und es lag doch vor seiner Nase,* ne wele ket al levr hag-eñ e oa e-tal dezhañ ; *das habe ich ihm an der Nase angesehen,* ar stumm a oa warnañ, gwelet em boa ar stumm warnañ ; *er sieht nicht weiter, als seine Nase (reicht),* ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo berrwelet da vat ; *eins auf die Nase bekommen,* kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn) ; *er hat sich den Wind um die Nase wehen lassen,* foetet (redet) en deus bet bro, beajet (baleet) en deus bet broioù, roulet en deus bet ar bed, ruilhal en doa graet dre an hentoù ; *auf die Nase fallen,* **a)** [ster rik] kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, lipat pri, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù ; **b)** [dre skeud.] kouezhañ war e fri, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn), kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., mont e ribotadenn da fall, menel warni, mont e daol da gazh, mont e daol e drouziwezh, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e vleud da vrenn, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, mont e raktres da gaoc'h-heiz, mont e raktres e kas, treiñ e raktres e kas, kouezhañ e raktres e kas, treiñ e raktres e gwelien, mont e daol er c'harzh, ober kazh, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn ; *Mund und Nase aufsperren,* reiñ muzul d'e c'henoù, rontaat e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *eine lange Nase machen,* kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet.

2. fri g., c'hwesha g. ; *er hat eine gute (feine) Nase,* fri tanav eo, tanav eo e fri, friet-mat eo ; *dieser Hund hat eine gute Nase,* friet-mat eo ar c'hi-se / ur fri mat en deus ar c'hi-se (Gregor), fri tanav eo ar c'hi-se, tanav eo fri ar c'hi-se, ur c'hwesha eus ar gwellañ a zo d'ar c'hi-se ; *er hat mal wieder die richtige Nase gehabt,* ar wech-se ivez n'en doa ket skoet fall, tanav e oa bet e fri ; *du hast keine Nase,* ne'c'h eus tamm fri.

3. [dre heñvel.] *die Nase eines Schiffes,* staon (diaraog g., penn a-raok g.) ur vag b. ; *die Nase eines Kruges,* flutenn (beg g.) ur picher b.

4. [troioù-lavar] *Mund und Nase aufsperren,* bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, genaouegiñ, chom e forn digor gantañ, chom

e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gantañ war nav eur hanter) ; *alle Nasen lang,* tro-distro, taer-ha-taer, lies-lies, abred ha diwezhat, da bep mare, bep tenn-anal ; P. *pro Nase,* ar penn, dre benn, pep hini, pep a.

naselang Adv. : [tro-lavar] *alle naselang,* tro-distro, taer-ha-taer, lies-lies, abred ha diwezhat, da bep mare, bep tenn-anal.

näseln V.gw. (hat genäselt) : ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor).

Näseln n. (-s) : mannouzerezh g., fronellerezh g., fronadur g., safronellerezh g.

näselnd ag. : mannous, mannouzet, monklus, monkl, ranous, fronellus, safronellus, safronus, fronus ; *mit näselnder Stimme sprechen,* komz gant ur vouez vannous, ranouziñ, bezañ mannous, mannouzat, bezañ safronellus, froniñ, fronal, marmouzat, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor).

Näselnde(r) ag.k. g./b. : mannouz g., mannouzez b., froneller g., fronellerez b., safroner g., safronerez b.

Nasenaffe g. (-n,-n) : [loen.] nasik g., fri-hir g., marmouz fri-hir g., frieg g., marmouz friek g.

Nasenbär g. (-en,-en) : [loen.] nasua g., koati g. ; *südamerikanischer Nasenbär,* koati rous g.

Nasenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-fri g.

Nasenbluten n. (-s) : [mezeg.] diwad dre ar fri g., gwadañ dre ar fri g., diwadadur dre ar fri g., koll-gwad dre ar fri g.

Nasenbremse b. (-,-n) : [kezeg] minwask g., morailh g. ; *bei einem Pferd die Nasenbremse einsetzen,* minwaskañ ur marc'h, morailhañ ur marc'h.

Nasenflügel g. (-s,-) : [korf.] kostez ar fri g., askell-fri b., askell ar fri b.

Nasengewächs n. (-es,-e) : [korf.] polip godel g., polip fri g.

Nasenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar fri b., toull ar fri g., fron b., fronell b., froenn b., toull-fri g. ; *das Siebbein ist ein Knochen des Hirnschädels, der am Ende der Nasenhöhle an der Grenze zur Schädelhöhle liegt,* ar sileg a zo un askorn eus ar c'hlopenn a zisparti foñs kavenn ar fri diouzh an empenn.

Nasenkeil g. (-s,-e) : [tekn.] tenailhenn valirek b., klaoutenn valirek b., klaouenn valegek b.

Nasenklemmer g. (-s,-) **/ Nasenkneifer** g. (-s,-) : lunedoù-fri g.

Nasenknorpel g. (-s,-) : [korf.] migorn ar fri g., migourn ar fri g., bourlas ar fri g., grigoñs ar fri g.

Nasenlänge b. (-) : *das Pferd gewann das Rennen mit einer Nasenlänge,* gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur fri lañs war ar re all, krip-ha-krap en doa gounezet ar marc'h, gounezet en doa ar marc'h a-veg-fri, gounezet en doa ar marc'h a-veg-troad.

Nasenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] frienn b., kensonenn-fri b., kensonenn dre fri b., kensonenn friet b.

Nasenleiden n. (-s) : friad g.

Nasenloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toull ar fri g., toull-fri g., fron b., fronell b., froenn b. ; *Nasenlöcher,* divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies., fronelloù lies., toulloù-fri lies. ; *mit breiten Nasenlöchern versehen sein,* bezañ fronellek ; *seine Nasenlöcher aufblasen,* fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *Mensch, der gern seine Nasenlöcher aufbläst,* froneller g.

Nasenmuschel b. (-,-n) : [korf.] krogenn ar fri b. [*liester* kregin ar fri].

Nasennebenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kev lez-fri g.

Nasenöffnung b. (-,-en) : [korf.] toull ar fri g., toull-fri g., fron b., fronell b., froenn b. ; *Nasenöffnungen,* divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies., fronelloù lies., toulloù-fri lies. ; *mit breiten Nasenöffnungen versehen sein,* bezañ fronellek ; *seine Nasenöffnungen aufblasen,* fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *Mensch, der gern seine Nasenöffnungen aufbläst,* froneller g.

Nasenring g. (-s,-e) : bravig-fri g., bizoù-fri g. [*liester* bizeier-fri], ruilhenn-fri b., lagadenn-fri b. ; *Nasenring für Schweine,* fibl g., minell b., minoc'hell b., minouer g., minwal b., minwalenn b. ; *Nasenring für Kälber,* minvroud g. ; *Schweine mit Nasenring,* moc'h minellet str., moc'h minwalet str.

Nasenrippe b. (-,-n) : [nij.] azenn ribl a-raok b.

Nasenrotz g. (-es) : [korf.] mic'hi g., mic'hienn b., klit g., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b.

Nasenrücken g. (-s,-) : kribenn ar fri b., gwalenn ar fri b., kein ar fri g.

Nasenrüpfen n. (-s) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g.

Nasenscheidewand b. (-,-wände) : stagell-fri b., stagell ar fri b., speurenn ar fri b.

Nasenschleim g. (-s,-e) : [korf.] mic'hi g., mic'hienn b., klit g., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b. ; *seinen Nasenschleim hochziehen,* ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier.

Nasenschleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] glaourgenn ar fri b.

Nasenspitze b. (-,-n) : **1.** [korf.] beg ar fri g., penn ar fri g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas an der Nasenspitze ansehen,* gwelet ar stumm war u.b., lenn soñjoù u.b. ouzh e zremm.

Nasenspray g./n. (-s,-s) : [mezeg.] nivlenner evit ar fri g., aezhenner evit ar fri g., difruer evit ar fri g.

Nasenstüber g. (-s,-) : **1.** chifrodenn b., bichigogenn b., friad g. ; **2.** [dre skeud.] rebech g., gourdrouz g., gourdrouzadenn b., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., skandaladenn b.

Nasenton g. (-s,-töne) : ton mannous g., ton monkl g., ton monklus g., ton ranous g., ton fronellus g., ton safronellus g.

Nasentropfen g. (-s,-) : burudig ouzh penn ar fri g., buredenn b., fri birous g.

Nasentuch n. (-s,-tücher) : frilienn g.

Nasenwärmer g. (-s,-) : **1.** mouchouer-stamm g., skerb-fri g. ; **2.** [dre skeud.] P. populo g., korn-butun berr g., pibenn verr b.

Nasenwasser n. (-s) : **1.** [mezeg.] takennoù evit ar fri lies. ; **2.** [dre skeud.] P. disteraj g., belbeterezh g., bitrak g., siklud g. ; *dort verdient man ein Nasenwasser,* gwall zisterik eo ar pae du-hont.
Nasenwucherungen lies. : [mezeg.] struzhennoù fri lies., polipoù fri lies.
Nasenzange b. (-,-n) : **1.** [tekn.] gevel vegek b. ; **2.** [kezeg] minwask g., morailh g. ; *bei einem Pferd die Nasenzange einsetzen,* minwaskañ ur marc'h, morailhañ ur marc'h.
Nasenzwicker g. (-s,-) : lunedoù-fri g.
Naserümpfen n. (-s,-) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g. ; *mit Nasenrümpfen,* en ur ober beg kamm, en ur ober mourroù, en ur ober mourrennoù du, en ur grizañ e fri, en ur grizañ e dal, en ur skoulmañ e fri, en ur vousklenniñ, en ur rekinat, en ur c'hinañ, hir e vailh, moan e benn, hir beg e vinaoued, du e benn, kozh e benn, izel e gribell, teuc'h e c'henoù, hek e c'henoù.
naserümpfend Adv. : en ur ober beg kamm, en ur ober mourroù, en ur ober mourrennoù du, en ur grizañ e fri, en ur grizañ e dal, en ur skoulmañ e fri, en ur vousklenniñ, en ur rekinat, en ur c'hinañ, hir e vailh, moan e benn, hir beg e vinaoued, du e benn, kozh e benn, izel e gribell, teuc'h e c'henoù, hek e c'henoù.
naseweis ag. : **1.** begek, kurius, ranell, furedek, kivioul, kaoc'h kraz en e vragoù, rok ; **2.** poufer, fougeer, dichek, dirukel.
Naseweisheit b. (-) : **1.** ranellerezh g. ; **2.** divergontiz b., pouferezh g., fougeerezh g.
nasführen V.k.e. (hat genasführt) : *jemanden nasführen,* kas u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b.
Nashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg g. ; *Breitmaulnashorn, weißes Nashorn,* frikorneg gwenn g. ; *Spitzmaulnashorn, schwarzes Nashorn,* frikorneg du g. ; *Panzernashorn, indisches Nashorn,* frikorneg India g. ; *afrikanische Nashörner,* frikorneged Afrika lies. ; *asiatische Nashörner, ,* frikorneged Azia lies. ; *die lederne Haut der Nashörner,* kroc'hen lêrek ar frigorneged g. ; *das Nashorn brüllt,* musellat a ra ar frikorneg ; *die Hörner der Nashörner,* kerniel ar frikorneged lies.
Näsler g. (-s,-) : froneller g.
nass ag. : **1.** gleb, glebiet, leizh, poukr, treantet gant an dour, distremp, distrempet, druz, gleborek, mouest ; *nasser Boden,* douar gleb g., douar dous g., douar mouest g. ; *die Erde ist naß vom Tau,* deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *dieser Boden bleibt nass,* an douar-mañ a zalc'h e zouster ; *das Holz ist nass,* glas (glas-dour) eo ar c'hoad-se (ar c'heuneud-se) ; *bis auf die Haut nass (durch und durch nass),* gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour, gleb-teil, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb-pouer, gleb-brein, gleb evel an teil, ken gleb hag un touilh, gleb evel ur broc'h, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ, gleb-holl, brein ; *jemanden nass spritzen,* touilhañ u.b. ; *der Wagen hat mich nass gespritzt,* un tamm mat a strink am boa paket gant ar c'harr-tan o tremen, ar c'harr-tan en doa strimpet dour warnon ; *nass machen,* gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ ; *nasser machen,* glepaat ; *nass werden,* deltañ, dourennekaat, gleborekaat, dourenniñ, glebiañ, mouestaat, mouestañ, moeltrañ ; *nasser werden,* glepaat ; **2.** *er fand einen nassen Tod,* mervel a reas beuzet, beuziñ en doa graet, beuziñ a reas ; **3.** P. *ein nasser Bruder,* ul lonker g., ur mezvier g., ur c'horfeg g., ur pantier g., ur sac'h gwin g., ur c'harg-e-doull g., ul lonk-e-sizhun g., ur beg chopin g., ur chopiner g., ur paotr glout g., ur glout g., ur rouler g., un torter g., ul liper g., ul laper g., ur Yann-lak-e-barzh g., ur Yann frank-e-c'houzoug g., ur paotr sant Lonk g., ur Yann lonk g., ul lip-e-werenn g., ul liper-e-werenn g., ul liper-bont g., un ever fall a zour g., ur plomer g., ur c'hof dour g., ur c'hourlañchenn frank b., ur gouzoug-karn g., ur reilh g.
Nass n. (-es) : **1.** glebor g., glebder g., glebded b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., bererezh g., deltoni b., glebiadur g., moeltradur g., mouester g., mouested b. ; **2.** liñvenn b., dourenn b.
Nassabschneider g. (-s,-) : [tekn.] dispartier dre zour g., dispartier dre walc'hiñ g., ardivink dispartiañ der an hent leizh g.
Nassanbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh dre zourañ b.
Nassauer g. (-s,-) : **1.** annezad Hessen-Nassau g. ; **2.** [dre skeud.] gagnaouer g., toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., taper g., paker g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., suner g. ; **3.** P. glebiadenn b., revriad dour g., pilad-dour g., pil-dour g.
Nassauerin b. (-,-nen) : **1.** annezadez Hessen-Nassau b. ; **2.** [dre skeud] toupinerez b., liperez b., truflenn b., korbinerez b., trutell b., porc'hellez b., kac'h-moudenn a blac'h b., krign-askorn a blac'h b., krignerez b., sklankerez b., truterez b.
nassauern V.gw. (hat genassauert) : korbinat, truflat, toupinat, sklankenniñ, sklankal, truflennat.
Nassaufbereitung b. (-,-en) : [tekn.] danzeadur dre an hent leizh g., danzeadur dre zour g., puradur dre zour g., puraat dre zour g., gwalc'h g., gwalc'herezh, gwalc'hiñ g.
Nassbagger g. (-s,-) : ravanell b., trech g.
Nassdampf g. (-s,-dämpfe) : burezh peurvec'h b.

nassdrehen V.k.e. (hat nassgedreht) : turgnañ dre an hent leizh, turgnañ gant dour, turgnañ dre zour.
Nässe b. (-) : glebor g., glebder g., glebded b., leizhien b., leizhder g., leizhded b., leizhadurezh b., bererezh g., deltoni b., glebiadur g., moeltradur g., mouester g., mouested b. ; *vor Nässe schützen,* **a)** diwall diouzh ar glebor ; **b)** da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor !
nässen V.k.e. (hat genässt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dourennañ, dourenniñ, dourasenniñ, dispelc'hiñ, gleborekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, dousaat.
nassfest ag. : dalc'hus ouzh ar glebor, harzus ouzh ar glebor.
Nassfilter g./n. (-s,-) : [tekn.] sil aer dre zour g., sil aer dre walc'hiñ g., ardivink silañ dre an hent leizh g.
nassforsch ag. : P. ront dezhañ, na vank ket avel dezhañ, dibalamour, kribell dezhañ, hardison dezhañ.
nasskalt ag. : yen ha gleb.
Nasslöscher g. (-s,-) : mouger-tan dre zour hag un arodad g., mouger-tan anhidridenn garbonek g., mouger-tan aezhenn garbonek g., mouger-tan erc'h karbonek g., mouger-tan karbonerc'h g.
Nasspochwerk g. (-s,-e) : drailher dre zour g., frikerez dre zour b., pilerez dre zour b., ardivink drailhañ dre an hent leizh g., ardivink frikañ dre an hent leizh g., ardivink pilat dre an hent leizh g.
Nassrasur b. (-,-en) : aotenniñ gant an dorn g.
Nassreiniger g. (-s,-) : [tekn.] puraer dre zour g., puraer dre walc'hiñ g., ardivink puraat dre an hent leizh g.
nassschleifen V.k.e. (schliff nass / hat nassgeschliffen) : lemmañ dre zour.
Nasswäsche b. (-,-n) : kouez bet gwalc'het met gleb c'hoazh g., bugad g., kannadenn b., bervadenn b., gwalc'hadenn b.
Nasswiese b. (-,-n) : pradenn grenegellek b.
Nasszelle b. (-,-n) : kambrig-emwalc'hiñ b.
Nastuch n. (-s,-tücher) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] frilienn g.
Natalität b. (-) : ganelezh b.
Natel n. (-s,-s) : [Bro-Suis] pellgomzer hezoug g., hezougell b.
Nation b. (-,-en) : broad b., kenel b., poblad b. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen Nationen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl vroadoù ; *diese Nation ist das Ergebnis der Verschmelzung zweier Völker,* ganet eo ar vroad-se diwar (diouzh) kendeuz div bobl ; *die Vereinten Nationen,* Aozadur ar Broadoù Unanet g., ar Broadoù Unanet lies. ; *die Grande Nation,* ar Vroad Veur b.
national ag. : broadel, ... ar vro ; *nationaler Notstand,* stad a zifrae b., stad a vrasañ dañjer evit ar vro b., stad dreistordinal b.
Nationalarmee b. (-,-n) : lu broadel g., arme vroadel b.
Nationalbewegung b. (-,-en) : emsav broadel g.
nationalbewusst ag. : brogar.
Nationalbewusstsein n. (-s) : emskiant vroadel b.
Nationalcharakter g. (-s,-e) : broadegezh b., azonadur broadel g. ; *der bretonische Nationalcharakter,* personelezh Vreizh b., ar vroadegezh vreizhat b., ar vreizhadelezh b.
Nationalelf b. (-) : skipailh broadel mell-droad g.
Nationalfarben lies. : livioù broadel lies.
Nationalfeiertag g. (-s,-e) **/ Nationalfest** n. (-es,-e) : gouel broadel g.
Nationalflagge b. (-,-n) : banniel broadel g.
Nationalgarde b. (-,-n) : [lu] gward broadel g.
Nationalgardist g. (-en,-en) : [lu] gward broadel g.
Nationalgefühl n. (-s,-e) : santad broadel g., broadelezh b.
Nationalheld g. (-en,-en) : haroz broadel g.
Nationalheldin b. (-,-nen) : harozez vroadel b.
Nationalhymne b. (-,-n) : kan broadel g.
Nationalkonvent g. (-s) : [istor] Koñvañsion b., Bodadenn vroadel b.
nationalisieren V.k.e. (hat nationalisiert) : broadelañ, broadiñ, lakaat dindan ar Stad, stadelañ, stadelaat.
Nationalisierung b. (-,-en) : broadeladur g., broadelidigezh b., broadadur, stadeladur g., stadelañ g.
Nationalismus g. (-) : broadelouriezh b.
Nationalist g. (-en,-en) : broadelour g.
Nationalistin b. (-,-nen) : broadelourez b.
nationalistisch ag. : broadelour.
nationalitär ag. : tudadel.
Nationalitarismus g. (-) : tudadelouriezh b.
Nationalität b. (-,-en) : **1.** broadelezh b. ; **2.** broadelouriezh b. ; *von Humanität durch Nationalität zur Bestialität* [Grillparzer]*,* eus an denegezh dre ar vroadelouriezh d'al loenegezh.
Nationalitätenkonflikt g. (-s,-e) : diemglev etrekenel g., bec'h etre broadelezhioù g., bec'h etre broadoù g.
Nationalitätenprinzip n. (-s) : [istor] pennaenn ar broadelezhioù b.
nationalliberal ag. : broadelfrankizour, broadfrankizour..
Nationalmannschaft b. (-,-en) : skipailh broadel g., strollad sport broadel g.
Nationalökonom g. (-en,-en) : armerzhour g.
Nationalökonomie b. (-) : armerzhouriezh b.
Nationalrat g. (-s,-räte) **/ Nationalrätin** b. (-,-nen) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] ezel Kuzul ar Vro g.
Nationalsozialismus g. (-) : naziegezh b., naziouriezh b., kelennadurezh ar gostezenn vroadel-sokialour b., broadelsokialouriezh b., broadsokialouriezh b., nasionalsokialouriezh b., P. bosenn rous b. ; *Gräueltaten des Nationalsozialismus,* torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies. ; *Stalinismus und Nationalsozialismus sind Verbrecherregime,* stalinouriezh ha broadsokialouriezh a zo anezho renadoù torfedourien ; *der Opfer des Nationalsozialismus gedenken,* ober memor eus reuzidi ar vroadsokialouriezh, enoriñ memor reuzidi ar vroadsokialouriezh, memoriñ reuzidi ar vroadsokialouriezh, kounaat reuzidi ar vroadsokialouriezh.
Nationalsozialist g. (-en,-en) : broadelsokialour g., broadsokialour g., nasionalsokialour g., nazi g., naziour g. ; *Gräueltaten der Nationalsozialisten,* torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies.

Nationalsozialistin b. (-,-nen) : broadelsokialourez b., broadsokialourez b., nasionalsokialourez b., naziez b., naziourez b. ; *Gräueltaten der Nationalsozialistinnen,* torfedoù skrijus an naziezed lies., taolioù kriz a-berzh an naziezed lies., krizderioù an naziezed lies.
nationalsozialistisch ag. : broadelsokialour, broadsokialour, nasionalsokialour, nazi.
Nationalspieler g. (-s,-) : c'hoarier eus ar skipailh broadel g.
Nationalsprache b. (-,-n) : yezh vroadel b.
Nationalstaat g. (-s,-en) : Stad-vroad b.
Nationalstolz g. (-es) : lorc'h broadel g.
Nationaltracht b. (-,-en) : gwiskamant broadel g., gwiskamant hengounel ar vro g.
Nationalversammlung b. (-) : *die Nationalversammlung,* Breudoù ar Vro lies., Breujoù ar Vro lies., ar Gambr b., Kambr ar Gannaded b., ar Vodadenn Vroadel b.
Nationalwerkstätten lies. : [istor] stalioù-labour Stad lies.
nativ ag. : rik, digemmesk, gwerc'h, n'eo ket bet tommet ; *natives Olivenöl,* eoul gwerc'h g., eoul flour g.
Nativismus g. (-) : [bred.] genidigouriezh b., nativouriezh b.
Nativist g. (-en,-en) : genidigour g., nativour g.
Nativität b. (-,-en) : **1.** genel g. ; **2.** ganelezh b. ; **3.** [stered.] *jemandem die Nativität stellen,* lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b.
NATO b. (-) **/ Nato** b. (-) : [*berradur evit* **North Atlantic Treaty Organization**] Aozadur feur-emglev Norzh Atlantel g., AFNA g., P. aliañs atlantel b.
Natrium n. (-s) : [kimiezh] natriom g., sodiom g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz,* kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas ; *Chlor kann sich mit Natrium verbinden,* klor ha natriom a c'hall kediañ, klor ha natriom a c'hall mont e kenaoz, klor a c'hall mont e kenaoz gant natriom.
Natriumchlorid n. (-s) : [kimiezh] halit g., kloridenn sodiom b.
Natriumhydrogenkarbonat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbonat trenk sodiom g., bikarbonat natriom g.
Natriumhydroxid n. (-s,-e) : [kimiezh] hidroksidenn sodiom b., soda daskrignus g.
Natriumkarbonat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbonat anvec'hiet sodiom g.
Natron n. (-s) : [kimiezh] natrom g., karbonat natriom g., kali g., soda g. ; *doppelkohlensaures Natron,* bikarbonat natriom g.
Natronkalk g. (-s,-e) : [kimiezh] raz sodet g.
Natronlauge b. (-,-n) : [kimiezh] dileizhenn hidrat sodiom b., lisiv soda g.
Natronsalpeter g. (-s,-) : [kimiezh] nitrat Chile g., nitrat soda g., nitrat soud g.
Natter b. (-,-n) : **1.** [loen.] naer b., naer-vro b., silienn-c'harzh b. [*liester* silioù-garzh], naer-wiber b. ; *von Nattern wimmelnd,* naerek ; **2.** [dre skeud.] *er nährt eine Natter am Busen,* lakaet en deus an diaoul e penn izelañ an ti hag hep dale er penn uhelañ e vestr a ray.
Natterbrut b. (-) : [dre skeud.] ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned g., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.
Natterholz n. (-es) : [louza.] **1.** [*Echium vulgare*] louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; **2.** [*Solanum dulcamara*] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.
Natterkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] **1.** [*Echium vulgare*] louzaouenn an naer b., louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; **2.** [*Centaurea benedicta*] louzaouenn-ar-c'hazh b. ; **3.** [*Hylotelephium telephium*] beverez b., louzaouenn-sant-Yann b. ; **4.** [*Scorzonera humilis*] sarsifi bihan str.
Natternbrut b. (-) : *sellit ouzh* **Natterbrut**.
Natternholz n. (-es) : [louza.] **1.** [*Echium vulgare*] louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g. ; **2.** [*Solanum dulcamara*] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g., frond g.
Natternkopf g. (-s,-köpfe) : [louza.] [*Echium vulgare*] louzaouenn an naer b., louzaouenn flemm an naer b., flemm-naer g., teod-bouc'h g., teod-ejen g.
Natternwurz b. (-,-en) **/ Natterwurz** b. (-,-en) : [louza.] [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.
Natternzunge b. (-,-n) : [louza.] [*Ophioglossum*] teod-naer g.
Natterwurz b. (-,-en) : [louza.] [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.
natur ag. : [kegin.] drezañ e-unan, plaen, hep ken tra.
Natur b. (-) : **1.** natur b. ; *Mutter Natur,* hor mamm an natur b., Mari Glazioù b. ; *die Kräfte der Natur,* nerzhioù an natur lies. ; *ein Tier in die freie Natur setzen,* gouesaat ul loen ; *die Stellung des Menschen in der Natur,* plas an den en natur g. ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen,* garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; *die Natur schützen,* gwareziñ an natur ; *auf die Natur Rücksicht nehmen,* doujañ d'an natur ; *der Natur Schaden zufügen,* gwallgas an natur.
2. doare naturel g., neuz naturel b., traezoù lies. ; *nach der Natur zeichnen,* tresañ diouzh an traoù o-unan, tresañ diouzh natur (Gregor) ; *nach der Natur leben,* bevañ en un doare naturel ; *in Natur begleichen (bezahlen),* paeañ e traezoù, paeañ gant traezoù, paeañ gant boued.
3. natur b., maez g., maezioù lies. ; *in die freie Natur fliehen,* en em dennañ (klask repu) war ar maez, klask repu e kreiz an natur ; *in Gottes freie Natur gehen,* mont dre ar maezioù donañ ; *zurück zur Natur !* distroomp d'an natur ! distroomp da vevañ en natur !
4. natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., anien b., pleg g., genezh g., andred g., gouenn b., hevelepted b. ; *eine glückliche Natur haben,* bezañ un den aes ober gantañ, bezañ drant dre natur, bezañ natur vat en an-unan / kaout imor vat (Gregor), bezañ un darempred aes a zen, bezañ ur spered drant a zen ; *er ist von Natur schüchtern,* lentik eo dre natur, natur eo dezhañ bezañ lentik, a ouenn eo dezhañ bezañ lentik ; *er war von Natur äußerst*

gutmütig, un imor den eus ar gwellañ e oa, un imor den eus ar re wellañ e oa ; *von Natur aus war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt,* hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout ; *seiner Natur nach,* dre natur, a ouenn ; *Gewohnheit wird zur zweiten Natur,* ar boazioù a zo un eil natur (a cheñch e natur, a zeu da vezañ natur) / dre voazadur e teu un dra da vezañ natur(el) d'un den (Gregor) ; *das Lügen ist ihm eine zweite Natur,* hennezh ne dag ket diwar e gentañ gaou, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ) gevier, natur eo dezhañ plantañ gevier, a ouenn eo dezhañ dornañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ ennañ ; *die Faulheit ist ihm zur zweiten Natur geworden,* al leziregezh a zo deuet da ginviañ ennañ, dre voazadur eo deuet al leziregezh da vezañ natur dezhañ, al lovrentez a zo kinviet en e groc'hen, kousket-mik eo en e leziregezh ; [kr-l] *die Natur verlangt ihr Recht,* **a)** pep tra a denn d'e natur - Yann eo, Yann e vo - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - al louarn a vev en e groc'hen hag a varvo en e groc'hen - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - mallozh d'an hini a zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm ; **b)** dav eo din mont war-vaez ; **c)** [c'hoant kousket] emañ ar bornig o tont, emañ o pouezañ butun ; *er ist hitziger Natur,* ur penn buanek a zo stag outañ, re a wad en deus, hennezh en deus gwad mui eget bihan, gwad en deus dindan e ivinoù, hennezh a zo gwad berv ennañ, hennezh e vez ar gwad o virviñ en e wazhied, mont a ra buan e revr war e choug gantañ, rust eo an troc'h gantañ, buanek eo dre natur, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, uhel eo an dour en e eien, uhel eo an eien ennañ, froudennek eo, tost eo e dog d'e benn, hennezh a zo buanek (kruk, kleiz, brouezek, brouezus, imorus, feuls, diribin, taer, brizh, fourradus, nervus) dre natur, taer eo da vont droug ennañ, taer eo da vrouezañ, prim eo da daeriñ ; *er ist sanfter Natur,* habask eo dre natur, un darempred aes a zen eo, ur spered aes a zen eo ; *er hat eine kräftige Natur,* temzet mat eo, un tamm toupard a baotr eo, ur pezhiad den eo, ur pezhiad hini eo, ur bilh den eo, ur c'horf den eo, ur palvad mat a baotr eo, un troc'had mat a baotr eo, ur paotr a droc'had mat eo, un temz (ur gigenn) vat a zen eo (Gregor) ; *von der Natur schlecht bedacht,* dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur ; *er hat eine schwache Natur,* hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, sempl eo an temz anezhañ / ur gigenn fall a zen eo (Gregor) ; *das verstößt gegen die menschliche Natur,* kement-se a zo a-enep pleg an den, kement-se ne ya ket diouzh reizh an natur.

Naturalbezüge lies. : gopr e traezoù g.

Naturalien lies. : boued g., boued naturel g., produioù an douar lies., traoù an natur lies., traezoù an natur lies. ; *um Naturalien bitten,* traoua ; *in Naturalien,* gant traezoù, e traezoù.

Naturalienabgabe b. (-,-n) : truajoù e traezoù lies., [Henamzer, Roma] anonenn b., annonenn b.

Naturaliensammlung b. (-,-en) : mirdi istor naturel g., mirdi naturouriezh g.

Naturalisation b. (-,-en) : **1.** [gwir] broadiñ g., broadadur g. ; [plant, loened, boazadur ouzh ur vro estren] broelerezh g., broelañ g. ; **2.** [mirerezh] naturelañ g., natureladur g.

naturalisieren V.k.e. (hat naturalisiert) : **1.** [gwir] broadiñ ; **2.** [plant, loened, boazañ ouzh ur vro estren] broelañ ; **3.** [mirout] naturelañ.

Naturalisierung b. (-,-en) : **1.** [gwir] broadiñ g., broadadur g. ; [plant, loened, boazadur ouzh ur vro estren] broelerezh g., broelañ g. ; **2.** [mirerezh] naturelañ g., natureladur g.

Naturalismus g. (-) : [preder.] naturelouriezh b., naturiezhouriezh b., naturalouriezh b. ; *Naturphilosophie und Naturalismus,* prederouriezh an natur ha naturelouriezh.

Naturalist g. (-en,-en) : [preder.] naturelour g., naturiezhour g., naturalour g. ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist,* an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Naturalistin b. (-,-nen) : [preder.] naturelourez b., naturiezhourez b., naturalourez b.

naturalistisch ag. : [preder.] naturelour, naturiezhour, naturalour ; *naturalistische Thesen,* tezennoù naturelour lies., dodadoù naturelour lies.

Naturallasten lies. : pennwir e traezoù g., arredal e traezoù g., truajoù e traezoù lies.

Naturalleistung b. (-,-en) : gougorad e traezoù g., pourchas e traezoù g.

Naturallohn g. (-s,-löhne) : gopr e traezoù g.

Naturalpacht b. (-,-en) : meiterezh g.

Naturalverpflegung b. (-,-en) : gougorad e traezoù g., pourchas e traezoù g.

Naturalwirtschaft b. (-) : armerzh diazezet war an eskemm traezoù g., armerzh diazezet war an trokerezh g., ekonomiezh emvevañ b., armerzh emvevañ g.

Naturanlage b. (-,-n) : natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., anien b., pleg g., genezh g., hevelepted b., gouenn b.

Naturapostel g. (-s,-) : dalc'hiad ar vuhez naturel g., paotr an natur g.

Naturbegabung b. (-,-en) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezonoù natur lies., donezonoù enganet lies.

Naturbegebenheit b. (-,-en) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., natur b.

Naturbursche g. (-n,-n) : **1.** tamm mat a zen g., krennard mat g., paotr gardis g. ; **2.** gouezard g., hanter ouez a zen g., diskol g.

Naturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : dibarder naturel g., kaerder naturel g.

naturell ag. : naturel, … natur.

Naturell n. (-s,-e) : natur b., naturiezh b., doare g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., anien b., pleg g., genezh g., andred g., gouenn b., hevelepted b.
Naturereignis n. (-ses,-se) : **/ Naturerscheinung** b. (-,-en) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.
Naturerzeugnis n. (-ses,-se) : produ naturel g., kenderc'h naturel g., kenderc'had naturel g., aozad naturel g., danvez naturel g., boued naturel g.
Naturfarbe b. (-,-n) : liv naturel g., liv orin g., liv kriz g.
naturfarben ag. : kriz, … liv naturel, ... liv orin.
Naturforscher g. (-s,-) : naturelour g.
Naturforscherin b. (-,-nen) : naturelourez b.
Naturforschung b. (-,-en) : naturelouriezh b.
Naturforschungs- : … naturelouriezh, naturelour.
Naturfreund g. (-s,-e) : den kar d'an natur g., mignon d'an natur g., karer an natur g., paotr an natur g.
Naturfreundin b. (-,-nen) : mignonez d'an natur b., karerez an natur b., plac'h an natur b.
Naturgabe b. (-,-n) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezon enganet g./b.
Naturgas n. (-es,-e) : gaz naturel g.
naturgegeben ag. : naturel, goulennet gant an natur, diouzh an natur, enganet ; [preder.] *naturgegebene Begriffe,* mennozhiadoù enganet lies.
naturgemäß ag. : naturel, diouzh reizh an natur, diouzh lezennoù an natur, diouzh an natur.
Adv. : **1.** dre natur ; **2.** en un doare naturel, diouzh reizh an natur ; **3.** evel-just, a-dra-sklaer.
Naturgeschichte b. (-) : istor naturel g., naturouriezh b., naturoniezh b.
Naturgesetz n. (-es,-e) : lezenn an natur b., savelenn an natur g.
naturgetreu ag. : diouzh an traoù o-unan, diouzh natur (Gregor), kewir gant ar pezh orin g., ken heñvel ouzh ar pezh orin ha ma c'hall bezañ ; *naturgetreue Wiedergabe,* eilad heñvel-mik ouzh ar pezh orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; *ein naturgetreues Bildnis,* ur poltred ken heñvel ha ma c'hall bezañ g., ur melezour feal g.
Naturglaube g. (-ns) : [preder.] naturegezh b.
Naturgrenze b. (-,-n) : harz-natur g., harzoù-natur lies.
Naturhafen g.(-s,-häfen) : porzh aod g., porzh naturel g.
naturhaft ag. : ... natur, naturel ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist,* an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.
Naturhaushalt g. (-s) : kempouez naturel g.
Naturheilkunde b. (-) : [mezeg.] homeopatiezh b.
Naturheilkundige(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] homeopat g., homeopatez b.
Naturheilpflege b. (-) : [mezeg.] fizikkurerezh g., fizioterapiezh b.
Naturheilverfahren n. (-s,-) : [mezeg.] mezegerezh naturel g.
Naturhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] korn hemolc'h g., korn-boud g.
Naturismus g. (-) : **1.** [preder., mezeg.] naturouriezh b. ; **2.** [doare-bevañ] naturerezh g. ; **3.** [relij.] relijion naturel b., relijion an Douar b., naturegezh b., relijion gentidik b., relijion henstuzel b.
Naturist g. (-en,-en) : **1.** [preder., mezeg.] naturour g. ; **2.** [doare-bevañ] naturer g. ; **3.** [relij.] naturegour g.
Naturkatastrophe b. (-,-n) : gwallreuz naturel g., dirfeud naturel g.
Naturkenner g. (-s,-) : naturour g.
Naturkind n. (-s,-er) : den didro g., den didroell g., den didroidell g., den distag g., den eeun g., den diroufenn g., den displeg g., den diswe g., den didres g., paotr diouzhtu g.
Naturkonstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] arstalenn fizikel b.
Naturkost b. (-) : boued naturel g.
Naturkraft b. (-,-kräfte) : nerzh an natur g. ; *die Naturkräfte,* nerzhioù (nerzhoù) an natur lies. ; *die Naturkräfte beherrschen,* doñvaat nerzhioù an natur, damesaat nerzhioù an natur, rañjennañ nerzhioù an natur, reizhañ nerzhioù an natur.
Naturkunde b. (-) : naturouriezh b., naturoniezh b., istor naturel g.
Naturkundemuseum n. (-s,-museen) : mirdi istor naturel g., mirdi naturouriezh g.
naturkundlich ag. : naturour, naturouriezhel.
Naturlandschaft b. (-,-en) : korn-bro chomet distuz g., dremmvro naturel b., gweledva naturel g.
Naturlehre b. (-) : naturouriezh b., naturoniezh b., istor naturel g.
Naturlehrpfad g. (-s,-e) : gwenodenn da zizoleiñ an natur b.
natürlich ag. : **1.** ... natur, naturel, a-ouenn, enganet, gwir ; *natürliches Wasser,* dour naturel g. ; *die natürliche Auslese,* an diuzouennañ naturel g. ; *das natürliche Recht,* ar gwir naturel g., ar gwir divezel ; *er ist eines natürlichen Todes gestorben,* marvet eo a glañv wele, marvet eo gant ar marv brav en e wele, marvet eo dre gozhni, marvet eo dre natur / bez en deus bet ur marv ordinal (Gregor) ; *die natürliche Haarfarbe,* liv orin ar blev g. ; *es geht nicht mit natürlichen Dingen zu,* ne ya ket an traoù diouzh reizh an natur, n'emañ ket an traoù war o reizh, ar viltañsoù a zo o c'hoari amañ, nend eus tra ouzh hor strobañ nemet ar viltañs (Gregor) ; *das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen,* korvoerezh ar barregezhioù-natur g. ; **2.** [mat] *natürlicher Logarithmus,* logaritm neperel g. ; *natürliche Zahl,* niver naturel g., niver kevan naturel g. ; **3.** [gwir] *natürliche Person,* hinienn b., pennden g., person e-unan g. ; **4.** *natürlich,* evel just ha rezon, evel rezon, evel-just, evel dres, forset mat, na petra 'ta, aes eo gouzout, brav eo gouzout, kaer eo gouzout, a-dra-sklaer.
natürlicherweise Adv. : en un doare naturel, evel-just.
Natürlichkeit b. (-) : gwirionded b., eeunded b., didroellerezh g., naturded b.
Naturmensch g. (-en,-en) : kentidig g., den kentidik g., henstuzad g.
Naturpark g. (-s,-s) : park naturel g., park naturel rannvro g.
Naturperle b. (-,-n) : perlez naturel str., perlezenn naturel b.

Naturphänomen n. (-s,-e) : doareenn-natur b., anadenn naturel b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.
Naturphilosophie b. (-) : prederouriezh an natur b. ; *Naturphilosophie und Naturalismus,* prederouriezh an natur ha naturelouriezh.
Naturprodukt n. (-s,-e) : produ naturel g., kenderc'h naturel g., kenderc'had naturel g., aozad naturel g., danvez naturel g., boued naturel g.
Naturrecht n. (-s,-e) : gwir naturel g., gwir divezel g. ; *das positive Recht und das Naturrecht,* ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel.
Naturreich n. (-s,-e) : natur b., riezad an natur b., renad an natur g.
naturrein ag. : peurnaturel, naturel penn-da-benn, plaen, hep ken tra all, glan, gwerc'h ; *naturreines Wachs,* koar gwerc'h g.
Naturreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g.
Naturreligion b. (-,-en) : relijion naturel b., relijion an Douar b., naturegezh b., relijion gentidik b., relijion henstuzel b.
Naturreservat n. (-s,-e) : gwarezva natur g.
Naturschätze lies. : danvezioù naturel lies., barregezhioù naturel lies., pinvidigezhioù naturel lies.
Naturschauspiel n. (-s,-e) : arvest naturel g., arvest kinniget gant an natur g.
Naturschönheit b. (-,-en) : lec'hienn naturel dispar b., dibarder naturel g., kaerder naturel g.
Naturschutz g. (-es) : diwallerezh an natur g., gwarezerezh an natur g., gwareziñ an natur g., gwarez an natur g., gwarez an endro g. ; *unter Naturschutz stehen,* bezañ gwarezet, bezañ bet lakaet da bark naturel (da dachenn naturel) gwarezet.
Naturschutzgebiet n. (-s,-e) **/ Naturschutzpark** g. (-s,-s) : mirva natur g., park natur g., tachenn natur gwarezet b., lec'hienn natur gwarezet b., gwarezva natur g., mirbark g.
Naturschwärmer g. (-s,-) : den kar d'an natur g., mignon d'an natur g., karer an natur g., paotr an natur g.
Naturschwärmerin b. (-,-nen) : mignonez d'an natur b., karerez an natur b., plac'h an natur b.
Naturseltenheit b. (-,-en) : dibarder naturel g.
Naturstein g. (-s,-e) : maen gwir g., maen naturel g. ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine,* diwanoù lies.
Naturtalent n. (-s,-e) : perzh-natur g., barregezh naturel b., donezon enganet g./b.
Naturtheater n. (-s,-) : c'hoariva e ti Mari Glazioù g., c'hoariva war ar frank g., c'hoariva dindan an amzer g.
Naturtrieb g. (-s,-e) : bondoug g., doug-natur g., anien b., pleg-natur g., hevelepted dre andon b., hevelepted dre anien b. ; *das Spiel ist bei Kindern ein Naturtrieb,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari.
Natururan n. (-s) : [nukl.] uraniom naturel g.
naturverbunden ag. : tost ouzh an natur.
Naturvolk n. (-s,-völker) : pobl gentidik b., pobl henstuzel b., henstuzidi lies., kentidien lies. ; *Angehöriger eines Naturvolkes,* kentidig g., henstuzad g.
Naturwein g. (-s,-e) : gwin orin g.
naturwidrig ag. : enep natur, kontrol da reizh an natur, na ya ket diouzh reizh an natur, dinatur, fall.
Naturwiese b. (-,-n) : pradenn b.
Naturwissenschaft b. (-,-en) : skiantoù an natur lies., naturouriezh b.
Naturwissenschafler g. (-s,-) : naturour g.
Naturwissenschaftlerin b. (-,-nen) : naturourez b.
naturwissenschaftlisch ag. : naturour.
naturwüchsig ag. : peurnaturel, naturel penn-da-benn.
Naturwüchsigkeit b. (-) : **1.** gwiriegezh b., gwirionder g., peurnaturded b., krizded b. ; **2.** perzh orin g., perzh kentidik g.
Naturwunder n. (-s,-) : marzh an natur g., marzh naturel g.
Naturzustand g. (-s,-zustände) : **1.** krizder g., krizded b., stad naturel b. ; **2.** [preder., Rousseau] stad a natur b.
Nautik b. (-) : [merdead.] merdeerezh g.
Nautiker g. (-s,-) : [merdead.] merdeer g.
nautisch ag. : [merdead.] … mor, … merdeiñ, … bageal, merdeek, merdeadurel.
Nautilus g. (-,-/-se) : [loen.] naotil g.
Navarra n. : Navarra b.
Navigation b. (-,-en) : **1.** [merdead.] merdeadurezh b., skiant ar merdeerezh b., bageerezh g., moraerezh g., merdeerezh g. ; **2.** [nij.] nijerezh g., aernijerezh g., merdeiñ aer g., merdeerezh aer g., aerlestrerezh g., aervageerezh g., merdeadurezh aer b. ; **3.** kenheñcherezh g.
Navigationsfehler g. (-s,-) : [merdead.] fazi merdeiñ g.
Navigationsgerät n. (-s,-e) : **1.** [merdead.] benveg merdeiñ g. ; **2.** benveg kenheñchañ g.
Navigationsoffizier g. (-s,-e) : [merdead.] ofiser merdeer g.
Navigationsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] merdeer g., gwedead g.
Navigationssatellitensystem n. (-s,-e) : *globales Navigationssatellitensystem,* sistem lec'hiañ bedel dre loarelloù g., reizhiad lec'hiañ hollek dre loarelloù b.
Navigator g. (-s,-en) : [nij.] merdeer g.
Navigatorin b. (-,-nen) : [nij.] merdeerez b.
navigieren V.k.e. (hat navigiert) : leviañ, sturiañ, kas, bleinañ, kenheñchañ.
V.gw. (hat navigiert) : merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet].
Nazarener g. (-s,-) : Nazaread g., Nazarezad g., Nazarean g. ; [*anv ar C'hrist*] Jezuz Nazared g. ; *die Nazarener,* [*anv ul luskad livourien alaman, anv sektennoù pe ranngredennoù relijiel 'zo*] an nazareaned lies.
Nazaret n. **/ Nazareth** n. : Nazared b., Nazarez b.
Nazi g. (-s,-s) : [polit., istor] naziour g., nazi g. ; *Gräueltaten der Nazis,* torfedoù skrijus an nazied lies., taolioù kriz a-berzh an nazied lies., krizderioù an nazied lies.
Nazi- / -nazi- : nazi.
Nazismus g. (-) : [polit., istor] naziegezh b., naziouriezh b., P. bosenn rous b.
nazistisch ag. : [polit., istor] naziour., nazi.
Nazizeit b. (-) : [polit., istor] marevezh an naziegezh g., marevezh an naziouriezh g., P. marevezh ar vosenn rous g.

Nazoräer g. (-s,-) : [relij.] Nazarean g.
NB [*berradur evit* **nota bene**] : nota bene, merkit mat, evezhiadenn.
n. Br. [*berradur evit* **nördlicher Breite**] : ledred norzh.
n. Chr. [*berradur evit* **nach Christi Geburt / nach Christus**] : g.H.S., goude Hor Salver, goude Jezuz Krist.
ne Adv. : P. nann, naren.
'ne [*berradur evit* **eine**] : ur, un, ul.
Ne : Ne [arouez kimiek an neon].
Neandertaler g. (-s,-) : *der Neandertaler,* den Neandertal g.
Neapel n. : Napoli b.
neapolitanisch ag. : … Napoli.
Nebel g. (-s,-) : **1.** bavouzenn b., latar g., latarenn b., brumenn b., brum g., brumachenn b., strouilhenn b., strouilh g., morenn b., moradenn b., lusenn b., nivlenn b., touilhenn b., lizenn b., mogidell b., ailhenn b., moustailhenn b., aezhenn b. ; *grauer Nebel,* brumenn c'hlas b. ; *dichter Nebel,* mougasenn b., mougenn b., mogidell b., brumenn dev b., lusennn stank b., latar fetis g., latar stank g., latar tev g., nivlenn dev b. ; *leichter Nebel,* libistr g., libistrenn b., hurennaj g. ; *warmer Nebel,* lugenn b. ; *morgendlicher Nebel,* boued heol g. ; *Seenebel, Meeresnebel,* morlusenn b. ; *ein Schiff tutet im Nebel,* klevet e vez ur vag o c'hornal er vrumenn (er vorlusenn), boudal a ra korn-boud ur vag er vrumenn, kornal a ra korn-boud ur vag er vorlusenn, klevet e vez korn-boud ur vag o klemm (o vlejal) er vrumenn, klevet e vez klemmadennoù korn-boud ur vag er vorlusenn ; *die Landschaft am Horizont war in Nebel gehüllt, die Landschaft am Horizont lag im Nebel,* ul vorenn a gronne an dremmwel, brumenn a oa er pellder ; *in Nebel hüllen,* latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ, libistrennañ, beuziñ el latar ; *das Tal versinkt im Nebel, das Tal verschwimmt im Nebel,* neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; *dichter Nebel verhüllt die Sicht,* garzhet eo an dremmwel gant ur vougenn, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant ur vougasenn ; *Nebel kommt auf,* emañ ur vougenn o tont, dont a ra latar ; *Nebel schränkt die Sichtweite ein,* pa vez brumenn e tigresk an hed-gwel ; *der Nebel zieht auf, der Nebel verzieht sich,* sevel a ra ar vrumenn, koazhañ a ra ar vrumenn ; *der Nebel fällt,* kouezhañ a ra ar vrumenn, kouezhañ a ra an nivlenn ; *aus dem Nebel wird Regen,* ar vrumenn a ya e glav, ar vrumenn a gouezh e glav ; *der Wind wird schon diesen Nebel vertreiben,* boued-avel a zo er vrumenn-se, karzhet e vo ar vrumenn-se gant an avel ; *Nebel entwickelnd, Nebel erzeugend,* latarus, lusennus, morennus, mougasennus, mougennus, nivlennus, strouilhennus ; *bei Nebel,* pa vez latar ; *sich bei Nacht und Nebel davonmachen,* tec'hel dre guzh, tec'hout e-ser an noz, tec'hel dre laer ; *Tage Nebel,* devezhiennoù latarek lies. ; **2.** moged g., mogedenn b. ; **3.** [stered.] nivlennad-stered b., nivlenn-oabl b., nivlenn-egor b., stergoumoulenn b., stergoumoulennad b., nivlenn b., druilhad stered g.
nebelanfällig ag. : latarus, techet da latar.
Nebelaufkommen n. (-s) : barr amzer vrumennek g., mougenn b.
Nebelauflösung b. (-,-en) : steuziadur ar vorenn g.
Nebelausstoß g. (-es,-ausstöße) : dilaoskadenn vogedennus b.
Nebelbank b. (-,-bänke) / **Nebeldecke** b. (-,-n) : latarenn b., nivlennad b.
Nebelbild n. (-s,-er) : boemarvest g.
Nebelbombe b. (-,-n) : [lu] obuz-mogediñ g.
Nebelentwicklung b. (-,-en) : stummadur latar g., stummerezh latar g.
Nebelfiltrer g./n. (-s,-) : sil eneplatar g.
nebelfrei ag. : divrumenn.
Nebelgeschoss n. (-es,-e) : [lu] obuz-mogediñ g.
Nebelgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g.
nebelhaft ag. : **1.** nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennek, mougennek, glaourek, duc'huliek, hurennek, touilhennus ; **2.** [dre skeud.] dispis, diresis, displann, kudennek, amsklaer, lusennek e ster.
Nebelhaftigkeit b. (-) : nivlennegezh b.
Nebelhorn n. (-s,-hörner) : korn-boud g., bouder g., P. buoc'h-vor b. ; *das Nebelhorn tutet,* kornal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez klemmadennoù ar c'horn-boud er mor, boudal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez ar c'horn-boud o klemm (o vlejal), P. blejal a ra ar vuoc'h-vor.
nebelig ag. : nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennek, morennet, mougennek, duc'huliek, hurennek, touilhennus, glaourek, mouest ; *es ist heute Morgen stark nebelig,* un nivlenn dev a zo er mintin-mañ.
Nebelkammer b. (-,-n) : [fizik] kambr latar b. ; **a)** *nicht-kontinuierliche Nebelkammer, Expansionsnebelkammer, Wilsonsche Nebelkammer,* kambr Wilson b. ; **b)** *kontinuierliche Nebelkammer, Diffusionsnebelkammer,* kambr Langsdorf b.
Nebelkappe b. (-,-n) : [mojenn.] pichourell hud ar gorriganed b., penngab hud ar gorriganed g.
Nebelkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan louet g., bran louet b.
nebeln V.dibers. (hat genebelt) : *es nebelt,* glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ, latariñ, brumenniñ, lusenniñ, morenniñ, libistrenniñ, nivlenniñ) a ra, brumenn a zo, brumenn a ra, latar a ra, mougenn a zo war an amzer, mougenn a zo en amzer.
Nebelpflanze b. (-,-n) : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.
Nebelregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., mastarenn b., mouestijenn b., glav tanav (bihan) g., glav plaen g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vrein b., amzer c'hleb b.
Nebelscheinwerfer g. (-s,-) : gouloù-latar g., gouloù eneplatar g., gouloù enepmorenn g.
Nebelschirm g. (-s,-e) : mogedenn b.
Nebelschleier g. (-s,-) : **1.** latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b. ; **2.** mogedenn b.
Nebelschlussleuchte b. (-,-n) : gouloù latar a-dreñv g., gouloù eneplatar a-dreñv g., gouloù enepmorenn a-dreñv g.
Nebelschwaden g. (-s,-) : latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b.

Nebelstern g. (-s,-e) : [stered.] nivlennad b.
Nebelstreif g. (-s,-e) : latarenn b., ledennad latar b., ledenn latar b., libistrenn b., nivlennad b.
Nebeltag g. (-s,-e) : devezhienn latarek b., devezh latar g., devezh brumenn g., devezhiad latar g., devezh mouest g., devezh mouestijenn g.
nebelverhangen ag. : nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennek, morennet, mougennek, duc'huliek, hurennek, touilhennus ; *die Landschaft am Horizont war nebelverhangen,* ul vorenn a gronne an dremmwel, brumenn a oa er pellder.
Nebelwand b. (-,-wände) : mogedenn b.
Nebelwetter n. (-s,-) : amzer lous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b., amzer duc'huliek b., strouilh g., brumenn b., nivlenn b.
neben araog. (t-rt, t-d-b) : **1.** e-kichen, da-gichen, tost da, en amen da, nes da, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, e-tal kichen, a-gostez da, e-ser, e-skoaz ; *neben (t-rt),* da-gichen ; *neben (t-d-b),* e-kichen ; *er saß neben mir,* azezet e oa em c'hichen, azezet e oa em amen ; *neben einem Strauch,* e-ser ur bod ; *er legte sein Messer neben seinen Teller,* lakaat a reas e gontell da-gichen e asied ; *er geht neben ihm her,* mont a ra troad-ouzh-troad gantañ, bale a ra en e geñver ; **2.** [dre skeud.] en tu-hont da, ouzhpenn, estreget, estroc'h eget, en tu all da, e-skeud, da-heul ; *neben der Kirche ist auch das Rathaus sehenswert,* estreget an iliz 'zo da welet : an ti-kêr a dalv ar boan (a dalv ur sell) ivez, e-skeud an iliz e dalvez an ti-kêr ur sell ivez ; **3.** P. *er steht neben sich,* trevariet eo e benn, diank eo e spered, gwalañjeret eo, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, aet eo er-maez anezhañ e-unan, n'emañ ket ganti.
Nebenabsicht b. (-,-en) : ratozh a eil renk b., rat a eil renk b., mennad a eil renk g., soñj a eil renk g., dezev a eil renk g., amboaz a eil renk g.
Nebenallee b. (-,-n) : kenalez b.
Nebenaltar g. (-s,-altäre) : aoter gostez b.
Nebenamt n. (-s,-ämter) : eil karg b.
nebenamtlich ag. : er-maez eus e garg, en tu all d'e garg, estroc'h eget e garg.
nebenan Adv. : e-kichen, e-kichenig, tost ac'hanen, nepell ac'hanen, en amen, tostik-tost, tre e-kichen, tost-ha-tost ; *er wohnt im Haus direkt nebenan,* emañ o chom en ti touch, emañ o chom kichen-ha-kichen gant hon ti, emañ o chom en ti e-kichen, emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzh-ti, ti-ha-ti emaomp o chom, en ti nes emañ o chom, hennezh eo va amezeg nesañ, emañ o chom e-harz deomp.
Nebenanlage b. (-,-n) : **1.** staliadur stag g., aveadur stag g. ; **2.** [arc'hant.] postadur a eil renk g.
Nebenanschluss g. (-es,-anschlüsse) : **1.** gougediadur a eil renk g., eilgougediadur g. ; **2.** [tredan] eilkennask g.
Nebenantrag g. (-s,-anträge) : [gwir] mennadenn a eil renk b., mennadenn ouzhpenn g./b., advennadenn b.
Nebenarbeit b. (-,-en) : **1.** labour klokaus g. ; **2.** labour e-kichen g., eil micher b.
Nebenarm g. (-s,-e) : kenvrec'h b., kenvrec'henn b., eil brec'h b., eil brec'henn b., advrec'h b., advrec'henn b.
Nebenausgaben lies. : frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies., amvizoù lies.
Nebenausgang g. (-s,-ausgänge) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., isuenn gostez b., hent-tec'hout g.
Nebenbahn b. (-,-en) : [treuzdougen] hent-houarn a eil renk g.
Nebenbedeutung b. (-,-en) : ster all g., eil ster g.
nebenbei Adv. : **1.** ouzhpenn, en tu all d'ar gont, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-muiken, en tu-hont da se, en tu all da se ; **2.** diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz ; *nebenbei gesagt,* kement-mañ etre div gaoz ; *so ganz nebenbei,* prim-prim, dre laer, dre guzh, ken aes ha tra, propik, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken distrafuilh ha tra, digomplimant, diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz, netra dreist.
Nebenberuf g. (-s,-e) : labour e-kichen g., eil micher b.
nebenberuflich ag./Adv. : er-maez eus e labour, en tu all d'e labour, estroc'h eget e labour.
Nebenbeschäftigung b. (-,-en) : labour e-kichen g., eil micher b.
Nebenbeweis g. (-es,-e) : prouenn a eil renk b., prouenn ouzhpenn b.
Nebenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] brakteenn b., delienn-droadenn b.
Nebenbuhler g. (-s,-) : kevezer g.
Nebenbuhlerin b. (-,-nen) : kevezerez b.
Nebenbuhlerschaft b. (-) : kevezerezh g., kenoaz b.
Nebeneffekt g. (-s,-e) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.
nebeneinander Adv. : tost-ha-tost, kichen-ha-kichen, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez, pok-ha-pok, stag-ha-stag, stag-ouzh-stag, keñver-ha-keñver, en ur gichen, en ur geñver ; *zwei nebeneinander liegende Zimmer,* div gambr douch lies., div gambr en ur geñver lies. ; *sie gingen nebeneinander,* bale a raent kichen-ha-kichen (chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez), kerzhet a raent harz-ouzh-harz, mont a raent troad-ouzh-troad, bale a raent en ur geñver, kerzhet a raent keñver-ha-keñver ; *man kann nicht zwei Tätigkeiten nebeneinander treiben,* n'eus ket tu da ober daou dra war un dro, n'eus ket tu da seniñ ar c'hleier ha da vont d'ar brosesion war un dro, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, unan a zaou, n'eus ket tu da lazhañ div c'had gant un tenn ; *wir saßen nebeneinander,* azezet e oamp en ur gichen, azezet e oamp en ur geñver.
Nebeneinander n. (-s) : **1.** kenvezañs b. ; **2.** amezegerezh g., amezegañ g. ; **3.** diaserded b., diaser g., kenbredelezh b
Nebeneinanderbestehen n. (-s) : */*
Nebeneinanderexistieren n. (-s) : kenvezañs b.
nebeneinanderher Adv. : tost-ha-tost, kichen-ha-kichen, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, chouk-ha-chouk, kostez-ha-kostez.
nebeneinanderlegen V.k.e. (hat nebeneinandergelegt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat

sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver.

nebeneinanderliegen V.gw. (lagen nebeneinander / haben nebeneinandergelegen) : bezañ tost-ha-tost, bezañ kichen-ha-kichen, bezañ chouk-ha-chouk, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ en ur gichen, bezañ en ur geñver ; *zwei nebeneinanderliegende Felder,* daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark keñver lies.

Nebeneinanderschaltung b. (-,-en) : [tredan] amred a-stur g.

nebeneinandersetzen V.k.e. (hat nebeneinandergesetzt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver, lakaat keñver-ha-keñver.

nebeneinandersitzen V.gw. (saßen nebeneinander / haben nebeneinandergesessen) : bezañ tost-ha-tost, bezañ azezet tost-ha-tost, bezañ azezet chouk-ha-chouk, bezañ azezet kichen-ha-kichen, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ azezet kostez-ha-kostez, bezañ azezet en ur geñver, bezañ azezet keñver-ha-keñver ; *wir saßen nebeneinander,* azezet e oamp en ur gichen, azezet e oamp en ur geñver.

nebeneinanderstehen V.gw. (standen nebeneinander / haben nebeneinandergestanden) : bezañ tost-ha-tost, bezañ kichen-ha-kichen, bezañ chouk-ha-chouk, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ kostez-ha-kostez, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ en ur gichen, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, bezañ en ur geñver, bezañ keñver-ha-keñver ; *zwei nebeneinanderstehende Häuser,* daou di keñver lies., daou di en ur geñver lies., daou di touch lies.

nebeneinanderstellen V.k.e. (hat nebeneinandergestellt) : lakaat tost-ha-tost, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat harz-ouzh-harz, lakaat harz-e-harz, lakaat harz-ha-harz, lakaat kostez-ha-kostez, lakaat sko an eil ouzh egile, lakaat en ur gichen, lakaat en ur geñver, lakaat keñver-ha-keñver.

Nebeneingang g. (-s,-eingänge) : enkerzh kostez g., eil enkerzh g., ebarzh kostez g., eil ebarzh g., antre kostez g., eil digor g., eil hent-barzh g., mont tre kostez g.

Nebeneinkommen n. (-s) : korvoder ouzhpenn g., adleveoù lies., gounidegezh ouzhpenn b., gounidoù ouzhpenn lies.

Nebeneinkünfte lies. **/ Nebeneinnahmen** lies. : korvoderioù ouzhpenn lies., adleveoù lies., gopr ouzhpenn g., gopr e-kichen g.

Nebenerscheinung b. (-,-en) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.

Nebenerwerb g. (-s) : labour e-kichen g., eil micher b.

Nebenerzeugnis n. (-ses,-se) : isprodu g., isproduad g., produ a eil renk g., adkenderc'had g.

Nebenfach n. (-s,-fächer) : [skol-veur] eildanvez g.

Nebenfährte b. (-,-n) : eil tres g., eil tresad g., eil roud g.

Nebenfiguren lies. : [c'hoariva] tudennoù a eil renk lies.

Nebenfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** adstêr b. ; **2.** kenstêr b.

Nebenforderung b. (-,-en) : 1. arc'hadur ouzhpenn g., adarc'hadur g. ; 2. kredouriezh a eil renk b.

Nebengang g. (-s,-gänge) : [mengleuz.] gwazhennig b.

Nebengasse b. (-,-n) : straedig e-kichen b., straedig kostez b.

Nebengebäude n. (-s,-) : adti g., pourpez g. ; *die Nebengebäude eines Bauernhofes,* ar pourpez g., ar pourpezioù lies., ar chomajoù lies., an tiez-kostez lies., an adtiez lies.

Nebengebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g., frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies.

Nebengedanke g. (-ns,-n) : mennozh kuzh g., soñj a-dreñv e benn g.

Nebengeräusch n. (-es,-e) : **1.** [skingomz] mordrouz g., grizien str., gwrac'hadoù lies., adtrouzioù lies., ardrouz g. ; **2.** vorm g.

Nebengericht n. (-s,-e) : [kegin.] digor-pred g.

Nebengeschmack g. (-s) : advlaz g., arvlazenn b., distag g.

Nebengewinn g. (-s,-e) : gounidegezh ouzhpenn b., gounidoù ouzhpenn lies.

Nebengleis n. (-es,-e) : hent-houarn a eil renk g., hent-houarn kostez g., hent-houarn porzhiañ g.

Nebenhaus n. (-es,-häuser) : ti touch g., ti e-kichen g.

nebenher Adv. : **1.** ouzhpenn, en tu all d'ar gont, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; **2.** diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, etre div gaoz.

nebenhin Adv. : diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont.

Nebenhöhle b. (-,-n) : [korf.] sinus g., kev g.

Nebeninsel b. (-,-n) : ragenez b. [*liester* raginizi].

Nebenjob g. (-s,-s) : labour e-kichen g., eil micher b.

Nebenklage b. (-,-n) : [gwir] mennadenn ouzhpenn g./b., advennadenn b.

Nebenkläger g. (-s,-) : [gwir] kevrenn geodedel b. ; *als Nebenkläger auftreten,* mont da gevrenn geodedel.

Nebenklägerin b. (-,-nen) : [gwir] kevrenn geodedel b.

Nebenkosten lies. : **1.** frejoù ouzhpenn lies., mizoù ouzhpenn lies., amvizoù lies. ; **2.** [feurmoù] kargoù feurmer lies.

Nebenkriegsschauplatz g. (-es,-schauplätze) : [lu] tachenn-vrezel a eil renk b., takad emgann a eil renk g.

Nebenleine b. (-,-n) : [pesketaerezh] gourlas g.

Nebenleistung b. (-,-en) : pourchas a eil renk g., gougorad a eil renk g.

Nebenlinie b. (-,-n) : **1.** [treuzdougen] linenn a eil renk b. ; **2.** [kerentiezh] linenn a-gostez b., skourr yaouañ g.

Nebenmann g. (-s,-männer) : **1.** amezeg g. ; **2.** [lu] *rechter Nebenmann,* den nesañ war an tu dehou g., amezeg dehou g., den tostañ a-zehou g. ; *linker Nebenmann*, den nesañ en dorn kleiz g., den tostañ a-gleiz g., amezeg kleiz g.

Nebenmensch g. (-en,-en) : nesañ g., hentez g.

Nebenmond g. (-s,-e) : [stered.] gourloar b., loarenn b., adplanedenn b., eilplanedenn b.

Nebenniere b. (-,-n) : [korf.] uslounezhenn b., gwagrenn us-lounezh b.

nebenordnen V.k.e. (hat nebengeordnet) : kenurzhiañ ; *nebengeordneter Satz,* kenlavarenn b.
Nebenperson b. (-,-en) : [c'hoariva] tudenn a eil renk b., komper g.
Nebenpost b. (-) **/ Nebenpostamt** n. (-s,-ämter) : eil ti-post g., adti-post g.
Nebenprodukt n. (-s,-e) : isprodu g., isproduad g., produ a eil renk g., adkenderc'had g.
Nebenraum g. (-s,-räume) : **1.** adkambr b. ; **2.** kambr douch b., kambr e-kichen b.
Nebenrolle b. (-,-n) : roll a eil renk g., eilroll g.
Nebensache b. (-,-n) : disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., belbi g., bihan dra g., munud g., arabenn b. ; *das ist völlig Nebensache,* eilrenk eo kement-se, munudoù ha netra ken, kement-se a zo disterdra, disterajoù a netra eo kement-se holl, mibiliajoù eo, ne denn ket da vraz, se ne ra mann ebet, heñvel eo, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, kement-se ne vern ket re, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken, bihan dra eo, ur gudenn eilrenk eo goude-holl.
nebensächlich ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk ; *das Nebensächliche,* an eilrenk g.
Nebensächlichkeit b. (-) : disteraj g., disterdra g., mibiliach g., belbi g., belbeterezh g., lugudajoù lies., bihan dra g.
Nebensaison b. (-,-s) : izelamzer g.
Nebensatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn b., lavarenn isurzhiet b.
nebenschalten V.k.e. (hat nebengeschaltet) : [tredan] koublañ a-stur, amdreugañ.
Nebenschaltung b. (-,-en) : [tredan] amred a-stur g., stignad en amdreug g.
Nebenschluss g. (-es,-schlüsse) : [tredan] amdreugad g.
Nebenschlüssel g. (-s,-) : eil alc'hwez g.
Nebenschlussstein g. (-s,-e) : [tisav.] advegel-bolz g.
Nebenschuppen g. (-s,-) : lab g., skiber g./b., apoteiz g.
nebensetzen V.k.e. (hat nebengesetzt) : lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat keñver-ouzh-keñver, keñverekaat, lakaat en ur geñver, lakaat sko.
Nebensetzung b. (-,-en) : lakaat kichen-ha-kichen g., lakaat sko g., lakaat chouk-ha-chouk g., keñverekadur g.
Nebensinn g. (-s,-e) : ster all g., eil ster g.
Nebensonne b. (-,-n) : [stered.] gourheol g., kog-heol g.
Nebensprache b. (-,-n) : adyezh b.
Nebenspross g. (-es,-e/-en) : [louza.] garenn nevez taolet diwar traoñ ar c'harenn bennañ b. ; *die kleinen Weizenpflanzen bilden Nebensprossen aus,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, kefiañ a ra ar gwinizh, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ.
nebenstehend ag. : amañ dirak, amañ e-keñver.
Nebenstelle b. (-,-n) : **1.** [pellgomz] pellgomzer embregerezh gougediet ouzh an diavaez g. ; **2.** [kenwerzh] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.
nebenstellen V.k.e. (hat nebengestellt) : lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat keñver-ouzh-keñver, keñverekaat, lakaat en ur geñver, lakaat sko.
Nebenstellung b. (-,-en) : lakaat kichen-ha-kichen g., lakaat sko g., lakaat chouk-ha-chouk g., keñverekadur g.
Nebenstraße b. (-,-n) : **1.** straed e-kichen b., straed kostez b. ; **2.** hent dister g. ; *über Haupt- und Nebenstraßen fahren,* mont a-vras hag a-vihan.
Nebenstrecke b. (-,-n) : [treuzdougen] hent-houarn a eil renk g., linenn a eil renk b.
Nebenstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredan amdreuget g., red tredan dereet g.
Nebenstück n. (-s,-e) : **1.** par g., parez b., patrom buhez g., adskeudenn b. ; *das Nebenstück zu etwas sein,* bezañ par egile, bezañ heñvel-mik ouzh udb ; **2.** tra a eil renk g.
Nebental n. (-s,-täler) : kendraoñienn b.
Nebenthema n. (-s,-themen) : eildodenn b.
Nebentisch g. (-es,-e) : taol e-kichen b.
Nebentitel g. (-s,-) : **1.** eilanv g. ; **2.** istitl g.
Nebenton g. (-s,-töne) : **1.** [yezh.] taol-mouezh a eil renk g., pouez-mouezh a eil renk g. ; **2.** *kritischer Nebenton,* mouezh o sevel a-enep en ur mor a dud a zo a-du b.
Nebentreppe b. (-,-n) : eil diri g., diri kuzh g.
Nebentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Nebenumstand g. (-s,-umstände) : fed a eil renk g., darvoud a eil renk g., degouezh a eil renk g., degouezhad a eil renk g.
Nebenursache b. (-,-n) : abeg a eil renk g., arbenn a eil renk g., kaoz a eil renk b.
Nebenverdienst g. (-es,-e) : korvoderioù ouzhpenn lies., adleveoù lies., gopr ouzhpenn g., gopr e-kichen g.
Nebenvormund g. (-s,-vormünder) : [gwir] gward-dibabour g.
Nebenweg g. (-s,-e) : **1.** hent e-kichen g., hent kostez g. ; **2.** hent dister g. ; *über Haupt- und Nebenwege fahren,* mont a-vras hag a-vihan ; **3.** [dre skeud.] *auf den Nebenweg geraten,* riklañ (mont) diwar an hent mat, divarchiñ.
Nebenwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn skladus g.
Nebenwirkung b. (-,-en) : eildazgwered g., amwered g., ledwered g.
Nebenwohnung b. (-,-en) **/ Nebenwohnsitz** g. (-es,-e) : eilti g., eil annez g.
Nebenzimmer 1. adkambr b. ; **2.** kambr douch b., kambr e-kichen b.
Nebenzweck g. (-s,-e) : pal a eil renk g., amkan a eil renk g., finvez a eil renk b., dezev a eil renk g., amboaz a eil renk g., mennad a eil renk g.
Nebenzweig g. (-s,-e) : [kerentiezh] linenn a-gostez b., skourr yaouañ g., skourr kostez g., brankad kostez g., eillignezad b., eillignez b.
Nebenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ivin g., oeñs g., bochad g.
neblig ag. : *sellit ouzh* **nebelig**.

nebst araog. (t-d-b) : gant, en tu-hont da, ouzhpenn, estreget, estroc'h eget, en tu all da.
Nebukadnezar g. : [istor] Nabukodonozor g., Naboukadnesar g.
nebulos ag. **/ nebulös** ag. : luziet, displann, amsklaer, kudennek, koumoulek ; *das ist eine nebulöse Geschichte,* ur gwall luziadenn an hini eo, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo.
Necessaire n. (-s,-s) : **1.** troñsad g., trousenn b., rikoù lies. ; *Reisenecessaire,* rikoù beajiñ lies. ; *Nagelnecessaire,* rikoù da gempenn an ivinoù lies. ; **2.** rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g.
necken V.k.e. (hat geneckt) : *jemanden necken,* tatinat u.b., garchennat ouzh u.b., garchennat u.b., hegal ouzh u.b., ober an hegig ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., isañ u.b., tregasiñ u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., eogiñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., chigardiñ u.b., arvellat u.b., flemmañ u.b., flipata u.b., kilienniñ u.b., pismigañ u.b., regenniñ u.b. ; *sich gegenseitig necken,* en em heskinañ.
neckend ag. : hegazus, goapaus, goapaer, goap, godisus, hegaz, garchenn, kampagnus, tagellus, tatin, tatinus.
Necker g. (-s,-) : garchenn g., chilper g., hegazer g., chigarder g., flemmer g., regenner g., tatiner g., atahiner g.
Neckerei b. (-,-en) : hegasteri b., hegazerezh g., hegaz g., garchennerezh g., heg g., heskinerezh g., heskin g., atahinerezh g., tatin g., tatinerezh g.
neckisch ag. : **1.** hegazus, goapaus, goapaer, goap, godisus, hegaz, garchenn, kampagnus, tagellus, tatin, tatinus, atahinus, heskinus ; **2.** *in einer neckischen Laune sein,* bezañ friantiz en an-unan, bezañ gwiliouri en an-unan.
Neckname g. (-ns,-n) : lesanv-godis g. lesanv goapaus g. (Gregor), lesanv goapaer g., lesanv goap g., lesanv godisus g., moranv g.
nee Adv. : P. pas, nann, tamm ebet, neudenn ebet ; *haben wir heute schönes Wetter ? - nee !* ha brav eo an amzer hiziv ? - pas ! (n'eo ket !) ; *versteht er gut ? - nee !* ha kompren a ra mat ? - pas ! (ne ra ket !).
Neffe g. (-n,-n) : niz g. [*liester* nized/nizien] ; *eingeheirateter Neffe,* niz da-heul g. ; *Tochter eines Neffen,* nizez-vihan b. ; *Sohn eines Neffen,* niz-bihan g.
Negation b. (-,-en) : **1.** [yezh.] stumm nac'h g., ger nac'h g., ger nac'hus g. ; **2.** nac'h g., nac'hadur g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., nac'hañ g., dinac'h g., dinac'hadur g.
Negationismus g. (-) : nac'helouriezh b.
Negationist g. (-en,-en) : nac'helour g.
negativ ag. : **1.** leiel, nac'hus, nac'hel, nac'hek, … nac'hañ, … nac'h ; *negative Haltung,* emzalc'h nac'hus g. ; *negativer Bescheid,* nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *jemandem einen negativen Bescheid erteilen,* nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; **2.** leiel ; *negativer Pol,* blein lei g., blein-maez g.
Negativ n. (-s,-e) : koc'henn-orin b., ginenn b., kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; *die Negative absolut identisch nachschneiden,* kenfurmiñ ar ginennoù.
Negativfilm g. (-s,-e) : koc'henn-orin b., ginenn b.
Negativismus g. (-) : 1. spered nac'hus g. ; 2. [preder.] nac'hadegezh b.
Negativität b. (-) : **1.** nac'hegezh b. ; **2.** emzalc'h nac'hus g., nac'husted b.
Negatron n. (-s,-en) : [fizik] negaton str.
Neger g. (-s,-) : morian g., morilhon g.
Negerin b. (-,-nen) : morianez b., morilhonez b.
Negerhandel g. (-s) : morianetaerezh g., morianeta g. ; *Negerhandel treiben,* morianeta.
Negerhändler g. (-s,-) : morianetaer g.
Negerkind n. (-s,-er) : morianig g.
Negerkuss g. (-es,-küsse) : [kegin.] penn-morian g.
Negerlein n. (-s,-) : morianig g.
negermäßig ag. : morianek, morianheñvel.
Negerschiff n. (-s,-e) : lestr morianeta g.
Negersklave g. (-n,-n) : sklav du g., sklavour du g. ; *Negersklaven,* P. [dre zismeg] prenn-ebena g.
Negersklavin b. (-,-nen) : sklavez du b., sklavourez du b.
negieren V.k.e. (hat negiert) : nac'h ; [yezh.] *negierter Satz,* lavarenn nac'h b. ; [yezh.] *negierte Frage,* goulenn nac'h g.
Negierung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., nac'hañ g., dinac'h g., dinac'hadur g.
Négligé n. (-s,-s) **/ Negligee** n. (-s,-s) : dilhad mintin g., sae-gambr b., brozh kambr tanav b., skañvwisk g. ; *im Négligé,* gwisket gant ur vrozh kambr tanav, gwisket skañv.
negrid ag. : morianek, du.
Negrito g. (-/-s,-/-s) : krakvorian g.
negroid ag. : morianek, morianheñvel.
Negus g. (-,-/-se) : neguz g.
nehmen V.k.e. (nimmt / nahm / hat genommen) : **1.** kemer, pakañ, tapout, kas gant an-unan ; *von dem, der nicht hat, wird auch das genommen, was er hat,* an hini n'en deus ket, e vo lamet digantañ memes ar pezh en deus ; *nehmen Sie mein Buch !* kemerit va levr ! ; *wer hat mein Buch genommen ?* gant piv emañ va levr ? ; *nehmen Sie Platz !* azezit mar plij ! taolit ho pouez ! it war ho koazez ! mar plij ganeoc'h azezañ ! ; *hier, nimm !* dal ! dal amañ ! kemer 'ta ! ; *jemanden beim Kragen nehmen,* kregiñ e kolier(où) u.b., tapout krog en u.b. dre ar c'holier, kemer u.b. dre ar chouk (ar gouzoug) / teuler an dorn war u.b. / kregiñ en u.b. (Gregor) ; *etwas in Besitz nehmen,* ober e rann (e gerz) eus udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, dont da biaouañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sachañ udb d'e du, lakaat udb war e anv ; *etwas für sich in Anspruch nehmen,* ober e vad eus udb, amc'houlenn udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden,* ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; *die Sache in die Hand nehmen,* kemer penn

an afer, kemer ar stur etre e zaouarn ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen,* tapout krog e rañjennoù an armerzh ; [dre skeud.] *den Schleier nehmen,* gwiskañ ar ouel / mont da leanez (Gregor), gwiskañ ar mouch islamek ; P. *ein Mädchen nehmen,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.

2. lemel, dilemel, tennañ, lakaat hep, lakaat diwezh da ; *das hat ihm den Mut genommen,* diwar kement-se e kollas kalon, kement-se a lakaas anezhañ da goll kalon, torret e voe e zeltu dezhañ gant an dra-se, kement-se a gasas e zeltu d'an traoñ ; *er hat sich das Leben genommen,* lakaet en doa diwezh d'e vuhez, en em lazhet (en em zistrujet) en doa, en em forset e oa war gein an Aotroù Doue ; *das kann man ihm nicht nehmen,* ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; *ein Kind aus seiner Familie nehmen,* forc'hañ ur bugel diouzh e dud, dioueriñ ur bugel eus e dud, disrannañ ur bugel diouzh e dud, dispartiañ ur bugel diouzh e dud, lemel ur bugel digant e dud.

3. debriñ, evañ, lonkañ ; *etwas Nahrung zu sich nehmen,* debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen,* goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *er nimmt sehr wenig zu sich,* ne zebr ket nemeur, ne zebr nemeur ; *ich würde gern eine Kleinlichkeit zu mir nehmen,* un tamm a yelo ganin ; *er hat noch nichts zu sich genommen,* n'en deus debret tamm evit c'hoazh, n'en deus debret tra evit c'hoazh, n'en deus ket lakaet ur c'hriñsenn etre e zent evit c'hoazh, n'en deus debret griñsenn evit c'hoazh, n'en deus ket debret ur boulifenn evit c'hoazh, n'en deus debret eskenn evit c'hoazh, chomet eo war e galon noazh, n'en deus ket debret un elfenn voued, n'en deus tanvaet begad boued ebet, emañ war yun, o chaokat goullo emañ, moan eo e gof, moan eo e gorf ; P. *wir wollen einen nehmen,* deomp da bakañ ur banne, deomp da gemer ur banne.

4. degemer, kemer, asantiñ, choaz ; *jemanden in seinen Dienst nehmen,* kemer u.b. da vevel, goprañ u.b. ; *zur Frau nehmen,* kemer da wreg, kemer da bried, kemer evel pried, dimeziñ, choaz da wreg, eurediñ ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau,* gant ar walennmañ da euredan ; *auf sich (t-rt) nehmen,* en em sammañ, en em gargañ, kemer e karg, ensammañ ; *ich nehme es auf mich, sie zu pflegen, solange sie krank ist,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *ich habe diese Last auf mich genommen,* sammet em eus ar bec'h-se, sammet em eus ar bec'h-se war va chouk, asantet em eus sammañ ar bec'h-se, pleget em eus da sammañ ar bec'h-se, kemeret em eus luz war va c'hein, kemeret em eus an tregas d'ober an dra-se ; *ich nehme es auf mich,* sammañ a ran an atebegezh evit kement a c'hoarvezo, pezh a c'hoarvezo a c'hoarvezo da'm (em) c'hiriegezh, kemer a ran an atebegezh war va c'hont, kemer a ran an atebegezh war va chouk ; *alle Risiken auf sich nehmen,* ensammañ ar riskl ; *er nimmt alle Sorgen auf sich,* kemer a ra an holl drabasoù war e gein ; *sie musste lange Zeit Not und Entbehrungen auf sich nehmen,* he c'horf a zo bet pell forc'het ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

5. sellet ; *nehmen Sie es nicht so ernst !* arabat kemer merfeti gant ken dister a dra ! arabat kemer standur gant an dra-se ! ; *ist das interessant ? wie man's nimmt !* ha dedennus eo ? se zo hervez ! ; *ein Wildschwein aufs Korn nehmen,* bizañ d'un hoc'h-gouez (d'ur pemoc'h-gouez), kouchañ un hoc'h-gouez ; [dre skeud.] *etwas aufs Korn nehmen,* sellet a-dost (pizh) ouzh udb, skeiñ bazhadoù gant udb, kas a-enep udb, darc'haouiñ taolioù flemmus war udb ; *etwas auf die leichte Schulter nehmen,* ober foutre-kaer eus udb, na ober na forzh na brall eus udb, na ober van eus (ouzh) udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na vezañ gwall chalet (gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e spered gant soñjoù a-zivout udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober tachoù (na ober bil, na ober biloù) abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na ober fed d'udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *etwas tragisch nehmen,* kemer merfeti gant udb, kemer standur gant udb, ober tachoù (ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, ober gwad fall gant udb, lakaat udb e wad da dreiñ e gwelien ; *etwas nicht tragisch nehmen,* chom hep ober tachoù abalamour d'udb, na ober biloù (na ober bil, na zebriñ soñjoù, na zebriñ e spered) en abeg d'udb, na gemer merfeti gant udb, na ober gwad fall gant udb ; *etwas übel nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemandem etwas übel nehmen,* kaout droug (kemer droug, derc'hel droug, magañ droukrañs, goriñ drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ droug en an-unan a-enep unan all en abeg d'udb, derc'hel imor ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kaout heg (drougiezh) ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ leskidik

war-lerc'h u.b. en abeg d'udb, ober stad fall eus u.b. en abeg d'udb ; *nehmen Sie es mir nicht übel,* n'it ket da gemer kaz ouzhin, salokras, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall ; *nehmen Sie mir nicht übel, was ich Ihnen sagen werde,* n'it ket da ober van ma lavaran an dra-se deoc'h, arabat deoc'h bezañ feuket gant ar pezh am eus da lavaret deoc'h ; *sie weiß ihn zu nehmen,* hounnezh he deus an tu dioutañ, gouzout a ra dioutañ, gouzout a ra diouzh e ribouloù, gouzout a oar en em dreiñ outañ, gouzout a oar en em ober outañ, gouzout a ra an tu warnañ, gouzout a ra penaos ober outañ ; *diese Dickköpfe muss man zu nehmen wissen,* ijin e ranker da gaout pa vez afer ouzh ar pennoù maout-se ; *man muss wohl die Leute so nehmen, wie sie sind,* ret-mat eo ober gant an dud evel m'emaint, ret-mat eo ober gant an dud evel ma vezont, gouzañv an dud hag an amzer a zo daou dra ret da ober ; *man muss seine Arbeitskollegen so nehmen, wie sie sind,* en em ober a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, tremen a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, ober a rankomp diouzh an dud a labour ganeomp, en em ober a rankomp gant an dud a labour ganeomp ; *man muss ihn so nehmen, wie er ist,* evel m'emañ emañ ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt,* bevañ a ra kontant evel m'emañ.

6. [troioù-lavar] *gefangen nehmen,* herzel, harzañ, dastum, prizonañ, tapout da brizoniad, kemer prizoniad ; *von jemandem Abschied nehmen,* kimiadiñ diouzh (digant) u.b., ober e gimiad diouzh u.b., ober e gimiadoù diouzh u.b. ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *ein Ende nehmen*, tennañ d'e fin, erruout d'e dermen, echuiñ ; *das Gespräch nimmt kein Ende,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *seine Arbeit nimmt kein Ende,* n'eus dibenn ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus fin ebet gantañ da echuiñ e labour, n'eus echu ebet gantañ en e labour, ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a vez ur viken oc'h ober e labour, hennezh a vez hed ur viken oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober ; *jemanden auf den Arm nehmen,* riñsañ e dreid d'u.b., ober ur genaoueg eus u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat, chigardiñ) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomañ kelien (kañvaled), reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., ober an ogn gant u.b., pentañ lern d'u.b., nezañ u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *etwas mit in Kauf nehmen,* rankout tremen (ober) gant udb, rankout en em ober (tremen) diouzh udb ; *den Mund recht voll nehmen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, ober teil, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *jemanden beim Wort nehmen,* kemer u.b. e ger.

V.em. : **sich nehmen** (nimmt sich / nahm sich / hat sich (t-rt/t-d-b) genommen) : **1.** (t-rt) : kemer ; *nehmen Sie sich (t-d-b) einen Stuhl !* kemerit ur gador ! ; *ich habe mir die Zeit dazu genommen,* kemeret em boa amzer evit ober an dra-se, dioueret em boa un tamm mat a amzer evit ober an dra-se ; *das dürfen Sie sich (t-d-b) nicht so zu Herzen nehmen,* na rit ket mell forzh ganti, arabat deoc'h ober tachoù (ober bil) abalamour da gement-se, arabat kemer merfeti gant an dra-se, arabat deoc'h kemer standur gant gant an dra-se, arabat deoc'h debriñ ho spered gant ken dister dra, arabat deoc'h ober biloù en abeg d'an dra-se ; *du solltest dir ein Beispiel an ihm nehmen,* mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ (kemer skouer dioutañ, ober diouzh e skouer).

2. (t-rt) : en em dalvezout, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; *er nimmt sich (t-rt) sehr ernst,* hennezh en em gav (en em gont, en em zoug) 'vat !
3. (t-rt) : *nehmen Sie sich (t-rt) in acht !* diwallit ! chomit war evezh ! taolit evezh ! chomit war ho tiwall ! lakait evezh !
Anv-gwan-verb : **genommen** ; *alles in allem genommen (im ganzen genommen),* pep tra o vezañ sellet mat (Gregor), an eil e-ser egile, well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile ; *streng genommen,* ent strizh, pa vez sellet strizh ouzh an dra-se.
Nehmen n. (-s) : **1.** kemer g., kemeridigezh b. ; **2.** *hart im Nehmen sein,* bezañ kalet ouzh ar boan (ouzh an taolioù), bezañ start ouzh ar boan, na vezañ tanav e lêr.
Nehmer g. (-s,-) : kemerer g., prener g.
Nehrung b. (-,-en) : stec'henn douar b., gro [*liester* groioù, greier] b., karrbont g., erv g./b., bilienn b.
Neid g. (-s) : avi b., erez b., gourvenn g., gourventez b., gour g., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., c'hoantegezhioù fall lies., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., gwarizi b., jalouzi g., binim g., droug-kalon g. ; *aus Neid,* dre warizi, dre avi, dre erez, en abeg (abalamour) d'e warizi ; *er vergeht (platzt) vor Neid,* tagañ a ra gant ar warizi, klañv eo gant an avi (an erez), taget eo gant an droug-kalon, krog eo ar c'hi du ennañ, devet eo e galon gant ar warizi, glaouriñ a ra gant ar warizi, disec'hiñ a ra gant ar jalouzi, disec'hiñ a ra gant an erez, ar warizi a drenk e galon, duet eo e galon gant ar warizi ; *Neid erwecken (erregen),* degas c'hoant, plantañ c'hoant e-kichen ezhomm, lakaat an avi da sevel en u.b., lakaat c'hoant da sevel e penn ar re all, lakaat u.b. da gemer gwarizi ; *das muss ihm der Neid lassen,* ne vo ket lamet kement-se digantañ ; *krank vor Neid,* klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez), o tagañ gant an erez, duet e galon gant ar warizi, o tisec'hiñ gant ar jalouzi, devet e galon gant ar warizi ; *voller Neid,* leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zroukc'hoant, leun a zroukc'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ.
neiden V.k.e. (hat geneidet) : *jemandem etwas neiden,* magañ (goriñ) avi ouzh u.b. en abeg d'udb, kemer jalouzi ouzh u.b. abalamour d'udb, hirvoudiñ d'u.b. en abeg d'udb, c'hoantaat (bezañ c'hoantek ag) udb a zo d'unan all, c'hoantaat u.b. en abeg d'udb, bezañ c'hoantus ouzh madoù u.b., gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, ereziñ u.b. en abeg d'udb, bezañ gourvennek ouzh u.b., aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, sellet gant avi ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb, kaout gwarizi ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius eus u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius ouzh u.b. abalamour d'udb, karet mad u.b., gwallc'hoantaat udb, droukc'hoantaat udb.
Neider g. (-s,-) : c'hoantuzenn b., paotr avius g., paotr gwarizius g., paotr gourvennek g., paotr erezus g., paotr bidedus g., paotr oazus g.
Neiderin b. (-,-nen) : c'hoantuzenn b., plac'h avius b., plac'h gwarizius b., plac'h gourvennek b., plac'h erezus b., plac'h bidedus b., plac'h oazus b.
neiderfüllt ag. : leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zroukc'hoant, leun a zroukc'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ, o tisec'hiñ gant an erez, erezus.
Neidhammel g. (-s,-hämmel) : P. c'hoantuzenn b., paotr avius g., paotr gwarizius g., paotr gourvennek g., paotr erezus g., paotr bidedus g., paotr oazus g.
neidisch ag. : jalous, c'hoantek, c'hoantus, gwallc'hoantek, avius, gwarizius, gourvennek, gourvennus, erezus, bidedus, oazus, buanek ; *auf jemanden neidisch sein,* kaout (magañ, goriñ) avi ouzh u.b., aviañ u.b. / dougen avi d'u.b. (Gregor), ereziñ u.b., kemer (magañ, goriñ, kaout) gwarizi ouzh u.b., bezañ gwarizius eus u.b., bezañ gwarizius ouzh u.b., bezañ jalous ouzh u.b., bezañ gourvennek ouzh u.b., gourvennañ ouzh u.b., hirvoudiñ d'u.b., bezañ buanek eus u.b., mont gant ar piged ; *jemanden neidisch machen,* degas c'hoant d'u.b., lakaat an avi da sevel en u.b., lakaat c'hoant da sevel e penn u.b., lakaat u.b. da gemer gwarizi ; *man wurde auf ihn neidisch,* gwarizi a savas a-enep dezhañ.
Adv. : c'hoantek, gant avi.
neidlos ag. : kuit a avi, kuit a erez, kuit a c'hourvenn, kuit a c'hourventez, kuit a c'hoantidigezh, kuit a zroukc'hoant, kuit a zroukc'hoantegezh, kuit a wallc'hoant, kuit a wallc'hoantegezh, kuit a warizi, diwarizi.
Neidnagel g. (-s,-nägel) : [korf.] kreskerez b.
neidvoll ag. : leun a avi, leun a erez, leun a c'hourvenn, leun a c'hourventez, leun a c'hoantidigezh, leun a zroukc'hoant, leun a zroukc'hoantegezh, leun a wallc'hoant, leun a wallc'hoantegezh, leun a warizi, o tagañ gant ar warizi, klañv gant an avi (an erez), taget gant an droug-kalon, krog ar c'hi du ennañ, jalous, c'hoantek, gwallc'hoantek, avius, gwarizius, gourvennek, gourvennus, erezus, bidedus, oazus, buanek.
Adv. : c'hoantek, gant avi.
neigbar ag. : [tekn.] hag a c'haller kosteziñ, hag a c'haller stouiñ, stouadus.
Neige b. (-,-n) : **1.** diskar g., distroenn b. ; *der Tag geht zur Neige (auf die Neige),* emañ kozh an deiz, kozh eo an deiz, war e bare emañ an deiz, izelaat (mont) a ra an deiz, an deiz a denn d'e fin, serrnoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar serr-noz o tont, nosaat a ra, emañ an noz o serriñ, an deiz a ya a-raok, war an echu emañ an deiz, erru eo pell an deiz ; *das Jahr geht zur Neige,* ar bloaziad a vrañskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emaomp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù ; **2.** [dre astenn.] *zur Neige gehen,* disteraat, digreskiñ, difonnaat, diminuiñ, mont war ziminu, mont en diminu, munutaat, tanavaat, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da get, mont da neuz, nebeutaat, bihanaat àr-dreñv ; *die*

Wochenvorräte gehen langsam zur Neige, sadorniñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù, izel-izel eo erru ar pourvezioù ganeomp ; *das Fass Wein geht zur Neige,* aet eo bas ar gwin er varrikenn ; **3.** berad diwezhañ g. ; *eine Flasche bis zur Neige austrinken,* rinsañ ur voutailh, kas ur voutailhad da Gergof (d'an traoñ), evañ ur voutailhad betek ar berad diwezhañ, disec'hañ ur voutailh ; *eine Neige im Glas stehen lassen,* leuskel ul lomm (al lomm diwezhañ) e foñs e werenn ; **4.** [dre skeud.] *den Kelch bis zur Neige trinken,* evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ.

neigen V.k.e. (hat geneigt) : stouiñ, kosteziañ, kostezañ, disonniñ, plegañ, soublañ ; *das Haupt zum Gruß neigen,* reiñ ar salud (saludiñ) gant e benn, stouiñ evit saludiñ, stouiñ e benn evit saludiñ, soublañ e benn evit saludiñ ; *den Kopf zur Seite neigen*, kostezañ e benn.

V.gw. : bezañ douget da, bezañ douget evit, bezañ techet da, bezañ tuet da, luskañ da, bezañ treset da, bezañ tuet war, brallañ war-du, kaout ar si da, bezañ kreñv war, bezañ taer da, luskañ ober udb ; *er neigt zum Trinken,* douget eo d'ar vezventi, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, techet eo da evañ, tuet eo da evañ, ur pleg bras en deus evit ar boeson, ur pleg en deus etrezek ar gwin, mignon eo d'ar gwin, hennezh a zo un den reizh da evañ, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kreñv eo war ar boeson, gwalldroet eo war ar boeson ; *ich neige zu dieser Meinung,* a-du (ali) a-walc'h e vefen gant ar mennozh-se, brallañ a ran war-du ar mennozh-se ; *zu Regen neigen,* bezañ techet da c'hlav, luskañ ober glav, nodiñ reiñ glav.

V.em. : **sich neigen** (hat sich (t-rt) geneigt) : **1.** kosteziañ, plavañ, plegañ war e gostez, disonniñ, eilkosteziñ, krosal, soublañ, brallañ war un tu, brañskellat, kinnig kouezhañ, kinnig koll e gempouez ; *das Haus neigt sich,* war e gostez emañ an ti, kostezet eo an ti, brallañ a ra an ti ; *das Schiff neigt sich zur Seite,* plegañ a ra ar vag war ar c'hostez, kostezañ (plavañ, soublañ) a ra ar vag ; **2.** diskenn ; *die Sonne neigt sich,* diskenn a ra an heol, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, serrnoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar serr-noz o tont ; **3.** stouiñ, ober ur stouadenn, plegañ e gorf, ober ur blegadenn ; *sich vor jemandem neigen,* stouiñ dirak u.b.

A.g.v. **geneigt 1.** a-stou, war-naou, diribin, war-bouez-traoñ, war-bouez-krec'h ; *geneigte Ebene,* plaenenn a-stou b., plaenenn war-naou b. ; *mit zur Seite geneigtem Oberkörper gehen,* kerzhet war e gostez, penngammiñ ; **2.** douget da, douget evit, techet da, tuet da, lusket da, tuet gant, tuet war ; *jemandem geneigt sein,* kaout istim evit u.b., dougen bri d'u.b., bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, brallañ war-zu u.b., bezañ douget d'u.b. (davet u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *er ist mir geneigt,* war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon, deuet-mat on dezhañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, ober a ra diouzhin ; *jemandem ein geneigtes Ohr schenken,* bezañ digor e skouarn evit goulenn u.b. ; *der geneigte Leser,* al lenner komprenus (pardonus) g. ; *er ist geneigt, diese Arbeit zu nehmen,* e tres (e-tailh, e-doare, e-tal, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) d'ober al labour-se emañ, prest (darev) eo da gemer al labour-se, a-du emañ (laouen eo) d'ober al labour-se, asantiñ a ra ober al labour-se, grataat a ra ober al labour-se, mat eo dezhañ kemer al labour-se ; *zur Kritik geneigt sein,* bezañ techet da bismigañ (da gavout abeg e kement tra 'zo), bezañ ur pismiger, bezañ ur chaoker-laou, bezañ ur flemmer ; [skingomz] *geneigte Zuhörer,* selaouerien ger !

Neigung b. (-,-en) : **1.** dinaou g., naou g., diribin g., rabañs b., dirabañs b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], ildraoñ g., dichal g., gwantenn b., diskenn g., ardraoñ g., pouez-traoñ g., diarroz g. ; *die Neigung eines Hügels,* dinaou un dorgenn g., diribin un dosenn g. ; *das Schiff hat Neigung,* plegañ a ra ar vag war he c'hostez, kosteziañ (plavañ, soublañ) a ra ar vag ; **2.** [dre skeud.] doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b., luskad g., tuadur g., lañs e galon g., pleg g. ; *Neigung zu jemandem haben,* kaout istim evit u.b., dougen bri d'u.b., bezañ u.b. deuet-mat d'an-unan, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, brallañ war-zu u.b., bezañ douget d'u.b. (evit u.b., davet u.b.), bezañ troet gant u.b. ; *Neigung zu jemandem fassen,* dont da vagañ (diwanañ en e galon) mignoniezh ouzh u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui d'u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui evit u.b., en em dommañ ouzh u.b. ; *aus Neigung zu ihm,* en abeg d'an istim am eus evitañ ; *Neigung zu etwas haben,* bezañ douget d'udb, bezañ techet d'ober udb, kaout ur pleg etrezek udb (Gregor), bezañ troet gant udb, bezañ tuet war udb ; **3.** doug g., dougidigezh b., dougerezh g., pleg g., pleg-natur g., tro-natur b., tuadur spered g., tued bred g., tech g., gouenn b., gwallyoul b., droukyoul b., gwalldech g., falldech g., luskad g., tuadur g. ; *starke Neigung,* arzoug g., pleg bras g. ; *er hat eine starke Neigung zum Spiel,* arzouget eo d'ar c'hoarioù arc'hant (da lakaat arc'hant e klaoustre), tuet-kaer eo gant ar c'hoarioù arc'hant, ur pleg bras en deus evit ar c'hoarioù arc'hant, gwalldroet eo war ar c'hoarioù arc'hant.

Neigungswinkel g. (-s,-) : **1.** [fizik, mat, optik] korn dehaez g. ; **2.** [loc'honiezh an heverennoù] korn darrur g. ; **3.** naouadur g., dirabañs b., diribañs b., diriblañs b.

nein Adv. : nann, ket, naren, tra ; *ja oder nein,* ya pe get ; *Hans ist es wohl nicht ? - nein !* n'eo ket Yann ? - nann ! ; *war es Hans ? - nein !* Yann e oa ? - ne oa ket ! ; *sind Sie nicht müde ? - nein !* n'oc'h ket skuizh ? - nann ! ; *sind Sie müde ? - nein !* ha skuizh oc'h ? - n'on ket ! ; *arbeitet er gut ? - nein !* ha labourat a ra mat ? - ne ra

ket ! ; *hat er schon gegessen? - nein !* ha debret en deus c'hoazh ? - n'en deus ket ! ; *hast du verstanden ? - nein !* komprenet ac'h eus ? - ket ! ; *müssen Sie noch weit laufen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *ohne Computer könnt ihr nicht mehr auskommen - nein !* n'oc'h ket evit dioueriñ an urzhiataerioù ken - naren ! ; *ihr geht also nicht zum Gottesdienst ? - nein !* ned it ket enta d'an oferenn ? - naren ! ; *„Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ - „nein, ein paar mehr sind es“,* c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? - eo, re all a zo c'hoazh ; *nein und abermals nein !* nann ha pa lavaran nann ne lavaran ket ya ! nann ha ne rin ket daou c'her eus unan ! nann a lavaran ha n'eus ket a zislavar ganin ! naren, naren ! ; *ach nein !* nann da ! nann avat ! nann 'vat ! tamm ebet ! naren ! griñsenn ! neudenn ebet ! e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / nebaon / e nep feson / e nep hent / brienenn ! (Gregor) ; *er sagt nein,* lavaret a ra n'emañ ket a-du ; *Sie wollen also nicht kommen ? - ach nein !* ne fell ket deoc'h dont neuze ? - nann da ! feiz nann ! ; *nein, ich weiß es nicht,* n'ouzon ket, nann - naren, n'ouzon ket ; *er sagt nicht nein dazu,* n'eo ket dizali d'en ober ; *er ist so gutherzig, dass er dem kleinen Jungen nicht nein sagen kann,* gant a vat eo e galon ne c'hall ket nac'h e c'houlenn d'ar paotrig, gant a vat eo e galon ne c'hall ket refuziñ ar paotrig.

Nein n. (-s) : nann g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., refuz ; *ein kategorisches Nein,* un nann kras, naet ha distag g. - un nann krak-ha-berr (krenn-ha-krak, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn) g. ; *er sagt Nein,* lavaret a ra n'emañ ket a-du, lavaret a ra nann ; *er sagt nicht Nein dazu,* n'eo ket dizali d'en ober ; *etwas mit Nein beantworten,* respont gant un nac'hadenn d'udb, nac'h udb, nac'hañ udb, respont nann d'udb, respont naren d'udb, respont dre nann d'udb.

Nein-Phase b. b. (-,-n) : [bred.] oad an nac'h g.

Neinsagen n. (-s) : nann g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b.

Neinsager g. (-s,-) : spered nac'h a baotr g., spered nac'hus a baotr g., nac'her g.

Neinsagerin b. (-,-nen) : spered nac'h a blac'h g., spered nac'hus a blac'h g., nac'herez b.

Neinstimme b. (-,-n) : [polit.] mouezh a-enep b. ; *die Neinstimmen,* an nann g., ar mouezhioù enep lies.

Nekrophile g. (-n,-n) : marvgarour g., kelanoriad g.

Nekrophilie b. (-) : marvgarouriezh b., kelanoriadezh b.

Nekrolog g. (-s,-e) : kaier ar marv g.

Nekrologie b. (-,-n) : roll ar re varv g., roll-marvoù g., mortuaj g.

Nekropole b. (-,-n) / **Nekropolis** b. (-, Nekropolen) : bered-veur b., beredeg b., beredva g., nekropol g.

Nekrose b. (-,-n) : marvenn b., nekroz g.

Nektar g. (-s,-e) : **1.** [mojenn.] died an doueed b., nektar g. ; **2.** [louza., kegin.] nektar g., sun-bleuñv g. ; **3.** [dre skeud.] died saourus b., nektar g.

Nektarine b. (-,-n) : [louza.] nektarin str., nektarinenn b., pruchez str., pruchezenn b.

Nektarium n. (-s, Nektarien) : [louza.] melgel b., nekter g.

Nektarpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant nektarus str.

Nelke b. (-,-n) : [louza.] **1.** jenofl str. ; *französische Nelke,* jenofl an tevinier str. [*Dianthus gallicus*] ; **2.** tach-jenofl g., kroazigoù lies. ; *Gewürznelken,* jenofl g., kroazigoù lies., tachoù-jenofl lies.

Nelkenpfeffer g. (-s) : [louza.] pebr-jenofl str./g., pimant jenofl str./g.

Nelkenrevolution b. (-) : [istor] dispac'h ar jenofl g.

'nem [*berradur evit* **einem**] : d'ur, d'un, d'ul.

Nematode g. (-n,-n) : [loen.] nematod str., nematodenn b.

'nen [*berradur evit* **einen**] : ur, un, ul.

nennbar ag. : eztaoladus, lavarus, anvus.

Nennbelastung b. (-,-en) : [fizik] bec'hiad bloc'hel g., bec'hiad deverket g.

Nennbetrag g. (-s,-beträge) : sammad merkel g.

Nenndurchfluss g. (-es,-flüsse) : kas bloc'hel g., kas deverket g.

nennen V.k.e. (nannte / hat genannt) : **1.** envel, reiñ un anv da, reiñ da anv, gelver, lakaat, ober un anv a (un anv eus, un anv ouzh, un anv diouzh) ; *wie werden wir dieses Kind nennen ?* peseurt anv a vo roet d'ar bugel-se ? penaos e vo anvet ar bugel-se ? ; *das Kind wurde Willi genannt,* ar bugel a voe lakaet Willi, ar bugel a voe anvet Willi ; *er wurde nach seinem Paten genannt,* en anv e baeron emañ ; *ich werde Peter genannt,* Pêr am galver, Pêr a vez graet ac'hanon, Pêr a vez graet diouzhin, Pêr a vez graet ouzhin, Pêr a lavarer ac'hanon, Pêr on lakaet, va anv eo Pêr, Pêr eo va anv / Pêr a reer ac'hanon / Pêr am anver / Pêr on / Pêr on anvet (Gregor) ; *sie nannte ihn Vater,* hi a rae he zad anezhañ ; *das nenne ich großartig,* biskoazh oueskoc'h ! biskoazh bravoc'h tra ! me a gav kement-se dispar ! ; *jemanden beim Namen nennen,* envel u.b. war-bouez (dre) e anv, ober e anv ouzh u.b. ; *er wird „der Fuchs“ genannt,* lesanvet e vez al Louarn, al Louarn a vez graet gantañ gant an dud ; *dieser Ort wird Altdorf genannt,* graet e vez an Hengêr eus al lec'h-se, an Hengêr a reer eus al lec'h-se ; **2.** [dre skeud.] *das Kind beim rechten Namen nennen,* komz kras, naet ha distag - na chaokat e c'henoù - na vezañ sac'h an diaoul - mont didro-kaer ganti - lavaret e soñj en ur ger krenn - dont krak-ha-berr (dont didroidell, dont displeg, dont berr-ha-krenn, mont didro-kaer) gant an-unan - komz distag - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didro - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ar wirionez ; *jemanden einen Schafskopf nennen,* ober an azen gant u.b., ober un azen gant u.b., ober un azen eus u.b., lakaat u.b. da azen.

V.em. : **sich nennen** (nannte sich / hat sich (t-rt) genannt) : **1.** bezañ anvet ; *er nennt sich Heinrich,* Herri a vez graet dioutañ (anezhañ, outañ), Herri e c'halver, Herri eo e anv (a reer anezhañ, eo anvet, e anver, a lavarer anezhañ) (Gregor) ; **2.** *das will sich einen Freund nennen,* hennezh va mignon, me ra goap - ne gredan ket e envel va mignon - hag hennezh en dije c'hoant e vefe graet ur mignon anezhañ - penaos e c'haller reiñ an anv a vignon d'unan a ra seurt traoù ? - ha krediñ a ra dezhañ e verit bezañ anvet va mignon.

Anv-gwan verb **genannt** : *ein genannter Peter,* unan bennak anvet Pêr g. - ur re bennak anvet Pêr g. - unan bennak, Pêr diouzh e anv.
nennenswert ag. : heverk, pouezus, a-bouez ; *das ist nichts Nennenswertes,* n'eo ket kalz a dra, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, avel traken.
Nenner g. (-s,-) : [mat.] anver g., kenanver g., ranner g., kenranner g., anver boutin g. ; *alles auf einen Nenner bringen,* **a)** [mat.] diren d'an hevelep anver, diren d'un anver boutin, degas d'o c'henanver ; **b)** [dre skeud.] klask ar pezh a zo boutin, klask pezh a genglot, klask pezh a unvan traoù 'zo, kavout un emglev, heñvelaat ar mennozhioù, kompezañ (plaenaat) ar c'hemmoù, reizhañ an dizunvaniezhoù, lakaat traoù 'zo a-unan, klask pezh a un(v)an an dud.
Nennfall g. (-s,-fälle) : [yezh.] nominativ g., tro-rener b., tro-envel b.
Nennform b. (-,-en) : [yezh.] anv-verb g., pennanor g.
Nennfrequenz b. (-,-en) : [tredan] talm deverket g., talm bloc'hel g.
Nennkapital n. (-s,-ien) : kevala merkel g.
Nennleistung b. (-,-en) : galloudezh bloc'hel b., galloudezh deverket b.
Nennung b. (-,-en) : **1.** menegadur g. ; *Nennung im Tagesbefehl,* menegadur war roll an devezh g. ; **2.** [sport] enskrivadur war roll ar berzhidi g.
Nennwert g. (-s,-e) : [kenw.] gwerzh merkel g., par g. ; *zum Nennwert ausgeben,* embann a-bar ; *Umtausch zum Nennwert,* eskemm a-bar g. ; *über dem Nennwert stehen,* bezañ dreist ar par ; *zum Nennwert kaufen,* prenañ a-bar, prenañ er par.
Nennwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-kadarn g.
Neobretonischsprecher g. (-s,-) : nevezvrezhoneger b.
Neodym g. (-s) : [kimiezh] neodim g.
Neofaschismus g. (-) : [polit.] nevezfaskouriezh b.
Neoklassizismus g. (-) : nevezklaselezh b., nevezklaselouriezh b.
néoklassizistisch ag. : nevezklasel, nevezklaselour, giz an nevezklaselouriezh, a c'hiz nevezklasel.
Neokolonialismus g. (-) : neveztrevadennelezh b., neveztrevadennerezh g., neveztrevadennouriezh g.
neokolonialistisch ag. : neveztrevadennel, neveztrevadennour.
Neolamarckismus g. (-) : nevezlamarkouriezh b.
Neoliberalismus g. (-) : nevezfrankizouriezh b.
Neolithikum n. (-s) : neolitik g., nevezoadvezh ar maen g., aodvezh neolitek g.
neolithisch ag. : neolitek, eus an neolitik**,** eus nevezoadvezh ar maen, nevezvaenek.
Neologismus g. (-s, Neologismen) : [yezh.] ger nevez g., nevezc'her g., nevezster g. ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer" ist ein Neologismus,* ar ger "niverelaer" a zo un nevezc'her anezhañ.
Neon n. (-s) : neon g.
Neonazi g. (-s,-s) : [polit.] neveznazi g., neveznaziour g.
Neonleuchtschild n. (-s,-er) : panell c'houlaouek b., asagn goulaouek g.
Neonröhre b. (-,-n) : korzenn neon b.
Neophyt g. (-en,-en) : **1.** [relij.] diskibl nevez g., nevezkristened g. ; **2.** neveziant g. ; **3.** [louza.] plant nevezviotek str.
Neopositivismus g. (-) : nevezsoliadelouriezh b., soliadelouriezh logik b.
Neopren® n. (-s) : [kimiezh] neopren® g.
Neoprenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant neopren® g.
Neopterin n. (-s,-e) : [kimiezh] neopterin g.
Neorealismus g. (-) : nevezveziadelouriezh b., nevezrealouriezh b.
Neozoikum n. (-s) : neozoeg g., oadvezh nevezloenek g.
neozoisch ag. : neozoek, nevezloenek.
NEP b. (-) : [istor] [*berradur evit* Новая экономическая политика / *Nowaya ekonomitcheskaya politika*] NEP g., politikerezh ekonomikel nevez g.
Nephritis b. (-) : [mezeg.] nefrit g.
Nepmen lies. **/ NEPmen** lies. : [istor] nepmen lies.
Nepotismus g. (-) : nepotegezh b., nizelouriezh b., nizegelezh b., nizaj g.
Nepp g. (-s) : P. tro-gamm b., tap g., tapadenn b., tro-dall b.
neppen V.k.e. (hat geneppt) : goulenn ur priz re uhel evit udb, re werzhañ, bezañ re griz en e c'hopr, kregiñ dreist e c'hopr, kregiñ re, bezañ gwall uhel ar priz gant an-unan, bezañ re frank e c'henoù, touzañ [ar pratikoù], houperigañ [ar pratikoù], bratellat [ar pratikoù], bouc'hañ [ar pratikoù], deviñ [ar pratikoù], flemmañ [ar pratikoù], gennañ [ar pratikoù], gludañ [ar pratikoù], louzañ [ar pratikoù], puniñ [ar pratikoù], riñsañ [ar pratikoù], tizhout [ar pratikoù], toazañ [ar pratikoù].
Nepperei b. (-,-en) : touellerezh g., bratellerezh g., lorberezh g.
Nepplokal n. (-s,-e) : P. *dieses Restaurant ist ein Nepplokal,* ur gwall vazhad a vez bewech pa zebrer en ostaleri-se, ar predoù a goust pikez en ostaleri-se, ker-ruz (ker-du) eo debriñ en ostaleri-se, ker evel re ar pebr da veurlarjez eo ar prizioù en ostaleri-se, an hanter re ger eo ar predoù en ostaleri-se, ar predoù a zo er-maez a briz en ostaleri-se, dibriz eo ar predoù en ostaleri-se.
Neptun g. : **1.** [stered.] g. (-s) : Neizhan b. ; **2.** [mojenn.] Neptunus g. ; **3.** [dre skeud.] P. *Neptun opfern,* dislonkañ er mor, strinkañ diwar e galon er mor, bouetañ ar pesked.
neptunisch ag. : neptunian.
Neptunium n. (-s) : [kimiezh] neptuniom g.
'ner [*berradur evit* **einer**] : d'ur, d'un, d'ul.
Nereide b. (-,-n) : [mojenn.] Nereidenn b. [*liester* Nereidenned, Nereided, Nereidezed].
Nero g. : [istor] Nero g. ; *Nero war grausam,* un den dinatur e oa Nero, ur vosenn a zen fall e oa Nero.
Nerv g. (-s,-en) : **1.** [korf.] nervenn b. [*liester* nervoù, nervennoù] ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven,* migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù ; *von Nerven durchzogen,* nervennet ; *gepaarte Nerven,* nervennoù keveilet lies. ; **2.** [dre skeud.] *starke Nerven haben, gute Nerven haben,* bezañ habask e nervennoù, bezañ kempouez e nervennoù, bezañ mestr war e imor,

gouzout kabestrañ e imor, gouzout plegañ e imor, gouzout herzel e wad, gouzout chom difrom, gouzout delc'her (moustrañ, pouezañ) war e imor, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ dalc'h en an-unan, gouzout derc'hel e greñv warnañ e-unan, gouzout en em vestroniañ, gouzout derc'hel plaen e spered, gouzout gwaskañ warnañ e-unan, gouzout reizhañ barradoù e galon ; *schwache Nerven haben, schlechte Nerven haben,* bezañ klañv e elvaj ; *keine Nerven haben,* bezañ yost, bezañ dinerzh, na vezañ dalc'h ebet en an-unan ; *jemandem auf die Nerven gehen (fallen), jemandem den letzten Nerv töten, jemandem den letzten Nerv rauben,* distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b. ; *die gehen mir auf die Nerven,* dismantrañ va spered din a reont, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf die Nerven,* hennezh a gresk em daoulagad ; *diese Leute, die sich dauernd beklagen, können einem auf die Nerven gehen,* kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout ; *auf die Nerven fallend,* hegazus, hegaz, hegus, atahinus, atizus, heskinus, ifamus, kampagnus, arabadus, kazus, borodus ; *die Nerven verlieren,* pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, diboelliñ, mont e benn e gin, koll ar stur, breskenn, koll mestroni an-unan ; *seine Nerven sind zum Zerreißen gespannt,* gant e elvaj emañ ; P. *du hast vielleicht Nerven !* war dri zroad emaout ?! trevariañ a ra da skiant ?! emaout o c'hoari gant da voned ?! diskiantiñ a rez ?! n'emañ ket mat da benn ?! n'out ket mat gant da benn ?! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi) ?! paket ac'h eus anezho ?! aet out ganto ?! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ?! goap a rez ?! te a gont traoù 'vat ! ; *der Nerv aller Dinge,* an arc'hant, an hini a ren pep tra - an arc'hant, an hini a zo penn - an arc'hant, an hini a zo ar skoulm - an arc'hant, an hini a zo ar vudurun - hep arc'hant brezel ebet.

nerven V.k.e. (hat genervt) : *jemanden nerven,* distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b., borodiñ u.b. ; *du kannst einen nerven,* te 'zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn - diaes eo ober ganit-te, me lavar dit - ur genoù hek out - hegazus out - n'out nemet un heskin ; *der nervt mich langsam,* hennezh a gresk em daoulagad.

Nerven- : nervel, nervennel, ... nervennoù, … nervenn.

Nervenanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] diwaskadenn nervel b., diwaskadur nervel g., barr-izelvred g., taol nervennoù g., gouvid nervel g.

Nervenanspannung b. (-,-en) : [mezeg.] tennder nervel g.

Nervenanstalt b. (-,-en) : bredospital g., ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies.

Nervenarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] neurologour g., nervoniour g.

nervenaufregend ag. / **nervenaufreibend** ag. : hegazus, hegaz, hegus, strellus, torr-penn, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, atahinus.

Nervenbelastung b. (-,-en) : [mezeg.] faezhidigezh nervel b., bog nervel b., diviañs nervel b.

nervenberuhigend ag. : habaskaus.

Nervenbündel n. (-s,-) : **1.** [korf.] hordennad nervennoù b., hordenn nervel b. ; **2.** [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g., valigant g.

Nervenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] labez tanijennus an nervennoù g., neurit g.

Nervenfaser b. (-,-n) : [korf.] akson g., gwienn-nervenn b., nervwienn b.

Nervenfieber n. (-s,-) : [mezeg.] terzhienn difoid b., P. terzhienn difoeltr b.

Nervengas n. (-es,-e) : gaz nervbistrius g.

Nervengeflecht n. (-s,-e) : [korf.] plezhad nervel b.

Nervengewebe n. (-s,-) : [korf.] gwiad nervel g./b.

Nervengift n. (-s,-e) : neurotoksin g.

Nervenheilanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] bredospital g., yec'heti g., ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; *er wurde in die Nervenheilanstalt eingeliefert,* kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod.

Nervenheilkunde b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervouriezh b.

Nervenkitzel g. (-s,-) : P. trivliadenn b., kridiennig b., skrijadennig b., hirisadennig b.

Nervenklinik b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** bredospital g., ti ar re sot, folldi g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; **2.** [dre skeud.] *er ist reif für die Nervenklinik,* diboellet eo da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ,

hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, foll da genstrizhañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo.
Nervenknoten g. (-s,-) : [mezeg.] kangrenn b.
nervenknotig ag. [mezeg.] kangrennus,
Nervenkostüm n. (-s) : P. nervennoù lies., nervoù lies. ; *ein starkes Nervenkostüm haben,* bezañ mestr war e imor, gouzout herzel e wad, gouzout kabestrañ e imor, gouzout plegañ e imor, gouzout chom difrom, gouzout delc'her (moustrañ, pouezañ) war e imor, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ dalc'h en an-unan, bezañ habask e nervennoù, bezañ kempouez e nervennoù, gouzout derc'hel e greñv warnañ e-unan, gouzout en em vestroniañ, gouzout derc'hel plaen e spered, gouzout gwaskañ warnañ e-unan, gouzout reizhañ barradoù e galon ; *ein dünnes Nervenkostüm haben,* bezañ klañv e elvaj.
Nervenkraft b. (-) : harzusted nervel b. ; *meine Nervenkraft ist am Ende,* tremen skuizh eo va fenn, me 'zo erru dotu, va fenn a ya e belbi, va foell a ya e belbi, ne c'hallan mui diouti.
nervenkrank ag. : [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek.
Nervenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e nervennoù g., neurozeg g., neurozegez b.
Nervenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] nervennad b., neuroz g., nervnaoued g.
Nervenkrieg g. (-s,-e) : brezel psikologek g.
Nervenkunde b. (-) **/ Nervenlehre** b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervouriezh b.
Nervenleiden n. (-s) : [mezeg.] nervennad b., droug-nervennoù g., nervost b.
nervenleidend ag. : [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek.
Nervennahrung b. (-,-en) : [mezeg.] broud bred g., kentraouer bred g., fraouaer bred g.
Nervenprobe b. (-,-n) : amprou a wallgas an nervennoù g., amprou psikologek g.
Nervensache b. (-,-n) : afer a vestroni war e nervennoù b., afer a vestroni war e imor b.
Nervensäge b. (-,-n) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., gwir bistri g., poezon g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., debr-spered g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g., abuzer g., ampoezon g., añjiner g., arabadus g., atahiner g., duadenn b., borod g., brae b., randoner g., trabaser g., hegazer g., heskiner g., heskin g., jahiner g., koll-skiant g., bouzarenn b. ; *sie war eine echte Nervensäge,* ur gwir voereb ar peragoù hag ar penaozioù a oa anezhi, ur gwir bistri a oa anezhi, honnezh a oa ur poezon.
Nervenschmerzen lies. : [mezeg.] nervennad b., droug-nervennoù g., nervost b.
Nervenschock g. (-s,-s) : [mezeg.] stroñs nervel b.
nervenschwach ag. : fromidik, melkonius, melkoniek, gwalañjeret, doanik, doaniek, neurastenek.
Nervenschwäche b. (-) : [mezeg.] gwalañjer g., neurasteniezh b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirnez b., droug-hirnez g.
nervenstärkend ag. : [mezeg.] nerzhus, broudus, kentraouus, fraouaus, … broudañ.
Nervenstrang g. (-s,-stränge) : funell nervel b., hordennad nervennoù b., hordenn nervel b.
Nervensubstanz b. (-) : steuñvenn nervel b.
Nervensystem n. (-s) : [korf.] nervreizhiad b., reizhiad nervel b., nervennaoueg b., nervenneg b., nerveg b. ; *vegetatives Nervensystem, autonomes Nervensystem,* reizhiad ortosimpatek g., reizhiad nervel emrenek b., nerveg emrenek b. ; *Zentralnervensystem,* nervreizhiad kreiz b., reizhiad nervel kreiz b., nerveg kreiz b. ; *peripheres Nervensystem,* nervreizhiad trobarzh b., reizhiad nervel trobarzh b., nerveg trobarzh b.
Nervenüberreizung b. (-,-en) : [mezeg.] gournervuster g., gournervennegezh b.
Nervenzelle b. (-,-n) : [bev.] kellig nervel b., nervgellig b.
Nervenzentrum n. (-s,-zentren) : **1.** [korf.] kreizenn nervel b., nervgreizenn b. ; **2.** [dre skeud.] kalonenn b.
Nervenzuckungen lies. : glizi str., kridoù lies., tridoù lies., trivlioù lies., trefremadennoù lies., skrijadennoù lies., tikoù nervel lies.
Nervenzusammenbruch g. (-s,-zusammenbrüche) : [mezeg.] diwaskadenn nervel b., diwaskadur nervel g., barr-izelvred g., taol nervennoù g., gouvid nervel g.
nervig ag. : **1.** nerzhus, kigennek ; *nerviger Arm,* brec'h nerzhus b., brec'h kigennek b. ; **2.** [dre skeud.] *ein nerviger Stil,* un doare-skrivañ reut (nerzhus) g. ; **3.** P. hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, fachus, skuizhus, tenn, poanius, gloazus, lazhus, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn.
nervlich ag. : nervel ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz.
nervös ag. : nervus, nervennus, nervennek, bervet, enervet, mil enervet, tri mil enervet ; *jemanden nervös machen,* hegaziñ u.b., atahinañ u.b., terriñ penn u.b., dismantrañ spered u.b., distrellañ u.b., heskinañ u.b. ; *der macht mich nervös,* me a zo erru droug em c'horf gant hemañ, heg am eus ouzh hemañ, erru on nervus gant hemañ ; *diese Schwüle macht mich nervös,* me a zo arnevet gant ar broutac'h-mañ ; *die Leute sind nervös geworden,* erru eo nervus an dud ; *nervöser Mensch,* valigant g.
Nervosität b. (-) : nervuster g., nervennegezh b.
nervtötend ag. : [dre skeud.] hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, atahinus, chastreüs, enoeüs, fachus, skuizhus, tenn, poanius, gloazus, lazhus, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn.
Nervtöter g. (-s,-) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., gwir bistri g., poezon g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., debr-spered g., koll-skiant g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g., abuzer g., ampoezon g., añjiner g., arabadus g., atahiner g., duadenn b., borod g., brae b., randoner g., trabaser g., hegazer g.
Nervus Rerum g. (- -) : [dre skeud.] *der Nervus Rerum,* an arc'hant, an hini a ren pep tra - an arc'hant, an hini a

zo penn - an arc'hant, an hini a zo ar skoulm -, an arc'hant, an hini a zo ar vudurun - hep arc'hant brezel ebet.
Nerz g. (-es,-e) : [loen.] vizon g.
Nerzfarm b. (-,-en) : magerezh vizoned b.
Nerzmantel g. (-s,-mäntel) : mantell vizon b.
Nerzpelz g. (-es,-e) : feur vizon b.
Nessel[1] b. (-,-n) : **1.** [louza.] linad-grizias str., linad str., linadenn b., fic'h g., linad skaot str., levneg str., levnegenn b. ; *die Nessel brennt,* flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, deviñ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, grizias eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Nesseln brennen mir noch auf der Haut,* santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *Ort mit vielen Nesseln,* linadeg b. ; *voll von Nesseln,* linadek ; *mit Nesseln peitschen,* linata ; **2.** [dre skeud.] *sich in die Nesseln setzen,* mont da graoña en ur vodenn fall, kouezhañ en ur gaoc'henn, kouezhañ en un toull fall, kouezhañ en ur grenegell, en em lakaat en ur blegenn lous, en em fourrañ e kudennoù ; *in den Nesseln sitzen,* bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet, bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ riñset, bezañ paket fall, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask, e lost er vrae), bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; **3.** [mezeg.] *Nesseln,* terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g. ; *die Nesseln haben,* bezañ gant an derzhienn-linad (an derzhienn-skaot), bezañ an derzhienn-linad (an derzhienn-skaot) gant an-unan.
Nessel[2] g. (-s,-) : [gwiad.] lien-kotoñs g., moñselin g.
Nesselausschlag g. (-s) : [mezeg.] terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g.
Nesselbrand g. (-s,-brände) : skaot linad g., poazhadur linad g.
Nesselfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g.
Nesselstängel g. (-s,-) : [louza.] linadenn b., breunenn linad b. [*liester* breunennoù linad, breun linad].
Nesseltier n. (-s,-e) : [loen.] knidar str., knidarenn b.
Nesseltuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] lien-kotoñs g., moñselin g.
Nessessär n. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Necessaire**.
Nessosgewand n. (-s,-) / **Nessoshemd** n. (-s) / **Nessoskleid** n. (-s) / **Nessusgewand** n. (-s,-) / **Nessushemd** n. (-s) / **Nessuskleid** n. (-s) : **1.** [mojenn.] toneg Nessos b., krezenn Nessos b. ; **2.** [dre skeud.] prof hag a zegaso gwalloù mantrus d'e heul g., diservij g.
Nest n. (-es,-er) : **1.** [loen.] neizh g., neizhiad g. ; *ein Nest ausnehmen,* dineizhañ laboused, dineizhiañ laboused, difoupañ un neizh, digrakañ un neizh, difoupañ ploged, difontañ un neizh, distekiñ un neizh ; *Eier aus einem Nest nehmen,* dineizhañ un neizh ; *sein Nest bauen,* sevel e neizh, neizhstummañ, neizhiañ, fardañ e neizh ; *sein Nest aufgeben,* kasaat (kazañ, krazañ, dilezel) e neizh, dineizhiañ ; *auf ein Nest stoßen,* degouezhout war un neizh ; *Nester suchen,* neizheta, neizhiaoua ; *von den Eltern vor dem Eierlegen verlassenes Nest,* neizh kras g. ; *nach Nestern suchen,* neizhiaoua ; **2.** [dre skeud.] *das eigene Nest beschmutzen,* ober tuf d'ar mouar, ober tuf war ar mouar, kaoc'hañ e stal, dispenn brud e dud (brud e vro), didammañ brud e dud (brud e vro), na vezañ mat nemet da gaoc'hañ ar stal ; *er hat sich sein Nest gebaut,* graet en deus e doull ; **3.** gwelead g., gwele ; *ein Raupennest,* ur gwelead preñved g., ur gwele biskoul g. ; **4.** [dre skeud.] *ein elendes Nest,* un difouilh g., un toull gouez g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., ul lastez kêrig vihan b., ur c'hozh lec'h distro g., ul lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; **5.** [dre skeud.] toull g., groc'h g., toull-kuzh g., neizh g., kuzhiadell b. ; *man fand das Nest leer,* goullo e oa toull al laeron, goullo e oa ar groc'h laeron, goullo e oa an neizh, dineizhiet (diskampet) e oa al laeron.
Nestausnehmer g. (-s,-) : difouper g., neizhetaer g.
Nestbau g. (-s,-bauten) : [loen.] neizhiadur g., neizhstummadur g., neizhañ g.
Nestel b. (-,-n) : las g., akuilhetenn b.
Nestelknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.
Nestelknüpfer g. (-s,-) : ereer g., sorser g.
nesteln V.k.e. (hat genestelt) : lasañ, stagañ, skoulmañ. V.gw. (hat genestelt) : *an etwas (t-d-b) nesteln,* talfasat udb, turlutañ udb, kalfichat udb, bitellat udb, bitrakiñ udb, trikarmadiñ udb, c'hwiliañ udb.
Nestfeder b. (-,-n) : [loen.] marbluñv str., pluñv foll str., dumed g.
Nestflüchter g. (-s,-) : [loen.] labous neizhtec'hat g.
Nesthäkchen n. (-s,-) / **Nestküchlein** g. (-s,-) : *das Nesthäkchen,* lost an neizh g., lostig-an-ti g., an diwezhañ ganet g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidorc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar grazenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., ar gorrikin g., ar gourig g., an dakezenn b., toullig an ti g., ar belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g., ar mevel bihan g.
Nestling g. (-s,-e) : **1.** labousig chomet en neizh g., diwezhañ an neizhiad g, toullig g. ; **2.** [dre skeud.] *sellit ouzh* **Nesthäkchen / Nestküchlein**.
Nestor g. : [mojenn.] Nestor g.
Nesträuber g. (-s,-) : difouper g., neizhetaer g.
Nestsucher g. (-s,-) : neizhiaouaer g.

Nestwärme b. (-) : [dre skeud.] c'hwekted ar vuhez familh b.
Netiquette b. (-) : [stlenn.] netikedenn b., reolennoù dereadegezh evit implijerien ar Genrouedad lies.
nett ag. : **1.** plijus, propik, prop, brav, kevannezus, koant, koantik, bourrus, mistr ; *es ist sehr nett hier,* plijus (propik, brav) eo amañ, amañ eo laouen bevañ, kevannezus eo amañ ; *ein nettes Häuschen,* un tiig propik g., un tamm ti propik g., un tamm ti mistr g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; **2.** jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv ; *sehr nett von Ihnen !* jentil oc'h ! brav eo eus ho perzh ! kaer bras eo eus ho perzh ! ; *netter werden,* hegaraat ; *er ist nett,* un den tre eo, un den kenañ eo hennezh, un den bourrus eo ; *sie ist nett,* ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh ; *er ist ein netter Mensch,* un den hegarat eo, un den kenañ eo hennezh, un den bourrus eo ; *ein netter Junge,* un tamm paotr c'hwek (hegarat, karadek, karantezus, bourrus, plijus, plijadurus, kenañ, tre, sichant) ; *mach bitte die Tür zu, das wäre nett von dir,* serr an nor, paotr mat e vi ; *er ist lieb und nett zu uns,* hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *wenn er nüchtern ist, ist er recht nett,* diwar an dour eo jentil ; **3.** P. *ein nettes Früchtchen,* ur sapre lampon g., ur sapre labous g., ur c'hwil (un ibil) a baotr g.
netterweise Adv. : *etwas netterweise tun,* bezañ jentil a-walc'h evit ober udb.
Nettheit b. (-) : karadegezh b., karantegezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., afesonded b., libistr g.
Nettigkeit b. (-,-en) : **1.** karadegezh b., karantegezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., afesonded b., libistr g. ; **2.** braventez b., koantiri b., koantiz b., traoù koant lies., traoù hegarat lies., fougeoù lies. ; *jemandem ein paar Nettigkeiten sagen,* lavaret un nebeud traoù koant (hegarat) d'u.b., lavaret un nebeud komzoù flour d'u.b.
netto Adv. : rik.
Nettobetrag g. (-s,-beträge) : sammad rik g.
Nettoertrag g. (-s,-erträge) : buzad rik g., gounidegezh rik b.
Nettogewicht n. (-s,-e) : pouez rik g.
Nettogewinn g. (-s,-e) : buzad rik g., gounidegezh rik b.
Nettokreditaufnahme b. (-,-n) : endleadur rik g.
Nettolohn g. (-s,-löhne) : gopr rik g.
Nettopreis g. (-es,-e) : priz rik g.
Nettoraumgehalt g. (-s,-e) **/ Nettoregistertonne** b. (-,-n) : [merdead.] fard rik g.
Nettovermögen n. (-s) : [arc'hant.] kaoudoù rik lies.
Netz n. (-es,-e) : **1.** roued b., kidell b., [rannyezh. bzh] rouedenn b. ; *Netze auswerfen,* stlepel rouedoù ; *Netze spannen,* stegnañ rouedoù ; *mit einem Netz fangen,* rouedañ ; *die Sardinen wollen nicht ins Netz,* marvoret eo ar sardin ; *ein Netz voll Meeräschen,* un taolad meilhed g., ur rouedad veilhed b. ; *Netze ausbessern,* didoullañ rouedoù, fichañ rouedoù, kempenn rouedoù, tailhañ rouedoù, divoullañ rouedoù, dresañ rouedoù ; *das Netz mit Bleikugeln beschweren,* plomañ ar roued ; *engmaschiges Netz,* roued stank b. ; *breitmaschiges Netz,* roued voull b. ; *das Schleppnetz sitzt fest,* kroget eo ar roued-stlej e-barzh ar vein ; *ein Netz leeren,* dirouedañ pesked ; *das Netz reißt,* fregañ (regiñ, freuzañ) a ra ar roued ; *knapp unter der Oberfläche schwimmendes Netz,* roued vas b. ; *die Netze einziehen,* sevel (gorren, dizourañ, divorañ) ar rouedoù ; *die Gesamtheit der Netze auf einem Fischerschiff,* ur fard rouedoù g. ; *die Saat mit Netzen vor Vögeln schützen,* neudennañ parkadoù nevez hadet.
2. [dre skeud.] *jemandem ins Netz gehen,* en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *jemanden in sein Netz locken,* sachañ (dedennañ) u.b. en e rouedoù.
3. [treuzdoug.] rouedad b. ; *Eisenbahnnetz,* rouedad hentoù-houarn b.
4. [stlenn.] gwiad g./b., web g., Web g., Kenrouedad b.
5. *soziales Netz,* **a)** [stlenn.] rouedad kevredigezhel b. ; **b)** aozadurioù a warez sokial lies.
6. [tredan.] rouedad tredan b.
Netzanode b. (-,-n) : [skingomz] anod bouetaet gant ar rouedad g., anod kennasket gant ar rouedad g.
netzangeschlossen ag. : [tredan] bouetaet gant ar rouedad, kennasket gant ar rouedad, skourret ouzh ar rouedad.
Netzanschluss g. (-es,-anschlüsse) : kennask gant ar rouedad b.
Netzanschlusskabel n. (-s,-) : neudenn gemporzh b.
Netzarbeit b. (-,-en) : labour didoullañ rouedoù g., labour fichañ rouedoù g., labour kempenn rouedoù g., labour tailhañ rouedoù g., labour divoullañ rouedoù g., labour dresañ rouedoù g.
netzartig ag. : rouedek, rouedheñvel, e doare ur roued, e doare rouedoù, a-zoare gant ur roued, a-zoare gant rouedoù, a-seurt gant ur roued, a-seurt gant rouedoù.
Netzätzung b. (-,-en) : [moull.] klichederezh g.
Netzauge n. (-s,-n) : [loen.] lagad talbennigaouek g.
Netzball g. (-s,-bälle) : [sport, tennis] polotenn let b.
Netzbecher g. (-s,-) : glebigell b.
Netzeinteilung b. (-,-en) : karrezennadur g.
netzen V.k.e. (hat genetzt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat.
Netzfabrikant g. (-en,-en) : roueder g.
Netzfilter g./n (-s,-) : sil da zilemel ar vorm (ar grizien, ar gwrac'hadoù, an adtrouzioù, an ardrouz) g.
Netzfischerei b. (-) : rouederezh g.
Netzflügler g. (-s,-) : [loen.] nevropter g., neuropter g.
netzförmig ag. : rouedek, a-rouedad, rouedheñvel, e doare ur roued, e doare rouedoù, a-zoare gant ur roued, a-zoare gant rouedoù, a-seurt gant ur roued, a-seurt gant rouedoù.
Netzgerät n. (-s,-e) : ardivink kennasket gant ar rouedad g.
Netzgleichrichter g. (-s,-) : [tredan] untuaer g.
Netzhaut b. (-,-häute) : [korf.] luc'hsae b., skramm-lagad g., parch al lagad g., rouedenn-lagad b.
Netzhersteller g. (-s,-) : roueder g.
Netzkarte b. (-,-n) : [treuzdoug.] kartenn mat evit ar rouedad a-bezh b., kartenn rouedad b.
Netzkupplung b. (-,-en) : [tredan] etrekennaskadur g., etrekennaskañ g.

Netzleger g. (-s,-) : [merdead., lestr-brezel] mouilher rouedoù g.
Netzmagen g. (-s) : [loen.] sac'hig g., boned g.
Netzmasche b. (-,-n) : mell roued g., mailh roued g., lagadenn b., lagad g.
Netznadel b. (-,-n) : nadoz b. ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln,* kargañ an nadoz.
Netzprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kewerier rouedad g.
Netzrandleine b. (-,-n) : [merdead., sport] poell g. ; *ein Netz mit einer Netzrandleine versehen,* poellañ ur roued, poellañ.
Netzreusenschnecke b. (-,-n) : [loen.] kog-beleg g. [*liester* kigi-beleien].
Netzschere b. (-,-n) : [merdead.] troc'h-rouedoù g.
Netzschüsselchen n. (-s,-) : glebigell b.
Netzstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredan eus ar rouedad g.
Netzstrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer rouedek g., loer rouedig g., P. loer kas c'hoant g.
Netzteil n. (-s,-e) : [tredan] bloc'h porzhiñ g.
Netzwerk n. (-s,-e) : **1.** [tisav.] gweadeg b., gweadurioù lies. ; **2.** [tredan., stlenn.] rouedad b. ; **3.** [Rezistañs, istor] rouedad b.
Netzwerkarchitektur b. (-,-en) : [stlenn.] kefluniadur rouedekaet g.
Netzwerkfehler g. (-s,-) : [stlenn.] c'hwitadenn rouedad b.
neu ag. : **1.** nevez ; *neuer Ausdruck,* tro-lavar nevez b. ; *neue Wortbildung,* ger nevez g., nevezc'her g. ; *funkelnagelneu,* nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ tro, war e gentañ lamm ; *das Neue Testament,* al Lezenn Nevez b. / al Lezenn a C'hras b. (Gregor), an Testamant Nevez g. ; *das neue Jahr,* ar bloaz nevez g. ; *der neue Bürgermeister,* ar maer nevez g. ; *die neu(e)ste Mode,* ar c'hiz nevez b., an nevezioù diwezhañ lies., an nevezadennoù diwezhañ lies. ; *nichts Neues,* netra nevez, netra a nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne,* n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, ned eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *die neu(e)sten Nachrichten,* an nevezdedoù lies., an nevezentioù lies., an doareoù nevez lies., ar c'heleier fresk (nevez) lies. ; *was gibt's Neues ?* petra 'zo a nevez ganit ? hag a nevez ganit ? daoust eta petra 'zo a nevez ? petra nevez a zo ? hag a nevez ? ; *haben Sie was Neues erfahren ?* klevet ho peus un nevezinti bennak ? ha klevet ho peus nevezdedoù ? ; *wir haben nichts Neues von ihnen gehört,* n'eus ket bet klevet nevez anezho ; *um zu sehen, was es so Neues gibt,* abalamour din da welet an nevezintioù ; *diese Speise war für mich etwas Neues,* ar meuz-se a oa nevez evidon ; *die neueren Sprachen,* ar yezhoù nevez lies., ar yezhoù arnevez lies. ; *ich bin neu darin,* nevez-deuet on war an dachenn-se, nevez on war an dachenn-se, emaon war va c'hentañ lamm, war va zro gentañ emaon ; *das ist ja ganz was Neues ! das ist ja das Neueste vom Neuen ! das ist mir neu !* kentañ kleved ! va c'hentañ kleved ! kentañ kleved eo din ! va c'hentañ kleved eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; *dieser Roman ist ziemlich neu,* ar romant-se a zo nevez a-walc'h ; *neue Gedanken,* mennozhioù nevez lies., nevezadennoù lies. ; *ein neues Land entdecken,* dizoleiñ ur vro nevez ; *ein neuer Schüler,* ur skoliad nevez g. ; *ich habe jetzt einen neuen Bruder,* ur breur nevez am eus bet ; *einen neuen Wagen kaufen,* prenañ ur c'harr-tan nevez ; *einen neuen Mantel anziehen,* gwiskañ ur vantell nevez ; *ein neues Leben anfangen,* boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; [dre skeud.] *neuer Mensch,* neveziant g., den erru g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., paour astennet g.
2. Adv. : a-nevez, en-dro, adarre, ad- ; *neu beleben,* advuhezekaat, advevañ, reiñ lañs en-dro da, reiñ birvidigezh en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel, nevesaat ; *neu auflegen,* adembann, embann a-nevez (en-dro) ; *neu ausrüsten (ausstatten),* terkañ (pourvezañ) a-nevez, adpourvezañ, adterkañ ; *neu einkleiden,* gwiskañ a-nevez ; *er ist ganz neu angezogen,* gwisket eo razh a-nevez.
3. [troioù-lavar] *aufs Neue, von Neuem,* en-dro, a-nevez, adarre, arre ; *wieder von Neuem anfangen,* dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro ; *neue Besen kehren gut,* matez nevez da'z ti pa zeuio kement a deir a labouro ; *alles Neue hat seinen Reiz,* ouzh an nevezenti e vez sell atav, an nevezded a blij atav, an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *eine neue Haut bekommen,* cheñch kroc'hen, muzañ, diskantañ.
Neuankömmling g. (-s,-e) : degouezhiad g., erruer g., den nevez erru g., den nevez degouezhet g.
neuapostolisch ag. : [relij.] nevezabostolek.
neuartig ag. : a stumm nevez, a c'hiz nevez, digent, nevez ; *ein neuartiger Kredit,* ur c'hred a stumm (a c'hiz) nevez g.
Neuartigkeit b. (-) : nevezded g., arnevezelezh b., modernelezh b.
Neuauflage b. (-,-n) / **Neuausgabe** b. (-,-n) : adembannadur g., embannadenn nevez b., moulladenn nevez b., advoulladur g., advoulladenn b., eilmoulladur g.
Neuaustattung b. (-,-en) : terkadur nevez g., aveadur nevez g., binviadur nevez g., adaveadur g.
Neubau g. (-s,-bauten) : savadur nevez g.
Neubaugebiet n. (-s,-e) : karter nevez g.
Neubearbeitung b. (-,-en) : adaozadur g., aozadur nevez g., kempennadur nevez g., arnevezadur g., bremanaidigezh b., modernadur g.
Neubeginn g. (-s) : adkrog g.
Neubelebung b. (-,-en) : adsav g., adlañs g.
Neubildung b. (-,-en) : **1.** stummadur nevez g. ; **2.** [yezh.] ger nevez g., nevezc'her g.
Neubretonisch n. : nevezvrezhoneg g.
neubretonisch ag. : nevezvrezhonek.
Neubritannien n. : Preden-Nevez b., Breizh-Nevez b.

Neubürger g. (-s,-) : annezad nevez g.
Neubürgerin b. (-,-nen) : annezadez nevez b.
Neudruck g. (-s,-e) : adembannadur g., embannadenn nevez b., moulladenn nevez b., advoulladur g., advouladenn b., eilmoulladur g.
Neue(s) ag.k. n. : **1.** nevezadenn b. ; **2.** nevezded b., nevezinti b. ; *nichts Neues,* netra nevez, netra a nevez ; *ich habe nichts Neues erfahren, ich habe nichts Neues zu melden, ich habe nichts Neues zu berichten,* n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *alles Neue hat seinen Reiz,* matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti - an nevezded a blij atav - an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne,* n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, n'eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *was gibt's Neues ?* petra 'zo a nevez ganit ? hag a nevez ganit ? daoust eta petra 'zo a nevez ? petra nevez a zo ? hag a nevez ? ; *haben Sie was Neues erfahren ?* ha klevet ho peus un nevezinti bennak ? ha klevet ho peus nevezdedoù ? ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh ! ; *das ist ja ganz was Neues, das ist ja das Neueste vom Neuen !* kentañ kleved ! va c'hentañ kleved ! kentañ kleved eo din ! va c'hentañ kleved eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; *um zu sehen, was es so Neues gibt,* abalamour din da welet an nevezintioù ; *etwas Neues,* un dra bennak a nevez ; *diese Speise war für mich etwas Neues,* ar meuz-se a oa nevez evidon ; **3.** [troioù-lavar] *aufs Neue, von Neuem,* en-dro, a-nevez, adarre, arre ; *wieder von Neuem anfangen,* dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro.
Neuenburg n. : [Bro-Suis] Neuchâtel b.
Neuentdeckung b. (-,-en) : **1.** dizoloidigezh nevez b., dizoloadur nevez g., dizoloadenn nevez b., kavadenn nevez b. ; **2.** diskuliadenn b., diskuliadur g. ; **3.** addizoloidigezh b., kavadenn b.
Neuentwicklung b. (-,-en) : nevezadur g., nevezadenn b., nevezinti b.
neuerdings Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, a-nevez 'zo, ken un nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.
neuere(r,s) ag. : *die neuere Zeit,* an amzerioù nevez lies., ar marevezh arnevez g., ar bed arnevez g.
Neuerer g. (-s,-) : nevezer g., nevezour g., nevezintier g., adnevezer g., touller-hent g., lañsadenn gentañ b.
neuerlich ag. : nevez.
Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus tamm 'zo ebet, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.
neuern V.k.e. (hat geneuert) : neveziñ, adneveziñ, adnevesaat, reneveziñ, nevesaat, kemm, cheñch.
Neueröffnung b. (-,-en) : **1.** digoradur nevez g. ; **2.** addigoradur g.
Neuerscheinung b. (-,-en) : [moull.] levr nevez-embannet g., levr deuet eus ar moull g., levr nevez-voullet g.
Neuerung b. (-,-en) : nevezadenn b., nevezidigezh b., nevezerezh g., nevezadur g., adreizhadur g.
Neueste(s) ag.k. n. : **1.** keleier fresk lies. ; *das ist das Neueste vom Neuen !* kentañ kleved ! va c'hentañ kleved ! kentañ kleved eo din ! va c'hentañ kleved eo ! ar c'hentañ din klevet ! ar c'hleved kentañ eo din ! kentañ keloù ! ; **2.** traezenn nevez-tout b.
neuestens Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all.
Neufüllung b. (-,-en) : adleuniadur g., adkargadur g., adkargerezh g.
Neufundland n. : Douar-Nevez g., an Douar-Nevez g.
Neufundländer g. (-s,-) : **1.** annezad Douar-Nevez g., annezad an Douar-Nevez g .; **2.** [loen.] ki Douar-Nevez g., ki an Douar-Nevez g., Douar-Nevez g.
Neufundlandfischer g. (-s,-) : moruetaer an Douar-Nevez g.
neugebacken ag. : **1.** fresk, nevez poazhet ; **2.** [dre skeud.] nevez-deuet [eus udb].
neugeboren ag. : nevez-c'hanet, nevez-vet.
Neugeburt b. (-,-en) : adc'hanedigezh b., adsav g.
Neugestaltung b. (-,-en) : neuznevezadur g., adaozadur g., aozadur nevez g., kempennadur nevez g., kemmadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b.
Neugewichtung b. (-,-en) : [polit.] cheñchamant politikerezh g., cheñchamant linenn g., reizhadenn linenn g., kemm linenn stur g., cheñchamant linenn stur g.
Neugier b. (-) **/ Neugierde** b. (-) : kuriusted b., ranellder g., ranellded b., ranellegezh b., ranellerezh g., kivioulder g., c'hoant gouzout g., c'hoant kurioziñ g., debron gouzout g. ; *vor Neugierde brennen, vor*

Neugierde platzen, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *Neugierde wecken,* dihuniñ ar c'hoant gouzout ; *seine Neugier überwog alle Skrupel,* kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; *jemandem die Neugierde austreiben,* kizañ e fri d'u.b.

neugierig ag. : kurius, eferus, ranell, ranellek, furedek, fronellek, randonus, kaoc'h kraz en e vragoù, sav-e-fri, ur beg minaoued anezhi, fri-furch ; *neugierig sein,* bezañ ur guriuzenn, bezañ ur sellataer, bezañ ur fri-furch a zen, bezañ fri-furch, bezañ ur fri abil a zen, bezañ ur sav-e-fri a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ fri hir, bezañ hir e fri, lakaat (sankañ, bountañ) e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bountañ e fri e pep lec'h, mont da beuriñ e park ar re all, bezañ ranell, bezañ furedek, ranelliñ, konoc'hañ, bezañ ur beg minaoued a blac'h ; *überaus neugierig sein,* bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ kurius evel ur gaerell ; *rasend neugierig sein,* birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù ; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken,* sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h ; *Neugierige,* bekez b., beg minaoued a blac'h b., saverez-he-fri b., kuriuzenn b., sellataerez b. ; *Neugieriger,* fri-furch g., fri savet g., spered kurius a zen g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., sav-e-fri g., sellataer g., pezh kurius g., fri kurius g., kuriuzenn b. ; *eine Ansammlung Neugieriger,* ur guchennad klapezeien b., un tolpad klapezeien g., un tolpad tud kurius g., ur bodad klapezeien g., ur vodenn glapezeien b., ur vodennad klapezeien b.

Neugliederung b. (-,-en) : adreizhadur g., adurzhiadur g.

Neugriechisch n. : nevezc'hresianeg g., gresianeg arnevez g., gresianeg a vremañ g.

Neugründung b. (-,-en) : diazezadenn nevez b., diazezadur nevez g., krouidigezh nevez b., ensavadur nevez g.

Neuguinea n. : Ginea-Nevez b.

Neuheit b. (-,-en) : nevezder g., nevezded b., nevezadenn b., nevezinti b., nevez g. ; *die letzte Neuheit,* an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b. ; *Reiz der Neuheit,* plijadur degaset gant an traoù nevez b., plijadur degaset gant an nevezdedoù b.

Neuhochdeutsch n. : alamaneg uhel arnevez g.

Neuigkeit b. (-,-en) : nevezder g., nevezded b., nevezadenn b., nevezinti b., nevezenti b., nevez g. ; *wissen Sie die letzte Neuigkeit ?* ha klevet hoc'h eus ar c'heloù nevez (an doareoù, an nevezenti, an nevezdedoù) ? ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet,* plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezenti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; *die Neuigkeiten erzählen,* distagañ keloù, displegañ ar c'heleier, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, reiñ nevezioù, kontañ an nevezdedoù ; *sehr gute Neuigkeit,* keleier eus ar c'haerañ lies., keleier laouen lies. ; *das ist ja eine sehr gute Neuigkeit !* setu ar gwellañ keloù a voe biskoazh klevet ! ; *das ist ja eine schlechte Neuigkeit,* hemañ avat a zo ur c'heloù fall ; *zu erfahren, dass sie geheiratet hatte, war eine echte Neuigkeit,* kentañ kleved e voe klevet lavaret e oa dimezet ; *sie unterhalten sich über die Neuigkeiten in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter.

Neuinszenierung b. (-,-en) : leurennadur nevez g.

Neujahr n. (-s,-e) : *das Neujahr,* deiz kentañ ar bloaz g., an deiz kentañ a'r bloaz g., an deiz kentañ eus ar bloaz g., kala-Genver g., kala-bloaz g., kala miz Genver g., an deroù-bloaz g., [dre fent.] pardon ar joskennoù g. ; *zu Neujahr,* d'ar bloaz nevez, da zeiz kentañ ar bloaz, d'an deiz kentañ a'r bloaz, evit deiz kentañ ar bloaz, evit an deiz kentañ a'r bloaz, gant deiz kentañ ar bloaz, da gala-Genver g., da gala-bloaz, da galanna ; *zu Neujahr gratulieren,* hetiñ ar bloavezh mat, ober e c'hourc'hemennoù a vloavezh mat, reketiñ ur bloavezh mat, mennout ur bloavezh eürus ; *frohes Neujahr !* bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod ! va gwellañ hetoù a vloavezh mat dit ! bloavezh mat, yec'hed ha prosperite hag ar baradoz e fin ho puhez ! bloavezh mat deoc'h ! blezad mat deoc'h ! bloaziad mat deoc'h ! hetiñ a ran ar bloavezh mat deoc'h ! ur bloavezh mat a souhetan deoc'h ha kalz a re all ouzhpenn ! ur bloavezh mat a reketan deoc'h ! yec'hed ha prespolite, joa ar baradoz da fin ho puhez ! souetiñ a ran deoc'h ur bloavezh mat, yec'hed kreñv ha boued war ar plad, kig bevin ha kig sall, bara gwinizh war an daol, kaol pomet en ho jardin, e-barzh al liorzh pour hag irvin, karotez bras ha panez krenn, evit ma vo mat ar soubenn ! mennout a ran ur bloavezh eürus ! ; *zu Neujahr bringt Großmutter immer viele Geschenke mit,* mamm-gozh a zeu atav ur bern nevezioù ganti da gala-bloaz ; *Weihnachts- und Neujahrsfeiertage,* gouelioù dibenn bloaz lies., mare Nedeleg hag ar bloaz nevez g. ; *bald ist Neujahr,* ar bloaz nevez a ya da zigeriñ.

Neujahrsfest n. (-es,-e) : gouel deiz kentañ ar bloaz g., gouel kala-Genver g., gouel kala-bloaz g., [dre fent.] pardon ar joskennoù g.

Neujahrsgeschenk n. (-s,-e) : *die Neujahrsgeschenke,* an deroù-mat g., ar c'halanna g., ar c'houignaoua g., an nevezioù lies., an donemat g., donemat ar bloaz nevez g., an eginad g. ; *was hast du als Neujahrsgeschenke bekommen ?* petra ac'h eus bet da'z kalanna ?

Neujahrsglückwunsch g. (-s,-wünsche) : gourc'hemennoù a vloavezh mat lies., gwellañ hetoù a vloavezh mat lies., hetoù ar bloavezh mat lies. ; *als Kind von Haus zu Haus gehen und Neujahrsglückwünsche übermitteln,* kouignaoua, mont da gouignaoua.

Neukaledonien n. (-s) : Kanaky b., Kaledonia Nevez b.

Neukaledonier g. (-s,-) : Kanak g., Nevezkaledonian g.

Neukaledonierin b. (-,-nen) : Kanakez b., Nevezkaledonianez b.

neukaledonisch ag. : kanak, nevezkaledonian.

Neukantianismus g. (-) : [preder] nevezkantouriezh b., nevezdezvarnouriezh b.

neukeltisch ag. : nevezkeltiek.

Neuklassizismus g. (-) : nevezklaselezh b., nevezklaselouriezh b.

neuklassizistisch ag. : nevezklasel, nevezklaselour, giz an nevezklaselouriezh, a c'hiz nevezklasel.
Neukritizismus g. (-) : [preder] nevezdezvarnouriezh b., nevezkantouriezh b.
Neuland n. (-s,-länder) : **1.** douar nevez dianav g., tachenn fraost b., fraost g. ; **2.** difraosteg b., difraostenn b., nevezenn b. ; *Neuland erschließen,* **a)** difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, skidiñ ; **b)** trevadenniñ (poblañ) douaroù nevez ; **3.** [dre skeud.] *wissenschaftliches Neuland erschließen,* digeriñ hentoù nevez, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, toullañ hentoù nevez, digeriñ an hent, difraostañ un dachenn nevez, labourat war un dachenn fraost.
Neulamarckismus g. (-) : nevezlamarkouriezh b.
neulich Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, nebeut amzer 'zo, n'eus tamm 'zo ebet, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all ; *eine neulich gekalkte Mauer,* ur voger fresk razet b. ; *ein neulich gekauftes Haus,* un ti nevez-prenet g., un ti prenet nevez 'zo ; *er ist neulich verstorben,* hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo ; *wir haben neulich von ihm einen Brief bekommen,* emaomp o nevez resev ul lizher digantañ.
Neulicht n. (-s,-er) : nevez-bihan g.
Neuling g. (-s,-e) : neveziant g., neveziad g., unan glas e vegel g., glazard g., deskard g., deskardour g., belostig g., gwidor g., gwidorig g., unan hag a zo war ar boulc'h kentañ g.
Neume b. (-,-n) : [sonerezh] neum str., neumenn b.
Neumexiko n. (-s) : Mec'hiko Nevez b., New Mexico b.
neumodisch ag. : diouzh ar c'hiz nevez.
Neumond g. (-s,-e) : nevez g., nevez-bihan g., nevez-loar g., loar nevez b., loar vihan b. ; *bei Neumond,* war an nevez, d'al loar nevez.
Neumondsichel b. (-,-n) : prim al loar g., kresk al loar g., kerniel al loar lies., loargresk g., loar gornek b., loarbrim g., nevez bras g. ; *die Sichel des Neumondes wird sichtbar,* kregiñ a ra al loar da ziskouez he frim, emañ al loar o vont war he falz.
neun niv. : nav ; *neun Hunde,* nav c'hi lies. ; *neun Hündinnen,* nav c'hiez lies. ; *neun Häuser,* nav zi lies. ; *neun Wiesen,* nav frad lies. ; *neun Mädchen,* nav flac'h lies. ; *neun Füße,* nav zroad lies. ; *neun Jahre,* nav bloaz lies. ; *neun Kinder,* nav bugel lies., nav a vugale lies. ; *etwa neun Tage,* nav devezh bennak, un nav devezh bennak, war-dro nav devezh, e-tro un nav devezh bennak, e-ser un nav devezh, nav devezh tost-da-vat, bordik nav devezh, war vordik nav devezh, sa nav devezh, war-dost da nav devezh, tost da nav devezh, nav devezh pe dost (pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, well-wazh) ; *die neun Bistümer der Bretagne,* nav eskopti Breizh lies. ; *mit neun multiplizieren,* navc'hementiñ ; *durch neun dividieren,* navvedenniñ ; *alle neun,* holl o-nav a-bezh ; *es waren ihrer neun,* nav a oa anezho, a-nav e oant, nav a dud a oa ; *es hat eben neun geschlagen,* emañ nav eur o paouez seniñ ; *die Aussagen von neun Zeugen,* testenioù nav zest ; *jeweils neun, zu neunt, jeweils zu neunt, je neun und neun,* nav-ha-nav, dre navioù ; *jeweils einer von neun,* unan a bep nav, unan dre bep nav, unan diwar bep nav, unan war bep nav ; *die neun Großen,* an nav vras lies. ; *die neun Alten,* an nav gozh lies.
Neun b. (-,-en) : **1.** naveder g., niver nav g., nav g. ; **2.** *alle Neune werfen,* reiñ lamm d'an nav c'hilh, diskar an nav c'hilh (Gregor) ; **3.** [kartoù] nav g.
Neunauge n. (-s,-n) : [loen.] lamprez str. ; *Neunaugen fangen,* lampresa, lamprezeta.
Neuneck n. (-s,-e) : navc'hognek, navc'hornek, navzueg g.
neuneinhalb Adv. : nav ... hanter.
Neuner g. (-s,-) : naveder g., niver nav g., nav g.
Neunergruppe b. (-,-n) : navad g., navedad g.
neunerlei Adv. : *auf neunerlei Art,* e nav doare disheñvel.
neunfach ag. : navc'hement, nav gwech kement all.
Neunfache(s) ag.k. n. : navc'hement, nav gwech kement all.
neunfältig ag. : nav gwech.
neunhundert niv. : nav c'hant.
neunhundertjährig ag. : ... nav c'hant vloaz, nav c'hant vloaz dezhañ.
neunhundertste(r,s) ag. : nav c'hantvet.
neunhunderttausend niv. : nav c'hant mil.
neunjährig ag. : ... nav bloaz, nav bloaz dezhañ.
Neunjährige(r) ag.k. g./b. : bugel nav bloaz g.
neunjährlich ag. : pep nav bloaz.
neunmal Adv. : nav gwech ; *neunmal so groß,* navc'hement.
neunmalig ag. : nav, nav gwech, graet nav gwech.
neunmalklug ag. : teilek, kaoc'hek, hag a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, hag a gred dezhañ e sav an heol en e revr.
Neunmalklug g. (digemm) : *Herr Neunmalklug*, Yann an orbider g., Yann doull-ourgouilh g., Yann re-vras-e-benn-evit-deskiñ-netra g., Yann deilek g., Yann gaoc'hek g., an aotrou na c'hall ket plegañ da gac'hat g., Yann teodet-hir-ha-dornet-berr g., Yann a-gred-dezhañ-bezañ-pevare-person-an-Dreinded g., penn boultouz : bras e c'henoù, berr e lost g.
neunschwänzig ag. : nav lost dezhañ ; *neunschwänzige Katze,* gwilastrenn b., skourjez b.
neunseitig ag. : nav fajenn oc'h ober anezhañ, ... nav fajenn.
neunstellig ag. : ... nav sifr.
neunstöckig ag. : ... nav estaj, … a nav estaj.
neunstündig ag. : ... nav eurvezh.
neunt ag. : navvet, navet ; *der neunte Monat des Jahres,* navvet miz ar bloaz g. ; *die neunte Lektion,* ar gentel nav b. ; *zu neunt, jeweils zu neunt,* nav-ha-nav, dre navioù ; *der neunte Mai,* an nav a viz Mae g. ; *Papst Pius der Neunte,* ar pab Pius nav g.

neuntägig ag. : ... nav devezh ; [relij.] *neuntägige Andachtsübung,* naved g./b.
neuntausend niv. : nav mil.
Neunte(r) ag.k. g./b. : navvet g./b. ; *der Neunte des Monats,* an nav eus ar miz.
neunteilig ag. : ... nav abadenn, ... nav lodenn.
Neuntel n. (-s,-) : navvedenn b.
neuntens Adv. : da navvet, d'an navvet.
neuntletzte(r,s) ag. : navvet diwezhañ.
Neuntöter g. (-s,-) : [loen.] pig-spern kein rouz b.
neunundachtzig niv. : nav ha pevar-ugent ; *neunundachtzig Jahre,* nav bloaz ha pevar-ugent lies.
neununddreißig niv. : nav ha tregont.
neunundneunzig niv. : naontek ha pevar-ugent ; *neunundneunzig Bücher,* naontek levr ha pevar-ugent lies.
neunundsiebzig niv. : naontek ha tri-ugent ; *neunundsiebzig Bücher,* naontek levr ha tri-ugent lies.
neunundzwanzig niv. : nav warn-ugent ; *der neunundzwanzigste Mai,* an nav warn-ugent a viz Mae.
neunzehn niv. : naontek ; *als ich neunzehn wurde,* pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz ; *neunzehn Mädchen,* naontek plac'h lies., naontek a verc'hed lies. ; *neunzehn schöne Pferde,* naontek vrav a gezeg lies.
Neunzehn b. (-,-en) : *die Neunzehn,* an niverenn naontek b., an niver naontek g., an naontek g.
neunzehnhundert niv. : naontek-kant.
neunzehntausend niv. : naontek mil ; *neunzehntausend Euro,* naontek mil Euro lies.
neunzehnte(r,s) ag. : naontekvet ; *der 19. (der neunzehnte) Mai,* an naontek a viz Mae ; *das neunzehnte Jahrhundert,* an naontekvet kantved g.
Neunzehntel n. (-s,-) : naontekvedenn b.
neunzig niv. : dek ha pevar-ugent, naogont.
Neunzig b. (-,-en) : dek ha pevar-ugent g. ; *auf die Neunzig zugehen,* na vezañ pell diouzh e zek vloaz ha pevar-ugent, mont d'e zek vloaz ha pevar-ugent, mont d'an dekvet bloavezh ha pevar-ugent eus e oad.
neunziger ag. : **1.** *in den neunziger Jahren,* e-pad ar bloavezhioù dek ha pevar-ugent ; **2.** [kenwerzh] eus 1990.
Neunziger[1] g. (-s,-) : *ein Neunziger,* un den en e zek vloaz ha pevar-ugent g.
Neunziger[2] lies. : *die Neunziger,* ar bloavezhioù dek ha pevar-ugent lies.
Neunzigerin b. (-,-nen) : *eine Neunzigerin,* ur vaouez en he dek vloaz ha pevar-ugent g.
Neunzigerjahre lies. : bloavezhioù dek ha pevar-ugent lies.
neunzigjährig ag. : dek vloaz ha pevar-ugent dezhañ, dek vloaz ha pevar-ugent.
Neunzigjährige(r) ag.k. g./b. : den en e zek vloaz ha pevar-ugent g.
neunzigmal Adv. : dek gwech ha pevar-ugent.
neunzigste(r,s) ag. : dekvet ha pevar-ugent.
Neunzigstel n. (-s,-) : dekvedenn ha pevar-ugent b.
Neuordnung b. (-,-en) : adreizhadur g., adurzhiadur g.
Neuorientierung b. (-,-en) : [polit.] cheñchamant politikerezh g., cheñchamant linenn g., reizhadenn linenn g., kemm linenn stur g., cheñchamant linenn stur g.
Neuphilologe g. (-n,-n) : kelenner war ar yezhoù bev g., yezhoniour g.
Neuphilologie b. (-) : studi ar yezhoù bev b., yezhoniezh b.
Neuphilologin b. (-,-nen) : kelennerez war ar yezhoù bev b., yezhoniourez b.
Neuplatonismus g. (-) : nevezplatonouriezh b., nevezplatonelouriezh b., nevezplatonegezh b.
Neuprägung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] skoadenn nevez b., moneiz nevez skoet g. ; **2.** [yezh.] ger nevez g., nevezc'her g. ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer“ ist eine sprachliche Neuprägung,* ar ger “niverelaer” a zo un nevezc'her anezhañ.
Neuralgie b. (-,-n) : [mezeg.] nervennad g., droug-nervennoù g., nervost b., neuralgiezh b.
neuralgisch ag. : **1.** [mezeg.] klañv e nervennoù, neurozek , neuralgek, nervostel ; *ich bin neuralgisch veranlagt,* droug am bez da'm nervennoù, klañv eo va nervennoù, taget e vezan em nervennoù, gant an nervost emaon ; **2.** [dre skeud.] gwiridik ; *neuralgischer Punkt,* tu gwan g., tu gwak g., gwiridig g., kizidig g., klañvenn b., andred damantus (gwiridik, kizidik) / hesked g. / gor g. (Gregor).
Neurasthenie b. (-) : [mezeg.] gwalañjer g., neurasteniezh b., nervasikter g., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirnez b., droug-hirnez g.
Neurastheniker g. (-s,-) : [mezeg.] den klañv gant an droug-hirnez g., neurasteneg g., nervasikeg g.
Neurasthenikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] plac'h klañv gant an droug-hirnez b., neurastenegez b., nervasikegez b.
neurasthenisch ag. : [mezeg.] fromidik, melkonius, melkoniek, gwalañjeret, doanik, doaniek, neurastenek.
Neuregelung b. (-,-en) : adurzhiadur g., adkempenn g.
neureich ag. : erru.
Neureiche(r) ag.k. g./b. : den erru g., den gwintet g., aotrou kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr g., itron kouezhet diwar (eus, diouzh) lost ar c'harr b., brizhaotrou g., julod nevez g., paour astennet g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g.
Neurer g. (-s,-) : nevezer g.
Neuritis b. (-) : [mezeg.] labez tanijennus an nervennoù g., nevrit g.
neuritisch ag. : [mezeg.] nevritek.
Neurochirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] nervsurjian g.
Neurochirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] nervsurjianez b.
Neurochirurgie b. (-) : [mezeg.] nervsurjianerezh g.
Neuroleptikum n. (-s, Neuroleptika) : [mezeg.] louzoù neuroleptek g.
Neurologe g. (-n,-n) : [mezeg.] neurologour g., nervoniour g.
Neurologie b. (-) : [mezeg.] neurologiezh b., nervoniezh b.
Neurologin b. (-,-nen) : [mezeg.] neurologourez b., nervoniourez b.
neurologisch ag. : [mezeg.] nervel, nervoniel, nervourel, neurologel.
Neuron n. (-s,-e/-en) : [korf.] neuron str.

Neurose b. (-,-n) : [mezeg.] nervennegad b., neuroz g. ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz.
Neurotiker g. (-s,-) : [mezeg.] den klañv e nervennoù g., neurozeg g., klañvour neurozek g.
Neurotikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] plac'h klañv he nervennoù b., neurozegez b., klañvourez neurozek b.
neurotisch ag. : [mezeg.] neurozek, klañv e nervennoù, neurozel.
Neurotransmitter g. (-s,-) : [bev.] nervdreuzkaser g.
Neurowissenschaft b. (-,-en) : nervskiant b.
Neuschnee g. (-s) : erc'h fresk g., erc'h nevez kouezhet g.
Neuseeland n. (-s) : Zeland-Nevez b.
Neuseeland-Ente b. (-,-n) : [loen.] kragell Zeland-Nevez b.
Neuseeländer g. (-s,-) : Zelandneveziad g.
Neuseeländerin b. (-,-nen) : Zelandneveziadez b.
neuseeländisch ag. : zelandneveziat.
Neusilber n. (-s) : [fizik] mailhchor g.
Neusprachler g. (-s,-) : yezhoniour g.
Neusprachlerin b. (-,-nen) : yezhoniourez b.
neusprachlich ag. : ... yezhoù bev, ... yezhoniezh.
Neusprech n. (-) : [George Orwell] nevezyezh b.
Neustadt b. (-,-städte) : kêr nevez b.
Neuste(s) ag.k. n. : *sellit ouzh* **Neueste(s)**.
neustens Adv. : *sellit ouzh* **neuestens**.
Neuthomismus g. (-) : neveztomazouriezh b.
Neutöner g. (-s,-) : sonour penn a-raok g., muziker penn a-raok g.
Neutönerin b. (-,-nen) : sonourez penn a-raok b.,muzikerez penn a-raok b.
neutral ag. : **1.** neptu, neptuek, didu, diberzh, digenlod, divrezel ; *sich neutral verhalten, neutral bleiben,* chom neptu, en em zerc'hel e nep tu, bezañ hep tu diouzh tu, bezañ hep doug na dizoug ; *ein neutrales Land,* ur vro neptu b. ; *neutral werden,* neptuiñ, neptuekaat ; **2.** [yezh.] neutrel, nepreizh, nepreizhel ; **3.** *neutrale Farbe,* liv diflamm g. ; **4.** [kimiezh] anvec'hiet.
Neutrale(r) ag.k. g./b. : neptueg g., neptuegez b. ; *die Neutralen,* ar broioù neptu lies., ar broioù divrezel lies.
Neutralisation b. (-,-en) : **1.** [tekn., skiantoù] neptuiñ g., neptuekaat g. ; **2.** [kimiezh] anvec'hiañ.
neutralisieren V.k.e. (hat neutralisiert) : **1.** neptuekaat, lakaat neptu, neptuiñ ; **2.** *jemanden neutralisieren,* lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat diwezh da zrougoberoù u.b., reiñ lamm d'u.b., mirout ouzh u.b. a noazout, dinoazañ u.b., dizorniañ u.b., lakaat enk war u.b., enkaat u.b. ; *er wurde rasch neutralisiert,* hennezh ne reas ket ur pleg ; **3.** [tekn., skiantoù] neptuekaat, diberzhegañ, neptuiñ, anvec'hiañ ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden,* an amoniak a c'hall neptuiñ (anvec'hiañ) an drenkenn sulfurek.
Neutralisierung b. (-,-en) : **1.** [tekn., skiantoù] neptuiñ g., neptuekaat g., diberzhegadur g., neptuekadur g. ; **2.** dinoazañ g., mestroniadur g., dizorniañ g., harzidigezh b. ; **3.** [kimiezh] anvec'hiañ g.
Neutralismus g. (-) : neptuelezh b., politikerezh diazezet war an neptuelezh g.
Neutralist g. (-en,-en) : neptuelour g.
Neutralität b. (-,-en) : neptuegezh b.
Neutrino n. (-s,-s) : [fizik] neutrino g.
Neutron n. (-s,-en) : [fizik] neutron str. ; *schnelle Neutronen,* neutron difrae str. ; *verzögerte Neutronen,* neutron daleet str.
Neutronenbeschuss g. (-es,-beschüsse) : [fizik] bombezadenn neutronek b.
Neutronenbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn neutronek b.
Neutronenfalle b. (-,-n) : [nukl.] trap neutron g.
Neutronenwaffe b. (-,-n) : [lu] arm neutronek g.
Neutrum n. (-s, Neutra/Neutren) : [yezh.] reizh neutrel b., nepreizh g., nepreizhelezh b.
Neuverfilmung b. (-,-en) : adfilmadur g., remake g.
Neuvermählte(r) ag.k. g./b. : paotr nevez-dimezet g., gwaz-nevez g., den-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., plac'h nevez-dimezet b., plac'h-nevez b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b., pried-nevez g., euredeg g., euredegez b. ; *die Neuvermählten,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù-nevez lies., an daou zen nevez lies.
Neuwahl b. (-,-en) : *vorgezogene Neuwahl,* dilennadeg rakkoulzat b., mouezhiadeg rakkoulzat b., voterezh rakkoulzat g.
Neuwert g. (-s,-e) : **1.** gwerzh nevez g. ; **2.** gwerzh pa vez an dra-mañ-dra en ur stad nevez-flamm g.
neuwertig ag. : *in neuwertigem Zustand,* en ur stad nevez-flamm.
Neuzeit b. (-) : marevezh arnevez g., nevezvarevezh g.
neuzeitlich ag. : modern, a vremañ, arnevez ; *neuzeitlich herrichten,* modernaat, arneveziñ, nevesaat, bremanaat.
Neuzeitlichkeit b. (-) : arnevezelezh b., modernelezh b.
Neuzugang g. (-s,-zugänge) : klañvour nevez g., skoliad nevez g. ; *die Neuzugänge,* an entierien nevez lies.
Neuzulassung b. (-,-en) : [karbedoù] marilhadur nevez g.
New Age n. (- -) / **Newage** n. (-) : new age g., nevezoadvezh g.
Newbie g. (-s,-s) : [stlenn.] gwiader war e gentañ lamm g., gwiader war ar boulc'h kentañ g., gwiader neveziant g., gwiader neveziat g.
Newcomer g. (-s,-) : den nevez erru g., den nevez degouezhet g., deraouad g., deraouer g., degouezhiad g., erruer g.
News lies. : [stlenn.] titouroù lies., keleier lies.
Newsgroup b. (-,-s) : [stlenn.] forom eskemm g.
Newsletter g. (-s,-s) : [stlenn.] lizher-kelaouiñ g.
newtonsche(r,s) ag. : … Newton, hervez Newton ; *newtonsches Gravitationsgesetz,* savelenn ar gravitadur hollvedel displegeet gant Newton b., savelenn an nerzh-dedennañ hollvedel b.
Niagarafälle lies. : lammoù-dour an Niagara lies., taranoù an Niagara lies.
Nicäa n. : Nikaia b.
nicht Adv. : **1.** ne ... ket, neket, pas, na … ket ; *nicht essen,* chom hep debriñ, tremen hep debriñ, na zebriñ ; *ich sah ihn nicht,* ne welis ket anezhañ, n'em boa ket e welet ; *nicht ihn sah ich,* neket hennezh am boa gwelet ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte,* riv

am eus, neket aon ; *bleibt bloß nicht stehen !* arabat chom a-sav bepred ! na chomit ket a-sav bepred ! pas chom a-sav bepred ! ; *das Brot bitte nicht berühren !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! na douchit ket ho taouarn ouzh ar bara ! na douchit ket d'ar bara gant ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! pas touch d'ar bara ! pas touch ouzh ar bara ! ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht,* n'en do ket an dra-se diganin bepred ; *heiraten Sie nicht, bitte !* me ho ped, pas mont da zimeziñ ! ; *ich habe welche, aber nicht viele,* bez' em eus eus outo, met pas stank ; *der Schuldirektor hat es gesagt, … nein, nicht der Schuldirektor sondern der Klassenlehrer,* lavaret e oa bet an dra-se gant rener ar skol … pas gant rener ar skol, gant ar penngelenner e oa ; *sag ihnen, dass sie nicht zu laut sprechen dürfen,* lavar dezho pas komz re greñv ; *ich habe ihm gesagt, dass er nicht zu viel essen soll,* goulennet em eus digantañ pas debriñ re ; *er kann nicht einmal lesen,* n'eo ket gouest da lenn zoken ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *vor nicht einmal einer Stunde,* a-vihanoc'h eget un eurvezh ; *er trank nichts, nicht einmal einen Tropfen Wein,* n'en doa evet netra, nag ur banne gwin zoken - n'en doa evet netra, ket ur banne gwin zoken - n'en doa evet netra, pas ur banne gwin zoken ; *er war nicht einmal zehn, als er starb,* ne oa ket dek vloaz fournis c'hoazh pa zeuas da vervel ; *noch nicht,* ket c'hoazh, ket evit c'hoazh ; *noch nicht !* pas c'hoazh ! gortoz ! gortozit ! pas diouzhtu ! ; *ich bin noch nicht einmal vierzig,* emaon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; *er geht noch nicht zur Schule,* n'eo ket krog da vont d'ar skol c'hoazh ; *ich habe bei mir noch nicht sauber gemacht,* va zi am eus lezet da gempenn ; *es war noch nicht einmal acht Uhr,* ne oa ket eizh eur, met a-boan - ne oa ket eizh eur leun c'hoazh - ne oa ket tre eizh eur c'hoazh ; *die Arbeit ist noch nicht fertig,* menel a ra labour d'ober, chom a ra labour d'ober, n'eo ket peurc'hraet al labour c'hoazh ; *das kostet nicht ganz (noch nicht einmal) zwanzig Euro,* a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *noch nicht einmal eine ganze Woche,* a-boan ur sizhunvezh ; *ich möchte wissen, ob ich es bekomme oder nicht,* me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht, ob er kommt oder nicht,* n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, nur von einer Seite nicht,* Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu ; **2.** kennebeut, ken bihan, naked ; *ich auch nicht,* na me kennebeut, me ivez, na me naket, na me kennebeut all, na me koulz all ; *das glaube ich auch nicht,* an dra-se ne gredan ket ken bihan, an dra-se ne gredan ket kennebeut ; *ich gehe auch nicht hin,* ned in ket ivez, ned in ket kennebeut, ned in ket kennebeut all, ned in ket koulz all, ned in ket naket ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, ihre Nachbarn auch nicht,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, meine Nachbarn auch nicht,* ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht,* ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun,* lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; **3.** tamm ebet ; *durchaus nicht, überhaupt nicht, ganz und gar nicht,* mallozhtouenn tamm ebet, tamm … en holl, tamm tout ebet, tamm ebet, begad, ket ur begad, ket … evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, tra, e nep doare, ket .. en holl, tra ebet, naren, nann (a)vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, neudenn ebet, e nep tro / war nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir überhaupt nicht,* ne blij tamm din en holl ; *er hat überhaupt keine Bildung,* n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist,* hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *das ist überhaupt nicht lustig,* n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *nicht etwa, dass ...,* pas en abeg ma, ha neket dre an abeg ma ..., neket ma ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders,* mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit,* en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; **4.** *sofern nicht,* anez ma ..., anez ..., nemet ha ..., nemet ma ..., nemet ..., panevet ma ..., panevet ... ; **5.** *warum nicht ?* perak ne vefe ket ? perak ne vefe ket eus an dra-se ? perak ne vije ket, kuita ? petra 'virfe ? perak nann ? / perak naren ? / pe da benn nann ? (Gregor) ; **6.** *nicht, dass ...,* neket ma .... ; **7.** *nicht doch !* tamm ebet, naren, nann (a)vat, nann da, e nep tro / war nep tro / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / e nep feson / e nep hent (Gregor) ; **8.** *er sprach nicht mehr,* ne gomzas ket ken ; *mehr sprach er nicht,* ne lavaras ket hiroc'h, ne'z eas ket larkoc'h ; *er singt nicht mehr so schön,* fallaet eo da ganañ, ne gan ket mui ken brav ; **9.** *nicht nur ... sondern auch ...,* neket hepken … met ivez …, estreget … hogen ... ivez, en tu all ma …, en tu-hont ma …, ouzhpenn ma … ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer,* lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *ich habe nicht nur einen Hund sondern auch eine Katze,* ouzhpenn ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estreget ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estrevit ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - ma ne vefe nemet ur c'hi, ur c'hazh a zo c'hoazh ; *er hat nicht nur zu viel gegessen sondern auch zu viel getrunken !* ouzhpenn kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estreget kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estrevit kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en

deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha gwashoc'h 'zo, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha lonkañ e walc'h zokennoc'h ! ; *nicht nur die Presse, sondern auch das Fernsehen hat über das Ereignis berichtet,* muiget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estreget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estrevit ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ha gwelloc'h 'zo, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud hag ar skinwel zokennoc'h ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer,* ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put, e oant ker-du ; **10.** *um … nicht zu,* kuit da, evit chom hep, evit tremen hep, evit mirout da, da virout da, evit pas ; *um nicht zu ertrinken,* evit mirout da veuziñ, da virout na veuzfe, evit pas beuziñ ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen,* nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit dezho da welet ar vizer dindan - nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, evit pas gwelet ar vizer dindano ; *um nicht kommen zu müssen,* kuit da zont ; *um nicht gesehen zu werden,* gant aon (en aon) da vezañ gwelet, kuit da vezañ gwelet, evit pas bezañ gwelet ; **11.** *wenn es nur nicht regnet,* gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! ; **12.** *falle nur nicht in Ohnmacht !* taol pled n'az pije ur falladenn ! taol pled pas kaout ur falladenn ! ; *glauben Sie nur nicht, dass …,* arabat e vefe deoc'h krediñ e … ; **13.** *nicht so,* neket e-giz-se e vez graet ; **14.** *nicht nur dein Sohn wird morgen kommen,* estroc'h eget da vab a rank dont warc'hoazh, estreget da vab a rank dont warc'hoazh, ouzhpenn da vab a zeuio warc'hoazh ; *nicht nur dort findet man Arbeit,* ouzhpenn eno e c'haller kavout labour ; *nicht nur Fische leben im Meer,* estreget pesked a vev er mor ; *nicht nur Kinder waren beim Fest,* ouzhpenn bugale a oa er gouel ; **15.** *nicht (wahr) ?* n'eo ket gwir ? nekwir ? neketa ? nann ? ; **16.** *was weiss er nicht alles !* nag a draoù a oar hennezh ! pegen desket eo ! hennezh a oar ur garg traoù 'vat ! ; *wie oft habe ich nicht geklingelt !* na liesat am eus sonet !

nichtabzugsfähig ag. : na c'heller ket diskontañ, na c'heller ket didennañ.

Nichtachtung b. (-,-en) : diazaouez g., dizoujañs b.

Nichtadlige(r) ag. k. g./b. : [istor] dinoblad g., dinobladez b., partabl g., bilen g.

nichtamtlich ag. : anofisiel, amgefridiel.

Nichtanerkennung b. (-,-en) : dinac'hidigezh b., nac'hidigezh b., dianzavadur g., dianzav g. ; *Nichtanerkennung der Vaterschaft,* dinac'hidigezh an dadelezh b. (Gregor), nac'hidigezh an dadelezh b., dianzavadur an dadelezh b.

Nichtangriffspakt g. (-s,-e) : kengrad anargadiñ b. ; *deutsch-sowjetischer Nichtangriffspakt,* kengrad anargadiñ alaman-ha-soviedel b.

Nichtannahme b. (-,-n) : [kenw.] andarbenn g. ; *Protest wegen Nichtannahme, Protest mangels Annahme,* protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall darbenn g., gourzhleñvad a-wall taladur g.

Nichtanzeige b. (-,-n) : kuzherezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b.

Nichtausführung b. (-,-en) : nannsevenidigezh b., anerouzenadur g.

Nichtbeachtung b. (-,-en) : disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b., anviridigezh [udb] b., anvirerezh [udb] g. ; *Nichtbeachtung der Vorfahrt,* anviridigezh reolennoù ar raktremen b., anvirerezh reolennoù ar c'hentwir g.

Nichtbefolgung b. (-,-en) : disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b., anviridigezh [udb] b., anvirerezh [udb] g. ; *Nichtbefolgung des Einberufungsbefehls,* disujidigezh b.

Nichtbeitreibbarkeit b. (-) : divarregezh da baeañ b., dilamadusted b. ; *im Falle der Nichtbeitreibbarkeit,* e ken kaz e vefe an dleour divarrek da baeañ.

Nichtbezahlung b. (-,-en) : antaladur g.

nichtblühend ag. : divleuñv.

Nichtchrist g. (-en,-en) : [relij.] divadez g., den digristen g.

Nichtdiskriminierung b. (-,-en) : nanndiforc'hidigezh b., nanndisparzh g., andisparzh g.

Nichtduldung b. (-,-en) : **1.** dic'houzañv g., dic'houzañvusted b. ; **2.** [mezeg.] angougemer g.

Nichte b. (-,-n) : nizez b. ; *eingeheiratete Nichte,* nizez da-heul b. ; *Tochter einer Nichte,* nizez-vihan b. ; *Sohn einer Nichte,* niz-bihan g.

nichteingeweiht ag. : nann-sklaeriet, ansklaeriet.

Nichteingeweihte(r) ag.k. g./b. : nannsklaeried g., nannsklaeriedez b., ansklaeried g., ansklaeriedez b.

Nichteinhaltung b. (-,-en) : anviridigezh [udb] b., anvirerezh [udb] g., nannsevenidigezh [udb] b., nannsevenadur [udb] g., anerouzenadur [udb] g., disentidigezh [d'udb, ouzh udb] b.

nichteinlösbar ag. : [arc'hant.] aneiltaladus, didroüs, dieskemmus, na c'haller ket arc'hantañ.

Nichteinlösbarkeit b. (-) : [arc'hant.] aneiltaladusted b., didroüsted b., dieskemmusted b.

Nichteinlösung b. (-,-en) : antaladur g.

Nichteinmischen n. (-s) : anemell g., andaremgor g., diemellout g., nannemell g., lez-ober g.

Nichteinmischung b. (-,-en) : anemell g., andaremgor g., diemellout g., nannemell g., lez-ober g. ; *Nichteinmischung in die inneren Angelegenheiten eines Staates,* nannemell en aferioù diabarzh ur vro estren g., anemell en aferioù diabarzh ur vro estren g., andaremgor en aferioù diabarzh ur vro estren g.

Nichteisenmetall n. (-s,-e) : metal amhouarnus g., metal amhouarnek g.

Nichterfüllung b. (-,-en) : anerouzenadur g., ankefleuniadur g., nannsevenidigezh b., nannsevenadur g., mank g., anviridigezh b., anvirerezh g. ; *Nichterfüllung einer Vertragsabrede,* anerouzenadur eus unan eus diferadennoù ur gevrat g., ankefleuniadur un diviz diferet en un emglev g. ; *Nichterfüllung einer Verpflichtung,* mank e-keñver un dlead (un endalc'h) g.

nichterneuerbar ag. : annevezadus ; *nichterneuerbare Ressource,* danvez annevezadus g., barregezh annevezadus b.
Nichterneuerung b. (-,-en) : annevezidigezh b.
Nichterscheinen n. (-s) : anerzonedigezh b., ezvezañs b., desfailh g.
Nichterwerbspersonen lies. : dioberianted lies., dioberiaded lies.
nichterwerbstätig ag. : n'emañ ket war ur vicher, dioberiant, dioberiat, na labour ket.
Nichtgefallen n. (-s) : angwalc'h g., angwalc'hadur g., anvoz g.
Nichtgelingen n. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., droukverzh g., gwallverzh g.
Nichtheranziehung b. (-,-en) : diskarg g., disamm g., ezdalc'h g., ezdalc'hadur g.
Nicht-Ich n. (-s) : [preder.] nann-me g.
nichtig ag. : didalvoud, didalvez, mibilius, null, ven, aner, toull, goullo, dister ; *nichtiges Rechtsgeschäft,* skrid didalvez hervez lezenn g., lizher-gwerzh (diviz, emglev) didalvoud hervez lezenn g., lizher didalvez hervez lezenn g., gread didalvoud g., akta didalvoud g. (Gregor) ; *als nichtig und gegenstandslos gelten,* bezañ sellet evel didalvoud ; *für (null und) nichtig erklären,* terriñ, freuzañ, nullañ, diwiriañ, foeltrañ, sellet evel didalvoud, lakaat didalvoud, didalvoudekaat, disklêriañ didalvoud ; *als nichtig anfechten,* goulenn ma vefe torret (nullet, freuzet) udb, arguziñ ouzh talvoudegezh udb. ; *sein Geld für nichtige Dinge ausgeben,* dispign e arc'hant war gac'herezh, ober kolladennoù ; *nichtige Dinge,* traoù netra lies. ; *seine Zeit mit nichtigen Dingen zubringen,* belbiañ, falaoueta, reiñ e amzer da draoù netra, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, kaout amzer gollet, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, en em reiñ da blijadurioù goullo, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, c'hwileta, chom da velc'hweta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat.
Nichtigkeit b. (-,-en) : **1.** didalvoudegezh b. ; *Nichtigkeit der Ehe,* didalvoudegezh an dimeziñ hervez lezenn b. (Gregor).
2. dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b., vender g., vended b., mannelezh b., nullentez b., goullonter g., goullo g., goulloded b., goulloder g., gwakter g., gwakted b. ; *Nichtigkeit des Daseins,* avel aveloù, pep tra zo avel [kement tra a weler war an douar a zo dre natur cheñchus evel an avel hag a dremen prim e-giz ur vogedenn] (Gregor), ar bed hag e vogidelloù, mogidelloù ar vezañs lies., aveloù ar boud lies., fougeerezhioù ar bed lies., traoù ar bed-mañ ned int nemet moged.
3. distervez b., disteraj g., belbeterezh g., amoedaj g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., tra a get g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., lugudajoù lies., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., rambre g., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù lies., disterajigoù lies., tra netra g. ; *er wurde wegen einer Nichtigkeit eingesperrt,* dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *sein Geld für Nichtigkeiten ausgeben,* dispign e arc'hant war gac'herezh, ober kolladennoù ; *sich mit Nichtigkeiten abgeben,* belbiañ, reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant traoù netra, kaout amzer gollet, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, ober traoù a get, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbeterezh, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da velc'hweta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, firbouchal, pismigañ, pismigellat.
Nichtigkeitsbeschwerde b. (-,-n) : azgalv terriñ g., amoug da derriñ barn g. ; *die Nichtigkeitsbeschwerde einreichen (erheben),* azgelver al lez-terriñ, azgelver amoug al lez-terriñ, azgelver da derriñ barn, sevel amoug d'al lez-terriñ, goulenn torridigezh (ma vefe torret, ma vefe freuzet, ma vefe nullet) ur prosez.
Nichtigkeitserklärung b. (-,-en) : didalvoudekadur g., disklêriadur an didalvoudegezh g., torridigezh b., freuzerezh g., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g.

Nichtigkeitsklage b. (-,-n) : goulenn torridigezh g., azgalv terriñ g., amoug da derriñ barn g., amoug d'al lezterriñ g.
Nichtkämpfer g. (-s,-) : divrezeler g., nannbrezelour g., nannstourmer g.
nichtkeltisch ag. : amgelt, digeltiek, nannkeltiek.
Nichtkenner g. (-s,-) : den diouiziek g., ananavezer g., ananaoudeg g.
nichtkommerziell ag. : ankenwerzhel, en diavaez marc'had, er-maez a werzh ; *nichtkommerzielle Dienstleistung,* gougor gwazadoù ankenwerzhel g., gwazadenn hep gounid ebet b., servij en diavaez marc'had g., gwazad en diavaez marc'had g.
Nicht-Korrelation (-,-en) : [fizik, mat.] ankeflended b.
nichtkriegführend ag. : anveller, divrezeler, nannbrezelour, nannbrezelekaer, divrezel.
Nichtkriegführung b. (-) : anvellerezh g., divrezelerezh g., nannbrezelerezh g.
nichtleitend ag. : [tredan] anreüs.
Nichtleiter g. (-s,-) : [tredan] anroer g.
nichtmathematisierbar ag. : anjedoniekadus.
Nichtmetall n. (-s,-e) : divetal g., metaloid g.
nichtmetallisch ag. : divetalek.
nichtöffentlich ag. : disforan, an dorioù serret.
Nicht-Pflegepersonal n. (-s) : [mezeg.] anprederierien eus ar c'hoskor g.
Nichtraucher g. (-s,-) : divutuner g., den divutun g.
Nichtraucherabteil n. (-s,-e) : kombod divutun g.
Nichtraucherin b. (-,-nen) : divutunerez b., plac'h divutun b.
Nichtraucherzone b. (-,-n) : tachenn divutun b.
nichtrechtsfähig ag. : didalvoud hervez lezenn, didalvoud a-berzh al lezenn, didalvez hervez lezenn.
nichtrostend ag. : disvergl, anoksidadus.
nichtrussisch ag. : dirusian, [yezh.] dirusianek, dirusek ; *die nichtrussischen Völker in Russland,* ar pobloù dirusian e Rusia lies.
nichts Adv. : netra, nep tra, mann, mann ebet, tra, tra ebet, seurt, seurt ebet, gour, gour ebet, takenn, banne, takad, siseurt ebet, lomm, eskenn, brienenn, griñsenn, ket ur bourlifrenn, tamm, berad, ket an dister dra, greun ; *gar nichts (überhaupt nichts, ganz und gar nichts),* tamm (netra, tra, mann, gour, seurt) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, mallozhtouenn tamm ebet, neudenn ebet, netra ebet en tout, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, ket an dister dra, banne ebet, takenn ebet, lomm ebet, siseurt ebet, netra en holl, netra tout, griñsenn, ket ur boulifrenn, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), na foeltr na brall, foeltr seurt ; *er wollte mir nichts geben,* ne felle ket dezhañ reiñ an dister dra (an disterañ tra) din ; *damit kann ich nichts anfangen,* ne c'hallan ober seurt gant an dra-se ; *er hat zu nichts mehr Lust,* ne gav mui saour gant netra ; *von unserem Haus bleibt nichts mehr,* hon ti ne chom tra ken anezhañ ; *nichts mehr,* netra ken, netra mui(oc'h), mui netra, mui pelloc'h, netra ebet ken, tra ebet ken ; *nichts !* netra ! blev ! blev da gaout ! polos ! ; *ich sage nichts mehr,* ne lavarin ket hiroc'h, ne lavarin mui netra, ne lavarin netra ken, ne lavarin tra ebet ken, ne lavarin netra ebet ken ; *ich sehe nichts mehr,* ne welan mui, ne welan netra ken, ne welan netra ebet ken, ne welan tra ebet ken, ne welan banne ken, ne welan banne ebet ken, ne welan takenn ken, ne welan takenn ebet ken, ne welan lomm ken, ne welan lomm ebet ken, ne welan tamm ken, ne welan tamm ebet ken, ne welan berad ken, ne welan berad ebet ken ; *ich sehe gar nichts,* ne welan banne, ne welan takenn, ne welan siseurt ebet, ne welan netra ebet, ne welan netra en holl, ne welan netra krenn, ne welan lomm, ne welan tra, ne welan tra ebet, ne welan tamm, ne welan berad, ne welan seurt, ne welan grik, ne welan gour, ne welan ket ur c'heuz ; *ich esse nichts mehr,* ne zebrin mui pelloc'h ; *ich habe nichts mehr,* n'em eus netra ken ; *er versteht nichts,* ne gompren na bu na ba ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes,* n'ouzont ket ur ger eus istor o bro, n'ouzont dare diwar-benn istor o bro ; *ich weiß nichts von ihm,* n'ouzon doare dezhañ ; *nichts zu eigen haben,* bezañ dibourvez eus pep tra, na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout mann dezhañ e-unan, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra drezañ e-unan, na gaout glad ; *seit gestern hat er nichts zu sich genommen,* n'en deus debret tamm abaoe dec'h, war e galon noazh emañ abaoe dec'h, n'en deus ket lakaet ur c'hriñsenn etre e zent abaoe dec'h, n'en deus debret griñsenn abaoe dec'h, n'en deus debret eskenn abaoe dec'h, n'en deus ket debret un elfenn voued abaoe dec'h, o chaokat goullo emañ abaoe dec'h, emañ oc'h ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan) abaoe dec'h ; *nichts zu essen haben,* na gaout gour da zebriñ, na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout ur c'hriñsenn da lakaat etre e zent, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebriñ, na gaout tamm da zebriñ, na gaout griñsenn da zebriñ, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan) ; *nichts zu essen und zu trinken haben,* na gaout na tamm na takenn ; *von dieser Erbschaft habe ich nichts bekommen,* n'em eus ket bet ur spilhenn eus an hêrezh-se, n'em eus bet tamm eus an hêrezh-se ; *alles oder nichts,* bloc'h pe netra, neuñviñ pe veuziñ ; *um nichts und wieder nichts,* diwar-goust netra - evit an hanter eus netra - evit netra -, evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit nebeut a dra - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vrein - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann ; *nichts von all dem,* netra en holl, netra ebet en holl ; *sonst nichts, weiter nichts,* kentra, tra ken, netra ken, netra mui, netra ken c'hoazh, ha netra all, ha netra ouzhpenn, setu tout ! ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! la ! ; *nichts anderes,* netra all, netra all ebet, mann all ebet, ken tra, ken, netra ouzhpenn ; *ich habe nichts anderes gehört,* ne'm eus klevet mann

all ebet ; *ich hatte nichts anderes erwartet,* ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; *das ist nichts anderes als Gold,* n'eo ken tra nemet aour ; *es bleibt nichts anderes zu tun, als nach Hause zu gehen,* ne chom mui ken tra d'ober panevet distreiñ d'ar gêr, n'eus ken da ober panevet distreiñ d'ar gêr ; *mit nichts anderem als einer Schaufel hat er das Loch gegraben,* graet en doa an toull hep ken benveg nemet ur pal ; *er tut nichts Gutes,* ne ra netra vat, ne ra netra a vat, ne ra mann vat ebet, ne ra tra vat ebet ; *er hat nichts Böses vor, er hat nichts Böses im Sinne,* n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; *ohne Mühe wird nichts Großes geschafft,* ne vez graet netra vras hep poan ; *besser als nichts,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h ; *lieber ein bisschen als nichts,* nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *nichts ist unmöglich,* n'eus james ebet ; *wenn weiter nichts ist,* ma n'eus nemet an dra-se, ma n'eus nemet ken bihan a dra, ma n'eus ken, ma n'eus ken tra da ober ; *so gut wie nichts,* burzhud netra - kazimant netra - netra, koulz lavaret - an hanter eus netra - un netraig bennak - ar ouenn 'zo bet - hogos netra - hogozik tamm ; *nichts Neues,* netra nevez, netra a nevez ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne,* n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, n'eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *er war nichts weniger als arbeitsam,* hennezh a oa ur marc'h-labour, mar boe unan ; *mir nichts, dir nichts,* **a)** ken aes (ken dichipot, ken distrafuilh, ken dinec'h, ken lip) ha tra, ken aes all, ouesk, war e vadober, koulz all, digomplimant, netra dreist, hep chipotal, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, hep kamambre, diardoù ; **b)** dic'hortoz-kaer, war e dibedoba, en un taol kont, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un dro-zorn, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, prim, trumm (Gregor), krak, krenn, brusk, pik, eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-greiz-pep-kreiz ; **c)** dre guzh, dre laer, hep rat nikun, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, P. choucha-moucha ; *viel Lärm um nichts,* ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ur van evit nebeut a dra, ur van evit ken nebeut all, c'hoari gaer gant traoù a netra, c'hoari gaer kelo nebeut a dra, kalz a reuz evit netra, kalz a drouz evit dister abeg / kalz a drouz evit bihan dra (Gregor) ; *da gibt's nichts zu lachen,* n'eus ket lec'h da c'hoarzhin, n'eus ket peadra da c'hoarzhin, n'eo ket farsus tamm ebet ; *ich mache mir nichts daraus,* kement-se n'eo netra din (Gregor), n'on ket chalet tamm ebet gant an dra-se, me ne ran van eus kement-se, me ne ran na brall na forzh gant kement-se, ne c'hwitan ket, kement-se ne ra mann din-me, ne ran mell forzh ganti, ne ran forzh, ne vern ket, heñvel eo din, heñvel dra eo din, pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? ; *zu nichts fähig sein,* na vezañ kap da vann ebet, bezañ ur batatezenn en ur c'hleuz, na gaout tu d'ober mann ebet, na gaout tu da vann, na vezañ danvez ebet en an-unan, na vezañ mat da vann, na gordañ mann gant an-unan, na dizhout ober netra, na vezañ mat da netra, na ober netra eus nikun, na ober na bleud na brenn, na c'houzout ardremez da netra, na dalvezout ar gal, na dalvezout ludu ur c'hornad butun, na zont netra ebet da vat gant an-unan, na dalvezout un hollvad, na c'houzout ober un hollvad, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh ; *er ist zu nichts anderem fähig,* n'eo mat da gen ; *das taugt nichts,* n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, ne dalvez ket ur strak, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, n'eo mat da vann, ne dalv mann, didalvez eo, se ne dalvez netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, mat eo da lakaat dindan lost ar c'hazh ; *das macht nichts, es tut nichts,* n'eus forzh, n'eo ket ur gwall afer, ne laz ket, ne ra forzh, n'eus ket a ziaez, ne vern, heñvel eo, n'eus droug ebet, n'eus ket a zroug, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, daoust da se ! ne ra tra, n'eus forzh a se ; *nichts tun,* chom hep ober netra, na ober tra, na ober glad, na ober ur c'heuz, na ober netra gant e gorf, ober e zidalvez (e gorf didalvez), na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e varv, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, lardañ diegi ; *ich habe nichts zu tun,* ne'm eus taol ebet d'ober, vak a zo warnon, ne'm eus mann d'ober, ne'm eus mann ebet d'ober, emaon gant netra d'ober ; *ich kann ihnen nichts geben,* ne'm eus mann da reiñ dezho ; *mit solchen Leuten will ich nichts zu tun haben,* ne'm eus netra d'ober gant ur seurt lignez ; *seht zu, dass die uns nichts klauen,* diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt,* mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *daraus wird nichts,* **a)** foeltr tamm ne vo ; **b)** se ne gas da neblec'h ebet, n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, n'eus netra vat da dennañ eus an dra-se, n'eus mann vat ebet da dennañ eus an dra-se, kement-se ne zisoc'ho da netra ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts,* ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe ; *aus nichts wird nichts*, *aus nichts kommt nichts,* gant netra ne reer netra, n'eo ket gant dour sklaer e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, re a vann (re a netra) ne dalv mann, mann da vann ne dalv mann, gant netra ne

reer mad (ne reer tra) (Gregor), n'eus nikun a oufe ober krampouezh mat gant bleud fall ; *das führt zu nichts,* ne gas da neblec'h, ne gundu da neblec'h, kement-se ne zisoc'ho da netra, ne servij da netra, poan gollet eo ; *das führt zu nichts Gutem,* an abadenn-se a denno d'ur gwall fin, kement-se a zaio e drouziwezh, kement-se a denno da zroug (da fall, da wall fin), kement-se a raio gwall fin, mont a raio ar ribotadenn da fall ; *da ist nichts zu machen,* aze n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, en dic'halloud emaomp, er blotoù emaomp, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs ; *er fürchtet sich vor nichts, er hat vor nichts Angst,* hennezh n'en deus aon dirak mann ebet ; *vor nichts zurückschrecken,* na ober forzh petra d'ober, na gaout aon rak e skeud, na gaout aon rak e anv, bezañ diabaf (disaouzan), bezañ un den a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal ; *was möchten Sie ? - nichts, danke !* petra a yelo ganeoc'h ? - evel an dudjentil pa yunont ! ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren,* el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes - ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh.

Nichts n. (-,-e) : *das Nichts,* an netra g., an neant g., an divezoud g. ; *vor dem Nichts stehen,* bezañ en ur blegenn ziremed (en e sach diwezhañ, berr war e sparl, war ar plankenn lardet, gwall fall an traoù gant an-unan, prest d'ober e lamm gwashañ, en arvar da isfontañ, e riskl da gonfontañ), tañva blaz an netra ; *dieses Geld kommt nicht aus dem Nichts,* an arc'hant-se ne zeuont ket a neblec'h, an arc'hant-se ne zeuont ket eus neblec'h ; *die Welt wurde aus dem Nichts geschaffen,* krouet eo bet ar bed diwar netra ; *der Mensch kommt aus dem Nichts und wird zum Nichts zurückkehren,* dont a ra an den a get ha mont a ra da get.

nichtsbedeutend ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk, a get, netra [traoù netra].

Nichtschwimmer g. (-s,-) : dineuñver g., den na oar ket neuiñ g.

Nichtschwimmerbecken n. (-s,-) : poull bihan g.

Nichtschwimmerin b. (-,-nen) : dineuñverez b., plac'h na oar ket neuiñ b.

nichtsdestotrotz Adv. / **nichtsdestoweniger** Adv. : ha padal, neoazh, evelkent, evelato, memes tra, koulskoude, koulz all.

Nichtseiende(s) ag.k. n. : netra g., neant g.

Nichtsein n. (-s) : anvoud g., divezoud g.

Nichtsesshafte(r) ag.k. g./b. : kantreer g., kantreerez b., kantread g., kantreadez b.

Nichtskönner g. (-s,-) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paotr na istimer ket un diner g., labous dibluñv g., foerouz g., tamm foerouz g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., lustrugenn g., invalant g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lourin g., nikun g. ; *der ist ein Nichtskönner,* hennezh n'eo mann ebet, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), ne dalvez ket un holl vad, ur paotr eo na istimer ket un diner.

Nichtskönnerin b. (-,-nen) : plac'h mat da netra b., plac'h mat da vann b., foerouzell b., kollerez-voued b., kollerez-vara g., kac'h-moudenn a blac'h b., pezh didalvez a blac'h b., tra didalvez g., pezh dilamprek a blac'h b., pladorenn b., luduenn b., plac'h lifret b., plac'h hualet b., penn-karn a blac'h b.

Nichtsnutz g. (-es,-e) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paotr na istimer ket un diner g., labous dibluñv g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., pezh didalvez g., didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., invalant g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lourin g., nikun g.

nichtsnutzig ag. : didalvez, didalvoud, mat da netra, mat da vann.

Nichtsnutzigkeit b. (-) : didalvoud g., didalvoudegezh b.

nichtssagend ag. : dister, divlaz, dilufr.

nichtstudierend ag. : distudi.

Nichtstuer g. (-s,-) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., den a foeltr forzh g., nikun g.

Nichtstuerei b. (-) : lezigerezh b., arouaregezh b., aouaredigezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landrenn b., vakted b., vakter g.
nichtstuerisch ag. : distrivant, dioberiant, vak, vak warnañ, arouarek, feneant, dilabour, chourek, dibreder, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lizidant, gourt, lor, pladek.
Nichtstun n. (-s) : vakted b., vakter g., arouaregezh b., aouaredigezh b., lizidanted b. ; *sich dem süßen Nichtstun hingeben,* bevañ en arouaregezh, bezañ kouezhet en arouaregezh ha lizidanted, en em leuskel da lourtaat en un arouaregezh lor, pladorenniñ, chom da baouez, beuzetat, chom da blavañ, chom da yariñ, vakiñ, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, belbiañ, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober he luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).
nichtswürdig ag. : vil, fallakr, mezhus, drougiezhus, astut, divalav, ifam, hudur.
Nichtswürdige(r) ag.k. g./b. : fallakr g., fallakrez b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., plac'h gagn b., pezh fall a zen g., pezh fall a blac'h b., den na istimer ket un diner g., sac'h malis g., den brein betek mel e eskern g.
Nichtswürdigkeit b. (-) : fallagriezh b., viloni b., vilder g., vilded b., ifamded b.
Nichttrinker g. (-s,-) : den divoeson g., dirwestour g.
Nichtübereinstimmung b. (-,-en) : ankenfurmded b., anreizhaoz g.
Nichtumtauschbarkeit b. (-) : [arc'hant.] aneiltaladusted b., didroüsted b., dieskemmusted b.
Nichtveranlagungsbescheinigung b. (-,-en) : [tailhoù] kemenn distell g.
Nichtverbreitung b. (-,-en) : dispaotadur g.
Nichtvollstreckung b. (-,-en) : anerounezadur g., ansevenidigezh b.
Nichtvorhandensein n. (-s) : anvezoud g., divezout g., diouer g., ezeved g., mank g., ezvezañs b.
Nichtwählen n. (-s) : [polit.] anvouezhierezh b., anvouezhiañ g.
Nichtwähler g. (-s,-) : [polit.] anvouezhier g.
Nichtweiterverbreitung b. (-,-en) : dispaotadur g.
Nichtwissen n. (-s) : diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzvez g.
nichtwissentschaftlich ag. : **1.** anskiantel ; **2.** anskiantour ; *die nichtwissentschaftlich Beschäftigten,* an anskiantourien eus ar c'hoskor g.
Nichtwollen n. (-) : [preder.] nolontez b.
Nichtzahlung b. (-,-en) : antaladur g.
Nichtzusammenarbeit b. (-) : digenlabour g.
Nichtzulassung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g.
Nichtzustandekommen n. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., droukverzh g., gwallverzh g.
Nichtzuständigkeit b. (-) : ankembeli b.
Nichtzutreffende(s) ag.k. n. : *Nichtzutreffendes streichen,* barrennit (kroazit) pezh ne glot ket.
Nickel[1] n. (-s) : nikel g.
Nickel[2] g. (-s,-) : pezh moneiz nikel g.
Nickel[3] g. : *berradur evit* **Nikolaus**.
Nickelbrille b. (-,-n) : lunedoù ront gant ur moull metal g., lunedoù ront gant ur stern metal g., lunedoù mod kozh g.
Nickellegierung b. (-,-en) : kendeuzad nikel g.
Nickelmann g. (-s,-männer) : lutun g., kornandon g.
Nickelstahl g. (-s,-stähle/-e) : dir nikel g., dir gant nikel kendeuzet g., elinvar g.
nicken V.gw. (hat genickt) : **1.** hejañ, ober un hej, ober sin gant e benn, ober un tamm hej d'e benn, hejañ e benn a grec'h da draoñ, ober ur pleg d'e benn ; *er nickte (mit dem Kopf),* diskouez a reas bezañ a-du gant un hej penn, hejañ a reas e benn evit asantiñ, horellañ a reas e benn evit asantiñ, horjellañ a reas e benn da asantiñ, ober a reas un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez a reas bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober a reas ur pleg d'e benn da asantiñ ; *er nickte zu mir,* sin a reas din gant e benn ; **2.** [nij.] gwintañ-diwintañ ; **3.** P. dargudiñ, morgousket, morenniñ, morgudiñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, gougousket, sorenniñ, soriñ, boemañ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; **4.** [sport] ober un taol-penn.
Nicken n. (-s) : **1.** hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g., pleg g. ; **2.** [sport] taol-penn g.
Nickerchen n. (-s) : P. ; mor g., mored g., mored berr g., moredenn b., morenn b., mordoenn b., sorenn b., kouskadenn b., kouskadennig b., pennadig g., morgouskig g., morgousk g., morgousked g., dargud g., chop g., jar g., morfil g. ; *mach doch ein Nickerchen,* kae da gousket ur banne, kae d'ober ur c'hrogad (ur pennad) kousked, kae d'ober ur pennadig, kae d'ober ur morgouskig, kae d'ober ur mored ; *ein Nickerchen machen,* dargudiñ, moriñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, ober ur morgouskig, ober ur gouskadennig, ober ur mored berr, ober ur vorenn verr, ober ur jar.

Nicki g. (-s,-s) : t-shirt g., tee-shirt g., rochedig g./b., sae-stamm berrvañchoù b., jiletenn berrvañchoù b.
Nidation b. (-,-en) : [bev., loen.] neizhañ g., neizhadur g.
nie Adv. : morse, nepred, neptro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, biken, birviken, biskoazh, ket bemdez, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *jetzt oder nie,* bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, pred eo deomp-ni mont dezhi, setu ar pred ; *nie und nimmer,* foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, james ebet, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor) ; *nie mehr, nie wieder,* biken ken, biken mui, foeltr mui, biken james ken, birviken ken, morse-holl ken, mui birviken ; *nie würde ich so etwas tun,* morse ne rafen un dra evel-se, nepred ne rafen un dra a seurt-se ; *ich tue es nie mehr, ich tue es nie wieder,* ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *nie wieder wird diese verlorene Freude in eins unserer Herzen zurückkommen,* biken james ken (birviken ken) ne c'hello hini ac'hanomp en em gavout en un hevelep eürusted ; *wir sehen sie nie wieder,* n'o gwelimp mui birviken, n'o gwelimp biken mui ; *noch nie,* biskoazh c'hoazh, biskoazh james, james c'hoazh, biskoazh betek-henn, biskoazh en e vuhez, gwech ebet ; *diesen Film hatte ich noch nie gesehen,* n'em boa ket gwelet ar film-se c'hoazh diagent ; *ich habe noch nie so etwas gesehen,* biskoazh em buhez n'em eus gwelet seurt traoù, biskoazh em buhez kement all, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, kent ne welis evel-henn ; *noch nie dagewesen,* biskoazh c'hoazh, biskoazh betek-henn, biskoazh kement all, biskoazh james, kent ne weljod kement-se, sada biskoazh ! ; *ich war noch nie hier,* n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on bet amañ morse, n'on bet kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *so kalt war es noch nie,* ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh ; *so gut wie nie,* burzhud morse - morse, koulz lavaret ; *er arbeitet so gut wie nie,* ne labour hogozik tamm ; *sie hat den Namen dieses Mannes nie erfahren,* an den-se a zo bet chomet a-hed ar wech dianavez dezhi ; *ich hätte nie daran gedacht,* birviken n'em bije soñjet en ur seurt tra ; *das schaffe ich nie ! das werde ich nie schaffen !* morse ne vin gouest ! kammed ne vin gouest ! ouzhpenn din eo an dra-se ! ; *an ein solches Märchen würde ich nie glauben,* ne gredfen biken un hevelep koñchenn ; *tu es nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui (biken ken) an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra morse-holl traoù evel-se ken !
nieder Adv. : d'an traoñ, war-draoñ, en traoñ ; *auf und nieder gehen,* mont ha dont, pignat ha diskenn, ober kozh votoù ; *die Preise gehen auf und nieder,* sav-diskenn a zo war ar prizioù, sav-disav a zo gant ar prizioù ; *nieder mit dem Tyrannen !* d'an traoñ an tirant ! an tirant e-barzh ar sac'h ! bec'h d'an tirant ! dao d'an tirant ! lamm d'an tirant ! ac'hamen d'an tirant ! forzh war an tirant !
Anv-gwan : *sellit ouzh* **niedere(r,s)**.
Niederbau g. (-s) : dismantrerezh g., dismantridigezh b.
niederbeugen V.k.e. (hat niedergebeugt) : **1.** plegañ, stouiñ, krommañ, soublañ, kammañ ; **2.** [dre skeud.] mantrañ, gwaskañ, gwanañ [kalon u.b.], bec'hiañ, digalonekaat, diskalonekaat, diwaskañ, dinerzhañ.
V.em. **sich niederbeugen** (hat sich (t-rt) niedergebeugt) : plegañ, stouiñ, stouadenniñ, daoublegañ, soublañ, daoublegañ, krosal, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, mont en e dort, mont en e dortoù, tortañ, daoudortañ, keinañ, krommañ.
niederbiegen V.k.e. (bog nieder / hat niedergebogen) : plegañ, stouiñ, krommañ, soublañ, kammañ.
niederblicken V.gw. (hat niedergeblickt) : soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout.
niederbrechen V.k.e. (bricht nieder / brach nieder / hat niedergebrochen) : terriñ, freuzañ, pilat, breviñ.
niederbrennen V.k.e. (brannte nieder / hat niedergebrannt) : pulluc'hañ, luduañ, tangwallañ.
V.gw. (brannte nieder / ist niedergebrannt) : mont da ludu, treiñ e ludu, deviñ penn-da-benn, pulluc'hañ ; *das Haus brannte nieder,* pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti gant an tangwall, peurlesket e voe an ti gant an tangwall, devet-lip e voe an ti, luduet e voe an ti.
Niederbrennen n. (-s) : pulluc'h b., pulluc'hañ g., luduadur g., luduañ g., tangwallañ g.
Niederbrenner g. (-s,-) : dever izelwask g.
Niederbretagne b. (-) : *die Niederbretagne,* Breizh-Izel b., Goueled-Breizh g., Izelvreizh b., [kozh] Bretoneri b.
niederbringen V.k.e. (brachte nieder / hat niedergebracht) : [mengleuz.] kleuzañ, kleuziañ.
niederbrüllen V.k.e. (hat niedergebrüllt) : *jemanden niederbrüllen,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b.
niederbügeln V.k.e. (hat niedergebügelt) : **1.** P. mougañ, diskar, serriñ e veg da ; **2.** [sport] P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
niederbücken V.em. : **sich niederbücken** (hat sich (t-rt) niedergebückt) : soublañ, stouiñ, plegañ e gorf.
Niederdeutsch n. : [yezh.] izelalamaneg g.
niederdeutsch ag. : **1.** izelalaman ; **2.** [yezh.] izelalamanek.
Niederdeutsche(r) ag.k. g./b. : Izelalaman g., Izelalamanez b., Alaman eus Norzh Bro-Alamagn g., Alamanez eus Norzh Bro-Alamagn b.
Niederdeutschland n. (-s) : Alamagn-Izel b.
Niederdruck g. (-s,-drücke) : izelwask g., gwask izel g.

Niederdruckdampf g. (-s,-dämpfe) : burezh a wask izel b., burezh izelwask b.
niederdrücken V.k.e. (hat niedergedrückt) : **1.** kas d'an traoñ, diskenn, gwaskañ, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, lakaat war e c'henoù, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh torgenn, lakaat ouzh torgenn ; *die Türklinke niederdrücken,* gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell ; **2.** [dre skeud.] mantrañ, gwanañ [kalon u.b.], gwaskañ, bec'hiañ, digalonekaat, diskalonekaat, diwaskañ, dinerzhañ, lakaat en ur chif bras, chifañ.
niederdrückend ag. : brevus, sammus, bec'hius, gwaskus, kargus, mantrus, lourt.
niedere(r,s) ag. : izel, dister, bihan ; *der niedere Adel,* an noblañs a renk izel b., an noblañs izel b., an noblañs vihan b. ; *von niederer Herkunft,* a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, savet a dud izelek ; *die niederen Klassen,* ar renkadoù izelañ lies., ar bobl izelañ b. ; *niedere Instinkte,* gwallyouloù lies.
anv-kadarn : *Hohe und Niedere,* bihan ha bras lies.
niederfahren V.gw. (fährt nieder / fuhr nieder / ist niedergefahren) : diskenn.
Niederfahrt b. (-,-en) : diskenn g.
niederfallen V.gw. (fällt nieder / fiel nieder / ist niedergefallen) : kouezhañ ; *auf die Knie niederfallen,* kouezhañ d'an daoulin, mont war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, en em strinkañ war an (d'an) daoulin (Gregor).
Niederfrequenz b. (-,-en) : [fizik] izeldalm g.
Niedergang g. (-s) : **1.** diskar g., diskaridigezh b., koazhadur g. ; *im Niedergang begriffen,* o vont war ziskar, o vont da fall, war e ziskar, war ziribin, o vont d'ar baz, o vont war fallaat, o vont e drouziwezh, o vont war e ziskar, o vont war e gement all, o vont d'ar bern, o tizeriañ, o tennañ d'e fin (Gregor), o tennañ d'ur gwall fin, o vont e skuilh hag e ber ; **2.** [merdead.] diri enk lies., skalieroù strizh lies.
niedergedrückt ag. : *sellit ouzh* **niedergeschlagen**.
niedergehen V.gw. (ging nieder / ist niedergegangen) : mont d'an traoñ, diskenn ; *das Flugzeug geht nieder,* emañ ar c'harr-nij o vont da bradañ ; *der Regen geht nieder,* kouezhañ a ra ar glav.
niedergelassen ag. : [Bro-Suis] staliet er vor, deuet da chom er vro.
niedergeschlagen ag. : blin, blinidik, diwasket, dinerzhet, izelvredet, izel e vred, doanik, doaniet, mantret, digoñfort, mantret da vat, mantret e galon, gwir-vantret, en diaskren, diskaret, gwasket e ene, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, gwall vantret, aet izel e galon, aet bihan e galon, aet izel e spered, diwasket, gouvidek, besk e deod ha born e gazeg ; *das macht ihn niedergeschlagen,* kement-se a laka anezhañ en ur chif bras, eñ a ya fall o klevet an dra-se, kement-se a gas e zeltu d'an traoñ, terriñ a ra an dra-se e zeltu dezhañ, ober a ra kement-se dezhañ koll kalon ; *sie war völlig niedergeschlagen,* chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, digalonekaet-naet e oa, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzh ha digalon e oa, trec'het en em gavas gant ar glac'har, trec'het e oa gant ar glac'har, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ar vantr galon a oa kouezhet warni, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren, aze e oa diskaret, diskaret e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, dinerzh ha digalon e oa, edo o souriñ a c'hlac'har ; *niedergeschlagen aussehen,* bezañ dismant e benn, bezañ dismantr e benn, bezañ mantret e zremm ; *er war niedergeschlagen,* diskaret e oa gant an dic'hoanag, ur vantr vras a oa en e galon, digalonekaet e oa, izelaet e oa e vannieloù gantañ, kouezhet e oa e vannieloù gantañ, izel e oa kouezhet ar banniel gantañ, aet e oa bihan e spered, aet e oa bihan e galon, aet e oa izel e galon, en ur chif bras e oa, dinerzh e oa e spered, mantret e oa e galon gant glac'har.
Niedergeschlagenheit b. (-) : digalonegezh b., fallgalon b., koll-kalon g., disvoued-penn g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., loes b., loesti b., barrad digalonekaat g., chif bras g., diwaskadenn b., gouvid g. ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab,* c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil.
niedergeschmettert ag. : blin, blinidik, diwasket, dinerzhet, izelvredet, izel e vred, doanik, doaniet, mantret, digoñfort, mantret da vat, mantret e galon, gwir-vantret, en diaskren, diskaret, gwasket e ene, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, gwall vantret, aet izel e galon, aet bihan e galon, aet izel e spered, diwasket, gouvidek, besk e deod ha born e gazeg ; *sie war völlig niedergeschmettert,* chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, digalonekaet-naet en em gavas, mantret e oa he c'halon gant glac'har, dinerzh ha digalon e oa, ar vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het e oa gant ar glac'har, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren ; *niedergeschmettert aussehen,* bezañ dismant e benn, bezañ dismantr e benn, bezañ mantret e zremm.
niederhalten V.k.e. (hält nieder / hielt nieder / hat niedergehalten) : **1.** douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ ; **2.** [dre skeud.] mougañ, dinoazañ, herzel.
niederhauen V.k.e. (haute nieder / hieb nieder // hat niedergehauen) : diskar, pilat, sabrennañ.
niederhocken V.gw. (hat niedergehockt / ist niedergehockt) : bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, yarañ ; *jemanden zum Niederhocken bringen,* flutañ u.b.
V.em. : **sich niederhocken** (hat sich (t-rt) niedergehockt) : kluchañ, puchañ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ.
Niederhocken n. (-s) : kluch g., puch g., kluchadenn b., puchadenn b., souch g.

niederholen V.k.e. (hat niedergeholt) : kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn ; *die Fahne niederholen,* diskenn (gouzizañ) ar banniel.
Niederholz n. (-es,-hölzer) : brouskoad g., tailheris g., koad-med g., koad-tailh g., broust g.
Niederjagd b. (-,-en) : hemolc'h jiber bihan g., hemolc'h jiboez bihan g., hemolc'h gouezaj bihan g.
niederkämpfen V.k.e. (hat niedergekämpft) : mestroniañ, disparfoeltrañ, pilat, mougañ, klaviañ, dornañ, razhañ.
niederkantern V.k.e. (hat niedergekantert) : [sport] P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ o lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
niederkauern V.gw. (hat niedergekauert) : bezañ pladet, pladañ, bezañ plavet, bezañ souchet, bezañ skoachet, bezañ tamolodet, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch.
V.em. : **sich niederkauern** (hat sich (t-rt) niedergekauert) : kluchañ, puchañ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *jemanden zum Niederkauern bringen,* flutañ u.b.
niederklappen V.k.e. (hat niedergeklappt) : diskenn, serriñ, gouzizañ.
niederknallen V.k.e. (hat niedergeknallt) : lazhadegañ, drailhañ, diskar, lazhañ mik gant un tenn, P. reiñ polos da ; *wer sich rührt, wird niedergeknallt !* tan gant neb a fiñvo !
niederknien V.gw. (ist niedergekniet) : kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, mont war e benndaoulin, penndaoulinañ, en em dapout àr pennoù e zaoulin ; *mit einem Bein niederknien, um zu schießen,* tennañ diwar benn ar glin, tennañ diwar benn ur glin ; *zum Beten niederknien,* daoulinañ evit pediñ.
niederknüppeln V.k.e. (hat niedergeknüppelt) : *jemanden niederknüppeln,* fraoulat gant u.b.
niederkommen V.gw. (kam nieder / ist niedergekommen) : gwilioudiñ, genel, prezeg he frouezh (F.-M Luzel), P. dozviñ, flutañ ; *die Frau ist mit einem Knaben niedergekommen,* gwilioudet eo ar vaouez diwar ur mab, ur mab he deus ganet ar vaouez, ar vaouez a zo ganet ur mab dezhi *; sie kam mit einem Mädchen nieder,* ur staoterez he deus bet, gwilioudet eo diwar ur verc'h, ur verc'h a zo ganet dezhi.
Niederkunft b. (-,-künfte) : [mezeg.] ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., poan-vugale b., geneliezh b., gwiliouderezh g.
Niederlage b. (-,-n) : **1.** trec'hidigezh b., faezhidigezh b., kannidigezh b., faezhadur g., faezherezh g., faezhadenn b., emgann-koll g., drouziwezh g., disgra g., dismantr g., drouklamm g., dismantridigezh b., tu koll g. ; *eine Niederlage einstecken, eine Niederlage erleiden,* bezañ faezhet (trec'het, dornet, kannet) en un emgann, bezañ lakaet faezh / bezañ rentet faezh (Gregor), kaout lamm, kouezhañ ouzh torgenn, chom ouzh torgenn ; *eine schmähliche Niederlage erleiden,* bezañ krazet naet, bezañ lopet, tapout e lip, bezañ distrilhet prop ha kempenn, tapout (pakañ) un distrilh, tapout (pakañ) ur strilh, pakañ ur chupennad, tapout ul louzenn ; *die Auferstehung Japans nach der Niederlage im zweiten Weltkrieg,* adsavidigezh Japan goude an drouziwezh en eil brezel-bed b. ; **2.** [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh b., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g. ; **3.** [kenw.] iskevredad g., adstal b., eilstal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b.
Niederlande lies. : *die Niederlande,* Nederland b., an Izelvroioù lies.
Niederländer g. (-s,-) : Nederlandad g., Izelvroad g.
Niederländerin b. (-,-nen) : Nederlandadez b., Izelvroadez b.
niederländisch ag. : nederlandat, izelvroat ; [yezh.] izelvroek, nederlandek, hollandek ; *deutsch-niederländisches Wörterbuch,* geriadur alamaneg-nederlandeg g. ; *einsprachiges Wörterbuch der niederländischen Sprache,* geriadur hollnederlandek g.
Niederländisch n. : [yezh.] izelvroeg g., nederlandeg g., hollandeg g.
niederlassen V.k.e. (lässt nieder / ließ nieder / hat niedergelassen) : kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn ; *die Flagge niederlassen,* diskenn (gouzizañ) ar banniel, diskenn (gouzizañ) ar giton.
V.em. : **sich niederlassen** (lässt sich nieder / ließ sich nieder / hat sich (t-rt) niedergelassen) : azezañ, diazezañ, en em ziazezañ, emziazezañ, ober e azez, ober e ziazez, ober e annez, annezañ, kevannezañ, mont d'an traoñ, plavañ ; *sich auf einem Stuhl (auf einen Stuhl) niederlassen,* teuler e bouez war ur gador, azezañ en (war) ur gador, lakaat e revr war ur gador, pikañ e revr war ur gador ; *sich auf die Knie niederlassen,* kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, penndaoulinañ ; *der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder,* al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrankas, al labous a barras war ur skourrig, mont a reas al labous da lojañ war ur skourrig ; *ein Taubenschlag lässt sich auf das Dach nieder,* ur vandenn dubeed a blav war an doenn ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen,* barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenañ da varrañ war ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *sich in einem Land niederlassen,* ober e annez en ur vro, annezañ en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, kevannezañ en ur vro, dont en ur vro da annezañ, dont en ur vro da chom, dont en ur vro d'ober e annez, ober e azez en ur vro, P. teuler e vrall en ur vro ; *sich bei jemandem häuslich niederlassen,* mont da di u.b. da chom, dont e ti u.b. d'ober e annez, ober e annez e ti u.b., mont war oaled u.b., mont da di u.b. da lojañ, en em flojenniñ e ti u.b. ; *sich irgendwo häuslich niederlassen,* ober e annez eus

un ti bennak ; *sich beruflich niederlassen,* en em ziazezañ, en em staliañ ; *sich irgendwo vorübergehend niederlassen,* ober e annez en ul lec'h bennak evit ur mare, kludañ en ul lec'h bennak.
Niederlassung b. (-,-en) : **1.** diazezadur g., diazezadeg b., staliadur g., diazezadenn b., diazez g., annezadenn b. ; **2.** [kenwerzh] iskevredad g., adstal b., eilstal b., trev b., isstal b., izembregerezh g., adti g., amsez b.
Niederlassungsbewilligung b. (-,-en) : [Bro-Suis] aotre d'en em ziazezañ g., aotre d'en em staliañ g.
Niederlassungsrecht n. (-s) : frankiz an annezañ b., gwir da annezañ g.
Niederlatein n. (-s) : [yezh.] *das Niederlatein,* al latin izel g., an izellatin g.
Niederlausitz b. (-) : *die Niederlausitz,* Luzasia-Izel b.
niederlegen V.k.e. (hat niedergelegt) : **1.** kas d'an traoñ, gouzizañ, diskenn, diskar ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder,* lezel a reas e brof e-tal an aoter ; **2.** dilezel ; *sein Amt niederlegen,* reiñ e zilez eus e garg, en em ziskargañ eus e garg, en em zigargañ eus e garg, dilezel e garg, dispegañ diouzh e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; **3.** diskregiñ diouzh, distagañ diouzh ; *die Arbeit niederlegen,* diskregiñ diouzh e labour, distagañ diouzh e labour ; **4.** lakaat war an douar ; *die Waffen niederlegen,* dilezel an armoù, diskregiñ diouzh ar stourm, diskregiñ diouzh e armoù, paouez gant ar brezel, lakaat e armoù war an douar (Gregor), kodianañ, kodianañ gant u.b. ; **5.** embann ; *seine Bilanz gerichtlich niederlegen,* embann freuz-stal e embregerezh, diskleriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal e embregerezh, mont e boch gant ar vezh ; **6.** *etwas schriftlich niederlegen,* lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb., enskrivañ udb.
V.em. : **sich niederlegen** (hat sich (t-rt) niedergelegt) : mont en e c'hourvez, souchañ.
Niederlegung b. (-,-en) : **1.** lakidigezh war an douar b. ; **2.** dilez a garg g., emzilez g.
Niederleitung b. (-,-en) : [tredan] linenn tredanvarr izel b., roer tredanvarr izel g.
niedermachen V.k.e. (hat niedergemacht) : lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ, razhañ, reiñ ar roustad diwezhañ da.
niedermähen V.k.e. (hat niedergemäht) : **1.** falc'hat, troc'hañ, spazhañ, diskar ; *das Gras niedermähen,* troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, diskar ar geot, spazhañ geot ; **2.** lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ ; *Truppen niedermähen,* falc'hat soudarded evel ma ra falc'her ar geot er prad ; *die Granatsplitter fliegen dicht über dem Boden und mähen alles nieder,* ar strinkadennoù obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra.
niedermetzeln V.k.e. (hat niedergemetzelt) : lazhañ, diskar, lazhadegañ, drailhañ, distrujañ, pladañ, flastrañ ; *die Feinde niedermetzeln,* disparfoeltrañ an enebourien, falc'hat an enebourien evel ma ra falc'her ar geot er prad, flastrañ rac'h an enebourien, daoubenniñ an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, pladañ an enebourien.
Niedermetzelung b. (-,-en) : aer b., drailh g., diframmadeg b., lazhadeg b., frigasenn b., karnaj g.
niederohmig ag. : [fizik] izel e luzded tredanel.
Niederösterreich n. (-s) : Aostria-Izel b.
niederprasseln V.gw. (ist niedergeprasselt) : kouezhañ stank-ha-stank ; *Schläge prasselten auf ihn nieder,* stank-ha-stank e kouezhe an taolioù warnañ ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont), ur grizilhad taolioù (ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) a gouezhas warnañ ; *der Regen prasselt nieder,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, sklakal a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).
niederreißen V.k.e. (riss nieder / hat niedergerissen) : foeltrañ, dic'hastañ, parfoeltrañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, diskar, diwriziennañ, regiñ, fregañ, freuzañ, divuriañ, divogeriañ, pilat, kalavriñ, gwintañ d'an traoñ, razhañ, disac'hañ, dispenn, distrujañ, fontañ.
Niederreißung b. (-,-en) : razherezh g., diskar g., diskaridigezh b., diskaradur g., freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., distruj g., distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., dispenn g., dispennadur g.
niederrennen V.k.e. (rannte nieder / hat niedergerannt) : mont d'ar red da stekiñ ouzh udb/u.b. hag e lakaat da gouezhañ, tintañ diwar red, tumpañ diwar red, torimellat diwar red, pilat diwar red.
Niederrhein g. (-s) : **1.** *der Niederrhein,* ar Roen-Izelañ ; **2.** *der Niederrhein,* Bro ar Roen-Izelañ b.
niederrheinisch ag. : eus Bro ar Roen-Izelañ.
niedersäbeln V.k.e. (hat niedergesäbelt) : sabrennañ, diskar gant ur sabrenn.
Niedersachsen n. (-s) : Saks-Izel b.
Niederschachtofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] izelforn b.
niederschießen V.k.e. (schoss nieder / hat niedergeschossen) : diskar gant un tenn, lazhañ u.b. mik gant un tenn ; *jemanden aus nächster Entfernung niederschießen, jemanden aus kurzer Entfernung niederschießen,* diskar u.b. a-dost-berr, diskar u.b. a-douch-kaer, tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b.
V.gw. (schoss nieder / ist niedergeschossen) : rabaniñ war, fardiñ war, frammañ war, plaouiañ war, plavañ war ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder,* rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh.
Niederschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [kimiezh] dierc'had g., gouelezenn b., gouelezennad b., koc'hien g., lec'hidad

g., lec'hidenn b., tevaj g., tevion g., dilav g. ; **2.** koempad g., rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., taolad dour g., bouilhad glav g., torrad-glav g. ; *saurer Niederschlag,* glav trenk g. ; *Niederschläge,* glaveier lies., barradoù-glav lies., rec'hinoù glav lies., barroù-glav lies., kaouadoù glav lies., bodadoù glav lies., rizennadoù glav lies., strañsadoù-glav lies., piladoù glav lies., strifladoù lies., taoladoù dour lies., torradoù-glav lies., barroù-dour lies., pilioù-dour lies., bouilhardoù lies., strinkadoù-glav lies., skourradoù-glav lies., bouilhadoù glav lies., struilhadoù-dour g., gleboroù lies., P. soubenn chas b. ; **3.** [sport] lamm-kaer g., kao g.

niederschlagen V.k.e. (schlägt nieder / schlug nieder / hat niedergeschlagen) : **1.** diskar, pilat, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, gwintañ d'an traoñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, flammañ ; *jemanden niederschlagen,* diskar u.b. gant un taol bazh war e benn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; **2.** soublañ ; *die Augen niederschlagen, den Blick niederschlagen,* soublañ e zaoulagad, plegañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout ; **3.** [lu] trec'hiñ, trec'hiñ war, faezhañ, bezañ trec'h da, daoubenniñ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, plegañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dornañ, pilat, dismantrañ, kannañ, frigasañ, flastrañ, reiñ ar roustad diwezhañ da ; *sie wurden niedergeschlagen,* distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, paket o doa un strilh, paket o doa un distrilh, paket o doa ur chupennad, flastret rac'h e voent, lakaet e voent war o genoù, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, roet e voe ar roustad diwezhañ dezho, peurdrec'het e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet e voent, kannet e voent, lakaet e voent lamm, roet e voe o lazh dezho ; **4.** [dre skeud.] dinerzhañ, digalonekaat, diskalonekaat, mantrañ, diwaskañ, gouvidañ ; *niederschlagende Nachricht,* keloù saezhus g., keloù mantrus g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., keloù doanius g., keloù gouvidus g., disaouzan boanius b. ; *sie war völlig niedergeschlagen,* chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, digalonekaet-naet e oa, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzh ha digalon e oa, trec'het en em gavas gant ar glac'har, trec'het e oa gant ar glac'har, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ar vantr galon a oa kouezhet warni, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren, aze e oa diskaret, diskaret e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlac'haret e oa, dinerzh ha digalon e oa, edo o souriñ a c'hlac'har ; **5.** astalañ ; *das Verfahren niederschlagen,* klozañ an afer ; *einen Prozess niederschlagen,* dougen un nepenn ; **6.** mougañ, gwaskañ, flastrañ, pladañ, plegañ ; *einen Aufstand niederschlagen,* mougañ un emsavadeg, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig niederschlagen,* beuziñ un emsavadeg er gwad ; **7.** [kimiezh] gouelezenniñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung niederschlagen,* dierc'hiñ un dileizhenn.

V.em. : **sich niederschlagen** (schlägt sich nieder / schlug sich nieder / hat sich (t-rt) niedergeschlagen) : **1.** glizhenniñ, glizhañ ; *der Tau hat sich niedergeschlagen,* deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *Tau schlägt sich nieder,* glizhenniñ (glizhañ) a ra ; **2.** [kimiezh] gouelezenniñ ; **3.** *sich in etwas (t-d-b) niederschlagen,* dont war wel en ur stumm bennak, dont war wel en udb., mont war wel en ur stumm bennak, en em ziskouez en un doare bennak.

niederschlagsarm ag. : nebeut a c'hlav ennañ.

Niederschlagsmenge b. (-,-n) : kementad koempadoù glav g., kementad dour glav g., glavusted b., glavegezh b. ; *Messung der Niederschlagsmenge,* glavventerezh g.

Niederschlagsmessen n. (-) : glavventerezh g.

Niederschlagsmesser g. (-s,-) : glavventer g.

niederschlagsreich ag. : kalz a c'hlav ennañ, stank ar glav ennañ, glavek.

Niederschlagung b. (-,-en) : **1.** *Niederschlagung eines Aufstandes,* mougadenn un emsavadeg b. ; **2.** [gwir] *Niederschlagung eines Prozesses,* torridigezh ur prosez b., devredad nepenn g.

Niederschlesien n. (-s) : Silezia-Izel b.

niederschmettern V.k.e. (hat niedergeschmettert) : **1.** diskar, taouarc'hennañ, pilat, grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiñ, disac'hañ, razhañ, findaoniñ d'an douar ; **2.** [dre skeud.] saezhiñ, gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ.

niederschmetternd ag. : saezhus, mantrus, garv, kalet, poanius, glac'harus, gloazus, doanius, ankenius, foeltrus ; *niederschmetternde Nachricht,* keloù saezhus g., keloù glac'harus g., keloù mantrus g., keloù doanius g., keloù garv da glevet g., keloù diaes da glevet g., keloù kalet da glevet g., disaouzan boanius b.

niederschreiben V.k.e. (schrieb nieder / hat niedergeschrieben) : *etwas niederschreiben,* lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb, dougen udb war ur skor paper, skrivañ udb ; *in Kurzschrift niederschreiben,* berrskrivañ.

niederschreien V.k.e. (schrie nieder / hat niedergeschrien) : *jemanden niederschreien,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b.

Niederschrift b. (-,-en) : **1.** lakidigezh dre skrid b., skriverezh g. ; **2.** danevell b., rentañ-kont g.
niedersenken V.em. : **sich niedersenken** (hat sich (t-rt) niedergesenkt) : *die Nacht senkt sich nieder,* serrnoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar serr-noz o tont.
V.k.e. (hat niedergesenkt) : **1.** diskenn, gouzizañ, izelaat, sankañ ; **2.** [mengleuz] *einen Schacht niedersenken,* kleuzañ un toull-mengleuz, kleuziañ un toull-mengleuz.
niedersetzen V.k.e. (hat niedergesetzt) : kas d'an traoñ, lakaat war an douar ; *jemanden niedersetzen,* lakaat u.b. en e azez.
V.em. : **sich niedersetzen** (hat sich (t-rt) niedergesetzt) : teuler e bouez, azezañ, mont en e goazez, mont war e goazez, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, lakaat un azez.
niedersinken V.gw. (sank nieder / ist niedergesunken) : diskenn, gouzizañ, izelaat, sankañ, gwantañ, dont da bukañ, koazhañ.
niedersitzen V.gw. (saß nieder / ist niedergesessen) : teuler e bouez, azezañ, mont en e goazez, mont war e goazez, en em lakaat war e azezoù, ober un azezig, lakaat un azez.
Niederspannung b. (-,-en) : [tredan] tredanvarr izel g.
Niedersprungmatte b. (-,-n) : [sport] pallenn g., tapis g., pallenn lammat g.
niederstechen V.k.e. (sticht nieder / stach nieder / hat niedergestochen) : lazhañ gant un taol kontell, goustilhañ, gouglezeiata, kontellañ, kontellata.
niedersteigen V.gw. (stieg nieder / ist niedergestiegen) : diskenn.
niederstimmen V.k.e. (hat niedergestimmt) : lakaat en amdu, bezañ an tu-gounid gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu-gounid gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, bezañ trec'h war ; *niedergestimmt werden,* bezañ lakaet en amdu, bezañ nac'het e ginnig en ur vouezhiadeg, bezañ an tu-koll gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu-koll gant an-unan da-geñver ur vouezhiadeg.
niederstoßen V.k.e. (stößt nieder / stieß nieder / hat niedergestoßen) : **1.** diskar, pilat, teuler d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, tintañ, tumpañ, torimellat ; **2.** lazhañ.
niederstrecken V.k.e. (hat niedergestreckt) : *jemanden niederstrecken,* diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, kas u.b. da lipat pri, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., taouarc'hennañ u.b., lakaat u.b. ouzh torgenn, flammañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn.
Niederstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] red tredanvarr izel g.
niederstürzen V.k.e. (stürzte nieder / hat niedergestürzt) : diskar, pilat, teuler d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, tintañ, tumpañ, torimellat.
V.gw. (stürzte nieder / ist niedergestürzt) : **1.** disac'hañ, difaragoellañ, kouezhañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat, rampañ, ruzañ, foerañ, fontañ, isfontañ, frigasañ, flodiñ, dont d'an traoñ ; **2.** kouezhañ a-daol, plavañ war, delammat war, dirollañ war, kouezhañ war.
niedertourig ag. : [tekn.] hag a dro a dizh izel, gorrek e hanren.
Niedertracht b. (-,-en) : falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displeted b., gwallvezh b., izelder g., fallagriezh b., drougiezh b. ; *aus Gemeinheit und Niedertracht,* dre fallagriezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh.
niederträchtig ag. : divalav-mezh, fallakr, mezhus, displed, displet, vil, gagn, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, hudur, yud, yudas, ganas, gidas, drougiezhus, hek, astut, gloann, ifam, kailh, kazus ; *du bist ein niederträchtiger Kerl,* n'out ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet out, ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall) a zo ac'hanout, un dra milliget out, n'eus netra a vat ennout, n'out ket gwall dener pa rez evel-se, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagriezh out, da galon a zo ur puñs don a fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennout, vis ar gordenn a zo ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, te n'eus ket ur vlevenn gristen warnout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, te a zo drouk betek mel da eskern, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! da gont a fallagriezh a zo ennout, te a zo gwazh eget ar vosenn, ul loen gars a zo ac'hanout, te a zo un higenn, ur paotr gagn a zo ac'hanout, ur gwall higolenn a zo ac'hanout.
Niederträchtigkeit b. (-,-en) : gwallvezh b., fallagriezh b., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displeted b., izelder g., viloni b., bileni b., falloni b., vilder g., vilded b., divalaverezh g., viltañs g., dismegañs b.
niedertreten V.k.e. (tritt nieder / trat nieder / hat niedergetreten) : **1.** mac'hañ, moustrañ, pilpazañ ; **2.** *seine Absätze niedertreten,* uzañ seulioù e votoù, kas seulioù e votoù da fall, karzhañ e seulioù.
Niederung b. (-,-en) : flagenn b., izelenn b., dol g., gwantenn b., gwaflenn b., pukadenn b.
Niederwald g. (-s,-wälder) : koad-med g., koad-troc'h g., koad-tailh g., tailheris g., brouskoad g., broust g. ; *in einem Niederwald wachsende Bäume,* gwez-troc'h str., krennwez str.
niederwärts Adv. : war-draoñ, d'an traoñ.
niederwerfen V.k.e. (wirft nieder / warf nieder / hat niedergeworfen) : **1.** teuler war an douar, douarañ, taouarc'hennañ, torgennañ, lakaat u.b. war e c'henoù, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, astenn ouzh

torgenn, lakaat ouzh torgenn ; **2.** trec'hiñ, trec'hiñ war, faezhañ, bezañ trec'h da, daoubenniñ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dornañ, pilat, dismantrañ, kannañ, frigasañ, flastrañ ; **3.** mougañ, minmalañ, flastrañ, pladañ, plegañ ; *einen Aufstand niederwerfen,* mougañ un emsavadeg, drastañ un emsavadeg, plegañ ur ravolt.
V.em. **sich niederwerfen** (wirft sich nieder / warf sich nieder / hat sich (t-rt) niedergeworfen) : en em strinkañ d'an douar, en em deuler d'an daoulin, douarañ, mont d'an douar, pladañ ; *sich vor jemandem niederwerfen,* en em strinkañ d'an douar dirak u.b. / en em deuler d'an daoulin dirak u.b. / en em deuler (en em strinkañ) da dreid u.b. (Gregor).
Niederwerfung b. (-,-en) : *Niederwerfung des Feindes,* flastradur (piladur, frikadur) an enebourien g. ; *Niederwerfung des Aufstandes,* mougadenn an emsavadeg b.
Niederwild n. (-s) : [loen.] jiber bihan g./str., jiboez bihan g./str., gouezaj bihan g. ; *Jagd auf Niederwild,* hemolc'h jiber bihan g., hemolc'h jiboez bihan g., hemolc'h gouezaj bihan g.
niederziehen V.k.e. (zog nieder / hat niedergezogen) : tennañ d'an traoñ, diskenn.
niedlich ag. : koant, koantik, kenedus, jolis, moutik.
Niedlichkeit b. (-,-en) : koantiri b., koantiz b., kened b., jolisted b.
niedrig ag. : **1.** izel, dister, bihan, raz, bas ; *niedriger Blutdruck,* gwask re izel ar gwad g., iswask talmerel g. ; *niedriges Fenster,* prenestr izel g. ; *niedriger Preis,* priz izel g. ; *niedrige Stirn,* tal izel g. ; *die Decke des Zimmers ist besonders niedrig,* gwall izel eo lein ar gambr ; *dank der niedrigen Decke des Zimmers ist es dort immer warm,* en abeg da izelder he lein e vez tomm er sal-se ; *hoch und niedrig,* bihan ha bras, a renk uhel hag a renk izel ; *niedriges Gras,* geot raz str. ; *niedriger Wasserstand,* dour bas g., dour bihan g., dour izel g. ; *niedrigster Ebbestand,* izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g. ; *von niedriger Herkunft,* a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, a ouenn zister, dister e ouenn, savet a dud izelek ; *niedriges Amt,* karg izel b., karg dister b., karg vihan b. ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status,* micherioù izelañ lies. ; *Wolle von niedrigster Qualität,* gloan bihanañ-prizet g. ; *um 6 Uhr war die Tagestemperatur am niedrigsten,* da 6 eur e oa ar wrez en he bihanañ, da 6 eur e oa ar wrez en hec'h izelañ ; **2.** [dre skeud.] vil, fallakr, drougiezhus ; *niedriger Charakter,* falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displeted b., gwallvezh b., izelder g., fallagriezh b., drougiezh b.
Adv. : **1.** izel ; *das Bild müssen Sie niedriger hängen,* gwelloc'h e vefe (bez e rankit) istribilhañ an daolenn un tammig izeloc'h ; *die Sonne steht niedrig,* izel emañ an heol ; *dieser Stuhl lässt ihn zu niedrig sitzen,* re izel eo dindanañ war ar gador-se ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen,* an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *diese Pflanzen sind eine niedrig wachsende Sorte,* izel e kresk ar seurt plant ; **2.** [dre skeud.] *Sie sollen nicht so niedrig von mir denken,* arabat faeañ ac'hanon e-giz-se, arabat deoc'h kaout kement a zismegañs ouzhin ; P. *etwas niedriger hängen,* na ober kement a stad eus udb, na ober (na zelc'her) stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, na zerc'hel nebeut a gont ag udb, dismegañsiñ udb, disprizout udb, ober dismegañs war udb, kaout dismegañs evit (ouzh) udb.
Niedrigkeit b. (-,-en) : **1.** izelder g., izelded b., disterded b., disterder g. ; **2.** [dre skeud.] falloni b., viloni b., bileni b., vilder g., vilded b., viltañs g., divalaverezh g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displeted b., gwallvezh b., izelder g., fallagriezh b., drougiezh b.
Niedriglohnland n. (-s,-länder) : bro izel ar goproù enni b.
Niedrigsein n. (-s) : izelder g., izelded b., disterded b., disterder g.
Niedrigwasser n. (-s,-) : **1.** [mor] izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g. ; *bei Niedrigwasser,* d'ar mor izel, d'an izelvor, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn ar mor, pa n'eus ket mor a-walc'h ; *bei Niedrigwasser auf Sand liegende Schiffe,* bigi marvoret lies., bigi dichalet war an traezh lies. ; **2.** [stêrioù] izeldour g., izeldourioù lies., dour bihan g. ; *bei Niedrigwasser,* pa vez bas an dour, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn an dour.
Niedrigwassergebiet n. (-s,-e) : tachenn dour bas b., tachenn dour bihan b., daere g., pladur g., baz g., bazenn b. ; *das Schiff blieb außerhalb des Niedrigwassergebiets,* chom a reas ar vag en tu all d'an daere.
Niedrigwassergrenze b. (-,-n) : [mor] daere g. ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze,* bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere.
Niello n. (-/-s,-s/Niellen) : **1.** duigellañ g., duigelladur g. ; **2.** duigell b.
niemals Adv. : morse, nepred, neptro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, biken, birviken, biskoazh, ket bemdez, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *ich bin niemals hier gewesen,* n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on bet amañ morse, n'on bet kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *niemals würde ich so etwas tun,* morse ne rafen un dra evel-se, nepred ne rafen un dra a seurt-se ; *niemals !* foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor).
niemand raganv amresis [t-rt : niemanden / niemand ; t-d-b : niemandem / niemand ; t-c'h : niemandes / niemands] : nikun, gour, kristen, den ebet, den, den, hini ebet, nep hini, penn kristen ebet, penn ki ebet, penn-kristen, nep den, den tout, den bev, den ganet, den ganet ebet, den krouet ebet, foeltr den, nep unan, unan ebet, nag urcher nag archer ; *ich habe niemanden gesehen,* foeltr den n'em boa gwelet, n'em boa gwelet den ebet (nikun), n'em boa gwelet gour (hini, penn

kristen, penn ki) ebet ; *niemand ist gekommen,* n'eus deuet den ebet, n'eus deuet nikun ; *niemand mehr,* den (hini) ebet ken ; *niemand sonst (niemand anders),* hini (den) all ebet, hini (den) ebet a-hend-all, ken den nemetañ, nep den all ; *ich kenne ihn wie sonst niemand,* gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *niemand hat es erfahren können,* chomet eo berr an holl da c'houzout ; *ich habe es niemandem außer dir gesagt, ich habe es niemand anderem gesagt als dir,* n'em eus lavaret an dra-se da nikun (da zen ebet) estregedout, n'em eus lavaret an dra-se da gen den nemedout ; *sie hat niemand außer mir,* n'he deus kristen nemedon ; *es ist niemand da,* n'eus penn-kristen amañ, n'eus den a-grenn amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus kristen ebet amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus ket ur penn kristen amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den krouet ebet amañ, n'eus foeltr den amañ, ned eus ket a nep re ; *niemand ist perfekt, niemand ist vollkommen,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.

Niemand g. (-s) : den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den ebet g., (un) nikun g.

Niemandsland n. (-s) : no man's land g., takad neptu etre armeoù an enebourien g., takad neptu etre al linennoù g.

Niere b. (-,-n) : **1.** [korf.] lounezh b. [*liester* lounezhi], lounezhenn b. ; *in den Nieren wird der Harn gebildet,* an troazh a vez furmet el lounezhi ; *eine Niere transplantieren,* imboudañ ul lounezh ouzh u.b. ; **2.** [dre skeud.] *auf Herz und Nieren prüfen,* furchal e kalon hag e spered u.b., fuketal e kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., sontañ spered u.b., sonteal spered u.b. ; *das geht mir an die Nieren,* an dra-se a sank don ennon, gwall skoet on gant an dra-se, kement-se a ra ur gwall from din, piket eo va c'halon gant an dra-se, treantet eo va c'halon gant kement-se.

Nieren- : -lounezh, lounezhel.

Nierenbecken n. (-s,-) : [korf.] lestrig g., lestr al lounezh g.

Nierenbeckenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] pielit g.

Nierenbraten g. (-s,-) : [kegin.] lounezhenn leue b.

Nierenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] lounezhfo g., lounezhad b.

nierenförmig ag. : a-stumm gant ur favenn, stummet evel ur favenn, e doare ur favenn, e doare fav, a-zoare gant ur favenn, a-zoare gant fav, a-seurt gant ur favenn, a-seurt gant fav.

Nierengegend b. (-,-en) : kroazell b., kroazlez g., divgroazlez lies., rannbarzh an divlez b., rannbarzh an divgroazlez b., rannbarzh ar c'hroazelloù b., rannbarzh an divgroazell b., rannbarzh ar vandenn b., rannbarzh an dargreiz b.

Nierengrieß g. (-es,-e) : [mezeg.] gravell g., meinigoù-lounezh lies., grouan str.

Nierengurt g. (-s,-e) : gouriz dargreiz b.

Nierenkolik b. (-,-en) : [mezeg.] gwentloù al lounezhi lies., gwentl al lounezh g., gwentl lounezhat g.

nierenkrank ag. : [mezeg.] klañv e lounezhi, gravellek.

Nierenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e lounezhi g., gravelleg g., gravellegez b.

Nierenkrankheit b. (-) **/ Nierenleiden** n. (-s) : lounezhfo g., droug-lounezhi g., lounezhad b.

Nierenrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn al lounezh b.

Nierensand g. (-s,-e) : [mezeg.] gravell g., meinigoù-lounezh lies., grouan str.

Nierenschale b. (-,-n) : [mezeg.] podez stummet evel ur favenn b., podez favenn b.

Nierenschmerzen lies. : [mezeg.] lounezhfo g., droug-lounezhi g., lounezhad b.

Nierenstein g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] maenig-lounezh g., gravell g., lounezhell b., maen-gravell g., maen-troazh g., droug ar maen g., grouan str., grouanenn b. ; **2.** jad g., maen-jad g., nefrit g.

Nierensteinzertrümmerer g. (-s,-) : [mezeg.] litotripter g., braeerez meinigoù-lounezh b.

Nierenstück n. (-s,-e) : [kegin.] lounezhenn leue b.

Nierentasche b. (-,-n) : [dilhad.] sac'h bananenn g., bananenn b.

Nierentisch g. (-es,-e) : taol stummet evel ur favenn b., taol favenn b.

Nierentransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur lounezh g., treuzplantadenn lounezh b., emboud lounezh g., imboudañ lounezh g., imboud lounezh g., imboudadur lounezh g., imboudadenn lounezh b.

Nierenvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn al lounezh b.

Nierenwärmer g. (-s,-) : gouriz dargreiz b.

nieseln V.dibers. (hat genieselt) : *es nieselt,* lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, berañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav plaen, glav bihan) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, ailhenn, glav munut, glav tamouezet, glav foet) a zo, ober a ra glizhetez, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glizhañ (glizhenniñ, glavenniñ, strakiñ) a ra ; *es hat den ganzen Tag genieselt,* glizhajoù a zo bet a-hed (hed, dre hed) an deiz.

Nieselregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., libistr g., litenn b., lizenn b., ailhenn b., mastarenn b., mouestijenn b., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., strouilh g., strouilhenn b., brum g., brumachenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glav skañv g., avel lart g., nivlenn-rev b., glizhenn b., glizh g., uzenn b., glav-kemener g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glav-sil g., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g. ; *der Wind wird schon*

diesen Nieselregen vertreiben, boued-avel a zo er glizhaj-se.
Nieselregenwolke b. (-,-n) / **Nieselwolke** b. (-,-n) : reolenn b., skeutrenn b.
niesen V.gw. (hat geniest) : **1.** streviañ, strevial, distreviañ, peukañ ; **2.** [dre skeud.] P. *ich werde dir etwas niesen,* blev da gaout ! brav eo huñvreal ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! fiez glas ! kaer az po, blev 'vo da gaout ! laka evezh na vefe ket tomm da'z peg ! ; **3.** *auf etwas (t-rt) niesen,* disprizañ (dismegañsiñ) udb, kaout dismegañs evit udb, kaout disprizañs ouzh udb, ober fae (ober dismegañs) war udb, ober foutre-kaer eus udb, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober na brall na forzh gant udb.
Niesen g. (-s) : peuk g., streviadenn b., distreviadenn b., streviadur g. ; *zum Niesen anreizend,* strevius.
Niespulver n. (-s) : poultr streviañ g., poultr strevius g.
Nießbrauch g. (-s) : [gwir] kerz b., barr g., gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., gwir kerzañ g.
Nießbraucher g. (-s,-) : [gwir] kerziad g. [*liester* kerziaded], dalc'her ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., dalc'her ar gerz g., dalc'her ar gwir kerzañ g.
Nießbrauchsrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir kerzañ g., gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb g.
Nießnutzer g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Nießbraucher**.
Nieswurz b. (-,-en) : [louza.] louzaouenn ar peuk b., evor g. ; *grüne Nieswurz,* evor glas g. ; *stinkende Nieswurz,* evor flaerius g.
Niet g./n. (-s,-e) : [tekn.] riñved g.
Nietdöpper g. (-s,-) : [tekn.] genn riñvediñ g., skarzh-riñvedoù g.
Niete b. (-,-n) : **1.** [tekn.] riñved g. ; **2.** paotr loull g., c'hwitig g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paourkaezh den g., sprec'henn b., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., preñv-douar g., den didalvez g., den nul g., nikun g. ; *er ist eine echte Niete,* hennezh 'zo ur batatezenn en ur c'hleuz, hennezh n'eo mann ebet, hennezh n'eo kap da vann ebet, hennezh n'en deus tu d'ober mann ebet, hennezh n'eo ken ur paourkaezh den, hennezh n'eo den ebet, hennezh n'eo gour, hennezh ne dalv mann ebet (n'en deus tu da vann), hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, hennezh ne dalvez ket un hollvad, hennezh ne dalv gour, hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, hennezh ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh n'eo mat da netra (mat da vann), hennezh ne dalv ket ar gal, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, un didalvez n'eo ken, didalvez eo ken ez eo, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, ur preñv-douar a zo anezhañ, ur foerouz (ur c'hwitig, ur mann ebet, ur sprec'henn, ur pezh didalvez, ur c'holl-e-vara, ur c'holl-e-voued, ur c'holl-bara, ur c'hac'h-moudenn, un den didalvez, un den a netra, un den a vann, un den nul, un nikun) a zo anezhañ, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, ur paotr eo na istimer ket un diner, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet ; **3.** [lotiri] bilhed nul g., bilhed dic'hounid g.
Nieteisen n. (-s,-) : [tekn.] houarn riñvediñ g.
nieten V.k.e. (hat genietet) : [tekn.] riñvediñ, riñvañ, lakaat riñvedoù.
Nietenhose b. (-,-n) : blue-jeans g.
Nieter g. (-s,-) : [tekn.] riñveder g.
Niethammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol riñvediñ g.
Niethorn n. (-s,-hörner) : [tekn.] annevig orfebriñ b., annevik korneg b., bigorn g.
Niethose b. (-,-n) : blue-jeans g.
Nietkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn riñved g., tal riñved g.
Nietkopfschläger g. (-s,-) : [tekn.] genn riñvediñ g.
Nietmaschine b. (-,-n) : [tekn.] riñvederez b., mekanik riñvediñ g.
Nietnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] riñved evit botoù an alpaerien g.
Nietnaht b. (-,-nähte) : [tekn.] renkennad riñvedoù b.
niet- und nagelfest ag. : staget mat, staget a-zoare, start war e dachoù, plom war e dachoù.
Nietung b. (-,-en) : [tekn.] riñvederezh g.
Nietzange b. (-,-n) : [tekn.] gevel riñvediñ g., riñvediñ g.
Niger g. (-s,-) : **1.** [stêr] *der Niger,* an Niger g. ; **2.** [bro] *Niger, der Niger (des Niger),* Niger b., Bro-Niger b.
Nigeria n. (-s) : Nigeria b.
Nihilismus g. (-) : nihilegezh b., nihilouriezh b., netraegezh b., netraelouriezh b., neanterezh g.
Nihilist g. (-en,-en) : nihilour g., netraelour g.
nihilistisch ag. : nihilour, netraelour.
Nikäa n. : Nikaia b., Nikaea b.
Nikolaus g. : Nikolaz g.
Nikotin n. (-s) : nikotin g.
nikotinarm ag. : nebeut a nikotin ennañ.
nikotinfrei ag. : kuit a nikotin, hep nikotin.
Nikotingehalt g. (-s) : bec'h nikotin g., bec'hiad nikotin g.
nikotinhaltig ag. : nikotin ennañ.
Nikotinsucht b. (-) : [mezeg.] sujidigezh d'ar butun b., tech ar butun g., butunerezh g., estoue ouzh an nikotin g.
Nikotinvergiftung b. (-,-en) : kleñved ar butun g., butunegezh b.
Nil g. (-s *pe* -) : Nil b.
Nil-Minze b. (-,-n) : [louza.] bent ront g./b.
Nilpferd n. (-s,-e) : [loen.] dourvarc'h g. [*liester* dourvarc'hed].

Nimbus g. (-,-se) : **1.** kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b., kelc'h g. ; **2.** [dre skeud.] anv kaer g., gloar b., brud b./g., kurunenn a c'hloar b. ; *sich mit einem Nimbus umgeben,* gounit kalz a c'hloar / gounit un anv kaer (Gregor) ; *den Nimbus nehmende Entlarvung,* didouellerezh g., didunerezh g.

Nimbuswolke b. (-,-n) : malkenn b., duadenn b., duenn b., teñvaladenn b., koumoul glavek str., nimbuz g.

nimmer Adv. : **1.** biken, birviken, morse, nepred, neptro, tro ebet, taol ebet, kammed, gwech ebet, james, james ebet, nep gwech, e nep mare, na noz na deiz, morse tout, pennad ebet ; *nie und nimmer,* foeltr biken, tanfoeltr biken, mil birviken james, biken ebet, biken james, james ebet, e mod ebet, e nep hent / e (war) nep tro (Gregor) ; **2.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] ket ken, ket mui.

Nimmerleinstag g. (-s) : gouel sant Bikenig g., deiz sant Bikenig g., bloavezh an erc'h du g., deiz goude biken g., trompilh ar Varn b. ; *etwas auf den Sankt-Nimmerleinstag verschieben,* kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz ma ne vo ket a vleuñv el lann evit ober udb, daleañ udb ken na vo lidet gouel sant Bikenig, gortoz betek deiz sant Bikenig evit ober udb, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, daleañ udb betek bloavezh an erc'h du, daleañ udb betek an deiz goude biken ; *am Sankt-Nimmerleinstag,* pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.

nimmermehr Adv. : biken ken, biken mui.

Nimmermehrstag g. (-s) : gouel sant Bikenig g., deiz sant Bikenig g., bloavezh an erc'h du g., deiz goude biken g., trompilh ar Varn b.

nimmermüde ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus.

nimmersatt ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, sklouf, argarzh, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, tavantek, rikourek, rikus, arloup, n'eus ket a walc'h dezhañ, na c'heller ket gwalc'hañ.

Nimmersatt g. (-/-s,-e) : toull-gof g., karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., chaoker g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., brifer g., flouper g., gourlañchenneg g., gargadenneg bras g, gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., (ur) bouzelloù-gom g., kargloud g., morser g., ramgloud g., dislangour g., arloup g., [plac'h] arloupell b. ; *er ist ein Nimmersatt,* n'eus ket a walc'h dezhañ, ne c'heller ket gwalc'hañ anezhañ, hennezh a zo un toull-gof, hennezh a zo un dislangour, hennezh a zo un arloup, rankles eo, ramgloud eo, emañ atav o ramgloudiñ, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, bepred e vez digor e galon, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfl, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchenneg (ur gargadenneg bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles, bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, gouest eo da zebriñ un dumporellad traoù.

Nimmerwiedersehen n. (-s) : *er hat seine Heimat auf Nimmerwiedersehen verlassen,* ne zistroio ket ken (ne zistroio biken) d'e vro, biken ken ne zistroio d'e vro, aet eo kuit eus ar vro da vat ; *auf Nimmerwiedersehen !* kenavo er bed all !

Nimrod[1] g. : [Bibl] Nemrod g.

Nimrod[2] g. (-s,-e) : den ruz war an hemolc'h g., den sot gant an hemolc'h g.

Ninive n. **/ Ninua** n. : Ninive b.

Niobium n. (-s) : [kimiezh] niobiom g.

Nippel g. (-s,-) : **1.** [tekn.] stag g., junt g., envez g. ; **2.** [tekn.] chipig g. ; **3.** [korf.] penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.

nippen V.gw. (hat genippt) : *an einem Glas nippen,* muzevañ, evañ gant begig e deod, moustañva, tarlipat e vanne, P. bezañ damantus d'e sec'hed.

Nippes lies. : *sellit ouzh* **Nippsachen**.

Nippflut b. (-,-en) : mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., marvor g., kontrec'h g., mor-bihan g. ; *es ist Nippflut,* marvoriñ a ra ar mor, marvoriñ a ra, emañ ar mor en e varvañ, emañ ar mor en e vihanañ, marvor a zo, marv eo ar mor.

Nippsachen lies. : piñferezh g., bravigelloù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., bravigoù lies., turubailhoù lies., kinkladurioù lies.

Nipptide b. (-,-n) : mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., kontrec'h g., marvor g., mor-bihan g., mor marv g. ; *es ist Nipptide,* marvoriñ a ra ar mor, marvoriñ a ra, emañ ar mor en e varvañ, marvor a zo, marv eo ar mor, en e vihanañ emañ ar mor.

Niqab g. (-,-s) : nikab g., mouch islamek penn-da-benn g.

nirgend Adv. **/ nirgends** Adv. **/ nirgendwo** Adv. : neblec'h, neblec'h ebet, e nep lec'h, neptu ; *sonst nirgends, nirgendwo sonst,* neblec'h all ebet, e nep lec'h all ebet, e ken lec'h nemet du-hont ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *nirgends in der Welt,* neblec'h er bed-holl treuz-ha-hed ha ledan ; *er ist nirgends zu finden,* diank eo, kollet da vat eo, kollet-naet eo, ne vez kavet e nep lec'h, ne vez kavet neblec'h, peurgollet eo ; *ich kann mein Buch nirgends finden,* ne zeuan ket a-benn da ziskoachañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had ; *er konnte nirgendwo durchkommen,* n'en doa gallet tremen dre neblec'h.

Nirgendwo g. (-) : *das Nirgendwo,* Kerneblec'h b.

nirgendwoher Adv. : a du ebet, a neblec'h, eus neblec'h, eus neptu.

nirgendwohin Adv. : da neblec'h, da neptu, da nep tu.

Nirwana n. (- *pe* -s) : nirwana g., nirvana g.

Nische b. (-,-n) : kustod g., log g.
Niseltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Nisse b. (-,-n) : [loen.] nez str., vi laou g. ; *voll mit Nissen,* nezek ; *sein Haar ist voll Nissen,* n'eo ken nez tout e vlev, e vlev a zo nez a-leizh enno ; *für Nissen anfällig,* nezus ; *Nissen legend, Nissen bringend,* nezus.
nisten V.gw. (hat genistet) : neizhiañ.
Nistkasten g. (-s,-kästen) : lochig neizhiañ g.
Nistplatz g. (-es,-plätze) : lec'h neizhiañ g. ; *Nistplatz von Saatkrähen,* braneg b.
Nitrat n. (-s,-e) : [kimiezh] nitrat g. ; *mit Nitrat verseucht, durch Nitrat verseucht,* saotret gant re a nitrat ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.
Nitrid n. (-s,-e) : [kimiezh] nitridenn b.
Nitrieranlage b. (-,-n) : staliadur nitridañ b., nitriderez b.
nitrieren V.k.e. (hat nitriert) : **1.** [kimiezh] nitrañ ; **2.** [tekn.] nitridañ.
Nitrierung b. (-) : **1.** [kimiezh] nitrañ g.; **2.** [tekn.] *Stahlnitrierung,* nitridañ g.
Nitrifikation b. (-) **/ Nitrifizierung** b. (-) : nitrifiañ g., nitrifiadur g.
Nitrit n. (-s,-e) **/ Nitrum** n. (-s) : [kimiezh] nitrit g.
Nitrobenzol n. (-s,-e) : [kimiezh] nitrobenzen g.
Nitrogenium n. (-s) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Nitroglyzerin n. (-s) : [kimiezh] nitroglikerin g.
Nitrolack g. (-s,-e) : pentur nitrokelluloz g.
Nitrosamine lies. : [mezeg.] nitrosamin g.
Nitrozellulose b. (-) : [kimiezh] nitrokelluloz g.
Nitrum n. (-s) : [kimiezh] nitrit g.
Niveau n. (-s,-s) : live g. ; *das Niveau halten,* mirout an hevelep live, mirout (derc'hel) ul live mat, delc'her d'an hevelep live, delc'her an hevelep live, delc'her e droad er par, delc'her uhel e vanniel ; *auf einem konstanten Niveau halten,* derc'hel en arstal ; *geistiges Niveau,* live bred g.
Niveaukanal g. (-s,-kanäle) : kanol hep skluzioù b., kanol kuit a skluzioù b.
Niveaulinie b. (-,-n) : krommenn-live b., keitliveenn b. ; *je enger die Niveaulinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.
niveaulos ag. : fallik, dister, nullik, flak.
niveauvoll ag. : P. a live uhel.
nivellieren V.k.e. (hat nivelliert) : **1.** kompezañ, plaenaat, ingalañ, resediñ ; **2.** [muzuliañ gant ul live] liveañ.
Nivellierung b. (-,-en) : **1.** kompezañ g., ingalañ g. ; **2.** [muzulierezh gant ul live] liveadur g.
nix Adv. : P. *sellit ouzh* **nichts**.
Nix g. (-es,-e) : [mojenn.] korrandon g., korrig an dour g.
Nixe b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] korrandonez b., niksenn b., morwreg b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b. ; **2.** [dre skeud.] *Nixen werfen,* spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour.
Nizäa n. : Nikaia b., Nikaea b.
Nizza n. : Nisa b. / [okitaneg] Niça b.
NKWD g. (-) : [istor] [*berradur evit* Народный комиссариат внутренних дел / Narodny kommissariat vnutrennich del] NKVD g., ministrerezh Diabarzh URSS g. [polis politikel].
NN / N.N. b. (-) : [*berradur evit* **Normalnull**] live keitat ar mor g., uhelder mann g.
NO : [*berradur evit* **Nordosten**] biz g.
Noah g. : Noe g. ; *die Arche Noah,* Arc'h Noe b. (Gregor).
nobel ag. : **1.** nobl, jentil ; **2.** hael, real ; **3.** brokus, largentezus, lark, frontal, hael, madelezhus, e galon en e vañch, druz ; **4.** cheuc'h, kran, a-stroñs, a-zoare, a-feson, tre.
Nobelgarde b. (-) : [istor] gward-nobl g.
Nobelherberge b. (-,-n) : ostaleri cheuc'h b., leti cheuc'h g.
Nobelium n. (-s) : [kimiezh] nobeliom g.
Nobelpreis g. (-es,-e) : priz Nobel g.
Nobelpreisträger g. (-s,-) : loread ar priz Nobel g.
Nobelpreisträgerin b. (-,-nen) : loreadez ar priz Nobel b.
nobilitieren V.k.e. (hat nobilitiert) : noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; *nobilitierendes Amt,* karg noplaat b.
Nobilitierung b. (-,-en) : nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).
Nobody g. (-s,-s) : P. den dianavez g., paourkaezh netra g., paourkaezh den g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den ebet g., (un) nikun g.
noch Adv. : **1.** c'hoazh, ken, bepred, dalc'hmat, atav ; *das Schiff kann man noch sehen,* tu 'zo da welet (war wel emañ) ar vag c'hoazh ; *wir haben noch mehr davon,* ouzhpenn a zo, bez' ez eus c'hoazh, re all a zo ; *möchten Sie noch mehr davon ?* ha c'hoazh ho po ? ; *was möchten Sie noch dazu ?* petra a vefe ken ? petra all ho po ? ; *nehmen Sie noch einen Apfel !* kemerit un aval all ! ; *noch ein bisschen ?* c'hoazhik ho po ? ; *ich möchte noch mehr Suppe,* soubenn am bo c'hoazh ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft,* ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu ; *er ist noch ein Kind,* ur bugel n'eo ken c'hoazh, n'eo nemet ur bugel c'hoazh ; *es ist noch Zeit,* chom a ra amzer c'hoazh, n'eo ket c'hoazh digoulz, n'eo ket re ziwezhat evit c'hoazh ; *was hätte er sonst noch machen können ?* petra en dije graet ken ? ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer,* ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *noch nicht,* ket c'hoazh, ket evit c'hoazh ; *noch nicht !* pas c'hoazh ! gortoz ! gortozit ! pas diouzhtu ! ; *ich bin noch nicht einmal vierzig,* emaon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; *er geht noch nicht zur Schule,* n'eo ket krog da vont d'ar skol c'hoazh ; *er ist noch nicht zehn,* n'eo ket dek vloaz leun, n'eo ket dek vloaz fournis ; *es war noch nicht einmal acht Uhr,* ne oa ket eizh eur, met a-boan - ne oa ket eizh eur leun c'hoazh ; *die Arbeit ist*

noch nicht fertig, menel a ra labour d'ober, chom a ra labour d'ober, n'eo ket peurc'hraet al labour c'hoazh ; *das kostet noch nicht einmal zwanzig Euro,* a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *noch nicht einmal eine ganze Woche,* a-boan ur sizhunvezh ; *noch ehe,* a-raok ma ... zoken, kent ma ... zoken, kent eget ma ... zoken, a-barzh ma ... zoken, kent ... zoken ; *noch heute (heute noch),* feteiz, a-raok fin an devezh, ac'hann da noz, hiziv diouzhtu ; *immer noch,* c'hoazh, bepred, dalc'hmat, atav ; *er ist immer noch da,* amañ (eno) emañ c'hoazh, amañ (eno) emañ bepred ; *sie leben immer noch,* bev int dalc'hmat ; *sie kommt immer noch nicht,* n'eo ket erru c'hoazh ; *es kommen immer noch Leute,* an dud a bad da zont ; *ich finde immer noch keinen Anklagepunkt gegen sie,* ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn ; *arbeitest du immer noch mit deinem Vater zusammen ?* bepred emaout o labourat gant da dad ? ; *und der lacht immer noch,* c'hoarzhin an hini a ra c'hoazh, c'hoarzhin an hini eo a ra c'hoazh, ha padout a ra da c'hoarzhin ; *sie arbeiten immer noch nicht,* n'int ket krog da labourat c'hoazh ; *er ist immer noch hungrig,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *ich bin noch lange nicht satt,* ne'm eus ket va gwalc'h c'hoazh, paot a faot ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig,* c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze,* bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere ; *das würde die Lage nur noch verschlechtern,* neuze e vefe gwashoc'h kont ; *er isst nur noch Fisch,* ne zebr nemet pesked mui ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint,* a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann wird es nur noch schlimmer,* pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände,* amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *wir konnten nur noch fliehen,* tec'hel, n'hor boa netra all (ken tra) d'ober - ne oa ken d'ober nemet tec'hel ; *noch lange nicht,* paot (meur) a faot (Gregor), na tost da vezañ, pell diouzh eno, war bell, a-hed pell, pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, nag an tazoù goude, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank ; *noch nie,* biskoazh c'hoazh, biskoazh james, james c'hoazh biskoazh betek-henn, biskoazh en e vuhez, gwech ebet ; *ich habe noch nie so etwas gesehen,* biskoazh em buhez ne'm eus gwelet seurt traoù, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, biskoazh em buhez kement all, kent ne welis evel-henn ; *diesen Film hatte ich noch nie gesehen,* ne'm boa ket gwelet ar film-se c'hoazh diagent ; *ich war noch nie hier,* n'on ket bet james c'hoazh amañ, n'on ket bet amañ gwech ebet, n'on ket bet amañ morse, n'on bet amañ morse, n'on bet kammed amañ, an dro gentañ eo din bezañ amañ ; *so kalt war es noch nie,* ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh.

2. [dre astenn.] *ich schreibe Ihnen noch,* skrivañ a rin deoc'h ; *ich schreibe noch meinem Bruder,* ez an da skrivañ d'am breur ; *er kommt noch,* pelloc'h e tegouezho, dont a ray a-benn ar fin (en diwezh, un dro bennak) ; P. *du wirst mir noch krank,* ha tapout a ri un droug bennak erfin, ha klañv e vi erfin, oc'h hadañ kleñved emaout, ha tapout a ri da fall erfin ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlägst,* terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-gizse ; *vor Kurzem noch war er krank,* a-nevez-vet klañv eo ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden,* an tour a chom da vegañ.

3. [ger pouezañ] *noch einmal,* ur wech c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech ouzhpenn, un taol all ; *noch dazu,* ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, war ar marc'had, en tu all d'ar gont, zo-mui-ken, ha c'hoazh ; *noch einmal so viel,* ha kement all c'hoazh ; *wäre er auch noch so stark,* pegen kreñv bennak e vefe, daoust pegen kreñv e vefe, ha pa vefe ken kreñv-se ; *wir können ja noch von Glück sagen, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo brav n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden,* ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *das fehlte gerade noch,* biskoazh kement all, bremañ emaomp kempenn ganti, brav emaomp ganti, setu ni paket propik, en ur soubenn vrav emaomp, bez' emaomp fresk, fresk emañ hor c'hased 'vat, setu kempennoù deomp-ni avat, sell aze ul luz dezhi, gounezet am eus va devezh ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, sonst könnten sie noch die Geduld verlieren und weggehen,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h ; *ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause,* gwelloc'h eo din mont d'ar gêr bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'hallfen ket erruout abred a-walc'h ; *er weint noch und noch,* gouelañ a ra ken a ra ; P. *er hat Geld noch und noch,* pinvidik-mor (pinvidik-peurfonn, pinvidik-pounner, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous) eo, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, arc'hant en deus forzh pegement, arc'hant en deus ken-ha-ken, arc'hant en deus ken-ha-kenañ, arc'hant en deus mui-pegen-mui, arc'hantet bravik eo, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo ; *... und selbst das noch nicht einmal !* ... ha c'hoazh ! ; *er kommt nächsten Montag aber das ist ja noch nicht einmal sicher,* dont a raio Dilun kentañ ha c'hoazh n'eo ket sur tamm ebet.

Stagell : *weder ... noch ...,* na(g) ... na(g) ... ; *weder vorher noch nachher,* nag a-raok, na goude ; *er ist weder gut noch klug,* hennezh n'eo na mat na speredek ; *weder das eine noch das andere,* nag an eil nag egile, hini ebet eus an daou dra, nag an dra-mañ nag an dra-hont ; *weder diese noch jene,* nag an eil re nag ar re gentañ, nag ar re-mañ nag ar re-hont ; *zwei Tage lang hatten sie weder gegessen noch geschlafen,* chomet e oant e-pad daou zevezh hep debriñ na kousket ; *sie sind weder im Schrank noch woanders,* n'emaint nag en armel na neblec'h ; *weder noch,* etre an div lezenn, war-nes damant, etre kriz ha poazh.

nochmal Adv. : c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all.
nochmalig ag. : all, nevez.
nochmals Adv. : c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech c'hoazh, en-dro, adarre, a-nevez, a-adwech, ur wech ouzhpenn, un taol all.
Nocke b. (-,-n) : **1.** ask g. ; *Pfeilnocke,* koch saezh g. ; **2.** [rannyezh, kegin.] keunell str., logod str.
Nocken g. (-s,-) : [tekn.] kammenn b., biz g., meud g.
Nockenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] keflusk dre gammennoù g., erlusk dre veudoù g., erlusk dre vizied g.
Nockenwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr meudek g.
Nockerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, kegin.] keunell str., logod str.
Nodium n. (-s,-ien) : [louza.] mell g., hosk g., kombant g.
Noema n. (-s) : [preder.] noema g., ergorad g.
noematisch ag. : [preder.] noematek, ergoradel.
Noesis b. (-) : [preder.] noeziz b., ergorañ g.
noetisch ag. : [preder.] noetek b.
Noirmoutier n. : Nermouster b.
NOK n. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Nationales Olympisches Komitee**] poellgor olimpel broadel g.
nölen V.gw. (hat genölt) : **1.** koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant lugudachoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, chom da c'houlerc'hiñ, kac'higelliñ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lureiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da yarañ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, belbiañ, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, heniñ, teteiat, teurgenniñ, labaskenniñ ; **2.** krozal, rac'hoanat ; **3.** ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, sinal, gouerouzat, kestal, goeñviñ, grignouzat, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.
nolens volens Adv. : forset mat, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, pe zrouk pe vat e vo ganto, pe zrouk pe vat ganto, a c'hrad vat pe a c'hrad fall, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, plijet pe get, pe zrouk pe ne vo, drouk ha mat ganto, mat ha drouk, karent pe ne garent ket (Gregor), bezet drouk ha mat ganto, droug ha fach ganto, pe zrouk pe vat e vo gantañ, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, ha pa vefe displijet, pe hennezh a vo mat ar stal gantañ pe ne vezo ket.
Nölpeter g. (-s,-) : **1.** buzhugenner g., buzhugenn b., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., revr-lor g., luguder g., c'hoarieller g., ruz-botoù g., ruzer g., stlejer g., straner g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., stlejenn b., stlejer g., belbeter g. ; **2.** klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., kluc'hun g., goueler g., goueler-moc'h g., kest-kest g., leñver g., siner g., gouerouz g., bugel pikous g.
Nomade g. (-n,-n) : kantread g., kantreer g., reder-bro g., nomad g.
nomadenhaft ag. : kantreat, kantreer.
Nomadentum n. (-s) : kantreadezh b., kantreerezh g.
Nomadin b. (-,-nen) : kantreadez b., kantreerez b., rederez-vro b., nomadez b.
nomadisch ag. : kantreat, kantreer, baleant.
nomadisieren V.gw. (hat nomadisiert) : kantreadiñ, kantreal, kantren, bale bro, bevañ baleant, baleantañ.
Nomen n. (-s,-/Nomina) : [yezh.] anv g. ; *zählbares Nomen,* anv unan g. ; [tro-lavar] *nomen est omen,* n'eo ket drouganvet, n'eo ket kammanvet.
Nomenklatur b. (-,-en) : destladur g., anvadurezh b., anvadur g., termenadurezh b., nomenkladur g. ; *binominale Nomenklatur,* destladur daouanvel g.
Nomenklatura b. (-) : [polit.] nomenklatura b.
nominal ag. : **1.** ... anv, anvel, dre anv ; **2.** merket, merkel.
Nominalbetrag g. (-s,-beträge) : [kenw.] talvoudegezh merket b., gwerzh merkel g.
Nominaldefinition b. (-en) : termenadur anvel g., despizadur anvel g.
Nominaleinkommen n. (-s,-) / **Nominalertrag** g. (-s,-erträge) : gounidegezh verkel b.
Nominalismus g. (-) : [preder.] anvelouriezh b., nominalouriezh b.
Nominalismusstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Nominalist g. (-en,-en) : [preder.] anvelour g., nominalour g.
Nominallohn g. (-s,-löhne) : gopr merkel g.
Nominalwert g. (-s,-e) : [kenw.] talvoudegezh merket b., gwerzh merkel g.

Nominativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-rener b., tro-envel b., nominativ g.
nominell ag. : **1.** ... anv, anvel, dre anv ; **2.** merket, merkel.
nominieren V.k.e. (hat nominiert) : envel.
Nominoé g. : Nevenoe g.
Nomogramm n. (-s,-e) : [skiantoù] linenndreserezh g., nomogramm g.
Nonchalance b. (-) : kranded b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b.
nonchalant ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, feul.
non-direktiv ag. : anrenel, ansturius ; *non-direktive Pädagogik,* pedagogiezh anrenel b., pedagogiezh ansturius b.
None b. (-,-n) : **1.** [relij.] nona b. ; **2.** [sonerezh] navedenn b.
Nonius g. (-,-se/Nonien) : [tekn.] vernier g.
nonkonform ag. : a-enep ar pezh a zo kustum, e-marz reol ; *nonkonform handeln,* ober [udb] enep ar c'hiz, mont dezhi enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz, dic'hizañ.
Nonkonformist g. (-en,-en) : digensentour g., digemplegour g.
Nonkonformistin b. (-,-nen) : digemplegourez b., digensentourez b.
Nonkonformismus g. (-) : digemplegouriezh b.
nonkonformistisch ag. : a-enep ar pezh a zo kustum, digensentour, digemplegour, diheulius ; *nonkonformistisch handeln,* ober [udb] enep ar c'hiz, mont dezhi enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz, dic'hizañ.
Nonkonformität b. (-) : **1.** anreizhaoz g. ; **2.** digemplegouriezh b.
Nonne b. (-,-n) : [relij.] leanez b., seurez b., gwerc'hez b., P. manac'hez b. ; *Nonne werden,* mont da leanez, gwiskañ ar ouel.
Nonnengans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli dremm wenn g., garreli fas gwenn g.
Nonnengemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh leanezed b.
Nonnenkloster n. (-s,-klöster) : [relij.] kouent seurezed b., leandi seurezed g., kouent gwerc'hezed b.
Nonnenleben n. (-s) : [relij.] buhez leanez b., buhez seurez b.
Nonnen-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak brizh g.
Nonnenweihe b. (-,-n) : [relij.] gouestlidigezh b., gouestloù lies.
Nonplusultra n. (-) : pennflourenn (eus) b., begenn b., dibab g., bouf g., askorn bras g.
Non-Profit-Organisation : kevredad anarc'hantus g.
Nonsens g. (-es *pe* -) : sotoni b., diotaj g., dibennaj g., rambre g., diskiantadenn b., follentez b., follezh b., drocherezh g., brizherezh g., n'eus forzh petra, forzh petra, komzoù flav lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., hailhonerezh g., tarielloù lies., rabadiezh b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., amoedaj g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., randonenn b., komzoù brizh lies., flugez str., flugezennoù lies.
nonstop Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, dispan, didroc'h, harz-diharz, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep disterniañ, hep distenn, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ.
Nonstopflug g. (-s,-flüge) **/ Nonstop-Flug** g. (-s,-flüge) : [nijerezh] nij hep ehan g., nijad hep ehan g., nijadenn hep ehan b., nijerezh hep ehan g., nij hep arsav g., nijadenn hep arsav b.
Nonstopkino n. (-s,-s) **/ Nonstop-Kino** n. (-s,-s) : bannañ filmoù diehan g.
Nonstopzug g. (-s,-züge) **/ Nonstop-Zug** g. (-s,-züge) : tren hag a ya war-eeun d'ar pal hep ehan g.
Noologie b. (-) : [preder.] speredoniezh b., noologiezh b.
noologisch ag. : [preder.] speredoniezhel, noologek.
Noozentrismus g. : [preder.] speredkreizelouriezh b.
Noppe b. (-,-n) : [gwiad.] bos g., ulm str.
Nora b. : Enori b.
Nord[1] g. (-ens) *sellit ouzh* **Norden** ; *Nord zu Ost,* norzh-kard-biz g. ; *Nord zu West,* norzh-kard-gwalarn g.
Nord[2] g. (-s,-e) : avel norzh g., avel serzh g., avel sterenn g., avel vutant g., avel votant g., avel uhel g., avel lein g.
Nordafrika n. (-s) : Norzhafrika b., Norzh Afrika g., Afrika an Hanternoz b., ar Magreb ha Libia.
nordafrikanisch ag. : norzhafrikat, norzhafrikan, ... Norzhafrika, e Norzhafrika, eus Norzhafrika, eus Norzh Afrika, [Aljeria, Maouritania, Maroko, Tunizia] magrebat.
Nordafrikaner g. (-s,-) : Norzhafrikad g. [*liester* Nordafrikiz], Norzhafrikan g. [*liester* Nordafrikaned], [Aljeria, Maouritania, Maroko, Tunizia] Magrebad g. [*liester* Magrebiz].
Nordamerika n. (-s) : Norzhamerika b., Norzh Amerika g.
Nordatlantikpakt g. (-s) : feur-emglev Norzh Atlantel g.
Nordbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn an Norzh g.
norddeutsch ag. : eus Norzh Bro-Alamagn.
Norddeutsche(r) a.g.k. g./b. : Alaman eus Norzh Bro-Alamagn g., Alamanez eus Norzh Bro-Alamagn b.
Norddeutschland n. (-s) : Norzh Bro-Alamagn g.
Nordel b. : Enori b.
Norden g. (-s) : norzh g., hanternoz g., kreiznoz g., nord g., kleiz g., gougleiz g., sterenn b., krec'h g. ; *Nord zu Ost,* norzh-kard-biz g. ; *Nord zu West,* norzh-kard-gwalarn g. ; *nach Norden,* war-zu (etrezek, etramek) an norzh, war-du (etrezek, etramek) an hanternoz, d'an hanternoz, trema an norzh (an hanternoz) ; *aus Norden (von Norden),* diouzh an norzh, eus an hanternoz, eus tu an hanternoz ; [savadur] *nach Norden gelegen,* e dalbenn tro ouzh an hanternoz, en aer enep, o skeiñ war an hanternoz, troet war-zu an hanternoz, troet etrezek an hanternoz, tro ouzh an hanternoz, tro etrezek an hanternoz, troet d'an hanternoz, durc'haet d'an hanternoz ; *der Wind dreht nach Norden,* sershaat a ra an avel, serzhiñ a ra an avel, amontiñ a ra an avel, nordiñ a ra an avel, norzhiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e norzh, dont a ra an avel d'e norzh, tremen a ra an avel d'an hanternoz, mont a ra an avel d'ar c'hrec'h ; *der Wind kommt aus Nord,* avel uhel a zo ganti, avel norzh a zo, emañ an avel en uhel, emañ an avel en e norzh, an avel a zo norzh, an avel a zo uhel, an avel a

zo serzh, emañ an avel en uhel ; *geografischer Norden,* norzh douaroniel g. ; *magnetischer Norden,* norzh gwarellel g. ; *die Länder des Nordens,* broioù an Hanternoz lies., an Norzh g. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden,* biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh.

Nordeuropa n. (-s) : Norzheuropa b., Norzh Europa g., Hanternoz Europa g.

Nordfrankreich n. (-s) : Norzh Bro-C'hall g., Hanternoz Bro-C'hall g.

Nordhalbkugel b. (-) : hantervoul norzh b., hanterzouar norzh g.

Nordhäuser g. (-s,-) : [kegin.] lambig Nordhausen g.

Nordire g.(-n,-n) : Iwerzhonad an Norzh g., Norzhiwerzhonad g.

Nordirland n. (-s) : Norzhiwerzhon b., Norzh Iwerzhon g., Iwerzhon an Hanternoz b., Hanternoz Iwerzhon g., Bro-Ulad b.

nordisch ag. : ... hanternoz, ... norzh, hanternozel, hanternozek, kreiznozek, kreiznozel, norzhat.

Norditalien n. (-s) : Norzh Italia g.

Nordkap n. (-s) : Kap Norzh g. ; *das Nordkap,* ar C'hap Norzh g.

Nordkaper g. (-s,-) : [loen.] *atlantischer Nordkaper,* balum reizh du b./g.

Nordkorea n. (-s) : Korea an Norzh b., Norzhkorea b.

Nordkoreaner g. (-s,-) : Korean an Norzh g., Norzhkorean g.

Nordkoreanerin b. (-,-nen) : Koreanez an Norzh b., Norzhkoreanez b.

nordkoreanisch ag. : norzhkorean, ... Korea an Norzh, eus Korea an Norzh.

Nordküste b. (-,-n) : aod norzh g., aodoù norzh lies., aodoù an hanternoz lies.

Nordlage b. (-) : durc'hadur norzh g.

Nordländer g. (-s,-) : hanternoziad g. [*liester* hanternoziz], norzhad g. [*liester* norzhiz].

nördlich ag. : ... hanternoz, ... an hanternoz, ... norzh, ... an norzh, diouzh an hanternoz, eus tu an norzh, boreel, hanternozel ; *nördliche Breite,* ledred hanternoz g., ledred norzh g. ; *nördlich von Berlin,* en norzh (en hanternoz) da Verlin ; *im nördlichen Teil des Landes,* e norzh (e hanternoz) ar vro, e lodenn hanternoz (e lodenn norzh) ar vro ; *der nördlichste Teil des Landes,* penn pellañ e norzh ar vro g. ; *die nördlichsten Berge,* ar menezioù hanternosañ lies. ; *das nördlich einer Insel liegende Meer,* ar mor kleiz g. ; *nördlich der Insel Helgoland,* en tu kleiz da Enez-Helgoland, en norzh da Enez-Helgoland ; *Hamburg liegt nördlich von München,* emañ Hamburg en norzh da Vünchen ; [stered.] *Nördliche Krone,* kurunenn an Norzh b.

Nordlicht n. (-s,-er) : tarzh-gouloù boreel g.

Nordnordost / Nordnordosten g. (-s) : biz-norzh g., biz hanternoz g.

Nord-Nordwest g. (-ens) **/ Nord-Nordwesten** g. (-s) : gwalarn-sterenn g., hanternoz gwalarn g.

Nordost[1] g. (-s,-e) : avel-viz g., gwalez g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Nordost[2] **/ Nordosten** g. (-s) : biz g. ; *Nordost zu Nord,* biz-uhel g. ; *Nordost zu Ost,* biz-izel g. ; *der Wind dreht nach Nordost, der Wind dreht auf Nordost,* biziñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e viz, dont a ra an avel d'e viz ; *der Wind kommt aus Nordost,* emañ an avel en e viz, an avel a zo biz, avel viz a zo ganti, avel viz a zo ; *ein schwacher Wind weht aus Nordost,* c'hwezhañ a ra un avel skañv eus ar bisañ g. ; *Regen aus Nordost,* glav a viz g.

nordöstlich ag. : ... biz ; *nordöstlich von,* er biz da, en tu biz da.

Nord-Ostsee-Kanal g. (-s) : kanol Kiel b., kanol etre Mor an Hanternoz hag ar Mor Baltel b.

Nordostwind g. (-s,-e) : avel-viz g., gwalez g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.

Nordpol g. (-s) : pennahel an Norzh g., Penn-Hanternoz g., P. klopenn an Douar b.

Nordpolar- : arktikel, pennhanternozel.

Nordpolargebiet n. (-s) : Arktika b., douaroù arktikel lies.

Nordpolarkreis g. (-es) : kelc'h arktikel g.

Nordpolarmeer n. (-s) : Mor Arktikel g., Meurvor skornek Arktika g., Meurvor Arktika g., Meurvor Arktikel g.

Nordrhein-Westfalen n. (-s) : Norzhroen-Westfalia b./g.

Nordsee b. (-) : *die Nordsee,* Mor an Hanternoz g.

Nordseegarnele b. (-,-n) : [loen.] chevr-traezh str., chevr gris str., chifretez gris str.

Nordseite b. (-) : tu norzh g., tu-disheol g., tu an hanternoz g.

Nordstern g. (-s) : [stered.] Sterenn an Norzh b., Sterenn ar c'hreiznoz b., Sterenn an hanternoz b., Steredenn ar Vartoloded b., Sterenn b.

Nord-Süd-Dialog g. (-s) : diviz Norzh-Su g., kendiviz Norzh-Su g.

Nord-Süd-Gefälle n. (-s) : digevatalder etre an norzh hag ar su g., disparelezh etre an norzh hag ar su b., disfaout etre an norzh hag ar su g.

Nordwand b. (-,-wände) : [menezioù] bri norzh b., rabañs norzh b., tor norzh g.

nordwärts Adv. : trema an norzh, etrezek an norzh, etramek an norzh, war-zu an norzh.

Nordweiser g. (-s,-) : nadoz-vor b.

Nordwest[1] g. (-s,-e) : avel walarn g., gwalarn g.

Nordwest[2] **/ Nordwesten** g. (-s) : gwalarn g. ; *Bewohner des Nordwestens,* Gwalarnad g. ; *der Wind dreht nach Nordwesten, der Wind dreht auf Nordwesten,* gwalarniñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e walarn, dont a ra an avel d'e walarn ; *der Wind kommt aus Nordwest,* emañ an avel en e walarn, an avel a zo gwalarn, avel walarn a zo ganti, gwalarniñ a ra ; *Nordwest zu West,* gwalarn-izel ; *Nordwest zu Nord,* gwalarn-uhel.

nordwestlich ag. : ... gwalarn ; *nordwestlich von,* er gwalarn da, en tu gwalarn da ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient,* er gwalarn d'an Oriant emañ kemper.

Nordwestwind g. (-s,-e) : avel walarn g., gwalarn g. ; *wir haben Nordwestwind,* avel walarn a zo ganti, gwalarniñ a ra.

Nordwind g. (-s,-e) : avel norzh g., avel serzh g., avel sterenn g., avel vutant g., avel votant g., avel uhel g.,

avel lein g. ; *wir haben Nordwind,* avel uhel a zo ganti, avel norzh a zo, emañ an avel en uhel, emañ an avel en e norzh, an avel a zo norzh, an avel a zo uhel, an avel a zo serzh, emañ an avel en uhel.

Nörgelei b. (-,-en) : grignouzerezh g., ingenn g., arvell g., grozmol g. arguzerezh g., arguz g., chipoterezh g., pismigerezh g., nagennerezh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g., gwigour g., taskagn g.

nörgelig ag. : *sellit ouzh* **nörglig**.

nörgeln V.gw. (hat genörgelt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, breujata, goeñviñ, grignouzat, chikanal, chikanañ, tagnouzal, gouerouzat, grignouzal, ronkal, gwigourat, pufal, pismigañ, ober beg figus, pikailhat, nagenniñ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, chipotal, rekinat, taskagnat, klask digarezioù ; *sie nörgelt schon wieder,* o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre, emañ o rezoniñ adarre ; *du nörgelst zu viel,* re hek eo da c'henoù, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroc'h a vez ganit ; *die Versager nörgeln über alles und jeden,* an ahel fallañ eo a wigour da gentañ.

Nörgler g. (-s,-) : bourouell g., bourbouter g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chipoter g., rekiner g., chikaner g., noazour g., pikailher g., chaker g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., sarmoner g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., krozer g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., rahouenn g., revr-war-wigour g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., taskagn g., taskagner g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., mouzher g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., mouzher g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), bugel pikous g.

Nörglerin b. (-,-nen) : rachouzell b., tagnouzell b., ingennourez b., revr war wigour g., arvellerez b., nagennerez b., chikanerez b., noazourez b., pikailherez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., genoù hek a blac'h b., soroc'herez b., krozerez b., grozmolerez b., grignouzez b., plac'h ranous b., pismigerez b., mouzherez b., chaokerez-laou b., flemmerez b., chipoterez b., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torrerez-penn b., torrerez-revr b., dismantrerez-spered b., tourmant a blac'h b., sourrenn b., plac'h pikous b.

nörglig ag. : ingennus, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, nagenner, chakous, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, bigarre, hegarat (rust) evel ur bod-spern, hegarat (rust) evel ur bod linad, ur penn kegin anezhañ, pikous, c'hwerous, mouzher, ranous, rust an troc'h gantañ, mouzher, pismigus ; *nörglig sein,* bezañ rust an troc'h gant an-unan, tagnouzal, bezañ hek e c'henoù ; *nörglig werden,* tagnousaat ; *nörglich machen,* tagnousaat.

Norm b. (-,-en) : **1.** reolad b., reoliad b., reol b. ; *das entspricht der Norm,* diouzh ar reolad eo, diouzh ar reizh eo, reol eo ; **2.** [preder.] reolenn b., reol b., peurbatrom g.

normal ag. : reizh, boas, ordinal, kustum, boutin, reol, reoliek, diouzh ar reolad, diouzh ar reizh, skoueriek, skouer ; *der normale Sterbliche,* an den a nep hini g., an dud voutin lies., an dud ordinal lies., an dud eus an ordinaloù lies., ar braz eus an dud g. ; *das ist normal,* diouzh ar reizh eo, reol eo ; *bei Grippe ist Fieber etwas Normales,* reol eo kaout terzhienn pa vezer gant ar grip ; *unter normalen Verhältnissen,* en aozioù reol, diouzh doareoù reol ; P. *bist du noch normal ?* war dri zroad emaout, trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat gant da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ac'h eus anezho, aet out ganto, loariañ a rez, trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered.

Normalarbeitstag g. (-s,-e) : devezh boutin g., devezh boas g., devezh ordinal g.

Normalbedingungen lies. : diferadennoù boas lies., divizoù boutin lies., amplegadoù boas lies., amveziadoù boutin lies., aozioù reol lies.

Normale b. (-,-n) *pe* ag.k. b. : [mat.] *die Normale,* ar skoueriegenn b., an eeunenn skoueriek b., an eeunenn normal b., an normalenn b.

normalerweise Adv. : ordinal, d'an ordinal, peurliesañ, peurvuiañ, dre beurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *er sollte normalerweise solche Arbeiten nicht verrichten,* n'eo ket sañset c'hoari al labourioù-se ; *sie müsste normalerweise im März entbinden,* e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ ; *dorthin hättest du normalerweise gehen sollen,* di e oa dit bezañ aet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er normalerweise vor der Tür,* boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor.

Normalfall g. (-s,-fälle) : degouezh boutin g., tro ordinal b., plegenn voutin b., plegenn reol b., kaz boas g.

Normalformat n. (-s,-e) : ment skouer b., ment voutin b.

Normalgröße b. (-,-n) : braster boutin g., braster boas g., braster ordinal g.

normalisieren V.k.e. (hat normalisiert) : reolata, reoladiñ, reishaat, [polit.] normalizañ, [tekn.] skoueriekaat.

Normalisierung b. (-,-en) : **1.** reolatadur g. ; **2.** [polit.] normalizañ g., normalizadur g., distro d'ur stad reizh g./b., distro d'an normalder g./b. ; **3.** [tekn.] skoueriekadur g., skoueriekaat g.

Normalität b. (-) : normalder g., stad normal b., stad voutin b., stad ordinal b., stad reizh b., reolder g., reoliegezh b., reishter g.

Normalmaß n. (-es,-e) : stalon g., muzul skouer g.

Normalnull n. (-s) : live keitat ar mor g., uhelder mann g.

Normalsatz g. (-es,-sätze) : feur diouzh lezenn g., feur ordinal g.
Normalspur b. (-,-en) : [hentoù-houarn] hent-houarn distok boutin etre e roudennoù g., hent-houarn ordinal g.
normalspurig ag. : [hentoù-houarn] boutin an distok etre ar roudennoù, ... hent-houarn ordinal, ... hentoù-houarn ordinal, ordinal.
Normaluhr b. (-,-en) : [istor] horolaj reoliata g., horolaj reoliañ g.
Normalverbraucher g. (-s,-) : den a nep hini g., bevezer eus an ordinaloù g., bevezer boutin g.
Normalzeit b. (-,-en) : eur diouzh al lezenn b., eur lezennel b., eur reoliataet b.
Normalzustand g. (-s,-zustände) stad reol b., stad voutin b., stad ordinal b., stad reizh b. ; [fizik] *im Normalzustand,* en ur stad reol a wrez hag a wask.
Normandie b. (-) : *die Normandie,* Normandia b., Normandi b. ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt,* en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia.
Normanne g. (-n,-n) : Norman g., [istor] Norman g., Viking g., [istor] Dan g.
Normanne-Rind n. (-s,-er) : [loen.] normandenn b. [*liester* normandenned].
Normannin b. (-,-nen) : Normanez b., [istor] Normanez b., Vikingez b., [istor] Danez b.
normannisch ag. : norman, [yezh.] normanek.
normativ ag. : reoliadel, erskrivadel, … erskrivañ, skoueriegel, … sturiañ, sturius, renel ; *normative Wissenschaften,* skiantoù reoliadel lies., skiantoù erskrivañ lies.
Normblatt n. (-s,-blätter) : marilh ofisiel ar reoladoù g.
normen V.k.e. (hat genormt) : *sellit ouzh* **normieren**.
Normenausschuss g. (-es,Normenausschüsse) : poellgor reolata g., poellgor skoueriekaat g.
normengemäß ag. : diouzh ar reoladoù, reol, skoueriek.
Normenteil g. (-s,-e) : pezh reol g., pezh diouzh ar reol g., pezh skoueriek g.
normgebend ag. : reoliadel, skoueriegel.
normieren V.k.e. (hat normiert) : skoueriekaat, reoladiñ.
Normierung b. (-,-en) / **Normung** b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., reoladur g.
Normungsvorschrift b. (-,-en) : reolenn skoueriekadur b.
Norne b. (-,-n) : [mojenn.] Nornenn b. [*liester* Nornezed].
Norwegen n. (-s) : Norvegia b.
Norweger g. (-s,-) : Norvegad g.
Norwegerin b. (-,-nen) : Norvegadez b.
norwegisch ag. : **1.** norvegat, … Norvegia ; **2.** [yezh.] norvegek.
Norwegisch n. : [yezh.] norvegeg g.
Nostalgie b. (-) : hiraezh b., hirnez b., droug-hirnezh g., kleñved ar vro g., kleñved ar gêr g., droug ar vro g., droug ar gêr g.
nostalgisch ag. : hiraezhus, hiraezhek, hiraezhet.
Not b. (-,Nöte) : **1.** dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., berroù lies., dibourvez g., morfont g., morfontadur g., ezeved g., diouer g., diaezamant bras g., enkted b., estrenvan b., mougenn b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *finanzielle Not,* dienez b., berrentez arc'hant b., diaesterioù arc'hant lies., diaezamantoù e-keñver arc'hant lies., diouer (ezhomm) a arc'hant g., berregezh arc'hant b., olargant g., berroù arc'hant lies., berroù lies. ; *graue Not,* mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., dienez b., berrentez b., estrenvan b., truegezh b., reuzeudigezh b., tavantegezh b., bouilhenn b., ezeved bras g., duañ ezhomm g. ; *ein wahrer Freund erkennt man in der Not, Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot,* pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - mar n'ho pez nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion ; *Zeit schwerer Not,* amzer a zienez (a gernez) b. ; *wirtschaftliche Not,* enkadenn war tachenn an armerzh b., diaesterioù war tachenn an armerzh lies. ; *Wechsel in Not, Not leidender Wechsel,* lizher-eskemm na c'hell ket bezañ paeet g. ; *jemandem aus der Not helfen,* tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, tennañ (disac'hañ) u.b. a wall blegenn, dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dibab u.b., difallañ u.b. ; *Not leiden,* gouzañv dienez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek (ezhommus, tavantek, reuzeudik, en dienez), bezañ en ezveded, spinañ gant an dienez, ezhommekaat, bezañ en aluzen ; *sie musste lange Zeit Not und Entbehrungen auf sich nehmen,* he c'horf a zo bet pell forc'het ; *Not und Elend brachen über das Land herein,* ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *er erlöste das Land aus Not und Pein,* kas a reas kuit ar vougenn a oa war ar vro ; *diese Leute sind in großer Not,* e-barzh un diaezamant bras emañ an dud-se, en estrenvan emañ an dud-se, estrenvan o deus an dud-se, en o brasañ anken emañ an dud-se, en o holl ankenioù emañ an dud-se, en ur pleg berr emañ an dud-se, en dienez vrasañ emañ an dud-se, emañ an dud-se e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, emañ an dud-se en dilez ar brasañ, an dud-se ne vevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, en ezeved brasañ emañ an dud-se, emañ an dud-se o tuiñ gant ar vizer, ezhomm bras o deus an dud-se, en ezhomm ar brasañ emañ an dud-se ; *ein Flugzeug in Not,* ur c'harr-nij en argoll g. ; *ein Schiff in Seenot,* ur vag en argoll (o vont da goll, o vont d'ober peñse) b. ; [Kr-l] *des einen Not ist des andern Brot,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.
2. poan b., bec'h g. ; *ich hatte mit dem Kind wohl meine liebe Not (Goethe),* charre a-walc'h a gemeren (tregas a-walc'h am beze) gant ar bugel-se, nag a bredadoù anken am boa bet gant ar bugel-se, kavet em boa da gochañ gant ar bugel-se, ar bugel-se em boa da badout gantañ, luziasennoù am beze gant ar bugel-se, ar bugel-se ne oa ken nemet rouestl anezhañ, krog am boa gant ar bugel-se, krog a-walc'h am boa gant ar bugel-se, gwall grog am boa gant ar bugel-se, kavet em boa krog gant ar bugel-se, kavet em boa krog a-walc'h gant ar bugel-se, kavet em boa gwall grog gant ar bugel-se ; *mit knapper Not (mit Müh' und Not),* gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-ha-bec'h, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap, ku-ha-ka, stroñs-distroñs, just ; *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen,* bez e oan bet war an termen

diwezhañ ; P. [rannyezh.] *ich habe Not, es zu tun,* ur gwall reuz eo evidon ober kement-se, mil boan am eus oc'h ober an dra-se, gwe am bez oc'h ober an dra-se, deur am bez oc'h ober an dra-se, kavout a ran da gochañ oc'h ober an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, an dra-se em bez da badout gantañ, krog am bez d'ober an dra-se, krog a-walc'h am bez d'ober an dra-se, gwall grog am bez d'ober an dra-se, kavout a ran krog d'ober an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ran gwall grog d'ober an dra-se.
3. red g., redi g., rediezh b., gourezhomm b., mallusted b., argoll g., rekiz g., feud g., difrae g. ; *im Falle der Not,* diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, mar bez ezhomm, ma sav bec'h, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, ma teu udb a-dreuz deomp ; *zur Not,* pa vez difrae, gant ar start, ma n'eus tu all ebet, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, e defot gwell, da rekour diwezhañ ; *seinen Stock konnte er zur Not als Waffe gebrauchen,* e vazh koad a oa ur gwarez evitañ ; *aus Not,* dre ezhomm, gant ezhomm, rediet-mat, ouzh ar red, dre red, dre redi, dre rankout, gant redi, e defot gwell, diwar zifrae, diwar vall ; *es ist Not am Mann,* kozh poent eo, despailh 'zo, mall eo, mall 'zo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, preset eo, tremen pred eo, n'eus ket amzer da goll ; *Not kennt kein Gebot,* bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket - an ezhomm a ra ar pec'hed - ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ouzh ar red n'eus louzoù ebet ; *Not bricht Eisen,* ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; *aus der Not eine Tugend machen,* bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *es tut not,* mall eo ober, dav eo ; *Eile tut Not,* en em zifretañ 'zo ret, mall 'zo, mill mal eo, pase mall eo, tremen mall eo, poent bras eo, kozh poent eo, tremen poent eo, tremen pred eo, despailh a zo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dortañ ; [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen,* gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor).
Nota b. (-,-s) : notenn b.
Notabeln lies. : pennadurezhioù lies., bourc'hvistri lies., pennoù bras lies., notabled lies., tud a renk lies., pennoù-kêr lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., reoù-vras lies., tud uhel lies., uhelidi lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., chas kêr lies., oterien lies., tev g., kegi ar barrez lies. ; *er verkehrt gern in den Kreisen der Notabeln,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
Notabsprung g. (-s,-absprünge) : [nij.] lamm dre ret gant un harz-lamm g., lamm gant un harz-lamm da rekour diwezhañ g., harzlammadenn diwar zifrae b., harzlammadenn diwar vall b.
Notachse b. (-,-n) : adahel g., ahel-sikour g.
Notadresse b. (-,-n) : eil chom-lec'h g.
Notanker g. (-s,-) : **1.** adeor g., eor ar rekour diwezhañ g. ; **2.** [dre skeud.] bazh saveteiñ b.
Notar g. (-s,-e) : noter g.
Notariat n. (-s,-e) : **1.** noteriezh b., karg noter b. ; **2.** studi noter b., kabined noter g.
Notariatsgehilfe g. (-n,-n) : kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].
notariell ag. : noterel, noteriet, a-berzh an noter, ... noter ; *notarielle Akte,* akt noter g., akta noter g., akt noteriet g., akta noteriet g. ; *notarielle Vollmacht,* galloudegadur bet roet dirak un noter g., galloudegadur noteriet g. ; *etwas notariell beglaubigen lassen, etwas notariell beurkunden lassen,* noteriañ udb.
Notarin b. (-,-nen) : noterez b.
notarisch ag. : noterel, noteriet, a-berzh an noter, ... noter.
Notarzt g. (-s,-ärzte) : [mezeg.] **1.** mezeg eus rann an trummadoù hag an advevañ g., trummadour g. ; **2.** mezeg diouzh tro g.
Notärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] **1.** mezegez eus rann an trummadoù hag an advevañ b., trummadourez b. ; **2.** mezegez diouzh tro g.
Notarztwagen g. (-s,-) : [mezeg.] klañvgarr trummadoù g., ambulañs trummadoù b.
Notaufnahmelager n. (-s,-) : kamp herberc'hiañ difrae g., bod-herberc'hiañ a zifrae g.
Notausgang g. (-s,-ausgänge) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., hent-tec'hel g., P. toull-tec'h g.
Notausgangslampe b. (-,-n) : lutig surentez g., beilherez b.
Notausstieg g. (-s,-e) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., hent-tec'hel g., P. toull-tec'h g.
Notbau g. (-s,-bauten) : savadur da c'hortoz g.
Notbehelf g. (-s,-e) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *als Notbehelf,* e defot gwell, dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h, dre ma n'eus ket gwelloc'h.
Notbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouerezh sikour g., gouloù sikour g.
Notbleibe b. (-) : *eine Notbleibe finden,* kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked), kavout herberc'h, kavout da vuzat, kavout bod hag aoz (bara ha golo) en un tu bennak.
Notbremse b. (-,-n) : eilstarderez b., starderez sikour b.
Notbremsung b. (-,-en) : stardañ war-vall g.
Notbrücke b. (-,-n) : pont da c'hortoz g.
Notdienst g. (-es,-e) : servij gward g., servij diouzh tro g. ; *Notdienst haben,* bezañ diouzh tro.
Notdienstapotheke b. (-,-n) : [mezeg.] apotikerezh diouzh tro b.
Notdurft b. (-) : c'hoantadoù-natur lies., neizh-kañkañ g. ; *seine Notdurft verrichten,* [tud] divec'hiañ e gorf, ober e ezhommoù, ober, en em aeziñ, mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, treiñ a-gostez, en em zisammañ, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, ober traoù tev, ober àr e gorf, ober ag e gorf, leuskel un huanad da gouezañ, ober ar gomision vras, ober e aezamant, ober e afer, mont da harpañ ar

c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont d'ar staol, paeañ e aotrou, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez evel-just !], mont en distro, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, stignañ e revr ; [loen.] ober e louz, kac'hat.

notdürftig ag. : **1.** *das Notdürftige zum Leben haben,* na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik ; **2.** *etwas notdürftig ausbessern,* turlutañ war-dro udb, talfasat udb evit ur pennad, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb ; *seinen Hunger notdürftig stillen,* dallañ e naon ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett,* gwele raktal g.

Notdürftigkeit b. (-) : **1.** skorted b., berrentez b., ezeved g. ; **2.** breskted b., breskter g., diasur g.

Note b. (-,-n) : **1.** notenn b. ; **2.** [arc'hant.] bilhed-bank g. ; **3.** [sonerezh] **a)** notenn b. ; *ganze Note,* rondenn b., krennenn b. ; *halbe Note,* notenn wenn b., gwennenn b. ; *schwarze Note, Viertelnote,* notenn zu b., duenn b. ; *Achtelnote,* krogenn b., notenn grogek b. (Gregor) ; *erhöhte Note,* notenn lemm b. ; *in Noten setzen,* notennañ ; *Noten schreiben,* notennañ, aroueziañ (skrivañ) sonerezh ; *nach Noten singen,* kanañ diouzh an notennoù, kanañ an notennoù diouzh ar c'hentañ sell, sonlenn ; **b)** *Noten von Mozart,* skridoù-sonerezh digant Mozart lies. ; **4.** [dre skeud.] *nach Noten,* evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, a-dailh, a-zoare, evel ma tere, ent prop, diouzh ar reizh ; *es geht (wie) nach Noten,* mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra an traoù evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, treiñ a ra an traoù evel ur ganell, treiñ a ra an traoù evel war ur ganell ; **5.** [dre astenn.] takennig b., beskennad b., netraig g. ; *eine traurige Note,* un dakennig tristidigezh b., ur merk a dristidigezh g. (Gregor), un ton trist g., un netraig bennak (ur veskennad) a dristidigezh g.

Notebook n. (-s,-s) : [stlenn.] urzhiataer hezoug g., urzhiataer dilec'hiadus g.

Notenangabe b. (-,-n) : [sonerezh] notadur g. ; *mit Notenangabe singen,* kanañ diouzh an notennoù, kanañ an notennoù diouzh ar c'hentañ sell, sonlenn.

Notenaufruf g. (-s,-e) : [arc'hant.] tennadenn bilhedoù-bank eus amred an arc'hant b., ec'hamredadur g., ec'hamredañ g.

Notenausgabe b. (-,-n) : [arc'hant.] lakidigezh bilhedoù-bank en amred b., enamredadur g., monañ g., monidigezh b.

Notenaustausch g. (-s,-e) : **1.** [arc'hant.] eskemm bilhedoù-bank g. ; **2.** [polit.] eskemm notennoù diplomatek g.

Notenbank b. (-,-en) : [arc'hant.] bank monañ g.

Notenblatt n. (-s,-blätter) : [sonerezh] skrid-sonerezh g., kevrollenn b.

Notendeckung b. (-,-en) : [arc'hant.] ateb metal ar bilhidi, atebadur metal ar bilhedoù g.

Noteneinlösung b. (-,-en) : [arc'hant.] dastaladur bilhidi g.

Noteninhaber g. (-s,-) : [arc'hant.] dalc'her g., douger g.

Notenheft n. (-s,-e) : [sonerezh] kaier-seniñ g., kaier-sonerezh g.

Notenlinie b. (-,-n) : [sonerezh] regenn b.

Notenlinien lies. : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notenmappe b. (-,-n) : [sonerezh] kleurenn skridoù-sonerezh b.

Notenpapier n. (-s,-e) : [sonerezh] paper sonerezh g.

Notenpresse b. (-,-n) : [arc'hant.] moull bilhedoù g.

Notenprivileg n. (-s,-ien) : [arc'hant.] gwir monañ g.

Notenpult n. (-s,-e) : [sonerezh] marc'h skridoù-sonerezh g., marc'h g., letrin g.

Notenschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez g.

Notenschreiber g. (-s,-) : [sonerezh] eilskriver skridoù-sonerezh g.

Notenständer g. (-s,-) : [sonerezh] marc'h skridoù-sonerezh g., marc'h g., letrin g.

Notensystem n. (-s,-e) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notenumlauf g. (-s) : [arc'hant.] monedone ar bilhedoù-bank g., red ar bilhedoù-bank g., amred ar bilhedoù-bank g.

Notenwert g. (-s,-e) : [sonerezh] pad g.

Notenzeile b. (-,-n) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Notepad-Computer g. (-s,-) : [stlenn.] bloc'h-notennoù elektronek g., ameiler niverel personnel g.

Noterbe g. (-n,-n) : [Bro-Aostria] gwireg hervez lezenn war ur mirad hêrezh g., gwireg hervez lezenn war ur mirad hêrezh g.

Notetat g. (-s,-s) : [arc'hant., polit.] gronnad kellidel ezreol g.

Notfall g. (-s,-fälle) : trummad g., gourezhomm b., mallusted b., rekiz g. ; *im Notfall,* pa vez difrae, mar bez difrae, gant ar start, evit un ezhomm mallus, evit ezhommoù mallus, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *im äußersten Notfall,* d'ar gwashañ (d'ar muiañ) holl, evit ar gwashañ (ar muiañ) (Gregor), nemet ret-holl e ve, da rekour diwezhañ ; *außer im Notfall,* anez un abeg bras bennak.

notfalls Adv. : pa vez difrae, gant ar start, evit un ezhomm mallus, evit ezhommoù mallus, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ur rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm, mar bez difrae, da rekour diwezhañ.

Notfallstation b. (-,-en) : [mezeg.] servij an trummadoù g., rann an trummadoù b.

Notflagge b. (-,-n) : banniel argoll g., banniel stad a reuziad g.

Notfrist b. (-,-en) : astenn termen diwezhañ g.

notgedrungen Adv. : dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre red, dre ur red, dre redi, gant redi, diouzh ret, dre rankout, diouzh ar rekiz, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, da rekour diwezhañ.

Notgemeinschaft b. (-) : kumuniezh dreistbevañ b.
Notgesetz n. (-es,-e) : lezenn vallusted b., lezenn difrae b.
Notgroschen g. (-s,-) : arboellig g., espernig g., yalc'hig a-dreñv b., yar gozh b. ; *sich einen Notgroschen zurücklegen,* lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz.
Nothaltebucht b. (-,-en) : [gourhentoù] takad repuiñ g.
Nothelfer g. (-s,-) : salver g., saveteer g.
Nothilfe b. (-) : [mezeg.] sikourioù kentañ lies., skoazell vallusted b., deborzhioù kentañ lies.
notierbar ag. : [arc'hant.] *an der Börse notierbar,* feuriadus.
notieren V.k.e. (hat notiert) : **1.** notennañ, deskrivañ, notañ, dougen [war ur skor paper], enskrivañ ; **2.** [arc'hant.] *an der Börse notieren,* feuriañ er Yalc'hdi.
Notierung b. (-,-en) : **1.** notadur g., notennaouadur g. ; **2.** [arc'hant.] feuriadur g., feur g.
Notifikation b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kel g., keal g., kemennadur g., notadur g., notenn b., rebuzadur g., rebuzad g.
notifizeren V.k.e. (hat notifiziert) : notañ, intimañ, rebuziñ.
nötig ag. : dav, ret, rekis, darc'houlennet, ezhommek ; *dringend nötig,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *es am nötigen Respekt gegen jemanden fehlen lassen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen,* peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; *ich habe es nötig,* ezhomm am eus eus an dra-se, ret eo din en ober, kement-se a faot din, ne c'hallan ket dioueriñ an dra-se, da ober em eus eus an dra-se, kement-se a zo diank din ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig,* aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *dazu ist es nötig, dass er selbst kommt,* evit se ez eo ret dezhañ dont eñ e-unan, rankout a ra dont eñ e-unan ; *es ist nötig, ihn zu sehen,* dav eo (ret eo) gwelet anezhañ ; *es ist nicht nötig, ihnen Geld anzubieten,* n'o deus ket ezhomm e kinnigfed arc'hant dezho ; *das Nötige veranlassen,* kemer an evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ezhommek, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennoù, an holl ziwalloù) ret, kemenn ober ar pezh rekis, kemenn ober ar pezh a zo ret ; *falls nötig, wenn nötig,* ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, diouzh ret, ouzh ret, diouzh an dro, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *unbedingt nötig,* ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt,* n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra ; *sät so viel wie nötig,* hadit ar pezh a zo ezhomm ; *mehr als nötig,* muioc'h eget ma vez ezhomm, en tu-hont d'ar red, en tu all d'ar red, muioc'h eget m'eo ret, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h, dreistezhomm, en tu-hont d'ar pezh a zo reizh ; *mehr als nötig zahlen,* paeañ en tu-hont d'ar red, paeañ muioc'h eget m'eo ret, paeañ muioc'h eget ar rekiz.
nötigen V.k.e. (hat genötigt) : **1.** forzhañ, forsiñ, rediañ dre heg, destrizhañ, karnajal ; *jemanden nötigen,* ober e zorn d'u.b. ; *jemanden zum Sitzen nötigen,* dougen u.b. da azezañ, kemenn d'u.b. azezañ ; *sich nicht nötigen lassen,* asantiñ hep chipotal, asantiñ hep breutaat, asantiñ hep marc'hata, asantiñ a-c'hrad-vat, asantiñ dre gaer, en ober laouen.
2. *ich sah mich genötigt, zu...,* ar rekiz a reas din [ober udb], endalc'het (rediet) e oan bet da ... ; *ich sehe mich genötigt, ...,* diouzh ma welan e rankan ..., diouzh ma welan ez eo ret din …, a rekiz a ra din ...
nötigenfalls Adv. : ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, diouzh ar rekiz, ouzh ur red, ouzh ar red, ouzh ret, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm, da rekour diwezhañ.
Nötigste(s) ag.k. n. : *das Nötigste,* ar rekizoù lies., ar pep retañ g., an traoù retañ lies. ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt,* n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra.
Nötigkeit b. (-) : rekiz g., mallusted b.
Nötigung b. (-,-en) : [gwir] forzhidigezh b., forsadenn b., heg g. ; *Nötigung zur Unterschrift,* gounidegezh ur sinadur dre heg b., gounidegezh ur sinadur dre forzhidigezh (Gregor) b.
Notiz b. (-,-en) : **1.** skritell b., kemenn g., notenn b., skrid g. ; **2.** *Notiz von etwas nehmen,* merkañ udb, merzout udb, teuler evezh (pled) ouzh udb, teuler meiz (pled) d'udb, teuler pled war udb ; *er nahm keine Notiz davon,* ne reas ket van ouzh an dra-se, ne reas ket van eus an dra-se, ne reas seblant ebet a'n dra-se, ne verkas ket an dra-se, ne daolas ket evezh ouzh an dra-se (pled war an dra-se, meiz d'an dra-se) ; **3.** notenn b. ; *sich Notizen machen,* sevel notennoù ; **4.** *kurze Notiz,* pennad berr g.
Notizblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h-notennoù g., strobad-notennañ g., bloc'h-notañ g.
Notizbuch n. (-s,-bücher) : karned g., koundeiziadur g., kounlevr g.
Notizzettel g. (-s,-) : **1.** tamm paper g. , **2.** follenn bloc'h-notennoù b.
Notjahr n. (-s,-e) : bloavezh kernez g., bloavezh kerteri g., bloavezh berrentez g.
Notlage b. (-,-n) : trummad g., gourezhomm b., enkadenn b., argoll g., arvar g., pleg gwall arvarus g., gwall zoare g., pleg berr g., enkted b., mougenn b., stad a reuziad b., rekiz g.
notlanden V.gw. (notlandete, ist notgelandet) : [nij.] pradañ rediet-mat, pradañ forset mat, pradañ da rekour diwezhañ, pradañ war-vall.
Notlandung b. (-,-en) : [nij.] pradañ war-vall g.
notleidend ag. : ezhommek, tavantek, truek, en aluzen.

Notleidende(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b., maleüruz g., maleüruzez b. ; *die Notleidenden,* ar geizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., an dud ezhommek lies., ar gorked lies., an druanted lies., ar valeüruzien lies.

Notleine b. (-,-n) : kordennig ar reizhiad alarmiñ b., kordennig alarmiñ b.

Notlösung b. (-,-en) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *das ist nur eine Notlösung,* e defot gwell eo bet graet e-giz-se, dre ziouer a zibab eo bet graet e-giz-se, falloc'h e c'hallfe bezañ graet pa ne c'haller ket ober gwelloc'h, graet eo bet e-giz-se dre ma n'eus ket gwelloc'h.

Notlüge b. (-,-n) : gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g.

Notmaßnahme b. (-,-n) : darbar difraeañ g., darbar difrae g., diarbenn difraeañ g., diarbenn difrae g.

Notmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern feuzat b.

Notmittel n. (-s,-) : un tu pe du g., tra hag a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b. ; *als Notmittel,* e defot gwell, dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h, dre ma n'eus ket gwelloc'h.

Notnagel g. (-s,-nägel) : P. *sellit ouzh* **Notmittel**.

Notochord b. (-,-en) : [korf.] notokordenn b.

Notopfer n. (-s,-) : aberzh g., road g., obolenn b.

notorisch ag. : noter, mil anavezet, brudet a bep tu, anat, anv, stlenn.

Notpfennig g. (-s,-e) : arboellig g., espernig g., yalc'hig a-dreñv b., blankig lakaet en armerzh g., yar gozh b.

Not-Quotengesetz n. (-es) : [istor] lezenn diwar ar c'hotaioù b.

Notreparatur b. (-,-en) : dresadenn da c'hortoz b., dresadenn buan-ha-buan b.

Notruf g. (-s,-e) : **1.** galv-enkrez g., kri-forzh g., kriadenn-forzh b., kri-enkrez g. ; **2.** [pellgomz] pellgomzadenn brim b., pellgomzadenn a vallusted b.

Notrufnummer b. (-,-n) : niverenn brim b., niverenn evit ar pellgomzadennoù a vallusted b., niverenn-bellgomz evit ar gourezhommoù b.

Notrufsäule b. (-,-n) : bonn evit ar pellgomzadennoù prim g., bonn evit ar pellgomzadennoù a vallusted g., bonn-pellgomz evit ar gourezhommoù g.

Notrutsche b. (-,-n) : [nij.] ruz-revr tec'hout g., ruz-revr tec'hel g.

notschlachten V.k.e. (notschlachtete, hat notgeschlachtet) : lazhañ [ul loen] evit abegoù a vallusted.

Notschrei g. (-s,-e) : kri-forzh g., kriadenn-forzh b., kri-enkrez g.

Notsignal n. (-s,-e) : galv-argoll g., arouez-arvar b., gouleier argoll lies., arhent argoll g., kloc'h galv g.

Notsituation b. (-,-en) : trummad g., gourezhomm b., enkadenn b., argoll g., arvar g., pleg gwall arvarus g., gwall zoare g., pleg berr g., enkted b., mougenn b., stad a reuziad b., rekiz g.

Notstand g. (-s,-stände) : stad a zifrae b., stad a reuziad b., stad a vrasañ dañjer evit ar vro b., stad dreistordinal b.

Notstandsgebiet n. (-s,-e) : takad reuziet g.

Notstandsgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar stad a zifrae b., lezenn a-zivout ar stad a vrasañ dañjer evit ar vro (a-zivout ar stad dreistordinal, a-zivout ar stad a reuziad) b., lezenn vrezel b.

Notstromaggregat n. (-s,-e) : ganer tredan sikour g., tredanerez sikour b.

Nottaufe b. (-,-n) : [relij.] gourvadez g., kristenadenn b. ; *die Nottaufe bekommen,* bezañ gourvadezet, bezañ badezet en ti, kaout ar gourvadez, bezañ kristenet ; *bei jemandem die Nottaufe vornehmen,* gourvadeziñ u.b., kristenañ u.b.

Nottreppe b. (-,-n) : diri-tec'hout g., diri-tec'hel g.

Nottür b. (-,-en) : dor-dec'hout b., dor-dec'hel b., P. toull-tec'h g.

Notturno n. (-s,-s/Notturni) : [sonerezh] selinadenn b., nozkan g.

Notunterkunft b. (-,-unterkünfte) : lec'h-repu g., ti-repu g., lec'h herberc'hiañ difrae g., lojeris da c'hortoz g., muz g.

Notverband g. (-s,-verbände) : lienad da c'hortoz g., lienad da ersezat g.

Notverordnung b. (-,-en) : krennlezenn b., dekred-lezenn g., kemennadur allusted g., kemennadur difrae g., kemennadur o lakaat e talvoud ar galloud leun g.

Notvorrat g. (-s,-vorräte) : pourvezioù rakdiwall lies., mirad g.

notwassern V.gw. (notwasserte, ist notgewassert) : [nij.] morañ rediet-mat, morañ forset mat, morañ da rekour diwezhañ, morañ war-vall.

Notwasserung b. (-,-en) : morañ war-vall g., moradur war-vall g.

Notwehr b. (-) : reizhdifenn g., reizhemzifenn g., emzifennerezh g. ; *in berechtigter Notwehr handeln,* en em zifenn gant gwir hag abeg (gant abeg ha reizh, gant gwir mat, gant gwir abeg, gant abegoù reizh).

Notwehrfall g. (-s,-fälle) : degouezh a reizhdifenn g.

notwendig ag. : dav, ret, rekis, ezhommek ; *unbedingt notwendig, absolut notwendig, dringend notwendig,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, dav-mat, diziouerus, ret-ha-ret, rekis ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen,* kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennoù, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *ein notwendiges Übel,* un droug ret ober gantañ pa ne c'haller ket ober gwelloc'h g. ; *notwendige und ausreichende Bedingung,* amveziad ret ha spirus g.

notwendigerweise Adv. : dre ezhomm, rediet-mat, ouzh ar red, dre red, dre redi, gant redi, dre rankout, diouzh ar rekiz.

Notwendigkeit b. (-,-en) : retvez b., retvezegezh b., rediegezh b., pezh ret g., red g., redi g., rediezh b., rekiz g. ; *harte Notwendigkeit,* ar red hag ar c'haled ; *dringende Notwendigkeit,* mallusted b., malluster g. ; *sich der Notwendigkeit fügen,* plegañ d'ar red ; *zwingende Notwendigkeit,* rekiz g., red g., redi g., rediezh b., ezhomm g., endalc'hioù lies. ; *Arbeiten ist eine zwingende Notwendigkeit,* rekis eo labourat ; *die*

Notwendigkeit und die Kontingenz, ar retvez hag an deberzh.
Notwohnung b. (-,-en) : lojeris da c'hortoz g.
Notzeit b. (-,-en) : amzer a gernez b., amzer a gerteri b., amzer a verrentez b., amzer a reuziad b.
Notzucht b. (-) : palfors g., palforserezh g., palforsadur, gwallerezh g., forzhidigezh b.
notzüchtigen V.k.e. (notzüchtigte / hat genotzüchtigt) : rediañ dre heg, forzhañ, forsiñ, gwallañ, palforsiñ, mazaouiñ.
Nougat g./n. (-s,-s) : [kegin.] **1.** pralin str., chokoladenn b. ; **2.** nougad g. ; *ein Nougat,* un nougadenn b.
noumenal ag. : [preder.] noumenel.
Noumenon n. (-s, Noumena) : [preder.] noumenon g. [*liester* noumenoù], noumen g.
Nouvelle Vague b. (- -) : [arz] nevezlanv g.
Nova[1] b. (-, Novae/Novä) : [stered.] nova b.
Nova[2] *liester ar ger* **Novum**.
Novelle b. (-,-n) : **1.** [lenn.] kevelenn b., danevell b., istor berr g. ; **2.** [polit.] enkemmad g., lezenn disdalc'hus b.
Novellendichter g. (-s,-) : marvailher g., konter g., mojenner g., mojennour g., moliac'hour g., sorbiennour g.
novellieren V.k.e. (hat novelliert) : [gwir] enkemmañ.
Novellist g. (-en,-en) : kevelennour g., daneveller g.
Novellistin b. (-,-nen) : kevelennourez b., danevellerez b.
novellistisch ag. : … ar c'hevelennoù, e-doare ur gevelenn.
November g. (-s,-) : miz Du g., Du g., miz Kala-goañv g. ; *der erste November,* kala-goañv g. ; *im November,* e miz Du, e Kala-goañv ; *Anfang November,* da gala-goañv, en deroù miz Du ; *am 25. November, den 25. November,* d'ar 25 a viz Du, d'ar 25 a Gala-goañv ; *November und Dezember,* ar mizioù du lies. ; *im November ist das Wetter besonders mies,* miz Du a zo techet da c'hoari e baotr.
Novene b. (-,-n) : [relij.] naved g./b.
Novität b. (-,-en) : nevezded b., nevezinti b., nevezadenn b.
Novize[1] g. (-n,-n) : **1.** [relij.] danvez lean g., danvez manac'h g., novis g., neveziad g. ; *einen Novizen tonsurieren,* ober kern ar beleg d'un danvez lean ; **2.** [dre astenn.] neveziad g., neveziant g.
Novize[2] b. (-,-n) : **1.** [relij.] danvez leanez g., novisez b., neveziadez b. ; **2.** [dre astenn.] neveziadez b., neveziantez b.
Novizenhaus n. (-es,-häuser) : novisti g.
Noviziat n. (-s,-e) : [relij.] amzer-arnod b., novisiad g., neveziadelezh b. ; *ins Noviziat aufgenommen werden,* bezañ resevet neveziad, bezañ resevet neveziadez.
Novizin b. (-,-nen) : **1.** [relij.] danvez leanez g., novisez b., neveziadez b. ; **2.** [dre astenn.] neveziadez b., neveziantez b.
Novum n. (-s, Nova) : nevezded b., nevezinti b., nevezadenn b., tra nevez g.
Nr. [*berradur evit* **Nummer**] : niverenn b., niv.
NS [*berradur evit* **Nachschrift**] : post-scriptum g.
NS- : *berradur evit* N**azi-**.
NSDAP b. (-) : [*berradur evit* **Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei**] Strollad Broadel-Sokialour Alaman al Labourerien g., Strollad Broadsokialour Alaman al Labourerien g., Strollad Nasionalsokialour Alaman al Labourerien g., NSDAP g.
***n*-te** : [mat] n^{vet}, nvet.
N.T. [*berradur evit* **Neues Testament**] : Testamant Nevez g.
Nu g. (digemm) : *im Nu, in einem Nu,* en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, en un analad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer, dindan peder munutenn, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), brusk, krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in einem Nu erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit im Nu erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken,* ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh n'eo bet pennad ebet evit evit skarzhañ e voutailh.
Nuance b. (-,-n) : **1.** arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g. ; **2.** [yezh.] arster g., arliv ster g., argemm ster g. ; **3.** argemm g., draig hag a laka kemm g., diforc'h skañv g.
nuancieren V.k.e. (hat nuanciert) : **1.** arlivañ, dazlivañ ; **2.** [yezh.] arsteriekaat, soutilaat, argemmañ.
Nubien n. (-s) : Nubia b.
nüchtern ag. : **1.** war yun, diwar e yun, war e galon noazh ; *nüchterner Magen,* kalon noazh b., kof(ig) moan g., bouzellen voan b., kof war yun g., sac'h-boued war yun g., sac'h-boued goullo g. ; *nüchtern sein, einen nüchternen Magen haben,* bezañ war yun, bezañ diwar e yun, bezañ war e galon noazh, na vezañ debret tamm, na vezañ debret tra, bezañ moan e gof, bezañ moan e gorf, bezañ o chaokat goullo ; *mit nüchternem Magen,* war yun, war e galon noazh, hep tamm, diwar e yun ; *ein Medikament auf nüchternen Magen einnehmen,* kemer e louzoù war e galon noazh ; *reinen Wein auf nüchternen Magen trinken,* evañ gwin noazh war e galon noazh.
2. diwar zour, diwar an dour, divezv, diabaf, divanne, divannac'h, divoem, diwar yun, war e galon noazh ; *wenn er nüchtern ist, ist er recht nett,* diwar an dour eo jentil, diwar an dour e vez jentil ; *er ist noch nicht nüchtern,* n'eo ket divezv c'hoazh ; *wieder nüchtern werden,* distanañ, koll e win, diabafiñ, uzañ e win, tremen e win, koll e win, mougañ e win, diazezañ e gorfad gwin, euvrañ e gofad gwin, euvriñ e gofad, divezviñ, divorenniñ, dibadaouiñ, divatorelliñ ; *er ist wieder nüchtern,* diabafet eo, uzet en deus e win, uzet eo e win, uzet en deus e vanne, diazezet (euvret) en

deus e gorfad gwin, euvret en deus e gofad, kollet en deus e win, divezvet eo, diabafet eo, divadaouet eo, divatorellet eo, divezv eo ; *nüchtern machen,* divezviñ, diabafiñ ; *nüchtern sein,* bezañ diwar an dour, bezañ diwar zour, bezañ divanne, bezañ divezv, bezañ diabaf, bezañ divoem, bezañ divannac'h, bezañ diwar yun ; *er kam nüchtern nach Hause,* deuet e oa divanne d'ar gêr.
3. plaen, difrom, moder, parfet, kerreizh, didu, diglink ; *nüchterner Bericht,* rentañ-kont moder (parfet, kerreizh, didu) g. ; *ich bin völlig nüchtern,* va holl anaoudegezh (va holl skiant) a zo ganin ; *eine nüchterne Rede,* ur brezegenn voder b., ur brezegenn blaen b., ur brezegenn gerreizh b., ur brezegenn barfet b.
4. [kegin.] goular, flak, disasun, disaour ; *ein nüchterner Geschmack,* ur blaz goular g., ur blaz flak (disasun, disaour) g. (Gregor).
Nüchternheit b. (-) : **1.** kereizhder g., kerreizhded b., parfeted b., difrom g. ; **2.** dislontegezh b., stad divezv b. ; **2.** [dre skeud.] goularded b.
Nücke b. (-,-n) : P. froudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., tid b.
Nuckel g. (-s,-) : P. **1.** chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g. ; **2.** tezh g.
nuckeln V.gw. (hat genuckelt) : P. sunañ, chugal, chugiñ, chugelliñ, chutañ, chutellat, denañ, krignata.
Nucleus g. (-, Nuclei) : [bev.] nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Nucleus,* rannadur ar graoñell g.
Nudel b. (-,-n) : **1.** [kegin.] toazenn b., nouilhezenn b., nouilhez str. ; **2.** [dre skeud.] *das ist eine schlappe Nudel,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad, hennezh a zo ganet skuizh ; *das ist eine dicke Nudel,* honnezh a zo ur voudoupenn (ul lardonenn, ur vandrogenn, ur plac'h kuilh, ur plac'h korfet kuilh, ur gigenn vat a blac'h, ur palvad mat a blac'h, ur gigenn vat a vaouez, un troc'had mat a vaouez, ur vaouez a droc'had mat, ur sac'had kig, ur pezh kig, ur pezh toaz, ur c'hroilhenn, un drouilhenn, ur frañjolenn, ur baboren, ur penn-sac'h), honnezh a zo lart-toaz (lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik a gorf, tev ha lart, ur plac'h tolzennek).
Nudelbrett n. (-s,-er) : [kegin.] plankenn pastezañ g., plakenn bastezañ b.
Nudelholz n. (-es,-hölzer) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.
nudeln V.k.e. (hat genudelt) : **1.** lardañ, blouc'haat, lartaat, bourouniñ ; *Gänse nudeln,* lardañ gwazi, stambouc'hañ gwazi evit lardañ anezho, bourouniñ gwazi ; **2.** P. *ich bin genudelt,* me a zo tenn warnon, tenn eo va jiletenn, me a zo ront va jiletenn, karget em eus kaer va bouzelloù, debret em eus va leizh, trawalc'h am eus bet, leun eo va c'heusteurenn, leun eo va sac'h, debret em eus da darzhañ, prest on d'ober «plok», karget eo va sac'h betek ar skoulm, karget eo va zeurenn, graet em eus ur pezh teurennad, karget em eus betek toull va gargadenn (betek va gourlañchenn, betek ar gornailhenn).
Nudelsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn gant vermisel b.
Nudelwalker g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.
Nudismus g. (-) : noazhkorfegezh b., noazhkorferezh g.
Nudist g. (-en,-en) : noazhkorfer g., noazhkorfour g.
Nudistin b. (-,-nen) : noazhkorferez b., noazhkorfourez b.
Nudität b. (-,-en) : **1.** noazhded b., noazhder g. ; **2.** likentez b., dibrennerezh g., komzoù lous lies., komzoù ordous lies., komzoù lourt lies.
Nugat g./n. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Nougat**.
nuklear ag. : nukleel, derc'hanel, … an derc'han ; *nuklearer Unfall,* gwallzarvoud nukleel g., gwallzarvoud derc'hanel g.
Nuklearrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell derc'hanel b., fuc'hell nukleel b.
Nuklearwaffe b. (-,-n) : [lu] arm derc'hanel g., arm nukleel g.
Nuklease b. (-,-n) : [bev.] nukleaz g.
Nuklein n. (-s,-e) : [bev.] nuklein g.
Nukleinsäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn nukleek b.
Nukleolus g. (-ses,-se) : [bev.] nukleol g.
Nukleon n. (-s,-en) : [fizik] nukleon str., nukleonenn b..
Nukleoproteid n. (-s,-e) : [kimiezh] nukleoproteid str.
Nukleotid n. (-s,-e) : [kimiezh] nukleotid g.
Nukleus g. (-, Nuklei) : [bev.] nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Nukleus,* rannadur ar graoñell g.
null 1. mann g., zero g., o-gwan g. ; *null zu eins,* mann ouzh unan ; *null Grad,* **a)** mann derez ; **b)** derez mann g. ; **2.** ag. : null, didalvoud, didalvez ; *null und nichtig,* didalvoud-krenn, didalvez-krenn, hep talvoudegezh ebet, null ; *für null und nichtig erklären,* terriñ, freuzañ, nullañ, diwiriañ, foeltrañ, sellet evel didalvoud, lakaat didalvoud, didalvoudekaat, disklêriañ didalvoud ; *das ist gleich null,* kement-se ne dalvez ket ur c'hornad butun (ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ul liard toull, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), kement-se ne dalv ket ur bilhenn (ne dalv netra, ne dalv mann ebet), se ne dalvez ket un aval put, ne dalvez ket ur strak, kement-se

n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi *; in null Komma nichts,* kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, a-benn-krak, en un taol lagad, dindan peder munutenn, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), brusk, krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in null Komma nichts erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket ar gudenn, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, hennezh a voe pront da reiñ lamm d'ar gudenn ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung,* amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouiziek-lous eo ar skoliad-se.

Null b. (-,-en) : mann g., zero g., o-gwan g. ; *das Thermometer steht auf Null,* ar gwrezverker a ziskouez mann derez ; *auf Null stellen,* lakaat war vann (war o-gwan) ; *er ist eine Null,* hennezh n'eo mat da netra (mat da vann), hennezh ne dalv ket ar gal, hennezh n'eo den ebet, hennezh n'eo gour, hennezh ne dalv gour, hennezh n'eo ken ur paourkaezh den, hennezh a zo un den a netra, hennezh a zo un den a vann, hennezh n'eus danvez ebet ennañ, hennezh ne dalv mann ebet (n'en deus tu da vann), hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, hennezh ne dalvez ket un hollvad, hennezh ne oar ardremez da netra, hennezh ne ra na bleud na brenn, ur preñv-douar a zo anezhañ, un didalvez n'eo ken, didalvez eo ken ez eo, ur foerouz (ur c'hwitig, ur mann ebet, ur sprec'henn, ur pezh didalvez, ur c'holl-e-vara, ur c'holl-e-voued, ur c'holl-bara, ur c'hac'h-moudenn, un den didalvez, un den a netra, un den a vann, un den nul, un nikun) a zo anezhañ, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ur paotr eo na istimer ket un diner, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen.

nullachtfünfzehn Adv. : gwall voutin, gwall ordinal, hep tamm dibarded.

Nullachtfünfzehn-Essen n. (-s) : kabouilh g., keusteurenn gwall voutin b., tinell gwall ordinal b., brif g., brifenn b., bouetaj g., debraj g., pasturaj g., pred dilarjez g.

Null-Bock-Generation b. (-) : remziad tud yaouank dic'hoantek g., remziad tud yaouank dilañs g., remziad na foeltr forzh g.

Null-Bock-Typ g. (-s/-en,-en) : den a foeltr forzh g., Yann foeltr-forzh g., lezober g., den lezober g., spered lez da vont a zen g.

Nulldiät b. (-,-en) : reol-voued gant tamm kalorienn ebet b., hanren mezhur gant tamm kalorienn ebet g.

Nulleinstellung b. (-,-en) : zeroiñ g., peurrasklañ g., manna g., adderaouekaat g.

Nullifikation b. (-,-en) : torridigezh b., freuzerezh g., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g.

nullifizieren V.k.e. (hat nullifiziert) : terriñ, nullañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ.

Nullkegel g. (-s,-) : kernenn sioulder b.

Nullkuponanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] endalc'henn mann troc'henn b.

Nullleiter g. (-s,-) : [tredan] orjalenn dredanneptuek b., linenn dredabneptuek b.

Nulllinie b. (-,-n) : linenn O b., ahel neptuek g.

Nulllösung b. (-,-en) : [polit.] diviz da chom hep klask kaout armoù nukleel nevez g., dibab zero g.

Nullnummer b. (-,-n) : [kelaouenn] niverenn zero g., niver mann g.

Nullmeridian g. (-s) : hedredenn zero b., hedredenn gentañ b., hedredenn mann b., hedredenn Greenwich b.

Nulloption b. (-) : [polit.] diviz da chom hep klask kaout armoù nukleel nevez g., dibab zero g.

Nullpunkt g. (-s,-e) : **1.** mann g., zero g., derez mann g., uhelder mann g. ; *Nullpunkt des Pegels,* izeldour g. ; [fizik] *absoluter Nullpunkt,* mann dizave g., mann krenn g. ; **2.** poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g. ; **3.** [dre skeud.] *die Stimmung sank auf den Nullpunkt, die Stimmung erreichte den Nullpunkt,* aet e oa izel spered an dud, diskaret e oa an dud gant an dic'hoanag, izel e oa kouezhet o bannieloù gant an dud, izelaet e oa o bannieloù gant an dud, kouezhet e oa o bannieloù gant an dud, digalonekaet e oa an dud, aet e oa bihan kalon an dud, aet e oa izel kalon an dud, en ur chif bras e oa an dud, dinerzh e oa spered an dud, kollet o doa an dud o nerzh-kalon.

Nullrichtung b. (-,-en) : durc'hadur-orin g.

Nullrunde b. (-,-n) : skornadur ar goproù g.

Nullserie b. (-,-n) : [tekn.] raksteudad b.

Nullstart g. (-s,-s) : dibradañ war al lec'h g.

Nullstelle b. (-,-n) : poent mannelaat g.

Nullstellung b. (-,-en) : emlakadur neptu g., emlakadur ehan g.

Nulltarif g. (-s) : digousted b.

Nullwachstum n. (-s) : tamm kreskidigezh ebet g.

Nulpe b. (-,-n) : P. diod g., didalvez g., foerouz g., tamm foerouz g., penn chatal g.

Numen n. (-s) **/ Numinose** ag.k. n. : [preder., relij.] doujdoueelezh b.

numinos ag. : [preder., relij.] doujdoueel.

Numerale n. (-s, Numeralien/Numeralia) : [yezh.] anv-gwan niveriñ g.

Numeri *liester evit* **Numerus**.

numerisch ag. : niverel ; *numerische Steuerung,* kontroll niverel g., lankerezh niverel g. ; *numerisch gesteuerte Werkzeugmaschine,* benvegijinenn niverel b. ; *numerisches Rechnen,* jederezh niverel g., riñverezh niverel g.
Numerus g. (-, Numeri) : [yezh.] niver g.
Numerusclausus g. (- -) : numerus clausus g., niver bevennet g.
Numismatik b. (-) : moneizoniezh b., numismatologiezh b.
Numismatiker g. (-s,-) : moneizoniour g., numismatologour g
numismatisch ag. : numismatologek, moneizoniel.
Nummer b. (-,-n) : **1.** niverenn b. ; *welche Nummer ?* peseurt niverenn ? [dilhad.] peseurt ment ? ; *er wohnt Bahnhofstraße Nr 6,* emañ o chom e straed an ti-gar en ti niverenn 6 ; *eine Nummer wählen,* ober un niverenn bellgomz, sifrennañ un niverenn bellgomz.
2. [c'hoariva, sirk] abadenn b., tro b., taol g., arvest g. ; *eine Nummer einstudieren,* prientiñ (pleustriñ war) un dro ouesk.
3. [dre skeud.] *eine gute Nummer bei jemandem haben,* bezañ deuet-mat (erru-mat, gwelet mat, priziet) gant u.b., bezañ e gras u.b., bezañ war lizheroù u.b. ; *auf Nummer sicher gehen,* ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù ebet war an-unan, mont d'ar sur (Gregor) ; *um auf Nummer sicher zu gehen,* evit bezañ sur ne c'hoarvezo droug ebet, evit bezañ diwallet a nep gwall fortun, evit bezañ en tu all da bep droug ; P. *er ist in Nummer sicher,* er c'hloz (er goudor, er voest) emañ, kraouiet eo bet, lakaet eo bet dindan brenn, er bidouf emañ, emañ o vañsonat an diabarzh, kaset eo bet da vañsonat an diabarzh, en disglav emañ, en disheol emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen.
4. istrogell g., marc'h-lu g., hinkin g., diaoul a zen g., sapre ibil g., c'hwil g., abostol g. ; *er ist eine komische Nummer, er ist schon eine Nummer für sich,* hennezh a zo un istrogell mar bez unan, hennezh a zo ur goroer tirvi, hennezh a zo maout da reiñ melladoù, hennezh a zo ur pabor (ur marc'h-lu g., un ibil, ur sapre ibil, ul labous, ur c'hwil, un evn, un diaoul a zen, ur fouin, un ebeul, ur pichon, ur brav a bichon, un oristal a zen, un orin), hennezh a zo unan, hennezh a zo ur sapre hini, hennezh a zo un hinkin, ne vezer ket enoet gantañ ; *die ist schon eine Nummer für sich,* honnezh a zo unan, honnezh a zo ur sapre hini, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo un ebeulez anezhi, ne vezer ket enoet ganti, un orinez eo hi.
5. [dre skeud.] P. *eine Nummer abziehen,* bragal, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ, kankalat, poufal, ober e babor, ober e gañfard, pompadiñ dindan selloù an holl, ober pompad, ober lorc'hajoù, bezañ digoroù gant an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
6. P. pikadenn b. ; *eine Nummer schieben,* en em dourtañ, fouzhañ, c'hwilañ, ribotat, c'hoari daou, c'hoari koukoug, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, pikañ an toull ; *sie machen eine Nummer,* emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint.
nummerieren V.k.e. (hat nummeriert) : niverenniñ, niveriñ, marilhañ.
Nummerierung b. (-,-en) : niverenniñ g., niverennadur g., niverezh g.
Nummerierstempel g. (-s,-) : niverer g.
nummern V.k.e. (hat genummert) : niverenniñ.
Nummernkonto n. (-s,-konten) : kont-vank niverennet b.
Nummernscheibe b. (-,-n) : [pellgomzer] sifrenner g.
Nummernschild n. (-s,-er) : niverenn-anaout b., plakenn-varilh b. ; *Nummerschild eines Wagens,* plakenn varilh ur c'harr-tan b., niverenn ar blakenn-varilh b., marilhadur g.
Nummernschlüssel g. (-s,-) : [stlenn.] boneg sifrennoù b., kod sifrennoù g.
nun Adv. : **1.** neuze, da neuze, bremañ, nomañ, a-vremañ ; *nun ist er da,* bremañ emañ amañ, amañ emañ bremañ, emañ amañ bremañ, setu eñ pelloc'h, deuet eo erfin ; *da du nun da bist,* bremañ pa'z out erru ; *nun ist Ihre Suppe kalt geworden,* pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *von nun an,* a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, evit a-benn kaer, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, diwar neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, diwar an deiz hiziv, a-ziwar an deiz-se ; *was nun ?* ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha neuze ? ha pelloc'h ? ha petra a raimp-ni bremañ ? ha petra a raimp-ni neuze ? petra neuze ? ; *nun und nimmermehr,* mil birviken james, (tan)foeltr biken, biken ebet ; *er sagte mir nun ...,* hag e lavaras din neuze ..., ha neuze e lavaras din ..., ha setu eñ da lavaret din ...
2. [ger pouezañ] *das ist nun mal so,* e-giz-se emañ kont, e-giz-se emañ an traoù, evel-se emañ kont etre va moereb ha va eontr ; *da er nun kam,* dre ma (peogwir e, o vezañ ma) oa o tont.
stagell isurzhiañ : o vezañ ma, dre ma ; *nun er mächtig ist,* o vezañ ma'z eo deuet da vezañ galloudus, dre ma'z eo deuet da vezañ galloudus, o vezañ m'emañ an dorn gantañ.
estlamm. : *nun gut !* mat ! ma ! hama ! ; *nun ja !* mat ! mat eo ! ; *nun ?* hag ? ha bremañ ? ha neuze ? ha pelloc'h ? ; *nun !* hañ ! ac'hanta ! ac'hañ ! atoue ! feiz ! ; *nun denn ! nun wohl !* hama ! ata ! ac'hanta ! ma !
nunmehr Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se,

goude-se, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze.
nunmehrig ag. : a-vremañ, a vremañ.
'nunter : [rannyezh] *berradur evit* **hinunter**.
Nuntius g. (-, Nuntien) **/ Nunzius** g. (-, Nunzien) : kannad ar Pab g., noñs g.
Nunziatur b. (-,-en) : **1.** [karg] noñselezh b. ; **2.** [sez] noñsti g.
nur Adv. : **1.** nemet, met, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, tra ken, ken tra nemet, ken ; *nur der Mensch kann sprechen und denken,* n'eus nemet an den a gement a ve gouest da gomz ha da soñjal, an den nemetken a zo gouest da gomz ha da soñjal ; *nur der Minister kann entscheiden,* n'eus nemet ar maodiern a gement a c'hallfe kemer an diviz, ar maodiern hepken a c'hallfe kemer an diviz ; *nur ein paar Leute haben das Geräusch gehört,* n'eus nemet unan bennak kement o deus klevet an trouz ; *nur ich,* me va unan-penn, me nemetken, ken den nemedon, den all ebet nemedon, den all ebet estregedon, den all ebet panevedon, hini ebet nemedon, va-unan hepken, me hepken, nikun nemedon, nikun panevedon, me hepmuiken, me hep ken all, n'eus nemedon a gement a ... ; *jemandem nur tausend Euro anbieten,* degas u.b. e mil euro ; *nur er war da,* aze e oa hep ken all, hennezh hepken a oa aze, aze ne oa nemetañ ; *alle nur sie nicht,* an holl nemeti, an holl estregeti, an holl paneveti ; *ich habe nur zehn Euro dabei,* dek euro hepmuiken a zo ganin, dek euro a zo ganin paneveken (hep netra ken), n'eus nemet dek euro ganin, n'eus ken tra nemet dek euro ganin ; *„Sie haben nur drei Kinder, nicht wahr ?" - „ja, das stimmt",* c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? – nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *ich will nur eines : schlafen !* ne'm eus ken c'hoant kousket ! c'hoant kousket ne'm eus ken ! ; *diese Suppe besteht nur aus Wasser,* ar soubenn-se n'eo ken tra nemet dour ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, nur von einer Seite nicht,* Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu ; *er trinkt nur immerzu,* ne ra ken tra nemet lonkañ, ne ra ken nemet lonkañ, ne ra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er will immer nur lachen,* falvezout a ra dezhañ c'hoarzhin bepred, n'en deus ken c'hoant c'hoarzhin, c'hoant c'hoarzhin n'en deus ken ; *er hat immer nur die Leute kritisiert,* ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - klask a rae abeg bepred - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - hennezh a gave atav tro da abegiñ - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gave da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baoueze ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pismigañ - atav e veze o pigosat - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa ; *nicht nur .... sondern auch ...,* neket hepken … met ivez …, estreget … hogen ... ivez, en tu all ma …, en tu-hont ma …, ouzhpenn ma … ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer,* lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *ich habe nicht nur einen Hund sondern auch eine Katze,* ouzhpenn ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estreget ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - estrevit ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - ma ne vefe nemet ur c'hi, ur c'hazh a zo c'hoazh ; *er hat nicht nur zu viel gegessen sondern auch zu viel getrunken !* ouzhpenn kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estreget kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - estrevit kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha gwashoc'h 'zo, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha lonkañ e walc'h zokennoc'h ! ; *nicht nur die Presse, sondern auch das Fernsehen hat über das Ereignis berichtet,* muiget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estreget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - estrevit ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ha gwelloc'h 'zo, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud hag ar skinwel zokennoc'h ; *nicht nur dein Sohn wird morgen kommen,* estroc'h eget da vab a rank dont warc'hoazh, estreget da vab a rank dont warc'hoazh, ouzhpenn da vab a zeuio warc'hoazh ; *nicht nur dort findet man Arbeit,* ouzhpenn eno e c'haller kavout labour ; *nicht nur Fische leben im Meer,* estreget pesked a vev er mor ; *nicht nur Kinder waren beim Fest,* ouzhpenn bugale a oa er gouel ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer,* ouzhpenn

ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *nur noch (rannyezh : nurmehr),* netra ken nemet, ken tra nemet, hepmuiken, ken met ; *heute findet man Miesmuscheln nur noch an der Niedrigwassergrenze,* bremañ ne vez kavet a veskl ken met a-rez an daere ; *ich habe nur noch zwei Euro dabei*, daou euro a chom din hepmuiken, ken tra na chom din nemet daou euro ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint,* a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *er isst nur noch Fisch,* ne zebr nemet pesked mui ; *das würde die Lage nur noch verschlechtern,* neuze e vefe gwashoc'h kont ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig,* c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann wird es nur noch schlimmer,* pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände,* amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen,* al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *wir konnten nur noch fliehen,* tec'hel, n'hor boa netra all (ken tra) d'ober - ne oa ken da ober nemet tec'hel ; *das machte ihn nur noch wütender,* brasoc'h a se (seul vrasoc'h) e voe e fulor ; *dafür brauche ich nur einen Apfel,* evit ober kement-se n'em eus ken da ober nemet eus un aval ; *ich will doch nur dein Bestes,* ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs,* ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; *wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; *er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle,* trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger ; *er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; *du brauchst nur mitzukommen,* n'ec'h eus ken dont ganeomp, n'ec'h eus ken dont ganeomp da ober ; *ich bin nur für sie da !* ken eviti e vin amañ ! ; *er macht nur das, was ihm gefällt,* ne ra ken ar pezh a gar ; *nur dass ...,* hogen, met, panevet, avat, nemet, mes, salv ma ; *ich käme gern, nur ich habe keinen Wagen (nur dass ich keinen Wagen habe),* dont a rafen laouen nemet ur c'harr ne'm eus ket - dont a rafen gant plijadur nemet ur c'harr a faot din - dont a rafen laouen, ar pezh ma'z eo ne'm eus ket a garr ; *das Haus war still, nur dass man den Hund bellen hörte,* didrouz e oa an ti panevet e kleved ar c'hi oc'h harzhal ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt,* mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; *die Fotocommunity ist für 46 000 Mitglieder das elektronische Wohnzimmer für ihre private Dia-Show, nur dass hier keiner der Gäste heimlich schnarcht,* evit 46 000 ezel eo ar Fotocommunity ar saloñs elektronek evit o diskouezadegoù treuzskeudennoù prevez, nemet ne vez klevet amañ hini ebet eus ar gouvidi o roc'hal dre guzh.

2. [el lavarennoù hetiñ] *wenn er doch nur käme !* salv ma teuio ! gant (betek) ma teuio ! adal (war-bouez) ma teuio ! plijet dezhañ dont ! plijet gantañ dont ! ; *wenn er nur zusagen würde !* gant asantiñ a raio ! plijet gantañ asantiñ ! plijet dezhañ asantiñ ! ; *wenn es nur nicht regnet,* gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! a-youl ma ne vo ket glav ! chañs dimp da chom hep kaout glav ! gras dimp da chom hep kaout glav ! ; *falle nur nicht in Ohnmacht !* taol pled n'az pije ur falladenn ! ; *glauben Sie nur nicht, dass …,* arabat e vefe deoc'h krediñ e … ; *wenn es ihm nur gelungen wäre !* salv ma vije deuet a-benn ! ken dezhañ bezañ deuet a-benn eus e daol ! ken dezhañ bezañ tennet e daol ! ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; *nur fort von hier !* deomp buan ac'hann ! arabat chom pelloc'h amañ bepred ! kerzhomp kuit ac'hann ha diouzhtu ! ; *wäre ich nur dort !* ma vefen du-hont d'an nebeutañ ! ; *nur nicht stehenbleiben !* ha dreist-holl arabat chom a-sav, gant a ri arabat chom a-sav, arabat chom a-sav bepred ! ; *du willst mich nicht begleiten, und sei es nur, um mir eine Freude zu machen,* ha ne zeui ket ganin evit ober plijadur din, paneveken.

3. [ger pouezañ] *sprich nur !* disac'h 'ta ! distrip 'ta ! ; *nur zu !* krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; *warte nur !* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit !

Nur-Lese-Speicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g., memor sonn b./g.

nurmehr Adv. [rannyezh.] : netra ken nemet, ken tra nemet, hepmuiken, ken met.

Nürnberg n. (-s) : Nürnberg b.

Nürnberger[1] ag. : eus Nürnberg ; [istor] *Nürnberger Gesetze,* lezennoù Nürnberg lies. ; [istor] *Nürnberger Prozess,* prosez Nürnberg g.

Nürnberger[2] g. (-s,-) : **1.** annezad Nürnberg g. ; **2.** [dre skeud.] *die Nürnberger hängen keinen, es sei denn, sie*

hätten ihn, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yar, ne vank ket deoc'h gwerzhañ an ui a-raok na ve dozvet, ret eo gortoz an noz evit lavaret ez eo bet kaer an deiz, an toull hebiou a zo frank ; P. *der Nürnberger Trichter,* hentenn bedagogiezh a rofe tu a-hervez da lakaat ar skolidi divarrek da zeskiñ mat ; [dre fent] *auf den Nürnberger Trichter kommen,* dont da gompren.

Nürnbergerin b. (-,-nen) : annezadez Nürnberg b.

nuscheln V.gw. (hat genuschelt) : **1.** chaokaat e c'herioù, komz gant yod en e c'henoù, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilhat, grozmolat, bourouellat, balbouzañ, satouilhat, gagouilhat ; **2.** koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, belbiañ, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ.

Nuss b. (-, Nüsse) : **1.** [louza.] kraoñ str., kraoñenn b. ; *Nüsse herunterschlagen, Nüsse abschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; *Nüsse sammeln,* kraoña, kraoñata ; *Nüsse knacken,* tarzhañ kraoñ, terriñ kraoñ ; **2.** [dre skeud.] *er ist eine harte Nuss,* hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh 'zo ur galon dir a zen, ur galon vaen a zen eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *das ist eine harte Nuss zu knacken,* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, ur gwir bistri eo an dra-se, bez' e vo charre, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, ne vo ket bihan labour, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se ; *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben,* lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *in einer Nuss,* berr-ha-berr, e berr-ha-berr, en ur ger berr ; **3.** [dre skeud.] *die Nüsse,* P. ar c'houilhoù lies., ar c'helloù lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies. ; P. *die gehen mir auf die Nüsse,* ar re-mañ a zo un torr-penn, terriñ a reont va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf die Nüsse,* hennezh a gresk em daoulagad.

Nussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kraoñ str., kraoñenn b.

Nussbaumplantage b. (-,-n) : kraoñeg b., kraoñenneg b.

Nussbohrer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kraoñ g.

nussbraun ag. : gell-du.

Nussgipfel g. (-s,-) : [Bro-Suis, kegin.] kornegenn gwarniset gant kraoñ b.

Nusshäutchen n. (-s,-) : [louza.] begel-kraoñ g.

Nusskern g. (-s,-e) : bouedenn ar graoñenn b.

Nusskiefer b. (-,-n) : [louza.] pin gris Kalifornia str.

Nussknacker g. (-s,-) : **1.** [kegin.] torr-kraoñ g., tarzher-kraoñ g., gwaskell b. ; **2.** [gwashaus] *ein alter*

Nussknacker, ur c'hozhard g., ur c'hozh barveg g. (Gregor).
Nusskohle b. (-,-n) : glaou munut g.
Nusskraut n. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.
Nusslikör g. (-s,-e) : brou kraoñ g.
Nüsslisalat g. (-s) : [Bro-Suis] [louza.] gwalerig g., dousezig b., yac'h-ar-person b.
Nussöl n. (-s,-e) : eoul kraoñ g.
Nussrabe g. (-n,-n) : [loen.] tarzher-kraoñ brizhellek g., torrer-kraoñ brizhellek g.
Nussschale b. (-,-n) : **1.** krogenn ar graoñenn b., krogenn graoñ b., klor kraoñ str., plusk kraoñ str., klozenn graoñ b., pluskenn ur graoñenn b. ; *grüne Nussschale,* plusk glas ar c'hraoñ str. ; **2.** [dre skeud., merdead.] kokedig g., krogenn ourmel b., silwikenn b., bag lespos b.
Nussstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] kelvezenn b., gwez-kelvez str.
Nüster b. (-,-n) / n.(-s,-s) : [loen.] fron b., fronell b., froenn b., toull-fri g. ; *Nüstern,* divfron lies., difron lies., fronoù lies., divfronell lies., difronell lies., fronelloù lies., toulloù-fri lies. ; *seine Nüstern aufblasen,* fronellañ, fronellat, froñsal, digeriñ e fronelloù ; *mit breiten Nüstern versehen sein,* bezañ fronellek.
Nut b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Nute**.
Nutation b. (-,-en) : [stered.] nugañ g.
Nute b. (-,-n) : [tekn.] garan b., garanadur g., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g., roudenn b., janabl g., jerbladur g., sazil g. ; *Nute und Spund,* garan ha steudenn, garan ha filenn ; *Holzbretter durch Nuten miteinander verbinden, Bretter auf Nut einschieben,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *Bretter mit eingefrästen Nuten,* plenk garanet lies.
nuten V.k.e. (hat genutet) : ingochiñ, garanañ, roudennañ, jerbliñ, askañ.
Nutria[1] b. (-,-s) : [loen.] avank-Spagn g.
Nutria[2] g. (-s,-s) : feur avank-Spagn b.
Nutriment n. (-s,-e) : maguzenn b.
Nutsche b. (-,-n) : founilh Büchner g., trezer Büchner g.
Nutte b. (-,-n) : riskerez b., louvigez b., gast b., gastig b., forc'h b., botez toull b., botez lous b., botez torret b., botez-lêr b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], putenn b., gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., louskenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., krampouezhenn bardon b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flegenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., gadalez b., kailharenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libourc'henn b., mari-voudenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., stranell b.
Nutwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr roudennek g., marbr andennek g.
Nutz g. (-es) : gounid g., ampled g., splet g., servijuster b., servijusted b. ; *zu Nutz und Frommen der Gemeinschaft,* evit mad an holl, evit aes an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; *sich etwas zunutze machen,* mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, ober e vad eus udb, ober e e vutun gant udb, tennañ splet (gounid, ampled, e vad) eus udb, tennañ ampled diouzh udb, tennañ vad eus udb, tennañ e vad eus udb, kaout e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ korvo eus udb, en em gavout mat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb., ober ampled eus udb, gounit korvo eus udb, bezañ gwell eus udb, profitañ eus udb.
nütz *sellit ouzh* **nütze**.
Nutzanwendung b. (-,-en) : implij g., ampled g., arver g. ; *Nutzanwendung einer Fabel,* kelennadurezh vat da dennañ eus ur fablenn b. (Gregor), kentel da dennañ eus ur fablenn b.
nutzbar ag. : talvoudus, talvoudek, implijadus, mat, servijus, korvoadus.
Nutzbarkeit b. (-) : talvoudegezh b., implijadusted b., spletusted, talvoudusted b.
Nutzbarmachung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g.
nutzbringend ag. : emsav, emsavus, spletus, servijus, talvoudus, helvus ; *nutzbringende Verwendung,* implij efedus g., implij emsav g.
nütze Adv. : talvoudus, mat ; *das ist zu etwas nütze,* kement-se a zo mat d'udb ; *das ist zu nichts nutz,* se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket.
Nutzeffekt g. (-s) : **1.** efedusted b., askorad g. ; **2.** disoc'h g., frouezh str.
Nutzen g. (-s) : **1.** gounid g., ampled g., splet g., korvo g., korvoder g., servijuster b., servijusted b. ; *jemandem Nutzen bringen,* degas gounid (un ampled bennak, ur mad bennak, splet) d'u.b., talvezout d'u.b., bezañ talvoudek (talvoudus, servijus) d'u.b. ; *aus etwas Nutzen ziehen,* korvoiñ udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, tennañ vad eus udb, tennañ e vad eus udb, en em gavout mat eus udb, kaout e vad eus udb, tennañ frouezh eus udb, ober e vad eus udb, ober e e vutun gant udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ splet (gounid, ampled, e vad) eus udb, tennañ ampled diouzh udb, bezañ gwell eus udb, bezañ a-well eus udb, en em gavout mat a (eus) udb, lakaat udb dindan gorvo, tennañ korvo eus udb, gounit korvo eus udb, bezañ gwell eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, ampletiñ udb, ober ampled eus udb, profitañ eus udb ; *zum Nutzen der Gemeinschaft,* evit brasañ mad an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; **2.** implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g., ober g., uz g.
nützen / nutzen V.gw. (hat genutzt / hat genützt) : *jemandem zu etwas nützen,* bezañ mat (servijout) d'u.b. evit ober udb, talvezout d'u.b. da ober udb ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt ?* ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he

goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ?
V.k.e. (hat genutzt / hat genützt) : **1.** implijout, implij, lakaat da dalvezout, lakaat dindan gorvo, korvoiñ, tennañ e vad [eus udb], en em gavout mat [eus udb], kaout e vad [eus udb], ober e vad [eus udb], kemer tro [eus udb], kemer tro [a udb], kemer tro [da udb], kemer e dro [eus udb], kerziñ [udb], kerzañ [udb], ampletiñ, profitañ [eus udb] ; *den Augenblick nützen,* na vankout d'e grog, malañ diouzh an dour, kemer e dro eus un degouezh kaer, kemer tro eus un degouezh kaer, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e vad eus un dro-vat, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, en em gavout mat eus un dro-vat ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen,* klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; **2.** servijout, bezañ mat, talvezout, fonnañ ; *wozu nützt es, dass ...?* ha gwelloc'h e vo dit ma ... ? petra a well ma … ? peseurt vad diwar an dra-se ? pe da vat ober udb ? da betra eo mat ober udb ? petra a servij deomp ober udb ? petra eo deomp ober an dra-se ? petra a dalvez deomp ober an dra-se ? ; *das nützt nichts,* se ne dalvez netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, ne dalvez ket ur strak, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, ne dalv ket ar boan, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *es nützt nichts, wenn du dich aufregst,* arabat e vo dit mont e fulor.

Nutzfahrzeug n. (-s,-e) : karbed gwazadur g., karbed arverek b., karbed labour b.

Nutzfläche b. (-,-n) : gorread talvoudus g., gorread askorus g. ; *landwirtschaftliche Nutzfläche,* gorread douar gounid g., gorread labour-douar talvoudus g.

Nutzgarten g. (-s,-gärten) : louzaoueg b., atil g./b., liorzh al legumajoù hag al louzeier pred b.

Nutzholz n. (-es,-hölzer) : prenn g.

Nutzkraft b. (-,-kräfte) : efeduster g., galloudezh werc'hek b., galloudezh talvoudus b.

Nutzlast b. (-,-en) : karg talvoudus b., karg arverek b.

Nutzleistung b. (-,-en) : galloudezh talvoudus b., galloudezh werc'hek b., efeduster g.

nützlich ag. : talvoudus, talvoudek, spletus, mat, madoberus, servijus, ampletus ; *allgemein nützlich,* talvoudus d'an holl, a laz hollek, a laz foran ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden,* labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober ; *nützliches Tier,* loen talvoudus g. ; *sich (t-rt) nützlich machen,* ober diouzh reiñ un tamm skoaz, ober diouzh skoazellañ, sikour, ober diouzh reiñ skoazell, harpañ, skoaziañ, skorañ, kregiñ e-barzh.

Nützlichkeit b. (-) : talvoudegezh b., talvouduster g., talvoudusted b., spletusted b., servijuster b., servijusted b.

Nützlichkeitslehre b. (-) : [preder.] talvoudegouriezh b., talvoudegoniezh b., talvoudelouriezh b., lazegourieh b.

Nützlichkeitsprinzip n. (-s) : [preder.] buhezoniezh ar gounid b.

nutzlos ag. : didalvoud, didalvez, distern, ven, aner, displed, displet, displetus, diemsav, goullo, toull, diezhomm ; *nutzlose Arbeit,* labour wenn g., poan gollet b., labour netra g., labour didalvez g., labour displet g., labour aner g. ; *ein nutzloses Gesetz,* ul lezenn doull b.

Nutzlosigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., vender g., vended b.

nutznießen V.gw. (nutznießte / hat genutznießt) : *von etwas nutznießen,* tennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., implijout udb hep bezañ perc'henn dezhañ, kaout kerz en udb, bezañ piaouer ar gwir kerzañ war udb., kerziñ udb, kerzañ udb.

Nutznießer g. (-s,-) : **1.** kerziad g. [*liester* kerziaded], dalc'her ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ (hep bezañ perc'henn dezhañ) g., dalc'her ar gerz g., dalc'her ar gwir kerzañ g., korvoer g. ; **2.** [dre skeud.] eoster g., gounideg g., gounezer g., emvataer g. ; **3.** [gwashaus] emvataer g., gagnaouer g., toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., glout g., truter g., sklanker g.

Nutznießerin b. (-,-nen) : **1.** kerziadez b., dalc'herez ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'hennez anezhañ (hep bezañ perc'hennez dezhañ) b., dalc'herez ar gerz b., dalc'herez ar gwir kerzañ b. ; **2.** [dre skeud.] eosterez b., gounezerez b., emvataerez b. ; **3.** [gwashaus] emvataerez b., toupinerez b., liperez b., truflenn b., korbinerez b., trutell b., kac'h-moudenn a blac'h b., krign-askorn a blac'h b., krignerez b., sklankerez b., truterez b.

Nutznießung b. (-) : kerz b., barr g., droed da implijout g., gwir kerzañ g. ; *die Nutznießung von etwas haben,* kerziñ udb, kerzañ udb, bezañ ar gerz eus udb gant an-unan, kaout kerz en udb, kaout udb en e gerz, kaout ar gwir da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ, bezañ dalc'her ar gwir kerzañ war udb ; *gemeinschaftliche Nutznießung,* kenberc'henniezh b., kengerz b., kengorvoadur g.

Nutznießungsrecht n. (-s) : [Bro-Suis, gwir] gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb hep bezañ perc'henn anezhañ g., gwir kerzañ g.

Nutzpfand n. (-s,--pfänder) **/ Nutzpfandrecht** n. (-s,-e) : dilez en erbed ar c'hredour eus ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar ur mad diloc'h en ur chom perc'henn anezhañ g., lakidigezh ar gwir kerzañ en erbed ar c'hredour b., gouestl diloc'h gant dilez eus ar gwir kerzañ en erbed ar c'hredour g.

Nutzpferdestärke b. (-,-n) : [tekn.] marc'h-nerzh gwerc'hek g., marc'h-nerzh talvoudus g.

Nutzpflanze b. (-,-n) : plant talvoudus str., plant helvus str.

Nutztier n. (-s,-e) : loen doñv ha talvoudus g., loen gounidus g. [loen-kig pe loen-labour d. sk.].

Nutzung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., korvoerezh g., korvoadur g., kerz g. ; *zur Nutzung freigegebenes Grundstück,* dalc'h g., dalc'h-douar g., domani lañvazet g., koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen,* korvoerezh ar barregezhioù-natur g.
nutzungsberichtigt ag. : kerziat, ar gwir gantañ da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ.
Nutzungsdauer b. (-) : pad ar gwir da dennañ implij pe gounid diwar udb g., pad ar gerz g., pad ar barr g.
Nutzungsentschädigung b. (-,-en) : digoll evit an implij g., dic'haou evit an implij g., digoll kerzañ g.
Nutzungsrecht n. (-s,-e) : gwir kerzañ g., gwir da gaout udb en e gerz ha da ober implij anezhañ g., dalc'h g. ; *Nutzungsrechte an den Allmenden,* gwirioù kumunel lies.
Nutzungsvergütung b. (-,-en) : digoll evit an implij g., dic'haou evit an implij g., digoll kerzañ g.
Nutzungswert g. (-s,-e) : talvoudegezh b., gwerzh g., gwerzh kerzañ g. ; *Nutzungswert einer Wohnung,* talvoudegezh ur ranndi a-zalc'h ouzh ar feurm b., gwerzh feurmiñ g.
Nutzvieh n. (-s) : loened doñv ha talvoudus lies., loened gounidus lies. [loened-kig pe loened-labour d. sk.].
nutzvoll ag. : talvoudus, talvoudek, emsav, emsavus, spletus, gounidus, lañsus, fonnus, fonnabl, avelus.
n.u.Z. : [*berradur evit* **nach unserer Zeitrechnung**] eus hon amzervezh.
NW : [*berradur evit* **Nordwesten**] gwalarn g.
Nylon n. (-s) : [gwiad.] nilon g. ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht,* al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro.
Nylonstrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer-nilon g.
Nymphe b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] nimfenn [*liester* nimfenned, nimfed, nimfezed] b. ; **2.** [loen.] poupenn-valafenn b., nimfenn b. [*liester* nimfenned].
nymphoman ag. : nimfoman, oriadezmaniakel.
Nymphomanie b. (-) : nimfomaniezh b., oriadezmania g., doug d'ar baotred dreistmuzul g.
Nymphomanin b. (-,-nen) : nimfomanez b., oriadezmaniakez b., P. flaouchenn b., troterez b.

O

O, o n. (-,-) : **1.** *großes O,* O bras g., O skrivet bras g., pennlizherenn O b. ; **2.** *das A und (das) O,* **a)** an deroù hag ar fiñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen ; **b)** ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *von A bis O,* a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile ; [douar.] *berradur evit* Oder : *Frankfurt / O,* Frankfurt an Oder.

o estl. : o ! wi ! ; *o doch !* eo ! geo ! (Gregor), ya 'vat ! feiz ya ! sur ! ya sur ! beo ! gon ! boa ! bo ! geus ! 'nije ! gin [mont a rin] ! gouie [gouzout a ouie] ! bezo ! eo, gra ! eo, geus ! eo, graet en dije ! eo, gin ! eo, gouie ! h.a..... ; *o nein !* nann 'ta ! nann enta ! nann 'vat ! nann da ! nann eveljust ! naren ! tamm ebet ! griñsenn ! neudenn ebet ! tra-tra / tamm-tamm / eskenn / e nep feson / e nep hent / e nep tro / war nep tro / brienenn / nebaon ! (Gregor) ; *o weh !* c'hwitell ! aiou ! siwazh ! kern va buoc'h ! gwa me ! gwa deomp-ni ! gwa ni ! mallozh gast ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mil mallozh ! daonet 'vin ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene (va ereoù, mil va ereoù, chipot-holen va mamm gozh, kroc'hen va ene, kroc'hen kurunoù va ene) ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Ö / ö n. (-,-) : O daoubik warnañ g., o daoubik warnañ g., O-Umlaut g., o-Umlaut g.

Oase b. (-,-n) : oaziz g., glasvezeg b.

o.B. : [*berradur evit* **ohne Befund**] netra direizh, netra da reiñ da c'houzout.

OB g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Oberbürgermeister**] kentañ bourc'hvestr g., maer-meur g.

ob araog. : **1.** [t-c'h] [kozh] abalamour da, en abeg da, en arbenn da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da ; **2.** [t-d-b] war, war bord ... ; *Rothenburg ob der Tauber,* Rothenburg an Tauber.

Adv. : *na und ob ! und ob !* feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! membri !

stagell isurzhiañ : **1.** ha, hag, hag-eñ ; *er fragte mich, ob ich ihn besuchen wolle,* goulenn a reas ouzhin ha c'hoant am befe d'ober ur gwel dezhañ, goulenn a reas ouzhin hag-eñ em befe c'hoant d'ober ur gwel dezhañ ; *ich weiß nicht, ob du es kannst,* n'ouzon ket ha gouest e vefes d'en ober, n'ouzon ket hag-eñ e vefes gouest d'en ober ; *ich weiß nicht, ob es gut ist,* n'ouzon ket hag-eñ ez eo mat, n'ouzon ket ha mat eo, n'ouzon ha mat pe fall eo ; **2.** mechal hag, ha, c'hwistim e, c'hwistim ha, c'hwistim hag-eñ ; *ob er auch kommt ?* daoust ha sur eo e teuy ? ha sur eo e teuy ? mechal hag eñ a zeuio ? c'hwistim e teuio ? c'hwistim hag e teuio ? c'hwistim hag-eñ e teuio ? ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; **3.** pe... pe ..., mechal hag ... pe ..., c'hwistim hag ... pe ..., hag … pe, hag-eñ … pe ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind ?* pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *ich möchte wissen, ob ich es bekomme oder nicht,* me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht, ob er kommt oder nicht,* n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket, n'ouzon ket ha bez' e teuio pe get ; *ich weiß nicht, ob er krank oder gesund ist,* n'ouzon ket pe ez eo yac'h pe glañv ; *um zu sehen, ob er noch lebt oder schon tot ist,* da welet pe vev pe varv eo ; *ich weiß nicht, ob er noch lebt oder schon tot ist,* n'ouzon ket pe vev pe varv eo ; *ich weiß nicht, ob ich weitermache oder aufhöre,* n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat ; **4.** daoust pe ... pe ... ; *ob es schneit oder regnet,* glav pe erc'h ne ra forzh, daoust pe c'hlav pe erc'h a vefe ; *ob es regnet oder nicht, ich komme,* ne vern pe vrav pe fall e vo an amzer, dont a rin ; *ob er mitkommt oder nicht, ich gehe sowieso hin,* daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emaon o vont koulskoude ; *egal, ob er schläft oder nicht !* n'eus forzh pe e vo kousket pe e vo dihun, n'eus kaz pe e vo kousket pe e vo dihun ; **5.** *ob er will oder nicht,* plijet pe get, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre het pe dre heg, dre redi pe dre nep redi, daoust dezhañ kaout c'hoant pe get, bezet drouk bezet mat gantañ, bezet drouk ha mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo gantañ, pe hennezh a vezo mat ar stal gantañ pe ne vezo ket, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, pe vad pe fall e vo gantañ, karo pe ne garo ket, a-c'hrad-vat pe en desped, a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, ha pa vefe displijet, droug ha fach gantañ ; *ob er will oder nicht, ich gehe hin,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, mont a rin di ; **6.** *ob lang, ob kurz, in der Mitte ist die Hälfte,* bezet hir pe bezet berr, e-barzh ar c'hreiz emañ an hanter ; **7. als ob** : evel pa, e-giz pa, koulz ha pa, stal ha pa ; *tu, als ob du zu Hause wärest,* gra evel er gêr, amañ emaout er gêr, amañ emañ da gêr ; *als ob er mein Bruder wäre,* evel pa vije-eñ ur breur din, koulz ha pa vije-eñ ur breur din ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte,* me a soñje din e oa digrogennet va fenn, hañval e oa ganin (seblantout a rae

din) e oa digrogennet va fenn ; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; *du bleibst im Bett liegen, als ob nichts zu tun wäre,* chom a rez da gousket evel pa n'az pije netra d'ober, chom a rez da gousket koulz ha pa n'az pije netra d'ober ; *es ist als ob*, ..., war a seblant e ..., da welet (din da welet, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, hervez ar gwel, bete gwelet, me 'laka) e ..., … 'm eus aon ; *er gab sich den Anschein, als wollte er weggehen,* ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *er tut so, als ob er arbeiten würde,* ober a ra van da labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra min da labourat, ober a ra sin a labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz da labourat, ober a ra an neuz labourat, ober a ra neuz labourat, labourat a ra diwar neuz ; **8. ob ... auch** : ha pa, goude ma, ha goude ma, goude ha ma ; *ob er es auch immer sagt,* ha pa (goude ma, ha goude ma, goude ha ma) lavar an dra-se.

Obacht b. (-) : evezh g., evezhded b., pled g., evezhiegezh b., aket g., preder g. ; *Obacht !* evezh ! diwall ! diwallit ! ; *auf etwas Obacht geben,* diwall udb, diwall ouzh udb, en em ziwall diouzh udb, lakaat evezh rak (ouzh) udb, ober evezh rak (ouzh) udb, teuler evezh ouzh (war, da) udb, teuler meiz da (ouzh, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler pled gant (ouzh, war) udb, teuler pled d'udb.

Obdach n. (-s) : goudor g., gwarez g., gwasked g., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., repu g., lojeiz g., bod g., bodenn b., gwarant g., flojenn b., minic'hi g./b., goloadurezh b., herberc'h g., herberc'hva g., kouskedenn b., siklutenn b., muz g., aoz g./b., loj g., ti ha loj ; *Obdach suchen,* klask goudor, klask loj, klask ti ha loj, klask un tamm lojeiz ; *um Obdach bitten,* goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn loj, goulenn ti ha loj, goulenn lojañ, klask repu digant u.b. ; *Obdach geben,* reiñ goudor, reiñ bod, reiñ bodenn, reiñ repu, reiñ minic'hi, dougen minic'hi, reiñ gwarant, reiñ herberc'h, reiñ flojenn, reiñ degemer, reiñ toenn, reiñ digor, reiñ bara ha golo, reiñ loj, reiñ ti ha loj, bodenniñ, annezañ, lojañ ; *Obdach finden,* kavout bod, kavout repu, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout lojeiz, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout loj, kaout ti ha loj, kavout ti ha loj.

obdachlos ag. : dic'houdor, hep ti nag aoz, hep bod nag aoz, hep mont ebet, diloj, digêr, didi, diherberc'h, hep skod na loj, hep ti na loj ; *obdachlos sein,* bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na foz, na gaout na ti na loj, na gaout mont ebet, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digêr, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved.

Obdachlose(r) ag.k. g./b. : *die Obdachlosen,* an dud dic'houdor lies., ar re ziloj lies., ar re hep toenn evit disglaviñ lies., an dud diloj lies., ar re hep ti nag aoz lies., ar re hep mont ebet lies., ar re hep ti na loj lies., ar re hep bod nag aoz lies., ar re hep skod na loj lies., ar reuzeudien lies., ar re lojet dindan lost ar c'hi lies., ar re a ya eus an eil solier d'eben lies, ar re n'o deus tamm ti ebet evit o degemerout lies., ar re n'o deus tamm lojeiz ebet lies., ar re zidi lies, an dud eus Kernetra lies., an dud eus Kernebeudig lies.

Obdachlosenasyl n. (-s,-e) **/ Obdachlosenheim** n. (-s,-e) : bod evit an dud dic'houdor g., bod ar re ziloj g., bod evit an dud hep ti nag aoz g.

Obdachlosigkeit b. (-) : diouer a lojeiz g., dienez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., mizer zu b., mizer ruz b., estrenvan b.

Obduktion b. (-,-en) : [mezeg.] korfskejerezh g., korfskejadur g., skej-korf g., kelanskejañ g., kelanskejadur g., dispennadur-korf g.

obduzieren V.k.e. (hat obduziert) : [mezeg.] korfskejañ, skejata, kelanskejañ, diskejañ ; *obduzieren, um die Todesursache festzustellen,* kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv.

O-Beine lies. : divesker war-gromm lies., divhar ramp lies. ; *mit O-Beinen,* nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker war-gromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm.

o-beinig ag. : nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm.

Obelisk g. (-en,-en) : obeliskenn b.

oben Adv. : e-krec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez, war-lein, a-us, a-uc'h, a-zioc'h, dialaez ; *ganz oben,* tre en nec'h, war-c'horre, dialaez, tre e-krec'h ; *ganz oben auf dem Berg,* e-krec'h ar menez, ouzh krec'h ar menez, war-grec'h ar menez, war lein ar menez, àr blein ar menez, war fri ar menez, e beg ar menez ; *ganz oben auf dem Hügel,* war lein ar run ; *ganz oben auf der Leiter,* e beg ar skeul ; *hoch oben auf etwas stehen,* bezañ pintet-uhel e beg udb ; *oben auf dem Schrank,* war an armel, war-lein an armel, e-krec'h an armel, war-c'horre an armel, a-us an armel, a-uc'h an armel ; *leg diesen Sack ganz oben auf die anderen,* laka ar sac'h-mañ war-benn (war-lein, war-varr, war-c'horre) ar re all ; *sie sind oben im Haus,* war-laez emaint ; *er wohnt oben im Haus,* kambret eo war-laez ; *kommen Sie nach oben !* deuit war-laez ! pignit war-laez ! savit war-laez ! ; *das liegt weiter oben,* uheloc'h emañ, krec'hoc'h emañ, pelloc'h en nec'h emañ, muioc'h war-laez emañ ; *da oben,* ouzh krec'h, e-krec'h, el laez, en nec'h ; *nach oben,* war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, war-grec'h, da laez, d'al laez, d'al lein, war-lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, er vann, e-barzh ar vann, war-zu an nec'h ; *nach oben schauen,* sellet a-zioc'h, sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad ; *nach oben bringen,* kas d'an nec'h, kas d'al laez ; *er wohnt oben im Stockwerk direkt über uns,* emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom e-krec'h ; *von oben bis unten,* **a)** a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, ken war an uhel ken en traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus an nec'h betek an traoñ, eus penn an nec'h betek an traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus tal krec'h betek traoñ,

diouzh al laez betek an traoñ ; **b)** [dre skeud.] penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-troad, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von oben herab,* **a)** a-ziwar-laez, diwar-laez, diwar al lein, eus an nec'h (eus ar c'hrec'h) d'an traoñ, eus penn an nec'h d'an traoñ, eus an uhel d'an izel ; **b)** [dre astenn.] gant brasoni, gant morgañs, gant rogentez, gant rogoni.

obenan Adv. : er penn uhelañ, war-c'horre, e-krec'h, war-grec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez, dialaez.

obenauf Adv. : **1.** war-c'horre, war-lein, war-varr ; **2.** [dre skeud.] *er ist obenauf,* e barr (e-kreiz, e kreñv) e nerzh emañ, en e blom emañ, war e du emañ, hennezh a zo aes war e aheloù, emañ en e lec'h ; *er ist wieder obenauf,* deuet eo war e du adarre, adsavet en deus e gein, deuet eo e-barzh, grif ha yac'h eo adarre, distroet eo d'e goch.

obendrauf Adv. : *eins obendrauf geben,* lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., lavaret e begement da u.b., reiñ e stal d'u.b., kribañ e benn d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kenteliañ u.b. / koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor).

obendrein Adv. : ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zokennoc'h, war ar marc'had, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, zo-mui-ken, war ar barr, en tu-hont da se, en tu all da se, ha gwashañ pezh 'zo, zo-mui-ken, evit ma vefe ar gwall en e varr.

obengenannt ag. : kentlavaret, usveneget.

obenhin Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, war ar prim, trumm-ha-trumm, en un huñvre, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, gant tizh, gant pep tizh, timat, dre brez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, digomplimant, digamambre, diorbid, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e blaen, netra dreist.

Oben-ohne-Bedienung b. (-,-en) : servij gant bronnoù dispak g., servij gant bronnoù dibrenn g.

obenrum Adv. : e-krec'h, ouzh krec'h, en nec'h, el laez, war-laez.

ober- ag. : *sellit ouzh* **obere(r,s)** *ha* **oberste(r,s)**.

Ober g. (-s,-) : **1.** paotr-tavarn g., paotr-kafe g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., mestr-ostaleri g. ; **2.** [kartoù] kartenn damgevatal ouzh an damez b. ; **3.** [relij.] priol g., tad superior g.

Oberamtmann g. (-s,-männer) : [istor.] vidam g.

Oberappellationsgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-terriñ b.

Oberarm g. (-s,-e) : [korf.] brec'h etre ar skoaz hag an ilin b., brec'h b. ; *der Unterarm und der Oberarm,* an arvrec'h hag ar vrec'h.

Oberarmknochen g. (-s,-) : [korf.] paler g., paler-brec'h g., gwerzhid ar vrec'h b.

Oberarmkondyle b. (–,-n) : [korf.] pennig ar paler g.

Oberarzt g. (-s,-ärzte) : pennvezeg g.

Oberaufseher g. (-s,-) : pennevezhier g., pennverour g., merour-meur g., gourseller g.

Oberaufsicht b. (-) : pennverouriezh b., goursellerezh g.

Oberbau g. (-s,-bauten) : **1.** dreistframm g., dreistsavadur g. ; **2.** [kirri-tan] karroñsadur g., korf ar c'harr g. ; **3.** chaoser ha treuzelloù an hent-houarn.

Oberbayern n. (-s) : Bavaria-Uhel b.

Oberbefehl g. (-s,-e) : [lu] pennc'hourc'hemennerezh g.

Oberbefehlshaber g. (-s,-) : [lu] pennc'hourc'hemenner g., penngomandant g., pennjeneral g., jeneral dreist d'an holl jeneraled g.

Oberbegriff g. (-s,-e) : **1.** anv rumm g. ; **2.** [preder.] termen ledanañ g.

Oberbekleidung b. (-,-en) : dilhad war-benn lies., dilhadoù war-benn lies.

Oberbergamt n. (-s,-ämter) : pennvelestradur ar mengleuzioù g.

Oberbett n. (-s,-en) : lenn-wele b., golc'hed war-benn b., pluñveg b.

Oberboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar-teil g., douar tomm g., atil g./b., douar-stuz g., douar-atil g., gounid g., douar bev g.

Oberbuchhalter g. (-s,-) : penngontour g.

Oberbürgermeister g. (-s,-) : kentañ bourc'hvestr g., maer-meur g., maer ur gêr vras g. ; *der Oberbürgermeister von London,* lord-maer Londrez g.

Oberbürgermeisterin b. (-,-nen) : kentañ bourc'hvestrez g., maerez-veur b., maerez ur gêr vras b.

Oberdeck n. (-s,-s) : [merdead.] pont uhelañ g., tilher g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g.

Oberdeckomnibus g. (-ses,-se) : karr-boutin un estaj dezhañ g.

oberdeutsch ag. : alamanek-uhel ar su, en alamaneg-uhel ar su.

Oberdeutsch n. : alamaneg-uhel ar su g.

Oberdirektor g. (-s,-en) : pennrener g., pennsturier g., pennlevier g.

obere(r, s) ag. : uhelañ, uheloc'h, a-us, war-c'horre, war-benn ; *die oberen Klassen,* **a)** [kevredigezh] ar renkadoù uhelañ lies. ; **b)** [skolioù] ar c'hlasoù uhelañ lies. ; *die oberen Stockwerke,* ar solieroù uhelañ lies., ar solieroù a-us lies., solieroù al laez lies. ; *die oberen Zehntausend,* brasañ juloded (pitaoded, pinarded, krokanted, tarined, oc'haned, oterien, mondianed) ar vro lies. ; *der obere Teil,* ar gorre g., an tu war-c'horre g., an diwarc'horre g., an diwarrvarr g., ar barr g., al laez g., an nec'h g., ar penn nec'h g., ar c'hrec'h g., al lein g., al lodenn uhelañ b., ar vegenn b., ar penn-laez g. ; *in die obere Etage steigen,* pignat e-krec'h ; *die oberen Zimmer,* ar c'hrambroù d'an nec'h lies. ; *der obere Teil des Hauses,* an nec'h eus an ti g., penn nec'h an ti g., krec'h an ti g., penn-laez an ti g. ; *die obere Hälfte,* an hanterenn uhelañ b.

Obere(r, s) ag.k. g./b./n. : *das Obere,* ar gorre g., an diwarc'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., an nec'h g., ar c'hrec'h g., al lein g. ; P. *die Oberen,* ar renerien lies.
Obere(r) ag.k. g. : [relij.] priol g., tad superior g.
oberfaul ag. : **1.** o vreinañ en e leziregezh, lezirek evel ur martolod, lezirek evel ur bleiz, lor evel un targazh, skoet gant terzhienn an didalvez, grevet gant terzhienn al leue, un toull diboan anezhañ, landreant ; *er ist oberfaul,* seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; **2.** bubuik, skeudik.
Oberfeldherr g. (-n,-en) : [lu] pennc'hourc'hemenner g., pennjeneral g., penngomandant g.
Oberfeldwebel g. (-s,-) : [lu] mestr adjudant g., pennadjudant g.
Oberfläche b. (-,-n) : gorre g., diwarc'horre g., barr g., blein g., dremm b., gwisk g. ; *gekrümmte Oberfläche,* gorre kromm g. ; *auf (an) der Oberfläche,* war-c'horre, war-benn, e vol, war barr an dour, war gorre an dour, war-lein an dour, war-varr, war lein ; *dicht über der Wasseroberfläche,* war fleurig an dour ; *dicht unter der Wasseroberfläche,* e fleurig an dour.
oberflächenaktiv ag. : [fizik] gorrewezher.
Oberflächenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-avel g.
Oberflächenhärtung b. (-,-en) : [tekn.] tremp war-c'horre g.
Oberflächenspannung b. (-,-en) : [fizik] tennder gorre g.
oberflächlich ag. : **1.** gorreel, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, diwar-varr ; **2.** [dre skeud.] diwar-c'horre, a-skañv, a-ziwar skañv, diwar skañv, a-varr, a-ziwar-c'horre, e vol, diwar neuz ; *oberflächliche Leute,* tud diwar-c'horre lies., tud bas o spered lies. ; **3.** *etwas oberflächlig sehen,* damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb.
Oberflächlichkeit b. (-) : **1.** gorreelezh b. ; **2.** [dre skeud.] diwarc'horre g., diwarvarr g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b.
Oberförster g. (-s,-) : penngoadour g., pennforestour g., pennward-koad g.
Oberforstrat g. (-s,-räte) : pennenseller an dour hag ar c'hoadeier g., gourseller an dour hag ar c'hoadeier g.
Oberfranken n. (-s) : Frankonia-Uhel b.
Oberfunker g. (-s,-) : [lu] penn servij ar skingelaouerezh g., skingelaouer kentañ klas g., skinbellgomzer kentañ klas g., skinbellskriver kentañ klas g.
obergärig ag. : [kegin.] uhelvervet.
Obergefreite(r) ag.k. g. : [lu] penngorporal g., pennvrigadier g.
Obergericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.
obergescheit ag. : brizhouiziek, pennek, ingennus, arveller, arguzer.
Obergeschoss n. (-es,-e) : estaj kentañ g., estaj uhelañ g., estaj uheloc'h g., estaj a-us g.
Obergewalt b. (-,-en) : dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b.
Obergrenze b. (-,-n) : bevenn uhelañ b., usvevenn b., lodenn uhelañ b., poent uhelañ g.
oberhalb araog. (t-c'h) : a-us da, e krec'h da, en argrec'h da ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert,* dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ.
Oberhand b. (-) : tu kreñv g., tu gounit g., levezon b., dreistelezh b., tu war-c'horre g., pleg war-c'horre g., dreistbeli b., mestroni b. ; *die Oberhand gewinnen,* dont an tu kreñv gant an-unan, kemer e greñv, kemer al levezon, dont an tu gounit gant an-unan, mont an tu kreñv gant an-unan, mont an tu gounit gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, tapout an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer ar pleg war-c'horre, tapout ar pleg war-c'horre, pakañ ar pleg war-c'horre, kaout ar pleg war-c'horre, kemer an tu kreñv, tapout e droad er par, sevel war varr ; *die Oberhand über jemanden gewinnen,* kavout pleg war u.b. ; *ich weiß, wie wir die Oberhand über sie gewinnen können,* me a oar ar pleg warno ; *die Oberhand behalten,* chom an tu kreñv (an tu war-c'horre, an tu gounit, al levezon) gant an-unan, chom mestr war an dachenn, chom ar c'hreñv gant an-unan ; *die Oberhand haben,* kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, kaout al levezon, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, bezañ al levezon gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan.
Oberhaupt n. (-s,-häupter) : penn g., pennrener g., pennadurezh b. ; *das Oberhaupt der Kirche ist der Papst,* e penn an Iliz emañ ar pab, pennrener an Iliz eo ar pab.
Oberhaus n. (-es,-häuser) : [polit.] kambr-uhel b.
Oberhaut b. (-,-häute) : **1.** [korf.] ken g., ezkroc'hen g., epiderm g., rusk g. ; **2.** [tekn.] kreunenn b., kreun g., pluskenn b.
Oberhemd n. (-s,-en) : roched g./b.
Oberherrschaft b. (-) : **1.** riegezh b. ; **2.** dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b.
Oberherrscher g. (-s,-) : roue-meur g.
Oberhirte g. (-n,-n) : [relij.] pastor bras an deñved g. / mager an eneoù g. (Gregor), rener eneoù g.
Oberhoheit b. (-) : riegezh b., dreistbeli b., dreistelezh b., mestroni b., pennaotrouniezh b.
Oberin b. (-,-nen) : [relij.] priolez b., mamm briolez b., mamm superiorez b.
Oberingenieur g. (-s,-e) : pennijinour g., pennijiner g.
Oberinspektor g. (-s,-en) : pennenseller g., gourseller g.
oberirdisch ag. : war-c'horre an douar, war gorre an douar, war barr an douar.
Oberitalien n. (-s) : Italia-Uhel b.
Oberjägermeister g. (-s,-) : gwenaer meur g.
Oberkellner g. (-s,-) : mestr-ostaleri g.
Oberkiefer g. (-s,-) : [korf.] javed-laez b., javed-krec'h b., javed uhelañ b., karvan grec'h b., karvan uhelañ b., chagell uhelañ b.
Oberkirchenrat g. (-s,-räte) : koñsistor meur an Iliz luterian g., bodadeg veur an Iliz luterian b.
Oberklassen lies. : renkadoù uhelañ lies.
Oberkleid n. (-s,-er) : dilhad war-benn g.
Oberkommandierende(r) ag.k. g. : [lu] pennjeneral g., pennc'hourc'hemenner g., penngomandant g.
Oberkommando n. (-s,-s) : [lu] pennc'hourc'hemennerezh g.
Oberkörper g. (-s,-) : [korf.] korf-bras g., hantergorf g. ; *den Oberkörper aufrichten,* sevel en e c'hoazez [*diwar-benn u.b. a oa astennet*], sevel e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein ; *mit freiem Oberkörper, mit*

nacktem Oberkörper, [paotr] en e gorf noazh, war korf e jave ; [plac'h] dispak he bronnoù, dibrenn he bronnoù.
Oberland n. (-s,-länder) : uheldirioù lies. ; *Berner Oberland,* menezioù tro-dro da Vern lies., Oberland Bern g.
Oberländer g. (-s,-) : annezad an uheldirioù g., tiruheliad g.
Oberlandesgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.
Oberlauf g. (-s,-läufe) : [stêr] red uhel g., red uhelañ g., argrec'h g.
Oberleder n. (-s,-) : eneb-botez g., lêreneb g., eneb g., enebenn b., palv botez g.
Oberlehnsherrlichkeit b. (-) : pennaotrouniezh b.
Oberlehnsherrschaft b. (-) : pennaotrouniezh b.
Oberlehrer g. (-s,-) : kelenner lise g.
Oberlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez lise b.
Oberleib g. (-s,-er) : [korf.] korf-bras g., hantergorf g.
Oberleitung b. (-,-en) : **1.** pennrenerezh g. ; **2.** [tredan, treuzdougen] doug-orjalenn g., fun b., linenn a-us douar b., katener g.
Oberleitungsbus g. (-ses,-se) / **Oberleitungsomnibus** g. (-ses,-se) : [treuzdougen] trole g., trolebus g.
Oberleon n. : Gorre-Leon g.
Oberleutnant g. (-s,-s) : [lu] letanant g.
Oberlicht n. (-s,-er) : sklêrijenn o tont eus an nec'h b. gouloù o tont eus ar c'hrec'h g.
Oberlichtfenster n. (-s,-) : gorre-prenestr g., vazistas g., lomber g.
Oberliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.
Oberliga b. (-) : [sport, mell-droad] eil rummad g.
Oberlippe b. (-,-n) : [korf.] gweuz-laez b., gweuz-krec'h b., muzell grec'h b., muzell uhelañ b., gweuz uhelañ b. ; *er hat etwas Flaum auf der Oberlippe,* un tammig marbluñv a zo war e vuzell, P. savet ez eus dezhañ un tammig marbluñv war stal ar mic'hi.
Oberlippenspalte b. (-,-en) : [mezeg.] boulc'h g., beg-gad g.
Obermaat g. (-s,-e/-en) / **Obermatrose** g. (-n,-n) : [merdead.] kartermestr g.
Obermeister g. (-s,-) : mestr-micherour g.
Oberösterreich n. (-s) : Aostria-Uhel b.
Oberpfalz b. (-) : *die Oberpfalz,* ar Balezelezh-Uhel b.
Oberpostdirektion b. (-) : pennrenerezh ar Post g.
Oberpriester g. (-s,-) : beleg-meur g.
Oberprima b. (-,-primen) : [lise] klas termen g.
Oberprimaner g. (-s,-) : lisead eus ar c'hlas termen g.
Oberprimanerin b. (-,-nen) : liseadez eus ar c'hlas termen b.
Oberregierungsrat g. (-s,-räte) : kuzulier-meur ar gouarnamant g.
Oberrhein g. (-s) : *der Oberrhein,* red uhel ar Roen g. [etre Basel ha Bingen].
oberrheinisch ag. : war red uhel ar Roen, er red uhel ar Roen, eus red uhel ar Roen.
Oberrinde b. (-,-n) : [louza.] epiderm g., ezruskenn b.
Oberring g. (-s,-e) : [fuzuilh] gwalenn penn fuzuilh b.
Obers n. (-) : [Bro-Aostria, kegin.] dienn liñvek g., bouf g.
Obersatz g. (-es,-sätze) : [preder.] lavarenn ledanañ g., rakvarr g., rakdiviz g.
Oberschenkel g. (-s,-) : [korf.] morzhed b.
Oberschenkelarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn ar vorzhed b., talmerenn glun b.
Oberschenkelkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar vorzhed b.
Oberschenkelknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn-morzhed g., askorn ar vorzhed g., gwerzhid-vorzhed b., gwerzhid ar vorzhed b., morzhedaskorn g. ; *zum Oberschenkelknochen gehörig,* morzhedaskornel.
Oberschenkelkondyle b. (–,-n) : [korf.] skodenn an askorn morzhed b.
Oberschenkelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn ar vorzhed b.
Oberschenkelvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn ar vorzhed b., gwazhienn glun b.; *tiefe Oberschenkelvene,* gwazhienn don ar vorzhed b.
Oberschicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad war-c'horre g., gwisk war-c'horre g., diwarc'horre g., diwarvarr g. ; **2.** renkad uhelañ b.
Oberschlesien n. (-s) : Silezia-Uhel b.
Oberschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] karvan grec'h ar pigos b., karvan uhelañ ar pigos b.
Oberschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had penn g.
Oberschule b. (-,-n) : skol eil derez b.
Oberschulrat g. (-s,-räte) : [skol] enseller g.
Oberschulrätin b. (-,-nen) : [skol] ensellerez b.
Oberschwelle b. (-,-n) : [tisav.] gourin g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustel b.
Oberschwester b. (-,-n) : pennglañvdiourez b.
Oberseite b. (-,-n) : lodenn uhelañ b., gorre g., diwarc'horre g., diwarvarr g., barr g., laez g., tu war-c'horre g.
Oberseitenklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf ezkein g./b.
Oberst g. (-en,-en) : [lu] koronal g.
Oberstaatsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] prokulor meur g., pennbrokulor g.
Oberstaatsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] prokulorez veur b., pennbrokulorez b.
Oberstabsfeldwebel g. (-s,-) : [lu] major g.
Oberstadt b. (-,-städte) : *die Oberstadt,* gorre-kêr g., lein-kêr g. ; *die Bewohner der Oberstadt,* an dud diwar-c'horre ar barrez lies.
oberste(r,s) ag. : uhelañ, pennañ, kentañ, diwezhañ, war-c'horre, war-benn, dreist ; *der oberste Teil,* al lodenn uhelañ b., ar penn uhelañ g., ar penn krec'h g., ar gorre g., an diwarc'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., ar vegenn b. ; *die oberste Gerichtsbarkeit,* al lez-varn uhelañ b., al lez-uhel a justis b. ; *oberstes Gericht, oberster Gerichtshof,* lez uhelañ b. ; *oberster Richter,* pennvarner g. ; *oberster Sowjet,* sovied meur g. ; *das Oberste zuunterst kehren,* lakaat an dindan war-varr, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù bep eil penn, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.
Obersteiger g. (-s,-) : [mengleuz.] pennvestr-mengleuzier g.
Oberstimme b. (-,-n) : sopran g./b., soprano g., sopranour g., sopranourez b., uhelvouezhieg g.

Oberstleutnant g. (-s,-s) : [lu] letanant-koronal g.
Oberstock g. (-s,-stockwerke) : **1.** estaj kentañ g. ; **2.** estaj uhelañ g. ; 3. estaj uheloc'h g., estaj a-us g.
Oberstübchen n. (-s,-) : P. [dre skeud.] penn g., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b. kelorn g. ; *er ist nicht richtig im Oberstübchen,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
Oberstube b. (-,-n) : mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Oberstudiendirektor g. (-s,-en) : [skol] provizor g., rener g.
Oberstudiendirektorin b. (-,-nen) : [skol] provizorez b., renerez b.
Oberstudienrat g. (-s,-räte) : [skol] kelenner lise g.
Oberstudienrätin b. (-,-nen) : [skol] kelennerez lise b.
Oberstufe b. (-,-n) : [skol] eil kelc'hiad g.
Obertasse b. (-,-n) : tas g., tasenn b.
Oberteil g./n. (-s,-e) : **1.** *der Oberteil / das Oberteil,* al lodenn uhelañ b., ar penn uhelañ g., ar penn krec'h g., ar gorre g., an diwarc'horre g., an diwarvarr g., ar barr g., al laez g., ar vegenn b. ; **2.** [dilhad.] korf-sae g., korf-brozh g. ; *Oberteil einer Schürze,* pateled g.
Oberton g. (-s,-töne) : [sonerezh] klotadur g., ledson g.
Oberwasser n. (-s,-) : **1.** kan-dour krec'h g., kan-dour laez g. ; **2.** dour a-ziwar laez g., dour eus an nec'h g., dour eus ar c'hrec'h g. ; **3.** [dre skeud.] *Oberwasser haben,* bezañ an tu kreñv (an tu gounit, al levezon, al lañs) gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ en e jeu, bezañ en e vleud ; *Oberwasser bekommen, Oberwasser kriegen,* kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, divorfilañ, divorzañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, sevel war-c'horre an dour, sevel war an dour, sevel e chouk, digeinañ, sevel e gein.
Oberwasserschiff g. (-s,-e) : lestr-gorre g.
Oberweite b. (-,-n) : ment an dro vruched b.
Oberwelt b. (-) : [mojenn.] bed an dud krouet g. [*enebet ouzh* Unterwelt : ifernioù, bed all g., bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b.].
Oberzahn g. (-s,-zähne) : dant krec'h g.
Obfrau b. (-,-en) : **1.** kadoriadez b., prezidantez b. ; **2.** dileuriadez b.
obgleich stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, evit, evit … da, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *obgleich es sehr kalt ist, kann man noch nicht Schlittschuh laufen,* daoust ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh ; *obgleich ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obgleich die Versuchung keine geringe war,* ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur ; *obgleich er schon alt ist, arbeitet er doch noch,* daoust dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evitañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - kendelc'her a ra da labourat, dezhañ da vezañ kozh - na bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - na bout ez eo kozh e kendalc'h da labour - evit m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - kendelc'her a ra da labourat daoust d'e oad - evitañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat ; *er kam zur Arbeit, obgleich er eine leichte Grippe hatte,* deuet e oa da labourat hag eñ un tammig klañv gant ar grip ; *obgleich er reich ist, gibt er wenig aus,* goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant.
Obhut b. (-) : pled g., gwarez g., evezh g., evezhded b., evezhiegezh b., aket g., preder g., miridigezh b. ; geistliche Obhut, reizh b. ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Obhut eines Superiors,* en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; *jemanden in Obhut nehmen,* reiñ gwarez d'u.b., kemer u.b. dindan e warez, kemer u.b. dindan e askell ; *ein Kind in Obhut nehmen,* kemer an emell eus ur bugel ; *ich begebe mich in Ihre Obhut,* en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez ; *ich gebe meine Kinder in Ihre Obhut,* fiziout a ran va bugale deoc'h, fiziout a ran va bugale ennoc'h, fiziout a ran va bugale d'hoc'h evezh, reiñ a ran deoc'h an emell eus va bugale, kargañ a ran ac'hanoc'h da gemer

an emell eus va bugale, erbediñ a ran va bugale deoc'h, gourc'hemenn a ran va bugale deoc'h.
obig ag. : a-us, meneget a-us, kentlavaret, usveneget.
Obige(s) ag.k. n. : pezh hag a zo bet meneget a-us g., pezh a zo kentlavaret g., pezh a zo usveneget g.
Objekt n. (-s,-e) : **1.** pezh g., tra g., traezenn [*liester* traezoù] ; *Frau als Objekt, Frau als Lustobjekt,* maouez c'hoariell b., korf-tra g. ; **2.** [preder.] gwirvoud g. ; **3.** [yezh.] renadenn-dra b., ger-renet g. ; *direktes Objekt,* renadenn-dra eeun b. ; *indirektes Objekt,* renadenn-dra dieeun b. ; **4.** [arz] traezenn b. [*liester* traezoù] ; **5.** levefont g., savadur g., glad g., madoù-font lies. ; **6.** [skiantoù] objed g., ergorenn b. ; *astronomisches Objekt,* korf kosmek g. ; **7.** danvez g., poent g., kraf g., tenor g., divoud g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezadenn b., perag g., gwir g., rezon b., sujed g.
objektal ag. : [bred.] ervoudel ; *objektale Libido,* libido ervoudel b.
Objektbeziehung b. (-,-en) : [bred.] keñver ervoudel g.
objektiv ag. : **1.** [preder., beziat] rakvoudel, ergorel ; *die objektive Welt,* ar bed ergorel g., ar bed rakvoudel g. ; *das objektive Recht,* ar gwir ergorel g. ; **2.** [preder., diazezet war ur varn] ergorek, rakvoudek ; *ein objektives Urteil,* ur varn ergorek b., ur varn rakvoudek b. ; *ein objektives Verhalten,* un emzalc'h ergorek g., un emzalc'h rakvoudek g. ; **3.** dirakvarn, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug.
Objektiv n. (-s,-e) : **1.** pal g., penn g., termen g., mennad g., dezev g., amkan g., finvez b., amboaz g. ; **2.** [tekn.] ferenneg b., ferenn-vras b., lagad g., amkanell b., ferenn-dro b.
Objektivation b. (-) : [preder.] rakvoudeladur g., rakvoudelaat g., ergoreladur g., ergorelaat g.
objektivieren V.k.e. (hat objektiviert) : [preder.] rakvoudelaat, ergorelaat, ergorekaat, danvezelaat, danvezekaat.
Objektivismus g. (-) : [preder.] rakvoudelouriezh b., ergorelouriezh b.
Objektivist g. (-en,-en) : [preder.] rakvoudelour g., ergorelour g.
Objektivität b. (-) : **1.** [preder., bezoud] ergorelezh b., rakvoudelezh b. ; **2.** [preder., barn] rakvoudegezh b., ergoregezh b. ; **3.** diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g., neptuegezh b.
Objektlibido b. (-) : libido ouzh ar rakvoud b.
objektlos ag. : [yezh.] direnadenn.
Objektsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn bennanvel b., islavarenn diskuliañ b.
Objektschutz g. (-es) : gwarez ar madoù-font g.
Objektträger g. (-s,-) : [mikroskop] lavnenn b.
Objektwahl b. (-) : [Sigmund Freud] dibab ervoudel g.
Oblate[1] b. (-,-n) : **1.** [relij.] ostiv g. ; **2.** [kegin.] krazenn b.
Oblate[2] g. (-n,-n) : [relij.] oblad g., gouestlad g., breur lik g. (Gregor).
Oblation b. (-,-en) : [relij.] **1.** kinnigadur g., kinnigidigezh b., kinnigadenn b., profadur g., profañ g. ; **2.** gouestladur an obladed g
obliegen V.gw. (oblag mir / ist mir oblegen) : bezañ karg an-unan, degouezhout d'an-unan ; *die Pflichten, die uns obliegen,* ar c'hefridioù hon eus da seveniñ ; *es obliegt mir zu ...*, va c'harg eo, em dalc'h (en dalc'h ganin, em emell) emañ da ..., endalc'het on da ..., dalc'het on da ..., dleet eo din [ober udb], dle eo din [ober udb], karget on da …, karg am eus evit [ober udb], va foellad a zo [ober udb] ; *diese Pflicht oblag mir lange,* bet em eus bet e-pad pell an emell war an dra-se, bet em eus bet e-pad pell karg eus an dra-se, bet em eus bet e-pad pell emell eus (ouzh) an dra-se, e karg eus an dra-se e oan bet e-pad pell, em emell e oa bet an dra-se e-pad pell, war va c'hont e oa bet an dra-se e-pad pell, degouezhet e oa bet din e-pad pell seveniñ ar garg-se, va c'harg e oa bet e-pad pell seveniñ ar c'hefredi-se, dleet e oa din e-pad pell ober an dra-se, dle e oa din e-pad pell ober an dra-se ; *das obliegt dir,* dit-te eo d'ober al labour-se, dleet eo dit ober an dra-se, dle eo dit ober an dra-se, emañ al labour-se ez emell, en emell eus al labour-se emaout, karg ac'h eus eus an dra-se.
Obliegenheit b. (-,-en) : dlead g., dever g., karg b., endalc'h g., emell g., ofis g.
obligat ag. : forset, rediet, endalc'het, ret.
Obligation b. (-,-en) : **1.** endalc'h g., endalc'hidigezh b., red g., redi g. ; **2.** [arc'hant.] endalc'henn b. ; *Obligation mit festem Ertrag,* endalc'henn gant korvoder sonn b. ; *Obligationen emittieren,* embann endalc'hennoù.
obligatorisch ag. : endalc'hus, ret, redius gourc'hemennus, gourc'hemennet, ranket, dleet ; *der Grundschulunterricht ist obligatorisch,* ret ha dleet eo ar gelennadurezh kentañ, al lezenn a redi ar vugale da gaout un deskadurezh kentañ derez, redius eo an deskadurezh kentañ derez.
Obligo n. (-s,-s) : [kenwerzh] endalc'h g., enkoulmidigezh b., enkoulm g., enkoulmadur g. ; *ohne Obligo,* hep nep redi, hep gwarant, diendalc'h, ezkoulm, diliamm.
Obmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** kadoriad g., prezidant g. ; **2.** dileuriad g.
Oboe b. (-,-n) : [sonerezh] oboell b., hirvombard b.
Oboist g. (-en,-en) : [sonerezh] oboellour g., hirvombarder g.
Oboistin b. (-,-nen) : [sonerezh] oboellourez b., hirvombarderez b.
Obolus g. (-,-/-se) : **1.** [pezh moneiz] obolenn b. ; **2.** [dre skeud.] aluzenig b., skodennig b. ; *seinen Obolus entrichten,* reiñ e skodennig.
Obrigkeit b. (-,-en) : pennadurezhioù lies., aotrouniezhoù lies., levierezh g., pennoù ar vro lies., pennoù bras lies. ; *die geistliche Obrigkeit, die Vertreter der geistlichen Obrigkeit,* an aotrouniezhoù relijiel lies., al levierezh relijiel g., pennadurezhioù an Iliz lies.
obrigkeitlich ag. : beliek, aotrouniek, … an aotrouniezh foran.
Obrigkeitsstaat g. (-s,-en) : stad aotrouniek b., stad veliek b.
Obrist g. (-en,-en) : [lu] koronal g.
obschon stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement.

Observanz b. (-,-en) : **1.** [relij.] mirerezh g., miridigezh b., sentidigezh b. ; **2.** [dre astenn.] hengoun g., henvoaz g., gwir hengounel g., gwir kustumel g., gwir ar c'hustum g.
Observant g.(-en,-en) : [relij.] mirer g.
Observation b. (-,-en) : [stered.] arselladenn b., arsell g., arsellerezh g., arselladur g., arselliñ g.
Observator g. (-s,-en) : arseller g.
Observatorium n. (-s, Observatorien) : arsellva g.
Obsidian g. (-s,-e) : [maen.] obsidian g., gwer-menez-tan g. ; *Stück Obsidian,* obsidianenn b., maen gwer-menez-tan g.
obsiegen V.gw. (obsiegte / hat obsiegt) : *jemandem obsiegen,* bezañ trec'h d'u.b. (war u.b.), reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., trec'hiñ u.b., trec'hiñ war u.b., souriñ war u.b., bezañ sour d'u.b., gounit war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer al levezon war u.b., kavout pleg war u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, kaout al levezon war u.b.
obskur ag. : **1.** luziet, displann, kudennek, amsklaer, disklaer, dispis amc'houloù ; **2.** disur, douetus, disfizius, diskred warnañ, da zisfiziout dioutañ.
Obskurantismus g. (-) : obskurantegezh b., enebaraokaat g.
Obskurantist g. (-en,-en) : obskurantour g., enebaraokour g.
obsolet ag. : dispredet, diamzeret.
Obsorge b. (-) : [Bro-Aostria] damant g., preder g., evezh g.
Obst n. (-es) : [louza., kegin.] frouezh str., frouezhaj g. ; *er isst kein Obst,* ne zebr frouezhenn ebet ; *reifes Obst,* michodad g., frouezh darev str. ; *Obst mit Druckstellen, angeschlagenes Obst,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str. ; *dieses Jahr gibt es reichlich Obst,* er bloaz-mañ e fonn ar frouezh, frouezhus eo ar bloavezh-mañ, fonnus eo ar frouezh er bloaz-mañ, ur fonnder a frouezh a zo er bloaz-mañ, frank eo ar frouezh evit ar bloaz, frouezhek-bras eo ar bloaz-mañ, puilh eo ar frouezh hevlene, bout zo puilhentez a frouezh er bloaz-mañ ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist,* gortozomp ma vo darev ar frouezh ; *diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle,* ar gwez-mañ a daol (a zoug) frouezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, frouezhus-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o leizh a frouezh enno ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *nicht gereiftes Obst,* frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *nicht gereiftes Obst sammeln,* krotousa.
Obstanlage b. (-,-n) : frouezheg b., plantadeg gwez-frouezh b., planteiz dindan gwez-frouezh b.
Obstart b. (-,-en) : spesad frouezh g., frouezh g., frouezhenn b. ; *die Birnen sind eine gute Obstart,* ur frouezh mat a zo eus ar per, ur frouezhenn vat a zo eus ar per.
Obstbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh frouezh g., frouezherezh g.
Obstbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-frouezh str., frouezhenn b. ; *veredelte Obstbäume,* gwez-frouezh deuet diwar imboud str. ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen,* imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.
Obsternte b. (-,-n) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g., kutuilhadeg frouezh b.
Obstfrau b. (-,-en) : marc'hadourez frouezh b., froueshaerez b., frouezherez b.
Obstgarten g. (-s,-gärten) : berje(z) b., gwerje b., gwerjez b., frouezheg b., liorzh-frouezh b., avalenneg b., kloz gwez-frouezh g., kloziad gwez-frouezh g.
Obstgeschäft n. (-s,-e) : frouezherezh b., stal-frouezh b.
Obstgärtner g. (-s,-) : gounider frouezh g., frouezhc'hounezer g.
Obsthandel g. (-s) : frouezherezh g.
Obsthändler g. (-s,-) : marc'hadour frouezh g., froueshaer g., frouezher g.
Obsthandlung b. (-,-en) : frouezherezh b., stal-frouezh b.
obstinat ag. : pennek, kilpennek, aheurtet, kilvers, kilhourzet.
Obstjahr n. (-s,-e) : bloaz frouezhek-bras g.
Obstkammer b. (-,-n) **/ Obstkeller** g. (-s,-) : frouezhlec'h g.
Obstkern g. (-s,-e) : [louza.] maen g., askorn g., spluz str., plusk str.
Obstkonserve b. (-,-n) : boestad frouezh-mir b.
Obstkunde b. (-) : frouezhoniezh b.
Obstladen g. (-s,-läden) : frouezherezh b., stal-frouezh b.
Obstlehre b. (-) : frouezhoniezh b.
Obstler g. (-s,-) : [kegin.] odivi frouezh g., lambig frouezh g.
Obstlese b. (-,-n) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g.
Obstleser g. (-s,-) : [labour-douar] kutuilher g.
Obstmesser n. (-s,-) : kontell frouezh b.
Obstpflücken n. (-s) : [labour-douar] frouesha g., kutuilh frouezh g., kutuilherezh frouezh g.
Obstpflücker g. (-s,-) : [labour-douar] kutuilher g.
obstreich ag. : frouezhek, frouezhek-bras.
obstruieren V.k.e. (hat obstruiert) : stankañ, sparlañ, stouvañ, skoilhañ, steviañ, stoc'hañ.
Obstruktion b. (-,-en) : stankadur g., stankerezh g., stankadenn b., skoilhadur g., skoilherezh g., steviadur g., gread herzel g. ; *Obstruktion treiben,* sparlañ an hent, skoilhañ.
obstruktiv ag. : **1.** … herzel, stankaus, stankus, stevius ; **2.** [mezeg.] **a)** a stev, stevius ; **b)** deuet diwar ur steviadenn, steviadel.
Obstsalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn frouezh mesk-ha-mesk b.
Obstschale b. (-,-n) : **1.** [louza.] plusk frouezh str., kroc'hen frouezh g. ; **2.** lestr evit ar frouezh g., kest frouezh b., kestad frouezh b.
Obstsaft g. (-s,-säfte) : chug-frouezh g.
Obstsorte b. (-,-n) : spesad frouezh g., frouezh g., frouezhenn b. ; *diese Obstsorten taugen nichts,* ne dalv

tra ar frouezhioù-se, ne dalv tra ar frouezhennoù-se ; *haltbare Obstsorten,* frouezh mir str.
Obsttag g. (-s,-e) : [mezeg., reol-voued] devezh frouezh g.
obsttragend ag. : [louza.] ... frouezh, hag a daol frouezh.
Obstwasser n. (-s) : [kegin.] odivi frouezh g., lambig frouezh g.
Obstwein g. (-s,-e) : gwin frouezh g.
Obstzucht b. (-) : [labour-douar] frouezhc'hounezerezh g., gouniderezh frouezh g., frouezherezh g.
Obstzüchter g. (-s,-) : [labour-douar] frouezhc'hounezer g., gounider frouezh g.
obszön ag. : hudur, ordous, gadal, gadalus, pebret-lik, lous, loudour, lik, lor, ramp, hakr, kailh, kras, lourt, orgedus, brein ; *obszön reden,* kaozeal gast, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, lavaret hudurnezoù, lavaret traoù kailh, lavaret traoù kras, lavaret traoù lik, lavaret traoù pebret-lik, bezañ lourt e barlant, dislonkañ komzoù hudur, dislonkañ tourc'haj.
Obszönität b. (-,-en) : hudurniezh b., hudurnez b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., gadaliezh b., loustonioù lies., likentez b., librentez b., viltañs g., traoù hudur lies., traoù kailh lies., traoù lik lies., tourc'haj g.
Obus g. (-ses,-se) **/ O-Bus** g. (-ses,-se) : [*berradur evit* **Oberleitungsbus / Oberleitungsomnibus**] : [treuzdougen] P. trole g., trolebus b.
obwalten V.gw. (obwaltete / waltete ob // hat obwaltet / hat obgewaltet) : bezañ, ren.
obwaltend ag. : o ren ; *unter den obwaltenden Umständen,* an traoù o vezañ evel m'emaint, en degouezhioù o ren, o vezañ m'emañ an traoù e-giz m'emaint.
obwohl stag. isurzh. : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, evit dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak ma, diarbenn ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, war-lerc'h ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, evit ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *obwohl er reich ist, gibt er wenig aus,* goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ne zispign ket kalz a arc'hant hag eñ pinvidik koulskoude, ne zispign ket kalz a arc'hant hag-eñ pegen pinvidik eo, ha goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ha bezañ ma'z eo pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so,* goude gouzout kement-se e talc'h atav d'ober heñvel ; *obwohl sie klein waren, waren sie stark,* evit dezho bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, kreñv e oant hag int bihan koulskoude, kreñv e oant hag-eñ pegen bihan e oant, hag int bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, daoust dezho bezañ bihan e oant kreñv koulskoude, daoust dezho da vezañ bihan e oant kreñv koulskoude, kreñv e oant daoust ha bihan ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen,* deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *obwohl es sehr kalt ist, kann man noch nicht Schlittschuh laufen,* daoust ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh, n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh hag-eñ pegen yen eo an amzer, pegement bennak ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh, penaos bennak ma'z eo yen-kenañ an amzer n'eus ket tu da vont da riklañ c'hoazh ; *obwohl mein Vater nichts von sich hören lässt, bin ich überzeugt, dass er noch lebt,* petra bennak ne skriv ket va zad, e kredan ez eo bev c'hoazh ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obwohl die Versuchung keine geringe war,* ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur ; *obwohl er schon alt ist, arbeitet er doch noch,* kendelc'her a ra da labourat, dezhañ da vezañ kozh - daoust dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - daoust dezhañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evit dezhañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - evitañ da vezañ kozh e kendalc'h da labourat - kendelc'her a ra da labourat, evitañ da vezañ kozh - na bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit m'eo kozh e kendalc'h da labourat - evit bezañ m'eo kozh e kendalc'h da labourat - kendelc'her a ra da labourat daoust d'e oad - evitañ bezañ kozh e kendalc'h da labourat - na bout ez eo kozh e kendalc'h da labourat ; *er kam zur Arbeit, obwohl er eine leichte Grippe hatte,* deuet e oa da labourat, hag eñ un tammig klañv gant ar grip ; *obwohl er eine lange Strecke, zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim,* pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *sie haben es falsch gemacht, obwohl ich es ihnen ganz genau erklärt hatte,* faziet int goude ma'm boa displeget mat dezho penaos ober ; *er war noch wütend, als er zu Hause ankam, obwohl es mir ja doch vorher gelungen war, ihn ein bisschen zu beruhigen,* fuloret e oa pa oa erruet du-mañ ha c'hoazh e oan deuet a-benn d'e sioulaat un tamm bennak a-raok ; *sie ist äußerst vernünftig, obwohl sie noch recht jung ist,* honnezh n'eus ket ur vlevenn sot warni daoust ha gwall yaouank c'hoazh ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd,* hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *er sah das Buch nicht, obwohl es vor seiner Nase lag,* ne wele ket al levr hag-eñ e oa e-tal dezhañ ; *obwohl seine Mutter es ihm untersagt hatte,* en daoust da zifenn e vamm.
obzwar stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] : daoust ma, daoust ha ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, diarbenn ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e, hag-eñ, hag-eñ pegen, hag-eñ pegement ; *ich erzählte niemandem von der seltsamen Begegnung, obzwar die Versuchung keine geringe war* [Stefan Zweig], ne gontis da nikun gant peseurt den iskis e oan en em gavet, pegen bras bennak e oa an temptadur.
Occasion b. (-,-en) : [Bro-Suis] rankontr g., karr eildorn g., afer vat b., misi g.

Ochs g. (-en,-en) **/ Ochse** g. (-n,-n) : **1.** [loen.] ejen g. [*liester* ejened *pe* oc'hen] ; *Ochsen zu zweit vorspannen,* rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-goublad, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev ; *junger Ochse,* krennejen g., blogorn g., kojen g. ; **2.** [dre skeud.] amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., papelod g., droch g., penn droch g., badaouer g., bader g., bajaneg g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., pav-kaol g., plankenn g., glep g., jostram g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., klapez g., penn luch g., magn g., magn b., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tarieller g., feson tartez b., genoù tartez g., skiant verr a zen g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., sac'h panez g., luguder g., andell b., berrboell g. ; **3.** *er steht da wie der Ochse am Berge, er steht da wie der Ochse vorm Scheunentor,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn ; *was Jupiter erlaubt ist, ist nicht jedem Ochsen erlaubt,* an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *die Ochsen hinter den Pflug spannen,* mont war e benn, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat ar spilhoù e revr ar saout, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, lakaat an denn war-lerc'h an arar, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh..

ochsen V.gw. (hat geochst) : labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, terriñ e gein, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, sachañ warni, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Ochsenauge n. (-s,-n) : **1.** lagad ejen g. ; **2.** [tisav.] lomber g., lagad-ejen g., toull-lagad g.

ochsenhaft ag. : **1.** ejenek, blogornek, bovinek, ... loen-saout ; **2.** [dre skeud.] sot, genaouek, geoliek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, cheulk, darsot, bleup, gloud, sot-nay, sot-pik, panenn, louad, loukes.

Ochsenhälfte b. (-,-n) : hanter ejen g. [*liester* hanterioù ejen].

Ochsenhirt g. (-en,-en) : toucher ejened g., toucher oc'hen g.

Ochsenkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] kojen g., blogorn g.

Ochsenmaulsalat g. (-s) : [kegin.] mojellad vevin b.

Ochsenpaar n. (-s,-e) : koublad ejened g.

Ochsenschlepp g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, kegin.] soubenn al lostoù bevin b.

Ochsenschwanzsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al lostoù bevin b.

Ochsenstock g. (-s,-stöcke) : garzhou g./b., garzhouin b., gwalenn-c'harzhou b., gwalenn-vroud b., broud g.

Ochsentour b. (-) : [dre skeud.] labour da lazhañ an dud g., labour lazhus g., lazh-tud g., labour ki g., lazh-korf g., lazh g., lazherezh g., kouez g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., klogorenn b., torr-korf g., disec'h-tud g., kole d'ober g., truaj g., trepan g., charre g., chastre g.

Ochsentreiber g. (-s,-) : toucher ejened g., toucher oc'hen g., brouder g.

Ochsenziemer g. (-s,-) : kalkenn b., kalkenn-ejen b., kastrejen g., kastrenn b., kastrigenn b. ; *Schlag mit dem Ochenziemer,* kastrad g., kalkennad b., kastrigennad b. ; *mit dem Ochsenziemer schlagen,* kalkennañ, kalkennata, kastriñ, skeiñ [gant u.b., war u.b.] gant ur galkenn-ejen.

Ochsenzunge b. (-,-n) : **1.** [kegin.] teod bevin g. ; **2.** [louza.] teod-ejen-bras g.

ochsig ag. : **1.** ejenek, blogornek, bovinek, ... loen-saout ; **2.** [dre skeud.] ramzel, dreistment.

ocker ag. digemm : melendu, okr melen.

Ocker g. (-s,-) : bouliermini g., pri-liv g., okr g.

ockerartig ag. **/ ockerbraun** ag. **/ ockerfarbig** ag. **/ ockergelb** ag. : melen-du, okr melen, hag a zoug ul liv okr melen.

Ockhamismus g. (-) : okamouriezh b.
Ockhamist g. (-en,-en) : okamour g.
OCR-Software b. (-,-s) : [stlenn.] meziant naouerezh optikel an arouezennoù g.
Ode b. (-,-n) : telenngan g., kanenn b., meulgan g. ; „*Ode an die Freude" des deutschen Komponisten Beethoven,* „kanenn d'al Levenez" gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez" gant ar sonaozour alaman Beethoven g.
öde ag. : **1.** distro, digenvez, digevannez, digevannezus, gouez, didud, dizarempred, dichañs-bras, gouelec'hel ; **2.** [dre skeud.] borodus, enoeüs, arabadus, torr-penn, hep pebr nag holen, moredus, goullo, goular, darnaouüs, fastus, dizudi, euver, hirvoudus.
Öde b. (-,-n) : **1.** gouelec'h g., dezerzh g. ; **2.** digenvezder g., digenvez g. ; **3.** [dre skeud.] goullo g., dizarvoud g.
Odem g. (-s) : [barzh.] anal b., c'hwezh b., mouezh g.
Ödem n. (-s,-e) : [mezeg.] gouliñv g., koeñvadenn b., koeñvadurezh b., koeñvadur g., arwez-dour g., foeñv-dour g., dour-koeñv g., dourgoeñv g., droug-sant-ltrop g., arouez-dour b. ; *er hat ein Lungenödem,* koeñvet eo e skevent.
oder stag. kenurzh. : pe, peotramant ; *Sie müssen mit Ja oder Nein antworten,* lavarit ya pe get, respontit gant ya peotramant gant nann ; *der eine oder der andere,* hini pe hini, hemañ-henn, unan pe unan anezho, den pe zen, unan pe unan ; *dies oder das, dies oder jenes,* seurt pe seurt ; *an diesem oder jenem Ort,* en ul lec'h bennak, en un tu bennak, un tu bennak, e tu pe du, tu bennak, un tu pe du, un tu, en un tu pe du, e lec'h pe lec'h ; *wie ist das Wetter heute, kalt oder warm ?* daoust pe tomm pe yen eo an amzer hiziv ? ; *kommt er mit oder kommt er nicht mit ?* daoust ha dont a raio ganeomp pe ne raio ket ? daoust pe e teuio pe ne zeuio ket ? daoust dezhañ pe dont ganeomp pe chom amañ ? ; *ob das ein Freund ist oder ein Feind ?* pe ur mignon pe un enebour deomp eo an den-se ? ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *entweder ... oder ...,* pe ... pe ..., diviz pe ... pe ... / daoust pe ... pe ... (Gregor) ; *ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden,* studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden, studiañ a rin neuze e Berlin pe e Leipzig peotramant c'hoazh e Dresden ; *ich möchte wissen, ob ich es bekomme oder nicht,* me garfe gouzout p'em bo va zra pe n'em bo, mechal hag em bo va zra pe n'em bo ? c'hwistim hag em bo va zra pe n'em bo ? ; *ich weiß nicht, ob er kommt oder nicht,* n'ouzon ket pe e teuio pe ne zeuio ket, da c'houzout eo din pe e teuio pe ne zeuio ket ; *ob es schneit oder regnet,* glav pe erc'h ne ra forzh, daoust pe c'hlav pe erc'h a vefe ; *ob er mitkommt oder nicht, ich gehe sowieso hin,* daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emaon o vont koulskoude ; P. *entweder dies oder nichts,* unan a zaou : pe an dra-mañ pe mann ebet ; *hier heißt es entweder oder,* unan a zaou : neuiñ pe veuziñ ! ; *das ist doch lustig, oder ?* fentus eo, neketa ? - fentus eo, nekwir ? - fentus eo, n'eo ket gwir ? - fentus eo, n'eo ket 'ta ? - fentus eo, kuita ? - laka eo fentus ! - laka 'ta ez eo fentus ! - fentus eo, hama ? - fentus eo, hañ ?
Evezhiadenn : pa verk *pe* ne c'haller ket termal evit dibab unan eus disentezioù un dazeilad, ne vez peurliesañ kemmadur ebet war e lerc'h : *wie viele Bücher sind es ? zwei oder drei ?* pet levr a zo ? daou pe tri ?
Oder b. (-) : [stêr] Oder b.
Odermännchen n. (-s,-) / **Odermennig** g. (-s,-e) : [louza.] agremani g.
Oder-Neiße-Linie b. (-) : [istor, polit.] linenn Oder-Neisse b.
Odin g. : [mojenn.] Odin g.
ödipal ag. : edipian, edipel.
Ödipalphase b. (-,-n) : taolad edipian g., prantad edipian g., fazenn edipian b.
Ödipus g. : [mojenn.] Edip g.
Ödipuskomplex g. (-es,-e) / Ödipuskonflikt g. (-s,-e) : kemplezh Edip b., kenniñv edipel g.
Odium n. (-s) : mezhusted b., viloni b., fallagriezh b. ; *diesem Verhalten hängt das Odium der Korruptionsabsicht an,* ar c'hoant ifamus da brenañ grad vat tud 'zo gant arc'hant a zo arouezius (arouezus) eus e emzalc'h (a ziskouez mat piv eo).
Ödland n. (-s) : douaroù fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour) lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douar kondon g., douaroù distu (yen, geot, paouez) lies., kozhennoù lies., tiriennoù lies., douaroù leton lies., douaroù kozh lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., lann b., lanneg b., brugeg b., gwaremm b.
Odo g. : Eozen g.
Odyssee b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Odysseia b., Odusseia b. ; **2.** [dre astenn.] ergerzhadenn b., troiadenn b., imram g. ; **3.** [dre skeud.] beaj turmudus b., beaj arvarus-kenañ b., buhez leun a zarvoudoù dic'hortoz b.
Odysseus g. : [mojenn.] Odysseüs g., Odiseüs g., Ulises g.
OECD b. (-) : [*berradur evit* **Organisation for Economic Co-operation and Development**] Aozadur Kenober ha Diorren Ekonomikel g., AKDE g.
Œuvre n. (-,-s) : [lenn.] oberenn b.
Ofen g. (-s, Öfen) : **1.** forn b. [*liester* fornioù, ferniel, fernier], fornigell b., fornell b., fornez b. ; *einen Ofen setzen,* staliañ ur forn ; *elektrischer Ofen (Heizofen),* forn dredan b., forn dre dredan b. ; *in den Ofen schieben,* forniañ, ifornañ, enforniañ, lakaat er forn ; *aus dem Ofen ziehen,* diforniañ, tennañ eus ar forn ; *hintere Steinplatte des Ofens,* maen-fornigell g. ; *hintere Metallplatte des Ofens,* houarn-fornigell g. ; *den Ofenn heizen,* goriñ ar forn, tommañ ar forn ; *zum Heizen des Ofens bestimmtes Brennholz,* keuneud forn str., gor forn g. ; *den Ofen säubern,* skubañ ar forn, naetaat ar forn ; *den Ofen kehren,* patouilhat ar forn, patouilhañ ar forn, skarzhañ ar forn, karzhañ ar forn ; *bannpflichtfreier Ofen,* fourn-red b. ; **2.** [dre skeud.] *dauernd hinterm Ofen sitzen,* chom groc'het er gêr, chom atav souchet er gêr, bezañ luduek (yeuek, ul ludueg, ul luduenn), bevañ bac'het en e di, na deuler troad er-maez eus e di, en em glenkañ en e di, luduenniñ ; *damit kann man keinen Hund vom Ofen locken,* n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud.
Ofenaufsatz g. (-es,-aufsätze) : gorre ar fornigell g., golo ar fornigell g.
Ofenbank b. (-,-bänke) : bank e-kichen ar fornigell g.

Ofenbau g. (-s) : savidigezh fornioù b.
Ofenecke b. (-,-n) : kogn an oaled g., korn an oaled g.
ofenfrisch ag. : o paouez bezañ diforniet, nevez diforniet.
Ofenfutter n. (-s,-) : speurennoù ar forn lies., gwarnisadur tanspirus ar forn g.
Ofengabel b. (-,-n) : pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g.
Ofenhaken g. (-s,-) : kammellenn-forn b., rozell-gamm b., rozell-forn b. ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern,* skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn.
Ofenheizung b. (-,-en) : tommerezh dre fornigell g.
Ofenhocker g. (-s,-) : [dre fent] luduenn b., ludueg g., krazenn b.
Ofenkartoffeln lies. : [kegin.] avaloù-douar poazh-disec'h lies., avaloù-douar giz Breizh lies., avaloù-douar mod Breizh lies.
Ofenklappe b. (-,-n) : dorig ar fornigell b., dor-forn b., trapig ar forn g.
Ofenkrücke b. (-,-n) : kammellenn-forn b., rozell-gamm b., rozell-forn b. ; *den Backofen mit der Ofenkrücke säubern,* skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn.
Ofenloch n. (-s,-löcher) : toull-forn g., toull ar forn g., genoù ar forn g., mouchal g.
Ofenlochstein g. (-s,-e) : maen-forn g.
Ofenluftloch n. (-s,-löcher) : toullig-avel ar fornigell g. ; *Stein zum Verschließen des Ofenluftloches,* maen-gad g.
Ofenöffnung b. (-,-en) : toull-forn g., toull ar forn g., genoù ar forn g., mouchal g.
Ofenplatte b. (-,-n) : plakenn oaled b., houarn fornigell g., maen fornigell g.
Ofenrohr n. (-s,-e) / **Ofenröhre** b. (-,-n) : **1.** tuellenn ar fornigell b. ; **2.** [lu, dre fent] bazouka g.
Ofenrost g. (-es,-e) : kael forn b.
Ofenschieber g. (-s,-) : iforn g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn].
Ofenschirm g. (-s,-e) : harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Ofenschwärze b. (-) : poultr grafit g.
Ofensetzer g. (-s,-) : siminaler g., stalier fornigelloù g.
Ofensetzerin b. (-,-nen) : siminalerez b., stalierez fornigelloù b.
Ofentür b. (-,-en) : dor ar fornigell b., dorikell ar fornell b.
Ofenvorsetzer g. (-s,-) : ludueg b.
Ofenwischer g. (-s,-) : frapour-forn g.
Off n. (- *pe* -s) : *Stimme aus dem Off,* mouezh a-vaez b.
Offbeat g. (-) : [sonerezh] eneppred g.
offen ag. : **1.** digor, dibrenn, diskloz, distank, distouv ; *halb offen,* damzigor, damgloz, damserr, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *die Tür steht halb offen,* damzigor (kornzigor, tarzhdigor) eo an nor ; *die Tür blieb halb offen,* damzigor (kornzigor, tarzhdigor) e vanas an nor ; *die Tür steht weit offen,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, bez eo digor an nor war hec'h hed ; *bei offenen Fenstern schlafen,* kousket gant prenester digor (digor ar prenester, distouv ar prenester) ; *die Tür steht offen,* digor eo an nor ; *der Stall ist (steht) offen,* digor eo war ar c'hraou ; *nach allen Seiten offen,* digor da bep avel, digor d'ar pevar avel, digor d'ar seizh avel ; *die Wunde ist noch offen,* n'eo ket kleizhennet (kiget) ar gouli c'hoazh ; *die Jagd ist offen,* emañ digor ar chase ; **2.** [dre skeud.] *mit offenem Munde dastehen,* bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), chom digor-bras e c'henoù hag e zaoulagad, mont e genoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *jemandem mit offenem Mund zuhören,* selaou u.b. beg ha razh ; *jemanden mit offenem Mund ansehen,* bamañ ouzh u.b., sellout a-bann ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellout ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'henoù ; *ins offene Messer laufen,* mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, mont da zrouziwezh, mont d'e gollidigezh, en em fourrañ e kudennoù ; *offene Augen haben,* bezañ lemm e zaoulagad, chom war evezh, teuler evezh, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, gwelet sklaer, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue ; *mit offenen Armen,* e zivrec'h digor frank gantañ, [degemer u.b.] an divrec'h digor bras, gant lid, gant joa, a-vriad, a-dro-vriad ; *offener Brief,* lizher digor d'an holl g. ; *eine offene Hand haben,* bezañ brokus (lark, largentezus) ; *Tag der offenen Tür,* deiz an dorioù digor g. ; *seine Tür steht jedem offen,* digor eo e zor da gement hini a ya hag a zeu ; *ihm stehen alle Türen offen, er findet überall offene Türen,* roet e vez dor zigor dezhañ e pep lec'h, kavout a ra dor zigor e pep lec'h, kavout a ra dor zigor dre-holl, kavout a ra dor zigor e kement ti 'zo, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, penn-brec'h en deus ; *offener Wein,* gwin bet tennet eus ar varrikenn g., gwin servijet en ur picher ; *offene Herzoperation,* oberatadenn a galon digor b. ; **3.** dispak, kompez ha dizolo, digor, frank ha libr ; *offene Feldschlacht,* emgann war ar maez kompez ha dizolo g. ; *offenes Gelände,* tachenn kompez ha dizolo b., tachenn dispak b., tachenn digor b., tachenn frank ha libr b., frankizenn b. ; *riesengroßes offenes Feld,* maeziad g. ; **4.** dido, didoenn, dizolo ; *offener Güterwagen,* bagon didoenn b. ; **5.** dizifenn, divoger, digor ; *offene Stadt*, kêr digor b., kêr dizifenn b., kêr divoger b. ; **6.** diaod, digor, dispak ; *offene See, offenes Meer,* lark g., dour digor g., mor digor g., donvor g., keinvor g., mor bras g., mor-don g., mor diaod g., kreiz g., maez g. ; *auf offenem Meer (auf offener See),* en donvor, war an donvor, war ar mor diaod, el lark, er c'heinvor, war ar c'heinvor, war ar mor bras, er mor bras, war ar mor digor (dispak), er mor (en dour) digor, war an don, er maez, e-kreiz ar mor, er c'hreiz ; **7.** *auf offener Straße,* war greiz an hent, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, en deiz anat, dirak an holl, a-wel d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzh, dindan lagad an holl ; *auf offener Szene,* e-kerzh un abadenn war al leurenn ; **8.** *mit offenem Visier,* **a)** savet e zremmwisk gantañ ; **b)** [dre skeud.] hep klask en em guzhat, a-wel d'an holl ; **9.** [dre skeud.] *es ist ein offenes Geheimnis,* toull e oa an ti, an holl er goar - dizere eo ar sac'h / rouez eo ar sekred (Gregor) ; **10.** [dre skeud.] *offene Türen einrennen,* ober

c'hoari gaer gant traoù mil anavezet, en em gannañ gant milinoù-avel, klask gounit unan gounezet, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, ober un taol bazh en dour, ober ur bramm en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell ; **11.** didro, didroidell, displeg, diswe, didres, distag, diguzh, onest, gwirion, gwir, gwiriek, reizh, jurdik, diflatr, leal, eeun, frank, raktal, digamm, digammwidre, diwidre, diorbid, digamambre, n'eus ket a gamambre gantañ, diouzhtu, diroufenn, karantek ; *offener Charakter,* temz-spered didro (diwidre, eeun, digor, didroidell, ront, diroufenn, displeg, diswe, didres, frank) a zen g. ; *offenes Geständnis,* anzav fraezh ha sklaer g., anzav dichipot g. ; *ein offenes Spiel treiben (spielen),* bezañ onest e c'hoari, mont eeun ouzh an dud, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, na vezañ koad-tro ebet en an-unan, bezañ diwidre, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, na vezañ netra gamm en e gordenn, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na vezañ gwe ebet (tro ebet) en e gordenn, na glask kuzhat ar pod, na glask kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bezañ didro, bezañ didroidell, bezañ displeg, na vezañ gwidre ebet en an-unan, mont dezhi hep kuzh seurt ebet, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan ; *offener Ungehorsam,* disujidigezh anat kerkent b. ; *man sagt ihr alles ganz offen,* pep tra 'zo diguzh outi, ne vez kuzhet netra outi, ne vez kuzhet netra dezhi ; **12.** dieub, diac'hub, vak, libr ; *eine Stelle bleibt noch offen,* chom a ra c'hoazh ur post labour dieub (ur plas labour diac'hub, ur post labour vak) ; **13.** direspont ; *eine Frage offen lassen,* leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch ; *diese Frage bleibt offen,* n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, chomet eo ar gudenn e perch, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **14.** *die Liste ist offen,* ar roll a c'hall mont pelloc'h, ar roll a c'hall bezañ astennet ; **15.** [kenw.] *offene Handelsgesellschaft,* kevredad personoù g., kompagnunezh anv-stroll b., kevredad anv-stroll g. ; **16.** [kenwerzh] anavezet, disklêriet, marilhet, enskrivet, hewel, gweladus ; *offene Reserve,* mirad bet disklêriet b., mirad anavezet b., mirad hewel g., mirad gweladus g.

Adv. : **1.** end-eeun, eeun, didro, didroidell, displeg, diorbid, digamambre ; *offen gesagt, offen gestanden,* e gwirionez, evit gwir, e gwir, leal, el leal, e pep lealded, hep lavaret gaou, hep ger gaou, evit lavaret gwir, end-eeun, evit gwir lavaret, ent gwir, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, evit lavaret an traoù gant frankiz, pa lavarin mat, kement ha lavaret ar wirionez, kenkoulz ha lavaret ar wirionez, betek lavaret ar wirionez ; *offen sprechen,* komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh ; *jemandem offen antworten,* respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont groñs d'u.b. - respont krak d'u.b. - respont d'u.b. hep tamm kildroenn ebet ; **2.** direspont ; *eine Frage offenhalten,* leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch ; **3.** *offen stehende Rechnung,* lizher-dle n'eo ket bet paeet (a chom da baeañ) g. ; **4.** *die Tür steht offen,* digor eo an nor ; *die Tür steht weit offen,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, bez eo digor an nor war hec'h hed ; *der Stall steht offen,* digor eo war ar c'hraou ; *der Hühnerstall steht offen,* digor eo war ar yer ; *die Tür steht halb offen,* damzigor (kornzigor, tarzhdigor) eo an nor ; *die Tür blieb halb offen,* damzigor (kornzigor, tarzhdigor) e vanas an nor ; *mein Haus steht ihm jederzeit offen,* va zi a vo bepred digor dezhañ ; **5.** *Käse offen kaufen,* prenañ keuz diouzh an troc'h.

offenbar ag. : anat, anat da welet, tremen splann, peursklaer, sklaer ; *offenbar werden,* anataat, splannaat, dont da vezañ splann, dont da vezañ anat.

Adv. : a-dra-sklaer, din da welet, tremen splann eo, anat eo, anat dit ! anat deoc'h ! ; *offenbar wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ.

offenbaren V.k.e. (offenbarte // hat offenbart / hat geoffenbart) : diskuliañ, diskouez, reiñ da anaout, reiñ da welet, erzerc'hañ, eztaoliñ ; *seine Freude offenbaren,* bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levenez a-leun.

V.em. : **sich offenbaren** (offenbarte sich // hat sich (t-rt) offenbart / hat sich (t-rt) geoffenbart) : en em ziskuliañ, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ) e galon, dispakañ frank e galon, diskouez e ene en noazh, disac'hañ, en em zisac'hañ, splannaat, anataat, anadiñ, erzerc'hañ, dont war wel ; *sich als etwas offenbaren,* diskouez bezañ udb.

Offenbarung b. (-,-en) : **1.** diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., diskuliadeg b., erzerc'had g., erzerc'hadur g., diskouezadur g. ; **2.** [relij.] *die Offenbarung,* ar Revelasion b. (Gregor), an Diskulierezh g., an Diskuliadur g. ; *die Offenbarung Johannis,* revelasionoù sant Yann Avieler (Gregor) lies., Diskuliadur sant Yann Avielour g., an Apokalips g.

Offenbarungseid g. (-s,-e) : [gwir] **1.** le disklêrius g. (Gregor) ; **2.** anzavadenn dic'halloudegezh an-unan b.

Offenbarungsreligion b. (-,-en) : relijion diskuliet b.

offenbleiben V.gw. (blieb offen / ist offengeblieben) : chom da ziskoulmañ, chom da renkañ, chom direspont, chom a-ispilh, chom a-stlej, chom a-dreuz-foran, chom a-zistribilh, chom e-skourr, chom e perch, bezañ e perch ; *diese Frage bleibt noch offen,* ar gegeliad-se a chom da nezañ, ar gudenn-se a chom da ziskoulmañ.

offenhalten V.k.e. (hält offen / hielt offen / hat offengehalten) : leuskel direspont, leuskel a-ispilh,

leuskel a-stlej, leuskel a-dreuz-foran, leuskel a-zistribilh, leuskel e-skourr, lezel e perch ; *eine Frage offenhalten,* leuskel ur goulenn e balañs, leuskel ur goulenn direspont, leuskel un afer a-dreuz-foran, leuskel ur gudenn e-skourr, leuskel ur c'hraf a-istribilh, lezel ur c'hraf e perch.

Offenheit b. (-) : eeunded b., frankiz b., lealded b.

offenherzig ag. : dibrenn, dibrenn e galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, digor d'an holl evel ul levr, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distag, digamm, digammwidre, diwidre, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu, sichant, karantek ; *sie geht mit mir immer offenherziger um,* joausaat a ra ouzhin, laouenaat a ra ouzhin.

Offenherzigkeit b. (-) : eeunded b., lealded b., diwidre g., frankiz b.

offenkundig ag. : anat d'an holl, anat da welet, splann, brudet, anavezet d'an holl, noter, stlenn ; *offenkundig machen,* diskouezata, diskouez.

Adv. : *offenkundig und vor aller Augen,* dindan lagad an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan selloù an holl.

offenkundigkeit b. (-) : brud g./b., anadurezh b., anad g., splannder g., splannded b.

offenlassen V.k.e. (lässt offen / ließ offen / hat offengelassen) : leuskel direspont, leuskel a-ispilh, leuskel a-stlej, leuskel a-dreuz-foran, leuskel a-zistribilh, leuskel e-skourr, lezel e perch ; *etwas offenlassen,* leuskel udb e balañs, leuskel udb direspont, leuskel udb a-dreuz-foran, leuskel udb e-skourr, leuskel udb a-istribilh, lezel udb e perch.

offenlegen V.k.e. (legte offen / hat offengelegt) : diskuliañ, diskouez, reiñ da anaout, reiñ da welet, erzerc'hañ ; *seine Absichten offenlegen,* dispakañ e jeu.

Offenmarktpolitik b. (-) : politikerezh marc'had frank g., politikerezh armerzh nevidel g., politikerezh marc'had digor g., politikerezh frankizek g.

offensichtlich ag. : anat, anat da welet, sklaer, tremen splann, hewelus, peursklaer, dizolo ; *seine Verwirrung war offensichtlich,* gwelet e veze diouzhtu pegen strafuilhet e oa ; *offensichtlich werden,* anataat, anadiñ, erzerc'hañ, splannaat, dizoleiñ, dont war wel, en em ziskuliañ.

Adv. : a-dra-sklaer, din da welet, tremen splann eo, anat eo ; *offensichtlich wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ.

Offensichtlichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.

offensiv ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus.

Offensive b. (-,-n) : argad g., argadenn b., tourtad g. ; *die Offensive ergreifen,* luskañ ur argadenn, mont dezhi, stagañ ganti, kregiñ gant an traoù, stagañ gant an argad, bellañ, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant an emgann, stagañ da vat gant an emgann, mont d'an arsailh, argadiñ, tagañ, skeiñ tan.

Offensivkraft b. (-) : nerzh tagañ g., nerzh argadiñ g., barr skeiñ g.

Offensivkrieg g. (-s,-e) : brezel argadiñ g.

Offensivstoß g. (-es,-stöße) : argadeg b.

Offensivwaffe b. (-,-n) : arm tagañ g., arm-sko g., arm arsailh g.

offenstehen V.gw. (stand offen, hat offengestanden) : **1.** *Ihnen stehen alle Möglichkeiten offen,* frankiz a-walc'h hoc'h eus da zibab pezh a garit, en ho kerz emañ dibab pezh a garit, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit dibab pezh a garit, emañ ar gontell hag an dorzh ganeoc'h ; **2.** *jemandem offenstehen,* bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ e-kerz u.b., bezañ digor d'u.b. ; **3.** bezañ diac'hub, bezañ dieub, bezañ diberc'henn, bezañ vak, bezañ dibourvez, bezañ goullo, bezañ libr ; **4.** *es steht Ihnen offen, das zu tun,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; **5.** bezañ diechu, na vezañ bet graet, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-ispilh, bezañ chomet e-skourr, bezañ chomet a-sac'h, bezañ chomet a-istribilh, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet e krog, bezañ chomet darn, bezañ chomet e darn ; *offenstehende Rechnung,* fakturenn chomet hep bezañ paeet (chomet e-skourr) b., lizher-dle n'eo ket bet paeet (a chom da baeañ) g. ; *offenstehende Frage,* afer da ziskoulmañ c'hoazh b., afer da renkañ c'hoazh b.

öffentlich ag. : **1.** digor d'an holl, anavezet d'an holl, anat d'an holl, a-wel d'an holl, a-ouez d'an holl, foran, publik, diguzh, boutin, a zo d'an holl ; *öffentliches Verfahren, öffentliche Gerichtsverhandlung,* breudoù foran lies., dalc'h foran g., prosez digor d'an holl g., breutadenn digor d'an holl b. ; *öffentliches Ärgernis erregen,* reiñ gwallskouer d'an holl, feukañ (anoaziñ, pikañ) an dud, ober fae ouzh reolennoù ar vuhezegezh vat ; *öffentliche Beleidigung,* taol dismegañs graet dirak (a-wel, a-ouez, a-wel hag a-ouez) d'an holl g., gwalennad b. ; *öffentliche Parkanlage, öffentlicher Garten,* liorzh-kêr b., liorzh foran b., liorzh voutin b., gourliorzh b., kenliorzh g. ; *öffentlicher Ziehbrunnen,* kenpuñs g. ; *die öffentliche Meinung,* ar c'hedveno g., soñjoù an dud lies., pezh a soñj an dud g., teod an dud g. ; *Umschwung der öffentlichen Meinung,* eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; *öffentliches Geheimnis,* sac'h dizere g. / sekred rouez g. (Gregor), sekred anavezet d'an holl g., sekred toull g. ; *öffentliche Ruhe und Sicherheit,* peoc'h an dud g., urzh vat g., reizh ar vuhez foran b., urzh foran g. ; *öffentlicher Verkehrsweg,* hent digor d'an holl g., hent foran g., hent boutin g. ; *öffentliche Abbitte,* emzigarez foran g. ; *öffentliche Abbitte tun, öffentliche Abbitte leisten,* en em zigareziñ a-glev d'an holl ; *Person des öffentlichen Lebens,* den publik g.

2. kevredik, a-berzh Stad, kefridiel, foran, boutin, ofisiel, ... Stad, publik ; *öffentliches Amt,* karg a-berzh Stad b., karg kefridiel b. ; *die öffentlichen Angelegenheiten,* an aferioù foran lies. ; *öffentliche Ankündigung,* kemennadenn gefridiel b. ; *der öffentliche Dienst,* ar servijoù kevredik lies., ar servij publik g., ar gwazerezh foran g. ; *öffentliche Betriebe, öffentliche Dienste,* aozadurioù (gwazadurioù) kevredik lies. ; *öffentliche Einrichtungen,* aozadurioù (gwazadurioù) kevredik lies., aveadurioù foran lies., diazezadurioù foran

lies. ; *öffentliche Finanzen (Gelder, Mittel),* dineroù boutin lies., arc'hant an tailhoù g., arc'hant kevredik g., leveoù ar Stad lies. ; *öffentliche Gewalt,* beli gevridik b., nerzh foran g. ; *öffentliche Gesundheitspflege,* gwazadurioù kevridik ar Yec'hed lies. ; *die öffentliche Hand,* **a)** an arc'hantouriezh kevridik b., an arc'hant kevridik g., an teñzordi kevridik g., an deñzoriezh kevridik b., an dineroù boutin lies. ; **b)** ar gwazerezh foran g., ar servij publik g. ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken,* kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; [gwir] *öffentliches Recht,* gwir foran g., kenwir g., gwir boutin g., gwir kevredik g. ; *öffentliche Person,* person a genwir g., person a wir foran g. ; *die öffentlichen Verkehrsmittel,* an araezioù treuzdougen boutin, an treuzdougen boutin g., an treuzdougen foran g., an treuzdougerezh kevridik g.
Adv. : a-wel d'an holl, a-ouez d'an holl ; *öffentlich bekannt machen,* embann, kemenn d'an holl, diskuliañ, disklêriañ, disklozañ, dozviñ ; *das ist öffentlich bekannt,* brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen ; *jemanden öffentlich beleidigen,* ober un taol dismegañs ouzh u.b. a-wel hag a-ouez d'an holl, dichekal u.b. dirak an holl ; *öffentlich verkaufen,* gwerzhañ diouzh ar c'hresk (war an uhelañ priz, diouzh ar gouloù).
Öffentlichkeit b. (-) : an dud lies., an holl lies. ; *vor die Öffentlichkeit treten,* mont dirak an dud, en em ziskouez d'an dud ; *der Öffentlichkeit zugänglich,* digor d'an holl, foran ; *an die Öffentlichkeit bringen,* embann, diskuliañ, disklêriañ, disklozañ, dozviñ ; [gwir] *den Ausschluss der Öffentlichkeit anordnen,* gourc'hemenn ma vefe skarzhet an dud er-maez eus sal al lez-varn ha serret an dorioù a-raok ma vefe kendalc'het gant ar prosez ; *unter Ausschluss der Öffentlichkeit,* prennet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan.
Öffentlichkeitsarbeit b. (-,-en) : [kenwerzh.] kehentiñ-marketing g., marketing g.
öffentlichkeitswirksam ag. : efedus a-fed bruderezh.
öffentlichrechtlich ag. : hervez (eus) ar gwir foran, a wir foran, a genwir ; *öffentlich-rechtliche Anstalt,* diazezadur foran g., diazezadur a wir foran g.
offerieren V.k.e. (hat offeriert) : kinnig, kinnizien.
Offerte b. (-,-n) : [kenwerzh] kinnig g., kinnig priz g., kinnigadenn b.,
Offertorium n. (-s, Offertorien) : [relij.] kinnigadur g., kinnigadenn b., ofertouer g.
Office n. (-,-s) : [Bro-Suis] adkegin b., kegin b.
Office-Paket n. (-s,-e) : [stlenn.] rummad dafar burevegel g.
Offizial g. (-es,-e) : [gwir, relij.] ofisial g.
Offizialklage b. (-,-n) : [gwir] obererezh barnerezhel a-berzh an erlenerezh g., keinad er barnerezh a-berzh prokulor ar Republik g.
Offizialverteidiger g. (-s,-) : [gwir] breutaer anvet a-berzh-kefridi g.
Offiziant g. (-en,-en) : **1.** komis g., mevel g., kargiad isrenk g., implijad isrenk g. ; **2.** [relij.] oferenner g., lider g., lidour g., ofiser g. ; *Offiziant bei einem Pardon,* pardoner g., beleg lider ur pardon g.
offiziell ag. : **1.** a-berzh-Stad, ofisiel, stadel, kefridiel, ... Stad ; *offizielle Kunst,* arz a-berzh Stad g., arz ofisiel g. ; **2.** cheuc'h, tonius, solenn ; *sei doch nicht so offiziell !* ehan 'ta gant da arvezioù ha da orbidoù !
Offizier g. (-s,-e) : ofiser g. ; *zum Offizier ernannt werden,* bezañ lakaet (anvet) da ofiser ; *der diensttuende Offizier,* an ofiser diouzh tro g., an ofiser ouzh servij g., an ofiser e karg g., [merdead.] ofiser a gard g. ; *Offizier vom Ortsdienst,* ofiser ouzh gward g., ofiser diouzh tro g., ofiser ouzh servij g., ofiser e karg g. ; *Offizier im Wartestand,* ofiser e vakted g., ofiser en amstael g. ; *ein Offizier wurde verletzt, sowie vier weitere Soldaten,* un ofiser a zo bet gloazet, ha pevar soudard all war ar bouez anezhañ.
Offizieranwärter g. (-s,-) **/ Offiziersanwärter** g. (-s,-) : danvez ofiser g.
Offizierbursche g. (-n,-n) **/ Offiziersbursche** g. (-n,-n) : mevel-ofiser g., mevel-soudard g., ordrenañs g.
Offizierheim n. (-s,-e) **/ Offiziersheim** n. (-s,-e) : kelc'h an ofiserien g., oaled an ofiserien b., tinell an ofiserien b.
Offizierin b. (-,-nen) : ofiserez b.
Offizierkabine b. (-,-n) **/ offizierskabine** b. (-,-n) : [merdead.] kambr ofiser b. ; *die Offizierskabinen,* kambroù an ofiserien lies.
Offizierkasino n. (-s,-s) **/ Offizierskasino** n. (-s,-s) : sal an ofisourien b., saloñs an ofiserien g., kelc'h an ofiserien g., oaled an ofiserien b., bod an ofiserien g., tinell an ofiserien b.
Offizierkoffer g. (-s,-) **/ Offizierskoffer** g. (-s,-) : mal-ofiser b., kantinenn b.
Offizierkorps n. (-,-) **/ Offizierskorps** n. (-,-) : ofiserien lies., korf an ofiserien g.
Offizierlager n. (-s,-) **/ Offizierslager** n. (-s,-) : oflag g., kamp prizonidi evit an ofiserien g.
Offiziermesse b. (-,-n) **/ Offiziersmesse** b. (-,-n) : [merdead.] sal an ofisourien b., saloñs an ofiserien g., bod an ofiserien g., tinell an ofisourien b.
Offizierpatent n. (-s,-e) : **/ Offizierspatent** n. (-s,-e) : breou ofiser g., breved ofiser g.
Offizin b. (-,-en) : **1.** ti-moullañ g., moullerezh b. ; **2.** apotikerezh b.
offizinell ag. : [mezeg.] ... apotikerezh.
offiziös ag. : amgefridiel, diofisiel, damofisiel ; *aus offiziöser Quelle,* a berzh amgefridiel.
offline ag. : [stlenn.] ezlinenn.
Offlinebetrieb g. (-s) : [stlenn.] mod ezlinenn g.
öffnen V.k.e. (hat geöffnet) : **1.** digeriñ, diglozañ, diserriñ, disklozañ, igeriñ, dibrennañ, dispakañ, distankañ, distouvañ ; *einen Brief öffnen,* digeriñ ul lizher , disklozañ ul lizher, dispakañ ul lizher ; *jemandem die Tür öffnen,* digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *öffnet das Buch auf Seite elf,* digorit al levrioù er pajenn unnek ; *eine Flasche öffnen,* distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh ; *mitten in seiner Rede wurde die Tür geöffnet,* e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ;

halb öffnen, damzigeriñ, gouzigeriñ, kornzigeriñ, tarzhdigeriñ, reiñ un tarzh da ; *halb geöffnet,* damzigor, damserr, damgloz, gouzigor, kornzigor, tarzhdigor ; *weit öffnen,* digeriñ frank, digeriñ a-leizh ; *die Tür lässt sich nur schwer öffnen,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne zibrenn ket aes ; *mit weit geöffneten Augen,* dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, disloaget ; *jemandem den Schädel öffnen,* trepanañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Augen öffnen,* digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., didouellañ u.b., difaziañ u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., disaoutiñ u.b., divorodiñ u.b., dilouadiñ u.b., disorbiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., lemel diwar daoulagad u.b. ar rouedenn deñval lakaet warno, lemel ar rouedenn taolet war spered u.b.

V.em. : **sich öffnen** (hat sich (t-rt) geöffnet) : **1.** digeriñ, diglozañ, dibrennañ, diglorañ ; *sich einer Sache (t-d-b) öffnen,* digeriñ d'udb, tommañ d'udb ; *die Tür ihrer Zelle öffnete sich,* dor he c'hellig a zigoras warnezi ; **2.** *er öffnet sich (t-rt) nicht ohne weiteres,* n'en em ro ket, ne zigor e galon da zen ; *sich der Außenwelt (t-d-b) öffnen,* **a)** treiñ e spered ouzh an traoù a-ziavaez ; **b)** [polit.] digeriñ e vro war ar bed.

Öffnen n. (-) : digoridigezh b., digoradur g., igoridigezh b., digor g. ; *beim Öffnen Ihres Schreibens,* en digor eus ho lizher ; *vor dem Öffnen des Mundwerks Gehirn einschalten,* tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù.

Öffner g. (-s,-) : **1.** [tekn] *Dosenöffner,* digor-boestoù-mir g., digorerez boestoù-mir b., digorer-boestoù g. ; **2.** bouton an digoradur emgefre g., afell an digoradur emgefre b., nozelenn an digoradur emgefre b.

Öffnerin b. (-,-nen) : [c'hoariva] plaserez b.

Öffnung b. (-,-en) : **1.** digoridigezh b., digoradur g., igoridigezh b., digor g. ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen,* digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harz-lamm ; *auf die Öffnung eines Geschäftes warten,* gortoz digor dirak ur stal-werzh ; **2.** digor g., digoradur g., toull g., toullad g., toull distank g., boulc'henn b., difourk g., ode b., toull-ode g., toull-antre g., toull-digor g., toull-karr g., tremenvoe g., dibrenn g., genoù g. ; *Öffnung des Belüftungsschachts,* toull avel g. ; *mit einer Öffnung versehen sein,* bezañ lagadek ; *zum Schießen hatte er eine kleine Öffnung in der Hecke frei gemacht,* graet en doa ur riboulig da veg e fuzuilh dre greiz ar c'harzh.

Öffnungsbreite b. (-,-n) / **Öffnungsgröße** b. (-,-n) : digorder g., digorded b., digoradur g., digor g., kavnez b.

Öffnungskurs g. (-es,-e) : [polit.] digoridigezh b., digoradur g., politikerezh a zigoridigezh g.

Öffnungsmaß n. (-es,-e) : [tekn.] kavnez b.

Öffnungspolitik b. (-) : [polit.] digoridigezh b., digoradur g., politikerezh a zigoridigezh g.

Öffnungszeit b. (-,-en) : eurvezhioù labour lies., eurvezhioù digor d'an holl lies.

Offsetdruck g. (-s,-e) : [moull.] moulladur ofset g.

Offsetdrucker g. (-s,-) : [moull.] mouller ofset g., ofsetour g., embreger ofset g.

Offsetdruckerin b. (-,-nen) : [moull.] moullerez offset b., ofsetourez b., embregerez ofset b.

Offshore-Bohrung b. (-,-en) : taradur offshore g., talarerezh war vor g.

Offshore-Lagerstätte b. (-,-n) : gwelead offshore g.

Offshore-Plattform b. (-,-en) : leur direoul b.

Offshoring n. (-s) : [armerzh] treuzlec'hiadur g., treuzlec'hiañ g., dilec'hiadur g., dilec'hiañ g.

oft Adv. : alies, lies a wech, lies gwech, alies a wech, lies taol, un toullad gwezhiennoù ; *sehr oft,* lies-lies, alies-kaer, lies-mat, gwall alies, stank, stank-ha-stank, forzh alies, biken-atav ; *ziemlich oft,* aliezik, liezik, alies a-walc'h, peuzalies, estroc'h eget ur wech, meurik a wech ; *wie oft ?* pet gwech ? bep pegeit ? pegen alies ? ; *wie oft kommen sie zu Besuch ?* pegen alies e vezont du-se ? ; *wie oft fahren die Züge ?* bep pegeit ez eus trenioù ? ; *wie oft habe ich es dir schon gesagt !* nouspet gwech c'hoazh em eus lavaret kement-se dit ! pegen alies em eus lavaret se dit ! tremen kant gwech em eus lavaret an dra-se dit ! kant ha kant gwech em eus lavaret se dit ! pet gwech warn-ugent (pet ha pet gwech all, nag (hag) a bet gwech, nag a wech, na pet gwech, pet kant gwech warn-ugent, pet mil gwech warn-ugent) em eus lavaret se dit, n'ouzon ket pet kant warn-ugent em eus lavaret se dit**,** n'ouzon ket pet mil warn-ugent em eus lavaret se dit ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *wir haben oft an euch gedacht,* soñjet hon eus alies ennoc'h, soñjet hon eus e-leizh ennoc'h ; *so oft wie möglich,* an aliesañ ar gwellañ, kellies gwech ma'z eo gallus, liesañ-gwellañ ; *schreiben Sie so oft wie möglich,* skrivit ken lies gwech (ken alies, ken alies tro) ha ma c'hallit (ha ma c'hallot), skrivit ken lies taol ha ma c'hallot ; *er hat oft Fieberanfälle,* stank e vez e varradoù terzhienn ; *er geht oft diesen Weg,* alies e bleustr an hent-se ; *er kommt jetzt nicht mehr so oft zu Besuch,* ne vez ket amañ ken alies ha gwechall, ne vez ket skubet war e lerc'h ken alies ha gwechall ; *wie oft habe ich nicht geklingelt !* na liesat am eus sonet !

öfter ag. : stank, paot, puilh, niverus ; *öfteres Wiederkehren,* aliested b.

Adv. : **1.** alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, stank ; *er kam des öfteren zu mir,* gwall alies (alies a-walc'h, liezik) e teue da'm gwelet ; *ich habe ihn in den letzten Tagen öfter gesehen,* gwelet em eus bet anezhañ alies a-walc'h (un toullad gwezhiennoù) en devezhioù tremenet, gwelet em boa anezhañ aliezik a-walc'h en devezhioù all ; **2.** aliesoc'h, liesoc'h ; *jeden Tag und manchmal öfter,* bemdez pe liesoc'h ; *öfter als einmal pro Tag,* aliesoc'h eget bemdez ; *je öfter desto besser,* an aliesañ ar gwellañ ; *er geht öfter in die Gastätte als in die Uni,* pleustriñ a ra aliesoc'h an ostalerioù eget ar skol-veur ; *er geht immer öfter in die Gaststätte,* aliesaat (kreskiñ, stankaat) a ra da vont d'an ostaleri, mont a ra aliesoc'h-aliesañ d'an ostaleri.

öfters Adv. : alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, ken lies a wech, stank-ha-stank, stank, un toullad gwezhiennoù ; *ich habe ihn in den letzten Tagen öfters gesehen,* gwelet

em eus bet anezhañ alies a-walc'h en devezhioù tremenet, gwelet em boa anezhañ aliezik a-walc'h en devezhioù all.
oftmalig ag. : meur ha meur a wech, tro-distro, stank, stank-ha-stank, paot, puilh.
oftmals Adv. : alies, alies a-walc'h, aliezik, liezik, lies taol, meur a wech, meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, alies a wech, gwall alies, bep an amzer, ken lies a wech, stank, stank-ha-stank, un toullad gwezhiennoù.
Ogam-Schrift b. (-) : ogam g., ogham g.
ogamisch ag. : ogamek, oghamek.
Oger g. (-s,-) : roñfl g.
Ogham-Schrift b. (-) : ogam g., ogham g.
oghamisch ag. : ogamek, oghamek.
oh estl : *oh !* oei ! o ! ho-ho ! wi ! a ! hopala !
Oheim g. (-s,-e) : eontr g., tonton g.
OHG b. (-,-s) : [*berradur evit* **offene Handelsgesellschaft**] kevredad personoù g., kompagnunezh anv-stroll b., kevredad anv-stroll g.
Ohm[1] g. (-s,-e) : eontr g., tonton g.
Ohm[2] g. (-s,-e) : [fizik] ohm g., ohmad g., om g., omad g.
Ohm n. (-s) : buñs g., buñsad g., mes g., mesiad g.
Ohmmeter n. (-s,-) : [fizik] ohmmetr g., ommetr g.
ohne araog. [t-rt] : hep, hep a, hep ket a, kuit a, forc'het a, keneve, paneve, panave, anez, di- ; *ohne mich,* hepdon ; *ohne dich,* hepdout ; *ohne sie,* **a)** hepti ; **b)** hepto ; *ohne ihn,* heptañ ; *ohne Wiedervereinigung unseres Landes, kein Pardon,* anez adunanidigezh hor bro, pardon ebet ; *ohne Unterschied,* hep ket a ziforc'h, kuit a ziforc'h ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz,* par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *ein Haus ohne Dach,* un ti n'eus na toenn na mann warnañ, un ti dido g., un ti didoenn g. ; *ohne jeden Zweifel,* hep douetañs ebet, nebaon, hep mar ebet, hep ket a var, hep nep mar, moarvat, hep kretaat, kuit a var ; *ohne mein Wissen,* hep rat din, hep ratozh din, hep gouzout din, en dic'houzout din, anez gouzout dare din, dre-guzh ouzhin, e-kuzh din ; *ohne etwas, ohne irgendetwas,* kuit a vann ebet, hep netra tout ; *Mehl ohne Kleie,* bleud kuit a vrenn g. ; *ohne Licht und Feuer,* hep na gouloù na tan ; *ohne weitere Kosten, ohne zusätzliche Kosten,* hep ken mizoù ; *ohne deine Hilfe hätte ich es nie geschafft,* keneve ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - panevet ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit), biken ne vijen deuet a-benn - panevedout ne oan ket deuet a-benn; *ohne die Hilfe seines Vaters hätte er es nie geschaff,* hennezh, panevet d'e dad, ne vije morse deuet a-benn ; *ohne dich hätten wir verloren,* kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit) e oamp koll ; *ich habe meine Brieftasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war,* adkavet em eus va doug-paperioù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh ; *er ist ohne seine Frau gekommen,* chomet eo e wreg war e lerc'h ; *ohne weiteres,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, netra dreist, digomplimant, digamambre, diorbid, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e vadober, war e blaen ; *das ist nicht so ganz ohne,* **a)** bez ez eus pig pe vran, udb a zo gwir e kement-se, n'eo ket ken faos all, un tamm mat a wirionez a zo er c'homzoù-se, gwir a-walc'h eo, hanter wir eo ; **b)** n'eo ket ken fall-se, n'eo ket fall en holl, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan ; *er ist nicht so ganz ohne,* n'eo ket ken sot-se, a-wechoù e sked gant e nerzh spered.
ohne ... zu stag. is. : hep, anez, kuit da ; *ohne ein Wort zu sagen,* hep rannañ (hep gwikal) grik (ger), hep lavaret na grik na mik, o tevel krenn, o tevel mik, hep dihostal, hep dihostal (hep dic'hwezhañ) ger ; *er kommt nicht ins Dorf, ohne mich zu besuchen,* ne zeu ket d'ar vourc'h, anez dont da'm gwelet (anez tremen dre zu-mañ) ; *ich habe alle Bücher mitgebracht, ohne ein einziges zu vergessen,* degaset em eus an holl levrioù hep disoñjal nikun ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebellt zu werden,* aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen,* kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen,* ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.
ohne dass stag. is. : hep ma, hep na, hep [d'u.b. ober udb], anez na ; *ohne dass er dich sieht,* hep ma (hep na) welfe ac'hanout, hep na wel ac'hanout, hep dezhañ gwelet ac'hanout, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ ; *ohne dass ich es bemerkte,* hep gouzout din, hep rat din, hep ratozh din, en dic'houzoud din, dic'houzvez din, anez gouzout dare din, e kuzh din, e kuzh ouzhin, dre-guzh ouzhin, a-guzh din, a-guzh-kaer diouzhin ; *ohne dass die Welt es bemerkte,* dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, dre-guzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *ihre Stimme war zu hören, ohne dass man sie sah,* klevet a reer he mouezh hep na weler anezhi.
ohnedem Adv. / **ohnedies** Adv. : **1.** n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod ; **2.** peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, keneve-se ; **3.** estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.
ohnegleichen Adv. : dibar, dieil, digeneil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, dishevelep, a-dreist par, n'eus den ebet (tra ebet) o talvezout dezhañ, n'eus den ebet (tra ebet) heñvel outañ, n'en deus ket e goulz, kabidan, fiskal.
Ohnehaltflug g. (-s,-flüge) : nij hep ehan g., nij hep arsav g., nijadenn hep ehan b., nijadenn hep arsav b.
ohnemaßen Adv. : dreist-penn, hep ment na bevenn.
ohngefähr Adv. : *von ohngefähr,* dre zegouezh, dic'hortoz-kaer, kouezhet diwar al loar da greisteiz.
ohnehin Adv. : **1.** n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod ; **2.** peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, keneve-se ; **3.** estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

Ohnmacht b. (-,-en) : **1.** dic'halloud g., dic'halloudegezh b. ; **2.** sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., filidigezh b., marv-bihan g., vaganadur g. ; *in Ohnmacht fallen,* dont ur fallaenn d'an-unan, koll e anaoudegezh, kouezhañ e sempladurezh, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), mezevelliñ, koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, sevel bec'h war an-unan, semplañ, migañ, koll ar skiant anezhañ e-unan, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, frediñ, orvaniñ, freneziañ, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, mont en tu all, reudennañ, tresmeiñ, yarañ ; *als sie diese Nachricht hörte, fiel sie in Ohnmacht,* ar c'heloù-se en doa kaset anezhi bord all ; *falle nur nicht in Ohnmacht !* taol pled n'az pije ur falladenn ! ; *aus einer Ohnmacht erwachen,* adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, dont d'en em intent, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, diorvaniñ, divatorelliñ, divorfilañ, divadaouiñ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont e veiz dezhañ, dont e veiz en an-unan, dont d'an-unan, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh, sevel distronket.

ohnmächtig ag. : **1.** dic'halloud, dic'halloudek, dic'halloudus ; *ohnmächtig sein,* bezañ er blotoù, bezañ dic'halloud, bezañ en dic'halloud, chom en diaskren, pladañ, na gaout na tu na lañs ; **2.** semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet ; *ohnmächtig werden,* koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, migañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, frediñ, orvaniñ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaen, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, freneziañ, diadaviñ, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, mont en tu all, sevel bec'h war an-unan ; *sie wird ohnmächtig,* homañ a zo o vont en tu all ; *ohnmächtig sein,* bezañ semplet, bezañ fatiket ; *sie ist ohnmächtig,* semplet eo ; *als sie diese Nachricht hörte, wurde sie ohnmächtig,* ar c'heloù-se en doa kaset anezhi bord all.

Ohnmächtige(r) ag.k. g./b. : den semplet g., den fatiket g.

Ohnmachtsanfall g. (-s,-anfälle) : sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., filidigezh b., fatadur g. ; *einen Ohnmachtsanfall erleiden,* koll e anaoudegezh, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant anezhañ e-unan, semplañ, migañ, fatañ, dont da fatañ, frediñ, fatikañ, fallaat, vaganiñ, sevel bec'h war an-unan, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, freneziañ, diadaviñ, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, mezevelliñ, mont en tu all ; *Ohnmachtsanfälle erleiden,* vaganellañ.

oho estl. : harz ! ho ! hep !

Ohr n. (-s,-en) : **1.** [korf.] skouarn b., P. lorikenn b., [dre fent] toull-selaou g. ; *abstehende Ohren,* P. *Segelohren,* divskouarn podez lies., divskouarn diflaket lies., divskouarn distoket lies., divskouarn sparfell lies., divskouarn diskolpet lies., divskouarn a-divilh lies. (Gregor) ; *spitze Ohren,* divskouarn sonn ; *jemandem ein Ohr abschneiden, jemandem beide Ohren abschneiden,* diskouarnañ u.b. ; *zum Ohr gehörig,* skouarnel ; *sich (t-d-b) die Ohren zuhalten,* stankañ e divskouarn ; *die Ohren hängen lassen,* bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, kac'hat en e vragez, bezañ digalonekaet (disouezhet), plegañ touchenn, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, koazhañ, kouezhañ e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet) ; *die Ohren anlegen,* **a)** bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b. ; **b)** diskouez bezañ emskiantek ouzh e faot, diskouez bezañ emouez ouzh e vankadenn, diskouez bezañ leun a geuz, diskouez bezañ morc'hedus, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ pinous, bezañ lostek, bezañ toutek ; *mir flogen Steine um die Ohren,* nijal a reas mein en-dro din ; *jemandem eins hinter die Ohren geben,* reiñ ur skouarnad (un trepan, koad, kerc'h) d'u.b., frotañ kaer u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. (Gregor) ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *jemandem die Ohren lang ziehen,* sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b. ; *jemanden übers Ohr hauen,* **a)** frotañ kaer u.b., reiñ kerc'h (koad) d'u.b., strilhañ u.b. ; **b)** touellañ a-zevri u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., gennañ (nezañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, toazañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, dastum, pakañ, tapout, gwaskañ) u.b., klaviañ u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., c'hwennat u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kac'hat e godell u.b., rozellat arc'hant u.b. ; *er hat es (faustdick) hinter den Ohren,* hennezh a zo gwriet a finesaoù, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, fin eo evel al louarn, gwidre an diaoul a zo en e gorf, meret eo bet e bleud tanav, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo itrikoù tout, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo leun a widre, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ, pegen louarn eo hennezh ! ;

jemandem das Fell über die Ohren ziehen, c'hoari (ober) an dall d'u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hwibañ (houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, stranañ, stranigañ, riñsañ, bratellat) u.b., klaviañ u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., paskañ lus d'u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., dic'hloanañ u.b. (Gregor), c'hwennat u.b., lakaat u.b. war an noazh, flipañ (peilhañ, kignat) u.b., kas u.b. d'ar bern, touzañ e c'henoù d'u.b. ; *die Handwerker ziehen einem das Fell über die Ohren,* an artizaned a zo un debr tud ; *hier haben die Wände Ohren,* amañ ne c'hall ket an den treiñ e viz en e c'henoù hep ma ouife tout an dud, ar bodennoù o deus lagadoù, ar girzhier a glev, divskouarn a zo er c'harzh diavaez ha diabarzh ; *jemandem einen Floh ins Ohr setzen,* c'hwezhañ an diskred e kalon u.b., c'hwezhañ (silañ) an disfiz e spered u.b. ; *wer hat ihm diesen Floh ins Ohr gesetzt ?* piv en deus silet seurt sonjoù en e benn ? piv en deus plantet (chouket, sanket, bountet, fourret, c'hwezhet) ar pennadoù-se ennañ ? ; *dieser Schrei hallt immer noch weiter in meinen Ohren,* ar youc'hadenn-se a zasson em divskouarn c'hoazh ; *bis über die Ohren,* dreist an divskouarn, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-kil-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez ; *bis über die Ohren erröten,* ruziañ betek e zivskouarn, dont ruz evel kribenn ur c'hilhog, dont ruz-glaou, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven, dont ruz evel ur c'hlaouenn dan ; *bis über die Ohren verliebt sein,* teuziñ dre ar garantez, frailhañ a garantez, karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b. ; *bis über die Ohren in Schulden stecken,* kaout dle betek toull e c'houzoug, kaout ur bern dle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ karget a zle, bezañ dalc'het a bep tu, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *schreibe es dir hinter die Ohren !* laka an dra-se don e-barzh da benn ! merk mat an dra-se ! laka an dra-se don ez spered ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon ! ; *er ist noch nicht trocken hinter den Ohren, er ist noch feucht hinter den Ohren, er hat noch die Eierschalen hinter den Ohren,* ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - hennezh a zo eus an torad diwezhañ - ur beg melen a zo anezhañ c'hoazh - hennezh a zo war e gentañ lamm - war ar boulc'h kentañ emañ - war e dro gentañ emañ - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; *viel um die Ohren haben,* bezañ beuzet gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan, kaout labour d'ober dreist-penn ; *er hat viel um die Ohren,* traoù en deus war ar ramp, labour en deus war ar portolo.

2. skouarn b., klev g., kleved g. ; *ein feines Ohr haben,* bezañ tanav e skouarn, bezañ skañv e zivskouarn, bezañ skañv e skouarn, kaout skouarn tanav, klevet sklaer, klevet buan, klevet spizh, bezañ skiltr e skouarn, bezañ sklaer a skouarn (Gregor) ; *mach deine Ohren weit auf !* sav (digor, astenn) da zivskouarn ! distouv da zivskouarn ! ; *die Ohren spitzen,* sonnañ e zivskouarn (e skouarn), reudiñ e skouarn, sevel (astenn, digeriñ) e zivskouarn, plomañ e zivskouarn, krizañ e zivskouarn, bezañ skeltr e zivskouarn gant an-unan, krugañ e zivskouarn, tanavaat e skouarn ; *ganz Ohr sein,* reiñ skouarn, bezañ digor e skouarn, digeriñ e zivskouarn ; *jemandem etwas ins Ohr zuflüstern,* lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. e toull e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *es geht ihm zum einen Ohr rein und zum anderen wieder raus,* lonkañ a ra ar c'homzoù bep ma vezont lavaret, gourdrouz ha gourc'hemennoù a dreuz buan e benn ; *nur mit halbem Ohr (hin)hören,* selaou gant ur skouarn hepken, selaou korniek, na deuler kalz a evezh ouzh ar pezh a vez lavaret, na selaou gwall aketus pezh a vez lavaret, selaou gant nebeut a aket ; *auf dem Ohr (den Ohren) liegen,* bezañ e Kerhun (e Kerroc'h), kousket c'hwek, bezañ morvitellet, kousket evel ur roc'h (evel ur broc'h), bezañ kousket-mort, na glevet berad (grik, son, takenn) ; P. *sich aufs Ohr hauen,* mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e siklud, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da flutañ, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; *er sitzt auf den Ohren,* hennezh en deus kaset e zivskouarn da livañ ; *tauben Ohren predigen,* komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, mont e gomzoù gant an avel, komz ouzh tud n'o devez ket c'hoant klevet, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *taub auf einem Ohr sein,* kaout ur skouarn vouzar, bezañ bouzar eus un tu ; *ein offenes Ohr bei jemandem finden,* bezañ deuet-mat e-kichen u.b. (Gregor), bezañ deuet-mat e alioù d'u.b., bezañ deuet-mat e alioù gant u.b., bezañ erru-mat e alioù gant u.b. ; *jemandem die Ohren voll schreien,* terriñ penn u.b., badaouiñ u.b., borodiñ u.b., bouzarañ divskouarn u.b., mezevelliñ penn u.b., troc'hañ e zivskouarn d'u.b., dotuañ u.b., terriñ skouarn u.b., freuzañ divskouarn u.b. ; *sich aufs Ohr legen,* mont da gousket, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul ; *jemandem dauernd in den Ohren liegen,* borodiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, arabadiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, terriñ ha terriñ penn u.b. gant e demzoù skuizh, bouzariñ u.b. gant e gomzoù skuizh, boudinellañ e zivskouarn d'u.b., terriñ skouarn u.b. ; *er liegt mir in den Ohren, ich soll ...,* emañ atav o c'hoari (o derc'hel, o forsiñ) warnon da [ober udb] ; *jemandem sein Ohr leihen (schenken),* reiñ skouarn d'u.b. ; *jemandem ein geneigtes Ohr schenken,* bezañ douget d'ar pezh a lavar u.b., kavout mat pezh a lavar u.b. ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren gestoßen,* ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *die Ohren vollhaben von,* bezañ torret e benn gant / bezañ borodet gant (Gregor) ; *jemandem sein Ohr verschließen (die*

Ohren verstopfen), stankañ (prennañ, serriñ) e zivskouarn ouzh u.b., ober ar bouzar ouzh u.b., ober skouarn vouzar ouzh u.b., ober ar skouarn vouzar ouzh u.b., bezañ bouzar ouzh u.b., distreiñ e zivskouarn diouzh komzoù u.b. ; *die Ohren steif halten,* derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol, derc'hel mort (yud, gwevn), derc'hel d'e grog, derc'hel e grog, derc'hel start, kenderc'hel, derc'hel betek penn, padout, herzel ; *die Ohren steif halten !* chomit sonn ! arabat koll kalon ! uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *Watte in den Ohren haben,* bezañ spoue en e zivskouarn ; *mir klingen die Ohren, mir tuten die Ohren, mir piept's in den Ohren, mir brummt's in den Ohren, mir pfeift's in den Ohren,* boudinellañ (boudal) a ra va divskouarn, kornal a ra va divskouarn (Gregor) ; *es ist mir zu Ohren gekommen, dass ...,* deuet eo ar brud betek ennon e ..., deuet eo an heklev betek ennon e ..., klevet em eus ditour eus …, gouezet em eus diwar glev e … ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran,* mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp ; *als dies ihnen zu Ohren kam,* pa glevjont an dasson eus an dra-se, pa glevjont an heklev eus an dra-se, pa glevjont ditour eus an dra-se, pa erruas ar c'heloù-se ganto, pa erruas ar c'heloù-se betek o divskouarn ; P. *mit den Ohren schlackern,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet-holl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù, rontaat e zaoulagad hag e c'henoù, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn ; [kr-l] *wer Ohren hat, der höre !* ar re vouzar hag ar re zall a gaso keloù d'ar re all ! ra zigoro o diskouarn ar re n'int ket bouzar !

3. [paner] dourgenn b., dorn g.

4. [toenn] rizenn gostez b.

5. [pajenn] korn pleget g.

Öhr n. (-s,-e) : **1.** krao g., kraoenn b. ; **2.** *Öhr des Angelhakens,* lagad an higenn g. ; **3.** [kraouenn] askell b.

Öhrchen n. (-s,-) : skouarnig b., lorikennig b.

Ohrdrüse b. (-,-n) : [korf.] kilvoc'henn b., gwagrenn gilvoc'h b., parotid g.

öhren V.k.e. (hat geöhrt) : *Nadeln öhren,* toullañ kraoennoù an nadozioù.

Ohren- : skouarnel, … skouarn, … an divskouarn.

Ohrenarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] otologour g., skouarnour g., medisin an divskouarn g.

Ohrenbeichte b. (-,-n) : [relij.] kofes a-skouarn g., kofezadur a-skouarn g.

ohrenbetäubend ag. : bouzarus, badaouus, safarus, badinellus, boudinellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *ein ohrenbetäubender Lärm,* un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz ifern g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, un torr-penn g., ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad.

Ohrenbläser g. (-s,-) : flatrer g., flatouller g., P. lardigenn b., lardouzenn b.

Ohrenbläserei b. (-,-en) : flatrerezh g., flatoullerezh g., gragailh g.

Ohrenbrausen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g.

Ohrendrüsensekret n. (-s) : kaoc'h-skouarn g., koar-skouarn g., fank-skouarn g., mel-skouarn g., mel-divskouarn g., kerumen g., P. kaoc'h laou g., kaoc'h logod g.

Ohrenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] otit g., skouarnfo g., skouarnad b., tanijenn skouarn b.

Ohrenheilkunde b. (-) : [mezeg.] otologiezh b., skouarnoniezh b.

Ohrenkitzel g. (-s) : **1.** debron er skouarn g. ; **2.** [dre skeud.] plijadur evit an divskouarn b., dudi evit an divskouarn g., sonerezh c'hwek g., esmaeenn b., un drugar e glevet b., ur brav e glevet g., ur chalm e glevet, ur voem e glevet b.

Ohrenklappe b. (-,-n) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.

Ohrenklingen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g.

Ohrenkriecher g. (-s,-) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned *pe* garlosted], dermapter g.

Ohrenleiden n. (-s) : [mezeg.] poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.

Ohrenlerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder kornek g.

ohrenlos ag. : diskouarn.

Ohrenreißen n. (-s) : [mezeg.] poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.

Ohrenrobbe b. (-,-n) : [loen.] **1.** otarienn b. [*liester* otarienned, otaried], reunig-skouarnek g. ; **2.** *[Otaria flavescens]* morleon g.

Ohrensausen n. (-s) : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh an divskouarn g. ; *ich habe Ohrensausen,* boudinellañ (boudal) a ra va divskouarn, kornal a ra va divskouarn (Gregor), badinellañ a ra va fenn gant an trouz.

Ohrenschmalz g. (-es) : kaoc'h-skouarn g., koar-skouarn g., fank-skouarn g., mel-skouarn g., mel-divskouarn g., kerumen g., P. kaoc'h laou g., kaoc'h logod g.

Ohrenschmaus g. (-es) : plijadur evit an divskouarn b., dudi evit an divskouarn g., sonerezh c'hwek g., esmaeenn b., un drugar e glevet b., ur brav e glevet g., ur chalm e glevet, ur voem e glevet b. ; *diese Musik ist ein Ohrenschmaus,* un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.
Ohrenschmerzen lies. : poan-skouarn b., droug-skouarn g., skouarnad b.
Ohrenschützer g. (-es) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.
Ohrensessel g. (-s,-) : kador-vrec'h skouarnek b., berjelenn b., berjerenn b.
Ohrenzeuge g. (-n,-n) **/ Ohrenzeugin** b. (-,-nen) : test a-skouarn g., test diwar glevet g.
Ohreule b. (-,-n) : [loen.] toud g. ; *große Ohreule,* toud meur g. ; *kleine Ohreule,* toud korr g.
Ohrfeige b. (-,-n) : skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., bozad b., distokadenn b., mojad g., pavad g./b. ; *leichte Ohrfeige,* klapennad b. ; P. *er langte ihm eine Ohrfeige,* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, reiñ a reas pavad dezhañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor) ; *eine ordentliche Ohrfeige, eine tüchtige Ohrfeige,* ur flac'had yac'h b., ur flac'had c'hwek b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b.
ohrfeigen V.k.e. (ohrfeigte / hat geohrfeigt) : boc'hata, fasata, fasadiñ, jodata, flac'hata, skouarnata, palvata, javedata, jodadiñ, karvanata, stlafadañ, tommañ e zivskouarn da, reiñ ur fasadenn da, reiñ ur palvad da, reiñ moull e vaneg da lipat da, reiñ pavad da, [yezh ar vugale] ober pav da, ober pavig da.
Ohrfeigengesicht n. (-s,-er) : penn dotu g., penn-beuz g., penn-kastiz g.
Ohrfeiger g. (-s,-) : jodadour g., flac'hataer g.
Ohrgehänge n. (-s,-) : bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g., ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b., pandoreilh g., pommellenn b.
Ohrklappe b. (-,-n) : maoutig-skouarn g., golo skouarn g., goloenn skouarn b., stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., skouarnwisk g.
Ohrläppchen n. (-s,-) : [korf.] flip g., flipezenn b., lost ar skouarn g.
Öhrlein n. (-s,-) : skouarnig b., lorikennig b.
Ohrlöffel g. (-s,-) : skarzh-skouarn g., karzh-skouarn g.
Ohrmuschel b. (-,-n) : [korf.] krogenn ar pleg skouarn b.
Ohrring g. (-s,-e) : bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b., pandoreilh g., pommellenn b.
Ohrschliefer g. (-s,-) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned *pe* garlosted], dermapter g.
Ohrspeicheldrüse b. (-,-n) : [korf.] kilvoc'henn b., gwagrenn gilvoc'h b., parotid g.
Ohrspeicheldrüsenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] jotorell b., parotidit g., tanijenn ar gilvoc'henn b.
Ohrstecker g. (-s,-) : [bravig-skouarn] tach skouarn g.
Ohrtrompete b. (-,-n) : [korf.] korzenn ar skouarn b., korzenn ar c'hleved b., korzenn glevedel b., korzenn Eustachius b. *[Tuba auditiva Eustachii* pe *Tuba pharyngotympanica].*
Ohrwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] garlostenn b. [*liester* garlostenned *pe* garlosted], dermapter g.
ohrzerreißend ag. : bouzarus, badaouus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.
Ohrzzipfel g. (-s,-) : [korf.] flip g., flipezenn b., lost ar skouarn g.
Oikumene b. (-) : [Henamzer] oikoumene g./b.
oje estl. **/ ojemine** estl. : o Doue ! o va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! drandoue ! feiz da'm Doue ! fidamdoue ! gast !
o.k. ag. [digemm] : *es ist alles o.k.,* kudenn ebet, mat ar jeu, mont a ra mat an traoù en-dro ; *dieser Pullover ist schon o.k.,* ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *o.k. !* **a)** a-du emaon ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! bezet evel se ! akort on ! asant on ! kontant on ! a zo mat ! mat eo ! ; **b)** bezet, hama, ma, mat, ma kari, ma karot, mar karez, mar karit ; *o.k., er darf es,* daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - ma ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo !
okay ag. [digemm] : *es ist alles okay,* kudenn ebet, mat ar jeu, mont a ra mat an traoù en-dro ; *dieser Pullover ist schon okay,* ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *okay !* **a)** a-du emaon ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! bezet evel se ! akort on ! asant on ! kontant on ! a zo mat ! mat eo ! ; **b)** bezet, hama, ma, mat, ma kari, ma karot, mar karez, mar karit ; *okay, er darf es,* daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - ma ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo !
Okay n. (-/-s,-s) : grad b., grad vat b., asant g., asantadenn b. ; *sein Okay geben,* reiñ e asant.
Okapi n. (-s,-s) : [loen.] okapi g.
Okarina b. (-,-s) : [sonerezh] okarina g.
Okeanide b. (-,-n) : [mojenn.] okeanidenn b. [*liester* okeanidezed].
Okkasion b. (-,-en) : [Bro-Aostria] rankontr g., karr eildorn g., afer vat b., misi g.

Okkasionalismus g. (-) : [preder.] degouezhelouriezh b.
Okklusiv g. (-s,-e) **/ Okklusivlaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn darzh b., tarzhenn b., stankenn b.
okkult ag. : kuzh, amguzh, kevrinus, kevrinel, kevrinek, kevrinleun ; *okkulte Wissenschaften,* kilgelouriezh b., fallskiantoù kuzh lies., skiantoù amguzh lies. ; *okkulte Mächte,* hudgalloudoù lies.
Okkultismus g. (-) : kilgelouriezh b., kuzhouriezh b., kevrinouriezh b., amguzhouriezh b., okultouriezh b., kavailh g.
Okkultist g. (-en,-en) : kilgelour g., kuzhour g., kevrinour g., amguzhour g., okultour g.
Okkupation b. (-,-en) : [lu] gouzalc'herezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., ac'huberezh g., ac'hubiñ g., [istor 1940/44] Okupasion g., Dalc'herezh g.
okkupieren V.k.e. (hat okkupiert) : gouzerc'hel, ac'hubiñ.
Ökobank b. (-,-en) : ekobank g., bank glas g.
Ökoladen g. (-s,-läden) : bevstal b., stal bio b., stal boued bevvaek b.
Ökologe g. (-n,-n) : trevoniezhour g., ekologiezhour g.
Ökologie b. (-) : ekologouriezh b., trevoniezh b., ekologiezh b., endroadouriezh b.
Ökologin b. (-,-nen) : trevoniezhourez b., ekologourez b.
ökologisch ag. : trevoniel, ekologek, ekologel ; *ökologischer Einfluss,* skog war an endro g., levezon (efed g., gwered g.) war an endro b., levezon (efed g., gwered g.) war an amva b.
Ökonom g. (-en,-en) : 1. arboeller g., pourvezer g. ; 2. melestrour g., merour g., mestr-a-di g. ; 3. ekonomour g., arboellour g., armerzhour g., espernour g.
Ökonometrie b. (-) : armerzhventouriezh b., ekonometriezh b.
Ökonomie b. (-,-n) : **1.** armerzhouriezh b., arboellouriezh b., ekonomiezh b., espernouriezh b. ; **2.** espern g., arboell g., armerzh g., arboellerezh g. ; **3.** gounezoniezh b., agronomiezh b.
Ökonomin b. (-,-nen) : **1.** arboellerez b., pourvezerez b. ; **2.** merourez b., melestrourez b. ; **3.** ekonomourez b., arboellourez b., armerzhourez b., espernourez b.
ökonomisch ag. : **1.** ekonomek, arboellel, armerzhel, ... ekonomiezh, ... arboell, ... armerzh ; **2.** armerzhouriel ; **3.** espernus, arboellus.
Ökopax g. (-en,-e) : P. unan eus ar re c'hlas g., debrer linad g., ekolo g.
Ökosphäre b. (-,-n) : ekosfer g.
Ökosystem n. (-s,-e) : ekoreizhiad b.
Ökotourismus g. (-) : ekotouristerezh g., touristerezh ekologel g.
Okoumé b. (-) : [louza] gwez-okoume str.
Oktaeder n. (-s,-) : [mat.] eizhtaleg g.
Oktant g. (-en,-en) : **1.** [stered.] Oktant g. ; **2.** [mentoniezh] eibann g. ; **3.** [merdead.] oktant g.
Oktanzahl b. (-,-en) : [kimiezh] feuriader oktan g.
Oktav[1] n. (-s,-e) : [moull.] eizhplegad g.
Oktav[2] b. (-,-en) : [relij.] eizhved g., eizhvedad g., eizhvetez b.
Oktave b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] eizhvedenn b., eizhvedell b., eizhvedellad b. ; **2.** [relij.] eizhved g., eizhvedad g., eizhvetez b.
Oktavklappe b. (-,-n) : [sonerezh] alc'hwez ur c'hlav sonerezh dre c'hwezh g.
Oktett n. (-s,-e) : **1**. [sonerezh] **a)** [laz-seniñ] eizhad g., eizhbenveg g. ; **b)** [sonaozadenn] eizhadenn b. ; **2.** [lenn.] eizhgwerzenn b., barzhoneg eizh gwerzenn g. ; **3.** [stlenn.] okted g., eizhbit g.
Oktober g. (-s,-) : Here g., miz Here g., miz gouel-Mikael g., Heneoal g. ; *Oktober ist der zehnte Monat des Jahres,* Here eo an dekvet miz eus ar bloaz ; *im Oktober,* e miz Here ; *es war erst Mitte Oktober,* ne oa nemet hanter miz Here anezhi.
Oktoberfest n. (-es,-e) : gouel ar Bier e München g.
Oktoberpacht b. (-,-en) : Gouel-Mikael g.
Oktoberrevolution b. (-) : [istor] Dispac'h Miz Here g.
Oktogon n. (-s,-e) : [mat.] eizhkorn g., eizhkogneg g., eizhtueg g.
Oktopode g. (-n,-n) : [loen.] oktopod g., eizhtroadeg g.
oktroyieren V.k.e. (hat oktroyiert) : aotren.
Okular n. (-s,-e) : lagadell b., ferenn-lagad b.
okular ag. : lagadel, ... lagad, … al lagad, a-lagad.
okulieren V.k.e. (hat okuliert) : [louza.] lagadiñ.
Okulierer g. (-s,-) : [louza.] lagader g.
Okulierung b. (-,-en) : [louza.] lagaderezh g.
Okulist g. (-en,-en) : [mezeg.] lagadour g., oftamologour g., medisin an daoulagad g.
Ökumene b. (-) : **1.** [Henamzer] oikoumene g./b. ; **2.** [relij.] ekumenegezh b., eukumeniezh b., kedilizegezh b.
ökumenisch ag. : [relij.] ekumenek, eukumenek, kedilizel ; *ökumenisches Konzil,* sened-meur g.
Ökumenismus g. (-) : [relij.] ekumenegezh b., eukumeniezh b., kedilizegezh b.
Okzident g. (-s) : kuzh-heol g., kornôg g., kornaoueg g.
okzidental ag. **/ okzidentalisch** ag. : kornôgel, kornôgat, ... ar c'huzh-heol, ... kornôg, ... kornaoueg.
Okzitaner g.(-s,-) : Okitan g.
Okzitanerin b.(-,-nen) : Okitanez b.
Okzitanien n. (-s) : Okitania b.
Okzitanisch n. : okitaneg g.
okzitanisch ag. : **1.** okitan ; **2.** [yezh.] okitanek.
Öl n. (-s,-e) : **1.** eoul g. ; *Speiseöl,* eoul-debriñ g., eoul da zebriñ g. ; *ätherisches Öl,* eoul esañs g., irad g. ; *kaltgepresstes Öl,* eoul gwerc'h g., eoul flour g. ; *wie Öl,* lenkr, rampus, rikl, riklus, ramp ; *in Öl malen,* livañ dre eoul ; *in Öl backen,* poazhañ (keginañ) gant eoul ; **2.** [dre skeud.] *Öl ins Feuer gießen,* teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, saotrañ (skuilhañ) eoul war an tan, c'hwezhañ war an tan ; *Öl auf die Wogen gießen,* distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù ; P. *Öl auf die Lampe gießen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; **3.** [relij.] *geweihtes Öl,* Eoul Sakr g., Eoulioù Sakr an Nouenn lies., Olev b., Olev Sakr b. (Gregor) ; **4.** [kirri-tan] *das Öl wechseln,* skarzhañ an eoul kozh, karzhañ an eoul kozh, skarzhañ an eoul eus

keflusker ur c'harr-tan ; **5.** tireoul g., petrol g., eoul-maen g., eoul-douar g., strilheoul g., mazout g., fioul g.
Ölablass g. (-es,-ablässe) : skarzh eoul g.
Ölabstreifer g. (-s,-) : rozell eoul b., raklerez eoul b.
Ölanlasser g. (-s,-) : lañser dre eoul g., loc'her dre eoul g.
Ölanstrich g. (-s,-e) : lindrenn eoul b., lindraj eoul g., lindrennaj eoul g., gwiskad eoul g., koc'henn eoul b., pluskenn eoul b., gwiskad moan a eoul g.
Ölauffangschiff n. (-s,-e) : lestr disaotrañ g.
Öläquivalent n. (-s,-e) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.
Ölbadkasten g. (-s,-kästen) : karter eoul soubañ g.
Ölbarrel n. (-s,-s) : barilhad tireoul b.
Ölbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] olivezenn b. [*liester* olivezenned, olived], gwez-olivez str., gwez-oliv str.
Ölbaumgewächs n. (-es,-e) : [louza.] oleeg g.
Ölbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** olivez str. ; **2.** paterenn eoulus b., hugenn eoulus b.
Ölbehälter g. (-s,-) : beol an eoul b.
Ölberg g. (-s) : [relij.] *der Ölberg,* Menez an Olivez g., liorzh an Olivezenned b., Menez an Olivezenned g., Menez-Olived g.
Ölbild n. (-s,-er) : eoullivadur g., taolenn eoulliv b.
ölbildend ag. : eoulus.
Ölbrenner g. (-s,-) : dever eoul g.
Öldruck g. (-s) : **1.** eoulwask g., gwask-eoul g. ; **2.** maendresadenn dre eoul b., maendresadur eoul g., maendreserezh dre eoul b.
Oldtimer g. (s,-) : **1.** karr-tan gwechall g. ; **2.** [nijerez] flapell gwechall b., karr-nij gwechall g. ; **3.** [sport] henaour g.
Oleander g. (-s,-) : [louza.] oleandrez str., rozlore str., lore-roz str.
Olein n. (-s) : [kimiezh] olein g.
Öleinheit b. (-,-en) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.
Oleinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn oleek b.
ölen V.k.e. (hat geölt) : eouliañ, eouliñ, lampraat, lenkraat, libistrañ, lakaat eoul war.
Ölen n. (-s) : eoulidigezh b., eoulerezh g., eouladur g., eouliañ g.
Öler g. (-s,-) : [tekn.] orsel eoul g., eoulier g.
Oleum n. (-s) : [kimiezh] trenkenn sulfurek b.
Ölexportland n. (-s,-länder) : bro ezporzhier tireoul b., bro a ezporzh tireoul b.
Ölfabrik b. (-,-en) : eouldi g., milin-eoul b.
Ölfang g. (-s,-fänge) : kan daspugn eoul g., resienn dastum eoul b.
Ölfänger g. (-s,-) : daspugner eoul g., daspugnerez eoul b., dastumer eoul g., dastumerez eoul b.
Ölfangkasten g. (-s,-kästen) / **Ölfangschale** b. (-,-n) : bailh daspugn eoul g., bailh dastum eoul g.
Ölfarbe b. (-,-n) : eoulliv g., liv-eoul g., liv dre eoul g.
Ölfarbendruck g. (-s,-e) : maendresadenn dre eoul b., maendresadur eoul g., maendreserezh dre eoul b.
Ölfeld n. (-s,-er) : eoulvaez g., tireouleg b. ; *zur Nutzung freigegebenes Ölfeld,* eoulvaez lañvazet g., koñsedadenn eoulvaez b., lañvazadenn eoulvaez b.
Ölfeuerung b. (-,-en) : tommerezh dre vazout g., tommerezh dre fioul g.
Ölfilm g. (-s,-e) : koc'henn eoul b., pluskenn eoul b., gwiskad moan a eoul g.
Ölfilter n. (-s,-) : sil eoul g.
Ölflasche b. (-,-n) : **1.** pod-eoul g., eoulier g. ; **2.** boutailh eoul b.
Ölfleck g. (-s,-e) : saotr eoul g., tarch eoul g., pik eoul g.
Ölförderland n. (-s,-länder) : bro direouler b., bro eztenner tireoul b.
Ölfrüchte lies. : [louza.] frouezh eoulus str.
Ölgas n. (-es) : gaz tireoul g.
ölgekühlt ag. : yenaet gant eoul, distanet dre eoul.
Ölgemälde n. (-s,-) : eoullivadur g., taolenn eoulliv b.
Ölgesellschaft b. (-,-en) : kevredad tireouler g.
Ölgötze g. (-n,-n) : P. [tro-lavar] *was stehtst du da wie ein Ölgötze herum !* na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! na chom ket diflach evel ur peul !
ölhaltig ag. : **1.** eoulek, eoulus ; **2.** tireoulek, tireoulus, petrolek, petrolus.
Ölhändler g. (-s,-) : eouler g.
Ölheizung b. (-,-en) : tommerezh dre vazout g., tommerezh dre fioul g.
ölig ag. : **1.** eoulek, eouliek, eoulet, druz evel an eoul ; *öliger Apfelwein,* sistr eoulek g., sistr eoulet g., sistr druz g. ; *mein Apfelwein wird ölig,* komañset eo va sistr da eouliañ, komañset eo va sistr eouliañ, krog eo va sistr da eouliañ ; **2.** [dre skeud.] *eine ölige Stimme,* ur vouezh tener (flour, kuñv, c'hwek) b.
Oligarch g. (-en,-en) : oligarc'h g., nemeurveliour g.
Oligarchie b. (-,-n) : oligarc'hiezh b., nemeurveliezh b., beli un nebeudig b., gronnveliezh b., beli unanennoù b.
oligarchisch ag. : oligarc'hek, oligarc'hel, nemeurveliek, gronnveliel, gronnveliek.
Oligophrenie b. (-,-n) : [mezeg.] oligofreniezh b.
Oligopol n. (-s,-e) : [kenwerzh] nemeurwerzhouriezh b., oligopol g.
Oligozän n. (-s) : [douar.] oligoken g.
oligozänisch ag. : [douar.] oligokenel.
oliv ag. (digemm) : a-liv gant an olivez, el liv d'an olivez.
Olive b. (-,-n) : **1.** [louza.] olivez str., olivezenn b., oliv str. ; *schwarze Oliven,* olivez du str. ; *grüne Oliven,* olivez glas str. ; **2.** [dornell] olivenn b.
Olivenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] olivezenn b. [*liester* olivezenned, olived], gwez-olivez str., gwez-oliv str. ; *die gewundenen Stämme der Olivenbäume,* kefioù korvigellek ar gwez-olivez lies.
olivenbraun ag. : gell olivez.
olivengrün ag. : glas olivez.
Olivenhain g. (-s,-e) : olivezeg g.
Olivenöl n. (-s) : eoul-olivez g. ; *natives Olivenöl,* eoul gwerc'h g., eoul flour g.
Oliver g. : Olier g.
Olivin g. (-s,-e) : [maen.] olivin g.
Öljacke b. (-,-n) : porpant eouliet g., porpant-koaret g., sired g., frag melen ar besketaerien g.
Ölkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil glas g., c'hwil rous g.

Ölkanister g. (-s,-) : bidon eoul g.
Ölkanne b. (-,-n) **/ Ölkännchen** orsel eoul g., eoulier g.
Ölkohle b. (-) : [kirri-tan, tekn.] kalamin g.
Ölkreide b. (-) : kleiz druz g.
Ölkrise b. (-,-n) : [istor] enkadenn an tireoul b., stokadenn ar petrol b., stroñs tireoul g.
Ölkuchen g. (-s,-) : **1.** [kegin.] gwastell eoul b. ; **2.** tourtell plant eoulus b., torzhenn eouluzed b.
Ölkühler g. (-s,-) : distaner dre eoul g.
Ölkühlung b. (-,-en) : [tekn.] yenadur dre eoul g., distanadur dre eoul g.
oll ag. : [norzh Bro-Alamagn] kozh.
Öllache b. (-,-n) : pallennad eoul g., strewad eoul g.
Öllampe b. (-,-n) : kleuzeur dre eoul b., kleuzeur dre direoul b.
Öllappen g. (-s,-) : **1.** tamm pilhenn intret (treantet) gant eoul g. (Gregor), lardouzenn b. ; **2.** [kegin.] larjezenn b., lardigenn b., lardouzenn b.
Olle(r) ag.k. g./b. : [norzh Bro-Alamagn] *mein Oller,* va hini kozh g. ; *meine Olle,* va hini gozh b.
Ölleitung b. (-,-en) : eoulsan b.
Ölmagnat g. (-en,-en) : chevañsour an tireoul g.
Ölmalerei b. (-,-en) : **1.** eoullivadur g., eoullivañ g., al livañ dre eoul g. ; **2.** taolenn eoulliv b.
Ölmanometer n./g. (-s,-) : gwaskventer eoul g., menter an eoulwask g.
Ölmessstab g. (-s,-messstäbe) : jaoj an eoul g.
Ölmotor g. (-s,-en) : keflusker diesel g., keflusker fioul g.
Ölmühle b. (-,-n) : eouldi g., milin-eoul b.
Ölmüller g. (-s,-) : eouler g.
Ölmulti g. (-s,-s) : kevredad tireouler liesvroadel g.
Ölofen g. (-s,-öfen) : fornell vazout b., fornigell fioul b.
Ölpapier n. (-s,-e) : paper druz g., paper eoulek g., paper eouliek g., paper eoulet g.
Ölpest b. (-,-en) : lanv du g., mare du g. ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden,* evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù.
Ölpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant eoulus str., eouluzenn b., [*liester* eouluzed].
Ölplattform b. (-,-en) : leur direoul b.
ölpneumatisch ag. : eoulaezhoniel, oleopneumatek.
Ölpresse b. (-,-n) : gwaskell eouluzed b., gwaskell d'ober eoul b.
Ölprospektor g. (-s,-en) : amc'hwilier tireouler g.
Ölpumpe b. (-,-n) : plomenn eoul b.
Ölquelle b. (-,-n) : poull eztennañ tireoul g.
Ölrechnung b. (-,-en) : fakturenn an tireoul b.
ölreich ag. : pinvidik en tireoul, kreñv en tireoul.
Ölreinigung b. (-,-en) : glanidigezh an eoul b., puridigezh an eoul b.
Ölrübsen g. (-s) : [louza.] irvin-skouarn-gad str.
Ölrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h eoul g.
Ölsamen lies. : greun eoulus g./str.
Ölsardine b. (-,-n) : sardin dre an eoul str., sardin dre eoul str.
ölsauer ag. : oleek.
Ölsäure b. (-) : trenkenn oleek b.
Ölscheich g. (-s,-e) : [gwashaus] chevañsour an tireoul g.
Ölschicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad eoul g. ; **2.** lennad tireoul b., tireoullenn b., eoullenn b.
Ölschiefer g. (-s) : kerogen g., skilt bitumek g., skilt terdouarek g.
Ölschmiere b. (-,-n) : lard-karr g.
Ölschmierung b. (-,-en) : eoulidigezh b., eoulerezh g., eouladur g., eouladenn b., eouliañ g.
Ölsperre b. (-,-n) : stankell war-neuñv da wareziñ ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù b., stankell neuñvus da wareziñ ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù b.
Ölstand g. (-s,-stände) : live eoul g.
Ölstandsanzeiger g. (-s,-) : jaoj an eoul g., merker live an eoul g., merker al live eoul g.
Ölstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] olein g.
Ölsüß n. (-es) : [kimiezh] glikerin g.
Öltank g. (-s,-s/-e) : beol an eoul b.
Öltanker g. (-s,-) : eoullestr g.
Ölteppich g. (-s,-e) : pallennad eoul g., strewad eoul g.
Ölterminal g. (-s,-s) : termenva eoullistri g.
Öl- und Essigausgießer g. (-s,-) : eoulier-gwinegrier g.
Ölung b. (-,-en) : **1.** eoulerezh g., eoulidigezh b., eouliañ g., eouliadur g., eouliadenn b., lenkraat g. ; **2.** [relij.] sakradur g., sakradurezh b. ; *letzte Ölung,* nouenn b., Sakramant an nouenn g., oleviadur ar glañvourien g., deverioù lies., reizhoù diwezhañ lies., reizhoù lies., urzhioù diwezhañ lies., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die letzte Ölung bekommen,* bezañ nouennet, bezañ nouet, kaout an nouenn, resev an nouenn, kaout e urzhioù diwezhañ, kaout e reizhoù diwezhañ, kaout beleg a-raok mervel ; *er hat die letzte Ölung bekommen,* an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, resevet en deus an nouenn ; *die letzte Ölung verabreichen,* deveriñ, nouiñ, nouenniñ, reiñ an nouenn d'u.b., reiñ e zeverioù d'u.b., sakramantiñ, reiñ an olev da, kas e basion da ; *den Kranken und den Alten die letzte Ölung verabreichen,* sakramantiñ klañv pe gozh ; *die für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien,* reizhoù an nouenn lies. ; *Tasche mit den für die letzte Ölung notwendigen Devotionalien,* sac'h-nouenn g., sac'h benniget g.
Ölverkäufer g. (-s,-) : eouler g.
ölverschmiert ag. : eoulek, eouliek, eoulet, balbouzet a eoul ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden,* evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù.
Ölvorkommen n. (-s,-) : gwelead tireoul g., lennad strilheoul b., tireoullenn b., eoullenn b.
Ölwanne b. (-,-n) : beol an eoul b., karter eoul g.
Ölwechsel g. (-s,-) : skarzh eoul kozh g.
Ölwehr b. (-,-en) : strollad emellout ha stourm ouzh ar saotradurioù dre an hidrokarbidennoù g.
Olymp g. (-s) : **1.** [mojenn.] Olimpos g., Gwenved g., gwenva g., barzhva g. ; **2.** [c'hoariva] solier g.
Olympiade b. (-,-n) : [sport] olimpiadenn b.
Olympiasieger g. (-s,-) : kampion olimpel g.
Olympiasiegerin b. (-,-nen) : kampionez olimpel b.
Olympiastadion n. (-s,-stadien) : stad olimpel g., sportva olimpel g.
Olympier g. (-s) : [mojenn.] doue an Olimpos g.
Olympionike g. (-n,-n) : **1.** kampion olimpel g. ; **2.** [dre astenn.] perzhiad er c'hoarioù olimpek g.

olympisch ag. : **1.** [sport] olimpek, olimpel ; *olympische Spiele,* c'hoarioù olimpek lies. ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 fanden in London statt, die Olympischen Sommerspiele 2012 wurden in London ausgetragen,* e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012 ; *bei den Olympischen Spielen gewann er eine Silbermedaille,* ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek ; **2.** olimpek, dreist, dispar, hael, meurdezus, meurdedus.
Ölzeug n. (-s) : porpant-koaret g., sired g., frag melen ar besketaerien g.
Ölzweig g. (-s,-e) : [louza.] skoultrig gwez-olivez g., skourrig gwez-olivez g.
Oma b. (-,-s) : mamm-gozh b., mammig-kozh b., mama-gozh b., nenn b.
Ombudsmann g. (-s,-männer/-leute) : hanterour g.
Ombudsfrau b. (-,-en) : hanterourez b.
Omelett n. (-s, -e/-s) : [kegin.] alumenn vioù b., fritadenn vioù b.
Omelette b. (-,n) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] [kegin.] alumenn vioù b., fritadenn vioù b.
Omen n. (-s,-/Omina) : diougan g., arouez b., ragarouez b., raksin g., seblant g., spurmant g., sinad g., sin g., titenn b., ditour g., keal g., reze g. ; *es ist ein gutes Omen,* an dra-se a zo diougan keloù mat deomp, kement-se a lusk diskouez ez echuo mat an traoù, an dra-se a zo keal a geloù mat, an dra-se a zo ur sin vat deomp, seblant vat eo ; *schlechtes Omen,* gwall sin g., gwall sinad g., sin gwall fin g., gwall sinadoù lies., seblant fall g., seblant a zrougoù g., gwall seblant g., droukziougan g., drougarouez b., gwallarouez b.
ominös ag. : drougarouezius, a wall geloù.
Omnibus g. (-ses,-se) : **1.** omnibus g., satos® g., karr-boutin g., karr-straed g., kengarr g. ; *mit dem Omnibus fahren,* mont gant ar c'harr-boutin, mont gant ar satos ; **2.** [dre skeud.] *er guckt wie ein Omnibus,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.
Omnibusbahnhof g. (-s,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g., [*ha dre levezon ar galleg*] gar-hent b.
Omnium n. (-s, Omnien) : [sport] omniom g.
Omnivore g. (-n,-n) : [loen.] hollezad g., hollzebrer g.
Omoioteleton n. (-s, Omoioteleta) **/ Omoioteliton** n. (-s, Omoiotelita) : [lenn.] kenganez ar silabennoù dibenn b., kenganez ar silabennoù diwezh b., kenganez ar silabennoù diwezhañ b.
O. m. U. : [*berradur evit* **Originalfassung mit Untertiteln**] doare orin istitlet g., DOI g., stummenn orin istitlet b.
Onager g. (-s,-) : [loen.] marc'h hemion g. [*Equus hemionus*], azen bras Azia g., damazen g. [*liester* damazened / damezen].
Onanie b. (-) : onanegezh b., pitouchal g., pitoucherezh g., emvoloiñ g.
onanieren V.gw. (hat onaniert) : c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ ; *er onaniert,* ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, c'hoari a ra bazh-noilh ; *sie onaniert,* c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn.
Onanist g. (-en,-en) : onaneger g., pitoucher g., emvoloer g., braller g.
ondulieren V.gw. (hat onduliert) : rodellañ, frizañ, kordigellañ ; *sich das Haar ondulieren lassen,* lakaat rodellañ e vlev, lakaat frizañ e vlev, lakaat klaouieriñ e vlev.
Ondulation b. (-,-en) **/ Ondulierung** b. (-,-en) : frizadenn b.
One-Man-Show b. (-,-s) : abadenn kaset en-dro gant un arzour e-unan-penn war al leurenn b., abadenn e-unan-kaer b.
Onkel g. (-s,-) : **1.** eontr g., tonton g. ; *ein nicht eingeheirateter Onkel, ein direkt verwandter Onkel,* un eontr kompez g. ; *das ist ein eingeheirateter Onkel,* hennezh a zo eontr da-heul din ; *ein Onkel meines Ehemannes,* un eontr d'am gwaz g. ; *das ist ein Onkel,* un eontr din eo. ; **2.** [yezh ar vugale] eontr g., paeron g.
Onkelehe b. (-,-n) : ti-bihan g., serc'herezh g., riboderezh g.
onkelhaft ag. : **1.** eontrel ; **2.** madelezhus, habask, karadek, karantek, kuñv, digroz.
Onkologe g. (-n,-n) : [mezeg.] kankrour g., onkologour b.
Onkologie b. (-) : [mezeg.] kankrouriezh b., onkologouriezh b.
Onkologin b. (-,-nen) : [mezeg.] kankrourez b., onkologourez b.
onkologisch ag. : [mezeg.] kankrel, … ar c'hankroù, onkologek, onkologel.
online ag. : [stlenn.] enlinenn ; *online gehen,* kevreañ ouzh ar genrouedad, mont war ar genrouedad.
Onlinebanking n. (- *pe* -s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g., bankerezh enlinenn g.
Onlinebetrieb g. (-s) : [stlenn.] mod enlinenn g.
Online-Service-Provider g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer servijoù enlinenn g.
Önograf g. (-n,-n) : gwinour g.
Önografie b. (-) : gwinouriezh b.
Önografin b. (-,-nen) : gwinourez b.
önolgrafisch ag. : gwinourel.
Önologe g. (-n,-n) : gwinoniour g.
Önologie b. (-) : gwinoniezh b.
Önologin b. (-,-nen) : gwinoniourez b.
önologisch ag. : gwinoniel.
Önomanie b. (-) : [mezeg.] deliriom alkoolel g., delirium tremens g.
Onomastik b. (-) **/ Onomatologie** b. (-) : anvadurezh b.
Onomatopöie b. (-,-n) : dambrezenn b., ger-drevezañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.
ontisch ag. : [preder.] boudel, boudek.
Ontogenese b. (-,-n) : [bev.] ontogeniezh g., bouddedarzh g., unandarzh g.
ontogenetisch ag. : unandarzhel, bouddezarzhel, ontogenek.
Ontologie b. (-) : [preder.] boudoniezh b., ontologiezh b.

ontologisch ag. : boudoniel, ontologek, ontologel.
Ontologist g. (-en,-en) : boudoniour, ontologour g.
Onyx g. (-/-es,-e) : oniks g. ; *ein Onyx,* un oniksenn b.
Onyxgegenstand g. (-s,-gegenstände) : oniksenn b.
OP g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Operationssaal**] bloc'h-oberata g.
Opa g. (-s,-s) : tata-gozh g., tadig-kozh g.
opak ag. : demer, didreuzwelus, divoull.
Opal g. (-s,-e) : maen-opal g., opal g. ; *ein Opal,* un opalenn b.
Opalgegenstand g. (-s,-gegenstände) : opalenn b.
opalartig ag. : opalidik, opalek, opalheñvel, e doare ar maen-opal, a-zoare gant an opal, a-seurt gant ar maen-opal.
Opaleszenz b. (-) : opalidigezh b.
opaleszieren (hat opalesziert) **/ opalisieren** (hat opalisiert) : V.gw. : bezañ opalidik, bezañ opalheñvel.
Opalwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] garved gwenn str., garvedenn wenn b.
OPEC b. (-) : [*berradur evit* **Organization of the Petroleum Exporting Countries**] Aozadur ar broioù a ezporzh tireoul g., ABET g., OPEC g.
OPEC-Länder lies. : broioù ABET lies., broioù OPEC lies.
Oper b. (-,-n) : **1.** c'hoarigan g., opera g. ; *Oper in großer Ausstattung,* abadenn c'hoarigan war an ton bras (war an ton uhelañ) b. ; **2.** opera g., c'hoarigandi g. ; *die Berliner Oper,* opera Berlin g., c'hoarigandi Berlin g.
Operand g. (-en,-en) : oberantenn b., niñvuzenn b.
Operateur g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] surjian g., oberataour g. ; **2.** [film] oberataer g.
Operateurin b. (-,-nen) : **1.** [mezeg.] surjianez b., oberataourez b. ; **2.** [film] oberataerez g.
Operating System n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ b.
Operation b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] oberatadenn b., oberatadur g., oberadenn surjianerezh b. ; *sich einer Operation unterziehen,* bezañ oberataet, P. mont àr ar based ; *die Operation hat lange gedauert,* pell eo bet padet an oberatadenn, hir eo bet padet an oberatadenn ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; **2.** [lu] taol g., gwezhiad milourel g., embregadeg b., oberiadenn b., maneur g. ; *Operation verbundener Waffen,* **a)** kenoberiadenn gant meur a rannoù-arme b., kenembregadeg gant meur a rannoù-arme b. ; **b)** kenbleustradeg gant meur a rannoù-arme b., brezel bihan gant meur a rannoù-arme g. ; **3.** [mat.] niñvadur g., jedadenn b., jedadur g., oberadenn b., oberiadur g. ; **4.** [tekn.] oberiadenn b., gwezhiadenn b., gwezhiad g., oberezh g.
operational ag. **/ operationell** ag. : **1.** oberus, implijadus, oberatael, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, gwezhiadek, oberiant ; **2.** war ar pare, prest da stourm, prest da c'hoari, prest da vont dezhi, gwezhiadek.
Operationsabteilung b. (-,-en) : [lu] rann an oberiadennoù b.
Operationsarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] surjian g., oberataour g.
Operationsfeld n. (-s,-er) **/ Operationsgebiet** n. (-s,-e) : **1.** [lu] takad an oberiadennoù g., takad an embregadegoù g. ; **2.** [merdead.] takad merdeiñ g.
Operationsraum g. (-s,-räume) **/ Operationssaal** g. (-s,-säle) : [mezeg.] bloc'h-oberata g., kambr oberata b.
Operationsschwester b. (-,-n) : klañvdiourez ar bloc'h-oberata b.
Operationstisch g. (-es,-e) : taol-oberata b., P. pased b.
Operationstrakt g. (-s,-e) : [mezeg.] bloc'h-oberata g., kambr oberata b.
Operationswerk n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez niveroniel ha mezoniel b.
operativ ag. : **1.** [lu] oberatael, gwezhiadel, gwezhiadek ; **2.** [mezeg.] ... oberata, oberatael, oberataek ; *operative Komplikation,* rouestlad oberatael g. ; *operativer Eingriff,* oberatadenn b., oberatadur g., oberadenn surjianerezh b.
Operator g. (-s,-en/-s) : oberataer g., gwezhour g. ; [stlenn.] **a)** oberataer g., niñvader g. ; **b)** *logischer Operator,* oberataer mezoniel g.
Operatorin b. (-,-nen) : oberataerez b., gwezhourez b.
Operette b. (-,-n) : operetenn b.
operierbar ag. : [mezeg.] oberatadus.
operieren V.k.e. (hat operiert) : **1.** [mezeg.] oberata ; *jemanden am Auge operieren, jemandes Auge operieren,* oberata u.b. diouzh e lagad, oberata u.b. eus e lagad, oberata lagad u.b. ; *jemanden am Herzen operieren,* oberata u.b. eus e galon ; *sich operieren lassen,* bezañ oberataet, P. mont àr ar based ; **2.** ober, embreger, seveniñ, oberiañ.
V.gw. (hat operiert) : **1.** [mezeg.] oberata ; **2.** mont dezhi, embregata, aktiñ, oberiñ ; **3.** [lu] kas ur gwezhiad milourel en-dro, brezelekaat, brezeliñ, bellañ.
Operierte(r) ag.k. g./b. : klañvour bet oberataet g., klañvourez bet oberataet b.
Operment n. (-s) : [kimiezh] orpimant g., orpimant-gwenn g., arsenik g.
Opernballett n. (-s,-e) : abadenn gorolladeg er c'hoarigandi b., korollarvest er c'hoarigandi g.
Opernbuch n. (-s,-bücher) : levrig c'hoarigan g., levrig opera g.
Operndichter g. (-s,-) : saver pozioù c'hoarigan g.
Operngesang g. (-s,-gesänge) : kan opera g., c'hoarigan g.
Opernglas n. (-es,-gläser) / Operngucker g. (-s,-) : pellunedoù c'hoariva lies., gevellunedenn c'hoariva b.
opernhaft ag. : … c'hoarigan, evel en ur c'hoarigan, … opera.
Opernhaus n. (-es,-häuser) : c'hoarigandi g., opera g.
Opernkomponist g. (-en,-en) : [son.] sonaozour operaoù g.
Opernsänger g. (-s,-) : kaner opera g.
Opernsängerin b. (-,-nen) : kanerez opera b., kanourez opera b.
Operntext g. (-es,-e) : levrig c'hoarigan g., levrig opera g.
Opfer n. (-s,-) : **1.** aberzh g., road g., ro g., road-meur g., road-sakr g., roadenn b., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g. ; *den Göttern ein Opfer (dar)bringen,* kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; *jemandem etwas zum Opfer bringen,* profañ udb d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b., kinnig udb d'u.b. da aberzh (da road), aberzhiñ udb d'u.b. ;

große Opfer (an Geld) bringen, aberzhiñ ur bern arc'hant, aberzhiñ ur pochad mat a arc'hant, mont un tousegad mat a arc'hant digant an-unan, debriñ an diaoul hag e bevar [gant u.b. / gant udb], foetañ kalz a arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras ; *kein(e) Opfer scheuen,* na ober pizh, na zelc'her pizh d'e wenneien, mont frank d'e yalc'h, na zamantiñ d'e zispignoù (d'e zanvez, d'e boan, d'e gorf), na gaout damant d'e boan ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

2. *Ritualopfer,* aberzhad g., lidlazhiad g., aberzhadez b., lidlazhadez b.

3. gouzañvad g., gouzañvadez b., gouzañver g., gouzañverez b., gouziviad g., gouziviadez b., droukreuziad g., droukreuziadez b., darvoudad g., darvoudadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., reuziad [*liester* reuzidi] g., reuzied [*liester* reuzidi] g. ; *Opfer eines Unfalls, Opfer einer Katastrophe,* droukreuziad g., droukreuziadez b., darvoudad ur gwallreuz g., darvoudadez ur gwallreuz b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., gouzañvad ur gwallreuz g., gouzañvadez ur gwallreuz b., gouzañvad ur gwallzarvoud g., gouzañvadez ur gwallzarvoud b. ; *der Opfer des Nationalsozialismus gedenken,* ober memor eus reuzidi ar vroadsokialouriezh, enoriñ memor reuzidi ar vroadsokialouriezh, memoriñ reuzidi ar vroadsokialouriezh, kounaat reuzidi ar vroadsokialouriezh ; *Opfer des Schicksals,* gouziviad an tonkadur g. ; *einem Unfall zum Opfer fallen,* bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud ; *viele Bewohner fielen der Pest zum Opfer,* ar vosenn a reas ur riñs war an annezidi, ar vosenn a reas e rumm war an annezidi ; *den Flammen zum Opfer fallen,* bezañ boued d'an tan-gwall, bezañ krog an tan en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ ; *einer Sache zum Opfer fallen,* bezañ tapet e-barzh udb, kouezhañ ur bec'h bennak war an-unan da-heul udb, kaout nec'h gant udb, mont da neuz (mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel) abalamour d'udb, mont da goll en abeg d'udb, kouezhañ ur gwall bennak war an-unan, bezañ distrujet (dismantret, gwastet, freuzet) gant udb ; *das Eisenbahnunglück hat viele Opfer gefordert,* kalz a dud a oa bet gloazet pe o doa kollet o buhez er gwallzarvoud a oa degouezhet gant an tren, kalz a dud a oa bet tapet er gwallzarvoud a oa erruet gant an tren, kalz a dud a oa bet paket er gwallzarvoud a oa c'hoarvezet gant an tren ; *das Opfer einer Täuschung sein,* bezañ touellet gant e zaoulagad.

opferbereit ag. : emroüs, diemzamant, dizamant outañ e-unan ; *opferbereit sein,* bezañ diemzamant, bezañ dizamant outañ e-unan, bezañ emroüs.

Opferbereitschaft b. (-) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opferbinde b. (-,-n) : seizenn sakr b.

Opferbrot n. (-s) : bara benniget g.

Opferer g. (-s,-) : aberzhour g., lidlazher g.

Opferfest n. (-es,-e) : lidaberzh g., lidlazh g., lidlazhadenn b.

opferfreudig ag. : **1.** brokus, lark, largentezus, frontal ; **2.** emroüs, diemzamant, dizamant outañ e-unan.

Opferfreudigkeit b. (-) : **1.** brokusted b., largentez b. ; **2.** emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opfergabe b. (-,-n) : [relij.] prof aberzh g., donezon g., prof g., profadenn b., aberzh g., road g., road-meur g., road-sakr g., roadenn b., ro g., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g., gouestladur g., kinnig g., kinnigadenn b., kinnigidigezh b., kinnigadur g., profadur g. ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder,* lezel a reas e brof e-tal an aoter.

Opfergebet n. (-s,-e) : [relij.] kinnigadur g., ofertouer g.

Opfergeist g. (-es) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

Opfergeld n. (-s,-er) : [relij.] prof aberzh g., donezon g., prof g., aberzh g., road g., roadenn b., ro g.

Opferkasten g. (-s,-kästen) : kef g.

Opferkerze b. (-,-n) : [relij.] goulaouenn-goar b. ; *dem heiligen Erwan eine Opferkerze spenden,* lakaat ur c'houlaouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan.

Opferlamm n. (-s,-lämmer) : **1.** oan kinniget da aberzh d'an doueed g., oan kinniget da aberzh da Zoue g. ; **2.** [dre astenn.] a) gouzañvad didamall g., aberzhad didamall g., lidlazhad didamall g., bouc'h an aberzh g., bouc'h ar pec'hedoù g.

Opfermut g. (-s) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

opfern V.k.e. (hat geopfert) : **1.** aberzhiñ, lidaberzhiñ, lidlazhañ, kinnig da aberzh, reiñ e prof ; *wer opfert noch den alten bretonischen Heiligen,* piv a brof d'hor sent kozh ; **2.** [dre skeud.] aberzhiñ, profañ, ober aberzh eus ; *sie opferte ihm ihre Jungfräulichkeit,* aberzhiñ a reas he gwerc'hded dezhañ.

V.em. : **sich opfern** (hat sich (t-rt) geopfert) : aberzhiñ e vuhez, ober aberzh eus e vuhez, reiñ e vuhez (evit u.b./evit udb), na zamantiñ d'e vuhez (d'e boan, d'e gorf), na gaout damant d'e vuhez (d'e boan, d'e gorf).

Opferpfennig g. (-s,-e) : prof g.

Opferpriester g. (-s,-) : aberzher g., lidlazher g.

Opferschale b. (-,-n) **/ Opferschüssel** b. (-,-n) : plad-prof g.

Opfersinn g. (-s) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.

Opferstätte b. (-,-n) : aberzhlec'h g.

Opferstein g. (-s,-e) : maen-aberzh g.

Opferstock g. (-s,-stöcke) : kef g.

Opfertier n. (-s,-e) : hostiv g., ostiv g., loen kinniget da aberzh d'an doueed g., loen aberzhet da Zoue g.

Opfertisch g. (-s,-e) : aoter g.

Opfertod g. (-s) : *den Opfertod erleiden,* **1.** ober aberzh eus e vuhez, kouezhañ war an dachenn enor, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, mervel evel merzher, mervel evit udb ; **2.** bezañ lidlazhet.

Opferung b. (-,-en) : **1.** lidaberzh g., aberzh g., road g., road-meur g., roadenn b., lidlazh g., lidlazhadenn b., kinnigadenn b., lidkinnig g., lidroad g., sakrifis g. ; **2.** [relij.] *Mariä Opferung,* gouel kinnigadur ar Werc'hez g., Gouel-Maria-Viz-Du g., Gouel Maria e miz Du g. (Gregor).

Opferwille g. (-ns) : emroüsted b., emnac'h g., emaberzh g., emzinac'h g.

opferwillig ag. : emroüs, prest d'ober aberzhioù, diemzamant, dizamant outañ e-unan.
Opferwilligkeit b. (-) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.
Ophikleide b. (-,-n) : [sonerezh] ofleidell b.
Ophthalmie b. (-) : [mezeg.] oftalmiezh b., lagadfo g., tanijenn-lagad b., lagadad g.
Ophthalmologe g. (-n,-n) : [mezeg.] lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.
Opiat n. (-s,-e) : [mezeg.] opiomeg g.
Opium n. (-s) : opiom g. ; *die Religion ist das Opium des Volkes* [Marx], opiom ar bobl a zo eus ar relijion, ar relijion eo opiom ar bobl.
Opiumextrakt g. (-s) : douhennad opiom g., strilhadur opiom g., eztennad opiom g., eztenn opiom g., tennad opiom g., laodanom g.
opiumhaltig ag. : opiomek.
Opiumhöhle b. (-,-n) : mogederezh-opiom b., butunerezh opiom b.
Opiummittel n. (-s,-) : [mezeg.] opiomeg g., laodanom g.
Opiumraucher g. (-s,-) : mogeder-opiom g., butuner opiom g.
Opiumraucherin b. (-,-nen) : mogederez-opiom b., butunerez opiom b.
Opiumsucht b. (-) : opiomadegezh b., opiomgaezhadezh b.
Opiumsüchtige(r) ag.k. g./b. : opiomad g., opiomadez b., opiomgaezhad g., opiomgezhadez b.
Opodeldok g./n. (-s) : [mezeg., istor] [*Linimentum saponato-camphoratum*] traet soavonek g., opodeldok g.
Opossum n. (-s,-s) : [loen.] oposom g., sarigenn g. [*liester* sarigenned, sariged].
Oppidum n. (-s,Oppida) : opidom g., din g.
Opponent g. (-en,-en) : eneber g., arbenner g., arbennour g., harzer g., kontrolier g., rebarbour g., nagenner g.
Opponentin b. (-,-nen) : eneberez b., arbennerez b., arbennourez b., harzerez b., kontrolierez b., rebarbourez b., nagennerez b.
opponieren V.gw. [gegen] (hat opponiert) : enebiñ ouzh, kaelat ouzh, skoilhañ ouzh, taliñ ouzh, mont a-benn da, harpañ ouzh, harpañ a-enep., pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, reiñ dao da, kilstourm ouzh, kilenebiñ ouzh, arbenniñ ouzh, rebarbiñ ouzh.
opportun ag. : aotreüs, eürus, a-du, gwellañ, mat, a-vat, spletus, emsav, emsavus, dereat, hag a zegouezh, hag a zere, hag a zegouezh e koulz, hag a zegouezh e poent hag en amzer, hegoulz.
Opportunismus g. (-) : koulzataerezh g., koulzelouriezh b., matauster g., matausted b., amzerzibaberezh g.
Opportunist g. (-en,-en) : koulzataer g., koulzelour g., mataer g., amzerzibaber g., treizher g., gortozer g., P. klasker e du g., klasker e dro g., silienn b., tra bechar g. ; *er ist ein echter Opportunist,* hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, eus gouenn ar sili eo, hennezh a zo pechar, hennezh a vez atav war an tu gounit.
Opportunistin b. (-,-nen) : koulzataerez b., koulzelourez b., mataerez b., amzerzibaberez b., treizherez b., gortozerez b., P. klaskerez he zu b., klaskerez he zro b., silienn b.
opportunistisch ag. : **1.** koulzataer g. ; **2.** [mezeg.] mataus ; *opportunistische Infektion*, kontammadur mataus g.
Opportunität b. (-,-en) : hegoulz g., hegoulzder g., tu g., tro b., avel a-du g., taol-kaer g., afer vat b., misi g., degouezh g.
Opportunitätskosten lies. : [kenwerzh] koust hegoulzder g., koust diuzañ g., koust erlec'hiañ g.
Opposition b. (-,-en) : **1.** enebiezh b., eneberezh g., enebadur g., enebadenn b., enebadeg b., harzerezh g., rebarb g. ; **2.** [polit.] *die Opposition,* an tu enep g., ar gostezenn enep b., an eneberezh g.
oppositionell ag. : [polit.] ... an tu enep, ... eus an tu enep, ... an eneberezh, ... eus an eneberezh, enep, nagenner.
Oppositionelle(r) ag.k. g./b. : [polit.] eneber g., eneberez b., arbenner g., arbennerez b., emsaver g., emsaverez b., rebarbour g., rebarbourez b., nagenner g., nagennerez b.
Oppositionsbewegung b. (-,-en) : [polit.] enepluskad g.
Oppositionsblatt n. (-s,-blätter) : [polit.] kazetenn eus an tu enep b., kazetenn eneber b.
Oppositionsführer g. (-s,-) : [polit.] marc'h-blein an tu enep g., marc'h-kleur an tu enep g., penn an eneberezh g., bleiner an tu enep g.
Oppositionspartei b. (-,-en) : [polit.] strollad eus an tu enep g., strollad eneber g.
Optant g. (-en,-en) : [polit.] voter a-du gant ur raktres g., mouezhier a-du gant ur raktres g., dilenner a-du gant ur raktres g.
Optativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-hetiñ b., optativ g.
Optativ- : optativel.
optieren V.gw. (hat optiert) : *für etwas optieren,* dibab udb, dibarzhiñ udb, dilenn udb, choaz udb, diuz udb, diuzañ udb, divizout udb, diforc'h udb, diforc'hiñ udb.
Optik b. (-) : **1.** optik g., luc'honiezh b., gweledoniezh b. ; **2.** [luc'hskeudennerezh] luc'honi b. ; **3.** neuz b., neuziad b., neuziadur g., stumm g., liv g., feson b., tres g., gwel g., gweled g., diavaez g., diavaezioù lies., derc'h g., enebañs b., gobari g., tailh b., seblant g., spes g., spurmant g., taol g., aoz g./b., diskouez g., pok g. ; **4.** anv mat g., anv-kaer g., brud g./b. ; **5.** P. *einen Knick in der Optik haben,* **a)** bezañ blink, bezañ luch, bezañ loakr, luchañ, gwilc'hañ, loakriñ, gwelet treuz, bezañ luch e zaoulagad, bezañ ul lagad luch en e benn, blinkañ ; **b)** [dre skeud.] bezañ o klask ar marc'h ha bezañ azezet war e gein ; *du hast wohl einen Knick in der Optik !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emaout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod ! lakaet ac'h eus ul lunedoù koad war da zaoulagad ! gleuroù ac'h eus ! berrwelet da vat out ! lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ da zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar.
Optiker g. (-s,-) : **1.** [skiantour] optikour g., gweledoniour g., luc'honiour g. ; **2.** [kenwerzh] lunedour g., luneder g.

Optikerin b. (-,-nen) : **1.** [skiantourez] optikourez b., gweledoniourez b., luc'honiourez b. ; **2.** [kenwerzh] lunedourez b., lunederez b.
optimal ag. : gwellek, peurvat, dreist, ar gwellañ-holl, gwellañ, muiañ ; *unter den optimalen Bedingungen,* pa vez an traoù en o gwellañ, an traoù o vezañ en o gwellañ ; *die Verhältnisse auf dem Meer sind optimal,* emañ ar mor en e wellañ.
Optimat g. (-en,-en) : [istor, Henroma] optimat g., dalc'hiad an noblañs hag ar Sened g., skorer an noblañs hag ar Sened g., harper an noblañs hag ar Sened g.
optimisieren V.k.e. (hat optimiert) : gwellekaat.
Optimierung b. (-,-en) : gwellekadur g., gwellekaat.
Optimierungsmodell n. (-s,-e) : delvan gwellekaat g.
Optimismus g. (-) : gwellwelerezh g., gwellwelaouriezh b., gwellwelouriezh b.
Optimist g. (-en,-en) : gwellweler g., gwellwelaour g., gwellwelour g.
Optimistin b. (-,-nen) : gwellwelerez b., gwellwelaourez b., gwellwelourez b.
optimistisch ag. : gwellwelus, techet da welet an tu brav eus an traoù.
Optimum n. (-s, Optima) : gwelleg g., tro wellañ hag a c'hellfe en em gavout b.
Option b. (-,-en) : **1.** dibarzh g., dibab g., dilenn g., diuz g., diuzad g., diviz g., choaz g. ; **2.** [arc'hant.] diuzad g. ; **3.** [stlenn.] dibarzh g.
Optionsanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprestadenn gant diuzad b.
Optionsmarkt g. (-es,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war ziuzadoù g.
optisch ag. : **1.** gweledel, ... gweled, ... al lagad ; *optisches Signal,* sinal gweledel g., arhent gweledel g. ; *optische Täuschung,* touellwel g., falswelidigezh b., touell-lagad g., kammzerc'h gweled g. ; *optisch herangehen, optisch näherholen,* [film] zoumañ war-raok ; **2.** [fizik] optikel, … luc'h, luc'hel, luc'honiel, luc'honiezhel ; *optisches Pumpen,* pomperezh luc'hel g. ; *optische Dichte,* feuriader luc'htorr g., feuriader gouskogañ g., arstalenn optikel b.
Optoelektronik b. (-) : [fizik] luc'helektronik g., optoelektronik g.
optoelektronisch ag. : [fizik] luc'helektronek, optoelektronek.
opulent ag. : fonnus, puilh, pompadus, lorc'hus, pompus.
Opuntie b. (-,-n) : [louza.] kaktuz opuntia str.
Opus n. (-, Opera) : [sonerezh] opus g., oberenn b.
Orakel n. (-s,-) : **1.** diougan g., orakl g. ; **2.** diouganlec'h g., orakllec'h g.
orakelhaft ag. : diouganel.
orakelmäßig ag. : evel un diouganer, evel ur beleg-meur ; *orakelmäßig sprechen,* komz evel un diouganer.
orakeln V.k.e. (hat orakelt) : diouganañ, komz evel un diouganer.
Orakelspruch g. (-s,-sprüche) : diouganadenn b., orakl g.
Orakelstätte b. (-,-n) : diouganlec'h g., orakllec'h g.
oral ag. : **1.** [mezeg.] dre ar genoù ; *oral einzunehmen,* da gemer dre ar genoù, da lonkañ. ; **2.** genaouel, ... ar genoù ; *oraler Selbstlaut,* vogalenn-c'henoù b.; [bred.] *orale Phase, orale Stufe,* pazenn c'henaouel b., fazenn chugal ar vabiged hervez Freud b., prantad chugal ar vabiged hervez Freud g., taolad chugal g.
Oralität b. (-) : **1.** komz g., henlavar g. ; *von Oralität zu Literalität,* eus ar c'homz d'ar skrivañ ; **2.** [bred.] genaouelezh b..
Oralphase b. (-,-n) : [bred.] pazenn c'henaouel b., fazenn chugal ar vabiged hervez Freud b., prantad chugal ar vabiged hervez Freud g., taolad chugal g.
oral-sadistisch ag. : [bred.] c'henaouel-sadek ; *oral-sadistische Stufe,* pazenn c'henaouel-sadek b.
orange ag. digemm : orañjez, liv-orañjez, melen-ruz.
Orange[1] n. (-,-/-s) : liv-orañjez g., orañjez g.
Orange[2] b. (-,-n) : [louza.] aval-orañjez g., orañjez str., orañjezenn b., aouraval g., aval-Spagn g.
Orange[3] n. : [kêr] Aurenja b., Orange b. ; *das Fürstentum Orange,* priñselezh Orange b., priñselezh Orania b.
Orangeade b. (-,-n) : [kegin.] orañjadez b., dour-orañjez g.
Orange-Ass n. (-es) : [kartoù] born karo g., bid karo g., louz karo g.
Orangeat n. (-s,-e) : [kegin.] orañjez koñfizet str.
Orangegürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Orangegürtelträger,* ur gouriz orañjez g.
Orangenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-orañjez lies., orañjezenn b., aouravalenn b.
Orangenblüte b. (-,-n) : [louza.] bleuñv orañjez str.
orangenfarben ag. **/ orangenfarbig** ag. : orañjez, liv-orañjez, melen-ruz, hag a zoug liv an orañjez, livet e melen-ruz.
Orangenhain g. (-s,-e) : orañjezeg b., aouravalenneg b.
Orangenkern g. (-s,-e) : [louza.] spluz orañjez str., plusk orañjez str., greun orañjez str., had orañjez str.
Orangensaft g. (-s,-säfte) : [kegin.] chug orañjez g., orañjadez b.
Orangenschale b. (-,-n) : [louza.] pel orañjez g., pluskenn un orañjezenn b. ; *Orangenschalen,* rusk orañjez str., plusk orañjez str.
Orangerie b. (-,-n) : **1.** orañjezeg b. ; **2.** orañjezdi g., orañjerezh b.
Orangeriegebäude n. (-s,-) : orañjezdi g., orañjerezh b.
Orangist g. (-en,-en) : orañjour g.
Orang-Utan g. (-s,-s) : [loen.] orangoutan g., marmouz-koad g.
Oranien n. : [istor] Orange b., Orania b. ; *Prinz von Oranien,* Priñs a Orange-Nassau g., Priñs Orania g.
Oratorianer g. (-s,-) : [relij.] oratorian g.
oratorisch ag. : **1.** ... prezeg, ... ar prezeg, prezegennus ; **2.** [sonerezh] a sell ouzh an oratorio, a sell ouzh an oratoriooù.
Oratorium n. (-s, Oratorien) : **1.** [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g., aluzenerezh b. ; **2.** [sonerezh] c'hoarigan-iliz g., c'hoarigan-santel g., oratorio g.
Orbit g. (-s,-s) : [stered.] amestez g., kelc'htro b., kelc'htroiad b., reveulzienn b., reveulzi b.
Orbita b. (-, Orbitae) : [korf.] poull al lagad g., pod al lagad g., poull-lagad g., pod-lagad g.
Orbital n. (-s) : [kimiezh, fizik] orbitalenn b.
Orbital- : [fizik] kelc'htroel.

Orca g. (-s,-s) **/ Orcawal** g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].
Orchester n. (-s,-) : [sonerezh] laz-seniñ g., laz-binvioù g., orkestra g., muzik g. ; *ein Orchester dirigieren,* bleinañ ul laz-seniñ ; *während das Orchester spielte,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.
Orchesterbegleitung b. (-,-en) : [sonerezh] orkestradur g., orkestriñ g., eilerezh orkestra g.
Orchestergraben g. (-s,-gräben) : foz al laz-seniñ b., toull an orkestra g.
Orchesterloge b. (-,-n) : rakleur b., rakleurenn b.
Orchesterraum g. (-s,-räume) : rakleur b., rakleurenn b.
Orchestersessel g. (-s,-) : azezenn rakleur b., kador rakleur b.
Orchesterstimme b. (-,-n) : roll orkestra g., skrid-sonerezh evit ur benveg g.
orchestrieren V.k.e. (hat orchestriert) : orkestrañ.
Orchidee b. (-,-n) : [louza.] orkideenn b., orkide str.
Orchideengewächs n. (-es,-e) : orkideg g. [*liester* orkideged].
Ordal n. (-s,-ien) : [Krennamzer] barn dre an dour pe dre an tan b., barn Doue b. ; *einseitiges Ordal,* barn Doue un den b. ; *zweiseitiges Ordal,* barn Doue daou zen b.
Orden g. (-s,-) : **1.** urzh g., kongregadur g., urzh relijiel g. ; *Deutscher Orden (Deutscher Ritterorden),* urzh alaman (urzh teut) a vrezel g. (Gregor), urzh ar varc'heien alaman g., urzh alaman a varc'hegiezh g. ; *Benediktinerorden,* urzh sant Benead g. ; *Orden der Brüder der allerseligsten Jungfrau Maria vom Berge Karmel,* urzh Itron Varia Menez Karmel g. ; *Dritter Orden,* Trede-Urzh g. ; *kontemplativer Orden,* urzh arvestiñ g. ; **2.** medalenn b. ; *jemandem einen Orden verleihen,* medalennañ u.b. ; *Orden und Ehrenzeichen,* medalinier lies., medalennoù lies.
Ordensband n. (-s,-bänder) : seizenn vedalenn b., lietenn b.
Ordensbruder g. (-s,-brüder) : [relij.] frer g., breur g., breuriezhour g., lean g.
Ordensbrüderschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b., breuriezh b., kenvreuriezh b.
Ordensgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] relijiuz g., manac'h g., lean reizhat g., breuriezhour g., reizhad g. [*liester* reizhidi].
Ordensgeistlichkeit b. (-,-en) : [relij.] menec'h lies., leaned reizhat lies., kloer reizhat lies., reizhidi lies.
Ordensgelübde n. (-s,-) : [relij.] gouestloù ar venec'h lies. ; *seine Ordensgelübde ablegen,* ober e ouestloù, ober e leoù, ober e ro ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen,* ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.
Ordensgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kongregadur g., breuriezh relijiel b., kenvreuriezh relijiel b.
Ordensgesellschaft b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b.
Ordensgewand n. (-s,-gewänder) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b.
Ordensinhaber g. (-s,-) : medalenned g.
Ordenskette b. (-,-n) : karkan un urzh bennak g., kolier un urzh bennak g.
Ordenskleid n. (-s,-er) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b.
Ordenskreuz n. (-es,-e) : kroaz un urzh bennak a zellezegezh b.
Ordensmeister g. (-s,-) : mestr-meur un urzh bennak g., jeneral un urzh bennak g., arc'hmestr un urzh bennak g.
Ordensregel b. (-,-n) : [relij.] reol b., reolenn b.
Ordensritter g. (-s,-) : marc'heg eus an urzh alaman a vrezel g.
Ordensschleife b. (-,-n) : rozennig seizenn un urzh a zellezegezh b., rozetenn seizenn un urzh a zellezegezh b., lietenn b.
Ordensspange b. (-,-n) : treuziad medalinier g.
Ordensschwester b. (-,-n) : [relij.] seurez b., c'hoar b., leanez b. ; *das Leben einer Ordensschwester sozusagen,* ur vuhez pe-dost hañval ouzh hini ul leanez b.
Ordensstern g. (-s,-e) : steredenn un urzh a zellezegezh b.
Ordenstracht b. (-,-en) : [relij.] dilhad-lean g., dilhad-leanez g., sae an urzh (Gregor) b., relijion b. ; *eine Ordenstracht tragen,* dougen relijion.
Ordensverleihung b. (-,-en) : medalennañ g., lid medalennañ g.
Ordenswesen n. (-s) : [relij.] *das Ordenswesen,* an urzhioù relijiel lies..
Ordenszeichen n. (-s,-) : medalenn b.
ordentlich ag. : **1.** ordinal, kustum, boas, standur ; *ordentliche Gerichte,* lezioù-barn ordinal lies., lezioù-barn a wir kevredin lies. ; *ordentlicher Professor,* kelenner titlet g., kelenner e karg g. ; *ordentliches Mitglied,* ezel da vat g. ; *ordentliche Sitzung,* bodadeg ordinal b., dalc'h-azez ordinal (kustum, boas, standur) g.
2. a-zoare, a-feson, a-dailh, a-dres, tre, diazez, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, prop, kempenn, jaojapl, a-jaoj ; *ein ordentlicher Mensch,* un den a-zoare (a-feson, a-dailh, tre, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, prop) g.
3. mat, a-zoare, a-feson, brintin, enorus ; *ordentliche Arbeit,* labour vat (a-zoare, a-feson) g., labour brop g. ; *auf (eine) ordentliche Weise,* diouzh ar reizh, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, [dre skeud.] en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen,* paket em eus ur c'hlebiadenn a-feson, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; *eine ordentliche Ohrfeige,* ur flac'had yac'h b., ur flac'had c'hwek b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b.
4. klenk, kempenn, turgn, pergen, prop ; *er ist ein sehr ordentlicher Mensch,* klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo.
Adv. : a-zoare, a-feson, a-dailh, yac'h ; *er hat sich ganz ordentlich benommen,* direbech e oa bet e emzalc'h, seven hag hegarat e oa bet, en em zelc'her mat-tre en doa graet ; *er verdient recht ordentlich,* dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, kaer a-walc'h e vez paeet ; *Holzscheite ordentlich aufeinander stapeln,* lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat

hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet ; *sein Vater hat ihn ordentlich geprügelt,* fest ar vazh (koad, kerc'h, ul lard, ur c'hefestad) en doa bet gant e dad, ur pred en doa bet digant e dad, ur predad en doa bet digant e dad, ur foetadenn a-zoare en doa paket gant e dad, boufonet a-zoare e oa bet gant e dad, paket en doa korreenn gant e dad, an drell en doa bet gant e dad, a-zoare e oa bet kivijet gant e dad, tapet en doa frot gant e dad, frotet kaer e oa bet gant e dad, gwashat roustad en doa bet digant e dad, e dad en doa lardet e gostezennoù dezhañ, fiblet kaer e voe gant e dad ; *sich ordenlich einen reinhauen,* tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, ur garg), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

Ordentlichkeit b. (-) : kempennadurezh b., doujusted b., onestiz b.

Order b. (-,-n) : **1.** urzh g., gourc'hemenn g., kemennadur g., ordrenañs b., arest g., urzhreolenn b., diferadenn b. ; P. *Order parieren,* sentiñ, plegañ, soublañ, bale moan, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, kerzhet (bale, mont) eeun, bale (mont) eeun gant an hent, bale plaen ; **2.** [kenwerzh.] urzhiad g., urzh-prenañ g., urzh-werzhañ g., goulenn g., goulennadenn b. ; **3.** [arc'hant] *zahlbar an die Order von ...,* lakaet war anv ..., da lakaat war kont u.b., lakaet e gourc'hemenn u.b. ; [Yalc'h] *Wechsel an Order,* lizher anzav g.

Orderbuch n. (-s,-bücher) : [kenwerzh.] levr urzhiadoù g.

ordern V.k.e. (hat geordert) : urzhiadiñ.

V.gw. (hat geordert) : kas un urzh-prenañ, ober un urzhiad, tremen un urzhiad.

Orderscheck g. (-s,-s) : chekenn war un anv b., chekenn e gourc'hemenn u.b. b.

Orderwechsel g. (-s,-) : [Yalc'h] lizher anzav g.

Ordinalzahl b. (-,-en) : niver-petvediñ g., niver urzhel g.

ordinär ag. : **1.** boutin, boas, kustum, ordinal, standur ; **2.** divergont, kleuk, garzenn, hudur, lous, diwisk ha druz, ordous, lik, gros, diseven, distrantell, distres, divalav, lourt ; *ordinäre Geschichten erzählen,* kontañ traoù kamm ha traoù tort, kontañ garzaj ; *er führte eine ordinäre Sprache,* kaozeal a rae gast, lous e oa e c'henoù, lourt e oa e barlant, un teod lous a zen e oa, ur genoù lous a zen a oa anezhañ, mont (komz) a rae rust (dibalamour) ouzh an dud, komz a rae ken gros hag ur mevel, boull e oa e grouer, gwallgaozeal a rae d'an dud, lardañ a rae e gomzoù gant gerioù gros.

Ordinariat n. (-s,-e) : **1.** [skol-veur] kador-gelenn b., karg a gelenner b. ; **2.** [relij.] servij melestradurel an eskopti b.

Ordinarium Missae n. (-) : [relij.] ordinal an oferenn g.

Ordinarius g. (-, Ordinarien) : **1.** [skol-veur] kelenner e karg g., penngelenner g. ; **2.** [relij.] an aotrou 'n Eskop g. / an Eskob g. (Gregor), eskob ar vro g., ordinal g. ; **3.** beleg-meur g., dileuriad an Iliz er vro g.

Ordinate b. (-,-n) : [mat.] hedenn b. ; *die Abszisse und die Ordinate,* al ledenn hag an hedenn.

Ordinatenachse b. (-,-n) : [mat.] ahel daveennoù g., reizhiad daveennoù kartezel b.

Ordination b. (-,-en) : [relij.] urzhidigezh b., urzhiadur g.

ordinieren V.k.e. (hat ordiniert) : belegiñ, urzhiañ, reiñ an urzhioù sakr da, urzhiañ u.b. beleg, sakrañ u.b. beleg ; *ordiniert,* domet, beleget.

Ordinierung b. (-,-en) : [relij.] urzhidigezh b., urzhiadur g.

ordnen V.k.e. (hat geordnet) : renkañ, urzhiañ, urzhiata, kempenn, lakaat war e reizh, lakaat urzh (reizh, renk) e, klenkañ, reizhañ, degas urzh e, distlabezañ, kenurzhiañ, kerreizhañ, lakaat en e reizh, ober un tamm renk da, reizhaduriñ, rezañ, eeunaat, eeunañ, pennegiñ, regennañ ; *seine Verhältnisse ordnen,* lakaat urzh en e draoù (en e aferioù), renkañ e aferioù (e draoù), urzhiañ e draoù, lakaat e draoù war o reizh ; *nach der Größe ordnen,* renkañ hervez o mentoù (diouzh o mentoù, diouzh ment) ; *Wörter nach dem Alphabet ordnen, Wörter alphabetisch ordnen,* renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg. ; *in Reihen ordnen,* regennañ ; *nach Daten geordnet,* dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *seine Kleidung ordnen,* kempenn e zilhad, ober un tamm kempenn d'e zilhad, alejiñ e zilhad, eeunañ e zilhad ; *Strümpfe paarweise ordnen,* parañ loeroù ; *sich in Reihen ordnen,* en em lakaat a-renk, mont war-renk, sevel renkennadoù, en em lakaat e renkennoù.

Ordnen n. (-s) : renkidigezh b., renkadur g., klenkerezh g., klenkadur g., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g., urzhidigezh b., urzhierezh g.

Ordner g. (-s,-) : **1.** [den] urzhier g., prienter g., reizher g., aozer g., kempennour g., renker g. ; **2.** [teuliadoù] renkell b.

Ordnerin b. (-,-nen) : urzhierez b., prienterez b., reizherez b., aozerez b., kempennourez b., renkerez b.

Ordnung b. (-,-en) : **1.** urzh g., kempennadurezh b., urzhiadur g., kenurzh g., renk b., reizh b., reizhded b., reizhder g. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *die öffentliche Ordnung stören, gegen die öffentliche Ordnung verstoßen,* direizhañ an urzh vat, direnkañ an urzh foran ; *bei ihm herrscht Ordnung,* klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo, reizhded a zo en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte,* souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *aus der Ordnung bringen,* direnkañ, lakaat en dizurzh, direizhañ, dizurzhiañ ; *etwas in Ordnung bringen,* renkañ (reizhañ, urzhiañ, reishaat, reizhekaat, ratreañ, adaozañ, dresañ, greiañ, kempenn, kompezañ, plaenaat, klenkañ, distlabezañ, dienkañ, rezañ, difallañ, eeunaat, eeunañ, ingalañ, pennegiñ) udb, kas udb da blom, lakaat udb war e reizh (en e reizh, en urzh, e ratre), lakaat udb en e rez, lakaat udb war e rez, degas udb e ratre vat, degas udb war e du, degas udb war e zres, degas udb war e reizh, degas udb en e reizh, degas udb en e rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h), lakaat ur pezh eus ur wikefre en e goch ; *Ordnung in etwas bringen,* lakaat (degas) urzh en udb, degas udb

war e du (en e rez, war e zres, en e reizh, war e reizh), urzhiañ udb, eeunaat udb, eeunañ udb ; *etwas in Ordnung halten,* derc'hel udb e ratre, derc'hel udb kempenn (klenk, e stad vat, en urzh, e reizh, e ratre vat, e ratre brav, a-ratre, a-blom), derc'hel udb en e blom, bezañ kempenn war udb ; *in Ordnung sein,* bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vrav, bezañ e stad vat, bezañ a-ratre, bezañ a-blom, bezañ reizh, bezañ a-dres ; *der Motor ist nicht in Ordnung,* arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh, direizhet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker ; *sein Wagen ist in Ordnung,* mat ez a e garr en-dro, reizh eo e garr ; *es ist alles in Ordnung,* emañ an traoù war o reizh ; *Ordnung schaffen,* skarzhañ al leurenn, ober karzhadenn, lakaat urzh (reizh, renk), reizhañ, urzhiañ, renkañ, degas urzh, kempenn, klenkañ, distlabezañ, kêrreizhañ, lakaat an traoù en o reizh, lakaat an traoù reizh, ober un tamm mat a renk, lakaat ar c'henurzh da ren, lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen ; *Ordnung muss sein !* pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh - an traoù gant an traoù, an nez gant al laou ; **2.** *er ist in Ordnung*, un den tre eo, un den kenañ eo hennezh ; *sie ist in Ordnung,* ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh ; *die Sache ist in Ordnung,* emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ, an afer a ya kempenn en-dro, war he flaen e ya an afer ; *alles in Ordnung !* mat ar jeu ! kudenn ebet ! mont a ra mat an traoù en-dro ! emañ an traoù war o reizh ! ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung,* mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *dieser Pullover ist schon in Ordnung,* ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h - ar stammenn-se a rafe brav a-walc'h va stal din ; *da ist etwas nicht in Ordnung,* un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, aze ez eus un dra bennak ha n'eo ket reizh-tre, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; **3.** kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., reolennoù lies., reizhennoù lies., reolenn b., reol b. ; *sich der Schulordnung fügen,* sentiñ ouzh ar c'henurzh, doujañ ar c'henurzh, kaout doujañs da reolennoù ar c'henurzh, kaout doujañs d'ar c'henurzh, bezañ doujus d'ar c'henurzh, plegañ da reolennoù ar c'henurzh, plegañ d'ar reolenn ; *jemanden zur Ordnung rufen,* dec'hervel u.b. d'an urzh, lakaat urzh war u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, diblas u.b., diblasañ u.b., bontañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., lakaat u.b. en e stern, diskenn e gribenn d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz (krozal, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; **4.** *die Tagesordnung,* ar roll-labour g., roll al labour g. ; **5.** urzhiad g. ; *Gesellschaftsordnung,* urzh sokial g., reizhiad kevredigezhel b. ; *bestehende Ordnung, etablierte Ordnung, herrschende Ordnung,* urzh politikel an traoù g., urzhiadurezh b. ; **6.** [bevoniezh] urzhad g., urzhiad g. ; *Ordnung der Nagetiere,* urzhad ar c'hrignerien g. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Ordnung oberhalb der Familie und unterhalb der Klasse,* er rummatadur ar bevien emañ an urzhad dindan ar gevrennad hag a-us d'ar c'herentiad ; *Ordnung der Fleischfresser,* urzhad ar c'higdebrerien g. ; *die Haie lassen sich in zwölf Ordnungen einteilen,* rummata a reer ar rinkined e daouzek urzhad ; **7.** [arzh] *die dorische Ordnung,* an urzh doriek g. ; *die ionische Ordnung,* an urzh ionek g. ; *die korinthische Ordnung,* an urzh korintek g.

Ordnungsamt n. (-s,-ämter) : burev marilh ar boblañs g.

Ordnungsdienst g. (-es,-e) : servij urzh g., bagad kenurzh g.

Ordnungsgeld n. (-s,-er) : tell-gastiz b.

ordnungsgemäß ag. : dereat, diouzh ar reizh, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, klenk, kempenn ; *alles ordnungsgemäß machen,* ober an traoù war o reizh.

ordnungshalber Adv. : d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol, evit ober diouzh ar reolennoù.

Ordnungshüter g. (-s,-) : diwaller an urzh g., [dre fent] polis g., poliser g., archer g.

Ordnungskräfte lies. : nerzhioù urzh lies., P. archerien lies.

Ordnungsliebe b. (-) : brasañ istim evit an urzh b., brasañ istim evit ar gempennadurezh b. ; *er zeigt Ordnungsliebe,* klenk eo war e draoù, kempenn eo war e draoù, klenk ha kempenn eo war e draoù, un den kempenn eo.

ordnungsliebend ag. : hag a blij dezhañ an urzh, kempenn, klenk.

ordnungslos ag. : dizurzh, digempenn, dibalamour, direizh, fourdouilh.

ordnungsmäßig ag. : dereat, diouzh ar reizh, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, reolennel, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, evel ma faot, evel a faot, en un doare dereat, kempenn, klenk, reizhiadel, reizhiadek, kenreizhiadurek, kenreizhek, kenreizhiadurel ; *alles ordnungsmäßig machen,* ober an traoù war o reizh.

Ordnungsmäßigkeit b. (-) : reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b.

Ordnungsruf g. (-s,-e) : dec'halv d'an urzh g., kemenn groñs g., gouzav g.

Ordnungssinn g. (-s) : skiant an urzh b., skiant ar gempennadurezh b.

Ordnungsstrafe b. (-,-n) : tell-gastiz b.

ordnungswidrig ag. : direizh.

Ordnungswidrigkeit b. (-,-en) : direizhded b.

Ordnungszahl b. (-,-en) : niver petvediñ g., niver urzhel g.

Ordo Missae g. (-) : [relij.] ordinal an oferenn g.

Ordonnanz b. (-,-en) : **1.** [lu] mevel-ofiser g., ordrenañs g., kaser-urzhioù g. ; **2.** [gwir] devredad g.
Ordonnanzdienst g. (-es,-e) : [lu] servij kaser-urzhioù g., P. plantenn diouzh tro b., servij planton g.
Ordonnanzoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser kaser-urzhioù g., ordrenañs g.
Ordre b. (-,-s) : *sellit ouzh* **Order**.
Oreade b. (-,-n) : [mojenn.] oreadenn b. [*liester* oreadenned, oreaded, oreadezed].
Oregano g. (-) : [louza.] marjol-ki str., origanell b.
Organ n. (-s,-e) : **1.** [korf.] organ g., benvegad g., benvegenn b., benveg g. ; *Befruchtungsorgane,* benvegad speriañ g. ; *bei Fischen sind die Flossen die Organe des Schwimmens,* organoù an neuñverezh eo angelloù ar pesked ; *ein Organ transplantieren,* imboudañ un organ ; *Sehorgan,* skiantenn ar gweled b. ; *inneres Organ,* flugezenn b. ; **2.** [dre astenn.] mouezh b., korzenn b. ; *ein lautes Organ haben,* bezañ kreñv (skiltr) e vouezh, bezañ korzennet mat e vouezh, kaout ur sapre korzenn, kaout korzailh ; **3.** skiant b., donezonoù lies. ; *für etwas kein Organ haben,* bezañ udb dreist e vaner (e gompren, e veiz, e boell), na vezañ barrek ouzh udb, bezañ dic'houest da gompren udb, tremen udb e spered, bezañ udb dreist e spered ; **4.** [gwir] *Organ der Rechtsprechung,* barnadurezh b., organ barn g. ; **5.** aozadur g., urzhiadur g., organ g. ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden,* bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; **6.** kazetenn ur strollad politikel b., organ kelaouiñ ur strollad politikel g., kelaouenn ur strollad politikel b.
Organbank b. (-,-en) : [mezeg.] bank organoù g.
Organdin g. (-s) : [gwiad.] organdi g.
Organempfänger g. (-s,-) : [mezeg.] resever an organ g., roadour un imboud g.
Organgesetz n. (-es,-e) : lezenn organek b., lezenn frammel b.
Organigramm n. (-s,-e) : organigramm g., aozlun g., frammlun g.
Organik b. (-) : [kimiezh] kimiezh organek b., kimiezh vevel b., glaougimiezh b., karbongimiezh b.
Organisation b. (-,-en) : **1.** aozadur g., framm g., frammadur g., urzhiadur g., kenurzh g., kenaozadur g., reizhadur g. ; *unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates,* en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pinvidigezh pep bro ; **2.** aozadurezh b., aozidigezh b., reizherezh g., urzhiadurezh b., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., reizhidigezh b., reizhadurezh b. ; **3.** kevredigezh b., aozadur g., ensavadur g. ; *Organisation Amerikanischer Staaten,* Aozadur ar Stadoù Amerikan g. ; *Organisation erdölexportierender Länder,* Aozadur ar Stadoù a ezporzh tireoul g. ; *Organisation für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung,* Aozadur evit ar C'henober hag an Diorren Ekonomikel g.
Organisationsberater g. (-s,-) : kuzulier war an aozañ g., kuzulier war ar c'henurzhiañ g.
Organisationskunde b. (-) : ardeadezh b.
Organisationsplan g. (-s,-pläne) / **Organisationsschema** n. (-s,-schemata) : organigram g., aozlun g., frammlun g.
Organisationstalent n. (-s) : **1.** skiant an aozañ b., skiant ar c'henurzhiañ b. ; **2.** [den] mail war tachenn ar c'henurzhiañ g., mailh war tachenn an aozañ g., c'hwil war tachenn an aozañ g., dañvad war tachenn an aozañ g., maout war tachenn an aozañ g., ki war tachenn an aozañ g., kole war tachenn an aozañ g., tad den war tachenn an aozañ g., mestr d'ober war tachenn an aozañ g., tarin evit aozañ an traoù g.
Organisator g. (-s,-en) : urzhier g., aozer g., reizher g., prienter g., frammataer g., frammer g., kempennour g., kenaozer g., danzeer g.
Organisatorin b. (-,-nen) : urzhierez b., aozerez b., reizherez b., prienterez b., danzeerez b., frammerez b., framataerez b., kempennourez b., kenaozerez b.
organisatorisch ag. : frammadurel, struktural, aozadurel, … aozañ.
organisch ag. : organek, organel, korfel, bevel, bevedel ; *organisch eingliedern,* kenstagañ, enframmañ, kenempran ; *organischer Bestandteil,* elfenn organel b. ; *organische Chemie,* kimiezh organel b., kimiezh vevel b., glaougimiezh b., karbongimiezh b. ; *organische Fehlbildung,* namm organel g. ; *organische Substanz, organischer Stoff,* danvezenn organek b., danvez bevel g. ; *organische Gewebe,* gwiadoù organek lies. ; *organische Flüssigkeiten,* liñvennoù organek lies.
organisieren V.k.e. (hat organisiert) : **1.** aozañ, kenaozañ, frammañ, frammata, urzhiañ, kenurzhiañ, urzhiata, reizhañ, renkañ, reizhaduriñ, danzen ; *er organisiert schlecht seine Arbeit, er ist schlecht organisiert,* ne oar ket an dibun eus e labour, fall eo evit renkañ dibun e labour ; *eine straff organisierte Armee,* ur arme frammet-mat b., ur arme kenurzhiet strizh b. ; *ein verstreutes Volk organisieren,* ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign ; *den Produktionsverlauf organisieren,* kenurzhiañ an argerzhad kenderc'hiñ ; **2.** [dre astenn.] pourvezañ, pourchas, degas, darbariñ.
V.em. : **sich organisieren** (hat sich (t-rt) organisiert) : **1.** en em renkañ, en em bakañ, en em dennañ ; **2.** en em genurzhiañ, en em frammañ ; *sich in Gewerkschaften organisieren,* en em genurzhiañ (en em frammañ) e diabarzh sindikadoù (e diabarzh c'hweluniadoù).
organisiert ag. : frammet, prientet, aozet, kenurzhiet ; *organisierte Kriminalität,* torfederezh frammet-kaer g. ; *er ist gut organisiert,* dibun en devez en e labour ; *er ist schlecht organisiert,* ne oar ket an dibun eus e labour, fall eo evit renkañ dibun e labour ; *gewerkschaftlich organisierter Arbeiter,* ezel ur sindikad g., ezel ur c'hweluniad, c'hwelunied g. [*liester* c'hwelunidi], sindikadad g. [*liester* sindikadidi] ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert,* ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se.
Organismus g. (-) : **1.** [korf.] organeg b., organadur g., benvegadur g., benvegad g. ; **2.** [bev.] boud-bev g., bevedeg g., buhezeg g., bev g. [*liester* bevien], korf an den g. ; **3.** [dre skeud.] aozadur g., urzhiadur g., kenaozadur g.
Organist g. (-en,-en) : [sonerezh] ograouer g., orglezour g.
Organistin b. (-,-nen) : [sonerezh] ograouerez b., orglezourez b.
Organizer g. (s,-) : [stlenn.] ameiler personel g., skoazeller g., aozer g.

Organizismus g. (-) : organelouriezh b.
Organizist g. (-en,-en) : organelour g.
Organklage b. (-,-n) : [gwir] klemm a-enep un aozadur Stad b./g.
Organspende b. (-,-n) : [mezeg.] roadenn organ b.
Organspenden n. (-s) : reiñ organoù g.
Organspender g. (-s,-) : [mezeg.] roer un organ g.
Organspenderin b. (-,-nen) : [mezeg.] roerez un organ b., roer un imboud g.
Organtransplantation b. (-,-en) **/ Organverpflanzung** b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur organ g., treuzplantadenn organ b., emboud organ g., imboudañ organ g., imboud organ g., imboudadur organ g., imboudadenn organ b.
Orgasmus g. (-, Orgasmen) : orgasm g., oriadell b., tridkorf g., uhelañ g. ; *zum Orgasmus kommen,* en em vlisañ, skrijal, degouezhout en uhelañ, tizhout an uhelañ.
Orgel b. (-,-n) : [sonerezh] ograou g., orglez b. ; *Orgel spielen,* ograouiñ, seniñ an ograou ; *Orgel spielen können,* touch an ograou.
Orgelbalg g. (-s,-bälge) : megin ograou b., c'hwezherez ograou b., soufletez ograou b.
Orgelbauer g. (-s,-) : oberour ograou g., orglezour g.
Orgelempore b. (-,-n) : tribunell an ograou b.
Orgelgehäuse n. (-s,-) : armel-ograou b.
Orgelharmonium g. (-s,-harmonien) : [sonerezh] harmoniom g., orglezig g., armolud g.
Orgelkasten g. (-s,-kästen) : armel-ograou b.
Orgelmann g. (-s,-männer) : [sonerezh] c'hoarier boest-ograou g.
orgeln V.gw. (hat georgelt) : **1.** [sonerezh] ograouiñ, seniñ an ograou ; **2.** [loen., karv] blejal, musellat, beogal.
Orgelpfeife b. (-,-n) : **1.** korzenn-ograou b. ; *die Orgelpfeifen,* ar gorzennaoueg ograou b. ; **2.** [dre skeud.] *die Kinder standen nebeneinander wie die Orgelpfeifen,* tolpet e oa ar vugale a-steudad diouzh ment, tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur chapeledad ognon.
Orgelprospekt g. (-s,-e) : armel-ograou b.
Orgelpunkt g. (-s,-e) : [sonerezh] dalc'henn b.
Orgelregister n. (-s,-) : [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g.
Orgelspieler g. (-s,-) : [sonerezh] ograouer g., orglezour g.
Orgelwerk n. (-s,-e) : [sonerezh] **1.** korzennaoueg-ograou b. ; **2.** skrid-sonerezh evit an ograou g., sonskrid evit an ograou g.
Orgelzug g. (-s,-züge) : [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g.
orgiastisch ag. : **1.** dirollet, dirollek ; **2.** [istor] orgiak.
Orgie b. (-,-n) : **1.** dirolladeg b., diroll g., abadenn ziroll b., gwalc'hadenn b., foeltr-bouzelloù g., lonkadeg b., korfadeg b. ; *Farbenorgie,* diroll a livioù g., maread livioù g., livioù da drellañ forzh pegement lies., livioù ken-ha-ken lies., livioù ken-ha-kenañ lies., livioù mui-pegen-mui lies.; **2.** [istor] orgia b.
Orient g. (-s) : sav-heol g., reter g.
Orientale g. (-n,-n) : reterad g.
Orientalin b. (-,-nen) : reteradez b.
orientalisch ag. : ... ar reter, reterel, reterat.
Orientalist g. (-en,-en) : reteroniour g.
Orientalistik b. (-) : reteroniezh b.
Orientalistin b. (-,-nen) : reteroniourez b.
orientieren V.k.e. (hat orientiert) : **1.** durc'haat, treiñ, reterañ, tuaduriñ, sturiañ, kenheñchañ ; **2.** kelaouiñ, titouriñ, ditourañ, stlennañ ; **3.** heñchañ, kuzuliañ.
V.em. : **sich orientieren** (hat sich (t-rt) orientiert) : **1.** emlec'hiañ, kemer merkoù, en em reteriñ, reteriñ, en em heñchañ ; *sich (t-rt) flüchtig orientieren,* kemer merkoù prim-ha-prim, klask an norzh buan-ha-buan, klask buan pelec'h emeur, ober ur sell war an ardremez evit gouzout pelec'h emeur ; *auf offener See orientierten sie sich nach den Sternen, auf offener See orientierten sie sich am Stand der Sterne,* ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor ; **2.** *sich (t-rt) über etwas orientieren,* goulenn an doare eus udb, goulenn eus keloù udb., goulenn (klask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, klask gouzout udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor) ; **3.** *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) orientieren,* delc'her tost d'udb, heuliañ pizh udb, mont diouzh udb, ober diouzh udb, kemer udb da skouer, kemer skouer diouzh udb, kemer skouer diwar udb, tennañ skouer diouzh udb, reizhañ e emzalc'h diouzh udb.
Orientierung b. (-,-en) : **1.** durc'hadur g., tuadur g., oriantiñ g., oriantadur g., sturiañ g., sturiadur g., sturierezh g., kenheñcherezh g. ; **2.** kelaouadur g., titouriñ g., stlennadur g. ; **3.** heñchañ g., heñchadur g. ; **4.** emlec'hiadur g., lec'hiadur g., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g., emreteriñ g. ; *die Orientierung verlieren,* koll an ardremez ; *ich habe die Orientierung verloren,* n'ouzon hent ebet ken, n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez ; **5.** tuadur spered g., doug g., pleg g.
orientiert ag. : **1.** tuet, durc'haet, troet, dihell ; **2.** [polit., emzalc'h] douget ; *links orientiert,* douget evit an tu kleiz ; **3.** titouret, kelaouet.
Orientierungslinie b. (-,-n) : linenn reteriñ b.
orientierungslos ag. : *orientierungslos sein,* bezañ kollet, na gaout ardremez, na c'houzout na roud na rabez.
Orientierungspunkt g. (-s,-e) : daveer lec'hel g., merk g.
Orientierungssinn g. (-s) : skiant an emlec'hiañ b., skiant an emreteriñ b.
Orientierungstafel b. (-,-n) : taol-reteriñ b., taol-emreteriñ b.
Oriflamme b. (-,-n) : [istor] aouriflamm g.
Origano g. (-) : *sellit ouzh* **Oregano**.
Original n. (-s,-e) : **1.** mammskrid g., skrid kentañ g., eskadenn b., skrid-orin g., pezh orin g., teul orin g., patrom kentañ g., yezh orin b. ; *im Original lesen,* lenn er yezh orin ; **2.** [dre skeud.] ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., oristal g., oristal a zen g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin g., orin den g., orin a zen g., pipi g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwikefre g., hinkin g., ardigell g., istrelog g., kalkenn g./b., papigo g., istañsour g., termaji g., diaoul a zen g., aotrou g., pichon g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g.
original ag. : ... orin, a orin, kentañ, diles, orinel, orinek.

Originalakt g. (-s,-e) : eskadenn b.
Originalausgabe b. (-,-n) : embannadur kentañ g.
Originalfassung b. (-,-en) : doare orin g., stummenn orin b. ; *Originalfassung mit Untertiteln,* doare orin istitlet g., DOI g., stummenn orin istitlet b.
Originalgemälde n. (-s,-) : taolenn orin b.
originalgetreu ag. : peurheñvel ouzh ar patrom kentañ.
Originalhandschrift b. (-,-en) : dornskrid orin g.
Originalität b. (-) : **1.** gwiriegezh b., gwirionder g. ; **2.** perzh orin g., perzh kentidik g., orinelezh b. ; **3.** dibarded b., dibarder g., dibarelezh b., perzh dibar g., disparder g.
Originalsendung b. (-,-en) : [skingomz, skinwel] abadenn war-eeun b.
Originalton g. (-s) : lavaroù u.b. ger evit ger lies. ; *Originalton, Müller,* setu ger evit ger pezh en doa lavaret Müller.
Originalverpackung b. (-,-en) : pakadur orin g.
originär ag. : **1.** kentidik, ... orin, a orin, kentañ ; **2.** dibar, divoutin, nevez penn-da-benn ; **3.** emskor, dizalc'h, emren.
originell ag. : dibar, divoutin, ispisial, a-ziforc'h, espar ; *eine Fülle origineller Gedanken,* ur froudad mennozhioù nevez g./b.
Orion g. : [stered.] Orion g. ; *der Gürtel des Orion,* ar Rastell b., an Tri Roue lies.
Orkaden lies. : *die Orkaden,* inizi Orc'h lies.
Orkan g. (-s,-e) : korventenn b., korvent g., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., avel-dro g., avel diroll g., rutenn b. ; *der Orkan vernichtete die ganze Ernte,* an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, drastet e voe holl ar bloaziad gant an avel-dro, an eostoù a voe pladet gant ar gorventenn ; *ein Orkan fiel über das Land,* ur gorventenn a c'hwezhas war ar vro ; *die vom Orkan umgerissenen Bäume,* ar gwez diskaret gant ar gorventenn str.
orkanartig ag. : evel ur gorventenn, e doare ur gorventenn a-zoare gant ur gorventenn, a-seurt gant ur gorventenn.
Orkanstärke b. (-,-n) : nerzh ur gorventenn g.
Orkney n. : inizi Orc'h lies.
Orkus g. (-) : **1.** [mojenn.] Orkus g. ; **2.** [dre skeud.] tir ar re varv g., ifernioù lies. ; *in den Orkus gehen,* mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, bezañ war an diskar, bezañ war e ziskar, mont da zismantroù, mont war e gement all, mont en dismantr, mont distruj.
Orléans n. : Orleañs b.
Orleanismus g. (-) : orleanouriezh b.
Orleanist g. (-en,-en) : orleanour g.
Orlon® n. (-s) : [gwiad.] orlon® g.
Ornament n. (-s,-e) : **1.** kaeradur g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., paramant g. ; **2.** [sonerezh] ripipioù lies.
ornamental ag. : **1.** … kinklañ, kinklus, kaeraus, kinkladurek, kinkladurel ; **2.** kinklet.
Ornat g./n. (-s,-e) : **1.** kaeradurioù lies., kinkladurioù lies. ; **2.** [relij.] dilhad-oferenniñ lies. ; **3.** [skol-veur, gwir] dilhad lid lies. ; *in vollem Ornat,* gwisket war an ton bras, war e begement, gant e zilhad lid, en e c'hloria mundi, greiet, en aotrou, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña.
Ornithologe g. (-n,-n) : evnoniour g., evnour g., ornitologour g.
Ornithologie b. (-) : evnoniezh b., evnouriezh g., ornitologiezh b.
Ornithologin b. (-,-nen) : evnoniourez b., evnourez b., ornitologourez b.
Ornithomantik b. (-) : evnzivinouriezh b., ornitomañsi b.
Orogenese b. (-) : [douar.] orogenezenn b., orogeniezh b., geneliezh an aradennoù menezioù b., roufennadur pluskenn an Douar g.
Orografie b. (-) **/ Orographie** b. (-) : [douar.] orografiezh b., meneztaolennadur g., torosouriezh b.
orografisch ag. **/ orographisch** ag. : orografek, torosel.
Oropax® n. (-) : bouloùigoù Quies® lies.
Orpheus g. : [mojenn.] Orfeüs g.
Orpheusgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-Orfeüs g.
Orphik b. (-) : orfeüzegezh b.
orphisch ag. : orfeüzek
Orphizismus g. (-) : orfeüzegezh b.
Ort[1] g. (-s,-e) : **1.** lec'h g., plas g., lec'hienn b., tu g., tachad g., tachenn b., andred g., arroud g. ; *steiniger Ort,* lec'hienn veinek b., tachenn veinek b. ; *am angegebenen (angeführten) Ort,* el lec'h merket (meneget) g. ; *aller Orten,* e pep lec'h, dre-holl, forzh pelec'h, e pep tu ; *am anderen Ort,* e lec'h all / en ul lec'h all / en un tu all (Gregor) ; *am dritten Ort,* en ul lec'h estren ; *am rechten Ort,* el lec'h reizh, el lec'h ma'z eo dleet, en ul lec'h a-dailh, en e blas ; *am falschen Ort,* er-maez a blas (Gregor), diblaset, en ul lec'h fall, en ul lec'h faos ; *am Ort des Verbrechens,* war lec'h ar muntr, el lec'h ma oa c'hoarvezet an taol ; *an Ort und Stelle, vor Ort,* war al lec'h, war an dachenn, war ar bern, war al leur ; *er sucht den richtigen Ort, um sich sein eigenes Grab zu schaufeln,* emañ o klask an ardremez eus al lec'h ma toullo e vez ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen,* ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *abgelegener Ort,* difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.
2. kêriadenn b., kumun b., parrez b., kêr b., lec'hienn b., lec'hiadenn b. ; *hier, am Ort,* du-mañ, amañ en hor parrez, amañ er barrez, amañ en hor c'hêriadenn, er gumun-mañ, amañ e kêr, el lec'hienn-mañ, el lec'hiadenn-mañ ; *dieser Ort wird Altdorf genannt,* graet e vez an Hengêr eus al lec'h-se, an Hengêr a reer eus al lec'h-se.
3. metoù g. ; *höheren Orts,* e metoù ar pennoù bras, e metoù ar pennoù uhel, e metou uhelañ ar gevredigezh, gant ar pennoù bras.
Ort[2] g. (-s, Örter) : [mat.] lec'h g. ; *geometrischer Ort,* lec'h mentoniel g., lec'h geometrek g., lokus g.
Ort[3] n. (-s, Örter) : [mengleuz.] talbenn an troc'h g., talbenn troc'h g. ; *vor Ort arbeiten,* labourat e strad ar vengleuz, labourat war (ouzh) talbenn an troc'h, labourat war (ouzh) an talbenn troc'h.
Örtchen n. (-s,-) : P. *das stille Örtchen,* al lec'h distro g., kador-ar-sekredoù b., ar c'horn klet g., ar c'horn distro g.
orten V.k.e. (hat geortet) : lec'hiañ, spislec'hiañ ; *das U-Boot wurde geortet,* lec'hiet e voe al lestr-spluj.
Orter g. (-s,-) : [nij.] merdeer g.

ortfest ag. : difiñv, dizilec'hius, diloc'h, diflach, anhelam, andilec'hiadus.
orthodox ag. : [relij.] ortodoks, reizhkelennek, reizhkelenn, reizhkred, reizhkredennel.
Orthodoxe(r) ag.k. g./b. : [relij.] ortodoksour g., ortodoksourez b., reizhkredour g., reizkredourez b., reizhkredennour g., reizkredennourez b., reizhkelennad g., reizhkelennadez b.
Orthodoxie b. (-) : [relij.] ortodoksiezh b., reizhkelennerezh g., reizhkredenn b.
Orthodrome b. (-,-n) : [nij.] ortodromiezh b., derehent g.
Orthogenese b. (-) : ortogeniezh b., reizhengehent g.
orthogonal ag. : a-skouer, diaskouer, reol.
Orthogonalprojektion b. (-,-en) : bannad a-skouer g., bannad diaskouer g.
Orthografie b. (-,-n) **/ Orthographie** b. (-,-n) : reizhskrivadur g. ; *die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen,* ar peurunvan g.
orthografisch ag. **/ orthographisch** ag. : … reizhskrivañ, reizhskrivadurel, … reizhskrivadur, … ar reizhskrivadur.
Orthopäde g. (-n,-n) : [mezeg.] korfeeunour g., ortopedour g.
Orthopädie b. (-) : [mezeg.] korfeeunerezh g., korfeeunañ g., ortopediezh b.
orthopädisch ag. : [mezeg.] korfeeunadurel, korfeeunadel, ortopedek ; *orthopädisches Korsett,* korfkenn eeunañ b.
Orthoptere b. (-,-n) : [loen.] ortopter g., eeunaskelleg g.
Orthozentrum n. (-s,-zentren) : [mat.] ortokreizenn b., savgreiz g.
örtlich ag. : **1.** ar bastell-vro, lec'hel ; *örtlicher Bedarf,* ezhommoù ar bastell-vro lies., ezhommoù du-se lies. ; *örtliche Verhältnisse,* stad an traoù er bastell-vro (el lec'h a zo kaoz anezhañ, du-hont) b. ; **2.** [mezeg.] lunegorel, lec'hiek, parzhek ; *örtlich betäuben,* digizidikaat ul lec'h resis eus ar c'horf, dieraeziñ ul lodenn eus ar c'horf, lakaat dindan dieraez lec'hiek, lakaat dindan dieraez parzhek.
Örtlichkeit b. (-,-en) : lec'h g., lec'hienn b., plas g., lec'hiadenn b.
Örtlichkeitsname g. (-ns,-n) : anv-lec'h g., lec'hanv g.
Ortolan g. (-s,-e) : [loen.] kilheri g.
Ortsangabe b. (-,-n) : dave al lec'h g., meneg al lec'h g., menegadur al lec'h g.
ortsansässig ag. : eus kêr, eus al lec'h.
Ortsansässige(r) ag.k. g./b. : den eus kêr g., den eus al lec'h g., annezad g., annezadez b.
Ortsauflösung b. (-,-en) : [fizik] galloud skarat g.
Ortsausfahrt b. (-,-en) **/ Ortsausgang** g. (-s,-ausgänge) : hent-maez al lec'hiadenn g., isuenn al lec'hiadenn b., difourk g., toull ar bourk g.
Ortsbefund g. (-s) : stad al lec'h b., renabl g.
Ortsbehörde b. (-,-n) : pennadurezh lec'hel b., gwazadur lec'hel g.
Ortsbeschaffenheit b. (-) : stad al lec'h b., doare al lec'h g., ardremez g.
Ortsbeschreibung b. (-) : glennadurezh b., taolennadur al lec'h g.
Ortsbestimmung b. (-,-en) : **1.** lec'hiadur g., emlec'hiadur g., reteradur g., reteriñ g. ; **2.** [merdead.] savleañ g. ; **3.** [yezh.] renadenn a verk al lec'h b.
Ortsbrauch g. (-s,-bräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.
Ortschaft b. (-,-en) : kêr b., lec'hiadenn b., lec'h g., kêriadenn b., bourc'h b., bourk g., bourc'hadenn b., bourgadenn b., bourc'hig b. ; *geschlossene Ortschaft,* tolpad-kêrioù g., tolpad kerel g. ; *weitab von jeder Ortschaft,* war ar maez don.
Ortscheit n. (-s,-e) : [kirri] gwalenn-sparl b., sparlad g., bazh-treuz b.
Ortsdialekt g. (-s,-e) : israννyezh b.
ortsfest ag. : difiñv, dizilec'hius, diloc'h, diflach, anhelam, andilec'hiadus.
ortsfremd ag. : diavaeziat, a-ziavaez, diavaez, genidik eus diavaez-kêr, eus ar c'hostezioù all, na anavez ket al lec'h.
Ortsfremde(r) ag.k. g./b. : diavaezour g., diavaezourez b.
Ortsgebrauch g. (-s,-gebräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.
Ortsgedächtnis n. (-ses) : eñvor eus al lec'hioù b., koun eus al lec'hioù g., memor eus al lec'hioù b.
Ortsgeistliche(r) ag.k. g./b. : [relij.] pastor ar barrez g., pastorez ar barrez b., person ar barrez g.
Ortsgeografie b. (-) : douaroniezh lec'hel b.
Ortsgeschichte b. (-) : istor al lec'h g., istor ar gêriadenn g.
Ortsgespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn er c'horn-bro tostañ b.
Ortsgewöhnung b. (-) : boazadur ouzh al lec'h g.
Ortsgruppe b. (-,-n) : **1.** kevrenn ar c'horn-bro b., kevrenn ar gumun b. ; **2.** [sport] skipailh ar c'horn-bro g., skipailh ar gumun g.
Ortskenntnis b. (-,-se) : anaoudegezh an dachenn b., anaoudegezh an ardremez b.
Ortskommandant g. (-en,-en) : [lu] komandant al lec'h g., komandant ar plas g.
Ortskommandantur b. (-,-en) : [lu] sturvod al lec'h g., burev komandant ar plas g.
ortskundig ag. : hag a anavez mat al lec'h, hag a anavez mat an ardremez.
Ortskundige(r) ag.k. g./b. : anavezer an dachenn g., anavezerez an dachenn b., anavezer an ardremez g., anavezerez an ardremez b.
Ortskrankenkasse b. (-,-n) : *allgemeine Ortskrankenkasse,* kef kentañ kretadur kleñved alaman g., kef surentez sokial alaman ar c'horn-bro g.
Ortsleihe b. (-,-n) : [levraoueg] servij prestañ er gêr g.
Ortslinie b. (-,-n) : [mat.] lokus g., lec'h mentoniel g., lec'h geometrek g.
Ortsmundart b. (-,-en) : israννyezh b.
Ortsname g. (-ns,-n) : anv-lec'h g., lec'hanv g.
Ortsnamenkunde b. (-) **/ Ortsnamenforschung** b. (-) : lec'hanvouriezh b.
Ortsnetz n. (-es,-e) : rouedad lec'hel b., rouedad an takad b.
Ortsnetzkennzahl b. (-,-en) : igorell an takad b., niverenn an takad b.

Ortsporto n. (-s,-s) : mizoù kas evit ar c'horn-bro tostañ lies., mizoù kas lec'hel lies.
Ortsschild n. (-s,-er) : panell gant anv al lec'h b., panell gant anv ar gêriadenn b.
Ortssender g. (-s,-) : radio lec'hel g., radio korn-bro g.
Ortssinn g. (-s) : skiant an emlec'hiañ b., skiant an emreteriñ b.
Ortstafel b. (-,-n) : panell gant anv al lec'h b., panell gant anv ar gêriadenn b.
Ortstarif g. (-s,-e) : priz evit ar pellgomzadennoù er c'horn-bro tostañ g., priz evit ar pellgomzadennoù lec'hel g.
Ortsteil g. (-s,-e) : ranngêr b., ranngêriad b., karter g.
ortsüblich ag. : diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro.
Ortsüblichkeit b. (-,-en) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b.
Ortsunterkunft b. (-,-unterkünfte) : [lu] lec'h kantoniñ g.
Ortsveränderung b. (-,-en) : dilec'hiadur g., dilec'hidigezh b., dilec'hierezh g.
Ortsverkehr g. (-s) : **1.** tremenerezh lec'hel g. ; **2.** [treuzdougen] servij kêr g.
Ortsvermittlung b. (-,-en) : standard pellgomz evit ar c'horn-bro tostañ g., standard pellgomz lec'hel g.
Ortsvorsteher g. (-s,-) : melestrour ar gumun g., merour ar gumun g.
Ortszeit b. (-,-en) : eur lec'hel b., eur diouzh an heol b., eur an heol b.
Ortszulage b. (-,-n) **/ Ortszuschlag** g. (-s,-zuschläge) : digoll annez g.
Ortung b. (-,-en) : emlec'hiadur g., spislec'hiadur g., lec'hiadur g., spislec'hidigezh b., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g., emreteriñ g., savleañ g.
Ortungsanlage b. (-,-n) : [tekn.] reizhiad lec'hiañ b.
Orvault n. : Orvez b.
Oryxantilope b. (-,-n) : [loen.] oriks g.
Öse b. (-,-n) : lagadenn b., lagad g., ailhedenn b., toull-las g., toull-nozelenn g., toull-bouton g. ; *Öse des Angelhakens,* lagad an higenn g.
Oslo n. : Oslo b.
Osmane g. (-n,-n) : Otoman g.
Osmanin b. (-,-nen) : Otomanez b.
osmanisch ag. : otoman ; *Osmanisches Reich,* Impalaeriezh Otoman b., impalaeriezh turk b.
Osmium n. (-s) : [kimiezh] osmiom g.
Osmose b. (-,-n) : **1.** [kimiezh] osmoz g., treuzredadur g., treleizhiñ g. ; **2.** [dre skeud.] kenintrañ g.
osmotisch ag. : osmozek, treuzredel, treleizhel ; *osmotisch diffundieren,* treuzredek, treleizhiñ.
Ossi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit* **Ostdeutsche(r)**] Alaman eus reter ar vro g., Alamanez eus reter ar vro b., Alaman eus ar Reter g., Alamanez eus ar Reter b., reterad g., reteradez b.
Ossian g. : Osian g.
ossianisch ag. : osianek.
Ost[1] g. (-s,-e) : avel reter g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.
Ost[2] g. (-ens) **/ Osten** g. (-s) : **1.** *der Osten,* ar reter g., ar sav-heol g., tu ar sav-heol g. ; *Ost zu Nord,* reter-uhel g. ; *Ost zu Süd,* reter-izel ; *der Nahe Osten,* ar Reter-nesañ g., ar Reter-tost g. ; *der mittlere Osten,* ar Reter-kreiz g. ; *der Ferne Osten,* ar Reter-pellañ g. ; *im Osten,* ouzh tu ar sav-heol, er reter ; *vom Osten nach Westen,* eus ar sav-heol d'ar c'huzh-heol, eus ar reter d'ar c'hornaoueg (d'ar c'hornôg) ; *nach Osten gelegen,* o skeiñ war ar sav-heol, troet war-zu ar sav-heol, troet etrezek ar sav-heol, tro ouzh ar sav-heol, tro etrezek ar sav-heol, durc'haet d'ar sav-heol, durc'haet d'ar reter ; *der Wind dreht nach Osten,* reteriñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e reter, mont a ra an avel d'ar reter, dont a ra an avel d'e reter ; *der Wind kommt aus dem Osten,* emañ an avel en e reter, an avel a zo reter, reter eo an avel, avel reter a zo ganti ; **2.** [polit., istor] ar Reter g. ; *die Länder des Ostens,* broioù ar Reter lies.
Ostafrika n. (-s) : reter Afrika g., Afrika ar reter b.
Ostalgie b. (-) : hiraezh da amzer an RDA b.
ostalgisch ag. : hiraezhet da amzer an RDA.
Ostasien n. (-s) : ar Reter-pellañ g.
Ostberlin n. (-s) : Berlin ar Reter b.
Ostblock g. (-s) : [istor] broioù lodek e feur-emglev Varsovia lies., bloc'had ar Reter g., bloc'had soviedel g., broioù ar Reter lies.
Ostblockland n. (-s,-länder) : [istor] bro lodek e feur-emglev Varsovia b., bro eus bloc'had ar Reter b.
Ostblockstaat g. (-s,-en) : [istor] stad lodek e feur-emglev Varsovia b., stad eus bloc'had ar Reter b.
Ostbretagne b. (-) : *die Ostbretagne,* Breizh-Uhel b., Gorre-Breizh g., ar Broioù Krec'h lies., ar broioù-uhel lies., reter Breizh g., ar broioù diwar-laez lies., [kozh] Gall b.
Ostbretone g. (-n,-n) : Breizhuhelad g.
ostdeutsch ag. : **1.** eus reter Bro-Alamagn ; **2.** [istor] eus Bro-Alamagn ar Reter.
Ostdeutsche(r) ag.k. g./b. : **1.** Alaman eus reter ar vro g., Alamanez eus reter ar vro b. ; **2.** [istor] Alaman eus ar Reter g., Alamanez eus ar Reter b.
Ostdeutschland n. (-s) : **1.** reter Bro-Alamagn g. ; **2.** [istor] Bro-Alamagn ar Reter b.
Osten g. (-s) : *sellit ouzh* **Ost**[2] g.
ostensiv ag. : hewelus, hewel, anat, a-wel d'an holl, a-wel-kaer.
ostentativ ag. : pompadus, fougasus, boufon, fougeüs, a-wel d'an holl, en ur fougeal, en ur vragal, gant fouge, a-stroñs.
Osteologie b. (-) : [mezeg.] osteologiezh b., askornouriezh b., askornoniezh b.
Osteoporose b. (-) : [mezeg.] osteoporoz g.
Osterabend g. (-s,-e) : noz Fask b.
Osterandacht b. (-) : [relij.] *seine Osterandacht halten,* ober e bask, paskañ.
Osterblume b. (-,-n) **/ Osterblümchen** n. (-s,-) : [louza.] bleunienn an nevezamzer b. [*liester* bleunioù an nevezamzer].
Osterdienstag g. (-s,-e) : Meurzh Fask g.
Osterei n. (-s,-er) : vi Fask g.
Osterevangelium n. (-s) : [relij.] Aviel-Fask g.
Osterferien lies. : vakañsoù Pask lies., vakañsoù Fask lies.
Osterfest n. (-es,-e) : gouelioù Pask lies., gouel Pask g.
Osterglocke b. (-,-n) : **1.** [relij.] kloc'h Fask g. ; **2.** [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str., boked santez Nonna g.

Osterhase g. (-n,-n) : [kegin.] konikl Fask g., konikl chokolad g.
Osterkerze b. (-,-n) : piled Pask g.
Osterlamm n. (-s,-lämmer) : Oan-Fask g., oan fask g. ; *das Osterlamm essen,* debriñ ar Pask.
österlich ag. : ... Pask, ... Fask ; *zur österlichen Kommunion gehen,* ober e Bask.
Osterluzei b. (-,-en) : [louza.] aristolochez str.
Ostermarsch g. (-es,-märsche) : [polit.] dibunadeg ar beoc'hgarourien en amzer Fask b.
Ostermesse b. (-,-n) : **1.** [relij.] oferenn Fask b. ; **2.** [kenwerzh] foar Fask b.
Ostermontag g. (-s,-e) : Lun Fask g., Lun Bask g. ; *am Ostermontag,* da Lun Fask.
Ostermorgen g. (-s,-) : beure Fask g., mintin Fask g.
Ostern n. (-,-) / lies. : **1.** Pask g., deiz Pask g. ; *Ostern fällt dieses Jahr spät,* diwezhat e vo Pask er bloaz-mañ, diwezhat e tegouezho Pask er bloaz-mañ ; [kr-l] *grüne Weihnachten, weiße Ostern,* Nedeleg en nor, Pask 'tal an tan - c'hwibu da Nedeleg, erc'h da Bask - c'hwibu da Nedeleg, skorn da Bask - kelien da Nedeleg, skorn da Bask - Meurlarjez e toull an nor, Pask e-tal an tan ; *zu Ostern,* da Bask, en amzer Fask, pa vez Pask o ren, gant Pask ; *frohe Ostern !* Pask laouen ! ; **2.** [dre skeud.] *wenn Ostern und Pfingsten auf einen Tag fallen, wenn Ostern und Weihnachten auf einen Tag fallen,* pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.
Osternacht b. (-,-nächte) : *die Osternacht,* noz Fask b.
Osterrechnung b. (-) : kompodiñ g.
Österreich n. (-s) : Aostria b., Bro-Aostria b.
Österreicher g. (-s,-) : Aostrian g., Aostriad g.
Österreicherin b. (-,-nen) : Aostrianez b., Aostriadez b.
österreichisch ag. : aostrian, aostriat ; *er spricht mit österreichischem Tonfall,* komz a ra e stumm Bro-Aostria.
Osterreiten n. (-s) : [Bro-Luzasia] marc'hekadeg Sul Fask b.
Ostersonntag g. (-s,-e) : *der Ostersonntag,* ar Sul Fask g. ; *am Ostersonntag,* da Sul Fask.
Osterweihwasser n. (-s) : dour-Fask g.
Osterweihkerze b. (-,-n) : piled Pask g.
Osterwoche b. (-,-n) : **1.** [goude Pask] *die Osterwoche,* ar sizhun Fask b. ; **2.** [a-raok Pask] *die Osterwoche,* Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun-Veur b., ar Sizhun Santel b., Sizhun ar Basion b.
Osterzeit b. (-,-en) : *die Osterzeit,* an amzer Fask b.
Osteuropa n. (-s) : Europa ar Reter b., reter Europa g.
osteuropäisch ag. : eus Europa ar Reter, eus reter Europa ; *die osteuropäischen Länder,* broioù ar Reter lies., broioù Europa ar Reter lies.
Ostflüchtling g. (-s,-e) : [istor] repuad o tont eus ar Reter g.
Ostgote g. (-n,-n) : [istor] Ostrogot g., Got ar Reter g.
Ostgrenze b. (-,-n) : harzoù reter ur vro lies. ; *die Länder auf beiden Seiten der Ostgrenze der Bretagne,* ar Broioù Krec'h lies., ar broioù ouzh krec'h lies., ar broioù-uhel lies., ar broioù diwar-laez lies.
Ostindien n. (-s) : Indez ar Sav-Heol b., an Indez b.
ostindisch ag. : eus Indez ar Sav-Heol ; *die ostindischen Faktoreien,* kontouerioù an Indez lies.
Ostindier g. (-s,-) : Indezad g.
Ostkirche b. (-) : [relij.] Iliz ar Sav-Heol b.
Ostküste b. (-,-n) : aodoù reter lies.
östlich ag. : reterel, .. ar reter ; *der östliche Teil des Landes,* rann reter ar vro b., rannbarzh reter ar vro b., lodenn reter ar vro b. ; *der östlichste Teil des Landes,* penn reterañ ar vro g. ; *östlich von,* er reter da ; *aus östlicher Richtung kommen,* dont diwar-zu ar reter ; *aus dem östlichen Ausland,* diwar-laezioù ; *die östlich der Bretagne gelegenen Länder,* ar Broioù Krec'h lies., ar broioù ouzh krec'h lies., ar broioù-uhel lies., ar broioù diwar-laez lies.
Ostmark[1] b. (-,-en) : **1.** [istor] Marz ar Reter g. ; **2.** [istor, nazi.] Aostria b., Marz ar Reter g.
Ostmark[2] b. (-,-) : [moneiz] mark an RDA g., mark ar Reter g.
Ostnordost / Ostnordosten g. (-s) : biz-reter g.
Ostpolitik b. (-) : [polit., istor] politikerezh e-keñver broioù ar Reter g., Ostpolitik g.
Ostpreußen n. (-s) : [istor] Prus ar Reter b., Prusia ar Reter b.
ostpreußisch ag. : [istor] eus Prus ar Reter, eus Prusia ar Reter.
Ostrazismus g. (-) : forbannerezh g., ostrakismos g., ostrakelezh b., forbanniñ g.
Östrogen n. (-s,-e) : [bev.] estrogen g.
Ostrom n. (-s) : [istor] Impalaeriezh Roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh Roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.
oströmisch ag. : bizantat, eus Bizañs, … Bizañs, eus Bizantion, ... Bizantion ; *das Oströmische Reich,* Impalaeriezh Roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh Roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizantion b.
Ostsee b. (-) : Mor Baltel g.
Ostseite b. (-,-n) : tu reter g.
Ostsektor g. (-s) : [istor] tolead reter g.
Ostsüdost g. (-ens) : reter-gevred g.
Ostteil g. (-s) : tolead reter g. ; *der Ostteil des Léon,* Gorre-Leon g. ; *der Ostteil der Stadt,* gorre kêr g.
Ostverträge lies. : [istor] feur-emglev etre Bro-Alamagn ha Bro-Bolonia g.
Ostwand b. (-,-wände) : **1.** moger reter b., tu reter ; **2.** [menez] tor reter g., bri reter b.
ostwärts Adv. : war-zu ar reter, etrezek ar reter, etramek ar reter, war-zu ar sav-heol, etrezek ar sav-heol.
Ostwind g. (-s,-e) : avel reter g., avel uhel g., avel lein g., avel zouar g.
Ost-West-Beziehungen lies. : [polit., istor] *die Ost-West-Beziehungen,* an darempredoù etre ar C'hornôg hag ar Reter lies.
Ostzone b. (-) : [istor] takad reter g.
Oszillator g. (-s,-en) : [fizik] luskellader g.
oszillieren V.gw. (hat oszilliert) : [fizik] luskellat, luskellañ.
Oszillogramm n. (-s,-e) : [fizik] oskillogramm g.
Oszillograph g. (-en,-en) : [fizik] oskillograf g.
Otitis b. (-, Otitiden) : [mezeg.] otit g., skouarnfo g., skouarnad b., tanijenn skouarn b.

Otofon n. (-s,-e) : [mezeg.] korzenn-glevet b., korn-selaou g., benveg sikour selaou g.
Otologie b. (-) : [mezeg.] otologiezh b., skouarnoniezh b., skouarnouriezh b.
Otophon n. (-s,-e) : [mezeg.] korzenn-glevet b., korn-selaou g., benveg sikour selaou g.
O-Ton g. (-s) : P. *berradur evit* **Originalton**.
Otoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] otoskop g., skouarnseller g.
Otter[1] b. (-,-n) : [loen.] naer-wiber b., naer rous b.
Otter[2] g. (-s,-) : [loen.] dourgi g., ki-dour g., kazh-dour g.
Otterfell n. (-s,-e) : feur zourgi b., foulinenn gi-dour b.
Otterngezücht n. (-s,-e) : [relij.] gorad naered-gwiber g.
Ottilie b. : Odil b.
Otto g. : Otto g. ; [istor : 919–1024] *die Ottonen*, an impalaered Ottonian lies.
Otto-Normalverbraucher g. (-s,-) : den a nep hini g., bevezer eus an ordinaloù g., bevezer boutin g., ar peanv war ar straed g.
Ottomane g. (-n,-n) : Otoman g.
ottomanisch ag. : otoman ; *Ottomanisches Reich,* Impalaeriezh Otoman b., impalaeriezh turk b.
Ottomotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker Otto g., keflusker pevar fred g., keflusker pevar zaol g., keflusker pevar fred-amzer g., keflusker laoskidigezh diabarzh g.
ÖTV b. (-) : [*berradur evit* **Gewerkschaft Öffentliche Dienste, Transport und Verkehr**] sindikad [c'hweluniad] ar servijoù publik, an treuzdougen hag an tremenerezh g.
Ouessant n. : *die Insel Ouessant,* Eusa b., Enez-Eusa b.
Ouessantschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvad korr Enez-Eusa g.
O-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] O daoubik warnañ g., o daoubik warnañ g., O-Umlaut g., o-Umlaut g.
O-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare O *b*.
out ag. : P. *er ist out,* er-maez eus ar jeu emañ, n'eo ket mui eviti, dibaseet eo.
outen V.k.e. (hat geoutet) : P. *jemanden outen,* diskuliañ heñvelrevelezh u.b.
V.em. : **sich outen** (hat sich (t-rt) geoutet) : P. diskuliañ e heñvelrevelezh.
Outfit n. (-s,-s) : **1.** stumm diavaez g. ; **2.** P. libourc'hoù lies., pourc'hoù lies., traouajoù lies., pilhoù lies., halboù lies., kozh dilhadoù lies., gwiskamantoù lies.
Ouvertüre b. (-,-n) : [sonerezh] digorenn b., deraouenn b.
oval ag. : hirgelc'hiek, vigelc'hiek, ront en hir.
Oval n. (-s,-e) : hirgelc'h g., vigelc'h g.
Ovar n. (-s,-e) : **1.** [korf.] vierez b. ; **2.** [louza.] vierez b., hadc'hell b.
ovarial ag. : vierezel, … ar vierez.
Ovarialzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist vierezel g.
Ovariotomie b. (-) : [mezeg.] ovariotomiezh b., vierezezvenañ g.
Ovarium n. (-s, Ovarien) : [korf.] vierez b., vigell b., vigellig b.
Ovate g. (-n,-n) : ovad g. [*liester* ovaded, oviz].
Ovation b. (-,-en) : youadeg b., youc'hadeg b., huchadeg b. ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht,* un huchadeg spontus a savas en enor dezhañ, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a voe graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.
Overall g. (-s,-s) : dilhad war-c'horre lies., frag glas g., frag labour g., frag g.
Overheadfolie b. (-,-n) : treuzwelenn b.
Overheadprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.
Overkill g. (-) : **1.** [lu] dreistbarr distrujañ g. ; **2.** dreistkresk g.
ovipar ag. : [bev.] vic'haner, dozver ; *ovipares Tier,* vic'haner g., dozver g.
Oviparie b. (-) : vic'hanerezh g.
ovoid ag. **/ ovoidisch** ag. : viheñvel.
ovovivipar ag. : bevvic'haner, vivevc'haner ; *ovovivipares Tier,* dozver-plogus g., vivevc'haner g., bevvic'haner g.
Ovoviviparie b. (-) : vivevc'hanerezh g., bevvic'hanerezh g.
ÖVP b. (-) : [*berradur evit* **Österreichische Volkspartei**] strollad aostrian ar bobl g. [*tu dehou pellañ e Bro-Aostria*].
Ovulation b. (-,-en) : vierezh g., viañ g., vigelligañ g., dozvadur ar vi g., dozvadur ar vigellig g.
Ovulationshemmer g. (-s,-) : [mezeg.] hilastaler g.
Ovulum n. (-s, Ovula) **/ Ovum** n. (-s, Ova) : [korf.] viell b., vigellig b., P. vi g.
Oxalsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn oksalek b.
Oxid n. (-s,-e) : [kimiezh] oksidenn b.
Oxidation b. (-,-en) : [kimiezh] oksidadur g., oksidañ g., oksiderezh g., merglidigezh b.
Oxidationsmittel n. (-s,-) : oksider g.
oxidierbar ag. : [kimiezh] oksidadus, hevergl.
oxidieren V.k.e. ha V.gw. (hat oxidiert) : merglañ, oksidañ.
Oxygen n. (-s) / Oxygenium n. (-s) : [kimiezh] oksigen g.
Oxymoron n. (-s, Oxymora) : [yezh.] emdourtad g.
oxymorisch ag. : enepster.
Oxysäure b. (-) : [kimiezh] oksitrenkenn b.
Ozean g. (-s,-e) : mor-bras g., meurvor g. ; *Atlantischer Ozean,* Meurvor Atlantel g. ; *Stiller Ozean,* Meurvor Habask g., Mor-Habask g. ; *Indischer Ozean,* Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g.
Ozeandampfer g. (-s,-) : mordreizher g.
Ozeanflug g. (-s,-flüge) : [nij.] treizhadenn ur meurvor war-nij b., nij treuzatlantek g.
Ozeanien n. (-s) : Okeania b.
ozeanisch ag. : meurvorel, ... meurvor ; *ozeanisches Klima,* hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b.
Ozeanograf / Ozeanograph g. (-en,-en) : moroniour g.
Ozeanografie / Ozeanographie b. (-) : moroniezh b.
ozeanografisch / ozeanographisch ag. : moroniel.
Ozelle b. (-,-n) : lagadenn b.
Ozelot g. (-s,-e/-s) : **1.** [loen.] oselot g. ; **2.** mantell feur oselot b., mantell oselot b.
Ozon g./n. (-s) : ozon g. ; *in Ozon verwandeln,* ozonekaat, ozoniñ.
Ozonerzeuger g. (-s,-) : ozoner g., ozonerez b.
ozonhaltig ag. : ozon ennañ, ozonek.
ozonisieren V.k.e. (hat ozonisiert) : ozonekaat, ozoniñ.
Ozonisierung b. (-,-en) : ozonekadur g., ozonadur g., ozoniñ g.

Ozonisierungsapparat g. (-s,-e) : ozoner g., ozonerez b.
Ozonloch n. (-s,-löcher) : toull er gwiskad ozon g.
Ozonschicht b. (-,-en) **/ Ozonschild** g. (-s,-e) : gwiskad ozon g.

P

P, p n. (-,-) : *ein großes P,* ur P bras g., ur P skrivet bras g., ar bennlizherenn P b. ; *ein kleines p,* ur p munut g., ur p skrivet bihan g.

Päan g. (-s,-e) : [lenn.] pean g.

Paar n. (-s,-e) : **1.** [tud, loen.] koublad g., koubl g., daouad g., daou g. ; *ein Paar,* un daouad g., ur c'houblad g., daou, ur vaouez hag he fried, ur gwaz hag e bried, [dre fent] unan hag unanez ; *ein Liebespaar,* daou amourouz lies., amourouzien lies., ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig lies. ; *das frisch vermählte Paar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù-nevez lies., an daou zen-nevez lies., an euredeien lies. ; *in (zu) Paaren,* daou-ha-daou, koublad-ha-koublad, a-goubladoù, a-zaouoù, a-zaouioù ; *sich zu Paaren aufstellen,* en em lakaat daou-ha-daou, en em lakaat a-zaouadoù, en em lakaat a-goubladoù, en em barañ, en em goublañ ; *ein ungleiches Paar,* ur vaouez hag he fried n'int ket graet an eil diouzh egile, ur vaouez hag ur gwaz na 'z eont ket an eil diouzh egile ; **2.** [traoù] re g., rumm g., koublad g., koubl g., ; *ein Paar neue (*rouez *neuer) Schuhe,* ur re votoù nevez g., ur rumm botoù nevez g., ur botoù nevez g. ; *zwei Paar Wollstrümpfe*, daou loeroù stamm lies., *drei Paar Bettlaken,* tri c'houblad liñselioù lies., tri c'houbl liñselioù lies., tri rumm liñselioù lies.; *ein Paar Handschuhe,* ur manegoù g., ur re vanegoù g. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare,* daouzek re gostoù en deus an den. ; **3.** [mat.] *geordnetes Paar,* daouac'h g.

paar anv-gwan niverenniñ amresis : *ein paar,* ur ... bennak, un nebeud ..., un nebeudig …, un nebeudad … g., un dornad ... g., un troñsad … g., un togad … g., ur vozad … b., un torkad … g., ur flac'had … b., unanoù lies., unanoù bennak lies., unanigoù lies., hiniennoù lies. ; *ein paar Monate,* un toullad mizioù g., ur mizioù bennak g., un togad mizioù g. ; *ein paar Tage später,* a-benn un dervezh bennak goude se, un nebeud devezhioù war-lerc'h ; *ein paar Leute,* ur frapad tud g., un dornad tud g., un dornadig tud g., ur flac'had tud b., un togad tud g., ur pakad tud g., ur vozad tud b., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud lies., darn, lod eus an dud, lod, tud lies., unanoù lies., unanoù bennak lies., hiniennoù lies., unan bennak lies., ur re bennak lies., unanig bennak lies., un nebeudad tud lies. ; *nur ein paar Leute haben das Geräusch gehört,* n'eus nemet unan bennak o deus klevet an trouz ; *nur ein paar Leute wissen es,* n'eus nemet ur rouezadennig tud a oar an dra-se ; *ein paar andere,* un nebeud bennak a re all, un nebeud tud all, un nebeud traoù all ; *im Hafen waren ein paar Schiffe,* ul listri bennak a oa er porzh ; *ein paar fest entschlossene Leute können Wunder vollbringen,* un niver bihan a dud mennet start a zo gouest d'ober burzhudoù ; *ich warte noch ein paar Tage,* gortoz a rin un deizioù bennak ; *ein paar Worte hervorbringen,* disac'hañ (dic'hwezhañ, dihostal, lavaret, rannañ, tintal, faoutañ, seniñ, gwikal) un grik bennak, distagañ ur geriennoù bennak ; *ein paar sind gekommen,* lod a oa deuet, darn a oa deuet ; *die paar Haare, die ich noch habe,* ar blevennoù kaezh a chom c'hoazh ganin ; *mit ein paar Worten,* e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, gant ur geriennoù bennak, gant un nebeudig gerioù, evit diverrañ, evit troc'hañ (lavaret, mont) berr, evit krennañ berroc'h, en ur ger, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; *vor ein paar Tagen,* un nebeud deizioù 'zo ; *vor ein paar Jahren,* bloavezhiennoù 'zo ; *ein paar Mal,* un nebeudig gwechoù, un nebeut gwechoù, forzhik gwechoù, ouzhpenn ur wech, estreget ur wech ; *die paar Groschen, die er verdient hat,* an tammoù gwenneien en deus gounezet.

paar anv-gwan hag adverb : par ; *paar oder unpaar,* par pe ampar, par pe zibar, dis pe bar ; [niveroù] hebar ; *unpaar,* **a)** a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **b)** [niveroù] ampar.

Paarbildung b. (-,-en) : koubladur g., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., parat g., koublañ g.

paaren V.k.e. (hat gepaart) : daouañ, parigellañ, koublañ, parat, parañ ; *gepaart,* parezet, parigell, gevellet.

V.em. : **sich paaren** (hat sich (t-rt) gepaart) : en em barat, en em barañ, parat, gouennañ, parañ, en em gouplañ.

Paarhufer g. (-s,-) : [loen.] artiodaktil g., daougarneg g., loen karnek palfas e dreid g.

paarig ag. : daouat, gevellek, gevellet, parezet, parigell, daou-ha-daou, div-ha-div, koublad-ha-koublad, a-goubladoù, a-zaou(ioù), a-zaouoù, a-ziv, a-zivioù, a-zaouadoù.

Paarlauf g. (-s) : [sport] ruzikat daou-ha-daou g., ruzikat a-zaou g.

paarmal : *ein paarmal,* meur a wech, aliesik a-walc'h, liesik gwech, liesik a wech.

Paarreim g. (-s,-e) : klotennoù div-ha-div lerc'h-ouzh-lerc'h lies.

Paartanz g. (-es,-tänze) : bal a zaou g., dañs a-dal g.

Paarung b. (-,-en) : koubladur g., koublerezh g., par g., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., embaradenn b., embarañ g.

Paarungszeit b. (-,-en) : maread parat g., koulzad parat g., rud g., mare parañ g., mare rudañ g., mare bragerezh g.

paarweise Adv. : daou-ha-daou, div-ha-div, koublad-ha-koublad, a-goubladoù, a-zaou(ioù), a-zaouoù, a-ziv, a-zivioù, a-zaouadoù ; *paarweise zählen,* kontañ dre zaouioù, niveriñ dre zaouadoù ; *Dinge paarweise zusammenstellen,* parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo ; *paarweise zusammengestellt,* parezet ; *Socken paarweise ordnen,* parañ berrloeroù ; *sich paarweise aufstellen,* en em lakaat daou-ha-daou, en em

lakaat a-zaouadoù, en em lakaat a-goubladoù, en em barañ, en em goublañ.
Paarzeher g. (-s,-) : [loen.] artiodaktil g., daougarneg g., loen karnek palfas e dreid g.
Pacht b. (-,-en) : feurm g., koumanant g. ; *in Pacht geben,* lezel e feurm, koumanantiñ [d'u.b.], feurmiñ [d'u.b.] ; *in Pacht nehmen,* kemer e feurm, koumanantiñ, feurmiñ [udb digant u.b.], ober lizher eus ; *ich habe seine Ländereien in Pacht genommen,* e zouaroù a zo ganin, delc'her a ran e zouaroù diouzh feurm, graet em eus lizher eus e zouaroù ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen,* kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh.
Pachtbesitz g. (-es) : koumanant g.
Pachtbrief g. (-s,-e) : lizher-feurm g., lizher g., respetad g. ; *beim Ablauf des Pachtbriefs,* pa zegouezho an termen, pa zegouezho an difeurm, pa vo echu al lizher ; *kündbarer Pachtbrief,* feurm digor g. ; *unkündbarer Pachtbrief,* feurm leun g. ; *einen Pachtbrief auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b., lakaat ul lizher-feurm en anv u.b., lakaat ul lizher-feurm war anv u.b. ; *wenn ich ihm keinen Pachtbrief ausstelle, zieht er aus,* ne chomo ket ma ne ran ket outañ a lizher-feurm ; *den Verpächter um Erneuerung des Pachtbriefs bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou ; *einen Pachtbrief kündigen,* terriñ ur feurm, terriñ e goumanant ; *den Pachtbrief auf seinen Namen umschreiben lassen,* lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtbrief auf einen anderen Namen umschreiben,* cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.
Pachtdauer b. (-) : respetad g.
pachten V.k.e. (hat gepachtet) : **1.** kemer e feurm, feurmiñ, koumanantiñ, delc'her diouzh feurm, ober lizher eus ; *ich habe seine Ländereien gepachtet,* e zouaroù a zo ganin, delc'her a ran e zouaroù diouzh feurm, graet em eus lizher eus e zouaroù ; **2.** [dre skeud.] *er glaubt, die Weisheit für sich gepachtet zu haben,* hennezh en deus skiant-prenañ ar seurt a vez o werzhañ, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr.
Pächter g. (-s,-) : feurmer g., koumananter g., merour g., meitour g., metaer g., menajer g.
Pächterin b. (-,-nen) : feurmerez b., koumananterez b., merourez b., meitourez b.
Pachtgeld n. (-s,-er) : feurm g., koumanant g., gouel-Mikael g. ; *das Pachtgeld bezahlen,* ober gwele gwenn, paeañ e ouel-Mikael.
Pachtgut n. (-s,-güter) **/ Pachthof** g. (-s,-höfe) : feurm b., merouri b., mereuri b., meiteri b., atant dindan feurm g. ; *das Pachtgut Keralaouen hat eine Fläche von insgesamt zehn Hektar,* ar feurm anvet Keralaouen a zo outi dek hektar.
Pachtkontrakt g. (-s,-e) : lizher-feurm g., lizher g., respetad g., koumanant g. ; *beim Ablauf des Pachtkontrakts,* pa zegouezho an termen, pa zegouezho an difeurm, pa vo echu al lizher, pa vo echu ar respetad ; *kündbarer Pachtkontrakt,* feurm digor g. ; *unkündbarer Pachtkontrakt,* feurm leun g. ; *einen Pachtkontrakt auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b., lakaat ul lizher-feurm en anv u.b., lakaat ul lizher-feurm war anv u.b. ; *wenn ich ihm keinen Pachtkontrakt ausstelle, zieht er aus,* ne chomo ket ma ne ran ket outañ a lizher-feurm ; *den Verpächter um Erneuerung des Pachtkontrakts bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou, goulenn sinañ ur respetat nevez ; *einen Pachtkontrakt kündigen,* terriñ ur feurm, terriñ e goumanant ; *den Pachtkontrakt auf seinen Namen umschreiben lassen,* lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtkontrakt auf einen anderen Namen umschreiben,* cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.
Pachtland n. (-s) : douar-koñje g., douaroù dindan feurm lies. ; *Pachtland ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude,* domani-douar g., domani ar gwir g., domani hep ar barr g.
pachtlos ag. : digoumanant, diatant.
Pachttermin g. (-s,-e) : termen da baeañ feurm g.
Pachtung b. (-,-en) : **1.** feurm g., koumanant g. ; **2.** feurm b., merouri b., mereuri b., meiteri b., atant dindan feurm g.
Pachtvertrag g. (-s,-verträge) : lizher-feurm g., lizher g., respetad g., koumanant g., kevrat feurmiñ b. ; *beim Ablauf des Pachtvertrages,* pa zegouezho an termen, pa zegouezho an difeurm, pa vo echu al lizher, pa vo echu ar respetad ; *kündbarer Pachtvertrag,* feurm digor g. ; *unkündbarer Pachtvertrag,* feurm leun g. ; *einen Pachtvertrag auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen,* ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b., lakaat ul lizher-feurm en anv u.b., lakaat ul lizher-feurm war anv u.b. ; *wenn ich ihm keinen Pachtvertrag ausstelle, zieht er aus,* ne chomo ket ma ne ran ket outañ a lizher-feurm ; *den Verpächter um Erneuerung des Pachtvertrags bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou, goulenn sinañ ur respetat nevez ; *einen Pachtvertrag kündigen,* terriñ ur feurm, terriñ e goumanant ; *den Pachtvertrag auf seinen Namen umschreiben lassen,* lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtvertrag auf einen anderen Namen umschreiben,* cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.
Pachtvieh n. (-s) : chatal g.
Pachtwert g. (-s,-e) : gwerzh feurmiñ g.
Pachtzahlung b. (-,-en) : paeañ feurm g. ; *Tag der Pachtzahlung,* termen da baeañ feurm g., sant Mikael g., gouel-Mikael g.
Pachtzins g. (-es,-e) : feurm g., koumanant g., gouel-Mikael g. ; *den Pachtzins bezahlen,* ober gwele gwenn, paeañ e ouel-Mikael.
Pack[1] n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., haras g., lignez b., tud didalvez lies. ; *Pack schlägt sich, Pack verträgt sich,* ar c'hi hag ar c'hazh mignoned warc'hoazh ; *das ist mir ein Pack !* livastred a ran-me eus ur seurt lignez ! pebezh hailhoned !

Pack[2] g. (-s,-e/Päcke) : **1.** pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., strobellad b., strobad g., troñsad g., gronn g., karrigellad b. ; **2.** *ein Pack Papier,* ur gordennad paper b., ur strobad (ur strob, ur gronnad) paper g., ur fichellad paper b. ; **3.** *mit Sack und Pack,* gant e strob, gant e stalad traoù, gant e stalikerezh, gant e damm stal, gant e zafar (e stramm, e stalabard, e rikoù, e reizhoù, e voutikl), dastumet e stal gantañ ; *mit Sack und Pack abhauen,* pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum, pakañ) e damm stal, ober e bak, ober e bakadenn, ober e droñsad, antellañ e aferioù.

Päckchen n. (-s,-) : **1.** pakad g., pakadig g. ; *ein Päckchen Tabak,* ur pakad butun g. ; *ein Päckchen Kaffee,* ur pakad kafe g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat sein Päckchen zu tragen,* hennezh en deus e lod er bed-mañ, e lod a boanioù en deus, trubuilhoù en deus e vec'h, pikoù en deus e vec'h, meur a drubuilh a zo o hegal outañ, ur bec'h pounner a zo war e spered, bec'h a zo warnañ, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, e-kreiz ar poanioù emañ, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en deus, plaouiet eo gant an enkrez hag an doan, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo e galon en ur morad a dourmant.

Packeis n. (-es) : bank skorn g., morskorneg b., morglereg b., klereg-vor b., sklereg b., skorneg b.

packeln [mit] V.gw. (hat gepackelt) : [Bro-Aostria] ober emglev [gant], skoulmañ un emglev [gant], skoulmañ ur feur-emglev [gant], emglevout [gant], entuañ [gant], ober marc'had [gant].

packen[1] V.k.e. (hat gepackt) : **1.** pakañ, pakata, pakediñ, arbarañ ; *seinen Koffer packen,* pakañ e valizenn ; *in Kisten packen,* lakaat e kasedoù ; *seine Siebensachen packen,* pakañ e fleütoù (e draoù), pakañ e rabotoù, troñsañ (dastum, pakañ) e damm stal, ober e bak, ober e bakadenn, ober e droñsad, antellañ e aferioù ; *sein Gepäck in den Kofferraum packen,* lakaat e bakadoù e koufr ar c'harr.

2. kregiñ e, pakañ, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pakañ peg e, krapañ e, en em sezisañ eus, tizhout peg e ; *es war mir unmöglich, den glitschigen Aal mit beiden Händen zu packen,* rampañ a rae va daouarn war ar silienn ; *jemanden an den Füßen packen,* kemer u.b. a-ere e dreid, kregiñ en u.b. a-ere e dreid ; *er packte ihn beim Kragen,* kregiñ a reas en e golier(où), tapout a reas krog ennañ dre ar c'holier, kregiñ a reas en e gabiez, lammat a reas ouzh (gant) e gabiez, lakaat a reas ar c'hraban war e gabiez, kregiñ a reas en e chouk, kemer a reas anezhañ dre ar chouk (dre ar gouzoug) / teuler a reas an dorn warnañ / kregiñ a reas ennañ (Gregor) ; *ich werde dich schon packen !* me da grapo ! me a grapo ennout ! me a grogo warnout ! ne vankin ket warnout ! ne c'hwitin ket warnout ! ; *den Dieb packen,* krapañ el laer, krapañ e krapig, en em sezisañ eus al laer, kregiñ peg el laer, kregiñ war al laer, tapout krog el laer, pakañ krog el laer ; [dre skeud.] *den Stier bei den Hörnern packen,* kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, dic'hastañ (peurgas) udb, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak, na vezañ daletoc'h evit renkañ ur gudenn ; *jemanden bei seiner Ehre packen,* delc'her u.b. e enor, tapout u.b. e enor, kemer u.b. war e enor, lakaat enor e korf u.b. (Gregor) ; *jemanden an seiner schwachen Stelle packen,* sachañ u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, ren u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, mont d'u.b. dre e du gwan ; *jemanden bei seiner Schwäche für gutes Essen packen,* tapout u.b. diwar-bouez e gof, tapout u.b. diwar-bouez e c'henoù.

3. [dre skeud.] gounit, pakañ ; *die Rede hat die Zuhörer gepackt,* gounezet e oa bet (tizhet e oa bet kalonoù, dedennet e oa bet) ar selaouerien gant ar brezegenn ; *Schrecken packt den Räuber,* sevel a ra aon gant al laer, kregiñ a ra aon (ar spont) el laer ; *ihn packte jähe Wut gegen die Nachbarn,* mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug ennañ ouzh e amezeien ; *von Mitleid gepackt,* kroget an druez ennañ.

4. dont a-benn da dapout, dont a-benn da bakañ ; *den Bus packen,* dont a-benn da dapout ar c'harr-boutin, dont a-benn da bakañ ar c'harr-boutin ; *das Abitur packen,* ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriehz gant berzh, bezañ bachelouriet.

5. [stlenn.] gwaskañ.

6. P. *etwas packen,* [kompren udb] plomañ udb.

V.em. : **sich packen** (hat sich (t-rt/t-d-b) gepackt) : **1.** *er packte sich (t-d-b) den Sack auf den Rücken,* skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, lakaat a reas ar sac'h war e chouk ; **2.** *sich (t-rt) packen,* diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had ; *pack dich ! pack dich zum Teufel !* kerzh diwar va zro ! kae kuit ! er-maez ! kae gant da hent ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! sach da dreid ganit ! skarzh kuit ! sach da skasoù ganit ! sach da loa ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! kerzh gant an diaoul ! kerzh gant ar foeltr ! kae da wriat da voutoù ! kae da foar an diaoul ! kerzh da lusa ! kae da c'hwennat panez ! kae d'an heol ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil !

Packen[2] g. (-s,-) : pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., balod g., balodad g., strobad g., strobellad b., troñsad g., gronn g., karrigellad b. ; *ein Packen Betttücher,* ur plegad liñselioù g. ; *ein Packen Briefe,* ur strobad lizheroù g.

Packen[3] n. (-s) : arbarañ g., pakata g., pakataerezh g., pakidigezh b., pakadurezh b.

packend ag. : hoalus, dedennus ; *eine packende Erzählung,* ur gontadenn dedennus (hoalus) b.

Packer g. (-s,-) : **1.** paker g., pakataer g., paketer g. ; **2.** dilojer g., diannezer g.

Packerei b. (-) : P. pakataerezh g.

Packerin b. (-,-nen) : **1.** pakerez b., pakataerez b., paketerez b. ; **2.** dilojerez b., diannezerez b.

Packesel g. (-s,-) : [loen.] azen-samm g.

Packhof g. (-s,-höfe) : [maltouterezh] pakva g., etrepaouez g.

Packleinen n. (-s,-) : kanavaz g.

Packpapier n. (-s,-e) : paper pakata g., paper pakañ g.

Packpappe b. (-,-n) : kartoñs pakata g., kartoñ pakata g.

Packpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-samm g.

Packsattel g. (-s,-sättel) : **1.** bas g., bas-dibr g. ; *den Packsattel herunter nehmen,* divasañ ul loen-samm ; *nicht gepolsterter Packsattel,* prenn-bas g. ; **2.** [marc'h-houarn] rumm sakochennoù g.

Packtier n. (-s,-e) : [loen.] loen-samm g.

Packträger g. (-s,-) : douger g.

Packung b. (-,-en) : **1.** [oberezh pakañ] arbarañ g., pakata g., pakataerezh g., pakidigezh b., pakadurezh b., pakadenn b. ; **2.** [dafar pakañ] pakadur g. ; *beschädigte Packung,* pakadur siek g. ; *Vakuumpackung,* pakadur dindan c'houllo g. ; **3.** pakad g., pakadenn b., pak g. ; *Zigarettenpackung,* pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Packungen Zigaretten pro Tag,* butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez ; **4.** [mezeg.] palastr g., [dre fent] kataflam g. ; *kalte Packung,* lienenn-c'houli c'hleb b., lienenn-c'houli yen b. ; **5.** P. [dre skeud.] *jemandem eine Packung geben,* houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., flemmañ u.b., c'hoari u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (dilouzañ, pakañ, tapout, gwaskañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kouilhoniñ u.b., louarniñ u.b.

Packwagen g. (-s,-) : karr-marc'hadourezh g., stroborell b.

Pad n. (-s,-s) : [stlenn.] pallenn logodenn g., tapis logodenn g.

Pädagoge g. (-n,-n) : pedagogour g., desaver bugale g., kelennour g., kelenner g., diougoner g.

Pädagogik b. (-) : pedagogiezh b., kelenn g., skiantoù kelenn ha desevel lies., kelennouriezh b., deskouriezh b., diougonerezh g.

Pädagogin b. (-,-nen) : pedagogourez b., desaverez vugale g., kelennourez b., diougonerez b.

pädagogisch ag. : pedagogel, pedagogek, kelennerezhel, ... kelenn, … ar c'helenn, diougonadel, diougonadek, … diougonañ ; *pädagogische Hochschule,* ensavadur skolveur ar stummañ-mistri g., ESSM g., skol-vistri b. ; *pädagogischer Leiter,* rener ar c'helenn g. ; *pägogische Abteilung,* rann ar c'helenn b.

Paddel n. (-s,-) : roeñvigenn b., pagailh g.

Paddelboot n. (-s,-e) : bag pilprennek b., bag-pilprenn b., pirogenn b., kanod g., kanoe g., kaiak g.

paddeln V.gw. (ist gepaddelt / hat gepaddelt) : **1.** roeñvigennañ, kaiakiñ, pagailhiñ ; **2.** [dre astenn.] neuñviñ, neuñvial, neuial, mont war-neuñv ; *der Hund paddelt ans Ufer,* emañ ar c'hi o vont war-neuñv da-gaout ribl ar stêr.

Paddler g. (-s,-) : roeñvigenner g., pagailher g.

Paddlerin b. (-,-nen) : roeñvigennerez b., pagailherez b.

Päderast g. (-en,-en) : **1.** heñvelreviad g. ; **2.** paotretaer g., bugeloriad g.

Päderastie b. (-) : **1.** heñvelreviadezh b. ; **2.** paotreta g., paotretaerezh g., uraniezh b., bugelorged g.

Pädologie b. (-) : [mezeg.] pedologiezh b., bugeloniezh b., mabouriezh b.

pädophil ag. : … maboriad, … maboriadezh, … bugeloriad, … bugelorged.

Pädophile(r) ag.k. g./b. : maboriad g., maboriadez b., bugeloriad g., bugeloriadez b.

Pädophilie b. (-) : maboriadezh b., bugelorged g./b., bugeloriadegezh b.

Padua n. : [Italia] Padova b.

Paella b. (-,-s) : [kegin.] paella g.

paff P. **1.** estl. : *paff !* bing ! dao ! pao ! darc'hao ! ; **2.** ag. : *ganz paff sein,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafetholl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù ; *ich bin ganz paff !* sac'het on ! pilet on ! minellet eo va zeod !

paffen V.gw. (hat gepafft) : **1.** strakal ; **2.** P. lakaat ur vogedenn, butunat.

Pagan n. : *das Pagan,* Bro-Bagan b. ; *Bewohner des Pagan,* Paganad g.

Paganismus g. (-s, Paganismen) : [relij.] paganiezh b., paganelezh b., teñvalijenn ar gaou b.

Page g. (-n,-n) : **1.** [istor] floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], paj g. ; **2.** [leti] troterig g.

Pagenkopf g. (-s,-köpfe) : aozadur-blev karrezek g., doare karrezek ar blev g.

Pagina b. (-,-s) : pajenn b.

paginieren V.k.e. (hat paginiert) : pajennaouiñ, pajennañ.

Paginierung b. (-,-en) : pajennadur g.

Pagode b. (-,-n) : pagodenn b.

pah estl. : bo ! ba ! bac'h ! ; *pah pah !* ta ta ta ! ta ra ta ta ! teu teu teu teu !

Paian g. (-s,-e) : [lenn.] pean g.

Paidologie b. (-) : [mezeg.] pedologiezh b., bugeloniezh b., mabouriezh b.

Paillette b. (-,-n) : pailhurenn b., pailhur str. ; *ein mit Pailletten besetztes Kleid,* ur vrozh marellet gant pailhurennoù b.

Paimpol n. : Pempoull b.
Pair g. (-s,-s) : par g. [*liester* pirien, pared] ; *Pair von Frankreich,* par a Frañs g. ; *die Herzöge und Pairs von Frankreich,* an duged ha pirien lies., an duged ha pared lies.
Pairtitel g. (-s,-) **/ Pairwürde** b. (-) : pariezh b., lesanv a bar g.
Pak b. (-,-/-s) : [*berradur evit* **Panzerabwehrkanone**] [lu] pezh kanol enep-kirri-emgann g., kanol enep-kirri-emgann g., kanol enep-kirri-argad g., kanol enep-kirri-hobregonek g.
Pak-Geschütz n. (-es,-e) : [lu] pezh kanol enep-kirri-emgann g., kanol enep-kirri-argad g., kanol enep-kirri-hobregonek g.
Paket n. (-s,-e) : pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., roltad g., troñsad g., strobad g. ; *Umfang eines Pakets,* ment ur pakad b. ; *Paket Butter,* kouign amanenn g. ; *Postpaket,* kasadenn bost b., pakad-post g. ; *Ihr Paket habe ich gestern bekommen,* degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h.
Paketannahme b. (-,-n) : gwiched ar c'hasadennoù post b., draf ar c'hasadennoù post g., dorikell ar c'hasadennoù post b., draf ar pakadoù-post g., dorikell ar pakadoù-post b.
Paketausgabe b. (-,-n) : roidigezh ar c'hasadennoù post b., roidigezh ar pakadoù-post b.
Paketboot n. (-s,-e) : mordreizher g.
Paketkarte b. (-,-n) : fichenn gasidigezh b., lizher kemenn g.
Paketpost b. (-) : servij ar c'hasadennoù post g., servij ar pakadoù-post g.
Paketschalter g. (-s,-) : draf ar c'hasadennoù post g., dorikell ar c'hasadennoù post b., draf ar pakadoù-post g., dorikell ar pakadoù-post b.
Paketsendung b. (-,-en) : kasidigezh evel pakad b., kasidigezh ur pakad b.
Paketzusteller g. (-s,-) : dezouger ar c'hasadennoù post g., dezouger ar pakadoù-post g.
Pakistan n. (-s) : Pakistan b.
Pakistaner g. (-s,-) **/ Pakistani** g. (-/-s,-/-s) : Pakistanad g.
Pakt g. (-s,-e) : kengrad b., emglev g., feur-emglev g., lizher-emglev g., marc'had g., pakt g., skrid-feur g. ; *Warschauer Pakt,* pakt Varsovia g., pakt Warszawa g.
paktieren [mit] V.gw. (hat paktiert) : ober emglev [gant], skoulmañ un emglev [gant], skoulmañ ur feur-emglev [gant], emglevout [gant], entuañ [gant], ober marc'had [gant].
Paladin g. (-s,-e) : palezour g., paladin g.
Paläoanthropologie b. (-) : henzenoniezh b.
Paläobotanik b. (-) : paleobotanik g., henlouzawouriezh b.
Paläogeografie b. (-) : henzouaroniezh b.
Paläograf g. (-en,-en) : henskridoniour g., paleografour g.
Paläografie b. (-) : henskridoniezh b., paleografiezh b.
paläografisch ag. : henskridoniel, paleografek.
Paläolithikum n. (-s) : paleoliteg g., henoadvezh ar maen g., oadvezh paleolitek g.
paläolithisch ag. : paleolitek, eus henoadvezh ar maen.
Paläontologe g. (-n,-n) : henouennoniour g., paleontologour g.
Paläontologie b. (-) : henouennoniezh b., paleontologiezh b., henzenoniezh b., henspesadoniezh b.
paläontologisch ag. : henouennoniel, paleontologek.
Paläotherium n. (-s) : paleoteriom g.
Paläozän n. (-s) : paleoken g.
paläozänisch ag. : paleokenel, paleokenek.
Paläozoikum n. (-s) : hoalad kentañ g., paleozoeg g.
paläozoisch ag. : paleozoek.
Paläozoologie b. (-) : henloenoniezh b., paelozoologiezh b.
paläozoologisch ag. : henloenek, henloenel, paelozoologek.
Palast g. (-es, Paläste) : palez g., ti-meur g., kastell g.
Palästina n. (-s) : Palestina b.
Palästinenser g. (-s,-) : Palestinad g.
palästinensisch ag. : palestinat ; *Palästinensische Befreiungsorganisation,* Aozadur Dieubidigezh Palestina g.
Palästra b. (-, Palästren) : [Henamzer] gourenlec'h g., palestrenn b.
palatalisieren V.k.e. (hat palatalisiert) : [yezh.] staonekaat, glebiañ
Palatalisierung b. (-,-en) : [yezh.] staonekadur g., glebiadur g.
Palatin g. (-s,-e) : **1.** palezour g., kont palezour g., maer ar palez g. ; **2.** *der Palatin (-/-s),* Menez Palatino g.
Palatinat n. (-s,-e) : [briegezh a balezour] paleziezh b.
palatinisch ag. : **1.** ... ar Balezelezh, eus Bro ar Balezelezh b. ; **2.** *der Palatinische Hügel in Rom,* Menez Palatino g.
Palatschinke b. (-,-n) : [Bro-Aostria] krampouezh kaotigell rollet str.
Palaver n. (-s,-) : parlanteg b., kendivizadenn b., parlantadenn b., komzadeg b.
palavern V.gw. (haben palavert) : parlantiñ, kendivizout.
Paletot g. (-s,-s) : paltok g. ; *einen Paletot anziehen,* paltokiñ.
Palette b. (-,-n) : **1.** [arz, stlenn.] taolenn livioù b., stuc'had livioù g., livaoueg b. ; **2.** [arz] pladenn livioù b., pladennad livioù b., livaoueg b., ul livioù g. ; **3.** [tekn.] pladenn-garg b., paletenn b., paletennad b. ; *auf Paletten stapeln,* lakaat war baletennoù, paletennadiñ ; **4.** [kenwerzh] dibab g., rummad g., teskad g., linennad produioù b., renkad b.
Palettenheber g. (-s,-) **/ Palettenhubwagen** g. (-s,-) : [tekn.] saverez paletennoù b.
paletti Adv. : P. *alles paletti,* lampr an traoù ! mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.
palettierbar ag. : paletennadus.
palettieren V.k.e. (hat palettiert) : paletennadiñ g.
Palettierung b. (-,-en) : paletennadiñ g.
Palingenese b. (-) **/ Palingenesie** b. (-) **/ Palingenesis** b. (-) : **1.** adc'heneliezh b., adc'henedigezh b. ; **2.** dasorc'hidigezh b., advevadur g. ; **3.** trovezhdedarzh g.
Palisade b. (-,-n) / **Palisadenzaun** g. (-s,-zäune) : peulgae g., peulieg b., garzh peulioù b.

Palisander g. (-s,-) / **Palisanderholz** n. (-es,-hölzer) : [louza.] prenn-houarn g., koad-houarn g.
Palladium n. (-s) : [kimiezh] paladiom g.
Pallasch g. (-es,-e) : kleze hir g., sabrenn hir b.
Palle b. (-,-n) : [merdead.] marc'h-koad g., tint g.
Palm g. (-s,-e) : **1.** [relij.] bodig palmez benniget g., barrig palmez benniget g. ; **2.** palvad g., rahouenn b., rahouennad b.
Palmarum n. (-s) : [relij.] *der Sonntag Palmarum,* Sul al Lore g., Sul ar Beuz g., Sul ar Bleunioù g., ar Sul-Bleunioù g., Sul-al-Lard g., ar Sul-Ened g.
Palmblatt n. (-s,-blätter) : barr palmez g., bod palmez g., palmez str.
Palmbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-palmez str., palmez str., palmezenn b. [*liester* palmezenned].
Palme b. (-,-n) : **1.** [louza.] gwez-palmez str., palmez str., palmezenn b. [*liester* palmezenned] ; **2.** [dre skeud.] kurunenn lore an trec'h b., maout g. ; *jemandem die Palme reichen,* loreañ u.b., reiñ kurunenn balmez an trec'h d'u.b., reiñ ar maout d'u.b., disklêriañ trec'h u.b. ; *die Märtyrerpalme,* bod palmez ar vezherinti g. ; **3.** P. *auf die Palme gehen,* sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, pennsodiñ, mont e fulor, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, sevel war beg e droad, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, mont er-maez eus e groc'hen, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e-barzh blev kriz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont droug en e gentroù, glazañ, en em c'hlazañ ; *jemanden auf die Palme bringen,* ober d'u.b. fuloriñ, lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da gounnariñ, lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar ; **4.** P. *sich einen von der Palme locken, sich einen von der Palme schütteln,* c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, ober e blijadur e-unan en e wele, hejañ e gleier, brallañ e gloc'h, c'hoari bazh-noilh.
Palmen- : *sellit ivez ouzh* **Palm-**.
Palmendieb g. (-s,-e) : [loen.] [*Birgus latro*] krank ar c'hokozenned g.
Palmenhain g. (-s,-e) : palmezeg b., datezenneg b., koad datez g.
Palmentang g. (-s) : [louza.] tali-ebrel str., kalkud str., bezhin-bleuñv str. ; *Stiel (Stängel) des Palmentangs,* kalkudenn b., kalkud str., melkern g. ; *die blattähnlichen Wedel des Palmentangs,* ar c'horre str.
Palmenwedel g. (-s,-) / **Palmenzweig** g. (-s,-e) : barr palmez g., bod palmez g., palmez str.
Palmevangelium n. (-s) : [relij.] Aviel-Bleunioù g.
Palmitat n. (-s,-e) : [kimiezh] palmitat g.
Palmkohl g. (-s) : [louza.] kaol-palmez str.
Palmkrone b. (-,-n) : kurunenn balmez b.
Palmöl n. (-s,-e) : [kegin.] eoul palmez g.
Palmsonntag g. (-s,-e) : [relij.] *der Palmsonntag,* Sul al Lore g., Sul ar Beuz g., Sul ar Bleunioù g., ar Sul-Bleunioù g., Sul-al-Lard g., ar Sul-Ened g.
Palmtang g. (-s) : [louza.] tali-ebrel str., kalkud str. ; *Stiel (Stängel) des Palmtangs,* kalkudenn b., kalkud str., melkern g. ; *die blattähnlichen Wedel des Palmtangs,* ar c'horre str.
Palmwein g. (-s,-e) : gwin palmez g.
Palmwoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun Santel b.
Palmzweig g. (-s,-e) : barrig palmez g., bodig palmez g., palmez str.
Palstek g. (-s,-s) : [merdead] skoulm-kador g. ; *laufender Palstek,* skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las g., lagadenn b.
Pamp g. (-s) : [rannyezh.] *sellit ouzh* **Pampe**.
Pampa b. (-,-s) : pampa g.
Pampe b. (-) : P. kaot g., yod g., mignoc'henn b., yodasenn b., yodenn b., strabouilh g., strabouilhenn b. ; *das ist ja die reinste Pampe,* aze ez eo bet yodennet an traoù 'vat.
Pampelmuse b. (-,-n) : [louza.] aval-ar-baradoz g., pampel str., pampelenn b.
Pamphlet n. (-s,-e) : flemmskrid g.
Pamphletist g. (-en,-en) : flemmskrider g.
pampig ag. : **1.** dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, difoutre, dibalamour, digaz, diskramailh ; **2.** toazek, gludennek, yodennet, mignoc'het, lardous, litous.
Pan g. : [mojenn.] Pan g.
Panade b. (-,-n) : [kegin.] dibaladur g., paladur g., digreunadur g.
Panama n. (-s) : Panama b.
Panamahut g. (-s,-hüte) : [tog] panama g.
panamerikanisch ag. : hollamerikan.
Panamerikanismus g. (-) : hollamerikanegezh b., hollamerikanouriezh b.
panarabisch ag. : hollarabek.
Panarabismus g. (-) : hollarabegezh b., hollarabouriezh b.
Panaritium n. (-s, Panaritien) : [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b.
Panaschee n. (-s,-s) : [Bro-Suis] banne berliñj g.
panaschieren V.gw. (hat panaschiert) : brizhellañ ; *panaschierte Liste,* roll brizhellet g.
Panazee b. (-,-n) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., peurlouzoù g.
Panda g. (-s,-s) : [loen.] panda g. ; *großer Panda,* panda bras g. ; *kleiner Panda, roter Panda,* panda ruz g.
Pandekten lies. : [gwir] Corpus iuris civilis g., dastumad lezennoù a wir roman g.
Pandemie b. (-,-n) : [mezeg.] pandemiezh b., hollreuziad g., bedreuziad g., kleñved-bed g.
Pandora b. : [mojenn.] Pandora b. ; *die Büchse der Pandora,* boest Pandora b.
Pandur g. (-en,-en) : [lu, istor] pandour g.
Paneel n. (-s,-e) : **1.** panell b. ; **2.** lambrusk g.
paneelieren V.k.e. (hat paneeliert) : **1.** panellañ ; **2.** lambruskañ, koadañ, koataat, koata.
Panegyriker g. (-s,-) : kanmeulour g., meulbrezegenner g.
Panegyrikos g. (-, Panegyriken/Panegyrizi) / **Panegyrikus** g. (-, Panegyriken/Panegyrizi) : kanmeulidigezh b., meulbrezegenn b.

Panel n. (-s,-s) : **1.** panellad b. ; **2.** [bannoù treset] skeudenn b.
paneuropäisch ag. : holleuropat.
Panflöte b. (-,-n) : fleüt Pan b.
päng estl. : *päng !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !
Pangeometrie b. (-) : hollventoniezh b.
Pangermanismus g. (-) : [istor] luskad hollalaman g., luskad hollc'herman g., hollalamanegezh b., hollc'hermanouriezh b., hollc'hermanegezh b.
Panier n. (-s,-e) : banniel g., giton g., astandard g.
panieren V.k.e. (hat paniert) : [kegin.] palañ, paladuriñ, baraiñ.
Panierherr (-n,-en) : [istor] marc'heg-bannieler g. [*liester* marc'heien-vannielerien].
Paniermehl n. (-s) : [kegin.] paladur g., dibaladur g., digreunadur g.
Panik b. (-,-en) : skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., diboell g., diboelladenn b., pennfoll g., penfollerezh g., strafuilh g., efreizh bras g., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g. ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik,* pa grogas an tan-gwall e savas skrap, kerkent (kenkent) ha kroget an tan e voe strafuilhet an holl, kerkent (kenkent) ha kroget an tan e pegas ar spont en holl ; *in Panik geraten,* diboellañ, pennfolliñ dall, mont e benn e gin, koll e benn, koll e boell, breskenn, froudañ, mont e breskenn, mont da vreskenn, follañ, seizhfollañ, koll mik e benn, mont dall ha mezv ; *keine Panik !* arabat deoc'h diboellañ ! ; *in Panik versetzen,* penndallañ, pennfolliñ, diboellañ ; *Panik des Viehs auf dem Viehmarkt,* peudrenn b.
Panikmache b. (-) : sponterezh g., trechalerezh g.
Panikstimmung b. (-,-en) : spontadeg b., skrap g., skamp g., skampadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerezh g., kenvalbori b.
panisch ag. : *panische Angst, panischer Schrecken,* spont bras g., spouron g., braouac'h g., kaouad aon bras g./b., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g., skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerezh g. ; *von panischer Angst ergriffen,* pennfollet, seizhfollet.
Pankeltismus g. (-) : hollgeltiegezh b.
pankeltisch ag. : hollgelt, [yezh.] hollgeltiek.
Pankosmismus g. (-) : hollvedouriezh b.
Pankration n. (-s,-s) : [Henamzer] pankration g.
Pankratius g. : Pankratius g., Pankraz g.
Pankreas n. (-) : [korf.] ilgreiz g.
Panlogismus g. (-) : [preder.] hollboellouriezh b.
Panne b. (-,-n) : sac'hadenn b., chanad g. ; *eine Panne beheben,* disac'hañ udb, dresañ udb, greiañ udb, rapariñ udb, ratreañ udb, difallañ udb, kempenn udb, renkañ udb, kas udb da blom, degas udb e ratre vat en-dro, dihoubañ udb ; *jemandes Panne beheben,* disac'hañ u.b., distankañ u.b. ; *eine Panne haben,* chom sac'het, chom a-sac'h, sac'hañ, bourdiñ, bezañ bourdet, chom bourdet, chom gludet, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ, bezañ chanet, bezañ direnket, chom lug, lutiñ ; *der Motor hat eine Panne,* chom a ra sac'het ar c'heflusker, chanet (sac'het, boudet, lutet) eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker ; *eine Panne verursachen,* sac'hañ.
Panné g. (-) : [gwiad.] pan g.
Pannenkoffer g. (-s,-) : boest vinviji b., boest disac'hañ b.
Pannesamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.
Panoptikum n. (-s, Panoptiken) : panoptikom g., mirdi delwennoù koar g.
Panorama n. (-s, Panoramen) : panorama g., gwel meur g., gwelva g., arvestva g., taolennad b.
Panoramabus g. (-ses,-se) : bus gwel meur g., bus gwel a-vras g.
Panoramabreitwand b. (-,-wände) : skramm gwel meur g., skramm gwel a-vras g.
Panoramaspiegel g. (-s,-) : kilseller gwel a-vras g.
Panoramatafel b. (-,-n) : taol-reteriñ b., taol-emlec'hiañ b.
Panpsychismus g. (-) : hollvredelouriezh b., holleneegouriezh b.
panschen V.k.e. (hat gepanscht) : falsañ, farlotiñ ; *Milch pan(t)schen,* falsañ (farlotiñ) al laezh, trempañ laezh, dourañ laezh ; *Wein pan(t)schen,* badeziñ gwin, kristenañ gwin, lakaat dour e-mesk ar gwin, bennigañ ar gwin, astenn gwin gant dour, trempañ gwin, dourañ gwin, falsañ gwin, farlotiñ gwin ; *gepan(t)schter Wein,* gwin farlotet g., gwin farlot g., gwin falset g., gwin badezet g., dourwin g.
V.gw. (hat gepanscht) : *im Wasser panschen,* ober soubig (bourbouilhat, fourdouilhat, kabouilhat, ribouilhat, diskrapañ, fankigellañ, foutouilhat, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.
Panscher g. (-s,-) : floder g., toueller g., farloter g.
Panscherin b. (-,-nen) : floderez b., touellerez b., farloterez b.
Pansen g. (-s,-) : **1.** [loen.] tor g., bigof g., teurenn b., teur g. ; **2.** teurenn b., bigof g., begeliad g.
Pansexualismus g. (-) : hollreizhelouriezh b.
Panslawismus g. (-) : hollslavegezh b., hollslavouriezh b.
Panter g. (-s,-) : [loen.] [*Panthera pardus*] panterenn b. [*liester* pantered, panterenned], panter g., pantera g., loupard g., leonpard g., pard g. ; *schwarzer Panter,* panterenn zu b.
Pantheismus g. (-) : hollzoueegezh b., hollzoueouriezh b., hollzoueadelezh b., hollzoueadegezh b.
Pantheist g. (-en,-en) : hollzoueeg g., hollzoueour g., hollzouead g. [*liester* hollzoueiz].
pantheistisch ag. : hollzoueel, hollzoueour, hollzoueat, hollzoueadek.
Pantheon n. (-s,-s) : Panteon g.
Panther g. (-s,-) : [loen.] [*Panthera pardus*] panterenn b. [*liester* pantered, panterenned], panter g., pantera g., loupard g., leonpard g., pard g. ; *schwarzer Panther,* panterenn zu b.
Pantherpilz g. (-es,-e) : [louza.] amanit penn-brizh str.
Pantine b. (-,-n) : **1.** botez lêrgoad b., sokenn b. [*liester* sokoù], galochenn b., galoch b. ; *ein Paar Pantinen,* ur galochoù g., ur botoù lêrgoad ; **2.** [dre skeud.] *aus den Pantinen kippen,* bezañ distroadet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, chom d'ober yezhoù, bezañ minellet e deod.
Pantoffel g. (-s,-n) : **1.** chaoson g., kofignon g., pantouflenn b. [*liester* pantouflennoù, pantoufloù] ; *mit Schaf- oder Kaninchenfell ausgefütterter Strohpantoffel,* maoutig g. ; *in Pantoffeln,* war blad e chaosonoù,

kofignonoù en e dreid ; *ein Paar Pantoffeln,* ur pantoufloù g. ; **2.** muletez b. ; *Pantoffel des Papstes,* muletez ar pab b. (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *unter dem Pantoffel stehen,* kaout ur Vari bragoù da wreg, bezañ bragez ha lostenn gant e wreg, bezañ an tog hag ar c'hoef gant e wreg, bezañ dimezet gant ur jeneral faoutet, charreat moan (bale moan, bale strizh, bale kempenn, bale plaen) gant e wreg ; *ein Revolutionär in Schlafrock und Pantoffeln,* ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her bouk g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g.

Pantoffelblume b. (-,-n) : [louza.] pantouflenn b. [*liester* pantouflennoù, pantoufloù] [*Calceolaria*].

Pantoffelheld g. (-en,-en) : [dre fent] gogez g., Yann-Vari Gogez g., pried hag a vez diflach dirak e wreg g., pried ur Vari bragoù g., kateller g.

Pantoffelschnecke b. (-,-n) : [loen.] stagistr str.

Pantoffeltierchen n. (-s,-) **/ Pantoffelwurm** g. (-s,-würmer) : [loen.] paramekienn b. [*liester* paramekied].

Pantograf g. (-en,-en) : pantograf g.

Pantomime[1] b. (-,-n) : jestrc'hoari g., jestrc'hoarierezh g., c'hoari-jestroù g., drevezarvest g., drevezc'hoari g.

Pantomime[2] g. (-n,-n) : jestrc'hoarier g., jestraouer g.

Pantomimin b. (-,-nen) : jestrc'hoarierez b., jestraouerez b.

pantomimisch ag. : … jestrc'hoari, dre jestrc'hoari, dre jestroù.

Pantophage g. (-n,-n) : hollzebrer g.

pantschen *sellit ouzh* **panschen**.

Pantscher g. (-s,-) : floder g., toueller g., farloter g.

Panzer g. (-s,-) : **1.** [istor] kulas g., hobregon g., hobregon houarn g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., houarngen g., harnez g., harnez-brezel g., dilhad hernaj g., hernaj g. ; **2.** [lu] karr-emgann g., karr-argad g., karr-arsailh g., karr hobregonek g., karr-brezel g., tank g., hobregoneg [*liester* hobregonegoù] g. ; **3.** [loen.] krogenn b. ; *Panzer einer Schildkröte*, krogenn ur vaot b. ; *Rückenpanzer einer Schildkröte*, toenn ur vaot b., toenn-vaot b.

Panzerabwehr b. (-) : [lu] difenn enep-kirri-emgann g., difenn enep-kirri-argad g.

Panzerabwehrgeschütz n. (-es,-e) **/ Panzerabwehrkanone** b. (-,-n) : [lu] kanol enep-kirri-emgann g., kanol enep-kirri-argad g., kanol enep-kirri-hobregonek g.

Panzerabwehrwaffe b. (-,-n) : [lu] arm enep-kirri-emgann g., difenn enep-kirri-argad g., arm enep-kirri-hobregonek g.

Panzerbrecher g. (-s,-) : [kleze] entok g.

Panzerdeck n. (-s,-s) : [merdead.] pont hobregonek g., pont hobregonet g.

Panzerdivision b. (-,-en) : [lu] rannad kirri-argad b., kevrenn kirri-argad b.

Panzerfaust b. (-,-fäuste) : [lu] bazouka g., banner-rokedennoù g.

Panzerglas n. (-es) : gwerenn hobregonek b., gwerenn hobregonet b., gwer hobregonek g., gwer hobregonet g.

Panzergraben g. (-s,-gräben) : [lu] foz-brezel enep-kirri-argad b., foz-difenn enep-kirri-argad b.

Panzergrenadier g. (-s,-e) : [lu] soudard en ur gevrenn kirri-argad g.

Panzerhandschuh g. (-s,-e) : [istor] maneg-houarn b., gandeled g.

Panzerhemd n. (-s,-en) : [istor] sae-vailhek b., roched-vrezel b., roched-brezel g., roched mailhoù houarn g./b., roched-houarn g./b., dilhad hernaj g., houarngen g., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Panzerkabel n. (-s,-) : fun hobregonek b., fun hobregonet b.

Panzerkette b. (-,-n) : [lu] raou b., biskoulenn b.

Panzerkreuzer g. (-s,-) : [lu] lestr-houarnet g., lestr-hobregonet g., lestr-hobregonek g., hobregoner g., lestr-reder g., morreder g.

panzern V.k.e. (hat gepanzert) : hobregoniñ, houarnwiskañ.

Panzernashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg India g.

Panzerschale b. (-,-n) : krogenn [*liester* kregin] b. ; *Panzerschale des Hummers,* krogenn al legestr b.

Panzerschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr-houarnet g., lestr-hobregonet g., lestr-hobregonek g., hobregoner g.

Panzerschrank g. (-s,-schränke) : armel-houarn b., koufr-kreñv g., koufr houarnet g.

Panzerschreck g. (-s,-e) : [lu] bazouka g., banner-rokedennoù g.

Panzerspähwagen g. (-s,-) : [lu] karr-anaoudaduriñ hobregonek g.

Panzerstecher g. (-s,-) : [kleze] entok g.

Panzerturm g. (-s,-türme) : [lu] tourig-tro ur c'harr-arsailh (ur c'harr-argad) g., touribell b., tourell b., tourig g. ; *mit einem Panzerturm versehen sein,* bezañ touribellek.

Panzerung b. (-,-en) : **1.** houarnwisk g., gwisk houarn, hobregon g., hobregonadur g. ; **2.** *die Panzerung der Krabbe,* plusk ar c'hrank g., krogenn ar c'hrank b.

Panzerwagen g. (-s,-) : **1.** [lu] karr-emgann g., karr-argad g., karr-arsailh g., karr hobregonek g., karr-brezel g., tank g., hobregoneg [*liester* hobregonegoù] g. ; **2.** [surentez, bankoù] karr hobregonet evit treuzdougen arc'hant pe tud 'zo g.

Panzerweste b. (-,-n) : chupenn harz-boledoù b., chupenn harz-tennoù b.

Panzerzug g. (-s,-züge) : tren hobregonet g., tren hobregonek g.

Päon g. (-s,-e) : [lenn.] pean g.

Päonie b. (-,-n) : [louza.] pivoen g., pivoena g., roz-sant-Erwan str.

Papa g. (-s,-s) : tadig g., tata g., tataig g., tat g., tatig g.

Papagei g. (-en,-en) : [loen.] peroked g. [*liester* perokidi], papigod g. ; *der Papagei kreischt,* krial a ra ar peroked, trompilhañ a ra ar peroked, gwic'hal a ra ar peroked.

Papageigeschwätz n. (-es) : perokedata g.

Papageienkrankheit b. (-) : [mezeg.] psitakoz g., ornitoz g.

Papageientaucher g. (-s,-) **/ Papageitaucher** g. (-s,-) : [loen.] poc'han boutin g., poc'hanig g., P. peroked-mor g. [*liester* perokidi-mor].

Papaya b. (-,-s) : [kegin., louza.] papaiez str., papaiezenn b.

Papayabaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-papaiez str., papaiezenn b. [*liester* papaiezenned, papaiezed]

Papayafrucht b. (-,-früchte) : [kegin., louza.] papaiez str., papaiezenn b.

Papeterie b. (-,-n) : [Bro-Suis] **1.** [micher] paperaerezh g. ; **2.** [stal] paperaerezh b., stal-baper b.
Papi g. (-s,-s) : tadig g., tata g., tataig g., tat g., tatig g.
Papier n. (-s,-e) : **1.** paper g., ur baperenn b. ; *etwas zu Papier bringen,* lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb ; *ein Blatt Papier,* ur follenn baper b., ur feilhenn baper b. ; *ein loses Blatt Papier,* ur baperenn b. ; *Zigarettenpapier,* feilhennoù amboulat lies., paper-sigaretenn g. ; *gestrichenes Papier,* paper gwisket g. ; *matt gestrichenes Papier,* paper gwisket dilufr g. ; *ein Stück Papier,* ur baperenn b., un tamm paper g. ; *Fetzen Papier,* pilh paper g., pilhenn baper b., paperaj g., paperenn b., skridaj g. ; *in alten Papieren stöbern,* parichaoua ; *mit Papier bedecken,* paperañ ; *seine Papiere sind in Ordnung,* war o reizh emañ e baper(i)où, reizh eo e baper(i)où ; *seine Papiere vorzeigen,* diskouez e baper(i)où ; *keine Papiere bei sich haben,* bezañ dibaper, bezañ digartenn ; *sie sind das Papier nicht wert, auf dem sie geschrieben stehen,* ne dalvezont ket zoken kement ha pouez ar paper a zo bet implijet evit o lakaat dre skrid, ur skridaj n'eo ken ; *Papier ist geduldig,* [ster istorel] ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein, [a-wechoù hiziv] ar c'homzoù a ya gant an avel, ar skritur ne ya ket ; **2.** testeni b., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *an der Börse notierte Papiere,* talvoudennoù feuriet er Yalc'h lies.
Papierbeutel g. (-s,-) : sac'h paper g.
Papierbogen g. (-s,-/-bögen) : follenn baber b., feilhenn baper b., paperenn b.
Papierbrei g. (-s) : ourch g.
Papierdrachen g. (-s,-) : sarpant-nij g.
papieren ag. : **1.** ... paper ; **2.** hag a zo anezhañ war ar paper nemetken, n'eus ket anezhañ c'hoazh, neuziek.
Papierfabrik b. (-,-en) : milin-baber b.
Papierfabrikant g. (-en,-en) : paperaer g.
Papiergeld g. (-s,-er) : arc'hant paper g., moneiz paper g., moneiz fiziek g., moneiz leek g.
Papierhandel g. (-s) : paperaerezh g.
Papierhersteller g. (-s,-) : paperaer g.
Papierindustrie b. (-) : ijinerezh ar paper g., paperaerezh g.
Papierkorb g. (-s,-körbe) : **1.** kest ar paper b., paner ar paper b., poubellenn b. ; **2.** [dre skeud.] *etwas in den Papierkorb werfen,* stlepel udb war ar wrimenn, skeiñ (teuler, stlepel) udb d'ar blotoù, teuler udb a-gostez (war an teil, d'ar bern).
Papierkram g. (-s) : kozh parchoù lies., kozh parichoù lies., paperajoù lies., paperaj g., paperajerezh g., skridajoù lies. ; *sich durch den Papierkram wühlen,* paperajiñ, parichaoua ; *mit Papierkram erdrücken,* paperajiñ, strobañ gant paperajoù, atrediñ burev u.b. gant paperajoù ; *dieser Papierkram erdrückt mich,* strobet on gant ar paperioù - souriñ a ra ar paperajoù warnon - atredet eo va burev gant paperajoù - ar paperajoù, pebezh abuzetez.
Papierkrämer g. (-s,-) : skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., pluenner g.
Papierkrieg g. (-s,-e) : paperajerezh g., bureverezh g., burevaj g.
Papierlaterne b. (-,-n) : lampig paper g.
Papiermaschee n. (-s,-s) **/ Papiermasse** b. (-,-n) : ourch g.
Papiermesser n. (-s,-) : kontell-baper b., kontell da droc'hañ paper b.
Papiermühle b. (-,-n) : milin-baper b.
Papierschere b. (-,-n) : sizailh da droc'hañ paper g.
Papierschlange b. (-,-n) : troell-baper b.
Papierschmiererei b. (-,-en) : paperajerezh g.
Papierserviette b. (-,-n) : serviedenn-baper b.
Papierstaude b. (-,-n) : [louza.] papiruz str./g., broen-Egipt str.
Papiersteuer-Aufstand g. (-s) : [istor] emsavadeg ar paper-timbr b., emsavadeg ar Bonedoù Ruz b.
Papierstreifen g. (-s,-) : bandenn baper b.
Papiertiger g. (-s,-) : [polit.] tigr paper g.
Papiertuch n. (-s,-tücher) : serviedenn-baper b., frilienn-paper g.
Papiertüte b. (-,-n) : sac'h paper g., korned paper g., mañch paper g.
Papiervorschub g. (-s) : [stlenn., moull.] boueta g., boueta paper g.
Papierwährung b. (-,-en) : arc'hant paper g., moneiz paper g., moneiz fiziek g., moneiz leek g.
Papierwaren lies. : traezoù paperaerezh lies.
Papierwarenhandel g. (-s,-) : **1.** [stal] paperaerezh b., stal-baper b. ; **2.** [kenwerzh] paperaerezh g.
Papierwarenhändler g. (-s,-) : paperaer g.
Papierwarenhandlung b. (-,-en) **/ Papierwarenladen** g. (-s,-läden) : paperaerezh b., stal-baper b.
Papierwickler g. (-s,-) : parpilhot g.
Papierwisch g. (-es,-e) : tamm paper didalvoud g., pilhenn baper b., pilh paper g., paperaj g., skridaj g.
Papierwust g. (-es) : kozh parchoù lies., kozh parichoù lies., paperajoù lies., paperaj g., paperajerezh g., skridajoù lies. ; *dieser Papierwust erdrückt mich,* strobet on gant ar paperioù - souriñ a ra ar paperajoù warnon - atredet eo va burev gant paperajoù - ar paperajoù, pebezh abuzetez ; *sich durch den Papierwust wühlen,* paperajiñ, parichaoua.
Papille b. (-,-n) : [korf.] begennig b. ; *Geschmackspapillen,* begennoùigoù ar blaz lies., begennoùigoù-tañva lies.
Papillote b. (-,-n) : parpilhot g.
Papismus g. (-) : **1.** pabelouriezh b. ; **2.** [gwashaus] pabaj g.
Papist g. (-en,-en) : **1.** pabelour g. ; **2.** [gwashaus] pabour g.
papistisch ag. : **1.** pabelour ; **2.** [gwashaus] pabour, ... pabaj.
papp Adv. : P. [kof, boued] *papp satt sein, nicht mehr papp sagen können,* bezañ karget e sac'h betek ar skoulm, bezañ karget betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn).
Papp g. (-s,-e) : **1.** kaot g., yod g., yodenn b., yodasenn b., flastrenn b., kaotorenn b. ; **2.** peg g., kaot g., speg g., glud g., pask g.
Papparbeit b. (-,-en) : kartoñserezh g., kartonerezh g., kartoñsañ g., kartonañ g., kartonadur g., kartoñsadur g.
Papparbeiter g. (-s,-) : kartoñser g., kartoner g.

Pappband g. (-s,-bände) : keinadur kartoñs g., levr kartoñset g.
Pappbecher g. (-s,-) : gobed kartoñs b., gwer paper str.
Pappdeckel g. (-s,-) : goloadur kartoñs g., golo kartoñs g.
Pappe b. (-,-n) : **1.** kartoñs g., karton g., paper-kaot g. ; **2.** [dre skeud.] *das ist nicht von Pappe,* pouezus a-walc'h eo, a bouez eo an dra-se, n'eo ket kaoc'h heiz, n'eo ket staot kazh, n'eo ket mibiliajoù (mibiliezhoù, disterajoù) eo, sirius-tre eo, n'eo ket ken fall-se, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan.
Pappeinband g. (-s,-einbände) : keinadur kartoñs g., keinadur karton g.
Pappel b. (-,-n) : [louza.] gwez-pupli str., pupli str., efl str., elv str., elvenn b. [*liester* elvenned], gwez-elv str.
Pappelallee b. (-,-n) : bali bupli b., baliad pupli b., rabinad pupli b., bali bordet a goad pupli b., bali koad pupli a bep tu dezhi b.
päppeln V.k.e. (hat gepäppelt) : **1.** magañ, paskañ ; **2.** [dre skeud.] chourañ, dorloiñ, noilhat, moumounañ.
pappen V.gw. (hat gepappt) : chom peg, pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ ; *der Schnee pappt,* karnañ a ra ar botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh ar botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh ar botoù.
V.k.e. (hat gepappt) : pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ.
Pappenfabrik b. (-,-en) : kartoñserezh b., kartonerezh b.
Pappenheimer g. (-s,-) : [tro-lavar] *daran erkenn' ich meine Pappenheimer (Schiller) / ich kenne meine Pappenheimer,* anavezout a ran va saout diouzh o c'hernioù.
Pappenstiel g. (-s,-e) : disterdra g., bihan dra g., netraig g., diteraj g., inglodaj g., belbi g., mibiliaj g., mibiliezh b., bihan dra g. ; *für einen Pappenstiel kaufen,* prenañ evit ur priz marc'had-mat-lous, prenañ evit ur priz marc'had-mat-vil, kaout evit ur bouton, kaout evit un netraig, kaout evit an hanter eus netra, kaout evit daouhanter netra, prenañ a-stok-varc'had ; *das ist keinen Pappenstiel wert,* kement-se ne dalvez ket ul louf ki (ul liard toull, ur bilhenn, ur c'hornad-butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar ; *das ist doch kein Pappenstiel,* n'eo ket kaoc'h heiz, n'eo ket staot kazh, n'eo ket mibiliajoù (mibiliezhoù, disterajoù) eo, sirius-tre eo, n'eo ket ken fall-se, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan.
papperlapapp estl. : **1.** ta ta ta ta, teu teu teu teu ; **2.** ha bardi ha bardoù, hag evel-henn hag evel-hont, ha pemp ha pevar, ha pemp pe nav, ha pemp ha nav.
Pappherstellung b. (-) : kartoñserezh g., kartonerezh g., kartonañ g., kartoñsañ g.
pappig ag. : toazek, gludennek, gludek, lec'hidennet, libous, lardous, litous, yodennek.
Pappkamerad g. (-en,-en) : [armoù-tan, tennerezh] gwenn g.
Pappkarton g. (-s,-s) : boest kartoñs b., boest karton b.
Pappmaché n. (-s,-s) : **/ Pappmaschee** n. (-s,-s) : toaz paper g.
Pappschachtel b. (-,-n) : boest kartoñs b., boest karton b.
Pappschnee g. (-s) : erc'h teuz g., erc'h hag a garn ouzh ar botoù g., souberc'h g., teuzerc'h g., dourerc'h g.
Paprika g. (-s) : **1.** [kegiñ.] pimant g., pimant-ruz g., pebr-Spagn g., paprika g. ; *Paprika macht die Speisen pikanter,* paprika a laka blaz war ar boued, paprika a laka goust war ar boued, paprika a zegas goust d'ar boued, paprika a ro blaz d'ar boued, paprika a vlaz an traoù, paprika a ro saour d'ar boued ; **2.** [louza.] pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str., skilbebr str., pimant-dous str.
Paprikaschote b. (-,-n) : [louza.] skilbebr str., pimant-dous str.
Paprikastrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] pebrenn-Spagn b.
Paps[1] g. (-,-e) : tadig g., tata g., tataig g., tat g., tatig g.
Paps[2] g. (-): kaotorenn b., papouilh g.
Paps[3] [tro-lavar] : *nicht Pips noch Paps sagen,* na rannañ (na faoutañ, na seniñ) ger (grik), na zaouhanteriñ ur ger, na wikal grik, na zihostal (na zic'hwezhañ) ger, na lavaret na grik na mik, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, tevel mik, tevel krenn.
Papst g. (-es, Päpste) : [relij.] pab g. [*liester* pibien, pabed], priñs an ebestel g., vikel Jezuz-Krist g., kentañ pastor g. ; *das Oberhaupt der Kirche ist der Papst,* e penn an Iliz emañ ar pab, pennrener an Iliz eo ar pab ; *Papst Clemens X. (der Zehnte),* ar pab Klemañs Dekvet g., ar pab Klemañs dek g. ; *für die fünf schlimmsten Sünden genügt die Beichte nicht, sondern ist eine spezielle Dispens des Papstes nötig,* pemp kaz du a zo miret d'ar Pab ha ne c'hall ket ar beleg absolviñ anezho ; *der Papst wird von den Kardinälen gewählt,* dilennet e vez ar Pab gant ar gardinaled.
Papstkrone b. (-,-n) : [relij.] tiarenn b.
päpstlich ag. : **1.** [relij.] ... ar Pab, pabel ; *der päpstliche Nuntius,* kannad ar pab g., al legad g., an noñs g. ; **2.** [dre skeud.] *päpstlicher sein als der Papst,* bezañ gwelloc'h kristen eget ar pab, bezañ devotoc'h eget ur beleg, bezañ glepoc'h eget ar glav, mont pelloc'h c'hoazh eget ar penn pellañ, mont re bell ganti, bezañ strizhkredennour da vat, mont dreist ar pal ha war an ampl gant e vennozhioù, mont er-maez eus ar park, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, skeiñ diwar re, mont dreist ar roudenn (an arroudenn).
Papsttum n. (-s) : pabelezh b.
Papstwahl b. (-,-en) : [relij.] dilennadeg ar Pab gant ar c'honklav b.
Papstwürde b. (-) : [relij.] pabiezh b., paboni b., briegezh a Bab b.
Papua[1] g. (-/-s,-/-s) : Papou g.
Papua[2] n. (-s) : Papoua b.
Papua-Neuguinea n. (-s) : Papoua Ginea-Nevez b.
papuanisch ag. : papou.
Papyrologe g. (-n,-n) : papirour g.
Papyrologie b. (-) : papirouriezh b.
Papyrus g. (-, Papyri) : **1.** [louza] papiruz str., broen-Egipt str. ; **2.** [paper] papiruz g., paper-broen g. ; **3.** [skrid] papiruzenn b.
Papyrusrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzig ar raoskl g.
Papyrusrolle b. (-,-n) : rollad paper-broen g., rollad papiruz g., papiruzenn b.

Parabel b. (-,-n) : **1.** [lenn.] gourmojenn b., hañvaladenn b., hañvalenn b., parabolenn b. ; **2.** [mat., fizik] parabolenn b.
Parabelachse b. (-,-n) : [mat., fizik] ahel ar barabolenn g.
Parabolantenne b. (-,-n) : parabolenn b., stign parabolek g.
parabolisch ag. : **1.** [mat., fizik] parabolek ; **2.** [lenn.] parabolek, gourmojennek, gourmojennel, hañvaladel.
Parabolspiegel g. (-s,-) : melezour parabolek g.
Parade b. (-,-n) : **1.** [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies. ; *die Parade abnehmen,* ober moustr / ober gwel / moustrañ (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù ; **2.** [iskrim, sport] dizarbenn g., parraat g., harzadenn diarbenn b., taol diarbenn g. ; *Parade schlagen,* diarbenn (distreiñ, parraat) un taol ; **3.** [marc'hegezh] harzadenn b. ; **4.** [dre skeud.] *jemandem in die Parade fahren,* dislavaret u.b., reiñ an dislavar d'u.b., dizarbenn u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., mont a-enep u.b., mont kontrol d'u.b., mont war arbenn u.b.
Paradeanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant cheuc'h g., gwiskamant pompad g.
Paradebeispiel n. (-s,-e) : skouer diskulius b., skouer anataus b.
Paradeiser g. (-s,-) : [Bro-Aostria] tomatez str.
Parademarsch g. (-es,-märsche) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g.
Paradentose b. (-,-n) : [mezeg.] paradentoz g., parodontoz g.
Paradepferd n. (-s,-e) : **1.** inkane g./b., palafrez g. ; **2.** [dre skeud.] bleuñv (eus) str., begenn (eus) b., dibab (eus) g., diuz (eus) g., gwir flourdiliz (eus) str., flourdilizenn (eus) b., fleurenn b.
Paradeplatz g. (-es,-plätze) : [lu] plasenn an armoù b.
Paradeschritt g. (-s) : [lu] paz-lid g., paz cheuc'h g., paz-moustr g.
paradieren V.gw. (hat paradiert) : [lu] dibunadegañ.
Paradies n. (-es,-e) : **1.** baradoz g., paradoz b., gwenved g., gwenva g., porzh an neñvoù g., porzh ar Bromesa g., porzh ar Joa g., joaioù lies., palez an Dreinded g. ; *das Paradies Gottes, Gottes Paradies,* baradoz an Aotrou Doue g. ; *ins Paradies kommen,* mont d'ar baradoz, mont d'ar c'hloar, gounit ar baradoz, gounit an neñv, mont d'ar joausted, mont d'ar joaioù ; *ich glaubte mich im Paradies,* me a soñje din e oan en em gavet er baradoz ; *Vorhof des Paradieses,* limboù lies. ; *die Tür zum Paradies, das Tor zum Paradies,* dorioù ar baradoz lies., porzh ar Baradoz g., porzh ar bromesa g., porzh an Neñvoù g., porzh ar c'hloar g. ; *Petrus, der Pförtner des Pradieses,* sant Pêr, porzhier ar baradoz g. ; *das Paradies auf Erden, ein Leben wie im Paradies,* ar baradoz war an douar g., ar gwenved war an douar g. ; *das irdische Paradies,* ar baradoz douarek g., baradoz an douar g. ; *das verlorene Paradies,* ar baradoz kollet g. ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo ; **2.** [tisav., ilizoù] jabarleg g., raknev b.
Paradiesapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] **1.** aval Winterkalvill gwenn g. ; **2.** tomatez str. ; **3.** aval-ar-baradoz g., pampel g./str.
paradiesisch ag. : baradozel.
Paradieskranich g. (-s,-e) : [loen.] garan c'hlas b. [*liester* garaned glas].
Paradiesvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-ar- baradoz g.
Paradigma n. (-s, Paradigmen) : kestalad g., pennskouer b.
paradigmatisch ag. : kestaladel, pennskouerius, paradigmatek.
paradox ag. : diac'hinek, digenveizadel, diboell, droch, diskiant, hep penn na reizh, dislavarus, eneptuet ; *paradoxe Wörter,* gerioù enepster lies. ; [bred.] *paradoxer Schlaf,* kousk diac'hinek g., kousk fonnus g.
Paradox g. (-es,-e) : diac'hinad g., digenveizad g., enepgwirheñvelder g., enepkenveno g.
Paradoxie b. (-,-n) : **1.** sotoni b., diotaj g., dibennaj g., rambre g., diskiantadenn b. ; **2.** [preder.] diac'hinegezh b. ; *Paradoxie des Getreidehaufens,* arguzenn ar bern ed b.
Paradoxon n. (-s, Paradoxa) : diac'hinad g., digenveizad g., paradoks g., enepgwirheñvelder g., enepkenveno g. ; *das Paradoxon des Epimenides,* sofistadenn Epimenidos b.
paradoxerweise Adv. : ent-diac'hinek, en un doare diac'hinek, en un doare digenveizadel, hep penn na reizh, a-vaez a boell.
Paraffin n. (-s,-e) : [kimiezh] parafin g. ; *mit Paraffin überziehen,* parafinañ.
paraffinbasisch ag. : [kimiezh] parafinek ; *paraffinbasisches Erdöl,* eoul-maen parafinek g.
paraffinieren V.k.e. (hat paraffiniert) : [kimiezh] parafinañ.
Parafiskalität b. (-) : taosoù ledkemedel lies., ledkemederezh g.
Paraglider[1] g. (-s,-) : [ardivink sport] deltaplaver g., bolc'haskell b.
Paraglider[2] g. (-s,-) : [sportour] deltaplaver g., bolc'haskeller g.
Paragliderin b. (-,-nen) : [sportourez] deltaplaverez b., bolc'haskellerez b.
Paragliding n. (-s) : [sport] deltaplaverezh g., bolc'haskellañ g., bolc'haskellerezh g.
Paragraf g. (-en,-en) **/ Paragraph** g. (-en,-en) : [gwir] mellad g., kevrenn b., rannbennad g.
Paragrafenreiter g. (-s,-) **/ Paragraphenreiter** g. (-s,-) : *er ist ein richtiger Paragrafenreiter,* ur spered strizh a zen eo, ur pismiger eo, ur chaoker-laou eo, ur flemmer eo, un den dibleg eo, ur chipoter eo, un troc'her-laou eo, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, ur spered skars (ur spered skort) a zen eo, ur revr strizh eo, ur bindeder eo.
Paragrafenzeichen n. (-s,-) **/ Paragraphenzeichen** n. (-s,-) : §, arouezenn rannbennad b.
paragrafieren V.k.e. (hat paragrafiert) **/ paragraphieren** V.k.e. (hat paragraphiert) : rannañ e rannbennadoù.
Paraguay n. (-s) : Paraguay b.
Parakautschukbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaoutchoug str., hevea str.
Paraklet g. (-s/-en) : Parakled g.
Paralipse b. (-,-n) **/ Paralipsis** b. (-, Paralipsen) : paralips g.

parallaktisch ag. : [mat., fizik] oleeunadel.
Parallaxe b. (-,-n) : [mat., fizik] oleeunad g.
Parallaxenausgleich g. (-s) : reizhadenn oleeunadel b.
parallel ag. : kenstur, kensturiek, a-stur ; *parallel zu,* a-stur gant, kenstur gant, kensturiek gant, a-geñver [udb].
Parallelcomputer g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer a-stur g.
Parallele ag.k. b. / b. (-,-n) : **1.** kensturienn b. ; *zwei Parallele, zwei Parallelen,* div gensturienn lies. ; **2.** [dre skeud.] keñver g., keveradur g. ; *zwischen zwei Dingen eine Parallele ziehen,* lakaat daou dra e paravis, paraviziñ un dra ouzh unan all, lakaat daou dra e-keñver, lakaat daou dra kemm-ouzh-kemm, lakaat un dra bennak paravis da unan all, ober ur c'heñver etre daou dra.
Parallelepiped n. (-s,-e) **/ Parallelepipedon** n. (-s, Parallelepipeda / Parallelepipeden) : kensturdaleg g.
Parallelfall g. (-s,-fälle) : degouezh heñvel g., tro heñvel b., plegenn heñvel b., kaz heñvel g., afer heñvel b., darvoud heñvel g., darvoudenn heñvel b., c'hoarvezadenn heñvel b., diaraogad g.
Parallelfalte b. (-,-n) : kenroufenn b.
Parallelflächner g. (-s,-) : kensturdaleg g.
Parallelfluss g. (-es,-flüsse) : kenstêr b., stêr a-stur b.
parallelgeschaltet ag. : [tredan.] en amred a-stur.
Parallelismus g. (-) : kensturiegezh b., asturiegezh b.
Parallelität b. (-,-en) : **1.** kensturiegezh b., kensturder g., kensturded b. ; **2.** [stlenn.] asturiegezh b.
Parallelkabel n. (-s,-) : [stlenn.] fun a-stur b.
Parallelklasse b. (-,-n) : klas kenlive g.
Parallelkreis g. (-es,-e) : [douar.] ledredenn b.
parallellaufend ag. : kenstur, a-stur, a-stur an eil gant egile.
Parallelogramm n. (-s,-e) : kensturieg b.
Parallelport g. (-s,-e) : [stlenn.] porzh a-stur g.
Parallelrechner g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer a-stur g.
Parallelschaltung b. (-,-en) : [tredan] amred a-stur g.
Parallelschnittstelle b. (-,-n) : [stlenn.] porzh a-stur g.
Parallelschwung g. (-s) : [sport, ski] kristiana g.
Parallel-Seriell-Umsetzer g. (-s,-) **/ Parallel-Serien-Wandler** g. (-s,-) : [stlenn.] amdroer a-stur g., amdroer a-steud g.
Parallelstraße b. (-,-n) : kenstraed b., straed a-stur b.
Paralleltonart b. (-,-en) : [sonerezh] tonegezh keñveriek b.
Paralleltonleiter b. (-,-n) : [sonerezh] skeulenn geñveriek b.
Parallelverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] lieskeweriañ g.
Paralogismus g. (-, Paralogismen) : falspoellatadenn b., kammboell g.
Paralyse b. (-,-n) : [mezeg.] seizi g., seizadur g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g.
paralysieren V.k.e. (hat paralysiert) : **1.** [mezeg.] seizañ, peluziñ, frediñ, strumiñ ; **2.** [dre skeud.] sparlañ, stankañ, harpañ, sourdañ, lakaat harz da, lakaat un harp da.
Paralytiker g. (-s,-) : [mezeg.] seizad g., perkuz g.
Paralytikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] seizadez b., perkuzez b.
paralytisch ag. : [mezeg.] **1.** seizek, ... ar seizi, ... an nodadur ; **2.** seizet, nodet, peluzet, perkus.
Parament n. (-s,-e) : [relij.] diaraog aoter g., paramant aoter g. ; *die Paramente,* al lienoù lid lies., al lienaj lid g., ar paramantoù lies.
Parameter g. (-s,-) : [mat., skiantoù, stlenn.] arventenn b.
paramilitärisch ag. : lezluel, lezvilourel, peuzmilourel, peuzsoudardel, damvilourel, damsoudardel ; *paramilitärische Gruppen,* strolladoù lezluel lies., strolladoù lezvilourien lies.
Paramnesie b. (-) : [bred.] ledkounañ g., lezvemor g., falskounañ g., touellkounañ g.
paränetisch ag. : [preder.] parenetek, atizus.
Paränetik b. (-) : [preder.] pareneteg g.
Paranoia b. (-) : [mezeg.] paranoia g.
paranoid ag. : [mezeg.] paranoidel.
Paranoiker g. (-s,-) : paranoeg g. [*liester* paranoeien], paranoiak g.
paranoisch ag. : [mezeg.] paranoiak, paranoek, paranoiakel.
paranormal ag. : lezreol.
Paranormale(s) ag.k. n. : lezreol g.
Paranuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ Brazil str.
Paraphe b. (-,-n) : goursin g., sin g., tioñv g.
Paraphernalgüter lies. : madoù dreistargouraouus lies., madoù dreist-argouroù lies.
paraphieren V.k.e. (hat paraphiert) : goursinañ, lakaat e sin war, tioñviñ.
Paraphierung b. (-,-en) : sinadur g., goursinadur g., tioñviñ g.
Paraphrase b. (-,-n) : kevelc'heriad g., kendispleg g., hirdisplegadur g.
paraphrasieren V.k.e. (hat paraphrasiert) : kevelc'heriañ.
Paraphrast g. (-en,-en) : troskrivour g., kevelc'herier g.
Paraphrenie b. (-) : [mezeg.] parafreniezh b.
Parapsychologie b. (-) : parapsikologiezh b., lezvredoniezh b.
parapsychologisch ag. : parapsikologek, lezvredoniel, lezvredel.
Parasit g. (-en,-en) : **1.** arvevad g., buhezsuner g., sun-buhez g., c'hwibez str. ; **2.** [dre skeud.] gagnaouer g., toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., suner g., glout g.
parasitär ag. : **1.** [bev.] arvevadek, arvevadel, parazit, parazitel, sun-buhez ; **2.** [tud] toupiner, liper, trufler, korbiner, gouelan, suner, gagnaouer, sklanker.
Parasitärkegel g. (-s,-) : [douar.] adpikern g.
parasitentötend ag. : lazh-arvevaded, enebarvevad ; *parasitentötendes Mittel,* danvez lazh-arvevaded g., produ dilastezer g., diastuzer g., enebarvevadeg g. [*liester* enebarvevadeier].
Parasitismus g. (-) : buhezsunerezh g., arvevadezh b.
Parasitologe g. (-n,-n) : arvevadour g.
Parasitologie b. (-) : arvevadouriezh b.
Parasitologin b. (-,-nen) : arvevadourez b.
Parasol g. (-s,-s/-e) **/ Parasolpilz** g. (-es,-e) : [louza.] potiron g. [*liester* potironed].
Parasprache b. (-,-n) : [yezh.] lezlavar g.
Parasympathikus g. (-) : [korf.] reizhiad nervel parasimpatek b., nervennaoueg parasimpatek b., nervenneg parasimpatek b.

parasymphatisch ag. : parasimpatek.
parat ag. : prest ; *sich etwas parat halten, etwas parat haben,* bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout udb dindan dorn, kaout udb dindan e zorn, kaout udb a-zindan e zorn, bezañ prest d'ober prim gant udb ; *sie hat immer eine Antwort parat,* hounnezh a zo prim an dro anezhi, respont a ra krak-ha-berr, kavout a ra diouzhtu an ibil da lakaat en toull, respont a ra atav war an taol, prim a deod eo, honnezh a oar respont a-dak, honnezh a oar respont krenn-ha-krak, honnezh a oar respont en ur ger krenn, kas a ra diouzhtu an dorzh en-dro d'ar gêr, n'he deus ket a yod en he genoù, gouzout a ra kas an dorzh en-dro d'ar gêr, n'eo ket stag daou benn he zeod, bouilh e vez he c'homzoù, morse ne vez kavet berr da respont, morse ne vez gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ, morse ne vank dafar dezhi evit respont.
Parataxe b. (-,-n) : [yezh.] keveldrevnañ g.
Paratyphus g. (-) : [mezeg.] paratifoid g.
Pärchen n. (-s,-) : daou amourouz lies., amourouzien lies., ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig lies., daou garedig lies., daou bichon lies.
Parcours g. (-,-) : [sport] hentad g., redad g., tennad g.
pardauz estl. : poudouron ! poudoudoum ! dao ! padadao ! tao ! dipadapa ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf !
Pardon g./n. (-s) : **1.** pardon g., distaol g., gwalc'h g. ; *um Pardon bitten,* goulenn pardon (ouzh u.b., digant u.b.) ; *ich bitte Sie um Pardon,* digarez hag absolvenn a c'houlennan ouzhoc'h ; *Pardon wird nicht gegeben, Gefangene werden nicht gemacht,* ne vo graet trugarez da zen ebet, ne vo tapet den ebet da brizoniad - ne vo espernet den ebet ; *ich erteile dir meinen Pardon,* gwalc'het out ; *das Meer kennt keinen Pardon,* ar mor a zo ur gwall baotr, ar mor a zo treitour ; *ohne Wiedervereinigung unseres Landes, kein Pardon,* anez adunanidigezh hor bro, n'eus pardon ebet ; **2.** [gouel, relij.] pardon g. ; *an einem Pardon teilnehmen,* pardonañ ; *Offiziant bei einem Pardon,* pardoner g., beleg lider ur pardon g. ; *bei keinem Pardon fehlen, keinen Pardon verpassen,* redek ar pardonioù ; *bei den Pardons wird mehr Geld für Wein ausgegeben als für Kerzen,* mui a win a zispigner er pardonioù eget a goar.
Pardonteilnehmer g. (-s,-) : [relij.] pardoner g.
Parenchym n. (-s,-e) : [louza., korf.] parenkin g.
Parenthese b. (-,-n) : [yezh.] ouzhpennadenn gennet b., ensoc'had g.
par exellence Adv. : **1.** mar boe unan, ar gwellañ ; **2.** en dailh hag en doare ma'z eo dleet, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop.
Parforcejagd b. (-,-en) : [hemolc'h] hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.
Parfum n. (-s,-e) **/ Parfüm** n. (-s,-e) : porfum g., porfumerezh g., dour c'hwezh-vat g., frond g. ; *ein Parfum einsaugen, ein Parfum einatmen,* klevet ur porfum, ruflañ ur porfum, evañ leizh e galon ur frond bennak.
Parfumfabrikant g. (-en,-en) **/ Parfümfabrikant** g. (-en,-en) : porfumer g.
Parfümerie b. (-,-n) : porfumerezh b.
Parfümeriehändler g. (-s,-) : porfumer g., marc'hadour c'hwezh-vat g.
parfümieren V.k.e. (hat parfümiert) : frondañ, porfumañ, frondusaat, skuilhañ frond war.
V.em. : **sich parfümieren** (hat sich (t-rt) parfümiert) : lakaat c'hwezh-vat ; *sie hat sich parfümiert,* c'hwezh an dimezellig a zo ganti.
Parfümindustrie b. (-) **/ Parfümindustrie** b. (-) : porfumerezh g.
Parfumzerstäuber g. (-s,-) **/ Parfümzerstäuber** g. (-s,-) : glizhenner frond g., difruer frond g., difruer porfum g., difruer c'hwezh-vat g., aezhenner porfum g.
pari ag. : [arc'hant.] *al pari,* a-bar, er par, diabar ; *über pari,* dreist ar par ; *unter pari,* dindan ar par.
Paria g. (-s,-s) : **1.** paria g. ; **2.** [dre skeud.] kakouz g., distaoladenn b.
parieren V.k.e. (hat pariert) : **1.** diarbenn, dizarbenn, pellaat, parraat, distekiñ, kas war-dreñv, gwichañ ; *einen Schlag parieren,* dihelliñ un taol, diarbenn (distreiñ, parraat) un taol ; **2.** [marc'hegezh] *ein Pferd parieren,* ober d'ur marc'h chom a-sav-pik, ober d'ur marc'h chom krenn a-sav, ober d'ur marc'h chom pik a-sav, ober un harzadenn.
V.k.d. (t-d-b) (hat pariert) : *jemandem parieren,* plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b. (ouzh youl u.b.), sentiñ ouzh u.b. hep ober ur van, bale (charreat) moan gant u.b., sentiñ rik ouzh u.b., bezañ diflach dirak u.b., kerzhet gant an neudenn eeun, sentiñ ouzh u.b. hep souzañ, sentiñ ouzh u.b. hep karnañ, bale (charreat, kerzhet) moan, mont eeun gant e hent, mont eeun gant an hent, kerzhet eeun, bale eeun.
Parierscheibe b. (-,-n) : [kleze, krogenn blat] kantenn warez b., pladenn warez b.
Parierstange b. (-,-n) : [kleze] brankoù ur c'hleze lies., kroaz ur c'hleze b., kroazell b.
parietal ag. : **1.** [korf.] **a)** a-speur ; *parietales Peritoneum,* ampelenn a-speur b. ; **b)** … kitern, … ar gitern ; **2.** [arz] mougevel, … ar mougevioù.
Parietalgegend b. (-,-en) : [korf.] rannbarzh ar gitern b.
Parietalkunst b. (-) : arz mougevel g.
Parietallappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn gitern b.
Paris n. : Pariz b. ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen,* pa ziveuzo Kêr-Is e veuzo Pariz.
Pariser g. (-s,-) : **1.** Parizian g., Pariziad g. ; *die Pariser,* ar Barizianed lies., ar Bariziz lies., Pariziz lies., tud Pariz lies. ; **2.** ag. : … Pariz, eus Pariz, e Pariz ; *Pariser Weiß,* gwenn Pariz g. ; **3.** stevell b., kondom g., tog g., P. bazaouenn-bich b. [*liester* bazoù-pich].
Pariserbrot n. (-s) : [Bro-Suis] baget str.
Pariserin b. (-,-nen) : Parizianez b., Pariziadez b.
pariserisch ag. : parizian, pariziat.
Parität b. (-) : parder g., parded b., parelezh b., kevatalder g., kevatalded b.
paritätisch ag. : kemparek ; *paritätischer Ausschuss,* bodadeg par-ha-par b., bodad kemparek g., kengor kemparek g. ; *das Paritätische,* ar gemparegezh b. ; *paritätische Stundenzahl,* parelezh eurioù b.
Park g. (-s,-s) : **1.** park g., gourliorzh b., liorzh-kêr b., kenliorzh b., liorzh-veur b., liorzh foran b. ; *Muschelpark,*

park meskl g., parkad meskl g. ; **2.** parkad g. ; *Fahrzeugpark,* karbedeg b., parkad-kirri g.
Parka (-/-s,-s) g./b. : parka g.
Park-and-Ride-System g. (-s) : rouedad leurioù-parkañ war vevenn gêr da vroudañ an dud d'ober gant an araezioù treuzdougen boutin b., rouedad parkoù-eskemm b.
Parkanlage b. (-,-n) : park g., gourliorzh b., liorzh-kêr b., kenliorzh b., liorzh-veur b., liorzh foran b.
Parkbahn b. (-,-en) : [nij.] kelc'htro c'hortoz b., amestez gortoz g.
Parkdeck n. (-s,-s) : estaj parklec'h g., estaj parkañ g.
parken V.k.e. (hat geparkt) : parkañ, tuañ ; *seinen Wagen parken,* tuañ e garr-tan, lojañ e garr-tan, lakaat e garr-tan war ar c'hostez, parkañ e garr-tan.
V.gw. (hat geparkt) : parkiñ, tuañ e garr-tan, lojañ e garr-tan ; *Parken verboten !* arabat parkiñ ! arabat tuañ (lezel) ho karr amañ ! ; *parkende Wagen,* kirri-tan en arsav lies., kirri-tan parket lies. ; *in zweiter Reihe parken,* bezañ tuet (bezañ parket, tuañ e garr, parkañ e garr) en adsteud.
Parken n. (-s) : tuadur g., tuerezh g., tuañ g., parkañ g., arsaverezh g.
Parkett n. (-s,-e) : **1.** plañchod g., plañcheris g./b., parked g. ; *das Parkett abziehen,* brikañ ar plañchod ; *mit Parkett belegen,* plañchodiñ, parkediñ, plañcherisiñ, doublañ ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod ; **2.** leurenn dañsal b., plañcheris ur sal-dañs g./b. ; **3.** [c'hoariva] rakleur b.
Parkettboden g. (-s,-böden) **/ Parkettfußboden** g. (-s,-böden) : plañchod g., plañcheris g., parked g.
parkettieren V.k.e. (hat parkettiert) : plañchodiñ, leurenniñ, parkediñ, plañcherisiñ, doublañ.
Parkett-Industrie b. (-) : parkederezh g.
Parkettlegen n. (-s) : parkedadur g., parkediñ g.
Parkettleger g. (-s,-) : parkeder g.
Parkettloge b. (-,-n) : [c'hoariva] logell c'hoariva en diadraoñ b.
Parkettplatz g. (-es,-plätze) **/ Parkettsitz** g. (-es,-sitze) : [c'hoariva] azezenn er rakleur b.
Parkfläche b. (-,-n) : parklec'h g., tuva g., ehanva g., paouezlec'h g., arsavlec'h g., arsav g., park-kirri g.
Parkgebühr b. (-,-en) : taos parkañ g.
Parkhaus n. (-es,-häuser) : parklec'h estajoù g., parklec'h toet g.
parkieren V.k.e. ha V.gw. (hat parkiert) : [Bro-Suis] *sellit ouzh* **parken**.
Parkingmeter g. (-s,-) : [Bro-Suis] parkmetr g.
Parkinson-Krankheit b. (-) **/ Parkinsonsche Krankheit** b. (-) : [mezeg.] kleñved Parkinson g. ; *die Parkinson-Krankheit,* ar c'hleñved Parkinson g.
Parkkralle b. (-,-n) : botez rod sparlañ b., botez Denver b.
Parklandschaft b. (-,-en) : park mod Bro-Saoz g., gourliorzh mod Bro-Saoz b., liorzh-kêr a c'hiz Bro-Saoz b.
Parkleuchte b. (-,-n) **/ Parklichter** lies. : gouleier parkañ lies., gouloù lutig g., gouloù bihan g., gouloù arsav g., gouloù-letern g.
Parklücke b. (-,-n) : plas parkañ dieub g., plas tuañ diac'hub g.
Parkmöglichkeit b. (-,-en) : tu da barkañ mar karer g.
Parkometer n. (-s,-) : parkmetr g.
Parkplatz g. (-es,-plätze) : **1.** parklec'h g., tuva g., ehanva g., paouezlec'h g., arsavlec'h g., arsav g., park-kirri g. ; *der Parkplatz ist voll besetzt,* n'eus plas ebet ken war ar parklec'h ; *gebührenpflichtiger Parkplatz,* parklec'h paeañ g., parklec'h da baeañ g. ; **2.** plas evit lakaat ur c'harr-tan g., plas parkañ g., plas tuañ g. ; *ich habe vor dem Rathaus einen freien Parkplatz gefunden,* ur plas evit lakaat va c'harr am eus kavet dirak an ti-kêr.
Parkscheibe b. (-,-n) : kantenn barkañ b., pladenn barkañ b.
Parkschein g. (-s,-e) : tiked parkañ g., tiked parklec'h g.
Parkscheinautomat g. (-en,-en) : ingaler tikedoù parkañ g., ingaler tikedoù parklec'h g.
Parkstudium n. (-s,-studien) : studioù da c'hortoz kaout ur plas en ur gevrenn all lies.
Parksünder g. (-s,-) : felladenner e-keñver reolennoù ar parkañ g.
Parksünderin b. (-,-nen) : felladennerez e-keñver reolennoù ar parkañ b.
Parkuhr b. (-,-en) : parkmetr g.
Parkverbot n. (-s,-e) : berz parkañ g.
Parkverbotschild n. (-s,-er) **/ Parkverbotsschild** n. (-s,-er) : panell „arabat parkañ" b.
Parkwächter g. (-s,-) : evezhier parklec'h g.
Parkwächterin b. (-,-nen) : evezhierez parklec'h g.
Parkzeit b. (-,-en) : amzer barkañ b., pad parkañ g.
Parlament n. (-s,-e) : Parlamant g., Breujoù lies., Breudoù lies., dael b. ; *das europäische Parlament,* Breujoù Europa lies., Breudoù Europa lies. ; [istor] *das bretonische Parlament,* Breujoù-Breizh lies., Breudoù Breizh lies., Parlamant Breizh g. ; [istor] *das Pariser Parlament,* Breujoù Pariz lies., Breudoù Paris lies.
Parlamentär g. (-s,-e) : [lu] hanterour g., kendivizour g.
Parlamentärflagge b. (-,-n) : [lu] banniel gwenn g., banniel kendivizout g., banniel an hanterourien g.
Parlamentarier g. (-s,-) : parlamantad g., parlamanter g., kannad er parlamant g., depute g., breujer g., daeliad g.
parlamentarisch ag. : parlamantel, parlamantek, daelel, daeliek, kannadel, … ar parlamant, … ar Breujoù.
Parlamentarismus g. (-) : [polit.] parlamantelezh b., parlamantouriezh b., parlamantegezh b., daeliegezh b.
parlamentieren V.gw. (hat parlamentiert) : kenvreutaat, marc'hata, kendivizout.
Parlamentsdebatten lies. : daeloù er Parlamant lies., breudoù er Parlamant lies., breutadeg b.
Parlamentsmitglied n. (-s,-er) : parlamantad g., parlamanter g., kannad er Parlamant g., depute g., breujer g., daeliad g.
Parlamentswahl b. (-,-en) : dilennadeg daelel b., dilennadeg kannaded ar Parlamant b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'ar Parlamant b. ; *Kandidat bei der Parlamentswahl,* danvez-kannad evit mont d'ar Parlamant g.
Parmesan g. (-s *pe* -) **/ Parmesankäse** g. (-s) : [kegin.] parmezan g.
Parnass g. (-es *pe* -) : [mojenn.] *der Parnass,* ar Parnassos g., Menez Parnassos g.
parochial ag. : [relij.] ... parrez, … ar barrez, parrezel.
Parochialprinzip n. (-s) : [relij.] parrezelezh b.

Parochie b. (-,-n) : [relij.] parrez b.
Parodie b. (-,-n) : parodienn b., luadenn b., luadennerezh g., drevezadenn b., drevezerezh g., drevezadur g., dambrezadenn b.
parodieren V.k.e. (hat parodiert) : parodiañ, taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, luadenniñ.
Parodist g. (-en,-en) : **1.** parodier g. ; **2.** luadenner g., drevezer g., paotr al luadennoù g.
Parodistin b. (-,-nen) : **1.** parodierez b. ; **2.** luadennerez b., drevezerez b., plac'h al luadennoù b.
parodistisch ag. : ... luadenniñ, dre daneal, dre varmouzañ, dre zrezvellañ, dre dailhañ, dre zambreziñ, dre luadenniñ.
Parodontose b. (-,-n) : [mezeg.] paradontoz g., paradentoz g.
Parole b. (-,-n) : **1.** ger-stur g., ger-tremen g. ; **2.** [lu] ger a vrezel g. / arouez ar ged (Gregor) b., lugan g. ; **3.** [dre astenn.] lugan g., slogan g.
Paroli n. (-s,-s) : *jemandem Paroli bieten,* talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.
Paronychie b. (-,-n) : [mezeg.] *Paronychie des Fingers,* beskoul b., laerez b., troell b.
Paronymon n. (-s,-e/Paronyma) : [yezh.] damheñvelson g., lezger g.
Parotis b. (-, Parotiden) : [korf.] kilvoc'henn b., gwagrenn gilvoc'h b., parotid g.
Parotis- : … kilvoc'h, parotidel, … ar parotid.
Parotitis b. (-, Parotitiden) : [mezeg.] jotorell b., parotidit g., tanijenn ar gilvoc'henn b.
Paroxysmus g. (-, Paroxismen) : [mezeg.] grezvarr g., barr g., uhelañ g., gwashañ g.
Part g. (-s,-s/-e) : **1.** lod g. ; *mit jemandem halbpart machen,* bezañ war zaouhanter gant unan all, bezañ war hanter gant unan all, bezañ war zaouhanter war dra u.b., bezañ a dra gant u.b., mont war an hanter (mont war zaouhanter) gant u.b., bezañ (en em lakaat) daouhanter gant u.b., bezañ war gevrenn hanter gant u.b. (Gregor), troc'hañ ar blouzenn etre daou, bezañ kement-ha-kement ; **2.** [c'hoariva] roll g. ; **3.** [sonerezh] roll g.
Partei b. (-,-en) : **1.** [polit.] kostezenn b., tu g., tuad g., strollad g. ; *kommunistische Partei,* kostezenn gomunour b., strollad komunour g. ; *Mitglied einer Partei werden, Mitglied in einer Partei werden, in eine Partei eintreten,* emezelañ ouzh ur strollad politikel ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden,* niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den ; *diese Partei errang einen erheblichen Stimmengewinn,* gounidoù bras a zo bet gant ar gostezenn-se ; *die stärkste Partei bei einer Wahl,* an tu kreñvañ da-geñver un dilennadeg g. ; *jemandes Partei ergreifen, für jemanden Partei ergreifen,* sevel gant u.b., sevel a-du (en tu, en un tu) gant u.b., treiñ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., mont gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., tuañ gant u.b., brallañ war-zu u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., mont en avel u.b., sevel krog u.b., sevel lamm u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., en em lakaat en tu gant u.b., kordañ gant u.b., emsavlec'hiañ a-du gant u.b.
2. [gwir] kevrenn b., kostezenn b. ; *die streitenden Parteien,* ar c'hevrennoù enep (Gregor) lies., an div gostezenn enep ; *beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen,* el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou ; *die vertragschließenden Parteien,* kevrennoù an emglev lies., kostezennoù lodek en emglev lies.
Parteibuch n. (-s,-bücher) : [polit.] kartenn ezel b., kartenn genezel b.
Parteichef g. (-s,-s) : [polit.] rener ur strollad politikel g., pennlevier ur strollad politikel g., marc'h-blein ur strollad politikel g., marc'h-kleur ur strollad politikel g., penn ur strollad politikel g., bleiner ur strollad politikel g.
Parteichefin b. (-,-nen) : [polit.] renerez ur strollad politikel b., pennlevierez ur strollad politikel b., bleinerez ur strollad politikel b.
Parteienfinanzierung b. (-) : [polit.] arc'hantañ ar strolladoù politikel g., kelliderezh ar strolladoù politikel g., arc'hantaouerezh ar strolladoù politikel g., arc'hantadur ar strolladoù politikel g.
Parteienlandschaft b. (-,-en) : [polit.] arvestva politikel g.
Parteifreund g. (-s,-e) : [polit.] ezel eus an hevelep strollad politikel g., kenezel g.
Parteifreundin b. (-,-nen) : [polit.] ezel eus an hevelep strollad politikel g., kenezel g.
Parteiführer g. (-s,-) : [polit.] rener ur strollad politikel g., pennlevier ur strollad politikel g., marc'h-blein ur strollad politikel g., marc'h-kleur ur strollad politikel g., penn ur strollad politikel g., bleiner ur strollad politikel g.
Parteifunktionär g. (-s,-e) : [polit.] atebeg pad ur strollad politikel g., dalc'hvaour ur strollad politikel g.
Parteigänger g. (-s,-) **/ Parteigenosse** g. (-n,-n) : [polit.] ezel ur strollad politikel g., dalc'hiad ur strollad politikel g., aduad g., skorer ur strollad politikel g., harper ur strollad politikel g., heulier ur strollad politikel g., kenezel g. ; *seine Parteigänger,* tud eus e berzh lies.
Parteigeist g. (-es) : [polit.] fealded d'e strollad politikel b., dalc'hidigezh da linenn stur e strollad politikel b.
parteiintern ag. : [polit.] diabarzh, a-ziabarzh, e-barzh ar strollad politikel, en diabarzh ar strollad politikel.
parteiisch ag. : untuek, untu, gwelch.
Parteijargon g. (-s,-s) : [polit.] jagouilhaj ar bolitikourien g., safar ar bolitikourien g., luc'haj ar bolitikourien g., brizhyezh ar bolitikourien b., gregach ar bolitikourien g.
Parteileitung b. (-,-en) : [polit.] renerezh ur strollad politikel g., strollad-ren ur strollad politikel g.
parteilich ag. : untuek, untu, gwelch.
Parteilichkeit b. (-) : untuegezh b.
Parteilinie b. (-,-n) : [polit.] linenn stur ur strollad politikel b.
parteilos ag. : **1.** neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep tu diouzh tu, hep doug na dizoug ; **2.** [polit.] ezel eus strollad politikel ebet, ezel eus gronnad kannaded ebet.

Parteilose(r) ag.k. g./b. : den ezel eus strollad politikel ebet g., kannad ezel eus strollad politikel ebet g., dilennad ezel eus gronnad kannaded ebet g.
Parteilosigkeit b. (-) : **1.** neptuegezh b., diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g. ; **2.** [polit.] nannaparchant ouzh ur strollad politikel g., anperzhouriezh en ur gronnad kannaded g.
Parteimitglied n. (-s,-er) : [polit.] kenezel ur strollad politikel g.
Parteinahme b. (-,-n) : tuañ g., emlec'hiañ g., emlec'hiadur g., emsavlec'hiadur g.
Parteipolitik b. (-) : [polit.] **1.** politikerezh ar strollad g., linenn ar strollad b. ; **2.** [dre zismeg] politikaj g.
parteipolitisch ag. : [polit.] hag a denn da bolitikerezh ur strollad.
Parteiprogramm n. (-s,-e) : [polit.] raktres ur strollad politikel g.
Parteispende b. (-,-n) : [polit.] roadenn arc'hant d'ur strollad politikel b.
Parteitag g. (-s,-e) : [polit.] kendalc'h ur strollad politikel g., azezoù ur strollad politikel lies.
Parteiung b. (-,-en) : dizunvaniezh b., dizunaniezh b., disranniezh b.
Parteivorsitzende(r) ag.k. g./b. : [polit.] prezidant ur strollad politikel g., prezidantez ur strollad politikel g.
Parteizugehörigkeit b. (-) : [polit.] aparchant ouzh ur strollad politikel g.
parterre Adv. : e rez-an-douar, en estaj e rez an douar, en adraoñ, en diadraoñ.
Parterre n. (-s,-s) : **1.** [tisav.] rez-an-douar g., estaj e rez an douar g., adraoñ g., diadraoñ g. ; **2.** [Bro-Aostria, Bro-Suis, c'hoariva] leur-draoñ b. ; **3.** [liorzh] bleuñveg b., tachennadig bleunioù b., palejad g., karrezad bleunioù g.
Parterreloge b. (-,-n) : [c'hoariva] logell c'hoariva en diadraoñ b.
Parterrewohnung b. (-,-en) : ranndi e rez an douar b., ranndi diadraoñ b.
Parthenogenese b. (-) : gwerc'hgeneliezh b., gwerc'hgenel g., partenogenez g.
Parther g. (-s,-) : [istor] Part g.
Partie b. (-,-n) : **1.** c'hoariadenn b., c'hoariadeg b., abadenn b., abadennad b., taol g., krogad g., tro b., troiad b., parti b., partiad b. ; *Billardpartie,* abadenn vilhard b. ; *eine Partie Schach spielen,* ober un taol echedoù, ober un dro echedoù ; *Jagdpartie,* troiad chaseal b., troiadeg chaseal b. chaseadenn b., chaseadeg b., abadenn chase b., hemolc'hadenn b., hemolc'hadeg b. ; [kartoù, dre fent.] *ich habe gegen euch zwei Partien gewonnen,* div bartiad am eus diskontet diouzhoc'h.
2. lodenn b., kevrenn b. ; *die untere Partie seines Gesichtes,* lodenn draoñ e zremm b., kevrenn izelañ e zremm b. (Gregor) ; *Mietpartie,* feurmer, merour g.
3. *mit von der Partie sein,* kemer lod, kemer perzh, bezañ lodek ; *eine Landpartie machen,* mont asambles da bourmen war ar maez.
4. frapad g. ; *Flötenpartie,* frapad sonerezh fleüt g.
5. fortun b. ; *er hat eine gute (reiche) Partie gemacht,* fortun vat en deus kavet / ur fortun vat en deus graet (Gregor), fortun vat en deus graet, fortun en deus graet, ur fortun en deus graet ; *sie hat eine gute Partie gemacht,* ur chañs vat he deus kavet, ur chañs kaer he deus kavet.
partiell ag. : darnel, dileun ; *partielle Finsternis,* fallaenn dileun b., gwaskadenn darnel b.
Adv. : evit ul lod, evit un darn, dam-, darn-, a-zarn.
Partikel b. (-,-n) : **1.** rannig b., rannenn b., elfennig b., greunig str., darnennig b., darnenn b. ; **2.** [yezh.] rannig-verb b., rakverb g. ; *untrennbare Partikel,* rakverb stag g. ; *trennbare Partikel,* rakverb rannadus g.
Partikelstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] red tredan rannigel g.
partikulär ag. : **1.** rannigel ; **2.** [preder.] unveziadel.
Partikularfriede g. (-ns,-n) : [kozh] peoc'h en e anv e-unan g. (Gregor), peoc'h a-ziforc'h g.
Partikularisator g. (-s,-en) : [preder.] kementader dibarek g.
Partikularismus g. (-, Partikularismen) : [gwashaus] goubarzhegezh b., goubarzhelouriezh b., emgreizennegezh politikel pe sokial ur strollad tud b.
Partikularist g. (-en,-en) : goubarzhelour g., paotr an emgreizennegezh g.
partikularistisch ag. : goubarzhelour, goubarzhel, goubarzhek, emgreizennek, emgreizennel.
Partisan g. (-s/-en,-en) : [istor] paotr ar strouezh g., partizan g., rezistant g., strouezhad g., harzer g., kerc'hvellour g. ; *angebliche Partisanen,* tammoù rezistanted lies.
Partisane b. (-,-n) : [arm] partizanenn b.
Partisanenkrieg g. (-s,-e) : brezel-kuzh g., rezistañs b., stourm kuzh g., Harzerezh g., brezelig g., kerc'hvell b.
Partition b. (-,-en) : **1.** rannidigezh b., rannadur g., rannerezh g., lodennerezh g., kevrennadur g. ; **2.** [stlenn.] parzhadur g., parzhad g., parzhiñ g.
partitiv ag. : [yezh.] -rannañ, -lodennañ.
Partitur b. (-,-en) : [sonerezh] kevrollenn b., skrid-sonerezh g., skrid muzik g., kaier-seniñ g.
Partizip n. (-s,-ien) : [yezh.] ledverb g., ger-etre g., anv-gwan verb g. ; *Partizip des Präsens,* anv-gwan verb I g., anv-gwan verb stumm-ober g. ; *Partizip des Perfekts,* anv-gwan verb II g., adanor g.
Partizipation b. (-) : perzhiadur g., perzhiekadur g., perzhiadegezh b., perzhiegezh b., perzhiañ g., lodegezh b.
Partizipium n. (-s, Partizipia) : [yezh.] ger-etre g., anv-gwan verb g.
Partizipialkonstruktion b. (-,-en) : [yezh.] implij an islavarenn anv-gwan verb g.
Partizipialsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn anv-gwan verb b.
partizipieren V.gw. [an, t-d-b] (hat partizipiert) : kemer lod e, kemer perzh e, kaout perzh e, perzhiañ e, bezañ kevrann e, bezañ lodek e, bezañ lodennek e.
Partner g. (-s,-) : **1.** keñverer g., keveler g., keveliad g., kenseurt g., kenc'hoarier g., keneil g., kenlodeg g., kevrenneg g., stagad g. ; *jemandes Partner sein,* parañ u.b. ; *wir sind beide Partner,* kenlodek eo ganin, boutin omp ; **2.** kariad g., kile g., hanter diegezh g., hanter tiegezh g., kompagnun g. ; *einen Partner für die Nacht finden,* kavout fred ; **3.** kenskriver g.
Partnerin b. (-,-nen) : **1.** keñvererez b., kevelerez b., keveliadez b., kenseurtez b., kenc'hoarierez b.,

kenlodegez b. ; **2.** kariadez b., hanter diegezh g., hanter tiegezh g., kompagnunez b., [gwashaus] maouez b. ; *eine Partnerin für die Nacht finden,* kavout fred ; **3.** kenskriverez b.

Partnerlook g. (-s,-s) : dilhadoù kenglotus graet evit ur c'houblad lies.

Partnerschaft b. (-,-en) : kevelerezh g., keveleriezh b., kenseurtiezh b.

partnerschaftlich ag. : diazezet war an doujañs.

Partnerstadt b. (-,-städte) : kêr-c'hevell b., kêr gevellet b.

Partnersuche b. (-) : P. *auf Partnersuche sein,* **a)** [paotred] merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, bezañ kroget ar big en e skouarn, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed ; **b)** [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, bezañ kroget ar big en he skouarn, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, fringal, friantellat.

Partnertausch g. (-es,-e) : eskemmerezh par ha parez g., c'hoari pevar g.

partout Adv. : groñs - mik - rik - krak - krenn - n'eus ket da dortañ - hep lakaat mar - bepred - gant a ri - forzh penaos - n'eus forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed.

Party b. (-,-s) : abadenn dañsal prevez b., nozvezh etre mignoned b, gouel etre mignoned g., riboul g., fest etre mignoned b., boum g. ; *zu einer Party gehen,* mont d'ur fest, mont d'ur riboul, mont d'ur boum, mont da nozvezhiañ ; *jemanden zu einer Party einladen,* pediñ u.b. da zont da nozvezhiañ ; *Einladung zu einer Party,* ped-fest g.

Partyservice g. (-,-s) : [kegin.] tinellerezh b.

Parusie b. (-) : [relij.] eildonedigezh b., parouzia g.

Parvenü g. (-s,-s) : den erru g., den gwintet g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., julod nevez g., paour astennet g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g.

Parze b. (-,-n) : [mojenn.] Parkenn b. [*liester* Parkezed], Merc'h an Tonkadur b.

Parzelle b. (-,-n) : logell b., log b., tachennad-douar b., lomm douar g., pann g., tellad b., lodenn b., rannad douar b. ; *ein Grundstück in Parzellen aufteilen,* lodennañ un dachenn ; *Parzellen einzeln verkaufen,* gwerzhañ un dachenn-douar dre lodennoù.

Parzellenfeld n. (-s,-er) : tachennad-douar b., park g. ; *großes Parzellenfeld,* maezioù g. [*liester* maezeier], maeziad g., maezoùad g.

Parzellenlandschaft b. (-,-en) : tachennaoueg b.

parzellieren V.k.e. (hat parzelliert) : tachennaouiñ, lodennañ, tachennaat ; *ein Grundstück parzellieren,* lodennañ un dachenn.

Parzellierung b. (-,-en) : lodennañ g., lodennerezh g., lodennadur g., tachennaouadur g., tachennaouiñ g.

Parzival g. : Perseval g.

Pasch g. (-es,-e) : [diñsoù] doublenn b.

Pascha[1] n. (-s) : [relij.] **1.** Pask ar Yuzevien g., ar Pask g. ; **2.** Oan-Fask g.

Pascha[2] g. (-s,-s) : pacha g.

Paschalamm n. (-s) : [relij.] Oan-Fask g. ; *das Paschalamm essen,* debriñ ar Pask.

Paschalik n. (-s,-e/-s) : pachaelezh b.

paschen V.k.e. (hat gepascht) : degas dre floderezh, flodañ.

V.gw. (hat gepascht) : c'hoari diñsoù.

Paspel b. (-,-n) / g. (-s,-) : [gwiad.] lezenn kuzh-gwri b., lurell kuzh-gwri b., gourem g.

paspelieren V.k.e. (hat paspeliert) : [gwiad.] lezennañ gant ur c'huzh-gwri, lurellañ gant ur c'huzh-gwri, gouremiñ.

Pasquill n. (-s,-e) : flemmskrid g., tamallskrid g., libell b.

Pass[1] g. (-es, Pässe) : paseporzh g., pasport g., tremen-hent g., aotre-tremen g. ; *einen Pass ausstellen,* sevel ur paseporzh (un tremen-hent, un aotre-tremen) ; *er musste seinen Pass bei der Polizei abgeben,* ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; *einen Pass einziehen,* lemel (tennañ) e baseporzh digant u.b. ; *der Pass verliert seine Gültigkeit,* dont a ra an tremen-hent (ar paseporzh) da vezañ didalvez (didalvoud, diamzeret), tost echu eo talvoudvezh ar paseporzh.

Pass[2] g. (-es, Pässe) : *Gebirgspass,* ode b., gouzoug ar menezioù g.

Pass[3] g. (-es) : paz inkane g. ; *Pass gehen,* mont d'an inkane, kerzhet d'an inkane, mont d'ar paz inkane, inkaneal.

Pass[4] g. (-es, Pässe) : [sport] kasadenn b., tremenadenn b., roadenn b. ; *einen Pass spielen,* tremen ar vell, kas ar vell.

passabel ag. : peuzvat, peuzvadik, madik, justik.

Passacaglia b. (-, Passacaglien) : [sonerezh] pasakailh b.

Passage b. (-,-n) : **1.** tremen g., tremenadur g. ; **2.** tremenlec'h g. ; **3.** treuzadenn b. ; **4.** [kenwerzh] *Ladenpassage,* trepas kenwerzhel g., trepas stalioù-gwerzh g. ; **5.** [lenn.] arroudenn b., arroud g., arroudennad b. ; *Passagen aus einem Buch,* arroudennoù eus ul levr lies., pennadoù tennet eus ul levr lies. ; *ich habe nur Passagen aus diesem Buch gelesen,* n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se ; **6.** [sonerezh] arroud g. ; **7.** [nij.] nijadenn b. ; **8.** [kezeg] trot spagnol g., paz spagnol g. ; **9.** [stered.] uhelboent g.

Passagier g. (-s,-e) : treizhad g., beajer g., pasajour g., treuzer g. ; *blinder Passagier,* treizhad kuzh (koachet) g., treizhad darguzh g., beajour kuzh g. ; *Schiffspassagier,* bagead g.

Passagierdampfer g. (-s,-) : [merdead.] mordreizher g., lestr-beajourien g.

Passagiergut n. (-s,-güter) : pakadoù lies.

Passagierschiff n. (-s,-e) : [merdead.] mordreizher g., lestr-beajourien g.

Passah n. (-s) : [relij.] **1.** Pask ar Yuzevien g., ar Pask g. ; **2.** Oan-Fask g.

Passahfest n. (-es,-e) : [relij.] Pask ar Yuzevien g., ar Pask g.

Passahlamm n. (-s) : [relij.] Oan-Fask g. ; *das Passahlamm essen,* debriñ ar Pask.
Passamt n. (-s,-ämter) : servij ar paseporzhioù g.
Passant g. (-en,-en) : tremeniad g., tremener g.
Passante b. (-,-n) : [mat.] hebiadenn b.
Passantin b. (-,-nen) : tremeniadez b., tremenerez b.
Passarbeit b. (-,-en) : labour reizhañ g., reizhadur g.
Passat g. (-s,-e) / **Passatwind** g. (-s,-e) : avel-genwerzh g., avel-guñv g.
Passbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn baseporzh b., luc'hskeudenn identelezh b.
passen[1] V.gw. (hat gepasst) : **1.** [c'hoarioù] chom boud, bezañ boud, bezañ bourt, chom bourdet, bezañ bouc'h, koll e dro ; [domino] *jemanden zum Passen zwingen,* boudañ u.b. ; **2.** [na c'houzout udb] *da muss ich passen,* chom a ran boud war an dra-se, re a c'houlennit ouzhin, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered, kement-se a zo dreist va maner.
passen[2] V.gw. (hat gepasst) : **1.** klotañ, kenglotañ, kordañ, degouezhout, jaojañ, kouchañ, diazezañ, mont just, mont klenk, dereout, dereadekaat, faotañ, ober an akuit, parañ, skoulmañ, tapout, mont brav, en em gavout par, erruout par, bezañ reizh ; *zu etwas passen,* troadañ gant udb., klotañ gant udb, kenglotañ gant udb., mont brav gant udb, jaojañ ouzh udb, kouchañ ouzh udb, en em gavout par gant udb, erruout par gant udb ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf,* kloz e tiazez ar golo war ar pod, ar golo a ya just (mat, kloz) gant ar pod, ar golo a ya klenk war ar pod, ar golo a ya c'hwek war ar pod, ar golo a ya klenk en e goch ; *dieser Schlüssel passt genau,* an alc'hwez-mañ a glot dispar, an alc'hwez-mañ a ya just ; *das passt,* mont a ra mat, mont a ra klenk (mistr, c'hwek), mat (jaojapl) eo, klotañ a ra, kenglotañ a ra, kordañ a ra, se a ziazez brav, degouezhout a ra ; *das passt nicht,* dijaoj eo, dijaojañ a ra ; *dieser Hut passt doch gar nicht zu seinem Anzug,* hennezh a zo dijaoj gant e dog, e dog n'en em gav ket par gant e wiskamant, e dog n'erru ket par gant e zilhad all, ne zere ket e dog ouzh e zilhad all ; *die Fenster passen gar nicht zur Tür,* ar prenistri a zispenn an nor, ar prenistri n'en em gavont ket par gant an nor, ar prenistri n'erruont ket par gant an nor ; *das passt ganz genau,* rik-ha-rak eo, mont a ra klenk en e goch, mont a ra c'hwek, kordañ a ra yac'h ; *der Anzug passt mir,* ar porpant-se a glot brav, ar porpant-se a zo diouzhin, an dilhad-mañ a zegouezh brav din (a ya mistr din, a zegouezh mat din), an dilhad-mañ a zere ouzh va ment, an dilhad-mañ a jaoj ouzhin ; *dieser Anzug passt mir ausgezeichnet,* an dilhad-mañ a zo bet dibabet din ; *die Schuhe passen mir,* ar botoù-se a zo aes em zreid (a ya mat din) ; *dieses Kleid passt ihr gut,* ar sae-se a ya brav diouti, graet eo ar sae-se diouti, klok eo he sae, dereout a ra an dilhad-se outi, dereout a ra an dilhad-se dezhi ; *dieses Kleid passt ihr wie angegossen,* ar vrozh-se a ya brav diouti, ar vrozh-se a zegouezh kenañ dezhi, ar vrozh-se a zo bet dibabet dezhi, ar vrozh-se a zo rik-ha-rak diouti ; *die Vorhänge passen zu den Möbeln,* ar rideozioù a zegouezh (a glot, a gord, a ya) mat (mistrik, yac'h, brav) gant an arrebeuri, ar rideozioù a gouch (a jaoj) ouzh an arrebeuri, ar rideozioù en em gav par gant an arrebeuri, ar rideozioù a erru par gant an arrebeuri ; *sie passen nicht zueinander,* n'int ket (ne 'z eont ket) an eil diouzh egile, ne zereont ket an eil ouzh egile, ne jaojont ket an eil ouzh egile, n'ez eont ket mat en ur gichen, ne gouchont ket an eil ouzh egile, n'int ket graet an eil ouzh egile, dijaojañ a reont an eil diouzh egile, dijaojañ a reont, ne gouchont ket an eil ouzh egile ; *sie passen gut zueinander, die beiden passen zusammen,* an daou-se a zo graet an eil evit egile (a zo an eil diouzh egile, a zo an eil da c'hrad egile, a zo an eil diouzh doare egile), o-daou e kordont an eil ouzh egile, o-daou e kouchont an eil ouzh egile, o-daou ez eont mat en ur gichen, graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn, mat eo an nask diouzh ar strapenn ; *diese Antwort passt nicht,* ar respont-se ne bar ket, ar respont-se ne skoulm ket, ar respont-se ne dap ket ; *sein Gewicht passt zu seiner Körpergröße,* ment ha pouez a zegouezh ennañ ; **2.** [dre skeud.] *diese Beschreibung passt auf ihn,* heñvel (heñvel a-walc'h) outañ eo an taolennadur-se ; *das passt wie die Faust aufs Auge,* kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; *das passt mir,* dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, mat eo ganin, diouzh va diviz eo, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, setu aze hag a zo diouzh va fed, faotañ a ra din ; *das passt mir nicht,* ne zegouezh ket mat din, ne zere ket ouzhin, n'eo ket da ganin, n'eo ket mat din, n'eo ket mat ganin, ne blij ket din, kement-se ne ra ket va jeu, ne faot ket din, dijaojañ a ra ouzhin, ne gouch ket ouzhin ; *wem es nicht passt, der soll gehen,* an hini ne gav ket aes n'en deus nemet treiñ kein ha mont kuit d'ober hag e-giz-se e vo echu ; *welche Uhrzeit würde Ihnen am besten passen ?* da bet eur e vefe aes deoc'h dont ? ; *wenn es Ihnen passt !* mard eo da ganeoc'h ! mard eo da evidoc'h ! mard degouezh deoc'h ! mard eo diouzh ho toare ! ; *das passt hier nicht,* er-maez a blas eo kement-se (Gregor), n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazeg, aet oc'h diwar ar gont, n'eus ger a-se amañ, ne sell ket ouzh ar gaoz ; *er passt nicht zum Kaufmann,* n'eo ket dioutañ (diouzh e zoare) bezañ marc'hadour ; *ich passe nicht zu diesem Beruf,* n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, n'on ket lodenn evit c'hoari ar vicher-se, diemsav on war al labour-se, ne dresan ket d'ober ar vicher-se, n'on ket treset d'ar vicher-se, me n'on ket mat d'ober ar vicher-se, n'on ket dornet evit ober ar vicher-se, n'em eus ket ar tremp diouzh se, n'eo ket anvet ar vicher-se evidon, me ne dalvezan ket ouzh ar vicher-se, me n'on ket barrek diouzh ar vicher-se, ar vicher-se ne zere ket ouzhin, disneuz on da c'hoari ar vicher-se ; *die ganze Richtung passt uns nicht,* ar spered dre vras a zisplij deomp, ar spered dre vras ne blij tamm deomp ; *wie es ihm passt,* evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, en e roll, diouzh e roll, en e ziviz, hervez e santimant, hervez e blijadur, diouzh e vod, diouzh e faltazi ; **3.** *auf etwas (t-rt) passen,* lakaat evezh war udb, ober fed d'udb, diwall udb, teuler evezh ouzh udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, teuler meiz war udb, teuler pled gant udb, ober un tamm diwall d'udb ; P. *er passt ihm auf die Finger,* ne lam lagad ebet

diwarnañ, derc'hel a ra berr warnañ (gantañ), eeunet en deus e sugelloù dezhañ.
V.k.e. : e*twas an (t-rt) passen,* lakaat udb da glotañ (da gordañ) gant udb all, skarvañ udb.
V.em. dibers. : **sich passen** (es hat sich gepasst) : bezañ dereat, faotañ, jaojañ, dereadekaat, dereout, degouezhout, klotañ, kouchañ, parañ ; *es passt sich nicht,* n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! seurt traoù ne vezont ket graet ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ne aparchant ket ouzh un den a-feson ober seurt traoù ! ne vez ket graet traoù a seurt-se, gant ar vezh ! ur vezh eo ober kement-se ! ne zegouezh ket ober seurt traoù !
passend ag. : dleet, dereat, reizh, prop, dik, reizh, rik, sklaer, splann, a-dailh, a-dres, hetus, jaojabl, a-jaoj, dereüs, kenglot, azas, a-zoare, diouzh an ezhomm a zo, klok ; *eine passende Miene aufsetzen,* stummañ un dremm diouzh an drovezh, stummañ un dremm diouzh ar blegenn, stummañ un dremm azas ouzh an drovezh, stummañ un dremm azas ouzh ar blegenn, klask e neuz ; *im passenden Moment,* e koulz vat, e-koulz, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent ; *dort bekommst du die passende Behandlung,* du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *die passenden Worte finden,* distagañ komzoù rik, lavaret komzoù hag a bar, lavaret pezh a zle bezañ lavaret, kavout ar gerioù dik, kavout ar gerioù a ziazez ar gwellañ, kavout an doare mat da lavaret udb, dont an traoù kloz gant an-unan ; *füreinander passende Ehegatten,* priedoù graet an eil evit egile lies. ; *passendes Kleid,* dilhad dres g., dilhad a zegouezh brav g., dilhad klok g.
Adv. : **1.** en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus, kaer, brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop, klenk ; *Dinge passend zusammenstellen,* lakaat traoù da vont brav an eil gant egile, lakaat traoù da vont mat an eil diouzh egile, jaojañ livioù 'zo, lakaat traoù da gouchañ, lakaat traoù da glotañ an eil gant egile ; **2.** [dre astenn.] *passend zahlen,* reiñ ar gont rik, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ gant ar sammad dik ; *passendes Geld haben,* kaout eeun ar gont.
Passepartout g. (-s,-s) : **1.** [Bro-Suis] potenn b. ; **2.** [arz] stern-prenestr g. ; **3.** [Bro-Suis] kartenn bad b.
Passepied g. (- *pe* -s) : pasepi g., pasepie g., P. pachpi g.
Passfeder b. (-,-n) : [tekn.] tenailh g., tenailhenn b.
Passform b. (-) : [dilhad.] stumm direbech g., trolinenn peg ouzh ar c'horf b.
Passfoto n. (-s,-s) : luc'hskeudenn baseporzh b., luc'hskeudenn identelezh b.
Passfreiheit b. (-) : gwir da dremen hep paseporzh g.
Passgang g. (-s) : paz inkane g., bale inkane g., inkane g. ; *sich im Passgang fortbewegen,* mont d'an inkane, kerzhet d'an inkane, mont d'ar paz inkane, inkaneal.
Passgänger g. (-s,-) : [loen.] inkane g./b., loen inkane g., marc'h inkane g., palafrez g. ; *Kamele sind Passgänger,* kañvaled a zo inkane.
Passhöhe b. (-,-n) : ode b.
passierbar ag. : **1.** [hent] hedremen, ergerzhadus, darempredadus, a c'haller mont drezañ ; **2.** [stêr] bageadus, merdeadus.
passieren V.k.e. (hat passiert) : **1.** tremen dre, mont der, treuziñ ; *einen Ort passieren,* tremen dre ul lec'h, paseal dre ul lec'h, tremen dre ur gêriadenn, mont dre ul lec'h ; *den Äquator passieren,* treuziñ ar c'heheder ; **2.** [kegin.] tremen, silañ ; *die Suppe passieren,* silañ (tremen) soubenn.
V.gw. (ist passiert) : **1.** tremen, paseal ; *er ist soeben passiert,* o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, o paouez tremen emañ, a-nevez vet eo, a-nevez 'zo eo bet du-mañ, ne ra nemet mont hebiou.
2. darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, kouchañ, paseal, tremen ; *ich fürchte, es ist was Schlimmes passiert,* 'm eus aon bras ez eus c'hoarvezet droug ; *ich fürchte, dass ihm etwas passiert,* aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *das Erstaunlichste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist,* ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet ; *ein Unglück ist passiert,* ur gwallzarvoud a zo c'hoarvezet, ur gwall a zo c'hoarvezet (degouezhet), ur gwall zroug a zo en em gavet, fortun 'zo deuet ; *wenn etwas Schlimmes passiert wäre, hätten wir davon gehört,* mar bije bet ur gwallzarvoud e vije bet klevet nevez ; *schnell ist ein Unglück passiert,* an droug a zeu buan, buan e c'hoarvez an droug, an droug a c'hoarvez fonnus, d'an daoulamm e teu an droug ; *um sicherzustellen, dass nichts passiert,* evit bezañ sur ne c'hoarvezo droug ebet, evit bezañ diwallet a nep gwall fortun, evit bezañ en tu all da bep droug ; *zum Glück ist nichts Schlimmeres passiert,* eürus deomp n'eus ket c'hoarvezet gwashoc'h ; *ihm ist etwas Schlimmes passiert,* un dra a vras a zo erruet gantañ, degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *was ist dir denn passiert ?* petra 'zo c'hoarvezet ganit ? petra 'zo paseet ganit ? petra zo kouchet ganit ? petra zo degouezhet war da dro ? petra 'zo degouezhet ganit ? petra 'zo erru ganit ? petra 'zo erruet ganit ? petra a zo en em gavet ganit ? ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts passiert,* taol pled ne c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *ich hatte keine Ahnung, was passieren konnte,* ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout ; *was ist passiert ?* petra 'zo erru ? petra 'zo c'hoarvezet ? ; *ich werde euch jetzt erzählen, was mir vor Kurzem passiert ist,* emaon o vont da gontañ deoc'h an dro a zo nevez-c'hoarvezet ganin, emaon o vont da gontañ deoc'h ar blanedenn a zo nevez degouezhet ganin ; *mir ist Ähnliches passiert,* c'hoarvezet ez eus heñvel tro ganin, c'hoarvezet ez eus heñvel ganin ; *das soll mir nicht wieder passieren,* ne vin ket tapet un eil gwech - paket on bet a-dailh ha ne vezin mui, m'en tou - kentañ tro e vo diwallet - kentañ tro e tiwallin - kentañ tro e

vo taolet evezh - kentañ tro e taolin evezh ; *ihm passierte nichts Böses,* ne zegouezhas droug ebet gantañ, ne c'hoarvezas droug ebet gantañ.
3. *das kann noch passieren,* mat met justik eo, mat eo evit ur wech, tremen a ra evit ur wech.
Passierschein g. (-s,-e) : aotre-tremen g., skrid-kred g., tremen-hent g., paper-tremen g., frankiz b., troc'h-steud g.
Passiersieb n. (-s,-e) : [kegin.] malouer legumaj g., malerez legumaj b.
Passiertuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] sil g., lien silañ g., entamin g.
Passion b. (-,-en) : **1.** angerzh g., atiz g., entan g., pasion b., karantez diroll b., albac'henn b., sorc'henn b., boemenn b., arloup g., kounnar b., araj g., froudad g. ; **2.** [relij.] Pasion b., Pasion Vras b., Pasion Hor Salver b.
passioniert ag. : entanet, sot, tik, pitilh, troet, gwrac'h, froudadek, atizek, dall, birvidik.
Passionsblume b. (-,-n) : [louza., kegin.] plant ar Basion str., boked ar Basion g.
Passionsfrucht b. (-,-früchte) : [louza., kegin.] frouezhenn ar basion b., frouezh ar basion str.
Passionsspiel n. (-s,-e) : [c'hoariva] mister ar Basion Vras g.
Passionswoche b. (-,-n) : *die Passionswoche,* Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun Santel b.
Passionszeit b. (-,-en) : koraiz g.
passiv ag. : **1.** diseblant, digas, difrom, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, gwad mors ennañ, gourt, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, distrivant, distriv, dioberiant, amoberiat, diboan ; *er ist ein passiver Mensch,* ur ruz-e-revr eo hennezh, n'en devez tamm intrudu, ur paotr ruz-diruz eo, n'eo ket gwall oberiant, un toull diboan a zo anezhañ, gwad mors a zo ennañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, distrivant a-walc'h eo, ur paourkaezh den hep penn na menn eo ; **2.** disgwered, disgweredus, angweredek ; *passiver Kontinentalrand,* marz kevandirel angweredek g. ; **3.** dleek, divigadek ; *eine passive Bilanz,* ur ventel dleek b., ur ventel divigadek b. ; **4.** dizoberiant, anoberiant, gouzañvus, gouzañvat ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; [istor] *passiver Widerstand,* harzerezh dizoberiant g., harzerezh dre zizoberiañs g. ; [gwir votiñ] *passiver Bürger,* keodedad dizoberiant g.
Passiv n. (-s,-e) : [yezh.] tu-gouzañv g., framm-gouzañv g.
Passiva lies. : *sellit ouzh* **Passiven**.
Passivbilanz b. (-,-en) : mentel dleek b., mentel divigadek b.
Passivbürger g. (-s,-) : [gwir votiñ] keodedad dizoberiant g.
Passiven lies. : [kenwerzh] dleoudoù lies., dleoù lies., diwan g.
Passivgeschäft n. (-s,-e) : treuzgread war goll g., treuzgread divigadek g.
passivieren V.k.e. (hat passiviert) : lakaat war roll an dleoù, lakaat war an tu diwan, enskrivañ war an tu diwan.
Passivität b. (-) : **1.** gouzañvadezh b., gouzañvusted b., gouzañvuster g., distriv g., dizoberiantiz b., mored g. ; **2.** [kimiezh] disgwered g., angwered g., disgweredusted b.
Passivrauchen n. (-s) : butunerezh gouzañvat g., butunerezh dioberiant g.
Passivsaldo g. (-s,-s/-salden/-saldi) : kont an dleoù b., dleoudoù lies., diwan g.
Passivseite b. (-,-n) : dleoud g., tu roll an dleoù g., bann an dleoù g., tu diwan g.
Passkarte b. (-,-n) : aotre-tremen g., skrid-kred g., tremen-hent g., kartenn-dremen b.
Passkontrolle b. (-,-n) : kontrollerezh ar paseporzhioù g., kontrollerezh an tremenoù-hent g.
passlich ag. : mat, dereat, reizh, prop, dik, reizh, rik, a-dailh, a-dres, dereüs, kenglot, azas, a-zoare, diouzh an ezhomm a zo, klok.
Passstelle b. (-,-n) : servij ar paseporzhioù g.
Passstraße b. (-,-n) : hent an ode g.
Passung b. (-,-en) : reizhadur g., reizhañ g.
Passus g. (-,-) : pennad g., pennadenn b., arroud g., arroudenn b., arroudennad b.
Passwort g. (-s,-wörter) : [stlenn.] ger-tremen g., ger-kuzh g.
Pasta b. (-, Pasten) **/ Paste** b. (-,-n) : **1.** toaz g., kaot g., bas g., bres g. ; **2.** [dre astenn.] soavon g., toaz g. ; *Zahnpasta,* soavon-dent g., toaz-dent g.
Pastell n. (-s,-e) : pastez-livañ g., pastel g. ; *in Pastel malen,* pastezlivañ, livañ dre bastel.
Pastellfarbe b. (-,-n) : liv pastel g.
pastellfarben ag. : liv pastel, pastel, livet dre bastel.
Pastellgemälde n. (-s,-) : livadur dre bastel g., pastelenn b.
Pastellmaler g. (-s,-) : pastezlivour g., pastelour g.
Pastellmalerei b. (-,-en) : pastezlivadur g., livadur dre bastel g.
Pastellstift g. (-s,-e) : kreion pastel g.
Pastellton g. (-s,-töne) : arliv pastel g., liv pastel g.
Pastete b. (-,-n) : [kegin.] **1.** [gant toaz] *gebackene Pastete, Pastete,* pastez g., tourtell b., tourtenn b., volavant g. ; *Pasteten zubereiten,* pastezañ ; **2.** [kirin] fourmaj g., formaj g., fourmaj-kig g., formaj-kig g., formaj-rous g., formaj-penn g. ; *Leberpastete,* fourmaj-avu g., formaj-avu g. ; *Gänseleberpastete,* fourmaj avu druz gwaz g., formaj avu druz gwaz g. ; *diese Pastete wird portionsweise verkauft,* gwerzhet e vez ar formaj-se diouzh an troc'h.
Pastetenform b. (-,-en) : torzherez b.
Pastetenhersteller g. (-s,-) : **1.** pastezer g. ; **2.** farder formaj-kig g., farder fourmaj-kig g.
Pasteurisation b. (-,-en) : pasteurekaat g., pasteurekadur g.
pasteurisieren V.k.e. (hat pasteurisiert) : pasteurekaat ; *Milch pasteurisieren,* pasteurekaat laezh ; *Fruchtsaft pasteurisieren,* pasteurekaat chug-frouezh.
Pastille b. (-,-n) : pastilhez str.
Pastinak g. (-s,-e) **/ Pastinake** b. (-,-n) : [louza.] panez str., panezenn b. ; *reich an Pastinaken,* panezek ; *Tier, das mit Pastinaken gefüttert wird,* loen panezennek g. ;

Pastinake säen, hadañ panez ; *Pastinake zerkleinern,* drailhañ panez ; *Pastinake ernten,* panesa, tennañ panez.
Pastinakenfeld n. (-s,-er) : panezeg b., parkad panez g.
Pastor g. (-s,-en) : [relij.] pastor g.
pastoral ag. : pastoral, bugulek.
Pastoralbrief g. (-s,-e) : [relij.] lizher-eskob g., lizher a bastor an eskob g.
Pastorale b. (-,-n) : [lenn.] bugulgan g., mêsaergan g., c'hoari-bugul g., pastoralenn b.
Pastorat n. (-s,-e) : [relij.] **1.** [karg] personiezh b., pastoriezh ; **2.** [ti] presbital g., ti ar person g., porzh ar person g.
Pastorin b. (-,-nen) : [relij.] pastorez b.
Patagonien n. (-s) : Patagonia b.
Patagonier g. (-s,-) : Patagon g.
patagonisch ag. : patagon, … Patagonia.
Patchwork n. (-s,-s) : patchwork g.
Patchwork-Familie b. (-,-n) : familh adframmet b.
Pate g. (-n,-n) : **1.** [relij.] paeron g., tad-paeron g., komper g. ; *die beiden Taufpaten, der Pate und die Patin,* an dalc'herien lies., ar c'homper hag ar gomer, ar gomperien lies., ar gompiri lies. ; **2.** [mafia] penn bras g., paeron g.
Patella b. (-, Patellen) : [korf.] patelleg g., P. boled-glin g., krogenn-c'hlin b.
Patene b. (-,-n) : [relij.] platinenn b.
Patengeschenk n. (-s,-e) : prof badeziant g.
Patenkind n. (-s,-er) : filhor g., fiziol g., filhorez b., fiziolez b. ; *das ist sein Patenkind,* filhor dezhañ eo, filhorez dezhañ eo.
Patenonkel g. (-s,-) : paeron g., tad-paeron g.
Patenschaft b. (-,-en) : **1.** paeronelezh b. ; **2.** paeroniañ g., paeroniezh b.
Patensohn g. (-s,-söhne) : filhor g., fiziol g. ; *das ist sein Patensohn,* filhor dezhañ eo.
Patenstadt b. (-,-städte) : kêr-c'hevell b., kêr gevellet b.
Patenstelle b. (-) : *Patenstelle bei jemandem vertreten,* fiziolañ u.b., bezañ lakaet da baeron (da vaeronez) u.b., delc'her lec'h a baeron (a vaeronez) d'u.b. / talvezout paeron (maeronez) d'u.b. / servijout da baeron (da vaeronez) d'u.b. (Gregor).
Patent n. (-s,-e) : **1.** breou g., testeni g., lizher-testeni g. ; *Patent für eine Erfindung,* breou (testeni g., lizher-testeni g.) evit un ijinadenn g., breou ijinadenn g. ; *ein Patent erteilen,* aotren ur breou ; *ein Patent anmelden,* breouañ un ijinadenn *; ein Patent eintragen,* testeniañ ur breou (Gregor), testeniañ un ijinadenn ; *ein Patent eintragen lassen,* lakaat marilhañ ur breou (Gregor), lakaat marilhañ un ijinadenn ; **2.** [lu] breved g., lizher aotren g., skrid-aotren g., skrid lañvaz g. ; *das Offizierspatent erhalten,* degemer e vreved a ofiser, resev e vreved a ofiser.
3. [istor] *königliches Patent,* breou eus perzh ar roue g.
patent ag. : P. dreist, tre, diampech, ampart, gourdon ; *er ist ein patenter Kerl,* ur paotr a-feson (a-zoare, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar re wellaik, eus ar re wellañ) eo, ur paotr dreist eo, ur paotr tre eo, un den kenañ eo hennezh.
Patentamt n. (-s,-ämter) : burev ar breouioù g., [Bro-C'hall] ensavadur broadel ar berc'henniezh c'hreantel g.
Patentante b. (-,-n) : maeron b., maeronez b.
Patentanwalt g. (-s,-anwälte) : alvokad-kuzulier evit an aferioù a denn d'ar breouioù g., alvokad-kuzulier evit an aferioù a denn d'ar berc'henniezh c'hreantel g.
Patentanwältin b. (-,-nen) : alvokadez-kuzulierez evit an aferioù a denn d'ar breouioù b., alvokadez-kuzulierez evit an aferioù a denn d'ar berc'henniezh c'hreantel b.
Patentbrief g. (-s,-e) : breved g., lizher aotren g., skrid lañvaz g.
patentfähig ag. : breouadus, hag a c'hall bezañ breouet.
Patentgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar breouioù b., lezenn a-zivout ar berc'henniezh c'hreantel b.
patentierbar ag. : breouadus, hag a c'hall bezañ breouet.
patentieren V.k.e. (hat patentiert) : breouañ.
Patentingenieur g. (-s,-e) : ijinour-kuzulier g.
Patentinhaber g. (-s,-) : piaouer ur breved g., piaouer ar breou evit un ijinadenn g.
Patentlizenz b. (-,-en) : lañvaz korvoiñ ur breou g. ; *eine Patentlizenz erteilen,* lañvazañ breou un ijinadenn.
Patentlösung b. (-,-en) : doare burzhudus evit dont a-benn d'ober udb, sekred burzhudus g., ard g.
Patentochter b. (-,-töchter) : filhorez b., fiziolez b. ; *das ist seine Patentochter,* filhorez dezhañ eo.
Patentrecht n. (-s,-e) : **1.** lezennoù a-zivout ar breouioù lies., lezennoù a-zivout ar berc'henniezh c'hreantel lies. ; **2.** gwirioù miret strizh an ijiner lies.
Patentrezept n. (-es,-e) : doare burzhudus evit dont a-benn d'ober udb, sekred burzhudus g., ard g. ; *jemandem sein Patentrezept verraten,* reiñ e ard d'u.b.
Patentschutz g. (-es) : gwarez ar breouioù g., gwirioù miret strizh war an ijinadennoù breouet lies. ; *unter Patenschutz stehen,* bezañ breouet, bezañ gwarezet gant ur breou.
Patentsteuer b. (-,-n) : [istor] kevroz war an aotre-gwerzhañ b.
Patentträger g. (-s,-) : piaouer ur breved g., piaouer ar breou evit ur ijinadenn g.
Patentverschluss g. (-es,-verschlüsse) : prenn breouet g., prenner breouet g., kloched breouet g. ; *der Reißverschluss ist ein Patentverschluss,* ar serr-prim (ar serr-krap) a zo breouet.
Patentverwertung b. (-,-en) : korvoerezh breou g.
Pater g. (-s, Patres) : [relij.] tad g.
Paternalismus g. (-) : tadelouriezh b., tadrenerezh g.
Paternalist g. (-en,-en) : tadelour g.
paternalistisch ag. : tadelour.
Paterne g. : Padern g.
Paternoster[1] n. (-s,-) : **1.** [relij.] Pater b., Pater Noster g. ; *das Paternoster singen,* kanañ Pater, kanañ ar Bater ; *das Paternoster beten,* lavaret ar Bater (ar Pater Noster) ; *das Paternoster mit Nachsatz (mit Embolismus) beten,* lavaret ar Bater vras ; **2.** [merdead.] kordenn higennoù b. ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können,* lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked.
Paternoster[2] g. (-s,-) : [tisav.] saverez b., pignerez b., paternoster g.
Paternosterwerk n. (-s,-e) : **1.** saverez b., pignerez b., paternoster g. ; **2.** rod-dourañ b.

pathetisch ag. : **1.** fromus, trivlius, esmaeüs, anc'hloazel ; **2.** [korf.] *pathetischer Nerv,* nervenn a-boleenn b.
Pathologe g. (-n,-n) : [mezeg.] kleñvedour g., patologour g.
Pathologie b. (-) : [mezeg.] **1.** kleñvedouriezh b., patologiezh b. ; *anatomische Pathologie,* kleñvedouriezh neuziadurel b. ; **2.** kleñvedadur g.
Pathologin b. (-,-nen) : [mezeg.] kleñvedourez b., patologourez b.
pathologisch ag. : **1.** [mezeg.] patologel, patologek, ... kleñved, kleñvedek, kleñvedel, kleñvedouriezhel ; *pathologisches Verhalten,* realezh kleñvedel b. ; **2.** [preder., Kant] froudadek, froudadel.
Pathos n. (-) : stambouc'h g., c'hwez g., ton g., anc'hloazelezh b., anc'hloaz g. ; *er redet mit Pathos,* stambouc'h (c'hwez) a zo en e gomzoù, pompus (tonius, pompoulik, lidus, leun a c'hwez, leun a stambouc'h) eo en e gomzoù, ober a ra gant komzoù c'hwezhigell.
Patience b. (-,-n) : [c'hoari kartoù] taolig pasianted g., tro vat b.
Patient g. (-en,-en) : [mezeg.] **1.** klañvour g., klañvdiad g., gouziviad g. ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; **2.** kuzuliad g., arval g., kliant g.
Patientin b. (-,-nen) : [mezeg.] **1.** klañvourez b., klañvdiadez b., gouziviadez b. ; **2.** kuzuliadez b., arvalez b., kliantez b.
Patin b. (-,-nen) : maeron b., maeronez b., mamm-baeron b., komer b. ; *bei jemandem als Patin fungieren,* maeroniañ u.b.
Patina b. (-) : merglenn b., dilufrenn b.
patinieren V.k.e. (hat patiniert) : merglenniñ, dilufrañ.
Patisserie b. (-,-n) : [Bro-Suis] **1.** pastezerezh b., gwastellerezh b. ; **2.** saloñs-te g. ; **3.** [kegin.] gwastell b.
Patres *liester evit* **Pater**.
Patriarch g. (-en,-en) : **1.** uheldad g., ozhac'h-meur g. ; **2.** [relij.] patriark g., eskob-meur g.
patriarchalisch ag. : **1.** uheldadel, , ozhac'hek, tadveliel, ozhac'hveliel ; **2.** [relij.] patriarkel.
Patriarchat n. (-s,-e) : **1.** uheldadelezh b., ozhac'hegezh b., tadveli b., tadveliezh b., ozhac'hveliezh b. ; **2.** [relij.] patriarkelezh b.
Patricius g. : Padrig g.
patrilinear ag. : a-gevrenn an tad, tadlignezel.
patrilokal ag. : tadannezel.
Patrimonium n. (-s, Patrimonien) : glad g.
Patriot g. (-en,-en) : brogarour g., broadelour g. ; *die Patrioten,* an dud kar-o-bro lies.
Patriotin b. (-,-nen) : brogarourez b., broadelourez b.
patriotisch ag. : brogar, kar-e-vro.
Patriotismus g. (-) : brogarantez b., karantez-vro b., brogarouriezh b., broadelouriezh b.
Patrize b. (-,-n) : mamm-voull b., mammstamperezh b., genn-moneizañ g., genn-voneizañ b., moull g.
Patriziat n. (-s,-e) : patrikianelezh b., brientinelezh b.
Patrizier g. (-s,-) : [istor] **1.** brientin g., mac'htiern g., patrikian g. ; **2.** bourc'hiz g.
Patrizierhaus n. (-s,-häuser) : [istor, tisav.] ostel g., porzh g.
Patrizierin b. (-,-nen) : [istor] **1.** brientinez b., patrikianez b. ; **2.** bourc'hizez b.
patrizisch ag. : [istor] patrikian, patrikianel, brientinel.
Patrologie b. (-) : [relij.] patrologiezh b.
Patron g. (-s,-e) : **1.** [relij.] patrom g., paeron g. ; *Schutzpatron,* sant-patrom g., sant paeron g. ; **2.** *ein lustiger Patron,* ur c'hwil (ul labous, un ibil) a baotr g., un hinkin a baotr g., ur goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., ur farloter g.
Patronat n. (-s,-e) : patromelezh b.
Patronatsfest n. (-es,-e) **/ Patronatstag** g. (-s,-e) : [relij.] kermes g., pardon g.
Patrone b. (-,-n) : **1.** [burev, liv] kartouchenn b., tenn liv g., karitell-erlec'hiañ b., korned-liv g. ; **2.** [arm] tenn g., kartouchenn b.
Patronenfüller g. (-s,-) : stilo karitelloù g., stilo-pluenn g.
Patronengurt g. (-s,-e) **/ Patronengürtel** g. (-s,-) : [arm] gouriz-tennoù g., gourizad tennoù g.
Patronenhülse b. (-,-n) : [arm] klaou g., klaouenn b.
Patronenkammer b. (-,-n) : [arm] taboulin b.
Patronenrahmen g. (-s,-) : [arm] karger g.
Patronenstreifen g. (-s,-) : [arm] bandenn dennoù b., bandennad tennoù b.
Patronentasche b. (-,-n) : [arm] sac'h-tennoù g.
Patronentrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b.
Patroneur g. (-s,-e) : treser patromoù g., patromour g.
Patronin b. (-,-nen) : [relij.] patromez b., paeronez b., santez paeronez b., maeronez b.
Patronymikon n. (-s, Patronymika) **/ Patronymikum** n. (-s, Patronymika) : anv a-berzh tad g., anv stummet diwar hini an tad g., anv-tiegezh g.
Patrouille b. (-,-n) : [lu, polis] ged g., ged-tro g., tro-c'hed b., troiad-c'hed b.
Patrouillenboot n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-ged g., lestr-geder g.
Patrouillengang g. (-s,-gänge) : [lu, polis] ged-tro g., tro-c'hed b., troiad-c'hed b.
patrouillieren V.gw. (hat patrouilliert / ist patrouilliert) : ober ged-tro, ober ar ged.
Patroziniumsfest n. (-es,-e) : [relij.] kermes g., pardon g.
patsch ! estl. : bing ! dao ! paw !
Patsch g. (-es,-e) : **1.** skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., bozad b. ; **2.** P. dornig g.
Patsche b. (-,-n) : **1.** paliked lazh-kelien b., golvazh b. ; **2.** skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., bozad b. ; **3.** dorn g., dornig g. ; **4.** bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., limouz g., liboud g., mailh g., libistr g., morvonk g., morfont g., lagenn b., krenegell b. ; **5.** [dre skeud.] gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b. ; *in der Patsche sitzen (sein),* bezañ en estrenvan,

estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ paket en un dreineg, bezañ paket en ur grenegell, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ karget e vazh a spern ; *er ist in die Patsche hineingeschlittert,* kouezhet eo en ur gudenn lous, gwall luziet eo en afer-se, gwall strobet eo en afer-se, emañ e fagodenn ha kant gantañ, degouezhet ez eus plegennoù diaes gantañ, en em gavet eo en ur gwall blegenn, en em gavet eo diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, en em gavet eo en estrenvan, en em gavet eo evel ur pesk en ur bod lann, en em gavet eo en ur gempenn, en em gavet eo el lagenn, en em gavet eo en ur grenegell, en em gavet eo sac'het en ur gaoc'henn, kouezhet eo etre kebr ha toenn, emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, erru eo trist ar jeu gantañ, erru eo en ur stad skeudik ; *jemandem aus der Patsche helfen,* tennañ u.b. eus ar vouilhenn, dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., disac'hañ u.b. eus un toull bennak, digoliañ u.b., rekouriñ u.b., tennañ u.b. a wall blegenn, tennañ u.b. er-maez a boan, ober avel d'u.b., difallañ u.b., astenn ar skeul d'u.b., diboaniañ u.b., lemel u.b. a boan ; *sich selbst aus der Patsche helfen,* kavout e lank, kavout lank, en em gavout, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, en em arat, en em tennañ eus ur gwall boull, digoliañ, disodellañ, dienkañ, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn e-unan, en em zinec'hiñ, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn.

patschen V.gw. (hat gepatscht [ober trouz] / ist gepatscht [mont en ur ober trouz]) : *im Wasser patschen,* ober soubig (bourbouilhat, kabouilhat, fourdouilhat, fankigellañ, foutouilhat, ribouilhat, diskrapañ, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.

Patschen g. (-s,-) : [Bro-Aostria] **1.** [rodoù] dic'hwezadenn b., rod toullet b. ; **2.** P. chaoson g., kofignon g., pantouflenn b.

patschert ag. : [Bro-Aostria] loaiek, dornet-fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek.

Patschhändchen n. (-s,-) : dornig g.

patschnass ag. : gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).

Patschuli n. (-s) : [louza.] patchouli g.

patt ag. : [echedoù] pat.

Patt n. (-s,-s) : [echedoù] pat g.

Patte b. (-,-n) : [dilhad.] stolikenn chakod b., lorikenn c'hodell b.

patzen V.gw. (hat gepatzt) : P. lakaat e zorn en e c'houloù ha brav, lakaat e zorn en e zisheol ha brav, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kemer e voned evit e dog, lienañ ar biz kontrol, mont e-barzh ar c'harzh, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had, skeiñ hebiou, tennañ hebiou.

Patzer g. (-s,-) : **1.** louaderezh g., bourd g., fazienn b., stlabezenn b. ; **2.** [Bro-Aostria] saotr g., kousi g., tarch g., pik g. ; **3.** strop a zen g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., kac'her g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.

patzig ag. : rust, dichek, rok, her, balc'h, dirukel, digoll, divergont, dibalamour, digaz, difoutre, direvil, dizouj.

Patzigkeit b. (-) : rogoni b., rogentez b., balc'hder g., hardizhded b., divergontiz b., divezhoni b., dichekadenn b., fae g., dismeg g., dismegañs b., herder g., herded b.

Paukant g. (-en,-en) : [skol-veur] duveller g.

Pauke b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] timbalenn b. ; *türkische Pauke,* mandore b., gourzaboulin b., taboulin vras b. ; *mit Pauken und Trompeten,* war an ton bras, war an ton uhelañ, war an tonioù bras, gant lid bras, gant biniou ha bombard ; *Pauke spielen,* timbalennañ ; **2.** [dre skeud.] *auf die Pauke hauen,* ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar.

pauken V.gw. (hat gepaukt) : **1.** [sonerezh] skeiñ war ar vandore, skeiñ war ar c'hourzaboulin, taboulinañ, timbalennañ ; **2.** [skol] P. studiañ c'hwek, kiañ er skol, lardañ, kordañ da vat gant e studioù, debriñ e levrioù, poaniañ, mont hardizh dezhi, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant ar studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, studiañ evel un dall, lakaat kas war e spered, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant

e studioù, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskiñ ; **3.** [studierien] duvelliñ, klezeiata.
Pauken n. (-s) : kiañ er skol g., kiañ war al labour skol g.
Paukenbecken n. (-s,-) : simbalenn b., diskell b. ; *Paukenbecken spielen,* simbalennañ.
Paukenbeckenschläger g. (-s,-) **/ Paukenbeckenspieler** g. (-s,-) : [son.] simbalenner g.
Paukenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn an daboulin b.
Paukensaite b. (-,-n) : [korf.] kordenn an daboulin b.
Paukenschlag g. (-s,-schläge) : [sonerezh] taol war an dimbalenn g., son an dimbalenn g.
Paukenschläger g. (-s,-) : [sonerezh] timbalenner g.
Paukentreppe b. (-,-n) : [korf.] kanolig an daboulin b.
Pauker g. (-s,-) : **1.** [sonerezh] soner mandore g., soner gourzaboulin g., timbalenner g. ; **2.** mestr-studi g.
Paukerei b. (-,-en) : **1.** kiañ er skol g., kiañ war al labour skol g. ; **2.** [studierien] duvell g.
Paukerin b. (-,-nen) : **1.** [sonerezh] sonerez vandore b., sonerez c'hourzaboulin b., timbalennerez b. ; **2.** mestrez-studi b.
Paukist g. (-en,-en) : [sonerezh] timbalenner g.
Paukistin b. (-,-nen) : [sonerezh] timbalennerez b.
Paul g. : Paol g.
Paula b. : Paolina b.
Paulisches Ausschließungsprinzip n (-s) **/ Pauli-Prinzip** n. (-s) **/ Pauli-Verbot** n. (-s) : [fizik] digenlec'hiaduster g., pennaenn an ezkaeladur b.
Paulus g. (Pauli *pe* des Paulus) : sant Paol g. ; *Gedenktag von Petrus und Paulus,* gouel Pêr ha Paol g. ; *Bekehrung des Apostels Paulus, Bekehrung des Paulus, Pauli Bekehrung,* distro sant Paol ouzh Doue b.
Pauperismus g. (-) : paouregezh b., tavantegezh b., dienez b., mizer zu b., mizer ruz b., paourentez ruz b.
Pausback g. (-s,-e) : bouselleg g., jodeg g., boc'heg g., bougenneg g., P. fas loar g/b / fas kann al loar g/b. (Gregor), penn javedek g., penn joskenn g.
Pausbacken lies. : divjod bousellek lies., divjod bougennek lies., divoc'h bousellek lies., divougenn bousellek lies., fas loar g./b. / fas kann al loar g./b. / bougennoù c'hwezet lies. / divougenn boufet lies. (Gregor), divjod kuilh lies., penn javedek g., penn joskenn g.
pausbäckig ag. : jodek, javedek, bougennek, boc'hek, bousellek, P. fas loar ; *pausbäckige Frau,* bousellegenn b. ; *pausbäckiger Mann,* bouselleg g., jodeg g., boc'heg g., P. penn joskenn g., fas loar g./b. / fas kann al loar g./b. (Gregor), penn javedek g., penn joskenn g.
pauschal ag. : treziadek, a-stok-varc'had, a-dreuz, a-drak ; *pauschal bezahlen,* paeañ a-vloc'h, paeañ a-dreuz, paeañ a-drak, treziata.
Pauschale b. (-,-n) : sammad a-dreuz g., treziad g., sammad treziadek g., priz treziadek g.
pauschalieren V.k.e. (hat pauschaliert) : bloc'helaat.
Pauschalkunde g. (-n,-n) : treziataour g., treziataer g.
Pauschalpreis g. (-es,-e) : priz bloc'hel (a-drak, a-dreuz, a-stok-varc'had) g., treziad g., priz treziadek g.
Pauschalreise b. (-,-n) : beaj treziadek b.
Pauschalsumme b. (-,-n) : sammad a-dreuz g., treziad g., sammad treziadek g.
Pauschalurteil n. (-s,-e) : barn krenn-ha-krak b., barn a-droc'h-trañch b., ouilhenn b.
Pauschbesteuerung b. (-,-en) : taosadur a-dreuz (a-drak, a-stok-varc'had) g., taosadur treziadek g.
Pauschbetrag g. (-s,-beträge) : sammad a-dreuz g., treziad g., sammad treziadek g.
Pause[1] b. (-,-n) : **1.** poz g., pozadenn b., paouez g., ehan g., arsav g., harp g., astal g., span g., spanaenn b., harz g., didorr g., diskuizh g., diskuizhadenn b., remzi g., repoz g., repozvan g., distag g. ; *Pause machen, eine Pause einlegen,* lakaat ur poz, ober ur poz, lakaat ur paouez, lakaat un ehan, kemer un tamm ehan, ober ur bozadenn (un ehan, ur paouez, un harp, ur sav-kein, un tamm diskuizh, un diskuizhadenn, un tenn-anal), ober un dizanaliñ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, disammañ, ober un tamm diskrog, disterniañ, diblegañ e gein, digeinañ, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, pozañ, ehanañ, repoziñ un tamm ; *nach dieser kurzen Pause ergriff jeder seinen Wanderstock,* goude an ehanig-se e krogjont pep hini en e vazh-vale ; *ohne Pause,* ent-didroc'h, didroc'h, hep diskrog ; *er arbeitet ohne Pause,* labourat a ra didroc'h, labourat a ra hep diskrog, labourat a ra hep ren tenn-anal ebet, labourat a ra hep digeinañ, n'eus ket a boz dezhañ ; *er hat zehn Stunden ohne Pause geredet,* prezegennet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer) ; **2.** [sonerezh] span g., paouezenn b., pozadenn b. ; *halbe Pause,* hanterbozadenn b., hanterspan g. ; *Viertelpause,* poent-tav g., kardspan g. ; *Achtelpause,* hanterboent-tav g. ; **3.** [c'hoariva] ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etrec'hoari g., dazc'hoari g. ; *in der Pause zwischen den zwei Theaterstücken,* e-pad an ehan e gwask an daou bezh-c'hoari ; **4.** [skol] ehan-c'hoari g.
Pause[2] b. (-,-n) : treuzlinennadur g., treuztresadur g.
pausen V.k.e. (hat gepaust) : treuztresañ, treuzlinennañ, kalkañ, diskalkañ.
Pausenbrot n. (-s) : gortozenn b.
Pausenhalle b. (-,-n) : disglavenn b., goudorenn b., goudor g.
Pausenhof g. (-s,-höfe) : porzh-skol g., porzh ar skol g., porzh-c'hoari g., porzh g.
pausenlos ag. : hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, harz-diharz, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, hep ehan na didorr, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi ; *er arbeitet pausenlos,* labourat a ra didroc'h, labourat a ra ent-didroc'h, labourat a ra hep diskrog, labourat a ra hep ren tenn-anal ebet, labourat a ra hep digeinañ, n'eus ket a boz dezhañ ; *er hat zehn Stunden pausenlos geredet,* prezegennet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer).
Pausenzeichen n. (-s,-) : **1.** [kleweled] aouidell b., etrec'hoari g. ; **2.** [sonerezh] span g., paouezenn b., pozadenn b.

pausieren V.gw. (hat pausiert) : lakaat ur poz, lakaat ur paouez, lakaat un ehan, kemer un tamm ehan, ober ur bozadenn (un ehan, ur paouez, un harp, ur sav-kein, un tamm diskuizh, un diskuizhadenn, un tenn-anal), ober un dizalaniñ, ober un dizanaliñ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, disammañ, ober un tamm diskrog, disterniañ, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh, ober ur gourvez, ehanañ.
Pauspapier n. (-s,-e) : paper treuztresañ g., treuzfollenn b., paper boull g.
Pavane b. (-,-n) : [dañs] pavanenn b.
Pavian g. (-s,-e) : [loen.] babouz g.
Pavillon g. (-s,-s) : **1.** [tisav.] pavilhon g. ; **2.** [teltenn] pabell b., tinell-vrezel b. ; **3.** [sonerezh] *Musikpavillon,* kledour-seniñ g.
Pawlatsche b. (-,-n) : [Bro-Aostria] trepas diavaez g.
Pay-TV n. (-s *pe* -) : chadenn skinwel da baeañ b.
Pazifik g. (-s) : *der Pazifik,* ar Meurvor Habask g., ar Mor-Habask g.
Pazifismus g. (-) : [polit.] peoc'hgarouriezh b., peoc'helouriezh b.
Pazifist g. (-en,-en) : [polit.] peoc'hgarour g., peoc'helour g. ; *ein engagierter Pazifist,* ur peoc'hgarour gredus g. ur peoc'helour leun a c'hred birvidik g.
Pazifistin b. (-,-nen) : [polit.] peoc'hgarourez b., peoc'helourez b.
pazifistisch ag. : [polit.] peoc'hgar, peoc'hgarour, peoc'helour.
pazifizieren V.k.e. (hat pazifiziert) : peoc'haat, peoc'hiañ, lakaat ar peoc'h e, lakaat ar peoc'h da ren e.
PC g. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Personalcomputer**] [stlenn.] urzhiataer personel g., PC g., korrurzhiataer g.
PCB n. (-) : [*berradur evit* **polychloriertes Biphenyl**] bifenil poliklorek g.
PDS b. (-) : [*berradur evit* **Partei des Demokratischen Sozialismus**] PDS g., strollad ar sokialouriezh demokratel g.
P. Chr. : *post Christum natum*, g.H.S., goude Hor Salver, goude Jezuz Krist.
Pech n. (-s,-e) : **1.** peg g., peg-du g. ; *Erdpech,* ter g., ter-douar g., brae g., bre g. ; *schwarz wie Pech,* du-peg, du evel peg ; *etwas mit Pech abdichten,* difuiñ udb gant peg ; *das klebt wie Pech,* an dra-se a stag evel peg ; **2.** [dre skeud.] boch g., taol dichañs g., chañs fall b., dichañs b., gwallchañs b., gwalleur g./b., maleur g., gwalldonkadur g., droukfortun b., gwallfortun b., gwallverzh g., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., drouklamm g., gwalldaol g., gwallzarvoud g., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., prendenn g., feud g., dihet g., gwall avel g., avel fall g., drougavel g. ; *Pech haben,* bezañ dichañsus, bezañ dichañs, bezañ gant an dichañs, bezañ gwallchañsus, bezañ gwallchañset, bezañ krog ar c'hwil en an-unan, kaout dichañs, kaout chañs fall, kouezhañ an dichañs war an-unan, bezañ krog an dichañs en an-unan, na vezañ (na ruilhal) ar voul a-du gant an-unan, mont e ribotadenn da fall, ober kazeg, chom kazeg, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, ober kazh, bezañ beleg, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull ; *vom Pech verfolgt,* an drougavel (ar gwallavel, an dichañs) warnañ, ar blanedenn warnañ, poursuet gant ar gwalleur, ur paourkaezh siwazh anezhañ, ur villigadenn anezhañ, dindan gwalenn ar reuz, an dizeur ouzh e seulioù, drougeur ouzh e heul, droukberzh ouzh e heul, barr gantañ / tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall gantañ (Gregor) ; P. *Pech gehabt ! dein Pech ! Pech für dich !* hennezh ar gwashañ dit ! gwazh a se dit ! euver eo ! chañs fall ac'h eus bet ! gant an dichañs ! pebezh taol dichañs ! ; *sie hat das Pech, in diesem Schlamassel zu stecken,* domaj eo dezhi ez eo tapet er blegenn lous-se - tapet eo er blegenn lous-se, siwazh dezhi ; **3.** *sie klebt an mir wie Pech,* emañ bepred war va buhez, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, ne zispeg ket diouzhin, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lêr, kerzhet a ra atav a-dost-berr ouzh va seulioù ; **4.** *sie halten zusammen wie Pech und Schwefel,* gwall vignoned int, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, ar re-se a zo evel kein ha roched, àr an hevelep neudenn emaint.
Pechbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] spruñs str., pruñs str.
Pechblende b. (-) : [kimiezh, douar.] pechblend g.
Pechdraht l g. (-s,-drähte) : lignol str.
Pecher g. (-s,-) : rousinaer g.
Pecherde b. (-) : douar bitumek g.
Pecherei b. (-) : rousinerezh g.
Pecherker g. (-s,-) : baleg-tarzhell g.
Pechfackel b. (-,-n) : etev-goulaouiñ g.
pechfinster ag. : teñval-dall, teñval-sac'h, teñvel evel en ur forn, du-peg, du-dall, du-pok, teñval evel ur forn (evel ar glaou, evel an noz, evel ur sac'h, evel en ur sac'h, evel sac'h ur glaouer), du evel foñs ar siminal (evel en ur pod, evel revr ar billig), du-pod.
pechig ag. : gludek, pegus, bitumek.
Pechkohle b. (-) : jed g., maen-jed g.
Pechnase b. (-,-n) : [tisav.] baleg-tarzhell g.
Pechnelke b. (-,-n) : [louza.] tap-kelien g., lichnid gludek str. [*Lychnis viscaria*].
pechrabenschwarz ag. / **pechschwarz** ag. : du-peg, du evel peg, du-bran, du-mouar, du-pod, du-polos, du-pok, du-jed, du-sac'h, du-poazh, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, ken du hag ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz,

du evel ur born pikez, du evel dour-derv, ken du ha dour-derv.
Pechsträhne b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., strobad taolioù dichañs g., gwiadenn reuzioù b., stlejennad reuzioù b., stardigennad reuzioù b., dibunadenn taolioù dichañs b., heuliad gwallzarvoudoù g., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h lies. ; *eine Pechsträhne haben,* bezañ krog ar c'hwil en an-unan, bezañ an drougavel (ar gwallavel) war an-unan, bezañ poursuet gant ar gwalleur, bezañ ar blanedenn war an-unan, bezañ ur paourkaezh siwazh eus an-unan, bezañ ur villigadenn eus an-unan, bezañ dindan gwalenn ar reuz, bezañ an dizeur ouzh e seulioù, bezañ drougeur ouzh e heul, bezañ droukberzh ouzh e heul, bezañ barr gant an-unan / na vezañ tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / bezañ an traoù fall gant an-unan (Gregor).
Pechvogel g. (-s,-vögel) : paourkaezh siwazh g., dorn dichañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Pechvogel und bleibe es immer noch,* ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.
Pedal n. (-s,-e) : troadikell b., troadell b., kambli b. ; *in die Pedale treten,* kampilhal, troadikellañ, troadikellat, kambliañ ; *die Pedale rückwärts treten,* digambliañ, troadikellañ a-gil ; *die Pedale des Klaviers,* troadikelloù ar piano lies.
pedalen V.gw. : [Bro-Suis] **1.** (hat pedalt) : kampilhal, troadikellañ, kambliañ ; **2.** (ist pedalt) : mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut, mont gant ar marc'h-gaol g.
Pedant g. (-en,-en) : brizhouizieg g., pabor g. ; *er ist ein schulmeisterlich trockener Pedant,* c'hoari a ra atav e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, plijout a ra dezhañ tailhañ e vestr, klask a ra bepred ober lezennoù, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, plijout a ra dezhañ ober skol d'ar re all, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, ur c'hozh arloup a zo anezhañ, hennezh a zo ul lavarer kaer, hennezh a zo ul lavarer brav.
Pedanterie b. (-) : pedantegezh b., brizhouiziegezh b.
Pedantin b. (-,-nen) : brizhouiziegez b., paborez b.
pedantisch ag. : pedant, brizhouiziek.
Peddigrohr n. (-s) : [louza.] broen-Indez str.
Pedell g. (-s,-e) : **1.** porzhier g., dorojer g., gward kenurzh g. ; **2.** [skol] urcher g., foet-lost g.
Pediküre[1] b. (-) : troadaezouriezh b., ficherezh-treid g., kempennerezh-treid g.
Pediküre[2] b. (-,-n) / g. (-n,-n) : troadaezour g., troadaezourez b., ficherez-treid b., ficher-treid g., kempennerez treid b., kempenner treid g.
Pediment n. (-s,-e) : [douar.] pedimant g.
Pedologie b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.
Peeling n. (-s,-s) : [mezeg.] peliadur kroc'hen g.
Peepshow b. (-,-s) : peepshow g., mirodrom g.
Pegasos g. / **Pegasus** g. : [barzh.] ar marc'h askellek g., Pegasos g.
Pegel g. (-s,-) : **1.** skeul live an dour b., skeuliad live an dour b., jaoj g. ; **2.** skeul live ar son b., skeuliad live ar son b., jaoj ar son g. ; **3.** live ar son g. ; **4.** live an dour g. ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen,* goude ar barradoù glav puilh eo brasaet mat al lenn ; *der Pegel des Flusses ist stark angestiegen,* remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr, kresk an doureier er stêr a zo bras, kresket kalz he deus ar stêr, kresket kalz eo ar stêr ; *Nullpunkt des Pegels,* live izelañ an dour g., izeldour g., izeldourioù lies.
Pegelhöhe b. (-,-n) : live g.
pegeln V.k.e. (hat gepegelt) : sontañ.
Pegelstand g. (-s,-stände) : [dour] live an dour g., [trouz] live ar son g. ; *der Pegelstand des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen,* goude ar barradoù glav puilh eo brasaet mat al lenn ; *niedriger Pegelstand,* dour bas g., dour berr g., dour bihan g. ; *niedrigster Pegelstand,* live izelañ an dour g., izeldour g., izeldourioù lies., izelvezh b., izelañ g. ; *im niedrigsten Pegelstand sein,* bezañ en e izelañ ; *hoher Pegelstand,* dour bras g., remoul g., uheldourioù lies.
Peilanlage b. (-,-n) : aveadur skingornventerezh g., aveadur radiogoniometriezh g.
Peilempfänger g. (-s,-) : skingornventer g., radiogoniometr g.
peilen V.k.e. (hat gepeilt) : **1.** sonteal, sontañ, muzuliañ, gourhedañ, spislec'hiañ, emlec'hiañ ; **2.** *die Lage peilen,* studiañ stad an traoù, sellet penaos emañ kont ; **3.** P. *über den Daumen peilen,* braskontañ, brasventañ, brasprizout, prizout d'ar much, muchañ, dewerzhañ a-wel dremm ; *über den Daumen gepeilt,* dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel, hep sellet pizh.
V.gw. (hat gepeilt) : lugnañ, bezañ war api.
Peiler g. (-s,-) : skingornventer g., radiogoniometr g.
Peilfehler g. (-s,-) : fazi savleañ g.
Peilfunk g. (-s) : skingornventerezh g., radiogoniometriezh b.
Peilgerät n. (-s,-e) : sonter g.
Peilkompass g. (-es,-e) : radiokompas g., kompas savleañ g., kompas tric'hornañ g.
Peilnetz n. (-s,-e) : rouedad tric'hornañ b.
Peilort g. (-s,-e) : post savleañ difiñv g.
Peilrahmen g. (-s,-) : stign skingornventeriel g.
Peilsender g. (-s,-) : skingaser gornventeriel g.
Peilstab g. (-s,-stäbe) : [merdead.] gourhederez b., sonterez b.
Peilstrahl g. (-s,-en) : bann spislec'hiañ g., bann emlec'hiañ g.
Peilung b. (-,-en) : **1.** sontadenn b., sontadur g., muzuliadur g., muzulierezh g. ; **2.** savleañ g.
Pein b. (-) : doan b., poan b., chagrin g., diwask g., droug g., gouli g., esgoar g., estrenvan b., disvoued-penn g., kroez b., gouzañvder g., gouzañvded b., gwanerezh g., harell g., heg g., hirvoud g., huanad g., laur g., reuz g., reuziad g., reuzeudigezh b., tarzh-kalon g., enkrez g., gloaz b., jahin g. ; *in großer Pein,* en estrenvan, en e vrasañ anken, en e holl ankenioù, enkrezet-holl ; *er erlöste das Land aus Not und Pein,* kas a reas kuit ar vougenn a oa war ar vro.
peinigen V.k.e. (hat gepeinigt) : merzheriañ, boureviañ, jahinañ, doaniañ, hegañ, drastañ, enkreziñ.
Peiniger g. (-s,-) : bourev g., jahiner g., merzherier g.

Peinigerin b. (-,-nen) : bourevez b., jahinerez b., merzherierez b.
Peinigung b. (-,-en) : merzherierezh b., merzheridigezh b., merzhererezh g., merzheriadenn b., boureverezh g., jahin g., jahinerezh g.
peinlich ag. : **1.** [kozh] *peinliche Befragung,* gwallaters g., jahinerezh g., boureverezh g. ; *jemanden peinlich genau befragen,* reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ur jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b., gwallatersiñ u.b. ; **2.** pervezh, priminik, pizh, dre ar munud, diouzh ar munud, just-ha-just, klok ; *den Vorgang peinlich genau beschreiben,* kontañ a-grenn hag e pep gwirionez (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, just-ha-just, rez) ar pezh a zo bet, ober un danevell glok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù ; *etwas peinlich genau durchsehen,* burutellañ pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb ; *peinliche Sauberkeit,* naetadurezh pizh betek re b., naetoni pizh-ha-pizh b. (Gregor), kempennadurezh pervezh b., terzhienn ar gempennadurezh b., mania ar gempennadurezh g. ; **3.** [dre skeud.] poanius, gloazus, doanius, tenn, start, kalet, garv, nec'hus, morc'hedus, chalus, chifus, rec'hus, dic'hrad, strafuilhus, tregasus, trevellus, gwaskus, fachus, dilaouen, amblijus, ivin, chastreüs, kargus, kruel, reuzus, goular ; *peinliche Frage,* goulenn nec'hus (tregasus, a laka diaes) g.
Peinlichkeit b. (-,-en) : **1.** poaniusted b., doaniusted b., nec'husted b., kaleter g., kaleted b., kruelder g., kruelded b. ; **2.** pervezhded b., munuted b., pizhoni b., skarster g., skarsted b.
Peitsche b. (-,-n) : foet g., skourjez b., kelastrenn b., strilh g. ; *Pferde mit der Peitsche antreiben,* kelastrennañ kezeg, reiñ skourjez da gezeg 'zo, postañ kezeg, touch kezeg gant ar foet ; *mit der Peitsche knallen,* lakaat e skourjez da strakal, tarzhañ e foet, lakaat e skourjez da flipat, lakaat e skourjez da flipata ; *Reitpeitsche,* kelastrenn b. ; *eine Peitsche mit einer Schnur versehen,* touchennañ ur skourjez.
peitschen V.k.e. [*verb-skoazellañ* **haben** : hat gepeitscht] : skourjezañ, skourjezata, foetañ, kelastrennañ ; *mit Nesseln peitschen,* linata.
V.gw. **1.** [*verb-skoazellañ* **sein** pe **haben** : ist gepeitscht / hat gepeitscht] : [glav, avel] c'hwistañ, foetañ, troc'hañ, kregiñ, bezañ rip, bezañ lemm, bezañ put, bezañ garv, bezañ c'hwerv, bezañ binimus, bezañ diroll, bezañ o c'hoari, bezañ en e washañ, teuler gwazh eget kent, teuler par ma c'haller, teuler pellañ ma c'haller ; *der Wind peitscht mir ins Gesicht,* avel rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) a grog ennon, an avel a droc'h, an avel a grog ennon, c'hwistañ a ra an avel, va flemmañ a ra an avel ; *am Gipfel peitschen mir Wolken heftig entgegen,* bagadoù koabr a c'hwist en-dro din war beg ar menez.
2. [*verb-skoazellañ* **sein** : ist gepeitscht] : strakal, tarzhañ, strapañ, stlakañ ; *ein Schuss peitscht,* un tenn fuzuilh a strak.
Peitschen n. (-) : foetadur g., foeterezh g., skourjezañ g., skourjezataerezh g.
peitschenähnlich ag. : skourjezek, skourjezennek, e doare ur skourjez, a-zoare gant ur skourjez, a-seurt gant ur skourjez, [skiantoù] flagellek.
Peitschenhieb g. (-s,-e) : flipad g., flipadenn b., skourjezad g., skourjezadenn b., taol foet g., foetad g., taol skourjez g., kelastrennad b., kelastrennadenn b., taol-flip g., foetadenn b.
Peitschenknall g. (-s) : stlakadenn b., flipadenn b.
Peitschenriemen g. (-s,-) : lêrenn ar skourjez b., touchenn b., flipenn b.
Peitschenschlag g. (-s,-schläge) : flipad g., flipadenn b., skourjezad b., foetad g., taol skourkez g., kelastrennad b., kelastrennadenn b., taol-flip g., foetadenn b..
Peitschenschnur b. (-,-schnüre) : lêrenn ar skourjez b., touchenn b., flipenn b.
Peitschenstiel g. (-s,-e) : troad ar skourjez g.
Peitscher g. (-s,-) : foeter g.
pejorativ ag. : gwashaus, dismegus, disprizus, … gwashaat.
Pekari n. (-s,-s) : [loen.] pekari g.
Pekinese g. (-n,-n) : [loen.] ki pekinat g.
Peking n. (-s) : Beijing b., P. Pekin b.
Pektin n. (-s) : [kimiezh] pektin g.
pektisch ag. : pektek.
pekuniär ag. : arc'hantel, ... arc'hant, ouzh arc'hant, en arc'hant.
Pelagianer g. (-s,-) : [relij.] pelagiad g. [*liester* pelagiz].
pelagianisch ag. : [relij.] pelagiat, pelagour.
Pelagianismus g. (-) : [relij.] pelagiadegezh b.
Pelagius g. : Pelagius g.
Pelargonie b. (-,-n) **/ Pelargonium** n. (-s, Pelargonien) : [louza.] pelargoniom g., fleur-pod str., nadozioù lies.
Pelerine b. (-,-n) : pelerinenn b.
Pelikan g. (-s,-e) : [loen.] pilikant g., P. Marc'harid-ar-yalc'h b.
Pelle b. (-,-n) : **1.** plusk str., rusk str., kroc'hen g., peilhast g., pel g., peilh g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem nicht von der Pelle gehen, jemandem auf der Pelle sitzen,* **a)** bezañ atav war chouk u.b., bezañ bepred war buhez u.b., bezañ bepred war lerc'h u.b., bezañ pegus, bezañ atav war tro u.b., na zispegañ eus u.b., bezañ gwasoc'h eget ur c'hi bihan, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav war lerc'h u.b. evel ur c'hi bihan, bezañ atav-atav war seulioù treid u.b., bezañ atav o redek u.b., bezañ atav-atav o lipat u.b., bezañ atav war lêr u.b. ; **b)** fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b.
pellen V.k.e. (hat gepellt) : peliat, kignat, dibluskañ, diruskañ, rac'hañ, ober ur peilh da, ober un dro beilh da, rimiañ.

V.em. : **sich pellen** (hat sich (t-rt) gepellt) : diskantañ, kroc'heniñ, diskroc'heniñ, kignat, peliat ; *die Haut pellt sich,* peliat a ra ar c'hroc'hen ; *meine Nase pellt sich,* va fri a ziskroc'hen, va fri a gign, peliat a ra va fri.

Pellkartoffel b. (-,-n) : [kegin.] *Pellkartoffeln,* avaloù-douar plusk hag all lies., patatez kroc'hen-digroc'hen str., patatez pluskoù ha tout str., patatez peilh ha tout str., avaloù-douar en o c'hroc'hen lies., patatez plusk ha rusk str., patatez en o flusk str.

Peloponnes g. (- *pe* -es) : *der Peloponnes,* Peloponnez b., Peloponnesos b.

Pelotaspiel n. (-s,-e) : [sport] polot euskarat g. ; *Spielfeld beim Pelotaspiel,* talbennva polot euskarat g. ; *Wand beim Pelotaspiel,* talbenn polot euskarat g.

Pelz g. (-es,-e) : **1.** feur b., kroc'hen g., blevenn b., blevad g., blev str., foulinenn b., pan g., panenn b., kreoñ g., kreoñennad b., kreoñad g., porpant g., chupenn b., ken g., bisig g., meginerezh g. ; *diese Katze hat einen weichen Pelz,* ar c'hazh-se eo flour e borpant, ar c'hazh-se eo flour e chupenn, ar c'hazh-se eo flour e greoñ ; *unverarbeiteter Pelz,* kroc'hen glas g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Pelz waschen,* kribañ (koueziañ) e benn d'u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b, krial war-lerc'h u.b., plantañ kentel gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lavaret e Bater (kontañ e Bater Noster) d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b. / ober e gentel d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; *jemandem auf den Pelz rücken,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., maoutañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, koad, fest ar vazh, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kivijañ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; *jemandem Läuse in den Pelz setzen,* **a)** c'hwezhañ an diskred e kalon u.b., c'hwezhañ an disfiz e spered u.b. ; **b)** lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an dall d'u.b., c'hoari an dall (an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., kaoc'hañ e stal d'u.b. ; *jemandem eins auf den Pelz brennen,* diskargañ e arm war u.b., toullañ korf u.b. gant un tenn, plantañ ur boled e korf u.b.

Pelzbesatz g. (-es,-besätze) : lurell foulinenn b., gourem foulinenn g.

pelzen V.k.e. (hat gepelzt) : digroc'henañ.

V.gw. (hat gepelzt) : [rannyezh.] lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourrennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober na tre na lanv, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, luduenniñ, sac'hañ, sorañ.

Pelzfutter n. (-s) : doubleür feur g., doubladur feur g.

pelzgefüttert ag. : feuret, panek, maoutik, doublet a veginerezh, doublet gant meginerezh ; *pelzgefütterter Mantel,* mantell feuret b., mantell feur b., mantell groc'hen b., mantell banek b., mantell doublet a veginerezh b., mantell doublet gant meginerezh b.

Pelzhandel g. (-s) : pelleterezh g., meginerezh g.

Pelzhändler g. (-s,-) : meginer g., pelleter g., feurer g., kaboser g.

Pelzhandschuh g. (-s,-e) : maneg feur b., maneg groc'hen b., maneg banek b.

pelzig ag. : **1.** panek, kreoñek, blevek, voulouzek, gloanek, kinviek ; **2.** [dre skeud.] *ich habe ein pelziges Gefühl im Mund,* tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon ; *ich habe vom Saufen noch ein pelziges Gefühl im Mund,* poazh eo c'hoazh va genoù.

Pelzjacke b. (-,-n) : chupenn feur b., chupenn groc'hen b., chupenn banek b., porpant kreoñ g., kanadianenn b.
Pelzjäger g. (-s,-) : foulinataer g.
Pelzmantel g. (-s,-mäntel) : mantell feur b., mantell groc'hen b., mantell banek b., porpant kreoñ g.
Pelzmütze b. (-,-n) : boned feur g., boned kroc'hen b., boned panek b., kalabousenn b.
Pelzrobbe b. (-,-n) : [loen.] otarienn vlevek b.
Pelzsamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.
Pelzschuh g. (-s,-e) : botez-vaoutig b., botez feuret b.
Pelzstiefel g. (-s,-) : heuz feuret g.
Pelztier n. (-s,-e) : [loen.] loen feur g., bleveg g. [*liester* bleveien].
Pelzverbrämung b. (-,-en) : gwarnisadur feur g., pasamant feur g., gwarnisadur foulinenn g.
Pelzwaren lies. **/ Pelzwerk** n. (-s) : feurioù lies., foulinennoù lies., panennoù lies.
pempern V.k.e. ha V.gw. (hat gepempert) : [Bro-Aostria] P. P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn ; *sie sind gerade am Pempern,* emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graoñenn, o kempenn ar jardin emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint ; *er ist gerade am Pempern,* emañ o plantañ unan, emañ o c'hoari ar vaouez, emañ o lemmañ e vinaoued ; *mit jemandem pempern,* tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari daou gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari lapavan gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b.
V.k.e. (hat gepempert) : [Bro-Aostria] *ein Mädchen pempern,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, fourrañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h ; *jemanden von hinten pempern,* mont dre zreñv d'u.b., ober un daol-vaen ; *von jemandem gepempert werden,* bezañ c'hoariet gant u.b., bezañ plantet kig d'an-unan gant u.b., bezañ piket e doull gant u.b., bezañ pilet gant u.b., bezañ troc'holiet gant u.b., bezañ tumpet gant u.b., bezañ gwintet gant u.b., bezañ ruilhet gant u.b., bezañ graet e jeu d'an-unan gant u.b., bezañ tourtet gant u.b., bezañ fistoulet gant u.b.
Penalty g. (-s,-s) : [Bro-Suis] penalti g., tenn-kastiz g.
Penaten lies. : [mojenn.] doueoù an ti lies., doueed an ti lies., penated lies., arc'houereered an ti lies.
Pendant n. (-s,-s) : par g., parez b., parigell b. ; *das Pendant zu jemandem sein,* bezañ par egile.
Pendel n. (-s,-) : momeder g., balañser g., balañsinenn b., hoskeller g., palantier g., spletenn b. ; *das Pendel einer Standuhr,* balañser ur bandulenn g., balañsinenn ur bandulenn b., hoskeller ur bandulenn g., momeder ur bandulenn g. ; [fizik] *ballistisches Pendel,* momeder kerc'hellañ diardos g. ; *mathematisches Pendel,* momeder eeun g.
Pendelausschlag g. (-s,-ausschläge) : heled luskelladoù ur momeder g.
Pendelbewegung b. (-,-en) : [fizik] loc'h luskelladek g., hoskellerezh g., branselladur g., luskell b., luskellerezh g., lusk-dilusk g., fiñv lusk-dilusk g., luskell b., fiñv luskellus g., lusk mont-dont g., loc'h pebeilat g., loc'h ha morloc'h.
Pendelbus g. (-ses,-se) : bulzun b., karr-boutin bulzun g., karr-boutin monedone g., karr-boutin kas-degas g.
Pendeldienst g. (-es,-e) : monedonea g.
Pendelhammer g. (-s,-hämmer) : maout momeder g.
pendeln V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **haben** : hat gependelt] luskellat, momediñ, hoskellat, brañskellat, brañsellat ; **2.** [*verb-skoazell* **sein** : ist gependelt] mont ha dont, tremen ha distremen.
Pendelschalter g. (-s,-) : trec'haoler momeder g.
Pendelschwingung b. (-,-en) : loc'h luskelladek g., hoskellerezh g., branselladur g., luskell b., luskellerezh g., lusk-dilusk g., fiñv lusk-dilusk g., fiñv luskellus g., loc'h pebeilat g., loc'h ha morloc'h.
Pendeltür b. (-,-en) : dor lusk-dilusk b., dor luskellus b.
Pendeluhr b. (-,-en) : horolaj g., pandulenn b. ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen,* sevel pouezioù un horolaj.
Pendelung b. (-,-en) : loc'h luskelladek g., luskelladur momeder g., fiñv momeder g., lusk-dilusk g., luskell b., luskellerezh g., hoskellerezh g., fiñv lusk-dilusk g., fiñv luskellus g.
Pendelverkehr g. (-s) : monedonea reoliek etre an ti (etre al lec'h annez) hag al lec'h labour g.
Pendelzug g. (-s,-züge) : tren bulzun g., tren kas-degas g., tren monedone g.
pendent ag. : [Bro-Suis] war ober, en entremar, e-kroug (Gregor), e-ispilh, chomet (manet) war vordo, e darn, e-skourr, en arvar, chomet e krog, c'hoazh ouzh an drez, e-pign, chomet war vann, chomet er vann, chomet a-sac'h.
Pendenz b. (-,-en) : [Bro-Suis] afer hag a zo en entremar b., afer hag a zo e-kroug b., afer hag a zo e-ispilh b., afer chomet (manet) war vordo b., afer hag a zo e darn b., afer hag a zo e-skourr b., afer hag a zo en arvar b., afer chomet e krog b., afer hag a zo c'hoazh ouzh an drez b., afer hag a zo e-pign b., afer chomet war vann b., afer chomet er vann b., afer chomet a-sac'h b.
Pendler g. (-s,-) : den hag a ya hag a zeu etre e lec'h annez hag e lec'h labour gant araezioù treuzdougen boutin g., bannlevad g.
Pendlerin b. (-,-nen) : plac'h hag a ya hag a zeu etre he lec'h annez hag he lec'h labour gant araezioù treuzdougen boutin b., bannlevadez b.

Pendlerverkehr g. (-s) : *sellit ouzh* **Pendelverkehr**.
Pendule b. (-,-n) **/ Pendüle** b. (-,-n) : horolaj g., pandulenn b.
Peneplain b. (-,-s) : argompezenn b.
Penes *liester evit* **Penis**.
penetrant ag. : **1.** [c'hwezh] kreñv, pounner, trenk ; **2.** [blaz] kreñv ; **3.** [den] pegus, spegus, torr-penn, hanus ; **4.** [mouezh] skiltr.
penetrieren V.k.e. (hat penetriert) : trebarzhiñ ; *jemanden anal penetrieren,* enrevriañ u.b., ibiliañ u.b. dre e walenn, flemmañ u.b. dre e lagad adreñv, mont d'u.b. dre e doull-brenn, sodomañ u.b.
peng estl. : bing ! dao ! pao !
penibel ag. : **1.** pervezh, pizh, sellus, strizh ; **2.** poanius, gloazus, doanius, tenn, start, garv, diaes.
Penicillium n. (-s) : [louza.] penikilliom g.
Penis g. (-,-se/Penes) : kalc'h g., kastr g., pitouch g., benveg g., ezel g., pidenn b., bitouzenn b., pik g., P. pifon g., lost g., kantol b., skourjez b., kalkenn b., heuz g., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., pich g., bilh g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., flemm g., gwern b., flutenn b. ; *beschnittener Penis,* kalc'h dispourbellet g. ; *erigierter Penis beim Menschen,* kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g.
Penizillin n. (-s,-e) : [mezeg.] penikillin g.
Pennal n. (-s,-e) : **1.** boest plumennoù skrivañ b., boest-pluennoù b. ; **2.** [dre skeud.] P. skol b.
Pennäler g. (-s,-) : P. Yann skoliad g.
Pennbruder g. (-s,-brüder) : P. sklanker g., foreant g., foeter-bro g., foeter-hent g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-bro g., reder-poulloù g., truilheg g., pilhaoueg g., chelgenn a zen g., louskenn g., labaskenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., laoueg g., denjentil laou g. ; *die Pennbrüder,* ar gorkerien lies., an druanted lies., ar jaloded lies., ar jalodaj g., ar sklankerien lies., ar foreanted lies., an dudjentil laou lies.
Penne b. (-,-n) : P. skol b.
pennen V.gw. (hat gepennt) : **1.** P. kemer ur jar, boueta ar c'hwen, magañ ar c'hwen, magañ c'hwen, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, tortañ, mont d'ar Roc'h, diroc'hal ; **2.** bezañ dievezh ; **3.** *mit jemandem pennen,* kousket gant u.b.
Penner g. (-s,-) : P. **1.** sklanker g., foreant g., foeter-bro g., foeter-hent g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-bro g., reder-poulloù g., truilheg g., pilhaoueg g., labaskenn b., chelgenn a zen g., louskenn g., beg-lor g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., denjentil laou g., laoueg g., klasker-bara g. ; *die Penner,* ar gorkerien lies., an druanted lies., ar jaloded lies., ar jalodaj g., ar sklankerien lies., ar foreanted lies., an druilheien lies., ar bilhaoueien lies. ; **2.** maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., paourkaezh paotr hep penn na menn g.
Pensa / Pensen *liester evit* **Pensum**.
Pension b. (-,-en) : **1.** leve g., pañsion b., retred g./b. ; *mit Pension verabschiedet,* lakaet war e leve, P. lakaet war e dorchenn vihan ; *in Pension gehen,* dont war e leve, dont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retrediñ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan ; *jemandem eine Pension geben,* leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediñ u.b. ; **2.** [skol] skol-annez b., skol-lojañ b. ; **3.** [leti] ti-pañsion g. ; *Vollpension,* bod ha loj, ti hag aoz hag ur gwele evit an noz, pañsion leun b., holl bredoù ha lojeiz, al lojeiz hag ar predoù, tinell leun b. ; *Halbpension,* hanterbañsion b., hantervevañ g., hanterdinell b. ; *bei jemandem in Pension sein, bei jemandem zur Pension wohnen,* bezañ e pañsion e ti u.b., bezañ gant e voued e ti u.b.
Pensionär g. (-s,-e) : **1.** retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g. ; **2.** [skol] diabarzhiad g., lojad g., pañsionad g., pañsioner g. ; **3.** [leti] lojad g., pañsioner g.
Pensionärin b. (-,-nen) : **1.** retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b. ; **2.** [skol] diabarzhiadez b., lojadez b., pañsionerez b. ; **3.** [leti] lojadez b., pañsionerez b.
Pensionat n. (-s,-e) : [skol] skol-annez b., skol-lojañ b., pañsion b.
pensionieren V.k.e. (hat pensioniert) : lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retrediñ ; *sich pensionieren lassen,* dont war e leve, retrediñ ; *pensioniert werden,* bezañ lakaet war e leve, bezañ lakaet e retred, P. bezañ lakaet war e dorchenn vihan ; *pensioniert sein,* bezañ war e leve.
Pensionierung b. (-,-en) : lakidigezh war al leve b., lakidigezh e retred b.
Pensionopolis n. (-) : [tro-lavar] *nach Pensionopolis schicken,* lakaat war e dorchenn vihan, lakaat war e leve, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retrediñ.
Pensionsalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.
Pensionsanspruch g. (-s) : gwir da zont war e leve g.
Pensionsbeitrag g. (-s,-beiträge) : dalc'had diwar ar gopr evit al leve g., skodenn gozhni b.
pensionsberechtigt ag. : ar gwir gantañ da zont war e leve.
Pensionsberechtigte(r) ag.k. g./b. : danvez retredad g., danvez retredadez g./b.
Pensionsberechtigung b. (-,-en) : gwir da zont war e leve g.
Pensionsempfänger g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g.
Pensionsfonds g. (-,-) : font leve g.
Pensionsgast g. (-es,-gäste) : [leti] lojad g., pañsioner g.
Pensionspreis g. (-es,-e) : priz ar bañsion g., priz ar bod hag al loj g.
pensionsreif ag. : mat da vezañ lakaet war e leve.
Pensionsrückstellung b. (-,-en) : pourvezad evit leveoù g.

Pensum n. (-s, Pensa/Pensen) : kementad labour da gas da benn g., trevell g., lod g., lodenn b. *; er hat sein Pensum erledigt, er hat sein Pensum erfüllt,* graet en deus e lod, graet en deus e lodenn.
Pentagon n. (-s,-e) : **1.** [mat.] pempkorneg g., pempkogneg g., pempkorn g., pemptueg g. ; **2.** Pentagon g.
Pentagramm n. (-s,-e) : pentagramm g., steredenn pemp brec'h b.
Pentateuch g. (-s) : [relij.] Pentateuc'h g.
Pentathlon n. (-s) : [sport] pempatlon g., pentatlon g., pentathlon g. ; *das antike Pentathlon,* ar pempatlon klasel g., ar pentatlon klasel g.
Pentatonik b. (-) : pempderezeg g.
Penthièvre g./n. : *der (das) Penthièvre,* Penteür b.
Penthouse n. (-,-s) : [tisav.] randi leur-doenn b.
Pep g. (-s *pe* -) : startijenn b., lañs b., begon g. ; *Pep haben,* **a)** bezañ en e charreoù, reiñ bec'h ; **b)** [dilhad] kaout digoradur, bezañ kran, bezañ cheuc'h, bezañ strak, bezañ kempenn, bezañ mistr, bezañ a-stroñs, bezañ faro, bezañ moust, bezañ nifl, bezañ stipet, bezañ lipet, bezañ mistr ha mibin, bezañ turgn, bezañ feul.
Peperin g. (-s) : [douar.] maen-tuf g., tuf g.
Peperoni lies. : **1.** [louza.] pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str. ; **2.** [kegin.] pebr-Spagn g., pimant g., pimant-ruz g. ; **3.** [Bro-Suis] skilbebr str., pimant-dous str.
Peplos g. (-,Peplen) : [Henamzer, dilhad.] peplos g.
peppig ag. : **1.** lañs gantañ, startijenn gantañ, begon gantañ, lañsus ; **2.** kran, cheuc'h, strak, kempenn, mistr, mistr ha mibin, a-stroñs, faro, moust, nifl, stipet, lipet, turgn, feul.
Pepsin n. (-s,-e) : [bev.] pepsin g., proteaz g., proteinaz g.
Peptid n. (-s,-e) : [kimiezh, bev.] peptid g.
Pepton n. (-s,-e) : [kimiezh] pepton g.
Peptonisierung b. (-,-en) : [kimiezh] peptonekadur g.
per araog. : dre, dre hantererezh udb ; *per Schiff,* dre vag, dre hantererezh bigi ; *per Schiene, per Bahn,* gant an tren, dre hantererezh trenioù ; *per Luft,* gant ar c'harr-nij, dre hantererezh kirri-nij ; *per Anhalter fahren,* c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr ; *per Adresse von,* e gourc'hemenn u.b. ; *per Kassa,* da baeañ diouzhtu (dre ma'z eer, war an tach) ; *per sofort,* diouzhtu-kaer, hep dale tamm, war an tach, war an taol, war al lec'h, war an tomm, hep ket a zale, hep dale ken, hep ken dale, hep termen ; *per Stück,* ar pezh, an tamm, pep hini ; *wir sind per du,* mont a reomp dre "te" an eil ouzh egile, komz (kaozeal) a reomp dre "te" an eil ouzh egile, lavaret a reomp "te" an eil d'egile, teal a reomp an eil egile.
Perche n. : *das Perche,* Perch b.
Perchlorat g. (-s) : [kimiezh] perklorat g.
Perchlorid n. (-s,-e) : [kimiezh] perkloridenn b.
Peregrinus g. (-,Peregrini) : [Henamzer] peregrinus g. [*liester* peregrini].
peremtorisch ag. / **peremptorisch** ag. : groñs, krenn-ha-krak, ezkrerius.
perennierend ag. : [louza.] pad, trebadek, bividik ; *perennierendes Gewächs,* plant bividik str., plant pad str., plant liesvloaziek str., plant trebadek str. ; *perennierende Quelle,* andon dihesk b.
Perestroika b. (-) : [istor, polit.] perestroika g.
perfekt ag. : disi, didech, dinamm, disaotr, divlam, peurvat, divis, digabal, peurglok, klok ha kempenn, brav ha kempenn, peurvat, fiskal, kabidan, parfet, difestur, peurechu, peurc'hraet, hollvat, hep si, hep nep si, hep ket a si, difazi, reizh ; *keiner ist perfekt, niemand ist perfekt,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den difazi - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù.
Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, hep si, hep nep si, hep ket a si, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, divlam, difazi, a-barfet, peurvat ; *etwas perfekt tun,* ober udb dre gompaz (e kompaz, diouzh ar c'hompaz, d'ar just, en un doare pervezh, dilastez, diroufenn, disi) ; *der Motor läuft perfekt,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, plaen e labour ar c'heflusker, diroufenn e tro ar c'heflusker, reizh eo ar c'heflusker ; *er spricht perfekt Englisch,* komz a ra diroufenn saozneg, komz a ra ur saozneg disi, dont a ra saozneg flour gantañ, hennezh a zo ur saozneger eus ar penn, hennezh a zo ur saozneger diouzh ar penn, hennezh a zo reizh war ar saozneg ; *es läuft alles perfekt,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya diroufenn, a ya distok) en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet, difazi), mont a ra pep tra kempenn ha kompez en-dro, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi (distok) e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.
Perfekt n. (-s,-e) : [yezh.] amzer amdremenet kevrennek b., amzer-vremañ kevrennek b. ; *historisches Perfekt,* amzer-dremenet strizh b.
perfektibel ag. : gwellaus, a c'heller gwellaat.
Perfektion b. (-) : klokter g., peurglokted b., peurvad g., peurvadelezh b., parfeted b. ; *sie ist ein Wunder an Perfektion,* n'eus ket eviti a-fet peurlipat al labour, honnezh a zo ur skouer a barfeted.
perfektionieren V.k.e. (hat perfektioniert) : arwellaat, gwellaat, klokaat, parfetaat, kas war well.
Perfektionismus g. (-) : parfedouriezh b. ; [kr-l] *der Perfektionismus ist des Guten Feind,* dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o

redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur voualc'h evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre - re a vann ne dalv mann.

Perfektionist g. (-en,-en) : **1.** peurliper g., parfedour g. ; **2.** [preder., relij.] parfedelour g.

Perfektionistin b. (-,-nen) : **1.** peurliperez b., parfedourez b. ; **2.** [preder., relij.] parfedelourez b.

perfide ag. : ganas, yudas, yud, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, fell.

Perforation b. (-,-en) : peurdoullerezh g., treuztoullerezh g., trebarzhadur g., trebarzhiñ g.

perforieren V.k.e. (hat perforiert) : trebarzhiñ, treuztoullañ, peurdoullañ, toullañ-didoullañ, poenttoullañ.

Perforiermaschine b. (-,-n) : trebarzherez b.

Perforierung b. (-,-en) : toullerezh g., talaradur g., toulladur g., poenttoullerezh g., peurdoullerezh g., treuztoullerezh g., trebarzhadur g., trebarzhiñ g.

Pergament n. (-s,-e) : **1.** parchenn b., skrid-parch g., parich g., parch g., tamm parch g. ; *eine auf Pergament geschriebene Urkunde mühevoll entziffern,* digejañ gant poan hag aket ur skrid-parch ; *ein Pergament entfalten, ein Pergament entrollen,* displegañ ur barchenn ; **2.** parch g., parich g., leuegen g.

pergamentartig ag. : parchek, e doare ar parch, a-zoare gant ar parch, a-seurt gant ar parch, heñvel ouzh parch ; *pergamentartig machen,* parchiñ.

Pergamentband g. (-s,-bände) : keinadur parch g.

pergamenten ag. : parchek.

Pergamenterei b. (-,-en) : **1.** [micher] parcherezh g. ; **2.** [stal] parcherezh b.

Pergamentfabrik b. (-,-en) : parcherezh b.

Pergamenthändler g. (-s,-) : parcher g.

Pergamenthandel g. (-s) : parcherezh g.

Pergamenthersteller g. (-s,-) : parcher g.

Pergamentherstellung b. (-) : parcherezh g.

Pergamentladen g. (-s,-läden) : parcherezh b.

Pergamentpapier n. (-s,-e) : paper-parch g., parch g., paper leuegen g.

Pergamentrolle b. (-,-n) : roll parch g.

Pergamon n. (-s) : [istor] Pergamon b.

Pergola b. (-, Pergolen) : pergola g., pratell b., disheolienn b., prate b.

Peri g. (-s,-s) **/ Peri** b. (-,-s) : peri g./b. [*liester* peried].

Peridural... : [mezeg.] peridurel, wardevel, war-dev.

Periduralanästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] dieraeziñ wardevel g., peridural g.

Periduralraum g. (-sn-räume) : [korf.] kavenn war-dev b.

Periferie b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Peripherie**.

Periferiegerät n. (-s,-e) : [stlenn.] *sellit ouzh* **Peripheriegerät**.

Perigäum n. (-s, Perigäen) : [stered.] douarnesvan g., nesvan g., perigeenn b.

Perihel n. (-s,-e) : [stered.] heolnesvan g., perihelienn b., poent tostañ d'an heol g.

Perikard n. (-s,-e) : [korf.] toagenn ar galon b., amgalonenn b., perikard g.

Perikarp n. (-s,-e) : [louza.] perikarp g.

Periklas g. (-es,-e) : [douar.] periklaz g.

perinatal ag. : [mezeg.] troc'hanedel ; *perinatale Medizin,* troc'hanedouriezh b.

Perinatalität b. (-) : troc'hanedvezh b., maread troc'hanedel g., maread tro-c'hanedigezh g.

Perineum n. (-s,-s/Perineen/Pirenea) : [korf.] garbedenn b., gaol b., fourch g.

Periode b. (-,-n) : **1.** mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., marevezhiad g., amzervezh b., treuziad g., treziad g., koulz g., koulzad g., frapad-amzer g., peusad g., rabinad b., taolad g., rannoad b., rannoadvezh b., salead g., skourrad g., lankad g. ; *Dürreperiode,* buezon sec'hor b. ; *eine genau so lange Periode in seinem Leben,* ur c'heit all eus e vuhez g. ; **2.** [fizik] trovezh b., trovezhiad b. ; **3.** [korf.] amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies. ; *sie hat ihre Periode,* hec'h amzerioù he deus, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti ; *ihre Periode will nicht auftreten,* mouzhet eo hec'h amzer outi ; *sie hat ihre erste Periode bekommen,* amzeret eo.

Periodensystem n. (-s,-e) : [kimiezh] taolenn drovezhiegezh an elfennoù b.

Periodikum n. (-s,Periodika) : mareadeg b. ; *die Periodika,* ar Wask vareadek b., ar c'helaouennoù mareadek lies.

periodisch ag. : mareadek, prantadek, taoladek, trovezhiek ; *periodisch auftretend,* spanaus, spanel, astalus ; [mat.] *periodische Funktion,* kevreizhenn drovezhiek g.

Adv. : a-vareadoù, a-bennadoù, a-goulzadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo.

Periodizität b. (-) : **1.** mareadegezh b. ; **2.** [skiantoù] trovezhiegezh b.

Periost n. (-s,-e) : [korf.] toagenn an askorn b., amaskornenn b.

Peripatetiker g. (-s,-) : peripatetegour g., peripatetour g.

peripatetisch ag. : peripatetek.

Peripatetismus g. (-) : peripatetegezh b.

Peripetie b. (-,-n) : eur ha dizeur b., darvoud g., darvoudenn b., taol-darvoud g., amfeudad g.

peripher ag. : **1.** a eil renk, orel, bevennel, bevennek, gwrimennek ; [bred.] *periphere Aufmerksamkeit,* evezh gwrimennek g. ; **2.** [mezeg., korf.] trobarzh, trobarzhiat, trobarzhel, trobarzhek ; *peripheres Nervensystem,* nervreizhiad trobarzh b., reizhiad nervel trobarzh b., nerveg trobarzh b.

Peripherie b. (-,-n) : trobarzh g., tro b., trodro g., trowardro g., gwrimenn b. ; *an der Peripherie wohnen,* bezañ o chom war vevenn gêr.

Peripheriegerät n. (-s,-e) : [stlenn.] trobarzhell b.

Periphrase b. (-,-n) : [yezh.] troadell b., frazenn-dro b.

Periskop n. (-s,-e) : trosellerez b., periskop g.

periskopisch ag. : periskopek.

Peristaltik b. (-) : [mezeg.] amdonnegezh b.

peristaltisch ag. : [mezeg.] amdonnek.

Peristyl n. (-s,-e) : [tisav.] peulborched g., peuliaoueg-tro b., trobeulieg b.

Peritoneum n. (-s,Peritoneen) : [korf.] rouedenn-gof b., ampelenn b., rouedenn ar bouzelloù b. ; *parietales Peritoneum,* ampelenn a-speur b.
Peritonitis b. (-, Peritonitiden) : [mezeg.] ampelennfo g.
Perkal g. (-s,-e) : [gwiad.] perkal g.
Perkussion b. (-,-en) : **1.** darsko g. ; **2.** [sonerezh] tos g., toserezh g.
Perkussionsinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg tos g.
perlartig ag. : perlezek, e doare ur berlezenn, e doare perlez, a-zoare gant ur berlezenn, a-zoare gant perlez, a-seurt gant ur berlezenn, a-seurt gant ar perlez.
Perlauster b. (-,-n) : [loen.] istr perlez str.
Perlboot n. (-s,-e) : [loen.] naotil g.
Perle b. (-,-n) : **1.** perlez str., perlezenn b. ; *echte Perlen, Naturperlen,* perlez gwir str., perlez gwirion str. ; *Kunstperlen,* perlez faoz str., perlez bet oberiet str. ; *Zuchtperlen,* perlez gounit str. ; *Holzperlen,* perlez koad str., perlez prenn str. ; *Glasperlen,* perlez gwer str. ; *mit Perlen verzieren,* perlezennañ, perlezenniñ, perlezañ ; *die Perlen wachsen in bestimmten Mollusken heran,* ar perlez a vez furmet e diabarzh blotviled 'zo ; *nach Perlen tauchen,* perlesa ; *Perlen auffädeln, Perlen aufreihen, Perlen aufziehen,* rollañ perlez, strobañ perlez / strollañ perlezennoù (Gregor) ; **2.** perlez str., perlezenn b., greun str., paterenn b., greunenn b. ; *Rosenkranz mit dicken Perlen,* chapeled greun bras g. ; **3.** [dre astenn.] *der Schweiß steht ihm in Perlen auf der Stirn,* war e dal e piz(enn) ar c'hwezenn, pizennañ a ra ar c'hwezenn war e dal, perlezenniñ a ra ar c'hwezenn war e dal, pizennet eo ar c'hwezenn war e dal ; *Perlen steigen im Sekt auf,* bouilhañ a ra ar gwin spoum er gwerennoù, birviñ (greunenniñ, klogorenniñ) a ra ar gwin bouilh er gwerennoù ; *die Perlen im Sprudelwasser,* nez an dour aezhennek str., pikoùigoù an dour aezhennek lies. ; *Tauperle,* takennig c'hlizh b., perlezenn c'hlizh b. ; *die Tauperlen,* perlez ar glizh str. ; *Tauperlen,* perlez glizh str., takennoùigoù glizh lies., takennoùigoù selin lies. ; **4.** [dre skeud.] *Perlen vor die Säue werfen,* teuler perlez dirak ar moc'h, hadañ perlez e-touez ar moc'h (e-touez ar mez moc'h), reiñ bleud flour (reiñ flour gwinizh) d'ar moc'h, reiñ gwinizh d'ar moc'h ; **5.** *es wird dir keine Perle aus der Krone fallen,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; **6.** perlezenn b., disparadenn b., boked g. ; *sie ist eine wahre Perle,* n'eus ket eviti, n'eus ket evelti, hounnezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve par dezhi, n'he deus ket he far (Gregor), hounnezh a zo hep he far, n'eus den ebet en tu all dezhi, n'eus nikun evit he fakañ, ned eo ket ganet he far evit c'hoazh, n'he deus ket he c'hendere, n'he deus ket he c'hevatal, hounnezh a zo ur berlezenn a blac'h, honnezh a zo ur skouer a barfeted.
perlen V.gw. (ist geperlt / hat geperlt) : **1.** (ist) : perlezenniñ, perlezennañ, pizennañ, pizenniñ, pizañ, paterenniñ, perzañ ; *der Tau perlt,* perlezenniñ a ra ar c'hlizhenn, pizennañ a ra ar glizh ; *Schweiß perlt auf seiner Stirn,* war e dal e piz(enn) ar c'hwezenn, pizennañ a ra ar c'hwezenn war e dal, perlezenniñ a ra ar c'hwezenn war e dal, pizenniñ a ra e dal gant an dour-c'hwez, pizennet eo ar c'hwezenn war e dal ; **2.** (hat) : eonenniñ, bouilhañ, birviñ ; *der Sekt perlt in den Gläsern,* bouilhañ a ra ar gwin spoum er gwerennoù, birviñ (greunenniñ, klogorenniñ) a ra ar gwin bouilh er gwerennoù.
perlen ag. : ... perlez, perlezek.
Perlen- : perlezus, perlezek, … perlez.
Perlenauster b. (-,-n) : [loen.] istr-perlez str. ; *nach Perlenaustern tauchen,* perlesa.
Perlen-Collerette b. (-,-n) : [gwinoniezh] chadenn b.
perlend ag. : [died] bouilh, berv, bervus, birvidik, pik-pik, pikant, aezhennek, klogorennus.
Perlenfarm b. (-,-en) : atant perlez g.
Perlenfischer g. (-s,-) : perlesaer g.
Perlenfischerin b. (-,-nen) : perlesaerez b.
Perlenindustrie b. (-) : perlezerezhg.
Perlenkette b. (-,-n) : karkan perlez g., tro-c'houzoug perlez b.
Perlenmuschel b. (-,-n) : [loen.] istr-perlez str. ; *Zyste im Perlmuttmantel einer Perlenmuschel,* loupenn berlez b.
Perlenstickerei b. (-,-en) : brodeür perlez g.
Perlentaucher g. (-s,-) : perlesaer g.
Perlentaucherin b. (-,-nen) : perlesaerez b.
perlfarben ag. **/ perlgrau** ag. : glaswenn, a-liv gant ar perlez, el liv d'ar perlez, perlezek.
Perlgraupe b. (-,-n) : [louza.] heiz dirusk ha ront g.
Perlhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-Spagn b., skilyar b.
perlig ag. : perlezek, perlezus.
Perlmoos n. (-es) : [louza.] *irländisches Perlmoos, irisches Perlmoos,* pioka g., bezhin-gad str.
Perlmuschel b. (-,-n) : [loen.] istr-perlez str. ; *Zyste im Perlmuttmantel einer Perlmuschel,* loupenn berlez b.
Perlmutt n. (-) **/ Perlmutter** b. (-) *pe* n. (-s) : nakr g., gwer-kregin g. ; *Gegenstand aus Perlmutt,* nakrenn b.
Perlon® n. (-s) : perlon® g.
Perlustration b. (-,-en) **/ Perlustrierung** b. (-,-en) : [Bro-Aostria, polis] furch korf g., furch ha klask lies., furchadenn b., furchadur g., furcherezh g.
Perlzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognon bihan gwenn str.
Perm n. (-s) : [douar.] permian g.
Permafrost g. (-es) : permafrost g.
permanent ag. : peurbad, padus, pad, padel, hollbad, hollbadus, peurzalc'hus, trebad, trebadek.
Permanenz b. (-) : peurbadusted b., padusted b., paderezh g., trebaderezh g., trebadegezh b., hirbadusted b., hirbadelezh b., hollbadelezh b., dalc'h g., dalc'husted b., kendalc'husted b., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g., divrallder g., divrallded b.
Permanganat n. (-s,-e) : [kimiezh] permanganat g.
Permangansäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn bermanganek b.
permisch ag. : [douar.] permian.
permissiv ag. : lezober, gwallaotreüs, ven, distart, laoskidik, laosk, re vat.
Permissivität b. (-) : gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lezober g.
perniziös ag. : [mezeg.] yud, dañjerus, lemm, grizias, drougiezhus, gwallaus, gaouus ; *perniziöse Geschwulst,* yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., klañvenn grign b. ;

eine perniziöse Krankheit, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.
Peroxid n. (-s,-e) : [kimiezh] peroksidenn b.
peroxidieren V.k.e. (hat peroxidiert) : [kimiezh] peroksidañ.
per pedes [tro-lavar] : *per pedes gehen,* mont war droad, mont war dreid, mont war e droad, mont war e dreid, mont war an troad, mont war droad kaer, mont ez troad, mont a-droad, en em ziblasañ war droad, mont a-ruz botoù, bezañ war ar bale, mont war ar bale, bezañ war vale, mont war vale, bezañ er bale, mont er bale, bezañ war gerzhout, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier.
Perpendikel g./n. (-s,-) : **1.** momeder g., balañser g., balañsinenn b., hoskeller g., palantier g., spletenn b. ; **2.** [mat.] serzhenn b., kenserzhenn b.
perpendikulär ag. : a-serzh, a-blom, a-darzh, a-skouer.
Perpetuum mobile n. (- - *pe* - -s) : loc'h trebadus g.
perplex ag. : divrec'hailh, en entremar, boud, war vordo, en amzivin, divenn, etre daou soñj, dilavar, divouezh, digomz, mik, mut, amlavar, simut, abaf, sabatuet, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, skodeget, stravaget, kalmet, stonket ; *ich bin völlig perplex,* me na gredan na ne ziskredan, un dra digompren eo.
Perron g. (-s,-s) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] **1.** [ti-gar] kae g. ; **2.** pondalez karr-boutin g., leur diavaez ur c'harr-boutin b.
Perrot-Gruppe b. (-,-n) **/ Perrot-Miliz** b. (-) : [istor] bezen Perrot g.
Perseität b. (-) : [preder.] perseidigezh b.
Persenning b. (-,-s/-e/-en) : [merdead.] prelad g.
Perser[1] g. (-s,-) : pallenn Bro-Bersia g.
Perser[2] g. (-s,-) : Pers g., Iranad g.
Perserin b. (-,-nen) : Persez b., Iranadez b.
Perserkriege lies. : [istor] brezelioù etre Gres ha Persia lies.
Perserteppich g. (-s,-e) : pallenn Bro-Bersia g.
Perseus g. : [mojenn.] Perseüs g.
Perseveration . (-) : [bred.] padadur g.
Persianer g. (-s,-) : [gwiad.] gloan karakoul g., gloan astrakan g.
Persien n. (-s) : Persia b., Iran b.
Persiflage b. (-,-n) : dejan g., godiserezh g.
persiflieren V.k.e. (hat persifliert) : dejanal, godisat.
Persilschein g. (-s,-e) : [istor, dre fent.] testeni dinaziadur g.
persisch ag. : **1.** persat, ... Persia ; *Persischer Meerbusen,* pleg-mor Persia g. ; **2.** [yezh.] persek.
Person b. (-,-en) : **1.** person g., den g. ; *diese eine Person,* an den-mañ-den g., neb-mañ-neb ; *Person des öffentlichen Lebens,* den publik g. ; *liederliche Person,* kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., labous kleiz g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., legestr g., divergondadell b. ; *bedeutende Person, wichtige Person,* den a renk uhel g., den uhel g., den brudet g., penn bras g., uheliad g., tarin g., pennadurezh b. ; *pro Person,* ar penn, pep hini, dre benn, dre bep den, dre zen, pep a ; *sie bekommen zwei Brote pro Person,* pep a ziv dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dezho, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre benn, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre zen, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre bep den ; *Menge Reis für zwei Personen,* kementad riz da bredañ daou zen g. ; **2.** [gwir] *juristische Person,* tudelezh b. ; *natürliche Person,* prevezad g., pennden g., den g., hinienn b., person e-unan g. ; **3.** Mab-den g., den g., boud g., hiniden g. ; *die Würde der menschlichen Person,* dellezegezh Mab-den b., briegezh Mab-den b., an dellid a zen g. ; **4.** *jeder hat das Recht auf Sicherheit der Person,* gwir a zo gant pep hini d'an diogelroez evitañ ; *ich für meine Person,* evidon-me, evit pezh a sell ouzhin, evit a sell ouzhin ; **5.** *ohne Ansehen der Person, ungeachtet der Person, ohne Rücksicht auf die Person,* hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe ; **6.** *in (höchst)eigener Person,* eñ end-eeun, e-unan-penn / e-unan-kaer / a-benn person (Gregor) ; *ich habe es in höchsteigener Person erlebt,* eno e oan-me pa oa bet an traoù, e welet em eus gant an daou lagad a zo em fenn ; **7.** *er ist die Pünktlichkeit in Person,* ober a ra pep tra e koulz, d'an eur e vez bepred, morse n'en dije dale, gel eo bepred d'ober e zever ; **8.** [relij.] person g. ; *Gott in drei Personen,* Doue e tri ferson g. ; *die drei göttlichen Personen der Trinität,* tri ferson an Dreinded lies. ; **9.** [c'hoariva] tudenn b., denenn b. ; *(handelnde) Personen,* tudennoù lies., tud ar c'hoari lies. ; **10.** [yezh.] gour g. ; *die erste Person der Einzahl,* ar c'hentañ gour unan g.
Persona b. (-) : **1.** [polit.] *Persona non grata, Persona ingrata,* persona non grata g. ; **2.** [bred.] persona g.
Personal n. (-s) : implijidi lies., koskor g., koskorad g. ; *das fliegende Personal,* an implijidi a labour war bourzh ar c'hirri-nij lies., an nijerien lies., an akipaj g., koskor ar c'harr-nij g., ar c'hoskor nij g., ar c'hoskor bourzh g., laz an nijerez g. ; *Bodenpersonal,* koskor a-zouar g., koskor leur g. ; *fahrendes Personal,* koskor ruilh g. ; *tatsächliches Personal,* niver gwirion an implijidi g.
Personalabbau g. (-s) : digreskidigezh niver an implijidi b., lamadur postoù-labour g., koazhadur ar c'hoskor g., leiadur ar c'hoskor g.
Personalabteilung b. (-,-en) : burev an implijidi g.
Personalakte b. (-,-n) : teuliad hiniennel g.
Personalangelegenheiten lies. : aferioù prevez lies., aferioù personel lies.
Personalarrest g. (-es,-e) : [gwir] destrizh korfel g.
Personalausbildung b. (-,-en) : stummadur ar c'hoskor g.
Personalausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv b., teul-anaout g., kartenn bivelezh b.
Personalbedarfsplanung b. (-,-en) : mererezh ar postoù-labour g.
Personalberater g. (-s,-) : kuzulier tuta g.

Personalberaterin b. (-,-nen) : kuzulierez tuta b.
Personalbeschaffer g. (-s,-) : tutaer g.
Personalbeschaffung b. (-,-en) : tutadur g., tuta g.
Personalbeschreibung b. (-,-en) : deskrivadur g., ditour g.
Personalbestand g. (-s,-bestände) : niver an implijidi g., niver koskor g. ; *zu hoher Personalbestand,* dreistniver koskor g., dreistkoskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver lies.
Personalchef g. (-s,-s) : penn ar c'hoskor g.
Personalchefin b. (-,-nen) : renerez ar c'hoskor b.
Personalcomputer g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer personel g., PC g., korrurzhiataer g.
Personalien lies. : stad-den b., identelezh b., pivelezh b. ; *Überprüfung der Personalien,* gwiriadur ar bivelezh g., gwiriadur (ensellerezh, enselladur) ar paperioù-anv g.
personalisieren V.k.e. (hat personalisiert) : hiniennañ, hiniennekaat, hiniennelaat, personelaat, personelañ.
Personalismus g. (-) : personelouriezh b.
Personalist g. (-en,-en) : personelour g.
Personalität b. (-,-en) : personelezh b.
Personalknappheit b. (-) : diouer a implijidi g.
Personalkosten lies. : frejoù koskor lies., kargoù koskor lies.
Personalleiter g. (-s,-) : penn rann ar c'hoskor g.
Personaloffizier g. (-s,-e) : ofiser e karg eus ar c'hoskor g.
Personalplanung b. (-,-en) : mererezh ar postoù-labour g.
Personalpolitik b. (-) : politikerezh e-keñver mererezh ar postoù-labour g.
Personalpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-gour g., raganv-person g.
Personalrat[1] g. (-s,-räte) : dileuriadur ar c'hoskor g., poellgor ar c'hoskor g.
Personalrat[2] g. (-s,-räte) : dileuriad ar c'hoskor g., dilennad ar c'hoskor g.
Personalrätin b. (-,-nen) : dileuriadez ar c'hoskor b., dilennadez ar c'hoskor b.
Personalstand g. (-s,-stände) **/ Personalstärke** b. (-,-n) **/ Personalumfang** g. (-s,-umfänge) : niver an implijidi g., niver a implijidi g., niver koskor g.
Personalunion b. (-) : [istor] kargoù uhelañ dalc'het gant un den e meur a vro lies., unanidigezh politikel meur a vro renet gant an hevelep priñs b.
Personalveränderungen lies. : fiñvadeg postoù b., adveradur ar postoù g.
Personalvertreter g. (-s,-) : dileuriad ar c'hoskor g., dilennad ar c'hoskor g.
Personalvertreterin b. (-,-nen) : dileuriadez ar c'hoskor b., dilennadez ar c'hoskor b.
Personalweiterbildung b. (-) : stummadur kendalc'hus ar c'hoskor g., stummadur dibaouez ar c'hoskor g.
Personalwesen n. (-s) : mererezh ar c'hoskor g., merañ ar c'hoskor g.
personell ag. : **1.** [bred.] personel ; **2.** … ar c'hoskor, … an implijidi ; *die personelle Zusammensetzung der Regierung,* kenaozidigezh ar gouarnamant b. ; *das Unternehmen ist personell zu großzügig ausgestattet,* un dreistniver koskor a zo en embregerezh, un dreistkoskor a zo en embregerezh, re uhel eo niver ar gopridi en embregerezh, gopridi dreistniver a zo en embregerezh.
Personenaufzug g. (-s,-aufzüge) : pignerez b., saverez b.
Personenbeförderung b. (-,-en) : treuzdougen beajourien g., doug tud g. ; *die Personen- und Güterbeförderung,* an doug tud ha marc'hadourezh g.
personenbezogen ag. : hiniennel.
Personendampfer g. (-s,-) : [merdead.] mordreizher g.
Personenfahndung b. (-,-en) : [polis] kemenn enklask g.
Personengedächtnis n. (-ses,-se) : eñvor eus pennoù an dud b. ; *sie hat ein gutes Personengedächtnis,* mat eo da anavezout an dud, ne zisoñj ket eus pennoù an dud, memoriñ a ra mat pennoù an dud.
Personengesellschaft b. (-,-en) : [arc'hant.] kevredad personoù g.
Personengruppe b. (-,-n) : bodad g., bodenn dud b., bodennad tud b., strollad g., strolladenn b., stroll g., strollenn b. ; *ausgewählte Personengruppe,* panellad tud b.
Personenkraftwagen g. (-s,-) : karr-tan prevez g., karr prevez g.
Personenkult g. (-s) : [polit.] azeulerezh den g., azeuladur ar bersonelezh g.
Personennachweis g. (-es,-e) : fichenn niveridigezh b., fichenn niveradeg b.
Personenname g. (-ns,-n) : anv divoutin g., anv den g.
Personenschaden g. (-s,-schäden) : gaouad korf g.
Personenschleuse b. (-,-n) : saz g.
Personenschutz g. (-es) : gwarez an dud g., gwarez g.
Personenstand g. (-s,-stände) : stad keodedel b.
Personenstandsregister n. (-s,-) : kaier ar bev hag ar marv g., marilh ar boblañs g.
Personenstandsurkunde b. (-,-n) : fichenn stad keodedel b.
Personentransport g. (-s) : treuzdougen beajourien g., doug tud g. ; *der Personen- und Gütertransport,* an doug tud ha marc'hadourezh g.
Personenverkehr g. (-s) : treizhid beajourien g., tremeniri veajourien b.
Personenwaage b. (-,-n) : pouezerez b.
Personenwagen g. (-s,-) : karr-tan prevez g., karr prevez g.
Personenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant tud g.
Personenzug g. (-s,-züge) : tren-beajourien g.
Personifikation b. (-,-en) : personadur g., personeladur g., skeudennadur g., skeudenn b., arouezadur g., enkorfadur g.
personifizieren V.k.e. (hat personifiziert) : personaat, personelañ, enkorfañ, arouezañ, merkañ.
Personifizierung b. (-,-en) : personadur g., personeladur g., skeudennadur g., skeudenn b., arouezadur g., enkorfadur g.
persönlich ag. : **1.** personel, personek, hiniennel, prevez ; *aus persönlichen Gründen,* war zigarezioù a sell ouzh an-unan, evit abegoù personel ; *persönliche Freiheit,* frankiz hiniennel b. ; *etwas (t-d-b) eine persönliche Note verleihen,* personelaat udb, personelañ udb ; *die persönliche Integrität,* unanded ar me b. ; *eine persönliche Angelegenheit,* un afer bersonel b., un afer brevez b. ; *ich möchte Sie persönlich sprechen,* me a garfe ho kwelet

hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig).
2. *persönlich werden,* dont da vezañ diazaouez (flemmus, displijus), kregiñ da zistagañ lañchennadoù, mont dezhi gant flemmadennoù, mont dezhi gant kaozioù pounner, kregiñ da zistagañ teodadoù flemmus (flemmadennoù), en em lakaat da reiñ melladoù, bezañ krog da c'harvaat, mont d'ar c'hunujennoù (d'ar flemmadennoù, d'an teodadoù, d'an distaoladennoù naer-wiber).
3. [yezh.] -gour, -person ; *das persönliche Fürwort,* ar raganv-gour g., ar raganv-person g.
4. *persönlich erscheinen,* dont e-unan penn (e-unan-kaer), dont a-benn person ; *ich persönlich,* evidon-me, evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit va c'heloù ; *ich persönlich gehe jetzt hin,* evidon-me a ya di bremañ ; *jemandem etwas persönlich aushändigen, jemandem etwas persönlich überbringen,* reiñ udb d'u.b. etre e zaouarn, reiñ udb d'u.b. en e zaouarn ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt, ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt,* deoc'h-c'hwi eo em eus graet ar paeamant ; *ich habe es ihnen persönlich gesagt,* dezho o-unan em boa lavaret an dra-se.
Persönlichkeit b. (-,-en) : **1.** den g., person g. ; **2.** den uhel g., den brudet g., den cheuc'h g., penn bras g., uheliad g., tarin g., kog ar barrez g. ; *eine prominente Persönlichkeit,* un den uhel g., un den brudet g., un den cheuc'h g., unan eus ar pennoù bras g., un den a-stok g., ur bennadurezh b. ; *eine bedeutende Persönlichkeit, eine Persönlichkeit von Bedeutung,* un den a bouez g. ; **3.** personelezh b., me g. ; *die freie Entwicklung der Persönlichkeit,* diorroadur dinask ar bersonelezh g. ; *seine Persönlichkeit voll entfalten,* peurziorren e bersonelezh ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh Mab-den ; *eine ausgeprägte Persönlichkeit besitzen,* bezañ un den dioutañ e-unan, kaout ur bersonelezh kreñv ; *seine Persönlichkeit aufgeben,* dibersonelaat, mougañ e bersonelezh ; *gespaltene Persönlichkeit, doppelte Persönlichkeit,* dizoubladur ar bersonelezh g., personelezh daouek b., personelezh o tizoublañ b.
Persönlichkeits-Entfaltungsverfahren n. (-s) : [bred.] prouad ezvannañ g., prouad ezvannadel g.
Persönlichkeitsforschung b. (-,-en) : neuzidouriezh b.
Persönlichkeitsgefühl n. (-s,-e) : personelezh b. ; *sein Persönlichkeitsgefühl verlieren,* dibersonelaat.
Persönlichkeitsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] *emotional instabile Persönlichkeitsstörung,* frammadur kleñvedek ar bred g.
Persönlichkeitsspaltung b. (-,-en) : dizoubladur ar bersonelezh g.
Persönlichkeitsstruktur b. (-,-en) : frammadur ar bersonelezh g.
Persönlichkeitswahl b. (-,-en) : [polit.] voterezh war un anv g., mouezhiadeg war un anv b., votadeg war un anv b.
perspektiv ag. : [mat.] diarselladel, diarsell ; *perspektives Bild,* plaenenn diarsell b.
Perspektiv n. (-s,-e) : lunedenn-hirwel b. [*liester* lunedoù-hirwel], lunedenn dostaat b. [*liester* lunedoù tostaat].
Perspektive b. (-,-n) : **1.** sav-gwel g., pellwelad g., pellweladur g., diabell g., diabellweled g., arvestva g. ; **2.** *Zukunftsperspektive,* diawelad g., diarsell g. ; **3.** [arz] diarsell g. ; **4.** [mat.] bannskeudennadur g., reizhselladur g., linenn steuziañ b., linenn diarselladel b.
perspektivisch ag. : a bellwel, diarselladel ; *perspektivisches Konstruktionsverfahren,* reizhsellouriezh b., selldresouriezh b., bannskeudennouriezh b. ; *perspektivische Zeichnung,* selldres g., selldresadenn b., selldresadur g., tresadenn diarsell g. ; *perspektivisch zeichnen,* selldresañ, tresañ e diarsell ; *zentralperspektivische Darstellung,* bannañ kreizel g.
Perspektivismus g. (-) : diaweladouriezh b., diarsellouriezh b.
Peru n. (-s) : Perou b.
Peruaner g. (-s,-) : Perouad g. [*liester* Perouiz].
Peruanerin b. (-,-nen) : Perouadez b.
Perücke b. (-,-n) : perukenn b., maoutenn b., barvouskenn b.
Perückenmacher g. (-s,-) : perukenner g., peruker g.
Perurinde b. (-) : kinkina g.
pervers ag. : **1.** gwallsiek, gwallsiet, fallakr, vis fall ennañ, gagn, dinatur, gwriet a fallagriezh, brein betek mel e eskern, karget a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, fall, kailh ; *er ist pervers veranlagt,* ur c'hozh loen lous a zo anezhañ, kordet a fallagriezh eo, kordet eo e gorf a fallagriezh, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo brein betek mel e eskern, n'eus nemet fallagriezh ennañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, vis ar gordenn a zo ennañ, kement si fall a zo oc'h ober anezhañ, vis fall a zo ennañ, n'eo ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet eo, ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, un dra milliget) a zo anezhañ, ur sac'h malis a zo anezhañ, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo gwazh eget ar vosenn, e gont a fallagriezh a zo ennañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, ul loen gars a zo anezhañ, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, malis a zo ennañ, ur valis a zo ennañ, karget eo a valis, malis a zo en e gorf, hennezh a zo bleiz a-walc'h ; **2.** [bred.] troziat.
Perversion b. (-,-en) : **1.** direizhidigezh b., direizhadur g., direizhañ g., dirollañ g. ; **2.** [bred.] troziadezh b.
Perversität b. (-,-n) : **1.** gwallsiegezh b., fallagriezh b., falloni b., viloni b. ; **2.** [bred.] trozoni b., troziadegezh b.
pervertieren V.k.e. : [*verb-skoazell* **haben** : hat pervertiert] gwallsiañ, direizhañ, dirollañ, peurvreinañ, distresañ, galvagnat, lavagnonat, saotrañ, konoc'hiñ, disleberiñ, divalavaat, vilaat, drastañ, glac'hariñ, gwastañ, distummañ, gwalarniñ.
V.gw. : [*verb-skoazell* **sein** : ist pervertiert] [gwashaus] **1.** en em zireizhañ, treiñ da fall, mont da fall ; *zu etwas pervertieren,* treiñ d'udb., dont d'udb., mont d'udb., en em dreiñ en udb ; **2.** [bred.] troziataat.
Perzept n. (-es,-e) : [bred.] merziad g.

Perzeption b.(-,-en) : santad g., santadenn b., merzadenn b., merzad g., merzerezh g., merz g., merzout g., merzadur g., merzadurezh b., merzidigezh b.
Perzeptionismus g. (-) : merzedouriezh b., merzouriezh b.
perzeptiv ag. / **perzeptorisch** ag. : merzadel, merzadennel.
perzipieren V.k.e. (hat perzipiert) : merzout ; *das Perzipierte,* ar merzed g.
Pesade b. (-,-n) : [kezeg] chiboudig g. ; *eine Pesade vollführen,* ober chiboudig.
Peseta b. (-, Peseten) : pezeta g.
Pessach n. (-s) : [relij.] **1.** Pask ar Yuzevien g., ar Pask g. ; **2.** Oan-Fask g.
Pessachlamm n. (-s) : [relij.] Oan-Fask g. ; *das Pessachlamm essen,* debriñ ar Pask.
Pessar n. (-,-e) : [mezeg.] *Scheidenpessar,* pesar g. ; *Intrauterinpessar,* linkell b., stignadell enkrozhel b.
Pessimismus g. (-) : hollwashaouriezh b., droukwelañs b., gwazhwelerezh g., gwashawelouriezh b.
Pessimist g. (-en,-en) : hollwashaour g., droukweler g., gwazhweler g., gwashawelour g., spered chalus a zen g., leñver g.
Pessimistin b. (-,-nen) : hollwashaourez b., droukwelerez b., gwazhwelerez b., gwashawelourez b., leñverez b.
pessimistisch ag. : gwazhwelus ; *er blickt pessimitisch in die Zukunft,* nec'het eo gant an amzer da zont.
Pest b. (-) : **1.** [mezeg.] bosenn b., bos g., balvent g. ; *bei der Pest treten auf den ganzen Körper eitrige Schwellungen auf,* gant ar vosenn e porbolenn ar c'horf a-bezh ; *die Stadt wurde von der Pest heimgesucht,* ar vosenn a reas he reuz e kêr, tizhet (taget, trubuilhet, glac'haret) e voe kêr gant ar vosenn, ar vosenn a gouezhas war gêr, ar vosenn a blavas war gêr, rankout a reas kêr plegañ dindan ar vosenn, ar vosenn a zeuas da c'hoari ar vazh e kêr ; *viele Bewohner fielen der Pest zum Opfer,* ar vosenn a reas ur riñs war an annezidi, ar vosenn a reas e rumm war an annezidi ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht, die weder Könige noch Fürsten verschonte,* ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardoniñ roue na priñs ; [relij.] *die drei Strafplagen : Krieg, Pest, Hungersnot,* an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez ; *die Pest ist eine Strafe Gottes,* ar vosenn a zo ur c'hastiz a-berzh Doue ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein,* ar brezel hag ar vosenn a blavas (a zirollas) war Europa ; *zu jener Zeit wütete die Pest,* er mare-se e c'hwiste ar vosenn ken a rae ; *etwas wie die Pest hassen,* kasaat udb evel ar vosenn ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit,* ar vosenn zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ ; *die Pest austilgen, die Pest beseitigen,* harluañ ar vosenn a-douez an dud, lazhañ ar vosenn ; *von der Pest befallen,* bosennek ; **2.** estl. : *Pest und Hagel !* fidoue ! fidamdoue ! fidoupenn ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *dass die Pest dich hole !* ar moug ra'z mougo ! an dag ra'z tago ! ; **3.** [polit., istor] *die braune Pest,* an nazied lies., ar vosenn rous b.
pestartig ag. : [mezeg.] bosennheñvel, bosennus, e doare ar vosenn, a-zoare gant ar vosenn, a-seurt gant ar vosenn; mermentus.
pestbefallen ag. : bosennek.
Pestbeule b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn vosenn b., gwerbl b., gor ar werbl g., gor ar vosenn werblek g.
Pestgestank g. (-s) : flaer euzhus evel hini ar vosenn g., flaeriañs euzhus b., c'hwezh an didie g., flaer an tri mil g., c'hwezh ar foeltr g., c'hwezh ar bouc'h g., c'hwezh kazel g., c'hwezh an diaoul g., c'hwezh ar mil matañ tra g., c'hwezh ar c'hagn g., ur c'hwezh da ziskar ur marc'h g.
Pesthauch g. (-s,-e) : c'hwezh bosennus g., c'hwezhadenn vosennus b., c'hwezh bosus g., c'hwezhadenn vosus b.
Pestilenz b. (-,-en) : flaer euzhus g., flaeriañs euzhus b.
Pestizid n. (-s,-e) : danvez lazh-arvevaded g., produ dilastezer g., produ lazh-parazitoù g., diastuzer g., dilastezer g. ; *mit einem Pestizid behandeln,* diastuziñ, louzaouiñ.
pestkrank ag. : bosennek.
Pestkranke(r) ag.k. g./b. : bosenneg [*liester* bosenneien] g.
Petarde b. (-,-n) : tarzh g., strakerez b., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.
Petent g. (-en-en) : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.
Peter g. : **1.** Pêr g. ; **2.** P. *langweiliger Peter,* trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., garchenn g., penn trist g., hegazer g., atahiner g., tregaser g., fri-butun g., spered rec'hus a zen g., arabadus g., den arabadus g., penn teñval g., den kivioul g., den kintus g., den diaes hag enoeüs g., tagnouz g., revr war wigour g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., den dibropoz g., kagaler g., bouroueller g., boroder g. ; **3.** [kartoù] *schwarzer Peter,* korrig melen g., lakez pikez g.; lakez du g., moutig g. ; **4.** [tr-l] *jemandem den schwarzen Peter zuschieben,* teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar

bec'h war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *sie schieben sich gegenseitig den schwarzen Peter zu,* teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile.

Petermann g. (-s) : [gwiad.] berliñj g., tirtena g.

Petermännchen n. (-s,-) : [loen.] pesk mare-mor bras g., flemmer bras g., morzer bras g. ; *von einem Petermännchen gestochen werden,* bezañ flemmet gant ur pesk mare-mor.

Petersfisch g. (-es,-e) : [loen.] yar-vor b.

Petersilie b. (-,-n) : **1.** [louza.] perisilh str., perisilhenn b. ; **2.** [kegin.] perisilh g. ; *Petersilie fein hacken,* miñsañ perisilh, munudañ perisilh ; *ein Zweig Petersilie,* ur berisilhenn b.

Petersilienstängel g. (-s,-) : perisilhenn b., garenn berisilh b.

Peterskirche b. (-) : iliz sant Pêr b.

Peterspfennig g. (-s,-e) : diner sant Pêr g.

Peterstag g. (-s,-e) : Gouel-Pêr g.

PET-Flasche b. (-,-n) : boutailh plastik b., boutailh vezell b.

Petition b. (-,-en) : ervennadeg b., goulennadenn b., goulennadeg b., goulenn g., reked g. mennad g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., skrid-goulenn g., aspedenn b., sinadeg b.

Petitionsrecht g. (-s) : [polit.] gwir-ervennadegañ g.

petrifizieren V.k.e. (hat petrifiziert) : maenekaat, maenañ.

Petrikirche b. (-,-n) : iliz sant Pêr b.

Petrischale b. (-,-n) : [kimiezh] boest Petri b.

Petrochemie b. (-) : [kimiezh] eoulgimiezh b.

Petrodollar g. (-s,-s) : petrodollar g.

Petroglyphe b. (-,-n) : [arz] petroglif g.

Petrografie b. (-) : karregoniezh b.

petrografisch ag. : karregoniel.

Petroleum n. (-s) : tireoul g., eoul-maen g., eoul-douar g. ; [istor] *Brandstiftungen mittels Petroleum ins Werk setzen,* petroliñ.

Petroleumkocher g. (-s,-) : gwrezer dre eoul-maen g., tommerig dre direoul g., tommerez eoul-maen b.

Petroleumlampe b. (-,-n) : kleuzeur dre eoul b., kleuzeur dre direoul b.

Petroleumschiff n. (-s,-e) : tireoullestr g., eoullestr g.

Petroleur g. (-,-e) : [istor] petroler g.

Petrus g. (Petri *pe* des Petrus) : [relij.] sant Pêr g., mestr an alc'hwezioù g. ; *Gedenktag von Petrus und Paulus,* gouel Pêr ha Paol g. ; *Petri Fischzug,* ar besketadenn vurzhudus b. ; *der Stuhl Petri,* kador sant Pêr b. ; *Petrus, der Pförtner des Pradieses,* sant Pêr, porzhier ar baradoz g.

Petschaft n. (-s,-e) : siell b., kached g.

Petting n. (-/-s,-s) : herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennoù lies., chourig g., chouroù lies., sev g., tastornerezh g. ; *sie machen Petting,* en em flac'hotiñ a reont, emaint o chourañ, emaint oc'h ober chourig, emaint oc'h ober chouroù, emaint oc'h ober sev, emaint oc'h ober fistoulig.

petto Adv. : *ich habe noch einiges in petto gegen sie,* mirout a rin dezhi un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhi ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talaret ganti c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ ganti c'hoazh.

Petunie b. (-,-n) : [louza.] petunia g.

Petz g. (-es,-e) : [lesanv an arzh] *Meister Petz,* nanarzh g., Arzhelig an arzh g.

Petze b. (-,-n) : flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., toupiner g., ridell doull b., liper an darbod g., piler-beg g., lardouzenn b.

petzen V.k.e. ha V.gw. (hat gepetzt) : flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat, ober an diskuilh.

Petzer g. (-s,-) : flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., toupiner g., ridell doull b., liper an darbod g., piler-beg g., lardouzenn b. ; *Petzer ! Nagelt ein Brett vor seine Tür !* flatoul, stag ur plankenn ouzh e doull.

Petzerin b. (-,-nen) : flatrerez b., hibouderez b., pakajerez b., flatoulerez b., toupinerez b., ridell doull b., liperez an darbod b.

Pf. : [*berradur evit* **Pfennig**] pfennig g.

Pfad g. (-s,-e) : **1.** gwenodenn b., gwenojenn b., ravent g., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b., rañved g. ; *schmaler Pfad,* hent moan g., hent strizh g., gwenodenn voan b., gwenodenn strizh b., ribin g./b. ; *der Pfad schlängelt sich durch Hecken und Felder,* ar wenodenn a riboul dre ar c'hleuzioù hag a-dreuz ar parkeier ; *dieser Bergpfad ist höchstgefährlich,* ar wenodenn-venez-se a zo un torr-gouzoug, ar wenodenn-venez-se a zo un torr-divhar d'an dud ; *schwer begehbarer Pfad,* hent-bleiz g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g. hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g., hent diaes g., hent difonn da vale g. ; **2.** [stlenn.] hent moned g. ; **3.** [dre skeud.] *auf krummen Pfaden wandern,* kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), itrikañ taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, bezañ diahelet, ober troidelloù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, bezañ un den daoubleg, bezañ ur minor-plouz.

pfaden V.k.e. (hat gepfadet) : [Bro-Suis] *etwas pfaden,* lemel an erc'h diwar udb, dierc'hañ udb.

Pfadfinder g. (-s,-) : skout g.

Pfadfinderei b. (-) **/ Pfadfinderschaft** b. (-) : skoutelezh b., skouterezh g.

Pfadfinderin b. (-,-nen) : skoutez b.

pfadlos ag. : didreuzus, diergerzhus, dizarempredus, diwenodenn, dihentoù, gouez.

Pfaff g. (-en,-en) **/ Pfaffe** g. (-n,-n) : P. labous du g., beleg g., paotr ar soutanenn g., douger soutanenn g., sae zu b. ; *die Pfaffen,* al laboused du lies., ar saeoù du lies., paotred ar soutanenn lies., paotred ar galotenn lies., an dougerien soutanennoù lies., al lostennoù du lies., paotred o jakenn lies., paotred o lostennoù du lies., ar veleien lies., ar gloer

lies. ; *nieder mit den Pfaffen !* kelien ha merien, menec'h ha beleien, pevar seurt loened a'r gwashañ 'zo er bed !
Pfaffenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] koad-gwerzhidi g., boned-kornek g., skav-gwrac'h str., gwez-gwerzhidi str.
Pfaffenbeere b. (-,-n) : [louza.] kastilhez-du str.
Pfaffenblume b. (-,-n) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Pfaffendistel b. (-,-n) : [louza.] c'herwizon g.
Pfaffenhasser g. (-s,-) : debrer beleien g., dorner beleien g.
Pfaffenhütchen n. (-s,-) **/ Pfaffenkäppchen** n. (-s,-) : [louza.] koad-gwerzhidi g., boned-kornek g., skav-gwrac'h str., gwez-gwerzhidi str.
Pfaffenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] c'herwizon g.
Pfaffentum n. (-s) **/ Pfaffenwesen** n. (-s) : [dre zismeg] kloerelouriezh b., kloer lies., laboused du lies., tu gwenn g.
pfäffisch ag. : eus an tu gwenn, kloerelour.
Pfahl g. (-s, Pfähle) : peul g., post g. [*liester* postoù, pester], piloch g., fichell b., strapenn b. ; *einen Pfahl in die Erde einrammen (einpflöcken),* plantañ ur peul, sankañ ur post en douar ; *Pfähle in die Erde einrammen (einpflöcken),* pilochañ, peuliañ, sikañ peulioù en douar ; *Zaunpfahl,* peul sklotur g. ; *mit Pfählen umgeben,* kaeañ, klozañ, kaelat, peulgaeañ, peuliañ, kleuziañ, postañ ; *mit Pfählen versehen sein,* bezañ peuliek, [gwini] bezañ skeuliet ; *Schandpfahl,* piler ar vezh, post-torfedourien, post an aotrou, post an dalc'h, post ar c'holier, post an dro-c'houzoug, bouilhouer g. (Gregor) ; *an den Pfahl stellen,* lakaat ouzh ar gelc'henn-wanañ, stagañ ouzh piler ar vezh (ouzh post an dorfedourien), stagañ ouzh post an aotrou (ouzh post an dalc'h, ouzh post ar c'holier, ouzh post an dro-c'houzoug, ouzh ar bouilhouer) (Gregor).
Pfahlbau g. (-s,-bauten) : savadur diazezet war bilochoù g., savadur peuliaouek g. ; *Pfahlbauten,* tiez war bilochoù (war bostoù, war beulioù) lies., tiez diazezet war bilochoù (Gregor) lies., kêr war lenn b., kêr war zour b., prenneg b.
Pfahlbausiedlung b. (-,-en) : kêr war lenn b., kêr war zour b., prenneg b.
Pfahlbrücke b. (-,-n) : pont war bilochoù g., pont war beulioù g.
Pfahlbürger g. (-s,-) : [gwashaus] bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g., mitaouig g., gogez g.
pfählen V.k.e. (hat gepfählt) : **1.** [labour-douar] heujiñ, peuliañ, harpañ gant ur peul ; **2.** *jemanden pfählen,* peuliañ u.b., peulveriañ u.b., beriañ u.b. penn-dre-benn.
Pfählen n. (-s) : [jahin] peuliañ g., peuliadur g., peulveriañ g., peulveriadur g.
Pfahlhängen n. (-s) : [jahin] strepedenn b.
Pfahlhecke b. (-,-n) : peulgae g., peulieg b., peulgael b.
Pfahlmuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl str., P. beg-bran g.
Pfahlstich g. (-s,-e) : skoulm-kador g.
Pfählung b. (-,-en) : [istor] peuliañ g., peulveriadur g.
Pfahlwerk n. (-s,-e) : harz-peulioù g., peulgae g., peulieg b., peulgael b., pilochoù lies., pilochadur g., garzh peulioù b.
Pfahlwurzel b. (-,-n) : [louza.] gwrizienn-vestr b., gwrizienn-vamm b., pennwrizienn b., gwrizienn vras b.
Pfahlzaun g. (-s,-zäune) : harz-peulioù g., peulgael b., peulgae g., peulieg b., garzh peulioù b.
Pfalz b. (-,-en) : **1.** kastell an impalaer g., palez g. ; **2.** *die Pfalz,* ar Balezelezh b., Bro ar Balezelezh b.
Pfalzburg n. : [Bro-Elzas] Pfalzburg b.
Pfälzer g. (-s,-) : annezad ar Balezelezh g.
Pfälzerin b. (-,-nen) : annezadez ar Balezelezh b.
Pfalzgraf g. (-en,-en) : [istor] kont palezour g., maer ar palez g.
Pfalzgrafenamt n. (-s,-ämter) : paleziezh b.
Pfalzgrafschaft b. (-,-en) : palezelezh b.
pfälzisch ag. : **1.** palezour, … ar palez ; **2.** ... ar Balezelezh, eus Bro ar Balezelezh b.
Pfand n. (-s, Pfänder) : **1.** gouestl g., gouestlad g., arouestl g., arrez g., kred g., gwarant g., gouestlad goudoriñ g., fiziad goudoriñ g., goudoradur g. ; *Grundpfand, unbewegliches Pfand,* gouestl diloc'h g., gouestl gladel g., douar roet e gouestl g. (Gregor), arouestl g. ; *zum Pfand geben, zum Pfand setzen, als Pfand hinterlegen,* lakaat e kred, lakaat da gred, lakaat e gouestl, reiñ da ouestl, reiñ e gouestl, reiñ da fiziad goudoriñ, gouestlañ ; *auf Pfand leihen,* prestañ arc'hant ouzh gouestl ; *sich (t-d-b) etwas gegen Pfand ausleihen,* amprestañ udb ouzh gouestl, reiñ gouestl ; *Leihe auf Pfand,* amprest ouzh arouestl g., kred goudoret gant arouestl g. ; *ein Pfand einlösen,* tennañ ur gouestl, tennañ e ouestl ; *sein Wort zum Pfande geben,* reiñ e c'her, gouestlañ, prometiñ, grataat, ober gouestl ; *Pfänder spielen,* c'hoari kroazioù ; *Unterpfand,* gouestl g., gouestlad goudoriñ g., gwarant g., arouestl g. ; **2.** [pakata] adnou g. [*liester* adnoueier] ; *für eine Flasche ein Pfand erheben,* adnaouiñ ur voutailh ; **3.** *Liebespfand,* testeni a garantez g.
pfändbar ag. : gouestladus, hag a c'hall bezañ roet da ouestl, hag a c'hall bezañ roet e gouestl.
Pfandbestellung b. (-,-en) : savidigezh arouestloù b., sevel gouestloù b.
Pfandbrief g. (-s,-e) : lizher-gouestl g., kesouen arouestl g., endalc'henn arouestlel b.
Pfandbürge g. (-n,-n) : mac'hiad g., den-gouestl g., gouestlad g., ostaj g.
pfänden V.k.e. (hat gepfändelt) : **1.** [gwir] sezisañ ; *jemanden pfänden,* lakaat seziz war peadra u.b., lakaat krog (dalc'h) war peadra u.b., sevel dalc'h war peadra u.b., ober ur bragoù paper d'u.b. ; *durch Gerichtsvollzieher pfänden,* kas an urcher da lakaat krog war peadra u.b., espleđiñ ; *das Eigentum pfänden,* lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b. ; **2.** [pakata] adnaouiñ.
Pfänder g. (-s,-) : espleder g.
Pfänderspiel n. (-s,-e) : c'hoari ar c'hroazioù g.
Pfandflasche b. (-,-n) : boutailh adnaouet b.
Pfandgeld n. (-s) : [pakata] adnou g. [*liester* adnoueier].
Pfandgläubiger g. (-s,-) : kredour arouestl g., kredour arouestlel g., kredour goudoret gant arouestl g., arouestladour g.
Pfandhaus n. (-es,-häuser) : ti-gouestlañ g.
Pfandleihe b. (-,-n) : prest ouzh gouestl g., kred goudoret gant arouestl g.
Pfandleiher g. (-s,-) : prester ouzh gouestl g.
Pfandrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir gouestlel g.
Pfandschein g. (-s,-e) : lizher-gouestl g., kesouen arouestl g., endalc'henn arouestlel b.

Pfandschuld b. (-,-en) : dle diwar ouestl g., dle arouestlel g.
Pfandsiegel n. (-s,-) : siell b.
Pfandstall g. (-s,-ställe) : bac'h b.
Pfändung b. (-,-en) : [gwir] sezi g., seziz g., dalc'h g., krog g.
Pfändungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] espled g.
Pfandverschreibung b. (-,-en) : lizher-gouestl g., kesouen arouestl g., endalc'henn arouestlel b.
Pfanne b. (-,-n) : **1.** *Bratpfanne,* gleurc'h g., paelon b., palarenn b., rosterez b., pillig-friterez b., pillig b., pillig lostek b., darbod g. ; *Schmorpfanne,* dobezerez b. ; *Stielpfanne,* palarenn b., pillig-lostek b., darbod g. ; *Kastanienpfanne,* pillig-toull b. ; *Bettpfanne,* pillig-wele b. ; *kleine Pfanne,* darbod g. ; *eine volle Pfanne,* ur billigad b. ; *das Steak brutzelt auf der Pfanne,* kanañ a ra ar stek war ar billig ; *eine Pfanne Bratkartoffeln,* ur billigad avaloù-douar melenet b. ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt,* lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig.
2. [dre skeud.] *jemanden in die Pfanne hauen,* **a)** gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., dismegañsiñ u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., divrudañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., brudellat u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b. ; **b)** lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **c)** distrilhañ u.b. brav ha kempenn, lakaat u.b. war e c'henoù, reiñ lamm d'u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, dornañ u.b., razhañ u.b., klaviañ u.b., reiñ ar roustad diwezhañ d'u.b. ; *den Feind in die Pfanne hauen,* distrilhañ brav ha kempenn an enebourien, distrilhañ an enebourien a-blad-kaer, lakaat an enebourien war o genoù, pladañ (pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ) an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ ar roustad diwezhañ d'an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, reiñ un distres eus ar re wellañ d'an enebourien.
3. [Bro-Suis] kastelodenn b.
4. kaoter b., podez b.
5. *Zündpfanne,* oaled ar fuzuilh b. / oaled ar c'hanol b. (Gregor).
6. *Dachpfanne,* teol kromm (kleuz, pleg) str.
7. [korf.] *Gelenkpfanne, Knochenpfanne,* toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbl b., kavenn ar c'henvell b.
Pfannebutzer g. (-s,-) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
Pfannenhändler g. (-s,-) **/ Pfannenmacher** g. (-s,-) : paeloner g.
Pfannenmesser n. (-s,-) : **/ Pfannenwender** g. (-s,-) : [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenn b.
Pfannkuchen g. (-s,-) : [kegin.] **1.** krampouezh str., c'hwistoc'h str., kachenn b., kaletez str., galetenn b., galetez b., galetez str., galetezenn b., pladenn b., tore g., torpez str. ; **2.** alumenn giz Bro-Alamagn b. ; **3.** bignez b.
Pfarramt n. (-s,-ämter) : **1.** [karg] personiezh b., pastoriezh ; **2.** [ti] presbital g., ti ar person g., porzh ar person g.
Pfarrbezirk g. (-s,-e) : **1.** parrez b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev ; **2.** *umfriedeter Pfarrbezirk,* liorzh-iliz b., porzh-iliz g., porzh-bered g.
Pfarrdorf n. (-s,-dörfer) : [relij.] parrez b.
Pfarre b. (-,-n) **/ Pfarrei** b. (-,-en) : [relij.] **1.** presbital g., ti ar person g., porzh ar person g. ; **2.** parrez b. ; **3.** [karg] personiezh b.
Pfarrer g. (-s,-) : [relij.] person g., beleg-parrez g., pastor g. ; *der Herr Pfarrer,* an aotrou person g., an aotrou pastor g. ; *Herr Pfarrer !* aotrou 'r person ! ; *zum Pfarrer aufsteigen,* mont eus kure da berson, mont da bastor ; *evangelischer Pfarrer,* pastor g. ; *Pfarrer der Hauptgemeinde eines Landkreises,* person-kanton g.
Pfarrerin b. (-,-nen) : [relij.] pastorin b.
Pfarrgebühr b. (-,-en) : [relij.] diner ar veleien g., diner-an-Iliz g.
Pfarrgemeinde b. (-,-n) : [relij.] parrez b., parreziad b. **;**
Pfarrgemeinderat g. (-s,-räte) : kuzul ar barrez g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g.
Pfarrhaus n. (-es,-häuser) : [relij.] presbital g., ti ar person g., porzh ar person g. ; *der Pfarrer kommt aus seinem Pfarrhaus heraus,* digêriañ a ra ar person diouzh e bresbital.
Pfarrhausgehilfin b. (-,-nen) **/ Pfarrhausmagd** b. (-,-mägde) : [relij.] karabasenn b., matezh ar person b., plac'h ar presbital b.

Pfarrhelfer g. (-s,-) : [relij.] kure g., vikel g.
Pfarrkind n. (-s,-er) : [relij.] parreziad g., parreziadez b., parrezian g., parrezianez b.
Pfarrkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz parrez b.
Pfarrkuratie b. (-,-n) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.
pfarrlich ag. : … parrez ; *pfarrliches Vermögen,* madoù parrez lies.
Pfarrmitglied n. (-s,-er) : [relij.] parreziad g., parreziadez b., parrezian g., parrezianez b.
Pfarrrektorat n. (-s,-e) : [relij.] trev b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Pfarrrektorate aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.
Pfarrsprengel g. (-s,-) : [relij.] parrez b.
Pfarrstelle b. (-,-n) : [relij.] karg a berson b., personiezh b.
Pfarrverwaltungsrat g. (-s,-räte) : kuzul ar fablig g., fabrikerezh g.
Pfarrverweser g. (-s,-) : [relij.] **1.** prokulor fablig g. ; **2.** beleg-servij g.
Pfarrvikar g. (-s,-e) : vikel g., kure g., beleg-servij g. ; *der Pfarrvikar untersteht dem Pfarrer,* emañ ar c'hure dindan ar person, ar c'hure a glev ouzh ar person.
Pfarrvikarie b. (-,-n) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Pfarrvikarien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.
Pfau g. (-es,-en/-e) : **1.** [loen.] paun g. ; *der Pfau schlägt das Rad (schlägt Rad, schlägt ein Rad, schlägt sein Rad),* rodal a ra ar paun, pauniñ a ra ar paun ; **2.** [dre skeud.] *sich wie ein Pfau brüsten,* rodal (rodeal) evel ur paun, torodelliñ, bragal evel ur big, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, dougen roufl, en em rollañ, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil.
pfauchen V.gw. (hat gepfaucht) : [Bro-Aostria] pufal, kintal, fuc'hañ.
Pfauenauge n. (-s,-n) : [loen. *Inachis io*] balafenn baun b., pobelan paun g., melvenn baun b.
Pfauenaugen-Nagelrochen g. (-s,-) : [loen.] rae zous b.
Pfauenfeder b. (-,-n) : pluenn baun b.
Pfauenhenne b. (-,-n) **/ Pfauhenne** b. (-,-n) : [loen.] paunez b.
Pfauenkranich g. (-s,-e) : [loen.] garan gupennek b., garan zu b.
Pfeffer g. (-s) : **1.** [louza.] pebr str., pebrenn b. ; *Pfeffer mahlen, Pfeffer zerstoßen,* malañ pebr, breviñ pebr ; *spanischer Pfeffer,* pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str. ; **2.** [kegin.] pebr g. ; *roter Pfeffer,* paprika g. ; *weißer Pfeffer,* pebr-gwenn g. ; *schwarzer Pfeffer,* pebr-gris g., pebr du g. ; *spanischer Pfeffer,* pimant g., pimant-ruz g., pebr-Spagn g., paprika g. ; *gestoßener Pfeffer, gemahlener Pfeffer,* pebr malet g. ; *ganzer Pfeffer,* pebr greun g., hugennoù pebr lies., pebr n'eo ket bet malet g., pebrennoù lies. ; *Hasenpfeffer,* ragout gad g., kefalenn c'had b., friko gad g., keusteurenn c'had b. ; **3.** [dre skeud.] *da liegt der Hase im Pfeffer,* eno emañ an dalc'h brasañ, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, aze emañ ar skoulm, eno emañ ar gempenn, aze emañ mudurun an afer, aze emañ an dailh, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ an taol evidomp ; *geh hin, wo der Pfeffer wächst !* kae da Gankari-noz ! kerzh da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez Are ! kae da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav ! kae da sutal brulu war Venez-Are ! kae da strakal brulu ! kae da glask brennig da Venez-Are ! kae da dalaregeta ! kae da c'hwitellat ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kerzh gant ar foeltr ! kae da dreiñ bili an aod ! kae da logota da Venez-Are ! kae da wriat botoù ! kae da c'hwileta ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae d'an heol ! kae da gousket ! kae da gousket d'an heol ! kae da foar an diaoul ! kerzh da lusa ! kae da c'hwennat panez ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! ; *der soll bleiben, wo der Pfeffer wächst,* d'an diaoul d'e lonkañ ! ur mall-e-goll 'zo anezhañ ! ra gerzho gant an diaoul ! muioc'h a joa am bez ouzh e seulioù eget ouzh begoù e votoù ! moged a ya em sac'h, ne c'hallan ket en nac'h ! fontet eo an traoù etrezomp ! ne fell ket din e welet pelloc'h dirak va daoulagad ! ; P. *Pfeffer drauf haben,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz) ; *jemandem Pfeffer geben,* **a)** lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. /

diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b. ; **4.** [gwiad.] *ein Stoff Pfeffer und Salz,* un danvez (ur gwiad) gwenn ha du g.

Pfefferanpflanzung b. (-,-en) : pebrenneg b.

Pfefferbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] *peruanischer Pfefferbaum* [*Schinus molle*], falspebrenn b.

Pfefferbüchse b. (-,-n) **/ Pfefferfässchen** n. (-s,-) : pebrer g., pebrouer g.

Pfefferfleck g. (-s,-e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g. ; *mit Pfefferflecken übersät,* plustrennet ; *einen Pfefferfleck aufweisend,* plustrennet.

Pfeffergurke b. (-,-n) : [kegin.] kokombrez-bihan dre winegr str.

pfefferig ag. : *sellit ouzh* **pfeffrig**.

Pfefferknöterig g. (-s,-e) : [louza.] *[Persicaria hydropiper, Polygonum hydropiper]* troadur g., deil-pok str., kuraj g.

Pfefferkorn n. (-s,-körner) : [louza.] hugenn bebr b., greun pebr str., pebrenn b.

Pfefferkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] **1.** *[Lepidium latifolium]* pebr-louarn str. ; **2.** *[Persicaria hydropiper, Polygonum hydropiper]* troadur g., deil-pok str., kuraj g. ; **3.** *[Pimpinella saxifraga]* pempiz str., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Pfefferkuchen g. (-s,-) : [kegin.] bara-mel g.

Pfefferküste b. (-,-n) : aod Malabar g., aod Valabar b.

Pfefferland n. (-s) : *im Pfefferland,* mil bell, pell-pell, diamen, er pelloù.

Pfefferling g. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Pfifferling**.

Pfefferminz g. (-es,-e) : [kegin.] **1.** likor bent g. ; **2.** [frond] bent b. ; **3.** madig kreñv g., madig bent g.

Pfefferminzgetränk n. (-s,-e) : dour bent g., died bent b.

Pfefferminze b. (-,-n) : [louza.] bent-liorzh g./b.

Pfefferminzlikör g. (-s,-e) : [kegin.] likor bent g.

Pfefferminzpastille b. (-,-n) : pastilhez kreñv str., madig kreñv g., pastilhez bent str., madig bent g.

Pfeffermühle b. (-,-n) : milin-bebr b., malerez-pebr b., malouer an ispis g.

pfeffern V.k.e. (hat gepfeffert) : **1.** pebrañ, pimantañ, lakaat pebr e, lakaat pebr war ; **2.** [dre skeud.] *gepfefferte Preise,* prizioù ker daonet (ker-ruz, ker-spontus, ker-du, ken ker ha re ar pebr da veurlarjez, direzon) lies., prizioù ruz lies., prizioù an hanter re ger lies., bazhad b. ; *gepfefferter Witz,* bourd hudur g., komzoù dibrenn lies., bourd distrantell g., bourd distres g. ; *gepfefferte Geschichte,* afer bebret b. ; **3.** P. teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, rual ; *er pfefferte ihm eine (Ohrfeige),* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).

Pfeffern n. (-s) : pebrerezh g.

Pfeffernuss b. (-,-nüsse) : [kegin.] baraig-mel g.

Pfefferoni g. (-,-) : **1.** [louza.] pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str. ; **2.** [kegin.] pebr-Spagn g., pimant g., pimant-ruz g.

Pfefferrohr n. (-s,-e) : [louza.] koad bambouz g., bambouzenn b.

Pfeffersoße b. (-,-n) : [kegin.] hilienn bebr b.

Pfefferstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] pebrenn b. ; *spanischer Pfefferstrauch,* pebrenn-Spagn b.

Pfefferstreuer g. (-s,-) : pebrer g., pebrouer g.

pfeffrig ag. : pebret.

Pfeife b. (-,-n) : **1.** c'hwitell b., c'hwitellerez b., berlotinenn b., sutell b., sut g. ; [sonerezh] *Orgelpfeifen,* korzennoù ograou (Gregor) lies. ; *Dampfpfeife, Signalpfeife,* c'hwitellerez (sutellerez) dre vurezh b. ; *Trillerpfeife,* c'hwitell gant bouloùigoù b.

2. [dre skeud.] *nach jemandes Pfeife tanzen,* bezañ pont ha plankenn d'u.b., ober torchenn d'u.b., bale (charreat) moan gant u.b., sentiñ ouzh u.b. evel ur c'hi, sentiñ ouzh u.b. hep herzel, bezañ kaset dre veg (diwar-bouez, dre benn, war-bouez) e fri gant u.b., plegañ da youl u.b. da vezañ gwelien, bezañ gouzer dindan treid u.b., mont da c'houzer dindan treid u.b.

3. korn-butun g., korn g., kornad g., korniad g., kornedad g., pibenn b. ; *Pfeife rauchen,* butunat ar c'horn, P. derc'hel forn ; *seine Pfeife rauchen,* poazhañ e gornad butun ; *seine Pfeife stopfen,* kouchañ e gorn-butun, choukañ ur c'horniad-butun, choukañ ur c'hornedad, lakaat butun en e gorn, choukañ butun er fornigell, choukañ butun er bodenn, choukañ butun er bochenn ; *seine Pfeife anzünden,* tanañ e gorn-butun, tanañ ur c'horniad, tanañ ur c'hornad, tanañ ur c'hornedad ; *kurze Pfeife,* korn-butun berr g., korn-butun gant ur c'har verr g., korn-butun gant ur c'harenn verr g. ; *dicke Pfeife, Stummelpfeife,* P. populo g. ; *ich habe meine Pfeife ausgeraucht,* aet eo va c'horn e ludu, aet eo va c'horniad butun e ludu, aet eo va c'hornad butun e ludu, aet eo va c'hornedad e ludu ; *die Pfeife zwischen den Zähnen festhalten,* stardañ e gorn-vutun etre e javedoù ; *Holm einer Pfeife,* pav ur c'horn-butun g., garenn ur c'horn-butun b., steudenn ur c'horn-butun b.

4. *Glasbläserpfeife,* pibenn (korzenn) ar c'hwezher-gwer b.

5. P. c'hwitig g., didalvez g., kouilhon g., den n'en deus tu da vann g., den hag a zo ur mann ebet g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad, den na dalvez ket un hollvad g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b.
6. P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.
pfeifen V.gw. (pfiff / hat gepfiffen) : **1.** c'hwitellat, c'hwibanat, sutal, sutellañ, c'hwezhañ en ur c'hwitell ; *die Vögel pfeifen,* c'hwibanat a ra al laboused ; *seinem Hund pfeifen, nach seinem Hund pfeifen,* c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban ; *nach jemandem pfeifen,* c'hwibanat d'u.b., gervel u.b. gant un taol c'hwiban ; *hinter den Mädchen her pfeifen,* c'hwibanat d'ar merc'hed ; *er hörte, wie die Kugeln an seinen Ohren vorbeipfiffen,* klevet a rae ar boledoù o froumal a-rez e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sutal e-kichen e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o c'hwibanat e-kichen e zivskouarn ; *vor sich hin pfeifen,* c'hwibanata ; *mir pfeift's in den Ohren,* boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **2.** [dre skeud.] *auf etwas (t-rt) pfeifen,* na ober na forzh na brall gant udb, na ober kaz ag udb, na ober foutre-kaer eus (van ebet eus, van ebet ouzh) udb, bezañ dichastre diouzh udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na vezañ e chal gant udb, na vezañ nec'hetoc'h gant udb eget gant e votez kentañ ; *ich pfeif' darauf, pfeif' drauf,* ne ran ket foutr, ingal eo din, se ne ra mann din-me, ne ran foutre-kaer, ne ran ket kaz a gement-se, n'eus ket a gaz din, ne lakaan van ebet gant an dra-se, me a ra goap eus an dra-se ; *ich pfeife auf Ihren Kommentar !* chomit ho kaozioù ganeoc'h ! ; *ich pfeife auf das Gerede der Leute,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, dichastre on diouzh pezh a lavaro an dud, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud ; *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen,* **a)** bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; **b.)** bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; P. *die Engel im Himmel pfeifen hören,* gwelet kant steredenn o lugerniñ (tri heol o parañ, pemp heol o parañ, stered o parañ), gwelet mil heol o tarzhañ a dammoù en e benn, gwelet seizh steredenn, bezañ trellet e zaoulagad.
V.k.e. (pfiff / hat gepfiffen) : **1.** *ein Liedchen pfeifen,* sutal ur sonig, distagañ ur c'hwitelladenn, c'hwitellat un ton bennak, c'hwibanat un ton bennak ; *jemanden auspfeifen,* c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b., ober an hu ouzh u.b., ober an hu hag ar you war u.b., ober hu hag hop war u.b. ; **2.** [dre skeud.] *das pfeifen die Spatzen von den Dächern,* ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, gwerzhet eo bet ar bistolenn abaoe pell, ne oa ket dorojoù war an holl doulloù, an holl er goar, toull e oa an ti, enkantet e vez un tammig e pep lec'h, tra guzh un ti toull eo an dra-se ; *kein Arsch in der Hose, aber „la Paloma" pfeifen !* teod hir ha piti berr ! penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; P. *der werde ich was pfeifen,* labour gedal he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal !
Pfeifen n. (-s) : c'hwiban g., c'hwibanadenn b., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanad g., c'hwitellad b., c'hwitelladeg b., c'hwitelladenn b., c'hwitellerezh g., sutadeg b., sutadenn b., sutelladeg b., sutelladenn b., suterezh g. ; *das schrille Pfeifen der Lokomotive,* c'hwitelladenn skiltr ar stlejerez b. ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat.
pfeifend ag. : skiltr, skiltrus, c'hwitellus, c'hwibanus.
Pfeifenbesteck n. (-s,-e) : reizhoù ur butuner-korn lies.
Pfeifenkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** podenn b., pochenn b., fornigell b. ; **2.** [gwashaus] amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., darsod g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b.,

panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., diskiant g., magn g., penn luch g., pennsod g.
Pfeifenraucher g. (-s,-) : paotr e gorn-butun g., butuner-korn g.
Pfeifenraucherin b. (-,-nen) : plac'h he c'horn-butun b., butunerez-korn b.
Pfeifenreiniger g. (-s,-) : skarzh-korn-butun g.
Pfeifenrohr n. (-s,-e) : gar ar c'horn-butun b., garenn ar c'horn-butun b., pav ar c'horn-butun g., steudenn ar c'horn-butun b.
Pfeifenständer g. (-s,-) : palier kerniel-butun g.
Pfeifenstopfer g. (-s,-) : choukerez korn-butun b.
Pfeifentabak g. (-s) : butun-korn g.
Pfeifente b. (-,-n) : houad penn ruz g., pennruz g.
Pfeifenwerk n. (-s) : [sonerezh] korzennoù ograou lies.
Pfeifer g. (-s,-) : **1.** c'hwiteller g., c'hwibaner g. ; **2.** [sonerezh] fleüter g. ; **3.** [lu] pifer g.
Pfeiferei b. (-,-en) : c'hwiban lies., c'hwibanadennoù lies., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanadoù lies., c'hwitelladoù lies., c'hwitelladeg b., c'hwitelladennoù lies., c'hwitellerezh g., sutadeg b., sutadennoù lies., sutelladeg b., sutelladennoù lies., suterezh g.
Pfeiferin b. (-,-nen) : **1.** c'hwitellerez b. ; **2.** [sonerezh] fleüterez b. ; **3.** [lu] piferez b.
Pfeifkessel g. (-s,-) : kitell gant c'hwitellerez b., pod-berver gant c'hwitellerez g., pod-birviñ gant c'hwitellerez g.
Pfeifkonzert n. (-s,-e) : hu g., hopoù lies., you g., huadeg b., huadennoù lies., huerezh g., hu ha you, hu hag hop.
Pfeifschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h c'hwitell g. [*liester* elerc'h c'hwitell], alarc'h sut g. [*liester* elerc'h sut].
Pfeifton g. (-s,-töne) : **1.** c'hwitelladenn b., sutelladenn b., sutadenn b., taol sut g., taol c'hwiban g., c'hwitellad g., c'hwibanadenn b. ; *die Pfeiftöne der Schiffe waren furchtbar laut und schrill,* ur voubou spontus a rae al listri gant o c'hwitellerezioù ; **2.** arhent son g., son g., sinal son g.
Pfeifvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] c'hwibaner g., labous c'hwibaner g.
Pfeil g. (-s,-e) : **1.** bir g., saezh b., saezhenn b., flemm g., tenn g. ; *einen Pfeil abschießen,* gwaregañ, diwaregañ, diaskañ ur bir, bannañ ur bir, disvantañ ur bir, saezhañ, tennañ ur bir / leuskel un tenn bir (Gregor), distagañ un tenn bir ; *Pfeile auf jemanden abschießen,* leuskel saezhioù ouzh u.b., leuskel saezhioù gant u.b. ; *mit Pfeilen ausgestattet,* saezhek ; *befiederter Pfeil,* bir askellek g., bir stuc'hennet g. ; **2.** [dre skeud.] *er schoss davon wie ein Pfeil,* mont a reas kuit evel un tenn (evel ur boled), jilgammañ a reas, disvantañ kuit a reas ; *er hat alle Pfeile verschossen,* diskarget en deus e holl vinim, emañ penn e spered evit gouzout petra lavaret c'hoazh (evit gouzout petra ober c'hoazh).
Pfeilbefiederung b. (-,-en) : stuc'hennad b., stuc'hennoù lies., stuc'hioù lies.
Pfeiler g. (-s,-) : post g. [*liester* postoù, pester], piler g., peul g. ; *Wandpfeiler,* pilastrenn b., kolonenn b. ; *Brückenpfeiler,* post (piler) ur pont g. ; *Strebepfeiler,* skoazenn-grenn b., harpell b. ; *Gewölbepfeiler,* harzell b., kanevedenn b.
Pfeilersäule b. (-,-n) : piler g., kanevedenn b.
Pfeilerspiegel g. (-s,-) : [tisav.] pastell-velezour b.
Pfeilerstein g. (-s,-e) : [douar.] bazalt g., maen-bazalt g.
Pfeilfeder b. (-,-n) : stuc'henn vir b., stuc'h bir g.
pfeilförmig ag. : **1.** saezhheñvel, e doare ur saezh, e doare saezhoù, a-zoare gant ur saezh, a-zoare gant ar saezhoù, a-seurt gant ur saezh, a-seurt gant saezhoù ; **2.** [louza.] goafek, goafheñvel, houarngoafheñvel.
pfeilgeschwind ag. : evel un tenn, evel ur boled, ken buan hag un tenn.
Pfeilgift n. (-s,-e) : [mezeg.] kurar g.
Pfeilköcher g. (-s,-) : klaouier-biroù g., kargas g., troñsad biroù g.
Pfeilkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] saezh-dour b.
Pfeilmarkierung b. (-,-en) : saezhennoù heñchañ lies.
Pfeilnocke b. (-,-n) : koch saezh g., ask saezh g.
Pfeil-Paradoxon n. (-s) : [preder.] arguzenn ar bir b.
Pfeilrad n. (-s,-räder) : rod kebret b.
pfeilschnell ag. : evel un tenn, evel ur boled, ken buan hag un tenn, evel an avel.
Pfeilschuss g. (-es,-schüsse) : saezhad b.
Pfeilschütze g. (-n,-n) : gwareger g., saezher g.
Pfeilspitze b. (-,-n) : beg ar bir g., beg ar saezh g., broudenn ar bir b.
Pfennig g. (-s,-e) : pfennig g., gwenneg g., P. labous rous g. ; *ich habe keinen Pfennig ausgegeben,* n'em eus ket dispignet ur siseurt ; *fünf Pfennig Bonbons,* pemp gwennegad limaoù ; *Pfennig für Pfennig,* gwenneg-ha-gwenneg ; *keinen (roten) Pfennig haben,* na gaout kerz e nep tra (tra en e gerz, daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi, ur gwenneg toull war e anv, un diner toull war e anv, na diner na mell [Gregor], na diner na mezell), bezañ diskantet (skañv, ridet, plat, tanav, treut, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout an hanter eus netra, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout takenn ebet, bezañ hep arc'hant, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ debret e gestenn gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, na gaout mui a voulloù, bezañ uzet e spilhenn, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan ; *(viel) Pfennige haben,* bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, kaout (bezañ gant) arc'hant, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ arc'hantet bravik, bezañ kreñv e yalc'h, bezañ reut e yalc'h, bezañ bolzet e yalc'h, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *das ist keinen Pfennig wert,* kement-se ne dalvez ket ul louf ki (ul liard toull, ur bilhenn, ur c'hornad-butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret), kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, se ne dalvez ket un aval put, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar ; *auf den Pfennig achten, jeden Pfennig dreimal umdrehen,* **a)**

arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, derc'hel pizh d'e wenneien, bezañ dizispign, bevañ dizispign, bevañ hep nemeur a zispign, derc'hel tost d'e arc'hant, ober kalz gant nebeut, na stagañ e chas diwar-goust silzig ; **b)** bezañ tost d'e wenneien, bezañ pizhik (tostik) / chipotal / bindedañ (Gregor), bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, amsellout, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum ; *auf Heller und Pfennig bezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor) ; *er hat sein ganzes Geld bis zum letzten Pfennig ausgegeben,* touzet en deus e wenneien betek an hini diwezhañ, diskantet en deus e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, debret en deus tout e wenneien, e holl wenneien a zo aet en e revr, dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken ez eo aet e yalc'h d'an hesk, peurzispignet en deus e arc'hant ; [dre fent] *das geht mir durch Mark und Pfennige,* kement-se a sank don em c'halon, kement-se a sank don ennon betek mel va eskern, kement-se a sko va c'halon betek ar vouedenn, kement-se a sko va c'halon betek ar bev ; [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert,* a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien [skoedoù] - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver **-** kerc'heiz a lez pesk bihan a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet.

Pfennigabsatz g. (-s,-absätze) : [seul uhel ha moan] seul pik g.

Pfennigbetrag g. (-s,-beträge) : somm dister b., tammoù gwenneien lies.

Pfennigfuchser g. (-s,-) : kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., preñv g., tagnouz g., bindeder g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., krinenn b., kaouenn b., krigner-eskern g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Pfennigfuchser,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Pfennigfuchserin b. (-,-nen) : gwiz-Spagn b., tostenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krinenn b., kaouenn b., krazenn b., krignerez-eskern b., taskagnenn b.

Pfennigkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-an-daou-skoed b.

Pfennigstück n. (-s,-e) : pezh ur pfennig g.

pfennigweise Adv. : gwenneg ha gwenneg, tamm-ha-tamm.

Pferch g. (-s,-e) : buorzh g., ti kloz g., kloz g., kloziad g., bac'h b.

pferchen V.k.e. (hat gepfercht) : serriñ, buorzhañ, klozañ, enkañ, klenkañ, parkañ.

Pferd n. (-s,-e) : **1.** [loen.] loen-kezeg g., aneval-kezeg g., penn-kezeg g., roñse g., jav g./b., loen g., marc'h g. [*liester* mirc'hed, mirc'hien, mirc'hier, merc'h, mirc'hi, kezeg] ; *die Esel gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an ezen ; *hitziges Pferd, feuriges Pferd,* marc'h leun a fouge g., marc'h gwad berv ennañ g., marc'h kuladus g. / marc'h fougeüs g. / marc'h fringus g. (Gregor), marc'h feul g., marc'h hag a zo tomm e wad g., marc'h friant g., marc'h foll g. ; *ein edles Pferd, ein reinrassiges Pferd,* ur marc'h gouennet-mat g., ur marc'h a ouenn vat g. ; *störrisches Pferd,* marc'h amjestr g., marc'h mouzher g., marc'h direizh g. ; *dieses Pferd ist störrisch,* kil a zo er marc'h-se, tik eo ar marc'h-se, direizh eo ar marc'h-se, ar marc'h-se a zo techet da frinkal ; *scheues Pferd,* marc'h skeudik (spontik, skoemp, beizik, tik) g. ; *lammfrommes Pferd, fügsames Pferd,* marc'h sentus g., marc'h aes g., marc'h reizh g. ; *frische Pferde,* kezeg fresk lies. ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd,* marc'h mistr ha mibin g. ; *Pferd mit Senkrücken,* marc'h puñset g., marc'h keinbant g., marc'h baskein g. ; *dieses Pferd hat ein rotbraunes Fell,* ar marc'h-se a zo gell en e liv, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se ; *schwarz-weiß geschecktes Pferd,* marc'h pik g. ; *ein Pferd von mächtigem Wuchs,* ur marc'h galloudus, ur markol marc'h g. ; *ein breitbrüstiges Pferd,* ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h digor e beultrin g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g. ; *das Pferd wiehert,* gourrizial (gourriziañ, c'hwirinat, grizinkal, skrimpal) a ra ar marc'h ; *dieses Pferd geht zügig voran,* ar marc'h-se a daol fonn en e gerzhed ; *zu Pferd(e),* war varc'h ; *aufs Pferd steigen,* marc'hañ e jav, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ) war e varc'h, pignat war varc'h ; *mit einem Sprung schwang er sich aufs Pferd,* en ul lamm edo gwintet war marc'h, rampañ a reas a-lamm-kaer war ar marc'h, en em

strinkañ a reas a-lamm-kaer war kein ar marc'h ; *er stieg aufs Pferd und schon war er weg,* rampet en doa war e varc'h hag eñ kuit, pignat a reas war e varc'h ha ploup ! kuit diouzhtu ! ; *vom Pferd herunterspringen,* lammat diwar e varc'h ; *vom Pferde absteigen, vom Pferde absitzen,* diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; *ein Pferd reiten, auf einem Pferd reiten,* marc'hegezh ur marc'h, bezañ ur marc'h dindan an-unan, bezañ war ur marc'h, mont war varc'h, marc'hegañ, marc'hegezh, marc'hekaat ; *das Pferd an die Schere spannen,* lakaat ar marc'h el limon, lakaat ar marc'h er c'hleurioù ; *ein Pferd am Strick führen,* kunduiñ ur marc'h diwar an douar [hep bezañ azezet warnañ neuze] ; *vom Pferd stürzen,* divarc'hañ, tapout ul lamm marc'h, pakañ ul lamm marc'h, kouezhañ diwar e varc'h ; *ein Pferd pflegen,* ober evezh d'ur marc'h, ober war-dro ur marc'h, ober en-dro d'ur marc'h, ober diouzh ur marc'h, ober ouzh ur marc'h, ober evit ur marc'h ; *ein Pferd beschlagen,* houarnañ ur marc'h, lakaat hern d'ur marc'h, lakaat houarnoù war treid ur marc'h ; *ein Pferd mit einem Satz Hufeisen beschlagen,* pevarhouarnañ ur marc'h ; *beschlagenes Pferd,* marc'h houarnet g. ; *als Bauer besitzt er drei Pferde,* ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *Pferde anspannen, Pferde an einen Wagen spannen,* lakaat kezeg ouzh ur c'harr, sterniañ kezeg ouzh ur c'harr, aveiñ kezeg, sterniañ ur c'harr, stagañ kezeg war ur c'harr ; *Pferde antreiben,* kelastrennañ kezeg, lakaat striv e kezeg 'zo, reiñ skourjez da gezeg 'zo, postañ kezeg, postal kezeg, touch kezeg gant ar foet, skourjezañ kezeg, skourjezata kezeg ; *man verschaffte ihm Wagen und Pferde,* pourchaset e voe dezhañ karr ha loen ; *das Trojanische Pferd,* marc'h Troia g. ; *Ackerpferd,* marc'h-labour g. ; *bretonisches Pferdchen,* marc'h-menez g., bided g. ; *Rennpferd,* marc'h-red g. ; *Reitpferd,* marc'h-dibr g. ; *Zugpferd,* marc'h-tenn g., marc'h-sugell g., marc'h-sterniañ g. ; *Packpferd, Lastpferd,* marc'h-samm g. ; *fünf schöne Pferde,* pemp vrav a gezeg lies., pemp brav a gezeg lies. ; *Seepferd,* marc'h-mor g. ; *Nilpferd,* dourvarc'h g. ; *Schaukelpferd,* marc'h-koad g., marc'hig g., marc'hig-brañsell g. ; *das Pferd legt sich hin,* mont a ra ar marc'h en e c'hourvez, ober a ra ar marc'h ar marv-bihan ; *das Pferd wälzt sich auf dem Rücken,* emañ ar marc'h o c'hounit e gerc'h, emañ ar marc'h o rudellat (oc'h en em ruilhal, o krenial, o torc'hwenial, o torimellat) war e gein ; *beim Pferd ist die Größe nicht entscheidend,* arabat mont d'ur marc'h diouzh e vent - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar ; *Pferde dieser Farbe sind heiß begehrt,* al liv kezeg-se a zo klask warnañ ; **2.** [dre skeud.] *sich auf das hohe Pferd setzen,* pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; *er arbeitet wie ein Pferd,* hennezh a zo ur marc'h-kleur (ur marc'h, ur marc'h-labour), hennezh a zo paotr a-raok ; *das Pferd hinter den Wagen spannen, das Pferd beim Schwanze aufzäumen,* debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaat an denn war-lerc'h an arar, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, lakaat lost ar c'harr a-raok, mont war e benn, bezañ maout da lakaat ar spilhoù e revr ar saout, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh ; *keine zehn Pferde bringen mich dazu,* nag evit unan nag evit daou ne rin kement-se, foeltr biken ne rin kement-se, tanfoeltr biken ne rin an dra-se, mil birviken james ne rafen kement-se ; *die Pferde scheu machen,* spontañ an dud, reiñ aon d'an dud ; *mit dem kann man wirklich Pferde stehlen,* hennezh a zo fidel evel un alc'hwez, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, tro 'zo da gemer fiziañs ennañ, un den en e jeu eo, tu 'zo d'en em fiziout ennañ (Gregor), tu 'zo da gontañ warnañ, tu 'zo da gaout fiziañs ennañ, bez e c'haller fiziout ennañ, un den a fiziañs eo, ur paotr tre eo ; *aufs falsche Pferd setzen,* skeiñ hebiou, bourdiñ, en em vourdañ, en em lorbiñ, poazhañ e viz, lakat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat an tamm e-kichen an toull ; **3.** P. *Steckenpferd,* froudenn voas b., stultenn b., albac'henn b., boemenn b., rambre g., kulad g., sorc'henn g.

Pferdeapfel g. (-s,-äpfel) : abon g., kaoc'h-kezeg g., kaoc'h-marc'h g., bouzoul str., bilienn gezeg b., gwregon str., P. fiez glas str. ; *Pferdeäpfel aufsammeln,* kaoc'hkezeka, abona, P. dastum fiez glas.

Pferdeäpfelmist g. (-es) : teil kezeg g., teil marc'h g., abon g., kaoc'h-kezeg g., kaoc'h-marc'h g., bouzoul str., gwregon str., biliennoù kezeg lies., natur gezeg b., P. fiez glas str.

Pferdearzt g. (-es,-ärzte) : louzaouer-kezeg g., medisin-kezeg g.

Pferdebohne b. (-,-n) : [louza.] fav str.

Pferdebremse b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Pferdefliege**.

Pferdebrust b. (-,-brüste) : bruched marc'h g., brusk marc'h g., peultrin marc'h g., kerc'henn marc'h g.

Pferdedecke b. (-,-n) : pallenn-marc'h g.

Pferdedieb g. (-s,-e) : laer kezeg g.

Pferdediebin b. (-,-nen) : laerez kezeg b.

Pferdedreschmaschine b. (-,-n) : manej g.

Pferdeesel g. (-s,-) : [loen.] [*Equus hemionus*] marc'h hemion g., azen bras Azia g., damazen g. [*liester* damazened/damezen].

Pferdefell n. (-s,-e) : marc'hken g.

Pferdefessel b. (-,-n) : [kezeg] molinod g., moul-troad g., duilhoù lies., kombod g.

Pferdefleisch n. (-es) : kig-kezeg g.
Pferdefleischerei b. (-,-en) : kigerezh-kezeg b.
Pferdefliege b. (-,-n) : [loen.] **a)** [*Hippobosca equina*] kelien-marc'h str. ; **b)** [*Tabanus bovinus*] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-brizh str., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-rous str., tabonenn [*liester* taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b., pikerez b.
Pferdefuhrwerk n. (-s,-e) : karr dre gezeg g.
Pferdefuß g. (-es,-füße) : **1.** troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Pferdefuß,* pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo ; **2.** [dre skeud.] dalc'h g., draen g. ; *die Sache hat einen Pferdefuß,* un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz
Pferdegebiss n. (-es,-e) : P. dent kezeg lies.
Pferdegeschirr n. (-s,-e) **/ Pferdegespann** n. (-s,-e) : **1.** harnaj g., stern g., harnez g., sternaj g., sterniad g., ave b. ; **2.** jav g., ave b., tenn gezeg b., stern g., sterniad g.
Pferdehaar g. (-s,-e) : reun kezeg str.
Pferdehals n. (-es,-hälse) : araog g., araogenn b.
Pferdehandel g. (-s) : trafik-kezeg g.
Pferdehändler g. (-s,-) : trafiker-kezeg g.
Pferdehuf g. (-s,-e) : karn kezeg g.
Pferdehusten g. (-s) : [loen., mezeg.] poulz g.
Pferdekarussell n. (-s,-s) : kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., roñseed-koad lies., manej g.
Pferdekastanie b. (-,-n) : [louza.] **1.** kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; **2.** [gwez] kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., kistinenn-Spagn b.
Pferdekastrierer g. (-s,-) : digastrer-kezeg g., diskeller g.
Pferdekiefer g. (-s,-) : bakol g.
Pferdeknecht g. (-s,-e) : paotr-kezeg g., palafrigner g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g., marc'heger g.
Pferdeknie n. (-s,-) : glin marc'h g. ; *Pferd mit dicken Knien,* marc'h gorjet g.
Pferdekraft b. (-,-kräfte) : *sellit ouzh* **Pferdestärke**.
Pferdekruppe b. (-,-n) : talier g., krouzell b., talekon g., talpenn b., talbenn g., P. kulier g., lost ar marc'h g.
Pferdekutsche b. (-,-n) : karroñs g., rederig g.
Pferdelausfliege b. (-,-n) : [loen. *Hippobosca equina*] kelien-marc'h str.
Pferdemähne b. (-,-n) : moue g./b.
Pferdemantel g. (-s,-mäntel) : ballin-varc'h b. ; *ein Pferd mit einem Pferdemantel bedecken,* ballinañ ur marc'h.
pferdemäßig ag. : marc'hel, … marc'h.
Pferdemist g. (-es) : teil kezeg g., teil marc'h g., abon g., kaoc'h-kezeg g., kaoc'h-marc'h g., bouzoul str., biliennoù kezeg lies., gwregon str., natur gezeg b., P. fiez glas str. ; *Pferdemist aufsammeln,* kaoc'hkezeka, abona, P. dastum fiez glas.
Pferdemistaufsammler g. (-s,-) : kaoc'hkezekaer, abonaer g.
Pferdemühle b. (-,-n) : milin-varc'h b.
Pferdepacktaschen lies. : panelloù bas lies.
Pferdepenis g. (-s,-se/-penes) : kalkenn b., kastr g.
Pferdepfleger g. (-s,-) : paotr-kezeg g., palafrigner g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g.
Pferderennbahn b. (-,-en) : redva-kezeg g., marc'hva g.
Pferderennen n. (-s,-) : redadeg-kezeg b.
Pferderennsport g. (-s) : kezeka g.
Pferdeschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost marc'h g. ; **2.** [blev] lost-marc'h g. ; **3.** [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g., lost-louarn g.
Pferdespulwurm g. (-s,-würmer) : [loen., mezeg.] lenkernenn ar c'hezeg b. [*liester* lenkernennoù, lenkern].
Pferdestall g. (-s,-ställe) : marchosi g., kraou g. ; *Inhalt eines Pferdestalles,* marchosiad g. ; *in den Pferdestall bringen,* marchosiañ ; *der Pferdestall steht offen,* digor eo war ar c'hezeg.
Pferdestärke b. (-,-n) [*berradur* **PS**] : [fizik] marc'h-nerzh g., marc'had nerzh g., marc'h g., jav b./g., galloud-marc'h g. ; *50 PS,* 50 marc'had nerzh.
Pferdestriegel g. (-s,-) : skrivell b., krib evit ar c'hezeg b.
Pferdetrog g. (-s,-tröge) : nev gezeg b.
Pferdewagen g. (-s,-) : karr dre gezeg g., karr kezeg g., karr-marc'h g., gwetur b., karr-stlejet g. ; *der Pferdewagen hält an,* strañjiñ a ra ar c'harr ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen,* houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr.
Pferdewechsel g. (-s,-) : eskemm kezeg g., treiñ kezeg g.
Pferdezucht b. (-) : magerezh kezeg g., magañ kezeg g., sevel kezeg g., desevel kezeg g.
Pfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn b.
Pfiff g. (-s,-e) : **1.** taol sut g., taol c'hwiban g., c'hwitellad g., c'hwitelladenn b., c'hwibanadenn b., sutadenn b., sutelladenn b., suterezh g. ; *einen Pfiff ausstoßen,* leuskel ur c'hwitelladenn, ober ur c'hwitelladenn ; *einen Bewunderungspfiff ausstoßen,* leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm ; **2.** [dre skeud.] P. tu g., tro b., kraf g., skoulm g., dalc'h g., pleg g., stek g., stok g., tres g. ; *er hat den Pfiff heraus,* gouzout a ra ar stok (an tres), anaout a ra an tres, kavet en deus an tu (an dro, ar c'hraf, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, poell d'e gudenn, penn vat d'e daol), gouzout a ra an arroud (an dres).
Pfifferling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] kibog g. ; *echter Pfifferling,* kibog-melen g. ; *falscher Pfifferling,* skilgibog g., higrofor liv-orañjez str. ; **2.** [dre skeud.] *das ist keinen Pfifferling wert,* n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se ne dalvez ket ul louf ki (ur bramm kog, ul liard toull, ur bilhenn, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar.
pfiffig ag. : lemm a spered, divorfil, diabaf, dilu, dispak, friol, c'hwek, leun a ijin, ijinus, ijinek, ijinet-mat, imbroudus, a gant tro, abil, kordet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, fin, gwevn, troidellek, troidellus, digourdi, abred, ampletus ; *ein pfiffiges Mädchen,* ur plac'h lemm a spered b., ur plac'h friol b., ur plac'h divorfil-kaer b., ur plac'h diabaf he spered b., ur plac'h dilu b., ur plac'h abred b. ; *er ist ein pfiffiger Kerl,* itrik en deus, dilu eo, ur paotr c'hwek eo, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, un tamm krennard abil eo,

n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a zo paotr an itrikoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, ur frellad eo ; *er ist pfiffig wie selten einer,* hennezh a zo ul louarn ma'z eus unan, hennezh a zo ul louarn mard eus hini (a zo itrikoù tout, a zo gwriet a finesaoù, a zo kordet a finesaoù), hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, gwidre an diaoul a zo en e gorf, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, diouzh ar mintin eo, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sakre paotr kordet eo, ur c'horvigeller a zo anezhañ, un troideller a zo anezhañ, ur ragater a zo anezhañ, pegen louarn eo hennezh !

Pfiffigkeit b. (-) : lemmded a spered b., ijinerezh g., finded b., finder g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., imbroud g., itrik g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g., finesa b.

Pfiffikus g. (-,-se) : P. paotr c'hwek g., spered ijinus a zen g., paotr leun a ijin g., paotr a gant tro g., tamm paotr abil g., paotr lemm a spered g., paotr diabaf e spered g., paotr friol g., paotr divorfil g., paotr dilu g., paotr an itrikoù g., frellad g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., paotr gwidre an diaoul en e gorf g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., paotr tro en e laezh g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., Fañch an Itrikoù g., higenn a zen g., hinkin a zen g., luban g., ebeul g., fouin g., sakre paotr kordet g., c'hwil g., kañfard a baotr g., kampinod g., labous g., ragater g., korvigeller g., troideller g., frikoter g.

Pfingstabend g. (-s,-e) : derc'hent ar Pantekost g.

Pfingstblume b. (-,-n) : [louza.] pivoen g., pivoena g., roz-sant-Erwan str.

Pfingsten n. (-s) (liester a-wechoù pa vez implijet gant ar ger-mell resis) : ar Pantekost g., ar Sul-Gwenn g.

Pfingstfest n. (-es,-e) : gouel ar Pantekost g.

Pfingstrose b. (-,-n) : [louza.] pivoen g., pivoena g., roz-sant-Erwan str.

Pfingstmontag g. (-s,-e) : Lun ar Pantekost g.

Pfingstsonntag g. (-s,-e) : Pantekost g., Sul ar Pantekost g., Sul-Gwenn g.

Pfingsttag g. (-s,-e) : Pantekost g., Sul-Gwenn g.

Pfingstwoche b. (-,-n) : sizhun ar Pantekost b.

Pfirsich g. (-es,-e) : [louza.] aval gloanek g., pechez str., pechezenn b. ; *mit Pfirsichen gesegnet, reich an Pfirsichen,* pechezek ; *samtige Haut des Pfirsichs,* kinvi g.

Pfirsichbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] pechezenn b., gwez-pechez str. ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen,* imboudañ pechez war brun.

Pfirsichpflanzung b. (-,-en) : pechezeg b.

Pflanze b. (-,-n) : [louza.] plant str., plantenn b., strudenn b., strud str., louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier] ; *Pflanzen sammeln,* louzaoua ; *reich an Pflanzen,* plantek, plantennek ; *die Pflanzen entnehmen Nährstoffe aus dem Boden,* sevel a ra ar plant diwar-goust an douar, kavout a ra ar plant en douar an elfennoù o deus ezhomm evit kreskiñ, kavout a ra ar plant en douar an natur o deus ezhomm evit kreskiñ ; *fleischfressende Pflanzen,* plant kigdebrer str. ; *wie sollten diese Pflanzen ohne Wasser überleben ?* penaos e padfe ar plant-se hep dour ? ; *krautige Pflanzen,* plant geotennek str. ; *verholzende Pflanzen,* plant koadek str. ; *nützliche Pflanzen,* plant madoberus lies.

pflanzen V.k.e. (hat gepflanzt) : **1.** plantañ, piketa, fourrañ, pikañ, lakaat ; *Salat pflanzen,* pikañ saladenn, plantañ saladenn, lakaat saladenn ; *Kartoffeln pflanzen,* plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar en douar ; *Bäume pflanzen,* plantañ gwez ; **2.** [dre skeud.] plantañ, hadañ, c'hwezhañ ; *etwas in jemandes Herz pflanzen,* hadañ greun (danvez) udb e kalon u.b.

Pflanzen n. (-s) : planterezh g., plantañ g.

pflanzenartig ag. : struzhek, plantheñvel, ... plant, plantel, e doare ur blantenn, e doare ar plant, a-zoare gant ur blantenn, a-zoare gant ar plant, a-seurt gant ur blantenn, a-seurt gant ar plant.

Pflanzenassoziation b. (-,-en) : [labour-douar] kenstroll struzh g., trevadoù kenstroll lies.

Pflanzenbuch n. (-s,-bücher) : louzaoueg b., plantaoueg b., dastumad plant g.

Pflanzenerde b. (-) : douar-teil g., atil g.

Pflanzenfaser b. (-,-n) : gwienn blant b., gwienn struzhel b., reun-geot str., reun-plant str., reun-gwez str.

Pflanzenfett n. (-s) : druzoni blant b., druzoni struzhel b., druzoni diwar struzh b.

pflanzenfressend ag. : struzhezat, struzhdebrer, geotezat, geotdebrer, frouezhezat, frouezhdebrer.

Pflanzenfresser g. (-s,-) : struzhezad g., struzhdebrer g., geotezad g., geotdebrer g., frouezhezad g., frouezhdebrer g.

Pflanzengarten g. (-s,-gärten) : liorzh louzawouriezh b., liorzh ar plant b.

pflanzengünstig ag. : plantennus.

Pflanzenhaar n. (-s) : gwienn blant b., gwienn struzhel b., reun-geot str., reun-plant str., reun-gwez str.

Pflanzenklasse b. (-,-n) : [bevoniezh] kevrennad plant b.

Pflanzenknolle b. (-,-n) : torzhell b.

Pflanzenkost b. (-) : reol-voued vejetarian b., reol-voued struzhel b.

Pflanzenkunde b. (-) : [louza.] louzawouriezh b.

Pflanzenleben n. (-s) : buhez struzhel b., bevedouriezh ar struzh b.

Pflanzenlehre b. (-) : [louza.] louzawouriezh b.

Pflanzenleim g. (-s) : glud g., peg diwar struzh g., kaot diwar struzh g., gluten g.

Pflanzenöl n. (-s,-e) : eoul plant g., eoul diwar struzh g.

Pflanzenproduktion b. (-) : labour-douar g., gounidegezh an douar b., gounezerezh-douar g., gounid-douar g.

Pflanzenreich n. (-s) : [louza.] riezad struzhel b., renad ar plant g., renad ar struzh g., rannad ar plant b., flora b., plant str., struzh g.
Pflanzensaft g. (-s,-säfte) : sev g., sabr g., teñv g., sap g., sug plant g., jol g., jouatim g., mel g., seim g., boud g.
Pflanzensammlung b. (-,-en) : louzaoueg b., plantaoueg b., dastumad plant g.
Planzenschleim g. (-s) : lec'hi g.
Pflanzenschutz g. (-es) : [endro] gwarez ar plant g., gwarez ar struzh g., gwarez ar flora g. ; *integrierter Pflanzenschutz,* gwarezadur enframmet g.
Pflanzenschutzmittel n. (-s,-) : aozad struzhyec'hedel g., aozad fitoyec'hedel g.
Pflanzenwelt b. (-) : [louza.] riezad struzhel b., renad ar plant g., renad ar strud g., riezad struzhel b., rannad ar plant b., flora b., plant str., struzh g.
Pflanzenwuchs g. (-es) : [louza.] **1.** struzhidigezh b., struzhiñ g. ; **2.** struj str., glasvez g., struzh g.
Pflanzenzüchter g. (-s,-) : spluseger g., splusegour g., gwezegour g., mager-gwezh g.
Pflanzer g. (-s,-) : **1.** planter g. ; **2.** trevadenner g., entrevad g., trevidig g.
Pflanzerin b. (-,-nen) : **1.** planterez b. ; **2.** trevadennerez b., entrevadez b., trevidigez b.
Pflanzfeld n. (-s,-er) : [riz] magerezh b.
Pflanzholz n. (-es,-hölzer) : piketaer g., pik g., pech g., pikerom g., piked jardin g.
Pflanzkartoffeln lies. : [louza.] avaloù-douar-had lies., had patatez str.
pflanzlich ag. : struzhel, diwar struzh, ... plant, plantel ; *er ernährt sich pflanzlich,* ne zebr nemet struzh.
Pflänzling g. (-s,-e) : [louza.] plant str. ; *Pflänzlinge,* plant g. ; *Tomatenpflänzlinge,* plant tomatez g. ; *Salatpflänzlinge,* plant saladenn g. ; *ich habe Salatpflänzlinge gekauft,* plant saladenn am eus prenet.
Pflanzschule b. (-,-n) : spluseg b., magerezh-wez b. ; *auf Raps spezialisierte Pflanzschule,* magerezh kolza b. ; *auf nicht gepfropfte Bäume spezialisierte Pflanzschule,* trenkenneg b.
Pflanzstätte b. (-,-n) : plantadeg b., spluseg b., planteris g., planteg b., planteiz b.
Pflanzung b. (-,-en) : **1.** planterezh g., plantadur g., plantañ g. ; **2.** plantadeg b., planteg b., planteiz b., planteris g.
Pflaster n. (-s,-) : **1.** pavez g., pavezad g. ; *das Pflaster treten,* dornañ ar pavez, redek ar straedoù, lardañ ar pavez tu bennak, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, lugudiñ, c'hwileta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, chom da logota, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] lec'h g. ; *diese Stadt ist ein teures Pflaster,* koustañ pikez a ra ar bevañ amañ er gêr-se, ker eo ar vuhez er gêr-se, ker-ruz (ker-spontus, ker-du, ker evel pebr da veurlarjez, ruz) eo amañ e kêr (eo er gêr-mañ), ker-daonet eo ar bevañ er gêr-se, ar bevañ a zo er-maez a briz er gêr-mañ, dibriz eo ar bevañ er gêr-mañ, an hanter re ger eo ar bevañ er gêr-se, kalz a arc'hant e koust eno d'ar yalc'h evit derc'hel tinell vat, ker e koust en em vevañ er gêr-se ; *das ist ein heißes Pflaster,* ul lec'h gwall zañjerus eo ; **3.** [mezeg.] **a)** palastr g., telt g., teñs g. ; *ein Pflaster auflegen,* palastrañ ; **b)** lienenn-c'houli b., lurell b., lienadur g., seizenn c'houli b. ; *englisches Pflaster,* sparadrap® g., lienenn-c'houli pegus b., seizenn begus b., seizenn c'houli pegus b., taftas gomet g., taftas saoz g.
Pflasterer g. (-s,-) : pavezer g.
Pflastererin b. (-,-nen) : pavezerez b.
Pflastermaler g. (-s,-) : livour ar straedoù g.
pflastern V.k.e. (hat gepflastert) : **1.** pavezañ, meinañ ; *gepflasterte Landstraße,* hent pavez g., hent pavezet g., karrbont g. ; **2.** [dre skeud.] *der Weg zur Hölle ist mit guten Vorsätzen gepflastert,* an ifern a zo leun a vennozhioù mat - meur a varc'h mat 'zo marvet o vont adarre - "deomp adarre" en deus lazhet meur a varc'h - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - n'eo ket ur c'hement c'hoantaat ha kaout - n'eo ket ur c'hement hor c'hoant hag hor galloud.
Pflastern n. (-s) : pavezadur g., paverezh g., meinadur g.
Pflasterstein g. (-s,-e) : pavez g.
Pflasterung b. (-,-en) : pavezadur g., paverezh g., pavezañ g., meinadur g.
Pflasterweg g. (-s,-e) : hent pavez g., hent pavezet g., karrbont g.
Pflaume b. (-,-n) : **1.** [louza., gwez] prunenn b., gwez-prun str., polosenn b.
2. [louza., frouezh] prun str., prunenn b., polos str., polosenn b., gwregon str., gwregonenn b. ; *gedörrte Pflaumen,* prun-sec'h str., prunenn-sec'h b., prunaoz str., prunaozenn b., pruneoz str., pruneozenn b., prunev str., prunevenn b. ; *Pflaumen pflücken,* kutuilh polos, dastum polos, dibennañ polos, polosa, eostiñ polos.
3. P. c'hwitig g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b. ; *das ist eine müde Pflaume,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn)

anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad, hennezh a zo ganet skuizh.
4. [kleuk] muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Marivuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.
Pflaumenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] prunenn b., gwez-prun str., polosenn b. ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen,* imboudañ pechez war brun.
Pflaumenbaumpflanzung b. (-,-en) : pruneg b., poloseg b.
Pflaumenkern g. (-s,-e) : askorn ar brunenn g., maen ar brunenn g.
Pflaumenlikör g. (-,-e) : [kegin.] likor prun g.
Pflaumenmus n. (-es,-e) : [kegin.] kaotigell brun b.
Pflaumenschnaps g. (-es,-schnäpse) : [kegin.] lambig prun g.
Pflege b. (-) : preder g., prederiad g., soursi g., damant g., intentoù lies., prederezezh g., prederiadur g., evezh g. ; *gute Pflege haben,* bezañ graet brav d'an-unan (brav war e dro), bezañ prederiet mat, bezañ intentet (soursiet) mat ouzh an-unan ; *ein Kind in (seine) Pflege nehmen,* kemer an emell (ar garg) eus ur bugel, ober war-dro ur bugel, intent ouzh ur bugel, kemer preder ouzh ur bugel ; *ein Kind in Pflege geben,* fiziout ur bugel e preder u.b., fiziañ ur bugel en ur vagerez, lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Pflege,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *Pflege und Wartung,* trezalc'h g., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g. ; *Denkmalpflege,* kempennidigezh ha gwarez ar savadurioù istorel.
Pflegeanweisung b. (-,-en) : kuzul a-zivout ar c'hempenn g., kuzul a-zivout an trezerc'hel g.
pflegebedürftig ag. : **1.** [plant] ret ober war e dro ; **2.** [mezeg.] e diazalc'h, amzalc'hiat, dalc'het.
Pflegebefohlene(r) ag.k. g./b. : *der Pflegebefohlene,* an advab g., ar minor g., ar bugel fiziet g.
Pflegebeitrag g. (-s,-beiträge) : skodenn sokial b., kedskodenn b.
Pflegeeltern lies. : adkerent lies., adtud lies.
Pflegefall g. (-s,-fälle) : [mezeg.] den e diazalc'h g., den amzalc'hiat g., den dalc'het g.
Pflegegeld n. (-s) : pourchas kempouezañ g., digoll intentoù g.
Pflegeheim n. (-s,-e) : [mezeg.] ti ar chomadennoù hir g., annez ar chomadennoù hir g., herberc'hdi g., annez herberc'hiañ evit an dud dalc'het g., ti degemer evit tud dalc'het g., bod-degemer mezegel g.
Pflegehelfer g. (-s,-) : skoazeller-prederier g., adklañvdiour g.
Pflegekind n. (-s,-er) : advugel g., minor g., bugel fiziet g., magerezh b., bugel lakaet gant magerez g., bugel lakaet e magerezh b.
Pflegekraft b. (-,-kräfte) : prederier g.
pflegeleicht ag. : aes ober war e dro, dilabour.
Pflegelinie b. (-,-n) : **1.** trevnad intentoù g. ; **2.** trevnad gwezeladoù g.
Pflegemittel n. (-s,-) : aozad kempenn g., aozad trezerc'hel g.
Pflegemutter b. (-,-mütter) : magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b., advamm b. ; *ein Kind einer Pflegemutter anvertrauen,* lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Pflegemutter suchen,* klask magerez.
pflegen V.k.e. (hat gepflegt) (stumm diamzeret : pflog / hat gepflogen) : **1.** prederiañ, prederiañ ouzh, intent ouzh, soursial ouzh, ober war-dro, ober en-dro da, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, ober diouzh, ober ouzh, ober evit, plediñ gant (ouzh), kaout prederi ouzh, kemer kur eus, damañtiñ, louzaouiñ, mezegañ, medisiniñ, aesaat, ober evezh da, kempenn ; *einen Patienten pflegen,* prederiañ (prederiañ ouzh, intent ouzh, soursial ouzh, ober war-dro, ober diouzh, plediñ gant, damañtiñ, kempenn) ur c'hlañvour, mezegañ ur c'hlañvour, medisiniñ ur c'hlañvour, louzaouiñ un den klañv ; *solange sie krank ist, werde ich sie pflegen,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *ein Pferd pflegen,* ober evezh d'ur marc'h, ober war-dro ur marc'h, ober en-dro d'ur marc'h, ober diouzh ur marc'h, ober ouzh ur marc'h, ober evit ur marc'h ; **2.** trezerc'hel, delc'her e ratre, kenderc'hel, kempenn, derc'hel a-blom ; *seinen Bart pflegen,* kempenn e varv, derc'hel kempenn e varv ; *einen Wagen pflegen,* trezerc'hel ur c'harr-tan, delc'her ur c'harr-tan e ratre (e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, kempenn), kempenn ur c'harr-tan, ober war-dro ur c'harr-tan ; *die Tradition pflegen,* kenderc'hel a-sav an hengoun, mirout bev an hengoun ; *ein gepflegtes Haus,* un ti dalc'het mat, un ti kempenn g., un ti prop g. ; *er drückt sich immer sehr gepflegt aus,* ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh ; **3.** *Umgang mit jemandem pflegen,* bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b. darempredi (hentiñ, pleustriñ, gwelet) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b.,

kaout d'ober ouzh u.b., dont war-dro u.b. ; *Umgang mit seinesgleichen pflegen,* hentiñ e genseurted, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud ag e gouch.
V.k.d. (hat gepflegt) [t-c'h] (stumm diamzeret : pflog / hat gepflogen) : *eines Amtes pflegen,* seveniñ (bezañ en) ur garg ; *der Ruhe pflegen,* bevañ didrouz, ren ur vuhez didrubuilh, plijout ar peoc'h d'an-unan, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul ; *Rates pflegen,* derc'hel kuzul.
V.gw. (hat gepflegt) : bezañ boas da, kustumiñ, bezañ kustum da, bezañ ar voaz gant an-unan da, bezañ nes d'an-unan ; *der Herbst pflegt regnerisch zu sein,* glav a-walc'h a vez en diskar-amzer, en diskar-amzer e vez troet an amzer war ar glav ; *wie es zu geschehen pflegt,* evel kustum, hervez kustum, evel boaz ; *sie pflegen, sich jede Woche zu treffen,* emañ ar voaz ganto d'en em welet bep sizhun ; *ich pflege, abends im Bett zu lesen,* kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemmnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater pflegte, uns ab und zu einen Besuch abzustatten,* bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer.
Pflegenotstand g. (-s,-notstände) : [mezeg.] diouer bras a dud er c'hoskor prederiañ g.
Pflegepersonal n. (-s) : [mezeg.] koskor prederiañ g.
Pfleger g. (-s,-) : **1.** [mezeg.] skoazeller-prederier g., adklañvdiour g. ; **2.** [gwir] kulator g., gward g.
Pflegereihe b. (-,-n) : **1.** trevnad intentoù g. ; **2.** trevnad gwezeladoù g.
Pflegerin b. (-,-nen) : **1.** [mezeg.] skoazellerez-prederierez b., adklañvdiourez b. ; **2.** [gwir] kulatorez b., gwardez b.
pflegerisch ag. : ... prederiañ.
Pflegesatz g. (-es,-sätze) : skodenn dreziadek klañvdi g.
pflegeschwer ag. : labourus, hag a daol labour.
Pflegeserie b. (-,-n) : **1.** trevnad intentoù g. ; **2.** trevnad gwezeladoù g.
Pflegesohn g. (-s,-söhne) : advab g., minor g., bugel fiziet g.
Pflegetochter b. (-,-töchter) : adverc'h b., minorez b., bugel fiziet g.
Pflegevater g. (-s,-väter) : mager g., tad-mager g., adtad g.
Pflegeversicherung b. (-,-en) : kretadur amzalc'h g.
pflieglich ag. : aketus, evezhius.
Pflegling g. (-s,-e) : **1.** magadell b. ; **2.** [gwir] minor g., advugel g., bugel fiziet g.
Pflegschaft b. (-,-en) : [gwir] kulatoriezh b., gwardoniezh b., gward g.
Pflicht b. (-,-en) : dever g., dlead g., endalc'h g., endalc'hidigezh b., karg b., micher b., emell g.n red g., redi g. ; *seine Pflicht erfüllen (tun), seine Pflicht und Schuldigkeit tun,* bezañ jurdik en e zever, bezañ evezhet d'e zever, bezañ evezhiek en e zleadoù, na faziañ d'e zever, bezañ start en e zeverioù, bezañ den d'e zever, bezañ un den a zever anezhañ, ober (seveniñ) e zleadoù, seveniñ e endalc'hioù, derc'hel d'e endalc'hioù, ober e garg, ober ar pezh a zo en e garg d'ober, ober ar pezh eur dalc'het d'ober, ober e zever, bezañ dik d'ober e zever, bezañ aketus d'e zeverioù, bezañ aketus d'e zever (start en e zever), seveniñ e zlead, en em akuitañ, en em akuitañ ag e zever, seveniñ e zeverioù, delc'her strizh da hent ar red ; *seine Pflicht versäumen,* bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, faziañ d'e zever, bezañ dizamant d'e zlead, mankout d'e (en e) zever / fellout / faziañ (Gregor) ; *der Grundschulunterricht ist Pflicht,* ret ha dleet eo ar gelennadurezh kentañ, al lezenn a redi ar vugale da gaout un deskadurezh kentañ derez, redius eo an deskadurezh kentañ derez ; *Pflichten gegenüber der Gemeinschaft haben,* kaout dleadoù e-keñver ar gevredigezh, kaout endalc'hioù ouzh ar gevredigezh, kaout deverioù e-keñver ar gevredigezh ; *auf Pflicht und Gewissen,* e pep onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, gant un dereadegezh vras ; *seine Pflichten vernachlässigen,* lezirañ e zeverioù ; *es sich zur Pflicht machen,* ober un dlead eus an dra-se, bezañ dleet d'an-unan en ober ; *eheliche Pflicht,* deverioù a briedelezh lies., deverioù ar briedelezh lies., deverioù ar priedoù an eil e-keñver egile lies. ; *seine ehelichen Pflichten verrichten,* ober e zever, rentiñ an dever d'e wreg ; *korrelative Pflicht,* dlead kendave g. ; *Wehrdienstpflicht,* amzer soudard ret b. ; *einem Verstorbenen die letzte Pflicht abstatten,* ober an deverioù diwezhañ d'un den marv, ober war-dro korf un den marv evel ma'z eo dleet (evel ma faot, evel a faot) ; *jemanden zur Pflicht zurückrufen,* distreiñ u.b. war an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat ; *den geraden Weg der Pflicht gehen,* bale eeun, mont eeun ganti, mont gant an eeun, na vezañ a veskelloù gant an-unan, heuliañ hent strizh an dever.
Pflichtablieferung b. (-,-en) : deroadur ret g., degasadenn ret b., degas gourc'hemennet g.
Pflichtbeitrag g. (-s,-beiträge) : kenlodenn ret b., feurbarzh g., skodenn ret b.
pflichtbewusst ag. : a zever, start en e zeverioù, jurdik en e zever, evezhet d'e zever, evezhet-bras, pervezh en e zever, den d'e zever, rik en e zever, strizh en e zever, aketus d'e zever, aketus d'e zeverioù, evezhiek en e zleadoù, emskiantek ouzh e zeverioù, dik d'ober e zever, intampius d'ober e zever, un den a zever anezhañ.
Pflichtbewusstsein n. (-s) : emskiant an dever b., skiant an dever b., santad an dlead g.
Pflichteifer g. (-s) : gred g., intampi g., oaz g.
pflichteifrig ag. : gredus, leun a c'hred, leun a intampi, intampius, evezhet d'e zever, evezhet-bras, aketus d'e zever, aketus d'e zeverioù, evezhiek en e zleadoù, dik d'ober e zever.
Pflichtenlehre b. (-) : dleoniezh b., dleadoniezh b., dleadouriezh b.
Pflichterfüllung b. (-) : sevenidigezh e zlead b., sevenidigezh e garg b.
Pflichtexemplar n. (-s,-e) : skouerenn da reiñ evit netra d'al levraoueg kreiz alaman b.
Pflichtfach n. (-s,-fächer) : [skol] danvez ret g.

Pflichtgefühl n. (-s) : emskiant an dever b., skiant an dever b., santad an dlead g.
pflichtgemäß ag. : hervez e zever g., diouzh e zlead g., diouzh an endalc'h g.
pflichtgetreu ag. : a zever, aketus, start en e zeverioù, jurdik en e zever, evezhet d'e zever, evezhet-bras, evezhiek en e zleadoù, pervezh en e zever, den d'e zever, rik en e zever, strizh en e zever, aketus d'e zever.
-pflichtig ag. : dalc'het da, rediet da ; *wehrdienstpflichtig*, dalc'het d'ober e goñje, endalc'het d'ober e goñje ; *beitragspflichtig*, dalc'het da baeañ e skodenn.
Pflichtlandung b. (-,-en) : [nij.] pradañ gourc'hemennet g.
Pflichtlauf g. (-s,-läufe) : [sport] programm ret g., lunioù ret lies.
Pflichtleistung b. (-,-en) : labour ret g.
pflichtschuldig ag. : a zever, aketus, start en e zeverioù, jurdik en e zever, evezhet d'e zever, evezhet-bras, evezhiek en e zleadoù, pervezh en e zever, den d'e zever, rik en e zever, strizh en e zever, aketus d'e zever.
Pflichtteil g. (-s,-e) : [gwir] lodenn hêrezh miret dre wir b. ; [istor] *gebundener Pflichtteil,* enebarzh g., trederann b.
Pflichtteilberechtigte(r) ag.k. g./b. : [gwir] ketaer dre wir g., kenhêr dre wir g.
Pflichtübung b. (-,-en) : **1.** [lu] prantad soudard ret g. ; **2.** [sport] programm ret g., lunioù ret lies.
pflichtvergessen ag. : laosk en e zeverioù, diaket d'e zever, diaket da seveniñ e zever, disleal, diek en e garg, diek d'ober e garg, dizamant d'e zlead.
Pflichtvergessenheit b. (-) : felladenn b., mank g., mankadenn b., dislealded b.
Pflichtverletzung b. (-,-en) : mank e-keñver e zever g., fazi e-keñver e garg g.
Pflichtversäumer g. (-s,-) : fazier g., felladenner g.
Pflichtversäumnis n. (-ses,-se) / b. (-,se) : felladenn b., mank g., mankadenn b., dislealded b.
pflichtversichert ag. : hag a bae ur c'hretadur ret.
Pflichtversicherung b. (-,-en) : asurañs ret b., kretadur ret g.
Pflichtverteidiger g. (-s,-) : breutaer anvet gant al lez-varn g., breutaer anvet a-berzh-kefridi g. ; *einen Pflichtverteidiger einsetzen,* kefridiañ un alvokad.
Pflichtverteidigerin b. (-,-nen) : breutaerez anvet gant al lez-varn b., breutaerez anvet a-berzh-kefridi b.
pflichtwidrig ag. : disleal, kontrol d'an dever, kontrol d'an dlead.
Pflock g. (-s, Pflöcke) : **1.** rased g., pikerom g., piked g., ibil g., strapenn b., krog g., tarval g., seulbenn b., taked g. ; *Vieh an Pflöcke festbinden,* rasediñ chatal, strapennañ chatal, seulbennañ chatal, suiañ chatal, funiañ chatal ; *mit einem Pflock befestigen,* rasediñ ; *Zeltpflock,* piked g., strapenn deltenn b., krog teltenn g. ; *einen Pflock in die Erde schlagen,* fichañ ur piked en douar, sankañ ur pikerom en douar ; **2.** [dre skeud.] *einen Pflock zurückstecken, ein paar Pflöcke zurückstecken,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, izelaat e glipenn.
Pflöckeln n. (-s) : pikerom g. ; *Pflöckeln spielen,* c'hoari pikerom.
pflöcken V.k.e. (hat gepflöckt) : ibiliañ, strapennañ, rasediñ, suiañ, seulbennañ.
Pflockweidestelle b. (-,-n) : [labour-douar] suiad g.
pflücken V.k.e. (hat gepflückt) : **1.** kutuilh, serriñ, dastum, dibennañ ; *Blumen pflücken,* bleuniaoua, kutuilh (serriñ, dastum) bleunioù ; *Obst pflücken,* dastum (kutuilh, dibennañ, eostiñ) frouezh, frouesha ; *Äpfel pflücken,* avalaoua, eostiñ avaloù, kutuilh avaloù ; *Himbeeren pflücken,* flamboesa ; *Brombeeren pflücken,* mouara.
2. [dre skeud.] *wir haben noch ein Hühnchen miteinander zu pflücken,* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh.
Pflücken n. (-s) : kutuilh g., kutuilherezh g., dastumadeg b.
Pflücker g. (-s,-) : **1.** [den] kutuilher g., dastumer g. ; **2.** [benveg] kutuilherez b.
Pflückerin b. (-,-nen) : kutuilherez b., dastumerez b.
pflückreif ag. : michot.
Pflücksalat g. (-s,-e) : [louza., kegin.] letuz-troc'h str.
Pflug g. (-s, Pflüge) : **1.** arar g./b., alar g. ; *hinter dem Pflug(e) gehen,* kas (bleinañ, henchañ, hentañ, embreger) an arar, haelat ; *Pflug ohne Sech,* arar digontell g. ; *Fahrwerk des Pfluges,* kilhoroù lies., redell b. ; *der Pflug reißt den Boden auf,* an arar a rog an douar ; **2.** [dre skeud.] *die Ochsen hinter den Pflug spannen,* mont war e benn, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat ar spilhoù e revr ar saout, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, lakaat an denn war-lerc'h an arar, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh.
Pflugbalken g. (-s,-) : [labour-douar] **1.** gwalenn arar b., lazh b., keñver g., sparl an arar g. ; **2.** erv g./b., ervad g./b., ervenn b., ervennad b., boem g., bomm-douar g., glann b., taol douar g., aradenn b., riblennad douar b. ; *Pflugbalken wenden,* ervenniñ an douar, ervennañ an douar, erviñ an douar.
pflügbar ag. : gounidus, atil, tomm, aradus.
Pflugbaum g. (-s,-bäume) : gwalenn arar b., lazh b., keñver g., sparl an arar g.
Pflugeisen n. (-s,-) : soc'h g., troc'her g.
pflügen V.k.e. (hat gepflügt) : **1.** arat, enandiñ, digeriñ douar, difraostañ douar, regiñ douar, terriñ douar, kignat douar, fregañ an douar, treiñ an douar, labourat ; *seicht pflügen,* regañ an douar, arat tanav, arat bas, arat diwar-c'horre, kignat an douar ; *tief pflügen,* arat don, difontañ ur park, plomañ an douar ; *nach innen pflügen,* arat war zastum ; *frisch gepflügte Erde,* douar bev g., douar nevez aret g. ; *die Saat in den Boden pflügen,* treiñ war an had gant an arar ; *zum dritten Mal pflügen,* terskiziañ ; *noch einmal quer zu den ersten Furchen pflügen,* treuzkiziat, treuzkiziñ ; *vor dem Düngen pflügen,* soc'hellat ; *der Boden lässt sich leicht pflügen,* bommañ a ra brav an douar ; *völlig pflügen, zu Ende pflügen,* peurarat ; **2.** [dre

skeud., merdead.] *das Meer (durch)pflügen,* regiñ (troc'hañ, digeriñ) an dour, freuzañ an dour, gwentañ, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent ; *die Weltmeere durchpflügen,* hentañ ar mor, lopañ mor, galoupat ar morioù, mont dre ar morioù.
Pflügen n. (-s) : aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g., ar g., arerezh g., ; *beim Pflügen die Pferde führen,* kandren, kas ar c'hezeg ouzh an arar ; *die zum Pflügen nötigen Geräte,* ar reizhoù arat lies.
Pflüger g. (-s,-) : arer g., haeler g.
Pflügerin b. (-,-nen) : arerez b., haelerez b.
Pflugführer g. (-s,-) : arer g., haeler g.
Pfluggestell g. (-s,-e) : kastell-arar g., marc'h-arar g., stlejell b.
Pfluggrindel g. (-s,-) : gwalenn arar b., lazh b., mab-arar b. [*liester* maboù-arar], keñver g.
Pflugmesser n. (-s,-) : koultr g., kaoutr g., kontell-vomm b., kontell b. ; *mit einem Pflugmesser versehen sein,* bezañ kontellek ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien,* distankañ kontell an arar.
Pflugpferdeführer g. (-s,-) : kantrenour g., kaser kezeg g.
Pflugräder lies. : kilhoroù lies., redell b., rioloù lies.
Pflugschar b. (-,-en) : soc'h g., troc'her g. ; *die Pflugschar herausheben,* disoc'h ; *die Pflugschar springt aus dem Erdboden heraus,* disoc'h a ra an arar ; *mit einer Pflugschar versehen,* soc'hiañ ; *die Pflugschar sitzt fest,* houbet eo ar soc'h.
Pflugscharbein n. (-s,-e) : [korf.] soc'heg g.
Pflugsech n. (-s,-e) : koultr g., kaoutr g., kontell b., kontell-vomm b. ; *mit einem Pflugsech versehen sein,* bezañ kontellek ; *das Pflugsech von seinen Klumpen befreien,* distankañ kontell an arar.
Pflugsterz g. (-es,-e) : hael b., haelioù lies., pavgen g., kravazh g., pog b., daouarn an arar lies., dorlostenoù lies., pavioù lies., P. lavreg g., lostennoù lies., pester an arar lies. ; *Griff des Pflugsterzes,* dorn an arar g., hael b., pav an arar g./b., brec'h an arar b., dorlosten b., lostenn b., dornell an arar b., post g.
Pflugstreichbrett n. (-s,-er) : boc'h-kamm b., kignaval g., ulid g., skouarn b., askell b.
Pflugwettbewerb g. (-s,-e) : aradeg b.
Pflümli n. (-,-s) : [Bro-Suis] lambig prun g.
Pfortader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn borzh b.
Pforte b. (-,-n) : **1.** porzh g., porrastell g., dor b. ; *enge Pforte,* porzh enk g., dor-borzh enk b. ; *die Pforte ist weit, die zur Verdammnis führt,* ledan eo an nor a gundu da goll ; **2.** *Burgundische Pforte,* toullenn Belfort b. ; **3.** *Hohe Pforte,* **a)** an Nor Gaerañ b., an Nor dispar-kenañ b., dor palez ar Pennvizir b. ; **b)** [dre astenn.] impalaeriezh otoman b.
Pförtner[1] g. (-s,-) : [korf.] porzhier g.
Pförtner[2] g. (-s,-) : porzhier g., dorojer g. ; *den Pförtner bestechen,* lardañ ar morzhol ; *Petrus, der Pförtner des Pradieses,* sant Pêr, porzhier ar baradoz g.
Pförtnerin b. (-,-nen) : porzhierez b., dorojerez b.
Pförtnerloge b. (-,-n) : logell ar porzhier b., log ar porzhier g.
Pfosten g. (-s,-) : peul g., post g. [*liester* postoù, pester], fichell b., strapenn b., bann g. ; *mit Pfosten versehen,* peuliañ, postañ ; *mit Pfosten ausgestattet,* peuliek ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge,* ne dizh ar peul-se nemeur en tu-hont da bevar metr hed.
Pfötchen n. (-s,-) : pavig g.
Pfote b. (-,-n) : **1.** [loen.] pav g./b. [*liester* divbav, pivier, pavioù], gar b., troad g., P. ibil g. ; *die Katze fährt mit der Pfote über die Ohren,* emañ ar c'hazh o skoulmañ e zivskouarn, emañ ar c'hazh o lemel e varv, emañ ar c'hazh oc'h ober e varv ; *die Pfoten,* ar pavioù lies., ar pivier lies., an divbav lies., an divesker lies., an treid lies., an divhar lies. ; [loened] *Pfote !* houpañ ! ; *Schmerzen in den Pfoten,* pavad g./b. ; *Schlag mit der Pfote,* krabanad b., pavad g./b. ; **2.** [dre skeud.] P. *sich die Pfoten verbrennen,* lakaat re hir e viz er gwask, pakañ (dastum) ur gerseenn, poazhañ (skaotañ) e viz ; *jemandem die Pfoten schmieren,* reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b. ; *dem Pförtner die Pfoten schmieren,* lardañ ar morzhol ; *zwei linke Pfoten haben,* bezañ diampart, bezañ distu, bezañ dornet-fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek), bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, bezañ kleiz da labourat, bezañ lugut da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, mousognañ ; *seine Pfoten drin haben,* bezañ lodek en un afer bennak, bezañ kenlodek en udb.
Pfotenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., pavad g./b. ; *jemandem Pfotenhiebe versetzen,* krabanata u.b., pavata u.b. ; *etwas mit einem Pfotenhieb zerschneiden,* pavliañ udb ; *einen Pfotenhieb bekommen,* tapout ur grabanad, pakañ ur pavad.
Pfotenspitze b. (-,-n) : beg ar pav g. ; *Tier mit Pfotenspitzen, die anders gefärbt sind als der übrige Körper,* loen maneget g.
Pfriem g. (-s,-e) : [tekn.] minaoued g., poentell b.
Pfriemenginster g. (-s,-) : [louza.] banal Spagn str.
Pfrille b. (-,-n) : [loen.] loch g. [*liester* loched], lochenn b. [*liester* loched] ; *Pfrillen fangen,* locheta ; *Netz zum Fangen von Pfrillen,* lochetour g.
Pfropf g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] stev g., kaouledenn b. ; **2.** stouv g., stouvell b., bourell b., boustouv g., ibil g., taf g., bont g., stank g., stev g., spoue g., stapon g.
Pfropfauge n. (-s,-n) : [louza.] imboudenn b.
Pfropfen[1] g. (-s,-) : stouv g., stouvell b., bourell b., boustouv g., ibil g., taf g., bont g., stank g., stev g., spoue g., stapon g. ; *Korkpfropfen,* spoueenn b., stouv spoue g., stouv lech g., taf g.
Pfropfen[2] n. (-s) : [louza.] imboudadur g., imboudañ g.
pfropfen[1] V.k.e. (hat gepfropft) : **1.** stouvañ, bourellañ ; **2.** [kegin.] *voll pfropfen,* farsañ ; **3.** [dre skeud.] *gepfropft voll,* karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het ; *sich den Bauch voll pfropfen,* debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, en em dafañ, bourouniñ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, ober

meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof ermaez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en anunan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, ober ur c'horfad, gloutañ, gloutoniañ, korfata, kofata.

pfropfen[2] V.k.e. (hat gepfropft) : [louza.] imboudañ, imboudañ e kurunenn ; *einen Baum pfropfen,* lakaat un imboudenn ouzh ur wezenn ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen,* imboudañ pechez war brun ; *auf nicht gepfropfte Bäume spezialisierte Pflanzschule,* trenkenneg b.

Pfropfenzieher g. (-s,-) : distouver g., distafer g., tennstouv g., P. amiegez b.

Pfropfmesser n. (-s,-) : [louza.] kontell imboudañ b., kontell da imboudañ b.

Pfropfreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b. ; *das Pfropfreis wächst an,* teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, krog eo an imboudenn, dalc'het en deus an imboudenn, kroget mat en deus an imboudenn ; *ein Pfropfreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen,* imboudañ e faout, imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.

Pfropfwachs n. (-es) : [louza.] mastik imboudañ g.

Pfründe b. (-,-n) : **1.** preband g., leve-gopr g., leve-iliz g. ; *Abteipfründe,* abatiezh b. ; *knappe Pfründe,* pañsioñ dister b. ; **2.** plas en un ospital g., plas en un ti retredidi g.

Pfründer g. (-s,-) : **1.** leveour g. ; **2.** lojad un ti retredidi g., pañsioner un ti retredidi g.

Pfründhaus g. (-es,-häuser) : ti ar re gozh g., ti retredidi g.

Pfuhl g. (-s,-e) : krenegell b., krenerez b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g., toull-lag g., sodrenn b., bosac'henn b., bouilhasenn b., bouilhenn b., bouilhenn-dro b., bouilhenn-gren b., bourdigenn b., goadenn b., gwagenn b., poull pri g., priasell b., kampoullenn b., kaotigell b., fankigell b., koufont g., lec'hideg b., ogenn b., poull-fank g., prieg b., toull ar gagnoù g., delestaj g., kargbotoù b. ; *Höllenpfuhl,* poull brein an ifern g. / lagenn an ifern b. (Gregor) ; *Sündenpfuhl,* bouilhenn ar pec'hed b. (Gregor), islonk ar pec'hed g.

Pfühl g./n. (-s,-e) : **1.** torchenn b., treuzplueg b. ; **2.** [dre astenn.] gourvezvank g., azezenn b., gwele g., fled g. ; **3.** [tisav.] [moulladur tev ha ront en-dro da sichenn ur golonenn] korenn b.

Pfuhlschnepfe b. (-,-n) : [loen.] marc'heg ruz g. [*liester* marc'heged ruz].

pfui estl. : *pfui !* puf ! ec'h ! fec'h ! ac'h ! ac'hamen ! chê ! foei ! ; *pfui Deibel ! pfui Teufel !* gant ar vezh ! puf ! mezh eo ! koustiañs ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! ac'hamen ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).

Pfund n. (-s,-e) : **1.** [pouez] lur g., luriad g., livr g., livrad g. ; *ein Pfund Brot,* ul lur vara g. ; *zwei Pfund Kaffee,* daou lur gafe lies. ; *eine über ein Pfund schwere Forelle,* un dluzhenn ouzhpenn ul lur enni b. ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund,* pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur bouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *das wiegt über drei Pfund,* tremen tri lur bouez a zo en dra-se ; *dieser Sack wiegt zehn Pfund,* ar sac'h-se ez eus (a zo) dek lur a bouez ennañ, dek lur bouez a ya d'ober ar sac'had-se, ar sac'had-se a bouez dek lur ; **2.** [moneiz] lur g., luriad g. ; *Pfund Sterling,* lur-sterling g., lur saoz g. ; **3.** [dre skeud.] *mit seinem Pfunde wuchern,* lakaat e zonezonoù natur da dalvezout (Gregor) ; *sein Pfund vergraben,* lezel e zonezonoù natur da vont da goll / kuzhzat e dalant en douar [Gregor].

pfundig ag. : P. cheuc'h, dispar, fiskal, dreist.

pfundweise Adv. : a-luriadoù ; *etwas pfundweise verkaufen,* gwerzhañ udb diouzh al lur.

Pfundskerl g. (-s,-e) : paotr tre g., paotr kenañ g., plac'h tre b., plac'h kenañ b.

Pfundsspaß g. (-es) : korfad plijadur g., kofad plijadur g., revriad plijadur g./b.

Pfusch g. (-s) : */* **Pfuscharbeit** b. (-,-en) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, marmouzet, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

pfuschen V.gw. ha V.k.e. (hat gepfuscht) : dihastañ, kaoc'hañ, mac'homañ, drochañ, moc'hañ, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, bastardiñ, ribakenniñ, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober diwar herr, ober gant herr, ober gant kalz a herr, daoulammat, marmouzañ ; *jemandem ins Handwerk pfuschen,* kaoc'hañ e labour d'u.b., koll ar vicher, kousiañ ar vicher, bezañ ur c'holl-micher, emellout eus pezh n'anavezer ket, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, mac'homañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, bastardiñ, kouilhourañ, daoulammat, marmouzañ) al labour, ober un tamm mac'homañ d'al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar prad unan all, tennañ

dour diwar prad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b.

Pfuscher g. (-s,-) : strop a zen g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., kac'her g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g., koll-micher g. ; *Kurpfuscher,* triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g.

Pfuscherei b. (-,-en) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Pfuscherin b. (-,-nen) : strop a blac'h b., tarverez b., batrouzerez b., talfaserez b., foeltrerez b., moc'hataerez b., moc'herez b. kousierez vicher b., kousierez labour b., kollerez-vicher b.

Pfütze b. (-,-n) : poullad g., poull g., poullenn b., lag g., poull-dour g., bouilhenn-dour b. ; *der Regen bildete Pfützen,* ar glav a boullade (a boulladenne, a boullenne, a boulle, a rae gardenn) ; *Meerespfütze,* morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., poull g.

PH b. (-,-s) : [*berradur evit* **Pädagogische Hochschule**] ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., ESSM g.

Phäake g. (-n,-n) : [mojenn.] Faekad g., Faiakiad g.

Phäakin b. (-,-nen) : [mojenn.] Faekadez b., Faiakiadez b.

Phädra b. : [mojenn.] Faidra b., Faedra b., Fedra b.

Phaeton g. : [mojenn.] Faeton g., Faethon g.

Phage g. (-n,-n) : [bev.] fag str., fagenn b.

Phaiake g. (-n,-n) : [mojenn.] Faekad g. Faiakiad g.

Phaiakin g. (-n,-n) : [mojenn.] Faekadez b. Faiakiadez b.

Phaidra b. : [mojenn.] Faidra b., Faedra b., Fedra b.

Phalanx b. (-, Phalangen) : **1.** [istor] falanks g., falañs b., strollad g., bezen g. ; **2.** [korf.] oeñs g., mell-biz g., mailh g.

Phallen / Phalli *liester evit* **Phallus**.

phallisch ag. : ... ar fallus, ... ar pich, kastrel, kastrek ; [bred.] *phallische Stufe, phallische Phase,* pazenn gastrel b. ; *phallische Frau,* maouez kastrek b. ; *phallische Mutter,* mamm gastrek b.

Phallokrat g. (-en,-en) : fallokrat g. matcho g., tourc'h g.

Phallokratie b. (-) : fallokratiezh b.

phallokratisch ag. : [gwashaus] fallokrat, matcho.

Phallus g. (-s, Phallen/Phalli) : fallus g., kalc'h g., kastr g., pidenn b., bitouzenn b., pik g., P. pifon g., lost g., kantol b., skourjez b., kalkenn b., heuz g., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.

phanerogam ag. : spisfrouezhus, fanerogam.

Phänomen n. (-s,-e) : **1.** anadenn b., fenomenon [*liester* fenomenoù] g., fenomen g., darvoudenn b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b. ; *Naturphänomen,* doareenn-natur b., anadenn naturel b., fenomen natur g. ; *emotionales Phänomen,* anadenn gantaezel b. ; **2.** [dre skeud.] orin g., orin den g., orin a zen g., oristal g., oristal a zen g., istrogell g., marc'h-lu g., ibil g., labous g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., pipi g., mailhard g., pitaouenneg g., labous a jav g., diaoul a zen g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g.

phänomenal ag. : **1.** [preder.] fenomenal, darvoudennek, anadennel, c'hoarvoudel ; *phänomenales Bewusstsein,* emskiant eeun b., emskiant diemsellus b. ; **2.** [dre skeud.] marzhus, esmaeüs, souezhus, iskriv, disheñvel, estlammus, boemus, hollgaer, burzhudus.

Phänomenalismus g. (-) : [preder.] anadennouriezh b., c'hoarvoudouriezh b.

Phänomenalist g. (-en,-en) : [preder.] anadennour g., c'hoarvoudour g.

Phänomenologe g. (-n,-n) : anadennoniour g., fenomenologour g.

Phänomenologie b. (-) : anadennoniezh b., fenomenologiezh b.

phänomenologisch ag. : anadennoniel, fenomenologek ; *phänomenologische Reduktion,* diren anadennoniel g.

Phänomenon n. (-s,-Phänomena) : anadenn b., fenomenon [*liester* fenomenoù] g., fenomen g., darvoudenn b., c'hoarvoud g., c'hoarvoudenn b.

Phänotyp g. (-s,-en) : [bev.] fenotip g.

Phantasie b. (-,-n) : **1.** itrik g., ijin g., faltazi b., imbroud g. ; *fruchtbare Phantasie,* faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor) ; *überbordende Phantasie,* faltazi builh b. ; *dieses Kind hat eine blühende Phantasie,* ar bugel-se en deus itrik, ur spered ijinus a vugel eo, leun a ijin eo ar bugel-se, n'eo ket ar faltazi a ra diouer d'ar bugel-se, un imbrouder eo ar bugel-mañ ; *er hat keine Phantasie,* n'eo ket bras an ijin en deus, komzoù divlaz a zeu gantañ, n'eus netra en e benn, n'eus netra ennañ, n'en deus ijin ebet ; *seine Phantasie anstrengen,* reiñ lusk d'e faltazi, reiñ lañs d'e faltazi, lakaat e holl faltazi da c'hoari ; *von ihm kann wohl nicht verlangen, dass er seine Phantasie ein bisschen anstrengt,* n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered ; *seiner Phantasie freien Lauf lassen,* leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal, da gantren), lezel kabestr gant e faltazi, lezel e spered da gantren hervez e faltazi ; *Ausgeburt einer krankhaften Phantasie,* frouezhenn ur faltazi diroll ha klañv b. ; **2.** eriunell b., stultenn b., trezerc'h g., sorc'henn b., froudenn b., sorbienn b., rambre g., randon g., touellwel g., touell g., treuzfaltazi b. ; **3.** [sonerezh] faltazienn b.

phantasiebegabt ag. : ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, leun a itrik, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus.

Phantasiegebilde n. (-s,-) : krouadur moliac'h g., krouadur faltazius g., boud mojennel g.
phantasielos ag. : difournis a ijin, difournis a faltazi.
Phantasielosigkeit b. (-) : diouer a ijin g., diouer a faltazi g.
phantasiereich ag. : ijinus, leun a ijin, leun a itrik, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus.
phantasieren V.gw. (hat phantasiert) : **1.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, ambreniñ, trelatañ, trevagoriñ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, tramziñ, eriunellañ ; **2.** [sonerezh] seniñ ur faltazienn, faltaziañ ; *auf dem Klavier phantasieren*, seniñ piano diouzh e faltazi (hervez e faltazi, evel ma teu), faltaziañ ur frapad sonerezh war ar piano.
Phantasiestück n. (-s,-e) : [sonerezh] faltazienn b., sonaozadur diouzh faltazi g.
phantasievoll ag. : ijinus, leun a ijin, leun a itrik, kavadennus, faltazius, leun e spered a faltazi, imbroudus.
Phantasma n. (-s, Phantasmen) : sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. emdouell g., emdouellerezh g., emdouelladur g., touell g., touelladenn b., trezerc'h g., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., eriunell b.
Phantasmagorie b. (-,-n) : boemarvest g.
Phantast g. (-en,-en) : **1.** hunvreer g., penn-skort g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., paotr an utopia g., sorbiennour g. ; **2.** gaouvariad g., brozennour g., sorc'henner g.
Phantasterei b. (-,-en) **/ Phantastik** b. (-) : eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., randon g.
Phantastin b. (-,-nen) : **1.** hunvreerez b., rambreerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., orinez b. ; **2.** gaouvariadez b., brozennourez b., sorc'hennerez b.
phantastisch ag. : **1.** dreistkred, estlammus, boemus, marzhus, moliac'hus, moliac'hel, huñvreheñvel, burzhudus ; *phantastisch !* biskoazh oueskoc'h ! espar (dreist, ur marzh) eo kement-se ! dispar eo ! eston eo an dra-se ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! an dra-se a zo ur voem ! ur voem ! ; **2.** faltaziek, romantus ; **3.** gwenno, pennadus, stultennus.
Phantom n. (-s,-e) : spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer b., spurmant g., spered g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g.
Phantombild n. (-s,-er) : [polis] poltred-robot g.
Pharao[1] g. (-/-s,-onen) : [istor] faraon g.
Pharao[2] n. (-) : [kartoù] faraon g.
Pharaonen- : ... faraon, faraonek.
Pharaonenziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren Egipt g., adren melenwenn g.
Pharaonin b. (-,-nen) : [istor] faraonez b.
pharaonisch ag. : faraonek.
Pharisäer g. (-s,-) : [istor] Farizian g.
pharisäerhaft ag. : farizianek.
Pharisäerin b. (-,-nen) : [istor] Farizianez b.
Pharisäertum n. (-s) : farizianegezh b.
pharisäisch ag. : farizianek.
Pharisäismus g. (-) : farizianouriezh b.
Pharmaindustrie b. (-) : greanterezh apotikel g., greanterezh an danvezioù louzaouiñ g.
Pharmakologe g. (-n,-n) : farmakologour g., apotikour g.
Pharmakologie b. (-) : farmakologiezh b., apotikouriezh b.
Pharmakologin b. (-,-nen) : farmakologourez b., apotikourez b.
pharmakologisch ag. : farmakologel., apotikourel.
Pharmakon n. (-s, Pharmaka) : aozad apotikel g.
Pharmareferent g. (-en,-en) : apotiker kuzulier g.
Pharmareferentin b. (-,-nen) : apotikerez kuzulierez b.
Pharmazeut g. (-en,-en) : [mezeg.] apotiker g.
Pharmazeutik b. (-) : [mezeg.] apotikerezh g.
Pharmazeutin b. (-,-nen) : [mezeg.] apotikerez b.
Pharmazeutikum n. (-s, Pharmazeutika) : aozad apotikel g.
pharmazeutisch ag. : [mezeg.] apotikel, ... apotikerezh ; *pharmazeutisch-technischer Assistent,* darbarer apotiker g.
Pharmazie b. (-) : [mezeg., skiant] apotikerezh g.
Pharo n. (-) : *sellit ouzh* **Pharao**[2].
Pharyngitis b. (-, Pharyngitiden) : [mezeg.] faringit g., gargadennfo g.
Pharynx g. (-,Pharyngen) : [korf.] korzailhenn b., gourlañchenn b., kavenn ar c'hargadenn b., kargadenn b., gargadenn b., toull ar gouzoug g., farinks g.
Phase b. (-,-n) : **1.** koulz g., lankad g., taolad g., prantad g., pennad g., amzervezh b. ; *in einer späteren Phase,* en ardraoñ da se, war-lerc'h, diac'houde ; *kritische Phase,* eizikvan g. ; **2.** [bred., mezeg.] pazenn b. ; *orale Phase,* pazenn c'henaouel b. ; *phallische Phase,* pazenn gastrel b. ; **3.** [stered.] arvez g., doareenn b. ; **4.** [fizik] koulz g. ; **5.** [kimiezh] *gasförmige Phase,* arvez aezhel g. ; *flüssige Phase,* arvez liñvel g.
Phasendifferenz b. (-,-en) : [fizik] diskoulz g., forc'had koulz g.
Phaseneinstellung b. (-,-en) : koulzañ g.
Phasengleichheit b. (-) : arunkoulz g.
Phasenlage b. (-) : [fizik] diskoulz g., forc'had koulz g.
Phasenmesser g. (-s,-) : fazometr g., koulzventer g.
Phasenmodulation b. (-,-en) : [pellgehentiñ] gouluz koulz g.
Phasenschieber g. (-s,-) : diskoulzer g.
Phasentransformation b. (-,-en) : [fizik] kemm koulz g.
Phasenübereinstimmung b. (-) : arunkoulz g.
Phasenübergang g. (-s,-übergänge) : [fizik] kemm koulz g.
Phasenumkehr b. (-) : ginad koulz g.
Phasenumwandlung b. (-,-en) : [fizik] kemm koulz g.
Phasenverschiebung b. (-,-en) : [fizik] diskoulz g., forc'had koulz g.
phasenverschoben ag. : [fizik] diskoulz.
Phasenwinkel g. (-s,-) : **1.** [fizik] korn koulz g., diskoulz g., forc'had koulz g. ; **2.** [stered.] korn doareenn g., korn arvez g.
Phasmide b. (-,-n) : [loen.] fasm g., P. bazh-an-diaoul b.
Phenol n. (-s) : [kimiezh] fenol g.
Philanthrop g. (-en,-en) : dengarour g.
Philanthropie b. (-) : dengarouriezh b.
Philanthropin b. (-,-nen) : dengarourez b.
philanthropisch ag. : dengar.

Philatelie b. (-) : timbrouriezh b., timbrawouriezh b.
Philatelist g. (-en,-en) : timbrour g., timbrawour g.
Philatelistin b. (-,-nen) : timbrourez b., timbrawourez b.
Philharmonie b. (-,-n) : **1.** strollad seniñ g., filarmoniezh g. ; **2.** sez ur strollad seniñ b., sez ur filarmoniezh b., sal sonadegoù ur strollad seniñ b., sal sonadegoù ur filharmoniezh b.
Philharmoniker g. (-s,-) : ezel eus ur strollad seniñ g., ezel eus ur filarmoniezh g.
Philharmonikerin b. (-,-nen) : ezel eus ur strollad seniñ g., ezel eus ur filarmoniezh g.
philharmonisch ag. : filarmonek, … seniñ, sonerezhel, … sonerezh.
Philipp g. : Fulub g.
Philippinen lies. : *die Philippinen,* Filipinez b., republik Filipinez b.
Philister g. (-s,-) : **1.** [istor, relij.] Filistin g. ; **2.** [dre skeud.] pabor g., brizhouizieg g.
philisterhaft ag. : [gwashaus] lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, bouc'h, pout, teuc'h, gros, dizesk, pagan, pabor, brizhouiziek.
Philistertum n. (-s) : brizhouiziegezh b., filistinegezh b.
philiströs ag. : lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, bouc'h, pout, teuc'h, gros, dizesk, pagan, pabor, brizhouiziek.
Philologe g. (-n,-n) : lizheregour g., filologour g.
Philologie b. (-) : lizheregouriezh b., filologiezh b.
Philologin b. (-,-nen) : lizheregourez b., filologourez b.
philologisch ag. : lizheregourel, filologel, filologek.
Philomena b. : Filomena b.
Philosoph g. (-en,-en) : prederour g., filozofer g., filozofour g.
Philosophie b. (-) : prederouriezh b., filozofiezh b.
Philosophenschule b. (-) : [Henamzer] akademia b.
philosophieren V.gw. (hat philosophieren) : filozofiañ, prederouriañ ; *über etwas philosophieren,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb..
Philosophin b. (-,-nen) : prederourez b., filozoferez b., filozofourez b.
philosophisch ag. : **1.** prederouriezhel ; **2.** prederel, prederourel, filozofel, filozofek, a brederouriezh.
Phiole b. (-,-n) : bured b., lestr g., besel g., orsel g.
Philtrum n. (-s, Philtren) : [korf] filtrom g., garanig etre speurenn ar fri hag ar weuz-krec'h b., garanig a-us da wareg Kupidon b., P. biz an ael g., garanig e-kreiz stal ar mic'hi b.
Phlebitis b. (-, Phlebitiden) : [mezeg.] flebit g., gwazhiennfo g.
Phlegma n. (-s) : lezouregezh b., digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., belbeterezh g., mored g.
Phlegmatiker g. (-s,-) : lezoureg g., den digas g., maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied g., den youst g., pichod g., belbeter g., luduenn b.
phlegmatisch ag. : lezourek, diverv, difrom, diseblant, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, lor, abaf, dibouez, diboan, divalav ; *er ist phlegmatisch,* n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, en em leuskel a ra da vont, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad.
Phlegmone b. (-,-n) : [mezeg.] morfer g.
phlegmonisch ag. : [mezeg.] morferek.
Phlox g. (-es,-e / b. (-,-e) : [louza.] floks str.
Phobie b. (-,-n) : arur g., kaz g., efreizh g., aonenn b.
Phöbus g. : [mojenn.] Foebus g.
Phon n. (-s,-s) : [fizik] fon g.
Phonation b. (-,-en) : [mezeg.] fonadur g., mouezhparañ g.
Phonem n. (-s,-e) : [yezh.] soniad g., fonem g., mouezhiad b., distagad g.
Phoneminventar n. (-s,-e) : [yezh.] soniadur g.
Phonetik b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetikerezh g., fonetik g. ; *die Phonetik der bretonischen Sprache,* ar soniadoniezh vrezhonek b.
Phonetiker g. (-s,-) : soniadoniour g., fonetikour g., soniadour g.,
phonetisch ag. : soniadel, soniadouriezhel, fonetek.
Phönix g. (-/-es,-e) : **1.** [mojenn.] feniks g. ; **2.** [dre skeud.] *wie ein Phönix aus der Asche steigen,* adsevel eus al ludu evel ur feniks, dasorc'hiñ.
Phönizien n. (-s) : [istor] Fenikia b.
Phönizier g. (-s,-) : [istor] Fenikian g.
Phönizisch n. : [istor, yezh.] fenikianeg g.
phönizisch ag. : **1.** fenikian ; **2.** [yezh.] fenikianek.
Phonograph g. (-en,-en) : sonskriverez b., fonograf g.
Phonologe g. (-n,-n) : mouezhiadoniour g., fonologour g.
Phonologie b. (-) : mouezhiadoniezh b., fonologiezh b.

phonologisch ag. : mouezhiadel, mouezhiadoniel, fonologek.
Phonon n. (-s,-e) : [fizik] fonon str., fononenn b.
Phonotek b. (-,-en) : soniaoueg b., sonskridaoueg b.
Phonotypist g. (-en,-en) : skriverezer g.
Phonotypistin b. (-,-en) : skriverezerez b.
Phosphat n. (-s,-e) : [kimiezh] fosfat g., [labour-douar, temz] ludu-gris g.
phosphatfrei ag. : [kimiezh] kuit a fosfat, hep fosfat.
Phosphatieren n. (-s) : [kimiezh] fosfatañ g., fosfatadur g.
Phosphor g. (-s) : [kimiezh] fosfor g.
phosphorarm ag. : [kimiezh] nebeut a fosfor ennañ, paour e fosfor.
phosphorartig ag. : [kimiezh] fosforheñvel, fosforek, e doare ar fosfor, a-zoare gant ar fosfor, a-seurt gant ar fosfor.
Phosphorbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn fosfor b.
Phosphorbrandbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn dangwallañ fosfor b.
Phosphordüngemittel n. (-s,-) : [labour-douar] temz fosfatek g., temz-ludu fosfatek g., ludu fosfatek g., ludu-temz fosfatek g., tremp fosfatek g., P. ludu-gris g.
Phosphorentziehung b. (-,-en) : [kimiezh] difosforiñ g.
Phosphoreszenz b. (-) : treluc'h g., ardan g., [fizik] astreluc'hañ.
phosphoreszieren V.gw. (hat phosphoresziert) : treluc'hañ, ardaniñ, [fizik] astreluc'hañ.
phosphoreszierend ag. : treluc'hus, treluc'hek.
phosphorhaltig ag. : [kimiezh] pinvidik e fosfor, fosfor ennañ, fosforek.
Phosphorsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fosforek b.
Phosphorwasserstoff g. (-s) : [kimiezh] fosfin g., fosfan g.
Photo- / photo- : luc'h-.
Photo n. (-s,-s) : poltred g., luc'hskeudenn b., foto g. ; *ein Photo aufnehmen (machen),* tennañ ur poltred (ul luc'hskeudenn), ober ul luc'hskeudenn ; *wenn ich deine Photos sehe, bekomme ich Lust, dieses Land zu besuchen,* da boltredoù a ro goust din da weladenniñ ar vro-se.
Photoalbum n. (-s,-alben) : albom luc'hskeudennoù g.
Photoapparat g. (-s,-e) : luc'hskeudennerez b., benveg luc'hskeudenniñ g., benveg tennañ luc'hskeudennoù g.
Photoatelier n. (-s,-s) : atalier luc'hskeudennerezh g., luc'hskeudennerezh b.
photochemisch ag. : fotokimiek, luc'hgimiek ; *photochemische Reaktion,* dazgwered luc'hgimiek g.
Photoecke b. (-,-n) : korn embeg evit luc'hskeudennoù g.
Photoeffekt g. (-s,-e) : [fizik] luc'hdredan g.
photoelektrisch ag. : luc'hdredanek, luc'hdredanel, fotoelektrek ; *photoelektrischer Effekt,* luc'hdredan g.
Photoelement n. (-s,-e) : [fizik] luc'hdredaner g., luc'hgell b.
Photofinish n. (-s,-s) : [sport] fotofinish g.
photogen ag. : **1.** brav tennañ poltredoù gantañ ; **2.** brav tennañ e boltred dezhañ, luc'hskeudennadus.
Photograph g. (-en,-en) : luc'hskeudenner g.
Photographie b. (-,-n) : **1.** poltred g., luc'hskeudenn b., foto g. ; **2.** luc'hskeudennerezh g., luc'hskeudenniñ g., luc'harz g., arz al luc'hskeudennerezh g.
photographieren V.k.e. (hat photographiert) : luc'hskeudenniñ, tennañ ur poltred ; *jemanden photographieren,* tennañ e boltred d'u.b., luc'hskeudenniñ u.b.
Photographin b. (-,-nen) : luc'hskeudennerez g.
photographisch ag. : luc'hskeudennel, luc'hskeudennek, ... luc'hskeudenniñ, ... luc'hskeudennerezh.
Photokopie b. (-,-n) : luc'heilenn b., luc'heilad g., luc'heiladur g., eilskeudenn b., luc'hskeudenn b.
photokopieren V.k.e. (hat photokopiert) : luc'hskeudenniñ, luc'heilañ, eilskeudenniñ, fotokopiañ.
Photokopierer g. (-s,-) **/ Photokopiergerät** n. (-s,-e) luc'heiler g., luc'heilerez b., luc'hskeudennerez b. ; *der Photokopierer wird stark beansprucht,* al luc'hskeudennerez a ya en-dro, al luc'hskeudennerez a vez implijet kalz.
Photolabor n. (-s,-s/-e) : labourva luc'hskeudennerezh g.
Photolithographie b. (-,-n) : fotolitografiezh b., luc'hvaendresadur g., luc'hvaendreserezh g.
Photometer n. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.
Photomodell n. (-s,-e) : pozer g., pozerez b., patrom g.
Photomontage b. (-,-n) : touellaoz g./b., poltred kemmesk g., pegadenn b.
Photon n. (-s,-en) : [fizik] foton str.
Photoneutron n. (-s,-en) : [fizik] fotoneutron str.
Photopapier n. (-s,-e) : paper-luc'hskeudenniñ g.
Photorand g. (-s,-ränder) : marz ur poltred g., marz ul luc'hskeudenn g., marzad g.
Photoreporter g. (-s,-) : kelaouer-luc'hskeudenner g.
Photoreporterin b. (-,-nen) : kelaouerez-luc'hskeudennerez b.
Photoroman g. (-s,-e) : romant-luc'hskeudennoù g.
Photosatz g. (-es,-sätze) : [moull.] fotolizherennañ g., fotolizherennadur g.
Photosphäre b. (-) : luc'hgelc'h g., fotosfer g.
Photosteindruck g. (-s,-e) : fotolitografiezh b., luc'hvaendresadur g., luc'hvaendreserezh g.
Photosynthese b. (-,-n) : luc'hgevanaoz b., luc'hgevaoz b., fotosintezenn b.
Photothek b. (-,-en) : luc'hskeudennaoueg b.
Phototropismus g. (-) : [louza.] luc'hdesachadur g., fototropism g., luc'hgerc'h g., luc'hgerc'hegezh b., luc'hgerc'hañ g.
Photovermerk g. (-s,-e) : kredad luc'hskeudennoù g.
Photovoltaik b. (-) : amdroadur fotovoltaek g.
photovoltaisch ag. : fotovoltaek ; *photovoltaische Zelle,* fotokellig b., kellig fotovoltaek b.
Photozelle b. (-,-n) : [fizik] fotopil g., luc'hgell b., luc'hdredaner g.
Phrase b. (-,-n) : **1.** parlantaj g. ; *Phrasen machen, Phrasen dreschen,* komz dilokez, komz jore-dijore, parlikanat, latennat, glabousañ, glabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, pilat e c'henoù, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flapañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, treiñ e deod e goullo, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henoù, trabellat, bezañ un drabell, treiñ (malañ) avel, sorc'henniñ,

randoniñ, chaokat, ravodiñ, borodiñ, toronal, rac'hoaniñ, rambreal, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, orogellat ; **2.** [sonerezh] pozenn b., frazenn b. ; **3.** [yezh.] rannfrazenn b., rummenn ger b., troienn b., kenstrollad gerioù g., kenstrollad anvioù g., strollad gerioù kenaozet g., strollad anvioù kenaozet g.

phrasendreschend ag. : trabellek, glabous, stambouc'het, stambouc'hek, ranezennek.

Phrasendrescher g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Phrasenheld**.

Phrasengedresch n. (-es) : frazennoù lies., foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement), kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh), mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennerezh g., stardigennad b.

phrasenhaft ag. : trabellek, glabous, stambouc'het, stambouc'hek, ranezennek, gourfonngeriat.

Phrasenheld g. (-en,-en) **/ Phrasenmacher** g. (-s,-) : parlanter g., trabell b., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., ravoder g., fistilher g., barbilher g.

Phraseologie b. (-,-n) : [yezh.] **1.** frazeologiezh b. ; **2.** frazennerezh g., frazennadur g.

phraseologisch ag. : [yezh.] frazeologel.

phrastisch ag. : [yezh.] ... ar frazenn.

Phratrie b. (-,-n) : rannveuriad b.

Phrenesie b. (-) : egar g., diboellegezh b., arfleu g., frenezi b.

phrenetisch ag. : diboell, diroll, frenezius, diaoulek.

Phrenologie b. (-) : [mezeg.] frenologiezh b., klopennouriezh b.

Phrygien n. (-s) : [istor] Frigia b.

Phrygier g. (-s,-) : [istor] Frigian g.

phrygisch ag. : **1.** frigian ; *phrygische Mütze,* boned frigian g., boned republikan g., [dre fent] tok buzhug g. ; **2.** [yezh.] frigianek.

Phtalsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn ftalek b.

pH-Wert g. (-s,-e) : [kimiezh] Ph g.

Phylogenese b. (-,-n) : [bev.] filogeniezh b., filogenezenn b., hildarzh g., spesaddedarzh g.

phylogenetisch ag. : [bev.] filogenetek, filogenek, hildarzhel, spesaddedarzhel.

Phylum n. (-s,Phyla) : lignez b., hil g., filom g.

Physik b. (-) : fizik g., naturoniezh b.

physikalisch ag. : fizikel, naturoniel ; *physikalisches Labor,* arnodva fizik g. ; *physikalische Konstante,* arstalenn fizikel b. ; *physikalische Größe,* mentenn fizikel b. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen,* mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *chemisch-physikalisch,* fizikel-kimiek.

Physikalismus g. (-) : fizikelouriezh b.

Physiker g. (-s,-) : fizikour g., naturoniour g.

Physikerin b. (-,-nen) : fizikourez b., naturoniourez b.

physikotheologisch ag. : fizikel-doueoniel ; [Kant] *physikotheologischer Beweis vom Dasein Gottes,* prouenn fizikel-doueoniel eus bezoud Doue b.

Physikum n. (-s, Physika) : [skol-veur] kentañ priziadenn ar studierien war ar medisinerezh b.

Physikus g. (-, Physizi) : [kozh] mezeg g., medisin g.

Physiognom g. (-en,-en) : fiziognomoniour b., paotr-an-dremmoù g., enebrezher g.

Physiognomie b. (-,-n) : neuz b., neuz-dremm b., enebrezh g., doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., stumm g., liv g., feson b., tres g.

Physiognomik b. (-) : fiziognomoniezh b., dremmouriezh b., enebrezhouriezh b.

Physiokraten lies. : fiziokrated lies.

Physiologe g. (-n,-n) : bevedour g., fiziologour g.

Physiologie b. (-) : bevedouriezh b., fiziologiezh b.

Physiologin b. (-,-nen) : bevedourez b., fiziologourez b.

physiologisch ag. : [bev.] bevedel, bevedouriezhel, fiziologel ; *physiologische Kochsalzlösung,* serom bevedel g.

Physiotherapie b. (-,-n) : [mezeg.] fizioterapiezh b., fizikkurerezh g.

physisch ag. : … korf, a gorf, korfel ; *physisch krank,* klañv a gorf, klañv en e gorf ; *physischer Schmerz,* poan a gorf b., poan gorf b. ; *psychische Schmerzen sind schlimmer als physische,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *die physische Gesundheit,* yec'hed ar c'horf g. ; *physische Arbeit,* labour korf g., pouez an divrec'h g.

Phytologie b. (-) : fitologiezh b.

Phytoplankton n. (-s) : [louza.] fitoplankton g.

Phytotherapie b.(-,-n) : fitoterapiezh b., luvgurañ g.

Pi n. (- *pe* -s) : [mat.] pi g.

Pianino n. (-s,-s) : [sonerezh] pianino g., piano-sonn g.

Pianist g. (-en,-en) : [sonerezh] pianoour g.

Pianistin b. (-,-nen) : [sonerezh] pianoourez b.

pianistisch ag. : [sonerezh] … piano, … pianoañ.

Piano n. (-s,-s) : [sonerezh] piano g.

Pianospieler g. (-s,-) : [sonerezh] pianoour g.

Piaster g. (-s,-) : piastr g.

Pibroch n. (-) : [sonerezh] pibroc'h g.

Picador g. (-/-s,-es) : pikador g., picador g.

Piccolo[1] g. (-s,-s) : troterig g.

Piccolo[2] n. (-s,-s) **/ Piccoloflöte** b.(-,-n) : pikolo g., fleütig b.

Pichelei b. (-,-en) : P. evadeg b., mezvadeg b.

picheln V.gw. (hat gepichelt) : P. sistra, lagouta, kleuzañ gwer, charinkat.

V.k.e. (hat gepichelt) : *einen picheln,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, glebiañ e gorzhailhenn, glebiañ e lañchenn, P. mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charikañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

pichen V.k.e. (hat gepicht) : gludañ, pegañ.

Pick g. (-s,-e) : **1.** pik g., pikadenn b., pikadur g. ; **2.** [dre skeud.] P. *einen Pick auf jemanden haben,* kaout droug (bezañ chifet, bezañ e droug, delc'her droug, magañ droukrañs, goriñ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout kas) ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kaout kas evit u.b., bevañ e droukrañs gant u.b.

Picke b. (-,-n) : **1.** pig g., pigell b., langede g. ; **2.** [paotr-saout] garzhou g./b., garzhouin b., gwalenn-c'harzhou b., gwalenn-vroud b., broud g.

Pickel g. (-s,-) : **1.** pigell b., pig g., langede g. ; **2.** [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuad str., burbuenn b., bourbon str., akne g., bouton g., nozelenn b., pik-du b., draen kig g. ; *er bekommt Pickel auf der Nase,* dont a ra e fri da vezañ ruz, deuet ez eus leun a zrein kig war e fri,

burbuenniñ (bourbonenniñ) a ra e fri, chaotret eo e fri, dour gwinienn a zeu dezhañ ; *er hat Pickel im Gesicht,* ur bern burbu (pikoù-du) a zo deuet dezhañ en-dro d'e c'henoù, burbuennek eo e benn, burbuenniñ a ra e benn, chaotret eo e benn, leun a zrein kig a zo deuet dezhañ en-dro d'e c'henoù, porbolennet eo e benn, porbolennek eo e benn, bourbonet eo e benn, P. ur genoù krampouezh en deus, ur beg krampouezh en deus.
Pickelflöte b. (-,-n) : [sonerezh] fleütig b.
Pickelhaube b. (-,-n) : [lu] tog-houarn poentennek g., tokarn poentennek g., helm poentennek g.
Pickelhering g. (-s,-e) : **1.** [kegin.] harink sall g. ; **2.** [c'hoariva] harlikin g., farouell g., jostram g., rampono g.
pickelig ag. : porbolennek, porbolennus, burbuek, burbuennek, chaotret ; *pickelig werden,* porbolenniñ, burbuenniñ.
picken V.gw. ha V.k.e. (hat gepickt) : pigosat, bekañ, bekat, beketal, pigellat, pikañ, begata ; *Körner picken,* pigosat greun.
picklig ag. : *sellit ouzh* **pickelig**.
Picknick n. (-s,-e/-s) : piknik g., lein e ti Mari C'hlazioù b.
picknicken V.gw. (hat gepicknickt) : leinañ (predañ) e ti Mari C'hlazioù b., piknikañ.
picobello Adv. : fiskal, a-stroñs, kempenn, brav ; *picobello angezogen,* stipet ha lipet, gwisket brav, gwisket mistr ha mibin.
Picogramm n. (-s,-e) : pikogramm g.
Piedestal n. (-s,-e) : [tisav.] sichenn b., mas g.
Pied-noir g. (- -, -s -s) : Pied-noir g. (*liester* Pieds-noirs), Gall eus Aljeria g., Frañsez eus Aljeria g., Treid Du g.
piekfein ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket brav, gwisket mistr ha mibin, feul.
piep estl. : pip-pip.
Piep g. (-s) **/ Pieps** g. (-es,-e) : **1.** *nicht Piep sagen,* na rannañ (na faoutañ) ger (grik), na zaouhanteriñ ur ger, na wikal grik, na zihostal (na zic'hwezhañ) ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret na grik na mik, tevel mik, tevel krenn ; **2.** P. *einen Pieps haben,* mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.
piepe ag. **/ piepegal** ag. : P. euver, ingal, heñvel ; *ihm ist alles piepegal,* ne ra foutre kaer gant netra, ne ra van eus netra, hennezh a zo disoursi meur ; *das ist mir piepegal !* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - mat pe fall din - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *es ist ihnen piepegal, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *es ist mir piepegal, ob er klein oder groß ist,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *das ist mir piepegal, was die Leute so denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud ; *das ist doch piepegal !* ne ra forzh !

n'eus forzh ! ne ra foeltr forzh ! n'eus forzh da se ! forzh a se !
piepen V.gw. (hat gepiept) : *sellit ouzh* **piepsen**.
Piepen n. (-s) : **1.** pipial g., tikal g., laboused o pipial lies., chinterezh g., gragrailherezh g., fistilherezh g., fistilh g., gwikadennoù lies., pipiadennoù lies. ; **2.** [dre skeud.] *zum Piepen komisch,* farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, bourdus, ribardennus, bourjin ; *etwas zum Piepen komisch finden,* kavout ur pezh o welet (o klevet) udb.
Pieper g. (-s,-) : [loen.] sidan g.
Piephahn g. (-s,-hähne) : [yezh ar vugale] P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., bistrakig g., fallig g., pêrig g.
Piepmatz g. (-es,-e/-mätze) : P. **1.** [yezh ar vugale] labousig g., boubousig g., ninig g., fistilher askellek g. ; **2.** [dre skeud.] follentez b., kirin faout b., burutell doull b. ; *einen Piepmatz haben,* mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.
Pieps g. (-es,-e) : *sellit ouzh* **Piep**.
piepsen V.gw. (hat gepiepst) : **1.** pipial, tikat, tikal, chintal, gragailhat, gwikal, richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, fistilhañ, krial, ragachat ; *mir piepst's in den Ohren,* boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **2.** [dre skeud.] P. *bei dir piepst's wohl,* n'emañ ket mat da benn ? n'out ket mat gant da benn ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? paket ec'h eus anezho ? aet out ganto ? skoet out bet gant ar morzhol ? skoet eo da benn ? war dri zroad emaout ? trevariañ a ra da skiant ? emaout o c'hoari gant da voned ? diskiantiñ a rez ? aet out e belbi (e berlobi) ? loariañ a rez ? trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ? ; **3.** *das ist zum Piepsen,* peadra a zo da dortañ o c'hoarzhin, peadra a zo da zaoudortañ da c'hoarzhin, peadra a zo da dortañ gant ar c'hoarzh, peadra a zo da dagañ o c'hoarzhin.
Piepsen n. (-s) : pipial g., tikal g., laboused o pipial lies., chinterezh g., gragrailherezh g., fistilherezh g., fistilh g., gwikadennoù lies., pipiadennoù lies.
Piepser g. (-s,-) : bip g., bipbip g.
piepsig ag. : **1.** goeñvet, levionek, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, pikous, ranous, hek, hek e c'henoù ; **2.** *piepsige Stimme,* mouezh voanik b. ; **3.** *von piepsiger Gesundheit,* klañvidik, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall e gorf, ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all.
Piepvogel g. (-s,-vögel) : P. **1.** [yezh ar vugale] labousig g., boubousig g., ninig g., fistilher askellek g. ; **2.** [dre skeud.] follentez b., kirin faout b., burutell doull b.
Pier g. (-s,-e) : sav-mein g., sav-maen g., kae g., chaoser g./b.
Pierwurm g. (-s,-würmer) : [loen] leog g., morvuzhug str., buzhug-aod str., buzhug-mor str., buzhug-lec'hid str., buzhug du str.
piesacken V.k.e. (hat gepiesackt) : arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, heskinañ, chifañ, hegal ouzh, ober an heg ouzh, ober bisk da, hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ da, lakaat droug e, harellat, feukañ, tarabazhiñ, atahinañ.
Pietät b. (-) : [relij.] deoliezh b., doujañs Doue b., devosion b., doueegezh b., doueüsted b., doueüster g.
pietätlos ag. : [relij.] difeiz, disakr, dizoue, dizoueüs, dizouj, dizeol.
Pietätlosigkeit b. (-) : dizeoliezh b., difeiz g., diazaouez g., dizoujañs b., dizoueüsted b., dizoueüster g.
Pietismus g. (-) : [relij.] deolouriezh b., pietegezh b.
Pietist g. (-en,-en) : [relij.] deolour g., pietour g.
Pietistin b. (-,-nen) : [relij.] deolourez b., pietourez b.
pietistisch ag. : [relij.] deolour, pietour.
piezoelektrisch ag. : [tredan] gwasktredanel ; *piezoelektrischer Modulator,* gouluzer gwasktredanel g.
piff estl. : bing ! dao ! pao !
piff paff / piff paff puff estl. : bing ! dao ! pao ! pao, pao ! darc'hao !
Pigment n. (-s,-e) : livegenn b., pigmant g., enlivad g.
Pigmentation b. (-,-en) : livegad g., livegañ g., enlivadur g.
Pigmentfleck g. (-s,-e) : plustrenn b., c'hoantaenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzhas g. / brizhenn b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor).
pigmentieren V.k.e. (hat pigmentiert) : livegañ, enlivañ.
pigmentierend ag. : livegennus, enlivus.

Pigmentierung b. (-,-en) : livegad g., livegañ g., enlivadur g.
Pignole b. (-,-n) : [louza., kegin.] pignon str., maen-pin g., kraoñ-pin str.
Pik[1] g. (-s,-s/-e) : pikern g., pikernenn b., lein ar menez g., penn ar menez g., kribenn ar menez b., kribell ar menez b., kern ar menez b., beg ar menez g., barr ar menez g.
Pik[2] g. (-,-e) : droukrañs b., drougiezh g., droug g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g., fach g., kas g. ; *auf jemanden einen Pik haben,* mirout greunenn ouzh u.b., kaout droug (bezañ chifet, bezañ e droug, delc'her droug, magañ droukrañs, goriñ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout kas) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kaout kas evit u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kounnariñ ouzh u.b., kaout heg ouzh u.b., bezañ ourzet (mouzhet) ouzh u.b.
Pik[3] n. (-s *pe* -) : **1.** [kartoù] pikez g., pikezenn b. ; *das Pik-Ass,* ar born pikez g. ; *die Pik-Dame,* an damez pikez b. ; *die Pik-Karten,* ar pikez str. ; *eine Pik-Karte,* ur bikezenn b. ; **2.** P. *er steht da wie Pik-Sieben,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom a ra war e gement all, kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra da vamañ evel ur genaoueg, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra en estlamm, sac'het eo, pilet eo.
pikant ag. : **1.** [kegin.] spiset, temzet, brout, blazet kreñv, grizias ; *Paprika macht die Speisen pikanter,* paprika a laka blaz war ar boued, paprika a laka goust war ar boued, paprika a zegas goust d'ar boued, paprika a ro goust d'ar boued, paprika a ro blaz d'ar boued, paprika a ro saour d'ar boued ; *pikante Soße,* hili brout g., hili grizias g. ; **2.** diwisk, tomm, druz, pebret-lik, dibrenn ; *eine pikante Geschichte,* un danevell domm b., un danevell diwisk ha druz b.
pikaresk ag. : pikaresk, ... kurioù ; *pikaresker Roman,* romant kurioù g., romant pikaresk g.
Pik-Ass n. (-es,-e) : born pikez g., bid pikez g., louz pikez g.
Pik-Dame b. (-,-n) : damez pikez b.
Pike b. (-,-n) : **1.** pik g., broud g. ; *die Eisenspitze einer Pike,* houarn ur pik g. ; **2.** *von der Pike auf dienen,* sevel pazenn-ha-pazenn, pignat tamm-ha-tamm eus ur renk d'eben ; *von der Pike auf lernen,* deskiñ war ar vicher, deskiñ dre brenañ skiant, deskiñ e vicher ouzh ar stern, bezañ savet er vourell ; **3.** [dre skeud.] P. *eine Pike auf jemanden haben,* mirout greunenn ouzh u.b., kaout droug (bezañ chifet, bezañ e droug, delc'her droug, magañ droukrañs, goriñ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout kas) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kaout kas evit u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kounnariñ ouzh u.b., kaout heg ouzh u.b., bezañ ourzet (mouzhet) ouzh u.b.
Pikee g./n. (-s,-s) : [gwiad.] entof galfrezet g.
piken V.k.e. ha V.gw. (hat gepikt) : **1.** broudañ, flemmañ, pikañ, pistigañ, gwanañ ; *jemanden mit einer Nadel piken,* broudañ u.b. gant un nadoz, pikañ u.b. gant un nadoz ; **2.** trebarzhiñ, toullañ ; *ein Loch ins Papier piken,* toullañ paper.
Pikenier g. (-s,-e) : [lu] piker g.
Pikett n. (-s,-e) : **1.** [lu] strollad soudarded war ar pare g., strollad soudarded prest da stourm g., strollad soudarded prest da vont dezhi g. ; **2.** [kartoù] piked g. ; *Pikett spielen,* c'hoari piked.
Pikettspiel n. (-s,-e) : [kartoù] piked g.
pikfein ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket brav, gwisket mistr ha mibin, feul.
pikieren V.k.e. (hat pikiert) : **1.** piketa ; *Salat pikieren,* piketa plantennoù salad ; **2.** [kegin.] pikañ ; *Käse pikieren,* pikañ keuz ; *Fleisch pikieren,* pikañ kig ; *Teig pikieren,* pikañ toaz ; **3.** [dre skeud.] *über etwas pikiert sein,* bezañ feuket gant udb, bezañ chifet en abeg d'udb, bezañ broc'het abalamour d'udb.
Pikierholz n. (-es,-hölzer) : [labour-douar] piketaer g., pik g., pech g., pikerom g., piked jardin g.
Pikiernadel b. (-,-n) : nadoz pikañ b.
Pikierstab g. (-s,-stäbe) : [labour-douar] piketaer g., pik g., pech g., pikerom g., piked jardin g.
Pik-Karte b. (-,-n) : pikezenn b. ; *eine Pik-Karte,* ur bikezenn b. ; *die Pik-Karten,* ar pikez str. ; *vier Pik-Karten hatte sie in der Hand,* peder fikezenn a oa ganti.
Pikkolo[1] g. (-s,-s) : troterig g.
Pikkolo[2] n. (-s,-s) : pikolo g., fleütig b.
Pikkolo[3] g. (-s,-s) / **Pikkoloflasche** b. (-,-n) : kartad gwin bouilh g., boutailhadig gwin bouilh g.
Pikkoloflöte b. (-,-n) : [sonerezh] fleütig b., pikolo g.
Pikör g. (-s,-e) : piker g., gwenaer g., konaer g.
Pikrinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn bikrek b.
piksauber ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket brav, gwisket mistr ha mibin, feul.
piksen V.k.e. ha V.gw. (hat gepikst) : broudañ, flemmañ, pikañ, pistigañ, gwanañ.
Pik-Sieben b. (-) : **1.** seizh pikez g. ; **2.** P. *er steht da wie Pik-Sieben,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom a ra war e gement all, kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra da vamañ evel ur genaoueg, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra en estlamm, sac'het eo, pilet eo.
Pikte g. (-n,-n) : Pikt g.
piktisch ag. : **1.** pikt ; **2.** [yezh.] piktek ; *piktische Sprache,* pikteg g.
Piktogramm n. (-s,-e) : treslun g., arouezlun g.
Piktografie b. (-) : treslunerezh g., arouezlunerezh g.
piktografisch ag. : treslunek, arouezlunek ; *piktographische Schrift,* skritur treslunek g., skritur dreslunek b., skritur arouezlunek g./b.
Pilaster g. (-s,-) : [tisav.] pilastrenn b., piler pevarzuek g.
Pilatus g. : **1.** [istor, relij.] Pilat g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden von Pontius zu Pilatus schicken,* kas-digas u.b. ; **3.** [douar.] *der Pilatus (-),* Menez Pilatus g., Menez Pilat g.
Pilger g. (-s,-) : pirc'hirin g., pirc'hirindour g., pardoner g.
Pilgerfahrt b. (-,-en) : pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g.

Pilgermuschel b. (-,-n) : [loen.] **1.** kalipez str., krogenn-sant-Jakez b. [*liester* kregin-sant-Jakez], tennegenn b. [*liester* tenneged] ; **2.** *kleine Pilgermuschel,* pistronkenn wenn b. [*liester* pistronked gwenn], pizaod g., petonk str., petonk gwenn str., peureuilh g., horbalan g.
pilgern V.gw. (ist gepilgert) : pirc'hirinañ, pirc'hirindetaat, mont da birc'hirinañ, mont e pirc'hirinded, mont da bardonañ, pardonañ ; *nach Rom pilgern,* mont da Roma e pirc'hirinded, mont da birc'hirinañ (da bardonañ) da Roma ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden,* mont da Lourd da glask ar bareañs ; ; *jemanden für sich gegen Bezahlung pilgern lassen,* paeañ u.b. da vont da birc'hinañ e-lec'h an-unan, paeañ ur pardoner ; [dre skeud.] *von Kneipe zu Kneipe pilgernder Zecher,* lamprezenn b., ribouler g., rouler g.
Pilgerreise b. (-,-n) : pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g.
Pilgerschaft b. (-,-en) : **1.** pirc'hirinañ g., pirc'hirindetaat g., pardonañ g., pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b. ; **2.** ar birc'hirined lies., ar bardonerien lies.
Pilgerstab g. (-s,-stäbe) : bazh pirc'hirin b.
Pilgerstätte b. (-,-n) : pirc'hirinded b., lec'h ma'z eer da birc'hirinañ g., pirc'hirinva g.
Pilgrim g. (-s,-e) : [barzh.] pirc'hirin g., pardoner g.
Pille[1] b. (-,-n) : **1.** pilulenn b., kached g., moustrad g., pastilhez str., torzhigenn b. ; *eine Pille zu sich nehmen,* kemer ur bilulenn, lonkañ ur bilulenn ; *schluck deine Pille herunter, statt daran herumzulutschen,* lonk da bilulenn, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhi ; *diese Pillen sind bei mir völlig unwirksam,* ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din ; **2.** [dre skeud.] *eine bittere Pille schlucken, die bittere Pille schlucken,* rankout lonkañ anezhi, kaout ur gwall soubenn, kaout trenk ha c'hwerv ; *da mussten wir eine bittere Pille schlucken,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, un tammig sall e oa ar soubenn ; *jemandem die Pille versüßen,* alaouriñ an neudenn d'u.b., lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, truflennat u.b. gant komzoù flour, teurel ludu e daoulagad u.b., lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestlañ spered) u.b. gant e gomzoù flour, pentañ lern d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b.
Pille[2] b. (-, *liester ebet*) : pilulenn hilastaliñ b., P. pilulenn b. ; *die Pille nehmen,* kemer ar bilulenn.
Pillendreher g. (-s,-) : **1.** P. apotiker g., louzaouer g., skoazeller-apotiker g. ; **2.** [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g. ; *heiliger Pillendreher,* c'hwil-kaoc'h sakr g., c'hwil-kaoc'haer sakr g., bleiz-bouzel sakr g., c'hwil sakr g.
pillenförmig ag. : pilulennheñvel, e doare ur bilulenn, e doare pilulennoù, a-zoare gant ur bilulenn, a-zoare gant pilulennoù, a-seurt gant ur bilulenn, a-seurt gant pilulennoù.
Pillenschachtel b. (-,-n) : boestig-pilulennoù b.
Pilot g. (-en,-en) : **1.** [nij.] levier g., sturier g., nijer g., loman g. ; *zweiter Pilot,* eil levier g., eil loman g., kenlevier g. ; **2.** [sport, kirri-tan] bleiner redek g.
Pilotballon g. (-s,-s) : baloñs-sontañ g.
Pilotfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-ambrouger g.
pilotieren V.k.e. (hat pilotiert) : [merdead.] leviañ, sturiañ.
Pilotin b. (-,-nen) : **1.** [nij.] levierez b., sturierez b., nijerez b., lomanez b. ; **2.** [sport, kirri-tan] bleinerez redek b.
Pilotprojekt n. (-s,-e) : raktres stur g.
Pilotraum g. (-s,-räume) : **1.** [merdead.] koban b. ; **2.** [nij.] logell sturiañ b. ; **3.** [kirri redek] logell vleinañ b.
Pilotschule b. (-,-n) : skol-stur b., skol-skouer b.
Pilotsitz g. (-es,-e) : **1.** [nij.] azezenn al levier b., azezenn ar sturier b., azezenn an nijer b. ; **2.** [sport, kirri-tan] azezenn ar bleiner redek b.
Pilotwal g. (-s,-e) : [loen.] morhoc'h penn ront g.
Pils n. (-,-) : [bier melen ha c'hwerv] pils g.
Pilsener n. (-s,-) / **Pilsner** n. (-s,-) : bier Pilsen g.
Pilz g. (-es,-e) : **1.** [louza.] boued-touseg g., kabell-touseg g., tog-touseg g., skabell-douseg b., aval-touseg g., boñboñ-touseg g., foue str., funguz str. ; *Pilze suchen, Pilze sammeln,* klask kebell-touseg, klask kebilli-tousegi, dastum togoù-touseg, togoutouseka ; *in die Pilze gehen, Pilze sammeln gehen,* mont da zastum togoù-touseg, mont da glask kebell-touseg, mont da dogoutouseka ; *essbare Pilze, Speisepilze,* kebell-touseg debradus lies. ; *die Lamellen eines Pilzes,* lavnennoùigoù ur c'habell-touseg lies. ; **2.** [dre skeud.] *wie Pilze aus dem Boden schießen,* **a)** kreskiñ evel raden, poulzañ evel raden, sevel evel raden, diwanañ evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ ; **b)** [plant] dont (diwanañ) kerkent (kenkent) hag an arar, sevel deiz-ha-deiz.
Pilzerkrankung b. (-,-en) : [mezeg.] mikoz g.
Pilzflechte b. (-) : [mezeg.] daroued str., derederez b., felon g. ; *Pilzflechte am Gesicht,* tann-losk g. ; *die Pilzflechte kurieren,* goeñviñ an darouedennoù.
Pilzgift n. (-s,-e) : danvez binimus diwar foue g., danvez binimus foueek g.
Pilzkunde b. (-,-n) : **1.** [louza.] foueoniezh b., mikologiezh b. ; **2.** [levr] sturlevr diwar-benn an tokoù-touseg g.
pilztötend ag. : fouelazh ; *pilztötendes Mittel,* fouelazher g.
Pilzvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] pistriadur foueel g.
Piment g./n. (-s,-e) : **1.** [louza.] pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str. ; **2.** [kegin.] pebr-Spagn g., pimant g., pimant-ruz g.
Pimmel g. (-s,-) : P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., pêrig g., bistrakig g., pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.
Pimpelei b. (-,-en) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., kunuc'hennoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoudoù lies., gwigour g., hirvoudennoù lies., termoù lies.

pimpelig ag. : kizidik, gwiridik, klemmus, klemmvanus, santidik, hege, hegeuz, falleganik, blin, dister, krak, malotrou.
pimpeln V.gw. (hat gepimpelt) : termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, gwigourat, keinal, kunudañ, kouignal, en em chaokat, trueziñ, bezañ kizidik, bezañ gwiridik, bezañ klemmus, bezañ santidik, bezañ hege, bezañ hegeuz, bezañ klañvidik, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ klañv-diglañv, bezañ klañvus.
Pimpernell g. (-s,-e) **/ Pimpernelle** b. (-,-n) : [louza.] pemparnel str., pemparnel-bras g., primpinella g.
Pimpernuss b. (-,-nüsse) : [louza.] falshuegan-Spagn g., falspistachez str.
Pimpernussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] falspistachezenn b.
Pimpinelle b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Pimpf g. (-s,-e) : **1.** blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., penndolog g., rahouenn vragoù b., revr verr g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bistrakig g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g. ; **2.** [adalek 1920 betek diskaridigezh an naziegezh] krennard alaman g., Arian yaouank g.
pimplig ag. : *sellit ouzh* **pimpelig**.
PIN g. (- *pe* -s) : [stlenn.] niverenn-anaout personel b.
Pinakothek b. (-,-en) : taolennaoueg b.
Pinasse b. (-,-n) : [merdead.] pinasenn b.
Pincenez n. (-,-) : lunedoù-fri lies., eillagad g.
pindarisch ag. : pindarek, pindarel.
pingelig ag. : pismigus, priminik, pichod, bindeder ; *er ist pingelig,* ur pismiger eo, ur chaoker-laou eo, ur flemmer eo, ur chipoter eo, ur c'hac'her diaes a zo anezhañ, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ.
Pingpong n. (-s) : [sport] ping-pong g., tennis-taol g.
Pinguin g. (-s,-e) : [loen.] pengouin g., mank g.
Pinie b. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.
Pinienharz n. (-es) : rousin ar gwez-pin g.
pink ag. : roz mabig Jezuz.
Pinke b. (-) **/ Pinkepinke** b. (-) : P. [arc'hant] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str. ; *Pinke-Pinke bei sich haben,* kaout glazarded (kailh, glaou, kregin, segal, moulloù, kraf) en e c'hodelloù.
Pinkel g. (-s,-) : P. *feiner Pinkel,* pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., krakamourouz g. ; *den feinen Pinkel markieren,* kac'hat uheloc'h eget e revr, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ uhel an tamm en an-unan.
Pinkelbude b. (-,-n) : troazhlec'h g., staotlec'h g., Kersoulaj b.
pinkeln V.gw. (hat gepinkelt) : P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, dizourañ avaloù-douar, ober un dizour, staotañ, staotat ur banne, dizourañ e gig, troazhañ, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober poullig, ober ur staotadenn, ober, pisat, neudenniñ, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked ; *am Wegrand pinkeln,* ober ur staotadenn war bordig an hent ; *furzen ist gesund, pinkeln auch,* pa vramm ha pa staot eo yac'h ar paotr.
Pinkeln n. (-s) : troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., dizour g.
pinken V.gw. (hat gepinkt) : [morzhol] tintal, tregerniñ.
Pinne b. (-,-n) : **1.** [merdead.] paol g., barrenn-stur b. ; **2.** tach-meud g., tach plat g. ; **3.** ibil g. ; **4.** [tekn.] kil g. [*tu begek pe strizh tolzenn vetal ar morzhol*] ; **5.** piped an nadoz-vor g.
pinnen V.k.e. (hat gepinnt) : **1.** ibiliañ, stagañ gant tachoù-meud, pikañ ; **2.** [sport] *einen Ringkämpfer pinnen,* lakaat d'ur gourener e ziv skoaz en douar.
Pinnwand b. (-,-wände) : taolenn harp-memor b.
Pinscher g. (-s,-) : **1.** [loen., ki] pinscher g., grifon g. ; **2.** [dre skeud.] bimboched g., paourkaezh tra dreut g., paourkaezh marmouz g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g. ; *ganz kleiner Pinscher,* paourkaezh trueg g.
Pinsel g. (-s,-) : **1.** barr-livañ g., barr-liver g., gwispon g., fisell b. ; **2.** [dre skeud.] *einen groben Pinsel haben,* lakaat war ar barr, lavaret amploc'h evit justoc'h, mont amplik ganti, c'hwezañ an traoù, lakaat stil war gan (Gregor) ; *einen kühnen Pinsel haben,* mont dichipot (disaouzan, dispont) dezhi, bezañ hardizh ouzh an dud ; **3.** Yann al leue g. (Gregor), genoù-pak-kelien g., pav-kaol g., louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., badaouer g., bader g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g., cheulk g.
Pinseläffchen n. (-s,-) : [loen.] marmouz-gwiñver g., ouistiti g.
Pinselbüschelalge b. (-,-n) : [louza.] glandour ruz g.
Pinselei b. (-,-en) : **1.** bastrouilhadur g., gwall livadur g., lipadennoù leue lies., skilfadennoù lies., krabisadennoù

lies., krafignadennoù lies., skrabadennoù-yar lies., libouzerezh g. ; **2.** diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b.
Pinselführung b. (-) : doare livañ g.
pinseln V.gw. ha V.k.e. (hat gepinselt) : livañ, gwisponat.
Pinselschimmel g. (-s) : [louza.] penikilliom g.
Pinselstrich g. (-s,-e) : **1.** taol livañ g., taol barr-livañ g. ; **2.** doare livañ g.
Pinsler g. (-s,-) : [gwashaus] kozh livour g., bastrouilher g., libouzer g., balbouzer g., bodoc'her g.
Pint[1] n. (-s,-s) : pint g., pintad g. ; *ein Pint Bier,* ur pintad bier g. ; *zehn Pint,* ur podad g.
Pint[2] g. (-s,-e) : P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., pêrig g., bistrakig g., fallig g., pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-lndez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.
Pinte b. (-,-n) : P. **1.** pint g., pintad g. ; *zehn Pinten,* ur podad g. ; **2.** ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., toull tavarn b., kozh tavarn b., chapel b., kozh toull ostaleri g.
Pin-Up-Girl n. (-s,-s) : plac'h koant b., tamm brav a blac'h b., labousell b., sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., plac'h gwall vrav b., plac'h kaer-distailh b., farodez b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., plac'h kenedus-espar b., loskadenn b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., babig koant g., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.
Pinzette b. (-,-n) : pigosell b., piñsetez b., piñsetenn b.
Piobaireachd n. (-) : [sonerezh] pibroc'h g.
Pionier g. (-s,-e) : **1.** [lu] gwastadour g., miner g. ; **2.** difraoster g., gwastadour g., havreger g., pioner g. ; **3.** [dre skeud.] touller-hent g., difraoster g., digorer g., gwastadour g., diaraoger g., lañsadenn gentañ b.
Pionierarbeit b. (-,-en) : havregañ g., havregadeg b., labour difraostañ g., toullerezh hentoù nevez g. ; *Pionierarbeit leisten,* digeriñ hentoù nevez, digeriñ an hent, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, toullañ hentoù nevez, difraostañ un dachenn nevez, leuskel a-raok, labourat war un dachenn fraost.
Pionierbataillon n. (-s,-e) **/ Pioniertruppe** b. (-,-n) : [lu] bagad gwastadourien g., strollad gwastadourien g.
Pionierin b. (-,-nen) : **1.** [lu] gwastadourez b. ; **2.** difraosterez b., gwastadourez b., havregerez b. ; **3.** [dre skeud.] toullerez-hent b., difraosterez b., digorerez b., gwastadourez b., diaraogerez b.
Pionierwaffe b. (-,-n) : [lu] ijinerezh-brezel g., ijin milourel g.
Pipe[1] b. (-,-n) : kog g., c'hwitell ar varrikenn b., pin g., alc'hwez barrikenn g., c'hwitell b., brikezenn b.
Pipe[2] b. (-,-s) : pip b., pipad b.
Pipeline b. (-,-s) : eoulsan b., gazsan b.
Pipette b. (-,-n) : pibell b., pibenn b., takennerez b.
Pipi n. (-s) : titich g. ; *Pipi machen,* ober titich, ober morig, ober ur poulladig, ober poullig, ober bilh.
Pipifax g. (-) : disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., belbi g., belbeterezh g., distervez b., amoedaj g., bihan dra g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., arabadiezh b., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., bihan dra g.
Pipin g. **/ Pippin** g. : [istor] Pepin g. ; *Pipin der Kurze, Pippin der Kleine, Pippin der Jüngere,* Pepin Grenn g., Pepin ar Berr g.
Pips g. (-es) : **1.** [loen.] pibid b., birvidig g. ; ; **2.** [dre skeud.] P. *einen Pips kriegen,* treiñ da sot, mont sot, koll ar stur, koll e spered, pakañ anezho, mont ganto, pennsodiñ, koll e skiant, mont tok-tok, mont gant ar c'hatar, mont e belbi ; *einen Pips haben,* mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled ; *nicht Pips noch Paps sagen,* na rannañ (na faoutañ, na seniñ) ger (grik), na zaouhanteriñ ur ger, na wikal grik, na zihostal (na zic'hwezhañ) ger, na lavaret na grik na mik, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, tevel mik, tevel krenn.

pipskrank ag. : ar pibid gantañ, ar birvidig gantañ ; *pippskrank sein,* pibidañ.
Piranha g. (-/s-,-s) : [loen.] pirania g.
Pirat g. (-en,-en) : morlaer g., morbreizher g., preizher-mor g., laer-mor g., forbann g.
Piratenleben n. (-s) : *ein Piratenleben führen,* morbreizhañ, morlaerata, morlaerezh.
Piratensender g. (-s,-) : skingaser kuzh g., skingaser er-maez eus al lezenn g.
Piraterie b. (-,-n) : **1.** morbreizherezh g., morlaerezh g. ; *Piraterie betreiben,* morbreizhañ, morlaerata, morlaerezh. ; **2.** *Produktpiraterie,* dambrez kenderc'hadoù marilhet g., dambrez merkoù marilhet g., marmouzerezh kenderc'hadoù marilhet g., marmouzerezh merkoù marilhet g.
Pirateriezug g. (-s,-züge) : morbreizhadeg b.
Piratin b. (-,-nen) : morlaerez b., morbreizherez b., preizherez-vor b., laerez-vor b.
Piräus g. : Pireas b.
Piroge b. (-,-n) : bag pilprennek b., bag pilprenn b., pirogenn b., pilprennenn b.
Pirol g. (-s,-e) : [loen.] glazaour g.
Pirouette b. (-,-n) : pimpoellenn b., torimell b., kornigelladenn b.
Pirsch b. (-,-en) : chase tostaat g., hemolc'h tostaat g. ; *auf die Pirsch gehen,* mont da chaseal dre dostaat (da hemolc'hiñ dre dostaat), mont d'ober un droiad chaseal dre dostaat, mont da jiboesaat dre dostaat.
pirschen V.gw. (hat gepirscht / ist gepirscht) : **1.** (hat) hemolc'hiñ dre dostaat, chaseal dre dostaat, jiboesaat dre dostaat ; **2.** (ist) : en em silañ, en em riklañ, mont dre sil, filouchañ.
V.em. : **sich pirschen** (hat sich (t-rt) gepirscht) : en em silañ, en em riklañ, mont dre sil, filouchañ.
Pisa n. (-s) : Pisa b.
Pisang g. (-s,-e) : [louza.] **1.** bananez str. ; **2.** bananezenn b., gwez-bananez str.
piscivor ag. : [loen.] peskezat, peskdebrer.
Pisse b. (-) : P. troazh g., frig g., staot g., dour g., frigotell b.
pissen V.gw. (hat gepisst) : troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, dizourañ avaloù-douar, ober un dizour, staotañ, staotat ur banne, dizourañ e gig, troazhañ, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober poullig, ober ur staotadenn, ober, pisat, neudenniñ, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.
Pissen n. (-s) : troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., dizour g.
Pisser g. (-s,-) : staoter g., friger g., strinker g.
pissgelb ag. : melen-staot.
Pissoir n. (-s,-e/-s) **/ Pissort** g. (-s,-e) : troazhlec'h g., staotlec'h g., staoteri b., [dre fent] kersoulaj b.
Pissranken g. (-s,-) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.
Pistazie b. (-,-n) [louza.] **1.** [frouezh] huegan-Spagn g., pistachez str., pistachezenn b. ; **2.** [gwez] gwez-huegan-Spagn str., pistachezenn b. [*liester* pistachezenned, pistachezed], gwez-pistachez str.
Pistazienbaum b. (-,-baüme) : [louza.] gwez-huegan-Spagn str., pistachezenn b. [*liester* pistachezenned, pistachezed], gwez-pistachez str.
Pistaziennuss b. (-,-nüsse) : [louza.] huegan-Spagn g., pistachez str., pistachezenn b.
Piste b. (-,-n) : **1.** [sport] roudenn b., hent-red g., redhent g., redlec'h g., redva g. ; [ski] *gewalzte Piste*, roudenn balumet b. ; [iskrim] roudenn arsailh b., leurenn arsailh b., leurenn iskrim b. ; **2.** [nij.] leurenn bradañ b., leurenn dibradañ b., roudenn bradañ b., roudenn douarañ b., roudenn leuriañ b., roudenn dibradañ b., roudenn dinijal b. ; **3.** [hent] roud g., roudenn b., hent-roud g. ; **4.** [dre skeud.] *auf die Piste gehen,* mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gaz anezhi, mont d'ober tro ar chapelioù.
Pistill n. (-s,-e) : **1.** [louza.] dared g., dared str. ; **2.** [apotikerezh] pilouer g.
Pistole b. (-,-n) : **1.** pistolenn b., bided g., skloped g. ; *mit einer Pistole schießen,* tennañ gant ur bistolenn ; *mit vorgehaltener Pistole,* buket e bistolenn gantañ ; *Mündung einer Pistole,* beg ur bistolenn b., genoù ur bistolenn b. ; *jemandem die Mündung seiner Pistole an die Stirn drücken,* lakaat beg e bistolenn ouzh tal u.b. ; *sich auf Pistolen schießen,* en em gannañ gant pistolennoù ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Pistole auf die Brust setzen,* rediañ (forzhañ) u.b. d'ober udb, mont dre vil d'u.b. ; *wie aus der Pistole geschossen,* evel un tenn, evel ur boled, diouzhtu-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, ken buan hag an avel, raktal, dak ; *die Antwort kam wie aus der Pistole geschossen,* respont a reas krenn-ha-krak, respont a reas diouzhtu-dak, respont a reas en ur ger krenn, distreiñ a reas e grampouezhenn d'an hini all, respont a reas dak-diouzhtu, hag eñ dak dezho, stlepel a reas e respont evel ur bir, ne voe ket gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ dezho diouzhtu-dak ; **3.** [moneiz] pistol g. [*liester* pistoloù, pistoled].
Pistolenduell n. (-s,-e) : duvell gant pistolennoù g.
Pistolenschießen n. (-s) : tennañ gant ur bistolenn g.
Pistolenschuss g. (-es,-schüsse) : tenn pistolenn g.
Pistolentasche b. (-,-n) : gouhin pistolenn g., feur bistolenn b.
Piston n. (-s,-s) : [sonerezh] **1.** kornell-bistennioù b., korned riboulek g. ; **2.** piston g., riboul g.
Pitaval g. (-/-s,-s) : *der Pitaval,* ar pitaval g. [*teskad aferioù justis*].
Pitchpine b. (-,-s) : [prenn] pitchpin g.
Pithekanthropus g. (-, Pithekanthropi) : [ragistor] pitekantrop g.
pithiatisch ag. : [bred.] pitiatek.
Pithiatismus g. (-) : [bred.] pitiategezh b.
pitschenass ag. **/ pitschnass** ag. : gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.
pitsch estl. : *pitsch patsch !* flak ! flak ! - flik ! flok ! - flik ! flak !
pittoresk ag. : kaer-kurius, livus, kaer.
Pius g. : Pius g. ; *Papst Pius der Neunte,* ar pab Pius nav g.

Pixel n. (-/-s,-) : [stlenn.] piksel g.
Pizza b. (-,-s/ Pizzen/Pizze) : [kegin.] pizza g., pidza g. ; *eine Pizza in vier Teile schneiden,* troc'hañ ur pidza etre pevar zamm.
Pizzeria b. (-,-s/Pizzerien) : [kegin.] pizzeria g., pidzeria g.
Pkw g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Personenkraftwagen**] karr-tan prevez g., karr prevez g. ; *der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren,* aet eo bet ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo bet ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan.
PKW-Ventil n. (-s,-e) : begel rod Schrader g.
Placebo n. (-s,-s) : [mezeg.] plakebo g.
Plache b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] ballin b., goloenn b.
placken V.em. : **sich placken** (hat sich (t-rt) geplackt) : poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat a-lazh-korf (a-lazh-ki), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'ar c'hanab, en em zuañ el labour, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat evel ur c'hi, poaniañ a-lazh-korf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, bouc'halañ, poaniañ kaer (Gregor).
Plackerei b. (-,-en) : deur g., maritell b., reuz g., reuziad g., trabas g., tregas g., tregaserezh g., trevell g., klogor str. ; *eine mühselige Plackerei,* ul labour da lazhañ tud g., ul labour lazhus g., ul labour ki g., ul lazh-tud g., ul lazh-korf g., ul lazh g., ul lazherezh g., ur c'houez g., un uz tud g., un uz g., ul labour tenn g., ur gwall grogad g., ur gwall reuziad g., ur gwall gaouad b., un aner g., ur glogorenn b., un torr-korf g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., un truaj g., ur predad g., ur vourellenn b., un trepan g., charre g., chastre g. ; *es ist eine echte Plackerei, diesen Roman zu lesen,* ul lazh eo lenn ar romant-se ; *im Winter war es eine echte Plackerei, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Plackerei !* pebezh reuz !
plädieren V.gw. (hat plädiert) : breutaat, plediñ ; *plädierender Anwalt,* alvokad breutaer g. (Gregor) ; *für jemanden plädieren,* difenn u.b. dirak ar barner, breutaat evit u.b., difuilhiañ e gudenn d'u.b. dirak ar barner, distagellañ fraezh ar stal dirak ar barner.
Plädoyer n. (-s,-s) : plede g., breutadenn b. ; *Plädoyers der Verteidiger,* breutadeg b.
Plafond g. (-s,-s) : **1.** [tisav., Bro-Aostria] doubl g., lein g., sel g., solier g., terrest g. ; **2.** [armerzh] usvevenn b.
plafonieren V.k.e. (hat plafoniert) : [armerzh] usvevenniñ.
Plafonierung b. (-,-en) : [armerzh] usvevennadur g.
Plagal- : [sonerezh] plagel.
Plagalkadenz b. (-,-en) : [sonerezh] kaskouezh plagel g.
Plagaltonart b. (-,-en) : [sonerezh] moz plagel g.
Plage b. (-,-n) : **1.** poan b., strafuilh g., trubuilh g./b., gwanerezh g., harell g., heg g., pened g., tourmant g., reuz g., reuzeudigezh b. ; *jeder Tag hat seine Plage,* warc'hoazh e vo deiz c'hoazh - a-walc'h eo e boan da bep devezh - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - pep tra a zeuy d'e goulz - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - n'eo ket erru ar mor - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh du - amzer 'zo - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - karrig a red ne bad ket - neket o vont da lazhañ an tan emaomp ; *das ist ja eine echte Plage !* pebezh reuz ! ; **2.** gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., prendenn g., gouli g., gloaz b., gwallreuz g., gwall g., kontamm g., bosenn b., lorgnez b., lovrnez b. ; [relij.] *ägyptische Plagen,* gwalinier Bro-Egipt lies., gloazioù Bro-Egipt lies. ; *die zehn ägyptischen Plagen,* an dek gwalenn a Egipt lies., an dek gloaz a Vro-Egipt lies. ; *das Land wurde von einer schlimmen Plage heimgesucht,* ur walenn bounner (ur walenn rust) a zirollas war ar vro ; *die drei schlimmsten Plagen, die uns Gott schicken kann : der Krieg, die Pest und die Hungersnot,* teir gwalenn Doue : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez - an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez ; *von allen Plagen ist der Krieg die Schlimmste,* n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel, n'eus netra ken gwazh hag ar brezel ; *Landplage,* gwalenn evit ar vro b. ; *Rattenplage,* tammigoù razhed a bep tu (kement-ha-kement, a-vordilh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, e-leizh) lies., taolad spontus a razhed g. / razhed hep fin (Gregor) lies., razhed diouzh an druilh (a-druilhadoù) lies., krubuilhad razhed b., bordilh a razhed b., armead razhed b. ; *mit ihm ist es eine Plage,* hennezh a zo ur groaz pounner, hennezh a zo ur gwir bistri, hennezh a zo ur poezon, hennezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ, hennezh a zo un ifernite bevañ gantañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, ur binijenn eo bezañ en e gichen, un uz eo ober war e dro, hennezh a zo un tourmant bevañ gantañ, hennezh a ra e walc'h a boan din, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a zen, hennezh a zo un empoezon, ne'm eus ket va bev gantañ, ur brav n'eo ket bevañ gant hennezh, hennezh n'eo nemet un heskin ; *die Fliegen sind eine echte Plage,* traoù hegazus (traoù kazus) eo ar c'helien, heskinañ a ra ar c'helien, heskinus eo ar c'helien.
Plagegeist g. (-es,-er) : unan gwashoc'h eget ar vosenn, debr-spered g., koll-skiant g., gwir bistri g., poezon g., tregaser g., trabaser g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g.,

tourmant a zen g., ifern a zen g., skrab-e-doull g., empoezon g., añjiner g., atahiner g., jahiner g.

plagen V.k.e. (hat geplagt) : boureviañ, trabasat, heskinañ, siguriñ, darbariñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trubuilhañ, daoubenniñ, fourgasiñ, reuziañ, gwanañ, maritellañ, hegaziñ, bec'hiañ, atahinañ, hegal ouzh, handeiñ, poursuiñ ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann,* keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout, keit all e heg ar boan-se ouzhin ma ne c'hallan mui herzel ganti ; *dieser verdammte Schnupfen plagt mich furchtbar,* n'em eus peoc'h ebet gant ar sifern vil-se, pinijenn am eus gant ar c'hozh sifern-se, bec'hiet on gant ar sifern vil-se ; *ihn plagt der Teufel,* perc'hennet eo gant an diaoul, diaoulet eo, an diaoul a zo gantañ, emañ diwar Baolig ; *ihn plagt immer irgendeine Sorge,* ur stourm bennak en devez dalc'hmat, ne vez morse aes e spered, un dra bennak a vez atav o hegal outañ ; *von Gewissensbissen geplagt,* oc'h en em zebriñ gant ar skorpuloù, debret e spered gant ar morc'hed, krignet e spered gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant broudoù e goustiañs, krignet e galon gant preñv e goustiañs, don gouli ar c'herse en e galon, preñv ar c'herse oc'h ober e reuz en e galon, enkrezet e goustiañs, jahinet (boureviet, poursuet) gant ar c'heuz, lakaet diaes e benn gant ar skorpul, sammet e askre, bec'hiet e goustiañs ; *was uns am meisten plagt, das sind diese ewigen Geldsorgen,* justañ tra a vez atav ganeomp eo an arc'hant.

V.em. : **sich plagen** (hat sich (t-rt) geplagt) : **1.** *sich mit Grillen plagen,* ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, roulat mennozhioù en e benn, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, fallgaloniñ, chaokat e ivinoù, bezañ pounner e benn, kemer merfeti ; **2.** *sich plagen,* poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat a-lazh-korf (a-lazh-ki), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'ar c'hanab, en em zuañ el labour, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat evel ur c'hi, poaniañ a-lazh-korf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, bouc'halañ, poaniañ kaer (Gregor).

Plagerei b. (-,en) : deur g., maritell b., reuz g., reuziad g., trabas g., tregas g., tregaserezh g., trevell g., klogor str. ; *eine mühselige Plackerei,* ul labour da lazhañ tud g., ul labour lazhus g., ul labour ki g., ul lazh-tud g., ul lazh-korf g., ul lazh g., ul lazherezh g., ur c'houez g., un uz tud g., un uz g., ul labour tenn g., ur gwall grogad g., ur gwall reuziad g., ur gwall gaouad b., un aner g., ur glogorenn b., un torr-korf g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., un truaj g., ur predad g., ur vourellenn b., un trepan g., charre g., chastre g.

Plagiat n. (-s,-e) : skridbreizhadenn b., goubreizherezh g. ; *ein Plagiat begehen,* skridbreizhañ, fripañ, goubreizhañ.

Plagiator g. (-s,-en) : skridbreizher g., goubreizher g., friper g.

plagiieren V.k.e. (hat plagiiert) : skridbreizhañ, fripañ, goubreizhañ.

Plaid n./g. (-s,-s) : plaid g., pallenn beaj g., pallenn beajiñ g.

Plakat n. (-s,-e) : skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *Plakate verboten !* arabat skritellañ ! ; *Plakate anschlagen, Plakate ankleben,* liketañ, skritellañ, pegañ skritelloù ; *Plakate drucken,* moullañ skritelloù.

Plakataktion b. (-,-en) : pegadeg skritelloù b.

Plakatanschlag g. (-s,-anschläge) : skritellerezh g.

Plakatfarbe b. (-,-n) : liv evit ar skritelloù g.

plakatieren V.k.e. (hat plakatiert) : liketañ, skritellañ.

Plakatkleber g. (-s,-) : [polit.] peger skritelloù g., speger skritelloù g.

Plakatmaler g. (-s,-) : savour skritelloù g.

Plakatsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Plakatschrift b. (-,-en) : strobad arouezennoù evit sevel skritelloù g.

Plakatträger g. (-s,-) : douger skritelloù bruderezh g., baleer skritelloù g.

Plakette b. (-,-n) : medalenn b., plakennig b.

plan ag. : plaen, kompez, sklat, plat.

Plan g. (-s, Pläne) : **1.** kompezenn b., tachenn b., plaenenn b., leur b., leurenn b., rakkêr b. ; *Dorfplan,* plasenn b., marc'hallac'h g., leurgêr b., leur b., leurenn b., lis b., tachenn b. ; *Kampfplan,* tachenn b., tachenn-emgann b., tachenn-stourm b., plaenenn b., kamp-postal g. (Gregor) ; *auf den Plan treten,* mont war an dachenn.

2. tres g., kartenn b., tresad g., tresadur g., tresadenn b., raktresadenn b., patrom g. ; *einen Plan entwerfen,* raktresañ, sevel ur raktres (ur raktresadenn) ; *Plan zu einem Haus,* (rak)tresadenn un ti b. ; *Stadtplan,* kartenn gêr b., kartenn ur gêr bennak b., tres kêr g.

3. steuñv g., raktres g., raklun g., programm g., roll g., rollad g., amzeriadur g., roll-labour g. ; *Fünfjahresplan,* steuñv pempbloaziek g. ; *Reiseplan,* raktres beaj g. ; *Lehrplan,* raklun skol g., raklun studi g., programm-studi g., roll-studi g. ; *Stundenplan,* implij-amzer g., amzeriadur g. ; [transportoù] *Fahrplan,* roll-eurioù g., euriaoueg b., eurieg b., eurioù an trenioù lies., eurioù ar c'hirri-boutin lies. ; *Sommer(fahr)plan,* euriaoueg hañv b. ; *Winter(fahr)plan,* euriaoueg c'hoañv b. ; [c'hoariva, filmoù] *Spielplan,* roll an abadennoù g., rollad g., programm an abadennoù g., roll ar filmoù g.

4. raktres g., raktresadenn b., mennad g., dezev g., soñj g., amboaz g., ampriz g., ratozh b., rat b., tres g., mennozh g. ; *teuflischer Plan,* raktres diaoulek g., mennozh diaoulek g. ; *einen Plan vorschlagen,* kinnig ur raktres ; *Pläne schmieden,* ober (sevel) raktresoù, ijinañ tresoù ; *einen Plan durchführen,* seveniñ ur raktres (ur ratozh), kas ur mennad (un dezev, ur mennozh) da benn, dont a-benn eus e vennozh, kas ur rat da benn, pengenniñ ur raktres ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio e gont ? penaos

e raio evit tennañ e daol ? ; *den Plan zur Flucht fassen,* kemer an diviz (divizout an doare) da dec'hel, divizout penaos tec'hel ; *jemandes Pläne durchkreuzen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor), kas war netra tresoù u.b., diharpañ u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., lakaat sav e gilhoroù u.b. ; *so hochfliegende Pläne er einmal hatte, so verzweifelt war er nun,* ken bras e oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn ma oa plaouiet diwar-neuze gant an dic'hoanag - ken bras ha ma oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn, ken plaouiet e oa diwar-neuze gant an dic'hoanag.

planar ag. : plaenel ; [mat.] *planarer Graph,* graf plaenel g.

Plandrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn pladenn-dro g.

Plane b. (-,-n) : ballin b., leienenn b., goloenn b., goloenn-garr b. ; *mit einer Plane überziehen,* ballinañ ; *die Plane wird vom Wind erfasst,* an avel a frae e-barzh ar vallin.

planen V.k.e. (hat geplant) : **1.** *etwas planen,* mennadiñ udb, kaout dezev d'ober udb, bezañ e dezev d'ober udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, bezañ en e vennad ober udb, prederiañ ober udb ; *einen Mordanschlag auf den König planen,* irienniñ lazhañ ar roue ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten,* irienniñ adsevel ar rouantelezh ; **2.** steuñviñ, steuñvekaat, raktresañ, ragaozañ, planigañ ; **3.** [kozh] kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, leurennañ, plaenañ, raskañ, rezañ.

Planer g. (-s,-) : steuñvekaer g., steuñver g., raktreser g., raktresour g.

Planerin b. (-,-nen) : steuñvekaerez b., steuñverez g., raktreserez b., raktresourez b.

planerisch ag. : *die planerischen Vorgaben,* darvennadoù ar steuñvekaat lies., destrizhoù ar steuñvekaat lies. ; *die planerische Ausarbeitung,* peuraoz ar steuñv g. ; *planerische Skizzen,* damdresadennoù ar raktres lies. ; *planerische Arbeiten,* studioù lies. ; *planerische Vorarbeiten,* studioù rakwezat lies.

Adv. : *planerisch ausarbeiten,* peuraozañ gant urzh ; *dieses Vorhaben muss planerisch gründlich durchdacht werden,* ret eo studiañ pizh an doare da gas ar raktres-se da benn, ret eo soñjal parfet en doare da gas ar raktres-se da benn, ret eo soñjal a-zevri en doare da gas ar raktres-se da benn.

Pläneschmied g. (-s,-e) : paotr ar raktresoù g., saver raktresoù g.

Planet g. (-en,-en) : planedenn b. ; *der blaue Planet,* ar blanedenn c'hlas b. ; *auf unserem Planeten,* war an douar.

planetarisch ag. : planedennel, ... ar planedennoù, … ar blanedenn.

Planetarium n. (-s, Planetarien) : planetariom g.

Planetenbahn b. (-,-en) : [stered.] amestez planedennel g., kelc'htro blanedennel b., kelc'htroad planedennel b.

Planetengetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg epikikloidel b., rodaoueg planedennel b.

Planetenkreisbahn b. (-,-en) : [stered.] amestez planedennel g., kelc'htro blanedennel b., kelc'htroad planedennel b.

Planetenrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Planetenrädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg epikikloidel b., rodaoueg planedennel b.

Planetensystem n. (-s,-e) : [stered.] koskoriad planedennel g., koskoriad planedennoù g., reizhiad planedennel b.

Planetenumlaufrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Planetoid g. (-en,-en) : [stered.] planedennig b.

plangemäß ag. : evel ma oa bet raktreset, diouzh ar steuñv, evel ma oa bet divizet.

Planierbagger g. (-s,-) : [tekn.] kompezerez b., kompezer g.

planieren V.k.e. (hat planiert) : kompezañ, plaenaat, ingalañ, dic'hraviañ, leurennañ, liveañ, skeiñ a-blaen, pladañ, flakaat, plaenañ, raskañ, rezañ.

Planiermesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Planierraupe b. (-,-n) : kompezerez b., kompezer g., tourter g., tourterez b.

Planierung b. (-,-en) : kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., liveadur g., raskerezh g., rezadur g., ingaladur g.

Planiglob n. (-s,-en) : bedkartenn b., kartenn ar bed b.

Planimeter n. (-s,-) : plaenventer g., planimetr g.

Planimetrie b. (-) : [mat.] plaenventerezh g., planimetriezh b.

Planisphäre b. (-,-n) : planisferenn b.

Planke b. (-,-n) : plankenn g., koadenn b., stoc'henn b. [*liester* stoc'hennoù, stoc'hinier], speur b., speurenn b., [merdead.] bordajenn b. [*liester* bordaj] ; *mit Planken versperren,* stoc'hañ.

Plänkelei b. (-,-en) : krogad g., pegad g.

plänkeln V.gw. (hat geplänkelt) : **1.** tennata ; **2.** flouretiñ, likaouiñ, chourañ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, lesaat, fentigellat, farsellat, drujal, andellat, ober e baotr yaouank.

Plänkler g. (-s,-) : tennataer g.

Plankton n. (-s) : [loen.] plankton g., morlizadur g.

planlos ag. : hep urzh, diziviz, diresis, distur, evel ma teu e teu, diwar skañv, a-ziwar skañv, fourdouilh, war an trumm, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok.

Planlosigkeit b. (-) : diouer a urzh g., dizurzh g., diroll g., direizhded b., skañvadurezh b., labour fourdouilh g.

planmäßig ag. : **1.** reizh, reol ; **2.** reoliek ; *planmäßiger Flug,* nijadenn reoliek b. ; **3.** urzhiet, ragreizhiadek, hentennek.

Adv. : **1.** evel ma oa bet raktreset, diouzh ar steuñv, evel ma oa bet divizet ; **2.** ingal ; *planmäßig beflogene Strecke,* linenn reoliek b., linenn pleustret ingal b., linenn voas b. ; **3.** gant urzh, a-zevri.

Planmäßigkeit b. (-) : urzhierezh g., ragurzhierezh g., pervezhded b.
planparallel ag. : daoublaenek.
Planquadrat n. (-s,-e) : pevarzueg g., pevarc'hostezeg g., pevarc'horneg g., pevarc'horn g. ; *die Polizisten suchten das Gelände Planquadrat um Planquadrat ab,* furchet o doa an archerien an dachenn e pep korn ha digorn.
Planschbecken n. (-s,-) : poull bourbouilhat g., poull fourdouilhat g., poull foutouilhat g., poull kabouilhat g., poull patouilhat g., poull ribouilhat g., poull bugaligoù g.
Planscheibe b. (-,-n) : [tekn.] pladenn-dro an turgn b.
planschen V.gw. (hat geplanscht) : *im Wasser planschen,* ober soubig (bourbouilhat, fourdouilhat, foutouilhat, fankigellañ, kabouilhat, ribouilhat, diskrapañ, patouilhañ) en dour, patouilhat dour, kalemarc'hiñ dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour, trapikellat en dour.
Planschießen n. (-s) : [lu] tennañ diouzh ar gartenn g.
Planstadt b. (-,-städte) : kêr nevez b.
Planstelle b. (-,-n) : post-labour nevez raktreset g.
Plantage b. (-,-n) : plantadeg b., planteg b., planteiz b., planteris g. ; *Zuckerrohrplantage,* tachennad korz-sukr b., plantadeg korz-sukr b., planteiz korz-sukr b., planteiz dindan korz-sukr b. ; *Kaffeeplantage,* tachennad plant-kafe b., kafeeg b., plantadeg kafe b.
Plantagebesitzer g. (-s,-) : planter g.
plantigrad ag. : palvgerzher, a gerzh war palv e dreid ; *der Bär hat eine plantigrade Gangart,* an arzh a gerzh war palv e dreid, ur palvgerzher eo an arzh, ul loen palvgerzher eo an arzh.
Planung b. (-,-en) : steuñvekaerezh g., steuñvekaat, steuñverezh g., ragaoz b./g., planigañ g., planigadur g., raktresadur g.
Planungsbüro n. (-s,-s) : *technisches Planungsbüro,* burev ar studioù kalvezel rakwezat g.
Planungschef g. (-s,-s) : rener ar steuñvekaat g., rener ar planigañ g.
Planungslehre b. (-) : lec'haveouriezh b., raktresouriezh b.
planvoll ag. : gant urzh, ragaozet, ragurzhiet, diouzh ur raktres.
Planwagen g. (-s,-) : karr ballinet g., bagon ballinet b.
Planwirtschaft b. (-,-en) : armerzh steuñvekaet g., ekonomiezh steuñvek b.
Planwirtschaftler g. (-s,-) : steuñvekaer g.
Plapperei b. (-,-en) : fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., klakennerezh g., flap g., flapaj g., flapennaj g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g.
plapperhaft ag. : fistilher, bourouell, ragacher, glabous, teodek, begek, flav, teodet-mat, lañchennet-mat, beginot, glaourek, glaourennek, rac'hoanus, rambreüs, randonus.
Plapperhans g. (-es,-hänse) : dirabañser g., drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., lavarer g., braeer-kaozioù g., glabouser g., chaoker-e-c'henoù g., farouell g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ragell g., ribod g., fistilher g., ragacher g., barboter g., bobion g., brozennour g., bourouell g., chaoker g., fistilher g., franoueller g., glaoureg g., glaourenneg g., jaodre g., jaodreer g., konter g., rac'hoaner g., pil-beg g., pil-genoù g., piler-beg g., piler-e-c'henoù g., ridell b., raklenn g., raklenner g., ravoder g., beg abred g., beg a-raok g., paotr flav g.
Plapperliese b. (-,-n) : drailherez lañgaj b., drailherez kaozioù b., glabouserez b., klakennerez b., kaketerez b., trabell b., fistilherez b., ragacherez b., ragell b., trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., beg minaoued g., kozh strakell b., kozh kanell b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b.
Plappermaul n. (-s,-mäuler) : dirabañser g., drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., ragell g./b., fistilher g., bourouell g., ragacher g., ravoder g., brammer g., raklenner g., randoner g., randonenn g./b., ranezenn g./b., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., beg abred g., beg a-raok g., paotr flav g. ; *ein Plappermaul sein,* bezañ re hir e deod - komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp ha nav) - kontañ pemp pe nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar beg e deod.
plappern V.gw. (hat geplappert) : **1.** [babig] azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, gragailhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, saozañ, argaozeal, faragouilhañ ; **2.** komz dilokez - komz jore-dijore - komz eus traoù ha traoù all - dirabañsiñ - parlikanat - latennat - bourouellat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - teodiñ - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp ha nav) - kontañ pemp pe nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben -

bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - flapennañ - flapat - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - ranezenniñ - gwrac'hellat - gwrac'hiñ - gragailhat evel ur pik - fistilhat - raskañ - raklat - ragachat - ragellat - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar beg e deod - strakellat - brozennat ; *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge,* e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; *sie plappert alles weiter,* honnezh a zo toull he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he latenn, n'eo ket evit he zeod, ne oar ket derc'hel war he zeod, ne oar ket derc'hel war he latenn, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhi, ur genoù dibrenn he deus, ur sac'h diere eo, honnezh n'he deus ket dorojoù war he holl doulloù, ur beg abred he deus.

Plappern n. (-s) : **1.** fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., klakennerezh g., flap g., flapaj g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., faragouilh g., yezh b., raonerezh g. ; **2.** [babiged] argaoz b., argomz g., fistilh g., tatouilherezh g., gragailherezh g., faragouilh g.

plärren V.gw. (hat geplärrt) : P. termal, gouerouzat, grignouzat, klemmichal, kestal, kintañ, kunuc'hañ, brizhleñvañ, gragailhat, blêjal, garmiñ, gwac'hat, gwic'hal, sinal, bekal, chaokat e bater, [bugale] filipat ; *man hörte die Dudelsäcke plärren,* klevet e veze ar biniawoù o termal (o tiroc'hal, o voudal, o fraoñval, o froumal), klevet e veze ar biniawoù o c'hwitellat ; *vor Hunger plärren,* krial toaz d'ar forn, gervel toaz d'ar forn ; *jemandem die Ohren voll plärren,* terriñ penn u.b., badaouiñ u.b., borodiñ u.b., arabadiñ u.b., bouzarañ divskouarn u.b., mezevelliñ penn u.b., troc'hañ e zivskouarn d'u.b., dotuañ u.b.

plärrend ag. : klemmus, hege, hegeuz, glac'harek, klemmicher, klemmichus, levionek, termer, term-term, kunuc'her, kunuc'hus, grignous, hek, hek e c'henoù, dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, sinus ; *plärrendes Kind,* gragailher g.

Plärrerei b. (-,-en) : klemmichadennoù lies., klemmicherezh g., sin g., blejadeg b., blejadennoù lies., leñvadennoù lies., gouel g., gouelerezh g., goueladur g., goueladeg b.

Pläsier n. (-s,-e) : plijadur b., plijadurezh b., dudi g., ebat g., esmaeenn b.

pläsierlich ag. : plijus, plijadurezhus, plijadurus, bourrus.

Plasma n. (-s, Plasmen) : plasma g. ; *Einschluss des Plasmas,* enkaeadur ar plasma g. ; *eingeschlossenes Plasma,* plasma enkaeet g.

Plasmabildschirm g. (-s,-e) : skramm plasma g.

Plasmaheizung b. (-,-en) : tommerezh plasma g.

Plasmaphysik b. (-) : [fizik] fizik ar plasmaoù g.

Plasmid n. (-s,-e) : [bev.] plasmid g.

Plast g. (-es,-e) : plastik g., mezell g.

Plastbecher g. (-s,-) : gobed plastik b., gwer plastik str.

Plaste b. (-,-n) / **Plastik**[1] n. (-s) : plastik g., mezell g. ; *etwas mit Plastik überziehen, etwas in Plastik einschweißen,* mezellat udb.

Plastik[2] b. (-,-en) : **1.** [arzoù neuziañ] kizellouriezh b., kizellerezh g. ; **2.** [dre astenn., oberenn] kizelladur g., skultadur g., delwenn b. ; *eine Plastik meißeln,* kizellañ un delwenn ; *aus einer Fläche erhaben herausgearbeitete Plastik,* uhelvos g. ; **3.** [mezeg.] emboud g., imboud g., imboudadur g., imboudadenn b., oberatadenn gened b. ; **4.** neuz g., doare g., tres g., derc'h g., enebañs b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., spes g., gwel g., gweled g., seblant g., spurmant g., stumm g., diskouez g.

Plastikbombe b. (-,-n) : bombezenn blastik b., torzh plastik b. ; *ein Haus mit einer Plastikbombe in die Luft sprengen,* lakaat un ti da darzhañ gant ur vombezenn blastik, distrujañ un ti gant un dorzh plastik.

Plastiker g. (-s,-) : kizeller g., skulter g.

Plastikflasche b. (-,-n) : boutailh plastik b.

Plastikgeld n. (-s) : kartennoù-kred lies.

Plastiklöffel g. (-s,-) : *ein Plastiklöffel,* ul loa vezell b., ul loa blastik b.

Plastiksprengstoff g. (-s) : plastik g.

Plastiktüte b. (-,-n) : sac'h plastik g.

Plastilin n. (-s) : toaz merat g., toaz stummañ g.

plastisch ag. : **1.** [arz] *plastische Kunst,* stummarz g., arz plastek g., arz mezellat g., arz delvel g. ; *plastischer Film,* sinemaskop g., film bos g., film torosennet g. ; **2.** plastik, mezell, plastek ; **3.** *plastischer Sprengstoff,* plastik g.

Plastizität b. (-) : mezellusted b., plastikelezh b., plastegezh b.

Platäa n. / **Plataiai** n. : [istor] Plataea b., Plataiai b. ; *die Schlacht bei Plataiai,* emgann Plataea g., emgann Plataiai g.

Platane b. (-,-n) : [louza.] platanenn b. [*liester* plataned, platanenned], platan str.

Platanenallee b. (-,-n) : bali blataned b., baliad plataned b., rabinad plataned b., bali bordet a blataned b., bali plataned a bep tu dezhi b.

Plateau n. (-s,-s) : uhelblaenenn b., uhelgompezenn b., daskompezenn b., pladenn b., plateiz g.

Platin n. (-s) : [kimiezh] platin g.

platinblond ag. : melen-platin.

Platine b. (-,-n) : plakennig b., platinenn b., amred enlouc'het g.

platinhaltig ag. : platin ennañ, platinus.

Plato g. : Plato g., Platon g.

Platoniker g. (-s,-) : platonad g., platonelour g.

platonisch ag. : **1.** platonat, platonel ; **2.** glan, a spered, platonek ; *platonische Liebe,* karantez c'hlan b., karantez a spered b., karantez platonek b.

Platonismus g. (-) : platonegezh b., platonelouriezh b.

platsch estl. : poudouroum ! vliv ! dao ! darc'hao ! flak ! flap ! plap !

platschen V.gw. (hat geplatscht [ober trouz] / ist geplatscht [mont (kouezhañ) en ur ober trouz]) : **1.** flikañ, flikata, flikflokat, saflikat, bourbouilhañ, hiboudiñ ; **2.** ober soubig (bourbouilhat, fourdouilhat, fankigellañ, kabouilhat, ribouilhat, diskrapañ, foutouilhat, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour,

parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.

plätschern V.gw. (hat geplätschert [ober trouz] / ist geplätschert [mont (kouezhañ) en ur ober trouz]) : **1.** flikañ, flikata, flikflokat, flokignat, saflikat, saflikañ, bourbouilhañ, bourboutal, hiboudiñ ; *das Wasser plätschert,* bourbouilhañ a ra an dour, saflikat a ra an dour, flikflokat a ra an dour, flikañ (flikata) a ra an dour ; **2.** *im Wasser plätschern,* ober soubig (bourbouilhañ, fourdouilhat, fankigellañ, foutouilhat, kabouilhat, ribouilhat, diskrapañ, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.

Plätschern n. (-s) : bourbouilh g., fourdouilh g., saflik g., strabouilh g., fistilh g., kan g., mouskan g., plap-plap g., boubou b., richan g. ; *Plätschern des Brunnens,* bourbouilh (fourdouilh g., saflik g., strabouilh g., fistilh g., kan g., mouskan g., richan g.) ar feunteun g., mouezh ar feunteun b., hiboud ar feunteun g. ; *leises Plätschern,* saflik g., mouskan g., plap-plap g. ; *das leise Plätschern des Bootes auf dem Wasser war zu hören,* klevet e veze plap-plap ar vag war an dour.

platt ag. : **1.** plaen, kompez, sklat, plat, flak, a-blat ; *plattes Land,* bro gompez b., bro blaen b. ; *platt auf dem Bauche liegen, auf der platten Erde liegen,* bezañ astennet a-dreuz-kof war an douar yen (Gregor), bezañ astennet a-dreuz-kof war ar plaen, bezañ war e gof, bezañ a-blat war e gof, bezañ a-blat war e c'henoù ; *platt werden,* pladañ, flakaat, plataat, plaenaat, plaenañ ; *etwas platt drücken,* pladañ (plataat, plaenaat, flakaat, plaenañ) udb ; *er fand sein Kornfeld platt gedrückt vor,* kavet en deus bet e barkad ed a-stok ouzh an douar, kavet en doa e barkad ed pladet ouzh an douar ; *ich habe einen Platten,* unan eus va bandennoù-rod a zo dic'hwez, unan eus va bandennoù-rod a zo toull.

2. [dre skeud.] divlaz, disaour, dister, goular, milis ; *platter Ausdruck,* tro-lavar divlaz (disaour, goular) b. ; *plattes Zeug reden,* distagañ kaozioù dister, glabousat, fistilhañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez gant an-unan, komz gogez, kontañ kaozioù war ar stank, distagañ disterajoù, distagañ disterajigoù.

3. P. beiet, beudet, beziv, bezivet, balzelk, abafet-lip, tapet lopes, sabatuet-mik, skoelfet, skodeget, en estlamm, souezhet evel un teuzer kloc'h, skoet-mik gant ar souezh, gak gant ar souezh, miget, souezhet-mik, souezhet-marv, alvaonet-holl, kalmet, taolet en alvaon, batet, batorellet, boemet ; *er ist ganz platt,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom a ra genaouek (abaf, war e gement all), tapet lopes eo, kouezhañ a ra war e gement all, miget eo, skoet-mik eo gant ar souezh, chom a ra berr da respont, gwall nec'het eo evit kaout dafar da respont, chom a ra lug, lug eo, chom a ra boud da respont, souezhet-marv eo, kalmet eo ; *ich bin platt !* sac'het on ! pilet on ! chom a ran en estlamm ! tapet lopes on ! miget on !

4. *das platte Gegenteil,* ar c'hontrol-kaer (-bev, -mik, penn-da-benn) g.

5. *sellit ouzh* **plattdeutsch** : izelalamanek, a denn da rannyezhoù an izelalamaneg.

Platt n. (-s *pe* -) : izelalamaneg g. ; *Platt sprechen,* komz izelalamaneg, [gwashaus] rannyezhañ, trefoedajañ.

Plättbrett n. (-s,-er) : taol-feriñ b., plankenn-feriñ g.

Plättchen n. (-s,-) : **1.** lavnennig b., plakenn b. [*liester* plakennoù, plakoù], feilhenn b., pailhour str., spletenn b., skantenn b. ; *aus etwas Plättchen machen,* pailhourennañ udb. ; **2.** *Plättchen des Angelhakens,* palv an higenn g.

plattdeutsch ag. : izelalamanek, a denn da rannyezhoù an izelalamaneg.

Plattdeutsch n. : izelalamaneg g. ; *Plattdeutsch sprechen,* komz izelalamaneg, [gwashaus] rannyezhañ, trefoedajañ.

Platte b. (-,-n) : **1.** plakenn b. plakenn b. [*liester* plakennoù, plakoù], pladenn b., taolenn b., feilhenn b., follenn b., panell b., tablezenn b., lavnenn b. ; *Tischplatte,* gorre an daol g., taol b. ; *Eisenplatte,* plakenn barlak b., plakenn houarn b. ; *Crêpe-Platte,* pillig-krampouezh b., kleurc'h b., pladenn ar billig b. ; [moull.] taol lizherennañ b.

2. [kegin.] meuz g. ; *kalte Platte,* pladad meuzioù yen g.

3. [tisav.] **a)** karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b. ; *mit Platten belegen,* darañ, karrezañ, karrezennañ, karrellañ ; **b)** panell b. ; *Spanplatte,* prenn brenn-heskenn g., prenn torpez g., panell dorpezad b., P. koad formaj g.

4. pladenn b. ; *eine Platte auflegen,* lakaat ur bladenn war an troer-pladennoù, lakaat ur bladenn da dreiñ, lakaat ur bladenn ; [dre skeud.] P. randonenn b., kontadenn Mari-Bladenn b. ; *immer die alte Platte,* atav an hevelep diskan gantañ, atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav e vez gant an hevelep kaoz, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, deren a ra atav an hevelep mennozhioù, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

5. [dre skeud.] P. *das kommt nicht auf die Platte,* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !

6. P. penn moal g., penn disto g. ; *er hat eine Platte,* hemañ a zo penn disto, hemañ a zo penn karnel, hemañ a zo disto e benn, disto tout eo e benn, n'eus blevenn ebet war podenn e benn, n'eus blevenn ebet war e bodenn-benn, n'en deus tamm blev ebet ken, moal eo evel un irvinenn diblusket, moal eo evel ur vilienn, moal eo evel ur blaisenn, hennezh en deus bet un taol-heol.

Plätte b. (-,-n) / **Plätteisen** n. (-s,-) : fer g., houarn distennañ g.

platteln V.gw. (hat geplattelt) : dañsal ar plattler.

plätten V.k.e. (hat geplättet) : **1.** feriñ, houarniñ, distennañ ; **2.** kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, leurennañ, plaenañ, raskañ, rezañ ; **3.** [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ, stiral.
Plätten n. (-s) : fererezh g., feradenn b., houarnerezh g., distenn g.
platten V.k.e. (hat geplattet) : kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, leurennañ, plaenañ, raskañ, rezañ.
Plattenabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn vloc'heiladel b.
Plattenbelag g. (-s,-beläge) : leur vein b., daradur g.
Plattendruck g. (-s,-e) : [moull.] bloc'heilañ n.
Plattenkiemer g. (-s,-) : [loen.] selakian g.
Plattenlaufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner pladennigoù g., lenner kantennigoù g.
Plattenleger g. (-s,-) : karreller g., karrezer g.
Plattensammlung b. (-,-en) : pladennaoueg b.
Plattenschiefer g. (-s,-) : skilt skantek g., skilt skantennek g., sklent skantek g., sklent skantennek g., maen-sklent skantek g., maen-sklent skantennek g.
Plattensee g. (-s) : lenn Balaton b.
Plattenspieler g. (-s,-) : troer-pladennoù g., fonograf g. ; *Tonarm des Plattenspielers,* loc'henn an troer-pladennoù b., brec'henn an troer-pladennoù b., brec'h an troer-pladennoù b.
Plattentektonik b. (-) : [douar.] tektonik ar plakennoù g.
Plattenteller g. (-s,-) : diazez-tro an troer-pladennoù g., tablezenn an troer-pladennoù b.
Plattentheorie b. (-) : arlakadenn ar plakennoù b.
Plattenwalzwerk n. (-s,-e) : milin follennañ plakennoù b.
Plattenwechsler g. (-s,-) : eskemmer pladennoù emgefre g.
Plattenweg g. (-s,-e) : hent daroù g., hent karrezet g.
platterdings Adv. : diwidre, diwe, didro, didroidell, displeg, distlabez, distag, ken aes ha tra, ken aes all, aesral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digomplimant, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, netra dreist.
Plätterei b. (-,-en) : stal feriñ b., stal houarniñ b., stal distennañ b., ti-feriñ g., fererezh b., houarnerezh b.
Plätterin b. (-,-nen) : fererez b., houarnerez b.
Platterbse b. (-,-n) : [louza.] charoñs g., piz-logod str., piz-gad str. ; *duftende Platterbse,* piz-c'hwezh-vat str., piz-bleuñv str.
Plattfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-plat g.
Plattform b. (-,-en) : **1.** pladenn-douar b., leur b., leurenn b., savenn b., seulad g. ; *rollbare Plattform,* stlejell b. ; **2.** aveadurioù lies. ; *multimodale Plattform,* aveadurioù liesvod lies. ; **3.** [polit.] kensavenn b.
Plättfrau b. (-,-en) : fererez b., houarnerez b.
Plattfuß g. (-es,-füße) : **1.** troad plat g. ; **2.** P. bandenn-rod dic'hwezh b., bandenn-rod toull b.
plattfüßig ag. : treid plat dezhañ.
Plattheit b. (-,-en) : **1.** goularder g., disterder g., disterded b., flakter g., boutinder g., boutinded b., milister g., milisted b., foutouilhenn b., plataj g. ; *Plattheiten von sich geben,* kontañ plataj ; **2.** plaended b.
plattieren V.k.e. (hat plattiert) : [metal] plakañ, gwiskañ.
Plattierer g. (-s,-) : plaker g., gwisker g.
Plattierung b. (-,-en) : plakerezh g., plakadur g., plakañ g., gwiskadur g., gwiskañ g.
Plattitüde b. (-,-n) : plataj g., goularder g., disterder g., disterded b., flakter g., boutinder g., boutinded b., milister g., milisted b., foutouilhenn b.
Plattler g. (-s,-) : [dañs] plattler g.
Plattnase b. (-,-n) : **1.** fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g. (Gregor), fri bokser g. ; **2.** [dre astenn.] kamuz g., kamuzell b.
plattnasig ag. : kamus, taltous, togn, friet-togn.
Plättwäsche b. (-,-n) : dilhadoù da feriñ lies.
Plattwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] platelmint g.
Platz g. (-es, Plätze) : **1.** plasenn b., plasell b., leurgêr b., leurenn b., leur b., tachenn b., gwiler b., lis b., ma g. ; *Dorfplatz,* plasenn b., plasell b., leurgêr b., leur b., lis b., tachenn b., gwiler b., leurenn b. ; *auf dem Dorfmarkt,* war al leurgêr, war ar blasenn ; *Marktplatz,* tachenn foar b., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plas-foar g., martered g. ; *Inhalt eines Platzes,* leurennad b., plasennad b. ; *Vorplatz,* plasenn an nor-dal b. (Gregor), leurenn an nor-dal b., leurenn an iliz b. ; *Sportplatz,* tachenn-sport b. ; *Spielplatz,* tachenn-c'hoari b., *Tummelplatz,* kamp-postal g. / redadenn b. (Gregor), tachenn bostal b., lis b., plaenenn b. ; *Exerzierplatz,* [lu] tachenn-embregiñ b., plasenn an armoù b. ; *auf offenem Platz,* dirak an holl, a-wel d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *der Rote Platz in Moskau,* al Leurenn Ruz e Moskov b., al Leurgêr Ruz e Moskov b., ar Plasenn Ruz e Moskov b.
2. lec'h g., tachad g., tachenn b., andred g., arroud g. ; *Bauplatz,* chanter g., chanter sevel tiez g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g., chanter adeiladiñ g. ; *ohne festen Platz,* dilec'h ; [dre skeud.] *Scherzen ist hier nicht am Platze,* dizoare e vefe klask farsal bremañ, amzere eo klask fentigellañ amañ, n'emañ ket al lec'h nag ar c'houlz evit farsal ; *völlig falsch am Platz,* evel ur c'hi en iliz, evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat ; *damit die Leute schön brav an ihrem Platz bleiben,* evit derc'hel an dud klenk en o flas ; *fehl am Platze sein,* na zegouezhout gant ar vuhezegezh vat, bezañ dizereat, bezañ amzere, bezañ distres, kouezhañ paour, bezañ a re en ul lec'h bennak, degouezhout en digoulz, bezañ er-maez a blas (Gregor) ; *alles an seinen richtigen Platz stellen,* lakaat pep tra en e blas, renkañ pep tra en e blas, lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen ; *der Schrank steht nicht mehr an seinem gewohnten Platz,* direnket eo an armel ; *lass alles an seinem Platz !* na ziblas netra ! laosk pep tra en e blas ! laosk pep tra en hevelep plas ! chom pep tra er memes plas ! chom pep tra en e apart ! chom pep las en e blas ! lez an traoù e-giz m'emaint ! arabat dit cheñch plas d'an traoù ! ; *deine Werkzeuge sind an ihrem gewohnten Platz,* emañ da vinviji en o flas boas.
3. lec'hienn b., kêr b., kêriadenn b., plas g., kreizenn b. ; *die größte Buchhandlung am Platze,* ar brasañ stal-levrioù e kêr ; *einen Platz belagern,* lakaat seziz war ur

c'hreñvlec'h, sezizañ (gronnañ) ur c'hreñvlec'h, sichañ ur c'hreñvlec'h (Gregor).
4. plas g., lec'h g., ichoù g., lijor g., frankiz b., diere g., frankizenn b., frañchiz b., pealec'h g., plasell b., isu g., tachad g., esaou g. ; *Platz einräumen (machen),* ober (reiñ) plas, ober ichoù, ober lec'h, ober lis, reiñ hent, reiñ frankiz, mont diwar hent, mont diwar an hent, mont a-ziwar hent, mont a-ziwar an hent, ober hent, digeriñ hent, tec'hel diwar hent, tec'hel diwar an hent, tec'hel a-ziwar hent, tec'hel a-ziwar an hent, lezel plas ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *es waren so viele Leute gekommen, dass im Saal kein einziger Platz frei war,* gant ar c'hement a dud a oa deuet, ne oa ket plas ken er sal ; *einen Platz reservieren,* mirout ur plas ; *Gefangene entlassen, um Platz zu schaffen,* dileuniañ ar prizonioù ; *hier haben wir genug Platz zum Spielen,* pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, moaien 'zo da c'hoari amañ, ichoù 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *hier ist aber nicht mehr viel Platz zum Durchkommen,* ne chom ket mui kalz a ichoù da dremen amañ ; *du wirst wohl für ihn den Platz räumen müssen,* te a ranko distankañ ar plas dezhañ, te a ranko tec'hel kuit da lezel plas dezhañ ; *dieser Platz ist frei,* diac'hub (vak, diberc'henn, goullo) eo ar plas-mañ ; *dieser Platz ist belegt (besetzt),* ac'hub eo ar plas-mañ ; *nehmen Sie bitte Platz !* kemerit kador ! it war ho koazez (taolit ho pouez, azezit), mar plij ! lakait ho revr war e c'henoù, mar plij ! lakait ar born war e c'henoù, mar plij ! ; *Stehplatz,* plas a-sav g. ; *Sitzplatz,* plas da azezañ g., kador b., azezenn b. ; *Fensterplatz,* plas ouzh ar prenestr, plas e-kichen toull ar prenestr g. ; *Eckplatz,* plas en ur c'hogn g. ; *vom Platze aus sprechen,* komz diwar e blas ; *wenig Platz einnehmen,* kemer nebeut a blas ; *das Zeug auf dem Büffet nimmt nur Platz weg,* abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell ; *dieses dicke Arschloch nimmt aber viel Platz ein,* ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revreg-mañ a ya lec'h gantañ, ar revreg-mañ a stouv plas 'vat, ar revreg-mañ a gemer kalz a blas 'vat ; [dre skeud.] *den ersten Platz einnehmen,* bezañ barr, mont war ar barr, bezañ bremañ er plas (er penn) kentañ, kemer penn ar redadeg, tremen ar re all, bezañ bremañ o leuskel a-raok, bezañ bremañ o charreat ; *wir verlangen unseren Platz an der Sonne,* goulenn a reomp kaout hor plas en heolienn ; *Platz nehmend, Platz raubend,* landrammus, strobus, fardellek, lastrus, ac'hubus ; *wenig Platz nehmend,* dichastre ; *für dich ist hier kein Platz mehr,* echu eo amañ evidout ; *weggegangen, Platz vergangen,* an hini a ya d'ar foar a goll e blas.
5. plas labour g., post labour g., karg b., stael g. ; *einen Platz suchen,* klask ur plas (ur post) labour ; *er ist der rechte Mann am rechten Platz,* n'eus ket unan a vefe gwelloc'h egetañ, hep e bar eo evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour par dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-se, n'eus gour dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-se, ne vefe den koulz hag eñ ; *jemanden um seinen Platz bringen,* lakaat u.b. da goll e blas labour ; *jemandes Platz einnehmen,* kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b.
6. tachenn b. ; *Kriegs(schau)platz,* tachenn-vrezel, tachenn-emgann b. ; *den Platz behaupten,* derc'hel mat, derc'hel penn, herzel, talañ, delc'her e droad er par, tapout e droad er par, sevel war varr, mont an tu kreñv gant an-unan ; *auf dem Platze bleiben,* chom war an dachenn.
7. renk b., plas g. ; *seinen Platz in einer Warteschlange verlieren,* koll e renk ; *auf dem ersten Platz sein,* bezañ er plas kentañ ; *auf dem zweiten Platz sein,* bezañ en eil plas ; *auf dem letzten Platz sein,* bezañ er plas diwezhañ.
8. [troioù-lavar] *Platz da ! Platz gemacht !* bount war aze ! roit plas (Gregor) ! kit diwar hent ! kit kuit diwar hent ! tec'hit diwar hent ! lec'h, hent ! lec'h, lec'h ! grit din lec'h ! grit hent ! roit hent ! roit hent din ! skarzhit a-zirak ! kit d'en em glask e lec'h all ! mont diwar an hent ! mont diwar hent ! tec'h diwar an hent ! kuit diwar hent ! hent ! ; [sport] *auf die Plätze,* diwallit ! klaskit hoc'h aplud !
9. [chas] *Platz !* peoc'h !
Platzagent g. (-en,-en) : kenlabourer war al lec'h g., gwazour lec'hel g.
Platzangst b. (-) : **1.** [mezeg.] agorafobiezh b., foranarur g., arur al lec'hioù foran g. ; **2.** P. klozarur g., droug ar moug g., mougaonenn b.
Platzanweiser g. (-s,-) : plaser g.
Platzanweiserin b. (-,-nen) : plaserez b.
Platzbefeuerung b. (-,-en) : balizennadur an dachenn-nij g.
Plätzchen n. (-s,-) : **1.** plasennig b., lec'hig g. ; *er schafft sich sein Plätzchen,* ober a ra e doull ; **2.** [kegin.] gwispid str., sableenn b.
Platzdeckchen n. (-s,-) : doubierig b., doubier b., toubier b.
Platze b. (-) : P. *die Platze kriegen,* breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ tost da darzhañ gant ar gounnar, migañ, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan.
platzen V.gw. (ist geplatzt) : **1.** tarzhañ, dedarzhañ, kreviñ, terriñ a-darzh, diskolpañ ; *die Bombe platzt,* tarzhañ a ra ar vombezenn ; *der Reifen ist geplatzt,* dic'hwez eo ar vandenn-rod, toull eo ar vandenn-rod, toullet eo ar rod ; *die Fruchtblase ist geplatzt,* torret eo an dour dezhi ; *der Abszess platzt,* tarzhañ a ra ar gor, dedarzhañ a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor ; P. *ins Zimmer hineinplatzen,* erruout er sal evel un tarzh avel, difoupañ er sal, degouezhout er sal a-greiz-peb-kreiz, erruout er sal evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h, erruout evel ur bleiz, erruout er sal evel un taol-kurun.
2. [dre skeud.] *er platzt vor Neid,* tagañ a ra gant ar warizi, klañv eo gant an avi (an erez), taget eo gant an droug-kalon, krog eo ar c'hi du ennañ, glaouriñ a ra gant ar warizi, disec'hiñ a ra gant ar jalouzi, disec'hiñ a ra gant an erez ; *vor Lachen platzen,* dirollañ (diskordañ, distagañ,

distignañ, disvantañ, tarzhañ) da c'hoarzhin, kristilhañ ; *vor Wut platzen,* breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, birviñ gant ar gounnar, bezañ tost da darzhañ gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ brizh-du, migañ, fuc'hañ gant ar vuanegezh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *er ist so dick, dass er platzt,* ken lard eo m'emañ o vont da darzhañ, prest eo d'ober "plok", hennezh a zo lart bec'h e groc'hen ; *vor Hochmut platzen,* bezañ c'hwezet, bezañ lorc'h en an-unan da vougañ, bezañ lorc'h don en an-unan, mont gant ar prun, na vezañ nemet ur sac'h ourgouilh eus an-unan, bezañ e galon foeñvet a ourgouilh, kaout lorc'h en e foñs, bezañ ur fougeer brein eus an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ c'hwezet gant al lorc'h, bezañ ur pezh lorc'h en an-unan, bezañ ur reuz en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ uhel an tamm en an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ c'hwezet gant an avel / bezañ pennboufet gant al lorc'h (Gregor) ; *die Bombe zum Platzen bringen,* lakaat an traoù da strakal, lakaat an tan war ar bern plouz, ober un taol strak ; *diese Musik bringt mein Trommelfell zum Platzen,* bouzaret eo ma divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor).

Platzen n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., tarzhadeg b., diskolp g., dic'hwezadenn b.

Platzflüchter g. (-s,-) : [loen.] loen neizhtec'hat g.

Platzgeschäft n. (-s,-e) **/ Platzhandel** g. (-s) : kenwerzh lec'hel g./b.

platzieren V.k.e. (hat platziert) : **1.** plasañ, lec'hiañ ; **2.** [arc'hant.] postañ, fiziañ.

V.em. : **sich platzieren** (hat sich (t-rt) platziert) : **1.** en em lakaat ; **2.** [sport] bezañ ; *er platziert sich auf dem dritten Platz,* en trede plas emañ.

Platzierung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] postadur g., postañ g., fiziadur g., fiziañ g. ; **2.** [sport] plas g.

Platzkarte b. (-,-n) : bilhed plas miret g.

Platzkommandant g. (-en,-en) : [lu] komandant ar plas g., major g.

Platzkonzert n. (-s,-e) : abadenn sonerezh dindan an amzer b.

Plätzli n. (-s,-) : [Bro-Suis] skolpenn b., skalopenn b.

Platzmangel g. (-s) : olplas g., diouer a blas g.

platznehmend ag. : landrammus, strobus, fardellek, lastrus, ac'hubus ; *wenig platznehmend,* dichastre.

Platzpatrone b. (-,-n) : tenn hep bannadell b., tenn-poultr g.

platzraubend ag. : landrammus, strobus, fardellek, lastrus, ac'hubus ; *wenig platzraubend,* dichastre.

Platzregen g. (-s,-) : tarzhad-dour g., bodad-glav g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., strinkad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pilad-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., skourrad-glav g., struilh-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., doureier lies.

Platzreservierung b. (-,-en) : miradenn blas b.

Platzvertreter g. (-s,-) : kenlabourer war al lec'h g., gwazour lec'hel g.

Platzverweis g. (-es,-e) : [sport] skarzhadur eus an dachenn g.

Platzwart g. (-s,-e) : evezhier ar sportva g.

Platzwartin b. (-,-nen) : evezhierez ar sportva b.

Platzwechsel g. (-s,-) : cheñchamant plas g., kemm plas g.

Platzwunde b. (-,-n) : [mezeg.] kignadenn b., kign g., kignadur g.

Plauderei b. (-,-en) : troc'h kaoz g., diviz g., kendiviz g., emziviz g., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., kaoze g., kaozeadeg b., kaozeerezh g.

Plauderer g. (-s,-) : drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., lavarer g., braeer-kaozioù g., paotr flav g., glabouser g., chaoker-e-c'henoù g., farouell g., straker g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ragell g., ribod g., fistilher g., ragacher g., barboter g., bobion g., brozennour g., bourouell g., chaoker g., fistilher g., franoueller g., glaoureg g., glaourenneg g., jaodre g., jaodreer g., konter g., rac'hoaner g., pil-beg g., pil-genoù g., piler-beg g., piler-e-c'henoù g., ridell b., raklenn g., raklenner g., komzer g., beg abred g., beg a-raok g., kaozeer g.

plauderhaft ag. : distagellet mat e deod, glabous, teodek, teodet-mat, lañchennet-mat, begek, flav, beginot, randonus, rambreüs, trabellek, flav.

Plauderhaftigkeit b. (-) : glabouserezh g., fistilherezh g., teodegezh b., raonerezh g.

Plauderin b. (-,-nen) : trutell b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., drailherez lañgaj b., drailherez kaozioù b., strakell b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., jaodreerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., rac'hoanerez b., ragell b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b., raklenn b., glabouserez b., klakennerez b., kaketerez b., trabell b., fistilherez b., ragacherez b., beg minaoued g., kozh strakell b., kozh kanell b., sergonerez b., ranez b., raonenn b.

plaudern V.gw. (hat geplaudert) : **1.** ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober un troc'h kaoz, marvailhat, ober ur frapad kaoz, divizout, klakenniñ, plapañ, plapenniñ, kontañ kaoz, rannañ kaoz, kontañ ar gaoz, flapennat, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad, randoniñ, chaokat, ragachat, raklat, strakelliñ, strakellat, fistilhat, kaketal, flapañ, flapennañ, ragellat, barbilhat, brozennat, glabousañ, glabousat, latennat, rac'hoaniñ, rambreal, ravodiñ, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, teodiñ, trabellat, trapañ, trapat, stranañ, balbouzañ, barbotiñ, bardellat, batouilhat, gwikal, jaodreañ, malañ komzoù ; *ein bisschen plaudern,* ober un tamm (un troc'h) kaoz, ober un tachad marvailhat, drailhañ un tamm flap, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, rannañ (toullañ) kaoz (gant u.b.), ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, kaozeal ur

begad, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, ober ur frapad marvailhat ; *mit jemandem plaudern,* kas ar gaoz gant u.b., ober un tamm kaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., marvailhat gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober ur frapad marvailhat gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b., latennat gant u.b. ; **2.** *er hat geplaudert,* n'en deus ket dalc'het war e deod, n'en deus ket dalc'het war e latenn, n'eo ket bet evit e deod ; *etwas ausplaudern,* brudañ udb, diskuliañ udb, divegiñ udb ; *aus der Schule plaudern,* gwerzhañ ar bistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, bezañ toull (bresk) e deod, na zerc'hel war e deod, na zerc'hel war e latenn, flatrañ udb dre zievezh, bezañ ur beg toull, bezañ ur genoù dibrenn, bezañ ur ridell-doull, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù.

Plauderstündchen n. (-s,-) : tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., frapad marvailhat g., marvailhadenn b., marvailh g., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b., pardonig ar flip hag ar flap g., marc'hadig ar c'helajoù g.

Plaudertasche b. (-,-n) : dirabañser g., drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., paotr flav g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., piler-beg g., piler-e-c'henoù g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., fistilher g., ragacher g., ragell g./b., barboter g., bobion g., straker g., bourouell g., raklenn g./b., raklenner g., raonenn b., chaoker e stec'henn g., straner g., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b. ; *eine Plaudertasche sein,* bezañ re hir e deod - parlikanat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - komz dilokez - komz jore-dijore - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp ha nav) - kontañ pemp pe nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar veg e deod - badaouiñ - na serriñ ur genoù.

Plauderton g. (-s) : ton diardoù g., ton digomplimant g., ton dichafoul g., ton distenn g., ton seder g.

Plausch g. (-es,-e) : tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., marvailh g., tachad marvailhat g., marvailhadenn b., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b. ; *einen Plausch halten,* uzañ teod, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur gaozeadenn, ober un troc'h-kaoz, ober kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, rannañ (toullañ) kaoz.

plauschen V.gw. (hat geplauscht) : V.gw. : divizout, flapennat, latennat, klakenniñ, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad, strakelliñ, randoniñ, chaokat, ravodiñ, ragachat, raklat, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, ragellat, fistilhat, barbilhat, kaketal, flapañ, trabellat, uzañ teod, ober un tamm kaoz, ober ur gaozeadenn, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober un troc'h-kaoz, ober kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, rannañ kaoz, toullañ kaoz, trapañ, trapat, stranañ.

plausibel ag. : gwirheñvel, hag a c'hellfe bezañ, kredus.

Plausibilität b. (-) : gwirheñvelded b., kredusted b.

Plausibilisierung b. (-) **/ Plausibilitätskontrolle** b. (-,-n) **/ Plausibilitätsprüfung** b. (-,-en) : talvoudekadur ar wirheñvelded g., gwiriekadur ar wirheñvelded g.

Plauze b. (-,-n) : P. **1.** skevent str. ; **2.** kof g., pinenn b., penton g. ; **3.** [dre skeud.] P. *auf der Plauze liegen,* bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *ich habe es auf der Plauze,* dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, paket em eus ur frapad riv, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued, dastumet (tapet, sammet) em eus riv, tapet em eus paourentez, me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez, tapet em eus un toullad anoued, paket em eus yenijenn, kroget eo an anoued ennon.

plauz estl. : poudouroum ! vliv ! dao ! darc'hao !

plauzen V.gw. (hat geplauzt / ist geplauzt) : **1.** (hat) : strakal ; **2.** (ist) : kouezhañ gant trouz bras (gant strap bras, gant un dregern vras), kouezhañ evel ur pakad loaioù ; **3.** (ist) : tapout ur pezh mell lamm, pakañ ur pezh mell lamm, ledañ e gorf, kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-c'hwen e groc'hen, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer.

Playback / Play-Back n. (-/-s,-s) : play-back g.

Playboy g. (-s,-s) : play-boy g.

Playgirl n. (-s,-s) : plac'h koant-distailh b., plac'h kenedus-espar b., tamm brav a blac'h b., labousell b., sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., plac'h gwall vrav b., plac'h kaer-distailh b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., farodez b., loskadenn b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., babig koant g., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.

Playstation® b. (-,-s) : letrin c'hoari g.

Plazenta b. (-,-s/Plazenten) : [mezeg.] plakenta g., gwele g., torzhienn b., gwisk g., skarzh g., poch-dour g.
Plazentation b. (-,-en) : plakentadur g., torzhiennañ g. ; [louza.] *wandständige Plazentation,* plakentadur a-speur g., torzhiennañ a-speur g.
Plazet n. (-s,-s) : lañvaz g., asant g., asantadur g., asantadenn b., aotre g., aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b.
Plebejer g. (-s,-) : gwerinad g. [*liester* gwerinidi].
Plebejertum n. (-s) : gwerin b.
plebejisch ag. : gwerinel, ... ar werin.
Plebiszit n. (-s,-e) : unezholadur g., hollvouezhiadeg b., mouezhiadeg-pobl b., poblvouezhiadeg b., poblvotadeg b.
Plebs[1] b. (-) : gwerin henroman b.
Plebs[2] g. (es) [Bro-Aostria : b. (-)] : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., haras g., tudajoù lies., lignez b., tud didalvez lies.
Pléiade b. (-) : [lenn.] *die Pléiade,* ar Pléiade g.
Pleistozän n. (-s) : pleistoken g.
pleistozänisch ag. : pleistokenel.
pleite ag. : P. *total pleite sein,* bezañ debret e gestenn gant an-unan, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, tanav, moan, ridet) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde,* mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig hag e stalig da netra.
Pleite b. (-,-n) : freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., banktorr g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *Pleite gehen, Pleite machen,* freuzañ e stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, filañ e stal, mont da raz, foetañ e voutikl, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, mont en douflez, mont war ar plankenn lardet, debriñ e gestenn, bezañ debret e gestenn gant an-unan, debriñ e strapenn, lipat e strapenn, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, mont e boch gant ar vezh, ober bank / dougen ar gouriz plouz / leuskel ar gouriz / dougen ar boned glas (Gregor) ; *er ist Pleite gegangen, er hat Pleite gemacht,* freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, aet eo dreist penn e draoù ; *die Gaststätte hat Pleite gemacht,* aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr.
Pleitegeier g. (-s,-) : [dre skeud.] spurmant ar freuz-stal g.
Plejade b. (-,-n) : [mojen.] Pleiadenn b. [*liester* Pleiadezed].
Plejaden lies. : [stered.] *die Plejaden,* ar Pleiades lies., ar Pleiadezed lies., ar Yar hag hec'h evned lies., Yarig-hec'h-evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.
Plektron n. (-s, Plektra/Plektren) **/ Plektrum** n. (-s, Plektra/Plektren) : plektr g., skraberig g.
Plempe b. (-,-n) : **1.** kontell-strop b. ; **2.** lonkaj g., pistouilh g., piketez b., jamezenn b., meskaj g., chiboudenn b., dramm g. ; **3.** flik g., Beg-e-dog g., paotr-e-dok g., tok korniek g., paotr-ar-c'huzh-heol g., paotr-Mari-Robin g., mevel Mari-Robin g., paotr-e-lañs-wenn lies., eontr-kordenn g.
plemplem ag. : P. *sie ist plemplem,* honnezh a zo brikol ; *er ist plemplem,* war dri zroad emañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet eo bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled.
plempern V.gw. (hat geplempert) : V.gw. : **1.** P. ober soubig (bourbouilhat, fourdouilhat, fankigellañ, kabouilhat, ribouilhat, foutouilhat, diskrapañ, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour ; **2.** skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, feltrañ ; **3.** lugudiñ, labaskenniñ, straniñ, chom

da blavañ, chom da yariñ, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, c'hwileta, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).

Plena *liester evit* **Plenum**.

Plenarsaal g. (-s,-säle) : sal an emvodoù meur b., hantergelc'h g.

Plenarsitzung b. (-,-en) : emvod meur g., bodadeg veur b./, dalc'h hollek g., kevangor g.

Plenarversammlung b. (-,-en) : emvod meur g., bodadeg veur b.

plentern V.k.e. (hat geplentert) : [koadeg] rouesaat, tanavaat, distankañ, gloevaat, ober un tamm distankañ da, ober un tamm tanavaat da, ober un tamm rouesaat da.

Plenum n. (-s, Plena) : emvod meur g., bodadeg veur b., dalc'h hollek g., kevangor g.

Pleonasmus g. (-, Pleonasmen) : [yezh.] relavar g., adlavar g., bouflavar g.

pleonastisch ag. : [yezh.] relavarel, bouflavarus.

Plesiosaurier g. (-s,-) / **Plesiosaurus** g. (-, Plesiosaurier) : arc'hlazard g., pleziosaor g.

Pleuel g. (-s,-) : [tekn.] brec'henn b.

Pleuelkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn brec'henn g.

Pleuellager n. (-s,-) : [tekn.] kador vrec'henn b.

Pleuelstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn vountell b.

Pleura b. (-, Pleuren) : [korf.] krezenn a-speur b., pleurenn b., pleur g., krezenn b., lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Pleuritis b. (-, Pleuritiden) : [mezeg.] krezennfo g., pleurizienn b., puruzi b., pleurit g., P. fleureuji b.

Plexus g. (-,-) : [korf.] plezhad b. ; *Plexus lienalis,* plezhad ar felc'h b.

Plieraugen lies. : daoulagad dourennek lies., daoulagad tanijennet lies.

plieren V.gw. (hat gepliert) : **1.** bezañ klañv e zaoulagad, bezañ tanijennet e zaoulagad ; **2.** blinkañ, gwilc'hañ e zaoulagad ; **3.** spiañ, sellet ; **4.** leñvañ, gouelañ.

Plinius g. : [istor] Plinius g.

Plinse b. (-,-n) : [kegin.] rollad alumenn vioù g.

Plinthe b. (-,-n) : [tisav.] solenn b.

Plinze b. (-,-n) : [kegin.] rollad alumenn vioù g.

Pliozän n. (-s) : [douar.] plioken g.

pliozänisch ag. : [douar.] pliokenel.

Plissee n. (-s,-s) : **1.** [gwiad.] entof krizet g. ; **2.** stign lien krizet g.

Plisseerock g. (-s,-röcke) : lostenn bliñset b.

plissieren V.k.e. (hat plissiert) : krizañ, ridañ, ridennañ, kuilhañ, poulounezañ, plisaat, roufennañ, godiñ.

plissiert ag. : poulounezet, krizet, rodellek, ridet, ridennet, kuilhet, plisaet, roufennet, godet.

PLO b. (-) : [*berradur evit* **Palestine Liberation Organization**] PLO g., Aozadur Dieubidigezh Palestina g., Peelo b.

PLO-Chef g. (-s,-s) : pennlevier PLO g., P. pennlevier ar B.L.O. [pennlevier ar Beelo] g.

Plombe b. (-,-n) : **1.** [gwir] siell blom b. ;.**2.** [mezeg.] plomadur g.

plombieren V.k.e. (hat plombiert) : plomañ ; *sich die Zähne plombieren lassen,* lakaat plomañ e zent.

Plombierung b. (-,-en) : plomadur g., plomañ g.

Plosiv g. (-s,-e) / **Plosivlaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre serriñ b.

Plot g./n. (-s,-s) : [romant] dibun an darvoudoù g., neudenn an istor b., steuenn b., steuñvenn b.

Plotter g. (-s,-) : [stlenn.] tresell b.

Plötze b. (-,-n) : [loen.] mandog g., gargadenn b., gwennig g.

plötzlich ag. : trumm, prim, ribus, flav, krenn, pront ; *plötzlicher Tod,* marv prim g., marv trumm g. ; *plötzlicher Windstoß,* avel flav g.

Adv. : a-daol-trumm, a-benn-krak, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-daol, a-flav, krak, krenn, trumm, pik, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, evel ur c'hurunoù, a-grenn, a-stroñs, war an trumm, brusk ; *das Auto hielt plötzlich an,* ar c'harr-tan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas krenn a-sav, chom a reas ar c'harr-tan a-sav mik war-greiz an hent, ar c'harr-tan a chomas a-sav-pik ; *plötzlich innehalten,* soc'hiñ ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken,* dirollañ a reas da deurel gwad ; *sein Tod kam ganz plötzlich,* sammet e voe gant ur marv trumm ; *plötzlich tauchte er auf,* en em ziskouez a reas a-daol-trumm, diflukañ (difoupañ, diboukañ, disailhañ, difourkañ, delammat, dibouchañ, diflipañ, dispakañ) a reas a-greiz-holl ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war,* ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ.

Plötzlichkeit b. (-) : trummder g., trummded b.

Pluderhose b. (-,-n) : bragoù bolzennus g., bragoù c'hwezet g., bragoù-bras g.

pluderig ag. : bolzennus, c'hwezet.

Plug-in n. (-s,-s) : [stlenn.] lugant g.

Plum g. (-s,-e) : plaouf g.

Plumeau n. (-s,-s) : plueg b., pluñveg b.

Plümmelmütze b. (-,-n) : boned toupenn g., boned bechennek g.
plump ag. : **1.** lourt, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, bouc'h, bac'h, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, pounner a spered, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, gourt, kropet, amc'houloù, meudek, loaiek, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, lopes, panezennek, teuk, tuzum, divalav, patellek, patav, patavek, andraf ; *plumper Mensch,* amparfal g., kozh palastr g., pagan g., Yann seitek g., den lor g., penn lor g., lopez g., aneval g., palod g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, digaz, difoutre) g., den difeson g., den disneuz g., den rust g., penndolog g., spered pout a zen g., spered amc'houloù a zen g., spered pounner a zen g. ; *er ist ziemlich plump,* gros eo e grouer, bouc'h eo e revr, meudek (loaiek, amparfal, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, bav, divalav, bavek, gourt, lopes, pavek, patav, patavek) eo, ne ra ken tra nemet mousognañ, teukañ a ra ; *plumpvertraulich sein,* bezañ regamaladek, bezañ regamaradek, bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digomplimant, bezañ difoutre, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ ; **2.** teuc'h, teuc'hek, tezeok, peudek, andraf, tuzumek, skarbellek, skarbet, skasek, pounner e droad, lor, pout, dalc'het en e gerzhed ; *die Art, wie er geht, ist recht plump,* teuc'h eo da vale, teuc'h eo da gerzhet, teuc'hek eo, tezeok eo, divalav eo e gerzhed, kerzhet a ra en un doare divalav, peudek eo, andraf eo, peus eo, skarbelliñ a ra, un toumper a zo anezhañ, bale a ra lopes, lor eo e zivesker, pout eo, dalc'het eo en e gerzhed.
Plumpheit b. (-,-en) : kalpart b., lourdiz b., lourdoni b., bouc'hded b., bouc'hder g., teuc'hded b., teuc'hder g., tuzumder g., tuzumded b.
plumpvertraulich ag. : *plumpvertraulich sein,* bezañ regamaladek, bezañ regamaradek, bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digomplimant, bezañ difoutre, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ.
Plums g. (-es,-e) : plaouf g.
plums estl. : poudouroum ! vliv ! dao ! darc'hao ! padadao ! plaouf ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf ! ; *und da : plumps ! er war Kopf über ins Wasser gefallen,* hag eñ neuze, plaouf, war e benn en dour !
plumsen V.gw. (hat geplumst [evit pouezañ war an trouz] / ist geplumst [evit pouezañ war ar fiñv]) : kouezhañ gant un trouz boud.
Plumser g. (-s,-) : plaouf g.
Plumsklosett n. (-s,-s/-e) : kac'heri b., kador doull b., foz aes b., foz kac'hat b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.
Plunder g. (-s) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., stalikaj g., boutikl g./b., truilhoù lies., lastez str., reputailhoù lies., trabidennoù lies., stlabez g., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; [istor, nazi] *welscher Plunder,* gallegaj g., gallegajoù lies.
Plünderei b. (-,-en) : peilh b., arigrap g., preizhadeg b., peilhadeg b., preizherezh g., skrap g., skraperezh g., dizalbad g., gwastidigezh b.
Plünderer g. (-s,-) : preizher g., preizhataer g., skraper g., gwastaer g., dizalbadour g., dibourc'her g., loufrez g.
Plünderin b. (-,-nen) : preizherez b., preizhataerez b., skraperez b., gwastaerez b., dizalbadourez b., dibourc'herez b.
Plündergebäck n. (-s,-e) : [kegin.] feilhetez b.
Plunderkammer b. (-,-n) : sanailh b., skiber g., trankl g., siklud g.
Plundermarkt g. (-es,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.
plündern V.k.e. ha V.gw. (hat geplündert) : preizhañ, preizhata, ober ar skrap, ober skrap ha riñs e, gwastañ, peliat, peilhat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, dizalbadiñ, enebouriñ, skrapadegañ, forbannañ, ober ar riñs e, ober ar riñs war ; *ein Land plündern,* ober ar riñs en ur vro, ober ar riñs war ur vro, ober ar skrap en ur vro, ober skrap ha riñs en ur vro ; *ein Schiff plündern,* morlaerezh ur vag., morbreizhañ ur vag ; *durch Überfischung werden die Meere geplündert,* paouraet (rivinet) e vez ar morioù gant ar bigi bras o pesketa re.
Plünderung b. (-,-en) : peilh b., peilhadeg b., arigrap g., preizhadeg b., preizherezh g., preizhadur g., preizhadenn b., skrap g., skraperezh g., riñs g., dizalbad g., gwastidigezh b., forbannerezh g. ; *der Plünderung preisgeben,* reiñ d'ar beilh, leuskel da breizhañ, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap.
Plural g. (-s,-e) : [yezh.] liester g., furm lies b., stumm lies g., niver lies g. ; *die erste Person Plural,* kentañ gour lies ar raganv-gour g. ; *in den Pural setzen,* lakaat er stumm lies. ; *in den Pural gesetztes Wort,* anv lies g. ; *der Plural eines Wortes,* furm lies ur ger b., stumm lies ur ger g.
Pluralform b. (-,-en) : [yezh.] furm lies b., stumm lies g., liester g.
Pluralismus g. (-) : liesegezh politikel b., lieselouriezh b.
pluralistisch ag. : liesek.
pluri- : lies…, poli…
pluriethnisch ag. : lieskenel.
plus Adv. : mui ; *plus drei,* ha tri ouzhpenn, mui tri ; *zwei plus zwei ist vier, zwei plus zwei ist gleich vier, zwei plus zwei gleich vier, zwei plus zwei ergibt vier,* daou ha daou a zo pevar, daou mui daou a zo par da bevar, daou mui daou a ra pevar.
Plus n. (-,-) : **1.** ouzhpennadenn b., dreistniver g., buzad g., gounid g. ; **2.** poent g., poent ouzhpenn g., splet g., gounid g., madelezh b., mad g.
Plusbetrag g. (-s,-beträge) : dreistniver g., demorant g., buzad g., gounid g.
Plüsch g. (-es,-e) : feurenn b., grognon str., dumed g.
Plüschtier n. (-s,-e) : loen gloan g., loen voulouz g., loen dumed g., dumedenn b.

Pluspol g. (-s,-e) : blein mui g.
Pluspunkt g. (-s,-e) : poent g., poent ouzhpenn g., splet g., gounid g., madelezh b., mad g. ; *Pluspunkte verbuchen,* lakaat poentoù, dastum poentoù.
Plusquamperfekt n. (-s,-e) : [yezh.] amzer beurdremenet b., peurdremened g. ; *zweites Plusquamperfekt,* amzer-dremenet kent b.
Plus-Rechnen n. (-) : sammadur g. ; *das Plus-Rechnen gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* ar sammadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.
Plusterbacken lies. : divjod javedek lies., divougenn c'hwezet lies., divjod boc'hek lies., divoc'h bougennek lies., divougenn bousellek lies., divougenn jodek lies., penn jodek (javedek, bougennek, boc'hek, bousellek) g., P. fas loar g./b.
plusterig ag. : c'hwezet, a-bik, houpet.
plustern V.k.e. (hat geplustert) : houpiñ, sevel a-bik.
V.em. : **sich plustern** (hat sich (t-rt) geplustert) : houpiñ e vlev, sevel a-bik e vlev, sevel e greoñ.
Pluszeichen n. (-s,-) : arouezenn mui b., mui g. ; *zwischen den ersten und den zweiten Summanden wird ein Pluszeichen gesetzt,* lakaet e vez ur mui etre termen kentañ hag eil termen ar sammad.
Plutarch g. : Ploutarc'hos g., Plutark g.
Pluto g. (-) : **1.** [stered.] Ploudon b. ; **2.** [mojenn.] Ploudon g., Pluto g.
Plutokratie b. (-,-n) : plutokratiezh b., pinvidienveli b.
Pluton n. (-s) : [douar.] ploudon g., karregad ploudonek b.
plutonisch ag. : ploudonek.
Plutonium n. (-s) : [kimiezh] plutoniom g.
Plutoniumbombe b. (-,-n) : bombezenn blutoniom b.
Plutoniumrückführung b. (-,-en) : [nukl.] adaoz ar plutoniom b.
Pluviale n. (-s,-/-s) : [relij.] kap g., chap g.
Pluviometer n. (-s,-) : glavventer g.
PLZ [*berradur evit* **Postleitzahl**] kod post g., boneg post b.
Pneu g. (-s,-s) / **Pneumatik**[1] g. (-s,-s) : bandenn-rod b., anro g., aezhanro g., P. rod b.
Pneumatik[2] b. (-) : [fizik] aezhoniezh b., pneumatik g.
pneumatisch ag. : aezhoniel, pneumatek.
Pneumatologie b. (-) : **1.** [preder.] pneumatologiezh b., studioù war bed ar spesoù lies., studioù war ar bed dreistnatur lies. ; **2.** [relij.] pneumatologiezh b., studioù war ar Spered Santel lies. ; **3.** [kozh] bredoniezh b., psikologiezh b.
Pneumokokkus g. (-s, Pneumokokken) : [mezeg.] pneumokok str.
Pneumonie b. (-,-n) : [mezeg.] pneumonienn b., skeventfo g.
Po[1] g. (-s,-s) : revr g., penn-adreñv g., foñs g., siklutenn b., dibuner g., kouign g., kerdarzhell b. ; *das Kind läuft mit nacktem Po rum,* ar bugel a c'haloup war e revr noazh.
Po[2] g. (-/-s) : *der Po,* ar Po g.
Pöbel g. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., haras g., tudajoù lies., lignez b., tud didalvez lies., astud lies.
Pöbelei b. (-,-en) : **1.** jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., ur you hag un hemolc'h spontus, reuz g., skandal g. ; **2.** kunujennoù lies., gwalennadoù lies., kaozioù divalav lies., sakreoù lies., braskomzoù lies., komzoù lous lies., kaozioù vil lies., loustonioù lies., tourc'haj g.
pöbelhaft ag. : astut, displed, vil, difeson, disneuz, rust, gros, dizoare.
Pöbelhaftigkeit b. (-) : dizereadegezh b., disevender g., displedoni b., difesonded b.
Pöbelherrschaft b. (-) : beli etre daouarn ar mevelaj b., gwerinveli b.
pöbeln V.gw. (hat gepöbelt) : klask atahin, teurel blejadennoù, teurel langachadennoù, ober todion, todioniñ.
pochen V.gw. (hat gepocht) : **1.** stekiñ, skeiñ, pokañ, ober dao-dao, pilat, lopata, lopañ, skoiata, stokata, pigosat, dornata ; *es pocht an der Tür,* unan bennak a zo o skeiñ war an nor, emeur o stekiñ ouzh an nor, unan bennak a zo oc'h ober dao-dao war an nor, unan bennak a zo o lopañ ouzh an nor, unan bennak a zo o pokañ war an nor ; *an der Tür pochen, an die Tür pochen,* skeiñ war an nor, skeiñ ouzh an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war an nor, ober dao-dao war an nor, lopañ ouzh an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an einem Morgen im Winter wurde an seine Tür gepocht, eines Morgens im Winter wurde an seine Tür gepocht,* ur mintiniad goañv e voe skoet war e zor, ur mintinvezh goañv e voe skoet war e zor ; **2.** talmañ, lammat, skeiñ, pikañ, pilat, piklammat, piltrotal ; *das Herz pocht,* va c'halon a lamm em bruched, klevet a ran va c'halon o talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, pilat, piltrotat) a ra va c'halon em c'hreiz, P. va momeder a ya en-dro ; **3.** tilhañ, dedilhañ, kanastrennañ, risat ; *Hanf pochen,* tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ, risat) kanab ; **4.** [dre skeud.] *auf etwas (t-rt) pochen,* arc'hiñ udb, mennout ma vefe graet udb, arvennout udb, diarc'hañ udb, na ziskregiñ diouzh udb, delc'her mort (start, yud, gwevn) d'udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur goulenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, goulenn start udb, lakaat imor d'ober udb, kaout youl ma vefe graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj ; *auf die Zahung pochen,* poursuiñ war un dleour da baeañ e zle, goulenn groñs ma vefe paeet an dle ; **5.** [dre skeud.] *auf etwas (t-rt) pochen,* lakaat rok udb da dalvezout, ober meneg eus udb gant rogoni, ober dave d'udb gant rogentez, menegiñ rok udb.
V.k.e. (hat gepocht) : [tekn.] drailhañ, braeañ, munudañ.
Pochen n. (-s) : **1.** talmadennoù lies., talm ar galon g., sko ar gwad g., lammoù ar galon lies., taolioù ar galon lies., talmoù ar galon lies., poulzadennoù ar galon lies. ; **2.** tilhadeg b., tilherezh g. ; *Raum zum Pochen des Hanfes,* tilhadeg b.
Pochhammer g. (-s,-hämmer) : braeerez b., drailher g.
pochieren V.k.e. (hat pochiert) : [kegin.] bolc'hañ, gouvirviñ, ledvirviñ.
Pochierpfanne b. (-,-n) : [kegin.] bolc'her g.

Pochkäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholig an Ankoù g.
Pochmühle b. (-,-n) **/ Pochstätte** b. (-,-n) **/ Pochwerk** n. (-s,-e) : braeerez b., drailherez b., milin vraeañ b., milin drailhañ b.
Pocke b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuad str., burbuenn b., bourbon str., bouton g., nozelenn b. ; *von Pocken befallen sein,* burbuenniñ, bourbonenniñ, bezañ porbolennet e gorf, bezañ burbuennet e gorf, bezañ leun a vosoùigoù, bezañ leun a vourbon, bezañ burbuennek e gorf.
Pocken lies. : [mezeg.] brec'h b. ; *sie sind gegen Pocken immun,* diarbennet int ouzh ar vrec'h.
Pockenimpfung b. (-,-en) **/ Pockenschutzimpfung** b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinañ enepbrec'h g., vaksinadur enepbrec'h g., brec'hidigezh b.
Pockennarbe b. (-,-n) : merk da-heul ar vrec'h g., roud lezet gant ar vrec'h g. ; *Pockennarben,* pigelladur g.
pockennarbig ag. : pigoset gant ar vrec'h, pigellet gant ar vrec'h, pikotet ; *pockennarbiges Gesicht,* penn pigoset (pigellet) gant ar vrec'h g., penn pikotet g.
Pockenschutzimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinañ enepbrec'h g., vaksinadur enepbrec'h g., brec'hidigezh b.
Pocketkamera b. (-,-s) : luc'hskeudennerez c'hodell b., luc'hskeudennerez chakod b.
Podagra n. (-s) : [mezeg.] urloù lies., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù lies., gwendr g.
podagrisch ag. : [mezeg.] urlaouek, an urloù gantañ, ur c'henvellad gantañ, gwendrek.
Podest n. (-es,-e) : **1.** leurenn b., tribunell b., podiom g., buzigelva g., mas g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden aufs Podest heben,* lakaat u.b war un troad mat, (Gregor), lakaat u.b. war ar gador uhelañ, milganmeuliñ u.b., kanañ meuleudi d'u.b., ober stad vras eus (da) u.b., ober lid bras d'u.b., kas u.b. en tu-hont d'an neñv, meuliñ u.b. dreist penn, reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b., hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ lorc'h d'u.b., dougen bri d'u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b. ; *er ist vom Podest gefallen,* kouezhet eo e bluñv war e votoù, pleget en deus touchenn, diskanañ en deus graet, en em izelaet eo, kollet en deus e rogoni, kouezhet eo e vannieloù gantañ, n'eo ket mui ken faro, n'emañ ket ken war an tron du-hont ; *jemanden vom Podest stoßen,* diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskenn e gribenn d'u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.
Podex g. (-/-es,-e) : [dre fent.] diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., foñs g., kab ar revr g., siklutenn b., dibuner g.
Podium n. (-s, Podien) : leurenn b., tribunell b., podiom g., buzigelva g. ; *das Podium besteigen,* mont war al leurenn, pignat war ar podiom ; *das Podium verlassen,* diskenn diwar ar podiom.
Podiumsdiskussion b. (-,-en) / **Podiumsgespräch** n. (-es,-e) : breudoù foran lies., breutadeg foran b.
Podologe g. (-n,-n) : [mezeg.] troadour g.
Podologie b. (-) : [mezeg.] troadouriezh b.
Po-Ebene b. (-) : *die Po-Ebene,* kompezenn ar Po b., plaenenn ar Po b.
Poesie b. (-,-n) : **1.** gwerzaouerezh g., barzhoniezh b., gwerzaouriezh b., gwersaerezh g., gwerzoniezh b. ; *reine Poesie,* barzhoniezh pur b. ; **2.** barzhelezh b., boem b., chalm g., achantouriezh b., hud g., strobinell b., achantouriezh b., achanterezh g., boemerezh g., strobinellerezh g.
Poesiealbum n. (-s,-alben) : [albom bugel gant barzhonegoùigoù skrivet gant mignoned ha kerent] albom eñvorennoù g.
Poet g. (-en,-en) : barzh g., barzhoniezhiour g.
Poetik b. (-,-en) : barzhegezh b.
Poetin b. (-,-nen) : barzhez b., barzhoniezhiourez b.
poetisch ag. : barzhoniek, barzhonius, barzhek, barzhel, barzhegel, barzhoniel ; *poetische Freiheit,* frankiz ar barzh e-keñver ar yezh b., direolerezh barzhoniek g., lañvaz barzhel g.
pofen V.gw. (hat gepoft) : P. 1. kemer ur jar, boueta ar c'hwen, magañ ar c'hwen, magañ c'hwen, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, tortañ, mont d'ar Roc'h, diroc'hal ; 2. bezañ er c'houmoul, bezañ e spered o nijal, lonkañ soñjoù, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, na vezañ gant e jeu, treiñ e spered e lec'h all, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ disoñj e spered, rambreal, morhunvreal.
Pogrom g./n. (-s,-e) : pogrom g.
Poilu g. (-/-s,-s) : [istor] bleveg g. [*liester* bleveien, ar vleveien].
Pointe b. (-,-n) : 1. [lenn.] ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., bomm lavar g. ; 2. *Pointe du Raz,* Beg ar Raz g.
pointieren V.k.e. (hat pointiert) : [dre skeud.] pouezañ kreñv war, merkañ mat.
pointiert ag. : reizh, dik, kantrat, erazas ; *eine pointierte Bemerkung,* un evezhiadenn gantrat g.
Adv. : ez reizh, ez dik, reizh-mat.
Pointillismus g. (-) : poentlivouriezh b., poentigaouiñ g.
Pointillist g. (-en,-en) : poentlivour g., pointigaouer g.
Pokal g. (-s,-e) : **1.** [sport] kib b. ; **2.** [lestr] kop g., kalir g., hanaf g., hanafad g.
Pokalendspiel n. (-s,-e) : [sport] *das Pokalendspiel,* gourfenn ar gib g., tro-serr ar gib b.
Pokalspiel n. (-s,-e) : [sport] match kib g.
Pokalwettbewerb g. (-s,-e) : [sport] kib b.
Pökel g. (-s,-) **/ Pökelbrühe** b. (-,-n) : [kegin.] dour-hal g., hal g., hili g.
Pökelfass n. (-es,-fässer) : [kegin.] laouer b., charnell g., salorj g., bailh-kig g., kelorn ar c'hig g., kelorn ar c'hig-sall g., laouer ar c'hig-sall b., penton g.
Pökelfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-sall g., kig-saezon g. ; *frisches Pökelfleisch,* kig-sall glas g. ; *Pökelfleisch zum Entsalzen in Wasser einweichen,* lakaat kig-sall da zisallañ.
Pökelhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink sall g.
Pökelkammer b. (-,-n) : charnell g., salorj g.
Pökellake b. (-,-n) : [kegin.] dour-hal g., hal g., hili g.

pökeln V.k.e. (hat gepökelt) : [kegin.] sallañ ; *gepökeltes Schweinefleisch,* kig-sall g. ; *gepökeltes Rindfleisch,* kig-saezon g.
Pökeln n. (-s) : salladur g., salladurezh b.
Poker n. (-s) : [kartoù] poker g.
Pokergesicht n. (-s,-er) : **/ Pokermiene** b. (-,-n) : fas amlavar (divuhez, diene) g./b., penn evel hini ur sant maen g.
pokern V.gw. (hat gepokert) : c'hoari poker.
pokulieren V.gw. (hat pokuliert) : trezennañ, kleuzañ gwer, pintal, puñsal ar pintoù.
Pol g. (-s,-e) : **1.** ahelbenn g., pennahel g., blein an Douar g., P. klopenn an Douar b. ; **2.** [tredan] blein g. ; *negativer Pol*, blein lei g., blein-maez g. ; *positiver Pol,* blein mui g.
polar ag. : pennahelel, pennahelat, bleinel ; *polares Milieu,* metoù pennahelat g.
Polarbär g. (-en,-en) : [loen.] arzh gwenn g.
Polare b. (-,-n) : [mat.] eeunenn vleinel b.
Polarexpedition b. (-,-en) : troiad da bennahel ar bed b.
Polarfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] louarn Arktik g.
Polargebiet n. (-s,-e) : takad pennahelat g.
Polarhund g. (-s,-e) : ki Eskimo g.
Polarisation b. (-,-en) : [fizik] bleinekadur g., bleinekaat g. ; *nichtlineare Polarisation,* bleinekadur anlinennek g.
Polarisationsmikroskop n. (-s,-e) : [skiantoù] mikroskop bleinekaat g.
Polarisationswelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn vleinekadur b.
Polarisator g. (-s,-en) : [fizik] bleinekaer g.
polarisieren V.k.e. (hat polarisiert) : [fizik] bleinekaat.
V.em. : **sich polarisieren** (hat sich (t-rt) polarisiert) : [dre skeud.] gwashaat, mont war washaat, trenkaat.
Polarisierung b. (-,-en) : **1.** [fizik] bleinekadur g., bleinekaat g. ; **2.** [dre skeud.] gwashadur g.
Polariskop n. (-s,-e) : polariskop g.
Polarität b. (-) : [fizik] bleinegezh b.
Polarklima n. (-s) : hinad pennahelat g.
Polarkreis g. (-es,-e) : kelc'h ar pennahel g. kelc'h pennahelat g. ; *Südpolarkreis,* kelc'h antartikel g. ; *Nordpolarkreis,* kelc'h artikel g.
Polarlicht g. (-s,-er) : aurora bolearis b., tarzh-gouloù boreel g., gouloù-noz g.
Polarnacht b. (-,-nächte) : noz pennahelat g.
Polarstern g. (-s) : [stered.] Sterenn an Norzh b., Sterenn ar c'hreiznoz b., Sterenn an hanternoz b., Steredenn ar Vartoloded b., Sterenn b.
Polarzone b. (-,-n) : takad pennahelat g.
Polder g. (-s,-) : polder g.
Pole g. (-n,-n) : Polonad g., Poloniad g.
Polei-Minze b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hwen b., balzam-gouez g.
Polemik b. (-,-en) : **1.** [dre skrid] skriddael b., skriddaelerezh g., skridstourm g., breudvell g. ; **2.** [dre vras] rendael b., dael b., tabuterezh g., ergu g., arguz g., arzael g., nagennerezh g.
Polemiker g. (-s,-) : **1.** [dre skrid] skriddaelour g. ; **2.** [dre vras] rendaelour g., erguour g., arguzer g., nagenner g., tabuter g.
polemisch ag. : **1.** [dre skrid] ... skriddael, ... skriddaelerezh, skriddaelus, skridstourmus ; **2.** [dre vras] ... rendael, rendaelus, breutaus, tabutus, arzaelus, nagenner, chikanus.
polemisieren V.gw. (hat polemisiert) : **1.** [dre skrid] skriddaelañ, skridstourm ; **2.** [dre vras] rendaelañ, breutaat, daelañ, tabutal, erguiñ, arguziñ, nagenniñ, arzaelañ.
Polemologie b. (-) : brezeloniezh b.
Polen n. (-s) : **1.** Polonia b., Bro-Bolonia b. ; **2.** [dre skeud.] *noch ist Polen nicht verloren,* n'eo ket echu c'hoazh gant ar frankiz, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh.
Polente b. (-) : P. polis g., Beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., eontred-kordenn lies., togeier-sistr lies.
Police b. (-,-n) : lizher kretadur g., lizher kretaat g., kevrat kretaat b.
Polier g. (-s,-e) : pennwezhour g., mestr-micherour g., mestr-oberour g., mestr al labour g.
Polierautomat g. (-en,-en) : lintrerez emgefre b., lufrerez emgefre b.
polieren V.k.e. (hat poliert) : **1.** lintrañ, luc'hañ, rimiañ, parañ, spurañ, lenkrañ, lenkraat, lampraň, blouc'haat, blouc'haat, flouraat, kuñvaat, levnaat, levnañ, lufrañ, flourañ, purañ, lakaat da lufrañ, lakaat da luc'hañ, lakaat da lintrañ, skedusaat, raskañ, skuriañ, brikañ ; *Holz polieren,* parañ koad ; *seine Schuhe polieren,* luc'hañ e votoù, stuziañ e votoù, koarañ e votoù, lufrañ e votoù, lakaat e votoù da luc'hañ, lakaat e votoù da lufrañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Fresse polieren,* distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., reiñ war e veg d'u.b., reiñ war e benn d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., pladañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e fas d'u.b., dic'hourdañ ur pezh mell friad gant u.b., diaveliñ ur pezh mell friad gant u.b., disvantañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diastenn ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diharpañ ur glakennad gant u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., plantañ e fas u.b. a zornadoù.
Polieren n. (-s) : lintradur g., lintrañ g., lufradur g., lufrañ g., levnadur g., levnañ g., lufrerezh g., puridigezh b., spurañ g., raskerezh g., raskañ g.
Polierer g. (-s,-) : lintrer g., lufrer g., satiner g.
Polierfeile b. (-,-n) : lintrouer g., lufrer g. (lies. : lufrioù), lufrouer g., lufrerez b., broued g.
Poliermaschine b. (-,-n) : lintrerez b., lufrer g. (lies. : lufrioù), lufrouer g., lufrerez b., broued g., brikerez b.
Poliermittel n. (-s,-) : danvez lufrañ g., danvez lintrañ g.
Polierscheibe b. (-,-n) : kantenn-dro lintrañ b., kantenn-dro lufrañ b., pladenn-dro lintrañ b., pladenn-dro lufrañ b., breolim lintrañ b., breolim lufrañ b., brikerez b.
poliert ag. : lenkr, lenkrus, lufr, lufrus, levn, lintr, luc'hek, flour.
Poliertuch n. (-s,-tücher) : tarner lufrañ g., tarner flourañ g.

Polierwachs n. (-es) : koaregenn b.
Polierwerkzeug n. (-s,-e) : lintrerez b., lufrer g. (lies. : lufrioù), lufrouer g., lufrerez b., broued g.
Poliklinik b. (-,-en) : klinik kêr g., prederva g.
Polin b. (-,-nen) : Polonadez b., Poloniadez b.
Polio b. (-) */* **Poliomyelitis** b. (-, Poliomyelitiden) : [mezeg.] poliomielit g.
Poliorketik b. (-) : [lu] sezizouriezh b.
Polis b. (-,Poleis) : [istor] keoded b., keodedad b. ; *Bürger einer Polis,* keodedad g. ; *die Kriege der Poleis untereinander,* brezelioù etre ar c'heodedoù gresian lies., brezelioù ar c'heodedoù gresian kenetrezo lies.
Politbüro n. (-s,-s) : [polit.] burev politikel g.
Politesse b. (-,-n) : skoazellerez polis b.
Politik b. (-,-en) : politikerezh g., brorenadurezh b., leviadurezh b. ; *Politik ist die Kunst des Möglichen* [Bismark]*,* ar politikerezh eo arz (skiant) ar posubl ; *dubiose Polititik,* politikaj g. ; *in die Politik gehen, sich auf die Politik legen,* en em reiñ d'ar politikerezh, dont d'ar politikerezh, en em deuler d'ar politikerezh, kregiñ da bolitikañ ; *die Politik des leeren Stuhls,* politikerezh ar gador c'houllo g.
Politika *liester evit* **Politikum**.
Politikaster (-s,-) : politikajer g.
Politiker g. (-s,-) : politiker g. ; *linker Politiker,* politikour eus an tu kleiz, kleizour g. ; *anwesend waren Politiker jeder Couleur,* eno e oa politikourien a bep liv ; *die Politiker,* ar renkad politikel b. ; *dubioser Polititiker,* politikajer g.
Politikum n. (-s, Politika) : darvoud politikel g.
Politikverdrossenheit b. (-) : dreistpenn e-keñver ar politikerezh g., heug e-keñver ar politikerezh g., doñjer e-keñver ar politikerezh g., rukun e-keñver ar politikerezh g., regred e-keñver ar politikerezh g.
Politikwissenschaft b. (-) : politikoniezh b., politikouriezh b.
politisch ag. : **1.** politikel, leviadurel ; *er ist politisch aktiv,* politikañ a ra, ober a ra politikerezh ; *politisch engagiert sein,* bezañ don er politikerezh, bezañ emouestlet er politikerezh, politikañ, ober politikerezh ; *politisch in der Mitte,* pechar ; *die politische Sphäre,* ar bolitikelezh b., bed ar politikerezh g. ; *die politische Korrektheit,* an dereadegezh politikel b. ; *politisch korrekt,* dereat ent-politikel ; *sie sind politisch entgegengesetzter Meinung,* ned int ket tamm ebet eus an hevelep liv politikel ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider,* disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezour feal ar stourmoù politikel ; *jemandes politische Einstellungen,* kredenn bolitikel u.b. ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen,* tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh ; *politischer Flüchtling,* repuad politikel g. ; *politischer Häftling,* prizoniad politikel g. ; *politisches Programm,* raklun politikel g. ; **2.** kevredadek ; *der Mensch ist ein politisches Tier (Aristoteles),* ul loen kevredadek a zo eus an den.
Politische(r) ag.k. g./b. : prizoniad politikel g., prizoniadez politikel b.
politisieren V.gw. (hat politisiert) : **1.** politikajiñ, komz eus traoù politikel, komz diwar-benn traoù politikel ; **2.** politikañ, ober politikerezh.
V.k.e. (hat politisiert) : **1.** *jemanden politisieren,* politikaat u.b. ; **2.** *etwas politisieren,* politikaat udb, reiñ korf d'udb ent politikel.
Politologe g. (-n,-n) : politikoniour g., politikour b.
Politologie b. (-) : politikoniezh b., politikouriezh b.
Politologin b. (-,-nen) : politikoniourez b., politikourez b.
Politur b. (-,-en) : **1.** flour g., lufr g., levn g., levnded b., levnder g., lintr g., gwernis g., koaraj g., kuñvder g., kuñvded b. ; **2.** [dre astenn.] sevended b.
Polizei b. (-,-en) : polis g., kerreizh b., poliserezh g. ; *die berittene Polizei,* an archerien war varc'h lies., ar polis war varc'h g. ; *Achtung, da kommt die Polizei !* diwallit, erru eo Beg-e-dog ! ; *er musste seinen Pass bei der Polizei abgeben,* ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; *die Polizei ist hinter ihm her,* klask a zo warnañ, savet ez eus skrap warnañ, kas a zo war e lerc'h, ar polis a zo war e skasoù ; P. *sie ist dümmer, als die Polizei erlaubt,* n'eo ket permetet bezañ ken sot, diotañ plac'h a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, honnezh ne oa en em gavet e-touez ar re gentañ nemet e marc'had ar genaouioù, azenoc'h egeti n'eus ket.
Polizeiagent g. (-en,-en) : flatrer g., flatouler polis g., topiner polis g., ditourer polis g.
Polizeiaktion b. (-,-en) : taol polis g.
Polizeiamt n. (-s,-ämter) : komiserdi polis g., ti-polis g.
Polizeiaufsicht b. (-) : evezhierezh dre ar polis g.
Polizeibeamte(r) ag.k. g. : polis g., poliser g., archer g.
Polizeibehörde b. (-,-n) : polis g.
Polizeibereitschaftsdienst g. (-es,-e) : polis sikour g.
Polizeibuße b. (-,-n) : [Bro-Suis] tell-gastiz b.
Polizeichef g. (-s,-s) : pennboliser g.
Polizeichefin b. (-,-nen) : pennboliserez b.
Polizeidienststelle b. (-,-n) : archerdi g., burev polis g., ti-polis g.
Polizeidirektion b. (-,-en) : servij kreiz ar polis g.
Polizeieinsatz g. (-es,-sätze) : taol polis g.
Polizeigebäude n. (-s,-) : penngomiserdi g., prefeti-polis g., pennvelestradurezh ar polis b.
Polizeigefängnis n. (-ses,-se) : bac'h polis b., P. bidouf g.
Polizeigewahrsam g. (-s,-e) : [gwir] dalc'h dindan evezh g.
Polizeigriff g. (-s) : klav ouzh ar vrec'h g., klaviañ g. ; *im Polizeigriff,* e zorn dalc'het dezhañ ouzh e gein.
Polizeihund g. (-s,-e) : ki polis g.
Polizeikommissar g. (-s,-e) : komiser-polis g., komiser g.
Polizeikontrolle b. (-,-n) : kontroll polis g., diskenn polis g.
polizeilich ag. : ... polis, ... ar polis, polisel, polisek ; *polizeilich überwachen,* flikañ, lakaat ar polis da spiañ u.b. (da heuliañ u.b. dre guzh) ; *polizeiliche Überwachung,* flikerezh g., flikañ g., spierezh dre ar polis g. ; drougimplij eus e c'halloud gant ar polis g., fazienn bolis b., stlabezenn bolis b., kammarver eus e veli gant ar polis g., targemed polis g.
Polizeimelder g. (-s,-) : korn polis g.
Polizeiposten g. (-s,-) : [Bro-Suis] komiserdi polis g., ti-polis g.
Polizeipräsident g. (-en,-en) : prefed-polis g.
Polizeipräsidium n. (-s,-präsidien) : pennvelestradurezh ar polis b., penngomiserdi g., prefeti-polis g.

Polizeirevier n. (-s,-e) : 1. komiserdi polis g., ti-polis g. ; 2. distrig polis g.
Polizeischutz g. (-es) : gwarez dre ar polis g.
Polizeisperre b. (-,-n) : bloc'had polis g., stankell bolis b.
Polizeispitzel g. (-s,-) : flatrer g., flatouler polis g., topiner polis g., ditourer polis g.
Polizeistaat g. (-s,-en) : stad polisek b.
Polizeistreife b. (-,-n) : ged-tro polis g., ged polis g.
Polizeistreifenwagen g. (-s,-) : karr-ged ar polis g.
Polizeistunde b. (-,-n) : [ostalerioù] eurioù serriñ hervez lezenn lies.
Polizeivergehen n. (-s,-) : torr-lezenn g., gourzhmoned g.
Polizeiverordnung b. (-,-en) : reoliadur-polis g.
Polizeiwache b. (-,-n) : archerdi g., burev polis g., ti-polis g., komiserdi g.
Polizeiwagen g. (-s,-) : karr-polis g.
Polizeiwesen n. (-s) : polis g., poliserezh g., kêrreizherezh g.
polizeiwidrig ag. : hag a ya a-enep ar reoliadurioù-polis g.
Polizist g. (-en,-en) : polis g., poliser g., archer g.
Polizistin b. (-,-nen) : polisez b., poliserez b., archerez b.
Polizze b. (-,-n) : [Bro-Aostria] lizher kretadur g., lizher kretaat g., kevrat kretaat b.
Polje b. (-,-n) : [douar.] polje g.
Polka b. (-,-s) : polka g.
Polklemme b. (-,-n) : bonn-blein g.
Pollack g. (-s,-s) : [loen.] levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junger Pollack,* malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.
Pollen g. (-s,-) : pollen g., brenn fleur g., bleud-bleuñv g., bleuñvsper g.
Pollenflugvorhersage b. (-,-n) : rakweladoù ar bec'h pollen en aer lies.
Poller g. (-s,-) : [merdead.] *Poller auf dem Schiff,* bit g. ; *Poller am Kai,* bit g., peul-eren g., bonn g., maen-bonn g., maen-harz g.
Pollution b. (-,-en) : [mezeg.] skuilh sper diouzh noz g.
polnisch ag. : **1.** polonat ; **2.** [yezh.] polonek ; **3.** [dre skeud.] *polnische Wirtschaft,* toull-dispac'h g., stlabez g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.
Polnisch n. : [yezh.] poloneg g.
Polo n. (-s) : [sport] polo g.
Polohemd n. (-s,-en) : [dilhad.] polo g., chemizetenn b.
Polonaise b. (-,-n) : [dañs] polonadenn b.
Polonium n. (-s) : [kimiezh] poloniom g.
Polster[1] n. (-s,-), [Bro-Aostria : g. (-s,-/Pölster)] : **1.** bourellad b., matarasennad b. ; **2.** torchenn b. ; **3.** skoazgenn f. ; **4.** [louza.] goloadurezh b. ; **5.** [dre skeud.] yalc'had b., yalc'h a-dreñv b., arc'hant miret a-gostez g., tousegad arc'hant g., yar gozh b. ; *sich (t-d-b) ein finanzielles Polster anlegen,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant.
Polster[2] g. (-s,-/Pölster) : [Bro-Aostria] goubenner g.
Polsterer g. (-s,-) : boureller g., piker-lêr g., mataraser g., matarasenner g., pallenner g.
Polsterhocker g. (-s,-) : torchenn b. ; *sich auf einen Polsterhocker niedersetzen,* torchenniñ.
Polsterin b. (-,-nen) : bourellerez b., mataraserez b., matarasennerez b., pikerez-lêr b., pallennerez b.
Polsterkissen n. (-s,-) : torchenn b.
Polstermaterial n. (-s,-ien) : bourrell b.
polstern V.k.e. (hat gepolstert) : **1.** bourellañ, matarasennañ, torchenniñ, pallennañ ; *gepolstert,* bourell ; **2.** [dre skeud.] *gut gepolstert,* lart, lardik, kuilh, rontik, kigennet kaer, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet, korfek, hevag, digastiz, maget mat, kiget mat.
Polsternagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] lagad-ejen g., brinikenn b.
Polstersattel g. (-s,-sättel) : golc'hedenn b.
Polstersessel g. (-s,-) : kador vourell b., kador reun b., berjelenn b., torchenn b.
Polstersofa n. (-s,-s) : gourvezvank g.
Polsterstoff g. (-s,-e) : bourrell b.
Polsterstuhl g. (-s,-stühle) : kador vourell b., kador reun b., berjelenn b., torchenn b.
Polsterung b. (-,-en) : **1.** bourelladur g., bourellañ g., matarasennadur g., matarasennañ g., matarasañ g. ; **2.** torchenn b., torchennoù lies.
Polsterwatte b. (-) : ouat g., bourrell gotoñs b., bourrell goton b.
Polsterwulst g. (-es,-wülste) / b. (-,-wülste) : bourled g.
Polterabend g. (-s,-e) : nozvezh ar c'hozh podoù derc'hent an eured b., torradeg podoù b.
Polterer g. (-s,-) : **1.** tabac'her g., sabater g., cholorier g., tournier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., fourgaser g., trabaser g. ; **2.** penn kroz g., krozer g., grozmoler g., gourdrouzer g., gronter g., grogner g., soroc'her g., grumuzer g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., kac'her g., chilper g., rachouz g., chaoker trousk g., chaoker-e-c'henoù g. ; *der gutmütige Polterer,* ar penn kroz madelezhus g., un den taer da welout ha laosk da c'houzout g.
Poltergeist g. (-es,-er) : spered skoer g., teuz g., bugel-noz g., gobelin g., mestr-Yann g.
polterig ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius.
Polterkammer b. (-,-n) : sanailh b., skiber g., trankl g.
poltern V.gw. (hat gepoltert / ist gepoltert) : **1.** (hat) kemer perzh e nozvezh ar c'hozh podoù ; **2.** (hat) : bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, cholori ha jabadao, tousmac'h), ober frank a reuz, ober karnaj, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, cholorial, daoubenniñ, trouzal, kornial, tabac'hañ, tabutal, trabasat, taraniñ ; *er hat heftig gegen die Tür gepoltert,* difretet en doa an nor ken e foeltre, skoet en doa mort war an nor, skoet en doa

taer war an nor, skoet en doa feuls war an nor, strapet en doa an nor, torbilet en doa war an nor, darc'haouet en doa an nor rust, hejet ha dihejet en doa an nor, hejet feuls en doa an nor, horjellet en doa rust an nor, stoket-distoket en doa ouzh an nor, hoskellet kreñv en doa an nor, lopet en doa war an nor, graet en doa lopoù war an nor ; *draußen hat es gepoltert,* strap bras a zo bet er-maez ; **3.** (hat) krozal, grozmolat ; **4.** (ist) : tremen gant trouz bras ; *die Steine polterten in die Schlucht,* gant strap bras e tiruilhas ar mein betek dan ar ganienn.

Polyamid n. (-s,-e) : poliamidenn b.

Polyandrie b. (-) : liesozhac'hiezh b., lieswaziezh b., liespriedelezh b.

polyandrisch ag. : liesozhac'h, lieswaz, liespried.

Polyarthritis b. (-, Polyarthritiden) : [mezeg.] liezartrit g.

Polyäthylen n. (-s,-e) : [kimiezh] polietilen g.

Polyandrie b. (-) : lieswaziezh b., liesozhac'hiezh b.

polychrom ag. : liesliv, lieslivek, liviaouek, brizh, brizhellek, marellet, briket, marellek, brikailh.

Polychromie b. (-,-n) : **1.** [arz] liesliverezh g., lieslivañ g. ; **2.** [oberenn] lieslivadur g.

polychromatisch ag. : polikromatek ; *polychromatisches Licht,* luc'h gwenn g., gouloù gwenn g.

Polyeder n. (-s,-) : [mat.] liestalbenn b., liesgorreeg g., liestaleg g. ; *die Pyramiden sind Polyeder,* ar piramidoù a zo liestalegoù.

polyedrisch ag. : liesgorreek, liestalek.

Polyen- : … liesamvec'h.

Polyenfettsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn druz liesamvec'h b.

Polyester g. (-s,-) : [kimiezh] poliester g.

polygam ag. : **1.** lieswreg, liespriedat ; **2.** liespriedat, liesozhac'h, lieswaz.

Polygamie b. (-) : liespriedadezh b., liespriediezh b., liespriedelezh b. [lieswregiezh *pe* lieswaziezh, liesozhac'hiezh] ; *Polygamie treiben,* liespriediñ.

Polygamist g. (-en,-en) : liesprieder g., liespriedad g., lieswreger g.

Polygamistin b. (-,-nen) : liesprieder ez b., liespriedadez b.

Polygenismus b. (-) : liesouennouriezh b.

polygenisch ag. : liesouennek.

Polygenist g. (-en,-en) : liesouennour g.

polyglott ag. : … liesyezh, liesyezhek.

Polyglotte(r) ag.k. g./b. : liesyezher g., liesyezherez b.

Polyglottenbibel b. (-,-n) : bibl liesyezh g./b.

Polygon n. (-s,-e) : liestueg g., lieskorn g. ; *regelmäßiges Polygon,* liestueg reoliek g. ; *unregelmäßiges Polygon,* liestueg amreoliek g. ; *ein Polygon konstruieren,* sevel ul lieskorn ; *konstruierbares Polygon,* lieskorn savadus g. ; [fizik] *Polygon der Standsicherheit,* liestueg harpañ g.

polygyn ag. : lieswreg.

Polygynie b. (-) : lieswregiezh b.

Polykultur b. (-,-en) : liesgounidegezh b., liesgounezerezh g.

Polylokation b. (-) : liesvezañs b.

polymathisch ag. : liesouiziek.

Polymer n. (-s,-e) : [kimiezh] polimer g.

Polymerase b. (-,-n) : [bev.] polimeraz g.

Polymerie b. (-,-n) : [kimiezh] polimeriezh b.

Polymerisation b. (-,-en) : [kimiezh] polimerekaat g., polimerekadur g.

polymerisch ag. : polimerek.

polymerisieren V.k.e. (hat polymerisiert) : polimerekaat.

polymorph ag. : liesneuz, liesfurm, liesfurmek, liesstumm, liesstummek, liesdoare.

Polymorphie b. (-) / **Polymorphismus** g. (-) : liesfurmegezh b., liesstummegezh b., liesdoareegezh b.

Polynesien n. (-s) : Polinezia b.

Polynesier g. (-s,-) : Polinezian g.

Polynesierin b. (-,-nen) : Polinezianez b.

polynesisch ag. : polinezian, ... Polinezia, [yezh.] polinezianek.

Polynom n. (-s,-e) : [mat.] polinom g.

Polyp g. (-en,-en) : **1.** [loen.] polip g. ; **2.** [mezeg.] kreskenn b., polip g. ; **3.** [dre skeud.] P. beg-e-dog g., paotr-e-dok g., tok korniek g., paotr-ar-c'huzh-heol g., paotr-Mari-Robin g., mevel Mari-Robin g., paotr-e-lañs-wenn lies., eontr-kordenn g., tog-sistr g.

Polyphonie b. (-) : lieskerziezh b., liesvouezhiezh b.

polyphonisch ag. : lieskerzek, liesvouezhiek.

polysem ag. / **polysemantisch** ag. : [yezh.] liessteriek, liesster.

Polysemie b. (-,-n) : [yezh.] liessteriezh b.

polysomatisch ag. : lieskorf, lieskorfek.

Polysyllogismus g. (-) : liessilogism g., liespoellatadenn tribarr b.

polysynthetisch ag. : liessintezel, lieskenstrollus.

Polystirol n. (-s,-e) : [kimiezh] polistiren g.

Polytechnikum n. (-s, Polytechnika) : ensavadur skolveur a deknologiezh g.

Polytheismus g. (-) : [relij.] liesdoueadegezh b., liesdoueegezh b., liesdoueouriezh b.

Polytheist g. (-en,-en) : [relij.] liesdouead g., liesdoueour g.

polytheistisch ag. : [relij.] liesdoueadek, liesdoueour.

Polythen® n. (-s) : [kimiezh] polietilen g., politen® g.

polytonal ag. : lieston, liestonek, liestonel.

Polytonalität b. (-) : liestoniezh b., liestonegezh b.

Polyurethan n. (-s) : [kimiezh] poliuretan g.

Polyvinyl n. (-s,-e) : [kimiezh] polivinil g.

Polyvinylazetat n. (-s,-e) : [kimiezh] aketat polivinil g.

Polyvinylchlorid n. (-s) : [kimiezh] polivinil klorur g., PVK g.

Pomade b. (-,-n) : **1.** traet g., ogan g. ; **2.** [dre skeud.] *das ist mir Pomade,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant

on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann.

Pomadenhengst g. (-es,-e) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g.

pomadig ag. : P. distaouel, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, euver, flai, gourt, diboan.

Pomaquinte b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., per-koad str., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b.

Pomeranze b. (-,-n) : [louza.] **1.** aval-orañjez c'hwerv g., orañjez c'hwerv str., aouraval c'hwerv g. ; **2.** gwez-orañjez lies., orañjezenn b.

Pomeranzenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-orañjez lies., orañjezenn b.

Pommer g. (-n,-n) : Pomerianad g.

pommerisch ag. : eus Pomerania, ... Pomerania, pomeraniat.

Pommern n. (-s) : Pomerania b.

Pommes P. lies. **/ Pommes Frites** lies. : [kegin.] avaloù-douar fritet lies., P. fritez str. ; *eine Tüte Pommes Frites,* ur c'hornedad fritez g.

Pomp g. (-s) : pompad g., digoradur g., ton g., lid g., distalac'h g., digoroù lies., digorded b., digoraj g., fougeoù lies., trein g./b., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Pompeji n. : Pompei b.

Pompejus g. : [istor] Pompeius g.

pomphaft ag. **/ pompös** ag. : pompus, pompadus, tonius, lidus, randonus, a zigoradur, a zistalac'h, a zigorded, a zigoroù ; *ein pompöses Schloss,* ur c'hastell randonus g.
Adv. : a-stok, gant didampar, gant distalac'h, gant digoradur, gant digorded, gant digoroù, gant foet bras, war an ton bras.

Poncho g. (-s,-s) : [dilhad.] poncho g.

poncieren V.k.e. (hat ponciert) : brikañ.

Pönitentiar g. (-s,-e) : [relij.] pinijennour g.

Pont-Aven n. : Pont-Aven b.

Pont-Aven-Schule b. (-) : skol Pont-Aven b. ; *die Maler der Pont-Aven-Schule,* livourien skol Pont-Aven lies.

Pontifikalien lies. : [relij.] *Pontifikalien eines Bischofs,* arouezioù un eskob lies.

Pontifikat n. (-s) : pabiezh b., paboni b.

Pontinische Sümpfe lies. : geunioù Agro Pontino lies., gwernioù Agro Pontino lies.

Pontius Pilatus g. : **1.** [istor, relij.] Poñs Pilat g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden von Pontius zu Pilatus schicken,* kas-digas u.b.

Pont-l'Abbé n. : Pont-'n-Abad ; *Kopftracht von Pont-l'Abbé und Umgebung,* bigoudenn b. [*liester* bigoudennoù] ; *Frau von Pont-l'Abbé und Umgebung,* Bigoudenn b. [*liester* Bigoudenned] ; *Mann von Pont-l'Abbé und Umgebung,* Bigouter g. ; *die Gegend um Pont-l'Abbé,* ar Vro Vigoudenn b.

Pontonbrücke b. (-,-n) : pont war-neuñv g., pont-bigi g., pont-bagoù g.

Pony[1] n. (-s,-s) : [loen.] pone g., bidochenn b.

Pony[2] g. (-s,-s) : **1.** [blev] pempilh blev g., frañjenn b.; **2.** [dre Skeud.] P. *einen Triller unterm Pony haben,* bezañ un tammig droch en e benn, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ laban, bezañ ur penn droch eus an-unan.

Ponte b. (-,-n) : bag-treizh b.

Pool g. (-s,-s) : **1.** poull-neuial g. ; **2.** strollad g., poull g.

Poolbillard n. (-s) : bilhard amerikan g.

Poolgesellschaft b. (-,-en) : poull g., strollad g.

Pop g. (- *pe* -s) : arz pop g.

Popanz g. (-es,-e) : **1.** farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., pichon g., brav a bichon g., impopo g. ; **2.** sponter g., spontailh g., barbaou g., skoul g., waoñ du g.

Pop-Art b. (-) : pop art g.

Popcorn n. (-s) : [kegin.] maiz c'hwezet str., popcorn str.

Pope g. (-n,-n) : pop g.

Popel g. (-s,-) : **1.** kreien g., mourouz str., tamm mic'hi g., klitenn b., mastarenn b. ; **2.** [dre skeud.] P. pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., fri teil g., fri mitenn g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., mous kreien g. ; **3.** [dre skeud.] P. leubeurc'henn g., paour-geu g., sac'helleg g.

popelig ag. : *sellit ouzh* **poplig**.

Popelin g. (-s,-e) **/ Popeline** g. (-s,-) / die (-,-) : [gwiad.] popelin g., seiz-gloan g.

popeln V.gw. (hat gepopelt) : c'hwiliañ en e doulloù-fri.

poplig ag. : dister, a netra, didalvez.

Popo g. (-s,-s) : revr g., penn-adreñv g., foñs g., siklutenn b., dibuner g., feskennoù lies., divfeskenn lies., kouign g., kerdazhell b. ; *einen Babypopo pudern,* poultrennañ ur babig ; *wenn du nicht brav bist, kriegst du was auf den Popo,* bez fur, a-hend-all e vo tomm da'z peñsoù - bez fur, a-hend-all e rin pav dit - bez fur, a-hend-all e rin pavig dit.

poppen V.gw. (hat gepoppt) : mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug,

c'hoari al legon, c'hoari filifala, c'hoari lallig, c'hoari piti, c'hoari pitouch, c'hoari pitiklou, c'hoari chiboud, c'hoari pipeloch, c'hoari kornigell, c'hoari c'hwiti, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, terriñ ur graoñenn, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn.

poppig ag. : gwelus, heverk, lugernus, flamm, e doare ar pop art.

populär ag. : **1.** brudet mat a bep tu, anvek ; **2.** deuet-mat, istimet, erru-mat gant an dud, karet gant an dud, prizet gant an dud, deuet-mat d'ar bobl, poblek ; **3.** aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl, en akomod d'an holl.

popularisieren V.k.e. (hat popularisiert) : poblekaat, brudañ, skignañ, boutinaat.

Popularität b. (-) : brud g./b., brud vat g./b., hollvrud g./b., istim b., anvegezh b., poblegezh b. ; *an Popularität gewinnen,* poblekaat.

populärwissenschaftlich ag. : aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl, en akomod d'an holl.

Population b. (-,-en) : poblañs b.

Populismus g. (-) : poblelouriezh b., [gwashaus] poblajouriezh b.

Populist g. (-en,-en) : poblelour g., [gwashaus] poblajour g.

Populistin b. (-,-nen) : poblelourez b., [gwashaus] poblajourez b.

populistisch ag. : poblelour, [gwashaus] poblajour.

Popup n. (-s,-s) **/ Pop-up-Fenster** n. (-s,-) : [stlenn.] prenestr dizalc'h g., bruderezh difoupañ g.

Pore b. (-,-n) : **1.** [korf.] toullig c'hwez g. [*liester* toulloùigoù c'hwez] ; **2.** [louza.] toullig g. [*liester* toulloùigoù].

porig ag. : splu, spluius.

Porigkeit b. (-) : spluiusted b., spluiuster g.

Poritze b. (-,-n) : gwask ar revr g., P. rann b.

Porno g. (-s,-s) : film pornografek g., film liboudennek g., film hudur g., levr pornografek g., levr liboudennek g., levr hudur g., P. film porno g., levr porno g.

Pornofilm g. (-s,-e) : film pornografek g., film liboudennek g., film hudur g., P. film porno g.

Pornografie b. (-) : liboudennegezh b., pornografiezh b., hudurniezh b., gadaleztaol g.

pornografisch ag. : liboudennek, pornografek, hudur.

Pornographie b. (-) : *sellit ouzh* **Pornografie**.

pornographisch ag. : *sellit ouzh* **pornografisch**.

Pornoroman g. (-s,-e) : romant pornografek g., romant liboudennek g., romant hudur g., P. romant porno g.

Pornovideo n. (-s,-s) : film video pornografek g., film video liboudennek g., film video hudur g., P. film video porno g.

porös ag. : splu, spluius.

Porosität b. (-) : spluiusted b., spluiuster g.

Porphyr g. (-s,-e) : porfir g.

porphyrisch ag. : porfirek.

Porre b. (-,-n) : [loen.] chevr-traezh str.

Porree g. (-s) : [louza.] pour str. ; *ein Bund Porree,* ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; *Porree säen,* hadañ pour ; *Porree pflanzen,* plantañ pour ; *Porree ernten,* poura ; *Porree ekelt mich an,* n'on ket gouest da zebriñ pour.

Porreefeld n. (-s,-er) : poureg b.

Porreepflanze b. (-,-n) : [louza.] pourenn b.

Porreesuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn ar pour b.

Port[1] g. (-s,-s) : [stlenn.] porzh g.

Port[2] g. (-s,-e) : [kozh] porzh-mor g.

Portabilität b. (-) : **1.** [stlenn.] amloadusted b. ; **2.** [gwir] kasadusted b.

Portal n. (-s,-e) : **1.** dor-dal b., dor-borzh b., dor-dalbenn b., dor-borched b., porrastell g. ; **2.** [stlenn.] porched g.

Portalkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gorreer-bigi g., porched gorreer g.

Portalvorbau g. (-s,-bauten) : [tisav.] chambarle g., porched g.

Portefeuille n. (-s,-s) : **1.** doug-paperioù g., doug-bilhedoù g. ; **2.** kleurenn b.

Portemonnaie n. (-s,-s) **/ Portemonee** n. (-s,-s) : yalc'h b., doug-moneiz g.

Portepee n. (-s,-s) : [lu] lêrennig-kleze b.

Porti *liester evit* **Porto**.

Portier g. (-s,-s) : porzhier g., dorojer g.

Portierbarkeit b. (-) : **1.** [stlenn.] amloadusted b. ; **2.** [gwir] kasadusted b.

portieren V.k.e. (hat portiert) : [Bro-Suis] envel da, dileuriañ, dilenn, ezholiñ, lakaat da.

Portiersfrau b. (-,-en) : porzhierez b., dorojerez b.

Portikus g. (-,-/Portiken) : [tisav.] peuliaoueg b.

Portion b. (-,-en) : **1.** lod g., lodenn b., tamm g., darn b., rann b., rannad b., kevrenn b., kont b. ; *eine gehörige Portion,* ur pezh mell tamm g., ur pezh tamm g., un tamm mat g., ur bechad mat g., ur moñsad lodenn g. ; *eine halbe Portion,* un hanter lodenn b. ; *Portion Kartoffeln pro Person,* kementad patatez da bredañ un den g. ; *eine gehörige Portion Mut,* ur gont vat a nerzh-kalon b. ; *eine gehörige Portion Humor,* ur gont vat a fent b., un tamm mat a fent g. ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben !* sellit pegement he deus lakaet din ! ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn,* blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; **2.** [dre skeud.] *halbe Portion,* blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., rahouenn vragoù b., revr verr g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.

portionsweise Adv. : a-lodennoù ; *diese Pastete wird portionsweise verkauft,* gwerzhet e vez ar formaj-se diouzh an troc'h.

Portmonee n. (-s,-s) : yalc'h b., doug-moneiz g.

Porto n. (-s,-s/Porti) : mizoù kas lies., priz an dougerezh g. ; *zuzüglich Porto,* mizoù kas ouzhpenn.

Portoauslagen lies. : mizoù kas lies.

portofrei ag. : hep mizoù kas, kuit a vizoù kas ; *portofreie Sendung,* kasadenn hep mizoù kas (kuit a vizoù kas) b.

Portofreiheit b. (-) : frankiz postel b.

Portogebühr b. (-,-en) : mizoù kas lies.

Portokosten lies. : mizoù kas lies.
Portolankarte b. : [merdead., istor] portulan g.
portopflichtig ag. : hag a rank paeañ ar mizoù kas, sujet d'ar mizoù kas.
Portovergütung b. (-,-en) : dastaladur ar mizoù kas g.
Portozuschlag g. (-s,-zuschläge) : mizoù kas ouzhpenn lies.
Porträt n. (-s,-s) : poltred g., pourtrez g. ; *ein Porträt malen,* livañ ur poltred.
Porträtaufnahme b. (-,-n) : poltred g., pourtrez g.
porträtieren V.k.e. (hat porträtiert) : poltrediñ, pourtreziñ, taolenniñ, skeudenniñ.
Porträtist g. (-en,-en) **/ Porträtmaler** g. (-s,-) : poltredour g., pourtrezour g.
Porträtmalerei b. (-,-en) : liverezh poltredoù g.
Portugal n. (-s) : Portugal b.
Portugiese g. (-n,-n) : Portugalad g.
Portugiesin b. (-,-nen) : Portugaladez b.
portugiesisch ag. : **1.** Portugalat, … Portugal ; **2.** [yezh.] portugalek.
Portugiesisch n. : [yezh.] portugaleg g.
Portulak g. (-s,-e/-s) : [louza.] pipoul g., pourpi g. ; *wilder Portulak,* bara-an-evn g., beg-an-evn g.
Portwein g. (-s) : [gwin] porto g.
Porzellan n. (-s,-e) : porselen g.
porzellanen ag. : … porselen.
Porzellanerde b. (-) : pri-prad g., pri-gwenn g., kaolin g.
Porzellanfassung b. (-,-en) : [tredan.] envez porselen g.
Porzellangeschirr n. (-s,-e) : porselenennoù lies., listri-taol porselen lies.
Porzellanladen g. (-s,-läden) : **1.** stal borselenennoù b. ; **2.** [dre skeud.] *sich aufführen wie der Elefant im Porzellanladen,* ober e ebeul Pontrev, bezañ meudek (loaiek, amparfal, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, lopes), bezañ un dismantrer-traoù eus an-unan, bezañ un drailh-botoù eus an-unan, bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, na vezañ mat nemet da vazaouiñ traoù.
Porzellanschnecke b. (-,-n) : [loen.] dantig ar Werc'hez g., hoc'hig-mor g., pemoc'h-mor g., koukourouz bihan str., moudennig b.
Porzellantintling g. (-s,-e) : [louza.] monog blevek g.
Porzellanton g. (-s) : pri-prad g., pri-gwenn g., kaolin g.
Porzellanwaren lies. : porselenennoù lies., marc'hadourezh porselen b., traezoù porselen lies.
Posament n. (-s,-e) : pasamant g.
Posamentenarbeit b. (-,-en) : pasamanterezh g.
Posamentenfabrik b. (-,-en) : pasamanterezh b.
Posamenter g. (-s,-) **/ Posamentier** g. (-s,-e) : pasamanter g., laser g.
Posamentierarbeit b. (-,-en) : pasamanterezh g.
Posaune b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] trombon g. ; **2.** [dre vras] trompilh b. ; **3.** [dre skeud.] *in die Posaune stoßen,* embann (brudañ) udb gant an drompilh, embann udb war ar groaz, embann udb d'ar seizh avel, ober trouz bras, kas safar, kas trouz evel kant.
posaunen V.gw. (hat posaunt) : **1.** [sonerezh] trompilhañ, seniñ an trombon ; **2.** *von etwas posaunen,* kemenn udb gant trouz bras.
V.k.e. (hat posaunt) : *etwas posaunen,* embann udb war ar groaz, embann udb d'ar seizh avel.
Posaunenbläser g. (-s,-) : [sonerezh] soner trombon g., trombonour g.
Posaunenschall g. (-s) : son an drompilh g., mouezh an trompilhoù b.
Posaunist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner trombon g., trombonour g.
Pose b. (-,-n) : **1.** [loen.] korzenn ar bluñvenn b., gar ar bluñvenn b. ; **2.** emzalc'h g., dalc'h g. ; [arz] *eine Pose einnehmen, eine Pose annehmen, in Pose gehen,* kemer an dalc'h ; *die Pose einhalten,* mirout an dalc'h ; *die Pose aufgeben,* dilezel an dalc'h ; **3.** [gwashaus] frink g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, geizoù lies., orbidoù lies., neuzioù lies., tiekoù lies., chistroù lies., ardoù lies. ; *das ist nur Pose,* tiekoù nemet tiekoù nend int ! digoroù kaer nemet digoroù kaer nend int ! pompadoù nemet pompadoù nend int ! kement-se n'eo nemet modoù ! pompadoù (brabañs, fougaserezh) ha netra ken, brabañserezh (bragerezh) tout ! pouferezh n'eo ken ! n'eo nemet c'hwezh hag avel - avel, aveloù pep tra zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan ! - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti !
Posemuckel n. (-s) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.
posen V.gw. (hat posiert) : poziñ, paouezadenniñ, en em reiñ da batrom, kemer an dalc'h.
posieren V.gw. (hat posiert) : **1.** poziñ, paouezadenniñ, en em reiñ da batrom, kemer an dalc'h ; **2.** rodal evel ur paun, torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, fringal, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil.
Position b. (-,-nen) : **1.** [korf] emzalc'h korf g., emstumm g., stumm g., dalc'h g., emlakad g., emlakadur g., lakadur g. ; **2.** [nij., merdead.] lec'h g., lec'hiadur g., lakadur g. ; *die Position eintragen,* poentañ ar gartenn ; **3.** [sokial] stad b., dere g., kendere g., plas g., etad b., karg b. ; **4.** lec'h g., post g., pozadenn b., pozision b. ; **5.** emzalc'h g., savpoent g. ; **6.** *Position im Haushalt,* chabistr ar c'hellidsteuñv g., israng ar c'hellidsteuñv b. ; **7.** *in erster Position sein,* bezañ er plas kentañ, bezañ er renk kentañ ; *in zweiter Position sein,* bezañ en eil plas, bezañ en eil renk ; *in letzter Position sein,* bezañ er plas diwezhañ, bezañ er renk diwezhañ ; *jedem Spieler eine Position auf dem Spielfeld zuweisen,* renkañ ar c'hoarierien war an dachenn.
Positionslicht n. (-s,-er) : **1.** [kirri] gouloù-bihan g. ; **2.** [merdead.] letern noz g., letern-arouez g.
Positionsleuchten lies. : [kirri] gouleier-bihan lies.
Positionspapier n. (-s,-e) : [polit.] kemennadenn savpoent b., kemennadenn emzalc'h b.

positiv ag. : **1.** yael, yaek, yaus, a-du, gant ya ; *positiv voreingenommen sein,* kaout ur rakvarn a-du ; **2.** [dre astenn.] eeun, yac'h ; **3.** [mat.] muiel, mui ; *positiver Pol,* blein mui g. ; **4.** [preder.] devoudel, soliadel, soliadek, asur, diarvar ; *positives Wissen,* anaoud soliadel g. ; *positive Epoche,* stad soliadel b. ; *das Positive bei Auguste Comte,* soliadelezh Auguste Comte b. ; *positive Religion,* relijion devoudel b. ; *positive Theologie,* douenoniezh devoudel b. ; *das positive Recht und das überpositive Recht, das positive Recht und das Naturrecht,* ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel ; **5.** spletus, gounidus, talvoudus, talvoudek, mat, yaus, yael ; *positive Seite,* tu mat g. ; *die Verhandlungen gelangten zu einem positiven Abschluss,* lakaet e voe fin frouezhus (diwezh mat) d'an divizoù.

Positiv[1] n. (-s,-e) : [luc'hskeudenn.] luc'hskeudenn tennet eus ur c'hinenn b.

Positiv[2] g. (-s,-e) : [yezh., skeul an doareañ] derez-plaen g., bonrez g.

Positivismus g. (-) : **1.** [emzalc'h] soliadegezh b. ; **2.** [kelennadurezh] soliadelouriezh b.

Positivist g. (-en,-en) : soliadelour g.

Positron n. (-s,-e) : [fizik] positron str.

Positur b. (-,-en) : stumm g., emstumm g., dalc'h g., emzalc'h g. ; *sich in Positur setzen,* en em lakaat war ziwall, en em lakaat war e ziwall, en em lakaat war e ward, mont war e ward.

Posse b. (-,-n) : **1.** farsadenn b., fars g., bourd g., taol-bourd g., fentigell b., tro-gamm b., taol jilibourdiñ g., baoch g., jangloù lies., wignavaou g., fent g. ; *Possen reißen,* tariellañ, louadiñ, boufoniñ, farouellañ, ober gennoù (troioù-kamm, bourdoù), ober bourdellachoù, c'hoari taolioù-bourd, farsal, gragailhat, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, kontañ tammoù fentoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bourdañ, ober bourdoù, ober baochoù, baochal ; *Possen treiben,* furlukinat, ober furlifinerezh, ober e rampono (e veurlarjez, e cholori, e farouell, ar bourjin, e rouz) ; **2.** [lenn.] bourdarvest g., fars g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., fentarvest g., farsadenn b., pezh-c'hoari chin g.

Possen g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Posse**.

possenhaft ag. : bourdus, chin, lu, farsus, furlukinus.

Possenoper b. (-) : opera-bouf g.

Possenreißer g. (-s,-) : furlukin g., farouell g., fentigeller g., farser g., bourjin g., bidaneller g., boufon g., boufoner g., rampono g., oristal g., oristal a zen g., pichon g., impopo g., noualant g., bourder g.

Possenreißerei b. (-,-en) : farouellerezh g., furlukinerezh g., fentigellerezh g., furlukinaj g., wignavaou g.

Possenspiel n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari chin g., bourdarvest g., fars g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., fentarvest g., farsadenn b. ; *bei Spaß und Possenspiel, sagt man der Wahrheit viel,* etre bourd (c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.

possessiv ag. : perc'hennus, … perc'hennañ.

Possessivpronomen n. (-s,-/-pronomina) : **/ Possessiv** n. (-s,-e) : [yezh.] raganv perc'hennañ g., adanv perc'hennañ g., ger perc'hennañ g.

possierlich ag. : fentus, farsus, bourdus, chin, lu, furlukinus, ribardennus ; *possierlicher Hund,* marmouz a gi g.

Possierlichkeit b. (-) : fentigellerezh g., furlukinerezh g., faraouellerezh g.

Post b. (-) : **1.** post g., ti-post g. ; *einen Brief zur Post bringen, einen Brief auf die Post bringen,* kas ul lizher d'an ti-post, postañ ul lizher ; *auf die Post gehen, zur Post gehen,* mont d'an ti-post, en em rentañ en ti-post ; *mit der Post schicken,* kas dre ar post, kas dre bost ; *durch die Post, per Post, mit der Post,* dre ar post, dre bost, gant ar post ; *mit umgehender Post,* gant ho respont, gant ho tiskrivadenn, gant an diskrivadenn.

2. lizheroù lies., lizhiri lies., malad-lizhiri b., post g. ; *seine Post aufgeben,* kas e lizhiri d'an ti-post ; *seine Post erledigen,* skrivañ lizheroù, ober war-dro al lizheroù da skrivañ ; *seine Post lesen,* lenn e lizheroù.

3. [tro-lavar] *ab die Post !* kit gant hoc'h hent ! kerzh kuit ! er-maez ! skarzh ! tec'h 'ta ! kae alese ! war-raok ! sach da loa ganit !

4. [bugale] *stille Post, Flüsterpost,* c'hoari kuzulig g.

Postabschnitt g. (-s,-e) : seulenn lizher-arc'hant b.

postalisch ag. : ... post, postel.

Postament n. (-s,-e) : sichenn b., mas g.

Postamt n. (-s,-ämter) : ti-post g., burev-post g., post g.

Postangestellte(r) ag.k. g./b. : poster g., posterez b., implijad ar Post g., implijadez ar Post b.

Postanweisung b. (-,-en) **/ Postauftrag** g. (-s,-aufträge) : lizher-arc'hant g., paper-arc'hant g. ; *telegraphische Postanweisung,* lizher-arc'hant dre bellskrid g.

Postausteilung b. (-,-en) : dasparzhadur al lizheroù g., dasparzh al lizheroù g.

Postauto n. (-s,-s) : karr-tan ar post g.

Postbank b. (-,-en) : kreizenn chekennoù post b.

Postbarscheck g. (-s,-s) : chekenn bost b.

Postbeamte(r) ag.k. g. : poster g., kargiad ar Post g.

Postbeamtin b. (-,-nen) : posterez b., kargiadez ar Post b.

Postbestellung b. (-,-en) : dasparzhadur al lizheroù g., dasparzh al lizheroù g.

Postbote g. (-n,-n) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., kasour-lizhiri g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g.

Postbotin b. (-,-nen) : plac'h-al-lizhiri b., plac'h-al-lizheroù b., kasourez-lizhiri b., dougerez-lizhiri b., kaserez-lizheroù b.

Postbriefkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizheroù ar post b.

Postbriefmarke b. (-,-n) : timbr post g.

Postdienst g. (-es,-e) : servij post g.

Posteinlieferungsschein g. (-s,-e) : paper-diskarg ar post g.

Posteinzahlung b. (-,-en) : lizher-arc'hant g.

Posten g. (-s,-) : **1.** post g., karg b., stael g. ; *Ehrenposten,* post a enor g., karg a enor b., stael a enor g. ; **2.** ged g., gedlec'h g., gedva g. ; *(auf) Posten stehen,* bezañ ouzh gward, ober ged, ober ar ged, bezañ war-c'hed ; *auf Posten ziehen,* mont d'ober ged (gward, ar ged) ; **3.** gedour g., geder g., ged g., gward g. ; *den*

Posten ablösen, sevel (cheñch) ar gward (Gregor), sevel ar ged ; *Posten aufstellen,* lakaat gwarded, staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; **4.** [kontoù] stael kellidsteuñv g., mellad kellidsteuñv g. ; **5.** [kenwerzh] stroll marc'hadourezh g. ; **6.** [dre skeud.] *auf verlorenem Posten stehen,* bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en ur blegenn lous, bezañ gwall arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ berr war e sparl, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *ich bin nicht recht auf dem Posten,* n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, dihet on, korf fall am eus, n'emaon ket mat.

posten V.k.e. (hat gepostet) : [Bro-Suis] prenañ.

V.gw. (hat gepostet) : [Bro-Suis] ober prenadennoù.

Postenablösung b. (-,-en) : [lu] savidigezh ar gward b.

Postenjäger g. (-s,-) : krimpidig g. [*liester* krimpidien], sacher d'e du g., den d'e sac'h g., korvigeller g., itriker g., irienner g.

Postenkette b. (–,-n) : renkennad archerien b., steudad archerien b.

Poster n. (-s,-/-s) : liketenn b., skritell b., poster g.

posteriori Adv. : *a posteriori,* a posteriori, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, goude arnodiñ, goude an arnodad.

Postfach n. (-s,-fächer) : boest-post b., niverenn ar postadennoù war c'hortoz b.

postfrei ag. : hep mizoù kas, kuit a vizoù kas.

Postgebühr b. (-,-en) : mizoù kas lies.

Postgeheimnis n. (-ses) : sekred micher ar post g., rin postel g.

Postgiroamt n. (-s,-ämter) **/ Postgirodienst** g. (-es,-e) : gwazerezh ar chekennoù-post g.

Postgirokonto n. (-s,-konten) : kont-chekennoù post b., kont-red post b.

Postgraduiertenstudium n. (-s,-studien) : [skol-veur] studioù trede derez lies., trede kelc'hiad studioù g.

Postgut n. (-s,-güter) : tra degaset gant ar post g., kasadenn bost b., postadenn b.

Posthalter g. (-s,-) : **1.** [istor] mestr un ostaleri bost g. ; **2.** skoazeller post g.

posthum ag. : dalif ; *posthume Werke,* oberennoù dalif lies.

Adv. : goude e varv, goude ar marv.

postieren V.k.e. (hat postiert) : [lu] *Wachen postieren,* lakaat gwarded, staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward.

V.em. : **sich postieren** (hat sich (t-rt) postiert) : en em lakaat, mont.

Postierung b. (-,-en) : lakidigezh c'hedourien b.

Postille b. (-,-n) : [relij.] levr sarmonioù g.

Postillion g. (-s,-e) : paotr-karr g., paotr-marc'h g., post g., poster g., postilhon g., douger-lizhiri g.

Postkarte b. (-,-n) : kartenn-bost b.

Postkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizheroù b.

Postkutsche b. (-,-n) : rederig g., kador-bost b., mal ar post b.

Postkutschenstation b. (-,-en) : post g., post eskemm kezeg g.

Postkutscher g. (-s,-) : paotr-karr g., paotr-marc'h g., post g., postilhon g., douger-lizhiri g.

postlagernd ag. : war c'hortoz er burev-post.

Postleitstelle b. (-,-n) : kreizenn dehentañ ar post b.

Postleitung b. (-,-en) : linenn bellgehentiñ ar post b.

Postleitzahl b. (-,-en) : boneg post b.

Postler g. (-s,-) : poster g., implijad ar Post g., kargiad ar Post g.

Postlerin b. (-,-nen) : posterez b., implijadez ar Post b., kargiadez ar Post b.

Postmarke b. (-,-n) : timbr post g.

Postmeister g. (-s,-) : [lu] paotr-al-lizheroù g.

postmodern ag. : goudearnevez, goudemodern.

Postmoderne b. (-) : goudearnevezouriezh b., goudemodernouriezh b.

Postnachnahme b. (-,-n) : dastaladur post g.

postoperativ ag. : [mezeg.] goudeoberata.

Postpaket n. (-s,-e) : kasadenn bost b., pakadenn bost b.

Postpferd n. (-s,-e) : marc'h ar val g., marc'h poster g., poster g.

Postposition b. (-,-en) : [yezh.] lerc'henn b., dreklakadenn b.

Postrat g. (-s,-räte) : enseller ar post g.

Postsack g. (-s,-säcke) : sac'h post g.

Postschaffner g. (-s,-) : poster g.

Postschalter g. (-s,-) : gwiched an ti-post b., dorikell an ti-post b., draf an ti-post g.

Postscheck g. (-s,-s) : chekenn-bost b., postchekenn b.

Postscheckamt n. (-s,-ämter) : gwazerezh ar chekennoù-post g.

Postscheckkonto n. (-s,-konten) : kont-chekennoù post b., kont-red post b.

Postschließfach g. (-s,-fächer) : boest-post b.

Postsendung b. (-,-en) : kasadenn bost b., postadenn b.

Postskript n. (-s,-e) : **/ Postskriptum** n. (-s,-skripta) : goude-skrid g. [*liester* goude-skridoù], goudeskrid g., ouzhpennadenn b., stagadenn b., merkad ouzhpenn g.

Postsparbuch n. (-s,-bücher) : levrig-espern ar post g.

Postsparkasse b. (-,-n) : kef espern ar post g.

Postsparkassenamt n. (-s,-ämter) : gwazerezh kef espern ar post g.

Postsparkassenbuch n. (-s,-bücher) : levrig-espern ar post g.

Postspesen lies. : mizoù post lies.

Poststempel g. (-s,-) : siell ar post b., siell an ti-post b.

Postüberweisung b. (-,-en) : [arc'hant.] treuzkasadenn arc'hant dre ar post b.

Postulat n. (-s,-e) : **1.** arc'h g., darvenn g., darvennad g. ; **2.** bonlakadenn b. ; **3.** [mat.] kentread g. ; *Postulat des Euklid,* kentread Euklides g. ; **4.** [relij.] rakneveziadelezh b., rakneveziantelezh b.

postulieren V.k.e. (hat postuliert) : **1.** goulakaat, raklakaat, amplegañ, emplegañ, arlakaat, kentren (*anv-gwan-verb* kentreet) ; *etwas postulieren,* degas udb da wir, menegiñ udb evel pa vefe gwir ; **2.** darvennout, diarc'hañ, goulenn groñs, mennout.

postum ag. : dalif ; *postume Werke,* oberennoù dalif lies.

Adv. : goude e varv, goude ar marv.

Postverkehr g. (-s) : tremenerezh ar c'hasadennoù post g., tremenerezh ar postadennoù g., treizhid ar post g.
Postwagen g. (-s,-) : **1.** karr-tan ar post g. ; **2.** mal ar post b.
Postwaggon g. (-s,-s) : bagon bost b.
postwendend ag. : dre zistro-post, gant ur respont kerkent (kenkent) ha resevet al lizher.
Postwertzeichen n. (-s,-) : timbr post g.
Postwesen n. (-s) : melestradurezh ar post b., post g.
Postwurfsendung b. (-,-en) : bruderezh dasparzhet gant ar post g., bruderezh dre ar post g.
Postzug g. (-s,-züge) : tren post g.
postzugelassen ag. : grataet gant ar post.
Postzustellung b. (-,-en) : dasparzhadur al lizheroù g., dasparzh al lizheroù g.
Potemkinsche Dörfer lies. : kêriadennoù Potemkin lies. - touelladennoù lies. - trelloù-lagad lies - avel aveloù, ha pep tra 'zo avel (Gregor) - avel ha moged.
potent ag. : **1.** galloudek, kastret-mat, iziliet klok, gouest ; **2.** fortuniet, en e aez, danvez dezhañ, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moaien dezhañ, kreñv an traoù gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, war ar bern, druz ar geusteurenn gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, mat ar bed gantañ, mat an traoù gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ.
Potentat g. (-en,-en) : mac'hwal g., rener-meur g., galloudeg g.
Potentatin b. (-,-nen) : mac'hwalez b., renerez-veur b., galloudegez b.
potential ag. : **1.** erveziadel, erveziat ; **2.** galloudel, e galloud, barrek.
Potential n. (-s,-e) : **1.** barregezh b., barr g. ; *wirtschaftliches Potential,* barregezh armerzhel b. ; *militärisches Potential,* barregezh vilourel b. ; *chemisches Potential,* barr kimiek g. ; **2.** [tredan.] barr tredan g., tredanvarr g.
Potentialis g. (-,Potenziales) : [yezh.] moz tebiñ g., doare divizout g.
Potentialität b. (-) : [preder.] engallouder g., engallouded b., galloudelezh b.
potentiell ag. : **1.** erveziadel, erveziat ; **2.** galloudel, e galloud, barrek.
Potentiometrie b. (-,-n) : [tekn.] barreoliezh b.
Potenz b. (-,-en) : **1.** [fizik] galloudezh b., ; **2.** [mat.] galloud g., galloudad g., emgementer g., gallouter g., mac'h g. ; *dritte Potenz einer Zahl,* galloud tri un niver g., trede galloudad un niver g., diñsad un niver g. ; *in die dritte Potenz erheben,* sevel d'an trede galloudad, kas d'ar galloudad tri, trimac'hañ, sevel d'ar mac'h 3 ; *die Zahl 3 in die fünfte Potenz erheben,* lakaat 3 dindan ar gallouter 5, sevel 3 d'ar gallouter 5 ; **3.** [preder.] galloudelezh b. ; **4.** [mezeg.] galloudegezh revel b.
Potenzial n. (-s,-e) : **1.** barregezh b., barr g. ; *wirtschaftliches Potenzial,* barregezh armerzhel b. ; *militärisches Potenzial,* barregezh vilourel b. ; *chemisches Potenzial,* barr kimiek g. ; **2.** [tredan.] barr tredan g., tredanvarr g.
potenzial ag. : **1.** erveziadel, erveziat ; **2.** galloudel, e galloud, barrek ; **2.** [yezh.] ezveziadelezh b.
Potenzialis g. (-,Potenziales) : [yezh.] moz tebiñ g., doare divizout g.
Potenzialität b. (-) : [preder.] engallouder g., engallouded b., galloudelezh b.
potenziell ag. : **1.** erveziadel, erveziat ; **2.** galloudel, e galloud, barrek.
potenzieren V.k.e. (hat potenziert) : **1.** [mat.] mac'hañ, sevel d'ur galloudad bennak, kas d'ur galloudad bennak, sevel d'ur mac'h bennak ; **2.** [dre skeud.] gallloudusaat, galloudekaat.
potjomkinsch ag. : *potjomkinsche Dörfer,* kêriadennoù Potemkin lies. - touelladennoù lies. - trelloù-lagad lies - avel aveloù, ha pep tra 'zo avel (Gregor) - avel ha moged.
Potlatch g. (- *pe* -s) : potlatch g.
Potpourri n. (-s,-s) : **1.** meskailhez g./b., meskaj g., kejmotenn b. ; **2.** [kegin.] kalebeutenn b., kefalenn b., podad g., keusteurenn b.
Potsdam n. : Potsdam b.
Potsdamer[1] g. (-s,-) : annezad Potsdam g.
Potsdamer[2] ag. (digemm) : … Potsdam ; *das Potsdamer Abkommen,* feur-emglev Potsdam g. ; *die Potsdamer Konferenz,* kuzuliadeg Potsdam b.
Pott g. (-s, Pötte) : **1.** P. pod g., kastelodenn b. ; **2.** [merdead.] bag kozh b., penton g., pod toupin g. ; **3.** *zu Potte kommen,* kavout e lank, kavout lank, kavout ar c'hraf, en em gavout, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, gouzout mat war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em dreiñ, gouzout en em arat, ober berzh, ober tro-vat, ober taol mat, ober nav, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, kas e daol da vat, dont a-benn eus e grog.
Pottasche b. (-) : [kimiezh] karbonat potasiom g.
Pottfisch g. (-es,-e) : [loen.] c'hwezher bras g.
potthässlich ag. : vil evel ur revr, viloc'h eget diaoul ar Yeuc'h, divalav-mezh, divalav kenañ-kenañ, vil-spontus, divalav-mantrus, divalav ken na spont an dud ouzh e welet, divalav ken na souz an dud diwarnañ, ken divalav ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav da ober d'an dud skrijañ, doñjerus, euzhus, heugus, rukunus, hirisus.
Pottwal g. (-s,-e) : [loen.] c'hwezher bras g.
potz Blitz / potztausend estl. : diaoul biskoazh ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! boulc'hurun ! ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! tredir ! daonet

e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Poujadismus g. (-) : [polit.] poujadouriezh b.

Poulet n. (-s,-s) : [Bro-Suis] labous-yar g., kig-yar g.

poussieren V.k.e. (hat poussiert) : ober chiboudoù da, ober (tailhiñ) al lez da, kañjoliñ, ober askellig da, lesaat, lesaat da.

V.gw. (hat poussiert) : friandellat, flouretiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, chourañ, lesaat, floc'hañ, ober askellig, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kañjoliñ, kontañ flourenn(ig), kontañ flourig, kontañ lallaig, kontañ lallig, douseta, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor), likaouiñ ouzh.

Poussierstängel g. (-s,-) : [dre fent] pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., fringadell b., dimezell b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezh pardon str.

Power b. (-) : P. **1.** startijenn b., lañs b., begon g., berv g. ; **2.** galloudezh b.

powern V.gw. (hat gepowert) : P. ober tan dezhi, mont hardizh dezhi, sankañ tizh, plantañ tizh, lakaat bec'h, plantañ bec'h.

Powidl g. (-s,-) : [Bro-Aostria] koñfitur prun g.

PR : [*berradur evit* **Public Relations**] kehentiñ-marketing g., kehentiñ g., kehenterezh g., darempredezh g., darempredoù foran lies.

Prä n. (-s) : P. gwir-renk g., kentelezh b., preveudi g., dinañ renk b., kentañ renk b., brilec'h g.

Präambel b. (-,-n) : **1.** rakprezeg g., raklavar g., kentskrid g. ; **2.** [sonerezh] rakc'hoari g.

Präbende b. (-,-n) : preband g., leve-gopr g., leve-iliz g.

PR-Abteilung b. (-,-en) : burev an darempredezh g., burev an darempredoù foran g., renerezh ar c'hehentiñ g., renerezh an darempredoù foran g.

Pracher g. (-s,-) : P. klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., kester g., kochenner g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g.

Pracht b. (-) : moed g., trolle g., stroñs g., pompad g., hollgaerder g., lid g., digoroù lies., digoradur g., digoraj g., ton g., trein g./b., splannder g., splannded b., splannijenn b., tarzh ar vraventez g. ; *in voller Pracht,* en e holl c'hloar, en e vog, en aotrou, en e c'hloria mundi, en e vleuñv, en e vleuñvenn, en e gaerañ ; *vom rechten Ufer der Elbe kann man Dresden in all seiner Pracht und Herrlichkeit bewundern,* eus ribl dehou an Elbe e vez gwelet Dresden en he c'haerañ, (en he holl c'hloar).

Prachtaufwand g. (-s) : pompad g., digoroù lies., digorded b., ton g., lorc'h g., lorc'haj g., lorc'hajoù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Prachtausgabe b. (-,-n) : embannadenn cheuc'h b., embannadenn a lorc'h b., embannadenn lorc'hus b.

Prachtband g. (-s,-bände) : levr cheuc'h g., levr a lorc'h g.

Prachtbau g. (-s,-bauten) : ti-meur, palez g., ti gagn g., kastell g., ti lorc'hus g., maner g.

Prachtbett n. (-s,-en) : gwele hollgaer g., gwele gagn g., gwele pomp g. (Gregor), gwele lorc'hus.

Prachteiderente b. (-,-n) : [loen.] eider penn-livet g.

Prachteinband g. (-s,-einbände) : keinadenn cheuc'h b., koubladur a lorc'h g.

Prachtexemplar n. (-s,-e) : tamm brav g., tarin g., tarinenn b., pezh foeltrenn g., pezh hini g., pabor g., [dre fent] unan kozh g., unan gozh b. ; *Ihr Baby ist ein Prachtexemplar,* ho poupig a zo koant da lazhañ, un tamm brav a boupig hoc'h eus, ur c'haer-kaer a boupig hoc'h eus, un tarin a boupig hoc'h eus, eus ar c'haerañ eo ho pabig, pegen moutik eo ho pabig ; *ein Prachtexemplar von einem Hasen,* un darinenn a c'had b., ur pezh mell gad g., ur pezh gad g., ur pezhiad gad g., ur pebezh gad b., un hordenn c'had b., ur c'had vat b., gwashat gad b., ur pikol gad g., ur pezh foeltrenn gad g., ur c'horf mat a c'had g., ur moñs gad g., ur c'had ha n'emañ ket ar sifern ganti b. ; *ein Prachtexemplar von einem Hahn,* un tarin a gilhog g., ur pabor a gilhog g., ur pezh mell kilhog g., ur pezh kilhog g., ur pezhiad kilhog g., ur pebezh kilhog g., un hordenn gilhog b., ur pikol kilhog g., un tamm foeltrenn kilhog g., ur c'horf mat a gilhog g., ur moñs kilhog g., ur c'hilhog ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur c'hilhog mat g., gwashat kilhog g.

Prachtgewand n. (-s,-gewänder) : uhelwisk g.

prächtig ag. : meurdezus, hollgaer, kaer-kaer, kenedus-espar, dreist, disheñvel, pompadus, pompus, tonius, lorc'hus, a lorc'h, a-stok, P. gagn. ; *ein prächtiges Haus,* ur c'haer-kaer a di g., un ti aotrounez g., un ti lorc'hus g., un ti gagn g., ur c'hastell g., ur c'haer a di g., un ti pinvidik g., ur maner g., ur palez g. ; *ein prächtiger Hut,* un tog aotrou g.

Prachtkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-koad g.

Prachtkerl g. (-s,-e) : paotr tre g., paotr kenañ g., paotr a-zoare g., paotr dreist g., paotr start g., markol g., treuztelleg g., palvad mat a baotr g., dornek mat a zen g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., tarin g., paotr temzet mat g., tamm toupard a baotr g., korf den g., bilh den g., paotr difall g., paotr reut g., tamm mat a baotr g., paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., korf mat a baotr g., pezhiad den g., pezhiad hini g.

Prachtkutsche b. (-,-n) : karroñs g.

Prachtmensch g. (-en,-en) : den tre g., den a-zoare g., den dreist g., temz vat a zen g. / kigenn vat a zen g. (Gregor), pezhiad den g., pezhiad hini g..

Prachtstück n. (-s,-e) : tamm brav g., tarin g., tarinenn b., pezh foeltrenn g., pezh hini g., ur c'haer-kaer a dra g., pezhiad hini g., [dre fent] unan kozh g., unan gozh b.

prachtvoll ag. : hollgaer, kaer-kaer, kenedus-espar, dreist, pompadus, a lorc'h, lorc'hus, tonius, a-stok, P. gagn.

Prachtweib n. (-s,-er) : plac'h tre b., plac'h a-zoare b., plac'h kenañ b., plac'h dreist b., plac'h koant-distailh b., plac'h kenedus-espar b., tamm brav a blac'h b., labousell b., sukenn b., ur gaer a vouez b., ur gurun a vouez b., plac'h gwall vrav b., plac'h kaer-distailh b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., plac'h tonius b., farodez b., loskadenn b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b.,

chevrenn b., hadenn b., boked g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., babig koant g., fleurenn ar merc'hed b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.

Prachtwinde b. (-,-n) : [louza.] ipomeenn b. [*liester* ipomeed].

pracken V.k.e. (hat geprackt) : [Bro-Aostria] skeiñ, lopañ.

Prädator g. (-s,-en) : [loen.] preizher g., loen-preizh g.

Prädestination b. (-) : [relij.] raktonkadur g., kenttonkadur g.

prädestinieren V.k.e. (hat prädestiniert) : tonkañ, raktonkañ, kenttonkañ, ragurzhiañ, raktresañ, rakdivizout, rakdiazezañ, rakverkañ, kentstummañ, kenttuañ.

prädestiniert ag. : raktonket, rakverket ; *er war zum Lehrer prädestiniert,* e c'halvedigezh a oa kelenn, merket e oa dezhañ mont da gelenner, lakaet e oa dezhañ bezañ kelenner.

Prädikant g. (-en,-en) : [relij.] prezegenner g., prezegour g.

Prädikat n. (-s,-e) : **1.** [yezh., preder.] ardaolad g., prezegad g., kefebad verbel g. ; *zweiteiliges Prädikat,* prezegad div gedrann g. ; **2.** [skol, skol-veur] meneg g., notenn b. ; **3.** label g. ; *mit Prädikat,* labelaet, heberzh ; *Wein mit Prädikat,* gwin heberzh g.

Prädikatsnomen n. (-s,-nomina/-) : [yezh.] doareenn b., doareenner g.

prädikativ ag. : **1.** [yezh.] prezegat ; *prädikatives Adjektiv,* doareenn b., doareenner g. ; **2.** [preder.] ardaoladel.

Prädikativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn diskuliañ b.

Prädikativum n. (-s, Prädikativa) : [yezh.] doareenn b., doareenner g.

Prädisposition [mezeg.] : raktued g., kentstummadur g., kenttuadur g., genezh g., tued genezhel g. ; *die sogenannte normale Prädisposition,* ar c'henezh anvet reol b.

prädizieren V.k.e. (hat prädiziert) : diogeliñ.

Präexistenz b. (-) : rakvezañs b., rakvezoud g., kentvezoud g.

präfaschistisch ag. : kentfaskour ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution,* disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g.

Präfekt g. (-en,-en) : prefed g. ; *der Präfekt Galliens,* prefed Galia g.

Präfektenamt n. (-s,-ämter) **/ Präfektenwürde** b. (-) : prefediezh b.

Präfektur b. (-,-en) : **1.** prefeti g. ; **2.** prefedelezh b., departamant g.

Präfektur- : prefedel, eus ar prefeti.

Präfekturstadt b. (-,-städte) : [Bro-C'hall] pennlec'h un departamant b., penngêr un departamant b., kêr-benn un departamant b.

Präferenz b. (-,-en) : gwellvez g., brasañ istim b., diuz g. ; *EU-Präferenz,* diuz kumuniezhel g.

präfigieren V.k.e. (hat präfigiert) : kentgeriañ, rakgeriañ.

Präfix n. (-es,-e) : [yezh.] rakger g., kentger g. ; *etwas mit einem Präfix versehen,* kentgeriañ udb, rakgeriañ udb.

Präformation b. (-) : [bev.] rakstummadur g., rakfurmañ g.

Prag n. (-s) : Praha b. ; [istor] *der Prager Fenstersturz,* difenestradur Praha g. ; *der Prager Frühling,* nevezamzer Braha b.

Prägeanstalt b. (-,-en) : ti ar skeiñ moneiz g., ti ar moneiz g., ti monañ g.

prägen V.k.e. (hat geprägt) : **1.** merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ, stampiñ, kognañ ; *Geld prägen,* skeiñ moneiz, monañ, kognañ arc'hant, mintañ moneiz ; **2.** [dre astenn.] *einen Ausdruck prägen,* krouiñ un dro-lavar nevez ; *einen Charakter prägen,* stummañ (forjañ) un temz-spered, temzañ ar spered ; *sich etwas ins Gedächtnis (ein)prägen,* garanañ (lakaat) udb don en e benn (en e spered), plantañ (bountañ, sikañ, troadañ, moullañ) udb don en e benn.

Prägen n. (-s) : [moneiz] stamperezh g., stampiñ g.

prägend ag. : devoudus, savelus, pouezus, heverk ; *die prägenden Momente im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies.

Präger g. (-s,-) : moneizer g.

Prägestempel g. (-s,-) : genn-moneizañ g., genn-voneizañ b., stampell b., genn-stampiñ g./b., moull g.

Prägestock g. (-s,-stöcke) : mamm-voull b., mammstamperezh b., genn-moneizañ g., genn-voneizañ b., moull g.

Pragmatik b. (-,-en) : **1.** chemet embregel g., skiant-prenañ embregel b. ; **2.** skiant-vat b.

Pragmatiker g. (-s,-) : spered embregelour a zen g., embrelegour g., pragmatour g.

Pragmatikerin b. (-,-nen) : spered embregelour a blac'h b., embrelegourez b., pragmatourez b.

pragmatisch ag. : **1.** embregel, pragmatek, pleustrek ; *er geht sehr pragmatisch vor,* bez' eo den da ober diouzh an talvoud hepken, mont a ra d'an traoù en ur mod pleustrek ; **2.** [istor] **a)** *Pragmatische Sanktion* (1438), lezenn diazez a-zalc'h ouzh an darempredoù etre ar roue gall hag ar pab b. ; **b)** *Pragmatische Sanktion* (1713), lezenn diazez rouantelezhioù an Habsburged b. ; **3.** [preder., Kant] berzhel.

pragmatisiert ag. : embregelaet.

Pragmatismus g. (-) : **1.** [emzalc'h] embregegezh b., pragmategezh b. ; **2.** [preder.] embregelouriezh b., berzhelouriezh b., pragmatouriezh b.

Pragmatist g. (-en,-en) : [preder.] berzhelour g.

pragmatistisch ag. : [preder.] berzhelouriezhel.

prägnant ag. : bec'hiek, dereüs, eztaolus, skeudennus, helavar, dik, stank, doues, pinvidik ; *prägnanter Ausdruck,* berrlavar hag a beg g., berrlavar dik g., berrlavar hag a sko mat g., bomm disklipet brav g.

Prägnanz b. (-) : bec'hiegezh b., douester g., stankter g., pinvidigezh b., dereüster g., dereüsted b., eztaolusted b., eztaoluster g., krennegezh b., kurzhegezh b.

Prägung b. (-,-en) : **1.** moneizadur g., skoadenn b. ; *drei Goldstücke gleicher Prägung,* tri fezh aour eus an hevelep moull lies. ; **2.** [tekn.] stamperezh g. ; **3.** engravadur g., enlouc'hadur g., enlouc'had g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g. ; **4.** [yezh.] krouidigezh b. ; **5.** doare g., doareenn b., mod g., feson b., giz b., stumm g., stummad g., lank g., tailh b., aoz g./b. ; *der Kommunismus chinesischer Prägung,* ar gomunouriezh sinaat b. ;

anwesend waren Politiker jeder Prägung, eno e oa politikourien a bep liv.
Prägungsmetall n. (-s,-e) : metal moneizañ g., danvez moneizañ g.
Prähistorie b. (-) : ragistor g.
prähistorisch ag. : ragistorel.
prahlen V.gw. (hat geprahlt) : lorc'hañ, kankalat, poufal, teilat, ober teil, fougasiñ, fougeal, foeñviñ, poc'honiñ, tonal, bogoliañ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, en em rollañ, flipata, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, bugadiñ, ober bugad, dougen roufl, ober un tamm fougas, ourgouilhiñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, lakaat e gloc'hig da dintal re skiltr, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, en em uhelaat, c'hoari e baotr, sachañ dour d'e foenneg, ruflañ avel ha moged, debriñ mel ; *mit etwas prahlen,* fougeal (fougasiñ, ourgouilhiñ) gant udb, dougen randon gant udb, bezañ stad en an-unan gant udb, bezañ tro en an-unan gant udb, debriñ mel gant udb, ober digoroù kaer gant udb, mont e gloar gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, lorc'henniñ gant udb, kemer lorc'h gant udb, ober loc'haj gant udb, ober loc'hajoù gant udb, ober pompad gant udb (Gregor), en em vrabañsal eus udb, bragal gant udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bezañ fier d'an-unan gant udb, poufal diwar-benn udb ; *sie prahlen damit, diesen berühmten Mann zu kennen,* kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se.
Prahler g. (-s,-) : lorc'heg g., sac'h-c'hwez g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., poc'hon g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., brabañser g., bugader g., bogolier g., brager g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., gedonaer g., brogoier g., breser g., breser kaoc'h g., marc'h-kaoc'h g., stadenn b., marc'h-mel g., teileg g., gaoleg g., brammsac'h g., mailhard g., moliac'hour g., pompoulig g., torodell g., bern trein g., bern teil g., sigoter g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g.
Prahlerei b. (-,-en) : pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., poc'honerezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., glabouserezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., lorc'haj g., moliac'h g., taol moliac'h g.
Prahlerin b. (-,-nen) : lorc'hegez b., strakerez b., pouferez b., c'hwezerez b., brabañserez b., fougeerez b., stadenn b., kankalerez b., breserez b., fougaserez b., lustrugenn b., hejerez-he-zoull b.
prahlerisch ag. : fougeüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, fougasus, boufon, brabañsus, pompus, pompadus, glabous, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, randonus.
Prahlhans g. (-es,-hänse) : P. sac'h-c'hwez g., straker g., poufer g., foeñvour g., poc'hon g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., brabañser g., bugader g., bogolier g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., breser g., breser kaoc'h g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., gedonaer g., brogoier g., boufon g., pabor g., teileg g., gaoleg g., brammsac'h g., mailhard g., moliac'hour g., pompoulig g., torodell g., sigoter g., bern trein g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
Prahm g. (-s,-e/Prähme) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], ponton g.
Präjudiz n. (-es,-e/Präjudizien) : [gwir] rakvarn b., treuzvarn b.
Präjudizialklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn rakvarnadel g., goulenn treuzvarnadel g.
präjudiziell ag. : [gwir] rakvarnadel, kent ar varn.
präjudizieren V.k.e. (hat präjudiziert) : [gwir] rakvarn, treuzvarn, rakdivizout.
präkludieren V.k.e. (hat präkludiert) : [gwir] ezwiriañ.
Präklusion b. (-,-en) : [gwir] ezwiriadur g.
Präklusivfrist b. (-,-en) : [gwir] termen kent na kollfe ur gwir e dalvoudegezh g., termen evit ober implij eus ur gwir bennak g., termen gwiriegezh g., termen ezwiriadur g.
Praktik b. (-,-en) : embreg g., pleustr g., arver g., doare d'ober g., hentenn g., tu g., feson b., stumm g., giz b., mod g., hent g., boaz g./b.
Praktika *liester evit* **Praktikum**.
praktikabel ag. : greadus, greüs.
Praktikant g. (-en,-en) : stajiad g.
Praktikantin b. (-,-nen) : stajiadez b.
Praktiker g. (-s,-) : **1.** pleustrer g. ; **2.** [mezeg.] embregour g., mezeg hollek g., mezeg-familh g., mezeg hollegour g. ; **3.** *alter Praktiker,* rouder kozh g. (Gregor), louarn kozh a zen g.
Praktikerin b. (-,-nen) : **1.** pleustrerez b. ; **2.** [mezeg.] embregourez b., mezegez hollek b., mezegez-familh b., mezegez hollegourez b.
Praktikum n. (-s, Praktika) : staj micherel g., pleustrad war ar vicher g.
praktisch ag. : **1.** dornataus, akomod, hedenn, hebleustr, aes da embregañ, aes ober gantañ, aes da vaniañ, ampletus, embregadus, embregus, dilu ; *es ist praktisch, eine Tiefkühltruhe zu besitzen,* aes eo kaout ur skornerez ; **2.** *praktischer Arzt,* mezeg hollek g., mezeg-familh g., mezeg hollegour g. ; *praktische Ärztin,* mezegez hollek b., mezegez-familh b., mezegez hollegourez b. ; **3.** *praktisches Leben,* buhez ordinal b., buhez voas b., buhez pemdeziek b. ; **4.** pleustrek, embregek, pleustrel ; *praktische Analyse,* dielfennadur trael g. ; *das ist ein praktischer Mensch, er ist praktisch veranlagt,* tuet eo d'an obererezh pleustrek, hennezh a zo ur spered pleustrek a zen.
Adv. : **1.** peuz-, peuzvat, bremaik, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, dam, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, war-vete nebeut, war-vete se, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tost pe

dost, burzhud, tuchant, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, war-nes, war-nes tost, e-ser, koulz lavaret, evel pa lavarfed, dija, dijaik ; *sie sind praktisch verlobt,* dindan an embannoù emaint koulz lavaret ; *er ist praktisch tot,* kazimant eo marv, marv eo koulz lavaret, marv eo evel pa lavarfed ; **2.** er pleustr, en un doare pleustrek ent-embregel, ent-pleustrel ; **3.** *praktisch gesehen,* e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir.

praktizieren V.k.e. (hat praktiziert) : **1.** pleustriñ, plediñ gant, embreger, lakaat e pleustr, lakaat da dremen er pleustr ; *Tugend praktizieren,* embreger ar vertuz ; **2.** P. sigotañ ; **3.** P. bountañ, choukañ.

V.gw. (hat praktiziert) : embreger e vicher, bezañ war e vicher ; *als Arzt praktizieren,* mezegañ, ober mezegiezh, ober mezeg ; *das Praktizieren,* an embreg mezegel g.

Praktizieren n. (-s) : pleustr g., pleutrerezh g., embreg g., pratik g. ; *das Praktizieren der Tugend,* pratik ar vertuz g. ; [mezeg.] *das illegale Praktizieren,* pleustr eneplezenn ar vezegiezh g., an embreg mezegel eneplezenn g.

Prälat g. (-en,-en) : [relij.] prelad g.

Präliminarien lies. : ragaozadur g., araogoù lies., rakdivizoù lies., raksell g., raksellad g., rakselladenn b., ragaozad g.

Praline b. (-,-n) : [kegin.] chokoladenn b., pralin str.

Praliné n. (-s,-s) **/ Pralinee** n. (-s,-s) : [Bro-Aostria] chokoladenn b., pralin str.

prall ag. : **1.** tenn, start, reut, leun, bolzet ; *praller Geldbeutel,* yalc'h reut b., yalc'h volzet b., yalc'h kreñv g., yalc'h leun-tenn g. ; *praller Ball,* mell c'hwezet b. ; **2.** kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, lardik, tevik ; *pralle Arme,* divrec'h kuilh lies. ; *pralle Brüste,* divronn kuilh lies., ur pikol jave g. ; **3.** *in der prallen Sonne,* en heol splann, dre heol tomm, dindan an heol berv, en heol tomm, ouzh an heol tomm, dindan an heol tomm, e gwrez (e gor) an heol splann, e lagad an heol splann, en heol pik, dindan nerzh an heol.

Prall g. (-s,-e) : stok g., stokadenn b., stokad g., adlamm g., dazlamm g., astaol g., adtaol g. ; *Abprall, Rückprall,* adlamm g., argil g., argiladenn b., adstokadenn dre gilefed b. ; *Anprall,* stok g., stokadenn b., stokad g., stokadeg b.

prallen V.gw. (ist geprallt / hat geprallt) : **1.** (ist) : stekiñ ouzh, mont da stekiñ ouzh, mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, mont a-benn-kaer ouzh, mont a-benn-kaer e, mont a-benn-kas e ; *der Wagen prallte gegen den Baum,* ar c'harr-tan en doa tourtet ar wezenn, aet e oa ar c'harr-tan a-benn-kas er wezenn, aet e oa ar c'harr-tan da flastrañ frank (da bladañ) ouzh ar wezenn ; *gegeneinander prallen,* stekiñ an eil ouzh egile, tosiñ an eil egile, mont a-benn-kaer an eil ouzh egile, mont a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile ; *aufprallen,* adlammat, dazlammat, stekiñ (ouzh) ; *die zwei Wagen sind aufeinander geprallt,* aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn ouzh egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer an eil ouzh egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile ; *er ist gegen einen Wagen geprallt,* aet eo bet a-benn en un oto, aet eo bet a-benn-kaer ouzh un oto, aet eo bet a-stok d'ur c'harr-tan, aet eo bet a-stok gant ur c'harr-tan ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander,* ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander,* saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad hor boa bet gant lu an enebourien ; **2.** (hat) : *die Sonne prallt,* skaotañ a ra an heol, leskidik (grizias) eo an heol, poazhañ a ra an heol, heol suilh a zo, an heol a sko a-darzh (a-sonn) war hor pennoù, krazañ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, pilat a ra an heol.

Prallhang g. (-s,-hänge) : [douar.] ribl kleuziek ur gildroenn g.

Prallheit b. (-) : **1.** reuter g., tennder g. ; **2.** kuilhder g., kuilhded b.

Prallkraft b. (-) : nerzh skogañ g.

Prallsack g. (-s,-säcke) : airbag g., torchenn-aer b.

Prallschuss g. (-es,-schüsse) : dazlamm g., adlamm g., astaol g., adtaol g.

Prallstoß g. (-es,-stöße) : astaol g., dastaol g., dazlamm g., adlamm g.

prallvoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok.

prälogisch ag. : rakpoell.

präludieren V.gw. (hat präludiert) : rakc'hoari, kentc'hoari.

Präludierer g. (-s,-) : [sonerezh] rakc'hoarier g., kentc'hoarier g.

Präludium n. (-s, Präludien) : [sonerezh] raksonadenn b., rakc'hoari g., kentc'hoari g.

Prämie b. (-,-n) : **1.** priz g., arc'hopr g., gwellentez b., skoaziadenn b. ; *Treueprämie,* distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g. ; **2.** [kretadur] skodenn gretadur b. ; **3.** [Yalc'h] argedad g.

Prämienanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest dastaladus dre dennañ prenn g.

Prämienerhöhung b. (-,-en) : kresk war ar skodenn gretadur g., dreistskodenn b.

Prämiengeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] argedad g., diuzad g.

Prämienzuschlag g. (-s,-zuschläge) : dreistskodenn b., kresk war ar skodenn gretadur g.

prämieren V.k.e. (hat prämiert) **/ prämiieren** V.k.e. (hat prämiiert) : reiñ ur priz da, loreañ, goprañ, arc'hoprañ, garedonañ, priziañ, prizañ, kuruniñ ; *dieses Buch wurde prämiiert,* loreet eo bet al levr-se, kurunet eo bet al levr-se.

Prämierung b. (-,-en) **/ Prämiierung** b. (-,-en) : loreañ g., gopradur g., garedonañ g.

Prämisse b. (-,-n) : rakvarr g., rakdiviz g., raklavarenn b.

Prämonstratenser g. (-s,-) : [relij.] premontrezad g. [*liester* premontrezidi, premontreziz].

Prämonstratenser-Chorherr g. (-n,-en) : chaloni Premontrez g.

Prämonstratenserorden g. (-) : urzh Premontrez g.

Prämotion b. (-) : [relij.] raklusk g. ; *physische Prämotion,* raklusk fizikel g.
pränatal ag. : ... rakganedigezh, rakganedel ; *pränatale Diagnostik,* deznaou rakganedel g.
prangen V.gw. (hat geprangt) : **1.** skediñ, lugerniñ, parañ, lintrañ, troniñ ; **2.** splannañ ; **3.** [dre skeud.] *mit etwas prangen,* pompadiñ gant udb, dougen randon gant udb, fougeal (fougasiñ) gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, bezañ stad en an-unan gant udb, debriñ mel gant udb, ober digoroù kaer gant udb., mont e gloar gant udb, lorc'henniñ gant udb, kemer lorc'h gant udb, ober loc'hajoù gant udb, ober loc'haj gant udb, ober pompad gant udb (Gregor), en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb.
Pranger g. (-s,-) : post ar gelc'henn-wanañ g., piler ar vezh g., post an dorfedourien g., piler-torfedourien g., bouilhouer g., post an aotroù g., post an dalc'h g., post ar c'holier g., post an dro-c'houzoug g. ; *an den Pranger stellen,* **a)** lakaat ouzh ar gelc'henn-wanañ, stagañ ouzh piler ar vezh (ouzh post an dorfedourien, ouzh ar bouilhouer), stagañ ouzh post an aotroù (post an dalc'h, post ar c'holier, post an dro-c'houzoug) (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] lakaat war bedenn ar Sul, lakaat an hu [war u.b.], teurel ar bec'h [war u.b.].
Prangertag g. (-s,-e) **/ Prangtag** g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, relij.] kermes g., pardon g.
Pranke b. (-,-n) : pagnon g., kraban b., pav g./b., P. ibil g., peul g., meñgnez g.
Prankenhieb g. (-s,-e) **/ Prankenschlag** g. (-s,-schläge) : krabanad b., pavad g./b. ; *jemandem einen Prankenschlag versetzen,* krabanata u.b., pavata u.b. ; *etwas mit einem Prankenhieb zerschneiden,* pavliañ udb ; *einen Prankenhieb bekommen,* tapout ur grabanad, pakañ ur pavad.
pränumerando Adv. : dre rakprenañ, dre rakpaeañ.
pränumerieren V.k.e. (hat pränumeriert) : rakpaeañ, rakprenañ.
Präparand g. (-en,-en) : **1.** [studier] danvez arnodennad g. ; **2.** [dre astenn.] darbarer apotikerezh g., darbarer arnodva g.
Präparant g. (-en,-en) : darbarer apotikerezh g., darbarer arnodva g.
Präparat n. (-s,-e) : **1.** aozadenn gimiek b., aozad g. ; **2.** aozadenn apotikerezh b., aozad apotikel g., angevezh apotikel g.
Präparator g. (-s,-en) : taksidermour g., naturelour g., plouzer krec'hen g.
präparieren V.k.e. (hat präpariert) : **1.** naturelañ ; **2.** diskejañ ; **3.** aozañ.
V.em. **sich präparieren** (hat sich (t-rt) präpariert) : *sich (t-rt) für etwas präparieren,* en em gempenn evit udb, kempenn udb, danzen ober udb, prientiñ ober udb, en em glask evit ober udb, pourchas ober udb, aveiñ ober udb, fardañ ober udb, en em lakaat e tro d'ober udb, en em lakaat e doare d'ober udb, en em lakaat war an tu d'ober udb, en em lakaat e tu d'ober udb, kemer e du evit ober udb.
Präposition b. (-,-en) : [yezh.] araogenn b. ; *zusammengesetzte Präposition,* araogenn gevrennek b. ; *einfache Präposition,* araogenn eeun b. ; *zweite Präposition,* eilaraogenn b.
Präpositionalgefüge n. (-s,-) : [yezh.] troienn araogennel b.
Präpositionalphrase b. (-,-n) : [yezh.] rannfrazenn adstagennek b., frazenn adstagennek b.
präpotent ag. : **1.** trec'h dre an nerzh, trec'h dre an niver ; **2.** [Bro-Aostria] rok, balc'h, otus, kaoc'hek, teilek, bras, emfizius, dichek, uhel, glorius, tonius, gobius, rouflus, lorc'hek, lorc'hus, brasonius, randonus, groñs, grontek, morgant, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, leun a valc'hder.
Präpotenz b. (-) : dreistelezh b.
Präraffaelismus g. (-) : liverezh rakrafaelel g.
Präraffaelit g.(-en,-en) : [arz] rakrafaelour g.
präreflexiv ag. : [preder.] rakprederel ; *das präreflexive Cogito,* an emskiant rakprederel b.
Prärie b. (-,-n) : pradeg veur b. ; *die Prärie,* ar bradeg veur b., ar bradeg amerikan ha kanadian b.
Präriehund g. (-s,-e) : [loen.] **1.** [*Cynomys*] ki-pradenn g. ; **2.** [*Canis latrans*] koiot g.
Präriewolf g. (-s,-wölfe) : [loen.] [*Canis latrans*] koiot g.
Prärogativ n. (-s,-e) **/ Prärogative** b. (-,-n): gourbrient g.
Präsens n. (-, Präsentia/Präsenzien) : [yezh.] amzer-vremañ b., amzer-vremañ eeun b.
präsent ag. : bezant, war al lec'h.
Präsent n. (-s,-e) : prof g., road g., donezon g., ro g.
präsentieren V.k.e. (hat präsentiert) : kinnig, diskouez ; *präsentiert das Gewehr,* dalc'hit (savit) sonn hoc'h armoù ! sonn an armoù !
Präsentierteller g. (-s,-) : pladenn b., plad g.
Präsentierung b. (-,-en) : kinnigadur g., diskouez g., diskouezadur g. ; *der Präsentierung entsprechend gelingt der Verkauf,* e-keñver ar fichañ ar gwerzhañ.
Präsenz b. (-) : bezañs b. ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt,* pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar peskataerezh er porzh-mor.
Präsenzbibliothek b. (-,-en) : levraoueg hag a ginnig levrioù da vezañ sellet enno war al lec'h b.
Präsenzdienst g. (-es) : [Bro-Aostria] servij-soudard ret g., amzer-soudard ret g., koñje g., prantad soudard ret g.
Präsenzliste b. (-,-n) : roll ar berzhidi g., roll ar re vezant g.
Präsenzstärke b. (-) : niver ar re vezant g.
Praseodym n. (-s) : [kimiezh] praseodim g.
Präser g. (-s,-) : P. stevell b., kondom g., tog g., bazouenn-bich b. [*liester* bazoù-pich].
Präservativ n. (-s,-e) : stevell b., kondom g., P. tog g., bazaouenn-bich b. [*liester* bazoù-pich].
Präses g./b. (-, Präsiden/Präsides) : prezidant g., prezidantez b., kadoriad g., kadoriadez b., pennrener g., pennrenerez b.
Präsident g. (-en,-en) : prezidant g., kadoriad g., pennrener g. ; *der ehemalige Präsident,* an dibrezidant g.
Präsidenten- : prezidantel, … prezidant, ... ar prezidant.
Präsidentenmütze b. (-,-n) : kaskenn b.

Präsidentin b. (-,-nen) : prezidantez b., kadoriadez b., pennrenerez b.
Präsidentschaft b. (-) : pennrenerezh g., prezidantelezh b.
präsidial ag. : prezidantel.
Präsidialregime n. (-s,-s) **/ Präsidialsystem** n. (-s,-e) : renad prezidantel g.
präsidieren V.gw. (hat präsidiert) : prezidañ, pennren, ren, bleinañ, kas en-dro ; *einer Versammlung präsidieren*, prezidañ ur vodadeg, kas ur vodadeg en-dro, ren ur vodadeg, bleinañ un emvod.
Präsidium n. (-s, Präsidien) : **1.** prezidantelezh b., pennrenerezh g. ; **2.** prezidiom g., strollad-ren g. ; **3.** *Polizeipräsidium,* pennvelestradurezh ar polis b., penngomiserdi g.
prasseln V.gw. (hat geprasselt / ist geprasselt) : **1.** (hat) : draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal, straklañ ; *das Feuer zischt und prasselt laut,* fuc'hañ ha strakatal a ra an tan ; *das Feuer prasselt,* draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan er c'heuneud ; **2.** (ist) : kouezhañ en ur strakal, kouezhañ gant strap bras ; *der Regen prasselt gegen die Scheiben,* skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester, sklakal a ra ar glav ouzh ar prenester.
Prasseln n. (-s) : bouilh g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., draskadenn b., drask g., strakladur g. ; *das Prasseln der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt,* ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g.
prasselnd ag. : straklus.
prassen V.gw. (hat geprasst) : riboulat, roulat, riotal, riblañ, breskenn, furikat, korfata, kofata, frikotañ, chervadiñ, ober bos, ober chervad, banvezañ, ober banvez, c'hoari lapavan, ober chegenn, kas anezhi, ober anezhi.
Prasser g. (-s,-) : **1.** pitaouer g., riboder g., ribod g., tourc'h g., rouler g., ribouler g., c'hwil g., bambocher g., festaouer g., fringer g., bever diroll g., orgeder g., farloter g., gadal b., louveg g., louvidig g., reilh g., ribler g., boufon g., kaser anezhi g. ; **2.** dispigner g., foeter g., foet-e-voutikl g., foet-boutikl g., foet-e-stal g., foeter-e-beadra g., foet-e-drantell g., lonk-e-drantell g., foraner g., kaser g., foet-boued g., trezer g., koufon g., dismantrer g., fouilhezer g., frigaser g., frip-e-drantell g., friper g., liper g., frip-e-zrouin g., friter g., kac'h-moudenn g., kalavrour g., kac'hilhour g.
Prasserei b. (-,-en) : roulerezh g., riboderezh g., riboulerezh g., reilhenn b., chervad b., chegenn b., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follentezioù lies.
Prasserin b. (-,-nen) : **1.** pitaouerez b., riboderez b., roulerez b., riboulerez b., bambocherez b., festaouerez b., fringerez b., beverez diroll b., farloterez b., riblerez b., kaserez anezhi b. ; **2.** foranerez b.
präsumieren V.k.e. (hat präsumiert) : ersoliañ, damgrediñ, argrediñ.
Präsumtiverbe g. (-n,-n) : hêr kentañ g., hêr tostañ g., hêr nesañ g.
Prätendent g. (-en,-en) : emvenner g.
Prätendentin b. (-,-nen) : emvennerez b.
Präteritum n. (-s, Präterita) : [yezh.] amzer-dremenet b.
Prätor g. (-s,-en) : [istor] pretor g.
Prätorianer g. (-s,-) : [istor] pretorian g.
prätorianisch ag. : [istor] pretorian.
prätorisch ag. : pretorel.
Prätorium n. (-s, Prätorien) : [istor] pretordi g.
Pratze b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn] pagnon g., kraban b., pav g./b., P. ibil g., peul g., meñgnez g.
Pratzenhieb g. (-s,-e) **/ Pratzenschlag** g. (-s,-schläge) : [su Bro-Alamagn] krabanad b., pavad g./b. ; *jemandem einen Pratzenschlag versetzen,* krabanata u.b., pavata u.b. ; *etwas mit einem Pratzenhieb zerschneiden,* pavliañ udb ; *einen Pratzenhieb bekommen,* tapout ur grabanad, pakañ ur pavad.
Prävalenz b. (-) : **1.** dreistelezh b., revezusted b., souridigezh b. ; **2.** [mezeg.] feur kleñvel g.
präventiv ag. : **1.** diarbennus, ... diarbenn, ... dizarbenn ; **2.** [mezeg.] ergurel, … ergurañ, … dizarbenn, … diarbenn.
Präventivkrieg g. (-s,-e) : brezel diarbenn g., brezel dizarbenn g.
Praxis b. (-, Praxen) : **1.** embreg g., embregerezh g., oberezh g., pleustr g., pleustrerezh g., oberezh pleustrek g., ober g., embregiezh b., pratik g. ; *Theorie und Praxis,* damkan hag embreg, damkaniezh hag embregiezh, kelennadurezh hag oberezh ; *die revolutionäre Praxis,* ar pleustr dispac'hel g. ; *etwas in die Praxis umsetzen,* lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat e pleustr, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da wir, kas udb da vat, kas udb da benn, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *als der Plan in die Praxis umgesetzt wurde,* pa zeuas ar c'hazh da razh ; *in der Praxis,* er pleustr, en un doare pleustrek ; *die Praxis kennenlernen,* deskiñ ar pratik ; **2.** boaz g./b., arver g., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g. ; **3.** kuzulva g. ; *ärztliche Praxis,* **a)** pratikoù ar mezeg lies. ; **b)** kabined mezegiezh g., studi-vezeg b., studi vedisin b.
praxisbezogen ag. **/ praxisnah** ag. : pleustrek.
Präzedenzfall g. (-s,-fälle) : diaraogad g., fed skouer g., kentskouer b. ; *einen Präzedenzfall schaffen,* sevel un diaraogad, ober eus udb ur fed skouer, lakaat un taol kentañ da fed skouer, krouiñ ur gentskouer ; *zum Präzedenzfall werden,* talvezout da lezenn.
Präzession b. (-,-en) : **1.** pilpotiñ g. ; **2.** [stered.] *Präzession der Erdachse, Zyklus der Präzession,* arlañs ar c'hedezioù b.
Präzessionsgeschwindigkeit b. (-) : tizh pilpotiñ g.
präzis ag. **/ präzise** ag. : resis, dik, spis, rik, pizh, pervezh, diouzh ar c'hompaz, graet d'ar just ; *das präzise Wort,* ar ger dik g. ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte,* dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er Grennamzer (seul vui ma tiskoueze resis ha sklaer penaos e veve ar gouerien er Grennamzer).
präzisieren V.k.e. (hat präzisiert) : resisaat, resizañ, spisaat, pishaat, pervezhañ, termenañ, didermenañ.
Präzisierung b. (-,-en) : spisadenn b., resisadur g., resisadenn b.
Präzision b. (-) : resisted b., resister b., spisted b., spister g., reizhded b., reizhder g., pervezhder g., pervezhded b., rikter g., pizhder g., pizhded b.

Präzisionsarbeit b. (-,-en) : labour bizh g., labour bervezh g., labour gourresis g., labour spis g., labour diouzh ar c'hompaz g., labour graet d'ar just g.
Predella b. (-,-s/Predellen) : [tisav.] predella b., solenn stern-aoter b., sichenn stern-aoter b.
predigen V.gw. (hat gepredigt) : prezegenniñ, sarmonal, misioniñ, pronañ, prezeg, kenteliañ ; *das Evangelium predigen,* prezeg an Aviel ; *tauben Ohren predigen,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, kouezhañ e gomzoù war an douar, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *die Vaterlandsliebe predigen,* prezeg karantez ar vro ; [kr-l] *einem hungrigen Magen ist nicht gut predigen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn**,** kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom.
Predigen n. (-s) : sarmonerezh g. ; *das Predigen auf Bretonisch wurde verboten,* berzet e voe prezegenniñ e brezhoneg.
Prediger g. (-s,-) : prezegenner g., sarmoner g., prezeger g., proner g., kentelier g. ; *evangelischer Prediger,* ministr g.
Predigermönch g. (-s,-e) : [relij.] frer prezegenner g., dominigad g.
Predigt b. (-,-en) : **1.** prezegenn b., prezeg g., sarmon g., pron g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem eine Predigt halten,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kenteliañ u.b. hir, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).
preien V.k.e. (hat gepreit) : [merdead.] hopal war, hopal da.
Preis g. (-es,-e) : **1.** priz g., gwerzh g., talvoudegezh b., talvoud g. ; a*bgemachter Preis,* priz divizet (tonket) g. ; *zum vereinbarten Preis,* d'ar priz divizet ; *erhöhter Preis,* priz kresket g. ; *der übliche Preis, der laufende Preis,* ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *herabgesetzter Preis,* priz digresket, priz izelaet g. ; *voller Preis,* priz leun g. ; *konstanter Preis,* priz padel g., priz digemm g. ; *eine Fahrkarte zum vollen Preis,* ur bilhed priz leun g. ; *etwas zum halben Preis verkaufen,* gwerzhañ udb evit hanter briz ; *Fahrkarte zum halben Preis,* bilhed hanter briz g. ; *seine Ware zu einem guten Preis absetzen,* ober foar vat, ober arc'hant mat eus e varc'hadourezh, kaout arc'hant mat eus e varc'hadourezh, tennañ arc'hant mat eus e varc'hadourezh, sevel arc'hant mat diwar gwerzh e varc'hadourezh ; *niedriger Preis, billiger Preis, günstiger Preis,* priz izel g., priz dister g., priz marc'had-mat g. ; *die hohen Benzinpreise,* keraouegezh ar strilheoul b., keraouez ar strilheoul b., kernez war ar strilheoul b., kerteri ar strilheoul b. ; *zu ermäßigten Preisen,* gant diskar a briz, gant diskenn-priz, war zistaol, gant distaol ; *bei sinkenden Preisen kaufen, bei fallenden Preisen kaufen,* prenañ war zigresk ; *diese Ware steht hoch im Preise,* priz 'zo war ar varc'hadourezh-se, uhel eo priz ar varc'hadourezh-se, kanañ a ra ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a dalv ker, ar varc'hadourezh-se a goust ker ; *dieses Jahr steht Obst nicht mehr so hoch im Preise,* marc'hadmatoc'h e vez ar frouezh er bloaz-mañ, gwelloc'h marc'had e vez ar frouezh er bloaz-mañ, gwell marc'had e vez ar frouezh er bloaz-mañ, izeloc'h e vez priz ar frouezh er bloaz-mañ ; *wie stehen die Schweinepreise ?* peseurt priz ez a ar moc'h ? da beseurt priz ez a ar moc'h ? ; *im Preise sinken,* marc'hadmataat, mont war a-dreñv, dont war a-dreñv, dont a-dreñv, bezañ un digresk gwerzh d'an dra-mañ-tra ; *im Preise steigen,* keraat, mont war-raok, mont war a-raok, mont d'an nec'h, lañsañ, bezañ lañs gant an dra-mañ-tra, bezañ ur c'hresk gwerzh d'an dra-mañ-tra, kreskiñ a briz (Gregor), kanañ, bezañ kresk war an dra-mañ-tra, mont war uhelaat, mont war-grec'h ; *die Preise steigen,* gorren (keraat, kreskiñ, uhelaat) a ra ar prizioù, mont a ra ar prizioù war-raok, mont a ra ar prizioù war a-raok, mont a ra ar prizioù d'an nec'h ; *die Benzinpreise steigen,* kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, kreskiñ a ra war ar strilheoul ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis,* pa vez reked eus un dra e vez bepred ker ; *der Preis für Butter ist auf vier Euro pro Pfund gestiegen,* deuet eo al lur amanenn e pevar euro ; *jahrelang blieben die Schweinepreise niedrig,* chomet e oa ar moc'h e priz izel e-pad meur a vloavezh, fall e oa war ar moc'h e-pad meur a vloavezh ; *die Preise fallen, die Preise sinken,* diskenn (izelaat, digreskiñ, gouzizañ) a ra ar prizioù, laoskaat a ra war ar prizioù, marc'hadmataat a ra an traoù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù, en diminu e ya ar prizioù, war ziminu e ya ar prizioù, distaol a zo war ar prizioù, disteurel a ra ar prizioù, ar prizioù a zeu a-dreñv ; *die Preise sind stabil geblieben,* ar prizioù a zo chomet e van van, ar prizioù a zo chomet evel-evel ; *die Preise gehen auf und nieder,* sav-diskenn a zo war ar prizioù ; *die Preise weichen nicht stark voneinander, die Preise liegen sehr nahe beieinander,* en em heuliañ a ra ar prizioù ; *fester Preis,* priz digemm g. ; *unerschwinglicher Preis,* priz dreistdiraez g., priz dreistker g., priz spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, divezh, ker-divalav, direzon, ruz, ken ker hag hini ar pebr da veurlarjez, an hanter re ger) g., priz na c'haller ket paeañ gant ar c'her m'emañ g., priz diroll g. ; *vorgeschriebener Preis,* priz ret g. ; *Preis nach Vereinbarung,* priz da zivizout (da dabutal, da varc'hata) g., marc'had diwar gendiviz g. ; *um den Preis wird nicht verhandeln,* ar priz 'zo ar priz ; *mit dem Preis*

heruntergehen, disteuler war e briz (war ar priz), ober un distaol war e briz, diskenn (izelaat) e briz, lakaat diskenn war e briz, marc'hadmataat e briz ; *den Preis hinauftreiben,* uhelaat (kreskiñ, keraat) e briz ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt, einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt,* tregont euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *er verlangte einen zu hohen Preis,* re ger e lakae ar priz, goulenn a rae ur priz re uhel, rewerzhañ a rae, soulwerzhañ a rae, hemañ a oa re griz en e c'hopr, hemañ a groge dreist e c'hopr, hemañ a groge re ennon, hemañ a groge ennon, gwall uhel e oa ar priz gantañ, re frank e oa e c'henoù, dreistgwerzhañ a rae, hemañ a oa re ger ; *nicht auf den Preis sehen,* na sellet berr, na zamantiñ d'e zispignoù, na vezañ amsell, na vezañ amsellus, na chom da amsellout, stagañ e chas diwar-goust silzig, na glask gwelet betek pegeit ez a an dispign, na espern war an dispign / na vezañ tostik (sellus, pizhik) / na chom da vindedañ (Gregor) (Gregor), na azezañ war e votoù ; *es kommt ihm nicht auf den Preis an,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *das ist mein letzter Preis,* **a)** [prener] ne'z in ket dreist ar priz-se, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se ; **b)** [gwerzher] ne'z in ket dindan ar priz-se ; [tr-l] *jeder Mensch hat seinen Preis,* tu 'zo da c'hounit n'eus forzh piv gant arc'hant ; *der Preis der Ehre,* an enebwerzh g. ; *um jeden Preis,* tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *um keinen Preis,* a briz ebet, nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, nag evit aour nag evit arc'hant, evit netra er bed, e mod ebet, a du ebet, e tu ebet, e nep giz / e nep tro / war nep tro (Gregor) ; *Lebenserhaltung um jeden Preis, lebenserhaltende Maßnahmen um jeden Preis,* arloup yac'hadel g.

2. priz g., pae g./b., maout g., kilhog g., garedon g., gopr g. ; *den Preis davontragen,* dont (mont, kas) ar maout (ar c'hilhog) gant an-unan, kaout ar priz / gounit ar priz (Gregor), dibradañ ar maout (ar priz kentañ), kaout pae, mont ar pae gant an-unan ; *die weiße Stute gewinnt den ersten Preis,* ar pae kentañ a ya gant ar gazeg wenn ; *der erste Preis wurde an ihn und einen anderen Kandidaten zu gleichen Teilen verliehen,* deuet eo ar priz kentañ gantañ, rampo gant unan all ; *dieses Pferd hat am großen Preis teilgenommen,* redet en doa ar marc'h-se evit ar priz bras ; *mit einem Preis auszeichnen,* prizañ, reiñ ur priz da ; *einen Schriftsteller mit einem Preis auszeichnen,* loreañ ur skrivagner ; *einen Preis auf den Kopf des Verbrechers setzen,* prometiñ ur garedon (ur gopr) da nep piv (da biv bennak) a bako an torfedour, lakaat ur garedon war penn an torfedour ; [tr-l] *ohne Fleiß kein Preis,* diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet en ur c'hweziñ – da-heul al labour emañ ar boued - neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - teil ha c'hwenn, ha labour ouzhpenn - teil ha c'hwenn, ha gra ar pezh a gari ouzhpenn - nep a zo re vak, re zibreder, en dezo poan gant an amzer - nep a labour start hag a-galon, ne varvo biken gant an naon - anez labourat n'ho po tamm - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed - n'eus poan aes ebet.

3. meuleudi b. ; *Preis sei Gott !* meuleudi da Zoue ! enor ha gloar da Zoue !

Preisabbau g. (-s) : digresk war ar prizioù g., digresk war ar priz g., diskenn war ar prizioù g., diskenn war ar priz g., distaol g.

Preisabschlag g. (-s,-abschläge) : distaol g., diskont g., rabat g., raval g., diskar g., diskenn-priz g.

Preisangabe b. (-,-n) : merk priz g., menegadur ar priz g.

Preisangebot n. (-s,-e) : kinnig g., kinnig priz g.

Preisangleichung b. (-,-en) **/ Preisanpassung** b. (-,-en) : reizhadenn ar prizioù b., adreizhañ ar prizioù g., adeeunañ ar prizioù g., steudadur ar prizioù g.

Preisansatz g. (-es,-ansätze) : [gwerzh diouzh ar c'hresk] priz izek kinniget g., priz deraouiñ g.

Preisanstieg g. (-s,-e) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g., kresk war ar priz g. ; *starker Preisanstieg,* kresk bras war ar prizioù g.

Preisaufschlag g. (-s,-aufschläge) : kresk-priz g.

Preisaufsichtsstelle b. (-,-n) : ofis evezhiañ ar prizioù g.

Preisauftrieb g. (-s,-e) : kresk war ar prizioù g.

Preisaushang g. (-s,-aushänge) : skritellerezh ar prizioù g.

Preisausschreiben n. (-s,-) : kenstrivadeg b., kevezadeg b.

Preisbehörde b. (-,-n) : gwazadur ar prizioù g., burev ar prizioù g.

Preisbeständigkeit b. (-) : stabilded ar prizioù b.

Preisbestimmung b. (-,-en) : feurbrizadur g., feuriadur g.

Preisbildung b. (-,-en) : stummadur ar prizioù g.

Preisbindung b. (-,-en) : priz ret g.

Preiselastizität b. (-) : *Preiselastizität der Nachfrage,* kestouegezh ar goulenn b.

Preiselbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** lus str. ; **2.** [norzh Europa] lus-gwern str., lus-taouarc'h str.

preisen V.k.e. (pries / hat gepriesen) : **1.** meuliñ, kanmeuliñ, enoriñ, brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, pronañ ; *jemandes Ruhm preisen,* kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b. ; *Gott preisen,* ober meuleudi da Zoue, kanañ meuleudi an Aotrou Doue, meuliñ Doue, kanmeuliñ Doue ; *gepriesen sei die allerseligste Jungfrau Maria !* ar Werc'hez Vari, meulet ra vezo ! ; **2.** soñjal gant an-unan, kavout d'an-unan ; *jemanden glücklich preisen,* kavout d'an-unan ez eo eürus u.b. ; *ich preise mich glücklich, dass ...,* mat eo din gwelet (laouen on o welet, laouen on da welet) e ..., stad a zo ennon pa …

Preiserhöhung b. (-,-en) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g.

Preisermäßigung b. (-,-en) : distaol g., rabat g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskenn war ar priz g., diskont g.

Preisexplosion b. (-,-en) : trummgresk ar prizioù g.

Preisfrage b. (-,-n) : **1.** goulenn en ur genstrivadeg g. ; **2.** afer a briz b., kistion a briz b.

Preisfreigabe b. (-,-n) : disparlañ ar prizioù g., disparladur ar prizioù g., frankizadur ar prizioù g., distardadur ar

prizioù g., diharzadur ar prizioù g., diskornadur ar prizioù g.

Preisgabe b. (-,-n) : **1.** dilez g., dilezidigezh b. ; **2.** diskuliadur g., trubarderezh g., flatrerezh g., gragailh g.

preisgeben V.k.e. (gibt preis / gab preis / hat preisgegeben) : **1.** lezel, leuskel, dilezel ; *jemandem preisgegeben sein,* bezañ e vuhez etre daouarn u.b., bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ dindan truez pe zidruez u.b., bezañ e trugarez u.b. (Gregor) ; *der Plünderung preisgeben,* reiñ d'ar beilh, leuskel da breizhañ, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap ; *seine Ehre preisgeben,* koll e enor, koll e anv mat, koll e vrud, koll e vrud vat, en em gousiañ ; **2.** diskuliañ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, brudañ, ober an diskuilh, disklozañ, dozviñ, disklêriañ, plantañ udb kuzh gant u.b. ; *er gibt sich nicht preis,* n'en em ro da zen ebet.

preisgekrönt ag. : loreet, kurunet ; *preisgekrönter Film,* film loreet g.

Preisgekrönte(r) ag.k. g./b. : loread g., loreadez b., kuruniad g., kuruniadez b.

Preisgericht n. (-s,-e) : strollad-barn g., bodad-priziañ g.

preisgünstig ag. : dizispign, emsav a-fet priz, emsavus a-fet priz, spletus a-fet priz, marc'had-mat, a briz dister, izel-briz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espernus ; *vergleichbare Produkte sind nirgends preisgünstiger zu kriegen,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *so preisgünstig wie,* koulz marc'had ha, kenkoulz marc'had ha, a genkoulz marc'had ha, ken marc'had-mat ha ; *preisgünstiger,* marc'hadmatoc'h, gwelloc'h marc'had, gwell marc'had, izeloc'h ; *dieses Gerät ist teuer, es war früher preisgünstiger,* ar mekanik-se a zo ker, a-raok e oa a-vihanoc'h (a-raok e veze gwerzhet divisoc'h) ; *preisgünstiger sein als die Konkurrenz,* reiñ gwelloc'h marc'had ; *am preisgünstigsten,* ar gwellañ marc'had, ar marc'hadmatañ ; *preisgünstiger Kauf, preisgünstiger Erwerb,* prenadenn vat b.

Preisherabsetzung b. (-,-en) : digresk war ar prizioù g., digresk war ar priz g., diskenn war ar prizioù g., diskenn war ar priz g., distaol g.

Preisindex g. (-es,-indizes) : feuriader ar prizioù g.

Preiskarussell n. (-s,-s) : P. prizioù cheñch-dicheñch lies.

Preisklasse b. (-,-n) : rummad prizioù g.

preiskrönen (hat preisgekrönt) V.k.e. : loreañ, kuruniñ, prizañ, priziañ, goprañ gant enor ; *dieses Buch wurde preisgekrönt,* loreet eo bet al levr-se, kurunet eo bet al levr-se.

Preislage b. (-,-n) : *in jeder Preislage,* evit pep priz, da bep seurt priz.

Preis-Leistungs-Verhältnis n. (-ses,-se) : keñver etre perzhded ha priz g., keñver perzhded ouzh priz g.

preislich ag. : a-fet priz, e-keñver priz.

Preislied n. (-s,-er) : meulgan g., kanenn b.

Preisliste b. (-,-n) : feurbrizioù lies., taolennad prizioù b., feuriader ar prizioù g.

Preisnachlass g. (-es,-nachlässe) : distaol g., rabat g., diskar a briz g., digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g., diskenn-priz g.

Preisnotierung b. (-,-en) : prizadur g., feuriadur g.

Preisofferte b. (-,-n) : kinnig g., kinnig priz g.

Preispolitik b. (-) : politikerezh e-keñver prizioù g., politikerezh a-fet prizioù g.

Preisregelung b. (-,-en) : reolennadur ar prizioù g.

Preisrichter g. (-s,-) : ezel ar strollad-barn g., ezel ar bodad-priziañ g., barner g.

Preisrückgang g. (-s,-rückgänge) : rabat war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g., digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g., diskenn war ar priz g., distaol g.

Preisrutsch g. (-es,-e) : disac'h ar prizioù g., rampadenn ar prizioù b., diruzadur ar prizioù g., rikladur ar prizioù g., livard ar prizioù g., rampadur ar prizioù g.

Preisschere b. (-,-n) : marz g., gavael ar prizioù g., gavaelad ar prizioù g.

Preisschießen n. (-s) : kenstrivadeg tennañ b., kevezadeg tennañ b., tennadeg b.

Preisschild n. (-s,-er) : tikedenn b., skritellig b.

Preisschleuderei b. (-,-en) : pilwerzh b., taol balaenn g., skub d'ar varc'hadourezh g., skarzh d'ar varc'hadourezh g., difoar b.

Preißelbeere b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Preiselbeere**.

Preissenkung b. (-,-en) : rabat war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g., diskenn war ar prizioù g., diskenn war ar priz g., distaol g.

Preisspanne b. (-,-n) : marz g., gavael ar prizioù g., gavaelad ar prizioù g.

Preisstabilität b. (-) : stabilded ar prizioù b.

Preisstand g. (-s,-stände) : live ar priz g., feur g.

Preissteigerung b. (-,-en) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g., keradur g., keraerezh g. ; *bei einer solchen Preissteigerung werden wir es nicht lange aushalten können,* ne vo ket tu da badout ken gant ar c'her m'eo deuet an traoù da vezañ.

Preissteigerungswelle b. (-,-n) : trummc'hwezadur ar prizioù g., taolad kresk war ar prizioù g., kaouad kresk war ar prizioù b.

Preisstopp g. (-s,-s) : skornadur ar prizioù g.

Preissturz g. (-es,-stürze) : disac'h ar prizioù g., rampadenn ar prizioù b., diruzadur ar prizioù g., rikladur ar prizioù g., livard ar prizioù g., rampadur ar prizioù g.

Preistabelle b. (-,-n) **/ Preistafel** b. (-,-n) : taolennad prizioù b., feurroll g.

Preisträger g. (-s,-) : loread g., kuruniad g.

Preisträgerin b. (-,-nen) : loreadez b., kuruniadez b.

Preistreiber g. (-s,-) : keraer g., kreskadour g., keradour g., dreistkresker g.

Preistreiberei b. (-,-en) : kresk-priz flodus ha malisius g., kresk war ar prizioù flodus ha malisius g.

Preisüberwachung b. (-,-en) : evezhierezh ar prizioù g.

Preisungleichheit b. (-,-en) : disparelezh etre ar prizioù b.

Preisunterbietung b. (-,-en) : gwerzh dindan ar priz boas b., gwerzh dindan ar priz ordinal b.

Preisvereinbarung b. (-,-en) : emglev war ar prizioù g.

Preisvergleich g. (-s,-e) : keñveriadur ar prizioù g., keñveridigezh ar prizioù b., keñveriadenn ar prizioù b.

Preisverleihung b. (-,-en) : roidigezh ar prizioù b., loreañ g. ; *eine Preisverleihung ablehnen,* nac'h ur priz.

Preisverständigung b. (-,-en) : kenemglev war ar prizioù g.

Preisverteilung b. (-,-en) : roidigezh ar prizioù b.
Preisverzeichnis n. (-ses,-se) : feuriader ar prizioù g.
Preisvorschriften lies. : reolennadur ar prizioù g.
preiswert ag. : dizispign, emsav a-fet priz, emsavus a-fet priz, spletus a-fet priz, marc'had-mat, a briz dister, izel-briz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espernus.
preiswürdig ag. : meulus, dellezek a veuleudi.
prekär ag. : bresk, diasur.
Prellbock g. (-s,-böcke) : [hentoù-houarn] harz penn-linenn g., stoker g.
Prellbolzen g. (-s,-) : [lu] toser g., skoer g., darskoer g.
prellen V.k.e. (hat geprellt) : **1.** lakaat da adlammat, lakaat da zazlammat ; **2.** [dre skeud.] punañ, gennañ, riañ ; *jemanden um etwas prellen,* ober gaou ouzh u.b. a udb, c'hwiblaerezh (skrapañ) udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., sammañ udb d'u.b., gennañ u.b. eus udb, riañ u.b. diouzh udb, houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., friponat u.b., fripañ udb digant u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., strobinellañ u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu prellen,* klasket en doa e c'hennañ eus dek euro, klasket en doa e riañ diouzh dek euro ; *er wurde um seinen Tageserlös geprellt,* outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour ; *der Geprellte,* an houperig g., ar begaod g.
V.em. : **sich prellen** (hat sich (t-rt/t-d-b) geprellt) : **1.** *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) prellen,* stekiñ ouzh udb ; **2.** *sich (t-d-b) etwas prellen,* bloñsañ udb, bronduañ udb, kreuiñ udb.
Preller g. (-s,-) : **1.** pezh mell taol g. ; **2.** [dre skeud.] fripon g., c'hwiblaer g., filouter g., touzer g., labous kleiz g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], korbiner g., sklanker g., straner g., strobineller g.
Prellerei b. (-,-en) : fliperezh g., korbinerezh g., floderezh g., touellerezh g., trubarderezh g., stranerezh g., strobinellerezh g., filouterezh g.
Prellpfahl g. (-s,-pfähle) : disoc'her g., bunt-rod g., disouezher g.
Prellschlag g. (-s,-schläge) : stroñs g, stroñsad g., stroñsadenn b.
Prellschuss g. (-es,-schüsse) : dazlamm g., adlamm g., astaol g., adtaol g.
Prellstein g. (-s,-e) : disoc'her g., bunt-rod g., disouezher g.
Prellung b. (-,-en) : [mezeg.] flastradur g., frikadur g., persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., kreuad g., chikerezh g., korreenn b., bloñsadurezh b., bloñserezh g. ; *sich eine Prellung zuziehen,* en em vloñsañ ; *sich eine Prellung am Arm zuziehen,* bloñsañ e vrec'h, bronduañ e vrec'h.
Premier g. (-s,-s) : pennvinistr g., kentañ ministr g.
Premiere b. (-,-n) : kentaenn b.
Premierminister g. (-s,-) : pennvinistr g., kentañ ministr g.
Presbyterialverfassung b. (-) : [relij.] presbiteriegezh b.
Presbyterianer g. (-s,-) : [relij.] presbiteriad g. [*liester* presbiteriz].
presbyterianisch ag. : [relij.] presbiteriat.
preschen V.gw. (ist geprescht) : [sport] diboufañ ; *Müller prescht vor (prescht nach vorn),* kemer a ra Müller penn ar redadeg, tremen a ra Müller ar re all, emañ Müller o leuskel a-raok, emañ Müller o vont war ar barr, emañ Müller o tremen ar re all, emañ bremañ Müller o charreat.
pressbar ag. : hag a c'hell bezañ gwasket, hag a c'haller moustrañ, moustradus, hevoustr.
Pressbarkeit b. (-) : gouestoni da vezañ gwasket b., moustradusted b., hevoustr g.
Pressblech n. (-s,-e) : parlak g.
Pressburg n. (-s) : [istor] Pressburg b., [hiziv] Bratislava b.
Pressdruck g. (-s) : gwaskadur g., moustradur g., nerzh gwaskañ g., gwask g., moustrañ g., moustr g., gwaskañ g.
Presse b. (-,-n) : **1.** gwaskell b., gwask g./b., gwaskerell b., gwaskerez b., moullerez b., presouer moull g. ; *das Buch ist unter der Presse,* dindan ar wask (dindan ar moull, er moull) emañ al levr ; *hydraulische Presse,* gwaskell dre zour b., gwaskell dre zournerzh b., gwaskell zourrenel b.
2. gwask b., kazetennoù lies., kelaouennoù lies., kazetennerien lies., kelaouennerien lies., paperioù lies., paperennoù lies., stlenn g. ; *Tagespresse,* gwask pemdeziek b., kelaouennoù pemdeziek lies., ar pemdeziegoù lies. ; *er wurde in der Presse angegriffen,* taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ ; *die Presse knebeln,* minellañ ar c'hazetennoù, minwalañ ar c'hazetennoù, mudañ ar c'hazetennoù ; *die Presse schreibt den letzten Mist,* forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar paperennoù ; [dre skeud.] *er hat gute Presse,* brudet mat eo, brud vat (anv mat, anv kaer) en deus.
Presseagentur b. (-,-en) : amsez kelaouiñ b., burev-kelaouiñ g.
Presseamt n. (-s,-ämter) : servij kelaouiñ g., bodad-kelaouiñ g., burev-kelaouiñ g.
Presseausweis g. (-es,-e) : kartenn gelaouenner b., kartenn gazetenner b.
Pressebericht g. (-s,-e) : pennad kazetenn g.
Presseberichterstatter g. (-s,-) : kelaouenner g., kazetenner g., kelaouer g.
Pressefeldzug g. (-s,-züge) : koulzad kelaouiñ g.
Pressefotograf g. (-en,-en) : luc'hskeudenner-kazetenner g.
Pressefreiheit b. (-) : frankiz ar wask b., frankiz ar moullañ b., frankiz ar c'helaouiñ b., frankiz embann b.
Pressekampagne b. (-,-n) : koulzad kelaouiñ g.
Pressekonferenz b. (-,-en) : displegadenn gelaouiñ b., displegadenn d'ar wask b., emvod kelaouiñ g., prezegenn-gelaouiñ b.
Pressemitteilung b. (-,-en) : kemennadenn d'ar gazetennerien b.
pressen V.k.e. (hat gepresst) : **1.** gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, pouezañ, eztennañ, flastrañ, frigasañ, frikañ, presañ ; *den Saft aus einer Zitrone pressen,* gwaskañ ur suraval evit kaout e chug, chugañ ur suraval, deverañ ur

suraval ; *in Ballen pressen,* boutellañ, tortellañ, balodiñ ; *Heu in Rundballen pressen,* rodellañ foenn ; *Öl pressen,* eztennañ eoul dre waskañ plant, tennañ eoul eus plant 'zo.
2. stardañ ; *jemanden ans Herz pressen,* stardañ u.b. ouzh poull e galon, stardañ u.b. etre e zivrec'h ; *ein gepresst voller Raum,* ur sal stambouc'het (leun-tenn, leun-kreñv, leun-blouk, leun-kouch, leun-chouk, bourr-sank) b. ; *dicht gepresst wie die Heringe,* ken start ha gliziged sall en ur varilh, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h ; *die Stirn an die Fensterscheibe pressen,* pegañ e dal ouzh gwerenn ar prenestr.
3. atahinañ, arabadiñ war, ober gwask war, ober war, ober ouzh ; *er wird von seinen Gläubigern gepresst,* atav e vez e gredourien war e chouk, e gredourien ne roont morse peoc'h dezhañ, e gredourien ne baouezont ket outañ, e gredourien a ra gwask warnañ, arabadiñ a ra e gredourien warnañ paeañ, e gredourien a ra outañ a-benn e lakaat da baeañ, ober a ra e gredourien warnañ a-benn e lakaat da baeañ.
4. [troioù-lavar] *ein Land pressen,* mac'homañ (mac'hañ, gwaskañ, moustrañ, mougañ, bresañ) ur vro ; [gwiad] *das Tuch pressen,* kommañ mezher (Gregor) ; [merdead.] *den Wind pressen,* bezañ tost d'an avel ; *Metall pressen,* darsankañ metal, molumiñ metal.
Pressen n. (-s) : gwask g., gwaskadenn b., gwaskerezh g., gwaskadur g., gwaskadurezh b., moustr g., mac'herezh g., mac'h g., moustradur g., moustrañ g., gwaskañ g.
Pressenotiz b. (-,-en) : pennadig g.
Pressereferat n. (-s,-e) : servij kelaouiñ g., bodad-kelaouiñ g., burev-kelaouiñ g.
Pressereferent g. (-en,-en) : prezour mediaouiñ g., prezour kelaouiñ g.
Pressereferentin b. (-,-nen) : prezourez vediaouiñ b., prezourez kelaouiñ b.
Pressereise b. (-,-n) : beaj aozet evit ar c'hazetennoù b., beaj aozet evit ar gazetennerien b., beaj kelaouiñ b.
Pressespiegel g. (-s,-) : brassell war ar c'hazetennoù g.
Pressesprecher g. (-s,-) : prezour mediaouiñ g., prezour kelaouiñ g.
Pressesprecherin b. (-,-nen) : prezourez vediaouiñ b., prezourez kelaouiñ b.
Pressestelle b. (-,-n) : servij kelaouiñ g., bodad-kelaouiñ g., burev-kelaouiñ g.
Pressestimme b. (-,-n) **/ Presseurteil** n. (-s,-e) : dezrevell ha displegadennoù dre ar c'hazetennoù, barnedigezh ar c'hazetennoù b., soñj ar c'hazetennoù g.
Pressevergehen n. (-s,-) : [gwir] felladenn gelaouiñ b.
Pressewesen n. (-s) : kelaouennerezh g.
Pressezeichner g. (-s,-) : treser-kazetenner g.
Pressflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn dindan wask b., liñvenn dindan wask b.
Pressform b. (-,-en) : moull gwaskell g., moull gwask g.
Pressgießen n. (-s) **/ Pressguss** g. (-es) : teuz dindan wask g., teuzerezh dindan wask g., teuzidigezh dindan wask b.
Pressholz n. (-es,-hölzer) : darbrenn g.
pressieren V.gw. (hat pressiert) : **1.** [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] bezañ difraeus, bezañ mallus, bezañ mall en ober ; **2.** *pressiert sein,* bezañ war vall, bezañ prez war an-unan, bezañ mall war an-unan, bezañ mil brez war an-unan, bezañ mall gant an-unan, bezañ preset, bezañ gwall breset, bezañ mall d'an-unan ober udb, bezañ krog an tan e lost e roched, bezañ dre brez, bezañ prez en an-unan, bezañ prez gant an-unan, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan, bezañ tizh war an-unan, bezañ kas war an-unan, bout jourdoul àr an-unan, kaout hast / kaout mall / bezañ mall d'an-unan / na c'hallout deport / na c'hallout gortoz (Gregor).
V.dibers. (hat pressiert) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] **1.** *es pressiert,* tremen mall eo en ober, despailh a zo, mill mal eo, poent eo kabalat, pase mall eo, n'eus ket amzer da goll, en em zifretañ 'zo ret ; **2.** *es pressiert ihm,* herr a zo warnañ, war vall emañ, prez a zo warnañ, mall a zo warnañ, mil brez a zo warnañ, mall a zo gantañ, preset eo, gwall breset eo, nag a gabal a zo warnañ, kas a zo warnañ, krog eo an tan e plouz e votoù, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e lost e chupenn), redek a ra evel pa vije o vont da lazhañ an tan, redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù gozh o klask lipat e revr dezhañ, krog eo an tan en e fourch, e prez emañ.
Pressklotz g. (-es,-klötze) : pladenn stardañ b.
Presskohle b. (-,-n) : brikennig-c'hlaou b., torpez glaou str.
Presskolben g. (-s,-) : ribouler waskañ g., bountell voustrañ b.
Pressling g. (-s,-e) : **1.** pezh gwasket g., pezh darsanket g. ; **2.** torpez str., brikennig-c'hlaou b.
Pressluft b. (-) : aer dindan wask g., aer gwasket g.
Pressluftbohrer g. (-s,-) **/ Pressluftbohrhammer** g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol-pigell dre aer gwasket g.
Presslufthammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] morzhol-pigell dre aer gwasket g.
Pressluftmeißel g. (-s,-) : burin dre aer dindan wask b., kizell dre aer dindan wask b., burin dre aer gwasket b., kizell dre aer gwasket b.
Pressölantrieb g. (-s,-e) : lankerezh dre eoul gwasket g.
Pressölpumpe b. (-,-n) : pomp dre eoul gwasket g.
Presspumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp moustrañ g.
Pressstroh n. (-s) : kolo gwasket str., plouz gwasket str.
Pressstück n. (-s,-e) : [tekn.] pezh gwasket g., pezh darsanket g.
Pressung b. (-,-en) : **1.** gwaskadur g., moustradur g., gwask g., moustrañ g. ; **2.** [dre skeud.] gwask g., gwaskerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g.
Pressuregroup b. (-,-s) : lobi g., strollad gwask g., stroll pouezañ g.
Prestige n. (-s) : lufr g., sked g., arwarzh g., briegezh b.
Presta-Ventil n. (-s,-e) : begel rod Sclaverand® g., begel rod Presta® g.
Pretiosen lies. : traezoù a dalvoudegezh vras lies.
Preuße g. (-n,-n) : **1.** Prusian g. ; *Paris wurde von den Preußen bombardiert,* bombezet e voe Pariz gant ar Brusianed ; **2.** [dre skeud.] *so schnell schießen die Preußen nicht,* n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ -

an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - n'eo ket krog an tan e plouz hor botoù - n'ez eus ket tan e-barzh an ti - n'eo ket erru ar mor - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug.
Preußen n. (-s) : Prusia b., Prus b.
Preußentum n. (-s) : spered prusian g., prusianelezh b.
preußisch ag. : prusian.
Preußischblau n. (-s) : glaz Prusia g.
Priapismus g. (-) : [mezeg.] priapelezh b.
Priapos g. **/ Priapus** g. : [mojenn.] Priapos g.
Prickelei b. (-,-en) : broudadur g., pikadurezh b., kemenerien lies.
prickeln V.gw. (hat geprickelt) : **1.** pikañ, broudata, debroniñ, flemmikañ, pigosat ; *der prickelnde Reiz des Neuen,* hilligoù an nevezenti lies., plijadur debronus degaset gant an traoù nevez b. ; *meine Narbe prickelt,* va figosat a ra va c'hleizhenn ; **2.** [diedoù] eonenniñ, bouilhañ, birviñ, greunenniñ, klogorenniñ.
Prickeln n. (-s) : debron g., berv b., debradur g., broudadur g., pikadurezh b., kemenerien lies., dantadur g.
Priel n. (-s,-e) : kanol vihan b.
Priem g. (-s,-e) : moñsad butun-karot g., chikenn b., chik-butun g. ; *seinen Priem kauen,* chikañ, chaokat butun.
priemen V.gw. (hat gepriemt) : chikañ, chaokat butun, kemer butun-chaok, kemer butun-beg.
Priemtabak g. (-s,-e) : butun-chaok g., butun-chik g., butun-beg g., butun-karot g., butun-roll g., chik g.
Prießnitz-Umschlag g. (-s,-Umschläge) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g.
Priester g. (-s,-) : [relij.] beleg g., ministr g. ; *ausgetrener Priester,* diveleg g., kloareg diveleget g. ; *diensttuender Priester, Messe lesender Priester,* ofiser g. ; *Priester im Ruhestand,* beleg doñv g. ; *Priester werden, Priester werden wollen,* mont da veleg, dont da veleg, belegiñ ; *einen Priester seines Amtes entheben,* terriñ u.b. a veleg, divelegiñ u.b., disakrañ u.b. ; *Priester, bei dem der Gottesdienst ewig lange dauert,* dever gouloù g., losker gouloù g. ; *einen Priester zu einem Kranken rufen,* kemenn d'ur beleg dont da welet ur c'hlañvour, gelver ur beleg war-dro ur c'hlañvour, gelver ur beleg da gaout ur c'hlañvour, gelver ur beleg, kemenn ur beleg.
Priesteramt n. (-s,-ämter) : [relij.] belegiezh b., stad a veleg b., ministrerezh g. ; *jemanden seines Priesteramtes entheben,* terriñ u.b. a veleg, divelegiñ u.b., disakrañ u.b. ; *aus seinem Priesteramt zurücktreten,* en em zivelegiñ, divelegiñ, mont er-maez a veleg, teuler e soutanenn.
Priestergewand n. (-s,-gewänder) : soutanenn b., lost-du g., gwiskamant iliz g., sae-veleg b. ; *ein Priestergewand anhaben,* bezañ dindan soutanenn ; *das Priestergewand ablegen,* teuler e soutanenn, en em zivelegiñ, divelegiñ, mont er-maez a veleg.
Priesterherrschaft b. (-) : beli ar veleien b., belegveli b., [gwashaus] beli al laboused du b., ren al laboused du g.
Priesterin b. (-,-nen) : belegez b.
priesterlich ag. : belegel., … beleg, kloerel.
priesterlos ag. : diveleg.
Priesterrock g. (-s,-röcke) : [relij.] soutanenn b., lost-du g., sae-veleg b. ; *einen Priesterrock anhaben,* bezañ dindan soutanenn.
Priesterschaft b. (-) : tud-a-iliz lies., beleien lies.
Priesterschule b. (-,-n) **/ Priesterseminar** n. (-s,-e) : kloerdi g.
Priesterstand g. (-s) : **1.** tud-a-iliz lies., beleien lies. ; *Priester- und Richterstand,* paotred o saeoù du lies. ; **2.** belegiezh b., stad a veleg b.
Priestertum n. (-s) : belegiezh b., stad a veleg b.
Priesterweihe b. (-,-n) : [relij.] urzhidigezh b., urzhiadur g.
Priesterwürde b. (-) : belegiezh b., stad a veleg b.
Prim b. (-,-en) : [relij.] prima g. (Gregor).
prima ag. : P. dreist, dispar, disheñvel, fiskal, tre, kabidan, beuz, gwellat ; *das ist ja prima,* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! gwellat ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! diouzh ar c'hentañ ! ur marvailh eo ! setu ur meuz kaer ! ; *wir verstehen uns prima,* en em glevet a reomp mat-dispar, en em gordañ a reomp mat-dispar ; *das ist ein prima Kerl,* un paotr tre eo, ur paotr kenañ eo hennezh, hennezh a zo ur paotr eus ar gwellañ, hennezh a zo ur paotr a'r gwellañ, hennezh a zo ur paotr eus ar re wellañ, gwellat paotr eo ! hennezh a zo un den a neuz, hennezh a zo un den da blijout ; *er ist ein prima Lehrer,* ur mailh da gelenn eo, gwellat kelenner ! ur c'helenner mat-krak a zo anezhañ ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] gwashat kelenner eo, ur gwall gelenner eo ; *das ist ein prima Buch,* emañ al levr-se en e barfeted.
Prima b. (-, Primen) : **1.** [skoliadez] *die Prima,* ar penn klasad g., ar gentañ en he c'hlasad b. ; **2.** [klasoù] *die Unterprima,* an eilvet klas g. ; *die Oberprima,* ar c'hlas kentañ g.
Primaballerina b. (-, Primaballerinen) : penngorollerez b.
Primadonna b. (-, Primadonnen) : pennganourez b.
Primaner g. (-s,-) : lisead eus an eilvet klas pe eus ar c'hlas kentañ g., kentaad g. [*liester* kentaidi].
Primanerin b. (-,-nen) : liseadez eus an eilvet klas pe eus ar c'hlas kentañ b., kentaadez b.
Primar g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] pennvezeg g.
Primär n. (-s) : hoalad kentañ g., kentañ hoalad g.
primär ag. : kentañ, izelañ, … diazez, kentael, kentañ renk.
Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-razh, da gentañ unan.
Primäre(r) ag.k. g./b. : [bred.] primidig g., primidigez b.
Primäraffekt g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] azon g., deroù ur c'hleñved g., merkoù kentañ ar c'hleñved lies., arouezioù kentañ ar c'hleñved lies., diwan ar c'hleñved g., sinoù ar c'hleñved da zont lies., diouganoù ar c'hleñved da zont lies. ; **2.** [bred.] trivlidigezh kentael b.
Primärenergie b. (-,-n) : energiezh kentañ renk b., gremm naturel g.
Primärfarbe b. (-,-n) : pennliv g., liv kentañ renk g.
Primärfunktion b. (-) : [bred.] primidigezh b.
Primaria b. (-,Primariae) : [Bro-Aostria] pennvezegez b.
Primarius g. (-, Primarien) : **1.** [Bro-Aostria] pennvezeg g. ; **2.** pennviolinour g., pennvioloñsour g., pennvioloñser g.
Primärkreis g. (-es,-e) **/ Primärkreislauf** g. (-s,-läufe) : [nukl.] amredad kentañ renk g.

Primärkühlkreislauf g. (-s,-läufe) : [nukl.] amredad yenaat kentañ renk g.
Primärliteratur b. (-) : lennegezh diazez b., skridoù orin lies.
Primärschaltung b. (-,-en) : [fizik] pun kentañ renk g.
Primarschule b. (-,-n) : [Bro-Suis, Liechtenstein] skol kentañ derez b.
Primärsektor g. (-s,-en) : kentañ gennad g., gennad kentael g.
Primärspule b. (-,-n) : [fizik] pun kentañ renk g.
Primärstrom g. (-s,-ströme) : red tredan kentañ renk g.
Primärzeit b. (-) : hoalad kentañ g., kentañ hoalad g.
Primas g. (-,-se) : **1.** [relij.] eskob-meur g., primad g., pennarc'heskob g. ; **2.** [sonerezh] biolinour kentañ g., pennviolinour g., pennvioloñsour g., pennvioloñser g.
Primat g. (-s,-e) : **1.** hol g., kentaelezh b., preveudi g., dinañ renk b., kentañ renk b., dreistelezh b., brilec'h g. ; Primat *der praktischen Vernunft,* kentaelezh ar poell pleustrek b. ; **2.** [relij.] primaj g., primadiezh b.
Primaten lies. : [loen.] primated lies., uhelloened lies.
Prime b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] **a)** tonegell b. ; **b)** lodenn gentañ b. ; **2.** [mat.] niver kentañ g.
Primel b. (-,-n) : [louza.] boked-laezh g., boked-an-hañv g., bleuñv-nevez str., triñchin koukoug str.
Primelgewächse lies. : primuleged lies.
Primi *liester evit* **Primus**.
primitiv ag. : **1.** kentidik, kentvedel ; **2.** kentañ, diazez ; **3.** simpl, plaen, didres ; **4.** lourt, bouc'h, pout, teuc'h, teuc'hek, tezeok, difeson, disneuz, rust, gouez, kleuk, garzenn, hudur ; *ein primitiver Mensch,* ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den disneuz g., un den dizoare g., un den rust g., ur spered berr a zen g. ; *primitive Sprache,* yezh distuz b. ; *primitiver Antikommunismus,* enepkomunouriezh klañvidik b.
Primitive(r) ag.k. g./b. : kentidig g. [*liester* kentidien], kentidigez b., henstuzad g., henstuzadez b.
Primitivität b. (-) : **1.** perzh orin g., perzh kentidik g. ; **2.** kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g. ; **3.** dizereadegezh b., disevender g. ; **4.** [istor mab-den] stad kentañ-holl b., kentstad b., stad kent b., stad a ouezoni g., gouezoni b., mare ar ouezidi g.
Primitivling g. (-s,-e) : amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., kozh palastr g., pagan g., Yann seitek g., palod g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., den difeson g., den disneuz g., den rust g.
Primiz b. (-,-en) : [relij.] oferenn gentañ ur beleg nevez b., oferenn nevez b.
Primizien lies. : [Henamzer] preveudi g., premedi g., preveudiad g.
Primoinfektion b. (-,-en) : [mezeg.] kentporead g.
Primus g. (-,-se/Primi) : [skol] *der Primus,* ar penn klasad g., ar c'hentañ en e glasad g.
Primzahl b. (-,-en) : [mat.] niver kentañ g.
Printe b. (-,-n) : [kegin.] bara-mel g.
Printmedium n. (-s,-medien) : kazetennoù lies., kelaouennoù lies.
Prinz g. (-en,-en) : priñs g., tiern g. ; *seine Kinder wie fürstliche Prinzen erziehen,* sevel e vugale en aotrounez.
Prinzessin b. (-,-nen) : priñsez b.
Prinzgemahl g. (-s,-e) : [pried ar rouanez] priñs kenseurt g.
Prinzip n. (-s, Prinzipien) : pennaenn b., pennreolenn, pennstur g., pennsturienn b., pennaenn a vuhezegezh b., reolenn a vuhez b., reol b., kelennadurezh b. ; *das Prinzip der Volkssouveränität,* pennaenn riegezh ar bobl b. ; *Avogadrosches Prinzip,* savelenn Avogadro b. ; *aus Prinzip,* en abeg d'e bennaennoù a vuhezegezh, en abeg d'e reolennoù a vuhez, evit heuliañ e reolennoù a vuhez ; *im Prinzip,* hervez kont, sur a-walc'h, ma ya pep tra reizh hag en urzh, m'emañ pep tra war e reizh (en e reizh, en urzh vat), diouzh pennaenn ; *auf einem Prinzip herumreiten,* derc'hel strizh d'ur bennreolenn, heuliañ strizh ur bennreolenn ; *er ist seinen Prinzipien treu,* ober a ra hervez e bennaennoù a vuhezegezh, derc'hel a ra start d'e reolennoù a vuhez, delc'her a ra tost d'e reolennoù a vuhez, fidel eo d'e bennaennoù a vuhezegezh, fidel e chom oc'h ober diouzh e bennaennoù a vuhezegezh, reizhañ a ra e vuhez diouzh e bennaennoù a vuhezegezh, un den a feiz eo, un den a gredenn eo.
Prinzipal[1] g. (-s,-e) : [kozh] rener g., patrom g.
Prinzipal[2] n. (-s,-e) : [ograou] praestant g., bondoner g.
Prinzipat g./n. (-s) : **1.** [istor] [tachenn] priñsadelezh b. ; **2.** [reizhiad] priñsiezh b.
prinzipiell ag. : **1.** diazez, penn-, pennañ ; **2.** groñs, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, krenn, krak ; **3.** en abeg d'e bennaennoù a vuhezegezh, en abeg d'e reolennoù a vuhez, evit heuliañ e reolennoù a vuhez, diouzh pennaenn.
prinzipienfest ag. : leal d'e bennaennoù a vuhezegezh, leal d'e reolennoù a vuhez ; *prinzipienfester Mensch,* den a feiz g., den a gredenn start g., den leal d'e bennaennoù a vuhezegezh g., den leal d'e reolennoù a vuhez g.
Prinzipienfrage b. (-,-n) : afer a reol b., afer a bennaenn vuhezegezh b., afer a reolenn vuhez b., afer a feiz b., afer a gredenn start b.
prinzipienlos ag. : divezhet, frank (lark) e goustiañs.
Prinzipienreiter g. (-s,-) : spered strizh a zen g., pismiger g., chaoker-laou g., den dibleg g., flemmer g., beg m'en argarzh g., paotr strizh e vañch g. ; *ein Prinzipienreiter sein,* bezañ strizh a revr, bezañ strizh e spered, heuliañ strizh e reolennoù a vuhez, derc'hel start betek re d'e reolennoù a vuhez, delc'her tost betek re da reolennoù an dereadegezh ; *er ist ein verbohrter Prinzipienreiter,* ur spered strizh a zen eo, ur pismiger eo, ur chaoker-laou eo, ur flemmer eo, un den dibleg eo, ur chipoter eo, un troc'her-laou eo, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, ur spered skars (ur spered skort) a zen eo, ur revr strizh eo, ur bindeder eo.
prinzipientreu ag. : leal d'e bennaennoù a vuhezegezh, leal d'e reolennoù a vuhez ; *prinzipientreuer Mensch,* den a feiz g., den a gredenn start g., den leal d'e bennaennoù a vuhezegezh g., den leal d'e reolennoù a vuhez g.
prinzlich ag. : priñsel, ... priñs.
Prinzregent g. (-en,-en) : priñs rejant g.
Prinzregentin b. (-,-nen) : priñsez rejant b., priñsez rejantez b.
Prior g. (-s,-en) : [relij.] priol g., tad priol g.
Priorat n. (-s,-e) : **1.** [tachenn] priolelezh b. ; **2.** [karg] prioliezh b. ; **3.** [savadur] prioldi g.

Prioratpfründe b. (-,-n) : prioli g.
Prioratsamt n. (-s,-ämter) */* **Prioratswürde** b. (-) : prioliezh b.
Priorei b. (-,-en) : **1.** [tachenn] priolelezh b. ; **2.** [karg] prioliezh b. ; **3.** [savadur] prioldi g.
priori Adv. : *a priori,* **1.** a priori ; **2.** diouzhtu-kaer, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, diwar blaen ha barr, kent arnodiñ, a-raok an arnodad.
Priorin b. (-,-nen) : [relij.] priolez b., mamm briolez b.
Priorisierung b. (-,-en) : tebetañ g.
Priorität b. (-,-en) : **1.** kentelezh b., diagentelezh b. ; **2.** kentwir g., prioriezh b. ; **3.** tevet g., tevetegezh b. ; *bei etwas Prioritäten setzen, bei etwas Prioritäten bestimmen, bei etwas Prioritäten festlegen,* merkañ tevetoù d'udb ; *Prioritäten setzen,* tebetañ.
Prioritätenliste b. (-,-n) : roll ar prioriezhioù g., urzh tevetegezh g.
Prioritätensetzung b. (-,-en) : tebetañ g.
Prise b. (-,-n) : **1.** meudad g., meudadenn b., kuchennig b., ivinad g., begad g., strinkadenn b., briñsenn b., frevenn b., piñsad g., piñsadenn b., klorenn b., kontelladig b., beskennad b. ; *eine Prise Salz,* ur meudad holen g., ur guchennig holen b., un ivinad holen g., ur begad holen g., ur piñsad holen g., ur biñsadenn holen b. ; *in die Suppe eine Prise Salz hinzugeben,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *eine Prise Zucker,* ur strinkadenn sukr b. ; *eine Prise Tabak,* ur banne butun g., ur bannac'h butun g., ur friad butun g., ur meudad butun-fri g., ur vriñsenn vutun b., ur wech vutun b., un tognad butun g., un dognadenn vutun b. ; **2.** [merdead.] lestr tapet g., lestr skrapet g., preizhadenn b., preizhenn b., preizh g.
Prisma n. (-s, Prismen) : kengereg g., prism g.
prismatisch ag. : kengerek, prismatek, prismheñvel.
Prismenfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn-hirwel b
Prismenglas n. (-es,-gläser) : pellunedoù lies., gevellunedenn b., lunedenn-hirwel b.
Pritsche b. (-,-n) : **1.** bataraz b., pennbazh b. ; *Narrenpritsche,* bataraz harlikin b., pennbazh harlikin b., sabrenn goad b. ; **2.** [gwele] fled g., fledenn b., gwele-rez g. ; **3.** [kirri-samm] gorread kargañ g., gorre kargañ g., benn g.
pritscheln V.gw. (hat gepritschelt) : [Bro-Aostria] ober soubig (bourbouilhat, fourdouilhat, fankigellañ, kabouilhat, ribouilhat, diskrapañ, foutouilhat, patouilhañ) en dour, kalemarc'hiñ dour, patouilhat dour, palvata dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour.
Pritschenanhänger g. (-s,-) : adkarr gant ur gorre kargañ g.
Pritschenwagen g. (-s,-) : tumporell b.
privat ag. : prevez, hiniennel, an-unan, klet ha kloz, divoutin, disforan ; *das ist eine private Angelegenheit,* prevez eo an afer-se ; *auf privatem Wege,* **a)** eñ e-unan, drezañ e-unan ; **b)** war (dre) un hent prevez ; *ich möchte Sie privat sprechen, ich bitte Sie um ein privates Gespräch,* me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig).
Privatabmachung b. (-,-en) : emglev dre gaer g., emglev dindan siell brevez g. ; *als Privatabmachung,* dindan siell brevez, dre gaer.
Privatadresse b. (-,-n) : chomlec'h prevez g.
Privatangelegenheit b. (-,-en) : afer brevez b.
Privatbesitz g. (-es) : perc'henniezh prevez b.
Privatbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh prevez g.
Privatdetektiv g. (-s,-e) : igounier prevez g.
Privatdozent g. (-en,-en) : mestr-prezegenner g.
Privatdozentin b. (-,-nen) : mestrez-prezegennerez b.
Privateigentum n. (-s) : **1.** tachenn brevez b., tra brevez g. ; **2.** perc'henniezh prevez b.
Privatgelehrte(r) ag.k. g./b. : gouizieg hag a ra enklaskoù diouzh e benn e-unan g., gouiziegez hag a ra enklaskoù diouzh he fenn hec'h-unan b.
Privatgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh prevez b., kevredad prevez g.
Privatier g. (-s,-s) : leveour g.
privatim Adv. : ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri, etre eñ ha me.
Privatinteresse n. (-s,-n) : laz prevez g., laz an-unan g., mad hiniennel g., mad an-unan g., deur hiniennel g., interest hiniennel g., interest an-unan g.
privatisieren V.k.e. (hat privatisiert) : lakaat da brevez, prevesaat, prevezañ, distrollañ ; *privatisiertes Unternehmen,* embregerezh prevesaet g.
Privatisierung b. (-,-en) : prevesadur g., prevesaat ; *die Privatisierung von Volksunternehmen,* prevesadur embregerezhioù foran g. ; *gegen die Privatisierung kämpfen,* stourm ouzh ar prevesaat.
Privatissimum n. (-s, Privatissima) : [skol-veur] prezegenn brevez b., kentelioù na vezont ket digor d'an holl lies., kentelioù disforan lies.
Privatklinik b. (-,-en) : klinikenn brevez b.
Privatkundschaft b. (-) : arvalien brevez lies.
Privatleben n. (-s) : buhez prevez b., buhez klet ha kloz b. ; *Eingriff in das Privatleben,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù prevez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g. ; *er darf sich doch nicht in mein Privatleben einmischen,* n'en deus ket da welet war va zraoù.
Privatlehrer g. (-s,-) : kelenner prevez g., tigelenner g., kelenner-ti g.
Privatmann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** den prevez g., preveziad g., den en e berzh g., den en e bart g. ; **2.** leveour g.
Privatpalast g. (-es,-paläste) : ostel g., maner g., ti aotrounez g., noblañs b., porzh g.
Privatpatient g. (-en,-en) : klañvour prevez g., klañvdiad prevez g.
Privatperson b. (-,-en) : den prevez g., preveziad g., den en e berzh g., den en e bart g.
Privatrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir keodedel g., gwir prevez g.
Privatrechtspersönlichkeit b. (-) : [gwir] tudelezh prevez b.
Privatsache b. (-,-n) : afer brevez b.
Privatschloss n. (-es,-schlösser) : ostel g., maner g., ti aotrounez g., noblañs b., porzh g.
Privatschule b. (-,-n) : skol divoutin b., skol brevez b., skol libr b.

Privatsphäre b. (-) : amgant prevez g., amgant ar vuhez prevez g. ; *Verletzung der Privatsphäre,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù privez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g.
Privatstunde b. (-,-n) : kentel skoazell b. ; *Privatstunden geben,* reiñ kentelioù skoazell.
Privatunternehmen n. (-s,-) **/ Privatunternehmung** b. (-,-en) : embregerezh prevez g.
Privaturkunde b. (-,-n) : [istor] akta dindan siell brevez g.
Privatvergnügen n. (-s) : plijadur an-unan b. ; *zu seinem Privatvergnügen,* evit dezhañ kaout plijadur.
Privatweg g. (-s,-e) : hent prevez g.
Privatwirtschaft b. (-) : lodenn brevez an armerzh b., rann brevez an armerzh b., gennad prevez g.
Privatzweck g. (-s,-e) : implij prevez g. ; *zu Privatzwecken,* evit an-unan, evit un implij prevez.
Privileg n. (-s,-ien) : gwir-dreist g., brient g., dreistgwir g., gwallziforc'h g.
privilegieren V.k.e. (hat privilegiert) : dreistgwiriañ, brientekaat.
privilegiert ag. : brientek ; *die privilegierten Klassen,* ar renkadoù o deus ar muiañ lies., ar vrienteien lies., ar vrienteged lies., ar renkadoù pinvidikañ lies., an dud a dra lies.
pro araog. : dre ; *pro Stück,* dre bezh, dre unanenn ; *drei Euro pro Stück,* tri euro an tamm, tri euro ar pezh, tri euro pep hini, P. tri euro al loen ; *pro Zentner,* dre gant lur, ar c'hant-lur ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt, einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt,* tregont euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *pro Kopf, pro Person,* ar penn, pep hini, dre benn, dre bep den, dre zen, pep a ; *sie bekommen zwei Brote pro Person,* pep a ziv dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dezho, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre benn, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre zen, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre bep den ; P. *pro forma,* d'ober frink, evit ar gwel, evit mirout an diavaezioù kaer, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol, evit ober diouzh ar reolennoù, furmel ; *pro domo sprechen,* prezeg evit e sac'h, pediñ evit e sac'h, komz evit e c'hodell ; *einmal pro Tag,* ur wech bep deiz, ur wech bemdez, ken alies ha bemdez ; *ich esse höchstens dreimal pro Tag,* tri fred bemdez eo ar muiañ a zebran ; *einmal pro Tag und manchmal öfter,* bemdez pe liesoc'h ; *mehr als einmal pro Tag,* aliesoc'h eget bemdez ; *er verdient achtzig Euro pro Tag,* pevar-ugent euro en deus a zevezh, gounit a ra pevar-ugent euro d'e zervezh, gounit a ra pevar-ugent euro an deiz ; *er verdient dreitausend Euro pro Monat,* gounit a ra tri mil euro d'e viz, touch a ra tri mil euro d'e viz ; *zweimal pro Monat,* div wech ar miz, div wech dre viz ; *pro Tag,* da zeiz, an deiz, d'e zervezh, evit e zervezh, bemdez.
Pro n. (-s) : *das Pro und Kontra,* ar ya hag an nann, an daou du, ar rag hag ar perag.
Probabilismus g. (-) : **1.** [Akademia Nevez] gwirheñvelouriezh b. ; **2.** [pec'hedoniezh] aprouadouriezh b. ; **3.** [Heisenberg] tebegouriezh b.
Probabilist g. (-en,-en) : **1.** [Akademia Nevez] gwirheñvelour g. ; **2.** [pec'hedoniezh] aprouadour g. ; **3.** [Heisenberg] tebegour g.
probabilistisch ag. : **1.** [Akademia Nevez] gwirheñvelouriezhel, gwirheñvelouriel ; **2.** [pec'hedoniezh] aprouadouriezhel, aprouadouriel ; **3.** [Heisenberg] tebegouriezhel, tebegouriel, tebegel.
Probabilität b. (-,-en) : **1.** gwirheñvelder g., gwirheñvelded b. ; **2.** [skiantoù] tebegezh b., tebegenn b.
Proband g. (-en,-en) : den implijet evit un arnod g., arnodennad g., prouadad g., [dre skeud.] gozig-arnod g.
Probandin b. (-,-nen) : plac'h implijet evit un arnod b., arnodennadez b., prouadadez b., [dre skeud.] gozig-arnod g.
probat ag. : en e reizh, amprouet.
Probe b. (-,-n) : **1.** amprou g., amprouenn b., amprouadur g., taol-esae g., esa g., esae g., taol-arnod g., prouad g., prouatadenn b., arnod g., arnodenn b. ; *auf die Probe stellen,* amprouiñ, distranañ, temptañ, arnodiñ, ober un amprou (eus udb), ober amprou (eus udb) (Gregor) ; *jemandes Treue auf die Probe stellen,* lakaat lealded u.b. en amprou, arnodiñ fealded u.b., temptañ lealded u.b., arnodiñ u.b. ; *etwas auf Probe (zur Probe) nehmen,* ober un taol-esae gant udb, kemer udb keit a welet ; *jemanden auf Probe (zur Probe) nehmen,* kemer u.b. war amprou, ober amprou eus talvoudegezh u.b. (Gregor), amprouiñ talvoudegezh u.b. e-pad ur mare, kemer u.b. keit a welet ; *die Probe bestehen,* prouiñ (diskouez) e dalvoudegezh, dont a-benn eus an amprou, dont an amprou da vat gant an-unan ; *die Kraftprobe,* amprouadur e nerzh g., an amprou eus e nerzh g. (Gregor) ; *Feuerprobe,* **a)** [ster rik] amprouadur eus an dalc'husted ouzh an tan g. ; **b)** [istor] barn dre an tan b. ; **c)** [dre skeud.] krogad kentañ war linenn an tan g. ; *er hat die Feuerprobe bestanden,* diskouezet en deus e nerzh hag e gadarnded, prouet en deus e dalvoudegezh hag e gadarnded.
2. prouenn b. ; *Proben von Mut geben,* diskouez e nerzh-kalon, prouiñ e gadarnded ; *die Probe ablegen,* prouiñ, lakaat anat gant ur brouenn ; *auf eine Rechnung die Probe machen,* lakaat anat (prouiñ) ez eo mat ur jedadenn bennak.
3. tañva g. ; *Leseprobe,* un tañva eus ul levr g. ; *Stichprobe,* sondadur g., tamm esae g. ; *eine Kostprobe machen,* ober un tañva d'ur meuz bennak , blazañ (tañva) ur meuz bennak.
4. [c'hoariva] pleustradeg b.
Probeabdruck g. (-s,-e) **/ Probeabzug** g. (-s,-züge) : [moull.] ragamprouenn b., amprouenn b.
Probeabitur n. (-s) : bachelouriezh wenn b.
Probearbeit b. (-,-en) : taol-arnod g., taol-esae g.
Probebilanz b. (-,-en) : mentel brientiñ b., mentel ragaozañ b.
Probebogen g. (-s,-/-bögen) : amprouenn b., standilhon g., santilhon g.
Probebohrung b. (-,-en) : sontadenn b., sontadur g.
Probedienst g. (-es) : staj g., amprouadur g., staj g.
Probeexemplar n. (-s,-e) : standilhon g., standilh g., santilhon g., kentpatrom g., rakskouerenn b., ragamprouenn b., skouerenn digoust b.

Probefahrt b. (-,-en) : tro esae b. ; *eine Probefahrt machen,* amprouiñ ur c'harr-tan, arnodiñ ur c'harr-tan, esaeañ ur c'harr-tan, ober un dro esae.
probefest ag. : amprouet, en e reizh.
Probeflug g. (-s,-flüge) : nij esae g., nijadenn esae b., tro nij esae b.
Probegalopp g. (-s,-s) : [dre skeud.] tro esae b., amprouadur g., taol-esae g.
Probeheft n. (-s,-e) : [kazetenn] standilhon g., skouerenn digoust b.
Probejahr n. (-s,-e) : **1.** bloavezh arnod g., bloavezh amprouadur g. ; **2.** [relij.] amzer-arnod b., neveziadelezh b.
Probekandidat g. (-en,-en) : stajiad g.
Probekörper g. (-s,-) : korf arnod g.
Probelauf g. (-s,-läufe) : taol-esae g.
Probelehrer g. (-s,-) : [kelenner] stajiad g.
Probelehrerin b. (-,-nen) : [kelennerez] stajiadez b.
Probelieferung b. (-,-en) : kasadenn kement hag esaeañ b., kasadenn da c'houzout hag-eñ e vezo kavet mat b., kasadenn evit ober un taol esae b.
proben V.k.e. (hat geprobt) : **1.** amprouiñ ; **2.** pleustriñ war ; *ein Theaterstück proben,* pleustriñ war ur pezh c'hoari.
Probenahme b. (-,-n) : erlamad g., erlamadur g.
Probenentnahme b. (-,-n) : standilhonadur g., standilhonerezh g., standilhonañ g.
Probenummer b. (-,-n) : kentpatrom g., rakskouerenn b., ragamprouenn b., skouerenn digoust b.
Probeserie b. (-,-n) : steudad arnod b., raksteudad b.
Probestück n. (-s,-e) : standilhon g., standilh g., santilhon g., skouerenn digoust b.
probeweise Adv. : da c'houzout hag-eñ e vezo mat, da c'houzout hag-eñ e vezo kavet mat, evit ober un taol esae.
Probezeit b. (-,-en) : **1.** prantad arnodiñ g., prantad esae g., amzer-arnod b., amprouadur g. ; **2.** [relij.] neveziadelezh b.
probieren V.k.e. (hat probiert) : tañva, klask, esaeañ, amprouiñ, arnodiñ, arnodenniñ ; *ein Gericht probieren,* tañva (blazañ, blaseta, blasaat, goustiñ, raktañva) ur meuz bennak, ober un tañva d'ur meuz bennak ; *ein Gericht vorsichtig probieren*, moustañva ur meuz bennak ; *ein Gericht mehrmals probieren*, blazañ ha divlazañ ur meuz bennak ; *diese Speise habe ich schon mal probiert,* n'emaon ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se ; *einen Hut probieren,* esaeañ un tog, arnodiñ un tog ; *Probieren geht über Studieren,* ret eo gouzañv da gaout skiant - o vañsonat e teuer da vezañ mañsoner.
Probierglas n. (-es,-gläser) : amprouetez b., amprouetenn b., pibenn amprou b.
Probierstein g. (-s,-e) : maen diskulier g., maen-touch g., maen-arnod g.
Probiertiegel g. (-s,-) : kleuzeur amprou b., digemmesker g.
Problem n. (-s,-e) : **1.** kudenn b., pellenn b., luziadell b., skoulmadell b., skoulmad g., dalc'h g., chastre g., darbar g., diaester g., bec'h g., poan b., kempenn b., diaez g. ; *ein Problem lösen,* diluziañ (diskoulmañ) ur gudenn, diskoulmañ un dalc'h, kavout poell (penn, penn vat) d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar skoulm (ar pleg, an dalc'h, ar c'hraf), kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, dibunañ ur gudenn, dirouestlañ ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas, diluziañ ur gwiad, plaenaat ur gudenn, ingalañ ur gudenn ; *Probleme haben früher oder später alle,* da bep hini e reuz hag e drubuilh ; *er will nicht von seinen Problemen sprechen,* hennezh ne gonto ket e zoareoù, hennezh ne lavaro ket e stal ; *ein kniffliges Problem,* un uz spered g., ur c'holl-skiant g., un torr-spered g., ur gwir bistri g., ur gudenn lous b. ; *wir haben ein Problem,* emaomp en ur gudenn ; *das ist das Problem,* aze emañ an dalc'h, aze emañ an taol evidomp, eno emañ ar gempenn ; *das Problem bleibt ungelöst,* n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **2.** [skiantoù] kudenn b.
Problematik b. (-) : strollad kudennoù g., kudennadur g.
problematisch ag. : **1.** arvarus, rouestlet, luziet, diaes dont a-benn anezhañ, kudennek, kudennel ; **2.** [skiantoù] kudennel.
Problemfall g. (-s,-fälle) : **1.** kudenn b., pellenn b., luziadell b., skoulmadell b., skoulmad g. ; **2.** [den] den diaes dont a-benn anezhañ g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., tourmant a zen g.
problemfrei ag./Adv. : *sellit ouzh* **problemlos**.
Problemkind n. (-s,-er) : bugel disuj g.
problemlos ag./Adv. : aes, didrubuilh, difazi, distrobell, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug ebet, dibistig, diampech, diharz, didrouz, kempenn, lampr, kompez ; *es läuft alles problemlos, alles wickelt sich problemlos ab,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *die Fahrt verlief problemlos,* netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.
Problemstellung b. (-,-en) : lavarad ur gudenn g.
Product-Placement n. (-s) / **Productplacement** n. (-s) : bruderezh ameeun g., daranverezh ameeun g.
Produkt n. (-s,-e) : **1.** produ g., produadur g., kenderc'h g., kenderc'had g., kenderc'hadur g., pleuskad g., oberiad g., oberiadenn b., aozad g., gwerzhadenn b. ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt gwerzhadennoù a well marc'had e lec'h all ; *Agrarprodukt, landwirtschaftliches Produkt,* kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *landwirtschaftliches Produkt aus der Pflanzenproduktion,* gounezad g. ; *industrielle Produkte,* kenderc'hadoù greantel lies., pleuskadoù greantel lies. ; **2.** frouezh g., disoc'h g. ; **3.** [mat.] liesad g., liesadur g., disoc'h ul liesadenn g.

Produktenbörse b. (-,-n) : Yalc'h ar marc'hadourezhioù b., Yalc'h ar c'henwerzh b.
Produktfälschung b. (-) : dambrez kenderc'hadoù marilhet g., dambrez merkoù marilhet g., marmouzerezh kenderc'hadoù marilhet g., marmouzerezh merkoù marilhet g.
Produktion b. (-,-en) : **1.** [ober] produerezh g., produiñ g., produadur g., kenderc'h g., kenderc'hadur g., kenderc'hidigezh b., kenderc'herezh g., kenderc'hiñ g., ampled g., krouidigezh b., oberiataerezh g., aozerezh g. ; *die Produktion der Nachfrage anpassen,* keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had ; *die Produktion forcieren,* hastañ ar produadur, presañ ar c'henderc'h ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren,* emañ al labouradeg e barr hec'h ampled ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout ; **2.** [disoc'h] kenderc'had g., kenderc'hadur g., produadur g. ; *Weltproduktion,* kenderc'had bed g. ; **3.** [arz] produerezh g., produiñ g.
Produktionsapparat g. (-s,-e) : benvegadur kenderc'hañ g.
Produktionsbedingungen lies. : aozioù produiñ lies., aozioù kenderc'hañ lies.
Produktionseinheit b. (-,-en) : unvez kenderc'hañ b., unvez kenderc'h b.
Produktionsfaktor g. (-,-en) : elfenn ar c'henderc'hañ b.
Produktionsgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri broduiñ b., kevelouri genderc'hañ b., kengevredad g., koperativ g. ; *landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft,* kevelouri labour-douar b., koperativ labour-douar g., kenatant g., kenvereuri b., atant-boutin g.
Produktionskosten lies. : koust-kenderc'hañ g., koust ar c'henderc'hañ g.
Produktionskraft b. (-,-kräfte) : nerzh produiñ g. nerzh kenderc'hañ g., barregezh produiñ b., barregezh kenderc'hañ b.
Produktionskurve b. (-,-n) : krommenn ar c'henderc'h b.
Produktionsland n. (-s,-länder) : bro broduer b., bro genderc'her b.
Produktionsmenge b. (-,-n) : kenderc'had g., kenderc'hadur g., kementad produet g., kementad kenderc'het g., kementad da broduiñ g., kementad da genderc'hañ g.
Produktionsmittel lies. : araezioù labour lies., araezioù kenderc'hañ lies., madoù kenderc'hañ lies.
Produktionsplan g. (-s,-pläne) : raklun kenderc'hañ g.
Produktionsprogramm n. (-s,-e) : *strategisches Produktionsprogramm,* raklun kenderc'hañ g.
Produktionsrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk ar produadur g., digresk kenderc'hañ g.
Produktionsstand g. (-s,-stände) : barr kenderc'hañ g.
Produktionssteuer b. (-,-n) : taos produiñ g., taos kenderc'hañ g.
Produktionstempo n. (-s) : talm kenderc'hañ g.
Produktionsüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñverad kenderc'hadur g., kenderc'h reñveradek g.
Produktionsverfahren n. (-s,-) / **Produktionsverlauf** g. (-s) / **Produktionsvorgang** g. (-s,-vorgänge) : araezad produiñ g., araezad kenderc'hañ g., argerzhad produiñ g., argerzhad kenderc'hañ g. ; *den Produktionsverlauf organisieren,* kenurzhiañ an argerzhad kenderc'hañ.
Produktionsziel n. (-s,-e) : amkan kenderc'hañ g., pal kenderc'hañ g.
Produktionszuwachs g. (-es) : kresk kenderc'hañ g., kreskidigezh ar c'henderc'hadur b.
produktiv ag. : **1.** ... produiñ, … kenderc'h, … kenderc'hañ kenderc'hat ; **2.** frouezhus, ampletus, fonnus, kenderc'hus, gounidus, produus, oberiek ; *produktive Investition,* postadur dedaolus g., postadur bev g. ; **3.** *produktiver Husten,* paz brein g.
Produktivgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri broduiñ b., kevelouri genderc'hañ b.
Produktivismus g. (-) : produadurouriezh b., kenderc'houriezh b., kenderc'helouriezh b.
Produktivist g. (-en,-en) : produadurour g., kenderc'hour g., kenderc'helour g.
Produktivität b. (-) : produusted b., fonnuster g., produktivelezh b., produidigezh b., kenderc'husted b., kenderc'huster g., ampletusted b., ampletuster g., oberiegezh b., oberiadegezh b. ; *die Produktivität steigern,* kreskiñ ar genderc'husted ; *die Produktivität der Amerikaner übertrifft die der Europäer,* uheloc'h e vez oberiadegezh an Amerikaned eget hini Europiz.
Produktivkräfte lies. : [Marx] nerzhioù-kenderc'hañ lies.
Produktivwert g. (-s,-e) : gwerzh kenderc'hañ g.
Produktlinie b. (-,-n) : linennad kenderc'hadoù b.
Produktmanager g. (-s,-) : ardead kenderc'had g., penn kenderc'had g.
Produktpiraterie b. (-) : dambrez kenderc'hadoù marilhet g., dambrez merkoù marilhet g., marmouzerezh kenderc'hadoù marilhet g., marmouzerezh merkoù marilhet g.
Produzent g. (-en,-en) : kenderc'her g., produer g., produour g., oberier g., oberiataer g., oberiataour g.
Produzentin b. (-,-nen) : kenderc'herez b., produerez b., produourez b., oberierez b., oberiataerez b., oberiataourez b.
produzieren V.k.e. (hat produziert) : kenderc'hañ, produiñ, krouiñ, genel, oberiañ ; *Stahl produzieren,* kenderc'hañ dir ; *zu viel Waren im Vergleich zur kaufkräftigen Nachfrage nach Gütern produzieren,* dreistkenderc'hañ, dreistproduiñ ; *die Spermatozoen werden in den Hoden produziert,* ar spergelliged a vez furmet en divgell ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser zu produzieren,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour ; *Berichte produzieren,* flutañ skridoù, dozviñ skridoù ; *das produzierende Gewerbe einer Gegend,* obererezh greantel ur bastell-vro g. ; *einen Film produzieren,* produiñ ur film.
proenglisch ag. : saozkar.
profan ag. : disakr, disakret, disantel, bedel, douarel.
profanieren V.k.e. (hat profaniert) : disakrañ, divinnigañ.
Profanierung b. (-,-en) : disakradur g., disakrerezh g., disakridigezh b., divinnigadur g., disakrañ g.
Profess[1] b. (-,-e) : [relij.] gouestloù lies.

Profess[2] g. (-en,-en) : [relij.] lean g., leed g. [*liester* leidi].
Profession b. (-,-en) : micher b.
Professional g. (-s,-s) : [sport] sportour a-vicher g.
Professionalismus g. (-) : micheregezh b.
professionalisieren V.k.e. (hat professionalisiert) : micherelaat.
professionell ag. : micherel, a-vicher, ... micher.
Professor g. (-s,-en) : kelenner g. ; *ordentlicher Professor,* kelenner e karg g., kelenner titlet war ar post g. ; *außerordentlicher Professor,* kelenner skoazeller g.
professoral ag. : kelennerel, ... kelenner g., … kelenn.
Professorat n. (-s) : *sellit ouzh* **Professur**.
Professorin b. (-,-nen) : kelennerez b.
Professur b. (-,-en) : kelennerezh g., karg a gelenner b., skolveuriekadur g. ; *auf eine Professur ernennen,* skolveuriekaat.
Profi g. (-s,-s) : [sport] sportour a-vicher g.
Profil n. (-s,-e) : **1.** trolinenn b., hanterbatrom g., letu g. ; *im Profil,* a-letu ; **2.** [skiantoù, tekn.] troc'h g., troc'hadenn b., skejenn b., aelad g., profilenn b., profil g. ; *Dichtprofil,* barrenn hestankted b., profilenn hestankted b., junt hestankañ g., junt antreusaat g. **3.** [bred.] *psychisches Profil,* bredaelad g., aelad bred g. ; **4.** [bandennoù-rod] garanoù lies.
Profileisen n. (-s,-) : barrenn brofilet b., profilenn houarn b., houarn aelat g.
profilieren V.k.e. (hat profiliert) : **1.** profilañ, reiñ ur profil da, stummañ, pleuskañ, trolinennañ, aelañ ; **2.** [bandennoù-rod] garanañ.
V.em. : **sich profilieren** (hat sich (t-rt) profiliert) : **1.** gounit ur profil nevez, gounit profil, dispakañ e varregezhioù, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre e vicher, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, kreonañ, gounit un anv kaer, ober berzh, ober brud ; **2.** en em ziskouez a-letu.
profiliert ag. : [dre skeud.] *ein profilierter Politiker,* ur politikour danvez ennañ g., ur politiker hag a yelo pell g., ur politiker lec'h-dont ennañ g.
Profilierung b. (-,-en) : **1.** emziskouez a-letu g. ; **2.** [dre skeud.] aeladiñ g., aeladerezh g.
Profilmaß n. (-es,-e) : gobari g.
Profilriss g. (-es,-e) : tresadenn a-letu b.
Profilsohle b. (-,-n) : sol dantek b., sol graponek b., solenn dantek b., solenn graponek b., soledenn dantek b., soledenn graponek b., koarell dantek b., koarell graponek b.
Profilstahl g. (-s) : barrenn brofilet b., profilenn dir b., dir aelat g.
Profilstraße b. (-,-n) : [tekn.] riboul profilañ g., riboul aelañ g.
Profilwalzwerk n. (-s,-e) : [tekn.] milin brofilañ b., lavnenner profilañ g., milin aelañ b., lavnenner aelañ g.
Profit g. (-s,-e) : mad g., splet g., gounid g., gounidegezh b., ampled g., korvo g., korvoder g., buz g., buzad g., savad g. ; P. *aus etwas Profit ziehen,* mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, tennañ vad eus udb, ober e vad eus udb, ampletiñ udb, kaout e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ splet (gounid, ampled, korvo, e vad, frouezh) eus udb, ober ampled eus udb, tennañ ampled diouzh udb, bezañ gwell eus udb, en em gavout mat a (eus) udb, lakaat udb dindan gorvo, gounit korvo eus udb, lakaat udb da dalvezout, P. ober e vutun eus udb ; *auf seinen Profit bedacht sein,* arglask e lazioù, diwall diouzh e jeu, bezañ aketus eus e interest ; *nur auf seinen Profit bedacht sein,* na glask nemet e vad (e c'hounid, mad an-unan), bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober nemet diouzh e lazioù, na ober netra evit netra, difenn e lod (e grog), sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evit an-unan, ober evit mad an-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, toullañ evitañ e-unan, na gaout ken preder nemet evit ar pezh a zo mat ha talvoudek evit an-unan, klask e vad e-unan, bezañ stag ouzh e dra e-unan, sellet a-bezh ouzh e vad e-unan ; *übertriebener Profit,* rec'hounid g.
profitabel ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, gounidek, goprus, kenderc'hus, eostus, hag a ra fonn vat.
Profiteur g. (-s,-e) : profiter g., rasteller g., sacher d'e du g., den d'e sac'h g., suner arc'hant g., serrer g., arloup g., skraper a zen g., frikoter g., logagnan g.
Profitgeier g. (-s,-) : brizhvarc'hadour g., aferour diskorpul g., profiter diskorpul g., rasteller g., sacher d'e du g., den d'e sac'h g., suner arc'hant g., serrer g., arloup g., skraper a zen g., frikoter g., logagnan g.
Profitgesetz n. (-es,-e) : lezenn ar gounid b.
Profitgier b. (-) : spered brizhvarc'hadourek g., brizhvarc'hadouregezh b., skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., egar kaout g., egar gounit g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
profitgierig ag. : preñv, sklouf, dislangour, troet da zastum, bizied krog dezhañ, skraper a zen ; *er ist profitgierig,* frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !
profitieren V.gw. (hat profitiert) : *von etwas profitieren,* mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, tennañ vad eus udb, ober e vad eus udb, tennañ (kaout) e vad eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ splet (gounid, ampled, korvo, frouezh) eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, tennañ ampled diouzh udb, bezañ gwell eus udb, en em gavout mat a (eus) udb, ober ampled eus udb.
V.k.e. (hat profitiert) : deskiñ.
profitierlich ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, goprus.
Profitjäger g. (-s,-) : profiter g., rasteller g., sacher d'e du g., den d'e sac'h g., serrer g., suner arc'hant g., arloup g., skraper a zen g., frikoter g., logagnan g.
profitlos ag. : anarc'hantus.
Profitmacher g. (-s,-) : profiter g., rasteller g., sacher d'e du g., den d'e sac'h g., suner arc'hant g., serrer g., arloup g., skraper a zen g., frikoter g., logagnan g.
Profitrennen n. (-s) : klask d'ar brasañ korvo g., heligentañ war ar gounid g., heligentañ war an arc'hant g., diskrap war an arc'hant g., peilh war an arc'hant b.

pro forma Adv. : 1. d'ober frink, evit mirout an diavaezioù kaer, pro forma, kamambre ; **2.** evit ober ar c'hiz, evit doujañ d'an henvoaz (d'ar reolennoù), evit ober diouzh ar reol, evit ober diouzh ar reolennoù, furmel.
Proformarechnung b. (-,-en) : fakturenn pro forma b., fakturenn gamambre b.
Proformaverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh kamambre b., gwerzh fentet b., gwerzh pro forma b., gwerzh truchus b.
Proformawechsel g. (-s,-) : lizher-eskemm pro forma g., lizher-eskemm truchus g., lizher-eskemm kamambre g.
Profos g. (-es/-en,-e/-en) : [istor] provost g., bac'her g., jolier g.
prognath ag. : [mezeg.] rakkarvanek.
Prognathie b. (-,-n) **/ Prognathismus** g. (-) : [mezeg.] rakkarvanegezh b.
Prognose b. (-,-n) : **1.** rakwel g., rakwelad g., diawel g., diawelad g., diougan g., erdeb g., erdebad g. ; **2.** [mezeg.] pronostik g., erdeb g., erdebad g.
Prognosemodell n. (-s,-e) : [armerzh] delvan erdebadel g., delvan diaweladel g.
Prognosezeitraum g. (-s,-räume) : [armerzh] prantad diaweladel dave g., prantad erdebadel dave g.
prognostizieren V.k.e. (hat prognostiziert) : **1.** erdebiñ, diawelet, rakwelet, sellet a-bell, goanagiñ ; **2.** [mezeg.] pronostikañ.
Programm n. (-s,-e) : **1.** programm g., roll g., rollad g., rolladur g., raklun g., raktaolenn b. ; *nicht im Programm vorgesehen,* er-maez eus ar raklun ; *auf das Programm setzen,* lakaat er programm (war ar rollad, war roll an abadennoù) ; *das Programm des Festivals aufstellen,* raktaolenniñ dibunadur ar festival ; *politisches Programm,* raklun politikel g. ; **2.** [skinwel] chadenn b., ristenn b. ; *auf ein anderes Programm umschalten,* cheñch chadenn, cheñch ristenn ; **3.** [stlenn.] goulev g., programm g., meziant g., poellad g.
Programmablaufplan g. (-s,-pläne) : aozlun g., frammlun g.
Programmabruf g. (-s,-abrufe) : [stlenn.] galv d'ur goulev, galv d'ur programm g., galvadenn d'ur goulev b.
programmatisch Adv. : gant urzh ; *er geht programmatisch vor,* urzh a vez gantañ, ur reol mat a vez gantañ, dibun en devez en e labour, hennezh a oar an dibun eus e labour.
Programmaufstellung b. (-,-en) : programmadur g., programmerezh g., programmiñ g.
Programmfehler g. (-s,-) : [stlenn.] fazi gouleviñ g.
programmgemäß ag. **/ programmmäßig** ag. : evel ma oa bet raktreset, diouzh ar steuñv, evel ma oa bet divizet.
Programmgestalter g. (-s,-) : [skinwel, skingomz] kanturzhier g., saver programmoù g.
Programmgestalterin b. (-,-nen) : [skinwel, skingomz] kanturzhierez b., saverez programmoù b.
Programmgestaltung b. (-,-en) : programmadur g., programmerezh g., programmiñ g.
Programmheft n. (-s,-e) : levrig-roll g.
programmierbar ag. : [stlenn.] hag a c'heller gouleviñ.
programmieren V.k.e. (hat programmiert) : **1.** steuñviñ, raktresañ, rakluniañ, raktaolenniñ ; **2.** [stlenn.] gouleviñ.
Programmierer g. (-s,-) : [stlenn.] goulever g. [*liester* gouleverien]
Programmiererin b. (-,-nen) : [stlenn.] gouleverez b.
Programmiergerät n. (-s,-e) : [stlenn.] goulever g. [*liester* gouleverioù].
Programmiersprache b. (-,-n) : [stlenn.] areg gouleviñ g., yezh programmiñ b. ; *höhere Programmiersprache,* areg gouleviñ uhellive g., yezh programmiñ diorreet b. ; *grafische Programmiersprache,* areg kevregañ g., yezh kevregañ b. ; *prozedurorientierte Programmiersprache, verfahrensorientierte Programmiersprache,* areg treugennadel g., areg erdu treugennad g., yezh treugennadel b.
Programmierung b. (-,-en) : **1.** programmadur g., programmerezh g., programmiñ g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., urzhierezh g. ; **2.** [stlenn.] gouleverezh g., gouleviñ g.
Programmkino n. (-s,-s) : sinema arz hag esae g.
Programmpaket n. (-s,-e) : [stlenn.] pakad g.
Programmplaner g. (-s,-) : [skinwel, skingomz] kanturzhier g., saver programmoù g.
Programmplanerin b. (-,-nen) : [skinwel, skingomz] kanturzhierez b., saverez programmoù b.
Programmschleife b. (-,-n) : [stlenn.] dol c'houlev b.
Programmsteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] goulever g. [*liester* gouleverioù].
Programmzeitschrift b. (-,-en) : kazetenn gant roll an abadennoù skinwel ha skingomz b.
Progression b. (-,-en) : **1.** araokadenn b. ; **2.** argreskusted b., pazennegezh b. ; *Steuerprogression,* argreskusted an telloù b. ; **3.** [mat.] argammedadur g. ; **4.** [armerzh] *kalte Progression,* gwered liesaat ar monc'hwezh war gwask an telloù g. ; **5.** [sonerezh] heuliad klotadoù g.
Progressist g. (-en,-en) : **1.** [polit.] araokadour g., den penn-a-raok g. ; **2.** [relij.] araogelour g.
progressiv ag. : **1.** war-gresk, argreskus, pazennek, kreskidik ; **2.** [fizik] *progressive Welle,* gwagenn veajus b. ; **3.** [polit.] araokadour, araokaus, frank, penn-a-raok ; **4.** [relij.] araogelour.
Adv. : **1.** lec'h-ha-lec'h, a-nebeudoù, a-gammedoù, nebeut-ha-bebeut, bep un nebeud, tamm-ha-tamm, a-dammoù, a-van-da-van, a-bazennadoù ; **2.** [polit.] en un doare araokadour ; **3.** [relij.] en un doare araogelour.
Progressivismus g. (-) : **1.** [polit.] araokadouriezh b. ; **2.** [relij.] araogelouriezh b.
Progymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise hep klas termen g.
prohibieren V.k.e. (hat prohibiert) : berzañ, difenn.
prohibitiv ag. : **1.** berzus, difennus ; **2.** [prizioù] diroll, ker-daonet, ker-ruz, ker-spontus, uhel-spontus, na c'haller ket paeañ, direzon, er-maez a briz, dibriz.
Prohibitivzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù maltouterezh digalonekaus lies., gwirioù maltouterezh dibennadiñ lies., kael valtoutel b.
Projekt n. (-s,-e) : **1.** raktres g., raktresadenn b., raklun g., steuñv g. ; **2.** dezev g., soñj g., mennad g., diviz g., ratozh b., rat b.
projektieren V.k.e. (hat projektiert) : *etwas projektieren,* kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e vennad ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ

gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb.

Projektil n. (-s,-e) : bannadell b.

Projektion b. (-,-en) : **1.** [film] bannañ g., bannerezh g., bannadur g., bannadenn b., luc'hvannadur g., luc'hvannañ g., skignadenn b. ; **2.** [mat., douar.] bannad g. ; *kotierte Projektion,* bannad savennet g., banndres savennet g. ; *senkrechte Projektion,* bannad a-skouer g., bannad diaskouer g. ; **3.** [bred.] ervannadur g., ervannañ g.

Projektionsapparat g. (-s,-e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Projektionsebene b. (-,-n) : [mat.] plaenenn vannañ b.

Projektionsformel b. (-) : delun bannat g.

Projektionsgerät n. (-s,-e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Projektionsschirm g. (-s,-e) : skramm g.

Projektionsverhältnis n. (-ses,-se) : keñver bannañ g.

projektiv ag. : **1.** bannadel, bannat ; *projektive Geometrie,* mentoniezh vannadel b. ; **2.** [bred.] ervannadel, … ervannañ ; *projektive Tests,* prouad ezvannañ g., prouad ezvannadel g. ; *projektives Verfahren,* hentenn ervannadel b., hentenn ervannañ b., teknikoù ervannadel lies., teknikoù an ervannañ lies.

Projektleiter g. (-s,-) : ardead erbar g., ardead raktres g., penn erbar g., penn raktres g.

Projektor g. (-s,-en) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

projizieren V.k.e. (hat projiziert) : **1.** [film] bannañ, luc'hvannañ ; **2.** [mat.] bannañ ; **3.** teurel, bannañ, strinkañ, stlepel.

Proklamation b. (-,-en) : embann g., embannidigezh b., enkant g., skrid-embann g., bonnadur g. ; *Proklamation der Brautleute,* embann an dimeziñ g.

proklamieren V.k.e. (hat proklamiert) : embann, bannañ, disklêriañ, enkantiñ, bonnañ.

Proklitikon n. (-s, Proklitika) : [yezh.] rakharpell b., proklitikon g.

prokommunistisch ag. : adukomunour.

Prokonsul g. (-s,-n) : [istor] prokoñsul g.

Pro-Kopf-Einkommen n. (-s) : korvoder keitat dre benn g., korvoder broadel dre annezad g.

Prokrustesbett b. (-s) : **1.** [mojenn.] gwele Prokroustes g. ; **2.** [dre skeud.] gwask g., moustr g.

Prokura b. (-, Prokuren) : prokul g., skrid-galloudegañ g., galloudegadur g. ; [kenw.] *jemandem Prokura erteilen,* reiñ prokul d'u.b., galloudegañ u.b. ; *per Prokura zeichnen,* sinañ e anv unan all, sinañ dre brokul, sinañ dre c'halloudegadur.

Prokurist g. (-en,-en) : galloudeged g. [*liester* galloudegidi], leuriad g.

Prokuristin b. (-,-nen) : galloudegedez b., leuriadez b.

Prolegomena lies. : kentlavar g., raklavar g.

Prolet g. (-en,-en) : [gwashaus] proleter g., gwerinad g.

Proletin b. (-,-nen) : [gwashaus] proleterez b., gwerinadez b.

Proletariat n. (-s) : proleteriezh b., gwerin b., proleterien lies., tud divadoù lies., tud didra lies.

Proletarier g. (-s,-) : proleter g., gwerinad g., den divadoù g., den didra g. ; *Proletarier aller Länder, vereinigt euch !* proleterien an holl vroioù, en em unanit ! ; *die Ausbeutung der Proletarier,* korvoerezh ar broleterien g.

Proletarierin b. (-,-nen) : proleterez b., gwerinadez b.

proletarisch ag. : proleterel, proleterek, gwerinek, ... ar broleterien, ... ar broleteriezh, … proleter ; *proletarische Demokratie,* demokratiezh proleterel b. ; [Mussolini] *proletarische Nation,* broad proleter b.

proletarisieren V.k.e. (hat proletarisiert) : proleterekaat, gwerinekaat.

Proletarisierung b. (-) : proleterekaat g., gwerinekaat g.

Prolo g. (-s,-s) : plaou g., pampez g., plouk g.

Prolog g. (-s,-e) : **1.** kentlavar g., kentskrid g., raklavar g., rakskrid g., kentc'hoari g., rakc'hoari g. ; **2.** [relij.] prolog g. ; **3.** [sport] rakredadeg b.

Prolongation b. (-,-en) : astenn g., astennidigezh b., goursez a dermen g., goursezadur g., astal g., nevezidigezh b., aznevezadur g.

Prolongationsgebühr b. (-,-en) : mizoù ampellañ lies.

Prolongationswechsel g. (-s,-) : lizher-talañ aznevezadus g., lizher-talañ aznevezet g.

prolongieren V.k.e. (hat prolongiert) : astenn, goursezañ, astaliñ, kenderc'hel, aznevezиñ.

Promenade b. (-,-n) : **1.** pourmenadenn b., pourmenadenn war droad b., pourmenadeg b., baleadenn b., baleadenn war droad b., balead g., bale g., tro-vale b., frapad bale g., pourmen g., tamm pourmen g., tamm tro g., baleadeg b., troiad b., troidell b., ermaeziadenn b., aveladenn b., lonkad avel g. ; **2.** hent-bale g., boulouard g., bali b., alez b., pourmenadenn b.

Promenadendeck n. (-s,-s) : [merdead.] pont-bale g., pont uhelañ g., pourmenadenn b.

Promenadenmischung b. (–,-en) : [loen.] kozh ki g., ki bastard g.

promenieren V.gw. (ist promeniert) : bale, baleadenniñ, pourmen, ober un dro, ober un droiad, ober un tamm tro, ober un dro vale, ober ur frapad bale, ober ur pourmen, ober un tamm pourmen, ober ur bourmenadenn, turlutañ, bezañ war ar pourmen, bezañ war e bourmen, bezañ war bourmen, bale hent, gwelet bro, kantren, lonkañ avel, pourmen e galite, bezañ war ar bale.

prometheisch ag. : prometeek, … Prometheüs, … Prometeüs.

Prometheus g. : [mojenn.] Prometheüs g., Prometeüs g.

Promethium n. (-s) : [kimiezh] prometiom g.

Promi g. (-s,-s) : P. floc'helleg g., penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g., den a-stok g., den a-stroñs g. ; *er lässt sich gern mit Promis blicken,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

Promi b. (-,-s) : [plac'h] penn-bras g., penn uhel g., plac'h a renk b., plac'h a-stroñs b.

Promille n. (-/-s,-) : **1.** feur dre vil g., kementad-dre-vil g., dreviliad g. ; **2.** P. [alkool er gwad] *0,5 Promille,* 0,5 gramm ; *Trunkenheit am Steuer beginnt bei 0,5 Promille,* ar

mezverezh ouzh ar rod-stur a zeraou gant 0,5 gramm alkool er gwad.
Promillegrenze b. (-,-n) : [bleinerien] feur uc'hek an alkool aotreet er gwad g.
prominent ag. : dreist-kenañ, dispar, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an diuz, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, mat-distailh, mat-dreist.
Prominente(r) ag.k. g./b. : floc'helleg g., penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g., den a-stok g., den a-stroñs, pennadurezh b. ; *er lässt sich gern mit Prominenten blicken,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
Prominenz b. (-) : pennoù-bras lies., tud a renk lies., uhelidi lies., pennadurezhioù lies., aotrouniezhoù lies., tud a-stok lies., tud a-stroñs lies., oterien lies., paotred vras lies., tev g. ; *er verkehrt gern in den Kreisen der Prominenz,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
promisk ag. : P. hag en devez (hag he devez) darempredoù rev gant meur a hini, lieswreg, liespried.
Promiskuität b. (-) : darempredoù rev gant meur a hini lies.
Promotion b. (-,-en) : **1.** anvidigezh da zoktor b. ; **2.** [Bro-Aostria] lid an uhelidigezh da zoktor g., lid an uhelidigezh e renk an doktored g. ; **3.** [Bro-Suis] sav en e garg g., enraog g., savidigezh b., avañs b., pignadur g., enraokaat g., herouezañ g. ; **4.** [Bro-Suis, skol] tremenidigezh er c'hlas a-us ; **5.** [Bro-Suis, sport] pignat er rummad a-us g., mont d'ar rummad a-us g.
Promotor g. (-s,-en) : **1.** kentradour g., pennlusker g. ; **2.** [skol-veur] rener tezenn g. ; **3.** [bev.] herouezer g., kemalenn herouezañ b.
promovieren V.gw. (hat promoviert) : difenn e dezenn doktorelezh, tremen an doktorelezh.
V.k.e. (hat promoviert) : **1.** *jemanden promovieren,* lakaat u.b. da zoktor, lakaat u.b. e renk an doktored, reiñ al lesanv a zoktor (reiñ an doktoriezh) d'u.b. ; **2.** [Bro-Suis, skol] kas d'ar c'hlas a-us.
prompt ag. : gres, gant mall, gant hast, difrae, buan, dillo, prim, gant hastidigezh, pront.
Adv. : buan, prim, dibilh, a-dizh, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, fonnus, fonnapl, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant diere, en un taol berr, diampech.
Prompt g. (-s,-s) : [stlenn.] ped g., pedadenn b.
Promptheit b. (-) : primder g., buander g., difrae g., dillo g.
promulgieren V.k.e. (hat promulgiert) : gourbonnañ, embann, diferañ, dougen, spizañ.
Pronatalist g. (-en,-en) : genelour g.
pronatalistisch ag. : … genel, genelour ; *pronatalistische Politik,* politikerezh genel g., politikerezh genelour g.
Pronomen n. (-s,-/Pronomina) : [yezh.] raganv g.
pronominal ag. : [yezh.] ... raganv, raganvel.
Propädeutik b. (-) : **1.** rakstudi b. ; **2.** rakkelennadur g.
Propaganda b. (-, Propaganden) : bruderezh taer g., propaganda g., moederezh g., abostolerezh g., skignerezh g., brozennoù lies., empennwalc'herezh g. ; *Propaganda machen,* kabaliñ, taeriñ war an dud, brozennat ; *das Radio macht reine Propaganda,* plantet e vez pennadoù en dud gant ar skingomz, c'hwezhet e vez pennadoù e spered an dud gant ar skingomz, ar skingomz ne ra ken tra nemet taeriñ war an dud, brozennoù tout ar pezh a skign ar skingomz.
Propagandaaktion b. (-,-en) : koulzad brudañ g., brudadeg b.
Propagandist g. (-en,-en) : bruder g., entaner g., skigner g., kabaler g.
Propagandistin b. (-,-nen) : bruderez b., entanerez b., skignerez b., kabalerez b.
propagandistisch ag. : ... bruderezh, entanus.
propagieren V.k.e. (hat propagiert) : skignañ, ledañ, brudañ, bannañ.
Propan n. (-s) : [kimiezh] propan g.
Propangas n. (-es) : [kimiezh] gaz propan g.
Propeller g. (-s,-) : **1.** [nij.] biñs-tro b., aerviñs b., biñs b., rod-viñs b. ; **2.** [merdead.] biñs-tro b., biñs b., rod-viñs b.
Propellerantrieb g. (-s) : **1.** [nij.] erlusk dre aerviñsoù g., erlusk dre viñsoù-tro g. ; **2.** [merdead.] erlusk dre viñsoù-tro g.
Propellerblatt n. (-s,-blätter) / **Propellerflügel** g. (-s,-) : malvenn b. [*liester* malvinier], pal b. [*liester* palioù, pili], bann g., brank ur viñs-tro g.
Propellerflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij aerviñsoù g.
Propellerturbine b. (-,-n) : troellerlusker g.
proper ag. : P. sañ, digatar, difistur, dibikous, dilastez, stenn.
Prophet g. (-en,-en) : **1.** profed g., diouganer g., darlavariad g., rakweler g., rakwelour g. ; *der Prophet Mohammed,* Muhammad an Diouganer g., ar profed Muhammad g. ; *die falschen Propheten,* ar fals profeded lies. ; *die kleinen Propheten,* an diouganerien vihan lies. ; *der von den Propheten verheißene Erlöser,* ar Mesiaz bet prometet gant ar brofeded g. ; *beim Barte des Propheten !* dre varv an diouganer ! dre varv ar profed ! ; **2.** [kr-l] *der Prophet gilt nichts im eignen Lande,* den n'eo abostol en e vro - an hini n'eo ket un aotrou en e vro n'en deus nemet mont d'ur vro all hag e vo - ur profed n'eo disprizet (dibrizet) nemet en e vro hag en e di e-unan - biskoazh sant n'eo bet en e barrez meulet.
Prophetie b. (-,-n) : diougan g., diouganadenn b., darlavarenn b. ; *Gabe der Prophetie,* donezon an diouganoù g./b., profediezh b., rakwelouriezh b., diouganerezh g., diouganouriezh b.
Prophetin b. (-,-nen) : profedez b., diouganerez b., darlavariadez b., rakwelerez b., rakwelourez b.
prophetisch ag. : diouganel, diouganus, profedel, profedek ; *prophetische Ekstase,* barr diouganerezh g., goursav profedek g.
prophezeien V.k.e. (hat prophezeit) : diouganañ, profediñ, darlavarout, tonkañ ; *aus ihm wird ein König, das prophezeie ich,* me a donk e vezo roue.
Prophezeiung b. (-,-en) : diougan g., diouganadenn b., darlavarenn b.
Prophezeiungsgabe b. (-,-n) : donezon an diouganoù g./b., profediezh b., rakwelouriezh b., diouganerezh g., diouganouriezh b.

Prophezeiungsvermögen n. (-s) : donezon an diouganoù g./b., profediezh b., rakwelouriezh b., diouganerezh g., diouganouriezh b.
Prophylaktikum n. (-s, Prophylaktika) : [mezeg.] louzoù ergurañ g.
prophylaktisch ag. : [mezeg.] ... diarbenn, ... dizarbenn, diarbennus, ... gwarez, enepdroug, erguradel, … ergurañ.
Prophylaxe b. (-,-n) **/ Prophylaxis** b. (-,Prophylaxen) : [mezeg.] profilaksiezh b., enepkleñvedoniezh b., ergurañ g.
Proportion b. (-,-en) : **1.** keñver g., kenfeur g., feur g., pegementad g., argement g. ; *Wasserstoff und Sauerstoff können sich nicht bei einer anderen Proportion verbinden,* ne c'hall ket kediañ oksigen hag hidrogen diouzh kenfeurioù all ; **2.** mol g., moull g. ; *die Proportionen müssen gewahrt bleiben,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti.
proportional ag. [zu] : kenfeurel [ouzh], kenfeur [ouzh, gant], kenfeuriek [ouzh] ; *umgekehrt proportional zu,* kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant.
Adv. : a-genfeur gant.
Proportionale b. (-,-n) : kenfeurenn b. ; [mat.] *mittlere Proportionale,* keitad kenfeuriek g.
Proportionalität b. (-,-en) : kenfeurelezh b., kenfeuriegezh b. ; *umgekehrte Proportionalität,* ginfeurelezh b., ginfeuriegezh b.
Proportionalitätsfaktor g. (-s,-en) : [mat.] gwezhiader kenfeuriegezh g., kenefeder kenfeurelezh g.
Proportionalitätskonstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [mat.] gwezhiader kenfeuriegezh g., kenefeder kenfeurelezh g.
Proportionalschrift b. (-,-en) : [moul.] lec'hed argemmus an araouezennoù g., lec'hed diouzh ment ha stumm an araouezennoù g., foet diouzh ment ha stumm an araouezennoù g., nodrezh argemmus e foet g., font argemmus e foet g.
Proportionalzirkel g. (-s,-) : kelc'hier bihanaat g., gaolrenn bihanaat g., kompaz bihanaat g.
proportionieren V.k.e. (hat proportioniert) : kenfeuriañ.
Proporz g. (-es,-e) : **1.** [polit.] kenfeurelezh b., kenfeuriegezh b., derc'houezadur kenfeuriek g. ; **2.** [Bro-Suis] mouezhiañ kenfeurel g., mouezhiañ kenfeuriek g.
Proporzwahl b. (-,-en) : [polit.] mouezhiañ kenfeurel g., mouezhiañ kenfeuriek g.
proppenvoll ag. **/ proppevoll** ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, du gant an dud.
Propriozeption b. (-) **/ Propriorezeption** b. (-) : [bred.] kinesteziezh b.
propriozeptiv ag. : propriokeptivel, kinesteziek, emstummtapus ; *propriozeptive Sensibilität,* skiantaerezh kinesteziek g.
Propst g. (-s, Pröste) : **1.** provost g. ; **2.** [relij.] priol g.
Propstei b. (-,-en) : [relij.] **1.** [tachenn] priolelezh b. ; **2.** [karg] prioliezh b. ; **3.** [savadur] prioldi g.
Propyläen lies. : **1.** [tisav.] propilon g. ; **2.** [istor] Propileoù lies.
Propylen n. (-s) : [kimiezh] propilen g.
Prorektor g. (-s,-en) : besrektor g.
Prosa b. (-, Prosen) : **1.** komz-plaen b., komzoù-plaen lies., yezh-plaen b., lavar-plaen g. ; *Prosa schreiben,* skrivañ e komzoù-plaen, skrivañ e komz-plaen ; **2.** [relij.] *liturgische Prosa,* prozenn b.
Prosaiker g. (-s,-) : **1.** saver komzoù plaen g., plaengomzour g., komzour-plaen g., plaenskrivagner g., skrivagner-plaen g. ; **2.** [dre skeud.] den gwall ordinal e vennozhioù hag e gomzoù g.
prosaisch ag. : plaen, boutin, divarzhek, gwall ordinal, prozaek.
Prosaist g. (-en,-en) : **1.** saver komzoù plaen g., plaengomzour g., komzour-plaen g. ; **2.** [dre skeud.] den gwall ordinal e vennozhioù hag e gomzoù g.
Prosaschriftsteller g. (-s,-) : saver komzoù plaen g., plaenskrivagner g., skrivagner-plaen g.
Proselyt g. (-en,-en) : abostolad g.
Proselytenmacherei b. (-) : abostolerezh g.
Proseminar n. (-s,-e) : kentelioù evit ar studierien nevez lies., rakstudi b., rakkelennadur g.
prosit estl. : *Prosit !* yec'hed mat ! yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hedoù ! d'ho yec'hed ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! grasoù mat ! yec'hed mat d'an holl, hemañ a zo o vont da goll ! yec'hed mat deoc'h tout, hemañ a zo o vont en e roud ! ; *Prosit Neujahr !* bloavezh mat ! bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod !
Prosit n. (-s,-s) : yec'hedoù lies.
Prosodie b. (-) : darlez g., darlezañ g., prozodiezh b.
prosodisch ag. : darlezel, prozodek.
Prospekt g. (-s,-e) : **1.** brudfollenn b., kraflevr g., plaketenn vrudañ b. ; **2.** [c'hoariva] lien goueled g. ; **3.** [arz] diarsell g. ; **4.** [ograou] armel-ograou b. ; **5.** [Bro-Rusia, straed] bali b. ; **6.** [armerzh] follenn ditouriñ diwar-benn ar c'hevala heloc'hel b.
Prospektion b. (-,-en) : **1.** amc'hwilierezh g., amc'hwiliañ g. ; *geophysikalische Prospektion,* amc'hwilierezh douarfizikel g., amc'hwiliañ geofizikel g. ; **2.** [armerzh] arglaskerezh g., arglask g.
prospektiv ag. : **1.** imbourc'hel, rakwelel, raksellus ; **2.** diaweladel, erveziat, erveziadel ; **3.** troet war-zu an dazont, dervantat, dervantel.
Adv. : diouzh doare, evit doare, e-doare, hervez doare.
Prospektor g. (-s,-en) : **1.** [mengleuz.] amc'hwilier g. ; **2.** [kenwerzh] arglasker g.
prosperieren V.gw. (hat prosperiert) : bezañ en e verzh, bezañ en e vrud, bezañ en e voked, bezañ en e vleuñv, bleuniañ, bleuñviñ, ober berzh, ober brud, ober finborte, spletusaat.
prosperierend ag. : en e gaerañ berzh, en e wir wellañ.
Prosperität b. (-) : berzh mat g., hoal-vat b., finborte g., prespolite g., bleuniadur g., bleuñvadur g.
prost estl. : *Prost !* yec'hed mat ! yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hedoù ! d'ho yec'hed ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! grasoù mat ! yec'hed mat d'an holl, hemañ a zo o vont da goll ! yec'hed mat deoc'h tout, hemañ a zo o vont en e roud ! ; P. *Prost Mahlzeit !* blev ! blev da gaout ! debret eo koan ! fresk omp bremañ ! riñset omp ! echu an neizh kegin !
Prostaglandin n. (-s,-e) : [bev.] prostaglandin g.

Prostata b. (-, Prostatae) : [mezeg.] prostat g., raksavenn b., P. kistinenn b.
prosten V.gw. (hat geprostet) : trinkañ, stokañ e werenn, yec'hediñ, sevel ur yec'hed.
Prosthese b. (-,-n) : [yezh.] prostez g., rakkresk g.
prostituieren V.k.e. (hat prostituiert) : louvigezhiñ, gastaouiñ.
V.em. : **sich prostituieren** (hat sich (t-rt) prostituiert) : louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober he fezh lêr, ober he fezh fall, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull.
Prostituierte(r) ag.k. g./b. : louveg g., louvidig g., louvigez b., labourer-ar-reizh g., labourerez-ar-reizh b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], viltañs g., vilgen b., strakouilhenn b., kañfantenn ar vazh lous b., louskenn b., liboudenn b. ; *die Prostituierten,* ar merc'hed fall lies., ar merc'hed brav lies., ar merc'hed koant lies., ar merc'hedoù lies., ar gisti lies., al louvigezed lies. ; *mit Prostituierten verkehren,* kavout d'ober gant gisti, gastaouiñ, gastaoua, darempredi ar gisti.
Prostitution b. (-) : louvigezh b., gastaouerezh g., gasterezh g.
Proszenium n. (-s, Proszenien) : rakleur b., rakleurenn b.
Protactinium n. (-s) : [kimiezh] protaktiniom g.
Protagonist g. (-en,-en) : pennc'hoarier g.
Protagonistin b. (-,-nen) : pennc'hoarierez b.
Protegé g. (-s,-s) : gwarezad g., gwarezed g. [*liester* gwarezidi].
protegieren V.k.e. (hat protegiert) : gwareziñ, diwall, difenn, gwaskediñ, skoazellañ, harpañ, sikour, lakaat dindan e askell.
Protein n. (-s,-e) : protein str.
proteinhaltig ag. **/ proteinreich** : proteinek.
Protektion b. (-,-en) : **1.** gwarez g., gwarezadur g., paeroniezh b. gwardoniezh b., diwall g. ; **2.** P. darbariñ g., taol harp g., skoziad g.
Protektionismus g. (-) : **1.** [polit.] gwarezouriezh b. ; **2.** [kealiadurezh] gwarezelouriezh b.
Protektionist g. (-en,-en) : **1.** [polit.] gwarezour g. ; **2.** [kealiadurezh] gwarezelour g.
protektionistisch ag. : [polit.] ... gwarezour, … gwarezelour g..
Protektionssystem n. (-s,-e) : reizhiad wareziñ b.
Protektorat n. (-s,-e) : **1.** paeroniezh b., paeroniadur g., patromelezh b., patromiezh b., patroniezh b., gwarez g., gwarezadur g. ; **2.** [renad] gwarezveliezh b., gwarezveli b. ; **3.** [tachenn] bro dindan warezveli b., Stad-warezet b.
Protension b. (-) : [bred.] raktennañ g., raksell g.
protensiv ag. : [bred.] raktennus, raktennel, raksellus.
Protensivität b. (-) : [bred.] raktennuster g., raktennusted b., rakselluster g., raksellusted b.
Protest g. (-es,-e) : **1.** enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., rebarb g., klemm g., klemmadenn b., eneplavar g., arbennadenn b., gourzhbonn g., gouzhbonnadur g. ; *mündlicher Protest,* sav-mouezh g., enebadenn dre gomz b., gourzhbonn dre gomz g. ; *schriftlicher Protest,* skrid-enebiñ g. ; *Protest einlegen (erheben),* klemm, sevel klemm, dougen klemm, enebiñ, arbenniñ da (ouzh) udb, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, kaelat ouzh udb, skoilhañ ouzh udb, dont a-enep (u.b. / udb) (Gregor), sevel gourzhbonn a-enep udb ; **2.** [kenw.] *Protest wegen Nichtannahme, Protest mangels Annahme,* protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall darbenn g., gourzhleñvad a-wall taladur g. ; *Protest einlegen (erheben),* sevel gourzhleñvad ; *einen Wechsel zu Protest gehen lassen,* gourzhleñvañ ul lizher-eskemm.
Protestaktion b. (-,-en) : enebadeg b., taol fourgas g., taol rebarbiñ g.
Protestant g. (-en,-en) : [relij.] protestant g., P. hugunod g., [gwashaus] ki-du g.
Protestantin b. (-,-nen) : [relij.] protestantez b., P. hugunodez b., [gwashaus] kiez-du b.
protestantisch ag. : [relij.] protestant.
Protestantismus g. (-) : [relij.] protestantiezh b.
Protestanzeige b. (-,-n) : skrid-enebiñ g.
Protesterhebung b. (-,-en) : enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., klemm g., klemmadenn b., eneplavar g., arbennadenn b., gourzhbonn g., gouzhbonnadur g.
Protestfrist b. (-,-en) : [kenwerzh] termen gourzhleñvañ g.
Protestgeschrei n. (-s) : hu g., huad g., huadeg b., huadennoù lies., huerezh g. ; *jemanden durch Protestgeschrei ablehnen,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b. ; *begleitet von Protestgeschrei, unter dem Protestgeschrei der Menge,* an hu hag an hop o tirollañ warnañ, an hu hag ar you o tirollañ warnañ, gant hu ha gant hop warnañ, gant hu ha gant you warnañ, gant un hu hag ur cholori a'r brasañ, huataet gant an holl.
protestierbar ag. : [kenwerzh] hag a c'heller gourzhleñvañ, gourzhleñvadus.
protestieren V.gw. (hat protestiert) : arbenniñ, klemm, sevel klemm, dougen klemm, rebarbiñ, ourzal, enebiñ dre gomz, sevel e vouezh a-enep udb, gourzhbonnañ a-enep udb, dont a-enep [u.b. / udb] (Gregor), ober ouzh [u.b.] ; *sie haben dagegen protestiert,* aet e oant en enep, savet e oant a-enep an dra-se, rebarbet o doa ouzh an dra-se ; *laut protestieren,* krial.
V.k.e. (hat protestiert) : [kenwerzh] *einen Wechsel protestieren,* gourzhleñvañ ul lizher-eskemm.
Protestkundgebung b. (-,-en) : manifestadeg enebiñ b., manifestadeg arbenniñ b., manifestadeg rebarbiñ b., enebadeg b.
Protestler g. (-s,-) : nagenner g., nagenn g., arbenner g., arguzer g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen

g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), rebarbour g. ; *stecken Sie mir all diese Protestler ins Gefängnis !* plantit ar c'hozh nagennerien-se en toull !

Protestnote b. (-,-n) **/ Protestschreiben** n. (-s,-) : skrid-enebiñ g.

Protestsong g. (-s,-s) : kanaouenn stourm b., kanaouenn arbenniñ b.

Protestspesen lies. : [kenwerzh] mizoù protest lies., mizoù gourzhleñvañ lies.

Protesturkunde b. (-,-n) : [kenwerzh] akta protest g., testeni protest g., akta gourzhleñvañ g., testeni gourzhleñvañ g.

Protestwähler g. (-s,-) : dilenner arbenner g., dilenner gourzhbonner g.

Protestwählerin b. (-,-nen) : dilennerez arbennerez b., dilennerez gourzhbonnerez b.

Proteus g. : [mojenn.] Proteüs g.

Prothese b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] osod g., protezenn b. ; **2.** [yezh.] prostez g., rakkresk g.

protofaschistisch ag. : kentfaskour ; *protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution,* disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g.

Protokoll n. (-s,-e) : **1.** protokol g., feur-emglev g. ; *Kyoto-Protokoll,* protokol Kyoto g. ; **2.** reol b., reizh b., reizhadur g., protokol g., roll-lidoù g., reoladegezh b. ; *diplomatisches Protokoll,* reizhadur diplomatek g., reizh al lezioù b., reizh-lez b. ; **3.** geriad g., gread g., stadad g., danevell stadañ b., rentañ-kont g., skrid-gwiriañ g., skrid-danevell g., skrid-tamall g., stadadur g. ; *amtliches Protokoll,* skrid-danevell g., skrid-tamall g., rentañ-kont g. ; *das Protokoll führen,* bezañ e karg eus ar jistroù (ar marilhoù, an dielloù) (Gregor), bezañ e karg eus ar rentañ-kont ; *ein Protokoll aufnehmen (aufstellen),* sevel ur rentañ-kont (ur skrid-danevell, ur skrid-tamall), paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b. ; *ein Unfallprotokoll aufnehmen (aufstellen),* sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud ; **4.** [stlenn.] protokol g., komenad g. ; **5.** [dre skeud.] *zu Protokoll nehmen,* merkañ mat.

Protokollant g. (-en,-en) : grefier g., sekretour g.

Protokollantin b. (-,-nen) : grefierez b., sekretourez b.

protokollarisch ag. : diouzh ar protokol, diouzh ar reol, diouzh ar reizhoù, komenadel.

Protokollbuch n. (-s,-bücher) : jistroù lies., dielloù lies., marilhoù lies. ; *ins Protokollbuch eintragen,* lakaat er jistroù (en dielloù), marilhañ, kaierañ.

Protokolldatei b. (-,-en) : [stlenn.] renabl g.

Protokollführer g. (-s,-) : **1.** sekretour g., skrivagner g., skriver g. ; **2.** [gwir] grefier g., tablezer g.

Protokollführerin b. (-,-nen) : **1.** sekretourez b., skrivagnerez b., skriverez b. ; **2.** [gwir] grefierez b.

protokollieren V.k.e. (hat protokolliert) : sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn udb, marilhañ, dresiñ prosez, stadañ, paperañ.

Protokollierung b. (-,-en) : marilhadur g.

Proton n. (-s,-en) : [fizik] proton str.

Protonotar g. (-s,-e) : pennoter g.

Protoplasma n. (-s) : protoplasm g.

protoplasmisch ag. : protoplasmek.

Prothorax g. (-/-es,-e) : [loen.] brusk g.

Protosprache b. (-) : [yezh.] kentyezh b., yezh kentidik b., mammyezh b.

Prototyp g. (-s,-en) : kentpatrom g., rakskouerenn b., rakskouer b.

Protozoen lies. : [loen.] protozoed lies. [*unander* protozoenn].

Protozoon n. (-s, Protozoen) : [loen.] protozoenn g., [*liester* protozoed].

Protz g. (-es/-en,-e/-en) : lorc'heg g., fringer g., sac'h-c'hwez g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., boufon g., pabor g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g.

Protze b. (-,-n) : [lu] redell ganol g., redell fust-kanol b., kilhoroù kanol lies., kilhoroù fust-kanol lies.

protzen V.gw. (hat geprotzt) : paboriñ, fringal, kankalat, poufal, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, c'hoari e baotr, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, sachañ dour d'e foenneg, rodal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; *mit etwas protzen,* fougeal (fougasiñ) gant udb, en em bompadiñ eus udb, dougen randon gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, debriñ mel gant udb, ober digoroù kaer (bezañ stad en an-unan) gant udb, ober pompad gant udb (Gregor), ober loc'haj gant udb, ober loc'hajoù gant udb, en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb, poufal diwar-benn udb ; *sie protzen damit, diesen berühmten Mann zu kennen,* kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se, en em bompadiñ a reont da anavezout an den brudet-se.

protzenhaft ag. : fougeüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, fougasus, boufon, brabañsus, pompus, pompadus.

Protzerei b. (-,-en) : frink g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.

protzig ag. : *sellit ouzh* **protzenhaft**.

Protzwagen g. (-s,-) : [lu] redell ganol g., redell fust-kanol b., kilhoroù kanol lies., kilhoroù fust-kanol lies.

provehierbar ag. : [yezh.] kaletadus.

provehieren V.k.e. (hat provehiert) : [yezh.] kaletaat.

Provektion b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre galetaat g., kaletadur g.

Provence b. : *die Provence,* Provañs b.

Provencegrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig bruched ruz g., devedig-lann g., devedig ruz g.

Provenienz b. (-,-en) : orin g., mammenn b., lec'h orin g.
Provenzalisch n. : provañseg g.
proversiv ag. : raksellus.
Proviant g. (-s,-e) : bevañs g., pourvez g., pourvezioù lies., bitailh g., tamm g., pourvezañs b. ; *sie hatten Proviant mitgebracht,* ne oant ket deuet hep tamm ; *jemanden mit Proviant versorgen,* reiñ proviant d'u.b., aozañ proviant d'u.b., pourvezañ bitailh d'u.b., bitailhañ u.b.
Proviantamt n. (-s,-ämter) : [lu] bitailherezh g.
Proviantausgabe b. (-,-n) : dasparzh bitailh g., bitailhañ g.
Proviantierung b. (-,-en) : pourvezadur bevañs g., pourvezañs b.,bitailhañ g., bitailhadur g.
Proviantkammer b. (-,-n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b., P. kambr ar gwin b.
Proviantkolonne b. (-,-n) : [lu] strollad bitailhañ g.
Proviantmagazin n. (-s,-e) : [lu] bitailherezh b.
Proviantschiff n. (-s,-e) : lestr bitailhañ g., lestr pourvezañ g., pourvezerez b.
providentiell ag. / **providenziell** ag. : ragevezhiek, a-berzh ragevezh Doue, a-berzh Doue.
Providenzialismus g. (-) : ragevezhiegezh b., radevezhouriezh b.
Provider g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer monedoù g.
Providerkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b., kont pourvezer b.
Provinz b. (-,-en) : rannvro b., rannvroad b., proviñs g. ; *erzbischöfliche Provinz,* proviñs an iliz g., bann e dalc'h un arc'heskob g. ; [istor] *Provinzen unter Verwaltung von Intendanten,* broioù dilennañ lies. ; *Provinzen mit selbst gewählter Steuerverwaltung,* broioù breujoù lies. ; *römische Provinz,* proviñs roman g. ; *aus ihrem Land wurde eine römische Provinz,* lakaet e voe o bro da broviñs roman.
Provinzbewohner g. (-s,-) : proviñsad g. [*liester* proviñsiz], rannvroad g.
Provinzbühne b. (-,-n) : c'hoariva proviñs g.
Provinzialausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kengor rannvro g.
Provinzialismus g. (-) : **1.** [yezh.] proviñsegadur g. ; **2.** [gwashaus] proviñsegezh b., rannvroelezh b.
Provinzialschulrat g. (-s,-räte) : enseller akademiezh g.
provinziell ag. : rannvroel, proviñsel.
Provinzler g. (-s,-) : [gwashaus] proviñsad g. [*liester* proviñsiz].
Provinzstände lies. : [istor] Stadoù proviñs lies.
Provision b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] dellezad g., arvuziad g., gopr-gwerzhañ g. ; **2.** [relij.] kadoridigezh b.
Provisionsbasis b. (-,-basen) : dellezad g., arvuziad g., gopr-gwerzhañ g. ; *auf Provisionsbasis,* gant dellezad, gant arvuziad, gant gopr-gwerzhañ.
Provisionsberechnung b. (-,-en) : fakturadur an dellezad g., fakturadur an arvuziad g., fakturadur ar gopr-gwerzhañ g.
provisionsfrei ag. : kuit a zellezad, kuit a c'hopr-gwerzhañ, kuit a arvuziad.
Provisionssatz g. (-es,-sätze) : feur dellezad g., feur arvuziad g., feur gopr-gwerzhañ g.
Provisor g. (-s,-en) : merer g., merour g., skoazeller g.
provisorisch ag. : ersezat, ersezadel, da c'hortoz, da c'hedal, dibadel, ampadek, amzeriat, … tremen.
Adv. : evit ar mare, evit poent, betek gouzout, bete-gouzout, da c'hortoz, da c'hedal, evit an tremen, en etretant.
Provisorium n. (-s, Provisorien) : darbar ersezadel g., diskoulm da c'hortoz e defot gwell g., diskoulm evit ar mare dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h g., diskoulm evit poent dre ma n'eus ket gwelloc'h g.
provokant ag. : atahinus, atizus.
Provokateur g. (-s,-e) : daeer g., atahiner g., emsiler g.
Provokateurin b. (-,-nen) : daeerez b., atahinerez b., emsilerez b.
Provokation b. (-,-en) : dae g., daedadenn b., difiadenn b., dichekadenn b., atahin g., atahinerezh g., heg g., heskin g., heskinadeg b., heskinerezh g.
provokativ ag. : atahinus, atizus.
provokatorisch ag. : atahinus, atizus.
provozieren V.k.e. (hat provoziert) : **1.** *jemanden provozieren,* daeañ (faeañ, dichekal, hegal, hegañ, hegaziñ, heskinañ) u.b., reiñ an dae d'u.b., atahinañ u.b., klask penn ouzh u.b., klask atahin gant u.b., em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b. ; **2.** bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, deluskañ, delankañ, talvezout ; *um keinen Skandal zu provozieren,* bete-gouzout a zroukskouer.
provozierend ag. : atahinus, atizus, heskinus.
Prozedur b. (-,-en) : **1.** difraeoù hir ha torr-penn lies., argerzhadur luziet g. ; **2.** [gwir] argerzhadur g., argerzhad g., treugennad g.
Prozent n. (-s,-e) : dregantad g., kementad-dre-gant g. ; *hundert Prozent Gewinn erzielen,* gounit hanter-ouzh-hanter ; *jemandem fünf Prozent Rabatt gewähren,* rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b. ; *zu fünf Prozent,* [war gampi] evit pemp dre-gant ; *fünfundzwanzig Prozent,* pemp dre-gant war'n-ugent ; *Prozente abwerfen (bringen),* degas gounid gant ar c'hampi, degas kampi, teurel kampi ; *zu hohen Prozenten,* diouzh un dregantad uhel, war gampi uhel, evit un dregantad uhel.
Prozentrechnung b. (-,-en) : jed ar c'hampi g.
Prozentsatz g. (-es,-sätze) : dregantad g., kementad-dre-gant g., pegementad g. ; *der Prozentsatz an Arbeitslosen,* dregantad an dud dilabour g., pegementad an dud dilabour g.
prozentual ag./Adv. : pa vez lakaet e dregantadoù, pa vez jedet pet dre gant e ra ; *die Geburtenziffer prozentual berechnen, die Geburtenziffer prozentual angeben,* dewerzhañ feur-genel ar boblañs dre un dregantad.
Prozess g. (-es,-e) : **1.** [gwir] prosez g., breud g., breujoù lies., breudoù lies., afer b. ; *Nürnberger Prozess,* prosez Nürnberg g. ; *einen Prozess gegen jemanden führen,* bezañ e breudoù gant u.b., bezañ e prosez gant u.b., prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b., kunduiñ ur prosez a-enep u.b., breutaat a-enep u.b. ; *den Prozess gewinnen,* gounit e brosez (Gregor) ; *den Prozess verlieren,* koll e brosez ; *einen Prozess gegen jemanden einleiten (anstrengen),* prosezañ a-enep u.b., sevel prosez ouzh u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., sevel klemm a-

enep u.b. dirak al lez-varn, ober prosez d'u.b. ; *einen Prozess gegen jemanden anhängig machen,* sevel prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, keisiañ u.b. er barnerezh, keisiañ u.b. el lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis, digeriñ afer, mont en afer ; *einen Prozess niederschlagen,* dougen un nepenn ; *wenn der Prozess zu Ihren Gunsten ausfällt,* mar hoc'h eus un isu mat d'ho prosez ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren,* kollet eo bet ar prosez dre wall ar breutaer ; *verurteilt ohne Prozess,* kondaonet dibrosez ; *dieser Prozess ist eine einzige Farce,* ar prosez-se n'eo nemet termaji, ar prosez-se a ra goap ouzh ar justis.

2. [dre skeud.] *mit jemandem kurzen Prozess machen,* reiñ e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e jeu d'u.b., tortañ u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e afer d'u.b. ; *mit etwas kurzen Prozess machen,* mont dizamant d'udb, mont dezhi a-droc'h-trañch, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, na chom da chipotal gant udb, dic'hastañ (peurgas) udb, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, na vezañ seizhdaleetoc'h gant udb, na vezañ daletoc'h evit renkañ udb.

3. red g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., emdroadur g., araezad g. ; *Krankheitsprozess,* argerzh ar c'hleñved g., kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g. ; *technischer Prozess,* araezad kalvezel g. ; *chemischer Prozess,* argerzh kimiek g.

Prozessakten lies. : [gwir] teuliad ur prosez g., pezhioù ur prosez lies., teuliad barnerezhel g.

prozessfähig ag. : [gwir] gouest da vont dirak al lez-varn.

prozessführend ag. : [gwir] prosezer, o prosezañ.

Prozessführer g. (-s,-) : [gwir] prosezer g., breutaer g., breutaour g.

Prozessführung b. (-,-en) : [gwir] argerzhad g., argerzhadur g., prosezadur g.

Prozesshandlung b. (-,-en) : [gwir] gread argerzhadel g., gread prosezadel g.

Prozesshansel g. (-s,-) : chikaner g., noazour g.

prozessieren V.gw. (hat prozessiert) : [gwir] prosezañ, breutaat ; *gegen jemanden prozessieren, mit jemandem prozessieren,* bezañ e breudoù gant u.b., bezañ e prosez gant u.b., prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b., breutaat a-enep u.b.

Prozession b. (-,-en) : [relij.] prosesion g., lidkerzh g., lidambroug g., ambroug g., pardon g., troveni b. ; *an einer Prozession teilnehmen,* prosesioniñ, pardonañ ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer,* er prosesionoù e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *Prozession rund um den Friedhof,* tro-vered b.

Prozessionskreuz n. (-es,-e) : [relij.] kroaz prosesion b.

Prozessionsspinnerraupe b. (-,-n) : [loen.] amheulier g., chasplouz str.

Prozessionsteilnehmer g. (-s,-) : ambrouger g.

Prozessor g. (-s,-en) : [stlenn] kewerier g., prosesor g.

Prozessoreinheit b. (-,-en) : [stlenn.] *zentrale Prozessoreinheit,* unvez kreiz b.

Prozessordnung b. (-) : [gwir] reolennoù dezvekaet ar prosezadur lies., dezveg argerzhadel b., dezveg prosezadel b.

Prozesspartei b. (-,-en) : [gwir] kevrenn b.

Prozessschrift b. (-,-en) : [gwir] akta g. ; *Prozessschriften,* jistroù (dielloù) ar varn lies., teulioù ar prosez lies., teuliad ar prosez g., pezhioù ar prosez lies., teuliad barnerezhel g.

prozesssüchtig ag. : aferus, chikanus.

Prozesssüchtige(r) ag.k. : sikaner g., sikanerez b., prosezer g., prosezerez b.

Prozessverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad g., argerzhadur g., prosezadur g.

Prozessverhandlung b. (-,-en) : [gwir] breutadeg b.

Prozessvollmacht b. (-,-en) : [gwir] aotre da vreutaat g.

prüde ag. : reeleveziek, brizheleveziek, gwall vezhek, santezik, P. beg mitaou, hag a ra lentigoù ; *nicht prüde,* [e-keñver noazhded an-unan] dibrenn.

Prüderie b. (-) : brizhelevez b., reeleveziegezh b.

prüfen V.k.e. (hat geprüft) : **1.** ensellet, amprouiñ, sontañ, sonteal, studiañ, arnodenniñ, imbourc'hiñ, arsellat, lakaat en amprou, prouadiñ, prouata, gwiriañ ; *einen Kandidaten prüfen,* ensellet (prizañ, amprouiñ) un arnodennad, gwiriañ talvoudegezh un arnodennad, lakaat un arnodennad da dremen un arnodenn, ensellet barregezh u.b. war ur vicher, prizañ un danvez-implijad ; *in Sprachen prüfen,* prizañ (amprouiñ, arnodenniñ) barregezh u.b. war ar yezhoù ; *jemandes Treue prüfen,* amprouiñ lealded u.b., ober amprou eus lealded u.b. (Gregor), lakaat lealded u.b. en amprou ; *etwas eingehend prüfen,* sellet ouzh udb dre ar munud, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo, nizañ (nizat) udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aket, burutellañ udb, ridellat udb, pleustriñ mat war udb, sellet a-dailh ouzh udb (Gregor), sellet-disellet ouzh udb, sellet ha disellet ouzh udb ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist,* sellet ha reizh eo ur c'hlemm ; **2.** gwiriañ, gwiriekaat, kontrollañ ; *ein Konto prüfen,* gwiriañ ur gont ; **3.** tañva ; *einen Wein prüfen,* tañva ur gwin bennak, ober un tañva d'ur gwin bennak, blazañ ur gwin bennak.

A.gw.verb : **geprüft 1.** *ein geprüfter Techniker,* un teknikour titlet (testeniet, arbennikaet) g. ; **2.** [dre skeud.] *ein schwer geprüfter Mann,* un den bet gwall amprouet gant ar vuhez g.

Prüfer g. (-s,-) : arnodenner g., enseller g., gwirier g.

Prüferin b. (-,-nen) : arnodennerez b., ensellerez b., gwirierez b.

Prüffeld n. (-s,-er) : [tekn.] bank arnod g.

Prüfgerät n. (-s,-e) : [tekn.] ardivink gwiriañ g.

Prüfkörper g. (-s,-) : korf arnod g.

Prüflampe b. (-,-n) : lutig g., gouloù-test g.

Prüfling g. (-s,-e) : **1.** arnodennad g. ; **2.** korf arnod g.

Prüfstand g. (-s,-stände) : [tekn.] bank arnod g.

Prüfstein g. (-s,-e) : maen-touch g., maen-arnod g. ; *Goldprüfstein,* maen diskulier an orfebour g., maen-touch an orfebour g.

Prüfstempel g. (-s,-) : siell wiriadur b., siell ar servij gwiriañ b., siell testeni perzhded b.
Prüfstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] kediuzenn b.
Prüfung b. (-,-en) : **1.** arnodenn b., arnod g., imbourc'h g., arsell g., arselladenn b., arsellerezh g., ensell g., enselladenn b., kontroll g., kontrollerezh g., burutelladenn b., gwiriadur g., amprouenn b., amprou g., amprouadur g. ; *etwas einer genauen Prüfung unterziehen,* sellet ouzh udb dre ar munud, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren war udb, kompren udb, chom da gompren en udb, sellet-disellet ouzh udb, sellet ha disellet ouzh udb, sellet a-dailh ouzh udb (Gregor) ; *bei der Prüfung durchfallen,* bezañ korbellet (rasket), c'hwitañ gant e arnodenn, bezañ bet ur penn leue, degas ur penn leue d'ar gêr, ober bouc'h, tapout ar bouc'h, distreiñ gant ur bouc'h, kaout yod, kaout ur bizad yod, bezañ nac'het en e arnodenn, kaout ul louzenn, pakañ korbell, kaout ar billig toull ; *eine Prüfung bestehen,* dont a-benn eus un amprou bennak, ober berzh en e arnodenn, bezañ degemeret en un arnodenn, treuziñ ar pont ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten,* gouzout a ouient e oa deuet an arnodenn ganto, met anat e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; **2.** trubuilh g., kroaz b., aprok g. ; *harte Prüfung, Schicksalsprüfung,* kroez b., c'hwezenn b., gwall abadenn b., abadenn fall b., gwall aprok g.
Prüfungsamt n. (-s,-ämter) : servij gwiriañ g.
Prüfungsangst b. (-) : from-aon g., brizhenkrez g., fourm g., mezevell b., aon rak an arnodenn g.
Prüfungsarbeit b. (-,-en) : arnod g., arnodenn b., amprou g., diplom g.
Prüfungsbogen g. (-s,-/-bögen) : paperenn-arnodenn b.
Prüfungsfach n. (-s,-fächer) : danvez-skol kinniget en arnodenn g.
Prüfungsfrage b. (-,-n) : goulenn arnodenn g.
Prüfungsgebühren lies. : mizoù arnodenn lies.
Prüfungskommission b. (-,-en) : strollad-barn g., bodad arnodenniñ g. ; *Vorsitzender der Prüfungskommission,* pennvarner g.
Prüfungsordnung b. (-,-en) : reoliadur an arnodenn g.
Prüfungsschein g. (-s,-e) : testeni kontrollerezh g., testeni perzhded g.
Prüfungstermin g. (-s,-e) : deiziad an arnodenn g., deiziad an arnod b.
Prüfungsvorgang g. (-s,-vorgänge) : [tekn.] araezad gwiriañ g., araezad prouata g., araezad prouadiñ g.
Prüfungsvorschrift b. (-,-en) : **1.** reolenn arnodenn b. ; **2.** [tekn.] darvennad gwiriañ g.
Prüfungszeit b. (-,-en) : staj g., prantad esae g., amzer amprouiñ b.
Prüfungszeugnis n. (-ses,-se) : diplom g., breved g., testeni gouested g.
Prügel[1] g. (-s,-) : bazh b., penn-bazh g., pennbazh g., pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., skeltrenn b.
Prügel[2] lies. : laz taolioù g., bazhadenn b., roustad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù lies., freilhadoù lies., trell b., bodennad b., c'hwistadoù lies., keuneudennadoù lies., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., kefestad g., distokadenn b., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., chupennad taolioù b., gwiskad bazhadoù g., trepan g., saead vazhadoù b., frotadenn b., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b. ; *eine Tracht Prügel bekommen,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, tapout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; *sooft er kam, erhielt er Prügel, jedes Mal, wenn er kam, erhielt er Prügel,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *Prügel auf den Hintern,* peñsad g., revriad g., feskennad b., tersad b., pradad g.
Prügelei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., kannadeg b., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., lazh g., kannerezh g. ; *auf dem Schulhof wird keine Prügelei geduldet,* ar skeiñ a zo difennet groñs war ar porzh-skol ; *es ist zu einer Prügelei gekommen,* en em gannet o doa a daolioù dorn, taolioù dorn a oa bet, kabaduilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a savas etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ ; *eine Prügelei vom Zaun brechen,* lakaat kann da sevel, lakaat frigas da sevel.
Prügeljunge g. (-n,-n) **/ Prügelknabe** g. (-n,-n) : pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g., ki g. ; *er ist ihr Prügelknabe,* pilgos eo dezho, evel ur pilgos eo ganto, pont ha pavez eo ganto, pont ha plankenn eo ganto, gouzer ha skabell eo dindan o zreid, kasaet ha droukprezeget e vez ganto.
prügeln V.k.e. (hat geprügelt) : fustañ, pilat, bazhata, c'hwistata, gwialennañ, gwalennañ, gwalennata, dornañ, pavata, dotuañ, dresañ, fraeañ, skeiñ [gant u.b.], fiblañ, frotañ, kannañ, rordañ, terkañ, teurkiñ, torbilat, muntrañ a-daolioù, trekiñ, trepanañ, skeltrennañ, freskañ, kalafetiñ, lorgnañ, lorgnañ [war u.b.], tapout ar vazh [gant u.b.], tapout ar gefienn [gant u.b.], gwiskañ ur saead vazhadoù [d'u.b.], reiñ ur pulloc'h [d'u.b.], reiñ un trepan [d'u.b.], reiñ beuz [d'u.b.], reiñ kastrilhez [d'u.b.], ober un diroufennañ [d'u.b.], reiñ un dres [d'u.b.], reiñ ur freilhad [d'u.b.], sec'hañ e fri [d'u.b.], ober un dres [d'u.b.], reiñ bod [d'u.b.], reiñ ur gempenn [d'u.b.], reiñ ur c'hempenn [d'u.b.], reiñ deñv [d'u.b.], reiñ roustadoù druz [d'u.b.], blodañ kostoù

[u.b.], dresañ e ganelloù [d'u.b.], reiñ ur prad [d'u.b.], reiñ ur pred [d'u.b.], reiñ ur predad [d'u.b.], plantañ taolioù [gant u.b.], reiñ an drell [d'u.b.], foeltrañ bazhadoù [gant u.b.], reiñ ur laz bazhadoù [d'u.b.], reiñ ur gwiskad bazhadoù [d'u.b.], reiñ ur saead bazhadoù [d'u.b.], reiñ kordenn war e lêr [d'u.b.], reiñ un distres [d'u.b.], reiñ segal [d'u.b.], lopañ [u.b.], lopañ [war u.b.], skeiñ [gant u.b.] a daolioù bazh, eeunañ [u.b.] ; *ihr habt ihn halbtot geprügelt,* emañ hanter lazhet ganeoc'h, emañ peuzlazhet ganeoc'h ; *jemanden gehörig prügeln, jemanden gebührend prügeln,* fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b., bazhata u.b. hep truez ha gant largentez.

V.em. : **sich prügeln** (hat sich (t-rt) geprügelt) : **1.** rendaeliñ, riotal, foetañ ; *er prügelt sich gern,* ur gwall skoer eo, ur rioter eo, hennezh a blij dezhañ plantañ peilh, hennezh a blij dezhañ lorgnañ, al lorgn a blij dezhañ, hennezh a blij dezhañ plantañ drailh (rendaeliñ, riotal), hennezh a zo un taskagner anezhañ, hennezh a zo buan da skeiñ, ur paotr gwaller a zo anezhañ, atav e vez o klask rev ouzh unan bennak, n'eus den par dezhañ da c'hoari ar vazh, hennezh en em blij o foetañ ; *sich mit jemandem prügeln,* plantañ fisel gant u.b., kregiñ da vat en u.b., en em gannañ ouzh u.b., en em hejañ ouzh u.b., bezañ e krog gant u.b., kaout kann ouzh u.b., en em lardañ ouzh u.b., kaout ul lazh gant u.b. ; **2.** en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em bouezañ, en em beliat, en em bilat, en em vazhata, en em vlevata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ**,** en em zornañ, en em zornata, en em frigasañ, c'hoari ar vazh, merat o c'horf hag o dilhad, en em foetañ ; *sich heftig prügeln,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em lardañ evel kegi, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz ; *sich mit Stöcken prügeln,* en em gannañ a daolioù bazh, en em vazhata ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war,* ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ.

Prügelstrafe b. (-,-n) : freilhad g., lordad g., fest ar vazh g., fest ar geuneudenn g., bazhadenn b., keuneudennadoù lies., bazhadoù lies., predad g., dres g., poan gorf b., pinijenn gorf b., fraead g., fraeadenn b.

Prunk g. (-s) : moed g., trolle g., stroñs g., pompad g., ton g., sked g., lid g., lorc'h g., digoroù lies., digoradur g., digoraj g., digorded b., trein g./b., roufl g., splannder g., splannded b., splannijenn b. ; *mit viel Prunk,* gant kalz a fouge, gant digoroù kaer, gant pompad, a-stroñs, a-stok, gant sked, gant lid, war an ton bras, war ton ar c'hrampouezh gwinizh, graet gant un drein vras, gant kalz a zigoradur, gant modoù bras, gant modoù randonus ; *jemanden mit Prunk empfangen,* ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b.

Prunkbett n. (-s,-en) : gwele hollgaer g., gwele pomp g. (Gregor), P. gwele gagn g., gwele lorc'hus g.

prunken V.gw. (hat geprunkt) : fringal, kankalat, poufal, teilat, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, lorc'hañ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, fougeal, en em rollañ, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, c'hoari e baotr, sachañ dour d'e foenneg, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, paboriñ ; *mit etwas prunken,* fougeal (fougasiñ, ourgouilhiñ) gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, en em bompadiñ eus udb, dougen randon gant udb, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ stad en an-unan gant udb, ober digoroù kaer gant udb, mont e gloar gant udb, ober lorc'hajoù gant udb, ober lorc'haj gant udb, ober pompad gant udb (Gregor), en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb, bezañ fier d'an-unan gant udb, poufal diwar-benn udb ; *sie prunken damit, diesen berühmten Mann zu kennen,* kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se, en em bompadiñ a reont da anavezout an den brudet-se.

Prunken n. (-s) : pompad g., ton g., sked g., lid g., distalaj g., digoroù lies., digoradur g., digorded b., digoraj g., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Prunkgemach n. (-s,-gemächer) : kambr cheuc'h b., P. kambr c'hagn b., kambr lorc'hus b.

prunkliebend ag. : hag a blij dezhañ ar pompad, pompoulik, pompus, pompadus, rouflus.

prunklos ag. : diginkl, simpl, plaen, didres.

Prunksaal g. (-s,-säle) : sal cheuc'h b.

Prunkstück n. (-s,-e) : **1.** perlezenn b., disparadenn b. ; **2.** P. tamm brav g., tarin g., tarinenn b., pezh foeltrenn g., pabor g.

Prunksucht b. (-) : spered pompoulik g., spered pompadus g., estoue ouzh ar pompadoù g., arzoug d'ar pompadoù g.

prunksüchtig ag. : hag a blij dezhañ ar pompad, pompoulik, pompus, pompadus, rouflus, a-stroñs.

prunkvoll ag. : pompadus, pompus, tonius, hollgaer, a-stok, gagn, lorc'hus, kran ; *ein prunkvolles Haus,* un ti mondian g., un ti lorc'hus g., un ti pinvidik g., P. un ti a-stroñs g., ur pabor a di g., un tarin a di g., un ti ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., un ti ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g., un ti gagn g., ur c'hastell g., ur c'haer a di g., ur palez g. ; *prunkvoller Empfang,* degemer kran g., degemer tonius g., degemer pompus g. ; *jemandem einen prunkvollen Empfang bereiten,* ober tron d'u.b., degemer u.b. war an ton bras, degemer u.b. war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemer u.b. gant lid bras, toullañ digor d'u.b., ober ur gaeradenn d'u.b. ; *prunkvoll gekleidet,* gwisket-pinvidik.

Prunkwinde b. (-,-n) : [louza.] ipomeenn b. [*liester* ipomeed].

pruschen V.gw. (hat gepruscht) : *sellit ivez ouzh* **prusten** ; *ein pruschender Lippenlaut,* ur gensonenn weuz c'hwibanet b., ur weuzenn c'hwibanet b., ur c'hwezhenn weuz b.

prusten V.gw. (hat geprustet) : **1.** c'hwezhañ, ruflañ, streviañ, strevial, distreviañ, dihostal, trec'hwezhañ, dielc'hat, diroufal, diadaviñ, fronal, tarzhañ e zivfron ; *das Pferd prustet,* ruflañ a ra ar marc'h, emañ ar marc'h o c'hwezhañ, hinteal a ra ar marc'h, bac'hellat a ra ar

marc'h, mogediñ a ra difronn ar marc'h, ar marc'h a strink tan dre e fronelloù.
2. dirollañ (diskordañ, disvantañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, sklokal) da c'hoarzhin, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin.
PS n. (-,-) : [*berradur evit* **Pferdestärke**] marc'had nerzh g., marc'h-nerzh g., marc'h g., jav b./g., galloud-marc'h g. ; *50 PS,* 50 marc'had nerzh.
Psalm g. (-s,-en) : salm g. ; *kosmischer Psalm,* salm kosmek g.
Psalm- : salmel.
Psalmendichter g. (-s,-) **/ Psalmist** g. (-en,-en) : salmour g., salmer g.
Psalmodie b. (-,-n) : salmerezh g., salmadenn b.
psalmodieren V.k.e. (hat psalmodiert) : salmiñ.
Psalter g. (-s,-) : **1.** levr-salmoù g., salmeg b., saoter g. ; **2.** [sonerezh] psalterion g.
Psalterium n. (-s, Psalterien) : [sonerezh] psalterion g.
pseudo- : brizh-, gaou-, fals-, pseudo-.
Pseudokrupp g. (-s) : [mezeg.] falskroup g., pseudokroup g.
Pseudonym n. (-s,-e) : derc'hanvenn b., anv-pluenn g., anv-c'hoarier g., anv-kaner g., anv forjet g., anv-brezel g., lesanv g.
Pseudopodium n. (-s, Pseudopodien) : [loen.] mardroad g. [*liester* mardreid].
Psittakose b. (-) : [mezeg.] psitakoz g.
Psittazismus g. (-) : perokedata g., perokediñ g.
pst estl. : **1.** hep ! uist ! ; **2.** chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! kuzulig !
Psychagogie b. (-) : psikagogiezh b.
Psyschasthenie b. (-) : bredasikter g., psikasteniezh b.
Psyche b. (-,-n) : **1.** [Henamzer] psike b. ; **2.** bred g., bredadurezh b., ene g., bredelezh b., tro-spered b.
psychedelisch ag. : psikedelek.
Psychiater g. (-s,-) : [mezeg.] bredvezeg g., bredvedisin g., medisin ar bred g., psikiatrour g.
Psychiaterin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredvezegez b., bredvedisinez b., medisinez ar bred b., psikiatrourez b.
Psychiatrie b. (-) : [mezeg.] bredvezegiezh b., bredvezekniezh b., bredvedisinerezh g., bredvezegerezh g., psikiatriezh b., medisinerezh ar bred g. ; *er wurde in die Psychiatrie überwiesen,* kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod.
psychiatrisch ag. : [mezeg.] bredvezegel, psikiatrek.
psychisch ag. : … bred, bredel, eneel, psikek, … spered, a spered ; *psychisches Leiden,* poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *psychische Krankheit,* kleñved spered g., kleñved bred g., arallekadur g., dalc'h spered g. ; *psychisch krank,* dalc'het en e spered, dalc'het en e benn, dispered, inosant, klañv e benn, klañv a spered, direnket, divontet e spered, troet e spered ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz ; *psychische Schmerzen sind schlimmer als physische,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung,* torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.
Psychismus g. (-, Psychismen) : **1.** [liester ebet] bred g., bredelezh b. ; **2.** bredanadenn b.
Psychoanalyse b. (-) : [mezeg.] bredelfennerezh g., psikanaliz g., bredelfennañ g., bredelfennadenn b. ; *wilde Psychoanalyse,* bredelfennañ gouez g.
psychoanalysieren V.k.e. (hat psychoanalysiert) : bredelfennañ, talarañ spered u.b., imbourc'hiñ spered u.b.
Psychoanalytiker g. (-s,-) : [mezeg.] bredelfenner g.
Psychoanalytikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredelfennerez b.
psychoanalytisch ag. : [mezeg.] bredelfennadel, bredelfennerel, psikanalizek ; *psychoanalytische Untersuchung,* bredelfennadenn b. ; *psychoanalytisch behandelter Patient,* bredelfennadour g.
Psychodrama n. (-s,-dramen) : [mezeg.] psikodrama g., bredc'hoari g.
psychogen ag. : [mezeg.] … bred, bredel, bredien, psikek ; *psychogene Amnesie,* ankounañ divizel g.
Psychogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] aelad bred g.
Psychologe g. (-n,-n) : [mezeg.] bredoniour g., psikologour g., eneoniour g.
Psychologie b. (-) : [mezeg.] bredoniezh b., psikologiezh b., eneoniezh b. ; *die klinische Psychologie,* an hentenn glinikel b. ; *verstehende Psychologie,* psikologiezh komprenus b. ; *differenzielle Psychologie,* bredoniezh diforc'hel b., psikologiezh diforc'hat b. ; *Psychologie als Theorie der allgemeinen Verhaltensweisen,* moneadoniezh b., psikologiezh ar moneadoù b. ; *physiologische Psychologie,* bredvevedouriezh b., bredfiziologiezh b.
Psychologin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredoniourez b., psikologourez b., eneoniourez b.
psychologisch ag. : bredoniel, psikologel, eneoniel, eneoniezhel ; *psychologisches Gespür,* bredkomprenuster g.
Psychologisierer g. (-s,-) : bredonielour g.
Psychologismus g. (-) : bredonielouriezh b.
psychologistisch ag. : bredonielour.
Psychometrie b. (-) : bredventouriezh b., bredouriezh b.
Psychoökologie b. (-) : [bred.] bredendroadouriezh b.
Psychopädagogik b. (-) : bredkelennouriezh b., bredpedagogiezh b.
Psychopath g. (-en,-en) : [mezeg.] bredklañvour g., psikopat g.
Psychopathie b. (-) : bredklañvouriezh b., psikopatiezh b.
Psychopathin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredklañvourez b., psikopatez b.
psychopathisch ag. : bredklañvouriezhel.
Psychopathologie b. (-) : bredkleñvedouriezh b.
psychopathologisch ag. : bredkleñvedel.
Psychopharmakologie b. (-) : bredapotikouriezh b.
Psychopharmakon n. (-s,-pharmaka) : [mezeg.] louzoù psikofarmologel g., aozad psikofarmologel g.
psychophysisch ag. : bredvevedel.
Psychophysiologie b. (-) : bredvevedouriezh b., bredfiziologiezh b.
Psychose b. (-,-n) : [mezeg.] psikoz g. *; eine Psychose behandeln,* prederiañ ur psikoz.

psychosomatisch ag. : [mezeg.] bredkorfel, bredkreudel, psikosomatek.
psychosozial ag. : bredkevredadel, psikosokial.
Psychosoziologie b. (-) : strollbredoniezh b., bredoniezh strollennel b., bredkevredadouriezh b., psikosokiologiezh b.
Psychotechnik b. (-) : psikoteknik g., bredkalvezerezh g.
Psychoterror g. (-s) : psikosponterezh g., spont psikologel g.
Psychotherapeut g. (-en,-en) : bredkurer g.
Psychotherapie b. (-,-n) : [mezeg.] bredkurerezh g., bredkurañ g., bredkur b., bredkuradenn b., bredyac'haerezh g., psikoterapiezh b. ; *analytische Psychotherapie,* kur vredelfennerezh b. ; *klientenzentrierte Psychotherapie,* anrenelezh b., bredkurañ anrenel g.
Psychotiker g. (-s,-) : psikozeg g.
psychotisch ag. : psikotek.
psychotrop ag. : bredkemmus, bredwezher ; *psychotrope Substanz,* dramm bredkemmus g., dramm bredwezher g., bredwezher g.
psychrophil ag. : skorngar.
Pterodactylus g. (-, Pterodactyliden) : pterodaktil g.
Ptolemäus g. : Ptolemaios g.
Ptomain n. (-s,-e) : ptomain g.
PTT lies. : [Bro-Suis] [*berradur evit* **Post-, Telefon- und Telegrafenbetriebe**] P.T.T. lies.
pubertär ag. : kaezourek, eus ar gaezouregezh, …. kaezouregezh.
Pubertät b. (-) : [korf.] kaezouregezh b.
Pubertätsakne b. (-) : [mezeg.] akne ar re yaouank g.
Pubertätsalter n. (-s) / **Pubertätszeit** b. (-) : kaezouregezh b., oad kaezourek g. ; *Junge im Pubertätsalter,* kaezoureg [*liester* kaezoureien] g. ; *Mädchen im Pubertätsalter,* kaezouregez b.
pubertieren V.gw. (hat pubertiert) : **1.** dont da gaezoureg, bezañ deuet en oad ar gaezouregezh ; **2.** [merc'hed] dont er bed, P. dont birvidik.
Publicanus g. (-,Publicani) : [istor] publikan g.
Publicity b. (-) : mediaouekadur g., brud g./b.
publicityscheu ag. : hag a dec'h rak ar mediaoù, dic'hloar.
Public Relations lies. : kehentiñ-marketing g., kehentiñ g., kehenterezh g., darempredezh g., darempredoù foran lies.
publik ag. : anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, publik ; *publik werden,* en em vrudañ, en em skignañ ; *etwas publik machen, etwas publik werden lassen,* diskuliañ udb, reiñ udb da c'houzout d'an holl, reiñ anaoudegezh d'an holl eus udb, reiñ udb da anavezout d'an holl, reiñ liv d'an holl eus udb, reiñ disaouzan d'an holl eus udb.
Publikanus g. (Publikanen, Publikanen) : [istor] publikan g.
Publikation b. (-,-en) : **1.** bann g., embannadur g., embannerezh g., embannidigezh b. ; **2.** embann g., embannadur g., embannadenn b.
Publikum n. (-s) :**1.** tud lies. ; *das breite Publikum,* ul lodenn brazik a-walc'h eus an dud b., al lodenn vrasañ eus an dud b. ar c'halz muiañ eus an dud g. ; *dem Publikum zugänglich,* digor d'an holl ; *vor versammeltem Publikum eine Rede halten,* ober ur brezegenn dirak an dud ; **2.** arvesterien lies.
publizieren V.k.e. (hat publiziert) : embann, reiñ da c'houzout, skignañ, brudañ.
Publizist g. (-en,-en) : **1.** kazetenner g., kelaouenner g., skridarnodour g. ; **2.** [nevez diwar levezon ar saozneg] prezour gwask g., prezour kehentiñ-marketing g., prezour marketing g.
Publizistik b. (-) : **1.** kelaouennerezh g., kazetennerezh g. ; **2.** kelaouennouriezh b., studioù ar c'helaouennerezh lies.
Publizistin b. (-,-nen) : **1.** kazetennerez b., kelaouennerez b. skridarnodourez b. ; **2.** [nevez diwar levezon ar saozneg] prezourez wask b., prezourez kehentiñ-marketing b., prezourez varketing b.
publizistisch ag. : **1.** ... kelaouenner, evel kelaouenner, ... kelaouennerezh, ... kelaouiñ, kazetennel ; **2.** … kelaouennouriezh, kelaouennouriezhel.
Publizität b. (-) : **1.** foranded b. ; **2.** brud g./b., uhelvrud g./b., klod g. ; **3.** kemennadenn b., kelaouadenn b.
Puck g. (-s,-s) : [sport] maen-pal g., paled g., pal g.
Puddeleisen n. (-s) : houarn pudlet g.
puddeln V.k.e. (hat gepuddelt) : [tekn.] pudlañ.
Pudding g. (-s,-e/-s) : **1.** [kegin.] pouding g., flanezenn b. ; *black Pudding,* gwadegenn b. ; **2.** [dre skeud.] *auf den Pudding hauen,* lorc'hañ, kankalat, poufal, teilat, ober teil, fougasiñ, fougeal, foeñviñ, poc'honiñ, tonal, bogoliañ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, en em rollañ, flipata, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, bugadiñ, ober bugad, dougen roufl, ober un tamm fougas, ourgouilhiñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, lakaat e gloc'hig da dintal re skiltr, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, en em uhelaat, c'hoari e baotr, sachañ dour d'e foenneg, ruflañ avel ha moged, debriñ mel.
Puddingpulver n. (-s,-) : [kegin.] aozad pouding g.
Pudel g. (-s,-) :**1.** [loen.] ki-foutouilhek g., ki-rodellek g., P. ki madam g. ; *der Pudel hat eine gekräuselte Behaarung,* kluchet eo blev ar c'hi-rodellek ; **2.** [kilhoù] *beim Kegeln einen Pudel werfen,* chom kakac'h ; **3.** [tr-l] *das also ist des Pudels Kern,* amañ emañ holl an dalc'h, amañ emañ ar skoulm, amañ emañ an amanenn, amañ emañ ar gempenn, setu mudurun an afer (lost ar gudenn, poell ar gudenn), setu amañ an difazi, amañ emañ ar c'hoari, setu neuze an diskoulm eus an afer ; *wie ein begossener Pudel dastehen,* bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet gant ur yar, bezañ ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet (bet kabestret, bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ pinous evel ur c'hog displuñvet (evel ur c'hog dibluñvet), bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ abaf evel ur yar displuñvet (evel ur yar dibluñvet), bezañ e lost en e c'harbedenn ; *wie ein begossener Pudel abziehen,* mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid,

mont kuit toutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek (lostok) evel ul louarn bet tapet gant ur yar, mont kuit lostek evel ul louarn bet c'hoariet (kabestret, louzet, paket) gant ur yar, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ izelaet (kouezhet) e vannieloù gant an-unan, ober beg a-dreuz, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont d'e doull.

Pudelhaube b. (-,-n) **/ Pudelmütze** b. (-,-n) : boned toupenn g., boned bechennek g., kalabousenn b.

pudeln V.gw. (hat gepudelt) : **1.** neuial evel ur c'hi ; **2.** P. fallvarchiñ, faziennañ.

pudelnärrisch ag. : chin, lu, droch, pampes.

pudelnass ag. : gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb-holl, trempet mat, gleb-glizh, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh ; *pudelnass sein,* bezañ gleb betek ar c'hroc'hen, bezañ toullet an dour d'an-unan, bezañ treuzet gant ar glav, bezañ treuzet an dour d'an-unan, bezañ treuzet d'an-unan, na vezañ neudenn sec'h ebet dindan an-unan (war an-unan), bezañ gleb-dour-teil, bezañ ken gleb hag un touilh, bezañ gleb-par-teil, bezañ gleb-holl, bezañ paket ur revriad dour gant an-unan, bezañ trempet evel bara soubenn, bezañ trempet mat (Gregor).

pudelwohl ag. : *er fühlt sich pudelwohl,* eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), en e vleud emañ, en e jeu emañ, kontant eo evel ur roue war e dron, eürus eo evel seizh, eürusañ loen a daol troad war an douar eo, eürusañ den a zebr bara eo, eürusañ den dindan tro an heol eo, eürusañ den dindan an Neñv eo, eürusañ den a zo bet biskoazh eo, beuzet (azezet) eo en e bemp plijadur warn-ugent, e barr al levenez emañ, leun-barr a levenez eo, leun-barr eo e levenez, nijal a ra gant ar stad a zo ennañ, dibradet eo, laouen eo evel an deiz, laouen-ran eo, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel ul laouenan, lirzhin eo evel ul laouenan, emañ en e zour hag en e c'heot, en e voued emañ, en e voued leun emañ, en e goch emañ, koñfortiñ a ra, en e vutun emañ, er friko emañ, en ur friko emañ, en e wellañ emañ.

Puder g./n. (-s,-) : poultr g., poultrenn b., bleudenn b.

Puderbeutel g. (-s,-) : sac'hig-poultr g.

Puderdose b. (-,-n) : boestig-poultr b.

pudern V.k.e. (hat gepudert) : **1.** poultrañ, poultrennañ, lakaat poultr war ; *einen Babypopo pudern,* poultrennañ ur babig ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammerbeutel gepudert sein, mit dem Klammersack gepudert sein,* bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilius, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav.

Pudern n. (-s) : poultradur g.

Puderquaste b. (-,-n) : bechenn b., bechennig b., bechegenn b., toupenn b.

Puderzucker g. (-s) : [kegin.] sukantin g., sukr lindr g.

Puerperalfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ruz b., terzhienn ar vammenn b.

Puff[1] g. (-s, Püffe) : **1. a)** trec'hwezh g., dianal g., dirouf g., trealerezh g. ; **b)** trouz pout g., trouz pounner g., trouz teñval g., trouz mouk g., trouz boud g. ; **c)** vorm g., boubou g. ; **2.** bleukad g., peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., taol ilin g., ougnad g. ; *jemandem einen Puff geben,* reiñ un taol-peuk d'u.b., reiñ ur bleukad d'u.b., peukañ u.b. ; **3.** [azezenn] pouf g., torchenn b. ; **4.** paner ar c'houez b.

Puff[2] g. (-s,-e) : P. bordel b., fouzhlec'h g., gasti g., troñs-ar-vrozh g., ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., ti ar gisti g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti fall g., ti lous g., ti-flup g. ; *in den Puff gehen,* mont da welet ar gisti, mont da welet ar merc'hed koant, mont da welet ar merc'hed brav, mont da welet ar merc'hedoù.

Puff[3] n. (-s) : [c'hoari] triktrak g., backgammon g.

puff[4] estl. : plok ! dav ! vliv ! krek ! pao ! taw !

Puffärmel g. (-s,-) : milgin volzennus b., milgin c'hwezet b., milgin tro enni b., mañch bolzennus g., mañch c'hwezet g., mañch tro ennañ g.

Puffbohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str., fav-rom str.

puffen V.gw. (hat gepufft) : **1.** ober „plok“, tarzhañ ; **2.** tennañ gant ur fuzuilh ; **3.** [dilhad] bezañ c'hwezet, bezañ tro en dilhad-mañ-dilhad, bolzenniñ, sac'hellañ ; **4.** P. dielc'hat / berranalañ (Gregor), dihostal, termal, dianalañ, trealañ, halpiñ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan.

V.k.e. (hat gepufft) : reiñ un taol-peuk da, reiñ ur bleukad da, peukañ.

Puffer g. (-s,-) : **1.** [trenioù] stoker g. ; **2.** [kegin.] alumenn avaloù-douar b. ; **3.** [stlenn.] memor skurzer g./b.

Pufferspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor skurzer g./b.

Pufferstaat g. (-s,-en) : Stad skurzer b.

Pufferstoff g. (-s,-e) : [bev.] reoler g.

Pufferung b. (-,-en) : [bev.] reoliñ g., reoliadur g., reolierezh g.

Pufferzone b. (-,-n) : **1.** takad skurzer g. ; **2.** marz surentez g.

puffig ag. : c'hwezet, tro ennañ, bolzennus, sac'hellek.

Puffmais g. (- *pe* -es) : [kegin.] maiz c'hwezet str., popcorn str.

puh estl. : ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chê ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).

Pulcinell g. (-s,-e) : jañ-blev g.

pulen V.gw. (hat gepult) : firbouchañ, furchal, furchata, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ.

V.k.e. (hat gepult) : [norzh Bro-Alamagn] dibluskañ, eskaoutiñ, diglorañ ; *Krabben pulen,* dilenn kranked.

Pulk g. (-s,-s) : **1.** [tud] bagad g., strollad g., bodadenn b. ; **2.** [karbedoù] strollad g. ; **3.** [lu] rannad b. ; **4.** [kirri-nij] skouadrenn b., terkad g., strollad g.
Pull-down-Menü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser disachañ g.
Pulle b. (-,-n) : P. **1.** boutailh b., bilhenn b., biou g. ; *eine Weinpulle,* ur biou char-gwin g. ; **2.** *mit voller Pulle fahren,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz) ; **3.** *mit voller Pulle arbeiten,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Pulli g. (-s,-s) : *berradur evit* **Pullover** ; *einen Pulli über das Hemd anziehen,* lakaat ur stammenn dreist e roched ; *weit und lasch gewordener Pulli,* stammenn flañchet b., stammenn aet distenn b., stammenn fraostaet b., stammenn rouez b., stammenn voull b.
Pullover g. (-s,-) : pullover g., stammenn b., stamm-gloan g., sae-c'hloan b., korfenn-stamm b., broed g., gloanenn b., gloanaj g., jiletenn b. ; *weit und lasch gewordener Pullover,* stammenn flañchet b., stammen aet distenn b., stammenn fraostaet b., stammenn rouez b., stammenn voull b. ; *mit einem Pullover an,* war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn.
Pullunder g. (-s,-) : tamm gloan divañch g., stammenn divilgin b.
Pulp g. (-s,-en) : **1.** [louza.] bouedenn b. ; **2.** [loen.] morgazh g. [*liester* morgazhed, morgizhier], tregazh g. [*liester* tregazhed, tregizhier].
Pulpa b. (-, Pulpae) : [korf.] bouedenn-dant b.
Pulpe b. (-,-n) **/ Pülpe** b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Pulp**.
pulpös ag. : bouedennek, bouedek.
Puls g. (-es,-e) : **1.** [korf.] kas ar gwad er gwazhied g./b., talm ar gwad b., talmadennoù lies., lamm ar gwad g., poulz g. ; *langsamer Puls,* kas gorrek ar gwad er gwazhied g., talm gorrek ar galon g. ; *schneller Puls,* kas herrek ar gwad er gwazhied g., talm herrek ar galon g., talmadennoù herrek gwazhienn ar meud ; *jemandem den Puls fühlen,* tapout ar poulz, tapout an dalm, teutañ ar poulz, meudañ lamm ar gwad, tastornat gwazhienn-veud u.b., sellet penaos e kas ar gwazhied, muzuliañ talmadennoù kalon u.b. ouzh gwazhienn e veud, muzuliañ talm galon u.b. ouzh e arzorn, [goapaus] sellet penaos e ya momeder u.b. ; *das Schlagen des Pulses,* an talmadennoù lies., talmadennoù ar galon lies., talm ar galon b., talmoù ar galon lies., sko ar gwad g., lammoù ar galon lies., taolioù ar galon lies., poulzadennoù ar galon lies., talmerezh ar galon g., tosoù ar galon lies., keflusk ar galon g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden auf den Puls fühlen,* sellet a-dost ouzh u.b., furchal e kalon u.b., amprouiñ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., furchal betek e kreiz kalon (e kreiz spered) u.b. (Gregor), fuketal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b.
Pulsader b. (-,-n) : **1.** [korf.] gwazhienn-gas b. [*liester* gwazhied-kas], arterenn b., gwadkaser g., talmerenn b. ; *die große Pulsader, die Hauptpulsader,* an aortenn b., ar pennwadkaser g., gwazhienn vras ar galon b. ; **2.** [dre fazi] gwazhienn-lamm b., gwazhienn-veud b. [*sellit ouzh* **Speichenarterie**].
Pulsadergeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] darvoll g.
Pulsar g. (-s,-e) : [stered.] pulsar g.
Pulsator g. (-s,-en) : [tekn.] poulzataer g.
pulsen (hat gepulst) **/ pulsieren** (hat pulsiert) V.gw. : **1.** talmañ, redek, poulzata, momediñ ; *das Blut pulst, das Blut pulsiert,* momediñ a ra ar gwad ; **2.** [dre skeud.] birviñ ; *pulsierendes Leben,* birvilh g., berv g., mesk g., meskadeg b., bevder g., bevded b.
Pulslaser g. (-s,-) : laser skogañ.
Pulslaserholographie b. (-) : holografiñ gant ul laser skogañ g.
Pulsschlag g. (-s,-schläge) : [korf.] talm galon b., talmadenn b., poulzadenn b., lamm g., skoadenn b.
Pulswärmer g. (-s,-) : miton g.
Pult n. (-s,-e) : letrin g., marc'h-levr g.
Pultdach n. (-s,-dächer) : toenn un tu war ziskenn dezhi nemetken b., toenn gant un naou nemetken b., apoteiz g.
Pulver n. (-s,-) : **1.** poultr g., bleud g., bleudenn b., poultrenn b. ; *Schießpulver,* poultr armoù-tan g., poultr kanol g. (Gregor) ; *feuchtes Pulver,* poultr leizh g. ; *seine Vorräte an Pulver und Munition schonen,* arboellañ e boultr hag e blom ; *Insektenpulver,* poultr lazh-amprevaned g., poultrenn lazh-amprevaned b., poultr diamprevanañ g., poultrenn diamprevanañ b., poultr amprevanlazh g., poultrenn amprevanlazh b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat das Pulver nicht gerade erfunden,* n'eo ket gwall stank e damouez, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, rouez eo e damouez gantañ, toull eo e vurutell, ne sked ket gant e nerzh spered ; *er hat sein Pulver verschossen,* diskarget en deus e vinim, emañ penn e spered evit gouzout petra lavaret c'hoazh (evit gouzout petra ober c'hoazh) ; *er hat noch kein Pulver gerochen,* n'eo ket bet war linenn an tan c'hoazh, n'eo ket aet d'an tan c'hoazh ; *er ist keinen Schuss Pulver wert,* hennezh ne dalvez ket un tenn, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh a zo didalvez ken ez eo, ne dalvez ket un taol botez zoken, ur pezh didalvez n'eo ken.
pulverartig ag. : poultrek, poultrennek, e doare ur boultrenn, a-zoare gant ur boultrenn, a-seurt gant ur boultrenn.

Pulverdampf g. (-s,-dämpfe) : moged diwar boultr g. ; *der Pulverdampf steigt auf wie eine Rauchsäule,* al lostennad poultr tanet a sav a-bik evel ur peuliad moged g.
Pulverfabrik b. (-,-en) : milin-boultr b., poultrerezh b.
Pulverfabrikarbeiter g. (-s,-) : poultrer g.
Pulverfass n. (-es,-fässer) : **1.** barilh poultr b., barilhad poultr b. ; **2.** [dre skeud.] *auf dem Pulverfass sitzen,* bezañ tost an tan d'ar stoub, bezañ azezet war ur varilhad poultr, bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ gwall arvarus e zoare, bezañ war var e vuhez ; *das Pulverfass zum Explodieren bringen,* lakaat an traoù da strakal, lakaat an tan war ar bern plouz, ober un taol strak.
Pulvergeruch g. (-s) : c'hwezh ar poultr b.
Pulverhorn n. (-s,-hörner) : korn-poultr g., flask g.
pulverig ag. : poultrek, poultrennek.
pulverisieren V.k.e. (hat pulverisiert) : bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhañ.
Pulverisieren n. (-s) : bruzunadur g., puzuilherezh g., puzuilhadur g.
Pulverkaffee g. (-s) : [kegin.] kafe prim g., kafe poultr g.
Pulverkorn n. (-s,-körner) : greunenn boultr b., poultrenn b.
Pulverladung b. (-,-en) : kargad poultr b.
Pulvermagazin n. (-s,-e) : poultrennerezh b., poultreg b., lab poultr g.
Pulvermilch b. (-) : laezh poultr g., bleud-laezh g., poultr laezh g.
Pulvermühle b. (-,-n) : milin-boultr b., poultrerezh b.
Pulverschnee g. (-s) : erc'h fu g., erc'h-poultr g.
Pulverzucker g. (-s) : [kegin.] sukantin g., sukr lindr g.
Puma g. (-s,-s) : [loen.] puma g., kougouar g.
Pummel g. (-s,-) **/ Pummelchen** n. (-s,-) : berraodenn b., boudoupenn b., tevasenn b., lovrgen b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., bugel kuilh g., bugel fonnus g., bugel korfet kuilh g., kigenn vat a vugel b., palvad mat a vugel g., bugel temzet mat g., temz vat a vugel g., sac'had kig g., sac'had brenn g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., sac'h yod g., farlaodenn b., turumell b., blonegenn b., denez b., kofegez b.
pummelig ag. **/ pummlig** ag. : kuilh, puilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, maget mat, kigennet kaer, kiget mat, lart-toaz, lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor).
Pump g. (-s,-e) : P. kred g., termen g. ; *auf Pump kaufen,* lakaat war ar c'hoch, prenañ war zle, prenañ war dermen, prenañ war gred, ober poufoù, plantañ pouf.
Pumpanlage b. (-,-n) : pompoù lies., aveadur pompañ g., aveadur riboulat g., aveadur bangounellat g.
Pumparbeit b. (-,-en) : riboulerezh g., pomperezh g., pompañ g.
Pumpe b. (-,-n) : **1.** pomp g., plomenn b., bangounell b., riboul g. ; *Saugpumpe,* pomp sunañ g. ; *Druckpumpe,* pomp moustrañ g. ; *Druck- und Saugpumpe,* pomp riboul-diriboul g., plomenn riboul-diriboul b., bangounell a sun hag a strink an dour b., bangounell sunañ ha strinkañ b. ; *die Pumpe ist leer gelaufen,* dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; **2.** *Reifenpumpe,* c'hwezigell b., c'hwezerez rodoù marc'h-houarn b., c'hwezer g., planter-c'hwez g. ; **3.** [kilhoù] *beim Kegeln eine Pumpe werfen,* chom kakac'h ; **4.** [dre fent, kalon] momeder g..
pumpelig ag. : boustoc'h, teuc'h, teuc'hek, tezeok, kuilh, fonnus.
Pumpen n. (-s) : pompañ g., riboulerezh g., pomperezh g. ; [fizik] *magnetisches Pumpen,* pomperezh gwarellek g. ; *optisches Pumpen,* pomperezh luc'hel g.
pumpen V.k.e. (hat gepumpt) : **1.** bangounellat, riboulat, pompañ, puñsañ gant ur vangounell ; *Luft in einen Reifen pumpen,* skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, plantañ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod ; *Zement in etwas (t-rt) pumpen,* enflistrañ simant en udb, flistrañ simant en udb ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden pumpen,* truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; *jemanden mit Drogen voll pumpen,* drammañ u.b. forzh pegement, drammañ u.b. ken-ha-ken, drammañ u.b. ken-ha-kenañ, drammañ u.b. kenañ-kenañ, drammañ u.b. mui-pegen-mui, drammañ u.b. gwazh-pegen-gwazh, reiñ pezh a gar drammoù d'u.b. ; **3.** *Geld in die Wirtschaft pumpen,* ensinklañ kevalaoù en armerzh.
Pumpengehäuse n. (-s,-) : bloc'h pomp g., bloc'h plomenn g., bloc'h bangounell g., bloc'h riboul g., sailh b./g.
Pumpenhebel g. (-s,-) : vrikeval b., brec'henn bomp b., brec'henn blomenn b., brec'henn vangounell b., brec'henn riboul b., dornell bomp b., dornell blomenn b., dornell vangounell b., dornell riboul b., loc'henn bomp b., loc'henn blomenn b., loc'henn vangounell b., loc'henn riboul b.
Pumpenkasten g. (-s,-kästen) : bloc'h pomp g., bloc'h plomenn g., bloc'h bangounell g., bloc'h riboul g., sailh b./g.
Pumpenkolben g. (-s,-) : ribouler pomp g., ribouler plomenn g., ribouler bangounell g., bountell bomp b., bountell blomenn b., bountell vangounell b., bountell riboul b.
Pumpenschwengel g. (-s,-) : vrikeval b., brec'henn bomp b., brec'henn blomenn b., brec'henn vangounell b., brec'henn riboul b., dornell bomp b., dornell blomenn b., dornell vangounell b., dornell riboul b., loc'henn bomp b., loc'henn blomenn b., loc'henn vangounell b., loc'henn riboul b.
Pumpenstiefel g. (-s,-) : bloc'h pomp g., bloc'h plomenn g., bloc'h bangounell g., bloc'h riboul g., sailh b./g.
pumperlgesund ag. **/ pumperlgsund** ag. : [Bro-Aostria] yac'h-pesk, yac'h-beuz, yac'h-kloc'h, yac'h-frev, yac'h evel ur pesk, yac'h evel ar beuz.
pumpern V.gw. (hat gepumpert) : [Bro-Aostria] talmañ, lammat, skeiñ, pikañ, pilat, piltrotat, piklammat ; *mein Herz pumpert,* va c'halon a lamm em bruched, klevet a ran va

c'halon o talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, pilat, piltrotat) a ra va c'halon em c'hreiz, P. va momeder a ya en-dro.
Pumpernickel g. (-s) : [kegin.] bara-segal brazed Wesfalia g.
Pumphose b. (-,-n) : bragoù bolzennus g., bragoù c'hwezet g., bragoù tro ennañ g., bragoù-bras g.
Pumpleistung b. (-,-en) : galloudezh pompañ b., galloudezh riboulat b., galloudezh vangounellat b.
pumplig ag. : *sellit ouzh* **pumpelig**.
Pumps g. (-,-) : skarpin g. ; *ein Paar Pumps,* ur skarpinoù g.
Pumpspeicherkraftwerk n. (-s,-e) **/ Pumpspeicherwerk** n. (-s,-e) : [tekn.] kreizenn dourdredan pompañ-troellrodañ b.
Pumpstation b. (-,-en) : savlec'h-pompañ g.
Punchingball g. (-s,-bälle) : [sport] punching-ball g.
puncto Adv. : *in puncto,* evit pezh a sell ouzh, a-fet.
Punier g. (-s,-) : [istor] Kartadad g., Puniad g.
Punierin b. (-,-nen) : [istor] Kartadadez b., Puniadez b.
punisch ag. : [istor] punek ; *Punische Kriege,* brezelioù a-enep Kartada (a-enep ar Buniiz) lies., brezelioù punek lies.
Punk g. (-/-s,-s) : punk g.
Punker g. (-s,-) : punk g.
Punkerin b. (-,-nen) : punkez b.
Punkt g. (-s,-e) : **1.** poent g., pik g., beg g. ; *der höchste Punkt,* **a)** ar poent uhelañ g., ar gorre g., ar barr g., al lein g., ar gribenn b., ar beg g., ar penn g., ar c'hern g., ar penn uhelañ g., ar beg uhelañ g., ar penn-laez g., ar pennlein g. ; **b)** ar barr g., ar c'hreiz g. ; *schöner Punkt,* lec'h kaer g. ; *wunder Punkt,* tu gwan g., tu kizidik g., gwiridig g., tu gwak g., klañvenn b., tu gwiridik g. ; *jemanden an seinem wunden Punkt treffen,* pikañ kalon u.b. er bev, tizhout u.b. er bev, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war ar gor ; *jemandes schwachen Punkt berühren,* gwaskañ war gwiridig (kizidig, klañvenn, gor, kaledenn) u.b., gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, pouezañ war ar gwan en u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, kemer u.b. dre an andred gwiridik (damantus) / lakaat e zorn war hesked (gor) u.b. (Gregor), ren u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, sachañ u.b. diwar-bouez un neudenn vrein ; *jemandes wunden Punkt suchen,* klask peg war u.b., klask pleg war u.b., klask an tu war u.b., klask e du war u.b., klask e dro war u.b. ; *ich kenne seinen wunden Punkt,* me a oar ar pleg warnañ, anavezout a ran an tu gwan anezhañ ; *bis zu einem gewissen Punkt,* betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par ; *über einen gewissen Punkt hinaus,* dreist ur gont a zo ; [tekn.] *toter Punkt,* diazezenn b., poent diskrog g., poent dilusk g., poent marv g. ; **2.** *genau den Punkt treffen,* diskouez anat udb, skeiñ mat ; *Punkt zehn Uhr,* pa oa just dek eur o seniñ, d'an taol kentañ a zek eur, da dap dek eur, da zek eur dik, dik da zek eur, da zek eur war ar pik, da zek eur rik, da zek eur rik-ha-rik, da zek eur eeun, da zek eur klok ; *auf den Punkt genau,* dres evel ma'z eo dleet, dres evel ma faot, dres evel a faot, a-dailh, d'ar poent just / e kentel / d'an (en) ampoent (Gregor) ; **3.** *auf dem Punkt sein, etwas zu tun,* bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ war-dost d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ o nodiñ ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, fardañ ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ e-kichen ober udb ; **4.** P. *nun mach mal einen Punkt !* trawalc'h ! paouez 'ta ! ro peoc'h ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; **5.** [sport] poent g., taol g. ; *nach Punkten siegen,* kaout an trec'h diouzh ar poentoù ; *Strafpunkt,* poent kastiz g. ; *wie viele Punkte braucht man zum Gewinnen ?* da bet e vo an taol c'hoari ? ; *wer hat den Punkt gewonnen (gemacht)?* da biv eo an taol ? ; *Punkte machen, Punkte erzielen,* ober taolioù, gounit poentoù ; **6.** [yezh.] pik g. ; *Strichpunkt,* pik-skej g., pik-virgulenn g., gourskej g. ; **7.** *Gesichtspunkt,* **a)** [ster kentañ] sellva g., lec'h evezhiañ g., lec'h gwelet g. ; **b)** [dre skeud.] sav-poent g., savboent g., sellboent g., keñver g., arvez g., gwel g., gweledva g. ; **8.** poent g., kraf g., keñver g. ; *der springende Punkt,* mudurun an afer b., ar skoulm g., ar c'hraf g., ar gudenn ziaes b., an dalc'h g., ar poent kentañ g., ar poent pennañ g., ar gempenn b. ; *Hauptpunkt,* poent (kraf) pouezusañ g., poent (kraf) pennañ g., penn kentañ g. ; *ich bin mit ihm in diesem Punkt einig,* a-du emaon gantañ war ar c'hraf-se (war ar poent-se) ; *in diesem Punkt verstehe ich keinen Scherz,* kizidik-kenañ e vezan er c'heñver-se ; *dieser Punkt ist noch unentschieden,* ar gegeliad-se a chom da nezañ ; *Punkt für Punkt,* poent-ouzh-poent, a boent da boent, poent ha poent, dre ar munud, diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *Schwerpunkt,* **a)** kreizenn-bouez b., kreizenn c'hraviter b., kreiz kerc'hell g. ; **b)** [dre astenn.] tevet g., tevetegezh b. ; **9.** [dre skeud.] *dunkler Punkt,* tra dizenorus g., mankadenn b., faot g., mank g. ; **10.** [dre skeud.] *toter Punkt,* **a)** hent-dall g. ; *an einem toten Punkt ankommen,* degouezhout en un hent-dall, bezañ penn e spered penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na gaout diank ebet, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), en em gavout en un enkadenn, na gaout na tu na lañs ; **b.)** mare divegon g. ; *den toten Punkt überwinden,* adkavout e lañs, adkavout e startijenn ; **11.** [diñsoù] bid g.
punktähnlich ag. : poentheñvel, poentek, e doare ur poent, e doare ur pik, a-zoare gant ur poent, a-zoare gant ar poentoù, a-seurt gant ur pik, a-seurt gant ar pikoù.

Punktalglas n. (-es,-gläser) : [fizik] kluzenn b.
Punktation b. (-,-en) : emglev da c'hortoz g., raktres feur-emglev g.
Pünktchen n. (-s,-) : pik g. ; *das Pünktchen auf dem i,* **a)** ar pik war an i g., i pik war e fri ! ; **b)** [dre skeud.] al lañs g., ar peurdogañ g., ar beuroberidigezh b., ar vistradenn b. ; *das Pünktchen aufs i setzen,* peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, flourañ udb, turgnañ udb, peurgribañ udb, parañ e labour, degas ar vistradenn.
punkten V.k.e. (hat gepunktet) : poentañ, poentigaouañ ; *eine rot gepunktete Krawatte,* ur gravatenn piz ruz warni b.
Punktfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù stiet war ar memes poent lies., tennoù kreizet war ur poent lies., tennoù kengerc'hus lies., tennoù kenbal lies.
punktförmig ag. : poentheñvel, e doare ur poent, e doare poentoù, e doare pikoù, e doare ur pik, a-zoare gant ur poent, a-zoare gant poentoù, a-zoare gant ur pik, a-zoare gant pikoù, a-seurt gant ur poent, a-seurt gant poentoù, a-seurt gant ur pik, a-seurt gant pikoù.
punktgleich ag. : [sport] rampoüs, koll-gounit, koll ha gounit, war ar rampo ; *sie sind punktgleich,* keit-ha-keit emaint, rampo int, emaint par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, a-rampo emaint, hanter-war-hanter emaint, rac'h emaint, rac'h-ha-rac'h emaint, razherezh a zo, ur c'hement eo ganto.
Punktgruppe b. (-,-n) : [strinkennoniezh, mentoniezh] stroll poentel g.
punktieren V.k.e. (hat punktiert) : **1.** poentañ, poentigaouañ, poentaouiñ, dluzhañ ; *punktierte Linie,* linennad pikoù b., linennad bikennaouet b., linennad boentigaouet b. ; [sonerezh] *punktierte Note,* notenn biket b.
2. [mezeg.] *jemanden punktieren,* toullañ korf u.b. evit tennañ dour / toullañ u.b. (Gregor), ezwanañ korf u.b.
Punktiernadel b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] nadoz kurwanouriezh b., nadoz akupunktur b. ; **2.** divoueder g., engraver g.
Punktion b. (-,-en) : [mezeg.] toulladur g., ezwanadur g., ezwanañ g.
pünktlich ag. : **1.** rik, dik, jurdik, gel, d'an eur, d'e vare, d'ar poent, hegoulz, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel ; *um drei Uhr pünktlich,* da dap teir eur, da deir eur rik, d'an taol a deir eur, pa oa just deir eur o seniñ, d'an taol kentañ a deir eur, da deir eur dik, da deir eur war ar pik, da deir eur eeun ; *pünktlich erscheinen,* dont d'e vare, dont d'an eur just, bezañ dik d'an emgav, dont eeun d'an eur, erruout e poent hag en amzer, erruout e koulz, erruout d'ar poent, erruout a-benn an eur, bezañ gel da erruout, bezañ dik d'en em gavout, bezañ dik d'en em gavout d'an eur, degouezhout d'an eur rik ; *pünktlich sein,* bezañ e koulz ; *er ist immer sehr pünktlich,* dik e vez atav da erruout d'an eur, gel eo bepred d'ober e zever, gel eo en e garg ; *sie erschienen pünktlich,* degouezhout a rejont eeun d'an eur a oa bet lavaret dezho, bez e oant bet dik d'en em gavout d'an eur ; **2.** *pünktlich zahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz (betek an diner diwezhañ) (Gregor), na azezañ war e votoù ; *er bezahlt immer pünktlich,* hennezh n'eo ket paotr da azezañ war e votoù ; **3.** [kozh] aketus, pervezh.
Pünktlichkeit b. (-) : rikted b., dikted b. ; *Pünktlichkeit ist die Höflichkeit der Könige,* un den seven a vez atav d'an eur.
Punktmalerei b. (-) : livañ dre boentigoù g., poentlivouriezh b., poentigaouiñ g.
Punktquelle b. (-,-n) : [fizik] mammenn boentek b.
Punktrichter g. (-s,-) : [sport] barner g., poenter g.
Punktroller g. (-s,-) : [mezeg.] ruilhenn verata b., ruilhenn leuñviñ b., rollon merata g., rollon leuñviñ g., merer-merataer g.
punktschweißen (anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat punktgeschweißt / wird punktgeschweißt) : [tekn.] soudañ dre boentigoù.
Punktsieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h diouzh ar poentoù g.
Punktsieger g. (-s,-) : [sport] trec'her diouzh ar poentoù g.
Punktsiegerin b. (-,-nen) : [sport] trec'herez diouzh ar poentoù b.
Punktsymmetrie b. (-,-n) : kemparzh e-keñver ur poent lakaet g., simetriezh e-keñver ur poent lakaet b.
punktuell ag. : poentel, poentek ; *punktuelle Aktion,* ober poentel g.
Adv. : a boent da boent, poent ha poent, dre boentoù,
punktum estl. : *und damit punktum !* echu ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! echu dre eno ! ha mat pell 'zo ! ha fin dre eno ! ha kuit ha fin dre eno ! ha trawalc'h bremañ ! la ! laoskomp se !
Punktum n. (-s) : poent-dibenn g.
Punktur b. (-,-en) : [mezeg.] toulladur g., ezwanadur g., ezwanañ g.
punktweise Adv. : dre boentigoù.
Punktwertung b. (-,-en) : rummatadur diouzh ar poentoù g., renkadur diouzh ar poentoù g.
Punktzahl b. (-,-en) : [sport] skor g., kont b., disoc'h g., disoc'had g. ; *sie haben die gleiche Punktzahl,* keit-ha-keit emaint, rampo int, emaint par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, a-rampo emaint, hanter-war-hanter emaint, rac'h emaint, rac'h-ha-rac'h emaint, razherezh a zo, ur c'hement eo ganto. ; *er hat die gleiche Punktzahl wie sein Gegner,* par-ouzh-par emañ gant e gevezer.
Punsch g. (-es,-e) : [kegin.] poñch g., loskad g.
Punze b. (-,-n) **/ Punzen** g. (-s,-) : **1.** kizell b., engraver g., stamperez b., genn-stampiñ g., moull g. ; **2.** stampilh g.
punzen V.k.e. (hat gepunzt) : stampiñ, kizellañ, koagenniñ, koagañ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, gwarañ, morzholiañ, darsankañ.
Punzenhammer g. (-s,-hämmer) : morzhol koagenniñ g., koager g., darsanker g.
Pup g. (-s,-e) : P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g., broup g., [dre fent e brezhoneg] paz g. ; *pup !* frep ! broup !
pupen V.gw. (hat gepupt) : P. brammat, brammellat, aveliñ, fraskellañ, strakal, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, leuskel ur broup da redek, delazhiñ ur bramm, distagañ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf, leuskel diwar an-unan ; *diskret pupen,* loufañ, pufal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan,

distagañ ur strakig moan, aveliñ didrouz, leuskel didrouz diwar an-unan.

Pupille b. (-,-n) : [korf.] toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., ibil-lagad g., mammenn-lagad b. ; *seine Pupille,* mab e lagad g. ; *bei niedrigem Lichteinfall wird die Pupille weit gestellt,* kreskiñ a ra ar mab-lagad en deñvalijenn, pa vez bihan al luc'had e kresk mab al lagad.

Püppchen n. (-s,-) : **1.** merc'hodennig b. ; **2.** [dre skeud.] bapaig koant g., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., fringadell b., plac'h koant b., tamm brav a blac'h b., labousell b., sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., plac'h gwall vrav b., plac'h kaer-distailh b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., plac'h kenedus-espar b., farodez b., loskadenn b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., plac'h stipet b., bapa g., stipadenn b., babig koant g., tarinenn a blac'h b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.

Puppe b. (-,-n) : **1.** merc'hodenn b., bapa g., godig b., poupelinenn b., poupig g., poupinell b., poupenn b. ; *mit der Puppe spielen,* merc'hodennañ, c'hoari gant ur verc'hodenn ; *aufblasbare Gummipuppe,* poupinell c'hwez b. ; **2.** margodenn b., merc'hodenn b. ; *Puppen vorführen,* merc'hodennañ ; **3.** [loen.] poupenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., krizalid g., klozenn b. ; **4.** [plac'h] pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., limañsenn b., marjolenn b., pipetenn b., babig koant g., bapa g., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezhenn bardon b. ; **5.** [tr-l] *das geht bis in die Puppen,* re 'zo re ! aet on diwar re ! re bell e ya ! kement-se a ya dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn), kement-se a ya er-maez eus ar park ! ; *bis in die Puppen schlafen,* chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da ziveureiñ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor) ; *bis in die Puppen hinter den Büchern sitzen,* chom da lenn (chom da studiañ) betek pell en noz ; *die Puppen tanzen lassen,* **a)** kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, delc'her berr war sugelloù u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ war u.b., delc'her reut war u.b. ; **b)**. ober anezhi, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, kas an ton, kas anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, roulat an ebatoù, riboulat, furikat, riblañ, ribodal, ebatiñ, breskenn, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn.

puppen V.em. : **sich puppen** (hat sich (t-rt) gepuppt) : [loen.] poupenniñ, nezañ e glozenn.

Puppenbühne b. (-,-n) : c'hoariva margodennoù g.

Puppendoktor g. (-s,-en) : dreser merc'hodennoù g., mezeg merc'hodennoù g.

Puppenführer g. (-s,-) : margodennour g., margodenner g., merc'hodenner g.

Puppenklinik b. (-,-en) : stal dresañ merc'hodennoù g., klinikenn verc'hodennoù b.

Puppenküche b. (-,-n) : tinellig b., ti bihan g., tiegezhig g. ; *mit der Puppenküche spielen,* c'hoari ti bihan, c'hoari tiegezhig., c'hoari debraik, c'hoari tinellig.

Puppenspiel n. (-s,-e) : abadenn c'hoariva margodennoù b.

Puppenspieler g. (-s,-) : margodennour g., margodenner g., merc'hodenner g.

Puppenspielerin b. (-,-nen) : margodennourez b., margodennerez b., merc'hodennerez b.

Puppentheater n. (-s,-) : c'hoariva margodennoù g.

Puppenwagen g. (-s,-) : karrig-merc'hodennoù g.

puppern V.gw. (hat gepuppert) : tridal ; *das Herz puppert ihm vor Freude,* tridal a ra e galon gant al levenez.

Pups g. (-es,-e) : P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., broup g. ; *einen Pups lassen,* brammat, aveliñ, fraskellañ, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, leuskel ur broup da redek, delazhiñ ur bramm ; *kleine Pupse fahren lassen,* bramellat ; *langer lauter Pups,* bramm-sugell g. ; *diskreter Pups,* louf g., bramm didrouz g. ; *pups !* frep ! broup !

pupsen V.gw. (hat gepupst) : P. brammat, brammellat, aveliñ, fraskellañ, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, delazhiñ ur bramm ; *diskret pupsen,* loufañ, pufal.

pur ag. : glan, rik, rik-ha-rik, digemmesk, pur, naet ; *pures Gold,* aour rik g., aour naet g., aour digemmesk g. ; *die pure Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b. ; *purer Zufall,* degouezhad souezhus g., taol degouezh dic'hortoz g. ; *das ist purer Wahnsinn,* ret eo bezañ sot da stagañ evit ober kement-se, neb a ra kement-se ez eus treid leue en e votoù, follentez eo ober kement-se, sot-mik an hini a rafe kement-se, foll an hini er gra, bloc'h diaviz eo ober an dra-se ; *das ist pure Gemeinheit, das ist pure Bosheit, das ist pure Böswilligkeit,* un drougiezh ki klañv eo.

Püree n. (-s,-s) : [kegin.] yod g., yodenn b., flastrenn b., siladur g. ; *Tomatenpüree,* chaous tomatez silet g.

Purgatorium n. (-s) [relij.] : purgator g. ; *für die Seelen im Purgatorium Fürbitten darbringen,* pediñ evit an eneoù a zo er purgator ; *das Purgatorium durchlaufen müssen,* rankout ober un tamm purgator ; *ins Purgatorium kommen,* mont d'ar purgator.

purgieren V.k.e. (hat purgiert) : spurjañ, skarzhañ.

Purgiergurke b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., per-koad str., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b.

Purgiermittel n. (-s,-) : danvez spurjañ g., danvez spurjus g., louzoù-spurjañ g.

Purismus g. (-) : glanyezherezh g., glanyezhouriezh b.

Purist g. (-en,-en) : glanyezhour g., glanelour g.

puristisch ag. : glanyezhek, glanyezhour, glanelour.

Puritaner g. (-s,-) : [relij.] puritan g.

Puritanerin b. (-,-nen) : [relij.] puritanez b.

puritanisch ag. : [relij.] puritan.

Puritanismus g. (-) : [relij.] puritanegezh b., puritanelezh b., puritaniezh b.
Purpur g. (-s) : moug g., [dre fazi] limestra g. ; *der reine Purpur, der tyrische Purpur,* moug Tir g. ; *in Purpur gekleidet,* gwisket e moug, gwisket a voug ; [relij.] *den Purpur tragen,* bezañ gwisket a voug, bezañ kardinal.
purpurbekleidet ag. : gwisket e moug, gwisket a voug.
Purpurfarbe b. (-) : moug g., liv mouk g., [dre fazi] limestra g.
purpurfarben ag. **/ purpurfarbig** ag. : mouk, livet e moug, glas-ruz, rubenn, ruspin, hag a zoug ul liv mouk, [dre fazi] limestra, [dre fazi] livet e limestra.
Purpurhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] douryar roueel b.
Purpurhut g. (-s,-hüte) : [relij.] mintr kardinal g., tog kardinal g.
Purpur-Klee g. (-) : [louza.] melchon arruz str. ; *getrockneter Purpur-Klee,* foenn melchon arruz g.
Purpurmantel g. (-s,-mäntel) : mantell vouk b.
purpurn ag. : mouk, glas-ruz, rubenn, ruspin, [dre fazi] limestra.
Purpurreiher g. (-s,-e) : [loen.] kerc'heiz rous b.
purpurrot ag. : mouk, limestra, glas-ruz, rubenn, ruspin, [dre fazi].
Purpurschnecke g. (-s,-e) : [loen.] korlusk str. ; *gerippte Purpurschnecke,* kogez wenn b., kogez touller b.
Purzel g. (-s,-) : [dre fent] blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., penndog g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., genegell g., goujard g., gouspin g., rahouenn vragoù b., revr verr g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Purzelbaum g. (-s,-bäume) : lamm-chouk-e-benn g., lamm-penn g., lamm-penn toullig g., lamm-penn-dibenn g., toutig-penn g., kornigelladenn b., pimpoellenn b., pimpoellennad b., ruilhadenn war-raok b., patati g., eilpenn g. ; *einen Purzelbaum schlagen,* c'hoari patati, c'hoari toutig-penn, c'hoari lamm-chouk-e-benn, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, ober toutig-penn, pimpoellenniñ, ober chiboud, ober ur ruilh, ober ur ruilhadenn.
Purzelmann g. (-s,-männer) : bikblog g.
purzeln V.gw. (ist gepurzelt) : kouezhañ a-bennbouzell, difaragoellañ, didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell, torimellat.
Puschel g. (-s,-) *pe* b. (-,-n) **/ Püschel** g. (-s,-) *pe* b. (-,-n) : [rannyezh.] *sellit ouzh* **Büschel / Quaste / Steckenpferd / fixe Idee**.
Pusemuckel n. (-s) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.
pushen V.k.e. (hat gepusht) : **1.** P. arwerzhañ, brudañ, reiñ lañs da, herouezañ, kas war-raok ; **2.** bountañ, moustrañ, gwaskañ, bountañ-divountañ, ilinata ; **3.** [dramm] dilañ, trafikañ.
V.gw. (hat gepusht) : [dramm] dealañ, trafikañ.
pussieren V.k.e. (hat pussiert) : ober chiboudoù da, ober (tailhiñ) al lez da, kañjoliñ, ober askellig da, lesaat, lesaat da, likaouiñ ouzh.
V.gw. (hat pussiert) : friandellat, flouretiñ, chourañ, logota, c'hoari koukoug, lesaat, ober askellig, floc'hañ, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn, kontañ flourennig, kontañ flourig, kañjoliñ, kontañ lallaig, kontañ lallig, douseta, dousetiñ, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor).
Pussierstängel g. (-s,-) : [dre fent] pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., fringadell b., babig koant g., bapa g., bapaig koant g., P. krampouezhenn bardon b. [*liester* krampouezh pardon].
Puste b. (-) : alan b., anal b., c'hwezh g. ; *aus der Puste sein,* bezañ bouc'h, bezañ berr war e gezeg, bezañ dialan, bezañ dielc'het / bezañ dianalet (Gregor), bezañ berr war an-unan, bezañ berr e anal, bezañ ar berranal gant an-unan, bezañ tenn e anal, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ kollet e anal gant an-unan, bezañ c'hwitet (manket) e anal d'an-unan, bezañ ar berralan war an-unan ; *dazu braucht man Puste,* ret eo kaout anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ hir e anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ uhel e anal evit ober an dra-se ; *die Puste verlieren, aus der Puste kommen,* mont berr, koll e anal (e alan), mont berr e anal gant an-unan, bezañ tenn (c'hwitañ, mankout) e anal d'an-unan, dielc'hat, dianalañ, termal ; *er hat Puste,* anal en deus, hir eo e anal, uhel eo e anal ; *dieser Blasebalg hat keine Puste mehr,* ar vegin-mañ n'eus tamm c'hwezh ebet enni ken ; *Puste !* blev ! blev da gaout ! blev kizhier ! an tazoù !
Pusteblume b. (-,-n) : [louza.] penn-va-zad-kozh g., bouilhoù turc'h lies.
Pustekuchen estl. : *Pustekuchen !* blev ! blev da gaout ! blev kizhier ! an tazoù ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! n'eus forzh petra ! me 'ra goap ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret !
Pustel b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str.
pusten V.gw. (hat gepustet) : c'hwezhañ evel ul louz, ruflañ, dihostal, trec'hwezhañ, dielc'hat, diroufal, diadaviñ, fronal.
V.k.e. (hat gepustet) : **1.** c'hwezhañ war, poufal war ; **2.** P. [dre skeud.] *der werde ich was pusten,* labour gedal he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal !
Pusterohr n. (-s,-e) : sifoc'hell b., tarzhell b., strinkell b., strinkerez b., pistolenn-skav b.
Pute b. (-,-n) : **1.** [loen.] yar-Indez b., yar-Spagn b. ; **2.** [dre skeud.] *eingebildete Pute, aufgeblasene Pute,* pebrenn (pompinell, pompinenn) b., paborenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., Katellig toull-sev b., segalenn b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan

g., lorc'henn b., stadenn b., balc'henn b., paborez b., gwall itron b. ; *diese eingebildeten, dummen Puten,* ar merc'hed begoù sukr-se lies.
Putenschnitzel n. (-s,-) : [kegin.] skalopenn yar-Indez b., skolpenn yar-Indez b., skalopenn yar-Spagn b., skolpenn yar-Spagn b.
Puter g. (-s,-) **/ Puterhahn** g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., dindoñs g., P. mic'hiog g., fri-lous g.
puterrot ag. : ruspin, ruz-mouk, ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *puterrot vor Ärger,* ruz-mouk gant ar gounnar.
Puthahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., dindoñs g., P. mic'hiog g., fri-lous g.
Puthenne b. (-,-n) : [loen.] yar-Indez b., yar-Spagn b.
Putsch g. (-es,-e) : poutch g., taol-reveulzi g., taol-nerzh g., taol-strap g., freuz-Stad g., taol-Stad g., taol-dispac'h g.
putschen V.gw. (hat geputscht) : poutchañ.
Putschist g. (-en,-en) : poutcher g., kabaduilher g., dispac'her g.
Putschistin b. (-,-nen) : poutcherez b., kabaduilherez b., dispac'herez b.
Putschversuch g. (-s,-e) : argeziad poutchañ g., taol poutchañ g.
Pütt g. (-s,-e/-s) : [mengleuz.] toull-mengleuz g., poull g., min g.
Putte b. (-,-n) **/ Putto** [arz] aelig g. [*liester* aeledigoù, aelezigoù], Amourig g.
Putz g. (-es,-e) : **1.** [tisav.] indu g., fuilh g., gwisk g., chek g., chekadur g., chik g., chikadur g. ; **2.** kinklerezh g., stiperezh g., ficherezh g., atorn g., bragerezh g., brageriz g., braveri b., pinferezh g., stiperezh g. ; **3.** bragerizioù lies., braverioù lies., bravderioù lies., bravigoù lies., turubailhoù lies., kinkladurioù lies., fich g. ; **4.** [dre skeud.] *auf den Putz hauen,* lorc'hañ, kankalat, poufal, teilat, ober teil, fougasiñ, fougeal, foeñviñ, poc'honiñ, tonal, bogoliañ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, en em rollañ, flipata, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, bugadiñ, ober bugad, dougen roufl, ober un tamm fougas, ourgouilhiñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, lakaat e gloc'hig da dintal re skiltr, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, en em uhelaat, c'hoari e baotr, sachañ dour d'e foenneg, ruflañ avel ha moged, debriñ mel.
Putzbecken n. (-s,-) : dar b.
putzen V.k.e. (hat geputzt) : **1.** naetaat, kempenn, fichañ, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, didarasañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, digailharañ, distlabezañ, gwalc'hiñ, ober un tamm kempenn da, onestaat, [kleuk] digaoc'hañ ; *die Fensterscheiben putzen,* naetaat gwer ar prenester ; *alles gründlich putzen,* lakaat pep tra dilastez ; *ich muss noch ein bisschen putzen,* un tamm kempenn am eus d'ober c'hoazh, un tamm distlabezañ am eus d'ober c'hoazh ; **2.** *die Kerze putzen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù ; **3.** *die Schuhe putzen,* lakaat ar botoù da luc'hañ, koarañ ar botoù, ober un dres d'ar botoù, kempenn ar botoù ; *Schuhe blank putzen,* stuziañ botoù, luc'hañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ, lakaat botoù da lufrañ ; **4.** [legumaj] peliat, raskañ, rinkat ; *Rüben putzen,* peliat rabez, raskañ rabez, rinkat rabez ; **5.** [dre skeud.] P. *die Klinken putzen,* mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) ; **6.** skuriañ, purañ ; *Metall blank putzen,* skuriañ (purañ, splannañ) metal ; *Waffen blank putzen,* skuriañ armoù, diverglañ armoù / purañ armoù (Gregor) ; *Knöpfe putzen,* purañ (skuriañ, lufrañ) nozelennoù ; **7.** P. [sport] P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ o lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.
V.em. : **sich putzen** (hat sich (t-rt/t-d-b) geputzt) : **1.** *sich (t-rt) putzen,* en em zigousiañ, en em naetaat ; *sich (t-d-b) die Zähne putzen,* gwalc'hiñ e zent, broustañ e zent, frotañ e zent (Gregor) ; *nach dem Essen muss man sich die Zähne putzen,* goude en devout debret e rank an den gwalc'hiñ e zent ; *sich (t-d-b) die Nase putzen,* c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, ober ur sec'h d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor) ; *die Katze putzt sich (t-rt),* emañ a ra ar c'hazh o skoulmañ e zivskouarn, emañ ar c'hazh o lemel e varv, emañ ar c'hazh oc'h ober e varv ; **2.** [kozh] *sich (t-rt) putzen,* en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em lakaat en e vrav, en em stipañ, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em ginklañ.
Putzen n. (-s) : **1.** naetadur g., naetadurezh b., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hiñ g., gwalc'hadenn b., glanidigezh b., karzhadur g., skarzh, skarzherezh g., skarzhadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., dilouzadur g., puridigezh b. ; **2.** ficherezh g., emficherezh g. ; **3.** [legumaj] peliadur g., raskerezh g.
Putzer g. (-s,-) : naetaer g., skarzher g., kempenner g.
Putzerei b. (-,-en) : **1.** stal naetaat b., stal lufrañ b. ; **2.** [tekn.] divarviñ g., divarvekaat g. ; **3.** naetadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., kempennadurezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., glanidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., dilouzadur g., puridigezh b.
Putzete b. (-,-n) : [Bro-Suis] charreoù lies., repetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g., standur b., sermoul g.
Putzfrau b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b., matezh b., kempennerez b.
Putzgips g. (-es,-e) : [tekn.] plastr induañ g., plastr fuilhañ g., plastr chekañ g.
putzig ag. : moutik, koantik, koant da lipat, koant da lazhañ.
Putzkelle b. (-,-n) : loa-fuilhañ b., loa-induañ b., loa-vañson b.
Putzkolonne b. (-,-n) : servij ar c'hempenn g., servij an naetadurezh g., strollad kempennerien g., laz

kempennerien g., bagad kempennerien g., skipailh kempennerien g., jav kempennerien g./b.
Putzlappen g. (-s,-) : **1.** tarner g., torchouer g., toailhon g., torch g., sec'her g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù], lien g., lienenn b. ; **2.** leien g., liñsel-rouez g., serpilherenn b.
Putzmacherin b. (-,-nen) : kabellerez b.
Putzmann g. (-s,-männer) : paotr ar c'hempenn g., kempenner g.
Putzmittel n. (-s,-) : disaotrer g., aozad kempenn g., aozad naetaat g., skurier g., skarzher g., naetaer g.
putzmunter ag. : drant ha bagol, sichant ha mav, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, drant evel ur blantenn derv, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel an deiz, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, seder evel un eostig, seder evel ur gwiñver, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel pemp gwenneg, sart evel pemp gwenneg, drant evel ur sut binioù, bliv evel ur c'hazh-koad.
Adv. : a-dro-vat.
Putzstein g. (-s,-e) : maen-poeñs g., maen-reñviañ g.
Putzsucht b. (-) : **1.** terzhienn ar stiperezh b., terzhienn ar ficherezh b., kleñved ar stiperezh g., kleñved ar ficherezh g., follezh ar ficherezh b., preñv ar ficherezh g. ; **2.** stiperezh g., ficherezh g., jolifted b.
putzsüchtig ag. : frink, jolif.
Putzsüchtige ag.k. b. : pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., limañsenn b., marjolenn b., pipetenn b., trantell b., strinkell b., dimezell b., damez b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezh pardon str.
Putztisch g. (-es,-e) : **1.** taol-emwalc'hiñ b., taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b. ; **2.** [tekn.] taol divarviñ b., taol divarvekaat b.
Putztuch n. (-s,-tücher) : **1.** tarner g., torchouer g., pilhot g., liboudenn b. ; **2.** leien g., liñsel-rouez g., serpilherenn b.
Putz- und Reinigungsmittel lies. : aozadoù kempenn lies., aozadoù naetaat lies., skurieroù lies., skarzherioù lies., naetaerioù lies.
Putzwolle b. (-) : stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g./str., breun str. ; *Ballen Putzwolle,* penngod g. ; *Putzwolle zu Ballen zusammenpressen,* pengodañ stoub ; *nach Putzwolle suchen, Putzwolle sammeln,* stoupa.
Putzzeug n. (-s,-e) : dafar kempenn g., traouegezh kempenn b., traouerezh kempenn g.
puzzeln V.gw. (hat gepuzzelt) : c'hoari miltamm.
Puzzle n. (-s,-s) : **/ Puzzlespiel** n. (-s,-e) : c'hoari miltamm g. ; *ein Puzzle mit fünfhundert Teilen,* ur c'hoari miltamm pemp kant pezh ennañ g.
PVC n. (- *pe* -s) : [*berradur evit* **Polyvinylchlorid**] polivinil klorur g., PVK g.
Pygmäe g. (-n,-n) : pigme g.
Pygmäenfrau b. (-,-en) : pigmeez b., plac'h pigme b.
pygmäenhaft ag. : pigme, korr, pigmeel, doare ur pigme dezhañ, e-giz ur pigme.
Pygmalion-Effekt g. (-s) : [bred.] gwered Pigmalion g.
Pyjama g./n. (-s,-s) : pijama g., dilhad-noz g.
Pylon g. (-en,-en) : [tisav.] amzor b., amzoradur g.
Pylorus g. (-, Pyloren) : [korf.] porzhier g.
pyramidal ag. : **1.** kerndalek, kerndalel, piramidennek, piramidek, piramidel ; **2.** [korf.] pikernennek.
Pyramide b. (-,-n) : **1.** piramidenn b. [*liester* piramidennoù, piramidoù] ; *abgestumpfte Pyramide,* piramidenn diveg b., piramidenn vesk b. ; *die Pyramiden sind Polyeder,* ar piramidoù a zo liestalegoù ; **2.** [mat.] kerndaleg g. ; *Spitze der Pyramide,* kern ar c'herndaleg b. ; **3.** pikern g., pikernenn b., krugell b., piramidenn b. ; *Alterspyramide,* pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b. ; **4.** *Gewehrpyramide,* savadell fuzuilhoù b., savadellad fuzuilhoù b., feskenn fuzuilhoù b., feskennad fuzuilhoù b., fuzuilhoù mandoset (feskennet) lies.
pyramidenförmig ag. : kerndalek, kerndalel, piramidennek, piramidek, piramidel, e doare ur biramidenn, e doare piramidoù, a-zoare gant ur biramidenn, a-zoare gant piramidoù, a-seurt gant ur biramidenn, a-seurt gant piramidoù.
Pyramidenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn bikernennek b.
Pyramidensystem g. (-s) : [kenwerzh] gwerzh kerndalel b., gwerzh piramidel b.
Pyrenäen lies. : Pireneoù lies.
Pyrenäenhalbinsel b. (-) : Iedenez Iberek b., Iedenez Iberia b.
pyrenäisch ag. : pireneat.
Pyrit g. (-s,-e) : [kimiezh] pirit g.
pyroklastisch ag. : piroklastek ; *pyroklastischer Strom,* treuzredenn biroklastek b.
Pyrolyse b. (-,-n) : [fizik] gwrezrannadur g.
Pyromane g. (-n,-n) : [mezeg.] tanvariad g., tangwaller dre vania g., c'hwezher tanioù-gwall g.
Pyromanie b. (-) : [mezeg.] tanvar g., mania ar c'hwezhañ tanioù-gwall g., follezh ar c'hwezhañ tanioù-gwall b.
Pyromanin b. (-,-nen) : [mezeg.] tanvariadez b., tangwallerez dre vania b. c'hwezherez tanioù-gwall b.
Pyrometer n. (-s,-) : pirometr g.
pyrometrisch ag. : pirometrek.
Pyrophor g. (-s,-e) : pirofor g.
pyrophor ag. : piroforek.
Pyrotechnik b. (-) : pirotekniezh b., artifiserezh g.
Pyrotechniker g. (-s,-) : piroteknour g., piroteknikour g., artifiser g., poultrer g.
Pyrotechnikerin b. (-,-nen) : piroteknourez b., piroteknikourez b., artifiserez b., poultrerez b.
pyrotechnisch ag. : piroteknek.
Pyroxen g. (-s,-e) : piroksen g.
pyrrhonisch ag. : [preder.] pirronouriezhel, pirronian ; *pyrrhonische Skepsis,* amgredoni pirronian b., arvarouriezh Pirron b., arvarouriezh pirronouriezhel b.
Pyrrhonismus g. (-) : pirronouriezh b.
Pyrrussieg g. (-s,-e) : trec'h e-giz hini Pirros g.
Pythagoras g.: Pitagoras g. ; [mat.] *Satz des Pythagoras,* teorem Pitagoras g.
Pythagoreer g. (-s,-) : pitagorad g., pitagorour g.
pythagoreisch ag. : pitagorek ; *pythagoreische Zahl,* niver pitagorek g.

Pythagoreismus g. (-) : pitagoregezh b., pitagorouriezh b.
Pythia b. : [istor] Pitia b.
pythisch ag. : [istor] pitek, pitian.
Python g. (-s,-s) : **/ Pythonschlange** b. (-,-n) : [loen.] naer-biton b., piton g.
Pyxis b. (-, Pyxiden, Pyxides) : **1.** klozenn b. ; **2**. [relij.] klozenn an ostivoù santel b.

Q

Q, q n. (-,-) : *ein großes Q,* ur Q bras g., ur Q skrivet bras g., ar bennlizherenn Q ; *kleines q,* lizherenn q skrivet bihan bihan, q munut g. ; [Bro-Aostria, Bro-Suis] *q,* (berradur evit **Zentner**) kantolz g.

Quabbe b. (-,-n) : bloneg g., lard-marv g.

quabbelig ag. : flibous, bourr, gwak, blot, lec'hidennet, flav, gludek, ronkennek, laosk.

quabbeln V.gw. (hat gequabbelt) : gougrenañ, daskrenañ, flojañ.

Quackelei b. (-,-en) : **1.** glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., randonennoù lies., raonerezh g., ravoderezh g. ; **2.** sikanerezh g., chikanerezh g., taskagn g.

Quackelliese b. (-,-n) : **1.** ravodez b., kozh trabell b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari strap-he-latenn b., jaodreerez b., trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., rac'hoanerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell b., randonenn b., ranezenn b., ranez b., raonenn b. ; **2.** termerez b., chipoterez b., taskagnenn b., dañvadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., sikanerez b., chikanerez b., noazourez b., paborez b.

quackeln V.gw. (hat gequackelt) : **1.** komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk ; **2.** chipotal, termal, taskagnat, chikanañ, sikanañ.

Quacksalber g. (-s,-) : krakvezeg g., triakler g., lec'hennour g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g.

Quadratnetz n. (-es,-e) : linennoù-kroaz lies., karrezennadur kartenn g.

Quacksalberei b. (-,-en) : krakvezegiezh b., triaklerezh g., brizhmedisinerezh g.

quacksalbern V.gw. (hat gequacksalbert) : drammañ, c'hoari e driakler, lec'henniñ.

Quad n. (-s,-s) : marc'h-tan pederrodek g., P. pemoc'h-tan [*liester* moc'h-tan] g.

Quaddel b. (-,-n) : [mezeg.] debron g., krafign g., poazhadur linad g., skaot linad g.

Quaddeln lies. **/ Quaddelsucht** b. (-) : [mezeg.] terzhienn al linad b., skaot g., terzhienn skaot b.

Quader g. (-s,-) **1.** [mat.] kensturdaleg reizhkornek g. ; **2.** *sellit ouzh* **Quaderstein**.

Quaderballen g. (-s,-) : *ein Quaderballen Stroh,* ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur voutell golo gwasket stard ha karrez b., ur balodad plouz g.

Quaderstein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e benadurezh g. ; *Mauer in rohem Quaderstein,* mur vein-ben a-c'hiz-kozh b., mur vein-benerezh a-c'hiz-kozh b., mur vein-tailh a-c'hiz-kozh b. ; *zum Bau dieses Hauses wurden große Quadersteine verwendet,* melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se.

Quadragesima b. (-) : [relij.] **1.** koraiz g. ; **2.** kentañ Sul ar c'horaiz g.

Quadrant g. (-en,-en) : palefarzh-kelc'h g., pervann g.

Quadrat n. (-s,-e) : **1.** [mat.] karrez g. ; *fünf Meter im Quadrat,* pemp metrad kostez ; *eine Zahl ins Quadrat erheben,* sevel un niver d'ar c'harrez, sevel un niver d'ar mac'h daou, daouvac'hañ un niver, sevel un niver d'an eil galloudad, kas un niver d'ar galloudad daou ; **2.** [dudi, paperenn] karrezenn b., log b., toull g. ; *ein Quadrat ankreuzen,* kevaskañ ur garrezenn, kevaskañ ul log.

Quadratdezimeter n./g. (-s,-) : dekimetr-karrez g.

Quadrateisen n. (-s,-) : barrenn houarn karrezek hec'h aelad b.

Quadratfuß g. (-es,-füße) : [unanenn vuzuliañ] troad karrez g.

quadratisch ag. : **1.** karrezek, karrez ; *quadratische Fläche, quadratischer Gegenstand,* karrez g., karrezenn b. ; [lun] *quadratisches Feld,* karrezenn b., karrez g. ; **2.** [mat] pervalel ; *quadratische Funktion,* gevreizhenn bervalel b.

Quadratkilometer g./n. (-s,-) : kilometr-karrez g. ; *ein See mit einer Fläche von zwölf Quadratkilometer,* ul lenn daouzek kilometr-karrez azindani b.

Quadratlatschen lies. : **1.** melloù botoù lies., botoù gros lies., bigi lies., bagoù lies. ; **2.** melloù treid lies., patonoù lies., treid palankoù lies.

Quadratmeter g./n. (-s,-) : metr-karrez g., metrad-karrez g.

Quadratrute b. (-,-n) : [unanenn vuzuliañ] *eine halbe kulmische Quadratrute,* ur gordenn-douar b., ur gordennad douar b.

Quadratschädel g. (-s,-) : 1. penn karrezek g. ; 2. [dre skeud.] penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g., den teuc'h en em ober outañ g., den diaes ober outañ g.
Quadratur b. (-,-en) : **1.** [mat., mentoniezh] karrezadur g. ; *Quadratur des Kreises,* karrezadur ar c'helc'h g. ; **2.** [stered.] karrezadur g.
Quadratwurzel b. (-,-n) : gwrizienn garrez b., bon daou g., daouvonad g.
Quadratzahl b. (-,-en) : niver karrez g., niver kehed g.
Quadratzentimeter g./n. (-s,-) : kantimetr-karrez g.
quadrieren V.k.e. (hat quadriert) : **1.** [mat] *eine Zahl quadrieren,* sevel un niver d'ar c'harrez, sevel un niver d'ar mac'h daou, daouvac'hañ un niver, sevel un niver d'an eil galloudad, kas un niver d'ar galloudad daou ; **2.** karrezennañ, kroaziañ-digroaziañ, kroazlinennañ ; **3.** [ardamezouriezh] karrellañ.
Quadrierung b. (-,-en) : **1.** karrezennadur g. ; **2.** [ardamezouriezh] karrelladur g., karrellañ g.
Quadriga b. (-, Quadrigen) : [istor] pevar-a-gezeg g., quadriga g.
Quadrille b. (-,-n) : pevarigoù lies., dañs-a-bevar g., koroll pevarigoù g.
Quadrillierung b. (-,-en) : [ardamezouriezh] karrelladur g., karrellañ g.
Quadrillion b. (-,-en) : [mat.] perlion g.
Quadriskel g./n. (-s,-) **/ Quadriskele** b. (-,-n) : lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., kroaz hevoud b., pederesker b.
Quadrofonie b. (-) **/ Quadrophonie** b. (-) : pevarsoniezh b.
quadrofonisch ag. **/ quadrophonisch** ag. : pevarsonek.
Quai g. (-s,-s) : kae g.
quak estl. : koak !
quaken V.gw. (hat gequakt) : grakal, roegañ ; *der Frosch quakt,* grakal (roegañ) a ra ar glesker, grakal (roegañ) a ra ar ran.
Quaken n. (-s) : grakerezh g., roeg g.
quäken V.gw. (hat gequäkt) : gwikal, gwic'hal, skrijal, skroeñjal, garmiñ.
Quäker g. (-s,-) : [relij.] kweker g., krenour g.
quakquak estl. : grak-grak, roeg-roeg.
Qual b. (-,-en) : doan b., poan b., debr-spered g., koll-skiant g., tourmant g., diwask g., gouli g., estrenvan b., disvoued-penn g., gwanerezh g., harell g., heg g., pened g., reuzeudigezh b., reuziad g., ranngalon b., diframm g., jahin g. ; *jemandem Qualen zufügen,* merzheriañ u.b., boureviañ u.b., jahinañ u.b., doaniañ u.b., hegal ouzh u.b., enkreziñ u.b., reuziañ u.b., gwanañ u.b., tourmantiñ u.b. ; *im Winter war es eine Qual, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; [kr-l] *wer die Wahl hat, hat die Qual,* diaes eo dibab, un torr-penn eo dibab, n'eo ket gwall-aes bezañ rannet etre div galon, ur gwall reuz eo dibab, diaes eo d'an den pa vez e galon etre div.
quälen V.k.e. (hat gequält) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, heskinañ, merzheriañ, añjinañ, enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, azrec'hiñ, ankeniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, melreañ, niñval, poaniañ, tourmantiñ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, ober poan ha droug da, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], ober kalz a boan-spered da, ober kalz poan-spered da, poaniañ spered u.b., tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, lakaat c'hwen e loeroù u.b., fourgasiñ, gwegañ, morfontiñ, reuziañ, mantrañ, gwanañ [kalon u.b.], ranngaloniñ, souriñ war, hegal ouzh, dorloiñ, ober poan da, poursuiñ ; *jemanden grausam quälen,* bezañ kriz ouzh u.b. ; *dieser Gedanke quält mich,* boureviet on gant an debr-spered-se, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, ar soñj-se va foursu bepred, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, gant an debr-spered-se e vezan atav, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ar soñj-se a jahin va spered, ar soñj-se a sour warnon, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, ar soñj-se va fourgas, an debr-spered-se a chom peg ouzh va c'halon, an debr-spered-se a chom peg ouzhin, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *von Gewissensbissen gequält,* oc'h en em zebriñ gant ar skorpuloù, debret e spered gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, don gouli ar c'herse en e galon, preñv ar c'herse oc'h ober e reuz en e galon, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant broudoù e goustiañs, krignet e galon gant preñv e goustiañs, enkrezet e goustiañs, jahinet (boureviet, poursuet) gant ar c'heuz, lakaet diaes e benn gant ar skorpul, sammet e askre, bec'hiet e goustiañs ; *das Herz quälen, die Seele quälen,* bloñsañ ar galon, gloazañ ar galon ; *gequältes Herz,* kalon glac'haret (rannet, doaniet, gloazet, bloñset) b.
V.em. : **sich quälen** (hat sich (t-rt) gequält) : **1.** jahinañ e spered, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-

unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù, morfontiñ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, tourmantiñ, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien ; **2.** kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ outi, kiañ e gorf, en em lazhañ, lazhañ e gorf, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, strivañ a-dro-vat, bezañ gwir wellañ o strivañ, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, merat, labourat start, labourat tenn, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** *sich aus der U-Bahn quälen,* en em zistrobañ a-douez an dud evit diskenn eus ar metro.

quälend ag. : jahinus, doanius, gloazus, heskinus, enkrezus, hegazus, hegaz, hegus, pistigus, berius, azrec'hus, poanius-bras, kriz, garv, gloazus, grizias, melreüs, morfontus, ranngalonus.

Quäler g. (-s,-) : **1.** bourev g., jahiner g. ; **2.** [dre skeud.] hegazer g., añjiner fall g., tregaser g., trabaser g., atahiner g., heskiner g., jahiner g.

Quälerei b. (-,-en) : tourmant g., debr-spered g., koll-skiant g., jahinerezh g., jahin g., bourevierezh g., boureveri b., boureviadur g., merzheridigezh b., merzheriadenn b., merzherierezh g., merzherinti b., heskin g., heskinerezh g., labour da lazhañ tud g., labour lazhus g., labour ki g., lazh-tud g., lazh-korf g., lazh g., lazherezh g., kouez g., uz tud g., torr-penn g., heskin g., reuz g., reuziad g. ; *Tierquälerei,* krizder e-keñver (ouzh) al loened g. ; *im Winter war es eine Quälerei, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Quälerei !* pebezh reuz !

quälerisch ag. : tregasus, trabasus, trevellus, gwaskus, atahinus, jahinus.

Quälgeist g. (-es,-er) : unan gwashoc'h eget ar vosenn g., jahiner g., debr-spered g., koll-skiant g., gwir bistri g., poezon g., tregaser g., hegazer g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., ifern a zen g., añjiner g., heskiner g., heskin g., trabaser g., atahiner g., skrab-e-doull g., empoezon g., duadenn b., borod g., arabadus g., brae b., randoner g., bouzarenn b. ; *sie ist ein echter Quälgeist,* honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, n'em eus ket va bev ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh.

Qualifikation b. (-,-en) : **1.** barregezh b., perzhegezh b., gouestoni b., ampartiz b. ; *Beförderung nach Qualifikation,* uhelidigezh en ur garg hervez an dellidoù b., herouezadur diwar dellezegezh g., herouezañ diwar dellezegezh g. ; **2.** [sport] **a)** perzhegañ ; **b)** tro-dibab b.

Qualifikationsspiel n. (-s,-e) : tro-skarat b., tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-dibad b.

qualifizierbar ag. : **1.** doareadus ; **2.** [sport] perzhegadus, hag a c'heller perzhekañ, hag a c'hell chom war ar renk.

qualifizieren V.k.e. (hat qualifiziert) : **1.** doareañ, envel, adanviñ ; **2.** barrekaat, gouestaat, stummañ, perzhekaat.

V.em. : **sich qualifizieren** (hat sich (t-rt) qualifiziert) : **1.** [sport] perzhegañ, maoutaat, chom war ar renk evit an dro-skarat ; **2.** en em stummañ, barrekaat, gouestaat, perzhekaat.

qualifiziert ag. : **1.** perzhek, barrek, gouestek, a vicher ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften,* fuadur an dud labour stummet g. ; **2.** rekis, doareet ; *qualifizierte Stimmenmehrheit,* muianiver doareet g.

Qualifizierung b. (-,-en) : **1.** doareadur g. ; **2.** barrekadur g., perzhekadur g., gouestekadur g. ; **3.** [sport] perzhegañ g., perzhegadur g.

Qualität b. (-,-en) : **1.** perzhded b., talvoudegezh b. ; *gute Qualität,* heberzhded b., madelezh b., gwellentez b. ; *schlechte Qualität,* fallentez b. ; *… geringerer Qualität, …* a berzhded dister, … dister e berzhed, … dister e vadelezh, … dister e dalvoudegezh, … eus an eil troc'h, … eus an trede troc'h, … a ouenn dister, … mat da lakaat dindan lost ar c'hazh ; *von unterschiedlicher Qualität,* gwechoù 'zo mat, fall gwechoù all ; *dieser Stoff ist von minderer Qualität,* disteroc'h danvez eo hemañ, danvez eus an eil pe trede troc'h eo ; *von niedrigster Qualität,* bihanañ-prizet, pikous ; *das Land hat einen Überschuss an Weizen bester Qualität,* er vro e fonn

gwinizh yac'h ha n'eus ket gwerzh dezho ; *vorzügliche Qualität, hervorragende Qualität,* gwellentez b., madelezh g., vertuz kruel g./b. ; *von vorzüglicher Qualität, von hervorragender Qualität,* eus ar vegenn, diouzh ar c'hentañ, eus an troc'h kentañ, kentañ troc'h, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar gurunenn, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, a'r gwellañ, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, eus an diuz / eus an dilenn (Gregor), dibab, fiskal ; *Qualität statt Quantität,* unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; **2.** [preder.] doaread g. ; **3.** perzh g., doareenn b., gouenn b., lod g., merk arouezus g. ; *die Kraft ist die auffallendste Qualität des Stieres,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; **4.** [el liester nemetken] *die Qualitäten eines Menschen,* perzhioù mat un den lies., techoù mat un den lies., sioù mat un den lies.

qualitativ ag. : perzhel, doareadel, doareadek, ... perzhded ; *in qualitativer Hinsicht,* a-fet perzhed, evit pezh a sell ouzh ar berzhed (ouzh ar vadelezh), ent-doareadel ; *qualitative Analyse,* elfennadur doareel g. ; *qualitativ gut,* heberzh, mat ; *qualitativ schlecht,* fall ; *qualitativ hochwertig,* a berzhded uhel, uhelberzh.

Qualitätsarbeit b. (-,-en) : labour heberzh g., labour a-zoare g., labour a-feson g., labour a berzhded uhel g., labour uhelberzh g., labour dreist g., labour peurlipet g., labour turgnet-koant g., labour lipet-brav g., labour kribet a'r gwellañ g., labour diouzh ar c'hompaz g., labour graet d'ar just g., labour pizh g., labour resis g.

Qualitätserzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had heberzh g., kenderc'had a berzhded uhel g., kenderc'had uhelberzh g.

Qualitätskontrolle b. (-,-n) : gwiriañ ar berzhded g.

Qualitätsmarke b. (-,-n) : label heberzhded g.

Qualitätsware b. (-,-n) : marc'hadourezh a berzhded uhel b., marc'hadourezh uhelberzh b., marc'hadourezh heberzh b.

Qualitätszeichen n. (-s,-) : label heberzhded g.

Qualle b. (-,-n) : [loen.] morgaoul str., morgaoulenn b., bloneg-mor str., morgleorenn b. ; *der Schirm der Qualle,* tog ar vorgaoulenn g. ; *die Tentakel der Qualle,* mourrennoù ar vorgaoulenn lies., pivier ar vorgaoulenn lies., brec'hioù ar vorgaoulenn lies.

Qualm g. (-s,-e) : mogidell b., mogasenn b., mogedasenn b., moged g., mogedenn b., moged tev g.

qualmen V.gw. (hat gequalmt) : **1.** mogidellañ, mogediñ, divogediñ, poufal ; *der Schornstein qualmt,* emañ ar siminal o vogediñ, leuskel a ra ar siminal diwarnañ (diwarni), emañ ar siminal o tivogediñ (Gregor), emañ moged o tont eus ar siminal, ar siminal a ra moged, ar siminal a daol moged, ur vogedenn dev a sav diwar ar siminal ; **2.** butuniñ, butunat, P. fumiñ, tariagiñ, bakenniñ. V.k.e.. (hat gequalmt) : butunat ; *sie qualmte eine Zigarette nach der anderen,* fumiñ a rae evel ur siminal.

qualmend ag. : a daol moged, mogedek ; *qualmendes Holz,* keuneud mogedek str.

Qualmerei b. (-) : butunerezh g., gwall vutunerezh g.

qualmig ag. : **1.** mogedus, mogedek ; **2.** mogedek, leun a voged.

qualvoll ag. : jahinus, heskinus, euzhus, kriz, poanius, gloazus, doanius, tenn, garv, start, grizias ; *an qualvollen Schmerzen leiden, von qualvollen Schmerzen befallen sein,* bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat ; *von qualvollen Schmerzen befallen werden,* dont reuziad d'an-unan, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan ; *qualvoller Weg,* kalvar g.

Qualster g. (-s,-) : P. flumm g., skop g., skopadenn b., tuf g., tufadenn b., krañch g., krañchadenn b.

qualsterig ag. : sklerennek, glaourek, glaourus, gludek, gludennek, flibous.

Quälteufel g. (-s,-) : unan gwashoc'h eget ar vosenn, debr-spered g., koll-skiant g., gwir bistri g., poezon g., tregaser g., hegazer g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., ifern a zen g., añjiner g., heskiner g., heskin g., jahiner g., trabaser g., atahiner g., skrab-e-doull g., empoezon g., duadenn b., borod g., arabadus g., brae b., randoner g. ; *er ist ein echter Quälteufel,* hennezh a zo un ifernite bevañ gantañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, ur binijenn eo bezañ en e gichen, hennezh a zo un tourmant bevañ gantañ, hennezh a zo ur groaz pounner, hennezh a zo ur gwir bistri, hennezh a zo ur poezon, hennezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ, hennezh a ra e walc'h a boan din, un uz eo bevañ gantañ, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a baotr, n'em eus ket va bev gantañ, ur brav n'eo ket bevañ gant hennezh, hennezh n'eo nemet un heskin.

Quant g. (-s,-en) : [fizik] kwantom g. [*liester* kwanta], pementad g. ; *Energiequant,* pementad gremm g., kwantom gremm g.

Quäntchen n. (-s,-) : oñs g., oñsad g.

Quanten lies. : **1.** kwanta lies., pementadoù lies. ; **2.** P. treid lies., patonoù lies., paluc'hennoù lies. ; *besonders große Quanten,* treid palankoù lies.

Quantenmechanik b. (-) : loc'honiezh kwantek b., loc'honiezh pementadel b.

Quantenmesser g. (-s,-) : pementadventer g.

Quantenmodell n. (-s,-e) : delvan pementadel g.

Quantenphysik b. (-) : fizik kwantek g., fizik pementadel g.

Quantensprung g. (-s,-sprünge) : **1.** [fizik] lamm kwantek g., lamm pementadel g. ; **2.** [dre skeud.] lamm war-raok g.

Quantentheorie b. (-) : arlakadenn ar c'hwanta b., arlakadenn ar pementadoù b.

Quantifikation b. (-,-en) : [mat., fizik] kementadiñ g., kementadur g.

Quantifikator g. (-s,-en) : [preder.] kementader g.
quantifizierbar ag. : [mat., fizik] kementadus, a c'heller kementadiñ.
quantifizieren V.k.e. (hat quantifiziert) : [mat., fizik] kementadiñ.
Quantität b. (-,-en) : **1.** kementad g., pegementad g., savad g. ; *in großer Quantität,* a gementadoù bras, sofkont, gros, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h, a-forzh ; *Qualität statt Quantität,* unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; **2.** [lenn.] *Lehre von der Silbenquantität,* hedaderezh g., hedadouriezh b., prozodiezh g. ; **3.** [preder.] *Quantität einer Aussage,* erastenn ul lavarenn g. ; *Quantität eines Begriffes,* erastenn ur ger g.
quantitativ ag. : kementadel ; *in quantitativer Hinsicht,* ez kementadel, ent-kementadel, a-fet kementad, evit pezh a sell ouzh ar c'hementad ; *quantitativ gleich,* hegement ; *quantitativ ungleich,* amgement.
Quantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader g.
Quantum n. (-s, Quanten) : pegementad g., lod g., lodenn b. ; P. *er hat sein Quantum,* bet en deus e walc'h a voeson, evet en deus e begement.
Quappe b. (-,-n) : 1. [loen.] penndolog g. ; 2. [pesk] boultouz g., mordouseg g. [*liester* mordouseged].
Quarantäne b. (-,-n) : **1.** [merdead., mezeg.] dale-porzhiañ g. ; **2.** [mezeg.] dizarempred g., daouugentvezhiad g., dispell g., dihentadur g. ; *Quarantäne halten,* bezañ en dizarempred, bezañ en dispell, bezañ dale-porzhiañ war an-unan, bezañ dindan daouugentvezhiad ; *der Quarantäne unterworfen sein,* bezañ lakaet dale-porzhiañ war an-unan, bezañ lakaet dindan daouugentvezhiad, bezañ lakaet en dizarempred, bezañ lakaet en dispell, bezañ lakaet en distro ; **3.** [stlenn.] dispell g.
Quarantänestation b. (-,-en) : pennti dispell g., dizarempredva g., dispellva g., hanva digenveziñ g., kreizenn digenveziñ b., kreizenn dispell b., karter dispell g.
Quargel g. (-s) : [Bro-Aostria, boued] keuz Olomoucky Kraj g.
Quark[1] n. (-s,-s) : [fizik] kwark g.
Quark[2] g. (-s) : **1.** keuz gwenn g., laezh-tro g. ; **2.** [dre skeud.] distervez b., disteraj g., bagaj g., garzaj g., belbeterezh g., amoedaj g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., arabadiezh b., belbi g., mibiliaj g., mibiliezh b., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b. ; P. *Quark reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, boulc'hennoù, siklezonoù, konirioù, lerbaj), na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, sorc'henniñ, randoniñ, chaokat, borodiñ, toronal, ravodiñ, rambreal, glabousat ; *den alten Quark wieder aufrühren,* malañ komzoù skuizh, bezañ adarre gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez ar gaoz war un darvoud ken kozh hag an douar, adkregiñ gant un afer he deus barv gwenn, meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil ; *seine Nase in jeden Quark stecken,* bezañ ur fri-furch a zen, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ fri hir, bezañ hir e fri, lakaat (sankañ, bountañ, fourrañ) e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bountañ e fri e pep lec'h, mont da beuriñ e park ar re all, bezañ ranell, ranelliñ, konoc'hañ, fourrañ e fri moan, bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ ur beg minaoued a blac'h ; *das geht dich einen Quark an,* kae da zirouestlañ da neud, soursi ouzh da grampouezh, emell eus ar pezh a sell ouzhit, diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho, lez ar re all da ziluziañ o gwiad, chom war da dreuzoù, chom hep lakaat da fri en dra-se, na sank ket da fri en dra-se, n'ay ket da fri aze, emell eus ar pezh a sell ouzhit, n'a ket da emellout eus kement-se, n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se, n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se, n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se, n'ec'h eus ket da welet war gement-se, mir a lakaat da fri en afer-se, petra a sell an dra-se ac'hanout ? n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhit, kement-se ne sell netra ouzhit, n'eo ket da afer eo, an dra-se n'eo ket da stal eo, n'eo ket da dra eo ; *das interessiert mich alles einen Quark,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann.
Quarre b. (-,-n) : **1.** P. pikez b., pikez du b., pikez fall b., keben b., bleizez b., sarpantez b., gwesped str., dañvadez b., paborez b. ; **2.** [bugel] klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., korn-boud g., kluc'hun g., kunuc'her g., kunuder g., termer g., bugel pikous g.
quarren V.gw. (hat gequarrt) : blêjal, youc'hal, sklankal, gwic'hal, karnarjal.
quarrig ag. : **1.** blêjer, youc'hus ; **2.** klemmichus.
Quart[1] n. (-s,-e) : **1.** kartad g., pintad g., pevarenn b. ; **2.** [moull.] levr en-pevar g., levr pevar fleg g., pevarflegad g.

Quart[2] b. (-,-en) : **1.** [son.] **a)** pedervedell b., pedervedellad b. ; **b)** ispennderez g. ; **2.** [iskrim] pedervedenn b., pevarvedenn b., pevare stumm argadiñ ha parraat g.
Quarta b. (-, Quarten) : [klas] pevare g., pevare klas g.
Quartal n. (-s,-e) : trimiziad g., trimizvezh g.
Quartalabschluss g. (-es,-abschlüsse) : fin an trimiziad b.
Quartalsäufer g. (-s,-) : mezvier digendalc'h g., mezvier krog-diskrog g.
quartalweise Adv. : a drimiziad da drimiziad, bep tri miz.
Quartalzahlung b. (-,-en) : paeamant bep tri miz g.
Quartaner g. (-s,-) : [skoliad] pevaread g., skoliad eus ar pevare klas g.
Quartanfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn bep tri deiz b., terzhienn gartier b.
Quartär n. (-s) : pevare hoalad g., pevarhoalad g.
Quartär- pevarhoalek, ... ar pevare hoalad, ... ar pevarhoalad.
Quartband g. (-s,-bände) : [moull.] levr en-pevar g., levr pevar fleg g., pevarflegad g.
Quartblatt n. (-s,-blätter) : [moull.] follenn en-pevar b., pevarflegad g.
Quarte b. (-,-n) : [son.] **a)** pedervedell b., pedervedellad b. ; **b)** ispennderez g. ; **2.** [iskrim] pedervedenn b., pevarvedenn b., pevare stumm argadiñ ha parraat g.
Quarterdeck n. (-s,-s) : [merdead.] tilher a-dreñv g., pont a-dreñv g.
Quartett n. (-s,-e) : **1.** [son.] pevarbenveg g., pevarad g., pevarrebed g. ; *ein vokales Solistenquartett,* ur peder mouezh b., ur pevarad mouezhioù g. ; **2.** pevarad g., pevarenn b. ; **3.** [kartoù] pederc'hartenn b., pevarenn b. ; **4.** c'hoari seizh familh g.
Quartettspiel n. (-s,-e) : c'hoari seizh familh g.
Quartier n. (-s,-e) : **1.** [Bro-Suis] karter g., ranngêr b. ; **2.** lojeiz g., lojeris g., loj g., herberc'h g. ; *bei jemandem Quartier nehmen,* mont da lojañ e ti u.b., diskenn e ti u.b. ; [lu] *Quartier beziehen,* staliañ e gamp, en em lojañ en ul lec'h kreñv (Gregor), kludañ ; *im Quartier liegen,* bezañ lojet, bezañ o lojañ, bezañ kantonet.
Quartieramt n. (-s,-ämter) : burev lojañ g.
Quartiergeber g. (-s,-) : lojer g.
Quartier Latin n. (- -) : [Pariz] Karter Latin g.
Quartierleute lies. : lojerien lies.
Quartiermacher g. (-s,-) : [lu] fourer g.
Quartiermeister g. (-s,-) : [lu] marichal a lojeiz g.
Quartierschein g. (-s,-e) / **Quartierzettel** g. (-s,-) : paperenn lojañ g., lizher lojañ g.
Quarto n. (-s,-s) : [moull.] pevarflegad g., levr en-pevar g.
Quarz g. (-es,-e) : kouarz g., maen-kouarz g., maen-kigoc'h g. ; *Granit setzt sich aus Quarz und Glimmer zusammen,* ur c'henaoz kouarz ha mika eo ar greunit.
quarzhaltig ag. : kouarz ennañ, kouarzus.
quarzig ag. : kouarzek.
Quarzit n. (-s,-e) : kouarzit g.
Quarzkristall g. (-s,-e) : strinkenn gouarz str.
Quarzlampe b. (-,-n) : lamp kouarz g., bozh kouarz b.
Quarzoszillator g. (-s,-en) : luskellader kouarz g.
Quarzsteuerung b. (-,-en) : [tredan] lankerezh dre gouarz g., lankañ dre gouarz g.
Quarzuhr b. (-,-en) : eurier kouarz g.
Quasar g. (-s,-e) : [stered.] kwazar g.
quasi Adv. : kazi, kazimant, hogos, hogozik, tost, peuz-, dam-.
Quasimodogeniti g. (-) : Kazimodo g., Sul ar C'hasimodo g., Sul ar C'hozh Podoù g.
Quasipfarrei b. (-,-en) : [relij.] trev b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.
Quasselei b. (-,-en) : glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., randonennoù lies., ravoderezh g.
quasseln V.gw. (hat gequasselt) : komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk ; *der kann quasseln,* beget-mat eo, teodet-mat eo, latennet-kaer eo, lañchennet-mat eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, mibin eo e deod, dic'hlud eo e deod, hennezh a zo libr ha drant e deod, distagellet-mat eo, n'eo ket nodet e deod, teod en devez, erru eo hir e deod, teodek a-walc'h eo, ur paotr flav eo, un teod mat a zen eo hennezh, hennezh a zo ur genoù bras, hennezh a zo ur beg bras, hennezh a zo ur genoù frank, hennezh a zo hir e veg, gantañ e vez an ton hag ar pardon, n'eo ket stag e deod eus an daou benn, frank eo e c'henoù, n'emañ ket ar bibid gantañ, n'eus rabat ebet war e deod, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, e deod a gerzh mat, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, un distageller mat a zo anezhañ, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ.
V.k.e. (hat gequasselt) : *er quasselt die ganze Zeit Französisch,* galleg a zeu gantañ leizh e c'henoù.
Quasselstrippe b. (-,-n) : **1.** trutell b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b., ravodez b., randonenn b., ranezenn b., kozh trabell b., strakell b., kanell b., Mari drouzig b., Mari strapaplenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b. ; **2.** P. pellgomzer g.

Quasseltante b. (-,-n) : trutell b., flaperez b., glaouregez b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., bardell b., Mari-pil-beg b., ravodez b., randonenn b., ranezenn b., kozh trabell b., strakell b., kanell b., Mari drouzig b., Mari strapaplenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Quast g. (-es,-e) : gwisponig g., bouchon g.
Quaste b. (-,-n) : pempilh g., frezilhon g., hup g., hupenn b., bechenn b., bechegenn b., toupenn b., toupennad b., pompelenn b., bouchad g., bouch g., klipenn b. ; *mit einer Quaste versehen,* hupañ, hupenniñ, toupenniñ.
Quastenmütze b. (-,-n) : boned bechennek g., boned-klipenn g.
quastenförmig ag. / **quastig** ag. : bechennek, e doare ur vechenn, e doare bechennoù, a-zoare gant ur bechenn, a-zoare gant bechennoù, a-seurt gant ur bechenn, a-seurt gant bechennoù.
Quästor g. (-s,-en) : **1.** [istor] kestour g. ; **2.** [skol-veur] melestrour g., merour g., resever g.
Quästur b. (-,-en) : **1.** [istor] kestouriezh b. ; **2.** [skol-veur] melestradur g., mererezh g.
Quatember g. (-s,-) : [relij.] ar c'hotueroù lies. / an daouzek deizioù (Gregor) [*merk al liester war* deiz *a zo testeniekaet*].
Quaternion b. (-,-en) : [mat.] kouaternion g.
quatsch ! estl. : n'eus forzh petra ! forzh petra ! kaozioù nemet kaozioù nend int, klakennerezh tout ! kaozioù toull a ran-me eus ur glabouserezh a seurt-se ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken ! gwrac'hajoù a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh kaozioù, komzoù goullo, komzoù didalvez, komzoù kollet, komzoù patatez, pifoù, konirioù) a netra ken ! siklezonoù ha netra ken ! gerioù gwan int holl ! klakerezh tout ! n'eus ganit nemet kaozioù toull ! kaozioù goullo ha netra ken ! sotoni tout ! ha flap, ha chaok !
Quatsch g. (-es) : **1.** glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rabardellerezh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., jaodre g., soroc'helloù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., komzoù flav lies., bourouell g., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., orogell b., borod g., arabad g., pifoù lies., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., rambre g., rambreerezh g., brozennoù lies., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., boutikl g./b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., sotonioù lies., kelajoù lies., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., stranerezh g., ranellerezh g., ranezennerezh g., raonerezh g., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., konirioù lies. ; *hör auf mit dem Quatsch !* lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *so ein Quatsch !* me 'ra goap ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur ! ; **2.** *Quatsch machen,* ober gennoù, ober farsoù, ober farsig-farsoù, ober troioù-kamm, farsal, ober fent, ober bourd, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, bourdigellat, boufoniñ.
quatschen[1] V.k.e. (hat gequatscht) : distripañ udb., drailhañ udb.
V.gw. (hat gequatscht) : komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - babouzañ - barbotiñ – batouilhat - flapañ - flapennañ - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - teodiñ - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - rac'hoaniñ - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - katellat - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - jaodreañ - rambreal - randoniñ - ranezenniñ - gwrac'hellat - gwrac'hiñ - raklat - ravodiñ - toronal - sorc'henniñ - borodiñ - chaokat - brozennat ; *von etwas quatschen,* teodata a-zivout udb.
quatschen[2] V.gw. (hat gequatscht / ist gequatscht) : **1.** (hat) : saflikat, bourbouilhat, flokignat, flikañ, flikata, flikflokat ; **2.** (ist) : *durch den Schnee quatschen,* patouilhat e-barzh an erc'h, kalemarc'hiñ (patouilhat) erc'h, foetañ erc'h, frikañ erc'h.
V.dibers.. (hat gequatscht) : saflikat, bourbouilhat, flokignat, flikañ, flikata, flikflokat.
quatschig ag. : distagellet mat e deod, glabous, teodek, teodet-mat, lañchennet-mat, begek, flav, beginot, glaourek, glaourennek, rac'hoanus, rambreüs, randonus, ranezennek, klakenn, sorc'hennus, bourouell.
Quatschkopf g. (-s,-köpfe) : toubaod g., begeg g., glaourenneg g., bourouell g., bouroueller g., randoner g., randonenn g./b., brammer g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., balbouez g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., barboter g., franoueller g., jaodre g., jaodreer g., rac'hoaner g., ranezenn g./b., randonenn g./b., ravoder g., toron g., toronour g., sorc'henner g., beg a-raok g., borod g., arabadus g., paotr flav g.
Quatschliese b. (-,-n) : ravodez b., kozh trabell b., strakell b., jaodreerez, trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., drailherez he genoù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., rac'hoanerez b.,

klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell b., randonenn b., ranezenn b., ranez b., raonenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b. ; *dumme Quatschliese,* begegez b., sorc'hennerez b.

Quebec n. (-s) : Kebek b.

Quecke b. (-,-n) : [louza.] treuzgeot str., ternud str., geot-lasoù str., geot-red str., kagn g., krizerez b. ; *dort wuchs nur Quecke und so ein Dreckszeug,* eno e kreske nemet treuzgeot ha moc'hajoù all seurt-se.

Quecksilber n. (-s) : **1.** arc'hant-bev g., bevargant g., merkur g. ; *mit Quecksilber legieren,* arc'hantbevañ ; **2.** [dre skeud.] ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., fistoulig g., fistouler g., hinkin a baotr g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g., koll-skiant g., Kerdrubuilh g. ; *er ist das reine Quecksilber,* ne ra nemet lavigat, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, un hinkin a vugel eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, fichfich eo atav, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, un drapikell a zo anezhañ, hennezh a zo ficher, ar vi a zo en e revr ; *Quecksilber im Leibe haben,* bezañ leun a vuhez, bezañ lavig en an-unan, bezañ leun a fistilh gant an-unan, bezañ bev-buhezek, bezañ bev-buhez, bezañ startijenn gant an-unan, bezañ deltu gant an-unan, bezañ mesk en an-unan, bezañ un tarlasker eus an-unan, bezañ ur breskenner eus an-unan, bezañ un tamm fistoul, bezañ ficher, bezañ fichfich, bezañ fiñv-difiñv, bezañ atav o redek war-lerc'h e fri, bezañ bouljus.

Quecksilberbarometer n./g. (-s,-) : aerbouezer bevargant g., aerbouezer merkur g.

Quecksilberdampf g. (-s,-dämpfe) : aezhenn vevargant b., aezhenn verkur b.

Quecksilberdampfgleichrichter g. (-s,-) : untuaer aezhenn vevargant g., diod aezhenn verkur b., klaped aezhenn verkur g.

quecksilberhaltig ag. : arc'hant-bev ennañ, bevargant ennañ, bevargantus.

Quecksilberlegierung b. (-) : [kimiezh] arc'hantbevadur g.

Quecksilberlichtbogen g. (-s,-/-bögen) : [tredan.] gwareg arc'hant-bev b., gwareg vevargant b.

quecksilbern ag. : ... arc'hant-bev, ... bevargant, bevargantek.

Quecksilbersalbe b. (-) : traet arc'hant-bev g., traet bevargant g.

Quecksilbersäule b. (-,-n) : bann arc'hant-bev g., bann bevargant g.

quecksilbrig ag. : turmut, bividik, mesker, fichfich, bev, bliv, gwiv, birvidik, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, feul, fifilus, fiñvfiñv, drant.

Quecksilbrigkeit b. (-) : difreterezh g., difretadennoù lies., fifil g.

Queen Elizabeth® b. (-) : *die Queen Elizabeth,* ar mordreizher Queen Elizabeth g., ar Queen Elizabeth g.

Queise b. (-,-n) : [loen.] beverez b., braog-lanv g., eskob-an-ivinenn g., pesk-mare g., pesk mare-mor g., flemmer g., morzer g., touseg-mor g.

Quell g. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Quelle**.

Quellcode g. (-s,-s) : [stlenn.] kod tarzh g.

Quelle b. (-,-n) : **1.** stivell b., eien str., eien b., eienenn b., andon b., mammenn b., feunteun b., tarzh g., soursenn b., lagadenn b., bouilh-dour g., dour g., penn ar stêr g. ; *eine Quelle entspringt dem Felsen,* ur stivell a strink (a darzh, a zelamm) eus ar roc'h ; *heiße Quelle,* eienenn (andon, stivell, mammenn) dour domm b., penn-bouilh g. ; *eine Quelle fassen,* kanouc'hellat un eienenn / anchañ un eienenn ; *die Quellen vergiften,* teurel kontamm en eienennoù ; *perennierende Quelle,* andon dihesk b. ; **2.** [dre skeud.] poent-orin g., pennderoù g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., eienenn b., feunteun b. ; *aus der Quelle schöpfen,* mont d'ar vammenn, tennañ e zour eus ar vammenn, studiañ ar skridoù orin ; *an der Quelle sitzen,* tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, ober krazadenn, ober e eost, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, bezañ el lec'h gwellañ ma c'hall bezañ, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *zeitgenössische Quellen,* dielloù eus an amzer-se lies, teulioù kempred lies. ; *Nachrichten aus sicherer (aus zuverlässiger) Quelle,* keleier a-berzh-vat / keleier a hent vat (Gregor), keleier asur o orin ; *diese Quelle ist glaubwürdig,* kred a c'heller reiñ da vammenn ar c'heleier-se, a berzh-vat (a hent vat) e teu ar c'heleier-se ; *aus amtlicher Quelle,* a-berzh-Stad, a berzh kefridiel, ez kefridiel, ez ofisiel ; *aus halbamtlicher Quelle,* a berzh damgefridiel ; *aus offiziöser Quelle,* a berzh amgefridiel ; *aus inoffizieller Quelle,* a berzh prevez, a berzh ankefridiel ; *Lebensquelle,* feunteun a vuhez b. ; *Lichtquelle,* mammenn luc'h b. ; *Irrtumsquelle,* andon (mammenn, eienenn) fazioù b., abeg da fazioù 'zo g., gwrizienn fazioù 'zo b., tra kiriek da fazioù 'zo g.

quellen[1] V.gw. (quillt / quoll / ist gequollen) : **1.** strinkañ, distrinkañ, flistrañ, diflistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, dedarzhañ, tarzhañ, flinkañ ; *das Blut quillt aus seiner Wunde,* strinkañ (flistrañ, diflipañ, plomañ, diflukañ, difukañ, strimpiñ, dilañsañ, difronkañ) a ra ar gwad eus e c'houli, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strink eus e c'houli ; *aus den Reisebussen quollen Hunderte von Touristen,* ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf,* dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dislontret (divarc'het) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, hennezh a zo bourbellek, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, daoulagad brennig a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tislontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o

tispourbellañ en e benn ; **2.** koeñviñ, foeñviñ, c'hwezañ ; *die Erbsen quellen im Wasser,* ar piz bihan a goeñv (a c'hwez, a foeñv) pa vezont laosket en dour.
quellen[2] V.k.e. (verb digemm : hat gequellt) : lakaat e glec'h, lakaat da c'hlec'hiañ, glec'hiañ, lakaat da eogiñ ; *der Koch hat den Reis gequellt,* lakaet en doa ar c'heginer ar riz e glec'h (da c'hlec'hiañ, da eogiñ).
Quellenabzug g. (-s,-abzüge) : [arc'hant.] azdalc'had tailhoù en andon g.
Quellenangabe b. (-,-n) : levrlennadur g., roll an oberennoù bet implijet a-benn sevel ur skrid bennak g.
Quellenfinder g. (-s,-) : andonier g., feunteunour g.
Quellenforschung b. (-,-en) : [lenn., arz, istor] studioù war ar mammennoù lies.
quellenfrei ag. : [fizik] kevandalc'hus ; *quellenfreier Fluss,* lanvad kevandalc'hus g.
Quellenmaterial n. (-s,-ien) : teulioù dafariñ lies., teuliadur g.
Quellenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev tarzh g., programm tarzh g.
quellenreich ag. : eienek, eienennus, eienus.
Quellensteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] azdalc'had tailhoù en andon g.
Quellensucher g. (-s,-) : andonier g., feunteunour g.
Quellfassung b. (-,-n) : feunteun ur stivell b.
quellfrei ag. : [fizik] kevandalc'hus ; *quellfreier Fluss,* lanvad kevandalc'hus g.
Quellgrund g. (-s,-gründe) : **1.** strad un eienenn g., goueled ur vammenn g., sol un eienenn g. ; **2.** douar eienek g., tachenn eienek b.
quellig ag. : eienek, eienennus, eienus.
Quellkalk g. (-s,-e) : tufev g.
Quellmoos n. (-es) : [louza.] glañch str., gloaneg g., linoch g.
Quellnymphe b. (-,-n) : [mojenn.] dourverc'h b., boudig-an-dour b.
quellreich ag. : eienek, eienennus, eienus.
Quellsprache b. (-,-n) : mammyezh b.
Quelltuff g. (-s,-e) : tufev g.
Quellung b. (-,-en) : c'hwez g., c'hwezadur g., koeñvadur g. foeñvadur g., koeñv g., koeñvadenn b.
Quellwasser n. (-s) : dour eien g., dour-sav g., dour andon g., dour feunteun g., dour mammenn g.
Quendel g. (-s,-) : [louza.] munudig g. ; *römischer Quendel,* turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g.
Quendel-Seide b. (-) : [louza.] blev-ruz str., blev-diaoul str., neud-gad str., neud-ruz str., neud kinvi str.
Quengelei b. (-,-en) : grignouzerezh g., gwigour g., ingenn g., arvell g., mousklemmoù lies., arguzerezh g., arguz g., nagennerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g.
quengelig ag. : ingennus, goeñvet, levionek, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, pikous, ranous, hek, hek e c'henoù.
quengeln V.gw. (hat gequengelt) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, kestal, kluc'hunañ, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, gouerouzat, breujata, goeñviñ, grignouzat, morleñvañ, gwigourat, toreañ, chipotal, pismigañ, klask digarezioù, ober beg figus, chikanal, chikanañ, nagenniñ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, mousklemm, mousklemmañ, rekinat, termal, bourboutal, choskoniat, pufal, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, chaokat e bater ; *sie quengelt schon wieder,* o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o c'hoeñviñ adarre ; *Mädchen, hör auf zu quengeln !* ne glevez ket Itron Varia ar Reuziadoù ?
Quengler g. (-s,-) : klemmicher g., revr war wigour g., termer g., kunuder g., kunuc'her g., kluc'hun g., rekiner g., korn-boud g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., rahouenn g., chipoter g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), duadenn b., borod g., arabadus g., brae b., randoner g., trabaser g., hegazer g., bugel pikous g.
quenglig ag. : *sellit ouzh* **quengelig**.
Quent n. (-s,-e) **/ Quentchen** n. (-s,-) **/ Quentlein** n. (-s,-) : [skrivet a-wechoù dre fazi **Quänt / Quäntchen / Quäntlein**] oñs g., oñsad g. ; *lieber ein Quentlein Glück als ein Pfund Weisheit,* n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs, fallañ tud ... muiañ chañs.
quer Adv. : **1.** a-dreuz, a-dreuz-penn, war-dreuz, a-blom, a-dreuzkiz da ; *quer durchs Land,* a-dreuz (a-dreuz kaer, a-dreuz-penn) d'ar parkeier, dre gleuz ha garzh, a-dreuz koad ha douaroù ; *quer durch den Wald gehen,* mont a-dreuz ar c'hoad, mont dre greiz ar goadeg, treuziñ ar goadeg a-blom, mont a-dreuz-penn d'ar c'hoad ; *quer durch die Stadt,* dre gêr, a-dreuz kêr ; *kreuz und quer,* **a)** a-dreuz hag a-hed, treuz-ha-hed, a-zehou hag a-gleiz, a-dreuz hag a-benn, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ. **b)** [dre skeud.] hep pal resis ; *kreuz und quer reisen,* rahouennata bro ; *quer übereinanderlegen,* lakaat a-dreuz hag a-hed, kroaziañ, kroazigellañ, lakaat a-groazigell, lakaat a-groaz, lakaat kroaz-digroaz, lakaat e kroaz (Gregor).
2. a-dreuz, a-gorn ; *quer blicken,* sellet a-dreuz (a-gorn) ouzh u.b., ober ur sell a bevarzek real, sellet garv ouzh u.b., delazhiñ selloù taeret war u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b.
3. *die Sache kommt mir quer,* an dra-se a laka ac'hanon diaes, kement-se a ra diaez din, kement-se ne ra ket va jeu ; P. *er ist quer im Kopf,* mont a ra e spered un tamm digantañ, direzoniñ a ra, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, e lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo

eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, kollet eo e sterenn gantañ, paket en deus anezho, aet eo ganto, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, kollet en deus an norzh, ganet eo bet war-lerc'h e dad, emañ o tougen banniel sant Laorañs, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, faout eo e girin, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod.

Querachse b. (-,-n) : ahel treuz g., ahel gwintañ-diwintañ g.

Queraxt b. (-,-äxte) : daladur b., taladur b., ezev g. [*liester* ezivi].

Querbalken g. (-s,-) **/ Querbaum** g. (-s,-bäume) : treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g., bann g. ; *Querbalken eines Kreuzes,* treuzkroaz g., bann-kroaz g., divrec'h ur groaz lies.

querbeet Adv. : hep pal resis, evel ma teu e teu, bezet a vezo, en avantur Doue, diouzh ma teuio, well-wazh ; *querbeet gehen,* mont da-heul e dreid.

Querdamm g. (-s,-dämme) : bardell b., fardell b.

Querdenker g. (-s,-) : istrogell g., spered rekin a zen g., penn-kleiz g., penn-treuz g., spered kamm g., diskol g., disuj g., spered kontrol a zen g., spered gin a zen g.

querdurch Adv. : a-dreuz, a-dreuz-penn, war-dreuz, a-blom.

Querdurchschnitt g. (-s,-e) : troc'h a-dreuz g., skejad diadreuz g., skejad a-dreuz g.

Quere b. (-) : **1.** treuz g. ; *der Quere nach,* treuz-didreuz, a-dreuz ; **2.** [dre skeud.] *es kam mir etwas in die Quere,* bet ez eus bet diaezamantoù, ur skoilh bennak a oa war an hent, kavet em eus sav war va hent, ampechet e oan bet, kavet em boa ur sparl bennak, kavet em boa harp, bet em boa harp, avel a-benn am boa bet, kavet em boa koad-tro, kavet em boa avel a-benn, kavet em boa lug, kavet em boa harz, deuet e oa udb da gontroliañ ac'hanon, c'hoarvezet e oa ur rouestl bennak ; *jemandem in die Quere kommen,* stankañ an hent d'u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar brad unan all, tennañ dour diwar brad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., lakaat sav e gilhoroù u.b., ober beskelloù e park u.b., kontroliañ u.b. ; *wenn uns etwas in die Quere kommt,* ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, mar c'hoarvez ur rouestl bennak, mar stourm udb ouzhimp, ma kavomp lug ; *das Wetter ist ihnen in die Quere gekommen,* traiset e oant bet gant an amzer, bez' e oa bet an amzer o c'hoari ar c'hontrol outo.

Quereisen n. (-s,-) : treuzell houarn b.

Querele b. (-,-n) : tabut g., rendael b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., gourdrouz g., arvellerezh g., arvell g., riot g., chabous g.

queren V.k.e. (hat gequert) : treuziñ.

querfeldein Adv. : a-dreuz kaer d'ar parkeier, a-dreuz-penn d'ar parkeier, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh, a-dreuz-karter, dre goad ha maez, dre ar maezioù, a-dreuz ar c'hoadeier hag an douareier, a-dreuz parkoù, a-dreuz parkeier ; *nimm den kürzesten Weg querfeldein,* sko a-dreuz dre ar parkeier, sko a-dreuz parkoù, sko a-dreuz parkeier.

Querfeldeinlauf g. (-s,-läufe) : cross-country g., redadeg treuz-kontre b.

Querfeldeinrennen n. (-s,-) : belo-cross b.

Querflöte b. (-,-n) : fleüt-treuz b.

Querformat n. (-s,-e) : **1.** stumm hirvoan g. ; **2.** stumm italian g., stumm doare gweledva g.

Querfrage b. (-,-n) : goulenn digoulz g., goulenn e-kreiz ur brezegenn g.

quergestreift ag. : [korf.] rizennek ; *quergestreifter Muskel,* kigenn rizennek b.

Querhieb g. (-s,-e) : taol a-veskell g., taol a-skerb g., taol a-viziez g.

Querholz n. (-es,-hölzer) : **1.** treuzkroaz g., treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g., bann-kroaz g. ; *Querhölzer eines Mühlenflügels (sogenannte Scheiten),* delezioù askell ur vilin lies. ; **2.** prenn g.

Querkeil g. (-s,-e) : tanailhenn-dreuz b., klaoutenn-dreuz b.

Querkissen n. (-s,-) : pennwele g., treuzpluñveg b., treuzplueg b.**, plueg b.**

Querkopf g. (-s,-köpfe) : penn-treuz g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., spered rekin a zen g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn fall a zen g., penn-rekin g., penn-sourd g., penn koad g., tarin g., diskol g., disuj g.

querköpfig ag. : ur penn-treuz anezhañ, ur penn-kleiz anezhañ, ur spered kamm anezhañ, ur spered rekin anezhañ, gin, rekin, ginus, ginet, penn-fall, penn-sourd ; *er ist querköpfig,* hennezh a zo ur penn-treuz, ne wel netra nemet a-dreuz, eñ a blij dezhañ rezoniñ, ur spered rekin eo, ur spered kamm eo, ne ra ken ar pezh a gar.

Querlage b. (-) : [mezeg.] enluskadur ar babig er c'hanioù-gouennañ gant e skoaz da gentañ g., enluskadur skoaz da gentañ g.

Querlager n. (-s,-) : [tekn.] kador-dreuz b.

Querlatte b. (-,-n) : **1.** treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g. ; **2.** [sport] barrenn ar gaoued-pal b., treuzellenn b.

Querleiste b. (-,-n) : treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b.

Querlenker g. (-s,-) : [tekn.] brec'h ar c'hiber b.

querliegend ag. : a-dreuz, treuz, diadreuz ; [kirri-tan] *querliegender Motor,* keflusker diadreuz g. (enebet ouzh ar c'heflusker diahed, Längsmotor).

Querlinie b. (-,-n) : treuzkizenn b.

Quermotor g. (-s,-en) : [kirri-tan] keflusker diadreuz g. (enebet ouzh ar c'heflusker diahed, Längsmotor).

Querpfad g. (-s,-e) : hent-treuz g., treuzhent g.

Querpfeife b. (-,-n) : pif g. ; *Querpfeife spielen,* pifal.

Querrichtung b. (-,-en) : tu treuz g., tu diadreuz g.

Querrinne b. (-,-n) : [hentoù] skosell b., skoasell b., ruzelenn b., kein-gwiz g.
Querruder n. (-s,-) : [nij.] adaskell b.
Quersack g. (-s,-säcke) : bisac'h g.
Quersäge b. (-,-n) : [tekn.] **1.** treujerez b. ; **2.** heskenn vras daou benn b., harpon g., heskenn da bilat gwez b.
Querschädel g. (-s,-) : penn-treuz g., penn-kleiz g., spered rekin a zen g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn-rekin g., penn-fall g., penn-sourd g., tarin g., diskol g., disuj g.
Querschiff n. (-s,-e) : kroazenn-iliz b., kroazenn b., divrec'h un iliz lies.
querschiffs Adv.: [merdead.] war-dreuz.
Querschläger g. (-s,-) : **1.** [lu, tennoù] boled dianked g. ; **2.** penn-treuz g., penn-kleiz g., spered rekin a zen g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn-rekin g., penn-fall g., penn-sourd g., tarin g., diskol g., disuj g.
Querschnitt g. (-s,-e) : **1.** troc'h a-dreuz g., skejad diadreuz g., skejad a-dreuz g. ; **2.** [dre skeud.] alberz g., damsell g., taol-lagad g., tañva g. ; *ein Querschnitt durch die deutsche Literatur,* un alberz eus al lennegezh alaman g., un damskeud eus al lennegezh alaman g., un diskeud eus al lennegezh alaman g., un disgwel eus al lennegezh alaman g., un tañva eus al lennegezh alaman g., un distrap ouzh al lennegezh alaman g.
Querschnittsabnahme b. (-,-n) : bihanadur ar skejad g.
querschnittsgelähmt ag. : [mezeg.] treuzseizet.
Querschnittsgelähmte(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] treuzseized g. [*liester* treuzseizidi], treuzseizedez b.
Querschnittslähmung b. (-,-en) : [mezeg.] treuzseizi g.
Querschwelle b. (-,-n) : treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b.
Quersteuerung b. (-,-en) : [nij.] lankerioù ruilhañ-diruilhañ lies.
Querstraße b. (-,-n) : ru-dreuz b., straed-treuz b., treuzstraed b.
Querstreifen g. (-s,-) : rizenn a-blaen b., roudenn a-blaen b., rizenn diadreuz b., roudenn diadreuz b.
Querstrich g. (-s,-e) : linenn diadreuz b., linenn a-dreuz
Querstück n. (-s,-e) : treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g., [arar] branell b.
Quersumme b. (-,-n) : sammad g.
Querträger g. (-s,-) : treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g.
Quertreiber g. (-s,-) : trubuilher g., strafuilher g., direnker g., garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., mesker g., atahiner g., ficher g., ficher freuz g., planter reuz g., kaoc'her g.
Quertreibereien lies. : itrikoù lies., korvigelloù lies., iriennoù lies., jeu b., gleskeraj g., trokellerezh g., trokelloù lies., troidelloù lies., troioù kamm lies.
querüber Adv. : a-veskell, a-viziez, a-dreuz.
Querulant g. (-en,-en) : sikaner g., chikaner g., tabuter g., rioter g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn-dispac'h g., toull-freuz g., prozeser g.
querulieren V.gw. (hat queruliert) : bezañ hek, bezañ heg en e gorf, bezañ un taskagner eus an-unan, bezañ buan da skeiñ, tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ.
Querverbindung b. (-,-en) : [treuzdougen] kehent diadreuz eeun g., linenn c'hougediañ b., linenn treuz-didreuz b., hent kenliammañ g.
Querverschiebung b. (-,-en) : dilec'hiadur a-dreuz g., dilec'hiadur diadreuz g.
Querverweis g. (-es,-e) : dave g., meneg g. ; *ein Querverweis auf eine Buchstelle,* meneg eus un arroudenn bennak g., dave d'un arroudenn bennak g.
Querwand b. (-,-wände) : speurenn diadreuz b.
Querweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., hent a-dreuz g., treuzhent g., gwenodenn viliner b.
Quese b. (-,-n) : [mezeg.] klogorenn b., c'hwezigenn b., filboc'henn b., c'hwitoc'henn b., gloevenn b., P. glesker g., porc'hell bihan g.
quesig ag. : [dre skeud.] ur penn-treuz anezhañ, ur penn-kleiz anezhañ, ur spered kamm anezhañ, ur spered rekin anezhañ.
Quetsche b. (-,-n) : **1.** [louza.] kouetchez str., prun du str. ; **2.** [tekn.] gwask g./b., gwaskell b., gwasker g., moustrer g.
quetschen V.k.e. (hat gequetscht) : gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ, flastrañ, frigasañ, frikañ, chikañ, chikiñ, gourfouliñ, pladañ ; *Saft aus Beeren quetschen,* gwaskañ hugennoù evit kaout o chug, chugañ hugennoù, deverañ hugennoù ; *seine Hemden in die Tasche quetschen,* fourrañ e rochedoù er sac'h.
V.em. **sich quetschen** (hat sich (t-db/t-rt) gequetscht) : **1.** (t-rt) en em silañ, en em vountañ, toullañ e hent, mont bount-divount ; *sich in den vollen Bus quetschen,* en em silañ dre nerzh e-barzh ar c'harr-boutin leun-chouk ; *sich durch die Menge quetschen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; **2.** (t-d-b) frikañ, kreuiñ, bloñsañ ; *er hat sich (t-d-b) den Daumen gequetscht,* friket en deus e veud ; *gequetschte Ader,* aveladenn b., gwazhienn avelet b., gwazhienn forset b., gwazhienn foulet b.
Quetschfalte b. (-,-n) : [dilhad.] pleg kleuz g., kuilh g.
Quetschkartoffeln lies. : [kegin.] flastrenn avaloù-douar b.
Quetschkommode b. (-,-n) : [dre fent] akordeoñs g., P. boest an diaoul b.
Quetschmühle b. (-,-n) : frikerez b., pilerez b., braeerez b.
Quetschung b. (-,-en) : **1.** gwaskadur g., gwaskadenn b. ; **2.** [mezeg.] flastradur g., frikadur g., persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., kreuad g., chikerezh g., korreenn b., bloñsadurezh b., bloñserezh g. ; *sein Körper weist schlimme Quetschungen auf,* gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, meur a vloñs a zo war e gorf, goloet a vloñsoù eo.
Quetschwalze b. (-,-n) : frikerez b., pilerez b., braeerez b.
Quetschwunde b. (-,-n) : [mezeg.] brondu g., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., persduadur g.,

bronduadur g., brondu g., bronduenn b., korreenn b., bloñsadurezh b.
Queue[1] n./g. (-s,-s) : [bilhard] bazh b.
Queue[2] b. (-,-s) : gward-adreñv g., lost g.
Quiberon n. : Kiberen b. ; *die Halbinsel Quiberon,* gourenez Kiberen b.
quick ag. : fich-fich, bouljant, leun a vuhez, leun a fistilh gantañ, bev-buhezek, bev-buhez, drant, fifilus, fringus, fistoul, bliv, birvidik, leun a vuhez hag a yec'hed.
Quickborn g. (-s,-e) : feunteun a vuhez b., feunteun ar yaouankiz b.
Quickbrei g. (-s) : kemmesk g., kemmeskad g.
Quickie g. (-,-s) : fouzhadenn war ar prim b., fouzhadenn prim-ha-prim b., fouzhadenn trumm-ha-trumm b.
quicklebendig ag. : bev-kann, bev-kel, fichfich, leun a vuhez, leun a fistilh gantañ, bev-buhezek, bev-buhez, drant, fifilus, fringus, fistoul, bliv, birvidik, feul, fiñvfiñv, drant, leun a vuhez hag a yec'hed.
Quicklebendigkeit b. (-) : difreterezh g., difretadennoù lies., fifil g.
Quidam g. (-) : *ein gewisser Quidam,* ur peanv g., an den-mañ-den g., neb-mañ-neb.
Quiddität b. (-) : petraelezh b.
Quidproquo n. (-s,-s) : kammgemer g., treuzveizañ g., kiproko g.
quieken / quieksen V.gw. (hat gequiekt / hat gequiekst) : **1.** pipial, gragailhat, tikal ; **2.** skrijal, gwikal, gwic'hal, kouignal, skroeñjal, garmiñ, [bugale] filipat.
Quietismus g. (-) : [relij.] kietouriezh b., molinosouriezh b., emsioulderouriezh b.
Quietist g. (-en,-en) : [relij.] kietour g., molinosour g., emsioulderour g.
quietistisch ag. : [relij.] kietour, molinosour, emsioulderour.
quietsch estlamm. : ourlik !
quietschen V.gw. (hat gequietscht) : **1.** gwigourat, chourikal, chourikat, rigognat, griñsal, skrignal, blejal, charinkat ronkellañ ; *die Tür quietscht,* gwigourat (chourikal) a ra an nor war he mudurunoù, ronkellañ a ra an nor ; *die Naben quietschen,* gwigourat a ra moelloù ar c'harr ; **2.** skrijal, gwikal, gwic'hal, skroeñjal.
Quietschen n. (-s) : rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadenn b., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g. ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss,* gwigour an alc'hwez e potailh an nor g.
quietschfidel ag. : drev, mav, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel ur gwiñver, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel an deiz, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, seder evel un eostig, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, drant evel ur blantenn derv, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, seder evel ul laouenan, seder evel pemp gwenneg, sart evel pemp gwenneg, gwiv evel ur c'hant tachoù, sichant evel heol miz Mae, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, drant evel ur sut binioù, bliv evel ur c'hazh-koad, laouen evel ur pint.
quietschvergnügt ag. : drev, mav, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel ur gwiñver, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel an deiz, seder evel un eostig, lirzhin evel ul laouenan, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, drant evel ur blantenn derv, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, seder evel ul laouenan, seder evel pemp gwenneg, sart evel pemp gwenneg, gwiv evel ur c'hant tachoù, sichant evel heol miz Mae, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, drant evel ur sut biniou, lirzhin evel ur vleunienn, bliv evel ur c'hazh-koad, laouen evel ur pint.
Quimper n. (-s) : Kemper b. ; *Mann aus der Gegend um Quimper,* Glazig g. ; *Gegend um Quimper,* Bro-C'hlazig b. ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient,* er gwalarn d'an Oriant emañ Kemper ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper,* an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper.
Quimperlé n. (-s) : Kemperle b. ; *Männertracht aus Quimperlé und Umgebung,* duig g. ; *Mann aus Quimperlé und Umgebung,* duig g. [*liester* duiged].
Quinta b. (-, Quinten) : [klas] pempved g., pempvet klas g.
Quintaner g. (-s,-) : [skoliad] pempvead g., skoliad eus ar pempvet klas g.
Quint b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] **a)** pempedell b. ; **b)** pempedellad b. ; **2.** [iskrim] pempvedenn b. ; **3.** [violoñs] kordenn-skiltr b.
Quintakkord g. (-s,-e) : [sonerezh] mestrezenn b., pennderez g.
Quinte b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] **a)** pempedell b. ; **b)** pempedellad b. ; **2.** [iskrim] pempvedenn b. ; **3.** [violoñs] kordenn-skiltr b.
Quintessenz b. (-,-en) : **1.** peurstrilhadur g., peurflourenn b., penn-natur g. ; **2.** [dre skeud.] ar pep gwellañ g., ar pep pennañ g., ar vouedenn vouedek b. ; **3.** [Henamzer] ar pempvet bonvoud g. ; **4.** [Krennamzer] ar bonvoud purañ g.
Quintett n. (-s,-e) : [sonerezh] pemp a vinvioù g., pempbenveg g., pempad g. ; *ein vokales Solistenquintett,* ur pemp mouezh b., ur pempad mouezhioù g.
Quirl g. (-s,-e) : **1.** [louza.] plant o delioù stag a-groaz ouzh ar c'harennoù pe ar bleñchoù str. ; **2.** [kegin.] baserez b., traperez b., baser g., traper g., fouet g., bazh-trapat b. ; **3.** P. ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g.
quirlen V.gw. (hat gequirlt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, punañ, punellat, strobinellañ.
V.k.e. (hat gequirlt) : treiñ, basañ, trapat.
quirlig ag. : turmut, bividik, mesker, fich-fich, bouljant, bev, bliv, gwiv, birvidik, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, fiñvfiñv.
quitschnass ag. : gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *die Stute ist quitschnass,* ar gazeg n'eus ket ur vlevenn sec'h warni.
quitt ag. : kuites, kuit, kuit-ha-kuit, kuit-ouzh-kuit, kuit ha par ; *wir sind quitt,* kuites omp, kuit-ha-kuit (kuit-ouzh-

kuit, kuit ha par) omp, ne zlean tra dit, disle on diouzhit, ne rankez mann ebet din, ne rankan mann ebet dit.
Quitte b. (-,-n) : [louza.] **1.** aval-stoub g. ; **2.** [gwez] avalenn-stoub b.
quittegelb ag. : melen evel un aval-stoub.
Quittenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] avalenn-stoub b.
quittieren V.k.e. (hat quittiert) : **1.** dilezel ; *den Dienst quittieren,* dilezel e garg, mont kuit eus e garg, diskouez e seulioù ; **2.** [kenw.] kuitezañ ; *eine Zahlung quittieren,* reiñ kuitañs (Gregor), reiñ ur guitañs, kuitezañ ur fakturenn ; *quittierte Rechnung,* lizher-paeañ akuitet.
Quittung b. (-,-en) : **1.** kuitañs b., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g. ; *sich (t-d-b) eine Quittung holen,* dont da dennañ kuitañs ; *Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche,* kuitañs peurreizhañ b. ; **3.** [dre skeud.] *die Quittung für etwas bekommen,* bezañ gwazh ag udb, bezañ gwazh eus udb., rankout paeañ evit udb.
Quittungsblock g. (-s,-blöcke) : karned kuitañsoù g.
Quittungsformular n. (-s,-e) : furmskrid kuitañs g.
Quittungsstempel g. (-s,-) : timbr kuitañs g.
Quivive [tro-lavar sonnet] : *auf dem Quivive sein,* chom war evezh, chom war ziwall, bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwalloù, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lomberioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat.
Quiz n. (-,-) : c'hoari goulennoù ha respontoù g.
Quodlibet n. (-s,-s) : godisadenn b.
Quorum n. (-s, Quoren) : niver ret g., niver rekis g., retniver g.
Quote b. (-,-n) : feurbarzh g., feur g., tregantad g., lodenn b., kenlodenn b., kenskod g., kenskodad g., kota g., keitrann b. ; [gwir] *frei verfügbare Quote,* keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b.
Quotenregelung b. (-,-en) : **1.** feurbarzhioù lies. ; **2.** [polit.] feurbarzh paotred-merc'hed g.
Quotenstichprobe b. (-,-n) : hentenn ar c'hlozniver b., hentenn ar feurbarzhioù g.
Quotient g. (-en,-en) / **Quotientenwert** g. (-s,-e) : rannad b. ; *18 durch 3 dividiert ergibt den Quotienten 6, der Quotient von 18 und 3 hat den Wert 6,* rannad 18 ha 3 a zo par da 6. ; *bei der Division 12 : 2 = 6 ist 12 der Divident, 2 der Divisor und 6 der Quotientenwert,* er rannadenn 12 : 2 = 6, an niver 12 eo ar ranned, an niver 2 ar ranner hag an niver 6 ar rannad.
quotieren V.k.e. (hat quotiert) : **1.** feuriañ ; **2.** feurbarzhañ, lakaat ur feurbarzh war, feurlodennañ.
Quotierung b. (-,-en) : **1.** feuriadur g., feuriañ g. ; **2.** feurbarzhadur g., feurbarzhañ g., feurlodennadur g., feurlodennañ g.

R, r n. (-,-) : *ein großes R,* un R bras, un R skrivet bras, ar bennlizherenn R b., un R skrivet gant ul lizherenn vras g. ; *das kleine r,* an r skrivet bihan g., an r munut g. ; *das R rollen, das R schnarren, das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen,* komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilhat, riziñ.

Raa b. (-,-en) : [merdead.] delez b. ; *vom Mast abgehängte Raa,* delez sec'h b.

Rabatt g. (-s,-e) : distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g., goustouad g. ; *jemandem fünf Prozent Rabatt gewähren,* rabatiñ pemp dre-gant d'u.b., diskontañ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., aotren ur rabat a bemp dre-gant d'u.b. ; *um Rabatt bitten,* goulenn kaout un tamm distaol, goulenn rabat ; *mit Rabatt verkaufen,* gwerzhañ war ziskar, gwerzhañ war ziskar-priz ; *mit Rabatt verkauft werden,* bezañ distaol war an dra-mañ-tra, bezañ rabat war an dra-mañ-tra ; *Treuerabatt,* distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.

Rabatte b. (-,-n) : ervenn b., palejad g., bleuñveg b., gwelead g.

rabattieren V.k.e. (hat rabattiert) : rabatiñ war ar priz, reiñ un distaol, disteurel, disteurel war ar priz, diskontañ ; *jemandem etwas rabattieren,* reiñ un tamm distaol war priz udb d'u.b., gwerzhañ udb d'u.b. war zistaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant distaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant diskar a briz, gwerzhañ udb d'u.b. gant diskenn-priz, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar-priz, rabatiñ ur somm bennak war e briz.

Rabattsatz g. (-es,-sätze) : feur distaol g., feur rabat g., feur diskont

Rabatz g. (-es) : chao g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., trouz g., reuz g., freuz g., keusteurenn b., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., bec'h g., charre g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tourni b., toumpi b., intampi g.

Rabau g. (-s/-en,-e/-en) : P. beulke g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouz g., ragain g.

Rabauke g. (-n,-n) : hailhon g., tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., fourgaser g., paotr an drailh g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., mesker g., penn bervet g.

Rabbi g. (-s,-s/-nen) : **1.** [relij.] rabin g. ; **2.** [titl yuzev] mestr g., aotrou g.

Rabbinat n. (-s,-e) : [karg.] rabiniezh b.

Rabbiner g. (-s,-) : [relij.] rabin g.

rabbinisch ag. : [relij.] rabinek.

Rabbinismus g. (-) : [relij.] rabinouriezh b.

Rabe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] bran b. [*liester* brini] ; *Kolkrabe,* marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini] ; *junger Rabe,* branig b. [*liester* branedigoù] ; *die Raben krächzen,* koagal (gwac'hat, grakal) a ra ar brini ; *im Alter wird das Gefieder der Raben grau,* en ur goshaat e teu ar brini da wiskañ pluñv louet, an oad a laka pluñv ar brini da louediñ ; *grauer Rabe,* bran louet b. ; **2.** [stered.] *der Rabe,* ar Vran b., steredeg ar Vran b. ; **3.** [dre skeud.] *weißer Rabe,* ur ral g., tra ral (rouez, iskis) g., estrañjeri b., labous iskis g., istrogell b., ardigell g./b., istrogell tra g. ; *selten wie ein weißer Rabe,* ken rouez hag un neizh logod e skouarn ur c'hazh ; *wie ein Rabe stehlen,* bezañ laer evel frav (evel ur frav, evel an dour, evel ur c'hazh, evel ul Leonad).

Rabenaas n. (-es,-e) : gagn b.

Rabeneltern lies. : [dre skeud.] kerent dinatur lies., kerent fall lies.

Rabenkrähe b. (-,-n) : [loen.] frav g./b., kavan b., brandour b., bran zu b.

Rabenmännchen n. (-s,-) : [loen.] marc'h bran g., mal bran g., tad bran g.

Rabenmutter b. (-,-mütter) : [dre skeud.] mamm dinatur b., mamm fall b.

Rabenschnabel g. (-s,-schnäbel) : [arm] beg-bran g.

Rabenschnabelfortsatz g. (-es,-fortsätze) : [korf.] baleg ar beg bran g.

rabenschwarz ag. : du-bran, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, ken du hag ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, ken du ha dour-derv, du evel peg.

Rabenstein g. (-s,-e) : kroug b., post-kroug g., krouglec'h g.

Rabenvater g. (-s,-väter) : [dre skeud.] tad dinatur g., tad fall b.

Rabenvögel lies. : [loen.] laboused branheñvel lies., korvideged lies.

Rabenweibchen n. (-s,-) : [loen.] mamm vran b.

rabiat ag. : fuloret, kounnaret, aet e gouez, garv, rust, taer, diboellet, e gwalarn, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
Rabitzzange b. (-,-n) : [tekn.] turkez b., piñsedoù skizh lies., beg-bran g.
Rabulist g. (-en,-en) : chikaner g., noazour g., tabuter g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., nagenner g., nagenn g., arveller g., beg m'en argarzh g., chipoter g.
Rabulisterei b. (-,-en) **/ Rabulistik** b. (-) : chikan g., nagennerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g.
Rachbegierde b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.
Rache b. (-) : dial g., veñjañs b., raveñch g., distro-gwall g. ; *nach Rache schreien (verlangen),* gelver an dial, goulenn veñjañs, goulenn gwall-ouzh-gwall, goulenn dial ; *nach Rache dürsten,* birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ ; *an jemandem Rache nehmen,* tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b. ; *seine Rache kühlen,* en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ ; *Rache bringt uns nicht weiter,* poan an eil ne wellao ket poan egile.
Racheakt g. (-es,-e) : dial g., veñjañs b., distro-gwall g.
Rachedurst g. (-es) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.
Rachegedanke g. (-ns,-n) : soñj tennañ veñjañs g., soñj emveñjiñ g.
Rachegefühl n. (-s,-e) **/ Rachegelüste** lies. : c'hoant tennañ veñjañs g., c'hoant emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.
Rachegöttinnen lies. : [mojenn.] erinied lies., eumenided lies., furied lies., kounnarverc'hed lies., merc'hed ar gounnar lies.
Rachel b. : Rac'hel b.
Rachen g. (-s,-) : **1.** [korf.] korzailhenn b., gourlañchenn b., kavenn ar c'hargadenn b., kargadenn b., gargadenn b., toull ar gouzoug g. ; **2.** [loen.] geol g. ; *der Rachen des Löwen,* geol al leon g. ; **3.** [dre skeud.] P. *der Rachen der Hölle,* puñs an ifern g., puñs tan an ifern g., puñs tan don ha teñval an ifern g. (Gregor), geol an ifern g., genoù an ifern g., gouzoug an ifern g., lonk euzhus an ifern g.
rächen V.k.e. (hat gerächt) : digoll, dialañ, veñjiñ ; *eine Beleidigung rächen,* kaout digoll eus un dismegañs bet graet d'an-unan, paeañ e wall d'u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, tennañ veñjañs (en em veñjiñ) eus un dismegañs bet graet d'an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, gwerzhañ un dismegañs d'u.b. ; *einen Mord rächen,* en em veñjiñ ag ul lazh, en em veñjiñ ag ul lazherezh.
V.em. : **sich rächen** (hat sich (t-rt) gerächt) : *sich an jemandem rächen,* tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., en em zialañ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, ober un distro divalav d'u.b., reiñ un distro divalav d'u.b. ; *sich für etwas rächen,* en em veñjiñ eus udb, tennañ veñjañs eus udb (Gregor), tennañ dial eus udb, kaout dial eus udb, kaout digoll eus un dismegañs bet graet ouzh an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, paeañ e wall d'u.b., gwerzhañ udb d'u.b. ; *diese Tat musste sich rächen,* ret e oa tennañ veñjañs eus an dra-se / ne c'halled ket leuskel (lezel) kement-se dibunis (Gregor), ret e oa kaout digoll eus an dra-se ; *ich werde mich schon rächen !* m'en talvezo dit ! m'en tapo dit atav ! me a werzho dit an dra-se ! me a baeo dit ar gwall-se ! va dial am bo !
Rachenabstrich g. (-s,-e) : [mezeg.] induadur ar gorzailhenn g., frotadenn ar gorzailhenn b., lifrad gargadenn g.
Rachenblütler g. (-s,-) : [louza.] plant eus kerentiad louzaouenn-droug-sant-Kadoù str., skrofulariaseg g.
Rachenentzündung b. (-,-en) **/ Rachenkatarrh** [mezeg.] gargadennfo g., tanijenn ar gorzailhenn b., tanijenn ar c'hourlañchenn b.
Rachenhöhle b. (-,-n) : [korf.] korzailhenn b., gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., gargadenn b.
Rachenmandeln lies. : [korf.] huegoù ar c'hargadenn lies., mezennoù-gouzoug lies., mezennoù-ar-gouzoug lies., struzhennoù lies.
Rachenputzer g. (-s,-) : P. gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwin skouarn g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., gwin sutik g., chigodenn b.
Rachenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] faringoskop g.
Racheplan g. (-s,-pläne) : steuñv veñjañs g., raktres emveñjiñ g., steuñv evit en em veñjiñ g.
Rächer g. (-s,-) : dialour g., dialer g., veñjer g., dic'haouer g., justiser g., justisour g.
Rächerin b. (-,-nen) : dialourez b., dialerez b., veñjerez b., dic'haouerez b., justiserez b., justisourez b.
Racheschwur g. (-s,-schwüre) : le da dennañ veñjañs g.
Rachgier b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.
rachgierig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus.
Rachitis b. (-, Rachitiden) : [mezeg.] lec'h b., droug al lec'h g., drouglec'h g. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D.
rachitisch ag. : [mezeg.] lec'hiet, lec'hek.
Rachsucht b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gour g., gourvenn g., binim g.
rachsüchtig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus.
Racke b. (-,-n) : [loen.] korag g.
Racker g. (-s,-) : boued ar groug g., lañs ar groug g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], labous kailh g., paotr kailh g., labous kleiz g., labous treut g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall

labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., ibil a zen g., gwidal g., lampon g., lampavan g., standilhon g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lankon g., lakon g., c'hwiltouz g., chalvant g.

Rackerei b. (-) : kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., lazherezh g., lazh tud g., labour dreist-penn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., labour da lazhañ tud g., uz tud g., labour tenn g., labour drastus g., klogorenn b., truaj g., predad g., bourellenn b., trepan g., charre g., chastre g.

rackern V.em. : **sich rackern** (hat sich (t-rt) gerackert) ha V.gw. (hat gerackert) : krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, c'hwistañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Racket n. (-s,-s) **/ Rakett** n. (-s,-s) : **1.** [sport] paliked b. ; **2.** raket g., preizhadur g., drouktunerezh g.

racksen V.em. : **sich racksen** (hat sich (t-rt) gerackst) : *sellit ouzh* **rackern**.

Raclette b. (-,-s) / n. (-s,-s) : [kegin.] rakletez b.

Rad[1] n. (-,-) **/ rad** : [*berradur evit* **radiation absorbed dosis**] rad g.

Rad[2] n. (-s, Räder) : **1.** rod b. ; *einen Keil unter ein Rad legen,* skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, skourjiñ ur rod, lakaat ur skourj ouzh ur rod ; *ein Rad verlieren,* dirodañ, koll ur rod ; *etwas (t-d-b) ein Rad abnehmen, etwas (t-d-b) die Räder abnehmen,* dirodañ udb, lemel ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb, tennañ ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb ; *etwas mit Rädern versehen, etwas mit einem Rad versehen,* rodañ udb ; *mit Rädern versehen sein, mit Rädern ausgestattet sein,* bezañ rodek, bezañ rodellek ; *Holzpferd auf Rädern,* marc'hig rodaouek g., marc'h-koad rodek g., marc'h-koad rodellek g. ; *das Rad klemmt,* pout eo ar rod da dreiñ ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen,* houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; *das Rad hat eine Acht,* gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; **2.** karr-nezañ g., karr g., rod b., rod-nezañ b., rodenn b. ; **3.** [loen] *Rad schlagen,* rodal, rodeal, pauniñ ; *der Pfau schlägt das Rad (schlägt Rad, schlägt ein Rad, schlägt sein Rad),* rodal a ra ar paun, pauniñ a ra ar paun ; **4.** [sport] *ein Rad schlagen, ein Rad ausführen,* rodal ; **5.** [dre skeud.] *das fünfte Rad am Wagen sein,* bezañ a re, bezañ deuet fall, bezañ kouezhet diwar (diouzh, a) lost ar c'harr, bezañ evel ur maen er c'hleuz, bezañ kemeret evit ur c'hozh netra (un denig a netra, un den didalvez, un hanter eus netra), na dalvezout nemeur, na dalvezout seurt, tremen da zidalvez ; *unter die Räder kommen,* **a)** bezañ pilet, bezañ ruilhet gant ur c'harr ; **b)** [dre skeud.] bezañ kaset da get, mont da neuz (da fall, da goll, da beurgoll, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel, steuziañ, bezañ dismantret (diskaret, pilet, distrujet, dic'hastet, peurgaset), islonkañ, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont e drouziwezh, kouezhañ en toull izelañ, mont paour evel Job, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, mont war voued moc'h ; *ins Rad greifen,* lakaat skoilhoù war an hent, sparlañ, lakaat harz da, lakaat sav dindan kilhoroù u.b. ; *sich in die Räder legen,* kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok ; *das Rad der Geschichte,* rod an istor b. ; *das Rad der Zeit,* rod an amzer b. ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit,* dizehan e tro ar rod, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud, goustadik-goustadik e tro rod an istor, ruilhal a ra an istor kempennik e voul ; **6.** marc'h-houarn g., kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., marc'h g. ; *Rad fahren,* mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut (gant ar marc'h-gaol) ; *mit dem Rad von Berlin nach Bombay fahren,* mont war varc'h-houarn adal Berlin betek Bombay, ren e varc'h-houarn eus Berlin betek Bombay ; **7.** [jahin] rod b. ; *jemanden aufs Rad flechten, jemanden aufs Rad binden,* stagañ u.b. ouzh ar rod, terriñ u.b. bev war ar rod (Gregor).

Radabzieher g. (-s,-) : [tekn.] tenner-rodoù g., tennerez-rodoù b.

Radachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel g.

radähnlich ag. : a-stumm gant ur rod ; *radähnliche Verzierung,* rodenn b.

Radar n./g. (-s,-e) : radar g.

Radaranfluggerät n. (-s,-e) : [nij.] radar nesaat g.

Radarbildschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarerfassung b. (-,-en) : diskoachañ dre radar g., dinoadur dre radar g., dinoerezh dre radar g., dinoiñ dre radar g.

Radarfalle b. (-,-n) : P. kontroll radar g., radar g.

Radarflugleiter g. (-s,-) : [nij.] reoler an aernijerezh g.

radargelenkt ag. **/ radargesteuert** ag. : pellsturiet dre radar.

Radargerät n. (-s,-e) : radar g.

Radargürtel g. (-s,-) : kael radarioù b.

Radarkontrolle b. (-,-n) : kontroll radar g.

Radarlandegerät n. (-s,-e) : [nij.] radar pradañ g., radar douarañ g.

Radarmann g. (-s,-männer) : radarour g., paotr ar radar g.

Radarortungsgerät n. (-s,-e) : radar spislec'hiañ g.

Radarschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarsuchgerät n. (-s,-e) : radar diskoachañ g., radar dinoiñ g.
Radarzacken lies. : regoù radar lies.
Radau g. (-s) : kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-freuz g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., trouz g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., jibas g., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., karnaj g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., charre g., tourni b., toumpi b., aroun g., safar g., intampi g. ; *Radau machen,* bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, jabadao, tousmac'h), toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.
Radaubruder g. (-s,-brüder) **/ Radaumacher** g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., straker g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., bostoc'her g., mazaouer g., draskler g., draster g., breser g., flastrer g., ficher freuz g., kabaduilher g., kabaler g., mesker g., safarer g., barr krenn g., penn bervet g.
Radbeschlag g. (-s,-beschläge) : bandenn-rod houarn b., kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b.
Radblockierer g. (-s,-) : fichell b.
Rädchen n. (-s,-) : **1.** rodig b., rodig dantek b. ; **2.** rodell b., rod rizennek b. ; **3.** [dre skeud.] *bei ihm ist ein Rädchen locker,* war dri zroad emañ, fursodiñ a ra, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù.
Raddampfer g. (-s,-) : bag rodoù-palioù b., bag rodoù elvennek b.
Rade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.
radebrechen V.k.e. (radebrechte / hat geradebrecht) : jagouilhat, distripañ, drailhañ, drailhañ plouz, kignat, chaokat, eskaoutiñ, saoznegañ, bastrouilhiñ, trefoediñ ; *Deutsch radebrechen,* komz un alamaneg fall (un alamaneg podoù, un alamaneg saout, un alamaneg drailhet, un alamaneg trefoet), komz un alamaneg distrantell, diskolpañ pezhioù alamaneg, dont bommoù alamaneg gant an-unan, drailhañ ur stlabez alamaneg, distripañ ul lastez alamaneg, distripañ ur c'hozh tamm alamaneg, disklipañ ul lastez alamaneg, disklipañ ur c'hozh tamm alamaneg, drailhañ un tamm alamaneg, bastrouilhiñ un tammig alamaneg, kignat an alamaneg, chaokat an alamaneg, distagañ ur c'houblad gerioù en alamaneg palefarzh, eskaoutiñ an alamaneg, saoznegañ un tamm alamaneg, troc'hañ alamaneg a-dreuz hag a-hed, gouzout drailhañ tammoù alamaneg, jagouilhat tammoù alamaneg.
radeln V.gw. (ist geradelt / hat geradelt) : mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut, mont gant ar marc'h-gaol g.
rädeln V.k.e. (hat gerädelt) : merkañ gant ur rodig dantek.
Rädelsführer g. (-s,-) : penn ar gabalerien g., penn ar gavailherien g., penn ar vandennad g., kaser g., rener g., bleiner g., ambilher g., mesker g., penngabaler g., penndispac'her g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g.
Rademacher g. (-s,-) : roder g., karrer g.
Räderantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre rodaouegoù g.
Rädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] bloc'h rodaouegoù g., tren rodaouegoù g., rodaoueg b.
...räderig ag. : *dreiräd(e)rig,* teir rod dezhañ, teirrodek, war deir rod.
rädern V.k.e. (hat gerädert) : **1.** stagañ ouzh ar rod, terriñ bev war ar rod (Gregor), terriñ izili u.b. war ar rod ; **2.** [dre astenn.] *ich bin wie gerädert,* brevet (brev, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, torr) on, torret on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, torret on gant al labour, faezh on betek skoulm va ene, kabac'h on gant ar skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, me a zo brevet va c'horf, me a zo broustet va c'horf, brev on, brevet on, divi on, nezet eo tout va izili dindanon, rentet on, krevet on, gell on.
Rädern n. (-s) : boureverezh war ar rod g., torridigezh war ar rod b.
Räderwerk n. (-s,-e) : rodaoueg b., kendentadur g. ; *er ist in ein Räderwerk geraten, er ist von einem Räderwerk erfasst worden,* paket e voe etre dent ar rodoù.

Radfabrikant g. (-en,-en) : roder g.
Radfahren n. (-s) : marc'hhouarnerezh g., bed ar velo g., belo b.
Radfahrer g. (-s,-) : marc'hhouarner g., sikler g.
Radfahrerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., siklerez b.
Radfahrweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g.
Radgabel b. (-,-n) : forc'h divrodeg b.
Radgestell n. (-s,-e) : [tekn.] kilhoroù lies.
Radhersteller g. (-s,-) : roder g.
Radhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarner g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.
Radi g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] **1.** irvin-ruz str. ; **2.** [dre skeud.] *er hat einen Radi gekriegt,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, bet en doa pater ha prezegenn da selaou.
radial ag. : a-skin, … skin.
Radialdiagramm n. (-s,-e) : diagramm skin g., diervad skin g.
Radialgeschwindigkeit b. (-) : tizh a-skin g.
Radialreifen g. (-s,-) : bandenn-rod framm a-skin b., bandenn framm a-skin b., bandenn a-skin b.
Radialsymmetrie b. (-) : [loen.] simetriezh skin b., kemparzh skin g., kemparzhadur skin g.
Radiant g. (-en,-en) : [fizik] radian g.
radiär ag. : skinek, a-skin.
Radiästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.
Radiästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.
Radiator g. (-s,-en) : skindommerez b., skindommer g.
Radicchio g. (-s) : [louza.] salad Treviso str.
radieren V.k.e. (hat radiert) : **1.** diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, skarzhañ ; **2.** engravañ dre zour-kreñv, dourkreñvañ.
Radierer[1] g. (-s,-) : gomenn b.
Radierer[2] g. (-s,-) : engraver dre zour-kreñv g., dourkreñvour g.
Radiererin b. (-,-nen) : engraverez dre zour-kreñv b., dourkreñvourez b.
Radiergummi g./n. (-s,-s) : gomenn b.
Radiermesser n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g.
Radiernadel b. (-,-n) : [tekn.] goustilh, beg sec'h g., divoueder g., engraver g.
Radierung b. (-,-en) : engravadur dre zour-kreñv g., dourkreñvadur g.
Radieschen n. (-s,-) : **1.** [louza.] irvin-ruz str. ; **2.** [dre skeud.] *sich die Radieschen von unten ansehen,* bezañ en e boull o c'hoari gant ar buzhug, bezañ e Kankari, bezañ e rouantelezh ar gozed.
radikal ag. : **1.** krenn, klok, a-grenn, krenn-ha-krenn, nerzhek, … sko, dizamant ; **2.** [mat.] gwriziadek, boniek ; **3.** [polit.] radikal, ultra, eus an tu pellañ.
Radikal n. (-s,-e) : **1.** [kimiezh] bonad g. ; *freie Radikale,* bonadoù rez lies. ; **2.** [yezh.] pennrann b. ; **3.** [mat.] bon g.
Radikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] **1.** *ein Radikaler,* un ultra g., ur radikal g., unan eus an tu pellañ g., unan eus an tu radikalañ g. ; **2.** [Bro-Suis] radikal g.
radikalisieren V.k.e. (hat radikalisiert) : groñsaat, krennaat, radikalaat.
Radikalisierung b. (-,-en) : groñsadur g., groñsaat g., krennaat g., radikalaat g.
Radikalismus g. (-) : **1.** [polit.] **a)** radikalouriezh b., tu pellañ g., tu radikalañ g., tu ar radikaled g. ; **b.)** radikalegezh b. ; **2.** [preder.] *philosophischer Radikalismus,* radikalegezh prederouriezhel b.
Radikalkur b. (-,-en) : **1.** mezegadur tu pe du g., mezegadur kuit pe zoubl g., mezegadur dizamant g., mezegadur sko g., mezegadur krenn g., mezegadur a-grenn g. ; **3.** [dre skeud.] diarbennoù taer lies., diarbennoù tu pe du lies., diarbennoù kuit pe zoubl lies., diarbennoù dizamant lies., diarbennoù a-grenn lies., diarbennoù krenn lies., diarbennoù sko lies.
Radio n. (-s,-s) : skingomz b., radio g. ; *Radio hören,* selaou ar skingomz ; *das habe ich im Radio gehört,* klevet em eus bet kement-se er skingomz ; *das Radio anstellen,* enaouiñ ar skingomzer ; *das Radio abstellen,* lazhañ ar skingomzer ; *sich mit jemandem übers Radio unterhalten,* komz gant u.b. dre hantererezh ar skingomz ; *etwas über das Radio bekannt geben,* skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz.
radioaktiv ag. : [fizik, kimiezh] skinoberiek, skinoberius ; *radioaktiver Niederschlag,* glaveier skinoberiek lies., kouezhadennoù skinoberiek lies. ; *radioaktiver Staub,* poultr skinoberiek g. ; *radioaktive Strahlung,* skinoberiegezh b. ; *radioaktive Verunreinigungen,* ampurentezioù skinoberiek lies.
Radioaktivität b. (-) : skinoberiuster g., skinoberiusted b., skinoberiegezh b. ; *haftende Radioaktivität,* skinoberiegezh restus b., skinoberiegezh dilerc'hus b. ; *natürliche Radioaktivität,* skinoberiegezh naturel b.
Radioanlage b. (-,-n) : staliadur skingomz g.
Radioapparat g. (-s,-e) : skingomzer g., benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g.
Radioästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.
Radioästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.

Radioastronom g. (-en,-en) : radioastronomour g., skinsteredoniour g.
Radioastronomie b. (-) : radioastronomiezh b., skinsteredoniezh b.
radioastronomisch ag. : radioastronomek, skinsteredoniel.
radioelektrisch ag. : [fizik] radioelektrek, … skindredan.
Radioempfang g. (-s) : pakañ skingomz g., pakerezh skingomz g.
Radiofrequenz b. (-,-en) : [fizik] skindalm g.
Radiogerät n. (-s,-e) : skingomzer g., benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g. ; *Radiogerät mit Plattenspieler,* skingomzer gant troer-pladennoù g. ; *Radiogerät mit CD-Player,* skingomzer gant lenner-CDoù g.
Radiogramm n. (-s,-e) : skinlun g.
Radiographie b. (-) : [mezeg.] **1.** skinluniñ g., radiografiñ ; **2.** skinlunerezh g., radiografiezh b.
radiographisch ag. : [mezeg.] radiografek, skinlunel.
Radioisotop n. (-s,-e) : [fizik] skinizotop g.
Radiolehre b. (-) : [mezeg.] skinouriezh b., radiologiezh b.
Radiolarie (-,-n) : [loen.] radiolarenn b. [*liester* radiolared].
Radiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] radiologour g.
Radiologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skinouriezh b.
radiologisch ag. : [mezeg.] radiologek.
Radiometer n. (-s,-) : radiometr g., skinventer g.
Radiometrie b. (-) : radiometriezh b., skinventerezh g.
radiometrisch ag. : [fizik] skinventerel.
Radionuklid n. (-s,-e) : [nukl.] skinnukleid str.
Radiopeilung b. (-) : [tekn.] radiogoniometriezh b.
Radiophonie b. (-) : radiofoniezh b., skingomzerezh g.
Radiorecorder g. (-s,-) : skingomzer-lenner-kasedigoù g.
Radiorelaisstation b. (-,-en) : adkaser g.
Radioröhre b. (-,-n) : lamp skingomzer g./b.
Radiosender g. (-s,-) : skingaser g., P. radio g.
Radiosendung b. (-,-en) : abadenn skingomz b., kasadenn skingomz b., skingasadenn b.
Radiospule b. (-,-n) : [fizik] beni deren b.
Radiostation b. (-,-en) : skinva g., savlec'h skingomz g.
Radiotelefon n. (-s,-e) : skinbellgomzer g.
Radiotelegraphie b. (-) : skinbellskriverezh g.
radiotelegraphisch ag. : skinbellskriverel.
Radioteleskop n. (-s,-e) : skindeleskop g., radioteleskop g.
Radiotherapie b. (-) : [mezeg.] skinouriezh b., skinvezegiezh b.
Radiotoxizität b. (-) : [nukl.] skinbistriusted b., skinbistriegezh b.
Radioübertragung b. (-,-en) : skingas g., skingaserezh g., skingasadenn b.
Radio- und Fernsehlandschaft b. (-,-en) : klevedva g.
Radiowecker g. (-s,-) : skingomzer-dihuner g.
Radiowellen lies. : [fizik] gwagennoù hertzel lies.
Radiowesen n. (-s,-) : skingomz b., skingaserezh g., skingomzerezh g.
Radium n. (-s) : [kimiezh] radiom g.
radiumhaltig ag. : [kimiezh] radiom ennañ, radiomus.
Radius g. (-, Radien) : [mat.] skin g.
Radix b. (-, Radizes) : [mat.] gwrizienn b., bon g.
radizieren V.k.e. (hat radiziert) : [mat.] *eine Zahl radizieren,* eztennañ gwrizienn un niver, bonañ un niver.
Radkappe b. (-,-n) : kabell-rod g. [*liester* kabelloù-rod, kebell-rod].
Radkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] **1.** kammed b., kammed rod b., pleg-rod g. ; **2.** dentadur ur rod dentek g.
Radleier b. (-,-n) : [sonerezh] biell b., P. genn-ha-genn g.
Radlenker g. (-s,-) : [trenioù] adroudenn b.
Radler[1] g. (-s,-) : marc'hhouarner g., paotr e varc'h-houarn g., paotr e varc'h treut g., paotr e varc'h-gaol g.
Radler[2] n. (-s,-) : bier troc'het g., banne berliñj g.
Radlerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., plac'h he marc'h-houarn b., plac'h he marc'h treut b., plac'h he marc'h-gaol b.
Radlerhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarner g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.
Radlermaß b. (-,-) : [su Bro-Alamagn] bier troc'het g., banne berliñj g.
Radlinie b. (-,-n) : [mat.] kikloid g.
radlos ag. : dirod.
Radmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b.
Radmeisterschaft b. (-,-en) : [sport] kampionad marc'hhouarnerezh g.
Radnabe b. (-,-n) : moell-karr g., bendell-rod g., begel-rod g., pod-rod g., pod-karr g.
Radnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] gwiber g.
Radolf g. : Raoul g.
Radom n. (-s,-s) : [fizik] radom g.
Radon n. (-s) : [kimiezh] radon g.
Radreifen g. (-s,-) : **1.** bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g. ; **2.** bandaj karr g., bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g.
Radrennbahn b. (-,-en) : belodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g.
Radrennen n. (-s,-) : [sport] **1.** redadeg war varc'h-houarn b., redadeg marc'hoù-houarn b. ; **2.** koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g.
Radrennfahrer g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarner redek g. ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld,* ar reder a laosk ar strobad (an druilhad, an duilhad) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobad (gant an druilhad, gant an duilhad), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobad (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad).
Radrennfahrerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerez redek b.
Radrennsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh redek g.
...rädrig ag. : *sellit ouzh* **...räderig**.
Radsatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] kilhoroù lies.
Radscha g. (-s,-s) : raja g.
Radschaufel b. (-,-n) : [bigi] pal-rod b. [*liester* palioù-rod, pili-rod], elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], askell b.
Radschutz g. (-es,-e) : difankell b.
Radspeiche b. (-,-n) : skin g., rezenn b., empr g., emprenn b. [*liester* emproù].
Radsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g., belo b.

Radsportler g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarner g.
Radsportlerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerez b.
Radspur b. (-,-en) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., stokell b.
Radstand g. (-s,-stände) : hed etre an div rod g., etreahel g., liver g.
Radsteuerung b. (-,-en) : [nij., merdead.] levierezh dre rod-stur g.
Radtour b. (-,-en) : tro varc'h-houarn b., troiad varc'h-houarn b., tro velo b.
Radverzierung b. (-,-en) : **1.** [arz] rodenn b. ; **2.** [karr-tan] kabell-rod g. [*liester* kabelloù-rod, kebell-rod].
Radwechsel g. (-s,-) : cheñchamant rod g., kemmadur rod g., kemm rod g., kemmadenn rod b.
Radweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g.
RAF b. (-) : [*berradur evit* **Rote Armee Fraktion**] RAF b., Kevrenn an Arme Ruz b., Rann an Arme Ruz b.
raffen V.k.e. (hat gerafft) : **1.** ober riñs war, ober ur riñs war, skrapañ, difrapañ, diframmañ, rañvat, rastellat ; *etwas an sich raffen,* difrapañ udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, rastellat udb ; **2.** troñsañ, distroñsañ ; *den Rock raffen,* troñsañ he brozh, distroñsañ he brozh ; **3.** poulounezañ, krizañ, ridañ, godiñ, kuilhañ, gouremiñ ; *einen Rock raffen,* poulounezañ ur vrozh, ridañ ur vrozh, krizañ ur vrozh, godiñ ur vrozh, kuilhañ ur vrozh ; **4.** diverraat, diverrañ, krennañ, berraat ; *einen Artikel raffen,* diverraat (diverrañ, krennañ, berraat) ur pennad-skrid.
Raffgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
raffgierig ag. / **raffig** ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet da zastum - troet war an dastum - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skraper a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffgierig,* re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !
Raffholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin g., briñsoù lies., briñsennoù lies., briñsad str., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies.
Raffinade b. (-,-n) : sukr gwenn g., sukr puraet g.
Raffinage b. (-,-n) / **Raffination** b. (-,-en) : puradur g., purerezh g., puridigezh b.
Raffinement n. (-s,-s) : blizidigezh b., soutilded b.
Raffinerie b. (-,-n) : purerezh b.
Raffineriebesitzer g. (-s,-) : purer g.
Raffinesse b. (-,-n) : blizidigezh b., soutilded b.
Raffineur g. (-s,-e) : **1.** purer g. ; **2.** [tekn.] frikerez koad b., flastrerez koad b.
raffinieren V.k.e. (hat raffiniert) : puraat, glanaat, peurc'hlanaat, purañ ; *Erdöl raffinieren,* puraat tireoul, ober ur puradur d'an tireoul ; *Zucker raffinieren,* puraat sukr, ober ur puradur d'ar sukr.
Raffinieren n. (-s) : puradur g., purerezh g., puridigezh b., puraat g.
Raffinierstahl g. (-s) : dir puraet g.
raffiniert ag. : **1.** glanaet, puraet ; **2.** soutil, blizidik ; **3.** gwidreüs, gwidilus, beskellek, korvigellek, lamprek, link, korvigellus, fin, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, fil ennañ, koad-tro ennañ, koad a-dreuz ennañ.
Raffiniertheit b. (-) : blizidigezh b., soutilded b.
Raffke g. (-s,-s) : **1.** julod nevez g., den erru g. ; **2.** rasteller g., daspugner g., serrer g. ; **3.** *Herr Raffke,* P. tostenn b., pizhenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., sec'henn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., kaouenn b., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g.
Raffsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar pinvidigezhioù g., egar gounit g., egar kaout g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.
raffsüchtig ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet war an dastum - troet da zastum - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skraper a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - devet e galon gant an arc'hant - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffsüchtig,* re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !
Raffzahn g. (-s,-zähne) : **1.** [loen.] dant-lagad g.; **2.** [dre skeud.] skraper a zen g., rasteller g., den preñv (mac'hom, sklouf, dislangour, troet war an dastum, troet war an danvez, troet da zastum, bizied krog dezhañ) g.
Rafting n. (-s) : [sport] raftiñ g.
Rage b. (-) : **1.** fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., egar g., taeroni b., araj g. ; **2.** fum g., arfleu g. ; *jemanden in Rage versetzen, jemanden in Rage bringen,* lakaat u.b. da fumañ.
ragen V.gw. (hat geragt / ist geragt) : balirañ, sevel, bezañ war an uhel, difourkañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all ; *in die Höhe ragen,* bezañ gwintet en aer ; *die Schlote ragen in die Höhe,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; *ein Gipfel ragt über dem Gebirge,* ur menez a zo e veg a-zioc'h ar re all (a-zioc'h an dolzennad), beg ur menez a sav dreist ar re all ;

die Türme des Doms ragen bis in den Himmel, an iliz-veur a wint he zourioù betek an oabl.
Ragout n. (-s,-s) : [kegin.] friko g., keusteurenn b., kefalenn b., ragoud g., frigo g. ; *schlechtes Ragout,* kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b.
Ragtime g. (-) : [sonerezh] ragtime g.
Rah b. (-,-en) **/ Rahe** b. (-,-n) : [merdead.] delez b. ; *vom Mast abgehängte Rah,* delez sec'h b.
Rahel b. : Rac'hel b.
Rahesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b.
Rahm g. (-s) : dienn g., koaven g. ; *sich als Rahm absetzen,* diennañ, koaveniñ ; *den Rahm abschöpfen,* **a)** diziennañ, diennañ, digoavenañ ; **b)** [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer an dibab, kemer ar vouedenn, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du, mont ar vegenn gant an-unan.
Rähmchen n. (-s,-) : framm bihan g., stern bihan g.
rahmen[1] V.k.e. (hat gerahmt) : diennañ, digoaveniñ, digoavenañ.
rahmen[2] V.k.e. (hat gerahmt) : sterniañ, frammañ, enframmañ, koadañ, sternata.
Rahmen g. (-s,-) : **1.** framm g. frammad g., stern g., sterniadur g., sterniad g., frammadur g., enframmadur g., kouskerez b., riblenn b., sternaj g., tro b. ; *ein Gemälde aus seinem Rahmen nehmen,* disterniañ un daolenn, lemel ar stern diwar un daolenn ; **2.** [dre skeud.] *im Rahmen,* e framm udb, e stern udb ; *im Rahmen der Legalität,* e stern al lezenn ; **3.** frammadur g. ; **4**. amva g., endro g. ; **5.** [kirri] kastell g., kastell-karr g. ; **6.** *aus dem Rahmen fallend,* dic'hiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, a ya a-enep da veno an holl, nemedennek, disheñvel, marvailhus, moliac'hus ; *aus dem Rahmen fallen,* na ober evel ar re all, na vezañ war an ton, na ober nemet e benn e-unan, bezañ un den dioutañ e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont da-heul, direizhañ, mont dreist-penn, bezañ un den dioutañ e-unan, trec'hiñ gouenn.
Rahmenabkommen n. (-s,-) : feur-emglev framm g., emglev framm g.
Rahmenbeute b. (-,-n) : ruskenn diretennek b.
Rahmenerzählung b. (-,-en) : [lenn.] danevell ensterniañ b., danevell enframmañ b.
Rahmengesetz n. (-es,-e) : lezenn-stern b., lezenn-framm b., pennlezenn b., lezenn stur b.
Rahmengestalter g. (-s,-) : sternataer g.
Rahmenglaser g. (-s,-) : sterner g.
Rahmenhandlung b. (-,-en) : [lenn.] steuñvenn ensterniañ b., steuñvenn enframmañ b.
Rahmenleiste b. (-,-n) : moulladur g.
rahmenlos ag. : distern.
Rahmensucher g. (-s,-) : [luc'hskeudennerezh] buker sterniañ g., bizer sterniañ g.
Rahmenwerk n. (-s,-e) : [tekn.] dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g.
Rahmgefäß n. (-es,-e) : kirin b.
Rahmhaut b. (-,-häute) : gorre-laezh g., gorroenn b., gwastaven g., kroc'hen al laezh g., kroc'henenn al laezh b., koc'henn al laezh b., skoanenn b., krestenenn al laezh b.
rahmig ag. : diennek, koavenek.
Rahmkäse g. (-s) : [kegin.] keuz gant dienn g.
rahmreich ag. : diennek, koavenek.
Rahmschaum g. (-s) **/ Rahmschnee** g. (-s) : [kegin.] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g.
Rahmschöpflöffel g. (-s,-) : loa-laezh b.
Rahsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b.
Raimund g. : Remont g.
Rain g. (-s,-e) : lez g., lezenn b., or g., bevenn b., kleuz g., glizenn b., krizenn b., krinenn b., goulienn b., gwerenn b., gwrimenn b., relach g. ; *seine Kühe auf dem Feldrain weiden lassen,* gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, lezennañ e saout.
rainen V.gw. (hat geraint) : *rainen an (t-rt),* bezañ stok (stag, sko) ouzh, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar.
V.k.e. (hat geraint) : *rainen und steinen,* maenharzañ, bevennañ, lezennañ, termenañ, bonnañ, lakaat un termen (ul lez, ur vevenn, mein-harz) da (Gregor).
Rainfarn g. (-s,-e) : [louza.] arwaz g., gwaz b., aouredal g.
Rainweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
Rais n. : [e Breizh] Raez b.
räkeln V.em. (hat sich (t-rt) geräkelt) : **sich räkeln** *sellit ouzh* **rekeln**.
Rakete b. (-,-n) : **1.** fuzeenn b. ; *eine Rakete abschießen, eine Rakete starten, eine Rakete ins Weltall schießen,* bannañ ur fuzeenn ; **2** [lu] fuc'hell b. ; *Antirakete, Antiraketenrakete,* enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b. ; *Rakete mit Eigenlenkung,* fuc'hell unanvleinet b. ; *Boden-Wasser-Rakete,* fuc'hell douar da vor b. ; *Interkontinentalrakete,* fuc'hell gerc'hellañ etrekevandirel b.
Raketenabschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** bannadenn ur fuzeenn b. ; *der Raketenabschuss ist erfolgreich verlaufen,* bannadenn ar fuzeenn a zo deuet da vat ; **2.** [lu] bannadenn ur fuc'hell b.
Raketenabschussbasis b. (-,-basen) : bannva g.
Raketenabschussgerät n. (-s,-e) : **1.** banner fuzeennoù g. ; **2.** [lu] banner fuc'helloù b.
Raketenabschussrampe b. (-,-n) : **1.** dinaou bannañ fuzeennoù g. ; **2.** [lu] dinaou bannañ fuc'helloù g.
Raketenabschussvorrichtung b. (-,-en) : **1.** banner fuzeennoù g. ; **2.** [lu] banner fuc'helloù b.
Raketenantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre fuzeennoù g.
Raketenbasis b. (-,-basen) : diazezlec'h fuc'helloù g., bon fuc'helloù g., diazezlec'h fuzeennoù g., bon fuzeennoù g.
Raketenflugzeug n. (-s,-) : nijerez-fuzeenn g.
Raketengeschoss n. (-es,-e) : [lu] rokedenn b., fuc'hell gerc'hellañ b.
Raketenpanzerbüchse b. (-,-n) : bazooka g., banner-fuc'helloù enep-kirri-emgann g., [P. dre fazi] banner-rokedennoù enep-kirri-emgann g.

Raketenstartplatz g. (-es,-plätze) : **1.** bon bannañ fuzeennoù g., bannva g. ; **2.** [lu] bon bannañ fuc'helloù g., bannva g.
Raketentreibstoff g. (-s) : propergol g.
Raketenstufe b. (-,-n) : hoskad g., estaj g.
Raketentriebwerk n. (-s,-e) : keflusker dre fuzeenn g., dazloc'her-fuzeen g.
Raketenwaffe b. (-,-n) : [lu] fuc'hell b. ; *taktische Raketenwaffe,* kadfuc'hell b.
Raketenwerfer g. (-s,-) : **1.** banner-fuzeennoù g. ; **2.** [lu] banner-fuc'helloù g.
Rakett n. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Racket**.
Ralf g. : Raoul g.
Ralle b. (-,-n) : [loen.] rakig g., douryar g.
Rallenvogel g. (-s,-) : [loen.] rakig g. [*liester* rakiged].
Rallye b. (-,-s) : ralli g.
Rallyefahrer g. (-s,-) : reder ralli g.
Rallyefahrerin b. (-,-nen) rederez ralli b.
RAM n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] [*berradur evit* **Random Access Memory**] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.
Ramadan g. (-/-s,-e) : ramadan g.
Ramanken lies. : [louza.] rabez str., irvin-saoz str.
Rambo g. (-s,-s) : Rambo g., paotr kalet g., paotr hag a zo kroc'hen ouzh e ober g., paotr kiger a-walc'h g., kaledenn a zen g., den en ur pezh g., kalon dir a zen g., kalon vaen a zen g., paotr reut g., paotr tout en un tamm g., pres laezh g.
Rammbär g. (-s,-en) : [tekn.] tourterez b., maout g., horzherezh-sankañ b., morzholierez-sankañ b.
Rammbock g. (-s,-böcke) : **1.** [tekn.] tourterez b. ; *als Rammbock verwendetes Auto,* karr-tan tourtañ g., karr-tan tourter g. ; **2.** [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; **3.** [loen.] maout g. [*liester* meot], tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g., maout-tourz g.
rammdösig ag. : **1.** abaf, badaouet, sabatuet, alvaonet, skoelfet, kalmet ; **2.** [rannyezh.] alvaonet, sot, diot, arziot, amiot, eeun-drochik, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, disterik, brell, loñsek, nouch, magn, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, amboubal, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, glep ; *stell dich doch nicht so rammdösig an !* ehan 'ta d'ober al leue (d'ober an alvaon, d'ober an azen, d'ober da vrichin) !
Ramme b. (-,-n) : **1.** [tekn.] tourterez b. ; *Handramme,* palumerez b., damez b., dimezell-brenn b., pil-prenn g., pilprenn g. ; **2.** [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; 3. [merdead.] tourterez b., ligorn g.
Rammelkiste b. (-,-n) : P. *die Rammelkiste,* ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hlud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.
rammeln V.gw. (hat gerammelt) : **1.** en em barañ ; *ein Tier rammelt,* en em barañ a ra ul loen ; **2.** P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn ; **3.** dirollañ, ober un tamm diroll, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e baotr, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, ober e zen gars, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; **4.** difretañ, skeiñ mort, hejañ-dihejañ, bountañ-divountañ ; **5.** bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.
V.k.e. (hat gerammelt) : P. *ein Mädchen rammeln,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, fourrañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.
Anv-gwan verb evel adverb : **gerammelt** : *gerammelt voll,* dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, du gant an dud.
rammen V.k.e. (hat gerammt) : **1.** sankañ en douar gant un dourterez, piloueraň ; **2.** mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; *einen Wagen rammen,* mont a-benn en ur c'harr-tan, mont a-stok ouzh ur c'harr-tan, mont a-stok gant ur c'harr-tan.
Rammhammer g. (-s,-hämmer) : tourterez b., horzherezh-sankañ b., morzholierez-sankañ b.
Rammler g. (-s,-) : [loen.] tad lapin g., mal lapin g., tad gad g., mal gad g.
Rammklotz g. (-es,-klötze) : [tekn.] tourterez b., maout g.
Rammschädel g. ,-s,-) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rammschädel,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul.
Rammsporn g. (-s,-sporen) : [merdead.] tourterez b., ligorn g.

Rammstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.
Rampe b. (-,-n) : kae g., dinaou g., savenn b., krapenn b. ; *bewegliche Rampe,* kae lem-laka g., kae fiñv g., kae fiñvus g. ; *Laderampe*, krapennig kargañ b., krapennig diskargañ b., dinaou diskargañ g. ; [tekn.] *Abschussrampe,* dinaou-bannañ g.
Rampenlicht n. (-s,-er) : **1.** [c'hoariva] *das Rampenlicht,* ar gouleier war ribl (war bord) al leurenn lies. ; **2.** [dre skeud.] *im Rampenlicht stehen,* bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok ha stran diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.
ramponieren V.k.e. (hat ramponiert) : **1.** foeltrañ, grilhañ, freuzañ, fregañ, frikañ, drailhañ, drastañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ, torbilat, gwallgas, gwallaozañ, torimellat, bloñsañ ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert,* gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod ; **2.** [merdead.] *ramponiert,* en argoll.
Ramsch g. (-es,-e) : **1.** brizhvarc'hadourezh b., stalikez b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lis., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; **2.** *im Ramsch kaufen,* prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel), prenañ a-stok-varc'had ; **3.** kabaduilh etre studierien hag a vo abeg d'un duvell b. ; **4.** [kartoù] rams g.
ramschen V.k.e. (hat geramscht) : **1.** prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel), prenañ a-stok-varc'had ; **2.** [duvell studierien] daeañ.
Ramschladen g. (-s,-läden) : stalikerezh b.
Ramschmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.
Ramschware b. (-,-n) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies.
RAM-Speicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.
ran *sellit ouzh* **heran** : *ran !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! ; *ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !
Rance b. (-) : *die Rance,* ar Renk b.
Ranch b. (-,-s) : ranch g., merouri b., atant b./g., feurm b., ti-feurm g.
Rand g. (-s, Ränder) : **1.** bord g., ribl g., riblenn b., riblennad b., riz g., rizenn b., lez g., lezenn b., gwrimenn b., or g., bevenn b., bardell b., barlenn b., goñvor g., marz g., kantenn b., kant g. ; *umlaufender, abstehender Rand,* erien g. ; *Tassenrand,* muzell un dasenn b. ; *Dachrand,* malvenn b., ribl an doenn g. ; *der Waldrand,* lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., talbenn ar c'hoad g., gwrimenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., ribl ar c'hoad g., an or g. ; *am Rand des Abgrunds,* war ribl an islonk, war ribl al lonk, war rizenn an islonk ; *Straßenrand,* bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrimenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g. ; *das Fass bis zum Rand füllen,* kargañ ar varrikenn betek ar barr ; *bis zum Rand voll, voll bis an den Rand,* karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barrek ; *scharfer Rand,* ker g. ; *Seitenrand,* marz ar bajenn g., marzad g. ; [dre skeud.] *am Rande bemerkt,* kement-mañ etre div gaoz ; *am Stadtrand wohnen,* bezañ o chom war vevenn gêr *; er lebt am Rande der Gesellschaft,* bevañ a ra ez distag diouzh an dud all (war bevenn ar gevredigezh), mont a ra ez distag, simudiñ a ra, bevañ a ra evel un arlezad, bevañ a ra en arlez ar gevredigezh ; *das versteht sich am Rande,* pep hini a gompreno diouzhtu, pezh a zo aes da gompren, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *blaue (dunkle) Ränder um die Augen haben,* bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ distronk e zaoulagad ; *Politik am Rand des Krieges,* politikerezh war bord ar brezel g.
2. [dre skeud.] *außer Rand und Band sein,* mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perc'hennet gant an diaoul), kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul ; P. *er ist am Rande,* ne bado ket pell ken, emañ en e sach diwezhañ, erru eo e penn e nerzh, emañ pell ganti, war e nerzh emañ, ned ay ket pell ganti, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, aet eo betek ar mouch, aet eo an hirañ ma c'hell mont ; *mit etwas zu Rande kommen,* dont a-benn eus udb, dont da benn a udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difretañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, en em gavout d'ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb ; *er kommt damit nicht zu Rande,* ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zu Rande,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zu Rande kommen,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *mit jemandem zu Rande kommen,* kavout penn vat ouzh u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b.,

kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., dont a-benn eus u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; P. *den großen Rand haben,* bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan.
3. [tog] erien g., barraotenn b.
4. [follenn, pajenn] marz g.
5. [loustoni] intradur g., bronduadur g., saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., saotradur g., stlabez g., louzadenn b.
6. P. [genoù] beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., riboul g., logell b.
Randale b. (-) : chav g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., bec'h g., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., charre g., tourni b., toumpi b., safar g., un huch hag ur youc'h, bouzaradenn b., intampi g., todion g., boulorgn g.
randalieren V.gw. (hat randaliert) : bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur jabadao, un huch hag ur youc'h) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober un todion an diaoul, ober e zen gars, toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, c'hoari e loen, dizalbadiñ, drastañ, kabaduilhañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.
Randalierer g. (-s,-) : bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., dizalbadour g., gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., distrujer g., dismantrer g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., foeltrer g., freuzer g., ficher freuz g., kabaduilher g., kabaler g., safarer g., bouzarenn b., penn bervet g.
Randaliererin b. (-,-nen) : bostoc'herez b., mazaouerez b., drasterez b., breserez b., meskerez b., flastrerez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., ficherez freuz b., plac'h ar beilh b., dizalbadourez b., kabaduilherez b., kabalerez b., penn bervet g., bouzarenn b.
Randbefeuerung b. (-,-en) : balizennadur tro-ha-tro d'al leurennoù pradañ g., balizennadur ar bevennoù g.
Randbemerkung b. (-,-en) : spisc'heriad g., notenn er marz b., notenn varz b., meneg er marz g.
Rande b. (-,-n) : [Bro-Suis] beterabez ruz str., boetrabez ruz str.
Rändelung b. (-,-en) : kantenn engravet ur pezh moneiz b.
Randerscheinung b. (-,-en) : c'hoarvoudenn a eil renk b., c'hoarvoudenn orel b., c'hoarvoudenn varzel b., addisoc'h g., isanadenn b.
Randexistenz b. (-,-en) : bezañs er marz b., bezoud er marz g., bezoud orel g., arlezadezh b., oreliadezh b., disokialadegezh b.
Randfeuer n. (-s,-) : gouleier bevennañ lies.
Randfigur b. (-,-en) : **1.** [c'hoariva, lenn., film] tudenn a eilrenk b., denenn eilrenk b., dremmour eilroll g. ; **2.** [torfed] torfedour eilroll g.
Randgebiet n. (-s,-e) : takad trobarzhiat g., trobarzh g., tro-dro b., takad orel g. ; *die Randgebiete der Stadt,* karterioù tro-kêr lies., karterioù war vevenn gêr lies.
Randgruppe b. (-,-n) : **1.** strollad hag a vev war bevenn ar gevredigezh g., strollad hag a vev en arlez ar gevredigezh g., orelidi lies., arlezaded lies. ; **2.** strollad a eilrenk g., strollad eilrenk g.
Randleiste b. (-,-n) : rizenn b., riblenn b.
randlos ag. : **1.** divevenn ; **2.** [lunedoù] hep moull, hep stern, distern.
Randschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.
Randschaufel b. (-,-n) : rañbal b.
Randschnur b. (-,-schnüre) : lezenn b., kordennig b., gañs g.
Randsiedlung b. (-,-en) : karter war vevenn gêr g., karter tro-kêr g.
Randstaat g. (-s,-en) : Stad harzant b., Stad touch b., Stad a-harz b., Stad amezek b.
randständig ag. : harzant, a-harz, touch, trobarzhiat, er marz, marzel, war ar vevenn, orel.
Randstein g. (-s,-e) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen rizenn g.
Randsteller g. (-s,-) : [tekn.] marzerez b.
Randstreifen g. (-s,-) : [hentoù] bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrimenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g.
Randversteifung b. (-,-en) : [nij., merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit Randversteifungen versehen,* ravalinkañ ur ouel.
Randverzierung b. (-,-en) : kinkladurioù bevenn lies., kinklerezh bevenn g.
randvoll ag. : raz, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, leun-blouk, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek ; *das Fass randvoll füllen,* kargañ ar varrikenn betek ar barr.
Randwinkel g. (-s) : [kimiezh] korn kenstok g.
Randzeichnung b. (-,-en) : tresadenn er marz b., skeudennig b.
Randzone b. (-,-n) : takad trobarzhiat g., trobarzh g., takad orel g.
Ranft g. (-s, Ränfte) : kreunenn vara b.
Rang g. (-s, Ränge) : **1.** renk b., dere g., kendere g., stuz b., etad b., kouch g., troc'h g., P. sklisenn b. ; *Persönlichkeiten hohen Ranges (von hohem Rang),* pennoù bras lies., pennoù uhel lies., tud uhel lies., tud a renk uhel lies., tud a renk lies., tud uhel o stuz lies.,

tarined lies., uhelidi lies., tud cheuc'h lies., tud vrav lies. ; *Hotel ersten Ranges,* leti a renk kentañ (a lorc'h, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, dibab, fiskal) g. ; *zweiten Ranges,* a eilrenk, eilrenk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h b. ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen,* sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, tapet en deus galoñsoù, uhelaet eo bet ; *seinen Rang behaupten,* delc'her d'e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *mit jemandem um den Rang streiten,* tabutal gant u.b. diwar-benn e lec'h hervez an doujañs dleet d'an-unan, tabutal gant u.b. diwar-benn e blas hervez an urzh vrilec'h ; *einen hohen Rang bekleiden,* bezañ uhel e renk, bezañ a renk uhel ; **2.** [lu] rez b. ; *im Rang eines Obersten stehen,* bezañ koronal diouzh e rez, bezañ e rez a goronal ; **3.** [dre skeud.] *jemandem den Rang ablaufen,* dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b.

Rangabzeichen n. (-s,-) : galoñs g., [dre fent] peñsel g.

Rangälteste(r) ag.k. g./b. : an hini koshañ er rez g., an hini goshañ er rez b.

Rangdienstalter n. (-s) : kozhni er rez b., hended b.

Range b. (-,-n) / g. (-n,-n) : lampon g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ravailhon g., ajez g., akariod g., alvaon g., chalvant g., lamponez b., lankonez b., ravailhonez b.

rangehen V.gw. (ging ran / ist rangegangen) : tostaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh, denesaat ouzh, mont da, mont a-benn da, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver ; *an jemanden rangehen,* tostaat ouzh u.b. ; *vorsichtig an eine politische Frage rangehen,* mont d'ur gudenn bolitikel gant evezhegiezh vras ; *an die Arbeit rangehen,* stagañ gant al labour, pegañ war al labour, mont e penn eus al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, mont outi, mont dezhi.

Rangelei b. (-,-en) : tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g., chav g. ; *es kam zu einer Rangelei, eine Rangelei brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù

rangeln V.gw. (hat gerangelt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg.

Rangerhöhung b. (-,-en) : uhelidigezh b., enraog g., savidigezh b., avañs b., sav en e garg g.

ranghöchste(r,s) ag. : ar rez uhelañ dezhañ, ar rez uhelañ gantañ.

Ranghöchste(r) ag.k. g./b. : an hini gant ar rez uhelañ g./b.

Rangierbahnhof g. (-s,-höfe) : gar-dibab b., porzh arenkiñ g.

rangieren V.k.e. (hat rangiert) : renkañ ; [tren] *einen Waggon rangieren,* porzhiañ ur vagon, tuañ ur vagon.

V.gw. (hat rangiert) : *er rangiert unter den Bedeutendsten,* hennezh a zo da lakaat e-touez an dud uhelañ, hennezh a zo eus ar pennoù bras (eus an darined, eus an dud cheuc'h, eus an dud vrav), e renk ar pennoù bras emañ.

Rangiergeleise n. (-s,-) **/ Rangiergleis** n. (-s,-e) : [hentoù-houarn] hent-houarn kostez g., hent-houarn porzhiañ g., hent tuañ g.

Rangierlokomotive b. (-,-n) **/ Rangiermaschine** b. (-,-n) : kenstlejerez embreger b.

Rangiermeister g. (-s,-) : [hentoù-houarn] mestr-micherour g., mestr-henthouarnour g.

Rangklasse b. (-,-n) : renk b., derez g.

Rangliste b. (-,-n) : **1.** steuñv enraokaat g. ; **2.** [sport] rummadur g., renkadur g., renkadurezh b.

rangmäßig ag. : a-fet rez, a-fet urzhaz ; *rangmäßig aufbauen,* urzhasaat.

Rangordnung b. (-,-en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g.

Rangstreit g. (-s,-e) **/ Rangstreitigkeit** b. (-,-en) : arguz evit ar gwir da vezañ kentañ g., dael evit ar gwir da vezañ kentañ b., arguz diwar-benn an urzh vrilec'h g.

Rangstufe b. (-,-n) : renk b., derez g.

Rangstufenordnung b. (-,-en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g.

Rangsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., terzhienn an enorioù b., kleñved an uhelegezh g., c'hoant gloar g., c'hoant sevel g., egar sevel g.

rangsüchtig ag. : *rangsüchtig sein,* redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar ennañ, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù.

Rangunterschied g. (-s,-e) : diforc'h renk g., diforc'h dere g.

Rangverlust g. (-es,-e) : dic'haloñsadur g., koll renk g.

ranhalten V.em. : **sich ranhalten** (hält sich ran / hielt sich ran / hat sich (t-rt) rangehalten) : plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus.

rank ag. : blin, gwan, bresk, moan, munut, freilhennek ; *rank und schlank,* mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, fin.
Rank g. (-s) : [Bro-Suis] lañs b., startijenn b.
Ranke b. (-,-n) : biz g., drailh g., sarmant str. ; *Weinranken,* bizied ar winienn str., drailhoù ar winienn lies., drailhoù gwini lies., sarmant gwini str.
Ränke lies. : itrikoù lies., iriennoù lies., steuennoù lies., jeu b., gleskeraj g., trokellerezh g., trokelloù lies., troidelloù lies., kavailh g. ; *Ränke schmieden, Ränke spinnen,* gwiadiñ itrikoù, punañ iriennoù (steuennoù), irienniñ, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, atizañ un irienn, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, troidellañ, trokellat, lakaat an toaz e go, itrikañ taolioù-ganas, mont dezhi dre gavailh, kempenn un irienn.
ranken V.em. : **sich ranken** [*verb-skoazell* **haben** : hat sich (t-rt) gerankt] **1.** krapañ, krimpañ, en em stlejañ, gwidilañ, gwialenniñ, rodellañ ; *sich um etwas ranken,* korvigellañ (kammigellañ, punañ) en-dro d'udb ; *der Efeu rankt sich an der Mauer empor,* an iliav a grap ouzh ar voger, an iliav a red ouzh ar vur ; **2.** [dre skeud.] plediñ gant, tennañ da ; *um das alte Schloss ranken sich viele Sagen,* ur bern mojennoù a denn d'ar c'hastell kozh (a bled gant ar c'hastell kozh).
V.gw : [*verb-skoazell* **haben** *pe* **sein** : hat gerankt / ist gerankt] krapañ, krimpañ, en em stlejañ ; *der Efeu rankt an der Mauer empor,* an iliav a grap ouzh ar vur, an iliav a red ouzh ar voger.
Rankengewächs n. (-es,-e) : [louza.] troerez b., plant krap str.
Rankenwerk n. (-s,-e) : kinkladurioù lies., rikamanoù lies.
Ränkeschmied g. (-s,-e) : tad an itrikoù g., korvigeller g., itriker g., irienner g., ragater g., ficher g., breser g., kavailher g.
Ränkespiel n. (-s,-e) : irienn b., iriennad b., kavailh g., itrik g.
Ränkesucht b. (-) : spered itrikañ g., doug d'an itrikoù g., doug d'an iriennoù g., doug da irienniñ g., doug da bunañ iriennoù g., kleñved ar c'horvigellerezh g.
ränkesüchtig ag. / **ränkevoll** ag. : korvigellus, troidellek, hek, hegaz, hegazus, hegus.
rankig ag. : [louza.] gweet, sarmantek.
Ranking n. (-s,-s) : loreadeg ar skolioù-meur b.
ranklotzen V.gw. (hat rangeklotzt) : lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, bouc'halañ, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ ennañ ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
rankommen V.gw. (kam ran / ist rangekommen) : **1.** *an etwas (t-rt) rankommen,* bezañ bras a-walc'h evit tizhout udb, tizhout peg en udb, tapout peg en udb, pakañ peg en udb., tapout udb, kregiñ en udb ; **2.** *an jemanden rankommen,* dont a-benn da dostaat ouzh u.b., dont a-benn da gaout darempred gant u.b., dont a-benn da gaout pleustr gant u.b., dont a-benn da gaout stok ouzh u.b., dont a-benn da skoulmañ darempred gant u.b.
ranlassen V.k.e. (lässt ran / ließ ran / hat rangelassen) : **1.** leuskel da dostaat ; **2.** leuskel da ober ; **3.** P. bezañ a-du da fouzhañ gant.
ranmachen V.em. : **sich ranmachen** (hat sich (t-rt) rangemacht) : *sich an jemanden ranmachen,* klask antre e grasoù mat u.b. / lavaret komzoù kaer d'u.b. (Gregor), klask gounit spered u.b., en em lipat ouzh u.b., klask lubaniñ (sorc'henniñ) u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tostennañ u.b.
ranschmeißen V.em. : **sich ranschmeißen** (schmiss sich ran / hat sich (t-rt) rangeschmissen) : ober an diaoul hag e gerniel evit hoalañ u.b.
Ranunkel b. (-,-n) : [louza., anv diresis] renonkuleg g. (pav-bran g., pav-yar g., troad-kog g., boked-amanenn g., diskrab h.a.).
Ränzel n. (-s,-) / **Ranzen** g. (-s,-) : **1.** sac'h-broc'h g. ; **2.** sac'h-skol g., doug-kaieroù g. ; **3.** [dre skeud.] tor g., bigof g., teurenn b., sac'h-boued g., sac'h-yod g.
Ranzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.
ranzig ag. : bountet, arnevet, arneuet, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, moeltr, troet ; *ranzig werden,* boutañ, stufañ, tufañ, arneviñ, moeltrañ, broutac'hañ, treiñ, trenkañ ; *die Butter schmeckt ranzig,* blaz ar c'hozh a zo war an amanenn, blaz ar c'hozh a zo gant an amanenn, blaz ar bountet a zo war an amanenn, blaz ar bountet a zo gant an amanenn.
Ranzigwerden n. (-s) : moeltradur g., broutac'hadur g.
Ranzion b. (-,-en) : daspren g., rañson g., gwerzh-daspren g.
Ränzlein n. (-s,-) : **1.** sac'hig g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Ränzlein schnüren,* ober e bak, dastum e fleütoù, pakañ e stal, pakañ e rabotoù, sachañ e skasoù.
Rap g. (-/-s,-s) : [sonerezh] rap g.
Raphael g. : Rafael g.
Raphia b. (-, Raphien) : **1.** [louza.] rafiaenn [*liester* rafiaed] ; **2.** [danvez] rafia g. ; *Raphia wird zum Mauern der Häuser verwendet,* talvezout a ra ar rafia da sevel mogerennoù an tiez.
rapide ag. : herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, herrus, herrant, buan.
Adv. : buan, prim, a-dizh, gant diere, fonnus, dillo, e berr amzer.
Rapier n. (-s,-e) : kleze g.
Rappe g. (-n,-n) : **1.** marc'h du g. ; **2.** [goapaus] *auf Schusters Rappen reiten,* mont a-ruz botoù, mont war e dreid, mont war e droad, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier, mont war e bifoù.

Rappel g. (-s,-) : **1.** froudenn b., pennad g., stultenn b., ouilhad g. ; **2.** [dre astenn.] barr kounnar g., barr brouez g., brouezad b., kaouad kounnar b./g., kaouad follezh b./g., barrad follezh g., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b., diboellegezh b., dibennaj g., P. droug-sant-Beulbez g. ; *einen Rappel kriegen,* mont ur barr kounnar en an-unan, breskenn, pennsodiñ, ober ur folladenn, dont ur gaouad kounnar en an-unan, koll e benn, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, koll ar stur, koll an norzh, mont en imor santel, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ.
Räppel b. (-,-n) : strakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b.
rappelig ag. : **1.** brizhsot, toket, fuloret, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, fumet-naet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** [mezeg.] pennfoll.
Rappelkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rappelkopf,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul.
rappeln V.gw. (hat gerappelt) : storlokañ, strakal, strapañ.
V.dibers. (hat gerappelt) : trevariañ, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, diskiantiñ, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, mont e belbi (e berlobi), bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, loariañ, bezañ trelatet (alfoet, alteret, diank) e spered ; *es rappelt bei ihm,* paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, aet eo ganto, direzoniñ a ra, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat-mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo e spered digantañ, deuet eo e empenn da zivouedañ, diank eo e spered, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.
rappen V.gw. (hat gerappt) : [sonerezh] rapañ.
Rappen g. (-s,-) : [Bro-Suis] kentim g., P. santim g.
Rapper g. (-s,-) : [sonerezh] raper g.
Rapperin b. (-,-nen) : [sonerezh] raperez b.
rapplig ag. : *sellit ouzh* **rappelig**.
Rapport g. (-s,-e) : danevell b., rentañ-kont g.
Raps[1] g. (-es,-e) : [louza.] kolzac'h g., kolza g.
Raps[2] g. (-es) : barr kounnar g., kaouad kounnar b./g., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b.
Rapskuchen g. (-s,-) : torzhenn golzac'h b., torzhenn golza b.
Rapsöl n. (-s) : eoul kolzac'h g., eoul kolza g.
Rapünzchen n. (-s,-) **/ Rapunze** b. (-,-n) **/ Rapunzel** b. (-,-n) : [louza.] gwalerig g., dousezig b., dousetez str., yac'h-ar-person b.
Rapuse b. (-) **/ Rapusche** b. (-) : **1.** preizhadeg b., skrap g., skrapadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *in die Rapuse gehen, in die Rapuse kommen,* mont da goll (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, da hesk, d'an hesk, da fall, da beurgoll), steuziañ, mont diwar-wel, islonkañ, bezañ sigotet.
rar ag. : **1.** digunvez, digustum, divoas, rouez, rouezik, dibaot, dibaodik, divoutin, iskis, ral, boull, skars, ken rouez hag an aour, distank, difonn, gloev, gloevik, tanav, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur ; **2.** [dre astenn.] a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius.
Rarität b. (-,-en) : **1.** tra dibaot g. ; *eine Rarität,* ur ral g. ; **2.** [dre astenn.] tra brizius g. , **3.** rouezded, dibaoted b., ralentez b.
Raritätenkabinett n. (-s,-e) : magazenn traoù dibaot b.
rasant ag. : **1.** [lu, fizik] tenn, stenn, a-rez-douar, rezus ; **2.** daredus, luc'hedus, herr, buan-spontus, buan kenañ-kenañ, prim evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, herrus evel un taol c'hwitell ; *in rasanter Fahrt,* gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon ; *ein rasendes Tempo einschlagen,* mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, plantañ tizh ; **3.** cheuc'h, kran, strak, turgn, a-stroñs ; *ein rasanter Sportwagen,* ur c'harr sport cheuc'h g., ur c'harr sport a lorc'h g., P. ur c'harr sport a-stroñs g., ur pabor a garr sport g., un tarin a garr sport g., ur c'harr sport ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur c'harr sport gagn g., ur c'harr sport ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; **4.** trumm ; *der rasante wirtschafliche Aufschwung,* trummgresk an armerzh g., an diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidigezh an armerzh b. ; *die Bevölkerung nimmt rasant zu,* trumm e kresk niver an dud er vro ; **5.** boemus, souezhus, marvailhus, marzhus, estlammus ; *eine rasante Frau,* ur vaouez voemus b. ; *sie trug ein rasantes Sommerkleid,* gwisket he doa un dilhad hañv sabatuus ; *eine rasante Architektur,* un adeiladezh stabanus b.
Adv. : evel un tenn, evel an avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant un tizh an diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en

herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù.

Rasanz b. (-) : tennder g., stennder g., rezadur g. ; *Rasanz der Flugbahn,* tennder an hent-bann g., tennder ar bannhent g., tennder an treug g., tennder an treizhent g.

rasch ag. : herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs.

Adv. : buan, buan-mat, prim, dibilh, mibin, a-dizh, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, dilas, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, fonnus, fonnapl, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant difrae, gant diere, en un taol berr, diampech, e dillo, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, diwar herr, pront, eskuit ; *sein Lächeln verflog rasch,* koazhañ a reas buan e vousc'hoarzh ; *rasch im Stehen etwas zu sich nehmen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *zum Abendessen rasch etwas zu sich nehmen,* debriñ ul laeradenn a goan ; *rasch fahren,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *diese Methode führt rasch zum Ziel,* dilloüs eo an hentenn-se.

rascheln V.gw. (hat geraschelt) : rugañ, sourral, sarac'hañ, bourouañ, moustrouzal ; *der Wind raschelt,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind,* sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh.

Rascheln n. (-s) : sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., tarav g., moustrouz g., boubou b. ; *das Rascheln der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt,* ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g.

Raschheit b. (-) : primder g., difrae g., tizhder g., tizh g., herr g., buander g., buanded b., buanidigezh b., herregezh b., herrder g., herrded b., diampech g., dillo g., herrusted b., herruster g., trummder g., trummded b.

rasen V.gw. (hat gerast / ist gerast) : **1.** (hat) : peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, arajiñ, migañ, freneziañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar ; *er raste wie ein Berserker, er raste vor Wut,* diskiantet e oa gant ar gounnar, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, hennezh a grie evel un egaret, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, loenet en deus bet forzh pegement ; **2.** (ist) : frizañ d'an druilh-drast, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz), difelc'hel, nijal ; *der Wagen raste gegen den Baum,* ar c'harr-tan a yeas da dourtañ ar wezenn gant ur foll a dizh.

Rasen g. (-s,-) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienenn b., tonenn b., glasvez g. ; *mit Rasen bepflanzen, Rasen anlegen,* letonañ, letonenniñ ; *den Rasen mähen,* touzañ al leton, troc'hañ al letonenn ; *sich auf den Rasen legen,* mont da dirieniñ ; *sich auf dem Rasen wälzen,* tirieniñ ; *Betreten des Rasens strengstens verboten,* difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn ! ; *er liegt schon lange unter dem grünen Rasen,* douaret eo bet pell 'zo dija, en e boull emañ pell 'zo dija, o c'hoari gant ar buzhug hag ar gozed emañ abaoe pell, e Kankari emañ pell 'zo dija, e rouantelezh ar gozed hag ar buzhug emañ pell 'zo dija, aet eo pell 'zo dija da glask repu e ti ar gozed.

Rasenbank b. (-,-bänke) : [*diouzh ar c'hiz en XIX^{ved} kantved*] bank leton g.

rasend ag. : **1.** fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, fumet-naet, brizh-du, peurzallet, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, frenezius, alfoet, divarc'het, diaoulet, foll ; *rasend sein,* bezañ peurzallet, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ gouez-pakret, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, migañ, arajiñ, bezañ en alfo, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *man könnte rasend werden,* amañ ez eus peadra d'an den da goll e benn (da bennsodiñ, da ziskiantañ, da ziskiantaat), amañ ez eus peadra d'an den da vont klañv ; *die machen mich rasend,* me a ya klañv ganto ; **2.** herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs ; *rasendes Wachstum,* trummgresk g. ; *mit rasender Geschwindigkeit,* gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz ; **3.** *rasender Beifall,* strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn ; *in rasender Angst,* pennfollet, seizhfollet ; *in rasender Erregung,* taer-ruz, tro en e voned, ar gwad o virviñ en e wazhied, entanet, birvilh bras ennañ, en ur strafuilh bras, en ur c'has bras ; *ich habe rasende Kopfschmerzen,* poazh on gant ar boan-benn, reuziñ a ran ur boan-benn ifern, reuziñ a ran ur boan-benn disaour, reuziñ a ran ur boan-benn divat, taget on gant ur boan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur boan-benn skrijus, gouzañv a ran ur boan-benn kriz, diwaskañ a ran ur boan-benn garv,

diwaskañ a ran ur boan-benn kalet, malet on gant ar boan-benn.
Adv. : **1.** buan-spontus, buan kenañ-kenañ, d'ar c'haloup ; *rasend schnell,* d'ar c'haloup, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz ; *rasend schnell wachsen,* kreskiñ evel raden, poulzañ evel raden, sevel evel raden, diwan evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ, [plant] dont (diwanañ) kerkent hag an arar, sevel deiz-ha-deiz ; **2.** P. *rasend viel,* evel ober glav, d'ober teil, hardizh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-rozell, da rastellat gant ar rozell, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, paot-mat, da rastellat, pezh a garer, gras Doue, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, forzh pegement ; *rasend eifersüchtig sein,* krenañ an oaz, kaout marc'h rous, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, kaout ur bided rous, kaout marc'h Hamon, bezañ marc'h rous, bezañ ar marc'h Hamon o vale, bezañ berr e votoù, kaout botoù berr, bezañ re just e votoù, krenañ an ozhac'h kozh, bezañ paotr spi, bezañ paotr ar spi, bezañ devet (duet, taget) e galon gant ar warizi, bezañ gwisket botoù ront ar c'hi du, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *in jemanden rasend verliebt sein,* teuziñ dre ar garantez evit u.b., frailhañ a garantez evit u.b., karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreist-penn, karet u.b. dibropoz, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b., bezañ nay gant u.b., bezañ pitilh gant u.b. (ouzh u.b.) ; *rasend neugierig sein,* birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraz en e vragoù.
Rasendecke b. (-,-n) : tonenn b.
Rasenfläche b. (-,-n) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b., tirienenn b., glazvez b., takad glasvez g.
Rasenklumpen g. (-s,-) : moudenn-c'hlas b. [*liester* mouded-glas, moudennoù-glas].
Rasenmäher g. (-s,-) : touzerez leton b., touzerez c'heot b., gwilcherez b., troc'herez leton b.
Rasenplatz g. (-es,-plätze) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b.
Rasensode b. (-,-n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas], moudenn varr b. [*liester* mouded marr, moudennoù marr], moudenn leton b. [*liester* mouded leton, moudennoù leton], motenn b, torpez str., klochenn b. (lies : klochad) ; *mit der Breithaue herausgerissene Rasensode,* moudenn-gign b. ; *Rasensoden abstechen, Rasensoden ausstechen,* diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas.
Rasenspiele lies. **/ Rasensport** g. (-s) : c'hoarioù dindan an amzer lies.
Rasensprenger g. (-s,-) : [tekn.] douraer leton g., douraer-tro g.
Rasenstreifen g. (-s,-) : ripennad leton b., stec'hennad leton b.
Raser g. (-s,-) : P. bleiner penn-foll g., gwallvleiner g.
Raserei b. (-,-en) : **1.** fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., egar g., taeroni b., ernez b., barrad follezh g., loariadenn b., diboellamant g., araj g., regarzherezh g., frenezi b., taerder g., taerded b., taerijenn b., alfo g., alter g., ambren g., sodadennoù lies. ; **2.** gwallvleinerezh g., bleinadur gant un tizh an diaoul g., bleinadur gant pep tizh g., bleinadur gant ur foll a dizh g., bleinadur tizh-ha-tizh g., bleinadur tizh-ha-taer g., bleinadur a-dizh hag a-dag g., bleinadur a-benn-herr g., bleinadur a-herr-kaer g., bleinadur d'ar flimin-foeltr g., bleinadur d'an druilh g., bleinadur a-benn-kas g., bleinadur a-daol-herr g., bleiniadur a-brez-herr g., bleinadur war dorr e chouk g.
Raserin b. (-,-nen) : P. bleinerez penn-foll b., gwallvleinerez b.
Rasierapparat g. (-s,-e) : aotenn dredan b.
Rasierbecken n. (-s,-) : pladenn-varv b.
rasieren V.k.e. (hat rasiert) : **1.** aotenniñ, lemel, troc'hañ, razhañ, P. direunañ ; *jemanden rasieren, jemandem den Bart rasieren,* lemel e varv d'u.b., falc'hat e varv d'u.b. ; *glatt rasiert,* aotennet pizh e zremm ; **2.** [lu] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, rezañ, razhañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, drastañ, freuzañ, netraiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, peurziskar.
V.em. : **sich rasieren** (hat sich (t-rt/t-d-b) rasiert) *: sich (t-rt) rasieren,* lemel e varv, en em aotenniñ, razhañ e varv, touzañ e c'henoù, falc'hat e varv, P. en em zireunañ, ober ur peuriñ d'e varv ; *sich (t-d-b) das Haar rasieren,* razhañ e vlev, touzañ e vlev.
Rasierer g. (-s,-) : aotenn b. ; *Elektrorasierer, Trockenrasierer,* aotenn dredan b.
Rasierklinge b. (-,-n) : aotenn b.
Rasierkrem b. (-,-s) : dienn-barv g., koaven-barv g., koavon-barv g., toaz-barv g.
Rasiermesser n. (-s,-) : **1.** aotenn b. ; **2.** [preder.] *Ockhams Rasiermesser,* aotenn Okam b., pennaenn an eeunder hervez Okam b., pennaenn an arboellañs hervez Okam b.
Rasierpinsel g. (-s,-) : broust-barv g., broc'hig g.
Rasierschaum g. (-s) : kroz-barv g., kroz aotenniñ g., spoum aotenniñ g.
Rasierseife b. (-) : soavon-barv g.
Rasierwasser n. (-s) : dour-barv g., golc'had goudeaotenniñ g.
rasig ag. : ... leton, letonek, geotek.
Räson b. (-) : poell g., skiant b., skiant-vat b., meiz g., kompren g., rezon b. ; *Räson annehmen,* dont meiz d'an-unan (en an-unan), dont d'e veiz, dont e veiz d'an-unan, dont ennañ e-unan, dont kompren (e gompren, skiant-vat) d'an-unan, dont skiant-vat en an-unan ; *jemanden zur Räson bringen,* intent rezon vat gant u.b., lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout penn vat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b.,

damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., diabafañ u.b., diskoelfañ u.b., disodiñ u.b., dilouadiñ u.b., lemel e sotoni diwar u.b., dizaheurtiñ u.b., furaat u.b., siriusaat u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

räsonieren V.gw. (hat räsoniert) : **1.** poellata ; **2.** [gwashaus] arguziñ, nagenniñ, pismigañ.

Raspel[1] b. (-,-n) : **1.** [kegin.] rasklerez b., raskerez b., rimier g., raker g., raklerez b., sklerenn b. ; **2.** [tekn.] livn-raskl g.

Raspel[2] g. (-s,-) : rakadur g., skrabadur g.

raspeln V.k.e. (hat geraspelt) : **1.** rasklañ, raskañ, rimiañ ; **2.** [goapaus] *Süßholz raspeln,* chourañ, klask frotañ ouzh u.b., logota, logotat, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn, kañjoliñ, lavaret kaer, lavaret komzoù flour, kontañ flourennig, kontañ flourig, douseta, turzhunelliñ.

Raspelspäne lies. : **1.** raskigelloù lies., dilerc'hioù raskañ lies. ; **2.** [kegin.] paladur g.

raß ag. / **räß** ag. : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** [boued] kreñv, brout, put ; **2.** [temz-spered] kintus, ginus, gin, ginet, diaes, rekin, rok.

Rasse b. (-,-n) : **1.** gouenn b., lignez b. ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion,* ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; **2.** [bevoniezh] gouenn b., seurtad g., gouennad b., rumm g. ; [sevel-loened] *Rasse statt Masse, Rasse und Klasse statt Masse,* unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; **3.** [dre astenn.] *Rasse haben,* bezañ faro, bezañ stad en an-unan, bezañ brav e dreuz, bezañ un den a droc'h eus an-unan, bezañ feul (mistr, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs), bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ ur paotr lipet eus an-unan, bezañ neuz vat en an-unan.

Rassehund g. (-s,-e) : ki gouennet-mat g., ki a ouenn vat g., ki a rumm vat g., ki rik a ouenn g., ki a ouenn rik g.

Rassel b. (-,-n) : **1.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b. ; **2.** [babiged] horigell b., hejigell b., bravigell b., c'hoariell b.

Rasselbande b. (-,-n) : P. *die Rasselbande,* an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b., al lambaj g.

Rasselgeräusch n. (-es,-e) : [mezeg.] ronkell b., roc'hell b., roc'hkenn b.

rasseln V.gw. (hat gerasselt / ist gerasselt) : **1.** (hat) : storlokañ, stirlinkat, strapañ, dirignat ; *mit den Ketten rasseln*, lakaat e chadennoù da storlokañ, ober trouz gant e chadennoù ; *mit dem Säbel rasseln,* **a)** ruzañ e sabrenn ; **b)** [dre astenn.] ober trouz brezel, c'hwezhañ brezel, elumiñ ar brezel ; **2.** c'hwitellat ; *mein Atem rasselt,* va alan a zo o c'hwitellat ennon ; *rasselnd atmen,* ronkellañ ; **3.** (ist) : tremen gant trouz bras ; **4.** (ist) : [dre skeud.] P. bezañ korbellet, bezañ rasket ; *er rasselte durchs Examen,* korbellet (rasket) e voe, c'hwitet en doa gant e arnodenn, ur penn leue en doa bet, degaset en doa ur penn leue d'ar gêr, bet en doa yod, nac'het e voe en e arnodenn, graet en doa bouc'h, tapet en doa ar bouc'h, distroet e oa gant ur bouc'h, paket en doa ul louzenn, bet en doa ar billig toull.

Rasseln n. (-s) : diridi g., stirlink g., storlok g.

Rassendiskriminierung b. (-,-en) : disrannerezh ar gouennoù g., gouennzisrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g. ; *in Südafrika herrschte Rassendiskriminierung,* e Suafrika e veze dispartiet an dud hervez o gouenn.

Rassenhass g. (-es) : gouennelerezh g., kasoni ouennelour b. ; *Anstiftung zu Rassenhass,* atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

Rassenideologie b. (-) : gouennelouriezh b., ideologiezh ouennelour b.

Rassenkampf g. (-s) : [istor, nazi.] stourm ar gouennoù g.

Rassenkreuzung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenlehre b. (-) : [a-hervez] gouennelouriezh b.

Rassenmischung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenmythos g. (-,-mythen) : gwengel gouennel g.

Rassentrennung b. (-,-en) : disrannerezh ar gouennoù g., gouennzisrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g.

Rassenüberlegenheit b. (-) : dreistelezh ouennel b.

Rassenverfolgung b. (-,-en) : heskinerezh a-fet gouenn g., heskinerezh gouennel g., hande en abeg d'ar ouenn g., hande gouennel g.

Rassenvernichtung b. (-,-en) : gouennlazh g., lazh-gouenn g.

Rassenwahn g. (-s) : gouennelerezh g., alter ar gouennelerezh g., alfo ar gouennelerezh g., trelat gouennelour g., follezh ar gouennelerezh b., follentez ar gouennelerezh b., ambren gouennelour g., trevari gouennelour g., follentez ouennelour b., follezh ar gouennelerezh b. ; *die Folge des Rassenwahns,* frouezh alter ar gouennelerezh g., frouezhenn alter ar gouennelerezh b., disoc'h follentez ar gouennelerezh g., disoc'h follezh ar gouennelerezh g.

rasserein ag. : [nazi., loen.] rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat.

rassig ag. : **1.** rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat ; **2.** [dre skeud.] un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, un den a droc'h anezhañ, brav e dreuz, ur paotr lipet anezhañ, neuz vat ennañ, feul, mistr, faro, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs.

rassisch ag. : gouennel, gouennek ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel.

Rassismus g. (-s) : **1.** gouennelerezh g. ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus,* e prezegennoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegennoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; **2.** [ideologiezh] gouennelouriezh b. ; *Rassismus ist kein Standpunkt, ein Verbrechen ist es,* ar ouennelouriezh n'eo ket un doare da welet an traoù, un torfed an hini eo ; *antimuslimischer Rassismus,* islamgasaouriezh b.

Rassist g. (-en,-en) : gouenneler g,. gouennelour g.
Rassistin b. (-,-nen) : gouennelerez b., gouennelourez b.
rassistisch ag. : gouenneler, gouennelour.
Rast b. (-,-en) : **1.** diskuizh g., diskuizhadenn b., ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., rank g., repoz g., repozvan g., arsavig g. ; *eine Rast machen,* diskuizhañ un tammig, repoziñ un tamm, sevel e gein, digeinañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog, un arsavig), ehanañ ; *ohne Rast und Ruh,* atav-atav / hep span / hep spanaenn (Gregor), dibaouez, diehan, dizehan, harz-diharz, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep digeinañ, hep diskrog ebet, hep diskregiñ, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep paouez, hep troc'h, hep ehan, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, diastal, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; **2.** [tekn.] *Rast des Hochofens,* lodenn etre tor ha kreuzeul an uhelforn ma vez ledet ar c'hailh enni b. ; **3.** *sellit ouzh* **Raste**.
Raste b. (-,-n) : dantenn b., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g., harz g., bunt g.
rasten V.gw. (hat gerastet) : diskuizhañ, ehanañ, sevel e gein, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog), ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ec'hoazañ, repoziñ ; *er wird nicht rasten und nicht ruhen, bis ...,* ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne ziskuizho greun keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne baouezo ket ken na ...
Raster[1] g. (-s,-) : **1.** kael b., goulun g. ; **2.** drekleur louet b., drekleur arc'hris b.
Raster[2] n. (-s,-) : **1.** [skinwel] anneuenn b., kael diazez b., tresenn ogedel b. ; **2.** goulun g.
Rasterfahndung b. (-,-en) : [polis] furchadeg reizhiadek ameilet dre urzhiataer b.
Rastergrafik b. (-,-en) : [stlenn.] tresenn ogedel b.
Rastermikroskop n. (-s,-e) : mikroskop elektronek c'hwilerviñ g.
Rasthaus n. (-es,-häuser) : preti g., ostaleri b.
Rasthebel g. (-s,-) : loc'h dantek g.
Rasthof g. (-s,-höfe) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b.
rastlos ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus, riboul-diriboul, red-dired.
Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, diarsav, dibaouez, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep digeinañ, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, diastal, hep distag nag ehan, hep spanaenn, hep span, hep distenn, hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep didorr, hep distag ebet, hep ren tenn-anal ebet, hep astal ebet, hep ec'hoaz, hep remzi.
Rastlosigkeit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., dever diehan g., prez diastal g., charre diastal g., gred hep distag g., mesk diarsav g., birvilh diastal g., monedone hep diskrog g., hej ha prez hep span, lavig diehan g., kas-digas diarsav g./b., kabal ha fourgas hep distenn g., fifil dibaouez g., loc'h ha morloc'h diastal, galoupadeg b., firbouch diarsav g.
Rastort g. (-s,-e) : ostaleri b.
Rastplatz g. (-es,-plätze) : leur-diskuizh b., paouezlec'h g., arsavlec'h g., lec'h-ehan g., ehanva g., ehanlec'h g., ec'hoazlec'h g., ec'hoaz g., paouezva g.
rastrieren V.k.e. (hat rastriert) : [paper sonerezh] reolennañ, linennañ.
Raststätte b. (-,-n) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b.
Rasttag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh vak g.
Rasur b. (-,-en) : **1.** diverkadur g. ; **2.** aotenniñ g., razherezh g., lamadur barv g.
Rat[1] g. (-s, Ratschläge) : **1.** ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù lies., erbedenn b., lavar g. ; *auf seinen Rat hin,* war e ali, war e c'her, war e atiz, dre e atiz, dre e ali, dre e guzul, diwar e atiz, diwar e ali, diouzh e ali, aliet gantañ ; *ich brauche deine Ratschläge nicht,* ne dalvez ket dit chom da vazhvalaniñ din ; *jemanden um Rat fragen (um Rat bitten),* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *da er es versäumt hatte, sich bei jemandem Rat zu holen,* defot bezañ goulennet kuzul digant u.b. ; *ein schlechter Rat,* ur gwall atiz g., un ali diaviz g., un ali fazius g., ur gwall guzul g., un drougali g., un ali fall g. ; *guter Rat,* ali mat g., aviz mat g., kuzul mat g. ; *weise Ratschläge,* alioù leun a furnez lies., alioù fur lies., kuzulioù fur lies., alioù poellet lies. ; *treffsichere Ratschläge,* alioù difazi lies. ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen,* mont d'u.b. dre guzulioù ; *auf einen Rat hören, einen Rat befolgen,* ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., selaou ali u.b., selaou mat erbedoù u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., ober diouzh kelenn u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., heuliañ pizh kelenn u.b., heuliañ pizh kentel (kuzul) u.b., heuliañ pizh aviz u.b. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns,* evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *jemandem Ratschläge geben,* ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b., kuzuliañ u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *und warum sollte ich seinen Rat befolgen ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen,* sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *guter Rat kommt über Nacht,* en noz e taper ar

silioù - en noz e vez graet an taolioù-kaer - dale a ra vat a-wechoù - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuio pesked ; *kommt Zeit, kommt Rat,* dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - gant ar mor e teu ar pesked - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - karrig a red ne bad ket ; *Rat schaffen,* kavout un diskoulm, kavout poell d'ur gudenn, kavout un disentez d'ur gudenn, diluziañ (dirouestlañ) ur gudenn, dibunañ ur gudenn, reiñ skoazell ; *da ist guter Rat teuer,* gwall luziet eo an traoù, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer-se, diaes eo kavout penn diouzh lost (penn vat) d'an afer-se, gwall gemmesket eo neudennoù an afer-se, gwall iriennet eo ar gwiad ; *ich weiß (mir) keinen Rat mehr,* n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), n'ouzon ket re vat petra ober, ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, chom a ran boud, chom a ran berr, n'ouzon ket va diluzioù, n'ouzon ket penaos ober diouti, emaon penn va spered petra (penaos) ober, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, me a zo en entremar ; *jemanden zu Rate ziehen,* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., kemer kelenn digant u.b., goulenn kelenn digant u.b., goulenn kuzul(iadur) digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor), en em erbediñ ouzh (da) u.b., goulenn skoazell (sikour) digant u.b., gelver u.b. war e sikour.

2. kuzul g., kuzuliadenn b., kuzuliadeg b., emguzuliadeg b. ; *Rats pflegen, Rat halten,* delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kuzuliañ ; *mit jemandem zu Rate gehen,* divizout (en em guzuliañ) gant u.b. ; *mit sich selbst zu Rate gehen,* diskenn (en em zastum) ennañ e-unan, en em soñjal, prederiañ, ober mat e vennozh, ober daou vennozh, ober daou soñj kent seveniñ udb, pouezañ ha dibouezañ kent ober udb, hañvalout kent ober udb ; *mit seinem Gewissen zu Rate gehen,* ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum ennañ e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor).

Rat[2] g. (-s, Räte) : **1.** kuzul g., kengor g., poellgor g., kenvodad g., sened g., sovied g. ; *alle Macht den Räten !* [*dispac'h e 1918 e Bro-Alamagn*] ar galloud d'ar soviedoù ! ; *der hohe Rat,* **a)** ar c'huzul-meur g., ar sened g. ; **b)** [yuzevien] ar sanedrin g. ; *der Große Rat,* ar c'huzul meur g. ; *Europäischer Rat,* Kuzul an Unaniezh g. ; *Rat der Weisen,* kuzul ar furien g.

2. [kozh] *Gottes Rat,* gourc'hemenn (kemennadur) Doue g., disentez (barnedigezh) Zoue b.

Rat[3] g. (-s, Räte) : kuzulier g., alier g., kuzul g.

Ratafia g. (-s) : [kegin.] razasol g., ratafia g.

Rate b. (-,-n) : **1.** darnbae b., rannbae b. ; *auf Raten kaufen,* prenañ war dermen, prenañ war gred ; *in Raten zahlen,* rannbaeañ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baeamant miz dre viz ; **2.** feurbarzh g., feur g., tregantad g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsrate,* feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.

raten V.k.e. ha V.gw. (rät / riet / hat geraten) : **1.** aliañ, kuzuliañ, erbediñ udb da, bazhvalaniñ da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.] ; *das rate ich dir (ich rate dir dazu),* da aliañ a ran d'en ober, da guzuliañ a ran d'en ober, da gelenn a ran d'en ober, erbediñ a ran dit en ober, erbediñ a ran kement-se dit, kuitañ tra ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad ac'h eus d'ober eo da'm soñj, ar reishañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, ar furañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, setu pezh a zlefes ober da'm soñj, me a ve aviz dit ober an dra-se, ali e ven dit ober an dra-se ; *wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen,* an hini a zo sot ha ne oar ket na furao nepred, ar re sot ne zisodont ket, n'eus gwashañ den eget an hini a zo dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, bepred evel gwechall neb zo dall ne wel ket, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, un ali mat a zo mat bepred ha pa vez degaset gant un den sot, sotoc'h eget an den en kelenn, an hini a lavar e oar pep tra a ziskouez eo an azenañ, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur, ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur, marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù, marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù, den fur a-barzh ober tra a gemer kuzul da gentañ, an hini na sent ket a santo ; *dem ist nicht mehr zu raten,* re ziwezhat eo evit degas ur wellaenn bennak, n'eus ket doare da wellaat an traoù, aze n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, en dic'halloud emaomp, er blotoù emaomp ; *ich halte es für geraten,* kuitañ tra d'ober eo da'm soñj, kuitañ d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad d'ober eo da'm soñj, furañ tra d'ober eo da'm soñj, gwellañ tra d'ober eo war va meno, ar reishañ tra d'ober eo da'm meno ; [kr-l] *Raten ist wohlfeil,* un oberer a dalv kant alier, ali hag holen a roer d'an hini a c'houlenn, reiñ kuzulioù n'en deus morse rivinet den ebet, truez hep sikour a ra nebeut a vad, truez na ziverr mann, truez 'zo berr da vevañ, gwelloc'h un oberer eget kant lavarer, un oberer a dalv kant lavarer, lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ.

2. kavout, divinout ; *du hast richtig geraten !* divinet (kavet) ec'h eus, skoet mat ec'h eus, ne skoez ket fall, gwir a-walc'h ac'h eus lavaret, emaout ganti.

3. klask kompren, klask divinout, klask penn d'ar vazh ; *ich gebe das Raten auf,* faezh on ! ; *hin und her raten,* martezeañ, bezañ en amzivin, ober martezeadennoù, termal, chipotal.

Ratenkauf g. (-s,-käufe) : prenañ war zle g., prenadenn war zle b., prenadenn a vo paeet a-lodennoù (a-

skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) b.
ratenweise Adv. : a-lodennoù, a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz.
Ratenzahlung b. (-,-en) : paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.
Räteregierung b. (-,-en) : [istor] gouarnamant ar soviedoù g.
Räterepublik b. (-,-en) : [istor] republik soviedel b.
Ratespiel n. (-s,-e) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.
Ratgeber g. (-s,-) : **1.** kuzulier g., alier g., kuzul g. ; *ein guter Ratgeber sein,* bezañ mat e alioù, reiñ alioù mat, reiñ kuzulioù mat, bezañ ur c'huzulier mat / bezañ un alier mat (Gregor) ; *du bist aber ein schlechter Ratgeber,* un ali fall a zen out ; **2.** sturlevr g.
Ratgeberin b. (-,-nen) : kuzulierez b., alierez b.
Rathaus n. (-es,-häuser) : ti-kêr g., maerdi g.
Rätien n. (-s) : [istor] Raetia b.
Ratifikation b. (-,-en) : peurwiriekadur g., kaougantadur g.
Ratifikationsurkunde b. (-,-n) : skrid-orin an emglev peurwiriekaet g., testeni ar peurwiriekadur g., testeni ar c'haougantadur g.
ratifizierbar ag. : a c'heller peurwiriekaat, a c'heller kaougantañ, peurwiriekadus, kaougantadus.
ratifizieren V.k.e. (hat ratifiziert) : **1.** peurwiriekaat, kaougantañ ; **2.** [dre astenn.] sinañ.
Ratifizierung b. (-,-en) : peurwiriekadur g., peurwiriekaat g., kaougantadur g., kaougantañ g.
Rätin b. (-,-nen) : kuzulierez b.
Ratio b. (-) : poell g., skiant b.; *mit Ratio, mit der Ratio,* gant poell, gant skiant, hervez ar reizh, hervez ar skiant, en un doare poellek.
Ration b. (-,-en) : bouetadenn b., lodenn b., lodenn-voued b., tailhenn-voued b., lod g. ; *eiserne Ration,* bitailh da gemer ma vez ret nemetken, bouetadenn sikour b., lodenn-voued sikour b. ; *jemanden auf knappe Rationen setzen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., tailhañ e voued d'u.b., reiñ diouzh tailh d'u.b. ; *jemanden auf halbe Ration setzen,* lakaat u.b. war ar skudell vihan (war hanter voued), hantervagañ u.b., hantervoueta u.b., reiñ hantervoued d'u.b., reiñ hanter voued d'u.b. ; [merdead.] *Schnapsration,* boujarenn b.
rational ag. : heboell, poellek, poellel, skiantek, reizh ; *rationaler Glaube,* feiz poellel b.
Adv. : hervez ar reizh, hervez ar skiant, gant poell, en un doare poellek, gant skiant.
Rationale(s) ag.k. n. : poellelezh b.
rationalisieren V.k.e. (hat rationalisiert) : **1.** heboellaat, poellekaat, poellelaat, skiantekaat ; **2.** eeunaat, plaenaat.
Rationalisierung b. (-,-en) : **1.** heboellaat g., poellekadur g., poelleladur g., skiantekadur g., skiantekaat g. ; **2.** eeunadur g., eeunaat g., plaenaat g.
Rationalismus g. (-) : poellelouriezh b.
Rationalist g. (-en,-en) : poellelour g.
Rationalistin b. (-,-nen) : poellelourez b.
rationalistisch ag. : poellelour.
Rationalität b. (-) : poellelezh b.
rationell ag. : heboell, poellek, poellel, … ar poell, skiantek, reizh, azas, ampletus, spletus.
rationieren V.k.e. (hat rationiert) : tailhañ (d'u.b.), reiñ diouzh tailh (d'u.b.) ; *den Treibstoff rationieren,* tailhañ an trelosk, reiñ trelosk diouzh tailh.
Rationierung b. (-,-en) : tailhañ g.
rätlich ag. : poellek, fur, erbedet.
ratlos ag. : **1.** diguzul ; **2.** *ratlos sein,* bezañ divrec'hailh, bezañ en entremar, bezañ en amzivin diwar-benn petra da ober, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui eus pe goad ober loaioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, bezañ seizhdaleet, na gaout ardremez, na c'houzout petra ober eus e gorf ; *ich bin völlig ratlos,* **a)** me na gredan na ne ziskredan, un dra digompren eo ; **b)** n'ouzon ket re vat petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober ; *völlig ratlos sein,* bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, chom en amzivin.
Ratlosigkeit b. (-) : entremar g., amzivin g.
Rätoromane g. (-n,-n) : Retoromañch g., Romañch g.
Rätoromanin b. (-,-nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.
rätoromanisch ag. : retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.
ratsam ag. : erbedet, fur, poellek.
ratsch estl. : krek !
Ratsche[1] b. (-,-n) : [tekn.] rod-drezenn b.
Ratsche[2] b. (-,-n) **/ Rätsche** b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] strakerez b., stlakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b.
ratschen V.gw. (hat geratscht) : **1.** ober trouz gant ur strakerez, lakaat ur stlakerez da fraoñval ; **2.** P. flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, katellat, kaozeal ur begad.
Ratschlag g. (-s,-schläge) : ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù lies., erbedenn b., lavar g. ; *weise Ratschläge,* alioù leun a furnez lies., alioù fur lies., kuzulioù fur lies. ; *treffsichere Ratschläge,* alioù difazi lies. ; *jemandem Ratschläge geben,* ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b. ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen,* mont d'u.b. dre guzulioù ; *ich brauche deine Ratschläge nicht,* ne dalvez ket dit chom da vazhvalaniñ din ; (*sellit ivez ouzh* **Rat**[1]).
ratschlagen V.gw. (ratschlagte / hat geratschlagt) : delc'her kuzul, divizout, kuzuliata.
Ratschluss g. (-es,-schlüsse) : dekred g., disentez b.
Rätsel n. (-s,-) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b., dihust g., dihustell b., kudenn b., kevrin g., sekred g., rin g., moliac'h g., mister

g., milendall g. ; *Lösung des Rätsels,* poell (lost, penn) ar gudenn g., diskoulm al luziadell g., diskoulmadell b. ; *ich möchte dieses Rätsel lüften,* karet a rafen diluzañ ar gudenn-se, karet a rafen poellañ ar gudenn-se, karet a rafen diskoulmañ al luziadell-se, karet a rafen kavout an deun eus an afer, karet a rafen kavout an diskoulm eus an afer, karet a rafen kavout penn d'ar vazh, karet a rafen kavout ar poell eus an dra-se ; *vor einem Rätsel stehen,* na gavout na penn na lost d'udb, bezañ dall e gazh, na zont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, bezañ e-tal ur milendall ; *des Rätsels Lösung finden,* diluziañ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg), kavout an diluz, kavout penn d'un divinadell (penn diouzh lost d'ul luziadenn, penn vat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn, an deun eus un afer bennak, ar poell eus udb), dont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, sikañ e viz en toull ; *Bilderrätsel,* divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen Rätsel,* ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf,* e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

Rätselaufgabe b. (-,-n) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

rätselhaft ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, espar, moliac'hus, goloet ; *rätselhaftes Lächeln,* minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus) g. ; *ein rätselhafter Mensch,* un den goloet g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen rätselhaften Geheimnis,* ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti.

Rätselhaftigkeit b. (-) : kevrinelezh b., kevrinegezh b., amrinegezh b.

Rätselheft n. (-s,-e) : levrig divunadelloù g., magazin c'hoarioù spered g., levrig c'hoarioù spered g.

Rätsellöser g. (-s,-) : divinour g.

rätseln V.gw. (hat gerätselt) : klask kompren, klask divinout, klask penn d'ar vazh ; *ich gebe das Rätseln auf,* faezh on !

Rätseln n. (-s) : divinerezh g., divin g., divinadur g.

Rätselraten n. (-s) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

Rätselreim g. (-s,-e) : charadenn b.

rätselvoll ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, diveizus, digompren, didreuzus, espar, moliac'hus, goloet.

Ratsherr g. (-n,-en) : kuzulier g.

Ratskeller g. (-s,-) : ostaleri an ti-kêr b., ostaleri e kav an ti-kêr b.

Ratsmitglied n. (-s,-er) : kuzulier g.

Ratsschreiber g. (-s,-) : sekretour kuzul an ti-kêr g.

Ratssitzung b. (-,-en) **/ Ratsversammlung** b. (-,-en) : emvod ar c'huzul g., emguzuliadeg b., kuzuliadeg b., kuzuliadenn b. ; *die Ratssitzung eröffnen,* digeriñ kuzul.

Ratsuchende(r) ag.k. g./b. : kuzuliad g., kuzuliadez b.

Rattan n. (-s,-e) : [louza.] broen-Indez str.

Rattanmöbel lies. : arrebeuri broen-Indez lies.

Ratte b. (-,-n) : **1.** [loen.] razh g. ; *weibliche Ratte,* razhez b., razhenn b. ; *Ratten fangen,* razheta ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können,* ne c'hallor morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden,* me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *die Ratten zernagten die Kleider,* ar razhed a zrailhe an dilhad ; **2.** [kilhoù] *beim Kegeln eine Ratte werfen,* chom kakac'h.

Rattenfalle b. (-,-n) : razhunell b., strakouer g., stoker g., stokerez b., griped g., razhetaer g.

Rattenfänger g. (-s,-) : **1.** razhetaer g., paker razhed g. ; *der Rattenfänger von Hameln,* ar fleüter eus Hameln g. ; **2.** [loen.] ki razhetaer g.

Rattengift n. (-s,-e) : louzoù razhed g.

rattenkahl ag. : rik, noazh, touzet-pizh, touzet-raz, dizolo.

Adv. : *rattenkahl fressen,* skubañ holl-razh, debriñ pep tra pizh ha kempenn, lipat mistr, kloukañ, flumañ.

Rattenkönig g. (-s,-e) : **1.** blokad razhed stag o lostoù kenetrezo g. ; **2.** [tro-lavar] *ein Rattenkönig von Prozessen,* ur steudad (un aridennad) prosezoù lerc'h-ouzh-lerc'h b.

Rattenplage b. (-,-n) : tammigoù razhed a bep tu (kement-ha-kement, a-vordilh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, e-leizh) lies., taolad spontus a razhed g. / razhed hep fin (Gregor) lies., razhed diouzh an druilh (a-druilhadoù) lies., krubuilhad razhed b., bordilh a razhed b., armead razhed oc'h aloubiñ pep tra b., razhed o neriñ lies.

Rattenschwanz g. (-s,-schwänze) : **1.** lost razh g. ; **2.** P. [blev] kuch moanik g., kuchenn voanik b., kog [*liester* kogoù, kegi] g., kuch g. ; **3.** *ein Rattenschwanz von Prozessen,* ur steudad (un aridennad) prosezoù lerc'h-ouzh-lerc'h b.; **4.** [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g.

rattenverseucht ag. : leun a razhed ennañ, aloubet gant ar razhed, ar razhed o neriñ ennañ, neret a razhed.

Rätter g. (-s,-) : krouer g., gourner g., boullerez b.

rattern V.gw. (hat gerattert / ist gerattert) : **1.** (hat) : strakal, strakata, tarzhañ ; *das Motorrad rattert,* ar marc'h-tan ne ra ken nemet brammañ (strakal, strakata), bramm-bramm eo ar marc'h-tan ; **2.** (ist) : tremen gant trouz bras.

Rattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., P. brammadeg b., bramm-bramm g.

Ratz g. (-es,-e) : [loen.] P. **1.** razh g. ; **2.** hunegan g.

ratzekahl ag. : rik, noazh, touzet-pizh, dizolo ; *ratzekahl aufessen,* skubañ holl-razh, lipat mistr pep tra, debriñ pep tra pizh ha kempenn, kloukañ, flumañ.
Rätzel n. (-s,-) : [korf.] sparl g., divabrant stag an eil ouzh eben lies.
rau ag. : **1.** rust, dilevn, skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, garv, fall, balirek, gay, krai, kriz ; *rauer Weg,* hent rust (skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, fall, garv) g., hent-bleiz g. ; *aus dem Rauen arbeiten,* divrazañ / digoc'hennañ (Gregor) ; *rauer werden,* rustaat ; *rauer machen,* rustaat.
2. garv, rust, kriz, diguñv, kruel, brusk, dibalamour, gay, lourt da douch ; *raues Klima,* temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *raues Wetter,* amzer dihabask b., amzer gruel b., amzer c'harv b., amzer greñv b., amzer c'hay b., amzer griz b. ; *raue Stimme,* mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroñs b., mouezh c'hroilhet b., mouezh revet b., doare kraoñennek da gaozeal g. ; *seine Haut ist rau,* hennezh a zo kroc'hen touilh warnañ, ken garv (ken kalet) eo e groc'hen ha kroc'hen un touilh ; *raue Umgebung, raues Umfeld, raues Milieu,* metoù galen g.
3. [dre skeud.] gros, rust, reut, rok, diskombert, dic'hras, difeson, disneuz, gardis, gouerus, grizias, jeneprus, kintus, diaes, kivioul, kroz, lourt, rekinus, rekin, rebours, boufon ; *jemandem rau anfahren,* mont dibalamour d'u.b., mont dre rustoni d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., komz reut (rust) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *eine raue Schale haben,* bezañ amjestr (ginus, gin, ginet, rok, rebours, rekin, rust, rekinus, kintus, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare), bezañ un den a wall zegemer (un den reut, un den diaes ober gantañ) ; *goldenes Herz in rauer Schale,* penn kroz madelezhus g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g. ; *raue Sitten,* doareoù difeson (gros, rok, dic'hras, disneuz, rust) lies.
4. *in rauen Mengen,* sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-daol, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-fonn ; *es gab Bonbons in rauen Mengen,* ar madigoù a rodelle.
Raub g. (-s) : **1.** skrap g., skraperezh g., laeroñsi g./b., dibourc'herezh g., preizherezh g., preizhadur g., forbannerezh g. ; *vom Raub leben,* forbannañ, bevañ diwar skrap, bevañ diwar forbannerezh, bevañ diwar breizherezh, bevañ diwar laeroñsi, bevañ gant pouez e ivinoù, bevañ diwar-bouez e ivinoù (Gregor) ; **2.** *ein Raub der Flammen sein,* bezañ krog an tan en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ, bezañ boued d'an tan-gwall ; *alles, was im Haus war, wurde ein Raub der Flammen,* netra ne voe saveteet eus traoù an ti.
Raubank b. (-,-bänke) : [tekn.] rabot bras g., verlop g., gale g.
Raubbau g. (-s) : foranerezh g., gwasterezh g., dreistkorvoiñ g., dreistkorvoadur g. ; *mit seiner Gesundheit Raubbau treiben,* ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, diskar, fritañ, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv ; *mit seinen Kräften Raubbau treiben,* euvriñ e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, fiziout betek re war e nerzh, kaout re a fiziañs en e nerzh (ennañ e-unan), fiziout re warnañ e-unan ; *Raubbau an der Natur,* dreistkorvoiñ an natur g., dreistkorvoadur an natur g.
Raubein n. (-s,-e) : penn kroz madelezhus g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g.
raubeinig ag. : taer da welout ha laosk da c'houzout.
Raubdruck g. (-s,-e) : embannadenn dambrezet b., dambrezadenn b., goubreizhadenn b.
rauben V.k.e. (hat graubt) : **1.** skrapañ, laerezh, preizhañ, droukkemer, riblañ, divorañ, fripañ ; *das ist mir graubt worden,* laeret eo bet diganin, droukkemeret eo bet diwar va c'houst ; **2.** [dre skeud.] *jemandem einen Kuss rauben,* kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *jemandem die Zeit rauben,* abuziñ u.b., lakaat u.b. da goll e amzer, lakaat u.b. da zebriñ e amzer, laerezh e amzer digant u.b. ; *jemandem den letzten Nerv rauben,* distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b. ; *den Atem raubend,* mougus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'hius, bouc'h, blot, mac'h, monk.
Rauber g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.
Räuber g. (-s,-) : laer g., ribler g., brigant g., c'hwib g., c'hwiblaer g., preizher g., dibourc'her g., forbann g., skraper g., loufrez g. ; *unter die Räuber fallen,* kouezhañ etre daouarn al laeron ; *Ali Baba und die vierzig Räuber,* Ali Baba hag an daou-ugent laer.
Räuberbande b. (-,-n) : bandennad laeron b., bagad laeron g., maread laeron g., pare laeron b., gorad laeron g., rejimant laeron g., remziad laeron g.
Räuberei b. (-,-en) : preizherezh g., riblerezh g., forbannerezh g., skraperezh g., skrap g.
Räuberhauptmann g. (-s,-leute) : mestr-laer g., kabiten ur vandennad laeron g., kabiten ur vandenn laeron g., kabiten ur bagad laeron g., kabiten ur maread laeron g., kabiten ur bare laeron g., kabiten ur gorad laeron g.
Räuberhöhle b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.
Räuberin b. (-,-nen) : laerez b., riblerez b., brigantez b., c'hwiblaerez b., preizherez b., skraberez b.
räuberisch ag. : ... laer, ... ribler, ... brigant, ... c'hwib, ... c'hwiblaer, ... preizher, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skragn dezhañ, hir e ivinoù, laer evel an dour, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel ur c'hazh, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e

vañch eget e vrec'h, rip ; *räuberische Erpressung,* raket g., preizhadur g., drougtunerezh g., drougtunañ g.
Räuberleiter b. (-) : [tro-lavar] *für jemanden die Räuberleiter machen,* ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.
räubern V.gw. ha V.k.e. (hat geräubert) : skrapañ, preizhañ, preizhata, laerezh, ripañ, divorañ, forbannañ.
Räuberspelunke b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.
Raubfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk preizhataer g.
Raubgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.
raubgierig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skraper a zen.
Raubinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan preizhataer g.
Raubkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug g., krug b., krugig-douar b.
Raubkatze b. (-,-n) : [loen.] kazheg g., felideg g.
Raubkopie b. (-,-n) : eilad dambrezet g., dambrezadenn b. ; *eine Raubkopie machen, eine Raubkopie brennen,* dambreziñ udb., engravañ un dambrezadenn.
Raubmord g. (-s,-e) : laeroñsi gant drouklazh g./b.
Raubmörder g. (-s,-) : preizher ha drouklazher g.
Raubmörderin b. (-,-nen) : preizherez ha drouklazherez b.
Raubritter g. (-s,-) : [istor] marc'heg brigant g., marc'heg preizher g.
Raubritternest n. (-es,-er) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.
Raubschiff n. (-s,-e) : lestr-preizher g.
Raubsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.
raubsüchtig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skraper a zen.
Raubtier n. (-s,-e) : [loen.] loen-preizh g., loen preizhataer g., loen ferv g., kikaer g., kigdebrer g., preizher g. ; *die Raubtiere,* al loened preizhataerien lies., al loened ferv lies.
Raubtierkäfig g. (-s,-e) : kaoued al loened ferv b.
Raubüberfall g. (-s,-überfälle) : laeradenn b., laeronsi g./b., skrap g., skaperezh g., skrapadeg b., preizhadeg b.
Raubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh g., labous-preizh g., labous preizhataer g. ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute, der Raubvogel haut seine Krallen in die Beute,* an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh.
Raubwürger g. (-s,-) : [loen.] *nördlicher Raubwürger,* pig-spern-c'hris b.
Raubzug g. (-s,-züge) : taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., diskenn g.
Rauch g. (-s) : **1.** moged g., mogedenn b., mogidell b. ; *grauer Rauch,* moged glas g. ; *es riecht nach Rauch,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt,* darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *der Rauch bleibt im Raum hängen,* sac'hañ a ra ar moged er sal ; *dicker Rauch, dichter Rauch,* mogasenn b., mogedasenn b., mogodasenn b., mogidell b., moged stank g., moged tev g., mogedenn stank b., mogedenn dev b. ; *schwarzer Rauch,* moged du g., mogedenn zu b. ; *schwarzen Rauch ausstoßen,* mogediñ du ; *erstickender Rauch, beißender Rauch,* moged tagus g., moged mougus g., moged put g., mogedenn but b. ; *voll Rauch,* mogedek ; *mit Rauch erfüllen,* mogediñ, mogidellañ ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen, den Rauch aus etwas vertreiben,* divogediñ udb ; *dieser Rauch kratzt mir im Halse,* kregiñ a ra ar moged em gouzoug, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged-se ; *Rauch steigt auf,* moged a ya e laez, moged a ya d'an nec'h, moged a ya d'an uhel ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor,* pa vez an amzer mik e sav ar moged pik ; **2.** [dre skeud.] *das ist alles Schall und Rauch,* avel aveloù, kement-se holl a zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - un taol vouc'hal er stank an hini eo - ur bramm en dour eo ha netra ken - kement-se tout ned eo nemet moged ; *in Schall und Rauch aufgehen, in Rauch (und Flammen) aufgehen,* mont e moged ; *kein Rauch ohne Feuer / wo Rauch ist, da ist auch Feuer,* dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous.
Rauchabzug g. (-s,-abzüge) : sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b.
rauchbar ag. : [kegin.] hag a c'heller mogediñ, mogedadus.
Rauchbläser g. : [tekn.] mogeder g.
Rauchbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g.
rauchen (hat geraucht) : **1.** V.gw. : mogediñ, divogediñ, divogedañ, mogedenniñ, teuler moged, ober moged ; *der Schornstein raucht,* emañ ar siminal o vogediñ, leuskel a ra ar siminal diwarnañ (diwarni), emañ ar siminal o tivogediñ (Gregor), emañ moged o tont eus ar siminal, ar siminal a ra moged, ar siminal a daol moged, ur vogedenn a sav diwar ar siminal ; **2.** [butun] V.gw. ha V.k.e. : butuniñ, butunat, fumañ, fumiñ, mogediñ butun, mogediñ, P. tareadiñ, bakenniñ ; *du rauchst zu viel,* butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel,* butuniñ a rez kalz re ; *rauchen wir eine !* butun dezhi ! lakaomp ur vogedenn ! ; *sie rauchte eine Zigarette nach der anderen,* fumiñ a rae evel ur siminal ; *eine Zigarre rauchen,* butunat ur segalenn ; *Pfeife rauchen,* butunat ar c'horn, P. derc'hel forn ; *seine Pfeife rauchen,* poazhañ e gornad butun ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag,* butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez, daou bakad sigaretennoù a ya gantañ bemdez ; *zu viel rauchen schadet der Gesundheit,* ar butun a ra diaes da gemeret re alies, butunat re a zo noazus d'ar yec'hed ; *er raucht immer mehr, er raucht immer stärker,* gwashaat a ra da vutunat, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar butun, kreskiñ a ra da vutunat, butunat a ra muioc'h-mui, souriñ

a ra da vutunat ; *komm, wir rauchen eine,* deus da lakaat un tamm tan war ar butun ; **3.** V.gw. : [dre skeud.] *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen,* lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit,* foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, mac'homet on gant al labour, bec'h a zo war va lasenn, herr labour a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour.

Rauchen n. (-s) : butunerezh g., butunegezh b. ; *Rauchen verboten,* difennet eo butuniñ, arabat butuniñ, difennet-groñs eo butunat amañ ; *das kommt vom vielen Rauchen,* dre forzh butuniñ (diwar re a vutun, diwar vutunegezh, dre hir delc'her da vutuniñ) e teu kement-se, dilerc'hioù re a vutun eo kement-se ; *sich das Rauchen abgewöhnen,* ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, dispegañ diouzh ar butun, paouez gant ar butun, kuitaat ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt,* diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaet en deus ar butun ; *das Rauchen aufgeben,* ober e gañv d'ar butun, kuitaat ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, dispegañ diouzh ar butun.

rauchend ag. : a daol moged, mogedek ; *rauchendes Holz,* keuneud mogedek str.

rauchentwickelnd ag. : [kimiezh] mogedennus, mogedek, a daol moged.

Raucher g. (-s,-) : **1.** butuner g., mogeder-butun g. ; **2.** P. [trenioù] kombod butuniñ g.

Räucheraal g. (-s,-e) : [kegin.] sili mogedet str.

Raucherabteil n. (-s,-) : [trenioù] kombod butuniñ g.

Räucherapparat g. (-s,-e) : mogedennerez b.

Raucherbein n. (-s,-e) : [mezeg.] talmerennad ar vutunerien b.

Räucherboden g. (-s,-böden) : **/ Räucherei** b. (-,-en) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b., ti-mogediñ g.

Räucherfass n. (-es,-fässer) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesked mogedet lies., tamm pesk mogedet g.

Räuchergefäss n. (-es,-e) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink sec'h, harink mogedet g. (Gregor), harink sol g.

Raucherhusten g. (-s) : [mezeg.] paz ar vutunerien g., paz-butun g.

räucherig ag. : mogedek ; *räucherig schmecken,* bezañ blaz ar moged gant an dra-mañ-dra, bezañ blaz ar suilhet gant an dra-mañ-dra.

Raucherin b. (-,-nen) : butunerez b., mogederez-vutun b.

Räucherkammer b. (-,-n) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b.

Räucherkerze b. (-,-n) : goulaouenn-goar c'hwezh-vat b., goulaouenn-goar frondus b.

Räucherlachs g. (-es,-e) : [kegin.] eog mogedet g.

räuchern V.k.e. (hat geräuchert) : **1.** [kegin.] mogediñ ; *Fleisch räuchern,* mogediñ kig, suilhañ kig, lakaat kig da vogediñ ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch,* kig-saezon g., bevin-saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; **2.** [kimiezh] mogedenniñ ; **3.** mogediñ, modigellañ.

Räuchern n. (-s) : mogederezh g.

Räucherpfanne b. (-,-n) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherstäbchen n. (-s,-) : bazhig ezañs b., bazhig c'hwezh-vat b., bazhig frond b.

Räucherung b. (-,-en) : **1.** mogedennadur g. ; **2.** [kegin.] mogederezh g.

Räucherwaren lies. : [kig ha pesked] boued mogedet g.

Räucherwerk n. (-s) : porfumoù lies.

raucherzeugend ag. : mogedennus, mogedek, a daol moged.

Raucherzone b. (-,-n) : korn butuniñ g., takad butuniñ g.

Rauchfahne b. (-,-n) : stlejad moged g., lostad moged g., stlejennad voged b.

Rauchfang g. (-s,-fänge) : **1.** tumenn ar siminal b. ; **2.** [Bro-Aostria] siminal g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas in den Rauchfang schreiben,* kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb.

Rauchfangkehrer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] skarzher-siminalioù g.

Rauchfangkehrerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] skarzherez-siminalioù b.

Rauchfass n. (-es,-fässer) : ezañsouer g., lestr-ezañs g., ezañser g., losker-frond g.

Rauchfleisch n. (-es) : kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.

Rauchgase lies. : distaolioù gaz ha moged lies.

Rauchgasentschwefelungsanlage b. (-,-n) : aveadur evit disulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g., staliadur da zisulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g.

rauchgeschwärzt ag. : duet gant ar moged, leun a huzil, goloet a huzil, mardozek, mogedet.

Rauchglas n. (-es,-gläser) : gwer mogedet g.

Rauchgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g.

rauchig ag. : **1.** mogedus, mogedek ; **2.** mogedek, leun a voged.

Rauchkohle b. (-,-n) : mogidell b.

Rauchring g. (-s,-e) **/ Rauchringel** g./n. (-s,-) : lagadenn voged b.

Rauchsalon g. (-s,-s) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Rauchsäule b. (-,-n) : peuliad moged g., lostad moged g., lostennad voged b. ; *der Pulverdampf steigt auf wie eine Rauchsäule,* al lostennad poultr tanet a sav a-bik evel ur peuliad moged g.

Rauchschleier g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., ec'honad moged g.

Rauchschwaden g. (-s,-) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b.

Rauchschwalbe b. (-,-n) : [loen.] glaouer g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.

Rauchstreifen g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., stlejad moged g., lostad moged g., stlejennad voged b.
Rauchstube b. (-,-n) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.
Rauchtabak g. (-s,-e) : butun-moged g.
Rauchverbot n. (-s,-e) : difenn da vutunat g., berz butuniñ g., berzidigezh butuniñ b., difenn butuniñ g.
Rauchvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ gant ar moged g., kontammadur ar butuner g.
Rauchverzehrer g. (-s,-) : lonker moged g.
Rauchvorhang g. (-s,-vorhänge) : mogedenn b.
Rauchwaren[1] lies. : traezoù evit ar vutunerien lies.
Rauchwaren[2] lies. **/ Rauchwerk** n. (-s) : feurioù lies., foulinennoù lies., panennoù lies.
Rauchwölkchen n. (-s,-) : takenn voged b., banne moged g., moged skañv g.
Rauchwolke b. (-,-n) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b. ; *Rauchwolken ausstoßen,* poufal, teuler bouilhoù moged ; *Rauchwolken steigen auf,* bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel.
Rauchwurst b. (-,-würste) : [kegin.] anduilhenn b., anduilh str., P. troad morzhol lies.
Rauchzimmer n. (-s,-) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.
Räude b. (-,-n) : [mezeg.] rogn g., gal g., tagn g., rach g. ; *Räude hervorrufend,* rognus.
Raudi g. (-s,-s) : *sellit ouzh* **Rowdy**.
räudig ag. : [mezeg.] rognek, loup, gallous, galus, tagnous, rachous ; *räudiges Schaf,* penn-dañvad galous g. (Gregor), penn-dañvad rognek g. ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt,* amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund,* ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi.
Raue b. (-,-n) : **1.** [loen.] here g. ; **2.** pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.
rauen V.k.e. (hat geraut) : garvaat, rustaat
rauf Adv. ha rakverb rannadus : P. *sellit ouzh* **herauf** *pe* **hinauf** ; *der Weg führt rauf und runter,* sav-diskenn a zo gant an hent.
Raufasertapete b. (-,-n) : paper-moger greunennek g.
Raufbold g. (-s,-e) **/ Raufbruder** g. (-s,-brüder) : tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., dic'houiner g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dorner g., piler g.
Raufdegen g. (-s,-) : **1.** dic'houiner g., dic'houinour g., tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., piler g. ; **2.** kleze g.
Raufe b. (-,-n) : prezeb g., rastell b./g. [*liester* restell, rastilli], karzell b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; *Heu aus der Raufe fressen,* debriñ foenn diouzh ar rastell ; *eine Raufe voll Heu,* ur prezebad foenn g., ur rastellad foenn b. ; *Heu auf die Raufe werfen,* lakaat foenn er rastell.
raufen V.k.e. (hat gerauft) : dastum, kutuilh ; *Hanf raufen,* dastum kanab, kutuilh kouarc'h ; *Haare raufen,* displantañ blev.
V.gw. (hat gerauft) : en em gannañ, rendaeliñ, riotal, en em vlevata, foetañ.
V.em. **sich raufen** (hat sich (t-rt) gerauft) : **1.** en em gannañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bouezañ, en em lardañ evel kegi, en em c'hennañ, en em bilat, en em vazhata, en em frigasañ, en em vlevata, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ, en em foetañ, c'hoari ar vazh, en em begañ ; **2.** *er rauft sich gern,* ur gwall skoer eo, ur rioter eo, hennezh a blij dezhañ plantañ peilh, hennezh a blij dezhañ plantañ drailh (rendaeliñ, riotal), hennezh a zo un taskagner anezhañ, atav e vez o klask rev ouzh unan bennak, n'eus den par dezhañ da c'hoari ar vazh, hennezh en em blij o foetañ, hennezh a zo prim da skeiñ ; **3.** *sich die Haare raufen,* **a)** divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, displantañ blev diwar e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; **b)** [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, en em gannañ, en em c'hennañ, blevata, en em vlevata (Gregor), mont d'an taolioù.
Raufer g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., planter peilh g., ficher freuz g., planter drailh g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dorner g., piler g.
Rauferei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., frigasenn b., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., kannadeg b., kannerezh g., lazh g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., krog g., krogad g., tag g. ; *es ist zu einer Rauferei gekommen,* en em gannet o doa a daolioù dorn, taolioù dorn a oa bet, kabaduilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a zo bet savet etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, frigas a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ.
Rauflust b. (-) : kannusted b., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.
rauflustig ag. : kannus, tagus, argadus, atahinus.
Raufrost g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklas g. ; *Raufrost hervorrufend,* revus.
rauh ag. : *doare-skrivañ diamzeret evit* **rau**.
rauhaarig ag. : reunek, pikek, bouchek, porc'hadek, kriz.
Rauhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str.

Rauheit b. (-) **/ Rauigkeit** b. (-) : **1.** garventez b., garvded b., garvder g., ruster g., rusted b., rustoni b., diguñvnez b., gardisted b., gardister g., kruelder g., kruelded b., griziested b., griziester g. ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus,* e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni ; **2.** skoaselloù lies., toroselloù lies., chakonioù lies.

Rauke b. (-,-n) **/ Raukensenf** g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.

Raum g. (-s, Räume) : **1.** egor g., egorenn b., ec'honder g., spas g., esaouenn b. ; *leerer Raum,* goullonder g., goullo g., goulloenn b., kleuz g., kleuzenn b.

2. [ster rik ha dre skeud.] plas g., lec'h g., ichoù g., lijor g., frankiz b., diere g., frankizenn b., frañchiz b., pealec'h g., plasell b., isu g., tachad g., esaou g. ; *Raum finden,* kavout plas (lec'h, pealec'h, lijor) ; *jemandem Raum schaffen*, ober (reiñ) plas d'u.b., lezel frank an tremen d'u.b. ; *auf engem Raum leben,* bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht,* war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou.

3. pezh g., sal b. ; *gewerblicher Raum,* stal labour b., burev g., sal labour b., pezh labour g. ;

4. *Raum zwischen Bett und Wand,* [dre fent] toull-plouz g.

5. [merdead.] *unten im Raum,* e strad al lestr / el lestr-plas (Gregor).

Raumangst b. (-,ängste) : [mezeg.] klozarur g., droug ar moug g., aonenn ar c'hloastrañ b., mougaonenn b.

Raumausstatter g. (-s,-) : livour-kinklour g.

Raumausstatterin b. (-,-nen) : livourez-kinklourez b.

Raumbedarf g. (-s) : plas ret g., lec'h ret g., lijor ret g., ichoù ret g.

Raumbild n. (-s,-er) : skeudenn stereoskopek b., skeudenn teir-ment b.

Räumboot n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-divinañ g.

Raumeinheit b. (-,-en) : [mat.] **1.** unanenn c'horread b. ; **2.** unanenn ec'honad b.

räumen V.k.e. (hat geräumt) : **1.** distaliañ, diac'hubiñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, digarzhañ, divorañ, distrollañ, diatrediñ, klenkañ, renkañ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, dijabliñ, distankañ, divaneriñ, dizeriñ, distlabezañ, urzhiañ, urzhiata, kempenn ; *das Geschirr vom Tische räumen,* distaliañ diouzh an daol, distaliañ an traoù diwar an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ an daol, diac'hubiñ an daol, diservijañ an daol, tennañ an traoù a-ziwar an daol, dieubiñ an daol, distlabezañ an traoù diwar an daol, dijabliñ an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ, distrollañ an daol ; *Schutt räumen,* diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred, divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ; *wo zum Teufel hat er meine Werkzeuge hingeräumt ?* pelec'h ar bed en deus klenket va binvioù ? ; *du wirst wohl für ihn den Platz räumen müssen,* te a ranko distankañ ar plas dezhañ ; *jemanden aus dem Weg räumen,* skarzhañ u.b. diwar an hent, pellaat u.b., kas u.b. diwar an hent, didroadañ (distroadañ) u.b. ; *räum diesen Stuhl beiseite !* tec'h ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se a-ziwar an hent ! ; *seine Wäsche in einen Schrank räumen,* klenkañ (renkañ) e zilhadoù en un armel.

2. *eine Wohnung räumen,* **a)** diannezañ, diannezañ ur ranndi, dilojañ, mont kuit eus ur ranndi ; **b)** argas tud eus ur ranndi, dilojañ tud eus ur ranndi, kas tud er-maez eus ur ranndi, skarzhañ tud er-maez eus ur ranndi, diannezañ tud ; *einen Kinosaal räumen,* **a)** kas er-maez an dud a zo en ur sal-sinema, digarzhañ ur sal-sinema, karzhañ ur sal-sinema, skarzhañ ur sal-sinema, goullonderiñ ur sal-sinema, goulloiñ ur sal-sinema ; **b)** mont kuit eus ur sal-sinema ; [lu] *eine Stellung räumen,* dilezel (kuitaat) ur savlec'h, en em dennañ eus ur savlec'h ; *eine Stadt räumen,* digêriadegañ ; [kenw.] *(die Lager) räumen,* ober ur skub d'ar varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, ober ur skarzh d'ar varc'hadourezh.

Räumer g. (-s,-) : naetaer g., kempenner g., skarzher g., karzher g.

Raumersparnis b. (-,-se) : gounidegezh plas b., gounid plas g. ; *zwecks Raumersparnis,* evit gounit plas (lijor), evit kaout muioc'h a blas (a lijor).

Raumfähre b. (-,-n) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumfahrer g. (-s,-) : astraer g., astronaot g., kosmonaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g.

Raumfahrerin b. (-,-nen) : astraerez b., astronaotez b., kosmonaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.

Raumfahrt b. (-,-en) : **1.** beaj dre an egor b. ; **2.** sterdeerezh g., sterdeiñ g.

Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh egorel g.

Raumfahrtmedizin b. (-) : mezekniezh egorel b.

Raumfahrzeug n. (-s,-e) : egorlestr g.

Räumfahrzeug n. (-s,-e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumflug g. (-s,-flüge) : **1.** nij dre an egor g., nijadenn dre an egor b. ; **2.** sterdeerezh g., sterdeiñ g.

Raumflughafen g. (-s,-häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Raumflugkörper g. (-s,-) : egorijin g., ijinenn egor b. ; *bemannter Raumflugkörper,* egorlestr ur skipailh ennañ g. ; *unbemannter Raumflugkörper,* egorlestr diloman g., egorlestr skipailh ebet ennañ g.

Raumgehalt g. (-s,-e) : [merdead.] fard g.

Räumgerät n. (-s,-e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumgestaltung b. (-,-en) : afeson diabarzh g., terkadur diabarzh g., aveadur diabarzh g.

Raumgleiter g. (-s,-) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumgründe lies. : *aus Raumgründen,* abalamour d'an diouer a blas, abalamour d'an diouer a lijor, dre ziouer a blas, dre ziouer a lijor, en abeg d'ar mank a blas, en abeg d'ar mank a lijor, dre ma'z eo re enk.

Raumhafen g. (-s,-häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Rauminhalt g. (-s,-e) : egorad b., ec'honad g., diñsadur g. ; *der Flächeninhalt und der Rauminhalt sind Maße,* ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.

Raumkapsel b. (-,-n) : **1.** klozenn egor b. ; **2.** sonterez egor b.

Raumkrümmung b. (-,-en) : [mat.] krommder an egor g.

Raumkunst b. (-) : kinklerezh diabarzh g., kinklañ diabarzh g.

Raumkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn c'hwizh b.
Raumlehre b. (-) : mentoniezh b.
räumlich ag. : **1.** en egor, egorel ; *die räumliche Nähe,* an nester en egor g. ; *die räumliche Entfernung,* ar pellder en egor g. ; *in großer räumlicher Entfernung von etwas liegen,*
bezañ pell-mat diouzh udb ; **2.** a-fet ichoù, a-fet ligor ; *die räumlichen Gegebenheiten,* an ichoù arveradus g., al ligor arveradus g. ; *die räumliche Enge,* an diouer a blas g., an diouer a lijor g. ; *in räumlicher Enge,* kloz ha tenn, war enk, en enk ; **3.** teirment, a-vos, stereofonek.
Adv. : **1.** a-fet ichoù, a-fet ligor ; *räumlich beschränkt, räumlich eingeengt,* kloz ha tenn, war enk, en enk ; **2.** e teir ment, a-vos, e stereofoniezh ; *räumlich sehen,* gwelet a-vos, gwelet e teir ment ; *räumlich hören,* klevet e stereofoniezh.
Räumlichkeit b. (-,-en) : **1.** egorelezh b. ; **2.** [arz] donder g. ; **3.** sal b., savadur g. ; *die Räumlichkeiten des Bahnhofes,* savadurioù ar porzh-houarn (an ti-gar) lies.
Raummaß n. (-es,-e) : unanenn ec'honad b.
Raummessbild n. (-s,-er) : stereogramm g.
Raummeter n. (-s,-) : ster g., sterad g.
Raumordnung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.
Raumpflegerin b. (-,-nen) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b.
Räumpflug g. (-s,-pflüge) : tourter g.
Raumplanung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.
Raumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari g. ; *lichtes Raumprofil,* gobari ar skoilhoù g.
Raumschiff n. (-s,-e) : egorlestr g.
raumschots Adv. : [merdead.] *raumschots segeln,* bezañ larg-kaer ganti.
Raumsonde b. (-,-n) : sonterez egor b.
raumsparend ag. : koujourn, hag a gemer nebeut a blas.
Raumstation b. (-,-en) : savlec'h egor g.
Raumtransporter g. (-s,-) : egorvulzun b., bulzun-egor b.
Räumte b. (-,-n) : [merdead.] **1.** lark g. / donvor g. (Gregor), keinvor g., mor bras g., dour digor g., mor digor g., mor diaod g. ; **2.** strad ar vag g.
Raumton g. (-s) : [skingomz] stereofoniezh b.
Räumung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., diskarzh g., skarzherezh g., diskarzherezh g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadeg b., skub g., distalaj g., dilojadeg b., digarzh g., digarzhadeg b. ; *Räumung einer Stadt,* digêriadeg b., goulloadur ur gêr g., dilojadeg (emdennadeg) eus ur gêr b.
Räumungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] diferad dilojañ g., diferad argas b.
Räumungsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn dilojañ g., goulenn argas g.
Räumungsverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] gwerzh war zistaol (war ziskont) b., skub d'ar varc'hadourezh g., pilwerzh g., dibennwerzh b., taol balaenn g., difoar b., peurwerzh g.
Raumverschwendung b. (-,-en) : plas kollet g.
Raumverteilung b. (-,-en) : **1.** aozadur g., arenkadur g., trevnadur g., kenurzhiadur g. ; **2.** [luc'hskeudennerezh] sterniañ g., kouchañ g., kouchadur g.
Raumwahrnehmung b. (-,-en) : [bred.] merzerezh a-vos g.,
merzerezh e teir ment g.
Raumzeit b. (-) / **Raum-Zeit-Kontinuum** n. (-s) : egoramzer g., kendalc'heg egoramzerel b.
raumzeitlich ag. : egoramzerel ; *raumzeitliche Kontinuität,* kendalc'hegezh egoramzerel b.
raunen V.gw. ha V.k.e. (hat geraunt) : mouskomz, grozmolat, komz etre kuzh-ha-muz, kuzulikat, kuzuliañ, kuzuliat, hiboudiñ, komz dindan e vouezh.
Raunen n. (-s) : krozerezh g., kroz g., grozmol g., soroc'herezh g., bourbouterezh g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g. ; *allgemeines Raunen,* grozmol an holl g., kaoz b., teod ar vro g., teod an dud g. ; *leises Raunen,* mouskomz krozus b., chuchumuchu dirukel g., kuzulikerezh araous g., kuzulig diskombert g., kuzhmuz bigarre g., kuzuliadeg huernus b.
raunzen V.gw. (hat geraunzt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ ; **2.** ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, grignouzat, tagnouzal, chaokat e bater, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat, gwigourat.
Raupe b. (-,-n) : **1.** [loenn.] biskoul str., biskoulenn b. [*liester* biskoulenned, biskoul], preñv-blevek g., chasplouz str., pelouzenn b. [*liester* pelouzed] ; *Raupen ablesen,* diviskoulañ ; *von Raupen befallen sein,* biskoulañ ; *die Raupen fressen die Bäume kahl,* ar biskoul a zebr holl zelioù ar gwez, delienn ebet ne chom er gwez war-lerc'h ar biskoul, holl zelioù ar gwez a vez debret gant ar biskoul pizh ha kempenn, lipet e vez holl zelioù ar gwez gant ar biskoul, skubet e vez holl-razh delioù ar gwez gant ar biskoul ; *Raupen des großen Kohlweißlings,* preñved-kaol lies., mazarined lies. ; **2.** [tekn., kirri] biskoulenn b. [*liester* biskoulennoù], raou b. ; **3.** tourter g. ; **4.** P. *Raupen im Kopf haben,* kaout kranked bihan en e benn, bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, direzoniñ, bezañ laban, bezañ toull e vurutell, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ un tammig droch, bezañ bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, kaout ul lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ laosket an hanter eus e vrenn

gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, mont e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

raupen V.k.e. (hat geraupt) : diviskoulañ.

Raupenablesen n. (-s) : diviskoulañ g.

Raupenband n. (-s,-bänder) : [tekn., kirri] biskoulenn b., raou b.

Raupenfahrzeug n. (-s,-e) : [tekn.] mekanik war viskoulennoù g., karr-biskoulenn g., mekanik war raouier g.,

Raupenfrass g. (-es) : gaou (droug g., gwast g., gwall g., noaz g.) degaset gant ar biskoul g.

Raupenkette b. (-,-n) : [tekn., kirri] biskoulenn b., raou b.

Raupenschlepper g. (-s,-) : [tekn.] stlejer-biskoulenn b., stlejer war viskoulennoù g., stlejer war raouier g.

raupig ag. : leun a viskoul, biskoulet.

Rauputz g. (-es) : [tisav.] indu g., fuilh g., gwisk g., chek g., chekadur g., chik g., chikadur g.

Raureif g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklas g. ; *Raureif hervorrufend,* revus.

raus *sellit ouzh* **heraus** *pe* **hinaus** ; *raus !* er-maez !

Rausch g. (-es, Räusche) : **1.** mezvidigezh b., mezverezh g., mezvadur g., P. chupennad b., korfad g., picherad g., pintad g., pifad g., tortad g., revriad g., sac'had g., senklennad b., tontonnad g., toullad g., troñsad g. ; P. *sich einen Rausch antrinken (zulegen),* kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, pakañ unan, ober pant, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur c'horfad, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh ; *einen Rausch haben,* bezañ mezv (drev, tommet d'an-unan, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, savet e vanne d'e benn, tomm d'an-unan, tommet d'e fri), bezañ mezvet, bezañ trenk e doull, bezañ tomm en e ziabarzh, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ re garg e garg, bezañ evet d'an-unan, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ ur sac'had (un tognad) gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh ; *seinen Rausch ausschlafen,* mougañ e win, uzañ e win, kousket war e win, euvriñ e gofad, kousket war re vras kofad, tremen e win, koll e win ; **2.** [dre skeud.] trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., lusk g., mezvadur g., treflamm g., follezh b. ; *Freudenrausch,* joa diroll b., hast diroll g.

Räuschchen n. (-s,-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g. ; *ein Räuschchen haben,* bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, abafet), bezañ drev, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan bezañ tommedik d'an-unan.

rauschen V.gw. hat gerauscht (trouz) / ist irgendwohin gerauscht (fiñv gant trouz) : **1.** hiboudiñ, bourboutal, bourouañ, bouboual, gourgouilhat, moustrouzal, trouzkrozal, sourral, seniñ, trouzal, ragachat ; *der Bach rauscht in der Ferne,* seniñ a ra ar richer er pellder, ragachat a ra ar richer er pellder, kanañ a ra ar richer er pellder, hiboudiñ a ra ar richer er pellder ; **2.** *der Wind rauscht,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, fraoñval) a ra an avel ; *die Wipfel rauschen im Wind,* klevet e vez an avel o sourral e laez ar gwez.

Rauschen n. (-s) : **1.** soroc'h g., sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., hiboud g., tarav g., moustrouz g., boubou b., boubouenn b., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., mouskan g., moustrouz g., ragach g., ragacherezh g., richan g. ; *das Rauschen des Windes,* mouezh an avel b., ar rugenn b. ; *das Rauschen des Laubes im Wind,* sarac'h an delioù g., ragach an delioù g. ; *das Rauschen des Wassers,* mouezh an dour b., hiboud an dour g., kan an dour g., fistilh an dour g., mouskan an dour g., ragach an dour g., richan an dour g. ; *das Rauschen des Wassers schwillt an,* kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwezañ a ra hiboud ar richer, foeñviñ a ra hiboud ar richer, kreñvaat a ra kan ar richer (mouskan ar richer) ; **2.** [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., adtrouzioù lies., mordrouz g., grizien str.

rauschend ag. : pompadus, pompus, tonius, a-stroñs, rouflus.

rauschfrei ag. : [skingomz] direbech e son, hep tamm trouz foñs ebet, kuit a wrac'hadoù, hep adtrouzioù, hep mordrouz, hep grizien.

Rauschgift n. (-s,-e) : dramm g., struj g./str., baduzenn b.

Rauschgifthandel g. (-s) : narkotrafikerezh g., trafikerezh drammoù g. ; *Drehscheibe des Rauschgifthandels,* kroashent an dramm g., kroashent an narkotrafikerezh g., klom treizhid an narkotrafikerezh g., leurenn-dro an dramm b., leurenn-dro an narkotrafikerezh b.

Rauschgifthändler g. (-s,-) : narkotrafiker g., trafiker drammoù g.

Rauschgiftmittel n. (-s,-) : dramm g., struj g./lies., baduzenn b.

Rauschgiftsucht b. (-) : drammestoue g., drammidigezh b., sujidigezh d'an dramm b., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., hoal an dramm g., kaezhiadezh b., drammboemenn b., youl didrec'hus da gemer dramm b.

rauschgiftsüchtig ag. : sujet d'an dramm, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant an drammgaezhiadezh (gant an drammboemenn), dalc'het gant an dramm, drammestoueat.
Rauschgiftsüchtige(r) ag.k. g./b. : drammiad g., drammiadez b., drammed g., drammedez b., drammgaezhiad g., drammgaezhiadez b., kaezhiad g., kaezhiadez b., drammestouead g., drammestoueadez b.
Rauschgold n. (-s) : alaouraj g., alaourajoù lies.
Rauschgras n. (-es,-gräser) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.
rauschhaft ag. : mezevellus, mezvus, badaouus.
Rauschmittel n. (-s,-) : dramm g., struj g./str., baduzenn b.
Rauschsilber n. (-s) : arc'hantadurioù lies., arc'hantadurajoù lies.
rausekeln V.k.e. (hat rausgeekelt) : *jemanden rausekeln,* doñjeriñ u.b. evit dezhañ mont kuit, tasoniñ u.b. evit dezhañ mont kuit, heugiñ u.b. evit dezhañ mont kuit.
rausfliegen V.gw. (flog raus / ist rausgeflogen) : bezañ skarzhet, bezañ stlapet er-maez, bezañ bannet er-maez, bezañ strinket er-maez, bezañ taolet er-maez, bezañ talmet er-maez, bezañ stropet er-maez, bezañ batalmet er-maez.
rauskriegen V.k.e. (hat rausgekriegt) : **1.** dont a-benn da dennañ er-maez ; *die Schimmelflecke kriegt man nicht mehr raus,* ar brondu ne zeu ket er-maez ken ; **2.** bezañ dleet d'an-unan, kaout da douch ; **3.** [dre skeud.] dizoleiñ, dirouestlañ ; *ein Geheimnis rauskriegen,* dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin.
räuspern V.em. : **sich räuspern** (hat sich (t-rt) geräuspert) : ober ur skarzh d'e gorzailhenn, ober un diskarg d'e gorzailhenn, toc'hellañ, strogeal, pasaat da garzhañ e c'houzoug, pasaat da skarzhañ e c'houzoug, riboulat e c'houzoug, kravat (kravañ) e c'hourlañchenn, skarzhañ e c'hourlañchenn, riboulat e gorzailhenn, sklaeraat e vouezh, distankañ e c'hourlañchenn, distoc'hañ e c'hourlañchenn.
Räuspern n. (-s) : paz-gouzoug g. ; *starkes Räuspern,* paz kleuz g.
rausschmeißen V.k.e. (schmiss raus / hat rausgeschmissen) : bannañ er-maez, strinkat er-maez, teurel er-maez, stlepel er-maez, talmañ er-maez, batalmañ er-maez, strinkañ er-maez, stropañ er-maez ; *jemanden rausschmeißen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., didreuzaouiañ u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *der wird rausgeschmissen !* hennezh a yelo er-maez !
Rausschmeißer g. (-s,-) : P. riñser g., skarzher g.
Rausschmeißerin b. (-,-nen) : P. riñserez b., skarzherez b.
Rausschmiss g. (-es,-e) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., argasadenn b., ermaezhidigezh b.
Raute b. (-,-n) : **1.** [mat.] lankell b., romb g. ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren,* al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniel, lunioù mentoniel eo al lankell hag an tric'horn ; **2.** [diamant] talbennig g. ; **3.** [louza.] louzaouenn-ar-ruz b.
rautenförmig ag. : lankellek, rombek, a-stumm gant ur romb, stummet evel ur romb, a-stumm gant ul lankell, stummet evel ul lankell, e doare ur romb, e doare romboù, beskellgarrezek ; *der Diamant wird rautenförmig geschliffen,* an diamant a vez benet d'ober talbennigoù dezhañ.
Rautengewächs n. (-es,-e) : [louza.] ruzeg g.
Rauzeit b. (-,-n) : [loen.] here g.
Ravioli lies. : [kegin.] ravioli str.
Raygras n. (-es) : [louza.] geot saoz str. ; *französisches Raygras,* chapeled-ar-vamm-gozh g., chapeledoù lies., onkl g., geot melloù str., geot mellek str. ; *italienisches Raygras,* geot Italia str. ; *getrocknetes italienisches Raygras,* foenn geot Italia g.
Raz n. : *die Pointe du Raz,* Beg ar Raz g. ; *Spitzname des Meeres vor der Pointe du Raz,* bered ar wazed b.
Razzia b. (-, Razzien) : rastelladeg b., skrap g., skrapadeg b., skrapellati g., preizhadeg b., razia g. ; *eine Razzia machen,* skrapadegañ, rastellat, [polis] ober un diskenn ; *Razzia des Wintervelodroms,* skrapadeg ar Vel' d'Hiv b., rastelladeg ar Vel' d'Hiv b.
Reagens n. (-, Reagensien) **/ Reagenz** n. (-es, Reagenzien) : [kimiezh] kediuzenn b.
Reagenzglas n. (-es,-gläser) : [kimiezh] amprouetez b.
Reagenzpapier n. (-s,-e) : [kimiezh] paper kediedik g.
reagieren V.gw. (hat reagiert) : **1.** ersaviñ, respont ; *auf etwas (t-rt) reagieren,* ersaviñ ouzh udb, respont d'udb ; **2.** enebiñ ouzh, kilenebiñ ouzh, dihuniñ, arbenniñ ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, kilstourm ouzh ; **3.** [fizik, kimiezh] dazgwerediñ ; *auf etwas (t-rt) reagieren,* dazgwerediñ ouzh udb. ; *explosionsartig reagieren,* bloskañ, tarzhañ ; *rot reagieren,* treiñ da ruz ; **4.** *auf etwas (t-rt) reagieren,* bezañ santidik ouzh udb ; [mezeg.] *auf etwas (t-rt) überempfindlich reagieren,* bezañ allergek ouzh udb.
Reaktanz b. (-) : [bred.] adharzded b.
Reaktion b. (-,-en) : **1.** ersav g., respont g., dilamm g., dastaol g. ; *Reaktion auf etwas (t-rt),* ersav ouzh udb g., dastaol ouzh udb, respont d'udb ; *als Reaktion auf etwas (t-rt),* en dastaol ouzh udb, evel respont d'udb ; *die Reaktion der Börse,* ersav ar Yalc'h g. ; **2.** [polit.] enebemsav g., kilstourm g., kilstourmad g., enepluskad g., kilenebiezh b. ; **3.** [fizik, kimiezh] dazgwered g. ; **4.** [mezeg.] erwezh g., erwezhiad g.
Reaktionär g. (-s,-e) : kilstourmer g., sacher-a-dreñv g., kileneber g., tremenedelour g. ; *das ist ein verbohrter Reaktionär,* n'eus ket gwennoc'h egetañ.
reaktionär ag. : warlerc'hius, kilstourmer, kilstourmus, kilstourmel, kilenebus, argilus.
Reaktionärin b. (-,-nen) : kilstourmerez b., sacherez-a-dreñv b., kileneberez b., tremenedelourez b.
Reaktionsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre zazloc'h g.
Reaktionsbereitschaft b. (-) **/ Reaktionsfähigkeit** b. (-,-en) : ersavusted b., gouestoni da respont b., gouestoni da ersaviñ b.

reaktionsschnell ag. : hag a ersav diouzhtu, hag a respont diouzhtu, prim da ersaviñ, prim da respont.
reaktionsträge ag. : gorrek da ersaviñ, gorrek da respont.
Reaktionszeit b. (-,-en) : prantad ersav g.
reaktiv ag. : **1.** ersavus ; **2.** [fizik] dazgweredus ; **3.** [kimiezh] kediedik.
reaktivieren V.k.e. (hat reaktiviert) : **1.** adreiñ herr da, adlañsañ, adluskañ ; **2.** [bev.] azniñvañ ; **3.** [lu] gervel endro d'an arme.
Reaktivität b. (-,-en) : **1.** ersavusted b., gouestoni da ersaviñ b., gouestoni da respont b. ; **2.** [kimiezh] dazgweredusted b.
Reaktor g. (-s,-en) : [fizik, kimiezh] ; reaktor g., dazgwrereder g. ; *Kernreaktor,* dazgwrereder derc'hanel g., reaktor nukleel g.
Reaktorblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h ar reaktor g., bloc'h an dazgwrereder g.
Reaktordruckbehälter g. (-s,-) / **Reaktorkessel** g. (-s,-) : [nukl.] botenn ar reaktor b., botenn an dazgwrereder b., burezher g.
Reaktorkern g. (-s,-e) : [nukl.] kalonenn ar reaktor b., kalonenn an dazgwrereder b.
Reaktorkühlmittel n. (-s,-) : [nukl.] heverenn yenañ b.
Reaktorperiode b. (-,-n) : [nukl.] trovezh ur reaktor b., trovezh un dazgwrereder b.
Reaktortyp g. (-s,-en) : [nukl.] doare ar reaktor g., rizh dazgwrereder g.
real ag. : **1.** gwirion, gwirvoudel, gwirvoudek, gwerc'hel, gwerc'hek, beziat ; *reale Freiheit,* frankiz werc'hek b. ; **2.** gwerc'hel, trael ; **3.** [armerzh] gwerc'hel.
Adv. : [armerzh] ent gwerc'hel, diouzh e werzh gwerc'hel.
Real g. (-s,-es) : [arc'hant] real g. [*liester* realioù, realed] ; *Tabak für drei Real,* tri realad butun.
Realaustauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] termen an eskemm g.
Realdefinition b. (-en) : termenadur trael g.
Realeinkommen n. (-s) : korvoder gwerc'hel g., gopr gwerc'hel g.
Realersatz g. (-es) : [Bro-Suis] digoll gant traezoù g., dic'haou e traezoù g.
Realgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise modern g.
Realien lies. : **1.** traoù fetis lies., fedoù lies., beziadoù lies. ; **2.** [skol-veur] skiantoù pleustrek ha naturel lies. ; **3.** [lenn.] lennegezh diazez b., skridoù orin lies. ; **4.** [troidigezhioù] realia lies. ; **5.** [arz] artefaktoù lies.
Realienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Realinjurien lies. : [gwir] feulster korfel g., gaou ouzh an interinded korfel g.
Realisation b. (-,-en) : **1.** sevenidigezh b., kefleuniadur g., gwerc'heladur g. ; **2.** [film, skinwel] kenwerc'hañ, seveniñ g.
realisierbar ag. : sevenadus, diraezus, greadus, hag a c'hall bezañ graet ; *schwer realisierbar,* difret.
Realisierbarkeit b. (-) : sevenadusted b., diraezusted b., greadusted b.
realisieren V.k.e. (hat realisiert) : **1.** kas da benn, kas da vat, kas da wir, degas da wir, lakaat klok, seveniñ, pengenniñ, kefleuniañ, gwerc'helaat ; *realisiert werden,* bezañ sevenet, mont da benn ; **2.** [arc'hant.] arc'hantiñ, liñvelañ ; **3.** *etwas realisieren,* emskiantañ udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb, emouezañ ouzh udb, merzhout udb, meizañ udb.
V.em. : *sich realisieren* (hat sich (t-rt) realisiert) : mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir.
Realisierung b. (-,-en) : sevenidigezh b., seveniñ g., kefleuniadur g., kefleuniañ g., gwerc'heladur g., gwerc'helaat g.
Realismus g. (-) : **1.** [preder.] realouriezh b., gwerc'helouriezh b., gwirvoudelezh b., beziadelouriezh b. ; *ontologischer Realismus,* beziadelouriezh voudoniel b. ; *kritischer Realismus,* beziadelouriezh dezvarnek b. ; *naiver Realismus,* beziadelouriezh eeunik b. ; *Universalien-Realismus,* beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b. ; **2.** [arz] realouriezh b., gwerc'hegezh b., gwirliverezh g. ; *sozialistischer Realismus,* gwerc'hegezh sokialour b., realouriezh sokialour b. ; **3.** [polit.] beziadegezh b. ; **4.** [kelenn, istor] modernouriezh b.
Realist g. (-en,-en) : realour g., gwerc'helour g., gwirvouder g., beziadelour g.
Realistin b. (-,-nen) : realourez b., gwerc'helourez b., gwirvouderez b., beziadelourez b.
realistisch ag. : gwerc'hek, gwirvoudek, beziadek, hag a zalc'h kont eus ar gwirvoud, gwerc'helour, realour, beziadelour ; *eine realistische Schilderung,* un taolennadur gwerc'hek g., un taolennadur beziadek g., un taolennadur hag a glot gant ar beziadoù g. ; *ein realistischer Mensch,* ur beziadelour g., un den a wel an traoù evel m'emaint g. ; *ein realistisches Drama,* un drama realour g.
Realität b. (-,-en) : **1.** gwirvoud g., gwirvoudenn b., beziadoù lies. ; *die Realität sieht nicht so aus,* kement-se ne glot ket gant ar beziadoù ; *Realität werden,* mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir ; **2.** [preder.] gwerc'helezh b., traelezh b., beziadelezh b., gwirvoudelezh b. ; *bestehende Realität,* gwerc'helezh veziat b. ; *soziale Realität,* gwerc'helezh kevredadel b. ; *mathematische Realität,* gwerc'helezh jedoniel b. ; *virtuelle Realität,* darvan traelezh g.
Realitäten lies. : **1.** fedoù lies., beziadoù lies. ; **2.** [Bro-Aostria] madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., douaroù-font (Gregor) lies.
Realitätenhändler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kourater tiez g., kourater madoù diloc'h g.
Realitätsprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an dra b., pennaenn ar beziad b.
Realitätssinn g. (-s) : beziadegezh b., skiant ar beziadoù b.
realiter Adv. : e gwirionez.
Realkanzlei b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kouraterezh tiez b.
Realkredit g. (-s,-e) : [arc'hant] kred font g., kred gladel g.
Reallexikon n. (-s,-lexika) : hollodeziadur pleustrek g.
Realo g. (-s,-s) : [polit.] beziadelour g.
Reallohn g. (-s,-löhne) : gopr gwerc'hel g.
Realplayer® g. (-s) : Realplayer® g.

Realpolitik b. (-) : [polit., istor] realpolitik g., politikerezh beziadek g.
Realpolitiker g. (-s,-) : [polit.] beziadelour g.
Realpolitikerin b. (-,-nen) : [polit.] beziadelourez b.
Realschule b. (-,-n) : [skol] skolaj modern g., skolaj micherel g.
Realschüler g. (-s,-) : [skol] skolajiad g.
Realschülerin b. (-,-nen) : [skol] skolajiadez b.
Realsprache b. (-,-n) : yezh wirvoudel b., yezh werc'hel b., yezh ar bobl b., teodyezh b., yezh ar vro b.
Realsteuer b. (-,-n) : tell war ar font b., tell war ar glad b.
Realtemperatur b. (-,-en) : gwrez werc'hel b.
Realwörterbuch g. (-s,-bücher) : hollodeziadur g.
Reanimation b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.
reanimieren V.k.e. (hat reanimiert) : **1.** [mezeg.] defraouiñ, advevaat ; **2.** advuhezekaat, advevañ, dasorc'hiñ, reiñ lañs en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel.
Reanimierung b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.
Rebacker g. (-s,-äcker) : gwinieg b.
Rebbau g. (-s) : [Bro-Suis] gwinierezh g.
Rebber g. (-s,-) : diroñjerez b., dic'hreunierez b., riferez b.
Rebe b. (-,-n) : [louza.] gwini str., gwiniez b., gwinienn b., rezinenn b. ; *mit Pfählen gestützte Reben,* gwini skeuliet str.
Rebek n. (-s) : [sonerezh] rebed g. ; *Rebek spielen,* rebediñ, rebetal.
Rebell g. (-en,-en) : emsaver g., emsavad g., desfailh g., kabaduilher g., kabaler g., harzer g., dispac'her g., emzispac'her g., rebarbour g., darsavad g., rebell g.
rebellieren V.gw. (hat rebelliert) : **1.** en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, bezañ desfailh, kabaduilhañ, kilverziñ, kilbenniñ, disujañ, rebellañ ; **2.** [dre astenn.] rebarbiñ, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ, karnañ ; *gegen jemanden rebellieren,* mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b.
rebellierend ag. : desfailh, emsavet, darsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebarbour, rebell ; *die rebellierenden Studenten,* ar studierien gabaduilher lies., an emsavidi e-touez ar studierien lies., ar studierien emsaverien lies., ar studierien rebarbourien lies., ar studierien desfailh lies., ar studierien emsavet lies.
Rebellin b. (-,-nen) : emsaverez b., emsavadez b., desfailhez b., harzerez b., kabaduilherez b., kabalerez b., dispac'herez b., emzispac'herez b., rebarbourez b., rebellez b.
Rebellion b. (-,-en) : **1.** emsavadenn b., emsavadeg b., emsav g., emsaverezh g., harzerezh g., kabaduilh b., taol-strap g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., kilverzadeg b., arvelladeg b., rebarb g., rebelled b. ; **2.** disujidigezh b.
rebellisch ag. : amjestr, amsent, disuj, treuz, dizouj, kivioul, hek, rekin, arveller, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebarbour g., rebell ; *manche von ihnen sind rebellisch,* darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *rebellisch werden,* rebarbiñ, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ.
Rebenberg g. (-s,-e) : gwinieg b.
Rebenblut n. (-s) : *das Rebenblut,* [dre skeud. : ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g.,Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.
Rebendolde b. (-,-n) : [louza. *Oenanthe crocata*] *giftige Rebendolde,* pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b.
Rebengelände n. (-s,-) : tachenn rezin b., tachenn wini b., tachenn winiegoù b.
Rebengeländer n. (-s,-) : treilhenn b., treilh b.
Rebenholz n. (-es,-hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.
Rebenholzasche b. (-) : ludu gwini g.
Rebenhügel g. (-s,-) : gwinieg b.
Rebenlaub n. (-s) : barr gwini g.
Rebenmesser n. (-s,-) : gwigned b., strepig g.
Rebenpfahl g. (-s,-pfähle) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *mit einem Rebenpfahl versehen,* paluc'hat, peisellat.
rebenreich ag. : gwiniek.
Rebensaft g. (-s) : *der Rebensaft,* [ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g.,Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.
Rebenschädling g. (-s,-e) : [loen.] c'hwen-gwini str.
Rebholz n. (-es,-hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.
Rebholzasche b. (-) : ludu gwini g.
Rebhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar c'hris b. [*liester* klujiri gris] ; *junges Rebhuhn,* klujar vihan b. ; *ein Volk Rebhühner, eine Kette Rebhühner,* ur vandenn glujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g. ; *Rebhühner gibt es hier die Menge,* dre amañ e kaver klujiri a-vandennadoù, ar c'hlujiri a fonn dre amañ ; *Rebhühner aufstöbern,* dibradañ klujiri.
Rebhuhn-Coulis n. (-) : [kegin.] chugon klujar g.
Rebhühnerfleisch n. (-es) : kig klujiri g.
Reblaus b. (-,-läuse) : [loen.] c'hwen-gwin str.
Rebler g. (-s,-) : diroñjerez b., dic'hreunierez b., riferez b.
Rebpfahl g. (-s,-pfähle) : : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *mit einem Rebpfahl versehen,* paluc'hat, peisellat.
Rebsorte b. (-,-n) : gouennad wini b.
Rebstecken g. (-s,-) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b.
Rebstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwinienn b., skod-gwini g., rezinenn b., bod-gwini g., kef-gwini g., kef gwinienn g.
Rebus g./n. (-,-se) : rebuz g., divunadenn b., divunetezenn b.
Rechaud g./n. (-s,-s) : [kegin.] tommerez b.
Rechen[1] g. (-s,-) : **1.** rastell b. [*liester* restell, rastilli] ; *ein Rechen voll Blätter,* ur rastellad delioù b. ; *weitzinkiger Rechen,* skrebeilh g. ; *Laub mit dem Rechen zusammenkehren,* dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *einen Strohhaufen mit einem Rechen glatt streichen,* kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz ; **2.** [kasino] rozell b.
Rechen[2] n. (-) : rastellerezh g.
rechen V.k.e. (hat gerecht) : rastellat, rastellat war an douar, rastellat an douar ; *sorgfältig gerecht,* kribet-pizh.

Rechenarbeiter g. (-s,-) : rasteller g.
Rechenart b. (-,-en) : [mat.] oberiadenn b.
Rechenaufgabe b. (-,-n) : [mat.] poelladenn jedoniezh b., jedadenn b.
Rechenbrett n. (-s,-er) : boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b.
Rechenbuch n. (-s,-bücher) : [mat.] levr jedoniezh g.
Recheneinheit b. (-,-en) : [stlenn.] unvez jediñ b., unvez riñvañ b.
Rechenexempel n. (-s,-) : [mat.] poelladenn jedoniezh b.
Rechenfehler g. (-s,-) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht,* kavet em eus meskont.
Rechengerät n. (-s,-e) : jederez b., riñverez b.
Rechenholz n. (-es,-hölzer) : [Bro-Aostria] tailhenn b.
Rechenknecht g. (-s,-e) : **1.** urzhiataer g., korrgewerier g. ; **2.** [den, kozh] jeder g.
Rechenkunst b. (-) : niveroniezh dre benn b., niveroniezh anskriv b.
Rechenkünstler g. (-s,-) : mailh war ar jediñ dre benn g., ki war ar jediñ anskriv g.
Rechenkünstlerin b. (-,-nen) : mailh war ar jediñ dre benn g.
Rechenleistung b. (-,-en) : [stlenn.] barregezh keweriañ b., barregezh tretañ b.
Rechenmaschine b. (-,-n) : **1.** jederez b., riñverez b. ; *elektronische Rechenmaschine,* jederez elektronek b., riñverez elektronek b. ; **2.** boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b.
Rechenoperation b. (-,-en) : [mat.] jedadenn b., jedadur g., oberiadenn b., oberiadur g.
Rechenpfennig g. (-s,-e) : jedouer g., jedaouer g.
Rechenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] programm jediñ g., goulev riñvañ g.
Rechenschaft b. (-) : rentañ-kont g. ; *Rechenschaft über etwas ablegen,* rentañ kont eus udb, daskor kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *jemanden zur Rechenschaft ziehen,* goulenn un displeg diwar e emzalc'h ouzh u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn ouzh u.b., goulenn e zigarez digant u.b., goulenn an abalamour eus e emzalc'h ouzh u.b.
Rechenschaftsbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont g., danevell embregvezh b. ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen,* rentañ kont eus e vererezh.
Rechenschaftslegung b. (-,-en) : reizhabegañ g., rentañ-kont g.
Rechenschieber g. (-s,-) : reolenn-jediñ b., reolenn riñvañ b.
Rechenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor elektronek b./g.
Rechenstab g. (-s,-stäbe) : reolenn-jediñ b., reolenn riñvañ b.
Rechenstift g. (-s,-e) : kreion sklentenn g.
Rechentabelle b. (-,-n) : barem g.
Rechentafel b. (-,-n) : **1.** tablezenn b., sklentenn b. ; **2.** [mat.] taolenn jediñ b., taolenn liesaat b., taolenn lieskementiñ b.
Rechenunterricht g. (-s) : kentelioù jediñ lies.
Rechenwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez niveroniel ha mezoniel b.
Rechenzentrum n. (-s,-zentrum) : kreizenn riñverezh b., kreizenn roadennoù b., kreizenn stlennadoù b.
Recherche b. (-,-n) : imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enserch g.
recherchieren V.k.e. (hat recherchiert) : igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask, enserch.
rechnen V.k.e. (hat gerechnet) : **1.** jediñ, riñvañ, teuler d'ar jed, kontañ, niveriñ, jedadenniñ, ober ur jedadenn, komputiñ, kompodiñ ; *rechnen können,* bezañ barrek war ar jediñ, gouzout jediñ, gouzout niveriñ ; *im Kopf rechnen,* kontañ dre benn ; *alles in allem gerechnet,* diouzh ar jed, a-benn fin ar gont, en holl, an eil dre egile, well-wazh, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, pa vez dalc'het kont eus (sellet mat ouzh) pep tra, pa vez lakaet pep tra e-barzh, pa vez lakaet pep tra e penn-kont ; *eins ins (fürs) andere gerechnet,* an eil e-ser egile, an eil dre egile, an eil da gas egile, well-wazh, diouzh ar jed ; *nach Dollars gerechnet,* e dollaroù, e dollared, pa'z eer dre zollaroù, pa vez lakaet e dollaroù ; *nach Fässern rechnen,* barrikennata ; *ich rechne immer noch in Francs,* mont a ran c'hoazh dre lur, mont a ran c'hoazh dre lurioù ; *hoch gerechnet (gut gerechnet),* d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn ; *von heute an gerechnet,* diwar (adalek, azalek, a-benn, adal) hiziv ; *grob rechnen, ungefähr rechnen,* braskontañ, brasjediñ, skeiñ damdost, brizhkontañ.
2. ober, lakaat e-touez, kontañ ... bezañ, kemer evit ; *jemanden zu den Persönlichkeiten rechnen,* ober ur penn-bras (un tarin) gant u.b., lakaat u.b. e-touez ar pennoù-bras, kontañ u.b. bezañ eus ar pennoù-bras, kemer u.b. evit ur penn-bras ; *ich rechne ihn zu meinen Freunden,* lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned ; *ich rechne es mir zur Ehre,* enoret-bras on gant kement-se, un enor bras eo evidon.
V.gw. (hat gerechnet) : [dre skeud.] **1.** *auf etwas (t-rt) rechnen,* fiziout en (war) udb, kaout (magañ, lakaat) fiziañs en udb, kontañ war udb, krediñ d'udb ; *ich hatte auf eine entsprechende Gegenleistung Ihrerseits gerechnet,* fiziañs em boa ennoc'h da ober ar memes tra evidon ; *auf jemanden rechnen,* kontañ war u.b., fiziout war u.b., ober font war u.b. ; *du kannst auf mich rechnen,* bez e c'hallez kaout fiziañs ennon (kontañ warnon, fiziout warnon), gra font warnon ; *er rechnete darauf, ihn zu sehen,* en gortoz a welet anezhañ e oa, kontañ a rae gwelet anezhañ ; **2.** *mit etwas rechnen,* **a)** bezañ e-sell eus udb, bezañ e-sell e c'hoarvezfe udb, gortoz udb, gedal udb, bezañ en engortoz a udb, bezañ e ged eus udb, bezañ war-c'hed eus udb ; **b)** ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; **c)** diawelet udb, rakwelet udb, sellet udb a-bell, goanagiñ udb, ragevezhiañ udb, diouganañ udb, douetiñ udb ; *damit hatte ich gerechnet,* m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se ; *mit so etwas hatte ich gar nicht gerechnet,* ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-

se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *mit einem so guten Empfang hatte ich nicht gerechnet,* n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; *ich hatte mit deinem heutigen Besuch gar nicht gerechnet,* ne oan ket e sell ac'hanout hiziv ; *ich hatte irrtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet,* bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt,* bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; **3.** *mit dem Pfennig rechnen,* bezañ tost (derc'hel mat) d'e wenneien, damantiñ d'e arc'hant (d'e zispignoù), bezañ amsellus, na stagañ e chas diwar-goust silzig, bezañ sellus (tostik-tost, pizhik) / bindedañ (Gregor).

Rechnen n. (-s) : riñverezh g., jederezh g., jed g., konterezh g., kont b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen,* ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *das Rechnen schlecht beherrschen,* bezañ kleiz da jediñ ; *numerisches Rechnen,* jederezh niverel g., riñverezh niverel g.

Rechner g. (-s,-) : **1.** jeder g., jedour g., riñver g., niverour g., niverer g. ; *er ist ein kühler Rechner,* ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an itrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; **2.** [stlenn.] urzhiataer g. ; **3.** [tekn.] jederez b., riñverez b., nivererez b. ; **4.** jederez-c'hodell b., jederez-chakod b., jederezig b. ; **5.** rasteller g. ; *Heurechner,* rasteller foenn g.

Rechnerei b. (-,-en) : [gwashaus] jediñ g. ; *kleinliche Rechnerei, komplizierte Rechnerei,* kontoù miliner lies.

rechnerisch ag. : hag a sell ouzh ar jediñ, jedoniel, jederezhel ; [mat.] *rechnerisches Mittel,* keitad jedoniel g. Adv. : dre jediñ.

Rechnernetz n. (-es,-e) : [stlenn.] rouedad stlennegezh b. ; *Computer miteinander in einem Rechnernetz verbinden,* keneren (kevreañ) urzhiataerioù dre ur rouedad.

rechnerunterstützt ag. : ameilet dre urzhiataer, gant harp un urzhiataer ; *rechnerunterstützte Konstruktion,* danzen ameilet dre urzhiataer g., ergrafañ ameilet dre urzhiataer g.

Rechnung b. (-,-en) : **1.** kont b., fakturenn b., notenn b., lizher-dle g., [dre fent] krazadenn b. ; *genaue Rechnung,* kont difazi b., kont reizh b., kont rik b., kont eeun b. ; *laufende Rechnung,* kont red b. ; *die Rechnung, bitte !* an notenn, mar plij ! grit ho kont, mar plij ! pegement e vo, mar plij ? pegement eo ar gont, mar plij ? degasit ar grazadenn, mar plij ! ; *eine Rechnung ausstellen, eine Rechnung aufstellen,* sevel ur fakturenn, fakturenniñ, ober e gont, ober ar gont, sevel an notenn ; *eine gesalzene Rechnung,* ur fakturenn hag a goust pikez, un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; *detaillierte Rechnung,* fakturenn pizh dre ar munud b., kont pervezh b. ; *mit der Rechnung stimmt etwas nicht,* brouilhes a zo er gont, un dra bennak ne glot ket mat er fakturenn, ur fazi bennak a zo gant ar fakturenn, n'eo ket reizh ar gont, n'eo ket ar gont just ; *die Rechnung stimmt,* reizh eo ar gont, ar gont just eo, mat eo ar gont, eeun eo ar gont ; *eine Rechnung abschließen,* klozañ ur gont ; [mat.] *die Rechnung geht glatt auf,* rik eo ar gont ; *eine Rechnung begleichen, eine Rechnung bezahlen,* paeañ ul lizher-dle (ur fakturenn, un notenn), akuitañ ul lizher-dle ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt, ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt,* deoc'h-c'hwi eo em eus graet ar paeamant ; *ich bezahle ausnahmslos und pünktlich alle meine Rechnungen,* n'on ket paotr da azezañ war va botoù, paeañ a ran pep tra war va lerc'h ; *schreiben Sie es auf meine Rechnung, setzen Sie es auf meine Rechnung,* lakait kement-se war va c'hont, lezit kement-se war va c'hont, se 'zo da lakaat war va c'hont, kement-se a chom em c'harg ; **2.** jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., kont b., konterezh g. ; *genaue Rechnung,* jederezh dre vunudoù g. ; **3.** [tr-l] *über etwas (t-rt) Rechnung ablegen*, rentañ kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *er kommt dabei auf seine Rechnung,* servijet e vo diwar e goust, gwalc'het e vo gant kement-se, kement-se a vasto d'e c'hoant, roet e vo e c'hoant dezhañ, pep tra diouzh e c'hoant en do, kavout a ray e gont ; *auf (für) eigene Rechnung,* evitañ e-unan, war e gont ; *das passt dir wohl nicht in die Rechnung,* kement-se ne ra ket da jeu 'vat, n'ez poa ket gortozet un dra a seurt-se, ne oas ket e-sell (e ged) eus kement-se, ne oas ket e gortoz kement-se, souezhet out o welet kement-se ; *er hat bei ihm eine Rechnung offen, er hat bei ihm eine Rechnung stehen,* dleoù en deus war ar c'hoch en e di, war goch emañ en e di, en e zle emañ, dleour dezhañ eo ; *einer Sache (t-d-b) Rechnung tragen, etwas in Rechnung ziehen,* delc'her (teuler) kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober diouzh udb, sellet ouzh udb, ober (reiñ) fed d'udb, reiñ pouez d'udb, teuler meiz d'udb, teuler evezh (meiz, pled) ouzh udb, teuler (derc'hel) kont eus udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed) d'udb ; *den Tatsachen Rechnung tragen,* delc'her kont eus ar beziadoù ; *jemandem einen Strich durch die Rechnung machen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., kontroliañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., bezañ e gouloù (war hent) u.b., diarbenn u.b., skubañ dindan botoù u.b., falc'hat e brad d'u.b., lammat war seulioù u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., riñsañ e dreid d'u.b., toullañ dindan u.b., kas da get kombodoù u.b. ; *er hat die Rechnung ohne den Wirt gemacht,* lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houloù), graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had, kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr), aze eo aet mil d'ober kant, e-sell e oa d'ober mil hag en deus graet kazh, an neb a gont hep e ostiz a gont div wech hag en deus miz / ur gont treuz en deus graet / un eil gwech e konto (Gregor).

Rechnungsablegung b. (-,-en) : daskor kont g.

Rechnungsabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., peurwiriadur ar c'hontoù g., eeunadur ar c'hontoù g.

Rechnungsamt n. (-s) : komiseriezh ar c'hontoù b.

Rechnungsart b. (-,-en) : **1.** doare jediñ g. ; **2.** [mat.] oberiadenn b., jedadenn b.

Rechnungsauszug g. (-s,-auszüge) : danevell stad kont b.
Rechnungsbeleg g. (-s,-e) : pezh kontouriezh g., teul kontouriezh g.
Rechnungsbuch n. (-s,-bücher) : marilh kontouriezh g., levr kontoù g., levr kontouriezh g.
Rechnungsdienst g. (-es,-e) : kontouriezh b. ; *den Rechnungsdienst besorgen,* delc'her (ober war-dro) ar c'hontoù.
Rechnungseinheit b. (-,-en) : [armerzh] unanenn gont b.
Rechnungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h jederezhel g.
Rechnungsfehler g. (-s,-) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechnungsfehler entdeckt,* kavet em eus meskont.
Rechnungsführer g. (-s,-) : **1.** kontour g. ; **2.** isofiser kontour g.
Rechnungsführung b. (-,-en) : kontouriezh b., jederezh g.
Rechnungshof g. (-s,-höfe) : lez ar c'hontoù b.
Rechnungsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.
Rechnungslegung b. (-,-en) : daskor kont g.
rechnungsmäßig ag. : jederezhel, … kontouriezh, … kont, diouzh ar c'hontoù, hervez ar c'hontoù.
rechnungspflichtig [für] ag. : kret [evit].
Rechnungsprüfer g. (-s,-) : kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g., peurwirier kontoù g., arc'hwilier g., komiser ar c'hontoù g., kontour-prizachour g.
Rechnungsprüfung b. (-,-en) : peurwiriadur ar c'hontoù g., arc'hwil g.
Rechnungswesen n. (-s) : kontouriezh b., servij kontouriezh g., teñzoriezh b.
recht ag./Adv. : **1.** skouer, serzh ; *rechter Winkel,* [mat.] korn skouer g., korn serzh g. ; *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt,* un nerzh reol ouzh ar speurenn g.
2. dehou ; *das rechte Ohr,* ar skouarn dehou b. ; *der rechte Schuh,* ar votez dehou b. ; *die rechte Hand,* an dorn dehou, an dorn mat g. ; [dre skeud.] *jemandes rechte Hand,* keneil g., koantañ gwaz u.b. g. (Gregor), komper u.b. g., kenseurt u.b. g., gwellañ skoazell u.b. b., gra-pep-tra u.b. g. ; *er hat an ihm seine rechte Hand verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *die Tür auf der rechten Seite,* an nor dehou b. ; *das Meer auf der rechten Seite,* ar mor dehou g. ; *zur rechten Hand,* war an dorn dehou, en dorn dehou, a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war e zehou, a zorn dehou ; *rechtes Ufer,* ribl dehou g. ; *mein rechter Nebenmann,* va amezeg dehou g. ; *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut,* gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; *die rechte Seite,* **a)** an tu dehou g., ar c'hostez dehou g. ; **b)** an tu mat g. ; *das Kleidungsstück hat die rechte Seite nach außen,* en tu mat emañ ar pezh dilhad-se ; [polit.] *eine rechte Partei,* ur strollad politikel eus an tu dehou g.
3. reizh, eeun, mat, dik, a glot, dereat, da, gwir ; *das ist mir recht,* dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, mat eo ganin, a-du emaon, ali on gant an dra-se, diouzh va diviz eo, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, ne c'houlennan ket gwelloc'h, va zres eo, kement-se a faot din ; *ist dir etwas nicht recht ?* un dra bennak a ra diaez dit ? un dra bennak 'zo direnk dit ? un dra bennak n'eo ket diouzhit ? un dra bennak n'eo ket mat dit ? ; *(das ist) recht so !* mat eo e-giz-se ! dispar ! dreist eo ! aze emañ an dailh ! gwell a se ! ; *(ganz) recht !* feiz ya ! ya da ! e-giz-se emañ kont ! gwir penn-da-benn ! gwir-Bater eo ! gwir-diarvar eo ! gwir-bev eo ! reizh eo ! gwir a-grenn eo ! gwir eo evel ar Bater ! ; *er hat recht daran getan,* aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, un dro vat eo dezhañ bezañ graet an dra-se ; *er ist der rechte Mann am rechten Platz,* n'eus ket unan a vefe gwelloc'h egetañ, hep e bar eo evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour par dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, ne vefe den koulz hag eñ ; *das rechte Wort,* ar ger dik g. ; *auf dem rechten Weg bleiben, auf der rechten Bahn bleiben,* heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf die rechte Bahn führen, jemanden auf den rechten Weg führen,* distreiñ u.b. war an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, degas u.b. d'ar gêr, treiñ u.b. war an tu mat, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; *jemanden auf dem rechten Weg weiterführen,* kendelc'her u.b. en hent mat ; *wieder auf die rechte Bahn kommen, wieder auf den rechten Weg kommen,* difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *genau zur rechten Zeit kommen,* degouezhout e koulz vat, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e vare, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; *du kommst gerade recht,* n'out bet james en em gavet gwelloc'h, degouezhout a rez a-blom ; *komme ich dir recht ?* daoust hag-eñ e tirenkan ac'hanout ? ; *du bist mir der Rechte,* unan egistout a faote din, te an hini eo a zere ouzhin, te an hini eo a zo va zres, te eo dres an hini a vanke din, te an hini a zo mat din, te eo dres an hini a glasken ; *ihm sind alle Mittel recht,* ne ra forzh dre be hent dont a-benn eus e daol - ne ra forzh dre be hent tennañ e daol - hennezh a ra tan gant forzh peseurt koad - ne ra forzh pe dre hent (dre be hent, e pe stumm) dont a-benn eus e daol - ne droio kein da ijin ebet, mat pe fall, evit dont a-benn eus e daol - ne ra ket forzh petra d'ober - netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ober a rafe n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol - ober a rafe n'eus forzh petra evit tennañ e daol - pep tra a zo mat dezhañ - n'eus tra evit herzel outañ - n'eus harz ebet dezhañ - ne c'hell tra herzel outañ - hennezh a dennfe un ibil eus brenn heskenn evit dont a-benn eus e daol ; *man kann es nicht allen recht machen,* ne c'haller ket segaliñ an holl ; *niemand kann es ihm recht machen,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e

nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ ; *das Rechte treffen,* kemer an evezhioù (an holl ziarbennoù) ret, ober an holl ziarbennoù rekis, kemer an holl zifennoù (an holl ziwalloù) rekis, kemenn ober ar pezh rekis ; *er soll nach dem Rechten sehen,* e dalc'h eo gantañ (en e gerz emañ, e garg eo) lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh, dezhañ eo da lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh.

4. gwirion, mat ; *er ist der rechte Vater,* hennezh eo an tad gwirion, hennezh eo ar gwir dad ; *gehe ich hier recht ?* ha war an hent mat emaon ? ; *wenn mir recht ist,* ma ne fazian ket ; *Sie sind nicht recht im Bilde,* n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; *ich weiß nicht recht, wie er heißt,* n'ouzon anv reizh ebet dezhañ ; *er ist nicht recht bei Troste (bei Sinnen, bei Verstand),* n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, aet eo ganto, hennezh a zo tapet war ar portolof, e lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, paket en deus anezho, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, toull eo e vurutell, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laban eo, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, n'eo ket go e doaz, aet eo e benn digantañ, aet eo e spered da stoupa, kollet en deus an norzh, kollet en deus ar stur ; *etwas Rechtes,* un dra vat g., un dra reizh g. ; *er weiß nicht recht, was er tun wird,* ne oar ket kalz petra emañ o vont d'ober, ne oar ket kaer petra emañ o vont d'ober, ne oar ket da just (d'ar just) petra emañ o vont d'ober ; *ich weiß nicht recht, was ich machen soll,* n'ouzon ket re vat (n'ouzon ket kalz, n'ouzon ket kaer) petra a rankan ober, n'ouzon ket da just (d'ar just) petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober, bez emaon o klask gouzout petra da ober.

5. reizh, just, eeun, leal ; *alles, was recht ist !* pezh 'zo reizh ha netra ken ! ; *das ist nicht mehr als recht und billig,* diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, ar gwir hag ar reizh a zo gant kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; *das geschieht ihm ganz recht,* graet mat eo evitañ - dleet-mat eo dezhañ - n'en deus nemet ar pezh a zellez - a zo mat - bevez eo - kement-se n'eo ket bet laeret gantañ - meritet en deus - un taol a dalv un all - ra vezo war e reuz - ra vezo kement-se evit e goll - bez en deus bremañ gopr e labour - mat a zo graet dezhañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ - pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - tampir evitañ - n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu,* n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, un ibil bennak a zo a-dreuz, traoù iskis a c'hoarvez ; [kr-l] *tue recht, und scheue niemand !* pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - gra pa ri tra - sell petra ri - an hini a ra hervez a dle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don - skouer vat a zoug bepred had.

6. -tre, -kenañ, -meurbet, -daonet, gwall ; *das ist recht nett von ihm,* hennezh zo un den hegarat 'vat, pegen hegarat eo ! brav en deus graet deomp ; *sie ist ein recht hübsches Mädchen,* distailh eo kaer ar plac'h-se, ur plac'h kenedus-espar eo, ur plac'h gwall vrav eo, ur plac'h koantik eo, ur plac'h koant-meurbet eo, honnezh a zo paket brav.

7. [troioù-lavar] *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet,* neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *dann komme ich erst recht nicht,* ma'z eo e-giz-se ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze da vihanañ ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze ne zeuin ket ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket ha kuit ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket, la ! nebaon, ne zeuin ket ! ; *nun erst recht nicht,* bremañ n'er grin ket, suroc'h eo eget biskoazh - un dra 'zo sur bremañ, n'er grin ket hep mar na digarez - nebaon, n'er grin ket ; *nun erst recht,* bremañ eo en ober, neuze hepken, neuze da vat, kerkent all, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh.

Recht n. (-s,-e) : **1.** gwir g., rezon b., droed g., reizh b., reizhded b., reizhder g. ; *Recht haben,* bezañ ar gwir gant an-unan, kaout rezon, bezañ ganti ; *Recht behalten,*

derc'hel penn, rentañ penn, dont ar ger diwezhañ gant an-unan, dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ da redek, kaout rezon ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! ; *er hat vollkommen Recht,* emañ ar gwir hag ar reizh gantañ - emañ ar gwir gantañ hep mar na marteze - ar gwir a zo gantañ, hag a zo - gwir a-walc'h eo pezh a lavar - re wir eo pezh a lavar ; *Sie haben nicht vollkommen Recht,* n'emañ ket hollik ar wirionez ganeoc'h ; *jemandem Recht geben,* reiñ an tu d'u.b., sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *er trägt seinen Namen zu Recht,* hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *mit Recht,* gant abeg, gant gwir abeg, gant abegoù reizh, gant gwir mat, gant gwir, gant gwir hag abeg, gant reizhwir, e gwir ; *mit Recht oder Unrecht,* e gwir pe e gaou ; *mit welchem Recht ?* dre beseurt gwir ? dre be wir ? pe dre wir (Gregor) ? ; *das Faustrecht, das Recht des Stärkeren,* gwir an hini kreñvañ g., lezenn an hini kreñvañ b., gwir al louarn war yer ar maner g. ; *jeder hat das Recht auf Freiheit,* gwir a zo gant pep hini d'ar frankiz ; *jeder hat das Recht auf Sicherheit der Person,* gwir a zo gant pep hini d'an diogelroez evit an-unan ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes,* gwirioù sakr pobl Breizh lies. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte,* gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; *das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung,* gwir d'ar frankiz d'ober e veno ha d'en disklêriañ g. ; *Recht der Selbsthilfe,* gwir d'en em zifenn g. ; *Recht auf Arbeit,* gwir da gaout labour g., gwir da gaout ul labour g. ; *Recht auf Eigentum,* perc'hennaj g., gwir perc'hennañ g., gwir d'ar berc'henniezh g. ; *Recht auf Einsichtnahme,* gwir da anaout un dra g. / gwir da gemer anaoudegezh eus un dra (Gregor) g., gwir da sellet ouzh un teuliad bennak g. ; *Recht auf Gegendarstellung,* gwir da respont g. ; *Recht über Leben und Tod,* gwir da lazhañ pe da leuskel o buhez gant an dud g., gwir a vuhez hag a varv g. ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *der Stärkere hat immer Recht, Macht geht vor Recht, Gewalt geht vor Recht, gegen Kanonen gilt kein Recht,* petra a dalv da bod pri, ouzh kaoter en em stekiñ - an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - digarez ar c'hreñvañ eo bepred ar gwellañ - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - an nerzh a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap ; *das Recht haben, etwas zu tun,* bezañ aotreet (bezañ e gwir, kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout droed, kaout an droed) d'ober udb, bezañ e dalc'h gant an-unan ober udb ; *jemandem das Recht geben, etwas zu tun,* reiñ koñje (aotre) d'u.b. d'ober udb, aotren u.b. d'ober udb, aotren d'u.b. ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, reiñ asant d'u.b. d'ober udb ; *du hast kein Recht dazu,* n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se ; *du hast kein Recht darauf,* n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket a wir war an dra-se, n'ec'h eus ket droedoù d'an dra-se, n'eus gwir ebet dit da gaout an dra-se ; *das Recht auf seiner Seite haben,* bezañ ar gwir hag ar reizh gant an-unan, bezañ ar gwir gant an-unan, kaout ar gwir diouzh an-unan, bezañ en e wir, bezañ en e zroed ; *er tut es mit vollem Recht, er tut es mit gutem Recht,* en e wir emañ oc'h ober an dra-se, en e zroed emañ oc'h ober an dra-se, ar gwir en deus dioutañ oc'h ober se ; *jemandem zu seinem Recht verhelfen,* skoazellañ u.b. evit ma vefe doujet e wirioù hervez ar reizh (evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot), reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b. ; *die Wahrheit zu ihrem Recht verhelfen,* lakaat ar wirionez war he reizh ; *alle Rechte vorbehalten,* pep gwir miret strizh ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren,* dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *ein Recht genießen,* bezañ ur gwir bennak en e zalc'h, gallout ober implij eus ur gwir bennak ; *sich auf ein Recht berufen,* daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houlenn ur gwir bennak ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden,* ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; *mit einer so hohen Mauer verletzt er die Rechte seines Nachbarn,* ur gaou ouzh e amezeg eo bezañ savet ur voger ken uhel ; *Fensterrecht,* **a)** gwir da lakaat ur prenestr g. ; **b)** gwir a vir a vastarañ ar gwel eus un ti g. ; [istor] *Allgemeine Erklärung der Menschenrechte,* disklêriadur hollvedel gwirioù Mab-den g. ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren,* el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

2. [gwir] gwir g., lezenn b., lezennadur g., lezennoù lies., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b. ; *bürgerliches Recht,* gwir keodedel g. ; *gemeines Recht, öffentliches Recht,* gwir foran g., kenwir g., gwir boutin g., gwir kevridik g. ; *überpositives Recht,* gwir naturel g. ; *Student der Rechte,* studier war ar Gwir g., studier war ar reizh g. ; *das französische Recht,* al lezennadur gall g., lezennadurezyh c'hall b., ar gwir gall g. ; *die Rechte studieren,* studiañ ar Gwir ; *im Wege Rechtens,* diouzh reizh ha lezenn ; *in aller Form Rechtens,* evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha lezenn, evel ma faot, evel a faot ; *er geht nicht nach Recht und Gesetz vor,* ne ra ket diouzh ar gwir ; *Recht muss Recht bleiben,* dalc'het omp d'al lezennoù / dalc'het omp da virout al lezennoù (Gregor), dalc'het omp d'ar reizh ; *Gnade für Recht*

ergehen lassen, ober (reiñ) gras, reiñ un distaol-kastiz, aotren gras (pardon) / aotren e c'hras (e bardon) (Gregor) ; *Recht sprechen,* rentañ ar justis, dougen ur varn ; *Recht verlangen,* goulenn e wir, goulenn justis ; *sich selbst Recht verschaffen,* ober ar justis eñ e-unan ; *jemandem Recht widerfahren lassen,* reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor) ; *kanonisches Recht,* gwir an lliz g., reol an lliz b., gwir kanonek g. ; *das Recht biegen, das Recht verdrehen, das Recht beugen,* falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, kammañ al lezennoù ; *dem deutschen Recht unterstehen,* bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *Völkerrecht,* gwir etrebroadel g., gwir an holl dud (an dud, an holl bed, ar bed-holl) g. (Gregor) ; *das römische Recht,* ar gwir roman g., ar reizh roman b.

rechtdenkend ag. : reizh, eeun, just, dret, leal.

Rechte ag.k. b. : **1.** dorn dehou g. ; *die Rechte,* an dorn dehou g. ; *zur Rechten,* a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war an dorn dehou, en dorn dehou, a zorn dehou ; **2.** [polit.] tu dehou g.

Rechte(r) ag.k. g./b. : [polit.] dehouelour g., dehouelourez b., den eus an tu dehou g., den dehou g., plac'h eus an tu dehou b., plac'h dehou b., dehouiad g., dehouiadez b.

Rechteck n. (-s,-e) : reizhkorneg g., reizhkorn g., skouergogneg g., skouergorneg g., skouergogn g., skouergorn g., hirgarrezenn b.

rechteckig ag. : reizhkorn, reizhkognek, reizhkornek, skouergognek, skouergornek, hirgarrezennek, hirgarrezek.

rechten V.gw. (hat gerechtet) : tabutal ; *mit jemandem um etwas rechten,* bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb, breutaat a-enep u.b. abalamour d'udb.

rechtens Adv. : *rechtens sein,* bezañ diouzh al lezenn, bezañ reizh, bezañ diouzh reizh ha lezenn.

rechterhand Adv. : a-zehou, en tu dehou, war an dorn dehou.

rechtfertigen V.k.e. (hat gerechtfertigt) : reizhabegañ (emzalc'h *pe* oberoù u.b.), didamall, gwennaat, gwennañ, reizhwiriañ, reishaat, kantreizhañ, kantabegañ, difenn, digareziñ, diskargañ, digabluzañ.

V.em. : **sich rechtfertigen** (hat sich (t-rt) gerechtfertigt) : **1.** *das rechtfertigt sich,* ur rag hag ur perag a zo d'an dra-se, kantabegoù a zo d'an dra-se, arbennoù a zo d'an dra-se ; **2.** reizhabegañ e emzalc'h, kantreizhañ e emzalc'h, kantabegañ e emzalc'h, en em gaeraat, en em zidamall, en em zisammañ, en em zifenn, en em zigareziñ, en em zigabluzañ, en em wennañ, en em ziskargañ ; *er konnte sich rechtfertigen,* kavout a reas e zigarez, deuet e oa a-benn d'en em gaeraat, deuet e oa a-benn d'en em zidamall, deuet e oa a-benn d'en em ziskargañ.

Rechtfertigung b. (-,-en) : kantreizhadur g., reizhabegadur g., didamalladur g., abalamour eus e emzalc'h g., reizhwiriadur g., difennoù lies., kantabeg g.

rechtgläubig ag. : [relij.] reizhkred, reizhkredenn, gwirgelennek, reizhkelennek, reizhkelenn.

Rechtgläubigkeit b. (-) : [relij.] reizhkredenn b., gwirgelenn g., reizhkelennerezh g.

Rechthaber g. (-s,-) : arguzer g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., breujataer g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., rekiner g., beg m'en argarzh g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., pabor g., par dube g.

Rechthaberei b. (-,-en) : arguzerezh g., arguz g., ingenn g., arvell g., nagennerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., chikanerezh g.

Rechthaberin b. (-,-nen) : arguzerez b., ingennourez b., arvellerez b., nagennerez b., chikanerez b., noazourez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., breujataerez b., pismigerez b., chaokerez-laou b., chaokerez trousk b., chaokerez he revr g., flemmerez b., beg m'en argarzh g., dañvadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., paborez b.

rechthaberisch ag. : pennek, ingennus, arveller, arguzer ; *er ist rechthaberisch,* ne'z pez ket rezon gantañ james.

rechtlich ag. : **1.** [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez lezenn, lezennel, gwirel ; *rechtlich gesehen,* e gwir, dre wir, hervez lezenn, hervez ar gwir ; *rechtliche Stellung,* dezvad gwirel g. ; *rechtlicher Bestand,* bezoud gwirel g. ; **2.** onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, anterin.

Rechtlichkeit b. (-) : **1.** [gwir] reizhded b., reizhder g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwiriegezh b., reishted b., reishter g. ; **2.** onestiz b., onested b., gwirionded b., eeunded b., eeunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., reizhded b., reizhder g., peurlealded b., peuronestiz b., reizh b., anterinded b., anterinder g.

rechtlos ag. : hep gwir ebet, hep ket a wir, hep skoazell na gwarez al lezennoù, lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g., dilezenn, direizh, diwir.

Rechtlose(r) ag.k. g./b. : den hep gwir ebet g., den lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g.

Rechtlosigkeit b. (-) : diouer a wirioù g., stad an hini a zo bet lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù b., dilezenn b., direizhded b.

rechtmäßig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, just, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn, dre wir, gwirion, leal ; *der rechtmäßige Erbe,* an hêr gwirion g., an hêr reizh g., an hêr dre wir g., an hêr hervez lezenn g., an heritour gwirion g., an heritour reizh g., an heritour dre wir g., an heritour hervez lezenn g. ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau,* pried reizh g.

Adv. : dre wir, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn, e gwir, diouzh ar gwir, hervez ar gwir ; *er geht nicht rechtmäßig vor,* ne ra ket diouzh ar gwir ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies.

Rechtmäßigkeit b. (-) : [gwir] reizhded b., reizhder g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwiriegezh b., reishted b., reishter g., reizh b., reoliegezh b.

rechts Adv. : **1.** a-zehou ; *sich rechts befinden,* bezañ a-zehou [da], bezañ en tu dehou [da], bezañ en dorn dehou [da], bezañ war an dorn dehou, bezañ a zorn dehou, bezañ war an tu mat, bezañ war an dorn mat ; *es liegts rechts von Ihnen,* en ho torn dehou emañ ; *nach rechts gehen,* mont a-zehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou ; *rechts fahren,* mont war tu dehou (war kostez dehou) an hent ; *sich rechts halten,* chom war an tu dehou, delc'her mat d'an tu dehou, gwaskañ war an tu dehou ; *(nach) rechts abbiegen,* treiñ a-zehou, treiñ war e zorn dehou, treiñ war an dorn dehou ; *Vorfahrt rechts vor links,* lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou g. ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus,* ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *rechts des Hauses (rechts vom Hause),* a-zehou d'an ti, en tu dehou d'an ti ; *weiter rechts,* pelloc'h a-zehou, muioc'h war an tu dehou ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren,* pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; **2.** [polit.] *rechts wählen,* votiñ a-zehou, mouezhiañ a-zehou ; *er ist rechts eingestellt,* a-zehou eo hennezh, hennezh a zo dehou mat ; *er rückt immer mehr nach rechts,* gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; **3.** *das Kleidungsstück ist rechts,* en tu mat emañ ar pezh dilhad-se, war an tu mat emañ ar pezh dilhad-se.

Rechtsabbieger g. (-s,-) : blenier hag a dro a-zehou g.

Rechtsabbiegerspur b. (-,-en) : forzh evit treiñ a-zehou b.

Rechtsabteilung b. (-,-en) : gwazrann ar breudoù b., rann ar breudoù b., gwazrann wirel b., rann wirel b.

Rechtsanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] gwir [war udb] g., arc'hadur reizhwiriek g., arc'hadur reizh g.

Rechtsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] breutaer g., alvokad g. ; *nichtplädierender Rechtsanwalt,* advoue g.

Rechtsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] breutaerez b., alvokadez b.

Rechtsanwaltschaft b. (-) : [gwir] breutaerien lies., alvokaded lies., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriezh b.

Rechtsaugen-Flunder b. (-,-n) : [loen.] pleuronektedeg g., lizenn b. [*liester* lized], leizenn b. [*liester* leized].

Rechtsausdruck g. (-s,-ausdrücke) : [gwir] termen gwirel g.

Rechtsausleger g. (-s,-) : **1.** [polit.] dehouelour g. ; **2.** [boks] kleizard g. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsauslegerin b. (-,-nen) : **1.** [polit.] dehouelourez b. ; **2.** [boks] kleizardez b., kleizardenn b. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsaußen g. (-,-) : **1.** [sport] askeller dehou g., araoger dehou g. ; **2.** [polit.] dehouelour g.

Rechtsaußenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller dehou g., araoger dehou g.

Rechtsbehelf g. (-s,-e) : [gwir] hent proseziñ g. ; *Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben,* kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn.

Rechtsbeistand g. (-s,-beistände) : [gwir] **1.** kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., skoazeller war ar gwir g. ; **2.** skoazell varnerezhel b., skoazellerezh gwiraourel g.

Rechtsberater g. (-s,-) : [gwir] kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.

Rechtsberaterin b. (-,-nen) : [gwir] kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b., alvokadez-kuzulierez b.

rechtsbeständig ag. : [gwir] gwiriek, hervez al lezenn, diouzh al lezenn, reizh e-keñver al lezennoù.

Rechtsbeständigkeit b. (-) : [gwir] reizhded e-keñver al lezennoù b., gwiriegezh b.

Rechtsbeugung b. (-,-en) : [gwir] tarwazerezh g., tarwazañ g. [dre giriegezh ar barner].

Rechtsbrecher g. (-s,-) : [gwir] felladenner g., feller g.

Rechtsbrecherin b. (-,-nen) : [gwir] felladennerez b., fellerez b.

Rechtsbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.

rechtsbündig Adv. : [moull.] a-zehou ; *rechtsbündig ausrichten,* marzekaat a-zehou.

rechtschaffen ag. : onest, direbech, eeun, leal, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, dret, jurdik, seven, sevenet, anterin, peurleal, prop ; *rechtschaffene Leute,* tud keizh lies., tud vat lies., tud prop lies., tud onest lies., tud sevenet lies., tud anterin lies. ; *dies ist ein rechtschaffender Mensch,* setu un den gwir, hennezh a ya gant an eeun, hennezh a zo un den prop, hennezh a zo un den reizh hag eeun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet.

Rechtschaffenheit b. (-) : onestiz b., eeunded b., lealder g., lealded b., lealentez b., peurlealded b., reizh b., reizhded b., reizhder g.

Rechtschreib- : reizhskrivadurel, … reizhskrivadur, … ar reizhskrivadur.

rechtschreiben V.gw. : [*anv-verb nemetken*] reizhskrivañ.

Rechtschreiben n. (-s) : [yezh.] reizhskrivadur g.

Rechtschreibfehler g. (-s,-) : [yezh.] fazi e-keñver ar reizhskrivadur g., fazi skrivañ g.

Rechtschreibhilfe b. (-) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibkorrekturprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibreform b. (-,-en) : [yezh.] adreizh ar reizhskrivadur b.

Rechtschreibung b. (-,-en) : [yezh.] reizhskrivadur g.

Rechtschreibungswettbewerb g. (-s,-e) : skrivadeg b.

Rechtsdrall g. (-s,-e) : **1.** [arm.] rizennoù a-zehou lies. ; **2.** [bilhard] efed a-zehou g. ; **3.** [polit.] rikladur a-zehou g., dehoueladur g., dehouelaat g.

Rechtseinwand g. (-s,-einwände) : [gwir] azgalv g., azgalvadenn b., arbennadenn b.

Rechtsempfinden n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.

Rechtsextremismus g. (-) : [polit.] tu dehou pellañ g.

Rechtsextremist g. (-en,-en) : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g.

Rechtsextremistin b. (-,-nen) : [polit.] plac'h eus an tu dehou pellañ b.

rechtsextremistisch ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ, ... an tu dehou pellañ.

rechtsfähig ag. : [gwir] *rechtsfähig sein,* bezañ mestr war e holl wirioù (Gregor).

Rechtsfähigkeit b. (-) : [gwir] barregezh da vont dirak al lez-varn b., gouestoni da vont dirak al lez-varn b., mestroni war e holl wirioù b., gouester gwirel g.

Rechtsfähigkeitserklärung b. (-,-en) : [gwir] disklêriadur a ro d'u.b. ar vestroni war e holl wirioù g., disklêriadur mestroni u.b. war e holl wirioù g.
Rechtsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer b., afer a Wir b.
Rechtsfolge b. (-,-n) : [gwir] gwered war tachenn ar Gwir g., dilerc'h war tachenn ar Gwir g., dilerc'hiadenn war tachenn ar Gwir b.
Rechtsform b. (-,-en) : [gwir] furm lezennel b.
rechtsförmlich ag. : [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn.
Rechtsfrage b. (-,-n) : [gwir] kudenn a Wir b., kudenn wirel b.
Rechtsgang g. (-s,-gänge) : [gwir] **1.** kerzh (red) ar justis g., argerzhad g., argerzhadur g., prosezadur g. ; **2.** ensav g., eriol g.
rechtsgängig ag. : [tekn.] *rechtsgängige Schraube,* biñs sazilet a-zehou b.
Rechtsgefühl n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.
Rechtsgelehrsamkeit b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.
Rechtsgelehrte(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.
Rechtsgeschäft n. (-s,-e) : [gwir] gread gwirel g.
Rechtsgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-zehou g.
Rechtsgrundlage b. (-,-n) : [gwir] diazez gwirel g.
rechtsgültig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn ; *rechtsgültige Abschrift,* eilskrid testeniet kewir g., eilskrid diouzh reizh ha lezenn b.
Rechtsgültigkeit b. (-) : [gwir] dilested b., gwiriegezh b., lezennegezh b.
Rechtshandel g. (-s) : [gwir] afer b., kaoz b., prosez g.
Rechtshänder g. (-s,-) : dehouiad g. [*liester* dehouidi], dehouard g. [*liester* dehouarded].
Rechtshänderin b. (-,-nen) : dehouiadez b., dehouardez b.
rechtshändig ag. : dehouiat.
Adv. : gant an dorn dehou.
rechtshängig ag. : [gwir] war ober, en entremar, e-kroug (Gregor), e-ispilh, chomet (manet) war vordo, e darn, e-skourr, en arvar, e krog, c'hoazh ouzh an drez, e-pign, war vann, er vann.
rechtsherum Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).
Rechtshilfe b. (-,-n) : [gwir] kenskoazell varnerezhel b., kenskoazellerezh barnerezhel g.
Rechtshilfeersuchen n. (-s,-) : [gwir] mennadenn kenskoazellerezh barnerezhel b., goulenn kenskoazell varnerezhel g.
Rechtsinhaber g. (-s,-) : [gwir] gwireg g., perc'henn-gwir g., entitled g.
Rechtsirrtum g. (-s,-irrtümer) : [gwir] fazi barnerezhel g., fazi barn g.
Rechtskniffe lies. : arguzoù lies., P. chikanerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g.
Rechtskonsulent g. (-en,-en) : [gwir] kuzulier gwiraour g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.
Rechtskraft b. (-) : [gwir] nerzh-lezenn g. ; *Rechtskraft erlangen,* dont da dalvezout evit (da) lezenn, bezañ degemeret da lezenn, dont da gaout nerzh-lezenn.
rechtskräftig [gwir] nerzh-lezenn dezhañ ; *in rechtskräftiger Form,* hervez al lezenn, diouzh reizh ha lezenn.
Rechtskunde b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.
rechtskundig ag. : [gwir] ampart war ar wiraouriezh.
Rechtskundige(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.
Rechtskurve b. (-,-n) : korn-tro a-zehou g., pleg war-zehou g., korn-pleg war an dorn dehou g., kammdroienn war-zehou b., kammdro a-zehou b., kammdroenn war an dorn dehou b.
rechtslastig ag. : **1.** re garg war an tu dehou ; **2.** [polit.] douget evit an tu dehou, lusket d'an tu dehou.
Rechtslehre b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.
rechtsliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu dehou, kreizour dehou ; [gwashaus] pechar gwenn.
Rechtsmittel n. (-s,-) : [gwir] hent proseziñ g. ; *Rechtsmittel der Berufung,* galv g., galv da derriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *ein Rechtsmittel einlegen,* sevel amoug.
Rechtsmittelbelehrung b. (-,-en) : [gwir] kelaouadur diwar-benn an hent proseziñ g.
Rechtsnachfolger g. (-s,-) : [gwir] gwireged g. [*liester* gwiregidi].
Rechtsordnung b. (-,-en) : [gwir] lezennadur g., lezennadurezh b.
Rechtsperson b. (-,-en) / **Rechtspersönlichkeit** b. (-) : [gwir] tudelezh b.
Rechtspflege b. (-) : [gwir] **1.** justis b. ; **2.** melestradur ar justis g., amaezhierezh ar justis g. ; **3.** miridigezh al lezennoù b., arverioù barnerezhel lies. ; **4.** *unentgeltliche Rechtpflege,* skoazell varnerezhel digoust b., skoazellerezh gwiraourel digoust g.
Rechtsprechung b. (-) : [gwir] **1.** barnerezh g. ; **2.** devarnadurezh b. ; **3.** galloud-barn g.
Rechtsprechungsbefugnis b. (-,-se) : [gwir] barnerezh g, galloud-barn g.
rechtsradikal ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ.
Rechtsradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g., plac'h eus an tu dehou pellañ b.
rechtsrheinisch ag. : lec'hiet war ribl dehou ar Roen.
Rechtsruck g. (-s,-e) : [polit.] bountadeg a-zehou b., rikladeg a-zehou b.
Rechtsübertragung b. (-,-en) : [gwir] treuzkasadur-gwirioù g., dereadur gwirioù g.
rechtsrum Adv. : Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).
Rechtssache b. (-,-n) : [gwir] **1.** afer a Wir b. , **2.** afer b., kaoz b.
Rechtsschutz g. (-es) : [gwir] gwarez ha skoazell en aferioù justis, gwarez ha skoazell barnerezhel.
Rechtsschutzversicherung b. (-,-en) : kretadur gwarez ha skoazell en aferioù justis g., kretadur gwarez ha skoazell barnerezhel g.

rechtsseitig ag. : war an tu dehou, eus an tu dehou, ... an tu dehou.
Rechtsspruch g. (-s,-sprüche) : [gwir] barnadenn b., setañs b., barnedigezh b. ; *Rechtsspruch der Geschworenen,* barnadenn (setañs b., barnedigezh b.) an douidi b.
Rechtsstaat g. (-s,-en) : [gwir, polit.] Stad a wir b.
rechtsstaatlich ag. : azas ouzh ur Stad a wir.
rechtsständig ag. : [gwir] e dalc'h ul lez-varn.
Rechtsstellung b. (-,-en) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g.
Rechtsstreit g. (-s,-e) : [gwir] breud g., arguz g., prosez g.
Rechtsstreitigkeit b. (-,-en) : breutaerezh g.
Rechtsstufe b. (-,-n) : [gwir] derez an ensav lezvarnel g., derez eriol g.
Rechtstitel g. (-s,-) : [gwir] teul gwirel g.
Rechtsübertragung b. (-,-en) : [gwir] dereadur gwirioù g., treuzkasadur gwirioù g.
rechtsum Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).
rechtsunfähig ag. : [gwir] *rechtsunfähig sein,* na vezañ mestr war e holl wirioù.
Rechtsunfähigkeit b. (-) : [gwir] divarregezh da vont dirak al lez-varn b., dic'houested da vont dirak al lez-varn b., dic'houester gwirel g.
rechtsungültig ag. : [gwir] diwiriek.
Rechtsungültigkeit b. (-) : [gwir] diwiriegezh b.
rechtsverbindlich ag. : [gwir] gwiriek.
Rechtsverbindlichkeit b. (-,-en) : [gwir] gwiriegezh b.
Rechtsverdreher g. (-s,-) : [gwir] **1.** [alvokad] prosezer [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] g. ; **2.** gloazer lezennoù g., falser lezennoù g., distreser lezennoù g., gwarier lezennoù g.
Rechtsverdreherin b. (-,-nen) : [gwir] **1.** [alvokadez] prosezerez [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] b. ; **2.** gloazerez lezennoù b., falserez lezennoù b., distreserez lezennoù b., gwarierez lezennoù b.
Rechtsverdrehung b. (-,-en) : [gwir] **1.** arguzoù lies., P. chikanerezh g., pismigerezh g. ; **2.** gloazadenn d'al lezennoù b.
Rechtsverfahren n. (-s,-) : [gwir] prosezadur g., argerzhadur barnerezhel g., argerzhad barnerezhel g.
Rechtsverfolgung b. (-) : [gwir] poursu g., keisiadur barnerezhel g.
Rechtsverhältnis n. (-ses) : dezvad gwirel g., statud gwirel g.
Rechtsverkehr g. (-s) : ar bleinañ a-zehou g. ; *in England ist kein Rechtsverkehr,* e Bro-Saoz ne ruilh ket ar c'hirri war tu dehou an hentoù.
Rechtsverletzung b. (-,-en) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.
Rechtsvermutung b. (-,-en) : [gwir] goulakadenn b., ersol g.
Rechtsverordnung b. (-,-en) : [gwir] erverkadur lezennel g.
Rechtsvertreter g. (-s,-) : [gwir] dileuriad lezennel g.
Rechtsvertreterin b. (-,-nen) : [gwir] dileuriadez lezennel b.
Rechtsverweigerung b. (-,-en) : [gwir] dinac'h-gwir g.
Rechtsweg g. (-s,-e) : [gwir] hent ar barnerezh g. ; *auf dem Rechtswege,* dre hent ar barnerezh.
rechtswegen Adv. : [gwir] *von rechtswegen,* dre wir, war ziazez al lezenn, hervez al lezenn ; *den Rechtsweg beschreiten,* digeriñ (boulc'hañ) imbourc'hadur ur prosez, digeriñ afer, mont en afer.
rechtswidrig ag. : [gwir] er-maez lezenn, enep al lezenn, eneplezenn, dilezenn, disgwir.
Rechtswidrigkeit b. (-,-en) : [gwir] dilezennelezh b., dilezenn b., disgwir g.
Rechtswirksamkeit b. (-) : [gwir] gwiriegezh b., devarnadurezh b.
Rechtswissenschaft b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.
Rechtswissenschaftler g. (-s,-) : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g.
Rechtszug g. (-s,-züge) : [gwir] ensav g., eriol g.
Rechtszustand g. (-s,-zustände) : [gwir] dezvad gwirel g., statud gwirel g.
rechtwinkelig ag. / **rechtwinklig** ag. : **1.** serzh ; *ein rechtwinkeliges Dreieck,* un tric'horn serzh g. ; **2.** reizhkorn, skouergorn ; *rechtwinklig behauen,* karrezañ danvez-materi, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; **3.** a-skouer, skouer ; *dieses Fenster ist nicht rechtwinklig,* ar prenestr-mañ n'emañ ket a-skouer, ar prenestr-mañ n'eo ket skouer, amskouer eo ar prenestr-mañ ; **4.** *rechtwinkliges Koordinatensystem,* daveennoù kartezel lies.
rechtzeitig ag./Adv. : gel, hegoulz, e-koulz-vat, e ratre, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, krak d'ar c'houlz ; *rechtzeitig eintreffen,* degouezhout e-koulz-vat, degouezhout mat, dont d'e vare, erruout e ratre, dont e ratre, erruout e poent hag en amzer, erruout mat, bezañ gel da zegouezhout, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, degouezhout krak d'ar c'houlz, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, erruout a-benn an eur, P. degouezhout ku-ha-ka ; *er konnte gerade noch rechtzeitig aus dem Wagen springen,* just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan.
Rechtzeitigkeit b. (-) : hegoulzder g., hegoulzded b.
Reck n. (-s,-e/-s) : [sport] barrenn a-blaen b. ; *kopfunter am Reck hängen,* bezañ a-istribilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ.
Recke g. (-n,-n) : haroz g., kadarniad g., kampion g., gouron g., meuroberour g.
recken V.k.e. (hat gereckt) : astenn, ahediñ, stiral ; *den Hals recken,* astenn e c'houzoug, bantañ e c'houzoug, dec'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, ober un astenn d'e c'houzoug, astenn e zaoulagad, gouzougañ, gouzougal, arc'houzougal.
V.em. : **sich recken** (hat sich (t-rt) gereckt) : astenn e izili, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ.
reckenhaft ag. : ramzel, divent, bras-meurbet.
Reckstange b. (-,-n) : [sport] barrenn a-blaen b.

Reckung b. (-,-en) : astenn g., astennadur g., dic'hourdezon b., dic'hourdañ g.
Recorder g. (-s,-) : **1.** sonenroller g. ; **2.** filmenroller g., skeudenroller g.
recycelbar ag. : hag a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.
recyceln V.k.e. (hat recycelt) : ober traoù nevez diwar traoù kozh, adaozañ, atoriñ.
recyclebar ag. : hag a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.
Recycling n. (-s) : adaozañ g., atoradur g.
Recyclingpapier n. (-s) : paper adaozet g., paper atoret g.
Redakteur g. (-s,-e) : skridaozer g.
Redakteurin b. (-,-nen) : skridaozerez b.
Redaktion b. (-,-en) : **1.** [labour] skridaozañ g., skridaozerezh g. ; **2.** [skipailh] bod-skrivañ g., bodad skridaozañ g. ; **3.** [lec'h] skridaozerezh b.
redaktionell ag. : ... skridaozañ, ... skridaozerezh.
Redaktionskonferenz b. (-,-en) : emvod ar skipailh skridaozañ g.
Redaktionsschluss g. (-es,-schlüsse) : klozadur ar skridaozañ g. ; *vor Redaktionsschluss,* a-raok ma vo lakaet dindan ar wask.
Redaktor g. (-s,-en) : [Bro-Suis] skridaozer g.
Redaktorin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] skridaozerez b.
Rede b. (-,-n) : **1.** kaoz b., lavar g., komz b., kistion b., ger g., prezeg g., keal g., anv g., keloù g., meneg g. ; *jemandem die Rede abschneiden, jemandem in die Rede fallen,* mont war gaoz u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., krennañ e c'her d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *mitten in seiner Rede wurde die Tür geöffnet,* e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ; *bei seiner Rede bleiben,* derc'hel d'e lavar (d'e gomzoù), derc'hel gant e lavar, na ober daou c'her eus unan ; *zweideutige Rede,* komzoù troidellek lies., komzoù a zaou intent lies., komzoù forc'hellek lies., komzoù silwink lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies., komzoù kudennek lies. ; *es war die Rede von einem Lohn,* bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paeet ; *davon kann keine Rede sein,* n'eus ger a se, n'eus kistion eus se, n'eus ket a barlant ober se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se ; *es ist die Rede von diesen Ereignissen,* ger (anv, kaoz, brud, kistion, keal) a zo eus an darvoudoù-se ; *es ist gar nicht die Rede von ihm,* n'emañ ket er gont, n'emañ ket er gaoz, n'eus ket kaoz outañ ; *es geht die Rede, dass ...,* da lavaras (evel ma lavaras, war a lavar) an dud, war a lavarer, gouez (poz) d'an dud, da lavaras (evel ma lavaras) ar gaoz, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez klevet, hervez ar mod, hervez kont, deuet eo ar brud e ..., kaoz a zo da ... ; *es geht die Rede, dass er bald heiraten wird,* keloù a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo dezhañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ ; *davon ist die Rede,* anv 'zo, keal 'zo eus an dra-se, meneg a zo eus an dra-se ; *wovon ist die Rede ?* eus petra ez eus kaoz ganeoc'h ? peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? eus petra ez eus kistion ? a betra ez eus keal ? ; *das war immer schon meine Rede,* pet ha pet gwech all (na pet gwech, nouspet gwech c'hoazh, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent) em eus lavaret se deoc'h, n'ouzon ket pet kant warn-ugent em eus lavaret kement-se deoc'h, n'ouzon ket pet mil warn-ugent em eus lavaret se deoc'h ; *das ist nicht der Rede wert,* ne dalvez ket ar boan komz diwar-benn an dra-se, ne dalvez ket lavaret an dra-se ; *jemandem Rede und Antwort stehen,* reizhabegañ e emzalc'h dirak u.b., reiñ un displeg d'u.b., reiñ an abalamour eus e emzalc'h d'u.b. ; *jemanden zur Rede stellen,* goulenn e zigarez digant u.b., goulenn ouzh u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; P. [dre skeud.] *das verschlägt mir die Rede,* un estlamm gwelet ! - ur bam eo ! - peadra a zo da vamañ - chom a ran war ma c'hement all - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet-lip - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - peadra a zo da bilat un den - gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h - menel a ran seizet ha dianal - chom a ran lug.
2. prezegenn b., plede g., areizh g., displeg g., P. peurlok g., orogell b. ; *die katilinarischen Reden, die Reden gegen Catilina,* prezegennoù Kikero a-enep Katilina lies. ; *kurze Rede,* kaozeadenn b., pennad-kaoz g., prezegenn verr b. ; *eine Rede halten,* ober ur brezegenn, prezeg(enniñ), distagañ ur brezegenn ; *eine lange Rede,* un hir a brezegenn b. ; *eine endlose Rede,* ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar b., ur brezegenn hep fin na difin b. ; *seine Rede ausbauen,* reiñ tres (ton,tro) d'e brezegenn ; *er hielt seine Reden immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *eine Rede in englischer Sprache halten,* delc'her ur brezegenn e saozneg ; *die Tragweite einer Rede,* nerzh ur brezegenn g. ; *es genügt nicht schöne Reden zu halten,* n'eo ket a-walc'h gouzout ober kaoz - bez' ez eus ouzhpenn komz d'ober - ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez - lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ – an oberoù a dalv gwell eget ar prezegoù ; *in seiner Rede stecken bleiben, den Faden der Rede verlieren,* koll poell e gudenn, koll poell e neudenn, koll ar poell eus e gudenn, koll e boell / koll e neudenn / chom berrek / bezañ kollet e neudenn gant an-unan / bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan / chom ouzh an drez / chom dilavar / foerañ ouzh ar raou (Gregor), koll e oremuz, koll penn e gudenn, lonkañ e gaoz, chom mik e-kreiz e brezegenn, bezañ troc'het e speredenn gant an-unan, koll poell e zanevell, koll poell e brezegenn, chom bourdet, bourdiñ, chom bourt, bezañ troc'het neudenn e soñjoù d'an-unan, chom koubet, chom lug, chom berr war e c'her, chom boud, chom bouc'h, bezañ lug, mont war voem, bezañ chalmet ; *den Faden seiner Rede nicht verlieren,* delc'her krog en e neudenn ; *mitten in der Rede hielt er inne,* troc'hañ a reas berr d'e brezegenn, krennañ a reas trumm e brezegenn, krennañ

a reas trumm e c'her, krennañ a reas trumm e gaoz, chom a reas krenn a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas pik a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas e deod a-ispilh, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, chom a reas ouzh an drez, ne reas nemet hanterbrezeg, koll a reas penn e gudenn, chom a reas berr war e c'her, tevel a reas berr, chom a reas bourt, chom a reas bouc'h, chom a reas e-pign gant e brezegenn ; *langatmige Reden führen,* ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù hag a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

3. [yezh.] doare g., danevelliñ g., emezad g. ; *direkte Rede,* doare eeun g., danavelliñ eeun g., emezad eeun g. ; *indirekte Rede,* doare dieeun g., danevelliñ dieeun g., emezad ameeun g. ; *gebundene Rede,* gwerzaouerezh g., gwerzadurezh b., barzhoniezh b. ; *ungebundene Rede,* komzoù plaen lies., yezh plaen b.

Rededuell n. (-s,-e) : duvell dre gomz g., tabut g., dael b., breud g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b.

redefertig ag. : helavar, lokañsus, teodek, begek, latennet, distagellet, dilu a deod, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.

Redefigur b. (-,-en) / **Redefloskel** b. (-,-n) : treuzskeudenn b., skeudenn-lavar b., troienn leterc'hadek b.

Redefluss g. (-s,-flüsse) : **1.** displeg g. / distilh g. (Gregor), dibun g. ; **2.** foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegen-gwazh) lies., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennerezh g.

Redefreiheit b. (-) : frankiz displegañ b. ; *Rede- und Schreibfreiheit,* librentez an teod hag ar bluenn b., frankiz-eztaoliñ b.

Redegabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner lies.

Redegesang g. (-s,-gesänge) : dibungan g., tamm kanaouenn dezrevellet g.

redegewandt ag. : lokañsus, helavar, teodek, begek, latennet, dilu a deod, distagellet, beget-mat, teodet-mat, teodet-dreist, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, brokus a gomzoù ; *ein redegewandter Mensch,* ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer brav g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g.

Redekunst b. (-) : prezegerezh g., prezegennerezh g., dareulerezh g., prezegouriezh b., helavarouriezh b., helavaroniezh b., displegerezh g.

Redelust b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g.

reden V.gw. (hat geredet) : komz, kaozeal, prezeg, prezegenniñ, divizout, pledeal ; *mit jemandem über etwas (t-rt) reden (von etwas reden),* komz gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb, prezeg gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb ; *von sich selbst reden, über sich selbst reden,* kontañ e zoareoù ; *von seinen Eltern reden, über seine Eltern reden,* kontañ doareoù e dud, bezañ gant kaoz e dud, komz eus (diwar-benn, diwar-bouez) e dud ; *du wirst wohl mit ihm reden müssen,* dav a-walc'h e vo dit komz gantañ ; *man redet über mich,* diwar va fenn emeur o komz ; *schleppend reden,* ganuzañ, ganuziñ, bezañ pouer da gaozeal, bezañ pounner e zistagadur ; *ich gehe meinen Weg und lasse die Leute reden,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon ; *frei von der Leber weg reden,* dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, lavaret eeun e soñj, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *obszön reden,* kaozeal gast, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ lous e c'henoù, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ un teod lous a zen eus an-unan ; *sie reden nicht mehr miteinander,* ne brezegont ket mui an eil gant egile, ne vez mui rannet grik etrezo, fontet eo an traoù etrezo, echu eo tout etrezo, torret eo ar votez etrezo ; *mit den Händen reden,* komz gant e zaouarn ; *dazwischen reden,* mont war ar gaoz, emellout er gaoz, lavaret e gomz ; *in den Wind reden, gegen die Wand reden,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, treiñ e deod e goullo, kouezhañ e gomzoù war an douar, mont e gomzoù e moged, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *sich den Mund fusselig reden, sich die Seele aus dem Leib reden,* koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *er redet wie ein Wasserfall,* an drap a zo gantañ, ne ziwano ket ar fav en e c'henoù ; *vor sich hin reden, mit sich selbst reden,* embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn,

komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, grozmolat, bourboutal, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag an-unan, lavaret un dra bennak etre e roched hag e chouk, lavaret udb etre e roched hag e vruched, chaokat e c'henoù, mouskomz sioul ; *jemandem nach dem Munde reden,* reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ pour d'u.b., plantañ kaol (pour) d'u.b., hejañ per melen d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, tostennañ (lorbiñ, likaouiñ, lubaniñ, loavañ, flourañ, fougasiñ, fougeal) u.b., lorc'hañ u.b., likaouiñ ouzh u.b., flourañ e gein d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù ouzh u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, mont en avel u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., breutaat evit u.b., fonnañ da vennozh u.b. (Gregor) ; *du kannst von Glück reden,* pebezh taol chañs ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! un taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ur c'hras kaer eo dit ! ; *er hat gut reden, er hat schön reden,* hennezh a zo aes kaozeal - brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegennoù - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - hennezh a brezeg a-walc'h - hennezh a lavar a-walc'h ; *von sich reden machen,* bezañ dindan teod(où) an dud, bezañ brudoù fall diwar e benn, bezañ kaoz vras eus an-unan, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ ar gaoz ; *du lässt nicht mit dir reden,* re vras eo da benn evit deskiñ netra ! a-raok ma kavin penn vat diouzhit ! da zivskouarn a zo bet kaset da livañ ! ne rez nemet heuliañ da benn ! ur sapre penn kalet a zo ac'hanout ! lod ac'h eus e Kerbennek ! mul bras ma 'z out ! penn kalet ma'z out ! pennek out evel ur marc'h-koad ! pennek out evel ur mul ! n'em bez ket rezon ganit james ! da zivskouarn a zo bouzar ha da spered a zo dall ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe,* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro.

V.k.e. (hat geredet) : *dummes Zeug reden,* direzoniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, gallegañ, gallegat, rambreal, distagañ sotonioù ; *Gutes von jemandem reden,* lavaret vad eus u.b. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden,* genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot ; *ich muss mit dir ein Wörtchen reden,* c'hoant am eus da lavaret ur gomz dit ; *ich habe kein Wort mehr mit ihm geredet,* ne voe mui rannet grik etrezomp ; *leeres Stroh reden, hin und her reden,* komz dilokez - komz jore-dijore - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù bezañ puilh e gaoz - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - rambreal - ranzenniñ - begeliat - barbotiñ.

2. tintal, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, P. diskargañ e c'hor ; *jemanden zum Reden bringen,* lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn.

Reden n. (-s) : prezegerezh g., prezegennerezh g., prezegoù lies. ; *jedes Reden ist sinnlos, wenn jemand nicht hören will,* ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kamm ki pa gar ; *jemanden zum Reden bringen,* lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn.

Redensart b. (-,-en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b. ; *stehende Redensart,* tro-lavar voutin b., troenn sonnet b. ; *kurze und knappe Redensart,* berrlavar g. ; *deutsche Redensart,* germanegezh b., alamanekadur g. ; *das ist nur so eine Redensart,* un dro-lavar eo nemetken, arabat kemer an dra-se a berzh fall (a wall berzh).

Redenschreiber g. (-s,-) : saver prezegennoù g., darbarer prezegennoù g.

Redenschreiberin b. (-,-nen) : saverez prezegennoù b., darbarerez prezegennoù b.

Rederei b. (-,-en) : [gwashaus] fistilh g., fistilherezh g., drailh g., ragach g., ragacherezh g., trabellerezh g., faragouilh g., randonerezh g., randonennoù lies., ravoderezh g., prezegoù lies., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., konchoù lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù kollet lies., komzoù patatez lies., kaozioù lies., pifoù lies., arabad g., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., paribolennoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies.
Redeschluss g. (-es,-schlüsse) : peurbrezegenn b.
Redeschwall g. (-s,-e) : foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegen-gwazh) lies., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennerezh g.
Redeteil g. (-s,-e) : luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b.
Redeübung b. (-,-en) : embreg prezeg g.
Redeweise b. (-,-n) : doare-komz g., doare da gomz g., lavar g., lavarerezh g., doare kaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., giz prezeg b.
Redewendung b. (-,-en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b., lavarenn b. ; *stehende Redewendung,* tro-lavar boutin b., troenn sonnet b.
redigieren V.k.e. (hat redigiert) : **1.** skridaozañ, lakaat dre skrid, skeiñ war ar paper ; **2.** ren embann udb., bezañ rener ar skridaozañ.
Redigieren n. (-s) : skridaozañ g. ; *das Redigieren fällt mir schwer,* ur gwall reuz eo din lakaat an dra-se dre skrid, kavout a ran diaes lakaat kement-se dre skrid, gwe am eus o lakaat an dra-se dre skrid.
Rediskont g. (-s,-e) : [arc'hant.] eildiskont b.
rediskontierbar ag. : [arc'hant.] hag a c'hall bezañ eildiskontet, eildiskontadus.
Rediskontsatz g. (-s,-sätze) : feur-eildiskontañ g.
redlich ag. : eeun, leal, peurleal, onest, dret, displeg, frank, jurdik, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, anterin, mil onest, prop ; *ein redlicher Mensch*, un den onest g., un den peurleal g., un den prop g., un den eeun a bep hent g., un den eeun e pep hent g., un den reizh g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den tre g., un den kenañ g., un den anterin g., un den mil onest g., un den a neuz g., un den da blijout g. ; *sich sein Brot redlich erwerben,* gounit e vara en un doare onest, gounit e vara gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) ; *redlich erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies., madoù gounezet gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) lies.
Redlichkeit b. (-) : onestiz b., onested b., gwirionded b., eeunded b., eeunder g., lealder g., lealded b., peurlealded b., lealentez b., reizhded b., reizhder g., anterinded b., anterinder g.
Redner g. (-s,-) : prezegenner g., prezeger g., komzer g. ; *ein leidenschaftlicher Redner,* ur prezeger gredus g.
Rednerbühne b. (-,-n) : leurenn-gomz b.
Rednergabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner lies.
Rednerin b. (-,-nen) : prezegennerez b., prezegourez b.
rednerisch ag. : prezegennus ; *rednerischer Tonfall,* ton prezegennus g.
Rednerpult n. (-s,-e) : marc'h-levr g., letrin g.
Rednerstuhl g. (-s,-stühle) : kador-brezeg b.
Redon n. : Redon b.
Redoute b. (-,-n) : **1.** maskaradenn b., maskladeg b. ; **2.** [lu] kre g., kae-difenn g., kreñvlec'h g., kreñvig g.
redselig ag. : helavar, teodek, begek, flav, latennet, dilu a deod, distagellet, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, beginot, kaozeüs, klakenn, ranezennek, trabellek.
Redseligkeit b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g.
Reductio ad absurdum b. (- - -) : [mat.] diren d'an direizhpoell g., diren d'an emsiv g., poellata dre zireizhpoell g., poellata dre an emsiv g., poellata emsivek g.
Reduktion b. (-,-en) : **1.** koazh g., koazhadur g., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., fetisaat g., fetisadur g., kurzañ g., kurzadur g., direadur g., diren g. ; **2.** [mat.] direadur g., diren g. ; **3.** [preder.] diren g. ; *eidetische Reduktion,* diren eidetek g. ; *phänomenologische Reduktion,* diren anadennoniel g. ; *transzendentale Reduktion,* diren trehontel g.
Reduktionismus g. (-) : [preder.] direadouriezh b.
Reduktionist g. (-en,-en) : [preder.] dereadour g.
Reduktionsteilung b. (-) : [bev.] meioz hanterus g.
redundant ag. : **1.** dreistkont, dreistfonn, gourfonn, re fonn, c'hwezet ; **2.** [yezh.] gourfonngeriat ; **3.** [stlenn.] gourleizhat, gourfaot.
Redundanz b. (-,-en) : **1.** gourfonn g., dreistfonn g., dreistezhomm g. ; **2.** [yezh.] gourfonngeriad g. ; **3.** [stlenn.] gourleizh g., gourleizhad g., gourfaoter g.
Reduplikation b. (-,-en) : **1.** azdoubliñ g., azdoubladur g., adlavar g. ; **2.** [bev.] azeiladur g., azeilañ g.
reduzibel ag. / **reduzierbar** ag. : **1.** hag a c'heller nebeutaat (digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazañ, krennañ, diskar, fetisaat) ; **2.** [mat.] direadus.
reduzieren V.k.e. (hat reduziert) : **1.** nebeutaat, digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazhañ, krennañ, diskar, fetisaat, diren ; *zu reduzierten Preisen,* e pilwerzh ; **2.** [mat.] diren ; **3.** [kegin.] lakaat da yostañ, tevaat, lakaat da goazhañ.
reduzierend ag. : **1.** koazhus, direüs ; **2.** [preder.] direadour.
Reduzierung b. (-,-en) : **1.** koazh g., koazhadur g., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., fetisaat g., fetisadur g., kurzañ g., kurzadur g., direadur g., diren g. ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich,* berradur an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., digresk an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g. ; **2.** [mat.] direadur g., diren g. ; **3.** [preder.] diren g.
Reduzierventil n. (-s,-e) : [tekn.] deleder g., distenner g.
Reede b. (-,-n) : morlenn b., lenn-vor b., kambr-vor b., mor-bihan g. ; *Brester Reede,* morlenn Brest b., mor-bihan Brest g. ; *im hintersten Teil der Brester Reede,* e goueled mor-bihan Brest.

Reeder g. (-s,-) : [merdead.] paramantour g., paramanter g., fredadour g.
Reederei b. (-,-en) : [merdead.] kompagnunezh-verdeiñ b., kevredad merdeiñ g.
Reederin b. (-,-nen) : [merdead.] paramanterez b., paramantourez b., fredadourez b.
Reef n. (-s,-s) : [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b.
reefen V.k.e. (hat gereeft) : [merdead.] *die Segel reefen,* lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ.
reell ag. : **1.** gwerc'hel, revoudel, devoudel ; *er hat noch eine reelle Chance,* gwir spi en deus c'hoazh ; *reell ist diese Möglichkeit nicht vorhanden,* n'eus ket eus an diflip-se (eus an diskoulm-se) e gwirionez ; **2.** [mat.] *reelle Zahlen,* niveroù gwerc'hel lies. ; **3.** [kenw.] a-feson, a-zoare ; *reelle Preise*, prizioù dereat lies. ; *reelle Firma*, embregerezh a fiziañs g. ; **4.** onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, anterin, rik gant e bouezioù ; *dieser Kaufmann ist reell,* hennezh a zo rik gant e bouezioù ; *das Geld hat er sich reell verdient,* gounezet en deus an arc'hant-se en un doare onest, gounezet en deus an arc'hant-se gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz).
Reep n. (-s,-e) : [merdead.] fard g., penn-fard g., kordenn-lestr b.
Reet n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] broen str., raoskl str., korz str.
Reetdach n. (-s,-dächer) : toenn vroen b., toenn raoskl b., toenn gorz b.
reetgedeckt ag. : goloet gant broen, goloet gant raoskl, goloet gant korz.
Refektorium n. (-s, Refektorien) : [relij.] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.
Referat n. (-s,-e) : **1.** rentañ-kont g., danevell b., skrid-danevell g., danevellskrid g., displegadenn b. ; **2.** burev g., servij g., gwazrann b., rann b.
Referendar g. (-s,-e) : stajiad g.
Referendariat n. (-s,-e) : staj g.
Referendarin b. (-,-nen) : stajiadez b.
Referendarzeit b. (-,-en) : staj g.
Referendum n. (-s, Referenden/Referenda) : [polit.] referendom g., poblaters g.
Referent g. (-en,-en) : **1.** daneveller g., kuzulier g. ; **2.** perzhiad g., prezegenner g. ; **3.** penn gwazrann g., penn-servij g. ; **4.** [yezh.] ergeñverenn b.
Referentin b. (-,-en) : **1.** danevellerez b., kuzulierez b. ; **2.** perzhiadez b., prezegennerez b. ; **3.** penn gwazrann g., penn-servij g.
Referenz b. (-,-en) : **1.** daveenn b., erbedadenn b., titour b. ; **2.** [yezh.] ergeñver g., ergenveriñ g.
Referenzrahmen g. (-s,-) **/ Referenzsystem** n. (-s,-e) : stern-dave g., framm-dave g., teskad dave g. ; *gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen : lernen, lehren, beurteilen,* framm europat boutin dave evit ar yezhoù g.
referieren V.gw. (hat referiert) : **1.** ober ur rentañ-kont ; **2.** [yezh.] *auf etwas (t-rt) referieren,* ergeñveriñ ouzh udb.
V.k.e. (hat referiert) : rentañ kont eus, danevelliñ, dezrevell, dezrevellañ ; *jemandes Vorschlag referieren,* degas kinnig u.b., displegañ kinnig u.b.
Reff n. (-s,-s) : [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b.
reffen V.k.e. (hat gerefft) : [merdead.] *die Segel reffen,* lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ.
Reffkausch b. (-,-en) **/ Reffkausche** b. (-,-n) : [merdead.] kosenn riz b.
Reffleine b. (-,-n) : [merdead.] bos riz g.
refinanzieren V.k.e. (hat refinanziert) : [arc'hant.] adkellidañ, adarc'hantiñ, adarc'hantaouiñ, adarc'hantekaat.
Refinanzierung b. (-,-en) : [arc'hant.] adkelliderezh g., adarc'hantaouerezh g., adarc'hantadur g., adkellidañ g., adarc'hantiñ g., adarc'hantaouiñ g., adarc'hantekaat g.
Reflektant g. (-en,-en) : [kenwezh] karour g., den troet gant udb g., arval dedennet g.
Reflektantin b. (-,-nen) : [kenwezh] karourez b., arvalez dedennet b.
reflektieren V.k.e. (hat reflektiert) : **1.** [fizik] disvannañ, dasskediñ, disteurel, dameuc'hañ ; **2.** prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat meiz da gompren [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], chom da gompren [udb], chom da gompren [en udb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh.
V.gw. (hat reflektiert) : **1.** *auf etwas (t-rt) reflektieren,* bezañ e sell war udb, ober e zezev da gaout udb, bezañ e alan war udb, sellet gant avi ouzh u.b., luchañ ouzh u.b., steredenniñ ouzh u.b., glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, lugerniñ ouzh u.b. ; **2.** *über etwas (t-rt) reflektieren,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb. ; *über jemandes Worte reflektieren,* pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod reflektieren,* prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; **3.** disvannañ ar gouloù, dasskediñ ar gouloù, disteurel ar gouloù.
Reflektor g. (-s,-en) : luc'higell b., dameuc'her g., luc'htaolerez b., lamprezeg b., katadioptr g., disvanner g.
reflektorisch ag. : damougel, emzastaolel ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells,* an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeurenn.
Reflex g. (-es,-e) : **1.** dassked g., skleur g., distaol g. ; **2.** [korf.] dastaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b. ; *bedingter Reflex, konditionierter Reflex, erworbener Reflex,* emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g.
Reflex- : emzastaolel, damougel, diarzoug.
Reflexbewegung b. (-,-en) : dastaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b.

Reflexbogen g. (-s,-/-bögen) : [bred.] treug emzastaolel g., treug damougel g.
Reflexion b. (-,-en) : **1.** dassked g., distaol g., dameuc'h g., disvann g., disvannadur g., disvannañ g. ; **2.** preder g., prederiadenn b., emsoñj g., prederennoù lies., prederiañ g. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Reflexionen eingeschlichen,* en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Reflexionen anstellen,* prederiañ, pleustriñ soñjoù.
Reflexionshologramm n. (-s,-e) : [tekn.] hologramm disvannañ g.
Reflexionskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] disvannusted b., feuriader disvannañ g.
Reflexionsvermögen n. (-s) : [fizik] galloud disvannañ g.
reflexiv ag. : **1.** [yezh.] emober, emodel ; *reflexive Verben,* verboù emober lies., verboù emodel lies., verboù raganv lies. ; **2.** prederel, prederiet, poellek, emsellus ; [preder.] *reflexives Bewusstsein,* emskiant emsellus b., emskiant prederel b. ; *reflexive Analyse,* dielfennadur prederel g.
Reflexivpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-gour emober g.
Reflexzonenmassage b. (-,-n) : [mezeg.] leuñviñ takadoù damougel g., refleksologiezh b.
Reform b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b., adaoz g., adurzhiadur g., kempennadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.
Reformation b. (-,-en) : [relij.] adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b. ; *Reformation an Haupt und Gliedern,* adreizhadur penn-kil-ha-troad g., adreizhadur eus an eil penn d'egile g., adreizhadur holl-razh g. ; [istor] *die Reformation,* an Adreizhañ g., P. an Disivoud g., an Disivoud Meur g.
Reformationsfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel an Adreizhañ g.
Reformator g. (-s,-en) : [relij., polit.] adreizher g., reizher g., reizhour g.
Reformatorin b. (-,-nen) : [relij., polit.] adreizherez b., reizherez b., reizhourez b.
reformatorisch ag. : **1.** kempennour ; **2.** [relij.] adreizher, reizher, disivouder, ... an Disivoud Meur, ... disivoud, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; **3.** [polit.] kempennelour.
reformbedürftig ag. : hag a rank bezañ adreizhet.
Reformbestrebung b. (-,-en) : strivoù adreizhañ lies., strivoù adkempenn lies., strivoù adstummañ lies.
Reformer g. (-s,-) : [polit.] **1.** adreizher g., reizher g., reizhour g. ; **2.** kempennelour g.
reformerisch ag. : [polit.] **1.** ... adreizher, ... reizher, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; **2.** kempennelour.
reformfreudig ag. : a-du-kaer gant an adreizhañ.
Reformhaus n. (-es,-häuser) : stal produioù bouedourel b., stal boued reol b.
reformieren V.k.e. (hat reformiert) : **1.** adreizhañ, adkempenn, adstummañ ; *reformierte Kirche*, Iliz adreizhet b., Iliz disivoud b., Iliz protestant b. ; **2.** [istor] *reformierte Kleider*, dilhad mat evit ar yec'hed lies., dilhad yac'h lies.
Reformierte(r) ag.k. g./b. : [relij.] disivouder g., disivouderez b., protestant g., protestantez b.
Reformismus g. (-) : [polit.] kempennelouriezh b.
Reformist g. (-en,-en) : [polit.] kempennelour g.
Reformkleidung b. (-,-en) : [istor] dilhad mat evit ar yec'hed g./lies., dilhad yac'h g./lies.
Reformkost b. (-) : boued reol g., danvezioù bevañs bouedourel lies.
reformunwillig ag. : a-enep an adreizhañ.
reformwillig ag. : a-du gant an adreizhañ.
Refrain g. (-s,-s) : diskan g. ; *den Refrain singen,* diskanañ ; *der Refrain eines Liedes,* diskan ur ganaouenn g.
Refraktion b. (-,-en) : [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g.
Refraktor g. (-s,-en) : [stered.] teleskop dioptrek g., gouskoger g.
Refugium n. (-s, Refugien) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., herberc'h g., goudor g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b.
Regal[1] n. (-s,-e) : estajerenn b., lañsed b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g.
Regal[2] n. (-s, Regalien) : **1.** [istor, gwir] gwir ar roue (Gregor) g. ; **2.** gwir ar Stad g.
regalieren V.k.e. (hat regaliert) : **1.** reiñ chervad da, ostizañ, segaliñ ; **2.** reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement) da, kargañ a brofoù, reiñ meur a brof da, reiñ pezh a gar profoù da ; **3.** diduellañ, diduiñ.
V.em. : **sich regalieren** (hat sich (t-rt) regaliert) : **1.** banvezañ, chervadiñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon, debriñ hag evañ e roll, en em segaliñ, ober chegenn ; **2.** ebatal, ober joa, bragal, bourrañ, kemer un tamm plijadur, kemer plijadur, kavout ur misi.
Regatta b. (-, Regatten) : [sport] regata g., redadeg-vagoù b.
Reg.-Bez. : [*berradur evit* **Regierungsbezirk**] bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., kornad g., korniad g., distrig g.
rege ag. : **1.** dilu, divorfil, divorfil-kaer, buhezek, bouilh, chourch, fonnus, gardis, koujourn, monedus, abil, bev-buhez, bev-buhezek, buhezek, fiñvus ; *rege werden,* dihuniñ, divorfilañ, divordoiñ, divorzañ, divorediñ, dont fiñv en an-unan ; *rege machen,* reiñ lañs (lusk) da, lakaat fiñv e, degas fiñv e ; *eine rege Wirksamkeit,* birvilh g., lañs g., mesk g., meskadeg b., fifil g., lavig g., kabal b., fourgas g., oberiantiz b. ; *es herrschte eine rege Wirksamkeit,* ren a rae ar birvilh ar brasañ eno, kalz a hej hag a brez a oa eno, kabal ha fourgas a oa eno, mesk a veze eno ; **2.** stank ; *reger Verkehr,* monedone (tremen-distremen, tremenerezh) stank g., tremeniri stank b.
Regel b. (-,-n) : **1.** reolenn b., reol b., reizhenn b., savelenn b., reizh b. ; *allgemeine Regel,* reolenn hollek b., reizhenn hollek b. ; *eine Ausnahme von der Regel machen,* mont evit ur wech diwar ar reolenn, tremen evit ur wech hebiou d'al lezenn, terriñ ar reol evit ur wech, tremen ar reol (Gregor) ; *in der Regel,* peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ, dre vras, ordinal, d'an ordinal, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er in der Regel vor der Tür,* boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor ; *die Ausnahme bestätigt die Regel,* e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra

na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihiviz ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach,* mont a ra ar yezhadur war laoskaat ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen,* ober an traoù war o reizh ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens,* reizhoù ar vuhez kristen lies., reolennoù ar vuhez kristen lies. ; *die Spielregel,* ren ar c'hoari g., reolenn ar c'hoari b. ; *die 3-Sekunden-Regel beim Basketball,* reolenn an teir eilenn er c'hoari basket-ball b. ; **2.** amzerioù lies., mizioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g. ; *sie hat ihre Regel,* hec'h amzerioù he deus, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti ; *ihre Regel will nicht auftreten,* mouzhet eo hec'h amzer outi ; *sie hat ihre erste Regel bekommen,* amzeret eo.

Regelarbeitszeit b. (-,-en) : pad an amzer labour hervez al lezenn g.

regelbar ag. : **1.** hag a c'heller reoliañ ; **2.** hag a c'heller reizhañ (renkañ).

Regeldetri b. (-) : [mat.] reolenn an tri niver b.

Regelfall g. (-s) : reolad b. ; *das ist der Regelfall, das entspricht dem Regelfall,* diouzh ar reizh eo, diouzh ar reoladoù eo ; *im Regelfall,* boazet, dre vras, peurvuiañ, ar peurvuiañ, peurliesañ, ar peurliesañ, d'an ordinal, ent-reol.

Regeljahr n. (-s,-e) : [stadegoù] bloavezh keitat g., bloavezh reol g., bloavezh skoueriek g.

Regelkondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.

regellos ag. : direol, dizurzh, direoliet, dizurzhiet, direizh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, en un doare foutouilhek.

Regellosigkeit b. (-) : direolamant g., dizurzh g., direizh g./b., direizhder g.

regelmäßig ag./Adv. : **1.** ingal, dalbezh, mareadek, prantadek, aketus, bemdez pe liesoc'h, plaen, a-blaen ; *regelmäßiger Benutzer,* boazier g. ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub,* vakañsoù mareadek paeet lies ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein,* darempredi ur foar, pleustriñ ur foar ; *regelmäßig arbeiten,* mont a-blaen gant e labour, labourat ingal, labourat plaen ; *ich lese regelmäßig diese Zeitung,* lenn a ran plaen (ingal) ar gelaouenn-mañ ; *ich gehe regelmäßig durch diesen Park spazieren,* me a ra va darempred dre al liorzh-se ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen,* kaout eurioù d'ober udb ; *ihr Sohn schickt ihr regelmäßig Geld,* arc'hant he devez ingal (a-blaen) digant he mab ; *die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt,* ingal eo bet plantet ar gwez ; *er kommt regelmäßig zu Besuch,* ingalik e teu da'm gwelet ; **2.** reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, reoliet-mat ; **3.** [mat.] keitkornek, keittuek ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder,* un diñs a zo par muzul e gerioù ; *regelmäßiges Dreieck,* tric'horn keittuek g. ; *beim regelmäßigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini.

Regelmäßigkeit b. (-) : **1.** ingalded b., ingalder g., mareadegezh b. ; **2.** reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b.

regeln V.k.e. (hat geregelt) : urzhiañ, urzhiata, reoliañ, reolennañ, reolennata, reizhata, reishaat, reizhañ, reizhekaat, reizhennañ, ingalañ, eeunaat, reoliañ, reoliñ ; *den Verkehr regeln,* urzhiañ an tremen, urzhiañ an tremenerezh ; *durch gesetzliche Maßnahmen regeln,* lezennaat, melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reizhekaat, reolennañ, reoliañ ; *den Markt durch gesetzliche Maßnahmen regeln,* reoliañ an nevid ; *die Finanzen regeln,* delc'her ar c'hontoù ; *jemanden damit betrauen, etwas zu regeln,* reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *etwas vertraglich regeln,* kevratelañ udb ; *die Sache ist geregelt,* peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, diskoulmet eo ar gudenn, diluziet eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, plaenaet eo ar gudenn, ingalet eo an traoù, krog eo ar c'hrog.

V.em. : **sich regeln** (hat sich (t-rt) geregelt) : en em renkañ, reizhekaat, dienkañ, emreoliañ ; *es wird sich schon regeln,* en em renkañ a raio e doare pe zoare, kavout a raimp hon diluzioù, kavet e vo ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavet 'vo un diskoulm.

regelrecht ag. : reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, reoliet-mat.

Adv. : en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er wurde regelrecht durchgeprügelt,* bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez ; *Sie haben mich regelrecht betrogen,* paket brav on bet ganeoc'h, toazet brav on bet ganeoc'h, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganeoc'h, bratellet on bet prop ha kempenn ganeoc'h, devet on bet prop ha brav ganeoc'h ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns regelrecht mit,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni.

Regelstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Regelstudienzeit b. (-,-en) : pad reizhennel ar studioù g., pad reolennel ar studioù g.

Regelung b. (-,-en) : **1.** emglev g., diviz g., kendivizad g. ; **2.** reoliadur g., reoladur g., reolennadur g., reol b., reizhennoù lies., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhidigezh b., reizhad b. ; *Preisregelung,* reolennadur ar prizioù g. ; **3.** [tekn.] lakaat war reizh g., reoliañ g., reolierezh g., reoliadenn b., reizherezh g., reizhidigezh b.

Regelverstärker g. (-s,-) : [skingomz] amplaer reoliñ g.

regelwidrig ag. : kontrol d'ar reol, kontrol d'ar reolennoù, amreizh, direizh, direoliek.

Regelwidrigkeit b. (-,-en) : amreizhded b., direizhded b.

Regen g. (-s,-) : **1.** glav g., dour g., bererezh g., P. soubenn chas b. ; *der Regen setzt ein,* krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *der Regen wird sich nicht halten,* n'eo ket glav da badout, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut, ar glav-se a baseo ; *der Regen wird den ganzen*

Tag anhalten, ne davo ket ar glav feteiz ; *mit Regen vermischter Hagel,* glav kemmesket a c'hrizilh g., kazarc'h kemmesket a c'hlav g./str. ; *es sieht nach Regen aus,* kinnig a ra ar glav kouezhañ, homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, doareet-fall eo an amzer, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, gwelet e vez distrap ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne (divannac'h) an amzer, risklañ a reomp kaout glav, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'hleboriñ, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra an amzer da gaout glav, stummañ a ra an amzer d'ober glav, feson an dour a zo ganti, feson an dour a zo war an amzer, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant glav a zo, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ an amzer o vont da c'hlavañ, emañ o tommañ dour dimp, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, emañ o c'horiñ glav ; *leiser Regen,* lugachenn b., litenn b., ailhenn b., libistrenn b., glav tanav (bihan, skañv, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g. ; *saurer Regen,* glaveier trenk lies. ; *aus dem Nebel wird Regen,* ar vrumenn a ya e glav, ar vrumenn a gouezh e glav ; *vom Meer kommender Regen,* morc'hlav g., morenn-c'hlav b., glav o sevel diwar vor g. ; *der Regen hört auf,* emañ ar glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ ; *der Regen hat aufgehört,* tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul, torret eo war ar glav ; *der Regen wollte nicht aufhören,* diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen,* n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *die Erde lechzt nach Regen,* o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vat d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav ; *der Regen trommelt auf das Dach,* emañ ar glav o pigosat an doenn ; *der Regen fällt vom Himmel herunter,* ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl ; *der Regen fällt heftiger denn je,* gwashaet eo d'ober glav, ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, skeiñ a ra ar glav ken a fust ; *Schutz vor dem Regen,* disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b. ; *sich vor dem Regen unterstellen,* klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont da waskediñ, mont en disglav, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Fels unterstellen, bei Regen unter einem Fels Schutz suchen,* mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *sie flüchteten sich schnell vor dem Regen ins Haus,* kabal a savas ganto da vont en ti da zisglaviñ, hastañ a rejont karzhañ d'an ti da zisglaviñ, hastañ a rejont touch d'an ti da zisglaviñ ; *vor dem Regen geschützt,* disglav, en disglav, en distav, diwallet diouzh ar glav, er gwasked diouzh ar glav, goudor diouzh ar glav, goudoret diouzh ar glav ; *vor dem Regen schützen,* disglaviñ, gwaskediñ, ober disglav da, lakaat en disglav, reiñ gwasked da, goudoriñ diouzh ar glav ; *in meinem Haus brauche ich mich nicht vor dem Regen zu fürchten,* emañ va zi en disglav ; *die erste Sonne wird den Regen vertreiben,* pa zeuio an heol da darzhañ e raio d'ar glav karzhañ ; *bei strömendem Regen,* dindan ur glav a-bil, dindan ar glav puilh, dindan ar glav-pil, dindan ar glav bras, dre c'hlav bras ; *es regnet in Strömen,* glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, foetañ a ra ar glav, glav a ra a c'hoari gaer, glav a ra a skudellad, glav a ra a sailhadoù, glav puilh a ra, puilh e kouezh ar glav, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, glav a ra kenañ, glav meur a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, teurel a ra dour, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, ober a ra glav evel teuler dour gant barazhioù, ober a ra glav evel skeiñ gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, pilioù dour a ra, a-boullad e kouezh ar glav, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra forzh pegement, ar glav a daol ken-ha-ken, ar glav a daol mui-pegen-mui, ar glav a daol gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, glav a ra n'eus forzh pegement, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav a-bil ; *Regen am Sonntag, Regen am Montag und Regen die ganze Woche,* glav da Sul, glav da Lun,ha glav e-pad ar sizhun ; *Regen am Mittag, Regen den ganzen Tag,* glav da greisteiz ha glav e-pad an deiz ; *je stärker der Regen ist, umso eher wird er sich geben,* seul greñvoc'h e vez ar glav seul gentoc'h a se e tav ; *zu Regen neigen,* bezañ techet da c'hlav ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen,* n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; **2.** [troioù-lavar] *vom Regen in die Traufe kommen,* kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ar foenneg d'ar menez, dimeziñ an

naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz**,** diskar un iliz da sevel ur chapel, eskemm ur marc'h born gant unan dall, difoeltrañ an ti d'ober ur forn, mont eus ar park d'al lanneg, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, mont a zrouk da wazh (Gregor) ; **3.** [kr-l] *auf Regen folgt Sonnenschein,* n'eus koumoulenn ebet hag a c'hellfe padout da viken - neñv koumoulet, avel krinet, gwreg kozh kinklet ne badont ket - n'eus droug (n'eus bec'h) ebet a bad bepred - a bep seurt amzer en devez an den - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez – goude an enkrez e teu levenez - goude an daeroù e teu ar c'hoarzh - ar glac'har a dro e levenez - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - an eil amzer a vev an all - netra re morse n'en deus padet pell - pa deuy an heol da darzhañ, e ray d'ar glav karzhañ - biskoazh glav n'eus graet na davfe, nag avel greñv na gouezhfe - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour.

regen V.k.e. (hat geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, luskañ ; *er konnte kein Glied regen,* ne oa evit fichañ (evit fiñval) ezel ebet, chomet e oa en diaskren.

V.em. : **sich regen** (hat sich (t-rt) geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, bouljal, emfiñval ; *sich nicht regen,* chom motet, chom diflach, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep bouljal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom en diaskren, na flachañ takad, chom hep jestr ebet ; *welche Wonne, welche Lust regt sich nun in meiner Brust,* tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon ; P. *rege dich ein bisschen,* poent e vefe dit divorfilañ (strilhañ da c'hwen), mat e vefe dit difretañ un tammig ; *es regte sich kein Lüftchen,* ne c'hwezhe mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel, takenn avel, lomm avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken.

regenarm ag. : sec'h, nebeut a c'hlav ennañ, nebeut a c'hlav en e gerzh.

Regenbö b. (-,-en) : [merdead.] rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bodad glav g., P. soubenn chas b. ; *eine kurze Regenbö,* ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b.

Regenbogen g. (-s,-/-bögen) : kanevedenn b., gwareg-ar-glav b., gwareg-an-neñv b., gwareg-c'hlav b., kordenn-c'hlav b., rizenn-c'hlav b., barrenn-c'hlav b., roudenn-gi, ruban-glav g., ruban-heol g., lost-ar-bleiz g., lostenn-vleiz b., lagad-bleiz g., lost-louarn g., lost-an-diaoul g., seizenn-c'hlav b., seizenn-an-diaoul b., krommetenn b. ; *über den Himmel spannt sich (t-rt) ein Regenbogen,* stignet eo gwareg-ar-glav ; *Regenbogen am Morgen, so schönes Wetter nachher wie es vorher war,* gwareg-ar-glav diouzh ar beure ken brav amzer kent ha goude ; *schwacher, undeutlicher Teil eines Regenbogens,* born g.

Regenbogenfarben lies. : livioù ar ganevedenn lies. ; *in den Regenbogenfarben schillern,* kanevedenniñ, diskouez holl livioù ar ganevedenn.

regenbogenfarbig ag. : kanevedennek, holl livioù ar ganevedenn gantañ.

Regenbogenforelle b. (-,-n) : [loen.] dluz kanevedenn g.

Regenbogenhaut b. (-,-häute) : [korf.] lienenn al lagad b., kanevedenn b., glas al lagad g.

Regenbogenpresse b. (-) : kazetennoù flapaj lies.

Regenbrachvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.

Regendach n. (-s,-dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b., toenn da zisglaviñ b.

regendicht ag. : didreuzus d'ar glav, disglav.

Regendusche b. (-,-n) : glebiadenn b., revriad dour g., gwalc'hadenn b., pilad-dour g., P. soubenn chas b. ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen,* paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur pilad-dour ganin, paket ez eus bet ur revriad dour ganin, ur c'hlebiadenn a-zoare am eus bet, un tamm mat a strink am eus bet.

Regeneration b. (-,-en) : **1.** [bev.] adc'henezadur g., adc'heneziñ g. ; **2.** advevadur g., adc'henel g., azgenel g., adc'hanadur g., astiñvad g., astiñvañ g., azblivaat g., nevesadur g.

regenerativ ag. : nevezadus, nevezus, adnevesaus ; *regenerative Energie,* energiezh nevezadus b., energiezh adnevezus b., gremm nevezus g.

regenerieren V.k.e. (hat regeneriert) : **1.** adc'henel, azgenel, azblivaat, astiñvañ, advevañ ; **2.** [bev.] adc'heneziñ ; **3.** [kimiezh] azniñvañ.

V.em. : **sich regenerieren** (hat sich (t-rt) regeneriert) : **1.** adc'henel, azgenel, azblivaat, astiñvañ, advevañ ; **2.** [bev.] adc'heneziñ.

Regenfälle lies. : glaveier lies., barradoù-glav lies., rec'hinoù glav lies., barroù-glav lies., kaouadoù glav lies., bodadoù glav lies., rizennadoù glav lies., strañsadoù-glav lies., piladoù glav lies., strifladoù lies., taoladoù dour lies., torradoù-glav lies., barroù-dour lies., pilioù-dour lies., bouilhardoù lies., strinkadoù-glav lies., skourradoù-glav lies., bouilhadoù glav lies., struilhadoù-dour g., gleboroù lies. ; *ergiebige Regenfälle,* glaveier fonnus lies. ; *eine Verdoppelung der Regenfälle,* un doublañ a zour g., an hanter muioc'h a c'hlav g. ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen,* goude ar barradoù glav puilh eo brasaet mat al lenn.

Regenfang g. (-s,-fänge) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.

Regenflut b. (-,-en) : froud-beuz g., froud-veuz b.

Regengebiet n. (-s,-e) : takad glavek g., bro stank ar glaveier enni b.

Regenguss g. (-es,-güsse) : gwalc'hadenn b., tarzhad-dour g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav dour-bil g., glav-pil g., glav beuz g., bouilhad glav g.,

P. soubenn chas b. ; *ein kurzer Regenguss,* ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b.
Regenkappe b. (-,-n) : kabell g., penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.
Regenkrone b. (-,-n) : tog-siminal g.
regenlos ag. : dic'hlav, divanne, divannac'h.
Regenmantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav b., mantell-gougoulek b., chupenn disglaviñ b.
Regenmeer n. (-s) : [Loar] *das Regenmeer,* Mor ar Glaveier g.
Regenmesser g. (-s,-) : [fizik] glavventer g.
Regenmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar glav g.
Regennacht b. (-,-nächte) : nozvezh c'hlav b., nozvezhiad c'hlav b., nozvezhiad dour b.
Regenperiode b. (-,-n) : buezon dour b., buezon ar glaveier b., gleboroù lies., koulz-amzer gleborek g.
Regenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlivid [*liester* morlivided, morlividi] g., moulleg g., nouelig g.
regenreich ag. : glavek, leun a c'hlav, stank ar glaveier ennañ, techet da c'hlav, gleborek.
Regenrinne b. (-,-n) : kan g., san b., noed g., disglaverez b., divanne g.
Regenrückhaltebecken n. (-s,-) : poull kronniañ an dour glav g.
Regensburg n. : Regensburg b.
Regenschauer g. (-s,-) : rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bouilhad glav g., P. soubenn chas b. ; *der Regenschauer bricht aus,* pokañ a ra ar glav ; *der Regenschauer ist bald vorbei,* hemañ eo lost ar barrad-glav, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut ; *der Regenschauer, den wir heute abbekommen haben,* ar barrad glav en deus graet feteiz ; *ein kurzer Regenschauer,* ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b.
Regenschirm g. (-s,-e) : disglavier g., paraplu g. ; *den Regenschirm aufspannen*, digeriñ e zisglavier ; *aufgespannter Regenschirm,* disglavier digor g. ; [dre skeud.] *wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen,* skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz.
Regenschirmkiel g. (-s,-e) */* **Regenschirmspeiche** b. (-,-n) */* **Regenschirmstange** b. (-,-n) */* **Regenschirmstrebe** b. (-,-n) : gwalenn disglavier b. [*liester* gwalinier disglavier] ; *klappbare Regenschirmstreben,* gwalinier plegus an disglavier lies. ; *starre Regenschirmstreben,* gwalinier dibleg an disglavier lies.
Regenschutz g. (-es) : disglav g., disglavenn b., distav g., distavenn b.
regenschwanger ag. : glavek, leun a c'hlav, liv ar glav gantañ, feson glav gantañ ; *regenschwangere Wolken,* malkennoù lies., duadennoù lies., teñvaladennoù lies., koumoul glavek str.
regensicher ag. : didreuzus d'ar glav, disglav, en disglav.
Regent g. (-en,-en) : [polit., istor] lezroue g., rejant g.
Regentag g. (-s,-e) : devezh dour g., devezh glav g., devezhiad glav g., devezh mouest g., devezh mouestijenn g. ; *Regentage,* devezhiennoù glav lies.
Regentin b. (-,-nen) : [polit., istor] lezrouanez b., rejantez b.
Regentonne b. (-,-n) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.
Regentropfen g. (-s,-) : *ein Regentropfen,* un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen,* glavadenn b. ; *von Regentropfen besprenkelt,* glavennek ; *einzelne Regentropfen fallen,* ober a ra glavennoù, glavenniñ a ra, glizhenniñ a ra, glavigañ a ra.
Regentschaft b. (-,-en) : rejañs b.
Regenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] **1.** folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g. ; **2.** kilheri g. ; **3.** kefeleg-aod g. ; **4.** penngamm Eurazia g.
Regenwald g. (-s,-wälder) : koadeg c'hleb b. ; *tropischer Regenwald,* koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b. ; *gemäßigter Regenwald,* koadeg c'hleb kerreizh b.
Regenwasser n. (-s) : dour-glav g. ; *fließendes Regenwasser,* dour-ruilh g.
Regenwasserspeicher g. (-s,-) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.
Regenwetter n. (-s) : amzer-c'hlav b., strouilh g.
Regenwind g. (-s,-e) : avel-c'hlav b.
Regenwolke b. (-,-n) : malkenn b., duadenn b., teñvaladenn b., koumoul glavek str. ; *sich mit Regenwolken überziehen,* malkenniñ ; *der Himmel überzieht sich mit Regenwolken,* mont a ra an deñved da saout.
Regenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug str., preñv-douar g.
Regenzeit b. (-,-en) : buezon dour b., buezon ar glaveier b., gleboroù lies., koulz-amzer gleborek g.
Reggae g. (- *pe* -s): [sonerezh] reggae g.
Regie b. (-,-n) : **1.** [c'hoariva] leurennañ g. ; **2.** [film, skinwel, skingomz] kenwerc'hañ g., seveniñ g. ; **3.** meradur g., renerezh g. ; *sich unter staatlicher Regie befinden,* bezañ dindan meradur ar Stad, bezañ dindan renerezh ar Stad.
Regieanweisung b. (-,-en) : [c'hoariva] notenn leurennañ g.
Regieassistent g. (-en,-en) : eiler leurennañ g., skoazeller-leurenner g., eiler kenwerc'hañ g., skoazeller-kenwerc'her g., skoazeller-sevener g.
regieren V.k.e. (hat regiert) : bleinañ, ren, gouarn, melestriñ, pennreizhañ, eeunaat ; *Geld regiert die Welt,* an arc'hant an hini eo a c'houarn red ar bed, stur ar bed eo an arc'hant, an arc'hant an hini eo a vlein ar bed, an arc'hant eo penn, an arc'hant eo ar skoulm, an arc'hant eo ar vudurun, hep arc'hant brezel ebet ; *die Gesetze regieren die Welt,* al lezennoù a eeuna ar bed, al lezennoù a reizhenn ar bed ; *regierende Königin,* rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; [Berlin] *regierender Bürgermeister,* bourc'hvestr-gouarnour g.

V.gw. (hat regiert) : ren ; *gemeinsam regieren,* kenren ; *über ein Land regieren,* ren war ur vro.
Regierende(r) ag.k. g./b. : renour g., renourez b.
Regierte(r) ag.k. g./b. : renad g., renadez b.
Regierung b. (-,-en) : gouarnamant g., sturierezh g., stadrenerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., levierezh g., gouarnaour g., gouarnerezh g., strollad-ministred g., kabined b., renerezh-bro g., renerezh-Stad g. ; *gemeinsame Regierung,* kenrenerezh g. ; *der Groll gegen die Regierung wächst,* war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.
Regierungsantritt g. (-s,-e) : donedigezh er galloud b.
Regierungsbank b. (-) : [breudoù] bank ar gouarnamant g., bank ar vinistred g.
Regierungsbeamte(r) ag.k. g. : amaezhiad gouarnamantel g., kargiad gouarnamantel g., P. paotr ar gouarnamant, mevel ar gouarnamant g.
Regierungsbezirk g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., kornad g., korniad g., distrig g.
Regierungschef g. (-s,-s) **/ Regierungschefin** b. (-,-nen) : penn ar gouarnamant g., pennvinistr g., pennvinistrez b., stadrener g., stadrenerez b.
Regierungsdirektor g. (-s,-en) : sekretour meur g., pennsekretour g.
Regierungsdirektorin b. (-,-nen) : sekretourez veur b., pennsekretourez b.
Regierungserklärung b. (-,-en) : disklêriadur ar gouarnamant diwar-benn e bolitikerezh dre vras g.
regierungsfeindlich ag. : a-enep ar gouarnamant.
Regierungsform b. (-,-en) : renad politikel g., doare da c'houarn g.
regierungsfreundlich ag. : a-du gant ar gouarnamant.
Regierungsgewalt b. (-) : beli b.
Regierungskoalition b. (-,-en) : kengevreadur gouarnamantel g., kengevreadur gouarn g.
Regierungskrise b. (-,-n) : enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b.
Regierungspartei b. (-,-en) : strollad politikel lodek er gouarnamant g.
Regierungspräsident g. (-en,-en) : gouarnour g., prefed g.
Regierungspräsidentin b. (-,-nen) : gouarnourez b., prefedez b.
Regierungsprovinz b. (-,-en) : rannbarzh b., ranndir b., proviñs b., distrig g.
Regierungsrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzulier melestradurel g., uhelgargiad g. ; **2.** [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.
Regierungsrätin b. (-,-nen) : **1.** kuzulierez velestradurezh b. uhelgargiadez b. ; **2.** [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.
Regierungssitz g. (-es,-e) : sez ar gouarnamant b.
Regierungssystem n. (-s,-e) : renad politikel g., doare da c'houarn g., reizhiad politikel b. ; *parlamentarisches Regierungssystem,* renad parlamantel g., reizhiad parlamantel b. ; *präsidentielles Regierungssystem,* renad prezidantel g.
Regierungsverordnung b. (-,-en) : dekred g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., diferadenn b., krennlezenn b., deved b.
Regierungszeit b. (-,-en) : embregvezh ur gouarnamant g., embregvezh e penn ur gouarnamant g., ren g., renadur g.
Regime n. (-s,-/-s) : renad g., urzh politikel g. ; *diktatorisches Regime,* renad diktatour g. ; *totalitäres Regime,* renad hollveliour g. ; *repressives Regime,* renad gwasker g., renad moustrus g. ; *sozialistisches Regime,* renad sokialour g. ; *faschistisches Regime,* renad faskour g.
Regime-Krise b. (-,-n) : enkadenn renad b.
Regimekritiker g. (-s,-) : enebour ar renad g., disrannad politikel g., rebarbour d'ar renad g., rebarbour ouzh ar renad g.
Regimekritikerin b. (-,-nen) : enebourez ar renad b., disrannadez politikel b., rebarbourez d'ar renad b., rebarbourez ouzh ar renad b.
Regiment[1] n. (-s,-er) : [lu] rejimant g., P. rujumant g. ; *einem Regiment zuteilen,* rejimantiñ.
Regiment[2] n. (-s,-e) : mererezh g. ; *das Regiment führen,* bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; P. *sie führt das Regiment im Hause,* ur c'horporal faoutet (ur geben, un tourc'hpaotr, ur wreg-ozhac'h, ur Vari bragoù, ur c'hrakozac'h) a zo anezhi, honnezh a ra he Mari bragoù, ar vrozh hag ar bragoù a zo ganti war un dro, honnezh eo a staot ouzh ar voger, an tog hag ar c'hoef a zo ganti.
Regiments- : rejimantel, … rejimant.
Regimentskommandeur g. (-s,-e) : [lu] koronal g.
Region b. (-,-en) : rannvro b., rannvroad b., rannbarzh b., ranndir b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tolead g. ; [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen,* kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket e dreid war an douar, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in höheren Regionen,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
regional ag. : rannvroel, ... rannvro, ... ar rannvro, kornbroel.
Regionalbewohner g. (-s,-) : rannvroad g.
regionalisieren V.k.e. (hat regionalisiert) : rannvroelaat.
Regionalisierung b. (-) : rannvroeladur g.
Regionalismus g. (-) : [polit.] rannvroeloùriezh b., rannvroelezh b.
Regionalist g. (-en,-en) : [polit.] rannvroelour g., rannvroeler g.
Regionalrat[1] g. (-s,-räte) : kuzul-rannvro g.
Regionalrat[2] g. (-s,-räte) : kuzulier-rannvro g.
Regionalsprache b. (-,-n) : yezh rannvro b. ; *die Europäische Charta der Regional- oder*

Minderheitensprachen, karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b.
Regionsbewohner g. (-s,-) : rannvroad g.
Regisseur g. (-s,-e) : **1.** [c'hoariva, film] leurenner g. ; **2.** [skingomz, skinwel] kenwerc'her g. , sevenour g., realizatour g.
Regisseurin b. (-,-nen) : **1.** [c'hoariva, film] leurennerez b. ; **2.** [skingomz, skinwel] kenwerc'herez b., sevenourez b., realizatourez b.
Register n. (-s,-) : **1.** marilh g., jistr g., fichennaoueg b., roll g., rollad g., kaier g., levr g., levr-roll g., kavlec'h g. ; *Personenstandsregister, Standesamtsregister,* kaier ar bev hag ar marv g., marilh ar boblañs g. ; *in ein Register eintragen,* marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ ; *ins alte Register gehören,* bezañ diamzeret, bezañ dispredet (er-maez eus ar c'hoari, mat da stlepel war ar wrimenn, e-maez a c'hiz), bezañ aet e-maez a implij, bezañ aet er-maez, bezañ graet e reuz gant an dra-mañ-tra ; **2.** [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g. ; **3.** [dre skeud.] *alle Register spielen lassen, alle Register ziehen,* ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwellikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).
Registerauszug g. (-s,-auszüge) : paper g., akta g., merk g., skrid g.
Registerdatenbank b. (-,-en) : [stlenn.] diaz marilhoù g., bon marilhoù g.
Registermark b. (-) : [istor, arc'hant.] mark skornet g.
Registertonne b. (-,-n) : [merdead.] tonell b., tonellad b.
Registerzug g. (-s,-züge) : [sonerezh] *ein Registerzug,* ur re stiradoù g.
Registrator g. (-s,-en) : grefier g.
Registratur b. (-,-en) : **1.** fichennaoueg b. ; **2.** marilhadur g. ; **3.** grefti g., gref g.
Registrierballon g. (-s,-s) : [tekn.] baloñs-sontañ g., baloñs enroller g.
registrieren V.k.e. (hat registriert) : marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ, fichennañ, fichennaouiñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; [polis] *registriert sein,* bezañ e fichennaoueg ar polis, bezañ marilhet e anv e fichennaoueg ar polis.
Registrierer g. (-s,-) : marilher g.
Registriergerät n. (-s,-e) : ardivink enskrivañ g., ardivink enrollañ g., enskriver g., enroller g., enskriverez b., marilher g.
Registrierkasse b. (-,-n) : kefierez b.
Registriernummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.
Registrierung b. (-,-en) : marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g.
Registrierungsstift g. (-s,-e) : [film] adskilf g.
Reglement n. (-s,-s) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhad b., reol b., reolennoù lies., reizhennoù lies. ; *ein strenges Reglement,* ur reizhadur houarn g., ur reizhadur garv g.
reglementieren V.k.e. (hat reglementiert) : reoliañ, reoliñ, reolennañ, reizhennañ, reizhekaat, reizhata, reizhaduriñ, urzhiata ; *den Markt reglementieren,* reoliañ an nevid.
Reglementierung b. (-,-en) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhataerezh g., reizhad b., reolennoù lies., reizhennoù lies.
reglementmäßig ag. : reizh, diouzh ar reizh, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn, reolennel, reolennek.
Regler g. (-s,-) : reoliataer g., reizher g., reishaer g., reolier g., ardivink reoliañ g., kompezer g.
reglos ag. : difiñv, diflach, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, divuhez ; *reglos sein,* chom en diaskren, na ober esmae ebet.
regnen V.dibers. (es hat geregnet) : **1.** ober glav, glaviñ, glavañ ; *es regnet,* glav a zo ganti, glav a zo oc'h ober, glav a ra, ober a ra glav, dour a ra, druz eo an traoù, kouezhañ a ra ar glav, pilat a ra ar glav, glaviñ a ra, emañ o c'hlaviñ, emañ o c'hlavañ, emañ ar glav o kailharañ ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne,* glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es hat gestern geregnet,* dec'h en doa graet glav ; *es hat im Herbst viel geregnet,* glavek (kailharek) e oa bet an diskar-amzer, stank e oa bet an devezhiennoù glav (an devezhioù glav) en diskar-amzer ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön,* techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; *in den Herbstferien regnet es oft,* techet eo vakañsoù an diskar-amzer da c'hlav ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst,* ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *es hat ein bisschen geregnet,* ur banne glav 'zo bet ; *es wird nicht regnen,* ne vo ket a c'hlav, divanne e chomo an amzer ; *es regnet stark,* dour a ra da vat, glebiañ a ra da vat, ar glav a beg, glav a ra a-rec'hin, glav a ra a-vratell ; *es regnet und die Sonne scheint,* emañ an heol o parañ hag ar glav o kailharañ, glav a ra ha tomm an heol, emañ an diaoul o pilat (o kannañ) e wreg ; *es regnet weiter,* delc'her a ra d'ober glav ; *es regnet Blasen,* c'hwezigenniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav ; *es regnet immer heftiger,* gwashaat a ra d'ober glav, ar glav a stourm gwazh eget kent, kreskiñ a ra d'ober glav ; *es hat angefangen zu regnen,* krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *es regnet in Strömen, es regnet Bindfäden,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus

forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a skudellad, foetañ a ra ar glav, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), skeiñ a ra gant ar c'helorn, skeiñ a ra gant barazhioù, glav a ra a-skudellad ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet,* e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *es sieht so aus, als ob es regnen wollte,* homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, risklañ a reomp kaout glav, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, doareet-fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, emañ o c'horiñ glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen,* mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; *wenn es regnet, gehen wir nicht spazieren,* mar bez fall an amzer ned aimp ket da vale ; *ob es regnet oder nicht, ich komme,* ne vern pe vrav pe fall e vo an amzer, dont a rin ; **2.** glavenniñ ; *es regnete Konfetti,* tammoùigoù paper a c'hlavenne, koñfeti a gouezhe evel glav.

Regner g. (-s,-) : douraer-tro g.

regnerisch ag. : glavek, kailharek, glavus, liv ar glav ganti, techet da c'hlav, gleborek, mouest ; *das Wetter ist regnerisch,* homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, risklañ a reomp kaout glav, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima,* ar vro-se a zo techet da c'hlav ; *ein regnerischer Sommer,* un hañv kailharek g., un hañv mouest g.

Regress g. (-es,-e) : **1.** [gwir] amoug g. ; *jemanden in Regress nehmen,* sevel amoug ouzh u.b. ; **2.** [mat.] argizadur g.

Regressanspruch [gwir] gwir da c'houlenn amoug g.

Regression b. (-,-en) : **1.** argiz g., argizadenn b., argizadur g., argizañ g., souz g., souzadur g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; *Regression des Meeres,* argilerezh ar mor g., argizadur ar mor g. ; **2.** [bred.] argiz g., argizañ g., degerzh kilaus g.

Regressionsanalyse b. (-,-n) : [stadegoù] elfennadur argizadurel g.

regressiv ag. : **1.** war-giz, argizek, war-gil, war-zigresk ; **2.** [bred.] kilaus ; *regressives Verhalten,* degerzh kilaus g.

Regresspflicht b. (-) : [gwir] endalc'h lezennel da zic'haouiñ g.

regresspflichtig ag. : [gwir] endalc'het gant al lezenn da zic'haouiñ g.

regsam ag. : oberiant, strivant, birvidik, gwiv, divorfil, bliv, gren, blim, frev, fresk, dilu, eskuit, kabalus, monedus, fiñvus.

Regsamkeit b. (-) : bevder g., bividigezh b., berv g., fiñvusted b., fiñv g., oberiantiz b., monedusted b., moneduster g.

regulär ag. : **1.** kantreol, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn ; *reguläre Truppen,* armead reoliek b., lu reoliek g. ; *reguläre Fluglinie,* aerlinenn reoliek b. ; **2.** [mat.] reoliek, keitkostezel, keittuek ; *reguläres Dreieck,* tric'horn keittuek g. ; *beim regulären Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini ; **3.** boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol.

Adv. : P. en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er wurde regulär durchgeprügelt,* bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez.

Regular g. (-s,-e) : [relij.] reizhad g., lean dindan reol g.

Regularität b. (-,-en) : **1.** kantreolded b., reoliegezh b., reizhded b. ; **2.** boaz g.

Regulation b. (-,-en) : reoliatadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., reizhidigezh b., kompezadur g.

Regulator g. (-s,-en) : **1.** reoliataer g., reizher g., reishaer g., reolier g., ardivink reoliañ g., kompezer g. ; **2.** [horolaj] momeder g., palantier g., achap-horolaj g., pouez g.
regulierbar ag. : reoliadus, hag a c'heller reoliata, hag a c'heller reoliañ, hag a c'heller reoliñ, hag a c'heller reizhañ.
regulieren V.k.e. (hat reguliert) : **1.** reoliata, reoliñ, kompezañ, reizhañ, reizhekaat, urzhiata, eeunaat ; **2.** eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ ; *einen Fluss regulieren,* kanoliñ ur stêr, eeunaat ur stêr.
V.em. : **sich regulieren** (hat sich (t-rt) reguliert) : emreoliñ, en em reoliñ, reizhekaat.
regulierend ag. : reizher, reolier, … reoliata, … reoliñ, … reizhañ.
Regulierfeder b. (-,-n) : gwinterell reoliata b.
Regulierschraube b. (-,-n) : biñs reoliata b.
Regulierung b. (-,-en) : reoliatadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., reizhidigezh b., kompezadur g.
Regulierwiderstand g. (-s,-widerstände) : [fizik] reostat g.
Regung b. (-,-en) : **1.** fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., lusk g., fich g. ; **2.** from g., fromadenn b., trivliad g., trivliadenn b., trid-kalon g., esmae g., luskad g. ; *die Regungen des Herzens,* broudoù (pistigoù, luskoù, luskadoù, barradoù, froudoù) ar galon lies., lañs ar galon g. ; *eine zornige Regung,* ur barr imor g., ur barrad kounnar g., ur barr buanegezh g., ur gaouad kounnar b., ur vrouezenn b., ur folladenn b., ur sodadenn b.
regungslos ag. : difiñv, diflach, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, mik, divuhez ; *regungslos bleiben,* chom motet, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, na ober alamant ebet, na ober esmae ebet, chom en diaskren, chom hep jestr ebet ; *er lag regungslos auf dem Boden,* astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo).
Regungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvded b., diemlusk g.
Reh n. (-s,-e) : [loen.] yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g. ; *ein Reh aufscheuchen,* spontañ ur yourc'h.
Reha b. (-,-s) : [*berradur evit* **Rehabilitation**] addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf.
Rehabilitation b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf ; **2.** adkenemprerezh sokial g. ; **3.** [gwir] didamalladur g., dizuadur g., dazbriañ g.
Rehabilitationszentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn addiorren b., kreizenn addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf b.
rehabilitieren V.k.e. (hat rehabilitiert) : **1.** [mezeg.] addiorren, advarrekaat, azgouestaat ; **2.** [sokial] adkenempañ ; **3.** [gwir] *jemanden rehabilitieren,* didamall (dizuañ, dazbriañ, gwennañ) u.b.
Rehabilitierung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Rehabilitation**.
Rehbock g. (-s,-böcke) : [loen.] yourc'h g., tad-yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g.
rehbraun ag. / **rehfarbig** ag. : gell, gell-rous, hag a zoug ul liv gell-rous.
Rehe b. (-) : [kezeg] forbu g., ignabr g, korbezenn b. ; *von Rehe befallenes Pferd,* korbezenn b., marc'h forbuet g., marc'h ar forbu gantañ g.
rehfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv.
Rehgeiß b. (-,-en) : [loen.] mamm-yourc'h b., yourc'hez b., bizourc'h g.
Rehkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] menn-yourc'h g., yourc'hig g.
Rehkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed yourc'h b., morzhedenn yourc'h b.
Rehkitz n. (-es,-e) : [loen.] menn-yourc'h g., yourc'hig g.
Rehposten g. (-s,-) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.
Rehrücken g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.
Rehschrot n. (-s,-e) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.
Rehziemer g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.
Reibach g. (-s) : tro-vat b., taol ruz g. ; *ein fetter Reibach,* un taol ruz g. ; *den großen Reibach machen,* ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, tapout gant an-unan forzh pegement, tapout forzh gwenneien, tapout gant an-unan ken-ha-ken, tapout gant an-unan ken-ha-kenañ, tapout gant an-unan mui-pegen-mui, tapout gant an-unan kenañ-kenañ, ober e graf (e fagodenn) forzh pegement, ober god, ober godell, ober yalc'h, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [prizioù, kenwerzh] *kräftigen Reibach machen,* ober lamm-chouk-e-benn, bezañ bremañ an hanter re ger.
Reibahle b. (-,-n) : [tekn.] trogleuzer g., bilh g.
Reibbürste b. (-,-n) : rimier g., frotouer g., taraver g.
Reibe b. (-,-n) : rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g.
Reibeisen n. (-s,-) : **1.** livn-raskl g., rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g. ; **2.** [dre skeud.] pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., paborez b.
Reibekeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.
Reibekuchen g. (-s,-) : [kegin.] galetez avaloù-douar str.
Reibelaut g. (-s,-e) : [yezh.] rimienn b., kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., kensonenn ruz b.
reiben V.k.e. (rieb / hat gerieben) : **1.** frotañ, rimiañ, taravat, ruzañ, skrabañ, ober ur frot da, ober ur frotañ da ; *die Wäsche reiben,* frotañ (taravat) ar c'houez ; *geriebenes Brot,* paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; *Brot reiben,* palañ bara ; *blank reiben,* purañ, spurañ, skuriañ.
2. [dre skeud.] *jemandem etwas unter die Nase reiben,* rebech udb d'u.b., tamall udb d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b.,

hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e begement (e Bater) d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).
V.em. : **sich reiben** (rieb sich / hat sich gerieben) : **1.** tarlaskat, en em frotañ ; *sich (t-rt) wund reiben,* diruskañ (kignat, garchenniñ) e groc'hen, en em grafignat ; *sich (t-d-b) die Hände reiben,* frotañ e zaouarn, ober ur frot (ober ur frotañ, ober ur frotadenn) d'e zaouarn, taravat e zaou zorn an eil ouzh egile ; *sich (t-d-b) den Bauch reiben,* tremen mont-dont e zorn war e gof, frotañ e gof ; *der Bär reibt sich (t-rt) am Baum,* tarlaskat a ra an arzh ouzh ar wezenn ; *sich (t-d-b) den Schlaf aus den Augen reiben,* dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; **2.** P. *sich (t-rt) an jemandem reiben*, en em glask ouzh u.b., hejañ kerc'h d'u.b., en em frotañ ouzh u.b. (Gregor).
Reiben n. (-s) : frot g., frotañ g., frotadur g., frotadurezh b., froterezh g., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab, ruzadennoù lies.
Reiber g. (-s,-) : froter g.
Reibereien lies. : **1.** rimierezh g., taravadur g., ruzadennoù lies. ; **2.** P. tabut g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., bec'h g., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Reibereien, Reibereien brachen aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.
Reibfläche b. (-,-n) : frotouer g., rimier g., taraver g.
Reibholz n. (-es,-hölzer) : [merdead.] distokell-goad b.
Reibkeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.
Reibkissen n. (-s,-) : frotouer g., rimier g., taraver g.
Reibkupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.
Reibschale b. (-,-n) : mortez g., grosmortez g., lestr-frikañ g., malouer g.
Reibsel n. (-s,-) : livnadur g., bleud-livn g., frotadenn b.
Reibstein g. (-s,-e) : breo b., maen-maler g., milin-vrec'h b.
Reibung b. (-,-en) : **1.** frot g., frotadur g., frotadurezh b., froterezh g., frotadenn b., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab g., ruzadenn b. ; **2.** [dre skeud.] *Reibungen,* P. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., jel g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., bec'h g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Reibungen, Reibungen brachen aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.
Reibungsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre rimiañ g., keflusk dre rimiañ g., lankerezh dre rimiañ g., lankañ dre rimiañ g.
Reibungselektrizität b. (-) : rimdredan g., tredan diwar rimiañ g.
Reibungsfläche b. (-,-n) : **1.** gorre-rimiañ g., frotadenn b. ; **2.** [dre skeud.] draen-fuilh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g. ; *Reibungsflächen bieten,* bezañ un draen-fuilh, kinnig abeg da ziemglev.
Reibungskupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.
reibungslos ag. : [dre skeud.] distrobell, hep skoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, dibistig, diampech, digudenn, evel un tamm farz gant ar paotr kozh, didrouz, kempenn ; *es läuft alles reibungslos, alles wickelt sich reibungslos ab,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *es ging reibungslos über die Bühne,* aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *der Motor läuft reibungslos,* fraoñval a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant ; *die Fahrt verlief reibungslos,* netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.
Reibungsmoment n. (-s,-e) : c'hwellankad rimiañ g., c'hwellankad herzel g.
Reibungsscheibe b. (-,-n) : [tekn.] **1.** pladenn-rimiañ b. ; **2.** lamprenn b.
Reibungsverlust g. (-es,-e) : **1.** koll dre rimiañ g. ; **2.** [dre skeud.] *Reibungsverluste,* gwanadur da-heul rendaeloù diabarzh g.
Reibungswärme b. (-) : gwrez rimiañ b.
Reibverletzung b. (-,-en) **/ Reibwunde** b. (-,-n) : [mezeg.] garchennadur g., frotadenn b. ; *sich (t-d-b) eine Reibwunde zuziehen,* garchennat e groc'hen.
reich ag. : **1.** pinvidik, fortunius, madek, arc'hantek, arc'hantet, leveet, leveet mat, mondian ; *er ist reich,* pinvidik eo, glad en deus, madoù e-leizh en deus war e anv, hennezh eo mat (a zo mat) e gerz, kreñv eo an traoù gantañ, madoù e-leizh en deus a-leve, ur madoù bras en deus, madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, leveet eo, leveet mat eo, en e beadra emañ, traoù en deus, largentez en deus, arc'hant en deus, argant en deus a-leizh, uhel eo an dour en e vilin, un den a dra (a beadra, a zanvez) eo ; *reich werden,* pinvidikaat, dont da binvidig, dont pinvidik, dont da vezañ pinvidik, mont da binvidig, pluñvañ, fortuniañ, kreoñañ, ober berzh, ober struj, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat ; *er ist reich geworden,* savet en deus ur bern arc'hant, dastumet en deus danvez, kresket mat en deus e vern, graet en deus krazadenn, graet en deus e graf,

graet en deus fortun, graet en deus ur fortun, hennezh a zo bet tapet gantañ, graet en deus e fagodenn, graet en deus e ran, graet en deus e eost, fortuniet eo, graet en deus mat ; *über Nacht reich werden,* dont pinvidik a-stroñs, degouezhout forzh arc'hant d'an-unan (gant an-unan) dic'hortoz-kaer, en em gavout dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant ; *sie sind ganz bestimmt sehr reich,* ret eo dezho gounit arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *er möchte schnell reich werden,* c'hoant en deus dastum ar bed en ur grogenn vrennig e berr amzer ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann geangelt, sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann aufgegabelt,* lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat ; *arm und reich,* ar re binvidik hag ar re baour, peorien ha pinvidien ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar,* doublañ a ra e amezeg ; *reich heiraten,* kavout fortun vat, dimeziñ unan a diegezh vat, ober ur fortun, ober fortun ; *man sollte nicht reicher scheinen wollen, als man ist,* an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *er will reicher scheinen, als er ist,* emañ o c'hoari e berc'henn ; *er ist unermesslich reich,* den ne oar ar pegement eus e zanvez, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum a ra arc'hant a-foziadoù, dastum a ra aour hag arc'hant, arc'hantet bravik eo, ober a ra aour gant morzholioù, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, arc'hant en deus gwalc'h e galon, ober a ra arc'hant war an oaled, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn, pinvidik-bras, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous) eo, kreñv eo an traoù gantañ, mat eo an traoù gantañ, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, bez' emañ an arc'hant war ar raden gantañ, tapout a ra gantañ, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, ober a ra e eost, gounit a ra arc'hant bras, gounit a ra arc'hant gant ar rozell, dastum a ra arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, druz eo ar geusteurenn gantañ, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, pinvidik-dreist eo, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, heoliañ a ra gant e arc'hant, war flod emañ e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor); [dre skeud.] *reich an Gemüt,* madelezhus, a galon aour, a galon vat ; *heute reich, morgen bleich,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet.

2. fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, pinvidik ; *reiche Ernte,* eost fonn (puilh, fonnus, kreñv, pinvidik) g. ; *reiche Reime,* klotennoù pinvidik lies. ; *in reichem Maße,* a-builh, fonnus, stank, paot, a-forzh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-leizh, e-leizh, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, ken a findaon, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-daol, pezh a garer, paot-mat, gras Doue, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont ; *das Land ist reich an Wild (t-d-b),* ar vro e fonn ar jiber enni, kreñv eo ar jiber er vro.

Reich n. (-s,-e) : **1.** impalaeriezh b., rouantelezh b. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich,* argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies ; *das Frankenreich,* rouantelezh ar Franked b., Frankia b. ; *in meinem Reich geht die Sonne nicht unter* [Karl V], em impalaeriezh ne ya ket an heol da guzh ; [istor] *das Deutsche Reich,* an Impalaeriezh Alaman b. ; *das Heilige Römische Reich Deutscher Nation,* an Impalaeriezh Santel Roman hag Alaman b. ; *das dritte Reich,* an trede Reich g. ; *das Reich der Mitte,* Impalaeriezh ar C'hreiz b. ; *das Reich Gottes,* glad Doue g., ren Doue g., rouantelezh an Neñvoù b., rouantelezh an Neñv b., ar baradoz g. ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt,* aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz ; *dein Reich komme,* ra zeuio da rouantelezh ; **2.** [dre skeud.] *das Reich der Schatten,* rouantelezh ar spesoù b., bro ar spesoù b. ; *das Totenreich, das Reich des Todes,* an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **3.** [bevoniezh] riezad b., renad g., rannad b. ; *das Tierreich,* ar riezad loenel b. ; *das Pflanzenreich,* renad ar plant g., renad ar strud g., ar riezad struzhel b. ; **4.** [preder., Kant] *das Reich der Zwecke,* ren ar finvezioù g., rouantelezh ar finvezioù b.

Reiche(r) ag.k. g./b. : pinvidig g., plac'h pinvidik b., mondian g., mondianez b., itron vondian b., aotroù mondian g., pitaod g., moc'hoilh g., pinard g. ; *die Reichen,* ar binvidien lies., an dud vrav lies., an dud a zanvez lies., an dud a beadra lies., an dud a dra lies., ar vondianed lies., ar juloded lies., an dud vondian lies., an oterien lies., ar pinvidig [anv hollek] g. ; *die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche,* ken paour, ken pinvidik ; *die Armen und die Reichen,* ar beorien hag ar binvidien, peorien ha pinvidien ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste,* ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch ; *den Reichen markieren,* c'hoari e berc'henn ; [kr-l] *geben ist Sache des Reichen (Goethe),* reiñ a zo afer ar re binvidik (a zo e kerz ar re binvidik, a zo tra ar re binvidik), d'ar re binvidik (d'ar re o deus) eo reiñ [*d'ar paour gouzañv e blanedenn, d'ar pinvidig ober aluzen*].

reichen V.k.e. (hat gereicht) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout, teurel, diraeziñ, dont, tapout, degas ; *jemandem die Hand reichen,* astenn (kinnig) e zorn d'u.b. ; *reich mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *reichen Sie mir bitte das Brot !* deuit ar bara din, mar plij - amañ ar bara din, mar plij - deuit amañ ar bara din, mar plij - tizhit (diraezit, taolit, degasit) ar bara din, mar plij - tapit ar bara din, mar plij ; [dre skeud.] *er kann ihm nicht*

das Wasser reichen, ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, birviken ne vo war-dost heñvel outañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo ket dellezek da zieren korreenn e votoù, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, un netraig eo en e geñver, netra eo e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver.

V.gw. (hat gereicht) : **1.** tapout, mont betek, tizhout ouzh, resediñ ; *sein Sohn reicht ihm bis an die Schulter,* tapout a ra e vab e skoaz gant e vent, a vent (a sav) eo e vab gant e skoaz ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln,* he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufern ; *das Feld reicht bis an den Wald,* mont a ra ar park betek ar c'hoad, sko emañ ar park ouzh ar c'hoad, sko er c'hoad emañ ar park, tizhout a ra ar park ouzh ar c'hoad ; *so weit das Auge reicht,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; *so weit die Stimme reicht,* war-hed un taol sutell, war-hed ur c'halvadenn, keit ha ma tizh ar vouezh ; *das Wasser reichte mir über die Knie,* ouzhpenn uhelder pennoù va daoulin a zour am boa, tapout a rae an dour a-us da bennoù va daoulin, sevel a rae an dour a-us da bennoù va daoulin ; *als das Wasser ihr bis zu den Schenkeln reichte,* pa voe an dour betek e zivorzhed ; *wie weit muss Liebe reichen ?* betek pegeit e rank ar garantez mont ? ; *wir werden sehen, wie weit ihre Bosheit reicht,* gwelet a raimp betek pegeit e ya o drougiezh, gwelet a raimp betek pelec'h e ya o drougiezh.

2. padout, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ, bezañ pezh a gar ; *unsere Vorräte werden schon reichen,* barrek omp gant hor pourvezioù ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht,* me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h, padet e oa va butun ouzhin betek dec'h ; *dieser Platz reicht schon zum Spielen,* pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari ; *das reicht für einen Prozess,* danvez ur prosez hon eus, peadra a zo da sevel ur prosez ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden,* n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; *das reicht nicht,* n'eo ket a-walc'h, n'eus ket a-walc'h na hanter eus an dra-se, n'hon eus ket hanter eus an dra-se, ne spir ket, ne skoulm ket, ne dap ket, ne splet ket, re verr eo ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen,* dal, gwerzh ur banne ! ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen,* n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; *das reicht mir,* kement-se a zo a-walc'h din da gaout, a-walc'h eo an dra-se din, an dra-se a vast din ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir,* an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *jetzt reicht's aber !* trawalc'h ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti ! ; *was ? noch Fragen ? jetzt reicht's aber !* petra ? goulennoù ? goulennoù a-walc'h ! ; *mir reicht's, jetzt reicht es mir,* re eo din, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, darev on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; *Köpfchen haben reicht schon,* peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn ; [boued] *danke ! es reicht !* toptoptop ! hopopop ! trawalc'h !

reichend ag. : *weit reichend,* pelldizh, hirhedtaol, a ziraez vras, pouezus, a bouez bras, mell, pikol, bras, ampl.

reichhaltig ag. : fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, druz, frontal, frank ; *ein reichhaltiges Warenangebot vorlegen,* kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat, bezañ ostizet mat ; *ein reichhaltiges Essen,* ur pred fetis g., ur pred bouedek g., ur friko g./b., ur bañvez g., un daol druz b., kouignaoua g.

Adv. : *reichhaltig vorhanden,* kreñv, puilh, a zo e-leizh anezhañ, stank, fonnus, fonnapl, fonn ; *reichhaltig vorhanden sein,* bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank.

Reichhaltigkeit b. (-) : puilhentez b., puilhder g., fonnusted b., druzded b., druzder g., druzoni b., stankter g., stankted b., paoter g.

reichlich ag./Adv. : fonn, fonnus, fonnapl, ampl, puilh, stank, kreñv, war an ampl da, a-lark, druz, paot, fetis, frontal, gres, a-leizh, gant fonnder, gant fonnusted, hardizh, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; *eine reichliche Mahlzeit,* ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *reichlich viele Leute,* tud a-leizh lies., a-leizh a dud lies. ; *reichlich vorhanden sein,* bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank ; *reichlich vorrätig sein,* paotañ, puilhañ, fonnañ, bezañ fonnus ; *dieses Jahr gibt es reichlich Obst,* er bloaz-mañ e fonn ar frouezh, frouezhus eo ar bloavezh-mañ, fonnus eo ar frouezh er bloaz-mañ, ur fonnder a frouezh a zo er bloaz-mañ, frank eo ar frouezh er bloaz-mañ, kreñv eo ar frouezh er bloaz-mañ, puilh eo ar frouezh hevlene, bout zo puilhentez a frouezh er bloaz-mañ ; *wir haben reichlich Brot, Brot ist noch reichlich vorhanden,* kreñv eo ar bara c'hoazh, barrek omp gant ar bara, ne fazio ket ar

bara, frank eo ar bara c'hoazh ; *es wird noch reichlich fünf Stunden dauern,* padout a raio c'hoazh pemp eurvezh kreñv ; *Sie brauchen reichlich eine Stunde*, *um dorthin zu gehen,* kreñv d'un eur e viot o vont di, ur eur greñv a lakaot da vont di ; *dieser Wagen ist reichlich 2000 Euro billiger als das Konkurrenzmodell,* marc'hadmatoc'h eget e gevezer eo ar c'harr-tan-mañ war an ampl da 2000 euro ; *sie hat sich reichlich bedient,* kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont ; *hier haben wir reichlich Platz zum Spielen,* pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Reichsacht b. (-) : [istor, gwir] forbannerezh diouzh an Impalaeriezh g., forbannidigezh diouzh an Impalaeriezh b., forbannadur diouzh an Impalaeriezh g.

Reichsadler g. (-s,-) : erer an Impalaeriezh g.

Reichsapfel g. (-s,-äpfel) : boulenn an Impalaeriezh b.

Reichsbahn b. (-) : [istor] Reichsbahn b. ; **1.** kompagnunezh hentoù-houarn ar Reich b. ; **2.** kevredad hentoù-houarn an RDA g.

Reichsflagge b. (-) : [istor] banniel alaman g., banniel ar Reich g., banniel an Impalaeriezh g.

Reichsgesetz n. (-s,-e) : [istor] lezenn an Impalaeriezh b., lezenn ar Reich b.

Reichskammergericht n. (-s,-e) : [istor] lez-varn an Impalaeriezh b., lez-varn ar Reich b.

Reichskanzler g. (-s,-) : [istor] kañseller an Impalaeriezh g., kañseller ar Reich g.

Reichsmark b. (-) : reichsmark g., mark alaman g.

Reichsrat g. (-s,-räte) : [istor] **1.** kuzul an Impalaeriezh g. ; **2.** kuzulier an Impalaeriezh g.

Reichsstadt b. (-,-städte) : [istor] kêr dieub b., kêr stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh b., republik alaman stag war-eeun ouzh an impalaeriezh b.

Reichsstände lies. : [istor] breujoù an Impalaeriezh lies.

Reichstag g. (-s) : [istor] Reichstag g., dieta b., Kambr ar Gannaded b.

reichsunmittelbar ag. : [istor] stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh, dieub.

Reichswehr b. (-) : [istor] Reichswehr b., arme an Impalaeriezh b.

Reichtum g. (-s, Reichtümer) : pinvidigezh b., chevañs b., fortun b., peadra g., largentez b. ; *der Reichtum eines Landes an materiellen und kulturellen Gütern,* pinvidigezh ur vro a-fet madoù danvezel ha sevenadurel b. ; *guter Ruf geht über Reichtum,* koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz arc'hant ; *Reichtümer anhäufen,* dastum pinvidigezhioù, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, gronnañ madoù, ober mat, kreskiñ e vern ; *es zu grossem Reichtum bringen,* ober fortun, ober ur fortun, ober mat ; *jemandem Reichtum und Wohlstand bringen,* ober fortun u.b., degas pinvidigezh hag aezamant d'u.b., degas pinvidigezh hag hevoud d'u.b., degas dour da vilin u.b., sachañ dour da vilin u.b. ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer,* pinvidigezhioù leal lies., madoù deuet dre an hent mat lies., madoù deuet a-berzh vat lies. ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu,* bez' ez eus tud a gouezh warno ; *sein Reichtum ist unermesslich,* den ne oar ar pegement eus e zanvez ; *nur die Ärmsten zeigen gern ihren Reichtum,* n'eus nemet al laoueien a ziskouez o gwenneien.

Reichweite b. (-,-n) : diraez g., hed-tennañ g., hed-tenn g., hed-bann g., hed-taol g., doug g. ; *in Reichweite,* aes da dapout, a-hed brec'h, a-hed dorn, a-hed un tenn fuzuilh, war-hed-taol, a-hed-taol, war-hed-tenn, dindan e daol, dindan e denn, a-zindan tenn, a-zindan taol, war-nes-taol da ; *außer Reichweite,* er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreist diraez, dreistdiraez ; *Reichweite eines Senders,* emled ur skingaser g., tolead goloet g., tolead pakañ g.

reif ag. : **1.** darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür, erru ; *das Obst ist reif,* darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, barrek, meür, erru) eo ar frouezh (Gregor) ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist,* gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *die Haselnüsse sind reif,* gell eo ar c'hraoñ-kelvez ; *die Erbsen sind reif,* klor eo ar piz ; *die Äpfel sind noch nicht reif,* c'hoazh eo glas an avaloù, krotous eo an avaloù c'hoazh ; **2.** reizh, kempouez, eeun ; *ein reifes Urteil,* ur varnadenn reizh (gempouez, eeun) b., ur varnadenn leun a justis hag a rezon b. (Gregor) ; [tr-l] *die Trauben sind ihm nicht reif genug,* ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho ; **3.** [diwar-benn an dud] *reifer werden,* en em barfediñ, parfediñ, parfetaat ; **4.** *von (in) reiferen Jahren,* go an toaz gantañ, diazez, diazezet, meür, koshoc'h, en e vrud, un den graet anezhañ, un den deuet anezhañ, en e vent, deuet d'e oad, deuet en oad gour ; **5.** *reif für etwas,* prest-mat evit udb, barrek d'udb.

Reif[1] g. (-s,-e) : kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b., ruilhosenn b., kant g., troenn b. ; *Armreif,* tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *Haarreif,* kelc'h-penn g., kelc'henn-benn b., taled g., talgen g., talegenn b.

Reif[2] g. (-s) : rev g., rev gwenn g., revenn b., revadenn b., riell g., frim g., spil g. ; *mit Reif bedeckt,* revet.

Reife b. (-) : **1.** darevder g., darevded b., azvder g., azvded b. ; *zur Reife bringen,* dareviñ, lakaat da zareviñ, lakaat da veleniñ, ober (d'udb) azviñ ; *früher zur Reife bringen,* abretaat an azvidigezh, hastañ da veüriñ (Gregor) ; *zu voller Reife bringen, zur vollen Reife bringen,* lakaat da echuiñ azviñ, ober (d'udb) peurazviñ, lakaat da beurazviñ ; *zu voller Reife kommen, zur vollen Reife kommen,* echuiñ azviñ, peurgrouiñ, peurzareviñ, peurazviñ ; *dank der Sommerwärme zur Reife kommen,*

hañviñ, azviñ gant anal an hañv ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife,* meüriñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *diese Ähren haben es nicht bis zur Reife gebracht,* skoanet (gwerc'het) eo ar pennoù-ed-se ; **2.** [arnodenn] *die mittlere Reife,* an A.K.E.D b., Arnodenn Kreiz an Eil Derez b. ; **3.** *er hat jetzt Reife erlangt,* go eo an toaz gantañ, un den graet a zo anezhañ, un den deuet a zo anezhañ, en e vent emañ, deuet eo d'e oad, deuet eo en oad gour.

reifeln V.k.e. (hat gereifelt) : [lêr] andennañ, roudennañ, rizennañ.

reifen V.gw. (ist gereift) : **1.** krouiñ, dareviñ, azviñ, meüriñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ, gwennaat, meleniñ ; *das Obst ist gereift,* darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, aet meür, meüret, barrek) eo ar frouezh (Gregor) ; *der Hafer reift heran,* emañ ar c'herc'h o wennaat ; *nicht gereifte Früchte,* frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *nicht gereifte Früchte sammeln,* krotousa ; *die Äpfel reifen lassen,* lezel an avaloù da veleniñ ; **2.** [dre skeud.] *zum Manne reifen,* dont en e oad gour, dont d'e oad gour, dont d'ober ur gwaz, bezañ go an toaz gant an-unan, dont da waz ; **3.** [diwar-benn an dud] en em barfediñ, parfediñ, parfetaat.

V.dibers. (hat gereift) : *es reift,* riell a zo, rev gwenn a zo, frimañ a ra, frim a ra, riellañ a ra, reviñ a ra, ober a ra rev.

Reifen[1] g. (-s,-) : **1.** kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], lagadenn b., ruilh g., ruilhenn b., ruilhodenn, kant g., troenn b., kilh g. ; *ein Fass mit Reifen beschlagen,* kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; **2.** tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; **3.** [kirri-tan] bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g., P. rod b. ; *ein Reifen ist geplatzt,* ur vandenn-rod a zo dic'hwez (a zo toull), P. ur rod a zo dic'hwezet ; *einen Reifen aufpumpen,* skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezhañ avel en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod, plantañ c'hwez en ur vandenn-rod ; *dein Reifen ist abgefahren, dein Reifen ist verschlissen, dein Reifen ist abgenutzt,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr ; **4.** bandaj karr g., bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g. ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen,* houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; **5.** kelc'h-c'hoari g., ruilh g. ; *Reifen spielen,* ruilhal e gelc'h, c'hoari c'helc'hig, c'hoari c'helc'h.

Reifen[2] n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b. ; *beim Reifen vergilbt das Korn,* gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, gwennañ a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ ; *die Sonne bringt die Ernte zum Reifen,* meüriñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ.

Reifenaufzieher g. (-s,-) : tenner bandennoù-rod g., divandenner g.

Reifendecke b. (-,-n) : goloaj ar vandenn-rod g., goloenn ar vandenn-rod b., goloaj an anro g., goloenn an aezhanro b.

Reifendefekt g. (-s,-e) **/ Reifenpanne** b. (-,-n) : dic'hwez g., dic'hwezadenn b., rod toull b.

Reifendruck g. (-s) : c'hwez g.

Reifenprofil n. (-s,-e) : garanoù ar vandenn-rod lies., garanoù an anro lies., garanoù an aezhanro lies.

Reifenpumpe b. (-,-n) : c'hwezigell b., c'hwezerez rodoù b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.

Reifensatz g. (-es,-sätze) : rumm bandennoù-rod g., rummad bandennoù-rod g., rumm aezhanroioù g.

Reifenspiel n. (-s,-e) : c'hoari c'helc'hig g., c'hoari c'helc'h g.

Reifenspur b. (-,-en) : louc'h bandenn-rod ur c'harr g., louc'h anro ur c'harr g.

Reifenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant bandennoù-rod g., kemm aezhanroioù g.

Reifenwulst g. (-es,-wülste) : kant juntañ ur vandenn-rod g., tro-gelc'h juntañ un aezhanro b.

Reifeprüfung b. (-,-en) : bachelouriezh b.

Reifeteilung b. (-) : [bev.] meioz hanterus g.

Reifezeit b. (-,-en) : prantad dareviñ g., azvidigezh b., darevidigezh b.

Reifezeugnis n. (-ses,-se) : **1.** skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; **2.** diplom ar vachelouriezh g., diplom peurskoliañ g., sertifikad g., P. santifikad g.

reiflich ag. : mat, ervat, a-zevri ; *nach reiflicher Überlegung, nach reiflichem Überlegen,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa an-unan pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Reifmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Reifmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar frim g.

Reifrock g. (-s,-röcke) : [brozh] krinolinenn b.

Reifschicht b. (-,-en) : revenn b. ; *mit einer Reifschicht bedeckt,* revet.

Reifung b. (-) **/ Reifwerden** n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b.

Reigen g. (-s,-) : **1.** dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Reigen,* jav g. ; *den letzten Platz in einem Reigen einnehmen,* kemer ar baner ; *den Reigen schließen,* delc'her ar baner ; *einen Reigen anführen,* pennañ un dañs ; **2.** [dre skeud.] *den Reigen anführen,* reiñ an ton, kas an traoù, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn an abadenn, bezañ e penn ar jeu.

Reihe b. (-,-n) : **1.** linenn b., linennad b., dibunadenn b., strobab g., steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., heuliad g., renk b., renkad b., renkennad b. renkenn b., aridennad b., aradennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b.,

rizenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeled g., chapeledad g., chadennad b., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b., strobad g., ribinad g., neudenn b. ; *in Reihen aufstellen,* arenkiñ, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, lakaat a-renkadoù, regennañ, steudañ, linennañ ; *die Reihe der Vorfahren,* an diagentiezh b. ; *eine Reihe von Schicksalsschlägen,* un dibunadenn walleurioù b., ur reuziad gwalleurioù g., un heuliad gwalleurioù g., ur strobab reuzioù g. ; *eine Reihe von Zimmern,* ur steudad (un heuliad g.) salioù b., ur renkad kambreier b., un aridennad salioù b., un andennad salioù b., kambreier a-steud lies. ; *eine Reihe Bücher,* ur renkennad levrioù b. ; *eine Reihe Bäume,* ur renkennad wez b. ; *zwei Reihen Stacheldraht,* div regennad orjal-dreinek lies. ; [dre skeud.] *eine endlose Reihe, eine ganze Reihe,* ur randonad g., ur regennad b., ur steud b., un aridennad b., ul las g., ul lostennad b. ; *eine Häuserreihe,* ur steudad tiez b., ur renkennad tiez b., ur regenn diez b., ur steud tiez b., ur chadennad tiez b., un aridennad tiez b. ; *eine schnurgerade Reihe von Häusern,* tiez regennet evel ur voger lies. ; *zwei Reihen Zähne,* div rez dent, div regennad dent, div renkad dent, div rastell dent, div rastellad dent ; *eine Reihe Stunden,* meur a eurvezh diouzh renk, ur bern eurvezhioù diouzh renk g., un aradennad eurvezhioù b. ; *eine Reihe Menschen,* ul lostennad tud g. ; *eine bunte Reihe machen,* lakaat ur vaouez hag ur gwaz tro-ha-tro en ur renkennad ; *wir wurden alle in eine Reihe gestellt,* lakaet e oamp bet holl en ur renkenn ; *in Reihe stehen,* bezañ war-renk, (a-steud, a-rezadoù, a-steioù) ; *in zweiter Reihe parken,* bezañ tuet (bezañ parket, tuañ e garr, parkañ e garr) en adsteud ; *der Salat wächst in Reihen,* regennañ a ra ar saladenn.

2. renk b., renkad b., renkenn b., renkennad b., regenn b., regennad b. ; [lu] *in Reih und Glied,* a-renk, a-renkenn, war-renk, a-renkennadoù, a-regennadoù, renket brav evel soudarded, linennet, regennet ; *in einer Reihe,* war ur renk, lost-ouzh-lost, en ur renkenn, en ur renkennad, a-steud ; *in Reih und Glied aufstellen, in einer Reihe aufstellen,* linennañ, steudañ, arenkiñ, lakaat a-renk, lakaat war-renk ; *sich in Zweierreihen aufstellen,* en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *der Erste in der Reihe sein,* bezañ er renk kentañ.

3. tro b., urzh g. ; *nach der Reihe, der Reihe nach,* unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, diouzh renk, renk-ha-renk, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil ; *immer schön der Reihe nach !* arabat gaoliata an traoù, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti ; *er wartet, bis er an die Reihe kommt,* emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist ?* te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *die Reihe ist an mir, ich bin an der Reihe,* da'm zro eo, din-me eo bremañ, da'm zro bremañ, va zro 'zo bremañ ; *außer der Reihe,* a-raok e dro, dre zreistgwiriadur ; *wieder in die Reihe kommen,* **a)** mont d'e blas en-dro, adkavout e blas, adsevel, difallañ ; **b)** [yec'hed] yac'haat, pareañ, digleñviñ, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro, difallañ, sevel diwar gleñved, en em gavout ; *aus der Reihe tanzen,* **a)** bezañ er-maez eus mentad ar c'horoll ; **b)** [dre skeud.] na ober evel ar re all, na vezañ war an ton, rebarbiñ, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn, na ober nemet e benn e-unan, bezañ un den dioutañ e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont da-heul, direizhañ, mont dreist-penn, bezañ un den dioutañ e-unan, trec'hiñ gouenn.

4. dastumad g., trevnad g., rumm g., rummad g. ; *die komplette Reihe,* an dastumad klok g., an dastumad leun g. ; *Pflegereihe,* **a)** trevnad intentoù g. ; **b)** trevnad gwezeladoù g.

5. [mat, tekn] *arithmetische Reihe,* argammedadur niveroniel g. ; [tredan] *in Reihe schalten,* stignañ en arsteud.

Reihen g. (-s,-) : [barzh.] *sellit ouzh* **Reigen**.

reihen V.k.e. (hat gereiht) : **1.** arenkiñ, renkañ, regennañ, steudañ, stagellañ ; **2.** strobañ, rollañ, strollañ ; *Perlen reihen,* strobañ (strollañ) perlez (Gregor), rollañ perlez ; **3.** [dilhad.] braswriat, krafañ.

Reihenanordnung b. (-,-en) : arenkamant e linennoù g.

Reihenbild n. (-s,-er) : steudad skeudennoù b., steudad poltridi b.

Reihendorf n. (-s,-dörfer) : kêriadenn a-steudad b.

Reihenfertigung b. (-,-en) : kenderc'h a-steudad g., kenderc'h steudadel g., kenderc'h diouzh an druilh (a-druilhadoù) g., kenderc'hiñ a gementadoù bras g.

Reihenfolge b. (-,-n) : urzh g., heul g., heuliad g. ; *in alphabetischer Reihenfolge,* hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherennoù, en urzh al lizherennoù ; *in zeitlicher Reihenfolge,* hervez an amzer, hervez red an amzer, dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *abnehmende Reihenfolge,* urzh war zigresk g. ; *zunehmende Reihenfolge,* urzh war gresk g. ; *in abnehmender Reihenfolge,* dre urzh war zigresk ; *in zunehmender Reihenfolge,* dre urzh war gresk.

Reihenhaus n. (-es,-häuser) : ti en ur regenn diez g., ti en ur steud tiez g.

Reihenschaltung b. (-,-en) : [tredan.] stignad en arsteud g.

Reihenuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] diournat a-reizhiad g., diournadur reizhiadek g.

reihenweise Adv. : **1.** ken-ha-ken, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-steud, mui-pegen-mui, a steudadoù, a-steioù, a-rozell, dreistkont, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, forzh pegement ; **2.** a-rizennoù, dre rizennoù, e renkennadoù, a-rezadoù ; *reihenweise säen,* hadañ a-rizennoù, hadañ dre rizennoù, hadañ e renkennadoù ; **3.** diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, a-steud, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.

Reiher g. (-s,-) : [loen., anv dispis] kerc'heiz b., herlegon g., huren b., bongorz g., P. Marc'harid-gouzoug-hir b., Marc'harid-he-gouzoug-hir b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh !
Reiherbusch g. (-es,-büsche) : kribell-blu b., klipenn b., kupenn g.
Reiherente b. (-,-n) : [loen.] morilhon kabellek g.
Reiherschnabel g. (-s,-schnäbel) : [louza.] erodiom g.
reihern V.gw. (hat gereihert) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, ober chas bihan ; *er hat gereihert,* taolet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan.
reihum Adv. : diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.
Reim g. (-s,-e) : **1.** [lenn.] klotenn b., rim g. ; *Reime schmieden, Reime zusammenstoppeln,* rimadellañ, brizhbarzhoniañ ; *ein Reim auf 'en',* ur glotenn oc'h echuiñ gant 'en' ; **2.** [tr-l] *darauf kann ich mir keinen Reim machen,* me a zo dall va c'hazh, ne welan na penn na lost d'an dra-se, an dra-se n'eo na du na gwenn, penn diouzh penn eo an dra-se, ne gavan penn diouzh lost d'an dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo dreist va maner, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered .
reimen V.k.e. (hat gereimt) : [lenn.] lakaat e gwerz, lakaat da glotennañ, lakaat da glotañ, gwersaat, gwerziñ.
V.gw. (hat gereimt) : klotennañ, kenglotañ, rimañ, kenganañ ; '*singen' reimt auf 'klingen',* 'singen' a genglot mat gant 'klingen'.
V.em. : **sich reimen** (hat sich (t-rt) gereimt) : [dre skeud.] *wie reimt sich das ?* petra dalv an dra-se ? ; *das reimt sich nicht,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se ne vern da netra, penn diouzh penn eo an dra-se.
Reimer g. (-s,-) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.
Reimerei b. (-) : [lenn.] **1.** rimadelliñ g. ; **2.** kozh gwerzennoù lies., brizhbarzhoniezh b.
Reimeschmied g. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Reimschmied**.
Reimfall g. (-s,-fälle) : [lenn.] ment b., mentadur g.
reimfrei ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimfreie Verse,* gwerzennoù frank lies.
Reimkunst b. (-) : skiant ar gwerzaouiñ b., gwerzadurezh b., gwerzaouerezh g., gwerzauriezh b., gwersaerezh g., gwerzoniezh b., barzhoniezh b.,
reimlos ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimlose Verse,* gwerzennoù frank lies.
Reimport g. (-s,-e) : [kenwerzh] **1.** adenporzh g., adenporzhiadur g., adenporzhierezh g., adenporzhiañ g., adenbroadur g., adebarzherezh g., adebarzhadur g. ; **2.** adenporzhiad g.
reimportieren V.k.e. (hat reimportiert) : [kenwerzh] adenporzhiañ, adenbroañ, adebarzhiñ
Reimschmied g. (-s,-e) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.
Reimsilbe b. (-,-n) : [lenn.] klotenn b., rim g.
Reimsystem n. (-s,-e) : [lenn.] klotennerezh g.
Reimwort g. (-s,-wörter) : [lenn.] klotenn b., rim g.
rein-[1] *sellit ouzh* **herein-** *pe* **hinein-** ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen,* serr ar gloued ouzh ar saout.
rein[2] ag. : **1.** digemmesk, pur, rik, rik-ha-rik, digatar, naet, glan ; *aus reiner Seide,* bet graet gant seiz digemmesk, seiz-holl, seiz tout, seiz rik ; *aus reiner Wolle,* gloan-holl, gloan tout, gloan rik ; *in chemisch reiner Form,* pur ; *reines Wasser,* dour rik g., dour rik-ha-rik g., dour kriz g., dour sklaer g., dour glan g., dour pur g. ; *reiner Wein,* gwin noazh g., gwin divadez g., gwin kriz g., gwin rik-ha-rik g. ; *reines Gold,* aour rik g., aour naet g., aour digemmesk g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat,* pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik ; *reine Doktrin,* kelennadurezh rik b. ; *reines Bretonisch,* brezhoneg rik g. ; *reine chemische Verbindung,* kediad pur g. ; *reine Metalle,* metaloù pur lies. ; [dre skeud.] *Diamant von reinstem Wasser,* diamant eus ar c'hentañ troc'h (eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar vegenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar gurunenn, dibab) ; *auf rein sandigem Gelände,* war an traezh mik, war an traezh rik ; *er war ein Sozialist von reinstem Wasser,* hennezh a oa ur sokialour kentañ troc'h (eus ar c'hentañ troc'h), hennezh a oa sokialour betek mel e eskern, hennezh a oa sokialour leun ; *jemandem reinen Wein einschenken,* komz didortilh (didro, fraezh) ouzh u.b., na vezañ sac'h d'an diaoul, na glask tro d'ober e anv eus u.b., mont didroidell d'u.b., komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b., dispakañ ar wirionez diwisk d'u.b., mont d'u.b. hep kuzh seurt ebet, na gaout treuzoù ebet war e zor.
2. [tekn.] rik ; *reine Mathematik,* matematik rik g., jedoniezh pur b. ; *die reinen Wissenschaften,* ar skiantoù rik lies., ar skiantoù dik lies. ; [preder.] *reine Vernunft,* poell rik g., poell pur g., poell glan g. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft,* dezvarn ar poell pur g., dezvarn ar poell glan g., dezvarn ar poell rik g. ; *reine Poesie,* barzhoniezh pur b.
3. *reines Glück,* taol chañs dic'hortoz g. ; *ein reiner Zufall,* un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *es ist das reinste Lotteriespiel,* an dra-se a zo ul lotiri ; *eine reine Komödie,* ul loariadenn (ur froudenn) ha netra ken b., ur stultenn fall ha netra ken b. / ur stultenn mar boa biskoazh b. (Gregor) ; *das ist reine Gemeinheit, das ist reine Bosheit, das ist reine Böswilligkeit,* un drougiezh ki klañv eo ; *das Radio macht reine Propaganda,* plantet e vez pennadoù en dud gant ar skingomz, c'hwezhet e vez pennadoù e spered an dud gant ar skingomz, ar skingomz ne ra ken tra nemet taeriñ

war an dud, brozennoù tout ar pezh a skign ar skingomz ; *er ist die reine Güte,* madelezhus eo ken-ha-ken - un den madelezhus eo, mar boa biskoazh - gwellañ den a daol troad war an douar eo - gwellañ den 'zo o vale eo - gwellañ den eo dindan tro an heol - gwellañ den dindan an Neñv eo - un den madelezhus eo, mard eus unan - un den madelezhus eo, mard eus hini - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara ; *ein reiner Tyran,* ur gwir dirant g. ; *das ist reiner Wahnsinn,* ret eo bezañ sot da stagañ evit ober kement-se, neb a ra kement-se ez eus treid leue en e votoù, follentez eo ober kement-se, sot-mik an hini a rafe kement-se, foll an hini er gra, bloc'h diaviz eo ober an dra-se ; *reiner Verlust,* koll da vat g. ; *es ist rein unmöglich,* dic'hallus-krenn eo, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se va zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi.

4. glan, naet, prop, fraezh, sklaer, derc'h, distlabez, dianaf, koujourn, pur, difank, digousi, digatar, digailhar, dinamm, disaotr, diantech, dilastez, gwerc'h, divoulc'h ; *rein machen,* naetaat, dilastrañ, dilouzañ, difankañ, dilastezañ, purañ, puraat, propaat, karzhañ, skarzhañ ; *ein Zimmer rein halten,* delc'her naet ur gambr ; *die Wäsche rein waschen,* gwalc'hiñ naet an dilhad, koueziañ dilhad lous ; *reine Aussprache,* distagadur fraezh (reizh, mat, digatar) g. ; *ins Reine schreiben,* adkopiañ e damm brouilhed, lakaat udb fraezh ha sklaer dre skrid, skeiñ udb fraezh ha sklaer war ar paper ; *reiner Jüngling,* gwerc'h g., paotr gwerc'h g. ; [dre skeud.] *etwas ins Reine bringen,* dirouestlañ udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kavout poell d'udb, dibunañ ur gudenn ; *darüber will ich ins Reine kommen,* c'hoant am eus bezañ diarvar diwar-benn an dra-se, c'hoant am eus gouzout ar rag hag ar perag eus an afer (anavezout plegoù ha displegoù an afer) ; *mit sich sebst ins Reine kommen,* dont en-dro war e du, addont e-barzh, dont e-barzh, distreiñ e-barzh, en em gavout ; *reinen Mund halten,* na lavaret na grik na mik, tevel krenn, tevel mik, na rannañ (na faoutañ, na wikal, na seniñ) grik, na zihostal (na zic'hwezhañ) ger, na zaouhanteriñ ur ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg ; *mit jemandem im Reinen sein,* bezañ emglev (na vezañ arguz ebet) etre an-unan hag unan all ; *bist du dir im Reinen darüber ?* ha diarvar out diwar-benn kement-se ? ha sur out ez eo mat pezh ac'h eus c'hoant d'ober ? ; *reinen Tisch machen,* peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, troc'hañ ar skoulm, lakaat diwezh d'udb, lakaat an traoù sklaer ha fraezh, peurgas udb, ober ur skub (un taol skub), mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, reiñ lamm d'ur gudenn, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, ober ur skarzh, na chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; *die Luft ist rein,* **a)** n'eus ket a zañjer ; **b)** n'eus den ebet tro-dro.

5. glan, naet, dinamm, direbech, dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, glan a bec'hed, kuit a bec'hed, naet a bec'hed, didamall, didamallus, digailhar, dilastez, distlabez diouzh ar pec'hed, diantech, pur, disi, didech, difank, digousi, disaotr, distlabez, digatar, hep si, hep nep si, hep nep mastar, hep ket a si ; *die Seele von Sünde rein waschen,* purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, harluañ ar pec'hed eus e ene, diouennañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *sich rein halten,* mirout e burded ; *ein reines Gewissen haben,* kaout koustiañs vat, bezañ didamall e goustiañs, bezañ dinamm e goustiañs, bezañ naet e goustiañs, bezañ disamm e goustiañs, bezañ digatar e goustiañs, bezañ glan e askre ; *reines Leben,* buhez pur b. ; *reines Herz,* kalon bur b.

Rein b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kastelodenn b.

Reinausgaben lies. : dispignoù rik lies., frejoù rik lies., mizoù rik lies.

Reindling g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] gwastell toaz c'hwezet b.

Reineclaude b. (-,-n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Reindruck g. (-s) : [moull.] arroudoù un oberenn kinniget d'ar c'helaouennoù a-raok ar moulladur lies.

Reineinnahmen lies. : korvoder rik g., dedaolad korvoiñ rik g., gounidegezh rik b.

Reinemachen n. (-s) : charreoù lies., trepetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g.

Reinerlös g. (-es,-e) / **Reinertrag** g. (-s,-erträge) : korvoder rik g., dedaolad korvoiñ rik g., gounidegezh rik b.

reineweg Adv. : da vat, a-grenn, war-naet, a-bezh, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, hed an neudenn, leun.

Reinfall g. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., flagas g., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b. ; *das war der komplette Reinfall,* graet hor boa flagas gant an dra-se, tapet hor boa ul louzenn gant an dra-se, paket hor boa ur chupennad, ur gac'hadenn vantrus e voe.

reinfallen V.gw. (fällt rein / fiel rein / ist reingefallen) : **1.** tapout ul louzenn, ober flagas, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober tro wenn, ober un dro wenn ; **2.** kouezhañ e-barzh an ti dre doull ar prenestr ; **3.** erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h ; **4.** lakaat e bav er griped, mont er sac'h, skeiñ e-barzh al las, bezañ nezet brav, bezañ tapet brav, bezañ tapet lous, bezañ paket sellet, bezañ tapet genaouek, bezañ toazet brav, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ bratellet, bezañ devet, bezañ stranet, bezañ straniget prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav ; *du bist reingefallen,* aet out er sac'h, aet out er griped, skoet ec'h eus e-barzh, kredet ec'h eus, lakaet out bet er sac'h,

tizhet out bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, toazet, dastumet, kabestret, louzet, c'hoariet) out bet, kouezhet out bet el las (en toull), kouezhet eo bet da fri war ar gloued, riñset eo bet da dreid dit.
Reinfektion b. (-,-en) : [mezeg.] adkontammadur g., adkontammidigezh b., adporeidigezh b.
Reingewicht n. (-s,-e) : pouez rik g.
Reingewinn g. (-s,-e) : gounidegezh rik b.
Reinhaltung b. (-) : **1.** [endro] diwallerezh g., gwarez g. ; **2.** glanded b., glander g., purentez b., purded b., purder g., miridigezh ar burded b.
Reinheit b. (-) : **1.** glanded b., glander g., purentez g., purded b. ; **2.** naeted b., naeter g., naetoni b., naetadurezh b., kempennadurezh b. ; **3.** dinammded b., dinammder g., splannder g., splannded b., splannijenn b., gwerc'hded b., purded b.
Reinheitsgebot n. (-s,-e) : [bier] reolad a-fet kedaozennoù b., dekred a-zivout glander ar bier g.
reinigen V.k.e. (hat gereinigt) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, digaoc'hañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, freskañ, yac'husaat, digontammiñ, onestaat, gwalc'hiñ, gwalc'hiñ naet, lisivañ, lijaouiñ, riñsañ, spurjañ, distankañ, finaat, divreinañ ; *ein Haus von Grund auf reinigen,* skarzhañ un ti betek al leur, ober karzhadenn vras en un ti ; *dieser Stoff lässt sich leicht reinigen,* an danvez-se a garzh buan ; *eine Wunde mit Wasser reinigen,* gwalc'hiñ ur gouli gant dour ; *ein Gemälde reinigen,* freskaat un daolenn ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde,* ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *sein Herz reinigen,* puraat e galon, glanaat e galon.
V.em. : **sich reinigen** (hat sich (t-rt) gereinigt) : naetaat, puraat, propaat, finaat, glanaat, en em c'hlanaat.
Reinigen n. (-s) : naetadur g., kempenn g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hadenn b., gwalc'hiñ g., glanidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzherezh g., skarzhadenn b., dilouzadur g., purerezh g., puridigezh b., spurj g., spurjadur g.
reinigend ag. : glanaus, naetaus.
Reiniger g. (-s,-) : **1.** [tekn.] puraer g. ; **2.** glanaer g.
Reinigung b. (-,-en) : **1.** naetadur g., naetadurezh b., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g., kempennadurezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., emwalc'h g., emwalc'hadenn b., emwalc'hadur g., glanidigezh b., puridigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., spurj g., spurjadur g., dilouzadur g., yac'husaerezh g. ; *Mariä Reinigung,* Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Gouloù g., gouel Itron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g. ; **2.** [kenw.] ti-feriñ g., gwalc'herezh b., kannerezh b., kouezierezh b., stal gouezierezh b., gwennerezh b., kanndi g., gwennadeg b. ; *eine Reinigung betreiben,* delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; *ein Kleidungsstück in die Reinigung geben,* kas ur pezh dilhad d'an ti-feriñ da walc'hiñ ; **3.** [mezeg.] skarzhadur g., karzhadenn b., spurjadur g.
Reinigungsmittel n. (-s,-) : **1.** disaotrer g., aozad kempenn g., aozad naetaat g., skurier g., skarzher g., naetaer g., lijoù g. ; **2.** [mezeg.] louzoù-spurjañ g.
Reinigungskasette b. (-,-n) : kasedig naetaat g.
Reinigungsmilch b. (-) : laezh da dennañ pentaj g., laezh difardañ g., laezh dilivañ g.
Reinigungsunternehmen n. (-s,-) : kevredad naetadurezh g., kevredad kempennadurezh g.
Reinkarnation b. (-,-en) : adenkorfadur g.
Reinkultur b. (-,-en) : **1.** [bev.] metoù magerezh g., metoù-magañ g. ; **2.** [dre fent] *in Reinkultur,* eus ar gwashañ, eus ar re washañ.
reinlegen V.k.e. (hat reingelegt) : **1.** lakaat e-barzh ; **2.** [dre skeud.] *jemanden reinlegen,* kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, tizhout, diharpañ, touzañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *man hat ihn gründlich reingelegt,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav, flemmet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.
reinleinen ag. : lien-holl.
reinlich ag. : glan, naet, kempenn, fraezh.
Reinlichkeit b. (-) : naetadurezh b., kempennadurezh b., glanded b., glander g., naeted b., naeter g., naetoni b.
Reinluftgebiet n. (-s,-e) : korn-bro yac'h an aer ennañ g.
Reinmachefrau b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b., kempennerez b.
Reinmachen n. (-s) : charreoù lies., trepetoù an ti lies., maneuroù lies., kempenn g.
reinrassig ag. : [loen.] rik a ouenn, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat ; *reinrassiger Hund,* ki eus ar gwellañ orin-chas g. ; *ein reinrassiges Pferd,* ur marc'h gouennet-mat g., ur marc'h a ouenn vat g. ; *nicht reinrassig,* bastard.
Reinraum g. (-s,-räume) : sal divikrob b., sal dishadenn b.
reinreiten V.gw. (ritt rein / ist reingeritten) : dont tre war varc'h.
V.k.e. (ritt rein / hat reingeritten) : [dre skeud.] ober lodek en ur gwall afer, bountañt e-barzh ur gwall afer, lakaat da gaout perzh en ur gwall afer.
Reinschrift b. (-,-en) : skridenn fraezh ha sklaer b.
Reinstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] korf pur g.
reinvestieren V.k.e. (hat reinvestiert) : adpostañ.

Reinvestierung b. (-,-en) : adpostadur g.
reinwaschen V.k.e. (wäscht rein / wusch rein / hat reingewaschen) : dinammañ, glanaat, didamall ; *die Seele von Sünde reinwaschen,* purañ e ene, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, diouennañ ar pec'hed eus e ene, harluañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet.
V.em. : **sich reinwaschen** (wäscht sich rein / wusch sich rein / hat sich (t-rt) reingewaschen) : en em zidamall.
reinweg Adv. : *sellit ouzh* **reineweg**.
reinziehen V.em. **sich etwas reinziehen** (zog sich rein / hat sich (t-d-b) reingezogen) : P. kas udb d'e glankouer, keñsal, sachañ war udb, lakaat ur vogedenn.
V.k.e. : *sellit ouzh* **hereinziehen**.
Reis[1] g. (-es,-e) : **1.** [louza., had ha plant] riz g. ; **2.** [boued] riz g. ; *unpolierter Reis,* riz pellek g. ; *Menge Reis für zwei Personen,* kementad riz da bredañ daou zen g.
Reis[2] n. (-es,-er) : [louza.] skoultrig g., skourrig g., briñsenn b., briñsad str., bleñch g., picholenn b. [*liester* picholoù], taol g., struj str., keuneud-bleñchoù str., keuneud munut str., strouaj g., bod sec'h g., krin g. ; *ein Reis,* ur geuneudenn b. ; *Reiser sammeln,* serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h.
Reisacker g. (-s,-äcker) : rizeg b., parkad riz g.
Reisbau g. (-s) : rizerezh g., gounezerezh ar riz g., gouniderezh riz g., gounid riz g., gounidegezh riz b.
Reisbrei g. (-s,-e) : [kegin.] riz dre laezh g., yod riz g.
Reisbrühe b. (-,-n) : bouilhoñs dre riz g.
Reisbündel n. (-s,-) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud].
Reise b. (-,-n) : **1.** beaj b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., hentad g., troidellad b., troienn b. ; *gute Reise !* beaj vat ! ; *eine lange Reise,* un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *eine Reise nach Deutschland,* ur veaj da vro-Alamagn b. ; *die Reise zum Mittelpunkt der Erde,* beaj da greiz an Douar b. ; *auf der Reise,* e-kerzh (e-doug, e-pad) ar veaj ; *Seereise,* merdeadenn b., beaj war vor b. ; *Gesellschaftsreise,* beaj aozet gant un amsez veajiñ b., beaj a-stroll b., beaj prientet gant un amsez veajiñ b. ; *per Schiff reisen,* beajiñ dre vor ; *auf Reisen gehen,* mont da veajiñ, mont da foetañ bro, mont da c'haloupat bro, mont da zornañ bro, mont da redek ar c'hwitell, mont da fustañ bro, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent ; *eine Reise unternehmen,* ober ur veaj ; *auf Reisen sein,* bezañ war veaj ; **2.** [dre skeud.] *die letzte Reise,* ar veaj diwezhañ b.
Reiseadapter g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.
Reiseauslagen lies. : frejoù hent lies., mizoù hent lies.
Reisebedarf g. (-s) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.
Reisebegleiter g. (-s,-) : **1.** kenveajour g., ambrouger g. ; **2.** [touristelezh] ambrouger g., heñcher-ambrouger g.
Reisebegleiterin b. (-,-nen) : **1.** kenveajourez b., ambrougerez b. ; **2.** [touristelezh] ambrougerez b., heñcherez-ambrougerez b.
Reisebekanntschaft b. (-,-en) : den graet anaoudegezh gantañ e-kerzh ur veaj g.
Reisebericht g. (-s,-e) : danevell veaj b.
Reisebesteck n. (-s,-e) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.
Reisebuch n. (-s,-bücher) : levr touristañ g.
Reisebüro n. (-s,-s) : ajañs-veaj b., amsez veajiñ b.
Reisebus g. (-ses,-se) : karr-boutin touristañ g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen,* ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed.
Reisecar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin touristañ g.
reisefertig ag. : prest da vont da veajiñ.
Reisefieber n. (-s) : **1.** turlut kent mont da veajiñ g., birvilh kent mont da veajiñ g., difreterezh kent mont da veajiñ g., berv kent mont da veajiñ g., trekou kent mont da veajiñ g., hej ha prez kent mont da veajiñ, lavig kent mont da veajiñ g., fourgas kent mont da veajiñ g., fifil kent mont da veajiñ g., firbouch kent mont da veajiñ g., dever kent mont da veajiñ g., charre kent mont da veajiñ g. ; **2.** c'hoant debronus da vont da veajiñ g.
Reiseflughöhe b. (-,-n) : [nij.] uhelder nij g.
Reiseflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij touristerezh g.
Reisefreiheit b. (-) : frankiz veajiñ b.
Reiseführer[1] g. (-s,-) : levr touristañ g.
Reiseführer[2] g. (-s,-) : heñcher g.
Reiseführerin b. (-,-nen) : heñcherez b.
Reisegeld n. (-s,-er) : **1.** beajadur g. ; **2.** tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b.
Reisegepäck n. (-s,-e) : pakadoù lies.
Reisegeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh treizhañ g.
Reisegesellschaft b. (-,-en) : **1.** kenveajourien lies. ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft,* ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies. ; **2.** strollad beajourien g.
Reisekappe b. (-,-n) : karabous g.
Reisekoffer g. (-s,-) : mal b., malizenn b., maliad b., malizennad b.
Reisekorb g. (-s,-körbe) : mal aozilh b.
Reisekosten lies. : frejoù hent lies., mizoù hent lies., frejoù beaj lies. ; *die Reisekosten übernehme ich,* ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj.
Reisekostenabrechnung b. (-,-en) : notenn frejoù hent b., notenn mizoù hent b., notenn frejoù beaj b.
Reisekrankheit b. (-) : droug karr g.
Reisekreditbrief g. (-s,-e) : chekenn veajiñ b.
Reisekutsche b. (-,-n) : berlinenn b.
Reiseland n. (-s,-länder) : bro hag a zesach an douristed b., bro douristel b.
Reiseleiter g. (-s,-) : ambrouger g., heñcher-ambrouger g.
Reiseleiterin b. (-,-nen) : ambrougerez b., heñcherez-ambrougerez b.
Reiselust b. (-) : doug d'ar beajoù g., c'hoant da vont da veajiñ g.
reiselustig ag. : hag a blij dezhañ beajiñ, hag a blij dezhañ bale bro, hag a blij dezhañ ruilhal dre ar bed.
Reiselustige(r) ag.k. g./b. : kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foet-bro g., foeter-bro g., foeter-hent g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj

g., kantreerez b., baleantourez b., foeterez-vro b., baleerez-vro g., galouperez-vro b., Mari drotaj b., rederez-vro b.

Reisemobil n. (-s,-e) : karr-kampiñ g.

reisen V.gw. (ist gereist) : beajiñ, ober ur veaj, mont, ergerzhout, ergerzhet, trevelliñ, troc'hañ broioù, bale bro ; *nach Köln reisen,* mont da Golun ; *durch die Bretagne reisen,* ober ur veaj dre Vreizh, beajiñ dre Vreizh ; *in die Ferien reisen,* mont da vakañsiñ ; *Reisen bildet,* desket e vez traoù o veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh, diwar welout e teu gouzout ; *er ist weit gereist,* beajet en deus bet kalz, baleet (kantreet, beajet) en deus bet broioù, foetet en deus bet bro, baleet en deus bet broezioù, hennezh a zo bet o ruilhal dre ar bed, roulet ar bed en deus bet.

Reisen g. (-s) : beajiñ g., beajoù lies., bale bro g. ; *Reisen bildet,* diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù dre veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh.

Reisende(r) ag.k. g./b. : beajour g., beajourez b., ergerzher g., ergerzhour g., ergerzherez b., ergerzhourez b., treizhad g., treizhadez b., pasajour g., pasajourez b.

Reisenecessaire n. (-s,-s) : reizhoù beajiñ lies., rikoù beajiñ lies., traezoù beajiñ lies.

Reisepass g. (-es,-pässe) : paseporzh g., pasport g., tremen-hent g., aotre-tremen g.

Reisepfennig g. (-s,-e) : [kozh] beajadur g., aluzen roet d'ur beajour b.

Reiseplan g. (-s,-pläne) : **1.** hent g., hentad g., roll-hent g. ; **2.** raktres beaj g.

Reiserbesen g. (-s,-) : skubelenn vriñsoù b., balaenn vriñsoù b.

Reiserei b. (-) : ergerzhadennoù lies., bale bro diehan g.

Reiserücktrittsversicherung b. (-,-en) : kretadur freuzidigezh veaj g., kretadur freuz beaj g.

Reiseruf g. (-s,-e) : [skingomz] kemennad personel g., kemenn personel g.

Reiseschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.

Reisespesen lies. : digoll evit ar frejoù hent g.

Reisestecker g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.

Reisestrom g. (-s,-ströme) : red touristel g.

Reisetasche b. (-,-n) : sac'h beajiñ g.

Reiseveranstalter g. (-s,-) : aozour beajoù g., beajaozour g.

Reiseverkehr g. (-s) : tremenerezh an douristed g., touristerezh g.

Reiseversicherung b. (-,-en) : kretadur beaj g.

Reisevorbereitungen lies. : darbaroù ar veaj lies. ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen,* emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj, stag omp dijaik gant darbaroù hor beaj.

Reiseweg g. (-s,-e) : hent g., hent-mont g.

Reisewetter n. (-s) : liv an amzer evit beajiñ g.

Reisewetterbericht g. (-s,-e) : kemennadenn amzer evit ar vakañsoù b.

Reisezeit b. (-,-en) : maread touristel g., koulzad touristel g.

Reiseziel n. (-s,-e) : pal ar veaj g., termen ar veaj g. ; *das Reiseziel erreichen,* en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ e penn e veaj, pakañ penn e veaj.

Reisfeld n. (-s,-er) : rizeg b. [*liester* rizegoù, rizegi], parkad riz g.

Reisfladen g. (-s,-) : [kegin.] c'hwistoc'h riz str., kachenn riz b., kaletez riz str., galetenn riz b., galetez riz b., galetez riz str., galetezenn riz b., pladenn riz b., tore riz g., torpez riz str. ; *dünner Reisfladen,* krampouezh riz str., krampouezhenn riz b.

Reisholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., briñsennoù lies., briñsoù lies., briñsadoù lies., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies., krin g. ; *Reisholz sammeln,* serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h ; *Reisholz bündeln, Reisholz zusammenbinden,* fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisholz,* ur geuneudenn b., ur vriñsenn b.

Reisig n. (-s) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin g., briñsoù lies., briñsennoù lies., briñsad str., bleñchoù lies., gwreskoù lies., picholoù lies., strouaj g., bodoù sec'h lies., elfennoù keuneud lies. ; *Reisig sammeln,* serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h ; *Reisig bündeln, Reisig zusammenbinden,* fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisig,* ur geuneudenn b., ur vriñsenn b.

reisig ag. : [kozh] **1.** armet ; **2.** war varc'h.

Reisigbündel n. (-s,-) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud / hordennoù keuneud].

Reisigbündeln n. (-s) : fagoderezh g.

Reisigbündelschnur b. (-,-schnüre) : gwedenn b.

Reisigholz n. (-es,-hölzer) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud [*liester* herdin keuneud / hordennoù keuneud].

Reisigsammler g. (-s,-) / **Reisigverkäufer** g. (-s,-) : fagoder g.

Reiskorn n. (-s,-körner) : [louza.] rizenn b.

Reispapier n. (-s) : paper riz g.

Reispflanze b. (-,-n) : [louza.] rizenn b.

Reißaus g./n. : [tro-lavar] P. *Reißaus nehmen,* tec'hel, tec'hout, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, delammat, dilammat, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, mont er gas, skampañ, skampañ kuit, diskampañ, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, sachañ e skasoù gant an-unan, rankout he c'hribat, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, sachañ war e skasoù, sachañ e revr, kravat, kravat kuit, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù,

kavout e ribouloù da dec'hel, tec'hel evel ur spontailh, kemer an tec'h, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, c'hoari a veg troad, sachañ e loaioù.

Reißblei n. (-s,-e) : min plom g., grafit g.

Reißbrett n. (-s,-er) : taol-dresañ b.

reißen V.k.e. (riss / hat gerissen) : **1.** toullañ, diframmañ, regiñ, diregiñ, difregañ, fregañ, difreuzañ, freuzañ, frailhañ, drailhañ, grilhañ ; *ein Loch reißen,* ober un diframmadenn, ober un toull, toullañ, regiñ, difregañ, didammañ, ober ur rog (ur freg, ur fregañ) ; *sich Löcher in die Strümpfe reißen,* toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *in etwas (t-rt) eine Lücke reißen,* ober un difreuz (un toull-freuz, ur fregadenn) en udb (Gregor) ; *in Stücke reißen,* diframmañ (difregañ) a-dammoù, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dispenn, diskolpañ, drailhañ a bezhioù (Gregor), didammañ, regiñ-diregiñ, dibezhiañ, freuzañ, grilhañ.

2. silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ ; *die Haut (auf)reißen,* krabisañ ar c'hroc'hen, krafignat ar c'hroc'hen, skrabat ar c'hroc'hen.

3. skrapañ, strinkañ, tapout ; *jemandem etwas aus den Händen reißen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b. ; *jemandem etwas aus den Armen reißen,* lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *jemanden zu Boden reißen,* reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., reiñ douar d'u.b., strinkañ u.b. d'an (en, war an) douar, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar ; *jemanden in seine Arme reißen,* tapout u.b. a-dro-vriad (a-vriad), moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h, lammat e kerc'henn u.b. ; *etwas an sich reißen, sich etwas unter die Nägel reißen,* kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, rastellat udb, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb ; *fremdes Gut an sich reißen,* diframmañ madoù digant tud ; *alles an sich reißen,* sachañ kement tra 'zo d'e du, ober e rann eus kement tra 'zo tout, ober e lod eus kement tra 'zo tout, tennañ dour (sachañ an dour) d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, lakaat (kemer) pep tra en tu diouzh an-unan, rastellat madoù a-gleiz hag a-zehou ; *die Macht an sich reißen,* sachañ ar galloud d'e du, kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, skrapañ ar galloud ; *etwas mit sich reißen,* kas gant an-unan, chalbotat ; *der Strom hat alles mit sich gerissen,* ar stêr he deus riñset pep tra, skubet eo bet pep tra pizh ha prop gant ar stêr, ar stêr he deus chalbotet pep tra, aet eo pep tra gant ar stêr ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns förmlich mit sich,* ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen,* lonket e voe ar vag gant ar mor, goueledet e voe ar vag, islonket e voe ar vag, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, ar vag a voe koñfontet.

4. damdresañ, linennañ, brastresañ ; *ein Bild reißen,* damdresañ ur poltred.

5. [dre skeud.] *Possen reißen,* ober gennoù (troioù-kamm, bourdoù, farsoù, farsadennoù, farsig-farsoù, fent), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, ober e rampono, ober furlikinerezh, furlukinat ; *Witze reißen,* farsal, fentigellat, gogeal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, ober (lakaat) fent.

V.k.d. (riss / hat gerissen) : sachañ ; *der Hund reißt an der Kette,* sachañ a ra ar c'hi war e chadenn.

V.gw. (riss / ist gerissen) : **1.** (ist) : terriñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, daouhanteriñ, difloskiñ, fregañ ; *der Faden reißt,* terriñ a ra an neudenn, c'hwitañ a ra an neudenn ; [dre skeud.] *der Faden ist gerissen,* torret eo al lañs ; **2.** (ist) : [dre skeud.] *mir reißt die Geduld,* ne harz ket mui va gwad, me a zo va gwad o virviñ, me a ya va gwad e dour, komañs a ran da c'harvaat, erru on e penn va seizh pasianted ; *bei ihm reißt die Hutschnur,* breskenn a ra, mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret-naet eo, fuloret-ran eo, fuloret-ruz eo, fuloret-mik eo, ur barrad fulor a zo o krozal en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; *das reißt ins Geld,* kement-se a ra koustoù bras, ur bern arc'hant a ya gant an dra-se, kalz a arc'hant a ya e kerz an dra-se, ur rivin eo.

V.dibers. (riss / hat gerissen) : *es reißt mir (mich) in allen Gliedern,* dalc'het on gant ar remm, skoet on gant poan-izili, gant ar remm emaon, tizhet on gant ar remm, taget on gant ar remm, emañ ar remm ouzh va gwaskañ.

V.em. : **sich reißen** (riss sich / hat sich gerissen) : **1.** *sich (t-rt) aus jemandes Armen reißen*, en em ziframmañ a-dre zivrec'h u.b. ; **2.** *sich (t-rt) an einem Nagel reißen,* en em grafignat gant un tach, bezañ krabiset gant un tach ; **3.** [dre skeud.] *sich (t-rt) um etwas reißen,* en em skeiñ a dro vrec'h war udb, pegañ war udb, en em deuler war udb, en em skeiñ (lammat) a-dreuzoù war udb., bezañ arigrap war udb, bezañ foar an arigrap war udb, mont herrek d'udb, bezañ bount ha sach war udb, bezañ diskrap war udb, bezañ firbouch (beilh, jourdoul, mall, prez, kas) en-dro d'udb ; *sich (t-rt) gegenseitig in Stücke reißen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; **4.** *sich (t-d-b) etwas unter die Nägel reißen,* kammañ e vizied war udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, krabanata udb, lakaat e grabanoù war udb ; *sich (t-d-b) fremdes Gut unter die Nägel reißen,* diframmañ madoù digant tud.

Reißen n. (-s) : **1.** [mezeg.] poanioù pistigus lies., pistigoù lies., broudoù lemm lies., flemmoù lies., berioù lies. ; **2.** drailherezh g. ; **3.** [sport] diframmañ g. ; *das*

Reißen und das Stoßen, an diframmañ hag ar skoaziañ-gwintañ.
reißend ag. : **1.** ferv ; *reißende Wölfe,* bleizi skraperien lies. ; *reißendes Tier,* loen ferv g. ; **2.** herrus, buanek, froudheñvel ; *reißender Strom,* red kreñv-tre an dour g., red herrek-tre an dour g., stêr herr enni b., stêr kas enni b., stêr froudheñvel b., dour kas gantañ g., dour kas warnañ g., stêr tizh bras ganti, stêr herrus b. / richer herrus (buanek) g. (Gregor) ; **3.** [mezeg.] pistigus, lemm, berius ; *reißende Schmerzen,* poanioù pistigus lies., pistigoù lies., berioù lies., flemmoù lies., broudoù lemm lies. ; **4.** [kenw.] *die Ware geht reißend ab,* an diskrap a zo (an dud a lamm, pegañ a ra an dud) war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno (a gav sav diouzhtu, a gav fred diouzhtu), herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, mont a ra an traezoù-se evel krampouezh gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, foar an arigrap a zo war an traezoù-se, ar skrap a zo war an traezoù-se, ar beilh a zo war an traezoù-se, bount ha sach a zo war an dra-se, prez a zo war an traezoù-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se, mall a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se, an dra-se a ya e skrap, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se.
Reißer g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.
reißerisch ag. : safarus, taer, tournius, intampius, bouilhus ; *reißerische Werbung,* fraoulerezh daranvel g., bruderezh a daol trañch g., bruderezh safarus g., bruderezh taer g., bruderezh dizamant g., bruderezh a-droc'h-trañch g., daranverezh dastrannus g.
Reißfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linennoù g., linenndreser g., doug-pluenn evit an tresadennoù teknikel g.
reißfest ag. : dirogus, difreuzus, [neudenn] didorrus, dalc'hus.
Reißkohle b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b.
Reißkraft b. (-) : nerzh diframmañ g., nerzh freuzañ g.
Reißlast b. (-,-en) : bec'h terriñ g.
Reißleine b. (-,-n) : lankerezh dorn g.
Reißnadel b. (-,-n) : goustilh, beg sec'h g., divoueder g., engraver g.
Reißnagel g. (-s,-nägel) : tach-meud g., tach plat g. ; *einen Reißnagel eindrücken,* sankañ un tach-meud, plantañ un tach-meud ; *mit Reißnägeln befestigen,* stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud).
Reißpflug g. (-s,-pflüge) : rufanerez b.
Reißschiene b. (-,-n) : barrenn T b., reolenn T b.
Reißverschluss g. (-s,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g.
Reißwolf g. (-s,-wölfe) : drailherez b., braeerez b.
Reißzahn g. (-s,-zähne) : dant-lagad g.
Reißzeug n. (-s,-e) : boest kompazioù ha linenndreserioù b.
Reißzwecke b. (-,-n) : tach-meud g., tach plat g. ; *eine Reißzwecke eindrücken,* sankañ un tach-meud ; *mit Reißzwecken befestigen,* stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud).
Reitanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant marc'hegañ g.
Reitbahn b. (-,-en) : [sport, marc'hegezh] **1.** embreglec'h g. ; **2.** hent-red g., redva-kezeg g., marc'hva g. ; **3.** hent marc'hegañ g.
reitbar ag. : **1.** hag a c'heller marc'hegañ, hag a c'heller marc'hegezh, hag a c'heller marc'hekaat **;** **2.** [hent] darempredus war varc'h.
Reitel g. (-s,-) : baluenn b., gwez-troc'h str.
reiten V.gw. (ritt / ist geritten) : **1.** mont war varc'h, marc'hekaat, marc'hegañ, marc'hegezh ; *(im) Schritt reiten,* mont d'ar paz ; *(im) Galopp reiten,* mont d'an daoulamm (d'ar galoup), daoulammat, galoupat ; *in gestrecktem Galopp reiten,* mont d'ar c'haloup ruz, mont d'an daoulamm-ruz (a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'ar pevarlamm-ruz, d'ar pimperlamm, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein), kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; *(im) Trab reiten,* mont d'an trot (d'an tus), trotañ, tusañ ; *spazieren reiten,* mont da bourmen (ober un dro) war varc'h ; *auf Eselsrücken reiten,* mont war azen, marc'hegezh un azen ; *auf einem Pferd reiten,* mont war varc'h, marc'hegezh ur marc'h ; **2.** [dre skeud.] *das Kind reitet auf meinen Schultern,* bez' emañ ar bugel a-c'haoliad war va choug ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen,* ober barlennig d'ur bugel ; *er reitet immer darauf herum,* atav e vez gant e demzoù skuizh, lakaat a ra e holl albac'henn (e albac'henn a-bezh) gant an dra-se, n'end eus ken albac'henn nemet war-dro an dra-se, sorc'hennet eo gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ; *er ist vom Teufel geritten,* diaoulet eo, perc'hennet eo gant an diaoul, perc'hennet eo e gorf gant an diaoul, emañ an diaoul gantañ, emañ itrikoù an diaoul en e gorf, emañ gwidre an diaoul en e gorf, trelatet eo e spered gant an diaoul, hennezh a zo diwar Baolig ; *auf diesem Messer könnte man nach Rom reiten,* mat eo ar gontell-se da spazhañ melc'hwed, ar gontell-se ne grog e lec'h ebet ; *ins Verderben reiten,* en em goll, mont da goll, mont d'an argoll, mont da beurgoll, mont d'ar bern, mont e drouziwezh, mont da wallfin, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont (distreiñ, riklañ) diwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, kas e stal e skuilh hag e ber, kas e stal d'an dour, mont da islonkañ, mont e vleud da vrenn, mont e soc'h da vinaoued, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont war e benn, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor).
V.k.e. (ritt / hat geritten) : **1.** *ein Pferd reiten,* marc'hegezh ur marc'h, bezañ ur marc'h dindan an-unan, bezañ a-c'haoliad war ur marc'h, gaoliata war ur marc'h, mont war varc'h, marc'hegañ, marc'hegezh, marc'hekaat ; *ein Pferd zuschanden (zu Tode) reiten,* difindaoniñ ur marc'h / mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *den reitet der Teufel,* diaoulet eo, perc'hennet eo gant an diaoul, perc'hennet eo e gorf gant an diaoul, emañ an diaoul gantañ, emañ itrikoù an diaoul en e gorf, emañ gwidre an diaoul en e gorf, trelatet eo e spered gant an diaoul, hennezh a zo diwar Baolig ; *ein Steckenpferd reiten,*

bezañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn, e voemenn) ; *Prinzipien reiten,* bezañ strizh a revr, bezañ strizh e spered, heuliañ strizh e reolennoù a vuhez, derc'hel start betek re d'e reolennoù a vuhez, delc'her tost betek re da reolennoù an dereadegezh.
Reiten n. (-s) : marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.
reitend ag. : war varc'h, pignet ; *die reitende Artillerie,* ar c'hanolierezh war varc'h g.
Reiter g. (-s,-) : **1.** marc'heger g., marc'hegour g., marc'hekaer g., marc'hekaour g., marc'heg g., kavalier g. [*liester* kavalierien] ; **2.** [lu] *spanischer Reiter,* paluc'h hiriset g., paluc'henn hiriset b., marc'hoù-harz lies. ; **3.** pempilh g., ivinell b. ; *Karteikarte mit Reiter,* fichenn gant un ivinell b.
Reiter- : marc'hegerezhel, … marc'heger g., … marc'hegerezh g.
Reiteraufgebot n. (-s,-e) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.
Reiteraufzug g. (-s,-aufzüge) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.
Reiterei b. (-,-en) : **1.** marc'hegerezh g. ; **2.** [lu] marc'hegerezh g., kavaliri b.
Reiterfahne b. (-,-n) : giton g., astandard g., standard g., banniel g., flammenn b.
Reiterfähnrich g. (-s,-e) : [lu] giton war varc'h g.
Reiterin b. (-,-nen) : marc'hegerez b.
Reiterregiment n. (-s,-er) : [lu] rejimant marc'hegerien g.
Reiterschwadron b. (-,-en) : [lu] skouadron g.
Reiterspiel n. (-s,-e) : **1.** [polo h.a.] sport war varc'h g., karrikellerezh g. ; **2.** abadenn varc'hegezh b.
Reiterstandbild n. (-s,-er) : skeudenn vein un den war varc'h b.
Reiterverein g. (-s,-e) : kleub marc'hegezh g.
Reiterzug g. (-s,-züge) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b.
Reitgerte b. (-,-n) : kelastrenn b.
Reitgurt g. (-s,-e) : senklenn b.
Reithose b. (-,-n) : bragoù marc'hegañ g.
Reitknecht g. (-s,-e) : paotr-kezeg g., palafrigner g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g., marc'heger g.
Reitkunst b. (-) : marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.
Reitlehrer g. (-s,-) : kelenner marc'hegañ g.
Reitlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez varc'hegañ b.
reitlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.
Reitpeitsche b. (-,-n) : kelastrenn b.
Reitpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-dibr g., loen g., jav g.
Reitpferdchen n. (-s,-) : [loen.] bided g.
Reitrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant marc'hegañ g.
Reitschule b. (-,-n) : kreizenn varc'hegezh b., skol-varc'hegañ g.
Reitsitz g. (-es) : *im Reitsitz,* a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.
Reitsport g. (-s) : [sport] marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.
Reitstall g. (-s,-ställe) : kreizenn varc'hegezh b.
Reittier n. (-s,-e) : loen-dibr g., jav g., milon g.
Reitturnier g. (-s,-e) : kenstrivadeg varc'hegezh b.
Reitunterricht g. (-s) : kentelioù marc'hegañ lies.
Reitwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] paper kenwerzh marc'hrur g.
Reitweg g. (-s,-e) : hent marc'hegañ g.
Reitzeug n. (-s,-e) : harnez g., harnezadur g., harnaj g.
Reiz g. (-es,-e) : **1.** [mezeg.] trefu g., broudad g., broudadur g., stimulus g. [*liester* stimuli], atizenn b., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b. ; *Brechreiz,* kalonask b., kalon-dev b., kalon-losk b. ; **2.** neuz-vat b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., bourrusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften,* hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù ; **3.** broud g., atiz g., krampinell b., chalm g. ; *weibliche Reize,* krampinelloù ar merc'hed lies., hoal o tont eus ar merc'hed g., chalmoù ar merc'hed lies. ; *Reiz der Neuheit,* plijadur degaset gant an traoù nevez b., plijadur degaset gant an nevezdedoù b. ; *alles Neue hat seinen Reiz,* matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti - an nevezded a blij atav - an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *etwas seines Reizes berauben,* difaganiñ udb ; *seinen Reiz verlieren,* divlazañ.
reizbar ag. : kintus, diaes, tagnous, brouezus, kizidik, anoazus, buanekaus, taerus, feukidik, tik, gwiridik.
Reizbarkeit b. (-) : brouezusted b., kizidigezh b., anoazusted b., anoazder g., anoazded b.
reizen V.k.e. (hat gereizt) : **1.** *jemanden reizen,* lakaat imor da sevel en u.b., buanekaat u.b., lakaat droug da sevel en u.b., broc'hañ u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., egariñ u.b., jahinañ u.b., dichekal u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., añjinañ u.b., feulzañ u.b., taeraat u.b., isañ u.b., fourgasiñ u.b., heskinañ u.b., nec'hañsiñ u.b., tozonañ dent u.b. ; *den Zorn reizen,* lakaat da fuloriñ (da gounnariñ), lakaat imor da sevel, lakaat droug da sevel, feulzañ, buanekaat, imoriñ, broc'hañ ; *er hat mich dazu gereizt,* broudet e voen gant e daolioù dichek, graet em boa kement-se atizet gant e daolioù dichek, e daolioù dichek eo o doa douget ac'hanon d'ober kement-se ; *auf jemanden gereizt sein,* kaout kounnar (bezañ e kounnar, kounnariñ, bezañ kounnaret, bezañ fuloret) ouzh u.b., fuloriñ war u.b., bezañ imoret a-enep u.b. ; **2.** [mezeg.] saragiñ, dirañsañ, pikañ ; *die Augen reizen,* saragiñ (dirañsañ, pikañ) an daoulagad ; *die Sonne reizt mir die Augen,* an heol a grog em daoulagad ; **3.** kloc'hañ, tourjounañ, tozonañ, taltouzañ, toezellañ, trechoniñ ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne,* an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a doezell va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debriñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debriñ an avaloù-se ; **4.** chalmiñ, boemañ, trefuiñ, temptañ, hilligañ, ober hillig da ; *das reizt mich nicht,* ne blij ket din, ne gavan ket mat an dra-se, n'on ket evit en em dommañ ouzh an dra-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket tik (troet, angoulet,

lorc'het, touellet) gant an dra-se ; **5.** [kartoù] dreistkreskiñ, teurel war ar re all.
reizend ag. : **1.** grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul, kenedus, kenedek ; *das ist wirklich reizend,* nag un dudi ! pegen dudius eo ! un estlamm eo ! un drugar eo ! gwashat ma'z eo brav ! ; **2.** [goapaus] *das ist ja reizend,* un dra gaer ! c'hoari gaer ! taol kaer ! kur gaer ! ur gur gaer ! ma prop eo ! bravat stad ! ; **3.** [mezeg.] saragus, tagus ; **4.** [revelezh] trefuus, broudus, kas c'hoant.
Reizgas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g.
Reizhusten g. (-s) : [mezeg.] paz diwar saragerezh g., paz-sec'h g.
Reizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.
Reizklima n. (-s) : **1.** hin vevaus b., hin vividik b., hin vuhezus b. ; **2.** [dre skeud.] aergelc'h stegn g., aergelc'h stign g., aergelc'h tenn g. ; *es herrschte ein äußerstgespanntes Reizklima,* edo an traoù o kinnig tarzhañ.
reizlos ag. : dizudi, digoant, digened, digenedek, digenedus, milis, divlaz ; *reizlos werden lassen,* divlazañ.
Reizlosigkeit b. (-) : milister g., milisted b.
Reizmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù broudañ g., brouduzenn b., atizenn b., kentrigenn b.
Reizpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] destrummuzenn b.
Reizschwelle b. (-,-n) : [bev.] gwehin broudadusted g.
Reizstoff g. (-s,-e) : danvez daeraouiñ g.
Reizüberflutung b. (-,-en) : reñver a stimuli g., reñver a vroudadurioù g.
Reizung b. (-,-en) : **1.** jahin g., hegazerezh g., atahinerezh g., kasausded b. ; **2.** [mezeg.] saragerezh g., krasañ g. ; *Reizung der Zähne,* tozonadur g., tozon g., kloc'hadur g., trechon g. ; **3.** broudedigezh b.
reizvoll ag. : grasius, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul.
Reizwäsche b. (-,-n) : dilhad-dindan kas c'hoant lies., dilhad-dindan trefuus lies., dilhad-dindan broudus lies., dilhad-dindan da gas koad d'ar baotred lies.
Reizwort g. (-s,-wörter) : ger flemmus g., ger direnkus g., ger hek g.
Rekapitulation b. (-,-en) : berrzastum g., dezastum g.
rekapitulieren V.k.e. (hat rekapituliert) : berrzastum, dezastum.
Rekel g. (-s,-) : beulke g., bongorz g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., paotr hek e c'henoù g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouz g., ragain g.
Rekelei b. (-,-en) : grosoni b., komzoù difeson lies., divalavaj g., moulbenniñ g.
rekeln V.em. : **sich rekeln** (hat sich (t-rt) gerekelt) : **1.** astenn e izili, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ ; **2.** pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, brakañ.
Reklamation b. (-,-en) : klemm g., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b. ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist,* sellet ha reizh eo ur c'hlemmarc'hadur.
Reklame b. (-,-n) : bruderezh g., daranverezh g.
Reklameanschlag g. (-s,-anschläge) : panell vruderezh b.
Reklamefeldzug g. (-s,-feldzüge) : koulzad brudañ g., koulzad daranviñ g., taol brudañ g., brudadeg b.
Reklameschrift b. (-,-en) : brudfollenn b., kraflevr brudañ g., levrig brudañ g., kraflevr bruderezh g., levrig bruderezh g.
Reklameverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh vrudañ b., gwerzh daranviñ b.
Reklamewesen n. (-s) : daranverezh g., bruderezh g.
reklamieren V.k.e. (hat reklamiert) : **1.** klemm en abeg da, klemmarc'hañ en abeg da ; *verdorbene Lebensmittel reklamieren,* klemmarc'hañ en abeg da zanvezioù-bevañ gwastet ; **2.** goulenn groñs, goulenn start, goulenn krenn, arc'hiñ, diarc'hiñ, darvennout ; *etwas als Eigentum für sich reklamieren,* goulenn e vefe lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiñ udb, arc'hañ udb.
Rekognition b. (-) : **1.** [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g. ; **2.** [preder.] daznaout g., anavidigezh b.
rekognoszieren V.k.e. (hat rekognosziert) : **1.** [lu] anavezadenniñ ; **2.** [gwir] gwiriekaat, anzav.
Rekognoszierung b. (-,-en) : **1.** [lu] anaoudadenn b., anavezadenn b. ; **2.** [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g.
Rekollekt g. (en,-en) : [relij.] rekolez g.
Rekombination b. (-,-en) : [fizik, kimiezh, bev.] adkediadur g.
rekommandieren V.k.e. (hat rekommandiert) : [Bro-Aostria] erbediñ.
V.em. : **sich rekommandieren** (hat sich rekommandiert) : [Bro-Aostria] *sich (t-rt) jemandem rekommandieren,* goulenn sikour digant u.b., en em erbediñ ouzh u.b., en em erbediñ d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù ouzh u.b.
Rekompenz b. (-,-en) : [Bro-Aostria] dic'haou g., digoll g.
rekonstruieren V.k.e. (hat rekonstruiert) : adsevel, adstrollañ, ademprañ, adamparañ, adframmañ, adstummañ ; *ein Verbrechen rekonstruieren,* adstrollañ doareoù ur muntr (doareoù ur mestaol, doareoù un torfed).
Rekonstruktion b. (-,-en) : adsavadur g., adsevel g., adempradur g., adstrolladur g., adamparadur g., adframmadur g., adstummadur g.
rekonvaleszent ag. : [mezeg.] debuket.
Rekonvaleszent g. (-en,-en) : [mezeg.] diglañvour g., klañvour o peurbareañ g., klañvour o tont war-c'horre g. ; *er ist Rekonvaleszent,* o tont war-c'horre emañ, diglañviñ a ra, o peurbareañ emañ, diglañvour eo, peuzpare eo, war e bare emañ, debuket eo.
Rekonvaleszentin b. (-,-nen) : [mezeg.] diglañvourez b., klañvourez o peurbareañ b., klañvourez o tont war-c'horre b.
Rekonvaleszenz b. (-) : [mezeg.] diglañvadur g., peurbareañ g.
Rekord g. (-s,-e) : [sport] rekord g., gourc'hoù g. [liester gourc'heier] ; *einen Rekord aufstellen, den alten Rekord verbessern, Rekord laufen, Rekord fahren, Rekord springen, Rekord schwimmen,* mont dreist ar rekord

diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen,* deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, deuet eo a-benn da skeiñ ar rekord diwezhañ d'an traoñ, tizhet en deus parfoeltrañ ar gourc'hoù kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; *einen Rekord offiziell anerkennen,* gwiriekaat ur gourc'hoù, gwiriekaat ur rekord, degemer ur rekord da vat ; *trauriger Rekord,* gwall-rekord g.

Rekordflug g. (-s,-flüge) : nijadenn gourc'hoù b., nijadenn rekord b.

Rekordinhaber g. (-s,-) **/ Rekordler** g. (-s,-) : dalc'her ar rekord g., dalc'her ar gourc'hoù g., piaouer ar gourc'hoù g., gourc'haouer g. ; *er ist der Rekordinhaber,* ar rekord a zo gantañ, ar gourc'hoù a zo gantañ.

Rekordmarke b. (-,-n) : **1.** [sport] rekord g. ; **2.** live gourc'hoù g., live rekord g., live uhelañ a-viskoazh g.

Rekordpreis g. (-es,-e) : priz gourc'hoù g., priz rekord g., priz uhelañ a-viskoazh g.

Rekordversuch g. (-s,-e) : gwechad klask mont dreist ar rekord diwezhañ b., gwechad klask skeiñ ur rekord d'an traoñ b., gwechad klask savelañ ur gourc'hoù nevez b., gwechad klask pilat ar gourc'hoù diwezhañ b.

Rekordzeit b. (-,-en) : **1.** [sport] amzer gourc'hoù g., amzer rekord g. ; **2.** [dre skeud.] *in Rekordzeit,* eus an herrantañ, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, en un taol dorn, amzer sutal, ribus, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor).

Rekrut g. (-en,-en) : [lu] enlued g. [*liester* enluidi], enrollad g. [*liester* enrollidi], soudard nevez g. ; *einen Rekruten anwerben,* enrollañ ur soudard, aroueziñ ur soudard, enluañ un danvez soudard.

Rekrutenzeit b. (-) : [lu] amzer-soudard b.

Rekrutenausbilder g. (-s,-) : [lu] stummer enluidi g., stummer enrollidi g.

Rekrutenausbildung b. (-,-en) : [lu] stummadur enluidi g., stummadur enrollidi g.

rekrutieren V.k.e. (hat rekrutiert) : **1.** tuta, gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, enluañ, gopraño, gopraat, sevel, enfredañ ; *Arbeiter rekrutieren,* tuta micherourien, klask tud da labourat, enfredañ micherourien ; **2.** amparañ, diazezañ, sevel ; *das Forschungsteam wurde hauptsächlich aus jungen Wissenschaftlern rekrutiert,* al lodenn vrasañ eus izili ar skipailh imbourc'hiñ a zo skiantourien yaouank, skiantourien yaouank a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar skipailh imbourc'hiñ.

V.em. **sich rekrutieren** (hat sich (t-rt) rekrutiert) : c'hoarvezout eus ; *das junge Ensemble rekrutiert sich zum großen Teil aus Laien,* an darn vrasañ eus izili ar strollad yaouank a zo amatourien, amatourien eo a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar strollad yaouank.

Rekrutierung b. (-,-en) : **1.** tutadur g., tuta g., tutaerezh g. ; **2.** [lu] enluadur g., enrolladur g.

Rekrutin b. (-,-nen) : [lu] enluedez b., enrolladez b., soudardez nevez b.

Rekta *liester evit* **Rektum**.

rektal ag. : [korf.] … ar youlc'h, youlc'hel.

Rektaszension b. (-,-en) : [stered.] hedkorn g., troad b.

Rektifikation b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ g. ; **3.** [mat.] dezregadur g.

rektifizieren V.k.e. (hat rektifiziert) : **1.** reizhañ, eeunaat ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ ; **3.** [mat.] dezregañ.

Rektifizierung b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ g. ; **3.** [mat.] dezregadur g.

Rektion b. (-,-en) : [yezh.] merkadur an droad g.

Rektor g. (-s,-en) : **1.** rektor g. ; **2.** rener-skol g. ; **3.** [relij.] person g.

Rektorat n. (-s,-e) : **1.** rektorelezh b., rektoriezh b., karg a rektor b. ; **2.** rektordi g. ; **3.** burev ar rener g. ; **4.** karg a rener-skol b. ; **5.** [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.

Rektorats- : rektorel, … ar rektordi.

Rektoratspfarrei b. (-,-en) : [relij.] trev b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Rektoratspfarreien aufgeteilt,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Rektorin b. (-,-nen) : **1.** rektorez b. ; **2.** renerez-skol b.

Rekstoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] rektoskop g.

Rektum n. (-s, Rekta) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.

rekurrent ag. : arreadek, arreat ; [mezeg.] *rekurrentes Fieber,* terzhienn arreadek b.

Rekurrenz b. (-,-en) : [yezh., preder.] kilhollekadur g.

rekurrieren V.gw. (hat rekurriert) : **1.** *auf etwas (t-rt) rekurrieren,* daveiñ d'udb, ober dave d'udb ; **2.** [Bro-Suis, Bro-Aostria] *gegen etwas rekurrieren,* sevel amoug ouzh udb.

Rekurs g. (-es,-e) : **1.** dave g., daveenn b. ; **2.** [gwir] amoug g.

Relais n. (-,-) : **1.** post g., post eskemm kezeg g., ostaleri b. ; **2.** [tredan.] azhenter g. ; **3.** [pellgehentiñ] adkaser g.

Relata lies. : [yezh.] *die Relata eines Vergleichs,* kendaveadoù ur geñveriadenn lies.

Relation b. (-,-en) : **1.** keñver g., kenfeur g., feur g., argement g., kemblac'h g., diazalc'h g., kenere g. ; **2.** rentañ-kont g., danevelladur g., danevellad g., danevellañ g. ; **3.** darempred g. ; *mit jemandem in Relation stehen,* bezañ e darempred gant u.b. ; **4.** [mat., fizik] daveadur g., daveadenn b. ; *zweistellige Relation,* daveadur daouadek g.

relativ ag. : **1.** keñverel, keñveriek ; *relative Mehrheit,* muianiver keñverel g. ; **2.** a-zalc'h ouzh traoù all, e-keñver traoù all, a denn da, a sell ouzh ; **3.** -ik a-walc'h, peuz-, damdost, dam- ; *relatives Ergebnis,* disoc'h madik a-walc'h g., disoc'h peuzvat g. ; **4.** [mat., fizik] daveel, keñverel ; *relative Position,* savlec'h keñverel g. ; *relative Bewegung,* loc'h keñverel g. ; *relative Ruhe,* paouez daveel g. ; *relatives Minimum,* izegenn daveel b. ; *relative Unendlichkeit,* anvevenn daveel b.

Adv. : -ik a-walc'h, peuz-, betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par ; *relativ groß,* brazik a-walc'h ; *relativ gut,* madik a-walc'h, peuzvat ; *relativ oft,* aliezik a-walc'h, peuzalies.

Relativbewegung b. (-,-en) : [fizik] loc'h keñverel g.

relativieren V.k.e. (hat relativiert) : **1.** lakaat en ur geñver, keñverelaat ; **2.** argemmañ.

V.gw. (hat relativiert) : lakaat ur maen-harz, lakaat mar, disfiziout, douetiñ.

Relativismus g. (-) : keñverelouriezh b.

Relativist g. (-en,-en) : keñverelour g.

Relativität b. (-,-en) : keñverelezh b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g. ; *Relativität der Erkenntnis,* keñverelezh an anaoud b.

Relativitätstheorie b. (-,-n) : [fizik] arlakadenn ar geñverelezh b. ; *spezielle Relativitätstheorie,* arlakadenn ar geñverelezh arbennik b. ; *allgemeine Relativitätstheorie,* arlakadenn ar geñverelezh hollek b.

Relativpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-stagañ g.

Relativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur raganv-stagañ b., islavarenn-stag b.

Relativum n. (-s, Relativa) : [yezh.] kendavead g. ; *die Relativa eines Vergleichs,* kendaveadoù ur geñveriadenn lies.

Relaxation b. (-) : **1.** distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g. ; **2.** [fizik] arhezadur g.

Relaxationsschwingung b. (-,-en) : [fizik] luskellad arhezañ g.

Relaxationszeitkonstante b. (-,-en) : [fizik] arhezvezh g.

relaxed ag. : skañv e spered ha didorr e gorf.

relaxen V.gw. (hat relaxt) : diwaskañ e gorf, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e nervennoù, distennañ e spered, diderriñ, kemer didorr, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ehanañ, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh.

Relaxing n. (-s) : distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g.

relegieren V.k.e. (hat relegiert) : kas kuit ; *einen Studenten aus der Universität relegieren,* diskouviañ ur studier, kas kuit (argas, skarzhañ) ur studier eus ar skol-veur, bannañ ur studier eus ar skol-veur ; **2.** [sport] *in die zweite Liga relegiert werden,* diskenn en eil rummad.

relevant ag. : **1.** pouezus, a bouez bras, a bouez ; **2.** [yezh.] perzhek.

Relevanz b. (-) : **1.** pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; **2.** [yezh.] perzhegezh b.

Relief n. (-s,-s/-e) : **1.** [arz] bos g. ; *erhabenes Relief,* uhelvos g. ; **2.** [douar.] **a)** torosennadur g. ; **b)** kartenn a-vos b.

reliefartig ag. : bosek, tosennek, e doare ur bos, a-zoare gant ur bos, a-seurt gant ur bos.

Reliefdruck g. (-s,-e) : [moull.] moulladur dre siellañ g., moulladur a-vos g., stamperezh g.

Reliefkarte b. (-,-n) : kartenn an torosennadur b.

Reliefumkehr b. (-,-en) : [douar.] ginadur an torosennadur g., torosennadur eilpennet g.

Religion b. (-,-en) : [relij.] relijion b., kravez b. ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion,* ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen,* Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh ; *die Religion ist das Opium des Volkes* [Marx], opiom ar bobl a zo eus ar relijion, ar relijion eo opiom ar bobl ; *historische Religion,* hengredenn b. ; *positive Religion,* relijion devoudel b. ; *natürliche Religion,* relijion naturel b. ; *rationale Religion,* relijion poellel b. ; *die christliche Religion,* al lezenn gristen b., ar relijion gristen b.

Religionsausübung b. (-) : pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrerezh relijiel g., akt a feiz g. (Gregor).

Religionsbekenntnis n. (-ses,-se) : [relij.] kredenn b., relijion b.

Religionseifer g. (-s) : [relij.] intampi relijiel g., abostolerezh g. ; *blinder Religionseifer,* strizhkredennouriezh relijiel b., barr follentez relijiel g. / tanijenn spered relijiel b. / dallentez spered relijiel b. (Gregor), gredalfo relijiel g., baranegezh relijiel b.

religionsfeindlich ag. : eneprelijiel, [gwashaus] dizoue.

Religionsfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz relijion b., frankiz kredenn b.

Religionsführer g. (-s,-) : penn-kredenn g.

Religionsgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b.

Religionsgeschichte b. (-,-n) : [relij.] istor ar relijionoù g.

Religionskrieg g. (-s,-e) : [relij., istor] brezel a relijion g.

Religionslehre b. (-) : [relij.] katekiz g.

religionslos ag. : [relij.] direlijion, digredenn, difeiz, dizoue.

Religionslosigkeit b. (-) : [relij.] direlijiusted b., direlijiuster g., digredenn b.

Religionsschwärmer g. (-s,-) : [relij.] den gwall droet gant ar relijion g., gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredennour g., gredalfoeg relijiel g., baraneg relijiel g.

Religionstrennung b. (-,-en) : [relij.] diforc'h g., disivoud g.

Religionsunterricht g. (-s) : [relij.] skol gatekiz b. ; *Religionsunterricht erteilen,* ober skol gatekiz.

Religionsverwandte(r) ag.k. g./b. : [relij.] kengredenneg g.

Religionswechsel g. (-s,-) : [relij.] kemm-kredenn g.

Religionszwang g. (-s) : [relij.] dizoujañs e-keñver ar frankiz relijion b., dic'houzañvusted e-keñver ar frankiz relijion b.

religiös ag. : **1.** [relij.] relijiel, relijius, kravezel ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; *religiöse*

Anschauungen, kreañsoù lies. ; *religiöse Überzeugung,* kredenn relijiel b. ; *das religiöse Faktum,* ar gravez b. ; **2.** [tud] devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, hag a vev en doujañs Doue.

Religiosität b. (-) : [relij.] relijiusted b., relijiuster g.

Relikt n. (-s,-e) : nemorant g., rest g., restad g., peurrest g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., aspadenn b., roud g., roudenn b.

Relikten lies. : *die Relikten,* **a)** ar re chomet bev lies., ar re manet bev lies. ; **b)** an aspadennoù lies.

Reling b. (-,-s) : [merdead.] listenn b., bardell b., farkaj g., portolof g. ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling,* an taol-mor en doa stropet (torimellet, foeltret, strinket) anezhañ ouzh al listenn ; *mit einer Reling versehen,* listennañ.

Reliquiar n. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., klaouier g.

Reliquie b. (-,-n) : [relij.] releg g., relegenn b. ; *heilige Reliquien,* ur relegoù santel g.

Reliquienkästchen n. (-s,-) **/ Reliquienschrein** g. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., klaouier g.

Rem n. (-s,-s) : [*berradur evit* **Roentgen equivalent man**] rem g.

Remake n. (-s,-s) : [film] remake g., adazasadur g., adaozadenn b.

remanent ag. : [kimiezh, tredan.] demorant, dilerc'h, dilerc'hiat, dilerc'hus.

Rembours g. (-,-) : [kenw.] daskor g., daskorad g., restaol g.

Remboursgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] treuzgread ouzh teul g., treuzgreat teulel g.

Remidemi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., vorm g.

remilitarisieren V.k.e. (hat remilitarisiert) : [lu] advilourekaat.

Remilitarisierung b. (-,-en) : [lu] advilourekaat g.

Reminiszenz b. (-,-en) : marsoñj g., kounaenn b., koun g., eñvor g., eñvorenn b.

remis ag. digemm : [sport] keit-ha-keit, rampo, rampoüs, koll-gounit, koll-ha-gounit, par-ouzh-par, war ar rampo, a-rampo ; *das Spiel endete remis,* aet e oa ar match war ar rampo, razherezh a oa bet.

Remis n. (-,-/-en) : [sport] rampo g., razherezh g., taol rampoüs ; *auf Remis spielen,* bezañ rampo, bezañ koll-gounit, mont war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit.

Remise b. (-,-n) : [Bro-Aostria] karrdi g., lab g., skiber g./b., laborenn b., logenn b., trankl g.

Remission b. (-,-en) : **1.** [fizik] disvannadur strewek g. ; **2.** [mezeg.] aesaenn b., gwellaenn b., habaskaenn b., diwask g., aeseadenn b., habaskadenn b., sklaeraenn b., bravadenn b., sederaenn b. ; **3.** [kenwerzh] adkas ar varc'hadourezh diwerzhet g., adkas an amrefuz g., adkas ar reputailhoù g., adkas ar repuajoù g.

Remittenden lies. : [kenwerzh] marc'hadourezh diwerzhet b., amrefuz g., reputailhoù lies., repuajoù lies., diwerzhadennoù lies.

remittieren V.k.e. (hat remittiert) : **1.** [kenwerzh, diwerzhadennoù] kas en-dro ; **2.** [mezeg.] spanaat ; *das Fieber remittiert,* spanaat a ra an derzhienn.

Remmidemmi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., vorm g.

Remonstration b. (-,-en) : eneplavar g., enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., arguz g., arbennadenn b., arbennadur g.

Remonte b. (-,-n) : [lu] **1.** pourvezadur kezeg yaouank g. ; **2.** marc'h yaouank g.

remontieren V.k.e. (hat remontiert) : [lu] pourvezañ kezeg yaouank, pourvezañ eus kezeg yaouank.

V.gw. (hat remontiert) : [louza.] bleuniañ un eil gwech.

Remontepferd n. (-s,-e) : [lu] marc'h yaouank g.

Remoulade b. (-,-n) **/ Remouladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Rempelei b. (-,-en) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez.

rempeln V.k.e. (hat gerempelt) : *jemanden (an)rempeln,* reiñ un taol-peuk d'u.b., peukañ u.b., mont a-stok gant u.b., mont a-stok d'u.b., bountañ u.b., stekiñ ouzh u.b., tosiñ u.b. ; *jemanden zu Boden rempeln,* penndarevriñ u.b., penndelochennat u.b., pennboelliñ u.b., penndrabiñ u.b., penndraouigelliñ u.b., penndraouilhat u.b., penndogiñ u.b., pilat u.b., ruilhal u.b.

V.gw. (hat gerempelt) : bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.

Rempter g. (-s,-) **/ Remter** g. (-s,-) : [istor] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

Remulade b. (-,-n) **/ Remuladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Remuneration b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kevuziad g., kevuziadur g., dic'haou g. dic'haouadenn b., digoll g., gopr g., gopradur g., pae g.

Ren n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].

Renaissance b. (-) : [istor, arz] Azginivelezh b.

Renate b. : Reun b.

Rendant g. (-en,-en) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g.

Rendezvous n. (-,-) **/ Rendez-vous** n. (-,-): emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *ein Rendez-vous verabreden,* lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud.

Rendite b. (-,-n) : [arc'hant.] gounidoù taolet gant ar c'hampi pe gant ar ranndalioù lies., feur helvusted g.

Renditenhaus n. (-es,-häuser) : [Bro-Suis] ti-feurmiñ g.

René g. : Reun g.

Renegat g. (-en,-en) : renavi g., renead g.

Renegatin b. (-,-nen) : reneadez b.

Reneklode b. (-,-n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Renette b. (-,-n) : [louza.] aval renetez g.

renitent ag. : amjestr, disent, amsent, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, disuj, diskombert.

Renitenz b. (-) : amsentidigezh b., disenterezh g., disuj g.

Rennauto n. (-s,-s) : karr-redek g., karr-tan redek g.

Rennbahn b. (-,-en) : [sport] **1.** redva-kezeg g., marc'hva g. ; **2.** velodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g. ; **3.** redva-kirri g., redva g., redlec'h g.
Rennboot n. (-s,-e) : [sport] bag-redek b., bag-red b.
rennen V.gw. (rannte / ist gerannt) : **1.** redek, kidellat, postal, mont a-benn-red, fustañ, galoupat, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, plantañ, redek gant an hent ; *er ist gegen die Mauer gerannt,* aet e oa a-redek da stekiñ ouzh ar voger, aet e oa a-benn-kaer er vur, aet e oa a-benn-kas er voger ; *um die Wette rennen,* c'hoari kenti-kentañ ; *gerannt kommen,* dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr ; *um sein Leben rennen,* bezañ e vuhez e penn e dreid ; *er rannte so schnell er nur konnte,* redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie ; *nach Hause rennen,* mont d'ar gêr d'ar red, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, plantañ d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *hin und her rennen,* daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek a-zehou hag a-gleiz, redek-diredek, redek ha diredek ; *die Mädchen rennen dauernd hin und her,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed ; **2.** [dre skeud.] P. *mit dem Kopf gegen die Wand rennen,* en em reiñ d'udb (en em deuler ouzh udb) evel un dall, mont dezhi e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, mont rak e dal dezhi, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, mont dezhi bourlik-ha-bourlok ; *ins Verderben rennen,* en em goll, mont da goll, mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da islonkañ, mont da wallfin, mont e drouziwezh, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont (riklañ) diwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, kas e stal d'an dour, kas e stal e skuilh hag e ber, mont e vleud da vrenn, mont e soc'h da vinaoued, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont war e benn, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor), koll e ene.
V.k.e. (rannte // hat gerannt / ist gerannt) : **1.** (hat) : *er rannte ihm das Messer durch den Leib,* toullgofañ a reas anezhañ gant e gontell, plantañ a reas dezhañ e gontell en e gof, difreuzañ a reas e vouzelloù en e gof dezhañ gant e gontell ; *er rannte sich (t-d-b) den Degen in den Leib,* en em deurel a reas war beg ar c'hleze, enklavañ a reas ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen,* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; **2.** (ist/hat) : [sport] *er rennt die hundert Meter,* redek a ra ar c'hant metrad.
Rennen n. (-s,-) : **1.** red g., redad g. ; **2.** [sport] redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b., redadenn b. ; *er führt beim Rennen,* ambilhañ a ra, barr eo, war ar barr emañ, emañ e penn ar redadeg, emañ o charreat, e blein emañ, e plas kentañ ar redadeg emañ, derc'hel a ra ar c'hentañ plas, hennezh an hini a sach war ar gordenn ; *das Rennen aufgeben,* mont er-maez eus ar redadeg ; *das Rennen machen,* **a)** mont war ar barr, bezañ e penn ar redadeg, sachañ war ar gordenn, bezañ o charreat, bezañ e plas kentañ ar redadeg, bezañ barr, ambilhañ, leuskel a-raok, gounit ar redadeg, bezañ gounit er redadeg, bezañ trec'h er redadeg, mont an tu gounit gant an-unan er redadeg ; **b)** [dre skeud.] P. mont ar boked (ar maout) gant an-unan, bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ ar gounid d'an-unan, gounit an trec'h, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer an tu kreñv, tapout e droad er par, bezañ bet ar boked, ober nav, sevel war varr, reiñ an ton, sachañ war ar gordenn.
rennend ag. : redus.
Adv. : en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, a-red, a-redek.
Renner[1] g. (-s,-) : [sport] **1.** karr-tan redek g. ; **2.** marc'h-red g., [lu] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g. ; **3.** [tud] reder g., kourser g.
Renner[2] g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.
Rennerei b. (-,-en) : redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b.
Rennes n. : Roazhon b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne,* Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh.
Rennfahrer g. (-s,-) : [sport] bleiner karr-redek g.
Rennhaken g. (-s,-) : [sport] harz-troad g., stleug g.
Rennhandschuh g. (-s,-e) : [sport] maneg redek b.
Rennhose b. (-,-n) : [sport] morzhedwisk g., bragoù redek g.
Rennjacht b. (-,-en) : [sport] lestr-red g., lestr-redek g.
Rennjagd b. (-,-en) **/ Rennjagen** n. (-s) : hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.
Rennkamel n. (-s,-e) : [loen. sport] kañval-red g.
Rennmaschine b. (-,-n) : [sport] marc'h-tan redek g., moto-red g.
Rennpferd n. (-s,-e) : [sport] marc'h-red g. ; *Rennpferde halten,* sevel kezeg-red.
Rennplatz g. (-es,-plätze) : [sport] redva g.
Rennrad n. (-s,-räder) : [sport] marc'h-houarn redek g.
Rennradventil n. (-s,-e) : begel rod Sclaverand® g., begel rod Presta® g.
Rennreiter g. (-s,-) : [sport] joke g.
Rennschlitten g. (-s,-) : [sport] ruzikell-red b., ruzikell-redek b.
Rennsport g. (-s) : [sport] **1.** redadeg kirri-tan b., redadeg kirri b. ; **2.** koursal war velo g.,

marc'hhouarnerezh g. ; **3.** marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.
Rennstall g. (-s,-ställe) : [sport] karrchosi g.
Rennstrecke b. (-,-n) : [sport] amredad g., troiad redek b.
Renntier n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].
Rennwagen g. (-s,-) : [sport] karr-redek g., karr-tan redek g.
Rennwette b. (-,-n) : [sport] klaoustre redadeg kezeg b., pariadenn dri b.
Renografie b. (-,-n) : [mezeg.] remnografiez b., renografiezh b.
Renommage b. (-,-n) : frink g., pompadoù lies., brabañs g., roufl g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.
Renommee n. (-s) : brud g./b., klod g., enor g., anv-mat g.
renommieren V.gw. (hat renommiert) : kankalat, poufal, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, sachañ dour d'e foenneg, rodal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
renommiert ag. : brudet, anvek, arwarzhek.
Renommist g. (-en,-en) : sac'h-c'hwez g., lorc'heg g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., boufon g., pabor g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
renovieren V.k.e. (hat renoviert) : denevesaat, nevesaat, nevezadenniñ, neveziñ, adneveziñ, ingalañ, ratreañ, kempenn, peñseliat.
Renovierung b. (-,-en) : denevesadur g., nevesadur g., denevesaat g., nevesaat g., nevezidigezh b., nevezerezh g., nevezadur g., nevezadenn b., adreizhadur g., kempenn g., induadur g., chekerezh g., arnevezadur g., arnevesadur g., bremanaidigezh b., modernadur g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g.
rentabel ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, gounidus, gounidek, goprus, hag a ra fonn vat, helvus ; *das ist rentabel,* degas a ra gounid, dont a ra vad diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus eo, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn vat, emsavus eo, helvus eo.
Rentabilität b. (-,-en) : ampletusted b., askorusted b., spletusted b., spletuster g., helvusted b.
Rentabilitätsgrenze b. (-,-n) **/ Rentabilitätsschwelle** b. (-,-n) : gwehin helvusted g., gwehin askorusted g., poent askorusted g., poent kempouez g.
Rentamt n. (-s,-ämter) : tellerezh b., ti an telloù g., ti an tailhoù g.
Rente b. (-,-n) : leve g., pañsion b., retred g./b. ; *von seiner Rente leben,* bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diwar e zanvez ; *Altersrente,* leve g., gopr kozhni g. ; *ablösbare Rente,* leve a c'hall bezañ kuitezet g. ; *unkündbare Rente,* leve hed-buhez g. ; *in Rente gehen,* dont war e leve, dont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retrediñ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan ; *eine gute Rente bekommen,* bezañ leveet mat ; *er war nicht lange genug Seemann gewesen, um eine Rente zu bekommen,* n'en doa ket trawalc'h a roll evit kaout e leve ; *er verfügt über fünftausend Taler Rente,* perc'henn eo da bemp mil skoed leve ; *jemandem eine Rente aussetzen, jemandem eine Rente geben,* leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediñ u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b. ; *in Rente sein,* bezañ war e leve.
Rentenablösung b. (-,-en) : ardaladur ul leve g.
Rentenalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.
Rentenanpassung b. (-,-en) : keiderezh mareadek al leveoù g., azasadur mareadek al leveoù g., dazgwerzhekadur mareadek al leveoù g.
Rentenantrag g. (-s,-anträge) : goulenn dont war e leve g.
Rentenbemessungsgrundlage b. (-,-n) : poent leve g., jedaoueg leve b.
Rentenberechnung b. (-,-en) : jedadur al leve g., riñverezh al leve g.
Rentenbescheid g. (-s,-e) : kemenn pengennadur ar jedadur leve g.
Rentenbezieher g. (-s,-) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.
Rentenbrief g. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.
Rentenbuch n. (-s,-bücher) : [istor] levr-rent g.
Renteneintrittsalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.
Rentenempfänger g. (-s,-) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.
Rentenempfängerin b. (-,-nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b., maouez war e leve b.
rentenerhöhend ag. : leveus.
Rentenfonds g. (-,-) : leve gladel g.
Rentenlast b. (-,-en) : kargoù an hanren leve lies., kargoù ar reol leve lies., kargoù al leveoù lies.
Rentenmark b. (-) : [istor, 1923] mark uswerzhekaet g., mark talvoudekaet g.
Rentenmarkt g. (-s,-märkte) : nevid an endalc'hennoù g., marc'had an endalc'hennoù g.
Rentenpapier n. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.
Rentenreform b. (-,-en) : adreizhadur an hanren leve g., adreizhadur ar reol leve g.
Rentenschein g. (-s,-e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.
Rentenschuld b. (-,-en) : arouestl gladel g.
Rentensicherheit b. (-) : surentez al leveoù b., asur al leveoù g.

Rentenunterlagen lies. : roll ar goproù hag ar skodennoù g.
Rentenversicherung b. (-,-en) : kretadur kozhni g.
Rentenzahlung b. (-,-en) : taladur leve g., paeamant leve g., paeamant ar gopr kozhni g.
Rentier[1] n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].
Rentier[2] g. (-s,-s) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.
rentieren V.em. : **sich rentieren** (hat sich rentiert) : *das rentiert sich,* degas a ra gounid, dont a ra vad diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus (askorus, gounidus, spletus, arc'hantus, talvoudus, helvus) eo, ampletiñ a ra, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ober a ra fonn, emsav eo ober an dra-se ; *das rentiert sich nicht,* ne dalvez ket ar fred, ne dalv ket ar boan, poan gollet eo, kenkoulz ribotat dour, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, labour null eo, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, gwall zifonn eo an dra-se.
Rentmeister g. (-s,-) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g., evezhiad an teñzor g., arc'hantour g.
Rentner g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g. ; *Rentner sein,* bezañ war e leve.
Rentnerin b. (-,-nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b.
reorganisieren V.k.e. (hat reorganisiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.
Rep g. (-s,-s/-se) : [*berradur evit* **Republikaner**] republikan g. [*ezel ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ*].
reparabel ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.
Reparation b. (-,-en) : [istor] digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haoudenn vrezel b., digolloù lies.
Reparationszahlungen lies. : [istor] dic'haouadennoù brezel b., digolloù lies.
Reparatur b. (-,-en) : adaozerezh g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadenn b. ; *ein Fahrrad in Reparatur (zur Reparatur) geben,* kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ.
Reparaturarbeiten lies. : adaozerezh g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadennoù lies. ; *bei schlechtem Wetter kleine Reparaturarbeiten in einem Schuppen verrichten,* ober ur gouel grañj.
reparaturanfällig ag. : bresk, hag a ranker dresañ alies.
reparaturbedürftig ag. : flodac'het, erru fall, e stad fall, hag a ranker kas da gempenn, hag en deus ezhomm bezañ kaset da zres, hag a c'houlenn bezañ kaset da renkañ, hag a ranker kempenn, hag en deus ezhomm bezañ dreset, hag a c'houlenn bezañ renket.
reparaturfähig ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.
Reparaturkosten lies. : mizoù dresañ lies., frejoù rapariñ lies., mizoù adaozañ lies.
Reparaturwerkstatt b. (-,-stätten) : karrdi g., atalier ratreañ g., atalier mekanikerezh g.
reparierbar ag. : dresadus, adaozadus, hag a c'heller dresañ, hag a c'heller renkañ, hag a c'heller adaozañ, hag a c'heller ratreañ, hag a c'heller kempenn.
reparieren V.k.e. (hat repariert) : renkañ, ratreañ, kempenn, adaozañ, dresañ, greiañ, ober un dres da, rapariñ, difallañ, disac'hañ, dihoubañ, ober war-dro, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, fichañ, ingalañ, lakaat (ur pezh eus ur wikefre) en e goch, peñseliat, takonañ, ober un tamm renk da ; *ein Fahrrad reparieren lassen,* kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ ; *er hatte den Wagen repariert,* graet en doa war-dro ar c'harr-tan ; *den Motor reparieren,* ratreañ (greiañ, dresañ, renkañ) ar c'hefflusker, ober un tamm renk d'ar c'hefflusker ; *etwas kaputt reparieren,* [dre fent] gwall aozañ udb, lakaat udb en ur gwall stad, distresañ udb, glac'hariñ udb, gwastañ udb, [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar forn].
repartieren V.k.e. (hat repartiert) : [arc'hant.] tailhañ, krennañ.
repatriieren V.k.e. (hat repatriiert) : advroañ.
Repatriierung b. (-,-en) : advroadur g., advroañ g.
Repertoire n. (-s,-s) : **1.** [sonerezh] kuntellad g., sac'had tonioù g., sac'had kanaouennoù g., toniaoueg b. ; **2.** [c'hoariva] c'hoariaoueg b. ; **3.** [kementad bras] strobad g., aridennad b., lostennad b. ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn.
Repertorium n. (-s, Repertorien) : [skiantoù] roll urzhiet g., rollad urzhiet g., kavlec'h g., kavlec'hiad g., listennad b., renabl g.
Repetent g. (-en,-en) : **1.** [skoliad] doubler g., eiler g. ; **2.** mestr-studi g., askentelier g.
repetieren V.k.e. (hat repetiert) : **1.** [kentel, roll] peurzeskiñ, adwelout ; **2.** [klas] eilañ ur c'hlas, doublañ e glas ; **3.** [eurier] arren [*anv-gwan* arreet], arreata.
Repetiergewehr n. (-s,-e) : fuzuilh tennata g./b.
Repetieruhr b. (-,-en) : eurier arren g., eurier arreata.
repetitiv ag. : **1.** da adober meur a wech, brizhvoaziek ; *repetitive Arbeit,* labour borodus (arabadus, fastus, enoeüs, standur) g. ; **2.** arreadek, arreat ; [bred.] *repetitive Albträume,* hurlinkoù arreat lies.
Repetitor g. (-s,-en) : **1.** mestr-studi g., askentelier g. ; **2.** [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.
Repetitorium n. (-s, Repetitorien) : **1.** kounlevr g., harp-memor g. ; **2.** askentelioù lies., kentelioù azgwelout lies.
Replik b. (-,-en) : **1.** [c'hoariva] eilger g., eilgeriadenn b. ; **2.** [arz] adskeudenn b.
Replikation b. (-,-en) : **1.** [bev.] azeiladur g., azeilañ ; **2.** [stlenn.] eilañ g., eiladur g.
replizieren V.k.e. (hat repliziert) : **1.** eilgeriañ, respont ; **2.** [bev.] azeilañ ; **3.** [stlenn.] eilañ ; **4.** [arz] adskeudenniñ.

Replizierung b. (-,-en) : [stlenn.] eilañ g., eiladur g.
Report g. (-s,-e) : **1.** kelaouadenn b. ; **2.** [arc'hant., Yalc'h] astaol g.
Reportage b. (-,-n) : kelaouadenn b.
Reporter g. (-s,-) : kelaouaer g., doaretaer g., kelskriver g. ; *sie war von Reportern umdrängt,* en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en dro dezhi.
Reporterin b. (-,-nen) : kelaouaerez b., doaretaerez b., kelskriverez b.
Reporting n. (-s,-s) : danevellañ g.
Repositorium n. (-s, Repositorien) : **1.** estajerenn levrioù b., astell levrioù b., stalenn levrioù b. ; **2.** armel an teuliadoù b., fichennaoueg b. ; **3.** [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.
Repository n. (-s,-s) : [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.
repräsentabel ag. : un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs.
Repräsentant g. (-en,-en) : **1.** derc'houezour g., kannad g., dileuriad g. ; **2.** [polit., parlamant] kannad g., depute g.
Repräsentanz b. (-,-en) : **1.** [polit., kenwerzh] derc'houezadur g., dileurierezh g., kannaderezh g. ; **2.** [bred.] derc'had g., derc'hadur g. ; **3.** tres kaer g., diskouez kaer g., neuz vat b., doare-vras g., feson vat b., stad b., troc'h g., oueskter g., oueskted b.
Repräsentantenhaus n. (-es,-häuser) : Parlamant g., Breudoù lies., Kambr ar Gannaded b.
Repräsentantin b. (-,-nen) : **1.** derc'houezourez b., kannadez b., dileuriadez b. ; **2.** [polit., parlamant] kannadez b., deputeez b.
Repräsentation b. (-,-en) : **1.** [polit.] derc'houezadur g., kannaderezh g., dileurierezh g. ; **2.** derc'henn b., derc'hennad b., derc'hennadur g., taolennadur g., skeudennadur g. ; **3.** emziskouez g. ; *aus Repräsentationszwecken gibt er viel Geld aus,* diouzh e stad en devez mizoù bras, mizoù bras en devez evit derc'hel d'e renk ; **4.** [bred.] *mentale Repräsentation,* derc'had g., derc'hadur g.
repräsentationsfähig ag. : derc'hennadus.
Repräsentationsgelder lies. : frejoù dileuriañ lies., mizoù derc'houezañ lies.
repräsentativ ag. : **1.** [polit.] **a)** derc'houezadel ; *repräsentative Demokratie,* gwerinelezh derc'houezadel b., demokratelezh derc'houezadel b. ; **b.)** derc'houezus ; *repräsentative Gewerkschaft,* sindikad derc'houezus g., c'hweluniad derc'houezus g. ; **c)** … derc'houezañ ; *repräsentatives Organ,* organ derc'houezañ g. ; **2.** *für etwas repräsentativ,* dezverkus eus udb, azonus eus udb. ; **3.** derc'hennus ; *eine repräsentative Umfrage,* ur sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., ur sontadeg derc'hennus b. ; **4.** [mat., fizik] delunius ; **5.** un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs.
Repräsentativbefragung b. (-,-en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.
Repräsentativsystem n. (-s,-e) : [polit.] reizhiad derc'houezadel b.
Repräsentativumfrage b. (-,-n) / **Repräsentativerhebung** b. (-,-en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.
repräsentieren V.k.e. (hat repräsentiert) : **1.** *jemanden repräsentieren,* bezañ a-berzh u.b., bezañ kannad evit u.b., ober evit u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'houezañ u.b., dileuriadiñ u.b., dileuriañ u.b. ; **2.** derc'hennañ, skeudenniñ, taolenniñ ; **3.** diskouez, erouezañ ; **4.** [fizik] deluniañ.
V.gw. (hat repräsentiert) : kaout un diskouez kaer, bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ stad en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ a droc'h, bezañ brav e dreuz, bezañ neuz vat en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ mistr, bezañ faro, bezañ cheuc'h da welet, bezañ kran, bezañ strak, bezañ turgn, na vezañ c'hwezh ar sifern gant an dra-mañ-tra.
Repressalien lies. : distro-gwall g., dialdaol g., dial g., dialgerc'h g., rebourserezh g.
Repression b. (-,-en) : [polit.] gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'herezh g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b., foulañs b., gwanerezh g., mac'h g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g.
repressiv ag. : mac'homus, mac'hom, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus, arloup, gwasker ; *repressives Regime,* renad gwasker g., renad moustrus g. ; *das repressive Franco-Regime,* gwaskerezh Franco g., renad gwasker Franco g.
Repressor g. (-s,-en) : [bev.] goudaver g.
Reprint g. (-s,-s) : advoulladur g., advoulladenn b., advoullañ g., luc'hadvoulladur g., luc'hadvoulladenn b., luc'hadvoullañ g.
reprivatisieren V.k.e. (hat reprivatisiert) : lakaat da brevez en-dro, adprevesaat, divroadelañ.
Reprivatisierung b. (-,-en) : adprevesadur g., adprevesaat g.
Reproduktion b. (-,-en) : **1.** [bev.] gouennadur g., gouennañ g., orinañ g., speriañ g., strujañ g. ; **2.** kopienn b., eilskeudenn b., eilskeudennadur g., haneilad g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., haneilañ g., eiladuriñ g. ; **3.** [armerzh] azkenderc'h g., azkenderc'hadur g., azkenderc'hañ g. ; [Marx] *die einfache Reproduktion des Kapitals,* azkenderc'h eeun ar c'hevala g. ; *die erweiterte Reproduktion des Kapitals,* azkenderc'h war-gresk ar c'hevala g. ; **4.** [bred., Freud] arren g., arreata g., azdedaoliñ g.
reproduzieren V.k.e. (hat reproduziert) : **1.** eilober, haneilañ, azdedaoliñ, adsevel ; **2.** haneilañ, eiladuriñ, eilskeudennañ, eiladiñ, eiltaoliñ ; **3.** [bred., Freud] arren [*anv-gwan* arreet], arreata, azdedaoliñ.
V.em. **sich reproduzieren** (hat sich (t-rt) reproduziert) : [bev.] gouennañ, orinañ, speriañ, strujañ.
Reprograph g. (-en,-en) : leneiler g.
Reprographie b. (-,-n) : leneilerezh g., leneilañ g.
Reprokamera b. (-,-s) : kamera leneilañ g.

Reps[1] g. (-es,-e) : **1.** [gwiad.] reps g. ; **2.** [louza.] kolzac'h g., kolza g.
Reps[2] : *liester evit* **Rep**.
Reptil n. (-s,-ien) : [loen.] loen-stlej g., stlejvil g., skrampvil g. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische,* ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged.
Reptilienfonds g. (-,-) : [dre skeud., polit.] kellidoù amguzh lies., kef du g., kef a-dreñv g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., kuzhiad g.
Republik b. (-,-en) : republik b., stad-pobl b. ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert,* ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se ; *die Republik Togo,* republik Togo b., ar Republik Togoat b. ; *die Französische Republik,* republik Frañs b. ; *die Bretonische Republik,* republik Breizh b.
Republikaner g. (-s,-) : **1.** republikan g. ; **2.** republikan g. [*ezel pe aduad eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduad eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduad eus ar Strollad Republikan amerikan*].
Republikanerin b. (-,-nen) : **1.** republikanez b. ; **2.** republikanez b. [*ezel pe aduadez eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduadez eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduadez eus ar Strollad Republikan Amerikan*].
republikanisch ag. : republikan ; [Stadoù-Unanet] *die Republikanische Partei,* ar Strollad Republikan g.
republikanisieren V.k.e. (hat republikanisiert) : republikanañ.
Republikanismus g. (-) : republikanouriezh b.
Repuls g. (-es,-e) : nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., distaol g., diarbennadur g.
Repunze b. (-,-n) : [metaloù prizius] stampilh g., louc'h g.
Reputation b. (-) : brud g./b., anv-mat g.
repurtierlich ag. : brudet mat, doujadus, enorus, din a zoujañs.
Requiem n. (-s,-s/Requien) : **1.** [sonerezh] requiem g. ; **2.** [relij.] oferenn requiem b.
requirieren V.k.e. (hat requiriert) : **1.** [lu] deogiñ, rekizañ ; **2.** [gwir] goulenn skoazell ar justis, reketiñ ; **3.** igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask.
Requirierung b. (-,-en) : **1.** [lu] deogadur g., rekizadur g. ; **2.** [gwir] goulenn skoazell ar justis g., reked g. ; **3.** imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g.
Requisit n. (-s,-en) : **1.** benveg g., ostilh g. ; *der Computer ist für ihn ein notwendiges Requisit,* n'eo ket evit dioueriñ e urzhiataer pa vez o labourat ; **2.** [c'hoariva] prest g.
Requisite b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.
Requisiten lies. : **1.** [c'hoariva] prestoù lies. ; **2.** [dre astenn] temoù hengounel lies., tresoù hengounel lies., dodennoù hengounel lies.
Requisitenkammer b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.
Requisitenverwalter g. (-s,-) / **Requisiteur** g. (-s,-e) : [c'hoariva] prestaouer g., paotr ar prestoù g.
Requisition b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Requirierung**.
resch ag. : [Bro-Aostria] **1.** [boued] strakus, brusk ; **2.** [plac'h] dilu, divorfil.
reseda ag. digemm : a-liv gant ar rezeda, el liv d'ar rezeda.
Reseda b. (-, Reseden) / **Resede** b. (-,-n) : [louza.] rezeda g.
Resektion b. (-,-en) : [mezeg.] lamidigezh dre droc'hañ b., ezskejañ g., dazbidañ g.
Reserpin n. (-s) : [mezeg.] reserpin g.
Reservat n. (-s,-e) : **1.** mirva g., gwarezva g. ; **2.** gwir miret g.
Reservatio mentalis b. (- -, Reservationes mentales) : beskebiñ g.
Reservation b. (-,-en) : **1.** mirva g., gwarezva g. ; **2.** gwir miret g. ; **3.** *Mentalreservation,* beskebiñ g. ; **4.** [Bro-Suis] miradenn b., miridigezh b., ragurzhiad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.
Reserve b. (-,-n) : **1.** [kenw] pourvez g., mirad g., arboellad g., boniad g. ; *stille Reserven,* miradoù damguzh lies., miradoù kafunet lies. ; *offene Reserven,* miradoù bet disklêriet lies., miradoù anavezet lies., miradoù hewel lies., miradoù gweladus lies. ; *die Weltreserve an Erdöl,* miradoù tireoul ar bed lies. ; **2.** [lu] adarme b. ; **3.** emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., heudad g., heudadur g. ; *jemanden aus der Reserve herauslocken,* lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b. ; **4.** klouarien b., diegi b., ardav g., kerteri b. ; *auf Reserve in den eigenen Reihen stoßen,* teukañ ouzh diegi e vignoned ; **5.** [dre skeud.] *eine eiserne Reserve haben,* lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz.
Reservebestände lies. : boniadoù lies., pourvezioù lies., mirad g., miradoù lies.
Reservedienst g. (-es) : [lu] servij e-barzh an adarme g.
Reservefallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kof g.
Reservekanister g. (-s,-) : bidon-sikour g.
Reservekompanie b. (-,-n) : [lu] adstrollad g.
Reservemann g. (-s,-leute) : [lu] adarmead g., adsoudard g.
Reserveoffizier g. (-s,-e) : ofisour eus an adarme g., ofiser adarme g., ofiser e vakted g., adarmead g., adofisour g.
Reserverad n. (-s,-räder) : rod-eskemm b., rod-sikour b., adrod b.
Reservereifen g. (-s,-) : bandenn-rod eskemm b.
Reserveübung b. (-,-en) : [lu] maread stummadur en adarme g.
reservieren V.k.e. (hat reserviert) : mirout, delc'her, amberzañ ; *einen Platz reservieren,* mirout ur plas ; *ein Zimmer reservieren lassen,* amberzañ ur gambr.
reserviert ag. : [tud] emzalc'hek, distran, abaf, ambalc'h, hag a zalc'h gantañ, berr e lañchenn, berr da gaozeal, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, klozennek, goloet ; *er verhält sich sehr reserviert,*

derc'hel a ra gantañ, derc'hel a ra kloz war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, beilhañ a ra war e deod, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloz war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurennek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozenneg eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù, dic'hloar eo, emzalc'hus eo, kufun eo, kufunek eo.

Reserviertheit b. (-) : **1.** emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., heudad g., heudadur g. ; **2.** klouarien b., diegi b., ardav g.

Reservierung b. (-,-en) : [kenwerzh] miradenn b., miridigezh b., ragurzhiad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.

Reservist g. (-en,-en) : [lu] adarmead g., adsoudard g.

Reservistin b. (-,-nen) : [lu] adarmeadez b., adsoudardez b.

Reservoir n. (-s,-e) : **1.** mirlenn b., mirlec'h-dour g., mirva-dour g., oglenn b., oglenn-dour b. ; **2.** beol b., lestr g. ; **3.** [dre skeud.] mirad g. ; *ein großes Reservoir an technischer Intelligenz,* ur mirad bras a galvezourien hag a arzourien ampart g.

Reset g. (-s) : [stlenn.] adderaouekaat g.

Reset-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell adderaouekaat b.

Resident g. (-en,-en) : **1.** annezour g. ; **2.** gouarnour a-berzh ar roue g., gouarner a-berzh ar roue g., besroue g., prokoñsul g. ; **3.** derc'houezour ar gouarnamant g., kefridiad g., kargiad a gefridi g.

Residenz b. (-,-en) : **1.** annezlec'h g., annez g. ; *Sommerresidenz,* kenkiz g./b., ti-hañv g. ; **2.** penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant b.

Residenzpflicht b. (-) : [gwir, repuidi] rediezh da chom en ul lec'h merket b.

Residenzstadt b. (-,-städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant b.

residieren V.gw. (hat residiert) : bezañ annezet gant e lez e.

residual ag. : dilerc'h, dilerc'hiat, a-zilerc'h.

Residuat n. (-s,-e) : karregad dilerc'hiat b.

Residuum n. (-s, Residuen) : **1.** dilerc'h g., dilerc'hiad g. ; **2.** [mat.] dilerc'h g., demorant g.

Resignation b. (-,-en) : **1.** gouzañvidigezh b., gouzañvegezh b., diglemmusted b., digalonekaat g., digalonekadur g., diskalon b., digalon b., fallgalon b., digalonegezh b. ; *in Resignation versinken,* plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaat, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; *aus Resignation,* dre zigalonekaat, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa ; **2.** kodianañ g., kodianidigezh b. ; **3.** [gwir] dilez g., dilezidigezh b.

resignieren V.gw. (hat resigniert) : plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, en em lezel da vont, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren,* n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh.

resigniert ag. : gouzañvek, gouzañvidik, digalonekaet.

Adv. : dre zigalonekaat, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa, habask, diglemm.

resistent ag. : dalc'hus [ouzh].

Resistenz b. (-,-en) : dalc'huster g.

Resistivität b. (-) : [fizik] harzusted b., tredanharzusted b.

Reskript n. (-s,-e) : daskrid g.

resolut ag. : kampet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, dezevet, distag, parfet, start en e vennozhioù, start en e vennozh, baot, youlek, a-youl, mennidik, taer, c'hoantek, a-well-forzh.

Adv. : start, groñs, krenn, a-zevri, parfet, youlek, a-youl-gaer.

Resolution b. (-,-en) : **1.** disklêriadur g., kemenn g., mennad g., ratozh b., ratozhiad b. ; *eine Resolution fassen,* darbenn ur ratozhiad, kemer ur ratozhiad ; **2.** [sonerezh] disentez b. ; *Resolution der Dissonanz,* disentez an disonegezh b. ; **3.** [poelloniezh] distrolladur g., dielfennadur g., digejadur g.

resolvieren V.k.e. (hat resolviert) : **1.** kemer an disentez [d'ober udb], kemer an dezev [d'ober udb], kemer ar mennozh [d'ober udb], ober e zezev [d'ober udb], ober e zisentez [d'ober udb], ober e zisentez [a ober udb], divizout [ober udb], ober e vennozh [ober udb] ; **2.** [mat.] **a)** diskoulmañ ; *resolvierende Funktion,* diskoulmadenn b. ; **b)** direnn, eunaat.

Resonanz b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] dasson g. ; **2.** [dre skeud.] *keine Resonanz finden,* chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz, ober tro wenn.

Resonanzboden g. (-s,-böden) : [sonerezh] kef-dasson g., boest-dasson b.

Resonanzfrequenz b. (-,-en) : [fizik] talm dasson g.

Resonanzkasten g. (-s,-kästen) **/ Resonanzkörper** g. (-s,-) : [sonerezh, fizik] boest-dasson b., kef-dasson g.

Resonanzlinie b. (-,-n) : [fizik] reg skalfadel g.

Resonator g. (-s,-en) : dassoner g. ; [fizik] *optischer Resonator,* dassoner optel g. ; *stabiler Resonator,* dassoner stabil.

Resopal® n. (-s,-e) : formica® g., torpezad melaminet, P. koad formaj melaminet g.

resorbieren V.k.e. (hat resorbiert) : euvriñ, spluiañ, desunañ.

Resorcin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

Resorption b. (-,-en) : euvradur g., euvriñ, desunañ g.

Resorzin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

resozialisieren V.k.e. (hat resozialisiert) : adkenemprañ, adkevredikaat ; *einen Jugendlichen resozialisieren,* adkenemprañ ur gwallgrennard, diorren en-dro ur gwallgrennard.
Resozialisierung b. (-,-en) : adkenemprerezh sokial g.
resp. Adv. : *berradur evit* **respektive**.
Respekt g. (-s) : **1.** doujañs b., respet g., bri g., douj g., azaouez g., eneb g., enebrann b., istim b., revil g., dellid g. ; *sich Respekt verschaffen,* tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *es am gebührenden Respekt gegen jemanden ermangeln lassen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b., mont re frank ouzh u.b. ; *für jemanden Respekt empfinden,* doujañ u.b., kaout doujañs evit u.b., dougen bri d'u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ e doujañs dirak u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen,* dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, bezañ doujus d'u.b., bezañ doujus e-keñver u.b., istimañ u.b. evel ma tellez ; *jemandem Respekt schulden,* dleout respet d'u.b. ; *seinen Vorgesetzten gegenüber zeigt er Respekt,* ober a ra digoroù d'e vistri pa vez dirazo, doujañs en devez ouzh e vistri, doujus eo d'e vistri, doujus eo e-keñver e vistri ; *Respekt einflößen,* bezañ dalc'het stad ouzh an-unan gant an holl, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen,* doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ ; *mit Respekt zu sagen,* salv ho kras, salokras, gant respet deoc'h, salv respet deoc'h, respet deoc'h ; *mit allem Respekt, ich muss Ihnen widersprechen,* mar kredfen, ho tislavarfen ; *aus Respekt für,* dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit, dre respet da ; **2.** [moull.] marz g.
respektabel ag. : din a zoujañs, doujadus, doujañsus, doujus.
Respektblatt n. (-s,-blätter) : [moull.] follenn warez b.
respektieren V.k.e. (hat respektiert) : **1.** doujañ, azaoueziñ, azaoueziñ da, kaout azaouez ouzh, kaout doujañs evit u.b., kaout doujañs d'udb, bezañ doujus d'udb/ d'u.b., bezañ azaouezus e-keñver, kaout istim ouzh, dougen bri da, briaat, istim, istimañ, revilañ, respetiñ ; **2.** degemer ; **3.** derc'hel, derc'hel da, mirout ; **4.** [bank] reizhañ, enoriñ, talañ.
respektierlich ag. : din a zoujañs, doujadus, doujus, doujañsus.
respektive Adv. : pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vezo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h).
respektlos ag. : dizouj, dizoujañs, direspet, dismegañsus, divergont, dipitus, digoll, dichek, direvil, dizoare ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen,* na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, bezañ direspet e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos,* n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez.
Respektlosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspet g., dismegañs b.
Respektrand g. (-s,-ränder) : [moull.] marz g.
Respektsperson b. (-,-en) : penn-bras g., tarin g., floc'helleg g.
Respekttage lies. : [kenwerzh] astenn amzer g.
respektvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, leun a zoujañs.
Adv. : gant azaouez, doujus, gant doujañs vras.
respektwidrig ag. : dizouj, direspet, dismegañsus, dipitus, divergont, dichek, digoll, direvil.
Respektwidrigkeit b. (-,-en) : dizoujañs b., direspet g., dismegañs b.
Responsorium n. (-s, Responsorien) : [relij.] respun g.
Ressentiment n. (-s,-s) : droukrañs b., gourvenn g., meskalon b., c'herwoni b., drougiezh g., droug g., heg g., onglenn b., binim g., ergan g.
Ressort n. (-s,-s) : **1.** karg b., emell g. ; *in jemandes Ressort fallen, etwas zu tun,* bezañ piaou u.b. ober udb. ; *das fällt in sein Ressort, das gehört zu seinem Ressort,* en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; **2.** gwazrann b., ran g.
ressortieren V.gw. (hat ressortiert) : *zu etwas ressortieren,* sevel eus un dalc'h bennak (Gregor), bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ udb e (dindan) dalc'h u.b./udb, sellet (bezañ stag, aparchantañ) ouzh udb, tennañ d'udb, bezañ e kerz u.b./udb ober udb.
Ressource b. (-,-n) : **1.** korvoder g. ; *Ressourcen,* arc'hant g., kevalaoù lies., peadra g., danvez g. ; **2.** danvez g., barregezh b., pourvez g., pinvidigezh b. ; *natürliche Ressource,* danvez naturel g., barregezh naturel b., barregezh-natur b. ; *erneuerbare Ressource,* danvez nevezadus g., barregezh nevezadus b. ; *nichterneuerbare Ressource,* danvez annevezadus g., barregezh annevezadus b. ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen,* korvoerezh ar barregezhioù-natur g.
Rest g. (-es,-e/-er) : **1.** nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., lostad g., lostennad b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g., bruzun str., bruzunadur g., pailhor g. ; *die irdischen Reste,* korf an hini marv g., ar relegoù lies., restadoù an hini marv lies. ; *die Reste der Mahlzeit,* ar ramagnoù lies., ar ramagnantoù lies., ar restajoù lies., an dilerc'hioù lies., ar relegoù lies., ar restoù lies., ar restadoù lies., an dilerc'h pred g., ar bruzunajoù lies., bruzunadur ar pred g., al lipaj g., an nemorant g., an nemorantoù lies., ar pailhoroù lies., P. an dilostajoù lies., [gwashaus] tamm ar c'hi g. ; *die Reste eines Schmauses,* ar freskad g., ramagnoù ur banvez lies., ramagnantoù ur friko lies., restajoù ur friko lies., restadoù ur friko lies., dilerc'hioù ur banvez lies., an nemorant eus ur banvez g. ; *früher wurden alle Reste verwertet,* gwechall ne veze graet pailhoroù gant netra ; *Tuchrest, Stoffrest,* drailhenn lien b., drailhadenn lien b. ; *für den Rest seiner Tage,* evit an nemorantig (ar peurrest, ar rest) eus e vuhez ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen,* finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; [moneiz] *das stimmt schon so ! behalten Sie den Rest !* dalc'hit ar c'hemm ! ; **2.** [dre

skeud.] *jemandem den Rest geben,* peurgas u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., ober (reiñ) e stal d'u.b., ober (reiñ) e stal ouzh u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer (e lod) d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b. ; **3.** [mat.] dilerc'h g.

Restalkohol g. (-s) : [gwad] eskenn alkool er gwad b., dilerc'h alkool er gwad g.

Restant g. (-en,-en) : **1.** dleour dale paeañ gantañ g. ; **2.** [bank] teul restet g., teul manet g., teul e-skourr g. ; **3.** [kenwerzh] diwerzhadenn b.

Restanz b. (-,-en) : [Bro-Suis] **1.** afer chomet en entremar b., afer manet e-kroug b., afer chomet e-ispilh b., afer manet (chomet) war vordo b., afer chomet e darn b., afer manet e-skourr b., afer chomet en arvar b., afer manet e krog b., afer chomet ouzh an drez b., afer manet e-pign b., afer chomet war vann b., afer manet er vann b., afer chomet a-sac'h b. ; **2.** dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Restarbeit b. (-,-en) : talaroù lies., munudoù a chom d'ober kent peurechuiñ ul labour lies.

Restauflage b. (-,-n) : skouerennoù diwerzhet lies., diwerzhadennoù lies.

Restaurant n. (-s,-s) : ti-debriñ g., preti g., ostaleri b., predlec'h g.

Restaurateur g. (-s,-e) : tineller g., pretier g., pretiour g., ostizour g.

Restauration b. (-,-en) : **1.** ratreerezh g., ratreañ g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g. ; **2.** ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; **3.** [istor] Restaorasion b., assavidigezh an unpenniezh b.

Restaurationsbetrieb g. (-s,-e) : ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; *Hotel mit Restaurationsbetrieb,* leti-preti g.

Restaurator g. (-s,-en) : ratreer g., nevezer g., adnevezer g., renevezer g., adaozer g.

Restauratorin b. (-,-nen) : ratreerez b., nevezerez b., adnevezerez b., renevezerez b., adaozerez b.

restaurieren V.k.e. (hat restauriert) : ratreañ, reneveziñ, adaozañ, adkempenn, nevesaat, neveziñ, adneveziñ, adsevel, sevel eus e boull, peñseliat, takonañ.

Restaurierung b. (-,-en) : ratreerezh g., ratreañ g., adaozidigezh b., adnevezidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g.

Restbehinderung b. (-,-en) : [mezeg.] nammded dilerc'h b.

Restbestand g. (-s,-bestände) : nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g.

Restbetrag g. (-s,-beträge) : [arc'hant.] nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g. ; *das stimmt schon so ! behalten Sie den Restbetrag !* dalc'hit ar c'hemm !

Restdünung b. (-) : [merdead.] houl a-zilerc'h g.

Resteessen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhoroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g.

Restentropie b. (-) : [fizik] entropiezh dilerc'h b.

Resteressen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhoroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g.

Restfahrt b. (-) : [merdead.] *das Boot macht Restfahrt,* derc'hel a ra ar vag gant he herr, derc'hel a ra ar vag gant he lañs.

Restgestein n. (-s,-e) : karregad dilerc'hiat b.

restieren V.gw. (hat restiert) : **1.** chom, menel ; **2.** dleout ; **3.** bezañ dale paeañ gant an-unan.

restituieren V.k.e. (hat restituiert) : **1.** daskoriñ, resteurel, rentañ ; **2.** adsevel.

Restituierung b. (-,-en) / **Restitutition** b. (-,-en) : **1.** daskor g., daskoridigezh b., daskorad g., restaol g. ; **2.** digoll g., dic'haouadur g. ; **3.** assavidigezh b., adsavidigezh b. ; **4.** [bev.] adc'henezhadur g. ; **5.** [gwir] freuzidigezh b., torridigezh b., torradur g., nulladur g.

Restlaufzeit b. (-,-en) : **1.** [gwir] nemorant eus ar prantad talvezout g., nemorant eus ar prantad talvoudegezh g., nemorant eus ar pad talvoudegezh g. ; **4.** [kenwerzh] nemorant eus an amzervezh dastalañ b.

restlich ag. : hag a chom, a-zilerc'h, dilerc'h ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint,* a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen,* kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh.

restlos ag./Adv. : a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, gwitibunan, a-bezh, a-grenn, war-naet, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun.

Restluft b. (-) : [bev.] aer a-zilerc'h g./b., aer dilerc'h b./g.

Restmagnetismus g. (-) : [fizik] azgwered gwarellek g.

Restmüll g. (-s) : lastez a-zilerc'h g.

Restposten g. (-s,-) : dilerc'h g., dreistad g., traezoù dibenn steudad lies., diwerzhadennoù lies.

Restriktion b. (-,-en) : **1.** krennañ g., krennadur g., restren g., strishadur g., strishaenn b., bevennadur g. ; **2.** [mat.] strishaenn b. ; **3.** [yezh.] strishadur g. ; **4.** [bev.] argrennañ g.

Restriktionsenzym n. (-s,-e) : [mezeg., bev.] enzim argrennañ g.

restriktiv ag. : strishaus, ... strishaat, strizh, bevennus.

Restrisiko n. (-s,-risiken) : riskl hag a chom g., restad riskl g., tiskl goubadus g., riskl aspadus g.

Restsaldo g. (-s,-salden) : dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Reststoff g. (-s,-e) : dilerc'h g., drailhenn vezher b.

Reststrafe b. (-) : kastiz hag a chom da zedalvezout c'hoazh g.

Reststreifen g. (-s,-) : flipenn b. ; *Reststreifen von Tapetenpapier,* flipennoù paper-livet lies.

Resturlaub g. (-s) : devezhioù vak hag a chom da gemer c'hoazh lies.

Restwärme b. (-) : [nukl.] gwrez a-zilerc'h b.

Restzahlung b. (-,-en) : taladur ar restal g., paeamant ar restal g.

Resultante b. (-,-n) : [fizik] penngennad nerzh g., penngennerzh g.

Resultat n. (-s,-e) : **1.** [jediñ, mentañ] disoc'h g., disoc'had g. ; **2.** [labour, strivoù] disoc'h g., disoc'had g., frouezh g.

resultieren V.gw. (hat resultiert) : dont da-heul, bezañ diwar, dont diwar, disoc'hañ eus, disoc'hañ diouzh, c'hoarvezout eus ; *daraus resultiert,* da-heul (diwar) an dra-se e teu ..., diwar an dra-se e teu ..., ac'hano e c'hoarvez …, rak-se e …, dre-se e …, gant-se e …, diwar-se e …, kent a se e …, e-se e …, e-skeud-se e …, alese e … ; [fizik] *resultierende Kraft,* penngennad nerzh g., penngennerzh g.

Resultierende agk. b. : [fizik] penngennad nerzh g., penngennerzh g.

Resümee n. (-s,-s) : diverradur g., diverrañ g., krennadur g., berrskrid g., divraz g.

resümieren V.k.e. (hat resümiert) : krennañ, diverrañ, divrazañ, ober un divrazañ eus, reiñ un diverrañ eus, ober un diverrañ eus.

Retabel n. (-s,-) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

retardieren V.k.e. (hat retardiert) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, gourzezañ, dilerc'hañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, pellaat.

retikulieren V.k.e. (hat retikuliert) : rouedekaat.

retikuliert ag. : rouedek.

Retina b. (-, Retinae) : [korf.] luc'hsae b., skramm-lagad g., parch al lagad g., rouedenn-lagad b.

Retorte b. (-,-n) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g. ; [dre skeud.] *aus der Retorte,* savet ent-kalvezadel, o tont eus un arnodva, o tont eus un imbourc'hva.

Retortenbaby n. (-s,-s) : [mezeg.] babig-amprouetez g.

Retortenstadt b. (-,-städte) : [gwashaus] kêr nevez b.

retour Adv. : [Bro-Suis, Bro-Aostria] distro, a-gil, war-gil, a-dreñv ; *alles retour !* war-gil tout !

Retourbillett n. (-s,-e/-s) : [Bro-Suis] bilhed mont-dont g.

Retourfahren g. (-) : [Bro-Suis] bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g.

Retourgeld n. (-s) : [Bro-Suis] moneiz da zistreiñ g., distro war an trok g./b., kemm g.

Retourkutsche b. (-) : P . kemm-ouzh-kemm - trok evit trok - lin evit lin ha stoub evit stoub - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - krog evit krog - losk evit losk, gouli evit gouli - distro divalav g./b., distro lous g./b., eilger g., freilhad g.

retournieren V.k.e. (hat retourniert) : kas en-dro, distreiñ d'ar c'haser.

Retourspiel n. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] match dont g. [*enebet ouzh :* match mont].

retrodatieren V.k.e. (hat retrodatiert) : rakdeiziañ.

Retrospektive b. (-,-n) : kilsell (war) g., kilsellad (war) g., kilselladenn (war) b., kilsellerezh (war) g., kildremmad (war) b., sell war-dreñv (war) g.

retrospektiv ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, a-dreñv.

Adv. : **1.** o sellet war-giz, o sellet war-gil, pa vez sellet war-dreñv ; **2.** goude taol, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Retroversion b. (-,-en) : drekc'hwelad g.

Retrovirus n. (-,-viren) : [mezeg.] retroviruz g.

retten V.k.e. (hat gerettet) : saveteiñ, sovetaat, salviñ, rekouriñ, mirout, kenderc'hel, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout ; *jemandem das Leben retten,* saveteiñ u.b., saveteiñ buhez u.b. (e vuhez d'u.b.), arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre zaouarn an Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten,* dont a ra diouzhtu, pa vez tud da saveteiñ ; *diesmal war ich gerettet,* neuze e oan mil rekouret ; *seine Ehre retten,* salviñ e enor, en em dennañ gant enor (gant e enor, en e enor) (Gregor), chom digailhar ; *nicht mehr zu retten sein,* bezañ kollet da vat, bezañ barnet a-walc'h da vervel (da vont da goll, da vont da beurgoll) ; *die Situation ist nicht mehr zu retten,* n'eus ket doare da wellaat an traoù ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten,* un den en o melloù a zo un den kollet ; *rette sich, wer kann !* pep hini evit e groc'hen ! - tec'h, tec'h ! tout an dud kuit ! - en em saveteiñ nep a c'hallo ! ; *Hilfe rettet !* sikour ! forzh va buhez ! salv hor buhez ! ; *das Lebenswichtigste retten,* saveteiñ ar vag.

rettend ag. : **1.** salvus ; **2.** [dre skeud.] *rettender Engel,* salver g.

Retter g. (-s,-) : **1.** saveteer g. ; **2.** [relij.] Salver g., Mesiaz g., Silvad g.

Retterin b. (-,-nen) : saveteerez b.

Rettich g. (-s,-e) : [louza.] **1.** irvin-ruz str. ; **2.** riforz str. ; **3.** *wilder Rettich,* alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.

Rettung b. (-,-en) : **1.** saveteerezh g., saveteiñ g., saveteadenn b., rekour g., rekourañs b., mirerezh g., miridigezh b. ; *als letzte Rettung,* da rekour diwezhañ, da ziwezhañ ; *du bist meine Rettung !* te a rekour ac'hanon ! ; **2.** [relij.] silvidigezh b.

Rettungsaktion b. (-,-en) : saveteadenn b., saveteadeg b.

Rettungsanker g. (-s,-) : [dre skeud.] bazh saveteiñ b.

Rettungsboot n. (-s,-e) : bag-saveteiñ b., kanod-savetaj g. ; *die Rettungsboote herunterlassen,* gouzizañ ar bigi-saveteiñ diouzh ul lestr en argoll.

Rettungsbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Rettungsdienst g. (-es,-e) : servij skoazell vezegel prim g., rann an trummadoù b.

Rettungsfloß n. (-es,-flöße) : radell saveteiñ b.

Rettungsgerät n. (-s,-e) : mekanik saveteiñ g., ardivink saveteiñ g.

Rettungsgürtel g. (-s,-) : gouriz saveteiñ g.

rettungslos ag. : diremed, na c'haller ket saveteiñ ; *rettungslos verloren,* kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel ; *er ist rettungslos verloren,* n'eus mann d'ober evitañ.

Rettungsmedaille b. (-,-n) : medalenn saveteer b.

Rettungsring g. (-s,-e) : boue-saveteiñ g.

Rettungsrutsche b. (-,-n) : [nij.] ruzerez saveteiñ b., riklerez saveteiñ b.

Rettungsschlinge b. (-,-n) : skoulm-kador g.

Rettungsschuss g. (-es,-schüsse) : [polis] *finaler Rettungsschuss,* tenn da lakaat diwezh da walloberoù u.b. g., tenn da virout ouzh u.b. a noazout g., tenn dinoazañ g.

Rettungsschwimmen n. (-s) : saveteerezh en dour g., stummadur war ar saveteiñ en dour g., stummadur da vestr neuñver saveteer g.

Rettungsschwimmer g. (-s,-) : mestr neuñver saveteer g.

Rettungsstation b. (-,-en) / **Rettungsstelle** b. (-,-n) / **Rettungswache** b. (-,-n) : kreizenn-sikour b.

Rettungswagen g. (-s,-) : ambulañs b., klañvgarr g.

Rettungswesen n. (-s) : servijoù gwareziñ ha saveteiñ lies.
Rettungsweste b. (-,-n) : jiletenn-saveteiñ b.
Return-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.
Retusche b. (-,-n) : eilaozadur luc'hskeudenn g., eilaozadur g.
retuschieren V.k.e. (hat retuschiert) : peurfichañ, treuzneuziañ, eilaozañ, peurlipat ; *ein Foto retuschieren,* eilaozañ ul luc'hskeudenn, treuzneuziañ ur poltred.
Retz n. : [e Breizh] Raez b.
Reue b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., meskont b., pened g., glac'har g., bec'h war ar spered g., broud-kalon, broud-koustiañs g., remorz g., azrek g., azrekted b. ; *jede Reue wäre müßig,* ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz ; *oberflächliche, unechte Reue,* damgeuz g., damvorc'hed g./b. ; *ihre Reue war unecht,* ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; *echte und tiefe Reue zeigen,* diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev ; *echte und tiefe Reue empfinden,* keuziañ e gwirionez, kaout ur c'heuz bev ha gwirion, bezañ islonket e galon gant ar c'heuz ; *aus Reue über seine Sünden weinen,* daeraouiñ d'e bec'hedoù ; *Tränen der Reue,* daeroù a geuz hag a c'hlac'har lies. ; *Reue überkam ihn,* keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ ; *tätige Reue,* dic'haouadur g., dic'haouiñ g.
Reuegeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g.
Reuekauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.
Reuekaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.
reuelos ag. : divorc'hed, diremorz, hep keuziañ.
Reuelosigkeit b. (-) : divorc'hed g., digoustiañsusted b., peurzivezhded b., spered-ki g., diouer a skorpuloù g., doare diskorpul g., kinegezh b.
reuemütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.
Reuemütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.
reuen V.k.e. (hat gereut) : *etwas reut mich,* keuz bras am eus d'udb, keuz am eus d'udb, glac'har am eus d'udb.
V.dibers. (hat gereut) : *es reut mich,* keuz bras am eus, kerse a zo ganin, mantret on, leun a geuz on, morc'hediñ a ran, morc'hedus on, keuziañ a ran / keuzidikaat a ran / keuziet on / keuzidikaet on / keuzidik on / glac'haret on / glac'har am eus (Gregor).
reuevoll ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.
Reuevolle(r) ag.k. g./b. : keuzied g. [*liester* keuzidi], keuziedez b.
Reugebet n. (-s,-e) : [relij.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.
Reugeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g.
reuig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, leun a geuz ; *reuig sein,* bezañ mantret, bezañ leun a geuz.
Reukauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.
Reukaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.
reumütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz.
Reumütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.
Reuse b. (-,-n) : baouig g., kidell b., kavell g. [*liester* kavelloù, kevell], kev g., paner b. ; *gefangene Fische in einer Reuse,* kidellad pesked b. ; *mit einer Reuse fischen,* kidellañ ; *mit Reusen fischen,* kevella ; *trichterförmiger Eingang der Reuse,* brok g.
reuten V.k.e. (hat gereutet) : [rannyezh.] distrouezhañ, digarzhañ, digrannañ, difraostañ.
Revalorisierung b. (-,-en) : [arc'hant.] uswerzhekadur g.
Revanche b. (-,-n) : **1.** digoll g., taol-digoll g., distro g./b., raveñch g. ; **2.** servij roet d'e dro g., servij en eskemm d'unan all g., distro g./b.
Revanchepartie b. (-,-n) / **Revanchespiel** n. (-s,-e) : match digoll g., match distro g., c'hoari digoll g., distro g./b., taol-digoll g., tro-digoll b.
revanchieren V.em. : **sich revanchieren** (hat sich (t-rt) revanchiert) : talvezout, en em veñjiñ, en em zialiñ, en em zigoll, P. adkas an dorzh ; *dafür werde ich mich bei ihm revanchieren,* **a)** reiñ a rin e vadelezh en-dro dezhañ, distreiñ a rin e vadelezh dezhañ ; **b)** ober a rin un hevelep tra dezhañ, kas a rin ar fresk d'e di, m'en talvezo dezhañ, m'en tapo dezhañ bepred, me a dalvezo se dezhañ, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, an distro am bo, e baeañ a rin dezhañ, nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a raio ker dezhañ, koustañ a raio ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, me a lardo e billig dezhañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar, kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin ha stoub evit stoub) (Gregor).
Revanchismus g. (-) : [polit.] raveñchouriezh b.
Reveille b. (-,-n) : [lu] dihun g., dihunadeg b.
Reverenz b. (-,-en) : **1.** azaouez b., revil g. ; **2.** stouadenn b., soubladenn b.
Revers[1] n./g. (-,-) : [dilhad] rambraz g., troñsenn b., distroenn b., troñs g.
Revers[2] g. (-es/-,-e/-) : pil g., tu-gin g., tu fleur g.
Revers[3] g. (-es,-e) : [kenw.] lizher-prometiñ g., lizher-gouestl g., lizher-kred g. ; *einen Revers unterschreiben,* sinañ ul lizher-prometiñ (ul lizher-gouestl, ul lizher-kred).
reversibel ag. : eiltroüs, tro-distro, amginus, distroadus, eilpennadus.
Reversibilität b. (-) : eiltroüsted b., eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b.
revidieren V.k.e. (hat revidiert) : adwelet, azgwelet, adsellet, distremen, adtremen, gwiriañ, ensellet, reizhañ ; *die Bücher revidieren,* ober un distremen d'ar c'hontoù (Gregor), ober un adtremen d'ar c'hontoù, adwelet ar c'hontoù.
Revier n. (-s,-e) : **1.** distrig g., karter g., pastell b., tachennad b., takad g. ; **2.** [lu] klañvdi ; **3.** komiserdi polis

g. ; **4.** dalc'h g., beli b., karg b., emell g. ; **5.** tachenn chase b., tachenn hemolc'h b., mirva chase g., chase prevez g. ; **6.** [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Revier etabliert,* un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ ; **7.** [mengleuz.] diazad glaou g., glaoueg b.

Revierförster g. (-s,-) : pennward-koad g.

Revierstube b. (-,-n) : [lu] klañvdi g.

Revirement n. (-s,-s) : [polit.] fiñvadeg postoù b., adveradur g., adver g.

Revision b. (-,-en) : **1.** adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., kontroll g., kontrollerezh g., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; **2.** daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., daskemmad g. ; **3.** [gwir] azgweladur g., azgweladenn b. ; *Revision einlegen,* goulenn azgweladur ur prosez, mont war c'halv, gervel d'ul lez uheloc'h, sevel amoug d'al lez azgwelout.

Revisionismus g. (-) : [polit.] azgwelouriezh b.

Revisionist g. (-en,-en) : [polit.] azgwelour g.

Revisor g. (-s,-en) : azgwelour g., kontroller g., reolier g., gwirier g.

Revisorin b. (-,-nen) : azgwelourez b., kontrollerez b., reolierez b., gwirierez b.

Revokation b. (-,-en) : terridigezh b., freuzidigezh b. ; *die Revokation des Edikts von Nantes,* terridigezh edit Naoned b.

Revolte b. (-,-n) : **1.** [polit.] emsav g., emsavadenn b., emsavadeg b., emsaverezh g., harzerezh g., darsav g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-freuz g., ravolt b., hutinadeg b., taol-strap g., kilverzadeg b., arvelladenn b., arvelladeg b., kabaduilh b., kabal b., kabalad b. ; **2.** tabut g., sabad g., cholori g., termaji g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., estlamm g., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., keusteurenn b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., berv g., diskrap g., keflusk g., fourgas g., taol fourgas g.

revoltieren V.gw. (hat revoltiert) : en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, en em ravoltiñ, hutinañ, kilverziñ, kilbenniñ, kabaduilhañ, kabalat, arvellat ; *gegen seine Eltern revoltieren,* en em zispac'hañ ouzh e dud, en em sevel ouzh e dud, disujañ d'e dud, mont enep e dud, sevel a-enep e dud, treiñ enep e dud, mont en enep d'e dud, ober ouzh e dud, rebarbiñ ouzh e dud.

revoltierend ag. : desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù.

Revolution b. (-,-en) : dispac'h g., reveulzi b., taol-reveulzi g., taol-dispac'h g., kemmdro b., trouz bras g., reuz bras g. ; *die soziale Revolution,* an dispac'h kevredigezhel g. ; *die Weltrevolution,* an dispac'h er bed a-bezh g., an dispac'h bed g. ; *die samtene Revolution,* an dispac'h voulouz g. ; *statt Revolution Evolution* (Kant), emdroadur e-lec'h dispac'h ; *die Revolution frisst ihre eigenen Kinder,* an dispac'h a lonk e vugale ; *die französische Revolution,* an Dispac'h g., an Dispac'h benniget g., an Dispac'h Bras g., an dispac'h gall g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution, protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution,* disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g. ; *die russische Revolution,* an dispac'h rusian g. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx / Engels], stlejerezioù an istor eo an dispac'hioù, penngefluskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù ; *die Fahne der Revolution schwingen,* sevel banniel an dispac'h ; *als die Revolution ausbrach,* d'an amzer ma savas an trouz bras, d'an amzer ma savas ar reuz bras ; *eine Revolution brach aus,* dispac'h a savas ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben,* dalc'het en doa da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour ; *industrielle Revolution,* dispac'h greantel g., reveulzi ijinerezhel b., reverzhi c'hreantel b., reveulzi c'hreantel b., kemmdro c'hreantel b. ; [labour-douar] *grüne Revolution,* dispac'h glas g., kemmdro c'hlas b. ; *landwirtschaftliche Revolution,* kemmdro el labour-douar b.

revolutionär ag. : **1.** dispac'hel, reveulzius, … an dispac'h ; *die revolutionäre Praxis,* pleustr an dispac'h g. ; **2.** [dre skeud.] disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.

Revolutionär g. (-s,-e) : dispac'her g., reveulzier g. ; *ein Revolutionär in Schlafrock und Pantoffeln,* ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her bouk g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g. ; *die Revolutionäre und die Königstreuen,* ar re c'hlas hag ar re wenn ; *die Revolutionäre und die Konservativen,* ar re ruz hag ar re wenn ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt,* savelet e voe ar c'hreizennerezh politikel gant an dispac'herien.

Revolutionärin b. (-,-nen) : dispac'herez b., reveulzierez b.

revolutionieren V.k.e. (hat revulotioniert) : reveulziañ, dispac'hañ.

Revoluzzer g. (-s,-) : [polit.] propagandour g., meni dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., irienner g., fourgaser g.

Revoluzzerin b. (-,-nen) : [polit.] propagandourez b., meni dispac'herez g., reveulzierez b., penn-dispac'h g., kabalerez b., iriennerez b., fourgaserez b.

Revolver g. (-s,-) : revolver g., pistolenn-dro b.

Revolverblatt n. (-s,-blätter) : [dre skeud.] kazetenn flapaj taer g., kazetenn vrudailhoù taer ha kasonius b.

Revolverdrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn damemgefre g., turgn revolver g.

Revolverheld g. (-en,-en) : dic'houinour g., paotr na vez ket pell evit dic'houinañ e revolver g., paotr na vez ket pell evit lakaat e revolver da c'hoari g., paotr pront da dennañ g., paotr prim da dennañ g.

Revolvertrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b.

revozieren V.k.e. (hat revoziert) : freuzañ, dispenn, terriñ, foeltrañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dinac'h.

Revue b. (-,-n) : **1.** kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b. ; **2.** [c'hoariva] abadenn diseurtoù b., abadenn diseurtajoù b., diduamant g. ; **3.** [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweladell b., gweloù lies. ; *Revue passieren lassen,* moustrañ / ober gwel / ober moustr (Gregor), ober gweladeg, ober ar gwel bras, ober ar gweloù bras.

Revuetänzer g. (-s,-) : dañser kabared g., dañser abadennoù diduamant g., dañser abadennoù diseurtajoù g.
Revuetänzerin b. (-,-nen) : dañserez kabared b., dañserez abadennoù diduamant b., dañserez abadennoù diseurtajoù b.
Reykjavik n. : Reykjavik b.
Rezensent g. (-en,-en) : skridvarner g.
Rezensentin b. (-,-nen) : skridvarnerez b.
rezensieren V.k.e. (hat rezensiert) : skridvarn.
Rezension b. (-,-en) : skridvarnerezh g., pennad-skrid evit kinnig ul levr g.
Rezensionsexemplar n. (-s,-e) : pennad-skrid orin g., pennad-skrid da dabutal ha da zifaziañ g.
Rezept n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] ordrenañs b. ; **2.** *Rezept zu einer Speise,* rekipe g., sekred-kegin g., sekred evit ober ur meuz g. (Gregor) ; **3.** hentenn b., doare g., hent g.
rezeptfrei ag. : [mezeg.] hag a c'haller prenañ hep ordrenañs.
Rezeption b. (-,-en) : degemer g., degemeridigezh b.
rezeptiv ag. : **1.** degemerus, darbennus. ; **2.** [bred.] heresevus, heselaouus, euvridik.
Rezeptivität b. (-) : **1.** [bev.] skiantaerezh g. ; **2.** [bred.] heresevuster g., heresevusted b. ; **3.** degemerusted, darbennusted b.
Rezeptor g. (-s,-en) : [korf., bev.] fraouva g., kellig-resev b. ; *biologischer Rezeptor,* fraouva bevedel g.
Rezeptpflicht b. (-) : [mezeg.] ordrenañs dre ret b.
rezeptpflichtig ag. : [mezeg.] da gaout diwar un ordrenañs nemetken, na vez roet nemet diwar un ordrenañs.
Rezess g. (-es,-e) : [istor, gwir] **1.** emglev g., kevrat b. ; **2.** teul g., akta g.
Rezession b. (-,-en) : [armerzh] enkil g., resedadur g., resediñ g.
Rezessionsphase b. (-,-n) : [armerzh] prantad enkil g.
Rezidiv n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] adklañvaat g., adfeilh g. ; **2.** [gwir] adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor).
rezidiv ag. : **1.** [mezeg.] hag a gouezh klañv en-dro ; **2.** [gwir] ... adfeilher, ... adfeilh, ... adfeilhañ.
Rezipient g. (-en,-en) : **1.** degemerer g., resever g., lenner g., selaouer g., arvester g., arvestiad g. ; **2.** [tekn.] kloc'h goulloiñ g.
rezipieren V.k.e. (hat rezipiert) : degemer g., resev, euvriñ.
reziprok ag. : **1.** keveskemm, ken-, kenetre- ; **2.** [mat.] keveskemm ; **3.** [preder.] *reziprokes Urteil,* keveskemmenn b. ; **4.** [yezh.] … kenemober ; *reziprokes Pronomen,* raganv-gour kenemober g.
Reziprokpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-gour kenemober g.
Reziprozität b. (-) : keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b.
Rezitation b. (-,-en) : resital barzhel g.
Rezitativ n. (-s,-e) : [sonerezh] dibungan g.
Rezitator g. (-s,-en) : dibuner barzhonegoù g.
Rezitatorin b. (-,-nen) : dibunerez varzhonegoù b.
rezitieren V.k.e. ha V.gw. (hat rezitiert) : dibunañ, displegañ.
RGB-Modus g. (-) : [stlenn.] mod RGB g.
R-Gespräch n. (-s,-e) : [kozh] pellgomzadenn da vezañ paeet gant an degemerer b.
rh : [*berradur evit* **Rhesusfaktor negativ**] Rh-.
Rh : [*berradur evit* **Rhesusfaktor positiv**] Rh+.
Rhabarber g. (-s) : [louza.] rubarbez-liorzh str.
Rhapsode g. (-n,-n) : [Henamzer] rapsod g.
Rhapsodie b. (-,-n) : rapsodienn b.
rhapsodisch ag. : **1.** rapsodek ; **2.** darnel, darnaouek, diglok, digempoell, digendalc'h, diere, diliamm.
Rhein g. (-s) : **1.** *der Rhein,* ar Roen b. ; *Vater Rhein,* hor mammig ar Roen b. [lezanv ar Roen] ; *der Rhein bildet zum Teil die Grenze zwischen dem Elsass und Deutschland,* ar Roen a ra un tamm eus an disparti etre Bro-Elzas ha Bro-Alamagn ; **2.** [tro-lavar] *bis dahin fließt noch viel Wasser den Rhein hinunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.
Rheinbund g. (-s) : [istor] *der Rheinbund,* kengevread ar Roen g.
Rheinfahrt b. (-,-en) : beaj war ar Roen b., tro war ar Roen b.
Rheinfall g. (-s) : lamm-dour ar Roen g.
Rheingau g. (- *pe* -s) : *der Rheingau,* korn-bro e su Taunus g., Rheingau b.
rheinisch ag. : ... ar Roen, roenat.
Rheinland n. (-s) : *das Rheinland,* Bro ar Roen b.
Rheinlande lies. : proviñsoù Traoñienn ar Roen lies.
Rheinländer g. (-s,-) : Roenad g.
Rheinländerin b. (-,-nen) : Roenadez b.
rheinländisch ag. : ... Bro ar Roen, roenat.
Rheinland-Pfalz n. : Bro ar Roen-Palezelezh b.
Rheinpfalz b. (-) : *die Rheinpfalz,* ar Balezelezh roenat b.
Rheintöchter lies. : [mojenn.] merc'hed ar Roen lies.
Rheinwein g. (-s,-e) : gwin Traoñienn ar Roen g.
Rhenium n. (-s) : [kimiezh] reniom g.
Rheologie b. (-) : [fizik] reologiezh b., beroniezh b.
Rheostat g. (-s,-e) : [fizik] reostat g., redreizher g.
rheostatisch ag. : [fizik] reostatek.
Rhesusaffe g. (-n,-n) : [loen.] rezuz g.
Rhesusfaktor g. (-s) : [mezeg.] rezuz g.
Rhesusfaktoren lies. / **Rhesussystem** n. (-s) : reizhiad rezuz b.
Rhetor g. (-s,-en) : [Henamzer] retor g., retour g.
Rhetorik b. (-) : dareulerezh g., dareulañ g., prezegouriezh b., helavarouriezh b., retorik g., helavaroniezh b.
Rhetoriker g. (-s,-) : helavarour g., retorikour g., dareulour g.
rhetorisch ag. : retorikel, helavarouriezhel, dareuladel ; *rhetorisch begabt,* helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, lañchennet-mat, latennet-kaer, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.

Rheuma n. (-s) : remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *er leidet an Rheuma, er leidet unter Rheuma,* poaniañ a ra gant ar remm, arwezet eo, feret eo, remmet eo, ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), taget eo gant ar remm, tizhet eo gant ar remm, eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm, klañv eo gant ar remm ; *er leidet immer mehr unter Rheuma,* ar remm a grog ennañ muioc'h-mui, gwashaat a ra da boaniañ gant ar remm, kreskiñ a ra da boaniañ gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-ouzh-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-àr-wazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwashañ gant ar remm, souriñ a ra da boaniañ gant ar remm ; *diese neue Arznei hilft gegen Rheuma,* efedus eo an dramm nevez-se a-enep ar remm, mat eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm, galloudus eo ar remed nevez-se ouzh ar remm ; *Rheuma hervorrufend,* remmus.

Rheumatiker g. (-s,-) : [mezeg.] remmeg g., den gant ar remm g., den remmet g., den arwezet g., den feret g.

Rheumatikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] remmegez b., plac'h gant ar remm b., plac'h remmet b., plac'h arwezet b., plac'h feret b.

rheumatisch ag. : [mezeg.] ... remm, ... ar remm, remmel.

Rheumatismus g. (-s, Rheumatismen) : [mezeg.] remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *sellit ouzh* **Rheuma**.

Rheumatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] mezeg ar remm g., remmour g.

Rheumatologie b. (-) : [mezeg.] mezegiezh ar remm b., remmouriezh b.

Rheumatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] mezegez ar remm b., remmourez b.

rheumatologisch ag. : [mezeg.] remmourel, … ar remmouriezh.

Rhinitis b. (-, Rhinitiden) : [mezeg.] friad g., rinit g., rinitenn b.

Rhinozeros n. (-/-ses,-se) : **1.** [loen.] frikorneg g. [*sellit ivez ouzh* **Nashorn**] ; **2.** [dre skeud.] makez penn leue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., diskiant g., pennsod g.

Rhizom n. (-s,-e) : [louza.] korzenn-wrizienn b., dangorz str., rizom g.

Rhizopode g. (-n,-n) : [loen.] amib str., rizopod g.

Rhodesien n. (-s) : Rodezia b.

Rhodium n. (-s) : [kimiezh] rodiom g.

Rhododendron g./n. (-s, Rhododendren) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., roz-doñdoñ str.

Rhodos n. : Rodos b., Rodez b., enez Rodos b., enez Rodez b.

rhombisch ag. : **1.** rombek, lankellek ; **2.** [mat.] romboidel.

Rhomboeder n. (-s,-) : [mat.] romboedr g., lankelldaleg g.

Rhomboid n. (-s,-e) : [mat.] romboid g.

Rhombus g. (-, Rhomben) : [mat.] lankell b., romb g. ; *der Rhombus und das Dreieck sind geometrische Figuren,* al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunioù mentoniel, lunioù mentoniel eo al lankell hag an tric'horn.

Rhone b. (-) : *die Rhone,* ar Ron g.

Rhuys-Halbinsel b. (-) : *die Rhuys-Halbinsel,* gourenez Rewiz b.

Rhythmik b. (-) : dastalmegezh b., dastalmerezh g., dastalmoniezh b., luskegezh b., luskoniezh b.

rhythmisch ag. : **1.** korvezek, luskek ; *rhythmische Gymnastik,* jiminas luskek g. ; **2.** [sonerezh] dastalmel ; *rhythmisches Motiv,* tres dastalmel g.

Rhythmus g. (-, Rhythmen) : **1.** lusk g., kellusk g., dastalm g., talm g. ; *seinen eigenen Rhythmus gehen, ganz nach seinem Rhythmus gehen,* mont en e reol, mont d'e gamm, mont diouzh e gamm, mont war e gamm ; **2.** [skiantoù] reollusk g., korvez b. ; *Herzrhythmus,* korvez kalon b. ; *biologischer Rhythmus,* korvez vevedel b., bevgorvez b.

Ria b. (-,-s) : ria g., aber b., brec'h-vor b.,[rannyezh. e brezhoneg] richer b.

Ribisel b. (-,-n) [Bro-Aostria, louza.] kastilhez str., kastilhezenn b., kastrilhez str., kastrilhezenn b.

Riboflavin n. (-s) : [mezeg.] riboflavin g.

Ribonuklease b. (-) : [bev.] ribonukleaz g.

Ribonukleinsäure b. (-,-n) : [bev.] trenkenn ribonukleek b.

Ribosom n. (-s,-en) : [bev.] ribozom g.

Richard g. : Richarzh g. ; *Richard Löwenherz,* [roue Bro-Saoz] Richarzh Kalon Leon g., Richarzh Kentañ g., Richarzh ar C'hentañ g.

Richtantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign durc'haus g., stign hanroudek g.

Richtapparat g. (-s,-e) : [tekn.] ijinenn gwintañ b., ijinenn sonnañ b., ijinenn dresañ b.

Richtaufsatz g. (-es,-aufsätze) : [lu] bizerez b.

Richtbahnhof g. (-s,-höfe) : [lu] porzh-houarn kreizenniñ ha dasparzhañ g.

Richtbaum g. (-s,-bäume) : maout-Mae g., boked an ti nevez g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], boked lein an ti nevez g., boked ar savadeg g.

Richtbeil n. (-s,-e) : dibennerez b., bouc'hal vourev b., bouc'hal dibennañ b.

Richtblei n. (-s,-e) : [tekn.] plomenn-skouer b., neudenn blom b.

Richtblock g. (-s,-blöcke) : pilgos ar bourev b., kef-lazh g.

Richtbogen g. (-s,-/-bögen) : [lu] gwareg dantek bukañ b., gwareg dantek bizañ b.

Richte b. (-) : *etwas in die Richte bringen,* lakaat udb a-blom, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, lakaat udb en e sav, sevel udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonnaat udb, distouiñ udb, adsevel udb, troadañ udb, eeunañ udb, gwintañ udb, didortañ

udb ; *aus der Richte kommen,* diheñchañ, kosteziañ, mont a-dreuz.

richten V.k.e. (hat gerichtet) : **1.** gwintañ, sonnañ, dresañ ; *gerade richten,* plomañ, lakaat sonn, sonnañ, sonnaat, lakaat en e blom, lakaat war e zres, dresañ ; *den Dachstuhl richten,* lakaat koadaj an doenn en e blas, lakaat ar c'hoad war an ti ; *den Mast in die Höhe richten,* lakaat ar wern war he dres, lakaat sonn ar wern, plomañ (sevel) ar wern ; *seine Uhr richten*, lakaat e eurier en eur vat (en eur reizh).

2. [dre astenn.] durc'haat, treiñ, poentañ, bukañ, bantañ, eeunañ ; *das Geschütz auf (gegen) die Stadt richten,* poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) ar c'hanol war gêr, bantañ ar c'hanol a-enep kêr, eeunañ ar c'hanol war-du kêr ; *eine Waffe richten,* poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) un arm, lakaat un arm en e vant ; *er richtete sein Gewehr auf mich,* eeunañ a reas e fuzuilh war-du ennon, poentañ a reas e fuzuilh warnon, bantañ a reas e fuzuilh warnon, bukañ a reas e fuzuilh warnon ; *ein Fernglas richten,* bukañ (poentañ) ul lunedenn ; *seine Aufmerksamkeit auf einen Gegenstand richten,* teuler evezh ouzh udb, sellet gant evezh ouzh udb, delc'her e evezh war udb, chom da gompren en udb, sellet pizh ouzh udb ; *die Segel (nach dem Winde) richten,* lakaat (treiñ, reizhañ) ar gouelioù diouzh ar roud-avel ; *den Kurs nach Süden richten,* skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su), treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, mont penn e su, durc'haat d'ar su, durc'haat ouzh ar su ; *die Augen gen Himmel richten,* sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad etrezek an oabl ; *den Blick auf etwas (t-rt) richten,* treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet,* e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon.

3. kas ; *eine Bitte an jemanden richten,* kas ur reked d'u.b., azgoulenn udb digant u.b. ; [dre skeud.] *jemanden zugrunde richten,* rivinañ (diwadañ, diskar, distroadañ) u.b., kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. da baour, lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. war ar plaen, lakaat u.b. war an noazh, lakaat (teuler, kas) u.b. war an teil, kas u.b. da get (da neuz, d'e gollidigezh) ; *er hat seine Gesundheit zugrunde gerichtet,* graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor).

4. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, lakaat da genglotañ, keidañ ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* ober dispignoù diouzh e c'hounidoù ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten,* diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *die Produktion nach der Nachfrage richten,* keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

5. aozañ, kempenn, prientiñ, renkañ, reizhañ ; *den Tisch richten,* staliañ (sterniañ) an daol, lakaat (servijañ) an daol (Gregor) ; *alles für den Empfang richten,* prientiñ pep tra evit an degemer, lakaat an traoù e par evit an degemer, reizhañ pep tra a-benn an degemer ; *etwas ins Werk richten,* boulc'hañ udb, lakaat udb war ar stern, reiñ lañs d'udb.

6. *jemanden richten*, **a)** barn u.b. ; **b)** lakaat u.b. d'ar marv.

V.gw. (hat gerichtet) : *über jemanden richten,* barn u.b., en em lakaat da varner war u.b. ; *ich habe nicht über ihn zu richten,* n'eo ket din-me da varn anezhañ, n'emañ ket e dalc'h ganin (n'emañ ket em c'herz) barn anezhañ.

Anv-gwan verb **gerichtet** : durc'haet, troet ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet,* pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh mab-den.

V.em. : **sich richten** (hat sich (t-rt) gerichtet) : **1.** *sich in die Höhe richten,* [savadur, menez] bezañ sonn en e sav, bezañ gwintet en aer, sevel, mont en e sav ; *die Schlote richten sich in den Himmel,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer.

2. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, reizhañ e emzalc'h diouzh ; *Sie müssen sich danach richten,* ret e vo deoc'h mont diouzh an dra-se, ret e vo deoc'h en em ober diouzh (gant) an dra-se ; *sich nach jemandes Wünschen richten,* reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, ober diouzh mennozh u.b., ober diouzh c'hoant u.b., ober udb da c'houst u.b., mont diouzh c'hoant u.b., ober en (diouzh) diviz u.b. (Gregor) ; *sich nach einem Standart richten,* kemer udb da stalon, en em skouriañ diouzh ur stalon, kemplegañ d'ur stalon ; *ich habe mich nach ihm gerichtet,* graet em boa egistañ (diouzh e skouer, diouzh e lavar, diouzh e ziviz, dioutañ), graet em boa e lavar, kemeret em boa anezhañ da skouer, kemeret em boa skouer dioutañ (diwarnañ), tennet em boa skouer dioutañ, heuliet em boa e skouer, reizhet em boa va emzalc'h diouzh e hini ; *sich nach der Mode richten,* ober diouzh ar c'hiz, mont da heul ar gizioù nevez, mont da heul ar modoù nevez, mont diouzh ar c'hiz, mont gant ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz ; [yezh.] *sich nach dem Hauptwort richten,* bezañ displeget hervez (diouzh) an anv-kadarn, bezañ troet hervez (diouzh) an anv-kadarn.

3. sellet ouzh, talvezout ; *gegen wen richtet sich diese Anspielung ?* evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *die Frage richtet sich an Sie,* ar goulenn-se a sell ouzhoc'h (a dalv deoc'h, a zo evidoc'h, a zo deoc'h).

4. mont a-enep, teurel ar bec'h war, tamall, tagañ ; *das Buch richtet sich gegen soziale Missstände,* al levr a dag direizhamantoù kevredigezhel 'zo.

5. [lu] mont war-renk, en em lakaat war-renk ; *richt 't euch !* a-renk !

Richten n. (-s) : durc'hadur g., bizañ g., bukañ g.

Richter g. (-s,-) : barner g., reizhaouer g. ; *stellvertretender Richter,* eilbarner g. ; *den Richter anrufen,* mont da-gaout ar barner ; *jemanden vor den Richter bringen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak ar barner, prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b. ; *sich zum*

Richter machen, sich zum Richter aufwerfen, en em lakaat da varner ; *oberster Richter,* pennvarner g. ; [sport] *Linienrichter,* tredeeg ar wrimenn g.
Richteramt n. (-s,-ämter) : karg a varner b.
Richterin b. (-,-nen) : barnerez b., reizhaouerez b.
richterlich ag. : barnerezhel, lezvarnel, ... barn, ... barnerezh, ... barnedigezh ; *richterliche Kontrolle,* evezhierezh lezvarnel g. ; *ein richterliches Amt ausüben,* bezañ en ur garg a varner, bezañ barner diouzh e garg.
Richtermütze b. (-,-n) : kaskenn b.
Richterschaft b. (-) : korf ar varnourien g., ar varnerien lies., ar varnouriezh b.
Richterskala b. (-) : skeul Richter b.
Richterspruch g. (-s,-sprüche) : devarn b., barnedigezh b., setañs b.
Richterstand g. (-s) : korf ar varnourien g., ar varnerien lies., ar varnouriezh b. ; *Priester- und Richterstand,* paotred o saeoù du lies.
Richterstuhl g. (-s,-stühle) : kador-varn b.
Richtfehler g. (-s,-) : fazi bukañ g., fazi bizañ g.
Richtfest n. (-es,-e) : fest an ti nevez b./g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Richtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tour-tan g., letern b.
Richtfunk g. (-s,-e) : **1.** bann hertzel g. ; **2.** [skingomz] adkaser g.
Richtfunkantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign durc'haus g., stign hanroudek g.
Richtfunkstrecke b. (-,-n) : hordennad hertzel b.
Richtgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh erbedet g., tizh aliet g.
Richtglas n. (-es,-gläser) : buker g., hesteuder g.
Richthobel g. (-s,-) : rabot bras g., verlop g.
richtig ag./Adv. : **1.** mat, reizh, reizhek, just, dik, rik, gwir, gwiriek, real, difazi, resis, pervezh ; *der richtige Weg,* an hent mat g. ; *der richtige Mann (der Richtige),* an den reizh g. ; *sein richtiger Name,* e anv mat g., e anv gwirion g., e anv reizh g. ; *die Uhr geht richtig,* an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, mat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, an eurier a labour mat ; *richtiges Gewicht,* pouez rik g., pouez reizh g., pouez real g., pouez just g. ; *das richtige Gewicht haben,* pouezañ just ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen,* n'emañ ket ar c'houlz da blantañ gwez c'hoazh, n'emañ ket ar c'houlz vat evit plantañ gwez c'hoazh; *richtig schreiben,* skrivañ reizh, skrivañ difazi ; *richtig singen,* kanañ just, kanañ kaer, bezañ reizh e vouezh ; *so ist's richtig,* mat e giz-se, dispar, dreist eo, se 'zo dreist ! ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken,* va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *er fand die richtigen Worte,* komz a reas just, kavout a reas ar gerioù dik ; *richtig messen,* muzuliañ just ; *ich tue es, wie ich es für richtig halte,* ober a ran diouzh va santimant ; *tue es so, wie du es für richtig hältst,* gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *Irrtümer richtig stellen,* reizhañ fazioù, reishaat fazioù ; *er hat es richtig beurteilt,* reizh eo e varn ; *richtig handeln,* ober mat, ober an dra reizh ; *mach dieTür richtig zu,* serr kloz an nor, serr mat an nor ; *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt,* ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant an amzer a ra ; *das ist richtig !* gwir eo ! e-giz-se emañ ! a-du ! emaoc'h ganti ! gwir a-walc'h a lavarit ! hemañ avat a zo gwir ! n'eo ket gaou a lavarit ! reizh eo ! se 'zo just ! evel-se krak ! ; *er weiß, wie man es richtig macht,* an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *das Feuer will nicht richtig brennen,* neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, gwall zisterik eo an tan, pikous eo an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ ; *er ist nicht ganz richtig,* mont a ra e spered un tamm digantañ, c'hoari a ra un tammig gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra un tammig gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, hennezh a vank ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, paket en deus anezho, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, un tammig droch eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, laban eo, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod.
2. gwir, gwirion, a-feson ; *ein richtiger Winter,* ur goañv a-feson g., ur gwir c'hoañv g. ; *ein richtiger Münchner,* ur gwir Vünchenad g., ur Münchenad penn-kil-ha-troad (leizh an neud, leizh ar gudenn, hed an neudenn), ur Münchenad kentañ troc'h g., ur Münchenad glez g., ur Münchenad gwirion g.
Richtige(r) ag.k. g./b. : *der Richtige,* an den reizh g. ; *an den Richtigen geraten,* kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout botez d'e droad, kavout u.b. evit an-unan, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan a zo gouest eus an-unan, unan barrek evit an-unan), kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan barrekoc'h eget an-unan.
Richtige(s) ag.k. n. : *das Richtige,* an dra reizh g. ; *das ist das Richtigste,* kentañ (kuitañ, reishañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo, kuitañ d'ober eo, kuitañ mad d'ober eo.
richtiggehend ag. : **1.** [eurier] hag a ro an eur rik, hag a zo d'an eur vat, hag a ziskouez an eur vat, hag a zo just ; **2.** P. reizh, gwirion, a-feson, a-zoare, evel ma'z eo dleet, evel ma faot.
Adv. : P. en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / ken na strak / ken na fu / ken na lufr / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *sie haben mich richtiggehend betrogen,* paket brav on bet ganto, toazet brav on bet ganto, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganto, bratellet on bet prop ha kempenn ganto, devet brav on bet ganto.
Richtigkeit b. (-) : reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhidigezh b., rikelezh b., gwirionded b., gwiriegezh b., dereüster g., kewirded b. ; *für die Richtigkeit der Abschrift,* eilad testeniet kewir ; *es hat*

seine Richtigkeit, damit hat es seine Richtigkeit, kantreizh eo, war o reizh emañ an traoù, en o reizh emañ an traoù, emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ.

richtigstellen V.k.e. (hat richtiggestellt) : reizhañ, reishaat, difaziañ ; *Irrtümer richtigstellen,* reizhañ fazioù.

Richtigstellung b. (-,-en) : reizhadenn b., eeunadenn b., reizhidigezh b., reizherezh g., reizhadur g., destiañ g.

Richtkanonier g. (-s,-e) : [lu] buker g., bizer g.

Richtkorn n. (-s,-körner) : [arm] biz b., kouch g.

Richtkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn vleunioù evit lidañ diwezh ar braslabourioù war ur savadur b., maout-Mae g., boked ar savadeg g.

Richtkreis g. (-es,-e) : [tekn.] kornventer g., goniometr g., kelc'h bizañ g.

Richtlatte b. (-,-n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.

Richtlinie b. (-,-n) : linenn stur b., sturiad g., kemennadur g., kemenn g., kemennadurezh b. ; *Richtlinien,* kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ lies.

Richtmaß n. (-es,-e) : skouer b., stalon g., daveer g.

Richtmikrofon n. (-s,-e) : klevell hanroudek b., mikrofon durc'haus g., mikrofon durc'hadurel g.

Richtplatz g. (-es,-plätze) : chafod g., lazhva g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.

Richtpreis g. (-es,-e) : priz aliet g., priz erbedet g., priz dave g.

Richtpunkt g. (-s,-e) : poent dave g., spisverk g.

Richtscheit n. (-s,-e) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson g.

Richtschnur b. (-,-schnüre) : **1.** kordenn-rezañ b., linenn b. ; **2.** [dre skeud.] linenn stur b., neudenn vlein b., kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ lies., reizhenn b., pennreolenn b., pennstur g., pennvennozh g., pennlinenn b., dezverk barn g.

Richtschütze g. (-n,-n) : [lu] bizer g., buker g.

Richtschwert n. (-s,-er) : kleze ar bourev g., kleze dibennañ g.

Richtstrahl g. (-s,-en) : hordennad hertzel b.

Richtstätte b. (-,-n) : chafod g., lazhva g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.

Richttag g. (-s,-e) : deiz al lakidigezh d'ar marv g.

Richtung b. (-,-en) : **1.** tu g., tuadur g., tuad g., arroud g., roud g., roudenn b., durc'hadur g., penn g. ; *in Richtung Berlin, Richtung Berlin,* war-zu (war-du, etrezek, da-gaout, war-gaout, da-geñver, trema, etramek) Berlin, sa Berlin ; *er fährt Richtung Brest,* mont a ra war-zu Brest, ober a ra hent etrezek Brest, pennañ a ra war-zu Brest, durc'haat a ra da Vrest, durc'haat a ra ouzh Brest ; *er kommt aus Richtung Berlin,* dont a ra diwar-du (diwar-zu, diouzh tu) Berlin, dont a ra eus kaout Berlin ; *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren,* astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *das Dorf liegt weiter Richtung Leipzig,* emañ ar gêriadenn en ambroug da Leipzig ; *aus östlicher Richtung kommen,* dont diwar-zu ar reter, dont diouzh ar reter ; *die Richtung wechseln, die Richtung ändern,* cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; *in die entgegengesetzte Richtung gehen,* mont a-vestu, mont etrezek an tu enep, mont war an tu gin ; *in allen Richtungen,* dre-holl - da bep lec'h - dre bep lec'h - war bep tu - tu-mañ, tu-hont - amañ-hag-ahont - dre gleuz ha garzh - a-hed hag a-dreuz - hed ha treuz - treuz ha hed - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn ; *aus allen Richtungen,* eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz ; *eine Richtung einschlagen,* skeiñ war-du ul lec'h bennak, tennañ war-du ul lec'h bennak, teuler war-du ul lec'h bennak, mont etrezek ul lec'h bennak, ober hent etrezek ul lec'h bennak, mont etramek ul lec'h bennak, mont da-geñver ul lec'h bennak, en em dreiñ da vont war un tu bennak ; *in welche Richtung (in welcher Richtung) ist er gefahren ?* petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? àr-zu men eo aet ? ; *welche Richtung hat er eingeschlagen ?* war be du eo aet ? war be du eo troet ? war be du eo en em droet da vont ? pe du eo aet ? pe war zu eo aet ? pe war du eo aet ? war belec'h eo aet ? petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? àr-zu men eo aet ? ; *der Wind hat die Richtung gewechselt,* troet eo an avel, cheñchet en deus an avel e roud, en em droet eo an avel da vont en ur roud all ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, muss die Tür geschlossen bleiben,* ouzh ar roud-avel-mañ e rank an nor bezañ serret ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen,* gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *aus welcher Richtung weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? peban e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? e pe roudenn emañ an avel ? eus pe du e teu an avel ? ; *vorgeschriebene Fahrtrichtung,* tu tremen ret g., tu ret g., hent nemetañ g. ; *auf offener See wiesen ihnen die Sterne die Richtung,* ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor, ar stered a verke o hent dezho pa oant war ar mor ; *Richtung (Lage) einer Wohnung,* durc'hadur ur ranndi g. ; *in der gleichen Richtung wie,* a-du gant, a-vat gant, war an hevelep tu hag ; *etwas in Richtung Sonne bewegen,* treiñ udb a-vad gant an heol ; [fizik] *Richtung, in der eine Kraft wirkt,* roud gwerediñ un nerzh g.

2. spered g., linenn stur b. ; *die ganze Richtung passt uns nicht,* ar spered dre vras a zisplij deomp, al linenn stur dre vras a zisplij deomp.

3. luskad g., tuad g. ; *literarische Richtung,* luskad lennegel g. ; *anwesend waren Politiker jeder Richtung,* eno e oa politikourien a bep liv.

richtunggebend ag. : [lenn., polit.] hag a ro an ton, levezonus.

Richtungsanzeiger g. (-s,-) : blinker g.

Richtungsänderung b. (-,-en) : cheñchamant tu g., cheñchamant hent g., cheñchamant roud g.

Richtungsbestimmung b. (-,-en) : termenadur an durc'hadur g., kornventouriezh b. ; *drahtlose Richtungsbestimmung,* goniometriezh diorjal b., kornventouriezh diorjal b.

Richtungsfahrbahn b. (-,-en) : [gourhentoù] sol g.

Richtungshörer g. (-s,-) : ardivink spislec'hiañ dre ar sten g.

Richtungskampf g. (-s,-kämpfe) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.

Richtungskreisel g. (-s,-) : c'hwelgompas g.

richtungslos ag. : hep pal resis.
Richtungspfeil g. (-s,-e) : bir henchañ g., saezhenn henchañ b.
Richtungspunkt g. (-s,-e) : poent dave g., spisverk g.
Richtungsstreit g. (-s,-e) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.
richtungsweisend ag. : [lenn., polit.] hag a ro an ton, levezonus.
Richtungszeiger g. (-s,-) : panell henchañ b.
Richtverbindung b. (-,-en) : eread hertzel g., liamm diorjal g.
Richtvorrichtung b. (-,-en) : reizhiad vizañ b., reizhiad vukañ b.
Richtwaage b. (-,-n) : live-mañsoner g.
Richtweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., treuzhent g.
Richtwert g. (-s,-e) : gwerzh dave g.
Richtwirkung b. (-,-en) : hanroudegezh b. ; *Antenne mit Richtwirkung,* stign hanroudek g.
Richtzahl b. (-,-en) : [mat.] isverk g.
Ricke b. (-,-n) : [loen.] yourc'hez b.
riechbar ag. : hag a c'heller c'hwesha, hag a c'heller c'hweshaat, hag en deus c'hwezh, c'hwezh gantañ.
riechen V.gw. (roch / hat gerochen) : sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, teurel c'hwezh, kaout c'hwezh, blaziñ, blasaat, kas un aezhenn bennak, teuler un aezhenn bennak ; *es riecht gut,* frondiñ a ra, frondiñ a ra c'hwek, c'hwezh vat a zo ganti (gant kement-se), kement-se a daol c'hwezh vat, an dra-se en deus madelezh, mouezh mat a zo gant an dra-se, an dra-se a zo a vouezh mat ; *das riecht appetitlich,* ur vogedenn a sav diwar ar meuz-se ; *streng riechen,* bezañ c'hwezh ar put gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh an trenk gant an dra-mañ-tra ; *ekelhaft riechen,* gwallvlazañ, fallvlaziñ, mouezhañ ; *es riecht bestialisch hier,* c'hwezh ar gouez a zo amañ ; *das riecht scheußlich, das riecht widerlich,* mouezh spontus a zo gant an dra-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! an dra-se a zo flaerius evel ur pudask ! ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ; *es riecht muffig,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ ; *es riecht verbrannt, es riecht nach Rauch,* c'hwezh ar grat (ar suilh, an dev, an dantet, an dantadur, al losk) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *das Hemd riecht nach Lavendel,* c'hwezh al lavand a zo gant an hiviz-mañ ; *er riecht nach Alkohol,* c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ ; *er riecht aus dem Mund,* hennezh a zo c'hwezh fall gant (war) e alan, brein eo e anal, flaerius eo e anal, trenk eo e anal, blazañ a ra e anal ; *an einer Rose riechen,* ruflañ ur rozenn, frondiñ ur rozenn ; *seine Reden riechen stark nach Rache,* klevet a reer blaz an dial gant e brezegennoù, klevet a reer blazenn an dial gant e brezegennoù.
V.k.e. (roch / hat gerochen) : **1.** c'hwesha, c'hweshaat, klevet, ruflañ, santout, fronal ; *einen Geruch riechen,* klevet (ruflañ, santout, fronal) ur c'hwezh bennak, skeiñ blaz ur c'hwezh bennak en e zifronn ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevez ket c'hwezh an dev ? ; **2.** [dre skeud.] *ich kann ihn nicht riechen,* n'on ket evit gouzañv anezhañ (evit aveliñ hennezh, evit pakañ anezhañ, evit ahelañ gantañ, evit en em ahelañ gantañ), ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh ; *sie können einander nicht riechen,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den Braten riechen,* santout diouzh an dañjer, kaout avel eus udb, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, kouezhañ war an tres, sikañ e viz en toull ; *Lunte riechen,* dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer.
riechend ag. : *gut riechend,* frondus ; *übel riechend,* flaerius, louvidik, blazer, louvus, mouezhus.
Riecher g. (-s,-) : fri g., difron lies., divfron lies., divfronell lies., difronell lies., P. picher g. ; *er hat den richtigen Riecher,* fri tanav eo, tanav eo e fri, friet-mat eo, spiswel eo.
Riechfläschchen n. (-s,-) : bured holenoù b.
Riechkolben g. (-s,-) : P. [fri] picher g.
Riechnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar c'hwesha b.
Riechorgan [korf.] organ ar c'hwesha g.
Riechsalz n. (-es,-e) : holenoù lies.
Riechwasser g. (-s,-wässer) : dour c'hwezh-vat g.
Ried n. (-s,-e) : **1.** geun b., gwern b., palud g., gwafleg b., gwaflez b., raoskleg b., broeneg b. ; **2.** [louza.] broen str., raoskl str., korz str.
Riedgras n. (-es) : [louza.] heskenn b., hesk str.
Riefe b. (-,-n) : roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., roudenn b., garan b.
riefeln / riefen V.k.e. (hat geriefelt / hat gerieft) : andennañ, roudennañ, rizennañ, garanañ.
riefig ag. : andennet, roudennet, roudennek, rizennet, rizennek, garanet.
Riege b. (-,-n) : [sport] kevrenn b., pare b., paread b., skipailh g., laz g.
Riegel g. (-s,-) : **1.** prenn g., prenner g., sparl g., krouilh g., morailh g., alc'hwezerez b., dleizenn b., kaserez b., kliked g., driked g., branell b., pluenn an dorzhell b., spletenn b., barrenn an nor b. ; *den Riegel vorschieben,*

lakaat ar prenn (ar sparl) ouzh an nor, lakaat ar c'hrouilh, sparlañ (krouilhañ, morailhañ, barrennañ) an nor, klikedañ, prennañ an nor gant ur c'hliked ; [dre skeud.] *einer Sache einen Riegel vorschieben,* lakaat harz d'udb, lakaat un harp d'udb, sparlañ d'udb, lakaat diwezh d'udb, diarbenn un droug bennak, parraat un droug bennak, kaeañ ouzh udb, stankañ ouzh udb ; *jemanden hinter Schloss und Riegel bringen,* lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (toullbac'hañ) u.b., kas u.b. d'ar c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue.
2. [boued] *Riegel Schokolade,* barrenn chokolad b.
3. [tisav.] goudreust g.
4. [lu] bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.
5. [dilhad.] lietenn b., brid g., stag g.
riegelfest ag. : sparlet, krouilhet, morailhet.
Riegelholz n. (-es,-hölzer) : prenn speurell g.
Riegelstellung b. (-,-en) : bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.
Riemen g. (-s,-) : **1.** lêrenn b., gouriz g., korreenn [*liester* korreennoù, korre] b., louan b., storeenn b., sivelenn b., stag g., stagell b. ; *mit einem Riemen binden,* sivelennañ ; [dre skeud.] *sich den Riemen enger schnallen,* ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, santout e breñv, bezañ laosk war e vegel, gwaskañ e gof goullo, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat.
2. [merdead.] roeñv b., roeñvenn b. ; *Satz Riemen,* roeñvaoueg b. ; *mit Riemen ausgestattet,* roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Riemen einziehen,* dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Riemen legen,* **a)** [ster rik] pegañ en e roeñv, pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer ; **b)** [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
3. [dre skeud.] P. *jetzt ist bei mir der Riemen runter,* re 'zo re, barr eo ar muzul, aet on diwar re, erru on heug gant an dra-se, erru on heuget gant an dra-se, aet eo skuizh va revr gant an dra-se, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, faezh on) gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va gaol !, va revr gant an dra-se ! ; *sich am Riemen reißen,* **a)** kerzhet gant an neudenn eeun, bale eeun, mont eeun gant an hent, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered hag a furnez, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; **b)** ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Riemenantrieb g. (-s,-e) : lusk dre lêrenn g., erlusk dre lêrenn g., keflusk dre lêrenn g.
Riemenblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [merdead.] palisenn b., palmez g.; **2.** [louza.] klivia g.
Riemeneinrückung b. (-,-en) : [tekn.] loc'hadur al lêrenn-rod g.
Riemenscheibe b. (-,-n) : [tekn.] pole g., meliodenn b., taboulin g. ; *Riemenscheiben herstellen,* poleañ ; *mit einer Riemenscheibe hochheben,* poleat.
Riemenscheibenhersteller g. (-s,-) : poleer g., meliodenner g.
Riemenspanner g. (-s,-) **/ Riemenspannrolle** b. (-,-n) : [tekn.] stenner lêrenn g.
Riementang g. (-s) : [louza.] korre str., korre-gouez str., kali str. ; *essbarer Riementang,* raden-aod str.
Riemenübertragung b. (-,-en) : treuzkas ar fiñv dre lêrenn g.
Riemenzeug n. (-s,-e) : harnez g., stern g., sternaj g.
Riemer g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g.
Ries n. (-es,-e) : ramad paper g.
Riese g. (-n,-n) : ramz g., roñfl g., jeant g., galez g., jigant g., langouineg g., peulvan g., kaour g. ; *eine Zeit, die Riesen brauchte und Riesen zeugte,* ur marevezh hag en doa ezhomm ramzed hag a engehentas anezho g. ; *Seeriese,* morzen g.
Rieselfeld n. (-s,-er) : park skuilhañ g.
rieseln V.dibers. (es hat gerieselt) : **1.** *es rieselt,* lugachenniñ a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, glav bihan a ra, glav-kemener a ra, glavenniñ (glizhañ,

glizhenniñ) a ra, ailhenn (glizhaj, glizhetez, lusenn, glav tanav, glav plaen, glav bihan, glav munut, glav tamouezet, glav foet) a zo ; **2.** [dre skeud.] *es rieselt mir den Rücken herunter,* tremenet (deuet) eo an Ankoù dreizon, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, deuet ez eus un aezhenn yen warnon.
V. gw. (ist gerieselt) : **1.** diruilhal, ruilhal, redek, goueriañ, riolennat ; **2.** divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *ich fühlte, wie der Sand unter meinen Füßen rieselte,* klevet a raen an traezh o tec'hel a-zindan va zreid, klevet a raen an traezh o redek a-zindan va zreid, santout a raen an traezh o tivalañ a-zindan va zreid ; **3.** [dre skeud.] P. *bei ihm rieselt schon der Kalk,* luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod, ur c'hripon pampes a zo anezhañ, ur c'hripon impopo a zo anezhañ, ur c'hripon luo a zo anezhañ, ur c'hozh kripon a zo anezhañ, ur glaourenneg a zo anezhañ, un neudenner a zo anezhañ.
Rieseln n. (-s) : diruilhal g.
Rieselregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b.
Rieselwasser n. (-s) : dour-gouez g., disec'h g., dour-koll g. ; *das Rieselwasser auffangen,* dastum an dour-gouez, dastum an disec'h.
Riesen- : … ramz, … ramzel, … divent, … dreisment, … dreismentek, … bras-bras, … bras-meurbet, … bras-kenañ, … bras-divent, … dijaoj, … pikol ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben !* sellit pegement he deus lakaet din !
Riesenampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.
Riesenappetit g. (-s) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon bleiz g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debron jave g., debron en e fri g., morserezh g.
Riesenarbeit b. (-,-en) : labour Herkules g., labour ramzel g., labour ec'hon g., pezh mell labour g.
riesenartig ag. : ramz, ramzel, divent, dreisment, dreismentek, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, dijaoj.
Riesendurst g. (-es) : sec'hed ruz g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g., itik g. ; *einen Riesendurst haben,* kaout ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed.
Riesenerfolg g. (-s,-e) : berzh dreist g., berzh dispar g., stropad b., taol strak g. ; *einen Riesenerfolg haben,* ober berzh (brud) forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, ober pezh a gar berzh, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, tarzhañ.
Riesenfelge b. (-,-n) : [sport] tro leun ouzh ar barrenn a-blaen b.
Riesenfreude b. (-,-n) : *eine Riesenfreude,* ur blijadur hep he far b.
Riesenfuß g. (-es,-füße) : troad palank g. ; *Riesenfüße,* treid palankoù lies.
Riesengebirge n. (-s) : [douar.] *das Riesengebirge,* Menezioù ar Ramzed lies.
Riesengestalt b. (-,-en) : ramz g., pikol den g., troc'had den g., takad den g., pezh den g.
riesengroß ag. : ramz, ramzel, ramzek, dijaoj, pikol, bras-pikol, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-ec'hon, ec'hon, mentek, pezh foeltrenn, foeltrenn, hordenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek, terrupl ; *ein riesengroßer Felsbrocken,* ur pezh mell pikol roc'h vras b. - ur sapre roc'h vras, ur revriad hini.
Riesengröße b. (-) : ment ramzel b., ment ur ramz b., ment bras-meurbet b.
riesenhaft ag. : ramzel, ramzek, ramz, dijaoj, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, hordenn, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek.
Riesenhaftigkeit b. (-) : ramzegezh b.
Riesenhunger g. (-s) : marnaon g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., naon ruz g., naon du g., naon bleiz g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debron jave g., debron en e fri g.
Riesenkänguru n. (-s,-s) : [loen.] *rotes Riesenkänguru,* kangourou rous g.
Riesenkraft b. (-,-kräfte) : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur marc'h g.
Riesen-Kürbis g. (-ses,-se) : [louza.] sitrouilhez-briz str., potiron g. [*liester* potironed].
Riesenplanet g. (-en,-en) : [stered.] ramzplanedenn b.
Riesenrad n. (-s,-räder) : rod vras b.
Riesenschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot ramz b.
Riesenschirmling g. (-s,-s) / **Riesenschirmpilz** g. (-es,-e) : [louza.] potiron g. [*liester* potironed].
Riesenschlange b. (-,-n) : [loen.] boa g., naer-ejen b.
Riesenschritt g. (-s,-e) : pezh mell kammed war-raok g./b.
Riesenslalom g. (-s,-s) : [sport] slalom bras g., slalom meur g.
riesenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, [hennezh n'eus] muzul ebet d'e nerzh.
Riesenstern g. (-s,-e) : [stered.] ramzsteredenn b.

Riesentafelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon kein gwenn g.
Riesenumschwung g. (-s,-umschwünge) **/ Riesenwelle** b. (-,-n) : **1.** redele ramzel g., toenn-vor ramzel b. ; **2.** [sport] tro leun ouzh ar barrenn a-blaen b.
Riesenwuchs g. (-es) : [mezeg.] ramzegezh b.
riesig ag. : ramz, ramzel, ramzek, dijaoj, pikol, bras-pikol ; *riesig groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-divuzul, bras-ec'hon, bras-pikol, ec'hon, mentek, dijaoj, pezh foeltrenn, mell, foeltrenn, pikol(enn), mellad, pezhiad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où), divent, dreisment, dreismentek ; *ein riesig großer Hund,* ur pezh foeltrenn ki g. - un hordenn gi b., ur pezh takad ki g. - ur pezh mellad ki g. - ur pezh ki g. - ur pebezh ki g. - un tarin a gi g. - ur c'horf mat a gi g. - ur moñs ki g. - ur c'hi pikol g. - ur sapre ki, ur revriad hini g. - ur pezhiad ki g. - ur makez ki g. - un troc'h ki g. ; *ein riesiges Stück Brot,* ur moñsad bara g. ; *das freut mich riesig,* plijet on ken ez on, plijet on ken-ha-ken, laouen-meurbet on o welet (o klevet) kement-se, laouen on mui-pegen-mui o welet (o klevet) kement-se ; *dies ist ein kleiner Schritt für einen Menschen, ein riesiger Sprung für die Menschheit* [Neil Armstrong, 1969]*,* kement-mañ a zo ur gammed vihan evit un den hag ur pezh mell lamm evit an denelezh ; *riesige Ausmaße annehmen,* dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul.
Riesigkeit b. (-) : ramzegezh b.
Riesin b. (-,-nen) : ramzenn b., roñflez b., jeantez b.
Riesling g. (-s,-e) : riesling g.
Riester g. (-s,-) : **1.** [botoù] pezh lêr kreñvaat g. ; **2.** [labour-douar] hael b., pavgen g., pav-arar g., kravazh g., pog b., P. lavreg g., lostenn b.
Riet n. (-s,-e) **/ Rietblatt** n. (-s,-blätter) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.
Riff n. (-s,-e) : [merdead.] penn-karreg, karreg b., klosenn b., sklosenn b., skosell b., klos g., kizell b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b. ; *auf ein Riff auflaufen,* mont ouzh ur garreg, mont da skeiñ ouzh ur garreg, skeiñ ouzh ur garreg.
Riffbank b. (-,-bänke) : steudad-kerreg b., regennad kerreg b.
Riffbarriere b. (-,-n) : karreg-kloued b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., kouraleg kloued b.
Riffel b. (-,-n) : **1.** [gwiad.] breuz b. ; **2.** garan b., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., krabisadenn b., krafignadenn b., roudenn b. ; *Riffeln bekommen,* roudennañ.
Riffelblech n. (-s,-e) : follenn-houarn rizennek b., plakenn houarn rizennek b.
Riffelfeile b. (-,-n) : [tekn.] garaner g.
riffeln V.k.e. (hat geriffelt) : **1.** roudennañ, andennañ, rizennañ, garanañ, krabisañ, krafignat ; *meine Brillengläser sind geriffelt,* roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; **2.** [gwiad.] breuzat, kribinañ, inkardañ ; **3.** [lin] dirañvañ, kribañ, kribinañ, rañvellat, rifiñ.
Riffelung b. (-,-en) : **1.** andennadur g., roudennadur g., rizennadur g. ; **2.** [lin] riferezh g.
Riffelmaschine b. (-,-n) : riferez b.
Riffelwalze b. (-,-n) : kranenn rizennek b., kranenn andennek b., ruilhenn rizennek b., ruilhenn andennek b.
Rifflung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Riffelung**.
Rifkrieg g. (-s) : [istor] brezel ar Rif g.
Riftzone b. (-,-n) : foz disac'hañ b., rift g.
rigide ag. : **1.** [mezeg.] reut, sonn, tenn ; **2.** [tud] dibleg, strizh, rigolius, P. strizh a vañch.
Rigorismus g. (-) : **1.** rigoliezh b. ; **2.** [preder.] strizhelouriezh b.
Rigorist g. (-en,-en) : **1.** spered rigolius a zen, P. den strizh a vañch g. ; **2.** [preder.] strizhelour g.
rigoristisch ag. : rigolius, strizh.
Adv. : ent-strizh, ent-rigolius.
rigoros ag. : strizh, rust, rik, garv.
Adv. : ent-strizh, strizh, groñs.
Rigorosum n. (-s, Rigorosa) : [skol-veur, arnodenn] kinnigadur tezenn doktorelezh g.
Rikchen n. **/ Rike** b. [*berradur evit* **Frederika**] : Frederika b.
Rikscha b. (-,-s) : [treuzdougen] sach-sach g., karrig sach-sach g.
Rille b. (-,-n) : **1.** hent ar gordenn war ur pole g., garan b., garanadur g., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., roudenn b. ; *Rillen bekommen,* roudennañ ; **2.** [pladennoù] erv g./b. ; **3.** [labour-douar] erv g./b., ervad g./b., ervenn b., ervennad b., pengenn g., pengennad g., ant g., reg g., renkennad b.
rillen V.k.e. (hat gerillt) : garanañ, roudennañ, rizennañ, andennañ.
rillig ag. : garanet, roudennek, rizennek, andennek.
Rimesse b. (-,-n) : [arc'hant.] **1.** kasadenn arc'hant b. ; **2.** roidigezh chekenn b.
Rind n. (-s,-er) : **1.** [loen.] loen-saout g., loen-korn g., penn-saout g., bevin g. [*liester* bevined] ; *Rinder,* bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevined lies. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben,* disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen,* saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner,* ar saout a zo kerniel war o fenn ; **2.** [dre skeud.] makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., diskiant g., pennsod g., diskiant g., darsod g., anduilhenn daonet b.
Rinde b. (-,-n) : **1.** [louza.] ruskenn b., rusk g., plusk str., pluskad str., pluskenn b., kign g., koc'henn b., kroc'hen g. ; *mit Rinde verkleiden,* pluskañ, gwiskañ gant rusk ; *sich mit Rinde verkleiden,* pluskañ ; *mit Rinde verkleidet,* pluskennek, gwisket gant rusk ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen,* imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe,* peilh g., peliadur g., kouez g. ; **2.** kreun str., krestenenn b. ; *Brotrinde,* kreun

bara str., kreun ar bara str. ; *Käserinde,* kreun ar c'heuz str., kreun keuz str.
rindenartig ag. : ruskek, e doare ar rusk, a-zoare gant ar rusk, a-seurt gant ar rusk.
Rindenblindheit b. (-) : [mezeg.] dallentez a-bluskenn b.
Rindenbrand g. (-s) : [louza.] gourlivant g., livant g.
Rindenfelder lies. : [korf.] tachadoù pluskenn an empenn lies.
Rindengewebe n. (-s,-) : [louza.] gwiad ar ruskenn g./b.
rindenlos ag. : dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet.
Rindenpfropfen n. (-s) : an imboudañ etre koad ha rusk g.
Rindenschicht b. (-,-en) : **1.** [korf.] pluskenn b. : **a)** pluskenn an empenn b. ; **b)** pluskenn an ilpenn g. ; **c)** pluskenn al lounezh b. ; **2.** [louza.] gwiskad ruskennel g.
Rinder lies. : [loen.] bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevined lies. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben,* disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen,* saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner,* ar saout a zo kerniel war o fenn.
Rinderbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost bevin g.
Rinderbremse b. (-,-n) : [loen.] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-marc'h str., kelienenn-varc'h b., kelien-brizh str., kelienenn-vrizh b., kelien-rous str., kelienenn-rous b., tabonenn [*liester* taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b.
Rinderherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g. ; *Rinderherden,* saouteier lies.
Rinderhirt g. (-en,-en) : paotr-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mêsaer g., maesaer g., bugul g.
Rinderschwanzstück n. (-s,-e) : [kegin.] bouedenn lost bevin b., dourgen bevin g., feskenn vevin b., bragaouad kig saout g.
Rindertalg g. (-s,-e) : soav saout g./str.
Rinderwahnsinn g. (-s) : [mezeg.] empennaoued spoueheñvel ar saout g., P. kleñved ar vuoc'h foll g.
Rinderzucht b. (-) : sevel saout g., magerezh saout g., magañ-saout g.
Rindfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-bevin g., bevin g. ; *gesalzenes Rindfleisch,* bevin sall g. ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch, gepökeltes Rindfleisch,* kig-sezon g., kig-saezon g., bevin saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; *ein Kilo Rindfleisch,* ur c'hilo a gig-bevin g., ur c'hilo kig-bevin g.
Rindfleischspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-bevin g.
Rindfleischsuppe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.
rindig ag. : ruskek.
Rinds- : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *sellit ouzh* **Rinder-**.
Rindsleder n. (-s) : bugen g., buoc'hken g., lêr ejen g., lêr annoar g.
rindsledern ag. : [graet gant] bugen, [graet gant] lêr ejen, [graet gant] lêr annoar.
Rindsuppe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.
Rindvieh n. (-s) : **1.** [loen.] bioù lies., saout lies., saouteier lies., loened-korn lies., chatal-korn g., bevined lies. ; *sich Rindvieh anschaffen,* saouta, en em saouta ; **2.** [dre skeud.] makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g., darsod g., pennsod g., diskiant g., anduilhenn daonet b.
Ring g. (-s,-e) : **1.** gwalenn b., bizoù g., bizaoued g., bizour g., lagadenn b., ruilhenn b., organell b., ront g. ; *Ehering,* gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., bizoù-euredek g. [*liester* bizeier-euredek], euredenn b., [dre fent] chadenn b., kabestr g. ; *ein Ring mit Steinfassung,* ur walenn benet b., ur walenn lagadek b., ur bizoù g. [*liester* bizeier] ; *Edelsteineinfassung an einem Ring,* lagad ar bizoù g., lagadenn ar bizoù b. ; *sich einen Ring an (auf) den Finger stecken, einen Ring anstecken,* lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn ouzh e viz, lakaat ur walenn war e zorn, gwalenniñ e viz ; [dre skeud.] *die Ringe tauschen,* euredin, eskemmañ an euredennoù (ar gwalennoù eured), eskemmañ ar gwalinier ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe,* eskemm ar gwalinier g. ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau,* gant ar walenn-mañ da euredan ; *Ohrring,* bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b. ; **2.** distronk str., distronkenn b. [*liester* distronkennoù] ; *Ringe um die Augen haben,* bezañ dislivet e zaoulagad, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ distronk(et) e zaoulagad, bezañ labiennet e zaoulagad, bezañ koarennet e zaoulagad ; **3.** kavailhad g., kelc'h g., bandennad b., rouedad b. ; *der Agentenring flog auf,* dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien ; **4.** boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhhent g. ; **5.** kartell g., emglevad g. ; **6.** [tekn.] mell g., mailh g., lagad g., lagadenn b., envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., gwalenn b., fret g., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'h g., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kerl g., kilh g., rolled g., ruilhodenn b., ruilhosenn b., ailhedenn b., organell b. ; *eine Nabe mit einem Ring versehen,* fretañ ur bendell ; **7.** [stered., fizik] anell b., gwalenn b. ; **8.** [sport] **a)** [boks] ring g., leurenn-c'houren b., leurenn-voks b., tachenn-voksiñ b. ; **b)** [jiminas] *die Ringe,* ar ruilhennoù lies. ; **9.** [chatal] *Anbindering,* organell b., peisell b. ; **10.** [louza.] *Jahresring,* kelc'h g., kelc'hienn b., kelc'henn b., anell b., gwalenn b.
ringartig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, a-zoare gant ur walenn, a-seurt gant ur walenn.
Ringautobahn b. (-,-en) : gourhent tro-gêr g.
Ringbahn b. (-,-en) : [treuzdougen, trenioù] linenn-dro b., linenn c'hourizañ b., linenn tro-gêr b., linenn trobarzh b., trobarzhlinenn b.
Ringbuch n. (-s,-bücher) : renkell walennek b.

Ringbucheinlage b. (-,-n) : follenn renkell b., follenn doullet b.
Ringbuchhefter g. (-s,-) : renkell walennek b.
Ringbuchmekanik b. (-) : reizhiad walennek b., stramm gwalennek g.
Ringdistel b. (-,-n) : [louza.] askol str. [*Carduus*].
Ringel g. (-s,-) : **1.** rodell b., rodellig b., ruilhennig b., gwalennig b. ; **2.** [blev] rodell b., rodellad b. ; **3.** [moged] lagadenn voged b.
Ringelblume b. (-,-n) : [louza.] rozinil str., roz-sinkl str., rosku g.
ringelförmig ag. : troellennek, rodellek, tortigellet, kilwidennet.
Ringelgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli du g., garreli boutin g.
Ringelhaar n. (-s,-e) : blev rodellek str.
Ringellocke b. (-,-n) : rodell vlev b. ; *Ringellocken,* blev rodellet-hir str.
ringeln V.k.e. (hat geringelt) : rodellañ, gweañ, gwidilañ, korvigellañ.
V.em. : **sich ringeln** (hat sich (t-rt) geringelt) : rodellañ, en em guilhañ, en em rollañ, korvigellañ, mont en e rodelloù ; *die Schlange ringelt sich,* en em guilhañ a ra an naer, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *sein Haar ringelt sich,* rodellañ a ra e vlev, rodellaouañ a ra e vlev.
Ringelnatter b. (-,-n) : [loen.] naer-vro b., P. silienn-c'harzh b. [*liester* silioù-garzh].
Ringelpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-vrezel b., roched-brezel g., roched mailhoù houarn g./b., houarngen g., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).
Ringelreigen g. (-s,-) / **Ringelreihen** g. (-s,-) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Ringelreigen,* jav g. ; *einen Ringelreihen anführen,* pennañ un dañs.
Ringelreim g. (-s,-e) : [lenn.] rondo g.
Ringelschwanz g. (-s,-schwänze) : [loen.] lost tortigellet g., lost kilwidennet g.
Ringelspiel n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., roñseed-koad lies., manej g.
Ringeltanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Ringeltanz,* jav g. ; *einen Ringeltanz anführen,* pennañ un dañs.
Ringeltaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., kudon golierek b., glazig g.
Ringelwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] annelid str., preñv gwalennek g.
ringen V.k.e. (rang / hat gerungen) : **1.** gweañ, gwaskañ ; *die Wäsche ringen,* gwaskañ ha diwaskañ ar c'houez (al liñselioù), gweañ ar c'houez ; *die Hände ringen,* gweañ e zaouarn ; **2.** [dre astenn.] *jemandem etwas aus der Hand ringen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b.
V.gw. (rang / hat gerungen) : gouren, gourenata, stourm, en em gannañ, tabutal ; *mit jemandem ringen,* bezañ krog-ha-krog gant u.b., gouren ouzh u.b., ober ur frapad gouren gant u.b. ; *mit jemandem um etwas ringen,* tabutal (en em gannañ) gant u.b. abalamour d'udb, bezañ arguz etre an-unan hag unan all abalamour d'udb, bezañ diskrap etre an-unan hag unan all abalamour d'udb; *er ringt mit dem Tode,* emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, emañ o antren en e ankoù, e par ar marv emañ, pell emañ ganti, en e ziwezhañ kleñved emañ, en e gleñved diwezhañ emañ, emañ en e bore diwezhañ, dindan dalc'h ar marv emañ, emañ o kinnig mervel, e poent ar marv emañ, war e dremenvan emañ, emañ en e amzer diwezhañ, emañ war e amzer diwezhañ, emañ oc'h ober e dalaroù, emañ war e dalaroù, emañ gant e dalaroù, emañ war e veskelloù, emañ gant e veskelloù, emañ o tennañ e viskilli, emañ o vont da baseal, emañ en e basion, aet eo en e basionoù, emañ o vont da bakañ, emañ war e dermen, war an diwezhañ emañ, o serriñ e levr emañ, en e ankoù (en ankoù) emañ, emañ gant ar marv, emañ ar marv tost d'e seulioù, rentet eo tost-ha-tost d'ar marv, an ankoù en deus, emañ war e varv, oc'h ober e hakoù emañ, oc'h ober e hakoù diwezhañ emañ, emañ o roeñvat war gornôg, emañ o roeñviñ d'ar maez, emañ o vont d'ar c'hloar, ne zaleo ket da vervel ; *nach Atem ringen,* dihostal, mougañ, tagañ, dielc'hat, diroufal, berranalañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr war an-unan, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, stambouc'hañ, simuc'hiñ, bezañ izel e alan.
V.gw. : **sich ringen** (rang sich / hat sich (t-rt) gerungen) : gwidelañ, en em weañ, gweañ, en em weañ hag en em ziweañ, tortañ, tortigellañ, kilwidennañ.
Ringen n. (-s) : **1.** gweañ g., gweadur g. ; **2.** [sport] gouren g., gourenerezh g. ; *Kampfrunde beim Ringen,* krogad gouren g., peg gouren g., sach gouren g. ; *Wettkampf im Ringen,* gourenoù lies., gourenadeg b. ; *bretonisches Ringen,* gouren breizhek g. ; *Freistilringen,* gouren libr g. ; *griechisch-römisches Ringen,* gouren gresian-ha-roman g.
Ringer g. (-s,-) : [sport] gourener g.
Ringerbund g. (-s,-bünde) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.
Ringergriff g. (-s,-e) : [sport] kraf gouren g., peg-gouren g., krog-gouren g.
Ringerin b. (-,-nen) : [sport] gourenerez b.
Ringerverband g. (-s,-verbände) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.
Ringfahndung b. (-,-en) : furchadeg en un dachennad bevennet-pizh b.
Ringfinger g. (-s,-) : biz-ar-bizoù g., biz-bizoù g., biz-gwalenn g., biz-ar-galon g., pevare biz g.
ringförmig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalennoù, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier, war-gelc'h, kelc'hiek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, graet war-gelc'h ; *ringförmige Wellen,* lagadennoù war an dour lies.
Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h.
Ringhaken g. (-s,-) : [tekn.] piton g., tach-lagadenn g., biñs-lagadenn b.
ringhörig ag. : [Bro-Suis] heglev, dassonus.

Ringkampf g. (-s,-kämpfe) : gouren g., gourenerezh g., gourenadenn b., gourenadeg b., gourenoù lies.
Ringkämpfer g. (-s,-) : gourener g. ; *einen Ringkämpfer schultern, einen Ringkämpfer pinnen,* lakaat e ziv skoaz d'ur gourener en douar.
Ringkragen g. (-s,-) : [istor] gouzougenn jakoun b., gouzougenn hobregon b., gouzougenn vailhoù houarn b., gouzougenn vailhek b., [dre fent] gwakol b./g.
Ringkunst b. (-) : gouren g., gourenerezh g.
Ringlotte b. (-,-n) : [Bro-Aostria] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.
Ringmauer b. (-,-n) : moger-dro b.
Ringmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn gelc'hstrishaer b.
Ringmutter b. (-,-n) : [tekn.] bouster gwalennek g., kraouenn walennek b., bouster lagadennek g., kraouenn lagadennek b.
Ringnetz n. (-es,-e) : [tekn.] rouedad a-zol b.
Ringplatz g. (-es,-plätze) : stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., ring g., leurenn-emgann b.
Ringrichter g. (-s,-) : tredeog gouren g., tredeog boks g.
Ringrichterin b. (-,-nen) : tredeogez c'houren b., tredeogez voks b.
rings araog. : *rings um (t-rt),* en-dro da, tro-dro da.
Ringschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez lagadennek g., alc'hwez lagadenn g.
Ringschnabelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon gwalenn-veg g.
Ringschraube b. (-,-n) : [tekn.] piton g., biñs-lagadenn b.
ringsherum Adv. : *sellit ouzh* **ringsum**.
Ringstraße b. (-,-n) : boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhhent g.
ringsum Adv. **/ ringsumher** Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro ; *ringsumher verstreut,* a-strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell ; *Feinde ringsum !* n'eus ken (ne oa ken) nemet enebourien tro-war-dro ! enebourien a zo en dro dimp !
Ringsystem n. (-s,-e) : [stered.] gwalennoù planedel lies.
Ringtausch g. (-es,-e) : **1.** [euredi ñ] eskemm ar gwalinier g. ; **2.** eskemm etre meur a hini g.
Ringwade b. (-,-n) : [merdead.] roued tro b., seulenn b., sen b.
Ringwall g. (-s,-wälle) : ramparzh-tro g.
Rinne b. (-,-n) : **1.** rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., goueradenn b. ; **2.** san b., sanell b., kan-dour g., kan g., kanouc'hell b., noed g., dizourer g., risienn b., garan b., gouer b., gwazh b., riolenn b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g. ; *Abflussrinnen ziehen,* disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour ; *querlaufende Rinne,* treuzkiz g. ; *eine Rinne ziehen,* treuzkizañ ; *querlaufende Rinnen ziehen,* treuzkiziat, treuzkiziñ ; **3.** [tekn.] garan b., kleuzenn b.
rinnen V.gw. (rann / ist geronnen) : **1.** berañ, deverañ, redek, ruilhal, diruilhal, goueriañ, linkañ, riolennat, ruzelenniñ ; *die Tränen rinnen,* kouezhañ (ruilhal) a ra an daeroù, redek a ra an daeroù a-riolenn ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit rinnt*, tremen a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou, treiñ a ra rod an amzer ; *das Geld rinnt dir durch die Finger,* te a zo frank war an dispign, drouziviet e vez buan an arc'hant ganit, dispign a rez hep muzul, ur fouet-e-voutikl (ur frip-e-drantell, ur frip-e-zrouin, ur c'hac'h-moudenn, ul liper-e-drantell) a zo ac'hanout, n'ec'h eus damant ebet da'z kwenneien, n'emaout ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, emañ da yalc'h gant ar foerell, emañ ar foerell gant da yalc'h ; *er ließ sich gern seine Gold- und Silberstücke durch die Finger rinnen,* e blijadur a oa ruilhal gant e zaouarn e bezhioù aour hag arc'hant ; **3.** bezañ toull, deverañ, koll.
Rinnen n. (-s) : diruilhal d., ruilhadenn b., beradur g., dever g., dizour g.
Rinnsal n. (-s,-e) : **1.** gwazhennig b., gouer b., gouerenn b., goueriad b., gwazh b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer g., richeriad g., ruzelenn b., goaratenn b., riolenn b., riolennad b. ; *Rinnsal Jauche,* gouer hañvouez b., gwazh hañvouez b. ; **2.** strilh g., strilhenn b. ; *Rinnsal von Blut,* strilh gwad g., strilhenn wad b., rizenn wad b.
Rinnstein g. (-s,-e) : **1.** san ar ru b., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-dour g., dizourer g., resienn b., gouer b., gwazh b. ; **2.** dar b.
Rippchen n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn b. ; *Schweinerippchen*, kostezenn kig-moc'h b.
Rippe b. (-,-n) : **1.** [korf.] kostenn b. [*liester* kostoù] ; *falsche Rippe,* kostenn distag eus ar glerenn b., falskostenn b., berrkostenn b. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare,* daouzek re gostoù en deus an den.
2. [kegin.] kostezenn b.
3. [dre skeud.] *sich etwas aus den Rippen schneiden,* pakañ ar bleiz gant un taol boned, pegañ al loar, dont da laerezh al loar, tapout al loar gant e zent, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, kerc'hat dour gant ur bouteg, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi ; *sich nicht etwas aus den Rippen schneiden können,* na vezañ sorser, na gaout breoù ; *er hat nichts auf den Rippen,* aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-

keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor).
4. [tisav.] **a)** sourin b. ; **b)** nervenn b., nervenn volz b.
5. [louza.] ritenn b.
6. [merdead.] mempr g., azen g., koad-kamm g., tamm koad-kamm g., gourivin g.
7. [dilhad.] kostezenn b.
8. [tekn.] lavnenn b., bann g.
rippen V.k.e. (hat gerippt) : roudennañ, andennañ, rizennañ, garanañ.
Rippenbraten g. (-s,-) : [kegin.] etrekostenn b. [*liester* etrekostoù], etrekostezenn b.
Rippenbogen (-s,-bögen) : [korf.] gwareg ar gostenn b.
Rippenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] kostenn dorr b., torr ur gostenn g., torradur ur gostenn g.
Rippenfell n. (-s,-e) : [korf.] krezenn a-speur b., pleurenn b., pleur g., krezenn b., lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.
Rippenfell- : pleurel, … ar bleurenn, … ar pleur, lienenn ar skevent, … ar grezenn.
Rippenfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] krezennfo g., pleurit g., P. puruzi b., fleureuji b.
rippenförmig ag. : [tisav.] war nervennoù.
Rippenfurche b. (-,-n) : [korf.] nant ar gostenn g.
Rippengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war nervennoù b.
Rippenkühler g. (-s,-) : [tekn.] distaner dre lavnennoù g., distaner bannoù g.
Rippenpaar n. (-s,-e) : ur re gostoù g. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare,* daouzek re gostoù en deus an den.
Rippenqualle b. (-,-n) : [loen.] ktenofor str., ktenoforenn b., ktener str., ktenerenn b., kerez str., kerezenn b., kerez-mor str., kerezenn-vor b.
Rippensamt g. (-s) : [gwiad.] voulouz kostezennek g.
Rippenstoß g. (-es,-stöße) : peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., taol ilin g., ougnad g. ; *jemandem einen Rippenstoß versetzen,* peusiñ u.b.
Rippenstück n. (-s,-e) : [kegin.] etrekostezenn b., etrekostenn b. [*liester* etrekostoù].
Rippenwerk n. (-s,-e) : [merdead.] memproù lies., ezen lies., koad-kamm g., koadoù-kamm lies., gourivinoù lies. ; *das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen,* lakaat ur vag war he c'hoad-kamm.
rippig ag. : **1.** [dilhad.] kostezennek ; **2.** [tisav.] war nervennoù.
Rippli n. (-s,-) : [Bro-Suis] kostezenn b.
Rips g. (-es,-e) : [gwiad.] reps g.
Risalit g. (-s,-e) : [tisav.] balir a-led g., baleg a-led g.
Risiko n. (-s, Risiken) : riskl g., riskladenn b., taraz g. ; *auf eigenes Risiko,* en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), en e riskl e-unan ; *ein Risiko eingehen,* brokañ udb, kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, sammañ ur riskl, en em forsiñ ; *kein Risiko eingehen*, ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskl ebet war an-unan, chom hep avanturiñ, mont d'ar sur (Gregor) ; *gegen alle Risiken gefeit sein,* bezañ diwallet a nep gwall fortun, bezañ en tu all da bep droug ; *das ist Berufsrisiko,* reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo ; *alle Risiken auf sich nehmen,* ensammañ ar riskl ; *ein Risiko abschirmen, ein Risiko absichern,* gwareziñ diouzh ur riskl ; *ein Risiko decken, ein Risiko abdecken,* kretaat ur riskl.
Risikobereitschaft b. (-) : herded b., herder g., hardizhegezh b.
Risikofaktor g. (-s,-en) : [mezeg.] parenn riskl b.
risikofreudig ag. : her, hardizh.
Risikogruppe b. (-,-n) : [mezeg.] rummad tud dindan riskl-uhel g.
Risikoindikatoren lies. : titourennoù war ar riskl lies., menegelloù a-fet riskl lies.
risikolos ag. : diriskl, diarvar.
Risikoprämie b. (-,-n) : **1.** [kretadur] skodenn riskl b. ; **2.** [gopr] arc'hopr riskl g.
riskant ag. : risklus, arvarus, ankivil, chañsus, argollus, skeudik, variant, amjestr.
riskieren V.k.e. (hat riskiert) : **1.** risklañ, avanturiñ, brokañ, arvrokañ, arvariñ ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen,* gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *er riskiert viel,* kemer a ra ur riskl bras, emañ o sachañ bec'h war e gein, sachañ a ra ar c'harr war e gein, kas a ra ar c'harr war e gein, tennañ a ra ur riskl bras warnañ, sammañ a ra ur riskl bras ; **2.** [dre skeud.] *ein Auge riskieren,* teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; **3.** P. *eine Lippe riskieren,* **a)** sevel un arbennadenn ; **b)** komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh.
Risorgimento n. (- *pe* -s) : [istor] Risorgimento g., adsav Italia g.
Rispe b. (-,-n) : [louza.] tañvouezennad b.
Rispengras n. (-es,-gräser) : [louza.] pastur str. ; *einjähriges Rispengras,* geot-troc'h str.
Rispenhirse b. (-) : [louza.] mell str. ; *reich an Rispenhirse,* mellek.
Rispenhirsefeld n. (-s,-er) : melleg b.
Rispenhirsestroh n. (-s) : [louza.] meliaoz g., meliar g.
Riss g. (-es,-e) : **1.** rog g., rogadenn b., didammadenn b., gwask g./b., faout g., faoutadur g., frailh g., frailhder g., frailhadur g., faoutenn b., brizhfaout g., frizenn b., freg g., fregadenn b., fregadur g., freuz g., flaouiadenn b., flaviadenn b., jel g., jelenn b., boulc'h g., rann b., rannenn g., skarnil g., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., tarzh g., tarzheris g., tarzhad g., silabrenn b., silienn b., diframm g., drailh g., drailhadenn b., drailhadur g., grem g., nodadur g., sanell b., sanenn b. ; *hier ist ein Riss,* amañ ez eus jel ; *einen Riss bekommen,* regiñ, fregañ,

faoutañ, dont da faoutañ, frailhañ, frizenniñ, dont ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn, ur gwask, ur rog) da zigeriñ en dra-mañ-tra, skarnilañ, skarrañ, dont da skarrañ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, tarzhañ, silabrenniñ, silienniñ, skalfañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra ; *Mauerriss,* frizenn b., frailh g., skarr g., aeradenn b., rann b. ; *die Mauer hat einen Riss,* ur rann a zo er voger, rannet eo ar voger ; *die Mauer hat Risse,* skarroù (gwaskoù) a zo er voger ; *ohne einen einzigen Riss in der Kleidung,* hep an disterañ freuz en e zilhad, hep an disterañ rog en e zilhad, hep an disterañ prenestr en e zilhad ; *Riss im Herzen,* freg er galon g. ; **2.** damdresadenn b., damdres g., brasdresadenn b., trolinenn b., linennadur g., tresadur g., patrom g. ; **3.** [loen.] preizh g.

rissig ag. : leun a skalfoù, skarnilek, skarnilet, skarret, frailhet, brechet, groilh, trezaret ; *er hat rissige Hände,* paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarroù dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek) eo e zaouarn ; *die Mauer ist rissig,* skarroù a zo er voger, jel a zo er vur, skarret eo ar voger, frailhet eo ar vur ; *rissig werden,* regiñ, fregañ, frailhañ, faoutañ, digeriñ ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn) en dra-mañ-tra, spinac'hañ, skarnilañ, skarrañ, skarillañ, silabrenniñ, silienniñ, aeradenniñ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, tarzhañ, skalfañ, strinkañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra ; *rissig machen,* skarnilañ, silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, spinac'hañ ; *rissig machend,* skarnilus.

Risso-Delfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.

Risswunde b. (-,-n) : [mezeg.] gouli da-heul ur rogadenn g.

Rist g. (-es,-e) : **1.** [korf.] chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., gouzoug-an-troad g., kil-troad g. ; *ein Fuß mit hohem Rist,* un troad chouket mat g. ; **2.** [korf.] arzorn g. [*liester* arzornioù, daouarzorn, arzaouarn], P. pognez g.; **3.** [loen.] draen-marc'h g.

Ristorno g./n. (-s,-s) */* **Ristornierung** b. (-,-en) : [kenwerzh] enskrivadur ildougen g.

Ristschutz g. (-es,-e) : choukenn b.

Riten *liester evit* **Ritus**.

Ritornell n. (-s,-e) : [sonerezh] ribourtadenn b., aouidell b.

ritsch estl. */* **ritschratsch** estl. : krik-krek !

Ritt g. (-s,-e) : marc'hekadenn b., redadenn b., galoupadenn b. ; *in einem Ritt,* hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep diskrog, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn, en ur c'haloupadenn.

Rittberger g. (-s,-) : [sport, ruzikat arzel] lamm Rittberger g., loup g.

Ritter g. (-s,-) : **1.** marc'heg g., marc'hegour g. ; *zum Ritter schlagen,* marc'hegañ, degemer en urzh a varc'hegiezh, lakaat da varc'heg, reiñ ar varc'hegelezh (da) ; *die Ritter der Tafelrunde,* marc'heien an Daol-Grenn b. ; *Ritter ohne Furcht und Tadel,* marc'heg dispont ha direbech g. ; *Raubritter,* marc'heg brigant g., marc'heg preizher g. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns,* evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters,* gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; [dre skeud.] *ein edler Ritter,* ur reizher touet g.

2. [kegin.] *armer Ritter,* bara dre laezh g., bara dostel g.

Ritterburg b. (-,-en) : kastell-kreñv g., maner g., kastell g., noblañs b.

Ritterdienst g. (-es,-e) : gwazerezh kourtes g., galantiz b.

Rittergut n. (-s,-güter) : domani gladdalc'hel g., domani feodel g., noblañs b.

Rittergutsbesitzer g. (-s,-) : perc'henn un domani gladdalc'hel g., perc'henn un domani feodel g., P. tamm noblañs a-ziwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g.

ritterhaft ag. : marc'hegel, ... marc'heg, evel ma tere ouzh ur marc'heg, evel ma tere ouzh doare ur marc'heg.

Ritterkreuz n. (-s,-e) : kroaz-varc'heg b.

ritterlich ag. : **1.** hael, uhelsperedek, meur, kourtes, prop ; **2.** ... marc'heg, ... ar varc'hegouriezh, marc'hegel.

Ritterlichkeit b. (-) : **1.** haelder g., haelded b., kourtezi b., galantiz b. ; **2.** doare ur marc'heg g., doare marc'hegel g.

Ritterorden g. (-s,-) : urzh a varc'hegiezh g., urzh vrezel g. ; *Deutscher Ritterorden,* urzh ar varc'heien alaman g., urzh alaman a varc'hegiezh g., urzh ar varc'heien deut (Gregor) g.

Ritterroman g. (-s,-e) : romant marc'hegiezh g.

Rittersaal g. (-s,-säle) : sal al lidoù b., sal ar varc'heien b.

Ritterschaft b. (-) : **1.** marc'hegiezh b., marc'heien lies. ; **2.** marc'hegelezh b. ; **3.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterschlag g. (-s,-schläge) : marc'hegadur g., degemeridigezh en urzh a varc'hegiezh b.

Rittersitten lies. : kourtezi b., galantiz b.

Rittersmann g. (-s,-leute) : marc'heg g., denjentil g., noblañs g.

Ritterspiel n. (-s,-e) : tournamant g.

Rittersporn g. (-s,-sporen) : [louza.] fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

Ritterstand g. (-s) : **1.** [Krennamzer] marc'hegiezh b., marc'heien lies. ; **2.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterstern g. (-s,-e) : [louza.] hippeastrom g.

Rittertum n. (-s) : **1.** marc'hegiezh b., marc'hegouriezh b. ; **2.** marc'hegelezh b.

Ritterwürde b. (-) : marc'hegelezh b.

rittlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-c'haoliata, a-fourch, a-ramp, d'ar fourch ; *er saß rittlings auf der Stute,* a-c'haoliad e oa war ar gazeg, a-ramp e oa war ar gazeg ; *rittlings besteigen,* gaoliañ war, rampañ war, mont a-c'haoliad war, mont a-fourch war.

Rittmeister g. (-s,-) : [lu] kabiten a varc'hegerezh g., kabiten a gavaliri g.

Ritual n. (-s,-e/-ien) : liderezh g., lidadur g., lid g., azeulouriezh b., deved b.

Ritualopfer n. (-s,-) : aberzhad g., lidlazhad g.

Ritualmord g. (-s,-e) : lidlazhadenn b.

rituell ag. : lidel, lidek, sakr, … lid.

Ritus g. (-, Riten) : liderezh g., lid g., deved b. ; *die heilige Messe nach griechischem Ritus,* an oferenn c'hresian b. ; *der römische Ritus,* al liderezh roman g.

Ritz g. (-es,-e) : **1.** krabisadenn b., krafignadenn b., spinadur g., krafadenn b., kraf g., ribiñsadenn b., diruskadur g., graspadur g., roudenn b., skrabadenn b., kignadenn b. ; *Ritze bekommen,* roudennañ ; **2.** frailh g.,

faout g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarzh g., tarzhad g., tarzheris g.
Ritze b. (-,-n) : **1.** frailh g., frailhadur g., frailhder g., faout g., brizhfaout g., faoutadur g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarzh g., tarzhad g., tarzheris g. ; **2.** tarzh g., gwask g./b., garan b., grem g., kreiz-etre g. ; *durch eine Ritze gucken,* sellet dre darzh an nor, sellet dre wask an nor, sellet dre greiz-etre an nor ; **3.** [mezeg.] krabisadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., krafignadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Ritzel n. (-s,-) : [tekn.] rod dantek bihan b., kraouenn vihan b., kraoñenn luskañ b.
ritzen V.k.e. (hat geritzt) : roudennañ, krabisañ, krafignat, krifinat, skrabañ, spinañ, diruskañ, graspiñ, engravañ, rizennañ ; *meine Brillengläser sind geritzt,* roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù.
Ritzen n. (-s) : grasperezh g.
Ritzer g. (-s,-) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Rivale g. (-n,-n) : kevezer g.
rivalisieren V.gw. (hat rivalisiert) : paraviañ, kevezañ, kevezata, keñveriañ, kilbenniñ ; *mit jemandem rivalisieren,* paraviañ ouzh u.b., c'hoari ouzh (gant) u.b., en em frotañ ouzh u.b., en em ingaliñ d'u.b. (Gregor), keñveriañ ouzh u.b., kevezañ gant (ouzh) u.b., kevezata ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., en em lakaat keñver-ha-keñver gant u.b. (kemm-ouzh-kemm ouzh u.b., e kemm gant u.b., e kemm ouzh u.b.), kilbenniñ gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, bezañ daou war an hevelep askorn, bezañ daou gi war an hevelep askorn.
Rivalität b. (-,-en) : kevezerezh g., kenoaz b.
Riviera b. (-) : *die Riviera,* ar Riviera b. ; *die französische Riviera,* an Aod Glas g.
Rizinus g. (-,-/-se) : [louza.] risin g.
Rizinusöl n. (-s) : eoul risin g.
RNS b. (-) : [*berradur evit* **Ribonukleinsäure**] trenkenn ribonukleek b., T. R. N. b.
Roastbeef n. (-s,-s) : [kegin.] rost bevin g.
Robbe b. (-,-n) : [loen.] reunig g. ; *Robben brüllen,* ar reuniged a vlej ; *Jagd auf Robben machen, Robben jagen,* reunigeta, hemolc'hiñ reuniged.
robben V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist gerobbt] : en em stlejañ, ruzañ.
Robbenfang g. : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenfänger g. (-s,-) : reunigetaer g.
Robbenjagd b. (-,-en) : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenjäger g. (-s,-) : reunigetaer g.
Robbenkolonie b. (-,-n) : tolpad reuniged g., kludad reuniged b. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert,* un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ.
Robbenöl n. (-s,-e) : eoul reuniged g.
Robbensterben n. (-s) : ar reuniged o vont da get lies., ar reuniged o vervel lies., tremenvan ar reuniged b.
Robe b. (-,-n) : **1.** sae b., robenn b., brozh b. ; **2.** sae du b., dilhad karg g., lifre g. ; *lange, wallende Robe,* simarenn b.
Robert g. : Roparzh g.
Robinie b. (-,-n) : [louza.] robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b.
Robinienholz n. (-es) : robin g.
Robinsonade b. (-,-n) : **1.** [Karl Marx] robinsonaj g. ; **2.** levr troioù-kaer g.
Robinson Crusoe g. : Robinson Kruzo g.
Robot b. : [istor] aner g.
Robotbild n. (-s,-er) : [Bro-Suis] poltred-robot g.
Roboter g. (-s,-) : robot g., emgefread g.
Robotertechnik b. (-) **/ Roboterwesen** n. (-s) **/ Robotik** b. (-) : roboteg b. ; *eingebettete Robotik,* robotegezh e bourzh b.
robust ag. : **1.** kreñv, tenn, start, nerzhus, nerzhek, bagol, serzh, rust, kalet ; *eine robuste Frau,* ur vaouez kreñv b., ur palvad mat a vaouez b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., ur gigenn vat a wreg b., un digoradur a vaouez b., ur vaouez temzet mat b., un temz vat a vaouez b. ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund, er hat eine robustere Konstitution als sein Freund,* startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon ; **2.** [ardivink] hezalc'h, dalc'hus, sasun, hag a ra e amzer ; **3.** [lu] milourel, en ur ober implij eus an armoù ; *robuster Einsatz,* emelladenn vilourel b.
Robustheit b. (-) : nerzhder g., kreñvded b., kreñvder g., dalc'husted b., dalc'huster g., kendalc'husted b., kadarnded b., kadarnder g., starter g., started b.
Roch g. (-s,-) : **1.** [mojenn.] roc'h g. [*liester* roc'hed] ; **2.** [echedoù] tour g.
Rochade b. (-,-n) : [echedoù] rok g. ; *kurze Rochade,* rok bihan g. ; *lange Rochade,* rok bras g.
Roche g. (-ns, -n) : [loen.] rae g., travank g. ; *sellit ivez ouzh ar ger* **Rochen**.
Rochelle n. : *La Rochelle,* ar Roc'hell b.
röcheln V.gw. (hat geröchelt) : ronkellañ, ronkonellañ, roc'hkennat, ronkal, roc'hellañ, roc'hal, toc'hellañ, bezañ roc'h e toull e c'houzoug, bezañ ar ronkell war an-unan, bezañ ar ronkell gant an-unan ; *er röchelt nur noch,* emañ ar ronkell gantañ, emañ ar ronkell warnañ, ar ronkell ziwezhañ a zo krog ennañ, emañ ar roc'h gantañ, emañ hik ar marv gantañ, stank an anal n'emañ ket pell, emañ en e sach diwezhañ, aet eo betek ar mouch, emañ er mouch, emañ oc'h ober e hakoù diwezhañ.
Röcheln n. (-s) : ronkell b., ronkonell b., roc'h g., roc'helloù lies., roc'hadennoù lies., roc'hkenn b., hak g., hik g.
Rochen g. (-s,-) : [loen.] rae b., travank g. ; *der Rochen ist glitschig,* ar rae a zo lec'hidennet ; *Rochen fangen,* raeta ; *hornige Eikapsel des Rochens,* botez-rae b., vi rae g., poch rae g., [dre fent] greun beleien str. ; *elektrischer Rochen,* krenerez b., rae-grenerez b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerez b.
Rochennetz n. (-es,-e) : roued raeta b., roued raeed b.
rochieren V.gw. (hat rochiert) : [echedoù] rokiñ.
Rochus g. : Roc'h g.
Rock[1] g. (-s, Röcke) : **1.** brozh b. [*liester* brozhioù, brezhier], lostenn b., sae b., goueledenn b., hust g., robenn b. ; *obere Vorderseite eines Rockes,* barlenn ur vrozh b. ; *einen Rock mit einer oberen Vorderseite versehen,* barlennañ ur vrozh ; *einen Saum unten an*

einem Rock nähen, ober ur pleg e traoñ ur sae, gouremiñ traoñ ur sae ; *ihr Rock hängt schief,* posles eo he brozh, lespos eo he brozh ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor,* solier ha galatrez a zo ganti ; *er läuft hinter jedem Rock her,* hennezh a zo anezhañ gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, hennezh a zo ur merc'hetaer eus ar penn, hennezh a zo ur marc'h-limon eus ar re washañ, ur gastaouer touet eo, hennezh a zo ur gastaouer diouzh ar penn, P. ur c'hi gaol a zo anezhañ ; **2.** mantell b., lifre g., huk g., krezenn b., krez g., robenn b., roched g./b. ; [lu]] lifre g., sae-soudard b., gwiskamant soudard g. ; *den bunten Rock anziehen,* mont da soudard ; **3.** [Bro-Suis] chupenn b., porpant g., jakedenn b., rokedenn b. ; **4.** [kr-l] *das Hemd ist einem näher als der Rock,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Rock² g. (- *pe* -s) : [sonerezh] rok g.

Rock and Roll g. (- *pe* -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rok g.

Röckchen n. (-s,-) : berrsae b.

Rocken g. (-s,-) : kegel b. ; *dem Rocken neues Material zuführen,* tleuñviñ ar gegel ; *an dem Rocken befestigte unversponnene Fasern,* yarenn b., keved b., kegeliad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.

rocken V.gw. (hat gerockt) : c'hoari sonerezh rok, seniñ rok.

Rocker g. (-s,-) : **1.** ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., hailhon g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lampon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., kantolor g., lank g. [*liester* lanked, lankidi] ; **2.** [sonerezh] roker g., kaner rok g.

Rockerin b. (-,-nen) : **1.** hailhonez b., lamponez b., lañfreadez b., ibil treut a blac'h b., lakepodez b. ; **2.** [sonerezh] rokerez b., kanerez rok b.

Rock'n'roll g. (- *pe* -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rok g.

Rockoper b. (-,-n) : [sonerezh] c'hoarigan rok g., opera-rok g.

Rocksänger g. (-s,-) : [sonerezh] roker g., kaner rok g.

Rockschoß g. (-es,-schöße) : **1.** pastell-sae b., pastell b., lostenn b., stolikenn b., lost ur chupenn g., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; *Mantel mit Rockschößen,* poentenn b., mantell lostek b., lost-pik g. ; *mit Rockschößen versehen sein,* bezañ pastellek, bezañ lostek ; **2.** [dre skeud.] *jemandem an den Rockschößen kleben (hängen),* bezañ dalc'hmat krog e chupenn u.b., bezañ bepred krogellet ouzh u.b., bezañ dalc'hmat a-grap ouzh u.b., chom dalc'hmat krog ouzh u.b., bezañ bepred krog e lostenn u.b., na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid u.b., bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ c'hoazh war barlenn e vamm, bezañ c'hoazh war ar varlenn, na vezañ evit dioueriñ e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

Rocky Mountains lies. : Menezioù Roc'hellek lies.

Rockzipfel g. (-s,-) : **1.** pastell-sae b., lostenn b., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; **2.** [dre skeud.] *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen,* bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

Rodebauer g. (-n,-n) : difraoster g.

Rodel g. (-s,-) / [Bro-Aostria] b. (-,-n) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

Rodeland g. (-s) : difraostadenn b., difraosteg b., difraostenn b., nevezenn b.

Rodelbahn b. (-,-en) : roudenn ruzikell b., roudenn luj b.

rodeln V.gw. (hat gerodelt / ist irgendwohin gerodelt) : ruzikellat, mont gant ul luj, lujañ.

Rodelschlitten g. (-s,-) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

roden V.k.e. (hat gerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, skidiñ, digeriñ douar, distrouezhañ ; *mit der Haue roden,* marrat, diskantañ un tirien, distonenniñ.

Rodeo g./n. (-s,-s) : [sport] rodeo g.

Rodepflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] ardivink soulañ g., diaoul g., freuzerez douar b.

Rodler g. (-s,-) : lujer g., ruzikeller g.

Rodlerin b. (-,-nen) : lujerez b., ruzikellerez b.

Rodung b. (-,-en) : difraostadenn b., difraostadeg b., difontañ g., difontadeg b., distrouezhadeg b.

Rodungsarbeiter g. (-s,-) : difraoster g.

Rodungsfront b. (-) : talbenn ar wastadourien g., talbenn difraostañ g.

Rogen g. (-s,-) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked lies., krouañs pesked b.

Rogener g. (-s,-) : [loen.] pesk leun a had g., pesk leun a stronk g., pesk greunek g., pesk viaouek g.

Roggen g. (-s,-) : [louza.] segal str. ; *reich an Roggen,* segalek ; *Roggen aus Brandrodungen,* segal-losk str., segal-marr str. ; *Grünfutterroggen,* segal-med str. ; *Mischbrot aus Weizen und Roggen,* bara segal-winizh g., bara daouhanter g. ; *dieser Roggen wurde dünn gesät, dieser Roggen wächst spärlich,* gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ.

Roggenbrot n. (-s,-e) : bara segal g., bara du g., P. brif du g. ; *was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ?* pe bara gwenn pe bara segal ho po ?

Roggenfeld n. (-s,-er) : segaleg b., tachennad segal b., park dindan segal g.

Roggenkleie b. (-) : brenn segal g., brenn bleud segal g.

Roggenkorn n. (-s,-körner) : [louza.] segalenn b. [*liester* segalennoù].

Roggenmischbrot n. (-s,-e) : bara segal-winizh g., bara daouhanter g.
Roggenpflanze b. (-,-n) : [louza.] segalenn b. [*liester* segalenned].
roh ag./Adv. : **1.** kriz, diboazh, diaoz, gros, natur, krai, glas ; *rohes Fleisch,* kig kriz g., kig kriz-bev g., kig glas g. ; *roher Zucker,* sukr natur, sukr diaoz g. ; *rohes Leder,* lêr kriz g. / lêr glas g. (Gregor) ; *roher Schinken,* kig morzhed-hoc'h kriz g., morzhed-hoc'h kriz b., morzhed-voc'h kriz b. ; *etwas roh essen,* debriñ udb ent kriz ; *roh schmecken die Austern,* an istr a zo mat kriz ; *die Sardinen roh bearbeiten,* labourat ar sardin e glaz ; *im Rohen bearbeiten, roh bearbeiten,* divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ ; [tisav.] *Mauer in rohem Quaderstein,* mur vein-ben a-c'hiz-kozh b., mur vein-benerezh a-c'hiz-kozh b., mur vein-tailh a-c'hiz-kozh b. ; **2.** rust, diseven, rok, gars, gouez, grizias, gwidal, kleuk, lourt, divalav, diwisk, difeson, hudur, druz, lous, dibrenn, vil, re libr en e gomzoù, libr ha lous en e gomzoù, boull e grouer.
Roharbeit b. (-,-en) : divraz g., divrazadur g.
Rohbau g. (-s,-bauten) : mañsonerezh g., braslabourioù lies.
Rohbenzin n. (-s) : strilheoul anpuraet g.
Rohbenzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g.
Rohbetrag g. (-s,-beträge) : hollad gros g., hollad kriz g., sammad gros g., sammad kriz g., sav kriz g.
Roheinnahme b. (-,-n) : enkef gros g., enkef kriz g., enkefiad kriz g., gounid kriz g., kaoud kriz g., korvo kriz g., buzad kriz g., dedaolad kriz g., savad kriz g.
Roheisen n. (-s,-) : houarn diaoz g., houarn krai g., houarn-teuz g., potin g.
Rohenergie b. (-,-n) : energiezh kentañ-renk b., gremm kentañ-renk g.
Rohentwurf g. (-s,-entwürfe) : divrazadur g., brouilhed g.
Rohertrag g. (-s,-erträge) : gounid gros g., gounid kriz g., trevad gros g., trevad kriz g., ampled gros g., ampled kriz g.
Roherz n. (-es,-e) : kailh diaoz g., kailh krai g.
Rohfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.
Rohfassung b. (-,-en) : brouilhed g.
Rohgarn n. (-s,-e) : [gwiad.] neud kriz str.
Rohgewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.
Rohhäute lies. : krec'hin glas lies., lêr kriz g. / lêr glas g. (Gregor).
Rohheit b. (-) : **1.** krizded b., krizder g., diguñvnez b., gouezoni b. ; **2.** [dre skeud.] ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvded b., garvder g., gardisted b., gardister g., griziested b., griziester g.
Rohkaffee g. (-s) : kafe ankrazet g.
Rohkost b. (-) : [kegin.] krizaj g., boued kriz g., meuzioù kriz lies.
Rohköstler g. (-s,-) : krizdebrer g.
Rohling g. (-s,-) : **1.** [tekn.] pezh diaoz g. ; **2.** [dre skeud.] mastin g., aneval g., gwidal g., urupailh g., loen gouez g., bongorz g.
Rohmaterial n. (-s,-ien) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.
Rohmilch b. (-) : laezh-livrizh g.
Rohöl n. (-s) : tireoul krai g., eoul-maen diaoz g., eoul-maen krai g., eoul-maen natur g. ; *leichtes Rohöl,* eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) skañv g. ; *mittelschweres Rohöl,* eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) etre g. ; *schweres Rohöl,* eoul-maen diaoz (eoul-maen natur) pounner g.
Rohöleinheit b. (-,-en) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.
Rohprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.
Rohr n. (-s,-e) : **1.** [louza., plant] korz str., korzenn b., raoskl str., raosklenn b., broen str. ; *spanisches Rohr,* pennduenn b. ; [dre skeud.] *er schwankt wie ein Rohr im Wind,* emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann.
2. [louza., tachenn] korzeg b., raoskleg b., broeneg b.
3. [dafar teiñ] raoskl g., korz g.
4. [tekn.] tuellenn b., korzenn b., plomenn b., ruilhenn b., kanol b., pibenn b., garenn b. ; *Rohre legen,* korzennañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; *zwei Rohre zusammenschweißen,* pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn ; *Wasserrohr,* tuellenn (korzenn) dour b., tuellenn (korzenn) zour b. ; *Inhalt eines Rohres,* korzennad b., tuellennad b. ; *mit Rohren ausgestattet,* korzennaouek.
5. [armoù-tan] kanol g. ; *Kanonenrohr,* korzenn ganol b.
6. [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] forn b.
Rohrammer b. (-,-n) : [loen.] brean-korz g.
Rohransatz g. (-es,-ansätze) : penn-tuellenn, beg-tuellenn g., skarver-tuellenn g.
Rohranschluss g. (-es,-anschlüsse) : skarv g., junt g., joentr g.
rohrartig ag. : korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, a-zoare gant ur gorzenn, a-seurt gant ur gorzenn.
Rohrblatt n. (-s,-blätter) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Rohrblatt der Klarinette,* añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.
Rohrbruch g. (-s,-brüche) : silhadenn b., toull berous g.
Röhrchen n. (-s,-) : **1.** korzennig b. ; **2.** [kimiezh] pibell b. ; **3.** P. [alkool, polis] *ins Röhrchen blasen,* c'hwezhañ e-barzh ar c'hwezigell (ar soroc'hell, ar binioù).
Rohrdach n. (-s,-dächer) : toenn gorz b., toenn raoskl b., toenn vroen b.
Rohrdommel b. (-,-n) : [loen.] bongorz bras g.
Rohrdurchmesser g. (-s,-) : *äußeres Rohrdurchmesser,* gobari g. ; *lichtes Rohrdurchmesser,* kavnez b.
Röhre b. (-,-n) : **1.** korzenn b., tuellenn b., pibenn b., plomenn b., ruilhenn b., san b., kanol b., garenn b. ; [fizik] *kommunizierende Röhren,* listri kenereet lies., listri kehent lies., beselioù treugiet lies. ; *Braunsche Röhre,* korzenn gatodek b. ; *Inhalt einer Röhre,* korzennad b., tuellennad b. ; *mit Röhren ausgestattet,* korzennaouek ; *Röhren legen,* korzennañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; **2.** [tredan.] korzenn b. ; **3.** forn b. ; **4.** [dre

skeud.] P. *sie hat einen Braten in der Röhre,* tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davañjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, lakaet he deus un astenn d'he zavañjer, prenet he deus un davañjer ront, tavañjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, karget eo bet he faner goloet dezhi, ur grilh a zo ganti en he faner, ul legestr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti ; *in die Röhre gucken,* **a)** sellet ouzh an tele benniget ; **b)** *in die Röhre gucken, durch die Röhre gucken,* menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kouezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ riñset e dreid d'an-unan, chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ.

röhren V.gw. (hat geröhrt) : **1.** [loen., karv] blejal, beogal, musellat ; **2.** [dre heñvel.] yudal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, beogal, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; **3.** [dre heñvel.] tregerniñ, krozal, trouzal, fraoñval.

Röhren[1] n. (-s) : [loen., karv] blejal g., beogal g., musellat g.

Röhren[2] n. (-s) : [kezeg, saout, mezeg.] kornailhenn b.

Röhrenanlage b. (-,-n) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Röhrenblattlaus b. (-,-läuse) : [loen.] afideg g., c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenempfänger g. (-s,-) : [skingomzer] skingomzer korzennoù elektronek g.

röhrenerhitzt ag. : tommet dre duellennoù, korzennek, tuellennek ; *röhrenerhitzter Kessel,* kaoter hag a vez tommet dre duellennoù b., kaoter war duellennoù b., kaoter gorzennek b., kaoter duellennek b.

Röhrenfalte b. (-,-n) : [dilhad.] *in Röhrenfalten legen,* tulotiñ, turturuilhañ ; *in Röhrenfalten gelegt,* tulotet, turturuilhet.

röhrenförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Röhrenhose b. (-,-n) : bragoù tulotet g.

Röhrenkessel g. (-s,-) : kaoter hag a vez tommet dre duellennoù b., kaoter war duellennoù b., kaoter duellennek, b., kaoter gorzennek b.

Röhrenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.

Röhrenlauch g. (-s,-e) : [louza.] sivolez str.

Röhrenlaus b. (-,-läuse) : [loen.] afideg g., c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenleitung b. (-,-en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b.

Röhrennetz n. (-es,-e) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Röhrennudeln lies. : [kegin.] makaroni str./g.

Röhrenpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog g.

Röhrenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] **1.** [foue] bonedog g., boned-touseg g. ; **2.** [spoue] spoue korzennek str..

rohrfarben ag. : louet-gell.

Rohrflöte b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b. ; *Rohrflöte spielen,* chalamiañ.

Rohrflötenspieler g. (-s,-) : [sonerezh] chalamier g.

rohrförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Rohrgeflecht n. (-s,-e) : klouedenn vroen-Indez b.

Rohrglanzgras n. (-es,-gräser) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str., geotenn-ar-Werc'hez b.

Röhricht n. (-s,-e) : [louza.] korzeg b., raoskleg b., broeneg b. ; *schlickerige Röhrichte,* broenegoù lec'hidek lies.

röhrig ag. : **1.** korzennek ; **2.** [rannyezh., louza.] raosklek, broenek.

Rohrknie n. (-s,-) : [tekn.] krommedenn b.

Rohrkolben g. (-s,-) : [louza.] pennduenn b. ; *breitblättriger Rohrkolben,* korz-pennoù-du str.

Rohrkrepierer g. (-s,-) : **1.** [lu] obuz hag a darzh e korzenn ar c'hanol g. ; **2.** [dre skeud.] c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; **3.** [dre skeud.] tezenn sot b., farsadenn bikous b., kaozioù treflez lies., konchoù born lies., krakoù lies., bidenn nul b. ; **4.** [dre skeud.] paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g.

Rohrkrümmer g. (-s,-) : [tekn.] krommedenn b.

Rohrleitung b. (-,-en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b.

Röhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Rohrmöbel lies. : arrebeuri broen-Indez lies.

Rohrmündung b. (-,-en) : [lu] genoù ar c'hanol g.

Rohrnetz n. (-es,-e) : [tekn.] tuellennadur g., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Rohröffnung b. (-,-en) : digor tuellenn g., digor korzenn g.

Rohrpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b.

Rohrpost b. (-) : [istor] post dre ar vouzellenn g.

Rohrpostbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher kaset dre ar vouzellenn g.

Rohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzegan g.

Rohrschelle b. (-,-n) : [tekn.] envez stardañ g.

Rohrschilf n. (-s,-e) : [louza.] korz str., raoskl str.

Rohrschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez korzennheñvel g., alc'hwez korzennek g.

Rohrschnepfe b. (-,-n) : [loen.] gioc'h b., P. gavrig-an-hañv b.

Rohrspatz g. (en/-es,-en) : **1.** [loen.] brean-korz g. ; **2.** [dre skeud.] *wie ein Rohrspatz schimpfen,* touiñ Doue

pep ger, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, touiñ Doue evel ur Sarasin, touiñ evel un diaoul, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), kalkennañ, bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Rohrstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bazh vambouz b., bambouzenn b.

Rohrstuhl g. (-s,-stühle) : kador broen-Indez b.

Rohrweite b. (-,-n) : *äußere Rohrweite,* gobari g. ; *lichte Rohrweite,* kavnez b.

Rohrwischer g. (-,-s) : [tekn.] skouvilhon g., barr-skuber tuellennoù g., barrskuber tuellennoù g., balaennig duellennoù b., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) tuellennoù g.

Rohrzange b. (-,-n) : [tekn.] alc'hwez rodig g., alc'hwez saoz g.

Rohrzucker g. (-s) : sukr korz g.

Rohrzunge b. (-,-n) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b.

Rohsardine b. (-,-n) : sardin glas str.

Rohseide b. (-) : seiz diaoz g., seiz krai g., seiz kriz g.

Rohstein g. (-s,-e) : *Rohsteine,* mein digompez lies., mein garv lies., mein fraost lies.

Rohstoff g. (-s,-e) : danvez krai g., materi krai g., danvez diaoz g. ; *einen Rohstoff verarbeiten,* digrizañ un danvez krai, fardañ kenderc'hadoù diwar un danvez krai.

Rohstoffindustrie b. (-,-n) : ijinerezh eztennañ b.

Rohwolle b. (-) : gloan diaoz g., gloan kriz g. ; *Rohwolle verziehen,* dironnañ gloan.

Rohzucker g. (-s) : sukr du g., sukr rouz g.

Rohzustand g. (-s) : krizder g., krizded b. ; *im Rohzustand,* en e stad natur, diaoz, krai, kriz.

rojen V.gw. (hat gerojt / ist gerojt) : [merdead.] roeñvat.

Rokoko n. (-s *pe* -) **/ Rokokostil** g. (-s) : rokoko g.

Roland g. : Rolant g.

Rollbahn b. (-,-en) : [nij.] leurenn-ruilh b., roudenn-ruilh g.

Rollbahnbrücke b. (-,-n) : [nij.] pont leurenn-ruilh g., pont roudenn-ruilh g.

Rollbalken g. (-s,-) : **1.** [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; **2.** [stlenn.] barrenn dibunañ b., ruzerez b.

Rollbandmaß n. (-es,-e) : [tekn.] metr-lietenn g., metr-seizenn g.

Rollbrett n. (-s,-er) : **1.** [tekn.] karrig g., plankenn-ruilh g. ; **2.** [sport] skateboard g., plankenn-ruilh g.

Rollbrücke b. (-,-n) : [tekn.] **1.** gavr ruilh b. ; **2.** treuzell roll-diroll b. ; **3.** [nij.] pont leurenn-ruilh g., pont roudenn-ruilh g.

Röllchen n. (-s,-) : [kegin.] keunell str., logod str.

Rolldach n. (-s,-dächer) : [kirri-tan] toenn-red b.

Rolle b. (-,-n) : **1.** roll g., ruilhenn b., beni b., beniad b., kanell b., kanellad b., pellenn b., rolled g., rolledad g., dibuner g. ; *eine Rolle Papier,* ur rollad paper g., ur gwiad paper g., ur wiad paper b. ; *Tapetenrolle,* rollad paper-moger g., roll paper-moger g. ; *eine Rolle Kautabak,* ur roll butun g. ; *eine Taurolle,* ur roll fard g., ur rollad kordenn g. ; *eine Rolle Zwirn,* ur ganellad neud b. ; **2.** rodig b., rodell b. ; *Bett auf Rollen,* gwele war rodoùigoù g., gwele rodellek g., gwele war ruilh g. ; *Bürostuhl mit Rollen,* kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b. ; **3.** [tekn.] pole g., meliodenn b. ; *bewegliche Rolle, lose Rolle,* palank g., pole lem-laka g., meliodenn lem-laka b. ; *Rollen herstellen,* poleañ ; *mit einer Rolle hochheben,* poleat ; **4.** roll g., listenn b. ; **5.** [c'hoariva] roll g., lod-c'hoari g. ; *eine Rolle spielen,* c'hoari ur roll, ober ur roll (Gregor), dezerc'hañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben,* ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; **6.** [troioù-lavar] *das spielt keine Rolle,* ne vern, ne vern ket, ne ra forzh, n'eo ket strikt, n'eo ket grevus, ne denn ket da vraz, n'eo ket tener, ne laz ket, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, heñvel eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *die Farbe spielt keine Rolle,* pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *wo sie arbeiten, spielt für sie keine Rolle,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *ob klein oder groß, das spielt für mich keine Rolle,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *aus der Rolle fallen,* dirollañ un tamm, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), ober follentezioù ; *er hat seine Rolle ausgespielt,* aet eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar sachadenn ziwezhañ, emañ war an diwezhadoù ; **7.** perzh g., roll g. ; *soziale Rolle,* perzh kevredigezhel g., roll kevredigezhel g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle,* pouezus eo roll ar sevenadur e buhez ur vro ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle,* a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur ;*Vermischung der Rollen,* kemmesk ar rolloù g. ; **8.** [sport] ruilhadenn b., ruilh g. ; **9.** [kegin.] *Teigrolle,* ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g.

rollen V.k.e. (hat gerollt) ha V.gw. (ist gerollt / hat gerollt) : **1.** rollañ, roltañ, roltiñ, rodellañ, punañ, ober un tamm pun da, ruilhal, roulat, rudellat, bountañ ruilh-diruilh, poulzañ ruilh-diruilh ; *hin und her rollen,* ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, ruilh-diruilh ; *Tränen rollten über ihre Wangen,* redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu,* ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ ; *seine Augen hin und her rollen, die Augen (mit den Augen) rollen,* ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruihal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e doulloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; *ein Fass in den Keller rollen,* ruilhal ur varrikenn d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilh d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilhoù d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ziwar-ruilh d'ar c'hav ; *die*

Wogen rollen, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhioù-mor ; *die Wellen rollen träge über den Sand,* riklañ a ra ar gwagennoù hirvoudus war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh ; *die Räder rollen,* ruilhal a ra ar rodoù ; [dre skeud.] *Köpfe werden rollen,* skarzhet e vo tud, tud a chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaet e vo sav dindan tud 'zo ; [louza.] *in der Knospenlage gerollte Blätter,* delioù troellennek lies. ; [kr-l] *am rollenden Stein wächst kein Moos,* Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi.

2. [merdead.] (hat) : **a)** ruilhal-diruilhal ha gwintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ ; *das Schiff rollt,* emañ ar vag o ruilhal hag o wintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ a ra ar vag, mont a ra ar vag war he daou gostez en ur wintañ-diwintañ ; **b)** *das Meer rollt,* rust (garv) eo ar mor, gwallvor a zo, berniañ a ra ar mor.

3. (hat/ist) : (hat) *der Donner rollt,* emañ ar gurun o ruilhal, strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, dedarzhañ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, trouzkrozal a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, taraniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù ; (ist) *der Donner rollt durch das Tal,* an draoñienn a zasson gant krozadennoù pounner ar gurun, an draoñienn a groz gant an taolioù-kurun pounner.

4. [yezh.] (hat) : *beim Sprechen rollt er, er rollt das R,* komz a ra kraoñennek, komz a ra kraoñek, rastellat a ra, kabouilhat a ra, riziñ a ra.

V.em. : **sich rollen** (hat sich (t-rt) gerollt) : **1.** gwialenniñ, rodellañ ; **2.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat, turlutañ ; *sich im Gras rollen,* tirieniñ.

Rollen n. (-s) : **1.** ruilherezh g., ruilh g., ruilhadeg b., ruilhadennoù lies. ; *ins Rollen bringen,* lakaat da ruilhal, reiñ lusk da, reiñ lañs da, reiñ ar brall da (Gregor), lakaat e bole, reiñ bole da, plantañ bole e, lakaat bole e, lakaat fiñv e, fiñval ; [dre skeud.] *den Stein ins Rollen bringen,* **a)** reiñ avel d'ar c'had ; **b)** reiñ ar brall d'an traoù.

2. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g.

3. [merdead.] ruilh-diruilh g., ruilhadeg b., ar ruilh eus al lestr g. ; *Rollen und Schlingern des Schiffes,* ruilhal ha gwintañ-diwintañ ar vag, brallañ ha ruilhal ar vag.

4. tregern g., kroz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g. ; *das Rollen des Donners,* kroz ar gurun g., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b.

Rollenbesetzung b. (-,-en) : komedianeta g.

Rollenblock g. (-s,-blöcke) : pole g., meliodenn b. ; *Rollenblöcke herstellen,* poleañ ; *mit einem Rollenblock hochheben,* poleat.

Rollenblockhersteller g. (-s,-) : poleer g., meliodenner g.

rollend ag. : ruilhus, ruilhek ; *rollender Angriff,* arsailh taol-ha-taol g., arsailh a-daoladoù g. ; *rollendes Material,* araezioù treuzdougen war ruilh lies., karbedoù war rodoù lies. [*kirri, bagonioù, stlejerezioù, trenioù*], dafar ruilh g..

Adv. : a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh, ruilh-diruilh.

rollenförmig ag. : krannennek, kranek, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.

Rollenkonflikt g. (-s,-e) : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

Rollenlager n. (-s,-) : [tekn.] klud rollerioù g.

Rollenmeißel g. (-s,-) : [tekn.] talar rodellek g.

Rollenspiel n. (-s,-e) : c'hoari roll g.

Rollenverteilung b. (-,-en) : [c'hoariva] komedianeta g.

Roller g. (-s,-) : **1.** troterezig b., troterez b., troadikenn b. ; **2.** skouter g., c'hwil-tan g. ; **3.** chalboter g., sammgarrour g. ; **4.** [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; **5.** [merdead.] rekas g., astarzh g., flammenn b. ; **6.** [loen.] seran g.

rollern V.gw. (ist irgendwohin gerollert / hat gerollert) : redek war e droterezig.

Rollfeld n. (-s,-er) : [nij.] tachenn ruilh b.

Rollfuhrdienst g. (-es,-e) : [treuzdougen] kreizenn gaserezh b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.

Rollgabelschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez saoz g., alc'hwez rodig g.

Rollgang g. (-s,-gänge) : [tekn.] hent kranennoù g., tren kranennoù g., hent-ruilh g., tapis-ruilh g.

Rollgebühr b. (-,-en) **/ Rollgeld** n. (-s,-er) : mizoù kaserezh lies., mizoù kas lies., mizoù treuzdougen lies., mizoù dereiñ lies., priz deglud g., degludad g.

Rollgut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh chalbotet b., marc'hadourezh sammgarret b.

rollig ag. : rud, ludik, dirik, lupr, diriget, gwentrik ; *die Stute ist rollig,* gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, gwentl marc'h a zo er gazeg, c'hoant marc'h a zo gant ar gazeg ; *die Katze ist rollig,* en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazhgwentl a zo war ar gazhez.

Rollkarre b. (-,-n) **/ Rollkarren** g. (-s,-) : [tekn., karrig] bleiz g.

Rollkommando n. (-s,-s) : [lu, polis] bagad-stourm g., bagad-emell g.

Rollkragen g. (-s,-) : gouzougenn-roll b., kolier-roll g.

Rollkragenpullover g. (-s,-) : stamm gouzougenn-roll g., stamm kolier-roll g., pullover gouzougenn-roll g., stammenn gouzougenn-roll b., pullover kolier-roll g., stammenn kolier-roll b.

Rollkur b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] louzaouerezh ar glaourgennoù stomog g. ; **2.** [kezeg] peurblegadur an araogenn g. [araogenn = gouzoug].

Rollkutscher g. (-s,-) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karrsammer g., sammgarrour g., charreer g., charrater g.
Rollladen g. (-s,-läden) : stign-roll g., stalaf-roll b./g., [kenwerzh.] rideoz houarn g.
Rollmann g. (-s,-leute) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karrsammer g., sammgarrour g., charreer g., charrater g.
Rollmops g. (-es,-möpse) : [kegin.] rolladoù tanavennoù harinked dre winegr lies.
Rollmuskelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn a-boleenn b.
Rollo n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.
Rollschicht b. (-,-en) : [hentoù] gwiskad ruilhal g.
Rollschiene b. (-,-n) : [tekn.] riklenn b., ruzerez b., riklerez b.
Rollschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h rodellet b.
Rollschrank g. (-s,-schränke) : **1.** armel stign-roll b., armel stalaf-roll b. ; **2.** armel rodellek b., armel war rodoùigoù b.
Rollschuh g. (-s,-e) : botez-ruilh b.
Rollschuhlaufen n. (-s) : mont war boutoù-ruilh g.
Rollschuhläufer g. (-s,-) : paotr war boutoù-ruilh g.
Rollschuhläuferin b. (-,-nen) : plac'h war boutoù-ruilh b.
Rollschwanzaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz kabusin g., sajou g., sapajou g.
Rollsplitt g. (-s) : grozol g./str., mein-ruilh lies.
Rollsteg g. (-s) : **1.** [nij., merdead] treuzell lestrañ rodellek b., pontenn lestrañ rodellek b. ; **2.** hent-ruilh g., tapis-ruilh g.
Rollstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour tro-ha-tro g., harz-labour tro-ha-tro g., diskrog-labour diouzh tro g., harz-labour diouzh tro g.
Rollstuhl g. (-s,-stühle) : **1.** [mezeg.] kador-ruilh b., kador-red b. ; **2.** [burev] kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilherez b., kador rodek b.
Rollstuhlfahrer g. (-s,-) : nammed en ur gador-ruilh g.
Rollstuhlfahrerin b. (-,-nen) : nammedez en ur gador-ruilh b.
rollstuhlgerecht ag. : diraezus gant kadorioù-ruilh, terket evit degemer an nammidi en o c'hadorioù-ruilh.
Rolltreppe b. (-,-n) : diri-ruilh g.
Rolltür b. (-,-en) : **1.** dor-roll b. ; **2.** dor war rikl b., dor rikl-dirikl b.
Rollunternehmen n. (-s,-) : embregerezh treuzdougen g., kreizenn dezougen b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.
Rollvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.
Rollwagen g. (-s,-) : **1.** mordok-gwinter g., karr-mordok g. ; **2.** tumporell b.
Rollwalze b. (-,-n) : kranenn b., ruilhenn b., lufrerez b., lufrouer g.
Rollwerk n. (-s,-e) : [tisav.] troellenn b., rodell b.
Rom[1] n. (-s) : Roma b., Rom b. ; *alle Wege führen nach Rom,* an holl hentoù a gas da Roma ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom,* Hellaz a rankas sujañ da Roma.
ROM[2] n. (-/-s,-/-s) : [*berradur evit* **Read Only Memory**] ROM g., memor lenn hepken g./b., memor sonn g./b.
Rom[3] g. (-s,-a) : Rom g., [dismegañsus] laer yer g. ; *Romano Internacionalno Jekhethanibe,* Unaniezh Etrebroadel ar Romed b. ; *Zentralrat Deutscher Sinti und Roma,* Kuzul-Meur ar Sintiz ha Romed Alaman g.
Roma lies. : Romed lies.
Roman g. (-s,-e) : romant g. ; *Abenteuerroman,* romant kurioù g., romant troioù-kaer g. ; *Kriminalroman,* romant polis g. ; *Romane schreiben,* romantañ ; *Aufbau eines Romans,* framm ur romant g. ; *der Autor lässt seinen Roman in Berlin spielen,* lec'hiet en deus ar skrivagner e roman e Berlin ; *er liest keine Romane mehr,* ne lenn ket ken a romantoù, ne lenn ket a romantoù ken ; *es ist eine echte Plackerei diesen Roman zu lesen,* ul lazh eo lenn ar romant-se ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider,* disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezour feal ar stourmoù politikel ; *dieser Roman ist ziemlich neu,* ar romant-se a zo nevez a-walc'h ; *seichter Roman,* romant goular g., romant divlaz g., romant milis g. ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen,* plaen ha plijus eo ar romant-se ; *wie im Roman,* romantus.
Romancier g. (-s,-s) / **Romandichter** g. (-s,-) : romantour g., romanter g.
Romandichterin b. (-,-nen) : romantourez b., romanterez b.
Romane g. (-n,-n) : **1.** Retoromañch g., Romañch g. ; **2.** Latin g. ; *die Romanen,* ar pobloù latin lies.
romanhaft ag. : romantek, romantus, faltazius, ... romant.
Romanhaftigkeit b. (-) : romantegezh b., romantusted b.
Romanheld g. (-en,-en) : penndudenn ur romant b., pennden ur romant g.
Romanik b. (-) : arz romanek g., savouriezh romanek b.
Romanin b. (-,-nen) : **1.** Retoromañchez b., Romañchez b. ; **2.** Latinez b.
romanisch ag. : **1.** [arz, yezh.] romanek ; *romanischer Stil,* giz romanek b., stil romanek g., doare romanek g. ; *in der Bretagne sind romanische Kirchen eine Seltenheit,* rouez eo an ilizoù romanek e Breizh ; *romanische Sprache,* romaneg g., yezh romanek b. ; *Sprecher einer romanischen Sprache,* romaneger g. ; **2.** [douar.] latin ; *die romanischen Völker,* ar pobloù latin lies. ; *die romanischen Sprachen,* ar yezhoù latin lies., ar yezhoù romanek lies. ; *die romanischen Länder,* ar broioù latin lies. ; **3.** [Bro-Suis] retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.
Romanisch n. : [yezh.] **1.** romaneg g. ; **2.** retoromañcheg g., romañcheg g.
Romanischsprechende(r) ag.k. g./b. : romañcheger g., romañchegerez b.
romanisieren V.k.e. (hat romanisiert) : romanaat, [yezh.] romanekaat.
V.em. : **sich romanisieren** (hat sich (t-rt) romanisiert) : romanaat, [yezh.] romanekaat.
Romanisierung b. (-,-en) : **1.** romanadur g., romanaat g. ; **2.** [yezh.] romanekadur g., romanekaat g.
Romanist g. (-en,-en) : romanegour g.
Romanistik b. (-) : studioù ar yezhoù hag al lennegezhioù romanek lies.
Romanistin b. (-,-nen) : romanegourez b.
Romanschreiber g. (-s,-) : romantour g., romanter g.

Romanschreiberin b. (-,-nen) : romantourez b., romanterez b.
Romantik b. (-) : **1.** romantelezh b. ; *philosophische Romantik,* romantelezh prederouriezhel b. ; **2.** romantegezh b., romantusted b.
Romantiker g. (-s,-) : romantelour g., romanteler g.
Romantikerin b. (-,-nen) : romantelourez b., romantelerez b.
romantisch ag. : **1.** romantel ; *romantische Philosophie,* prederouriezh romantel b. ; **2.** *unglaublich romantisch,* romantek, romantus.
romantisieren V.k.e. (hat romantisiert) : taolenniñ en un doare romantel.
Romantismus g. (-) : romantelouriezh b.
Romanze b. (-,-n) : tenergan g., bugulgan g., mêsaergan g.
Römer g. (-s,-) : **1.** Roman g. ; *Römer aus dem antiken Rom,* Henroman g. ; **2.** gwerenn gwin hengounel eus Traoñienn ar Roen b. ; **3.** ti-kêr Frankfurt ar Main g.
Römerin b. (-,-nen) : Romanez b.
Römerstraße b. (-,-n) : hent roman g., hent glas g., hent meur g.
Römertopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] kokellenn pri poazh hirgelc'hiek b.
Romfahrt b. (-,-en) : pirc'hirinded da Roma b., pirc'hirinerezh da Roma g.
römisch ag. : roman ; *der römische Kaiser,* an impalaer roman g. ; *das römische Heer,* an arme roman b. ; *Römisches Reich,* Impalaeriezh Roman b., Impalaeriezh Roma b. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich,* argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies. ; *römische Waage,* krog-pouezer g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b. ; *das römische Recht,* ar gwir roman g., ar reizh roman b. ; *Irland blieb frei vom römischen Joch,* lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *der römische Friede, der römische Frieden,* ar peoc'h roman g. ; *römische Ziffer,* sifr roman g. ; *römische Straße,* hent roman g., hent glas g. ; *der römische Ritus,* al liderezh roman g.
römisch-katholisch ag. : katolik ha roman ; *römisch-katholische Kirche,* liz katolik stag ouzh Roma b., lliz katolik ha roman b.
Rommé n. (-s,-s) **/ Rommee** n. (-s,-s) : rami g.
Romni b. (-, Romnija) : Romez b.
Ronde b. (-,-n) : **1.** [lu] tro-c'hed b., troiad evezhiañ b. ; **2.** [lu] ofisour ouzh gward g., kabiten ar warded g. ; **3.** [skritur] skritur grenn b.
Rondeau *sellit ouzh* **Rondo**.
Rondell n. (-s,-) : **1.** [lu] tourell b., touribell b., krenndour g. ; **2.** krennlec'h g., troboent g. ; **3.** [liorzh] bleuñveg krenn b.
Rondengang g. (-s,-gänge) : [lu] tro-c'hed b.
Rondo n. (-s,-s) : [sonerezh] rondo g.
röntgen V.k.e. (hat geröntgt) : [mezeg.] skinluniñ, radiografiañ ; *sich röntgen lassen,* lakaat ober ur skinlun, bezañ skinlunet.
Röntgen n. (-s) : [mezeg.] skinluniñ g., radiografiañ g., radiografiezh b.
Röntgenarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] skinlunour g., radiografiour g.
Röntgenaufnahme b. (-,-n) : [mezeg.] skinlun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.
Röntgenbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.
Röntgenbild n. (-s,-er) : [mezeg.] skinlun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.
Röntgenbildverstärker g. (-s,-) : [mezeg.] amplaer sked g.
Röntgendurchleuchtung b. (-,-en) : [mezeg.] radioskopiezh b., skinselliñ g.
Röntgengerät n. (-s,-e) : [mezeg.] ardivink skinluniñ g., ardivink radiografiañ g.
röntgenisieren V.k.e. (hat röntgenisiert) : [Bro-Aostria] skinluniñ, radiografiañ.
Röntgenologe g. (-n,-n) : [mezeg.] radiologour g.
Röntgenologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skinouriezh b.
Röntgenologin b. (-,-nen) : [mezeg.] radiologourez b.
röntgenologisch ag. : [mezeg.] radiologek.
Röntgenstrahlen lies. : [mezeg.] skinoù-X lies.
Röntgentherapie b. (-) : lies. : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.
Roof g./n. (-s,-e) : [merdead.] rouf g.
Rorschach-Test g. (-s,-s) : [bred.] bredanaoudadur Rorschach g.
rosa ag. digemm : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz ; *alles durch die rosa Brille sehen,* gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken.
Rosa[1] b. : [anv plac'h] Rozenn b.
Rosa[2] n. (-s,-/-s) **/ Rosafarbe** b. (-) : roz g., liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g. ; *ich mag Rosa,* ar roz a blij din ; *in Rosa gekleidet sein,* bezañ gwisket e roz.
rosa ag. **/ rosafarben** ag. **/ rosafarbig** ag. **/ rosarot** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruz-gwenn, ruzwenn, ruz-sklaer, liv-roz, hag a zoug ul liv roz ; *rote und rosarote Rosen,* roz ruz ha roz roz ; *etwas rosa färben,* livañ udb e roz.
Rosapelikan g. (-s,-e) : [loen.] pilikant gwenn g.
Rosarium n. (-s, Rosarien) : **1.** [louza.] rozeg b. ; **2.** [relij.] rozera g.
rosarot ag. : *sellit ouzh* **rosa**.
Rosazea b. (–) : [mezeg.] kouperoza b., bourbon g.
Röschen n. (-s,-) : [louza.] **1.** rozig str. ; **2.** kaol-broust str. ; **3.** *Buschwindröschen,* diskrab g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.
Roscoff n. : Rosko b. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet,* kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.
Rose b. (-,-n) : **1.** [louza.] roz str., rozenn b. ; *die wilden Rosen,* ar roz-ki str., ar roz-agroaz str., an agroaz str., ar roz-gouez str. (Gregor) ; *mit zahlreichen Rosen bepflanzt,* rosek ; *bei zu viel Dünger gehen die Rosen ein,* terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz ; *rote und rosarote Rosen,* roz ruz ha roz roz ; **2.** [louza.] bod roz g., rozenn b., plant-roz str. ; **3.** [dre skeud.] *nicht auf Rosen gebettet sein,* na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar

peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traoù (na vezañ brav e jeu) gant an-unan, c'hoari gant glac'harig, ruzañ anezhi, chaokat mizer, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, duañ gant ar vizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; **4.** [kr-l] *Zeit bringt Rosen, Geduld bringt Rosen, mit der Zeit pflückt man Rosen,* an hini a c'hed ... en devez - gedal n'eo ket koll - mont a-lamm ne dalv netra, nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - gortoz pell, gortoz gwell - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi ; *keine Rosen ohne Dornen,* an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin.

Rosé[1] g. (-s,-s) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

Rosé[2] n. (-/-s,-/-s) : liv damruz g., liv ruz-roz g., liv roz g., roz g.

rosenartig ag. : rozheñvel, e doare ar roz, a-zoare gant ar roz, a-seurt gant ar roz.

Rosenblüter g. (-s,-) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g.

Rosenbusch g. (-es,-büsche) : [louza.] bod-roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosendorn g. (-s,-en) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., agroaz str., roz-gouez str. (Gregor).

Rosenfarbe b. (-) : liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g., roz g.

rosenfarben ag. **/ rosenfarbig** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, hag a zoug ul liv roz, livet e roz.

Rosengarten g. (-s,-gärten) : rozeg b.

Rosengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g.

Rosenhain g. (-s,-e) : rozeg b.

Rosenkäfer g. (-s,-) : [loen.] *goldglänzender Rosenkäfer,* c'hwil-aour g.

Rosenklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str.

Rosenkohl g. (-s) : [louza.] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Rosenkranz g. (-es,-kränze) : **1.** kurunenn roz b. ; *ein kleines Mädchen mit Rosenkranz,* ur plac'hig kurunet a roz b. ; **2.** [relij.] chapeled g., rozera g. ; *den Rosenkranz beten, den Rosenkranz abbeten,* lavaret e rozera, lavaret e chapeled, chapelediñ ; *Rosenkranz mit dicken Perlen,* chapeled greun bras g. ; *der gewöhnliche Rosenkranz besteht aus fünf Gesätzen,* bez ez eus pemp merkad en ur chapeled boutin ; *bei den Mönchen umfasst die Gebetsform des Rosenkranzes fünfzehn Gesätze,* e rozera ar venec'h ez eus pemzek merkad.

Rosenkranzgebet n. (-s,-e) : [relij.] rozera g.

Rosenkranzzehner g. (-s,-) : [relij.] dizenez b., merkad g.

Rosenkreuz n. (-es) : [istor] Rosenn-Groaz b.

Rosenkreuzer g. (-s,-) : [istor] rozenngroaziad g.

Rosenlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] oleandrez str., rozlore str., lore roz str.

Rosenmädchen n. (-s,-) : *das Rosenmädchen,* plac'h he boked roz b., plac'h he bokedoù roz b.

Rosenmonat g. (-s,-e) **/ Rosenmond** g. (-s,-e) : Mezheven g., miz Mezheven g., Even g., miz Even g.

Rosenmontag g. (-s,-e) : Lun al Lard g., Lun-Ened g., Lun-Meurlarjez g.

Rosenmontagzug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) da Lun al Lard b., maskladeg Lun al Lard b.

Rosenöl n. (-s,-e) : esañs roz g., dour roz g.

Rosenquarz g. (-es) : kouarz roz g.

rosenrot ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, flamm evel ur rozenn, ruz evel ur rozenn ; *rosenrote Wangen,* divjod flamm evel ur rozenn lies.

Rosenstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bod-roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod roz g., rozenn b., plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g. ; *wilder Rosenstrauch,* agroaz str., bod roz-gouez g., bodenn roz-gouez b., bodennad roz-gouez b., bochad roz-gouez g.

Rosenstrauß g. (-es,-sträuße) : boked roz g., bokedad roz d., torkad roz g.

Rosenthal-Effekt g. (-s) : [bred.] gwered Rosenthal g.

Rosenzeit b. (-,-en) : **1.** [louza.] mare ar roz g., amzer ar roz b. ; **2.** [dre skeud.] yaouankiz b., fleurenn ar yaouankiz b.

Rosenzucht b. (-) : [louza.] gounid roz g., gounidegezh roz b.

Rosenzüchter g. (-s,-) : rozegour g.

Roseola b. (-,Roseolae) **/ Roseole** b. (-,-n) : [mezeg.] eksantem ruz g.

Rosette b. (-,-n) : rozetenn b., rozenn b., rodenn b., lietenn b.

Roséwein g. (-s,-e) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

rosig ag. : **1.** roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, livrin ; *rosige Wangen,* divjod livrin lies. ; **2.** [dre skeud.] *alles in rosigem Lichte sehen,* gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *es sieht aber nicht alles*

rosig aus, koulskoude ne dalv tra penaos e ya traoù 'zo, traoù 'zo a ya digompez koulskoude, traoù 'zo a ya a-dreuz koulskoude.
Rosinante b. (-,-n) : sprec'henn b., kozhvarc'h g., gagn b.
Rosine b. (-,-n) : **1.** [kegin.] rezin-sec'h str. ; **2.** [dre skeud.] *(große) Rosinen im Kopfe haben,* c'hwitellat uheloc'h eget e c'henoù, treiñ e leue en an-unan, bezañ souchet ar c'haoc'h en e revr, klask tapout re uhel, bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, ober re vras gaoliad, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.
Rosinenbomber g. (-s,-) : [istor, Berlin] aervombezer an aerbont g., aervombezer ar pont dre nij g.
Röslein n. (-s,-) : [louza.] rozig str.
Rosmarin g. (-s) : [louza.] roumarin g., rosmani g.
Rosmarinöl n. (-s) : dour roumarin g.
Ross n. (-es,-e) : **1.** [loen.] marc'h-brezel g., marc'h-emgann g. ; **2.** roñse g., jav g./b., penn-kezeg g., marc'h g., loen-kezeg g. ; **3.** [dre skeud.] *wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross,* stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ; *auf hohem Rosse sitzen, auf dem hohen Ross sitzen,* bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ fae ha rogentez war e vourennoù, kaout ur genoù babu, bezañ glorius an tamm eus an-unan, bezañ tonius an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ balc'h, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek), ober e vraz, ober digoroù kaer, torodelliñ, c'hwezañ e bluñv, bezañ un ton en an-unan, bezañ stroñs frankik gant an-unan, ober tron, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, dougen roufl ; *hoch zu Ross,* pignet ; *sich aufs hohe Ross setzen,* sevel war e dach, sevel war e dachoù, lakaat kegel e vamm en e gein, lakaat ur varrenn houarn en e c'houzoug, ober e c'hrobis / ober e vorgant (Gregor), c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, dont tres c'hoant kac'hat war e zremm, sevel uhel ar c'herc'h da doull e c'houzoug, sevel e bigos ; *von seinem hohen Ross herunterkommen,* plegañ touchenn, diskanañ, en em izelaat, koll e rogoni, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, izelaat e vannieloù, kouezhañ e blu war e votoù, dic'hwezañ, na vezañ mui ken faro, na vezañ ken war an tron ; *jemanden von seinem hohen Ross herunterholen,* diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., plegañ e douchenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskenn e glipenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; **4.** [dre skeud.] leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., darsod g., sod g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., diskiant g., pennsod g.
Rossameise b. (-,-n) : [loen.] *braunschwarze Rossameise,* merien kezeg str.
Rossapfel g. (-s,-äpfel) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn gezeg b., fiez-glas str.
Rösschen n. (-s,-) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.
Rossbollen g. (-s,-) : [Bro-Suis] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn gezeg b., fiez-glas str.
Rossbreiten lies. : [merdead., douar.] ledredoù ar c'hezeg lies.
Rössel n. (-s,-) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.
Rösselsprung g. (-s,-sprünge) : **1.** [echedoù] lamm ar marc'heg g. ; **2.** luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.
rossen V.gw. (hat gerosst) : [kazeg] bezañ gwentr-par ganti, bezañ gwentrik, marc'ha, goulenn marc'h, bezañ e c'hoant marc'h, bezañ c'hoant marc'h ganti.
Rosshaar n. (-s,-e) : reun kezeg str.
rosshaaren ag. : reunek, … reun kezeg.
Rosshaargürtel g. (-s,-) : gouriz reun g.
Rosshaarmantel g. (-s,-mäntel) : mantell reun b.
Rosshaarschlinge b. (-,-n) : reunigell b.
rossig ag. : [kazeg] gwentr-par ganti, gwentrik, o varc'ha, o c'houlenn marc'h, e c'hoant marc'h, c'hoant marc'h ganti.
Rosskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g.
Rosskamm g. (-s,-kämme) : **1.** skrivell b. ; **2.** moue b./g. ; **3.** trafiker kezeg g.
Rosskastanie b. (-,-n) : [louza.] **1.** [frouezh] kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; **2.** [gwez] kistinenn-Spagn b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.
Rosskastanienbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.
Rosskur b. (-,-en) : P. louzoù tu pe du g., louzoù kuit pe zoubl g., mezegadur gant louzeier sko g., mezegadur gant louzeier a-grenn g.
Rössl n. (-s,-) **/ Rösslein** n. (-s,-) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.

Rösslispiel n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., karrikellerezh g.
Rossminze b. (-,-n) : [louza.] bent prad g./b., bent-ki g./b.
Rossschlächterei b. (-,-en) : kigerezh-kezeg b.
Rossschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost marc'h g. ; **2.** [blev] lost-marc'h g.
Rossschweif g. (-s,-e) : **1.** lost marc'h g. ; **2.** [tokarn] briger g., melkern g., plumachenn b., kribell b., moue g.
Rosstäuscher g. (-s,-) : laer foar g., den itriket g., den digoustiañs g.
Rost[1] g. (-es) : **1.** mergl g., merglenn b. ; *Rost ansetzen,* merglañ, merglennañ, dastum mergl (Gregor) ; *den Rost entfernen (abkratzen, abschlagen), vom Rost befreien (reinigen),* diverglañ ; *vom Rost zerfressen, vom Rost angegriffen,* krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt,* aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn ; **2.** [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulosk g., luc'hed g., intr g. ; *der Rost hat das Korn befallen,* ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ (oc'h intrañ), taget eo ar gwinizh gant an duad ; *vom Rost befallenes Korn,* duan str., grullu g.
Rost[1] g. (-es,-e) : **1.** grilh b., krazerez b., rosterez b., trebez-krazañ-kig g. ; *das Steak brutzelt auf dem Rost,* kanañ a ra ar stek war ar c'hrilh ; **2.** gwinterelleg b., somier g.
rostanfällig ag. : mergladus.
Rostansatz g. (-es,-ansätze) : merglenn b.
Rostbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost g., kig-rost g.
Rostbratwurst b. (-,-würste) : [kegin.] **1.** silzig rostet str. ; **2.** silzig da rostañ str.
rostbraun ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin.
Röstbrot n. (-s,-e) : bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g.
Rostbürzel-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak belost rous g.
Röste b. (-,-n) : **1.** krazer g., krazerez b. ; **2.** eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g. ; **3.** eogerezh g.
rosten V.gw. [verb-skoazell **sein** : ist gerostet pe **haben** : hat gerostet] : **1.** merglañ, merglennañ, mont gant ar mergl ; **2.** [dre skeud.] *alte Liebe rostet nicht,* ar garantez dre ma kosha evel gwin mat a ya gwelloc'h-gwellañ.
Rosten n. (-s) : merglerezh g., mergl g., merglañ g., merglennañ g. ; *Salzwasser bringt Eisen zum Rosten,* an dour sall a vergl an houarn, gant an dour sall e vez merglet an houarn, gant an dour sall e vergl an houarn.
rösten V.k.e. (hat geröstet) : **1.** krazañ, rostañ, grilhañ, fritañ, gratañ, tanañ ; *geröstete Kastanien,* kistin kras str. ; *Kaffee rösten,* krazañ (grilhañ) kafe ; *Brot rösten,* krazañ (grilhañ, tostennañ) bara ; **2.** lakaat da eogiñ, eogiñ ; *Flachs rösten,* lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *geröstet,* eok, eoget.
Rösten n. (-s) : **1.** rosterezh g., friterezh g., grilhañ g. ; **2.** krazerezh g. ; **3.** eogerezh g.
Röster g. (-s,-) : **1.** [benveg] krazerez b., krazer g., rosterez b., trebez-krazañ-kig g. ; **2.** [den] krazer g., roster g.
Rösterei b. (-,-en) : krazerezh b., rosterezh b.
Rostfarbe b. (-) : liv ar mergl g.
rostfarben ag. / **rostfarbig** ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, hag a zoug liv ar mergl.
Rostfleck g. (-s,-e) : merglenn b., mergladur g., mergladenn b., pik mergl g., [dilhad] houarnadur g., intr g., brondu g., bronduadur g. ; *Rostflecke bekommen,* houarnañ, intrañ.
rostfleckig ag. : merglet, houarnet, intret ; *rostfleckige Kleider,* dilhad houarnet lies.
Rostfleisch n. (-es) : [kegin.] rost g., kig-rost g.
rostfördernd ag. : merglus.
Rostfraß g. (-es) : mergl g.
rostfrei ag. : divergl, diverglenn, divergladus.
Rostgans b. (-,-gänse) : [loen.] tadorn rous g.
Rösti lies. : [Bro-Suis] avaloù-douar mod Bern lies., avaloù-douar melenet lies.
rostig ag. : merglet, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl.
Rostigkeit b. (-) : mergl g.
Röstkartoffeln lies. : avaloù-douar melenet lies.
Rostlaube b. (-,-n) : P. kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g. ; *in einer Rostlaube wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.
Röstmaschine b. (-,-n) : krazerez b., krazer g., rosterez b.
Röstofen g. (-s,-öfen) : krazer g., krazerez b., grilh b.
Röstpfanne b. (-,-n) : paelon da fritañ b., palarenn da fritañ b., pillig da fritañ b., darbod g. ; *das Steak brutzelt auf der Röstpfanne,* kanañ a ra ar stek war ar billig.
rostrot ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl.
Rostschicht b. (-,-en) : merglenn b.
Röstschnitte b. (-,-n) : grilhadenn b., krazenn b.
Rostschutz g. (-es) : gwarez disvergl g., disvergler g.
Rostschutzanstrich g. (-s,-e) : gwiskad disvergl g., gwiskad disvergler g.
Rostschutzfarbe b. (-,-n) : pentur disvergl g.
Rostschutzmittel n. (-s,-) : disvergler g.
rostsicher ag. : divergladus.
Rostumwandler g. (-s,-) : disvergler g.
Rostwasser n. –s) : dour-mergl g., dour ruz g., dour merglet g.
rot ag. : **1.** ruz, rous ; *dunkelrot,* ruz-mouk ; *leuchtend rot,* ruz-poazh, ruz-glaou, ruz-lugern, ruz flamm ; *knallrot,* ruz-bev, ruz-kel, ruz-tan, ruz-gren, ruz evel ur gerezenn, ruz evel ur c'hlaouenn dan ; *scharlachrot,* ruz-tane ; *hochrot,* ruspin, ruz-gwad, rubenn, ruz-bev, livrin, flamm ; *rotes Fleisch,* kig ruz g. ; *rote Haare, rotes Haar,* blev ruz (rous) str., blev tan str., ur blev ruz g. ; *rote Sonne,* heol fuloret g. ; *roter Mond,* loar fuloret b. ; *rot werden,* mont

ruz, dont ruz, ruziañ, rusaat, treiñ da ruz, treiñ da ruziañ, sevel ar ruz en e benn, sevel ar ruz d'e zivjod, sevel ar ruzder d'e dal, sevel ur ruzder en an-unañ, dont ar ruzder war e dal, mont ruzder en an-unañ ; *jemanden rot werden lassen,* degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, lakaat u.b. ruz ; *rot vor Scham,* ruz gant ar vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra ; *knallrot werden,* dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan ; P. *der Kopf läuft dem Lügner rot an,* ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen,* ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad ; *er wird rot vor Zorn,* dont a ra ruz gant ar gounnar, lakaat a ra e voned ruz, taeriñ a ra ruz ; *ein Mann mit rotem Gesicht,* ur ruzard g., unan rubenn g., unan talfaset-ruz g., unan liv livrin war e zivjod g., unan livek e zivjod g., un den liv kreñv dezhañ, ur penn ruz g., ur ruspin g. ; *der Säufer ist ganz rot im Gesicht,* ruz eo klipenn ar mezvier, ruz eo kribenn ar mezvier, ruzart eo ar mezvier, ruspin eo ar mezvier, talfaset-ruz eo ar mezvier, liv ar vezventi a zo war fas ar mezvier, ruz eo min ar mezvier, ar mezvier a zo ur penn fuloret outañ ; *roter Fleck auf der Haut,* ruzded b., ruzder g., ruzoni b. ; *rot glühend,* tommet ruz ; *rot glühendes Eisen,* houarn ruz g. ; *rot färben,* ruziañ, rusaat, livañ e ruz ; *rot gekleidet, rot angezogen,* gwisket e ruz ; *rot werden, sich rot färben,* ruziañ, rusaat ; **2.** [dre skeud.] *roter Faden,* speredenn b., neudenn (poell g., dibun g.) ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; *Rotes Kreuz,* Kroaz-Ruz b. ; *rote Armee,* Arme Ruz b. ; *die rote Erde,* Westfalia b. ; *Rote Liste,* roll al louzeier-pareañ g. ; [tr-l] *rot anstreichen,* lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; *er besitzt (er hat) keinen roten Heller,* n'en deus nag erv nag ant, n'en deus na bod na skod, n'en deus mann dezhañ, n'en deus netra drezañ e-unan, n'en deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ar c'hi, berr eo en e skeuliad, n'en deus ket ur gwenneg toull war e anv, n'eus ket ur gwenneg el loch gantañ, n'en deus ket an disterañ moneiz, n'eus ket a graf el loch gantañ, paour-du eo e revr, paour eo da lazhañ, n'en deus takenn ebet, n'en deus perzh e nep tra, n'en deus na diner na mezell / n'en deus ket ur m(ez)ell (Gregor), n'en deus kerz e nep tra, n'en deus tra ebet en e gerz, diskantet (diskant, skañv, plat, ridet, tanav, treut, moan) eo e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, aet eo e yalc'h d'an hesk, n'en deus ket an hanter eus netra, erru eo skañv e yalc'h, hep arc'hant eo, n'eus gwenneg toull ebet gantañ, berr eo war e gezeg, debret eo e gestenn gantañ, n'en deus ket mui a voulloù, reuzeudik-meurbet eo e stad, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, uzet en deus e spilhenn, n'en deus segal ken, emañ Fañch ar Berr gantañ ; *das ist für ihn ein rotes Tuch, in solchen Fällen sieht er rot,* ne bad ket e spered (e skiant) o welet seurt traoù, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu e gouez, hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'hen) pa wel an dra-se, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel ur seurt tra, n'eo ket pell da daeriñ pa wel kement-se, pront e vez da daeriñ pa wel kement-se ; [kr-l] *heute rot, morgen tot,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer.

Rot n. (-s,-/-s) : liv ruz g., ruz g. ; *die Ampel stand auf Rot, die Ampel zeigte Rot,* ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Rot, die Ampel schaltet auf Rot,* treiñ a ra ar gouloù da ruz ; *bei Rot fahren,* tremen daoust d'ar gouloù (d'ar gouleier) ruz ; *Rot auflegen,* lakaat e ruz, livañ e ruz, lakaat liv ruz ; *Rot dominiert gegen Gelb,* ar ruz a drec'h war ar melen.

Rotalge b. (-,-n) : [louza.] bezhin ruz str.

Rotang g. (-s,-e) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b., palmez-rotang str.

Rot-Ass n. (-es) : [kartoù] born keur g., bid keur g., louz keur g.

Rotation b. (-,-en) : **1.** troiadur g., troerezh g., troial g., c'hwel g., c'hweladur g., c'hweladenn b., treiñ g. ; **2.** [labour-douar] kesad g., regad g., asoul g., stuz b., an treiñ-eostoù g.

Rotationsachse b. (-,-n) : ahel c'hwelañ g., ahel-treiñ g., ahel troial g., ahel kelc'htreiñ g.

Rotationsdruck g. (-s) : moulladur dre wask-tro g.

Rotationsellipsoid n. (-s,-e) : [mat.] sferoid g. ; *abgeplattetes Rotationsellipsoid,* sferoid plat g. ; *verlängertes Rotationsellipsoid,* sferoid hir g.

Rotationsfläche b. (-,-n) : [mat.] gorreenn gelc'htreiñ b.

Rotationskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountell dro g.

Rotationskörper g. (-s,-) : [mat.] ec'honenn gelc'htreiñ g.

Rotationsmaschine b. (-,-n) / **Rotationspresse** b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b.

Rotauge n. (-s,-n) : [loen.] mandog g., gargadenn b., gwennig g.

rotbackig ag. / **rotbäckig** ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.

Rotbarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh-ruz g.

Rotbarsch g. (-es,-e) : [loen.] perch mor g.

Rotbart g. (-s) : **1.** [istor] Barbarossa g. ; **2.** [loen.] g. (-s,-bärte) : draeneg g., barbot g.

rotbärtig ag. : ur barv ruz dezhañ.

rotblind ag. : [mezeg.] daltonek.

Rotblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.

rotblond ag. : gell-ruz, rous.

Rotbrasse b. (-,-n) : [loen.] ruzellenn b., gwrac'h ruz b.

rotbraun ag. : gell, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin, rous-takenn ; *dieses Pferd hat eine rotbraune Farbe, dieses Pferd hat ein rotbraunes Fell,* ar marc'h-se a zo gell en e liv, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se.

rotbrüchig ag. : [metaloù] torrus pa vez tommet d'ar ruz, bresk pa vez tommet d'ar ruz.

Rotbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-ruz str.

Rotdorn g. (-s,-e) : [louza.] spern-ruz str.

Rotdrossel b. (-,-n) : [loen.] drask-lann b., milc'hwid g.

Rote b. (-n,-) : P. silzig Strassburg da rostañ str.

Röte b. (-) : ruzder g., ruzded b., ruz g., ruzoni b., ruzigenn b. ; *die Röte stieg ihm ins Gesicht,* ur ruzder (ar ruz) a zeuas

en e benn, ar ruz a savas d'e benn, ar ruzder a savas d'e dal, ar ruzder a zeuas war e dal, mont a reas ruzder ennañ, ruz e zeuas e benn.
Rote(r) ag.k. g./b. : **1.** [polit.] unan eus ar re ruz, [gwashaus] ur sac'h ruz g. ; **2.** [gwin] *der Rote,* an hini ruz g., ar gwin ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vioc'h zu b., ar sourzilh g.
Rote-Arme-Fraktion b. (-) : [polit., istor] RAF b., kevrenn an Arme Ruz b., rann an Arme Ruz b.
Roteiche b. (-,-n) : [louza.] derv-ruz str.
Roteisenstein g. (-s,-e) : [kimiezh] hematit ruz g.
Rötel g. (-s,-) : **1.** maen-gwad g., bouliermini ruz g. ; **2.** kreion maen-gwad g., kreion bouliermini ruz g.
Röteln lies. : [mezeg.] ruzig g. ; *sie hat Röteln,* klañv eo gant ar ruzig, ar ruzig a zo ganti, gant ar ruzig emañ, stag eo ar ruzig outi, dalc'het eo gant ar ruzig.
Rötelstift g. (-s,-e) : kreion maen-gwad g., kreion bouliermini ruz g.
Rötelteich g. (-s,-e) : eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g.
Rötelzeichnung b. (-,-en) : maengwadenn b.
röten V.k.e. (hat gerötet) : ruziañ, rusaat, rousaat ; *vom Fieber gerötetes Gesicht,* penn fumet g. ; *mit geröteten Augen,* dirañset e zaoulagad, ruz e zaoulagad.
V.em. : **sich röten** (hat sich (t-rt) gerötet) : dont ruz, ruziañ, rusaat.
rotfellig ag. : ruz en e liv, ruz e sae, ruz e vlevenn ; *rotfellige Kuh,* ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b.
Rotfichte b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruñs str., pruñsenn b., spruñs str., spruñsenn b.
rotfigurig ag. : gant tudennoù e ruz.
Rotfilter g. (-s,-) : sil ruz g.
Rotfink g. (-en,-en) : [loen.] beuf g., beufig g.
rotfleckig ag. : brizh ruz, pikoù ruz warnañ, takadoù ruz warnañ, pechar.
Rotföhre b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.
Rotfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] **1.** louarn g. [*liester* lern] ; **2.** [kezeg] baian g., marc'h rous-gwenn g.
rotfüchsig ag. : rous, gell, ruz, rous-gwenn, baian, melen-rous.
Rotgardist g. (-en,-en) : gward ruz g., milisian ruz g., bezenour ruz g.
rotgelb ag. : melen-ruz, melen-rous, damruz, liv-orañjez, rous.
rotgesichtig ag. : talfaset-ruz, ruz e vin, liv livrin war e zivjod, livek e zivjod, liv kreñv dezhañ, ruzart, ruspin e vizaj, ruz e gribenn, ruz e glipenn, ruz e zremm, ur penn fuloret outañ ; *rotgesichtiger Mensch,* ruspin g. [*liester* ruspined], ruzard g. [*liester* ruzarded] ; *rotgesichtiges Mädchen, rotgesichtige Frau,* ruzardenn b.
Rotglut b. (-) : gor g., kannded b.
Rotgold n. (-s) : aour ruz g.
rotgrünblind ag. : [mezeg.] daltonek.
Rotgrünblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.
Rotgüldigerz n. (-es,-e) : [maenoniezh] pirargirit g., aerosit g., argiritroz g.
Rotgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Rotgürtelträger,* ur gouriz ruz g.
Rotguss g. (-es,-güsse) : potin ruz g., kouevr-teuz g., laeton-teuz g., laton-teuz g.
rothaarig ag. : blev ruz dezhañ, blev rous dezhañ, blev tan dezhañ, [rannyezh. e brezhoneg] brun.
Rothaarige(r) ag.k. g./b. : den e vlev ruz g., rouzard g., rouz g., rouzardenn b., rouzenn b., ar blev ruz g., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.
Rothaarigkeit b. (-) : rouster g., rousted b.
Rothalsgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli gouzoug-ruz g., garreli krubuilh-ruz g.
Rothalstaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-ruz g.
Rothals-Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren gouzoug-ruz g.
Rothaut b. (-,-häute) : [Indian] Penn-Ruz g.
Rothirsch g. (-es,-e) : [loen.] karv ruz g. [*liester* kirvi ruz].
Rothuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar ruz b., koadyar b., enez-ouez b.
rotieren V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist rotiert *pe* **haben** : hat rotiert] : **1.** treiñ, c'hwelañ ; **2.** [dre skeud.] P. na ouzout pelec'h skeiñ e benn, bezañ dall gant al labour, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Rotkäppchen n. (-s,-) : Kabellig Ruz g.
Rotkappen lies. : [istor Breizh] *die Rotkappen,* ar Bonedoù Ruz lies.
Rotkappen-Aufstand g. (-s) : [istor Breizh] emsavadeg ar Bonedoù Ruz b., emsavadeg ar paper-timbr b.
Rotkehlchen n. (-s,-) : [loen.] boc'hruz g., boc'hruzig g., boc'h-ruz g., boc'hig-ruz g., rujodenn b., richodell b., boc'hig g., draouennig-vras b., tor-ruz g., torig-ruz g., born-buzhug g., bran-vuzhug b., evnig-ruz g., goûgig-ruz g., labousig-ar-c'halvar g., labousig-hor-Salver g., [lezanvioù] Alanig kof-ruz g., Olierig g.
Rotklee g. (-s) : [louza.] melchon-glas str., melchon-bro str.
Rotkohl g. (-s) : [louza.] kaol ruz str.
Rotkopf g. (-s,-köpfe) : P. rouzard g., rouzardenn b., rouz g., rouzenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.
Rotkopfente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Amerika g.
Rotkopfwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern penn ruz b.
Rotkraut n. (-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [louza.] kaol ruz str.
Rotkreuz- : … ar Groaz-Ruz.
Rotlauf g. (-s) : **1.** [mezeg.] tan-sant-Anton g., droug-sant-Anton g., kleñved roz g. ; *Rotlauf im Gesicht,* pennsac'h g. ; **2.** [moc'h] red-kof g., vid b., debor g., flus g.

rötlich ag. : arruz, damruz, ruzart, arrous, damrous, rouzart ; *rötliche Färbung,* damruzder g., damruzded b. ; *Erlenholz ist rötlich gefärbt,* arruz eo ar gwern, arruz eo ar c'hoad gwern.
Rotlicht n. (-s,-er) : **1.** gouloù ruz g. ; **2.** [kirri-tan] gouloù ruz a-dreñv g.
Rotlichtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh stag ouzh al louvigezh g., ti pikous g., ti flup g.
Rotlichtkneipe b. (-,-n) : ostaleri a louvigezh b., ostaleri an Degemer Mat b., ostaleri a vuhez fall b.
Rotlichtmilieu n. (-s,-s) : metoù al louvigezh g., metoù ar gastaouerezh g.
Rotlichtviertel n. (-s,-) : karter a louvigezh g., karter lous g., karter fall g., karter ar gisti g.
Rotliegende(s) ag.k. n. : [maenoniezh] permian ruz g., krag ruz g.
Rötling g. (-s,e-) : **1.** [foue, *Entoloma sinuatum*] entolom g. ; **2.** [loen., *Phoenicurus*] rulosteg g., eostig-bailh g. ; **3.** [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.
Rotmilan g. (-s,-e) : [loen.] barged ruz g.
Rotmütze b. (-,-n) : [istor Breizh] boned ruz g.
Rotor g. (-s,-en) : **1.** [tekn.] rotor g. ; **2.** [tredan] dereed g.
Rotorblatt n. (-s,-blätter) : [tekn.] brank rotor g., malvenn rotor b. [liester : malvinier rotor], pal rotor b. [*liester* palioù rotor, pili rotor], bann rotor g.
Rotrückenwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern kein rouz b.
Rotschenkel g. (-s,-) : [loen.] strelleg pavioù ruz g.
Rotschopf g. (-s,-schöpfe) : P. rouzard g., rouzardenn b., rouz g., rouzenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.
Rotschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] rulosteg g., eostig-bailh g.
Rotschwänzchen n. (-s,-) : [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.
rotsehen V.gw. (sieht rot / sah rot / hat rotgesehen) : P. bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, birviñ gant ar gounnar, migañ, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, mont ruz diwar e vroc'h, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.
Rotspon g. (-s) : P. [gwin ruz] an hini ruz g., sistr mouar g.,Yann Vourdel g., gwad rezin g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.
Rotstich g. (-s) : liv mestrezenn ruz g., liv trec'hel ruz g., mestrezenn ruz b., trec'henn ruz b.
rotstichig ag. : ruz e liv mestrezenn, ruz e liv trec'hel, ruz e vestrezenn, ruz e drec'henn.
Rotstift g. (-s,-e) : **1.** kreion ruz g., kreion bouliermini ruz g., kreion maen-gwad g. ; **2.** [dre skeud.] *den Rotstift ansetzen,* degas strishadennoù d'ar c'hellidsteuñv, krennañ groñs an dispignoù (ar budjed).
Rottanne b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruñs str., pruñsenn b., spruñs str., spruñsenn b.
Rotte b. (-,-n) : **1.** bandennad b., bandenn b., bagad g., haras g., frapad g., pare b., maread g., nasad g., tolp g., tolpad g., torkad g., duilhad g., rejimant g., remziad g. ; *eine Rotte Räuber,* ur vandennad laeron b., ur bagad laeron g., ur maread laeron g., ur bare laeron b., ur rejimant laeron g., ur remziad laeron g. ; **2.** [loen.] bagad g., rumm g., strollad g. ; **3.** pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g. ; **4.** eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g.
rotten V.k.e. (hat gerottet) : *Flachs rotten,* lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull.
V.em. : **sich rotten** (haben sich (t-rt) gerottet) en em dolpañ, en em vodañ, en em strollañ.
Rotten g. (-s) : [Bro-Suis] *der Rotten,* ar Ron g.
Rottenarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., paotr-an-hent-houarn g.
Rottenfeuer n. (-s,-) : [lu] barrad tennoù g., kaouad tennoù b.
Rottenführer g. (-s,-) : penn ur vandennad laeron g., ambilher g.
Rottenmeister g. (-s,-) / **Rottmeister** g. (-s,-) : penn skipailh g., mestr-micherour g.
Rotunde b. (-,-n) : krenndi g., kronnell b.
Rötung b. (-,-en) : ruziadur g., ruzder g., ruzded b., ruzoni b., ruzigenn b.
rotwangig ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.
Rotwein g. (-s,-e) : gwin ruz g., [dre fent] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vioc'h zu b., ar sourzilh g. ; *Rotwein schmeckt am besten,* pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *Weißwein und Rotwein,* gwin-gwenn hag hini ruz ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune,* kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard.
Rotwelsche(s) ag.k. n. : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g.
Rotwild n. (-s) : [hemolc'h] kirvi ruz lies.
Rotwurz b. (-,-en) : [louza.] seizhdelienn b.
Rotz g. (-es) : **1.** mic'hi g., klit g., mic'hienn b., klitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b. ; *vertrockneter Rotz,* kreien g. ; *der Rotz hängt ihm an der Nase,* hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri,

un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlaouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn) a zo ouzh e fri ; *seinen Rotz hochziehen,* ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier ; *Rotz lief ihm bis auf die Lippe,* ur vic'hienn a ziskenne war e vuzell ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase,* gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *sie hängen zusammen wie Rotz und Schleim,* en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched ; **2.** [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g.

rotzbehaftet ag. : [kezeg, mezeg.] farsilhek, mormous.

Rotzbengel g. (-s,-) **/ Rotzbube** g. (-n,-n) : P. pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm kozh stervenneg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., gwidal g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil, fri stirenn g., tamm mous flaer g., mous kreien g., beg melen g., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

rotzen V.gw. (hat gerotzt) : P. **1.** skopañ, tufat, tufañ, krañchat, teuler kraost ; **2.** c'hwezhañ e fri gant trouz bras, ober ur skarzh d'e fri gant trouz bras, sec'hañ e fri gant trouz bras, torchañ e fri gant trouz bras.

Rotzfaden g. (-s,-fäden) : mic'hienn b., klakienn b., klitenn b., P. goulaouenn b., troad-maout g., troad-leue g. ; *ein Rotzfaden lief ihm bis auf die Lippe,* ur vic'hienn a ziskenne war e vuzell , *ein Rotzfaden hängt ihm an der Nase,* hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlaouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn) a zo ouzh e fri.

Rotzfahne b. (-,-n) : P. lien-picher g., lien-fri g., frilien g.

rotzfrech ag. : [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, ront dezhañ, divezh, divezhet, difoutre, dibalamour, her, balc'h, digaz, na vank ket avel dezhañ.

rotzig ag. : **1.** mic'hiek, klitennek, stervennek, ur vastarenn outañ ; **2.** [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, her, balc'h, ront dezhañ, divezh, divezhet, difoutre, dibalamour, digaz, na vank ket avel dezhañ.

Rotzjunge g. (-n,-n) : *sellit ouzh* **Rotzlümmel**.

Rotzkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] penndog g.

Rotzlöffel g. (-s,-) **/ Rotzlümmel** g. (-s,-) : P. pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm kozh stervenneg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., kac'her g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil, fri stirenn g., tamm mous flaer g., mous kreien g., beg melen g., makez brammer bihan g., makez penn laou g.

Rotznase b. (-,-n) : P. **1.** buredenn b., burudig g., fri birous g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; **2.** [dre skeud.] pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., kac'her g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., beg melen g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., c'hwiltouz g., chalvant g.

rotznäsig ag. : mic'hiek, klitennek, stervennek.

Rotzunge b. (-,-n) : [loen.] **1.** jelinenn ruz [*liester* jelined ruz] b. ; **2.** teod-ki g.

Rouen n. : Rouan b.

Rouge g. (-s,-s) : [fard] ruz g., ruz-muzelloù g., ruz-pok g., P. traoù ruz lies.

Roulade b. (-,-n) : [kegin.] **1.** rollad kig g., ruilhad kig g., logodenn gig b. ; **2.** gwispid rollet str. ; **3.** [sonerezh] ruilhadenn-gan b.

Rouleau n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Roulett n. (-s,-e/-s) **/ Roulette** n. (-s,-s) : 1. c'hoari-rodig g., c'hoari-rodellig g. ; 2. [tekn., kouevraer] rodig dantek b.

Rousillon n. : *das Rousillon,* Rousilhon b.

Route b. (-,-n) : roud g., roudenn b., hent g., hentad g.

Router g. (-s,-) : [stlenn.] routaer g.

Routine b. (-,-n) : **1.** *die Routine,* louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur lies., ar sermoul g., ar brizhvoaz g., an tamm turgn g., ar sodell b. ; **2.** [stlenn.] roudennad b. ; **3.** [merdead.] implij-amzer ar skipailh g.

routinemäßig ag. : standur, brizhvoaziek.

Adv. : gant e standur, dre voazamant.

Routinier g. (-s,-s) : louarn kozh a baotr g., rouder kozh g. (Gregor).

routiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rowdy g. (-s,-s) : tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., kabaler g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., rioter g., gwall skoer g., penn bervet g., fourgaser g.

Rowdyszene b. (-) : strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g. ; *aus der Rowdyszene stammen,* bezañ chuget d'an temptadur, dont eus ar strailh.

Royalismus g. (-) : roueelouriezh b.

Royalist g. (-en,-en) : roueelour g.

Royalistin b. (-,-nen) : roueelourez b.

Royalsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel uhelañ b.

Rubbellos n. (-es,-e) : bilhed lotiri da rimiañ g.

rubbeln V.k.e. (hat gerubbelt) : skrabañ, kravat, diskrabañ, purañ, rimiañ, taravat.
V.gw. (hat gerubbelt) : rimiañ, taravat, frotañ.
V. em. : **sich rubbeln** (hat sich gerubbelt) : *sich (t-rt) rubbeln,* en em frotañ ; *sich (t-d-b) die Arme rubbeln,* frotañ e zivrec'h.
Rübe b. (-,-n) : **1.** [louza.] rabez str., beterabez str., boetrabez str. ; *Rüben verziehen,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'ar rabez ; *weiße Rüben,* irvin str., irvin-dourek str. ; *gelbe Rüben,* karotez str., pastounadez str. ; *rote Rüben,* beterabez ruz, rabez str. ; *Zuckerrübe,* beterabez sukr str. ; *schwedische Rübe,* rabez str., rabezenn b. ; *eine schwammige weiße Rübe,* un irvinenn stoubennek str. ; *dicke Rüben,* irvin-gall str. ; *kleine Rüben,* irvin-douar str. ; *Rüben schaben,* peliat rabez, raskañ rabez, rinkat rabez, naviñ rabez, rimiañ rabez ; *reich an Rüben,* rabezek, irvinek ; **2.** [dre skeud.] *wie Kraut und Rüben,* mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), moc'h-ha-marc'h, stribouilh-strabouilh ; **3.** [tr-l] P. *jemandem Rübchen schaben,* ober kibiz d'u.b., ober bisk d'u.b. o frotañ e zaou viz-yod an eil ouzh egile ; *schabe, schabe Rübchen, sie hat ein Bübchen !* rask, rask, rask, hep e bask ! ; **4.** P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g.
Rubel g. (-s,-) : roubl g.
Rubellit g. (-s,-e) : rubelit g. ; *ein Rubelit,* ur rubelitenn b.
Rübenacker g. (-s,-äcker) : rabezeg b., irvineg b.
Rübenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn veterabez b. [*liester* delioù beterabez, deliennoù beterabez], kaolenn veterabez b.
Rübenkraut g. (-s) : [louza., kegin.] **1.** triakl g., siros sukr beterabez ; **2.** irvin-go str.
Rubensfigur b. (-,-en) : temz-korf kuilh g., temz-korf doare Rubens g.
Rübenziehen n. (-s) : tennadeg rabez b., tennerezh rabez g.
Rübenzucker g. (-s) : [louza.] sukr beterabez g.
rüber P. *sellit ouzh* **herüber** *pe* **hinüber**.
rüberbringen V.k.e. (brachte rüber / hat rübergebracht) : degas, kas.
rüberkommen V.gw. (kam rüber / ist rübergekommen) : **1.** tremen ; **2.** tizhout, diraez.
Rübezahl g. : [mojenn.] ramz moliac'hel Menezioù ar Ramzed g.
Rubidium n. (-s) : [kimiezh] rubidiom g.
Rubikon g. : Rubiko b., Rubikon b. ; *den Rubikon überschreiten,* treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan.
Rubin g. (-s,-e) : rubiz g., ruzvaen g., kurundamez str.
rubinfarben ag. **/ rubinrot** ag. : ruz-rubiz, liv ar ruzvaen gantañ, livet e ruzvaen.
Rubinschmuck g. (-s) : ruzvein lies.
Rüböl n. (-s) : eoul irvin-skouarn-gad g.
Rubrik b. (-,-en) : rubrikenn b., rubrik g.
rubrizieren V.k.e. (hat rubriziert) : **1.** envel, titlañ ; **2.** rannañ, rummañ, kevrennañ.
Rübsame g. (-ns) **/ Rübsen** g. (-s) : [louza.] irvin-skouarn-gad str.
ruchbar ag. : *ruchbar werden,* en em vrudañ, dont da vezañ brudet (anavezet), bezañ bet roet avel d'ar c'had, bezañ bet diskuliet, dont dindan teodoù an dud.
ruchlos ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoueüs, fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, drougiezhus, na gred na Doue na diaoul, na respet na sakr na disakr, n'en deus na feiz na reizh, hep Doue na lezenn, dizeol, ifam ; *ruchloser Schuft,* den disakret g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., fallakr g., lampavan g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., sac'h malis g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., higenn b., gwall higolenn b., paotr gagn g.
Ruchlosigkeit b. (-,-en) : **1.** fallagriezh b., vilded b., displedadurezh b., displedoni b., gwallvezh b. ; **2.** [relij.] difeiz b., dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.
ruck ! estl. : *hau ruck !* houp ! ... ha houp ! ; *ruck zuck,* buan-buan, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor) ; *aber ruck zuck !* bec'h dezhi ! rousin dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! dalc'hit tomm ! hastomp ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *er hat die Angelegenheit ruck zuck erledigt,* hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *er hat seine Flasche ruck zuck ausgetrunken,* ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh n'eo bet pennad ebet evit evit skarzhañ e voutailh.
Ruck g. (-s,-e) : **1.** stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., frapad g., frapadenn b., skosell b. ; **2.** sach g., sachadenn b., taol sach g., taol sach-frap g., frapadenn b. ; **3.** [troioù-lavar] *auf einen Ruck,* war un dro, a-sav-taol, en un taol nemetken, pik, krenn, trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, en ur c'hrogad, trumm, krenn, pik ; *mit einem Ruck halten,* chom krenn (pik, trumm) a-sav, chom a-sav-pik ; P. *sich einen Ruck geben,* **a)** kregiñ du en e galon, moustrañ war e ziegi evit ober udb, kiañ outi, kemer e greñv warnañ e-unan ; **b)** ober un dastum, dont en-dro war e du, trec'hiñ war e varrad diskalon, trec'hiñ war e e fallgalonadenn, en em gavout ; *einen tüchtigen Ruck geben,* ober ur c'hrogad, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e

gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, bouc'halañ, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, merat, c'hwezhañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, ober ur stagadenn, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, ober ur vec'hadenn spontus, ober ur strivadenn spontus.

Rückabtretung b. (-,-en) : [gwir] kildilez g., kildizalc'h g., kildizalc'hidigezh b., kilroidigezh b., eilroadur g., eilroidigezh b., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.

Rückansicht b. (-,-en) : gwel a-dreñv g., gwel eus an adreñv g.

Rückanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] amoug g.

Rückantwort b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b. ; *Rückantwort bezahlt,* an diskrivadenn (ar respont) a zo bet paeet dija.

Rückantwortschein g. (-s,-e) : paperenn diskrivañ b., paperenn respont b.

ruckartig ag. : pik, krenn, trumm.

Adv. : a-daolioù, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-grogadoù, a-dourtadoù, a-reuziadoù, bep eil penn.

Rückäußerung b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b. ; *wir erwarten Ihre Rückäußerung und ...,* trugarez en a-raok evit ho tiskrivadenn (evit ho respont).

Rückbesinnung b. (-,-en) : distro g., kounaidigezh b., eñvoridigezh b.

rückbezüglich ag. : [yezh.] ... emober ; *rückbezügliches Pronomen,* raganv emober g.

Rückbildung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] argizadur g., argizadenn b., assugadur g. ; **2.** [bev.] argizadur g., argizadenn b.

Rückbleisel n. (-s,-) : nemorant g., peurrest g., rest g., restig g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g.

Rückblende b. (-,-n) : flash-back g., kilsell g., kilsellad g., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g., distro war-giz g./b.

Rückblick g. (-s,-e) : kilsell (war) g., kilsellad g., kilselladenn b., kildremmad b., sell war-dreñv (war) g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g., distro war-giz g./b. ; *Rückblick halten,* teuler ur sell war an amzer dremenet, kilsellet, ober un distro war-giz, soñjal war e giz.

rückblickend ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, kilselladus.

Adv. : **1.** o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv, pa vez graet un distro war-giz ; **2.** a-c'houdevezh, goudevezh, goude taol, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Rückblickfenster n. (-s,-) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.

rückbuchen V.k.e. [rannadus : hat rückgebucht] [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] : ildougen.

Rückbuchung b. (-,-en) : [kenw.] enskrivadur ildougen g.

rückdatieren V.k.e. [stag] (rückdatierte / hat rückdatiert / met : rückzudatieren) : rakdeiziañ.

Rückdeckungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat adkretaat b.

Rückdiskont g. (-s,-e) : eildiskont g.

rückdiskontieren V.k.e. [stag : rückdiskontiert] : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] eildiskontañ.

rucken V.gw. (hat geruckt) : **1.** [loen.] grougousat ; **2.** mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù.

rücken V.k.e. (hat gerückt) : lakaat, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, diboullañ, dilec'hiañ, divorañ ; *ein Möbelstück an die Wand rücken,* lakaat ur pezh arrebeuri ouzh ar voger (ouzh ar speurenn) keinañ ur pezh arrebeuri ouzh ar voger ; *nach vorn rücken,* lakaat war-raok, lakaat a-raok, kas war-raok, kas a-raok ; ; *rücke den Stuhl näher an den Tisch,* tosta ar gador ouzh an daol ; *etwas näher rücken,* ameniñ udb, tostaat udb ; *beiseite rücken, zur Seite rücken,* lakaat a-gostez ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken,* kas nadoz e eurier war-raok ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken,* kas nadoz e eurier war-gil ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken,* diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *'Gwalarn' rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht,* 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh.

V.k.d. / V.gw. (ist gerückt) : *näher rücken,* tostaat ; *nach vorn rücken,* mont war-raok, mont a-raok ; *an etwas rücken,* diblas(añ) udb, dilec'hiañ udb ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt,* kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, erru omp pell ganti, pell emaomp ganti ; [lu] *ins Feld rücken,* mont d'an dachenn-vrezel, mont da vrezeliñ (da vrezelekaat) ; *jemandem auf den Leib rücken,* lakaat enk war u.b., enkañ u.b., lakaat u.b. diaes ; *an jemandes Stelle rücken,* kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b. ; [polit.] *er rückt immer mehr nach rechts,* gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; *nach links rücken,* rusaat, kleizekaat.

Rücken g. (-s,-) : **1.** kein g., ckouk g., kil g. ; *krummer Rücken,* kein tort g., kein kromm g. ; [kezeg] *gesenkter Rücken,* kein puñset g. ; *Pferd mit gesenktem Rücken,* marc'h keinbant g., marc'h baskein g. ; [dre fent] *verlängerter Rücken,* revr g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g. ; *Rücken an Rücken,* kein-ha-kein, kein-ouzh-kein, kein-ouzh-kein evel pri ouzh mein, gin-ouzh-gin ; *jemandem den Rücken kehren,* treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b., diskouez e seulioù d'u.b. [*sellit ivez ouzh* **2.**] ; *sich mit dem Rücken an die Mauer lehnen,* harpañ e gein ouzh ar vur, alkodiñ ouzh ar voger ; *eine Last auf dem Rücken tragen,* choukata (keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen ur

bec'h bennak war e gein, kas ur bec'h bennak ouzh e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *er packte sich den Sack auf den Rücken,* skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, teurel a reas ar sac'h ouzh e gein, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, choukañ a reas ar sac'h, choukata a reas ar sac'h ; *den Wind im Rücken haben,* kaout avel a-gein (avel a-dreñv, avel a-du) ; *wir haben den Wind im Rücken,* emañ an avel a-gein dimp, mont a reomp a-vat gant an avel ; *einen krummen Rücken bekommen,* keinañ, dont e gein da vezañ kromm ; *es läuft mir eiskalt über den Rücken,* treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon), santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen,* nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit da welet ar vizer dindan ; *auf Eselsrücken reiten,* mont war azen ; *sich auf den Rücken legen,* c'hweniañ ; *auf dem Rücken liegen,* bezañ gourvezet a-dreuz e gein ; **3.** [troioù-lavar] *jemandem den Rücken kehren,* treiñ kein da (ouzh) u.b., en em zistagañ diouzh u.b., pellaat diouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., disteurel u.b., kazañ u.b., dilezel u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., lezel u.b. war ar beoz, lezel u.b. e perch ; *allem Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren,* lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp ; *das Glück hat ihm den Rücken gekehrt,* troet eo ar chañs diwarnañ, distaget eo ar chañs dioutañ, krog eo ar c'hwil ennañ, bremañ e tro ar voul a-enep dezhañ ; *auf dem Rücken liegen,* **a)** bezañ astennet a-c'hwen e gein, bezañ astennet a-dreuz e gein, bezañ astennet war livenn e gein, bezañ astennet war greiz e gein, bezañ astennet war lein e gein, bezañ astennet war leur e gein, bezañ astennet a-c'hwen e gorf, bezañ astennet a-c'hwen e groc'hen, bezañ a-c'hwen, bezañ ledet war e gein ; **b)** [dre skeud.] chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, ober grallig, en em dorloiñ, na ober ur c'hraf (an disterañ kraf), ober e varv, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, sachañ war an ibil berr (an ibil a-dreñv), reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, lardañ diegi, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, chom didalvez, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, c'hwileta, chom da valafenniñ (da lugudiñ, da vuzhugenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h ; *einen krummen Rücken machen,* ober e gein, krommañ e gein, ober ar c'hoz, ober e geineg / c'hwezañ e gein / ober ar c'heineg (Gregor) ; *auf den Rücken fallen,* kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war e livenn-gein, war linenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen e groc'hen, a-c'hwen), kouezhañ war e gilpenn, kouezhañ war e gein, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer ; *sich den Rücken decken,* diwall (gwareziñ) e adreñv, sellet ouzh an nor a-dreñv ; *er ist mir in den Rücken gefallen,* **a)** fardet (strimpet) e oa warnon (taget en doa ac'hanon, kouezhet e oa warnon, deuet e oa din) eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv) ; **b)** [dre skeud.] aet e oa din dre drais ; *etwas mit dem Rücken stützen,* keinañ udb *; einen breiten Rücken haben,* bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ mat e gein, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, bezañ lakaet traoù war e gont, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemandem etwas auf den Rücken binden,* lakaat udb war chouk (war kein) u.b., lakaat ar bec'h war gein u.b. ; *hinter meinem Rücken,* a-drek va c'hein, e-tro va c'hein, a-dreñv va c'hein ; *jemandem hinter dem Rücken Übles nachreden,* difregañ u.b. a-drek e gein, terriñ keuneud war kein u.b., difregañ u.b. e-tro e gein, plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., ober ur sae nevez d'u.b., pilat u.b., louzañ u.b., dispenn brud u.b., glabousañ u.b., didammañ brud u.b., diframmañ u.b., diskar u.b., gwashaat u.b.) a-dreñv e gein ; *hinter jemandes Rücken handeln,* trubardiñ u.b. a-dreñv e gein, trubardiñ u.b. e-tro e gein, ober udb en dic'houzout d'u.b. (hep rat d'u.b., e kuzh d'u.b., e kuzh ouzh u.b., a-guzh d'u.b., a-guzh-kaer diouzh u.b., hep gouzout d'u.b.) ; *im Rücken,* dre zindan, dre guzh, en adreñv, eus an adreñv, a-ziadreñv, war e gein, war e lerc'h ; *den Rücken wenden,* diskouez e seulioù ; *den Rücken steif halten,* delc'her penn, rentañ penn, herzel, delc'her mat ; *jemandem den Rücken stärken,* reiñ ton (kalon, kalonegezh, nerzh-kalon) d'u.b., kalonekaat u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b. ; **4.** *der Buchrücken,* kein al levr g. ; **5.** *Klingenrücken,* kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels,* kil ur sabrenn g., kein ur sabrenn g. ; *der Klingenrücken des Messers, der Messerrücken,* kil ar gontell g., kein ar gontell g. ; **6.** *Handrücken,* kildorn g. ; *Schlag mit dem Handrücken,* kildornad g. ; **7.** *mittelozeanischer Rücken,* keinenn danvorel b. ; *mittelatlantischer Rücken,* keinenn atlantel b.

Rückenbein n. (-s,-e) : [korf.] livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn b., mellkein g., linenn ar c'hein b.

Rückendeckung b. (-,-en) : [lu] **1.** savenn a-enep ar bannadelloù o tont eus an adreñv b. ; **2.** gwarez g., golo g., goloadurezh b., skoazell b., skor g., harp g. *jemandem*

Rückendeckung geben, goleiñ war u.b., reiñ golo d'u.b, reiñ goloadurezh d'u.b, gwareziñ u.b. ; **3.** gward a-dreñv g., lost an arme g.

Rückenfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kein g.

Rückenflosse b. (-,-n) : **1.** [loen.] angell gein b., askell gein b. ; **2.** [nij.] stabilaer kein g.

Rückenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij a-c'hwen g., nijadenn a-c'hwen b.

Rückenflügel g. (-s,-) : [loen.] feuraskell b., adaskell b.

Rückengräte b. (-,-n) : [loen.] draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b.

Rückengurt g. (-s,-e) : **1.** [kezeg] lêrenn gein b., doser g. ; **2.** [mezeg.] gouriz kein g. ; **3.** [dilhad.] lurell-gein b.

Rückenlage b. (-,-n) : [sport, neuial] chomidigezh war-neuñv a-c'hwen e gein b., gourneuñviñ a-c'hwen e gein g., arneuñviñ a-c'hwen e gein g., neuennat a-c'hwen e gein g., neuñvennat a-c'hwen e gein g.

Rückenlehne b. (-,-n) : **1.** [kador] kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein,* bezañ keinek ; **2.** harp kein g.

Rückenmark n. (-s) : [korf.] mel-livenn g., mel al livenn-gein g., mel gwalenn-gein g., mel mellchadenn g.

Rückenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] mielit g., tanijenn mel al livenn-gein b., mellkeinfo g.

Rückenmarkschwindsucht b. (-) : [mezeg.] droug Pott g., torzhellegezh vellkeinel b.

Rückenmarkwasser n. (-s) : [korf.] liñvenn benn-kein b.

Rückenmuskulatur b. (-) : [korf.] kigennadur ar c'hein g.

Rückenpanzer g. (-s,-) : *Rückenpanzer einer Schildkröte,* toenn ur vaot b., toenn-vaot b.

Rückensaite b. (-,-n) : [korf.] notokordenn b.

Rückenschild[1] g. (-s,-e) : [loen.] toenn ur vaot b., toenn-vaot b. ; *Rückenschild der Krabbe,* kavell krank g., klorenn grank b.

Rückenschild[2] n. (-s,-er) : skritell gein b., liketenn gein b.

Rückenschmerzen lies. : poan gein b., poan en e gein b., droug kein g. ; *Rückenschmerzen haben,* kaout poan gein, kaout poan en e gein, kaout droug kein.

Rückenschwimmen n. (-s) : [sport] neuñv a-c'hwen g.

Rückenseite b. (-,-n) : tu a-dreñv g., diadreñv g., adreñv g., enebenn b., tu-gin g., tu all g., penn a-dreñv g.

Rückenspeck g. (-s) : [kegin.] lard gwenn g., lard kein g.

rückenständig ag. : ... kein, lec'hiet war ar c'hein.

Rückenstärkung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g., skoazell b., skor g., harp g. ; *jemandem Rückenstärkung geben,* kalonekaat u.b., reiñ kalon (ton, nerzh-kalon) d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b.

Rückenstütze b. (-,-n) : **1.** [kador] kein g. ; **2.** harp kein g., harpell gein b.

Rückentrage b. (-,-n) : bouteg kein g.

Rückenwind g. (-s) : avel a-gein g., avel a-dreñv g., avel a-du g., avel vat g., avel a-vat g. ; *wir haben Rückenwind,* emañ an avel a-gein dimp, mont a reomp a-vat gant an avel.

Rückenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn-gein b., mailh gwalenn-gein g.

Rückerinnerung b. (-,-en) : kounaenn b., adkounaat g. ; *unbestimmte, schwache Rückerinnerung,* marsoñj g., damgoun g., mareñvoradenn b.

rückerstatten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückerstattet] resteurel, daskoriñ, daskor, rentañ, dastalañ.

Rückerstattung b. (-,-en) : daskor g., daskorad g., daskoridigezh b., restaol g., restaolidigezh b., restaolerezh g., dastaladur g.

Rückfahrkarte b. (-,-n) : bilhed mont-dont g.

Rückfahrscheinwerfer g. (-s,-) : gouloù-kilañ g.

Rückfahrt b. (-,-en) : distro b./g., retorn g., beaj distro b., beaj retorn b. ; *bei der Rückfahrt, auf der Rückfahrt,* war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro.

Rückfall g. (-s,-fälle) : **1.** [gwir] *Rückfall in ein Verbrechen,* adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; **2.** [gwir] *Rückfall an den Vorbesitzer,* diandroadur g. ; **3.** [mezeg.] adfeilh g., adkouezh er c'hleñved g., adkouezhadenn er c'hleñved b. ; *einen Rückfall erleiden,* kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ, adkouezhañ e kleñved, kouezhañ klañv en-dro, kleñvel en-dro.

Rückfallfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn arreadek b.

rückfällig ag. : **1.** [mezeg.] adfeilhus ; *rückfällig werden,* **a)** [klañvour] kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ, adkouezhañ e kleñved, kouezhañ klañv en-dro, kleñvel en-dro ; **b)** [kleñved] dont en-dro, distreiñ ; **2.** [gwir] adfeller ; *rückfällig werden,* adfeilhañ ; **3.** [techoù fall] adfeilhus ; *rückfällig werden,* adfeilhañ, adkouezhañ, adskeiñ, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e boull, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall en-dro, mont da-heul ; **4.** [relij.] adfeilhet.

Rückfällige(r) ag.k. g./b. : **1.** [gwir] adfeller g., adfellerez b. ; **2.** [techoù fall] adskoer g., adskoerez b., adfeilher g., adfeilherez b. ; **3.** [relij.] adfeilhed g. [*liester* adfeilhidi], adfeilhedez b.

Rückfälligkeit b. (-) : **1.** [gwir] adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; **2.** [mezeg.] adfeilh g., adkouezh er c'hleñved g., adkouezhadenn er c'hleñved b.

Rückfalltäter g. (-s,-) : [gwir] adfeller g.

Rückfalltäterin b. (-,-nen) : [gwir] adfellerez b.

Rückfenster n. (-s,-) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.

Rückfindung b. (-) : *Rückfindung zu Gott,* distro da Zoue g./b., distro ouzh (davet) Doue g./b.

Rückflug g. (-s,-flüge) : [nij.] distro b./g., retorn g., nij distro g., nijadenn distro b.

Rückfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** dichal g., tre g., treañ g. ; **2.** [armerzh] *der Rückfluss der getätigten Investitionen,* an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.

Rückforderung b. (-,-en) : goulenn daskoridigezh g., goulenn restaolidigezh g., goulenn restaolerezh g., goulenn restaol g.

Rückfrage b. (-,-n) : goulenn titouroù ouzhpenn g., goulenn resisadurioù g. ; *nach (über) etwas Rückfrage halten,* klask ditour diwar-benn udb, klask resisadurioù a-zivout udb, klask gouzout hiroc'h diwar-benn udb.

rückfragen V.gw. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat rückgefragt] : goulenn titouroù ouzhpenn, goulenn resisadurioù.

Rückführung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaol g. ; **2.** [gwir

etrebroadel] advroañ g., advroadur g. ; **3.** [gazoù] atoradur g., atoriñ g., adaozañ g.

Rückgabe b. (-,-n) : **1.** daskor g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaolidigezh b., restaol g. ; **2.** [kenwerzh] distro d'ar gwerzher g./b.

Rückgaberecht n. (-s) : gwir distro d'ar gwerzher g.

Rückgang g. (-s,-gänge) : **1.** souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., kiz g., kizadenn b., distro g./b., koll tachenn g. ; **2.** digresk g., digreskidigezh b., diskenn g., rabat g., koazhadur g., argizadur, argizadenn b., argiz g., leiadur g. ; *Rückgang der Sterberate,* koazhadur ar feur mervel g. ; *die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen,* digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat, disteraat, bihanaat, berraat, koazhañ) a ra niver ar skolidi, en diminu e ya niver ar skolidi, war ziminu e ya niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; **3.** [armerzh] *Rückgang der Investitionen,* gouziz ar postadurioù g. ; *Preisrückgang,* rabat war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g., digresk ar prizioù g., digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g., laoskaenn war ar prizioù b., goustouad g.

rückgängig ag. : ribours, a zeu war-gil, a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *einen Kauf rückgängig machen,* freuzañ (nullañ, terriñ, foeltrañ) ar werzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh.

Rückgängigmachung b. (-,-en) : freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diskemenn g., freuztaol g.

rückgewinnen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückgewonnen] : [tekn.] atoriñ.

Rückgewinnung b. (-,-en) : **1.** aspiaouadur g., daspiaouadur g. ; **2.** [tekn.] atoradur g.

Rückgrat n. (-s,-e) : livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn g., mellkein g., linenn ar c'hein b., livenn ar c'hein b. ; *Rückgrat des Fisches,* draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b. ; *jemandem das Rückgrat brechen,* terriñ livenn e gein d'u.b., terriñ e vellchadenn d'u.b., terriñ melloù e gein d'u.b., terriñ e livenn-gein d'u.b., divellañ e gein d'u.b., digeinañ u.b., terriñ e gein d'u.b., divellkeinañ u.b., [dre skeud.] reiñ lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., distroadañ u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, skubañ dindan botoù u.b., lakaat u.b. da blegañ ; *er hat kein Rückgrat,* n'eo nemet un den a c'haller kas ha digas, ur jañ-blev eo, hennezh a zo ur marmouz gwisket, gouzout a ra brav ober pleg-kein (ober kudoù, ober chiboudig, ober moumounerezh, ober ar c'hi gaol), plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Rückgratkrümmung b. (-,-en) : [mezeg.] lordoz g.

rückgratlos ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ.

Rückgratverkrümmung b. (-,-en) : [mezeg.] lordoz g.

Rückgriff g. (-s,-e) : **1.** [gwir] amoug g. ; **2.** adkinnigadur g., adimplij g., adarver g., adarveradur g. ; *der Rückgriff auf Stilelemente der Gotik,* arveradur elfennoù eus an arz gotek g.

Rückhalt g. (-s,-e) : **1.** skor g., harp g., skoazell b. ; [dre skeud.] *an ihm habe ich immer einen Rückhalt gefunden,* bepred em boa kavet skor digantañ, ur skor e oa bet din bewech ma 'm boa ezhomm ; **2.** emharz g., damant g. ; *ohne Rückhalt,* didruez, dizamant, didrugar, digernez, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich ohne Rüchalt äußern,* dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Rückhaltebecken n. (-s,-) : poull-kronniañ g., stankad b.

Rückhaltekammer b. (-,-n) : [nukl.] kambr azderc'hel b.

rückhaltlos ag. : **1.** hep diviz ebet, diampleg, untuek, untuet, hep marc'hata, a-grenn, divrall ; **2.** didruez, dizamant, didrugar, digernez, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich rüchaltlos äußern,* dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ

sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.
Rückhaltung b. (-,-en) : [nukl.] azdalc'h g.
Rückhand b. (-,-hände) **/ Rückhandschlag** g. (-s,-schläge) : [tennis] skeiñ a-gildorn g., skoadenn a-gildorn b., kildornad g.
Rückholfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell dic'halv b.
Rückkauf g. (-s,-käufe) : daspren g., dasprenadenn g., dasprenañ g.
Rückkaufsrecht n. (-s,-e) : gwir dasprenañ g.
Rückkaufswert g. (-s) : gwerzh dasprenañ g.
Rückkehr b. (-) : distro b./g., retorn g., dasorc'h g., distroadenn b. ; *bei seiner Rückkehr vom Markt,* en distro eus ar marc'had ; *Rückkehr zu Gott,* distro da Zoue g./b., distro ouzh (davet) Doue g./b.
Rückkehrer g. (-s,-) : **1.** den distro d'ar gêr g., distroer g. ; **2.** labourer estren distro d'e vro g.
Rückkehrerin b. (-,-nen) : **1.** plac'h distro d'ar gêr b., distroerez b. ; **2.** labourerez estren distro d'he bro b.
Rückkehrhilfe b. (-,-n) : skoazell d'an distro b., skoazell evit distreiñ b.
rückkoppeln V.k.e. [stag : rückkoppelte / hat rückkoppelt] : korwerediñ.
Rückkoppelung b. (-,-en) **/ Rückkopplung** b. (-,-en) : **1.** [elektronik] korwered g. ; *negative Rückkopplung,* gourzhgwered g., korwered emleiaat g. ; *positive Rückkopplung,* korwered emmuiaat g. ; **2.** [stlenn.] dol gorwerediñ b. ; **3.** korstenoù lies., korwered stenel g.
Rückladung b. (-,-en) : [kenwerzh] asfred evit an distro g., adfret evit an distro g.
Rücklage b. (-,-n) : arc'hant miret a-gostez g., arc'hant a-dreñv g., mirad g. ; *stille Rücklagen,* miradoù damguzh lies., miradoù kafunet lies. ; *gesetzlich vorgeschriebene Rücklagen,* arc'hant miret a-gostez hervez al lezenn g. ; *satzungsmäßige Rücklagen,* arc'hant miret a-gostez hervez ar statudoù ; *Einstellung in Rücklagen,* lakidigezh er miradoù b., entoueziadur e-barzh ar miradoù g. ; *Entnahme aus Rücklagen,* erlamad diouzh ar miradoù g.
Rücklauf g. (-s,-läufe) : **1.** souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; **2.** [armoù-tan] argil g. ; **3.** [kirri-tan] souzañ a-dreñv g., kilañ g.
Rücklaufbremse b. (-,-n) : starderez surentez b., stard surentez g., frouen surentez g.
rückläufig ag. : **1.** ribours, a zeu war-gil, a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *rückläufige Bewegung,* **a)** argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adreñvadenn b. ; **b)** [stered.] souadur g., loc'h diadreñv g. ; *sich rückläufig entwickeln,* adreñvaat ; **2.** [korf.] kilreder ; *rückläufiger Nerv,* nervenn gilreder b.
Rücklauftaste b. (-,-n) : stokell souzañ b.
Rücklehne b. (-,-n) : **1.** [kador] kein g. ; *mit einer Rücklehne versehen sein,* bezañ keinek ; **2.** harp kein g., harpell gein b.
distro diwar bostañ g. (-s,-) **/ Rückleitung** b. (-,-en) : [tredan.] orjalenn distro b., neud distro g.
Rücklicht n. (-s,-er) : gouloù a-dreñv g., gouloù ruz g.
Rücklieferung b. (-,-en) : diskas d'ar c'haser g., diskasidigezh d'ar c'haser b., distro d'ar c'haser g./b.
rücklings Adv. : **1.** eus an adreñv ; **2.** war an tu-gin ; **3.** war-dreñv ; *rücklings fallen,* kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war linenn e gein, war e livenn-gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen, war leur e gein), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gein, kouezhañ war e gilpenn, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer ; *sich rücklings auf einen Stuhl setzen,* gaoliañ war ur gador.
Rückmarsch g. (-es,-märsche) : **1.** hent an distro g., distro b./g. ; **2.** [lu] retred g./b., kiladeg b.
Rückmeldung b. (-,-en) : **1.** adenskrivadur g. ; **2.** kilwered g., korwered g. ; **3.** [stlenn.] dol gorwerediñ b.
Rücknahme b. (-,-n) : **1.** adkemeridigezh b., adkemeradur g., adkemeradenn b., adkemer g. ; **2.** *Rücknahme eines Versprechens,* dislavar g., dianzavadur promesa g.
Rückporto n. (-s,-s/-porti) : mizoù adkas lies., mizoù adkasidigezh lies.
Rückprall g. (-s,-e) : adlamm g., dazlamm g., dilamm g., astaol g.
Rückreise b. (-,-n) : beaj retorn b., distro g./b., beaj distro b.
Rückreisewelle b. (-,-n) : barr an distroioù eus al lec'hioù vakañsiñ g.
Rückruf g. (-s,-e) : **1.** [pellgomz] adgalv g., adgalvadenn b., azgalv g. ; **2.** [kenwerzh] diskas d'al labouradeg g., diskasidigezh d'al labouradeg b., distro d'al labouradeg g./b., distro d'an oberier g./b.
Rückrufaktion b. (-,-en) : oberiadenn kas en-dro d'al labouradeg b., oberiadenn kas en-dro d'an oberier b.
Rucksack g. (-s,-säcke) : sac'h-kein g., drouin g., sac'h-broc'h g.
Rucksacktourist g. (-en,-en) : foeter-hent g., baleantour g., baleer-broioù g., galouper g., reder-broioù g.
Rücksand g. (-s) : [Bro-Suis] adkas g., adkasidigezh b., adkasadenn b., distro b./g., retorn g.
Rückschau b. (-,-en) : kilsell g., kilsellad g., kilselladenn b., kilsellerezh g., kildremmad b., sell war-dreñv g. ; *Rückschau halten,* teuler ur sell war an amzer dremenet ; *über etwas Rückschau halten,* distremen udb en e spered (Gregor), adtremen udb en e spered.
rückschauend ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, kilselladus.
Adv. : **1.** o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv ; **2.** a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, goude taol, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.
Rückschein g. (-s,-e) : skrid-degemer g., diskarg g., lizher-diskarg g.
Rückschlag g. (-s,-schläge) : **1.** kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., astaol g., astos g., eneptro b., kiz g., kizadenn b., retorn g. ; **2.** drougverzh g., distokadenn b. ; *Rückschläge einstecken müssen,* erruout gwalldaolioù gant an-unan ; **3.** [bev.] urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrerezh g.
Rückschläger g. (-s,-) : [sport, tennis] eil taoler g., eil banner g., distaoler g.
Rückschluss g. (-es,-schlüsse) : dezastum g., dezren g., dezreadenn b.
Rückschritt g. (-s,-e) : **1.** kammed war-gil g./b., argiladenn b., adreñvadenn g., kiladenn b., souzadenn b.

; **2.** [dre skeud.] souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh g.

rückschrittlich ag. : **1.** war zigresk ; **2.** [polit.] argilus, war-gil, warlerc'hius, kilstourmus, kilenebus.

Rückseite b. (-,-n) : reizhenn b., enebenn b., tu-gin g., tu all g., gin g., distro g./b., eneb g., garineb g., kil g., tu a-dreñv g., tu diadreñv g., penn-adreñv g., adreñv g., kein g., tu kontrol g. ; *auf der Rückseite,* war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all ; *Rückseite einer Medaille,* kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g., pil g. ; *die Rückseite des Hauses,* penn-adreñv an ti g., lost an ti g., kein an ti g., tu a-dreñv an ti g. ; *mit der Rückseite der Harke versetzte sie ihm einen heftigen Schlag,* gant he rastell diouzh tro he gin e tic'hastas ur pezh taol gantañ.

rückseitig ag. : war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all, gin.

rucksen V.gw. (hat geruckst) : **1.** [loen.] grougousat ; **2.** mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù.

Rücksendung b. (-,-en) : adkas g., adkasidigezh b., adkasadenn b.

Rücksicht[1] b. (-,-en) : doujañs b., douj g., respet g., damant g., madelezh b., revadelezh b., istim b., bri g., azaouez g., eneb g., enebrann b., fed g. ; *Rücksicht auf etwas (t-rt) nehmen,* sellet ouzh udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, bezañ damantus d'udb, ober diouzh udb, sellet (teuler evezh) ouzh udb, teuler perzh ouzh udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed, reiñ pouez) d'udb, damantiñ (dougen bri) d'udb, ober istim eus udb, kaout damant (doujañs) d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, doujañ udb ; *auf die Natur Rücksicht nehmen,* doujañ d'an natur ; *er nimmt keine Rücksicht auf die anderen,* n'en deus ket a zamant d'ar re all, ne zamant ket d'ar re all, ne ra stad eus den ebet, ne zalc'h stad eus den ebet, ne zalc'h stad a den ebet, ne zalc'h kont eus den ebet, ne zalc'h kont a den ebet, n'eo ket tener ouzh ar re all ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln,* pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *ohne jede Rücksicht,* dizamant, didruez, dre vil, dre heg, hep istim, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *ohne Rücksicht auf Verluste,* hep sellet ouzh ar c'holloù, hep teuler kont ouzh ar c'holloù, diouzh ar gwashañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *ohne Rücksicht auf die Person,* hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe ; *mit Rücksicht auf (t-rt),* o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor).

Rücksicht[2] b. (-) : gwel en adreñv g., gwel war an adreñv b.

rücksichtlich araogenn (t-c'h pe **auf** + t-rt) : o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor).

Rücksichtnahme b. (-,-n) : doujañs b., respet g. ; *mit größter Rücksichtnahme auf (t-rt),* gant ar brasañ respet evit, gant azaouez ouzh, gant ar brasañ evezh ouzh, gant mil evezh ouzh, en ur ober stad vras eus.

rücksichtslos ag. : dieneb, dizouj, direspet, dismegañsus, divergont, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus, dichek, digoll, dizamant, dizamantus, hep damant, dic'hrad, didruez, divanier, rust, dre vil, dre heg, diistim, hep istim, dibalamour, dihegar, digar, kras, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *schlagt rücksichtslos zu !* skoit hep damant ! skoit kras ! darc'haouit start hep damant ! skoit dic'hrad ! skoit didruez ! skoit hep truez ha gant largentez ! ; *rücksichtslos zuschlagen,* kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas, tagañ didruez, skeiñ kruel ; *jemanden rücksichtslos behandeln,* bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b., mont rust ouzh u.b., mont gant ruster ouzh u.b., mont gant rustoni ouzh u.b. ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um,* ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù.

Rücksichtslosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspet g., diseblanted b., digasted b., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., divanieramant g.

rücksichtsvoll ag. : doujus, doujañsus, evezhiek, leun a zoujañs, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all.

Adv. : gant doujañs, gant ar brasañ respet, gant azaouez, gant ar brasañ evezh, gant mil evezh, gant evezh mat ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln,* pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud.

Rücksiegel n. (-s,-) : adsiell g.

Rücksitz g. (-es,-e) : azezenn a-dreñv b., skaon ar c'harr-tan g.

Rückspiegel g. (-s,-) : kilseller g., kilvelezour g.

Rückspiel n. (-s,-e) : [sport] match dont g. [*enebet ouzh :* match mont].

Rücksprache b. (-,-n) : *Rücksprache mit jemandem halten (nehmen),* divizout a-nevez gant u.b. diwar-benn udb.

Rückstand g. (-s,-stände) : **1.** restad g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., dilerc'h g. ; **2.** *Rückstände,* dilerc'h dle g., diandle g., restaloù lies. ; **3.** dale g., daleadur g., dilerc'h g., dilañs g. ; *in Rückstand geraten,* dilerc'hiañ, kemer dale, tapout ar bouc'h ; *mit seinen Zahlungen im Rückstand sein,* bezañ dale gant an-unan (bezañ chomet diwar-lerc'h, bezañ chomet a-ziwar-lerc'h, kaout dale, bezañ e dilerc'h) evit paeañ e zleoù, bezañ chomet e baeamant a-revr gant an-unan ; *mit seiner Arbeit im Rückstand sein,* bezañ dilañset war e labour, bezañ tapet dilañs gant e labour, bezañ tapet dale gant e labour, bezañ tapet diwezhat gant e labour, bezañ e jeu a-revr gant an-unan, chom e labour a-revr gant an-unan, chom e labour àr-dreñv gant an-unan, chom e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gant an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ tapet war-lerc'h, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, na zont da boursuiñ, bezañ foulet, bezañ foul war an-unan, na vezañ lodenn evit labourat, tapout ar bouc'h, bout herr labour war an-unan, chom e labour da restañ ; *mit seiner Arbeit nicht im Rückstand sein,* bezañ emzav gant e labour, bezañ barrek ; **4.** dilerc'h g., dilavaj g., gouelezenn b., lec'hidad, g., lec'hidenn b., tevion g., drailhadur g. ; *Wachsrückstände,* koc'hien koar g. ; *radioaktive Rückstände,* dilerc'hioù skinoberiek lies.

rückständig ag. : warlerc'hiet, diwezhat, diwar-lerc'h, chomet war-lerc'h ; *rückständiges Land,* bro chomet war-lerc'h b., bro diwezhat b. ; *rückständige Zinsen,* kampi diandleet g.
Rückständigkeit b. (-) : warlerc'hiadur g.
Rückstau g. (-s,-s/-e) : **1.** [kirri] luziasenn girri b., strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; **2.** [tud] mesk g., mac'h g., houl g., gwaskadeg b. ; **3.** [dour] stank g., stankad g.
Rückstellfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell dic'halv b.
Rückstelltaste b. (-,-n) : stokell dilemel b.
Rückstellung b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] **a)** mirerezh g., miridigezh b. ; **b)** pourvezad g. ; **2.** [lu] lec'h en em dennañ g., linenn argil b., bon souzañ g.
Rückstoß g. (-es,-stöße) : **1.** kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adreñvadenn b., astaol g., astos g., kiz g., kizadenn b. ; **2.** [fizik] kilnerzh g., dazloc'h g. ; **3.** [armoù-tan] argil g.
Rückstoßantrieb g. (-s,-e) : [tekn., fizik] erlusk dre zazloc'h g.
Rückstoßdämpfer g. (-s,-) : [armoù-tan] distroñser argil g., skurzer argil g.
rückstoßfrei ag. : diastaol, diargil.
Rückstoßrakete b. (-,-n) : ginerlusker g.
Rückstoßtriebwerk n. (-s,-e) : dazloc'her g.
Rückstrahler g. (-s,-) : luc'higell b., dameuc'her g., luc'hdistaolerez b., lamprezeg b., katafot® g., katadioptr g., disvanner g.
Rückstrahlung b. (-,-en) : dameuc'h g., luc'hdistaol g.
Rückstreuung b. (-) : [fizik] kilfenn g.
Rücktaste b. (-,-n) : stokell souzañ b.
Rücktritt g. (-s,-e) : **1.** kiladenn b., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adreñvadenn b. ; **2.** dilez-karg g., digarg g., diskarg g., emziskarg g., emzizalc'h g., dilezadur g., dilez g. ; *seinen Rücktritt erklären,* reiñ e zilez, lakaat e zilez eus e garg, en em zigargañ ag ur garg bennak, reiñ an digarg ag ur garg bennak.
Rücktrittbremse b. (-,-n) : starderez dre zigambliañ b., stard dre zigambliañ g., frouen dre zigambliañ g., starderez dre droadikellañ a-gil b., stard dre droadikellañ a-gil g., frouen dre droadikellañ a-gil g.
Rücktrittsgesuch n. (-s,-e) : lizher dilez g.
rückübersetzen V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückübersetzt] adtreiñ er yezh orin.
Rückübersetzung b. (-,-en) : adtroidigezh er yezh orin b.
Rückübertragung b. (-,-en) : [gwir] eilroidigezh b.
Rückumlaut g. (-s) : [yezh.] kemmadur vogalenn g.
rückvergüten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückvergütet] resteurel, daskoriñ, dastalañ.
Rückvergütung b. (-,-en) : dastaladur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.
rückversichern V.em. : **sich rückversichern** [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat sich (t-rt) rückversichert] **1.** kemer ur c'hretadur en-dro ; **2.** [dre skeud.] kemer diarbennoù (difennoù, evezhioù, diwalloù), sellet ouzh an nor a-dreñv, kemer e surentez (e ziwalloù, e ziarbennoù), ober e ziarbennoù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, en em ziwall, kaeañ.
Rückversicherung b. (-,-en) : **1.** eilkretadur g. ; **2.** [dre skeud.] diarbenn surentez g., dizarbenn surentez g., ragevezh g.
Rückversicherungsmakler g. (-s,-) : kourater adkretadurioù g.
Rückwand b. (-,-wände) : **1.** penn a-dreñv g., moger a-dreñv b. ; **2.** foñs g.
Rückwanderer g. (-s,-) : advroad g.
rückwärtig ag. : a-dreñv, en adreñv, war-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin ; [lu] *rückwärtige Grabenböschung,* kileskarpenn b.
rückwärts Adv. : **1.** war-gil, a-gil, a-souz, war-souz, war-dreñv, war a-dreñv, a-dreñv, war-giz, a-c'hin, a-zreskil, war an tu-gin, war an tu ma skrab ar yar ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken,* kas nadoz e eurier war-gil ; *rückwärts gehen,* adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzhet) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ ; *etwas rückwärts aufsagen,* lavaret udb war an tu-gin ; *rückwärts parken,* kranellañ e garr, ober ur granell ; *die Pedale rückwärts treten,* digambliañ, troadikellañ a-gil ; **2.** [dre skeud.] *rückwärts steuern,* kailhañ, souzañ a-dreñv ; *es geht rückwärts,* mont a ra an traoù da fall, mont a ra an traoù war fallaat, gwashaat a ra an traoù, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, mont a ra an traoù da wazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, c'hoari a ra an traoù da fall, treiñ a ra an traoù da fall.
Rückwärtsbewegung b. (-,-en) : kiladenn b., argil g., argiladenn b., souzadenn b., adreñvadenn b.
Rückwärtsfahren n. (-s) : bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g.
rückwärtsfahren V.gw. (fährt rückwärts, fuhr rückwärts, ist rückwärtsgefahren) : souzañ a-dreñv.
Rückwärtsgang g. (-s,-gänge) : tizh-kilañ g., kerzh a-gil g., tizh war-gil g., kilañ g. ; *den Rückwärtsgang einschalten, den Rückwärtsgang einlegen,* enkrabañ an tizh-kilañ, antellat an tizh-kilañ, lakaat ar c'hilañ.
rückwärtsgehen V.gw. (ging rückwärts, ist rückwärtsgegangen) : adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzhet) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ.
Rückwärtssalto g. (-s,-s/-salti) : [sport] lamm war-dreñv g., lamm war a-dreñv g.
Rückwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] eiltennadenn b.
Rückweg g. (-s,-e) : hent an distro g., distro b./g. ; *auf dem Rückweg,* war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro, o tistreiñ ; *den Rückweg antreten, sich auf den Rückweg machen,* kemer hent an distro, kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr ; *jemandem den Rückweg abschneiden,* stankañ hent an tec'h d'u.b., bontañ an distro d'u.b.
ruckweise Adv. : a-stroñsadoù, a-stroñs, stroñs-distroñs, a-dourtadoù, a-sachadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-daol-da-daol.
rückwirkend ag. : **1.** kilweredus, kildalvoudus ; *rückwirkende Kraft haben,* bezañ gant kilwered, bezañ kilweredus ; **2.** dazgweredus.

Rückwirkung b. (-,-en) : **1.** kilwered g., kildalvoud g. ; *mit Rückwirkung,* gant kilwered, gant kildalvoud, kilweredus, kildalvoudus ; **2.** dazgwered g.
rückzahlbar ag. : **1.** hag a zo da zastalañ, hag a zo da resteurel, da vezañ restaolet ; **2.** dastaladus, hag a c'heller dastalañ, hag a c'heller resteurel, hag a c'heller daskoriñ, hag a c'heller daskor.
Rückzahlung b. (-,-en) : **1.** dastaladur g., daskor g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g. ; **2.** restad g., nemorant g., dilerc'h-pae g. ; *er hat eine Rückzahlung bekommen,* bet en deus bet e restad, bet en deus bet un nemorant, bet en deus bet un dilerc'h-pae.
Rückzieher g. (-s,-) : souzañ a-dreñv g., eneptro b., dislavar g., freuztaol g., torridigezh marc'had b., freuz-marc'had g. ; *einen Rückzieher machen,* souzañ a-dreñv, eneptreiñ, kailhañ dirak u.b.
Rückzug g. (-s,-züge) : **1.** kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adreñvadeg b., emdenn g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b. ; [lu] retred g./b., kiladeg b. ; *den Rückzug antreten,* kiladegañ, kiladennañ, argilañ, mont war-gil, kilañ, mont war-dreñv, tennañ àr-dreñv ; *zum Rückzug blasen,* seniñ kiladeg, seniñ ar retred ; *einer Armee den Rückzug abschneiden,* bontañ an distro d'un armead ; **2.** [Bro-Suis] tennadenn b.
Rüde g. (-n,-n) : **1.** [loen.] ki-chase g. ; **2.** pezh mell ki g., pezh foeltrenn ki g., hordenn gi b., pezh takad ki g., pezh mellad ki g., tarin a gi g., korf mat a gi g., moñs ki g. ; **3.** [chas, bleizi, lern, marted] par g. [*enebet ouzh* **Fähe**].
rüde ag. : kriz, ferv, taer, feuls, garv, rust, rok.
Rudel n. (-s,-) : bandennad b., bagad g., haras g., frapad g., nasad g., torkad g., band b., grip g. ; *ein Rudel Wölfe,* ur bagad bleizi g., ur vandennad vleizi b., un haras bleizi g.
Ruder n. (-s,-) : **1.** stur g., barrenn-stur b., paol b., pichod g., gouarnal g. ; *das Ruder führen (am Ruder sitzen),* delc'her penn ar vazh, derc'hel ar varrenn, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ ouzh ar stur ; *das Ruder übernehmen,* kemer ar stur ; *das Ruder herumwerfen,* **a)** [ster rik] tennañ a-greiz-holl war ar varrenn-stur ; **b)** [dre skeud.] cheñch hent, cheñch penn d'ar vazh ; [dre skeud.] *das Ruder fest in der Hand haben,* bezañ an dorn gant an-unan, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; **2.** roeñv b., roeñvenn b., rañv b. ; *Satz Ruder,* roeñvaoueg b. ; *mit Rudern ausgestattet,* roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Ruder einziehen,* dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Ruder legen,* **a)** [ster rik] pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, sachañ a-dro-vat war e roeñv, ober ur frapad roeñvat, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer ; **b)** [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h war al labour, reiñ bec'h, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, poursuiñ, merat, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, difraeañ, dehastañ, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** [dre skeud.] *aus dem Ruder Laufen,* treiñ e gwelien, mont e gwelien, c'hwitañ, mont a-dreuz, c'hoarvezout a-dreuz, soetiñ.
Ruderbank b. (-,-bänke) : tost g., bank ar roeñverien g., torchenn b.
Ruderboot n. (-s,-e) : bag dre roeñv b., bag dre-roeñvoù b., bag roeñv b., bag-roeñvoù b.
Ruderblatt n. (-s,-blätter) : palisenn b., palmez g., pal [*liester* palioù, pili] b.
Ruderer g. (-s,-) : roeñver g.
Ruderfuß g. (-es,-füße) : [loen.] troad palvezek g., pav palvezek g., troad roeñvek g., pav roeñvek g., troad kroc'henek g.
Ruderfüßer g. (-s,-) : [loen.] roeñveg g., palvezeg g., palvdroadeg g., pavroeñveg g.
Ruderfußkrebs g. (-es,-e) : [loen.] kopepod g. [*liester* kopepoded].
Rudergabel b. (-,-n) : [merdead.] touled g., toull-paoell g.
Ruderhaus n. (-es,-häuser) : [merdead.] logell sturiañ b.
-ruderig ag. : [merdead.] *vierruderig,* peder roeñv outañ.
Ruderin b. (-,-nen) : roeñverez b.
Ruderklub g. (-s,-s) : kleub-roeñvat g.
ruderlos ag. : **1.** distur ; **2.** diroeñv.
rudern V.gw. (hat gerudert / ist irgendwohin gerudert) : **1.** (hat/ist) : roeñvat, mont gant roeñvoù, mont a-daol roeñv, mont diwar roeñv, mont a-roeñv, ober ur frapad roeñvat ; *aus Leibeskräften rudern, tüchtig rudern,* pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer, sachañ a-dro-vat war e roeñv ; *gegen den Wind rudern,* roeñvat a-benn an avel, roeñvat a-benn d'an avel, roeñvat a-fas ; *gegen den Strom rudern,* roeñvat enep an dour ; **2.** (hat) : *mit den Armen rudern,* ober milinig gant e zivrec'h, treiñ ar vilin gant e zivrec'h.
V.k.e. (hat gerudert) : *ein Boot bis in den Hafen rudern,* roeñvat ur vag d'ar porzh, kas ur vag a-roeñv d'ar porzh.
Rudern n. (-s) : roeñverezh g.
Ruderpinne b. (-,-n) : [merdead.] barrenn-stur b., paol b.
Ruderregatta b. (-,-regatten) : redadeg bigi roeñv b., roeñvadeg b.
Ruderschlag g. (-s,-schläge) : roeñvad b., roeñvadenn b.
Rudersport g. (-s) : roeñverezh g.
Ruderstange b. (-,-n) : [merdead.] barrenn-stur b., paol b.
Rudertour b. (-,-en) : roeñvadenn b.
Ruderzapfen g. (-s,-) : [merdead.] draenenn b., piped a dro ar stur warnañ g.
Rüdiger g. : Rojer g.

Rudiment n. (-s,-e) : **1.** [liv, skrid] darn b., tamm g. ; **2.** [sevenadur] aspadenn b., roud g., roudenn b. ; **3.** [bev.] skoanenn b. ; *Flügelrudiment,* krakaskell b. [*liester* krakeskell, krakaskilli].
rudimentär ag. : **1.** diglok, dister, elfennel ; *rudimentäre Sprache,* yezh distuz b. ; **2.** [bev.] krak-, skoanet.
Rudolf g. : Rodolf g.
-rudrig ag. : *sellit ouzh* **-ruderig**.
Rüebli n. (-s,-) : [Bro-Suis] karotez str.
Ruf g. (-s,-e) : **1.** galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., geltadenn b., huch g., huchadenn b., garm g., garm-galv g., garmadenn b., you g., youc'h g., taol youc'h g., youc'hadenn b., chouadenn b., skrij g., skrijadenn b., huch g., huchad g., huchadenn b., kri g., kriadenn b., taol kri g. ; *erneuter Ruf,* azgalv g. ; *einen Ruf ausstoßen,* ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn.
2. [dre skeud.] galvadenn b. ; *Ruf des Herzens,* galvadenn eus donig-don ar galon (o tont eus kreiz ar galon) b.
3. galv g., [lu] dec'halv g. ; *Ruf zur Arbeit,* galv d'al labour g. ; *der Ruf zum Gebet,* ar galv da bediñ g. ; [lu] *Ruf zum Sammeln,* dec'halv d'en em vodañ g.
4. [skolioù-meur] anvidigezh b. ; *er erhielt einen Ruf an die Universität Köln,* daveet e oa bet kelenner da skol-veur Kolun, anvet e voe da gelenner e skol-veur Kolun.
5. brud g./b., gloar b., klod g., sked g., lufr g. ; *schlechter Ruf,* gwallanv g., drouganav g., anv fall g., gwallvrud g./b., brud fall g./b., brud g./b. ; *im Rufe eines Trinkers stehen, den Ruf eines Trinkers haben,* kaout ar brud da vezañ ur mezvier, kaout brud da vezañ ur mezvier, kaout an anv da vezañ ur mezvier, bezañ lakaet da vezvier, tremen evit ur mezvier, tremen evit bezañ ur mezvier, bezañ kontet mezvier ; *etwas in Ruf bringen,* reiñ udb da grediñ ; *einen guten Ruf genießen,* bezañ istimet, bezañ brudet mat, kaout brud vat (anv kaer, anv mat), bezañ brud vat gant an-unan, bezañ brud vat war e anv ; *einen schlechten Ruf haben,* bezañ brud fall gant an-unan, bezañ brud fall war e anv ; *jemandes Ruf untergraben, jemanden um seinen guten Ruf bringen,* luduañ brud u.b., dispenn anv mat u.b., koll enor u.b. / dizenoriñ u.b. / koll anv mat u.b. (Gregor), kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kousiañ enor u.b., lemel e enor digant u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., stekiñ ouzh brud u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., dispenn (diskar) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., toullañ dindan u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., lemel e anv mat digant u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, kas anv mat u.b. da ludu ; *um seinen guten Ruf kommen,* divrudañ, skuilhañ e skudellad, koll e anv mat, koll e vrud, koll e vrud vat, mont e vrud e ludu ; *er ist um seinen guten Ruf gekommen,* skuilhet eo e skudell gantañ, aet eo e vrud e ludu ; *er ist besser als sein Ruf,* talvezout a ra muioc'h eget e vrud ; *an Ruf gewinnen,* akuizitañ klod, en em vrudañ, teurel brud war e anv, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; *seinen guten Ruf bewähren,* kendelc'her e vrud, delc'her e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *guter Ruf geht über Reichtum,* koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz arc'hant.
Rüfe b. (-,-n) : [Bro-Suis] disac'h g., disac'hadeg b., rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., stêriad vouilhenn b.
rufen V.gw. ha V.k.e. (rief / hat gerufen) : krial, hopal, huchal, gelver, gervel, engelver, houal, choual, ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn, youc'hal ; *jemanden (jemandem, nach jemandem) rufen,* gelver u.b., degemenn u.b., dec'hervel u.b., hopal d'u.b., hopellat d'u.b., hopennañ d'u.b., houal d'u.b., huchal d'u.b., krial ouzh u.b., krial war u.b., youc'hal war u.b. ; *den Arzt (nach dem Arzt) rufen,* gelver ar mezeg, kemenn ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken rufen,* kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlañvour, gelver ar mezeg war-dro ur c'hlañvour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlañvour ; *einen Priester rufen,* gelver ur beleg, kemenn ur beleg ; *zum Kampf rufen,* gervel d'an emgann ; *ruf sie zu Tisch !* kri anezho ouzh taol ! hop dezho dont da zebriñ ! youc'h warno ma teuint da zebriñ ! ; *jemanden zu Tisch rufen, jemanden zum Essen rufen,* krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebriñ, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht,* kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus huchal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ, kaer hon eus krial warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ; *jemanden mit (bei) seinem Namen rufen,* gelver u.b. dre e anv, ober e anv diouzh u.b. evit gervel anezhañ, ober e anv eus u.b. evit gervel anezhañ ; *um Hilfe rufen,* krial forzh, krial forzh e vuhez, krial sikour, krial toaz d'ar forn, gelver toaz d'ar forn, goulenn skoazell, choual e vuhez, gervel davet an-unan ; *jemanden zu Hilfe rufen,* gelver u.b. d'e sikour, krial u.b. war e sikour, goulenn sikour digant u.b., erbediñ u.b. ; *sich etwas ins Gedächtnis rufen,* kaout soñj en-dro eus udb, dont da soñj d'an-unan en-dro eus udb, kounaat en-dro udb, kaout koun en-dro eus udb, degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, dont udb en-dro da eñvor an-unan ; *erneut rufen,* azgelver ; *Gott rief sie zu sich,* Doue a zec'halvas anezhi d'e varadoz, mont a reas d'ar c'hloar ; *sich (t-rt) gegenseitig rufen,* en em c'hervel.
Anv-gwan verb : **gerufen** *es kommt wie gerufen,* kement-se a zegouezh d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, a-blom, P. ku-ha-ka).
Rufen n. (-s) : galverezh g., galvoù lies., galvadeg b., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b., youc'h g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., garmadeg b., garmoù lies., garmoù-galv lies., garmadennoù lies., krioù lies., kriadennoù lies., kriadeg b., krierezh g., hopoù lies.,

hopadoù lies., hopadennoù lies., hopennoù lies., hoperezh g.

Rufende(r) ag.k. g. **/ Rufer** g. (-s,-) : garmer g., hoper g., galver g., hucher g. ; *die Stimme eines Rufenden in der Wüste,* ur vouezh o krial en dezerzh b.

Rufende ag.k. b. **/ Ruferin** b. (-,-nen) : garmerez b., hoperez b., galverez b., hucherez b.

Ruffall g. (-s,-fälle) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

Rüffel g. (-s,-) : langaj g., pironed lies., skandal g., skandalenn b., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., gourdrouz g., teñsadur g., teñsadurezh b., kuchenn b. ; *einen Rüffel bekommen, einen Rüffel einstecken,* tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, tapout (pakañ, klevet, kaout, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet e billig d'an-unan, bezañ savet e loaioù d'an-unan, tapout e gouez, tapout e bironed ; *jemandem einen Rüffel erteilen,* reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal) u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

rüffeln V.k.e. (hat gerüffelt) : *jemanden rüffeln,* reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal, langajal) u.b., pec'hiñ war u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., dichekal u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., sevel e loaioù d'u.b.

Rufglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g.

Rufhorn n. (-s,-hörner) : korn-bual g.

Rufmord g. (-s,-e) : brudailhoù taer ha kasonius lies., gwallvruderezh taer ha kasonius g., divruderezh taer ha kasonius g.

Rufname g. (-ns,-n) : anv-bihan boas g.

Rufnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.

Rufsäule b. (-,-n) : bonn pellgomz g.

Rufschädigung b. (-,-en) : gwallvruderezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., kaoz b., kaozioù lies., flipataerezh g.

Rufweite b. (-,-n) : galvidell b., galvadenn b., doug ar vouezh g. ; *in Rufweite,* war-hed un taol sutell, war-hed un hopadenn, war-hed ur c'halvadenn.

Rufzeichen n. (-s,-) : **1.** [pellgomz] ton seniñ g. ; **2.** [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Rugby n. (-s *pe* -) : [sport] rugbi g. ; *Rugby spielen,* rugbiañ.

Rugbymannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh rugbi g., laz rugbi g.

Rugbyspieler g. (-s,-) : [sport] rugbier g.

rügbar ag. : tamalladus, karezadus.

Rüge b. (-,-n) : rebech g., tamall g., tamalladenn b., karez b., gourdrouz g., kroz g., trouz g., diveuleudi g./b., teñsadur g., teñsadurezh b., soroc'h g., komzoù treut lies., skandalenn b.

rügen V.k.e. (hat gerügt) : **1.** tamall, rebech ; *etwas an jemandem rügen,* tamall u.b. ag udb, tamall (rebech) udb d'u.b. ; **2.** kareziñ, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], krozal da, ronkal ouzh, ober brud da, soroc'hal, langajal ; *jemanden rügen,* teurel ar garez war u.b., teurel ar brall war u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, soroc'hal) u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., pec'hiñ war u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

Rüger g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., gourdrouzer g., krozer g., langajer g.

Rügerin b. (-,-nen) : tamallerez b., rebecherez b., gourdrouzerez b., krozerez b., langajerez b.

Ruhe b. (-) : **1.** [fizik] difiñv g., difiñvder g., dilusk g., diflach g., digeflusk g. ; *in Ruhe,* difiñv, digeflusk, dilusk, diflach, divoulj, divane.

2. peoc'h g., sioulder g., sioulded b., sioulañs b., sioul g., didrouz g., didrubuilh g., dison g., kalmijenn b., kalm g., rank g., diskuizh g., repoz g., disafar g., tav g., tavadenn b., muderezh g. ; *jetzt herrscht absolute Ruhe,* peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; *ohne Rast und Ruhe,* hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, dibaouez, dizehan, hep paouez, hep ehan, hep digeinañ, hep troc'h, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep span(aenn) / atav-atav (Gregor) ; *nun gib doch endlich Ruhe !* ro peoc'h a-barzh ar fin ! ; *lass mich in Ruhe,* paouez (ehan) ouzhin, dispeg diouzhin, ro peoc'h din, gra peoc'h din, lez ac'hanon e peoc'h, laosk ac'hanon e peoc'h, laosk

ac'hanon, laosk me, na zaoubenn ket ac'hanon evel-se, tav din, bez ar vadelezh da vont diwar va zro ; *lasst ihn in Ruhe,* arabat trabasat anezhañ, arabat hegaziñ anezhañ, na zarbarit ket anezhañ, na zaoubennit ket anezhañ, paouezit outañ, roit peoc'h dezhañ, lezit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ disafar, laoskit anezhañ, laoskit eñ, ehanit outañ, kit diwar e dro ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen,* ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *wir wollen nur unsere Ruhe,* ne c'houlennomp hor peoc'h nemetken ; *dieser Gedanke lässt mir keine Ruhe,* gant an debr-spered-se e vezan atav, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar soñj-se a jahin va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a fourgas va spered, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, ar soñj-se a vez atav o rodellañ em spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *dieser verdammte Schnupfen lässt mir keine Ruhe,* n'em eus peoc'h ebet gant ar sifern vil-se, ne baouez ket ar sifern vil-se ouzhin ; *man hat keine Ruhe vor ihm,* n'eus na doue na diaoul evit serriñ e veg dezhañ, ne vez peoc'h ebet james gantañ, ne c'haller ket kaout peoc'h dioutañ, hennezh ne ro peoc'h ebet, hennezh ne rofe ket ur peoc'h, n'eus ket tu da dennañ peoc'h anezhañ, n'eus tav ebet gantañ, n'eus tav ebet ennañ, n'eus peoc'h diouzh e c'henoù na noz na deiz, n'eus rabat war e deod (war e latenn) james, ne dav tamm morse, n'eus ket tu da dennañ peoc'h eus e c'henoù james, ne dav genoù ebet, ne dav beg ebet, n'eus ket a boz dezhañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket ur momed a repoz digantañ *; ich mag meine Ruhe,* me a blij din kaout va feoc'h ; *um endlich Ruhe zu haben,* evit kaout peoc'h, da gaout peoc'h, evit bezañ (da vezañ) distourm, evit gallout bevañ didrouz, evit bezañ lezet e peoc'h, evit chom hep bezañ direnket en e dammig buhez klet ha kloz ; *der Ruhe bedürfen,* kaout ezhomm peoc'h, kaout ezhomm da ziskuizhañ ; *nach Ruhe verlangen,* fellout d'an-unan bezañ distourm, fellout d'an-unan bevañ didrouz, fellout d'an-unan kaout e beoc'h ; *sich keine Ruhe gönnen,* labourat hep arsav na diskuizh, labourat hep didorr na diskuizh, labourat hep ren tenn-anal ebet, labourat hep ehan na didorr, labourat hep tamm diskuizh ebet, labourat hep gour diskuizh ebet, nac'h ober an disterañ diskuizh, bezañ atav o ruilhal hag o verat e gorf, na gaout repoz ebet, na ziskuizhañ greun, chom peg ouzh al labour ; *er gönnt sich keine Ruhe,* n'eus ket a boz dezhañ ; *jemanden zur Ruhe kommen lassen,* lezel u.b. da yariñ, lezel u.b. da ziskuizhañ ; *zur Ruhe kommen,* kaout peoc'h, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ehanañ, ober un ehan, kemer e repoz ; *ich kam nicht zur Ruhe,* n'em boa ket bet a renk da ziskuizhañ, n'em boa ket bet rank da ziskuizhañ, n'em boa ket kavet an diskuizh, n'em boa diskuizhet greun ; *immer mit der Ruhe !* goustadik ,tudoù ! war ho pouez, tudoù ! amzer ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig ! ; *in aller Ruhe,* en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, war e blijadur, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, dibrez-kaer, dijabl-kaer, trankilik-kaer, plaen, kempennik, koul, koulik, war e oarig, war e oar, àr e oar-goarigoù, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, d'e boz, sioul e spered, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken dinec'h ha tra, ken distrafuilh ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep ober ur van, hep ober van ebet, ken distrafuilh hag un tamm koad, digomplimant, netra dreist, hep sellet blaz ebet, dizouj-kaer, plarik, a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs ; *in aller Ruhe essen,* daskiriat, chom da zaskiriat, predañ àr e oar ; *wir werden in aller Ruhe essen,* goar hor bo da bredañ, debriñ a raimp en hor plijadur, debriñ a raimp àr hor goar, debriñ a raimp àr hor goar-goarigoù.

3. repoz g., repozvan g. ; *angenehme Ruhe !* kouskit c'hwek ! ; *sich zur Ruhe begeben,* mont da gousket ; *die ewige Ruhe,* an diskuizh peurbadel g. ; *in die ewige Ruhe eingehen,* mont e gweñvidigezh ar baradoz (Gregor), mont da (d'an) Anaon, mont da Avalon.

4. *sich zur Ruhe setzen,* dont war e leve, retrediñ, dispegañ diouzh e labour.

5. *Ruhe !* astalit ho lañchenn ! chik ! grik ! grik ebet ken ! peoc'h ! roit peoc'h ! roit peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! mik ! chomit peoc'h ! chomit reizh ! lezit ho strak ! lezit ho storlok ! lezit ho fourgas ! tavit ho kenoù ! list ho trouz ! war-bouez, mar plij ! ; *die öffentliche Ruhe stören,* direizhañ an urzh vat (an urzh foran) ; *die Morgenruhe stören,* brellañ peoc'h ar beure ; *ich will meine Ruhe !* va feoc'h a c'houlennan ! ar peoc'h a fell din ! roit peoc'h din !

6. habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b. ; *stoische Ruhe,* difrom g. ; *seine Ruhe bewahren, sich nicht aus der Ruhe bringen lassen,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom reizh, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *ihr Spott konnte ihn nicht aus der Ruhe bringen,* lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; *jemanden aus der Ruhe bringen,* lakaat u.b. da goll pasianted, lakaat u.b. da goll e greñv warnañ e-unan, ober d'u.b. dihabaskteriñ, lakaat u.b. da

goll e habaskter ; *er verliert nie die Ruhe, er lässt sich nie aus der Ruhe bringen,* n'eo ket warc'hoazh e welot anezhañ o tibarfediñ (o tihabaskteriñ) ; *seine innere Ruhe wiederfinden,* kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, adkavout e blom ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf,* kalm a zeuas d'he spered.

Ruhealtar g. (-s,-altäre) : [relij.] baradoz g., telt g.

Ruhebedürfnis n. (-ses) : ezhomm a beoc'h g., ezhomm a sioulder g., ezhomm diskuizhañ g.

ruhebedürftig ag. : hag en deus ezhomm a beoc'h, hag en deus ezhomm a sioulder g., hag en deus ezhomm diskuizhañ.

Ruhebett n. (-s,-en) : fled g., fledenn b., gwele-rez g.

Ruhegehalt n. (-s,-gehälter) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhegehaltsempfänger g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g.

Ruhegeld n. (-s,-er) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhehörschwelle b. (-) : gousomm vihanañ ar c'hleved b., treuzpoent bihanañ ar c'hleved g.

Ruhekissen n. (-s,-) : plueg-penn b., goubenner g. ; *ein gutes Gewissen ist ein sanftes Ruhekissen,* an hini a ra hervez a zle a gousk dispont en e wele.

Ruhelager n. (-s,-) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g.

ruhelos ag. : **1.** hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, berv ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, hep ren tenn-anal ebet, dibaouez, dizehan, diarsav, hep paouez, hep ehan, hep troc'h, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep span / hep spanaenn / atav-atav (Gregor) ; **2.** tristik, doaniet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, diaes e galon, du e vennozhioù, ur bec'h pounner war e spered, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn.

Ruhelosigkeit b. (-) : **1.** diarsav g., dever g., pres g., charre g., mesk g., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., fifil g., keflusk g. ; **2.** enkrez g., anken b., kalonad b., ranngalon b., glac'har g., bihanez b., trubuilh g.

ruhen V.gw. (hat geruht) : **1.** bezañ sioul, chom sioul, diskuizhañ, chom hep labourat ; *die Arbeit ruht,* ne vez ket labouret ken ; *die Arbeit ruhen lassen,* diskregiñ diouzh al labour, paouez gant al labour ; *der Acker ruht,* chom a ra ar park dindan gozh, fraost eo ar park, dindan gozh emañ ar park, war gozh emañ ar park, dilabour emañ ar park, distu emañ ar park, distuz emañ ar park, yen emañ ar park, vak emañ ar park, dic'hounid emañ ar park, o tiskuizhañ emañ ar park, hañviñ a ra ar park, o kozhañ emañ ar park, o yenañ emañ ar park, o vreinañ emañ ar park, oc'h ehanañ emañ ar park, o paouez emañ ar park, o letoniñ emañ ar park ; *ruhendes Kapital,* arc'hant louedet (sec'h, laosk) g. ; *die See ruht,* emañ sioul (dous, plaen, kalm-gwenn, habask) ar mor ; *er wird nicht eher ruhen bis ...,* ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne baouezo ket ken na ... ; *er lässt nie seine Feder ruhen,* ne lez morse e bluenn da baouez.

2. [dre skeud.] pouezañ war, bezañ diazezet war, bezañ harp war, harpañ war, en em harpañ war ; *das Dach ruht auf Säulen,* pouezañ a ra (diazezet eo, harp eo, harpañ a ra) an doenn war bilerioù.

3. chom paret, plavañ ; *er lässt seine Blicke auf ihr ruhen,* chom a ra e selloù (e zaoulagad) paret warni, plavañ a ra e sell warni, sellet a ra pik outi, rigadella a ra e zaoulagad warni.

4. [dre astenn.] *hier ruht N.,* amañ e c'hourvez N., amañ emañ N. en e c'hourvez, amañ emañ beziet N., amañ e repoz N. e peoc'h, amañ e repoz N. / amañ eo beziet N. (Gregor).

Ruheort g. (-s,-e) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., herberc'h g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b.

Ruhepause b. (-,-n) : **1.** diskuizh g., diskuizhadenn b., tamm diskrog g., tenn-anal g., didorr g., rank g., kalmijenn b., repoz g., repozvan g., arsavig g. ; *sich eine Ruhepause gönnen,* diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un ehan, ober un arsavig, ehanañ, repoziñ un tamm ; *jemandem eine Ruhepause gönnen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, lezel u.b. da ziskuizhañ ; *eine Ruhepause einlegen,* ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal, un arsavig), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù ; *um eine Ruhepause bitten,* goulenn rank, goulenn termen ; **2.** [barzh.] troc'h-gwerzenn g., dambaouez g.

Ruheplatz g. (-es,-plätze) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhepol g. (-s) **/ Ruhesitz** g. (-es) : [dre skeud.] minic'hi g./b., repu g., bodenn b.

Ruhestand g. (-s) : leve g., retred g./b. ; *in den Ruhestand treten,* dont war e leve, dont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retrediñ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan ; *Versetzung in den Ruhestand,* lakidigezh war e leve (war an dorchenn vihan) b., lakidigezh e retred b. ; *in den Ruhestand versetzen,* lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retrediñ ; *im Ruhestand sein,* bezañ war e leve, bezañ e retred.

Ruheständler g. (-s,-) : retredad g., pañsioner g., pañsionad g., leveour g., den war e leve g.

Ruhestatt b. (-,-stätten) **/ Ruhestätte** b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g. ; *die letzte Ruhestätte,* al lec'h diwezhañ g., an demeurañs diwezhañ b., ar bez g., park an ehan g. ; *jemanden zur letzten Ruhestätte begleiten,* ambroug korf u.b. d'e zemeurañs diwezhañ, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Ruhestelle b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhestifter g. (-s,-) : peoc'haer g., peoc'hier g.

ruhestörend ag. : direnkus, strafuilhus, trubuilhus.

Ruhestörer g. (-s,-) : planter reuz g., hader drailh g., ficher freuz g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., draskler g., dispac'her g., rouestler g., fourgaser g., cholorier g., distrañser g., ki droch g., tabac'her g., sabater g., tournier g., bostoc'her g., mazaouer g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., garchenn g., jablour g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., fich-trubuilh g., trubuilher g., trubuilhenn b., bourouell g., bouroueller g., kabaler g., atahiner g., barr krenn g., penn bervet g.

Ruhestörung b. (-,-en) : *öffentliche Ruhestörung,* direizhamant an urzh vat (an urzh foran) g. ; *nächtliche Ruhestörung,* tabac'h noz g.

Ruhetag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh ehan g., devezh vak g., devezh dilabour g., devez a repoz g.

ruhevoll ag. : sioul, habask, distrafuilh, didrubuilh, diskandal, peoc'hleun, peoc'hus.

ruhig ag./Adv. : sioul, habask, distrafuilh, disorb, dibrez, seder, dinoaz, fur, pozet, parfet, diskandal, distorlok, kerreizh, peoc'hleun, peoc'hus, reizh, trankil, didaer, didrouz, mik, mut ; *ruhiges Pferd,* marc'h reizh g., marc'h kuñv g. ; *ein ruhiges Kind,* ur bugel pozet g., ur bugel fur g., ur bugel mik g. ; *er ist ruhiger geworden,* furaet eo ; *ruhige See, ruhiges Meer,* mor mik g., mor mut g., mor sioul g., mor dous g., mor plaen g., mor kalm g. ; *ruhiges Gewissen,* koustiañs vat (distrafuilh, didrubuilh, aes, direbech, seder, disamm, en habaskted, en habaskter) b. ; *ich habe ein ruhiges Gewissen,* va c'houstiañs ne rebech netra din, aes eo va c'houstiañs, disamm eo va c'houstiañs, en habaskted emañ va c'houstiañs, en habaskter emañ va c'houstiañs, emañ va c'halon en he frankiz ; *ruhigen Gewissens,* distourm ; *sich ruhig halten,* chom en e doull ; *sich ruhig verhalten,* chom peoc'h, reiñ peoc'h, na vezañ klevet trouz ebet diwar e goust ; *eine ruhige Kugel schieben,* ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *ruhig verharren,* chom reizh, chom brav, chom sioul, chom parfet ; *ruhig sprechen,* komz plaen, komz war e blaen, komz war un ton plaen, komz dibres-kaer, komz parfet ; *sei jetzt ruhig, wenn es nicht zu viel verlangt ist,* chom sioul bremañ ma n'eo ket ouzhpenn dit ; *(nur) ruhig Blut !* goustad(ik) ! habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plaen ganti ! ; *geh ruhig weiter !* dalc'h da vont bepred ! dalc'h gant da hent bepred ! ; *mach nur ruhig weiter !* kae atav ! ; *ruhig werden,* peoc'haat, sioulaat, tevel, terriñ, dinerzhañ, didaeriñ, habaskaat ; *nimm dir ruhig noch eine Zigarette,* kemer ur sigaretenn all mar c'hoarzh ouzhit (mar plij dit, mar karez) ; *nehmen Sie ruhig ein Stück Fleisch,* kemerit un tamm kig mar c'hoarzh ouzhoc'h (mar plij deoc'h, mar karit) - kemerit un tamm kig, ne viot ket klañv diwarnañ ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *du kannst mir ruhig noch mehr davon geben,* ne'm bo ket ouzhpenn gant ar pezh ac'h eus roet din.

Ruhm g. (-s) : brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., anv mat g., gloar b., sked g., lufr g. ; *er genießt großen Ruhm,* brudet-bras eo an den, brudet-kaer eo an den, ar brud a zo gantañ ; *sich mit Ruhm bedecken,* en em vrudañ, teurel brud war e anv, akuizitañ klod, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; *nach Ruhm haschen, Glanz und Ruhm erheischen,* redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (an enorioù), bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù ; *sein Ruhm schwindet,* koll a ra e vrud tamm-ha-tamm, deuet eo an dichal evitañ, war ziskar emañ e vrud vat, war ziribin emañ e vrud, tennañ a ra e vrud d'e fin, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da get, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ e puñs an avel ; *zum Ruhme Gottes,* evit gloar an Aotrou Doue ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klod hag enor bepred d'an itron santez Anna ! ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten,* ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; *jemandes Ruhm preisen,* kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b. ; *auf der Höhe seines Ruhmes stehen,* bezañ e barr e vrud ; *eitler Ruhm, falscher Ruhm,* roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., uhelegezh b. ; *wie schnell vergeht der Ruhm der Welt !* ouzh gloar ar bed ar bleuñv a zo ne gutuilher frouezh diwarno.

ruhmbedeckt ag. : uhelvrud, illur, brudet-kaer, brudet-vras, brud warnañ, brudek, glorius, klodus, lintrus e anv.

Ruhmbegierde b. (-) : c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., uhelegezh b., egar sevel g.

ruhmbegierig ag. : *ruhmbegierig sein,* bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (war-lerc'h ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ uhelek.

rühmen V.k.e. (hat gerühmt) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, reiñ sked da, reiñ lufr da, lakaat da lugerniñ, kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, pronañ.
V.em. : **sich rühmen** (hat sich (t-rt) gerühmt) : kemer gloar (gant udb), tennañ gloar (eus udb), mont e gloar (gant udb) ; *sich seiner Schönheit (t-c'h) rühmen,* bezañ leun e benn a c'hloriusted abalamour d'e gened / bezañ avel gant an-unan leizh e benn en abeg d'e gened / pompadiñ dre an abeg d'e gened / tennañ gloar eus e gened / bezañ glorius (en em vugadiñ) gant e gened / bezañ pennboufet gant avel en abeg d'e gened (Gregor), en em vrabañsal eus e gened, en em bompadiñ eus e gened, en em bompadiñ da vezañ koant, en em vugadiñ diwar-benn e gened, dougen randon gant e gened, bragal gant e gened, en em veuliñ en abeg d'e gened ; *sich seines Wissens rühmen,* fougeal (fougasiñ, ourgouilhiñ) gant e ouiziegezh, dougen randon gant e ouiziegezh, bezañ stad en an-unan gant e ouiziegezh, bezañ tro en an-unan gant e ouiziegezh, en em bompadiñ eus e ouiziegezh, debriñ mel gant e ouiziegezh, ober digoroù kaer gant e ouiziegezh, mont e gloar gant e ouiziegezh, lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ diouzh e ouiziegezh, lorc'henniñ gant e ouiziegezh, kemer lorc'h gant e ouiziegezh, ober loc'haj gant e ouiziegezh, ober loc'hajoù gant e ouiziegezh, ober pompad gant e ouiziegezh (Gregor), en em vrabañsal eus e ouiziegezh, bragal gant e ouiziegezh, en em vugadiñ diwar-benn e ouiziegezh, bezañ fier d'an-unan gant e ouiziegezh.
Rühmen n. (-s) : meuleudigezh b., meuliñ g., kanmeuliñ g.
rühmend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus.
rühmenswert ag. : dellezek da vezañ kanmeulet.
Ruhmesblatt n. (-s,-blätter) : P. *das ist kein Ruhmesblatt für ihn,* gwall chifus (gwall zipitus, gwall vezhus) eo pezh en deus graet, mezh ar chas eo pezh en deus graet.
Ruhmeshalle b. (-,-n) : Panteon g., templ ar c'hloar g.
rühmlich ag. : uhelvrud, enorus, glorius, brudus, brudek, illur, meulus, kanmeulus, meuleudius, flamm, klodus, lintrus ; *etwas zu einem rühmlichen Ende führen,* tennañ begig e spilhenn gant enor / en em dennañ en enor (Gregor) ; [kenwerzh] *eine rühmlichst bekannte Firma,* un embregerezh brudet mat (eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar vegenn) ; *das war nicht sehr rühmlich,* n'eus ket peadra da bompadiñ (da vezañ c'hwezet), mezh ar chas eo kement-se.
Rühmlichkeit b. (-) : brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., gloar b.
ruhmlos ag. : diglod, divrud, dic'hloar.
ruhmredig ag. : fougeüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, fougasus, boufon, brabañsus, pompus, pompadus, glorius, tonius, pompoulik, c'hwezhigell ; *ruhmrediger Mensch,* boufantig g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., poufer g., pompader g., pompoulig g., toner g., brammer g., den lorc'hek g., lorc'heg g., P. brammsac'h g.
Ruhmredigkeit b. (-) : brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., gloriusted b., fouge g., rogoni b., randon g., bosac'h b., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel.
ruhmreich ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, flamm, klodus.
Ruhmsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., kleñved an uhelegezh g., egar sevel g., c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., gloriusted b., roufl g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., vanegloar b., youl-uhelaat b., c'hoant sevel dreist e renk g., uhelegezh b.
ruhmsüchtig ag. : *ruhmsüchtig sein,* bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, redek gant gred war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ uhelek.
ruhmvoll ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, flamm, klodus, lintrus e anv.
ruhmwürdig ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, flamm, klodus, lintrus e anv.
Ruhr[1] b. (-,-en) : [mezeg.] flus g., flus-gwad g., red-korf gwadek g., P. skid wadek b.
Ruhr[2] b. (-) : [stêr] Ruhr b.
Rührei n. (-s,-er) : [kegin.] vi mezet g.
rühren V.k.e. (hat gerührt) : **1.** luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, loc'hañ, diloc'hañ, bouljal, maniañ ; *die Hände rühren,* fichal (fiñval, maniañ) e zaouarn ; *die Glieder nicht rühren können,* chom hep gallout fiñval, na vezañ evit flachañ (evit maniañ) an disterañ ezel, na vezañ evit fiñval ezel, na vezañ evit fiñval (evit maniañ) na dorn na troad.
2. [dre astenn.] meskañ, diveskañ, mezañ, merat, treiñ ; *in einer Flüssigkeit rühren,* distrempañ, diveskañ, tanavaat e-barzh un dourenn bennak, glec'hiñ, glec'hiañ, meskañ gant un dourenn bennak ; *Eier rühren,* mezañ (basañ, trapañ, trapat) vioù ; *Gips (an)rühren,* meskañ plastr, distrempañ plastr ; *Teig rühren,* distrempañ an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz, mezañ (merat, dorloiñ) toaz, embreger an toaz (Gregor) ; *seinen Kaffee rühren,* meskañ e gafe.
3. skeiñ, gwaskañ ; *wie vom Donner gerührt,* evel skoet gant an tanfoeltr, fourbilhet ; *der Schlag hat ihn gerührt,* skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug).
4. [sonerezh] seniñ, c'hoari, skeiñ ; *die Harfe rühren,* seniñ (c'hoari) war (gant) an delenn, herpañ, telennañ ; *die Trommel rühren,* skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor).
5. [dre skeud.] fromañ, pikañ kalon u.b., begañ, esmaeañ, trivliañ, teneraat, blotaat, skeiñ from [en u.b.], ober ur from da ; *gerührt sein,* esmaeañ ; *er ist gerührt,* from a zo warnañ, touchet eo, piket eo e galon, esmaeet eo ; *das rührt mich am meisten,* nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *sie war zu Tränen gerührt,* fromet e oa (piket e oa he c'halon) ken e save daeroù en he

daoulagad, diwar he from e save daeroù en he daoulagad, ken bras e oa hec'h esmae ma save daeroù en he daoulagad ; *gerührt werden,* teneraat, blotaat.
V.gw. (hat gerührt) : **1.** *an etwas (t-rt) rühren,* **a)** stekiñ e zorn ouzh udb, touch udb, touch ouzh udb, touch d'udb. ; **b)** [dre skeud.] ober meneg (ober anv) eus udb, komz eus udb, komz diwar-benn udb ; **2.** *das rührt von ...,* kement-se a zeu eus …, kement-se a zeu da-heul …, kement-se a zever diouzh …, kement-se a zever eus ... ; **3.** P. *in der Scheiße rühren,* meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.
V.em. : **sich rühren** (hat sich (t-rt) gerührt) : bezañ war lusk, bezañ war loc'h, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, fichañ, flachañ, bouljal, emfiñval, maniañ, hejañ, luskañ, kefluskañ ; *sich nicht rühren,* chom motet, chom mot-mik, chom diflach, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep bouljal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom en diaskren, na flachañ takad, chom hep jestr ebet ; *sie rührte sich nicht,* ne voulje ket eus he flas, chom a rae hep jestr ebet ; *mach, dass du dich nicht rührst ! sieh zu, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretez ! na fiñv ket ! na geflusk ket ! ; *wer sich rührt, wird niedergeknallt !* tan gant neb a fiñvo ! tan gant neb a geflusko ! ; *rührt euch nicht vom Fleck !* arabat deoc'h fiñval ac'hanen ! na flachit ket alese ! na loc'hit ket ac'hanen ! na loc'hit ket alese ! na vouljit ket ac'hanen ! ; *sich nicht vom Fleck rühren,* chom da bilpazañ, na zilec'hiañ tamm, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom motet, na vont tamm war-raok ; *er rührt sich nicht,* ne loc'h tamm, difiñv e chom, ne flach tamm ; *er kann sich vor Müdigkeit kaum rühren,* chom a ra motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo, skuizh eo ken ez eo, brev eo, brevet eo, divi eo, eok eo, tanailhet eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, skuizh eo evel ar bleiz, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, nezet eo tout e izili dindanañ, broustet eo e gorf, dallet eo gant ar skuizhder, lazhet eo gant ar skuizhder, eok eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, rentet eo, krevet eo, gell eo ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht,* kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ha ne flach tamm ; *es rührt sich nichts,* n'eus fiñv ebet, netra ne fiñv, netra ne flach ; *es rührt sich kein Lüftchen,* ne c'hwezh mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel) ebet, ne c'hwezh ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn eo ar mor, n'eus ket ur strilh avel zoken, n'eus mouchig-avel ebet, n'eus ket ur berad avel zoken, n'eus ket ur begad avel zoken ; *sein Gewissen rührt sich,* sevel a ra morc'hed dezhañ, kregiñ a ra morc'hed ennañ, morc'hed en deus, sammet eo gant ar morc'hed, krignet eo e galon gant ar morc'hed, savet ez eus morc'hed dezhañ, koustiañs fall en deus, gwasket (krignet) eo e goustiañs gant ar morc'hed, gwall goustiañs en deus ; P. *rühr dich doch !* na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! ; [lu] *rührt euch !* **a)** paouez ! ; **b)** war-raok, kit ! deomp en hent !
Rühren n. (-s) : meradur g., meskañ g., mezañ g., remu g.
rührend ag. : fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus.
Ruhrgebiet n. (-s) : *das Ruhrgebiet,* bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.
Rührgerät n. (-s,-e) : [kegin.] hejerez b.
Rührhaken g. (-s,-) : kammellenn-forn b.
rührig ag. : aketus, strivant, greant, oberiant, dilu, divreilh, dibikouz, divorfil, mibin, blim, kabalus ; *rührige Frau,* kaerell b.
Rührigkeit b. (-) : greanted b., strivoù lies.
ruhrkrank ag. : klañv gant ar flus (Gregor), klañv gant ar flus-gwad.
Ruhrkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-flus b.
Rührkrücke b. (-,-n) : kammellen-forn b.
Rührlöffel g. (-s,-) : loa meskañ b.
Rührmichnichtan n. (-,-) : **1.** [louza.] **a)** [*Mimosa pudica*] gwiridig g. ; **b)** [*Impatiens noli-tangere*] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. ; **2.** [dre skeud.] den kizidik-kaer g., den kizidik (santidik) betek re g., den milis g., den kizidik dreist-kemm (dreist dalc'h) g., den peñver e galon b.
Ruhrpott g. (-s) : P. *der Ruhrpott,* bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.
rührsam ag. : **1.** fich-fich, bouljant, fourgasus, fifilus, lusk-dilusk ; **2.** [dre skeud.] fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus.
rührselig ag. : fromidik, santidik, kizidik, trivlidik, esmaeüs, melreüs, santimantel, milis, tener, bouk e galon, peñver e galon.
Rührseligkeit b. (-) : brizhtenerded b., esmaeüsted b., esmaeüster g., trivliadelezh b., santidigezh b., santimantelezh b., trefuusted b.
Rührstab g. (-s,-stäbe) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b.
Rührstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari fromus g., pezh-c'hoari esmaeüs g., pezh-c'hoari teneraus g., pezh-c'hoari tenerus g.
Rührteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwispid g.
Rührung b. (-) : trivliad g., trivliadenn b., from g., fromadenn b., trid-kalon g., teneridigezh b., esmae g. ; *vor Rührung, aus Rührung,* from en e gorf, diwar e from, gant an deneridigezh.
rührungslos ag. : difrom, distrafuilh, digaz, diflach, yen.
Ruhrwurz b. (-,-en) : [louza.] **1.** *[Pulicaria dysenterica]* louzaouenn-ar-flus b. ; **2.** *[Potentilla erecta]* seizhdelienn b.
Ruin g. (-s) : diskar g., freuz g., rivin g., koll g., dismantr g. ; *dieses Auto ist mein Ruin,* mont a ran da raz gant ar c'harr-tan-se, ar c'harr-tan-se a zo ur rivin din, ar c'harr-tan-se ne ra nemet lonkañ va danvez, foetañ a ran stal gant ar c'harr-tan-se ; *in den Ruin treiben,* rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ,

lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, lakaat war an noazh, lakaat da azezañ war an douar noazh, kas war ar plaen, kas da baour, kas d'ar baz, kas da raz, ifamañ, lakaat a-blad, diarc'hantañ, stradañ, diskar, lakaat war an teil, kas war an teil, kas d'ar bern, teuler war an teil, kas ar stal d'an dour ; *ein Land in den Ruin treiben,* lakaat ur vro a-blad, kivijañ ur vro, kas ur vro da raz ; *sich wegen jemandem in den Ruin stürzen,* en em lakaat war an noazh (war an douar noazh, war ar plaen) evit u.b.

Ruine b. (-,-n) : dismantroù lies., diskaroù lies., arvogerioù lies., rivinoù lies., atredoù lies., mogerennoù rampet lies., relegoù lies. ; *auferstanden aus Ruinen,* adsavet (dasorc'het) eus e zismantroù, savet eus e boull ; *von der Burg bleiben nur noch Ruinen,* eus ar c'hastell ne chom nemet dismantroù (diskaroù, relegoù) ; *in Ruinen liegen,* na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantroù (rivinoù, relegoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar, bezañ en e boull, bezañ en e buch, bezañ en e vern.

ruinenhaft ag. : en dismantr, dismantret, dirapar, distruj, gwaremm, foran, diskaret, disac'h, rampet, en e boull, en e buch, en e vern.

ruinieren V.k.e. (hat ruiniert) : **1.** rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ, lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, diskar, kas da baour, kas d'ar baz, kas d'ar bern, kas da raz, kas war ar plaen, ifamañ, riñsañ, diarc'hantañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour ; **2.** dismantrañ, findaoniñ, foeltrañ, noazhout da, koll, kalkennañ, distrujañ ; *er hat seine Gesundheit ruiniert,* graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, rivinet, foranet, euvret, kalkennet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor), un den bruket eo, graet en deus diouzh hastañ e varv.

ruiniert ag. : **1.** rivinet, disgwalc'het, glac'haret, war an teil, diskaret, ifamet, riñset ; **2.** [c'hoarioù arc'hant] sklutet, supet, stunet.

ruinös ag. : rivinus, diarc'hantus, kargus, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus.

Rülps g. (-es,-e) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g.

rülpsen V.gw. (hat gerülpst) : breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hikat ; *wenn er satt ist, rülpst er,* hikat a ra pa vez leun e gof.

Rülpser g. (-s,-) : **1.** breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g. ; *einen Rülpser ausstoßen,* breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hikat ; **2.** breugeuder g.

rum *sellit ouzh* **herum** ; P. *da kommst du nicht drum rum,* ne vi ket evit ober hep, n'eus ket moaien da voaieniñ.

Rum g. (-s,-s) : [kegin.] rom g., rom-plouz g. ; *Fuselrum,* tafia g. ; *Rum aus einem untergegangenen Schiff,* rom peñse g.

Rumäne g. (-n,-n) : Roumanad g., Rouman g.

Rumänien n. (-s) : Roumania b.

Rumänin b. (-,-nen) : Roumanadez b., Roumanez b.

rumänisch ag. : **1.** … Roumania, roumaniat, rouman ; **2.** [yezh.] roumanek.

Rumba b. (-,-s) : roumba g.

Rumelien n. (-s) : Roumelia b.

Rumficken n. (-) : louvigezh b., gastaouerezh g.

Rumficker g. (-s,-) : pitaouer brein g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., pitaouaer brein g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g.

rumkriegen V.k.e. (hat rumgekriegt) : **1.** dont a-benn da lakaat [udb] tro-dro d'udb all ; **2.** dont a-benn da lakaat [u.b.] da cheñch mennozh, lakaat [u.b.] d'ober daou c'her eus unan, lubaniñ [u.b.], dibennadiñ [u.b.] ; **3.** [amzer] tremen.

Rummel g. (-s,-) : **1.** dever g., prez g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez, lavig g., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., frelle g., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., kabal b., cholori g. ; **2.** *viel Rummel um etwas machen,* klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, ur charre, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar abalamour d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, kabalat en abeg d'udb ; **3.** *im Rummel kaufen,* prenañ dre vern (a-dreuz, a-drak, a-vras, evel-evel) ; **4.** P. *der ganze Rummel,* an holl reizhoù lies., an holl rikoù lies., ar stalikerezh g., an tamm stalikerezh g., ar stal b. ; **5.** [rannyezh.] foar b., kermes g., kurioziteoù lies., pardon g.

Rummelpikett n. (-s,-e) : [kartoù] piked g.

Rummelplatz g. (-es,-plätze) : tachenn foar b., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plasenn ar c'hurioziteoù b., plasenn ar c'hermes b., plas-foar g., martered g.

rummeln V.gw. (hat gerummelt) : [kurun] strakal, krozal, tarzhañ, dedarzhañ, gourdrouz.
rumms estl. : *rumms !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !
Rumor g. (-s,-e) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g.
rumoren V.gw. (hat rumort) : ober trouz, trouzal ; *nachts rumort er im Hause herum,* ne ra nemet mont ha dont e-barzh an ti a-hed (hed, dre hed) an noz, hennezh a ruilh ha a ver e gorf en ti noz-pad.
V.dibers. (hat rumort) : [bouzelloù] kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.
rumorend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius.
rumpelig ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus.
Rumpelkammer b. (-,-n) : skiber g./b., sanailh b., trankl g., siklud g.
Rumpelkasten g. (-s,-kästen) : strakell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.
rumpeln V.gw. (hat gerumpelt // ist gerumpelt) : **1.** [*verb-skoazell* **haben** : hat gerumpelt] bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; **2.** [verb-skoazell **sein** : ist gerumpelt] storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal.
V.k.e : [*verb-skoazell* **haben** : hat gerumpelt] disparbuilhañ, brellañ, diandellañ, fourdouilhat, kulvanniñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, lakaat en diroll, tanfoeltrañ.
Rumpelstilzchen n. (-s,-) : [mojenn.] lutun g., kornandon g.
Rumpf g. (-s, Rümpfe) : **1.** [korf.] kef g., korf-bras g. ; **2.** [nij.] kouc'h karr-nij g., korf karr-nij g. ; **3.** [merdead.] kouc'h g., framm-lestr g., klorenn b., korf g.
Rumpfbeuge b. (-,-n) : stouadenn b.
rümpfen V.k.e. (hat gerümpft) : **1.** *die Nase rümpfen,* **a)** ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **b)** [dre skeud.] ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, krizañ e dal, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ ; **2.** [dre skeud.] *über etwas (t-rt) die Nase rümpfen,* ginañ oc'h ober udb, bezañ digarezioù gant an-unan evit ober udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb, kaout diegi oc'h ober (d'ober) udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb.
Rumpffläche b. (-,-n) : [douar.] argompezenn b., damblaenenn b.
Rumpfparlament n. (-s,-e) : [istor] tammig Parlamant krennet g., Parlamant n'eo nemet ar skeud anezhañ g., Parlamant n'eus nemet ar spes anezhañ g., Parlamant tasmant g.
Rumpfspant n. (-s,-en) : [merdead.] kambon g.
Rumpsteak n. (-s,-s) : [kegin.] romstek g.
Rumtopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] saladenn frouezh gant rom b.
rums estl. : *rums !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !
Run g. (-s,-s) : *der Run auf etwas (t-rt),* an diskrap war udb g., ar beilh war udb b.
rund ag. : **1.** ront, kelc'hiek, krenn ; *die Erde ist rund,* an Douar a zo ront ; *länglich rund,* ront en hir, hirgelc'hiek ; *dick und rund,* torzhek, tourtellek ; *runder Turm,* tour krenn g. ; *rund machen,* rontaat, krennaat, enboullaat ; *rund werden, runder werden,* rontaat, krennaat, enboullaat ; **2.** [dre skeud.] kuilh, rontik, bouroun ; *rund und feist,* lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor) ; *runde Backe,* bougenn c'hwezet b. (Gregor), jod kuilh b. ; *der runde Tisch,* an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt,* un daol ront ha pep hini en deus e gont ; **3.** [dre astenn.] krenn, klok ; *runde Zahl,* niver krenn g., niver klok g., niver hep an disterajoù (hep ar mibiliajoù) g.
Adv. : **1.** krenn, groñs, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh ; *rund sprechen, rund heraus sprechen,* komz kras, naet ha distag - komz didortilh - mont frank ha ront dezhi - komz frank ha libr - komz libr - mont hardizh dezhi - komz didro - mont didroidell dezhi - komz distag - komz displeg - mont berr - na ober tro gant e gaoz - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - komz hep tamm kildroenn ebet - na reiñ tro d'e gomzoù - na gaout treuzoù ebet war e zor ; *rund abschlagen,* nac'h krenn, nac'h groñs ; **2.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, e-ser, well-wazh, ur … bennak, tro, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *rund hundert,* ur c'hant bennak, war-dro kant, bordik kant, war vordik kant, sa kant, kichenik kant, prestik kant, e-tro ur c'hant bennak, tro kant ; **3.** *rund um die Uhr,* deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniañ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile ; **4.** *rund um,* tro-distro da, tro-ha-tro da, tro-dro da, tro-war-dro, tu-ha-tu da, war-dro, en-dro da, e-tro ; *rund ums Feuer sitzen,* bezañ azezet tro-distro d'an tan, bezañ azezet e kelc'h en-dro d'an tan, bezañ kelc'hiet en-

dro d'an tan, bezañ azezet en ur c'helc'hiad en-dro d'an tan ; *die Kirchenfahne rund um den Friedhof tragen,* dougen ar banniel e-tro ar vered ; *Prozession rund um den Friedhof,* tro-vered b. ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

Rund n. (-s,-e) : kelc'h g., ront g., kerl g.

Rundballen g. (-s,-) : *Rundballen Heu,* rodell foenn b. ; *Heu in Rundballen pressen,* rodellañ foenn.

Rundbau g. (-s,-bauten) : savadur krenn g., savadur war-gelc'h g., ti savet war-gelc'h g., savadur ront g., kronnell b., krenndi g.

Rundbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn gwel a-vras b., luc'hskeudenn gwel meur b.

Rundblick g. (-s,-e) : **1.** gwel meur g. ; **2.** sell-tro g., sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.

Rundbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg war hantergelc'h b., gwareg romanek b.

Rundbogentor n. (-s,-e) : dor-volz b., dor graet war ront b., dor war hantergelc'h b.

Rundbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b.

Runde b. (-,-n) : **1.** kelc'h g., kelc'hiad g. ; *fröhliche Runde,* kompagnunezh tud drant b., kompagnunezh tud lirzhin b., kelc'h tud bagol g. ; *in der Runde sitzen,* bezañ azezet war-gelc'h (a-gelc'h) ; **2.** tro b., troiad b. ; *die Runde um die Welt machen,* ober tro ar bed ; **3.** troiad b. ; *eine Runde ausgeben,* paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; *ich gebe eine Runde aus, das ist meine Runde,* va zro eo da baeañ pep a vanne, va zroiad eo, war va c'hont e vo ar wech-mañ ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen,* peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; **4.** *zehn Kilometer in der Runde,* war hed dek kilometrad tro-war-dro (tro-dro) (Gregor) ; **5.** *die Runde machen,* **a)** [lu] ober un dro-c'hed, ober un droiad evezhiañ, ober e dro-noz / ober tro ar ged-noz / ober ar ged-noz (Gregor), ober tro ar ged, ober e droiad ; **b)** en em skignañ, bezañ skignet, bezañ enkantet, redek ; *die Nachricht von diesem Frevel machte schnell die Runde,* ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; **6.** [polit.] *die neue Runde,* stad nevez an traoù b. ; **7.** *über die Runden kommen,* P. pakañ an daou benn, skoulmañ, skoulmañ ganti, skoulmañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, [diouverañs voued a-raok an eost] sevel krec'h gouere ; *wir haben immer größere Mühe über die Runden zu kommen,* berroc'h-berrañ eo ar strapenn ganeomp ; **8.** c'hoariadenn b., c'hoariadeg b., abadenn b., abadennad b., taol g., krogad g., troiad b., parti b., partiad b. ; *Runde Billard,* abadenn vilhard b. ; *eine Runde Billard spielen,* ober un taol bilhard.

Rundell n. (-s,-) : [lu] tourell b., touribell b., krennlec'h g., tour ront g., tour savet war-gelc'h g.

runden V.k.e. (hat gerundet) : krennañ, krennaat, rontaat, enboullaat, krommañ ; *die Lippen runden,* begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued, rontaat e c'henoù.

V.em. : **sich runden** (hat sich (t-rt) gerundet) : **1.** krennaat, rontaat, enboullaat ; **2.** [dre skeud.] *die Teile runden sich zum Ganzen,* an holl dammoù en em laka mistrik asambles (a ya klenk asambles, a ya c'hwek asambles), an holl lodennoù en em gempenn mat a-gevret / an holl lodennoù en em fich mat asambles (Gregor).

runderhaben ag. : *runderhabene Arbeit,* ront bos g.

runderneuern V.k.e. [stag] (runderneuerte / hat runderneuert) : adchapañ, adober goloaj ar vandenn-rod, adober goloenn ar vandenn-rod.

Rundfahrt b. (-,-en) : kelc'htro b., kelc'htroiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.

Rundfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g.

Rundfenster n. (-s,-) : [tisav.] lagad-ejen g., lomber g., toull-lagad g.

Rundflug g. (-s,-flüge) : kelc'htro war-nij b., kelc'htroiad war-nij b., tro war nij b., troiad war-nij b., tro-grenn war-nij b.

Rundfrage b. (-,-n) : **1.** enklask g. ; **2.** roll-goulennoù g., goulennaoueg b.

Rundfunk g. (-s) : skingomz b. ; *durch (den) Rundfunk verbreiten (übertragen),* skingomz, skingas, kas dre skingomz, kas dre ar skingomz, kas dre hantererezh ar skingomz, skignañ dre ar skingomz ; *etwas durch (den) Rundfunk bekannt geben,* skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten,* keloù reuz er Stadoù Unanet a zo gant ar skingomz ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache,* roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g.

Rundfunkansprache b. (-,-n) : skinbrezegenn b.

Rundfunkanstalt b. (-,-en) : skinlec'h g., skingaser g.

Rundfunkapparat g. (-s,-e) : skingomzer g.

Rundfunkberichterstatter g. (-s,-) : skingelaouer g., kelaouer skingomz g., kelaouenner skingomz g.

Rundfunkempfänger g. (-s,-) : **1.** [tekn.] skingomzer g. ; **2.** selaouer skingomz g.

Rundfunkgebühr b. (-,-en) : taos skingomz g.

Rundfunkgerät n. (-s,-e) : skingomzer g.

Rundfunkhörer g. (-s,-) : selaouer g.

Rundfunkhörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.

Rundfunkmusik b. (-) : skinsonerezh g.

Rundfunknachrichten lies. : keleier skingaset lies., abadenn geleier er skingomz b., skingelaouerezh g.

Rundfunksender g. (-s,-) : skingaser g.

Rundfunksendung b. (-,-en) : skingasadenn b., abadenn skingomz b., kasadenn skingomz b.

Rundfunksprecher g. (-s,-) : kinniger skingomz g.

Rundfunksprecherin b. (-,-nen) : kinnigerez skingomz b.

Rundfunkstation b. (-,-en) : skinva g., skingaslec'h g., skinlec'h g., skingaser g.

Rundfunktechnik b. (-) : skingomzerezh g., skingaserezh g.

Rundfunkteilnehmer g. (-s,-) : koumanantad g., koumananter g. [*an hini hag a bae an taos skingomz*].
Rundfunkteilnehmerin b. (-,-nen) : koumanantadez b., koumananterez b. [*an hini hag a bae an taos skingomz*].
Rundfunkübertragung b. (-,-en) : skingasadenn b., abadenn skingomz b., adkasadenn skingomz b.
Rundfunkwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn hertzel b.
Rundgang g. (-s,-gänge) : tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b. ; *einen Rundgang durch den Park machen,* c'hoari tro al liorzh-kêr.
Rundgebäude n. (-s,-) : savadur krenn g., savadur ront g., kronnell b., ti savet war-gelc'h g., savadur war-gelc'h g., krenndi g.
rundgehen V.gw. : (ging rund / ist rundgegangen) : **1.** tremen a zorn da zorn ; **2.** [brud, keloù] en em skignañ, en em ledañ, redek.
V.dibers. : (ging rund / ist rundgegangen) : *es geht rund,* **1.** lañs (startijenn) a zo gant an dud, mont a ra an dud da vat-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer dezhi, mont a ra an dud parfet dezhi ; **2.** strakal a ra an traoù, gwall c'hoari a zo, gwashat todilhon, pebezh karnaj, eno ez eus ur charre 'vat, ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ; **3.** prez labour a zo, kabal a zo.
Rundgesang g. (-s,-gesänge) : ribourtadenn b.
Rundheit b. (-) : krennded b., krennder g.
rundheraus Adv. : *etwas rundheraus sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont frank ha ront d'udb - lavaret udb frank ha libr - lavaret hardizh udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb distag - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).
rundherum Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro, war-dro.
Rundholz n. (-es,-hölzer) : bilbod g., krennenn b., hanoch str., tos g., kef-prenn g. ; *Stämme zu Rundholz verarbeiten,* hanochañ, hanochañ koad ; *Rundholz eines Ziehbrunnens,* sparl ar puñs g.
Rundkopfdelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.
Rundlauf g. (-s,-läufe) : **1.** fiñv-tro g., troerezh g., c'hwel g., c'hwelañ g., c'hweladur g. ; **2.** kengreizegezh b., kelc'hiegezh b.
rundlich ag. : torzhek, tourtellek, lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet kuilh, korfek, hevag, krenn, puilh, fonnus, maget mat, kiget mat ; *rundliche Frau,* boudoupenn b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., tevasenn b., lovrgen b., plac'h kuilh b., plac'h kigennet kaer b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b., berraodenn b., penn-sac'h g., denez b., maouez fonnus b., kofegez b. ; *rundlicher werden,* dont korf d'an-unan ; *er ist ganz schön rundlich geworden,* leun eo e zilhad anezhañ bremañ.
Rundmorchel b. (-,-n) : [louza.] morukl str., moruklenn b.
Rundreise b. (-,-n) : kelc'htro b., kelc'htroiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.
Rundrücken g. (-s,-) : kein tort g., kein kromm g., kein war baot g., kein baotet g. ; *einen Rundrücken bekommen,* keinañ, dont e gein da vezañ kromm.
Rundruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn d'an holl vignoned b.
Rundsäge b. (-,-n) : heskenn-dro b., P. kleurc'h g., gleurc'h g.
Rundschau b. (-,-en) : **1.** gwel meur g. ; **2.** kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b. ; **3.** sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.
Rundschnurring g. (-s,-e) : [tekn.] juntr kelc'hiek g., joentr kelc'hiek g., juntr korennek g., joentr korennek g.
Rundschreiben n. (-s,-) : kelc'hlizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b., berrlizher g., lizher-kelc'h g.
Rundschrift b. (-,-en) : skritur grenn b.
Rundschwanzseekuh b. (-,-kühe) : [loen.] morejen g., ejen-dour g., ejen-mor g., pesk-ejen g.
Rundsicht b. (-,-en) : **1.** gwel meur g. ; **2.** [dre skeud.] tro stad an traoù b.
Rundsichtscheibe b. (-,-n) : [karbedoù] gwerenn-dal amedrec'h b.
Rundspruch g. (-s,-sprüche) : [skingomz] skingasadenn b.
Rundstab g. (-s,-stäbe) **/ Rundstäbchen** n. (-s,-) : [tisav.] moulleür kej korennek g.
Rundstrahlantenne b. (-,-n) : stign neproudek g.
Rundtanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Rundtanz,* jav g. ; *einen Rundtanz anführen,* pennañ un dañs.
Rundtheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g.
Rundtischgespräch n. (-s,-e) : [dre skeud.] kaozadennoù ouzh an daol grenn lies.
rundum Adv. : **1.** en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro ; **2.** a-grenn, war-naet, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun.
Rundumschlag g. (-s,-umschläge) : abegadenn daer b., rebechoù taer g., dezvarn daer b., areizh b. ; *sich mit einem gewaltigen Rundumschlag Luft machen, zum Rundumschlag ausholen,* disac'hañ e gaoz.
Rundumversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g., kretadur holl riskloù g.

Rundung b. (-,-en) : **1.** krennded b., krennder g., rontadur g., kuilhder g. ; **2.** [dre astenn.] klokter g., parfeted b. ; **3.** [tisav.] bolz b. ; **4.** [yezh.] rontadur g., rontder g.
Rundverkehr g. (-s) : kroashent-tro g., troboent g.
Rundwache b. (-,-n) : [lu] tro-c'hed b., tro ar ged b.
rundweg Adv. : dihop, krenn, groñs, naet-ha-distag, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh, en ur ger krenn, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak ; *etwas rundweg sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb frank ha libr - mont frank ha ront dezhi - mont hardizh dezhi - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).
Rundwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] nematelmint g.
Rune b. (-,-n) : **1.** runlizherenn b., run g. ; *Runen,* runoù lies. ; **2.** [dre skeud.] arouezlun g.
Runenalphabet n. (-s,-e) : lizherennaoueg runek b., runlizherennaoueg b
Runenschrift b. (-) : skritur runlizherennek g./b., skritur runek g./b.
runisch ag. : runlizherennek, runek
Runkel b. (-,-n) / **Runkelrübe** b. (-,-n) : [louza.] beterabez-kutuilh str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g. ; *Schneidemaschine für Runkelrüben,* troc'her-brouskon g.
Runken g. (-s,-) : pilbenn vara b., jelkenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.
Runkunkel b. (-,-n) : P. kozhiadez b., kozhenn b., pratenn b., kleuzenn b., gwrac'h kozh b.
runter P. *sellit ouzh* **herunter** *pe* **hinunter** ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr ! ; *der Weg führt rauf und runter,* sav-diskenn a zo gant an hent.
runterholen V.em. : **sich runterholen** (hat sich runtergeholt) : P. *sich (t-d-b) einen runterholen,* P. hejañ e gleier, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh.
Runzel b. (-,-n) : roufenn b., roufennad b., krec'higell b., gwrac'henn b., kriz g., krizenn b., andenn b. ; *Runzeln bekommen,* gwrac'henniñ, gwrac'hellat, kuilhiñ, kuilhañ, krec'higelliñ, roufenniñ, krizañ, kemer roufennoù ; *tiefe Runzeln auf der Stirn,* spinennoù don lies., P. neizhioù logod lies.
runzelig ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, kuilhet, gwriet a roufennoù, krizet a roufennoù, garanet, kaniet, krinet, krin, kruget, [dre fent] joget ; *runzeliger Apfel,* aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *runzeliges Gesicht,* penn ridet g., min ridet g., penn roufennet don g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g. ; *runzelig werden,* gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhiñ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennoù.
runzellos ag. : diroufenn.
runzeln V.k.e. (hat gerunzelt) : **1.** krizañ, kabridañ, roufennañ, krinañ, ridañ ; *die Stirn runzeln,* krizañ e dal, kabridañ e dal, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ridañ e dal, krizañ e fri, krinañ e zremm, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, hurenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal ; *die Nase runzeln,* ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **2.** [dre skeud.] *die Nase runzeln,* ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourroù, ober mourrennoù du, krizañ e fri, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ.
V.em. : **sich runzeln** (hat sich (t-rt) gerunzelt) : gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhiñ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennoù.
runzlig ag. : *sellit ouzh* **runzelig**.
Rüpel g. (-s,-) : palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., beulke g., Yann Seiteg g., malord g., glaouch g., urupailh g., diaoul direzon g.
Rüpelei b. (-,-en) : grosoni b., komzoù difeson lies., viltañsoù lies., divalavaj g., garvder g., dizereadegezh b., disevender g., kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g., lourdiz b., lourdoni b.
rüpelhaft ag. : gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, rust, rok, vil, lor, direzon.
rupfen V.k.e. (hat gerupft) : **1.** dibluañ, dibluñvañ, displuañ, displuennañ, displuñvañ ; *eine Gans rupfen,* dibluañ (displuañ, displuennañ) ur waz ; *jemanden an den Haaren rupfen,* sachañ war blev u.b. ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem ein Hühnchen zu rupfen haben,* na vezañ talaret gant u.b. c'hoazh, kaout gwregon da lodennañ gant u.b., na vezañ peurgempenn an traoù c'hoazh etre an-unan hag unan all ; **3.** P. *jemanden rupfen,* goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; *jemanden im Spiel rupfen,* peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b.
Rupfen g. (-s,-) : [gwiad.] jut gros g., jut fraost g.
Rupie b. (-,-n) : roupi g.
ruppig ag. : **1.** a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, reuzeudik ; **2.** gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, rust, rok, garv, gars.

Ruppigkeit b. (-) : **1.** garvder g., dizereadegezh b., disevender g., kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g., lourdiz b., lourdoni b. ; **2.** krinder g., pizhoni displed b., pizhoni-lovr b., krezni b., tostoni b., pizhder g. ; **3.** distervez b.
Ruprecht g. : Roparzh g. ; *Knecht Ruprecht,* paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g.
Ruprechtskraut n. (-s,-kräuter) : boked-an-diaoul g., louzaouenn an divulum str.
Rüsche b. (-,-n) : [gwiad.] bevenn rodellek b., lurell c'hrognonek b., gourem frizet g., toulloù gwenan lies., gourem dantelezek g., erionenn dantelezek b.
rüschelig / rüschlig ag. : **1.** diskolp, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, moc'het, moc'hataet, mac'homet, gros, tarvet, batrouzet, strabouilhet, kaoc'het, tourc'het, kouilhouret, distrantell ; **2.** [den] difarle, diferlink, difraoul, difurlu, diskalavr, diskrepez, diskrubuilh, disparbuilh, diskramailh, diskrelu, diharak, dichipot, digomplimant, divezh-kaer, hep mezh ebet.
Ruß g. (-es,-e) : huzil b., mardoz g., duad g. ; *der Ruß verkrustet,* an huzil a ya e mardoz ; *mit (von) Ruß beschmiert, mit (von) Ruß geschwärzt,* duaet gant an huzil, palastret gant huzil, huziliet.
rußartig ag. : huzilek, e doare an huzil, a-zoare gant an huzil, a-seurt gant an huzil.
rußbraun ag. : gell-du.
Russe g. (-n,-n) : **1.** Rusian g. ; **2.** [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.
Rüssel g. (-s,-) : [loen.] **1.** [olifanted] trompilh b. ; *die Elefanten spritzen sich mit dem Rüssel Wasser über,* an olifanted a strink friadoù dour war o c'horfoù ; **2.** [moc'h] moj g., mojell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g. ; *den Rüssel eines Schweines beringen,* fibliñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h ; **3.** [amprevaned] sunerez b., suner g.
Rüsselbär g. (-en,-en) : [loen.] nasua g., koati g.
Rüsselkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Rüsselkäfern angefressen werden,* gaozanañ.
Rüsseltier n. (-s,-e) : [loen.] probosidian g.
rußen V.k.e. (hat gerußt) : huziliañ, mardoziñ, palastrañ gant huzil.
V.gw. (hat gerußt) : huziliañ, mardoziñ.
Rußfilter g. (-s,-) : sil huzil g.
Rußflocke b. (-,-n) : tamm huzil g.
Russifizierung b. (-) : rusekadur g., rusekaat g.
rußig ag. : leun a huzil, goloet a huzil, mardozek ; *Sie haben sich (t-d-b) das Gesicht rußig gemacht,* emañ an alc'hwez forn ganeoc'h, palastret eo ho tremm gant huzil.
Russin b. (-,-nen) : Rusianez b.
russisch ag. : **1.** rusian ; *die russische Sphinx,* ar sfiñs rusian g., sfiñs ar Rusianed g. ; *russischer Kaviar,* kaviar Rusia g. ; *die russische Revolution,* an dispac'h rusian g. ; **2.** [yezh] rusianek ; *russisch-bretonisches Wörterbuch,* geriadur rusianeg-brezhoneg g. ; *Wodka ist ein russisches Wort,* ur ger rusianek eo vodka.
Russisch n. : [yezh] rusianeg g.
Rußkohle b. (-) : glaou druz g.
Russland n. (-s) : Rusia b. ; *Sowjetrussland,* Rusia da vare ar soviedoù b. ; *das heilige Russland,* Rusia santel b. ; *Mütterchen Russland,* hor mammig Rusia b. ; *das zaristische Russland,* Rusia da vare an dsared b.
Russlanddeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman eus Bro-Rusia g., Alamanez eus Bro-Rusia b.
Rußschwarz n. (-es) : duad g.
Rußseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] skrav kein du g.
Rüstanker g. (-s,-) : [merdead.] eor sikour g.
Rüstbaum g. (-s,-bäume) : [tisav.] post chafod g. [*liester* postoù chafod, pester chafod].
Rüstbock g. (-s,-böcke) : [tisav.] treustell b., triked g.
Rüstbrett n. (-s,-er) : [tisav.] plankenn chafodiñ g.
Rüste[1] b. (-) : **1.** diskuizh g., diskuizhadenn b., ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., rank g., repoz g., repozvan g. ; **2.** [barzh.] *zur Rüste gehen,* mont da guzh, mont da guzhat, mont da vervel, bezañ en e ziskar.
Rüste[2] b. (-,-n) : [merdead.] taked obank g.
rüsten V.k.e. (hat gerüstet) : terkañ, aveiñ, prientiñ, darbar, darbariñ, greiañ ; *ein Haus rüsten,* chafodiñ un ti, sevel ur chafod en-dro d'un ti.
V.gw. (hat gerüstet) : armañ ; z*um Kriege rüsten,* kemer e zifennoù e-sell eus ar brezel ; *bis an die Zähne gerüstet,* armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern.
V.em. : **sich rüsten** (hat sich (t-rt) gerüstet) : *sich zu etwas rüsten,* en em glask (ober e renkoù, kemer e zifennoù) e-sell eus udb, bezañ stag gant e zarbaroù e-sell ag udb.
Rüsten n. (-s) : **1.** terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., terkerezh g., stalierezh g. ; **2.** armerezh g., armañ g.
Rüster n. (-,-n) : [louza.] **1.** evlec'h str., oulm str., oulm-du str., gouezonn str., onn du str. ; **2.** [koad] evlec'h g., oulm g.
Rüsterhain g. (-s,-e) / **Rüsterwald** g. (-s,-wälder) : evlec'heg b., oulmeg b.
rüstig ag. : serzh, kreñv, koujourn, chourch, diwanderioù, frev, bagol, postek, reut, boujant, bouljant, bouilh, gailhart, gardis, glas, kalonek, rollet-mat, difall, galloudus, gouest, groñs, gwevn, yac'h, leun a nerzh ; *ein rüstiger Mann,* ur gwaz g., un troc'had den g., ur bouilh g., ur bouilh den g., ur paotr yac'h g., un troc'had mat a zen g., un den a droc'had mat g., ur gwaz (ur paotr, ur gour) kreñv g., ur paotr gouest g., ur gwaz gouest g., un den postek g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr diskuizh g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; *ein rüstiges Mädchen,* ur fetisenn b., ur vouilhez b., ur vouilhez plac'h b. ; *er ist zwar sehr alt, jedoch ist er noch rüstig,* kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn memes tra - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met galloud en

deus en e izili c'hoazh - hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh - serzh eo c'hoazh daoust d'e oad - gwevn eo c'hoazh daoust d'e oad - chom a ra sonn (plom,start) war e gilhoroù daoust d'e oad - frev eo bepred daoust d'e oad - groñs eo bepred daoust d'e oad - glas eo c'hoazh evit e hirhoal / glazik eo evitañ da vezañ war an oad (Gregor) - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh.

Rüstigkeit b. (-) : kreñvder g., startijenn b., lañs b., gardisted b., gardister g., serzhder g., serzhded b.

rustikal ag. : maeziadel, a-ziwar ar maez, … ar maezioù, giz kozh, a-c'hiz-kozh.

Rüstkammer b. (-,-n) : harnezerezh b., arsanailh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b.

Rüstseil n. (-s,-e) : [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obank b.

Rüsttage lies. : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstung b. (-,-en) : **1.** [istor] harnez g., kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., harnez-brezel g., houarngen g., dilhad hernaj g., hernaj g. ; *jemandem die Rüstung abnehmen,* diharnezañ u.b. ; *die Rüstung anlegen (anschnallen),* lakaat e harnez-brezel, harnezañ, harneziñ, gwiskañ e armoù, harnezañ e houarnwisk, gwiskañ e harnez-brezel ; *in voller Rüstung,* harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad ; **2.** [lu] armoù ha pourvezioù brezel lies., armadur g., armaj g. ; **3.** armerezh g., armañ g.

Rüstungsbetrieb g. (-s,-e) : armerezh b., labouradeg oberiañ armoù b., labouradeg armoù b.

Rüstungsgüter lies. : dafar brezel g., danvez brezel g.

Rüstungsindustrie b. (-) : armerezh g., ijinerezh armoù g.

Rüstungskontrolle b. (-,-n) : ensellerezh an armadurioù g., gwirierezh an armadurioù g.

Rüstzeit b. (-,-en) : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstzeug n. (-s) : binviadur g., binviji lies., ostilhoù lies., arsanailh g.

Rute b. (-,-n) : **1.** gwialenn b., gwial str., kelastrenn b., gwalenn b., banalenn b., kalkenn b. ; *dünne biegsame Rute,* ezev g. [*liester* ezivi] ; *lange Rute,* lazh b., perchenn b., palich g. ; *Angelrute,* gwalenn-besketa b., perchenn da besketa b. ; *Nüsse mit einer Rute abschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; *reich an Ruten,* gwalennek ; **2.** *Rute eines Mühlenflügels,* bann askell ur vilin g., bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g., brank ur vilin-avel g. ; **3.** [dre skeud.] *sich selbst eine Rute auf dem Rücken binden,* reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, ober e valapa, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, en em ziharpañ, en em antell e-unan, toullañ dindan an-unan ; **4.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g. ; **5.** [loen.] lost g. ; **6.** *eine halbe kulmische Quadratrute,* ur gordenn-douar b., ur gordennad douar b.

rutenartig ag. : gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier.

Rutenbündel n. (-s,-) : [Henamzer, dougerien-vouc'hili] feskenn b., feskennad b.

rutenförmig ag. : gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier.

Rutengänger g. (-s,-) : andonier g., feunteunour g., klasker dour g., skinsantour g., eienenner g.

Rutengängerin b. (-,-nen) : andonierez b., feunteunourez b., klaskerez dour b., skinsantourez b., eienennerez b.

Rutenhieb g. (-s,-e) : gwalennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenhiebe versetzen,* gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b.

Rutenkraut n. (-s) : [louza., *Ferula communis*] falsfanouilh g.

Rutenschlag g. (-s,-schläge) : gwalennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenschläge versetzen,* gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b.

Ruthenien n. (-s) : Rutenia b.

Ruthenium n. (-s) : [kimiezh] ruteniom g.

Rutil g. (-s,-e) : [kimiezh] rutil g.

rutiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rütlischwur g. (-s) : *der Rütlischwur,* le Rütli g.

Rutsch g. (-es,-e) : **1.** rikladenn b., riklerezh g., rikl g., rikladeg b., riskl g., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b., livard g. ; **2.** disac'hadenn b., disac'h g., difoupadenn b., diruilhad g. ; *Bergrutsch,* rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., disac'h g., disac'hadeg b., diruilhad g., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikl mein g., rikladeg vein b. ; **3.** P. *ich komme auf einen Rutsch bei dir vorbei,* ober a rin ur gwel dit diwar dremen, mont a rin da'z kwelet diwar dremen ; **4.** *guten Rutsch in das neue Jahr,* bloavezh mat - ur bloavezh mat a souhetan deoc'h ha kalz a re all ouzhpenn - yec'hed ha prespolite, joa ar baradoz da fin ho puhez - souetiñ a ran deoc'h ur bloavezh mat, yec'hed kreñv ha boued war ar plad, kig bevin ha kig sall, bara gwinizh war an daol, kaol pomet en ho jardin, e-barzh al liorzh pour hag irvin, karotez bras ha panez krenn, evit ma vo mat ar soubenn - bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod - va gwellañ hetoù a vloavezh mat dit - bloavezh mat, yec'hed ha prosperite hag ar baradoz e fin ho puhez - bloavezh mat deoc'h - blezad mat deoc'h - bloaziad mat deoc'h - hetiñ a ran ar bloavezh mat deoc'h.

Rutschbahn b. (-,-en) : ruz-revr g., risklerez b., tobogan g., klerenn b., skornenn b., riklouer g., rikladenn b., ruzadenn b.

Rutsche b. (-,-n) : ruzerez b., risklerez b., riklerez b., riklouer g., dinaou g., tobogan g., rikladenn b., ruzadenn b., ruz-revr g.

rutschen V.gw. (ist gerutscht) : **1.** riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, lampraat, disac'hañ, diruilhañ, foerañ, ruzañ diwar an hent, disruzañ, flojañ, linkañ, ruzelat, rikluzañ, dispegañ, livardiñ ; *auf dem*

Schlamm rutschen, plapouziñ ; *die Erdmassen rutschten bis in den Hof,* dirampet e oa ar pakadoù douar er porzh, diruilhal a reas an tolzennoù douar betek ar porzh, disac'hañ a reas an tolzennadoù douar er porzh, foeret e oa an tolzennadoù douar d'ar porzh ; *das Wasser bringt die Erdmassen weiter zum Rutschen,* an douar a zalc'h da ruzañ gant an dour ; *das Auto rutscht,* riklañ (diflipañ, disruzañ) a ra ar c'harr-tan, tec'hel a ra ar c'harr-tan diwar an hent ; *der Wagen ist in den Graben gerutscht,* aet eo ar c'harr d'ar foz ; *nicht rutschend,* dirikl ; *sie rutschte näher zu mir,* ober a reas un houpadig bihan da dostaat ouzhin ; **2.** P. *eben mal nach Köln rutschen,* ober un droiad (un tamm tro) da Golun, ober ur pennad tizh da Golun ; **3.** [dre skeud.] P. *das Essen will nicht rutschen,* ar pred ne ya ket d'an traoñ, ar boued ne ziskenn ket lampr.

Rutschen n. (-s) : riklañ g., diflipañ g., rampañ g., dirampañ g., risklañ g., ruzañ g., disac'hañ g., foerañ g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., ruz g., ruzadenn b. ; *ins Rutschen kommen,* en em lakaat da riklañ (da ziflipañ), en em lakaat da zisac'hañ (da foerañ, da rampañ) ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt,* bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo.

Rutscher g. (-s,-) : [dañs] galoupadenn b.

Rutschfläche b. (-,-n) : gorre riklañ g.

Rutschgefahr b. (-,-en) : dañjer da riklañ g.

Rutschpartie b. (-,-n) : abadenn riklañ b., rikladeg b., abadenn rikluzadig b., frapad riklañ g.

rutschig ag. : ramp, rampus, risklus, riklus, lampr, lamprus, link, linkus, ruzus, diribin, flibous, libous, lipous, litous, lenkr, lufr ; *Vorsicht ! hier ist es rutschig,* diwall ! ramp (riklus, risklus) eo amañ, taol pled e rampfes ! diwall da riklañ ! ; *rutschig machen,* linkañ ; *rutschiger Holzboden,* plañchod lufr g. ; *rutschiger Weg,* hent lipous g., hent litous g., hent ramp g.

rutschsicher ag. : na rikl ket, dirikl.

rüttelfrei ag. : distroñs.

Rüttelkiste b. (-,-n) : todoros g.

rüttellos ag. : distroñs.

rütteln V.gw. (hat gerüttelt) : **1.** storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, stroñsadenniñ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal ; *der Wagen rüttelt,* storlokañ (stroñsañ, horosiñ, todorosal) a ra ar c'harr, stroñs-distroñs e ya ar c'harr ; **2.** hejañ-dihejañ, dihejañ, difretañ, bountañ-divountañ, strilhañ, horellañ, horjellat, hoskellat, dishorellañ, diskogellañ, fourgasiñ, strapañ, torimellat, c'hwistañ ; *er hat heftig an der Tür gerüttelt,* difretet en doa an nor ken e foeltre, skoet en doa mort war an nor, skoet en doa taer war an nor, skoet en doa feuls war an nor, strapet en doa an nor, torbilet en doa war an nor, darc'haouet en doa an nor rust, hejet ha dihejet en doa an nor, hejet feuls en doa an nor, horjellet en doa rust an nor, stoket-distoket en doa ouzh an nor, hoskellet kreñv en doa an nor, lopet en doa war an nor, graet en doa lopoù war an nor ; *der Wind rüttelt an dem Fenster,* hejet-dihejet (bountet-divountet, torimellet, c'hwistet) e vez ar prenestr gant an avel ; *der Wind rüttelt an der Tür,* emañ an avel en nor, c'hwistañ a ra an avel war an nor ; *der Wind rüttelt am Dach,* kregiñ a ra an avel en doenn ; *jemanden aus dem Schlaf rütteln,* dihejañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ e c'hwen d'u.b., ober un tamm hej d'u.b. evit e zihuniñ, ober un hejañ d'u.b. evit e zihuniñ, horellañ u.b. evit e zihuniñ, dihuniñ u.b. a-greiz e gousk, divorediñ u.b., horjellat un den kousket ; **3.** [dre skeud.] *daran gibt's nichts zu rütteln, daran ist nichts zu rütteln,* **a)** kement-se a zo start war e dachoù (war e sichenn), n'eus spi ebet da zegas kemm en dra-se, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; **b)** n'eus na mar na marteze, soñjet eo ha soñjet mat ; **4.** distabilaat ; *das rüttelt an den Grundfesten unseres Staates,* kement-mañ a laka diazezoù hor Stad en arvar, kement-se a laka diazezoù ar Stad da grenañ, kement-mañ a laka kolonennoù ar Stad da grenañ ; **5.** *das Maß ist gerüttelt voll,* leun-chouk eo ar muzul, re 'zo re, aet on diwar re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, dreist ar barr e ya ar muzul, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor).

Rütteln n. (-s) : **1.** difreterezh g. ; **2.** stroñs g., hejadennoù lies., hej g., hejadur g., hejerezh g., jog g., horelladur g., horjellerezh g. ; *Rütteln des Wagens,* horosioù (horosadurioù, skoselloù, stroñsoù, stroñsadennoù, stroñsadoù) ar c'harr lies.

rüttelnd ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus, brallus.

Rüttelsieb n. (-s,-e) : ficherez b., hejerez-plouz b., hejerez-kolo b., hejerez b.

Rüttstroh n. (-s) : drailhajoù kolo lies., drailhajoù plouz lies., gwaspell str., troien str., lostoù lies., pailhour str., pailhouroù lies., pailhur kolo str., pailhur plouz str., stoubennoù plouz lies., bruzun kolo str., bruzun plouz str., bruzunajoù kolo lies., bruzunajoù plouz lies., munudailh plouz g., munudailh kolo g.

S

S, s n. (-,-) : **1.** *ein großes S,* ar bennlizherenn S b., un S bras g., un S skrivet bras g. ; *ein kleines s,* un s munut g., un s skrivet bihan g. ; **2.** *s.,* [*berradur evit* **siehe**] sellit ouzh, s.o., ho taveiñ a ran da ; **3.** *S,* [*berradur evit* **Süden**] su g., kreisteiz g. ; **4.** *S,* [*berradur evit* **Seite**] pajenn b., p.

SA b. (-) : [istor, nazi.] [*berradur evit* **Sturmabteilung**] SA b.

Saal g. (-s, Säle) : sal b. ; *ein Saal voller Menschen,* ur saliad tud b.

Saalschlacht b. (-,-en) : kabaduilh b., frigas g., reuz g.

Saaltochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] servijourez b., matezh b.

Saar b. (-) : [stêr] *die Saar,* ar Saar b.

Saarbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] elv du str., pupli str.

Saarbrücken n. (-s) : Saarbrücken b.

Saargemünd n. (-s) : Saargemünd b. / Sarreguemines b.

Saargebiet n. (-s) **/ Saarland** n. (-s) : *das Saargebiet, das Saarland,* bro ar Saar b., Saarland b.

Saarländer g. (-s,-) : annezad bro ar Saar g., Saarlandad g.

Saarländerin b. (-,-nen) : annezadez bro ar Saar b., Saarlandadez b.

saarländisch ag. : eus bro ar Saar, saarlandat.

Saat b. (-,-en) : **1.** had str., greun str., here g. ; *die Saat geht nicht gleichmäßig auf,* ne ziwan ket an had heñvel-heñvel ; *die Saat ist aufgegangen,* diwan eo an had ; **2.** haderezh g., here g. ; *die (Aus)saat,* an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., koulz an hadañ g., koulz an haderezh g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g., mare an haderezh g., koulz an here g. ; *die Saat bestellen,* hadañ an edoù bras (Gregor), ober an here, hadañ an here ; *die Saat geht auf,* kroget eo an ed da c'hlazañ, diwanañ a ra ar gwinizh, dizouarañ a ra ar gwinizh, krog eo an ed da gorzenniñ, emañ an ed o reiñ kellid (o kellidañ, o vroudañ, o tont, o sevel, o labourat) ; *junge Saat,* hadeg b., spluseg b. (Gregor) ; *die Saat steht gut,* fonnus ha kaer eo an ed, sin vat a zo gant an trevadoù, fesonet-mat eo an trevadoù, doareet-mat eo an trevadoù, blezad a vo a-leizh ; *die Saat mit Netzen vor Vögeln schützen,* neudennañ parkadoù nevez hadet ; **3.** [dre skeud.] *die Saat grün mähen,* debriñ e ed diwar o gar, debriñ e eost diwar e c'har ; [kr-l] *wie die Saat, so die Ernte,* diouzh an here e vez an eost, eostet e vez ar pezh a zo bet hadet, diouzh ma ri e kavi, diouzh a ri e kavi, hervez ma ri e vo graet dit, gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h.

Saatbestellung b. (-,-en) : hadañ g., haderezh g., here g., mare ar gounidoù g.

Saat-Esparsette b. (-,-n) : [louza.] foenn-gall g., foenn-Spagn g., geot-gall str., geot gallek str.

Saatfeld n. (-s,-er) : park lakaet dindan ed g., hadeg b.

Saatgut n. (-s) : had str., greun str. ; *das Saatgut mit Erde bedecken,* glannañ an had, gourzeurel ; *Saatgut von verschiedenen Pflanzenarten,* greunioù a bep seurt lies., hadoù a bep seurt lies. ; *Saatgut einführen,* enporzhiañ greunioù estren, enporzhiañ hadoù estren ; *mit Saatgut handeln,* trafikañ gant hadoù, trafikañ gant greunioù.

Saathafer g. (-s) : [louza.] kerc'h str.

Saatkartoffel b. (-,-n) : aval-douar da blantañ g., aval-douar-had g. ; *Saatkartoffeln,* had patatez str. ; *Saatkartoffeln schneiden,* rannañ patatez da hadañ.

Saatkorn n. (-s,-körner) : hadenn b.

Saatkrähe b. (-,-n) : [loen.] frav-du g., bran-goad g. ; *Brutkolonie von Saatkrähen, Schlafplatz von Saatkrähen,* braneg b.

Saatluzerne b. (-) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g.

Saatplatterbse b. (-,-n) : [louza.] charoñs g., piz-logod-vras str., piz-logod str.

Saatschnellkäfer g. (-s,-) : [loen.] tepin g., P. Yann-ar-c'hreisteiz g. ; *Drahtwurm des Saatschnellkäfers,* preñv-orjal g.

Saatwicke b. (-,-n) : [louza.] pizel g., beñs g.

Saatwucherblume b. (-,-n) : [louza.] bozenn str., bozenn melen str.

Saatzeit b. (-,-en) : *die Saatzeit,* an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., mare an haderezh g., koulz an hadañ g., koulz an haderezh g., koulz an here g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g. ; *die Saatzeit ist vorbei,* bet eo ar yar-here ; *heute ist die Saatzeit zu Ende,* hiziv emañ ar yar-here.

Sabbat g. (-s,-e) : [relij.] sabad g. ; *gedenke, dass du den Sabbat heiligst,* miret a ri an holl sulioù gant euvroù mat ha pedennoù.

Sabbebart g. (-s,-bärte) : glaoureg g., glaourenneg g., neudenner g.

Sabbel g. (-s) : babouzenn b., glaour str., glaourenn b., glaouregezh b., babouz g., bavitell b.

sabbeln V.gw. (hat gesabbelt) : [rannyezh.] *sellit ouzh* **sabbern**.

Sabbelbart g. (-s,-bärte) : glaoureg g., glaourenneg g., neudenner g.

sabbelnd ag. : babouzek, glaourek, glaourus, glaourennek.

Sabber g. (-s) : [rannyezh.] babouzenn b., glaour str., glaourenn b., glaouregezh b., babouz g., bavitell b.

Sabberbart g. (-s,-bärte) **/ Sabberer** g. (-s,-) **/ Sabbelfresse** b. (-,-n) : glaoureg g., glaourenneg g., neudenner g.
Sabberlätzchen n. (-s,-) : babouzenn b., lien-groñj g., pateled b.
sabbern V.gw. (hat gesabbert) : **1.** glaourenniñ, glaouriñ, babouzañ, neudenniñ, divav, dourenniñ ; *er sabbert,* ar c'hlaourenn a ziver diouzh e c'henoù, ur c'hlaourenn (ur vabouzenn) a zo ouzh e c'henoù, emañ glaour o tont er-maez eus e c'henoù, glaour a zo ouzh e c'henoù, babouz a zo ouzh e veg, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ, neudenniñ, divav) a ra ; **2.** [dre astenn.] komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - babouzañ - glaourenniñ - glabousat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - flapennañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.
sabbernd ag. : babouzek, glaourek, glaourus, glaourennek.
Sabbertuch n. (-s,-tücher) : babouzenn b., lien-groñj g., pateled b.
Säbel g. (-s,-) : sabrenn b. ; *langer Säbel,* brakemard bras g. (Gregor), sabrenn soudarded war varc'h b. ; *krummer Säbel, Türkensäbel,* sabrenn gromm b., semterenn b. ; *mit dem Säbel rasseln,* **a)** ruzañ e sabrenn ; **b)** [dre astenn.] ober trouz brezel, c'hwezhañ brezel, elumiñ ar brezel ; *jemanden auf den Säbel fordern,* hegal u.b. d'an emgann-daou gant sabrinier, hegal u.b. da stourm gant sabrinier, daeañ u.b. d'an duvell gant sabrinier (Gregor).
Säbelbeine lies. : divesker war-gromm lies., divhar ramp lies., divesker rampik lies.
Säbelfechten n. (-s) : iskrim gant sabrinier g., sabrennañ g.
Säbelfechter g. (-s,-) : sabrenner g.
Säbelgehänge n. (-s,-) **/ Säbelgehenk** n. (-s,-e) : bodriell b., gouriz-lêr g.
Säbelhieb g. (-s,-e) : sabrennad b., taol sabrenn g.
Säbelklinge b. (-,-n) : lavnenn ar sabrenn b.
Säbelkoppel n. (-s,-) : bodriell b., gouriz-lêr g.
säbeln V.k.e. (hat gesäbelt) : **1.** sabrennañ ; **2.** troc'hañ-didroc'hañ, chakoniat, drailhañ, dispenn, lakaat a-dammoù, diframmañ, dibezhiañ, disklipañ, didammañ.
Säbelquaste b. (-,-n) : lêrennig sabrenn b.
Säbelrasseln n. (-s) : [dre skeud.] trouz brezel g.
Säbelrassler g. (-s,-) : [dre skeud.] c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.
Säbeltroddel b. (-,-n) : lêrennig sabrenn b.
Säbelscheide b. (-,-n) : gouin sabrenn g., feur sabrenn b.
Säbelschnäbler g. (-s,-) : [loen.] **1.** [genad *Recurvirostra*] avosetenn b. [*liester* avoseted] ; **2.** [spesad *Recurvirostra avosetta*] avosetenn vistr b. [*liester* avoseted mistr]
Säbeltasche b. (-,-n) : sac'h ar sabrenn g.
Sabotage b. (-,-n) : tarverezh g., moc'herezh g., moc'haj g.
Sabotageakt g. (-s,-e) : tarvadenn b., taol tarverezh g.,
Saboteur g. (-s,-e) : tarver g., moc'hataer g., moc'her g., batrouzer g., talfaser g., foeltrer g.
sabotieren V.k.e. (hat sabotiert) : tarvañ, moc'hañ, kouilhourañ, bastardiñ.
Saccharin n. (-s) : sakarin g.
Saccharose b. (-) : sakaroz g.
Sachangabe b. (-,-n) : roadenn devoudel b., titour kantrat b.
Sachanlage b. (-,-n) : [armerzh] klaviad korfel g.
Sachbearbeiter g. (-s,-) : implijad arbennikaet g., implijad anaoudek g., spiskefridiour g.
Sachbearbeiterin b. (-,-nen) : implijadez arbennikaet b., implijadez anaoudek b., spiskefridiourez b.
Sachbereich g. (-s,-e) : rann b., gennad g.
Sachbeschädigung b. (-,-en) : freuz traoù g., gwasterezh dafar g., gwast g./b., gwallerezh g., gwastidigezh b.
sachbezogen ag. : **1.** hag a glot gant ar beziadoù, hag a gemer harp war ar fedoù, hag a chom stag ouzh ar fedoù ; **2.** [goulenn] a-dailh, dik, azas, klenk, mat, hag a sell ouzh an danvez, hag a sell ouzh an afer, kantrat.
Sachbezüge lies. : gopr e traezoù g.
Sachbeweis g. (-s,-e) : [gwir] prouenn fetis b., prouenn danvezel b.
Sachbuch n. (-s,-bücher) : levr arbennik g.
sachdienlich ag. : talvoudus-bras, a bouez.
Sache b. (-,-n) : **1.** tra g., traezenn b. [*liester* traezoù] ; *Drucksache,* paperenn b., moullskrid g., paper moull g.
2. *Sachen lies.,* **a)** dilhad lies., dilhadoù lies. ; **b)** peadra g., traoù lies. ; *seine Sachen packen,* pakañ e fleütoù (e draoù), troñsañ (dastum, pakañ) e damm stal, pakañ e rabotoù, ober e bak, ober e droñsad ; *Sportsachen,* traoù sport lies., dafar sport g. ; *das Kind ist aus seinen Sachen gewachsen,* re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel.
3. afer b., kraf g., gra g., jeu b., tro b., kaz g., tra g. ; *das Gute an der Sache,* ar mad eus an dra-se g. ; *das ist nicht deine Sache !* petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne

sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; *zur Sache kommen,* lakaat ar gaoz war kraf an diviz ; *sofort zur Sache kommen,* mont berr ; *kommen wir zur Sache zurück,* n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp war hor c'hraf, distroomp gant hor c'hezeg ; *bei der Sache bleiben,* chom war ar c'hraf ; *bleiben wir bei der Sache !* chomomp en hon erv, mar plij ! ; *der Haken bei der Sache ist, dass ich hier bleiben muss,* ar pezh ma'z eo e rankin chom amañ ; *seiner Sache sicher sein,* bezañ sur eus e jeu, bezañ barrek war e daol, bezañ diarvar diwar-benn udb, bezañ sur, bezañ asur, fiziout warnañ e-unan, kaout fiziañs ennañ e-unan, na zont war skoulmoù balan ; *das ist eine Sache des Gewissens,* un afer a goustiañs eo ; *das ist eine Sache für sich,* ur c'hoari all eo kement-se, ur pezh all eo an dra-se, se zo un abadenn all (ur gont all, ur jeu all), honnezh a zo un afer all ; *das ist meine Sache,* kement-se a sell ouzhin, se eo va jeu, va zra eo ; *das gehört nicht zur Sache,* kement-se n'en deus netra da welet gant hon afer, ned eo ket eno emañ ar c'haz (Gregor) ; *er ist nicht bei der Sache,* e soñj a zo war veaj, diankañ a ra diwar e labour, treiñ a ra e spered diwar al labour, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, ober a ra gwak e labour, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, hennezh a zo ur pesketaer loar, n'emañ ket war e du, azezet eo war e spered, balafenniñ a ra, lezel a ra kabestr gant e spered, n'emañ ket en e vleud, n'emañ ket en e jeu, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket en e vutun, n'emañ ket en e voued leun, hemañ a zo diaes e benn ; *in der Sache stark, mild in der Form,* chom dibleg evit pezh a sell ouzh ar palioù ha bezañ damantus evit tizhout anezho ; *sie ist in eine böse Sache hineingeraten,* tapet eo en ur blegenn lous ; *er spricht in eigener Sache,* komz (pediñ, prezeg) a ra evit e sac'h, komz a ra evit e c'hodell ; *was tut das zur Sache ?* d'ober petra ? da betra e vefe mat an dra-se ? peseurt mad a c'heller tennañ diouzh an dra-se ? hag e vi petra gwelloc'h pa'z po graet an dra-se ? ; *das tut nichts zur Sache,* ne cheñcho netra, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *die Farbe tut nichts zur Sache,* pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *die Sachen stehen so, dass ...,* o vezañ penaos emañ kont e vo ret ..., diouzh m'emañ kont e vo ret ... ; *für die Sache des Vaterlands,* evit ar vro, evit difenn lazioù ar vro ; *er macht mit ihm gemeinsame Sache,* an daou-se a zo a-dra an eil gant egile, kenemglev a zo etrezo, labourat a reont e boutin, kenlabourat a ra gantañ, en em unanet eo gantañ, mont a ra dorn-ha-dorn gantañ, fri ha revr eo gantañ, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, emglev a zo kenetrezo evit kenlabourat, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton ; P. *das sind mir schöne Sachen !* ma, prop eo ! setu aze ur gempenn 'vat ! setu amañ kempennoù din-me 'vat ! setu me paket propik ! diouzh ar c'hentañ ! en ur soubenn vrav emaon ! bez' emaon fresk ! fresk emañ va c'hased 'vat ! ; *die Sache ist erledigt,* echu an abadenn, skaret eo ar gudenn, renket an traoù, graet eo ar gra, echu eo, aet eo an askorn en e blas, krog eo ar c'hrog, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, peurechu eo an traoù, echu ha mat pell 'zo, graet eo an dro, la ! ; [kr-l] *geben ist Sache des Reichen (Goethe),* reiñ a zo afer ar re binvidik (a zo e kerz ar re binvidik, a zo tra ar re binvidik), d'ar re binvidik (d'ar re o deus) eo reiñ [*d'ar paour gouzañv e blanedenn, d'ar pinvidig ober aluzen*] ; *jede Sache hat ihre zwei Seiten,* nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin ; *er macht seine Sache gut,* disoc'hañ a ra bloc'hik gant e aferioù.

4. [gwir] afer b., kaoz b., kaz g. ; *die Sache Müller,* afer Vüller b. ; *eine Sache vor Gericht vertreten,* difenn un gaoz dirak al lez-varn, breutaat evit u.b. (Gregor).

5. [dre skeud.] P. *...zig Sachen darauf haben,* bleinañ gant un tizh an diaoul, bleinañ gant pep tizh, bleinañ gant ur foll a dizh, bleinañ d'an druilh, bleinañ d'an druilh-drast, bleinañ d'ar red-tan-put, bleinañ d'ar red-tan-ruz, bleinañ war dorr e chouk, mont d'ar c'haloup, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont a-benn-herr, mont a-herr-kaer, mont d'ar flimin-foeltr, mont a-benn-kas, mont a-brez-herr, mont a-daol-herr, mont diwar herr, mont en herr, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant tizh ken na yud, bleinañ gant tizh ken na strak, bleinañ gant tizh ken a findaon, bleinañ gant tizh ken a friz, bleinañ gant tizh ken na ziaoul, mont endra c'hall, mont evel an tan, mont d'an tan ruz.

Sacheinlage b. (-,-n) : skodenn e traezoù b., degasadenn draezoù b., font e traezoù g., postadur e traezoù g.

Sacherklärung b. (-,-en) : termenadur trael g.

Sachertorte b. (-,-n) : [kegin.] gwastell chokolad b., gwastell Sac'her b.

Sachfrage b. (-,-n) : kraf spesadel g.

sachfremd ag. : na sell ket ouzh an afer, n'en deus netra da welet en afer.

Sachführer g. (-s,-) : advoue g., aferour g., den a afer g.

Sachgebiet n. (-s,-e) : domani g., rumm g., rummad g., tachenn b.

sachgemäß ag. / **sachgerecht** ag. : kevazas, dereat, a-dailh, azas, dre feson, reizh, prop, etapl, a-zoare ; *sachgemäße Behandlung,* intentoù a-dailh lies., intentoù mat diouzh an droug lies., intentoù azas ouzh an droug lies, louzouadur a-dailh g., treterezh dereat g.

Adv. : razas, a-dailh, en dailh hag en doare ma'z eo ret, en dailh m'eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-vad, etapl, evel ma'z eo dleet, evel m'eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, a-zoare, a-feson.

Sachgut n. (-s,-güter) : madoù trael lies.
Sachkatalog g. (-s,-e) : fichennaoueg dre dachennoù b., fichennaoueg dre rummadoù b.
Sachkenner g. (-s,-) : anaoudeg g., anavezer g., arbennigour g., ispisialour g., spezielour g., mailh war an dachenn g., ki war an dachenn g., pabor war an dachenn g., mestr d'ober g., tad den war an dachenn g., anaoudeg g., mailh g., mestr g., anavezer g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., kole g., tarin g.
Sachkenntnis b. (-,-se) : barregezh b., anaoudegezh arbennik b., gouiziegezh arbennik b.
Sachkunde b. (-) : **1.** barregezh b., anaoudegezh arbennik b., gouiziegezh arbennik b ; **2.** danvez-skol da zihuniñ spered ar vugale g., diskiblezh dihuniñ b.
Sachkundeunterricht g. (-s) : danvez-skol da zihuniñ spered ar vugale g., diskiblezh dihuniñ b.
sachkundig ag. : akuit, abil, ampart, diampech, barrek, titouret-mat, dereat, a-dailh, perzhek, arroutet, gouiziek, gourdon.
Sachkundige(r) ag.k. g./b. : anaoudeg g., anavezer g., arbennigour g., ispisialour g., arbennigourez b., ispisialourez b., mailh war an dachenn g., ki war an dachenn g., pabor war an dachenn g., mestr d'ober g., mestrez d'ober b., tad den war an dachenn g., tarin g., tarinez b., gouizieg g., gouiziegez b.
Sachlage b. (-) : stad an traoù b. ; *in Kenntnis der Sachlage,* gant gouiziegezh vat, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat d'an-unan, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh ; *bei der gegenwärtigen Sachlage,* evel m'emañ an traoù en deiz a hiziv ; *aus der Sachlage, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *die Sachlage schildern und auswerten,* sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi.
Sachleistung b. (-,-en) : paeamant e traezoù g.
sachlich ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, ergorek ; *sachlich bleiben*, kemer harp war ar fedoù.
sächlich ag. : nepreizh, neutrel, trael ; *sächliches Geschlecht,* nepreizhelezh b., reizh neutrel b.
Sachlichkeit b. (-) : **1.** neptuegezh b., diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g., egoregezh b. ; **2.** [lenn., arz (1918-1930)] *die neue Sachlichkeit,* an Egoregezh Nevez b. [*anvet a-wechoù* Gwirvoudelezh nevez b.].
Sachmangel g. (-s,-mängel) : [gwir] si freuzañ marc'had g., si terriñ marc'had g., si rebutus g.
Sachregister n. (-s,-) : meneger g., roll g., taolenn b., kavlec'h g.
Sachschaden g. (-s,-schäden) : freuz traoù g., reuz g., droug g., distruj g., dismantr g., gaou g., gwast g./b., gwall g., koll g., domaj g.
Sachse g. (-n,-n) : **1.** [hiziv] annezad Bro-Saks g., Saksad g. ; **2.** [istor] Sakson g., Saoz g. [*liester* Saozon].
sächseln V.gw. (hat gesächselt) : P. komz gant pouez-mouezh Bro-Saks, komz e stumm Bro-Saks, saksegañ, komz e rannyezh Bro-Saks.
Sachsen n. (-s) : Bro-Saks b., Saks b. ; *in Sachsen, wo die schönen Mädchen wachsen,* e Bro-Saks, bro ar merc'hed koant.
Sachsen-Anhalt n. (-s) : Saksen-Anhalt b., Saks-Anhalt b.
Sächsin b. (-,-nen) : **1.** [hiziv] Saksadez b. ; **2.** [istor] Saksonez b., Saozez b.
sächsisch ag. : **1.** saksat, ... Bro-Saks, ... Saks ; **2.** [rannyezh] saksek ; **2.** [istor] **a)** sakson, saoz ; **b)** [yezh.] saksonek.
Sachspende b. (-,-n) : donezon e traezoù g./b., aluzen e traezoù b., prof e traezoù g.
sacht ag./Adv. : **1.** aketus, evezhiek, fur ; **2.** gorrek, distroñs, plarik, kempennik ; **3.** *sacht tun,* ober e gazh gleb, ober e glufan, ober lentigoù, lakaat (kaout, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, lakaat e letern dindan e vantell, bout kerc'h e-mesk e segal, ober e c'hogez, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù.
sachte Adv. : *sachte !* habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! dousik ! dousik dezhi ! it dousik ha plaen ganti ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig ! ent habaskik ! goustadik ! koul ganti ! amzer ! ; *er geht sachte vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, gant evezh mat, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant evezh), mont a ra dousik ha plaen dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi.
Sachverhalt g. (-s,-e) : tenor g., foñs g., danvez g., peragoù an afer lies., fedoù lies. ; *bevor ich den Sachverhalt nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung,* ne gemerin diviz ebet a-raok ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout ; *einen Sachverhalt verkomplizieren,* luziañ un afer, rouestlañ un afer.
sachverständig ag. : akuit, abil, ampart, diampech, barrek, arroutet, kevarouez.
Sachverständige(r) ag.k. g./b. : kevarouezour g., kevarouezourez b., prizacher g., prizacherez b., barner g., arbennigourez b., arbennigour g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., pabor g., tad den g., tarin g., tarinez b., mestr d'ober g., mestrez d'ober b.
Sachverständigengutachten n. (-s,-) : danevell kevarouezerezh b., danevell prizachañ b.
Sachverständigenuntersuchung b. (-,-en) prizachadenn b., kevarouezerezh g., kevarouezañ g., prizacherezh g.
Sachverzeichnis n. (-ses,-se) : meneger g., roll g., taolenn b., kavlec'h g.
Sachwalter g. (-s,-) : **1.** abienner g., advoue g., kulator g., prokulor g. ; **2.** leuriad g., merour g., melestrour g.

Sachwert g. (-s,-e) : **1.** gwerzh gwerc'hel g. ; **2.** *Sachwerte lies.,* gwerzhioù repu lies.
Sachwörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur arbennik g.
Sachzwang g. (-s,-zwänge) : redi egorel g., redi liammet gant stad an traoù en diavaez g.
Sack g. (-s, Säcke) : **1.** sac'h g., sac'had g., poch g., pochad g. ; *ein Sack Mehl,* ur sac'had bleud g., ur pochad bleud g. ; *ein Sack Weizen,* ur sac'had ed g., ur sac'had gwinizh g., ur pochad ed g., ur pochad gwinizh g. ; *hundert Sack Sand,* kant sac'had traezh lies., kant pochad traezh lies. ; *der Sack reißt auf,* fregañ a ra ar sac'h, freuzañ a ra ar sac'h ; *so schwer war der Sack auf seinem Rücken, dass er gekrümmt ging,* ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e torte ; *aus einem Sack nehmen,* disac'hañ ; *in Säcke füllen,* sac'hañ, ensac'hañ ; *der unterste Teil des Sacks,* goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g. ; *Öffnung des Sacks,* genoù ar sac'h g., gouzoug ar sac'h g. ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf,* ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ.
2. [troioù-lavar] P. *die Katze im Sack kaufen,* prenañ dindan ar sac'h, ober marc'had ar sac'h ; *die Katze aus dem Sack lassen,* dispakañ e jeu, dispakañ e soñj, diskuliañ ar pod, gwerzhañ ar bistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar ; *jemanden in den Sack stecken,* **a)** dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; **b)** houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., flemmañ u.b., c'hoari u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; *er steckt sie alle in den Sack,* dont a raio a-benn da sorc'henniñ an holl gwitibunan ; *mit Sack und Pack,* gant e strob, gant e stramm, gant e reizhoù (e rikoù, e stalikerezh traoù, e holl beadra, e zafar, e stalad traoù, e damm stal) ; *mit Sack und Pack abhauen,* pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; *wir haben es noch nicht im Sack,* n'eo ket go an toaz c'hoazh, n'eo ket krog ar c'hrog c'hoazh ; P. *in den Sack hauen,* reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, terriñ e c'hopr, P. diskouez e seulioù.
3. *Tränensack,* sac'h daeroù g., sac'h dindan al lagad g. ; *Tränensäcke haben,* kaout seier dindan e zaoulagad.
4. [Bro-Aostria] godell b. ; *einen Sack machen,* ober ur c'hodell, lakaat ur c'hodell ouzh ur pezh dilhad.
5. [tro-lavar, dre skeud.] *in Sack und Asche pilgern,* goloiñ e benn a ludu hag anzav e faot, en em izelaat, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzavout e gablusted, anzav e fazi.
6. P. foerouz g., tamm foerouz g., revreg g., tarrevreg g., Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., penn pampes g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., beulke g, jostram g. ; *fauler Sack,* skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., peul g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., paourkaezh den g., den a foeltr forzh g. ; *feiger Sack,* flakenn b., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g., gogez g., korzenn wak b., krank gwak g. ; *das ist ein Schlappschwanz,* ur c'hrener gwak a zo anezhañ, n'eus netra ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, dismeg eo, ur c'hac'her er goudor eo, n'eo nemet ur revr aonik, hennezh a ruilh gwad gad en e wazhied, un den aonik eo, spountik eo, flaer a zo en e loeroù, flaer a zo en e vragoù, ur c'hozh yar a zo anezhañ, lammat a ra dirak e skeud, aon en deus rak e skeud, doan en deus rak e skeud, aon en deus rak e anv, gant an derzhienn-skeud emañ, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), c'hwen a zo en e loeroù, klevet a ra c'hwen en e loeroù, santout a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, bihan eo e galon, moan eo e revr, moan eo e foñs, ur c'hren-e-revr a zo anezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù.

7. P. sac'h g., poch g., gousac'h g., bisac'h g., sac'h an divgell g., yalc'h b., kouilhoù lies., deñvioù lies., sac'h binioù g., binioù g., pato str. ; [dre skeud.] *die gehen mir auf den Sack,* ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a dorr va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant ar re-mañ, leun va c'hased am eus gant ar re-mañ, leun va rastell am eus gant ar re-mañ, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus ; *der geht mir langsam auf den Sack,* hennezh a gresk em daoulagad.

Sackbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn penn-linenn g.

Säckchen n. (-s,-) **/ Säckel** g./n. (-s,-) : **1.** chakod bragoù g. ; **2.** yalc'h b., boujedenn b., yalc'had b. ; *ins (in den) Säckel greifen,* mont d'e c'hodell, mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; **3.** [korf.] sac'h g., gousac'h g., bisac'h g., sac'h an divgell g., yalc'h b., kouilhoù lies., sac'h binioù g., binioù g., poch g. ; **4.** [dre skeud.] P. Yann al leue g. (Gregor), louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., magn g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., louad g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g.

Säckelmeister g. (-s,-) : kasedour g., paotr ar yalc'h g., teñzorier g., evezhiad an arc'hant g. (Gregor), resever g.

sackeln V.k.e. (hat gesackelt) : sac'hañ, ensac'hañ.

sacken V.k.e. (hat gesackt) : sac'hañ, ensac'hañ ; *Korn sacken*, ensac'hañ ed.

V.gw. (ist gesackt) : koazhañ, ober e goazh, gwantañ, dont da bukañ, disac'hañ, diazezañ ; *der Boden sackt,* gwak (blot, krenigellek, bouk) eo an douar dindan an treid, disac'hañ a ra an douar, sankañ a reer en douar, douar gwak a zo dindanomp ; *das Dach ist nach unten gesackt,* deuet eo an doenn da bukañ.

Sackerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] korned g., kornedad g., mañch paper g., sac'h g.

säckeweise Adv. : a sac'hadoù.

sackförmig ag. : a-stumm gant ur sac'h, stummet evel ur sac'h, e doare ur sac'h, e doare seier, a-zoare gant ur sac'h, a-zoare gant seier, a-seurt gant ur sac'h, a-seurt gant ar seier.

Sackgasse b. (-,-n) : hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., ru-dall b., gouru b., goustraed b., hent hep isu g. ; *in eine Sackgasse geraten,* **a)** en em gavout en un hent-dall (en un hent bac'h), degouezhout en un hent-dall ; **b)** [dre skeud.] degouezhout en un hent-dall, bezañ penn e spered penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na gaout diank ebet, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), en em gavout en un enkadenn, na gaout na tu na lañs ; *er hatte seine Partei in eine Sackgasse geführt,* kaset en doa e strollad politikel war un hent-dall.

Sackgeld n. (-s) : [Bro-Suis] arc'hant bihan g., arc'hant Sul g.

Sackhüpfen n. (-s) : redadeg seier b.

Sackkarre b. (-,-n) **/ Sackkarren** g. (-s,-) : [tekn.] diaoul g., bleiz g.

Sacklaufen n. (-s) : redadeg seier b.

Sackleinen n. (-s,-) **/ Sackleinwand** b. (-,-wände) : leien g., lien leien g., liñsel-rouez g., kanavaz g., leien gros g., lien rouez g., lien sklaer g.

Sackmesser n. (-s,-) : [Bro-Suis] kanived b.

Sackpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] binioù g. [*liester* biniawoù], sac'h-binioù g., beuz b. ; *Sackpfeife spielen,* biniaouañ, seniñ biniou, seniñ gant ar binioù, fleütal gant ur binioù ; *große Hochlandsackpfeife,* binioù-bras g.

Sackpfeifer g. (-s,-) : biniaouer g., soner binioù g.

Sackträger g. (-s,-) : simiad g., portezer g., douger-sammoù g., den a boan g.

Sacktuch g. (-s,-tücher) : **1.** leien g., lien leien g., kanavaz g., leien gros g., lien rouez g., lien sklaer g., liñsel-rouez g. ; **2.** [dre skeud.] P. lien-picher g., lien-fri g., frilien g.

Sackwurzeltang g. (-s) : [louza.] kalkud str., tali-penn str., baodrez g. ; *Stiel des Sackwurzeltanges,* kalkudenn b., kalkud str. ; *die blattähnlichen Wedel des Sackwurzeltangs,* ar c'horre str.

Sadduzäer g. (-s,-) : Sadukead g. [*liester* Sadukeiz].

Sadduzäismus g. (-) : sadukeegezh b.

Sadebaum g. (-s,-bäume) : [louza.] savigne g.

Sadismus g. (-) : sadegezh b., plijadur ziaoulek b., oberoù diaoulek lies.

Sadist g. (-en,-en) : sadeg g. [*liester* sadeien].

Sadistin b. (-,-nen) : sadegez b.

sadistisch ag. : sadek, diaoulek.

Sadomasochismus g. (-) : [mezeg.] sadomazoc'hegezh b., sadegezh-mazoc'hegezh b.

Sadomasochist g. (-en,-en) : sadomazoc'heg g.

sadomasochistisch ag. : sadomazoc'hek.

Säemann g. (-s,-männer) : hader g.

Säen n. (-s) : *das Säen,* an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., mare an haderezh g., koulz

an hadañ g., koulz an haderezh g., koulz an here g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g. ; *das Säen ist vorbei,* bet eo bet ar yar-here ; *heute ist das Säen zu Ende,* hiziv emañ ar yar-here.
säen V.k.e. / V.gw. (hat gesät) : **1.** hadañ, teuler had, lakaat, profitañ ; *Korn säen,* hadañ ed, hadañ gwinizh, lakaat gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *es wird zweimal im Jahr gesät,* profitet e vez div wech ar bloazh ; *reihenweise säen,* hadañ a-rizennoù, hadañ dre rizennoù, hadañ e renkennadoù ; *dünn säen,* hadañ tanav, hadañ rouez, hadañ gloev ; *dünn gesät,* hadet tanav, hadet rouez, hadet gloev ; *dieser Roggen wurde dünn gesät,* gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ ; *dicht säen,* hadañ tev, hadañ stank ; *es wurde zu dicht gesät, jetzt treibt der Weizen nur noch dünne Halme,* re stank eo bet hadet, bremañ e spilhenn ar gwinizh ; *breitwürfig säen,* hadañ a-zorn-nij, hadañ a-fuilh, teuler an had a zornadioù-nij ; *sät so viel wie nötig,* hadit ar pezh a zo ezhomm ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten,* ar re a had en daeroù a vedo el levenez ; **2.** [dre skeud.] c'hwezhañ, plantañ, hadañ, fennañ, fichañ ; *Zwietracht säen, Unfrieden säen,* hadañ an dizunvan, lakaat diemglev da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, lakaat disrann etre an dud, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat malis etre an dud, c'hwezhañ (lakaat) dizunvaniezh, hadañ drailh e-touez an dud, lakaat an disparti etre an dud, plantañ reuz, c'hoari e gi, lakaat droug, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud (Gregor), c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ an tan etre an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, trenkañ, ampoezoniñ ar vro ; [kr-l] *wer Wind sät, wird Sturm ernten,* tud fallakr, abred pe ziwezhat, ho pezo greun diwar hoc'h had - diouzh ma ri e kavi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - eus ar skudell a roez e resevez - eostet e vez pezh a zo bet hadet - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *er erntet, was er gesät hat,* eostiñ a ra pezh a zo bet hadet gantañ.
Säer g. (-s,-) : hader g.
Säerin b. (-,-nen) : haderez b.
Safari b. (-,-s) : safari g.
Safarijacke b. (-,-n) : sae Sahara b.
Safaripark g. (-s,-s) : park natur g., park naturel g.
Safe g./n. (-s,-s) : koufr-kreñv g., armel-houarn b., koufr houarnet g.
Saffian g. (-s) : gavrgen g., marokan g.
Saffianfabrik b. (-,-en) : marokinerezh b., meginerezh b.
Saffianleder n. (-s) : gavrgen g., marokan g.
Safran g. (-s) : safron str.
safrangelb ag. : ken melen ha safron / melen evel safron (Gregor), melen-safron.
Safranrebendolde b. (-,-n) : [louza. *Oenanthe crocata*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b.
Saft g. (-s, Säfte) : **1.** chug g., sug g., dourenn b., sun g., chugon g., gwaskadur g., saourenn b., dour g. ; *Fruchtsaft,* chug-frouezh g., dour-frouezh g. ; *im eigenen Saft schmoren,* poazhañ er c'hloz diwar e goust ; **2.** [louza.] sev g., sabr g., teñv g., sap g., jol g., jouatim g., mel g., seim g., boud g., chugon g., gwad g. ; *im Frühjahr steigt der Saft in den Bäumen,* en nevezamzer (d'an nevezamzer, gant an nevezamzer) e sav an teñv er gwez, d'an nevezamzer e vez ar gwad o sevel er gwez, gant an nevezamzer e teñv ar gwez ; *Baum voller Saft,* gwezenn sabrek str. ; **3.** [dre skeud.] *ohne Saft und Kraft, ohne Saft in den Knochen,* tamm mel en e eskern, tamm startijenn ennañ, tamm deltu gantañ, tamm sap ennañ, na da vont na da zont ennañ, dilañs, gwevn, dinerzh, digas, ur jañ-blev anezhañ, ur marmouz gwisket anezhañ, ur morgousket anezhañ, lizidant, diek, lezirek, divlaz, disaour, dibreder, landreant, laosk, netra ennañ, startijenn ebet ennañ, dilañs ennañ, diegus, mors, gwad mors ennañ, mors, lizidour, un toull diboan anezhañ, kousket evel an naer er goañv, ur vuzhugenn anezhañ, lugut evel ur velc'hwedenn, bouk evel ur velc'hwedenn, gourt, lugut, lugudus, luguder, nemet dour karotez en e wazhied, nemet dour irvin en e wazhied, nemet gwad panez en e wazhied, ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, evel un tamm koad ; *im eigenen Saft schmoren,* chom da vichodiñ en e uhelennoù pell diouzh darempred an dud ; **4.** P. laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-tarv g.
Saftanstieg g. (-s) : [louza.] nevez g., sav sap g.
Saftdrüse b. (-,-n) : [louza.] melgel b., nekter g.
Säfte lies. : [bev.] dourennoù lies., imorioù lies., humorioù lies., katar-rem g.
saftig ag. : **1.** dourek, dourennek, chugonus, sunek, hag a ro chug ; *saftige Birnen,* per dourek str., per dourennek str., per chugonus str. ; **2.** saourus, saourek, sasun, blazet mat, blazus ; **3.** [dre skeud.] *saftiger Witz,* bourd hudur g., bourd divergont g., bourd diwisk g., bourd ordous g., bourd distrantell g., bourd distres g., bourd lourt g., bourd pebret-lik g., tezenn c'hras b., bomm kras g., diskramailherezh g.
Saftigkeit b. (-) : **1.** chugonusted b. ; **2.** saour g. ; **3.** [dre skeud.] hudurniezh b.
Saftkanal g. (-s,-kanäle) : [louza.] gwazhienn sap b.
Saftladen g. (-s,-läden) : P. toull-dispac'h g., moc'herezh, g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.
saftlos ag. : **1.** dichug, dizour, dideñv ; **2.** [dre skeud.] hep pebr nag holen, divlaz, disaour, milis ; **3.** P. *er ist saft- und kraftlos,* n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'en deus tamm mel en e eskern, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en

deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'eus nemet dour irvin en e wazied, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Saftpresse b. (-,-n) : dichuger g., gwaskell-orañjez b., gwaskell-suraval b.

saftreich ag. : leun a chug g., leun a zourenn b., leun a sun g., dourek, dourennek, chugonus, sunek.

Saftröhre b. (-,-n) : [louza.] gwazhienn sap b.

Saftsack g. (-s,-säcke) : P. foerouz g., tamm foerouz g., revreg g., tarrevreg g., beulke g., bajaneg g.

saftvoll ag. : leun a chug g., leun a zourenn b., leun a sun g., dourek, dourennek, chugonus, sunek.

Saga b. (-,-s) : [lenn.] saga g.

sagbar ag. : komzabl, lavarus.

sägbar ag. : hag a c'heller heskennat.

Sage b. (-,-n) : **1.** gwengel g., mojenn b., judenn b., marvailh g., marzhdanevell b. ; *die Sage von Tannhäuser,* mojenn Tannhäuser b. ; *an den Kaiser Barbarossa knüpfen sich viele Sagen an,* ur bern mojennoù a denn d'an impalaer Barv-Ruz (a bled gant an impalaer Barv-Ruz) ; *um das alte Schloss ranken sich viele Sagen,* ur bern mojennoù a denn d'ar c'hastell kozh (a bled gant ar c'hastell kozh).

2. *es geht die Sage, dass ...*, deuet eo ar brud e ..., hervez an dud e ..., gouez d'an dud e ..., poz d'an dud e ..., liz d'an dud e ..., da lavaras an dud e ..., evel ma lavaras an dud e ..., emañ ar brud a bep tu e ... (Gregor).

Säge b. (-,-n) : heskenn b. ; *Bandsäge,* heskenn lietenn b., heskenn rubanenn b.; *Kreissäge,* heskenn gleurc'h g., kleurc'h b., heskenn-dro b. ; *Motorsäge,* heskennerez b., hanocherez b.

sage [tro-lavar] : *sage und schreibe,* eeun-hag-eeun, end-eeun, dre vras, well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, mui pe vui.

Sägeangel b. (-,-n) : ibil stignañ g., ibil heskenn g.

Sägeband n. (-s,-bänder) : lietenn heskenn b., rubanenn heshenn b.

Sägebarsch g. (-es,-e) : [loen.] soner g., roue g. [*liester* roueed, rouizien], tarv-gwrac'h g. [*liester* tirvi-gwrac'h].

Sägeblatt n. (-s,-blätter) : lavnenn an heskenn b., direnn-heskenn b. ; *das Sägeblatt einklemmen,* harpañ lavnenn an heskenn, lakaat an direnn-heskenn da sac'hañ.

Sägebock g. (-s,-böcke) : marc'h-koad g.

Sägebogen g. (-s,-/-bögen) : framm gwar an heskenn g., stern gwar an heskenn g.

Sägefisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-heskenn g.

Sägegarnele b. (-,-n) : [loen.] chevr-ruz str.

Sägekette b. (-,-n) : chadenn heskennerez b.

Sägemaschine b. (-,-n) : heskennerez b., hanocherez b.

Sägemehl n. (-s) : brenn-heskenn str., brenn-koad str., bleud-heskenn g.

Sägemesser n. (-s,-) : kontell dantek b.

Sägemühle b. (-,-n) : heskennerezh b.

sagen V.k.e. (hat gesagt) : **1.** lavaret, lavarout ; *etwas über jemanden sagen,* lavaret udb eus u.b., lavaret udb diwar-benn u.b. ; *die Wahrheit sagen,* lavaret (mont gant) ar wirionez ; *was sagen Sie dazu ?* petra a lavarit-hu war gement-se ? (Gregor), petra a lavarit-hu eus kement-se ? petra a soñjit-hu diwar-benn an dra-se ? ; *er sagt, dass du ein Dieb bist,* lavaret a ra ac'hanout ez out ul laer ; *er sagt, dass er in Berlin wohnt,* lavaret a ra emañ o chom e Berlin ; *er sagt, dass wir morgen schönes Wetter haben,* lavaret a ra e vo brav an amzer warc'hoarzh ; *der sagt kein einziges Wort,* hennezh n'eus ger evitañ, hennezh n'eus ger ebet outañ, hennezh ne rann ket un dister ger, hennezh ne lavar poz ebet ; *er sagte kein einziges Wort,* ne zihostas (ne zic'hwezhas) ger, ne rannas (ne faoutas, ne wikas, ne sonas) grik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne lavaras na grik na mik, ne lavaras poz ebet ; *etwas zu sich selbst sagen,* lavaret udb outañ e-unan, lavaret udb ennañ e-unan, lavaret udb drezañ e-unan, lavaret udb dezhañ e-unan, lavaret udb d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag eñ (hag an-unan), lavaret udb d'e roched, lavaret udb etre e roched hag e chouk, lavaret udb etre e roched hag e vruched, soñjal ; *ich werde dem Bürgermeister zwei Worte darüber sagen,* lavaret a rin ur gomz d'ar maer a-zivout an dra-se, komz a rin eus an afer-se d'ar maer, komz a rin a gement-se d'ar maer, rannañ a rin ur ger d'ar maer a-zivout an dra-se, rannañ a rin ur geriennoù bennak d'ar maer a-zivout an dra-se ; *ich werde ihm kein einziges Wort darüber sagen,* ne gomzin ket anv dezhañ eus an dra-se, ne gomzin ket anv dezhañ diwar-benn an dra-se ; *wenn man so sagen darf,* koulz lavaret, evel pa lavarfed ; *jemandem Dank sagen,* trugarekaat u.b., lavaret trugarez d'u.b. ; *was ich immer sagen wollte,* setu pezh a soñjan abaoe pell ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari ; *jemandem etwas ins Gesicht sagen,* lavaret udb rak dremm d'u.b., lavaret udb d'u.b. en e zaoulagad / lavaret udb d'u.b. e kreiz e zaoulagad (Gregor) ; *du hättest das lieber nicht sagen sollen,* gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, n'az poa ket ezhomm da vezañ lavaret an dra-se, ken dit bezañ chomet hep digeriñ da forn *; das hättest du mir lieber sagen sollen,* 'karfe dit bout lavaret din, ken dit bout lavaret an dra-se din ; *ich habe mir sagen lassen,* da (evel ma) lavaras tud 'zo, gouez da veur a hini, poz da dud 'zo, liz da dud 'zo, hervez pezh am eus klevet, war em eus klevet, diwar glev em eus gouezet e … ; *etwas nicht zu Ende sagen,* lavaret udb diwar hanter ; *was die Ehrlichkeit betrifft, braucht er sich (t-d-b) von Ihnen nichts sagen zu lassen,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *du kannst sagen, was du willst,* lavaret mat a c'hallez ; *das brauchen Sie mir nicht zu sagen,* gouzout a ran a-walc'h an dra-se, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini ; *das hast du gut gesagt !* mat-tre ! setu aze kaozeal ! ; *da kann man wohl sagen, dass ...,* anat eo e ... ; *ich will nichts gesagt haben,* disoñjit mar plij pezh am eus lavaret ; *das will ich nicht gesagt haben,* kemeret ho peus ho poned evit ho tog, komprenet ho peus pig e-lec'h bran, komprenet ho peus a-dreuz pezh am eus lavaret ; *du kannst von Glück sagen,* pebezh taol chañs

ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! un taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ; *wir können ja noch von Glück sagen, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *offen gesagt,* evit gwir, e gwirionez ; *richtiger gesagt, genauer gesagt,* pa lavarin mat (ervat), erfin, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h) ; *gesagt, getan, - kaum gesagt, schon getan,* ken buan graet ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger ; *unter uns (im Vertrauen) gesagt,* kement-mañ etrezomp, kement-mañ ent prevez, kement-mañ e kuzulig ; *beiläufig gesagt,* kement-mañ etre div gaoz ; *das ist viel gesagt,* kement-se a ya amplik ganti (dezhi), kement-se a zo lakaat c'hoazh war ar barr, kement-se a zo mont amplik dezhi (a zo lavaret amploc'h evit justoc'h, a zo mont un tammig pell ganti), mont a ra an dra-se dreist (en tu all d') ar wirionez ; *damit ist alles gesagt,* n'eus netra mui da ouzhpennañ ; *man sagt ihn tot,* marv eo war a lavarer (a-hervez) ; *mit Verlaub zu sagen,* salv ho kras / respet d'an neb am c'hlevo (Gregor) ; *nun sage noch einer, ...,* arabat lavaret goude-se e ..., ne vo ket tu mui da lavaret e ..., ha goude-se ne vo ket tu mui da lavaret e ... ; *sozusagen,* koulz lavaret, evel pa lavarfed, pe-dost, pe dostik ; [kr-l] *wer A sagt, muss auch B sagen,* arabat labourat evel ur yar dilost - pa vez ar c'hazh da foetañ e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - ret eo kas an erv da benn vat - arabat chom hanter hent a-sav - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour bet boulc'het a zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to ; *„hier sind sie !“ sagte der Soldat,* « amañ emaint » eme ar soudard, « amañ emaint » a lavaras ar soudard ; *„hier sind sie !“ sagt Paul,* « amañ emaint » eme Baol, « amañ emaint » a lavar Paol ; *„hier sind sie !“ sagte er,* « amañ emaint » emezañ ; *„hier sind sie !“ sagt er,* « amañ emaint » emezañ ; *„hier sind sie !“ sagte ich, sage ich,* « amañ emaint » emezon (emeve) ; *„hier sind sie !“ sagtest du, sagst du,* « amañ emaint » emezout ; *„hier sind sie !“ sagte sie, sagt sie,* « amañ emaint » emezi ; *„hier sind sie !“ sagten wir, sagen wir,* « amañ emaint » emezomp ; *„hier sind sie !“ sagtet ihr, sagt ihr,* « amañ emaint » emezoc'h (emezit-hu) ; *„hier sind sie !“ sagten sie, sagen sie,* « amañ emaint » emezo ; *sie sagen's wohl, und tun's nicht,* selaouit o c'homzoù ha laoskit o oberoù.

2. goulenn, kemenn, gourc'hemenn, lavaret ; *sag ihr, dass sie hingehen soll,* goulenn diganti mont di ; *sag ihm, dass er singen soll,* goulenn digantañ kanañ ; *sag ihnen, dass sie nicht zu laut sprechen dürfen,* lavar dezho pas komz re greñv ; *ich habe ihm gesagt, dass er nicht zu viel essen soll,* goulennet em eus digantañ pas debriñ re.

3. *er hat mir nichts zu sagen,* n'on na ret na dleet dezhañ, n'on ket dalc'het da sentiñ outañ, n'en deus ket a wir warnon, n'en deus gwir ebet warnon, n'emaon ket dindan e veli, n'en deus galloud ebet warnon, n'en deus ket da welet warnon, n'en deus ket karg ac'hanon, n'en deus ket da reiñ kentelioù din, n'emañ ket en e garg da zont da reiñ kentelioù din ; *sich nichts sagen lassen,* bezañ dioutañ e-unan, ober e benn e-unan, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ kaset e zivskouarn da livañ, sentiñ ouzh e benn, heuliañ e benn, bezañ ur penn kalet a zen, kaout lod e Kerbennek, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ troet d'e benn, ober hervez e faltazi e-unan, na ober netra nemet diouzh e vod ; *er lässt es sich nicht zweimal sagen,* ne vo ket ezhomm lavaret an dra-se un eil gwech dezhañ ; *lass es dir gesagt sein !* merk mat an dra-se ! laka don an dra-se ez penn (ez spered) ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! ; *du bist ein Scheißdieb ! lass dir das gesagt sein !* laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù !

4. *das hat nichts zu sagen,* ne denn ket da vraz, n'eo ket strikt, n'eo ket ur gwall afer, n'eo ket tener, ne zoug pouez ebet, n'eo ket grevus, ne ra forzh, ne vern (ket), ne laz ket, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *das will schon etwas sagen,* dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, vi pe labous a zo gant ar yar, bez ez eus pig pe vran, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged ; *das ist leicht gesagt,* brav eo komz ! brav eo dit lavaret, te a lavar a-walc'h, te a brezeg a-walc'h ; *nichts sagend,* dister, divlaz ; *sein Schweigen sagte viel,* chom a rae dilavar, met se a dalveze kement ha n'eus forzh peseurt displegadenn - e vuderezh a dalveze kement ha n'eus forzh peseurt displegadenn ; P. *das sagt mir nichts,* **a)** ne blij ket din tamm ebet, kement-se n'eo ket da din, diegi am eus oc'h ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; **b)** n'ouzon keal (grik) eus an dra-se ; *dieser Name sagt mir nichts,* n'anavezan ket an anv-se, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo.

5. [gwir] *für jemanden gutsagen,* mont da gred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaat evit u.b.

V.em. **sich sagen** (hat sich (t-d-b) gesagt) : soñjal outañ e-unan, lavaret outañ e-unan, lavaret ennañ e-unan, lavaret drezañ e-unan, lavaret d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret d'e vañch, lavaret etre Doue hag eñ (hag an-unan), lavaret etre e roched hag e chouk, lavaret etre e roched hag e vruched.

Sagen n. (-s) : *er will das Sagen haben,* c'hoari a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, tailhañ a ra e vestr warnomp, klask a ra ober lezennoù, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, fellout a ra dezhañ lezenniñ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ ; *ich habe hier das Sagen,* me eo ar mestr amañ, me a zo mestr amañ, me a zo e penn

amañ ; *das Sagen haben,* bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ e penn ; *dort hat das kapriziöse Wesen das Sagen,* al loariadenn a zo mestr eno.
sägen V.k.e. (hat gesägt) : heskennat.
V.gw. (hat gesägt) : **1.** heskennat ; *mit dem linken Arm kann er nicht sägen,* n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz) ; **2.** [sonerezh] P. *auf der Geige sägen,* c'hoari gant ar violin evel ur c'hozh rebedour ; **3.** [dre skeud.] P. roc'hal, diroc'hal, roc'hal-diroc'hal ; *er hat die ganze Nacht gesägt,* roc'het en deus bet evel un hoc'h (evel ur pemoc'h, evel ur broc'h, leizh e vouzelloù) a-hed an noz, diroc'het en deus bet evel un hoc'h (evel ur pemoc'h, evel ur broc'h) hed an noz, roc'h-diroc'h e oa bet dre hed an noz.
Sägen n. (-s) : heskennadur g., heskennadurezh b., heskennerezh g., heskennat g.
sagend ag. : *viel sagend, vielsagend,* skeudennus, helavar, peursklaer, fraezh, splann, anat ; *ein viel sagender Blick,* ur sell helavar g., ur sell aes da gompren g.
Sagenerzähler g. (-s,-) : mojenner g., mojennour g., moliac'hour g.
sagenhaft ag. : **1.** gwengelek, mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, fablus, marvailhus, marzhadek, marzhadel ; **2.** [dre astenn.] dreist, dispar, boemus, teogus, marzhus, estlammus, burzhudus, spontus, marvailhus.
Sagenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.
Sagenkreis g. (-es,-e) : [lenn.] dastumadeg vojennoù b., teskad mojennoù g., skourr g. ; *arthurianischer Sagenkreis, Sagenkreis um König Arthur,* kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.
Sagenkunde b. (-,-n) : gwengeloniezh b., marzhadouriezh b., marzhadoniezh b.
sagenumwoben ag. : mojennel, moliac'hus, moliac'hel.
Säger g. (-s,-) : **1.** heskenner g. ; **2.** [loen.] heskenneg g.
Sägerochen g. (-s,-) : [loen.] pesk-heskenn g.
Sägeschmied g. (-s,-e) : tailhanter g. (Gregor).
Sägespäne lies. : brenn-heskenn str., brenn-koad str.
Sägewerk n. (-s,-e) : heskennerezh b.
Sägewerker g. (-s,-) : heskenner g., heskenner a-benn g.
Sägezähnchen n. (-s,-) : [loen.] bilhombanenn b. [*liester* bilhombanoù], brankikenn b. [*liester* brankiked, brankikoù].
Sägezähne lies. : dent an heskenn lies., dentigoù an heskenn lies., bizied an heskenn lies.
sagittal ag. : [mezeg.] a-saezh, birek, diasaezh.
Sagittalebene b. (-,-n) : [mezeg.] plaenenn a-saezh b.
Sago g. (-s) : [louza.] tapioka g., sagou g.
Sagopalme b. (-,-n) : [louza.] palmez sagou str., sagouenn b.
Sahara b. (-) : *die Sahara,* ar Sahara g. ; *die Wüste Sahara*, gouelec'h ar Sahara g., dezerzh ar Sahara g.
Sahara-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak kabell gwenn g.
Sahne b. (-) : **1.** [kegin.] dienn g., koaven g., bouf g. ; *zu Sahne werden,* diennañ, koaveniñ ; *etwas (t-d-b) Sahne beimengen,* diennañ udb. ; **2.** P. laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-tarv g.
Sahneeis n. (-es) : [kegin.] dienn-skorn g., koaven-skorn g.
Sahnegießer g. (-s,-) / **Sahnekännchen** n. (-s,-) : pod dienn g., pod koaven g.
sahnehaltig ag. : diennek, koavenek.
Sahnekäse g. (-s) : [kegin.] keuz diennek g., keuz koavenek g.
sahnen V.k.e. (hat gesahnt) : diziennañ, diennañ, kignat, digoaveniñ ; *die Milch (ab)sahnen,* diziennañ (kignat, digoaveniñ) al laezh.
V.gw. (hat gesahnt) : diennañ, koaveniñ, sevel [dienn] war-c'horre al laezh, teurel koaven.
Sahnetorte b. (-,-n) : [kegin.] tartezenn dienn b.
sahnig ag. : diennek, koavenek ; *sahnig werden,* diennañ, koaveniñ.
Saint-Brieuc n. (-s) : Sant-Brieg.
Saint-Malo n. (-s) : Sant-Maloù ; *Bewohner von Saint-Malo,* Malaouad g.
Saint-Nazaire n. (-s) : Sant-Nazer.
Saint-Pol-de-Léon n. (-s) : Kastell-Paol b. ; *Kopftracht aus der Gegend um Saint-Pol-de-Léon,* chikolodenn b. [*liester* chikolodennoù] ; *Frau aus der Gegend um Saint-Pol-de-Léon,* Chikolodenn b. [*liester* Chikolodenned] ; *Bewohner von Saint-Pol-de-Leon,* kastellad [*liester* kastelliz, kastellidi] g.
Saintsimonismus g. (-) : santsimonegezh b.
Saintsimonist g. (-en,-en) : santsimonad g.
Saison b. (-,-s) : **1.** koulzad g., koulz-amzer g., mare g., rannvloaz b., rannamzer b. ; **2.** [touristelezh] *die Saison ist eröffnet,* krog eo mare an douristelezh ; *tote (stille) Saison,* marvamzer g., mare-bloaz dilañs g., mare an dilabour g.
Saison b. (-,-en) : [Bro-Aostria] *sellit ouzh* **Saison** b. (-,-s).
saisonal ag. : rannvloaziek.
Saisonarbeit b. (-,-en) : labour rannvloaziek g.
Saisonarbeiter g. (-s,-) : rannvloaziad g. ; *Saisonarbeiter, der bei der Algenernte hilft,* pitouilher g. ; *sich als Saisonarbeiter verdingen,* treuziezhiñ ; *als Saisonarbeiter einstellen,* treziataat.
Saisonarbeiterin b. (-,-nen) : rannvloaziadez b.
Saisonarbeitsmigration b. (-,-en) : mont-dont mareadek ar rannvloaziaded g.
saisonbedingt ag. : rannvloaziek, hervez ar rannvloaz, diouzh ar rannvloaz.
Saisonbeginn g. (-s) : deroù ar c'houlz bloaz g. ; *beim Saisonbeginn,* war an abred, e deroù ar c'houlz bloaz.
Saisonkellner g. (-s,-) : paotr ostaleri rannvloaziad g., mevel ostaleri rannvloaziad g., paotr-kafe rannvloaziad g.
saisonmäßig ag. : rannvloaziek, hervez ar rannvloaz, diouzh ar rannvloaz.
Saite b. (-,-n) : **1.** kordenn b. [*liester* kerdin/kerden/kordennoù] ; *die Saiten eines Tennisschlägers,* kerdin ur baliked tennis lies. ; [sonerezh] *eine Saite berühren (anschlagen),* lakaat ur gordenn da fraoñval, lakaat ur gordenn da dregerniñ ; *die Saiten der Geige schwingen,* fraoñval a ra ar kerdin ar violin, froumal a ra kerdin ar violin ; *schwingende Saite,* kordenn froum b. ; **2.** [dre skeud.] *die empfindliche Saite berühren,* gwaskañ war gwiridig (kizidig, klañvenn, kaledenn) u.b., gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz

war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, gwaskañ war ar gor, mont d'u.b. dre e du gwan, mont d'u.b. dre e du gwak, pouezañ war ar gwan en u.b., kemer u.b. dre an andred gwiridik (damantus) / lakaat e zorn war hesked (gor) u.b. (Gregor), pikañ kalon u.b. er bev, tizhout u.b. er bev, ren u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, sachañ u.b. diwar-bouez un neudenn vrein ; **3.** *die Saiten zu hoch spannen,* mont re bell gant e rekedoù, re c'houlenn ; **4.** P. *andere Saiten aufziehen,* mont (komz) rustoc'h d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b., derc'hel reutoc'h war u.b., derc'hel strishoc'h war u.b. ; *gelindere Saiten aufziehen,* mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantoù.

Saitenhalter g. (-s,-) : [sonerezh] lostenn b.

Saitensatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] *ein Seitensatz,* ur re gerdin g.

Saiteninstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg dre gerdin g., benveg war gerdin g., klav dre gerdin g., kerdiner g. [*liester* kerdinerioù].

Saitenklang g. (-s,-klänge) : [sonerezh] ton g., kendon g.

Saitenmacher g. (-s,-) : kordenner g.

Saitenspiel n. (-s,-e) : [sonerezh] son an delenn g., son al lud g., son al lourenn g.

Saitenwurst b. (-,-würste) : silzig Frankfurt str.

-saitig ag. : *siebensaitige Leier,* lourenn seizh kordenn b.

Sake g. (-) : [evaj] sake g.

Sakko g. (-s,-s) : porpant g.

Sakkoanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant klok g., dilhad lies., ur re zilhad g.

sakral ag. : sakr, nevet, relijiel.

sakralisieren V.k.e. (hat sakralisiert) : sakraat.

Sakralwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn-dargreiz b. ; *die Sakralwirbel,* melloù an dargreiz lies.

Sakrament n. (-s,-e) : [relij.] sakramant g. ; *ein Sakrament spenden,* ministrañ ur sakramant, sakramantañ ; *ein Sakrament bekommen,* kaout beleg ; *das allerheiligste Sakrament,* Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., an eukaristiezh b., ar gomunion b.

sakramental ag. : sakramentel.

Sakramentar n. (-s,-e) : sakramanter g.

Sakramentshäuschen n. (-s,-) : [relij.] tabernakl g., armel-sakr b.

Sakramentsprozession b. (-,-en) : [relij.] prosesion ar Sakramant b.

sakrileg ag. : disakr.

Sakrileg n. (-s,-e) : disakridigezh b., taol-disakr g., sakrilaj g.

Sakristan g. (-s,-e) : [relij.] sakrist g.

Sakristei b. (-,-en) : [relij.] sakristiri b., sekreteri b., soubould g., vestial g., kambr an iliz b.

sakrosankt ag. : sakr ha santel, benniget.

säkular ag. : **1.** kantvedek, kantvedel ; **2.** lik, laik, foran, disakr, bedus, douarel, bedat, bedel, amzerel.

Säkularisation b. (-,-en) : laikadur g., likadur g., likaat g., bedelaat g., digristenerezh g., bedatadur g.

säkularisieren V.k.e. (hat säkularisiert) : likaat, laikaat, bedataat, bedelaat, digristenañ.

Säkularismus g. (-) : laikouriezh b.

Säkulum n. (-s, Säkula) : kantved g.

Salamander g. (-s,-) : **1.** [loen.] sourd g., parlafan g., salamandra b. ; **2.** [skol-veur] *einen Salamander reiben,* strakal gant e zaouarn ha toumpañ gant e dreid.

Salami b. (-) : [kegin.] salami g.

Salamitaktik b. (-) : silzigañ g., doare-ober a-gammedoù g., doare-ober kammed-ha-kammed g., doare-ober a-dost da dost g., doare-ober a-hed-kamm g., doare-ober tamm-ha-tamm g., doare-ober nebeut-ha-nebeut g., doare-ober a-nebeudoù g., doare-ober a-dammoù g., doare-ober a-nebeudoùigoù g.

Salamiwurst b. (-,-würste) : [kegin.] salami g.

Salär n. (-s,-e) : [Bro-Suis] gopr g.

salarieren V.k.e. (hat salariert) : [Bro-Suis] goprañ.

Salat g. (-s,-e) : **1.** [louza.] glazienn g., penn-saladenn g., saladenn b., saladenn str. [*stumm unan* saladenenn], P. melchon g. ; *Salat pflanzen,* pikañ saladenn, plantañ saladenn, lakaat saladenn ; *der Salat wächst in Reihen,* regennañ a ra ar saladenn ; *bring den Salat !* degas ar melchon ! ; *den Salat zubereiten,* temzañ ar saladenn, terkañ ar saladenn ; *den Salat in dem Salatkorb schleudern,* dizourañ ar saladenn ; *spanischer Salat,* kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.; **2.** P. *da haben wir den Salat !* debret eo koan ! echu an neizh kegin ! bremañ emaomp kempenn ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! diouzh ar c'hentañ ! setu aze kempennoù deomp-ni 'vat ! el lagenn emaomp bremañ ha brav ! gounezet hon eus hon devezh ! tapet brav emaomp bremañ ! riñset omp ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! setu aze ur soubenn vrav ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! c'hwi 'oar anezhi 'vat !

Salatbesteck n. (-s,-e) : loaioù saladenn lies. ; *ein Salatbesteck kaufen,* prenañ ul loaioù saladenn.

Salatpflänzling g. (-s,-e) : [louza.] *Salatpflänzlinge,* plant saladenn str.

Salatplatte b. (-,-n) : **1.** [kegin.] saladenn b. ; **2.** plad-saladenn g., saladennaouer g., saladennouer g.

Salatschüssel b. (-,-n) : plad-saladenn g., saladennaouer g., saladennouer g.

Salatsetzling g. (-s,-e) : [louza.] *Salatsetzlinge,* plant saladenn da bikañ str.

Salbader g. (-s,-) : fistilher g., barbilher g., ravoder g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., brammer g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., randoner g.

Salbaderei b. (-,-en) : randonerezh g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabouserezh g, barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flapaj g.

salbadern V.gw. (hat salbadert) : ravodiñ, randoniñ, chaokat, chaokat kaozioù.

Salbe b. (-,-n) : traet g., olev b., ogan g. ; [merdead.] *Salbe zum Kalfatern der Schiffe, die aus einer Mischung aus Teer und Talg besteht,* kourrez g. ; *ein Schiff mit Salbe bestreichen,* kourrezañ ur vag, soaviñ ur vag.

Salbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj g. ; *römischer Salbei,* outarzig g.

salben V.k.e. (hat gesalbt) : **1.** oleviñ ; *zum König salben,* sakriñ da roue, sakriñ roué ; **2.** induañ gant un traet, eouliañ, lindrenniñ, lakaat traet war, eliañ, traetañ, ognamantiñ, [dre fent] libistrañ.

Salfranke g. (-n,-n) : [istor] Salian g., Frank salian g.

salbig ag. : eouliek, eoulek, eliek.
Salböl n. (-s,-e) : [relij.] olev sakr b., olev g.
Salbung b. (-,-en) : **1.** [relij.] oleviadur g., sakradur g., sakradurezh b., sakridigezh b. ; **2.** [mezeg.] eouladur g., eliadur g., eliañ g. ; **3.** [dre skeud.] kuñvelezh b., kuñvnez b.
salbungsvoll ag. : kuñv, fesonius (Gregor), orbidek, orbidus, fistoul, lidour, loavus, melus, lidour.
Sälchen n. (-s,-) : salig b.
Salchow g. (-/-s,-s) : [sport] lamm Salchow g.
saldieren V.k.e. (hat saldiert) : [arc'hant] **1.** *ein Konto saldieren,* mentelañ ur gont, kompouezañ ur gont ; **2.** *einen Rückstand saldieren,* paeañ un dilerc'h dle, eeunañ un dilerc'h dle, reizhañ un dilerc'h dle.
Saldieren n. (-s) **/ Saldierung** b. (-,-en) : [arc'hant] menteladur ur gont g., kompouezadur ur gont g.
Saldo g. (-s, Salden/Saldi) : mentelad b. ; *den Saldo ziehen,* klozañ ur gont ; *Habensaldo,* mentelad kred b., mentel gredek b. ; *Saldo zu Ihren Gunsten,* mentelad en ho kred b. ; *Sollsaldo,* mentelad dle b., mentel dleek b. ; *Saldo zu Ihren Ungunsten,* mentelad en ho koll b.
Saldobetrag g. (-s,-beträge) : stad ar ventelad kont b.
Saldoübertrag g. (-s,-überträge) **/ Saldovortrag** g. (-s,-vorträge) : astaoladur ar ventelad g.
Säle lies. **:** *liester evit* **Saal**.
Salier g. (-s,-) : [istor] Salian g.
Saline b. (-,-n) : **1.** palud-holen g., poull-holen g., silin b. ; *letztes Verdunstungssbecken einer Saline,* lagad-holen g. ; **2.** holenenn b. [*liester* holennoù, holeninier], silin b., poull-holen g., mengleuz-holen b.
Salinenarbeiter g. (-s,-) : holenaer g., gweran g., gwerigan g., saogarner g., paluder g., silinour g.
Salinenbecken n. (-s,-) : lagad-palud g., oglenn b. ; *letztes Verdunstungssbecken einer Saline,* lagad-holen g.
salisch ag. : salian, saliek ; *salischer Franke,* Salian g., Frank salian g. ; *salische Franken,* Franked salian lies. ; *salisches Gesetz,* lezenn salian b., lezenn saliek b.
Salizyl- : salikilek.
Salizylat n. (-s) **/ Salizylsäure** b. (-) : [kimiezh] salikilat g., trenkenn salikilek b.
Salm g. (-s,-e) : **1.** [loen.] eog g., penn-eog g. ; **2.** P. glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g.
Salmi n. (-s) : [kegin.] frigod g.
Salmiak g./n. (-s) : [kimiezh] kloridenn ammoniom g., holen ammoniak g.
Salmiakgeist g. (-es) : ammoniak g., alkali aezhidik g.
Salmiaksalz n. (-es,-e) : [kimiezh] kloridenn ammoniom g., holen ammoniak g.
Salmiakspiritus g. (-) : alkali g.
Salmonelle b. (-,-n) : [bev.] salmonellenn b. [*liester* salmonelled].
Salmonellose b. (-,-n) : [mezeg.] salmonelloz g.
Salmoniden lies. : [loen.] salmonideged lies.
Salome b. : Salome b.
Salomo g. : Salaun g.
salomonisch ag. : *ein salomonisches Urteil,* ur varnadenn dellezek eus Salaun ar Fur b. (Gregor).
Salomonssiegel n. (-s) : [louza.] dent-ki g. ; *vielblütiges Salomonssiegel,* lili-naer str.
Salon g. (-s,-s) : saloñs g., sal-degemer b., sal vras b. ; *Salon für Schönheitspflege,* saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.
salonfähig ag. : dereat, seven, degemeradus, jaojabl, a-feson, disaotr, a-zoare, kenañ.
Salonlöwe g. (-n,-n) **/ Salonmensch** g. (-en,-en) : mondian g.
Salontiroler g. (-s,-) : meneziad a-hervez g., meneziad mard eo g., meneziad war a lavar g., meneziad gouez dezhañ g., meneziad sañset g., meneziad diouzh e glevet g., meneziad seurtanvet g., tamm meneziad g., meneziad bouk g., krakmeneziad g., brizhmeneziad g., meneziad bihan boazh g., meneziad tremenet dre ar ridell g.
Salonwagen g. (-s,-) : bagon-saloñs b.
salopp ag. : **1.** loudour, digempenn ; **2.** diskramaih, distruj, disparbuilh, dibalamour, foutouilhek, chelgenn dezhañ, difarle, diardoù, dilu, digomplimant, netra dreist, dichafoul ; *sich salopp kleiden,* bezañ gwisket en un doare diskramaih (distruj, disparbuilh, dibalamour, difarle) - en em wiskañ evel ma tere ouzh an-unan, netra dreist ; *sich salopp ausdrücken,* komz en un doare diardoù, bezañ digomplimant.
Salpeter g. (-s) : [kimiezh] salpestr g., nitrat potasiom g., nitrat potas g., holen-moger g., holen-mein g., hili-moger g.
Salpetergeist g. (-es) : [kimiezh] trenkenn nitrek b.
salpetersauer ag. : azotek, nitrek.
Salpetersäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn nitrek b.
salpetrig ag. : nitrus, azotus.
Salto g. (-s,-s/Salti) : lamm g. ; *Salto mortale,* lamm a-bennbouzell g., lamm chouk-e-benn g., lamm-faraon g., lamm ar vatezh g.
salü estl. : [Bro-Suis] salud.
Salut g. (-s,-e) : salud g. ; [merdead.] *Salut schießen,* saludiñ gant tennoù kanol (gant tennoù fuzuilh) (Gregor).
salutieren V.k.e. (hat salutiert) : [lu] saludiñ.
Salutieren n. (-s) : [lu] salud-soudard g., saludadeg b.
Salutschuss g. (-es,-schüsse) : tennadenn salud b., tenn salud g.
Salvator g. (-s) : [relij.] salver g., dasprener g., redemptor g.
Salve b. (-,-n) : tennadeg b., mindrailhadeg b., barrad tennoù g. ; *lang andauernde Salven schießen,* malañ dir ; *eine Salve auf jemanden abfeuern,* leuskel un dennadeg war u.b., leuskel ur barrad tennoù war u.b., diskargañ ur barrad tennoù war u.b., tanfoeltrañ ur barrad tennoù war u.b.
Salvenfeuer n. (-s,-) : [lu] tennadeg taol-ouzh-taol b., tennadeg a-daoladoù b., barradoù tennoù lies.
Salz n. (-es,-e) : **1.** holen g. ; *Steinsalz,* holen mengleuz g., holen maen g. ; *Meersalz,* holen mor g., hal-mor g. ; *grobes Salz,* holen rous g., holen bras g., holen gros g., holen glas g. ; *feines Salz, feinkörniges Salz, Tafelsalz,* holen gwenn g., holen munut g., holen malet munut g. ; *feinstes Salz,* flourenn holen b. ; *das Salz kristallisiert aus,* dilaviñ a ra an holen ; *etwas in Salz legen,* sallañ udb ; *Salz ernten,* holena, kutuilh holen ; *der Suppe etwas Salz hinzufügen, in die Suppe eine Prise Salz hinzugeben,*

lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *voll Salz,* holenaus, holenek ; *das Salz ist verwässert,* aet eo an holen e dour ; *wenn nun das Salz nicht mehr salzt, womit soll man's salzen ?* mar deu an holen da goll e vlaz, gant petra e vezo sallet ? ; *von Salz geschwängerte Seeluft,* aer ar mor he lod a holen ganti b., aer vor karget a holen g./b., hal ar mor g.; **2.** [dre skeud.] *attisches Salz,* ampartiz spered b., finesa b., spered lemm g., taolioù spered lies., bommoù spered lies., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., taoladoù spered lies. (Gregor) ; *das hat weder Salz noch Schmalz,* n'eus pebr nag holen gant kement-se, n'eus ket ur begad pebr hag holen gant kement-se, un tammig divlaz eo kement-se ; *jemandem nicht das Salz in der Suppe gönnen,* bezañ klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez) ouzh u.b., bezañ o tagañ gant an erez ouzh u.b., bezañ duet e galon gant ar warizi ouzh u.b., bezañ o tisec'hiñ gant ar jalouzi ouzh u.b., bezañ devet e galon gant ar warizi ouzh u.b. ; **3.** [relij.] *das Salz der Erde,* holen ar bed g. (Gregor), holen an douar g. ; **4.** [kimiezh] hal g., kloridenn b. ; *ohne Salz,* digloridenn b., hep kloridenn ; *Chromsalz,* hal krom g.

Salzabgabe b. (-,-n) : tell-holen b., deog-holen g., gabel g.

salzarm ag. : nebeut a holen ennañ, paour a holen.

Salzbauer g. (-n,-n) : holenaer g., gweran g., gwerigan g., saogarner g., paluder g., silinour g.

Salzbergwerk n. (-s,-e) : poull-holen g., mengleuz-holen b., holeneri b.

salzbildend ag. : holenus.

Salzbrühe b. (-,-n) : [kegin.] dour-hal g., hal g., hili g.

Salzbüchse b. (-,-n) : chipot-holen g., chipot g., holener g., saligner g.

Salzbunge b. (-,-n) : [louza.] gleizh-dour str.

Salzburg n. (-s) : Salzburg b.

salzen V.k.e. / V.gw. (salzte // hat gesalzen / hat gesalzt) : sallañ, holeniñ ; *wenn nun das Salz nicht mehr salzt, womit soll man's salzen?* mar deu an holen da goll e vlaz, gant petra e vezo sallet ? ; *gesalzene Butter,* amanenn sall b. ; *gesalzenes Schweinefleisch,* kig-sall g. ; *gesalzenes Schweinefleisch mit dicker Fettschicht,* kig-sall kozh wiz kozh g. ; *frisch gesalzenes Schweinefleisch,* kig-sall glas g. ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch,* kig-saezon g., kig-sezon g. ; *gesalzener Seefisch,* vergadell b. ; *leicht gesalzen,* damsall ; [dre skeud.] *ein gesalzener Witz,* ur bourd hudur (diwisk, lous, pebret-lik) g. ; *eine gesalzene Rechnung,* ur fakturenn hag a goust pikez b., un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; *gesalzene Hiebe,* mestaolioù lies, takadoù taer lies, c'hwistadoù lies.

Salzen n. (-s) : salladur g.

Sälzer g. (-s,-) : **1.** holenaer g., gweran g., gwerigan g., saogarner g., paluder g., silinour g. ; **2.** saller g.

Salzfass n. (-es,-fässer) : charnell g., salorj g., bailh-kig g., kelorn ar c'hig g., kelorn ar c'hig-sall g., penton g.

Salzfässchen n. (-s,-) : chipot-holen g., chipot g., holener g., saligner g.

Salzfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-saezon g., kig-sezon g., kig-sall g. ; *frisches Salzfleisch,* kig-sall glas g. ; *Salzfleisch in Wasser einweichen, um es zu entsalzen,* lakaat kig-sall da zisallañ.

Salzgarten g. (-s,-gärten) : palud-holen g., holenenn b. [*liester* holennoù, holeninier], poull-holen g., silin b.

Salzgartenbecken n. (-s,-) : lagad-palud g., lagad-holen g., oglenn b.

Salzgehalt g. (-s) : sallder g., sallded b., bec'h holen g. ; *seinen Salzgehalt verlieren,* disallañ.

Salzgrube b. (-,-n) : poull-holen g., mengleuz-holen b., holeneri b.

salzhaltig ag. : holenek, sall.

Salzhaltigkeit b. (-) : sallded b., sallder g.

Salzhändler g. (-s,-) : holenaer g., saogarner g.

Salzhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink-sall g.

salzig ag. : sall, holenek, holenaus, holenus ; *scharf salzig,* sall-brout, sall-pik, sall evel an hili ; *salziger Senf,* sezv blazet kreñv g. ; *salzig werden,* sallañ.

Salzkammergut n. (-s) : *das Salzkammergut,* Salzkammergut b., Bro Salzburg b.

Salzkartoffeln lies. : [kegin.] avaloù-douar poazh-disec'h lies., avaloù-douar dre zour lies., avaloù-douar diwar zour lies.

Salzkasten g. (-s,-kästen) : holenouer g., kas-holen g.

Salzkorn n. (-s,-körner) : greunenn holen b., strinkenn holen b.

Salzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.

Salzkruste b. (-,-n) : koc'henn holenn b., krestenenn holen b.

Salzlager n. (-s,-) : ladur b.

Salzlache b. (-,-n) : palud-holen g., holenenn b. [*liester* holennoù, holeninier], poull-holen g.

Salzlake b. (-,-n) : [kegin.] dour-hal g., hal g., hili g., soub g., soubadur g.

salzlos ag. : disall, kuit a holen.

Salzlösung b. (-,-en) : [mezeg.] serom fiziologel g., serom bevedel g.

Salzmesser g. (-s,-) : [istor] ofiser servijoù an deogoù-holen g., deogour g.

Salzmiere b. (-,-n) : [louza.] pipoul-mor g.

Salzpflanze b. (-,-n) : [louza.] halluvenn b., halluv str., plant halgar str.

salzsauer ag. : klorhidrek.

Salzsäule b. (-,-n) : **1.** delwenn holen b. ; **2.** [dre skeud.] *zur Salzsäule erstarren,* chom skodeget, menel diloc'h ha staenet.

Salzsäure b. (-,-n) : trenkenn glorhidrek b.

Salzschmuggler g. (-s,-) : falsholeaner g., falsweran g., floder holen g.

Salzsee b. (-,-n) : lenn dour sall b.

Salzsieder g. (-s,-) : holenaer g., gweran g., gwerigan g., saogarner g.

Salzstange b. (-,-n) : [kegin.] bazh sall b., bazh gwispid sall b., gwispid sall str.

Salzsteuer b. (-,-n) : tell-holen b., deog-holen g., gabel g.

Salzstreuer g. (-s,-) : chipot-holen g., chipot g., holener g., saligner g.

Salzstreuung b. (-,-en) : [hentoù] holenerezh g.

Salzstreufahrzeug n. (-s,-e) : holenerez b.

Salzteich g. (-s,-e) : lagad-palud g., lagad-holen g., oglenn b.

Salzverarmung b. (-) : [mezeg.] diveineladur g., diveinelaat g.

Salzwasser n. (-s) : dour sall g. ; *Salzwasser bringt Eisen zum Rosten,* an dour sall a vergl an houarn, gant an dour sall e vez merglet an houarn.
Salzwasserfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk dour mor g., pesk mor g.
Salzwasserkrokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil-mor g.
Salzwerk n. (-s,-e) : mengleuz-holen b., poull-holen g., holeneri b.
Salzwesen n. (-s) : melestradur ar poulloù-holen g., melestradur ar mengleuzioù-holen g.
Salzwiese b. (-,-n) : prad-sall g., palud g.
Salzwüste b. (-,-n) : gouelec'h-holen g.
SA-Mann g. (-s,-Leute/-Männer) : [istor, nazi.] ezel eus an SA g., SA g.
Sämann g. (-s,-männer) : hader g. ; *das Gleichnis vom Sämann,* hañvaladenn an hader b.
Samarien n. (-s) : Samaria b.
Samariter g. (-s,-) : **1.** [relij.] Samaritan g. ; *der barmherzige Samariter,* ar Samaritan madelezhus (mat, a galon vat) g. ; **2.** [mezeg.] skoazeller g., sikourer g., adklañvdiour g.
Samariterdienst g. (-es,-e) : *Samariterdienst tun,* ober war-dro ar re glañv, ober diouzh ar re glañv, intent ouzh ar re glañv, prederiañ an dud klañv.
Samarium n. (-s) : [kimiezh] samariom g.
Sämaschine b. (-,-n) : haderez b.
Samba b. (-,-s) : samba g.
Same g. (-ns,-n) **/ Samen** g. (-s,-) : **1.** [louza.] had str., greun str. ; *in Samen schießen,* mont e(n) had / greuniañ (Gregor), krouiñ greun en an-unan, bouedañ ; *seine Samen abgeben,* teuler e had, teurel e had ; *aus Samen hervorkommen,* dont diwar had, dont war an had ; *die Blütenstände gehen in Samen über,* krouiñ a ra greun er bleuñvadurioù, emañ ar bleuñvadurioù o vont e(n) had, emañ ar bleuñvadurioù o c'hreuniañ ; *die Pflanze hat Samen gebildet,* e greun emañ ar blantenn ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen,* emañ ar melchon e greun ; *Samen aussäen,* hadañ greun ; **2.** [loen., tud] sper g., had mal g., natur b., P. laezh-tarv g., laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-anduilhenn g., mic'hi g. ; *Samen ergießen,* ezflistrañ, ezflistrañ e sper, teuler had, disteuler had, strinkañ sper, skuilhañ e natur, speriañ, P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.
Samen- : speriek, speriel, .. sper, … had.
Samenanlage b. (-,-n) : [louza.] viell b.
Samenbank b. (-,-en) : [mezeg.] bank sper g. ; [loen.] kreizenn ouennañ b.
Samenbeet n. (-s,-e) : hadeg b.
Samenbläschen n. (-s,-) **/ Samenblase** b. (-,-n) : [korf.] kellenn sper b., sac'h ar sper g.
Samendrüse b. (-,-n) : [korf.] kell b. [*liester* divgell / kelloù].
Samenerguss g. (-es,-ergüsse) : [korf.] ezflistrañ had g., ezflistradur sper g., speriañ g. ; *einen Samenerguss haben,* ezflistrañ, ezflistrañ e sper, teuler had, disteuler had, strinkañ sper, skuilhañ e natur, speriañ, P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.
Samenfädchen n. (-s,-) **/ Samenfaden** g. (-s,-fäden) : [korf.] sperenn b., spermatozoid g., spergellig b., sperloenigan g.
Samenflüssigkeit b. (-,-en) : [korf.] sper g., had g.
Samenhändler g. (-s,-) : greunier g., marc'hadour greun g.
Samenhandlung b. (-,-en) : **1.** [micher] greunierezh g. ; **2.** [stal] greunierezh b.
Samenhülse b. (-,-n) : [louza.] klor str., plusk str.
Samenkapsel b. (-,-n) : [louza.] bolc'h str./g., yalc'h b.
Samenkorn n. (-s,-körner) : [louza.] hadenn b., greunenn b., sporenn b., spor str.
Samenläppchen n. (-s,-) : [louza.] kotiledon g., dule g., kokerlu g., haddelienn b. [*liester* haddelioù].
Samenleiter g. (-s,-) : [korf.] san-sper b., kan-sper g.
samenlos ag. : dihad.
Samenmilch b. (-) : livrizhenn sper b., laezh sper g.
Samenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant spisfrouezhus str., plant spermatofit str., spermafit g. [*liester* spermafited], plant fanerogam str.
Samenschale b. (-,-n) : [louza.] perikarp g., yalc'h un hadenn b.
Samenspende b. (-,-n) : reiñ sper g., roadenn sper b.
Samenspender g. (-s,-) : roer sper g.
Samenstaub g. (-s) : [louza.] pollen g., bleud-bleuñv g.
Samenstrang g. (-s,-stränge) : [korf.] funig sper b.
Samentierchen n. (-s,-) : [korf.] sperenn b., spermatozoid g., spergellig b., sperloenigan g.
samentötend ag. : [mezeg.] lazh-sper, sperlazher.
samentragend ag. : [bev.] doug-sper, spergaser.
Samenzelle b. (-,-n) : [korf.] sperenn b., spermatozoid g., spergellig b., sperloenigan g.
Sämerei b. (-,-en) : had str., greun str.
Samet g. (-s) : boulouz b., voulouz g.
sämig ag. : [kegin.] fetis, yodennek.
sämisch ag. : gwevn ; *sämisch gerben,* kivijañ d'ober lêr gwevn, gavrgeniñ.
Sämischleder n. (-s) : lêr gavr-gouez g. (Gregor), lêr gwevn g., garvrgen g.
Sämling g. (-s,-e) : [louza.] plant diwar had str.
Sammelalbum n. (-s,-alben) : albom dastumadeg g.
Sammelanschluss g. (-es,-anschlüsse) : [pellgomz] linennoù strollet lies.
Sammelapparat g. (-s,-e) : [tredan.] dastumer g., daspugner tredan g.
Sammelband g. (-s,-e) : dastumadenn b., dastumad g., dastum g., antologiezh b., strobad b.
Sammelbecken n. (-s,-) : stroller g., dastumer g., poull-dastum g., diazad degemer g.
Sammelbegriff g. (-s,-e) : termen-stroll g., anv-stroll g.
Sammelbestellung b. (-,-en) : [kenwerzh] urzh-prenañ a-stroll g., urzhiad a-stroll g., urzhiadeg b.
Sammelbezeichnung b. (-,-en) : termen-stroll g., anv-stroll g.
Sammelbüchse b. (-,-n) : kef g., klozenn b.
Sammelfahrschein g. (-s,-e) : tiked a-stroll g.
Sammelgelder lies. : arc'hant dastumet g.
Sammelgut n. (-s,-güter) : [treuzdougen] marc'hadourezh stroll b., kenanvonerezh g.
Sammelkasten g. (-s,-kästen) : lestr-degemer g., lestr-dastum g., stroller g.

Sammelkauf g. (-s,-käufe) : prenadeg b.
Sammelladung b. (-,-en) : [treuzdougen] strollerezh g., kenanvonerezh g.
Sammellager n. (-s,-) : kamp degemer g., kamp dastum g., kamp strollañ g., dastumlec'h g.
Sammellinse b. (-,-n) : ferenn vodellañ b., ferenn argeinek b., ferenn geinek b., ferenn volzennek b., ferenn gengerc'hus b.
Sammelliste b. (-,-n) : roll stroll g., roll klok g.
Sammelmappe b. (-,-n) : kleurenn b., teuliad g.
sammeln V.k.e. (hat gesammelt) : dastum, kendastum, kengronnañ, daspugn, daspun, kendaspugn, serriñ, kutuilh, bodañ, kenstrollañ, kreizennañ, tolpañ, strollañ, pennaouiñ ; *Reisig sammeln,* serriñ danvez tan, dastum keuneud, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, bezañ war an dastum keuneud, c'hoari gant keuneud ; *Geld sammeln,* arc'hanta, sevel arc'hant, dastum aluzenoù, kutuilh arc'hant, kestal arc'hant, ober kest, ober ar gest, [relij.] ober klask, goulenn prof ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln,* kestal dilhad evit ar re baour ; *Pflanzen sammeln,* klask plant, louzaoua (Gregor) ; *Lieder sammeln,* soniaoua, pennaouiñ kanaouennoù ; *Briefmarken sammeln,* timbraoua, dastum timbroù ; *alte Bücher sammeln,* levraoua, dastum levrioù kozh ; *Kenntnisse sammeln,* deskiñ skiant, dastum anaoudegezhioù, prenañ deskadurezh ; *Tatsachen sammeln,* dastum prouennoù ; *Argumente für seine Verteidigung sammeln,* lakaat biroù en e glaouier, dastum arguzennoù ; *Erfahrungen sammeln,* gounit skiant-prenet, sevel skiant-prenañ d'an-unan, prenañ skiant, akuizitañ skiantoù ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *Strandgut sammeln,* diaochañ traoù peñse ; *seine Kräfte sammeln,* kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gant an-unan, kreizennañ an holl strivadoù ; *die Bienen sammeln,* bleuniata (bleuñvata, bleuniaoua, sunata, fleurachiñ) a ra ar gwenan ; [lu] *Truppen sammeln,* kendastum (bodañ) soudarded en ul lec'h bennak, strollañ soudarded, tolpañ rejimantoù ; *sammeln !* an holl amañ gwitibunan ! emvod !
V.em. : **sich sammeln** (hat sich (t-rt) gesammelt) : **1.** en em dolpañ, en em vodañ, bodañ, emvodañ, gorjañ, kenstrollañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; *die Menge sammelt sich,* en em dolpañ a ra an dud, bodañ a ra an dud, en em zastum a ra an dud ; *die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube,* gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan, barrañ a ra ar gwenan ; **2.** en em soñjal, sipañ e spered, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, en em zastum ennañ e-unan, emzastum.
Sammeln n. (-s) : tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g., emvodañ g. ; [lu] *zum Sammeln trommeln,* gervel d'en em vodañ ouzh son an daboulin, seniñ (taboulinañ) an tolp ; *Ruf zum Sammeln,* galv d'en em vodañ g.
Sammelname g. (-ns,-n) : anv-stroll g.
Sammelnummer b. (-,-n) : [pellgomz] niverenn linennoù strollet b., niverenn stroll b.
Sammelplatz g. (-es,-plätze) : lec'h emvod g., lec'h an emvod g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.
Sammelruf g. (-s,-e) : [pellgomz] niverenn linennoù strollet b., niverenn stroll b.
Sammelschale b. (-,-n) : [relij.] plad-prof g.
Sammelspiegel g. (-s,-) : melezour argevek g., melezour kleuziek g.
Sammelstation b. (-,-en) : porzh-houarn arenkiñ g.
Sammelstätte b. (-,-n) / **Sammelstelle** b. (-,-n) : dastumlec'h kreiz g., dastumva kreiz g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.
Sammelsurium n. (-s,-surien) : lastez str., stlabez g., kemmeskailhez b./g., keusteurenn b., stalikez b., touesk g., touez b.
Sammeltaxi n. (-s,-s) : taksi stroll g., taksi a-stroll g.
Sammelwarenbehälter g. (-s,-) : kontener g., endalc'her g.
Sammelwerk n. (-s,-e) : kendastumadenn b., kendastumad g., kendastum g., kengronnad g., strobad g.
Sammelwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-stroll g.
Sammelwut b. (-) : terzhienn an dastum traoù b., mania an dastum traoù g., egar an dastum traoù g., dastumvar g., dastumvariadezh b.
Sammet g. (-s) : [Bro-Suis] boulouz b., voulouz g.
Sammler g. (-s,-) : **1.** dastumer g., daspugner g., kendastumer g., kester g., kengronner g. ; **2.** kutuilher g., dastumer g., serrer g. ; **3.** pod-tredan g., batiri g., baterienn b., daspugner tredan g.
Sammlerin b. (-,-nen) : **1.** dastumerez b., daspugnerez b., kendastumerez b., kesterez b. ; **2.** kutuilherez b., dastumerez b., serrerez b.
Sammlung b. (-,-en) : **1.** dastum g., dastumad g., dastumadenn b., dastumadeg b., dastumadur g., kest b., teskad g., strollad g., dibab g. ; *Bildersammlung,* taolennaoueg b., dastumad taolennoù g. ; *eine Sammlung Lieder,* un teskad kanaouennoù g., un dastum kanaouennoù g., un dastumad kanaouennoù g., un dastumadenn ganaouennoù b., un dibab kanaouennoù g. ; **2.** *innere Sammlung,* emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., enklask war e goustiañs g., distro g./b. ; *jemanden zum Denken und zur inneren Sammlung führen,* mont ouzh koustiañs u.b., degas u.b. ennañ e-unan, lakaat u.b. da zont ennañ e-unan.
Samowar g. (-s,-e) : samovar g.
Sampan g. (-s,-s) : [merdead.] sampan g.
Samson g. : Samzun g.
Samstag g. (-s,-e) : Sadorn g., disadorn, sadornvezh g., sadornvezhiad g. ; *am Samstag,* beb Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *am gleichen Samstag,* ar memes sadornvezh ; *heute haben wir Samstag, heute ist Samstag,* hiziv emañ ar Sadorn, hiziv emaomp ar Sadorn, ar Sadorn 'zo hiziv, deuet eo ar Sadorn ; *morgen ist Samstag, morgen haben wir Samstag,* warc'hoazh emañ ar Sadorn ; *bis Samstag,* kenavo disadorn, ken disadorn, a-benn disadorn ; *er hat sich seit letztem Samstag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sadorn diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe disadorn ; *am nächsten Samstag,* **a)** ar Sadorn kentañ ; **b)** disadorn

all, disadorn kentañ, disadorn a zeu, disadorn o tont, disadorn tostañ, a-benn disadorn ; *nächsten Samstag, kommenden Samstag,* disadorn all, disadorn kentañ, disadorn a zeu, disadorn o tont, disadorn tostañ, a-benn disadorn ; *einen ganzen Samstag,* un devezh Sadorn a-bezh g., ur sadornvezh a-bezh g., ur sadornvezhiad a-bezh g. ; *Samstag in einer Woche,* disadorn penn sizhun, disadorn a-benn eizhtez ; *am Samstag dem 16. (sechzehnten) November, am Samstag, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Sadorn c'hwezek a viz Du ; *ihre Heirat fand am Samstag vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Sadorn a-raok ; *er ist bis zum nächsten Samstag geblieben,* chomet e oa betek ar Sadorn war-lerc'h ; *an jenem Samstag,* d'ar Sadorn-se, ar sadornvezh-se, er Sadorn-se ; *an einem Samstag,* un devezh Sadorn, ur sadornvezh ; *jeden Samstag,* bep Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *an diesem Samstag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur sadornvezh dour, aze e oa bet ur sadornvezhiad glav ; *es geschah an einem Samstag Nachmittag,* endervezh ur sadornvezh e oa.

Samstagabend g. (-s,-e) : *an einem Samstagabend,* ur sadornvezh d'abardaez.

samstagabends Adv. : d'ar Sadorn d'abardaez.

samstägig ag. : ... Sadorn.

Samstagmittag g. (-s,-e) : *am Samstagmittag, Samstagmittag,* disadorn da greisteiz ; *am Samstagmittag, jeden Samstagmittag,* d'ar Sadorn da greisteiz, ar Sadorn da greisteiz.

Samstagmorgen g. (-s,-) : *an einem Samstagmorgen,* ur sadornvezh vintin, ur sadornvezh da veure ; *am Samstagmorgen, Samstagmorgen,* disadorn vintin, disadorn veure, disadorn ar beure ; *am Samstagmorgen, jeden Samstagmorgen,* d'ar Sadorn beure, ar Sadorn beure, d'ar Sadorn vintin, ar Sadorn vintin ; *am Samstag voriger Woche,* disadorn a-raok.

Samstagnachmittag g. (-s,-e) : *am Samstagnachmittag, Samstagnachmittag,* disadorn goude kreisteiz ; *am Samstagnachmittag, jeden Samstagnachmittag,* d'ar Sadorn goude kreisteiz, ar Sadorn goude kreisteiz.

Samstagnacht b. (-,-nächte) : disadorn da noz ; *jede Samstagnacht,* d'ar Sadorn da noz.

samstagnachts Adv. : d'ar Sadorn da noz.

samstags Adv. : bep Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *samstags wird hier Markt abgehalten,* bep Sadorn e vez dalc'het ar marc'had amañ.

samstagvormittags Adv. : d'ar Sadorn beure, ar Sadorn beure, d'ar Sadorn vintin, ar Sadorn vintin.

samt Adv. : *samt und sonders,* an holl gwitibunan, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer.

araogenn : (t-d-b) gant, a-stroll gant ; *samt seiner ganzen Familie,* gant e holl diad - gant e holl diegezh - gant karr ha karrigell - gant kar, par ha yar.

Samt g. (-s,-e) : boulouz b., voulouz g. ; *weich wie Samt,* ken flour ha voulouz, voulouzek ; *in Samt und Seide gekleidet,* gwisket gant seiz ha voulouz, gwisket-pinvidik, fichet en e granañ (en e vravañ), stipet ha lipet, gwisket-klok, war e begement, pinfet en e granañ, aet en e c'hloria mundi, en aotrou, en e vrav, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer.

samtartig ag. : voulouzek, flour, ken flour ha voulouz, e doare ar voulouz, a-zoare gant ar voulouz, a-seurt gant ar voulouz ; *samtartig weben,* voulouzañ.

Samtband n. (-s,-bänder) : voulouzenn b., seizenn voulouzet b., lurell voulouz b.

Samtblume b. (-,-n) : [louza.] roz-Indez str.

Samtdecke b. (-,-n) : voulouzenn b.

samten ag. : voulouzek, voulouzet, ... boulouz, ... voulouz.

Samtente b. (-,-n) : [loen.] duanenn-vras b.

Samtglanz g. (-es) : lufr ar voulouz g.

Samthandschuh g. (-s,-e) : **1.** maneg voulouz b., maneg voulouzet b. ; **2.** [dre skeud.] *mit Samthandschuhen anfassen,* mont dre gaer (d'u.b., gant u.b.), mont dre du (d'u.b., gant u.b.), mont goustad (ouzh u.b.), ober brav (d'u.b.), mont gant evezh bras (ouzh u.b.), mont dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, gant evezh mat), mont dousik dezhi, mont dous dezhi, mont bravik ganti, mont dres dezhi, ober pavig voulouz, gouzout treiñ e grampouezhenn.

Samthose b. (-,-n) : bragoù voulouz g.

Samthut g. (-s,-hüte) : tok voulouzet g.

samtig ag. : ken flour ha voulouz, voulouzek, flour, flour evel ur c'hoz ; *samtige Haut des Pfirsichs,* kinvi g.

Samtjacke b. (-,-n) : chupenn voulouz b. ; *bestickte Samtjacke,* kamailhon g.

Samtkappe b. (-,-n) : kaskenn b.

Samtkopf-Grasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig penn du g.

Samtkrabbe b. (-,-n) : [loen.] krank-silioù g., chichalv g., krank-reder g., krank-skuit g., krank-avel g., reder g., gweltaz g., meltaz g.

Samtpfötchen n. (-s,-) : **1.** pav ken flour ha voulouz g., pavig voulouz g. ; **2.** [dre skeud.] *mit Samtpfötchen behandeln,* mont dre gaer (d'u.b., gant u.b.), mont dre du (d'u.b., gant u.b.), mont goustad (ouzh u.b.), ober brav (d'u.b.), mont gant evezh bras (ouzh u.b.), mont dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, dre du, gant mil evezh, gant evezh mat), ober pavig voulouz, gouzout treiñ e grampouezhenn.

sämtlich ag. : holl, klok, klok ha kempenn, peurglok ; *sämtliche Werke,* an holl oberennoù lies., an oberennoù klok lies. ; *Goethes sämtliche Werke,* holl oberennoù Goethe lies. ; *wir sind sämtlich da,* amañ emaomp holl gwitibunan, amañ emaomp hep na vankfe hini ; *sein sämtliches Hab und Gut,* e holl beadra g. - e holl vad, sec'h ha glas g. ; *sämtliche Marktsignale stehen auf Rot,* ruz eo ar blinkerioù.

Samtröschen n. (-s,-) : [louza.] boked-hañv g., tommheolig g., tro-heol b.

Samtweber g. (-s,-) : voulouzer g.

samtweich ag. : ken flour ha voulouz, kuñv e-giz ar voulouz, flour evel ur c'hoz, voulouzek, flour.

Samun g. (-s,-s/-e) : [avel] simoun g.

Samurai g. (-/-s,-/-s) : samourai g.

Sanatorium n. (-s, Sanatorien) : [mezeg.] ti-pareañ g., yec'heti g., ti-yec'hed g., sanatoriom g.

Sand g. (-s,-e) : **1.** traezh str., sabl str., jimbl g. ; *feiner Sand, feinkörniger Sand,* traezh blot str., traezh tener str., traezh munut str. ; *feinster Sand,* flourenn draezh b. ;

grober Sand, grellsabl g., grae b., grouan str., sabl gros str., sabl grouanek str. ; *reiner Sand,* traezh frank str., traezh digemmesk str. ; *Flugsand,* traezh-nij str. ; *Treibsand,* bouktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str. ; *Mischung von Sand und Dünger,* manndraezh str. ; *dem Sand Zement beimengen,* lakaat simant e-mesk an traezh ; *etwas mit Sand bestreuen,* lakaat (strewiñ, fuilhañ) traezh war udb, traezhañ udb ; *sein Haus auf Sand bauen,* sevel e di war an traezh, sevel e di war ar pri rik ; *das Gehen im Sand ist anstrengend,* ar c'herzhed en traezh a zo skuizhus ; *das Feuer mit Sand ersticken,* mougañ an tan gant traezh ; *zahllos wie Sand am Meer,* diniver evel traezh ar mor, stank evel traezh ar mor, diniver evel ar stered en oabl, stank evel ar glizh, puilh evel ar glizh, stank evel brenn, ken stank hag an delioù, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho ; [merdead.] *auf Sand auflaufen,* skeiñ war an traezh ; *etwas in den Sand stecken,* entraezhiñ udb ; *im Sand stecken bleiben,* kontraezhiñ ; *bei Niedrigwasser auf Sand liegende Schiffe,* bigi marvoret lies., bigi dichalet war an traezh lies. ; **2.** [dre skeud.] *auf Sand gebaut,* diazezet fall ; *jemandem Sand in die Augen streuen,* gwerzhañ poultr brav d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., lubaniñ (sorc'henniñ, trellañ) u.b., alaouriñ an neudenn d'u.b., reiñ ludu d'u.b. e-lec'h butun, fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, lakaat u.b. da lonkañ lostoù leue ; *die Sache verläuft im Sande,* chomet eo an afer el lagenn, sac'het eo an afer en ul lagenn, mont a ra an afer da gaoc'h-heiz, mont a ra an taol e kas, treiñ a ra an taol e kas, kouezhañ a ra an taol e kas, treiñ a ra an taol e gwelien, chom a ra an afer a-sac'h ; *Sand ins Getriebe streuen,* lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teurel dour e laezh u.b., degas chastre d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù war hent u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat harz d'u.b., darbar u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b., lakaat kaeoù d'u.b. ; **3.** [sport] *auf den Sand setzen,* astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, lakaat war e c'henoù, skeiñ ouzh torgen, ledañ ouzh torgenn, reiñ lamm da, reiñ douar da, douarañ, torgennañ, pradañ, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas da vuzuliañ an douar, lakaat da vuzuliañ an douar.

Sandaal g. (-s,-e) : [loen.] marc'h-aguilh g., talareg g., miner g. ; *Sandaale fangen,* talaregeta ; *gefleckter großer Sandaal,* talareg bras g., talareg gris g. ; *kleiner Sandaal,* talareg bihan g., talareg glas g. ; *Mittelmeersandaal,* ivignenn b. [*liester* ivigned].

Sandaalfischer g. (-s,-) : talaregetaer g.

Sandale b. (-,-n) : sandalenn b., solenn b., soledenn b.

Sandalenfilm g. (-s,-e) : peplom g.

Sandalette b. (-,-n) : sandalennig b., solennig b., soledennig b.

Sandbank b. (-,-bänke) : erv-traezh b., reuzeulenn-draezh b., traezhenn b., bank traezh g. ; *voller Sandbänke,* traezhennus.

Sandberg g. (-s,-e) : tevenn g., tunienn b., erin g., tuchenn-draezh b., bri b. ; [bugale] *Sandberge bauen und umgestalten,* moullañ traezh, moullañ pastezioù traezh.

Sandbestrahlung b. (-,-en) : [metaloù] skeiñ sabl g., stlapañ sabl g., stlaperezh sabl g., raskennañ gant traezh g.

Sandbettmuschel b. (-,-n) : [loen.] kanivarenn b. [*liester* kanivared], rigadell str.

Sandblätter lies. : [butun] delioù traoñ lies.

Sandboden g. (-s,-böden) : douar sabronek g., douar traezh g.

Sandbüchse b. (-,-n) : sableg b.

Sandburg b. (-,-en) : kastell traezh g. [*liester* kestell traezh, kastelloù traezh, kastilli traezh].

Sanddorn g. (-s,-e) : [louza.] spernenn draezh b., spernenn devenn b.

Sanddüne b. (-,-n) : tevenn g., tunienn b., erin g., tuchenn-draezh b., bri b.

Sandelbaum g. (s,-bäume) : santalenn b.

Sandelholz n. (-es) : **1.** koad santal g., santal g. ; **2.** porfum santal g.

Sandelholzöl n. (-s) **/ Sandelöl** n. (-s) : eoul santal g.

sandeln[1] V.gw. (hat gesandelt) : [Bro-Aostria] buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, pismigañ, pismigañ al labour, kac'higelliñ al labour.

sandeln[2] V.gw. (hat gesandelt) [su Bro-Alamagn] **/ sändeln** V.gw. (hat gesändelt) [Bro-Suis] : c'hoari war an traezh, c'hoari gant an traezh.

sanden V.k.e. (hat gesandet) : traezhañ ; *einen Gartenweg sanden,* traezhañ ur vali, traezhañ un alez (Gregor).

Sander g. (-s,-) : [loen] sandrenn b. [*liester* sandred].

Sanderling g. (-s,-e) : [loen.] sourouc'han gwenn g.

sandfarben ag. **/ sandfarbig** ag. : gwenn-traezh, gwenn evel an traezh, a-liv gant an traezh, el liv d'an traezh, kenliv gant an traezh, hag a zoug liv an traezh, livet e gwenn-traezh.

Sandgarnele b. (-,-n) : [loen.] chevr-traezh str.

Sandgebäck n. (-s,-e) : [kegin.] sableenn b., kouign sablek b.

Sandgrube b. (-,-n) : traezheg b., sableg b., grellsableg b.

Sandhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str.

Sandhalm g. (-es) : [louza.] korz-mor str., segal-aod str.

Sandhase g. (-n,-n) : **1.** [kozh, lu] troadeg g., soudard war-droad g., skalf g., Yann Soudard g. ; **2.** [kilhoù] taol c'hwitet g.

Sandhaufen g. (-s,-) : bern traezh g., kalz traezh g. ; *der Sandhaufen zerrieselt nicht,* chom a ra an traezh en e vern.

Sandhüpfer g. (-s,-) : [loen.] moc'h-aod g., moc'hig g. [*liester* moc'hedigoù], c'hwen-mor str., morc'hwen str.

sandig ag. : traezhek, traezhennek, sabronek, grellek, sablek, grouanek ; *sandiger Meeresgrund,* grellenn b. ; *ein sandiger Weg,* un hent traezhek g. ; *sandiger Boden,* douar sabronek g. ; *mitten auf sandigem Gelände, auf rein sandigem Gelände,* war an traezh mik.

Sandinist g. (-en,-en) : [polit., istor] sandinour g.

Sandkasten g. (-s,-kästen) : **1.** [bugale] toull traezh g., leur draezh b. ; **2.** [lu] kased-traezh g./b.

Sandkastenspiel n. (-s,-e) : [lu] strategiezh er gased-traezh b.
Sandklaffmuschel b. (-,-n) : [loen.] kalmarenn b. [*liester* kalmared], staoterez b.
Sandkorn n. (-s,-körner) : traezhenn b., greunenn draezh b. ; *Sandkörner,* grizien b., greunennoù traezh lies.
Sandkuchen g. (-s,-) : [kegin.] sableenn b., kouign sablek b.
Sandlanze b. (-,-n) : [loen.] marc'h-aguilh g., talareg g., miner g. ; *Sandlanzen fangen,* talaregeta.
Sandler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] sklanker g., kloc'her g.
Sandlerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] sklankerez b., kloc'herez b.
Sandmann g. (-s) **/ Sandmännchen** n. (-s) : paotr e votoù stoub g., paotr e dog stoub g., korrig an noz g., bornig g., busabornig g., an aotrou Gerabornig g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g. ; *das Sandmännchen kommt,* erru eo ar bornig, prest eo paotr e votoù stoub da vont war e chouk.
Sandmergel g. (-s,-) : marg sablek g.
Sandpapier n. (-s,-e) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g., paper-emeri g., paper-lufrañ g.
Sandpierwurm g. (-s,-würmer) : [loen] leog g., buzhug-aod str., buzhug-mor str., buzhug-lec'hid str., buzhug du str. ; *Sandpierwürmer suchen,* leogeta.
Sandplatz g. (-es,-plätze) : [tennis] leur-dennis palumet b.
Sandregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] nouelig bras g.
Sandrohr n. (-s) : [louza.] korz-mor str., segal-aod str.
Sandsack g. (-s,-säcke) : sac'h traezh g.
Sandschaufel b. (-,-n) : pal draezh b.
Sandschüttung b. (-,-en) : traezhadur g.
Sandstein g. (-s,-e) : krag g., maen-krag g.
sandsteinartig ag. : kragek, e doare ar maen-krag, a-zoare gant maen-krag, a-seurt gant maen-krag.
Sandstrahl g. (-s,-en) : disvann traezh g., stlapadenn sabl b.
sandstrahlen V.k.e. (anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken) (hat gesandstrahlt / hat sandgestrahlt) : skeiñ sabl war, stlapañ sabl war, raskennañ gant traezh.
Sandstrahlgebläse n. (-s,-) : mekanik skeiñ sabl g., mekanik stlapañ sabl g.
Sandstrahlverfahren n. (-s,-) : [tekn.] abraziñ g., abrazerezh g., raskennañ gant traezh g., skeiñ sabl g., stlapañ sabl g., stlaperezh sabl g.
Sandstrand g. (-s,-strände) : traezhenn b.
Sandstreifen g. (-s,-) : angell b., riblennad traezh b.
Sandsturm g. (-s,-stürme) : korventenn-draezh b., korventad traezh g.
Sand-Thymian g. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn-an-deñved b., munudig g., tin-lann g., saourea g.
Sandtorte b. (-,-n) : [kegin.] sablegenn b., kouign sablek b.
Sanduhr b. (-,-en) : eurier-traezh g.
Sandwehe b. (-,-n) : bern traezh degaset gant an avel g., tuchenn draezh b., erin g.
Sandwich n./g. (-/-s,-s/-e) : sandouich g., tamm sandouich g., bara-touseg g., bara pok-ha-pok g.
Sandwichmann g. (-s,-männer) : baleer skritelloù g., douger skritelloù bruderezh g.
Sandwürmer lies. : [loen.] boued rous g.
Sandwüste b. (-,-n) : gouelec'h-traezh g., dezerzh traezh g.
sanft ag. : dous, douserus, flour, c'hwek, kuñv, tener, habask, gwar, klouar, reizh, blin, blouc'h, mouk, blot, dic'harv, klet, meizh ; *sanfter Wind,* aezhennig dous b., c'hwezhadenn avel skañv b., aezhennig avel b., suc'hadenn b., mouchig-avel flour g. ; *sanfter Hügel,* torgenn gant nebeut a naou b., torgenn nebeut a bouez-krec'h ganti b. ; *sanfte Worte,* komzoù flour lies., komzoù dous lies., komzoù brav lies. ; *mein Joch ist sanft,* va yev a zo dous ; *sanftes Kissen,* torchenn vlot b., torchenn glet b., plueg vouk b., goubenner mouk g., torchenn guñv b., torchenn veizh b., torchenn vlin b. ; *sanfter Charakter,* temz-spered habask g., spered peoc'hus a zen g. ; *sanfte Bewegung,* lusk (fiñv) distroñs g., fiñvadenn distroñs b. ; *ein sanftes Blau,* ur glaz oabl g., ur glaz tener g. ; *mit sanfter Stimme sprechen,* komz dous ha brav.
Adv. : dousik, bravik, koul, koulik, dre sil, a-silik, dre vrav, dre gaer, dre het, dre du, dre zouster, gant moder, dre voder, dizrouk, dous, dres, flour ; *er geht sanft vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre gaer, dre het, gant moder, dre voder, dizrouk, gant mil evezh, gant evezh mat), mont a ra dres dezhi ; *er wird mit Ihnen sanfter umgehen müssen,* ret e vo dezhañ dousaat en ho keñver, ret e vo dezhañ dic'harvaat en ho keñver, ret e vo dezhañ flouraat en ho keñver, ret e vo dezhañ bezañ gwelloc'h ouzhoc'h ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen,* al loened a vez ret mont ganto dre du (dre sil, a-silik, dre gaer, gant moder, dre voder, dre het), al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster, al loened a vez ret mont dres dezho, al loened a vez ret bezañ mat outo ; *sie ist sanft entschlafen,* marvet eo (tremenet eo, aet eo) evel ur mouch-gouloù ; *sanft hinscheiden,* mervel e vouchig gouloù ; *sanft berühren,* chourañ ; *der Kranke entschlummert sanft,* emañ mouchig gouloù ar c'hlañvour o vervel, emañ ar c'hlañvour o vervel sioulik (goustadik, a-nebeudoù, didrouz), emañ ar c'hlañvour o tremen (o vervel, o vont) evel ur mouch-gouloù ; *der Strand fällt sanft ab,* damblaen eo an draezhenn, war zamzinaou emañ an draezhenn, nebeut a zinaou a zo gant an draezhenn, ildraoñ a zo gant an draezhenn ; *das Korn wogt sanft im Wind,* gant an aezhenn e vrañsell milzin an ed war o c'horzennoù.
Sänfte b. (-,-n) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-zoug b., kador-dougerez b., kador-zougerez b., gwele-douger g.
Sänftenträger g. (-s,-) : leterer g., portezer leter g., portezer kador-doug g., portezer kador-dougerez g.
Sanftheit b. (-) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh, kuñvnez b., douster g., habaskted b., habaskter g., c'hwekter g., c'hwekted b., flour g., flourder g., flourded b., flourenn b., klouarder g., klouarded b., sil g., teneridigezh b., tenerded b., tenerder g.
Sanftmut b. (-) : karadegezh b., habaskted b., habaskter g., kuñvelezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvnez b., douster g., c'hwekter g., c'hwekted b., flourder g.,

flourded b., klouarder g., klouarded b., damant g., madelezh b., sil g., hegarated b.
sanftmütig ag. : peoc'hus, habask, dous, kuñv, damboner, klouar, pardonus, dizrouk, hegarat, madek, meizh ; *er ist sanftmütig,* n'eo ket rust, hennezh a zo meizh a galon ; [kr-l] *selig sind die Sanftmütigen,* gwenvidik eo a-vremañ ar re beoc'hus (Gregor).
Sang g. (-s, Sänge) : kan g., son b. ; *mit Sang und Klang,* gant lid bras, war an ton, war an ton uhelañ, war an ton bras, gant binioù ha bombard, gant digoroù bras, gant digorded, a-stroñs, gant modoù bras, gant modoù randonus ; *ohne Sang und Klang,* evel ul laer, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, didrouz-kaer, hep ober brud, didrouz ha mezhek.
sangbar ag. : hag a c'heller kanañ.
Sänger[1] g. (-s,-) : [loen.] labous kaner g.
Sänger[2] g. (-s,-) : kaner g. ; *er ist ein begnadeter Sänger,* un drugar eo e glevet o kanañ, ur yec'hed eo e glevet o kanañ, ur chalm eo e glevet o kanañ, ur voem eo e glevet o kanañ, kanañ a ra ken brav ma'z eo un dudi e glevet, gwashat ma kan brav ! ; *Opernsänger,* kaner opera g. ; *Chorsänger,* kaner laz-kanañ g. ; *Kirchensänger,* kiniad g., kaner-iliz g. ; [istor] *keltischer Sänger,* barzh-kaner g. ; [lenn.] *der Sänger der Ilias,* barzh an Ilias g.
Sängerfest n. (-es,-e) : kevezadeg kan b.
Sängerin b. (-,-nen) : kanerez b.
Sängerkraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.
Sängerkrieg g. (-s,-e) : [kozh] tournamant barzhed-kanerien g., kenstrivadeg barzhed-kanerien b.
Sängerschaft b. (-) : kanerien lies.
Sangria b. (-,-s) : [kegin.] sangria g.
Sanguiniker g. (-s,-) : koulzeler g.
sanguinisch ag. : bev-buhezek, bev-buhez, buhezek, bliv, divorfil, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, mibin, dizoac'het, feul, gardis, gwiv, monedus ; *sanginischer Typus,* koulzeler g.
sang- und klanglos Adv. : *er ist sang- und klanglos verschwunden,* aet e oa kuit evel ul laer (hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, didrouz-kaer, hep ober brud), en em riklet e oa kuit didrouz ha mezhek.
Sanhedrin g. (-s) : sanedrin g.
sanieren V.k.e. (hat saniert) : **1.** yac'husaat ; **2.** *Stadtteile sanieren,* nevesaat karterioù kozh ; **3.** [dre skeud.] pareañ, difallañ, adsevel ; *ein Geschäft sanieren,* difallañ (adsevel, pareañ) un embregerezh, lakaat un embregerezh plom en e sav.
Sanierung b. (-,-en) : yac'husaerezh g., kempennadur g. ; *Sanierung von Stadtteilen,* nevesadur karterioù kozh g. ; [kenw.] *Sanierung des Markts,* yac'husaerezh an nevid g. ; *Sanierung eines Betriebs,* yac'husaerezh un embregerezh g.
sanitär ag. : ... yec'hed, yec'hedel.
Sanitäranlagen lies. : golc'hiri b., sal-dour ha privezioù.
sanitarisch ag. : ... yec'hed, yec'hedel.
Sanität b. (-) : yec'hed foran g., yec'hedouriezh publik b.
Sanitäter g. (-s,-) : **1.** [mezeg.] skoazeller g., sikourer g., kravazhataer g., karaveller g., kravazher g. ; **2.** [lu] klañvdiour g.
Sanitäterin b. (-,-nen) : **1.** [mezeg.] skoazellerez b., sikourerez b. ; **2.** [lu] klañvdiourez b.
Sanitätsauto n. (-s,-s) : [lu] ambulañs b., klañvgarr g.
Sanitätsbehörde b. (-,-n) : [lu] servij ar yec'hed g., gwazadur ar yec'hed g.
Sanitätsdienst g. (-es) : [lu] servij ar yec'hed g.
Sanitätsmannschaften lies. : [lu] klañvdiourien lies.
Sanitätsoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser eus servij ar yec'hed g.
Sanitätsoffizierin b. (-,-nen) : [lu] ofiserez eus servij ar yec'hed b.
Sanitätswagen g. (-s,-) : [lu] ambulañs b., klañvgarr g.
Sanitätswesen n. (-s) : [lu] servij ar yec'hed g., gwazadur ar yec'hed g.
Sankt ag. : sant g. ; *Sankt Gallen*, Sankt Gallen [Bro-Suis] b.
Sanktion b. (-,-en) : **1.** kastiz g. ; **2.** kadarnadur g., asant g. ; **3.** difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., isu g., dianveziad g. ; **4.** [istor] *Pragmatische Sanktion* **a)** [1438], lezenn diazez a-zalc'h ouzh an darempredoù etre ar roue gall hag ar pab b. ; **b)** [1713], lezenn diazez rouantelezhioù an Habsburged b.
sanktionieren V.k.e. (hat sanktioniert) : **1.** kastizañ ; **2.** kadarnaat ; **3.** asantiñ, kavout mat.
Sanktissimum n. (-s) : [relij.] armel-sakr b., tabernaklenn b., ar santel santelañ g.
Sankt-Lorenz-Strom g. (-s) : *der Sankt-Lorenz-Strom,* ar Sant-Laorañs g., ar stêr Sant-Laorañs b. ; *der Sankt-Lorenz-Strom war wegen vieler Stromschnellen nur bis Montréal schiffbar,* o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa bageüs nemet betek Montréal hepken - o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa ket gwechall merdeüs uheloc'h eget Montréal.
Sankt-Nimmerleinstag g. (-s) : deiz sant Bikenig g., deiz goude biken g., bloavezh an erc'h du g. ; *auf den Sankt-Nimmerleinstag verschieben,* kas da ouel sant Bikenig, gortoz ma ne vo ket a vleuñv el lann evit ober udb, daleañ udb ken na vo lidet gouel sant Bikenig, gortoz betek deiz sant Bikenig evit ober udb, gortoz betek trompilh ar Varn, daleañ betek bloavezh an erc'h du, daleañ betek an deiz goude biken ; *am Sankt-Nimmerleinstag,* pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moc'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.
Santorinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.
Sanktuar n. (-s,-e) **/ Sanktuarium** n. (-s, Sanktuarien) : [relij.] **1.** kañsell b. ; **2.** arc'h-relegoù b., relegouer g.
Sansculotte g. (-n,-n) : [istor] sans-culotte g., unan dilavreg g., dilavreg g.
Sanskrit n. (-s) : sañskriteg g.
Sans papiers g. (- -,- -) : den digartenn g., den dibaper g.
Santalholz n. (-es) **/ Santelholz** n. (-es) : **1.** koad santal g., santal g. ; **2.** porfum santal g., santal g.
Saphir g. (-s,-e) : safir str., maen-safir g., kurundamez str.
Saphirnadel b. (-,-n) : beg safir g., safirenn b.
Sappe b. (-,-n) : [lu] disfont g., sap g.

sapperlop estl. : satordellik ! fidamdoue ! nondedistak !
Sappeur g. (-s,-e) : [lu] saper g., disfonter g.
sapphisch ag. : safek, safel, lesbian, heñvelreizhiadel.
Sapphismus g. (-) : safelezh b., safegezh b., lesbianelezh g., lesbianiezh b., heñvelrevelezh b., heñvelreviadezh b., heñvelreizhiadezh b., homosekselezh b.
Sappho b. : Sapfo b., Safo b., Saffo b.
sappieren V.k.e. (hat sappiert) : disfontañ, sapañ, keviañ dindan [udb].
Sapropel n. (-s,-e) : lizadur g. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Sapropel in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.
Saprophyt g. (-en,-en) : [louza.] saprofit g., kenalad g.
Sarabande b. (-,-n) : sarabandenn b.
Sarazene g. (-n,-n) : Sarrazin g.
Sarazenensäbel g. (-s,-) : semterenn b.
sarazenisch ag. : sarrazin.
Sarde g. (-n,-n) : Sard g.
Sardelle b. (-,-n) : [loen.] glizig g., genougamm g. ; *ein mit Sardellen belegtes Weißbrotschnittchen,* un tamm bara glizig g.
Sardellenpaste b. (-,-n) : [kegin.] flastrenn c'hliziged b., flastrenn c'henougammed b.
Sardengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig sard g.
Sardin b. (-,-nen) : Sardez b.
Sardine b. (-,-n) : **1.** [loen.] sardin str., sardin g., sardinenn b. [*liester* sardin, sardined] ; *Wintersardine, Treibnetzsardine,* sardin driv str. ; *die Sardinen roh bearbeiten,* labourat ar sardin e glaz ; *Rohsardinen,* sardined glas str. ; *Sardinen fangen,* sardineta, sardina ; *hier kommen die Sardinen nur spärlich vor,* evit ar sardin n'eus nemet ul livadenn amañ, evit ar sardin n'eus ket pikol amañ, evit ar sardin n'eus ket dirañj diouto amañ, ne vez ket rust ar sardin amañ, n'eus nemeur a sardin amañ ; **2.** [dre skeud.] *wie Ölsardinen gedrängt,* peg-ha-peg, chouket, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, sac'h-àr-vac'h, krog an eil en egile, pok-ha-pok, ken start ha gliziged sall en ur varilh, an eil e genoù egile, yoc'het, gwasket, kouchet evel foenn er solier.
Sardinenboot n. (-s,-e) : rac'her g., bag-sardin b.
Sardinenbüchse b. (-,-n) / **Sardinendose** b. (-,-n) : boestad sardined-eoul b., boest sardined-eoul b. ; *dicht gedrängt wie in der Sardinenbüchse,* ken start ha gliziged sall en ur varilh, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h, kouchet evel foenn er solier.
Sardinenfabrik b. (-,-en) : sardinerezh b., fritur sardin b., mirerezh sardined b.
Sardinenfang g. (-s) : sardinetaerezh g., micher ar sardin b., pesketaerezh ar sardined g., sardina g., sardineta g. ; *auf Sardinenfang gehen,* mont da sardineta, mont da sardina.
Sardinenfischer g. (-s,-) : sardinetaer g. ; *als Sardinenfischer arbeiten,* ober micher ar sardin, sardineta, sardina.
Sardinenkutter g. (-s,-) : chaloud sardineta g.
Sardinennetz n. (-es,-e) : roued sardin b.
Sardinien n. (-s) : Sardigna b.
Sardinier g. (-s,-) : Sard g.
sardinisch ag. / **sardisch** ag. : sard.
sardonisch ag. : yud, gadal, fallakr ; *ein sardonisches Lachen,* ur c'hoarzh yud g., ur c'hoarzh gadal g., ur c'hoarzh fallakr g.
Sarg g. (-s, Särge) : **1.** arched g., serch g., laour b., arc'h b., charke g., geler b. ; *einen Toten in den Sarg legen,* lakaat un den marv en e arched, archediñ un den marv ; *den Sarg schließen,* prennañ an arched ; *Arme-Leute-Sarg,* sparl-moc'h g. ; *neben dem Sarg schreiten,* dougen korn al liñsel ; **2.** [tr-l] P. *er ist ein Nagel zu meinem Sarg,* lakaat a ray ac'hanon da vervel gant ar glac'har, terriñ a ra va buhez din, uzañ a ra va buhez din.
Sargasso g. (-/-s,-s) : mojenn.] morvarc'h g. [*liester* morvirc'hed, morgezeg].
Sargdeckel g. (-s,-) : golo an arched g.
Sarggestell n. (-s,-e) : marskaon b., geler b.
Sargnagel g. (-s,-nägel) : P. [sigaretenn] dareadenn b., tariagenn b., lazherez b.
Sargstein g. (-s,-e) : laour-vez b.
Sargtischler g. (-s,-) : archeder g.
Sargtischlerin b. (-,-nen) : archederez b.
Sargträger g. (-s,-) : douger g., douger-arched g.
Sargträgerin b. (-,-nen) : dougerez-arched b.
Sargtuch n. (-s,-tücher) : lienenn b., liñsel b., pallenn-kañv g.
Sari g. (-s,-s) : sari g.
Sarkasmus g. (-) : flemm g., flemmadenn b., droukc'hoap g.
sarkastisch ag. : flemmus, hek, droukc'hoapaus, droukc'hoapaer, droukc'hoap, broudus, pik.
Sarkom n. (-s,-e) : [mezeg.] sarkom g.
Sarkophag g. (-s,-e) : laour-vez b., sarkofagenn b.
Sarong g. (-/-s,-s) : sarong g.
Sarsaparille b. (-,-n) : [louza.] teol Amerika str.
Sassafras g. (-,-) : [louza.] sassafras str.
Sasse b. (-,-n) : gwele g., ched g., ched gad g. ; *der Hase ist in seiner Sasse versteckt,* emañ ar c'had war he gwele, emañ ar c'had war he ched ; *seine Sasse verlassen,* dichedañ.
Satan g. (-s,-e) : Satan g., Satanaz g., P. Paolig g., Paolig du g., Paol gornek g., Paol lostek g., Paol gozh g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Gwilh gozh g., Brelatore g., Kinard g., Herpin g., ar spered lous g., an enebour g., enebour an dud g., enebour ar salvidigezh g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., tad ar gevier g., tad an orgouilh g., tad ar gasoni g., tad ar pec'hed g., tad-kozh ar gaou g., ar paotr kozh g., aerouant an ifern g., arc'hmestr an deñvalded g., al losteg g., an hini lostek g., paotr-e-gernioù g., paotr-e-ivinoù-houarn g., priñs an ifern g., roue an ifern g., priñs an deñvalijenn g., roue an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., spered an ifern g. ; *aus der Hand Satans erlösen,* diliammañ a-dre zaouarn an Droukspered ; *sich von Satan abkehren,* dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù - diouennañ ar pec'hed eus e ene - harluañ ar pec'hed eus e ene ; *er ist ein Werkzeug des Satans,* hennezh a zo ministr Satan, hennezh a zo ministr an diaoul, diaoulet eo, hennezh emañ an diaoul en e gorf (en e groc'hen), mevel an diaoul eo hennezh, emañ diwar Baolig, lakez an diaoul

eo hennezh, hennezh a zo ur c'hef ifern, hennezh en deus graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), gwerzhet eo d'an diaoul korf hag ene, hennezh a zo andon an diaoul, hennezh a zo tamm an diaoul, hennezh a zo sac'h an diaoul.
satanisch ag. : satanek, diaoulek.
Satanismus g. (-) : satanegezh b., satanouriezh b.
Satanist g. (-en,-en) : satanour g.
Satansbraten g. (-s,-) : diaoul a baotrig g., diaoulig g., bugel diwar Baolig g., bugel diaoulet g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar foeltr g., boued ar bleiz g.
Satanspilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog Satan g. [*Boletus satanas*].
Satellit g. (-en,-en) : **1.** adplanedenn b., loarenn b., satellit g. ; **2.** *künstlicher Satellit,* loarell b., amgerc'hell b., satellit g. ; *einen Satelliten abschießen, einen Satelliten ins All schießen,* bannañ ul loarell.
Satellitenbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn loarell b., luc'hskeudenn amgerc'hell b.
Satellitenbombe b. (-,-n) : bombezenn o kelc'htreiñ b., bombezenn en amestez b.
Satellitenfernsehen n. (-s) : skinwel dre loarell g.
Satellitengestirn n. (-s,-e) : [stered.] adplanedenn b., eilplanedenn b., loarenn b.
Satellitenschüssel b. (-,-n) : parabolenn b.
Satellitenstadt b. (-,-städte) : eilkêr b., tolpad tro g., Kerhun b., Kerroc'h b., kêr-vannlev b.
Satellitenstaat g. (-es,-en) : [istor, polit.] Stad waz b., Stad amheuliat b.
Satin g. (-s,-s) : [gwiad.] satin g. ; *baumwollener Satin,* satinig g.
satinieren V.k.e. (hat satiniert) : satinañ.
Satinieren n. (-s) : satinerezh g., satinadur g., satinañ g.
Satinierer g. (-s,-) : satiner g.
Satire b. (-,-n) : flemmskrid g., flemmgan g. ; *eine Satire auf den Adel*, ur flemmskrid (ur flemmgan) a-enep an noblañs g.
Satiriker g. (-s,-) : flemmataer g., flemmskridour g.
Satirikerin b. (-,-nen) : flemmataerez b., flemmskridourez b.
satirisch ag. : flemmus, flemmganus, broudus ; *satirische Nachahmung,* luadenn b., luadennerezh g.
Satisfaktion b. (-,-n) : asantadenn b., dic'haouadenn b., digoll g. ; *jemandem Satisfaktion geben,* resev an dae (Gregor), asantiñ d'an daeadenn, asantiñ duvelliñ gant u.b.
Satrap g. (-en,-en) : [istor] satrap g.
Satrapie b. (-,-n) : [istor] satrapiezh b., satrapelezh b.
satt ag. : **1.** gwalc'het, leun, leizh, reut-kof, karget e gof, leun e gorf, terket, torret e anken dezhañ ; *satt machen,* dinaoniañ, bouneac'hiñ, gwalc'hañ, terkañ, ratouzañ ; *diese Speise hält lange satt,* ar boued-se ne zisleugn ket kof buan gantañ ; *ich bin satt,* va gwalc'h am eus, va gwalc'h am eus debret, gwalc'het on, debret em eus va razh, debret em eus va leizh, leizh va gwalc'h am eus bet, debret em eus va youl, debret em eus va fegement, leun eo va c'hof, leun va c'hof am eus, me a zo tenn warnon, tenn eo war va begel, debret em eus trawalc'h, karget em eus va bouzelloù, trawalc'h am eus bet, leun eo va c'heusteurenn, leun eo va sac'h, karget eo va sac'h, leun eo va c'hof, debret em eus da darzhañ, me a zo leun, erru on reut-kof, un torad a zo ennon, bourdet on, graet eo va fagodenn ganin, tenn eo va jiletenn, me a zo ront va jiletenn ; *ich bin völlig satt,* torret-krenn eo va naon ; *nicht satt,* distambouc'h ; *er ist nie satt zu kriegen,* rankles eo, ramgloud eo, lontek eo, emañ atav o ramgloudiñ, atav emañ e goust, n'en devez morse e walc'h, n'en devez ket trawalc'h morse, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom war ar boued eo, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfl, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchenneg (ur gargadenneg bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, diwalc'h eo e galon ; *wenn er satt ist, rülpst er,* hikat a ra pa vez leun e gof, breugeudiñ a ra pa vez leun e gof ; *er ist schon lange nicht satt, er hat sich nur halb satt gegessen,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *sind Sie satt ?* ha tenn eo war ho tor ? ; *sich satt essen,* debriñ e begement, debriñ gwalc'h e galon, debriñ e walc'h, debriñ e leizh, debriñ e roll, debriñ ouzh e naon, terriñ e naon, dallañ e naon, tevel e naon, debriñ leun e gof, leizh e gof), kargañ e vouzelloù, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober meurlarjez, bastañ krenn d'e naon, en em walc'hañ ; *du hast dich noch nicht satt gegessen,* n'eo ket tenn warnout c'hoazh, me a wel eo laosk da jiletenn ; *jeder wird sich satt essen können,* leizh kof a vo, boued kof 'zo hag a vo da dout, ne vanko na chervad na gwin, trawalc'h a voued a vo evit gwalc'hañ an holl, peadra a vo war an daol, pep hini a zebro e walc'h hag a evo e roll ; *sich nicht satt sehen können,* na skuizhañ nepred o vamiñ ouzh udb (Gregor).
2. fastet ouzh, fastet gant, eok gant, lor gant, dizonet diouzh, dic'hoantaet, en em gazet ouzh ; *ich habe sein Gerede satt,* skuizhañ a ran o klevet e brezegoù ; *ich habe es satt,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dizonet on diouzh an dra-se, en em gazet on ouzh an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, me a zo lor gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se ; *etwas satt bekommen,* fastañ oc'h ober udb.
3. *des Lebens satt,* aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant-mervel gantañ, dizesperet.
4. *satte Farben,* livioù peurvec'h lies.
5. [kimiezh] peurvec'h ; *satte Lösung,* dileizhenn beurvec'h b.

6. [goapaus] *satt sein,* bezañ stad en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ gwalc'het e youl (Gregor).
sattblau ag. : glas-teñval.
Sattdampf g. (-s,-dämpfe) : burezh peurvec'h b.
Satte b. (-,-n) : pezel b., pezeliad b., skudell b., skudellad b. ; *eine Satte Milch,* ur bezeliad laezh b., ur skudellad laezh b. (Gregor).
Sattel g. (-s, Sättel) : **1.** dibr g., poentell b., poentellenn b. ; *Fahrradsattel,* dibr marc'h-houarn g. ; *sich in den Sattel schwingen,* marc'hañ e varc'h, bezañ en ul lamm war dibr e varc'h, en em strinkañ war dibr e varc'h ; *ohne Sattel reiten,* mont dizibr war varc'h ; *fest im Sattel sitzen,* **a)** bezañ marc'het-mat, bezañ start war e zibr ; **b)** [dre skeud.] bezañ start war e dachoù (war e sichenn, war e elloù), bezañ diazezet mat e c'halloud ; [dre skeud.] *sich im Sattel halten,* chom divrall (start) war e sichenn, bezañ start war e dachoù, mirout divrall e c'halloud, delc'her e droad er par ; [dre skeud.] *aus dem Sattel werfen, aus dem Sattel heben,* divarc'hañ ; *er wurde aus dem Sattel gehoben,* taolet e voe d'an traoñ diwar e varc'h, tumpet e voe diwar e varc'h, diskaret e voe diwar e varc'h, divarc'het e voe ; *jemanden aus dem Sattel heben,* reiñ lamm (reiñ douar) d'u.b., divarc'hañ (distroadañ) u.b., diskar u.b. diwar e varc'h, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skubañ dindan botoù u.b. ; *jemanden in den Sattel heben,* ober (toullañ) evit u.b., reiñ biz (reiñ lañs) d'u.b., dougen dorn d'u.b., degas u.b. en e jeu ; *in allen Sätteln gerecht sein,* bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, gouzout e ziluzioù e pep degouezh, gouzout ober ganti e pep degouezh, gouzout en em ober e pep degouezh, kavout atav ur voaien da zibunañ e gudenn, gouzout mat war peseurt avel sturiañ e vatimant, bezañ dilu, gouzout lakaat e ouel diouzh e avel, na vezañ moñs, na vezañ mogn, na vezañ mogn e zivrec'h, na vezañ mañchek, na vezañ ur paotr hualet, malañ diouzh an dour, gouzout ober e gorniad diouzh e vutun, gouzout ober e samm diouzh e dorchenn, gouzout en em ober diouzh e blanedenn (diouzh an amzer), gouzout treizhañ diouzh an amzer.
2. [douar.] *Bergsattel,* **a)** kribenn gromm (kern gromm) ur menez b. ; **b)** tachenn izeloc'h etre div grouzell b.
3. [sonerezh] *Violinsattel,* pontig hag a zalc'h kerdin ar violin g., pontig ar violin g.
Sattelanhänger g. (-s,-) / **Sattelauflieger** g. (-s,-) : [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g.
Sattelbaum g. (-s,-bäume) : korbell-dibr g., korbell-bas g., korbell g., krommellenn an dibr b.
Sattelbogen g. (-s,-/-bögen) : **1.** korbell-dibr g., korbell-bas g., korbell g., krommellenn an dibr b. ; **2.** [tisav.] gwareg vriataek b.
Satteldach n. (-s,-dächer) : toenn div bantenn b.
Satteldecke b. (-,-n) : pallenn-marc'h g.
Satteldruck g. (-s,-drücke) : [kezeg] gwaskadenn gein b., bronduadur kein g.
sattelfest ag. : sonn war e stleugoù, divrall, marc'het-mat, start war e zibr.
Sattelgurt g. (-s,-e) : senklenn an dibr b.
Sattelhandwerk n. (-s,-e) : dibrerezh g., bourellerezh g.
Sattelknecht g. (-s,-e) : paotr-kezeg g., palefrigner g.
Sattelknopf g. (-s,-knöpfe) : pommel an dibr b., pommellenn an dibr b., korbell a-ziaraok g.
Sattelkorb g. (-s,-körbe) : karavell b.
satteln V.k.e. (hat gesattelt) : **1.** dibrañ ; *ein Pferd satteln,* dibrañ ur marc'h, lakaat an dibr war gein e varc'h ; **2.** [kr-l] *früh gesattelt, spät geritten,* gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - an hini a zalc'h a dizh, an hini a red a skuizh - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - karrig a red ne bad ket - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - an hini a ya fonnus a ya pell an hini a ya difonn a ya gwell - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - hirañ amzer, aesañ labour - rodig a dro a ra bro, rodig a red ne bad ket - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed ; **3.** [dre skeud.] *gesattelt,* lipet, peurgempenn, prest da vont, war vont kuit, dibret e varc'h da vont.
Sattelnase b. (-,-n) : fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g. (Gregor).
Sattelpferd n. (-s,-e) : marc'h-dibr g.
Sattelpistole b. (-,-n) : pistolenn-dibr b.
Sattelplatz g. (-es,-plätze) : [redadeg kezeg] pouezlec'h g.
Sattelpolster n. (-s,-) : sac'h-torchenn g.
Sattelschlepper g. (-s,-) : [karr-samm] **1.** ramoker hanter-stlej g. ; **2.** karr-samm hanter-stlej g., sammgarr-ramoker g. ; *Anhänger eines Sattelschleppers,* ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g.
Satteltasche b. (-,-n) : **1.** sac'h-torchenn g. ; **2.** sakochenn b., sac'h-dibr g.
Sattelzeug n. (-s) : dibrerezh g., sternaj g., harnez g.
Sattelzug g. (-s,-züge) : karr-samm hanter-stlej g., sammgarr-ramoker g.
Sattheit b. (-) : **1.** gwalc'h g., gwalc'hder g., gwalc'hded b. g., batusted g. ; **2.** [livioù, tonioù] kreñvder g.
sättigen V.k.e. (hat gesättigt) : **1.** dinaoniañ, bouneac'hiñ, ratouzañ, dic'hoantañ, terriñ e naon da, gwalc'hañ, ober fonn, bezañ fonnus ; *ich bin gesättigt,* debret em eus va razh, me a zo leun, va gwalc'h am eus bet, leizh va gwalc'h am eus bet, leun va c'hof am eus, karget em eus va bouzelloù, leun eo va sac'h, karget eo va sac'h, leun eo va c'hof, trawalc'h am eus bet, leun eo va c'heusteurenn, leun eo va sac'h, tenn eo war va begel, debret em eus da darzhañ, tenn eo va jiletenn, me a zo ront va jiletenn.
2. [dre skeud.] terriñ, dic'hoantañ, bastañ da, gwalc'hañ ; *seinen Hass sättigen,* seveniñ (gwalc'hañ, tremen) e gasoni, bastañ d'e gasoni, terriñ e gasoni.
3. peureuvriñ, peurintrañ, peurleuniañ, peurgargañ, soulgargañ, peurvec'hiañ ; *gesättigte Lösung,* dileizhenn beurvec'h b. ; *eine Farbe sättigen,* peurvec'hiañ ul liv.
V.em. : **sich sättigen** (hat sich (t-rt) gesättigt) : debriñ gwalc'h e galon, debriñ ouzh e naon, debriñ leizh e gof ; *sich mit etwas sättigen,* debriñ (evañ) udb gwalc'h e

galon, kargañ e vouzelloù gant udb, ober meurlarjez, leuniañ e gof betek ar skoulm gant udb.
sättigend ag. : dinaon, bastus, gwalc'hus, fonnus, hag a ra fonn, hag a ra fonn vat ; *sättigende Suppe,* soubenn walc'hadenn b.
Sättigung b. (-) : gwalc'h g., gwalc'hadur g., gwalc'hadenn g., gwalc'hder g., gwalc'hded b., peurgarg b., peurvec'h g., peurvec'hiadur g., peurintradur g., soulgarg b. ; *die Sättigung des Marktes*, peurvec'hiadur ar marc'had (an nevid) g.
Sättigungsgrad g. (-s,-e) : derez peurvec'hiadur g.
Sättigungspunkt g. (-s,-e) : poent peurvec'hiadur g.
Sattler g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g., piker-lêr g., harnezer g., harnezour g.
Sattlerhandwerk n. (-s) : dibrerezh g., bourellerezh g.
Sattlerin b. (-,-nen) : dibrerez b., bourellerez b., gwakolierez b., pikerez-lêr b., harnezerez b., harnezourez b.
Sattlerei b. (-,-en) : **1.** [stal] dibrerezh b., bourellerezh b. ; **2.** [micher] dibrerezh g., bourellerezh g.
sattsam ag. : bastus, gwalc'hus, peadra.
Adv. : a-walc'h, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; [dre skeud.] *das ist sattsam bekannt,* an holl er goar, ar brud-se a zo a bep tu, an holl a oar a-walc'h an dra-se, n'emañ ket se da c'houzout gant an dud.
Sattsamkeit b. (-) : gwalc'h g., bastusted b., gwalc'husted b.
Sätuch n. (-s,-tücher) : sac'h had g.
Saturei b. (-) : [louza.] santurig g., savouri g.
saturiert ag. : peureuvret, peurintret, peurleuniet, peurgarget, soulgarget, peurvec'hiet, peurvec'h.
Saturn g. (-s) : [stered./mojenn.] Sadorn g. ; *die Ringe des Saturn,* gwalennoù Sadorn lies.
Saturnringe lies. : [stered.] gwalennoù Sadorn lies.
Satyr g. (-s/-n,-n/-e) : [mojenn.] satir g., den-bouc'h g.
satyrartig ag. : satirek, e doare ur satir, e doare ar satired, a-zoare gant ur satir, a-zoare gant ar satired, a-seurt gant ur satir, a-seurt gant ar satired.
Satyrspiel n. (-s,-e) : [lenn.] satirarvest g.
Satz g. (-es, Sätze) : **1.** [yezh.] frazenn b., frazennad b., lavarenn b., pozenn b. ; *übergeordneter Hauptsatz,* pennlavarenn b. ; *Hauptsatz als selbstständig vorkommender Satz,* lavarenn dizalc'h b. ; *Nebensatz,* islavarenn b. ; *beigeordneter Satz, nebengeordneter Satz,* kenlavarenn b., lavarenn kenurzhiet b. ; *eingeschalteter Satz,* gennlavarenn b., lavarenn gennet b. ; *Beisatz,* kenlakadenn b. ; *einen Satz an die Wandtafel schreiben,* skrivañ ur frazenn ouzh an daolenn.
2. tezenn b., pennreolenn b., pennaenn b., gwirienn b., savelenn b. ; *mathematischer Satz,* teorem g., delakadenn b. ; *Grundsatz,* pennaenn b., savelenn b., gwirienn b. ; *Satz von Avogadro,* savelenn Avogadro b. ; [preder.] *Satz vom zureichenden Grund,* pennaenn an abeg (an arbenn) bastus b. ; [preder.] *Satz vom ausgeschlossenen Dritten,* pennaenn an trede bezuster er-maez b., pennaenn an trede ezlakaet b.
3. [sonerezh] luskad g. ; *der dritte Satz einer Symphonie,* trede luskad ur sonadenn g.
4. [moull.] lizherennadur g., kenaozadur g., kenaozadenn b. ; *glatter Satz,* lizherennadur unvan g. ; *gesperrter Satz,* lizherennadur distanket g. ; *etwas in den Satz geben,* lakaat udb er moull, kas udb d'ar moull, lakaat moullañ udb, reiñ udb da voullañ, kas udb da voullañ, lakaat udb er wask, lakaat udb dindan ar wask.
5. lamm g., sailh g., sailhadenn b., lamm-sailh g., draskadenn b. ; *mit einem Satz,* en ul lamm, en ur sailh, a-lamm-kaer ; *in Sätzen,* a-lamm, a-lammoù ; *mit einem Satz trinken,* ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulin, evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn.
6. rumm g., rummad g., re g. ; *ein Satz Tassen,* ur rumm tasennoù g., ur rummad tasennoù g. ; *ein Satz Werkzeuge,* ur rumm(ad) binvioù g. ; *ein Satz Reifen,* ur rumm(ad) bandennoù-rod g. ; *ein Satz Hufeisen,* ur gwisk hern g.
7. [fizik] pil g. ; *galvanischer Satz,* pil Volta g.
8. [loen] neizhiad g., torad g., klodad g., nodad g., had-pesked g., munus lies., lambaj g. ; *ein Satz Hasen,* un neizhiad (un torad, ur c'hlodad, un nodad) gedon g.
9. feur g., feurroll g., barem g., skeul b. ; *der Prozentsatz,* an dregantad g. ; *das geht über meinen Satz hinaus,* re verr on war va c'hezeg, re verr eo ar c'hrog ganin, staget on re verr, re verr on gant an arc'hant evit prenañ an dra-se, re verr eo an arc'hant ganin evit ober an dra-se, re just eo an arc'hant ganin evit ober an dra-se, n'em eus ket a aez da brenañ an dra-se, n'em eus ket a-walc'h a aes evit ober an dra-se.
10. gouelezenn b., gouelezennad b., goueledenn b., lec'hidad g., lec'hidenn b., mamm b., tevaj g., markaj str., markenn b., markoù lies., markoumelloù lies., maskloù lies., markinoù lies., dilavadur g., dilav g., gwaskadur g., koc'hien g., mal g. ; *Kaffeesatz,* mal kafe g., malachoù lies., markoù kafe lies. ; *Weinsatz,* tevion ar gwin g.
11. [tisav.] diazez g., diazezad g., diazezadenn b.
12. [tennis] set g.
13. [c'hoarioù arc'hant] skod g., skodenn b., arc'hant broket g.
satzartig ag. : gouelezennek, e doare ur ouelezenn, a-zoare gant ur ouelezenn, a-seurt gant ur ouelezenn.
Satzbau g. (-s) : [yezh.] frammadur g., frazennadur g., frazennerezh g., ereadur g., framm ur frazenn g.
Satzbildungslehre b. (-) : [yezh.] ereadurezh g., frazennadur g., frazennerezh g., kevreadur g., kevreadurezh b.
Satzfehler g. (-s,-) : [moull.] vi-koukoug g., fazi moullañ g., mank g.
Satzgegenstand g. (-s,-gegenstände) : [yezh.] rener g., ger-rener g.
Satzglied n. (-s,-er) : [yezh.] rannfrazenn b., rummenn ger b., kenelfenn ur frazenn b., kenstrollad gerioù g., kenstrollad anvioù g., strollad gerioù kenaozet g., strollad anvioù kenaozet g.
Satzlehre b. (-) : [yezh.] ereadurezh g., frazennadur g., frazennerezh g., kevreadur g., kevreadurezh b.
Satzmehl n. (-s,-e) : amil g., ampez g.

Satzspiegel g. (-s,-) : [moull.] gorread talvoudus ur bajenn g., gorread talvoudus un enebenn b., foñs steuñvennek g.
Satzteich g. (-s,-e) : pesklenn b.
Satzteil g. (-s,-e) : [yezh.] rannfrazenn b., kenelfenn ur frazenn b.
Satzung b. (-,-en) : **1.** statud g., reolenn-diazez b., reizhennoù lies., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., dezvad g., pennsturienn b. ; *die Satzung eines Vereins aufstellen,* sevel reizhennoù ur gevredigezh, sevel dezvad ur gevredigezh, reizhennañ ur gevredigezh ; **2.** [relij.] dogm g., penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b., reolenn b., reizhenn b.
satzungsgemäß ag. : diouzh ar statudoù, hervez ar statudoù, hervez ar reizhennoù.
Satzungsklausel b. (-,-n) : diferadenn statudel b.
satzungmäßig ag. : statudel.
satzungswidrig ag. : kontrol d'ar statudoù.
satzweise Adv. : **1.** a-lamm, a-lammoù ; **2.** [yezh.] frazenn-ha-frazenn.
Satzzeichen n. (-s,-) : arouezenn boentaouiñ b. ; *mit Satzzeichen versehen,* poentaouiñ.
Sau b. (-,Säue/ **2.** Sauen) : **1.** [*liester* Säue] gwiz b. ; *junge Sau,* porc'hellez b. ; *junge erwachsene Sau,* hadenn b. ; *Sau mit Ferkeln,* groll b., banv b. [*liester* banved / binvi] ; *die Sau hat geworfen,* moc'het eo ar wiz, moc'hañ he deus graet ar wiz, porc'hellet eo ar wiz, perc'hellet eo ar wiz, troet eo ar wiz, dozvet eo ar vanv, dozvet eo ar wiz, ar wiz he deus dozvet he ferc'hell, flutet he deus ar wiz he moc'h munut, flutet eo ar wiz ; *die Sau hat Ferkel,* ar wiz a zo moc'h warni, ar wiz a zo perc'hell bihan warni ; *die Sau ist brünstig,* tourc'ha a ra ar wiz, o c'houlenn porc'hell emañ ar wiz, friantiz a zo gant ar wiz, ar wiz a zo friantiz enni, emañ ar wiz e c'hoant tourc'h, c'hoant tourc'h a zo gant ar wiz, ludik eo ar wiz ; **2.** *wilde Sau* [*liester* Sauen], gwiz-ouez b. ; **3.** [dre skeud.] [*liester* Säue] P. *Drecksau,* bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., den brein betek mel e eskern g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g., gast b., viltañs g., vilbezh g., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libouz g., libouzell b., libouzenn b., charlezenn b., truilhenn b., stronk g., stronkenn b., libourc'henn g./b., landourc'henn b., torch-listri g., kontronenn b., kontronenn lous b., kailharenn b., kailhareg g., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., groll b., pemoc'h lous g., porc'hell lous g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., chuchuenn lous b., loudourenn b., flegenn b., porc'hell g., louz g., gwiz lous b., truilhenn b., strakouilhenn b., louston g., louveg g., louvidig g., louvigez b., louskenn b., hudurenn b., stlabezenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., strodenn b. (Gregor) ; *die Nachbarn haben die ganze Nacht die Sau rausgelassen,* pebezh termaji a oa bet gant an amezeien a-hed (hed, dre hed) an noz, un talabao hag ur cholori ar gwashañ a oa bet gant an amezeien an noz-pad, un huch hag ur youc'h ar gwashañ a oa bet gant an amezeien an noz-pad, foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, karnaj, ur geusteurenn) a oa bet gant an amezeien a-hed (hed, dre hed) an noz, brud (trouz, karnaj, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, todion) o doa graet an amezeien an noz-pad, c'hoariet (graet) o doa an amezeien an diaoul hag e bevar an noz-pad, toumpial (tournial, todioniñ) o doa graet an amezeien a-hed (hed, dre hed) an noz, kaset o doa an amezeien karbac'h a-hed (hed, dre hed) an noz, c'hoariet o doa an amezeien o loened a-hed (hed, dre hed) an noz ; *Perlen vor die Säue werfen,* teuler perlez dirak ar moc'h, hadañ perlez e-touez ar moc'h (e-touez ar mez moc'h), reiñ bleud flour (flour gwinizh) d'ar moc'h, reiñ gwinizh d'ar moc'h ; P. *das ist unter aller Sau,* se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! falloc'h n'eus ket ! ; P. *etwas zur Sau machen,* grilhañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, drastañ udb, frigasañ udb, frikañ udb, lakaat udb da darzhañ, freuzañ udb, terriñ, udb, peurderriñ udb, strinkañ udb a dammoù, brevennañ udb, diskolpañ udb, distrujañ udb, dismantrañ udb, difoeltrañ udb, foeltrañ udb, dibarfoeltrañ udb, frailhañ udb, dibarfreuziñ udb, gwastañ udb, peurwastañ udb, netraiñ udb, dic'hastañ udb, dizalbadiñ udb, findaoniñ udb, dizeeunañ udb, mazaouiñ udb, mazaouiñ pizh udb, euveriñ udb, gwallegañ udb, mekaat udb, diwikefreañ udb, miñsañ udb, broustañ udb, direizhañ udb, fontañ udb, dispenn udb ; *P. er wurde zur Sau gemacht,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez.
Sauarbeit b. (-,-en) : **1.** labour mac'homet (moc'het, mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies. ; **2.** kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b.,

labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., lazh tud g., labour dreist-penn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., klogor str., charre g., chastre g.

sauber ag. : **1.** naet, prop, dilastez, distlabez, brintin, difank, digatar, digailhar, distrouilh, disaotr, fraezh, fresk, koujourn, dibikouz, kempenn, onest ; *ihr Haus wird sauber gehalten,* he zi a vez dalc'het naet, he zi a vez dalc'het gant neuz ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte,* souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *sauber werden,* naetaat, onestaat, propaat, puraat ; *sauber machen,* naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, onestaat, riñsañ, spurjañ, digaoc'hañ ; *ich habe bei mir noch nicht sauber gemacht,* va zi am eus lezet da gempenn ; *ein Zimmer sauber halten,* delc'her naet ur gambr ; *sauber waschen,* gwalc'hiñ naet ; *saubere Arbeit verrichten,* ober labour vat, kaout ur maneur mat, ober mat e bost, ober labour brop, ober prop e labour ; [goapaus] *eine saubere Arbeit !* ma, prop eo ! pebezh stalbez ! biskoazh bravoc'h tra ! bravat stad ! diouzh ar c'hentañ ! te 'oar anezhi, te ! ; *ein sauberer Vogel,* nag ul labous a zen ! pebezh ibil ! pebezh lañfre ! pebezh labous toc'hor ! pebezh ibil treut ! pebezh gwall ibil a baotr ! pebezh akariod ! ; *etwas sauber abschneiden,* troc'hañ c'hwek udb, troc'hañ lip udb ; [tr-l] *sauber abschreiben,* adskrivañ sklaer ha fraezh e damm brouilhed ; **2.** onest ; *das ist nicht ganz sauber,* n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost 'zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet 'zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *er ist nicht ganz sauber,* n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, un den daoubleg a zo anezhañ, hennezh a zo ur minor-plouz, n'eus ket tres kristen warnañ, digatolik eo e enebañs.

Sauberfrau b. (-,-en) : [dre fent] plac'h direbech a-hervez b., seurez frank peder botez dindan ar bank b., seurez peder botez b., Gwerc'hez Vari b.

Sauberkeit b. (-) : naetadurezh b., kempennadurezh b., naeted b., naeter g., naetoni b., naetadur g., onestiz b. ; *Sauberkeit fördert Liebe,* lec'h ma vank naetadurezh ne chom ket bev ar garantez.

Sauberkeitsfimmel g. (-s) : terzhienn an naetaat b., mania an naetaat g. ; *ihn packt regelmäßig der Sauberkeitsfimmel,* a-reuziadoù e teu dezhañ ar c'hoant d'ober un tamm mat a gempenn.

säuberlich ag. : **1.** naet, dilastez, distlabez ; **2.** *fein säuberlich,* gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezh mat, gant preder, gant aked, pizh ha kempenn, sklaer ha fraezh, brav ha kempenn, prop ha brav.

Saubermann g. (-s,-männer) : [dre fent] den direbech b., sant ruz e dreid g., sant kolo g., santig kolo g.

säubern V.k.e. (hat gesäubert) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, onestaat, riñsañ, spurjañ, digaoc'hañ ; *ein Kind säubern,* divalbouzat ur bugel, divabouzañ ur bugel, gwalc'hiñ ur bugel, torchañ e veg d'ur bugel ; *eine Wunde mit Wasser säubern,* gwalc'hiñ ur gouli gant dour ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern,* skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn ; *eine Sprache säubern,* didrefoediñ ur yezh, reizhañ ur yezh ha skarzhañ diouti ar gerioù estren, ober karzhadenn en ur yezh, c'hwennat an trefoedadurioù diouzh ur yezh.

säubernd ag. : naetaus.

Säuberung b. (-,-en) : **1.** naetadur g., naetadurezh b., dilouzadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., kempennadurezh b. ; **2.** [polit.] skarzhadeg b., taol-skarzh g., spurj g., purañ g.

Säuberungsaktion b. (-,-en) : [polit.] skarzhadeg b., taol-skarzh g., spurj g., taol purañ g.

saublöd ag. / **saublöde** ag. : *er ist saublöd,* aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, sot eo evel ur bailh, sot eo evel ur waz, hennezh a zo sotoc'h mil gwech eget ur banezenn, diot eo evel ur waz, hennezh a zo sotoc'h eget pevarzek, hennezh a zo sotoc'h eget ur baner, hennezh a zo sotoc'h eget paneroù.

Saubohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str.

Sauce b. (-,-n) : hilienn b., hili g., lipig g., chaous g., soubilh g., soubinell b., soub g. ; *dünne Sauce,* chaous tanav g. ; *scharfe Sauce, pikante Sauce,* hili brout g., hili grizias g. ; *eine legierte Sauce,* un hilienn fetisaet b., un hilienn fetizet b. ; *aus welchen Zutaten ist diese Sauce bereitet ?* gant petra eo aozet ar chaous-se ? ; *mit Sauce übergießen,* soubinellañ, soubilhañ.

Sauciere b. (-,-n) : lestr-hili g., lestr-hilienn g. ; *lange, schmale Sauciere ohne Untertasse,* kondolenn hili b.

Saudi-Arabien n. (-s) : Arabia Saoudat b.

Saudistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezhek str., askol-moc'h str., askol-laezh str.

saudumm ag. : *er ist saudumm,* aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, sot eo evel ur bailh, sot eo evel ur waz, hennezh a zo sotoc'h mil gwech eget ur banezenn, hennezh a zo sotoc'h eget ur baner, hennezh a zo sotoc'h eget paneroù, hennezh a zo sotoc'h eget pevarzek, diot eo evel ur waz.

sauen V.gw. (hat gesaut) : ober traoù lous, ober traoù hudur, lavaret traoù lous, lavaret traoù hudur, lavaret traoù ordous, lavaret traoù distrantell, lavaret traoù pebret-lik, bezañ lourt e barlant, lavaret komzoù distres.

sauer ag. : **1.** trenk, c'hwerv, put, tagus, tag, trelonk, sur, arnevet, kalet ; *leicht sauer,* peuzdrenk, skildrenk, kildrenk, goudrenk, trenkik, piltrenk, c'hwerv-brizh, sur ;

sehr sauer, trenk-put ; *saurer Wein,* gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., gwin put g., gwin sutik g., jamezenn b., gwin morfont g., gwin kalet g. ; *sauer werden,* c'hwervaat, trenkaat, trenkennañ, trenkañ, suraat ; *durch die Hitze sauer werden,* hañviñ ; *sauer machen,* c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; *dieser Apfelwein schmeckt sauer,* kreñv eo ar sistr-mañ ; *sauer schmecken,* bezañ blaz an trenk gant an-unan (war an-unan) ; *saure Milch,* laezh trenk g., laezh kaoulet g., laezh-ribod g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh-tro g., laezh hir g., laezh goedenn g., laezh goedennek g. ; *die Milch wird sauer,* treiñ a ra al laezh, tarzhañ a ra al laezh, trenkañ a ra al laezh ; *saure Gurken,* kokombrez bihan dre winegr str. ; *saure Kirschen,* kerez put str., kerez trenk str., kignez c'hwerv str., skilgerez str. ; *saure Birne,* per trelonk str., per tagus str., per-tag str., per tri lonk hag un houpadig str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; *saure Mischung,* traoù trenk lies., traoù c'hwerv lies., trenkailhez lies. ; *saure Wiesen,* paludoù lies., pradoù-sall lies. ; [tr-l] *die Trauben sind ihm zu sauer,* ober a ra tuf d'ar mouar pa ne vez ket evit dastum anezho ; [endro] *saurer Regen,* glaveier trenk lies.

2. [dre skeud.] *ein saures Stück Arbeit,* ul labour da lazhañ tud g., ul labour lazhus g., ul lazh-tud g., ul lazh-korf g., ul lazh g., ul lazherezh g., ul labour ki g., ur c'houez g., un uz tud g., ul labour tenn g., ul labour pounner g., ur gwall grogad g., ur gwall reuziad g., ur gwall gaouad g., un aner g., ur glogorenn str., ur c'houez g., un torr-korf g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g. ; *jemandem das Leben sauer machen,* reiñ dibun d'u.b., ober buhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober gwall vuhez (ober vil, ober divalav) d'u.b., bezañ atav war kein u.b., bezañ bepred war buhez u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, na ehanañ d'ober mizer d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., fourgasiñ u.b., iferniñ u.b. ; *sie macht mir das Leben sauer,* reuz am bez ganti, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *er lässt es sich sauer werden,* labourat a ra hep damant ouzh e boan, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ a ra, dic'hastañ a ra, bountañ a ra ganti, ki eo war e labour, gwall boaniañ a ra, plantañ a ra e-barzh, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, en em zuañ a ra el labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra e gorf, korfañ a ra, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra bec'h dezhi, hennezh a ruilh hag a ver e gorf, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, ne zamant ket d'e gorf, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, sachañ a ra hardizh warni, c'hwezhañ a ra e-barzh, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, lakaat a ra leizh ar vourell, bouc'halañ a ra, lopañ a ra hep damantiñ d'e gorf, hennezh a zo ennañ ur gounnar labourat, lardañ a ra, kordañ a ra da vat gant al labour, en em lazhañ a ra o labourat, lazhañ a ra e gorf, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, ne vouzh ket ouzh al labour ; *mit saurem Schweiß,* diouzh c'hwezenn e zremm, diouzh c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e zremm, ouzh c'hwezenn e dal, ouzh c'hwezenn e zremm ; *in den sauren Apfel beißen,* bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kavout trenk ha c'hwerv, ober udb en desped d'an-unan (daoust d'an-unan, en enep d'an-unan, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, gant diegi, gant glac'har, gant reked) ; *da mussten wir in den sauren Apfel beißen,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ.

3. fumet, fuloret, chifet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, troet e breñv, anoazet, fachet, mouzhet ; *sauer werden,* brouezañ, fumañ, arfleuiñ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, buanekaat, buanegezh, trenkañ e spered ouzh an-unan ; *ein saures Gesicht ziehen,* goeñviñ, ober fas koad, bezañ stag ur moulbenn ouzh e fas, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, stummañ e c'henoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, ober ur fri minaoued, bezañ hir beg e vinaoued, mousklenniñ, hurenniñ, mourrennañ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, bezañ ur bod-spern war e dal, ober begoù (beg a-dreuz, penn du), ober e benn fall, ober penn fall, ober e benn du, bezañ mouzhet, kintusaat ; P. *er ist sauer,* fumet eo, chifet eo, kintoù a zo ennañ, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, n'eo ket troet mat, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, goeñvet eo, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, moulbenn eo, moulbennek eo, ginet eo, mousklennek eo, mourrennek eo, mouspennek eo, kamm eo e vlevenn, fachet eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ ; *sie sind sich sauer,* traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, emaint e malis an eil ouzh egile, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int

d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo ; *er ist ganz schön sauer auf mich,* kounnar en deus ouzhin, droug en deus ouzhin, kounnaret eo ouzhin, emañ e malis ouzhin, goriñ a ra droukrañs ouzhin, magañ a ra droukrañs ouzhin, drougiezh en deus ouzhin, derc'hel a ra drougiezh ouzhin, broc'h en deus ouzhin, broc'het eo ouzhin, broc'h a zo ennañ ouzhin, droug a zo ennañ a-enep din, e droukrañs emañ ganin, mouzhañ a ra ouzhin, derc'hel a ra drougiezh diwarnon, derc'hel a ra droug ouzhin, derc'hel a ra imor diwarnon, imoret eo ouzhin

4. [dre skeud.] P. *auf etwas (t-rt) sauer reagieren,* nac'hañ groñs udb, nac'hañ groñs ober udb. ; P. *jemandem Saures geben,* **a)** lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b.

Sauerampfer g. (-s) : [louza.] triñchin str., trichin str., trechon str. ; *kleiner Ampfer, kleiner Sauerampfer, wild wachsender Sauerampfer,* triñchin-logod str., triñchin-koad str. ; *Sauerampfer pflücken,* triñchina.

Sauerampferstängel g. (-s,-) : [louza.] bazhoul g.

Sauerbraten g. (-s,-) : [kegin.] kig hiliadennet g.

Sauerbrot n. (-s,-e) : [kegin.] bara goell g., bara go g., bara goell-toaz g., bara goell-Pariz g.

Sauerbrunnen g. (-s,-) : stivell dour-melar aezhennek b., eien dour-melar aezhennek str., andon dour-melar aezhennek b., mammenn dour-melar aezhennek b., feunteun dour-melar aezhennek b., tarzh dour-melar aezhennek g., soursenn dour-melar aezhennek b.

Sauerdorn g. (-s,-e) : [louza.] spern-trechonek str., berberez str.

Sauerei b. (-,-en) : P. moc'haj g., gasterezh g., taol gast g., tro lous b., taol moc'herezh g., moc'herezh g., c'hwibez penn-da-benn str. ; *was er mir angetan hat, ist eine einzige Sauerei,* un taol gast eo en deus c'hoariet din ; *das ist eine einzige Sauerei,* c'hwibez penn-da-benn eo an dra-se.

Sauergras n. (-es) : [louza.] heskenn b., hesk str.

Sauerkirsche b. (-,-n) : [louza.] skilgerez str., kerez put str., kerez trenk str., kignez c'hwerv str.

Sauerklee g. (-s) : [louza.] krampouezh koukoug str., bara koukoug g., triñchin koukoug str.

Sauerkohl g. (-s) **/ Sauerkraut** n. (-s) : [kegin.] kaol-go str., kaol-goet str. ; *rohes Sauerkraut,* kaol-go kriz str. ; *gedünstetes Sauerkraut,* kaol-go poazh str.

säuerlich ag. : peuzdrenk, skildrenk, kildrenk, goudrenk, trenkik, piltrenk, c'hwerv-brizh, sur ; *säuerlich schmecken,* bezañ blaz an trenk gant an-unan (war an-unan).

Säuerlichkeit b. (-) : egroni b., trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b., suroni b.

Sauermilch b. (-) : laezh trenk g., laezh kaoulet g., laezh-ribod g., laezh troet g., laezh tarzhet g., laezh-tro g., laezh hir g., laezh goedenn g., laezh goedennek g., laezh uzen g.

säuern V.k.e. (hat gesäuert) : trenkaat, trenkennañ, trenkañ, suraat.

V.gw. (hat gesäuert / ist gesäuert) : **1.** (hat) : degas kalon-dev, degas kalon-losk ; **2.** (ist/hat) : trenkaat, suraat, trenkennañ.

Sauerrahm g. (-s) : [kegin.] bouf an dienn g.

Sauerregen g. (-s) : *der Sauerregen,* ar glaveier trenk lies.

Sauerstoff g. (-s) : [kimiezh] oksigen g. ; *mit Sauerstoff anreichen,* oksigenañ ; *Sauerstoff ist ein Gas,* ur gaz eo an oksigen ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und Sauerstoff,* hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennoù an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen,*

kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *Wasserstoff und Sauerstoff können sich nicht bei einer anderen Proportion verbinden,* ne c'hall ket kediañ oksigen hag hidrogen diouzh kenfeurioù all ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff,* hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn.

sauerstoffarm ag. : nebeut a oksigen ennañ.

Sauerstoffbehandlung b. (-) : treterezh gant oksigen g.

Sauerstoffentziehung b. (-) : dioksidadur g.

Sauerstoffflasche b. (-,-n) : boutailh oksigen b.

Sauerstoffgebläse n. (-s,-) : flammer oksidrek g.

Sauerstoffgerät n. (-s,-e) : [mezeg.] foer oksigen g., dewenter oksigen g.

sauerstoffhaltig ag. : oksigenet.

Sauerstoffkreislauf g. (-s) : kelc'htro an oksigen b., kor an oksigen g.

Sauerstoffmangel g. (-s,-mängel) : diouer a oksigen g.

Sauerstoffmaske b. (-,-n) : maskl oksigen g.

sauerstoffreich ag. : pinvidik en oksigen, kreñv an oksigen ennañ.

Sauerstoffüberträger g. (-s,-) : losker g., danvez keflosk g.

Sauerstoffzelt n. (-s,-e) : [mezeg.] teltenn oksigen b.

Sauerstoffzyklus g. (-) : kelc'htro an oksigen b., kor an oksigen g.

sauersüß ag. : **1.** skildrenk, dous-trenk ; **2.** [dre skeud.] klouar, klouarik, etre c'hwek ha c'hwerv.

Sauerteig g. (-s) : [kegin.] goell g., toaz go g.

Sauerteigbrot n. (-s,-e) : [kegin.] bara goell g., bara go g., bara goell-toaz g., bara goell-Pariz g.

Sauertopf g. (-s,-töpfe) : P. beg trenk g., beg m'en argarzh g., kac'her diaes g., beg kamm g., spered debret a zen g.

sauertöpfisch ag. : malañjerek, malañjer, rekin, dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, hek, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mouspennek, mousklennek, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, chakous, mouzher, c'hwerous.

Sauerwerden n. (-s) : trenkennidigezh b.

Saufaus g. (-,-) **/ Saufbold** g. (-s,-e) **/ Saufbruder** g. (-s,-brüder) : lonker g., mezvier g., pantier g., korfeg g., sac'h gwin g., toull gwin g., ivragn g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., plomer g., sec'her barrikennoù g., staoter g., ever touet g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b.

Saufeder b. (-,-n) : gouzifiad g., impiod g.

saufen V.gw. / V.k.e. (säuft / soff / hat gesoffen) : **1.** [loen.] doura, evañ dour, lapañ ; **2.** [tud] lonkañ, evañ, klukañ, puñsañ, lapañ, lipat, boesoniñ, evañ kreñv, chopinat, chopinata, kleuzañ gwer, charreat, mezviñ, furikat, riboulat, roulañ ; *wie ein Loch saufen,* evañ evel un toull goz, bezañ ur c'harg-e-doull (ul lonk-e-sizhun) eus an-unan, na vezañ sont ebet d'an-unan, distagañ forzh banneoù, bezañ kleuz betek begoù e dreid, bezañ ramp e gorzailhenn, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, lonkañ forzh banneoù, evañ brav, evañ kaer, evañ hardizh, pintal, sammañ toulladoù, toulladiñ, kargañ e boch, kargañ betek toull e c'houzoug, kleuzañ gwer, trezennañ, na lakaat en e votoù ; *er säuft immer mehr, er säuft immer stärker,* mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson, gwashaat a ra da evañ ; *Bier saufen,* puñsañ ar pintoù, puñsañ pintoù, puñsañ bier, lonkañ bier, charreat bier.

Saufen n. (-s) : **1.** [loen.] evañ g., everezh g., lonkadur g. ; **2.** [tud] **a)** mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivragnerezh g. ; **b)** evadeg b., mezvadeg b. ; *ich habe vom Saufen noch ein pelziges Gefühl im Mund,* poazh eo c'hoazh va genoù.

Säufer g. (-s,-) : lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragn g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., kluker g., plomer g., trezer g., penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., gourlañchenn frank b., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *zum Säufer werden,* ober ur mezvier, mont da vezvier, dont da vezvier ; *sein Vater war ein Säufer,* un tad lonker en doa bet ; *der Säufer ist ganz rot im Gesicht,* ruz eo klipenn ar mezvier, ruz eo kribenn ar mezvier, ruzart eo ar mezvier, talfaset-ruz eo ar mezvier, liv ar vezventi a zo war fas ar mezvier ; *die Säufer,* ar vezvierien lies., P. marc'had an avu g. ; *Säufer !* gourlañchenn frank ! kozh mezvier ! barrikenn didalet !

Säuferei b. (-,-en) : **1.** mezventi b., mezverezh g., ivragnerezh g., lonkerezh g. ; **2.** evadeg b., mezvadeg b.

Säuferin b. (-,-nen) : lonkerez b., mezvierez b., boesonierez b., ivragnez b, torterez b., korfegez b., liperez b., kargadell b., staoterez b., trezerez b.

Säuferleber b. (-,-n) : avu mezvier g.

Säufernase b. (-,-n) : fri mezvier g., fri-sivi g., sivienn b., fri liv ar vezventi warni.

Säuferviertel n. (-s,-) : karter eus kêr darempredet gant ar vezverien g., P. poull ar gwin g.
Säuferwahnsinn g. (-s) : alter alkoolek g., gwall alter g., ambren alkoolek b., deliriom tremens g.
Saufraß g. (-es,-e) : bouetaj g., pasturaj g., brif g., brifenn b., debraj g., kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b., P. magnez g., tarzhell b., trantell b., keusteurenn b., moc'haj g., boued moc'h g., lastez str., loustoni b., tag g., stronk a voued g., traoù gros-fourdouilhet lies. ; *so einen Saufraß werde ich nicht essen,* boued moc'h ne blij ket din, sell aze moc'haj ! ne lonkin ket ar stronk a voued-se ! ne lonkin ket an darzhell-se ! ne lonkin ket an drantell-se ! gwelloc'h eo ganin tremen hep eget debriñ ar stronk a voued-se !
Saufgelage n. (-s,-) : evadeg b., mezvadeg b.
Saufkumpan g. (-s,-e) : kamalad riboul g., kamalad boeson g., kenlonker g.
Saufkumpanin b. (-,-nen) : kamaladez riboul b., kamaladez voeson b., kenlonkerez b.
Säugamme b. (-,-n) : magerez b.
Saugapparat g. (-s,-e) : sunerez b., suner g.
Saugbagger g. (-s,-) : drag suner g., ravanell sunerez b.
Saugdüse b. (-,-n) : tuell sunañ b.
saugen V.k.e. (sog / saugte // hat gesogen / hat gesaugt) : **1.** sunañ, denañ, lonkañ, chugal, chugañ, chugelliñ, chutañ, chutellat ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Trinkhalm aus einem Glas saugen,* sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn ; *das Baby saugt an der Mutterbrust,* ar babig a zo o chugañ bronn e vamm, emañ ar babig o tenañ, emañ ar babig o tenañ e vamm ; *saugendes Kind,* magadell b., magadenn b., poupig war ar vronn g. ; *saugendes Kalb,* leue war e vamm g. ; *in sich saugen,* euvriñ, spluiañ, sorbiñ, lonkañ ; *die Pflanze saugt die Feuchtigkeit aus dem Boden,* lonkañ (sunañ) a ra ar blantenn glebor an douar ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat es sich aus den Fingern gesogen,* eus dour e buñs eo an dra-se, graet en deus kement-se dioutañ e-unan, ijinet en deus an dra-se eñ e-unan.
säugen V.k.e. (hat gesäugt) : reiñ bronn da, reiñ da zenañ da, magañ, bronnañ, chugal, chugiñ, laeshaat, laezhañ.
Saugen n. (-s) : chugerezh g., chut g., sunerezh g., sun g., sunad g., sunadenn b., den g., denadenn b.
Säugen n. (-s) : bronnañ g., bronnadur g., chugal g., chugiñ g., chutellad b., laezhadur g.
Sauger g. (-s,-) : **1.** sunerez b., suner g. ; **2.** chut ur pod-bronnek g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g., bronnig laezh b., mammenn b. ; **3.** loen war e vamm g. ; **4.** [tekn] *Sauger einer Pumpe,* ribouler ur blomenn (ur vangounell) g.
Säuger g. (-s,-) : [loen.] bronneg g.
Säugerin b. (-,-nen) : magerez b.
Säugetier n. (-s,-e) : [loen.] bronneg g. ; *die Klasse der Säugetiere,* kevrennad ar bronneged b. ; *als Säugetiere sind die Schweine Allesfresser,* ar moc'h a zo bronneged hollzebrer *Säugetiere betreffend,* bronnel.
Säugetier- : bronnel, … ar bronneged.
Säugezahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-laezh g.
saugfähig ag. : spluius, euvrus.
Saugfähigkeit b. (-) : euvruster g., euvrusted b.
Saugferkel n. (-s,-) : [loen.] porc'hellig-laezh g. [*liester* perc'hellig-laezh], porc'hell-laezh g. [*liester* perc'hell-laezh].
Saugflasche b. (-,-n) : pod-bronnek g., pod-sunik g.
Sauggas n. (-es,-e) : gaz izelvec'h g., gaz paour g.
Saugglas n. (-es,-gläser) : pibell b.
Saugglocke b. (-,-n) : mandoz b.
Saugheber g. (-s,-) : pibenn b.
Saugkalb n. (-s,-kälber) : leue war e vamm g., leue-laezh g.
Saugkorb g. (-s,-körbe) : kael-sil b.
Sauglamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] oan-laezh g. [*liester* oaned-laezh, ein-laezh].
Säugling g. (-s,-e) : magadell b., magadenn b., krouadur g., babig g., poupig war ar vronn g., bugel ouzh ar vronn ; *einen Säugling stillen, einen Säugling nähren,* magañ ur bugel bihan, reiñ chutig d'ur bugel, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ ur banne bronn d'ur vagadenn, bronnañ ur vagadenn, lakaat ur bugel war ar vronn, chugal ur vagadenn, chugiñ ur vagadenn ; *der Säugling wird durch Stillen ernährt,* emañ ar vagadenn war ar vronn, emañ ar vagadenn ouzh ar vronn.
Säuglingsalter n. (-s) : oad kentañ g., oad tener g.
Säuglingsbewahranstalt b. (-,-en) **/ Säuglingsheim** n. (-s,-e) **/ Säuglingskrippe** b. (-,-n) : magouri b.
Säuglingsschwester b. (-,-n) : desaverez bugaligoù b.
Säuglingssterblichkeit b. (-) : marvelezh ar c'hrouadurioù b., merventez ar c'hrouadurioù b., mervent ar vugale vihan b.
Säuglingstod g. (-es) : [mezeg.] *plötzlicher Säuglingstod,* marv trumm ar vabiged g.
Säuglingswaage b. (-,-n) : pouezerez vabigoù b., pouezerez vabiged b.
Saugluft b. (-) : aer sunet b./g.
Saugmal n. (-s,-e) : merk sunerezh war ar c'hroc'hen g., merk ur pok-sunañ (ur pok kloz) war ar c'hroc'hen g.
Saugmaschine b. (-,-n) : sunerez b., suner g.
Saugnapf g. (-s,-näpfe) : mandoz b., speg g. ; *die Saugnäpfe der Kraken,* bronnoù ar morgazhed lies., spegoù ar morgazhed lies.
Saugpumpe b. (-,-n) : plomenn sunañ b. ; *Druck- und Saugpumpe,* plomenn riboul-diriboul b., bangounell hag a sun hag a strink an dour b., bangounell sunañ ha strinkañ b.
saugrob ag. : P. hudur, divergont-krenn, ordous, distrantell, distres, lourt.
Saugrohr n. (-s,-e) : **1.** tuellenn sunañ b., korzenn sunañ b., pibenn b. ; **2.** [keflusker] tuellenn degas b.
Saugröhre b. (-,-n) : pibell b., pibenn b.
Saugrüssel g. (-s,-) : [loen.] sunerez b., suner g.
Saugschlauch g. (-s,-schläuche) : pibenn b. ; *einen Saugschlauch durch Ansaugen mit dem Mund füllen,* elumiñ ur gorzenn gant ar genoù evit pibennañ.
Saugwarze b. (-,-n) : [korf.] beg-bronn g., penn-bronn g.
Saugwerk n. (-s,-e) : plomenn sunañ b., stramm sunañ g.
Saugwurzeln lies. : [louza.] gwrizioùigoù lies.
Sauhaufen g. (-s) : P. ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall

lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., haras g., bernioù kaoc'h lies., lignez b., tud didalvez lies.
Sauhetze b. (-,-n) : hemolc'h moc'h-gouez g.
Sauhirt g. (-en,-en) : moc'haer g., mêsaer-moc'h g.
säuisch ag. : P. hudur, lous, ordous, distrantell, distres, lourt, pebret-lik, gadal.
saukalt ag. : yen-du, yen-sklas, yen-ki, yen-put ; *es ist saukalt,* yen-ki eo, yen-put eo.
Saukälte b. (-) : amzer yen-du b., amzer yen-sklas b., amzer yen-ki b., amzer yen-put b.
Saukerl g. (-s,-e) : P. bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., vilbezh g., viltañs g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.
Saulache b. (-,-n) : [loen.] faou g., bertim b., toull-hoc'h g., toull-rudellat g., toull-krenial g.
Säule b. (-,-n) : **1.** kolonenn b., peul g., piler g., post g., peulvan g. ; *verjüngte Säule,* kolonenn werzhidek b. ; *Pfeilersäule,* piler g., kanevedenn b. ; *zentrale Säule eines Armleuchters,* gwalenn ur c'hantolor-barrek b. ; **2.** *Rauchsäule,* peuliad moged g. ; **3.** [tekn.] *galvanische Säule,* pil Volta g., pod galvanek g. ; **4.** [tekn.] bann g. ; **5.** [dre skeud.] piler g., skorer g., skorer feal g., skoazeller feal g.
Säulenabschluss g. (-es,-abschlüsse) **/ Säulenaufsatz** g. (-es,-aufsätze) : [tisav.] togenn b., tog g., kerndogenn b., tog-peul g. ; *etwas (t-d-b) einen Säulenabschluss aufsetzen,* togañ udb.
Säulenbau g. (-s,-bauten) : savadur gant kolonennoù g., kolonennoù lies., kolonenneg g.
Säulenbohrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] trogleuzerez vann b., trogleuzerez kolonennek b., mekanik trebarzhiñ a-serzh g.
Säulendeckplatte b. (-,-n) : [tisav.] gorre-tog g.
säulenförmig ag. : **1.** e doare ur golonenn, e doare kolonennoù, e doare ur peul, e doare peulioù, e doare ur piler, e doare pilerioù, a-zoare gant ur golonenn, a-zoare gant kolonennoù, a-seurt gant ur peul, a-seurt gant peulioù ; **2.** [louza.] eeun-eeun hag uhel.
Adv. : a-sonn, a-blom, a-serzh.
Säulenfuß g. (-es,-füße) : [tisav.] solenn b., sichenn b., mas g., diazez ur peul g.
Säulengang g. (-s,-gänge) : kolonenneg b., peuliaoueg-tro b.
säulengetragen ag. : [tisav.] peuliaouek.
Säulenhalle b. (-,-n) : porched g., kolonenneg b., peuliaoueg b.
Säulenheilige(r) ag.k. g./b. : [relij.] stilit g., peulour g.
Säulenknauf g. (-s,-knäufe) **/ Säulenknopf** g. (-s,-knöpfe) : [tisav.] togenn b., tog g., kerndogenn b., tog-peul g. ; *etwas (t-d-b) einen Säulenknopf aufsetzen,* togañ udb.
Säulenkreuz n. (-es,-e) : lammgroaz b.
Säulenordnung b. (-,-en) : peuliaoueg b. ; *dorische Säulenordnung,* doare dorek g., peuliaoueg dorek b.
Säulenplatte b. (-,-n) : [tisav.] soledenn b.
Säulenquerbalken g. (-s,-) : [tisav.] isrizenn b., isdaez g.
Säulenreihe b. (-,-n) : [tisav.] trobeulieg b.
Säulenschaft g. (-s,-schäfte) : [tisav.] fust g.
Säulensims g. (-es,-e) : [tisav.] isrizenn b., isdaez g.
Säulenstatue b. (-,-n) : [tisav.] atlant g.
Säulenstuhl g. (-s,-stühle) : [tisav.] mas g.
Säulenstumpf g. (-s,-stümpfe) : kolonenn vesk b., peul besk g., piler besk g.
Säulentempel g. (-s,-) : [tisav.] peripter g., templ kolonennek g.
Säulentropfstein g. (-s,-e) : hinkin-leur g., hinkin-maen leur g., stalagmit g.
Säulenumgang g. (-s,-umgänge) : [tisav.] kolonenneg b., peuliaoueg-tro b.
Säulenunterlage b. (-,-n) : sichenn ur golonenn b., troad (diazez) ur golonenn g. (Gregor).
Säulenweite b. (-,-n) : [tisav.] hed etre div golonenn g., etrekolonenn b.
Säulenwerk n. (-s,-e) : [tisav.] kolonenneg b., peuliaoueg b.
säulig ag. : **1.** stummet evel ur golonenn ; **2.** kolonennek.
-säulig ag. : *sechssäulig,* c'hwec'h piler dezhañ.
Saulus g. : [relij.] Saul g.
Saum g. (-s, Säume) : **1.** gourem g., pleg g. ; *der Saum eines Kleides,* erion ur vrozh g., erionenn ur vrozh b., bevenn ur vrozh b., lurell ur vrozh b., riblenn ur vrozh b., riblennad ur vrozh b., rizenn ur vrozh b., bord ur vrozh g., gourem ur vrozh g. (Gregor), gwrimenn ur vrozh b., lezenn ur vrozh b. ; *einen Saum unten an einem Rock nähen,* ober ur pleg e traoñ ur sae, gouremiñ traoñ ur sae ; *Hohlsaum,* gourem dantelezek g., gourem toullek g., erionenn dantelezek b., erionenn doullek b.
2. lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., gwrimenn ar c'hoad b., or ar c'hoad g., bevenn ar c'hoad b. ; *am Waldessaum,* war lez (war vevenn, war wrimenn) ar c'hoad.
3. buñs g., buñsad g., mes g., mesiad g.
4. [korf.] marz g.
Saumagen g. (-s,-mägen) : [kegin.] formaj-penn g.
saumäßig ag. : **1.** skrijus, spontus, spouronus, euzhus ; **2.** *saumäßige Kälte,* amzer yen-du b., amzer yen-sklas b., amzer yen-ki b., amzer yen-put b. ; **3.** truek, truezek, dister ; **4.** lous.
Adv. : abominapl, spontus.
säumen V.k.e. (hat gesäumt) : **1.** gouremiñ, gouremenniñ, erioniñ, erienañ, lezennañ, bevenniñ, bordañ, godiñ, kuilhañ, krizañ, ober ur pleg ; *Taschentücher säumen,* gouremiñ frilienoù, erioniñ

frilienoù, bordañ frilienoù ; **2.** bevenniñ, bonnañ, riblañ, riblennañ, bordañ.
V.gw. (hat gesäumt) : chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, toulbabañ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, heniñ, hezañ, tardañ ; *mit etwas säumen,* daleañ udb, deren udb, dereniñ udb ; *ohne zu säumen,* hep tardañ, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, ribus, dizale, prestik, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war an taol, war al lec'h, war an tach, kentizh, war an tomm, hardizh, her, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, rag-eeun.
V.k.e. : **sich säumen** (hat sich (t-rt) gesäumt) : bezañ dale gant an-unan, tapout dale, daleañ, daleañ da zont (d'en em gavout, oc'h erruout), goulerc'hiñ da zont.
Säumer g. (-s,-) : **1.** gouremer g., erioner g. ; **2.** muler g., muleter g., muletaer g. ; **3.** loen-samm g. ; **4.** daleer g.
Säumerin b. (-,-nen) : **1.** gouremerez b., erionerez b. ; **2.** daleerez b.
Saumesel g. (-s,-) : azen-samm g.
säumig ag. : **1.** lent, lezirek, disaour, dibreder, diboan, diaket, desfailh ; *säumiger Aktionär,* kevranneg desfailh (a fell, o fellout) g. ; *säumiger Zahler,* paemanter fall g. (Gregor), gwall baeer g., gwall zleour g., kozh dleour g., dilerc'hiad g. ; *säumiger Zeuge,* desfailh g., test desfailh g. ; **2.** *säumiges Brett,* krustenn b.
Säumigkeit b. (-) : dale g., digasted b., leziregezh, lentegezh b., gorregezh b., lizidanted b., landreantiz b.
Saumnaht n. (-,-nähte) : erion g., erionenn b., gourem g.
Säumnis b. (-,-se) : **1.** dale g., daleadur g., mank g. ; **2.** [gwir] *im Falle der Säumnis,* e ken kaz ma vefe desfailh an tamallad (*pe* an test), e ken kas ma teufe an tamallad (*pe* an test) da fellel.
Säumniszuschlag g. (-s,-zuschläge) : agio en abeg d'an dale evit paeañ g., dreisttaos en abeg d'an dale evit paeañ g., ustaos en abeg d'an dale evit paeañ g., mizoù enkef lies.
Saumpfad g. (-s,-e) : hent ar vulerien g., hent mul g.
Saumpferd n. (-s,-e) : marc'h-samm g.
Saumriff n. (-s,-e) : karreg vevenn b.
Saumsattel g. (-s,-sättel) : bas g., bas-dibr g., golc'hedenn b.
saumselig ag. : lent, lezirek, disaour, dibreder, diboan, dic'hred, diaket, desfailh, lezober, dibalamour, digaz, digas, difoutre, dievezh, gwallek, dilamprek, lizidant, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, gourt, lezirek d'al labour, digalon da labourat, lugut da labourat, gwak.
Saumseligkeit b. (-) : digasted b., leziregezh, dic'hred g., gorregezh b., lentegezh b., lizidanted b., landreantiz b., lovrentez b., mank g., mankadenn b.
Saumtau n. (-s,-werke) : [merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit einem Saumtau versehen,* ravalinkañ ur ouel.
Saumtier n. (-s,-e) : loen-samm g.
Sauna b. (-,-s/Saunen) : **1.** saona g. ; **2.** [dre skeud.] *das ist hier wie in einer Sauna,* emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ.
Säure b. (-,-n) : **1.** trenkenn b. ; [kimiezh] *ätzende Säure,* trenkenn gengrinus b. ; *konjugierte Säure,* trenkenn geveilet b. ; *die Säure hat das Eisen geätzt,* devet (krignet) eo an houarn gant an drenkenn ; *Kohlensäure,* trenkenn garbonek b. ; *Schwefelsäure,* trenkenn sulfurek b. ; *Essigsäure,* trenkenn asetek b. ; *zu Säure werden,* trenkennañ ; *Säure bildend, Säure entwickelnd,* trenkennus ; **2.** trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b., puted b., puter g., krizder g., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., garvded b., egroni b., tagusadur g., suroni b.
Saure(s) ag.k. n. : **1.** [kegin.] traoù trenk lies., traoù c'hwerv lies., trenkailhez lies. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem Saures geben,* **a)** lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b.,

fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b.

Säureballon g. (-s,-s) : melt b., touk g., toukenn b.

Saurebe b. (-,-n) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.

säurebeständig ag. : eneptrenkek, didrenkennus.

säurebildend ag. : trenkennus, trenkaus.

Säurebildung b. (-) **/ Säureentwicklung** b. (-) : trenkennidigezh b., trenkaat g., trenkekaat g., trenkadur g.

säurefest ag. : dalc'hus ouzh an trenkennoù.

Säuregrad g. (-s,-e) : derez trenkter g., trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b.

Sauregurkenzeit b. (-,-en) : [kenw.] *die Sauregurkenzeit,* ar marvamzer g., ar mare-bloaz dilañs evit an aferioù g., mare an dilabour g., ar mare-bloaz dilabour g., mare dilañs ar vakañsoù bras g., mare asik evit an aferioù g.

säurehaltig ag. : trenkennek, c'hwerv ; *säurehaltige Äpfel,* avaloù c'hwerv lies..

Säuremesser g. (-s,-) **/ Säureprüfer** g. (-s,-) **/ Säurewaage** b. (-,-n) : trenkventer g.

Saurier g. (-s,-) : [loen.] saorian g.

Saus g. (-es) : [tro-lavar] *er kam im Saus heran,* degouezhout a reas evel un tarzh avel ; [tr-l] *mit Saus und Braus,* gant trouz bras, gant tourni, gant cholori, gant strap bras, gant safar, gant toumpi ; *in Saus und Braus leben,* ober trein, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, tourc'heta, ober anezhi, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, kas an ton, kas anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, roulat an ebatoù, roulat an ebat, fringal, riotal, riboulat, furikat, riblañ, ribodal, ebatiñ, breskenn, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen,* roulañ e yaouankiz.

Sause b. (-,-n) : P. jabadao g., riboul g., bos g. ; *eine Sause machen,* ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, c'hoari las, furikat, ober bos, ober un taol bos, riotal, roulañ, riblañ, mont e bos, toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober un tortad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, mont e-barzh.

Sauselaut g. (-s,-e) : [yezh.] son c'hwitellus g.

säuseln V.gw. (hat gesäuselt) : rugañ, sarac'hañ, sourral, bourouañ, moustrouzal ; *der Wind säuselt,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal) a ra an avel.

Säuseln n. (-s) : soroc'h g., sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., hiboud g., tarav g., mouskan g., moustrouz g., boubou b. ; *das Säuseln des Windes,* mouezh an avel b., ar rugenn b. ; *das Säuseln des Laubes im Wind,* sarac'h an delioù g.

sausen V.gw. (hat gesaust / ist gesaust) : **1.** (hat) : rugañ, sarac'hañ, sourral, bourouañ, moustrouzal, boudal, bouboual, kornal ; *der Wind saust,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, boudal, kornal) a ra an avel ; **2.** (ist) : faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, mont tizh-ha-tizh, mont d'ar c'haloup, mont tizh-ha-taer, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, redek evel ur c'had, redek evel un dremedal, redek evel un tenn, redek evel an avel, redek d'ar pevarlamm, regiñ hent, plantañ d'ar pevar zroad, pevarlammat, nijal ; *er sauste zur Bahn,* skeiñ a reas etrezek ar porzh-houarn endra c'helle, mont a reas d'an daoulamm ruz (d'ar c'haloup ruz, d'an daoulamm mut, d'an druilh, a-dizh hag a-dro, a-dizh hag a-dag, evel an tan, d'an tan ruz) d'ar porzh-houarn, nijal a reas d'ar porzh-houarn, mont a reas tizh-ha-tizh d'an ti-gar, lammat a reas a-benn-kas (d'ar flimin-foeltr, a-herr-kaer, a-benn-herr) d'ar porzh-houarn ; *der Zug saust,* un tizh an diaoul a zo gant an tren, d'an tizh bras (gant pep tizh) e ya an tren ; *der Zug saust durch Panschwitz,* tremen a ra an tren d'an tizh bras dre borzh-houarn Panschwitz hep ehanañ.

V.dibers. : (hat) : *es saust mir in den Ohren,* boudinellañ (boudal) a ra va divskouarn, kornal a ra va divskouarn (Gregor), badinellañ a ra va fenn gant an trouz ; **3.** [dre skeud.] *jemanden sausen lassen,* rouzañ ar bloneg d'u.b., diarbenn u.b., distroadañ u.b., kas u.b. d'an traoñ, skubañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ar skar d'u.b., kas u.b. kuit, kas u.b. diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., kemer an tu kreñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., kemer e greñv war u.b., kaout an dizober eus u.b., diskar u.b. ; *seine Freundin ließ ihn sausen,* e zigouviañ a reas e vignonez, e vignonez a zigouvias anezhañ, dispartiañ a reas e vignonez, e vignonez a lezas anezhañ e perch, e vignonez a lezas anezhañ war ar beoz, mont a reas e vignonez digantañ, mont a reas e vignonez a-zigantañ, e vignonez a roas e sac'h dezhañ ; *seine Freundin ließ ihn sausen und gabelte sich einen anderen auf,* e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ.

Sausen n. (-s) : sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., tarav g., moustrouz g., c'hwiban g., c'hwibanadennoù lies., c'hwibanerezh g. ; *das Sausen des Windes,* mouezh an avel b., ar rugenn b.

Sauser g. (-s,-) : [Bro-Suis] gwin gwenn nevez g.

Sausewind g. (-s,-e) : **1.** avel fourradus g. ; **2.** [dre skeud.] penn kefeleg g., houperig g., penn-disoñj g., penn-skañv g.

Sauspieß g. (-es,-e) : gouzifiad g., implod g.
Saustall g. (-s,-ställe) : **1.** kraoù-moc'h g., loch ar gwizi g., lochenn ar gwizi b. ; **2.** [dre skeud.] kaoc'heg b., kraoù-moc'h g., kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., toull-dispac'h g., toull lous g., moc'herezh, g., tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b. ; *in einem Saustall wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous ; *was für ein Saustall !* bravat stad ! pebezh stlabez ! nag un dizurzh !
saustark ag. : P. dispar, dreist, fiskal, forzh vat.
Sauwetter n. (-s) : diaoul a amzer g., amzer hudur b., gast a amzer b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer ruz b., amzer divalav b., amzer vrein b., amzer gaoc'h b., amzer diharak b., amzer vil b., devezh kaoc'h kazh g.
Sauwirtschaft b. (-) : toull-dispac'h g., moc'herezh, g., tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b., stlabez g.
sauwohl ag. : P. *er fühlt sich sauwohl,* laouen eo, hag en tu-hont ivez - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - nijal (tridal) a ra gant al levenez - ouzhpenn laouen eo - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - e barr al levenez emañ - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - barret a levenez eo - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - bez' eo laouen hed-da-hed - laouen eo evel an deiz - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - fest a zo ennañ - en e laouenañ emañ - digor eo dezhañ - barrleun (barruhel) eo e galon gant ar joa - meurbet a joa a zo ennañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - en e jeu emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an Neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e goch emañ - en e vutun emañ - koñfortiñ a ra - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ.
Sauwut b. (-) : kounnar ruz b., kounnar du b., fulor ruz g., fulor du g. ; *in eine Sauwut geraten,* brizhañ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont e belbi (e berlobi).
Savanne b. (-,-n) : savanenn b., geoteg b.
Savoyen n. (-s) : Savoia b., Savoie b.
Savoyer g. (-s,-) : Savoiad g., Savoazian g.
Savoyerin b. (-,-nen) : Savoiadez b., Savoazianez b.
savoyerisch ag. : savoazian, savoiat, ... Savoia, ... Savoie.
Saxhorn n. (-s,-hörner) : korn Sax g., saksorn g.
Saxifraga b. (-) : [louza.] maendarzh g., torr-maen g., boked sant Weltaz g., arc'hme g.
Saxofon n. (-s,-e) : [sonerezh] saksell b.
Saxofonist g. (-en,-en) : [sonerezh] saksellour b., soner saksell g.
Saxone g. (-n,-n) : [istor] Sakson g., Saoz g. [*liester* Saozon].
Saxophon n. (-s,-e) : [sonerezh] saksell b.
Saxophonist g. (-en,-en) : [sonerezh] saksellour b., soner saksell g.
S-Bahn b. (-,-en) : [*berradur evit* **Stadtbahn**] tren-bannlev g.
SBB lies. *pe* b. (-) : [*berradur evit* **Schweizerische Bundesbahnen**] kevredad hentoù-houarn Bro-Suis g.
SB-Laden : [*berradur evit* **Selbstbedienungsladen** g. (-s,-läden)] stal pak-ha-pae b., stal emservij b., gourstalig b.
s. Br. : [*berradur evit* **südlicher Breite**] ... ledred kreisteiz, ... ledenn greisteiz.
SB-Warenhaus n. (-es,-häuser) : hipermarc'had g.
scannen V.k.e. (hat gescannt) : [stlenn.] skanniñ, c'hwilerviñ.
Scanner g. (-s,-) : [stlenn.] skanner g., c'hwilerver g.
Scannerkasse b. (-,-n) : kef laser g.
Scartkabelstecker g. (-s,-) : lugell beritel® b., peritel® g.
sch ! estl. : peoc'h ! chik ! grik !
Schabbes g. (-,-) : [relij.] sabad g.
Schabe b. (-,-n) : [loen.] **1.** c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g. ; **2.** [Bro-Suis] tartouz g., gaozan g., preñv-dilhad g. ; **3.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.
Schabeeisen n. (-s,-) / **Schabeisen** n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.
Schabeisenkunst b. (-) : skraberezh g., krafengravadur g.
Schabefleisch n. (-es) : [rannyezh.] hacheiz kig-bevin g.
schaben V.k.e. (hat geschabt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, naviñ, rac'hañ, razhañ, rimiañ ; *Rüben schaben,* peliat rabez, raskañ rabez, rinkat rabez, naviñ rabez, rac'hañ rabez, rimiañ rabez ; **2.** [tr-l] P. *jemandem Rübchen schaben,* ober kibiz d'u.b., ober bisk d'u.b. o frotañ e zaou viz-yod an eil ouzh egile ; *schabe, schabe Rübchen, sie hat ein Bübchen !* rask, rask, rask, hep e bask ! ; **3.** *sich den Bart schaben,* troc'hañ e varv, lemel e varv ; **4.** *schaben und scharren,* bezañ re bizh / bezañ krez / bezañ re zalc'hus / espern re war an dispign (Gregor), amsellet, na stagañ e chas diwar-goust silzig, bezañ amsellus, bezañ tost d'e wenneien, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ pizh-lovr (pizh-lor, pizh-gagn, pizh-brein, sellus-bras, ur pizh-lous, ur c'hrog-sec'h, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pervezh war e arc'hant, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ur preñv, ken tost hag ur preñv, tost evel ur preñv, tost-gagn, ur Yannig sec'h a gein, kras e revr, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, tostik-tost, tost ken en dije an-unan touzet kein ul laouenn-dar), bezañ tost evel ur preñv, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel

e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, sellet berr ouzh bleud ha brenn, bezañ atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, bezañ segal segal.

Schaben n. (-s) : rask g., grakerezh g., razherezh g., skrab g.

Schaber g. (-s,-) : **1.** [den] skraber g., kraver g., rakler g. ; **2.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., sklerenn b., sklipard g., sklisenn-razañ b., sklisenn-divarrañ b., karzhprenn g.

Schabernak g. (-s,-e) : bourd g., baoch g., tro gamm b., fars g., farsadenn b., bourdellajoù lies. ; *jemandem einen Schabernak spielen,* c'hoari un dro gamm d'u.b., c'hoari (ober) an dall d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., tennañ un dro d'u.b. ; *Schabernak machen,* dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa.

schäbig ag. : **1.** tagn, strizh e revr, skars a spered, sec'h a gein, kras e revr, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, taskagn ; **2.** [dilhad] teuc'h, uzet, poazh, truilhek, truilh, paourik ; **3.** rukunus, doñjerus, displed, mezhus, divalav ; **4.** dister, truek, tru, truezek, divalav, truilh.

Schablone b. (-,-n) : **1.** patrom g., skouer b., gobari b., moull-livañ g. ; *eine Schablone ausschneiden,* patromañ ; *mit einer Schablone arbeiten,* labourat diouzh ur patrom, labourat diwar batrom ; **2.** [dre skeud.] *nach der Schablone arbeiten,* ober dre voazamant, ober e dammig reuz standur, chom da vreinañ en e voazamant, ober e dammig reuz pemdeziek, chom da vreinañ en e voazioù kozh, chom da louediñ en e c'hizioù kozh, chom da ginviañ en e voazioù kozh, chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez.

schablonenhaft ag. / **schablonenmäßig** ag. : **1.** standur, brizhvoaziek, boas, kustum ; **2.** skoueriet boutin, gwall voutin.

schablonieren V.k.e. (hat schabloniert) : **1.** fardañ diouzh ur patrom, kopiañ, patromañ ; **2.** [arzoù] aozañ gant ur moull-livañ, primdresañ.

Schabracke b. (-,-n) : pallenn-marc'h g., palañch g. ; *mit einer Schabracke bedecken,* palañchiñ.

Schabrackenspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h Millet g.

Schach n. (-s) : **1.** echedoù lies., gwezboell g., laerig g. ; *Schach spielen,* c'hoari laerig / c'hoari gant an echedoù (Gregor), c'hoari echedoù, c'hoari an echedoù, c'hoari gwezboell, c'hoari ar gwezboell, gwezboellat ; *eine Partie Schach spielen,* ober un taol echedoù, ober un dro echedoù ; *Schach dem König !* bec'h d'ar roue ! ; *Schach matt,* tapet eo ar roue ! marv an taol ! ; **2.** *jemanden in Schach halten,* sparlañ d'u.b., stankañ an hent d'u.b., lakaat genn d'u.b., diharpañ u.b., herzel ouzh u.b., lakaat harz d'u.b. ; *jemandem Schach bieten,* talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., ober penn d'u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., reiñ fas d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., diarbenn u.b., lakaat u.b. da gilañ, herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *jemanden in Schach halten,* derc'hel u.b. en diaskren, kemer ar c'hreñv war u.b., derc'hel penn ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh udb, pennañ ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b., derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., delc'her u.b. en e renk ; *die Polizei hält die Menge in Schach,* herzel a ra ar bolised ouzh an engroez a zo ; *jemanden Schach und matt setzen,* gennañ u.b., lakaat enk war u.b., reiñ lamm d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn.

Schachbrett n. (-s,-er) : tablez g., damer g., taolenn-echedoù b., taolenn-wezboell b., marell b.

schachbrettartig ag. : a-varelladoù, a-engroaz.

Schachbrettfigur b. (-,-en) : pezh echedoù g.

schachbrettförmig ag. : a-varelladoù, a-engroaz.

Schachbrettmuster n. (-s,-) : tres a-engroaz g., tres a-varelladoù g.

Schachbrettordnung b. (-) : ilgroaz b., marell b.

Schacher g. (-s,-) : trafikerezh g., droukkenwerzh g., flod g., floderezh g.

Schächer g. (-s,-) : **1.** drougoberour g., torfedour g., trafiker g., floder g. ; **2.** [relij.] *der gute Schächer,* al Laer Mat g., al laer keuzidik g., al laer dehou g. ; *der schlechte Schächer,* al laer fall g., al laer kleiz g.

Schacherer g. (-s,-) : trafiker g., kenwerzhour dizonest g., floder g.

schachern V.gw. (hat geschachert) : **1.** trafikañ, trokiñ, trokata, flodañ ; **2.** *um etwas schachern,* marc'hata diwar-benn priz udb, chipotal etre daou wennegad marc'hadourezh, taskagnat, prenañ udb a-daskagn, prenañ udb dre daskagn.

Schachfigur b. (-,-en) : pezh echedoù g. ; *Schachfiguren,* tudigoù lies.

schachmatt ag. : **1.** divi ha lamm, boud ; **2.** [dre skeud.] *er ist schachmatt,* chom a ra motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo, skuizh eo ken ez eo, penn e nerzh emañ, erru eo e penn e nerzh, war e nerzh emañ, asik (asiket, brev, brevet, divi, tanailhet, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-brein, skuizh-marv) eo, torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, faezh eo betek skoulm e ene, broustet eo e gorf, nezet eo tout e izili dindanañ, rentet eo, krevet eo, gell eo.

Schachspiel n. (-s,-e) : c'hoari echedoù g., c'hoariadenn echedoù b., taol echedoù g., abadenn echedoù b., tro echedoù b.

Schachspieler g. (-s,-) : c'hoarier echedoù g., gwezboeller g.

Schachspielerin b. (-,-nen) : c'hoarierez echedoù b., gwezboellerez b.

Schacht g. (-s, Schächte) : **1.** toull g., genoù g. ; *Fahrstuhlschacht,* log ar bignerez b., log ar saverez b., toull ar bignerez b., toull ar saverez b. ; *Lüftungsschacht,* san aerañ g. ; *Öffnung des Belüftungsschachts,* toull avel g., toull aveliñ g.
2. [tekn] poull g., foz b. ; *Förderschacht,* poull eztennañ g., puñs eztennañ g., poull mengleuz g. ; *einen Schacht abteufen,* kleuzañ un toull mengleuz, kleuzañ ur poull.
Schachtarbeiter g. (-s,-) : kleuzier poulloù g.
Schachtel b. (-,-n) : **1.** boest b., boestad b., pakad g. ; *Hutschachtel,* boest togoù b. ; *eine Schachtel Zigarren,* ur voestad segalennoù b. ; *eine Schachtel Zigaretten,* ur pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag,* butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez ; **2.** *er ist so nett wie aus der Schachtel,* hennezh a zo lakaet e-grei (a zo stipet ha lipet, a zo ur paotr a stad), aet eo war e begement, aet eo en e c'hloria mundi, emañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket-klok eo, gwisket mat eo evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, emañ en e faroañ, gwisket en e faroañ eo, gwisket-faro eo, greiet eo, fichet-kaer eo ; **3.** P. *alte Schachtel,* plac'h kozh-viret b., gwrac'h kozh b., gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., droilhenn b.
Schachtelhalm g. (-s,-e) : [louza.] c'hwist g., lost-marc'h g., lost-louarn g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
schachteln V.k.e. (hat geschachtelt) : enboestañ, kenemprañ.
Schachtelsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] frazenn gwall luziet b., frazenn rouestlet b., frazenn fuilhet b., frazenn fandrouilhek b.
Schachtelteufel g. (-s,-) : Yann-blev g.
schachten V.k.e. (hat geschachtet) : kleuzañ ur poull, klazañ, poullañ.
schächten V.k.e. (hat geschächtet) : [relij.] dic'houzougañ, diwadañ.
Schächter g. (-s,-) : [relij.] aberzhour g.
Schachtholz n. (-es,-hölzer) : koad chap g., prenn chap g. koad tuvenniñ g., prenn tuvenniñ g.
Schachtsumpf g. (-s,-sümpfe) : puñs-diskarg g.
Schachtverkleidung b. (-,-en) **/ Schachtverzimmerung** b. (-,-en) : koadaj tuvenniñ ur poull mengleuz g.
Schachzug g. (-s,-züge) : **1.** taol echedoù g., taolad g., echek g. ; **2.** taol g., taol kaer g., taol ruz g.
schade ag. : *schade ! wie schade ! das ist schade !* siwazh ! gwazh a se ! domaj eo kement-se ! damant eo ! pebezh bisk ! pegen biskenn ! euver eo ! kerse eo ! dipitus eo ! ; *schade, dass er nicht gekommen ist,* biskenn eo ne vije ket deuet, domaj eo n'eo ket deuet ; *es ist schade, dieses Schloss verfallen zu lassen,* domaj eo lezel ar c'hastell-se da gouezhañ en e boull, ur c'herse eo lezel ar c'hastell-se da gouezhañ en e buch, maleürus eo memes tra gwelet ar c'hastell-se o kouezhañ en e vern ; *schade nur, dass ...,* kerse eo e ..., gwazh a se e ..., gwazh a se ne ..., euver eo e ... ; *es ist schade um dich,* hennezh ar gwashañ dit ! gwazh a se dit ! siwazh dit ! (Gregor) ; *zu schade ! schade dafür ! schade darum !* gwazh a se ! ma ! ma n'eo ket trist ! pec'hed eo ! ma n'eo ket un druez ! trist eo ! trist an traoù ! pegen trist ! pebezh tristidigezh ! maleürus eo memes tra ! ; *das ist zu schade für ihn,* pec'hed eo (un druez e vije) reiñ an dra-se dezhañ, pec'hed am bije o reiñ an dra-se dezhañ.
Schade g. (-ns, Schäden) : domaj g., reuz g., freuz g., droug g., gaou g., gwast g., gwall g., noaz g., euver g. ; *es soll dein Schade nicht sein,* n'az po ket keuz goude, n'az po keuz ebet, n'az po ket a geuz, n'az po meskont ebet goude, ne vi ket gwazh a se, ne vi ket gwazh eus se, n'en em gavi ket gwazh eus se, n'en em gavi ket diaes eus se, ne vo ket drouk dit, kement-se a dalvezo dit, kement-se a denno da vad dit, gwell e vi eus se, n'en em gavi ket gwazh a se, peseurt droug e c'hallfe an dra-se ober ouzhit ? muioc'h a vad eget a zroug az po diwar gement-se, ne vo ket an dra-se ez kaou, ne vo ket an dra-se ez koll, ne vo ket ur fall dit ober an dra-se, kerse war vat a gavi, kerse war vat a vo ganit, kerse war vat a vo evidout.
Schädel g. (-s,-) : **1.** [korf.] klopenn g., krogenn ar penn b., klopennad b., podenn-benn b., boest klopenn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b. ; *jemandem den Schädel spalten,* faoutañ e benn d'u.b., daouanteriñ e benn d'u.b., faoutañ u.b. evel un irvinenn, faoutañ penn u.b. evel un irvinenn, tarzhañ kraoñenn e benn d'u.b., terriñ e benn ouzh u.b. ; *sich den Schädel einrennen,* terriñ e benn, skeiñ e benn gant (ouzh) ur voger, mont a-redek da dourtañ ur voger ; *mir brummt der Schädel,* poan benn am eus, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinellañ a ra va fenn ; **2.** [dre skeud.] *einen harten Schädel haben,* bezañ klopennek, bezañ ur penn kalet a zen, bezañ pennek, bezañ kalet e benn, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, kaout lod e Kerbennek, bezañ tev e voned.
Schädelbasisbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] faoutadur ar c'hilpenn g.
Schädelbohrer g. (-s,-) : [mezeg.] trepan g.
Schädelbohrung b. (-,-en) : [mezeg.] trepanañ g., trepanadur g.
Schädelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] faoutadur ar c'hlopenn g. ; *einen Schädelbruch haben,* bezañ faoutet e glopenn ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte,* me a soñje din e oa digrogennet va fenn, me am boa bet un taol bazh war va fenn ken e soñje din e oan marv, me a soñje din e oa bet dizoloet mel va fenn.
Schädeldach n. (-s,-dächer) **/ Schädeldecke** b. (-,-n) **/ Schädelgewölbe** n. (-s,-) : [korf.] klopenn g., krogenn ar penn b., podenn-benn b.
Schädelhaut b. (-,-häute) : [korf.] lêr ar penn g., tonenn ar penn b.
Schädelhieb g. (-s,-e) : klopennad b.
Schädelhöhle b. (-,-n) : [korf.] boest klopenn b., klopenn g., krogenn ar penn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b. ; *das Siebbein ist ein Knochen des Hirnschädels, der am Ende der Nasenhöhle an der Grenze zur Schädelhöhle liegt,* ar sileg a zo un askorn eus ar c'hlopenn a zisparti foñs kavenn ar fri diouzh an empenn.
Schädellehre b. (-) : [mezeg.] frenologiezh b.
Schädelnaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez b.
Schädeloperation b. (-,-en) : [mezeg.] trepanadur g.
Schädelschlag g. (-s,-schläge) : klopennad b.
Schädelstätte b. (-) : [relij.] Kalvar g.

Schädeltrauma n. (-s,-traumata/-traumen) : [mezeg.] anaf er c'hlopenn g., gloaz er c'hlopenn b., daraez klopenn g.
Schädelverletzung b. (-,-en) : [mezeg.] anaf er c'hlopenn g., gloaz er c'hlopenn b., traoma ar c'hlopenn g., daraez klopenn g.
Schaden g. (-s, Schäden) : **1.** droug g., gloaz b. ; *sich einen Schaden tun,* en em c'hloazañ / en em bistigañ (Gregor), c'hoarvezout droug gant an-unan, dastum droug, tapout e fall ; *bei diesem Unglück sind zwanzig Personen zu Schaden gekommen,* er gwallzarvoud-se e oa bet gloazet (paket) ugent den ; [dre skeud.] *den Schaden ans Licht ziehen,* gwaskañ war ar gwiridig (ar c'hizidig, ar glañvenn, ar galedenn), lakaat e zorn war ar gor (war an hesked) (Gregor).
2. gaouad g., domaj g., reuz g., freuz g., freuz traoù g., droug g., distruj g., dismantr g., gaou g., gwast g./b., gwall g., noaz g. ; *Schaden anrichten,* domajañ, domajiñ, degas reuz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, ober droug, freuzañ, diframmañ, drailhañ, gwastañ, glac'hariñ, dismantrañ, lakaat (plantañ) freuz, ober e reuz, ober e freuz, ober freuz, degas freuz, ober gaou, ober distruj, teuler ar wast ; *er hätte keinen großen Schaden angerichtet,* n'en dije ket graet ur pikol droug ; *der Sturm hat erhebliche Schäden angerichtet,* glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn ; *einen Schaden erleiden*, *einen Schaden davontragen,* kaout koll / kaout domaj / bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwallet, c'hoarvezout droug gant an-unan, erruout ur wast bennak gant an-unan, degouezhout droug gant an-unan, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *großen Schaden davontragen, großen Schaden erleiden,* bezañ ifamet, bezañ gwallaozet, bezañ gwall zomajet, bezañ glac'haret, bezañ gwastet, kouezhañ ar wast war an-unan, bezañ gwallet ; *Schaden nehmen,* bezañ gwall-lakaet, c'hoarvezout droug gant an dra-mañ-tra ; *den Schaden feststellen,* stadañ ar freuz ; *die Metzger haben dadurch großen Schaden erlitten,* bet o-deus bet ar gigerien ur friad, bet o deus bet ur pezh koll ar gigerien, ifamet e oa bet ar gigerien gant an dra-se, graet ez eus bet un droug bras d'ar gigerieñ gant an dra-se ; *jemandem einen Schaden vergüten,* dic'haouiñ u.b. eus udb, digoll u.b. evit udb ; *Schäden ersetzen,* digoll an distrujoù graet da vadoù u.b., digoll u.b. evit an distrujoù graet d'e vadoù, dic'haouiñ u.b. eus an distrujoù graet d'e vadoù, kempouezañ an droug graet ouzh u.b., dic'haouiñ u.b. eus ar gaou graet outañ ; *die Höhe der Entschädigung soll dem entstandenen Schaden entsprechen,* diouzh an droug eo digoll ; *gegen Schaden versichern,* kretaat ouzh an domajoù ; *der Schaden beträgt tausend Euro,* kement ha mil euro a zo bet distrujet, an droug graet a ya d'ober kement ha mil euro ; *einen Schaden wiedergutmachen,* dispenn an droug graet, dic'haouiñ u.b. eus un droug graet dezhañ, digoll u.b. evit un droug graet dezhañ ; [dre skeud.] *Schaden bringen,* noazout, ober (degas) noaz, ober (degas) droug, ober gaou, bezañ noazus, ober diaez, degas diaezamantoù, diservijañ ; *jemandem Schaden tun, jemandem Schaden zufügen,* ober noaz (gaou, droug, un tamm mat a goll) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ u.b., gwallegañ u.b., reuziñ u.b., blesañ u.b., pistigañ u.b. ; *der Natur Schaden zufügen,* gwallgas an natur ; *mir hat sie großen Schaden zugefügt,* me he doa graet un tamm mat a goll ouzhin, gaou bras he doa graet ouzhin, paket em boa un tamm mat a goll ganti ; *mit Schaden verkaufen,* gwerzhañ war goll, gwerzhañ war e wall ; *durch Schaden klug werden,* deskiñ skiant war e wall, deskiñ skiant diwar e goust, deskiñ diwar e goust, deskiñ skiant diwar-bouez e groc'hen (e yalc'h) (Gregor) ; [kr-l] *durch Schaden wird man klug,* koll a ro skiant d'ar foll, ret eo gouzañv evit kaout skiant - pep tra en deus e gentel - ar poanioù hag an trubuilhoù a zesk mab-den - er fallagriezh e kaver desk - diwar boan e teu ur vad bennak - emañ ar vicher o sankañ don - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ ; *zu seinem Schaden,* diwar e goust, en e vizoù, en e c'haou, en e goll, war e goll, war e wall ; *die Staaten dürfen sich nicht zum Schaden anderer Nationen ausdehnen,* arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; *es wird sein Schaden nicht sein,* n'en devo ket keuz goude, n'en devo keuz ebet, ne vo ket drouk dezhañ, n'en em gavo ket gwazh a se, ne vo ket gwazh a se, n'en devo ket a geuz, n'en devo meskont ebet goude, peseurt droug e c'hallfe an dra-se ober outañ ? muioc'h a vad eget a zroug en devo diwar gement-se, ne vo ket an dra-se en e c'haou, ne vo ket an dra-se en e goll, ne vo ket ur fall dezhañ ober an dra-se, n'en em gavo ket gwazh eus an dra-se, n'en em gavo ket diaes eus an dra-se, kerse war vat a gavo, kerse war vat a vo gantañ, kerse war vat a vo evitañ ; *Kriegsschaden,* distruj degaset gant ar brezel g., gwast da-heul ar brezel g., domaj a vrezel g., reuz deuet da-heul ar brezel g.
schaden V.gw. (hat geschadet) : noazout, gaouiañ, gwallañ, ober diaez, ober droug, diservijañ, kousiañ, gwallaozañ, blesañ, dispenn, diframmañ, bezañ drastus da, gwallegañ, ober gaou ouzh, ober gaou da, pistigañ ; *dieses Klima schadet seiner Gesundheit,* an temz-amzer-se a ra diaez (a ra droug, a noaz) d'e yec'hed ; *zu viel rauchen schadet der Gesundheit,* ar butun a ra diaes da gemeret re alies, butunat re a zo noazus d'ar yec'hed ; *den Interessen jemandes schaden,* ober un tamm mat a goll (a c'haou, a noaz) ouzh u.b., gaouiñ lazioù u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober gaou ouzh u.b., ober droug d'u.b., noazout da (ouzh) u.b., gwallañ u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., ober an anoaz d'u.b., ober domaj d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., blesañ u.b. ; *zu viel Kaffee schadet dem Herzen,* implij (evañ) re a gafe a ra gaou ouzh ar galon ; *jemandem zu schaden suchen, jemandem schaden wollen,* karet droug d'u.b., karet droug ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask an dro a u.b., klask en-

dro a u.b. ; *das hat seinem Ruhm nicht geschadet,* kement-se n'en doa ket dispennet e vrud, ne voe ket diframmet e anv kaer gant kement-se, kement-se ne reas droug ebet d'e vrud vat ; *es kann ihm nur schaden, weiter draußen zu arbeiten,* fall eo dezhañ chom er-maez da labourat ; *was schadet es ?* kement-se ne ra gaou ebet da zen, petra a vern ? petra a laz ? pe kaz a zo ? / pe forzh a zo ? / pe vern ? / pe laz ? (Gregor) ; *es schadet nichts,* ne ra forzh, ne vern, ne vern ket, nend eus kaz, se ne ra mann (mann ebet), nend eus forzh, kement-se ne ra ket a zroug ; P. *es kann nicht schaden,* ne zeuio droug ebet eus kement-se, ne vo droug ebet, ne vo ket a zroug, kement-se ne raio droug ebet, muioc'h a vad eget a zroug a vo diwar gement-se, ne vo ket an dra-se en hor gaou, ne vo ket an dra-se en hor c'holl, ne vo ket ur fall dimp ober an dra-se ; *eine kleine Pause würde dir nicht schaden, glaub mir !* un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio ! ; *das kann nicht schaden,* un dra vat eo ; *blinder Eifer schadet nur,* Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - meur a varc'h mat zo marvet o vont adarre - "deomp adarre" en deus lazhet meur a varc'h - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - karrig a dro a denn bro, karrig a red ne bad ket - an neb ne sec'h ket e bal a sec'h c'hwezenn e dal - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - an hini a zalc'h a dizh, an hini a red a skuizh - netra re morse n'en deus padet pell - ken gwazh re ha re nebeut - re a vann ne dalv mann.

Schadenanzeige b. (-,-n) : disklêriadur an domajoù g., disklêriadur an droug graet g.

Schadenersatz g. (-es) : gopr-dic'haou g., digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b., redimerezh g. ; *Schadenersatz leisten,* digoll hervez an droug graet, dic'haouiñ eus an droug graet, reiñ un digoll diouzh an droug graet, redimañ ar c'holl ; *auf Schadenersatz klagen,* goulenn digoll dirak al lez-varn, goulenn diral al lez-varn un digoll eus ar gaou bet graet ouzh an-unan.

schadenfrei ag. : didorr, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz, hep gaou na tro fall ebet.

Schadenfreiheitsrabatt g. (-s,-e) : [kretadurioù] bonuz g.

Schadenfreude b. (-) : laouender droukseder g., laouended droukseder b., laouenidigezh droukseder b., malis g./b., drougiezh b., fallagriezh b., fallentez b., sadegezh b. ; *Schadenfreude bringt nichts, Schadenfreude schadet nur,* poan an eil ne wella ket poan egile.

schadenfroh ag. : droukseder, malisius, fallakr, laouen o welet poanioù ar re all.

Schadensbegrenzung b. (-) : bevennadur an domajoù g.

Schadensereignis n. (-ses,-se) : gwall g., gwallzarvoud g., drouklamm g.

Schadensersatz g. (-es) : *sellit ouzh* **Schadenersatz**.

Schadensvergütung b. (-,-en) : digoll evit an droug graet g., digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., redimerezh g.

schadhaft ag. : fall, direizh, gwallaozet, siek, nammek, direizhet, kammadek, inkruzun ; *schadhaft werden,* mont (treiñ) da fall, mont da goll, uzañ, gwastañ, fallaat, mont war fallaat, findaoniñ, bezañ gwall-lakaet, c'hoarvezout droug gant an-unan ; [mezeg.] *schadhafte Stelle,* klañvenn b., gloaz b.

Schadhaftigkeit b. (-) : si g., namm g., direizhder g., direizhded b., gwallaoz b., nammder g., nammded b.

schädigen V.k.e. (hat geschädigt) : *jemanden schädigen,* ober noaz ouzh u.b., ober gaou ouzh u.b., ober fall d'u.b., gaouiñ u.b., gaouiñ ouzh u.b., gaouiañ (gwallañ) u.b., ober droug ouzh u.b., ober droug d'u.b., ober diaez d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.).

Schädigung b. (-,-en) : **1.** gaou g., gwallerezh g. ; **2.** [mezeg.] gloaz b.

schädlich ag. : noazus, fall, drastus, domajus, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, gwallus, kontammus ; *der Gesundheit schädlich,* noazus d'ar yec'hed, klañvus, kleñvedus, fall evit ar yec'hed, diyac'hus ; *schädliches Gas,* gaz pistrius g. ; *schädliche Insekten,* amprevaned noazus lies.

Schädlichkeit b. (-) : noazusted b., noazuster g.

Schädling g. (-s,-e) : noazour g., loen noazus g., arvevad g., astuz g. ; *Rebenschädling,* c'hwen-gwini str. ; *die Kartoffeln sind von Schädlingen befallen,* gwashaet eo an avaloù-douar.

Schädlingsbekämpfung b. (-) : diamprevanerezh g., stourm ouzh al loened noazus g.

Schädlingsbekämpfungsmittel n. (-s,-) : diastuzer g. ; **a)** lazh-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., diamprevaner g., dilastezer g. ; **b)** louzoù razhed g., louzoù logod g.

schadlos ag. : **1.** didorr, dizrast, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, a-bezh, difreuz, hep gaou na tro fall ebet, dinoaz, sasun ; **2.** *sich für etwas an jemandem schadlos halten,* kempouezañ ur c'holl bennak diwar goust unan all, kemer udb da zigoll diwar goust u.b., en em zic'haouiñ eus udb diwar goust u.b., en em zigoll eus udb war u.b.

Schadloshaltung b. (-) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b.

Schador g. (-s,-s) : chador g., mouch islamek g.

Schadstoff g. (-s,-e) : danvez-saotrañ g., danvez kontammus g., danvezenn bistrius b.

schadstoffarm ag. : nebeut a zanvez-saotrañ ennañ.

Schaduff g. (-s,-s) : [puñs] chadouf g.

Schaf n. (-s,-e) : **1. a)** [par ha dre vras] dañvad g., penn-dañvad g., penn-deñved g., penn-meot g., loen-deñved g. ; **b)** [parez] dañvadez b., dañvadenn b., mammenn b. ; *trächtiges Schaf,* dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b., mammenn genoan b. ; *das Schaf ist brünstig,* maouta a ra an dañvadez, emañ an dañvadenn e c'hoant maout, gwentl maout a zo en dañvadez, c'hoant maout a zo gant an dañvadenn, friantiz a zo gant an dañvadenn, emañ an dañvadez o c'houlenn maout ; *Wollschafe sind keine Fleischschafe,* an deñved da reiñ gloan n'int ket deñved kig ; *bei Schafen beträgt die Trächtigkeitsdauer (die Tragzeit) fünf Monate,* an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz ; *die Schafe scheren,* touzañ (kreviañ, digreoñañ) an deñved ; *die Schafe geben Wolle,* diouzh an deñved ez eus gloan ; *unsere Schafe sind gebrandmarkt worden,* ur merk gant an houarn ruz a zo bet lakaet d'hon deñved ; *das Schaf hat sich die Klaue*

verletzt und hinkt stark, kamm-broud eo an dañvad ; *bei dieser Hitze wird die Wolle bei den Schafen schnell nachwachsen,* buan e c'hloano an deñved en-dro gant an tommder-se, buan e kreoño an deñved en-dro gant an tommder-se ; *sechs Schafe sind von den Hunden erwürgt worden,* c'hwec'h dañvad a zo bet taget gant ar chas ; *wollige Schafe,* deñved kreoñek lies., deñved kreouichennek lies. ; *das Vlies eines Schafes,* kreoñ un dañvad g., kreoñad un dañvad g. ; **2.** [kr-l] *die Schafe von den Wölfen bewachen lassen,* labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bazañ an hoc'h, lakaat ar bas war an hoc'h ; **3.** [dre astenn.] *das schwarze Schaf,* ar penn-dañvad gallus g. (Gregor), ar penn-dañvad klañv g. ; **4.** *dumm wie ein Schaf,* diot evel ul leue, diot evel ul leue brizh, diot evel ul leue dour, diot evel ul leue geot, ken sot ma weler e voued ennañ, sot evel ur penton (evel ur bailh, evel ur baner, evel ur c'hwil-derv, evel ur banezenn), sot evel ur Gwenedad, sot evel ur waz, sotoc'h eget ur banezenn, sotoc'h eget ur baner, sotoc'h eget paneroù, sotoc'h eget pevarzek, diot evel ur waz, sotoc'h eget va botez kleiz, sot-pik, sotoc'h eget e votoù, sot-paner, sot-ran, sot ken e tro an douar dindanañ, sot-magn, sot-nay, sot-permil, diot-naet, diot-nay, diot-ran, genaouek evel ur ribod, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, ur genoù da bakañ kelien dezhañ ; **5.** [relij.] *die Schafe,* an deñved lies., ar feizidi lies. ; *die verlorenen Schafe,* an deñved dianket lies., an deñved diank lies., an deñved faziet er feiz lies. ; **6.** *die Schafe von den Böcken scheiden,* lakaat disparti etre an ed hag an dreog ; **7.** *ein gutmütiges Schaf sein,* bezañ touzet aes, bezañ aes da douzañ.

Schafblattern lies. : [mezeg., loen.] brec'h an deñved b.

Schafbock g. (-s,-böcke) : [loen.] maout g. [*liester* meot], tourz g., maout-tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g. ; *hornloser Schafbock,* maout Spagn g., maout diskorn g.

Schäfchen n. (-s,-) : **1.** dañvadig g., oan g.

2. P. *mein Schäfchen,* va logodenn b., loulig g., va loenig g., kalonig b., bravig g., moumounig g., va c'halonig b.

3. *der Himmel ist voll Schäfchen,* deñvedigoù a zo en oabl, laezh kaoulet a zo en oabl ; [dre astenn.] *das Meer hat Schäfchen,* deñved a zo war ar mor, deñvedigoù a zo war ar mor, war ar mor ez eus deñved, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, pilhennek eo ar mor.

4. [kr-l] *sein Schäfchen ins Trockene bringen, sein Schäfchen scheren,* ober e eost (e fagodenn, e graf), tapout gant an-unan [*tapout a ra gantañ*], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober e ran, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, gounit arc'hant bras, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *sein Schäfchen im Trockenen haben,* bezañ dastumet un tamm mat a voujedenn.

5. [poultrenn] stloagenn b., pilpouz g.

Schäfchenwolke b. (-,-n) : [koumoul] lost-kazh g., flip-avel g., sirrus g., kaouledenn b. ; *Schäfchenwölkchen, Schäfchenwolken,* deñvedigoù en oabl lies., lostoù-kezeg, lostoù-kizhier lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies., eon en amzer str., kaouled str. ; *mit Schäfchenwölkchen bedeckter Himmel,* oabl kalzennet g., oabl kaouledet g. ; *sich mit Schäfchenwölkchen bedecken,* kalzenniñ, kaouledin ; *keine einzige Schäfchenwolke störte den blauen Himmel,* glas e oa an oabl hep an disterañ kaouledenn pe lost-kazh ouzh e varellañ.

Schäfer g. (-s,-) : maouter g., mêsaer-deñved g., diwaller deñved g., bugul g., paotr-deñved g., mirer an deñved g., pastor g. ; *er hatte einen Alten als Schäfer eingestellt,* kemeret en doa graet unan kozh da ziwall an deñved.

Schäferdichtung b. (-,-en) : barzhoniezh vêsaer b., barzhoneg mêsaer g., bugulgan g., mêsaergan g., pastoralenn b.

Schäferei b. (-,-en) : **1.** sout b., kraou-deñved g., dañvati g., jaol g., jal g. ; **2.** magañ deñved g., magerezh deñved g., sevel deñved g. ; **3.** barzhoniezh vêsaer b., barzhoneg vêsaer b., barzhoneg mêsaer g., bugulgan g., mêsaergan g., pastoralenn b., gwerz b.

Schäfergedicht n. (-s,-e) : gwerz b., barzhoneg vêsaer b., barzhoneg mêsaer g., bugulgan g., mêsaergan g., pastoralenn b.

Schäferhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-deñved g., ki-tropell g., ki-mêsaer g.

Schäferin b. (-,-nen) : mêsaerez b., bugulez b., plac'h-deñved b., diwallerez deñved b.

Schäferroman g. (-s,-e) : romant mêsaer g., romant bugul g., romant bugulek g.

Schäferspiel n. (-s,-e) : pezh-c'hoari mêsaer g., c'hoari-bugul g., pezh-c'hoari bugulek g.

Schäferstab g. (-s,-stäbe) : kammell b., bazh vêsaer b.

Schäferstündchen n. (-s,-) : emgav galant g., pennad flouretiñ g. ; *Schäferstündchen zu viert,* c'hoari pevar g.

Schäfertasche b. (-,-n) : sac'h mêsaer g.

Schaff n. (-es,-eln) : [Bro-Aostria] tonell b.

Schaffell n. (-s,-e) : maoutken g., kreoñ g., kreoñad g., kroc'hen maout g.

Schaffellmütze b. (-,-n) : maoutenn b.

schaffen[1] V.k.e. (schuf / hat geschaffen) : krouiñ, forjañ, sevel, furmiñ, stummañ, imbroudiñ, ijinañ, ober; produiñ ; *ein Kunstwerk schaffen,* krouiñ (sevel, produiñ) un oberenn (ur bennoberenn) ; *Gott schuf die Welt,* Doue a grouas ar bed, Doue en deus graet d'ar bed bezañ, Doue a stummas ar bed ; *die Welt wurde aus dem Nichts geschaffen,* krouet eo bet ar bed diwar netra ; *Gott schuf den Himmel und die Erde,* Doue en deus produet (krouet) an Neñv hag an Douar, Doue en deus krouet an Neñv hag an Douar, Doue en deus graet an Douar hag an Neñv.

anv-gwan verb II : **geschaffen** *sie sind wie füreinander geschaffen,* graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn, graet int evit en em ober an eil ouzh egile, graet int an eil diouzh egile, dibabet int bet an eil d'egile.

schaffen[2] V.k.e. (verb digemm : schaffte / hat geschafft) : **1.** ober, peurechuiñ, pakañ, tapout, disoc'h, disoc'h gant, disoc'h da benn, kavout un disoc'h gant, difretañ [un tamm labour bennak], dont a-benn eus, dont da benn a, dont da benn eus, kas da benn, lakaat klok, ober ouzh, ober diouzh, c'hoari gant, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb,

degouezhout da vat gant udb, en em gavout d'ober udb, fonnañ ober udb, fonnañ d'ober udb, bezañ trec'h d'udb, ober taol ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen,* deuet eo a-benn da barfoeltrañ ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar rekord kozh, tizhet eo bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord diwezhañ, tapet eo gantañ parfoeltrañ ar rekord kozh ; *das Abi schaffen,* ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, pakañ ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriehz gant berzh, bezañ bachelouriet ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht,* a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; *ohne Mühe wird nichts Großes geschafft,* ne vez graet netra vras hep poan ; *was schaffst du denn da ?* o turlutañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? o penefiañ petra emaout ? petra an diaoul emaout oc'h ober ? petra an tanfoeltr emaout oc'h ober ? petra emaout o klask war-dro amañ ? ; *in einem Tag schafft er viel,* hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra d'e zevezh, hennezh a ra fonn d'e zevezh, hennezh a labour plaen ha buan ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *er schafft nur halb so viel wie die anderen,* hanterañ a ra ouzh ar re all, ober a ra an hanter kement hag ar re all ; *ich habe viel zu schaffen,* labour am eus dreist-penn, kalz a draoù am eus d'ober, kalz am eus d'ober, gwall sammet on gant va labour, sammet eo va c'hein gant al labour, mac'homet on gant al labour, foulet (foulmac'het, beuzet, debret, friket) on gant al labour, foul a zo warnon, mezv on evel ar yer en eost, leun a gefridi on, herr labour a zo warnon, dre brez emaon, prez labour a zo warnon, traoù a zo ganin war ar ramp, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, dall on gant al labour ; *wir werden es heute nicht schaffen,* ne vo ket peurechuet hiziv, ne zisoc'himp ket da benn hiziv ; *das schaffst du so gut wie jeder,* gouest out d'ober al labour-se kenkoulz hag hini, gouest out d'ober al labour-se kenkoulz ha nikun ; *nur Mut, wir schaffen es schon !* deomp atav, pevar ha pemp a ra nav ! ; *er hat es nicht geschafft,* graet en deus bouc'h, boud eo bet d'ober an dra-se, n'eo ket bet trec'h d'an dra-se ; *ich schaffe es schon ganz allein !* emsav on ! erruout a rin me va-unan ! ober a rin taol me va-unan ! ; *er wird es schaffen, wenn er sich Mühe gibt,* dont a raio a-benn gant ma poanio ; *wenn er auch so stark ist, er schafft es nicht,* gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket ; *noch eine letzte Anstrengung und wir haben's geschafft,* ur frapad c'hoazh hag e teuimp a-benn ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft,* ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu ; *ich schaffe es nicht, dieses Stück Kuchen zu essen,* an tamm kouign-mañ n'on ket gouest da c'hoari gantañ, ne fonn ket din debriñ an tamm kouign-mañ, an tamm kouign-mañ a zo ouzhpenn din ; *und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden,* bez' e ranker kas al labour-se da benn, goude ha ma ve diaes en ober - goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn ; *geschafft !* la ! graet eo ar stal ! deuet eo ganeomp ! deuet eo an tamm ganeomp ! echu eo a-benn ar fin ! graet eo ar gra ! graet hon eus taol ! degouezhet omp ganti da vat ! echu ar Bater ! disoc'h omp ! barrek omp ! bremañ emaomp dispeg ! bremañ omp distrob diouzh an dra-se ! setu echu eo ! ur maneur graet eo bepred ! kaset hon eus hon taol da vat ! Kaset hon eus hon taol da benn ! ; *er hat's geschafft,* deuet eo gantañ, deuet eo a-benn eus e daol, kaset en deus e daol da vat, kaset en deus e daol da benn, degouezhet eo ganti da vat, tennet en deus e daol, deuet eo d'ar jube, deuet eo a-benn eus e vennozh, deuet eo e daol da vat gantañ, deuet eo e dro da vat gantañ, graet en deus tro-vat, graet en deus taol mat, graet en deus taol, deuet eo a-benn eus e grog, deuet eo a-benn d'ober e daol, deuet eo a-benn eus e gefridi, deuet eo a-benn eus e labour, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, erruet eo ; *wir haben die Hälfte des Weges nach Stuttgart geschafft,* degouezhet omp hanter hent da Stuttgart, graet hon eus an hanter eus an hent a gas da Stuttgart ; *jemandem zu schaffen geben,* bezañ d'ober gant an-unan, koustañ da gorf u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), darbariñ u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., ober e ebeul, c'hoari diaes d'u.b., reiñ darbar d'u.b., lakaat u.b. diaes, degas trabas d'u.b., strobañ spered u.b., degas diaezamant spered d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., ober d'u.b. brammat ; *er hat mir zu schaffen gegeben,* reuz am boa bet gantañ, d'ober em boa bet gantañ, ur gempenn am boa bet gant hennezh, gwe am boa bet gant hennezh, kefridi am boa bet gant hennezh, un abadenn am boa bet gantañ, un abadenn am boa paket gantañ, c'hoari am boa bet gant al lampon-se, bec'h am boa bet gant al lampon-se, atapi am boa kemeret gantañ, kavet em boa da gochañ gantañ, hennezh a oa un den teuc'h en em ober outañ, roet en doa blev gwenn din, kavet em boa avel a-benn gantañ (digantañ), krog am boa bet gantañ, krog a-walc'h am boa bet gantañ, gwall grog am boa bet gantañ, luziasennoù am boa bet gantañ, ne oa ken nemet rouestl anezhañ, kavet em boa krog gantañ, kavet em boa krog a-walc'h gantañ, kavet em boa gwall grog gantañ ; *mein Mann macht mir zu schaffen,* poan am bez e-ser va gwaz, kavout a ran da gochañ gant va gwaz, va gwaz a zo un den teuc'h en em ober outañ, reuz am bez gant va gwaz, luziasennoù am bez gant va gwaz, va gwaz n'eus ken nemet rouestl anezhañ, krog am bez gant va gwaz, krog a-walc'h am bez gant va gwaz, gwall grog am bez gant va gwaz, kavout a ran krog gant va gwaz, kavout a ran krog a-walc'h gant va gwaz, kavout a ran gwall grog gant va gwaz ; *seine Gesundheit macht ihm zu schaffen,* kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, e yec'hed a c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ, d'ober en deus gant e yec'hed ; *diese Schweißausbrüche machen mir zu schaffen,* me am bez diaezamant gant an tommderennoù-se, darbar am eus gant an tommderennoù-se, souriñ a ra an tommderennoù-se warnon ; *dieses Asthma macht mir zu schaffen,*

diaezamant am bez gant ar berranal (ar verranal) a vez ingal warnon, pinijenn am bez gant ar berranal, bec'hiet on gant ar verralan, souriñ a ra ar berranal warnon, dalc'het on gant ar berranal ; *die Hitze macht den Leuten zu schaffen,* an tommder a lazh an dud, mac'homet e vez an dud gant an tommder, deviñ a ra an dud gant an tommder ; *es schaffen, etwas zu tun,* dont a-benn d'ober udb, disoc'h gant udb, disoc'h da benn, en em gemer diouzh ober udb, en em gavout d'ober udb, en em gemer evit ober udb, fonnañ ober udb, fonnañ da ober udb ; *ich schaffe es nicht,* ne dizhan ket, ne fonnan ket, ne fonn ket din en ober, ne zegouezhan ket ganti da vat, ne zisoc'han ket da benn, disneuz on d'en ober, emaon null ganti, n'akuitan ket, n'erruan ket ; *ich schaffe es schon !* mont a rin a-benn eus an dra-se, disoc'h a rin da benn, disoc'h a rin gant an dra-se, kas a rin an dra-se da benn (da vat), dont a ray da vat ganin, kavout a rin va lank, kavout a rin lank forzh penaos, ne vo ket ouzhpenn din, degouezhout a rin ganti da vat, erruout a rin, fonnañ a rin en ober, fonnañ a rin d'en ober, fonnañ raio din en ober, en em gavout a rin d'en ober ; *das schaffe ich nie ! das werde ich nie schaffen !* morse ne vin gouest ! ouzhpenn din eo an dra-se ! ne vin ket lodenn ! ; *ohne deine Hilfe hätte ich es nie geschafft,* keneve ar sikour ac'h eus roet din, biken ne vijen deuet a-benn - panevet ar sikour ac'h eus roet din, biken ne vijen deuet a-benn - kenevedout (panevedout, anez dit), biken ne vijen deuet a-benn ; *er schafft es, die Tür aufzuschließen,* en em gemer a ra evit dibrennañ an nor, en em gemer a ra diouzh dibrennañ an nor ; *wenn er es schafft, seinen Wunsch zu erfüllen,* ma tegouezh dezhañ kaout ar pezh en deus c'hoant, ma tizh dezhañ kaout ar pezh en deus c'hoant, ma tap kaout ar pezh en deus c'hoant ; *das schaffst du nicht,* n'emañ ket a-du dit, ne zeui ket a-benn eus an dra-se, n'out ket barrek evit an dra-se, ne zisoc'hi ket gant an dra-se, ne zisoc'hi ket da benn, ne fonno ket dit ober an dra-se, morse ne vi gouest ; *das Pferd wird diesen Baumstamm schon wegschaffen,* barrek eo ar marc'h war ar c'hef-se, barrek eo ar marc'h evit ar c'hef-se ; *sich zu schaffen machen,* bezañ dever en an-unan, bezañ prez war an-unan, en em zifre(t)añ, ober fonn, teuler fonn, fonnañ ; *damit habe ich nichts zu schaffen,* n'em eus netra da welet gant an afer-se, n'on ket lodek neudenn ebet en afer-se ; *er hat hier nichts zu schaffen,* n'en deus klask ebet war mann ebet amañ, an dra-se ne sell ket outañ, an dra-mañ ne sell netra outañ, n'en deus netra da welet en afer-se, n'emañ ket en e gerz emellout eus kement-se, gwelloc'h e vefe dezhañ mont d'en em glask e lec'h all, amañ n'en deus netra da gaout, an dra-se n'eo ket e stal eo.

2. kas, degas ; *an Ort und Stelle schaffen,* kas dibistig (hep gaou na tro fall ebet, diampech, kempenn) d'al lec'h merket ; *etwas zur Post schaffen,* kas udb d'an ti-post ; *im Winter war es ein Heidentheater, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *sie haben den Mist aufs Feld geschafft,* fin eo dezho charreat an teil ; *ein Hindernis aus dem Weg schaffen,* distankañ an hent, lemel ur skoilh diwar an hent, tec'hel ur skoilh diwar an hent, dilemel udb diwar hent ; *schaff den Stuhl beiseite,* lam ar gador-se diwar hent, tec'h ar gador-se diwar hent ; *Geld beiseite schaffen,* tuañ arc'hant, distreiñ arc'hant, skrapañ arc'hant, truflañ arc'hant, bogodiñ arc'hant, lakaat arc'hant en e rastell, sachañ d'e c'hod, houarnañ ar vulez (Gregor) ; *jemanden beiseite schaffen,* P. kaout an dizober (en em zizober, en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus u.b., skubañ u.b., diskar u.b., kas u.b. kuit ; *sich (t-d-b) jemanden vom Halse schaffen,* kaout an dizober (an disamm, an dieub, an distag, distag) eus u.b., en em zivec'hiañ eus u.b., kas u.b. diwar e gein (diwar e dro) ; *sich (t-d-b) etwas vom Halse schaffen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disteurel udb, chetiñ udb ; *eine Angelegenheit aus der Welt schaffen,* skubañ udb, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, na zelc'her kont eus udb, kaout an disamm eus udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, disammañ udb, difoarañ diouzh udb, en em zistlabezañ eus un afer bennak.

3. kavout, pourchas ; *ich muss mir Geld schaffen,* ret e vo din diboufañ (dineizhañ) arc'hant, rankout a ran kavout arc'hant tu pe du ; *Hilfe schaffen,* remediñ, kavout ar remed (d'udb), mont en arbenn d'un droug bennak, sikour, reiñ (degas) sikour ; *Ordnung schaffen,* skarzhañ al leurenn, ober karzhadenn, lakaat urzh, reizhañ, urzhiañ, renkañ, degas urzh, kempenn, klenkañ, distlabezañ, kêrreizhañ, lakaat an traoù en o reizh, ober un tamm renk, lakaat ar c'henurzh da ren, lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen ; *Gerechtigkeit schafft Frieden,* al lealded a vag ar peoc'h ; *Rat schaffen,* kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, kavout poell (penn) d'ur gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, an dro, ar pleg), kavout penn vat d'un taol bennak, kavout an tu ; *sich selbst (t-d-b) Recht schaffen,* ober ar justis eñ e-unan ; *Gerechtigkeit schaffen,* ober ar justis ; *Gefangene entlassen, um Platz zu schaffen,* dileuniañ ar prizonioù ; *das schafft Linderung,* an dra-se a dorr (a zistan) ar boan.

Schaffen n. (-s) : **1.** ober g., oberiegezh b., greanted b., oberiadegezh b., oberezh g., oberadur g. ; **2.** krouiñ g., krouidigezh b. ; **3.** trevell g.

schaffend ag. : *schaffende Kraft,* ijin krouiñ g., ijinegezh b., spered-krouer g., spered-krouiñ g., nerzh-krouiñ g., imbroud g. ; *die Geistigschaffenden,* ar gefredourien lies., ar sperederien lies. ; *die Kulturschaffenden,* an obererien sevenadurel lies.
Schaffensdrang g. (-s) : ijin krouiñ g., ijinegezh b., spered-krouer g., spered-krouiñ g., nerzh-krouiñ g., c'hoant krouiñ g., c'hoant imbroudiñ g., imbroudusted b., itik da grouiñ g., itik da imbroudiñ g.
Schaffensfreude b. (-) : birvilh krouiñ g., entan krouiñ g., gred krouiñ g., jourdoul krouiñ g., goursav krouiñ g., bervder krouiñ g., birvidigezh krouiñ b., c'hoant krouiñ g., c'hoant imbroudiñ g., imbroudusted b., krouusted b.
Schaffenskraft b. (-) : ijin g., ijinegezh b., spered-krouer g., spered-krouiñ g., nerzh-krouiñ g., galloud imbroudiñ g., imbroudusted b., krouusted b.
Schaffer g. (-s,-) : krouer g., oberer g., imbrouder g.
Schafferin b. (-,-nen) : krouerez b., obererez b., imbrouderez b.
Schaffhausen n. (-s) : Schaffhausen b.
schaffig ag. : [su Bro-Alamagn, Bro-Suis] aketus, gredus, leun a c'hred, greant, bev-buhez, bev-buhezek.
Schaffleisch n. (-es) : [kegin.] kig-dañvad g., kig-deñved g., kig maout g.
Schaffner g. (-s,-) : [treuzdougen] kontroller g., minaoueder g., touller-tikiji g.
Schaffnerin b. (-,-nen) : [treuzdougen] kontrollerez b., minaouederez b., toullerez-tikiji b.
Schaffung b. (-,-en) : krouidigezh b., obererezh krouiñ g., forjerezh g. ; *Schaffung von Arbeitsplätzen,* krouidigezh postoù-labour b.
Schafgarbe b. (-,-n) : [louza.] mildelienn b., milfer b., penngaled g., skouarn-an-ozhac'h-kozh b., skouarn-Valkuz b., skouarn-Yuzaz b.
Schafhaltung b. (-,-en) : magañ deñved g., magerezh deñved g., sevel deñved g.
Schafherde b. (-,-n) : tropell deñved g., tropellad deñved g., bagad deñved g., bandenn zeñved b., bandennad zeñved b.
Schafhirt g. (-en,-en) : maouter g., mêsaer-deñved g., diwaller deñved g., bugul g., paotr-deñved g., mirer an deñved g., pastor g.
Schafhürde b. (-,-n) : kloz deñved g.
Schafkamel n. (-s,-e) : [loen.] lama g.
Schafkäse g. (-s) : [kegin.] keuz dañvadez g., keuz laezh dañvadez g.
Schafkleider lies. : [tro-lavar] *der Wolf in Schafkleidern,* ur bleiz skraper gwisket e dañvad g., ur bleiz du dindan kroc'hen un oan gwenn g., ar bleiz dindan kroc'hen an oan g., al louarn o prezeg d'ar yer g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., un daouarn tomm hag ur galon yen.
Schaflamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] oan g.
Schaflaus b. (-,-läuse) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g., megel b., porailh g.
Schafleder n. (-s) : **1.** maoutken g. ; **2.** [dre fent.] *ausreißen wie Schafleder, t*ec'hel, didec'hout, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, dilammat, mont er gas, en em laerezh, flipañ, diflipañ, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, kemer an tec'h, mont war dec'h, tec'hel (skampañ) kuit, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, mont d'e dreid, mont d'an tus, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, redek ar c'had, skarañ, skarzhañ, karzhañ, reiñ gaol dezhi, kemer (tapout, kavout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, sachañ e dreid (e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr, e skasoù, e loaioù, e ivinoù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, skarañ er ouinell.
Schäflein n. (-s,-) : dañvadig g., oan g. ; [tro-lavar] *sein Schäflein ins Trockene bringen,* ober e eost (e fagodenn, e graf), tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, fortuniañ, ober ur fortun, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, ober arc'hant war an oaled, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *sein Schäflein im Trockenen haben,* bezañ dastumet un tamm mat a voujedenn.
schafmäßig ag. : strolladus, strollidik, heul-heul, evel deñved, sentidik, deñvedek, bagadus.
Schafmilch b. (-) : [kegin.] laezh dañvadez g.
Schafott n. (-s,-e) : chafod g. ; *auf das Schafott steigen,* pignat gant diri ar chafod ; *der Delinquent wurde auf das Schafott gebracht, wo er zur Schau gestellt wurde,* lakaet e voe an torfedour e diskouez war ar chafod.
Schafpelz g. (-es,-e) : **1.** maoutken g. ; **2.** [tro-lavar] *der Wolf in Schafpelz,* ur bleiz skraper gwisket e dañvad g., ur bleiz du dindan kroc'hen un oan gwenn g., ar bleiz dindan kroc'hen an oan g., al louarn o prezeg d'ar yer g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., un daouarn tomm hag ur galon yen.
Schafpocken lies. : [mezeg., loen.] brec'h an deñved b.
Schafpelzmütze b. (-,-n) : maoutenn b.
Schafrasse b. (-,-n) : gouenn deñved b.
Schafräude b. (-,-n) : [mezeg., loen.] teurk g.
Schafschere b. (-,-n) : sizailh da douzañ an deñved b., sizailh kreviañ b.
Schafscherer g. (-s,-) : krevier g.
Schafschulter b. (-,-n) : [kegin.] skoaz-vaout b.
Schafschur b. (-,-en) : touz an deñved g., touzerezh an deñved g., touzadenn an deñved b., kreviadur g., krevierezh g., kreviadeg b.
Schafseintopf g. (-s) : [kegin.] keusteurenn vaout b. ; *Schafseintopf mit Bohnen,* kefalenn-vaout b.
Schafsgesicht n. (-s,-er) : stumm ur beulke g, tres da vezañ diot g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., darsod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., nouch g., diskiant g., pennsod g.

Schafskäse g. (-s) : [kegin.] keuz dañvadez g., keuz laezh dañvadez g.
Schafskopf g. (-s,-köpfe) : amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., darsod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., nouch g., diskiant g., pennsod g. ; *jemanden einen Schafskopf schelten,* ober an azen gant u.b., ober un azen eus u.b., lakaat u.b. da azen.
Schafskot g. (-s) : kagal deñved g., kagalennoù deñved lies., kaoc'h-deñved g., biliennoù deñved lies.
schafsmäßig ag. : strolladus, strollidik, heul-heul, evel deñved, deñvedek, bagadus.
Schafsmilch b. (-) : [kegin.] laezh dañvadez g.
Schafsochse g. (-n,-n) : [loen.] ejen-musk g., maoutejen g.
Schafspelz g. (-es,-e) : *sellit ouzh* **Schafpelz**.
Schafstall g. (-s,-ställe) : sout b., kraou-deñved g., dañvati g., jaol g., jal g. ; *der Schafstall steht offen,* digor eo war an deñved.
Schafstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez velen b. ; *englische Schafstelze,* kannerez velen temzig b. ; *Wiesenschafstelze,* kannerez velen penn glas b. ; *aschköpfige Schafstelze,* kannerez velen penn louet b. ; *Maskenschafstelze,* kannerez velen penn du b. ; *nordische Schafstelze,* kannerez velen an norzh b.
Schaft g. (-s, Schäfte) : **1.** fust g., troad g., treujenn b., truñs g., gar b., gwalenn b. ; *Lanzenschaft,* fust goaf g. (Gregor) ; *eine Lanze mit grünem Schaft,* ur goaf fustet-glas g. ; *Gewehrschaft,* troad-fuzuilh g., fust ar fuzuilh g., lamm ar fuzuilh g., kros g., gwele-fuzilh g., horzh-fuzuilh b.
2. *abgebrochener Schaft,* kolonenn diveget b.
3. *Stiefelschaft,* korf an heuz g. (Gregor), gwalenn b.
4. [merdead.] *Ankerschaft,* pav an eor g., gwalenn an eor b.
5. [Bro-Suis] armel b., armener b., pres g., kredañs b.
schäften V.k.e. (hat geschäftet) : **1.** troadañ, fustañ ; **2.** *Stiefel schäften,* lakaat ur c'horf war an heuzoù ; **3.** [louza.] imboudañ, lagadiñ, grefiñ.
Schafthalm g. (-s,-e) **/ Schaftheu** n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
Schaftkreuz n. (-es,-e) : lammgroaz b.
Schaftring g. (-s,-e) : [tisav.] gwalenn-golonenn b.
Schaftrinne b. (-,-n) : [tisav.] garan golonenn b.
Schaftstiefel g. (-s,-) : heuz lêr korf uhel g.
Schafvieh n. (-s) : [loen.] deñved lies.
Schafwolle b. (-) : gloan dañvad g.
Schafzucht b. (-) : magañ deñved g., magerezh deñved g., sevel deñved g.
Schah g. (-s,-s) : *der Schah von Persien,* cha Persia g., impalaer Persia g.
Schakal g. (-s,-e) : [loen.] chakal g.; *Goldschakal,* aourgi [*liester* aourgon] g., bleizlouarn [*liester* bleizlouarned] g.
Schake b. (-,-n) : [merdead.] mell g., mell chadenn g., anell b., lagadenn b.
Schäkel g. (-s,-) : [merdead., tekn.] mailhon g., manilh g.
Schäker g. (-s,-) : likaouer g., lubaner g., luban g., lorber g., galant g., drujer g., farseller g., fringer g., jirfoll g.
Schäkerei b. (-,-en) : galanterezh g., galantiz b., farsellerezh g., drujerez g., friantaj g., friantiz b., jirfollezh b.
schäkern V.gw. (hat geschäkert) : farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, noualantiñ, ober e zen gars, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, flouretiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, chourañ, lesaat, fringal, fringalañ, dizoac'hañ, ober e baotr yaouank ; *mit jemandem schäkern,* ober chiboudoù d'u.b., ober chiboudig d'u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b.
schäkernd ag. : friant, jirfoll.
Schal g. (-s,-s/-e) : skerb g./b., eskerb b., seizenn-c'houzoug b., chal g., frileuzenn b., mouchouer g.
schal ag. : **1.** divlaz d'ar staon, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, flak, euver, panenn, heuz, milis, plaen ; *schale Nahrung,* boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; *schales Bier,* bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet warnañ g. ; *schal werden,* aveliñ, koll e vlaz, divlazañ, goulariñ, disaouriñ, goularaat ; *schal machen,* divlazañ, goulariñ, disaouriñ ; *schal machend,* divlazus ; **2.** [dre skeud.] *ein schales Leben,* ur vuhez dister b., un tammig silvidigezh g., ur vuhez treut b., ur bevañ bihan g. ; *schale Worte,* komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., komzoù goular lies.
Schalbrett n. (-s,-er) : krustenn b., koad blod g.
Schälchen n. (-s,-) : koupenn b., koupennad b.
Schale b. (-,-n) : **1.** pluskenn b., koc'henn b., krogenn b., kroc'hen g., klorenn b., klor str., klozenn b., klosenn b., klos str. ; *Schalen,* plusk str., pluskad str., pel g., peilh g., peliadur g., klor str., klos str. ; *Orangenschale,* plusk orañjez str., pluskenn an orañjez b., koc'henn orañjez b., pel orañjez g. ; *Schale einer Kartoffel,* peilh patatez g., plusk patatez str., pluskenn ur batatezenn b., pel ur batatezenn b. ; *Kartoffeln in der Schale,* patatez pluskoù ha tout str., patatez kroc'hen-digroc'hen str., avaloù-douar en o c'hroc'hen lies., patatez plusk hag all str., patatez peilh ha tout str., patatez plusk ha rusk str., patatez en o flusk str. ; *Nussschale,* krogenn ur graoñenn b., krogenn graoñ b., klor kraoñ str., plusk kraoñ str., klozenn graoñ b., pluskenn ur graoñenn b. ; *Schale einer Melone,* koc'henn sukrin b., pluskenn ur sukrinenn b. ; *Eierschale,* klor vi str., klos vi str., plusk ar vioù str., klorenn b., klorenn vi b., pluskenn ur vi b. ; *Eier mit zersprungener Schale,* vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies. ; *Austernschale,* krogenn un istrenn b., krogenn istr b., klorenn istr b. ; *Eier in der Schale,* vioù poazhet tanav lies., vioù poazh-tanav lies., vioù bihanboazh lies. ; *Schale einer Schildkröte,* toenn ur vaot b., krogenn ur vaot b., toenn-vaot b. ; *je rauer die Schale, desto süßer der Kern,* arabat sellet ouzh ar goc'henn nemetken, arabat barn an traoù diouzh an

diavaez, an dud n'int ket ken drouk m'o deus doare da vezañ ; *goldenes Herz in rauer Schale,* taer da welout ha laosk da c'houzout ; *Hirnschale,* klopenn g., boest klopenn b., krogenn ar penn b., klorenn ar penn b., kraoñenn ar penn b.
2. [dre skeud.] *sich in Schale werfen, sich in Schale schmeißen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em fichañ en e faroañ, en em wiskañ en e granañ, en em wiskañ en e gaerañ, en em wiskañ en e gaer, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, paramantiñ, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ.
3. pezel b., pezeliad b., kop g., kopad g., bolenn b., bolennad b., plad g., pladenn b., god g., kirin b., kirinad b., kirinennad b., koupenn b., skudell b., skudellad b. ; *Obstschale,* pezel frouezh b., plad frouezh g. ; *Schale Obst,* pezeliad frouezh b., pladad frouezh g. ; *Schale Milch,* pezeliad (bolennad) laezh b., kirinad laezh b., kirinennad laezh b. ; *kalte Schale,* kibad dienn-skorn b. ; *Schale Apfelwein,* bolennad sistr b.
4. [loen., hemolc'h] troad skalfek g., troad forc'hellek g., troad forc'hek g.
5. [kleze] krogenn b.
Schäleisen n. (-s,-) : [labour-douar] **1.** diruskerez b. ; **2.** digaolerez b.
schalen V.k.e. (hat geschalt) : plañchodiñ, plañcherisiñ, doublañ.
schälen V.k.e. (hat geschält) : dibluskañ, diruskañ, kignat, peliat, digoc'hennañ, diskroc'henañ, diglosañ, diglorañ, diheiñ, rac'hañ, risiañ, raskañ, diaozañ, ober ur peilh da, ober un dro beilh da, rimiañ ; *Zwiebeln schälen,* dibluskañ ognon ; *Kartoffeln schälen,* dibluskañ patatez, peliat avaloù-douar, risiañ avaloù-douar, diaozañ avaloù-douar, diglorañ avaloù-douar, ober ur peilh d'ar patatez, ober un dro beilh d'ar patatez ; *geschälte Kartoffeln,* avaloù-douar diblusk lies. ; *Kastanien schälen,* lemel ar glorenn vihan diwar ar c'histin ; *Krabben schälen,* dilenn kranked ; *einen Baum schälen,* digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, diruskañ ur wezenn, kignat ur wezenn ; *geschältes Holz,* koad-kign g., koad-peilh g., keuneud kign g. ; *geschälte Stelle bei einer Loheiche,* kign g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe schälen,* peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *aus seiner Umhüllung schälen,* digoc'hennañ, lemel e goc'henn [digant udb], diglosañ, diglorañ, diruskañ ; *Nüsse schälen,* dibluskañ kraoñ (Gregor) ; *Gerste schälen,* eskaoutiñ (diskoultrañ, diruskañ) heiz ; *ein Ei schälen,* diglosañ (diglorañ, dibluskañ) ur vi.
V.em. : **sich schälen** (hat sich (t-rt) geschält) : **1.** diskantañ, kroc'heniñ, diskroc'heniñ, kignat, peliat ; *die Haut schält sich,* peliat a ra ar c'hroc'hen ; *ich schäle mich an den Händen,* va daouarn a ziskroc'hen, va daouarn a gign, peliat a ra va daouarn ; **2.** P. *sich aus einem Kleidungsstück schälen,* tennañ ur pezh dilhad, en em ziframmañ eus ur pezh dilhad.
Schälen n. (-s) : peilh g., peliadur g., raskerezh g., kign g., kignerezh g., kignadenn b.
Schalengehäuse n. (-s,-) : krogenn b. [*liester* kregin].
schalenlos ag. : **1.** diblusk, diglorenn ; **2.** digrogenn.
Schalensitz g. (-es,-e) : kavell g.
Schalentier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g.
Schalenwild n. (-s) : [hemolc'h] jiber bras g./str., jiboez bras g./str.
Schalheit b. (-) : divlazder g., divlazded b., divlazadur g., goularder g., goularded b., milister g., milisted b. ; *Schalheit hervorrufend,* divlazus.
Schälhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g.
Schalholz n (-es) : koad koufrañ g., koadaj g.
Schalk g. (-s,-e) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], straner g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., hinkin g., ravailhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., lourin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], penndog g., tamm krennard abil g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr g., Kerdrubuilh g., lapin g., fripon g., friponer g., filouter g., c'hwil g., kañfard g., konikl g., bidaneller g., lampavan g., istorier g., monandour g., noualant g., bourder g., farser g. ; *er hat den Schalk im Nacken, ihm schaut der Schalk aus den Augen,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ihm sitzt der Schalk im Nacken,* itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, pegen louarn eo hennezh ! hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hemañ, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.
schalkhaft ag. / **schalkig** ag. : korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, beskellek, gwidilus, gwidal, gwidreüs ; *schalkhaftes Lächeln,* mousc'hoarzh goapaus, minc'hoarzh goap g., minc'hoarzh goapaer g., minc'hoarzh godisus g. ; *dieses Mädchen ist nicht besonders schalkig,* n'eus ket ur pikol a droioù kamm er plac'h-se.
Schalkhaftigkeit b. (-) : lamponerezh g., malis g./b., ribouloù lies., sigotiezh b., stranerezh g.
Schalksauge n. (-s,-n) : lagad lampon g., lagad abil g., lagad kazh g.

Schalksknecht g. (-s,-e) : mevel mat da vann g., mevel mat da netra g.
Schalksnarr g. (-en,-en) : furlukin g., farouell g.
Schalksstreich g. (-s,-e) : taol-lampon g., friponaj g., lamponerezh g., filouterezh g., malis g./b., tunuenn b. ; *Schalkstreiche,* monandoù lies., bourdellajoù lies.
Schall g. (-s,-e/Schälle) : trouz g., dasson g., son g., diston g., sonliv g., sten b. ; *der Schall unserer Schritte,* trouz (dasson) hor c'hammedoù g. ; *Schall der Stimme,* skiltr ar vouezh g., bommoù-mouezh lies. ; *dumpfer Schall,* trouz pounner g., trouz teñval g., trouz pout g., son boud g., son teñval g. ; *Fortpflanzung des Schalls,* emastenn an trouz (ar son) g., treled ar sten g. ; *ein Schall verklingt*, mougañ a ra ur son ; *die Lehre vom Schall,* ar sonouriezh b., ar glevedoniezh b., ar stenoniezh b., an akoustik g. ; *gegen den Schall abdichten,* didrouzañ, disonaat ; [fizik] *Wiedergabe von Schall,* haneilañ ar stenioù g.
2. [dre skeud.] *leerer Schall,* bramm en dour g., taol bouc'hal en dour (er stank) g., taol bazh en dour g., mogidell b. ; *das ist nur Schall und Rauch,* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - un taol bouc'hal er stank an hini eo - un taol bazh en dour an hini eo - ur bramm en dour eo ha netra ken - avel aveloù ha pep tra 'zo avel (Gregor) - kement-se ned eo nemet moged ; *seines Lebens Schall (Schiller),* ar vrud anezhañ g./b.
Schallaufnehmer g. (-s,-) : diafragm daskrenus g., klevell b.
Schallausstrahlung b. (-) : emastenn ar son g., treled ar sten g.
Schallbecher g. (-s,-) : [sonerezh] founilh g. ; *der Schallbecher der Klarinette,* founilh ar glerinell g.
Schallbecken n. (-s,-) : [sonerezh] simbalenn b.
Schallboden g. (-s,-böden) : boest-dasson b., kef-dasson g.
Schallbrechung b. (-) : gouskog ar sten g., stentorr g., sontorr g.
Schallbremse b. (-,-n) : stramm enepheklev g., stignad enepheklev g.
schalldämmend ag. : hag a zistera an trouz, hag a wana an trouz, hag a voug an trouz, hag a zisona, … difuiñ-son, … disonaat, … didrouzañ, … eneptrouz, … stengaeañ.
Schalldämmung b. (-) : didrouzañ g., disonadur g., disonaat g., difuiñ-son g., stengaeañ g.
Schalldämpfer g. (-s,-) : **1.** didrouzer g., mouger-trouz g., mouger g., difuer-son g., mougell b. ; **2.** [kirri-tan] didrouzer g., pod skarzhañ g.
Schalldämpfung b. (-) : didrouzañ g., disonaat g., disonadur g., difuiñ-son g., stengaeañ g. ; *mit Schalldämpfung,* terket gant un didrouzer, terket gant ur mouger-trouz.
Schalldeckel g. (-s,-) : tog kador-brezeg g., tog kador-sarmon g., bolzenn-vouezh b.
schalldicht ag. : didreuzus d'ar son, stengaeet ; *schalldicht machen*, lakaat da vezañ didreuzus d'ar son, stengaeañ.
Schalldose b. (-,-n) : diafragm daskrenus g., klevell b.
Schalldruck g. (-s) : [fizik] gwask ar gwagennoù son g., gwask stenel g.
Schalldruckpegel g. (-s) : live son g., live stenel g.
schallen V.gw. (schallte / scholl // hat geschallt) : dasseniñ, tregerniñ, distonañ, skiltrañ, draskal.
schallend ag. : skiltr, skiltrus, trouzus, tregernus ; *schallendes Gelächter,* c'hoarzhadennoù skiltr lies., c'hoarzhadeg skiltr b., taolioù c'hoarzh skiltrus lies., bommoù c'hoarzh sklintin lies. ; *in schallendes Gelächter ausbrechen,* dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin.
Schallerreger g. (-s,-) : korf sonus g., benveg sonus g.
Schallfänger g. (-s,-) : korn-selaou g.
Schallfenster n. (-s,-) : skigner-trouz g.
Schallfülle b. (-) : sonuster g., sonusted b.
Schallgeschwindigkeit b. (-) : tizh ar son g., tizh ar sten g. ; *die Schallgeschwindigkeit überschreitend,* dreistson, trastenel ; *die Schallgeschwindigkeit überschreiten,* mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten ; *Überschallgeschwindigkeit*, tizh dreistson g., tizh trastenel g.
Schallgrenze b. (-) : **1.** [fizik] *sellit ouzh* **Schallmauer** ; **2.** [dre skeud.] usvevenn b.
schallisoliert ag. : didrouz, dison, didreuzus d'ar son, stengaeet.
Schallisolierung b. (-) : didrouzañ g., disonadur g., disonaat g., difuiñ-son g., stengaeañ g.
Schallkammer b. (-,-n) : kambr hekleviñ b., kambr zasson b.
Schallkasten g. (-s,-kästen) : boest-dasson b., kef-dasson g.
Schallknall g. (-s,-e) : [nij.] bang g., baoñ g.
Schallkopf g. (-s,-köpfe) : [mezeg.] sont-tro g., sonterez-tro b.
Schalllehre b. (-) : stenoniezh b., sonouriezh b., akoustik g.
Schallleiter g. (-s,-) : korzenn glevout g.
Schallloch n. (-s,-löcher) : [benveg dre gerdin] toull ar c'hef-dasson g., brenk g.
Schallmauer b. (-) : moger ar son b., mur ar sten b., stenvur b. ; *die Schallmauer brechen (durchstoßen),* mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten.
Schallmesser g. (-s,-) : sonventer g., fonometr g.
Schallnachahmung b. (-,-en) : **1.** dambrezenn son b., ger-drevezañ g., trouzadell g. ; **2.** trouzadellañ
Schallortung b. (-) : ekolec'hiañ g., ekolec'hierezh g., heklevlec'hierezh g., heklevlec'hiañ g.
schallos ag. : **1.** diblusk, diglorenn ; **2.** digrogenn.
Schallplatte b. (-,-n) : pladenn b. ; *auf Schallplatten aufnehmen,* enrollañ war bladennoù.
Schallplattenalbum n. (-s,-alben) : albom sonerezh g.
Schallplattenhändler g. (-s,-) : gwerzher pladennoù g.
Schallplattenkonzert n. (-s,-e) : abadenn sonerezh enrollet war bladennoù b.
Schallplattensammlung b. (-,-en) : pladennaoueg b.
Schallplattenständer g. (-s,-) : kombod pladennoù g., palier pladennoù g.
Schallplattenverkäufer g. (-s,-) : gwerzher pladennoù g.
Schallplattenverzeichnis n. (-ses,-se) : pladennrolladur g., pladennlennadur g.
Schallquantum n. (-s,-quanta) : [fizik] fonon str., fononenn b.

Schallreflexion b. (-) : dameuc'h ar son g., disvannadur ar sten g., disvan ar sten g.
Schallrohr n. (-s,-e) : korn-youc'hal g., korn-mouezh g.
schallschluckend ag. : hag a zistera an trouz, hag a wana an trouz, hag a voug an trouz, hag a zisona, … difuiñ-son, … disonaat, … didrouzañ, … eneptrouz, … stengaeañ ; *schallschluckende Wandverkleidung,* gwiskad moger didrouzañ g., gwiskad moger eneptrouz g., gwiskad moger stengaeañ g.
Schallschutz g. (-es) : disonadur g., difuiñ-son g., stengaeañ g.
schallsicher ag. : didreuzus d'ar son, stengaeet ; *schallsichere Zelle,* logell didreuzus d'ar son b., logell stengaeet b.
Schallsignal n. (-s,-e) : arhent son g., sinal son g.
Schallstärke b. (-) : kreñvder stenel g., live son g.
Schallstück n. (-s,-e) : [sonerezh] founilh g. ; *das Schallstück der Klarinette,* founilh ar glerinell g.
Schalltrichter g. (-s,-) : [sonerezh] founilh g.
Schallverstärker g. (-s,-) : amplaer son g., sonamplaer g.
Schallwelle b. (-,-n) : gwagenn son b., gwagenn stenel b.
Schallwellenbündel n. (-s,-) : [fizik] bann gwagennoù son g., hordenn usstenek b.
Schallwellenwiderstand g. (-s) : [fizik] luzded stenel b.
Schallwirkung b. (-) : perzhded ar sonioù klevet b., live splannder ar sonioù klevet g., klevidikted b.
Schallwort n. (-s,-wörter) : dambrezenn b., ger-drevezañ g., trouzadell b.
Schallzeichen n. (-s,-) : arhent son g., sinal son g.
Schälmaschine b. (-,-n) : **1.** dibluskerez b., pelierez b., raskerez b., eskaouterez b. ; **2.** diruskerez b. ; **3.** digaolerez b.
Schalmei b. (-,-en) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b. ; *Schalmei spielen,* chalamiañ.
Schalmeispieler g. (-s,-) : [sonerezh] chalamier g.
Schälmesser n. (-s,-) : kontell risiañ b., kontell dibluskañ b., diblusker g.
Schalobst n. (-es) : [louza., kegin.] frouezh gant krogenn str., frouezh krogennek str.
Schalotte b. (-,-n) : [louza.] chalotez str., penn chalotez g., chalotezenn b.
Schälpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] tumperez b.
Schälrippe b. (-,-n) : [kegin.] kostezenn blat b.
Schaltalgebra b. (-) : aljebr Boole g.
Schaltanlage b. (-,-n) : [tredan.] staliadur dasparzh tredan g.
Schaltapparat g. (-s,-e) : [tredan.] trec'haoler g.
Schaltbild n. (-s,-er) : [tredan.] brastres kennaskañ g., brastres kevreañ g.
Schaltbrett n. (-s,-er) : **1.** taolenn dasparzh b., panell dasparzh b. ; **2.** [tekn.] taolenn-stur b., taolenn-lankañ b.
Schaltelement n. (-s,-e) : [tredan.] krug elektronek b.
schalten V.gw. (hat geschaltet) : **1.** ober ; *willkürlich über etwas schalten,* ober diouzh e benn e-unan gant udb, bezañ frankiz gant an-unan d'ober diouzh e youl gant udb, kaout pep frankiz d'ober diouzh e benn e-unan gant udb, bezañ diliamm d'ober pezh a gar an-unan gant udb, bezañ mestr war udb ; *frei mit etwas schalten,* bezañ frankiz gant an-unan d'ober gant udb, ober udb hervez e zorn, kaout pep frankiz d'ober gant udb, bezañ lizher digor gant an-unan ; *nach Belieben schalten und walten,* ober diouzh e c'hoant, ober ar pezh a blij d'an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan, ober ar pezh a zo en e volontez, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heuliañ e santimant, na gaout luz ebet, ober e stal e-unan, bezañ diliamm d'ober pezh a gar an-unan, ober e c'hiz, ober diouzh e vod, bezañ mestr en e di, ober e santimant, ober e volontez, bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor), bevañ evel ma plij gantañ, ober pep tra diouzh ma plij gantañ, bevañ hervez e blijadur, ober pep tra hervez e blijadur, ober pep tra diouzh e imor, ober pep tra hervez e faltazi, ober pep tra diouzh e faltazi ; **2.** *die Ampel schaltet auf Grün,* treiñ a ra ar gouloù da wer ; **3.** [dre skeud.] P. *langsam schalten,* kaout ur spered diwezhat, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, na vont herrus gant an-unan, bezañ toulloù talar en e benn, bezañ tuzum, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ lugut da zeskiñ, bezañ ur spered divalav a zen, bezañ gorrek da gompren.
V.k.e. (hat geschaltet) : **1.** luskañ, reiñ lañs da, plantañ tro e, lakaat da dreiñ, lakaat da vont en-dro, lañsañ, lakaat tro e ; *eine Maschine (ein)schalten,* lakaat ur mekanik da vont en-dro ; **2.** [tredan.] lugañ, lugellañ ; *parallel schalten,* lakaat a-stur, koublañ ; *hintereinander schalten,* lakaat en arsteud ; **3.** *einen anderen Gang schalten,* cheñch tizh ; *den Leergang (ein)schalten,* lakaat ar mekanik da dreiñ a-varv, lakaat er poent marv (er poent dilusk, er poent diskrog, en digraban).
Schalter g. (-s,-) : **1.** draf g., dorikell b., gwiched b. ; *Fahrkartenschalter,* draf an tikedoù g. (Gregor), dorikell an tikedoù b., gwiched an tikiji b.
2. [tredan.] heñcher-tredan g., spanaer g., nozelenn b., afell b., enaouer g. [*liester* enaouerioù] ; *Anlassschalter,* loc'her g., enstoker g. ; *Drehschalter,* spanaer-tro g. ; *Hebelschalter,* spanaer loc'henn g. ; *Schutzschalter,* disjunter g., troc'h-red g., disreder g. ; *Fernschalter,* pellenaouer g., pellspanaer g. ; *schalter der Scheibenwischer,* dornell ar rozelloù-glav b., ibil ar rozelloù-glav, lanker ar rozelloù-glav g.
Schalterautomat g. (-en,-en) : **1.** gwiched emgefre b., bilhedaouer emgefre g. ; **2.** loc'her emgefre g., spanaer emgefre g.
Schalterbeamte(r) ag.k. g. : drafer g., gwicheder g.
Schalterbeamtin b. (-,-nen) : draferez b., gwichederez b.
Schalterbrief g. (-s,-e) : postadenn war c'hortoz b., lizher manbost g.
Schalterhalle b. (-,-n) : hall an dorikelloù g., hall an drafoù g., hall ar gwichedoù g.
Schalterstunden lies. : eurioù digeriñ an draf lies., eurioù digeriñ ar wiched lies.
Schaltgehäuse n. (-s,-) **/ Schaltgetriebe** n. (-s,-) : [kirri-tan] boest an tizhoù b.

Schalthebel g. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] loc'h an tizhoù g. ; **2.** loc'h spanaer g.
Schaltier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g.
Schaltjahr n. (-s,-e) : bloavezh bizeost g.
Schaltkasten g. (-s,-kästen) : armel lankañ b.
Schaltklinke b. (-,-n) : [tekn.] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g., draenenn b., mastin g.
Schaltknopf g. (-s,-knöpfe) : [tredan.] bouton lanker g.
Schaltknüppel g. (-s,-) : [kirri-tan] loc'h an tizhoù g.
Schaltkreis g. (-es,-e) : amred g. ; *integrierter Schaltkreis,* amred kevanek g.
Schaltplan g. (-s,-pläne) : [tredan.] brastres kennaskañ g., brastres kevreañ g.
Schaltpult n. (-s,-e) : eskemmez ren g.
Schaltschema n. (-s,-schemen) : brastres kennaskañ g., brastres kevreañ g.
Schaltschlüssel g. (-s,-) : [kirri-tan] alc'hwez loc'hañ g.
Schaltschütz n. (-es,-e) : [tredan.] enstoker g.
Schaltstange b. (-,-n) : [kirri-tan] lanker antellañ g.
Schaltstelle b. (-,-n) : **1.** kreizenn ren b., kreizenn genurzhiañ b. ; **2.** kreizenn divizout b.
Schalttafel b. (-,-n) : **1.** taolenn dasparzh b., panell dasparzh b. ; **2.** [tekn.] taolenn-stur b., taolenn-lankañ b.
Schalttag g. (-s,-e) : [bloavezhioù bizeost] gourdeiz g., deiz aboutet g., deiz ouzhpennet g.
Schaltuhr b. (-,-en) : spanaer gant munuterezh g., munutennerez b., munuter g.
Schaltung b. (-,-en) : **1.** cheñch tizh g. ; **2.** antellañ g. ; **3.** diantellañ g. ; **4.** [tredan.] lugañ g., lugelladur g., koublerezh g., koublañ g. ; *gedruckte Schaltung,* amred enlouc'het g. ; *integrierte Schaltung,* amred kevanek g.
Schaltwendekreisel g. (-s,-) : [nij.] girometr g.
Schaltzentrale b. (-,-n) : **1.** kreizenn ren b., kreizenn genurzhiañ b. ; **2.** kreizenn divizout b. ; **3.** [dre skeud.] kalonenn b.
Schalung b. (-,-en) : koadaj g.
Schälung b. (-,-en) : dibluskañ g., eskaoutiñ g., dibluskerezh g., dibluskadur g., pelierezh g., raskerezh g., kignadur g.
Schaluppe b. (-,-n) : [merdead.] bagig b., chaloud g., baglestr b.
Scham b. (-) : **1.** mezh b., mezhegezh b. ; *du solltest vor Scham erröten,* ruziañ a zlefes gant ar vezh ; *ich musste vor Scham erröten,* ar vezh he doa graet din ruziañ, ruz e oa deuet va fenn gant ar vezh ; *aller Scham bar sein,* bezañ divezh, bezañ gwerzhet e vezh, bezañ ur mezh-e-glevet (ur mezh-e-welet), bezañ staotet e vezh abaoe pell ; *ohne Scham,* hep mezh, divezh, divergont, dibalamour, difoutre.
2. elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b. ; *falsche Scham,* seblant a vezh-natur (a vezh-dleet, a vezh-fur, a elevez) g.
3. [korf.] *weibliche Scham,* forzh g., gouhin g., kourzh g., heñchoù lies., hentoù lies.
Schamade b. (-,-n) : *Schamade schlagen,* **a)** seniñ (taboulinañ) an hanteriñ, seniñ (taboulinañ) an emziviz ; **b)** [dre astenn.] plegañ touchenn, diskanañ, koazhañ, en em izelaat, koll e rogoni, dic'hwezañ, difoeñviñ, plegañ d'e drec'h, en em zaskoriñ, kouezhañ e vannieloù gant an-unan, kouezhañ e blu en e votoù, na vezañ mui ken faro.
Schamane g. (-n,-n) : chaman g.
Schamanin b. (-,-nen) : chamanez b.
Schamanismus g. (-) : chamaniezh b.
Schamanist g. (-en,-en) : chamanour g., chamaniad g.
schamanistisch ag. : chamanel, chamaniat.
Schambein n. (-s,-e) : [korf.] moudenn b., kaezourenn b., askorn-kaezour g.
Schambeinfuge b. (-,-n) : [korf.] juntad an askorn-kaezour g.
Schambereich g. (-s) : garbedenn b., gaol b., fourch g., kof bihan g.
Schamberg g. (-s,-e) : [korf.] kaezour g., menez ar c'haezour (Gregor) g. ; *weiblicher Schamberg,* moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù].
schämen V.em. : **sich schämen** (hat sich (t-rt) geschämt) : dont mezhek, kaout mezh, bezañ mezh d'an-unan, mezhekaat, mezhañ, eleveziñ, bezañ dindan e vezh, bezañ mezhek, bezañ mezhus ; *sich einer Sache schämen,* mezhañ en abeg d'udb (Gregor), mezhekaat (bezañ dindan e vezh, kregiñ mezh en an-unan) en abeg d'udb, sevel (dont, bezañ) mezh d'an-unan abalamour d'udb, kaout mezh gant udb ; *sich eines Fehlers schämen,* sevel mezh gant an-unan en abeg d'e fazi, bezañ ur vezh d'an-unan bezañ graet ur fazi ; *sich zu Tode schämen, sich bis in seine Seele hinein schämen,* bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad, un torad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh, tapout ur c'haouad mezh, kaout ul lostennad vezh ; *er schämte sich zutiefst,* ur vezh vras en doa outañ e-unan ; *er hat sich fürterlich geschämt,* tapet en doa ur revriad (ur c'horfad, ur c'haouad, un torad) mezh ; *schäme dich !* fae warnout ! mezh warnout ! mezh eo ober seurt traoù ! n'ec'h eus ket mezh ? gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! pebezh mezh ! ne ra ket mezh dit ober kement-se ? mezh da zoare ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ur vezh eo dit ober ur seurt tra ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! seurt traoù ne vezont ket graet ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! ; *schämst du dich nicht ? - von wegen !* n'ec'h eus ket mezh ? - mez 'vez kavet e beg ar gwez derv ! / n'ec'h eus ket mezh ? - ar mez 'zo mat d'ar moc'h ! ; *sie ist so dick, dass man sich für sie schämen muss,* honnezh a zo ur vezh he gwelet gant al lart m'eo (gant al lart ez eo), n'eo ket permetet bezañ ken tev ; *als ich seine Worte hörte, musste ich mich für ihn schämen,* me am boa bet mezh ouzh e glevet ; *ich schäme mich für dich,* mezh am eus war da sikour ; *sich jemandes schämen,* kaout mezh gant u.b., kaout mezh diouzh u.b. ; *ich schäme mich meiner Eltern,* va zud a laka mezh din, mezh am eus gant va zud, mezh am eus diouzh va zud ; *ich schäme mich, es euch zu sagen,* mezh eo ganin el lavaret deoc'h ; *man braucht sich nicht zu schämen,* n'eo ket pec'hed ober se, n'eo ket ur vezh ober kement-se, n'eo ket un droug ober an dra-se, an dra-se n'eo ket ur vezh da welet, n'hon eus ket pec'hed o

tiskouez an dra-se ; *ich würde mich schämen, so was zu tun,* fae a vije ganin ma rajen kement-se, mezh am bije ma rajen kement-se, mezh a vije din ober ur seurt tra, mezh am bije oc'h ober an dra-se, mezh e ve din mar grafen an dra-se ; *ich schäme mich bei diesem Gedanken,* mezh a zeu din o soñjal en dra-se ; *er schämte sich, den Kampf aufgegeben zu haben,* mezhekaet e oa o vezañ kuitaet ar stourm.

schamerregend ag. : mezhekaus.

Schamgefühl n. (-s,-e) : mezh b., mezhegezh b., elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b. ; *jedes Schamgefühl verloren haben,* bezañ divezh, bezañ gwerzhet e vezh, bezañ ur mezh-e-glevet (ur mezh-e-welet), bezañ staotet e vezh abaoe pell 'zo ; *sein Schamgefühl verfliegen lassen,* uzañ an torad mezh a zo en an-unan, diazezañ e dorad mezh ; *ein starkes Schamgefühl ergriff ihn,* un torad mezh a grogas ennañ, un c'horfad mezh a savas ennañ, dont a reas da vezañ mezhek.

Schamhaar n. (-s,-e) : [korf.] blev ar voudenn str., blev ar gaezourenn b., kaezour g., P gaol zu b.

schamhaft ag. : **1.** mezhekaus ; *schamhaftes Bekenntnis,* anzav a zegas ur c'horfad mezh g., anzav mezhekaus g. ; **2.** eleveziek, mezhek.

Schamhaftigkeit b. (-) : elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b. ; *gegen die Schamhaftigkeit verstoßen,* bezañ kollet gant an-unan pep elevez, bezañ divezh (dizereat, amzere, dizoare) e emzalc'h.

Schamhügel g. (-s,-) : [korf.] kaezour g., menez ar c'haezour (Gregor) g., kof bihan g.

Schamlaus b. (-,-läuse) : laou-faraon str., laou-pafalek str.

Schamlippen lies. : [korf.] *die Schamlippen,* gweuzoù ar c'hourzh lies., muzelloù ar c'hourzh lies., P. ar muzelloù dindan lies. ; *die großen Schamlippen, die äußeren Schamlippen,* gweuzoù bras ar c'hourzh lies., muzelloù bras ar c'hourzh lies. ; *die kleinen Schamlippen, die inneren Schamlippen,* gweuzoù bihan ar c'hourzh lies., muzelloù bihan ar c'hourzh lies.

schamlos ag. : hep mezh na keuz, divergont, dizereat, hudur, distrantell, distres, gadal, gadalus, lous, dichek, dibalamour, digoll, difoutre, hardizh, dilent, her, balc'h, divezh-ki, divezh ken ez eo, ordous, pebret-lik, lourt, laosk, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, [e-keñver noazhded an-unan] dibrenn ; *schamlose Lüge,* gaou du (divergont, divezh) g. ; *schamloses Weib,* Marc'harid-ar-gontell-gamm b., plac'h distrantell b., plac'h divergont b., plac'h divezh b., plac'h a vuhez fall b., divergondadell b., jalgaod b., efrontadell b., pezh fall g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., brizhenn b., gadalez b., koll-mezh g., soudardez b. ; *schamloser Mensch,* kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., labous kleiz g., labous treut g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., legestr g., gadal g., koll-mezh g. ; *er hat ihm schamlose Worte gesagt,* komzet en doa vil outañ ; *sich schamlos ausdrücken,* bezañ divezh en e gomzoù, kaozeal gast, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ un teod lous a zen, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ lous e c'henoù, bezañ boull e grouer.

Schamlosigkeit b. (-) : divezhoni b., divergontiz b., divezhded b., divezhder g., gadalerezh g., gadalezh b., gadaliezh b., hakrder g., hakrded b., koll-mezh g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies.

Schamotte b. (-,-n) : pri dibober g., pri-tan g., pri tanspirus g.

Schamottestein g. (-s,-e) : brikenn dibober b., brikenn tanspirus b.

Schampflanze b. (-,-n) : [louza.] **1.** gwiridig g. [*Mimosa pudica*] ; **2.** louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. [*Impatiens noli-tangere*].

Schampun n. (-s,-s) : champouenn b.

schampunieren V.k.e. (hat schampuniert) : champouennañ.

Schampus g. (-) : P. champagn g., gwin spoum g., gwin strink eon g., gwin spoumek g.

Schamritze b. (-,-n) : [korf.] forzh g., gouhin g., kourzh g., heñchoù lies., hentoù lies.

schamrot ag. : ruz gant ar vezh.

Schamröte b. (-) : ruzder diwar vezh g. ; *das trieb ihm die Schamröte ins Gesicht,* diwar-se e savas mezh dezhañ ken na ruzias e benn, diwar-se e savas ar ruz d'e benn gant ar vezh, diwar-se e teuas ur rusder (ar ruz) en e benn gant ar vezh.

Schamseite b. (-) : [korf.] pleg ar vorzhed g.

Schamteile lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù revel lies., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g., kof-bihan g., mezh b. ; *seine Schamteile bedecken,* kuzhat e vezh, kuzhat e gevrennoù.

schandbar ag. : dizenorus, fallakr, yud, hudur, mezhus, divalav-mezh, liboudennek, gadal.

Schandbarkeit b. (-) : mezh b., gwallvezh b., fallagriezh b.

Schandblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn flapaj b., kazetenn louzik b.

Schandbrief g. (-s,-e) : lizher saotrus g., lizher dizenorus g.

Schandbube g. (-n,-n) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., truilhenn b., standilhon g., hinkin g., ravailhon g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], tamm krennard abil g., marc'h-an-abil g., diaoul

g., trubuilh a baotr g., Kerdrubuilh g., lapin g., fripon g., friponer g., filouter g., lampavan g.

Schande b. (-) : **1.** mezh b., mezhegezh b., dizenor g., dismegañs b., argarzhidigezh b. ; *was für eine Schande !* ma n'eo ket ur vezh ! ma n'eo ket mezhus ! mezh eo ! gant ar vezh ! koustiañs ! pebezh mezh ! fae ganti ! mezh warni ! ur vezh ruz eo kement-se ! mezhus-bras eo ur seurt tra ! mezh ar chas eo an dra-se ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! seurt traoù ne vezont ket graet ! ne faot ket ober seurt traoù ! pebezh dismegañs eo dezhañ bezañ graet ur seurt tra ! an dra-se a zo ur goustiañs e ober ! bras eo gwelet seurt traoù ! gwashat ! ur mantr eo gwelet seurt traoù ! n'eo ket permetet ober seurt traoù ! ; *er gestand zu seiner Schande,* anzav a reas gant ur c'horfad mezh (gant ur saead vezh, gant un toullad mezh, gant ul lostennad vezh, gant ur sac'had mezh) ; *jemandem Schande machen,* lakaat (ober) mezh d'u.b., bezañ mezh u.b., mezhekaat u.b., mezhañ u.b., kargañ u.b. a vezh, tennañ mezh war u.b., bezañ dizenor u.b., bezañ mezhus-bras evit u.b. ; *jemandem Schande bringen,* dizenoriñ u.b. ; *er hat unserem Land Schande gebracht,* dizenoret eo ar vro gantañ, mezh ar vro eo hennezh, ur mezh-ar-vro eo hennezh, graet en deus dizenor d'ar vro ; *ich wurde mit Schande und Hohn überschüttet,* stlabezet e voen gant lagenn ar vezh hag an dizenor ; *sich eine Schande ersparen,* parraat ouzh mezh ; *eine öffentliche Schande,* ur wallskouer b., un droukskouer b. ; *in Schimpf und Schande geraten,* ren gwall vuhez, en em reiñ d'e fallentezioù (d'ar plijadurezhioù mezhus), ren ur vuhez fall (ur vuhez diroll), punañ ur fall vuhez, gadaliñ, gastaouiñ, louvigezhiñ, oriadiñ, ren ur vuhez lous / ren ur vuhez lovr (Gregor) ; *Arbeiten ist keine Schande,* labourat n'eo ket un dizenor ; *Armut ist keine Schande,* paourentez n'eo ket dizenor ; *Armut ist keine Schande, doch weiter kommt man ohne sie,* bezañ paour n'eo ket pec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - dorn leun, diogel e berc'henn.

2. *zu Schanden machen,* kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), distrujañ, dismantrañ, goullonderiñ, peurgas, netraiñ, netraekaat, neantekaat, heskiñ, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, fontañ, lakaat da c'hwitañ, findaoniñ ; *ein Pferd zu Schanden reiten,* mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), gwallgas ur marc'h, difindaoniñ ur marc'h.

3. mezhadenn b., dismegañs b. ; *jemandem eine Schande antun,* dizenoriñ (mezhekaat, dismegañsiñ, ifamañ) u.b., ober dismegañs da (un taol dismegañs ouzh) u.b., kargañ u.b. a vezh, tennañ mezh war u.b.

schänden V.k.e. (hat geschändet) : **1.** dizenoriñ, dismegañsiñ, ifamañ, disakrañ, divennigañ, divinnigañ, saotrañ ; *sein Ruf ist geschändet,* dizenoret eo, kailharet eo e anv kaer, diskaret (dispennet) eo e vrud ; *Armut schändet nicht,* paourentez n'eo ket dizenor ; *Armut schändet nicht, doch weiter kommt man ohne sie,* bezañ paour n'eo ket pec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel ; **2.** disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, gwallañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, disteraat, vilaat, displetaat, difurmiñ, dihevelebiñ, dizoareañ, mastariñ ; **3.** *eine Frau schänden,* forzhañ ur vaouez, forsiñ ur vaouez, gwallañ ur vaouez, palforsiñ ur vaouez, mazaouiñ ur vaouez, dizenoriñ ur vaouez, kousiañ ur vaouez.

Schänder g. (-s,-) : **1.** saotrer g. ; **2.** palforser g., gwaller g.

Schandfleck g. (-s,-e) : mastar g., mastarenn b., kailhar g. ; *sie ist der Schandfleck ihrer Familie,* dizenor he zud eo, mezh he zud eo honnezh, mezh ha ranngalon he zud eo honnezh, dizenoret e vez he zud ganti.

Schandgeige b. (-,-n) : [jahin] skeul-c'houzoug b.

Schandgeld n. (-s,-er) : **1.** gopr ar vezh g., gopr ar felloni g. ; **2.** hanter eus netra g., priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g. ; *etwas um ein Schandgeld kaufen,* kaout udb evit ur bouton ; *etwas um ein Schandgeld verkaufen,* lezel udb da vont evit an hanter eus netra (evit daouhanter netra).

Schandgesell g. (-en,-en) : fallakr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., tra milliget g., sac'h malis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., loen gars g.

Schandkragen g. (-s,-) : [jahin] skeul-c'houzoug b.

schändlich ag. : **1.** dizenorus, fallakr, yud, hudur, mezhus, divalav-mezh, euzhus, divlas, ifam, ifamus, liboudennek, pugnes, stramm, dianzavus, digernez ; *schändliche Tat,* ifamidigezh b., kaz lous g., ifamded b. (Gregor), fallentez b., viloni b., taol kailh g., taol dizenorus g., ur mezh-e-anzav g. ; *die schändlichen Taten ihres Sohnes brachten sie zur Verzweiflung,* mezh ha ranngalon e vamm e oa ar paotr-se ; **2.** [dre skeud.] *das sind schändliche Preise,* ker-spontus (ker-ruz, ker-du, ker-daonet, ker-divalav, ruz, direzon) eo ar prizioù-se, ken ker eo ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger eo.
Adv. : divalav.

Schändlichkeit b. (-) : ifamidigezh b., ifamded b. (Gregor), divlasted b., divlaster g., fallentez b., viloni b.

Schandmal n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Schandfleck**.

Schandmaul n. (-s,-mäuler) : teod fall g., teod divergont g., beg lemm g., teod lemm g., teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod milliget g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., poezon g.

Schandpfahl g. (-s,-pfähle) : post ar gelc'henn-wanañ g., post an aotrou g., post an dalc'h g., post ar c'holier g., post an dro-c'houzoug g., piler ar vezh g., piler an dorfedourien g., piler-torfedourien g., bouilhouer g. ; *an den Schandpfahl binden,* lakaat ouzh ar gelc'henn-wanañ, stagañ ouzh post an aotrou (post an dalc'h, post ar c'holier, post an dro-c'houzoug) (Gregor), stagañ ouzh piler ar vezh (ouzh piler an dorfedourien, ouzh ar bouilhouer).

Schandpreis g. (-es,-e) : hanter eus netra g., priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g. ; *zu einem Schandpreis verkaufen,* gwerzhañ evit ur bouton, lezel da vont evit an hanter eus netra (evit daouhanter netra).

Schandschrift b. (-,-en) : skrid gwallvrudus g., skrid ifam g.

Schandtat b. (-,-en) : gwall zismegañs b., fallagriezh b., viloni b., mestaol g., fallentez b., taol kailh g., taol dizenorus g., ifamidigezh b., ifamded b. (Gregor), kaz lous g.
Schändung b. (-,-en) : **1.** ifamidigezh b., ifamded b., disakridigezh b., divinnigadur g., dinevetadur g. ; **2.** palfors g., palforserezh g., palforsadur, gwallerezh g., forzhidigezh b.
Schank g. (-s, Schänke) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.
Schankberechtigung b. (-,-en) : aotre da werzhañ boeson g., aotre da werzhañ diedoù alkoolek g.
Schänke b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.
Schanker g. (-s,-) : [mezeg.] livant g., malitouch g. ; *weicher Schanker,* livant-blot g., livant meizh g.
Schankerlaubnis b. (-,-se) **/ Schankkonzession** b. (-,-en) : aotre da werzhañ boeson g., aotre da werzhañ diedoù alkoolek g.
Schankstätte b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.
Schanksteuer b. (-,-n) : tailhoù da vezañ paeet gant an davarnourien lies.
Schanktisch g. (-es,-e) : taol-gont b., kontouer g., bar g.
Schankwirt g. (-s,-e) : tavarnour g., ostiz g.
Schankwirtschaft b. (-,-en) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.
Schanzarbeit b. (-,-en) : [lu] savidigezh ur c'hae-difenn b., savidigezh difennoù b.
Schanzarbeiter g. (-s,-) : [lu] gwastadour g.
Schanzbekleidung b. (-,-en) : [merdead.] listenn b., farkaj g.
Schanze b. (-,-n) : **1.** kre g., kae-difenn g., kreñv g., lec'h kreñv g. (Gregor), kreñvlec'h g., harz-difenn g., plas surentez g. ; *kleine Schanze,* kreñvig g., kreig g. (Gregor) ; *geschlossene Schanze,* kreig karrez g. (Gregor) ; **2.** *sein Leben in die Schanze schlagen,* lakaat e vuhez en arvar, arvariñ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor) ; **3.** [sport, ski] roudenn lammat g., roudenn-lamm b. ; **4.** [merdead.] tilher a-dreñv g.
schanzen V.gw. (hat geschanzt) : **1.** [lu] sevel mogerioù-difenn, sevel kaeoù-difenn, sevel difennoù, en em gaeañ ; **2.** pigellat ; **3.** [dre skeud.] poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.
Schanzgraben g. (-s,-gräben) : [lu] kae-difenn g., difenn g.
Schanzkorb g. (-s,-körbe) : [lu] bouteg-douar g. ; *mit Schanzkörben versehen,* boutegañ, boutegadiñ ; *Verschanzung durch Schanzkörbe,* boutegerezh g., boutegadur g.
Schanzpfähle lies. : peulgae g., peulieg b.
Schanzwerk n. (-s,-e) : kre g., kreñvig g., kae-difenn g.
Schar b. (-,-en) : **1.** bagad g., strollad g., strolladenn b., stroll g., bandenn b., bandennad b., frapad g., gronn g., gronnad g., haras g., nasad g., tolp g., tolpad g., torkad g., toullad g., strobad g., ajad g., tropad g., maread g., druilh g., druilhad g., duilhad g., froud g./b., froudad g./b., rejimant g., remziad g. ; *eine Schar Kinder,* ur grubuilhad vugaligoù b., ur vriad vugale b., ur ribitailh bugale g./b., un neizhiad a vugale g., un nodad bugale g., ur struj a vugale g., un druilhad bugale g., ur frapad bugale g., ur strobad bugale g., ur rustumellad vugale b., un tropad bugale g., an druilh g., ur froud bugale g., ur froudad bugale g., ur froudad vugale b. ; *eine Schar Vögel,* un nijad (un nijadell b.) laboused g. ; *eine Gänseschar,* un tropell gwazi g., ur bagad gwazi g., ur rumm gwazi g., ur vandenn wazi b., ur vandennad wazi b., ur gaouad wazi b., un torkad gwazi g. ; *die himmlischen Scharen*, meuriad gwinvidik ar re zivarvel g., holl sent hag aelez an Neñvoù lies. ; *die Leute strömten in Scharen herbei,* stank-ha-stank e teue an dud, a-vordilh en em gave an dud, a-vagadoù (a-vareadoù, a-vostad) e teue an dud, a-steioù e teue an dud, deredek a rae an dud ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ; **2.** [labour-douar] soc'h g., troc'her g. ; *die Schar herausheben,* disoc'h ; *die Schar springt aus dem Erdboden heraus,* disoc'h a ra an arar ; *die Schar sitzt fest,* houbet eo ar soc'h ; *mit einer Schar versehen,* soc'hiañ.
Scharade b. (-,-n) : charadenn b.
Scharbe b. (-,-n) : [loen.] **1.** morvran b. [*liester* morvrini], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g. ; **2.** jelinenn [*liester* jelined] b., ainez b., lisenn [*liester* lized] b.
scharben V.k.e. (hat gescharbt) : drailhañ, miñsañ, munudañ, frigasañ.
Scharbock g. (-s) : [mezeg.] skorbut g., droug-an-douar g.
Scharbockskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-an-daroued b., sklaerig b.
Schäre b. (-,-n) : karreg b., karreg-tarzh b.
scharen V.k.e. (hat geschart) : bodañ, tolpañ.
V.em. : **sich scharen** (haben sich (t-rt) geschart) : en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, kuilhañ, kengejañ, kengevrediñ.

scharenweise Adv. : a-vandenn, a-vandennoù, a-vandennadoù, a-vagad, a-vagadoù, a-strolladoù, a-rummadoù, a-vostad, a-c'hardenn, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, a-vordilh, a-steioù, a-vareadoù, mac'h-àr-vac'h, a-lostadoù.

scharf ag. : **1.** lemm, begek, troc'hus, skejus, pik ; *scharfe Spitze,* beg lemm g. ; *scharfe Waffe,* arm lemm g., arm goulazhet g., arm pik g. ; *scharfe Krallen,* skilfoù lemm lies., krabanoù lemm lies., ivinoù lemm lies. ; *scharfe Zähne,* dent lemm lies. ; *dieses Messer ist ganz schön scharf,* ar gontell-mañ n'emañ ket an ampez war he genoù, ar gontell-mañ a zo lemm evel un aotenn, ar gontell-mañ a droc'h evel un aotenn ; *die scharfe Seite der Klinge,* al lemm eus al lavnenn g., dremm b. (malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b.) al lavnenn, direnn al lavnenn b. (Gregor)

2. kreñv, brout, put, drouk, tagus, tag, c'hwerv, trenk, grizias ; *scharfer Geruch,* c'hwezh ar put (an trenk) b., c'hwezh put b., c'hwezh pounner b., c'hwezh kreñv b., c'hwezh trenk b., mouezh pounner g., mouezh put g., mouezh trenk g. ; *scharf gepfeffert,* gant un tamm mat a bebr e-barzh, gant un tamm mat a bebr ennañ ; *scharf salzig,* sall-brout, sall-pik, sall evel an hili ; *scharfer Senf,* sezv blazet kreñv g. ; *scharfe Soße,* hili brout g., hili grizias g. ; *scharfe Säure,* trenkenn grignus b. ; *scharfer Wind,* avel but g., avel c'harv g., avel c'hwerv g., avel lemm g., avel vinimus g. ; [dre astenn.] *scharfer Hund,* ki drouk g., ki blech g., gwallgi g.

3. krenn, spis, pizh, rik ; *scharfe Kurve,* korn-tro berr g., tro-gorn gwall gromm b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g., korn-tro krak g. ; *scharfes Profil,* tro spis ar penn b., doare rik g. ; *scharfe Umrisse,* trolinennoù spis ; *scharfe Züge,* linennoù spis ar vizaj ; *eine scharfe Grenze ziehen,* dispartiañ pizh an traoù, disrannañ groñs an traoù ; *scharfe Kante,* ker lemm g. ; [yezh.] *scharfer Akzent,* tired lemm (begek, serr) g. ; *diese Meldung wurde aufs schärfste dementiert, diese Meldung wurde schärfstens dementiert,* dislavaret krenn e voe ar c'heloù-se ; [mat.] *scharfer Winkel,* korn lemm g.

4. reut, dizamant, flemmus, c'hwerv, trenk, broudus, lemm, sec'h, rok, put, hek, start, feuls, taer ; *scharfer Ton,* komzoù reut (dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, c'hwerv, trenk, broudus, put, taer, feuls) lies. ; *in scharfem Ton,* war un ton strizh, gant ur vouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, c'hros, vroudus, put, taer), krak, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, war an notenn vras (an notenn uhelañ) (Gregor), groñs, en un doare rust (rok, dibalamour) ; *scharfe Stimme,* mouezh skiltr(us) b., mouezh reut b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroñs b. ; *scharf antworten,* respont sec'h, respont a-grenn, respont teuc'h ; *jemanden scharf anfahren,* dichekal u.b., faeañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., krignat fri u.b., ober dael ouzh u.b.

5. krak, tanav, spis ; *scharfe Augen (scharfes Gesicht),* daoulagad lemm lies., gweled spis g., sell krak g., daoulagad krak lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad lemm lies., daoulagad bliv lies., daoulagad evel re ar goulm (Gregor) lies., daoulagad lufr lies., daoulagad birvidik lies. ; *scharfe Augen haben, ein scharfes Gesicht haben,* bezañ lagadek, bezañ daoulagad vat d'an-unan ; *scharfes Gehör,* divskouarn tanav, kleved spis g. ; *scharfer Geruch,* fri tanav g. ; *scharfes Gedächtnis,* memor vat (disi) b., eñvor diorroet-kenañ b., koun mat g. ; *über etwas scharf nachdenken,* prederiañ a-zevri war udb, prederiañ parfet war udb, peursoñjal diwar-benn udb, bezañ gwir wellañ o prederiañ war udb ; *etwas scharf untersuchen,* imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, studiañ pizh ha kempenn udb, studiañ kenañ udb, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, kompren war udb ; *scharfer Verstand,* spered lemm (eskuit, diabaf, divorfil) g., lagad eeun a zen g. ; *er hat ein scharfes Urteil,* lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikouz) eo e spered, ur spered diabaf a zen eo, ur spered divorfil a zen eo, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell.

6. strizh, kriz, reut, rok, gros, rust, garv, gardis, flemmus, broudus, groñs, arloup, kalet, kruel ; *scharfe Zucht,* kelennadurezh (deskadurezh b., gouarnidigezh b., gouarnamant g., magadurezh b.) strizh b. ; *scharfe Strafe,* pinijenn galet b., pinijenn c'hardis b., kastiz kriz g., kastiz garv g., kastiz lourt g. ; *scharfer Verweis,* gourdrouz groñs g., gwalennad b., rebechoù dismegañsus lies. ; *scharfer Kampf um den ersten Platz,* stourm arloup evit ar plas kentañ g. ; *scharfe Kritik,* skridvarnerezh taer (flemmus, put, hek) g., barnadenn (burutelladenn) flemmus b. ; *eine scharfe Feder,* ur bluenn flemmus b., ur bluenn lemm b., ur bluenn but b., ur bluenn hag a zo bet lemmet war breolim an ifern ; *jemanden in der Presse scharf angreifen,* embann pennadoù flemmus (put, hek) a-enep u.b. ; *scharf verfolgen,* heuliañ a-dost, derc'hel tost (d'u.b.), bezañ war seulioù u.b. ; *jemanden scharf bewachen,* derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., teurel evezh mat ouzh u.b., ober gward war u.b.

7. splann, krak ; *scharfes Bild,* poltred splann (spis) g. ; *scharfe Munition,* tennoù karget da vat lies. ; *scharf schießen,* tennañ evit gwir, tennañ da vat ; *eine Bombe scharf machen,* emorsañ ur vombezenn ; *scharf fahren,* bleniañ krak (krenn, rust) ; *Pferde scharf beschlagen,* lakaat hern-kezeg krapoù dezho da gezeg 'zo ; *scharfe Brille,* lunedoù spis, lunedoù kreñv ; *ein Mikroskop scharf stellen,* lakaat ur mikroskop en e reizh, justaat (reoliañ) ur mikroskop.

8. P. *er ist scharf auf Schnaps,* skeiñ a ra war al lambig, her eo war al lambig, hemañ a zo paotr ar gwin-ardant ; *er ist nicht scharf auf Wein,* hennezh n'eo ket kamalad d'ar gwin, hennezh n'eo ket paotr ar gwin ; *er ist scharf auf Briefmarken,* tik (troet, sot, angoulet, lorc'het, touellet) eo gant an timbroù, deur en devez gant an timbroù, taer eo war an timbroù ; *sie ist scharf (auf Sex),* emañ an tan en he gaol ganti, n'eus ket ur c'haol sec'h ganti, homañ eo lijer he gaol, ur plac'h gwintik eo, ur plac'h tomm eo, honnezh a gar ar c'hoari, e gwentl tarv e vez atav, honnezh a flut, prest e vez atav da sevel he fav.

Scharfabstimmung b. (-) : [skingomz] reizherezh spis g., reizhadur spis g., peurreizhadur g.

Scharfblick g. (-s) : **1.** daoulagad lemm lies. ; **2.** [dre skeud.] spiswel g., spered lemm g. ; *nichts kann seinem Scharfblick entgehen,* e spered lemm a verz pep tra, e spered lemm ne laosk netra da dremen.

Schärfe b. (-,-n) : **1.** *Schärfe einer Klinge,* dremm b. (malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b.) ul lavnenn, direnn ul lavnenn b. (Gregor) ; *die Schärfe eines Schwertes,* barvenn ur c'hleze b., dremm ur c'hleze b., lemm ur c'hleze g., malvenn ur c'hleze b. ; *Schärfe einer Kante,* ker ur c'horn g., gwalenn b. ; *Schärfe einer Sense,* gwel g., plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk], grem ur falc'h g., barvenn ur falc'h b.

2. spister g., spisted b., lemmder g., lemmded b. ; *Schärfe einer Brille,* spisted (spister g.) ul lunedoù b. ; *Schärfe eines Bildes,* spisted (spister g.) ur poltred b. ; *Gedankenschärfe,* spisted (lemmded) spered b., spister (lemmder) spered g. ; *Schärfe der Umrisse,* spisted (spister g.) an trolinennoù b. ; *Schärfe des Gehörs,* lemmder ar c'hleved g. ; *Schärfe des Verstandes,* lemmder (eskuited b., eskuiter g.) spered g. ; *Schärfe des Gedächtnisses,* lemmded (lemmder g.) ar vemor b., eskuited (eskuiter g.) an eñvor b. ; *Schärfe des Urteils,* spisted (eskuited) ar skiant varn b., spister (eskuiter) ar skiant varn g.

3. strizhder g., strizhded b., ruster g., rusted b., rustoni b., kruelder g., kruelded b., garventez b., garvded b., garvder g., starter g., started b. ; *Schärfe der Gesetze,* strizhded (strizhder g.) al lezennoù b. ; *jemanden mit Schärfe behandeln,* bezañ strizh (dibalamour) ouzh u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

4. taerded b., taerder g., araousted b., flemmusted b., flemmuster g. ; *Schärfe einer Polemik,* taerded (taerder g.) ur vreutadeg b., flemmusted (flemmuster g.) un tabut b.

5. [boued] puted b., puter g., krizder g., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., garvded b., egroni b., tagusadur g., trenkennegezh b., trenkter g., trenkted b., suroni b.

Scharfeinstellung b. (-) : [luc'hskeudenn.] reizherezh spis g., reizhadur spis g., peurreizhadur g., fokusañ g.

schärfen V.k.e. (hat geschärft) : **1.** lemmañ, lemmaat, teneraat ; *einen Mühlstein schärfen,* lemmañ ur maen-milin, kougañ ur maen-milin, sevel ur maen-milin da lemmañ, pikañ ur maen-milin, konvog ur maen-milin ; *eine Säge schärfen,* lemmañ (goulazhañ) un heskenn, teneraat lavnenn un heskenn ; *diese Messer müssen geschärft werden,* ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolim dezho, poent eo lemmañ ar c'hontilli-se, poent eo d'ober ul lemm d'ar c'hontilli-se.

2. anataat ; *einen Gegensatz schärfen,* lakaat anatoc'h c'hoazh un enebiezh, kreñvaat un enebiezh, splannaat un enebiezh.

3. broudañ, atizañ ; *die Sinne schärfen,* broudañ (atizañ) ar skiantoù ; *den Verstand schärfen,* broudañ (lemmañ) ar spered, distrouezhañ ar speredoù.

Schärfen n. (-s) : lemmerezh g., breolimerezh g., lemmidigezh b.

Schärfentiefe b. (-,-n) : donder an noñv g., donder ar maez g.

scharfgeladen ag. : [arm] karget da vat.

scharfkantig ag. : kerioù lemm dezhañ, silhek ; *scharfkantiger Fels,* kizell b.

Scharfkraut n. (-s,-kräuter) : [louza. *Persicaria hydropiper*, *Polygonum hydropiper*] deil-pok str.

Scharfmacher g. (-s,-) : atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g., petroler g., kabaler g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., c'hwezher kasoni g.

Scharfmacherin b. (-,-nen) : brouderez b., atizerez b., entanerez b., petrolerez b., kabalerez b., c'hwezherez tan g., c'hwezherez kasoni g.

Scharfrichter g. (-s,-) : bourev g., dibenner g., krouger g., jahiner g., jaker g., mestr an oberoù uhel g.

scharfsalzig ag. : sall-brout, sall-pik, sall evel an hili.

Scharfschütze g. (-n,-n) : tenner ampart g., tenner eus ar vegenn g., tenner a'r gwellañ g.

Scharfschützengewehr n. (-s,-e) : fuzuilh lunedenn g./b.

Scharfschützin b. (-,-nen) : tennerez ampart b., tennerez eus ar vegenn b., tennerez a'r gwellañ b.

Scharfsicht b. (-) : lemmded-spered b., spiswel g., spiswelded b., diawel g., diaweled g., pellwel g.

scharfsichtig ag. : **1.** lemm a spered, spiswel, meizek, meizidik, pellweler, gwevn ; **2.** lagadek, daoulagad vat dezhañ ; *scharfsichtige Augen,* daoulagad lemm (krak, bliv, bouilh, lins, kazh, krak evel re an naer er c'hleuz) lies., daoulagad evel re ar goulm (Gregor) lies.

Scharfsichtigkeit b. (-) : lemmded-spered b., spiswelded b., spiswel g., diawel g., diaweled g., pellwel g.

Scharfsinn g. (-s) : lemmded-spered b., spiswel g., spiswelded b., ijin g., ijinegezh b., itrik g., speredegezh b., soutilder g., soutilded b., filenn b., digoradur spered g.

scharfsinnig ag. : lemm a spered, spiswel, ijinus, ijinek, ijinet-mat, meizek, meizidik, speredek, soutil, gwevn ; *scharfsinniger Mensch,* spered lemm a zen g., den lemm a spered g.

Scharfstellung b. (-) : [luc'hskeudenn.] fokusañ g.

Scharführer g. (-s,-) : penngadour g., pennden g., penn ur vandennad g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.
Schärfung b. (-,-en) : lemmerezh g., breolimerezh g.
Scharia b. (-) : charia g./b., gwir koranel g.
Scharlach g.. (-s) : **1.** [mezeg.] skarlegenn b., terzhienn ruz b. ; *bei Scharlach schilfert die Haut ab,* diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz ; **2.** ruz skarlek g., liv skarlek g., skarleg g. ; **3.** [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane str.
Scharlachbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] derv skarlek str.
Scharlachfarbe b. (-) : ruz skarlek g., liv skarlek g., skarleg g.
scharlachfarben ag. : ruz-skarlek, ruz-bev, ruz-tan, ruz-tane, ruz-poazh, skarlek, ruz lirzhin, livet e ruz-skarlek.
Scharlachfieber n. (-s) : [mezeg.] skarlegenn b., terzhienn ruz b.
Scharlachkraut n. (-s) : [louza.] saoj skarlek g.
Scharlachmonarde b. (-,-n) : [louza.] bent ar gwenan g./b.
scharlachrot ag. : ruz-skarlek, skarlek, ruz-bev, ruz-tan, ruz-tane, ruz-poazh, ruz lirzhin ; *scharlachrotes Tuch,* skarleg g.
Scharlachrot n. (-s) : tane g., skarleg g.
Scharlatan g. (-s,-e) : triakler g., lec'hennour g., operataer g., diskonter g., toueller g., lapin g., lubaner g., luban g., c'hwiblaer g., skraper g., korbiner g., trufler g., taper g., paker g., toupiner g., bamer g., bamour g., sklanker g.
Scharlatanerie b. (-,-n) : triaklerezh g.
Scharm g. (-s) : neuz-vat b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b., hoalusted b., hoaluster g. , hoalerezh g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *der Scharm dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften,* hoalusañ tra er vro-se eo he menezioù, kaerañ a weled er vro-se eo he menezioù ; *voller Scharm,* hoalus, boemus, marzhus, estlammus, grasius.
scharmant ag. : grasius, neuziet-kaer, sichant, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz.
scharmieren V.k.e. (hat scharmiert) : **1.** boemañ, dodinañ, desev, diduellañ, mezevelliñ, hoalañ ; **2.** [gwashaus] ober e baotr brav, ober al lagad dous, ober lagad bihan, ober lagad mignon, ober lagad flour, ober lagadig, ober lagadigoù, ober selloù doñv, rodal, rodal e revr, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, en em rollañ, lorc'henniñ, torodelliñ.
Scharmützel n. (-s,-) : karmouch g., krogad g., krogadig g., krog g., pegad g., kabaduilh b.
scharmützeln V.gw. (hat scharmützelt) : distagañ krogadoùigoù.
scharmutzieren V.gw. (hat scharmützіert) : ober e baotr brav, ober al lagad dous, ober lagad bihan, ober lagadig, ober lagad flour, ober lagad mignon, ober lagadigoù, ober selloù doñv, rodal, rodal e revr, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, torodelliñ.
Scharnier n. (-s,-e) : koubledenn b., koubled g., koubl g., mudurun b.
Schärpe b. (-,-n) : seizenn b., skerb g./b., eskerb b., mouchouer g. ; *die Schärpe umbinden,* lakaat e seizenn (e skerb).
Scharpie b. (-,-n) : pilpouz g., dispilh g., chalpiz g., cherpilh g.
Scharre b. (-,-n) / **Scharreisen** n. (-s,-) : raker g., raklerez b., raklouer g., sklerenn b., rozell b.
scharren V.k.e. (hat gescharrt) : **1.** kleuzañ ; *ein Loch in die Erde scharren,* ober un toull en douar, kleuzañ an douar, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn ; **2.** douarañ ; *etwas in die Erde scharren,* douarañ udb, lakaat udb en douar ; **3.** rastellat, rozellat, dastum ; *Geld zusammenscharren,* rastellat arc'hant, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober krazadenn, ober e ran, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled.
V.gw. (hat gescharrt) : **1.** skrabañ-diskrabañ an douar, diskrabañ an douar, kravellat, skrabellat, kravat ; *die Hühner scharren im Sand,* skrabañ-diskrabañ a ra ar yer an traezh ; *das Huhn scharrt in der Erde nach Würmern,* skrabañ ha diskrabañ a ra ar yar an douar evit klask preñved, skrabellat a ra ar yar da gavout preñved ; *die Hühner haben fürchterlich gescharrt,* ur skrab spontus o deus graet ar yer, un diskrab spontus o deus graet ar yer ; **2.** skrabat, kravat ; *der Hund scharrt an der Tür,* skrabat a ra ar c'hi ouzh an nor ; **3.** draskañ, draskal ; **3.** [skol-veur] *mit den Füßen scharren,* tankeal, toumpañ gant e dreid, ober trouz treid, strakal gant e dreid (Gregor : tripal) evit diskouez e zisplijadur ; **4.** [kezeg] *mit den Hufen scharren,* karnata, pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal ; *das Pferd scharrt ungeduldig mit den Vorderhufen,* karnata (pavata, fringal, bragal, pilpaza, tripal) a ra ar marc'h.
Scharren n. (-s) : **1.** toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies. ; **2.** skrab g., diskrab g.
Scharrer g. (-s,-) : **1.** labous skraber g. ; **2.** raker g., raklerez b., raklouer g., sklerenn b., rozell b. ; **3.** tostenn b., pizhenn b., kaouenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., taskagn g., tagnouz g., preñv g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., sec'henn b., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., skrab-e-sac'h g., un engravet g., paotr kras e revr g., krinenn b. ; *das ist ein gottverdammter Scharrer,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.
Scharrfuß g. (-es,-füße) : [dre skeud.] P. stouig g., stouadenn b., soubladenn b., skrab-diskrab g.
Scharrnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., trech g., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g., seulenn b. ; *Austern mit einem Scharrnetz fangen,* ravanelliñ istr, dragiñ istr ; *das Scharrnetz sitzt fest,* krog

eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, dalc'h eo ar roued-stlej e-barzh ar vein ; *das Scharrnetz hatte sich in den Felsen verfangen und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen,* aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù.

Scharte b. (-,-n) : **1.** boulc'h g., faout g., jel g., jelenn b., rann b., skarnil g., skarr g., skalf g. ; *eine Scharte machen,* darnañ, boulc'hañ, dantañ ; *eine Scharte bekommen,* dont da vezañ darnet (boulc'het, dantet), digeriñ ur boulc'h en an-unan, stummañ ur faout (ur boulc'h) en an-unan, faoutañ, skarnilañ ; **2.** [dre skeud.] *eine Scharte auswetzen,* dispenn un droug bennak, digoll (kempouezañ, dispenn) an droug graet, dic'haouiñ eus an droug graet, digoll evit an droug graet, difallañ (renkañ, digoll) udb. ; **3.** *Schießscharte,* tarzhell b., kranell b. ; **4.** [mezeg.] *Hasenscharte*, boulc'h g.

Scharteke b. (-,-n) : **1.** kozhkailhez b., kozhkailhoù lies. ; **2.** kozhlevr g., eurioù kozh g., agripa g.

schartig ag. : brechet, dantet, darnet ; *schartig machen,* darnañ, boulc'hañ, dantañ, dentañ ; *schartig werden,* digeriñ boulc'hoù en an-unan, faoutañ, skarnilañ, dantañ ; *schartige Mauer*, moger granellet b. / moger darzhellet (Gregor).

Scharung b. (-,-en) : [douar.] charreadeg b.

Scharwache b. (-,-n) : strollad gwarded g., gward [*liester* gwardoù] g., ged g.

Scharwächter g. (-s,-) : gward g., [*liester* gwarded] gedour g.

Scharwenzel g. (-s,-) : **1.** [kartoù] lakez g. ; **2.** gra-pep-tra g. ; **3.** tostenner g., fistouler g., fistoul g., lesaour g., lubaner g., luban g., likaouer g., lorber g., loaver g.

scharwenzeln V.gw. (scharwenzelte // ist scharwenzelt / hat scharwenzelt) : P. tostennat u.b., fistoulat, ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., mignañ dreist u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., klufaniñ d'u.b., lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb.

Scharwenzler g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., likaouer g., lorber g., loaver g., lesaour g.

Scharwerk n. (-s,-e) : [istor] aner g.

Schaschlik g./n. (-s,-s) : [kegin.] beriad g.

schassen V.k.e. (hat geschasst) : P. skarzhañ, karzhañ, teurel er-maez, stlepel er-maez, skubañ, bannañ er-maez, lakaat er porzh, reiñ herr da.

Schatten g. (-s,-) : **1.** skeud g., diheol g., disheol g., gwasked g., gwaskedenn b. ; *im Schatten der Bäume,* en disheol ar gwez, en disheol dindan ar gwez, e skeud ar gwez, e gwaskedenn ar gwez, e gwasked ar gwez ; *im Schatten sitzen,* disheoliañ, en em zisheoliañ, chom en disheol, bout er waskedenn ; *einen Schatten werfen,* teurel skeud, teurel disheol ; *es macht Schatten,* teurel skeud a ra ; *die Bäume spenden Schatten,* ar gwez a daol skeud en-dro dezho, disheoliañ a ra ar gwez, gwaskedenniñ a ra ar gwez, gwaskediñ a ra ar gwez, disheol a ra ar gwez, disheol a ro ar gwez, disheol a daol ar gwez, reiñ a ra ar gwez gwaskedenn, ar gwez a ro gwasked, teurel a ra ar gwez gwaskedenn tro-ha-tro, skeudiñ a ra ar gwez ; *Licht und Schatten in einem Gemälde,* gouloù-dic'houloù un daolenn g. ; *Schatten unter den Augen haben,* bezañ distronk(et) e zaoulagad, bezañ distroñset e zaoulagad, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ koarennet e zaoulagad, bezañ dislivet e zaoulagad, bezañ labiennet e zaoulagad ; [kr-l] *niemand kann über seinen Schatten springen,* Yann eo, Yann e vo - c'hwezh an harink a chom atav gant ar varazh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet 'vije ez vev ; *man muss manchmal über den eigenen Schatten springen,* mat eo a-wechoù en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, mat eo a-wechoù en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf).

2. *jemandem wie sein Schatten folgen,* heuliañ u.b. a-dost, spiañ u.b., chom war seulioù u.b., na zispegañ diouzh u.b., dispenn roudenn u.b., delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., ober ki bihan d'u.b., bezañ war seulioù-treid u.b. (Gregor) ; *jemanden in den Schatten stellen,* teurel skeud war u.b., teurel disheol war u.b., en em lakaat a-dreuz gouloù u.b., mont e gouloù u.b., souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b., tremen u.b., paseal u.b. ; *jemandem im Schatten stehen,* bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent (a-dreuz gouloù) u.b., bezañ ur skoilh war hent u.b., bezañ e gouloù u.b., bezañ evel un draen e kig u.b. ; *er ist nur noch ein Schatten seiner selbst,* treutaet eo kement ma n'eo nemet ar skeud anezhañ, n'eus mui nemet ar spes anezhañ ; *einem Schatten nachjagen,* bezañ gant ur sorc'henn (ur sorbienn), mont da-heul e huñvreoù ; *sich vor seinem eigenen Schatten fürchten,* kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, krenañ rak e skeud, spontañ rak e skeud, krenañ an derzhienn skeud, tec'hout a-raok e skeud, tec'hel rak e skeud, lammat rak e skeud, kaout aon rak e anv.

3. *nicht den Schatten eines Beweises konnte er erbringen,* ne oa ket bet evit degas (ne c'hellas reiñ) an disterañ prouenn, ne oa ket bet evit degas (ne c'hellas reiñ) damskeud ur brouenn zoken.

Schattenbild n. (-s,-er) : **1.** diskeud g., damskeudenn b., trolinenn b., ledskeud g. ; **2.** tasmant g., spes g., teuz g., skeud g.

Schattendach n. (-s,-dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., disheol g., disheolienn b.

Schattendasein n. (-s) : *ein Schattendasein führen,* **a)** mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant

glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **b)** bevañ e rouantelezh ar skeudoù.

Schattendecke b. (-,-n) : klouedenn b.

Schattengang g. (-s,-gänge) : bali disheol b., bali disheoliet b., bali disheoliek b., rabin disheol b., rabin disheoliet b., rabin disheoliek b., alez disheol b., alez disheoliet b., alez disheoliek b., pratell-c'hlasvez b., bali dindan deil ar gwez b., rabin dindan deil ar gwez b., bali e gwasked ar gwez b., rabin e gwasked ar gwez b.

schattenhaft ag. : damspis, dispis ; *schattenhafte Vorstellung,* damskeud eus ar gwirvoud, alberz g.
Adv. : ent-dispis, dam- (+ anv-verb).

Schattenkabinett n. (-s,-e) : [polit.] kabined-skeud g., gouarnamant n'eo nemet ar skeud anezhañ g., gouarnamant n'eus nemet ar spes anezhañ g., gouarnamant tasmant g.

Schattenkegel g. (-s,-) : kernenn skeud b.

Schattenkönig g. (-s,-könige) : [polit.] roue skeud g., roue n'eo nemet ar skeud anezhañ g., roue n'eus nemet ar spes anezhañ g., roue tasmant g.

Schattenland n. (-s) : ar bed all g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b.

Schattenlicht n. (-s,-er) : gouloù-dic'houloù g.

Schattenmorelle b. (-,-n) : [louza.] skilgerez str.

Schattenpflanze n. (-,-n) : [louza.] plant hag a gresk en disheol str.

Schattenreich n. (-s) : **1.** ar bed all g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **2.** [dre fent] rouantelezh ar gozed b., rouantelezh ar buzhug b., Kankari b.

schattenreich ag. : disheoliek, disheol.

Schattenriss g. (-es,-e) : trolinenn b., damdresadenn b., damskeudenn b. ; *im Schattenriss zeichnen,* trolinennañ.

Schattenseite b. (-,-n) : **1.** tu disheol g. ; **2.** gwalldu g. ; *dies hat auch seine Schattenseite(n),* diouzh an tu all ez eo fall an dra-se, koulskoude ne dalv tra penaos e ya traoù 'zo, traoù 'zo a ya digompez koulskoude, traoù 'zo a ya a-dreuz koulskoude, met ne vez ket savet ur c'hleuz diouzh un tu hepken, n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù eus ar memes kostez, dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek, met an neb na glev nemet ur c'hloc'h ne glev nemet ur son, perzhioù fall 'zo koulskoude gant an dra-se, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù, n'eus pesk ebet hep e zrein, ur bern drein a zo tro-dro ar gaerañ rozenn memes tra, pep medalenn he deus he zu rekin.

Schattenspiel n. (-s,-e) : c'hoari skeud ha gouloù g.

Schattenspiele lies. : skeudoù Sina lies.

Schattenstrich g. (-s,-e) : [moull., lodenn dev ul lizherenn] garr b. [*liester* girri], post g., garenn b.

Schattentheater n. (-s,-) : c'hoariva skeudoù Sina g.

Schattenwelt b. (-) : [mojenn.] ar bed all g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b., rouantelezh ar skeudoù b.

Schattenwirtschaft b. (-) : armerzh keñverek g., armerzh kevelat g., armerzh kuzh g., ekonomiezh kuzh b.

Schattenzeiger g. (-s,-) : barrennig an horolaj-heol b., barrennig an eurier-heol b.

schattieren V.k.e. (hat schattiert) : arlivañ, dazlivañ, skeudañ, skeudenniñ, teñvaliñ.

Schattieren n. (-s) **/ Schattierung** b. (-,-en) : arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g., dereziad livioù g., dinaouiñ g., dianouadur al livioù g. ; *um eine Schattierung zu hell,* un disterig (un netraig, un disterañ) re sklaer.

schattig ag. : disheol, disheoliet, disheoliek, skeudek, skeudus ; *schattiges Laub,* disheol ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g. ; *schattiger Platz, schattiger Ort, schattige Stelle,* disheol g., disheolienn b., gwaskedenn b., gwasked g., lec'h disheol g., ec'hoaz g.

Schattseite b. (-,-n) : [Bro-Suis] *sellit ouzh* **Schattenseite**.

Schatulle b. (-,-n) : arc'hig b., skrin g., klozenn b., kasedig b./m., kas g., kef g.

Schatullengelder lies. : [kozh] korvoderioù ar Gurunenn lies.

Schatullengüter lies. : [kozh] madoù ar Gurunenn lies.

Schatz g. (-es, Schätze) : **1.** teñzor g., trezol g. ; *einen Schatz bewahren,* diwall un teñzor, eveshaat un teñzor ; *einen Schatz anhäufen,* dastum teñzor, dastum un teñzor ; *Schätze sammeln,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, gronnañ arc'hant dastum (berniañ) arc'hant ; *nach einem Schatz graben,* klask un teñzor ; *einen Schatz heben, einen Schatz ausgraben,* dizouarañ un teñzor, tennañ un teñzor eus an douar ; *verborgener Schatz,* teñzor kuzh g., kuzhiadenn b., yalc'hig a-dreñv b., yar gozh b., tousegad g.

2. bern g. ; *Schätze von Erinnerungen,* eñvorennoù e-leizh lies., eñvoradoù diouzh an druilh (a-druilhadoù) lies., eñvorennoù a-vil-vern lies. ; *Bücherschatz,* dastumadeg (dastumad g., dastumadenn b.) levrioù b. ; *er verfügt über einen unerschöpflichen Schatz an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn.

3. bugel milliour g. ; *sein Schatz,* e garedig g., e zousig koant b., e fleurenn b. ; *sellit ouzh* **Schätzchen**.

Schatzamt n. (-s,-ämter) : teñzor Stad g., teñzoriezh b., echeder g., teñzordi g.

Schatzanweisung b. (-,-en) : maddenn an teñzor b.

schätzbar ag. : **1.** prizadus ; **2.** dellezek a azouez.

Schätzbarkeit b. (-) : **1.** priziusted b. ; **2.** dellid g., dellezegezh b.
Schätzchen n. (-s,-) : *mein Schätzchen,* va c'halon(ig) b., va dousig b, va c'haredig g., va logodenn, va bouchig g., va loenig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., loulig g., lellig g., loutig g., kalonig b., bravig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig va c'halon g., va fichonig g., va fleurenn b., [plac'hig] bidiez b.
schätzen V.k.e. (hat geschätzt) : **1.** dewerzhañ, prizañ, istimañ, istim, prizout, prizachañ, lakaat ur priz war, feuriañ, gwalennañ, jaojañ, lakaat ur priz da, barn ; *grob schätzen,* braskontañ, brasjediñ ; *deine Arbeit schätze ich auf fünfhundert Euro,* da bemp kant euro e prizan da labour ; *sein Acker wurde auf 2000 Euro geschätzt,* lakaet e oa bet 2000 euro war e bark ; *der Wert dieses Gemäldes lässt sich nur schwer schätzen,* diaes a-walc'h da zewerzhañ eo an daolenn-se ; *einen Schaden schätzen,* prizout (prizañ, prizachañ) an droug graet, prizañ ar freuz ; *auf wie viel schätzst du dieses Haus ?* pegement e prizachez an ti-mañ ? ; *wie hoch schätzen Sie es ?* pegement e lakafec'h war an dra-se ? pegement e koust an dra-se d'ho sońj ? pegement e koust an dra-se, c'hwistim ? pegement e prizachit an dra-se ? pegement e istimit an dra-se ? ; *wie alt schätzen Sie ihn ?* pe oad eo a gav deoc'h ? pe oad eo, c'hwistim ? ; *ich schätze, dass ...,* me gav din e ..., me a ra va c'hont e ... ; *ein Grundstück schätzen,* dewerzhañ un dachenn, istimañ un dachenn, feuriañ un domani, lakaat ur priz d'un domani ; *die Preise schätzen,* dewerzhañ ar varc'hadourezh, feuriañ ar varc'hadourezh / lakaat (ober) ur priz d'ar varc'hadourezh (Gregor) ; *ein Haus abschätzen,* dewerzhañ un ti, istimañ un ti, feuriañ un ti, lakaat (ober) ur priz d'un ti ; *etwas zu hoch schätzen,* dreistprizañ udb, dreistprizout udb, dreistprizachañ udb, prizachañ udb ouzhpenn ar pezh a dalvez.
2. kavout mat, doujañ, dougen bri da, istimañ, istim, prizañ, priziañ, kaout istim evit, ober stad eus, derc'hel stad eus ; *jemanden hoch schätzen,* kaout un istim vras evit u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober (delc'her) stad vras eus u.b., uhelbriziañ u.b., priziañ kenañ u.b., uhelbrizout u.b., prizout kenañ u.b., prizañ uhel u.b. ; *er wird höher geschätzt als die anderen,* prizet eo war ar re all, kontañ a ra muioc'h eget ar re all ; *etwas gering schätzen,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb ; *jemanden gering schätzen,* na ober (na zelc'her) stad eus u.b., na zerc'hel stad a u.b., na zerc'hel kont eus u.b., na zerc'hel kont a u.b., dismegañsiñ u.b., disprizañ u.b., disprizout u.b., ober dismegañs war u.b., kaout dismegañs evit (ouzh) u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., ober fae war (eus, ouzh) u.b., faeañ u.b. ; *ich schätze ihn,* bri a zougan dezhañ, istimañ a ran anezhañ, e istimañ a ran ; *er schätzt unsere Gesellschaft nicht,* ne briz ket dont ganeomp, n'eo ket troet d'ober kavandenn ganeomp ; *ich schätze seine Gesellschaft sehr,* kavout a ran kevannezus bezañ gantañ, kavout a ran bourrus e gavandenn, un ebat eo evidon kaout darempred gantañ, ebat eo din bezañ gantañ ; *sich glücklich schätzen,* kavout mat (kavout ebat) e zoare, kavout d'an-unan bezañ eürus, kavout n'eo ket fall d'an-unan ; *etwas zu schätzen wissen,* gouzout a-walc'h pegen talvoudus eo udb, prizañ udb diouzh ma talvez, istimañ udb d'ar just (Gregor), anavezout mat talvoudegezh udb, prizout udb evel ma'z eo dleet (evel ma faot, evel a faot) ; *er weiß guten Wein zu schätzen,* ober a ra stad ouzh ar gwin mat, blizidik eo war ar gwin, paotr ar gwin mat eo.
anv-gwan verb II : **geschätzt** *ein geschätzter Gelehrter,* ur gouizieg istimet (prizer, enoret, brudet) g. ; *ein geschätzer Dachdecker,* un toer kalz goulenn dezhañ g. ; [kenw.] *Ihr geschätztes Schreiben,* ho lizher enorus g. ; *grob geschätzt,* well-wazh, an eil da gas egile, an eil dre egile, kement ha skeiñ damdost.
schätzenswert ag. **/ schätzenswürdig** ag. : dellezek a azaouez.
Schätzer g. (-s,-) : istimour g., prizachour g., prizer g., feuraer g.
Schätzerin b. (-,-nen) : istimourez b., prizachourez b., feuraerez b., prizerez b.
Schatzgräber g. (-s,-) : klasker teñzorioù g.
Schatzgräberin b. (-,-nen) : klaskerez teñzorioù b.
Schatzkammer b. (-,-n) : kambr an teñzor b., teñzor Stad g., teñzoriezh b., echeder g., teñzordi g.
Schatzkanzler g. (-s,-) : ministr e karg eus an arc'hant e Breizh-Veur g., ministr ar Yalc'h g., maodiern ar Yalc'h g., ministr an arc'hant g.
Schatzkasten g. (-s,-kästen) : kasedig g., koufr-kreñv g.
Schatzmeister g. (-s,-) : teñzorier g., evezhiad an teñzor g., arc'hantour g., arc'hanter g., resever g.
Schatzmeisterin b. (-,-nen) : teñzorierez b., evezhiadez an teñzor b., arc'hantourez b., arc'hanterez b., reseverez b.
Schatzschein g. (-s,-e) : madenn an teñzor b.
Schätzung b. (-,-en) : **1.** feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., prizerezh g., istimadur g., istim b., istimadenn b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g., dewerzhañ g., dewerhadur g. ; *bei vorsichtiger Schätzung,* d'an nebeutañ, bepred, da vihanañ, d'ar bihanañ ; *die Wertschätzung,* ar feuriañ, ar feuriadur g., an istimadur g., ar prizadur g. ; **2.** brasjedadenn b., brasjedadur g., nesadur g., nesadenn b., kont tost da vat b., priz a-vras g., kont nesaet b., rakbudjed damresis g., hogoster g. ; **3.** bri g., azaouez g., istim b. ; *er erfreut sich allgemeiner Schätzung,* istimet e vez gant an holl, deuet mat eo gant an holl.
schätzungsweise Adv. : a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, diouzh ar jed, an eil da gas egile, an eil dre egile, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh ; *er ist schätzungsweise vierzig,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz, daou-ugent vloaz eo diwar welet (da welet, din da welet, diwar ur gwel, evit ur gwel, diouzh ar jed), un daou-ugent vloaz bennak en deus da welet.
Schätzungswert g. (-s,-e) **/ Schätzwert** g. (-s,-e) : talvoudegezh istimet b., gwerzh prizadurel g.
Schau b. (-,-en) : **1.** *zur Schau stehen,* bezañ war wel, bezañ a-wel, bezañ a-wel-kaer, bezañ war ziskouez, bezañ o tiskouez ; *etwas zur Schau stellen*, diskouez

udb, diskouezadegañ udb, lakaat udb war wel, lakaat udb a-wel, lakaat udb a-wel-kaer, lakaat udb war ziskouez, lakaat udb e diskouez, dispakañ udb, lakaat udb e gwel, staliañ udb, ober udb evit ar gwel, ober udb evit an diavaez ; *der Delinquent wurde auf das Schafott gebracht, wo er zur Schau gestellt wurde,* lakaet e voe an torfedour e diskouez war ar chafod ; *zur Schau tragen,* ober distalac'h, diskouez d'an holl, ober stal (eus), pompadiñ (gant), ober loc'haj (gant udb), ober loc'hajoù (gant udb), ober pompadoù (gant) (Gregor), ober udb evit ar gwel ; P. *eine Schau abziehen,* bragal, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ ; *er zieht eine Schau ab,* emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ oc'h ober e babor, emañ oc'h ober e gañfard ; *sich zur Schau stellen,* pompadiñ dindan selloù an holl, ober pompad, ober lorc'hajoù, bezañ digoroù gant an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; P. *das ist 'ne Schau,* dreist eo, dispar eo, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a zo ur marvailh, en e barfeted emañ ; *jemandem die Schau stehlen,* teurel skeud war ub., teurel disheol war ub., en em lakaat a-dreuz gouloù u.b., en em lakaat e gouloù u.b., mont e gouloù u.b.

2. enselladenn b., gweladeg b., moustr g., gwel g., gweloù lies. ; *Heerschau,* gweladeg b., moustr g., gwel g., gweloù lies. ; *eine Schau vornehmen,* ober moustr (ur weladeg, un enselladenn), ober gwel, ober gweloù.

3. [merdead.] *die Flagge in Schau wehen lassen,* hiñsiñ ar banniel war hanterwern, lakaat ar banniel a-zivilh.

4. diskouezadeg b. ; *Blumenschau,* diskouezadeg vleunioù b.

5. [relij.] *seligmachende Schau,* gwel gwenvedikaus g., gwel kevrinek g.

Schaub g. (-s,-e) : torch kolo g., torchad kolo g., torch plouz g., torchad plouz g., boutell golo b., boutell blouz b., tortell golo b., tortellenn golo b., tortell blouz b., tortellenn blouz b.

Schaubild n. (-s,-er) : **1.** damskeudenn b., damdresadenn b. ; **2.** diervad g., diagramm g.

Schaubrot n. (-s,-e) : [relij.] bara an aberzh g., bara ar c'hinnig g.

Schaubude b. (-,-n) : stal foar b.

Schaubühne b. (-,-n) : **1.** c'hoariva g., leurenn b. ; **2.** [dre skeud.] *die politische Schaubühne,* lisoù ar politikerezh lies., metou ar bolitikourien g., bed ar bolitikourien g.

Schauder g. (-s,-) : kridienn b., kridienn yen b., krenienn b., glizhenn b., c'hwezenn-yen b., daskren g., skrijadenn b., skrij g., euzhadenn b., frenezi b., hiris g., orrol b., trid g. ; *ein Schauder ergreift (überläuft) mich,* ur gridienn aon a spin va ene, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a zo warnon, ur gridienn yen a sav warnon, ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn va hej penn-kil-ha-troad, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, deuet ez eus ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon, drezon), ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; *Schauder erregen,* reiñ kridiennoù d'u.b., lakaat da gridiennañ (da skrijañ, da euzhiñ), reiñ skrij (euzhadennoù) d'u.b.

schaudererregend ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, hirisus, orrupl, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, daskrenus, digernez.

Schaudergeschichte b. (-,-n) : kontadenn spontus b.

schauderhaft ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, hirisus, orrupl, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, daskrenus, digernez, digounnar.

Schauderhaftigkeit b. (-) : euzh g., skrij g., euzhusted b., divlasted b., divlaster g.

schaudern V.gw. (hat geschaudert) : kridiennañ, braouac'hiñ, daskrenañ, freneziañ, hirisiñ, skrijañ, ober ur skrijadenn ; *vor Kälte schaudern,* kridiennañ (krenañ, bezañ kropet, bezañ morzet, bezañ sonnet, bezañ nodet, bezañ seizet, bezañ pistiget) gant ar riv, grisiañ, skrijañ diwar anoued, skrijañ gant ar riv, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv.

V.dibers. (hat geschaudert) : *mich schaudert bei dem Gedanken, dass ...,* skrijañ (euzhiñ) a ran o soñjal e ... ; *mich schaudert bei diesem Gedanken,* me a zo skrij ganin soñjal e kement-se.

Schaudern n. (-s) : kridienn b., skrijadenn b., skrij g., euzhadenn b., frenezi b., hiris g., orrol b., daskren g. ; *das Schaudern packt ihn,* krenañ a ra penn ha troad (gant e holl izili, evel ur barr delioù), ur gridienn a hej anezhañ penn-kil-ha-troad, ur gridienn en hej penn-kil-ha-troad, ur gridienn a red a-hed e livenn-gein, ober a ra ur skrijadenn dre e holl izili ; *er blickt mit Schaudern hinab,* ur skrijadenn a dremen drezañ o welet an islonk (an torr-gouzoug) dindanañ.

schaudernd ag. : kridiennus, daskrenus.

schaudervoll ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, daskrenus, digernez.

schauen V.gw. (hat geschaut) : sellet ; *rückwärts schauen,* sellet dreist penn e skoaz, ober ur sell war-dreñv ; *auf etwas schauen,* bezañ e zaoulagad o parañ war udb ; *aufs Meer schauen,* sellet ouzh ar mor ; *zum Fenster hinausschauen,* sellet dre ar prenestr ; *jemandem ins Auge schauen, jemandem in die Augen schauen,* sellet a-benn ouzh u.b., sellet eeun ouzh u.b., sellet ouzh u.b. e kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b. ; *durch das Schlüsselloch schauen,* sellet dre doull an alc'hwez, lakaat e fri e toull an alc'hwez ; *in die Zukunft schauen,* sellet war-zu an dazont, rakwelet petra 'zo en hent dirak an-unan (petra 'zo da zont d'an-unan), klask gouzout ar pezh e teuio an-unan da vezañ (ar pezh a c'hoarvezo, ar pezh a zo ouzh e c'hortoz) ; *auf jemanden schauen,* ober diouzh u.b., kemer u.b. da skouer, ober diouzh skouer u.b., kemer skouer diouzh (war) u.b., kemer pleg diwar u.b., kemer urzh war u.b. ; *Gott schaut ins Herz,* furchal a

ra Doue ar c'halonoù, furchal a ra Doue e goueled ar c'halonoù ; *im Geiste schauen,* faltaziañ, ijinañ, diouganañ ; *er schaut traurig drein,* un neuz glac'haret en deus ; *ihm schaut der Schelm aus den Augen,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *dabei schaut nichts heraus,* n'eus gounid ebet da dennañ eus kement-se, ne vo gounid ebet gant kement-se, n'eus gounid ebet da ober eus kement-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan gant an dra-se ; *schauen Sie mal !* sellit 'ta ! ; *schau mal an ! schau, schau !* sell 'ta ! sell 'ta piv ! ac'hanta ! dal 'ta ! vertuz !

Schauen n. (-s) : gwel g., gweled g., gweladur g., gweladurezh b., gwelerezh g., gweledigezh b.

Schauer g. (-s,-) : **1.** kridienn b., kridienn yen b., krenienn b., glizhenn b., c'hwezenn-yen b., daskren g., skrijadenn b., euzhadenn b., frenezi b., hiris g. ; *ein Schauer schüttelte ihn,* ur gridienn a hejas anezhañ penn-kil-ha-troad, ur gridienn en hejas penn-kil-ha-troad, ur gridienn a redas a-hed e livenn-gein, ur gridienn aon a spinas e ene, deuet e oa un aezhenn yen warnañ, deuet e oa ur gridienn yen warnañ, ur gridienn yen a grogas e pep lec'h dre e wazhied, ur gridienn yen a savas warnañ, tremen a reas an Ankoù drezañ, mont a reas an Ankoù dreist dezhañ, ober a reas ur skrijadenn dre e holl izili ; *Fieberschauer,* frenezi b., kridienn derzhienn b.

2. *Regenschauer,* tarzhad-dour g., rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., bouilhad glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., P. soubenn chas b. ; *der Regenschauer bricht aus,* pokañ a ra ar glav ; *der Regenschauer, den wir heute abbekommen haben,* ar barrad glav en deus graet feteiz ; *Hagelschauer,* kaouad kazarc'h b./g., bouilhard kazarc'h g., barrad kazarc'h g., strañsad kazarc'h g., stokad kazarc'h g., barr-grizilh g., bodad grizilh g. ; *Märzschauer,* kaouadoù miz Meurzh lies., skouflad ar goukoug g., morzholioù miz Meurzh lies., kontelloù miz Meurzh lies [*miz Meurzh gant e vorzholioù a zo ken gwazh hag an Ankoù, miz Meurzh gant e vorzholioù a lazh al leueoù en o mammoù, Meurzh gant e gontelloù a gign ar saout hag al leueoù*].

3. glaouiadennad b. ; *einen kleinen Schauer machen*, ober ur c'hlaouiadennad, ober un tammig tan.

Schauerdrama n. (-s,-drama) : pezh-c'hoari du g., pezh-c'hoari da spontañ an dud g.

Schauergeschichte b. (-,-n) : koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tariell b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., flugaj g., fidorienn b., kontoù pikous lies., siklezonoù lies., paribolennoù lies., flugez str., flugezenn b., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g.

Schauerkerze b. (-,-n) : [relij.] goulaouenn goar da wareziñ ouzh ar wallamzer b.

schauerlich ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, kañvaouus, daskrenus, digounnar ; *das schauerliche Heulen der Eule,* hopadennoù kañvaouus ar gaouenn lies.

Schauermann g. (-s,-leute) : simiad g., douger g., portezer g., karger g., dibouller g., difarder g.

Schauermärchen lies. : koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugez str., flugezenn b., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g.

schauern V.gw. (hat geschauert) : **1.** kridiennañ, daskrenañ, freneziañ, hirisiñ ; *vor Frost schauern,* kridiennañ gant ar riv, grisiañ, bezañ kropet (morzet, sonnet, nodet, seizet, kruget, pistiget) gant ar riv, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv ; **2.** *vor Entzücken schauern,* tridal gant al levenez, skrijañ gant ar blijadur ; **3.** [rannyezh.] ober glav puilh, barraouiñ, barradiñ.

schauernd ag. : kridiennus, daskrenus.

Schauerroman g. (-s,-e) : romant du, romant da spontañ al lenner g.

schauervoll ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, estonus, daskrenus.

Schaufechter g. (-s,-) : klezeiataer g., klezead g., klezeour g.

Schaufel b. (-,-n) : **1.** pal b. [*liester* palioù, pili], palikell b., paliked b., spanell b., palisenn b., sklisenn b. ; *Schaufel mit Rändern um das Blatt, Randschaufel,* rañvbal b. ; *eine Schaufel Kohle,* ur balad (ur balikedad) c'hlaou b. ; *Kohlenschaufel,* pal-c'hlaou b., paliked b. ; *Müllschaufel,* paliked lastez b. ; [dre skeud.] *die Schaufel in die Hand nehmen,* stagañ gant al labour, mont e penn eus al labour, en em stagañ da labourat, mont dezhi, stagañ ganti, kregiñ e-barzh, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, kregiñ enni.

2. [tekn.] pal b. [*liester* palioù, pili], elvenn b. [*liester* elvennoù, elvoù, elvad], askell b. [*liester* askelloù] ; *Schaufel eines Mühlrades,* pal ur rod vilin b., elvenn ur rod vilin b., pal-vilin b., askell ur rod vilin b.

3. [elan, demm] brankoù palvezek lies, kerniel palvezek lies.

Schaufelbagger g. (-s,-) : drag gant bailhoù g., ravanell gant bailhoù b., trech gant bailhoù g.

Schaufelblatt n. (-s,-blätter) : skouarn b., plakenn houarn ar bal b.

schaufelförmig ag. : a-stumm gant ur spanell, stummet evel ur spanell, e doare ur spanell, e doare spanelloù, a-zoare gant ur spanell, a-zoare gant spanelloù, a-seurt gant ur spanell, a-seurt gant spanelloù, palvezek.

Schaufelgeweih n. (-s,-e) : [elan, demm] brankoù palvezek lies, kerniel palvezek lies.

Schaufelhirsch g. (-es,-e) : [loen.] demm g.

Schaufelhut g. (-s,-hüte) : tog-daougorn g., tog daougornek g.

schaufelig ag. : ... gant spanelloù, ... gant palioù, ... gant elvennoù, elvennek.
Schaufellader g. (-s,-) : [tekn.] kleuzer g., kevierez b., palerez b., palataerez b., pal vekanikel b., traktor-pal g.
schaufeln V.k.e. (hat geschaufelt) : **1.** *Schnee (weg)schaufeln,* karzhañ erc'h gant ur bal, skarzhañ erc'h gant ur bal ; *ein Grab schaufeln,* toullañ ur bez ; *er sucht den richtigen Ort, um sich dort sein eigenes Grab zu schaufeln,* emañ o klask an ardremez eus al lec'h ma toullo e vez ; **2.** [dre skeud.] *sein Grab schaufeln,* klask e varv, en em antell e-unan, bezañ enebour da vab e dad, ober e valapa, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, en em ziharpañ, toullañ dindan an-unan, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, kas e stal e skuilh hag e ber, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra.
Schaufelrad n. (-s,-räder) : rod elvennek b., rod-palioù b., rod war elvoù b., rod gant elvennoù b., rod gant palioù b.
Schaufelstich g. (-s,-e) : paladenn b.
Schaufelvoll b. (-) : palad b.
schaufelweise Adv. : a-baladoù.
Schaufelzahn g. (-s,-zähne) : [loen.] rakdant g., dant a-raok g.
Schaufenster n. (-s,-) : rakstal b., prenestr-diskouez g., prenestr-stal g.
Schaufensterbummel g. (-s) : tro-vale e kêr evit lipat stalioù b., baleadenn e kêr evit genaouegiñ ouzh ar stalioù b., pourmenadenn e kêr evit genaouegiñ ouzh ar stalioù b., staliaoua g. ; *einen Schaufensterbummel machen,* genaouegiñ ouzh ar stalioù, lipat stalioù, staliaoua, bargediñ dirak ar stalioù, staliaouiñ.
Schaufensterdekorateur g. (-s,-e) : stalier prenester-diskouez g., pestalier g.
Schaufensterpuppe b. (-,-n) : jak g.
Schaufler g. (-s,-) : **1.** douarer g. ; **2.** [loen[1].] demm g. ; **3.** [loen[2].] spanell b., beg-spanell g.
schauflig ag. : *sellit ouzh* **schaufelig**.
Schaugerüst n. (-es,-e) : tribunell b., leurenn b., leurenn war dreustellioù b.
Schaukampf g. (-s,-kämpfe) : abadenn glezeiataerezh b., gourenadeg b.
Schaukasten g. (-s,-kästen) : panell ditouriñ b., panell diskouez b.
Schauke b. (-,-n) : [merdead.] radell alej b., radell garennañ b.
Schaukel b. (-,-n) : brañsigell b., brañsell b., brañskell b., luskell b.
Schaukelbemme b. (-,-n) : [dre fent] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b.
Schaukelbrett n. (-s,-er) : brañsigell b., brañsell b., brañskell b., luskell b.
schaukeln V.gw. (hat geschaukelt / ist geschaukelt) : **1.** (hat) : brañsellat, brañsigellat, brañskellat, en em vrañskellat, c'hoari war ar vrañsigell, c'hoari brañskelladig, brac'hitellat ; **2.** (hat) : *das Schiff schaukelt auf den Wellen,* brañsigellat a ra ar vag gant an houlennoù, brañskellat a ra ar vag gant an houlennoù, lusket-dilusket e vez ar vag gant ar gwagennoù, gwintañ-diwintañ a ra ar vag gant an houl, emañ ar vag o ruilhal evel ur penton, taolet ha distaolet e vez ar vag gant ar c'hommoù, neuñvennat (neuennat) a ra ar vag, hejet e vez ar vag gant ar c'hommoù, taol-distaol eo ar vag ; **3.** (ist) : storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal ; **4.** (ist) mont treflez, bezañ ramp, rampañ, trabidellañ, trantellañ, horjellañ, horellañ, treuzigellañ, charigellañ, mont a-we, bale treflez, bezañ laosk en e sav, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, hatiñ, steuñviñ gant e hent.
V.k.e. (hat geschaukelt) : **1.** brañsellat, brañsigellat, brañskellat, brac'hitellat, horjellañ, lavigañ, luskañ, luskellañ ; *ein Kind schaukeln,* luskellañ ur c'hrouadur, luskañ ur c'hrouadur ; **2.** [dre skeud.] *wir werden das Kind schon schaukeln,* kavout a raimp hol lank, kavout a raimp lank forzh penaos, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, disoc'hañ a rimp bloc'hik ganti, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil, kavout a raimp penaos terriñ ode war an dra-se.
V.em. : **sich schaukeln** (hat sich (t-rt) geschaukelt) : brañsellat, brañsigellat, brañskellat, en em vrañskellat.
Schaukeln n. (-s) : brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g., horjellerezh g., luskellerezh g., luskell g., fiñv lusk-dilusk g., lusk-dilusk g., fiñv luskellus g.
schaukelnd ag. : horjellus, luskellus, lusk-dilusk.
Schaukelpferd n. (-s,-e) : marc'hig-brañsell g., marc'h-koad g. ; *auf dem Schaukelpferd spielen,* c'hoari marc'hig.
Schaukelpolitik b. (-) : [gwashaus] politikerezh ar vrañsigell g., loveadennoù politikel lies.
Schaukelreck n. (-s,-e) : [sport] trapez g.
Schaukelstein g. (-s,-e) : roc'h-hej b.
Schaukelstuhl g. (-s,-stühle) : kador-vrañsell b.
Schaukelwippe b. (-,-n) : brañsigell b., brañsell b., brañskell b., luskell b., skañvbouez g.
Schauloch n. (-s,-löcher) : [tekn.] digor g., digor kontrollañ g.
Schaulust b. (-) : kuriusted b., ranellder g.
schaulustig ag. : kurius, ranell, furedek, kivioul.
Schaulustige(r) ag.k. g./b. : fri-furch a zen g., sav-e-fri a zen g., fri hir g., spered kurius a zen g., beg minaoued a blac'h b., klapez g., tarieller g.
Schaum g. (-s, Schäume) : **1.** [liñvennoù] eonenn b., spoum g., eon g., kroz g., bervenn b., bervadenn b., chumenn b., fedenn b., stlañ g. ; *sie schöpft den Schaum von der Fleischsuppe ab,* tennañ a ra an eonenn (ar vervadenn, ar vervenn, ar c'hroz) a-ziwar ar soubenn gig ; *Wellenschaum,* eonenn an tonnoù b., spoum g., eon

g., kroz an tonnoù g., laezh ar mor g., deñved lies. ; *Seifenschaum,* eon soavon g., eonenn soavon b., kroz soavon g. ; *Bierschaum,* bervenn ar bier b., bouilh ar bier g., spoum ar bier g., kroz ar bier g. ; *Eier zu Schaum schlagen,* basañ ar gwenn-vi, trapañ ar gwenn-vi.
2. eon g., eonenn b., spoum g., babouz g., glaour g. ; *der Schaum steht ihm vor dem Mund,* an eon a zo etre e zent, eonenniñ a ra e c'henoù, klogorennañ a ra an eon war e vuzelloù.
3. *Teppichschaum,* champouenn moketenn g.
4. [danvez, tekn.] spoue g.
5. [dre skeud.] avel g., moged g., mogidell b. ; *zu Schaum werden,* steuziañ, tremen evel ur bouilh moged ; *Schaum schlagen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, ober teil, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; [kr-l] *Träume sind Schäume,* huñvreoù a zo avel - dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - ar c'hlask a zo frank, ar c'havout n'eo ket stank - kozh huñvreoù ne zisoc'hont da netra, sorc'hennoù n'int ken - c'hoantaat ha kaout n'int ket ur c'hement.
schaumartig ag. : **1.** eonennek, eonek, spoumek, spoumus, eonennus, eonus, e doare an eon, e doare ar spoum, a-zoare gant an eon, a-zoare gant ar spoum, a-seurt gant an eon, a-seurt gant ar spoum ; **2.** spoueek, spouennek, spoueüs, stoubennek, e doare ar spoue, a-zoare gant ar spoue, a-seurt gant ar spoue.
Schaumbad n. (-s,-bäder) : spoum emwalc'hiñ g.
schaumbedeckt ag. : goloet a eonenn, goloet a spoum, goloet a eon, goloet a groz.
Schaumbier n. (-s,-e) : bier spoumek g.
Schaumblase b. (-,-n) : klogor soavon str., klogor eon str., klogor spoum str.
schäumen V.gw. (hat geschäumt) : eonenniñ, eoniñ, birviñ, spoumañ, krozañ, bouilhañ, chumenniñ ; *das Bier schäumt,* eonenniñ (birviñ, spoumañ) a ra ar bier, bouilh a zo gant ar bier ; *dieser Wein schäumt,* bleuñv a zo war ar gwin-se ; *der Sekt schäumt,* eonenniñ a ra ar gwin-spoum, bouilhañ a ra ar gwin-strink-eon, strinkañ eon a ra ar gwin-spoum, birviñ a ra ar gwin-spoum (Gregor) ; *die Wellen schäumen,* deñved a zo war ar mor, eonenniñ a ra ar mor, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, ar gazeg c'hlas a hej he moue eonennus, ar vartoloded o deus lakaet o dilhad da sec'hiñ ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen,* ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; *er schäumt vor Wut,* an eonenn a ya eus e c'henoù kement a lamm gant ar gounnar, eonenniñ a ra e c'henoù gant ar gounnar, kement a fulor a zo ennañ ma ne ra ken nemet babouzañ, an eon a zo etre e zent gant ar fioun a zo ennañ, fuc'hañ a ra ken a eonenn e c'henoù, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, gant ar fulor a zo ennañ e klogorenn an eon war e vuzelloù.
schäumend ag. : eonennek, eonek, spoumek, spoumus, eonennus, eonus ; *das Schiff hinterließ ein schäumendes weißes Kielwasser,* al lestr a leze a-dreñv e roudenn wenn o virviñ.
Schaumfestiger g. (-s,-) : spoum stabilaat g., spoum startaat g., lakenn vlev b.
Schaumfeuerlöscher g. (-s,-) : tanlazher erc'h karbonek g., mouger-tan erc'h karbonek g.
Schaumgebäck n. (-s,-e) : [kegin.] meureng g., meurengenn b.
Schaumgeborene ag.k. b. : *die Schaumgeborene,* Afrodite Anadyomene b., Gwener Anadyomene b.
Schaumgold n. (-s) : falsvravigoù lies., alaouraj g.
Schaumgummi g./n. (-s) : kaoutchoug spoue g.
schaumig ag. : spoumus, spoumek, eonennus, eonus, eonek, eonennek.
Schaumkelle b. (-,-n) : dieonennerez b., loa-sil b., friket b., friketez b.
Schaumkette b. (-,-n) : [kezeg] grom b.
Schaumkranz g. (-es,-kränze) : [gwinoniezh] chadenn b.
Schaumkraut n. (-s) : [louza.] beler-prad str.
Schaumkrone b. (-,-n) : **1.** [mor] eonenn an tonnoù b., spoum g., eon g., kroz g., laezh ar mor g., deñved lies. ; *die See bildet Schaumkronen, die Wellen tragen Schaumkronen,* deñved a zo war ar mor, eonenniñ a ra ar mor, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, ar gazeg c'hlas a hej he moue eonennus, ar vartoloded o deus lakaet o dilhad da sec'hiñ ; **2.** [bier] spoum g., bervenn ar bier b., bouilh ar bier g.
Schaumlöffel g. (-s,-) : dieonennerez b., loa-sil b., friket b., friketez b.
Schaumlöschgerät n. (-s,-e) : tanlazher erc'h karbonek g., mouger-tan erc'h karbonek g.
Schaumnest n. (-es,-er) : [loen.] krañch-koukoug g., tuf-koukoug g.
Schaumschläger g. (-s,-) : **1.** bazh-vasañ b., traper g., baser g. ; **2.** [dre skeud.] fringer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bugader g.,

brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., torodell g., bern trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., teileg g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

Schaumschlägerei b. (-,-en) : [dre skeud.] frink g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, teilerezh g.

Schaumseife b. (-,-n) : soavon barv g.

Schaumspeise b. (-,-n) : [kegin.] skañvadell b.

Schaumstoff g. (-s) : [danvez, tekn.] spoue g.

Schaumünze b. (-,-n) : medalenn goun b.

Schaumwein g. (-s,-e) : gwin bouilh g., gwin spoum g., gwin strink eon g., gwin klogorek g. ; *der Schaumwein perlt in den Gläsern,* bouilhañ a ra ar gwin spoum er gwerennoù, birviñ (greunenniñ, klogorenniñ) a ra ar gwin bouilh er gwerennoù.

Schaupfennig g. (-s,-e) : medalenn b.

Schauplatz g. (-es,-plätze) : **1.** leurenn b. ; **2.** [dre skeud.] lec'h g., tachenn b. ; *Kriegsschauplatz,* tachenn-vrezel b., tachenn-emgann b. ; *Schauplatz der Handlung,* lec'h an darvoudoù g.

Schauprozess g. (-es,-e) : justis arvest b., prosez n'eo nemet termaji g., prosez mard eo g., prosez seurtanvet g.

schaurig ag. : braouac'h, braouac'hus, spontus, spouronus, estonus, euzhus, euzhik, skrij, skrijus, spontus, orrupl, hirisus, divlas, hakr, argarzh, argarzhus, hudur, diheñvel, estlamm, estlammus, kañvaouus.

schaurig-schön ag. : fromus, trivlius.

Schauseite b. (-,-n) : talbenn g., tal g.

Schauspiel n. (-s,-e) : **1.** arvest g., arvestadeg b., abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b. ; **2.** arvest g., arvestadeg b., taolennad b.

Schauspieler g. (-s,-) : **1.** c'hoarier g., aktor g., komedian g., c'hoarieller g., dremmour g. ; **2.** [dre skeud.] ardaouer g., tad an ardoù b.

Schauspielerei b. (-) : **1.** micher c'hoarier b., micher aktor b., micher gomedian g. ; **2.** [dre skeud.] ardoù lies., charre g., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., yekoù lies., yezhoù lies., arvezioù lies., tailhoù lies., mignerezh g., asavandenn b.

Schauspielerin b. (-,-nen) : **1.** c'hoarierez b., aktorez b., komedianez b., dremmourez b. ; **2.** [dre skeud.] ardaouerez b., mamm an ardoù b.

schauspielerisch ag. : ... c'hoarier, ... aktor, ... komedian.

Adv : evel c'hoarier, evel aktor, evel komedian.

schauspielern V.gw. (hat geschauspielert) : **1.** ober e gamm, ober an neuz ; **2.** bezañ c'hoarier, bezañ aktor, c'hoari, c'hoari pezh.

Schauspielhaus n. (-es,-häuser) : c'hoariva g., c'hoaridi g. ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktionniert,* lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh d'ober ur sal evit ar sonadegoù.

Schauspielkunst b. (-) : dramaouriezh b.

Schauspielschule b. (-,-n) : skol-c'hoariva b.

Schauspielschüler g. (-s,-) : danvez aktor g., danvez komedian g.

Schauspielschülerin b. (-,-nen) : danvez aktorez b., danvez komedianez b.

Schauspielunterricht g. (-s) : kentelioù c'hoariva lies.

Schausteller g. (-s,-) : marc'hadour foran g., foraner g., marc'hadour foar g., foranad g., foaraour g.

Schautafel b. (-,-n) : taolenn voger b., panell diskouez b.

Schauturm g. (-s,-türme) : gwere b.

Schauturnen n. (-s) : abadenn jiminas b., abadenn embregerezh-korf b.

Schauwerbegestalter g. (-s,-) : stalier prenester-diskouez g., pestalier g.

Scheck[1] g. (-s,-s) : chekenn b. ; *gekreuzter (gesperrter) Scheck,* chekenn barrennet b. ; *offener Scheck,* chekenn divarrenn b. ; *uneingelöster Scheck,* **a)** chekenn chomet hep bezañ enkefiet b. ; **b)** chekenn chomet hep bezañ paeet b. ; *ungedeckter Scheck,* chekenn dibourvez (digred) b. ; *Barscheck,* chekenn a c'hall bezañ enkefiet diouzhtu b. ; *Inhaberscheck,* chekenn da baeañ d'an hini a ziskouezo anezhi b. ; *einen Scheck ausstellen, einen Scheck ziehen,* ober (skrivañ, leuniañ, sevel, tennañ) ur chekenn ; *jemandem einen Scheck ausstellen, einen Scheck auf jemanden ausstellen,* tennañ ur chekenn e gourc'hemenn u.b. ; *Postscheck,* chekenn-bost b., postchekenn b. ; *einen Scheck einlösen,* **a)** enkefiañ ur chekenn ; **b.)** paeañ ur chekenn ; *dem Brief einen Scheck beifügen,* enklozañ ur chekenn el lizher.

Scheck[2] g. (-en,-en) : loen brizh g., loen marellet g.

Scheckabschnitt g. (-s,-e) : seulenn chekenn b.

Scheckbuch n. (-s,-bücher) : chekennaoueg b., karned chekennoù g.

Schecke[1] g. (-n,-n) : loen brizh g., loen marellet g.

Schecke[2] b. (-,-en) : **1.** kazeg vrizh b., kazeg varellet b., kazeg pechar b. ; **2.** buoc'h vrizh b., buoc'h varellet b., brizhenn b.

Scheckformular n. (-s,-e) : furmskrid chekenn g., chekenn b.

Scheckheft n. (-s,-e) : chekennaoueg b., karned chekennoù g.

scheckig ag. : brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, pechar, brizhellek ; *scheckige Kuh,* buoc'h vrizh b., buoc'h varellet b., brizhenn b. ; *scheckiges Fell,* kroc'hen loen gant brizhelloù g., kroc'hen loen brizhellek g., kroc'hen loen brizhellet g.

Adv. : *sich scheckig lachen,* bezañ c'hoarzh gant an-unan, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, c'hoarzhin ken na strak, c'hoarzhin frank, dic'hargadennañ.

Scheckinhaber g. (-s,-) : dalc'her ur chekenn g.

Scheckkarte b. (-,-n) : kartenn daveennoù bank b., kartenn warant b.

Scheckkonto n. (-s,-s) : kont red b. ; *Postscheckkonto,* Kont Red Post (KRP) b.

Checksperre b. (-,-n) : kaeladur ouzh ur chekenn g., skoilhañ ouzh ur chekenn g., sparl lakaet war ur chekenn g., stankadur (dianzavadur) ur chekenn g.

Scheckverkehr g. (-s) : treuzgreadoù dre chekennoù lies.

scheel ag. : luch, loakr, blink ; *jemanden scheel ansehen,* sellet a-dreuz (a-gorn, a-gorn-lagad, gant frailh e lagad) ouzh u.b. ; *scheele Augen,* daoulagad likorn lies., daoulagad luch lies. ; *mit scheelen Augen ansehen, scheele Blicke werfen,* sellet gant avi (ouzh u.b.), luchañ

(ouzh u.b.), steredenniñ (ouzh u.b.), lugerniñ (ouzh u.b.), bezañ e galon (war udb), glaourenniñ (war-lerc'h udb).
Scheelblick g. (-s,-e) : sell c'hoantek g., sell gourvennek g.
Scheelsucht b. (-) : avi b., erez b., gourvenn g., gourventez b., c'hoantidigezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., gwarizi b.
Scheffel g. (-s,-) : **1.** poezell b., poezellad b., truellad b., hanaf g., hanafad g. ; *ein Scheffel Getreide,* ur boezellad ed b., daou everann ed lies. ; *Doppelscheffel,* gwarzad g., renn g., rennad g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Licht unter den Scheffel stellen,* lakaat e letern dindan e vantell, bezañ re voder (re eleveziek), kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù ; *sein Licht nicht unter den Scheffel stellen,* diskouez splann e varregezhioù hep mezh ebet ; *das Geld mit Scheffeln messen,* kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, gounit arc'hant gant ar rozell, gounit arc'hant bras, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, dastum arc'hant gant ar bal-daol, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober krazadenn, ober e fagodenn, ober fortun, redek an dour d'e vilin, lardañ, lartaat, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *es gießt wie mit Scheffeln,* ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor) ; *einen Scheffel Salz mit jemandem gegessen haben,* bezañ debret ur minod holen gant u.b., gouzout mat diouzh u.b., anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), kaout meiz mat ouzh u.b., bezañ bet e-pad pell o vevañ gant u.b.
Scheffelhandel g. (-s) : poezellerezh g.
Scheffelmacher g. (-s,-) : poezeller g.
Scheffelmacherarbeit b. (-) : poezellerezh g.
scheffeln 1. V.gw. (hat gescheffelt) : bezañ fonnus, ober fonn vat, reiñ kalz ; *das Getreide scheffelt,* fonnus eo an ed.
2. V.k.e. (hat gescheffelt) : rastellat, dastum, rozellat ; *Geld scheffeln,* dastum arc'hant gant ar bal-daol, rastellat arc'hant, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober e graf (e eost, e fagodenn, e ran), ober krazadenn, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan.
scheffelweise Adv. : **1.** a boezelladoù ; **2.** [dre skeud.] sof-kont, gros, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h.
Scheibchen n. (-s,-) : [kegin.] tanavenn b.
scheibchenweise Adv. : **1.** a guchennoùigoù ; **2.** [dre skeud.] tammig-ha-tammig.
Scheibe b. (-,-n) : **1.** kant g., paled g., pal g., kantenn b., pladenn b., disk g. ; *die runde Scheibe des Mondes,* kant al loar g., lagad al loar g., kantenn al loar b. ; *die Sonnenscheibe,* kant skedus an heol g., lagad an heol g., kantenn an heol b.
2. *die Zielscheibe,* ar gwenn g., ar pal g. ; *nach der Scheibe schießen,* tennañ d'ar gwenn.
3. [kegin.] kuchenn b., delienn b., tailhenn b., drailhenn b., darnenn b., lachenn b., troc'had g., skolpenn b., skejenn b., felpenn b., tellenn b. ; *lange dicke Scheibe,* jelkenn b. ; *eine Scheibe Brot,* ur guchenn (un delienn, un dailhenn, un drailhenn, un darnenn, ur skolpenn, ul lachenn, ur felpenn) vara b., un troc'had bara g. ; *auf meiner Scheibe Brot war nur ein Abschabsel Butter,* war va zamm bara ne oa nemet ur skrabadenn amanenn ; *eine Scheibe Wurst,* un delienn silzig b., un dailhenn silzig b., un drailhenn silzig b., un troc'had silzig g., un dellenn silzig b. ; *eine Scheibe Schinken,* un delienn vorzhed-hoc'h b., un dellenn vorzhed-hoc'h b. ; *dünne Scheibe,* tanavenn b., delienn b. ; *hauchdünne Scheiben,* skant str. ; *in feine Scheiben schneiden*, skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ, tanavaat ; *Brot in feine Scheiben schneiden*, tanavaat bara ; *Brot in lange dicke Scheiben schneiden*, dijelkenniñ bara ; *Zitronenscheibe,* rusk suraval g., rusk sitroñs g., tailhenn suraval b., drailhenn suraval b.
4. *Fensterscheibe,* gwerenn (gwerenn brenestr) b., pastell wer b., sklasenn b. ; *die Scheiben einwerfen,* terriñ gwer ar prenestroù, skeiñ mein etrezek ar prenester ; *die Scheiben blank putzen,* gwalc'hiñ gwerennoù ar prenestroù ken na lufront luc'hañ gwerennoù ar prenistri, lufrañ gwerennoù ar prenestroù, lakaat gwerennoù ar prenestrer da luc'hañ, lakaat gwerennoù ar prinistri da lufrañ ; *viereckige Fensterscheibe,* karrez gwer ur prenestr g., karrezenn wer ur prenestr b.
5. *Ziffernscheibe,* dremm b., kadran g., kalander g., bizaj g./b., dremm niverennet b.
6. pole g., meliodenn b. ; *Antriebscheibe,* pole kefluskañ g., meliodenn gefluskus b. ; *Scheiben herstellen,* poleañ ; *mit einer Scheibe hochheben,* poleat.
7. *Töpferscheibe,* turgn poder g., troell b.
8. [mel] terenn b., koarenn b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., direnn b.

9. [tekn.] *[Unterleg]scheibe,* ruilh plat g., ruilhenn blat b.
10. [dre skeud.] *von dem kannst du dir noch eine Scheibe abschneiden,* mat e vefe dit tennañ skouer dioutañ, mat e vefe dit heuliañ e skouer, mat e vefe dit kemer pleg diwarnañ, mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ, mat e vefe dit kemer skouer dioutañ, mat e vefe dit kemer patrom dioutañ, mat e vefe dit e gemer da skouer, mat e vefe dit ober diouzh e batrom (diouzh e skouer), mat e vefe dit skoueriañ da vuhez war e hini, mat e vefe dit reizhañ da vuhez war e hini, mat e vefe dit e heuliañ, mat e vefe dit kemer urzh warnañ, mat e vefe dit en em zerc'hel evel ma ra.
scheibenartig ag. : heñvel ouzh ur gantenn, e doare ur gantenn, a-zoare gant ur gantenn, a-seurt gant ur gantenn, kantennheñvel.
Scheibenblei n. (-s) : plom gwerennoù prenestr g.
Scheibenbremse b. (-,-n) : [kirri-tan] starderez-pladennoù b., frouen dre bladenn g.
scheibenförmig ag. : heñvel ouzh ur gantenn, kantennheñvel, e doare ur gantenn, e doare kantennoù, a-zoare gant ur gantenn, a-zoare gant kantennoù, a-seurt gant ur gantenn, a-seurt gant kantennoù.
Scheibenglas n. (-es) : gwer da fardañ gwerennoù prenestr str.
Scheibenhonig g. (-s) : **1.** mel e terennoù g. ; **2.** *so ein Scheinenhonig !* pebezh kaoc'henn ! pebezh teilad ! pebezh kouez ! pebezh moc'herezh ! daonet !
Scheibenkleister g. (-s,-) : [tro-lavar] *so ein Scheibenkleister !* pebezh kaoc'henn ! pebezh teilad ! pebezh kouez ! pebezh moc'herezh ! daonet !
Scheibenkuppelung b. (-,-en) : [kirri-tan] anteller-pladennoù g., anteller dre bladennoù g.
Scheibenmauer b. (-,-n) : [tisav.] gar-volz b.
Scheibenschießen n. (-s) : [sport] tennañ d'ar gwenn g.
Scheibenschütze g. (-n,-n) : [sport] tenner g.
Scheibenskimmer g. (-s,-) : [tekn.] daspugner-pladennoù g., atorer dre bladennoù g.
Scheibenstand g. (-s,-stände) : [sport] stand tennañ g., tennadeg b.
Scheibenwärmer g. (-s,-) : direver g., direverez b.
Scheibenwaschanlage b. (-,-n) : [kirri-tan] gwalc'her-gwerenn g., strinkerez dour b.
scheibenweise Adv. : a guchennoù, jelkenn-ha-jelkenn, delienn-ha-delienn, tellenn-ha-tellenn.
Scheibenwerfer g. (-s,-) : [sport] banner kantennoù g.
Scheibenwischer g. (-s,-) : [kirri-tan] rozell-c'hlav b., skubell-werenn b., skubellenn-werenn b., biz-glav g. ; *Lenkstockschalter der Scheibenwischer,* dornell ar rozelloù-glav b., ibil ar rozelloù-glav, lanker ar rozelloù-glav g.
Scheibenwischerblatt g. (-s,-blätter) : [kirri-tan] balaenn ar rozell-c'hlav b., rozell b.
-scheibig ag. : *ein zweischeibiger Block,* ur poleoù g.
Scheibtruhe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] karrigell b., kravazh-rodellek g.
Scheich g. (-s,-e/-s) : cheik g., cheic'h g.
Scheichtum n. (-s,-tümer) : emirelezh b.
scheidbar ag. : **1.** rannadus ; **2.** [kimiezh] digenaozadus.
Scheide[1] b. (-,-n) : **1.** gouin g., feur b. ; *aus der Scheide ziehen,* dic'houinañ, disfeuriañ (Gregor) ; *das Schwert wieder in die Scheide stecken,* **a)** feuriañ e gleze, adlakaat e gleze en e feur (en e c'houin), gouinañ e gleze ; **b)** [dre skeud.] dilezel ar stourm, plegañ touchenn, koazhañ, bezañ kouezhet e vannieloù gant an-unan, bezañ distanet d'e soubenn, bezañ torret d'an-unan.
2. bevenn b. ; *die Wasserscheide,* linenn disrann an doureier b.
Scheide[2] b. (-,-n) : [korf.] **1.** forzh g., gouhin g., kourzh g., hentoù lies. ; *die Scheide einer Stute beringen,* lagadenniñ ur gazeg ; **2.** [kleuk] rann b., faout g., muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr b., gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.
Scheideanlage b. (-,-n) : purerezh b.
Scheideerz n. (-es,-e) : kailh didoueziet g., kailh puraet g.
Scheidegruß g. (-es,-grüße) : kimiad diwezhañ g.
Scheidekunst b. (-) : [kozh] kimiezh b.
Scheidelinie b. (-,-n) : bevenn b., linenn vevennañ b., linenn dispartiañ b.
Scheidemünze b. (-,-n) : pezh moneiz bihan g.
scheiden V.k.e. (schied / hat geschieden) : disrannañ, dispartiañ, diforc'hiñ, forc'hiñ, didoueziañ, divodañ, estrenaat ; s*ich scheiden lassen,* terriñ e zimeziñ, dizimeziñ, dibriediñ, dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ ; *das Ehepaar hat sich scheiden lassen,* diforc'het (dispartiet) eo an daou bried ; *was Gott vereinigt, soll die Welt nicht scheiden* [Körner]*,* arabat eo d'an dud disrannañ ar pezh a zo bet unanet gant Doue ; *die Schafe von den Böcken scheiden,* dispartiañ ar bleud diouzh ar brenn, lakaat disparti etre an ed hag an dreog, dibab ar c'holo diouzh ar greun.
V.em. : **sich scheiden** (schied sich / hat sich (t-rt) geschieden) : *die Milch scheidet sich,* treiñ (pouloudañ, kaoulediñ) a ra al laezh ; *hier scheiden sich unsere Wege,* amañ emañ ar forc'h hent e-lec'h ma vo ret deomp mont an eil diouzh egile, amañ eo en em ziforc'h hon hentoù, bremañ e vo ret deomp mont pep hini d'e du ; *darüber scheiden sich die Geister,* diemglev a zo a-zivout kement-se, disrann a zo etre an dud a-zivout an dra-se.
V.gw. (schied / ist geschieden) : dispartiañ, kimiadiñ, forc'hiñ, partial, diankañ ; *von jemandem scheiden,* mont digant (diouzh) u.b., kimiadiñ diouzh (digant) u.b., dispartiañ diouzh u.b., forc'hiñ diouzh u.b., diforc'hiñ diouzh u.b., diankañ digant u.b., partial eus u.b. ; *der scheidende Tag,* an deiz o tennañ d'e fin, an deiz war e zistro (war e ziskar) g. ; *voneinander scheiden,* kimiadiñ, mont pep hini d'e du, mont an eil diouzh egile, partial an

eil eus egile, dispartiañ, divodañ, estrenaat ; *aus einem Dienst scheiden,* dilezel ur garg (e garg) ; *das scheidende Jahr,* ar bloavezh oc'h echuiñ ; *aus dem Leben scheiden,* mont da Anaon, tremen, mervel ; *aus der Welt scheiden,* tremen eus ar bed-mañ, mervel, mont kuit, mont diwar ar bed ; [kr-l] *Scheiden bringt Leiden,* ranngalonus eo kimiadiñ, un diframm eo kimiadiñ, tenn e vez ar c'himiadoù.
anv-gwan verb : **geschieden** *eine geschiedene Frau,* ur vaouez dispartiet diouzh he fried b., ur vaouez aet digant (diforc'het diouzh) he fried b. ; *wir sind geschiedene Leute,* n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ.
Scheiden n. (-s) : kimiadoù lies., disparti g. ; *Scheiden bringt Leiden,* ranngalonus eo kimiadiñ, un diframm eo kimiadiñ, tenn e vez ar c'himiadoù.
Scheidenmacher g. (-s,-) : gouiner g.
Scheidenmuschel b. (-,-n) : [loen.] kontelleg g., troad-kontell g. ; *schwertförmige Scheidenmuschel,* kontelleg kamm g. ; *schotenförmige Scheidenmuschel,* kontelleg eeun g.
Scheidenöffnung b. (-,-en) : [korf.] gwask ar gouhin g./b.
Scheidenpessar n. (-,-e) : [mezeg.] pesar g.
Scheidenvorhof g. (-s,-vorhöfe) : [korf.] gwask ar gouhin g./b.
Scheidepunkt g. (-s,-e) : poent disparti g., poent diforc'h g., poent disrann g.
Scheider g. (-s,-) : didouezier g., purer g.
Scheidewand b. (-,-wände) : **1.** speurenn b., speur b., moger-dreuz b. ; **2.** [korf.] kelc'hspeurenn b.; **3.** [dre skeud.] *eine Scheidewand aufrichten,* dispartiañ, ober un disparti, lakaat disparti.
Scheidewasser n. (-s) : [kimiezh] dour-kreñv g., dour-ardant g., dour real g.
Scheideweg g. (-s,-e) : **1.** kroashent g., kroazhent g., kroazlec'h g., kroazru g., hent forc'hek g., gaol b. ; **2.** [dre skeud.] *am Scheideweg stehen,* en em gavout etre unan pe zaou, bezañ etre daou, bezañ etre daou soñj, bezañ etre daou bleg, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ ; *wir stehen am Scheideweg,* en em gavet omp etre unan pe zaou !
Scheiding g. (-s,-e) : Gwengolo g., miz Gwengolo g.
Scheidung b. (-,-en) : **1.** disparti g., disrann g., disrannadur g., diforc'hidigezh b., distag g., distagadur g. ; *Ehescheidung,* torr-dimeziñ g., freuz-dimeziñ g., torridigezh an dimeziñ b., diforc'hidigezh-dimezin b., dibriediñ g., dizimeziñ g., disparti g. ; *Scheidung von Tisch und Bett,* disparti a gorf hag a vadoù g. / disparti etre an ozhac'h hag ar wreg ken evit ar c'horf ken evit ar madoù g. (Gregor) ; *Scheidung auf Grund gegenseitigen Einverständisses, einverständliche Scheidung,* torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - dibriediñ a-gengrad g. - dibriediñ a-genglev g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g. ; *nach der Scheidung musste er seiner Frau Unterhalt zahlen,* goude o disparti e rankas kenderc'hel d'e wreg peadra da vevañ, goude o disparti e rankas kenderc'hel e wreg ; *auf Scheidung klagen,* goulenn diforc'hidigezh an dimeziñ dirak al lezvarn, goulenn an disparti ; **2.** [kimiezh] digenaozadur g., digenaoz g. ; **3.** purerezh g., puridigezh b., didoueziadur g.
Scheidungserkenntnis b. (-,-se) : embannidigezh an torr-dimeziñ b.
Scheidungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn diforc'hidigezh-dimeziñ g., goulenn dibriediñ g., mennadenn dibriediñ b.
Scheidungsgrund g. (-s,-gründe) : abeg an diforc'hidigezh-dimeziñ g.
Scheidungsurteil n. (-s,-e) : barnedigezh torr-dimeziñ b., barnadenn dibriediñ b.
Scheik g. (-s,-s) : cheik g., cheic'h g.
Schein g. (-s,-e) : **1.** skleur g., sked g., luc'h g., luc'had g., lugern g., sklaeriad g., splannder g., splannded b., splannijenn b., sklaerded b., sklaerded b., sklaerderenn b. ; *beim Mond(en)schein,* ouzh skleur al loar, e skleur al loar, ouzh heol al loar, dindan sklaerder al loar, ouzh sked al loar, da sklaer al loar, ouzh sklêrijenn al loar, da sklaerder al loar, ouzh heol ar bleizi ; *Lampenschein,* sklêrijenn (sked g.) ar gleuzeur b. ; *heller Schein,* sklêrijennad b., strinkad sklêrijenn g., strinkad luc'h g., strinkad gouloù g. ; [dre skeud.] *ein Schein von Hoffnung,* un tamm spi (un tamm goanag) dister g., un euflenn esper b., un elfenn spi b., un elfenn esper b., ur fulenn spi b., ur brizhesper g., / ur skleurig a esperañs g. (Gregor), ur brizhspi g., ur bann spi g., ur vogedenn a spi b.
2. doare g., seblant g., man b./g., spes g., spurmant g., stumm g., anad g., anadenn b., aer g., aeridigezh b. ; *den Schein wahren,* chom difrom (diseblant), ober van da vezañ distrafuilh, gwareziñ an diavaezioù kaer, ober an asvan da vezañ dinec'h, ober an neuz da vezañ didrabas, ober neuz da vezañ didrabas, ober an neuz bezañ didrabas, ober neuz bezañ didrabas, ober ar mod da vezañ didrabas, ober sin a vezañ distrafuilh, ober min da vezañ distrafuilh, na ober ur van, na ober van ebet evel un tamm koad ; *zum Schein,* war a seblant, a-hervez, hervez, da welet, din da welet, diouzh gwelet, bete gwelet, evit doare, e-doare, war a hañval, hervez ar gwel, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, me 'laka, 'm eus aon, evit ar gwel, a-ziavaez ; *etwas zum Schein machen,* ober van (ober an neuz, ober an asvan) d'ober udb, lakaat udb da grediñ ; *etwas nur zum Schein machen,* ober udb evit ar gwel ; *dem Schein nach urteilen,* barn diouzh an diavaez, barn diouzh ar gweled ; *falscher Schein,* troidell b., gwidre g., tun g., ijin g., filenn b., touell g., touelladenn b., desevañs ; *unter dem Schein,* e-digarez, war-zigarez, e sigur, e-skeud ; *einen Schein erwecken,* lakaat da grediñ un dra fals, tromplañ, touellañ ; *sich den Schein geben, als ob ...,* lakaat da grediñ e ..., ober van (an neuz, an asvan) da ... ; *er gibt sich den Schein, als ob er rau wäre,* n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *er gab sich den Schein, als ob er weggehen wollte,* ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *alle sind zum Schein einig,* an holl a vez plaen diwar-c'horre ; [kr-l] *der Schein trügt,* n'eo ket evit gwelet an dud o vont d'an oferenn ec'h anavezer anezho - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - muioc'h a voged eget a dan a zo - kement

tra a lugern n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gweled - n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - ouzhpenn an aour a lufr - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - a bep liv marc'h mat, a bep bro tud vat - heñvel war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - n'en em fiziit ket en ur c'hazh souchet o soñjal e ve kousket - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout.

3. bilhed g., bilhetenn b., tiked g., tikedenn b., testeni g., paperenn b., paper g., aotre g., lizher g., merk g., teul g. ; *in kleinen Scheinen,* gant bilhedoù bihan ; *einen Schein in Kleingeld wechseln,* dispenn (froc'hañ, frec'hiñ, fourtañ) ur bilhed ; *Zehneuroschein,* bilhed dek euro g., P. tamm a zek euro g., pezh dek euro g. ; *Geburtsschein,* testeni-ganedigezh g. ; *Führerschein,* aotre-bleinañ g. ; *Jagdschein,* aotre-hemolc'hiñ g. ; *Empfangsschein,* lizher-degemer g., lizher-diskarg g. ; *Gepäckschein,* bilhed (tiked) pakadoù g.

Schein- : brizh-, gaou-, fals-, mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, hervez kont, war a hañval, hervez ar gwel, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, seurtanvet, fent, huñvreek, huñvreel, diwar faltazi, faltaziet, faltaziek, arrizhus, touellus.

Scheinabgang g. (-s,-abgänge) : [c'hoariva] kuitadenn faos b., sortiadenn faos b., asvan da vont kuit eus al leurenn g.

Scheinakazie b. (-,-n) : [louza.] robinenn b., gwez-robin str.

Scheinangriff g. (-s,-e) : asvan da dagañ g.

Scheinanlage b. (-,-n) : enstaladenn faos b., staliadur faos g.

scheinbar ag. : **1.** touellus, faltaziek, brizhwir, hañvalat, darvanel, neuziat, arrizhus ; *scheinbare Ruhe,* sioulder touellus g. ; **2.** [fizik] galloudel, e galloud, handerc'hel, derc'hel ; *scheinbares Bild,* skeudenn c'halloudel b., skeudenn derc'hel b.

Adv. : hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, a-ziavaez, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, hervez an dailh, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; *er hörte nur scheinbar zu,* ober a rae van da selaou, ober a rae ar mod da selaou, ober a rae min da selaou, ober a rae sin a selaou, reiñ a rae da grediñ e oa o selaou, ober a rae neuz selaou, ober a rae neuz da selaou, ober a rae an neuz selaou, ober a rae an neuz da selaou, selaou a rae diwar neuz, ober a rae an asvan da selaou.

Scheinbehelf g. (-s,-e) : trokell b., remistenn b., risklenn b.

Scheinbild n. (-s,-er) : touellwel g., eriunell b., falswelidigezh b., kammzerc'h gweled g.

Scheinblüte b. (-,-n) : bleuñvidigezh touellus b., berzh touellus g.

Scheindividenden lies. : [arc'hant.] ranndalioù neuziat lies.

Scheinehe b. (-,-n) : dimeziñ paper g., dimeziñ gwenn g.

scheinen V.gw. (schien / hat geschienen) : **1.** luc'hañ, parañ, skediñ, lugerniñ, splannañ, flammañ, lintrañ ; *der Mond scheint,* luc'hañ (parañ, lintrañ) a ra al loar, dispak eo al loar ; *die Sonne scheint,* parañ a ra an heol, dispak eo an heol, heol a zo ; *die Sonne scheint warm,* tomm eo an heol, fennañ a ra an heol e dommder ; *die Sonne scheint klar,* dispak eo an heol ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne,* glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *die Sonne scheint ins Zimmer,* goulaouet e vez ar sal gant splannder an heol, parañ a ra an heol er gambr ; *es regnet und die Sonne scheint,* emañ an heol o parañ hag ar glav o kailharañ, glav a ra ha tomm an heol, emañ an diaoul o pilat e wreg.

2. V.gw. ha V.dibers. (schien / hat geschienen) : seblantout, hañvalout, heñvelout, diskouez bezañ, fesoniñ, bezañ treset da vezañ, stummañ, stummañ da vezañ, bezañ doare war an-unan da vezañ, bezañ doare d'an-unan da vezañ, kaout doare da vezañ, kaout an aer da vezañ ; *dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet,* ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'hlokañ (bezañ al lañsusañ) ; *wie es scheint,* hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, a-ziavaez, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; *so scheint es mir,* din-me da welet, … 'm eus aon ; *mir scheint's, ...,* seblantout a ra din e ..., hañval ganin e …, hañval eo ganin e …, … 'm eus aon ; *es scheint wahr zu sein,* se a seblant bezañ gwir, se a hañval bezañ gwir ; *er scheint recht zu haben,* bez emañ ar gwir gantañ, war a hañval ; *es scheint, als ob er kommen möchte,* c'hoant dont en deus evit doare ; *es scheint nur so,* muioc'h a voged eget a dan a zo ; *er scheint nur so rau,* n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *wenn es Ihnen gut scheint,* ma fell deoc'h ; *er will reicher scheinen, als er ist,* emañ o c'hoari e berc'henn ; *man sollte nicht reicher scheinen wollen, als man ist,* an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; [kr-l] *ein anderes ist scheinen, ein anderes ist sein,* ar seblant 'zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gwelet - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - mard eo koulz da gaout evel da welet - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket

arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - kement a strak ne dorr ket krak - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout.

Scheinfirma b. (-,-firmen) : kevredad prester-anv g., kevredad golo g., kevredad plouz g., arlouper g.

Scheinfriede g. (-ns,-n) : peoc'h touellus g.

scheinfromm ag. : bigot, pilpous, pilpouzek, klufan, bouk, klouar, tremenet dre ar ridell, kamm-gourgamm.

Scheinfüßchen n. (-s,-) : [loen.] pseudopod g., mardroad [*liester* mardreid] g.

Scheinglück n. (-s) : eurvad touellus b., eürusted touellus b., hevoud touellus g.

scheinheilig ag. : pilpous, pilpouzek, klufan, klouar, tanav, tremenet dre ar ridell, bouk, brizh devot, kamm-korgamm, mitouik, mitaouik ; *ein Scheinheiliger,* ur sant ruz e dreid g., ur sant kolo g., ur pilpouz g., ur min benniget g., ur c'hazh gleb g., ur c'hazh born g., ur genoù gleb g., ul lubaner g., ul luban g., ur santig kolo g., ur mitouig g., un den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., ur gontell daou-du a baotr g., ur gontell a zaou droc'h b., ur spered kamm-gourgamm a zen g., un trubard yud g., ur yudaz fallakr g., ur gwasker g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., ur paotr klouar g., ur gogez g., ur c'hlufan g., un toull-sev g., ur fentour g., ur goarenn b., ul likoez g. ; *eine Scheinheilige,* ur santez kolo b., ur plac'h klouar b., ur plac'h tanav b., un danavenn b., ur seurez frank peder botez dindan ar bank b., ur seurez peder botez b., ur Werc'hez Vari b., ur glouarenn b., ur bladenn b., ur bilbouzenn b., ur vilizenn b., ur goarenn b., ur brizh devodez b., ur grakdevodez b., ur seurez pil pave b., ur gevnidenn b.

Scheinheiligkeit b. (-) : pilpouzerezh g.

Scheinheirat b. (-) : dimeziñ paper g., dimeziñ gwenn g.

Scheinkorrelation (-,-en) : [fizik, mat.] ankeflended b.

Scheinkranke(r) ag.k. g./b. : den klañv diwar faltazi g., den klañv diouzh e glevet g., den klañv war e glevet g., den klañv war e veno g., den klañv war a lavar g., den klañv gouez dezhañ g., den klañv seurtanvet g., den klañv sañset g.

Scheinmanöver n. (-s,-) : [lu] abadenn diskouez b., diskouez g.

Scheinreligion b. (-,-en) : relijion blouz b., lliz plouz b.

Scheinschwangerschaft b. (-,-en) : brazezded diwar faltazi b., brazezded faltaziet b.

Scheintod g. (-s) : marv-bihan g., morgoñv g.

scheintot ag. : feson varv gantañ, na ra alamant ebet, er morgoñv, morgoñvek, morgoñvus.

scheint's : [su Bro-Alamagn, Bro-Suis] hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, a-ziavaez, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ...

Scheinunternehmen n. (-s,-) : kevredad prester-anv g., kevredad golo g., kevredad plouz g., arlouper g.

Scheinverkauf g. (-s,-verkäufe) : asvan da werzhañ g., gwerzh faos b., gwerzh neuziat b., gaouwerzhidigezh b.

Scheinwelt b. (-) : bed diwar faltazi g., bed darvanel g.

Scheinwerfer g. (-s,-) : **1.** luc'hvanner g., luc'hvannerez b. ; **2.** [kirri-tan] gouloù g. ; *die Scheinwerfer abblenden,* lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre.

Scheinwerferlicht n. (-s) : gouloù al luc'hvannerioù g.

Scheinwiderstand g. (-s,-widerstände) : **1.** enebiezh hervez ar gwel b., eneberezh hervez ar gwel g., harz hervez ar gwel g., harzerezh hervez ar gwel g. ; **2.** [tredan.] luzded tredanel b.

Scheinzypresse b. (-,-n) : [louza.] falssiprez str./g. [*Chamaecyparis*].

Scheiß g. (digemm) : [kleuk] *Scheiß machen,* alkaniñ, dekoniñ, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan ; *lass doch mal den Scheiß,* lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da fourgas ! ro peoc'h gant da sorc'hennoù ! ro peoc'h gant da stultennoù droch ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se !

Scheiß- : stronk a …, gast a …, kozh …, lastez …, tamm ampoezon …, … gagn, … brein, … kaoc'h kazh ; *diese Scheißbrücke,* ar bouc'h pont-se g., ar c'hozh pont-se g., an tanfoeltr pont-se g. ; *du bist ein Scheißdieb ! lass dir das gesagt sein !* laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù !

Scheißdreck g. (-s) : [kleuk] kaoc'h g., brenn str., mon g., fank g., stronk g., teil kristen g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b. ; *das geht dich einen Scheißdreck an !* kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; *wegen jedem Scheißdreck,* evit kement bramm 'zo tout, evit ket ha netra.

Scheiße b. (-) : [kleuk] kaoc'h g., brenn str., mon g., fank g., stronk g., teil kristen g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., toaz g., kaoc'haj g., traoù tev lies., pri g. ; *so eine Scheiße !* pebezh kaoc'henn ! pebezh krenegell ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki ha kignen ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! pebezh kempenn ! ; *das ist doch eine große Scheiße !* kaoc'h ki ha kignen eo an dra-se ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn eo an dra-se ! ; *die Scheiße steht ihm bis zum Hals, er steckt in der Scheiße,* sac'het eo en ur gaoc'henn, e-mesk ar c'haoc'h emañ, paket eo en un dreineg, ur paotr brav a zo anezhañ, en

ur gempenn emañ, kempenn eo ganti, brav eo ganti, el lagenn emañ, setu eñ paket propik, en ur soubenn vrav emañ, emañ o tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bez' emañ fresk, fresk emañ e gased 'vat, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, kouezhet eo etre kebr ha toenn, emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, en ur grenegell emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, en ur blegenn lous emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, ne ya ket rust an traoù gantañ, n'emañ ket en un eured, paotr brav eo ; *Scheiße bauen,* kaoc'hmoc'hiñ, alkaniñ, brellañ, dekoniñ, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan ; *in der Scheiße rühren,* meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

scheißegal ag. : P. *es ist mir scheißegal !* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *es ist ihnen scheißegal, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *es ist mir scheißegal, ob er klein oder groß ist,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *das ist mir völlig scheißegal, was die Leute so denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud ; *das ist doch scheißegal !* ne ra forzh ! n'eus forzh ! ne ra foeltr forzh ! n'eus forzh da se ! forzh a se !

scheißen V.gw. (schiss / hat geschissen) : [kleuk] kac'hat, difankañ, fankañ, ober, ober e louz, leuskel un huanad da gouezañ, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, ober traoù tev, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, ober un neizh ; *in die Hose scheißen,* kac'hat en e vragoù, foerañ en e vragoù, ober en e vragoù.

Scheißer g. (-s,-) : [kleuk] foerouz g., foerer g., kac'her g., sac'h kaoc'h g.

Scheißerin b. (-,-nen) : [kleuk] foerouzell b., foererez b., kac'herez b., sac'h kaoc'h a blac'h b.

scheißfreundlich ag. : [kleuk] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis.

Scheißhaus n. (-es,-häuser) : [kleuk] kac'heri b., kac'herezh b., toull-kaoc'h g. ; [dre skeud.] *ins Scheißhaus geraten,* treiñ e gwelien, mont e gwelien.

Scheißkerl g. (-s,-e) : [kleuk] **1.** bern kaoc'h g., stronk labous g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., kalkenn g./b., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g. ; **2.** kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., foerelleg g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g.

Scheißleute lies. : [kleuk] lastez tud lies., tammoù teil lies., tud brein lies., bernioù kaoc'h lies.

Scheit n. (-s,-e) : etev g. [*liester* etevien, etivi], skod g., kef g., penn-kef g., keuneudenn b., tos g., tous g., hanochenn faoutet b., hanoch faoutet str., koad hanoch faoutet g. ; *brennendes Scheit,* kef-tan g., penn-tan g., skod-tan g., etev-tan g., kef entanet g., penn-kef entanet g. ; *Scheite und Kleinholz,* keuneud ha skirioù.

Scheitel g. (-s,-) : **1.** andenn b., regenn b., roudenn b., rann b. ; *einen Scheitel ziehen,* rannañ e vlev, roudennañ e vlev, regennañ e vlev, ober un andenn en e vlev, ober ur regenn en e vlev, ober ur rann en e vlev ; *du hast da einen schönen Scheitel gezogen,* rannet brav eo da vlev

ganit ; *sie trägt den Scheitel in der Mitte,* ur regenn e-kreiz he fennad-blev a zo ganti.
2. kern ar penn b., kitern g. ; *von der Sohle bis zum Scheitel,* adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h, glez ; *Schlag auf den Scheitel,* kiternad b. ; *sich den Scheitel kratzen,* skrabat kern e benn, kravat kern e benn.
3. kern b., lein g., beg g., penn uhelañ g., pik g., krec'h g., penn-laez g. ; *der Scheitel einer Kurve,* lein ur grommenn b., pik ur grommenn g. ; *die Sonne steht im Scheitel ihrer Bahn,* emañ an heol en e uhelañ, emañ plom an heol, emañ an heol uhel en neinboent.
4. [tisav.] *Scheitel eines Gewölbes,* maen-bolz g., begel-bolz g., maen-alc'hwez g., alc'hwez bolz g., begel ar wareg g., maen-bonn g., maen-harz g.
Scheitelbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn kitern g.
Scheitelfläche b. (-,-n) : plaenenn a-serzh b.
Scheitelhöhe b. (-,-n) : **1.** uhelder kribenn g. ; *Scheitelhöhe eines Gewölbes,* uhelder brasañ ar volz g., uhelder ar begel-bolz g. ; **2.** [lu] barr an hent-bann g., barr ar bannhent g.
Scheitelkreis g. (-es,-e) : azimut g.
Scheitellappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn gitern b.
scheiteln V.k.e. ha V.em. (hat (sich) gescheitelt) : *sich (t-d-b) das Haar scheiteln,* rannañ e vlev, roudennañ e vlev, regennañ e vlev, ober un andenn en e vlev, ober ur regenn en e vlev.
Scheitelpunkt g. (-s,-e) : kern b., lein g., beg g., penn uhelañ g., pik g., barr g., penn-laez g., neinboent g., zenit g. ; *Scheitelpunkt eines Winkels,* beg ur c'horn g.
scheitelrecht ag. : serzh, sonn, a-serzh, a-blom, a-bik.
Scheitelstein g. (-s,-e) : [tisav.] *Scheitelstein eines Gewölbes,* maen-bolz g., begel-bolz g., maen-alc'hwez g., alc'hwez bolz g., begel ar wareg g., maen-bonn g., maen-harz g.
Scheitelwert g. (-s,-e) : [fizik] ampled g., heled g.
Scheitelwinkel lies. : [mat] kornioù enebet beg-ouzh-beg lies.
Scheiterhaufen g. (-s,-) : **1.** bern-keuneud g., gwrac'hell-geuneud b., keuneudeg b., gwrac'hell fagod b., bern fagod g., krug keuneud b., krugell geuneud b. ; *nach oben hin verjüngt sich der Scheiterhaufen,* rabatet eo bet ar bern keuneud, krizet eo bet ar bern keuneud ; **2.** [tanlazherezh] buched g., keuneudeg b., bern-keuneud g. ; *zum Tod auf dem Scheiterhaufen verurteilen, zum Scheiterhaufen verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an tan ; *sie hat (ist) als Hexe auf dem Scheiterhaufen geendet,* echuiñ a reas he buhez evel sorserez war ur geuneudeg, echuet eo evel sorserez war ur geuneudeg ; *er erteilt den Befehl, den Scheiterhaufen anzuzünden,* gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar geuneudeg.
scheitern V.gw. (ist gescheitert) : **1.** skeiñ, mont da skeiñ, mont da douch ; *ein Schiff scheitert auf einer Sandbank,* skeiñ a ra ur vag war ur reuzeulenn-draezh (war un erv-draezh) ; **2.** c'hwitañ, ober tro-c'houllo, kaout un distokadenn, tapout un distokadenn, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazeg, chom kazeg, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, chom berr, en em gavout berr, ober kazh, chom a-sac'h, menel warni, bezañ kazeg ganti, tapout lamm, mont er c'harzh, mankout war e daol, c'hwitañ e graf, afochiñ ; *bei dieser Kuh sind alle Besamungsversuche gescheitert,* ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole ; *unser Unternehmen scheiterte,* c'hwitañ a reas hor embregerezh, ne oa ket aet hor c'hoant da benn, un distokadenn hor boa bet, c'hwitet hor boa gant hor mennad, c'hwitet hor boa gant hor raktres, tapet hor boa un distokadenn, manket e oamp war hon taol, graet hor boa tro-wenn, graet hor boa kazeg, graet hor boa kazh, graet hor boa un tenn gwenn, aet e oa an taol d'ar c'hostez, c'hwitet hor boa war hon taol (war hor c'hrog), c'hwitet e voe hon taol ganeomp, soetet e oamp war hon taol, en em gavet e oamp berr, chomet e oamp berr, manet e oamp warni, manet e oamp bet da gas hon taol da benn, aet e oa ar ribotadenn da fall, aet e oa an tenn er c'hleuz ganeomp, afochiñ a reas an taol ganeomp, hor raktres a voe un afochadenn ; *er ist aus Inkompetenz gescheitert,* c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh ; *gescheiterte Hoffnung,* mil aet d'ober kant, kerse g., kerseenn b., distokadenn b., distro lous b., distro divalav b., distagadenn lous, kan aet da c'hwiban g., disouezhadenn b. ; *gescheiterter Plan,* mennad c'hwitet g., taol gwenn g., tro wenn b., tro c'houllo b., tenn gwenn g., tro null b. ; *eine gescheiterte Existenz,* **a)** [buhez] ur vuhez foeltret b., ur vuhez c'hwitet b., ur vuhez koc'honet b. ; **b)** [den] ur c'hwitig g., un den foeltret e vuhez gantañ g., ur sprec'henn b., ur paourkaezh den g., ur c'hozh netra g., ur c'hac'h-moudenn [*liester* kac'h-mouded], un den a netra g., un didalvez g., un den echu g.; [dre skeud.] *kurz vor dem Hafen scheitern,* c'hwitañ war e daol war-bouez nebeut, c'hwitañ war e daol evit nebeut / c'hwitañ war e daol evit bihan dra (Gregor), ober kazeg dre greiz ar porzh, ober karreg dre greiz ar porzh, bezañ bet e-sell d'ober mil hag ober kazh, ober flagas dre greiz ar porzh.
Scheitern n. (-s) : droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro-wenn b., distokadenn b., tenn gwenn g. ; *sich sein Scheitern eingestehen,* anzav e zroukverzh (e c'hwitadenn) d'an-unan ; *zum Scheitern bringen,* reiñ lamm da, lakaat da c'hwitañ, parraat ouzh, diarbenn, kontroliañ, c'hoari ar c'hontrol ouzh, kas da get ; *jemandes Pläne zum Scheitern bringen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor), kas war netra tresoù u.b., diharpañ u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., kaeañ ouzh u.b., lakaat sav e gilhoroù u.b.
Scheitholz n. (-es) : keuneud str., koad-tan g.
Schelch g. (-es,-e) : [merdead.] bark bras g., kobar b.
Schelde b. (-) : [douar.] *die Schelde,* an Escaut g.
Schelf g./n. (-s,-e) : plateiz kevandirel g.
schelfern V.k.e. (hat geschelfert) : diskantañ, diskantenniñ.

Schellack g. (-s,-e) : [kimiezh] gom-lakenn g.
Schelle b. (-,-n) : **1.** grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b. ; [dre skeud.] *der Katze die Schelle anhängen,* mont dezhi war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h).
2. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b. ; *jemandem ein paar Schellen verabreichen,* fasadiñ (fasata, javedata, skouarnata) u.b.
3. grizilhonoù lies., kefioù dorn lies., manegoù-houarn lies., kefioù lies., kef g., P. chapeled g. ; *einem Dieb die Handschellen anlegen,* lakaat grizilhonoù (kefioù dorn, manegoù-houarn) d'ul laer, lakaat ar c'hefioù ouzh daouarn ul laer, lakaat ar c'hef war daouarn ul laer, potailhañ e zaouarn d'ul laer, grizilhonañ ul laer.
4. [tekn.] gwalenn b., ailhedenn b., kolier g., envez g., envezenn b. ; *Rohrschelle,* kolier stagañ g., envez g.
Schellen[1] lies. : [kartoù] karo g.
Schellen[2] n. (-s) : tregern ar sonerez b., taol sonerez g.
schellen V.gw. ha V.dibers. (hat geschellt) : seniñ ; *es schellt,* emañ ar c'hloc'h o seniñ ; *jemandem schellen,* seniñ ar c'hloc'h evit gervel u.b., seniñ ar c'hloc'h da c'hervel u.b.
Schellenbaum g. (-s,-bäume) : [sonerezh] kreskenn otoman b., jingling johnny g.
Schellenbube g. (-n,-n) : [kartoù] lakez karo g.
Schellenkappe b. (-,-n) : mantell furlukin b.
Schellenkönig g. (-s,-könige) : [kartoù] roue karo g.
Schellentrommel b. (-,-n) : [sonerezh] taboulin stirlink b./g.
Schellenzug g. (-s,-züge) : kordennig ar sonerez b.
Schellfisch g. (-es,-e) : [loen., pesk] azen g. ; *geräucherter Schellfisch,* azen mogedet g., hadok g.
Schellhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g.
Schellkraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-gwennilied b., louzaouenn-an-daoulagad b.
Schelm g. (-s,-e) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], kalkenn g./b., straner g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhevod g., hailhevodeg g., stronk g., standilhon g., ravailhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwidal g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., konikl g., lourin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], tamm krennard abil g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr g., Kerdrubuilh g., istorier g., monandour g., penndog g., alvaon g., aotrou g., forbann b. ; *armer Schelm,* paourkaezh den g. ; *kleiner Schelm,* diaoulig g., kañfardig g., lamponig g. ; *so ein kleiner Schelm !* kañfardig bihan ac'hanout ! lamponig bihan ac'hanout ! c'hwil bihan ac'hanout ! ; *er hat den Schelm im Nacken, ihm schaut der Schelm aus den Augen,* daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ihm sitzt der Schelm im Nacken,* itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hemañ, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *ein Schelm, der Schlechtes (Böses, Arges) dabei denkt,* goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; [kr-l] *salb den Schelm, so sticht er, stich ihn, so salbt er,* a-raok meuliñ pe damall gwelit hag-eñ ez eo leal, d'an dud fall reiñ meuleudi ouzh re vat 'zo strinkañ pri, n'eo ket d'ar re fall ober lezenn d'ar re all, barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *auf einen Schelmen anderthalbe,* n'eus den fin n'en deus e goulz.
Schelmenroman g. (-s,-e) : [lenn.] romant-picaro g., romant pikaresk g.
Schelmenstreich g. (-s,-e) **/ Schelmenstück** n. (-s,-e) : tro-gamm b., tro lous b., trikon g., taol fobiez g., taol-gwidre g., taol-yud g., taol ganas g., taol gast g., taol vil g., yudazerezh g., hailhevodaj g., hailhonerezh g., taol hailhonerezh g., taol hailhevoderezh g., tunuenn b., abilitaj g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b. ; *Schelmenstreiche, Schelmenstücke,* monandoù lies., bourdellajoù lies.
Schelmerei b. (-,-en) : bourd g., fars g., hailhevodaj g., hailhonerezh g., stranerezh g., trikonoù lies., abilitaj g. ; *Schelmereien,* monandoù lies., bourdellajoù lies.
schelmisch ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, itrikoù tout, gwevn, fin, ravailhon, abil ; *schelmische Tat,* taol fobiez g., taol-gwidre g., taol-yud g., taol ganas g., taol gast g., tro lous b., yudazerezh g., hailhevodaj g. ; *schelmische Antwort,* respont gwidreüs g. ; *schelmisches Gesicht,* neuz gwidreüs g., neuz ul louarn a baotr g., daoulagad abil lies. ; *dieses Mädchen ist nicht besonders schelmisch,* n'eus ket ur pikol a droioù kamm er plac'h-se.
Schelte b. (-,-n) : rebech g., kroz g., krozadenn b., gourdrouz g., gourdrouzerezh g., teñsadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b. ; *Schelte bekommen,* klevet trouz, klevet (tapout, pakañ, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, bezañ gourdrouzet, klevet traoù, tapout trouz, tapout kroz, kaout soroc'h, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet kroz, klevet storlok, tapout e draoù, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ.

schelten V.k.e. ha V.gw. (schilt / schalt / hat gescholten) : foeltradiñ, sakreal, jarneal, renakañ, trouzal, sinkanal, taraniñ ; *auf etwas schelten,* jarneal gant udb (Gregor) ; *auf jemanden schelten,* hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), gwalarniñ u.b., soroc'hal d'u.b., kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., argarzhiñ u.b., karnajal war u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., sabatiñ d'u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., reiñ skandal d'u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ober kroz d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., ober brud d'u.b., gourmachiñ u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., pouilhañ u.b. ; *auf die Kinder schelten,* huchal war ar vugale, harzhal ouzh ar vugale, ober trouz d'ar vugale, ober kroz d'ar vugale, ronkal ouzh ar vugale, krozal d'ar vugale ; *jemanden einen Dieb schelten,* ober ul laer eus u.b., lakaat u.b. da laer ; *jemanden einen Schafskopf schelten,* ober an azen gant u.b., ober un azen eus u.b., lakaat u.b. da azen ; *gescholten werden,* klevet trouz, klevet (tapout, pakañ, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, bezañ gourdrouzet, klevet traoù, kaout soroc'h, tapout trouz, tapout kroz, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet kroz, klevet storlok.

Scheltrede b. (-,-n) : kunujennoù lies., salmennoù lies.

Scheltwort n. (-s,-e) : mallozhenn b., kunujenn b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., salmenn b., pec'hadenn b., le g.

Schema n. (-s,-s/Schemen/Schemata) : **1.** damdresadenn b., damskeudenn b., brastres g., berrdres g., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., pennlinennoù lies., raktres g., raktresadenn b., goulun g., raklun g., steuenn b., steuñvenn b. ; *ein Schema aufstellen,* sevel ur brastres, brastresañ (brasskeudenniñ, damdresañ, berrdresañ) udb. ; **2.** [Bergson] λυν γ. ; *dynamisches Schema,* lun arluskel g. ; **3.** [Kant] etrelun g., skema g. ; *tranzendentales Schema,* etrelun trehontel g., skema trehontel g.

schematisch ag./Adv. : **1.** brastresek, brasluniek, gouluniek, brastreset ; **2.** berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, eeun, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù ; *etwas schematisch beschreiben,* brastresañ udb, damskeudenniñ udb, skeudenniñ udb e berr gomzoù, taolenniñ udb e berr gerioù, displegañ udb berr-ha-berr, brastaolenniñ udb.

schematisieren V.k.e. (hat schematisiert) : **1.** brastresañ, brasluniañ, berrdresañ, gouluniañ ; **2.** brasskeudenniñ, brastaolenniñ ; **3.** [Kant] etreluniañ.

Schematisierung b. (-,-en) : brasluniadur g.

Schematismus g. (-) : **1.** brasluniegezh b., gouluniegezh b. ; **2.** [Kant] etreluniadur g., skemategezh b. ; *tranzendentaler Schematismus,* etreluniadur trehontel g., skemategezh trehontel b.

Schemel g. (-s,-) : skabell b., skabellenn b., brich b., briched g., tous g., pased b., skaon g./b., torchenn b. ; *sich auf einen schemel setzen,* teuler e bouez war ur skaon, azezañ war ur skaon, lakaat e revr war ur skaon, pikañ e revr war ur skaon.

Schemelmacher g. (-s,-) : skabeller g.

Schemen g. (-s,-) : **1.** spes g., teuz g., tasmant g., skeud g. ; **2.** gweenn g., maskl g.

schemenhaft ag. : **1.** tasmantheñvel, spesheñvel, heñvel ouzh ur skeud ; **2.** dispis, diresis, displann.

Schenk g. (-en,-en) : **1.** hanafer g., dietaer g., diskarger-gwin g. ; **2.** tavarnour g., ostiz g.

schenkbar ag. : **1.** hag a c'heller profañ ; **2.** [diedoù] hag a c'haller diskargañ, hag a c'haller gwerzhañ.

Schenke b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.

Schenkel g. (-s,-) : **1.** [korf.] morzhed b. [*liester* morzhedoù, divorzhed] ; *zum Schenkel gehörig,* morzhedel ; *Unterschenkel,* gar (dindan ar glin) b. ; *Oberschenkel,* morzhed b. ; *mit langen Schenkeln,* gaolek, gaoloc'h ; *ein Kerl mit langen Schenkeln,* ur gaoloc'h g. ; *mit dicken Schenkeln,* morzhedek ; *bis zu den Schenkeln ins Wasser steigen,* mont en dour betek e zivorzhed ; *Schenkel eines Pferdes,* morzhed ur marc'h b.

2. *Winkelschenkel,* kostez ur c'horn g.

3. brec'h b., brec'henn b. ; *Zirkelschenkel,* brec'henn ur gaolren (ur c'helc'hier) b. ; *Schenkel einer Schere,* brec'h ur sizailh b.

4. *Schenkel des Angelhakens,* pav an higenn g.

Schenkelader b. (-,-n) : [korf.] talmerenn ar vorzhed b.

Schenkelbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn morzhed g.

Schenkelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torradur askorn ar vorzhed g.

schenkelgleich ag. : [mat.] izoskelel, keitgarek.

Schenkelhals g. (-es,-hälse) : [korf.] gouzoug askorn ar vorzhed g., gouzoug an askorn-morzhed g.

Schenkelhalsbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torradur gouzoug an askorn-morzhed g.

Schenkelschiene b. (-,-n) : morzhedwisk g., morzhedenn b.

Schenkelstrecker g. (-s,-) : [korf.] *vierköpfiger Schenkelstrecker,* kigenn bevarfennek b.

schenken V.k.e. (hat geschenkt) : **1.** diskargañ, diskenn, dinaouiñ, teurel, skarzhañ, strinkañ ; *Wein in ein Glas schenken,* diskargañ (diskenn, dinaouiñ, teurel, skarzhañ, strinkañ) ur werennad win ; *das Glas voll schenken,* kargañ ar werenn ; *ein volles Glas Bier schenken,* kargañ ar werenn a vier a-rez ar bordoù ; *jemandem einschenken,* diskargañ (diskenn, teurel, skarzhañ, strinkañ) ur banne d'u.b., lakaat ur banne d'u.b., dinaouiñ ur banne da evañ d'u.b.

2. profañ, donezoniñ, mennout, ober prof [ag, eus udb], reiñ da brof ; *jemandem etwas schenken,* reiñ udb d'u.b. e prof, reiñ udb da brof d'u.b., profañ udb d'u.b., mennout udb d'u.b., ober prof ag udb d'u.b., ober prof eus udb d'u.b., reiñ udb e ro d'u.b., reiñ udb e donezon d'u.b. ;

jemandem etwas zum Geburtstag schenken, reiñ udb d'u.b. e prof da-geñver e zeiz-ha-bloaz, profañ udb d'u.b. da-geñver e zeiz-ha-bloaz ; *einem Bettler ein Almosen schenken,* ober aluzen d'ur c'hlasker-bara, reiñ an aluzen d'ur c'hlasker-bara ; *wenn man zu einer Hochzeit geht, muss man schon etwas schenken,* pa'z eer d'an euredoù e vez ret profañ ; *das ist geschenkt !* se 'zo da gaout evit netra ! se 'zo evit an hanter eus netra (evit daouhanter netra) ! ; *mir wird nichts geschenkt ! ich kriege nichts geschenkt !* n'em eus tra nemet evit va gwenneg, n'em eus seurt 'met evit va gwenneg ; *geschenkt ist geschenkt, wieder holen ist gestohlen,* ur ro n'eo ket un amprest ; *lange geborgt ist nicht geschenkt !* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! klevet a ri ganin ! pakañ a ri !

3. *jemandem Aufmerksamkeit schenken,* teurel pled ouzh komzoù u.b. ; *jemandem wenig Beachtung schenken,* ober nebeut a stad eus u.b., derc'hel nebeut a stad eus u.b., derc'hel nebeut a stad a u.b., derc'hel nebeut a gont eus u.b., derc'hel nebeut a gont a u.b., na ober kalz a van eus u.b., na ober kalz a van ouzh u.b., na ober kalz a seblant a u.b. ; *etwas (t-d-b) wenig Beachtung schenken,* ober bihan a forzh eus udb ; *etwas (t-d-b) keine Aufmerksamkeit schenken,* na ober van eus udb, na ober van ouzh udb, na ober seblant ebet ag udb, na deuler evezh ouzh udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, lakaat udb er-maez ; *jemandem Vertrauen schenken,* fiziout en (war) u.b., lakaat e fiziañs en u.b., kaout fiziañs en u.b., magañ fiziañs en u.b., en em fiziañ en u.b. (Gregor) ; *einer Sache keinen Glauben schenken,* kaout disfiz diouzh udb, diskrediñ war udb, kaout diskred war udb, magañ (goriñ, kaout) disfiziañs ouzh udb, disfiziout a (ouzh, diouzh, diwar-benn) udb, na gaout (na lakaat) fiziañs ebet en udb, na reiñ fiziañs ebet d'udb ; *einer Bitte kein Gehör schenken,* ober skouarn vouzar, ober skouarn gad, ober ar bouzar, na selaou ouzh reked u.b. ; *Gehör schenken,* teuler pled ouzh, selaou ouzh, reiñ skouarn da, bezañ digor e skouarn da ; *jemandem die Freiheit schenken,* reiñ e frankiz d'u.b. ; *einem Kind das Leben schenken*, lakaat ur bugel er bed, reiñ buhez d'ur bugel, genel ur bugel ; *jemandem das Leben schenken,* espern e vuhez d'u.b., reiñ e vuhez d'u.b., leuskel e vuhez gant u.b., lezel e vuhez gant u.b., leuskel bev u.b. ; *wenn Gott mir das Leben schenkt,* gant ma vo roet din hir vuhez gant Doue / gant ma roio Doue hirhoal din (Gregor), Doue da reiñ din hirhoal ; *du kannst dir die Mühe schenken,* kuit out d'ober an dra-se, ne dalv ket ar boan (ar fred) en ober.

Schenker g. (-s,-) : donezoner g., roer g., profour g.

Schenkerin b. (-,-nen) : donezonerez b., roerez b., profourez b.

Schenkkanne b. (-,-n) : pint g.

Schenkstube b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.

Schenktisch g. (-es,-e) : taol-gont b., taol ostaleri b., taol-evañ b., kontouer g., [dre fent] taol santel b.

Schenkung b. (-,-en) : roidigezh b., roadenn b., roadur g., donezon g./b., donezonad g., profadenn b., ro g. ; *Schenkung unter Lebenden,* donezonadur etre tud bev g., donezon graet etre tud bev g./b., donezonoù etre bevien lies. ; *großzügige Schenkungen,* largentezioù lies., profoù brokus lies., profoù largentezus lies. ; *er hat das Museum mit einer Schenkung bedacht,* en em ziannezet eo evit ar mirdi, graet en deus un donezon d'ar mirdi.

Schenkungsakte b. (-,-n) **/ Schenkungsbrief** g. (-s,-e) : lizher donezon g.

Schenkungsempfänger g. (-s,-) : donezoniad g.

Schenkungssteuer b. (-,-n) : tell war an donezonoù etre bevien b.

Schenkungs- und Verausgabungsökonomie b. (-) [preder., Georges Bataille] ekonomiezh hollekaet b., armerzh hollekaet g.

Schenkungsurkunde b. (-,-n) : lizher donezon g.

Schenkwirt g. (-s,-e) : tavarnour g., ostiz g.

Schenkwirtschaft b. (-,-en) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.

scheppern V.gw. (hat gescheppert) : storlokañ, stirlinkat, strapañ.

Scherbe b. (-,-n) : darbod g., tamm g., drailh g., drailhenn g. ; *Scherben,* brevadur g., drailhoù diwar vreviñ lies. ; *Glasscherbe,* tamm gwer torr g., darbod g. ; *Tonscherbe,* darn-bod b., darbod g., tamm priaj torr g. ; *in Scherben zerbrechen,* mont a-dammoù, freuzañ, drailhañ ; *das Glas liegt in Scherben,* puzuilhet eo ar werenn, drailhet eo ar werenn, torret-groñs eo ar werenn ; *gleich wird es Scherben geben,* reuz a vo bremaik, strakadeg a vo a-benn nebeut, ur wast bennak a erruo sur a-walc'h ; [kr-l] *Scherben bringen Glück,* gwer torret a zegas eurvad.

Scherbengericht n. (-s) : [istor] lez-varn an darbodoù b., lez-varn forbannañ b.

Scherbenhaufen g. (-s,-) : [dre skeud.] teilad g., kouez g., moc'herezh g., kaoc'henn b.

Schere b. (-,-n) : **1.** *eine Schere,* ur re sizailhoù g., sizailhoù lies., ur sizailh b., ur sizailhoù g., ur weltre b. ; *Blechschere,* sizailh da droc'hañ follennoù-houarn b. ; *Papierschere,* sizailh vurev b., sizailh da droc'hañ paper b. ; *Baumschere, Gartenschere, Heckenschere,* sizailh vras b., benerez b., gweltre-venañ b. ; *mit einer Schere schneiden,* sizailhañ ; **2.** [loen.] meud g., pav-drailh g., pav-sizailh g., biz bras g., pav bras g., pav meudek g. ; *die Schere des Krebses,* meud ar grilh-dour g., biz bras ar grilh-dour g., pav bras ar grilh-dour g., pav meudek ar grilh-dour g. ; *die Schere des Hummers,* pav sizailh al legestr g., meud al legestr g., biz bras al legestr g. ; *die Schere der Krabbe,* meud ar c'hrank g., pav-drailh ar c'hrank g., pav-sizailh ar c'hrank g., biz bras ar c'hrank g., pav bras ar c'hrank g., pav meudek ar c'hrank g. ; **3.** [sport] *Scheren,* fiñvadeg-sizailh b., fiñvoù a-sizailh lies. ; **4.** limonoù lies., limoneier lies., kleurioù lies. ; *das Pferd an die Schere spannen,* lakaat ar marc'h el limon, lakaat ar marc'h er c'hleurioù ; **5.** *Preisschere,* marz g., gavael ar prizioù g., gavaelad ar prizioù g.

scheren[1] V.k.e. (schor / hat geschoren) : **1.** troc'hañ, touzañ, sizailhañ, razhañ ; *die Haare scheren,* troc'hañ ar blev, ober un tamm dic'harzhañ (un tamm diskar) d'ar blev ; *die Schafe scheren,* touzañ (kreviañ, digreoñañ) an deñved ; *den Rasen scheren,* troc'hañ al leton, touzañ al

letonenn ; *kurz geschorenes Haar,* blev touz str., penn touz g., blev ratous str., blev troc'het-raz str., penn raz g.
2. [dre skeud.] *die Kunden scheren,* goro arc'hant digant e bratikoù, kignat an arvalien, sunañ o gwenneien digant e bratikoù, peilhat (kignat) e bratikoù, diskantañ o yalc'h d'e bratikoù, displuñvañ (touzañ, diwadañ) e bratikoù, laerezh e arvalien, ober yalc'h diwar-goust e bratikoù, ober godell diwar-goust e bratikoù ; *sein Schäfchen scheren,* tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), ober yalc'h, ober godell, ober god, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *alle über einen Kamm scheren, alles über einen Kamm scheren,* lakaat an holl a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud war an hevelep pazenn, peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), lakaat ar maout da vezañ dañvad, na ober kemm ebet evit den, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles über einen Kamm scheren,* arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra.
scheren[2] V.gw. (verb digemm : hat geschert) : bernout, lazout ; *das schert mich nicht,* ne laz ket, ne vern, ne ran forzh, n'eus forzh, ne ra netra din, heñvel dra eo din, ne lakaan van ebet gant an dra-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! pe vern ouzhin ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe vern din-me ? / pe laz din-me ? / pe forzh (pe kaz) a ran-me ? / pe kaz a ra din-me ? (Gregor). ; *das schert mich einen Dreck,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann.
V.em. : **sich scheren** (hat sich (t-rt) geschert) : *sich um etwas scheren,* kemer merfeti (kemer charre) gant udb, soursial ouzh (eus) udb, kaout damant (damantiñ) d'udb, kemer standur gant udb ; *er scherte sich gar nicht um ihren Spott,* lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh, dichastre e oa diouzh o goapaerezh ; *scher dich zum Teufel !* kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mougo ! kae da da Gankari-noz ! kae gant ar c'hwezigenn ! kerzh da sutal brulu ! kae da strakal brulu ! kerzh diwar va zro ! kae da glask brennig da Venez-Are ! kae da dalaregeta ! chaous warnout ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da foar an diaoul ! kerzh da lusa ! kerzh gant ar foeltr ! kerzh da zistreiñ ar c'haoc'h saout da grazañ ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! kae da logota da Venez-Are ! kae da c'hwitellat ! kae da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are ! kerzh da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kae da wriat botoù ! kae da c'hwileta ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae gant ar grug ! kae lark diouzhin ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h !
Scheren n. (-s) : touz g., touzerezh g., touzadenn b., troc'h g., troc'hadur g., troc'herezh g., sizailherezh g., kreviadur g., krevierezh g., kreviadeg b., razherezh g.
Scherenarm g. (-s,-e) : brec'h sizailh g., brec'henn sizailh b.
Scherenfernrohr n. (-s,-e) : pellunedenn daoulagadek b., pellunedoù lies.
Scherenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-groaz b., tennadeg a-groazigell b., tennadeg kroaz-digroaz b.
scherenförmig ag. : heñvel ouzh ur re sizailhoù, heñvel ouzh meud ar c'hrank, e doare ur re sizailhoù, e doare sizailhoù, e doare meud ar c'hrank, e doare meudoù ar c'hranked, a-zoare gant ur re zizailhoù, a-zoare gant meudoù ar c'hranked, a-seurt gant ur re sizailhoù, a-seurt gant meudoù ar c'hranked.
Scherengitter n. (-s,-) : treilheris astenn-diastenn g.
Scherenschleifer g. (-s,-) : breolimer g., lemmer g., libonig g., [dre fent] armolud g. ; *umherziehender Scherenschleifer,* breolimer-baleer g., lemmer-kantreer g., libonig-red g.
Scherenschleiferin b. (-,-nen) : breolimerez b., lemmerez b.
Scherenschnitt g. (-s,-e) : [arz] **1.** psaligrafiezh b., trodroc'hadur g. ; **2.** trodroc'hadenn b.
Scherenstromabnehmer g. (-s,-) : [tekn.] pantograf g.
Scherer g. (-s,-) : touzer g., barver g., krevier g.
Schererei b. (-,-en) : trabas g., trabaserezh g., tregas g., tregaserezh g., trevell g., trubuilh g., chastre g., deur g., fleuskeur g., jabl g., maritell b., darbar g., heskinerezh g., heskin g. ; *viel Schererei machen,* degas ur bern pikoù, lakaat da c'houzañv meur a bik, kagalat, ober e Yann Gerdrubuilh, reiñ darbar, reiñ bec'h, reiñ safar, lakaat (c'hwezhañ) trubuilh, c'hoari e fri-butun, lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat c'hwen e loeroù ar re all, ober gaol, jabliñ, maritellañ, trabasat, darbariñ, heskinañ, siguriñ ; *deswegen werdet ihr noch Scherereien haben,* trabas ho po war gement-se.
Scherfestigkeit b. (-) : [tekn.] dalc'huster ouzh ar sizailhañ g.
Scherflein n. (-s,-) : skodenn b., aluzen b., aluzenig b., aluzon b., karitez b., obolenn b. ; *sein Scherflein zu*

etwas beitragen, **a)** reiñ e skodennig evit udb. ; **b)** [dre skeud.] reiñ un tamm sikour (un tamm skoazell) evit udb, kenlabourat d'udb.
Scherge g. (-n,-n) : lakepod g., mastin g., mevel diouzh dorn ar mac'homer g.
Schergendienst g. (-es,-e) : gwallgefridi b. ; *einen Schergendienst tun,* bezañ tapet d'ober al loen brein (al loen vil, al loen lous, al loen fall, al loen gars), bezañ dalc'het d'ober al loen brein, ober al loen brein, bezañ dalc'het d'ober e lakepod didruez.
Scherif g. (-s,-s) : [relig.] cherif g.
Scherkopf g. (-s,-köpfe) : penn un aotenn-dredan g.
Schermaschine b. (-,-n) : touzerez b.
Schermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] muenn b.
Schermesser n. (-s,-) : aotenn b.
Schertauknoten g. (-s,-) : skoulm-kador g.
Scherwenzel g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Scharwenzel**.
Scherwind g. (-s,-e) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g.
Scherwolle b. (-) : kreoñ g., kreoñad g.
Scherz g. (-es,-e) : tezenn b., bourd g., bourdaj g., baoch g., farsadenn b., fentigell b., fars g., boufonerezh g., fariell b., farienn b., farsellerezh g., farserezh g., fentigellerezh g., taol-bourd g., tro b. ; *plumper Scherz,* farsadenn divalav b., bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., noualantez b. ; *gewagter Scherz,* bourd dichek a-walc'h g. ; *etwas im Scherz tun,* ober udb a-fars (dre fars, evit farsal, diwar farsal, kement a farsal) ; *etwas im Scherz sagen,* lavarout udb dre fars (a-fars, evit farsal, diwar farsal, kement a farsal) ; *das war nur ein Scherz,* evit ober van ne oa ken, ur c'hoari e oa ha netra ken, ur c'hoari ne oa ken, graet hor boa kement-se evit farsal, ur farsadenn an hini e oa, fellout a rae deomp bourdañ, o farsal e oamp, ne oa ket sirius, kement-se ne oa nemet c'hoariell ; *das ist kein Scherz,* n'emaon ket o farsal, gwir-bev eo, se 'zo un dra bouezus, gwir-Bater eo, gwir eo evel ar Bater ! n'eo ket farsal eo ; *Scherz beiseite, Schluss mit den Scherzen !* fin d'ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! hep fars / hep fars ebet / fars a-gostez / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, ent dic'hoarzh, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, kuit a fent, ent sirius ; *mit jemandem einen Scherz treiben,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.
Scherzartikel lies. : [kenw.] tapadennoù lies., tapoù lies.
Scherzel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] boulc'h g., boulc'hadur g., boulc'hadenn b., frapad g., drailh g.
scherzen V.gw. (hat gescherzt) : bourdañ, farsal, ober gennoù, ober bourdellajoù, ober bourdoù, boufoniñ, diverrañ, drujal, farsellat, fentigellañ, nodal, gogeal ; *ich scherze nicht,* n'emaon ket o farsal ; *Sie belieben wohl zu scherzen,* n'oc'h ket sirius, emaoc'h o farsal, bourdañ a fell deoc'h ? ; *über jemanden scherzen,* ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober a bep seurt goapaerezh ouzh u.b., ober foei d'u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisal, dejanal) u.b.
Scherzerl n. (-s,-) : [Bro-Aostria] boulc'h g., boulc'hadur g., boulc'hadenn b., frapad g., drailh g.
Scherzfrage b. (-,-n) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b., dihustell b.
Scherzgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg farsus g./b.
Scherzgegenstand g. (-s,-gegenstände) : tapadenn b., tap g.
scherzhaft ag. : bourdus, fentus, farsus, ribardennus, sart, friant.
Scherzkeks g. (-/-es,-/-e) : [dre fent] noualant g., legestr g., farser g., kampinod g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., drujer g., dañvad g., rampono g., fentigeller g., fouin g., ebeul g.
scherzliebend ag. : farsus, bourdus, fentus, drant, sart, seder, gwiv, lirzhin.
Scherzmacher g. (-s,-) : noualant g., legestr g., farser g., kampinod g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., rampono g., drujer g., fentigeller g., dañvad g., fouin g., ebeul g.
Scherznachahmung b. (-,-en) : luadenn b., drevezadenn farsus b., dambrezadenn fentus b.
Scherzname g. (-ns,-n) : moranv g., lesanv-godis g. lesanv goapaus g. (Gregor), lesanv goapaer g., lesanv goap g., lesanv godisus g.
Scherzo n. (-s,-s/Scherzi) : [sonerezh] scherzo g.
Scherzrede b. (-,-n) : tezenn b., bourd g., farsadenn b., fentigell b., fars g.
scherzweise Adv. : dre fent, evit farsal, a-fars, dre fars, diwar farsal, kement ha farsal.
Scherzwort n. (-s,-e) : farsadenn b., fentigell b., tezenn b.
scheu ag. : lent, abaf, aonik, skeudik, spontik, beizik, doujus, bav, doanik, flav, kufun, kufunek, gouez, gouher ; *sehr scheu,* abaf evel ur yar displuñvet, ul leue hanter dizonet anezhañ ; *scheu machen,* lentañ, abafiñ, spontañ, ober aon da, lakaat aon da ; *scheu werden,* kaout (kemer) aon, kregiñ aon en an-unan, serriñ ar gwall

avel, dont morc'hed d'an-unan, kregiñ ar spont en an-unan, sevel aon gant an-unan ; *scheu herankommen,* tostaat war e lent, tostaat war e lentig ; *scheues Pferd,* marc'h skeudik (spontik, skoemp, beizik, tik) g. ; *das Pferd wird scheu,* pennfolliñ (spontañ) a ra ar marc'h ; *scheuer Blick,* sell aonik g. ; *menschenscheu,* kintus, [den] en deus erez ouzh an dud (Gregor), lent dirak an diavaezidi, na c'houzañv den war e dro, a glask an distro bepred, a ren ur vuhez digevannez ; *menschenscheues Kind,* gouezard g.

Adv. : war e lent, war e lentig, gant lentegezh, lent, lentik.

Scheu b. (-) : aon g., spont g., lentegezh b., lentidigezh b., lentoni b., lentiri b., bac'honi b., baventez b. ; *keine Scheu kennen,* na gaout aon rak e anv ; *ohne Scheu,* dispont, dizamant, diabaf, disaouzan, dilent, dizaon ; *mit Scheu,* war e lent, war e lentig, gant lentegezh, lent, lentik ; *ohne Scham und Scheu,* hep mezh na keuz, divergont, divezh ken ez eo, divezh ken-ha-ken ; *seine Scheu los sein,* bezañ bet tennet ar sponterezig diouzh an-unan.

Scheuche b. (-,-n) : spontailh g. ; *Vogelscheuche,* sant-plouz g., spontailh g., spontailh brini g., jak plouz g., marc'h-plouz g., paotr-kozh g.

scheuchen V.k.e. (hat gescheucht) : spontañ, spouronañ, choual ; *einen Fuchs aus seinem Bau scheuchen,* dichedañ ul louarn, didoullañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull.

scheuen V.k.e. (hat gescheut) : kaout aon rak, doujañ ; *er scheut den Regen,* doujañ a ra ar glav ; *die Ausgaben scheuen,* damantiñ d'e zispignoù (d'e zanvez), bezañ tost d'e wenneien, bezañ amsellus, na stagañ e chas diwar-goust silzig, kaout damant d'e wenneien, taskagnat, bezañ pizhik (tostik) / chipotal / bindedañ (Gregor), bezañ tost da douzañ ur c'hwenenn, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ ; *keine Kosten scheuen,* na sellet berr, na zamantiñ d'e zispignoù, na vezañ amsell, na chom da amsellout, stagañ e chas diwar-goust silzig, na stagañ e chas gant delioù kaol, na glask gwelet betek pegeit ez a an dispign, na espern war an dispign (Gregor), silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, na azezañ war e votoù ; *keine Mühe scheuen,* na sellet ouzh e boan, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), na espern e boan, bezañ dizamant eus e boan, bezañ ki ouzh e gorf, na vezañ tener ouzh e gig, na gaout damant d'e boan, na zamantiñ da labourat, na zamantiñ evit labourat, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h war al labour, poursuiñ, merat, na vouzhañ ouzh al labour ; [kr-l] *tue recht und scheue niemand,* gra pa ri tra - pa ri ti ... to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - an hini a ra hervez a dle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - gra pa ri tra ha c'hoarvezet a c'hoarvezo (ha c'hoarvezet pe c'hoarvezo) - dre balat sonn, e ya ar glaz don - skouer vat a zoug bepred had.

V.gw. : *das Pferd scheut,* karnañ a-dreñv a ra ar marc'h, pennfolliñ (spontañ) a ra ar marc'h ; *das Pferd scheut vor etwas,* souzañ a ra ar marc'h dirak (rak) udb.

V.em. : **sich scheuen** (hat sich (t-rt) gescheut) : *sich vor etwas (t-d-b) scheuen,* doujañ udb, kaout aon rak (a-raok, ouzh, dirak) udb ; *sich nicht scheuen, etwas zu tun,* na vezañ aon ebet gant u.b. ober udb, na gaout aon d'ober udb, na zoujañ a ober udb, na vezañ daleetoc'h evit ober udb, na vezañ seizhdaleetoc'h evit ober udb ; *er scheut sich vor nichts und niemand(em),* distag eo ouzh pep tra ha netra na c'hell derc'hel anezhañ - ne ra na forzh na brall eus ar re all - ne ra ket kaz a netra - disaouzan eo - dizaon eo - dizaonik eo - ne ra foeltr-kaer eus pep tra - ur paotr a foeltr forzh an hini eo - hennezh n'en devez aon dirak mann ebet - ne ra ket forzh petra d'ober - hennezh a zo ur paotr diouzh an druilh - hennezh a zo ur paotr diskramailh - ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul.

Scheuer b. (-,-n) : **1.** grignol b., grignoliad b., sanailh b., lab g., grañj b. ; *in die Scheuer bringen,* sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gronnañ ; **2.** [merdead.] *Scheuer des Ankers,* stramm gwareziñ ar c'houc'h diouzh an eor g.

Scheuerbesen g. (-s,-) : broustskubelenn b., barrskuber g., barr-skuber g., broust neuc'h g.

Scheuerbürste b. (-,-n) : broust neuc'h g., barrskuber g., barr-skuber g.

Scheuerfrau b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b.

Scheuerkraut n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Scheuerlappen g. (-s,-) : leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b., lapas g., frotouer g., sec'her g., taraver g., tarner g., torchouer g., toailhon g., torch g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù].

Scheuerleiste b. (-,-n) : soledenn b., rizenn-draoñ b., riblenn-draoñ b.

Scheuermittel n. (-s,-) : poultr spurañ g.

scheuern V.k.e. (hat gescheuert) : **1.** rimiañ, frotañ, barrskubañ, taravat, skrabañ ; *den Fußboden scheuern*, frotañ ar plañchod (al leurenn), spurañ ar plañchod (al leurenn), barrskubañ al leurenn ; *das Geschirr scheuern,* skaotañ an traoù (al listri) ; *blitzeblank scheuern,* luc'hañ [udb], lufrañ [ubd], lakaat da luc'hañ, kempenn naet ha prop, skuriañ naet ha prop ; **2.** [tekn.] skuriañ, spurañ, purañ.

V.em. : **sich scheuern** (hat sich (t-rt/t-d-b) gescheuert) : **1.** *sich (t-rt) scheuern,* en em frotañ, frotañ e gorf ; *sich (t-*

d-b) die Beine scheuern, frotañ e zivesker ; **2.** [merdead.] *sich (t-rt) scheuern,* dont da uzañ dre rimiañ.
Scheuern n. (-s) : puradur g., skurierezh g., naetadur g.
Scheuerpapier n. (-s) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g.
Scheuertuch n. (-s,-tücher) : leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b., lapas g.
Scheuerwisch g. (-es,-e) : tarner g., torchouer g.
Scheuerwunde b. (-,-n) : [mezeg.] garchennadur g., eskar g., trouskenn b.
Scheuheit b. (-) : lentegezh b., abafded b.
Scheuklappe b. (-,-n) : **1.** gweskenn-zall b., moucher g., mouch-brid g., brid-mouch g., brid-vouch b. ; *ohne Scheuklappen,* dizall ; **2.** [dre skeud.] *Scheuklappen haben (tragen),* kaout gleuroù, kerzhet gant gleuroù.
Scheuleder n. (-s,-) : gweskenn-zall b., moucher g., mouch-brid g., brid-mouch g., brid-vouch b.
Scheune b. (-,-n) : grignol b., grignoliad b., sanailh b., lab g., grañj b., logenn b., foukenn b. ; *in die Schneune bringen,* sanailhañ, solierañ, grignoliañ, serriñ, dastum, gronnañ ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer,* kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj.
Scheunendrescher g. (-s,-) : **1.** dorner g. ; **2.** P. *er frisst wie ein Scheunendrescher,* rankles eo, ramgloud eo, lontek eo, emañ atav o ramgloudiñ, kreñv eo war ar chaokat, hennezh a ra kof bras, debriñ a ra ent marlonk, debriñ a ra evel ur roñfl, pilat a ra boued a-c'hoari-gaer, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (evel ur ranklez, evel ur marlonk), ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, pilat a ra, ur gourlañchenneg (ur gargadenneg bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles, bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, hennezh a zo douget d'e gof, hennezh a zo mignon d'e gof.
Scheunentor n. (-s,-e) : [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Scheunentor winken,* ober sin a-wel-kaer d'u.b. ; *er steht da wie der Ochse vorm Scheunentor,* souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.
Scheunenviertel n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., Kervidon b.
Scheusal n. (-s,-e) : vilbezh g., viltañs g., euzhadenn b., euzhenn b., euzhvil g., euzhden g., urupailh g., aerouant euzhus g. ; P. *er ist mir ein Scheusal,* euzh am eus razañ.
scheußlich ag. : euzhus, euzhus-diremed, euzhik, skrijus, divlas, diharak, hakr, hudur, digoant, digoantiz, diheñvel, grizias, hek, iskis, urupailh, digernez, fall-du, hegaz, hegazus, ifam, kazus ; *ein scheußlicher Verbrecher,* un torfedour kazus g. ; *das Wetter ist heute scheußlich,* hiziv e ra ur gwall zevezh, amzer ruz (diharak) a zo hiziv, n'emañ ket an Aotrou Doue er gêr, gwashat amzer !
Adv. : **1.** *das schmeckt scheußlich,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, fall-mantrus eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-du, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-hoc'h, fall-gast) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *das riecht scheußlich,* c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh fall-mantrus a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! an dra-se a zo flaerius evel ur pudask ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ; **2.** abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, gwall ; *das tut scheußlich weh,* ur boan araj am eus gant an dra-se, droug braouac'h am eus gant an dra-se, bazhadoù am eus gant an dra-se, poanioù terrupl am eus gant an dra-se, ur boan ifern am eus gant an dra-se, un araj poan am eus gant an dra-se, poanioù da grial am eus gant an dra-se, poanioù skrijus am eus gant an dra-se.
Scheußlichkeit b. (-,-en) : euzh g., euzhenn b., euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., hegasted b., divlasted b., divlaster g., griziested b., griziester g., krizder g., krizded b., orrol b., argarzhidigezh b.
Schi g. (-s,-er) : [sport] ski g.
Schicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad g., gwisk g., gwelead g., kouchad g., livead g., trouskenn b., trousk g., trouskennad b., tonenn b., ledennad b. ; *dicke Schicht,* troc'h g., troc'had g., palastr g., gwiskad tev g. ; *Kohlenschicht,* gwiskad glaou g. ; *undurchlässige Schicht,* gwiskad dihedreuz g. ; *in Schichten,* gwisk-war-wisk ; *über eine Schicht Koks, eine Schicht Erz,* glaou-kok ha kailh a bep eil gwisk ; *Luftschichten,* gwiskadoù an aergelc'h lies. ; *die unteren Schichten der Atmosphäre,* gwiskadoù izel an aergelc'h : *die oberen Schichten der Atmosphäre,* gwiskadoù uhel an aergelc'h : *unterste Schicht eines Geländes,* kondon g. ; *wasserführende Schicht,* gwelead dourek g. ; *ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen*, larjezañ ur mell pezhiad amanenn war un tamm bara, lakaat un troc'had tev a amanenn war e damm bara, lakaat un troc'h amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara, P. priellañ bara ; *dünne Schicht Butter,* livadenn amanenn b., livad amanenn g. ; *Schichten bilden,* gweleadañ, gweleadiñ ; *dünne Schicht,* koc'henn b., pluskennig b., pluskenn b., gwiskadig tanav g., ledennad tanav b., frevenn b., frevennad b. ; [kegin.] *dünne Schicht Fett,* koc'henenn b., krestenenn b., druzonienn b. ; *Farbschicht,* livadenn b., ledennad liv ; *Rostschicht,* merglenn b., gwiskad mergl g.
2. gwiskad kevredigezhel g., renkad sokial b., renk b., gwelead sokial g., dere g., kendere g., kouch g., meuriad g., P. sklisenn b. ; *die mittleren Schichten,* ar renkadoù-

etre lies. ; *soziale Schicht,* gwiskad kevredigezhel g., gwelead sokial g., renkad b. ; *die privilegierten Schichten,* ar renkadoù o deus ar muiañ lies., ar vrientinien lies., ar renkadoù pinvidikañ lies., an dud a dra lies., an dud a beadra lies., an dud a zanvez lies., P. an dud pastellek lies., an tev g. ; *die untersten Schichten des Volkes,* ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ lies., renk ar re baourañ b.
3. skipailh g., rummad g., rouladenn b. ; *Nachtschicht,* skipailh labour-noz g. ; *Schicht machen,* ehanañ (paouez) gant al labour, diskregiñ diouzh e labour ; *in drei Schichten arbeiten,* labourat diouzh reol an tri skipailh labour bemdez, labourat diouzh an devezh a dri skipailh, labourat dre rouladennoù.
Schichtarbeit b. (-) : labour dre skipailhoù g., labour dre rouladennoù g.
schichten V.k.e. (hat geschichtet) : berniañ, kalzennañ, gweleadañ, gweleadiñ, klenkañ ; *Holz schichten,* kalzennañ (berniañ) koad ; [douar.] *gleich geschichtete Lagerung,* gweleadur kenglot g.
Schichtenbildung b. (-,-en) : [douar.] gweleadiñ g., gweleadur g., troc'hadur g., gweleaderezh g.
schichtenförmig ag. : gweleadek, e doare ur gwisk, e doare gwiskoù ; *schichtenförmig lagern,* gweleadañ, gweleadiñ.
Schichtengestein n. (-s,-e) : reier gweleadek lies., gouelezenn b.
schichtenweise Adv. : gwisk-war-wisk, a-weleadoù, a bep eil gwisk.
Schichtenzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-laezh g.
Schichter g. (-s,-) : [merdead.] klenker g.
Schichtgestein n. (-s,-e) : roc'h atredek b., kendorbezenn b.
Schichtholz n. (-es,-hölzer) : koad berniet g., keuneud berniet str.
-schichtig ag. : *zweischichtig,* daou wiskad dezhañ.
Schichtlinie b. (-,-n) : krommenn-live b.
Schichtlohn g. (-s,-löhne) : gopr diouzh an deiz g.
Schichtmeister g. (-s,-) : penn skipailh labour g., mestr-micherour g.
Schichtstufe b. (-,-n) : cuesta g. ; *Durchbruch einer Schichtstufe,* founilh g. ; *langgestreckte Schichtstufe,* tarroz frailh g.
Schichtung b. (-,-en) : **1.** berniadur g., kalzennañ g. ; **2.** [mengleuz.] gweleadur g., troc'hadur g. ; **3.** *soziale Schichtung,* gweleaderezh sokial g. ; **4.** renkadur g., rummadur g. ; **5.** [mezeg.] eil dantadur g.
Schichtwechsel g. (-s,-) : cheñchamant skipailh labour g.
schichtweise Adv. : **1.** a-weleadoù ; **2.** a-skipailhoù, a-rouladennoù.
Schichtwolke b. (-,-n) : kastell g., lizenn b., liz str., kaniblenn b., kanibl str., stratuz str., kumuluz str. ; *gehäufte Schichtwolken,* koumoul led str. ; *mittelhohe Schichtwolke,* koc'henn b., altostratuz str. ; *sich mit Schichtwolken bedecken,* lizennañ ; *mit Schichtwolken bedeckt,* lizennek.
Schick g. (-s) : mistrded b., kempennadurezh b., jolifted b. ; *Schick haben,* kaout kalz a neuz, bezañ kran (cheuc'h, strak, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, stipet, lipet, turgn, feul), bezañ stad en an-unan, bezañ un den a droc'h, bezañ brav e dreuz, bezañ gwisket mistr ha mibin, bezañ paket cheuc'h.
schick ag. : kran, cheuc'h, strak, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, stipet, lipet, turgn, feul, stad ennañ, un den a droc'h anezhañ, brav e dreuz, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, jolif, sev, tonius ; *schicke Kleider,* gwiskamantoù paket lies. ; *sich schick anziehen,* en em skizhañ.
schicken V.k.e. (hat geschickt) : **1.** kas, daveiñ, degas ; *einen Brief schicken,* kas ul lizher, degas ul lizher, daveiñ ul lizher gant ar post, postañ ul lizher ; *ein Kind zur Schule schicken,* kas ur bugel d'ar skol ; *schickt mir Soldaten !* degasit soudarded din ! ; *nach dem Arzt schicken,* kas davit ar mezeg ; *einen Boten zu jemandem schicken,* kas kannad davet u.b., kas ur c'hannad davet u.b., leuriñ kannad davet u.b. ; *er hat ihn zu seinen Eltern geschickt,* e zaveet en deus davet e dud, e zaveet en deus da gaout e dud, e zaveet en deus d'e dud, graet en deus dezhañ mont da gaout e dud ; *Ihr Bruder hat mich zu Ihnen geschickt,* deuet on d'ho kwelet a-berzh ho preur ; *ihr Sohn schickt ihr regelmäßig Geld,* arc'hant he devez digant he mab ; *eine E-Mail schicken,* posteliñ ; *jemanden zum Teufel schicken,* kas u.b. da sutal (da stoupa, da dreiñ mein da sec'hañ da bark an aod, war ar c'herzhed, da foar an diaoul, da zistreiñ ar c'haoc'h saout da grazañ), kas u.b. da lusa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, distouvañ u.b., reiñ herr d'u.b., kivijañ u.b., distokañ u.b. ; [kenw.] *ins Haus schicken,* kas da chomlec'h ar prener, dereiñ [udb] er gêr ; *jemanden in den April schicken,* tapout u.b. d'ar pesk-Ebrel.
2. gourc'hemenn, kemenn ; *Gott hat es so geschickt,* youl Doue e oa, c'hoarvezet eo kement-se dre youl Doue.
V.em. : **sich schicken** (hat sich (t-rt) geschickt) : **1.** en em ober ouzh, en em voazañ ouzh, habaskteriñ ouzh, doujañ da, asantiñ da ; *sich in eine Lage schicken,* en em ober (en em voazañ) ouzh ur stad nevez, tremen (boazañ) diouzh ur stad nevez ; *sich in eine Notwendigkeit schicken,* tremen diouzh un darvoud bennak, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, dougen e groaz, doujañ d'e donkadur, dougen bec'h e vuhez hep klemm, ober e gorniad diouzh e vutun, ober e samm diouzh e dorchenn, malañ diouzh an dour, bezañ laouen ouzh ar boan, plegañ d'ar red, dougen e blanedenn, lakaat e ouel diouzh e avel, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, asantiñ d'e blanedenn.

2. dereout, bezañ dereat, bezañ reizh, faotañ, jaojañ ; *das schickt sich nicht,* dizereout a ra ! dizere eo ! n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! n'eo ket jaoj ober traoù ar seurt-se ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ne aparchant ket ouzh un den a-feson ober seurt traoù ! ne vez ket graet traoù a seurt-se, gant ar vezh ! ur vezh eo ober kement-se ! an dra-se a zo ur goustiañs e ober ! ; *alles machen, wie es sich schickt,* ober an traoù war o reizh ; *es würde sich für dich schicken, deinen Eltern einen Besuch abzustatten,* prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, degouezhout a rafe dit mont da saludiñ da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *wie es sich für reiche Leute schickt,* evel ma tere ouzh tud pinvidik, evel ma tere ouzh doare an dud pinvidik ; *es schickt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; [kr-l] *eines schickt sich nicht für alle,* un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - seul benn, seul veno - kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - kant sant, kant santimant - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - pep hini diouzh e zoare - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaomp tout - da bep labous e gan.

3. en em gempenn, ober e gempennoù, ober e bourchasoù, en em zoareañ, en em brientiñ, en em lakaat e par, ober (kemer) e ziarbennoù, bezañ stag gant darbaroù 'zo, kemer e ziwalloù, rakkempenn ; *er schickt sich zum Gehen an,* emañ oc'h en em glask evit mont kuit, emañ oc'h en em glask da vont en hent, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ o fardañ mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, emañ war vont kuit, stag eo gant darbaroù e veaj, ober a ra e bak da vont en hent, ober a ra e renkoù a-benn mont en hent ; *sich zur Reise (an)schicken,* ober e bak da vont en hent, fardañ mont kuit, ober e zarbaroù a-raok mont da veajiñ, en em gempenn a-benn mont da veajiñ, em lakaat e doare da vont da veajiñ, bezañ war vont kuit.

Schicken n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.

Schickeria b. (-) : bleuñv str., diuz g., dibab g., boked g., begenn b., pennoù bras lies., notabled lies., tud a renk lies., pennoù-kêr lies., oc'haned lies., tarined lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., reoù-vras lies., tud uhel lies., uhelidi lies., tud vrav lies., tud cheuc'h lies., tus a-stroñs lies., chas kêr lies., tev g. ; *er verkehrt gern in den Kreisen der Schickeria,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

Schickimicki g. (-s,-s) : snob g., paotr faro g., plac'h farv b., paotr flammik g., plac'h flammik b. ; *die ganzen Schickimickis,* chas kêr lies., an tev g.

schicklich ag. : dereat, reizh, aparchant, etapl, prepos, fur, prop ; *die schicklichen Worte finden,* kavout ar gerioù dereat (ar gerioù reizh).

Schicklichkeit b. (-) : dereadegezh b.

Schicklichkeitsgefühl n. (-s) : dilikatiri b., milzinded b., dereadegezh b., doujañs hag onestiz.

Schicksal n. (-s,-e) : tonkadur g., tonkad g., raktonkadur g., kenttonkadur g., planedenn b., sort g., fortun b., dorn-Doue g., gwalldonkadur g., gwallfortun b., chañs b., eur b., had g., davitad g., tro b., avantur b., buhez b. ; *hartes Schicksal,* planedenn galet b., planedenn rust ha kalet b., droukplanedenn b., gwallblanedenn b., tonkad fall g., planedenn c'harv b., planedenn drist b., tonkadur garv g., stad truant b. ; *unerbittliches (blindes) Schicksal, unentrinnbares (unabwenbares) Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor), krizded an tonkadur b. ; *man kann seinem Sckicksal nicht entgehen,* pep hini e vez lakaet e blanedenn dezhañ - pep hini e vez merket e blanedenn dezhañ - pep hini en deus e sort - tonket eo e avantur da bep unan - da bep re e eur - an hini a zo tonket dezhañ mont gant ar bleiz, a yelo sur, en noz pe en deiz - pep den en deus e blanedenn merket ; *das Schicksal ist unvorhersehbar,* renet e vez planedenn mab-den gant darvoudoù a laka ar rod da ziheñchañ ; *die Macht des Schicksals,* nerzh an tonkadur g., gouestl didrec'hus an tonkadur g. ; *Opfer des Schicksals,* gouziviad an tonkadur g. ; *das ist Schicksal,* tonket e oa, lakaet e oa da c'hoarvezout ; *das Schicksal verfolgt ihn, er ist vom Schicksal geschlagen,* ar wallblanedenn a zo warnañ, dindan gwalenn ar reuz emañ, poursuet eo gant ar gwalleur, an drougavel (ar gwallavel) a zo warnañ, ar blanedenn a zo warnañ, ganet eo bet dindan ur wall blanedenn, deuet eo er bed gant ur blanedenn c'harv, ur paourkaezh siwazh a zo anezhañ, ur villigadenn a zo anezhañ, an dizeur a zo ouzh e seulioù, drougeur a zo ouzh e heul, droukberzh a zo ouzh e heul, tec'hel a ra ar fortun en e raok, barr a zo gantañ / n'eus tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall a zo gantañ (Gregor), n'erru nemet gwall war wall gantañ, gant an dichañs emañ ; *ich lege mein Schicksal in Ihre Hand,* en em lakaat a ran etre ho taouarn hag en ho trugarez, en em lakaat a ran hep diviz ebet etre ho taouarn, ober a rin ho lavar, ober a rin diouzh ho tiviz, tremen a rin diouzhoc'h, kontañ a ran warnoc'h, fiziout a ran ennoc'h, lakaat a ran va fiziañs ennoc'h, tremen a rin diouzh ho tiviz (Gregor) ; *das Schicksal deines Bruders wird auch dich ereilen,* c'hoarvezout a raio ganit evel 'zo c'hoarvezet gant da vreur, kouchañ a raio ganit an taol a oa bet hini da vreur ; *das Schicksal der armen Leute,* aozioù buhez ar re baour lies., stuzioù buhez ar re baour lies., stad ar beorien b. ; *über sein Schicksal jammern, mit seinem Schicksal hadern,* klemm doanius war e stad, en em chalañ, en em chaokat, klemm ouzh e blanedenn ; *mit seinem Schicksal zufrieden sein,* bezañ laouen gant e

stad ; *das traurige Schicksal ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen,* ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale ; *sich mit seinem Schicksal abfinden,* heuliañ e blanedenn, heuliañ e donkadur, plegañ d'e blanedenn, gouzañv e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, asantiñ d'e blanedenn, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn ; *jeder muss sich mit seinem Schicksal abfinden,* pep hini a rank dougen e blanedenn, bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *in sein Schicksal ergeben,* laouen ouzh ar boan, o karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), diglemm ouzh e blanedenn, o tougen e blanedenn (bec'h e vuhez) hep klemm, o tougen e groaz hep klemm, o c'houzañv poanioù e vuhez hep klemm, o plegañ d'e blanedenn ; *jemandes Schicksal aus seinen Händen lesen,* lenn planedenn u.b. diwar palvoù e zaouarn, lenn planedenn u.b. e linennoù e zaouarn, lenn doare u.b. en arroudennoù e zaouarn ; *jemandem sein Schicksal wahrsagen,* tennañ e blanedenn d'u.b., lavaret e blanedenn d'u.b. ; *sich (t-d-b) sein Schicksal wahrsagen lassen,* mont da glevet e blanedenn ; *das Schicksal [von sich/von jemandem] abwenden,* terriñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.], treiñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.].

schicksalhaft ag. : **1.** diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, ragarouezieк, ragarouezius ; **2.** prendennus.

Schicksalsdeutung b. (-,-en) : horoskop g., diougan g., planedenn b.

Schicksalsdrama n. (-s,-dramen) : [lenn.] drama diazezet war ur gwallfortun g.

Schicksalsgefährte g. (-n,-n) : **1.** kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g. ; **2.** P. pried g., hanter tiegezh g., hanter diegezh g.

Schicksalsgemeinschaft b. (-) : kumuniezh a wallfortun b., kenfortun b., kendonkadur g.

Schicksalsglaube g. (-ns) : tonkelouriezh b., tonkaduriezh b.

Schicksalsprüfung b. (-,-en) : aprok g., kroez b., c'hwezenn b., gwall abadenn b., abadenn fall b., tonkad fall b., gwallblanedenn b., droukplanedenn b., gwalldro b.

Schicksalsschlag g. (-s,-schläge) : taol-fall g., taol-reuz g., prendenn g., tonkad fall g., gwalleur g./b., droukverzh g., gwalldaol g., taol divalav g., reuz g., kroez b., amprou g., amprouadur g., gwallfortun b., gwall g., gwallblanedenn b., droukplanedenn b., glac'har bras g., gwalldro b. ; *eine Reihe von Schicksalsschlägen,* ur reuziad gwalleurioù g., un dibunadenn walleurioù b., ur strobab reuzioù g. ; *eine Reihe Schicksalsschläge erleiden,* erruout gwall war wall gant an-unan, erruout ur reuziad gwalleurioù gant an-unan, erruout gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h gant an-unan, erruout gwalleurioù bern-war-vern gant an-unan, erruout ur strobad reuzioù gant an-unan, erruout un dibunadenn walleurioù gant an-unan, erruout un heuliad gwallzarvoudoù gant an-unan, erruout ur chadennad taolioù-dichañs gant an-unan, erruout ur wiadenn reuzioù gant an-unan ; *Schicksalsschläge erleiden,* erruout gwalldaolioù gant an-unan, kouezhañ gwalloù war an-unan ; *alle Schicksalsschläge mit großer Geduld ertragen,* gouzañv gant ur basianted vras holl e wallfortunioù, bezañ laouen ouzh ar boan ; *gegen alle Schicksalsschläge gefeit sein,* bezañ diwallet a nep gwallfortun ; *einen fatalen Schicksalsschlag erleiden,* kouezhañ ur blanedenn fall war an-unan, kouezhañ ur blanedenn galet war an-unan, kouezhañ ur prendenn war an-unan, kouezhañ ur blanedenn wallreuzus war an-unan, c'hoarvezout ur walldro spontus gant an-unan.

schicksalsverbunden ag. : tonkadek.

Schicksalswechsel g. (-s) : mad-divad g., berzh-diverzh g., kaoud-digaoud g., kaoudoù-digaoudoù lies., ar fortun o vont hag o tont b., an isuoù mat hag ar gwall isuoù lies.

schicksam ag. : dereat, reizh.

Schickse b. (-,-n) : P. friantell b., enaouidell b.

Schickung b. (-,-en) : tonkadur g., planedenn b., sort g., fortun b. ; *Schickung Gottes,* barn Zoue b., barnedigezh Doue b., dorn-Doue g.

schiebbar ag. : rikl-dirikl, -red, war rikl, astenn-diastenn, war astenn.

Schiebebühne b. (-,-n) : **1.** [tekn.] karrig dezouger g. ; **2.** [c'hoariva] leurenn-dro b.

Schiebedach n. (-s,-dächer) : toenn-red b.

Schiebefenster n. (-s,-) : **1.** prenestr war rikl g., prenestr rikl-dirikl g., prenestr-red g. ; **2.** prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.

Schiebegehäuse n. (-s,-) : ruzerez b., riklerez b.

Schiebekarren g. (-s,-) : karrigell b., kravazh rodellek g., karr-bount g.

Schiebelehre b. (-,-n) : reolenn reti b.

Schiebeleiter b. (-,-n) : skeul rikl b., skeul rikl-dirikl b., skeul astenn-diastenn b.

schieben V.k.e. (schob / hat geschoben) : **1.** bountañ, poulzañ ; *einen Wagen schieben,* roulat ur c'harr, bountañ ur c'harr, bountañ war ur c'harr ; *eine Karre schieben,* roulat ur garrigell ; *sein Fahrrad schieben,* ren e varc'h-houarn, roulat e varc'h-houarn ; *Kegel schieben,* c'hoari ar c'hilhoù ; *die See schiebt ihre Wellen vor sich her,* ruilhal ha diruilhal a ra ar mor e houlennoù, ruilhal-diruilhal a ra ar mor e houlennoù.

2. [dre skeud.] teurel ; *den Verdacht auf jemanden schieben,* tamall u.b., teurel ar bec'h (an tamall) war u.b., lakaat an diskred war u.b. ; *vor sich schieben,* pellaat, diarbenn, dizarbenn, distekiñ, distokañ ; *die Schuld auf jemanden schieben,* teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., en em zizammañ war u.b., lakaat udb war gwall u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *jemandem etwas in die Schuhe schieben,* reiñ ar gaou eus udb d'u.b., teurel ar bec'h war u.b., teurel war u.b., teurel un tamall war u.b., lakaat udb war gont u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel an digarez war u.b. ; *jemandem etwas unter die Weste schieben,* **a)** teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., en em zizammañ war u.b., kas un tamall ouzh u.b.,

lakaat udb war gwall u.b. ; **b)** en em zizammañ eus udb war u.b., bountañ udb gant u.b.
3. daleañ, ampellaat, goursezañ ; *etwas auf die lange Bank schieben,* mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, buzhugenniñ udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren udb, dereniñ udb, goursezañ ober udb, pellaat udb, lezel udb d'ober, lakaat udb da badout, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn evit ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor).
4. *eine ruhige Kugel schieben,* ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul.
5. *Kohldampf schieben,* chaokat goullo, ober kof moan (kofig moan, bouzelloù moan, bouzellenn voan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, bezañ moan e gof (e gorf), bezañ goullo e gof, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, chom da sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, tremen gant e naon, chom hep tamm na takenn, bezañ laosk war e vegel, santout e breñv, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, kaout debron jave (debron en e fri), bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ o vougañ gant an naon, kaout naon du, kaout naon rankles, bezañ marnaonek, bezañ marnaoniek, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout un naon-ki, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned , kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, bezañ ur gounnar debriñ eus ar re zuañ krog en an-unan, bezañ du e zent.
6. *Wache schieben,* ober gward / ober ar gward / ober ged / ober ar ged / gedal (Gregor), bezañ ouzh gward, bezañ e gward, eveshaat, maesa, diwall.
7. P. *Knast schieben,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull.
8. trafikañ, flodañ, rastellat.
V.em. : **sich schieben** (schob sich / hat sich (t-rt) geschoben) : **1.** en em stardañ, en em vountañ, toullañ e hent, digeriñ e hent ; **2.** [dilhad] sevel.
Schieber[1] g. (-s,-) : **1.** rañvell b., pal b. [*liester* palioù, pili], rederez b., riklerez b., morailhig g. ; **2.** astenn g., astellenn b. ; **3.** [tekn.] dasparzher g. ; **4.** [mezeg.] pilligwele b., lestr plat g.
Schieber[2] g. (-s,-) : floder g., trafiker g., rasteller g., serrer g., frikoter g.
Schieberin b. (-,-nen) : floderez b., trafikerez b., rastellerez b., serrerez b., frikoterez b.
Schiebergeschäfte lies. : floderezh g., trafikerezh g., itrikoù lies., rastellerezh g.
Schieberiegel g. (-s,-) : morailhig g., krouilh g.
Schiebering g. (-s,-e) : gwalenn red b., envez red g., linker g., rederez b., riklerez b., ailhedenn b.
Schiebesitz g. (-es,-e) : azezenn-red b.
Schiebetür b. (-,-en) **/ Schiebetor** n. (-s,-e) : dor war rikl b., dor rikl-dirikl b., dor mont-dont b., dor-red b., dor-rederez b., rederez b., rakled g. ; *kleine Schiebetür,* dorikell b.
Schiebewand b. (-,-wände) : speurenn rikl-dirikl b., speurenn astenn-diastenn b.
Schiebfach n. (-s,-fächer) : tiretenn b., lañser g., forser g.
Schiebkarre b. (-,-n) **/ Schiebkarren** g. (-s,-) : karrigell b., kravazh rodellek g., karr-bount g. ; *eine volle Schiebkarre,* ur garrigellad b.
Schiebkasten g. (-s,-kästen) **/ Schieblade** b. (-,-n) : tiretenn b., lañser g., forser g.
Schieblehre b. (-,-n) : reolenn reti b.
Schiebung b. (-,-en) : **1.** P. floderezh g., trafikerezh g., itrikoù lies., steuñvennoù lies., tunioù lies. ; **2.** darbaridigezh b., nizegelezh b., nizaj g.
schiedlich ag. : *schiedlich und friedlich,* dre gaer, hep arguz (Gregor).
Schiedsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : bodad tredeogiezh g., bodad hanterouriñ g., kuzul tredeogiezh g., kuzul hanterouriñ g., bodad dezvarn g., bodad gourskarat g.
Schiedsgericht n. (-s,-e) : **1.** [gwir] lez-tredeogiezh b., lez-hanterouriñ b., lez-hanterañ b. ; *Haager Schiedsgerichtshof,* lez-tredeogiezh (lez-hanterouriñ, lez-hanterañ) Den Haag b. ; **2.** lez-varn an aferioù micher b. ; **3.** [sport] bodad tredeogiezh g.
Schiedsgerichtbarkeit b. (-) : tredeogiezh b.
schiedsgerichtlich ag. : ... tredeogiezh, ... hanterouriñ, ... hanterañ, … dezvarn, … a-berzh tredeog.
Schiedsklausel b. (-,-n) : diviz gourskarat g.
Schiedsrichter g. (-s,-) : **1.** hanterour g., tredeog g., dezvarnour g., kempouezer g., kempennour g., kompezour g., barner g. ; *jemanden als Schiedsrichter einsetzen,* lakaat u.b. da hanterour (da dredeog) ; *als Schiedsrichter entscheiden,* hanterouriñ, hanterañ, ober tredeog, tredeogiñ ; **2.** [sport] tredeog g.
Schiedsrichterin b. (-,-nen) : **1.** hanterourez b., tredeogez b., dezvarnourez b. ; **2.** [sport] tredeogez b.
schiedsrichterlich ag. : ... tredeogiezh, ... hanterouriñ, ... hanterañ, … dezvarn, … a-berzh tredeog.
Schiedsrichtern n. (-s) : [sport] tredeogiezh b.
Schiedsspruch g. (-s,-sprüche) : barn al lez-tredeogiezh b.
Schiedsspruchsverfahren n. (-s,-) : tredeogiezh b., hanterouriezh b., dezvarnerezh g.
Schiedsvertrag g. (-s,-verträge) : treuzemglev a-berzh tredeog g. ; *einen Schiedsvertrag eingehen (schließen),* ober kenbromesaoù (Gregor), skoulmañ (tremen, ober, sinañ) un treuzemglev a-berzh tredeog.

schief ag./Adv. : **1.** a-dreuz, war-dreuz, kamm, war-naou, war-zinaou, kostezet, a-we, a-skizh, a-viziez, a-veskell, a-skej, a-skelp, a-skerb, gwelch, a-skij, gwarigellek, disonn, kouch, amskouer, gwar gantañ, biziez gantañ, gwelch gantañ, gweet ; *völlig schief,* a-dreuz-kaer, a-dreuz-glez ; *schiefe Ebene,* plaenenn war-naou (war-zinaou) b. ; *der schiefe Turm zu Pisa,* tour kamm (tour kostezet) Pisa g. ; *schief gewachsen,* a-dreuz, disneuz, divalav, distumm, diforch, hep gras na feson, treuz ; *das Bild hängt schief,* a-dreuz eo bet lakaet an daolenn, treflez emañ an daolenn, a-dreuz emañ an daolenn ; *schief stehen, schief sein,* gwarigellañ, disonniñ, kostezañ, bezañ kostezet, bezañ a-dreuz, brallañ war un tu ; *der Tisch steht schief,* treflez emañ an daol, a-dreuz emañ an daol, kostezañ a ra an daol, kostezet eo an daol, beskellek eo an daol, kamm eo an daol, rangouilh eo an daol, gadal eo an daol, mezv eo an daol ; *mit schiefer Körperhaltung gehen,* kerzhet war e gostez ; *den Hut schief aufsetzen,* lakaat e dog a-we ; *er hat seinen Hut schief aufgesetzt,* riklik eo e dog gantañ, lakaet en deus e dog a-dreuz war e benn, a-we en deus lakaet e dog ; *ihr Rock hängt schief,* posles eo he brozh, lespos eo he brozh ; *einen schiefen Mund haben,* bezañ gweet e vuzelloù, bezañ kamm e veg, kaout ur beg a-dreuz ; *jetzt hat er einen völlig schiefen Mund,* aet eo e c'henoù a-dreuz-glez ; *die Absätze seiner Schuhe schief treten,* uzañ seulioù e votoù, ralegiñ, torkuliñ e votoù ; *schief getretene Absätze,* seulioù tremen teuc'h war un tu lies., seulioù ralek lies. ; *schief getretene Schuhe,* botoù tremen teuc'h lies., botoù ralek lies. ; **2.** [dre skeud.] *auf die schiefe Bahn kommen,* mont diwar an arroudenn, dilezel an hent mat, distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, riklañ (mont) diwar an hent mat, diroudennañ, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; *jemanden schief ansehen, jemandem einen schiefen Blick zuwerfen,* sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *schiefes Gesicht,* mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g., genoù mousklenn g. ; *ein schiefes Gesicht ziehen,* ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, ober kozh vin, ober ur penn kozh, bezañ kozh e benn, ober ur c'hinadenn, astenn e vuzelloù, krizañ e dal, c'hoari e benn bihan, kabridañ e dal, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, goeñviñ, hurenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), ober beg kamm, ober beg a-dreuz, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, ober ur fri minaoued, stummañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, treuzañ e c'henoù, pennboufiñ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, rekinat, kintusaat ; *sich über jemanden schief lachen,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *er ist schief geladen,* ur mouchig avel a zo en e letern, evet en deus en tu all d'e sec'hed, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, karget en deus muioc'h eget ne c'hall charreat, ur banne a zo warnañ (a zo dindan e fri), erru eo lous e fri, trenk eo e doull, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, e ratre vat emañ, karigellet mat eo, ur garigellad en deus.
3. fall, fals, gaou, faos, diwir, disgwir, fazius, direizh, toull, treuz, biziez ; *ein schiefes Urteil,* ur varn disleal b. / ur varnedigezh faos b. (Gregor), ur varnadenn direizh ; *die Sache geht schief,* emañ an traoù (an afer) o treiñ da fall, emañ an traoù (an afer) o tennañ da fall, emañ ar bleud o vont da vrenn, emañ ar ribotadenn o vont da fall, ne dalv tra penaos e ya an afer, emañ an taol o vont er c'hleuz, mont a ra an afer en tu rekin, digompez e ya an afer, mont a ra ar soubenn war drenkaat, distignet eo ar stign ; *sobald etwas schief läuft,* pa c'hoarvez gantañ an disterañ enebiezh, pa stourm udb outañ, pa vez kontroliet en un doare bennak, mar stourm udb ouzhimp, pa zeu an traoù da vont digompez, ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, ma c'hoari un dra bennak a-dreuz, ma kav lug, ma teu un dra bennek da gontroliañ anezhañ ; *alles, was er in der Hand nimmt*, *läuft schief,* ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù ; *schief gewickelt sein,* **a)** faziañ a-vras (a vras), faziañ mat, lienañ ar biz kontrol, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had, skeiñ hebiou ; **b)** bezañ troet fall, na vezañ ar moc'h bihan gant an-unan er gêr, bezañ war e du fall, bezañ treflez, bezañ kamm e vlevenn, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan ; *eine Sache schief nehmen,* gwallgemer udb / kemer udb a wall berzh (Gregor), bezañ chifet abalamour d'udb, bezañ feuket gant udb, en em gemer evit udb, kavout bras udb, kavout togn udb, anoaziñ diwar udb, kavout kalz udb, kavout start udb, kemer udb a berzh fall ; *eine schiefe Stellung,* ur walldro b., ur pleg fall g., ur pleg diaes g.

Schiefblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] begonia g.

Schiefe b. (-) : **1.** stouadur g., stou g., kostez g., kostezadur b., beskellegezh b., beskell b., biziez b., gwelch g., skij g., gwar g. ; **2.** [dre skeud.] fazi g., fazienn

b., mank g., faot b. ; **3.** [mezeg.] skolioz g./b., droug al livenn-gein g.

Schiefer g. (-s,-) : **1.** skilt g., sklent str., sklentenn b., maen-sklent g., maen-glas g., maen-to g., to g., chist g., lefan g. ; *das Dach mit Schiefer decken,* teiñ an ti gant sklent, teiñ an ti gant sklentennoù, teiñ an ti gant mein-glas, teiñ an ti gant maen-glas, teiñ an ti e glaz ; *Glimmerschiefer,* maen-konk g., lefan-skant g., skilt-skant g., chist-skant g., mikaskilt g. ; *kleinformatiger Schiefer,* maen-bechou g., maen-breton g., maen-parizian g. ; *großformatiger Schiefer,* maen-katelet g. ; *Schiefer festnageln,* klochedañ sklent, klochedañ un doenn.

2. sklisenn b., skilfenn b. ; *sich einen Schiefer in den Finger einsetzen,* dont ur skilfenn (tapout ur sklisenn) en e viz.

Schieferader b. (-,-n) : [mengleuz.] ruskennad vein-glas b., ruskenn vein-glas b., gwazhennad vein-glas b., spledad to g.

Schieferarbeiter g. (-s,-) : maensklenter g., piker mein-glas g., mengleuzer g.

schieferartig ag. : skiltek, skiltheñvel, sklentek, chistek, e doare ar maen-glas, a-zoare gant ar maen-glas, a-seurt gant ar maen-glas.

schieferblau ag. : glas-sklent.

Schieferbrecher g. (-s,-) : maensklenter g.

Schieferbruch g. (-s,-brüche) : meinglazeg b., mengleuz mein-glas b., poull mein-glas g., poull-maen-sklent g.

Schieferdach n. (-s,-dächer) : toenn sklent b., toenn vein b., toenn vein-glas b., toenn mein-glas b., toenn mein-to b., toenn c'hlas b.

Schieferdachdecker g. (-s,-) **/ Schieferdecker** g. (-s,-): toer mein-glas g., toer maen-glas g., P. paotr an tok-tok g.

Schiefergebirge n. (-s,-) : menezioù sklentek lies., menezioù skiltek lies. ; *Rheinisches Schiefergebirge,* Tolzennad sklentek ar Roen b., Tolzennad skiltek ar Roen b.

Schiefergestein n. (-s,-e) : skilt g., sklent g.

Schiefergrube b. (-,-n) : poull mein-glas g., poull-maen-sklent g., meinglazeg b., mengleuz mein-glas b.

schieferhaltig ag. : skiltek, sklentek, chistek.

Schieferhaus n. (-s,-häuser) : ti-glas g., ti toet e glaz g.

schieferig ag. : skiltek, sklentek, skiltheñvel.

Schieferlatte b. (-,-n) : belet str.

schiefern V.gw. (hat geschiefert) : diskantañ, mont a-dammoù.

Schiefernagel g. (-s,-nägel) : tach-tro g. [gant un dro ennañ da zelc'her ur maen-glas], kloched g.

Schieferplatte b. (-,-n) : maen-glas g. [*liester* ar vein-c'hlas], dar sklent b., intoll str.

Schieferschicht b. (-,-en) : gwelead maen-sklent g., gwelead maen-glas g.

Schieferstein g. (-s,-e) : maen-sklent g., maen-glas g. [*liester* ar vein-c'hlas], sklentenn b.

Schieferstift g. (-s,-e) : kreion sklentenn g., kreion tablezenn g.

Schiefertafel b. (-,-n) : tablezenn b., sklentenn b.

Schieferzahn g. (-s,-zähne) : dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g., dant revet g.

schiefgehen V.gw. (ging schief / ist schiefgegangen) : c'hwitañ, mont a-dreuz, c'hoarvezout a-dreuz, soetiñ ; *die Sache geht schief,* emañ an traoù (an afer) o treiñ da fall, emañ an traoù (an afer) o tennañ da fall, emañ ar bleud o vont da vrenn, emañ ar ribotadenn o vont da fall, ne dalv tra penaos e ya an afer, digompez e ya an traoù, emañ an taol o vont er c'hleuz, mont a ra an afer en tu rekin, distignet eo ar stign ; *an manchen Tagen geht alles schief,* devezhiennoù a vez e ya pep tra a-dreuz.

schiefgeladen ag. : P. mezv, lous e fri, tomm d'e fri, aet ganti, un toulladig gantañ, tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, tomm en e ziabarzh, druz e c'henoù, erru ront e votoù, tomm d'e forn, tomm ar forn gantañ, brignen ouzh e c'henoù, e ratre vat, leun e gorf, erru lous e fri.

schiefgewickelt ag. : *schiefgewickelt sein,* **a)** faziañ a-vras (a vras), faziañ mat, lienañ ar biz kontrol, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had, skeiñ hebiou ; **b)** bezañ troet fall, na vezañ ar moc'h bihan gant an-unan er gêr, bezañ war e du fall, bezañ treflez, bezañ kamm e vlevenn, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan.

schiefhälsig ag. : penngamm, penn-kouch ; *schiefhälsig sein,* penngammiñ, bezañ ur penngamm a zen, bezañ penngamm.

Schiefheit b. (-) : **1.** kostezadur b., beskellegezh b., beskell b., biziez b., gwelch g., skij g., stou g. ; **2.** [dre skeud.] fazi g., fazienn b., mank g., faot b., falsentez b., faosoni b.

schiefkantig ag. : skelp, skerb, skerbet, biskellet.

schiefköpfig ag. : penngamm, penn-kouch ; *schiefköpfig sein,* penngammiñ.

Schiefkreuz n. (-es,-e) : kroaz sant Andrev b.

schieflachen V.em. (rannadus) : **sich schieflachen** (hat sich (t-rt) schiefgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin ; *sich über jemanden schieflachen,* c'hoarzhin diwar-goust u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue

dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwarbenn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

Schieflage b. (-,-n) : [dre skeud.] gwall blegenn b., saviad enkadennek g., saviad eizhik g., plegenn gwall arvarus b., enkadenn b.

schieflaufen V.gw. (läuft schief / lief schief / ist schiefgelaufen) : [dre skeud.] c'hwitañ, mont a-dreuz, c'hoarvezout a-dreuz, soetiñ ; *sobald etwas schief läuft,* pa c'hoarvez gantañ an disterañ enebiezh, pa stourm udb outañ, pa vez kontroliet en un doare bennak, mar stourm udb ouzhimp, ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, ma c'hoari un dra bennak a-dreuz, ma kav lug, ma teu un dra bennek da gontroliañ anezhañ ; *alles, was er in der Hand nimmt, läuft schief,* ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat.

schiefliegen V.gw. (lag schief / hat schiefgelegen) : [dre skeud.] faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou.

Schiefmaß n. (-es,-e) : [tekn.] faosskouer heloc'h war-ahel b.

schiefmäulig ag. : **1.** mingamm, mindreuz ; **2.** hag a ra mourroù (mourennoù, geizoù, orbidoù, grimoù, arvezioù, andelloù, ardoù gant e c'henoù), krizet e zremm, treuzet e c'henoù ; **3.** [dre skeud.] jalous, c'hoantek, gwallc'hoantek, avius, gwarizius, gourvennek, gourvennus, erezus, bidedus, oazus.

schiefrund ag. : hirgelc'hiek, vigelc'hiek.

Schiefwerden n. (-s) : **1.** gwelchañ g., gwelchadur g., gwar g., gwariadur g. ; **2.** [mezeg.] skolioz g./b., droug al livenn-gein g.

schiefwinkelig ag. / **schiefwinklig** ag. : a-veskell, beskellek, amskouer ; *schiefwinkliges Dreieck,* tric'horn digevatal e gostezioù g., tric'horn kamm g.

schiel ag. : *sellit ouzh* **scheel**.

schieläugig ag. : luch, loakr, blink ; *stark schieläugig,* luch-pik, luch-katre, luch-pezhell.

schielen V.gw. (hat geschielt) : **1.** luchañ, gwilc'hañ, loakriñ, gwelet treuz, blinkañ, bezañ luch e zaoulagad, louiziñ ; *er schielt,* ul lagad luch a zo en e benn, gwilc'hañ a ra, loakriñ (luchañ) a ra, gwelet a ra treuz ; *nach jemandem schielen,* ober ul luchadenn war-du u.b. ; *nach einem hübschen Mädchen schielen,* luchañ ouzh ur geurenn, lugnañ ur vilhez, krakañ ur feilhenn, reiñ taolioù lagad kazh d'ur goantenn ; **2.** [dre skeud.] *nach etwas schielen,* steredenniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb., glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, sellet a-gorn ha gant c'hoant bras ouzh udb, luchañ ouzh udb, lugerniñ ouzh udb., bezañ e anal war udb, sellet gant avi ouzh udb., droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., turluchañ ouzh udb ; *nach einer Erbschaft schielen,* gortoz an askorn.

Schielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh g., lucherezh g., louizerezh g.

schielend ag. : luch, loakr, blink ; *stark schielend,* luch-pik, luch-katre, luch-pezhell.

Schieler g. (-s,-) : lucher g., loakrer g., penn luch g.

Schielerin b. (-,-nen) : lucherez b., loakrerez b., penn luch g.

Schienbein n. (-s,-e) : gwerzhid vras ar c'har b., skin g., kribenn-c'har b., askorn-gar g., kein ar c'har g. ; *er hat ihm ans (gegen das) Schienbein getreten,* distaget en doa un taol-troad gantañ war kein e c'har (e kribenn e c'har, e kribell e c'har, en e skin).

Schienbeinbruch g. (-s,-brüche) : torr ar skin g., torridigezh ar skin b., torr gwerzhid vras ar c'har g., torridigezh gwerzhid vras ar c'har b.

Schienbeinschützer g. (-s,-) : bodre g., garwisk g.

Schiene b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] *Beinschiene,* askloedenn b., astell b., stellenn b., sklisenn b. (Gregor) ; **2.** roudenn b., roud g. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen,* ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *aus den Schienen kommen (springen),* diroudennañ, diroudenniñ, dont er-maez eus e roudoù ; [dor, tekn.] *in einer Schiene laufen, in einer Schiene gleiten,* riklañ, redek ; **3.** [tisav.] bandenn b., barrenn b.

schienen V.k.e. (hat geschient) : **1.** sklisennañ, stellennañ ; *ein gebrochenes Bein schienen,* sklisennañ ur c'har dorr (Gregor) ; **2.** bandennañ ; *ein Rad schienen,* bandennañ ur rod karr gant ur c'helc'h houarn.

Schienenautobus g. (-ses,-se) : karrdren g., michelin® g., tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., [dre fent] marc'h inkane g.

Schienenbahn b. (-,-en) : hent-houarn g.

Schienenbus g. (-ses,-se) : karrdren g., michelin® g., tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., [dre fent] marc'h inkane g.

Schieneneisen n. (-s,-) : barrenn houarn mesplaen b.

Schienenfahrzeug g. (-s,-e) : karbed hag a ya war roudennoù g.

Schienenfuß g. (-es,-füße) : [tekn.] solenn roudenn b., solenn hent-houarn b., sichenn hent-houarn b.

Schienengeleise n. (-s,-) : hent-houarn g.

Schienenkontakt g. (-s,-e) : [tekn., treuzdougen] spanaer roudennoù g., enstoker g.

Schienenleger g. (-s,-) : stalier roudennoù g.

Schienennetz n. (-es,-e) : rouedad hentoù-houarn b.

Schienenomnibus g. (-ses,-se) : karrdren g., michelin® g., tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., [dre fent] marc'h inkane g.

Schienenräumer g. (-s,-) : skarzh-hent g., diveiner g.

Schienenschraube b. (-,-n) : tenn-foñs g.

Schienenschuh g. (-s,-e) : [tekn.] sich ar roudenn g., lodenn draoñ ar roudenn.

Schienenseilbahn b. (-,-en) : tren dre fun g.

Schienenstoß g. (-es,-stöße) : juntr roudennoù g., joentr roudennoù g.

Schienenstrang g. (-s,-stränge) : hent-houarn g.

Schienenstuhl g. (-s,-stühle) : [tekn.] stag roudennoù g.

Schienenweg g. (-s,-e) : hent-houarn g. ; *auf dem Schienenweg,* gant an tren.

Schienenweite b. (-,-n) : treuz g.

Schienung b. (-,-en) : [mezeg.] kenstrizhadur g., kenstrizhañ gant un askloedenn g., kenstrizhañ gant un astell g., kenstrizhañ gant ur stellenn g., kenstrizhañ gant ur sklisenn g.

schier ag. : gwirion, digemmesk, pur, rik ; *schieres Fleisch,* kig diaskorn g., bev g. ; *ins schiere Fleisch schneiden,* troc'hañ betek ar bev (Gregor), troc'hañ er bev ; *die schiere Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b., ar wirionez penn-da-benn b., ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionez diginkl b., ar wirionez diflatr b., ar wirionez digatar b., ar gwir wirionez b. ; *schiere Böswilligkeit,* fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) b., drougiezh ki klañv b.
Adv. : krenn, a-grenn : *das ist schier unmöglich,* dic'hallus-krenn eo, dibosupl a-grenn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se va zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi.
Schier g. (-s) : [gwiad.] leien g., kanavaz g., linon g.
Schierling g. (-s,-e) : **1.** [louza. *Conium maculatum*] *gefleckter Schierling,* mankadell b., kegid bras g., kraban b., krabanad b., pempiz str., chagud g., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b. ; *Sokrates leerte den Schierlingsbecher,* evañ a reas Sokrates ar gibad kegid (ar c'halirad pempiz, ar c'halirad chagud) ; **2.** [dre skeud.] *den Schierlingsbecher trinken, den Schierlingsbecher leeren, den Schierlingsbecher nehmen,* en em ampoezoniñ, kemer ampoezon evit en em lazhañ.
Schiertuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] leien g., kanavaz g., linon g.
Schießanweisung b. (-,-en) : kemennadur evit tennañ g., kemennadenn evit tennañ b., kemennadurezh evit tennañ b.
Schießausbildung b. (-) : stummadur war an tennañ g.
Schießbahn b. (-,-en) : stand tennañ g., tennadeg b.
Schießbaumwolle b. (-) : [kimiezh] nitrokelluloz g., koton-tarzh g., kotoñs-tarzh g.
Schießbefehl g. (-s,-e) : [lu] urzh tennañ g.
Schießbude b. (-,-n) : stand tennañ g., tennadeg b.
Schießbudenfigur b. (-,-en) : [dre skeud.] P. penn drol g., klipenn chin b., fas lu g./b., talfas chin g., petard g., skudell b., pok g.
Schießeisen n. (-s,-) : P. kozh pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b.
schießen V.gw. (schoss // hat geschossen / ist geschossen) : **1.** (ist) : lammat war, strimpiñ war, fardiñ war, en em strinkañ war, frammañ war, rabaniñ war ; *auf eine Beute schießen,* lammat war e breizh, lammat gant e breizh, strimpiñ war e breizh, plaouiañ war e breizh, en em strinkañ (fardiñ) war e breizh (Gregor) ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder,* rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh.
2. (hat) : tennañ gant un arm war, [sport] tennañ ; *mit dem Gewehr schießen,* leuskel un tenn fuzuilh, lezel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e fuzuilh, distagañ un tenn fuzuilh ; *mit einer Pistole schießen,* tennañ gant ur bistolenn ; *auf jemanden schießen,* leuskel un tenn war u.b., leuskel un tenn gant u.b., lezel un tenn war u.b., lezel un tenn gant u.b., tennañ war u.b., distagañ un tenn gant u.b., reiñ un tenn d'u.b. ; *auf eine Zielscheibe schießen, nach der Scheibe schießen,* tennañ d'ar gwenn ; *aus aller nächster Nähe auf jemanden schießen,* tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b. ; *mit Kugeln scharf schießen,* tennañ da vat, tennañ a-zevri-bev gant bolidi ; *blind schießen,* tennañ hep bannadell, tennañ hep boled, leuskel un tenn-poultr ; *andauernd schießen,* malañ dir ; *es wurde von beiden Seiten wild und fortwährend geschossen,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.
3. (ist) : tremen buan, dont, sevel ; *der Gedanke schießt mir durch den Kopf,* tarzhañ a ra ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a ra ar mennozh-se em spered, treiñ a ra ar mennozh-se dre va fenn, dont a ra din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), treuziñ a ra ar soñj-se va spered, tremen a ra ar soñj-se dre va spered ; *die Antwort kam wie aus der Pistole geschossen,* respont a reas krenn-ha-krak, respont a reas en ur ger krenn, respont a reas diouzhtu-dak, distreiñ a reas e grampouezhenn d'an hini all, respont a reas dak-diouzhtu, hag eñ dak dezho, stlepel a reas e respont evel ur bir, ne voe ket gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ dezho diouzhtu-dak ; *Blitze schießen durch die Luft,* luc'hed (dared) a splann en oabl, luc'hed (dared) a strink en oabl, luc'hediñ a ra, darediñ a ra ; *das Blut schießt ihm ins Gesicht,* sevel a ra e wad d'e benn ; *die Tränen schießen ihm in die Augen,* daeroù (an daer) a sav en e zaoulagad, dont a ra dour d'e vilin ; *das Schiff schießt durchs Wasser,* regiñ (troc'hañ, digeriñ, fregañ) a ra ar vag an dour, freuzañ a ra ar vag an dour, gwentañ a ra ar vag, ar vag a rog mor, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent a ra ar vag, nijal a ra ar vag.
4. (ist) : [louza.] kreskiñ buan, pennañ ; *in Ähren schießen,* pennañ, disac'hañ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / disac'hañ (Gregor) ; [ed] *endlich nach oben schießen,* disaouzanañ ; *der Salat schießt ins Kraut,* chaotrañ (greuniañ, gwalennañ, gwalenniñ, korzenniñ, garzhenniñ, bazhouliñ, jagudiñ, marc'hañ, bazhiñ) a ra ar saladenn, mont a ra ar saladenn en had ; *der Baum schießt ins Holz,* mont a ra ar wezenn-mañ e koad, emañ ar wezenn-mañ oc'h ober koad, treujenniñ a ra ar wezenn-mañ ; *wie Pilze aus dem Boden schießen,* kreskiñ evel raden, poulzañ evel raden, sevel evel raden, diwanañ evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ, [plant] dont (diwanañ) kerkent hag an arar, sevel deiz-ha-deiz ; *aus dem Boden schießende Stadt,* trummgêr b.
5. (hat) : *einem Pferde die Zügel schießen lassen,* leuskel brid gant ur marc'h (Gregor), lezel kabestr (kabestr laosk, kabestr hir) gant ur marc'h ; [dre skeud.] *jemandem die Zügel schießen lassen,* lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn e nask d'u.b., astenn kabestr war u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b. ; *die Farbe schießt,* dislivañ (fatañ) a ra al liv ; *eine Gelegenheit schießen lassen,* mankout d'e grog, c'hwitañ war e grog, koll an tu d'ober udb, ober flagas.

V.k.e. (schoss / hat geschossen) : **1.** bannañ, teurel, tennañ ; *den Speer schießen,* teurel ar speg (Gregor), bannañ ar gavelod ; *eine Kugel schießen,* tennañ ur boled (ur voled) ; *eine Rakete schießen,* bannañ ur fuzeenn.
2. tennañ gant un arm, lazhañ gant un arm ; *lange Salven schießen,* malañ dir ; *einen Hasen schießen,* lazhañ ur c'had, tapout ur c'had gant un tenn ; *jemanden totschießen,* diskar (lazhañ) u.b. gant un tenn ; *ein Schiff in den Grund schießen,* soliñ ur vag, goueledin ul lestr / kas ur vag d'ar sol (Gregor), kas ul lestr d'ar goueled (d'an traoñ, d'ar strad) ; *jemanden über den Haufen schießen,* diskar u.b. d'an douar (kas u.b. d'an tu all) gant un tenn fuzuilh, lakaat u.b. da lipat e loa, diskar u.b. penn evit penn gant un tenn, lazhañ u.b. mik gant un tenn, diskar u.b. mik ha digar gant un tenn ; *wer sich rührt, wird über den Haufen geschossen !* tan gant neb a fiñvo ! ; *sich eine Kugel vor den Kopf schießen,* en em lazhañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, plantañ ur boled en e benn, en em dennañ ; [dre skeud.] *so schnell schießen die Preußen nicht,* n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - n'eo ket krog an tan e plouz hor botoù - n'ez eus ket tan e-barzh an ti - n'eo ket erru ar mor - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug.
3. *Felsen schießen,* lakaat reier da darzhañ.
4. [sport] *ein Tor schießen,* plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued, lojañ ar vell er gaoued.
5. *Brot in den Backofen schießen,* lakaat ar bara er forn / ifornañ bara (Gregor), enforniañ bara, forniañ bara.
6. [moull.] etrefollennañ.
7. P. *ein Mädchen frei schießen,* falc'hat he flourenn d'ur plac'h, boulc'hañ ur plac'h, diflourañ ur plac'h, didalañ ur plac'h, diloudiñ ur plac'h, lakaat an alc'hwez e-barzh ar varrikenn.
8. [troioù-lavar] *sich (t-rt) im Duell schießen,* duvelliñ gant pistolennoù ; *einen Purzelbaum schießen,* ober patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn ; *einen Bock schießen,* **a)** ober toutig-penn, ober (c'hoari) patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ ; **b)** skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, fallvarchiñ, ober ur bourd, mont botoù-koad hag all e-barzh, lazhañ ar c'hi e-lec'h ar c'had, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.
Schießen n. (-s) : **1.** tennadeg b., tennañ g., fuzuilhadeg b., kanoliadeg b. ; *Preisschießen,* kenstrivadeg tennañ b., tennadeg b. ; *Taubenschießen,* tennañ-dubeed g., tennañ-asiedoù g., tennañ pichoned g. ; *Kanonenschießen,* kanoliadeg b. ; *zum Schießen hatte er eine kleine Öffnung in der Hecke frei gemacht,* graet en doa ur riboulig da veg e fuzuilh dre greiz ar c'harzh ; [sport] *das liegende Schießen,* an tennañ a-c'hourvez g. ; *das stehende Schießen,* an tennañ a-sav g. ; *das kniende Schießen,* an tennañ diwar benn ur glin g. ; **2.** *es ist zum Schießen,* amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, farsus eo ken ez eo.
Schießerei b. (-,-en) : tennadeg b., strak an tennoù g., strakadeg b., fuzuilhadeg b., tennata g. ; *Schießerei mit Musketen,* mouskedadeg b., mouskederezh g. ; *eine wilde Schießerei veranstalten,* tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ.
schießfreudig ag. : *er ist schießfreudig,* hennezh a zo prim da dennañ, hennezh a zo pront da dennañ, hennezh a ya d'e bistolenn evit kement bramm 'zo tout, hennezh a ya d'e bistolenn evit ket ha netra, hennezh ne vez ket pell evit dic'houinañ e bistolenn, hennezh ne vez ket pell evit lakaat e bistolenn da c'hoari, hennezh a zo un dic'houinour.
Schießgatt n. (-s,-/-s) : [merdead.] lambourzh g., tarzhell-lestr b.
Schießgestell n. (-s,-e) : marc'h tennañ g.
Schießgewehr n. (-s,-e) : arm-tan g.
Schießgrube b. (-,-n) : foz tennañ b., foz fuzuilhañ b.
Schießhund g. (-s) : [tro-lavar] *er passt auf wie ein Schießhund,* eveshaat a-dost a ra, eveshaat mat a ra, gant e jeu emañ.
Schießknopf g. (-s,-knöpfe) : pluenn b., draen g.
Schießlehre b. (-) : bannouriezh b.
Schießplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn pleustriñ war an tennañ b., tachenn dennañ b., tennva g.
Schießprügel g. (-s,-) : [dre fent] kozh pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b.
Schießpulver n. (-s) : poultr g.
Schießscharte b. (-,-n) : tarzhell b., kranell b. **;** *mit Schießscharten versehen,* tarzhellañ, kranellañ ; *mit Schießscharten ausgestattet,* tarzhellek, kranellek.
Schießscheibe b. (-,-n) : gwenn g., pal g.
Schießsport g. (-s) : tennañ sportel g.
Schießstand g. (-s,-stände) : stand tennañ g., tennadeg b.
Schießstoff g. (-s) : poultr g.
Schießübung b. (-,-en) : gourdonerezh war an tennañ g., pleustriñ war an tennañ g.
Schießwettkampf g. (-s,-wettkämpfe) : konkour tennañ g., kenstrivadeg tennañ b., kevezadeg tennañ b., tennadeg b.
Schiff n. (-s,-e) : **1.** [merdead.] bag b., lestr g., morlestr g., batimant b., nev-vor b. ; *zu Schiffe (auf dem Schiff),* war vourzh, er bourzh ; *an Bord eines Schiffes sein,* bezañ war ur bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ war bourzh ur vag ; *zu Schiff gehen,* mont war vourzh, mont e bourzh ul lestr, sevel e bourzh ul lestr, lestrañ, pignat en ul lestr ; *vom Schiff aussteigen,* dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar ; *mit einem Schiff fahren,* mont dre vag, bageal, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], kemer ar vag, P. tapout ar vag ; *sie fuhren mit demselben Schiff,* bez' edont en ul lestrad ; *das Schiff liegt vor Anker,* bez emañ ar vag war hec'h eor, war hec'h eor emañ ar vag ; *das Schiff wird durch Segel getrieben,* al lestr a gerzh dre lien ; *das Schiff wird durch einen Motor getrieben,* ar vag a gerzh dre dan ; *den Motor eines Schiffes in Gang setzen,* luskañ ul lestr, reiñ lañs da geflusker ul lestr, plantañ tro e keflusker ul lestr, lakaat keflusker ul lestr da labourat, lakaat keflusker ul lestr da vont en-dro, lañsañ keflusker ul lest, lakaat tro e keflusker ul lestr ; *er stieg in das erstbeste Schiff,* kentañ lestr a gavas a savas ennañ ; *das Schiff wurde abgetakelt (abgerüstet),* chom a reas ar vag e kostez en

aod, dibaramantet e voe ar vag ; *ein Schiff bauen,* sevel ur vag, fardañ ur vag ; *ein Schiff abwracken,* dibaramantiñ ul lestr ; *ein Schiff auf die Seite legen, ein Schiff auf die Kimm legen,* lakaat ur vag war he c'hostez, moñselliñ ur vag ; *Kriegsschiff,* lestr-brezel, lestr-emgann g. ; *Segelschiff,* bag-dre-lien b., lestr-dre-lien g., gouelier b. ; *ein Schiff manövrieren,* leviata ur vag ; *ein Schiff zu Wasser lassen,* morañ ur vag ; *lenkbares Luftschiff,* aerlestr-stur g., aerlestr levius g. ; *ein Schiff beplanken,* bourzhiñ ur vag ; *klar Schiff !* prest oc'h ! ; *das Schiff klarmachen,* fardañ mont kuit, lakaat pep tra en e reizh (renkañ pep tra) war ar vag e-sell da vont kuit ; *ein Schiff besitzen,* kaout bag ; *per Schiff reisen,* beajiñ dre vor, mont dre vag ; *ein Schiff besorgen,* reiñ bag ; *ein Schiff vermieten,* frediñ ur vag, freta ul lestr, reiñ ul lestr e fred ; *ein Schiff heuern, ein Schiff chartern, ein Schiff befrachten, ein Schiff mieten,* kemer ul lestr e fred ; *Schiff unter der Wasserlinie,* bourzhell izel b., isflod g. ; *Schiff über der Wasserlinie,* bourzhell uhel b., usflod g. ; [dre skeud.] *die Schiffe hinter sich verbrennen,* na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent.

2. [tisav.] nev b., korf-iliz g. ; *Seitenschiff,* kazel-nev b. ; *Querschiff,* kroazenn b.

3. [tekn.] lestr soub-mari g., lestr dourgibañ g.

4. [gwiad.] bulzun b.

5. [moull.] gale g.

schiffbar ag. : [merdead.] bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus ; *schiffbar machen,* lakaat da vezañ bageüs (bageadus, merdeüs, merdeadus), terkañ evit ma vefe bageadus ; *der Sankt-Lorenz-Strom war wegen vieler Stromschnellen nur bis Montréal schiffbar,* o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa bageüs nemet betek Montréal hepken - o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa ket gwechall merdeüs uheloc'h eget Montréal.

Schiffbarkeit b. (-) : bageüsted b., bageüster g., bageadusted b., bageaduster g., merdeüsted b., merdeüster g., merdeadusted b., merdeaduster g.

Schiffbau g. (-s) : lestrsaverezh g., saverezh-bigi g., sevel bigi g., sevel listri g.

Schiffbauplatz g. (-es,-plätze) : chanter-bigi g., chanter sevel bigi g., chanter sevel listri g., labouradeg sevel bigi b., lestrsaverezh b., saverezh-vigi b.

Schiffbruch g. (-s,-brüche) : **1.** [merdead.] peñse g. ; *Schiffbruch erleiden,* ober peñse, peñseañ, mont da goll er mor, beuziñ, en em goll ; **2.** [dre skeud.] droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., taol gwenn g., tro wenn b., tro c'houllo b., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b.

schiffbrüchig ag. : [merdead.] peñseet ; *ein Schiffbrüchiger,* ur peñsead g., ur peñse g. ; *die Schiffbrüchigen,* ar beñseidi lies., ar peñseoù lies., an dud peñseet lies.

Schiffbrücke b. (-,-n) : [merdead.] pont war-neuñv g., pont-bigi g., pont-bagoù g.

Schiffchen n. (-s,-) : **1.** [merdead.] skaf m., skuit g., skuitenn b., koked g. ; **2.** [lu] kalot g., kalotenn-soudard b., kalabousenn b. ; **3.** [tekn. stern-gwiader] bulzun b. ; **4.** [tekn. mekanik gwriat] botez b. ; **5.** [louza.] karenn b.

Schiffe b. (-) : P. troazh g., frig g., staot g., staotigell b.

schiffen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **sein** : ist geschifft] bageal, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], morvageal ; **2.** [*verb-skoazell* **haben** : hat geschifft] P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober poullig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.

V.dibers. : [*verb-skoazell* **haben** : hat geschifft] P. ober glav, glaviñ, ober dour.

Schiffer g. (-s,-) : [merdead.] bageer g., merdead g., moraer g. ; *Binnenschiffer,* martolod-stêr g., bageer g., bageer-riñvier g., kobarer g.

Schifferin b. (-,-nen) : [merdead.] bageerez b.

Schifferklavier n. (-s,-e) : akordeoñs g., P. boest an diaoul b.

Schifferknoten g. (-s,-) : skoulm martolod g.

Schifferlohn g. (-s,-löhne) : treizhaj g.

Schiffermütze b. (-,-n) : kasketenn vartolod b.

Schifferpatent g. (-s,-e) : [merdead.] breved bageer g.

Schifferstechen n. (-s) : [sport, dudi] tourterezh war vor g., tourterezh war an dour g.

Schifffahrer g. (-s,-) : [merdead.] merdead g., moraer g.

Schifffahrt b. (-,-en) : [merdead.] **1.** beaj war vor b., beaj dre vor b., beaj diwar vor b., beaj dre vag b., merdeadenn b., bageadenn b., morvaleadenn b. ; *eine Schifffahrt unternehmen,* mont da veajiñ dre vor, beajiñ dre vor, beajiñ diwar vor, mont dre vag, morvale, ober un droiad gant ur vag, bale war ar mor, ober ur valeadenn war vor ; *der alte Fischer unternimmt seine letzte Schifffahrt,* mont a ra ar pesketaer kozh d'ober e vare diwezhañ, war e vor diwezhañ emañ ar pesketaer kozh ; *eine dreitägige Schifffahrt,* tri devezh mor lies. ; **2.** merdeadurezh b., merdeerezh g., bageerezh g., moraerezh g., dezougerezh dre vor g., dezougerezh dre vag g.

Schifffahrtsgesellschaft b. (-,-en) : [merdead.] kompagnunezh verdeiñ b., kevredad-merdeiñ g.

Schifffahrtskunde b. (-) : [merdead.] merdeadurezh b., skiant ar merdeerezh b., bageerezh g.

Schifffahrtslinie b. (-,-n) : [merdead.] **1.** kompagnunezh verdeiñ b., kevredad-merdeiñ g. ; **2.** hent-dour g., dourhent g., kanol b., morlinenn b., hent-mor g., morhent g., hent merdeiñ g.

Schifffahrtsminister g. (-s,-) : maodiern ar verdeadurezh g., ministr ar verdeadurezh g.

Schiffahrtsroute b. (-,-n) : [merdead.] hent-dour g., dourhent g., kanol b., morlinenn b., hent-mor g., morhent g., hent merdeiñ g., trepas merdeiñ g.

Schifffahrtsschule b. (-,-n) : [merdead.] skol verdeiñ b., skol vageal b.

Schifffahrtsstraße b. (-,-n) **/ Schifffahrtsweg** g. (-s,-e) : [merdead.] hent-dour g., dourhent g., kanol b., morlinenn b., hent-mor g., morhent g., hent merdeiñ g., trepas merdeiñ g.

Schifffahrtswege lies. : [merdead.] hentoù-dour lies., dourhentoù lies., morhentoù lies., morlinennoù lies., hentoù-mor lies., hentoù merdeiñ lies.
Schiffleine b. (-,-n) : [merdead.] fun b., bos g., stag g., ere g.
Schiffsagent g. (-en,-en) : [merdead.] kourater-mor g.
Schiffsarrest g. (-es,-e) : [merdead.] embargo g.
Schiffsartillerie b. (-) : [merdead.] kanolierezh mor g.
Schiffsarzt g. (-es,-ärzte) : [merdead.] mezeg-bourzh g.
Schiffsärztin b. (-,-nen) : [merdead.] mezegez-vourzh b.
Schiffsauslader g. (-s,-) : [merdead.] difarder g.
Schiffsausrüster g. (-s,-) : [merdead.] paramantour g.
Schiffsbauch g. (-s,-bäuche) : kouc'h g., flour g., korf g., kof-lestr g.
Schiffsbefrachter g. (-s,-) : [merdead.] fredadour g., feurmer g., feurmer-lestr g.
Schiffsbefrachtung b. (-,-en) : [merdead.] fretañ g., frediñ, kemer e fred g.
Schiffsbelader g. (-s,-) : [merdead.] klenker g., karger g.
Schiffsbesen g. (-s,-) : badrouilh b.
Schiffsbeute b. (-,-n) : [merdead.] preizh g., preizhenn b.
Schiffsboden g. (-s,-böden) : [merdead.] strad g., foñs ar vag g., karenn b.
Schiffsboot n. (-s,-e) : [merdead.] chaloud g., bagig b.
Schiffsbrücke b. (-,-n) : [merdead.] pont war-neuñv g., pont-neuñv g., pont-bigi g., pont-bagoù g.
Schiffschaukel b. (-,-n) : bag-vrañsigellat b., bag-luskellañ b.
Schiffschnabel g. (-s,-schnäbel) : [merdead.] tourterez b., ligorn g.
Schiffseigentümer g. (-s,-) **/ Schiffseigner** g. (-s,-) : [merdead.] perc'henn ar vag g., freter g., freder g.
Schiffseigentümerin b. (-,-nen) **/ Schiffseignerin** b. (-,-nen) : [merdead.] perc'hennez ar vag g. b., freterez b., frederez b.,
Schiffsfahrt b. (-,-en) : [merdead.] beaj war vor b., beaj dre vor b., beaj diwar vor b., merdeadenn b., bageadenn b., morvaleadenn b. ; *eine Schiffsfahrt unternehmen,* mont da veajiñ dre vor, beajiñ dre vor, beajiñ diwar vor, mont dre vag, morvale, ober un droiad gant ur vag, bale war ar mor, ober ur valeadenn war vor ; *der alte Fischer unternimmt seine letzte Schiffsfahrt,* mont a ra ar pesketaer kozh d'ober e vare diwezhañ, war e vor diwezhañ emañ ar pesketaer kozh ; *eine dreitägige Schiffsfahrt,* tri devezh mor lies..
Schiffsflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel-lestr g., arouez ur vag b.
Schiffsfracht b. (-,-en) : [merdead.] lestrad g., karg b., kargad b., fred g., fard g., bagad b., batimantad b.
Schiffsfrachtbrief g. (-s,-e) : [merdead.] lizher-fard g., paper-anavezout g.
Schiffsgrund g. (-s,-gründe) : [merdead.] strad g., foñs ar vag g.
Schiffsgurt g. (-s,-e) : [merdead.] gwegr b., karroñs g.
Schiffshalter g. (-s,-) : [loen.] remora g., pilot g.
Schiffshaut b. (-,-häute) : [merdead.] bordajenn b., bordaj g.
Schiffshinterteil g. (-s,-e) : [merdead.] aros g.
Schiffsjournal n. (-s,-e) : [merdead.] levr-bourzh g.
Schiffsjunge g. (-n,-n) : [merdead.] mousig g., mous g., paotr-bag g., danvez martolod g. ; *er musste sehr jung als Schiffsjunge auf einem Fischerboot arbeiten,* yaouank-tre e oa bet lakaet war ar vicher besketaer.
Schiffskapitän g. (-s,-e) : [merdead.] kabiten g.
Schiffskoch g. (-s,-köche) : [merdead.] keginer-bourzh g.
Schiffsköchin b. (-,-nen) : [merdead.] keginerez-vourzh b.
Schiffskommissar g. (-s,-e) : [merdead.] bousouin g.
Schiffskontrolle b. (-,-n) : [merdead.] enselladur g., ensellerezh g.
Schiffskörper g. (-s,-) : [merdead.] kouc'h g., flour g., korf ar vag g., korf al lestr g., kof-lestr g.
Schiffsküche b. (-,-n) : [merdead.] loch ar c'heginer-bourzh g.
Schiffsladung b. (-,-en) **/ Schiffslast** b. (-,-en) : [merdead.] lestrad g., karg b., kargad b., fred g., fard g., bagad b., batimantad b. ; *volle Schiffsladungen Langustinen,* bagadoù grilhed-traezh lies.
Schiffslaterne b. (-,-n) : [merdead.] letern-arouez b.
Schiffsleute lies. : [merdead.] bageerien lies., merdeidi lies.
Schiffslöscher g. (-s,-) : [merdead.] difarder g.
Schiffsluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g.
Schiffsmakler g. (-s,-) : [merdead.] kourater-mor g.
Schiffsmannschaft b. (-,-en) : [merdead.] akipaj g., lestrad moraerien g., skipailh g.
Schiffsmaschinenbau g. (-s) : [merdead.] mekanikerezh bigi g., treloc'herezh bigi g.
Schiffsmesse b. (-,-n) : sal an ofisourien b., saloñs an ofiserien g., tinell an ofisourien b.
Schiffsmiete b. (-,-n) : [merdead.] fred g.
Schiffsmodell n. (-s,-e) : lunell vag b.
Schiffsmütze b. (-,-n) : [merdead.] karabous g., kalabous g.
Schiffspass g. (-es,-pässe) : [merdead.] lizher-bourzh g.
Schiffspassagier g. (-s,-e) : [merdead.] bagead g., treizhad g., treizher g., beajer g., pasajour g., treuzer g. ; *alle Schiffspassagiere,* al lestrad tud g., ar vagad tud b. ; *alle Schiffspassagiere sind ertrunken,* ar vagad tud a zo beuzet.
Schiffspech n. (-s,-e) : [merdead., danvez] kourrez g.
Schiffsplanke b. (-,-n) : [merdead.] bordajenn b. ; *Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken,* grem g., garan etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b.
Schiffspur b. (-,-en) : [merdead.] roud-lestr g., roudenn-lestr b.
Schiffsraum g. (-s,-räume) : [merdead.] strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g. ; *unterster Schiffsraum,* loseo g., toull an dour g., toull-dizouriñ g., lost ar vag g.
Schiffsreise b. (-,-n) : beaj war vor b., beaj dre vor b., beaj diwar vor b., beaj dre vag b., merdeadenn b., bageadenn b. ; *eine Schiffsreise unternehmen,* mont da veajiñ dre vor, beajiñ dre vor, beajiñ diwar vor, mont dre vag, ober un veaj dre vag, ober ur veaj dre vor ; *eine dreitägige Schiffsreise,* tri devezh mor lies. ; *die letzten Tage einer Schiffsreise,* an devezhioù diwezhañ mor lies.
Schiffsrumpf g. (-es,-rümpfe) : [merdead.] kouc'h g., framm-lestr g., klorenn b., korf ar vag g., korf al lestr g., kof-lestr g. ; *Schiffsrumpf ohne Aufbauten,* krogenn sec'h b., klorenn sec'h b.

Schiffsschraube b. (-,-n) : [merdead.] biñs-tro b., biñs b., rod-viñs b.
Schiffssteuerung b. (-,-en) : [merdead.] stur g.
Schiffstaufe b. (-,-n) : badeziant ul lestr b.
Schiffsüberfahrt b. (-,-en) : [merdead.] treizh-mor g., mordreizh g., mordreizhadenn b.
Schiffsunfall g. (-s,-unfälle) **/ Schiffsunglück** n. (-s,-e) : [merdead.] gwallzarvoud mor g., gwallzarvoud war vor g., gwallreuz mor g.
Schiffsverkehr g. (-s) : [merdead.] **1.** tremenerezh bigi g. ; **2.** merdeadurezh b., merdeerezh g., bageerezh g., moraerezh g., dezougerezh dre vor g., dezougen dre vor g., dezougerezh dre vag g., dezougen dre vag g.
Schiffsverkleidung b. (-,-en) : [merdead.] bordaj g., bordajenn b.
Schiffsvermieter g. (-s,-) : [merdead.] louajer bigi g., freter g., freder g., kourater-mor g.
Schiffsvorderteil g. (-s,-e) : [merdead.] staon b., penn-araok g., frigalion g.
Schiffswache b. (-,-n) : [merdead.] gedour g.
Schiffswant n. (-s,-en) : [merdead.] obant b., obank g.
schiffsweise Adv. : a-vagadoù.
Schiffswinde b. (-,-n) : [merdead.] gwindask g.
Schiffszwieback g. (-s,-bäcke/-e) : [merdead.] gwispid mor str. / gwispid lestr str. (Gregor).
Schiffverfrachter g. (-s,-) : [merdead.] paramantour g., freder g., freter g.
Schiit g. (-en,-en) : [relij.] chiit g. [*liester* chiited].
Schiitin b. (-,-nen) : [relij.] chiitez b.
schiitisch ag. : [relij.] chiit.
Schikane b. (-,-n) : **1.** tregas g., tregaserezh g., trevell g., trabas g., trabaserezh g., nec'hañs b., tabut g., tabuterezh g., chikan g., chikanerezh g., broc'h g., noualantez b., bec'h g., heskin g., heskinerezh ; **2.** [sport, hentoù] kammigell b. ; **3.** [tro-lavar] *mit allen Schikanen ausgestattet,* paramantet (terket) diouzh ar gwellañ (diouzh ar c'hentañ). ; **4.** [tekn.] skoilh g.
schikanieren V.k.e (hat schikaniert) : gwegañ, noualantiñ, tregasiñ, eogiñ, hegaziñ, atahinañ, heskinañ, chikanal, chikanañ, atahinañ, tarabazhiñ, taskagnat.
Schikanieren n. (-s) : taskagn g., chikanerezh g., heskinerezh g., heskin g., tregaserezh g.
schikanös ag. : kintus, atahinus, diaes, chikanus, heskinus.
Schikoree g. (-s) / b. (-) : [louza.] sikorea ledan g./b., endivez str.
Schild[1] g. (-s,-e) : skoed g., daez g., skoedig g. ; *Schutzschild*, harz-tennoù ; *jemanden auf den Schild erheben,* **a)** [istor] sevel (lakaat) u.b. war an daez ; **b)** [dre skeud.] lakaat u.b war un troad mat, (Gregor), milganmeuliñ u.b., kanañ meuleudi d'u.b., ober stad vras eus (da) u.b., ober lid bras d'u.b., kas u.b. en tu-hont d'an neñv, meuliñ u.b. dreist penn, reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b., hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ lorc'h d'u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b. ; *etwas im Schilde führen,* bezañ o nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, prientiñ un taol gwidre bennak, itrikañ udb, itrikañ un dro gamm bennak, karet droug da (ouzh) u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., kaout c'hoant c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., bezañ en e benn ober un dro fobiez bennak, bezañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn.
Schild[2] n. (-s,-er) : **1.** skritell b., panell b., plakenn b., arouezinti b., asagn g., liketenn b., parchenn b. ; *Aushängeschild,* **a)** barr-ti g., skritell b., asagn g., panellerezh kenwerzh g. ; **b)** [dre skeud.] asagn brudus g., arouezinti vrudus b. ; *Aufschriftschild,* skritell b. ; *Nummerschild,* plakenn niverenn garbed b., plakenn varilh b. ; **2.** [loen.] krogenn b., toenn-vaot b. ; **3.** *Mützenschild,* erien g., lêrbenn g., barraotenn b.
Schildabteilung b. (-,-en) : [ardamezouriezh] palefarzh g.
Schildbuckel g. (-s,-) : bos g., soc'h g., begel-skoed g.
Schildbürger g. (-s,-) : beulke g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., lochore g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., nouch g., bourjin g., paourkaezh den g.
Schildbürgerstreich g. (-s,-e) : kalpart b.
Schildbürgerin b. (-,-nen) : amparfalez b., patatezenn b., panezenn b., louadez b.
Schildchen n. (-s,-) : skoedig g.
Schilddrüse b. (-,-n) : [korf.] skoedenn b., gwagrenn skoed b. ; [mezeg] *Überfunktion der Schilddrüse,* hipertiroidiezh b., skoedusvorc'hegezh g.
Schilddrüsen- : tiroidel, … ar skoedenn.
Schilddrüsenüberfunktion b. (-) : [mezeg.] hipertiroidiezh b., skoedusvorc'hegezh g.
Schilddrüsenunterfunktion b. (-) : [mezeg.] hipotiroidiezh b., skoedisvorc'hegezh g.
Schilddrüsenwucherung b. (-,-en) : [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g., jotorell b., foeñv ar gouzoug g. ; *er ist an Schilddrüsenwucherung erkrankt,* klañv eo gant ar pennsac'h.
Schilderhebung b. (-,-en) : [istor] savidigezh war an daez b.
Schilderer g. (-s,-) : daneveller g., dezreveller g., taolenner g.
Schilderhaus n. (-es,-häuser) **/ Schilderhäuschen** n. (-s,-) : gedig g., garid b.
Schildermaler g. (-s,-) : livour asagnoù g.
schildern V.k.e. (hat geschildert) : taolenniñ, skeudennañ, danevelliñ, dezrevelliñ, livañ, ober un daolenn eus, derc'hennañ, deskrivañ ; *eine Landschaft schildern,* taolenniñ ur gweledva, skeudennañ ur c'horn-bro ; *jemanden schildern,* reiñ un doare eus u.b. ; *in groben Zügen schildern,* brastaolenniñ ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten,* sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte,* dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer.
schildernd ag. : skeudennadurel, deskrivus, deskrivel, … deskrivañ.
Schilderung b. (-,-en) : taolennadur g., danevelladur g., taolennad b., skeudennerezh g., skeudennadur g., depegn g., derc'henn b., deskrivadur g.
Schilderwald g. (-s,-wälder) : [dre fent] mor a banelloù g.

Schildhaupt n. (-s,-häupter) : [ardamezioù] kab g., kab ar skoed g.
Schildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot b. ; *Schale einer Schildkröte, Rückenpanzer einer Schildkröte,* toenn ur vaot b., toenn-vaot b. ; *Panzer einer Schildkröte,* krogenn ur vaot b.
Schildkrötenschuppe b. (-,-n) : skant-baot str.
Schildkrötensuppe b. (-,-n) : soubenn vaot b., soubenn ar baoted b.
Schildkrötenstein g. (-s,-e) : maen baotek g.
Schildlaus b. (-,-läuse) : [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane str.
Schildmauer b. (-,-n) : ramparzh g., moger-dro ur c'hastell-kreñv b.
Schildpatt n. (-s,-e) : skant str., plakenn garnek b.
Schildträger g. (-s,-) : [istor] floc'h g., skoedour g.
Schildwache b. (-,-n) : gedour g., gward g. ; *Schildwache stehen,* bezañ oc'h ober gward, bezañ ouzh gward.
Schilf n. (-s,-e) : [louza.] **1.** [plant] raoskl str., raosklenn b., korz str., korzenn b., broen str., broen-hesk str. ; **2.** [tachenn] raoskleg b., broeneg b. ; **3.** [dafar teiñ] raoskl g., korz g.
schilfartig ag. : raosklheñvel, e doare ar raoskl, a-zoare gant ar raoskl, a-seurt gant ar raoskl.
Schilfdach n. (-s,-dächer) : toenn raoskl b., toenn gorz b.
schilfern V.k.e. (hat geschilfert) : diskantañ, diskantenniñ.
Schilfgras n. (-es,-gräser) : [louza.] raoskl str., korz str., broen str.
schilfig ag. : broennek, raosklek.
Schilfmeer n. (-s) : [Bibl.] Mor Ruz g. ; *Mose teilte das Schilfmeer mitten durch,* Moizez a zisrannas ar Mor Ruz, Moizez a rannas ar Mor Ruz etre daou.
Schilfmeerwunder n. (-s) : [Bibl.] *das Schilfmeerwunder,* an dremenadeg dre ar Mor Ruz g.
Schilfpfeife b. (-,-n) : c'hwitell gorz b.
schilfreich ag. : raosklek, raosklus.
Schilfrohr n. (-s,-e) : [louza.] **1.** [plant] raoskl str., raosklenn b., korz str., korzenn b., broen str. ; *Ertrag eines einzelnen Schilfrohrs,* korzennad b. ; **2.** *die Stängel des Schilfrohres,* raoskl g., korz g., garennoù raoskl lies., garennoù korz lies. ; **3.** [dafar teiñ] raoskl g., korz g.
Schilfrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] devedig-raoskl g., rouzegan-broen g.
Schill g. (-s,-e) : [loen.] sandrenn b. [*liester* sandred].
Schiller g. (-s,-) : lintr sked-disked g., sked-disked g.
Schillerkragen g. (-s,-) : gouzougenn giz Danton b.
Schillerlocke b. (-,-n) : [kegin.] **1.** tanavenn spineg mogedet b. ; **2.** kornedad gant dienn g., kornedad gant koaven g.
schillern V.gw. (hat geschillert) : skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, strinkellikat, lugerniñ, steredenniñ, sterganniñ, lufrennaouiñ, lagadenniñ ; *in den Regenbogenfarben schillern,* kanevedenniñ, diskouez holl livioù ar ganevedenn.
Schillern n. (-s) : skediñ-diskediñ g., dazluc'h g., dazluc'hadoù lies., lugern g.
schillernd ag. : **1.** sked-disked, steredennus, lugernus, lufr, lufrus, lintrus, lintr, lufrennaouus ; **2.** [dre skeud.] hedro, bouljant, valigant, kemm-digemm, tro-distro, distrantell ; *schillerndes Wesen,* spered hedro a zen g., den hedro g., spered kemm-digemm a zen g., imor kemm-digemm a zen g., den berrboellik g.
Schillertaft g. (-s,-e) : taftas sked-disked g.
Schilling g. (-s,-e) : [arc'hant.] skilling g., schilling g.
schilpen V.gw. (hat geschilpt) : pipial, tikat.
Schimäre b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kimera b. ; **2.** euzhwrac'h b. ; **3.** [dre skeud.] sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b.
schimärisch ag. : sorc'hennus, faltazius, sorbiennus, stultennus, rambreüs.
Schimmel g. (-s,-) : **1.** marc'h gwenn g. ; *Apfelschimmel,* marc'h glas g., marc'h glas marellet g. (Gregor) ; *rotgrauer Schimmel,* marc'h brizh-rous g., marc'h rouan g. ; **2.** loued g., louedenn b., louan g., loev g., moeltradur g., funguz str., bleuñv str., blev str. ; *Schimmel ansetzen,* (dont da) louediñ, louaniñ, dont blev (ul louedenn, louedennoù) war an-unan, loeviñ ; **3.** [dre skeud.] *Amtsschimmel,* burevierezh g., burevveliezh b., gorregezh ar velestradurezh b., labour difonn ar velestradurezh g., lugudajoù ar velestradurezh lies., tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g. ; *den Amtsschimmel reiten,* bezañ paotr lugudajoù ar velestradurezh, bezañ paotr ar paperajoù.
schimmelfleckig ag. : bronduet, arnevet, intret ; *dieses Betttuch ist schimmelfleckig,* al liñsel-mañ a zo bronduet (intret) ; *schimmelfleckig werden,* arneviñ, bronduañ.
schimmelfrei ag. : hep loued, kuit a loued ; *schimmelfrei werden,* dilouediñ.
schimmelig ag. : louet, louedet, louanet, tuf, moeltr ; *schimmelig werden,* dont da louediñ, louediñ, louaniñ, moeltrañ, dont blev (ul louedenn, louedennoù) war an-unan, tufañ, loeviñ, arneviñ, bronduañ ; *schimmelig machen,* arneviñ ; *der Apfelwein ist schimmelig geworden,* savet ez eus bleuñv war ar sistr, goloet a vleuñv eo ar sistr ; *schimmeliges Brot,* bara louet g., bara louedet g. ; *schimmeliges Stück Fleisch,* tamm kig louedet g., tamm kig louet g. ; *es riecht schimmelig,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, ar brein, an touf) a zo amañ.
schimmeln V.gw. (hat geschimmelt / ist geschimmelt) : **1.** dont da louediñ, louediñ, louaniñ, moeltrañ, dont blev (ul louedenn, louedennoù) war an-unan, tufañ, loeviñ, dont bleuñv war an-unan ; **2.** [dre skeud.] koshaat, kozhañ, goeñviñ, dizeriañ.
Schimmelpilz g. (-es,-e) : loued g., louedenn b., loev g., funguz str.
Schimmer g. (-s,-) : **1.** skleur g., skleurenn b., sked g., damskleur g., frevenn b., dazluc'h g., dazluc'had g., goulaouig g., lomm sklêrijenn g., lugern g., sklaeriad g. ; *roter Schimmer,* ruzadur g., ruzder g., ruzell b., ruzenn b., ruzonenn b., ruzoni b. ; **2.** [dre skeud.] euflenn b., elfenn b., fulenn b., naoudur g., keal g., alberz g., liv. ; *er hatte keinen blassen Schimmer davon,* n'en doa (ne ouie) keal ebet eus kement-se (a gement-se), n'en doa naoudur ebet eus an dra-se, ne ouie doare d'an dra-se, ne ouie alberz eus an dra-se (alberz a gement-se, keloù a gement-se, keloù eus an dra-se, anv ebet a gement-se, ster ebet a gement-se, ger ebet a gement-se, grik ebet a gement-se), ne ouie takenn diwar-benn an dra-se ;

keinen Schimmer Vernunft haben, bezañ ur skiant verr a zen, na gaout ur begad skiant-vat, na vezañ ur c'hiñsenn boell gant an-unan, na vezañ ur boulifrenn boell gant an-unan, na vezañ ur vogedenn a boell gant an-unan, na vezañ liv skiant-vat ebet gant an-unan, na gaout ur begad spered en e glopenn, na vezañ begad spered ebet en e glopenn, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ hep kalz a skiant, bezañ bet lakaet e spered e-lec'h ma'z eo bet lakaet ar vi d'ar yar, bezañ diboell, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ ken sot ma weler e voued ennañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ sotoc'h eget e votoù (sotoc'h eget va botez kleiz), bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ sot evel ur penton (sot evel ur Gwenedad, sot da stagañ, sot evel ur bailh, sot evel ur baner, sot evel ur banezenn, sot evel ur c'hwil-derv, sot ken e tro an douar dindanañ), bezañ sotoc'h eget ur baner, bezañ sotoc'h eget paneroù, bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ diot-magn, bezañ sot evel ur waz, bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ diot evel ur waz, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ sot-magn (sot-nay, sot-paner, sot-ran, sot-pik, sot-rik), bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ paket anezho, bezañ aet e benn digant an-unan ; *ein Schimmer Hoffnung,* un tamm spi (un tamm goanag) dister g., un euflenn esper b., un elfenn spi b., un elfenn esper b., ur fulenn spi b., ur brizhesper g., / ur skleurig a esperañs g. (Gregor), ur brizhspi g., ur bann spi g., ur vogedenn a spi b.

schimmern V.gw. (hat geschimmert) : skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, lugerniñ, steredennata, steredenniñ, darlammat, disteurel skedoù krenus, lufrennaouiñ, skleuriñ, splannañ, fulenniñ, lagadenniñ ; *der Diamant schimmert,* sked a zedarzh eus an diamant, fulenniñ a ra an diamant.

Schimmern n. (-s) : skediñ-diskediñ g., steredennerezh g., dazluc'h g., lugern g., splannder g., splannded b.

schimmernd ag. : sked-disked, steredennus, lufr, lufrus, gourlufr, lintr, lintrus, lufrennaouus, luc'h, luc'hus, luc'hek, fulennus ; *schimmernde Seide,* seiz (sidan g.) sked-disked g., seiz (sidan g.) luc'h g.

schimmlig ag. : *sellit ouzh* **schimmelig**.

Schimpanse g. (-n,-n) : [loen.] chimpanze g.

Schimpf g. (-s,-e) : dismegañs b., kroz g., mezhadenn b., dizenor g., led g. ; *jemandem einen Schimpf antun,* ober un taol dismegañs ouzh ur re, dismegañsiñ u.b., ober dismegañs d'u.b., teuler dismegañs war u.b., ober divalav d'u.b. ; *jemanden mit Schimpf überschütten,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad mallozhennoù (ul las kunujennoù) war u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *mit Schimpf und Schande davon gejagt werden,* bezañ skarzhet kuit ken mezhek ha tra (gant ur c'horfad mezh, gant ur saead vezh, gant ur revriad mezh) ; *jemandem Schimpf und Schande machen,* dizenoriñ u.b., ifamañ u.b.

schimpfen V.k.e. (hat geschimpft) : *jemanden einen Dummkopf schimpfen,* ober ur genaoueg eus u.b.

V.gw. (hat geschimpft) : foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, langajal, renakañ, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, leuskel mallozhioù ha gwallgomzoù, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, kalkennañ, pec'hiñ, gragailhat, grognonañ, grognonat, grozmolat, grognal, grontal, karnajal, krozal, sinkanal, soroc'hal, trouzal, razailhat ; *auf jemanden schimpfen,* langajal u.b., langajal a-enep u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), gwalarniñ u.b., soroc'hal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., karnajal war u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., sabatiñ d'u.b., skandalat u.b., reiñ skandal d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., argarzhiñ u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., skuilhañ droukvallozhioù war u.b., lezel mallozhioù war (gant) u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., leuskel mallozhennoù ouzh u.b., kunujañ (milligañ, mallozhiñ) u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., reiñ kant mil mallozh d'u.b. / reiñ mallozhioù d'u.b. / leuskel mallozhioù gant u.b. (Gregor) ; *auf die Kinder schimpfen,* huchal war ar vugale, harzhal ouzh ar vugale, ober trouz d'ar vugale, ober kroz d'ar vugale, ronkal ouzh ar vugale, krozal d'ar vugale, gourdrouz ar vugale, ober brud d'ar vugale ; *er schimpft nur immerzu,* e c'henoù a zo ur stivell a gunujennoù, dont a ra kunujennoù (leoù spontus, leoùdoued reut, pec'hedoù spontus) gantañ leizh e c'henoù, hennezh a zo boull e grouer, hennezh a darzh buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, war ar pec'hiñ eo hennezh un den dibab ; er fing an zu schimpfen, aet e oa en e vallozh ruz.

Schimpfen n. (-s) : *sellit ivez ouzh* **Schimpferei** : *euch werde ich das Schimpfen schon austreiben,* m'ho kaso da douiñ ! ; *dein Schimpfen will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.

Schimpfer g. (-s,-) : jarneour g., jarneer g., sakreer g., mallozher g., kunujenner g., langajer g.

Schimpferei b. (-) : langaj g., kunujennoù lies., krozadennoù lies., krozerezh g., touerezh g., mallozhennoù lies., jarneoù lies., pec'hedoù lies., pec'hadennoù lies., salmennoù lies., sakreoù lies., ledouedoù lies., leoùdoued lies., jarneoù lies., gront g.,

gronterezh g., grogn g., grognerezh g., temzoù divalav lies., soroc'h g., touadennoù lies., gerioù bras lies., teodadoù druz lies., pater b. ; *euch werde ich die Schimpferei schon austreiben,* m'ho kaso da douiñ ! ; *deine Schimpferei will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.

Schimpfkanonade b. (-,-n) : aridennad jarneoù b., regennad kunujennoù b., las kunujennoù g., steud kunujennoù b., riblennad ledouedoù b., riblennad sakreoù b., pater b.

schimpflich ag. : dizenorus, fallakr, yud, hudur, mezhus, divalav-mezh, ifam, ifamus, pugnes.

Schimpflied n. (-s,-er) : kanaouenn flemmus b.

Schimpfname g. (-ns,-n) : anv dismegañsus g., anv kunujennus g.

Schimpfrede b. (-,-n) : areizh b. ; *Schimpfreden,* langaj g., kunujennoù lies., mallozhennoù lies., pec'hedoù lies., pec'hadennoù lies., salmennoù lies., sakreoù lies., ledouedoù lies., leoùdoued lies., temzoù divalav lies., skolpad g., gerioù bras lies., gwalennadoù lies., teodadoù druz lies., traoù kunujennus lies. ; *deine Schimpfreden will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.

Schimpfwort n. (-s,-e/-wörter) : mallozhenn b., mallozh b./g., kunujenn b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., salmenn b., pec'hed g., pec'hadenn b., touadenn b., touadell b., jarne g., gwall anv g., anv vil g., ger bras g., ger dibrenn g., ger vil g., ger gros g., ger kunujennus g., teodad druz g., le g., pater gleiz b. ; *Schimpfworte,* temzioù divalav lies., komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, gros, divalav, divezh) lies., gerioù lous lies., gwall c'herioù lies., skolpadoù lies., komzoù dizoare lies., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., viltañsoù lies., langaj g., mallozhioù lies. ; *es hagelte böse Schimpfworte,* ar gerioù bras a fuc'he, gerioù dibrenn ha mallozhioù a fuc'he, kunujennoù a nije a-gleiz hag a-zehoù ; *eine Flut von Schimpfwörtern,* un aridennad mallozhennoù b., un aridennad jarneoù b., ur regennad ledouedoù b., ur steud kunujennoù b., ul las kunujennoù g., ur riblennad ledouedoù b., ur riblennad sakreoù b., ul las gwalennadoù g., ur bater b.

Schimschon g. : Samzun g.

Schindaas n. (-es,-e) : gagn b.

Schindel b. (-,-n) : tufellenn b., elvenn b., sklisenn goad b., tuf str., tufad str., elvad b.

Schindeldach n. (-s,-dächer) : toenn sklisennoù koad b., toenn duf b., toenn dufad b., toenn elvennoù b., toenn dufellennoù b.

schindeln V.k.e. (hat geschindelt) : sklisennañ, lakaat elvennoù war, lakaat tufellennoù war.

schinden V.k.e. (schindete / hat geschunden) : **1.** krabisat, kignat, digroc'henañ ; *Vieh schinden,* kignat (digroc'henañ) chatal.

2. gwallgas, tregasiñ, eogiñ, hegaziñ, atahinañ ; *seine Leute schinden,* ober war-dro e dud evel pa vefent chas gouez, gwallgas e c'hopridi, ober vil (mont feuls, ober lous) d'ar re a zo dindan e veli, ober vil (mont feuls, ober lous) d'ar re a zo en e c'hourc'hemenn.

3. *Kollegien schinden,* heuliañ kentelioù hep paeañ ; *einen Kunden schinden,* kignat (diwadañ) un arval (ur pratik), sunañ e wenneien digant un arval, peilhat un arval, goro e arc'hant digant un arval, ober yalc'h diwar-goust un arval, ober godell diwar-goust un arval, diskantañ e yalc'h d'un arval, krignat un arval, displuñvañ (touzañ, diwadañ) un arval, laerezh un arval ; *einen Preis herausschinden,* kaout udb a briz dister dre forzh marc'hata (Gregor), kaout ur priz marc'had-mat-lous dre zalc'h chipotal, kaout ur priz marc'had-mat-lous dre fin chipotal, prenañ udb a-daskagn, prenañ udb dre daskagn ; *Eindruck schinden,* ober digoroù bras, ober digoroù kaer, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ardaouiñ, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilat dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; *Zeit schinden,* lakaat an amzer da redek.

V.em. : **sich schinden** (schindete sich / hat sich geschunden) : **1.** *sich (t-d-b) die Hand schinden,* kignat e zorn ; **2.** *sich (t-rt) ehrlich schinden,* labourat a-zevri, bezañ gwir wellañ o labourat, mont parfet dezhi, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, sachañ hardizh warni, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Schinder g. (-s,-) : **1.** dispenner-loened g., diskroc'hener-loened g., kigner g. ; **2.** [dre skeud.] korvoer g., suner g., mac'homer g., kigner g., gwallgaser g., jahiner g., gwasker g., destrizher g., tregaser g., hegazer g., atahiner g., heskiner g.

Schinderei b. (-,-en) : **1.** dispennadur g., dispenn g., kignerezh g., kign g. ; **2.** [dre skeud.] labour da lazhañ tud g., labour lazhus g., lazh-tud g., lazh-korf g., lazh g., lazherezh g., labour ki g., kouez g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad b., aner g., klogorenn b., torr-korf g., disec'h-tud g., kole d'ober g., truaj g., predad g., trepan g., charre g., reuz g., chastre g. ; *im Winter war es eine Schinderei, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am

beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Schinderei !* pebezh reuz ! ; **3.** korvoerezh g., mac'homerezh g., gwallgaserezh g., gwallgas g., heskinerezh g., atahinerezh g., tregaserezh g., trabaserezh g.

Schinderin b. (-,-nen) : **1.** dispennerez-loened b., diskroc'henerez-loened b., kignerez b. ; **2.** [dre skeud.] korvoerez b., sunerez b., mac'homerez b., gwallgaserez b., jahinerez b., gwaskerez b., destrizherez b., tregaserez b., hegazerez b., atahinerez b., heskinerez b.

Schinderknecht g. (-s,-e) : bourev g., jahiner g.

Schindgrube b. (-,-n) : [gwashaus] kaoc'higell b., toull-lastez g.

Schindluder n. (-s,-) : **1.** gagn b. ; **2.** [troioù-lavar] *mit jemandem Schindluder treiben,* mont feuls d'u.b., ober divalav d'u.b., ober vil d'u.b., mont dre vil d'u.b. ; *mit etwas Schindluder treiben,* moc'hañ (moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, batrouzañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, kouilhourañ, bastardiñ, koc'honiñ) udb. ; *mit seiner Gesundheit Schindluder treiben,* ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, diskar, fritañ, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv.

Schindmähre b. (-,-n) : sprec'henn b., kozhvarc'h g., gagn gozh b., tamm gagn marc'h g.

Schinken g. (-s,-) : **1.** [kegin.] morzhed-hoc'h b., kig morzhed-hoc'h g. ; *westfälischer Schinken,* morzhed-hoc'h Westfalia b., kig morzhed-hoc'h Westfalia g. ; **2.** [tro-lavar] *mit der Wurst nach dem Schinken werfen,* klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, klask lakaat ar bed-holl en e votez, paeañ gant ur votez torret, paeañ gant ur fuzuilh dorret, paeañ gant diwiskoù tog.

Schinkenbrötchen n. (-s,-) : [kegin.] sandouich morzhed-hoc'h g., baraig-touseg morzhed-hoc'h g., baraig pok-ha-pok morzhed-hoc'h g.

Schinkenscheibe b. (-,-n) **/ Schinkenschnitte** b. (-,-n) : [kegin.] skejenn vorzhed-hoc'h b., delienn vorzhed-hoc'h b., tellenn vorzhed-hoc'h b.

Schinkenspeck g. (-s) : [kegin.] bevin morzhed-hoc'h g., kig morzhed-hoc'h treut g.

Schinkenwurst b. (-,-würste) : [kegin.] saosison morzhed-hoc'h g.

Schinn g. (-,-e) **/ Schinne** b. (-,-n) : [blev] kenn g.

Schippe b. (-,-n) : **1.** rañv b., pal b. [*liester* palioù, pili] ; *eine Schippe Sand,* ur rañvad traezh b., ur balad traezh b. ; **2.** [kartoù] pikez g., pikezenn b. ; **3.** *eine Schippe machen (den Mund zu einer Schippe verziehen),* stummañ e c'henoù, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, mousklenniñ, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, treuzañ e c'henoù, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued ; *jemanden auf die Schippe nehmen,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

Schippen lies. : [kartoù] pikez g.

schippen V.k.e. (hat geschippt) : skarzhañ gant ar bal, karzhañ gant ar bal.

Schipper g. (-s,-) : douarer g.

schippern V.gw. [*verb-skoazell* **sein** : ist geschippert] : merdeiñ[*anv-gwan-verb* mordoet], bageal.

Schirm g. (-s,-e) : **1.** gwarez g., patromelezh b., patromiezh b., paeroniezh b., golo g., goloadurezh b., gwarant g., goudor g., mirerezh g. ; *Schutz und Schirm,* gwarez ha skoazell, kuzh ha golo, bara ha golo ; **2.** *Regenschirm,* disglavier g., *Sonnenschirm,* disheolier g. ; *Lampenschirm,* tog-kleuzeur g., skramm g. ; *Mützenschirm,* erien g., lêrbenn g., barraotenn b. ; *Ofenschirm,* harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g. ; *Fallschirm,* harz-lamm g.

Schirmanker g. (-s,-) : [merdead.] eor a-stumm gant un disglavier g., eor-disglavier g.

Schirmantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign e doare un disglavier g.

Schirmbild n. (-s,-er) : skeudenn radar b.

Schirmdach n. (-s,-dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., skiber g., apoteiz an doenn g.

schirmen V.k.e. (hat geschirmt) : gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, andoriñ, gwaskediñ, gwaskedenniñ, kledouriñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, gouarn, mirout.

schirmförmig ag. : bolzet, bolzek, a-stumm gant un disglavier, e stumm un disheolier, e doare un disglavier, e doare un disheolier, a-zoare gant un disglavier, a-zoare gant un disheolier, a-seurt gant un disglavier, a-seurt gant un disheolier.

Schirmfutteral n. (-s,-e) : feur disglavier g.

Schirmgestänge n. (-s,-) : gwalennoù disglavier lies.

Schirmgitter n. (-s,-) : [skingomz] kael skramm b.

Schirmherr g. (-n,-en) : paeron g., gwarezer g., gwarezour g., gwaredour g., diwaller g.
Schirmherrin b. (-,-nen) : gwarezerez b., gwarezourez b., gwaredourez b., diwallerez b.
Schirmherrschaft b. (-) : paeroniezh b., paeroniadur g., patromelezh b., patromiezh b., patroniezh b., gwarez g., gwarezadur g. ; *unter der Schirmherrschaft von,* dindan paeroniezh (gwarez, askell) u.b., paeroniet gant.
Schirmhülle b. (-,-n) : feur disglavier g.
Schirmkappe b. (-,-n) : lien un harz-lamm g.
Schirmkiefer n. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.
Schirmmacher g. (-s,-) : farder disglavierioù g.
Schirmmütze b. (-,-n) : kasketenn b.
Schirmpalme b. (-,-n) : [louza.] gwez-palmez lostoù paun str.
Schirmpilz g. (-es,-e) : [louza.] kabell-touseg tog bras g. ; *gemeiner Riesenschirmpilz,* potiron g.
Schirmtraube b. (-,-n) : [louza.] bleuñvdoenn b., toennad-vleuñv b., boked korz-prad g., ombellenn b.
Schirmständer g. (-s,-) : doug-disglavieroù g.
Schirmung b. (-,-en) : diwallerezh g., gwarez g.
Schirmwand b. (-,-wände) : andorenn b.
Schirokko g. (-s) : siroko g.
schirpen V.gw. (hat geschirpt) : chintal, gragailhat, filipat, gwic'hal.
schirren V.k.e. (hat geschirrt) : sterniañ, harnezañ.
Schirrmacher g. (-s,-) : karrer g., harnezer g., harnezour g.
Schirrmeister g. (-s,-) : **1.** mestr-kunduer g. ; **2.** [hentoù-houarn] mestr-micherour g.
Schisma n. (-s, Schismen) : skism g., diforc'hidigezh-kredenn b., diforc'h g., disivoud g. ; *großes morgenländisches Schisma,* skism meur g., Disivoud Meur g.
Schismatiker g. (-s,-) : disranner g., diforc'her g.
schismatisch ag. : skismatek.
Schiss g. (-es) : pafenn b., revriad aon g., korfad aon g., terzhienn-skeud b., rouzaon g., foerigell b., milaon g. ; *Schiss haben,* bezañ moan an traoù gant an-unan, na vezañ c'hwezet d'an-unan, difoeñviñ, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unan, bezañ o foerañ, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, krenañ en e vragoù, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent.
schizoid ag. : [mezeg.] skizoidek, skizoidel.
Schizoide(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] skizoideg g. [*liester* skizoideien], skizoidegez b.
Schizoidie b. (-) : [mezeg.] skizoidiezh b.
schizophren ag. : **1.** [mezeg.] skizofrenek ; **2.** diskiant, diboell, sot-mat, dibenn.
Schizophrene(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] skizofren g., skizofreneg [*liester* skizofreneien] g., skizofrenez b., skizofrenegez b.
Schizophrenie b. (-) : **1.** [mezeg.] skizofreniezh b. ; **2.** dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g.
schizothym ag. : [mezeg.] skizotim, skizotimel.
Schizothymie b. (-) : [mezeg.] skizotimiezh b.
Schlabber b. (-,-n) : [kleuk] geol g., moj g., genoù g., beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez b.
schlabberig ag. : **1.** [dilhad] laosk, distenn, distign, ent distribilh ; **2.** [died] flak, disaour, disasun, goular.
schlabbern V.gw. (hat geschlabbert) : **1.** evañ gant trouz bras, evañ evel ur pemoc'h, lapañ ; **2.** [dilhad] bezañ laosk, distribilhañ ; **3.** glaourenniñ, glaouriñ, babouzañ, neudenniñ.
V.k.e. (hat geschlabbert) : evañ gant trouz bras, evañ evel ur pemoc'h, lapañ.
Schlacht b. (-,-en) : emgann g., argadenn b., kad b., kann b., kannadeg b., kannerezh g., bell b., stourmad g., stourmadeg b., aer b., drailh g., frigasenn b., frigas g., emgannerezh g., foeterezh g., krog g., pigos g. ; *eine Schlacht liefern,* bellañ, en em gannañ, emgannañ, kas un emgann en-dro, kregiñ gant un emgann, distagañ un argadenn, mont d'an enebourien, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien ; *diese Schlacht war ein einziges Gemetzel gewesen !* ne oa ket bet un emgann, ul lazhadeg ne lavaran ket ! ; *morgen werden wir eine Schlacht liefern,* warc'hoazh e skoio an tan ; *eine Schlacht gewinnen,* bezañ trec'h en un emgann, bezañ gounit da-geñver un emgann, kaout al levezon en un emgann ; *eine gewonnene Schlacht,* un emgann trec'h g. ; *eine Schlacht verlieren,* bezañ trec'het (faezhet) en un emgann, koll un emgann ; *eine verlorene Schlacht,* un emgann koll g. ; *die Schlacht bei Jena,* emgann Yena g. ; *die Schlacht um Verdun,* emgann Verdun g. ; *das Schiff ging bei der Schlacht verloren,* kollet e voe al lestr er stourmad.
Schlachtausbeute b. (-) : *Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf,* ar moc'h a ra un dispenn mat.
Schlachtbank b. (-,-bänke) : **1.** stal-gig b., eskemmer kiger g., tousenn b., tourtenn b., pased b. ; **2.** *ihm ist, als werde er zur Schlachtbank geführt,* mont a ra di evel ur c'hi d'ar groug ; *Soldaten zur Schlachtbank führen,* kas soudarded d'an drailh, kas soudarded d'al lazhadeg, kas soudarded d'ar marv.
Schlachtbeil n. (-s,-e) : bouc'hal ar c'higer b., bouc'hal ar boser b.
Schlachtblock g. (-s,-blöcke) : piltos g., penngos g.
schlachten V.k.e. (hat geschlachtet) : **1.** bosañ, lazhañ, lakaat d'ar marv, diskar, lazhadegañ, kreviñ, distrujañ ; *Vieh schlachten,* diskar (lazhañ) loened, lazhañ chatal, bosañ loened-kig ; *das Mastkalb schlachten,* lazhañ al leue lart ; **2.** [dre skeud.] *die Milchkuh schlachten,* lazhañ Yarig ar vioù aour.
Schlachten n. (-s) : **1.** bosadur g. ; **2.** [dre skeud.] lazhadeg b., drailh g.
Schlachtenbummler g. (-s,-) : [sport] harper g., entanad g., bamad g.
Schlachtenbummlerin b. (-,-nen) : [sport] harperez b., entanadez b., bamadez b.

Schlachtenglück n. (-s) : fortun an emgannoù b.
Schlachtengott g. (-s) **/ Schlachtenlenker** g. (-s) : doue an emgannoù g.
Schlachtenmaler g. (-s,-) : livour emgannoù g.
Schlachter g. (-s,-) : boser g., kiger g., lazher g.
Schläcḧter g. (-s,-) : **1.** boser g., kiger g., lazher g. ; **2.** [dre skeud.] kiger g., lazher tud g., bourev g.
Schlachterbeil n. (-s,-e) : bouc'hal-giger b., troc'hell b., kontell droc'h b.
Schlachterei b. (-,-en) **/ Schläcḧterei** b. (-,-en) : **1.** lazhadeg b., drailh g. ; **2.** P. kigerezh b., kigerdi g., kigeri b., boserezh b.
Schlachterin b. (-,-nen) : boserez b., kigerez b., lazherez b.
Schläcḧterin b. (-,-nen) : **1.** boserez b., kigerez b., lazherez b. ; **2.** [dre skeud.] kigerez b., lazherez tud b.
Schlachtermesser n. (-s,-e) : troc'hell b., kontell droc'h b.
Schlachtfeld n. (-s,-er) : maez-ar-stourm g., tachenn-emgann b., tachenn-vrezel b., stourmva g., aerva g., emgannlec'h g., kaddir g., kadlann b., kannlec'h g., stourmlec'h g., plaenenn b. ; *auf dem Schlachtfeld bleiben,* chom war an dachenn, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ war an dachenn-vrezel, skuilhañ e wad war an dachenn-emgann, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, bezañ lazhet en emgann.
schlachtfertig ag. : war ar pare evit ober brezel, pare evit ar brezel, prest d'ober brezel, prest da stourm.
Schlachtfest n. (-es,-e) : fest an hoc'h g./b., fest ar gwadegennoù g./b., gwadegennoù lies.
Schlachtgesang g. (-s,-gesänge) : kanaouenn vrezel b.
Schlachtgetümmel n. (-s) : mesk g., meskadeg b., stourmadeg b.
Schlachtgewicht n. (-s) : [chatal] pouez ur wech diskaret g.
Schlachtgewühl n. (-s,-e) : mesk g., meskadeg b., stourmadeg b.
Schlachthaus n. (-s,-häuser) **/ Schlachthof** g. (-s,-höfe) : lazhti g., boserezh b.
Schlachtkalb n. (-s,-kälber) : leue kig g.
Schlachtkreuzer g. (-s,-) : lestr-reder brezel g., reder brezel g., morreder brezel g.
Schlachtochs g. (-en,-en) : ejen lart g.
Schlachtopfer n. (-s,-) : lazhiad brezel g., reuzied brezel g.
Schlachtordnung b. (-) : urzh emgann g. ; *in Schlachtordnung aufstellen,* renkañ evit an emgann.
Schlachtplan g. (-s,-pläne) : steuñv emgann g.
schlachtreif ag. : [chatal] erru mat da lazhañ, mat da reiñ d'ar c'higer.
Schlachtreihe b. (-,-n) : linenn emgann b.
Schlachtrinder lies. : saout-kig lies., bioù-kig lies.
Schlachtross n. (-es,-e) : [loen.] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g.
Schlachtruf g. (-s,-e) : [lu, istor] garm g./b. (Gregor), garm a vrezel g./b., garm arenkiñ g./b., garmadenn arenkiñ b., lugan g., youc'h brezel g., youc'h emgav g.
Schlachtschaf n. (-s,-e) : dañvad kig g. [*liester* deñved kig] ; *Wollschafe sind keine Schlachtschafe,* an deñved da reiñ gloan n'int ket deñved kig..
Schlachtschiff n. (-s,-e) : lestr-brezel g., batimant ar morlu b., lestr-emgann g.
Schlachtsteuer b. (-,-n) : taos bosañ g.
Schlachttier n. (-s,-e) : loen kig g.
Schlachtung b. (-,-en) : bosadur g., diskaridigezh b.
Schlachtvieh n. (-s) : loened kig lies.
Schlackdarm g. (-s,-därme) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.
Schlacke b. (-,-n) : **1.** kenn g. ; *Hammerschlagschlacke,* kaoc'h-houarn g., kenn g., koc'hion str., koc'hien g., kenn-houarn g., skant-houarn str., potinaj g. ; **2.** loustoni b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lapas g., lorgnez str. ; **3.** [mezeg.] *Schlacken,* gwiennoù lies.
schlacken V.gw. (hat geschlackt) : **1.** teuler (reiñ) kenn, teuler (reiñ) koc'hien, koc'hienañ ; **2.** ober glav dizehan, ober erc'h dizehan.
Schlackenbildung b. (-,-en) : furmadur kenn g., koc'hienaat g.
Schlackenhalde b. (-,-n) : bern kenn g., koc'hieneg b.
Schlackenkegel g. (-s,-) : kern tanveneziek b., kern volkanek b.
Schlackenzement g. (-s,-e) : simant koc'hion g., simant kaoc'h-houarn g.
schlackerig ag. : gwidilet, tortigellet, kilwedennet ; *schlackerige Hose,* bragoù tortigellet (kilwedennet) lies.
schlackern V.gw. (hat geschlackert) : **1.** [dilhad] bezañ laosk, distribilhañ ; **2.** jorgellat ; *er schlackert mit den Gliedern,* laosk eo war e zivesker, emañ laosk en e sav, brañsellat a ra e zivrec'h en ur vale, mont a ra en un doare freilhek ; **3.** [dre skeud.] P. *mit den Ohren schlackern,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet-holl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù, rontaat e zaoulagad hag e c'henoù, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.
Schlackerwetter n. (-s) : amzer rec'hinoù glav b., amzer barradoù-glav b., amzer barroù-glav b., amzer kaouadoù c'hlav b., amzer rizennadoù glav b., amzer bodadoù glav b., amzer strañsadoù-glav b., amzer strifladoù b., amzer taoladoù dour b., amzer torradoù-glav b.

schlackig ag. : koc'hienek, leun a skant-houarn, leun a genn.
schlackrig ag. : *sellit ouzh* **schlackerig**.
schlacksig j ag. : estrek, freilhek, distrantell, fardellek.
Schlackwurst b. (-,-würste) : [kegin.] pennsac'henn b.
Schlaf g. (-s) : kousk g., kousked g., hun g., hune b., Kerroc'h b., Kerhun b., *[Spitznamen des Schlafes]* an aotrou Gerabornig g., bornig g., busabornig g. ; *tiefer Schlaf,* morvitellerezh g., kousk kalet (divorfil, don) g., kousked mik g., kousk mik g., hun kalet g., kousk tenn ha pounner g. ; *einen leichten Schlaf haben,* kousket skañv, bezañ skañv e gousked, bezañ kouskedik, bezañ etre kousk ha digousk, dargudiñ, morgousket, mordoiñ, gougousket, moriñ, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, morgudiñ, sorenniñ, soriñ, boemañ, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, na gousket nemet ul lagad digor ; *jemanden in den Schlaf singen,* kanañ ul luskellerez evit lakaat u.b. da gousket ; *in einen tiefen Schlaf sinken,* distagañ un tamm c'hwek a gousk, distagañ ur c'horfad kousket, menel kousket c'hwek, en em reiñ da vorvitellañ, mont don en e gousk, distagañ ur c'housk tenn ha pounner, pakañ ur c'housk tenn ha pounner, mont da Gerroc'h, mont da Gerhun, mont d'ar Roc'h, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont er vallin ; *jemanden aus dem Schlaf holen,* dihunañ u.b. eus e gousk, dihunañ u.b. a-greiz e gousk, dihunañ u.b. e-kreiz e gousk, dihuniñ u.b. a-greiz e gousk, divorediñ u.b., tennañ u.b. eus e gousk ; *jemanden aus dem Schlaf rütteln,* strilhañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ e c'hwen d'u.b. evit e dennañ eus e gousk, ober un tamm hej d'u.b. evit e zihuniñ, ober un hejañ d'u.b. evit e zihuniñ, horellañ u.b. evit e zihuniñ, horjellat un den kousket ; *jemanden aus dem Schlaf trommeln,* dihuniñ u.b. a-stroñs ; *vom Schlafe erwachen,* dihunañ eus e gousk, divorfilañ eus e hun, divorediñ ; *aus dem Schlaf auffahren (hochfahren),* dihuniñ en ul lamm (en un taol-trumm, a-daol, a-stroñs), divorfilañ neuze-souden ; *erschreckt aus dem Schlaf auffahren (hochfahren),* dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs ; *der Schlaf übermannte mich,* trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked àrnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket, ne oan ket mui evit tifenn ouzh ar c'housked ; *im Schlaf,* **a)** dre e gousk, dre e hun, en e hun, e-doug e gousk, e-pad e hun, keit ma oa o kousket, e-kerzh e gousked, en ur gousket, o kousket, e-korf e gousk, a-greiz e gousk, dre greiz e gousk, e-kreiz e gousk ; **b)** [dre skeud.] dic'hortoz-kaer ; **c)** diboan, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, ken bravik ha tra, ken aes all, koulz all, ken aes ha tra, aes-ral, war blaen ; *im Schlaf sprechen,* komz dre e gousk, komz dre e hun, komz en e hun, huñvreal uhel ; *ich fand keinen Schlaf,* n'em eus ket bet kousket ur berad (kousket banne, kousket un dakenn) e-doug an noz, n'em boa gallet kousket lomm e-pad an noz, me n'eo ket bet savet din ar c'hoant-kousket, digousk (dihun) e oan chomet e-pad an noz, ne oan ket bet evit serriñ lagad ebet e-pad an noz, ne oan ket bet evit serriñ va lagad e-pad an noz, tamm kousk ebet n'em boa bet e-pad an noz, n'em boa kousket tamm e-pad an noz, en noz-mañ em boa graet un nozvezh ; *sich den Schlaf aus den Augen reiben (wischen),* dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *das fällt mir nicht im Schlafe ein,* biken ne zeufe din ur soñj seurt-se ; *den Seinen gibt's der Herr im Schlafe,* ar chañs vat a zegouezh dic'hortoz-kaer ; *der letzte (ewige) Schlaf,* ar marv g., ar c'housk peurbadus g., an hun diwezhañ g. ; *den Schlaf des Gerechten schlafen,* kousket dispont en e wele, kousket c'hwek, kousket aes, kousket gant kousk an dud reizh, bezañ kousk-dous ; *Winterschlaf,* kouskedadur g., goañvadur g.; *Schlaf bringendes (Schlaf förderndes) Mittel,* hunwezher g., louzoù-kousket g., louzoù kouskedus g. louzoù moredus (huneiat, kouskus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus) g.
Schlafabteil n. (-s,-e) : [trenioù] kombod-kousket g., kombod hunvagon g.
Schlafanfall g. (-s,-fälle) : barr c'hoant kousket g.
Schlafanzug g. (-s,-anzüge) : pijama g., dilhad-noz g.
Schlafbeere b. (-,-n) : [louza.] benede g., boul du b., louzaouenn foll b.
schlafbringend ag. : huneiat, moredus, kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus.
Schläfchen n. (-s,-) : mor g., mored g., mored berr g., moredenn b., morenn b., mordoenn b., morfil g., sorenn b., kouskadenn b., kouskadennig b., pennadig g., pennadig kousk g., pennadig kousket g., morgouskig g., morgousk g., morgousked g., dargud g., chop g., jar g., berad kousked g., krogad kousked g., pennad kousket g. ; *Mittagsschläfchen,* kousk-kreisteiz g., hun kreisteiz g., kousk-aez g., morenn b. ; *geht es dir besser nach diesem Schläfchen ?* gras e kavez bezañ kousket un tammig ? ha gwelloc'h emaout goude da damm kousk ? ; *mach doch ein Schläfchen,* kae da gousket ur banne, kae d'ober ur vorenn, kae d'ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, kae d'ober ur pennadig, kae d'ober ur gouskadennig, kae d'ober ur pennadig kousk, kae d'ober ur morgouskig, kae d'ober ur mored.
Schlafcouch b. (-,-en) : gourvezvank treuzfurmadus g., gourvezvank hag a c'hall bezañ troet e gwele g., gourvezvank-gwele g.
Schläfe b. (-,-n) : [korf.] ividig g. [*liester* daouividig, ividigoù].
schlafen V.gw. (schläft / schlief / hat geschlafen) : kousket, bezañ kousket, bezañ o kousket, bezañ kousk, ober e gousked, ober ur gouskadenn, hunañ, huniñ, huneal, huneiñ, P. boueta ar c'hwen, magañ ar c'hwen, magañ c'hwen, mont d'ar Roc'h, diroc'hal, flutañ, tortañ, kludañ ; *er schläft,* kousket eo, o kousket emañ ; *egal, ob er schläft oder nicht !* n'eus forzh pe e vo kousket pe e vo dihun, n'eus kaz pe e vo kousket pe e vo dihun ; *ich habe zwei Stunden geschlafen,* kousket e oan e-pad div eurvezh, chomet e oan da gousket e-pad div eurvezh, kousket em boa e-pad div eurvezh ; *er schläft nur sehr kurz,* ar c'housked a ra a zo tanav, hennezh a vez berr e gousk ; *fest (tief) schlafen,* kousket c'hwek (mik, kalet, kloz, kloz ha kalet, kalet ha kloz, evel ur roc'h, evel ur broc'h en e doull, evel ur maen, divorfil, mort, aes), bezañ

kousket moñs, kousket en e gloz, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz, huniñ mik, bezañ kousket-mort ; *er schläft wie ein Murmeltier,* kousket-mik eo evel ur broc'h en e doull, kousket moñs eo, kousket-mort eo ; *im Sitzen schlafen,* diroc'hal en e vrennigenn, kousket en e azez ; *er schlief im Sitzen und hatte dabei den Kopf auf die Arme gelegt,* kousket a rae en e azez, e benn chouket gantañ war e zivrec'h ; *das Baby schläft friedlich,* ar babig a zo kousk-dous, kousket-c'hwek a ra ar babig ; *ich will nur eines : schlafen !* ne'm eus ken c'hoant kousket ! c'hoant kousket ne'm eus ken ! ; *lasst mich schlafen !* laoskit me da gousket ! ; *schlafen wollen,* kaout goust da gousket, kaout c'hoant kousket ; *sie dürfen nicht so lange schlafen,* arabat eo o lezel da gousket e-pad keit amzer ; *halb schlafen,* kousket skañv, bezañ skañv e gousked, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, bezañ dalc'het gant ar morgousk, dargudiñ, morgousket, moriñ, morgudiñ, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, kousket evel ki milin, bezañ dalc'het gant ar morgousk, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk ; *ich konnte gar nicht schlafen,* tamm kousk ebet n'em boa bet, n'em boa ket gellet kousket en noz-mañ, n'em boa gellet kousket lomm e-pad an noz, n'em eus ket bet kousket ur berad (kousket banne, kousket un dakenn, kousket berad) en noz-mañ, me n'eo ket bet savet din ar c'hoant-kousket en noz-mañ, ar c'hoant-kousket ne cheine ket ac'hanon en noz-se, digousk (dihun) e oan chomet e-pad an noz, ne oan ket bet evit serriñ lagad ebet, n'em boa kousket tamm e-pad an noz, en noz-mañ em boa graet un nozvezh ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *manche Nacht kann ich nicht schlafen,* nozvezhioù a vez, ne gouskan ket ; *die ganze Nacht ununterbrochen schlafen,* tremen an noz o kousket ; [darempredoù rev] *mit jemandem schlafen,* ober gwele gant u.b., kousket gant u.b., kousket davet u.b. ; *wir schliefen in einem Bett zu dritt,* tri e oamp en ur gwelead ; *mit jedem schlafen,* ribodal, roulat, c'hoari daou a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, c'hoari toutou gant n'eus forzh piv, ribotat a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv, fouzhañ a-hed hag a-dreuz gant n'eus forzh piv ; *schlafen gehen (sich schlafen legen),* mont da glask e wele, mont da gousket, en em ledañ da gousket, mont d'e wele, mont da c'hourvez evit kousket, mont d'ober ur c'housk, mont d'ober ur pennad kousk, mont d'ober ur pennad kousket, mont d'ober ur gouskadenn, P. mont da blouzañ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h), mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *mit den Hühnern schlafen gehen,* mont da gousket pa ya ar yer d'o c'hlud, mont da gludañ gant ar yer, bezañ ur c'housker abred eus an-unan ; *in den Tag hinein schlafen,* chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, menel da voueta laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da ziveureiñ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor) ; *unter freiem Himmel schlafen*, kousket dindan an amzer (e kambr ar stered, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan ar billig vras), lojañ e maner Lonk-Avel, lojañ e kambr ar stered, lojañ e maner Lonk Avel, chom da ziwall al loar eus ar bleiz, na gaout nemet toenn an noz evit en em c'holeiñ, chom da gousket e ti Mari C'hlazioù ; *auf bloßer Erde schlafen, auf dem bloßen Boden schlafen, auf hartem Boden schlafen, auf dem blanken Boden schlafen, auf hartem Lager schlafen, auf der nackten Erde schlafen,* kousket war ar c'haled, kousket war an douar noazh, kousket war ar mort, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; *hier schläft es sich gut,* brav eo kousket (chom da gousket) amañ ; *schlaf wohl !* nozvezh vat dit ! kousk c'hwek ! ; *wer schläft, hat keinen Hunger, gut schlafen ist so gut wie gut essen,* ar c'housked a zo hanter voued - netra n'eo kollet, leignit pe gouskit - kousket ha leiniañ a zo memes tra - kousket ha leiniañ a zo un heñvel dra.

Schlafen n. (-s) : kouskerezh g., kousked g., kousk g., hun g.

Schläfenader b. (-,-n) : [korf.] gwazienn-ividig b.

Schläfenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn ividig g.

Schläfenbeinkondyle b. (–,-n) : [korf.] torzhell genvellañ an askorn ividig b.

Schlafengehen n. (-s) : mont da gousket g.

Schläfenlappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn-ividig b.

Schläfer g. (-s,-) : kousker g., huner g. ; [mojenn.] *die Sieben Schläfer von Ephesus,* Seizh Huner Efezoz lies., breudeur ar seizh hun lies. ; [dre skeud.] *Siebenschläfer*, hunegan (Gregor) g.

Schläferin b. (-,-nen) : kouskerez b., hunerez b.

schläfern V.gw. ha V.dibers. (hat geschläfert) : *mir schläfert,* emañ ar bornig o tont din, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, lazhet (marv) on gant ar c'hoant kousket / dallet on gant ar morgousk / n'ouzon pe ran gant ar mored (Gregor).

schlaff ag. : **1.** laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart, dinerzh, blot, flakik, flak, flav, flibous, gwak, ven, eon tout, frank ; *schlaffe Gesichtszüge,* linennoù laosk an dremm, un dremm linennoù laosk dezhi b. ; *die Elefanten haben eine recht schlaffe Haut,* kroc'hen an olifanted a zo gwall frank d'o c'horfoù ; *schlaffer Händedruck,* stard-dorn dinerzh g., dornad laosk g. ; *bei Windstille hängen die Segel schlaff,* pa 'vez dizavel an amzer e chom laosk ar gouelioù (Gregor), pa vez dizavel an amzer e chom distenn gouelioù ar vag ; *schlaffer Riemen,* lêrenn laosk (distenn) b. ; *schlaff werden,* flakaat, flakañ ; **2.** [dre skeud.] distaouel, lezirek, disaour, dibreder, skoeñvek, feneant, landreant, didalvez, lezober, diegus, gwad mors ennañ, mors, diek, dilamprek, lifret, hualet, euver, flai, landrennek, landrennus, lor, diboan, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, pouer da labourat, gwak, distart e youl, divalav, flav.

Schlaffheit b. (-) : laoskadurezh b., dinerzh g., landrenn b., langis b., rekont g., doan b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., mored g.

schlaffördernd ag. : huneiat, moredus, kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus.
Schlafgast g. (-es,-gäste) : kouviad hag a chom da gousket g., gweladenner hag a chom da gousket g.
Schlafgelegenheit b. (-,-en) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b. ; *jemandem eine Schlafgelegenheit anbieten,* gweleiñ u.b.
Schlafgemach n. (-s,-gemächer) : kambr-gousket b., kambr-wele b., kambr da gousket b., kambr b.
Schlafgott g. (-s) : [mojenn.] Morfeüs g.
Schlafittchen n. (-s) : kolier g., kabiez g., kerc'henn g., chouk g. ; *jemanden am Schlafittchen packen,* pakañ (tapout) u.b. dre e golier, kregiñ e kolier u.b., kregiñ e kabiez u.b., lammat ouzh (e, gant) kabiez u.b., lakaat ar c'hraban war kabiez u.b., kregiñ e chouk u.b.
Schlafkammer b. (-,-n) : kambr-gousket b., kambr-wele b., kambr da gousket b., kambr b.
Schlafkörnchen n. (-s,-) : pikouzenn b., tamm pikouz g., koar g. ; *sich die Schlafkörnchen wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Schlafkörnchen verkleben seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.
Schlafkrankheit b. (-) : [mezeg.] kleñved ar c'housk g., terzhienn hunadus b. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit,* trezouget e vez kleñved ar c'housk (an derzhienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.
Schlafkur b. (-,-en) : [mezeg.] kur gousked b.
Schlaflied n. (-s,-er) : luskellerez b.
schlaflos ag. : digousk, dihun, anhun ; *schlaflose Nacht,* gwall nozvezh b., nozvezhiad digousk (dihun) b., tamm kousk ebet e-pad an noz g., nozvezh anhun b. ; *ich habe eine schlaflose Nacht verbracht,* tamm kousk ebet n'em boa bet en noz-mañ, n'em boa ket gellet kousket en noz-mañ, n'em boa gellet kousket lomm e-pad an noz, n'em eus ket bet kousket ur berad (kousket banne, kousket un dakenn, kousket berad) en noz-mañ, me n'eo ket bet savet din ar c'hoant-kousket en noz-mañ, ar c'hoant-kousket ne cheine ket ac'hanon en noz-se, digousk (dihun) e oan chomet e-pad an noz, ne oan ket bet evit serriñ lagad ebet, n'em boa kousket tamm e-pad an noz, en noz-mañ em boa graet un nozvezh.
Schlaflosigkeit b. (-) : anhun g., digousk g., digousked g. ; *ich leide an Schlaflosigkeit,* kollet em eus ar c'housked.
Schlaflust b. (-) : c'hoant kousket g.
Schlafmangel g. (-s) : diouer a gousked g.
Schlafmittel n. (-s,-) : **1.** [mezeg.] hunwezher g., morzer g., louzoù-kousket g., louzoù moredus (kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus) (Gregor) g. ; **2.** [dre skeud.] borod g. ; *das ist das reinste Schlafmittel !* nag ur borod ! kaoz an arabadus a zo hir ha padus ! pegen moredus !
Schlafmohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h str.
Schlafmütze b. (-,-n) : **1.** boned-noz g. ; **2.** [dre skeud.] gwall gousker g., den a gousk kalz g. ; **3.** [dre skeud.] *er ist eine echte Schlafmütze,* **a)** en em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn, ur gouskadenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad ; **b)** un dristadenn eo, ur penn kozh eo.
schlafmützig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan, divalav.
Schlafplatz g. (-es,-plätze) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b. ; *Schlafplatz von Saatkrähen,* braneg b.
Schlafratte b. (-,-n) : [dre skeud.] gwall gousker g., den a gousk kalz g.
Schlafraum g. (-s,-räume) : hunva g., kouskva g., hunlec'h g.
schläfrig ag. : **1.** c'hoant kousket gantañ, kouskedik, morgousket, moredek, morennek, morfilek, tezeok, etre kousket ha dihun, etre kousk ha digousk, gant ar c'hoant kousket ; *jemanden schläfrig machen,* lakaat c'hoant kousket d'u.b., lakaat u.b. da gousket, reiñ c'hoant kousket d'u.b., degas c'hoant kousket d'u.b., lakaat u.b. da voredin, bezañ borodus ; *schläfrig sein,* bezañ gant ar c'hoant kousket, morediñ, soubañ gouloù, morenniñ, bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, dargudiñ, moriñ, morgudiñ, boemañ, bezañ savet ar c'hoant kousket d'an-unan, kaout c'hoant kousket, bezañ etre kousk ha digousk, bezañ etre kousked ha dihun ; *ich bin noch ganz schläfrig,* n'on ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha dihun emaon c'hoazh, pikous eo va daoulagad c'hoazh.
2. *eine Sache schläfrig betreiben,* chom da lezirekaat war e labour (Gregor), bezañ lugut da labourat, bezañ dilañs da labourat, bezañ difonn da labourat, mont ruz-diruz d'udb.
Schläfrigkeit b. (-) : c'hoant kousket g. ; *die Augen fallen ihm vor Schläfrigkeit zu,* marv eo e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, dallet eo gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo e zaoulagad gant ar morgousk, emañ ar c'housk o trec'hiñ warnañ, emañ o reiñ bornig, maoutet eo, maoutañ a ra ; *seine Schläfrigkeit abschütteln,* divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket, difenn ouzh ar c'housked ; *plötzlich auftretende Schläfrigkeit,* barr c'hoant kousket g.

Schlafrock g. (-s,-röcke) : sae-gambr b., skañvwisk g. ; *ein Revolutionär in Schlafrock und Pantoffeln,* ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her bouk g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g.
Schlafsaal g. (-s,-säle) : hunva g., kouskva g., hunlec'h g.
Schlafsack g. (-s,-säcke) : sac'h-kousket g.
Schlafsand g. (-s) : pikouz g., koar g. ; *sich den Schlafsand wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Schlafsand verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.
Schlafsofa n. (-s,-s) : gourvezvank treuzfurmadus g., gourvezvank hag a c'hall bezañ troet e gwele g., gourvezvank-gwele g.
Schlafstadt b. (-,-städte) : hungêr b., Kerhun b., Kerroc'h b., kêr-vannlev b., eilkêr b., kêr-satellit b., tolpad tro g.
Schlafstatt b. (-,-stätten) : gwele g., fled g.
Schlafstätte b. (-,-n) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b., hundi g. ; *jemandem eine Schlafstätte anbieten,* gweleiñ u.b.
Schlafstelle b. (-,-n) : lec'h evit kousket g., ched evit an noz g., toull evit an noz g., klud evit an noz g., bod evit an noz g., kouskedenn b.
Schlafstörungen lies. : [mezeg.] dizurzh ar c'housk g., trubuilhoù ar c'housked lies.
Schlafsucht b. (-) : [mezeg.] letargiezh b., terzhienn-gousk b., hunad g., gwallhun g., mored g.
Schlaftablette b. (-,-n) : [mezeg.] [mezeg.] kached evit kousket g., hunwezher g., louzoù-kousket g., louzoù moredus (kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus) (Gregor) g.
Schlaftier n. (-s,-e) : [dre skeud.] gwall gousker g., den a gousk kalz g.
Schlaftrunk g. (-s,-trünke) : [mezeg.] hunwezher g., louzoù-kousket g., louzoù moredus (kouskus, kouskedus, dargudus, morennus, morfilus, morgouskus, morus, morvitellus) (Gregor) g.
schlaftrunken ag. : maoutet, skuizh-divi, beuzet (distronket, distroñset, koarennet, karzhet) e zaoulagad gant ar c'housked ; *schlaftrunken sein,* maoutañ, bezañ maoutet, bezañ dallet gant ar c'hoant kousket, bezañ marv e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, bezañ bec'hiet e zaoulagad gant ar morgousk, bezañ ar c'housk o trec'hiñ war an-unan, bezañ o reiñ bornig, bezañ beuzet (distronket, koarennet, distroñset, dislivet, karzhet) e zaoulagad gant ar c'housked, bezañ etre kousk ha digousk.
Schlaftrunkenheit b. (-) : c'hoant kousket diharzus g.
Schlafwagen g. (-s,-) : bagon-gousket b., hunvagon b.
Schlafwagenbett n. (-s,-en) : fled g.
Schlafwandel g. (-s) : [mezeg.] hunvaleerezh g.
schlafwandeln V.gw. (ist geschlafwandelt / hat geschlafwandelt) : [mezeg.] bale en e hun hep gouzout d'an-unan, bezañ hunvaleer.
Schlafwandler g. (-s,-) : [mezeg.] hunvaleer g.
Schlafwandlerin b. (-,-nen) : [mezeg.] hunvaleerez b.
Schlafzeit b. (-,-en) : **1.** padelezh ar c'housk b. ; **2.** koulz kousket g., mare kousket g. ; *in der Schlafzeit,* e-koulz kousket.
Schlafzimmer n. (-s,-) : kambr-gousket b., kambr-wele b., kambr da gousket b., kambr b.
Schlafzimmerblick g. (-s,-e) : [dre fent] selloù atizus lies., daoulagad kailh lies., selloù a-druez lies.
Schlag g. (-s, Schläge) : **1.** taol g., taolad g., taoladenn b., takad g., c'hwistad g., freilhad g., freskad g., kotad g., tok g., babuenn b., fiezenn b., kistinenn b., katarenn b., bleukad g., skoidigezh b., lop g., lopadenn b., moñsadenn b. ; *einen leichten Schlag geben,* reiñ un taol bihan (un taol skañv, ur chifrodenn, un taol moan) ; *heftiger Schlag,* c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., kotad g., takad g., taol yac'h g., bazhad b., gwall daol g., pezh mell taol g., taol rust g., taol kreñv g., taol kalet g., babuenn b., fiezenn b., kistinenn b., katarenn b., kistinenn b. ; *fester Schlag,* paborell b. ; *Schläge austeilen,* reiñ taolioù a c'hoari gaer, dic'hastañ taolioù, sankañ gennoù ; *tödlicher Schlag,* taol marvel g. (Gregor), taol marvus g. ; *übler Schlag,* mestaol g. ; *einen Schlag bekommen,* tapout un taol, pakañ un taol, kaout un taol digant u.b. ; *Schläge bekommen,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù ; *jemandem einen Schlag versetzen,* darc'haouiñ un taol gant u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., diaveliñ un taol gant u.b., disvantañ un taol gant u.b., diastenn un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., dic'hastañ un taol d'u.b., distagañ un taol d'u.b., plantañ un taol gant u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., disvantañ un taol gant u.b., skeiñ un taol war u.b., dispegañ un taol gant u.b., astenn un taol d'u.b., reiñ un takad d'u.b., reiñ un taol d'u.b., distagañ ur freskad gant u.b., dic'hwistañ un taol gant u.b., delazhiñ un taol gant u.b., dizaoniñ un taol gant u.b., dic'hagnañ un taol gant u.b., flastrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., bountañ un taol gant u.b., strinkañ un taol gant u.b. ; *jemandem Schläge versetzen,* fraeañ u.b., plantañ taolioù gant u.b. ; *jemandem einen üblen Schlag versetzen,* mestaoliañ u.b. ; *das Blut spritzte unter den Schlägen,* strinkañ a rae ar gwad dindan an taolioù ; *eine Tracht Schläge,* ur saead vazhadoù b., ur saead c'hwistadoù b., keuneudennadoù lies., ur gwiskad bazhadoù g., ur frotadenn b., ur chupennad taolioù b., ur gwiskad fustadoù g., ur grizilhad taolioù g., ur fraead g., ur fraeadenn b. ; *Handschlag,* stardadenn daouarn b., stard-dorn g., dornad g., dornad-karantez g. ; *Schlag mit der Hand,* flac'had b., dornad g., taol dorn g., krabanad b., palvad g., pavad g./b., skasad g., flipad g. ; *Faustschlag,* dornad g., takad g., taol meilh-dorn, bleukad g., taol-bleuk g., taol-dorn g., ougnad g. ; *Schlag auf die Schläfe,* penn-padez g. ; *Schlag aufs Maul, Schlag auf die Schnauze, Schlag auf die Fresse,* mojad b. ; *Schläge auf den Hintern,* peñsad g., revriad g., feskennad b., tersad b., pradad g. ; *Schlag ins Gesicht,* fasad g./b., stlafad b. ; *Schlag auf die Nase,* friad g. ; *Schlag auf den Kopf,* jaoutennad b. ; [dre skeud.] *harter Schlag, schwerer Schlag,* P. *Schlag ins Kontor,* mestaol g., distokadenn b., distro lous b., taol pounner g., gwall daol g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *es war ein harter Schlag,* P. *das war*

vielleicht ein Schlag ins Kontor, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *Schlagabtausch,* krogad sach-blev g., tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g. ; *Schicksalsschlag,* chañs fall b., taol-dichañs g., taol kriz an tonkadur g., planedenn fall b., gwalleur g./b., droukverzh g., gwalldaol g., taol divalav g., reuz g., reuziad g., glac'har bras g. ; *wie vom Schlag gerührt,* nec'het-seiz, trefuet, mantret, simudet, alvaonet, kalmet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, alvaonet, abafet-lip, tapet lopes, balzelk, beiet, beudet, batet, sabatuet-mik ; *Hammerschlag,* taol morzhol g. ; *elektrischer Schlag,* diskarg g., taol diskarg g., taol diskarg tredan g., disvec'hiadenn dredan b. ; *Blitzschlag,* tan-foeltr g., tan-kurun g. ; *Schlag für Schlag, Schlag auf Schlag,* taol-ha-taol, taol-war-daol, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h ; *Schlag um Schlag,* taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad -ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - bazhad evit bazhad - tenn evit tenn - krog evit krog - pezh evit pezh ; *mit einem Schlag,* a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol krenn, gant pep tizh, en un taol berr, en un taol, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, brusk, krak, krenn, trumm, pik ; *die Angelegenheit wurde mit einem Schlag erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket ar gudenn, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *einen großen Schlag landen,* ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat, dont un taol strak da vat gant an-unan ; *auf den ersten Schlag,* diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, en un taol dorn, amzer sutal, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krenn, pik ; *ein Schlag ins Wasser,* un taol bazh en dour, un dro wenn b., ur bramm en dour g., un taol bouc'hal en dour (er stank, en ur stank) g., un tenn er c'hleuz g. ; [dre skeud.] P. *er tut keinen Schlag,* ne ra ket ur c'heuz, ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, emañ oc'h ober aner, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ.

2. lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g. ; *am Schlage sterben,* mervel gant ul lamm-kalon, mervel gant un taol-gwad ; *vom Schlage getroffen sein,* bezañ skoet gant ul lamm-kalon ; *Herzschlag,* arsav kalon g. ; *Hitzschlag,* taol-heol g. ; *mich trifft der Schlag !* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *mich traf der Schlag,* distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer - ha pa vije kouezhet an neñv warnon, ne vije ket bet gwashoc'h.

3. stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b. ; *Herzschläge,* talmadennoù lies., talm ar galon g., sko ar gwad g., lammoù ar galon lies., taolioù ar galon lies., talmoù ar galon lies., poulzadennoù ar galon lies., tosoù ar galon lies. ; *Schläge der Uhr,* stlakoù (stlakerezh g.) an horolaj lies. ; *Schlag zehn Uhr (mit dem Schlag zehn),* pa oa just dek eur o seniñ, d'an taol kentañ a zek eur, da dap dek eur, da zek eur dik, da zek eur war ar pik, da zek eur rik, da zek eur rik-ha-rik, da zek eur eeun ; *Schlag zwölf,* da daol kreisteiz, d'an taol a greisteiz ; *Glockenschlag,* kloc'had g., son kloc'h g., taol kloc'h g.

4. *(Trommel)schlag,* taboulinadenn b. ; *(Trommel)schläge,* taboulinadeg g. ; *Nachtigallenschlag,* kan an eostig g. ; *Schlag der Wachtel,* kan ar goailh g. (Gregor).

5. stroñs g., stroñsadenn b., horos g., horosadur g., kurun b., draskadenn b.

6. tremp g., temz g., gouenn dud b., goradenn b. ; *ein schöner Schlag Menschen,* tud a ouenn vat, tud a droc'h, tud tres kaer (neuz kaer) ganto, tud askornet mat ha livet kaer lies. ; *ein Offizier alten Schlages,* un ofiser mod-kozh g. ; *ein Mann von seinem Schlage,* ur gwaz a seurt-se g. ; *von gleichem Schlage,* ar seurt-mañ, ar seurt-se, heñvel a vent hag a liv, eus ar memes tremp, eus an hevelep temz, eus an hevelep bleud, eus an hevelep gobari, eus an hevelep goradenn ; *er ist genau wie sein Schlag,* d'ar ouenn e tenn.

7. *Wagenschlag,* dor ur c'harr b., stalaf ur c'harr g. (Gregor) ; *Taubenschlag,* kouldri g., kanustell b.

8. [labour-douar] reg g., treiñ eostoù g. ; *in Schläge einteilen,* stuziañ, lakaat an eostoù da dreiñ, labourat diouzh reol an treiñ-eostoù, labourat diouzh reg an trevad, labourat diouzh stuz ar parkeier.

9. [merdead.] jel g., bourzhad g. ; *beim Kreuzen einen Schlag machen,* tennañ ur bourzhiad, jeliñ.

10. [koadeier] med g., troc'h g.

Schlagabtausch g. (-es) : **1.** [boks] krogoù distaget a bep tu lies. ; **2.** tabut g., tabuterezh g., begadoù lies., begata g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati

g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., hennon g., dispeoc'h g., bec'h g., butun g. ; *es kam zu einem Schlagabtausch,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ ; **3.** [lu] stourmadenn b., saka-maout g.

Schlagader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-gas b. [*liester* gwazhied-kas], gwadkaser g., talmerenn b. ; *eine Schlagader abdrücken, eine Schlagader abpressen,* amwaskañ un dalmerenn.

Schlaganfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g. ; *sie hatte einen Schlaganfall,* skoet e oa bet gant un taol-gwad.

schlagartig ag. : prim, trumm, dic'hortoz-krenn, ribus, pront.

Adv. : a-droc'h-taol, da-daol-trañch, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, gant pep tizh, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, a-benn-krak, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-daol, a-flav, brusk, krak, krenn, trumm, pik, a-stroñs ; *schlagartig aufhören,* soc'hiñ.

Schlagartigkeit b. (-) : trummder g., trummded b.

Schlagball g. (-s,-bälle) : [sport] tripod g., groll b., horell g., P. gwiz b. ; *Schlagball spielen,* c'hoari dotu, dotuañ, grollañ, horellañ, krosal.

Schlagballspiel n. (-s,-e) : [sport] c'hoari polotenn g., tripod g., base-ball g., c'hoari-horell g., dotu g.

schlagbar ag. : hag a c'haller faezhañ, hag a c'haller bezañ trec'h warnañ.

Schlagbaum g. (-s,-bäume) : draf g., bardell b., klouedwint b., klouedenn-winteiz b., kef-harz g.

Schlagbohrer g. (-s,-) : [tekn.] **1.** toullerez dre zarskeiñ b., toullerez dre dosañ b. ; **2.** mouched g., biñsell b., gwimeled b., argoured g.

Schlagbohrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik toullañ dre zarskeiñ g., mekanik toullañ dre dosañ g., toullerez dre zarskeiñ b., toullerez dre dosañ b.

Schlagbolzen g. (-s,-) : [lu] toser g., skoer g., darskoer g.

Schlagbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g.

Schlagdegen g. (-s,-) : kleze g.

Schlageisen n. (-s,-) : [tekn.] kizell b., engraver g.

Schlägel g. (-s,-) : [tekn.] dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g.

Schlägelschlag g. (-s,-schläge) : horzhad b., mellad g.

schlagen (schlägt / schlug // hat geschlagen / ist geschlagen)

I. V.k.e. :
1. skeiñ
2. en em gannañ, bellañ
3. kaout an tu kreñv war
4. plantañ, sankañ
5. treiñ war un tu bennak
6. c'hoari, seniñ, tintal
7. lakaat, goleiñ
8. kenwerzh, arc'hanterezh
9. [tekn.] goriñ
10. troioù-lavar

II. V.gw. :
1. stekiñ, skeiñ, pigosat
2. lammat, mont, fiñval
3. seniñ, kanañ
4. bezañ heñvel ouzh
5. troioù-lavar

III. V.em. : **sich schlagen**.
1. skeiñ war an-unan
2. en em gannañ
3. mont gant u.b.
4. mont etrezek, mont etramek, mont d'un tu bennak, mont da-geñver
5. tremen, digeriñ un hent

IV. Anvioù-gwan verb. II **geschlagen**

I. V.k.e. (schlägt / schlug / hat geschlagen) :
1. skeiñ, delac'hiñ, kannañ, stekiñ ouzh, stokata, bleukata, dornañ, dornata, lopañ, palvata, dotuañ, feukañ, fraeañ ; *jemanden schlagen,* skeiñ u.b., skeiñ gant u.b., skeiñ war u.b., dornañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., fraeañ u.b., fraeañ war u.b., reiñ d'u.b., reiñ deñv d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., bleukata u.b., pilat u.b., kannañ u.b., lardañ u.b., mac'homañ u.b., eeunañ u.b., dresañ u.b., kefestañ u.b. ; *schlag mich doch !* sko ganin 'ta ! ; *seine Frau schlagen,* foetañ e wreg ; *sie schlägt ihren Mann,* skeiñ a ra gant he fried, primoc'h eo da reiñ fest ar geuneudenn d'he gwaz eget hini ar gokellenn ; *sooft er kam, wurde er geschlagen,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *jemanden bewusstlos schlagen,* pennvaoutiñ u.b., maoutiñ u.b., badaouiñ u.b., badaouinañ u.b., kas u.b. bord all, pennvadaouiñ u.b., divellañ u.b., filat u.b. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen,* badaouinañ u.b. gant ur c'hlav bloñsus ; *jemanden mit einem Stock schlagen,* skeiñ war u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., fraeañ u.b. gant ur vazh, reiñ koad (taolioù bazh) d'u.b., bazhata u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b. ; *mit aller Kraft schlagen,* lopañ, c'hwistañ, kotañ, gwallskeiñ, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ hardizh, skeiñ put, skeiñ evel pilat c'hwez, skeiñ da lazhañ, daoudaoliñ, lorgnañ, lordañ, dornañ, braskannañ, fiblañ ; *jemanden totschlagen,* lazhañ u.b. ; *er wurde grün und blau geschlagen,* broñsuet ha bronduet e voe e gorf gant an taolioù, broñsuet ha bronduet e oa e gorf gant an taolioù en doa paket, boufonet e oa bet, an drell en doa

bet, paket en doa korreenn, boureviet e voe a daolioù, malet e voe a daolioù, maoutet e oa bet, kouezhet e oa koad warnañ, fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, ul lard, ur c'hefestad, gwashat roustad) en doa bet, paket en doa ur roustad eus ar gwashañ tout, ur roustad en doa bet, ur pred en doa bet, ur predad en doa bet, ur peilh en doa bet, tapet en doa fest ar geuneudenn, tañvaet en doa blaz ar geuneudenn, tapet en doa ur gempenn, tapet en doa ur c'hempenn, tañvaet en doa fest ar geuneudenn, paket en doa ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh) e oa bet, tapet en doa frot, tapet en doa e gerc'h, broustet a-dailh e voe ; *in den Bauch schlagen,* toriñ ; *etwas kurz und klein schlagen (etwas in Stücke schlagen),* peurderriñ udb, puzuilhañ udb, terriñ udb e mil damm, foeltrañ udb, difoeltrañ udb, freuzañ (diframmañ, findaoniñ, drailhañ, miñsañ) udb, brizhilhonañ udb, bruzunañ udb evel darbod, grilhañ udb, frikañ udb, frigasañ udb ; *jemanden zu Brei schlagen,* ober bleud gant u.b., frikañ u.b., ober butun gant u.b. ; *jemanden mausetot schlagen,* lazhañ u.b. mik ; *jemandem Wunden schlagen,* **a)** gloazañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] flemmañ (feukañ, chifañ) u.b. ; *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen,* tapout (lazhañ) div c'had gant un tenn, ober div dro en unan, lazhañ div voualc'h gant ur maen ; *mit Blindheit schlagen,* dallañ, skeiñ dall, skeiñ gant dallentez, rentañ dall ; *der Adler schlägt die Flügel,* an erer a labour (a flap, a foet) e zivaskell, dispafalat a ra an erer e zivaskell, divaskellañ a ra an erer, en em zivaskellañ a ra an erer, stlakañ a ra an erer e zivaskell.

2. en em gannañ ; *eine Schlacht schlagen,* bellañ, en em gannañ, kregiñ gant un emgann, distagañ un argadenn, mont d'an enebourien, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien.

3. kaout an tu kreñv war, kemer e greñv war, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, souriñ war, faezhañ, gounit war, gounit an trec'h war, bezañ trec'h da, bezañ trec'h war, kannañ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, pladañ, yostañ, dornañ, pilat, kaout al levezon war, drouziwezhañ, flammañ, daoubenniñ, minmalañ, barrskubañ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, douarañ, ledañ ouzh torgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, sec'hañ, kaout an tu war, kaout e du war, talvezout war, bezañ barrek war ; *den Feind schlagen,* bezañ trec'h d'e (war e) enebour, kaout al levezon war e enebour, reiñ lamm d'e enebour, kemer e greñv war e enebour, kannañ e enebour, pilat e enebour ; *jemanden zu Boden schlagen,* diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., tintañ u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat u.b. war e c'henoù, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., dibradañ u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, kas u.b. da lipat pri, astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., flammañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; *aufs Haupt schlagen,* distrilhañ brav ha kempenn ; [sport] *nach Punkten schlagen,* bezañ trec'h diouzh ar poentoù, bezañ gounit diouzh ar poentoù, gounit war u.b. diouzh ar poentoù ; *einen Gegner aus dem Feld schlagen,* **a)** kaout an dizober eus un enebour, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur c'hevezer, bezañ trec'h war ur c'hevezer, lakaat un enebour da dec'hel, argas un enebour, kannañ un enebour eus an dachenn-emgann (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] distroadañ un enebour, kas un enebour d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, kemer e greñv war ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, distreiñ an dour diwar prad u.b., rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer ; *geschlagen,* koll, kannet, dornet, bet trec'het, bet faezhet, faezh, riñset, ouzh torgenn.

4. plantañ, sankañ, sikañ, fichañ ; *einen Pfahl in die Erde schlagen,* sankañ (plantañ, sikañ) ur peul en douar ; *einen Pflock in die Erde schlagen,* fichañ ur piked en douar, sankañ ur pikerom en douar ; *einen Nagel in die Wand schlagen,* plantañ un tach er voger, sankañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn), sikañ un tach e-barzh ur voger (er speurenn) ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes,* al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *der Raubvogel schlägt seine Krallen in die Beute,* an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh ; *ans Kreuz schlagen,* tachañ (stagañ) ouzh ar groaz, lakaat [u.b.] e kroaz ; *Feuer aus dem Stein schlagen,* tennañ tan gant un direnn, dilinsiñ, trekiñ tan ; *Wurzeln schlagen,* bountañ gwrizioù, poulzañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog, kavout e beg en douar ; *an die Wand schlagen,* liketañ, skritellañ, pegañ [ur skritell] ouzh ar voger, pegañ [skritelloù], embann dre skritelloù ; *das Schiff schlägt Wellen,* berniañ a ra ar mor war-lerc'h ar vag.

5. treiñ war un tu bennak ; *die Augen gen Himmel schlagen,* sellet d'an nec'h, sevel e zaoulagad etrezek an neñv, sevel e zaoulagad etramek an neñv, sellet er vann ; *die Augen zu Boden schlagen,* lakaat e selloù da barañ war an douar, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, soublañ e zaoulagad, sellet davit bro ar saout ; *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen,* sevel e zivrec'h d'an nec'h.

6. c'hoari, seniñ, tintal ; *den Takt schlagen,* mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor) ; *die Trommel schlagen,* skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor) ; *die Saiten schlagen,* seniñ, c'hoari [gant ur benveg dre gerdin] ; *eine bekannte Stimme schlägt an mein Ohr,* klevout a ran ur vouezh anavezet mat ganin ; *Sturm schlagen,* seniñ ar galv d'ar brezel, tokañ ar c'hloc'h, seniñ ar c'hloc'h-galv ; *Alarm schlagen,* seniñ alum, seniñ ar galv-diwall, lakaat an dud

war evezh, lakaat an dud war o diwall, gelver d'an evezh ; *die Stunden schlagen,* skeiñ (seniñ) an eurioù ; *eine geschlagene Stunde,* un eur-horolaj b., un eurvezh klok b.

7. lakaat, goleiñ ; *Papier um etwas schlagen,* pakañ udb gant un tamm paper ; *einen Mantel über die Schultern schlagen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, en em gafunañ en e vantell, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *ein Tuch über den Kopf schlagen,* pakañ e vlev, lakaat ur mouchouer war e benn ; *die Arme um jemanden schlagen,* stardañ u.b. etre e zivrec'h, briata u.b. ; *eine Brücke schlagen,* sevel ur pont ; *jemanden in Fesseln schlagen,* chadennañ u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b. (ar c'hefioù war izili u.b., an houarn bras e treid u.b.) / potailhañ treid u.b. (Gregor), hualañ treid u.b., stagañ daouarn u.b. gant ur chadenn hag ur botailh, teuler u.b. en ereoù ; *alles auf einen Leisten schlagen,* muzuliañ ar re all diouzh an-unan, muzuliañ ar re all diouzh e walenn (Gregor), lakaat an holl draoù keit-ha-keit, lakaat an holl draoù a-rez, lakaat an holl draoù a-resed, na ober kemm evit tra ebet, na gaout kemm evit tra ebet, na lakaat kemm ebet etre tra ebet, ober heñvel ouzh an holl draoù.

8. [kenw.] *die Unkosten auf den Preis schlagen,* lakaat ar mizoù e-barzh ar priz ; *die Zinsen zum Kapital schlagen,* lakaat ar c'hampi er c'hevala, lakaat ar c'hampi da-heul ar font.

9. [tekn.] *Seile schlagen,* goriñ.

10. [troioù-lavar] *jemandem etwas aus der Hand schlagen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b. ; *jemanden zum Ritter schlagen,* marc'hegañ u.b., degemer u.b. en urzh ar varc'hegiezh ; *Münzen schlagen, Geld schlagen,* skeiñ moneiz, monañ, kognañ arc'hant ; *ein Kreuz schlagen,* : ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat arouez ar groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn ; *Falten schlagen,* jogañ, rodellañ, krizañ, dont plegoù en an-unan, sac'higellañ ; *einen Kreis schlagen,* tresañ ur c'helc'h ; *der Pfau schlägt das Rad (schlägt Rad, schlägt ein Rad, schlägt sein Rad),* rodal a ra ar paun, pauniñ a ra ar paun ; [sport] *ein Rad schlagen,* rodal ; *etwas in den Wind schlagen,* ober ruz war udb, mont gant dismegañs ouzh udb, ober fae war (eus, ouzh) udb ; *Karten schlagen,* lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b. ; *Eier in die Pfanne schlagen,* ober un alumenn ; *Eier zu Schaum schlagen,* basañ ar gwenn-vi, trapañ gwenn-vi en erc'h ; *Holz schlagen,* troc'hañ keuneud ; *jemanden in die Flucht schlagen,* kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b., lakaat aer e kilhoroù u.b., lakaat u.b. da dec'hel kuit ; [dre skeud.] *Schaum schlagen,* komz dilokez, komz jore-dijore, parlikanat, latennat, treiñ e deod e goullo, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henoù, drailhañ e c'henoù, travellat, drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel.

II. V.gw. (schlägt / schlug // hat geschlagen / ist geschlagen) :

1. (hat/ist) : stekiñ, skeiñ, pigosat ; *mit dem Kopf gegen die Wand schlagen,* (ist) : skeiñ e benn gant ar voger, tosiñ e benn gant ar voger ; *nach jemandem schlagen,* (hat) : distagañ un taol (ur palvad, ur skouarnad, un takad) d'u.b., darc'haouiñ un taol gant u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., diaveliñ un taol gant u.b., disvantañ un taol gant u.b., diastenn un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., dic'hastañ un taol d'u.b., plantañ un taol gant u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., skeiñ un taol war u.b., dispegañ un taol gant u.b., astenn un taol d'u.b., reiñ un taol d'u.b., reiñ un takad d'u.b. ; *mit der Faust auf den Tisch schlagen,* (hat) : skeiñ un taol dorn sonn war an daol ; *mit der Peitsche schlagen,* (hat) : reiñ skourjezadoù, reiñ taolioù skourjez, skourjezañ, reiñ skourjez ; *auf den Amboss schlagen,* (hat) : pigosat war an annev ; *die Kuh schlägt mit dem Schwanz,* (hat) : emañ ar vuoc'h oc'h ober skubadennoù lost (o strilhañ he lost gant nerzh) ; *jemandem ins Gesicht schlagen,* (hat) : **a)** skeiñ gant u.b. war e c'henoù, distagañ un taol gant u.b. war e zremm, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., fasadiñ u.b., fasata u.b., stlafadañ u.b., distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., pladañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e fas d'u.b., dic'hourdañ ur pezh mell friad gant u.b., diaveliñ ur pezh mell friad gant u.b., disvantañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diastenn ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diharpañ ur glakennad gant u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b. ; **b)** [dre skeud.] ober fae ouzh (eus, war) u.b., mezhekaat (anoaziñ, pikañ) u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., dismegañsiñ u.b., kargañ u.b. a vezh ; *der Blitz schlägt in die Eiche,* (ist/hat) : kouezhañ a ra ar foeltr war ar wezenn-derv, kouezhañ a ra ar gurun war an dannenn ; *der Regen schlägt an die Scheiben,* (ist/hat) : skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester ; *er stand da wie vor den Kopf geschlagen,* kouezhañ a reas war e gement all, sabatuet-holl e oa, pennveudet e oa, aet e oa dall pa en doa klevet se ; *die Wellen schlagen ans Ufer,* (ist) : dedarzhañ a ra ar gwagennoù war an aod, tarzhañ a ra ar mor war an aod ; *er schlug zu Boden,* (ist) : tapout a reas lamm ; *kopfüber schlagen,* (ist) : tapout lamm-penn ; *mit dem Kopf auf einen Stein schlagen,* (ist) : tosiñ (stekiñ) e benn ouzh ur maen ; [dre skeud.] *der Wahrheit ins Gesicht schlagen,* (hat) : ober fae ouzh ar wirionez.

2. (hat) : lammat, mont, fiñval ; *mit den Flügeln schlagen,* labourat e zivaskell, flapañ e zivaskell, stlakañ e zivaskell, divaskellañ, en em zivaskellañ, foetañ e zivaskell, dispafalat e zivaskell (Gregor) ; *der Adler schlägt mit den Flügeln,* an erer a labour (a flap, a foet) e zivaskell, dispafalat a ra an erer e zivaskell, divaskellañ a ra an erer, en em zivaskellañ a ra an erer, stlakañ a ra an erer e zivaskell ; *das Herz schlägt,* lammat (talmañ, skeiñ, tosiñ, kalkenniñ, piltrotat, poulzañ, bonnañ, pigosat, pilat) a ra ar galon, ar galon a ra lammoù, [dre fent] momediñ a ra ar galon, ar momeder a ya en-dro ; *sein Herz hat aufgehört zu schlagen,* mik eo e galon ; *vor Freude schlägt mein Herz höher,* pikañ a ra va c'halon gant ar joa, gant ar joa e lamm va c'halon a lammoù skañv, gant ar joa e trid va c'halon ; *wild um sich*

schlagen, en em zifretañ (en em zispac'hañ, jestraouiñ, jestral) par d'un diaoul, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, daoubenniñ, rigasat, rual, c'hoari ar vazh, ober e zen gars, ober bec'h, difretañ.
3. (hat) : seniñ, kanañ ; *die Turmuhr schlägt,* emañ horolaj tour an iliz o seniñ, emañ horolaj tour an iliz o tistignañ ; *die Glocke schlägt zweimal,* daoudaoliñ a ra ar c'hloc'h ; *die Glocke schlug immer lauter,* seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; *es schlägt drei,* bez emañ teir eur o seniñ, emañ teir eur o skeiñ ; *es wird bald fünf schlagen,* emañ pemp eur o vont da seniñ ; *es schlägt Mittag,* emañ kreisteiz o seniñ, emañ ar c'hreisteiz o seniñ (o skeiñ), kreisteiz eo a zo o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *der Verstorbene, wem die Glocke schlägt,* an hini marv m'emañ ar c'hlaz o seniñ evitañ ; *die Nachtigall schlägt,* kanañ a ra an eostig, turlutañ a ra an eostig.
4. (ist) : bezañ heñvel ouzh ; *er schlägt nach dem Vater,* tennañ (dougen) a ra d'e dad, hennezh a zo mab e dad, hennezh en deus taolet d'e dad, ar vi diwar e dad eo, hennezh n'eo ket bastard ; *aus der Art schlagen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, mont da fall, disleberiñ, dilignezañ (Gregor).
5. [troioù-lavar] (hat/ist)) : *das Pferd schlägt nach hinten,* (hat) : gwinkal (talmañ, rual, distalmañ, teisal, diswinkal) a ra ar marc'h ; *die Fensterläden schlagen*, (haben) : storlokañ (strakal, strapañ) a ra ar stalafioù gant an avel ; *das Fett schlägt durch das Papier,* (ist) : treuziñ a ra an druzoni an tamm paper ; *in ein Fach schlagen,* sellet ouzh ..., bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ e karg u.b. ober war-dro udb, bezañ e dalc'h u.b. (dindan dalc'h u.b.), bezañ e dalc'h gant u.b. ober war-dro udb ; *beim Ertrinken um sich schlagen,* (hat) : palvata dour a-raok beuziñ, dispac'hañ en dour a-raok beuziñ ; *die Flamme schlägt in die Höhe*, (hat/ist) : sevel a ra ar flamm ; *die Waage schlägt nach der Gewichtseite,* (ist) : gwalenn ar ventel a ya war an tu pounnerañ ; *der Wanderer schlägt nach links,* (ist) : mont (treiñ, skeiñ) a ra ar baleer war gleiz (war an dorn kleiz, en dorn kleiz, war e zorn kleiz) ; *die Preise schlagen in die Höhe,* (sind) : keraat a ra an traoù buan-ha-buan, trummgreskiñ a ra ar prizioù, kreskiñ a ra ar prizioù a-wel-dremm ; [dre skeud.] *über den Strang schlagen,* (hat/ist) : divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor), derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober ouzh u.b., ober penn d'u.b., dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa.
III. V.em. : **sich schlagen** (schlägt sich / schlug sich / hat sich geschlagen) :
1. skeiñ war an-unan ; *sich (t-rt) an die Brust schlagen,* lopañ war e vruched, skeiñ e vruched, skeiñ war poull e galon, skeiñ gant e zorn war e beultrin, stekiñ war poull e galon gant keuz (Gregor), ober « mea culpa », embann e bec'hed.
2. en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em bouezañ, en em beliat, en em bilat, en em vazhata, en em vlevata, en em zornañ, en em frigasañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ, c'hoari ar vazh, foetañ, en em foetañ ; *sich (t-rt) heftig schlagen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em lardañ evel kegi, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; *sich (t-rt) für eine Sache schlagen,* stourm evit ur gaoz bennak ; *sich (t-rt) auf Degen schlagen,* en em gannañ gant ar c'hleze, c'hoari gant an dir ; *sich (t-rt) auf Pistolen schlagen,* en em gannañ gant pistolennoù ; *sich (t-rt) mit Stöcken schlagen,* en em gannañ a daolioù bazh ; *sich (t-rt) mit jemandem schlagen,* plantañ fisel gant u.b., kregiñ da vat en u.b., en em gannañ ouzh u.b., kaout ul lazh gant u.b., en em hejañ ouzh u.b., kaout kann ouzh u.b., bezañ e krog gant u.b., en em lardañ ouzh u.b. ; [dre skeud.] *sich (t-rt) mit Grillen schlagen,* magañ e spered gant stultennoù droch.
3. mont gant u.b. ; *sich (t-rt) zu einer Gesellschaft schlagen,* en em lakaat gant tud 'zo (Gregor) ; *sich (t-rt) zum Feind schlagen,* treiñ banniel, sevel (mont) a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; *sich auf die Seite des Stärkeren schlagen,* mont gant an tu kreñv.
4. mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver, mont d'un tu bennak ; *sich (t-rt) in die Büsche schlagen,* reiñ gaol dezhi, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em riklañ, en em riklañ kuit, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, rankout he c'hribat, mont kuit hep ober brud, diboufañ (Gregor), kemer prest an tec'h, mont war dec'h, tec'hel (skampañ) kuit, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, skarañ er ouinell, sachañ war e skasoù, sachañ e loaioù, sachañ e vragoù (e lêr, e revr, e groc'hen, e dreid, e c'har) gant an-unan, skarañ ; *sich (t-rt) seitwärts schlagen,* en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, mont kuit hep ober brud, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em riklañ, en em riklañ kuit, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, rankout he c'hribat, skarañ, diboufañ (Gregor).
5. tremen, digeriñ un hent ; *sich (t-rt) durchs Leben schlagen,* en em zibab, en em embreger, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em bakañ, ober e dreuz (en em dennañ) er vuhez ; *sich (t-d-b) den Wanst voll schlagen,* kloukañ, bourouniñ, en em dafañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e

gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, ober ur c'horfad, gloutañ, gloutoniañ ; *sich (t-d-b) etwas aus dem Sinn schlagen,* lemel ur soñj bennak diwar e spered, distreiñ diwar e veno (e vennozh), cheñch santimant, distreiñ a-ziwar e vennozh, kemm meno, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ kordenn, argas ur soñj bennak diwar e spered.

IV. geschlagen : [dre skeud.] *ein geschlagener Mann,* un den echu g. ; *vom Schicksal geschlagen sein,* bezañ gwall amprouet gant ar vuhez, kaout e damm planedenn, bezañ trist e blanedenn, bezañ garv e donkadur, bezañ ifamet, kaout gwalldrubuilhoù, bezañ burutellet gant ur morad a dourmant, bezañ beuzet en ur morad a c'hlac'har, kaout e zelazhoù, bezañ o tremen a-dreuz drez ha spern, dougen e groaz, na vezañ kuit a zroug, bezañ e-kreiz ar poanioù ; *sich geschlagen geben*, koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog.

Schlagen n. (-s) : **1.** kannerezh g., foeterezh g., taolioù lies., skeiñ g. ; **2.** *das Schlagen des Pulses, das Schlagen des Herzens,* an talmadennoù lies., talmadennoù ar galon lies., talm ar galon b., talmoù ar galon lies., sko ar gwad g., lammoù ar galon lies., taolioù ar galon lies., poulzadennoù ar galon lies., talmerezh ar galon g., tosoù ar galon lies., keflusk ar galon g. ; **3.** *Schlagen der Fensterläden,* storlok ar stalafioù g.

schlagend ag. : **1.** peurdrec'h ; *schlagender Beweis*, prouenn skarus b., prouenn gendrec'hus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn diziarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *schlagende Antwort,* respont diflach b./g., respont na c'haller ket toullañ dindanañ b./g., respont na c'haller ket diarbenn b./g ; *das schlagendste Beispiel,* ar skouer reishañ b., ar skouer glokañ b., an dra skoueriusañ g. ; **2.** *schlagende Fensterläden,* stalafioù storlokus lies., stalafioù strakus lies., stalafioù strapus lies.

Schlager g. (-s,-) : **1.** son-red b., hit g., son vrudet b. ; *ich habe einen neuen Schlager komponiert,* savet em eus ur son nevez ; *schmalziger Schlager,* kanaouenn a garantez b., kanaouenn vrizhfromidik b., tenergan g., red-hentoù g. ; **2.** pezh-c'hoari a ra berzh (brud) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g.

Schläger g. (-s,-) : **1.** bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., loper g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., rioter g., dic'houiner g., gwall skoer g., fibler g., kanner g., piler g., den gwaller g., penn bervet g. ; *guter Schläger,* lemmañ lavnenn b. / koantañ maout ! g. (Gregor) ; **2.** [sport] kros g., bazh b., paliked b. ; *Tennisschläger,* paliked tennis b. ; *die Saiten eines Tennisschlägers,* kerdin ur baliked tennis lies. ; *einen Tennisschläger neu bespannen,* adstignañ kerdin ur baliked tennis ; *einen Tennisschläger besaiten,* kordennañ ur baliked tennis ; *Golfschläger,* bazh-c'holf b. ; *Hockeyschläger,* bazh-hoke b., kammell b., bazh-horell b., bazh-dotu b. ; **3.** [sportour] skoer g., tenner g. ; **4.** [kegin.] baser g., traper g.

Schlägerbande b. (-,-n) : bandennad taskagnerien b., bagad rioterien g., maread drasterien g., pare daskagnerien b.

Schlägerei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., frigas g., frigasenn b., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., kannadeg b., kannerezh g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., meskadeg b., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., tag g., lazh g. ; *es ist zu einer Schlägerei gekommen,* en em gannet o doa a daolioù dorn, taolioù dorn a oa bet, kabaduilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a zo bet savet etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ.

Schlägerin b. (-,-nen) : plac'h ar beilh b., plac'h an drailh b., rioterez b., gwall skoerez b., taskagnerez b.

Schlägermütze b. (-,-n) : kasketenn b.

schlägern V.gw. (hat geschlägert) : [Bro-Aostria] diskar (pilat) gwez, troc'hañ keuneud, lakaat ar vouc'hal dindan gwez 'zo, diskar koad / diskar keuneud (Gregor).

Schlagfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h str., stuc'henn b.

Schlagfell n. (-s,-e) : [sonerezh] kroc'hen an daboulin g.

schlagfertig ag. : beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, dichipot, pront da respont, prim a deod, prim an dro anezhañ, dak da respont ; *schlagfertige Gegenantwort,* freilhad g. ; *schlagfertig sein,* na gaout yod en e c'henoù, gouzout kas an dorzh en-dro d'ar gêr, na vezañ stag daou benn e deod, bezañ prim an dro eus an-unan, bezañ prim e c'her, kaout ibil da bep toull, bezañ bouilh e gomzoù, na vezañ morse kavet berr da respont, bezañ dak da respont, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, bezañ rebarb en an-unan, mont d'an dud kraf evit kraf.

Adv. : krak-ha-berr, en ur ger krenn, berr-ha-krenn, a-dak, krenn-ha-krak ; *schlagfertig antworten,* reiñ ur freilhad d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., respont krak-ha-berr, respont berr-ha-krenn, respont en ur ger krenn, respont gant komzoù bouilh, respont prim, kavout diouzhtu an ibil da lakaat en toull, kavout raktal ibil da stouvañ, respont war an taol, bezañ prim a deod, respont a-dak, respont krenn-ha-krak, respont pront, kas diouzhtu an dorzh en-dro d'ar gêr, na vezañ kavet berr da respont, respont evel un tenn, respont evel ur boled, respont diouzhtu-kaer, respont kerkent (kenkent) hag ar ger, respont ken buan hag an avel, respont raktal, respont dak, respont diouzhtu-dak, respont dak-diouzhtu, stlepel e respont evel ur bir, na vezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b.

Schlagfertigkeit b. (-) : primded da respont b., primder da respont g., rebarb g. ; *an Schlagfertigkeit gewinnen,* deskiñ mont d'an dud kraf evit kraf, dont rebarb en an-unan.

Schlagfluss g. (-es,-flüsse) : [mezeg.] orc'had empenn g., lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g.
Schlaggewicht n. (-s,-e) : pouez an horolaj g.
Schlaggold n. (-s) : aour lavnennet g.
Schlaghebel g. (-s,-) : [tekn., arm] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g., draenenn b.
Schlaghöhe b. (-,-n) : uhelder skeiñ g.
Schlagholz n. (-es,-hölzer) : **1.** kammell b., bazh-horell b., bazh-dotu b. ; **2.** golvazh b. [*liester* golvizhier], pased b. ; **3.** penn-bazh g., penngod g., krennvazh b., bazh pennek b. ; **4.** koad-med g., koad-troc'h g. ; **5.** bazh b., bazh-skeiñ b.
Schlaghüter g. (-s,-) : baluenn b., gwez-troc'h str.
Schlaginstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg tos g.
Schlagkraft b. (-) : **1.** nerzh-skeiñ g., galloudezh tennañ b., nerzh dibennadiñ g. ; **2.** nerzh kendrec'hiñ g., nerzh darboellañ g.
schlagkräftig ag. : **1.** prim, efedus, nerzhus, stank, kreñv ; **2.** kendrec'hus, darboellus, na c'haller ket diarbenn, diziarbennus, diflach, anataus.
Schlagkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] ivin bihan str.
Schlaglaut g. (-s,-e) : son kreñv g.
Schlagleiste b. (-,-n) : **1.** [munuzerezh] harzell b., moulleür bunt g. ; **2.** [mederez] adlavnenn b.
Schlaglicht n. (-s,-er) : efed gouloù g., tarzhad sklêrijenn g. ; *ein bezeichnendes Schlaglicht auf etwas (t-rt) werfen,* **a)** lakaat un arvez dibarek war udb ; **b)** lakaat udb er gouloù.
schlaglichtartig ag. : trumm, prim, ribus.
Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, gant pep tizh, en un taol-kont, en un taol berr, en un taol, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, brusk, krak, krenn, trumm, pik.
Schlagloch n. (-s,-löcher) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell-garr b., gamberotenn b., stokell b. ; *die Schlaglöcher,* neizhioù an hent lies., ar skoaselloù lies. ; *aus dem Schlagloch rauskommen,* diskoasellañ, dirollec'hiañ, disodellañ.
Schlaglot n. (-s,-e) : pouez an horolaj g.
schlaglustig ag. : hag a blij dezhañ en em gannañ.
Schlagmann g. (-s,-männer) : [sport] penn ar roeñverien g., kabiten ar roeñverien g.
Schlagobers n. (-) : [Bro-Aostria] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g., bouf g.
Schlagrahm g. (-s) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g., bouf g.
schlagreif ag. : [gwez] mat da bilat, mat da ziskar.
Schlagreim g. (-s,-e) : klotenn diabarzh kendalc'het b.
Schlagring g. (-s,-e) : [arm] dornad amerikan g.
Schlagsahne b. (-) : [kegin.] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g., bouf g.
Schlagschatten g. (-s,-) : skeud bannet g.
Schlagseite b. (-) : kostez g., kostezadur g., kosteziñ g. ; *Schlagseite haben,* plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ.
Schlagstock g. (-s,-stöcke) : penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bazh-ribot b.
Schlagstück n. (-s,-e) : distigner g., diskrog g.
Schlagtür b. (-,-en) : trap g., traped g., toull-strap g.
Schlaguhr b. (-,-en) : montr seniñ g.
Schlagwelle b. (-,-n) : [merdead.] bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g.
Schlagwerk n. (-s,-e) : soniri b. ; *das Schlagwerk ertönt, das Schlagwerk läuft ab,* emañ an horolaj o tistignañ, emañ an horolaj o seniñ.
Schlagwetter n. (-s) : treflamm g., treflammañ g., treflamm-glaou g.
Schlagwetterexplosion b. (-,-n) : treflammadenn b.
Schlagwort n. (-s,-e) : **1.** pater b., lugan g., ger-gourc'hemenn g., slogan g., ger-stur g., lavarenn-stur b. ; **2.** ger-alc'hwez g.
Schlagwortkatalog g. (-s,-e) : fichennaoueg dre c'herioù-alc'hwez b.
Schlagwunde b. (-,-n) : [mezeg.] bloñs g., brondu g., bloñsadenn b., kreuad g.
Schlagzeile b. (-,-n) : talbenn g., tog ur pennad kazetenn g.
schlagzeilen V.k.e. (hat geschlagzeilt) : lakaat da dalbenn, skrivañ en talbenn.
Schlagzeug n. (-s,-e) : [soner.] toumperezh g., toserezh g., tos g., taboulinoù lies., un taboulinoù g.
Schlagzeuger g. (-s,-) : [soner.] toumper g., tabouliner g., toser g.
Schlagzeugerin b. (-,-nen) : [soner.] toumperez b., taboulinerez b., toserez b.
Schlagzünder g. (-s,-) : bannadell darskeiñ b.
Schlaks g. (-es,-e) : *ein langer Schlaks,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., un dreustel b., ur sklipard g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., un hinkin g., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ur fourcheg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur gouere g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur peulvan g. (Gregor).
schlaksig ag. : freilhek, korfet laosk, distrantell, fardellek.
Schlamassel g. (-s,-) : **1.** kabaduilh b., mesk g., frigas g., meskadeg b., frigasenn b., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., stlabez g., meskailhez g., keusteurenn b., charre g., stalabarn g., kabiotenn b. ; *welch ein Schlamassel !* ar re-mañ o deus graet ur stal amañ ! pebezh stlabez ! ; **2.** taol-dichañs g., taouenn b., mizer b., lagenn b. ; *er steckt im Schlamassel,* el lagenn emañ, tapet eo brav ha kempenn, paket eo en un dreineg, paket eo en ur grenegell, gwall dapet eo, setu eñ paket propik, en ur soubenn vrav emañ, emañ o tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bez' emañ fresk, fresk emañ e gased 'vat, kouezhet eo etre kebr ha toenn,

emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, en ur gempenn emañ, kempenn eo ganti, en ur grenegell emañ, sac'het eo en ur gaoc'henn, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, paket eo er gwask, er vouilhenn (er vizer) emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, en ur gaoc'henn emañ, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo en ur pleg berr, ne ya ket rust an traoù gantañ, n'emañ ket en un eured, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, en ur gwall blegenn emañ, tapet fall eo, en un enkadenn emañ, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, tapet eo e droug, paotr brav eo ; *er konnte endlich aus dem Schlamassel herausfinden,* deuet eo er-maez anezhi a-benn ar fin, dont a reas a-benn da sevel war-c'horre an dour, dont a reas a-benn da zont war-c'horre e vec'h, dont a reas a-benn da zienkañ.

Schlamm g. (-s) : bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., strod g., strodenn b., limouz g., liboud g., mailh g., libistr g., morvonk g., morfont g., saflik g., strouilh g., kaot g. ; *verhärteter Schlamm,* lec'hid kaledet g. ; *einen Wagen in den Schlamm fahren,* lagennañ e garr, sac'hañ e garr ; *im Schlamm stecken bleiben,* chom sac'het el lagenn, chom luget el lagenn, menel er fankigell, bezañ sac'het er pri, bezañ lagennet, bezañ fontet el lagenn ; *tief in den Schlamm einsinken,* mont don el lec'hid, plantañ don el lec'hid ; *im Schlamm waten,* fritañ fank, plapouziñ, fankigellañ, krenial er fank, torimellat er fank, foetañ fank, fregañ hentoù lous, fregañ hentadoù pri, fregañ hentadoù kaot, trapikellat er fank ; *mit Schlamm beschmutzen,* priellañ, kailharañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, mailhañ ; *mit Schlamm überziehen,* priañ ; *aus dem Schlamm ziehen,* **a)** tennañ eus al lagenn, disac'hañ, digoliañ, dihoubañ, diskoasellañ, disodellañ ; **b)** [dre skeud.] disac'hañ (tennañ) a wall blegenn, tennañ eus ar vouilhenn.

Schlammabkratzer g. (-s,-) : karzhprenn g.

Schlammablagerung b. (-,-en) : lec'hid g., lec'hidad g., gouelezenn bri b., dilavadur fank g., limouz g.

Schlammbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] soub fank g., soubadenn er fank b., kouronk fank g., kibellerezh pri g., kibelladenn er pri b., kouronkadenn er pri b.

Schlammboden g. (-s,-böden) : douar put g., tachenn gampoullennek b., tachenn fankigellek (fankigellus) b., tachenn lagennek b., tachenn lagennus b., tachenn grenegellek b., douar krenek g., lec'hideg b., lec'hidenn b.

Schlammboot n. (-s,-e) : [merdead.] ravaneller g, lestr-ravaneller g.

schlammen V.gw. (hat geschlammt) : fankañ, gouelezenniñ, lec'hidañ, lec'hidenniñ.

schlämmen V.k.e. (hat geschlämmt) : dibriañ, skarzhañ, karzhañ, naetaat, distrouilhañ, skarzhañ ar fank eus ; *einen Teich schlämmen,* karzhañ ar fank diouzh ur stank, skarzhañ ar fank diouzh ur stank, karzhañ ur stank, skarzhañ ur stank ; *Erz schlämmen,* dibriañ ar c'hailh ; *geschlämmte Kreide,* gwenn Pariz g.

Schlämmen n. (-s) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b.

Schlammfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk lec'hid g.

schlammfrei ag. : distrouilh, dibri, dibriet.

Schlammgrube b. (-,-n) : distrouilh g., toull-distrouilh g., puñs-diskarg g.

schlammhaltig ag. : limouzek, lec'hidek, lec'hidus.

schlammig ag. : fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, kailharek, kailharus, priek, strodennek, plapous, geuniek, krenek, mailhennek, krenegellek, druz, leun a bri, leun-bri, lagennus, lagennek, frigasus, kampoullennek, strouilhek, bouilhennek, bouilhennus, lec'hidek, lec'hidus, priasellek, morfontek, leun a fank, fank-holl, leun a vorfont, goloet a vorfont ; *schlammiger Boden,* douar put g., tachenn gampoullennek b., tachenn fankigellek (fankigellus) b., tachenn lagennek b., tachenn lagennus b., tachenn grenegellek b., douar krenek g., lec'hideg b., lec'hidenn b. ; *schlammiger Grund,* foñs kampoullennek g., goueled fankigellek (fankigellus) g., strad lagennek g., naoz lagennus b. (Gregor) ; *schlammige Wege durchwaten,* foetañ fank, fregañ hentoù lous, fritañ fank, fregañ hentadoù pri, fregañ hentadoù kaot, fregañ hentoù lagenn ; *in der Nacht hatte es geregnet, sodass die Waldwege schlammig waren,* glav a oa bet e-pad an noz, ken ma oa an hentoù er c'hoad leun a lagenn - glav a oa bet e-pad an noz, kement ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki, leun a laginier, leun a libistr) an hentoù er c'hoad - kement a c'hlav a oa bet e-pad an noz ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki, leun a laginier, leun a libistr) an hentoù er c'hoad.

Schlämmkreide b. (-) : gwenn Pariz g.

Schlammlawine b. (-,-n) : stêriad vouilhenn b.

Schlammloch n. (-s,-löcher) **/ Schlammpfütze** b. (-,-n) : krenegell b., krenerez b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g., toull-lag g., toull lagenn g., sodrenn b., bosac'henn b., bouilhasenn b., bouilhenn b., bouilhenn-dro b., bouilhenn-gren b., bourdigenn b., goadenn b., gwagenn b., poull pri g., priasell b., kampoullenn b., kaotigell b., fankigell b., koufont g., lec'hideg b., ogenn b., poull-fank g., prieg b., karg-botoù b. ; *auf diesem Weg wurden wir immer wieder von tiefen und breiten Schlammlöchern aufgehalten,* dastroc'het e oa an hent gant krenegelloù (krenegelleier) don ha ledan a lakae ac'hanomp da goll amzer ; *in einem Schlammloch stecken bleiben,* chom sac'het en ur gaotigell, chom sac'het en ur grenegell, chom luget en ur grenegell, menel er fankigell.

Schlammschlacht b. (-,-en) : [dre skeud.] krabanataerezh g., foar an arigrap b., bount ha sach, firbouch g., diskrap g., peilh g., prez g., mall g.

Schlammstrom g. (-s,-ströme) : stêriad vouilhenn b.

Schlamm- und Gesteinfluss g. (-es,-flüsse) : stêriad vouilhenn b.

Schlämmung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b.

Schlamp g. (-s,-e) : **1.** chervad b., korfad g. ; **2.** P. pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., chuchuenn lous b., louveg g., louvidig g., libouzer g., libouz g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., louz g., loen lous g., porc'hell g., kailhareg g. ; **3.** [dilhad] stlejenn b.

schlampampen V.gw. (hat schlampampt) : ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, ober bos, c'hoari las, korfata, kofata, ober ur c'hofad, ober ur c'horfad, frikotañ, banvezañ, en em segaliñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon.

Schlampe b. (-,-n) : riskerez b., jolfa b., jorgenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., strobell b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., louzell b., louzenn b., fourkailh b., chuchuenn lous b., tarzhell b., truilhenn b., chaos g., torch-listri g., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., matourc'h b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., penn-fust g., loudourenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., strakouilhenn b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., hudurenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., stranell b., flegenn b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., kroc'hen g., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor) ; *alte Schlampe,* strogell b., strobell gozh b., liboudenn gozh b., loudourenn gozh b., truilhenn gozh b., stronkenn gozh b., strouilhenn gozh b., louskenn gozh b.

schlampen V.gw. (hat geschlampt) : dihastañ al labour, kaoc'hañ al labour, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, kouilhourañ, mac'homañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, drochañ, bastardiñ) al labour, brellañ, daoulammat al labour, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, ober almanagoù, ober un tamm mac'homañ d'al labour, ober pep tra a-hed hag a-dreuz, labourat dibalamour.

Schlamper g. (-s,-) : pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., chuchuenn lous b., louveg g., louvidig g., libouzer g., libouz g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., louz g., loen lous g., porc'hell g., kailhareg g.

Schlamperei b. (-,-en) : c'horiellerezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Schlamperin b. (-,-nen) : jolfa b., jorgenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., louzell b., louzenn b., fourkailh b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., charlezenn b., truilhenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., torch-listri g., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., penn-fust g., strouilhenn b., loudourenn b., flegenn b., chuchuenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., strakouilhenn b., hudurenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

schlampig ag. : digempenn, difoc'h, distruj, diskramailh, difraoul, difarle, difurlu, dispak, diskrelu, diharak, dijaoj, disparbuilh, foutouilhek, chelgenn dezhañ, strouilh, dibalamour, distres, distumm ; *schlampige Arbeit,* labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies. ; *schlampige Alte,* strogell b., strobell gozh b., liboudenn gozh b., loudourenn gozh b., truilhenn gozh b., stronkenn gozh b., strouilhenn gozh b., louskenn gozh b. ; *er liefert nur schlampige Arbeit,* hennezh a zo ur strop a zen, ober a ra pep tra a-hed hag a-dreuz, un talfaser (ur batrouzer, ur c'hac'her, ur moc'hataer, ur moc'her, un tarasour) a zo anezhañ ; *den Boden schlampig bearbeiten,* pismigañ douar ; *er sieht schlampig aus,* hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, hennezh a zo distumm, digempenn eo, disparbuilh eo, ur strouilh a zo anezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difraoul eo, diharak eo, difarle eo, difurlu eo, chelgenn eo dezhañ, diskrelu eo, e wiskamantoù a zo diginkl, gwisket eo distres, gwisket dotu eo, gwisket-divalav eo ; *beide sahen genauso schlampig aus,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *sich schlampig anziehen,* diferlinkiñ.

Schlange b. (-,-n) : **1.** [loen.] naer b., sarpant g. ; *giftige Schlange,* naer vinimus b. ; *die Schlange beißt,* flemmañ a ra an naer, kregiñ a ra an naer, pikañ a ra an naer ; *die Schlange hatte den Hund gebissen,* kroget he doa an naer er c'hi, flemmet (piket) e voe ar c'hi gant an naer ; *die Schlange zischt,* c'hwibanat (fuc'hañ, pufal, c'hwitellat) a ra an naer ; *die Schlange ringelt sich zusammen,* en em guilhañ a ra an naer, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *die Schlange hat sich zusammengeringelt,* en he rodelloù emañ an naer ; *die Schlange hypnotisiert ihre Beute,* an naer e vez teoget he freizh ganti ; *die Schlange erwürgt ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen,* an naer a voug he freizh e-kreiz he gweadennoù ; *Schlangen haben keine Gliedmaßen,* naered a zo diezel ; *die Schlange häutet sich,* muzañ a ra an naer, diskantañ a ra an naer ; *eine Schlange vor meinen Füßen im Garten,* un naer em harz el liorzh b., un naer e-harz din el liorzh b. ; *von Schlangen wimmelnd,* naerek ; *Schlangen jagen,* naereta ; **2.** [dre skeud.] *eine Schlange am Busen nähren*, lakaat an diaoul e penn izelañ an ti ; *damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren,* se a vefe en ho touez ur wrizienn o frouezhiñ poezon ha huelenn ; **3.** *das ist eine falsche Schlange,* hennezh a zo ur sarpant, n'eus nemet kildro ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh

klufan eo hennezh, ur gwidal eo hennezh, hennezh a zo gwidal, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, ur gontell a zaou droc'h eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, ur goarenn a zo anezhañ ; **4.** lostad g., steud b., steudad b., lostennad b., chapeledad g., neudenn b. ; *Schlange stehen,* goztoz renk, gortoz e dro en ul lostennad tud, lostenniñ, lostigellat, gortoz tro, gedal tro, bezañ lost-ouzh-lost, ober lostig-al-louarn ; *der Erste in der Schlange sein,* bezañ er renk kentañ ; *eine Autoschlange,* ul lostad kirri g., ul lostennad kirri b., ur steudad kirri b.

schlängelig ag. : kamm-digamm, jilgamm, gweüs, kammigellek, korvigellek, troidellek, troiellek, kammigellus, leun a gildroennoù, troidellus, gwidilus, kildroennus, tro-distro, distroüs, plegus, kildroennek, kammdro, kammdroek, krammdroennek, krammdroiennek.

schlängeln V.gw. ha V.em. : **sich schlängeln** (hat sich (t-rt) geschlängelt : **1.** korvigellañ, kammigellañ, troidellañ, troiellat, troieta, kildreiñ, kildroenniñ, punañ, kilweañ, kammdreiñ, gwidilañ, kammañ ha digammañ, kammdroennat, kammdroiennat, korntroiañ, riboulat ; *der Weg schlängelt sich,* kildreiñ (kildroenniñ, kammigellañ, korvigellañ, troidellañ, gwidilañ) a ra an hent, kamm-digamm eo an hent, an hent a gamm hag a zigamm ; *der Pfad schlängelt sich durch Hecken und Felder,* ar wenodenn a riboul dre ar c'hleuzioù hag a-dreuz ar parkeier ; *sich um etwas schlängeln,* korvigellañ (kammigellañ, punañ, kuilhañ) en-dro d'udb ; **2.** en em silañ ; *sich durch die Menge schlängeln,* en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud.

Schlangenaal g. (-s,-e) : [loen.] silienn b. [*liester* sil, silioù, siliennoù].

Schlangenadler g. (-s,-) : [loen.] naeratаer g. [*liester* naeretaered], skoulerer-hañv g. [*liester* skoulererед-hañv].

schlangenähnlich ag. **/ schlangenartig** ag. : naerheñvel, e doare un naer, a-zoare gant un naer, a-zoare gant an naered, a-seurt gant un naer, a-seurt gant an naered ; *schlangenähnlicher Gegenstand,* naerenn b.

Schlangenbeschwörer g. (-s,-) : teoger naered g., boemer naered g., chalmer naeron g.

Schlangenbiss g. (-es,-e) : flemmad naer g., krog naer g. (Gregor).

Schlangenbohrer g. (-s,-) : [tekn.] tarar g., biñsell b., mouched g.

Schlangenbrut b. (-,-en) : [loen] gorad naered g., gorad naered-gwiper g., orin g.

Schlangenbusen g. (-s,-) : [dre skeud.] kalon sarpant b., kalon fell b.

schlangenförmig ag. : naerheñvel, e doare un naer, e doare an naered, a-zoare gant un naer, a-zoare gant an naered, a-seurt gant un naer, a-seurt gant an naered ; *schlangenförmiger Gegenstand,* naerenn b.

Schlangenfraß g. (-es,-e) : bouetaj g., pasturaj g., brif g., brifenn b., debraj g., kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b., P. magnez g., tarzhell b., trantell b., keusteurenn b., moc'haj g., boued moc'h g., lastez str., loustoni b., tag g., stronk a voued g., traoù gros-fourdouilhet lies.

Schlangengeschlecht n. (-s) : [loen.] naered lies., naeron lies.

Schlangengift n. (-s,-e) : [loen.] binim naer g.

schlangenhaft ag. : **1.** naerheñvel, naerel ; **2.** [dre skeud.] fell, kivioul, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, troidellek, touellus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, lubanus, gweet e hentoù.

Schlangenhaupt n. (-s,-häupter) : penn Medouza g.

Schlangenhorn g. (-s,-hörner) : [sonerezh] krogenn-seniñ g., ofleidell b., kammgorn g.

Schlangenjäger g. (-s,-) : naeretaer g., paker naered g.

Schlangenknöterich g. (-s,-e) **/ Schlangenkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] teod-naer g., louzaouenn-an-naer b., boued-naer g., boued-an-naer g., melloù-an-naer lies.

Schlangenleder n. (-s) : kroc'hen naer g.

Schlangenlinie b. (-,-n) : linenn gorvigellek b., linenn gildroennek b., linenn droidellek b., troielloù lies., kildroennoù lies., kammdroiennoù lies., kildroioù lies.

Schlangenmensch g. (-en,-en) : gwedenner g., ouesker g., gwinider g.

Schlangenpfad g. (-s,-e) : hent leun a gildroennoù g., hent kamm-digamm (gweüs, kammigellek, korvigellek, jilgamm, troidellek, troiellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdroennek, kammdroiennek) g., hent plegus g. / hent distroüs g. (Gregor).

Schlangenrohr n. (-s,-e) **/ Schlangenröhre** b. (-,-n) : [kimiezh] troellenneg b.

Schlangensäule b. (-,-n) : [tisav.] kolonenn wedennek b.

Schlangenstab g. (-s,-stäbe) : **1.** gwialenn-beoc'h b. ; **2.** [mezeg.] bazh Asklepios b., naerwialenn b.

Schlangenstehen n. (-s) : lostenniñ g., lostigellat g.

Schlangenstein g. (-s,-e) : serpantin g., naerell b.

Schlangenwiesenknöterich g. (-s,-e) : [louza.] teod-naer g., louzaouenn-an-naer b., boued-naer g., boued-an-naer g., melloù-an-naer lies.

Schlangenwindung b. (-,-en) : korn-tro g., pleg g., korn-pleg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., kildroenn b., kamm g., kilblegenn b., kornblegenn b., tro-gorn b., tro-bleg b., displeg g., korn-tro krak g., korn-tro krenn g.

Schlangenwurz b. (-,-en) **/ Schlangenwurzel** b. (-,-n) : [louza.] teod-naer g., louzaouenn-an-naer b., boued-naer g., boued-an-naer g., melloù-an-naer lies.

Schlangenzunge b. (-,-n) : [dre skeud.] teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., teod naer-wiber g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., poezon g.

schlank ag. : **1.** mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, fin, moan ; *ein schlankes Mädchen,* ur plac'h mistr (skañv, mibin, lank) b., ur voanardenn b., ur plac'h korfet mistr b., ur skantenn b. ; *ein schlanker Kerl,* ur moanard g. ; *einen schlanken Wuchs haben,* bezañ mistr a gorf, bezañ korfet mistr, bezañ freilhennek, bezañ sinkl, bezañ askornet-moan ; *schlank wie eine Tanne,* ken mistr ha strink, mistr evel ul logodenn ; *schlank und rank,* mistr ha

mibin ; *sie ist schlanker geworden,* moanaet eo honnezh ; *er ist nicht ganz schlank,* tevik a-walc'h eo ; **2.** [tro-lavar] *schlanker Hand,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hepmuiken, krak-ha-berr, berr-ha-krenn, en ur ger krenn, digomplimant, netra dreist.

Schlankel g. (-s,-) : freilhenn b., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ravailhon g., gast vihan b., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., higolenn b., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., chalvant g., kañfard a baotr g., konikl g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., ajez g., akariod g., alvaon g., kastreg g., kantolor g., kastregenn g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., lampon g., kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], c'hwiltouz g. ; *fauler Schlingel,* koll-boued g., landreant g., lezober g., didalvez g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., lampon g., louzaouenn fall b., lavagnon g.

Schlankheit b. (-) : mistred b., mistrer g., lankted b., finded b., finder g., hirvoander g., hirvoanded b., moander g., moanded b.

Schlankheitsdiät b. (-,-en) : reol-voued moanaat b., reol-voued treutaat b., louzaouadur treutaat g., louzaouadenn gastizañ b., kur yuniñ b., kastizadur g., treutadur g., treterezh treutaat g., bevañs da dreutaat g., bevañs kastizus g., bevañs treutaus g.

Schlankheitskur b. (-,-en) : kur moanaat b., kur yuniñ b., kur treutaat b., louzaouadur treutaat g., louzaouadenn gastizañ b., kastizadur g., treutadur g., treterezh treutaat g., bevañs da dreutaat g., bevañs kastizus g., bevañs treutaus g.

schlankweg Adv. : krak-ha-berr, berr-ha-krenn, krenn-ha-krak, en ur ger krenn, digomplimant, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, start, netra dreist ; *schlankweg verweigern,* nac'hañ krak-ha-berr.

schlapp ag. : **1.** laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart, flakik, flak, blot, eon tout ; *schlapp hängen,* bezañ laosk a-istribilh (a-ispilh), istribilhañ (ispilhañ) laosk ; *schlappe Haltung,* emzalc'h laosk g. ; *schlapp werden,* flakañ, flakaat ; P. *schlapp machen,* mont er-maez eus ar redadeg, kac'hat en e vragez, kodianañ, kodianañ gant u.b., plegañ touchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, bezañ kouezhet (izelaet) e vannieloù gant an-unan, dilezel an dachenn ; P. *ein schlapper Schwanz,* ul lost kouezhet g. ; **2.** [dre skeud.] distaouel, lezirek, disaour, skoeñvek, feneant, landreant, dibreder, didalvez, lezober, diegus, mors, diek, dilamprek, lifret, hualet, euver, flai, lor, diboan, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, distart e youl, divalav, flav ; *das ist eine schlappe Nudel,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, gwak) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad ; **3.** brev, brevet, divi, asik, faezh, dinerzh, eoget, og, eok, falsvarchet, fat, fatik, flak, flakik, ven, divalav ; **4.** dister, treut, divalav.

Schlappe b. (-,-n) : droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houllo b., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., distagadenn lous b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., faezhadenn c'hwerv b., faezhadenn griz b., louzenn b., chupennad b., roustad g. ; *eine Schlappe erleiden,* mankout war e daol (war e grog), c'hwitañ war e daol (war e bal), c'hwitañ e graf, ober flagas, tapout un distokadenn, mont a-dreuz gant e hent ; P. *eine Schlappe einstecken,* pakañ ur strilh, pakañ un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout e lip, tapout ur guchenn, tapout ul louzenn, bezañ krazet naet, bezañ lopet, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., bezañ distrilhet brav ha kempenn, bezañ lakaet war e c'henoù, bezañ trec'het treuz-ha-hed, degas ur penn leue d'ar gêr, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), ober kazeg, chom kazeg, kaout ar billig toull, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav, bezañ flastret, bezañ drastet, pakañ e damm digant u.b., na vezañ graet nemet ur pleg, kaout un distagadenn lous.

schlappen V.gw. (hat geschlappt / ist geschlappt) : **1.** (hat) : distribilhañ, bezañ laosk a-istribilh (a-ispilh), istribilhañ (ispilhañ) laosk, bezañ distenn, bezañ distign ; **2.** (ist) : *irgendwohin schlappen,* mont a-ruz-botoù betek udb ; **3.** (hat) : plaouiañ, plomañ, kloukañ, lonkañ, klukañ, en em dafañ.

Schlappen g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] kozhvotez b., logenn b.

Schlappheit b. (-) : laoskadurezh b., dinerzh g., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., mored g.

Schlapphut g. (-s,-hüte) : tog bouk g., tog feltr g.

schlappig ag. : **1.** laosk, dinerzh, gwevn, dilañs ; **2.** digempenn, distruj, diskramailh, foutouilhek, diskrelu, diharak, difraoul, difurlu, difarle, chelgenn dezhañ, dibalamour, disparbuilh, distres.

schlappmachen V.gw. rannadus (hat schlappgemacht) : mont er-maez eus ar redadeg, kac'hat en e vragez,

kodianañ, kodianañ gant u.b., plegañ touchenn, koazhañ, bezañ kouezhet (izelaet) e vannieloù gant an-unan, chom a-dreuz gant e hent, dilezel an dachenn.

Schlappohr n. (-s,-en) : skouarn a-ispilh b.

Schlappschnee g. (-s) : souberc'h g., erc'h teuz g., dourerc'h g., teuzerc'h g.

Schlappschuhe lies. : kozhvotoù lies., botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies., logennoù lies.

Schlappschwanz g. (-es,-schwänze) : flakenn b., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g., gogez g., korzenn wak b., krank gwak g. ; *er ist ein Schlappschwanz,* n'eus netra ennañ, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, dismeg eo, ur c'hac'her er goudor eo, n'eo nemet ur revr aonik, hennezh a ruilh gwad gad en e wazhied, un den aonik eo, spountik eo, flaer a zo en e loeroù, flaer a zo en e vragoù, ur c'hozh yar a zo anezhañ, lammat a ra dirak e skeud, aon en deus rak e skeud, doan en deus rak e skeud, aon en deus rak e anv, gant an derzhienn-skeud emañ, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), c'hwen a zo en e loeroù, klevet a ra c'hwen en e loeroù, santout a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, bihan eo e galon, moan eo e revr, moan eo e foñs, ur c'hren-e-revr a zo anezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù.

Schlappseil n. (-s,-e) : fun distign b.

Schlaraffe g. (-n,-n) : P. skoeñver g., feneant g., kostenner g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., plader g., den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., louangen g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., rouzer g., ruz-revr g., travelgen g., den kouezhet en arouaregezh ha lizidanted g., den a foeltr forzh g.

Schlaraffenland n. (-s) : bro a builhentez b., baradoz war an douar g., gwenved war an douar g.

Schlaraffenleben n. (-s) : *ein Schlaraffenleben führen,* bezañ ebat e zoare, bezañ eürus evel seizh, bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ dibradet, bezañ eürusañ loen a daol troad war an douar, bezañ eürusañ den dindan tro an heol, bezañ eürusañ den dindan an Neñv, bezañ eürusañ den a zebr bara, bezañ eürusañ den a zo bet biskoazh, bevañ en e roll.

schlau ag. : fin, gwidreüs, gwidilus, beskellek, korvigellus, korvigellek, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, fil ennañ, dispak, dilu, divreilh, gwevn, troidellek, troidellus, abil, divorfil-kaer, fin, lamprek, link ; *ein schlaues Tier,* ul loen digousk ha soutil g., ul loen dihun a-fet spered g. ; *ein schlauer Fuchs (ein schlauer Kerl),* ul louarn a baotr g., ur paotr gwriet a finesaoù g., ur paotr fin g., ur paotr a zo fil ennañ g., ur c'horvigeller g., un den gweet e hentoù g., un ard a zen g., ul labous g. ; *schlaue Ränke,* soutilded b. (Gregor), iriennoù korvigellus lies., iriennoù troidellek lies., finesaoù lies. ; *es war nicht gerade schlau, das zu tun,* ne oa ket gwall fin ober kement-se ; *schlau vorgehen, schlau handeln,* c'hoari fin ; *mit jemandem den Schlauen spielen,* klask dastum u.b. en e lasoù, klask korvigellañ (toazañ) u.b., klask tremen lost al leue dre c'henoù u.b., klask paseal lost al leue hebiou da veg u.b., klask tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., klask c'hoari an troad leue d'u.b., klask c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari e vitouik gant u.b., c'hoari e louarn gant u.b., klask c'hoari e baotr fin gant u.b. ; *schlau werden,* finaat ; *ich wusste nicht, dass du so schlau bist,* ne ouien ket e oas ken louarn.

Schlauberger g. (-s,-) : paotr bet darbet dezhañ mont da louarn, louarn a zen g., louarn fin g., louarn daoudroadek g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn p., louarn kozh g., louarnig g. (Gregor), fri tanav a baotr g., den gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., sifelenn a zen g., paotr bet meret e bleud tanav g., den gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., hinkin a zen g., higenn a zen g., fouin g., ebeul g., korvigeller g., labous g., paotr fin g., frikoter g. ; *sellit ivez ouzh* **Schlaukopf**.

Schlaubergerin b. (-,-nen) : louarn a blac'h b., plac'h gwriet a finesaoù b., plac'h fin b., plac'h gweet he hentoù b., korvigellerez b., frikoterez b.

Schlauch g. (-s, Schläuche) : **1.** korzenn b., pibenn b. ; *Feuerwehrschlauch,* korzenn paotred an tan b. ; **2.** bouzellenn b. ; *Luftschlauch,* bouzellenn b., bouzellenn-ziabarzh b., bouzellenn-rod b. ; **3.** soroc'hell b., sac'h-lêr g. ; *leerer Schlauch,* sac'h-lêr goullo g. ; 4. [louza., plant-dour] lin-raned str. ; **4.** [dre skeud.] korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev b., kofeg g., korfeg g. ; **5.** [troioù-lavar] *das ist ja ein Schlauch !* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes eo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, ur gwir bistri eo an dra-se, bez' e vo charre, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, n'eo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, n'eo ket bihan labour, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ

gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se ; *er steht auf dem Schlauch,* ne dizh ket, ne fonn ket, menel a ra warni, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti, bouc'h eo, boud eo d'ober an dra-se, chom a ra boud, ne fonn ket dezhañ ober an dra-se, chom a ra berr, chom a ra dre an hent, chom a ra en entremar, penn e spered emañ evit gouzout penaos ober, chom a ra en diaskren, chom a ra (menel a ra) war vordo, en em gavout a ra boud, ne oar mui gant pe goad ober ibil, ne oar mui penaos ober diouti, ne oar ket re vat petra ober.

Schlauchboot n. (-s,-e) : kanod-aer g., kanod c'hwez g.

schlauchen V.k.e. (hat geschlaucht) : *jemanden schlauchen,* truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., kignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

V.gw. (hat geschlaucht) : ober e druant, ober e druantoù.

Schlauchhahn g. (-s,-hähne) : kog ar gorzenn dourañ g.

schlauchlos ag. : [bandenn-rod] kuit a vouzellenn-diabarzh.

Schlauchreifen g. (-s,-) : [marc'h-houarn] bouzellenn b.

Schlauchreifenventil n. (-s,-e) : begel rod Sclaverand® g., begel rod Presta® g.

Schlauchwagen g. (-s,-) : [liorzh] puner-red g.

Schlauchwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] nematelmint g.

Schläue b. (-) : gwidre g., korvigell b., finesa b., ardivinkoù lies., ijin g., filenn b., itrik g.

Schlaufe b. (-,-n) : **1.** skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm lagadenn g., skoulm rozennig g., las rikl g., las skoulmet war rikl g., las-red g. ; *eingespleißte feste Schlaufe,* strob g. ; **2.** lagadenn b. ; *Gürtelschlaufe,* lagadenn ar gouriz b.

Schlauheit b. (-) : gwidre g., korvigell b., finesa b., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., itrik g., filenn b., troidellegezh b., troidellerezh g., ardivinkoù lies.

Schlaukopf g. (-s,-köpfe) : paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., louarn a zen g., louarn fin g., louarn daoudroadek g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., louarn kozh g., louarnig g. (Gregor), fri tanav a baotr g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., den gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., hinkin a zen g., higenn a zen g., ebeul g., fouin g., korvigeller g., labous g., paotr fin g. ; *er ist ein Schlaukopf,* n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, ijinet-mat eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a zo paotr an itrikoù, hennezh a zo louarn, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, ul louarn a zen eo hennezh, un ebeul eo, ur fouin eo, ur sapre den kordet eo, gwriet eo a finesaoù, finesa a zo ennañ, finesaoù a zo ouzh en ober, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, lamprek eo, link eo, pegen louarn eo hennezh ! ; *auch ein Schlaukopf findet seinen Meister,* n'eus den fin n'en deus e goulz.

Schlaumeier g. (-s,-) : paotr bet darbet dezhañ mont da louarn, louarn a zen g., louarn fin g., louarn daoudroadek g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn p., louarn kozh g., louarnig g. (Gregor), fri tanav a baotr g., sifelenn a zen g., den gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., den gwriet a finesaoù g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., hinkin a zen g., higenn a zen g., ebeul g., fouin g., korvigeller g., labous g., paotr fin g. ; *sellit ivez ouzh* **Schlaukopf**.

Schlawiner g. (-s,-) : **1.** louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr fin g., kañfard a baotr g., gwidal g., korvigeller g., higenn b., labous g., fouin g., ebeul g., itriker g., Fañch an itrikoù g. ; *sellit ivez ouzh* ***Schlaukopf*** ; **2.** riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., flemmer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., boufon g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Schlawinerin b. (-,-nen) : louarn a blac'h b., plac'h gwriet a finesaoù b., plac'h fin b., plac'h gweet he hentoù b., korvigellerez b.

schlecht ag. : **1.** [kozh] *schlecht und recht,* evel ma teu e teu, evel ma vo e vo, a-grip hag a-grap, alabistr, krip-ha-krap, hepmuiken, end-eeun, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, hep finesa / hep kempennadurezh (Gregor), well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile.

2. fall, divat, fogn, gagn, gwall, drouk, fazius ; *schlechte Ware,* marc'hadourezh fall b., marc'hadourezh mat da lakaat dindan lost ar c'hazh b. ; *schlechtes Futter,* boued-chatal dinatur g., boued-chatal fall g. ; *schlechtes Wetter,* amzer fall b., amzer vrein (divalav, lous, vil) b., gwallamzer b., fall amzer b., amzer doareet-fall b., amzer greñv b. ; *wir haben heute schlechtes Wetter,* feson fall a zo war an amzer hiziv, troet fall eo an amzer hiziv, doareet-fall eo an amzer hiziv, hiziv e ra ur gwall zevezh ; *ein schlechtes Jahr,* ur gwall vloavezh g. ; *schlechter*

Charakter, tro-spered diaes ober gantañ g., penn fall a zen g. ; *eine schlechte Gewohnheit,* un tech fall g., ur boaz fall g., ur voaz fall b., ur pleg fall g., ur gammvoaz b., ur c'hammvoaz g., ur c'hammbleg g., ur droukpleg g., ur gwallbleg g., ur gwalldech g., un droukkustum g., un atapi divalav g. ; *einen schlechten Ruf haben,* bezañ brudet fall, bezañ fallvrudet ; *schlechtes Deutsch sprechen,* drailhañ alamaneg, komz un alamaneg fall, komz un alamaneg palefarzh (un alamaneg podoù, un alamaneg togn), kignat an alamaneg, saoznegañ an alamaneg ; *schlechtes Bretonisch sprechen,* kignat ar brezhoneg, komz brezhoneg evel ur gazeg, komz brezhoneg evel un Norman, drailhañ brezhoneg, komz ur brezhoneg fall, komz ur brezhoneg palefarzh (ur brezhoneg podoù, ur brezhoneg togn), dont ul lastez brezhoneg gant an-unan, komz brezhoneg treflez ; *schlechter Kerl,* gwall-baotr g., labous treut g., labous toc'hor g., paotr n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, gwallbezh g., gwallibil g., gwallibil a baotr g., akariod g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., paotr drouk g., paotr fall g. ; *schlechter Ratschlag,* gwall ali g., ali fall g., ali fazius g. ; *schlechter Laune sein,* bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ gwall imoret, bout kogus àr an heol, bezañ troet e breñv, bezañ kamm e vlevenn, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, na vezañ gwall imoret-mat, bezañ treflez, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ war e du fall (en e benn fall), bezañ troet fall ; *die Butter wird schlecht,* blaz ar c'hozh a zeu gant (war) an amanenn ; *von jemandem Schlechtes sagen,* lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., lavaret droug eus u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., gwashaat (duañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret war u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., hiboudiñ ; *genauso schlecht wie,* ken gwazh ha, ken fall ha ; *heute ist das Wetter genauso schlecht wie gestern,* an amzer a zo ken gwazh ha dec'h ; *äußerst schlecht, sehr schlecht,* fall-put, fall-daonet, fall-hoc'h, fall-du, fall-fin.

3. dister, treut ; *schlechter Trost,* un tamm frealz gwall zister g. ; *schlechte Ergebnisse,* disoc'hoù dister (fall, treut).

derez uheloc'h : ***schlechter als,*** falloc'h eget, gwashoc'h eget, gwazh eget ; *die Lage wird schlechter,* mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, war washaat e ya an traoù, en tu rekin e ya an traoù, da fall e ya an traoù, mont a ra an traoù a zrouk da wazh.

Adv. : fall ; *mir wird schlecht,* heugdoñger a sav ennon, en em gavout a ran diaes, dont a ran da vezañ fall, deuet on fall, deuet on diaes, mont a ra fall ganin, va c'halon a zo e-giz war-neuñv ; *es geht ihm schlecht,* ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo ar jeu gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, krog eo da c'hoari da fall ; *mal geht es ihm besser, mal wieder schlechter,* gwech e vez en un dro vat, gwech en un dro fall - gwech e vez mat e stad, gwech e vez fall ; *davon wird mir schlecht,* ar boued-se a zeu da neuiñ (da zarneuiñ) war va c'halon, heugdoñjer a sav ennon pa zebran an dra-se ; *die Geschäfte laufen schlecht,* n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù ; *er sieht schlecht aus,* neuz fall a zo warnañ, neuz fall en deus, droukneuz a zo warnañ, droukneuz en deus, ul liv a zo war e c'henoù, liv an diyac'h a zo warnañ, tres fall a zo warnañ, hennezh a zo livet fall, gwall-livet eo, min fall en deus, doareet-fall eo, n'emañ ket en e liv, n'en deus ket feson yac'h ; *schlecht hören,* bezañ teñval e gleved, bezañ teñval e skouarn, klevet fall, bezañ kalet e skouarn, bezañ kaletklev, bezañ pounnerglev, bezañ teñvalglev, bezañ pounner a skouarn, bezañ kalet da glevet ; *er hört immer schlechter,* fallaat a ra e skouarn, dont a ra e skouarn da vezañ fall ; *schlecht sehen,* bezañ aet izel (bezañ fall, bezañ erru teñval) e zaoulagad, bezañ teñval e weled, bezañ teñval e zaoulagad ; *das Rechnen schlecht beherrschen,* bezañ kleiz da jediñ ; *schlecht handeln,* fallober, drougober ; *schlecht an jemandem handeln,* ober gaou ouzh u.b., ober vil d'u.b. ; *er ist schlecht erzogen,* n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, savet fall eo bet, savet dibalamour eo bet ; *schlecht dran sein,* bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur blegenn lous, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ tapet nec'het, pakañ un distro lous, tapout ur gwall zistro ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran,* mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp, mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe fall-daonet ar geusterenn evidomp ; *es steht schlecht um ihn, es steht schlecht mit ihm,* fall eo ar jeu gantañ, fall emañ e gont, trist eo ar jeu gantañ, da fall ez a e yec'hed, fall eo e gerz, dister eo an traoù gantañ, erru eo fallañ ma c'haller bezañ, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, aet eo pell, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *es steht schlecht mit seinem Geschäft,* emañ e stal o vont da fall, treiñ a ra fall e stal, fall e ya e stal ; *es steht schlecht um den Euro,* mont a ra fall ar bed gant an euro ; *jemanden schlecht machen,* lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b., displuñvañ e benn d'u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., gwashaat (duañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b.,

drouklavaret war u.b., torbilat war chouk u.b., hiboudiñ ; *auf jemanden schlecht zu sprechen sein,* na badout e spered o klevout komz eus u.b., na badout e skiant o klevout anv eus u.b., bezañ u.b. erru-fall gant an-unan, na vezañ evit aveliñ u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b. ; *in unserer neuen Wohnung geht es uns nicht schlecht,* n'emaomp ket drouk en hol lojeiz nevez.
derez uheloc'h : *schlechter als,* falloc'h eget, gwashoc'h eget, gwazh eget.
schlechterdings Adv. : a-grenn, war-naet, groñs, mik, rik, krak, krenn ; *das ist mir schlechterdings unmöglich,* dibosupl a-grenn eo din ober kement-se.
Schlechtheit b. (-) : fallentez b., fallagriezh b., drougiezh b., falloni b., ijin fall g.
schlechthin Adv. : **1.** ken ez eo, ha tra ken, mard eus hini, ma'z eus unan ; **2.** evit gwir, e gwirionez, sur, evelato, avat, a-grenn, groñs, mik, rik, krak, krenn, na mui na maez, na mui na ment, ha netra muioc'h, ha netra ken.
Schlechtigkeit b. (-) : fallentez b., fallagriezh b., drougiezh b., falloni b., ijin fall g.
schlechtmachen V.k.e. (hat schlechtgemacht) : *jemanden schlechtmachen,* gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., dismegañsiñ u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., divrudañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., brudellat u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., hiboudiñ, katellat.
Schlechtmacherei b. (-,-en) : droukkomzoù lies., gwallgomzoù lies., droukprezeg g., gwallgomzerezh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies.
schlechtweg Adv. : na mui na maez, na mui na ment, ha netra muioc'h, ha netra ken.
Schlechtwetter n. (-s) : amzer fall b., amzer vrein (divalav, lous, vil) b., rustamzer b., gast a amzer b., brazamzer b., gwallamzer b., kruelder g., kruelded b., skoulad g., strapad g., follentez amzer b.
Schlechtwettergeld n. (-s,-er) : gopr digoll evit ar wallamzer g., gopr gwallamzer g.
Schlechtwetterzeit b. (-) : toull du ar bloaz g., laziadoù gwall amzer lies.
schlecken V.gw. (hat geschleckt) : **1.** lipat, lapañ ; **2.** lipouzañ ; *er schleckt gern,* hennezh a blij an traoù dous dezhañ, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; **3.** *schleck, Bärtel, schleck !* rask, rask, rask, hep e bask !
Schlecker g. (-s,-) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., paotr-e-gof g.
Schleckerbatzl g. : [Bro-Aostria] *Schleckerbatzl machen,* ober kibiz d'u.b., ober bisk d'u.b. o frotañ e zaou viz-yod an eil ouzh egile ; *ätsch bätsch schleckerbatzl !* rask, rask, rask, hep e bask !
Schleckerei b. (-,-en) : traoù dous lies., lipouzerezh g., sukraj g.
Schleckerin b. (-,-nen) : lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b.
Schleckermaul n. (-s,-mäuler) : **1.** [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a zen g., staon gizidik a zen g., liper g., lip-e-bav g., morser g., paotr-e-gof g. ; **2.** [plac'h] lipouzenn b., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b., liperez b.
Schleef g. (-s,-e) : [rannyezh.] palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seiteg g., den lor g., penn lor g., glaouch g.
Schlegel g. (-s,-) : **1.** [tekn.] dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g., golvazh b. [*liester* golvizhier], mailh g. ; *die zwei ebenen Bahnen eines Schlegels,* daou benn kompez ur mailh lies. ; *mit dem Schlegel klopfen,* mellata ; *der Stiel eines Schlegels,* troad ur mailh g. ; **2.** [taboulin] bazh b. ; **3.** *Hirschschlegel*, morzhed-karv b.
Schlegelschlag g. (-s,-schläge) : horzhad b.
Schlehbaum g. (-s,-bäume) **/ Schlehbusch** g. (-es,-büsche) **/ Schlehdorn** g. (-s,-e) : [louza.] spern-du str., irinenn b.
Schlehe b. (-,-n) : [louza.] **1.** irin str., irinenn b., polos str., gwregon str., gregon str., pelorz str. ; **2.** spern-du str., irinenn b.
Schlehengestrüpp n. (-s,-e) : [louza.] irineg b., poloseg b.
Schlehenholz n. (-es) : [louza.] irin g.
Schlehenlikör g. (-s,-e) : gwin-irin g.
Schlehenschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig-irin g.
Schlei g. (-s,-e) : [loen.] tañch g.
Schleiche b. (-,-n) : [loen.] anaf g., naer-galet b., anuz-dall g., kaledenn b.
schleichen V.gw. (schlich / ist geschlichen) : **1.** en em silañ, en em riklañ, mont dre sil, filouchañ ; *geschlichen kommen,* tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, didrouz evel un naer, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, plarik), tostaat kempennik, dont evel ar c'hazh war an erc'h ; [dre skeud.] *Eifersucht schlich in sein Herz,* ar warizi en em silas en e galon ; **2.** tremen goustadik ; *der Bach schleicht durch die Wiese,* redek a ra ar richer goustadik

dre ar prad, ar wazh a ruilh sioulik he doureier dre ar prad ; *die Zeit schleicht,* sil-ha-sil e ya an amzer hebiou.
V.em. : **sich schleichen** (schlich / hat sich (t-rt) geschlichen) : *sich aus dem Zimmer schleichen,* en em silañ dre laer er-maez eus ar sal, en em silañ dre skrap er-maez eus ar sal ; *sich in jemandes Vertrauen schleichen,* gounit fizianñs (kalon) u.b.
schleichend ag. : korvigellus, korvigellek, touellus, kuzh, e gor, o c'horiñ, dre zindan ; *eine schleichende Krankheit,* ur c'hleñved kildrouk g., ur c'hleñved morgousket g., ur c'hleñved henek g., ur c'hleñved retolz g., ur c'hleñved e gor g., ur c'hlenved mut g., ur c'hleñved evel glaou bev dindan al ludu g. ; *eine schleichende Inflation,* ur monc'hwez lor g., ur monc'hwez enkelat g., ur monc'hwez stlejus g., ur monc'hwez eginek g. ; *schleichende Wege,* kildroennoù lies., kildroadoù lies., kildroioù lies., kammdroioù lies., kilblegoù lies.
Adv. : a-sil, a-silig, a-sil-kaer, a-sil-da-sil, a-ruz.
Schleicher g. (-s,-) : **1.** mitouig g., pilpouz g., kazh born g., klufan g., klouarenn b., toull-sev g., fentour g., gogez g., koarenn b., fistouler g., fistoul g., lesaour g. ; **2.** louf g., loufad g., loufadenn b., mouz g. ; *einen Schleicher lassen,* loufañ, pufal, mouziñ.
Schleicherei b. (-,-en) : falsentez b., falster g., falsted b., yudazerezh g., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., gwidre b., kammdro b., finesa b., korvigell b., barad g., kildro b., treitouriezh b., pilpouzerezh g., ardivinkoù lies., fistoulerezh g.
Schleicherin b. (-,-nen) : pilpouzez b., klufan b., tanavenn b., klouarenn b., klufenn b., koarenn b., fistoulerez b.
Schleichfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn c'horrek b.
Schleichhandel g. (-s) : marc'had du g., marc'had kuzh g., floderezh g., kenwerzh kuzh g., trafikerezh g.
Schleichhändler g. (-s,-) : floder g., trafiker g.
Schleichware b. (-,-n) : marc'hadourezh flod b.
Schleichweg g. (-s,-e) : troidell b., korvigell b., hent-distro g., tro b., distro b., kammdro b., korn-tro g., kildro b., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g.
Schleichwerbung b. (-) : bruderezh kuzh g., bruderezh dre zindan g.
Schleie b. (-,-n) : [loen.] tañch g.
Schleier g. (-s,-) : **1.** gouel b., rouedenn b., mouch g., kouricher g. ; *Trauerschleier,* gouel gañv b. ; *Schleier eines Imkers,* mouch ur gwenaner g. ; **2.** *Rauchschleier,* morenn voged b., mogedenn b., mogidell b. ; **3.** [dre skeud.] *den Schleier nehmen,* mont dindan ouel, gwiskañ ar ouel, gwiskañ ar mouch islamek, mont da leanez ; *den Schleier lüften,* diskuliañ ar wirionez ; *der Schleier der Vergessenheit,* an ankounac'h g., mouch an ankounac'h (an disoñj) g.
Schleierchen n. (-s,-) : mouchig g., gouelig b.
Schleiereule b. (-,-n) : [loen.] grell b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., chevech b., freje b., garmelod b.
Schleierflor g. (-s) : lien-fuilh g., mezher-topin g., topin g.
schleierhaft ag. : iskis, rinek, kudennek, teñval, kevrinus, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, rouestlet, digomprenus, espar ; *das ist mir schleierhaft,* kement-se a ya dreist va c'hompren, kement-mañ a ya dreist va maner, n'on ket evit kompren an dra-se, chom a ra dall va c'hazh, an dra-se a ya dreist va meiz, kement-se a dremen va spered, kement-se a ya dreist va spered.
Schleierleinwand b. (-) : [gwiad.] linon g.
schleierlos ag. : diouel.
Schleierschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] aouredenn b., lagadeg b.
Schleierstoff g. (-s,-e) / **Schleiertuch** n. (-s,-tücher) : gouel b., lien-rouez g., rouedenn b.
Schleifapparat g. (-s,-e) : [tekn.] **1.** breolimerez b., breolim b. ; **2.** brikerez b. ; **3.** livnerez b., reizherez b., raskerez b.
Schleifbahn b. (-,-en) : ruzerez b., risklerez b., hent riklañ g.
Schleifbock g. (-s,-böcke) : [tekn.] turgnig lemmañ g.
Schleife b. (-,-n) : **1.** skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., kilbleg g., kilwedenn b., lagadenn b., las rikl g., las skoulmet war rikl g. ; *mit Schleifen versehen sein,* bezañ lagadennek ; *Schleife im Haar,* skoulm lagadenn g., skoulm rozennig g., seizenn b., seintez b. ; *eine Schleife in den Schnürsenkel machen,* ober ur skoulm lagadenn gant e las ; **2.** [dilhad.] skoulm barbellig g., skoulm papilhorig g.; **3.** pleg bras g., korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kammigell an hent b., troidell an hent b. ; **4.** [tekn.] rakled g., riklenn b., riklerez b., stlejell b. ; **5.** [tredan.] amred kloz g. ; **6.** [stlenn., tekn.] dol b. ; *Programmschleife,* dol c'houlev b. ; *Koppelschleife,* dol goublañ b.
schleifen[1] V.k.e. (schliff / hat geschliffen) : **1.** lemmañ, breolimañ, ober ul lemm da, livnaat, kizellañ, benañ, tremen war ur vreolim, teneraat ; *diese Messer müssen geschliffen werden,* ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolim dezho, poent eo lemmañ ar c'hontilli-se, poent eo breolimañ ar c'hontilli-se, poent eo ober ul lemm d'ar c'hontilli-se, poent eo teneraat lavnennoù ar c'hontilli-se ; *eine Schere schleifen,* tremen ur sizailh war ar vreolim, lemmañ (breolimañ) ur sizailh, lemmañ ur sizailh ouzh (gant) ar vreolim, ober ul lemm d'ur sizailh ; *Edelsteine schleifen,* livnaat (kizellañ) mein prizius ; *geschliffenes Glas,* gwer tailhet (benet, livnaet) ; *fein schleifen,* reizhañ, lufrañ, parañ, lemmañ pizh, peurechuiñ al labour gant ur vreolim, benañ pizh ; *grob schleifen,* livnaat dre vras, divrazañ un tamm labour gant ur vreolim, lemmañ (benañ) dre vras ; *zu dünn geschliffene Klinge,* drezenn b. ; **2.** [dre skeud.] *geschliffen,* seven, savet-mat ; *ungeschliffen,* diseven, rust, gros, difeson, disneuz, savet dibalamour ; [lenn.] *geschliffener Stil,* doare-skrivañ peurlipet (dilikat, cheuc'h, tonius, ampart ha gourdon, turgnet-koant, kribet a'r gwellañ) g.
schleifen[2] V.k.e. digemm (hat geschleift) : **1.** dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, rezañ, kenrezañ, divogeriañ, diskar, diwriziennañ, razhañ ; *eine Festung schleifen,* dismantrañ (rezañ, razhañ, divogeriañ, peurziskar) ur c'hreñvlec'h, kas ur c'hreñvlec'h d'an traoñ, diskar ur c'hreñvlec'h a-benn-font, diskar ur c'hreñvlec'h rez an douar / lakaat ur c'hreñvlec'h rez an douar (Gregor) ;

2. embreger, gourdonañ, pleustriñ, ober e renk war [u.b.], ober e renkoù da [u.b.] ; *Rekruten schleifen,* embreger (gourdonañ, pleustriñ) danvez-soudarded.
3. stlejañ, ruzañ, treinañ ; *den Fuß schleifen,* ruzañ e dreid, jilgammañ, rozellat, rabotat, en em hersal, mont a-ruz botez, ruzañ e votoù, rozellat e votoù, kerzhet a-ruz botez ; *beim Gehen die Schuhe auf dem Boden schleifen lassen,* ruzañ e dreid, ruzañ e votoù, rozellat e votoù, kerzhet a-ruz botez, kerzhet hep dizouarañ troad ebet, kerzhet hep dibradañ troad ebet, kerzhet hep distekiñ troad ebet diouzh an douar ; [dre skeud.] *die Zügel schleifen lassen,* astenn kabestr war moue ar marc'h.
4. linkañ ; *Töne schleifen,* [sonerezh] linkañ, seniñ link.
5. liammañ, stagellañ ; [yezh.] *einen Laut schleifen,* lakaat ur son da vezañ linkus, stagellañ.
6. [tekn.] *die Kupplung schleifen lassen,* lezel ar grabanerez da skrabat.
7. livnaat, livnañ, brikañ, lufrañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, parañ, raskañ, reizhañ dre livnañ.
V.gw. (hat geschleift / ist geschleift) : **1.** (hat) : frotañ, skrabat ; **2.** (hat/ist) : *auf dem Eis schleifen,* riklañ (ruzikal) war ar skorn.
Schleifen n. (-s) : **1.** lemmerezh g., lemmañ g., breolimerezh g. ; **2.** benadur g., benerezh g., livnadur g., livnerezh g. ; **3.** lufrerezh g., lufradur g., livnadur g., plaenadur g., raskennadur g., raskerezh g. ; **4.** stlejerezh g. ; **5.** [lu] razherezh g., rezadur g., diskaradur g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., rezañ g., kenrezadur g., divogeriañ g. ; **6.** [sonerezh] linkañ g., seniñ link g. ; **7.** [sport] ruzikerezh g.
Schleifenblume b. (-,-n) : [louza.] iberiz str. ; *immergrüne Schleifenblume,* gwennig b.
Schleifenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.
Schleifenkurve b. (-,-n) : pleg bras g., korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kammigell an hent b., troidell an hent b.
Schleifer g. (-s,-) : **1.** lemmer g., breolimer g., libonig g., [dre fent] armolud g. ; **2.** lufrer g. ; **3.** [sonerezh] linkadenn b., linkad g. ; **4.** [dañs] linkadenn b., linkad g. ; **5.** [lu] gourdoner rust g., loen brein a isofiser g.
Schleiferei b. (-,-en) : **1.** lemmerezh g., breolimerezh g. ; **2.** stal vreolimañ b., breolimerezh b.
Schleiferin b. (-,-nen) : **1.** lemmerez b., breolimerez b. ; **2.** lufrerez b.
Schleifkontakt g. (-es,-e) : [tekn.] broust g., skubilli lies.
Schleiflack g. (-s,-e) : gwernis lintrañ g., gwernis lufrañ g.
Schleifleinen n. (-s) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g., paper-emeri g., paper-lufrañ g.
Schleifmaschine b. (-,-n) : [tekn.] **1.** breolimerez b., breolim b. ; **2.** brikerez b. ; **3.** livnerez b., reizherez b., raskerez b.
Schleifmesser n. (-s,-) : direnn b.
Schleifmittel n. (-s,-) : danvez raskennañ g.
Schleifpapier n. (-s,-e) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g., paper-emeri g., paper-lufrañ g.
Schleifrad n. (-s,-räder) : breolim b., maen-breolim g. ; *Schleifrad mit Wasserbehälter,* breolim-zour b. ; *das Schleifrad drehen,* treiñ ar vreolim.
Schleifring g. (-s,-e) : [tekn.] gwalenn enstok b., gwalenn a-stok b.
Schleifschritt g. (-s,-e) : [dañs] ruzadenn b.
Schleifschuh g. (-s,-e) : [tekn.] botez dastum b., trolle g.
Schleifstein g. (-s,-e) : breolim g., maen-breolim g., higolenn b., maen-higolenn g., maen-lemmañ g., maen da lemmañ g., maen-falc'h g., maen-lemmer g., maen-goulazh g. ; *Kurbel eines Schleifsteins,* dorn ur vreolim g., dornell ur vreolim b., dornikell ur vreolim b.
Schleifsteinbehälter g. (-s,-) / **Schleifsteinbüchse** b. (-,-n) : chipot-higolenn g., douraer g., hogell b., botinell b.,
Schleifsteinhorn n. (-s,-hörner) : korn-higolenn g., korn-falc'h g., douraer g., komm g., log b.
Schleifung b. (-,-en) : **1.** lemmerezh g., breolimerezh g. ; **2.** benadur g., benerezh g., livnadur g. ; **3.** lufrerezh g., raskerezh g., raskennadur g., lufradur g., livnadur g., plaenadur g. ; **4.** stlejerezh g. ; **5.** [lu] razherezh g., rezadur g., diskaradur g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., rezañ g., kenrezadur g., divogeriañ g. ; **6.** [sonerezh] linkañ g., seniñ link g. ; **7.** [sport] ruzikerezh g.
Schleim g. (-s,-e) : **1.** gludenn b., libouz g., lec'hi g., lec'hienn b., lec'hidenn b., lizenn b., ronkenn b., stervenn b., mukuz g., flumm g., kraost g., sklerenn b., glaour g. ; *Mundschleim,* babouz g., glaour g., glaourenn b., krañch g. ; *Husten mit Auswurf von Schleim,* paz brein g. ; *sie hängen zusammen wie Rotz und Schleim,* en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched ; **2.** [maligorned, melc'hwed, biskoul] babouz g., glaour g., glaourenn b. ; **3.** [kegin.] bervadur g., anverv g., lec'hi g. ; **4.** [mezeg.] lec'hi g., glaour g.
Schleimabsonderung b. (-,-en) : diskarg lec'hi g., diskargadur lec'hi g., ezwagrennadur lec'hi g., ezveradur lec'hi g.
schleimartig ag. : gludek, gludennek, libous, stervennek, mukusek, mukilagek, mukilagel, mukozel.
Schleimauswurf g. (-s,-würfe) : [mezeg.] kraostañ g., kraostadur g., kraostadenn b.
Schleimdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn c'hlaour b.
schleimen V.gw. (hat geschleimt) : P. en em lipat ouzh u.b., klufaniñ d'u.b., lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lavaret komzoù brav d'u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb.
Schleimfluss g. (-s,-flüsse) : [mezeg.] katar g., ezwagrennadur lec'hi g., ezveradur lec'hi g., diskarg lec'hi g., diskargadur lec'hi g., sifern g., anouedadur g.

Schleimhaut b. (-,-häute) : [korf.] glaourgenn b., glaouregenn b., kroc'hen lec'hidennet g., kroc'hen gludennek g., kroc'hen libous g., kroc'hen litous g.
Schleimhautbläschen n. (-s,-) : [mezeg.] borb g., aftenn b. [*liester* aftoù].
schleimhautentzündet ag. : [mezeg.] katarus.
Schleimhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] katar g.
Schleimhusten g. (-s) : [mezeg.] paz brein g.
schleimig ag. : gludennek, gludek, lec'hidennet, libous, lizennet, glaourek, glaourennek, glaourus, ronkennek, stervennek, lardous, litous ; *schleimiger Husten,* paz brein g. ; *schleimige Milch,* laezh-bistro g., laezh-druz g., laezh-frontek g., laezh-gludennek g., laezh-neudennek g., laezh-tourgouilh g., laezh stir g., laezh-tev g. ; *schleimiges Zeug, schleimige Masse,* gludenn b., libouz g., lec'hidenn b., lizenn b.
Schleimlerche b. (-,-n) : [loen.] touseg-mor g.
Schleimscheißer g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., likaouer g., lorber g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., P. lip-revr g.
Schleimstoff g. (-s,-e) : mukus g., lec'hi g., glaour g.
Schleimtiere lies. : [loen.] blotviled lies.
Schleiße b. (-,-n) : **1.** skilfenn b., sklisenn b., skolpenn b., skirienn b., diskolpadenn b. ; **2.** [pluñv] pluñvenn divarbekaet b. ; **3.** pilpouz g., dispilh g.
schleißen V.k.e. (schliss, hat geschlissen) : **1.** faoutañ en e hed ; **2.** *Federn schleißen,* divarvañ pluñv (Gregor), divarbekaat plu.
V.gw. ha V.em. (schliss, hat sich (t-rt) geschlissen) : **1.** teuc'hiñ, uzañ ; **2.** faoutañ, frailhañ.
Schlemm g. (-s,-e) : [kartoù] chelem g. ; *Schlemm machen,* dont ar chelem bras da vat gant an-unan.
Schlemmbottich g. (-s,-e) : bailh g., barazh b.
schlemmen V.gw. (hat geschlemmt) : ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, ober fest, ober kilhevardon, ober bos, c'hoari las, korfata, kofata, ober ur c'hofad, ober ur c'horfad, frikotañ, banvezañ, banveziañ, en em segaliñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon, ober banvez, bambochal, ober lip-e-bav, riotal.
V.k.e. (hat geschlemmt) : **1.** lipat, saouriñ ; **2.** (*gwelloc'h eo ar stumm* ***schlämmen*** *e-keñver ar reizhskrivadur a-vremañ*) : *das Erz schlemmen,* dibriañ ar c'hailh ; **3.** dibriañ, skarzhañ, karzhañ, naetaat ; *einen Teich schlemmen,* karzhañ ur stank, skarzhañ ur stank.
Schlemmer g. (-s,-) : lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., liper g., lip-e-bav g., morser g., festaer g., festaouer g., ribouler g., rouler g., ribler g., fringer g., farloter g., paotr-e-gof g., bambocher g., galouper poulloù g. ; *er ist ein Schlemmer,* lontek eo, hennezh a blij an traoù mat dezhañ, douget eo d'e gof, ul lipouz eo, ul lipouzer eo, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo.
Schlemmerei b. (-,-en) : lipouzerezh g., krignerezh g., chaokerezh g., morserezh g., chervadiñ g., roulerezh g., bañvez g., friko g., chervad b., chervadenn b., kouignaoua g., gwalc'hadenn b.
Schlemmerin b. (-,-nen) : lipouzenn b., pitouilherez b., beg lipous g., beg litous g., beg fin g., liperez b., morserez b., riboulerez b., roulerez b.
schlemmerisch ag. : lipous, litous, pitouilh, friant, morser.
Schlempe b. (-,-n) : markoù lies., maskloù lies., markinajoù lies., markinoù lies.
Schlender g. (-s,-) : **1.** stranerezh g., luguderezh g. ; **2.** tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., labourioù standur lies., sermoul g., brizhvoaz g.
Schlenderer g. (-s,-) : luguder g., straner g., ruzer g., ruz-botoù g., stlejer g., c'hoarieller g., lostenn b., chuchuer g., derener g., torter g., belbeter g.
Schlendergang g. (-s,-gänge) : **1.** stranerezh g., luguderezh g., belbeterezh g. ; **2.** tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., labourioù standur lies., sermoul g., brizhvoaz g.
schlendern V.gw. (ist geschlendert) : *müßig schlendern,* baleata, straniñ, braeat en e blijadur, toulbabañ, tortañ, garjata, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, lugudiñ, c'hwileta, turlutañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, chom da logota, vakiñ, baotañ ; *durch die Straßen schlendern,* lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; *ziellos durch die Straßen schlendern,* mont da-heul e dreid.
Schlendrian g. (-s) : brizhvoaz g., turlut g., standur b. ; *der Schlendrian,* tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur ar pemdez b., ar sermoul g., an tamm turgn g. ; *beim alten Schlendrian bleiben,* ober e dammig reuz standur, ober e dammig reuz pemdeziek, chom da vreinañ en e voazioù kozh, chom da louediñ en e c'hizioù kozh, chom da ginviañ en e voazioù kozh, chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez ; *seinen Schlendrian weiter machen,* ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), ruilhal kempennik e voulig, ruilhal plarik e voulig, derc'hel da vont en-dro, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel da rodal, derc'hel d'ober e dammig reuz.
Schlenker g. (-s,-) : **1.** hent-distro g., tro b., distro b., kammdro b. ; *einen kurzen Schlenker über irgendwo machen,* ober un tamm tro dre ul lec'h bennak, reiñ tro d'e hent evit mont d'ul lec'h bennak, klask tro d'e hent evit mont d'ul lec'h bennak, klask an dro dre ul lec'h bennak ; **2.** livard g., livardenn b. ; *Schlenker machen,* livardiñ.
schlenkerig ag. : freilhek, distrantell, fardellek.
schlenkern V.gw. ha V.k.e. (hat geschlenkert) : **1.** bannañ ; **2.** brañsellat ; *mit den Armen schlenkern,* brañsellat e zivrec'h en ur vale, mont en un doare freilhek, difretañ e zivrec'h, mont gant e e zivrec'h o fistoulat a-ispilh ; *schlenkernde Gebärde,* jestr laosk, jestr freilhek g. ; **3.** [merdead.] ruilhal-diruilhal.
Schlenkern n. (-s) : **1.** brañskellerezh g., brañsellerezh g. ; **2.** [merdead.] ruilh-diruilh g.

Schlepp g. (-s) : [merdead.] *in Schlepp haben*, sachañ war e lerc'h, ramokañ, stlejañ ; *in Schlepp nehmen,* lakaat war-stlej, stagañ ouzh an-unan.
Schleppauto n. (-s,-s) : stlejer g., traktor g.
Schleppbahre b. (-,-n) : kravazh-karr g., kravazh-kamm g.
Schleppdampfer g. (-s,-) : [merdead.] ramoker g., lestr-stlej g.
Schleppdienst g. (-es,-e) : ramokerezh g., stlejerezh g.
Schleppe b. (-,-n) : lostenn b., stlejenn b., lost g. ; *Kleid mit Schleppe,* pezh dilhad gant ul lostenn g., sae lostek b. ; *die hatte eine Schleppe,* ul lostenn a skube war he lerc'h.
schleppen V.k.e. (hat geschleppt) : stlejañ, distlejañ, ramokiñ, sachañ, sachañ d'e heul, frapañ, hersal, lostañ, treinañ, dougen a-drein, stlejañ a-ruz hag a-drein, bezañ [udb] a-drein gant an-unan, dont a-ruz gant an-unan, kas a-ruz, ruzañ, halañ ; *viel Gepäck mit sich schleppen,* kas ur bern pakadoù gant an-unan, kas ur stlabez pakadoù gant an-unan, bezañ ur strob landrammus gant an-unan, stlejañ ur bern pakadoù d'e heul, dont ur bern fardaj gant an-unan, en em lastrañ gant ur bern pakadoù ; *jemanden vors Gericht schleppen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn.
V.gw. : ruzañ ; *schleppendes Schrittes gehen,* bezañ gorrek en e gerzhed, bezañ pouer da gerzhet, ruzañ e dreid, chom da ruzañ e revr, chom da lugudiñ, en em arat, buzhugenniñ, hersal, ruzata, mont a-ruz botez, mont a-stlej, mont divalav, rozellat ; *es schleppt,* goustadik ez a, war-stlej emañ an traoù, ne ya ket fonnus war-raok, chom a ra al labour a-revr (diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h), lugudus eo al labour, n'eus mont ebet gant an dud hiziv ; [merdead.] *der Anker schleppt,* riklañ a ra an eor, arat a ra an eor, emañ ar vag o stlejañ hec'h eor.
V.em. : **sich schleppen** (hat sich (t-rt) geschleppt) : ruzañ, en em ruzañ, en em stlejañ, skrampañ, mont a-stlej e gorf, mont a-ruz, mont a-ruz botez, en em arat, buzhugenniñ, hersal, ruzata, bezañ gorrek en e gerzhed ; *das Schiff schleppt sich nur langsam vorwärts,* divalav eo kerzh ar vag ; *der Prozess schleppt sich seit Monaten,* chom a ra ar prosez da lostigellat (da c'houlerc'hiñ) abaoe mizioù ha mizioù, chom a ra ar prosez a-stlej abaoe mizioù ha mizioù.
Schleppen n. (-s) : ramokerezh g., stlejerezh g., sacherezh g., hers g.
schleppend ag. : **1.** stlejus ; *schleppender Gang,* kerzhed stlejus (lugudus, landrammus, a-ruz botez, divalav, gorrek, pouer, pounner) g., gorregezh b., lentegezh b., lentidigezh b., goar g., landrenn b. ; *ein schleppender Stil,* un doare-skrivañ borodus (ruz-diruz, landrammus, arabadus) g. ; *schleppendes Schrittes gehen,* bezañ gorrek en e gerzhed, bezañ pouer da gerzhet, bezañ pounner e gerzhed, ruzañ e dreid, chom da ruzañ e revr, chom da lugudiñ, en em arat, buzhugenniñ, hersal, ruzata, mont a-ruz botez, mont a-stlej, mont divalav, rozellat ; **2.** *schleppend vorangehende Arbeit,* labour lugudus g., labour hag a ya a-stlej (a-ruz) g. ; **3.** [mouezh] ganus.
Adv. : a-stlej, a-ruz, divalav ; *schleppend reden, schleppend sprechen,* ganuzañ, ganuziñ, bezañ pouer da gaozeal, bezañ pounner e zistagadur.
Schleppenträger g. (-s,-) : lakez hag a zoug stlejenn ar roue (stlejenn ar rouanez) g.
Schlepper[1] g. (-s,-) : **1.** [merdead.] ramoker g., lestr-stlej g. ; **2.** traktor g., stlejer g., stlejerez b.
Schlepper[2] g. (-s,-) : **1.** [kenwerzh.] desacher praktikoù nevez g., dedenner arvalien nevez g., degaser arvalien nevez g. ; **2.** heñcher g., tremener g.
Schlepperin b. (-,-nen) : **1.** [kenwerzh.] desacherez praktikoù nevez b., dedennerez arvalien nevez b., degaserez arvalien nevez b. ; **2.** heñcherez b., tremenerez b.
Schleppflug g. (-s,-flüge) : nij war-stlej g., nijadenn war-stlej b.
Schleppgewand n. (-s,-gewänder) : simarenn b., sae gant stlejenn b., sae lostek b., hopelan g., rokedenn b.
Schleppkabel n. (-s,-) : [merdead.] traouilh ramokiñ g., fun ramokiñ b., sug b.
Schleppkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar g. [*liester* kobiri], bag-dougen b., bag-karg b.
Schleppkleid n. (-s,-er) : sae gant stlejenn b., sae lostek b., simarenn b., hopelan g., rokedenn b.
Schlepplift g. (-s,-e) : pign skierien g., sach skierien g., sach revr g., fun-revr g.
Schleppnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., trech g., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g., seulenn b. ; *Austern mit einem Schleppnetz fangen,* ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr ; *das Schleppnetz sitzt fest,* krog eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, dalc'h eo ar roued-stlej e-barzh ar vein ; *das Schleppnetz hatte sich in den Felsen verfangen und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen,* aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù.
Schleppnetzfischerei b. (-) : ravanellerezh g., trech g., drag g., dragerezh g. ; *Schleppnetzfischerei treiben,* ravanelliñ, trechañ, ober an drag, dragiñ ; *industrielle Schleppnetzfischerei,* ravanellerezh greantel g.
Schleppseil n. (-s,-e) / **Schlepptau** n. (-s,-e) : **1.** [merdead.] fun ramokiñ b., sug b. ; *in Schlepptau haben, in Schlepptau nehmen,* ramokiñ ; **2.** [dre skeud.] *in jemandes Schlepptau geraten,* bezañ sterniet ouzh u.b., mont da-heul u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ troet ha distroet gant u.b., bezañ ouzh heul u.b.
Schleppzug g. (-s,-züge) : tren kobiri g., lostad kobiri g.
Schlesien n. (-s) : Silezia b.
Schlesier g. (-s,-) : Sileziad g.
Schlesierin b. (-,-nen) : Sileziadez b.
schlesisch ag. : sileziat, ... Silezia.
Schleswig-Holstein n. (-s) : Schleswig-Holstein b.
Schleuder b. (-,-n) : **1.** batalm b., talm b., flech g. ; *Steinwurf mit der Schleuder,* talmad b., talmadenn b., flechad g., flechadenn b. ; **2.** bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b. ; **3.** dizourerez b., heskerez b., tronizherez b. ; *Milchschleuder,* tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenerez b. ; **4.** [tekn.] troellrod b.
Schleuderarbeit b. (-) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet

war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Schleuderausfuhr b. (-,-en) : tumpañ g., tumperezh g., priz tumpañ g., priz dister g., priz marc'had-mat-lous g., priz marc'had-mat-vil g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz a-stok-varc'had g.

Schleuderbahn b. (-,-en) : roudenn vannañ b., leurenn vannañ b.

Schleuderbeton g. (-s,-s) : betoñs tronizhet g., betoñs fardet dre greistec'h g.

Schleuderer g. (-s,-) : batalmer g., talmer g., flecher g.

Schleuderexport g. (-s,-e) : tumpañ g., tumperezh g., priz tumpañ g., priz dister g., priz marc'had-mat-lous g., priz marc'had-mat-vil g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz a-stok-varc'had g.

schleuderfrei ag. : diramp, dirampus, diriklus ; *schleuderfreie Straße,* hent diramp (diriklus) g., hent gant ur gwisk dirampus g.

Schleuderhonig g. (-s) : mel eztennet dre greistec'h g.

Schleuderkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreistec'h g.

Schleudermaschine b. (-,-n) : **1.** bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b. ; **2.** dizourerez b., heskerez b., tronizherez b.

Schleudermühle b. (-,-n) : tronizherez vraeañ b., tronizherez frikañ b., tronizherez valañ b.

schleudern V.k.e. (hat geschleudert) : **1.** teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, delazhiñ, skeiñ, strapañ, torimellat, disvantañ, foeltrañ, flistrañ, foetañ, lansañ, rual ; *einen Stein schleudern,* talmañ, batalmañ, batalmat, teurel ur maen gant un dalm ; *Steine schleudern,* meinata, labezañ, batalmañ (batalmat, talmañ, teuler, skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ, rual) mein, ober ul lañsadenn vein ; *ein Glas gegen die Wand schleudern,* strinkañ (delazhiñ, disvantañ, foeltrañ, plantañ, rual) ur werenn ouzh ar voger, stlepel ur werenn a-daol herr ouzh ar voger ; *Dreck gegen die Wand schleudern,* stropañ fank ouzh ar voger, flistrañ fank ouzh ar voger, foetañ fank ouzh ar voger ; *jemanden zu Boden schleudern,* leurennañ u.b. evel ur c'hwist ; *der Henker schleuderte sie auf die glühenden Kohlen,* ar bourev he ruilhas war ar glaou bev ; *die Soldaten schleuderten ihn mit Fußtritten im Mist hin und her,* ar soudarded en ruilhe a daolioù treid e-touez an teil ; *beim Aufprall wurde er aus dem Schiff ins Meer geschleudert,* gant ar stroñs e skoas war e benn er mor, gant ar stroñs eo bet torimellet er mor ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling,* an taol-mor en doa stropet (torimellet, foeltret, strinket) anezhañ ouzh al listenn ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal,* an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier da draoñ ar menez ; **2.** embann, dougen, teurel ; *den Bann schleudern,* teurel an eskumunugenn (an anoue) war u.b. (Gregor) ; **3.** [tekn.] tronizhañ ; *den Salat in dem Salatkorb schleudern,* dizourañ ar saladenn.

V.gw. (hat geschleudert / ist geschleudert) : **1.** [tekn.] (ist/hat) : skarpiñ, bezañ laosk, kaout trec'houllo, bezañ gadal ; **2.** (ist/hat) : diflipañ, disruzañ, riklañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent ; *ins Schleudern geraten,* en em lakaat da riklañ (da ziflipañ), disruzañ, riklañ, tec'hel diwar an hent. ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Schleudern gerät,* bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; *der Wagen wurde herumgeschleudert,* ober a reas ar c'harr-tan un dro penn-revr, ober a reas ar c'harr-tan un dro penn-ouzh-revr, penndalostennat a reas ar c'harr-tan ; **3.** [dre skeud.] *ins Schleudern geraten,* chom boud, chom berr, chom dre an hent, chom en entremar, bezañ penn e spered evit gouzout penaos ober, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout mui penaos ober diouti ; **4.** [kenwerzh] gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, lezel da vont evit an hanter eus netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, gwerzhañ a-stok-varc'had, reiñ evit ur priz dister, difoarañ, stropañ, gwerzhañ evit ur bouton.

Schleuderpreis g. (-es,-e) : priz tumpañ g., priz marc'had-mat-lous (gwall varc'had, re varc'had, marc'had-mat-vil) g. ; *zum Schleuderpreis (zu Schleuderpreisen) verkaufen,* gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, gwerzhañ a-stok-varc'had, reiñ evit ur priz dister, lezel da vont evit an hanter eus netra, difoarañ diouzh, stropañ, gwerzhañ evit ur bouton.

Schleuderpumpe b. (-,-n) : plomenn hag a labour dre greistec'h b.

Schleuderschmierung b. (-,-en) : larderezh dre zifruañ g., lardigennerezh dre vannañ g.

Schleudersitz g. (-es,-e) : [nij.] azezenn-strink b.

Schleuderspur b. (-,-en) : tres ur rampadenn g., roud ur rampadenn g.

Schleuderstart g. (-s,-s) : [nij., merdead.] dibradañ diouzh ar roudenn vannañ g., bannerezh g.

Schleudertrockner g. (-s,-) : dizourerez hag a labour dre greistec'h b.

Schleuderware b. (-,-n) : kozh varc'hadourezh b., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., marc'hadourezh gwerzhet evit an hanter eus netra b.

Schleuderwurf g. (-s,-würfe) : batalmad b., talmad b., talmadenn b., flechad g., flechadenn b.

Schleuderzunge b. (-,-n) : [loen.] teod erdennat g.

schleunig ag. : prim, buan, pront ; *schleunige Antwort,* respont prim g./b.

schleunigst Adv. : an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - dizale - hep dale tamm - hep dale - hep ket a zale - hep an disterañ dale - hep dale ken - hep ken dale - hep dale pelloc'h - hep daleañ hiroc'h - hep goursezañ pelloc'h - hep mui goursezañ - d'an druilh drask - d'an druilh - dillo - gant mall (gant hast, gant herr) bras - hast gantañ - gant herr - gant hastidigezh vras - gant prez vras - dre brez – gwall brez ennañ - gwall brez gantañ - tizh-ha-tizh - d'ar

c'haloup - tizh-ha-taer - a-dizh hag a-dag - a-dizh hag a-dro - diwar dizh - diwar zifrae - difrae-kaer - gant difrae bras - buan-ha-buan - dre hast - trumm-ha-trumm - en un huñvre - dipadapa - en ur flipad - eus e vuanañ - gant pep tizh - gant diere - a-brez-kaer - a-brez - a-benn-herr - a-herr-kaer - d'ar flimin-foeltr - a-brez-herr - a-daol-herr - diwar herr - en herr - evel an tan - d'an tan ruz - gant dillo bras - prim-ha-prim - diouzhtu-kentizh - diouzhtu-kaer - ken buan ha ma c'haller - a-benn-kaer - diouzhtu-dak - diouzhtu-krenn - dak-diouzhtu - kerkent all - rag-eeun - raktal ; *die Sache muss schleunigst erledigt werden,* greomp hon diampech evit kas an afer-se da benn, greomp hon diampechoù evit kas an afer-se da benn ; *wir müssen schleunigst zum Bahnhof !* kentroù d'an ti-gar ! mall-mall eo mont d'ar porzh-houarn !

Schleuse b. (-,-n) : **1.** skluz g. ; **2.** dorikell g., draf g. ; *Drehschleuse,* draf-tro g., dorikell-dro b.

schleusen V.k.e. (hat geschleust) : **1.** silañ, ensilañ, degas dre guzh ; **2.** [merdead.] skluzañ.

Schleusenbecken n. (-s,-) : poull-skluz g., poull-skluzañ g., saz skluz g.

Schleusenbett n. (-s,-en) **/ Schleusenboden** g. (-s,-böden) : diazez ur skluz g., sol ur skluz g., korven g.

Schleusendeckel g. (-s,-) : goulc'her kan-skarzhañ g.

Schleusengang g. (-s,-gänge) : skluzad g.

Schleusenkammer b. (-,-n) : poull-skluz g., poull-skluzañ g., saz skluz g.

Schleusenmeister g. (-s,-) : skluzer g.

Schleusentor n. (-s,-e) : dor skluz b.

Schleusenventil n. (-s,-e) : rañvell skluz b., rañvell-goll b.

Schleusenwärter g. (-s,-) : skluzer g.

Schleusenwehr n. (-,-e) : rañvell skluz b., rañvell-goll b.

Schlich g. (-s,-e) : kailh munut g., kailh fin g.

Schliche lies. : troidelloù lies., iriennoù lies., korvigelloù lies., jeu b., kammdroioù lies., kammigelloù lies., finesaoù lies. ; *hinter jemandes Schliche kommen,* diskuliañ itrikoù u.b., diskuliañ korvigelloù u.b., diskuliañ troidelloù u.b., dizoleiñ iriennoù u.b., dizoleiñ kammdroioù u.b., tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war an tres, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war e ched ; *er kennt alle Schliche,* hennezh a oar anezhi, un ard a zen eo.

schlicht ag. : **1.** eeun, plaen, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, dilorc'h, digamambre, diorbid, distern, rez, n'eus ket a gamambre gantañ ; *schlichte Kleidung,* dilhad simpl g./lies., dilhad dister g./lies. ; *ein schlichtes Kleid tragen,* bezañ gwisket en un doare plaen ; *schlichte Redeweise,* doare komz didro (eeun, plaen, rez) g. ; *schlichter Charakter,* spered didroidell (kompez, eeun, displeg, diroufenn, diswe, didres, dilorc'h) g. ; **2.** *schlichtes Haar,* blev flour, blev blouc'h str.

Adv. : *schlicht und einfac*h, ken plaen ha tra, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, ouesk, war blaen, na mui na maez, na mui na ment, ha netra muioc'h, ha netra ken, en un doare dichipot, diardoù, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, displeg, distag, digamambre, diorbid, digomplimant, ront a galon, netra dreist.

schlichtbar ag. : diskoulmus ; *schlichtbare Angelegenheit,* afer hag a c'haller renkañ (kompezañ).

Schlichtbohrer g. (-s,-) : [tekn.] trogleuzer g.

Schlichte b. (-,-n) : **1.** peg g., kaot g., indu g., lindrenn b. ; **2.** eeunded b., plaended b.

Schlichteisen n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g., parer g.

schlichten V.k.e. (hat geschlichtet) : **1.** *Haar schlichten,* blouc'haat (flouraat) blev.

2. *Holz schlichten,* bouc'halañ koad (Gregor).

3. *einen Stoff schlichten,* lintrañ (lufrañ) ur wiad ; *Garn schlichten,* kaotañ neud.

4. kompezañ, kempouezañ, renkañ, reizhañ, diveskañ, skarat, unaniñ, unvaniñ, rezañ, hanterouriñ, plaenaat, ingalañ ; *einen Streit schlichten,* kompezañ ur rendael, ingalañ ur rendael, kompezañ an traoù (etre an dud), kempouezañ un diemglev, renkañ un diemglev, didrenkañ ar soubenn, heñvelaat ar mennozhioù, reizhañ un dizunvaniezh, ingalañ un tabut, diveskañ arguzoù, skarat un arguz, kompezañ un arguz, plaenaat un arguz, plaenaat an traoù, diskoulmañ kudennoù, P. lakaat un askorn en e lec'h ; *durch einen Schiedsspruch schlichten,* hanterañ, hanterouriñ, ober tredeog, barn evel tredeog, dezvarn.

Schlichter g. (-s,-) : hanterour g., kompezer g., tredeog g., dezvarnour g., kempouezer g., kempennour g., unaner g., unvaner g., diskoulmer kudennoù g.

Schlichterin b. (-,-nen) : hanterourez b., kompezerez b., tredeogez b., unanerez b., unvanerez b., diskoulmerez kudennoù b.

Schlichtfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn kuñv g.

Schlichtheit b. (-) : eeunded b., plaended b.

Schlichthobel g. (-s,-) : [tekn.] rabot bras g., verlop g.

Schlichtmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik plaenaat g.

Schlichtmeißel g. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g., parer g.

Schlichtpassung b. (-,-en) : junterezh klenk g., junterezh rik g.

Schlichtung b. (-,-en) : hanterouriezh b., tredeogiezh b., kompezadur g., renkadur g., dezvarnerezh g., kempouezerezh g., unvanidigezh b.

Schlichtungsinstanz b. (-,-en) **/ Schlichtungsstelle** b. (-,-n) : ensav kompezañ g.

Schlichtungsverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad kompezañ g.

Schlick g. (-s,-e) : bouilhenn b., lec'hid g., pri g., lagenn b., fank g., frigas g., kailhar g., limouz g., morvonk g., morfont g., lizadur g.

schlicken V.gw. (hat geschlickt) : fankañ, lec'hidañ, lec'hidenniñ.

schlickerig ag. : fankek, leun a bri, leun-bri, fankigellek, fankigellus, lagennus, lagennek, priek, kampoullennek, kailharek, morfontek, fank, leun a fank, fank-holl, fouist, lec'hidek ; *schlickerige Röhrichte,* broenegoù lec'hidek lies.

Schlickgras n. (-es,-gräser) : [louza.] broen paludenn str.

Schlickgrund g. (-s,-gründe) : foñs kampoullennek g., goueled fankigellek (fankigellus) g., strad lagennek g., lec'hidenn fouist b., naoz lagennus b. (Gregor).

Schlickwatt n. (-s,-en) : lec'hideg b., pladur lec'hidek g., Watt lec'hidek g., bazenn lec'hidek b., lec'hidenn fouist b., palud g.

schliefen V.gw. (verb-skoazell **sein** : ist geschlieft) : [Bro-Aostria] en em silañ.
Schliere b. (-) : stlejad eoul g., ledenn eoul b., ledennad eoul b.
schliesig ag. : pegus, spegus, toazek, gludennek ; *schliesiges Brot,* bara toazek g. (Gregor), kaot b.
schließbar ag. : war alc'hwez, a c'haller prennañ, a c'haller morailhañ, a c'haller alc'hwezañ, a c'haller klozañ.
Schließblech n. (-s,-e) : [tekn.] gwele-potailh g.
Schließbolzen g. (-s,-) : prenn g., prenner g., alc'hwezerez b., ibil klaviañ g., ibil sparlañ g., serjant klaviañ g., serjant prennañ g., boulon tolc'hañ g.
Schließdeckel g. (-s,-) : [luc'hskeudenn.] serrer g., stouvell b., stanker g.
Schließe b. (-,-n) : stern-boukl g., boukl g., fremailh g., fremouer g., kloched g., prenner g., tanailhenn stardañ b., tenailhenn b., prenn g.
schließen V.k.e. (schloss / hat geschlossen) : **1.** prennañ, serriñ, morailhañ, alc'hwezañ, klozañ ; *die Tür schließen,* serriñ an nor, prennañ an nor, serriñ an nor war alc'hwez, alc'hwezañ an nor, prennañ an nor war an ti, prennañ war an ti, prennañ an ti ; *beim Verlassen des Hauses die Tür schließen,* prennañ an nor war e lerc'h ; *schließ das Gatter, dass die Kühe nicht reinkönnen,* serr ar gloued ouzh ar saout ; *einen Brief schließen,* siellañ ul lizher ; *den Mund schließen,* prennañ e c'henoù, serriñ e c'henoù, klozañ e c'henoù ; *halb schließen,* damglozañ.
2. enklozañ ; *etwas in einen Schrank schließen,* serriñ udb e-barzh un armel, prennañ dorioù ur pres war udb, klozañ udb en ur pres ; *jemanden in Ketten schließen,* chadennañ u.b., stagañ izili u.b. gant chadennoù ha potailhoù, lakaat u.b. ouzh ar c'hefioù, hualañ treid u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b. ; *jemanden ins Herz schließen,* stagañ e galon ouzh u.b., bezañ douget d'u.b., kaout joa ouzh u.b., lammat (talmañ) e galon evit u.b. ; *in sich schließen,* emplegañ, enbarzhañ, enklozañ, enderc'hel, enlakaat, konten, kompren, bezañ en an-unan ; *die Reihen schließen, die Glieder schließen,* en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù ; *jemanden in seine Arme schließen,* moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h.
3. echuiñ, klozañ, gourfenniñ, peurglozañ, klokaat, finisañ, difin, difinañ, lakaat diwezh da ; *den Zug schließen,* mont (kerzhet) en a-dreñv, kerzhet da ziwezh, bezañ war an diwezhadoù ; *eine Rede schließen,* echuiñ ur brezegenn, gourfenniñ ur brezegenn, peurbrezeg ; *die Debatte schließen,* lakaat diwezh d'ar vreutadeg, klozañ an tabut (an diviz) ; *eine Sitzung schließen,* klozañ ur vodadeg (un dalc'h-azez, un emvod) ; *ein Konto schließen,* klozañ ur gont-vank.
4. skoulmañ, ober ; *mit jemandem Freundschaft schließen,* dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., kamaladiñ gant u.b., ober kamaladiezh gant u.b., mignoniñ gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kenhoalañ gant u.b. ; *ein Bündnis schließen,* tremen (skoulmañ) un emglev (gant) ; *eine Wette schließen,* ober ur bariadenn (ur glaoustre), klaoustreañ ; *Ehe schließen,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, skoulmañ anezhi ; *Frieden schließen,* sinañ (skoulmañ) ar peoc'h, ober ar peoc'h (Gregor).
5. dezastum, dezren [ag.v. : dezreet], endastum, kendastum, anren ; *daraus kann man schließen, dass ...,* eus an dra-se e c'haller dezastum e ..., alese e c'haller dezren e …, gant se e c'hallomp ober hor soñj ma ... ; *von sich auf andere schließen,* muzuliañ spered ar re all gant e walenn e-unan, mont d'ar re all dioutañ e-unan, barn ar re all dioutañ e-unan.
V.gw. (schloss / hat geschlossen) : **1.** prennañ ; *diese Tür schließt gut,* aes eo prennañ an nor-mañ ; *die Tür schließt nicht gut,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas ; **2.** echuiñ ; *das Stück schließt tragisch,* echuiñ a ra ar pezh c'hoari en un doare skrijus ; *der Redner schloss mit diesen Worten,* echuiñ a reas ar prezegenner gant ar c'homzoù-se.
Anv-gwan-verb II : **geschlossen 1.** *eine geschlossene Gesellschaft,* ur vodadeg prevez b. ; **2.** kloz, serr, prennet, stank ; *in geschlossener Formation,* en ur steudad stank ; *bei geschlossenen Türen,* an dorioù serret (Gregor), disforan ; *das Theater bleibt geschlossen,* ne vo ket a abadennoù c'hoariva e-pad ur prantad ; **3.** unvan, peurunvan ; *geschlossener Grundbesitz,* douaroù bodet lies., douaroù en ur pezh (stag-ouzh-stag, en un dalc'h, dalc'h-ouzh-dalc'h) lies. ; *geschlossene Ortschaft,* tolpadur kêrioù g., tolpad kêrioù g.
Adv. : bloc'h, a-unvan, a-unvouezh, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, kumun, en ur stern, boutin, e boutin, ken- ; *geschlossen für etwas stimmen,* votiñ a-unvouezh evit udb.
V.em. : **sich schließen** (schloss sich / hat sich (t-rt) geschlossen) : **1.** en em lakaat a-gevret ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen,* ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevredadur ; **2.** serriñ, klozañ, prennañ ; *die Wunde schließt sich schnell,* buan e kleizhenn (e kig, e serr, e kigenn, e teñv, e kroc'hen, e kiz) ar gouli.
Schließen n. (-s) : serr g., serradur g., serridigezh b., klozadur g.
Schließer g. (-s,-) : porzhier g., serrer g. ; *Gefängnisschließer,* karc'harour g., bac'her g., jolier g.
Schließerin b. (-,-nen) : porzhierez b., serrerez b.
Schließfach n. (-s,-fächer) : kombod g., pakva emgefreek g., mirerezh emgefreek g. ; *Bankschließfach,* kombod surentez en ti-bank g., koufr-kreñv g., koufr-houarnet g. ; *Postschließfach,* boest-post b.
Schließfeder b. (-,-n) : [arm-tan] gwinterell adserriñ b.
Schließhaken g. (-s,-) : prenn g., prenner g., kloched g., fremailh g., fremouer g.
Schließkappe b. (-,-n) : gwele-potailh g., krapon g.
Schließkeil g. (-s,-e) : klaouetenn stardañ b., tanailhenn stardañ b., tenailhenn b.
schließlich ag. : da ziwezhañ, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, da fin an dro, a-benn fin an dro, war an diwezhad, war an

diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, en diwezh, erziwezh, en taol diwezhañ, taol da fin, en taol fin, taol fin, a-benn-kont, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *schließlich hörte er auf zu weinen,* hag hennezh a zeuas ha ne leñve ket ken, hag hennezh a zeuas ha na leñve ket ken ; *er hat es schließlich verstanden,* komprenet en deus a-benn ar fin, dont a reas hag e gomprenas ; *schließlich konnte ich mich davonschleichen,* un dro bennak em boa gallet en em laerezh da zont er-maez.

Schließmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn strizhaer b., kigenn gelc'hstrizhaer b.

Schließung b. (-,-en) : serr g., serradur g., serridigezh b., klozadur g. ; *Schließung einer Wunde,* kigennadur g., kigennerezh g., kleizhennerezh g., teñverezh g.

Schliff g. (-s,-e) : **1.** lufr g. lintradur g., lintrañ g., lemmerezh g., lemmañ g., breolimañ g., levn g., levnded b., levnder g., levnaat g., kizelladur g., kizellerezh g. ; *Dünnschliff,* [tekn., mikroskop] lavnennig b. ; [dre skeud.] *letzter Schliff,* mistradenn b., peurlipadur g., peurober g., peurobererezh g., peuraoz b., talaroù lies. ; *etwas (t-d-b) den letzten Schliff geben,* peurechuiñ (lipat ha peurlipat) udb., kinklañ brav udb, peurober brav-kenañ udb, turgnañ udb., flourañ udb, ober an talaroù, kalfichat udb ; P. *Schliff backen,* skeiñ hebiou, bourdiñ, mankout war e daol, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf.

2. lemm g., dremm b., barvenn b., malvenn b.

3. sevended b., doareoù mat lies. ; *er hat keinen Schliff,* ur ploukez 'zo anezhañ, doareoù rust (doareaoù dic'hras) en devez, savet dibalamour eo ; *jemandem Schliff beibringen,* deskiñ an doareoù mat d'u.b.

4. [lu] *militärischer Schliff,* gourdonerezh g., gourdonadur g., embregerezh g., pleustr g.

schlimm ag. : fall, grevus, gwall, kruel, bras, grizias, gwaskus, lourt, pounner, rust ; *schlimme Nachricht,* keloù fall g. ; *schlimmer Fehler,* fazi bras, fazi grevus g., fazi lourt g. ; *eine schlimme Krankheit,* ur c'hleñved fall-kenañ (grevus, lourt, rust) g., ur gwall gleñved g. (Gregor) ; *das Land wurde von einer schlimmen Plage heimgesucht,* ur walenn bounner (ur walenn rust) a zirollas war ar vro ; *in eine schlimme Lage geraten,* en em gavout en ur stad arvarus, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ erru trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ tapet en ur blegenn lous, bezañ tapet brav, bezañ eno evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet fall ; *das ist nur halb so schlimm,* n'eus nemeur a zroug, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, n'eus ket marv mil den, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eo ket bras an droug, n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer), n'eo ket tener, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, n'emañ ket ar mor o vont en douar, nebeut a dra eo, ken nebeut all eo, dister dra n'eo ken, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket, ne rit ket kalz a forzh, ne rit ket paot a forzh ; *was ist denn so schlimm dabei ?* pelec'h emañ an droug e kement-se ? ; *einen, der schlimmer ist als er, das gibt es nicht,* hennezh a zo ennañ kement si fall a zo tout, falloc'h eget ar fallañ eo an den-se, gwazh eget ar gwashañ eo an den-se, hennezh eo ar gwashañ e-touesk ar re washañ ; *man wirft Ihnen Schlimmes vor,* bras eo ar pezh a vez rebechet deoc'h ; *das wäre nur noch schlimmer,* neuze e vefe gwashoc'h kont ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann machen sie es nur noch schlimmer,* pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *und schlimmer noch !* ha gwashoc'h 'zo ! 'zo brasoc'h ! ha 'zo kaeroc'h ! 'zo kaeroc'h ! kaeroc'h 'zo ! ha koantoc'h 'zo ! 'zo koantoc'h ! ; *wir haben einen schlimmen Winter erlebt,* goañv a oa bet da vat ; *ich fürchte, es ist was Schlimmes passiert,* 'm eus aon bras ez eus c'hoarvezet droug, 'm eus aon ez eus c'hoarvezet un dra vras ; *das Erstaunlichste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist,* ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet ; *wenn etwas Schlimmes passiert wäre, hätten wir es erfahren,* mar bije bet ur gwallzarvoud e vije bet klevet nevez ; *etwas Schlimmes ist ihm zugestoßen,* un dra a vras a zo erruet gantañ, degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *zum Glück ist nichts Schlimmeres passiert,* eürus deomp n'eus ket c'hoarvezet gwashoc'h ; *aus Angst, dass noch Schlimmeres passiert,* rak aon eus gwashoc'h, gant aon a wazh ; *Schlimmeres verhindern,* paraat ouzh gwazh, mirout ouzh gwall ; *es gibt nichts Schlimmeres als den Krieg, von allen Plagen ist der Krieg die Schlimmste,* n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel, n'eus netra ken gwazh hag ar brezel ; *das Schlimmste,* gwashañ tra, ar gwashañ, ar pep gwashañ, ar vegenn, an diwezhañ ; *das war das Schlimmste daran,* aze edo ar maleur ; *und das Schlimmste daran ist, dass ihr Mann auch krank ist,* gwashañ pezh 'zo, he gwaz a zo klañv ivez - gwashañ pezh eo, he gwaz a zo klañv ivez ; *aufs Schlimmste gefasst sein,* bezañ e sell e c'hoarvezfe ar gwashañ, bezañ o c'hortoz ar gwashañ da c'hoarvezout ; *du bist schlimmer dran als wir,* e gwashoc'h poent emaout eget m'emaomp-ni, gwashoc'h eo dit eget deomp-ni ; *er ist am schlimmsten dran,* dezhañ eo ar gwashañ ; *am schlimmsten ist das Frieren,* n'eus ket diaesoc'h eget kaout riv, gwashañ ma kavañ eo ar riv ; *im schlimmsten Fall,* d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da rekour diwezhañ, gant ar stard, nemet ret-holl e ve ; *das nimmt einen schlimmen Verlauf,* emañ an traoù o treiñ fall, emañ an traoù o treiñ da fall, emañ an traoù o treiñ war an tu a-enep, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ ; *mit dem nimmt es noch ein schlimmes Ende,* emañ hennezh o tanzen trubuilh a-benn an amzer da zont, hennezh a gemer ur gwall hent, ma kendalc'h ouzh an hent-se e vo gwall fin gantañ, ma kendalc'h ouzh an hent-se e tenno d'ur gwall fin, ma kendalc'h ouzh an hent-se e tenno da wall fin, emañ o vont e drouziwezh ; *es wird immer schlimmer,* mont a ra an traoù e malamant, dont a ra an traoù da vezañ falloc'h-fallañ, fallaat a ra an traoù, gwashaat a ra an traoù, grevusaat a ra an traoù, mont a ra an traoù war washaat, dont a ra an traoù da vezañ gwashoc'h, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, mont a ra an traoù gwazh-àr-wazh, garvaat a ra an traoù, grizienañ a ra an traoù, emañ an traoù o c'hoari da fall, startaat a ra an traoù ; *ich glaube nicht, dass diese*

Verletzung sehr schlimm ist, ne gredan ket e ve ur gwall dapadenn ; *genauso schlimm wie,* ken gwazh ha, ken fall ha ; *er ist genauso schlimm wie sein Bruder,* bez' eo ken gwazh hag e vreur ; *schlimmer als,* gwazh eget, gwashoc'h eget, falloc'h eget ; *umso schlimmer, desto schlimmer,* gwazh a se, gwazh àr-se ; *aus Angst vor Schlimmerem,* gant aon a wazh ; *ein schlimmeres Vergehen gibt es nicht,* se eo an diwezhañ, ur vankadenn lourtoc'h n'eus ket, n'eus netra a gement a vefe lourtoc'h eget ar felladenn-se ; *um Schlimmeres zu verhindern,* a-benn paraat ouzh gwazh.

schlimmstenfalls Adv. : **1.** d'ar gwashañ-holl, d'ar gwashañ tout, / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da rekour diwezhañ, gant ar start, nemet ret-holl e ve ; **2.** gwashañ a c'hallfe erruout eo e..., ar gwashañ eo e..., ar gwashañ 'zo.

Schling- : krapus, krap.

Schlinge b. (-,-n) : **1.** skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las g., las-kroug g., las rikl g., las skoulmet war rikl, krouglas g., antell b., gardinez b., tagell b., lagadenn ur gordenn b., lindag g., kordenn skoulmet war rikl b. ; *Schlingen legen,* stignañ lasoù-kroug, stignañ antelloù, stignañ lindagoù ; *mit Hasenschlingen versehen,* tagellañ ; *in die Schlinge fallen,* kouezhañ el las, bezañ tapet el las ; *mit einer Schlinge fangen,* lindagañ.

2. [dre skeud.] las-kroug g., las ar groug g., kordenn-groug b., gwedenn b. [*liester* gwedinier], krouglas g., tagell-groug b., griped g., stign g., trap g., pej g. ; *in die Schlinge geraten,* kouezhañ el las, mont er griped, mont er sac'h, bezañ tapet ; *den Kopf aus der Schlinge ziehen,* en em lipat, tennañ e spilhenn, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, tennañ e fri a wall afer, disac'hañ an denn, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap ; *den Kopf in die Schlinge stecken,* gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol ; *er hat den Kopf selbst in die Schlinge gesteckt,* dezhañ e-unan en deus graet ar gwashañ taol, gweet en deus e gordenn eñ e-unan, nezet en deus e gordenn eñ e-unan.

3. matezh-vrec'h b., enchelp g. ; *den Arm in der Schlinge tragen,* bezañ e vrec'h gant an-unan en enchelp (Gregor), dougen e vrec'h en e gerc'henn.

4. [louza.] biz g., troierez b., troellblantenn b., gweerez b., plant krap str., kraperez b.

5. [loen.] gweadenn b., kammigell b., rodell b., troad b. ; *die Schlange erwürgt ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen,* an naer a voug he freizh e-kreiz he gweadennoù.

Schlingel g. (-s,-) : freilhenn b., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ravailhon g., gast vihan b., gwidal g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., higolenn b., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., chalvant g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., ajez g., akariod g., alvaon g., kastreg g., kastregenn g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., lampon g., kantolor g., kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], c'hwiltouz g. ; *fauler Schlingel,* koll-boued g., landreant g., lezober g., didalvez g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., lampon g., louzaouenn fall b., lavagnon g. ; *grober Schlingel,* kozh aotrou g., aotrou kaoc'h brochoù g., diaoul direzon g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g. ; *der ist ein Schlingel !* un hinkin a baotr eo !

schlingen V.k.e. (schlang / hat geschlungen) : **1.** *das Essen (hinunter)schlingen,* lonkañ e voued gant prez bras (evel ul lotrus) (Gregor), lonkañ a-rafoll, floupañ, gourlonkañ, debriñ lamprek, debriñ naonek, debriñ rankles, debriñ c'hwek, debriñ lontek, debriñ kreñv, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, debriñ evel ul loen (evel ur marlonk), skeiñ war e voued, ober kof bras, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, pegañ war an traoù, kaout ur malouer mat, bezañ kreñv war ar chaokat, floupañ (plaouiañ) e voued, kordañ e voued, plaouiañ war e voued, ramgloudiñ.

2. punañ, rodellañ, gwidilañ, roltañ, korvigellañ, kroazigellañ ; *einen Strick um etwas schlingen,* punañ ur gordenn en-dro d'udb ; *den Arm um jemanden schlingen,* stardañ e vrec'h en-dro d'u.b., briata u.b.

3. skoulmañ ; *einen Knoten schlingen,* ober ur skoulm.

V.em. : **sich schlingen** (schlang sich / hat sich (t-rt) geschlungen) : kildreiñ, kildroenniñ, kammigellañ, korvigellañ, troidellañ, punañ, kilwedenniñ, kuilhañ, en em rollañ ; *die Pflanze schlingt sich um den Baum,* korvigellañ (punañ, kamigellañ, kuilhañ, en em rollañ) a ra ar blantenn en-dro d'ar wezenn.

schlingern V.gw. (hat geschlingert) : [merdead.] ruilhal, ruilhal-diruilhal, kosteziañ-digosteziañ, brañskellat, brañsellat, brañsigellat ; *das Schiff schlingert,* emañ ar vag o ruilhal, kosteziañ-digosteziañ a ra ar vag, mont a ra ar vag war he daou gostez, ruilhal-diruilhal a ra ar vag.

Schlingern n. (-s,-) : [merdead.] ruilh-diruilh g., ruilhadeg b., brall g., ar ruilh eus al lestr g.

Schlingpflanze b. (-,-n) : [louza.] troerez b., troierez b., troellblantenn b., gweerez b., plant krap str., kraperez b.

Schlips g. (-es,-e) : **1.** kravatenn b., frondenn b. ; *einen Schlips umbinden,* lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *ein rot gepunkteter Schlips,* ur gravatenn piz ruz b. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem auf den Schlips treten,* feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b. ; *sich einen hinter den Schlips gießen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

Schlipsnadel b. (-,-n) : spilhenn gravatenn b., spilhenn frondenn b., gwask kravatenn g./b., gwask frondenn g./b.

schlitteln V.gw. (ist geschlittelt / hat geschlittelt) : [Bro-Suis] mont gant un dreinell (ur ruzikell).
Schlitten g. (-s,-) : **1.** treinell b., tranell b., ruzikell b., stlejell b., luj b., karr-ruz g., karr-stlej g. ; *auf einem Schlitten befördern,* treinellat ; S*chlitten fahren,* mont gant un dreinell (ur ruzikell) ; *das Herunterfahren der Stämme auf Schlitten,* dezougen ar c'hefioù d'an draoñienn war dranelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem Schlitten fahren,* lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lardañ e billig d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; **3.** P. *ein alter Schlitten,* ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur c'hozh karr g., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur stroñsell b. ; **4.** P. *unter den Schlitten kommen,* bezañ kaset da get, mont da neuz (da fall, da goll, da beurgoll, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel, steuziañ, bezañ dismantret (diskaret, pilet, distrujet, dic'hastet, peurgaset), islonkañ, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont e drouziwezh, kouezhañ en toull izelañ, mont paour evel Job, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, mont war voued moc'h.
Schlittenbahn b. (-,-en) : **1.** roudenn dreinelloù b. ; **2.** [tekn.] rakled karrig g., riklenn garrig b., ruzerez b., risklerez b., riklerez b.
Schlittenfahren n. (-s,-) : troioù ruzikell lies., abadennoù ruzikell lies.
Schlittenfahrt b. (-,-en) : troiad gant un dreinell b.
Schlittenführung b. (-,-en) : [tekn.] rakled karrig g., riklenn garrig b., ruzerez b., risklerez b., riklerez b.
Schlittenkontakt g. (-s,-e) : [tekn.] enstok dre redell g., stokad dre redell g.
Schlittenkufe b. (-,-n) : lavnenn dreinell b., riklenn b.
Schlittenrad n. (-s,-er) : [tekn.] rod drezenn b.
Schlittensäge b. (-,-n) : [tekn.] heskennerez war riklenn b.
Schlitterbahn b. (-,-en) : hent-ruzañ g., hent-rampañ g., ruzerez b., hent riklañ g., riklouer g., skornenn b.
schlittern V.gw. (hat geschlittert / ist geschlittert) : riklañ war ar skorn, ruzata war ar skorn, c'hoari rikladig, c'hoari riskluzadig, c'hoari rikluzadig, ruzikat, rikluzañ.
Schlittern n. (-s) : riskladur g., rikladur g., riklerezh g., ruzikerezh g., ruzikat g., ruzadenn b., rikluzañ g.
Schlittschuh g. (-s,-e) : botez-ruzikat b., botez-riklañ b. ; *Schlittschuh laufen, Schlittschuh fahren,* ruzikat, ruzata, riklañ.
Schlittschuhlaufen n. (-s,-) : ruzikerezh g., riklerezh g., ruzikat g.
Schlittschuhläufer g. (-s,-) : ruziker g., rikler g.
Schlittschuhläuferin b. (-,-nen) : ruzikerez b., riklerez b.
Schlitterpartie b. (-,-n) : abadenn riklañ b. ; *eine Schlitterpartie machen,* c'hoari rikladig, c'hoari riskluzadig, c'hoari rikluzadig, ruzikat, rikluzañ, riklañ.
Schlitz g. (-es,-e) : **1.** faout g., brizhfaout g., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., ingoch g., skalf g., skalfenn b., grem g., garan b., troc'h g., troc'hadenn b. ; *Mauerschlitz,* tarzhell b., garan b. ; *Hosenschlitz,* toull-bragez g., toull-bragoù g., fourk g., pont g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g. ; **2.** P. muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.
Schlitzärmel g. (-s,-) : milgin skalfet b., milgin dailhadet b.
Schlitzauge n. (-s,-n) : skalflagad g., lagad moan g. ; *er hat Schlitzaugen,* strizh eo e zaoulagad, moan eo e zaoulagad, daoulagad doare an Aziiz a zo en e benn.
schlitzäugig ag. : skalflagadek, moan e zaoulagad, daoulagad doare an Aziiz en e benn, strizh e zaoulagad.
Schlitzblatt-Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] korn-karv g.
Schlitzbrenner g. (-s,-) : dever gant ur glapedennig reoliañ g.
schlitzen V.k.e. (hat geschlitzt) : skejañ, faoutañ, brizhfaoutañ, flañchañ, regiñ, askañ, diskolpañ ; *ein Tuch schlitzen,* troc'hañ un tamm mezher.
Schlitzfenster n. (-s,-) : prenestr strizh hag hir g.
Schlitzmesser n. (-s,-) : lañsetez b., kontell-flañchañ b., flañchell b.
Schlitzohr n. (-s,-en) : [dre skeud.] lapin g., fripon g., filouter g., lampon g., kantolor g., gwidal g., kañfard a baotr g., konikl g., korvigeller g., hinkin g.
schlitzohrig ag. : [dre skeud.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, beskellek, gwidilus, gwidal, gwidreüs, gweet e hentoù.
Schlitzverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [luc'hskeudenn.] stouvell sti b., stanker sti g., stanker fokalenn g.
Schlitzwender g. (-s,-) : [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenn b.
Schlögel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kegin.] morzhed b.
schlohweiß ag. : **1.** gwenn-erc'h, gwenn-sin, gwenn-kann, gwenn-laezh, gwenn evel lin, gwenn evel an erc'h ; **2.** blev-gwenn.
Schloss[1] n. (-es, Schlösser) : **1.** prenn g., potailh g./b., potenn b., morailh g., krogenn-alc'hwez b., krogenn b. [*liester* krogennoù], doralc'hwez g./b., torzhell b., krouilh g. ; *Kofferschloss,* prenn ar c'houfr g. ; *Türschloss,* torzhell b., potailh g./b., krogenn b. ; *hinter Schloss und Riegel,* er c'hloz, er goudor, dindan vorailh, er voest, er bidouf, dindan brenn, en disglav, en disheol, prennet

warnañ, er sac'h maen, en toull ; *ein Schloss aufbrechen,* terriñ (dizenkrogañ) ur botailh ; *eine Tür mit einem Schloss versehen, ein Schloss an einer Tür anbringen,* potailhañ un nor, potennañ un nor, lakaat ur potaihl ouzh un nor ; *dieses Schloss schließt nicht mehr,* dibotailhet eo an nor ; *die Tür fällt ins Schloss,* strakal a ra an nor, serriñ a ra an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas) ; *die Tür ins Schloss werfen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; *den Schlüssel ins Türschloss stecken,* lakaat an alc'hwez e krogenn an nor ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss,* gwigour an alc'hwez e potailh an nor g. ; [dre skeud.] *ein Schloss vor dem Mund haben,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, prennañ kloz e c'henoù (e veg).

2. [lu] revr g., skoer g. ; *das Schloss spannen,* antellañ (stignañ) ar skoer ; *Gewehrschloss,* revr ar fuzuilh g., revr korzenn ar fuzuilh g.

3. kloched g., prenner g., prenn g., fremailh g., fremouer g. ; *Schloss eines Buches,* prenn ul levr g., kloched ul levr g. (Gregor).

Schloss[2] n. (-es, Schlösser) : **1.** kastell g. [*liester* kestell, kastelloù, kastilli], palez g., noblañs b., maner g. ; *das Schloss zu Fontainebleau,* kastell Fontainebleau g. ; *Schloss Königstein,* kastell Königstein g. ; *er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen,* lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn ; *um das alte Schloss ranken sich viele Sagen,* ur bern mojennoù a denn d'ar c'hastell kozh (a bled gant ar c'hastell kozh) ; *ein pompöses Schloss,* ur c'hastell randonus g. ; **2.** [dre skeud.] *Luftschlösser bauen,* ober (sevel) kestell el Loar.

Schlossaufseher g. (-s,-) : kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g., gward ar c'hastell g.

Schlossbeschläge lies. : houarnaj ur potailh g.

Schlossblech n. (-s,-e) : plakenn botailh b.

Schlösschen n. (-s,-) : **1.** potailh vihan b., potailh bihan g. ; **2.** kastell bihan g., kastellig g.

Schloße b. (-,-n) : grizilhenn b., kazarc'henn b.

schloßen V.gw. (hat geschloßt) : grizilhañ, kazarc'hiñ.

Schlosser g. (-s,-) : **1.** doralc'hwezer g., alc'hwezer g. ; **2.** mekaniker g., junter-houarn g., houarner g.

Schlosserarbeit b. (-) : **1.** doralc'hwezerezh g., alc'hwezerezh g. ; **2.** mekanikerezh g., houarnerezh g.

Schlosserei b. (-,-en) : **1.** doralc'hwezerezh b., alc'hwezerezh b. ; **2.** atalier mekanikerezh g., atalier houarnerezh g.

Schlossergeselle g. (-n,-n) : **1.** kompagnun doralc'hwezer g., kompagnun alc'hwezer g. ; **2.** kompagnun mekaniker g., kompagnun houarner g.

Schlosserin b. (-,-nen) : **1.** doralc'hwezerez b., alc'hwezerez b. ; **2.** mekanikerez b., houarnerez b.

Schlosshauptmann g. (-s,-männer) : gouarnour ar c'hastell g., kastellan g.

Schlossherr g. (-n,-en) : **1.** kastellad [*liester* kastelliz, kastellidi] g., kastellour g. ; **2.** kastellan g.

Schlossherrin b. (-,-nen) : itron ar c'hastell b., itron ar maner b.

Schlosshund g. (-s) : [tro-lavar] *wie ein Schlosshund weinen, wie ein Schlosshund heulen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad.

Schlossplatz g. (-es,-plätze) : reper g.

Schlossriegel g. (-s,-) : prenn g., prenner g., sparl g., krouilh g., morailh g., alc'hwezerez b., dleizenn b., kaserez b., kliked g., driked g., branell b., pluenn an dorzhell b., spletenn b.

Schlossturm g. (-s,-türme) : tour-meur g.

Schlossvogt g. (-s,-vögte) : kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g.

Schlossvogtei b. (-,-en) : porzhierezh b.

Schlosswache b. (-,-n) : sal ar warded b.

Schlot g. (-s,-e) : **1.** siminal g. ; *die Schlote erheben sich in den Himmel,* siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; *er raucht wie ein Schlot,* butunat a ra gwashañ ma c'hall, butunat a ra par ma c'hall, butunat a ra pellañ ma c'hall, fumiñ a ra evel ur siminal ; **2.** [dre skeud.] palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g.

Schlotbaron g. (-s,-e) : chevañsour g., mestr-meur ar greanterezh g., galloudeg g., mestr-bras g., rener-meur g.

Schlotfeger g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.

Schlottenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.

Schlotterhose b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.

schlotterig ag. : **1.** laosk, re frank, frank-mat, ledan, flav, flibous ; *schlottriges Kleid,* pezh dilhad laosk (re frank, frank-mat, ledan) g. ; **2.** jestrek, freilhek, distrantell, fardellek ; **3.** daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus.

schlottern V.gw. (hat geschlottert) : **1.** horjellat, charigellañ, krenañ, flojañ ; *die Knie schlottern ihm vor Angst,* emañ laosk en e sav gant an aon, laosk eo war e zivesker, horellañ (horjellañ, charigellañ) a ra war e dreid gant an aon, krenañ ha horjellat a ra war e dreid gant an aon, divhar amann (divhar yod) en deus gant an aon, e zivesker a floj azindanañ gant an aon, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ gant an aon, horjellat a ra e zivesker gant an aon, krenañ a ra e zivesker gant an aon, krog eo ar c'hrenerezh en e zivesker gant an aon ; *er schlottert vor Kälte,* krenañ (skarnilañ) a ra gant ar riv, simudiñ a ra, daskrenañ a ra gant ar yen ez eo, krenañ a ra gant an anoued, kridiennañ a ra gant ar riv, skrijañ a ra gant ar riv, skrijañ a ra diwar anoued ; **2.** *der Anzug schlottert ihm um den Leib,* e wiskamant a zo re frank dezhañ.

schlotternd ag. : **1.** laosk, re frank, frank-mat, ledan, flav, flibous ; *schlotterndes Kleid,* pezh dilhad laosk (re frank, frank-mat, ledan) g. ; **2.** daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus

schlottrig ag. : *sellit ouzh* **schlotterig**.

Schlucht b. (-,-en) : **1.** kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., stankenn b., saonenn b., boulc'henn b., strizhode b. ; **2.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g., lonk g.
Schluchtenbildung b. (-,-en) : krignañchadur g.
schluchzen V.gw. (hat geschluchzt) : **1.** difronkañ, suc'hellat, difronkal, gouelañ dourek, leñvañ ; **2.** bezañ an hik gant an-unan, bezañ krog an hik en an-unan.
Schluchzen n. (-s) : **1.** difronk g., difronkadennoù lies., difronkadoù lies. *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu ersticken,* stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù ; **2.** hik g., hikadennoù lies.
Schluchzer g. (-s,-) : **1.** difronk g., difronkadenn b., difronkad g. ; **2.** hik g., hikadenn b.
Schluck g. (-s,-e) : gouzougad g., lonkadenn b., klukadenn b., klukad g., lonkad g., lipadenn b., gwech b., klapad g., klapadenn b., lapad g., lapadenn b., lomm g., lommad g., takad g., talkad g., takenn b., taol-lonk g., flipadenn b., genaouad g., glebiadenn b., kaouad b./g., loaiad b. ; *kräftiger Schluck,* banne sonn g., banne yac'h g., banne druz g., banne start g. ; *ein Schluck Hochprozentiges,* ur banne hini reut g. ; *ein Schluck Wein,* ul lonkadenn win b., ur banne gwin g., ul lomm gwin g., ur bannac'h gwin g., ur wech win b., un takad gwin g., ur flipadenn win b. ; *einen Schluck trinken,* ober ur sach war e vanne, ober ur sachadenn war e vanne, ober un taol-lonk, evañ ur c'haouad, pakañ ur banne, evañ ur banne, evañ ul lonkad, riñsañ unan, tapout ur banne, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e gorzhailhenn, gwalc'hiñ e gorzhailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, pakañ ur podad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, chikañ ur glabous, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *er trank allzu gern einen Schluck,* hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *ohne einen Schluck zu trinken,* war ar sec'h ; *einen Schluck Wasser trinken,* evañ ur banne dour, evañ un dakenn dour, evañ ur berad dour, evañ ur wechig dour, evañ un takad dour, evañ ur gouzougad dour, evañ ur c'haouad dour, evañ ur genaouad dour, evañ ul lomm dour ; *in kleinen Schlucken trinken,* tarlipat, euvriñ, muzevañ, P. damantiñ d'e sec'hed ; *etwas in (mit) einem Schluck trinken,* klapañ udb., lonkañ udb en un takad, evañ udb en ul lonkad ; *Schluck Schnaps zum Ausspülen der Tasse nach dem Kaffeetrinken,* banne riñs tas g., riñsadenn b. ; *mit (in) einem Schluck,* stag-penn, hep distokañ, hep distagañ, hep diskrog, en ul lonkadenn, en un taol-lonk, en ul lonkad, en ur pennad, en ul lamm, en ur c'hrogad, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en un takad, en un talkad, en un taol ; *in der Flasche ist noch ein Schluck übrig,* chom a ra ul lonkadenn e strad ar voutailh ; P. *einen Schluck über den Durst trinken,* kargañ un tammig re, lakaat en e fas en tu-hont d'e sec'hed.
Schluckauf g. (-s) : hik g., hiket g., hikadennoù lies., hak g. ; *den Schluckauf haben,* bezañ an hik gant an-unan, bezañ krog an hik en an-unan, hakal, hakiñ, hikat, hiketal ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells,* an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ar gelc'hspeurenn ; *den Schluckauf bekommen,* dont un abadenn (ur gaouad) hik d'an-unan, tapout an hik ; *er wird den Schluckauf nicht los,* ned a ket an hik dioutañ.
Schlückchen n. (-s,-) : takennig b., diveradennig b., banneig g., lommig g., netraig g., beskennad b., flipadennig b., berad g., beradenn b., beradig g. ; *nur ein Schlückchen,* un disterañ hepken ! un diveradennig hepken ! ur veskennad nemetken ! ur beradig hepken !
schlückchenweise Adv. : en ur darlipat, en ur euvriñ, en ur vuzevañ, gouzougad-ha-gouzougad, klukad-ha-klukad, lonkad-ha-lonkad ; *schlückchenweise trinken,* tarlipat, euvriñ, muzevañ, P. damantiñ d'e sec'hed.
schlucken V.k.e. ha V.gw. (hat geschluckt) : **1.** lonkañ, lipat, lopañ, riñsañ, flipañ ; *beim Baden (beim Schwimmen) Wasser schlucken,* mont dour en e doull gaou (en e doull kontrol, en e doull enep), lonkañ mor, lonkañ anezhi ; *seinen Speichel schlucken,* lonkañ e halv ; **2.** [dre skeud.] *eine Erbschaft schlucken,* skrapañ un hêrezh, sachañ un hêrezh d'e du, sammañ un hêrezh ; *seinen Zorn schlucken,* moustrañ war e gounnar, euvriñ e fulor, kas ar c'hi d'e lochenn, moustrañ war e galon ; *einen Betrieb schlucken,* euvriñ un embregerezh all ; P. *das ist schwer zu schlucken,* diaes eo lonkañ anezhi, hennezh a zo ur c'hrez yen da wiskañ, sall eo ar soubenn, kavout a ran sall ar soubenn ; *daran hatten wir schwer zu schlucken, das war schwer zu schlucken,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, sall e oa ar soubenn ; *er schluckt alles, was man ihm erzählt,* hennezh a blom kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, prun), hennezh a lonk lostoù leue (kañvaled, poulc'hennoù, poulc'had, silioù, prun), hennezh en deus ur genoù da bakañ kelien, bez e c'heller fiziout ur gaou ennañ hep aon da goll e boan, hennezh a gred kement a gonter dezhañ, hennezh a zo tanav e lêr, hennezh a lonk kement gaou a lavarer dezhañ.
Schlucken g. (-s) : hik g., hiket g., hikadennoù lies., hak g. ; *den Schlucken haben,* bezañ an hik gant an-unan, bezañ krog an hik en an-unan, hakal, hakiñ, hikat, hiketal ; *den Schlucken bekommen,* dont un abadenn (ur gaouad) hik d'an-unan, tapout an hik ; *er wird den Schlucken nicht los,* ned a ket an hik dioutañ.
Schlucken n. (-s) : lonk g., lonkañ g., lonkerezh g.
Schlucker g. (-s,-) : **1.** [dre skeud.] *armer Schlucker,* paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g., kraf-naon g., labaskenn b., paourkaezh cheulk g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g. ; **2.** lonker g., mezvier g., korfeg g., pantier g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., rouler daonet g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr glout g., glout g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; **3.** [loen.] labous lontek g., labous marlonk g.
Schluckimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur dre ar genoù g., vaksinadenn dre ar genoù b.

schlucksen V.gw. (hat geschluckst) : bezañ an hik gant an-unan, bezañ krog an hik en an-unan, hakal, hakiñ, hikat, hiketal, ober un hik.
Schluckser g. (-s,-) : hik g., hikadenn b.
Schluckspecht g. (-es,-e) : P. lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragn g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., staoter g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b.
schluckweise Adv. : en ur darlipat, en ur euvriñ, en ur vuzevañ, gouzougad-ha-gouzougad, klukad-ha-klukad, lonkad-ha-lonkad, a-c'henaouadoù.
Schluderarbeit b. (-,-en) : labour mac'homet (moc'het, mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
Schluderei b. (-,-en) : labour dibalamour g., labour gros g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., kac'hidell b., moc'herezh g., moc'haj g.
schluderig ag. : **1.** *schluderig sein,* bezañ disparbuilh (digempenn, foutouilhek, dibalamour, distruj, diskramailh, dispak, diskrelu, diharak, difraoul, difurlu, difarle, difoc'h, plamoustrek), bezañ disneuz, bezañ chelgenn d'an-unan, bezañ strouilh ; *er sieht schludrig aus,* hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, digempenn eo, disparbuilh eo, ur strouilh a zo anezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difraoul eo, diharak eo, difarle eo, difurlu eo, difoc'h eo, chelgenn eo dezhañ, diskrelu eo ; *beide sahen genauso schludrig aus,* aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *schluderige Alte,* strogell b., strobell gozh b., liboudenn gozh b., loudourenn gozh b., truilhenn gozh b., stronkenn gozh b., strouilhenn gozh b., louskenn gozh b. ; **2.** *schludrige Arbeit,* labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies. ; *er liefert nur schludrige Arbeit,* hennezh a zo ur strop a zen, ur c'hac'her a zo anezhañ, un talfaser a zo anezhañ, plamoustek eo.
schludern V.gw. (hat geschludert) : kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, bastardiñ, kouilhourañ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.
Schluderpresse b. (-) : kaoc'hzetennerezh g.
Schludrian g. (-s,-e) : P. pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., chuchuenn lous b., louveg g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., libouz g., louz g., loen lous g., porc'hell g., libourc'henn g., kailhareg g.
schludrig ag. : *sellit ouzh* **schluderig**.
Schluff g. (-s,-e/Schlüffe) : douar-liñv g., morfank g., lec'hid g.
Schluft b. (-, Schlüfte) : *sellit ouzh* **Schlucht**.
Schlummer g. (-s) : mor g., mored g., moredenn b., morenn b., mordoenn b., sorenn b., kouskadenn b., kouskadennig b., pennadig g., morgouskig g., morgousk g., morgousked g., morfil g., dargud g., chop g., jar g. ; *aus seinem Schlummer erwachen,* divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket.
Schlummergott g. (-s) : [mojenn.] Morfeüs g.
Schlummerkissen n. (-s,-) : goubenner g., plueg-penn b.
Schlummerlied n. (-s,-er) : luskellerez b.
schlummern V.gw. (hat geschlummert) : bezañ kouskedik, bezañ morgousket, bezañ damgousket, bezañ dalc'het gant ar morgousk, dargudiñ, moriñ, morgudiñ, morgousket, morenniñ, morfilañ, morediñ, soubañ gouloù, mordoiñ, sorenniñ, soriñ, gougousket, boemañ, ober ur morgouskig, kousket skañv, bezañ skañv e gousked, kousket evel ki milin, damgousket, na ober nemet hanter gousket, bezañ etre kousk ha digousk.
schlummernd ag. : morboriet, kouskedik, morgousket, moredek ; *schlummernde Talente,* donezonoù morgousket lies., donezonoù e galloud lies.
Schlummerrolle b. (-,-n) : pennwele g., treuzplueg g., goubenner g., plueg-penn b. ; *eine mit Federn gefüllte Schlummerrolle,* ur pennwelead pluñv g.
schlumpig ag. : lous, loudour, loudourek, louan, strouilh.
Schlumpsack g. (-s,-säcke) : P. [paotr] pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., libouz g., louz g., loen lous g., porc'hell g., chuchuenn lous b., libourc'henn g., kailhareg g.

Schlund g. (-s, Schlünde) : **1.** gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., toull-gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b., gourgouz g., korzenn-voued b., toull-lonkerezh g., treizher g., P. straed b., toull ar mank g. ; *Kanonenschlünde,* genaouioù ar c'hanolioù lies. ; **2.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g., toull-lonk g., geol g., kleuzenn hudur b., lonk g.

Schlupf g. (-s, Schlüpfe) : repu g., bod g., toull g., herberc'h g., kuzh g., toull-kuzh g., kuzhiadell b.

Schlupfelektrizität b. (-) : red tredan dereet g.

schlupfen V.gw. (ist geschlupft) **/ schlüpfen** V.gw. (ist geschlüpft) : **1.** en em silañ, en em riklañ, mont dre sil, filouchañ, sinklañ, en em siliennañ ; *in ein Versteck schlüpfen,* mont da skoachañ en un toull-kuzh ; *in die Kleider schlüpfen,* en em silañ en e zilhad, lakaat e zilhad en-dro d'an-unan ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider schlüpfen,* en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ prim-ha-prim, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; *aus dem Ei schlüpfen,* diflukañ, diglorañ, diglosañ, dinodiñ, nodiñ ; *die Küken sind aus dem Ei geschlüpft,* difluk eo ar poñsined, difluket eo ar poñsined, digloret eo ar poñsined, digloset eo ar poñsined, (di)nodet eo ar poñsined ; *die Küken werden bald aus dem Ei schlüpfen,* deuet eo poent nodadur al laboused bihan.

2. riklañ, risklañ, diflipañ, dirampañ ; *der Krug schlüpfte ihm aus den Händen,* kouezhet e oa ar piched a-dre e zaouarn ; *der Aal schlüpfte ihm durch die Finger,* ar silienn a ziflipas a-dre e zaouarn, sinklañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre e zaouarn, e vizied a rampas diwar ar silienn ; *das Geld schlüpft ihm durch die Finger,* hennezh a zo frank war an dispign, un dispigner (ur friper, ur foet-e-voutikl, ur foet-boutikl, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, dispign a ra hep muzul, hennezh a zo prest da lemel met lent da lakaat, ur foeter-boued an hini eo, ne zamant ket d'e zispignoù, n'en deus ket a zamant d'e wenneien, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg.

Schlüpfer g. (-s,-) : **1.** [paotred] mantell ledan b. ; **2.** [merc'hed] bragoù-dindan g.

Schlupfhafen g. (-s,-häfen) : porzh ehanañ g., ouf g.

Schlupfjacke b. (-,-n) : jiletenn-stamm b., stammenn b.

Schlupfloch n. (-s,-löcher) : repu g., bod g., toull g., kuzh g., toull-kuzh g., kuzhiadell b., neizh g., herberc'h g., retred g./b.

Schlupfpforte b. (-,-n) : dor-guzh b.

schlüpfrig ag. : **1.** riklus, ramp, rampus, lampr, lamprus, ruzus, flibous, libous ; *schlüpfriger Boden,* leur riklus (ramp) b. ; *schlüpfrig machen,* lardigenniñ, lenkraat, eouliañ, lampraat ; **2.** diwisk, druz, hudur, lous, pebret-lik, chip, ordous, lourt, distrantell, distres, gadal, gadalus, lik, lor, ramp, skoemp, liboudennek, divezh, hakr, kailh, kras, orgedus ; *schlüpfriger Scherz,* bourd diwisk ha druz g., bourd hudur g., bourd lous g., bourd ordous g., bourd pebret-lik g., skolpad g., bourd distrantell g., bourd distres g., bourd gadal g., bourd lik g., bourd lourt g. ; *schlüpfrige Lieder,* kanaouennoù divalav lies., kanaouennoù distrantell lies., kanaouennoù pebret-lik lies.

Schlüpfrigkeit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., loudouriezh b., gadalerezh g., gadalezh b., gadaliezh b., likentez b., librentez b., skolpad g., moc'herezh g.

Schlüpfrigkeiten lies. : komzoù lous lies., komzoù ordous lies., komzoù hudur lies., luc'haj g., luc'hajoù lies., kaozioù kras lies., loustajoù lies., lousteri b., lousterioù lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., komzoù libr ha lous lies., komzoù lik lies., komzoù lourt lies., moc'herezh g.

Schlupftür b. (-,-en) : postern g.

Schlupfweg g. (-s,-e) : falszigarez g., remistenn b., risklenn b., lank g., digarez ki g., digarez toull g.

Schlupfwespe b. (-,-n) : [loen.] ikneumon g.

Schlupfwinkel g. (-s,-) : **1.** repu g., bod g., toull g., kuzh g., toull-kuzh g., kuzhiadell b., neizh g., korn-tro g., herberc'h g., retred g./b., herberc'hva g., muz g. ; **2.** [dre skeud.] *die Schlupfwinkel des Herzens,* sekredoù (plegoù ha displegoù) ar galon lies., plegoù kuzh kalon mab-den lies.

Schluppenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.

Schlurfe b. (-,-n) : kozhvotez b., logenn b.

schlurfen V.gw. (ist geschlurft / hat geschlurft) : ruzañ ; *er schlurft,* ruzañ a ra e dreid, ruzañ a ra e votoù, kerzhet a ra a-ruz botez, kerzhet a ra hep dizouarañ troad ebet, kerzhet a ra hep dibradañ troad ebet, kerzhet a ra hep distekiñ troad ebet diouzh an douar, rozellat a ra, rozellat a ra e votoù, rabotat a ra.

schlürfen V.k.e. (hat geschlürft) : plaouiañ, lonkañ, plomañ, kloukañ, klukañ, lapañ, floupañ ; *ein Getränk langsam schlürfen,* tarlipat (euvriñ) un evaj bennak, muzevañ, evañ gant begig e deod, tarlipat e vanne, P. damantiñ d'e sec'hed ; *ein Ei schlürfen,* klukañ ur vi, lonkañ ur vi ; *einen Duft schlürfen,* evañ (ruflañ, fronal) ur c'hwezh.

schlurren V.gw. (hat geschlurrt / ist geschlurrt) : *er schlurrt,* ruzañ a ra e dreid, ruzañ a ra e votoù, kerzhet a ra a-ruz botez, kerzhet a ra hep dizouarañ troad ebet, kerzhet a ra hep dibradañ troad ebet, kerzhet a ra hep distekiñ troad ebet diouzh an douar.

Schluss g. (-es, Schlüsse) : **1.** diwezh g., dibenn g., distag g., echuadur g., echuamant g., echuadenn b., gourfenn g., isu g., penn-diwezhañ g., klozadur g., dilost g., P. dibennamant g. ; *zum Schluss,* da glozañ, evit klozañ, kement ha klozañ ganti, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, taol da fin, en taol fin, taol fin, en taol diwezhañ, a-benn an dilost, evit echuiñ, evit difinañ ; *bis zum Schluss,* bete amen, betek an diwezh ; *Schluss einer Sitzung,* klozadur ur vodadeg (un dalc'h-azez) g. ; *Schluss damit !* trawalc'h gant se ! echu ha peoc'h ! echu ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! la ! laoskomp se ! ; *ab heute ist Schluss damit,* diwar hiziv e vo fin ; *Schluss mit den Scherzen !* fin d'ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! hep fars / hep fars ebet / fars a-gostez / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, ent dic'hoarzh, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, ent sirius ; *seine Freundin machte mit ihm Schluss,* e zigouviañ a reas e vignonez, dispartiañ a reas e vignonez, e guitaat a reas e vignonez, e vignonez a zilezas anezhañ ; *seine Freundin machte mit ihm Schluss*

und gabelte sich einen anderen auf, e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; *der König machte endgültig Schluss mit dem Krieg,* ar roue a ehanas glez ar brezel ; *am Schluss des Zuges marschieren,* kerzhet en adreñv, kerzhet da ziwezh, bezañ war an diwezhadoù ; *vor Schluss der Redaktion,* a-raok ma vo lakaet dindan ar wask ; *zum Schluss kommen,* peurbrezeg, echuiñ e gomz.
2. heuliad g., klozadur g., kendastum g. ; *Schlüsse ziehen,* mont pelloc'h gant an erv ; *Schlüsse aus etwas ziehen,* sevel heuliadoù (klozadurioù) diwar udb, mont pelloc'h gant an erv ; *zu dem Schluss kommen, dass ...,* dezastum e ..., dezren e ... ; *die Fahnder sind zu dem Schluss gekommen, dass es sich um Mord handelt,* deuet eo an enklaskerien da vezañ sur e oa bet lazhet an den ; *logischer Schluss,* dezastum g., dezastumidigezh b., dezastumad g., dezren g., dezreadur g., dezreadenn b. ; [preder.] *gehäufter Schluss,* liestribarr berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.
3. skoulmadur g., sinadur g. ; *Friedensschluss,* skoulmadur (sinadur) ar peoc'h g.
Schluss- : fin, diwezh, diwezhañ.
Schlussabrechnung b. (-,-en) : kont da vat b., kont peurglok b., mentel da vat b., mentel beurglok g.
Schlussakkord g. (-s,-e) : [sonerezh] klotad diwezh g.
Schlussakt g. (-es,-e) : arvest diwezhañ g.
Schlussakte b. (-,-n) : teul diwezh g., teul diwezhañ g.
Schlussanträge lies. : [gwir] klozadurioù lies.
Schlussbemerkung b. (-,-en) : evezhiadenn glozañ b., gourfenn g., dibenn g.
Schlussbilanz b. (-,-en) : mentel da vat b., mentel beurglok g.
Schlüssel g. (-s,-) : **1.** alc'hwez g. ; *den Schlüssel ins Schloss stecken,* lakaat an alc'hwez e krogenn an nor, lakaat an alc'hwez war an nor (er botailh) ; *einen Schlüssel feilen,* livnañ un alc'hwez ; *den Schlüssel steckenlassen,* leuskel an alc'hwez war an nor (e toull an nor) ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss,* gwigour an alc'hwez e potailh an nor g. ; *der Schlüssel zu einem Haus,* alc'hwez un ti g. ; *falscher Schlüssel,* **a)** falsalc'hwez g. / alc'hwez kuzh g. / eil alc'hwez g. (Gregor) ; **b)** alc'hwez fall g.
2. alc'hwez g., diskoulm g. ; *Schlüssel zu einem Roman,* alc'hwez da gompren (da veizañ) ur romant g. ; *das gibt den Schlüssel zu seinem Verhalten,* kement-se a zispleg abeg e emzalc'h.
3. [sonerezh] *C- Schlüssel,* alc'hwez an ut g.
4. alc'hwez g., boneg kuzh b., ger kuzh g., ger-alc'hwez g.
Schlüsselanhänger g. (-s,-) : alc'hwezer g., alc'hwesaer g., doug-alc'hwezioù g., klaouier-alc'hwezioù g., organell b.
Schlüsselbalken g. (-s,-) : sourin b.
Schlüsselbart g. (-s,-bärte) : penn an alc'hwez g., paleton g.
Schlüsselbein n. (-s,-e) : [korf.] trebez ar gouzoug g., trebez ar skoaz g., trebez-skoaz g., ibil-skoaz g., alc'hwez ar skoaz g., alc'hwez-skoaz g. ; *Paul hat sich das Schlüsselbein gebrochen,* Paol en deus torret ibil e skoaz, Paol en deus torret trebez e c'houzoug.
Schlüsselblume b. (-,-n) : [louza.] *stängellose Schlüsselblume, schaftlose Schlüsselblume,* boked-laezh g., bleuñv-nevez str., triñchin koukoug str.
Schlüsselbrett g. (-s,-er) : taolenn an alc'hwezioù b.
Schlüsselbund g. (-s,-bünde) : organellad alc'hwezioù b., duilhad alc'hwezioù g., druilhad alc'hwezioù g., troñsad alc'hwezioù g., strobad alc'hwezioù g., rummad alc'hwezioù g.
Schlüsseldienst g. (-es,-e) : [stal] alc'hwezerezh b., stal alc'hwezioù war ar prim b.
Schlüsseletui n. (-s,-s) : gouhin alc'hwezioù g., feur alc'hwezioù b.
schlüsselfertig ag. : peurechu, alc'hwezioù hag all ; *schlüsselfertiger Vertrag,* kevrat evit ur produ (ur c'henderc'had) peurechu b., kevrat alc'hwezioù hag all b.
Schlüsselfigur b. (-,-en) : pennden g., tudenn eus ar re bouezusañ b.
Schlüsselgeld n. (-s) : gwir an treuz-dor g.
Schlüsselgriff g. (-s,-e) : lagad an alc'hwez g., lagadenn an alc'hwez b.
Schlüsselindustrie b. (-,-n) : greanterezh eus ar re bouezusañ g., greanterezh blein g.
Schlüsselkind n. (-s,-er) : skoliad hag a zistro abretoc'h d'ar gêr eget e dud g., bugel e alc'hwez g.
Schlüsselloch n. (-s,-löcher) : toull an alc'hwez g., toull-alc'hwez g. ; *durch das Schlüsselloch gucken,* sellet dre doull an alc'hwez, lakaat e fri e toull an alc'hwez.
schlüsseln V.k.e. (hat geschlüsselt) : rinegañ, bonegañ, sifrañ, alc'hwezañ.
Schlüsselring g. (-s,-e) : doug-alc'hwezioù g., klaouier-alc'hwezioù g., organell b., lagadenn alc'hwezioù b., alc'hwezer g., alc'hwesaer g.
Schlüsselroman g. (-s,-e) : [lenn.] romant alc'hwezioù g.
Schlüsselschaft g. (-s, -schäfte) : troad an alc'hwez g., gar an alc'hwez b., gwalenn an alc'hwez b., garenn an alc'hwez b., steudenn an alc'hwez b.
Schlüsselsektor g. (-s,-en) : gennad lusker g., gennad blein g.
Schlüsselstein g. (-s,-e) : alc'hwez ur wareg g., begel-bolz g., begel ur volz g., maen-bolz g., maen-alc'hwez g., alc'hwez bolz g., begel ar wareg g., maen-bonn g., maen-harz g.
Schlüsselstellung b. (-,-en) : [lu] savlec'h strategel g., savlec'h alc'hwez g.
Schlüsselverfahren n. (-s,-) : bonegañ g. g., sifradur g., rinegañ g., sifrañ g., alc'hwezañ g.
Schlüsselwort n. (-s,-wörter) : ger-alc'hwez g.
Schlüsselzahl b. (-,-en) : boneg sifret b.
Schlussergebnis n. (-es,-se) : disoc'h diwezh g.
Schlussfeier b. (-,-n) : gouel klozañ g.
schlussfolgern V.k.e. (hat geschlussfolgert) : dezastum, dezren, kendastum.
Schlussfolgerung b. (-,-en) : heuliad g., dezastum g., dezastumad g., dezastumidigezh b., kendastum g. ; *logische Schlussfolgerung,* reizhveizad g., poellatadenn b., poellataerezh g., dezren g., dezreadur g., dezreadenn b., diwanenn b.
Schlussformel b. (-,-n) : gerienn sevended b., gerienn diwezh b., iskrid g.
Schlussgebet n. (-s,-e) : [relij.] absolvenn-veur b.

schlussgerecht ag. : poellek, reizhek, reizhpoell, kempoell, reizhveizek, reizhpoellek, reizhveizadek, reizhveizadel.
schlüssig ag. : **1.** *schlüssig werden, etwas zu tun,* lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; **2.** krenn, groñs, diarvarus, diskoulmus, skarus, krennus, kendrec'hus ; *schlüssige Folgerung,* arguzenn skarus b., arguzenn gendrec'hus b. ; *etwas schlüssig darlegen,* roudennañ just ha just petra eo udb.
Schlusskette b. (-,-n) : [preder.] liestribarr g. ; *abgekürzte Schlusskette,* liestribarr berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.
Schlusslicht n. (-s,-er) : **1.** gouloù a-dreñv g. ; **2.** [dre skeud., sport] *er macht das Schlusslicht,* serriñ a ra an tachoù.
Schlussnagel g. (-s,-nägel) : dornibil g., ibil-dorn g., kler g.
Schlussnote b. (-,-n) : [eskemmdi] kel gwerzhiadenn g.
Schlusspfiff [sport] taol sutell dibenn g., taol c'hwitell dibenn g., taol c'hwitell ar fin g.
Schlussprobe b. (-,-n) : [c'hoariva] pleustradeg veur b.
Schlusspunkt g. (-s,-e) : pik echu g., poent-dibenn g.
Schlussring g. (-s,-e) : ruilhodenn b.
Schlusssatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] diwezhell b., diwezhenn b.
Schlusssitzung b. (-,-en) : dalc'h klozañ g., dalc'h diwezh g.
Schlussstein g. (-s,-e) : begel-bolz g., begel ur volz g., maen-bolz g., maen-alc'hwez g., alc'hwez ur wareg g., alc'hwez bolz g., begel ar wareg g., maen-bonn g., maen-harz g.
Schlussstrich g. (-s,-e) : [tro-lavar] *einen Schlussstrich unter etwas (t-rt) ziehen,* lakaat diwezh (harz, disoc'h) d'udb, treiñ kein d'udb, dilezel udb, disteurel udb.
Schlussstück n. (-s,-e) : [sonerezh] frapad gourfenn g.
Schlussverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenwerzh] pilwerzh b., difoar b., dibennwerzh b., peurwerzh b., taol balaenn g.
Schlussvignette b. (-,-n) : [moull.] lostennig b.
Schlusswagen g. (-s,-) : [sport] karr-skubellenn g., karr bale-dale g.
schlusswidrig ag. : direizhpoell, direizhveizadek, direizhveizadel.
Schlusswort n. (-s,-e) : ger diwezhañ g. ; *und das wäre das Schlusswort,* hag da glozañ ur gerig diwezhañ, hag e-giz-se e klozin an diviz.
Schlusszierrat g. (-s,-e) : [moull.] lostennig b.
Schmach b. (-) : gwall zismegañs b., feukadenn b., gwalennad b., fallagriezh b., viloni b., mestaol g., kaz lous g., taol kailh g., fallentez b., argarzhidigezh b. ; *es ist eine wahre Schmach,* ur vezh ruz ! fae ganti ! mezh warni ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! ma n'eo ket ur vezh gwelet traoù evel-se ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! seurt traoù ne vezont ket graet ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! ; *jemandem Schmach antun,* ober dismegañs d'u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., dizenoriñ u.b., dismegañsiñ u.b. ; *das war wohl die größte Schmach, die ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad din-me ! ; *es als Schmach empfinden, in einem Gefangenenlager eingesperrt zu sein,* gouzañv ar vezh o vezañ bac'het en ur c'hamp prizonidi.
schmachbedeckt ag. / **schmachbeladen** ag. : dindan e vezh, ur saead vezh gantañ, ur revriad mezh gantañ.
schmachten V.gw. (hat geschmachtet) : langisañ, landrenniñ, hiraezhiñ da, gouzañv poan ha hirder, kaout paourentez ; *der Gefangene schmachtet nach Freiheit,* kalon ar prizoniad a zo o virviñ en e greiz (birviñ a ra gwad ar prizoniad) gant ar c'hoant adkavout e frankiz, emañ ar prizoniad oc'h hiraezhiñ (hiraezh en devez ar prizoniad) d'ar frankiz ; *nach jemandem schmachten,* kavout hirnez o c'hortoz u.b., birviñ en e greiz gant ar garantez ouzh u.b., kaout hiraezh d'u.b. ; *jemanden schmachten lassen,* ober d'u.b. langisañ / lezel u.b. da langisañ (Gregor), lezel u.b. da zizeriañ (da c'houlerc'hiñ), lezel u.b. da sec'hañ, delc'her u.b. e bec'h ; *im Gefängnis schmachten,* michodiñ en toull ; *hier schmachte ich und werde von Ungeziefer zerfressen,* me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron ; *unter der Macht Satans schmachten müssen,* chom da vorfontiñ e nask an diaoul, chom da chagañ e sujidigezh an diaoul.
schmachtend ag. : o hiraezhiñ, melkonius, hiraezhus, landrennek, landrennus ; *schmachtende Blicke,* ardoù klouarik lies., selloù flour lies., selloù sant Langis lies., selloù milliour lies., gwilc'hadennoù milliour lies., selladoù tener lies., selloù doñv lies., lagadenn b.
schmächtig ag. : treut, skildreut, falleganik, krabosek, disterik, dister, moanik, flav, krak, malotrou, munut, munudik, prim, ratous, teusk, sinac'h, spinek, tanav, andraf, displed, displet, blank, blin, divalav, doareet-fall, eon tout, gouezel, karnet, milzin, peñver ; *ein schmächtiges Baümchen,* ur wezennig treut b., ur wezennig falleganik b., ur wezennig vlin b., ur wezennig krabosek b., ur wezennig vunudik b., ur wezennig divalav b., ur wezennig kruget b. ; *ein junger Mann von schmächtigem Wuchs,* ur moanard g., ur grabotenn b., un dreudasenn b., ul louangen g., ur paotr krak g., un den dister ha milzin g., ur c'horf paour a baotr g., ur skrilh g., ur Jakez-Kroc'hen g., ur paotr disterik g., ur paotr moanik g., ur paotr sinac'h g., un tamm paotr karnet g., un tamm paotrig dister g., un tammig paotr bihan ha displet g., ur paotr mentet dister g., ur paotr strizh a gorf g., ur sioc'han g., ur ratous a baotr g., un tamm paotr divalav g., un torgos bihan g., un traouilh g., ur c'horrigan g., ur skribiton g., ur gwidoroc'h a baotr, ur gwidoroc'hig a baotr, ur blogorn a baotr g., ur marmouz ken uhel hag ur bouteg g., ur marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., ur boustouv g., ur c'hwiltouz g., ur c'hwitouz g., ur bitouz g., ur paotr strujet fall g., ur paotr krabosek g., ur bidorc'hig g., ur minoc'h g., ur preñvig g., ur preñv-douar g. ; *der ist ja schmächtig,* hennezh n'eo ket mab da Veurlarjez.
Schmächtigkeit b. (-) : breskter g., breskadurezh b., lankted b., moander g., moanded b., munuter g., munuted b., blankter g., blankted b., blinder g., blinded b.
Schmachtlappen g. (-s,-) : **1.** [relij.] stign koraiz g., lien koraiz g., lienenn goraiz b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Schmachtlappen,* un amourouz yen g. / un amourouz revet (Gregor) g.

Schmachtlocke b. (-,-n) : *eine Schmachtlocke,* ur rodellig vlev da bikañ kalonoù ar baotred b.
schmachvoll ag. : dizenorus, fallakr, yud, hudur, mezhus, divalav-mezh, ifam, ifamus, mezhekaus, liboudennek, pugnes.
schmackhaft ag. : saourus, saourek, sasun, blazet mat, blazus, hevlaz, beuz, friant, pitouilh, c'hwek, lipous ; *etwas schmackhaft machen,* propikat (bravaat) udb., temzañ ur meuz bennak, friantaat udb.
Schmackhaftigkeit b. (-) : saourusted b.
Schmäh g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] tezenn b., bourd g., farsadenn b., fentigell b., fars g.
schmähen 1. V.k.e. (hat geschmäht) : ober fae ouzh (war, eus), dismegañsiñ, dismegañ, disprizañ, disprizañ doujañ da, kaout dismegañs ouzh, kaout dismegañs evit, faeañ, ober goap eus, bezañ lorc'hus ouzh, ober ruz war, mezhekaat ; **2.** V.k.e. ha V.gw. (hat geschmäht) : kunujañ, kunujenniñ, gwashaat, huerniñ, hujaotal, duañ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, sulbedenniñ, argarzhiñ ; *auf (gegen) jemanden schmähen,* kunujañ (kunujenniñ, gwashaat, huerniñ, hujaotal, duañ, teodegañ) u.b., argarzhiñ u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., drouklavaret war u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), leuskel kunujennoù ouzh u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.
schmähend ag. : faeüs, dispriz, disprizus, disprizañsus, kunujennus, dismegus, dismegañsus, dipitus, labennus, lañchennus, lañchennek, ledus, gloazus.
Schmäher g. (-s,-) : gwallvruder g., divruder g., falstamaller g., falstamallour g., droukprezeger g., droukkomzer g., gwallgomzer g., duer g., hibouder g., dismegañser g., kunujenner g., teodeg g., lañchenn b.
schmählich ag. : **1.** mezhus, saotrus, dizenorus, fallakr, divalav-mezh, hudur, dismegañsus, dipitus, dismegus, astut, liboudennek, pugnes, gloazus ; *jemanden schmählich im Stich lassen,* dilezel (mont diwar-dro) u.b. en un doare dismegañsus (en un doare divalav-mezh) ; **2.** [dre astenn.] *eine schmähliche Kälte,* ur c'hrizaj g., ur yenijenn zu b., ur yenijenn but b. ; *eine schmähliche Niederlage erleiden,* bezañ krazet naet, bezañ lopet, tapout e lip, bezañ distrilhet prop ha kempenn, tapout (pakañ) un distrilh, tapout (pakañ) ur strilh, pakañ ur chupennad, tapout ul louzenn.
Schmährede b. (-,-n) : areizh b., kunujennoù lies., salmennoù lies., krozioù lies., komzoù dismegañsus lies., komzoù dipitus lies.
Schmähschrift b. (-,-en) : areizh b., flemmskrid g.
Schmähsucht b. (-) : droukprezegerezh g., kleñved an droukprezegerezh g., gwallgomzerezh g., glaouregezh b.
schmähsüchtig ag. : glaourennek, glaourek, teodek, gwallgomzer, drouklavarer, droukprezeger, techet da zroukkomz, lañchennek.
Schmähung b. (-,-en) : areizh b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., kunujenn b., teodad druz g., tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., flipataerezh g., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., led g., letaerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., pigell b., P. pakaj g. ; *deine Schmähungen will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj, ne badfen ket pelloc'h da glevet da bigelloù ; *das war wohl die größte Schmähung, die ich je einstecken musste,* honnezh a oa bet ur walennad din-me ! ; *keine einzige Schmähung wurde gehört,* den ne lavaras gwallgomz ; *eine Schmähung abwaschen,* gwalc'hiñ ur flemm.
Schmähwort n. (-s,-e) : droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., kunujenn b., teodad druz g. ; *Schmähworte gegen jemanden ausstoßen,* leuskel ur aridennad jarneoù a-enep u.b., kunujañ (kunujenniñ, gwashaat, huerniñ, letaat) u.b. ; *kein einziges Schmähwort wurde gehört,* den ne lavaras gwallgomz ; *deine Schmähworte will ich mir nicht länger anhören,* ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj.
schmal ag. : **1.** moan, strizh, enk, treut ; *schmaler Weg,* hent moan g., hent strizh g., gwenodenn voan b., gwenodenn strizh b. ; *schmale Brücke,* pontenn b., pontig g., pont strizh g. ; *schmale Hüften,* divlez mistr lies., divgroazell moan lies. ; *schmale Gasse,* banell b., ruig b., straedig g., gouinell b. ; *schmaler werden, schmäler werden,* moanaat, strishaat, en em zastum, mont war serriñ, mont war strishaat, mont war voanaat.
2. dister, divalav ; *schmales Einkommen,* gopr dister g., gopr gwall just g. ; *es geht schmal bei ihm her,* n'eo ket druz ar geusteurenn gantañ, treutik-eston e vez ar geusterenn gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, kegin dreut a vez en e di, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, koraiz a vez bemdez gantañ, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, hennezh n'en deus ket da zioueriñ, berr eo an traoù gantañ, berr eo ar stal gantañ, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, n'eo ket druz an traoù gantañ.
schmalbäckig ag. : divjod kleuz (treut) dezhañ, divoc'h kleuz (skarn) dezhañ, divougenn disleber dezhañ.
Schmalbahn b. (-,-en) : **1.** [tekn.] kil g. [*tu begek pe strizh tolzenn vetal ar morzhol*] ; **2.** [moull., paper] tu a-hed g.
schmalbrüstig ag. : **1.** [den] ur bruched disterik dezhañ, ur brusk disterik dezhañ, ur brennid disterik dezhañ, ur peultrin disterik dezhañ, ur jave disterik dezhañ ; **2.** [ti] enk, strizh.

schmälen V.gw. (hat geschmält) : **1.** *auf jemanden schmälen,* skandalat (gourdrouz, krozal) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., rendaeliñ u.b., ober trouz d'u.b. ; **2.** *das Reh schmält,* ar yourc'h a c'harm, garmiñ a ra ar yourc'h.

schmälern V.k.e. (hat geschmälert) : **1.** bihanaat, koazhañ, krennañ ; *die Rationen schmälern,* bihanaat al lodennoù boued, krennañ ar peuriñ, tailhañ ar boued ; **2.** disteraat, izelaat ; *jemandes Rechte schmälern,* krennañ e wirioù d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *jemandes Verdienste schmälern,* divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, izelaat, disteraat) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., gwashaat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., binimañ u.b., glabousañ u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b. ; *er schmälert immer und alles,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

Schmälern n. (-s) : *sellit ouzh* **Schmälerung**.

schmälernd ag. : **1.** amreoliek ; **2.** [gwir] disdalc'hus.

Schmälerung b. (-,-en) : krennadur g., bihanidigezh b., izelidigezh b. ; *Schmälerung der Löhne,* krennadur ar goproù g., izelidigezh ar goproù b. ; *Schmälerung des Einkommens,* krennadur ar c'horvoder g., izelidigezh al leve b.

Schmalfilm g. (-s,-e) : film super-eizh g., film super 8 g.

Schmalfilmkamera b. (-,-s) : kamera super-eizh g., kamera super 8 g.

Schmalhans g. : [tro-lavar] *bei ihm ist Schmalhans Küchenmeister,* n'eo ket druz ar geusteurenn gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, kegin dreut a vez en e di, treutik-eston e vez ar geusterenn gantañ, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, treut e vez e vrifenn, ne vez ket rust an traoù da zebriñ en e di, koraiz a vez bemdez gantañ, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, berr eo an traoù gantañ, berr eo ar stal gantañ, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, hennezh n'en deus ket da zioueriñ, berr eo ar boued en e di, hennezh eo tenn ar bed gantañ, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, bevañ treut e rank ober, ober a ra alies yun an nav steredenn, n'en devez nemet hanter voued da zebriñ, n'eo ket gwall vouedek e di, n'eo ket druz an traoù gantañ.

Schmalheit b. (-) : **1.** strizhder g., strizhded b, enkter g., moander g., moanded b. ; **2.** [dre skeud.] paourentez b.

Schmalkost b. (-) : skudell vihan b., hanter voued g. ; *man hat dieses Tier wohl auf Schmalkost gesetzt,* negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued.

schmalkrempig ag. : *ein schmalkrempiger Hut,* un tog erienet-moan g., un tog erien moan g., un tog besk g.

schmalleibig ag. : mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl.

Schmalseite b. (-,-n) : tu strizh g., kab g. ; *ein Brett auf seine Schmalseite stellen,* lakaat ur plankenn war e gab. ; *auf seine Schmalseite gestellter Stein,* silhard g. ; *auf seine Schmalseite gestellter Durchbinder,* maen lakaet war hup g.

Schmalspur b. (-,-en) ; [hentoù-houarn] hent-houarn distok strizh etre e roudennoù g., hent-houarn strizh g.

Schmalspurbahn b. (-,-en) : [hentoù-houarn] tren hent-houarn strizh g., P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., michelin® g., karrdren g., [dre fent] marc'h inkane g.

schmalspurig ag. : [hentoù-houarn] strizh an distok etre ar roudennoù, ... hent-houarn strizh, ... hentoù-houarn strizh, strizh.

Schmalt g. (-s,-e) : smalt g., pigmant kobalt g., livegenn gobalt b., enlivad kobalt g., glaz prigwer g., glaz plomeis g., glaz amailh g.

schmaltblau ag. : glas-prigwer, glas-plomeis, glas-amailh.

Schmalte b. (-,-n) : smalt g., pigmant kobalt g., livegenn gobalt b., enlivad kobalt g., glaz prigwer g., glaz plomeis g., glaz amailh g.

schmalten V.k.e. (hat geschmaltet) : livañ gant glaz prigwer, livañ gant glaz plomeis, livañ gant glaz amailh.

Schmaltier n. (-s,-e) : [loen.] heizez yaouank b.

Schmalz n. (-es,-e) : **1.** *Schweineschmalz,* lard-teuz g., bloneg g., lard-dous g., sein g., senell g. ; *Gänseschmalz,* lard gwazi g., druzoni wazi b. ; **2.** [dre skeud.] *ohne Salz und Schmalz,* disaour, divlaz, disasun, goular, disall, hep pebr nag holen, hep ur begad pebr hag holen ; **3.** *Ohrenschmalz,* kaoc'h-skouarn g., koar-skouarn g., fank-skouarn g., mel-skouarn g., mel-divskouarn g., kerumen g., P. kaoc'h laou g., kaoc'h logod g.

Schmalzbirne b. (-,-n) : per dourennek (dourek, chugonus) str.

Schmalzbutter b. (-) : amanenn teuz g., amann teuz g.

schmalzen V.k.e. (hat geschmalzt / hat geschmalzen) : **1.** lardañ, temzañ ; *eine Speise schmalzen,* lardañ ur meuz ; **2.** [dre skeud.] *weder gesalzen noch geschmalzen,* disaour, divlaz, disasun, goular, disall, hep pebr nag holen, hep ur begad pebr hag holen.

schmalzig ag. : **1.** druz, larjezek ; **2.** [dre skeud.] *schmalzige Stimme,* mouezh c'hludennek b., mouezh toazek b., mouezh yodek b. ; *schmalziger Schlager,* kanaouenn a garantez b., kanaouenn vrizhfromidik b., tenergan g., red-hentoù g.

Schmalzkloß g. (-es,-klöße) **/ Schmalzriegel** g. (-s,-) : blonegenn b.

schmarotzen V.gw. (hat schmarotzt) : **1.** [loen.] buhezsunañ, arvevañ ouzh ; *in einem Wirt schmarotzen,* arvevañ ouzh ur bevedeg all, en em vataat eus ur bevedeg all, emvataat eus ur bevedeg all, bevañ diwar-goust ur bevedeg all, bezañ arvevat ouzh ur bevedeg all ; **2.** [dre skeud] toupinañ, truflañ, korbinat, sklankenniñ, sklankal, truflennat, trutal.

Schmarotzer g. (-s,-) : **1.** sun-buhez g., buhezsuner g., suner g., arvevad g., krigner g., c'hwibez str. ; **2.** [dre skeud.] gagnaouer g., toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g., glout g., truter g., sklanker g., suner g., logagnan g.

Schmarotzerei b. (-) : **1.** arvevadezh b., buhezsunerezh g. ; **2.** [dre skeud.] truflerezh g.

schmarotzerhaft ag. : **1.** arvevat ; **2.** [dre skeud.] ... toupiner, ... trufler, ... korbiner, … gagnaouer, … sklanker.

Schmarotzerin b. (-,-nen) : [dre skeud] toupinerez b., liperez b., truflenn b., korbinerez b., trutell b., porc'hellez b., kac'h-moudenn a blac'h b., krign-askorn a blac'h b., krignerez b., sklankerez b., truterez b.

Schmarotzerkegel g. (-s,-) : [douar.] adpikern g.

Schmarotzerleben n. (-s) : **1.** buhez arvevat b., arvevadezh b., buhezsunerezh g. ; **2.** [dre skeud.] truflerezh g., buhez toupiner b., buhez trufler b., buhez korbiner b., bevañ war goust tud all g.

Schmarotzerpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant arvevat str.

Schmarotzertum n. (-s) : **1.** arvevadezh b., buhezsunerezh g. ; **2.** [dre skeud.] truflerezh g., bevañ war goust tud all g.

Schmarotzerzweig g. (-s,-e) : [louza.] broñs arvevat g./str., bouilhas g.

Schmarre b. (-,-n) : andenn b., hirgleizhennb., troc'hadenn b., troc'had g., kleizhenn b.

schmarren V.k.e. (hat geschmarrt) : andenniñ, boulc'hañ, kleizhañ, troc'hañ.

Schmarren g. (-s,-) **/ Schmarrn** g. (-s,-) : **1.** [kegin.] kaletez str. ; **2.** [c'hoariva] c'hwitadenn b., afochadenn g., flagas g. ; **3.** [Bro-Aostria] distervez b., disteraj g., belbeterezh g., lastez str., krakoù lies., bagaj g.

Schmatz g. (-es,-e/Schmätze) : bouchig trouz g., pokig trouz g.

schmatzen V.gw. (hat geschmatzt) : **1.** chaokat gant trouz ; *zufrieden schmatzen,* lipat e vuzelloù, lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourennoù diwar ur meuz bennak, lipat e bav ; *schmatzendes Geräusch,* trouz chagelloù g. ; **2.** pokata, pokedal.

Schmauch g. (-s) : mogidell b., moged stank g., moged tev g.

schmauchen V.gw. (hat geschmaucht) : mogediñ, divogediñ, butunat.

V.k.e. (hat geschmaucht) : mogediñ, divogediñ ; *seine Pfeife schmauchen,* butunat e gorn ; *Bienen schmauchen,* mogediñ un taol-gwenan.

Schmaucher g. (-s,-) : paotr e gorn-butun g., paotr e segalennoù g., butuner-korn g., butuner segalennoù g.

Schmaus g. (-es, Schmäuse) : banvez g., friko g./b., chervad b., chervadenn b., gwalc'hadenn b., festailhoù lies., tinell vat b., kouignaoua g., meuzioù beleien lies. ; *die Reste eines Schmauses,* ar freskad g., ramagnoù ur banvez lies., ramagnantoù ur friko lies., restajoù ur friko lies., dilerc'hioù ur banvez lies., pailhouroù ur banvez lies.

schmausen V.gw. (hat geschmaust) : ober chervad, chervata, chervadiñ, c'hoari (ober) lapavan, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, kenfestañ, ober fest, ober bos, c'hoari las, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, korfata, kofata, ober ur c'hofad, ober ur c'horfad, frikotañ, banveziañ, banveziñ, festailhiñ, en em segaliñ, ober banvez, debriñ hag evañ gwalc'h e galon.

Schmauser g. (-s,-) : festaer g., frikoter g., rouler g., bambocher g., banvezer g.

Schmauserei b. (-) : lip-e-bav g., lip-e-vourroù g., friko g./b., banvez g., chervad b., chervadenn b., kouignaoua g., festailhoù lies.

schmeckbar ag. : blaz dezhañ, saour dezhañ, goust dezhañ.

schmecken V.k.e. (hat geschmeckt) : tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *den Wein schmecken,* ober un tañva d'ar gwin, tañva ar gwin.

V.gw. (hat geschmeckt) : *das schmeckt gut,* blaz mat eo, blaz mat a zo war an dra-se, blaz mat a zo gant an dra-se, blazet mat eo, saourus eo, pegañ a ra ouzh ar genoù, an dra-se en deus madelezh ; *das schmeckt mir,* em blaz emañ, diouzh va blaz eo, diouzh va goust eo, kavout a ran saour gant an dra-se, kavout a ran blaz gant an dra-se, kavout a ran mat an dra-se ; *das schmeckt köstlich,* beuz eo ; *es schmeckt nicht,* blaz fall eo, blazet fall eo, digar eo ; *diese Milch schmeckt nicht,* hemañ a zo laezh fall ; *dieser Braten schmeckt großartig, dieser Braten schmeckt mir ausgezeichnet,* ar c'hig-rost-se a beg ouzh va genoù, kavout a ran mat-tre ar c'hig-rost-se, re vat eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, eus ar c'hentañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evidon ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet,* ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a

zo sistr mat, ar sistr-mañ a zo re vat, sistr kabidan eo ; *das scheint ihm nicht zu schmecken,* ne ya ket don e zent e-barzh ; *mir schmeckt Fleisch besser als Fisch,* me 'zo gwell ganin kig eget pesked, gwell eo ganin ur pred kig eget ur pred pesked ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker,* gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; *diese Speise schmeckt bitter,* blaz ar c'hwerv a zo war ar meuz-se, tennañ a ra ar meuz-se war an trenk ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich,* foer ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar ; *ekelhaft schmecken,* gwallvlazañ, bezañ blaz war an-unan, bezañ fall-du, bezañ fall-put, bezañ fall-daonet, bezañ fall-hoc'h, bezañ fall-fin ; *das schmeckt ekelhaft, das schmeckt scheußlich,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, fall-mantrus eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo war an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-du, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-hoc'h, fall-gast) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *dieser Wein schmeckt nach dem Fass,* blaz ar varrikenn a zo war ar gwin-mañ, ar varrikenn he deus lakaet he goust war ar gwin-mañ, fustet eo ar gwin-mañ ; *es schmeckt nach Zwiebeln,* blaz an ognon a zo war an dra-se ; *die Tomaten schmecken nicht mehr nach Tomaten,* ne vez ket ken an tomatez en o blaz, an tomatez a zo kollet o natur ganto ; *die Tomaten schmecken wieder wie früher,* deuet eo an tomatez en o blaz en-dro, bremañ emañ an tomatez en o blaz adarre ; *gestern hat die Suppe anders geschmeckt,* n'edo ket ar soubenn er blaz-mañ dec'h ; *diese Suppe schmeckt fade,* ar soubenn-mañ n'eus blaz ebet ganti ; *im Winter schmecken die Austern am besten,* er goañv e vez an istr en o gwellañ ; *Rotwein schmeckt am besten,* pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *verbrühter Kaffee schmeckt eklig,* kafe bervet, kafe lazhet - kafe bervet, kafe c'hwitet ; *lasst es euch (gut) schmecken,* kalon vat deoc'h ! sachit ganeoc'h ! krogit e-barzh ! debrit a galon zigor ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *es schmeckt nach mehr,* blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an dra-se, blaz ar re nebeut a zo gant ar meuz-se, blaz an nebeud a zo gant ar meuz-se ; *wie schmeckt es Ihnen ?* penaos e kavit ar boued ? ha terket mat eo diouzh ho plaz ? ha terket mat eo diouzh ho koust ? mont a ra d'an traoñ ? mont a ra mat war-draoñ ? diskenn a ra ? ; *man soll aufhören, wenn es am besten schmeckt,* ken gwazh re ha re nebeut - aes eo ober plijadur, diaes eo ober vad - o reiñ d'ar c'horf e c'houlennoù e teu dezhañ gwall gleñvedoù - an holl draoù mat d'ar staon n'int ket mat atav d'ar stomog.

Schmecker g. (-s,-) : **1.** blasaer g., blazataer g., tañvaer g. ; **2.** lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g. ; **3.** [rannyezh.] *einen feinen Schmecker haben,* bezañ ur beg lipous (beg litous, ur beg fin, ur staon figus), bezañ fin e c'houst.

Schmeckknospen lies. : [korf.] bozhioù an tañva b.

Schmeichelblick g. (-s,-e) : selloù flour lies., selloù sant-Langis lies., selloù milliour lies., gwilc'hadennoù milliour lies., selladoù tener lies., selloù doñv lies.

Schmeichelei b. (-,-en) : likaouerezh g., lubanerezh g., lorbaj g., loaverezh g., lorberezh g., flodadenn b., fougeoù lies., kañjolerezh g., kouloucherezh g., kudoù lies., fistoulerezh g., tostennerezh g., trut g., trutennaj g., chouradennoù lies., moumounerezh g. ; *mit Schmeicheleien, durch Schmeichelei,* dre likaouerezh, dre chalantiz, gant chouradennoù ; *kriechende Schmeichelei,* lubanerezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g., mignerezh g., lorbaj g., lorberezh g.

schmeichelhaft ag. : meulus, meuleudius, luban, lubanus, loavus, dorlotus ; *von jemandem schmeichelhaft sprechen,* reiñ mil meuleudi d'u.b., ober meuleudi eus u.b., meuliñ u.b. ; *man hört nur Schmeichelhaftes über ihn,* emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ, hennezh a vez douget.

Schmeichelkätzchen n. (-s,-) **/ Schmeichelkatze** b. (-,-n) : P. kouloucher g., kañjoler g., loaver g., lubaner g., luban g., meuler g., likaouer g., lorber g., dorloter g., floureter g., gogez g., truter g., lidour g., floder g.

Schmeichellob n. (-s,-e) : fougeoù lies., orbidoù lies., lubanerezh g., moumounerezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g., mignerezh g., lorbaj g., loaverezh g., likaouerezh g.

schmeicheln V.gw. (hat geschmeichelt) : **1.** gogezañ, gogeziñ, lubaniñ, loavañ, reiñ mel, lidourat, tostennañ, flodañ, ober e glufan, ober e gazh gleb ; *jemandem schmeicheln,* klufaniñ d'u.b., todinañ d'u.b., lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., dorlotañ u.b., flouretiñ u.b., lidourat ouzh u.b., ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., chalmiñ santimant u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb, ober fistoul d'u.b., flourañ u.b., kañjoliñ u.b., ober e fistoulig d'u.b., tostennañ ouzh u.b., loavañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] hilligañ, herlinkat ; *sich geschmeichelt fühlen,* bezañ enoret, bezañ hilliget e galon (e enor, e spered), bezañ herlinket e galon (e enor, e spered) ; *ich fühlte mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt,* me am boa lipet va mourroù diwar ar c'haol-se ; *jemandes Eitelkeit schmeicheln,* hilligan lorc'h u.b., herlinkat lorc'h u.b., ober hillig da lorc'h u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., flourañ u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., flodañ d'u.b. ; *der Menge schmeicheln,* mont dre gaer (reiñ lorc'h) d'an dud, mont dre gaer gant an dud, mont dre du d'an dud, mont dre du gant an dud, fougeal an engroez ; *das schmeichelt unseren Ohren,* pegen dudius (un drugar) eo klevet kement-se, hilligañ a ra kement-se ar skouarn, ober a ra kement-se hillig d'ar skouarn ; *das schmeichelt dem Gaumen,* se a zo blazet mat d'ar staon,

hilligañ a ra ar staon, kement-se a ra hillig d'ar staon, tennañ a ra gwad (dour) eus an dent, lakaat a ra an dent da wadañ.

V.em. : **sich schmeicheln** (hat sich (t-rt) geschmeichelt) : *sich schmeicheln, etwas zu tun,* bezañ brav d'an-unan gouzout ober udb, fougeal bezañ gouest d'ober udb, bezañ stad en an-unan o c'houzout ober udb ; *sich mit Hoffnungen schmeicheln,* en em douellañ e-unan, magañ re vras goanag, kaout re vras spi.

Schmeicheln n. (-s) : fougeoù lies., orbidoù lies., lubanerezh g., moumounerezh g., likaouerezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g., mignerezh g., lorbaj g., flodadennoù lies., loaverezh g.

Schmeichelname g. (-ns,-n) : lesanv a garantez g.

schmeichelnd ag. : luban, lubanus, loavus, meulus, meuleudius, melus, lidour ; *schmeichelndes Bild,* poltred propiket g.

Schmeichelrede b. (-,-n) : prezegenn veuleudius b., prezegenn veulus b., meulbrezegenn b.

Schmeichelwort n. (-s,-e) : meuleudi b., komzoù lubanus lies., komzoù lidour lies., komzoù loavus lies., komzoù meuleudius lies.

Schmeichler g. (-s,-) : lubaner g., luban g., loaver g., meuler g., likaouer g., lorber g., dorloter g., tostenner g., floureter g., gogez g., kañjoler g., ki-gaol g., lidour g., melezour g. [*liester* melezourien], truter g., chouradenn b., fistouler g., lesaour g., todiner g., genoù lidour g. ; *wer dem Schmeichler zuhört, muss ihn füttern,* diwallit ouzh meuler : gant ar c'han kaerañ eo e vez al labous kaouedet ar gwellañ - an dousañ liper, ar gwashañ taper - e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevierezh.

Schmeichlerin b. (-,-nen) : lubanerez b., loaverez b., meulerez b., likaouerez b., lidourez b., todinerez b.

schmeichlerisch ag. : meulus, meuleudius, melus, luban, lubanus, loavus, touellus, fistoul, lidour ; *schmeichlerisches Wesen,* mignerezh g., moumounerezh g., lubanerezh g., moumounerezh g., likaouerezh g., lorbaj g., lorberezh g., teod tanav a zen g., genoù lidour g. ; *schmeichlerischer Betrüger,* toueller g., lubaner g., luban g., likaouer g., lorber g., sorc'henner g., loaver g., fistouler g., lesaour g., lidour g., genoù lidour g.

Schmeichlerkatze b. (-,-n) : P. kouloucher g., kañjoler g., likaouer g., loaver g., lubaner g., luban g., lorber g., meuler g., dorloter g., floureter g., gogez g., fistouler g., lesaour g., lidour g., todiner g., genoù lidour g.

schmeidig ag. : gweüs, plegus, hebleg, gwevn, govelius, pleg-displeg.

Schmeiß g. (-es,-e) : kaoc'h-kelien g.

schmeißen[1] V.k.e. (schmiss / hat geschmissen) : **1.** teurel, dideurel, disteurel, bannañ, stlepel, distlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, rual, tanfoeltrañ, foeltrañ, foetañ, darc'haouiñ, skeiñ, delazhiñ, lañsañ, torimellat, sinklañ, strapañ, chetiñ, disvantañ, findaoniñ d'an douar, flistrañ ; *etwas wegschmeißen,* stlepel udb, lañsañ udb, delazhiñ udb ; *jemanden hinausschmeißen,* skarzhañ (stlepel) u.b. kuit, reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., tanfoeltrañ u.b. e-barzh ar porzh, reiñ e zistag d'u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ foet an nor d'u.b., bale u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *jemanden zu Boden schmeißen,* leurennañ u.b. evel ur c'hwist ; **2.** [dre skeud.] *das Geld zum Fenster hinausschmeißen,* c'hwistañ arc'hant, foraniñ e arc'hant, foetañ e drantell, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, stagañ e chas diwar-goust silzig, foranañ e arc'hant, fripañ e zrouin, dismantrañ e wenneien, kas e beadra e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, uzañ e spilhenn, kac'hmoudennañ e vadoù, dismantrañ (drailhañ, drastañ, foeltrañ, foetañ) e arc'hant, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, foetañ e zrouin, fontañ e bistigenn ; **3.** merañ ; *den Laden schmeißen,* bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, delc'her penn ar vazh, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *sie schmeißt den Laden ganz allein,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; **4.** itrikañ ; **5.** *hinschmeißen,* dilezel, skarzhañ, mont diwar dro, disteurel ; *den ganzen Kram hinschmeißen,* lezel pep tra war e revr (ouzh torgenn), stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, plegañ touchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog ; **6.** *eine Runde schmeißen,* paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; *etwas für jemanden schmeißen,* paeañ udb d'u.b., profañ udb d'u.b.

V.gw. (schmiss / hat geschmissen) : **1.** teurel, dideurel, disteurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, chetiñ, skeiñ, foeltrañ ; *mit Brotkügelchen schmeißen,* strinkañ bouloùigoù bara ; **2.** [dre skeud.] *mit großen Reden um sich schmeißen,* brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober e c'hrobis, ober teil, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober pompad, ober e bompad, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober

muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ;
V.em. : **sich schmeißen** (schmiss sich / hat sich (t-rt) geschmissen) : *sich aufs Bett schmeißen,* en em deuler war e wele ; *sich in die Kleider schmeißen,* en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; *sich in Schale schmeißen, sich in seine besten Klamotten schmeißen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em c'hreiañ brav, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ.
schmeißen[2] V.gw. (hat geschmeißt) : [laboused-preizh] kac'hat, difankañ, fankañ, leuskel un huanad da gouezhañ.
Schmeißfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.
Schmelz g. (-es,-e) : **1.** prigwer str., gwer-pri str., plomeis g., amailh g. ; *mit Schmelz belegen (überziehen),* plomeisañ, amailhañ, prigwerañ ; *Zahnschmelz,* amailh an dent g. ; **2.** [dre skeud.] *im Schmelz der Jugend,* e splannder (e splannded) e yaouankiz ; *Schmelz der Stimme,* birvidigezh ar vouezh b., tommder ar vouezh g.
Schmelzanlage b. (-,-n) : teuzerez b.
Schmelzarbeit b. (-) : amailherezh g., amailhañ g., plomeisiañ g.
Schmelzarbeiten lies. : traezoù amailh (plomeis, prigwer) lies.
Schmelzarbeiter g. (-s,-) : teuzer g., amailher g., prigwerer g., farder traezoù amailh g., farder traezoù plomeis g., farder traezoù prigwer g.
schmelzbar ag. : teuzus, teuzadus, liñvennadus.
Schmelzbarkeit b. (-) : teuzusted b., teuzuster g., teuzaduster g., teuzadusted b. liñvennadusted b., liñvennaduster g.
Schmelzblau n. (-s) : smalt g., pigmant kobalt g., livegenn gobalt b., enlivad kobalt g., glaz prigwer g., glaz plomeis g., glaz amailh g.
Schmelzbutter b. (-) : amanenn teuz g., amann teuz g.
Schmelze b. (-,-n) : **1.** teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b. ; *Schneeschmelze,* teuz an erc'h g., teuzidigezh an erc'h b. ; **2.** metal war deuz g., houarn war deuz g.
schmelzen[1] V.gw. (schmilzt / schmolz / ist geschmolzen) : teuziñ, enteuziñ, fontañ, mont d'e stad liñvel ; *der Schnee schmilzt,* emañ an erc'h o teuziñ, teuziñ a ra an erc'h ; *geschmolzener Schnee,* souberc'h g., erc'h teuz g., dourerc'h g., bouederc'h g., teuzerc'h g. ; *geschmolzenes Metal,* metal teuz g., metal aet d'e stad liñvel g. ; *das Herz schmilzt mir,* va c'halon a deuz em c'hreiz, teneraat a ra va c'halon, piket eo va c'halon, dont a ran da deneraat ; *sein Vermögen ist um die Hälfte geschmolzen,* an hanter eus e vadoù a zo bet dishiliet, deuet eo an hanter eus e zanvez da deuziñ, aet eo e beadra da hanter, koazhet eo e vadoù da hanter, aet eo an hanter eus e beadra en e revr.
schmelzen[2] V.k.e. (digemm ha kemmus : schmilzt / schmelzt // schmolz / schmelzte // hat geschmolzen / hat geschmelzt) : **1.** teuziñ, ober un teuz da, teuler en teuz, fontañ ; *die Sonne schmelzt den Schnee,* an heol a deuz an erc'h, an heol a laka an erc'h da deuziñ ; *Gold schmelzen,* teuziñ aour ; *Glas schmelzen,* teuziñ gwer ; **2.** [dre skeud.] *Mitleid schmelzt das Herz,* barr e vez ar galon gant an deneridigezh pa vez merzet poan ar re all.
Anv-gwan-verb : **geschmelzt** [tekn.] plomeiset, amailhet, prigweret.
Schmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b. ; *übermäßiges Schmelzen,* soulteuzerezh g., dreistteuzerezh g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn ensteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Butter zum Schmelzen bringen,* teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat amanenn da deuziñ ; [dre skeud.] *das Eis zum Schmelzen bringen,* terriñ ar c'hler a zo etre an dud, lakaat an dud en o aez (war o zu, en o bleud), tommañ empenn an dud.
schmelzend ag. : **1.** *schmelzende Früchte,* frouezh dourennek (dourek, chugonus) ; **2.** [dre skeud.] *schmelzende Töne,* tonioù dudius (flour, heson) ; *schmelzende Augen,* selloù flour lies., selloù sant-Langis lies., ardoù klouarik lies., selloù milliour lies., selladoù tener lies., selloù doñv lies., daoulagad milliour lies.
Schmelzer g. (-s,-) : teuzer g.
Schmelzerei b. (-,-en) : **1.** teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b. ; **2.** teuzlec'h g., teuzerezh b.
Schmelzerde b. (-) : pri teuzadus g., pri teuzus g.
Schmelzfarbe b. (-,-n) : liv plomeiset g., liv amailhet g., liv prigweret g.
Schmelzfett n. (-s) : *gehärtetes Schmelzfett,* markinoù lies.
Schmelzfluss g. (-es,-flüsse) : peurdeuzidigezh b.
schmelzflüssig ag. : teuz ; *schmelzflüssiges Blei,* plom bervet g.
Schmelzgießerei b. (-,-en) : teuzlec'h g., teuzerezh b.
Schmelzglas n. (-es,-gläser) : prigwer str., gwer-pri str., plomeis g., amailh g.
Schmelzgrad g. (-s,-e) **/ Schmelzhitze** b. (-,-n) : teuzverk g., gwrezverk teuziñ g.
Schmelzhütte b. (-,-n) **/ Schmelzkammer** b. (-,-n) : teuzlec'h g., teuzerezh b.
Schmelzkäse g. (-s) : [kegin.] keuz da ledañ g.
Schmelzkessel g. (-s,-) : teuzlestr g., teuzerez b., teuzouer g.
Schmelzkunst b. (-) : teuzerezh g., amailherezh g., prigwererezh g.
Schmelzlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn linkus b.
Schmelzmalerei b. (-,-en) : liverezh amailh g., liverezh prigwer g.
Schmelzofen g. (-s,-öfen) : teuzerez b., teuzouer g., forj g., fornez b.
Schmelzpunkt g. (-s,-e) : gwrezverk teuziñ g., teuzverk g. ; *kongruenter Schmelzpunkt,* teuzverk kewez g.

Schmelzrohr n. (-s,-e) : flammer g.
Schmelzschnee g. (-s) : souberc'h g., erc'h teuz g., dourerc'h g., teuzerc'h g.
Schmelzschweißung b. (-,-en) : souderezh dre deuziñ g., brazerezh g.
Schmelzsicherung b. (-,-en) : [tredan.] teuzell b., teuzenn b., plom g., troc'h-amred g., troc'her-tredan g., disreder g.
Schmelztiegel g. (-s,-) : teuzlestr g., kleuzeur b.
Schmelzüberzug g. (-s,-überzüge) : prigwer str., gwer-pri str., plomeis g., amailh g.
Schmelzung b. (-) : *sellit ouzh* **Schmelzen**.
Schmelzwärme b. (-) : gwrezverk teuziñ enkel g.
Schmelzwasser n. (-s) : dour souberc'h g., dour erc'h teuz g., dour teuzerc'h g., dourerc'h g.
Schmelzwerk g. (-s,-e) : teuzerezh b.
Schmer g./n. (-s) : behin g., bloneg g.
Schmerbauch g. (-s,-bäuche) : *sellit ouzh* **Schmerwanst**.
Schmerle b. (-,-n) : [loen.] kouchourenn b., lochenn b., kouskerez b.
Schmerwanst g. (-es,-wänste) : **1.** bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., pinenn b., P. kof yod g., sac'h-boued g., pezh bouzelloù g. ; **2.** korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev g., kofeg g., korfeg g., teurenneg g.
Schmerwurz b. (-,-en) : [louza.] gwinienn zu b., bouloù naered lies.
Schmerz g. (-es,-en) : **1.** poan b., droug g., broud g., gloaz b., gloazadenn b., pistig g., doan b., ambloari g., diwask g., esgoar g., hirvoud g., huanad g., laur g., pened g., diaester korf g., diaez korf g., poan-gorf b., poan-spered b., diaez spered g., enkrez g., gouli g., glac'har g., reuziad g. ; *die Tiefe meines Schmerzes,* donded va glac'har (va foan) b. ; *tiefer Schmerz,* glac'har don g./b., glac'har grizias g., glac'har c'hwerv ha grevus g./b., poan don b., gloaz don b., hirvoud bras g. ; *sich seinem Schmerz überlassen,* en em leuskel da vont gant ar glac'har ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont ; *ich verspüre Schmerzen im Bauch,* me a sko taolioù din em c'hof, skoet ez eus poan din em c'hof, pistig am eus em c'hof, pikañ a ra din va c'hof, poan gof am eus, taget on gant ar boan gof, gant ar boan gof emaon, gouzañv a ran gant va c'hof, dalc'het on em c'hof, trevariet on em c'hof, brevet eo poull va c'halon, diaesterioù am eus gant va c'hof, va c'hof a ra diaez din, diaezamant am eus gant va c'hof ; *körperlicher Schmerz, physischer Schmerz,* poan gorf b., poan a gorf ; *seelischer Schmerz, geistiger Schmerz, psychischer Schmerz,* poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *seelische Schmerzen sind schlimmer als körperliche,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *meine Kopfschmerzen sind weg,* aet eo ar boan benn diwarnon ; *meine Zahnschmerzen sind weg,* torret eo ar boan dent din, aet eo ar boan dent diwarnon ; *ich habe furchtbare Halsschmerzen,* me a zo lorgnet va gouzoug ; *an heftigen Schmerzen leiden, von heftigen Schmerzen befallen sein,* bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ poanioù kriz ouzh e waskañ, bezañ gwasket da vat ; *den Schmerz mildern, den Schmerz lindern,* dousaat ar boan, dousaat da boan u.b., distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, reiñ dousadur da boan u.b., distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ, diverrañ ar boan, bihanaat ar boan, digreskiñ ar poanioù, maoutañ ar poanioù, abafaat ar boan ; *von qualvollen Schmerzen befallen werden,* dont reuziad d'an-unan, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett,* dalc'het e oa war he gwele gant ar jahin ; *über Schmerzen klagen,* klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak ; *der Schmerz lässt nach,* distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *die Schmerzen ertragen, die Schmerzen aushalten,* herzel ouzh ar poanioù, reuziñ e boan, gouzañv ar boan, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan ; *die Schmerzen tapfer ertragen,* kiañ ouzh ar boan ; *ich spüre noch Schmerzen im Bein,* n'eo ket aet ar boan eus va gar, n'eo ket aet ar boan diouzh va gar ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann,* keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout, keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui herzel ganti ; *Schmerzen verursachen,* ober poan, ober droug, gloazañ ; *bohrende (stechende) Schmerzen,* poanioù sankus lies. / poanioù lemm lies. (Gregor), poanioù flemmus lies., berioù lies., biroù lies., flemmoù lies., pistigoù lies., broudoù lemm lies., lañsadennoù lies. ; *äußerst starke Schmerzen, entsetzliche Schmerzen,* ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., droug braouac'h g., bazhadoù lies., poanioù kriz-diremed lies., poanioù disaour lies., poanioù terrupl lies., poanioù grevus lies., poanioù divat lies., gloazioù kreñv lies., ur boan ifern b., un araj poan g., poanioù da grial lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù dreist-penn lies., poanioù kalet lies., poanioù kriz lies. ; *dumpfer Schmerz,* marboan b., gourboan b. ; *sich vor Schmerzen krümmen,* bezañ gweet gant ar boan, en em weañ gant ar boan, gweañ gant ar boan, en em gordañ gant ar boan, bezañ daoudortet kement e c'houzañver, bezañ daoubleget e gorf gant ar poanioù, tortañ gant ar boan, hejañ gant ar boan, nezañ e gorf gant ar boan ; *unter Schmerzen,* gant poanioù bras ; *der Druck der Daumen seines Gegners ließ ihn vor Schmerzen schreien,* krial a rae dindan ar boan eus meudoù e enebour ; *jemandem Schmerzen zufügen,* reuziñ u.b., ober droug d'u.b., ober poan d'u.b., merzheriañ u.b., boureviañ u.b., jahinañ u.b., doaniañ u.b., hegal ouzh u.b. ; *Schmerz empfinden über (t-rt),* bezañ doaniet gant ; *sie hat Schmerzen in den Beinen,* ur c'harad he deus, gant ar

garwask emañ ; *Schmerzen im Nasenbereich,* friad g. ; *Schmerzen in der Hand,* dornad g. ; *Schmerzen in den Fingern,* bizad g., garwask g. ; *Schmerzen in den Pfoten,* pavad g./b. ; [dre skeud.] *jemandes Schmerz wieder aufflackern lassen, jemandes Schmerz wieder wach werden lassen,* neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b. ; **2.** [relij.] *Kirche zum Gedächtnis der sieben Schmerzen Mariens,* iliz Itron-Varia ar seizh kleze b.

Schmerzanfall g. (-s,-anfälle) **/ Schmerzausbruch** g. (-s,-ausbrüche) : taol poan g., taol droug g., barrad droug g., barrad poan g., gwaskad poan g., gwaskadenn boan b., kaouad poan b./g.

schmerzbeladen ag. : malet gant ar c'hloaz, poanioù kriz o hegal outañ, poazh gant ar boan, o reuziñ poanioù kriz, taget gant ur araj poan, o poaniañ da grial, o tiwaskañ poanioù skrijus, o c'houzañv poanioù kriz, o tiwaskañ poanioù garv, o tiwaskañ poanioù kalet, o weañ poanioù kriz, gwasket da vat.

schmerzbetäubend ag. : [mezeg.] diboanius, -diboaniañ, dic'hostus.

schmerzempfindlich ag. : kizidik ouzh ar boan, tener ouzh ar boan, hege, hegeuz, eidik, pitouilh, tener ouzh an droug.

schmerzen V.gw. (hat geschmerzt) : ober poan, bezañ poanius, pikañ, bezañ gwiridik, gloazañ ; *wo schmerzt es ?* pelec'h hoc'h eus poan ? ; *die Wunde schmerzt,* ar gouli a ra poan, poanius (gwiridik) eo ar gouli, pikañ a ra ar gouli ; *mir (mich) schmerzt das Bein,* va gar a ra poan din, poan am eus em gar, droug am eus em gar, skeiñ a ra ur boan din em gar, skoet ez eus poan din em gar, pinijenn am eus gant va gar, poaniañ a ra va gar, pistig am eus em gar, pikañ a ra din va gar, poan c'har am eus, gant ar boan c'har emaon, gouzañv a ran gant va gar, dalc'het on em gar, ur c'harad am eus, klañv eo va gar, diaezamant am eus gant va garad ; *mir schmerzt das Bein noch,* n'eo ket aet ar boan eus va gar, n'eo ket aet ar boan diouzh va gar ; *das Zahnfleisch schmerzt mich (mir),* poan am eus e kig va dent ; *dieser Zahn schmerzt mir (mich), wenn ich darauf drücke,* pa bouezan war an dant-se em bez poan ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte,* ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *es schmerzt uns sehr, so etwas zu sehen,* ur boan dreist (ur boan c'hrevus) hon eus o welet kement-se, un hirvoud bras hon eus o welet kement-se, poaniet kenañ omp o welet an dra-se ; *es schmerzt mir (mich) sehr, so etwas zu schreiben,* poan spered am eus o skrivañ an dra-se ; *das hat uns sehr geschmerzt,* un distokadenn e voe evidomp, hon doaniañ kalz en doa graet kement-se, doaniet a-walc'h (glac'haret, pistiget ha doaniet) e oamp bet gant an dra-se, kement-se en doa mantret ac'hanomp, kement-se en doa gloazet hor c'halonoù.

schmerzend ag. : gwiridik, poanius, gloazus ; *schmerzende Wunde,* gouli gwiridik (poanius) g. ; *nicht schmerzend,* na ra tamm poan ebet, na ra ket droug.

Schmerzensgeld n. (-s,-er) : digoll g., dic'haou g., dic'haouadenn b.

Schmerzenskind n. (-s,-er) : **1.** bugel gwall ziaes g., Kerdrubuilh g. ; **2.** [dre skeud.] gwall gudenn b., tra hag a zegas chastre ingal-ingal g., tra chastreüs g., kroaz b.

Schmerzenslager n. (-s,-) : gwele a reuzeudigezh g., gwele a dourmantoù hag a boanioù g., gwele a dristidigezh hag a boan-spered g.

Schmerzenslaut g. (-s,-e) : kriadenn laosket diwar boan b.

Schmerzensmutter b. (-) : [relij.] Mater Dolorosa b., Itron-Varia ar seizh kleze b.

schmerzensreich ag. : malet gant ar c'hloaz, poanioù kriz o hegal outañ, poazh gant ar boan, o reuziñ poanioù kriz, taget gant ur araj poan, o poaniañ da grial, o tiwaskañ poanioù skrijus, o c'houzañv poanioù kriz, o tiwaskañ poanioù garv, o tiwaskañ poanioù kalet, o weañ poanioù kriz, gwasket da vat ; [relij.] d*ie schmerzensreiche Maria,* Itron-Varia ar seizh kleze b.

Schmerzensschrei g. (-s,-e) : kriadenn laosket diwar boan b.

Schmerzensweg g. (-s,-e) : [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b., kroaz b.

schmerzerfüllt ag. : doaniet, glac'haret, poaniet, gouliet e galon, gloazet e ene, mantret, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, bras e galon, pistiget ; *schmerzerfüllt sein,* bezañ leun a hirvoud, damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ bras e galon, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ e glac'har, kemer glac'har, glac'hariñ, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboulìñ, en em drechalañ, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, en em chaokat, bezañ dindan bec'h, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer safar, bezañ karget e vazh a spern, beuziñ en e c'hlac'har ; *ich war schmerzerfüllt,* glac'har am c'hoñfonte bev.

schmerzfrei ag. : diboan, kuit a boan, hep gwaskadenn boan ebet.

Schmerzgrenze b. (-) : **1.** poanioù brasañ na c'hallfed mui padout ganto ma kreskfent lies., poanioù brasañ a c'haller herzel ganto lies. ; **2.** [dre skeud.] priz uhelañ degemeradus g.

schmerzhaft ag. / **schmerzlich** ag. : poanius, doanius, chagrinus, gloazus, gwiridik, grizias, ivin, jahinus, c'hwerv, glac'harus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, melreüs, nec'hañsus, grevus ; *schmerzliches Schauspiel,* traoù skrijus da welet lies. ; *schmerzlicher Verlust,* gwall goll g., koll bras (mantrus, poanius) g., distokadenn b., rann c'hwerv b. ; *es trifft (berührt) mich schmerzlich,* un distokadenn eo evidon, va foaniañ a ra kalz ar pezh 'zo c'hoarvezet, glac'haret on gant kement-se, doaniet (mantret, pistiget ha doaniet) on gant an dra-se ; *schmerzhaft werden,* kizidikaat ; *eine schmerzhafte Verletzung,* ur gouli grizias g. ; *auf den Hintern zu fallen ist schmerzhaft,* ul lamm-revr a dalv nav.

schmerzlindernd ag. : [mezeg.] diboanius, distan, distanus, ... distanañ, hezus, dislaur, dislaurus, enepgost, ouzh ar boan, ouzh an droug.

schmerzlos ag. : na ra tamm poan ebet, na ra ket droug, diboan, diboanius, dizoan, dizrouk, kuit a boan, hep gwaskadenn boan ebet.

Schmerzlosigkeit b. (-) : [mezeg.] diboan b., dizoan g./b.

Schmerzmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù-diboaniañ, diboaniuzenn b., dic'hoster g., hezer g.

schmerzstillend ag. : diboanius, -diboaniañ, da ziboaniañ, dic'hostus, hezus, dislaur, dislaurus, enepgost, ouzh ar boan, ouzh an droug.

Schmerztablette b. (-,-n) : moustrad-diboaniañ g., diboaniuzenn b., dic'hoster g., hezer g.

schmerzverzerrt ag. : krizet e zremm gant kizell ar boan, kizellet e zremm gant kizell ar boan, e c'henoù o treuziñ gant ar boan.

schmerzvoll ag. : poanius, doanius, gloazus, grizias, jahinus.

Schmerzwurz b. (-,-en) : [louza.] gwinienn zu b., bouloù naered lies.

Schmetterball g. (-s,-bälle) : [sport, tennis] c'hwistad g.

Schmetterling g. (-s,-e) : **1.** [loen.] balafenn b., pobelan g., bobelan g., aelig-Doue g. [*liester* aeledigoù-Doue], yarig-an-hañv b., aelig-hañv g. [*liester* aeledigoù-hañv], melvenn b., barbellig g., berrboellig g., kalvennig b., skantaskelleg g., lepidopter g. ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus,* an nimfenn a dro da valafenn ; *ein Schmetterling ist gegen die Windschutzscheibe geklatscht,* ur valafenn a zo deuet da flastrañ war gwerenn-dal ar c'harr ; *Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus,* a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; **2.** *ich habe Schmetterlinge im Bauch,* lammat a ra va gwad em gwazhied.

Schmetterlinge [loen.] lies. : lepidoptered lies., skantaskelleged lies.

schmetterlingsartig ag. : papilhonek, balafennheñvel, e doare ur valafenn, e doare balafenned, a-zoare gant ur valafenn, a-zoare gant ar balafenned, a-seurt gant ur valafenn, a-seurt gant ar balafenned.

Schmetterlingsblume b. (-,-n) / **Schmetterlingsblütler** g. (-s,-) : [louza.] papilhoneg g.

Schmetterlingseffekt g. (-s,-e) : gwered balafenn g.

Schmetterlingsfang g. (-s) : balafennetaerezh g., pakañ balafenned g., balafenneta g.

Schmetterlingsfänger g. (-s,-) : balafennetaer g., paker balafenned g.

Schmetterlingspuppe b. (-,-n) : [loen.] poupenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b.

Schmetterlingsstil g. (-s) : [sport] neuiadenn-valafenn b., angellat balafenn g.

schmettern V.k.e. (hat geschmettert) : **1.** teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, foeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, lañsañ ; *einen Ball schmettern,* bannañ ur volotenn, c'hwistañ ur volotenn ; *die Tür ins Schloss schmettern,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; **2.** *zu Boden schmettern,* stlepel d'an douar, diskar, drouksammañ, reiñ lamm (da), stlepel d'an traoñ, astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, skeiñ ouzh torgenn, ledañ ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, kas da vuzuliañ an douar, lakaat da vuzuliañ an douar, diskar [u.b.] hed-blad e gorf, leurennañ, douarañ, torgennañ, tumpañ, tintañ, pilat d'an douar (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] P. *einen schmettern,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.

V.gw. (hat geschmettert / ist geschmettert) : **1.** (hat) : dasseniñ, skiltrañ ; **2.** (hat) : tregerniñ ; **3.** (ist) : stekiñ ouzh, stekiñ ; **4.** (hat) [sport] ober ur c'hwistad.

Schmettern n. (-s) : [sonerezh] *das Schmettern der Trompete,* skiltradeg an drompilh b.

schmetternd ag. : skiltr, skiltrus, tregernus ; *schmetternde Musik,* sonerezh skiltr g., sonerezh skiltrus g., sonererzh tregernus g. ; *schmetternde Stimme,* mouezh trouzus-spontus b., mouezh kurun b.

Schmetterschlag g. (-s,-schläge) : [sport, tennis] c'hwistad g.

Schmied g. (-s,-e) : **1.** marichal g., gov g., govelier g., goveler g. ; *Hufschmied,* marichal g., houarner-kezeg g., marichal kezeg g. ; **2.** *jeder ist seines Glücks Schmied,* e-giz ma ri da wele e kouski e-barzh, diouzh ma ri e kavi ; **3.** [dre skeud.] *Verseschmied,* rimadeller g., brizhbarzh b., skridajer g.

schmiedbar ag. : govelius, goveliadus, follennus, mezell, mezelladus ; *schmiedbares Eisen,* houarn govelius g., houarn goveliadus g., houarn follennus g.

Schmiedbarkeit b. (-) : goveliuster g., goveliusted b., goveliaduster g., goveliadusted b., mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g.

Schmiede b. (-,-n) : **1.** govel b. ; **2.** [dre skeud.] metoù lañsus g., magerezh b. ; *Talentschmiede,* magerezh tud dreistbarrek b. ; **3.** [dre skeud.] *vor die rechte Schmiede gehen,* kavout un den diouzh an-unan, kavout an den reizh, kavout e zen, kavout an den a faote d'an-unan, kavout an den a vanke d'an-unan, kavout an den a zo mat d'an-unan.

Schmiedeamboss g. (-es,-e) : annev b.

Schmiedearbeit b. (-,-en) : pezh-labour goveliet g., pezh-labour houarn goveliet g.
Schmiedebalg g. (-s,-e) : megin c'hovel b. ; *ein Schmiedebalg,* ur vegin b., ur meginoù g.
Schmiedeeisen n. (-s,-) : houarn goveliet g. ; *aus Schmiedeeisen,* en houarn goveliet, … houarn goveliet, goveliet.
schmiedeeisern ... houarn goveliet, en houarn goveliet, goveliet.
Schmiedeesse b. (-,-n) : siminal govel g.
Schmiedegebläse n. (-s,-) : c'hwezherez b., megin b., soufletez b.
Schmiedehammer g. (-s,-hämmer) : morzhol govel g., morzhol marichal g., govelierez b., morzhol sko g. ; *Gesenkschmiedehammer,* morzhol-plader g., pilouer-tan g., horzh-tan b., govelierez b., horzherez b.
Schmiedekunst b. (-) : govelierezh g.
schmieden V.k.e. (hat geschmiedet) : **1.** goveliañ ; *das Eisen schmieden,* goveliañ houarn, skeiñ war an houarn tomm ; *Waffen schmieden,* goveliañ armoù ; *kalt schmieden,* goveliañ ent yen ; *im Gesenk schmieden,* stampañ, stampiñ, stampilhañ, piloueraň gant ar morzhol-plader ; *auf dem Hornamboss schmieden,* goveliañ war an annev-kornek (Gregor) ; *sich schmieden lassen,* bezañ govelius, bezañ goveliadus, bezañ follennus ; [krennlavar] *man muss das Eisen schmieden, so lange es warm ist,* dre m'eo tomm an houarn, eo skeiñ warnañ - ret eo skeiñ war an tomm pa vez ruz an houarn - ret eo skeiñ war an houarn keit ha ma vez tomm - pa vez avel eo nizat, pa dorr an avel eo tamouezat - kaout un dro vat d'ober un dra ne c'houlenn ket chom da varc'hata - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - pa vez gedon eo gedona.
2. *ein neues Wort schmieden,* ijinañ (krouiñ, sevel, forjañ, luniañ) ur ger nevez ; *sein Glück schmieden,* dont a-benn drezañ e-unan, steuñviñ e blanedenn ; *Hypothesen schmieden,* goveliañ goulakadennoù ; *Pläne schmieden,* ober (sevel) raktresoù, ijinañ tresoù ; *Ränke schmieden,* gwiadiñ itrikoù, atizañ iriennoù, punañ iriennoù (steuennoù), irienniñ, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, kempenn iriennoù.
Schmieden n. (-s) : govelierezh g.
Schmiedeofen g. (-s,-öfen) : forj g., fornez b.
Schmiedestück n. (-s,-e) : */* **Schmiedeware** b. (-,-n) : traezenn houarn goveliet b., pezh-labour goveliet g., pezh-labour houarn goveliet g.
Schmiedezange b. (-,-n) : gevel b.
Schmiedin b. (-,-nen) : marichalez b., govez b.
Schmiege b. (-,-n) : **1.** pleg g., gwar g., krommadur g., plegadur g. ; **2.** [dre astenn.] stou g., kostezadur b., beskellegezh b., beskell b., biziez b., gwelch g., skij g. ; **3.** [tekn.] kornventer g. ; **4.** [tekn.] metr koublet g., metr pleg g.
Schmiegekreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h krommder g.
schmiegen V.k.e. (hat geschmiegt) : plegañ, krommañ, stouiñ, gwarañ ; *die Arme um jemanden schmiegen,* stardañ u.b. etre e zivrec'h, briata u.b.
V.em. : **sich schmiegen** (hat sich (t-rt) geschmiegt) : tamolodiñ, souchañ ; *sich an jemanden schmiegen,* tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b. ; *sich aneinander schmiegen,* souchañ an eil ouzh korf egile ; *sich in eine Ecke schmiegen,* **a)** mont da skoachañ (da souchañ, da damolodiñ) en ur c'hogn ; **b)** mont bihanik, mont en e grogenn ; *sich schmiegen und biegen,* bezañ aes ober gant an-unan, bezañ lavar-dislavar (pleg-displeg, aes da lakaat da blegañ, aes da lakaat da cheñch mennozh, aes da zibennadiñ).
Schmiegkreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h krommder g.
schmiegsam ag. : **1.** gweüs, plegus, hebleg, gwevn, soubl ; *die schmiegsamen Fangarme der Kraken,* pivier gwevn ar morgizhier lies., brec'hioù gwevn ar morgazhed lies. ; **2.** [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk, soubl.
Schmiegsamkeit b. (-) : **1.** gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b. ; **2.** [dre skeud.] gwevnder g., gwevnded b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.
Schmiele b. (-,-n) : [louza.] geot-moue str.
Schmieranlage b. (-,-n) : [tekn.] stramm lardañ g., stramm druzañ g.
Schmierapparat g. (-s,-e) : larderez b., lardigenner g., larder g.
Schmierbuch g. (-s,-bücher) : brouilhed g.
Schmierbüchse b. (-,-n) : boest lard-karr b.
Schmiere b. (-,-n) : **1.** lard g., lifr g. ; *Wagenschmiere,* lard-karr g. ; *Gelenkschmiere,* [korf.] dourenn lenkr ar c'henvelloù b., iruzenn b.
2. *Schmiere stehen,* bezañ war evezh (war spi, war e api, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor).
schmieren V.k.e. (hat geschmiert) : **1.** lardañ, druzañ, eouliñ, induañ, lenkraat, lampraat, libouziñ, lifrañ, lindrenniñ, lindriñ, libistrañ ; *Butter aufs Brot schmieren*, amanennañ un tamm bara, lakaat (ledañ, astenn) amann war un tamm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *eine dicke Schicht Butter aufs Brot schmieren*, larjezañ ur mell pezhiad amanenn war un tamm bara, lakaat un troc'had tev a amanenn war e damm bara, lakaat un troc'h amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara, P. priellañ bara ; *Butter auf eine Crêpe schmieren,* lardañ ur grampouezhenn ; *eine Maschine schmieren,* lardañ (druzañ, lardigenniñ, lampraat) ur mekanik ; *mit Teer schmieren,* induañ gant ter (Gregor), terañ ; **2.** mastarañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, batrouzañ, barbouellañ ; *eine Wand voll schmieren,* lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ) ur voger ; **3.** *das geht (das läuft) wie geschmiert,* mont a ra an traoù en-dro, mont a ra pep tra evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi (distok, diroufenn, lampr) e ya pep tra, mont a ra pep tra reizh hag en urzh, treiñ a ra lenkr an traoù, dont a ra ganeomp evel diwar ar sklisenn, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, mont a ra an traoù evel war rodoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor) ; **4.** *jemandem Honig ums Maul schmieren, jemandem Honig um den Mund schmieren, jemandem Honig um den Bart schmieren,* reiñ pour, gwriziennoù hag all d'u.b. - lardañ e

grampouezhenn d'u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - lorc'hañ u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - flodañ d'u.b. - frotañ skant d'u.b. en e gein - frotañ skant e kein u.b. - frotañ e askell d'u.b ; **5.** *jemandem die Hände (die Pfoten) schmieren,* reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ e zaouarn d'u.b. gant arc'hant, goubrenañ u.b. ; *dem Pförtner die Pfoten schmieren,* lardañ ar morzhol ; **6.** *Wein schmieren,* falsañ (kemmeskañ, farlotiñ) gwin.

V.gw. (hat geschmiert) : **1.** na vezañ berus a-walc'h, na vezañ linkus a-walc'h ; **2.** skridajiñ, rimadelliñ, mastarañ, bastrouilhañ, libistrañ, batrouzañ.

schmierend ag. : lamprus, lardus, lenkraus.

Schmierenkomödiant g. (-en,-en) : faraouell g., furlukin g., brizhkomedian g.

Schmierer g. (-s,-) : **1.** larder g. ; **2.** mastarer g., bastrouilher g., bastrouilh g., tarasour g. ; **3.** [lenn.] skridajer g., brizhskrivagner g. ; **4.** breiner g., goubrener g.

Schmiererei b. (-,-en) : bastrouilhadur g., bastrouilhaj g., lipadennoù leue lies.

schmierfähig ag. : lamprus, lardus, lenkraus.

Schmierfähigkeit b. (-) : galloud lardañ g., galloud lampraat g.

Schmierfett n. (-s,-e) : druzoni b., lard g.

Schmierfink g. (-en,-en) : P. pemoc'h lous g., loudour g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chuchuenn lous b., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., strouilh g., bouilh g., strouilhard g.

Schmiergeld n. (-s,-er) : kildornad g., manegad b., manegoù lies., spilhoù lies., gwin-marc'had g., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Schmiergrube b. (-,-n) : foz lardañ b.

Schmierheft n. (-s,-e) : brouilhed g., kaier brouilhed g.

schmierig ag. : **1.** gludek, gludennek, lec'hidennet, libous, lizennet, lardous, larjezek ; **2.** *schmierige Arbeit,* labour louzus g., labour vastarus g., labour mastarus g., labour vastrouilhus g., labour bastrouilhus g. ; **3.** lous, kramennek, kailharek, moustrouilh, plamoustrek, brennek.

Schmierkanne b. (-,-n) : bured lard b.

Schmierkur b. (-,-en) : [mezeg.] lardigennerezh ar c'horf g.

Schmierlager n. (-s,-) : [tekn.] kador lard b.

Schmierlappen g. (-s,-) : liboudenn eoulek b., truilhenn lardous b., lardouzenn b.

Schmierloch n. (-s,-löcher) : toull lardañ g.

Schmiermittel n. (-s,-) : lenkrauzenn b., lardigenn b., lard-karr g.

Schmieröl g. (-s,-e) : eoul lenkraat g.

Schmierpapier n. (-s,-e) : paper brouilhed g.

Schmiersalbe b. (-,-n) : traet g.

Schmierseife b. (-,-n) : soavon du g.

Schmierstoff g. (-s,-e) : lenkrauzenn b., lard-karr g., lardigenn b.

Schmierung b. (-,-en) : lardigennerezh g., lenkraat g. ; *Druckschmierung,* larderezh dindan wask g., lardigennerezh dre wask g.

Schmierwurst b. (-,-würste) : silzig da ledañ str.

Schmierzettel g. (-s,-) : tamm paper brouilhed g.

Schminke b. (-,-n) : fard g., poultr g., liv g., livaj g., [gwashaus] tromplerezh g. ; *Schminke auflegen,* en em fardañ, en em livañ, lakaat fard war e zremm, fardañ e zremm ; *Schminke abwaschen,* lemel ar poultr diouzh e zremm, difardañ e zremm.

schminken V.k.e. (hat geschminkt) : **1.** fardañ, livañ, pentañ, [gwashaus] chikañ ; *geschminktes Gesicht,* dremm livet (pentet, fardet, chiket) b. ; *geschminkte Frau,* [gwashaus] pentadenn b. ; **2.** *die Wahrheit schminken,* bravaat (propikat, falsañ, findaoniñ, distresañ) ar wirionez, skoachañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ar wirionez ; *die ungeschminkte Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk (diginkl) b. ; *er sagte es ihm ungeschminkt,* el lavaret en doa dezhañ hep klask tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ hep klask kornioù-tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ gant komzoù kriz, el lavaret en doa dezhañ diwisk, lavaret en doa hardizh e soñj dezhañ.

V.em. : **sich schminken** (hat sich geschminkt) : *sich (t-rt) schminken,* en em alejiñ, fardañ e zremm, en em livañ, livañ e zremm, pentañ e zremm, en em bentañ, en em fardañ, lakaat fard war e zremm ; *sich (t-d-b) die Lippen schminken,* fardañ e vuzelloù, livañ e vuzelloù, lakaat fard war e vuzelloù.

Schminkkoffer g. (-s,-) : koufrig ar rikoù emfardañ g., koufrig emfardañ g.

Schminkmeister g. (-s,-) : farder g.

Schminkmittel n. (-s,-) : gwezelad g., fard g.

Schminkpflästerchen n. (-s,-) : kuchig g., P. tarch kafe g.

Schminkstift g. (-s,-e) : bazhig ruz-muzelloù b.

Schminktäschchen n. (-s,-) : trousenn emfardañ b.

Schminktisch g. (-es,-e) : taolig emfichañ b.

Schmirgel g. (-s,-) : smerilh g., emeri g.

Schmirgelfeile b. (-,-n) : livn smerilh g.

Schmirgelleinwand g. (-) : lien smerilh g., lien emeri g.

schmirgeln V.k.e. (hat geschmirgelt) : smerilhañ, livnañ gant smerilh, brikañ gant lien smerilh, brikañ gant paper sabl, brikañ.

Schmirgelpapier n. (-s,-e) : lien smerilh g., paper sabl g., paper-gwer g., paper-garv g., paper-emeri g., paper-lufrañ g.

Schmirgelscheibe b. (-,-n) : kantenn smerilh b., pladenn smerilh b.

Schmiss g. (-es,-e) : **1.** hirgleizhenn b., troc'hadenn b., andenn b. [*liester* andoù] ; *ein Gesicht voller Schmisse,* un dremm boulc'het (aret) b. (Gregor), un dremm kleizhennet (leun a gleizhennoù, leun a droc'hadennoù) ; *jemandem einen Schmiss beibringen,* hirgleizennañ fas u.b., andenniñ fas u.b., boulc'hañ fas u.b. ; **2.** *Schmisse kriegen,* bezañ skrivellet brav (Gregor), tapout ur roustad, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, bezañ strilhet brav, pakañ un dres, tapout ur freilhad ; **3.** *die Sache hat Schmiss,* n'eo ket fall tamm

ebet ! stipet brav eo ! n'eo ket ur vezh diskouez an dra-se ! n'eo ket ur vezh da welet ! un dra a droc'h an hini eo ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ; **4.** *auf den ersten Schmiss,* diwar an taol kentañ, diouzhtu, ribus.

schmissig ag. : kran, cheuc'h, a droc'h, birvilhus, lañsus, monedus.

Schmitz g. (-es,-e) : **1.** flipad g., flipadenn b., skourjezad g., skourjezadenn b., taol foet g., foetad g., taol skourjez g., kelastrennad b., taol-flip g., foetadenn b. ; **2.** saotr g., mastar g., mastarenn b. ; *Kleid voller Schmitze,* pezh dilhad mastaret g. ; **3.** moulladur displann g., moulladur dispis g.

Schmitze b. (-,-n) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.

schmitzen V.k.e. (hat geschmitzt) : **1.** skourjezañ, skourjezata, foetañ, kelastrennañ ; **2.** saotrañ, stlabezañ, kousiañ, louzañ, labezañ, mastarañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, batrouzañ.

Schmock g. (-s, Schmöcke/-e/-s) : skridajer g., brizhkazetenner g., pluajenner g., pluenner g.

Schmöker g. (-s,-) : romant pemp gwenneg g., kozhlevr g., eurioù kozh g.

schmökern V.gw. ha V.k.e. (hat geschmökert) : lenn.

Schmollecke b. (-) : toull mouzhig g., ti mouzhig g., Kervouzhig b. ; *in der Schmollecke sitzen,* ober e benn fall, ober penn fall, ober e benn bihan, c'hoari e benn bihan, ober e benn mousklenn, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober e benn-mouzh, c'hoari e benn, c'hoari e benn fall, ober e benn du, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, mouzhañ, bezañ en toull mouzhig, bezañ e ti mouzhig, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober e benn maout, ober penn maout, ober minoù, moulbenniñ, mourrennañ, ober mourroù, ober mourrennoù du, ourzal.

schmollen V.gw. (hat geschmollt) : ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, bezañ e ti mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, c'hoari e benn fall, ober e benn fall, ober penn fall ; *mit jemandem schmollen,* mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b. ; *sie schmollt nur ein wenig,* n'eo nemet ur vouzhadennig ; *mit dem Schmollen aufhören,* diourzal, diourziñ, dibennadiñ, divouzhañ, divouzhat ; *sie hat mit dem Schmollen aufgehört,* divouzh eo bremañ.

Schmollen n. (-s) : mouzherezh g., mouzhadenn b.

schmollend ag. : mouzhus, pennboufet ; *nicht schmollend,* divouzh.

Schmoller g. (-s,-) : mouzher g., paotrig pikous g.

schmollieren V.gw. (hat schmolliert) : [skol-veur] breudeuriañ.

Schmollis[1] [skol-veur] estl. : *Schmollis !* yec'hed mat dit !

Schmollis[2] n. (-,-) : *mit jemandem Schmollis trinken,* pakañ ur banne gant u.b., evañ ur banne etre mignoned.

Schmolllippe b. (-,-n) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g., mouzhadenn b., penn mouzhet g., genoù palefarzh g., genoù mousklenn g.

Schmollmund g. (-s, Münder/Münde) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g., mouzhadenn b., penn mouzhet g., genoù palefarzh g., genoù mousklenn g. ; *einen Schmollmund machen,* ourzal, mouzhañ, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober beg a-dreuz, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober ur pennmouzh, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig.

Schmollsuse b. (-,-n) : mouzherez b., sourrenn b., plac'hig pikous b.

Schmollwinkel g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Schmollecke**.

Schmonzes g. (-) : [gwashaus] fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabous g., glabouserezh g., barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flaperezh g., storlok g. strak g.

Schmorbraten g. (-s,-) : [kegin.] kig-bevin krazet g.

schmoren V.k.e. ha V.gw. (hat geschmort) : **1.** [kegin.] mouzaniñ, yostañ, mitoniñ, mioc'hañ, mitonellañ, rouzañ, kudaouiñ, dobezañ ; *schmoren lassen,* poazhañ er c'hloz, ober mougad [gant], lakaat er stoufailh, poazhañ moug ; *im eigenen Saft schmoren,* poazhañ er c'hloz diwar e goust ; **2.** [dre skeud.] *hier wird man ja geradezu geschmort,* emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ ; **3.** [dre skeud.] chom da louediñ, chom da vreinañ, michodiñ ; *jemanden schmoren lassen,* leuskel u.b. da vichodiñ ; *im eigenen Saft schmoren,* chom da vichodiñ en e uhelennoù pell diouzh darempred an dud.

Schmorfrüchte lies. : [kegin.] kaotigell frouezh b.

Schmorhitze b. (-) : regez str., tantad g., fornez b., gwrez b., fo g.

Schmorobst n. (-es) : [kegin.] kaotigell frouezh b.

Schmorpfanne b. (-,-n) : frinkell b., kastelodenn-rouzañ b.

Schmortopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] kokell b., kokellenn b., kaserolenn b., kastelodenn b., dobezerez b.

Schmu g. (-s) : **1.** ribouilh g. ; *Schmu machen,* ribouilhat, skrabañ ha diskrabañ a-gleiz hag a-zehou, flodañ, trafikañ, turlutañ, penefiañ, fistoulat, forbannañ ; **2.** koniri b., garzaj g.

schmuck ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, feul, brintin, propik, tonius, sev, a neuz ; *schmucke Kleider,* gwiskamantoù paket lies. ; *sich*

schmuck machen, en em c'hreiañ, en em ginklañ kaer, en em wiskañ brav, en em wiskañ mistr ha mibin, en em lakaat en e granañ, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em lakaat en e vrav, en em wiskañ en e faroañ ; P. *eine schmucke Dirne,* ur farodez b., un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur gañfantenn b., ur geurenn b., ur strakadenn b., ur bompinenn b., ur baotrezenn b., ur babig koant g., ur plac'h tonius b., ur c'hwenenn b., ur plac'h digoradur ganti b., ur plac'h digoradur dezhi b., ur gogez g. ; *das ist eine schmucke Dirne,* homañ a zo ur plac'h anezhi.

Schmuck g. (-s,-e) : bravig g., braveri b., brageriz g., bragerizoù lies., bragerezh g., bravigoù lies., bizeier lies., joaiuzoù lies., brabravioù lies., bravderioù lies., braventez b., kinkladurioù lies., kinklerezh g., kinkladur g., kinkl g., aornadur g., fich g., pinferezh g., stiperezh g., koantiz b. ; *unechter Schmuck,* danvez faos g., drevez g. ; *billiger Schmuck,* fanfarluchoù lies., turubailhoù lies. ; *silberner Schmuck,* bravigoù arc'hant lies. ; *Schmuck in einem Kasten bewahren,* mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; *in vollem Schmuck,* stipet ha lipet, gwisket-klok, war e begement, en e c'hloria mundi, en aotrou, en e gaerañ, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en e vrav, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer.

Schmuckarbeit b. (-,-en) : pezh-labour bravigerezh g.

schmücken V.k.e. (hat geschmückt) : stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, fardañ, pinfañ, gwiskañ brav, kaeraat, koantaat, kempenn, paramantiñ ; *festlich geschmückt,* kinklet brav ha kempenn ; *mit grünen Zweigen schmücken,* strujañ, maeiñ ; *mit Blumen schmücken,* bleuniañ, kinklañ gant bokedoù, fleurisañ, fleuriañ, lakaat fleur (war,ouzh, e), bokediñ, fichañ gant bleunioù, kaeraat gant bleunioù.

V.em. : **sich schmücken** (hat sich geschmückt) : en em ginklañ, en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, en em vravaat, en em stipañ ; *sich (t-rt) mit fremden Federn schmücken,* mont da rodal war bern teil unan all, bragal evel ar mevel e dilhad e vestr, tennañ dour eus puñs unan all, kemer an enor eus udb sevenet gant unan all, tennañ gloar eus oberoù ar re all, sunañ skridoù unan all, skridbreizhañ tud all, fripañ, goubreizhañ.

Schmücken n. (-s) : kinkladur g., bravadur g., kaeradur g.

schmückend ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.

Schmuck-Esche b. (-,-n) : [louza.] gouezonn str., gouezonnenn b., onn-gwenn str., onnenn-wenn b.

Schmuckfederhändler g. (-s,-) : pluaser g.

Schmuckgegenstand g. (-s,-gegenstände) : bravig g., braveri b., brageriz g., braventez b., kinkladur g., kinklerezh g.

Schmuckhandel g. (-s) : bravigerezh g.

Schmuckhändler g. (-s,-) : bravigour g., bizaouier g.

Schmuckkästchen n. (-s,-) : skrin g., arc'h vihan b., koufrig g., arc'hig b., klozenn b., klaouier g., forser g., fosenn b., lañser g.

Schmuckladen g. (-s,-läden) : stal vravigoù b., bravigerezh b.

Schmucklilie b. (-,-n) : [louza.] agapant str., lili-karantez str.

schmucklos ag. : diginkl, strizh, eeun, plaen, didres.

Schmucklosigkeit b. (-) : diginkl g., strizhder g., strizhentez b., eeunded b., plaended b.

Schmucknadel b. (-,-n) : brochenn b.

Schmuckprothese b. (-,-n) : [mezeg.] steudelladur kenedekaat g., osod kenedekaat g.

Schmucksachen lies. : braverioù lies., brageriz g., bragerizoù lies., bragerizioù lies., bravigoù lies., brabravioù lies., braventezioù lies., bravderioù lies., kinkladurioù lies., kinklerezh g., kinkloù lies., pinferezh g., bragerezh g., bizeier lies., joaiuzoù lies., koantiz b.

Schmuckschatulle b. (-,-n) : skrin g., arc'h vihan b., koufrig g., arc'hig b., klozenn b., forser g., fosenn b., lañser g.

Schmuckstück n. (-s,-e) : **1.** bravig g., bizoù g., brabrav g., braventez b., kinklerezh g., kinkladur g. ; *Schmuckstücke lies. :* bragerezh g., brageriz g., braveri b., bragerizoù lies., bravigoù lies., kinklerezh g., brabravioù lies., bizeier lies., joaiuzoù lies., kinkladurioù lies. ; **2.** [dre skeud.] *das Schmuckstück der Sammlung,* perlezenn an dastumadeg b.

Schmuckwaren lies. : bravigoù lies., bragerizoù lies., bragerizioù lies., bizeier lies., joaiuzoù lies., koantiz b.

Schmuckzweig g. (-s,-e) : bod-mae g., boked-mae g., mae g., maeenn b. ; *einen Schmuckzweig anbringen,* maeiñ un ti.

Schmuddel g. (-s) : fank g., kailhar g., loustoni b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lorgnez str., loustaj g., lousteri b.

Schmuddelei b. (-,-en) : bastrouilhadur g., bastrouilhaj g., lipadennoù leue lies.

schmuddelig ag. : lous, loudour, digempenn, distruj, foutouilhek, diskramailh, difarle, diskrelu, diharak, difurlu, difraoul, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, tarasennet, kac'hus, louan, brennek, plamoustek ; *er sieht schmuddelig aus,* hennezh a zo pemoc'h, hennezh a zo ul loudour, chelgenn eo dezhañ.

Schmuddelkind n. (-s,-er) : tamm loustoni g., strouilh bihan strujet fall ha divalav-kenañ g., chuchuenn lous b., louston g., stronkig g., pikouz bihan g.

schmuddlig ag. : *sellit ouzh* **schmuddelig**.

Schmuggel g. (-s) / **Schmuggelei** b. (-,-en) / **Schmuggelgeschäft** n. (-s,-e) : floderezh g., flod g., kenwerzh flodus g./b.

schmuggeln V.k.e. (hat geschmuggelt) : flodañ ; *etwas einschmuggeln,* degas udb dre flod, enporzhiañ udb dre flod, flodañ udb.
Schmuggelware b. (-,-n) : marc'hadourezh flod b., marc'hadourezh verzet b., marc'hadourezh kuzh b.
Schmuggelwein g. (-s) : gwin kuzh g., gwin flod g.
Schmuggler g. (-s,-) : floder g.
Schmugglerin b. (-,-nen) : floderez b.
schmugglerisch ag. : flodus.
Schmugglerschiff n. (-s,-e) : lestr floder g., bag floderezh b.
schmunzeln V.gw. (hat geschmunzelt) : mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin ; *über etwas schmunzeln,* mousc'hoarzhin o welet udb.
Schmunzeln n. (-s) : mousc'hoarzh g., minc'hoarzh g. ; *wohlgefälliges Schmunzeln,* mousc'hoarzh laouen g.
Schmus g. (-es) : ranerezh g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabous g., glabouserezh g., barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flaperezh g.
Schmusekurs g. (-es,-e) : pecheroù lies., madelezh b., douster g. ; *auf Schmusekurs,* dre sil, a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre zouster, dre gaer, dre du.
schmusen V.gw. (hat geschmust) : *mit einem Kind schmusen,* turlutañ ur bugel, ober brav-brav d'ur bugel, ober sev d'ur bugel, noilhat ur bugel, ober allazigoù d'ur bugel, ober noilh d'ur bugel, moumounañ ur bugel, ober moumounoù d'ur bugel, ober moumounerezh d'ur bugel, ober kaezhigoù d'ur bugel, ober kaezh d'ur bugel, kaezhigañ ur bugel, kaezhañ ur bugel, cherisañ ur bugel, flourikañ ur bugel, ober karantezioù d'ur bugel, chourañ ur bugel, koulouchal ur bugel ; *mit seiner Freundin schmusen,* amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, pokañ ha pokata d'e c'haredig, ober moumounerezh d'e vignonez, karanteziñ.
Schmuser g. (-s,-) : **1.** floder g., kañjoler g., poker g., liper g. ; **2.** [gwashaus] lavarer kaer g.
Schmusekissen n. (-s,-) / **Schmusetier** n. (-s,-e) : neñneñ g.
Schmutz g. (-es) : **1.** fank g., kailhar g., loustoni b., stronk g., taras g., lapas g., mardoz g., mailhemouzenn b., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karasenn b., lastez str., lorgnez str., loustaj g., lousteri b., loudouriezh b., lousnez b., goannaj g., mastar g., mastarenn b., stroan g., strod g., strodenn b., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., kramenn b., moc'haj g., moc'herezh g., ounnezer g., viltañs g., stlabez g., strouilh g. ; *mit Schmutz bedeckt,* tarasennet, fanket, priek, priellek, mastaret, leun a fank, fank-holl, fank-ki, ur stroñsad fank outañ, fank outañ, bouilhenn outañ, kailharek, kailharet, kramennek, bastrouilh, strouilh, strouilhek, ur vastarenn warnañ ; *vom Schmutz reinigen,* difankañ, divastrouilhiñ, dizouarañ, digramenniñ, dibriañ, digaoc'hañ ; *von Schmutz starren,* bezañ lous evel un targazh, bezañ lous evel un hoc'h, bezañ lous-mezhus, bezañ ken hudur hag ar seizh pec'hed, bezañ hudur evel ar seizh pec'hed g., bezañ du ken na gomz, bezañ tarasennet-holl, bezañ ur gramenn (un ounezer) war an-unan, na vezañ nemet loustoni eus an-unan, bezañ kac'hus, bezañ lous-gagn, bezañ lous-brein, bezañ lous-pemoc'h, bezañ lous-lous, bezañ lous-teil, bezañ lous evel ul laouenn, bezañ lous evel ar seizh pec'hed ; **2.** *jemanden in den Schmutz ziehen,* ruilhañ u.b. er pri, divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., gwashaat u.b., binimañ u.b., mastariñ enor u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b.
Schmutzärmel g. (-s,-) : berrvañch gwarez g., advañch g.
Schmutzblech n. (-s,-e) : [marc'h-houarn] difanker g., difankell b.
Schmutzbürste b. (-,-n) : broust difankañ g.
schmutzen V.k.e. (hat geschmutzt) : saotrañ, stlabezañ, kousiañ, louzañ, lousaat, labezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober mastar war, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, batrouzañ, kailharañ, mardoziñ, strodañ.
V.gw. (hat geschmutzt) : mont lous, saotrañ, louzañ, lousaat, libistrennañ, mardoziñ, bastrouilhiñ ; *dieser Stoff schmutzt leicht,* buan e ya lous an entof-se, an entof-se a ya lous buan, an entof-se ne vez ket pell da vezañ lous, fankus eo an danvez-se ; *dieser Stoff schmutzt nicht leicht,* distrouilh eo an entof-se.
Schmutzerei b. (-,-en) : **1.** fank g., kailhar g., loustoni b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lorgnez str., loustaj g., lousteri b., kramenn b., mastar g., mastarenn b., strouilh g. ; **2.** labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies. ; **3.** loustoniaj g., loustonioù lies., traoù hudur lies., komzoù hudur lies., komzoù ordous lies., luc'haj g., luc'hajoù lies., komzoù distrantell lies., komzoù lourt lies., komzoù distres lies., hudurniezh b., hudurnez b., moc'herezh g., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., gadalerezh g., viltañs g.
Schmutzfarbe b. (-,-n) : liv lous g.
Schmutzfink g. (-en,-en) : P. [paotr] pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., libouzer g., libouz g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., chelgenn a zen g., louskenn g., libouz g., louz g., loen lous g., porc'hell g., porc'hell lous g., chuchuenn lous b., libourc'henn g., kailhareg g. ; [plac'h] liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., charlezenn b., chuchuenn lous b., truilhenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., torch-listri g., kontronenn b., kontronenn lous b., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., loudourenn b., flegenn b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., hudurenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., filhourenn b., strakouilhenn b., kouilhourenn b.,

bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor) ; *so ein Schmutzfink wie du darf sich nicht an den Tisch setzen,* ne zeui ket ouzh taol gant a lous ma'z out.

Schmutzfleck g. (-s,-e) : saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., saotradur g., stlabez g., louzadenn b.

schmutzfrei ag. : naet, naet a lastez, dilastez, distlabez, brintin, difank, digatar, distrouilh.

Schmutzgeier g. (-s,-) : [loen.] gup gwenn g.

schmutzig ag. : **1.** lous, loudour, loudourek, louan, lastezek, kramennek, kailharek, plapous, moustrouilh, flav, strodennek, fankus, mailhemous, strouilhek, strouilh, bastrouilh, mailhennek, lor, hudur, ordous, mardozek, ort, plamoustek, kousiet, libistret, saotr, leun a saotroù, tarasennet, brennek, du, fank, fank outañ, bouilhenn outañ ; *sich schmutzig machen, schmutzig werden,* huduraat, duañ, duañ e zilhad, duañ e gorf, saotrañ (louzañ) e zaouarn (e zilhad), louzañ, lousaat, libistrennañ, mardoziñ, bastrouilhiñ, en em stlabezañ, en em gailharañ, en em louzañ, en em gargañ, en em fankañ, en em vastariñ, en em libistrañ ; *er hat ganz schmutzige Hände,* ur gramenn a zo war e zaouarn, du eo e zaouarn, lor eo e zaouarn ; *schmutziges Gesicht,* genoù kakouz g. ; *schmutzige Wäsche,* dilhad lous lies., traoù du lies., dilhad fank lies., dilhad lor lies. ; **2.** lastezus, louzus, mastarus, saotrus, stlabezus ; *eine schmutzige Arbeit,* ul labour lastezus g., ul labour louzus g., ul labour mastarus g., ul labour saotrus g., ul labour stlabezus g. ; *Arbeit, bei der man sich nicht schmutzig macht,* labour digailhar g.

Schmutzigkeit b. (-) : loustoni b., loudouriezh b.

schmutzigrosa ag. : damroz.

Schmutzkittel g. (-s,-) : kaldrav g., saro g.

Schmutzkruste b. (-,-n) : kramenn b., taras g., mardoz g., ounnezer g.

Schmutzlappen g. (-s,-) : frapour g., leien g., tarner g., torchouer g., toailhon g., torch g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù], serpilherenn b.

Schmutzliese b. (-,-n) : P. liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., charlezenn b., truilhenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., chuchuenn lous b., landourc'henn b., torch-listri g., kontronenn b., kontronenn lous b., kailharenn b., kailhc'horenn b.,, Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., strakouilhenn b., loudourenn b., flegenn b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., hudurenn b., stlabezenn b., doublenn b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

Schmutzliteratur b. (-) : loustaj g., skridoù lor lies., skridoù hudur lies., skridoù ordous lies., skridoù distrantell lies., skridoù distres lies., skridoù lourt lies.

Schmutzloch n. (-s,-löcher) : kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g., foukenn b. ; *in einem Schmutzloch wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

schmutzlos ag. : naet, naet a lastez, dilastez, distlabez, brintin, difank, digatar, distrouilh.

Schmutzpapier n. (-s,-e) : [moull.] mastarenn b., paper mastaret g.

Schmutzpresse b. (-) : kaoc'hzetennerezh g.

Schmutzschicht b. (-,-en) : kramenn b., taras g., mardoz g., ounnezer g.

Schmutzstreifen, g. (-s,-) : gwazhenn fank b., roudenn fank b.

Schmutztitel g. (-s,-) : [moull.] falstitl g.

Schmutzventil n. (-s,-e) : [tekn.] kog spurjañ g.

Schmutzwäsche b. (-,-n) : kouez g., dilhad lous lies., traoù du lies., dilhad fank lies., dilhad lor lies.

Schmutzwasser n. (-s) : dour lous g.

Schnabel g. (-s, Schnäbel) : **1.** beg g., pigos g. ; *spitzer Schnabel,* beg lemm g. ; *bei den Amseln ist der Schnabel der Männchen gelb,* melen eo pigos an tad moualc'h ; *brauner Schnabel,* beg merglet g. ; *den Schnabel aufsperren,* digeriñ e veg ; *ein Schnabel voll,* ur begad g., ur vegadenn b. ; *mit dem Schnabel aufpicken,* greunata, pigosat, bekañ, bekat, beketal ; *mit ihrem Schnabel stöbert die Ente im Schlamm herum,* gant e bigos e fourgas an houad er fank ; *wie eine Kneifzange drückte der Schnabel der Gans die Nase des Jungen fest zusammen,* ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez ; *Oberschnabel,* karvan grec'h ar pigos b., karvan uhelañ ar pigos b. ; *Unterschnabel,* karvan draoñ ar pigos b., karvan izelañ ar pigos b. ; *der hornige Schnabel des Tintenfisches,* beg karn ar vorgadenn g. ; **2.** [genoù] beg g., teod g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez b., latenn b. ; *halt den Schnabel !* peoc'h en toull-se ! lak an dra-se dindan da votoù ! dalc'h mat war da deod ! serr da veg ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *er spricht, wie ihm der Schnabel gewachsen ist,* komz a ra diwar beg e deod, ur beg abred a zo anezhañ, ur beg a-raok an hini eo, hennezh ne ra ket a c'henoù bihan ; *jemandem nach dem Schnabel reden,* mont en avel u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b, breutaat evit u.b., fonnañ da vennozh u.b. ; P. *jemandem den Schnabel stopfen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., gennañ u.b., rentañ u.b., stankañ e draped d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., minellañ u.b., stankañ e riboul d'u.b., sankañ gennoù en u.b., stouvañ u.b., stouvañ (prennañ) e c'henoù d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stouvañ e veg d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù gant u.b., reiñ ur freilhad d'u.b. ; *du wirst ihm wohl den Schnabel nicht stopfen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit ; **3.** [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sut g., sutell b., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; **4.** *Grünschnabel,* beg melen g. ; **5.** [merdead.] staon b., penn-araok g. ; **6.** [tekn.] beg g.

schnabelförmig ag. : beget, pigosek, a-stumm gant ur beg, a-stumm gant ur pigos, stummet evel ur beg, stummet evel ur pigos, e doare ur pigos, e doare pigosoù, a-zoare gant ur pigos, a-zoare gant pigosoù, a-seurt gant ur pigos, a-seurt gant pigosoù.
Schnabelhieb g. (-s,-e) : begad g.
Schnabelkerfe b. (-,-n) : [loen.] hemipter g.
schnäbeln V.em. : **sich schnäbeln** (haben sich geschnäbelt) : **1.** [laboused] en em vegata ; **2.** P. pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em bokat didruez, bezañ pok-pok, chom pok-ha-pok, pokat ha flourikat, pokat start an eil d'egile, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.
-schnäbelig ag. : beget, pigosek ; *langschnäbelig,* beget hir, hirbigosek.
Schnabelschiff n. (-s,-e) : [istor, merdead.] lestr pigosek g.
Schnabelschuh g. (-s,-e) : babouchenn b., botez pintek b., botez begoù b.
Schnabeltasse b. (-,-n) : tasenn gant ur beg-evañ b., tas gant ur beg-evañ g.
Schnabeltier n. (-s,-e) : [loen.] ornitorink g.
Schnabelvoll g. (-,-) : begad g., begadenn b.
-schnäblig ag. : beget, pigosek ; *langschnäblig,* beget hir, hirbigosek.
schnabulieren V.gw. (hat schnabuliert) : ober chervad / ober fest (Gregor), ober lapavan, c'hoari lapavan, korfata, kofata, mont don e zent e-barzh, debriñ e walc'h, distagañ ur c'hofad, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, leuniañ e gof, debriñ leizh e gof, debriñ gwalc'h e galon, ober ur c'hofad, plaouiañ, floupañ, kordañ boued, flumañ, bezañ kleuz betek begoù e dreid, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ul loen, debriñ evel ur roñfl, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war ar boued, lonkañ evel ur ranklez (Gregor), P. riñsañ e asied, ober meurlarjez, pilat boued, pegañ war an traoù, brifal / dantañ kaer / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor), bezañ don e gof, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bezañ digor e galon.
Schnack g. (-s, Schnäcke) : **1.** tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., marvailh g., marvailhadenn b., kaozeadenn b. ; **2.** tro fent b. ; *dummer Schnack,* tro lous b., tro divalav b. ; *Schnäcke treiben,* c'hoari troioù fent (troioù kamm).
schnacken V.gw. (hat geschnackt) : P. gragailhat evel ur pik - fistilhat - raskañ - komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar veg e deod - badaouiñ.
Schnackerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] hik g., hikadennoù lies.
Schnaderhüpferl n. (-s,-/-n) : kanaouenn-bobl eus Bavaria b.
Schnake b. (-,-n) : **1.** [loen.] bleiz-gouel-Mikael g., c'hwibu bras str., fubu bras str., mikaelig g. ; **2.** bourd g., farsadenn b., tro-gamm b., trikon g. ; **3.** [Su Bro-Alamagn, Bro-Aostria, Bro-Suis] moustik g., pikerez b., fubu-flemm str.
schnakig ag. : fentus, plijus.
Schnalle b. (-,-n) : **1.** boukl g., blouk g., lagadenn b., fremailh g., fremouer g., ezev g. [*liester* ezivi] ; *Schuhe mit goldenen Schnallen,* botoù, ur boukloù arc'hant warnezho lies. ; **2.** [dorioù] kliked g.
schnallen V.k.e. (hat geschnallt) : **1.** stagañ, bouklañ, lagadenniñ ; *kürzer schnallen,* stardañ ; *länger schnallen,* distardañ ; *festschnallen,* stagañ, stardañ ; *losschnallen,* distagañ, divouklañ ; *den Gürtel weiter schnallen,* lakaat frankoc'h war e c'houriz, distardañ e c'houriz ; **2.** [dre skeud.] *sich den Leibriemen enger schnallen,* ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, santout e breñv, bezañ laosk war e vegel, gwaskañ e gof goullo, ober soubenn dreut.
V.gw. (hat geschnallt) : *sellit ouzh* **schnalzen**.
Schnallenblume b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h str.
Schnallenbügel g. (-s,-) : stern-boukl g.
Schnallendorn g. (-s,-en) : draen-boukl g., nadoz-voukl b., broch g., brochenn b.
Schnallenschuh g. (-s,-e) : botez war voukloù b., botez boukloù warni b. ; *ein Paar Schnallenschuhe,* ur botoù war voukloù g.
Schnallenstrippe b. (-,-n) : senklenn b.
Schnallenzunge b. (-,-n) : draen-boukl g., nadoz-voukl b., broch g., brochenn b.
schnalzen V.gw. (hat geschnalzt) : stlakal, strakal ; *mit den Fingern schnalzen,* lakaat e vizied da strakal, strakal e vizied, tarzhañ e vizied ; *mit der Zunge schnalzen,* lakaat e deod da stlakal, tarzhañ e deod.
Schnalzen n. (-s) : stlak teod g., stlakadenn deod b., tarzhadenn deod b.
schnapp estl. : *schnapp !* strak ! krak !
Adv. : buan.
Schnapp g. (-s,-e) : taol-lonk g., plaouiadenn b. ; *einen Schnapp nach etwas tun,* klask plaouiañ (plomañ) udb ; *mit einem Schnapp,* en un taol-lonk.
Schnappangel b. (-,-n) : higenn da blaouiañ b.

Schnäppchen n. (-s,-) : [kenwerzh] afer vat b., taol mat g., taol kaer g., merk mat g.
schnappen V.gw. ha V.k.e. (hat geschnappt / ist geschnappt) : **1.** (hat) : tapout, pakañ, plomañ, plaouiañ, floupañ, kordañ boued, kordañ [udb], flipañ ; *mit der Hand nach etwas schnappen,* klask tapout udb gant e zorn, klask tapout peg en udb, klask tapout krog en udb, klask plomañ udb ; *der Hund schnappt nach der Hand,* klask a ra ar c'hi kregiñ en dorn ; *der Hund schnappt ins Bein,* kregiñ a ra ar c'hi er c'har ; *der Hund hat ihn geschnappt,* krog eo ar c'hi ennañ ; *der Hund schnappt das Stück Fleisch,* plomañ a ra ar c'hi an tamm kig, plaouiañ a ra ar c'hi an tamm kig ; *nach Luft schnappen,* dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dic'hwezhañ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan ; *frische Luft schnappen,* aveliñ (freskaat) e benn, ober un aveladenn, lonkañ ur banne avel, lonkañ avel, kemer an aer, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, klouaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *man hat den Dieb geschnappt,* tapet (harzet, prizonet, dastumet) eo bet al laer, taolet eo bet al laer en toull-bac'h.
2. (ist) : *in die Höhe schnappen,* sailhañ a-sonn / lammat a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik ; *das Schloss schnappt ein,* dleizennañ a ra ar botailh.
3. (hat) : *der Hund hat sich (t-d-b) ein Stück Fleisch geschnappt,* skrapet en deus ar c'hi un tamm kig, laeret en deus ar c'hi un tamm kig, aet eo ar c'hi gant un tamm kig, aet ez eus un tamm kig gant ar c'hi.
Schnäpper g. (-s,-) : **1.** [tekn.] kliked g., branellig b. ; **2.** *Fliegenschnäpper,* [labous] flouperig g. ; **3.** P. tap-kelien g. ; **4.** [mezeg.] lañsetez b., kontell-flañchañ b. ; **5.** touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.
schnäppern V.gw. (hat geschnäppert) : **1.** [bilhard] reiñ efed d'ar voulig. ; **2.** lammat digromm e gein.
Schnappfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell distegnañ b.
Schnappgalgen g. (-s,-) : [istor, jahin] benveg strepedennañ g., lec'h strepedennañ g.
Schnapphahn g. (-s,-hähne) : lakepod g., lavagnon g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhevod g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., standilhon g., stronk g., laer g.
Schnapphähnchen n. (-s,-) : [loen.] floup-kelien g.
Schnappkarren g. (-s,-) : tumporell b.
Schnappmesser n. (-s,-) : kontell-bleg gant distegner b., kontell dre zistegn b.
Schnappsack g. (-s,-säcke) : drouin g., sac'h-broc'h g.
Schnappschloss n. (-es,-schlösser) : potailh gant distegner g./b., prenner gant distegner g., kloched gant distegner g.
Schnappschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [lu] tenn laosket a-vuch g. ; **2.** [luc'hskeudennerezh] primskeudenn b.
Schnaps g. (-es, Schnäpse) : chnaps g., gwin-ardant g., gwin-an-tan g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., lambig g., cholori g., P. dour-betez g., dour g., louzoù kest kamm g., dour benniget g., dour binniget g. ; *sich einen Schnaps genehmigen,* evañ ur banne hini kreñv, evañ ur banne hini reut, kas ur banne cholori da Gergof, mont ur banne hini kreñv gant an-unan, lazhañ ar preñv ; *Schnaps trinken,* gwinardanta ; *sich nach Schnaps umsehen,* gwinardanta ; *dieser Schnaps schmeckt ausgezeichnet,* ar chnaps-mañ a zo hini mat, hemañ a zo lambig mat, al lambig-mañ a zo re vat, lambig kabidan eo ; *Schnaps gelber Farbe,* meleneg g., melenog g., dour melen g., hini melen g. ; *Schluck Schnaps zum Ausspülen der Tasse nach dem Kaffeetrinken,* banne riñs tas g., riñsadenn b. ; P. *den Schnaps verachtet er nicht,* ne chom ket d'ober orbidoù dirak ur banne hini kreñv, ne zamant ket da bakañ ur banne hini kreñv, hennezh a gav mat e hini kreñv ; *er steht nicht auf Schnaps,* hennezh n'eo ket kamalad d'ar gwin-ardant, hennezh n'eo ket paotr ar gwin-ardant.
Schnapsbrenner g. (-s,-) : lambiger g., poazher-chnaps g.
Schnapsbruder g. (-s,-brüder) : gouzoug karn g., gouzoug staen g., lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragn g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., reilh g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b.
Schnapsbude b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., ti-evañ g.
Schnäpschen n. (-s,-) : banne hini kreñv g., banne chnaps g. ; *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge,* e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod.
schnapsen V.gw. (hat geschnapst) : pakañ ur banne hini kreñv, lazhañ ar preñv, gwinardanta.
Schnapsfahne b. (-,-n) : mouezh an taf g., c'hwezh an taf b., c'hwezh fall an alkool b.
Schnapsflasche b. (-,-n) : boutailh lambig b., boutailh chnaps b.
schnapsfroh ag. : techet da evañ, douget d'ar boeson, taolet d'ar boeson, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, roet d'ar boeson ha d'e blijadurioù.
Schnapsglas n. (-es,-gläser) : gwerenn odivi b., gwerenn chnaps b.
Schnapskneipe b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., ti-evañ g.
Schnapsidee b. (-,-n) : mennozh droch g., mennozh sot-nay g., mennozh diboell g., sorc'henn b., kinnig droch g., sorbienn b.
Schnapsnase b. (-,-n) : fri mezvier g., fri-sivi g., sivienn b., fri liv ar vezventi warni.

Schnapsration b. (-,-en) : [merdead.] boujarenn b.
Schnapstrinker g. (-s,-) : lagoutaer g., gwinardantaer g.
schnarchen V.gw. (hat geschnarcht) : roc'hal, diroc'hal, roc'hal-diroc'hal, roc'hellañ ; *er hat die ganze Nacht laut geschnarcht,* roc'het en deus bet evel un hoc'h (evel ur pemoc'h, evel ur broc'h, leizh e vouzelloù) a-hed an noz, diroc'het en deus bet evel un hoc'h (evel ur pemoc'h, evel ur broc'h) hed an noz, roc'h-diroc'h e oa bet dre hed an noz.
Schnarchen n. (-s) : roc'h g., roc'hadennoù lies., diroc'hadennoù lies., roc'helloù lies. ; *sein Schnarchen war im ganzen Haus zu hören,* klevet e veze e roc'hadennoù en ti a-bezh.
Schnarcher[1] g. (-s,-) : roc'hell g., roc'hadenn b., diroc'hadenn b.
Schnarcher[2] g. (-s,-) : roc'her g.
Schnarcherin b. (-,-nen) : roc'herez b.
Schnarrbass g. (-es,-bässe) : [sonerezh] korn-boud g., krosunell b.
Schnarrdrossel b. (-,-n) : [loen.] pokerig g.
Schnarre b. (-,-n) : **1.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabizhier], sourrell b., fraoñverez b. ; **2.** [loen.] drask g. [*liester* drasked, driski], borzevelleg g.
schnarren V.gw. (hat geschnarrt) : **1.** [ograou] fraoñval, boudal ; **2.** [mouezh] ranouziñ, bezañ mannous, mannousat, bezañ safronellus, bezañ monklus / fronellañ / bezañ fronellus (froneller) / komz dre ar fri / safronelliñ (Gregor) ; **3.** [sonerezh] gwigourat, chourikal, rigognat ; **4.** [tekn.] mont en-dro a-frapadoù.
V.k.e. (hat geschnarrt) : *das R schnarren*, komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilhat, riziñ.
Schnarren n. (-s) : **1.** bouderezh g., fraoñv g., boubou b., boubouenn b., mouskan g., moustrouz g. ; **2.** [pellgomz] sarac'h g., trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., adtrouzioù lies., mordrouz g., grizien str.
Schnarrpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] korzenn-ograou b.
Schnarrschrecke b. (-,-n) : [loen.] marc'h-raden g., krank-raden g., akred g.
Schnarrwecker g. (-s,-) : soniri b.
Schnatterei b. (-,-en) : **1.** kaketerezh g., ravoderezh g., randonerezh g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabouserezh g, barbilherezh g., chaok g., ravoderezh g., flap g., flapaj g. ; **2.** klocherezh g., ragach g., ragacherezh g., grakerezh g.
Schnatterente[1] b. (-,-n) : [loen.] houad louet g.
Schnatterente[2] b. (-,-n) **/ Schnattergans** b. (-,-gänse) : [dre skeud.] ravodez b., kozh trabell b., Mari strap-he-latenn b., jaodreerez, trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., rac'hoanerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., trabell b., raonenn b., begegez b., paborenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Schnatterhans g. (-ens,-en) : toubaod g., begeg g., glaourenneg g., brammer g., randoner g., randonenn g., ranezenn g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., balbouez g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., barboter g., franoueller g., jaodre g., jaodreer g., rac'hoaner g., trabell b., klakenn b., fistilher g., ravoder g., balbouzer g., beg abred g., beg a-raok g.
Schnatterliese b. (-,-n) : ravodez b., kozh trabell b., Mari strap-he-latenn b., jaodreerez, trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., rac'hoanerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., trabell b., raonenn b., begegez b., paborenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
schnattern V.gw. (hat geschnattert) : **1.** gragailhat, ragellat, ragachat, godal, gragennat, grakal, karnajal, klochal ; *die Gänse schnattern,* gragailhat a ra ar gwazi, karnajal a ra ar gwazi ; *die Enten schnattern*, ragachat a ra an houidi, karnajal a ra an houidi ; *die Elstern schnattern,* gragailhat (ragachat, ragellat, karnajal) a ra ar piged ; **2.** [dre skeud.] gragailhat evel ur pik - fistilhat - raskañ - komz dilokez - komz jore-dijore - parlikanat - latennat - batouilhat - gwikal - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar veg e deod - badaouiñ.
Schnattern n. (-s) : **1.** karnaj g., sklank g. ; **2.** kaketerezh g., ravoderezh g., randonerezh g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., glabouserezh g, barbilherezh g., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., raonerezh g., ranezennerezh g., chaok g., ravoderezh g., bourouell g., flap g., flapaj g. ; **3.** gragailherezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., karnaj g.
schnauben V.gw. (schnaubte / schnob // hat geschnaubt / hat geschnoben) : ruflañ, bac'hellat, hinteal, ronkal, fronal, tarzhañ e zivfron, kristilhañ, fronellat ; *das Pferd schnaubt,* kristilhañ a ra ar marc'h, ruflañ a ra ar marc'h, emañ ar marc'h o c'hwezhañ, hinteal a ra ar marc'h, mogediñ a ra difronn ar marc'h, ar marc'h a strink tan dre e fronelloù, ronkal a ra ar marc'h ; *er schnaubt vor Wut,* fioun a zo gantañ ken na fuc'h.
V.k.e. (schnaubte / schnob // hat geschnaubt / hat geschnoben) : *Rache schnauben,* goulenn heñvelboan, birviñ e wad gant ar c'hoant kaout digoll eus un dismegañs bennak, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar

c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b.

Schnauben n. (-s) : ruflerezh g., dirouf g., trec'hwezh g., roc'h g., roc'hadennoù lies. roc'helloù lies., kristilhadennoù lies., kristilherezh g., kristilhadeg b.,

schnaufen V.gw. (hat geschnauft) : **1.** dic'hwezhañ, dihostal, suc'hellat, bac'hellat, kristilhañ, diroufal, fronal, tarzhañ e zivfron, fronellat, ronkal ; P. *wie ein Walross schnaufen,* c'hwezhañ evel ul louz, c'hwezhañ evel ur morhoc'h ; **2.** [milvezegiezh] kornal ; *dieses Pferd schnauft beim Rennen,* ar marc'h-se a zo kornart, ar marc'h-se a gorn.

schnaufend ag. : peus, termus, berr e anal, dialan, tenn e anal, tiñvet.

Schnaufer g. (-s,-) : **1.** ruflerezh trouzus g., dic'hwezhadenn drouzus b. ; **2.** den hag a zic'hwezh gant trouz bras g.

Schnauferl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] strakell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

Schnauz g. (-es, Schnäuze) : [Bro-Suis] kizennad-weuz b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barbustell b., moustachoù lies., P. pan g.

Schnauzbart g. (-s,-bärte) : **1.** kizennad-weuz b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barbustell b., moustachoù lies., P. pan g. ; **2.** *alter Schnauzbart,* kozhard g.

schnauzbärtig ag. : **1.** mourraouek, barbustellek ; **2.** [dre skeud.] rok, rust.

Schnäuzchen n. (-s,-) : mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g., genoù mousklenn g. ; *ein Schnäuzchen ziehen,* astenn e vuzelloù, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur fri minaoued, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober kozh vin, ober ur penn kozh, bezañ kozh e benn, ober ur c'hruz d'e abrantoù, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), damvousklenniñ, mouspenniñ, moulbenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, c'hoari e benn bihan, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, pennboufiñ, ober ur c'hinadenn, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig.

Schnauze b. (-,-n) : **1.** geol g., moj g., mojell b., muzell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g., genoù g., beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., malerez b., malouer g., riboul g., toull ar Bater g. ; *die Schnauze eines Schweines beringen,* fibliñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h ; *Schlag auf die Schnauze,* mojad g. ; **2.** tuellenn-ziskarg b. ; *Schnauze einer Dachrinne,* gargoul g., kan g. (Gregor) ; **3.** [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; **4.** geol g., moj g., genoù g., beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., malerez b., malouer g., rann b. ; *er hat eine große Schnauze, er hat eine freche Schnauze,* hennezh a zo hir e veg, hennezh a zo beg bras (ur beg a-raok, ur beg forn, ur beg abred, ur genoù frank, un distageller, ur genoù bras), hennezh a zo teodet mat (latennet-kaer, beget mat, begek, teodek, flav), e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, dilu a deod eo, likant eo e deod, hennezh en deus teod, n'eo ket nodet e deod, un teod mat a zen eo, distagellet mat eo, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, e deod a gerzh mat, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, ledan eo plas e loa, ledan eo eus plas al loa ; *halt die Schnauze !* astal da lañchenn ! stank da veg ! stank da c'henoù ! serr da veol ! serr da veg ! serr da forn ! stank da forn ! serr da c'houzoug ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloz da ribouloù ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! tav da c'henoù ! tav din gant an traoù-se ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *jemandem die Schnauze stopfen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., gennañ u.b., rentañ u.b., stankañ e draped d'u.b., stouvañ e vilin d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., stankañ e riboul d'u.b., sankañ gennoù en u.b., stouvañ u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., stouvañ e veg d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., prennañ e c'henoù d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù gant u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b. ; *die Schnauze halten,* derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, derc'hel kloz e veg, klozañ war e veg, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), minellañ e c'henoù, na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, gouzout delc'her gant an-unan, bezañ kloz a veg, ober ur skoulm war e deod, bezañ evit e deod ; *auf die Schnauze fallen,* **a)** [ster rik] kouezhañ war e c'henoù, kouezhañ war e veg kouezhañ war e fri, ledañ e gorf, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, lipat pri, kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, pakañ un hetad ; **b)** [dre skeud.] kouezhañ war e fri, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, tapout ur friad lous (un distokadenn, un distok, ur vezhekadenn), kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., mont e ribotadenn da fall, menel warni, bezañ kazeg ganti, mont e daol da gazh, mont e daol e drouziwezh, mont e vleud da vrenn, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazeg, chom kazeg, ober flagas, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, mont e raktres da gaoc'h-heiz, mont e daol e kas, treiñ e daol e kas, kouezhañ e daol e kas, treiñ e daol e gwelien, mont e daol er c'harzh, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, ober kazh, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn ; *ich habe die Schnauze gestrichen voll davon,* **a)** rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an

dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr ! me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **b)** flakik on, kabac'h on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, gouzañv a ran skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, brevet on, eok on, eoget on gant ar skuizhder, forbu on, tanailhet on, skuizh-brein on, skuizh-marv on, skuizh-divi on, skuizh-lazhet on, skuizh-lovr on, skuizh-brevet on, skuizh on evel ar bleiz, faezh on betek skoulm va ene, torret on gant ar skuizhder, nezet eo tout va izili dindanon, broustet eo va c'horf, me a zo distronket-holl, paket em eus un taol-dinerzh, brev on, flastret on gant ar skuizhder, divi on, rentet on, krevet on, gell on, divanet lip on ; *jemandem eins in die Schnauze hauen, jemandem die Schnauze polieren,* distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., reiñ war e veg d'u.b., reiñ war e benn d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., pladañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e fas d'u.b., dic'hourdañ ur pezh mell friad gant u.b., diaveliñ ur pezh mell friad gant u.b., disvantañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diastenn ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diharpañ ur glakennad gant u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b. ; P. *auf der Nase liegen,* bezañ dalc'het war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele.

schnauzen V.gw. (hat geschnauzt) : blejal, huchal ; *jemanden anschnauzen,* ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., teñsañ u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

schnäuzen V.k.e. (hat geschnäuzt) : *eine Lampe schnäuzen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, lazhañ ar gouloù.

V.em. : **sich schnäuzen** (hat sich geschnäuzt) : *sich (t-rt) schnäuzen, sich (t-d-b) die Nase schnäuzen,* c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor).

Schnauzenring g. (-s,-e) : *Schnauzenring für Schweine,* fibl g., minell b., minoc'hell b., minouer g., minwal b., minwalenn b. ; *Schnauzenring für Kälber,* minvroud g.

Schnauzer g. (-s,-) : **1.** [loen., ki] grifon g. ; **2.** kizennad-weuz b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barbustell b., moustachoù lies., P. pan g.

Schnäuzer g. (-s,-) : [rannyezh.] kizennad-weuz b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barbustell b., moustachoù lies., P. pan g.

schnauzig ag. : **1.** teuc'hek, tuzum, divalav, dizoare, garv, dibalamour, diseven, lourt, gros, rust ; **2.** c'hwezet, foeñvet, brasonius, boufon, randonus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur brammer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur mailhard, ur breser, ur bugader, ur glabouser, ur beg-a-raok) anezhañ.

Schnecke b. (-,-n) : **1.** [kevrennad loened] koftroadeg g., gasteropod g. ; **2.** [loen.] melc'hwed-krogennek str., melc'hwed-krogilhennek str., melc'hwed-klorek str., melc'hwed-podek str., melc'hwed-podoù str., maligorn g. ; *eine nackte Schnecke,* ur velc'hwedenn b., ur vuoc'h-lart b. [*liester* bioù-lart] ; *Schnecken essen,* debriñ maligorned ; *Schnecken ausschwemmen lassen, Schnecken ausschwemmen,* lakaat melc'hwed da deurel o c'hrañch ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden zur Schnecke machen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn

u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b. ; *er wurde zur Schnecke gemacht,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; **4.** [tekn.] biñs-rod b., biñs-tro b. ; **5.** [tisav.] rodell b., troellenn b. ; *ionische Schnecke,* rodell ionek b. ; **6.** [sonerezh] penn troellennek troad ar violoñs g., lost troellennek troad ar violoñs g., rodell b.

Schneckenachse b. (-,-n) : ahel troellenn g.

Schneckenantrieb g. (-s,-e) : lusk dre ur viñs-tro g., erlusk dre ur viñs-rod g., erlusk dre ur viñs-tro g., keflusk dre ur viñs-rod g.

schneckenartig ag. : **1.** bigorniek, troellennek, kildroennek, biñsek, e doare ur maligorn, e doare maligorned, a-zoare gant ur maligorn, a-zoare gant ar maligorned, a-seurt gant ur maligorn, a-seurt gant ar maligorned ; **2.** [kevrennad loened] koftroadek, gasteropodek.

Schneckenfeder b. (-,-n) : gwinterell viñsek b., gwinterell-viñs b.

schneckenförmig ag. : bigorniek, a-ruilh, troellek, troidellet, troidellek, troellennek, kildroennek, rodellek, rodellaouek, biñsek, e doare ur maligorn, e doare maligorned, a-zoare gant ur maligorn, a-zoare gant maligorned, a-seurt gant ur maligorn, a-seurt gant maligorned ; *die schneckenförmig eingedrehten Hörner der Widder,* kerniel troellennek ar meot lies. ; *schneckenförmig eingedrehtes Stickmuster,* korn-maout g.

Schneckengang g. (-s) : [dre skeud.] *im Schneckengang fahren,* mont evel ur vaot, baotañ, mont evel ur velc'hwedenn, buzhugenniñ, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn.

Schneckengehäuse n. (-s,-) : [loen.] krogenn valigorn b.

Schneckengewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur g., aegou g.

Schneckenhaus n. (-es,-häuser) : **1.** [loen.] krogenn valigorn b. ; **2.** [dre skeud.] *sich in sein Schneckenhaus züruckziehen*, mont bihanik, mont munut, mont en e grogenn, en em serriñ warnañ e-unan.

Schneckenklee g. (-s) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g.

Schneckenlinie b. (-,-n) : troellenn b., kildroenn b. ; *in Schneckenlinie,* bigorniek, a-ruilh, troellek, troidellet, troidellek, troellennek, kildroennek, rodellek, rodellaouek, biñsek.

Schneckenpost b. (-) : [dre skeud.] *mit der Schneckenpost fahren,* mont evel ur vaot, baotañ, mont evel ur velc'hwedenn, buzhugenniñ, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn.

Schneckentempo n. (-s) : [dre skeud.] *im Schneckentempo fahren,* mont evel ur vaot, kerzhet evel ur vaot, baotañ, mont evel ur velc'hwedenn, buzhugenniñ, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn.

Schneckenwindung b. (-,-en) : rodell b., troellenn b., kildroenn b.

Schnee g. (-s) : **1.** erc'h g., P. kaoc'h aelez g. ; *tiefer Schnee,* gwiskad mat a erc'h g., gwiskad don a erc'h g., erc'h don g., erc'h uhel g., erc'h tev g. ; *im Winter haben wir keinen Schnee gehabt,* evit ar goañv n'eus ket bet a erc'h ; *es sieht nach Schnee aus,* erc'hus-bras eo an amzer, boueder c'h a zo en amzer, liv an erc'h a zo war an amzer, erc'h a zo en amzer, emañ an amzer e toull an erc'h, erc'h a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm an erc'h war an amzer, gwelet e vez distrap an erc'h war an amzer, risklañ a reomp kaout erc'h, feson erc'h zo gant (war) an amzer, sin erc'h a zo ganti, liv an erc'h a zo ganti, gouenn erc'h a zo, o ouennañ reiñ erc'h emañ, troet eo an amzer war an erc'h, stumm erc'h a zo ganti, stummet eo an amzer d'an erc'h, an amzer zo stummet diouzh ober erc'h, feson an erc'h a zo ganti, sin (seblant) erc'h eo an dra-se, seblant a erc'h eo kement-se, diougan erc'h a zo en (gant an, war an) amzer, emañ o c'horiñ erc'h ; *der Schnee fällt dicht,* puilh (stank, fonnus) e kouezh an erc'h ; *der Schnee backt an den Schuhen,* karnañ a ra ar botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh ar botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh ar botoù ; *durch den Schnee stapfen,* patouilhat e-barzh an erc'h, kalemarc'hiñ (patouilhat) erc'h, foetañ erc'h, frikañ erc'h ; *ewiger Schnee,* erc'h peurbadus g., erc'h pad g., erc'hegi dideuz lies. ; *Pulverschnee,* erc'h fu g. ; *geschmolzener Schnee,* souberc'h g., erc'h teuz g., teuzerc'h g., dourerc'h g. ; *Schnee ballen,* ober bouloù erc'h, ober poulloudennoù erc'h, ober kouignoù erc'h ; *weiß wie Schnee,* gwenn evel an erc'h kann, gwenn-erc'h, gwenn evel an erc'h, gwenn evel strinkenn an erc'h, kaer evel an erc'h, gwenn-kann evel an erc'h, gwenn-holl, gwenn-sin, gwenn evel lin, gwenn-laezh ; **2.** [kegin.] erc'h g. ; *Eiweiß zu Schnee schlagen, Schnee schlagen,* basañ gwennoù-vioù en erc'h, trapañ gwennoù-vioù en erc'h ; **3.** *das ist Schnee von gestern, das ist Schnee von vorgestern,* se a zo bet klevet seizh kant gwech warn-ugent dija, kement-se n'eo ket un nevezenti.

Schneeball g. (-s,-bälle) : **1.** boul erc'h b., pouloud erc'h str., kouign erc'h b., polotenn erc'h b. ; **2.** [louza.] [*viburnum opulus*] gwingoud g., erc'hegan str. ; *wolliger Schneeball,* [*viburnum lantana*] skav-melen str.

Schneeballen g. (-s,-) : [louza.] vibourna b.

Schneeballschlacht b. (-,-en) : emgann gant bouloù erc'h g., brezel ar pouloud erc'h g. ; *eine Schneeballschlacht veranstalten,* en em gannañ a daolioù erc'h, teurel poulloudennoù erc'h, polotañ.

Schneeballsystem g. (-s) : [kenwerzh] gwerzh kerndalek b., gwerzh piramidek b.

schneebedeckt ag. : erc'hek, goloet a erc'h, beuzet gant an erc'h, paket dindan an erc'h, ur vantellad erc'h warnañ, un tapis gwenn a erc'h warnañ.

Schneebericht g. (-s,-e) : kemennadenn amzer diwar ar gwiskad erc'h b., danevell amzer diwar-benn ar gwiskad erc'h b., kemennadenn amzer diwar an erc'hadur b., danevell amzer diwar-benn an erc'hadur b.
Schneebesen g. (-s,-) : [kegin.] baser g., traper g.
schneeblind ag. : dallet gant an erc'h.
Schneeblindheit b. (-) : [mezeg.] lagadfo diwar an erc'h g.
Schneeblume b. (-) : [marvailh] Rozenn Nedeleg b.
Schneebob g. (-s,-s) : skouter-erc'h g., c'hwil-erc'h dre dan g., c'hwil-erc'h g., motoerc'h g.
Schneebrille b. (-,-n) : lunedoù skorneg lies.
Schneedecke b. (-,-n) : golo erc'h g., gwiskad erc'h g., gwelead erc'h g., pallennad erc'h g., tapis gwenn g., mantell erc'h b., mantellad erc'h b. ; *eine dicke Schneedecke bedeckte den Boden,* erc'h don a oa war an douar.
Schneedicke b. (-) : erc'hadur g.
Schnee-Eule b. (-,-n) : [loen.] kaouenn-erc'h b.
Schneefall g. (-s,-fälle) : kaouad erc'h b./g., rizennad erc'h b., erc'h o kouezhañ g. ; *starke Schneefälle,* kaouadoù erc'h fonnus lies., kaouadoù erc'h puilh lies., kaouadoù erc'h ken-ha-ken lies., kaouadoù erc'h ken-ha-kenañ lies., kaouadoù erc'h mui-pegen-mui lies., kaouadoù erc'h gwazh-pegen-gwazh lies., kaouadoù erc'h forzh pegement lies., kaouadoù erc'h n'eus forzh pegement lies. ; *dichter Schneefall verschleiert die Landschaft,* garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank.
Schneefeld n. (-s,-er) : erc'heg b., erc'henn b.
Schneeflocke b. (-,-n) : pluenn erc'h b., plu erc'h str., pluñvenn erc'h b., pluñv erc'h str., kalzenn erc'h b., kalzennig erc'h b., malzenn erc'h b., fulenn erc'h b., mouchad erc'h g., stoubenn erc'h b., toupenn erc'h b., balafenn erc'h b., strinkenn erc'h b., pell erc'h str., pellenn erc'h b., marbluñv erc'h str. ; *die ersten Schneeflocken des Jahres,* boued erc'h g., kentañ malzennoù erc'h ar bloaz lies.
Schneefräse b. (-,-n) : skarzh-erc'h g.
schneefrei ag. : **1.** kuit a erc'h ; *der Winter ist schneefrei geblieben,* evit ar goañv n'eus ket bet a erc'h ; **2.** *schneefrei haben,* kaout aotre da chom er gêr abalamour d'an erc'h.
Schneegans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz-erc'hegi b.
Schneegestöber n. (-s) : skouflad erc'h g., skoulad erc'h g., barrad erc'h g., kaouad erc'h b./g., fourrad erc'h g., tourmant erc'h g., bouilhard erc'h g.
Schneeglätte b. (-) : hentoù risklus (riklus, lampr, ramp) abalamour d'an erc'h lies.
Schneeglöckchen n. (-s,-) : [louza.] treuz-erc'h g., kloched goañv g. [*Galanthus*] ; *großes Schneeglöckchen,* treuz-erc'h bras g., grizilhon gwenn g. [*Leucojum vernum*].
Schneegrenze b. (-,-n) : bevenn an erc'hegi dideuz b.
Schneehase g. (-n,-n) : [loen.] gad-venez b.
Schneehemd n. (-s,-en) : [lu] gwiskamant kuzhat en erc'h g.
Schneehöhe b. (-) : erc'hadur g.
Schneehuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] brugyar-erc'hegi b.
Schneehütte b. (-,-n) : iglou g.
schneeig ag. : **1.** erc'hus, erc'hek, goloet a erc'h ; **2.** [dre astenn.] gwenn-erc'h, gwenn-sin, gwenn-kann, gwenn evel lin, gwenn-laezh, gwenn evel an erc'h.
Schneejahr n. (-s,-e) : bloavezh erc'h g.
Schneekanone b. (-,-n) : kanol erc'h g.
Schneekette b. (-,-n) : [kirri-tan] chadenn ouzh an erc'h b.
Schneekönig g. (-s,-könige) : **1.** [loen.] dreolan g., laouenan-gwenn g., laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b., minorig g., roueig g. ; **2.** [dre skeud.] *er freut sich wie ein Schneekönig,* n'emañ ket tout al lorc'h e Pariz, ar roue n'eo ket kenderv dezhañ, an eskob n'eo ket kar dezhañ.
Schneekristall g. (-s,-e) : strinkenn-erc'h b.
Schneelawine b. (-,-n) : diruilhad-erc'h g., disac'hadenn-erc'h b., disac'hadur-erc'h g.
Schneemann g. (-s,-männer) : boulom-erc'h g., boulomig-erc'h g., paotr-kozh g.
Schneemantel g. (-s,-mäntel) : [dre skeud.] tapis gwenn g., mantell erc'h b., mantellad erc'h b.
Schneemasse b. (-,-n) : tolzenn erc'h b. ; *sie wurden unter Schneemassen verschüttet,* goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) e oant bet gant an tolzennoù erc'h.
Schneematsch g. (-es) : souberc'h g., erc'h teuz g., dourerc'h g., teuzerc'h g.
Schneemensch g. (-en,-en) : yeti g., euzhden an erc'hegi g.
Schneeperiode b. (-,-n) : buezon erc'h b.
Schneepflug g. (-s,-pflüge) **/ Schneeräumgerät** n. (-s,-e) : skarzh-erc'h g.
Schneereflexion b. (-) : dameuc'h an erc'h g.
Schneeregen g. (-s) : glaverc'h g., souberc'h g., erc'h teuz g., teuzerc'h g., dourerc'h g., bouederc'h g., glav kemmesket a erc'h g. ; *es fällt Schneeregen,* glaverc'h a ra, erc'h teuz a ra, bouederc'h a gouezh, dourerc'h a ra.
schneereich ag. : erc'hus ; *schneereiches Jahr,* bloavezh erc'h g.
Schneereifen g. (-s,-) : [kirri-tan] bandenn erc'h b., bandenn-rod erc'h b.
Schneerose b. (-,-n) : [louza.] evor du g.
Schneerute b. (-,-n) : [kegin.] baser g., traper g.
Schneeschicht b. (-,-en) : golo erc'h g., gwiskad erc'h g., gwelead erc'h g., pallennad erc'h g., tapis gwenn g., mantell erc'h b., mantellad erc'h b. ; *eine dicke Schneeschicht bedeckte den Boden,* erc'h don a oa war an douar.
Schneeschläger g. (-s,-) : [kegin.] baser g., traper g.
Schneeschmelze b. (-) : teuz an erc'h g., teuzidigezh an erc'h b.
Schneeschuh g. (-s,-e) : **1.** botinez-erc'h b., brodikin-erc'h g. ; **2.** paliked-erc'h b.
Schneeschuhwandern n. (-s) : baleadenn gant palikedoù-erc'h b., kerzhadenn gant palikedoù-erc'h b., kerzhadeg gant palikedoù-erc'h b., ergerzh gant palikedoù-erc'h g., ergerzhadeg gant palikedoù-erc'h b., ergerzhadenn gant palikedoù-erc'h b., tro-vale gant palikedoù-erc'h b.
schneesicher ag. : erc'h a-walc'h ennañ a-dra-sur**.**
Schneeskooter g. (-s,-) : skouter-erc'h g., c'hwil-erc'h dre dan g., c'hwil-erc'h g., motoerc'h g.

Schneestäubchen n. (-s,-) : eufl erc'h str., poultrenenn erc'h b., elfenn erc'h b., mouchad erc'h g. ; *die Schneestäubchen von seinem Mantel abschütteln,* ober un tamm hej d'e vantell da skarzhañ ar mouchadoù erc'h diouti.
Schneestiefel lies. : [dilhad.] botoù-erc'h feuret lies., goudeskioù lies.
Schneesturm g. (-s,-stürme) : skouflad erc'h g., skoulad erc'h g., barrad erc'h g., kaouad erc'h b./g., tourmant erc'h g., fourrad erc'h g., bouilhard erc'h g., arnev erc'h g., korventad erc'h g. ; *der Schneesturm tobt heftiger denn je,* an erc'h a daol gwazh eget kent, an erc'h a daol ken gwazh ha biskoazh, an erc'h a daol ken-ha-ken, an erc'h a daol mui-pegen-mui, an erc'h a daol gwazh-pegen-gwazh, an erc'h a daol ken-ha-kenañ, an erc'h a daol kenañ-kenañ, an erc'h a daol forzh pegement, an erc'h a daol n'eus forzh pegement, an erc'h a daol par ma c'hall, an erc'h a daol pellañ ma c'hall, an erc'h a daol gwashañ ma c'hall.
Schneeteller g. (-s,-) : [bazh-ski] ruilhenn ar vazh-ski b., pladenn ar vazh-ski b.
Schneetreiben n. (-s,-) : skouflad erc'h g., skoulad erc'h g., barrad erc'h g., kaouad erc'h b./g., fourrad erc'h g., bouilhard erc'h g.
Schneeverwehung b. (-,-en) : berniadenn erc'h b., bern**-**erc'h g., berniad erc'h g., pakad erc'h g., erc'had g.
Schneewächte b. (-,-n) : bern erc'h o valirañ g., balirad erc'h g.
Schneewasser n. (-s) : dourerc'h g.
Schneewehe b. (-,-n) : berniadenn erc'h b., bern**-**erc'h g., berniad erc'h g., pakad erc'h g., erc'had g.
schneeweiß ag. : gwenn-erc'h, gwenn-sin, gwenn-kann, kann, gwenn-holl, gwenn evel an erc'h, ken gwenn hag an erc'h, gwenn evel strinkenn an erc'h, gwenn-kann evel an erc'h, kaer evel an erc'h, gwenn evel an erc'h kann, gwenn-sin, gwenn-laezh, gwenn evel al laezh, gwenn evel lin.
Schneewetter n. (-s) : amzer erc'h b.
Schneewittchen n. (-s) : Gwenn-Erc'h b.
Schneezaun g. (-s,-zäune) : kael gwareziñ ouzh ar berniadennoù erc'h b., kael gwareziñ ouzh an erc'hadoù b.
Schneezeit b. (-,-en) : mare an erc'h g., buezon erc'h b. ; *in der Schneezeit,* e-kerzh an erc'h, pa vez erc'h.
Schnegel g. (-s,-) : [loen.] melc'hwed str. ; *großer Schnegel,* melc'hwed gwenn str.
Schneid g. (-s) : **1.** startijenn b., lañs g., lavig g., kalon b., deltu g., rebarb g., skoultrenn b., begon b. ; *er hat Schneid,* kourajus eo, kalon en devez, ur paotr kadarn eo, lavig (lañs, startijenn, deltu, begon) a zo gantañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, rebarb a zo ennañ, skoultrenn en deus ; **2.** *[dre skeud.] jemandem den Schneid abkaufen,* lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b.
Schneidbrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer oksiaketilen g.
Schneide b. (-,-n) : **1.** dremm b., malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; *Messerschneide,* malvenn (dremm b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b.) ur gontell, direnn ur gontell b. (Gregor) ; *Schneide einer Sense,* gwel g., plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk], grem ur falc'h g., barvenn ur falc'h g. ; *die Schneide eines Schwertes,* barvenn ur c'hleze b., dremm ur c'hleze b., lemm ur c'hleze g., malvenn ur c'hleze b. ; **2.** *es steht (schwebt) auf des Messers Schneide,* en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh war-bouez un neudennig (Gregor), e-ispilh e chom an traoù c'hoazh war-bouez un neudenn voan, ar stal a zo c'hoazh ouzh an drez ; **3.** [balañsoù] steudenn b. ; **4.** [menezioù] kribenn venez b. ; **5.** [tekn., talarioù] mouched g. ; **6.** [Bro-Aostria] bevenn b.
Schneidebank b. (-,-bänke) : marc'h g., marc'h-koad g.
Schneidebohrer g. (-s,-) : [tekn.] sazilerez b., biñseller g.
Schneidebrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer oksiaketilen g.
Schneidebrett n. (-s,-er) : tailhouer g.
Schneideeisen n. (-s,-) : [tekn.] biñseller g., sazilerez b.
Schneidefläche b. (-,-n) : plaen sizailhoù g.
Schneideholz n. (-es,-hölzer) : koad-heskenn g.
Schneidekopf g. (-s,-köpfe) : penn aotenn-dredan g.
Schneidelinie b. (-,-n) : skejenn b., kenskejenn b.
Schneidemaschine b. (-,-n) : **1.** drailherez b. ; **2.** troc'herez-paper b., masikod g. ; **3.** [blev] touzerez b. ; **4.** *Schneidemaschine für Runkelrüben,* troc'her-brouskon g.
Schneidemühle b. (-,-n) : heskennerezh b.
schneiden V.k.e. (schnitt / hat geschnitten) : **1.** troc'hañ, didroc'hañ, skejañ, krennañ, flañchañ, lavniañ, tailhañ, ober ur c'hrenn da, rannañ ; *ich habe mir den Finger geschnitten,* troc'het eo bet va biz ganin, troc'het em eus va biz ; *Brot schneiden,* troc'hañ bara ; *Brot in dicke lange Schnitten schneiden,* dijelkennañ bara ; *Holz schneiden,* heskennat koad ; *sich die Haare schneiden lassen,* lakaat troc'hañ e vlev, lakaat ober un tamm diskar (un tamm troc'h, un tamm dic'harzhañ, ur c'hrenn, un tamm krennañ, ur peuriñ) d'e vlev, lakaat krennañ e vlev ; *das Haar gerade schneiden,* keidañ ar blev ; *die Haarspitzen schneiden,* divleñchañ blev ; *Korn schneiden,* troc'hañ (mediñ) gwinizh, troc'hañ (mediñ) ed, lakaat ar falc'h dindan ar gwinizh ; *Saatkartoffeln schneiden,* rannañ patatez da hadañ ; *in kleine Stücke schneiden,* drailhañ (troc'hañ) munut (Gregor), troc'hañ-didroc'hañ, troc'hañ a-dammoù bihan, troc'hañ a-dammoùigoù, drailhennañ, troc'hañ e tammoù bihan, troc'hañ e tammoùigoù ; *in Scheiben schneiden,* skejennañ, diskejennañ, troc'hañ a-bastelloù ; *in feine Scheiben schneiden,* skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ, tanavaat ; *die Tomaten zu Concassé schneiden,* brasviñsañ tomatez ; *etwas in zwei Hälften schneiden,* daouhanteriñ udb, hanterañ udb, troc'hañ udb dre an hanter, troc'hañ udb dre e hanter, ober hanter-hanter ; *etwas entzwei schneiden,* troc'hañ udb etre daou damm, troc'hañ udb e div rann, rannañ udb e div lodenn, rannañ udb e daou, troc'hañ udb e daou damm, daoudammañ udb ; *etwas in vier Stücke schneiden,* pevarenniñ udb, troc'hañ udb e kroaz, troc'hañ udb e pevar, troc'hañ udb e

peder rann, troc'hañ udb etre pevar, rannañ udb e peder lodenn ; *eine Pizza in vier Teile schneiden,* troc'hañ ur pizza etre pevar zamm ; *ein Kleid schneiden,* kemenañ ur pezh dilhad ; *zu eng geschnitten,* [dilhad] re start en-dro d'u.b. ; *mit einer Schere schneiden,* sizailhañ ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib geschnitten,* mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *ein fein geschnittenes Gesicht,* un dremm stummet brav, un dremm trolinennoù brav dezhi b., un dremm a droc'h b. ; *er ist seinem Vater wie aus dem Gesicht geschnitten,* heñvel-poch (-mik) eo ouzh e dad - e dad pakret eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - ar vi diwar e dad eo - patrom-buhez eo d'e dad - e dad eo, fri ha lagad - taolet en deus d'e dad - kostezenn e dad en deus dalc'het ; *jemandem wie aus den Augen geschnitten sein,* bezañ heñvel-mik (-poch, -bev, -buhez, -pakret) ouzh u.b., bezañ u.b. d'an neudenn, bezañ heñvel ouzh u.b. hed an neudenn, bezañ memes tra Doue evel u.b., bezañ un heñvel eus u.b. ; *ins Fleisch schneiden, ins schiere Fleisch schneiden,* troc'hañ betek ar bev (Gregor), troc'hañ er bev.

2. *Grimassen (Gesichter, Mienen) schneiden,* ober mourroù (mourennoù, geizoù ha begoù, grimoù, fentoù, ardoù gant e c'henoù), ober mourrennoù du, andellat, ardaouiñ, kammañ e c'henoù, ober neuzioù fall / ober gwall fesonioù (Gregor) ; *Geld schneiden,* peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., truantal ouzh u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; *jemanden schneiden,* faeañ u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b., ober fae eus u.b., chom hep ober van ouzh u.b., treiñ kein d'u.b. ; *mir war doch klar, dass er mich schnitt,* gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet em c'heñver, gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin.

3. [kirri-tan] *jemanden beim Überholen schneiden,* troc'hañ krenn an hent a-raok u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ, troc'hañ krenn dirak u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ.

4. [mezeg.] spazhañ, digastrañ, troc'hañ.

5. [gwin] kemmeskañ, meskañ, kejañ.

6. [kartoù] **a)** troc'hañ ; **b)** meskañ.

7. [tekn.] sazilañ, biñselliñ ; *in Holz schneiden,* kizellañ e-barzh ar c'hoad, garanañ er c'hoad, engravañ ; *in Stein schneiden,* kizellañ e-barzh ar maen, engravañ.

V.gw. (schnitt / hat geschnitten) : *dieses Messer schneidet gut,* ar gontell-mañ a droc'h mat ; *durch die Luft schneiden,* troc'hañ (digeriñ, regiñ) an aer ; *es schneidet mir ins Herz,* rannet eo va c'halon gant kement-se, me a ra poan da'm ene gwelet an dra-se ; *ins Geld schneiden,* bezañ miz (bezañ frejoù) gant an-unan, koustamantiñ u.b., ober koustamant [d'u.b.], degas frejoù gant an-unan ; *der Wind schneidet mir ins Gesicht,* an avel a droc'h, an avel a grog, c'hwistañ a ra an avel, rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) eo an avel, flemmañ a ra an avel.

V.em. : **sich schneiden** (schnitt sich / hat sich geschnitten) : **1.** *sich (t-rt) in den Finger schneiden,* troc'hañ e viz ; *sich (t-d-b) die Nägel schneiden,* krennañ e ivinoù, ober ur c'hrenn d'e ivinoù ; **2.** kroazigellañ, en em droc'hañ, en em groazañ, kengejañ, kenskejañ ; [mat.] *die zwei Linien schneiden sich (t-rt),* en em droc'hañ a ra an div linenn, en em groazañ a ra an div linenn, kengejañ a ra an div linenn, kenskejañ a ra an div linenn, kengej eo an div linenn ; *zwei sich schneidende Geraden, zwei sich schneidende Gerade,* div genskejenn lies., div eeunenn genskej lies. ; **3.** [dre skeud.] *sich (t-rt) in den Finger schneiden,* **a)** en em antell e-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, mont a-enep e vara, en em ziharpañ, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, toullañ dindan an-unan, ober e valapa, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan ; **b)** lakaat an tamm e-kichen an toull, faziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, bezañ e fazi, treuziñ war e votoù ; P. *er hat sich (t-rt) geschnitten,* faziet eo a vras (a-vras), faziet mat eo, lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houloù), lienet en deus ar biz kontrol, e gouign a zo panenn, tapet en deus ar c'hi e-lec'h ar c'had, kemeret en deus e voned evit e dog, lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, lakaet en deus an tamm e-kichen an toull ; P. *er wird sich (t-rt) ins eigene Fleisch schneiden,* emañ o tarbariñ ur gwall gudenn dezhañ e-unan, enebour da vab e dad eo, emañ oc'h en em ziharpañ, mont a ra a-enep e lazioù, en em antell a raio eñ e-unan, emañ o vont da lakaat e zorn en e zisheol, emañ o vont da lakaat e zorn en e c'houloù, ober a raio noaz outañ e-unan, emañ o tommañ dour d'e skaotañ, emañ o sachañ bec'h war e gein, emañ o sachañ ar c'harr war e gein, emañ o kas ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar c'havazh war e gein, emañ o tennañ tan war e gein, e lêr a zamanto, en e c'haou e vo pezh a ra bremañ, diwar e goust e vo, emañ o toullañ dindanañ e-unan, ober a ra goap ouzh e lazioù, emañ o tistreiñ an dour diwar e brad, emañ o vont war e blankenn lardet, emañ o kas e garr el lagenn, emañ o freuzañ e stal, emañ o kas e blouz da ludu, emañ o kaoc'hañ e stal, emañ o kas e stal d'an dour, emañ o foeltrañ e stal, emañ o kas e stal da stalig hag e stalig da netra, paeañ a ray diwar-bouez e groc'hen (Gregor), emañ o kac'hat en e dog ha ret e vo dezhañ el lakaat war e benn, emañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emañ o hadañ danvez keuz, emañ o hadañ greun keuz, emañ o hadañ kerse, emañ o prenañ kerse, trabas en do war gement-se, gwall afer en do da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bako abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezhañ.

Schneiden n. (-s) : troc'h g., troc'hañ g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g., skej g., skejañ g., skejadur g., skejadenn b., krennadur g.

schneidend ag. : **1.** lemm, troc'hus, skejus ; **2.** *schneidende Farbe,* liv disheñvel-krenn diouzh ar re all g., liv dargemmek g. ; **3.** rip, put, kriz, lemm, trenk ; *schneidende Kälte,* riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn

zu b., yenijenn rip b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b. ; *schneidender Wind,* avel but g., avel lemm (c'harv, c'hwerv, dreut, griz, sklas, vinimus, rip, drenk) g., avel hag a droc'h g., avel hag a grog g., avel hag a c'hwist g. ; **4.** *schneidender Widerspruch,* dislavar anat-mat g. ; **5.** reut, dizamant, flemmus, broudus, lemm, sec'h, rok, put, taer, flipatus, hek ; *schneidende Worte, schneidender Ton,* komzoù reut (dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, broudus, put, trenk, bouilh, taer, flipatus, hek), flipadoù hag a stag du *lies*. ; *schneidend antworten,* taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, stlepel e respont evel ur bir ; **6.** [mat.] *zwei sich schneidende Geraden, zwei sich schneidende Gerade,* div eeunenn gengej lies., div eeunenn genskej lies., div genskejenn lies.

Schneidende ag.k. b. : skejenn b.

Schneider g. (-s,-) : **1.** kemener g., gwrier g., ficher dilhad g., P. micherour-pleg g., artizan-pleg g., Yann gluch g., brouder c'hwen g., brocher-laou g., paotr-e-nadoz g., filocher g., pik-chupenn g. ; *Herrenschneider,* kemener-gwazed g. ; **2.** [loen.] falc'heg g. [*liester* falc'heged, falc'heien], kemener g., kemener bras g., falc'hour g. [*liester* falc'hourien], kastell-eost g., karrad-foen g. ; **3.** [troioù-lavar] *aus dem Schneider sein,* **a)** bezañ erru a-us da dregont vloaz ; **b)** bezañ savet war-c'horre an dour, bezañ deuet war-c'horre e vec'h, bezañ savet war an dour, bezañ savet war-c'horre, bezañ war-c'horre, bezañ diboaniet ; *wir sind noch nicht aus dem Schneider,* n'eo ket echu c'hoazh gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn ; *wie ein Schneider frieren,* kaout e walc'h a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, bezañ rivet e sac'h, tapout paourentez, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, bezañ seizet gant ar riv, skornañ e doull, kreviñ gant ar riv ; [kartoù] *Schneider schwarz sein,* kaout ar wrac'h, bezañ halegenn, kaout ul louzenn ; *jemanden Schneider schwarz machen,* leuskel ar wrac'h gant u.b., reiñ ar wrac'h d'u.b., lakaat u.b. da gaout ar wrac'h, lakaat u.b. halegenn.

Schneiderad n. (-s,-räder) : [tekn.] frezerez b., trolimerez b.

Schneiderbursche g. (-n,-n) : kemener g., gwrier g., P. micherour-pleg g., artizan-pleg g., Yann gluch g., brouder c'hwen g., brocher-laou g., paotr-e-nadoz g.

Schneiderei b. (-,-en) : **1.** micher ar gemenerien b., gwrierezh g., kemenerezh g. ; **2.** [dre skeud.] fliperezh g., korbinerezh g., c'hwiberezh g., filouterezh g.

Schneidergeselle g. (-n,-n) : kemener g., gwrier g., P. micherour-pleg g., artizan-pleg g., Yann gluch g., brouder c'hwen g., brocher-laou g., paotr-e-nadoz g.

Schneiderin b. (-,-nen) : kemenerez b., gwrierez b., ficherez dilhad b. ; *meine Schwester ging zu einer Schneiderin, wo sie das Handwerk lernte,* va c'hoar a voe lakaet gant ur gemenerez da zeskiñ he micher.

Schneiderlehrling g. (-s,-e) : danvez kemener g. ; *er ist Schneiderlehrling,* emañ o teskiñ micher evit mont da gemener, emañ o teskiñ bezañ kemener ; *Schneiderlehrling werden,* mont da zeskiñ bezañ kemener.

Schneiderlohn g. (-s,-löhne) : priz ar feson g., priz al labour g.

Schneidermeißelbohrer g. (-s,-) : talar-tro lavnennek g.

Schneidermeister b. (-s,-) : mestr-kemener g.

Schneidermuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn gemener g.

schneidern V.gw. ha V.k.e. (hat geschneidert) : troc'hañ, kemenañ, tailhañ, sevel.

Schneidern g. (-s) : gwrierezh g., kemenerezh g.

Schneiderpuppe b. (-,-n) : jak g.

Schneiderrechnung b. (-,-en) : trelladur g., kontoù treuz lies., kontoù miliner lies.

Schneiderschere b. (-,-n) : gweltre gemener b.

Schneiderseele b. (-) : [tro-lavar] *eine Schneiderseele haben,* bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, bezañ moan an traoù gant an-unan, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, bezañ bihan e galon, kaout aon rak (ouzh) e skeud, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, ruilhañ gwad gad en e wazhied, na vezañ e revr d'an-unan, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ aonik, bezañ spontik, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hac'her er goudor eus an-unan, lammat dirak e skeud, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, bezañ gant an derzhienn-skeud, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan.

Schneidersitz g. (-es) : pleg kemener g. ; *im Schneidersitz auf dem Boden sitzen,* bezañ kemeneret war an douar noazh, bezañ azezet war al leur hervez giz ar gemenerien, bezañ en e goazez kemener ; *den Schneidersitz einnehmen,* kemeneriñ, kemer ar pleg kemener, kemer e bleg kemener, ober azez-kemener.

Schneidestahl g. (-s,-stähle) : kizell b.

Schneidetisch g. (-es,-e) : [filmoù] eskemmez frammañ g.

Schneidewerkzeug n. (-s,-e) : benveg lemm g., benveg skizh g., benveg troc'hañ g., benveg troc'hus g., troc'herez b.

Schneidezahn g. (-s,-zähne) : [korf.] rakdant g., dant-a-raok g.

schneidig ag. : **1.** fringus, feul, faro ; **2.** diskramailh, hardizh, her, balc'h, dispouron, disaouzan, dizaon, dispont, reut, krenn-ha-krak, feuls, divorfil, diabaf, leun a intrudu, leun a isprid ; *ein schneidiger Kerl,* ur paotr hag a oar kaout krog g. ; *er ist ziemlich schneidig,* paotr a-walc'h eo, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, un den krenn-ha-krak eo ; **3.** dremmek, barvennek, malvennek.

Schneidigkeit b. (-) : reuter g., feulster g., feulsted b., herder g., herded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g.

Schneidkante b. (-,-n) : dremm b., malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; *Schneidkante einer Sense,* gwel g., barvenn ur falc'h b., plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk], grem ur falc'h g.
Schneidwarenfabrik b. (-,-en) : kontellerezh b.
Schneidwarenhändler g. (-s,-) : konteller g.
Schneidwarenhersteller g. (-s,-) : konteller g.
Schneidwarenindustrie b. (-) : kontellerezh g.
Schneidzange b. (-,-n) : gevel droc'h b., beg-bran g., piñsedoù skizh lies.
schneien V.dibers. (hat geschneit) : **1.** erc'hiñ, ober erc'h ; *es schneit,* erc'h a ra, erc'h a zo oc'h ober, emañ oc'h erc'hiñ, emañ ar Yar Wenn o tispluñvañ, emañ sant Pêr (an aelez) o tispluñvañ gwazi ; *es schneit richtig,* erc'h a ra da vat ; *es schneit in dicken Flocken,* an erc'h a gouezh didrouz ha pounner, pezhioù malzennoù erc'h a gouezh, druz ha pounner e kouezh an erc'h, pluñv-erc'h tev a ziskenn ; **2.** kouezhañ, glavenniñ ; *es schneite Konfetti,* tammoùigoù paper a c'hlavenne, koñfeti a gouezhe evel erc'h.
V.gw. (ist geschneit) : [dre skeud.] erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h, erruout evel ar bleiz.
Schneise b. (-,-n) : **1.** hent koadourien g., gwenodenn goadel b. ; **2.** troc'h g., foz b., klaz g. ; *Feuerschneise,* harz-tan g., digoadenn b. ; **3.** [nij.] aerdrepas g., trepas er spas-nij g.
schneiteln V.k.e. (hat geschneitelt) : [labour-douar] diskoultrañ, krennañ, divarrañ, benañ, noashaat.
schnell ag. : buan, lijer, difrae, prim, bliv, dillo, dilloüs, fonnus, fonnapl, herrek, herrus, dilas, eskuit, pront, ampl, mibin ; *ein schneller Läufer,* ur reder mat (lijer, difrae, prim, herrek) g. ; *das ist kein schnelles Pferd, es hat dafür Ausdauer,* n'eo ket lijer ar marc'h, met padus eo - n'eo ket ur marc'h herrek, met padus eo - n'eo ket ampl ar marc'h, met padus eo ; *schnelle Schritte,* kammedoù mibin (dillo), bale mibin g. ; *in schnellem Tempo,* gant tizh bras, gant herr bras, gant diere, gant kalz a gas, e dillo, d'an druilh-drask, d'an druilh, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant herr, a-benn herr, a-daol herr, a-herr, diwar herr, evel an tan, d'an tan ruz, mibin, o skeiñ stank ; *das Flugzeug ist das schnellste Verkehrsmittel überhaupt,* an nijerezh eo an araez beajiñ an herrekañ ; *auf schnellstem Weg, auf dem schnellsten Weg,* prim-ha-prim, an abretañ ar gwellañ, an abretañ ar c'hentañ, diouzhtu-kentizh, diouzhtu-kaer, ken buan ha ma c'haller, a-benn-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, kerkent all, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, rag-eeun, raktal, en un huñvre, trumm-ha-trumm ; *schneller Puls,* lammoù herrek ar wazhienn-lamm lies., talmadennoù herrek lies. ; *die anderen Schiffe sind schneller als wir,* ar bigi all a lañs war hon hini ; *schneller Tod,* marv trumm g. ; [nukl.] *schneller Brüter,* dreistazganer g.
Adv. : buan, prim, herr, herrus, dibilh, a-dizh, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, e dillo, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, fonnus, fonnapl, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant diere, en un taol berr, diampech, dilas, dipadapa, en ur flipad, diwar herr, gant herr bras, eskuit, pront, fresk, mibin ; *mach schnell !* gra diampech ! hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampech ! gra da ziampechoù ! kentroù ! dibrouilh da revr ! ; *du machst's zu schnell !* re brim ez ez ganti ! ; *schnell und gut,* prim ha brav ; *schnell zum Bahnhof !* kentroù d'an ti-gar ! mall-mall eo mont d'ar porzh-houarn ! milboent eo redek d'ar porzh-houarn ! mil mall eo redek d'ar porzh-houarn ! ; *du hast aber schnell gemacht !* n'out ket bet pell da nebeutañ ! 'm eus aon n'out ket chomet da evañ kafe ! n'eo ket bet pell da dro ! ; *seine Arbeit schnell erledigen,* dibunañ e labour ; *das werde ich schnell erledigen,* ne vin ket pell evit ober an dra-se ; *das Unglück schreitet schnell (Fr. Schiller), schnell ist ein Unglück passiert,* an droug a zeu buan, buan e c'hoarvez an droug, an droug a c'hoarvez fonnus, d'an daoulamm e teu an droug ; *er spricht schnell,* hennezh a zo mibin a deod, un teod mibin a zen eo ; *er rannte so schnell er nur konnte,* redek a rae ma ouie mont, redek a rae ken a rae, redek a rae diouzh e washañ ; *schnell gehen,* mont (bale, kerzhet) buan, kerzhet dibilh, kerzhet fonnus, kerzhet herrus, pikañ buan, pikañ stank, skeiñ mibin, bezañ mibin a droad, stampañ kaer, en em zifretañ, bale kaer, bale mibin, kerzhet kaer, skeiñ stank, troc'hañ hent, mont gant diere, bezañ diere war an-unan, stekiñ stank, bale e dillo, fardiñ, teurel fonn en e gerzhed, ober gaoliad, gaoliata, skarañ, bezañ ramp gant an-unan, lakaat aer en e gilhoroù ; *geht doch nicht so schnell !* gortozit ac'hanon 'ta ! nad it ket ken buan ! ; *schnell laufen,* tusañ ; *wohin läuft er so schnell ?* da belec'h ez a d'an trein-se ? ; *schnell fahren,* ober trein vat, lakaat tro er rod, kas a-raok, kas war-raok ; *machen Sie schnell !* hastit buan ! hastit a-fo ! herr ha bec'h ! lakait ho kilhoroù e gwigour ! poent eo kabalat ! ; *der Hase läuft schneller als das Kaninchen,* lijeroc'h eo ar c'had eget ar c'honikl, ar c'had a oar redek buanoc'h eget ar c'honikl ; *er wird schnell müde,* buan eo da skuizhañ ; *kommen Sie schnell, Ihr Haus brennt,* deuit prest, emañ an tan en ho ti ; *der wird sich hier nicht so schnell wieder blicken lassen,* ne vo ket gwelet amañ en-dro a-raok pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro an tazoù ; *ich schreibe noch schnell den Brief fertig,* kabalat a ran da skrivañ al lizher ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände,* amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *sagen Sie mir schnell, wen Sie suchen,* lavarit din fresk piv a glaskit ; *so schnell wie möglich,* **a)** an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; **b)** eus e vuanañ ; *umso schneller wirst du wieder gesund,* gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *mit diesen Schuhen kann man schnell laufen,* lañsus eo ar botoù-mañ ; *schneller,* buanoc'h, e berroc'h amzer ; *schneller gehen, schneller fahren,* buanaat, herrekaat, hastañ, fonnusaat, fonnaat.
Schnellabschaltung b. (-,-en) : [nukl.] arsav prim g., arsav mallusted g., arsav diwar vall g., arsav diwar zifrae g., arsav diouzhtu g.

Schnellarbeitsstahl g. (-s) : dir krom-tungsten g., dir prim g., dir dreistkalet g.
Schnellbahn b. (-,-en) : tren-bannlev g.
Schnellbinder g. (-s,-) : simant hag a grog prim g., simant prim g.
Schnellboot n. (-s,-e) : [merdead.] herrvag b.
Schnelldrehstahl g. (-s) : dir krom-tungsten g., dir prim g., dir dreistkalet g.
Schnelle b. (-) : **1.** tizh g., herr g., buander g., buanded b. ; *auf die Schnelle,* war ar prim, war an trumm, trumm-ha-trumm, en un huñvre, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, gant pep tizh, eus e vuanañ, gant tizh, timat, prim-ha-prim, dreist-penn-biz, dre brez, prez ennañ, prez gantañ, diwar herr, diwar sav ; *etwas auf die Schnelle essen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *etwas auf die Schnelle abhandeln, etwas auf die Schnelle erledigen,* daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb dre brez, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb a-flav, ober udb diwar sav ; *so etwas lässt sich nicht auf die Schnelle machen,* an dra-se ne vez ket graet prim-ha-prim ; **2.** froud herrus g./b., herruz g., taranoù lies., taran g.
schnellen V.gw. (ist geschnellt) : *in die Höhe schnellen,* sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, dihoubañ, diflukañ ; *eine Feder schnellt,* distignañ a ra ur winterell, divantañ a ra ur winterell, dizantellañ a ra ur winterell, difrapañ a ra ur winterell ; *die Preise schnellen in die Höhe,* trumm e kresk ar prizioù ; *das Schiff schnellt durchs Wasser,* regiñ (troc'hañ, digeriñ, fregañ) a ra ar vag an dour, freuzañ a ra ar vag an dour, gwentañ a ra ar vag, ar vag a rog mor, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent a ra ar vag.
V.k.e. (hat geschnellt) : **1.** *Pfeile schnellen,* tennañ (bannañ) biroù, diwaregañ ; **2.** touellañ, ripañ, truflañ, punañ, gennañ, riañ, touzañ.
V.em. : **sich schnellen** (hat sich (t-rt) geschnellt) : sailhañ, lammat, dilammat.
Schneller g. (-s,-) : **1.** distegner g., diskrog g., pluenn b., draenenn b. ; **2.** [dudi] kanetenn b. ; **3.** [loen.] tepin g. ; **4.** [sonerezh] fringolenn b., fringol g. ; **5.** chifrodenn b., flapennad b.
Schnellfeder b. (-,-n) : gwinterell b.
Schnellfeuergewehr n. (-s,-e) : fuzuilh tennata b./g., fuzuilh-vindrailher b., fuzuilh-mindrailher g.
Schnellfeuerkanone b. (-,-n) : kanol tennañ prim-ha-prim g.
Schnellfliege b. (-,-n) : [loen.] tachin str. [Tachina].
schnellfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, dilu e izili, likant, likant e rodoù, dilu a gorf.
Adv. : a gammedoù mibin.
Schnellgalgen g. (-s,-) : [istor, jahin] benveg strepedennañ g.
Schnellganggetriebe n. (-s,-) : [kirri-tan] tizh uskefloc'h g.
Schnellgaststätte b. (-,-n) : snak g., pretierezh prim b., preti boued prim g., friterezh b.
Schnellgericht[1] n. (-s,-e) : [kegin.] meuz rakkeginet g., boued rakkeginet g.
Schnellgericht[2] n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn esevded b.
Schnellhefter g. (-s,-) : renkell b.
Schnellheit b. (-) / **Schnelligkeit** b. (-) : primder g., difrae g., tizhder g., tizh g., herr g., dillo g., buander g., buanded b., buanidigezh b., herregezh b., herrder g., herrded b., herruster g., herrusted b., diampech g., eskuited b., eskuiter g., trummder g., trummded b.
Schnellimbiss g. (-es,-e) : **1.** pred war ar prim g., harzell b., torr-naon g. ; **2.** P. snak g., pretierezh prim b., preti boued prim g., friterezh b.
Schnellimbissgewerbe n. (-s) : pretierezh prim g.
Schnellimbisshalle b. (-,-n) : snak g., pretierezh prim b., preti boued prim g., friterezh b.
Schnellkäfer g. (-s,-) : [loen.] tepin g., P. Yann-ar-c'hreisteiz g. ; *Drahtwurm des Schnellkäfers,* preñv-orjal g.
Schnellkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] dastennegezh b., dastenn g.
Schnellkocher g. (-s,-) : [kegin.] kaoter-gloz b., primgaoter b.
Schnellkochplatte b. (-,-n) : [kegin.] plakenn-dredan prim b.
Schnellkochtopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] kaoter-gloz b., primgaoter b.
Schnellkurs g. (-es,-e) : stummadur herrek g., stummadur d'an daoulamm g.
Schnelllauf g. (-s,-läufe) : redadeg tizh b., kevezadeg tizh b. ; *im Schnelllauf,* d'ar red.
Schnellläufer g. (-s,-) : [sport] reder g., sprinter g.
schnelllebig ag. : fich-fich, bouljant, leun a vuhez, leun a fistilh gantañ, bev-buhezek, bev-buhez, fifilus, fringus, fistoul, bliv, birvidik.
Schnelllöscher g. (-s,-) : tanlazher emgefre g., mougertan emgefre g.
Schnellneutronenreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] dazgwereder dreistazganer dre neutron difrae g.
Schnellpaket n. (-s,-e) : kasadenn herrek b.
Schnellpost b. (-) : **1.** mal ar post b. ; **2.** servij post prim g.
Schnellpresse b. (-,-n) : [moull.] gwask emgefre g./b., gwaskell emgefre b.
Schnellrestaurant n. (-s,-s) : snak g., pretierezh prim b., preti boued prim g., friterezh b.
Schnellrücklauf g. (-s,-läufe) : adpunerezh herrek g.
Schnellschnittstahl g. (-s) : dir krom-tungsten g., dir prim g., dir dreistkalet g.
Schnellschreiber g. (-s,-) : berrskriver g.
Schnellschreiberin b. (-,-nen) : berrskriverez b.
Schnellschrift b. (-) : berrskriverezh g., berrskrivadur g., berrskrivañ g.
schnellstens Adv. : an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - dipadapa - en ur flipad - buan-ha-buan - dre hast - en un huñvre - trumm-ha-trumm - prim-ha-prim - en un taol berr - a-fo - a-gas - a-lamm - difrae-kaer - eus e vuanañ - gant pep tizh ; *wir müssen sie schnellstens begraben,* greomp hon diampech evit o interiñ, greomp hon diampechoù evit o interiñ ; *wir müssen schnellstens zum Bahnhof !* kentroù d'an ti-gar ! mall-mall eo mont d'ar porzh-houarn !

milboent eo redek d'ar porzh-houarn ! mil mall eo redek d'ar porzh-houarn !
schnellstmöglich Adv. : an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - dipadapa - en ur flipad - buan-ha-buan - dre hast - trumm-ha-trumm - prim-ha-prim - en un huñvre - en un taol berr - a-fo - a-gas - a-lamm - difrae-kaer - eus e vuanañ - gant pep tizh ; *wir müssen sie schnellstmöglich begraben,* greomp hon diampech evit o interiñ, greomp hon diampechoù evit o interiñ ; *wir müssen schnellstmöglich zum Bahnhof !* kentroù d'an ti-gar ! mall-mall eo mont d'ar porzh-houarn ! milboent eo redek d'ar porzh-houarn ! mil mall eo redek d'ar porzh-houarn !
Schnellstraße b. (-,-n) : hent tizh bras g., hent herrek g., P. hent-bras g.
Schnelltee g. (-s) : glec'hiadenn brim b.
Schnelltriebwagen g. (-s,-) : [tren] michelin herrek g., tren-bannlev g., karrdren herrek g.
Schnellverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] bandenn evit ar sikourioù kentañ b., lienenn evit ar sikourioù kentañ b., lurell evit ar sikourioù kentañ b.
Schnellverfahren n. (-s) : [gwir] daveidigezh b.
Schnellverkehr g. (-s) : tremenerezh herrek g., servij prim g.
Schnellvorlauf g. (-s,-vorläufe) : punerezh war-raok herrek g.
Schnellwaage b. (-,-n) : krog-pouez g., krog-pouezer g.
Schnellzug g. (-s,-züge) : herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g.
Schnepfe b. (-,-n) : **1.** [loen.] kefeleg g., kefeleg-koad g. ; *der Kuckuck : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - die Schnepfe : Überall Erhängte!* ar goukoug : petra 'zo e Breizh ? - ar c'hefeleg : krougerezh e-leizh ! ; **2.** [dre skeud.] louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., krampouezhenn bardon b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., gadalez b., kailharenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libourc'henn b., mari-voudenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
Schnepfenfleisch n. (-es) : kig kefeleg g.
Schnepfenvogel g. (-s,-vögel) : **1.** kefeleg g. ; **2.** gioc'h b., gavrig-an-hañv b.
Schnepfenzug g. (-s,-züge) : [loen.] tremenadeg kefeleged b.
schnetzeln V.k.e. (hat geschnetzelt) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] skejenniñ, skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ.
Schneuse b. (-,-n) : [rannyezh.] *sellit ouzh* **Schneise** .
schneuzen V.k.e. (hat geschneuzt) : *die Kerze schneuzen,* c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, lazhañ ar gouloù.
V.em. : **sich schneuzen** (hat sich geschneuzt) : *sich (t-rt) schneuzen, sich (t-d-b) die Nase schneuzen,* c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor).
schnicken V.gw. (hat geschnickt) : fifilat, fistoulat, difelpañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ ; *mit den Fingern schnicken,* lakaat e vizied da strakal.
Schnickschnack g. (-s) : **1.** traballerezh g., glabouserezh g., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., sotonioù lies. ; **2.** ardoù lies., orbidoù lies. ; *ohne Schnickschnack,* didro, didroidell, displeg, distag, diorbid, diwisk, hardizh, her, hep klask tro en e gomzoù, hep ober ardoù, digomplimant, netra dreist.
schniefen V.gw. (hat geschnieft) : **1.** ruflañ, suc'hellat, fronal, chuchal ; **2.** ruflañ e vic'hi, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier.
schniegeln V.em. : **sich schniegeln** (hat sich (t-rt) geschniegelt) : mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em binfañ, en em stipañ, en em fichañ kaer, en em ginklañ, en em c'hreiañ brav, en em gempenn, en em vravaat ; *geschniegelt und gebügelt,* stipet evel da Sul, e-grei, lakaet e-grei, gwisket kran, dilhad kaer gantañ, en e c'hloria mundi, en aotrou, gwisket en e granañ, stipet ha lipet, gwisket-klok, en e vrav, en e vravañ, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer.
Schnippchen n. (-s,-) : **1.** chifrodennig b., bichigogennig b., flapennad b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem ein Schnippchen schlagen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b.
Schnippel g./n. (-s,-) : **1.** krennaj g., tammig g. ; **2.** P. levitenn b.
schnippeln V.k.e. (hat geschnippelt) : drailhañ, diskolpañ, dispenn, skejenniñ, skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ, troc'hañ a-dammoù bihan, troc'hañ a-dammoùigoù, troc'hañ munut, drailhennañ, troc'hañ e tammoù bihan, troc'hañ e tammoùigoù.
V.gw. : troc'hañ, krennañ.
schnippen V.gw. (hat geschnippt) : *mit den Fingern schnippen,* lakaat e vizied da strakal.
V.k.e. (hat geschnippt) : **1.** bannañ gant ur chifrodenn ; **2.** diboultrennañ, diboultrañ.
schnippisch ag. : divergont, divezh, hardizh, dichek, dilent, dibalamour, digoll, her, balc'h, difoutre ; *schnippische Miene,* neuz kintus g., neuz ur pikez b., doare divergont (divezh, hardizh, her, balc'h, dichek, dilent, dibalamour, difoutre) g. ; *was für ein schnippisches Ding deine Schwester,* pebezh kegin eo da c'hoar, pebezh dañvadez eo da c'hoar, pebezh pikez eo da c'hoar, pebezh ebeulez eo da c'hoar, pebezh orinez fall eo da c'hoar, pebezh paborenn (pebezh paborez) eo da c'hoar ; *schnippisches Mädchen,* pebrenn b., pebrennig b., plac'h lemm he beg evel ur spilhennig b., dañvadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborenn b., paborez b.
Schnipsel g./n. (-s,-) : krennaj g., tammig g.
schnipseln V.gw. (hat geschnipselt) : troc'hañ, krennañ.
Schnipser g. (-s,-) : chifrodenn b., bichigogenn b.

Schnitt g. (-s,-e) : **1.** ask g., koch g., troc'h g., troc'hadenn b., skej g., skejad g., skejadur g., skejadenn b., drailh g., drailhadenn b. ; *einen Schnitt ins Holz machen,* ober un ask (ur c'hoch, un troc'h) en un tamm koad ; *ein schräger Schnitt,* un troc'h laer g., un troc'h graet a-veskell g.
2. engravadur g. ; *Holzschnitt,* koadengravadur g.
3. trolinennoù lies. . *Schnitt eines Gesichts,* trolinennoù un dremm lies.
4. benadur g., benerezh g., benañ g. ; *Schnitt eines Edelsteins,* benadur (benerezh) ur maen-sked g.
5. [labour-douar] med g., medadenn b., falc'hadur g., falc'hadeg b., falc'hadenn b., falc'herezh g., eosterezh g., gwilchadur g., troc'h g. ; *erster Schnitt,* medadenn gentañ b., troc'h kentañ g.
6. krennadur g., tailh b. ; *Schnitt der Bäume,* krennadur ar gwez g., tailh ar gwez b.
7. [mezeg.] flañchadenn b., flañch g., skejadenn b., skejadur g. ; *Kaiserschnitt,* kezarian g., skej-kof g.
8. [mat] *Kegelschnitt,* kernskejenn b. ; *goldener Schnitt,* niver aour g.
9. [blev] *Haarschnitt,* troc'h blev g., aozadur-blev g.
10. giz b., troc'h g. ; *nach dem neuesten Schnitt,* diouzh an troc'h nevez-flamm-flimin, diouzh ar c'hiz nevez-flamm-flimin, er c'hiz nevez-flamm-flimin ; *von feinem Schnitt,* eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar c'hentañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, tailhet diouzh ar gwellañ, diouzh ar gwellañ troc'h, dibab.
11. [moull.] kof ul levr g., troc'had g. ; *mit Goldschnitt,* [levr] alaouret, ur c'hof alaouret dezhañ (Gregor).
12. [tisav.] gwel a-droc'h g., gwel war droc'h g., skejenn b.
13. [dre skeud.] P. *einen guten Schnitt machen, einen großen Schnitt machen,* ober un taol ruz, ober taol, ober ur merk mat.
Schnittbild n. (-s,-er) : gwel a-droc'h g., gwel war droc'h g., skejenn b.
Schnittblumen lies. : bleunioù da droc'hañ lies., bleunioù-troc'h lies.
Schnittbohne b. (-,-n) : [louza., kegin.] fav-glas str. ; *italienische Schnittbohne,* fav-Roma str.
Schnittbreite b. (-,-n) : [labour-douar] treuziad g.
Schnittchen n. (-s,-) : kuchennig b., deliennig b., tailhennig b., drailhennig b., darnennig b. ; *ein mit Sardellen belegtes Weißbrotschnittchen,* un tamm bara glizig g.
Schnitte b. (-,-n) : **1.** kuchenn b., delienn b., tailhenn b., drailhenn b., darnenn b., lachenn b., troc'had g., skolpenn b., skejenn b., tellenn b. ; *dicke lange Schnitte,* jelkenn b., troc'had mat g. ; *Brot in dicke lange Schnitten schneiden,* dijelkennañ bara ; *eine Schnitte Brot,* ur guchenn (un delienn, un dailhenn, un drailhenn, un darnenn, ul lachenn) vara b., un troc'had bara g. ; *auf meiner Schnitte Brot war nur ein Abschabsel Butter,* war va zamm bara ne oa nemet ur skrabadenn (ur raskadenn, ul livadenn) amanenn ; *eine Schnitte Schinken,* ur skejenn (un delienn, un dellenn) morzhed-hoc'h b. ; **2.** tamm brav a blac'h b., farodez b., labousell b., sukenn b., plac'h gwall vrav b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., babig koant g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., fleurenn ar merc'hed b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.
Schnitter g. (-s,-) : **1.** meder g., eoster g., falc'her g., falzer g., troc'her g., medeler g., gwilcher g. ; **2.** [dre skeud.] *der Schnitter,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b.
Schnitterin b. (-,-nen) : mederez b., eosterez b., falc'herez b., falzerez b., troc'herez b., medelerez b., gwilcherez b.
Schnittfläche b. (-,-n) : **1.** troc'h g., skejad g., skejenn b. ; **2.** [bara] boulc'h g. ; **3.** troc'h g., penn troc'het g., kostez troc'het g.
Schnittgut n. (-s) : troc'h g. ; *mit einem Sichelhieb abgemähtes Schnittgut,* stropad g. ; *das Schnittgut von Bäumen,* an diskourrajoù lies., an diskoultroù lies.
Schnitthandel g. (-s) : kenwerzh a-vunut b., munuderezh g., gwerzh dre ar munud (dre ar munudoù, a-nebeut, a-bastelloù) b.
Schnittholz n. (-s,-hölzer) : koad-heskenn g.
schnittig ag. : **1.** troc'hus, lemm, skizh ; **2.** darev, mat da droc'hañ, mat da vediñ ; **3.** [dre skeud.] a droc'h, brav e dreuz, mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, feul.
Schnittkäse g. (-s) : keuz skejennet g., keuz diskejennet g., keuz troc'het a-bastelloù g.
Schnittkunst b. (-) : koadengraverezh g., koadengravadur g.
Schnittkünstler b. (-) : koadengraver g.
Schnittlauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., kraksivolez str. ; *grober Schnittlauch,* sivolez str.
Schnittling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] skourr-gouennañ g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b. ; **2.** [louza., kegin.] ognonetez str., kraksivolez str.
Schnittlinie b. (-,-n) : [mat.] skejenn b., kenskejenn b.
Schnittmesser n. (-s,-) : [mezeg.] lañsetez b., flañchell b., kontell-flañchañ b.
Schnittmuster n. (-s,-) : patrom kemenerezh g.
Schnittmusterbogen g. (-s,-/-bögen) : patrom kemenerezh g.
Schnittpeilung b. (-) : kornventouriezh b., goniometriezh b.
Schnittpunkt g. (-s,-e) : poent kengej g., poent kenskej g., poent kej g.
schnittreif ag. : darev, mat da droc'hañ, mat da vediñ.
Schnittsalat g. (-s,-e) : [louza., kegin.] letuz-troc'h str.
Schnittsellerie b. (-) : [louza.] ach- troc'h str.
Schnittstelle b. (-,-n) : **1.** hanterour g., poent kengej g. ; **2.** [stlenn.] etrefas g., ketal g., porzh g. ; *serielle Schnittstelle,* porzh a-steud g., etrefas a-steud g., ketal a-steud g. ; *parallele Schnittstelle,* porzh a-stur g., etrefas a-stur g., ketal a-stur g. ; [treuzdougenn] *Luftfahrtschnittstelle,* leurenn nijadennoù kenere b., skoulm hentoù kirri-nij g., kroashent kirri-nij g., aerborzh kemmarsav g.
Schnittstellenanpassung b. (-) : [stlenn.] azasadur an etrefas g., azasadur ar c'hetal g.
schnittweise Adv. : a-bastelloù, a guchennoù, a jelkennoù, a dailhennoù, a drailhennoù.

Schnittwunde b. (-,-n) : [mezeg.] rann b., troc'h g., troc'hadenn b. ; *tiefe Schnittwunde,* pezh rann b., pezh troc'hadenn b., andenn b., pezh troc'h g., kleizhenn vras b. ; *sie hat eine tiefe Schnittwunde am Kopf,* ur pezh rann a zo en he fenn ; *die Schnittwunde ist vernarbt,* kiget eo an troc'h.
Schnittzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., kraksivolez str.
Schnitz g. (-es,-e) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] **1.** tamm paper g. ; **2.** krennaj g., tammig g., drailhenn b., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b.
Schnitzarbeit b. (-,-en) : kizelladur koad g., koadengravadur g., kalfichadur g.
Schnitzbild n. (-s,-er) : delwenn goad b.
Schnitzel[1] n. (-s,-) : [kegin.] skalopenn b., skolpenn b. ; *Kalbsschnitzel,* skalopenn leue b., skolpenn leue b. ; *Wiener Schnitzel,* skalopenn giz Vienna b. skolpenn giz Vienna b.
Schnitzel[2] n. (-s,-) : **1.** tamm paper g. ; **2.** krennaj g., tammig g., retailh g., ratailh g., drailhenn b., retailhenn b., ratailhenn b.
Schnitzeljagd b. (-,-en) : c'hoari klask ar roudenn g.
schnitzeln V.k.e. (hat geschnitzelt) : drailhañ, diskolpañ, dispenn, skejenniñ, skantennañ, miñsañ, miñsadenniñ, troc'hañ a-dammoù bihan, troc'hañ a-dammoùigoù, troc'hañ munut, drailhennañ, troc'hañ e tammoù bihan, troc'hañ e tammoùigoù.
schnitzen V.k.e. (hat geschnitzt) : kizellañ e-barzh ar c'hoad ; *grob schnitzen,* kalfichat.
Schnitzer g. (-s,-) : **1.** kizeller g., kalficher g. ; **2.** [tekn.] kizell b., kizellig b. ; **3.** [dre skeud.] fazienn b., fallvarch g., beiadur g., fazi g., rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g., louaderezh g., bourd g., glepaj g. ; *einen Schnitzer machen,* fallvarchiñ, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, pikañ (anoaziñ, dismegañsiñ) u.b., skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall.
Schnitzerei b. (-,-en) : **1.** [oberenn] kizelladur koad g., koadengravadur g., delwenn goad b., kalfichadur g. ; *Holzschuhe mit Schnitzereien verzieren,* mariklezañ botoù-koad, rikamaniñ botoù-koad ; **2.** [arz] kizellerezh koad g., kizelladurezh koad b., kizellouriezh koad b., skultouriezh koad b.
Schnitzerin b. (-,-nen) : kizellerez b., kalficherez b.
schnitzern V.gw. (hat geschnitzert) : fallvarchiñ, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, mont e-barzh botoù koad hag all.
Schnitzkunst b. (-) : kizellerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh koad b.
Schnitzmesser n. (-s,-) : kizell b.
Schnitzwerk n. (-s,-e) : kizelladur koad g., koadengravadur g., delwenn goad b., kalfichadur g., skultadur g.
schnobern V.gw. (hat geschnobert) : **1.** ruflañ, fronañ, fronal, musat, c'hwesha, c'hweshaat ; **2.** ruflañ e vic'hi, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr ; **3.** c'hwezhañ e fri, ober ur skarzh d'e fri, sec'hañ e fri, torchañ e fri (Gregor).
Schnodderdeutsch n. (-/-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., trefoedaj g., stlabezyezh b.
schnodderig ag. / **schnoddrig** ag. : **1.** divergont, divezh, hardizh, her, balc'h, dichek, dilent, dibalamour, digoll, difoutre ; **2.** digempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difarle, diharak, difurlu, difraoul, dibalamour, chelgenn dezhañ, disparbuilh, diskrelu.
schnöde ag. : **1.** faeüs, disprizus, kunujennus, displed, vil, divalav ; *schnöder Verrat,* taol fobiez g., taol-yud g., tro vil b., tro lous b., trubarderezh vil g., taol ganas g., taol gast g., taol-yudaz g. ; *der schnöde Mammon,* ar c'hozh arc'hant g.
2. *jemanden schnöde behandeln,* ober vil (divalav) d'u.b., mont dre vil d'u.b., dismegañsiñ u.b.
Schnödheit b. (-) / **Schnödigkeit** b. (-) : **1.** displedoni b., viloni b., falloni b. ; **2.** dismeg g., dismegañs b.
Schnorchel g. (-s,-) : korzenn-splujañ b., tuba g.
schnorcheln V.gw. (hat geschnorchelt) : neuial gant ur gorzenn-splujañ.
Schnörkel g. (-s,-) : **1.** [tisav.] troellenn b., rodell b. ; **2.** rikamanoù lies. ; **3.** [sinadur] tioñv g. ; *unleserlicher Schnörkel,* tioñv dilennadus g.
schnörkelhaft ag. / **schnörkelig** ag. : rikamanet, troidellek, brikemardet, rikamanet.
schnörkeln V.k.e. (hat geschnörkelt) : fichañ, kinklañ, rikamanañ, brikemardiñ.
V.gw. (hat geschnörkelt) : ober rikamanoù, brikemardiñ.
schnorren V.gw. (hat geschnorrt) : ober e druantoù, toupinat, korbinat, truflat, sklankenniñ, sklankal ; *bei jemandem schnorren,* truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.
Schnorrer g. (-s,-) : **1.** suner g., toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g. ; **2.** klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., kester g., kochenner g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g.
Schnorrerin b. (-,-nen) : **1.** sunerez b., toupinerez b., liperez b., truflenn b., korbinerez b., trutell b., kac'herez-voudenn b., krignerez-askorn b., sklankerez b. ; **2.** klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., kesterez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b.
Schnösel g. (-s,-) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., malord g., mordok g., fri teil g., fri mitenn g., stervenneg g., mic'hieg g.
Schnucke b. (-,-n) : [loen.] dañvad eus lanneier Lüneburg g.
schnuckelig ag. : **1.** moutik, koant, koantik ; **2.** bravik, disteñget, propik, a neuz.
Schnüffelei b. (-,-en) : ranellder g., ranellded b., ranellerezh g., furcherezh g., spierezh g.
schnüffeln V.gw. (hat geschnüffelt) : **1.** ruflañ, fronañ, fronal, froñsal, musat, c'hwesha, c'hweshaat, suc'hellat, chuchal ; **2.** gogezañ, gogeziñ, konoc'hañ, c'hwileta, firbouchal, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ,

kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, ranellat, eferuzañ, spiañ, sellata, gorren e fri, sevel e fri ; *überall herumschnüffeln,* c'hoari e fri furch, sankañ e fri e kement tra 'zo, bezañ ur fri-furch a zen, bountañ e fri e kement tra 'zo, emellout eus pep tra, bezañ ur spered kurius a zen, bezañ ranell, bezañ eferus, c'hwileta, firbouchal, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan, frifurchal, ranellat, c'hwesha, ober gweladenn, eferuzañ ; **3.** [dramm] ruflañ.

Schnüffeln n. (-s) : ruflerezh g., ruflañ g., rufladennoù lies.

Schnüffler g. (-s,-) : **1.** c'hweshaer g., chucher g. ; **2.** konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., furcher g., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g., furiker g., spered kurius a zen g., fuketer g., gogez g., igounier g., sellataer g., sigoter g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g. ; **3.** igounier polis g., enklasker polis g. ; **3.** [dramm] rufler g.

Schnüfflerin b. (-,-nen) : **1.** konoc'herez b., fri-furch a blac'h b., fri savet g., firboucherez b., spered kurius a blac'h b. ; **2.** [dramm] ruflerez b.

schnullen V.k.e. (hat geschnullt) : chugal, sunañ, chutañ, chutellat.

Schnuller g. (-s,-) : chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Schnulze b. (-,-n) : kanaouenn ouelvanus b., kanaouenn chuchu b., film brizhfromus g., film chuchu g., romant trivlidik betek re g., romant chuchu g.

schnulzig ag. : chuchu, gouelvanus betek re, brizhfromidik, trivlidik.

schnupfen V.k.e. (hat geschnupft) : *Tabak schnupfen,* lakaat butun(-malet) en e fri, kemer butun-malet, kemer butun-fri, kemer poultr butun, lakaat ur friad ; *mit dem Schnupfen aufhören,* lakaat souezhet e fri, lakaat e fri e pinijenn.

Schnupfen g. (-s,-) : [mezeg.] sifern g., katar g., arwez g., friad g., choberd g., stoc'hadenn b., pennad g., P. revriad g./b. ; *den Schnupfen haben,* bezañ sifernet (klañv gant ar sifern, dalc'het gant ar sifern, ar sifern gant an-unan), bezañ stouvet e benn, bezañ stouvet e fri, bezañ stanket e benn, bezañ arwezet, bezañ gant ur friad ; *einen Schnupfen bekommen, sich (t-d-b) einen Schnupfen holen,* dastum sifern, pakañ ur sifern, tapout ar sifern, siferniñ, choberdiñ, tapout arwez, tapout an arwez, tapout ur barr arwez, serrañ ar goubion, P. pakañ ur revriad ; *Schnupfen verursachen,* siferniañ ; *seinen Schnupfen auskurieren,* disiferniañ.

schnupfenartig ag. : [mezeg.] ... sifern, ... arwez, sifernheñvel, e doare ar sifern, a-zoare gant ar sifern, a-seurt gant ar sifern.

Schnupfer g. (-s,-) : butuner-fri g.

Schnupftabak g. (-s) : butun-malet g., butun-fri g., poultr butun g. ; *eine Prise Schnupftabak,* ur banne butun g., ur friad butun g., ur meudad butun-fri g., ur vriñsenn vutun b., ur wech vutun b., un tognad butun g.

Schnupftabakdose b. (-,-n) : boest-vutun b., boest butun-fri b.

Schnupftuch n. (-s,-tücher) : frilien g., lien-fri g.

Schnuppe b. (-,-n) : **1.** stered-dared str., asteroidenn b. ; **2.** [gouloù-koar] mouch g.

schnuppe ag. : *ihm ist alles schnuppe,* ne ra foutre kaer gant netra, ne ra van eus netra, hennezh a zo disoursi meur ; *das ist mir schnuppe,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *das ist mir völlig schnuppe, was die Leute so denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud.

Schnupperfahrt b. (-,-en) : beaj verr evit dizoleiñ ur produ touristel b.

schnuppern V.gw. (hat geschnuppert) : **1.** ruflañ, fronañ, fronal, musat, c'hwesha, c'hweshaat, suc'hellat ; **2.** c'hoari e fri furch, gogezañ, gogeziñ, konoc'hañ, ober gweladenn, c'hwileta, firbouchal, fetekiñ, furikat, firbouchat, kuriuzennañ, kuriuziñ, friata, fourrañ e fri moan, frifurchal, c'hoari e fri-furch, sankañ e fri en un tu bennak, gorren e fri, sevel e fri, bezañ ur spered kurius a zen, ranellat, c'hwesha, eferuzañ, spiañ, sellata.

Schnuppern n. (-s) : ruflerezh g.

Schnupperpreis g. (-es,-e) : priz dedennañ g., priz hoalañ g., priz alichañ g., priz temptus g., priz dehoueliñ g.

Schnur b. (-, Schnüre) : **1.** poell g., sifel str., fisel str., fisel g., fiselenn b., fun b., kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], las g., lasenn b., gor g., kordaouenn b., pañs g., tortis g., akuilhetenn b., orjalenn b. ; *dünne Schnur,* kordigell b. ; *die zwei Enden einer Schnur,* daou benn ur gordenn lies. ; *das Ende einer Schnur,* lost ur gordenn

g. ; *eine Schnur,* ur gordenn b., ur penn kordenn g., ur pennad kordenn g., un tamm kordenn g. ; *mit einer Schnur binden,* fiseliñ, stagañ gant ur poell, eren gant un tamm fisel ; *Perlenschnur,* tro-c'houzoug perlez b. ; *Nabelschnur,* kordenn ar gwir b., funig ar begel b., gor ar begel g., kordennig-vegel b., P. chadenn gentañ b. ; *Richtschnur,* kordenn-rezañ ; *Messschnur,* linenn vañsoner b., linenn galvez b. ; **2.** [dre skeud.] *Richtschnur*, linenn stur b., reizhenn b., pennreolenn b., pennstur g., pennvennozh g., pennlinenn b. ; **3.** [dre skeud.] *nach der Schnur,* resis, e kompaz, dre gompaz, diouzh ar c'hompaz, graet d'ar just, diouzh al linenn (Gregor) ; **4.** *über die Schnur hauen,* dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, mont er-maez eus ar park, mont re bell ganti, mont dreist-penn, mont dreist d'ar roudenn (d'an arroudenn), mont dreist pal ganti, skeiñ diwar re, mont dreist ar yev, lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz ; **5.** [Bibl] merc'heg b., merc'h-kaer b.

Schnurassel b. (-,-n) : [loen.] senk g., teledez b., P. milkraban g.

Schnürband n. (-s,-bänder) : las g., lasenn b. ; *ihm sind die Schnürbänder aufgegangen,* dilas eo e votoù, dilaset eo e votoù, diskoulm eo lasoù e votoù, dibrenn eo lasoù e votoù ; *eine Schleife in das Schnürband machen,* ober ur skoulm lagadenn gant e las.

Schnurbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez spalier str.

Schnürboden g. (-s,-böden) : [c'hoariva] bolzioù lies.

Schnürbrust b. (-,-brüste) : korvenn b., korfkenn b., justin g., justinenn b., korf-brozh g. ; *ärmellose Schnürbrust,* drogedenn b.

Schnurbüschel n. (-s,-) : bouch g., bouchad g., bechenn b., toupenn b.

Schnürchen n. (-s,-) : kordennig b. ; [tro-lavar] *es geht wie am Schnürchen,* mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra pep tra evel war ur ganell (reizh hag en urzh), treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra mat an traoù en o hent, mont a ra an traoù evel war rodoù ; *etwas wie am Schnürchen hersagen,* dibunañ udb war e blaen, dibunañ udb en un tenn, dibunañ e gentel buan-ha-buan, dibunañ udb dreist-penn-biz ; *etwas am Schnürchen hersagen können,* gouzout udb dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz).

schnüren V.k.e. (hat geschnürt) : **1.** fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, senklennañ ; *mit Bindfäden schnüren,* fiseliñ, lasañ, lakaat ur fiselenn [en-dro da] ; *sich die Schuhe schnüren,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; *in ein Korsett schnüren,* korfkennañ ; **2.** *Perlen schnüren,* strollañ perlezennoù / strobañ perlez (Gregor) ; **3.** *sein Bündel schnüren,* ober e bak da vont en hent, dastum (pakañ) e fleütoù, pakañ e stal (e draoù), pakañ e rabotoù, troñsañ e damm stal.

V.em. : **sich schnüren** (hat sich (t-rt) geschnürt) : **1.** stardañ e c'houriz ; **2.** gwiskañ ur gorfkenn, lakaat ur gorvenn.

schnurgerade ag. : eeun-tenn, eeun-pik, hep pleg na kilbleg ; *diese Reihe ist aber nicht schnurgerade,* treflez emañ al linenn-se war a welan ; *schnurgerade Straße,* straed hep pleg na kilbleg b. ; *eine schnurgerade Reihe von Häusern,* tiez regennet evel ur voger lies.

Adv. : a-dreuz-kaer, a-dreuz-penn, dre nij, war nij, didro, war-eeun, end-eeun.

Schnürleib g. (-s,-er) : korvenn b., korfkenn b., justin g., justinenn b. ; *ärmelloser Schnürleib,* drogedenn b.

Schnürloch n. (-s,-löcher) **/ Schnurloch** n. (-s,-löcher) : toull-las g., lagadenn b.

schnurlos ag. : diorjal ; *schnurloses Telefon,* pellgomzer diorjal g.

Schnurmacher g. (-s,-) : pasamanter g., laser g.

Schnürnadel b. (-,-n) : pase-las g., tremen-las g.

Schnurrbart g. (-s,-bärte) : kizennad-weuz b., mourrenn b., mourennoù lies., mourroù lies., barbustell b., moustachoù lies., P. pan g.

Schnurrbarthaare lies. : [loen.] mourennoù lies., mourroù lies., barv g./str., P. pan g.

schnurrbärtig ag. : mourraouek, barbustellek, ur mourroù gantañ dindan e fri.

Schnurre b. (-,-n) : **1.** strakerez b., stlakerez g., strakell b., fraoñverez b., trabell b., regegeg g., krikerez b. ; **2.** [kornigell] sourrell b. ; **3.** tezenn b., bourd g., taol jilibourdiñ g., taol farserezh g., farsadenn b., fentigell b., fars g., baoch g., jangloù lies., wignavaou g.

schnurren V.gw. (hat geschnurrt) : **1.** fraoñval, nezañ, sourral ; *die Katze schnurrt,* ar c'hazh a oar e gredo, emañ ar c'hazh o lavaret e Bater, emañ ar c'hazh o tibunañ e Bater (o rouzmouzat, o paterat, o nezañ, o lavaret e gredo) ; *der Motor schnurrt,* nezañ a ra ar c'heflusker, mat ez a ar c'heflusker en-dro, kempenn (diroufenn, lampr) e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, fraoñval a ra ar c'heflusker, froumal a ra ar c'heflusker, kompez e tro ar c'heflusker, plaen e tro ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; **2.** P. ober e druantoù ; *bei jemandem schnurren,* truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Schnurren n. (-s) : fraoñv g., fraoñvadeg b., rouzmouz kazh g., rouzmouzerezh g. ; *das Schnurren des Spinnrades,* fraoñv ar c'harr-nezañ g., froum ar c'harr-nezañ g. ; *das Schnurren der Katze,* rouzmouzerezh ar c'hazh g.

Schnurrer g. (-s,-) : **1.** toupiner g., liper g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krign-askorn g., krigner g., kigner g., sklanker g. ; **2.** klasker g., klasker-bara g., klasker-boued g., kester g., kochenner g., Yann goulenn g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kaimant g., kloc'her g.

Schnurrhaare lies. : **1.** kizennad-weuz b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b., barbustell b., moustachoù lies. ; **2.** [loen.] mourennoù lies., mourroù lies., barv g./str., P. pan g.

Schnürriemen g. (-s,-) : las g., lasenn b., lêrenn b., korreenn b.
schnurrig ag. : droch, pampes, iskis, fentus, diboell, chin, lu, farsus, boufon, ribardennus ; *schnurriger Kauz,* ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., pipi g., hinkin g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwikefre g., istrelog g., kalkenn b./g., papigo g., istañsour g., pitouch g., termaji g., diaoul a zen g., aotrou g. ; *schnurrige Einfälle,* mennozhioù diboell lies., sorc'hennoù lies., kinnigoù droch lies., sorbiennoù lies.
Schnurrpfeiferei b. (-,-en) : fidorienn b., flugez str., flugezennoù lies., bidennoù lies., krakoù lies.
Schnürschuh g. (-s,-e) : botez lasoù b.
Schnürsenkel g. (-s,-) : las g., lasenn b. ; *meine Schnürsenkel haben sich aufgelöst,* dilas eo va botoù, dilaset eo va botoù, diskoulm eo lasoù va botoù, diskoulmet eo lasoù va botoù, dizereet eo lasoù va botoù, dibrenn eo lasoù va botoù ; *seine Schnürsenkel zubinden, seine Schnürsenkel binden, seine Schnürsenkel knüpfen,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; *eine Schleife in den Schnürsenkel machen,* ober ur skoulm lagadenn gant e las ; *mit Schnürsenkeln versehen,* lasenniñ.
Schnürstiefel g. (-s,-) : botinez lasoù b., brodikin g., heuzig g.
schnurstracks Adv. : **1.** war-eeun, war-eeun-tenn, didro ; *schnurstracks aufs Ziel losgehen,* mont didro d'ar pal, mont war-eeun d'ar pal, mont rag-enep d'ar pal ; **2.** diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, war an taol, en un taol, en un taol berr, war al lec'h, war an tach, ribus, kentizh, war an tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, en un taol-red, a-lamm, rag-enep, rag-eeun ; *er läuft schnurstracks zum Richter,* mont a ra hardizh da gaout (da-geñver) ar barner, mont a ra krenn da gaout ar barner, mont a ra a-droc'h-trañch da-gaout ar barner, mont a ra a-benn-kaer da gaout ar barner, mont a ra war-eeun-tenn da gaout ar barner, leuskel a ra pep tra a-dreuz-foran hag eñ d'ar red da gaout ar barner, lezel a ra pep tra da foran hag eñ d'ar red da gaout ar barner ; **3.** [dre skeud.] *schnurstracks entgegen,* kontrol-bev an eil d'egile.
Schnürung b. (-) : sifeladur g., lasañ g.
schnurz ag. : P. *ihm ist alles schnurz,* ne ra foutre kaer gant netra, ne ra van eus netra, hennezh a zo disoursi meur ; *das ist mir schnurz*, ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *das ist mir völlig schnurz, was die Leute so denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud.
Schnute b. (-,-n) : **1.** genoù bihan g. ; **2.** mousklenn b., yeuskenn b., mouzherezh g.
Schoah b. (-) **/ Shoah** b. (-) : Shoah g.
Schober g. (-s,-) : bern g., berniad g., bodenn b., bodennad b., yoc'h b., yoc'had b., gwrac'hell b. ; *Heuschober,* bern foenn g., gwrac'hell foenn b., bodenn foenn b., bodennad foenn b. ; *Garben zu Schobern aufstellen,* kakuadañ, gwrac'hellat.
schobern V.k.e. (hat geschobert) : kakuadañ, gwrac'hellat, berniañ, yoc'hiñ.
Schock[1] n. (-s,-e) : **1.** un tri-ugent bennak ; **2.** bern g., morad g., maread g., ribitailh b.
Schock[2] g. (-s,-s) : stok g., stokadenn b., distokadenn b., stroñs g., stroñsadenn b., tos g., bleuz g., fromadenn b. ; *einen Schock erleiden,* bezañ gwallskoet, bezañ stroñset, pakañ ur gwall stok, pakañ un distokadenn, bezañ daraezet.
schockant ag. : feukus.
Schockbehandlung b. (-,-en) : mezegadur dre stroñsañ g., mezegadur a ya a-stroñs g., mezegadur gant ar stroñser-tredan g.
schocken[1] V.gw. (hat geschockt) : **1.** *das Getreide schockt gut,* fonnus eo an eost ; **2.** [merdead.] *ein Schiff schockt,* morañ a reer ur vag, lakaat a reer ur vag war-neuñv, moret e vez ur vag.
V.k.e. (hat geschockt) : **1.** bannañ ; *den Ball schocken,* bannañ ar volotenn ; **2.** sevel kakuadoù tri-ugent hordenn, gwrac'hellat tri-ugent-ha-tri-ugent.

schocken[2] V.k.e. (hat geschockt) : stroñsañ, gwallskeiñ, daraezañ.
Anv-gwan verb : **geschockt** *er ist geschockt,* gwallskoet eo e spered, stroñset eo, daraezet eo.
Schocker g. (-s,-) : film euzh g., film skrij g.
schockieren V.k.e. (hat schockiert) : feukañ, saouzaniñ, gwallskoueriañ, droukskoueriañ ; *ich bin schockiert,* feuket on.
schockierend ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, diwisk, lous, kleuk, garzenn, hudur, druz, feukus, divalav, skoemp, boufon, dizonest, gwallskouerius, kasaus, euzhus, ifamus, a wallskouer ; *schockierende Worte,* komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, dizoare, gros, distres, distrantell, dizonest, pebret-lik) lies., gerioù lous lies., gwall c'herioù lies., skolpadoù lies.., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., viltañsoù lies., komzoù a wallskouer lies. ; *das ist ja schockierend,* feukus eo an dra-se, un euzh eo.
schockweise Adv. : tri-ugent-ha-tri-ugent, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù.
schofel ag. / **schofelig** ag. : **1.** rukunus, doñjerus, displed, mezhus, ifamus, vil, divalav ; *das war recht schofel von ihm,* ne oa ket jentil-tre eus e berzh, evel ma vefe graet seurt traoù, ne jaoj ket ober seurt traoù, seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson, seurt traoù ne vezont ket graet, ne faot ket ober seurt traoù, ne oa ket bet gwall dener pa'z en deus bet graet an dra-se, gwall zizamant e oa bet ; **2.** *in Geldsachen schofel,* teusk, tost, tostik, tost evel ur preñv, tagn, tagnous, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-brein, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-louidik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, sec'h e gein, sec'h a gein, kras e revr, amsell, amsellus, berrsellus, sellant, sellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, sinac'h, porc'hell, teuc'h, moan e vizied, fallakr.
Schöffe g. (-n,-n) : [gwir] chuin g., advarner g., harper g.
Schöffenamt n. (-s,-ämter) : chuinaj g., chuinelezh b., chuiniezh b.
Schöffengericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn chuined b.
Schöffin b. (-,-nen) : [gwir] advarnerez b., harperez b.
Schofför g. (-s,-e) : bleiner g.
schoflig ag. : *sellit ouzh* **schofel**.
Schogun g. (-s,-e) : shogun g.
Schokolade b. (-,-n) : chokolad g., chikola g.
schokoladenbraun ag. : a-liv gant ar chokolad, el liv d'ar chokolad.
Schokoladenfabrik b. (-,-en) : chokoladerezh b., stal fardañ chokolad b.
Schokoladenfabrikant g. (-en,-en) : chokolader g.
schokoladenfarben ag. : a-liv gant ar chokolad, el liv d'ar chokolad.
Schokoladenglasur b. (-,-en) / **Schokoladenguss** g. (-es,-güsse) : lindrenn chokolad b., gwiskad chokolad lindr g.
Schokoladenhändler g. (-s,-) : chokolader g.
Schokoladenherstellung b. (-) : chokoladerezh g.
Schokoladenkanne b. (-,-n) : pod-chokolad g.
Schokoladenplätzchen n. (-s,-) : [kegin.] gwispid chokolad str.
Schokoladentafel b. (-,-n) : tablezenn chokolad b.
Schokoladentrüffel b. (-,-n) : trufenn chokolad b.
Schokoriegel g. (-s,-) : barrenn chokolad b.
Scholar g. (-en,-en) / **Scholast** g. (-en,-en) : [istor] skoliad kantreer g., studier kantreer g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].
Scholastik b. (-) : [preder.] sklolastik g., skolastika b., skolbrederouriezh b.
Scholastiker g. (-s,-) : [preder.] sklolastikour g., skolasteg g., skolbrederour g.
Scholastikerin b. (-,-nen) : [preder.] sklolastikourez b., skolastegez b., skolbrederourez b.
scholastisch ag. : **1.** [preder.] sklolastikel, skolastek, skolbrederouriezhel ; **2.** [gwashaus] darskolastek.
Scholiast g. (-en,-en) : [preder.] skoliast g.
Scholie b. (-,-n) : [preder.] skolienn b.
Scholle[1] b. (-,-n) : **1.** moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b, torpez str., klochenn b. (lies : klochad), tamm boem g., tamm bomm-douar g. ; **2.** douar g., park g. ; **3.** *Eisscholle,* skornenn b., tamm skorn g. ; **4.** *an der Scholle kleben, an die Scholle gefesselt sein, der Scholle verhaftet sein,* bezañ stag ouzh e vro, bezañ chomidik, bezañ divonedus.
Scholle[2] b. (-,-n) : [loen] **1.** pleuronektedeg g. ; **2.** plaisenn b. [*liester* plaised], plais str., garlizenn b. [*liester* garlized], lizenn ruz b. [*liester* lized ruz], tarzhenn b., leizenn b. [*liester* leized].
Schollenbrecher g. (-s,-) : torrer-mouded g., ruilhenn b.
Schollenegge b. (-,-n) : oged b., freuz g., kloued b., freuzell b., freuzerez b., klouedell b., tramailh g.
Schollenüberschiebung b. (-) : [douar.] charreadeg b.
schollern V.gw. (hat geschollert) : kouezhañ gant un trouz boud.
Scholli [tro-lavar] : *mein lieber Scholli !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! chaous warnout ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach douar ! mallistoull ! mallach toull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va

c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
schollig ag. : **1.** e stumm ur voudenn, e stumm mouded ; **2.** leun a vouded.
Schöllkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-gwennilied b., louzaouenn-ar-plac'h-koant b., sklaer b., gwad-melen g., louzaouenn-an-daoulagad b.
schon Adv. : **1.** dija, seulabred, endeo, erru, c'hoazh, pelloc'h, evit ar mare, ur wech bennak ; *ich muss schon gehen,* ret eo din mont dija ; *ich habe schon davon gehört, das habe ich schon mal gehört,* klevet em eus an dra-se c'hoazh a-raok hiziv, c'hoazh am eus bet klevet an dra-se, klevet em eus bet an dra-se c'hoazh ; *ich habe es euch doch schon gesagt,* c'hoazh am eus bet lavaret se deoc'h ; *ich war schon mehrmals dort,* eno on bet c'hoazh meur a wech ; *warst du schon dort,* bet out eno ur wech bennak ? ; *schon um acht Uhr sind wir abgefahren,* kerkent (kenkent) hag eizh eur ez ejomp en hent ; *um fünf waren wir schon mit der Arbeit fertig,* kerkent ha pemp eur e oa echu al labour ganeomp ; *es ist schon Nacht,* erru eo noz ; *seid ihr schon da ?!* erru ha tout oc'h ? ; *ich weiß nicht, wie viele Jacken ich schon gestrickt habe,* n'ouzon ket pet sae-samm am-eus erru graet ; *schon jetzt,* diwar-vremañ, a-benn bremañ, a-vremañ ; [dre astenn.] *schon die Höflichkeit lehrt es,* un afer a sevended eo hepmuiken ; *wo wohnst du schon ?* pelec'h emaout o chom c'hoazh? ; *wie heißt dein Bruder schon ?* petra eo anv da vreur c'hoazh? ; *er stieg aufs Pferd und schon war er weg,* rampet en doa war e varc'h hag eñ kuit, pignat a reas war e varc'h ha ploup ! kuit diouzhtu ! ; *kaum gesagt, schon getan,* ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger ; *wie viel habt ihr schon getrunken ?* pet banne hoc'h eus evet pelloc'h ? pet banne hoc'h eus evet evit ar mare ?
2. *da ist er schon wieder,* setu hennezh amañ adarre ; *wir haben schon wieder fürstlich zu Abend gegessen,* ha setu bet ur goan a-stroñs adarre ; *schon lange,* a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe keit all amzer, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-gozh , dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm,* emaon abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emaon abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emaon o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù ; *er ist schon lange nicht satt,* n'en deus bet nemet hanter e walc'h, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *schon so lange,* abaoe keit-se, a-c'houde ker gwerso, keit all 'zo, keit all a oa, dibaoe keit all, evit a geit 'zo, ken pell 'zo, ken pell a oa ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen,* keit all 'zo emaon o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *das sah ich schon lange kommen,* drouksantet em boa kement-se pelloù bras a oa, gouzout a ouien pell a oa petra oa da zont (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h pell amzer a oa, m'en douete abaoe pell dija, abaoe ar c'heit e toueten kement-se ! me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *immer schon,* a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, dalc'hmat, a bep mare, a-vepred, a-hed an amzerioù, a bep amzer, a-hed-amzer ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet,* kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko ; *ich habe immer schon Bretonisch gesprochen,* dalc'hmat em eus gouezet brezhoneg, a-viskoazh em eus gouezet brezhoneg ; *ich wohne schon fünf Jahre hier,* pemp bloaz 'zo ez on deuet amañ da chom, emaon o chom amañ abaoe pemp bloaz ; [dre astenn] *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *schon der Gedanke, dass ...,* ar soñj nemetken e ... ; *schon deswegen,* trawalc'h e vefe an abeg-mañ evit ..., kement-se a zo abeg a-walc'h evit ...
3. *ich weiß schon,* en gouzout a ran a-walc'h ; *das ist schon genug,* trawalc'h e vo gant kement-se ; *wir werden schon sehen,* gwelet e vo ; *wenn es schon sein muss,* dre ma n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, kement hag ober, kenkoulz hag ober, betek ober ; *wenn wir schon warten müssen,* kement ha gortoz, betek gortoz ; *kauf mir mal die Zeitung, wenn du schon ins Dorf gehst,* kement ha ma'z ez d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn – kenkoulz ha mont d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn – betek mont d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn ; *wenn Sie schon spenden wollen, spenden Sie viel !* betek ma roit, roit kalz ! betek reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ koulz reiñ kalz ! kenkoulz ha reiñ roit kalz ! ; *wenn man zu einer Hochzeit geht, muss man schon etwas schenken,* pa'z eer d'an euredoù e vez ret profañ ; P. *na wenn schon !* forzh a se ! ha neuze ? petra a vern an dra-se ? pe vern ? pe kaz a zo ? pe laz ? pe forzh a zo ? ha goude ? na pa vefe ? nag evit se ! na bezañ ! forzh a se ! ; *wenn schon, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit !
4. *was bedeuten schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnt,* n'eo ket ar pellder a zo da vevañ ! ; *mag schon wahr sein,* hañval e vefe ez eo gwir, gwir eo war a hañval, a c'hall bezañ ; *wenn ... schon (ob ... schon),* bezañ ma, evit ma, evit dezhañ + anv verb, daoust dezhañ + anv verb, daoust ma, petra bennak, goude ma, ha ; *schon gut !* trawalc'h ! mat pell 'zo ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! ; *mir schon recht !* mat ! a-du emaon ! ; P. *mach' schon !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! deus 'ta ! ; *es wird schon gehen,* mont a ray ganeomp sur 'vat ! kavet e vo penaos ober diouti !
schön ag. : brav, kenedus, kenedek, kaer, koant, derc'h, plijus da welet ; *ein schöner Mann,* un dremm kaer a zen g., ur paotr korfet-brav g., ur brav a baotr g., ur brav g., ur

c'haer g. ; *schön sein,* kaout kened, bezañ brav, bezañ koant, bezañ kaer ; *ein schöner Greis,* un tamm brav a gozhiad g., ur c'haer a gozhiad g. ; *ein schönes Gesicht,* un dremm genedus b. ; *ein schönes Haus,* ur c'haer a di g. ; *ein schöner Baum,* ur wezenn vrav b., ur wezenn gaer b. ; *ein schöner Himmel,* un oabl digoumoul, un oabl glas g. ; *das Wetter wird schön,* diougan (seblant) amzer yac'h 'zo, stummet brav eo an amzer, emañ an hinon o tont, dont a ra an amzer da vat ; *schön werden,* dont da vrav ; *schöner werden,* bravaat, mont war vravaat, kaeraat, koantaat ; *sich schön machen,* en em vravaat, en em alejiñ, en em gempenn, en em fichañ ; *schönen Dank !* trugarez ! bennozh Doue ! bennozh deoc'h ! ; *das schöne Geschlecht,* gouenn goant ar merc'hed b. ; *die schönen Künste,* an arzoù-kaer lies. ; *ein schöner Geist,* ur spered kaer a zen (Gregor) g. ; *hinreißend schön,* kaer-kaer, kaer evel an deiz, koant evel an deiz, brav evel an deiz, kaer evel an deiz o c'houlaouiñ, koant evel an deiz o c'houlaouiñ, brav evel an deiz o c'houlaouiñ, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, brav-echu, koant da lipat, koant da lazhañ ; *etwas Schönes,* un dra gaer g., ur vraventez b., ur c'haerder g., ur c'haer g., ur c'haer-kaer a dra g. ; *das Schöne,* ar gaerded b., ar c'haerder g., ar gened b., ar brav g. ; *zwischen dem Schönen, dem Schöneren und dem Schönsten unterscheiden können,* gouzout diforc'hiñ etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ ; *das schönste von diesen Mädchen,* ar goantañ eus ar merc'hed-se b. ; *der Begriff des Schönen, die Idee des Schönen,* keal ar gened b. ; *die Schöne und das Biest, die Schöne und das Tier,* ar goantenn hag an euzhvil, ar goantenn hag al loen ; *das ist zu schön, um wahr zu sein,* un inosant neb a gred an dra-se ! erru e vefe marc'had-mat ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue ! ; *wer ist die Schönste im ganzen Lande ?* piv eo an hini goantañ er vro a-bezh ? piv eo fleurenn holl verc'hed ar vro ? ; *zum Malen schön,* koant da lipat, kaer-tre, kaer-kaer, rollet divlam, un drugar da welet, stummet brav, koant evel un ael Doue, brav-echu, koant da lazhañ ; *jemandem schöne Augen machen,* ober al lagad dous (lagad bihan, lagad flour, lagad mignon, lagadig, lagadigoù) d'u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b. ; *eines schönen Tages,* ur pezeiz, hag un deiz a voe ... ; *schöne Worte,* lavaroù flour lies., komzoù flour lies., komzoù brav lies., kaozioù brav lies., komzoù troet brav lies., komzoù troet kaer lies. ; *ein schönes Geld,* un tousegad (un dornad, ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *eine schöne Bescherung,* ma, prop eo ! brav emaomp ganti ! setu aze ur gempenn ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! diouzh ar c'hentañ ! gounezet hon eus hon devezh ! setu aze kempennoù deomp-ni 'vat ! ; [goapaus] *da haben Sie ja was Schönes angerichtet !* ma, prop eo ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! eus ar c'hentañ ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! setu aze ur soubenn vrav ! gounezet hoc'h eus ho tevezh !

Adv. : brav, kaer, mat ; *schön schreiben,* skrivañ brav, skrivañ flour, bezañ turgnet brav ar pezh a skriv an-unan ; *das ist schön geschrieben,* skrivet kaerik eo ; *schön singen,* kanañ brav ; *das klingt schön !* brav eo da glevet ! nag eñ 'zo kaer ar pezh a glevan ! ; *er singt nicht mehr so schön,* fallaet eo da ganañ, ne gan ket mui ken brav ; *schön !* mat ! dispar ! ; *das ist schön von ihm,* ma, pegen jentil eo eus e berzh ! ; *schön tun,* ober e baotr brav, rodal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, torodelliñ ; *ich werde mich schön davor hüten,* en em ziwall a rin ouzh an dra-se, en em virout a rin ouzh kement-se, ober a rin va c'hempennoù ; *danke schön !* trugarez ! mersi bras ! bennozh Doue ! bennozh deoc'h ! ; *bitte schön !* mar plij ! mar plij ganit (ganeoc'h) ! ; *na schön !* a-du ! mat ! ; *na schön, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; *Sie haben schön lachen,* brav eo deoc'h c'hoarzhin ; *er hat schön reden,* hennezh a zo aes kaozeal - brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegennoù - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - hennezh a brezeg a-walc'h - hennezh a lavar a-walc'h ; *er lässt schön grüßen,* ober a ra e c'hourc'hemennoù deoc'h ; *wir sind schön dran !* brav emaomp ganti ! riñset omp ! setu-ni tapet brav ! setu amañ kempennoù deomp-ni avat ! setu-ni paket fall avat ! setu aze ur gempenn ! setu ni paket propik ! gounezet hon eus hon devezh ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat !

Schönbartlaufen n. (-s) : [Krennamzer] maskaradenn b., maskladeg b.

Schonbezug g. (-s,-bezüge) : goloenn b., pallenn g.

Schöndruck g. (-s,-e) : [moulla.] moulladur an enebennoù g., moulladur ar pajennoù dehou g.

Schöne ag.k. b. : [barzh.] koantenn b., brav b., kaerenn b. ; *die Schöne und das Biest, die Schöne und das Tier,* ar goantenn hag an euzhvil, ar goantenn hag al loen.

schonen V.k.e. (hat geschont) : arboellañ, erbediñ, espern, damantiñ da, kaout damant da, armerzhañ, divec'hiañ, gouarn ; *seine Vorräte an Pulver und Munition schonen,* arboellañ e boultr hag e blom ; *Kleider schonen,* erbediñ e zilhad, armerzhañ e zilhad, kaout damant d'e zilhad ; *er schont seine Gesundheit,* hennezh a oar gouarn e yec'hed, arboellañ a ra e yec'hed, erbediñ a ra e yec'hed, kendelc'her a ra e yec'hed, damant en devez d'e yec'hed, damantiñ a ra d'e yec'hed.

V.em. : **sich schonen** (hat sich (t-rt) geschont) : en em erbediñ, erbediñ e gorf (e yec'hed), arboellañ e yec'hed, arboellañ e nerzh, marc'hata e boan, arboellañ e boan, espern e boan, kaout damant d'e gorf (d'e boan, d'e yec'hed), damantiñ d'e gorf (d'e boan, d'e yec'hed), sellet ouzh e boan ; *sich nicht schonen,* drastañ e gorf gant al labour, labezañ e gorf gant al labour, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, terriñ ha breviñ e

gorf gant al labour, bezañ kriz outañ e-unan, bezañ digernez outañ e-unan, bezañ kriz ouzh e gorf, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf, d'e yec'hed), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan (d'e gorf, d'e yec'hed), bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

schönen V.k.e. (hat geschönt) : **1.** [gwin, bier, dour] boullaat, [gwin] gwennviañ ; **2.** [liv, lufr] adsplannaat, splannaat, flammaat.

schonend ag. : evezhiek, evezhius, damantus, truezus.
Adv. : dre zouster, dre du, dre gaer, gant mil evezh, gant evezh mat, gant evezh bras ; *jemanden schonend behandeln,* mont dre gaer (ober brav) d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tremen diouzh u.b., bezañ damantus d'u.b., na vont re galet d'u.b., mont dre zouster d'u.b., bezañ truezus e-keñver u.b., erbediñ u.b., kaout damant d'u.b.

Schoner g. (-s,-) : **1.** goloenn b., pallenn g. ; **2.** [merdead.] goueletenn b.

schönfärben V.k.e. (hat schöngefärbt) : propikat, dreistkaeraat.

Schönfärberei b. (-) : dreistkaeraat g.

Schonfrist b. (-,-en) : [polit.] prantad gras g., prantad a c'hras g.

Schöngeist g. (-es,-er) : spered kaer g., spered uhel a zen g., spered kaer a zen g., den speredet-kaer g.

Schöngeisterei b. (-) : c'hoant tremen evit ur spered kaer a zen g.

schöngeistig ag. : **1.** *schöngeistige Literatur,* lizhiri-kaer lies. ; **2.** *schöngeistiger Mensch,* spered kaer a zen g., den speredet-kaer g.

Schöngesicht n. (-s,-er) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b. [*Viola tricolor*].

Schönheit b. (-,-en) : kened b., kenedelezh b., koantiri b., koantiz b., kaerder g., kaerded b., bravder g., braventez b., kaerentez b., bravite b., neuz-vat b. ; *die Schönheit der Natur,* kaerder an natur g. ; *die Schönheiten eines Landes,* kaerderioù ur vro lies. ; *reine, unverfälschte Schönheit,* braventez distern b., braventez diglinkl b. ; *eine vollendete Schönheit,* ur gened (ur goantiz) disi b., ur c'haerder peurvat g., ur gened hep si na gwri b., ur beurgened b. ; *ihre Schönheit hat ihn verzaubert,* mezevellet e voe gant kened ar plac'h, kened ar plac'h a vezvas anezhañ ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt,* mezevellet e voe va daoulagad gant kened an dremmwel meurdezus-se, mezv e oan gant kened an dremmwel meurdezus-se ; *ihre Schönheit verblüht,* goeñviñ a ra kened ar plac'h-se, emañ ar plac'h-se o koll he c'hened, mont a ra he liv mat digant ar plac'h-se, dislivañ a ra ar vaouez-se, gwrac'hellat a ra ar wreg-se ; *sie lässt die Schönheit ihrer Seele erstrahlen,* lakaat a ra kened hec'h ene da zedarzhañ *; Schönheiten sagen,* ober al lez, ober e lez [d'u.b.], tailhiñ (kenderc'hel) al lez, lavaret traoù koant, kañjoliñ, lavaret kaer, lavaret komzoù flour, kontañ flourennoù, ober e glufan, ober e gazh gleb, likaouiñ / lubaniñ (Gregor) ; *wie bald schwindet Schönheit und Gestalt,* pegen buan e c'hoeñv kened ar c'horf, tra nebeut eo kened ar c'horf, pegen buan e tremen koantiri ar c'horf ; *ein Wunder an Schönheit,* [plac'h] ur burzhud a goantiz g., ur fulenn a blac'h b., ur goantenn a blac'h b., ur plac'h kenedus-espar b., ur dra eus ar c'haerañ g., ur c'haer-kaer a dra g., un tamm friant g., ul lipadenn b., un tamm brav a blac'h b., ur farodez b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur babig koant g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., fleurenn ar merc'hed b., melezour an dimezelled g., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g.

Schönheitschirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] surjian kenedour g., surjian heneuziañ g.

Schönheitschirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh kened g. surjianerezh heneuziañ g.

Schönheitschirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] surjianez kenedourez b., surjianez heneuziañ b.

Schönheitsfehler g. (-s,-) : mank dister g., tamm si g., namm bihan g.

Schönheitsfleck g. (-s,-e) : [korf.] tapad g., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilig b. / didremenadurezh b. (Gregor), plustrenn b., kousi g., lentilig b., letin g., letinad g.

Schönheitsgefühl n. (-s) : goust g., skiant ar gened b., blazidigezh b., blizidigezh b.

Schönheitsideal n. (-s,-e) : kened disi b., kened peurvat b., uhelskeudenn ar gened b.

Schönheitsinstitut n. (-s,-e) : saloñs-kened g., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., kenederezh b., hebrederezh b.

Schönheitskönigin b. (-,-nen) : rouanez kened b., fleurenn ar merc'hed b., fleurenn an holl verc'hed b.

Schönheitskonkurrenz b. (-,-en) : kevezadeg kened b., kenstrivadeg kened b.

Schönheitslehre b. (-) : kenedouriezh b., kenedoniezh b.

Schönheitsmittel n. (-s,-) : gwezelad g., produ kened g.

Schönheitsoperation b. (-,-en) : [mezeg.] oberatadenn gened b., oberatadenn heneuziañ b.

Schönheitspflästerchen n. (-s,-) : kuchig g., P. tarch kafe g.

Schönheitspflege b. (-) : [mezeg.] prederiad kened g., kenederezh g., kenediñ g., hebretaat g., hebrederezh g. ; *Salon für Schönheitspflege*, saloñs-kened g., kenederezh

b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.
Schönheitspflegerin b. (-,-nen) : [mezeg.] kenedourez b.
Schönheitssinn g. (-s) : goust g., skiant ar gened b., blazidigezh b., blizidigezh b.
Schönheitswettbewerb g. (-s,-e) : kevezadeg kened b., kenstrivadeg kened b.
Schonkost b. (-) : **1.** boued reol g. ; **2.** reol-voued b., hanren mezhur g.
Schönling g. (-s,-e) : [gwashaus] paotr faro g., farod g., paotr flammik g., pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., gogez koant g., pichon g.
schönmachen V.em. **sich schönmachen** (hat sich (t-rt) schöngemacht) : mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em binfañ, en em stipañ, en em fichañ kaer, en em ginklañ, en em c'hreiañ brav, en em gempenn, en em vravaat.
Schönredner g. (-s,-) : [gwashaus] distilhour g., mestr-kaozeer g., kaozeer brav g., komzer brav g., marvailher g., teod mat a zen g., lavarer g., lavarer kaer hag oberer nebeut g., lavarer kaer g., lavarer brav g., konter g., loaver g., parlanter g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g.
Schönrednerei b. (-) : kaozeerezh brav g., loaverezh g.
schönrednerisch ag. : loavus, touellus, lidour ; *schönrednerische Worte,* komzoù diwar un teod tanav lies., komzoù diwar un teod lidour lies., komzoù diwar ur genoù lidour lies.
Schonrevier n. (-s,-e) : gwarezva loened g.
Schönschreibdrucker g. (-s,-) : [tekn.] moullerez a heberzhed uhel b., moullerez kaerskrivañ b.
Schönschreibekunst b. (-) **/ Schönschreiben** n. (-s) : kaerskriverezh g., kaerskrivañ g., pizhskriverezh g.
Schönschreiber g. (-s,-) : pizhskriver g., kaerskriver g.
Schönschrift b. (-) : **1.** kaerskriverezh g., kaerskrivañ g., pizhskriverezh g. ; **2.** kaerskrivenn b.
Schönstein g. (-s,-e) : agat str., agatenn b., maen-agat g.
Schöntuer g. (-s,-) : paotr faro g., paotr flammik g., pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., gogez g., lubaner g., luban g., bombarder g., orbider g.
schöntuerisch ag. : koulouch, luban, lubanus, loavus, pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, mitaouik, lubanek, libistr tout, gogez, melus, chaou, klouar, lidour.
schöntun V.gw. (hat schöngetan) : ober e baotr brav, rodal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, torodelliñ, gogezañ, kañjoliñ, likaouiñ, lubaniñ, ober e glufan, ober e gazh gleb, trutal, ober fistoulig, ober chiboudig, ober e babor.
Schönung b. (-) : **1.** [gwin] gwennviañ g., gwennviadur g. ; [gwin, bier, dour] boullaat g. ; **2.** [liv, lufr] adsplannaat g., splannaat g., flammaat g.
Schonung b. (-,-en) : **1.** damant g., doujañs b., arboell g. ; **2.** gwarezva gwez g., spluseg b. ; **3.** mirva g., gwarezva g., koad gwarezet g. ; **4.** plantadeg b., planteiz b.
schonungsbedürftig ag. : blizidik, tener, hag a c'houlenn damant.
schonungslos ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, didrugarez, antrugar, digernez, start, dibleg, kriz, garv, rust, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, digoant, dihegar, digarantez, diguñv, dibalamour.
Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, rust, gant ruster, gant rustoni, hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilhet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, dibreder, diskorpul-kaer ; *die Fahrer gingen schonungslos mit ihren Fahrzeugen um,* ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù.
Schonungslosigkeit b. (-) : krizder g., krizderi b., rustoni b., garventez b.
schonungsvoll ag. : damantus, doujus, truezus.
Adv. : dre zouster, dre du, dre gaer, gant mil evezh, gant evezh mat, gant evezh bras.
Schonungszeit b. (-,-en) **/ Schonzeit** b. (-,-en) : [pesketa, chaseal] prantad serradur g., prantad klozadur g., ehan bloaz g. ; *es ist Schonzeit,* difennet eo hemolc'hiñ (mont da besketa) er mare-mañ.
Schönwetterlage b. (-) : hinon b., amzer vrav b.
Schonzeit b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Schonungszeit**.
Schopf g. (-s, Schöpfe) : **1.** *Vogelschopf,* bouch g., hupenn bluñv b., hup g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., kabell g. ; *etwas mit einem Schopf versehen,* hupañ udb, hupenniñ udb ; [lenn., Charles Perrault] *Riquet mit dem Schopf,* Riked e vechenn g. ; **2.** blev str. ; *jemanden beim Schopf fassen,* kemer u.b. dre e vlev, tapout krog e blev u.b. ; **3.** *eine Gelegenheit beim Schopf ergreifen,* na c'hwitañ war un taol-chañs, na vankout d'e grog, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, gwentañ dre ma'z eus avel a-du, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, malañ diouzh an dour, en em gavout mat eus un dro-vat.
Schöpfbrunnen g. (-s,-) : puñs g.
Schöpfeimer g. (-s,-) : sailh b., kelorn g.
schöpfen V.k.e. (hat geschöpft) : **1.** *Wasser schöpfen,* tennañ (puñsañ) dour ; *Wasser aus einer Quelle schöpfen,* kemer dour eus ur feunteun, tennañ dour eus ur feunteun ; *Wasser aus einem Brunnen schöpfen,* tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *aus einem Boot Wasser schöpfen,* dizourañ ur vag, puñsañ, skobañ ur

vag ; *voll schöpfen,* leuniañ, kargañ, kargañ a-rez, kargañ a-rez ar bordoù ; *mit beiden Händen Wasser schöpfen,* kemer dour en e voz, kemer bozadoù dour, kemer ur vozad dour, kemer dour a-vozadoù.
2. [troioù-lavar] *Atem schöpfen,* tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, sachañ e anal, kemer e anal, kaout e alan en-dro, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh ; *frische Luft schöpfen,* aveliñ (freskaat) e benn, ober un aveladenn, lonkañ ur banne avel, lonkañ avel, kemer an aer, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, klouaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *Mut schöpfen,* kalonekaat, dont kalon d'an-unan, lakaat brignen en e zivrec'h / lakaat pebr war e galon (Gregor) ; *Verdacht schöpfen,* dont disfiz d'an-unan, sevel disfiz en an-unan ; *er schöpfte neue Hoffnung,* diwanañ a reas goanag adarre en e benn ; *neue Kraft schöpfen,* adnevesaat e nerzh ; *aus diesem Unglück hat er neue Kräfte geschöpft,* nerzh en deus adkavet en e walleur.
Schöpfen n. (-s) : puñserezh g., [merdead.] skobañ g.
Schöpfer g. (-s,-) : krouer g., furmer g., oberour g., oberer g., saver g., aozer g. ; *der Schöpfer des Himmels und der Erden,* Krouer an neñv hag an douar g., ar C'hrouer g., Doue krouer ar bed g.
Schöpfergeist g. (-es,-er) : spered ijinus a zen g., spered-krouiñ g., spered ijinet-mat g.
Schöpferin b. (-,-nen) : krouerez b., furmerez b., oberourez b., obererez b., saverez b., aozerez b.
schöpferisch ag. : ijinus, ijinet-mat, krouidik, krouüs ; *schöpferisches Genie,* krouer dispar a zen g., krouer dreist a zen g., spered-krouiñ dispar g.
Schöpferkraft b. (-) : ijin g., nerzh krouiñ g.
Schöpfgurtförderer g. (-s,-) : [tekn.] pign lusket dre gorreenn g., soulsaver lusket dre gorreenn g., saverez lusket gant korreoù b.
Schopfhähnchen n. (-s,-) : [loen.] dreolan dek b., dreolan-venez b.
Schöpfkelle b. (-,-n) [kegin.] kloge b., loa-bod b., loñs b.
Schöpflöffel g. (-s,-) : [kegin.] kloge b., loa-bod b., loñs b. ; *ein Schöpflöffel Suppe,* ur glogead soubenn b., ul loñsad soubenn b.
Schöpfrad n. (-s,-räder) : rod godigoù b., rod-dourañ b., noria g.
Schopf-Tintling g. (-s,-e) : [louza.] monog blevek g.
Schöpfung b. (-,-en) : **1.** krouadenn b. ; **2.** [relij.] krouadelezh b., ar Bed Krouet g., an traoù krouet lies. ; **3.** [relij.] *die Schöpfung der Welt durch Gott,* krouidigezh ar bed b., ar Grouidigezh b.
Schöpfungsgeschichte b. (-) : [relij.] Geneliezh b., Krouidigezh b.
Schöpfungskraft b. (-) : ijin g., nerzh-krouiñ g.
Schöpfwerk n. (-s,-e) : mekanik da buñsañ dour g., rod-dourañ b.
Schoppen g. (-s,-) : **1.** chopin g.., chopinad g., pint g., pintad g. ; *ein Schoppen Apfelwein,* ur chopinad sistr g. ; **2.** [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] pod-bronnek g.
schoppen V.k.e. (hat geschoppt) : [evned-porzh, gwazi] stambouc'hañ.
Schöps g. (-es,-e) : **1.** [loen.] dañvad g., penn-dañvad g. ; **2.** [dre skeud.] P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig, pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., darsod g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., nouch g., diskiant g., pennsod g.
Schorf g. (-s,-e) : **1.** [mezeg] tagn g., rach g., eskar g. ; **2.** trouskenn b., trousk g., trouskennad b. ; *der Schorf löst sich von der Wunde ab,* didrouskennañ a ra ar gouli ; **3.** [louza.] gal g., suilh g.
schorfig ag. : **1.** trouskennek ; *schorfiges Knie,* glin trouskennek g. ; **2.** [louza.] galouzennet, galouzennek ; *schorfige Äpfel,* avaloù galouzennet lies., avaloù galouzennek lies. ; **3.** tagnus, tagnous.
Schörl g. (-s,-e) : tourmalin du g.
Schorle b. (-,-n) **/ Schorlemorle** b. (-,-n) : gwin kemmesket a chug-frouezh ha limonadez g.
Schornstein g. (-s,-e) : **1.** siminal g./b., kiminell g., kiminal g. ; *den Schornstein fegen,* skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal, divogediñ ar siminal, riñsañ ar siminal ; *der Schornstein raucht,* emañ ar siminal o vogediñ, leuskel a ra ar siminal diwarnañ (diwarni), emañ ar siminal o tivogediñ (Gregor), emañ moged o tont eus ar siminal, ar siminal a ra moged, ar siminal a daol moged, ur vogedenn a sav diwar ar siminal ; **2.** [dre skeud.] *eine Schuld in den Schornstein schreiben,* kroaziañ war un dle, ober e gañv da arc'hant un dle, ober kañvoù da arc'hant un dle, ober e ziouer eus arc'hant un dle, koll pep spi da adkavout arc'hant un dle.
Schornsteinaufsatz g. (-s,-aufsätze) : ribot g., tog siminal g., tog divogederez g.
Schornsteinbrand g. (-s,-brände) : tan er siminal g.
Schornsteinfeger g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.
Schornsteinhaube b. (-,-n) **/ Schornsteinhut** g. (-s,-hüte) : ribot g., tog siminal g., tog divogederez g.
Schornsteinindustrie b. (-,-n) : industriezh hengounel deuet eus amzer an dispac'h greantel b., greanterezh hengounel deuet eus kreiz an XIX[ved] kantved g.
Schornsteinkappe b. (-,-n) : ribot g., tog siminal g., tog divogederez g.
Schornsteinkrone b. (-,-n) : ribot g., tog siminal g., tog divogederez g.
Schornsteinmantel g. (-s,-mäntel) : tumenn b., barlenn b., mantell ar siminal b.
Schornsteinspitze b. (-,-n) : divogederez b.
Schorsch g. **/ Schorsche** g. : [su Bro-Alamagn] Jord g., Jorj g.
Schorzenere b. (-,-n) : [louza.] sarsifi du str., sarsifienn zu b.
Schoss[1] g. (-es,-e) : struj str., kreskenn b., taol g., strujenn b., poulzadenn b., lañsadenn b., bount g., bountadenn b., taolad g. ; *Schosse treiben,* plantenniñ, bouilhasañ, poulzañ evel raden, teurel strujoù, brankañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù) d'an-unan, teuler kreskennoù, ober taol.

Schoss[2] g. (-es,-e/-en/Schösse) : [kozh] taos g., tell b., karg b., kustum g.

Schoß[(3)] g. (-es, Schöße) : **1.** barlenn b. ; *ein Kind auf den Schoß nehmen,* lakaat ur bugel war e varlenn, barlennañ ur bugel, lakaat ur bugel war bennoù e zaoulin ; *nimm das Kind auf den Schoß,* tap ar bugel war da varlenn ; *ein Kind auf dem Schoß halten,* barlennañ (barlennata) ur bugel ; *unsere Großmutter hielt uns sanft auf ihrem Schoß,* ni a veze kutuilhet dousik gant hor mamm-gozh en he barlenn ; **2.** [dre skeud.] *die Hände in den Schoß legen,* ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober e zidalvez, ober aner, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober netra gant e gorf, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da velc'hweta, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ ; **3.** kerc'henn g., askre b., kreiz g., kreizon g. ; *im Schoß der Erde,* e kreizon an douar, en diabarzh an Douar / e kalon an Douar / e kof an Douar (Gregor) ; *im Schoß der Familie,* e kreiz e dud, gant e dud ; **4.** *im Schoß der Kirche,* e-barzh an Iliz, e gwasked an Iliz ; **5.** *dem Glück im Schoße sitzen, ein Schoßkind des Glückes sein,* bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, kaout mil chañs ; *das Glück fällt ihm in den Schoß,* hennezh e tiver ar mel warnañ, un den chañsus eo, ar rod vras a zo o treiñ a-du gantañ, ganet eo bet dindan ur blanedenn vat, mil chañs en deus ; *kein Unglück ist so groß, es hat nicht ein Glück im Schoß,* n'eus droug ebet a gement na servij d'ur vad bennak, n'eus droug ebet ha na denn da vad, diwar boan e teu un dra vat bennak, pa vez ar boan en he gwashañ e vez tost ar gor da ziskargañ ; **6.** *das ist ihm in den Schoss gefallen,* **a)** fardet eo bet e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù a-raok e revr ; **b)** dic'hortoz-kaer eo bet degouezhet an arc'hant-se gantañ, deuet eo da vezañ pinvidik hep gouzout dezhañ penaos, a-stroñs eo deuet pinvidik, degouezhet ez eus forzh arc'hant dezhañ dic'hortoz-kaer, en em gavet eo dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant ; **7.** pastell-sae b., pastell b., lostenn b., stolikenn b., lost ur chupenn g., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; *Mantel mit Schößen,* poentenn b., mantell lostek b.

Schoß[(4)] b. (-, Schöße/Schoßen) : [Bro-Aostria] brozh b.

Schossbuch n. (-s,-bücher) : gladroll g., kadastr g., tachennaoueg b.

schossen V.gw. (hat geschosst) : [ed] kreskiñ, poulzañ, sevel.

Schossfass n. (-es,-fässer) : [breserezh] beol diskargañ b.

schossfrei ag. : [kozh] kuit a dailhoù,

Schoßhund g. (-s,-e) **/ Schoßhündchen** n. (-s,-) : louferig g., ki-loullig g., ki gaol g., ki madam g., ki-dimezell g., bichon g., ki barlenn g.

Schoßgeige b. (-,-n) : [sonerezh] gaolviol b.

Schoßkind n. (-s,-er) : moumoun g., loull g., loullig g., gogez g. ; *ein Schoßkind des Glückes sein,* bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, kaout mil chañs.

Schössling g. (-s,-e) : struj str., kreskenn b., kresk g., taol g., taolad g., strujenn b., lañsadenn b., poulzadenn b., poulz str., poulzenn b., azdiwanaj g., bouilhastr str., broust str., broustenn b., bount g., bountadenn b., glastrenn b., morgoad g., sapenn b., astaol g., nevezenn b., bann g., brank avoultr g., drailh g. ; *voll Schösslinge,* strujek ; *Schösslinge treiben,* teurel strujoù, brankañ, bountañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù, azdiwanajoù) d'ar blantenn-mañ-plantenn, teuler kreskennoù, ober taol, kefiañ.

Schoßrock g. (-s,-röcke) : pezh dilhad pastellek g.

Schoßumschlag g. (-s,-umschläge) : troñs g.

Schot b. (-,-en) **/ Schote**[1] b. (-,-n) : [merdead.] skout g. ; *Schote eines Segels,* skout ur ouel g. (Gregor).

Schote[2] b. (-,-n) : [louza.] plusk str., klos str., klor str., bolc'h str./g.

Schoten lies. : [louza.] piz bihan str.

Schotendorn g. (-s,-en) : [louza.] robinenn b.

Schotentang g. (-s,-e) : [louza.] raden-mor str., dreog str.

Schott n. (-s,-e) : **1.** speurenn b. ; **2.** rañvell b. ; **3.** [merdead.] stiv g.

Schotte[1] b. (-,-n) : [Bro-Suis] laezh-glas g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g.

Schotte[2] g; (-n,-n) : Skosad g., Skos g.

Schottenkaro n. (-s) **/ Schottenmuster** n. (-s,-) : *Mantel mit Schottenkaro,* mantell karrezennet e-giz Bro-Skos b.

Schottenrock g. (-s,-röcke) : **1.** brozh karrezennet e-giz Bro-Skos b. ; **2.** kilt g.

Schottenstoff g. (-s,-e) : mezher karrezennet e-giz Bro-Skos g.

Schotter g. (-s,-) : **1.** grouan str., grae b., grozol g./str., grell-mein g., kailhaouennoù lies., kailhos str., mein-ruilh lies. ; **2.** [dre skeud., gwenneien] P. kailh g., grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str.

schottern V.k.e. (hat geschottert) : meinañ ; *einen Weg schottern,* meinañ un hent.

Schotterstraße b. (-,-n) : hent meinet g.

Schotterung b. (-,-en) : meinadur g., solenn b., sichenn b., gwiskad mein g.

Schotterwerk n. (-s,-e) : labouradeg pilat mein b., pilerezh vein b.

Schottin b. (-,-nen) : Skosadez b., Skosez b.

schottisch ag. : skos, skosat, ... Bro-Skos ; *schottisches Zeug,* gwiad karrezennet e-giz Bro-Skos g./b. ; [preder.] *schottische Schule,* Skol skosat b.

schottisch-gälisch ag. : skosek, e gouezeleg Bro-Skos, ma vez gomzet gouezeleg Bro-Skos ennañ, a sell ouzh gouezeleg Bro-Skos ; *schottisch-gälische Sprache,* skoseg g., gouezeleg Bro-Skos g.

Schottland n. (-s) : Bro-Skos b., Alba b.

Schottländer g. (-s,-) : Skosad g., Skos g.

Schottländerin b. (-,-nen) : Skosadez b., Skosez b.

schottländisch ag. : skos, skosat, ... Bro-Skos.
Schraderventil n. (-s,-e) : begel rod Schrader g.
schraffieren V.k.e. (hat schraffiert) : roudennañ, rizennañ, skeudvarrenniñ.
Schraffierung b. (-,-en) : **1.** roudennañ g., rizennañ g., skeudvarrenerezh g. ; **2.** roudennoù lies., rizennoù lies., skeudvarrennadurioù lies.
Schraffur b. (-,-en) : roudennoù lies., rizennoù lies., skeudvarrennadurioù lies.
schräg ag. : stouet, a-stou, disonn, beskellek, a-veskell, amskouer, war-naou, war-zinaou, war-ziribañs, war-ziribin, war-dreuz, kostezet, ilgostezet, war e gostez, gwarigellek, gwelch, kouch, a-we, biziez gantañ, gweet ; *schräge Schrift,* skritur stouet g./b., skritur italek g./b. ; *schräges Dach,* toenn war-naou b. ; *schräg sein,* gwarigellañ, beskellañ ; *ein schräger Schnitt,* un troc'h laer g., un troc'h graet a-veskell g.
Adv. : a-we, a-dreuz, war-dreuz, a-skizh, a-viziez, a-veskell, a-skej, a-skelp, a-skerb, a-zinaou, a-groaz, a-stou ; *schräg über die Straße gehen,* mont a-skizh dre ar straed, treuziñ ar straed a-veskell ; *er schaut mich schräg an,* sellet a ra a-gorn ouzhin, sellet a ra a-dreuz ouzhin ; *schräg zum Fadenlauf (ab)schneiden,* troc'hañ a-viziez (a-veskell, a-skej, a-skelp, a-skerb, a-skizh), eskerbiñ ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* honnezh a zo penngamm, ur benngammez a zo anezhi.
Schrägansicht b. (-,-en) : gwel a-skizh g., gwel a-viziez g., gwel a-veskell g., gwel a-skej g., gwel a-skelp g., gwel a-skerb g.
Schrägauflage b. (-,-n) : doug war-naoù g., skor war-zinaou g.
Schrägband n. (-s,-bänder) : beskellenn b., treuzvegenn b., skizh str.
Schräge b. (-,-n) : **1.** beskell b., biziez b., gwelch g., skij g., amskouer b. ; **2.** beskellenn b., treuzvegenn b., skizh str. ; **3.** dinaou g., naou g., diribin g., rabañs b., dirabañs b., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], ildraoñ g., dichal g., gwantenn b., diskenn g., ardraoñ g., pouez-traoñ g.
Schragen g. (-s,-) : **1.** treustel b., marc'h g. ; **2.** eskemmer-kiger g.
schrägen V.k.e. (hat geschrägt) : beskellañ, skerbañ, eskerbiñ, aveskellañ, askerbiñ, dinaouañ.
Schrägen n. (-s) : beskellerezh g., skerbañ g., eskerbiñ g., dinaouañ g.
Schrägfeuer n. (-s,-) : [lu] tennadeg a-skerb b., tennadeg a-skizh b., tennadeg a-viziez b., tennadeg a-veskell b.
Schrägfläche b. (-,-n) : plaenenn war-ziribañs b., plaenenn war-naou b., plaenenn war-naou b., beskell b., biziez b., skizh g., amskouer b.
schrägkantig ag. : skelp, skerb, skerbet, beskellet.
Schrägkreuz n. (-es,-e) : kroaz sant Andrev b.
Schräglage b. (-,-n) : stou g., kostez g., beskellegezh b., naou g., dinaou g., pouez-traoñ g., pouez-krec'h g., beskell b., biziez g.
Schräglinie b. (-,-n) : treuzvegenn b., beskellenn b., beskell b., skizh str.
Schrägmaß n. (-es,-e) : faosskouer heloc'h war-ahel b.
Schrägrippenkammgarn n. (-s) : [gwiad.] dandrouin g., gabardin g.
Schrägschnitt g. (-s,-e) : troc'h a-skizh g., skejad a-skizh g., skejenn a-skizh b., troc'h a-viziez g., skejad a-viziez g., skejenn a-viziez b., troc'h a-veskell g., skejad a-veskell g., skejenn a-veskell b.
Schrägschrift b. (-) : [moull.] skritur italiat g./b., skritur stouet g./b., skritur kostezet g.
Schrägstellung b. (-,-en) : stou g., kostez g., beskellegezh b., naou g., dinaou g., pouez-traoñ g., pouez-krec'h g., beskell b., biziez g.
Schrägstrich g. (-s,-e) : barrenn a-skizh b., barrenn a-viziez b., barrenn a-veskell b.
Schrägung b. (-,-en) : beskell b., chafren g.
schrägzeilig ag. : a-varelladoù, a-engroaz, a-groazigell, kroaz-digroaz.
Schram g. (-s, Schräme) : [mengleuz.] garan b., sanell b.
Schrämlademaschine b. (-,-n) : [tekn.] garanerez-kargerez b., kevierez-kargerez b.
Schrämmaschine b. (-,-n) : [tekn.] garanerez b., kevierez b.
Schramme b. (-,-n) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g., rizenn b., roudenn b., skrabadenn b., garan b. ; *Schrammen bekommen,* roudennañ.
Schrammelgitarre b. (-,-n) : [sonerezh] gitar-boud g.
Schrammelmusik b. (-) : sonerezh e doare Vienna g. [*daou violoñs, ur gitar hag un akordeoñs*].
Schrammeln lies. : [Bro-Aostria] pevarbenveg e doare Vienna g. [*daou violoñs, ur gitar hag un akordeoñs*].
schrammen V.k.e. (hat geschrammt) : krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.
schrammend ag. : spinus.
Schrammen n. (-s) : grasperezh g.
schrammig ag. : krabiset, spinet, krafignet, ribiñset.
Schrammschuss g. (-es,-schüsse) : tenn arm-tan hag a grabis (hag a grafign, hag a ribiñs) g., krabisadenn a-ziwar un tenn arm-tan b., krafignadenn a-ziwar un tenn arm-tan b. graspadur a-ziwar un tenn arm-tan g.
Schrammstein g. (-s,-e) : disoc'her g., bunt-rod g., disouezher g.
Schrank g. (-s, Schränke) : **1.** armel b., pres g., armener g., prest g., kontouer g., kredañs b. ; *ein Schrank voller Kleidungsstücke,* un armeliad dilhad b., ur presad dilhad g. ; *Bücherschrank,* armel-levrioù b. ; *Wandschrank,* armel-voger b., pres-stag g. ; *den Schrank an die Wand stellen,* keinañ an armel ouzh ar voger ; *Bank vor einem Schrank,* sourbank g. ; **2.** *nicht alle Tassen im Schrank haben,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant

ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled ; **3.** [tekn., heskenn] hent un heskenn g. ; **4.** [labour-douar] ere da liammañ an herdin g. ; **5.** [dre skeud.] *ein Schrank,* un dreustel g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., un treustelieg g., ur pezh treustelieg g., un tos g., ur pres laezh g., un tamm tos g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., ur bilh den g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur c'horfeg g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur c'horf mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor).

Schrankbett n. (-s,-en) : gwele-kloz g., kombod-gwele g. ; *Bank vor einem Schrankbett,* bank-tosel g.

Schrankbrett n. (-s,-er) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn b., instremen g.

Schränkchen n. (-s,-) : armelig b.

Schranke b. (-,-n) : **1.** kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kael [*liester* kaelioù, kili] b., draf g., kezarz g., bardell b., harz g., kloued-wint b., klouedenn-winteiz b., kef-harz g., [hent-houarn] treuzenn hent-houarn b., kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b. ; [tisav.] *Chorschranke,* balustr g. ; **2.** [dre skeud.] *der Altersunterschied wirkt wie eine Schranke zwischen ihnen,* an diforc'h oad a zo evel ur gloued etrezo ; **3.** kamp-postal g., lis b., plaenenn b., tachenn b. ; *jemanden in die Schranken fordern,* daeañ u.b., hegal u.b., hegal u.b. da stourm ; *in die Schranken treten,* antren el lis (er c'hamp-postal) (Gregor), erruout war ar blaenenn (war an dachenn), mont war an dachenn ; *für etwas in die Schranken treten,* mont da gampion evit difenn udb (Gregor), mont da zifennour entanet ur gaoz bennak, sevel krog udb.

4. bevenn b., harz g. ; *Zollschranke*, skoilh lakaet d'an enporzhadurioù g., kael maltoutel b. [*liester* kili maltoutel] ; *Schranken setzen,* lakaat ur vevenn (da), distanañ da c'hred u.b., lakaat harzoù (da), lakaat ur maen-harz da, bevenniñ (udb), lakaat u.b. d'ameniñ ; *die Schranken überschreiten,* mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, mont re bell ganti, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn), mont dreist pal ganti, mont dreist ar yev ; *jemanden in seine Schranken weisen,* lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, dihopañ u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e goch, lakaat u.b. en e blas, kas u.b. d'e nask (d'e doull), divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., kenteliañ u.b., disorc'henniñ u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *sich in Schranken halten,* **a)** derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **b)** gouzout moull, ameniñ, derc'hel gant an-unan, en em voderiñ.

Schränkeisen n. (-s,-) : [tekn.] benveg da heñchañ al lavnennoù heskenn g., benveg da reiñ hent d'al lavnennoù heskenn g., henterez b.

Schranken g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kloued treuzenn hent-houarn b.

schränken V.k.e. (hat geschränkt) : **1.** kroaziañ, kroazigellañ, lakaat e kroaz (Gregor), lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat kroaz-digroaz ; *die Arme schränken,* kroaziañ e zivrec'h ; **2.** *eine Säge schränken,* reiñ (ober) hent d'un heskenn, heñchañ un heskenn, stouiñ tro-ha-tro dent ul lavnenn a-gleiz hag a-zehou.

schrankenlos ag. : **1.** divevenn, diharz, divent, didermen, harz ebet dezhañ ; *schrankenlose Macht,* galloud diharz g., hollveli b. ; **2.** diroll, direol, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk, kollet gant an diroll, distres, distrantell, disuj, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù.

Schrankenwärter g. (-s,-) : [treuzdougen] gward-kael g., gward-kloued g.

Schrankenwärterin b. (-,-nen) : [treuzdougen] gwardez-kael b., gwardez-kloued b.

Schrankfach n. (-s,-fächer) : astell armel b., stalenn armel b., estajerenn armel b.

Schrankkoffer g. (-s,-) : armel-arc'h b.

Schranktür b. (-,-en) : dor un armel b., dorikell an armel b.

Schrankwand b. (-,-wände) : moger pezhioù arrebeuri staget a-istribilh outi b.

Schranne b. (-,-n) : **1.** [Bro-Aostria] **a)** lez-varn b., plasenn al lez-varn b. ; **b)** bann g., dalc'h g. ; **2.** [su Bro-Alamagn] stand g., stal b. ; **3.** [su Bro-Alamagn] eskemmez g., taol b. ; **4.** [su Bro-Alamagn] marc'had ar greun g.
Schranz g. (-es, Schränze) : [Bro-Suis] rog g., rogadenn b., didammadenn b., faout g., faoutadur g., frailh g., frailhder g., frailhadur g., faoutenn b., brizhfaout g., frizenn b., freg g., fregadenn b., fregadur g., freuz g., flaouiadenn b., flaviadenn b., jel g., jelenn b., rann b., skarnil g., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., tarzh g., tarzheris g., tarzhad g., silabrenn b., silienn b., diframm g., drailh g., drailhadenn b., drailhadur g., grem g., nodadur g., sanell b., sanenn b.
Schranze g. (-n,-n) : **1.** den-a-lez g., lesaour g. ; **2.** [dre skeud.] tostenner g., luban g., lubaner g.
schranzenhaft ag. : tostennus, lubaner, luban, displed.
Schrapnell n. (-s,-e/-s) : **1.** [lu] shrapnel g., obuz boledoù g. ; **2.** [dre skeud.] kozhiadez b., gwrac'h kozh b., gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., krommenn b., krommell b.
Schrappe b. (-,-n) **/ Schrappeisen** n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.
schrappen V.k.e. (hat geschrappt) : raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, naviñ, razhañ.
Schrat g. (-s,-e) : kornandon g.
Schraubanschluss g. (-s,-anschlüsse) : skarv sazilet g., joentr sazilet g., junt sazilet g.
Schraubbolzen g. (-s,-) : boulon biñs g., serjant biñs g.
Schraubbuchse b. (-,-n) : envez biñs b., klaouenn sazilet b.
Schraubdeckel g. (-s,-) : golo viñs g., goulc'her sazilet g.
Schraube b. (-,-n) : **1.** biñs b. ; *linksgängige Schraube,* biñs sazilet a-gleiz b. ; *rechtsgängige Schraube,* biñs sazilet a-zehou ; *zweigängige Schraube,* biñs aegou doubl dezhi b. ; *versenkte Schraube,* biñs peursanket b. ; *Schrauben schneiden,* sazilañ biñsoù, biñselliñ ; *Kopfschraube,* boulon g., serjant g. ; *Holzschraube,* biñs koad b., biñs evit ar c'hoad b. ; *Stellschraube,* biñs-reizhañ b., rodig g. ; *Schraube ohne Ende,* biñs-rod b., biñs-tro b. ; *eine Schraube anziehen,* stardañ ur viñs ; *ohne Schrauben,* diviñs ; **2.** [dre skeud.] *die Schraube anziehen,* derc'hel berroc'h u.b. en e roll, derc'hel berroc'h (klosoc'h, tostoc'h) war u.b., mont rustoc'h c'hoazh d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b., derc'hel reut war u.b., derc'hel strizh war u.b. ; *bei ihm ist eine Schraube locker, bei ihm ist ein Schräubchen locker,* war dri zroad emañ, fursodiñ a ra, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù ; **3.** *alte Schraube,* kozhiadez b., gwrac'h kozh b., gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., krommenn b., krommell b. ; **4.** [merdead., nij.] biñs-tro b., troellenn b., biñs b., rod-viñs b. ; *dreiflügelige Schraube,* biñs teir malvenn b. ; **5.** [sport] troellenn b., troidell g.
schrauben V.k.e. (hat geschraubt) : **1.** biñsañ ; *fest schrauben,* biñsañ start, biñsañ mort ; *losschrauben,* diviñsañ ; *nicht geschraubt,* diviñs ; **2.** [dre skeud.] *die Preise in die Höhe schrauben,* lakaat ar prizioù da bignat (da greskiñ) ; **3.** *geschraubter Stil,* stil ampezet g., doare-skrivañ stambouc'hus g., komzoù c'hwezigell lies. ; **4.** *seine Hoffnungen herunterschrauben,* diskanañ, bukañ izeloc'h, izelaat e c'hoantoù.
Schraubenalge b. (-,-n) : [louza.] spirogir str. [*Spirogyra*].
schraubenartig ag. : troellennek, kildroennek, biñsek, biñsellet, e doare ur viñs, e doare biñsoù, a-zoare gant ur viñs, a-zoare gant ar biñsoù, a-seurt gant ur viñs, a-seurt gant ar biñsoù.
Schraubenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] pandan str. [*Pandanus*].
Schraubenblatt n. (-s,-blätter) : malvenn b. [liester : malvinier], pal b. [*liester* palioù, pili], bann g., brank g.
Schraubenbohrer g. (-s,-) : [tekn.] biñseller g.
Schraubenbolzen g. (-s,-) : **1.** ibilhouarn biñs g., serjant biñs g., boulon biñs g., tarval biñs g. ; **2.** [hentoù-houarn] tenn-foñs g.
Schraubenbund g. (-s,-bünde) : [tekn.] bouster sich g.
Schraubendampfer g. (-s,-) : [merdead.] lestr biñs-tro dre dan g.
Schraubendrehbank b. (-,-bänke) : turgn sazilañ g.
Schraubendreher g. (-s,-) : troer-biñsoù g., biñser g., stard-biñsoù g.
Schraubenfeder b. (-,-n) : gwinterell-viñsek b., gwinterell-viñs b.
Schraubenfläche b. (-,-n) : [mat.] helikoid g.

Schraubenflügel g. (-s,-) : malvenn b. [liester : malvinier], pal b. [*liester* palioù, pili], bann g., lavnenn b., elvenn b.
schraubenförmig ag. : troellennek, kildroennek, biñsek, e doare ur viñs, e doare biñsoù, a-zoare gant ur viñs, a-zoare gant biñsoù, a-seurt gant ur viñs, a-seurt gant biñsoù.
Schraubengang g. (-s,-gänge) **/ Schraubengewinde** n. (-s,-) : aegou g., saziladur g. ; *Schraubengewinde schneiden,* sazilañ biñsoù, sazilañ.
Schraubenkopf g. (-s,-köpfe) : penn biñs g.
Schraubenlehre b. (-,-n) : palmer g.
Schraubenlinie b. (-,-n) : [mat.] biñs b.
Schraubenmutter b. (-,-n) : bouster g., kraouenn b., tog-viñs g.
Schraubennagel g. (-s,-nägel) : tach sazilet g.
Schraubenpumpe b. (-,-n) : pomp biñs-tro g.
Schraubenring g. (-s,-e) : bouster g., tok-viñs g., kraouenn b.
Schraubenschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez g. ; *englischer Schraubenschlüssel,* alc'hwez saoz g. ; *verstellbarer Schraubenschlüssel,* alc'hwez rodig g.
Schraubenspindel b. (-,-n) : marbr sazilet g.
Schraubenständel g. (-s,-) **/ Schraubenstendel** g. (-s,-) : [louza.] kegelig-ar-Werc'hez b.
Schraubenwasser n. (-s) : [merdead.] roud bag g., roudenn vag b.
Schraubenwelle b. (-,-n) : marbr ar viñs-tro g.
Schraubenwinde b. (-,-n) : gwiñs b., biñs-c'horren b., krog-krik biñs g.
Schraubenzieher g. (-s,-) : troer-biñsoù g., biñser g., stard-biñsoù g.
Schraubenzwinge b. (-,-n) : krog-bank g., biñsell-stagañ b., biñsell-stardañ b., stagell b., strapenn b., serjant g.
Schrauberei b. (-,-en) : **1.** [tekn.] biñsañ g., biñserezh g. ; **2.** [prizioù] kresk g., kreskidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] dejan g., godiserezh g., goapaerezh g., godiserezhioù lies., goapadennoù lies.,
Schraubfassung b. (-,-en) : klaouenn viñs b., klaouenn sazilet b.
Schraubknecht g. (-s,-e) : starder g., krog-bank g., biñsell-stagañ b., biñsell-stardañ b., stagell b., strapenn b., serjant g.
Schraublehre b. (-,-n) : palmer g.
Schraubring g. (-s,-e) : **1.** linker g. ; **2.** kraouenn b., bouster g., tog-viñs g.
Schraubstiefel g. (-s,-) : garwask g., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; *bei jemandem den Schraubstiefel anwenden,* garwaskañ u.b.
Schraubstock g. (-es,-stöcke) : [tekn.] intrañv g., biñs-taol b., krog-bank g. ; [dre skeud.] *er ist eingezwängt (eingeklemmt) wie in einem Schraubstock,* paket eo e gwask an durkez.
Schraubstockbacke b. (-,-n) : beg ar viñs-taol g., javed intrañv g., javed biñs-taol g., karvan krog-bank b., karvan biñs-taol b.
Schraubverschluss g. (-es,-verschlüsse) : stouv sazilet g., stouv biñs g.
Schraubzwinge b. (-,-n) : [tekn.] krog-bank g., biñsell-stagañ b., biñsell-stardañ b., stagell b., strapenn b., serjant g.
Schrebergarten g. (-s,-gärten) : liorzh tiegezh b., liorzh vicherourien b., liorzh vannlev b.
Schreck g. (-s,-e) : spont g., spouron g., taol-spont g., spontadenn b., aon g., kasadenn spont b., kaouad aon b./g., reuziad aon g., braouac'h g., debailh g., efreizh g., estlamm g., estlammded b., lorc'h g., saouzan g., skrij g., skrijadenn b., alvaon g., morc'hed g./b., euzh g. ; *vor Schreck,* dre e spont, dindan e spont, gant e aon ; *vor Schreck erstarren,* sec'hañ gant ar spont, sonnañ gant ar spont, sonnañ gant ar morc'hed ; *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern,* sklaset e voe e wad gant ar spont, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *er ist vor Schreck gestorben,* marvet eo gant ar spont (gant un taol-spont, diwar e spont, gant e aon), marvet eo war an taol ken skoet ma oa bet gant ar spont ; *ich wäre beinahe vor Schreck umgekommen,* darbet e oa bet din kac'hat ar marv ; *vor Schreck umfallen,* semplañ gant ar spont ; *vor Schreck zittern,* krenañ gant ar spont, krenañ gant an aon, skrijañ gant ar spont, bezañ war gren ; *vor Schreck zurückfahren, vor Schreck zurückweichen,* karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ ; *er fährt vor Schreck zurück,* souzañ (kilañ) a ra gant ar spont, karnañ a ra a-dreñv ; *jemandem einen Schreck einjagen,* spontañ (spouronañ, lorc'hañ, lorc'hiñ, braouac'hiñ, efreizhañ, strabouilhat, spontailhañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., ober from d'u.b. ; *der Schreck fuhr mir durch alle Glieder,* mont a reas an Ankoù hebiou din, un tamm mat a spont a grogas ennon, pakañ a ris un tamm mat a aon, ur gaouad aon am boa bet, lammat a reas krenadenn ar spont war va c'halon, ur grenadenn am boa bet, ur spontadenn am boa bet, ur barr spont a zeuas warnon ; *ich bekam einen Schreck,* ur gaouad aon am boa bet, ur c'horfad aon am boa bet, ur spontadenn am boa bet, kregiñ a reas aon ennon, serriñ a ris ar gwall avel, sevel a reas aon ganin, kemer a ris from, ur barr spont a zeuas warnon, lammat a reas krenadenn ar spont war va c'halon, ur grenadenn am boa bet, ur barrad spont a denijas warnon, santout a ris ar spont o tremen dre va izili a houlennoù herrus, ur gasadenn spont a zeuas warnon, un taol hiris a grogas ennon, islonket e voe va c'halon gant ar spont ; *er konnte sich von seinem Schreck nicht erholen,* ne oa ket mui evit en em gavout goude ar c'horfad spont en doa bet, ne oa ket mui evit disaouzanañ, ne oa ket mui evit dispontañ, ne oa ket mui evit dizaoniñ, ne oa ket mui evit en em zispontañ ; *Schreck und Verzweiflung,* spont ha dispi.
schreckbar ag. : aonik, doanik, spontidik, spontik.
Schreckbild n. (-s,-er) : tra spontus da welet g., tra spontus da ijinañ g., hurlink g., gwallhuñvre g./b., spes euzhik g.
Schrecke b. (-,-n) : [loen.] **1.** [amprevan] marc'h-raden g., lamperez b., kilhog-raden g., lammikerez b., lammiger g., lammigerig g., karveg g., karvez b., karvig-brug g., karv-lann g., karv-raden g., kelien-raden str., krank-raden g., skrilh-raden b. ; **2.** [labous] rakig-melchon g.

Schrecken g. (-s,-) : spont g., spouron g., taol-spont g., spontadenn b., aon g., kasadenn spont b., kaouad aon b./g., reuziad aon g., braouac'h g., debailh g., efreizh g., estlamm g., estlammded b., from g., lorc'h g., orrol b., saouzan g., skrij g., skrijadenn b., alvaon g., morc'hed g./b., euzh g. ; *panischer Schrecken,* spont bras g., spouron g., braouac'h g., kaouad aon bras g./b., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g., skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerezh g. ; *jemandem einen Schrecken einjagen,* spontañ (spouronañ, lorc'hañ, lorc'hiñ, braouac'hiñ, efreizhañ, estlammiñ, fromañ, strabouilhat, penndallañ, spontailhañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., ober from d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., drec'hiñ u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b. ; *jemanden in Angst und Schrecken versetzen, jemanden mit Schrecken erfüllen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b.), spontañ u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., efreizhañ u.b., drec'hiñ u.b., reiñ spont d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., plantañ ur c'horfad aon gant u.b., penndallañ u.b., estlammiñ u.b., strabouilhat u.b., lorc'hiñ u.b., spontailhañ u.b., ober from d'u.b. ; *Schrecken überfiel ihn,* kregiñ a reas aon ennañ, serriñ a reas ar gwall avel, kemer a reas from, sevel a reas ur c'horfad aon gantañ, ur gaouad aon en doa bet, ur spontadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ ; *Angst und Schrecken verbreiten, alles in Schrecken setzen,* lakaat ar spouron e pep lec'h, teuler spouron e kalonoù an holl, spontailhañ an dud, teurel ar spont, fennañ ar spont, strewiñ ar spont, skignañ ar spont, skuilhañ ar spont ; *mit dem bloßen Schrecken davonkommen,* tremen gant an aon, tremen gant ar spont, en em dennañ gant un tamm mat a aon nemetken (gant muioc'h a aon eget a c'hloaz), bezañ bet tomm d'e chupenn, bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ gwazh ar spont eget ar c'hloaz, bezañ kuites gant an aon, bezañ kuitezet gant ur spontadenn ; *blasser Schrecken,* barr aon g., bern aon g., korfad aon g., kasadenn spont b., kaouad aon b./g., taol-spont g., aon bras g., spontadenn b. ; *der Schrecken ist mir in alle Glieder gefahren,* mont a reas an Ankoù hebiou din, un tamm mat a spont a grogas ennon, pakañ a ris un tamm mat a aon, ur gaouad aon am boa bet, ur spontadenn am boa bet, ur barr spont a zeuas warnon, ar spontadenn a gouezhas em divhar, an taol-spont a yeas betek mel va eskern, ur barr spont a zeuas warnon, ur barrad spont a denijas warnon, santout a ris ar spont o tremen dre va izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war va c'halon, ur grenadenn am boa bet, ur gasadenn spont a zeuas warnon, un taol hiris a grogas ennon, islonket e voe va c'halon gant ar spont ; *vor Schrecken erstarrt,* sonnet gant ar spont, treantet gant an aon, mantret gant ar spont ; *vor Schrecken umfallen,* semplañ gant ar spont ; *er war der Schrecken seiner Feinde,* skrijañ a rae e enebourien o klevet e anv, teurel a rae spouron e kalonoù e enebourien, euzh o doa e enebourien razañ ; *die Schrecken des Todes,* ar wallanken e par ar marv b., ankenioù kriz ar marv lies., ar souflam g.

schrecken[1] V.gw. (schrickt / schrak / ist geschrocken) : spontañ, aoniñ, estlammiñ.

schrecken[2] V.k.e. digemm (hat geschreckt) : **1.** ober aon da, spontañ, saouzaniñ, spouronañ, lorc'hañ, lorc'hiñ, braouac'hiñ, efreizhañ, drec'hiñ, spontailhañ, strabouilhat, estlammiñ ; *dich schreckt kein Sturm (Schiller),* ne gilfes dirak korvent ebet.

2. *Gestein schrecken,* lakaat reier da grenañ.

3. *Eier (ab)schrecken,* soubañ vioù poazh-tanav en dour yen, distanañ vioù poazh-tanav ; *das Wasser schrecken,* ober un tamm tommadenn d'an dour.

schreckensbleich ag. : glas gant ar spont, glas gant an aon.

Schreckensbote g. (-n,-n) : degaser gwall geloù g.

Schreckensbotschaft b. (-,-en) : keloù spontus g., gwall geloù g.

Schreckensherrschaft b. (-) : **1.** [polit.] renad diazezet war ar spont g. ; **2.** [istor] Spont Meur g., Spont Bras b. ; **3.** marevezhiad torfedoù hag euzh g.

Schreckensnachricht b. (-,-en) : keloù spontus g., gwall geloù g.

Schreckensruf g. (-s,-e) : garmadenn a spouron b., kriadenn a spouron b., kriadenn a estrenvan b., kriadenn a euzh b.

schreckensstarr ag. : sonnet gant an euzh.

Schreckensvision b. (-,-en) : tra spontus da welet g., tra spontus da ijinañ g., hurlink g., gwallhuñvre g./b., spes euzhik g.

Schreckgespenst n. (-es,-er) : spontailh g., tra spontus da ijinañ g., hurlink g., gwallhuñvre g./b., spes euzhik g., aerouant euzhus g., spurmant g., moustr war spered an dud g. ; *das Schreckgespenst der Arbeitslosigkeit,* moustr an dilabour war spered an dud g.

schreckhaft ag. : **1.** skeudik, aonik, doanik, spontidik, spontik, beizik ; *schreckhaftes Pferd,* marc'h skeudik (spontik, skoemp, beizik) g. ; **2.** spontus, braouac'hus, spouronus, skrijus, orrupl, efreizhus, doanius, aonus, estonus, estlamm, estlammus.

Schreckhaftigkeit b. (-) : perzh an hini a zo aonik (doanik, spontidik, spontik) g.

schrecklich ag. : spontus, aonus, kriz, garv, braouac'h, braouac'hus, spouronus, skrijus, orrupl, terrupl, efreizhus, doanius, divlas, estlamm, estlammus, fromus, lorc'hus, reuzus, saouzanus, digounnar, estonus ; *schrecklicher Tod,* marv kriz (garv) g., marv estlamm g. ; *schreckliche Entdeckung,* gwallzizoloadenn b. ; *wie schrecklich !* gwashat !

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, -daonet, kenañ-kenañ, meurbet ; *er frisst schrecklich viel,* debriñ a ra abominapl ; *schrecklich viel,* dreistmuzul, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, bern-war-vern, bern-ha-bern, a-bezhiadoù, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, paot-mat, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, evel ober glav, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement ; *ich habe*

mich schrecklich gelangweilt, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *es ist schrecklich heiß draußen,* krazañ a ra, ur bulluc'h a zo en amzer, gwashat eo tomm ! ; *etwas schrecklich gern tun,* azeuliñ udb., bezañ gwrac'h d'ober udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, bezañ meurbet a joa en an-unan oc'h ober udb ; *eine schrecklich lange Wartezeit,* un amzer hir spontus da c'hortoz b., un amzer hir-daonet da c'hortoz b.

Schreckmittel n. (-s,-) : spontailh g.

Schrecknis n. (-ses,-se) : euzh g., euzhusted b., skrij g., braouac'h g., debailh g., efreizh g., estlamm g., estlammded b.

Schreckschanze b. (-,-n) : [lu] kre g., kae-difenn g., kreñvlec'h g., kreñvig g.

Schreckschraube b. (-,-n) : [dre skeud.] P. [plac'h divalav pe lous] klukenn b., euzhadenn b., penn-sac'h g., kozh tra g.

Schreckschuss g. (-es,-schüsse) : tenn-kemenn g., tenn-gouzav g., tenn kemenn diwall g., tenn er vann g.

Schreckschusspistole b. (-,-n) : pistolenn c'houzav b., pistolenn alarmiñ b.

Schrecksekunde b. (-) : predig termal g., predig spont g., kasadennig spont b.

Schrei g. (-s,-e) : **1.** kriadenn b., kri g., taol kri g., hop g., hopad g., hopadenn b., huchadenn b., you g., youc'h g., youc'hadenn b., taol youc'h g., chouadenn b., galv g., galvadenn b., garm g., garm-galv g., garmadenn b., huch g., huchad g., huchadenn b., skrij g., yudadenn g. ; *einen Schrei ausstoßen,* leuskel ur griadenn, ober ur griadenn, teuler ur griadenn, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, leuskel ur c'hri, leuskel ur youc'hadenn ; *sie stieß einen Schrei der Verwunderung aus,* lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm ; *ein Schrei der Verzweiflung,* ur griadenn-forzh b., ur c'halvadenn a zizesper b. ; *lauter Schrei,* kriadenn skiltr b., chouadenn skiltr b. ; *beim ersten Hahnenschrei aufstehen,* sevel da gan ar c'hilhog ; **2.** [dre skeud.] *der letzte Schrei,* an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b., ar c'hiz nevez-flamm-flimin b.

Schreibärmel g. (-s,-) : berrvañch gwarez g., advañch g.

Schreibart b. (-,-en) : **1.** doare skrivañ g., stumm-skrivañ g., stil g. ; **2.** skrivadur g.

Schreibbarometer n. (-s,-) : aerbouezer enroller g., barometr enroller g.

Schreibbedarf g. (-s) : dafar burev g., reizhoù burev lies., reizhoù skrivañ lies., dafar skrivañ g., rikoù skrivañ lies., klavioù skrivañ lies., prestoù skrivañ lies., dafaroù skrivañ lies., trouegezh skrivañ b., traouerezh skrivañ g.

Schreibblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h-notennoù g., bloc'h-notennañ g., bloc'h-notañ g., strobad-notennañ g.

Schreibe b. (-) : P. doare skrivañ g., stil g., roud e zorn g., lec'h-dorn g.

schreiben V.k.e. ha V.gw. (schrieb / hat geschrieben) : **1.** skrivañ, duañ paper, lavaret [dre skrid], [kozh] diskrivañ ; *erst denken, dann schreiben,* en em soñjit ervat a-raok skrivañ, skrivit gant preder, grit ho taou soñj kent skrivañ ; *er kann sowohl mit der linken als auch mit der rechten Hand schreiben,* gouest eo da skrivañ gant e zaou zorn, gouest eo da skrivañ kenkoulz gant e zorn kleiz ha gant e zorn dehoù, gouest eo da skrivañ kenkoulz gant e zorn kleiz evel gant e zorn dehoù ; *ich schreibe noch meinem Bruder,* ez an da skrivañ d'am breur ; *was haben Sie ihm geschrieben ?* petra hoc'h eus lavaret dezhañ en ho lizher ? ; *die Summe in Buchstaben (in Worten) schreiben,* skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoù ; *einen Brief schreiben,* skrivañ ul lizher, sevel ul lizher ; *hast du deinen Brief geschrieben ?* daoust ha skrivet eo da lizher ganit ? daoust ha savet eo da lizher ganit ? ; *eng schreiben,* skrivañ stank ; *eine Seite nach der anderen schreiben,* duañ paper ; *einen Satz an die Wandtafel schreiben,* skrivañ ur frazenn war an daolenn ; *was ich geschrieben habe, das habe ich geschrieben,* ar pezh am eus skrivet, am eus skrivet ; *so schreiben, wie es aus der Feder fließt,* skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben,* ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *richtig schreiben,* skrivañ en un doare reizh (hep ober fazioù) ; *ins Reine schreiben,* adkopiañ e damm brouilhed, lakaat udb fraezh ha sklaer dre skrid, skeiñ udb fraezh ha sklaer war ar paper ; *er kann weder lesen noch schreiben,* ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag ur grampouezhenn ; *sie kann nicht schreiben,* ar skrivañ eviti a zo dianavez, ne oar ket skrivañ ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist,* forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù, ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein ; *diese Feder schreibt nicht gut,* ne c'haller ket skrivañ mat gant ar bluenn-se ; *er schreibt mit der Maschine,* skrivañ a ra gant ur mekanik ; *er schreibt Maschine,* skriverezañ a ra, bizskrivañ a ra ; *geschriebenes Recht,* gwir lakaet dre skrid g. (Gregor) ; *an einem Roman schreiben,* bezañ gant (labourat war) ur romant ; *ich schreibe an einem neuen Roman,* staget on da skrivañ ur romant nevez, staget on da sevel ur romant nevez ; *jemandem (an jemanden) schreiben,* skrivañ ul lizher d'u.b., skrivañ ul lizher d'ur re bennak, kas ul lizher d'u.b. ; *er hat mir geschrieben,* degaset en deus ul lizher din ; *sie will über Goethe schreiben,* c'hoant he deus skrivañ un dra bennak diwar-benn Goethe ; *wie schreibt sich Ihr Name ?* penaos e vez skrivet hoc'h anv ? ; *es steht in der Zeitung geschrieben,* e-barzh ar gelaouenn emañ, kement-mañ a zo douget (a zo skrivet) e-barzh ar gazetenn ; **2.** [dre skeud.] *es steht ihm an der Stirn geschrieben,* skrivet eo gant lizherennoù bras war e zremm, ar stumm a zo warnañ, ken fall eo hennezh ha m'en deus an doare da vezañ, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon ; [kenw.] *jemandem etwas gutschreiben,* kredekaat u.b. ; *schreiben Sie es auf meine Rechnung,* lakait kement-se war va c'hont, lezit kement-se war va c'hont, se 'zo da lakaat war va c'hont, kement-se a chom em c'harg ; *jemandem etwas zur Last schreiben, etwas auf jemandes Rechnung schreiben,* lakaat un dle bennak war gont u.b. ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krankgeschrieben,* dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus ; *schreib es dir hinter die Ohren ! schreib dir das hinter die Löffel !* merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon !

Schreiben n. (-s,-) : **1.** skrivadur g., skrivañ g., skritur g./b. ; [lenn.] *automatisches Schreiben,* skritur emlusk

g./b. ; *er ist im Schreiben sehr gewandt,* likant eo e bluenn ; **2.** lizher g., skrid g., skridenn b., skrivadenn b., notenn b. ; *unser Schreiben vom ...,* hol lizher eus ar ...
Schreibepult n. (-s,-e) : letrin g.
Schreiber[1] n. (-s,-) : P. stilo g.
Schreiber[2] g. (-s,-) : **1.** komis noter g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer], skrivagner g., eilskrivagner g., eilskriver g., kopistr g. ; *Gerichtsschreiber,* grefier g., tablezer g. ; **2.** skridaozer g., skriver g., skrivour g., skrib g. ; *Schreiber eines Briefes,* saver ul lizher g.
Schreiberei b. (-,-en) : **1.** skriverezh g. ; **2.** [gwashaus] kozh parchoù lies., paperajoù lies., paperaj g., paperajerezh g. ; **3.** [gwashaus] skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skritur kazh g., skrabadennoù-yar lies.
Schreiberling g. (-s,-e) : **1.** brizhskrivagner g., kozh skrivagner g., duer paper g. ; **2.** skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., pluenner g., duer paper g.
Schreiberin b. (-,-nen) : skridaozerez b., skriverez b.
Schreiberstand g. (-s) : kloaregiezh b.
schreibfaul ag. : na blij ket dezhañ skrivañ ; *er ist schreibfaul,* n'eo ket gwrac'h da skrivañ.
Schreibfeder b. (-,-n) : pluenn b. ; *Tinte an einer Schreibfeder,* pluennad b.
Schreibfehler g. (-s,-) : fazi reizhskrivadur g.
schreibfertig ag. : prest da skrivañ, pare da skrivañ, darev da skrivañ.
Schreibfreiheit b. (-) : *Rede- und Schreibfreiheit,* librentez an teod hag ar bluenn b., frankiz-estaoliñ b.
Schreibgebrauch g. (-s,-gebräuche) : doare boutin da skrivañ udb g.
Schreibgebühr b. (-,-en) / **Schreibgeld** g. (-es,-er) : mizoù skrid lies., mizoù marilhañ lies.
Schreibgerät n. (-s,-e) : benveg skrivañ g.
Schreibheft n. (-s,-e) : kaier g.
Schreibkästchen n. (-s,-) : boest binviji-skrivañ b., skritol g., boest-pluennoù b.
Schreibkopf g. (-s,-köpfe) : [skriverez] penn skrivañ g.
Schreibkraft b. (-,-kräfte) : bizskriverez b., skriverezerez b., skoerez-lizhiri b.
Schreibkram g. (-s) : kozh parchoù lies., paperajoù lies., paperaj g., paperajerezh g. ; *dieser Schreibkram erdrückt mich,* strobet on gant ar paperioù da leuniañ.
Schreibkrampf g. (-s,-krämpfe) : glaz er bizied dre forzh skrivañ b.
Schreibkunst b. (-) : kaerskriverezh g., skriverezh g.
schreiblustig ag. : hag a blij dezhañ skrivañ.
Schreibmappe b. (-,-n) : kleurenn b., danzorn g.
Schreibmaschine b. (-,-n) : skriverez b., mekanik da skrivañ g.
Schreibmaschinenschrift b. (-,-en) : skritur skriverezet g./b., skritur-voull b., skritur-moull g.
Schreibmaschinenpapier n. (-s,-e) : paper skriverez g.
Schreibmaschinenwalze b. (-,-n) : kranenn skriverez b.
Schreibpapier n. (-s,-e) : paper skrivañ g., paper lizheroù g.
Schreibposition b. (-,-en) : [stlenn.] poent ensoc'hañ g.
Schreibpult n. (-s,-e) : burev-letrin g., marc'h-levr g.
Schreibschrift b. (-) : skritur red g./b.
schreibschützen V.k.e. (hat schreibgeschützt) : [stlenn.] gwareziñ a-enep ar skrivañ.
Schreibschutzschalter g. (-s,-) : [stlenn.] isprenestr gwareziñ a-enep ar skrivañ g.
Schreibsekretär g. (-s,-e) : [pezh arrebeuri] burev g., taol-skrivañ b.
schreibselig ag. : hag a blij dezhañ skrivañ.
Schreibstift g. (-s,-e) : kreion g.
Schreibstube b. (-,-n) : **1.** sekretourva g., burev g. ; **2.** studi b., kabined g., kuzulva g.
Schreibtafel b. (-,-n) : tablezenn b., sklentenn b.
Schreibtelegraf g. (-en,-en) : pellgomzer testenn g., pellskripter g.
Schreibtisch g. (-es,-e) : burev g., taol-skrivañ b.
Schreibtischtäter g. (-s,-) : empenner g., atizer g., brouder g., ragater g., arlouper g.
Schreibtischtäterin b. (-,-nen) : empennerez b., atizerez b., brouderez b., ragaterez b., arlouperez b.
Scheibübung b. (-,-en) : poelladenn skrivañ b., skrivadeg b.
Schreibung b. (-,-en) : skrivadur g., reizhskrivadur g., doare skrivañ g.
Schreibunterlage b. (-,-n) : danzorn g.
Schreibutensilien lies. : dafar burev g., dafar skrivañ g., reizhoù skrivañ lies., rikoù skrivañ lies., klavioù skrivañ lies., prestoù skrivañ lies., dafaroù skrivañ lies., traezoù paperaerezh lies.
Schreibvorlage b. (-,-n) : patrom skriverezh g., patrom skrivañ g.
Schreibwalze b. (-,-n) : kranenn skriverez b.
Schreibwaren lies. : dafar burev g., traezoù paperaerezh lies.
Schreibwarenhändler g. (-s,-) : paperaer g.
Schreibwarenhandlung b. (-,-en) : 1. [stal] paperaerezh b. ; 2. [micher] paperaerezh g.
Schreibweise b. (-,-n) : **1.** reizhskrivadur g. ; **2.** doare-skrivañ g., stumm-skrivañ g., stil g. ; **3.** skrivadur g. ; **4.** *intensional beschreibende Schreibweise,* termenadur dre an endalc'h g., termenadur dre an ental g.
Schreibwut b. (-) : araj skrivañ g., debron skrivañ g., egar skrivañ g. ; *die Schreibwut hat ihn gepackt, er ist gerade in Schreibwut,* an debron skrivañ a zo savet ennañ, paket en deus an debron skrivañ.
Schreibzeug n. (-s) : reizhoù skrivañ lies., dafar skrivañ g., rikoù skrivañ lies., klavioù skrivañ lies., prestoù skrivañ lies., dafaroù skrivañ lies., trouegezh skrivañ b., traouerezh skrivañ g.
Schreibzeugkasten g. (-s,-kästen) : boest binviji-skrivañ b., skritol g., boest-pluennoù b.
Schreibzimmer n. (-s,-) : sekretourva g., burev g.
schreien V.gw. (schrie / hat geschrien) : **1.** krial, hopal, huchal, garmiñ, youc'hal, youal, choual, huperiñ, gwic'hal, gwac'hat, sabatiñ, skuermal, skrijal, skrijañ, ober un taol kri, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, leuskel ur c'hri, bekal, braeat, gelver, ober genoù, leuskel kriadennoù, hudal, houal, razailhat ; *um Hilfe schreien,* krial forzh (d')e vuhez, krial forzh, choual e vuhez, krial toaz d'ar forn ; *vor Schmerz schreien,* krial gant ar boan, krial dindan ar boan, youc'hal gant ar boan ; *sich heiser schreien, sich die Kehle aus dem Leibe schreien,* krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre

forzh krial, tagennañ, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagennañ, raouliañ dre sachañ re war e vouezh, youc'hal a-leizh-korzenn ; *die Demonstranten fangen an, laut zu schreien,* emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal a-bouez-penn, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da leuskel kriadennoù ; *die Kinder schrien herzzerreißend,* ar vugale a c'harme, ma oa ur ranngalon o c'hlevet, ar vugale a c'harme a-rann-galon ; *aus voller Kehle schreien, aus Leibeskräften schreien,* huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal a-leizh e gorzailhenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal evel ur bleiz skaotet, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, gelver a-bouez-penn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, choual forzh, krial forzh ; *er hat geschrien und wie !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa, ur spont ! youc'het en doa, un hiris ! youc'het en doa, un diframm ! ; *er schrie so laut, dass seine Halsadern drohten sich zu verknoten,* kement e huche ken e kinnige gwazied e c'houzoug kordañ ; *nach Brot schreien,* krial toaz d'ar forn, gervel toaz d'ar forn, krial a-bouez-penn (plantañ reuz, garmiñ, hopal) evit kaout bara ; *nach Rache schreien,* goulenn veñjañs (heñvelboan) a-bouez-penn, goulenn digoll eus ur gwall bennak kreñv hag uhel, goulenn gwall-ouzh-gwall a-bouez-penn ; *das schreit zum Himmel !* un euzh eo ! ur skrij hag un euzh eo gwelet kement-se ! ur vezh eo gwelet seurt traoù ! ur vezh eo da welet ! ur vezh ruz ! mezh ar chas eo kement-se ! ; *einem die Ohren voll schreien,* terriñ penn u.b., badaouiñ u.b., borodiñ u.b., mezevelliñ penn u.b., troc'hañ e zivskouarn d'u.b., bouzarañ divskouarn u.b., freuzañ divskouarn u.b. ; *Zetermordio schreien,* youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, blejal, razailhat, krial forzh [war an torfedour], huchal harao war u.b., huperiñ war-lerc'h ur re bennak (Gregor), huchal war-lerc'h u.b., ober an hu hag an hop war (ouzh) u.b.

2. *der Hirsch schreit,* blejal a ra ar c'harv ; *der Esel schreit,* an azen a vlej, hinnoal a ra an azen, skrijañ (breugiñ) a ra an azen ; *der Hahn schreit,* kanañ a ra ar c'hilhog, kotogogal a ra ar c'hilhog karnajal a ra ar c'hilhog.

Schreien n. (-s) : **1.** youc'h g., youc'herezh g., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b., huchadeg b., huch g., hopadeg b., garmerezh g., garmadeg b., garmoù lies., garmadennoù lies., krioù lies., kriadennoù lies., kriadeg b., krierezh g., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, gwic'h g., hucherezh g., sklank g., skuermerezh g. ; **2.** *das ist zum Schreien !* un euzh eo ! ur skrij hag un euzh eo gwelet kement-se ! ur vezh eo gwelet seurt traoù ! ur vezh eo da welet ! ur vezh ruz ! mezh ar chas eo kement-se !

schreiend ag. : **1.** youc'hus ; **2.** *eine schreiende Farbe,* ul liv trellus (dallus, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol) g. ; **3.** *schreiendes Unrecht,* dislealded (direizhder g., direizhded b., dislealder g.) skrijus b., direizhded euzhus ken na gomz b.

Schreier g. (-s,-) : **1.** karnajer g., sklanker g., blejer g., bosennour g., garmer g., gwic'her g., hoper g., hucher g., youc'her g., krier g., chouer g., skuermer g., straker g., trouzer g., gragailher g., barr krenn g. ; [mojenn.] *nächtlicher Schreier,* hoper-noz g. ; **2.** *Marktschreier,* marc'hadour-red g, foraner g., triakler g., foranad g., foaraour g., oprater g.

Schreierei b. (-,-en) : karnaj g., sklank g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., youc'h g., youc'hadennoù lies., youc'hadeg b., garmadeg b., garmoù lies., garmadennoù lies., krioù lies., kriadennoù lies., kriadeg b., krierezh g., kri ha cholori, kri ha youc'herezh, garm ha kri, gwic'h g., hucherezh g., skuermerezh g., skiltradeg b.

Schreierin b. (-,-nen) : **1.** karnajerez b., sklankerez b., blejerez b., strakell b., skuermerez b., barr krenn g. ; **2.** *Marktschreierin,* marc'hadourez-red b, foranadez b., triaklerez b., foranadez b., foaraourez b., opraterez b.

Schreihals g. (-es,-hälse) : blejer g., youc'her g., sklanker g., gwic'her g., skuermer g., trouzer g., karnajer g., bosennour g., gragailher g., hoper g., hucher g., youc'her g., chouer g., straker g., barr krenn g., garmer g.

Schreikrampf g. (-s,-krämpfe) : kriadennoù gliziennek lies., krioù gliziennek lies.

Schrein g. (-s,-e) : skrin g., koufrig g., arc'hig b., klozenn b., klaouier g., forser g., fosenn b., kasedig b./m., kas g., lañser g., kef g. ; *Schreine voll Gold und Silber,* koufroù leun a aour hag a arc'hant lies., koufroù garniset gant aour ha gant arc'hant lies.

Schreiner g. (-s,-) : munuzer g., amunuzer g., kalvez g., ebenour g., junter g.

Schreinerei b. (-,-en) : **1.** [micher] kilvizerezh g., munuzerezh g. ; **2.** [stal] kilvizerezh b., munuzerezh b.

Schreinerin b. (-,-nen) : munuzerez b., amunuzerez b., ebenourez b., junterez b.

schreinern V.gw. (hat geschreinert) : kilviziañ, munuzat.

Schreistimme b. (-,-n) : mouezh skiltr b.

schreiten V.gw. (schritt / ist geschritten) : **1.** mont, kerzhet, stampañ, skarañ, ober kammedoù ; *vorwärts schreiten*, mont war-raok ; *zum Sturm schreiten,* mont (en em deuler) d'an arsailh, mont d'an argad ; *das Unglück schreitet schnell (Fr. Schiller),* an droug a zeu buan, an droug a c'hoarvez fonnus, d'an daoulamm e teu an droug ; **2.** [dre skeud.] *zur Tat schreiten,* stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *zur Ausführung schreiten,* lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat e pleustr, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da vat, kas udb da benn ; *zur Abstimmung schreiten, zur Wahl schreiten,* mont d'ar mouezhioù, lakaat an dud da vouezhiañ (da votiñ), aozañ un dilennadeg.

V.k.e. : (schritt / ist geschritten) : *den Weg der Freiheit schreiten,* kerzhet war bali ar frankiz, kerzhet gant hent ar frankiz.

Schreitvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] hirc'hareg g., P. labous treid-hir g.

Schreivogel g. (-s,-vögel) : labous youc'hus g.

Schrieb g. (-s,-e) : P. tamm lizher g., tunik b.

Schrift b. (-,-en) : **1.** skritur g./b., lizherennoù lies. ; *gotische Schrift,* skritur gotek g., skritur got g. (Gregor) ; *schöne Schrift,* skritur brav g. ; *Kurzschrift,* berrskriverezh g., berrskrivadur g.
2. skrid g., skridenn b., skrivadenn b., oberenn b., levr g., studiadenn b. ; *die Heilige Schrift,* ar Skritur Sakr g. / al Lezenn a C'hras b. (Gregor), ar Skritur Santel g., ar Bibl g./b., ar Skrituriou lies. ; *griechische Schriften,* skridoù gresianek lies. ; *Schriften aus dem Mittelalter,* skridoù eus ar Grennamzer lies. ; *Goethes Schriften,* oberennoù Goethe lies. ; *sämtliche Schriften,* an holl oberennoù lies., an holl skridoù lies., un dastumad klok g. ; *philosophische Schrift,* studiadenn war tachenn ar brederouriezh b., skrid a brederouriezh g., levr prederouriezh g.
3. *Kopf oder Schrift spielen,* c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur).
4. *lateinische Schrift,* lizherennoù latin lies., lizherennoù roman lies.
Schriftart b. (-,-en) : font arouezennoù g., skritur g./b.
Schriftausleger g. (-s,-) : devarnour g., ezlizhour g.
Schriftauslegung b. (-,-en) : disklêriadur skridoù g., devarnerezh g., devarnouriezh b., ezlizhañ g., ezlizhouriezh b.
Schriftbild n. (-s,-er) : dremm b., korf un arouezenn g.
Schriftdeuter g. (-s,-) : skriturour g., grafologour g.
Schriftdeutsch n. : alamaneg skrivet g., alamaneg lennek g.
Schriftdeutung b. (-) : skrituriouriezh b., grafologiezh b.
Schriftenerkennung b. (-) : [stlenn.] *automatische Schriftenerkennung,* digejañ optikel an arouezennoù g.
Schriftform b. (-) : stumm skrivet g. ; *in Schriftform,* dre skrid.
Schriftforschung b. (-) : studi hag a bled gant ar Skritur Santel b.
Schriftführer g. (-s,-) : sekretour g., skrivagner g., skriver g.
Schriftgelehrte(r) ag.k. g./b. : [relij.] doueoniour g., teologour g., doktor war al Lezenn a C'hras g., doktor g.
Schriftgießer g. (-s,-) : [moull.] teuzer arouezennoù g.
schriftgläubig ag. : reizhkredour.
Schriftgrad g. (-s,-e) : [moull.] korf an arouezenn g.
Schriftgut n. (-s) : lizheradur g.
Schrifthöhe b. (-,-n) : [moull.] korf an arouezenn g.
Schriftkasten g. (-s,-kästen) : [moull.] tirenneg b., boest arouezennoù b.
Schriftkegel g. (-s,-) : [moull.] korf an arouezenn g.
Schriftleiter g. (-s,-) : pennskrivagner g., rener ar skridaozañ g.
Schriftleitung b. (-,-en) : bodad skridaozañ g.
schriftlich ag. : dre skrid ; *etwas schriftlich niederlegen,* lakaat udb dre skrid, skeiñ udb war ar paper, skridaozañ udb. ; *etwas schriftlich beantworten,* respont d'udb dre skrid, diskrivañ ; *die schriftliche Literatur,* al lennegezh dre skrid b. ; *schriftliche Frageprüfung,* arnodenn dre skrid b. ; *schriftliche Aufgabe,* dever g., test dre skrid g. ; *schriftlicher Beweis,* prouenn dre skrid b., prouenn diazezet war ur skrid bennak b., testeni skrivet g. ; *schriftliche Ermächtigung,* skrid-aotren g., skrid-galloudegañ g., skrid-testeni g. ; *eine auf schriftliche Anweisung des Artzes zubereitete Arznei,* ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g.
Schriftlichkeit b. (-) : skrivañ g. ; *von Mündlichkeit zu Schriftlichkeit,* eus ar c'homz d'ar skrivañ.
schriftlos ag. : diskriv.
Schriftmutter b. (-,-n) : [moull.] mammskrid g.
Schriftplatte b. (-,-n) : bloc'heilad g., stereotip g. ; *in Schriftplatten gießen,* bloc'heilañ, stereotipañ.
Schriftprobe b. (-,-n) : **1.** amprou skritur g. ; **2.** elfennerezh skritur g., prouad skrituriouriezh g.
Schriftsachverständige(r) ag.k. g./b. : skriturour g., grafologour g., skrituriourez b., grafologourez b.
Schriftsatz g. (-es,-sätze) : **1.** [moull.] lizherennadur g. ; *einen Schriftsatz zusammenstellen,* lizherennañ ; **2.** [gwir] kounskrid g.
Schriftseite b. (-,-n) : **1.** pajenn dornskrivet b. ; **2.** [moneiz] pil g., tuig g.
Schriftsetzer g. (-s,-) : [moull.] lizherenner g., linotipour g., linennlizherenner g.
Schriftsprache b. (-,-n) : yezh skrivet b., yezh lennek b.
Schriftsteller g. (-s,-) : skrivagner g., aozer g., oberour g., oberer g., saver g. ; *zweitrangiger Schriftsteller,* skrivagner eilrenk g., skrivagner a eil renk g. ; *ein begabter Schriftsteller,* ur skrivagner donezonet e bluenn g., ur skrivagner dornet dispar g.
Schriftstellerei b. (-) : lennegezh b., skriverezh g., skrivañ g.
Schriftstellerin b. (-,-nen) : skrivagnerez b.
schriftstellerisch ag. : ... skrivagner.
Adv. : evel skrivagner ; *schriftstellerisch begabt,* donezonet e bluenn, dornet dispar evel skrivagner.
schriftstellern V.gw. (hat geschriftstellert) : skrivañ levrioù, bezañ skrivagner, duañ paper.
Schriftstellername g. (-ns,-n) : anv-pluenn g.
Schriftstempel g. (-s,-) : stamper g., minaoued moullañ g.
Schriftstück n. (-s,-e) : skrid g., skridenn b., skrivadenn b., teul g. ; *das vom Gerichtsvollzieher zugestellte Schriftstück,* an espled g., al libell g. ; *ein gerichtliches Schriftstück zustellen,* espleddiñ ; *wertloses Schriftstück,* skridaj g.
Schriftverfälschung b. (-,-en) : savidigezh ur falsteul b., falsidigezh un teul b.
Schriftvergleichung b. (-,-en) : keñveriadur an eilskrid ouzh ar skrid orin g.
Schriftverkehr g. (-s) : eskemm-lizhiri g., kenskriverezh g.
Schrifttum n. (-s) : lizheradur g.
Schriftwechsel g. (-s) : eskemm-lizhiri g., kenskriverezh g.
Schriftwerk n. (-s,-e) : skrid g., skridenn b., skrivadenn b.
Schriftzeichen n. (-s,-) : arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn b.
Schriftzug g. (-s,-züge) : taol pluenn g., sin g., goursin g.
schrill ag. : skiltr, gourskiltr, skiltrus, sklintin, piltrenk ; *schrilles Geschrei,* skiltradeg b. ; *schrill ertönen,* skiltrañ ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat, c'hwitelladenn an obuz a

zalc'h da bounneraat ; *schrille Stimme,* mouezh skiltr b., mouezh lemm b., mouezh piltrenk b.
schrillen V.gw. (hat geschrillt) : skiltrañ, sklintinañ.
schrinden V.gw. (schrund / schrand // hat geschrunden) : [kozh] regiñ, fregañ, faoutañ, digeriñ ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn) en dra-mañ-tra, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra, skarnilañ, skarrañ, aeradenniñ.
Schrippe b. (-,-n) : P. baraig g., baraennig b.
Schritt g. (-s,-e) : **1.** kamm g., kammed g./b., paz g., pazenn b., kerzh g., kerzhed g., ergerzh g., fourchad g., gaoliad b. ; *das Baby macht seine ersten Schritte,* paziiñ a ra ar poupig, krog eo an hini bihan da vale, pouezañ a ra an hini bihan war droad ; *Schritte hören,* klevet trouz bale, klevet un trouz bale ; *einen Schritt nach vorne machen,* ober ur gammed war-raok ; *seine Schritte dröhnten auf dem gefrorenen Boden,* e votoù a vorzhole al leur skornet, al leur skornet a zassone gant e gammedoù, e gammedoù a zassone war al leur skornet, al leur skornet a groze gant e gammedoù ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen,* ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin ; *ich war völlig überzeugt, Schritte zu hören,* me a soñje pakred klevet re o kerzhet (klevet trouz bale) ; *gemessenen Schrittes,* a-zoug-kamm, a zoug e gamm, a doug e gamm, dousik ha plaen, plarik, war e c'horregezh, war e gamm, ent habaskik, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e blaen, war e vadober, o kontañ e gammedoù / goustadik / sioulik / o selaou e bazioù (Gregor) ; *mit festem Schritt,* dideuk, a-gamm-kaer, digor e zivesker evit bale, stamp gantañ ; *mit festem Schritt voranschreiten,* pouezañ war droad, mont war-raok a gammedoù asur ; *großer Schritt,* gaoliad b., fourchad g., skar g., stamp g. ; *einen großen Schritt machen,* ober ur c'haoliad ; *große Schritte machen,* ober kammedoù bras, kerzhet a-gamm-kaer, kerzhet a gammedoù bras, kerzhet a gammedoù dillo, bale digor e zivesker, gaoliañ, gaoliata hent, ober gaol, mont gant gaol, dont gant gaol, pikañ buan, pikañ stank, en em zifretañ, stampañ kaer, bale kaer, kerzhet kaer, ober kammedoù hir, skampañ, skarañ, ober stampoù bras (Gregor) ; *einen großen Schritt über etwas (t-rt) machen,* gaoliata udb, ober ur c'haoliad dreist udb ; *größere Schritte machen, seinen Schritt beschleunigen,* astenn e c'har, astenn e gammedoù, astenn e gammed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gilhoroù e gwigour, hastañ e dizh, hastañ e herr, paziañ ; *kleine, schnelle Schritte machen,* ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, trotal, piltrotal, piltrotat, trotellat, tripal, mont d'ar piltrotig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a bilbaz, bezañ birvilh en e zivesker ; *kleine Schritte,* pilpaz g., kammedoù bihan lies. ; *kleine, langsame Schritte machen,* mont d'ar pilpaz g. ; *den Schritt verdoppeln,* doublañ e gammedoù, hastañ e dizh, hastañ e herr ; *seinen Schritt verlangsamen, seine Schritte verlangsamen,* gorrekaat e vale, gorrekaat e gerzh, gorrekaat da vale, mont goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, dousaat da gerzhet ; *schnelle Schritte,* kammedoù mibin lies. ; *sie läuft beschwingten Schrittes davon,* redek a ra kuit evel un heizez - redek a ra kuit, treid skañv dezhi ; *mit zögerndem Schritt (zögernden Schrittes),* a gammedoù diasur, a gammedoù teuk, o tibab mat e hent, o c'hoari gant e zivesker, o teukañ ; *seine Schritte nach etwas lenken (wenden),* kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, skeiñ war-du udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; *Schritt für Schritt,* kammed-ha-kammed, pazenn-ha-pazenn, a-dost-da-dost, a-nes-da-nes, a-hed-kamm, tamm-ha-tamm, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, bep un tammig, bep a dammig, a-zoug-kamm, war bouezig, dre reuz, a-reuziadoù, a-grogadoù, e meur a wech, a-frapadoù ; *Schritt gehen, im Schritt gehen,* mont d'ar paz, kerzhet d'ar paz, skeiñ ar paz ; *Schritt reiten, im Schritt reiten,* mont d'ar paz ; *in gleichem Schritt und Tritt,* a-gengammed, d'ar paz mentet, troad-ouzh-troad, paz-ouzh-paz, troad-ha-troad, ingal d'ar paz, o skeiñ ar paz ; *bei jedem Schritt,* da bep kammed / da bep paz / da bep tro / da bep taol (Gregor), bep kammed a ra, gant pep kammed ; *ihre Brüste wippten bei jedem Schritt,* he bronnoù a vrañskelle gant pep kammed, bep kammed a rae e vralle he bronnoù, he bronnoù a darlamme da bep kammed ; *bei jedem Schritt sanken die Hufe des Pferdes tief in den weichen Sand ein,* sankañ a rae kammedoù ar marc'h en traezh bouk ; *jemandem auf Schritt und Tritt folgen,* delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b., bezañ atav war chouk u.b., ober ki bihan d'u.b., chom war seulioù u.b., dispenn roudenn u.b., dispenn roudoù u.b., lostañ u.b., bezañ atav e lagad war u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ war seulioù treid u.b. (Gregor) ; *dies ist ein kleiner Schritt für einen Menschen, ein riesiger Sprung für die Menschheit* [Neil Armstrong, 1969]*,* kement-mañ a zo ur gammed vihan evit un den hag ur pezh mell lamm war-raok evit Mab-den (evit an denelezh) ; [kirri] *Schritt fahren,* ruilhal d'ar paz ; *mit jemandem Schritt halten,* **a)** [ster rik] mont troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, paz-ouzh-paz) gant u.b., mont ingal d'ar paz gant u.b. ; **b)** [dre skeud.] bezañ gouest d'ober kenkoulz hag unan all, bezañ ken barrek hag unan all, bezañ en dalvoudegezh d'unan all, bezañ re-bar ouzh unan all, bezañ kenkoulz hag unan all.
2. kammed b./g. ; *zehn Schritt davon entfernt,* dek kammed ac'hano ; *sie standen fünf Schritt von uns entfernt,* edont war-hed pemp kammed diouzhomp ; *sie standen ein paar Schritte von uns entfernt, sie standen wenige Schritte von uns entfernt,* edont war-hed un nebeud kammedoù diouzhomp.
3. *keinen Schritt zurückweichen,* na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ a-dreuz troad ; *diplomatischer Schritt,* reked diplomatek b./g. ; *den*

ersten Schritt tun, kregiñ, reiñ an ton, luskañ da vont, deraouiñ, stagañ, mont dezhi, loc'hañ, reiñ ar brall (Gregor) ; *die nötigen Schritte unternehmen,* stagañ (bezañ stag) gant an darbaroù ret, ober (kemer) e ziarbennoù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, ober ar pezh 'zo ret, ober an difraeoù ret ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht,* ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *bei jemandem Schritte unternehmen, um etwas zu erreichen,* ober ur goulenn ouzh u.b., ober ur c'hrog war u.b. ; *es ist der erste Schritt, auf den es ankommt, der erste Schritt ist immer der schwerste,* an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *der erste Schritt,* an ervenn gentañ b. ; *er hat den Schritt gewagt,* graet en deus e soñj da vat, en em risklet en deus, aet eo dezhi, en em daolet eo en dour.

4. *in Zweierschritten zählen,* kontañ dre zaouioù ; *in Hunderterschritten zählen,* kontañ dre gantoù ; *in Fünferschritten zählen,* kontañ dre bempoù.

5. [bragoù] gaol ar bragoù b., gaolad b., fourch g.

Schrittgänger g. (-s,-) : marc'h hag a ya d'ar paz g.

Schrittgeräusch n. (-es,-e) : toumpi b., trouz treid g., trouz bale g.

Schrittlänge b. (-,-n) : hed paz g., hed kamm g., hed kammed g., gaoliad b., fourchad g.

Schrittmacher g. (-s,-) : **1.** [sport, marc'h-houarn] brouder g., atizer g., lusker g. ; **2.** [dre skeud.] diaraoger g., degaser g. ; **3.** [mezeg.] brouder kalon g., fraouer kalon g., tredanfraouer g.

Schrittmesser g. (-s,-) : konter kammedoù g., podometr g.

Schrittpartie b. (-,-n) : gaol b., gaolad b., fourch g.

Schritttempo n. (-s) : [kirri] tizh izel-kenañ g. ; *im Schritttempo fahren,* ruilhal d'ar paz.

Schrittwechsel g. (-s,-) : [lu] cheñchamant lusk g., cheñchamant paz g.

schrittweise Adv. : a-gammedoù, a-zoug-kamm, war bouezig, kammed-ha-kammed, a gammedoù bihan, a-dost da dost, a-hed-kamm, tamm-ha-tamm, nebeut-ha-nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù.

Schrittweite b. (-,-n) : fourchad g., gaoliad b., skar g.

Schrittzähler g. (-s,-) : konter kammedoù g., podometr g.

schroff ag. : **1.** a-blom, sonn, pik, a-bik, serzh, a-serzh, tenn ; *schroffer Fels,* roc'h a-blom (sonn, a-bik, serzh, a-serzh) b.

2. reut, dichek, groñs, teuc'h, dic'hras, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, lemm, hek, sec'h, gros, put, dibalamour, difoutre, taer, trenk, garv, rok ; *ein schroffer Charakter,* ur spered reut a zen g., ur spered krenn-ha-krak a zen g., ur spered dibleg g. ; *schroffe Antwort,* respont reut (dichek, krak, rok, divalav, sec'h, gros, difoutre, taer, hek) g. ; *in schroffem Ton,* war un ton strizh, gant ur vouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, c'hros, put, taer, c'harv, hek), krak, garv, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), groñs, en un doare rust (rok, dibalamour), brusk.

Adv. **1.** a-blom, sonn, pik, a-bik, serzh, a-serzh ; *das Gebirge erhebt sich schroff auf beiden Seiten des Tales,* pik (a-blom, sonn, a-bik, serzh, a-serzh) e sav ar menezioù en daou du d'an draoñienn.

2. distag, krak, teusk, trenk, garv, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vouezh kroz, gant ur vouezh rok, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk ; *schroff antworten,* taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok ; *jemandem schroff entgegenkomme*n, degemer u.b. evel ur c'hi en iliz, degemer u.b. e-giz ur c'hi divestr.

Schroffheit b. (-) : **1.** serzhder g., serzhded b., sonnder g., sonnded b., tennder g., reuter g., reudadenn b. ; **2.** [dre skeud.] reuted b., ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvder g., dic'hrasted b., dic'hraster g., sec'hor b., emzalc'h reut g.

Schröpfeisen n. (-s,-) : [mezeg.] grasperez b.

schröpfen V.k.e. (hat geschröpft) : **1.** [mezeg.] *jemanden schröpfen,* mandoziñ u.b.

2. skejañ ; *einen Baum schröpfen,* skejañ ur wezenn.

3. *Getreide schröpfen,* eskaoutiñ edeier.

4. [dre skeud.] *jemanden schröpfen,* goro e holl arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., kignat u.b., peilhat u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., debriñ u.b., sunañ e wenneien digant u.b., truantal ouzh u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Schröpfglas n. (-es,-gläser) **/ Schröpfkopf** n. (-s,-köpfe) : [mezeg.] mandoz b.

Schröpfschnäpper g. (-s,-) **/ Schröpfschnepper** g. (-s,-) : [mezeg.] grasperez b.

Schröpfschnitt g. (-s,-e) : [mezeg.] grasperezh g.

Schrot g./n. (-s,-e) : **1.** brasvleud g., brignen g., griñs g., griñson g., groel g. ; **2.** greun-plom str., drajez str., plom str. ; *der Hase hat Schrot abgekriegt,* ar c'had he deus tapet plom ; **3.** materiz g. ; *von echtem Schrot und Korn,* a-zoare, a-feson, tre, kenañ, brudet-mat, istimet, a-fiziañs, onest, eeun a bep hent, eeun e pep hent, hervez ar reizh.

Schrotbaum g. (-s,-bäume) : bilh g.

Schrotbeutel g. (-s,-) : sac'h drajez g., sac'h greun-plom g.

Schrotbrot n. (-s,-e) : bara brignen g.

Schroteisen n. (-s,-) : raker g., raklerez b., divarverez b.

schroten V.k.e. (hat geschrotet) : **1.** ruilhal ; *ein Fass in den Keller schroten,* kas ur varrikenn a-ruilh d'ar c'hav, diskenn ur varrikenn d'ar c'hav ; *Waren schroten,* ruilhal balodoù marc'hadourezh ; **2.** bruzunañ, drailhañ, eskaoutiñ, malañ, munudañ, pinbreviñ, frigasañ ; **3.** krignat, rakañ, raklañ, divarviñ, divarbekaat.

Schröter g. (-s,-) : **1.** enkaver g., ruilher g. ; **2.** [loen.] c'hwil-kornek g.

Schrotflinte b. (-,-n) : fuzuilh chase b./g., grondin b., karabinenn b.

Schrotkorn n. (-s,-körner) : **1.** ed malet str., ed pilet str. ; **2.** greun-plom str., drajez str., drajezenn b., plomenn b. [liester plom, plomennoù].

Schrotkugel b. (-,-n) : plomenn chase b., plom chase str. ; *kleine Schrotkugel,* dragezenn b. ; *große Schrotkugel,* bilienn b.
Schrotladung b. (-,-en) : kargad drajez b., kargad plom b., kargad plomoù b., mindrailh str., hernaj g.
Schrotlauf g. (-s,-läufe) : kanol-fuzuilh lenkr g.
Schrotmehl n. (-s) : brasvleud g., brignen g., griñs g., griñson g., groel g.
Schrotmehlsuppe b. (-,-n) : soubenn ar brignen b.
Schrotmeißel g. (-s,-) : divrazouer g., keizer g., divrazer g.
Schrotmühle b. (-,-n) : piler g., pilouer g., pilerez b., frikerez b.
Schrotpatrone b. (-,-n) : kartouchenn chase b., kartouchenn blom b., kartouchenn blomoù b.
Schrotsäge b. (-,-n) : [tekn.] *Zweimann-Schrotsäge,* heskenn vras daou benn b., harpon g., heskenn da bilat gwez b., heskenn-loup b.
Schrotseil n. (-s,-e) **/ Schrottau** n. (-s,-e) : fun dev b.
Schrott g. (-s) : kozhhouarn g., houarnaj g., hernaj g. ; *Abfallschrott,* reputailhoù lies., repuajoù lies., traoù rebutet lies., amrefuz g. ; *Kleinschrott,* greun metal str., greunigoù metal lies, drailhajoù houarn lies., munudrailh g. ; *Schrott wieder verwerten,* kas kozhhouarn d'an teuz, atoriñ kozhhouarn.
Schrotthändler g. (-s,-) : houarnajer g., paotr ar c'hozhhouarn g.
Schrotthaufen g. (-s,-) : bern kozhhouarn g.
Schrottplatz g. (-es,-plätze) : mirlec'h kozhhouarn g., drailhadeg b.
schrottreif ag. : mat da gas da baotr ar c'hozhhouarn, mat da gas d'an houarnajer, mat da gas d'an teuz, mat da gas d'an drailh.
Schrottwert g. (-s) : talvoudegezh evel kozhhouarn b. ; *zum Schrottwert verkaufen,* gwerzhañ evit priz ar c'hozhhouarn.
Schrotwaage b. (-,-n) : live mañsoner g.
schrubben V.k.e. (hat geschrubbt) : **1.** rimiañ, taravat, frotañ, skubañ, barrskubañ, barrskuberañ, purañ, spurañ, skrabañ, brikañ ; **2.** [tekn.] divrazañ, dic'hrozañ, keizañ.
Schrubber g. (-s,-) : barr-skuber g., barrskuber g., broust neuc'h g.
Schrubbhobel g. (-s,-) : rabot keizer g., rabot keizañ g.
Schrubbmaschine b. (-,-n) : plaenaerez b., disgwarerez b., disgwarierez b.
Schrubbtuch n. (-s,-tücher) : leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b.
Schrulle b. (-,-n) : froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b., jeu b. ; *er hat nichts als Schrullen im Kopf,* un istrogell eo, ur pitaouenneg eo, emañ atav o c'hoari gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, emañ atav o c'hoari gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, faout eo e girin, n'eo ket go e doaz, toull eo e vurutell ; *jemandem seine Schrullen austreiben,* difroudennañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b. ; *diese Schrulle wird ihm schon vergehen,* ne bado ket pell e loariad.
schrullenhaft ag. : stultennus, froudennek, barradus, loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, pennadus, sorc'hennus, gwenno.
schrullig ag. : droch, pampes, iskis, espar, pitaouennek, gwenno, boufon ; *schrulliger Mensch,* oristal g., oristal a zen g., den droch g., labous iskis a zen g., istrogell b., marc'h-lu g., tamm paotr iskis g., den espar g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin g., orin den g., orin a zen g., pipi g., ibil g., labous g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., mailhard g., pitaouenneg g., diaoul a zen g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g., spered kamm a zen g., kegenn b.
schrumpelig ag. : ridet, kuilhet, krec'higellet, roufennek, krizet, krabosek ; *schrumpeliger Apfel,* aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *schrumpeliges Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g.
schrumpfen V.gw. (ist geschrumpft) : koazhañ, ober e goazh, kurzañ, en em zastum, strizhañ, strishaat, skoanañ, dic'hwezañ, kurzañ, krinañ, en em grinañ, kuilhiñ, kuilhañ, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, krec'higelliñ, digreskiñ, krabotenniñ, krakañ, parchiñ, yostañ, bihanaat, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, en em grizañ, sklerozin ; *auf die Hälfte schrumpfen,* koazhañ da hanter, mont da hanter, mont an hanter eus an-unan e koazh, mont an hanter a goazh en an-unan, mont betek e hanter ; *schrumpfen lassen,* parchiñ.
schrumpfig ag. : ridet, kuilhet, krec'higellet, roufennek, krizet, krabosek, gwrac'hellet, gwrac'hennet, krin, krinet ; *schrumpfiger Apfel,* aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *schrumpfiges Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g.
Schrumpfkopf g. (-s,-köpfe) : penn koazhet g.
Schrumpfleber b. (-,-n) : avu skoanet g.
Schrumpfniere b. (-,-n) : lounezh sklerozek b.
Schrumpfung b. (-,-en) : **1.** dic'hwezañ g., dic'hwezadur g.
2. koazhadur g., kurzañ g., koazh g.
3. digreskidigezh b.
4. strishadur g.
5. [mezeg.] atrofiezh b., skleroz g., isteñv g., skoan g., skoanadur g.
schrumplig ag. : *sellit ouzh* **schrumpelig**.
Schrund g. (-s, Schründe) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] frailh g., frailhadur g., frailhder g., faout g., faoutadur g., faoutenn b., brizhfaout g., rann b., jel g., jelenn b., skarnil g., aeradenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., flaouiadenn b., flaviadenn b., grem g., tarzh g., tarzhad g., tarzheris g.
Schrunde b. (-,-n) : goañvenn b., goañvadenn b., jal str., aouid g., spinac'h g., spinac'hadur g., spinac'henn b., filboc'henn b., milher str., skarnil g., skarr g., skalf g., skalfenn b., faout g. ; *er hatte Schrunden an den Fingern,* goañvennet e oa e vizied, spinac'het e oa e vizied,

skarnilet e oa e vizied, skarroù (spinac'h, skalfoù) en doa en e vizied, jaliñ a rae e vizied.
schrundig ag. : goañvennet, spinac'het, skarnilet ; *er hat schrundige Hände,* paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarroù dezhañ en e zaouarn, skarnilet eo e zaouarn, jaliñ a ra e zaouarn.
Schrupp- *sellit ouzh* **Schrubb-**.
Schub g. (-s, Schübe) : **1.** poulzad g., poulzadenn b., poulz g., taol-bount g., bountadenn b., bount g., bountad g. ; *die Tür mit einem Schub öffnen,* ober ur boulzadenn evit digeriñ an nor, digeriñ an nor gant un taol-bount ; *jemandem einen Schub geben,* bountañ u.b., bountañ war u.b., poulzañ u.b., peukañ u.b. ; *mit einem Schub,* en un taol-kont, en un taol berr, en un taol-tarzh, d'un taol, war un dro ; *Schub auf Schub,* taol-war-daol, a-daolioù, a-frapadoù, a-stroñs ; [kilhoù] *den ersten Schub haben,* bezañ e dro da c'hoari da gentañ, bezañ d'an-unan c'hoari da gentañ.
2. a) gwechad b. ; *Schub Brot,* forniad vara b., poazhadenn vara b., fornezad vara b., forneziad vara b. ; *den Teig für einen Schub Brot vorbereiten,* kempenn e forniad ; **b)** P. karrad beajourien g. ; *ein Schub Leute,* ur guchennad tud b., ur forniad tud b.
3. [kezeg] kresk an dent g.
Schubbegrenzer g. (-s,-) : [nij.] bevenner an nerzh bount g., bevenner an nerzh bountañ g.
Schubbejack g. (-en,-en) : kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], paotr kailh g., labous kleiz g., labous treut g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., ibil a zen g., lampon g., kantolor g., lampavan g., stronk g., standilhon g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lankon g., kañfard g., konikl g., korker g., jalod g., kaimant g.
Schubboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag vount b., bag vounter b.
Schubdüse b. (-,-n) : [nij.] tuell a c'haller sturiañ b., tuell sturiadus b.
Schuber g. (-s,-) : karitell b., klaouier g.
Schubfach n. (-s,-fächer) : tiretenn b., tiret g., lañser g., forser g., fosenn b., kombod g. ; *mit Schubfächern versehen sein,* bezañ tiretennek.
Schubfenster n. (-s,-) : prenestr war rikl g., prenestr rikl-dirikl g., prenestr mont-dont g., prenestr-red g.
Schubfestigkeit b. (-) : dalc'husted ouzh ar bount b.
Schublehre b. (-,-n) : reolenn reti b.
Schubkarre b. (-,-n) **/ Schubkarren** g. (-s,-) : g. karrigell b., kravazh rodellek g., karr-bount g. ; *eine Schubkarre voll Sand,* ur garrigellad traezh b. ; *Griffe der Schubkarre,* divrec'h ar garrigell lies., brec'hinier ar garrigell lies. ; *mit einer Schubkarre transportieren,* karrigellat.
Schubkarrenladung b. (-,-en) : karrigellad b. ; *eine Schubkarrenladung Sand,* ur garrigellad traezh b.
Schubkarrenrad n. (-s,-räder) : rod karrigell b.
Schubkasten g. (-s,-kästen) : tiretenn b., tiret g., lañser g., forser g., fosenn b., kombod g. ; *mit Schubkästen versehen sein,* bezañ tiretennek.
Schubkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh bount g., nerzh bountañ g., nerzh erluskañ g., poulzerezh g., erlusk g.
Schublade b. (-,-n) : tiretenn b., tiret g., lañser g., forser g., fosenn b., kombod g. ; *mit Schubladen versehen sein,* bezañ tiretennek ; *sich auf die Schublade stürzen,* lammat da zigeriñ an diretenn..
Schubladenstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari tiretennek g.
schubladisieren V.k.e. (schubladisierte / hat schubladisiert) : [Bro-Suis] *etwas schubladisieren,* mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, daleañ udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn evit ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor).
Schublehre b. (-,-n) : [tekn.] vernier g., reolenn reti b.
Schubriegel g. (-s,-) : morailh g., prenn g., krouilh g.
Schubs g. (-s,-e) : P. poulzadenn b., taol-bount g., bountadenn b., bount g., poulz g., taol-skoaz g.
Schubsack g. (-s,-säcke) : yalc'h-c'houriz b., bisac'h g.
Schubschiff n. (-s,-e) : [merdead.] bag vount b., bag vounter b.
schubsen V.k.e. (hat geschubst) : bountañ, poulzañ, tamolodiñ.
Schubstange b. (-,-n) : brec'henn divountañ g., brec'h divountañ g.
Schubtisch g. (-es,-e) : [tekn.] taol rikl-dirikl b., taol astenn-diastenn b.
Schubumkehr b. (-) : [nij.] ginadur an nerzh bount g., ginadur an nerzh bountañ g.
Schubumkehrer g. (-s,-) : [nij.] ginader an nerzh bount g., ginader an nerzh bountañ g.
schubweise Adv. : a forniadoù, a-strolladoù, a-strob, a garradoù.
Schubwiderstand g. (-s) : dalc'husted ouzh ar bount b.
schüchtern ag. : lent, lentik, ambac'h, abaf, bav, bavek, doanik, doujus, flav, kufun, kufunek, mezhek, teuk, aonik, gouez, gouher ; *er ist schüchtern,* lentik eo, mezh en devez, mezh en deus, abaf eo, ambac'h eo, ne gred ket touiñ ez eo e revr dezhañ, ne gred ket lavarout ez eo e revr dezhañ ; *ich bin schon lange nicht mehr schüchtern,* pell 'zo em eus gwerzhet va mezh evit prenañ hardizhegezh - n'em eus ket mezh, ar mez a zo mat d'ar moc'h - staotet em eus va mezh abaoe pell - pell 'zo ez eo bet tennet ar sponterezig diouzhin.
Adv. : war e lent, war e lentig, gant lentegezh, lent, lentik.
Schüchternheit b. (-) : lentegezh b., lentidigezh b., lentoni b., lentiri b., bac'honi b., baventez b., mezh b. ; *starr vor Schüchternheit,* paorek.
Schufa® b. (-) : [*berradur evit* **Schutzorganisation für allgemeine Kreditsicherung**] kevredad kretaat hag evezhiañ ar prestoù d'ar beveziñ g.
Schuft g. (-s,-e) : kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], gardin g., saltin g.,

hubot g., labous kleiz g., labous treut g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., gwidal g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., ibil a zen g., lampon g., kantolor g., lampavan g., standilhon g., stronk g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., hailhevod g., hailhevodeg g., lankon g., kañfard g., konikl g., jalod g., kikon g., lourin g., filouter g., fripon g., mastokin g., penndog g., alvaon g., aotrou g., forbann g. ; e*in abgefeimter Schuft,* ur brav a gazh g., ur fripon touet g., ur fripon eus ar penn g., ur fripon diouzh ar penn g., ur filouter daonet g., ul lampon touet g., un hailhevod eus ar re washañ g., ur pezh teil g., un tamm teil g., ul labous kailh g., ur paotr kailh g., ul labous kleiz g. ; *ein Schuft, der Böses dabei denkt,* goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor).

schuften V.gw. (hat geschuftet) : poaniañ, turgnañ, dibunañ labour, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, toulbabañ, trepetiñ, labourat start, labourat tenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, merat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Schufterei b. (-,-en) : **1.** hailhonerezh g., lamponerezh g., lankonerezh g., fallagriezh b., hailhevodaj g., hailhonerezh g., huboterezh g.

2. P. labour da lazhañ tud g., labour lazhus g., lazh-tud g., lazh-korf g., lazh g., lazherezh g., labour ki g., kouez g., uz tud g., labour tenn g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad b., aner g., klogorenn b., torr-korf g., disec'h-tud g., kole d'ober g., truaj g., predad g., trepan g., charre g., chastre g.

schuftig ag. : ... lampon, ... hailhon, ... lakepod, ... lankon, ganas, fell.

Schuftigkeit b. (-) : floderezh g., tromplerezh g., touell g., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., trubarderezh g., tro-bleg b., desevidigezh b., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., truflerezh g., saouzan g., stranerezh g., strobinellerezh g.

Schuftin b. (-,-nen) : friponell b., hailhevodegenn b.

Schuh g. (-s,-e) : **1.** botez b., arc'hen g., arc'henad g., bot b., chaoch g., pavgen g. ; *der dazugehörige Schuh,* parez ar votez-mañ b. ; *wo ist der zweite Schuh ?* daoust pelec'h emañ parez ar votez-mañ ? ; *die Schuhe anziehen,* lakaat e votoù en e dreid, botaouiñ (arc'henañ) e dreid, arc'henañ, en em votaouiñ, gwiskañ e votoù ; *die Schuhe ausziehen,* lemel e votoù eus e dreid, lemel e votoù, diarc'henañ e dreid, tennañ e votoù, diwiskañ e votoù, divotiñ, diarc'henañ / tennañ e lêroù (Gregor) ; *sich die Schuhe schnüren,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; *seine Schuhe aufschnüren,* dilasañ e votoù, diskoulmañ lasoù e votoù, dibrennañ e votoù ; *nicht zusammenpassende Schuhe anhaben,* kaout ur votez a bep foar, na vezañ par e ziv votez, na vezañ e ziv votez eus an hevelep rumm ; *leichter Schuh,* skarpin g. (Gregor), botez skañv b., arc'henad skañv g. ; *randgenähter Schuh,* botez lêr gant ul lezenn gwriet tro-dro dezhi ; *Holzschuh,* botez-koad b., botez-prenn b. ; *diese Schuhe sind mir zu groß, diese Schuhe sind mir zu weit,* botoù laosk am eus, re laosk eo va botoù din ; *diese Schuhe sind mir zu eng,* re verr eo ar botoù-se, re just eo ar botoù-se ; *die Schuhe sind mir zu knapp geworden,* deuet eo va botoù da vezañ re verr evidon, deuet eo va botoù da vezañ re just evidon ; *die neuen Schuhe tun mir höllisch weh,* va botoù nevez a zo ur vezherenti evidon ; *die Schuhe sind mir voll Wasser gelaufen,* kargañ va botoù am eus graet ; *von einem Schuh verursachte Fußwunde,* sabatur g./b. ; *mit diesen Schuhen laufe ich mich wund,* sabaturet e vez va zreid gant ar botoù-se, tapout a ran klogorennoù gant ar botoù-se ; *diese Schuhe sind für das Wandern geeignet,* stummet eo ar botoù-se diouzh ar c'herzhed, anvet eo ar botoù-se evit ar c'herzhed, dereat eo ar botoù-se ouzh ar c'herzhed, aes ha didorr eo ar botoù-se evit kerzhet ; *Schuhe wichsen, Schuhe polieren,* luc'hañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ, lakaat botoù da lufrañ, stuziañ botoù, koarañ botoù ; *Schuhsohlen beschlagen,* houarnañ botoù, minellañ botoù ; [tekn] *Schuhe flicken,* karrezañ botoù, ober un dres da votoù 'zo, dresañ botoù, takonañ botoù / peñseliañ botoù (Gregor) ; [dre skeud.] *jemandem etwas in die Schuhe schieben,* reiñ ar gaou eus udb d'u.b., teurel ar bec'h war u.b., teurel war u.b., teurel un tamall war u.b., lakaat udb war gont u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel an digarez war u.b. ; *wissen, wo der Schuh drückt,* gouzout pelec'h emañ ar galedenn (an dalc'h, ar gwiridig), bezañ kavet an dalc'h, anavezout tu gwak u.b., anavezout tu kizidik u.b. ; *ich weiß, wo ihn der Schuh drückt,* gouzout a ran petra a ra diaez dezhañ, gouzout a ran pelec'h emañ e wiridig (e galedenn), anavezout a ran e wiridig, anavezout a ran e glañvenn, anavezout a ran e du gwak, anavezout a ran e du gwan, anavezout a ran e du kizidik ; [tro-lavar] *umgekehrt wird ein Schuh daraus,* ar c'hontrol bev eo, an dro enep an hini eo hag a zo gwir, an eskemm kaer eo.

2. troatad g. ; *sechs Schuh hoch,* c'hwec'h troatad uhelder dezhañ.

Schuhabsatz g. (-es,-absätze) : seul botez g. ; *beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken,* kerzhet (bale) war blad e votoù.
Schuhabstreichgitter n. (-s,-) : difanker g., barr-botoù g.
Schuhanzieher g. (-s,-) : korn-botoù g. [*liester* kerniel-botoù, kern-botoù].
Schuhband n. (-s,-bänder) : las g. lasenn b., korreenn b. ; *ihm sind die Schuhbänder aufgegangen,* dilas eo e votoù, dilaset eo e votoù, diskoulm eo lasoù e votoù, dibrenn eo lasoù e votoù ; *eine Schleife in das Schuhband machen,* ober ur skoulm lagadenn gant e las.
Schuhbändel g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] las g., lasenn b., korreenn b.
Schuhbeschlag g. (-s,-beschläge) : minell b.
Schuhblatt n. (-s,-blätter) : eneb-botez g., lêreneb g., eneb g., enebenn b.
Schuhbürste b. (-,-n) : broust botoù g.
Schuhcreme b. (-,-s) : koaraj g., koar-botoù g.
Schuheinlage b. (-,-n) : korniell b. [*liester* kerniell] ; *mit einer Schuheinlage versehen,* korniellañ.
Schuhfabrik b. (-,-en) : labouradeg fardañ boteier b.
Schuhfleck g. (-s,-e) : takon g., peñsel g.
Schuhflicker g. (-s,-) : kere g., takoner-botoù g., karrezer-botoù g., krenner g.
Schuhflickerei b. (-) : karrezadur-botoù g.
Schuhgeschäft n. (-s,-e) : kereerezh b., stal-voteier b.
Schuhgröße b. (-,-n) : muzul g., poent g., ment b., troad g. ; *was für eine Schuhgröße haben Sie ?* pehini eo muzul ho potoù ? peseurt muzul (peseurt ment) eo ho potoù ? pet poent 'zo en ho troad ? ; *ich habe Schuhgröße vierzig,* va zroad a zo daou-ugent poent ; *er weiß nicht mehr, was er für eine Schuhgröße hat,* ankouaet en deus ment e votoù.
Schuhkappe b. (-,-n) : diaraog kreñvaet ar votez g.
Schuhkrem g. (-s,-e) / b. (-,-s) : koar-botoù g., koaraj g.
Schuhladen g. (-s,-läden) : kereerezh b., stal-voteier b.
Schuhleisten g. (-s,-) : [tekn] moull-botoù g., furm-gere b.
Schuhlöffel g. (-s,-) : korn-botoù g. [*liester* kerniel-botoù, kern-botoù].
Schuhmacher g. (-s,-) : botaouer g., botaouer-lêr g., kere g., kereour g., P. talfaser g.
Schuhmacherahle b. (-,-n) : minaoued b./g.
Schuhmacherei b. (-) **/ Schuhmacherhandwerk** n. (-s) : kereerezh g.
Schuhmacherin b. (-,-nen) : botaouerez b., botaouerez-lêr b., kereourez b.
Schuhmacherwerkstatt b. (-,-stätten) : kereouri b., kereerezh b., stal-gere b.
Schuhnagel g. (-s,-nägel) : tach-botoù g., broud g.
Schuhnummer b. (-,-n) : muzul g., poent g., ment b., troad g. ; *was für eine Schuhnummer haben Sie ?* pehini eo muzul ho potoù ? peseurt muzul (peseurt ment) eo ho potoù ? pet poent 'zo en ho troad ? ; *er weiß nicht mehr, was er für eine Schuhnummer hat,* ankouaet en deus ment e votoù
Schuhplattler g. (-s) : dañs hengounel eus Bro-Vavaria g., schuhplattler g.
Schuhputzer g. (-s,-) : koarajer-botoù g.
Schuhputzerin b. (-,-nen) : koarajerez-votoù b.
Schuhriemen g. (-s,-) **/ Schuhsenkel** g. (-s,-) : **1.** las g., lasenn b., korreenn b. ; **2.** *ich bin nicht wert, ihm die Schuhriemen zu lösen,* n'on ket dellezek da zieren korreenn e votoù, me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netraig on e par dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver, na par na tost on dezhañ, un netraig (un didalvez) on e-skoaz dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, un netraig on en e geñver, netra on e-tal dezhañ.
Schuhsohle b. (-,-n) : **1.** sol b., solenn b., soledenn b., koarell b., palv-botez g. ; *Schuhsohlen beschlagen,* houarnañ botoù, minellañ botoù ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-d-b) etwas an den Schuhsohlen abgelaufen haben,* gouzout penn d'udb abaoe pell.
Schuhspanner g. (-s,-) : moull-botoù g., furm-botoù b., stign-botoù g.
Schuhspitze b. (-,-n) : beg ar votez g.
Schuhstrecker g. (-s,-) : moull-botoù g., furm-botoù b., stign-botoù g.
Schuhu g. (-s,-s) : [loen.] toud korfer g.
schuhuen V.gw. (hat geschuhut) : houal, skrijal, hopal ; *die Eule schuhut,* houal a ra ar gaouenn, skrijal a ra ar gaouenn, hopal a ra ar gaouenn.
Schuhwerk n. (-s) : botoù lies., boteier lies., ur re votoù g.
Schuhwichse b. (-,-n) : P. koar-botoù g., koaraj g.
Schuhzeug n. (-s) : reizhoù evit kempenn ar boteier lies., traouegezh evit kempenn ar boteier b., traouerezh evit kempenn ar boteier g.
Schukostecker® g. (-s,-) : lugell daou vlein mui un douarged b.
Schulabgänger g. (-s,-) : skoliad echu gantañ e amzer-skol (e skoliadur) g.
Schulabgängerin b. (-,-nen) : skoliadez echu ganti hec'h amzer-skol (he skoliadur) g.
Schulabgangszeugnis g. (-ses,-se) : testeni-studi g.
Schulalter n. (-s) : oad da vont d'ar skol g.
Schulamt n. (-s) : Ensellerezh akademiezh g.
Schulanfang g. (-s,-anfänge) : **1.** distro-skol g./b. ; **2.** deroù an devezh skol g.
Schulanfänger g. (-s,-) : skoliad eus ar c'hlas prientiñ g.
Schulanfängerin b. (-,-nen) : skoliadez eus ar c'hlas prientiñ b.
Schulanstalt b. (-,-en) : skol b., ti-skol g.
Schularbeit b. (-,-en) : labour skol g., poelladennoù lies., deverioù lies.
Schularzt g. (-es,-ärzte) : mezeg skol g.
Schulärztin b. (-,-nen) : mezegez skol b.
Schulausbildung b. (-) : skoliataezezh g. ; *ohne Schulausbildung,* diskol, distudi, dizesk ; *für eine gute Schulausbildung seiner Kinder sorgen,* skoliañ mat e vugale.
Schulaufgaben lies. : labour skol g., deverioù-skol lies.
Schulaufsicht b. (-) : ensellerezh ar skolioù g.
Schulausgabe b. (-,-n) : embannadenn glasel b., embannadenn skol b.

Schulbank b. (-,-bänke) : pased skol b., bank skol g. ; *die Schulbank drücken,* uzañ e revrioù lavreg gant pasedoù ar skol, uzañ foñs e vragoù er skol.
Schulbedarf g. (-s) : reizhoù skol lies., rikoù skol lies., dafar skol g.
Schulbeginn g. (-s) : **1.** distro-skol g./b. ; *am Wievielten ist Schulbeginn,* d'ar bet e vo an distro-skol ? ; **2.** deroù an devezh skol g.
Schulbehörde b. (-,-n) : Ensellerezh akademiezh g.
Schulbeispiel n. (-s,-e) : pimpatrom g., degouezh eus ar re anavezetañ g., degouezh skouer g., patrom skouer g.
Schulberater g. (-s,-) : kuzulier-heñchañ g.
Schulberaterin b. (-,-nen) : kuzulierez-heñchañ b.
Schulberatung b. (-) : heñchadur-skol g.
Schulbesuch g. (-s) : darempred ar skol g., pleustrerezh ar skol g., pleustr ar skol g., hentadur ar skol g., hentadurezh ar skol b.
Schulbildung b. (-) : stummadur skol g. ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig,* evitañ da vezañ dizesk, en doa a-hed (hed, dre hed) e vuhez avi ouzh an deskadurezh.
Schulbruder g. (-s,-brüder) : frer ar skolioù kristen g.
Schulbube g. (-n,-n) : skoliad g., kampinod g., mous g., marmouz g., kañfardig g.
Schulbuch n. (-s,-bücher) : levr skol g.
Schulbuchverlag g. (-s,-e) : ti-embann levrioù-skol g.
Schulbus g. (-ses,-se) : karr-boutin skol g. ; *der Schulbus sammelt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ein,* mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi.
Schuld[1] b. (-,-en) : **1.** dle g., dleoud g. ; *Schulden haben,* bezañ dindan zle, bezañ gant dle, kaout dle, kaout dle war e gein, kaout dle war e anv, chom gant dle, chom dindan dle, bezañ war goch, kaout dle war ar c'hoch ; *fünfhundert Euro Schulden haben,* kaout pemp kant euro dle ; *Schulden machen,* ober (tennañ, sammañ, dastum, gounit, kemer) dle, tennañ dleoù, en em vountañ dindan zle, en em vizeriñ, en em lakaat dindan vec'h ; *auf künftige Einkünfte hin Schulden machen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har ; *was seine Geldschuld betrifft, können wir ihm nichts anhaben,* ur c'hrog ramp a zo war hennezh ; *bis über die Ohren (bis an den Hals) in Schulden stecken,* bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ karget a zle (Gregor), kaout dle betek toull e c'houzoug, kaout ur bern dle, bezañ berniet a zle, bezañ dalc'het a bep lec'h (a bep tu), bezañ bec'hiet gant an dleoù, bezañ sammet gant dle, bezañ taget a zle, bezañ ur bern dle war an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ stag e vag dre holl, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *ich werde deine Schulden nicht bezahlen,* me ne baein ket an dle war da lerc'h ; *sie haben ihre Schulden nicht bezahlt und werden es nie tun,* n'o deus ket paeet ho dle na birviken ne raint ; *rückständige Schuld,* arc'hant dleet a-ziagent g. ; *eine Schuld eingehen,* kemer (tennañ) dle, dastum dle, gounit dle (Gregor), en em lakaat dindan vec'h ; *seine Schulden bezahlen, seine Schulden einlösen,* paeañ e zleoù, en em ziendleañ, en em akuitañ eus e zleoù ; *in Schulden geraten,* bezañ erru dindan zle, ober dle, en em vountañ dindan zle, en em lakaat dindan vec'h ; *jemanden von einer Geldschuld befreien,* kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus un dle, reiñ diskarg d'u.b. eus un dle, diskargañ u.b., disteuler un dle d'u.b., disteuler dle diwar u.b., reiñ an distaol eus e zle d'u.b., lemel e zle diwar u.b., diendleañ u.b., ober kuit u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. eus e zle ; *öffentliche Schuld,* dleoù ar Stad lies., dleoù publik lies. ; *schwebende Schuld,* dle laosk g. ; *befristete Schuld,* dle war dermen g. ; *hypothekarische Schuld,* dle lakaet war ar madoù g. ; *ausstehende Schuld,* kred g., arc'hant dleet g., dle hag a van da baeañ g., dilerc'h-dle g. *; Umwandlung einer Schuld,* amdroadur un dle g.
2. *in jemandes Schuld stehen,* bezañ e dle u.b., bezañ e rest u.b.
3. fazi g., faot g., gwall g., gwallegezh b., kiriegezh b., mank g., mankadenn b., karez b., kabluster g., kablusted b., pec'hidigezh b. ; *eine Schuld begehen,* ober fazi (faot) / kaout fazi (faot) / fellout (Gregor), mankout, faotiñ ; *eine schwere Schuld auf sich laden,* sammañ ur mank bras war e chouk ; *eine Schuld büßen,* peurbaeañ ur vankadenn dre boan, dougen ar boan dleet d'ur mank, digoll e vank dre gastiz, dedalvezout e gastiz ; *eine Schuld vergeben,* pardoniñ e faot d'u.b., gwalc'hiñ u.b. eus e faot ; *durch meine Schuld,* da'm gwall, em gwall, dre va gwall, àr ma gwall, em faot, da'm faot, dre va faot, em c'hiriegezh, da'm c'hiriegezh, dre va c'hiriegezh, dre va gwallegezh, em gwallegezh, dre an abeg din ; *die Schuld auf jemanden schieben (wälzen, abwälzen),* teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., en em zizammañ war u.b., lakaat udb war gwall u.b. ; *es wäre unfair, die ganze Schuld auf nur eine Seite zu wälzen,* arabat lakaat an toulloù hag ar boutonoù war ar memes tu ; *er schreibt ihnen die Schuld zu, er gibt ihnen die Schuld,* lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar ar gaou-se, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar gaou-se war o gwall, teuler a ra ar vallin warno, teurel a ra ar brall warno, lavaret a ra ez int kaoz ; *er kann sich selbst die Schuld zuschreiben, er hat selbst Schuld, er hat selber Schuld,* dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *frei von jeder Schuld,* direbech, divlam, didamall, glan ; *er ist sich keiner Schuld bewusst,* direbech eo d'e veno, didamall eo war e veno, koustiañs vat (koustiañs droukseder) en deus, hennezh a soñj dezhañ bezañ direbech ; *die Schuld an etwas (t-d-b) tragen,* bezañ kiriek d'udb, bezañ c'hoarvezet udb dre e giriegezh (d'e giriegezh, en e

giriegezh, dre e wall), bezañ kaoz eus udb, bezañ e penn an abadenn ; *er trägt die Schuld am Tod dieser zwei Jugendlichen,* kiriek eo da varv an daou zen yaouank-se ; *die Eltern beider Familien tragen die Schuld an dieser Zwangsheirat,* pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant ; *er trägt keine Schuld daran, er hat keine Schuld daran,* divlam eo eus ar gwall-se, n'eo ket eñ a zo kiriek ; *an wem liegt die Schuld (wessen Schuld ist es) ?* piv 'zo kiriek da (kaoz a) gement-se ? ; *die Schuld liegt bei ihm, die Schuld trifft ihn,* en e c'haou emañ, abeg eo d'an dra-se, arbenn eo d'an dra-se, kiriek eo d'an dra-se da vezañ c'hoarvezet, kiriek eo d'an droug-se, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, dre an arbenn dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, abeg eo da gement-se, en abeg dezhañ eo c'hoarvezet an droug-se, ar pennkaoz eo d'an dra-se, kaoz eo eus ar seurt tra, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an dra-se, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg an dra-se, c'hoarvezet eo bet kement-se en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh, àr e wall) (Gregor), kablus eo d'an dra-se, kablus eo war an dra-se, kablus eo a'n dra-se ; *sich etwas zu Schulden (zuschulden) kommen lassen,* mankout, fellout, sammañ ur mank bennak war e chouk, bezañ kiriek d'udb ; [relij.] *vergib uns unsere Schuld,* pardon deomp hor pec'hedoù, distaol deomp hor pec'hedoù.

schuld[2] ag. : kiriek, kablus ; [an + t-d-b] *er ist daran schuld,* abeg eo d'an dra-se, arbenn eo d'an dra-se, kiriek eo d'an dra-se da vezañ c'hoarvezet, kiriek eo d'an droug-se, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, dre an arbenn dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, abeg eo da gement-se, en abeg dezhañ eo c'hoarvezet an droug-se, ar pennkaoz eo d'an dra-se, kaoz eo eus ar seurt tra, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an dra-se, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg an dra-se, c'hoarvezet eo bet kement-se en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh, àr e wall) (Gregor), kablus eo d'an dra-se, kablus eo war an dra-se, kablus eo a'n dra-se ; *er ging so weit zu behaupten, dass ich selbst daran schuld wäre,* aet e oa betek lavaret e vijen kiriek (kablus) d'an droug-se, aet e oa betek lavaret eo me a vije kaoz eus an droug-se ; *die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsheirat schuld,* pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant ; *er ist nicht daran schuld,* divlam eo eus ar gwall-se, n'eo tamm kablus war an dra-se, n'eo ket eñ a zo kiriek ; *an der ganzen Sache ist mein Sohn schuld,* tout eo en em gavet abalamour da'm mab ; *ich bin der Einzige, der an all diesem Elend schuld ist,* n'eus ken kaoz nemedon eus tout an holl valeurioù-se ; *was ist daran schuld ?* war betra teuler kement-se ? war-goust petra lakaat kement-se ? petra 'zo kaoz a gement-se ? da betra tamall kement-se ? petra 'zo abeg da gement-se ? petra 'zo arbenn da gement-se ? ; *daran ist er ganz allein schuld, er ist selbst schuld, er ist selber schuld,* dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *er ist am Tod dieser zwei Jugendlichen schuld,* kiriek eo da varv an daou zen yaouank-se ; *wenn wir jetzt Ärger haben, dann ist er daran schuld,* mar hon eus trubuilhoù, eñ eo a zo kiriek.

Schuldablösung b. (-,-en) : ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant an dle g.

Schuldanerkenntnis n. (-ses,-se) : lizher-dle g., paper-dle g.

schuldbefleckt ag. : meur a vankadenn sammet gantañ war e chouk.

schuldbefreiend ag. : *schuldbefreiende Zahlung,* restaolerezh an dle g., peurbaeadur an dle g., daskor an dle g.

Schuldbekenntnis n. (-ses,-se) : **1.** anzav g., anzavadenn b., anzavadur g. ; **2.** [relij.] *Schuldbekenntnis im Gottesdienst,* koñfiteor b.

schuldbeladen ag. : meur a vankadenn sammet gantañ war e chouk.

Schuldbeweis g. (-es,-e) : [gwir] prouenn gendrec'hiñ b., prouenn anat ar felladenn b., prouenn anat an torfed b.

schuldbewusst ag. : emskiantek ouzh e faot, emouez ouzh e vankadenn, hag a oar mat ez eo kablus.

Schuldbewusstsein n. (-s) : emskiant ouzh e faot b., emouiziegezh ouzh e gablusted b.

Schuldbrief g. (-s,-e) : lizher-dle g., merk-dle g., paper-dle g. ; *einen Schuldbrief ausstellen,* ober merk ; *einen Schuldbrief in Höhe von tausend Euro ausstellen,* ober merk evit mil euro.

Schuldbuch n. (-s,-bücher) : *öffentliches Schuldbuch,* marilh (levr bras g.) an dleoù foran g.

schulden V.k.e. (hat geschuldet) : dleout, mankout, rankout, faziañ ; *er schuldet mir Geld,* mankout a ra arc'hant din, rankout a ra arc'hant din, faziañ a ra arc'hant din, dleout a ra arc'hant din, em dle emañ, em rest emañ ; *jemandem hundert Euro schulden,* dleout kant euro d'u.b., bezañ dleour a gant euro d'u.b., bezañ dleour d'u.b. eus kant euro, rankout kant euro d'u.b., faziañ kant euro d'u.b., mankout kant euro d'u.b. ; *ich schulde dir mein Leben,* va buhez a zlean dit, dleour eus va buhez ez on dit ; *ich schulde dir großen Dank,* ur maen gwenn a zlean dit, dougen a rajen ac'hanout ma vijen kap, me a vefe kontant e vefes em dle ivez un dro bennak, endalc'hioù am eus ouzhit, endalc'het on ez andred, kant trugarez a zlean dit ; *ich schulde ihm kein Geld mehr,* dizle on dioutañ, bremañ ne rankan mann ebet dezhañ ; *jemandem Respekt schulden,* dleout respet d'u.b.

Schuldenbereinigung b. (-) : peurwiriadur an dleoù g.

Schuldendienst g. (-es) : daskor an dleoù g., peurbaeadur an dleoù g., restaolerezh an dleoù g.

schuldenfrei ag. : dizle, disamm a bep dle, diskarg ; *schuldenfreies Haus,* ti dizle g., ti disamm a bep dle g.

Schuldenkrise b. (-,-n) : [polit.] kudenn ar broioù endleet b.

Schuldenmacher g. (-s,-) : sammer dleoù g., dastumer dleoù g., kemerer dleoù g., bernier dleoù g.

Schuldenswap g. (-s,-s) : amdroadur dleoù g.

Schuldentilgung b. (-) : ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant an dleoù g., daskor an dleoù g., peurbaeadur an dleoù g., restaolerezh an dleoù g.
Schuldenwesen n. (-s) : dleoù ar Stad lies., dleoù publik lies.
Schulderlassung b. (-,-en) : distaol dleoù g.
Schuldfähigkeit b. (-) : [gwir] *verminderte Schuldfähigkeit,* digablusted (diatebegezh b., digabluster g.) a-fet spered b.
Schuldforderung b. (-,-en) : arc'hant dleet da enkefiañ g.
Schuldfrage b. (-,-n) : afer ar gablusted b., kraf ar gablusted g., kudenn ar gablusted b. ; *die Schuldfrage klären,* klask piv 'zo kablus.
Schuldgefängnis n. (-ses) : kastiz toull-bac'h en abeg da zleoù n'int ket bet paeet g.
Schuldgefühl n. (-s,-e) : santad kablusted g., morc'hed g/b., skorpul g., rebech ar goustiañs g., broud ar goustiañs g., poan goustiañs b., pik g. ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein Schuldgefühl habe,* komzoù garv am eus bet lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon ; *ohne das geringste Schuldgefühl,* diremorz, divorc'hed ; [mezeg.] *unbewusstes Schuldgefühl,* santad kablusted diemskiant g.
Schuldgeständnis n. (-ses,-se) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g.
Schuldhaft b. (-) : kastiz toull-bac'h en abeg da zleoù n'int ket bet paeet g.
schuldhaft ag. : kablus, kiriek.
Schuldhaftigkeit b. (-) : kablusted b., klabluster g., kiriegezh b., gwallegezh b., pec'hidigezh b.
Schuldienst g. (-es) : kelenn g., kelennerezh g., labour er skol g.
schuldig ag. : **1.** dleüs ; *was bin ich Ihnen schuldig ?* pegement a zlean deoc'h ? pegement a rankan deoc'h ? pegement a vankan deoc'h ? pegement a fazian deoc'h ? ; *ich bin ihm Geld schuldig,* en e rest emaon, dle on dezhañ, dleour on dezhañ ; *das bin ich ihm schuldig,* dleour on dezhañ eus an dra-se ; *ich bin Ihnen nichts schuldig,* n'hoc'h eus netra da gaout diganin, ne rankan mann ebet deoc'h ; *ich bin ihm Dank schuldig,* en e zle emaon, endalc'hioù am eus outañ, endalc'het on en e andred, anaoudegezh-vat a zlean dezhañ ; *ich bin dir großen Dank schuldig,* ur maen gwenn a zlean dit, kant trugarez a zlean dit, me a vefe kontant e vefes em dle ivez un dro bennak, dougen a rajen ac'hanout ma vijen kap ; *nichts mehr schuldig sein,* bezañ kuit, na zleout ur spilhenn da zen, na rankout mann ebet da zen, bezañ dizle ; *wir sind uns gegenseitig nichts mehr schuldig,* kuites omp, kuit-ha-kuit (kuit-ouzh-kuit, kuit ha par) omp ; *jemandem die Antwort nicht schuldig bleiben,* respont d'u.b., respont u.b. ; *er bleibt mir jede Antwort schuldig,* ne vezan ket respontet gantañ ; *jemandem die schuldige Achtung schenken,* diskouez d'u.b. an azaouez dleet dezhañ ; *mit schuldigster Hochachtung,* gant va brasañ azaouez (va brasañ respet).
2. kiriek, kablus, pec'hedus ; *eines Verbrechens schuldig sein,* bezañ c'hoarvezet un torfed dre e (en e, d'e) giriegezh, bezañ kiriek (kablus) d'un torfed, bezañ kablus ag un torfed, bezañ kablus war un torfed ; *sich schuldig bekennen,* anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e gabluster, anzav bezañ kablus, dislonkañ e dorfed, en em lakaat da gablus, diskargañ e c'hor, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *ich bekenne mich schuldig,* anzav a ran ez on kablus ; [gwir] *schuldiger Teil,* an tu kablus g. ; *einer Sünde schuldig,* pec'hedus ; *für schuldig erklären,* embann en e varnadenn ez eo kablus an tamallad, embann kablusted u.b. ; *das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird,* nep piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den) a zo bet disklêriet kablus, a vo kastizet gant al lezenn ; *für schuldig befunden,* disklêriet kablus ; *nicht schuldig,* direbech, didamall, digablus, diantech, glan a dorfed ; *wer nicht verraten will, wer der Dieb ist, ist genauso schuldig wie er,* an hini a nac'h war al laer a zo ken laer hag eñ, an hini a nac'h war al laer a zo ken fall hag eñ, an hini a guzh war al laer a zo ken laer hag eñ ; [dre astenn.] *des Todes schuldig sein,* meritout (dellezout) ar marv, bezañ dellezek da vezañ krouget, dellezout ar groug, bezañ boued ar groug eus an-unan, bezañ mat da grougañ ; *einer Tat schuldig sein,* bezañ kiriek d'un dra bennak da vezañ c'hoarvezet, bezañ kiriek d'ur gwallzarvoud bennak, bezañ c'hoarvezet ur gwallzarvoud bennak en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh) (Gregor) ; *er fühlt sich schuldig,* en em lakaat da gablus a ra, en em lakaat kablus a ra ; *ohne sich im Gerinsten schuldig zu fühlen,* diremorz da vat, divorc'hed da vat.
3. dleet ; *der schuldige Betrag,* ar som dleet b., ar sammad dleet g., an dleoud g. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen,* dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, istimañ u.b. evel ma tellez.
Schuldige(r) ag.k. g./b. : **1.** *der Schuldige,* an den kablus, an hini kablus g., ar c'habluz g. ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen,* gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; [relij.] *und vergib uns unsere Schuld, wie auch wir vergeben unseren Schuldigen,* pardon deomp hor pec'hedoù evel ma pardonomp ivez d'ar re o deus manket ouzhimp ; **2.** *der Schuldige,* an dleour g.
Schuldigerklärung b. (-,-en) : [gwir] embannidigezh ar gablusted b.
Schuldigsprechung b. (-,-en) : [gwir] embannidigezh ar gablusted b., kondaonidigezh b.
Schuldigkeit b. (-) : dlead g., dever g. ; *seine Schuldigkeit tun,* bezañ jurdik en e zever, ober e zlead (e zever), bezañ aketus d'e zever, seveniñ e zlead ; *es war seine (verdammte) Pflicht und Schuldigkeit,* ober kement-se a oa en e garg hag en e zalc'h, endalc'het e oa d'en ober, dalc'het e oa d'en ober, e zlead groñs an hini e oa ; [tr-l] *der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen,* en eost e vez ar mevel mestr, pa vez aet an eost d'ar c'hrignol e tistro eus mestr da vevel - graet ec'h eus da zlead, kae da foar an diaoul bremañ - graet en deus e zlead, ra gerzho gant e hent bremañ - vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl - gra da oan hag e vi touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant

ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - mar grit ho tañvad e viot touzet - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout.

Schuldklage b. (-,-n) : klemm evit adkavout arc'hant un dle g.

Schuldkonto s. (-s,-s) : kont an dleoù b.

schuldlos ag. : didamall, didamall a zroug, direbech, digablus, dinamm, divlam, diantech, glan a dorfed, dibec'h, dinoaz, inosant, diskarg ; *für schuldlos erklären,* didamall u.b., digabluzañ u.b.

Schuldlosigkeit b. (-) : digablusted b., dinammded b., dinammder g., diantegezh b., inosanted b.

Schuldner g. (-s,-) : dleour g. ; *einen Schuldner pfänden,* lakaat krog (sevel dalc'h) war peadra un dleour.

Schuldnerin b. (-,-nen) : dleourez b.

Schuldnerland n. (-s,-länder) : bro dleour b.

Schuldrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h-dle g.

Schuldsaldo g. (-s,-s) : mentelad kont an dleoù b., mentelad dle b., mentel dleek b.

Schuldschein g. (-s,-e) **/ Schuldverschreibung** b. (-,-en) : [arc'h.] endalc'henn b., lizher-dle g., merk-dle g., paper-dle g. ; *einen Schuldschein ausstellen,* ober merk ; *einen Schuldschein in Höhe von tausend Euro ausstellen,* ober merk evit mil euro.

Schuldverhältnis n. (-ses,-se) : endalc'h g.

Schuldzuweisung b. (-) : tamall g., tamalladenn b.

Schule b. (-,-n) : **1.** skol b., ti-skol g. ; *öffentliche Schule,* skol bublik b., skol lik b., skol laik b., skol stad b., [gwashaus] skol an diaoul b., skol digristen b., skol dibater b., skol dizoue b. ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager : die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen,* daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen ; *kaufmännische Schule,* skol genwerzh b. ; *Volksschule,* skol gentañ b., skol kentañ derez b. ; *eine Schule leiten,* ren ur skol ; *die Schule besuchen (in die Schule gehen, zur Schule gehen),* mont d'ar skol, daremprediñ (hentiñ, pleustriñ, heuliañ) ar skol, kemer skol ; *eine Schule besuchen,* daremprediñ ur skol, bezañ enskrivet en ur skol ; *ein Kind in die Schule tun (schicken),* kas ur bugel d'ar skol, skoliañ (skoliata, skolaat) ur bugel, lakaat ur bugel er skol ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *die Schule versäumen,* mankout er skol ; *ein Kind von der Schule nehmen,* diskoliañ ur bugel ; *die Schule schwänzen,* chom da c'hoari troig al louarn, ober skol fich, chom da c'hoari tro, ober skol louarn, ober skol al louarn, c'hoari al louarn, ober chaochoù, mont da c'haloupat e lec'h all e-lec'h mont d'ar skol ; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn,* sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennoù er skol ; *mit sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause,* c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol, c'hwezek am boa pa'm boa lezet ar skol da chom er gêr ; *auf Schulen gewesen sein,* bezañ un den desket, bezañ un den studiet ; *Schule halten,* ober skol, kelenn, derc'hel skol / reiñ kentel (Gregor) ; *bis fünfzehn blieb ich in der Schule,* betek an oad a bemzek vloaz on bet dalc'het er skol.

2. luskad g., skol b. ; *die romantische Schule,* ar skol romantel b. ; *die Maler der Pont-Aven-Schule,* livourien skol Pont-Aven lies. ; [preder.] *schottische Schule,* Skol skosat b.

3. *durch eine harte Schule gehen (in strenger Schule sein),* kaout gwall drubuilhoù, kaout mizerioù, kaout a bep seurt soubenn (a bep seurt buhezioù), kaout trenk ha c'hwerv, dougen e groaz, bezañ ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), kaout e zelazhoù, bezañ burutellet gant ur morad a dourmant, bezañ beuzet en ur morad a c'hlac'har, bezañ plaouiet gant an enkrez hag an doan, bezañ o tremen a-dreuz drez ha spern, bezañ e-kreiz ar poanioù ; *aus der Schule plaudern,* gwerzhañ ar bistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, bezañ toull (bresk) e deod, na zerc'hel war e deod, na zerc'hel war e latenn, flatrañ udb dre zievezh, bezañ ur beg toull, bezañ ur genoù dibrenn, bezañ ur ridell-doull, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù ; *Schule machen,* reiñ an ton, ober berzh, gounit tachenn, en em astenn, diskouez an hent, reiñ skouer.

4. *Schule des Geigenspiels,* hentenn evit deskiñ c'hoari violoñs b. ; *Klavierschule,* hentenn biano b. ; [sport, marc'hegerezh] *die Hohe Schule,* ar Skol Uhel b.

5. [dre astenn.] sinagogenn b.

6. [pesked] gwazhiad pesked b., gwazhienn besked b., gwazhiennad pesked b., taol pesked g., bank pesked g., klodad pesked g., moudenn besked b.

schulen V.k.e. (hat geschult) : stummañ, embregañ, embreger, gourdonañ, pleustriñ, dresañ, reizhañ, skoliañ, skoliata, skolaat ; *jemanden in etwas (t-d-b) schulen,* deskiñ u.b. ouzh udb ; *sein Onkel hat ihn geschult,* skoueriet (stummet) eo bet gant e eontr ; *Soldaten schulen,* embregañ (embreger, gourdonañ) soudarded ; *ein Pferd schulen,* pleustriñ ur marc'h ; *ein an der Klassik geschulter Geschmack,* un dro spered bet meret gant ar marevezh klasel g., un dro spered bet stummet gant ar marevezh klasel g.

Schulentlassung b. (-,-en) : dibenn an amzer-skol g., dibenn ar skoliadur g., diwezh an amzer-skol g., diwezh skoliadur g.

Schüler g. (-s,-) : **1.** skoliad g. ; *guter Schüler,* skoliad mat g. ; *die Schüler,* ar skolidi lies., ar vugale skol lies. ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung,* amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouiziek-lous eo ar skoliad-se ; **2.** dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g., diskibl g. ; *ein Schüler Fichtes,* un diskibl da Fichte g., un heulier (un dalc'hiad) da Fichte g., ur mab speredel da Fichte g. ; *die Schüler Fichtes,* hil Fichte g., mibien speredel Fichte lies.

Schülerarbeit b. (-,-en) : labour skol g.

Schülerauslese b. (-) : dibabadur hervez an disoc'hoù-skol g., dibaberezh hervez an disoc'hoù-skol g.

Schüleraustausch g. (-es,-e) : eskemm skolidi g., eskemmadenn skolidi b.

Schülerausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv skoliad b.

schülerhaft ag. : **1.** -skol ; **2.** yaouank, diampart.

Schülerhaftigkeit b. (-) : diampartiz b.

Schülerin b. (-,-nen) : skoliadez b.

Schülerlotse g. (-n,-n) : skoliad e karg eus ar surentez war un dreuzenn gerzhourien g.
Schülermitverwaltung b. (-) : perzhiadur ar skolidi e mont en-dro ar skol g.
Schülerschaft b. (-) : skolidi lies., liseidi lies., studierien lies.
Schülersprache b. (-) : langaj ar skolidi g., parlant ar skolidi g., jagouilhaj ar skolidi g., safar ar skolidi g., luc'haj ar skolidi g., brizhyezh ar skolidi b., gregach ar skolidi g.
Schülerstreich g. (-s,-e) : kañfarderezh g., marmouzerezh g.
Schülerweg g. (-s) : [dre skeud.] distroioù lies., troig al louarn b.
Schülerzeitung b. (-,-en) : kelaouenn savet gant skolidi b.
Schulfach n. (-s,-fächer) : diskiblezh b., danvez-skol g.
Schulferien lies. : vakañsoù skol lies., ehan-skol g.
Schulfernsehen n. (-s) : programmoù skol ar skinwel lies.
Schulflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij pleustriñ g., nijadenn bleustriñ b., nij embreger g., nijadenn embreger b.
schulfrei ag. : diskol, hep skol, vak, kuit a skol ; *schulfreier Tag,* devezh diskol g., devezh vak g., devezh vakañsoù g., devezh hep skol g.
Schulfreund g. (-s,-e) : kamalad skol g., kile-skol g.
Schulfreundin b. (-,-nen) : kamaladez skol g.
Schulfuchs g. (-es,-füchse) : pabor g., brizhouizieg g.
Schulfuchserei b. (-) : brizhouiziegezh b.
Schulfunk g. (-s) : programmoù skol ar skingomz lies.
Schulgebäude n. (-s,-) : savadur skol g., ti-skol g.
Schulgebrauch g. (-s) : *für den Schulgebrauch,* da implijout er skol, da implijout er skolioù.
Schulgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] aluzener g.
Schulgeld n. (-es,-er) : mizoù skol lies.
Schulgelehrsamkeit b. (-) : **1.** gouiziegezh b., helennegezh b. ; **2.** [gwashaus] brizhouiziegezh b., pedantegezh b.
schulgerecht ag. : **1.** diouzh reolennoù ar skol ; **2.** [dre skeud.] reizh e pep keñver, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, reizh.
Schulgesetz n. (-es,-e) : lezenn hag a sell ouzh ar skolioù b.
Schulhaus n. (-es,-häuser) : ti-skol g.
Schulhausmeister g. (-s,-) : mevel-skol g.
Schulheft n. (-s,-e) : kaier g.
Schulhof g. (-s,-höfe) : porzh-skol g., porzh ar skol g., porzh-c'hoari g., porzh g. ; *überdachter Schulhof,* pratell b., goudorenn b. ; *ein Schulhof voll kinder,* ur porzhiad bugale g.
schulisch ag. : ... skol, er skol, skolel.
Schuljahr n. (-s,-e) : bloavezh-skol g.
Schuljugend b. (-) : skolidi lies.
Schuljunge g. (-n,-n) : skoliad g.
Schulkamerad g. (-en,-en) : kamalad skol g., kile-skol g.
Schulkameradin b. (-,-nen) : kamaladez skol g.
Schulkind n. (-s,-er) : skoliad g.
Schulkindergarten g. (-s,-gärten) : skol-vamm b.
Schulklasse b. (-,-n) : klas g., klasad g.
Schullandheim n. (-s,-e) : kreizenn degemer klasoù war ar maez b., kreizenn degemer klasoù natur b.
Schullaufbahnberatung b. (-) : heñchadur-skol g.
Schullehrer g. (-s,-) : mestr-skol g., skolaer g., kelenner g.
Schullehrerin b. (-,-nen) : mestrez-skol b., skolaerez b., kelennerez b.
Schulleistung b. (-,-en) : disoc'hoù er skol lies.
Schulleiter g. (-s,-) : rener skol g.
Schulleiterin b. (-,-nen) : renerez skol b.
Schulmädchen n. (-s,-) : skoliadez b.
Schulmann g. (-s,-männer) : kelennour g., pedagogour g.
Schulmappe b. (-,-n) : sac'h-skol g., doug-kaieroù g.
Schulmedizin b. (-) : mezegiezh-skol b.
Schulmeister g. (-s,-) : **1.** mestr-skol g., mestr g. ; **2.** [gwashaus] pabor g., brizhouizieg g., pompader g.
Schulmeisterei b.(-) : renelezh b.
schulmeisterlich ag. : paborek, renel, doktorel ; *er ist ein schulmeisterlich trockener Pedant,* c'hoari a ra atav e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, klask a ra ober lezennoù, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, plijout a ra dezhañ tailhañ e vestr, plijout a ra dezhañ ober skol d'ar re all, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, ur c'hozh arloup a zo anezhañ, hennezh a zo ul lavarer kaer, hennezh a zo ul lavarer brav.
schulmeistern V.k.e. (hat geschulmeistert) : *immer muss er andere schulmeistern,* c'hoari a ra atav e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, klask a ra bepred ober lezennoù, ober a ra atav al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, plijout a ra dezhañ ober skol d'ar re all, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, techet eo da lezenniñ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ.
Schulnetz n. (-es,-e) : rouedad skolioù b.
Schulordnung b. (-,-en) : kenurzh g., reolenn b. ; *sich der Schulordnung fügen,* sentiñ ouzh ar c'henurzh, doujañ ar c'henurzh, kaout doujañs da reolennoù ar c'henurzh, kaout doujañs d'ar c'henurzh, bezañ doujus d'ar c'henurzh, plegañ da reolennoù ar c'henurzh, plegañ d'ar reolenn.
Schulp g. (-s,-e) : [loen.] gwerc'hez-vor b., pibid b., kein-morgad g.
Schulpferd n. (-s,-e) : marc'h pleustriñ war ar marc'hegerezh g.
Schulpflicht b. (-) : redi da vezañ skoliataet g.
schulpflichtig ag. : *schulpflichtiges Alter,* oad da vezañ kaset d'ar skol, oad evit bezañ skoliataet hervez al lezenn g. ; *im schulpflichtigen Alter,* en oad da vont d'ar skol.
Schulplan g. (-s,-pläne) : steuñv-stur skol g.
Schulränzel n. (-s,-) / **Schulranzen** g. (-s,-) : sac'h-skol g.
Schulrat g. (-s,-räte) : enseller kentañ derez g.
Schulrätin b. (-,-nen) : ensellerez kentañ derez b.
Schulreform b. (-,-en) : adreizh ar skolioù b.
Schulreiterei b. (-,-en) : embreglec'h g.
Schulschießen n. (-s) : [lu] gourdonerezh war an tennañ g.
Schulschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-skol g.
Schulschluss g. (-es) : diwezh an devezh skol g., dibenn an devezh skol g., diwezh ar bloavezh skol g., dibenn ar bloavezh skol g.
Schulsprecher g. (-s,-) : dilennad ar c'hlasad g., dilennad ar skolidi g.

Schulstube b. (-,-n) : [Bro-Suis] sal-glas b.
Schulstunde b. (-,-n) : prantad g., kentel b.
Schultafel b. (-,-n) : taolenn zu b.
Schultag g. (-s,-e) : devezh skol g.
Schultasche b. (-,-n) : sac'h-skol g., doug-kaieroù g.
Schulter b. (-,-n) : **1.** [korf.] skoaz b., ckouk g. ; *breite Schultern haben,* bezañ skoaziek, bezañ ledan e zivskoaz, bezañ ledan e chouk ; *der Kopf sitzt ihm direkt auf den Schultern,* emañ e benn gantañ e chouk e gil ; *mit den Schultern zucken,* ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz ; *die Schultern zurücknehmen,* sonnañ e zivskoaz, stennañ e zivskoaz ; *eng in den Schultern,* [korf.] moan e zivskoaz, [dilhad] start en-dro d'an divskoaz ; *Schulter an Schulter,* skoaz-ouzh-skoaz, skoaz-ha-skoaz, a-skoaz, keñver-ha-keñver ; *auf seine Schultern steigen lassen,* ober tousig kein d'u.b., ober kein d'u.b. ; *einen Sack Getreide auf der Schulter tragen,* dougen ur sac'had ed war e chouk, kas ur sac'had ed a-zoug war e zivskoaz, dougen ur skoaziad ed ; *der Soldat hat sein Gewehr über der Schulter hängen,* ar soudard a zo e fuzuilh a-dreuz skoaz gantañ, ar soudard a zo e fuzuilh a-dreuz e gorf gantañ, ar soudard a zo e fuzuilh e-krap e skoaz gantañ ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern,* pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *sich die Schulter auskugeln, sich die Schulter ausrenken,* diskoaziañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diempran) e skoaz ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern,* he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-fuilh war he divskoaz ; *einen Mantel über seine Schultern schlagen, einen Mantel über die Schultern werfen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, en em gafunañ en e vantell, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *jemanden an beiden Schultern fest packen,* pakañ prim u.b. dre e zivskoaz ; *bis zu den Schultern ins Wasser steigen,* mont en dour betek e zivgazel, mont en Dour betek e gazelioù ; [gouren] *den Gegner mit beiden Schultern auf die Matte bringen,* reiñ lamm d'e eneber, lakaat div skoaz e eneber en douar ; **2.** [dre skeud.] *breite Schultern haben,* bezañ kreñv e chouk, bezañ mat e gein, gouzout brav ober kein / kaout kein mat / bezañ mat da geinañ (Gregor) ; *den Fehler auf seine Schultern nehmen,* sammañ bec'h ur fazi bennak war e chouk ; *auf beiden Schultern tragen,* fistoulat e lost e pep lec'h, klask seniñ ar c'hloc'h ha mont d'ar brosesion, klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, klask lakaat ar bedholl en e votez ; *eine Sache auf die leichte Schulter nehmen,* kemer udb diwar-skañv, na vezañ gwall nec'het (gwall chalet, gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e soñjoù a-zivout udb, na ober tachoù abalamour d'udb, na ober bil abalamour d'udb, na ober biloù abalamour d'udb, na ober a viloù abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na ober fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *jemandem die kalte Schulter zeigen,* ober fas koad d'u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad, ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b. ; *mir war doch klar, dass er mir die kalte Schulter zeigte,* gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet em c'heñver ; *jemanden über die Schulter ansehen,* sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. dreist e skoaz.
Schulterband n. (-s,-bänder) : [korf.] bourlasenn ar paler b. [*liester* bourlas], bourlaskenn ar paler b. [*liester* bourlask], stagell ar paler b.
Schulterbein n. (-s,-e) : [korf.] paler g.
Schulterbinde b. (-,-n) : enchelp g., matezh-vrec'h b.
Schulterblatt n. (-s,-blätter) : [korf.] plankenn-skoaz g., plankenn ar skoaz g., P. paliked b.
Schulterbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] skoazenn b., gwareg-skorañ b.
Schulterbreite b. (-,-n) : treuz-divskoaz g.
Schulterdecker g. (-s,-) : [nij.] unplaeneg g.
schulterfrei ag. : hag a laosk dizolo an divskoaz.
Schultergelenk n. (-s,-e) : [korf.] kenvell ar skoaz g., koubl ar skoaz g.
Schulterhöhe b. (-,-n) : *bis Schulterhöhe, bis in Schulterhöhe,* betek an divskoaz.
Schulterklappe b. (-,-n) : [lu] stolikenn-skoazb., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.
Schulterkragen g. (-s,-) : gouzougenn b., kolinetenn b.
schulterlang ag. : hag a ya betek an divskoaz.
Schulterlast b. (-,-en) : skoaziad b.
Schulterluxation b. (-,-en) : [mezeg.] disvellad skoaz g., gweadenn skoaz b., diaozadur ar skoaz g., diempradur ar skoaz g.
Schultermauer b. (-,-n) : skoaz-kleuz b., skoaz-difenn b., bardell b., aspled g., garidoù lies.
Schultermuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn delta b.
schultern V.k.e. (hat geschultert) : **1.** sammañ war e zivskoaz, choukañ, lakaat a-istribilh ouzh e skoaz ; **2.** [sport] *einen Ringkämpfer schultern,* lakaat e ziv skoaz d'ur gourener en douar, lakaat e ziv skoaz d'ur gourener a-stok ouzh al leur.
Schulterpolster n. (-s,-) : skoazgenn b.
Schulterriemen g. (-s,-) : gouriz-skoaz g.
Schulterschluss g. (-es) : strivoù evit chom unanet lies.
Schulterschutz g. (-es) : skoazwisk g.
Schultersieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h dre lakaat skoaz e gevezer a-stok ouzh al leur.
Schulterstoß g. (-es,-stöße) : taol-skoaz g., skoaziad b.
Schulterstück n. (-s,-e) : **1.** [lu] stolikenn-skoaz b., patenn-skoaz b., skoazgenn b. ; **2.** [kig] ramskoaz g.
Schultertasche b. (-,-n) : bisac'h g.
Schultertuch n. (-s,-tücher) : [relij.] amid g.
Schulterverrenkung b. (-,-en) : [mezeg.] disvellad skoaz g., gweadenn skoaz b., diaozadur ar skoaz g., diempradur ar skoaz g.
Schulterwehr b. (-,-en) : [lu] skoaz-kleuz b., skoaz-difenn b., bardell b., aspled g., garidoù lies.
Schultheiß g. (-en,-en) : [kozh] maer g.

Schulträger g. (-s,-) : aozadur e karg eus melestradur hollek ur skol hag eus hec'h arc'hanterezh g.
Schulung b. (-) : stummadur g., kelennerezh g., stummidigezh b.
Schulungskurs g. (-es,-e) : staj g., pleustrad g.
Schulunterricht g. (-s) : kelennerezh g., kelennadurezh b.
Schulverein g. (-s,-e) : patronaj g.
Schulversagen n. (-s) : c'hwitadenn er skol b., droukverzh er skol g.
Schulversäumnis n. (-ses,-se) : ezvezañsoù stank er skol lies., darempred dizingal ar skol g., pleustrerezh dizingal ar skol g., hentadur dizingal ar skol g., hentadurezh dizingal ar skol b.
Schulvorsteher g. (-s,-) : provizor g., rener g.
Schulvorsteherin b. (-,-nen) : provizorez b., renerez b.
Schulweisheit b. (-) : **1.** furnez skol b. ; **2.** [gwashaus] brizhouiziegezh b., pedantegezh b.
Schulweg g. (-s,-e) : hent ar skol g.
Schulwesen n. (-s) : *das staatliche Schulwesen,* an deskadurezh Stad b.
Schulze g. (-n,-n) : [kozh] maer g.
Schulzeit b. (-) : amzer-skol b., amzer tremenet er skol b.
Schulzeugnis n. (-es,-se) : danevell notennoù b., lizher-notennoù trimiziek g.
Schulzimmer n. (-s,-) : sal-glas b.
Schulzwang g. (-s) : redi da vezañ skoliataet g.
Schummelei b. (-,-en) : trucherezh g., truch g., meudig g.
schummeln V.gw. (hat geschummelt) : baratañ, truchañ, ober truch, meudikañ., beajiñ hep paeañ, mont e-barzh hep paeañ ; *bei einem Kartenspiel schummeln,* kignat e vamm-gozh.
schummelnd ag. : truchus.
Schummer g. (-s,-) : **1.** serr-noz g., deroù-noz g., peuznoz b., bannwel-noz g. ; **2.** skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., gouloù bleiz g., gouloù pikous g.
schummerig ag. : **1.** [gouloù] silet ; **2.** serrnozel, peuznoz, teñval, nebeut a c'houloù ennañ ; **3.** [dre skeud.] trubuilhus, strafuilhus, ankenius.
Schummler g. (-s,-) : barater g., trucher g., fliper g.
schummrig ag. : *sellit ouzh* **schummerig**.
Schund g. (-s) : reputailhoù lies., repuajoù lies., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., moc'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lis., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., gagnoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., belbeterezh g., stlabez g. ; *Schund und Schmutz,* loustoni b., lousteri b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lapas g., lorgnez str., loustajoù lies., moc'herezh g.
Schundfilm g. (-s,-e) : film didalvoud (nul, a live izel, a netra, sklat) g.
Schundliteratur b. (-) : romant pemp gwenneg g., kozhlevr g., loustaj g., skridoù lor lies., skridoù hudur lies., skridoù distrantell lies., skridoù distres lies., skridoù pebret-lik lies.
Schundpreis g. (-es,-e) : priz marc'had-mat-lous (gwall varc'had, re varc'had, marc'had-mat-vil) g. ; *zu Schundpreisen verkaufen,* gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, reiñ a-stok-varc'had, gwerzhañ evit ur bouton.
Schundware b. (-,-n) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., reputailhoù lies., repuajoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor)
schunkeln V.gw. (hat geschunkelt) : brañskellat, brañsigellat.
Schupfer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, Bro-Suis, su Bro-Alamagn] **1.** poulzadenn b., taol-bount g., bountadenn b., bount g. ; **2.** atiz g., broud g., lañs g.
Schupo[1] b. (-) : [*berradur evit* **Schutzpolizei**] polis g., polis-kêr g.
Schupo[2] g. (-s,-s) : [*berradur evit* **Schutzpolizist**] polis g., poliser g., gward-kêr g., gward-ruioù g.
Schuppe b. (-,-n) : **1.** [loen.] skant str., pluskad str. ; *mit Schuppen bedeckt,* skantek, skantennek, goloet a bluskad ; *nicht alle Fische sind mit Schuppen bedeckt,* ne vez ket skant war korf an holl besked ; **2.** [louza.] skantenn b., skant str. ; *Tannenzapfenschuppe,* skant aval-pin str. ; **3.** [blev] *Kopfschuppe,* kenn g., skantenn b., skant str. ; *du hast Schuppen auf den Schultern,* kenn a zo war da zivskoaz ; **4.** [tekn.] pailhurenn b. ; **5.** [dre skeud.] *die Schuppen sind ihm von den Augen gefallen,* dizallet eo bet a-benn ar fin, divaneget en deus e spered (Gregor), distrouezhet en deus e spered, divaneget en deus e zaoulagad, divogedet en deus e spered, lamet en deus diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lamet en deus diwar e spered ar rouedenn taolet warnañ, sellet a ra didouell ouzh an traoù a-benn ar fin, digoret en deus frank e spered.
schuppen V.k.e. (hat geschuppt) : diskantañ, diskantenniñ ; *Fische schuppen,* diskantañ pesked, dibluskañ pesked.
V.em. : **sich schuppen** (hat sich (t-rt) geschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schuppt sich die Haut,* diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.
Schuppen[1] n. (-s) : diskantadur g., diskant g.
Schuppen[2] g. (-s,-) : **1.** lab g., skiber g./b., laborenn b., logenn b., grañj b., ti-prenn g. ; *Holzschuppen,* keuneudeg b., toull-keuneud g., toull-koad g., fagodiri b., paou g., toull ar fagod g. ; **2.** kaborell b. ; **3.** boest-noz b., toull-noz g.
schuppenartig ag. : skantennheñvel, e doare skant, e doare ur skantenn, a-zoare gant ur skantenn, a-zoare gant ar skant, a-seurt gant ur skantenn, a-seurt gant ar skant.
Schuppenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] lepidodendron g.
Schuppenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk skantek g.
Schuppenflechte b. (-) : [mezeg.] psoriaziz g.
Schuppenflügler g. (-s,-) : [loen.] lepidopter g., skantaskelleg g.
schuppenförmig ag. : skantennheñvel, a-stumm gant ur skantenn, stummet evel ur skantenn, e doare skant, e doare ur skantenn, a-zoare gant ur skantenn, a-zoare gant skant, a-seurt gant ur skantenn, a-seurt gant skant.
Schuppengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-Kiprenez g.

Schuppengrind g. (-s) : [mezeg.] psoriaziz g.
Schuppenkamm g. (-s,-kämme) : krib tanav b.
Schuppenkette b. (-,-n) : [lu] chadenn-elgezh b.
schuppenlos ag. : diskant.
Schuppentanne b. (-,-n) : [louza.] sapin an Andoù str. [*Araucaria auraucana*].
Schuppentier n. (-s,-e) : [loen.] pangolin g.
schuppig ag. : **1.** [loen., louza.] skantek, skantennek, goloet a bluskad ; *schuppig werden,* skantañ, skantennañ ; *schuppig machen,* skantañ, skantennañ ; *schuppige Rinde der Ananasfrucht,* kroc'hen skantek an aval-ananaz g. ; **2.** [blev] leun a genn.
Schuppung b. (-,-en) : [loen.] muzadur g., diskantadur g.
Schur b. (-,-en) : **1.** touzerezh g., touz g., touzadenn b., kreviadur g., krevierezh g., kreviadeg b. ; **2.** kreoñ g., kreoñad g., touzadenn b. ; **3.** [labour-douar] troc'h g.
Schüreisen n. (-s,-) : pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g.
schüren V.k.e. (hat geschürt) : **1.** pifonañ, fichellañ, keniliñ, brochañ, fichañ, c'hwezhañ, broudañ, atizañ, flutañ ; *das Feuer schüren,* pifonañ, fichellañ, brochañ ar regez, fichañ (c'hwezhañ, broudañ, atizañ, flutañ) an tan, c'hwezhañ war an tan ; **2.** [dre skeud.] *das Feuer schüren, den Hass schüren,* c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., engervel ar gasoni, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, ereziñ enep u.b.
Schürer g. (-s,-) : **1.** tommer g., ficher-tan g. ; **2.** [tekn.] pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g.
Schurf g. (-s, Schürfe) : **1.** [mengleuz.] amc'hwilierezh g. ; **2.** [dre astenn.] krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g.
Schürfarbeit b. (-,-en) : [mengleuz.] amc'hwilierezh g.
schürfen V.gw.. (hat geschürft) : **1.** amc'hwiliañ, klask en douar, c'hwilañ an douar ; **2.** stlejañ, ruzañ.
V.k.e. : tennañ, eztennañ.
V. em. : **sich schürfen** (hat sich geschürft) : *sich (t-d-b) etwas schürfen,* diruskañ udb., krabisat udb., krafignat udb., ribiñsat udb. ; *ich hatte mir das Bein geschürft,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet) va gar.
schürfend ag. : [dre skeud.] *tief schlürfend,* don, hag a dap don ; *tief schürfende Abhandlung,* studiadenn bizh (resis, dre ar munud, diouzh ar munud) b.
Schürferlaubnis b. (-,-se) : [mengleuz.] aotre amc'hwiliañ g.
Schürfwunde b. (-,-n) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g.
Schürhaken g. (-s,-) : pifon g., perchenn b., fichell forn b., keniler g.
schurigeln V.k.e. (hat geschurigelt) : moustrañ, gwaskañ, noualantiñ, ober gaou da, darbariñ, tregasiñ, eogiñ, trabasat.
Schurke g. (-n,-n) : kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], kalkenn g./b., stronk g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., hailhevod g., hailhevodeg g., standilhon g., hubot g., labous kleiz g., labous treut g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., kantolor g., gwidal g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., fripon g., friponer g., filouter g., kikon g., milon g., lourin g., mastokin g., monandour g., penndog g., aotrou g. ; *ein abgefeimter Schurke,* ur brav a gazh g., ur fripon touet g., ur fripon eus ar penn g., ur fripon diouzh ar penn g., ul lampon touet g., ur filouter daonet g., un hailhevod eus ar re washañ g., ul lampon eus ar re washañ g., ur pezh teil g., un tamm teil g. ; *er ist ein ausgemachter Schurke,* an den-se ne ra nemet forbannañ ha friponiñ.
Schurkensinn g. (-s) : fallagriezh b.
Schurkenstreich g. (-s,-e) : taol hailhonerezh g., taol hailhevoderezh g., taol-ganas g., taol-gast g., taol-yud g., taol trubard g., taol fobiez g., taol vil g., hailhevodaj g. ; *Schurkenstreiche,* monandoù lies., bourdellajoù lies.
Schurkerei b. (-,-en) : lamponerezh g., lankonerezh g., hailhonerezh g., hailhevoderezh g., friponaj g., friponerezh g., hailhevodaj g., huboterezh g., filouterezh g.
schurkig ag. : fallakr, ganas, fell.
Schurkin b. (-,-nen) : friponell b.
schurkisch ag. : fallakr, ganas, fell.
Schurrbahn b. (-,-en) / **Schurre** b. (-,-n) : hent-riklañ g., hent-ruzikat g., risklouer g., riklouer g.
schurren V.gw. (hat geschurrt / ist geschurrt) : **1.** (ist) : risklañ, riklañ, rampañ, ruzañ ; **2.** (hat) : skrabañ, diskrabañ, kravat.
Schurwolle b. (-,-n) : gloan druz g., kreoñ g., gloan kriz g.
Schurz g. (-es,-e) : tavañjer b., flotantenn b., kaldrav g., berrwisk g., danter g., diaraogenn b.
Schürzange b. (-,-n) : piñsetez b.
Schürze b. (-,-n) : **1.** tavañjer b., flotantenn b., kaldrav g., danter g., diaraogenn b., saro g. ; *eine Schürze umbinden,* lakaat un davañjer, tavañjerañ ; *ohne Schürze,* didavañjer ; *eine Schürze voll Äpfel,* ur varlennad avaloù b., un dajañverad avaloù b. ; *Oberteil einer Schürze,* pateled g. ; **2.** [dre skeud.] *hinter jeder Schürze herlaufen,* bezañ gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, bezañ ur merc'hetaer eus ar penn, bezañ ur marc'h-limon eus ar re washañ, bezañ gastaouer (ur gastaouer touet, ur gastaouer diouzh ar penn), bezañ ur pitaouaer spontus g., bezañ ur sapre pitaouaer g., bezañ ur mell pitaouaer g., P. bezañ ur c'hi gaol eus an-unan.
schürzen V.k.e. (hat geschürzt) : **1.** *den Rock schürzen,* troñsañ ar vrozh.
2. skoulmañ ; *einen Knoten schürzen,* ober ur skoulm, skoulmañ.
Schürzenjäger g. (-s,-) : troñs lostenn g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., godiser

merc'hed g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Schürzenzipfel g. (-s,-) : **1.** lostenn b. ; **2.** [dre skeud.] *immer noch an Mutters Schürzenzipfel hängen,* bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ krogellet ouzh e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.

Schurzfell n. (-s,-e) : diaraogenn-lêr b., tavañjer lêr b.

Schuss g. (-es, Schüsse) : **1.** tenn g., tennadenn b., talm b., taol g., fuzuilhadenn b., tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b. ; *blinder Schuss,* tenn hep bannadell g., tenn gwenn g. ; *scharfer Schuss,* tenn da vat g. ; *der Schuss saß,* an tenn en doa skoet e-barzh ; *jeder meiner Schüsse saß,* ne raen tenn gwenn ebet ; *ein Schuss ins Blaue,* un dro wenn b., un taol gwenn g., un tenn er c'hleuz g., labour wenn g., labour null g., un taol bazh en dour, un tenn aet da fall g., un taol bouc'hal en dour (er stank) g. ; *die Schüsse haben aufgehört,* tavet eo an tennoù ; *einen Schuss aus der Pistole abgeben,* leuskel un tenn poultr (un dalm, un taol) gant e bistolenn, lezel un tenn gant e bistolenn, diskargañ un tenn gant e bistolenn, distagañ un tenn gant e bistolenn ; *einen Schuss tun,* leuskel un tenn, tennañ un tenn, diskargañ un tenn, distagañ un tenn ; *ein Schuss knallte, ein Schuss fiel,* un tenn poultr (un dalm, un taol fuzuilh, ur fuzuilhadenn) a darzhas (a strakas, a grozas, a strapas) ; *der Schuss traf ihn ins Bein,* an tenn a yeas da lojañ en e c'har, an tenn a yeas da bennaouiñ e c'har ; *auf den ersten Schuss,* gant an tenn kentañ, d'an tenn kentañ ; *Schuss Pulver*, kargad poultr b. ; *er ist keinen Schuss Pulver wert,* an den-se ne dalvez ket un tenn, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, ur pezh didalvez eo, ur c'holl-e-vara (ur c'holl-boued) a zo anezhañ, ne dalvez ket un taol botez (ur bramm) zoken, hennezh n'eo ken ur paourkaezh den, hennezh a zo didalvez ken ez eo ; P. *einen Schuss haben,* bezañ un tammig droch en e benn, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ laban, bezañ ur penn droch eus an-unan ; [dre skeud.] *der Schuss ging nach hinten los,* doublet e voe an trompler, tapet e voe an taper, paket e voe ar paker.

2. [sport] tenn g., taol g. ; *ein Schuss ins Tor,* un tenn plantet e-barzh (hag a blant e-barzh) g. ; *Schuss fahren,* [ski] diskenn evel un tenn.

3. *Schuss eines Stromes,* ribuster ur stêr g. (Gregor), taerded dour ur stêr b., taerder kas an dour g.

4. *einen Schuss tun,* ober ur greskadenn ; ; *im Schuss sein,* **a)** bezañ lañs (startijenn) gant an-unan, bezañ birvilh en an-unan, kas warnezi ; **b)** bezañ oc'h ober e gresk, bezañ en oad ar c'hresk ; *in einem Schuss,* en un tenn.

5. diveradenn b., beskennad b., lommig g., strilhig g., strilhennig b., splet g., strinkadenn b., netra a, netraig a, berad g., beradenn b., beradig g. ; *ein Schuss Rum,* ur veskennad (ul lommig g., un diveradenn b.) rom b., un netraig a rom g., ur beradig rom g. ; *ein Schuss Essig,* ur strilhig gwinegr g., ur strilhennig winegr b., un diveradenn winegr b., ur splet gwinegr g., un netraig a winegr g., ur beradig gwinegr g. ; *Kaffee mit Schuss,* kafe koefet g., kafe beleg g., kafe badezet gant ur banne lambig g., kafe benniget d'ur banne lambig g. ; *sich (t-d-b) einen Schuss in den Kaffee gießen,* koefañ e gafe, badeziñ e gafe gant ur banne lambig g., bennigañ e gafe d'ur banne lambig.

6. [gwiad.] anneu str., anneuenn b., irienn b. ; *mein Schuss ist schlecht angeschlagen,* va gwiad a zo gwall iriennet.

7. P. *etwas in Schuss halten,* trezerc'hel udb, kempenn udb, ober war-dro udb, bezañ war-dro udb, dont war-dro udb, mont war-dro udb, delc'her udb kempenn, delc'her udb e ratre, delc'her udb e ratre vat, delc'her udb e ratre vrav, delc'her udb e stad, delc'her udb e stad vat, delc'her udb a-ratre, delc'her udb a-blom.

8. P. *ich bin nicht in Schuss,* n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, dihet on, korf fall am eus, n'emaon ket mat.

9. P. *weit vom Schuss,* pell ac'hanen, pell diouzh ar pal ; *zu weit vom Schuss sein,* bezañ re bell diouzh udb.

Schussbahn b. (-,-en) : treug g., treizhent g., hent-bann g., bannhent g.

Schussbereich g. (-s) : hed-tenn g., hed-tennañ g., hed-taol g., hed-bann g., diraez g., doug g. ; *im Schussbereich,* war-hed-tenn, a-zindan tenn, a-hed un tenn fuzuilh, dindan e denn, dindan denn fuzuilh, war-bouez tenn.

schussbereit ag. : prest da dennañ, darev da dennañ, pare da dennañ.

Schussel g. (-s,-) / b. (-,-n) : P. penn-skañv g., badaouer g., bredasour g. ; *das ist ein Schussel,* hennezh n'en deus tamm penn ebet, strantal (dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn) eo, penn skañv eo, penn skañvik eo, skañv eo e benn, ur penn avelet (bervet) a zo anezhañ, ur spered brell (strantal) a zen eo, diboell (distrantell) eo, ur skañvelard eo, ur pennglaouig eo (Gregor).

Schüssel b. (-,-n) : **1.** lestr g., plad g., pladenn b., pladad g., kirin b., kirinad b., kirinennad b., podez b., podezad b., podenn b., podennad b., basin b., basinad b., disk g., diskell b., terinenn b., terinennad b., skudell b., skudellad b., pezel b. ; *eine Schüssel Milch,* ur girinad laezh b., ur

girinennad laezh b., ur bodezad laezh b., ur vasinad laezh b. ; *eine Schüssel Gemüse,* ur pladad legumaj g., ur bodezad legumaj b. ; *eine Schüssel Fleisch,* ur pladad kig g., ur bodezad kig b. ; *ich habe mir die Hand an der heißen Schüssel verbrannt,* ken tomm e oa ar plad m'en doa poazhet din va dorn, ken tomm e oa ar plad m'en doa losket poazh va dorn din, en em boazhet em boa o kregiñ er plad ; *die Schüsseln leer essen,* peurlipat an asiedoù, riñsañ an asiedoù, riñsañ ar pladoù, ober ar riñs war ar boued ; *eine Schüssel leer essen,* ober riñs plad ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schüssel leer gefressen,* gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; **2.** [dre skeud.] *vor leeren Schüsseln sitzen,* chom da vuzelliñ, ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, chom da sunañ e vizig, chom hep tamm na takenn, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat.

schüsselförmig ag. : a-stumm gant ur plad, stummet evel ur plad, e doare ur plad, e doare pladoù, e doare pladeier, a-zoare gant ur plad, a-zoare gant pladeier, a-seurt gant ur plad, a-seurt gant pladeier.

schusselig ag. : *sellit ouzh* **schusslig**.

Schusseligkeit b. (-) : **1.** diampartiz b. ; **2.** dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., skañvbennegezh b., skañvadurezh b.

schusseln V.gw. (hat geschusselt) : mont diwar skañv, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, mont a-raok e benn, mont gwall vuan ganti, bezañ pront evel ul Leonad.

Schüsselschnecke b. (-,-n) : [loen.] brennig str.

Schüsseltuch n. (-s,-tücher) : tarner g., torchouer g.

Schüsseluntersatz g. (-es,-sätze) / **Schüsseluntersetzer** g. (-s,-) : dindaner g.

Schüsselwärmer g. (-s,-) : tommer-pladoù g.

Schussfaden g. (-s,-fäden) : [gwiad.] neudenn anneu b.

Schussfahrt b. (-,-en) : [ski] diskenn serzh g.

Schussfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kof g.

schussfertig ag. : prest da dennañ, darev da dennañ, pare da dennañ.

Schussgarn n. (-s,-e) : [gwiad.] neudenn anneu b.

schusslig ag. : **1.** diakuit, dornet fall, distu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, distu, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek ; **2.** strantal, distrantell, brell, dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn ; P. *der ist schusslig,* hennezh n'en deus tamm penn ebet, strantal (dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn) eo, penn skañv eo, penn skañvik eo, skañv eo e benn, ur penn avelet (bervet) a zo anezhañ, ur spered brell (strantal) a zen eo, diboell (distrantell) eo, ur skañvelard eo, ur pennglaouig eo (Gregor).

Schusslinie b. (-,-n) : linenn dennañ b., linenn an tennoù b., hent an tennoù g., hed-kouch g.

Schussspule b. (-,-n) : kanell b.

Schussstörung b. (-,-en) : [lu] direizhenn e-kerzh an tennañ b.

Schussverletzung b. (-,-en) : gloaz da-heul un tenn g.

Schusswaffe b. (-,-n) : arm-tan g.

Schusswaffengebrauch g. (-s) : implij an armoù-tan g., implij un arm-tan g.

Schusswechsel g. (-s,-) : tennadeg o tont eus an daou du b., fuzuilhadeg b., eskemm tennoù g., pegad g., krogad g.

Schussweite b. (-,-n) : hed-tenn g., hed-tennañ g., hed-taol g., hed-bann g., diraez g., doug g. ; *Schussweite eines Bogens,* doug ur wareg g., hed-tennañ ur wareg g., hed-taol ur wareg g., hed-bann ur wareg g. ; *in Schussweite,* war-hed-tenn, a-zindan tenn, a-hed un tenn fuzuilh, dindan e denn, dindan denn fuzuilh, war-bouez tenn.

Schusswinkel g. (-s,-) : korn tennañ g.

Schusswunde b. (-,-n) : gloaz da-heul un tenn g.

Schuster g. (-s,-) : **1.** botaouer g., botaouer-lêr g., kere g., kereour g., P. talfaser g. ; [kr-l] *der Schuster hat die schlimmsten Schuhe,* n'eo ket gwreg ar c'here he deus ar gwellañ botoù ; **2.** *auf Schusters Rappen reiten,* mont a-ruz botoù, mont war e dreid, mont war e droad, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier ; **3.** *Schuster, bleib bei deinem Leisten*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; **4.** P. tostenn b., pizhenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., sec'henn b., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., krafer kozh g., Yann sec'h a gein, Yann ar sec'h, tad kalon arc'hant, kalon arc'hant b., Yann kalon arc'hant, kaouenn b., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Schuster,* hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Schusterahle b. (-,-n) : minaoued g.

Schusterblume b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.

Schusterdraht g. (-s,-drähte) : neud peg g.

Schusterei[1] b. (-) : kereerezh g.

Schusterei[2] b. (-,-en) : stal-gere b., kereouri b., kereerezh b.

Schusterin b. (-,-nen) : botaouerez b., botaouerez-lêr b., kereourez b.

Schusterkarpfen g. (-s,-) : [loen.] tañch g.

Schusterkneif g. (-s,-e) / **Schustermesser** n. (-s,-) : trañchezour g., kontell-gere b.

schustern V.gw. (hat geschustert) : **1.** bezañ kere, bezañ botaouer ; **2.** P. kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, bastardiñ, kouilhourañ) al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.

Schusterpfriem g. (-s,-e) : minaoued g.
Schusterrechnung b. (-,-en) : [dre skeud.] trelladur g., kontoù treuz lies., kontoù miliner lies.
Schusterwerkstatt b. (-,-stätten) : stal-gere b., kereouri b., kereerezh b.
Schute b. (-,-n) : **1.** [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g. ; **2.** boned g., koef g.
Schutenhut g. (-s,-hüte) : boned g., koef g.
Schutt g. (-s) : atred g., atredoù lies., gregailh g., lastez g., atredadur g., atredadurezh b., dispennoù lies., rezadur g., skarzhadur g., karzhioù lies.., karzhadenn b., disac'h g., diruilhad g. ; *den Schutt wegschaffen (vom Schutt reinigen),* diatrediñ, diac'hubiñ an atred (an atredoù) a-ziwar an hent, ober karzhadenn ; *in Schutt und Asche legen,* pulluc'hañ, kas da ludu, foeltrañ evel ludu.
Schuttabladeplatz g. (-es,-plätze) : diskarg-lastez foran g., lastezerezh b.
Schuttablagerung b. (-,-en) : bern dilerc'hioù g., bern distaoladoù g.
Schüttbeton g. (-s) : betoñs diskennet g., betoñs koufret g.
Schüttboden g. (-s,-böden) : grignol ed b.
Schüttdamm g. (-s,-dämme) : savenn b.
Schütte b. (-,-n) : boutell b., hordenn b., hordennad b. ; *Schütte Stroh,* hordenn blouz b., hordennad plouz b.
Schütteleis n. (-es) : skorn treuzwelus g., skorn koktel g.
schüttelfrei ag. : distroñs.
Schüttelfrost g. (-es,-fröste) : daskren g., kridiennoù lies., barr krenañ g., krenerezh anoued g. ; *Schüttelfrost haben,* krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn, krenañ gant an anoued, kaout kridienn, kridiennañ, kridiennañ gant ar riv.
Schüttelkrämpfe lies. : [mezeg.] glizi lies. ; *Schüttelkrämpfe bekommen, von Schüttelkrämpfen befallen werden,* bezañ skoet (dalc'het) gant ar glizi, kaout ur gaouad c'hlizi, kaout ur barr glizi, bezañ glizi gant an-unan.
Schüttellähmung b. (-) : [mezeg.] kleñved Parkinson g.
schüttellos ag. : distroñs.
Schüttelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] hejerez g., stroñserez b., hejer g.
schütteln V.k.e. (hat geschüttelt) : **1.** hejañ, dihejañ, krenañ, fichañ, horellañ, horjellat, hoskellat, stroñsañ, stroñsadenniñ, strilhañ, brallañ, dispac'hañ, difretañ, ober un tamm hej da, ober un hej da, ober un hejañ da, ober un tamm jog da, trandellañ ; *einen Baum schütteln,* hejañ-dihejañ ur wezenn, ober un hejañ d'ur wezenn, brañskellat ur wezenn, hoskellat ur wezenn ; *eine Flasche schütteln,* ober un hejañ d'ur voutailh, ober un hej d'ur voutailh ; *den Kopf schütteln,* hejañ e benn, ober un tamm hej d'e benn, hoskellat e benn, krenañ e benn, horellañ e benn evit nac'hañ, horjellat e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep gant un hej penn, hejañ e benn evit nac'hañ, ober un hej d'e benn evit nac'hañ, hejañ e benn evit diskouez bezañ a-enep ; *jemanden heftig schütteln,* divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ hardizh u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, fourgasiñ u.b., difretañ u.b. evel pa vijed o vont d'e ziframmañ ; *es schüttelt mich,* hirisiñ (kridiennañ) a ran, kement-se a lak ac'hanon da hirisiñ ; *hin und her schütteln,* hejañ-dihejañ, stroñsañ-distroñsañ, strilhañ, dotuañ, dorloiñ, horjellañ, horellañ, fourgasiñ, teuler a-zehou hag a-gleiz, teurel-disteurel, dispac'hañ, difretañ ; *in diesem Wagen wird man hin und her geschüttelt,* hejet ha dihejet e vezer er wetur-se, stroñset ha distroñset e vezer er wetur-se, jog a zo da gaout er wetur-se, taolet ha distaolet e vezer er wetur-se, taol-distaol e vez an dud er wetur-se, dorloet e vezer er wetur-se, lammat a ra ar wetur-se, stroñsañ ha distroñsañ a ra ar wetur-se, n'eus nemet hejadennoù da gaout er wetur-se, strilhet e vez an den er wetur-se e-giz ur wezenn bilhoù, strilhet e vez an dud er wetur-se evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, dotuet e vez an den er wetur-se gwasoc'h eget ur sac'had kraoñ, o torbilat e vezer er wetur-mañ, taolet e vezer a-zehou hag a-gleiz er wetur-mañ ; *die Bäume werden vom Wind hin und her geschüttelt,* hej a zo gant ar gwez, hejet-dihejet e vez ar gwez gant an avel, hejañ a ra an avel skourroù ar gwez ; *die Wäsche wird vom Wind hin und her geschüttelt,* emañ an dilhad o lammat-dilammat gant an avel ; *ein Schauer schüttelte ihn,* ur gridienn a hejas anezhañ penn-kil-ha-troad, ur gridienn en hejas penn-kil-ha-troad, ur gridienn a redas a-hed e livenn-gein, ur gridienn aon a spinas e ene, ur gridienn yen a grogas e pep lec'h dre e wazhied, deuet e oa un aezhenn yen warnañ, ur gridienn yen a savas warnañ, ober a reas ur skrijadenn dre e holl izili, tremen a reas an Ankoù drezañ, mont a reas an Ankoù dreist dezhañ ; *vor Gebrauch schütteln !* da hejañ-dihejañ a-raok an implij ; *jemandem die Hand schütteln,* stardañ an dorn (reiñ ur stard-dorn) d'u.b., reiñ un dornad karantez d'u.b., stardañ e zorn d'u.b., ober ur stard-dorn d'u.b., kregiñ e dorn u.b., serriñ dorn u.b. en e hini ; **2.** [dre skeud.] *etwas aus dem Ärmel schütteln,* ober udb war an tomm (war an taol, diwar sav, war ar prim, war an trumm, war an tach), kavout en un taol-kont petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan, kavout gant un taolad spered petra 'zo d'ober (Gregor) ; *das Geld lässt sich nicht aus dem Ärmel schütteln,* ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; P. *jemanden aus den Lumpen schütteln,* lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a

zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b..
V.em. : **sich schütteln** (hat sich geschüttelt) : *sich (t-rt) vor Lachen schütteln,* hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ (daoudortañ) da c'hoarzhin, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), ober ur c'hofad c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *der Hund schüttelt sich (t-rt),* en em zifretañ a ra ar c'hi.
Schütteln n. (-s) : hejoù lies., stroñs g., hejadennoù lies., stroñsadennoù lies., hej g., hejadur g., hejerezh g., jog, horell g., horjell g., horelladur g., horjellerezh g., hoskell g.
schüttelnd ag. : hej, horjellus.
Schüttelreim g. (-s,-e) : eilpenniñ lizherennoù g. ; *zotiger Schüttelreim,* derlinkad g.
Schüttelrutsche b. (-,-n) : [tekn.] riklouer dre stroñsoù g.
schütten V.k.e. (hat geschüttet) : **1.** skuilhañ, fennañ, fuilhañ, saotrañ ; *Getreide schütten,* feltrañ ed, kargañ ed a-dreuz ; *voll schütten,* leuniañ, kargañ ; *leer schütten,* goullonder(iñ), goulloiñ ; **2.** [glav] *es schüttet,* dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a skudellad, foetañ a ra ar glav, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor) ; **3.** *einen Damm schütten,* sevel ur chaoser ; **4.** [dre skeud.] *Öl ins Feuer schütten,* teuler plouz war an tan, c'hwezhañ an tan (an trouz) etre an dud, isañ (atizañ) an dud, c'hwezhañ war an tan, saotrañ eoul (skuilhañ eoul) war an tan, c'hwezhañ trubuilh, lakaat pebr e-barzh ar soubenn ; *Wasser in die Elbe schütten, Wasser ins Meer schütten,* kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv.
schütter ag. : rouez, distank ; *schütteres Haar,* blev rouez str., blev gloev str., penn damvoal g. ; *sein Haar ist ein wenig schütter,* damvoal eo ; *schütter werden,* rouesaat, gloevaat, dont tanav, tanavaat.
schüttern V.gw. (hat geschüttert) : krenañ, kridiennañ, taskrenañ ; *der Boden schüttert,* emañ al leur o taskrenañ, emañ al leur o krenañ.
Schüttern n. (-s) **/ Schütterung** b. (-,-en) : hejoù lies., stroñsoù lies., hejadennoù lies., stroñsadennoù lies., krenadennoù lies.
Schüttgetreide n. (-s) : [merdead.] grignolaj g., greun a-drak str.
Schüttgewicht n. (-s,-e) : douester seblant g., douester manat g.
Schüttgüter lies. : marc'hadourezh a-drak b., marc'hadourezh karget a-dreuz b., marc'hadourezh evel-evel b.
Schutthalde b. (-,-n) : **1.** bern dilerc'hioù g., bern distaoladoù g., fagnaj g., krugell atred b. ; **2.** disac'henn b., disac'hadenn b., disac'hadur g.
Schutthaufen g. (-s,-) : bern dilerc'hioù g., bern distaoladoù g., bern lastez g., fagnaj g., krugell atred b.
Schuttkarren g. (-s,-) : tumporell b.
Schuttkegel g. (-s,-) : kern dichaladur g.
Schüttler g. (-s,-) : **1.** [tekn.] hejerez-plouz b., hejerez-kolo b., hejerez b. ; **2.** [den] hejer g.
Schüttstall g. (-s,-ställe) : bac'h b., loenva g.
Schüttstein g. (-s,-e) : [Bro-Suis] dar b.
Schüttstroh n. (-s) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b.
Schüttung b. (-,-en) : *Schüttung einer Quelle,* taol ur stivell g.
Schutz g. (-es, [liester tekn. hepken : -e]) : gwarez g., gwarezadur, difenn g., paeroniezh b. gwardoniezh b., diwall g., diwallerezh g., goudor g., gwasked g., gwask g./b., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., distav g., goudorlec'h g., patromelezh b., patromiezh b., patroniezh b., siklutenn b., golo g., goloadurezh b., gwarant g., mirerezh g. ; *jemanden in Schutz nehmen,* reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., kemer u.b. en e warez (dindan e warez), kemer u.b. dindan e askell ; *jemandem Schutz gewähren,* reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ bod (repu, diogel, herberc'h, golo, goloadurezh, goudor, gwarant) d'u.b., repuiñ u.b., bodenniñ u.b. ; *unter jemandes Schutz stehen,* bezañ dindan gwarez (dindan askell) u.b. ; *unter dem Schutz der Armee,* dindan gwardoniezh al lu, gwarezet gant al lu ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat,* gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz,* par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *öffentlichen Schutz genießen,* bezañ dindan gwarez ar Stad (gwarez al lezenn) ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaften beitreten,* emezelañ en ur sindikad evit difenn e lazioù, emezelañ en ur sindikad evit gwarediñ e lazioù ; *sich in Gottes Schutz befehlen,* goulenn rekourañs digant an Aotrou Doue ; *Gott um Schutz für seine Familie bitten,* pediñ Doue da

genderc'hel e diegezh ; *im Schutz eines Baumes,* e-doug ur wezenn, goudoret gant ur wezenn, dindan ur wezenn, en aior ag ur wezenn, e gwasked ur wezenn, er waskedenn ; *im Schutz der Dunkelheit,* e-ser an noz, a-fed-noz, en teñval, oc'h ober e vad eus an deñvalijenn ; *Schutz finden,* kavout gwarez, kavout goudor, kavout repu ; *Schutz suchen,* klask gwarez, klask goudor, klask repu ; *vor dem Regen Schutz suchen,* klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont en disglav, en em gledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, en em lakaat en herberc'h, mont d'ar gwasked, mont da zistav, mont da waskediñ ; *bei Regen unter einem Fels Schutz suchen,* mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e pleg ur garreg ; *vor der Sonne Schutz suchen,* mont en disheol, mont d'an disheol, mont da zisheoliañ, emgledouriñ diouzh an heol, klask gwaskedenn ; *die Bäume bieten Schutz vor der Sonne,* disheoliañ a ra ar gwez, disheol a ra ar gwez, disheol a ro ar gwez, disheol a daol ar gwez, reiñ a ra ar gwez gwaskedenn, ar gwez a ro gwasked, teurel a ra ar gwez gwaskedenn, ar gwez a ziwall diouzh an heol ; [istor] *Schutz- und Trutzbündnis,* emglev kenemzifenn hag kenargadiñ g.

Schütz[1] n. (-es,-e) : **1.** [skluz] rañvell b., pal-dour b. ; **2.** [stern-gwiadiñ] bulzun b.

Schütz[2] n. (-es,-e) : [tredan.] enstoker g.

Schutzanstrich g. (-s,-e) : gwiskad liv gwarez g., gwiskad liv gwareziñ g.

Schutzanzug g. (-s,-anzüge) : sae-gwarez b.

Schutzärmel g. (-s,-) : berrvañch g., advañch g.

schutzbedürftig ag. : hag a ranker gwareziñ.

Schutzbefohlene(r) ag.k. g./b. : gwarezad g., gwarezadez b. ; *er ist mein Schutzbefohlener,* lakaet eo bet dindan va evezh, lakaet eo bet dindan va gwarez, lakaet eo bet dindan va gward.

Schutzbehauptung b. (-,-en) : remistenn b., risklenn b., digarez g., lank g., diflip g.

Schutzbekleidung b. (-,-en) : gwiskamant gwarez g.

Schutzbereich g. (-s,-e) : **1.** takad dindan warez g. ; **2.** takad gwareziñ g., takad repuiñ g.

Schutzblech n. (-s,-e) : **1.** skramm gwareziñ g., skramm gwarez g., gward g. ; **2.** [marc'h-houarn] difanker g., difankell b.

Schutzbrett n. (-s,-er) : rañvell b., pal-dour b.

Schutzbrief g. (-s,-e) : paper-tremen g.

Schutzbrille b. (-,-n) : lunedoù gwarez lies., lunedoù gwareziñ lies.

Schutzbündnis n. (-ses,-se) : emglev kendifennerezh g., kevre emzifenn g. ; [istor] *Schutz- und Trutzbündnis,* emglev kenemzifenn hag kenargadiñ g.

Schutzdach n. (-s,-dächer) : goudor g., goudorenn b., gwarez g., gwasked g., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., disglav g., disglavenn b., apoueilh g., baled g., doublet g., siklud g., siklutenn b., spagn g., pratell b.

Schutzdamm g. (-s,-dämme) : chaoser gwarez g., sav-mein gwarez g.

Schutzdecke b. (-,-n) : gwiskad gwarez g., gwiskad gwareziñ g., golo g., goloenn b., goloadur g., goloadurezh b., ballin b., leienenn b., togenn ; *Schutzdecke bilden,* ober ur gwiskad gwarez, reiñ goloadurezh ; *die Schutzdecke eines Strohhaufens abnehmen,* didogañ ur bern plouz.

Schütze[1] b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Schütz**[1].

Schütze[2] g. (-n,-n) : **1.** tenner g., tennataer g. ; *die Schützen haben gut gezielt,* kouchet mat o deus an dennerien ; **2.** [kr-l] *wer einmal trifft ist noch kein Schütze,* n'eo ket an devezh tomm a ra an hañv, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz) ; **3.** [stered.] Saezher g., Saezhour g. ; **4.** [lu] fuzuilher g., tennataer g. ; **5.** [tekn. stern-gwiader] bulzun b.

schützen V.k.e. (hat geschützt) : gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, andoriñ, gwaskediñ, gwaskedenniñ, kledouriñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniezh war, mêsa, maesa, kaeañ, rageveshaat, rakdiwall, diarbenn, eveshaat, gouarn, gwarantiñ, mirout ; *jemanden vor einer Gefahr schützen,* gwareziñ u.b. diouzh (diwall u.b. ouzh, diwall u.b. rak, difenn u.b. ouzh, kaeañ u.b. ouzh, gwarantiñ u.b. diouzh) un dañjer, treiñ un dañjer diwar u.b., distreiñ un dañjer diwar u.b., eveshaat u.b. diouzh un dañjer ; *sein Haus vor Eindringlingen schützen,* gouarn (mêsa, maesa) e di diouzh an diavaezidi, gwareziñ e di a-enep an diavaezidi, gwareziñ e di diouzh an diavaezidi ; *gesetzlich geschützt,* gwarezet gant al lezenn, gwarantet gant al lezenn ; *gesetzlich geschützte Marke,* merk marilhet g., merk gwirioù miret warnañ g. ; *Unkenntnis schützt vor Strafe nicht,* bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz ; *unser Kulturerbe müssen wir schützen,* hor glad sevenadurel a zleomp da virout, hor glad sevenadurel a zleomp da gendelc'her ; *vor dem Regen schützen,* disglaviñ, gwaskediñ, ober disglav da ; *vor dem Regen geschützt,* disglav, en disglav, en distav, diwallet diouzh ar glav, goudor diouzh ar glav, goudoret diouzh ar glav, er gwasked diouzh ar glav ; *vor dem Wind geschützt,* en dizavel, er gwasked diouzh an avel, er goudor d'an avel, gwaskedet, gwasket, en aer vat, diwallet diouzh an avelioù, diwall eus an avel, goudoret diouzh an avel, dizavel, klet, gwarez ; *etwas vor dem Wind schützen,* andorenniñ udb, diwall (goudoriñ, gwaskediñ) udb ouzh an avel, diwall (goudoriñ, gwaskediñ, gouarn, gwarantiñ) udb diouzh an avel, diwall (goudoriñ, gwaskediñ) udb diouzh an avelioù, diarbenn an avelioù ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; *vor dem Frost schützen,* gouarn diouzh ar skorn ; *vor Kälte und Wind geschützter Ort,* lec'h klet g., kornig klet g., kledour g., kledourenn b. ; *Kleider, die dazu geeignet sind, mich vor Unwetter zu schützen,* dilhad gouest da'm diwall diouzh ar wallamzer, dilhad gouest da'm gwarantiñ diouzh ar wallamzer, dilhad gouest da'm eveshaat diouzh ar wallamzer ; *die Saat mit Netzen vor Vögeln schützen,* neudennañ parkadoù nevez hadet ; *Alter schützt vor Torheit nicht,* n'eo ket ar re goshañ hag a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn

kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet.
V.em. : **sich schützen** (hat sich geschützt) : *sich (t-rt) vor etwas schützen, sich (t-rt) gegen etwas schützen,* kaeañ ouzh udb, emgledouriñ diouzh udb, rageveshaat ouzh udb, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, rakdiwall diouzh udb, distav udb, mirout ouzh udb, parraat udb, parraat ouzh udb ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *sich (t-rt) gegen die Kälte schützen,* mirout ouzh ar riv da gregiñ en an-unan, distav ar riv, eveshaat ouzh ar riv, en em ziwall diouzh ar riv, en em zifenn ouzh ar riv, en em sikour ouzh an anoued ; *sich (t-rt) vor dem Regen schützen,* distav, distav ar glav, mont da zistav, klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont en disglav, emgledouriñ diouzh ar glav, kledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked ; *sich vor dem Wind schützen,* mont da zizaveliñ ; *sich (t-rt) vor der Sonne schützen,* **a)** mont en disheol, mont d'an disheol, mont da zisheoliañ, emgledouriñ diouzh an heol, klask gwaskedenn ; **b)** lakaat dienn heol war e gorf.
schützend ag. : … gwarez, … gwareziñ, gwarezus, diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, goudorus, mirus, sparlus, gwaskedennek, skoilhus.
Adv. : evit gwareziñ u.b./udb.
Schützenbataillon n. (-s,-e) : [lu] batailhon fuzuilherien g.
Schützenbruder g. (-s,-brüder) : akebuter g.
Schützenfest n. (-es,-e) : **1.** kenstrivadeg tennañ b. ; **2.** [mell-droad] palioù plantet e-barzh forzh pegement lies., palioù a-stlabez lies., palioù ken-ha-ken lies., palioù mui-pegen-mui lies., palioù ken-ha-kenañ lies.
Schützenfeuer n. (-s,-) : mouskedadeg b., mouskederezh g., fuzuilhadeg b, fuzuilhadennoù lies.
Schützenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk tenner g. [*Toxotes jaculatrix*].
Schutzengel g. (-s,-) : ael mirer g., ael-mir g., ael gwenn g., arc'houere mat g. / ael mat g. (Gregor), ael diwaller g.
Schützengesellschaft b. (-,-en) : [sport] kevredigezh tennerien b., kevredigezh tennañ b.
Schützengraben g. (-s,-gräben) : [lu] foz-difenn b., foz tennañ b.
Schützenhaus n. (-es,-häuser) : ti ar gevredigezh tennañ g.
Schützenhilfe b. (-) : harp g., skor g., skoazell b.
Schützenkönig g. (-s,-e) : kampion an dennerien g.
Schützenkönigin b. (-,-nen) : kampionez an tennerezed b.
Schützenpanzer g. (-s,-) : [lu] karr-emgann skañv g., karr-argad skañv g., karr hobregonek skañv g.
Schützenplatz g. (-es,-plätze) : tachenn pleustriñ war an tennañ b.
Schützenstand g. (-s,-stände) : stand tennañ g., tennadeg b.
Schützenverband g. (-s,-verbände) **/ Schützenverein** g. (-s,-e) : [sport] kevredigezh tennerien b., kevredigezh tennañ b.
Schützenwehr n. (-s,-e) : stankell rañvell-goll b., stankell pal-dour b., stankell bal b.
Schutzfarbe b. (-,-n) : gwiskad liv gwarez g., gwiskad liv gwareziñ g.
Schutzfärbung b. (-) : [loen.] emheñvelaat emzifenn g., emheñveladur emzifenn g.
Schutzfenster n. (-s,-) : prenestr gwarez g..
Schutzfrist b. (-,-en) : prantad gwarez hervez al lezenn g., prantad gwarez lezennel g.
Schutzgebiet n. (-s,-e) : **1.** [polit.] bro-warezet b., Stad-warezet b., Stad gouleviet b. ; **2.** mirva g., gwarezva g., takad repuiñ g.
Schutzgebühr b. (-,-en) : **1.** taos aotreet g., taos skoazell g. ; **2.** raket g., preizhadur g.
schutzgeimpft ag. : [mezeg.] vaksinet.
Schutzgeist g. (-es,-er) : arc'houere mat g.
Schutzgeländer n. (-s,-) : aspled g., bardell b., garidelloù lies.
Schutzgeld g. (-es,-er) : raket g., preizhadur g.
Schutzgeleit n. (-s,-e) : [lu] amheuliadeg b., amheuliad g., ambroug g.
Schutzgitter n. (-s,-) : **1.** kael warez b., treilhenn warez b., kler gwarez str., draf gwarez g., treilheris gwarez g., gward g., kañsell b., garidoù lies. ; **2.** [oaled] harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Schutzgott g. (-s,-götter) : doue gwarezer g., doue gwarezour g., doue diwaller g.
Schutzhaft b. (-) : [gwir] prantad toull-bac'h diarbenn g., rakvac'hadur g., bac'hadur diarbenn g.
Schutzhaube b. (-,-n) : golo gwarez g., golo gwareziñ g., gward g.
Schutzhäuschen n. (-s,-) : gedig g.
Schutzheilige(r) ag.k. g./b. : [relij.] sant paeron g., santez paeronez b., paeronez b., patrom g., patromez b., maeronez b., patron g., patronez b. ; *zweiter Schutzheiliger der Gemeinde,* kenbatrom ar barrez g.
Schutzhelm g. (-s,-e) : tokarn-gwarez g.
Schutzherr g. (-n,-en) : pennaotrou g., gwarezer g., gwarezour g., diwaller g., gwaredour g., patrom g.
Schutzherrschaft b. (-) : gwardoniezh b., paeroniezh b., paeroniadur g., gwarezadur g., goulevierezh g. ; *unter amerikanischer Schutzherrschaft,* dindan gwardoniezh ar Stadoù Unanet, dindan goulevierezh ar Stadoù Unanet ; *unter der Schutzherrschaft der Armee,* dindan gwardoniezh al lu, dindan goulevierezh al lu.
Schutzhülle b. (-,-n) : jakedenn b., kleurenn b.
Schutzhütte b. (-,-n) : goudor g., goudorenn b., ti-bod g.
Schützin b. (-,-nen) : tennerez b., tennataerez b.
schutzimpfen V.k.e. (schutzimpfte / hat schutzgeimpft) : [mezeg.] vaksinañ.
Schutzimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur gwarez g., vaksinadur diarbenn g.
Schutzinsel b. (-,-n) : [straedoù] enezig warez (enezig repuiñ) evit an droadeien b., goudorenn gerzhourien b.
Schutzklausel b. (-,-n) : diferadenn warez b., diferadenn wareziñ b.
Schutzkleidung b. (-,-en) : dilhad war-c'horre lies., dilhad gwarez lies., dilhad gwareziñ lies.
Schutzkontakt g. (-s,-e) : [tredan.] kenstok surentez g., ereadur ouzh ar sol g., douarged g.
Schutzkorb g. (-s,-körbe) : [lu] bouteg gwarez g., boutegad-douar g.

Schutzkörper g. (-s,-) : antikorf g., enepkorf g.
Schutzkrieg g. (-s,-e) : brezel emzifenn g.
Schutzleder n. (-s,-) : **1.** difanker g., difankell b. ; **2.** [iskrim] brennid warez b., brennid gwarez g.
Schützling g. (-s,-e) : gwarezad g. ; *er ist der Schützling des Ministers,* dindan gwarez ar maodiern emañ ; *er ist mein Schützling,* emañ dindan va askell, gwarezet eo ganin, eveshaat a ran warnañ.
schutzlos ag. : **1.** dizifenn, en arvar, hep difenn ; **2.** dic'houdor, digledour, diglet.
Schutzmacht b. (-,-mächte) : bro warezer b., riez warezer b., stad gouleviañ b.
Schutzmann g. (-s,-männer/-leute) : polis g., poliser g.
Schutzmantel g. (-s,-mäntel) : [nukl.] speurenn wareziñ b.
Schutzmarke b. (-,-n) : merk g., label g. ; *eingetragene Schutzmarke,* merk gwarezet g., merk gant gwirioù miret strizh g.
Schutzmaske b. (-,-n) : maskl gwareziñ g., mouch gwareziñ g.
Schutzmaßnahme b. (-,-n) : darbaroù gwareziñ lies., darbaroù diwall lies., diarbenn gwarez g. ; *soziale Schutzmaßnahmen,* diarbennoù war tachenn ar gwarez sokial lies., darbaroù war tachenn ar gwarez sokial lies. ; *alle Schutzmaßnahmen getroffen haben,* bezañ kuit ha pare diouzh pep droug, bezañ kuit ha pare diouzh pep gwall.
Schutzmauer b. (-,-n) : ramparzh g., moger-difenn b., moger-greñv b., kreñvvoger b.
Schutzmimikry b. (-) : [loen.] emheñvelaat emzifenn g.
Schutzmittel n. (-s,-) : benveg emzifenn g., doare d'en em zifenn g., difenn g., gwarez g. ; *gegen diese Krankheit gibt es kein Schutzmittel,* n'eus difenn ebet a-enep ar c'hleñved-se.
Schutzpatron g. (-s,-e) : [relij.] sant paeron g., patrom g.
Schutzpatronin b. (-,-nen) : [relij.] maeronez b., paeronez b., santez paeronez b., patromez b.
Schutzplanke b. (-,-n) : [hentoù] kloued surentez b., harzell surentez b.
Schutzpolizei b. (-) : polis g., polis-kêr g.
Schutzpolizist g. (-en,-en) : polis g., poliser g., gward-kêr g., gward-ruioù g.
Schutzraum g. (-s,-räume) : goudor g., repu g., goudorenn b., goudorlec'h g., takad repuiñ g., lec'h-repu g., ti-repu g. ; *Luftschutzraum,* goudor enep kirri-nij g., goudor enepnij g.
Schutzschalter g. (-s,-) : [tredan.] disjunter g., troc'h-red g.
Schutzscheibe b. (-,-n) : gwerenn wareziñ b. ; *Windschutzscheibe,* **a)** gwentskramm g. ; **b)** [kirri-tan] gwerenn-dal b.
Schutzschicht b. (-,-en) : gwiskad gwarez g., gwiskad gwareziñ g.
Schutzschiene b. (-,-n) : **1.** roudenn surentez b., reilhenn a-barzh b., adroudenn b. ; **2.** kloued surentez b., harzell surentez b.
Schutzschild g. (-s,-e) : harz-tennoù g.
Schutzschrift b. (-,-en) : skrid emzifenn g., danevell gantreizhus b.
Schutzstreifen g. (-s,-) : treuzenn gerzhourien b.
Schutzüberzug g. (-s,-überzüge) : pallenn gwareziñ g., goloenn warez b.
Schutzumhang g. (-s,-umhänge) : pelerinenn b.
Schutzumschlag g. (-s,-umschläge) : [levrioù] jakedenn b.
Schutzverband g. (-s,-verbände) : kevre gwareziñ g.
Schutzvorrichtung b. (-,-en) : [tekn.] gward g.
Schutzwaffe b. (-,-n) : arm emzifenn g.
Schutzwald g. (-s,-wälder) : koadeg gwarez ouzh an disac'hadennoù b.
Schutzwall g. (-s,-wälle) : chaoser gwarez g., sav-mein gwarez g., savenn wareziñ b.
Schutzwand b. (-,-wände) : speurenn wareziñ b., andorenn b.
Schutzweg g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] treuzenn gerzhourien b.
Schutzwehr b. (-,-en) : moger-greñv b., moger-difenn b., ramparzh g., kreñvvoger b.
Schutzzeichen n. (-s,-) : merk g., label g.
Schutzzeit b. (-) : [mezeg.] dizarempred g., dispell g., dihentadur g.
Schutzzeuge g. (-n,-n) : [gwir] test didamaller g.
Schutzzoll g. (-s,-zölle) : taos enporzh gwareziñ g., telloù gwarez lies.
Schutzzollpolitik b. (-) : gwarezouriezh b., gwarezelouriezh b.
Schwa n. (-s) : [yezh.] e dison g.
Schwab g. (-en,-en) : [Bro-Suis, gwashaus] boch g., kozh Alaman g.
Schwabbelei b. (-,-en) : randon g., randonenn b., glabouserezh g., ravoderezh g.
schwabbelig ag. : laosk, distenn, distign, flibous, gwak, bourr, gludennek, gludek.
schwabbeln 1. daskrenañ, horjellañ, flojañ ; **2.** randoniñ, rambreal, rac'hoanat, chaokat, ravodiñ, borodiñ, flapennat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ.
Schwabber g. (-s,-) : [merdead.] barr-skuber g., barrskuber g.
Schwabe[1] g. (-n,-n) : Swabad g., annezad Swabia g.
Schwabe[2] b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.
schwäbeln V.gw. (hat geschwäbelt) : swabegañ, komz e rannyezh ar Swabiz, komz gant pouez-mouezh Bro-Swabia.
Schwaben n. (-s) : Swabia b., Bro-Swabia b.
Schwabenalter n. (-s) : [dre fent] un daou-ugent vloaz bennak.
Schwabenkorn n. (-s) : [louza.] yell g.
Schwabenstreich g. (-s,-e) : kalpart b., fallvarch g., follezhenn b.
Schwäbin b. (-,-nen) : Swabadez b., annezadez Swabia b.
schwäbisch ag. : swabat, ... Swabia, [rannyezh] swabek.
schwach ag. : **1.** gwan, blin, blinik, asik, izil, sempl, fouist, blank, dinerzh, toc'hor, toc'h, andraf, ble, displed, displet, dister, fall, flak, gouezel, gwak, ven, tanav, bresk, divalav, peñver ; *schwaches Kind,* bugel sempl (dinerzh, blin, toc'hor, gwan, asik, izil, gouezel, displet, fouist, peñver) g. ; *äußerst schwach,* blank evel ul leue, erru ar fallañ ma c'haller, erru fallañ ma c'haller ; *schwaches Licht,* skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., gouloù bleiz g., gouloù

pikous g., gouloù blin g., lutig g. ; *schwächer werden,* fallaat, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, mont sempl, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, mont e nerzh diouzh an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, venaat, divalavaat, izelaat, digouezhañ, diflakañ ; *sie wurde langsam immer schwächer, sie wurde nach und nach schwächer,* ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *er ist hingefallen, weil er zu schwach war,* kouezhet e oa bet dre ma oa re sempl ; *er ist noch schwächer geworden,* disteraet eo dezhañ, hennezh a zo divalavaet, izelaet eo ; *es wurde mir schwach,* ar fallentez (ar fall) a gouezhas warnon ; *er hat eine schwache Konstitution,* n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), peñver eo an temz anezhañ, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv ; *ein schwaches Gedächtnis haben,* bezañ fall e vemor ; *er ist schwach auf den Beinen,* gwall fall eo eus e sav, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, horjellat a ra war e dreid, divhar amann en deus, divhar yod a zo dindanañ, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, laosk eo war e zivesker, blank eo evel ul leue, bec'h en devez o chom war e elloù, n'eo ket start war e gilhoroù, n'eo ket re blom war e gilhoroù, n'eo ken eon tout, erru eo ar fallañ ma c'haller, erru eo fallañ ma c'haller ; *schwach von Begriff,* gwan a spered, inosant, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, toulloù talar en e benn, berr da gompren, gorrek da gompren, ur spered besk a zen anezhañ, kalet a benn, kalet e benn, bouc'h da gompren, pouer, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, buoc'h a-walc'h, pounner a spered, pounner a benn, dister a spered, berrik a spered, bac'h a spered, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, gorrek a spered, ur spered gorrek a zen anezhañ, ur spered pouer a zen anezhañ, stouvet ; *von diesem Wein bekomme ich schwache Beine,* ar gwin-se a gouezh em divhar, gant ar gwin-se e varv va divhar din, gant ar gwin-se e teu va divesker da vezañ flakig ; *schwache Stimme,* mouezh tanav b., mouezh displet b., mouezh voan b., mouezh sempl b., mouezh dister b. ; *er ist schwach auf der Brust,* **a)** [ster rik] kizidik eo e vruched, techet eo da gaout poan e poull e galon ; **b)** [dre skeud.] erru eo skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, berr eo gant an arc'hant, berr eo an arc'hant gantañ, berr eo an arc'hant gantañ etre e zaouarn, just eo an arc'hant gantañ, bas eo an traoù gantañ, hennezh a zo berr war e gezeg, hennezh a zo berr war e sparl, berr eo ar c'hrog gantañ, hennezh a zo berr en e skeuliad, staget berr eo, skort eo an arc'hant gantañ, emañ Fañch ar Berr gantañ, pep tra a zo bihan gantañ, hennezh a zo enkrezet gant an arc'hant ; [dre skeud.] *auf schwachen Füßen stehen,* bezañ diazezet fall, bezañ fontet fall, bezañ brall-divrall, bezañ war al lusk, bezañ lusk-dilusk, bezañ luskellus, bezañ distrantell, na vezañ plom war e dachoù, na vezañ start war e dachoù (war e sichenn), bezañ bresk ; *schwacher Punkt, schwache Seite*, tu gwan g., gwiridig g., klañvenn b., tu gwak g., tu gwiridik g., tu kizidik g., kaledenn b. ; *jemanden an seiner schwachen Stelle packen,* gwaskañ war gwiridig (kizidig, klañvenn, kaledenn) u.b., gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, gwaskañ war ar gor, mont d'u.b. dre e du gwan, mont d'u.b. dre e du gwak, pouezañ war ar gwan en u.b., kemer u.b. dre an andred gwiridik (damantus) / lakaat e zorn war hesked (gor, kaledenn) u.b. (Gregor), sachañ u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, ren u.b. diwar-bouez un neudenn vrein ; *schwaches Geschlecht,* reizh wan b., gouenn ar merc'hed b. ; *schwach besucht,* nebeut a ziskenn ennañ, nebeut a zarempred gantañ ; *ein Arzneimittel in schwachen Dosen einnehmen,* kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak ; *ein schwacher Trost,* ur frealz gwall zister ; *schwacher Kaffee,* kafe hir (divlaz, flak, flav, tanav) g., bannac'h teil g., dour lous g., gwelien g., stronk g., kafe seurez g., lipig g. ; *schwache Augen haben,* bezañ aet izel (erru teñval, fallaet) e zaoulagad ; *ein schwaches Herz haben,* bezañ peñver e galon ; *schwacher Puls,* talmadennoù dister ar galon lies., talmadennoù gwan lies. ; *schwacher Atem,* alan (anal) verr b., alan (anal) denn b. ; *stark am Leib, am Geiste schwach,* eskuit eo ar c'hig hogen diyoul eo ar spered - ar c'hig a zo buan, met ar spered a zo dinerzh ; **2.** [yezh.] digemm.

Schwäche b. (-,-n) : **1.** fallentez b., gwander g., gwanded b., gwanadenn b., gwanidigezh b., gwanijenn b., blinded b., blinder g., blankadurezh b., blankted b., blankter g., dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b., diviañs b., drouklamm g., fillidigezh b., venadur g., vender g., vended b., venizion b., sempladurezh b., semplaenn b., breskder g., breskded b., breskadurezh b., gwan g. ; **2.** tu gwan g., gwiridig g., klañvenn b., tu gwak g., tu gwiridik g., tu kizidik g., kaledenn b. ; *menschliche Schwächen,* mankoù Mab-den lies. ; *jemanden bei seiner Schwäche für gutes Essen packen,* tapout u.b. diwar-bouez e gof, tapout u.b. diwar-bouez e c'henoù ; *eine Schwäche für etwas haben,* bezañ troet gant udb, bezañ douget (kaout un doug) d'udb, kaout ur pleg evit udb.

Schwächeanfall g. (-s,-anfälle) : fallaenn b., falladenn b., filidigezh b., gwanadenn b., gwanidigezh b., gwanijenn b., vaganadur g., sempladur g., sempladurezh b., sempladenn b., semplaenn b. ; *Schwächeanfälle erleiden,* vaganellañ, bezañ klañv gant ar fall ; *einen Schwächeanfall erleiden,* kouezhañ ar fall war an-unan, berañ.

schwächen V.k.e. (hat geschwächt) : gwanañ, gwanaat, dinerzhañ, disleberiñ, toc'horiñ, asikañ, bleaat, blinaat, blankaat, fallaat, semplaat, lakaat da zivalavaat ; *jemandes Ansehen schwächen,* gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., divrudañ (fallvrudañ) u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., gwashaat u.b., dispenn anv kaer (brud vat) u.b. ; *diese Krankheit schwächt ihn,* ar c'hleñved-se a zeu d'e zinerzhañ, ar c'hleñved-se a zisliber (a doc'hor) anezhañ, gant ar c'hleñved-se e teu da vezañ dinerzh, emañ oc'h uzañ gant ar c'hleñved-se, e wanaat a ra ar c'hleñved-se, emañ o tivalavaat gant ar c'hleñved-se.

V.em. : **sich schwächen** (hat sich geschwächt) : *sich (t-rt) absichtlich schwächen,* emwanañ, en em wanañ.

schwächend ag. : blinderus, gwanaus, blankaus.

Schwächerwerden n. (-s) : **1.** gwanadur g., gwanidigezh b., gorrekadur g., digresk g. ; **2.** [mezeg., droug, poan] habaskadenn b., aesadenn b., esmoliñ g.

Schwächezustand g. (-s,-zustände) : diouer a nerzh-korf g., fallentez b., gwander g., gwanded b., kabac'hded b., izilded b., blinded b., blinder g., blankted b., blankter g., dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b., sempladurezh b., semplaenn b.

schwachgläubig ag. : devot hervez feson nemetken, devot da welet hepmuiken, devot diwar-c'horre, devot a-ziwar-c'horre, bihan boazh, bouk, klouar, tremenet dre ar ridell, brizh-, krak-, yen klouar, lugut e galon da grediñ, pennadus ; *du Schwachgläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne'c'h ket kredet a-walc'h ?

Schwachheit b. (-,-en) : **1.** diouer a nerzh-korf g., fallentez b., gwander g., gwanded b., gwanadenn b., kabac'hded b., izilded b., blinded b., blinder g., blankted b., blankter g., dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b., diviañs b., venadur g., vender g., vended b., sempladurezh b., semplaenn b. ; **2.** *sich keine Schwachheiten einbilden,* sellet ouzh an traoù evel m'emaint, chom hep en em douellañ eñ e-unan.

schwachherzig ag. : digalon, digalonek, laosk.

Schwachherzigkeit b. (-) : laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b.

Schwachkopf g. (-s,-köpfe) : amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., beg glep g., genoù glep g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., darsod g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., gogez g., nouch g., penn luch g., magn g., pennsod g., diskiant g., penn-skañv g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., Yann seitek g., spered berr a zen g., spered besk a zen g., berrboell g. ; *alter Schwachkopf,* loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g., droch g., penn droch g., papelod g.

schwachköpfig ag. : laban, sot, genaouek, geoliek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louad, brell, loukes, darsot, speredet-berr, glep.

schwächlich ag. : gwan, blin, blinik, asik, izil, blank, sempl, fouist, dinerzh, karnet, toc'hor, toc'h, ble, gouezel, krak, dister, malotrou, munut, prim, teusk, spinek, skuizh-diskuizh, divalav, peñver, ratous ; *schwächliches Kind,* bugel sempl (dinerzh, toc'hor, gwan, blin, asik, izil, gouezel, fouist, karnet, peñver) g. ; *von schwächlicher Gesundheit,* stummet diouzh bezañ klañv alies, kizidik ouzh ar c'hleñvedoù, klañvidik, klañv-diglañv, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall e gorf, hag en deus korf fall, hag a gouezh alies en arwez ar yer, disterik e yec'hed, ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, peñver an temz anezhañ ; *er ist von schwächlicher Konstitution,* n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), peñver eo an temz anezhañ, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv.

Schwächling g. (-s,-e) : **1.** sioc'han g., speñv g. ; **2.** flakenn b., buzhugenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., lopagn g., beuzelenn b., luduenn b., kouskadenn b., kousker g., klouarenn b., chuchuenn b., labaskenn b., landreant g., lochore g. ; *das ist ein Schwächling,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad.

Schwachmatikus g. (-,-se) : buzhugenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., lopagn g., beuzelenn b., klouarenn b., chuchuenn b., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., luduenn b.

Schwachpunkt g. (-s,-e) : gwan g., tu gwan g., gwiridig g., klañvenn b., tu gwak g., kaledenn b., kizidig g. ; *jemandes Schwachpunkt suchen,* klask peg war u.b.

schwachsichtig ag. : fall e zaoulagad, aet izel e zaoulagad, teñval e zaoulagad, belbich.

Schwachsinn g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, dispered g., blinded spered b., blinder spered g., sioc'hander g., sioc'handed b., izilder g., sioc'hanidigezh b., sotoni b., diotaj g., diboellaj g., diotiezh b., brizherezh g., diskianterezh g. ; *das ist doch Schwachsinn !* n'eus forzh petra ! forzh petra !

schwachsinnig ag. : nammet e spered, izil, hanter gollet e spered, arsot, un tamm difournis a spered, laban, amiod, diskiant, diod, blin, gars, speredet-berr, gwan a spered ; *schwachsinnig werden,* arsodiñ.

Schwachsinnige(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] nammad a spered g., den blin e spered g., den nammet e spered g., sioc'han g., P. dispered g., sod g., darsod g., arsod g., spered berr a zen g., berrboell g., spered besk a zen g., den speredet-berr g.

Schwachstelle b. (-,-n) : **1.** gwan g., tu gwan g., gwiridig g., klañvenn b., tu gwak g., kaledenn b. ; *jemandes Schwachstelle suchen,* klask peg war u.b. ; **2.** faout g., toull g., fuadenn b.

Schwachstrom g. (-s) : [tredan.] red tredanvarr izel g., red barr izel g.

Schwächung b. (-,-en) : gwanadur g., gwanidigezh b., gwanadenn b., flakadur g., izilaat g., blinaat g., skañvadur g., bihanadur g., digresk g., venizion b., sempladur g., sioc'hanidigezh b. ; *Schwächung des Devisenkurses des Euros gegenüber dem Dollar,* gwanadenn an euro e-keñver an dollar b.

Schwade b. (-,-n) **/ Schwaden**[1] g. (-s,-) : [labour-douar] andell b., andenn b., dramm b., savadell b., regenn b. ; *in Schwaden liegen,* bezañ drammet (savadellet, andellet), bezañ war e zramm ; *in Schwaden legen,* drammañ, savadelliñ, andellañ, regennañ, ober andelloù, roudennañ, lakaat a-renkennadoù ; *sich in Schwaden legen,* kouezhañ en e zrammoù, ruilhal war e zramm ; *Schwaden zusammenharken,* distropañ.

Schwaden[2] g. (-s,-) : mogasenn b., mogidell b., kalzenn b.

Schwadron b. (-,-en) : [lu] skouadrenn b., skouadrennad b., skouadron g.

schwadronieren V.gw. (hat schwadroniert) : kankalat, poufal, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, c'hoari e baotr, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, ober pompad, ober e bompad, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, sachañ dour d'e foenneg, rodal, rodal e revr, raneal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Schwafelei b. (-,-en) : randon g., randonerezh g., randonennoù lies., sorc'hennerezh g., glabouserezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., barboterezh g., jaodre g., rabardellerezh, g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rambre g., rambreerezh g., raonerezh g., stranerezh g., ranellerezh g., komzoù arabadus lies., arabad g., borod g., pifoù lies., soroc'helloù lies.

schwafeln V.gw. (hat geschwafelt) : randoniñ, chaokat, rambreal, rac'hoanat, ravodiñ, borodiñ, flapennat, ragachat, barbilhat, barbotiñ, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, jaodreañ, rac'hoaniñ, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, sorc'henniñ, riotal.

Schwafeler g. (-s,-) : brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., ravoder g., borod g., boroder g., arabadus g., bourouell g., bouroueller g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., barboter g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., jaodre g., brammer g., jaodreer g., rac'hoaner g., randoner g., randonenn g., ranezenn g., sorc'henner g.

Schwaflerin b. (-,-nen) : randonenn b., ravoderez b., rambreerez b., barboterez b., jaodreerez b., rac'hoanerez b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., raonenn b., sorc'hennerez b.

Schwager g. (-s, Schwäger) : breur-kaer g., breureg g. ; *mein zukünftiger Schwager,* danvez va breur-kaer g.

Schwägerin b. (-,-nen) : c'hoar-gaer b., c'hoareg b.

schwägerlich ag. : ... breur-kaer, ... breureg, o vezañ breur-kaer, o vezañ breureg.

Schwägerschaft b. (-) : **1.** perzh bezañ breur-kaer g., perzh bezañ c'hoar-gaer g. ; **2.** [dre astenn.] kerentiezh b.

Schwalbe b. (-,-n) : **1.** [loen.] gwennili b., skendilig b., gwennel b., gwennelenn b., gwennidell b. ; *Migration der Schwalben,* emdizhadeg ar gwennilied b. ; **2.** *eine Schwalbe macht noch keinen Sommer,* n'eo ket ur skendilig a ra an hañv nag ur barr-avel ar goañv - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - n'eo ket un devezh tomm a ra an hañv - ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz).

schwalbenartig ag. : stumm ur wennili dezhañ, e doare ur wennili, e doare gwennilied, a-zoare gant ur wennili, a-zoare gant ar gwennilied, a-seurt gant ur wennili, a-seurt gant ar gwennilied.

Schwalbengezwitscher n. (-s) : richanadeg ar gwennilied b., geizadeg ar gwennilied b.

Schwalbenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-an-daoulagad b., louzaouenn-ar-gwennilied b., louzaouenn-ar-plac'h-koant b., sklaer b., gwad-melen g.

Schwalbennest n. (-es,-er) : neizh gwennili g.

Schwalbenschwanz g. (-es,-schwänze) : **1.** lost gwennili g. ; **2.** [tekn.] lost-koulm g., lost gwennili g., lost gwennel g. ; **3.** P. levitenn hir b., poentenn hir b., lost-pig g., porpant lost-pig g., chupenn lost-pig b.

Schwalbenstein g. (-s,-e) : [maen.] maen gwennili g.

Schwalbenwurz b. (-,-en) **/ Schwalbenwurzel** b. (-,-n) : [louza.] asklepiad str., louzaouenn an divinim str.

schwalchen V.gw. (hat geschwalcht) : **1.** glaouañ, duañ ; **2.** mogediñ, divogediñ.

Schwale b. (-,-n) : [loen.] mandog g., gargadenn b., gwennig g.

Schwall g. (-s,-e) : **1.** morad g., liñvadenn b., lanvad g., taol-mor g., bern-mor g. ; **2.** [dre skeud.] *Wortschwall, Redeschwall,* komzoù a-stlabez (forzh pegement), kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies., foerell gomzoù b., mor a gomzoù g.

Schwamm g. (-s, Schwämme) : **1.** spoue str., spoueenn b. ; *mit dem Schwamm abwischen,* spoueañ ; *Schwamm darüber !* echu ha peoc'h ! disoñjomp an dra-se ! greomp an disoñj war an dra-se ! ; **2.** [louza.] fungus g., kabell-touseg g., tog-touseg g., boued-touseg g. ; *Feuerschwamm,* tont g., losk g. ; **3.** [loen.] spoue str., spoue-mor str., bara-korrig g., bara-mor g. ; **4.** [mezeg.] burbu str., aftoù lies.

schwammartig ag. : spoueek, spoueennek, spoueüs, stoubennek, fungusek, e doare ar spoue, a-zoare gant ar spoue, a-seurt gant ar spoue.

Schwämmchen n. (-s,-) : **1.** spoue bihan str. ; **2.** [mezeg.] borb g.

schwammförmig ag. : spoueek, fungusek, e doare ar spoue, a-zoare gant ar spoue, a-seurt gant ar spoue.

Schwammgewächs n. (-es,-e) : fungus g.

Schwammholz n. (-es) : koad stoubennek g.

schwammicht ag. **/ schwammig** ag. : **1.** spoueek, spoueennek, spoueüs, stoubennek ; *eine schwammige Rübe,* un irvinenn stoubennek str. ; **2.** [dre skeud.] toazennek, toazek, tevik ; *schwammiges Gesicht,* dremm c'hwezet b., dremm goeñvet b.

Schwammkoralle b. (-,-n) : [loen.] koural spoueheñvel str.

Schwammspinner g. (-s,-) : [loen.] bombiks g., preñv seiz g.

Schwammtier n. (-s,-e) : [loen.] spoue str., spoue-mor str., bara-korrig g., bara-mor g.
Schwan g. (-s, Schwäne) : **1.** [loen.] alarc'h g. [*liester* elerc'h] ; **2.** *mein lieber Schwan !* va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !
schwanen V.dibers. (hat geschwant) : *mir schwant nichts Gutes,* gwelet (drouksantout, raksantout) a ran gwall drubuilhoù o tont deomp, un drouksant a bouez war va c'halon, me a soñj din e tenn kement-se da fall, netra vat ne welan o tont eus kement-se, mann vat ebet ne welan o tont eus kement-se, kement-se a yelo e drouziwezh 'meus aon.
Schwanengesang g. (-s,-gesänge) : **1.** kan an alarc'h g. ; **2.** [dre skeud.] an abadenn diwezhañ b., finvez an abadenn b., angoni b. ; *das war der Schwanengesang des Königtums,* kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se ; **3.** [dre skeud.] oberenn diwezhañ b.
Schwanenhals g. (-es,-hälse) : gouzoug alarc'h g.
Schwanenjungfrau b. (-,-en) : [mojenn.] valkirienn b. [*liester* valkirienned, valkiriezed].
Schwanenmuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl dour dous str.
Schwanenritter g. (-s) : [mojenn.] marc'heg e Alarc'h g., Lohengrin g.
Schwang g. (-s) : *im Schwange sein,* bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ ar c'hiz vras eus an-unan ; *das ist jetzt im Schwange,* setu ar bater nevez ! evel-se emañ ar c'hiz bremañ !
Schwangbaum g. (-s,-bäume) : [kirri] brec'h-karr b., gwalenn-garr b.
schwanger ag. : **1.** brazez, brazez a vugale, brazezet, dougerez, o tougen, o tougen krouadur, o tougen frouezh, ac'hub, ac'hubet, e tro, mod, sezi, podet ; *schwanger sein,* bezañ brazez, bezañ brazezet, bezañ dougerez, bezañ o tougen, bezañ o tougen bugale, bezañ o tougen krouadur, bezañ o tougen etre he daougostez, dougen frouezh, bezañ ac'hub, bezañ ac'hubet, bezañ o c'hortoz, bezañ e tro, kemer kof, dougen had, bezañ bugel ganti, bezañ un dra bennak a nevez ganti, bezañ traoù nevez ganti, bezañ war he fedennoù, bezañ keloù bugel ganti, [dre fent] bezañ war he chaosonoù, bezañ kenebet, bezañ flemmet, bezañ pistiget, bezañ podet, bezañ krog, bezañ anv ganti, lakaat (un) astenn d'he zavañjer, bezañ prenet un davañjer nevez, bezañ tapet he gad dezhi, bezañ pounner he zroad, bezañ ur grilh ganti en he faner, bezañ karget, bezañ karget he faner, bezañ leun he faner, bezañ paket ur banerad, bezañ paket ur c'hofad, bezañ pounner he botoù, bezañ bet un taol ki rous ; *ich bin schwanger,* o tougen emaon ; *schwangere Frau,* dougerez b., maouez dougerez b., maouez vrazez b., P. kaolenn pomet b. ; *schwanger werden,* en em gavout brazez, en em gavout dougerez, P. bezañ krog ; *sie ist seit Kurzem schwanger,* pistiget eo, keloù mat a zo ganti, keloù nevez a zo ganti, P. krog eo ; *hochschwanger sein,* bezañ brazez-ac'hub (brazez-tenn, brazez-darev, brazez-vras, prest da chom), bezañ tost d'an termen, bezañ dougerez tost d'an termen, bezañ tost d'ober he zro, bezañ he c'hof betek he lagad ; *vor der Heirat schwanger werden,* ober he neizh a-raok an hañv ; *sie war im sechsten Monat schwanger,* dougerez e oa a c'hwec'h miz, war e c'hwec'h miz dougerez e oa, c'hwec'h miz bugel a oa ganti, c'hwec'h miz bugale a oa ganti, edo abaoe c'hwec'h miz o tougen bugel, edo abaoe c'hwec'h miz o tougen bugale, c'hwec'h miz a oa edo war he chaosonoù ; *sie war von ihm schwanger,* brazezet e oa bet gantañ, lakaet e oa bet brazez gantañ, brazez e oa eus e berzh ; *eine Frau heiraten, die von einem anderen schwanger ist,* mont d'ober golo-pod, bezañ tapet da c'holo-pod ; *sie war mit ihm schwanger,* o tougen anezhañ edo, brazez diwarnañ e oa, brazez warnañ e oa, dougerez e oa warnañ, dougerez e oa outañ ; *Gelüste schwangerer Frauen,* c'hoantoù gwragez bragez lies., c'hoantadennoù gwragez bragez lies. ; **2.** *unheilschwanger,* sin fall gantañ (ganti), feson trubuilhoù bras gantañ ; *an Folgen schwanger,* hag a denn da vraz, hag a denn d'e heul gwalloù e-leizh, hag en devo heuliadoù grevus ha pouezus.
Schwangere ag.k. b. : dougerez b., maouez dougerez b., maouez vrazez b., P. kaolenn pomet b.
schwängern V.k.e. (hat geschwängert) : **1.** brazezañ, P. troadañ ur rozenn da, speriañ, ober an afer, flemmañ, diharpañ, aozañ, lakaat an toaz e go, kargañ he faner goloet da, lakaat tev, renkañ, podañ, plantañ bugel da, plantañ bugel e ; *ihr Nachbar hatte sie geschwängert,* en em gavout a reas brazez eus (a-berzh) hec'h amezeg, lakaet e oa bet brazez gant hec'h amezeg, brazezet e oa bet gant hec'h amezeg, hec'h amezeg en doa roet ur pok Spagn dezhi, hec'h amezeg en doa graet an afer, hec'h amezeg en doa podet anezhi, diharpet e oa bet gant hec'h amezeg, renket e oa bet gant hec'h amezeg, flemmet e oa bet gant hec'h amezeg, aozet e oa bet gant hec'h amezeg, lakaet tev e oa bet gant hec'h amezeg ; *eine Frau heiraten, die von einem anderen geschwängert wurde,* mont d'ober golo-pod, bezañ tapet da c'holo-pod ; **2.** peurvec'hiañ, peurintrañ ; *von Salz geschwängerte Meeresluft*, aer ar mor he lod a holen ganti (gantañ) b., aer vor karget a holen b., hal ar mor g.
Schwängern n. (-s) : speriadur g., frouezhusaat g., frouezhusadur g.
Schwangerschaft b. (-,-en) : brazezded b., dougadur g. ; *das Kind kam im sechsten Schwangerschaftsmonat zur Welt,* ar bugel ne oa nemet c'hwec'h miz douget pa oa bet ganet.
Schwangerschaftsabbruch g. (-s,-abbrüche) : torr-dougadur g., torr-brazezded g., diforc'hiñ g., diforc'h g., diforc'hidigezh b., rikladenn b., sioc'hanadur g. ; *strafbarer Schwangerschaftsabbruch*, torr-dougadur er-maez eus al lezenn g., torr-brazezded er-maez eus al lezenn b., diforc'hiñ difennet hervez al lezenn g.
Schwangerschaftsberatung b. (-,-en) : kuzuliadenn vrazezded g., kuzuliadenn e kreizenn steuñviñ ar genel b.
Schwangerschaftsberatungsstelle b. (-,-n) : kreizenn steuñviñ ar genel b.
Schwangerschaftsstreifen g. (-s,-) : roudenn vrazezded b., stirgennad g., ridadur g. ; *auf dem Bauch hat sie Schwangerschaftsstreifen,* roudennek eo he c'hof, roudennoù brazezded a zo war he c'hof.
Schwangerschaftsunterbrechung b. (-,-en) : torr-dougadur g., torr-brazezded g., diforc'hiñ g., diforc'h g., diforc'hidigezh b., rikladenn b. ; *strafbare*

Schwangerschaftsunterbrechung, torr-dougadur er-maez eus al lezenn g., torr-brazezded er-maez eus al lezenn b., diforc'hiñ difennet hervez al lezenn g.
Schwangerschaftsurlaub g. (-s) : ehan brazezded g.
Schwangerschaftsverhütung b. (-,-en) : hilastaliñ g., hilastalerezh g., enephiliañ g., enephiliadur g.
Schwängerung b. (-,-en) : **1.** speriadur g., frouezhusaat g., frouezhusadur g. ; **2.** [kimiezh] peurvec'hiadur g., intrañ g., intradur g., peurintradur g.
schwank ag. : **1.** plegus, gwevn, horellus ; *schwanker Stängel,* garenn blegus b., garenn wevn b. ; **2.** *jemanden schwank machen,* distardañ (strafuilhañ) mennozhioù u.b., dinerzhañ spered u.b., distabilaat u.b.
Schwank g. (-s, Schwänke) : **1.** farsadenn b., fars g., bourd g., taol jilibourdiñ g., taol farserezh g., jangloù lies., wignavaou g. ; **2.** [lenn.] kontadenn farsus b., danevell fentus b., ribardenn b. ; *Schwänke erzählen,* ribardennañ ; **3.** [c'hoariva] bourdarvest g., fars g., farsadenn b.
schwanken V.gw. (hat geschwankt / ist geschwankt) : **1.** (hat) : horjellañ, horjellat, horijellat, horigellat, horellañ, hoskellat, brañsellat, brañskellat, bransigellat, gwangellañ, charigellañ, gwintañ-diwintañ, ruilhal, brallañ, flojañ, bezañ e brall, bezañ gadal en e sav, bezañ laosk en e sav, bezañ laosk war e zivesker, bezañ hej gant an-unan, trabidellañ, beskellañ ; *die Zweige schwanken im Wind,* horjellat a ra ar skourroù ouzh c'hwezh an avel, frizañ a ra ar brankoù en avel, brañsellat a ra ar brankoù ouzh c'hwezh an avel, brallañ a ra ar skourroù en avel, lusket e vez ar skourroù gant an avel, an avel a laka ar skourroù da hejañ, luskañ a ra ar skourroù en avel, hejañ a ra ar skourroù en avel, luskellañ a ra ar skourroù ouzh c'hwezh an avel ; *das Schiff schwankt,* brañsigellat a ra ar vag gant an houlennoù, brañskellat a ra ar vag gant an houlennoù, horjellat a ra ar vag, lusket-dilusket e vez ar vag gant ar gwagennoù, gwintañ-diwintañ a ra ar vag gant an houl, emañ ar vag o ruilhal evel ur penton, taolet ha distaolet e vez ar vag gant ar c'hommoù, neuñvennat (neuennat) a ra ar vag, taol-distaol eo ar vag ; *unter einer Last schwanken,* horjellañ (brañsellat, brañskellat, charigellañ, beskellañ) dindan ur bec'h bennak, horijellat gant ur bec'h bennak ; **2.** (hat) : krenañ, daskrenañ, bezañ war gren ; **3.** (hat) : chom war var, tarc'hwezhañ, termal, tarlaskat, horjellat, horellañ, digareziñ, argrediñ, amgrediñ, tortañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, soetiñ, kaeañ, amzeriñ, douetiñ, chipotal, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre daou c'hoant, bezañ en entremar, chom en entremar, chom war an entremar, bezañ etre mont ha dont, arvariñ ; *er schwankt ständig hin und her,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout ; *er schwankt noch in seiner Wahl,* n'en deus ket dibabet c'hoazh, chomet eo en entremar (etre-daou) evit c'hoazh, etre daou vennozh emañ c'hoazh, etre daou benn e vennozh emañ c'hoazh, emañ etre mont ha dont c'hoazh, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, etre daou c'hoant emañ, ne ra na tre na lanv c'hoazh, emañ etre an dour hag ar c'hler c'hoazh, en em nec'hiñ a ra c'hoazh taol-distaol en eil dibab hag en egile, etredaouiñ a ra ; *er schwankt wie ein Rohr im Wind,* emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann, en arvar emañ war ar pezh a zle ober ; *die Handlung schwankt,* en entremar emañ an dud ; **4.** (hat) : neuennat, neuñvennat, neuial-dineuial, bezañ neuñv-dineuñv, bezañ neuennus, argemmañ, brallañ ; *die Preise schwanken,* neuennat a ra ar prizioù, en argemm emañ ar prizioù ; *der Preis schwankt zwischen zwanzig und dreißig Euro,* ar priz a vrall etre ugent ha tregont euro, ar priz a vrañskell etre ugent ha tregont euro ; **5.** (ist) : mont war e grank, mont treflez, mont a-we, bale treflez, mont treuz-didreuz, mont bouilh-ha-bouilh, mont brañsell-divrañsell, mont war e zaougostez, kammigellañ, hatiñ, steuñviñ gant e hent, trantellañ, trabidellañ, treuzigellañ.
Schwanken n. (-s) : **1.** brañskellerezh g., brañsellerezh g., luskelladur g., luskellerezh g., luskell b., kemmadur g., neuennad b., argemmadur g., sav-diskenn g., brall g., bralladur g., hej g., fiñv luskellus g., fiñv lusk-dilusk g., lusk-dilusk g. ; **2.** [merdead.] ruilh g., horelladur g., horell g. ; **3.** krenerezh g., kren g., krenadennoù lies., krenijennoù lies., daskren g., daskrenadennoù lies. ; **4.** tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadennoù lies., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., neuennadur g., neuennadoù lies., amzivin g.
schwankend ag. : **1.** diziviz, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, variant, kildro, dizalc'h, pennadus, diyoul, war vordo, horell, silwink, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, amgred, war an entremar, en entremar, war var ; **2.** hejet, hej, hej-dihej, loc'h-diloc'h, fiñvus ; *ein schwankendes Rohr im Winde,* ur bennduenn hejet gant an avel ; **3.** gwak, krenigellek, krenek, bouk ; *schwankender Boden,* douar krenigellek g., douar krenek g., douar bouk g., douar gwak g. ; [dre skeud.] *sich auf schwankenden Boden begeben,* **a)** stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **b)** dont (mont) war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), tennañ riskloù war an-unan, kemer riskloù ; **4.** distabil, dispis, amresis, neuñv-dineuñv, neuennus, kemm-digemm, fiñvus ; *schwankender Gebrauch eines Wortes,* implij distabil (amresis, dispis) ur ger bennak g., neuennadur ster ur ger bennak g. ; *schwankende Preise,* prizioù neuennus lies., prizioù neuñv-dineuñv lies., prizioù kemm-digemm lies., prizioù fiñvus lies. ; **5.** brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, dizalc'h, krenidik, trabidellus, e bili-bann, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, ling-ha-lang, treuzek, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk.
Schwankerzähler g. (-s,-) : ribardenner g.
Schwankgedicht n. (-s,-e) : [lenn.] fablennig b.
schwankhaft ag. : fentus, farsus, bourdus, ribardennus.

Schwankung b. (-,-en) : **1.** brañskellerezh g., brañsellerezh g., luskelladur g., luskellerezh g., luskell b., lusk-dilusk g., kemmadur g., neuennad b., argemm g., argemmad g., argemmadur g., sav-diskenn g. ; **2.** [merdead.] ruilh g., horelladur g., horell g. ; **3.** [stered.] nugañ g.
Schwankungsbreite b. (-,-n) **/ Schwankungsspielraum** g. (-s,-räume) : [arc'hant.] lec'hed neuenniñ g.
Schwanz- : lostel, lostek, a-dreñv, -lost.
Schwanz g. (-es, Schwänze) : **1.** lost g., P. skourjez b. ; *der Hund wedelt mit dem Schwanz,* emañ ar c'hi oc'h hejañ (o fistoulat, o fichañ, o lavigañ) e lost ; *die Kuh schlägt mit dem Schwanz,* emañ ar vuoc'h oc'h ober skubadennoù lost (o strilhañ he lost gant nerzh) ; *langer, buschiger Schweif,* lost e panezenn g., lost hir ha toupek g. ; *der buschige Schwanz des Eichhörnchens,* lost toupek ar gwiñver g. ; *die Eidechse kann ihren Schwanz abwerfen,* hedorr eo lost ar glazard ; *einem Tier den Schwanz abschneiden,* beskañ ul loen, dilostañ ul loen ; *den Schwanz einziehen*, **a)** bezañ e lost en e c'harbedenn, skoachañ e lost etre e zivhar, bezañ izel e lost ; **b)** [dre skeud.] bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b., bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, diskanañ, bezañ kouezhet e vannieloù gant an-unan, diskar e gribell, diskar e gripenn ; **2.** [dre skeud.] *den Schwanz hängen lassen,* bezañ izel e lost, bezañ izel e gribell, bezañ toutek (lostek, mezhek) ; **3.** [dre skeud.] *das Pferd am Schwanz aufzäumen,* lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat lost ar c'harr a-raok, mont war e benn, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat spilhoù e revr ar saout, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh ; **4.** [dre skeud.] *jemandem Feuer unter den Schwanz machen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; **5.** [kr-l] *kommt man über den Hund, kommt man auch über den Schwanz,* graet ar c'halz ne chom ket kalz - aet al lost, aet an hanter tost - an neb a c'hall ober paner a c'hall ober manikin ; **6.** [sonerezh] krogenn b. ; **7.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev, naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., skourjez b. ; *jemandem den Schwanz abschneiden,* dilostañ u.b. ; *ein schlapper Schwanz,* ul lost kouezhet g., ur pich null g.
Schwanzbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn belost b.
Schwänzelei b. (-,-en) : lubanerezh g., moumounerezh g., likaouerezh g., loaverezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g.
Schwänzelgeld g. (-es,-er) : arc'hant skrap g., arc'hant kemeret a-gildorn g.
schwänzeln V.gw. (hat geschwänzelt / ist geschwänzelt) : **1.** (hat) : fistoulat, fichañ, fifilañ, fichfichal, ober fistoul, ober e gazh gleb, ober e glufan, ober e fistoul, ober fistoulig, ober e fistoulig ; *der Hund schwänzelt,* emañ ar c'hi oc'h hejañ (o fistoulat, o fichañ) e lost ; **2.** (hat/ist) : torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, rodal ; *vor jemandem schwänzeln,* fistoulat e lost dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., en em lipat ouzh u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b, ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennañ u.b., displetaat dirak u.b., ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober chiboudig dirak u.b., lubaniñ u.b., frotañ e askell d'u.b, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b.
Schwänzelpfennig g. (-s,-e) : arc'hant skrap g., arc'hant kemeret a-gildorn g. ; *Schwänzelpfennige machen,* houarnañ ar vulez (Gregor), houperigañ, laerezh arc'hant dre drucherezh, touzañ ur gelienenn, sachañ d'e c'hod.
schwänzen V.gw. (hat geschwänzt) : rodal, bragal, dougen roufl, en em rollañ, pauniñ.
V.k.e. (hat geschwänzt) : *die Schule schwänzen*, ober skol fich, chom da c'hoari tro, chom da c'hoari troig al louarn, c'hoari tro al louarn, ober skol louarn, ober skol al louarn, c'hoari al louarn, ober chaochoù, mont da c'haloupat e lec'h all e-lec'h mont d'ar skol.
Schwanzfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'henn lost b.
Schwanzfläche b. (-,-n) : [nij.] plaenenn a-dreñv stabilaat b., stabilaer a-dreñv g.
Schwanzflosse b. (-,-n) : [loen.] askell lost b., angell lost b.
Schwänzlein n. (-s,-) : lostig g.
Schwanzhaar n. (-s,-e) : [loen.] reun lost str.
schwanzlos ag. : [loen.] besk, dilost, golf, belost, besket.
Schwanzlurch g. (-es,-e) : [loen.] gweronell b.
Schwanzmeise b. (-,-n) : [loen.] binoter lostek g.
Schwanzrahmen g. (-s,-) : [nij.] lost g., lodenn lost b., stabilaerioù a-dreñv lies.
Schwanzriemen g. (-s,-) : kulier g., avalouer g., trakulier g., troñs-lost g., belost g., lêrenn-zalc'h b.
Schwanzrübe b. (-,-n) : [kezeg] bouedenn al lost b.
Schwanzschraube b. (-,-n) : [lu] kurun b., lost g., revr g.
Schwanzsporn g. (-s,-sporen) : [nij.] harpell a-dreñv b., skor a-dreñv g.
Schwanzstern g. (-s,-e) : stered-lostek str., kometenn b.
Schwanzsteuer n. (-s,-) : stur a-dreñv g.
Schwanzstück n. (-s,-e) : [kegin.] bouedenn-lost b., dourgen g., feskenn b., bragaouad g.

schwapp estl. : vlaou ! draou !
schwappen V.gw. (ist geschwappt / hat geschwappt) : fennañ, zrodiñ, fotañ, saflikañ, saflikat, riboulat ; *das Wasser schwappt über den Rand,* (ist) : mont a ra an dour dreist e varr leun, fennañ (zrodiñ, fotañ) a ra an dour ; *das Wasser schwappt aus dem Glas*, (ist) : fennañ a ra an dour dreist ar werenn ; *das Wasser schwappt im Eimer*, (hat) : saflikañ a ra an dour er sailh ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte,* klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.
Schwäre b. (-,-n) : [mezeg.] hesked g., gor g., gorad g., pugnez g., c'hwidolenn b., apotum g., droug-sant-Kirio g. *eine Schwäre hervorrufen,* degas gor e korf u.b.
schwären V.gw. (hat geschwärt) : [mezeg.] diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, direntañ, rentañ, apuriñ, livantiñ, P. dizourañ.
Schwären n. (-s) : [mezeg.] heskediñ g., dislinañ g., dislinadur g.
schwärig ag. : [mezeg.] linek, porbolennek, dislinus, c'hwidolennet.
Schwarm g. (-s, Schwärme) : **1.** taol g., hed g., hedad g., barr g., bodad g. ; *Schwarm Bienen,* taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g., kestad b., kestennad b., ruskennad b., binennad b., bodad gwenan g., neizh gwenan g. ; *erster Schwarm Bienen,* kenthed g. ; *zweiter Schwarm Bienen,* tarvhed g., tarvhedad g., adtaol g. ; *dritter Schwarm Bienen,* losthed g., flac'had b. ; *dritter Schwarm Bienen,* arc'hanthed g. ; *neuer Schwarm,* nevezenn b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen,* barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *ein Vogelschwarm,* un nijad laboused g., un nijadell laboused b., un toullad laboused g., ur goabrennad laboused b., ur mor a laboused g., un ebr laboused g. ; *ein Schwarm Möwen,* ur barr gouelaniged g. ; *Schwarm fliegender futtersuchender Seevögel,* barr krenn g. ; *schwimmender Vogelschwarm,* bank evned g., bankad evned g. ; *ein Schwarm Kinder,* ur grubuilhad vugaligoù b., ur vriad vugale b., ur ribitailh bugale g./b., un neizhiad a vugale g., ur rustumellad vugale b., un nodad bugale g., ur struj a vugale g., an druilh g. ; *ein Schwarm Fische,* ur wazhiad pesked b., ur wazhienn besked b., ur wazhiennad pesked b., un taol pesked g., ur bank pesked g., ur bankad pesked g., ur c'hlodad pesked g., ur voudenn besked b., ur bodad pesked g., ur vodenn besked b., ur vodennad pesked b. ; *ein Schwarm Ameisen,* un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druilhadoù, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b. ; *Schwärme von Besuchern,* gweladennerien a-vordilh lies.
2. [dre astenn.] boud g., sourrad g., boubou g., boubouenn b., bouderezh g., sardonnerezh g., fraoñv g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., mouskan g., moustrouz g.
3. diroll g., fringerezh g. ; *im Schwarme leben,* bezañ atav o kas warnezi, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, c'hoari anezhi, riboulat, ebatal, bragal, furikat, breskenn, roulañ, fringal, fringalañ, riotal, riblañ.
4. [dre skeud.] pik-kalon g. ; *sie ist sein Schwarm,* tik (sot, angoulet, lorc'het, touellet, trelatet) eo ganti, joa en deus outi, kehelañ (azeuliñ) a ra anezhi, karout a ra anezhi dreist-penn, karout a ra anezhi dreist ar barr ; *er ist der Schwarm aller Frauen,* hennezh eo moumoun ar merc'hed, hennezh eo kolladenn ar merc'hed .
5. [lu] *im Schwarm,* en dizurzh, a-strew, a-stlabez, er stlabez.
Schwärmattacke b. (-,-n) : [lu] argadenn varc'hegiezh a-strew b.
schwärmen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell* **sein** : ist geschwärmt] teuler hed, hediñ, barrañ ; *die Bienen schwärmen (aus)*, teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed.
2. [*verb-skoazell* **sein** : [ist geschwärmt] dont a-vagadoù, diruilhal.
3. [*verb-skoazell* **haben** : hat geschwärmt] *für etwas schwärmen,* bezañ tik (itiket, sot, troet, angoulet, lorc'het, touellet, trelatet) gant udb, bezañ troet ouzh (war) udb, sodiñ gant udb, bezañ ampl d'udb, bezañ ampl war udb, bezañ her war udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, bezañ gwrac'h d'ober udb, bezañ gwrac'h gant udb ; *für jemanden schwärmen,* bezañ tik (sot, angoulet, touellet, lorc'het, trelatet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., kehelañ (azeuliñ) u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr.
4. [*verb-skoazell* **haben** : hat geschwärmt] riboulat, ebatal, bragal, furikat, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, breskenn, roulañ, fringal, fringalañ, riotal, riblañ, riboulat noz.
V.dibers. : [*verb-skoazell* **haben** : hat geschwärmt] neriñ, neradiñ, bordilhañ, berviñ, merat, fourgasiñ, merienañ, meskañ, puilhañ, gorjañ, fonnañ ; *es schwärmt von Menschen auf dem Platz,* tud 'zo a-vordilh (bez emañ an dud o virviñ) war ar blasenn, ken stank ha merien eo an dud war ar blasenn, ken stank eo an dud war ar blasenn hag ar merien en ur grugell, birviñ a ra an dud war ar blasenn evel un taol gwenan, o virviñ emañ ar blasenn gant an dud, du eo ar blasenn gant an dud, merienañ a ra an dud war ar blasenn (Gregor).
Schwärmer g. (-s,-) : **1.** *politischer Schwärmer,* dispac'her g. ; **2.** hunvreer g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., spered tanijennet a zen g., spered bervek a zen g., birvilher g., birvilhour g., baraneg g. ; *religiöser Schwärmer,* kevrinajour g. ; **3.** [dre skeud.] *Nachtschwärmer,* labous-noz g., rouler g., liper g., ribouler noz g., bever diroll g., galouper noz g., galouper poulloù g. ; **4.** [loen., balafenn] sfinks g.
Schwärmerei b. (-,-en) : **1.** birvilh g., bervidigezh b., birvidigezh b., jourdoul g., begon b., lusk g., entan g., entanadur g., trelat g., trelaterezh g., bervder g. ; **2.** rambre g., reze g., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., randon g.
Schwärmereifer g. (-s) : tanijenn b., bervidigezh b., jourdoul g., lusk g., begon b., birvidigezh b., entan g., entanadur g., trelat g., trelaterezh g., bervder g.
Schwärmergeist g. (-es,-er) : hunvreer g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., spered

tanijennet a zen g., spered bervek a zen g., birvilher g., birvilhour g.
Schwärmerin b. (-,-nen) : hunvreerez b., rambreerez b., randonerez b., ranezennerez b., mogetaerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., spered tanijennet a blac'h b., spered bervek a blac'h b., birvilherez b., birvilhourez b.
schwärmerisch ag. : **1.** birvidik, entanet, tomm, trelatet, gredus, leun a c'hred, alfoet, goursavet, gant jourdoul, birvilh ennañ, lusk gantañ, birvilhet, froudadek, atizek, bev-buhez, bev-buhezek ; **2.** sorc'hennus, rambreüs.
Schwärmsporen lies. : [louza.] spor kantreat str., zoospor str., planospor str.
schwärmweise Adv. : a-vagadoù, a strolladoù bras.
Schwärmzeit b. (-,-en) : mare an hediñ g., mare an teurel hed g.
Schwärmzelle b. (-,-n) : [louza.] kellig-nij b.
Schwarte b. (-,-n) : **1.** tonenn b. ; **2.** *jemandem die Schwarte klopfen (gerben),* strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., strilhañ e skouarn d'u.b. ; **3.** [koad] krustenn b. ; **4.** [dre skeud.] *eine dicke Schwarte,* **a)** ur pezh mell levr g. ; **b)** ul levr kozh-Noe g., ul levr kozh-gagn g.
schwarten V.k.e. (hat geschwartet) : lardañ, lorgnañ, fustañ.
V.gw. (hat geschwartet) : lenn, levraoua.
Schwartenhals g. (-es,-hälse) : **1.** gouzoug tonennek g. ; **2.** [dre skeud.] paotr kaledet g., paotr kroc'hen ouzh e ober g., paotr reut g., paotr tout en un tamm g., paotr en ur pezh g., kaledenn a zen g., kalon dir a zen g., kalon vaen a zen g.
Schwartenmagen g. (-s,-mägen/-magen) : [kegin.] formaj kig-moc'h g.
Schwartholz g. (-es) : krustennoù lies.
schwartig ag. : tonennek, e doare an donenn.
schwarz ag. : **1.** du, teñval, glas-mouar ; *kohlrabenschwarz, rabenschwarz, pechschwarz,* du-bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-sac'h, du-poazh, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du evel ur vran, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, du evel peg, du evel en ur sac'h ; *schwarzer Bleistift,* kreion du g. ; *schwarze Jacke,* chupenn zu b., justin du g., porpant du g. ; *schwarze Augen,* daoulagad c'hlas-mouar lies., daoulagad glas-mouar lies. ; *schwarze Wolke,* malkenn b., duadenn b., duenn b., teñvaladenn b. ; *schwarzer Fleck,* duaj g., duad g., duenn b. ; *schwarze Kuh, schwarzer Hund, schwarzes Huhn, h.a.,* duenn b. ; *schwarzer Farbstoff,* du g., duad g., danvez livañ du g. ; *schwarze Rasse,* gouenn zu b. ; *schwarz anstreichen,* livañ e du ; *schwarzer König,* roue morian g., roue du g. ; *eine Kirche schwarz behängen,* stignañ un iliz e du ; *ein Schwarzer,* unan du, un den du g., un dugroc'heneg g., ur morian g. ; *schwarz ist schön,* brav eo an du - pep seurt liv 'zo mat, met an du eo an tad - pep seurt liv 'zo mat, met an du eo an aotrou - pep seurt liv 'zo mat, met an du eo ar mestr ; *Schwarze Macht* [Black Power], Beli Zu b. ; *kleine, schwarze Augen,* daoulagad polos lies. ; *schwarz gekleidet,* gwisket e du ; *das Schwarze Meer,* ar Mor Du g. ; *das Schwarze Meer ist über mehrere Meeresengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor ; *schwarz werden,* duaat ; *schwarz auf weiß geschrieben,* skrivet sklaer ha fraezh, lakaet splann dre skrid, skoet fraezh ha sklaer war ar paper ; *schwarze Messe,* oferenn war an tu-gin b., oferenn drantell b., oferenn fall b. ; [krennl.] *was man schwarz auf weiß besitzt, kann man getrost nach Hause tragen,* ar c'homzoù a ya gant an avel, ar skritur ne ya ket ; *jemanden schwarz anschreiben,* divrudañ (duañ, labezañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., dispenn brud (anv kaer) u.b., glabousañ u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., gwallgomz (droukprezeg) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., gwashaat u.b., droukkomz eus u.b., drouklavaret war u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., hiboudiñ ; *vor Ärger schwarz werden,* birviñ gant ar gounnar ; *alles schwarz sehen,* gwelet an traoù war an tu fall, livañ ar vuhez e du, bezañ bepred war-nes damant, bezañ ur spered chalus a zen, bezañ bepred o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù, oc'h ober tachoù), gwelet bepred tu fallañ an traoù ; *es wird ihm schwarz vor den Augen,* hemañ a zo o vont en tu all, badet eo, hemañ a zo evel pa vije ur vorenn dirak e zaoulagad, savet ez eus ur vorenn d'e zaoulagad, e zaoulagad a zo evel koc'hennet a vogidell, emañ o vont da fatikañ (da semplañ, da fatañ), deuet eo da vezañ fall, mezevelliñ a ra e benn, badinelliñ a ra e benn, e balbouz emañ e benn, hennezh a zo aet fall ken e fell dezhañ kouezhañ, eñ a venn mankout ; *schwarzer Tod,* bosenn b. ; *schwarze Kunst,* igromañs b., achantouriezh b., achantourezh g., sorserezh g. ; *der schwarze Mann,* paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g. ; *schwarz machen,* **a)** duañ, lakaat da vezañ du, lakaat liv du [war udb] ; **b)** [dre skeud.] *jemanden schwarz machen,* duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., droukkomz eus u.b., dispenn brud vat u.b., glabousañ u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., gwashaat u.b., labezañ u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e

nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ ; *schwarze Liste,* listenn du b., listenn ar re lakaet en dispell b., indeks g. ; *auf die schwarze Liste setzen,* dispellañ, lakaat en dispell ; *das schwarze Brett,* an daolenn ditouriñ b., an daolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b.
2. kuzh, dirgel ; *schwarze Kasse,* kef kuzh g., kef du g., yalc'h a-dreñv b.
3. *schwarzer Tag,* gwall zevezh g., deiz a walleurioù g., deiz milliget g. ; *der Schwarze Freitag,* ar Gwener Du g. [25 / 10 / 1929, fallaenn veur er Yalc'h e New-York] ; *schwarzer Plan,* irienn ifern b., mennozh ifern g.
4. [kartoù] *schwarz sein,* kaout ar wrac'h, bezañ halegenn, kaout ul louzenn ; *schwarzer Peter,* korrig melen g. ; [dre skeud.] *dem anderen den schwarzen Peter zuspielen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur bec'h bennak diwar goust unan all, dijabliñ ag ur samm bennak diwar goust unan all, dijabliñ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all, difoarañ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all.
5. [sonerezh] *schwarze Note,* notenn zu b., duenn b.
Schwarz n. (-es,-) : **1.** du g. ; *Schwarz ist in vielen Ländern die Farbe der Trauer,* e kalz a vroioù e verk al liv du ar c'hañv ; *in Schwarz,* e du ; *Schwarzes,* traoù du lies. ; *das Schwarze im Auge,* mab-al-lagad g., mab-lagad g., ibil-lagad g. ; *Schwarz ist meine Lieblingsfarbe, ich liebe Schwarz,* an du a blij din dreist pep tra ; *Schwarz tragen, in Schwarz gehen,* bezañ gwisket e du ; **2.** [dre skeud.] *sich von Schwarz auf Weiß ändern,* cheñch penn d'ar vazh, treiñ (trokañ) penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh war an (en) daboulin, cheñch penn-da-benn ; *ins Schwarze treffen,* **a)** tennañ er gwenn, skeiñ eeun ; **b)** [dre skeud.] skeiñ e-barzh, skeiñ mat, tennañ er gwenn, lakaat ar biz war ar gwiridig, sikañ e viz en toull, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, pouezañ war ar gwan en u.b., pouezañ war ar glañvenn.
Schwarzafrika n. (-s) : Afrika zu b.
Schwarzamsel b. (-,-n) : [loen.] moualc'h b. [*liester* mouilc'hi].
Schwarzarbeit b. (-,-en) : labour kuzh g., labour dirgel g., labour du g.
schwarzarbeiten V.gw. (hat schwarzgearbeitet) : labourat dre guzh, ober labour du.
Schwarzarbeiter g. (-s,-) : den hag a labour dre guzh g., den hag a ra labour du g.
Schwarzarbeiterin b. (-,-nen) : plac'h hag a labour dre guzh b., plac'h hag a ra labour du b.
Schwarz-Ass n. (-es) : [kartoù] born treflez g., bid treflez g., louz treflez g.
schwarzäugig ag. : daoulagad du dezhañ.
schwarzbärtig ag. : dezhañ barv du ; *ein Schwarzbärtiger,* unan barv du g.
Schwarzbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Schwarzbeeren pflücken,* lusa.
Schwarzbeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.
schwarzblau ag. : glas-du.
Schwarzbrasse b. (-,-n) : [loen.] bezu g., duig g., mojig-du g.
Schwarzbrauenalbatros g. (-, -se) : [loen.] albatroz abrantek g.
schwarzbraun ag. : gell-du ; *schwarzbraunes Pferd,* marc'h gell-du g.
Schwarzbrot n. (-s,-e) : bara-segal g., bara du g., bara brazez g., bara brizh g.
Schwarzdorn g. (-s,-e) : [louza.] irinenn b., spern-du str.
Schwarzdorngestrüpp n. (-s,-e) : [louza.] irineg b.
Schwarzdrossel b. (-,-n) : [loen.] moualc'h b. [*liester* mouilc'hi] ; *die Schwarzdrossel ruft, die Schwarzdrossel singt, die Schwarzdrossel pfeift,* sutal a ra ar voualc'h, c'hwitellat a ra ar voualc'h.
Schwärze b. (-,-n) : **1.** duder g., duadur g., teñvalder g., teñvalijenn b., du g. ; *Schwärze der Nacht,* teñvalijenn an noz b. ; **2.** duad g. ; *Druckerschwärze,* liv moullañ g., liv du evit moullañ g.
Schwarze(r) ag.k. g./b. : morian g., morianez b., morilhon g., dugroc'heneg g. ; *ein Schwarzer,* unan du, un den du g., un dugroc'heneg g.
Schwarze(s) ag.k. n. : **1.** *Schwarzes*, traoù du lies. ; *das Schwarze im Auge,* mab-al-lagad g., ar mab-lagad g., an ibil-lagad g. ; **2.** gwenn g. ; *ins Schwarze treffen,* **a)** tennañ er gwenn, skeiñ eeun ; **b)** [dre skeud.] skeiñ e-barzh, skeiñ mat, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, pouezañ war ar gwan en u.b., pouezañ war ar glañvenn.
schwärzen V.k.e. (hat geschwärzt) : duañ, duaat ; *geschwärzte Hautfarbe,* kroc'hen spelc'het g., liv rous g. ; *mit (von) Ruß geschwärzt,* duaet gant an huzil.
V.em. : **sich schwärzen** (hat sich (t-rt) geschwärzt) : teñvalaat, duaat.
Schwärzen n. (-s) : duadur g., duerezh g.
Schwarzerde b. (-) : douar dous g., leus g.
Schwarzerle b. (-,-n) : [louza.] gwern str., gwernenn b. [*liester* gwernenned], gwez-gwern str. ; *mit Schwarzerlen dicht bewachsen,* gwerniek.
schwarzfahren V.gw. (fährt schwarz / fuhr schwarz / ist schwarzgefahren) : **1.** beajiñ hep bilhed, baratañ, korbinat ; **2.** bleniañ ur c'harr-tan hep aotre-bleniañ.
Schwarzfahrer g. (-s,-) : **1.** den hag a veaj hep paeañ e vilhed g., barater g., korbiner g. ; **2.** den hag a vlein ur c'harr-tan hep aotre-bleniañ g.
Schwarzfahrerin b. (-,-nen) : **1.** plac'h hag a veaj hep paeañ he bilhed b., barater b., korbinerez b. ; **2.** plac'h hag a vlein ur c'harr-tan hep aotre-bleniañ b.
Schwarzfärberei b. (-) : [dre skeud.] hollwashaouriezh b., gwazhwelerezh g.
schwarzfigurig ag. : gant tudennoù e du.
schwarzfleckig ag. : brizhelloù du warnañ, brizh du, pik-du.
Schwarzföhre b. (-,-n) : [louza.] pin du str., pinenn zu b.

schwarzgallicht ag. **/ schwarzgallig** ag. : melkonius, melkoniek, doanik, doanius, hiraezhus, tristidik, klañv gant an droug-hirnez.
schwarzgerändert ag. : du e vordoù, du e rizennoù.
Schwarzgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Schwarzgürtelträger,* ur gouriz du g.
schwarzhaarig ag. : du e vlev ; *schwarzhaariger Mann,* duard g. ; *schwarzhaarige Frau,* duardell b., duardenn b., duardez b.
Schwarzhaarige(r) ag.k. g./b. : duard g., duardell b., duardenn b., duardez b.
Schwarzhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str.
Schwarzhals-Kronenkranich g. (-s,-e) : [loen.] garan gupennek b., garan zu b.
Schwarzhalsschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h gouzoug du g. [*liester* elerc'h gouzoug du].
Schwarzhalstaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-du g.
Schwarzhandel g. (-s) : marc'had du g., marc'had kuzh g.
Schwarzhändler g. (-s,-) : marc'hadour hag a werzh dre guzh g., marc'hadour hag a werzh war ar marc'had du g.
Schwarzhändlerin b. (-,-nen) : marc'hadourez hag a werzh dre guzh b., marc'hadourez hag a werzh war ar marc'had du b.
schwarzhäutig ag. : kroc'henet-du, dugen, dugroc'henek, morian.
Schwarzholz n. (-es,-hölzer) : koad rousinek g., koad gwez-rousin g.
schwarzhören V.gw. (hat schwarzgehört) : selaou ar radio hep paeañ an taos skingomz.
Schwarzhörer g. (-s,-) : den hag a selaou ar radio hep paeañ an taos skingomz g.
Schwarzhörerin b. (-,-nen) : plac'h hag a selaou ar radio hep paeañ an taos skingomz b.
Schwarzkauf g. (-s,-käufe) : prenadenn dre guzh b., prenadenn war ar marc'had du b.
Schwarzkehlchen n. (-s,-) : [loen.] *afrikanisches Schwarzkehlchen,* strakig-lann g., strakerig-lann g.
Schwarzkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin du str., pinenn zu b.
Schwarzkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** duard g., duardell b., duardenn b., duardez b. ; **2.** [loen.] devedig kabell du g.
Schwarzkopf-Moorente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Baer g.
Schwarzkümmel g. (-s,-) : [louza.] pebr-gwenn g. ; *Acker-Schwarzkümmel,* niell g. ; *Damaszener Schwarzkümel,* niell Damask g.
Schwarzkunst b. (-) : igromañs b., achantouriezh b., achantourezh g., boemerezh g., sorserezh g.
Schwarzkünstler g. (-s,-) : igromañser g., achantour g., strobineller g., hudour g., bamer g., bamour g., boemer g., huder g., hudour g., sorser g.
schwärzlich ag. : arzu, damzu, brun ; *schwärzlich sein, ins Schwärzliche fallen,* tennañ war an du, bezañ arzu, bezañ damzu ; *schwärzlich werden,* damzuañ.
Schwarzlicht n. (-s,-er) : luc'h du g., gouloù du g.
Schwarzlurch g. (-es,-e) : [loen.] urodel g., sourd g.
Schwarzmacher g. (-s,-) **/ Schwarzmaler** g. (-s,-) : [dre skeud.] hollwashaer g., faezhegour g., gwazhweler g., spered chalus a zen g.
Schwarzmalerei b. (-) : [dre skeud.] hollwashaouriezh b., faezhegezh b., gwazhwelerezh g.
Schwarzmarkt g. (-es) : marc'had du g., marc'had kuzh g.
Schwarzmilan g. (-s,-e) : [loen.] barged du g.
Schwarzpappel b. (-,-n) : [louza.] elv du str., pupli str.
Schwarzpulver n. (-s) : poultr du g.
schwarz-rot ag. : roualek.
schwarzrotgolden ag. **/ schwarz-rot-golden** ag. : du, ruz hag aour.
Schwarzsauer g. (-s) : [kegin.] bleñchoù gwazi lies.
Schwarzschnabel-Sturmtaucher g. (-s,-) **/ Schwarzschnabelsturmvogel** g. (-s,-vögel) : [loen.] tort boutin g.
schwarzsehen V.gw. (sieht schwarz / sah schwarz / hat schwarzgesehen) : **1.** gwelet an traoù war an tu fall, livañ ar vuhez e du, bezañ war-nes damant, debriñ e spered, kemer merfeti, livañ du ar vuhez, bezañ ur spered chalus a zen, diarbenn nec'hamant, chaokat e ivinoù, ober tachoù, ober bil, ober biloù, gwelet bepred tu fallañ an traoù ; **2.** sellet ouzh ar skinwel hep paeañ an taos
V.k.e. (sieht schwarz / sah schwarz / hat schwarzgesehen) : *etwas schwarzsehen,* debriñ e spered gant udb, kemer merfeti gant udb, livañ du udb.
Schwarzseher g. (-s,-) : **1.** den hag a sell ouzh ar skinwel hep paeañ an taos g. ; **2.** [dre skeud.] hollwashaer g., faezhegour g., gwazhweler g., spered chalus a zen g., leñver g.
Schwarzseherei b. (-) : [dre skeud.] hollwashaouriezh b., faezhegezh b., gwazhwelerezh g.
Schwarzseherin b. (-,-nen) : **1.** plac'h hag a sell ouzh ar skinwel hep paeañ an taos b. ; **2.** [dre skeud.] hollwashaerez b., faezhegourez b., gwazhwelerez b.
schwarzseherisch ag. : gwazhwelus.
Schwarzsender g. (-s,-) : skingaser kuzh g., skingaser dirgel g.
Schwarzspecht g. (-es,-e) : [loen.] speg du g.
Schwarzstirnwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern tal du b.
Schwarzstorch g. (-es,-störche) : [loen] c'hwibon zu b.
Schwarztee g. (-s) : te du g.
Schwarzwald g. (-es) : Koadeg-Du b. ; *Schwarzwälder Uhr,* horolaj-koukoug g.
schwarzweiß ag. **/ schwarz-weiß** ag. : gwenn ha du. ; *die Schwarz-Weiße,* ar gwenn-ha-du g., banniel Breizh g. ; *schwarz-weiß geschecktes Pferd,* marc'h pik g.
Schwarzweißaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn gwenn ha du b.
Schwarz-Weiß-Denken n. (-s) : spered tu pe du g.
schwarz-weiß-denkend : ur spered tu pe du dezhañ.
Schwarzweißfahne b. (-,-n) : gwenn-ha-du g., banniel gwenn-ha-du g., banniel Breizh g.
Schwarzweißfernsehen n. (-s) : skinwel gwenn ha du g.
Schwarzweißfernseher g. (-s,-) : skinweler gwenn ha du g.
Schwarzweißfilm g. (-s,-e) : film gwenn ha du g.
Schwarzweißflagge b. (-,-n) : gwenn-ha-du g., banniel gwenn-ha-du g., banniel Breizh g.
Schwarzweißfoto n. (-s,-s) : luc'hskeudenn gwenn ha du b.
Schwarzweißkunst b. (-) : kevregenn b., arzoù an tresañ lies.

Schwarzweißmalerei b. (-) : spered tu pe du g., dirfeudelouriezh b.
Schwarzweißzeichnung b. (-,-en) : tresadenn gwenn ha du b.
Schwarzwild n. (-s) : [loen.] loen du g., pemoc'h-gouez g.
Schwarzwildlager n. (-s,-) **/ Schwarzwildsuhle** b. (-,-n) : faou g., bertim b., toull-hoc'h g., toull-rudellat g., toull-krenial g.
Schwarzwurzel b. (-,-n) : **1.** [louza.] louzaouenn-ar-wiber b., sarsifi-du str., sarsifi-Spagn str. ; **2.** [kegin.] sarsifi str.
Schwatz g. (-es, Schwätze) : tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., marvailh g., marvailhadenn b., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b. ; *einen kleinen Schwatz halten,* ober un tamm (un troc'h, ur frapad) kaoz, ober un tachad marvailhat, drailhañ un tamm flap, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, rannañ (toullañ) kaoz gant u.b., ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad, ober ur frapad marvailhat.
Schwatzbase b. (-,-n) : P. trutell b., flaperez b., bardell b., drailherez he genoù b., drailherez lañgaj b., drailherez kaozioù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., sergonerez b., jaodreerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., rac'hoanerez b., ragell b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b., raklenn b., glabouserez b., klakennerez b., kaketerez b., trabell b., fistilherez b., ragacherez b., beg minaoued g., kozh strakell b., kozh kanell b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., raonenn b., glaouregez b.
schwatzen / schwätzen V.gw. (hat geschwatzt / hat geschwätzt) : ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober un troc'h kaoz, marvailhat, ober ur frapad kaoz, divizout, klakenniñ, plapañ, plapenniñ, kontañ kaoz, rannañ kaoz, kontañ ar gaoz, flapennat, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad, randoniñ, chaokat, ragachat, raklat, strakelliñ, strakellat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, flapennañ, ragellat, barbilhat, brozennat, glabousañ, glabousat, latennat, rac'hoaniñ, rambreal, raneal, ravodiñ, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, teodiñ, trabellat, trapañ, trapat, stranañ, balbouzañ, barbotiñ, bardellat, batouilhat, gwikal, jaodreañ, malañ komzoù ; *in den Tag hinein schwatzen,* parlikanat - latennat - gragailhat evel ur pik - fistilhat - raskañ - uzañ teod - na vezañ rabat ebet war e deod - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - komz dilokez - komz jore-dijore - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kaketal - lavaret traoù diwar beg e deod - rambreal - raneal - randoniñ - chaokat - badaouiñ - jaodreañ ; *aus der Schule schwatzen,* gwerzhañ ar bistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, bezañ toull (bresk) e deod, na zerc'hel war e deod, na zerc'hel war e latenn, flatrañ udb dre zievezh, bezañ ur ridell-doull, bezañ ur beg toull, bezañ ur genoù dibrenn, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù ; *über etwas schwatzen,* teodata a-zivout udb ; *mit jemandem schwatzen,* kas ar gaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., marvailhat gant u.b., ober ur frapad marvailhat gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober un tamm kaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b.
Schwatzen n. (-s) : marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flap g., flapaj g., flapennaj g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., jaodre g., stranerezh g., ranellerezh g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., raonerezh g., barbot g., barboterezh g., drailh g., fistilherezh g.
Schwätzer g. (-s,-) : dirabañser g., drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., teodeg g., paotr flav g., lavarer g., braeer-kaozioù g., glabouser g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., straker g., ragell g., ribod g., fistilher g., ragacher g., barboter g., barbot g., barbot rousin g., bobion g., brozennour g., chaoker g., franoueller g., glaoureg g., glaourenneg g., jaodre g., jaodreer g., konter g., rac'hoaner g., pil-beg g., pil-genoù g., piler-beg g., piler-e-c'henoù g., ridell b., raklenn g., raklenner g., brammer g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., randoner g., randonenn g., ranezenn g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., ravoder g., toron g., toronour g., toubaod g., begeg g., chaoker e stec'henn g., straner g., beg abred g., beg a-raok g., balbouzer g., bourouell g., bouroueller g., borod g., arabadus g., boroder g., farouell g.
Schwätzerei b. (-,-en) : marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., ranellerezh g., klakerezh g., kaket g., kaketerezh g., ravoderezh g., rac'hoan g., rabardellerezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kozh kaozioù lies., chaok g., chaokerezh g., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù

goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù ven lies., jaodre g., koñchoù lies., koñchennoù lies., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rambre g., rambreerezh g., randon g., randonerezh g., randonennoù lies., barbot g., barboterezh g., drailh g., fistilherezh g.

Schwätzerin b. (-,-nen) : trutell b., flaperez b., glaouregez b., drailherez he genoù b., drailherez lañgaj b., drailherez kaozioù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., jaodreerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., strakell b., sergonerez b., rac'hoanerez b., ragell b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., raklenn b., glabouserez b., klakennerez b., kaketerez b., trabell b., fistilherez b., ragacherez b., beg minaoued g., kozh strakell b., kozh kanell b., bardell b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., raonenn b.

schwatzhaft ag. : teodek, begek, flav, kaozeüs, rac'hoanus, trabellek, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, beginot, glaourek, glaourennek, rambreüs, randonus, sorc'hennus, barbot, re a varbot dezhañ, bourouell.

Schwatzhaftigkeit b. (-) : fistilherezh g., glaouregezh b., teodegezh b., trabellerezh g., barbot g., barboterezh g., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.

Schwatzliese b. (-,-n) : Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b., Mari beg a-raok b., trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., teodenn b., strakell b., drailherez he genoù b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., sergonerez b., rac'hoanerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell b., randonenn b., ranez b., ranezenn b., raonenn b., bardell b., beg abred g., beg a-raok g. ; *dumme Schwatzliese,* begegez b., sorc'hennerez b.

Schwatzmaul n. (-s,-mäuler) : P. trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., teodenn b., strakell b., chaokerez b., fistilherez b., braeerez-kaozioù b., sergonerez b., klakenn b., kanell b., klukenn b., ragell g./b., rac'hoaner g., dirabañser g., drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., fistilher g., ragacher g., barboter g., barbot g., barbot rousin g., bobion g., bourouell g., brammer g., raklenn g./b., raklenner g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., randoner g., randonenn g./b., ranez b., ranezenn g./b., raonenn b., ravoder g., teodeg g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari-flav b.

schwatzsüchtig ag. : barbot, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, beginot, glaourek, glaourennek, rambreüs, teodek, begek, kaozeüs, rac'hoanus, bourouell, re hir e deod.

Schwebe b. (-) : **1.** *in der Schwebe sein,* bezañ en entremar, bezañ e-kroug (Gregor), bezañ e-ispilh, bezañ chomet (manet) war vordo, bezañ manet e-skourr, bezañ e darn, bezañ e-skourr, chom a-stlej, bezañ en arvar, chom e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, bezañ e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, chom a-istribilh ; *in der Schwebe erhalten,* lakaat e-skoaz (e kemm, war vordo) ; *dieser Punkt bleibt in der Schwebe,* ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **2.** kempouez g. ; *die Schwebe verlieren,* koll e gempouez.

Schwebebahn b. (-,-en) : tren e-pign g., tren a-istribilh g. ; *Seilschwebebahn,* fungarr g., fundezouger g.

Schwebebalken g. (-s,-) **/ Schwebebaum** g. (-s,-bäume) : [sport] treust kempouez g.

Schwebebühne b. (-,-n) : chafot-skourr g., : chafot-a-ispilh g., kavell g.

Schwebefähre b. (-,-n) : pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-ispilh g., pont-orjal g.

Schwebefliege b. (-,-n) : [loen.] kelien eus genad ar *Syrphidae* str.

Schwebekünstler g. (-s,-) : kerzher-ouesk g., fungoroller g., baleer war fun g., dañser war fun g., kerzher war fun g.

schweben V.gw. (hat geschwebt / ist geschwebt) : **1.** (hat) : plavañ, ledañ, bargediñ, nijal, [dre skeud.] flodañ en aer ; *der Vogel schwebt,* emañ al labous o plavañ, emañ al labous o ledañ, emañ al labous o vargediñ ; *das Flugzeug schwebt,* emañ ar c'harr-nij o plavañ ; *der Drachen schwebt am Himmel,* emañ ar sarpant-nij o plavañ en oabl ; *über dem Leeren schweben,* plavañ a-us d'ar goullo ; *mit schwebenden Schritten,* a gammedoù mibin, a-zoug-kamm ; *schwebende Schuld,* dle laosk g. ; *schwebender Gleitflug,* plaverezh g. ; *sie hatte den Eindruck frei in der Luft zu schweben,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar, kavout a rae dezhi edo o flodañ en aer ; [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen, er schwebt in höheren Sphären, er schwebt in den Wolken,* kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket e dreid war an douar, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in den Wolken,* hennezh a zo ur pesketaer loar.

2. (hat) : bezañ a-ispilh, bezañ e-kroug, bezañ e-skourr, bezañ e-pign ; *zwischen Leben und Tod schweben,* mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; [dre skeud.] *das Wort schwebt mir auf der Zunge,*

emañ ar ger-se em genoù, emañ ar ger-se em beg, emañ ar ger-se war begig va zeod, emañ ar ger-se war bennig va zeod ; *die Sache schwebt immer noch,* en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh (Gregor), a-ispilh e chom an traoù c'hoazh, emañ an traoù e-pign c'hoazh, chomet eo an traoù war vann, chomet eo an traoù er vann, ar stal a zo c'hoazh ouzh an drez, chomet eo an afer a-stlej, manet eo an traoù e-skourr.
3. (ist) : *die Blätter schweben zu Boden,* an delioù a gouezh en ur droidellañ ; *der Heißluftballon schwebt über die Häuser,* tremen a ra ar vongolfierenn a-us an tiez.
schwebend ag. : **1.** *in der Luft schwebend,* dibrad, war zibrad en aer, o flodañ en aer ; *mit schwebenden Schritten,* a gammedoù mibin, a-zoug-kamm ; *schwebende Schuld,* dle laosk g. ; *schwebender Gleitflug,* plaverezh g. ; **2.** *schwebendes Verfahren,* afer en entremar b., afer e-kroug b., afer e-ispilh b., afer chomet (manet) war vordo b., afer e darn b., afer e-skourr b., afer hag a zo c'hoazh ouzh an drez b., afer e-pign b., afer chomet war vann b., afer chomet er vann b., afer chomet a-sac'h b.
Schwebepflanzen lies. : [loen.] plankton struzhel g., morlizadur g.
Schwebereck n. (-s,-e) : [sport] trapez g., barrenn grouget b.
Schwebestütz g. (-es) : [sport] stumm a-skouer g., skouer b.
Schwebetiere lies. : [loen.] plankton loenel g., morlizadur g.
Schwebezustand g. (-s) : mar g., marteze g., entremar g., arvar g., amzivin g.
Schwebfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien eus genad ar *Syrphidae* str.
Schwebstaub g. (-s) : poultrig an heol g., poultrig an aer g., bleud an heol g., eufl str., uloc'h str., huan g., rannigoù en arlug en aer lies., poultrennoùigoù lies.
Schwebung [b. (-,-en) : [sonerezh] krenerez b.
Schwebungsfrequenz b. (-,-en) : talm dastos g.
Schwebungsoszillator g. (-s,-en) : [fizik] luskellader talm dastos g.
Schwede g. (-n,-n) : **1.** Svedad g. ; **2.** *alter Schwede,* va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor ! kamalad kozh !
Schweden n. (-s) : Sveden b., Bro-Sveden b.
Schwedenplatte b. (-,-n) : [kegin.] meuz yen mod Bro-Sveden g.
Schwedenstahl g. (-s) : dir Sveden g.
Schwedin b. (-,-nen) : Svedadez b.
schwedisch ag. : **1.** svedat, ... Sveden ; *schwedisches Turnen,* embregerezh-korf mod Bro-Sveden g. ; *schwedischer Stoff,* entof mod Bro-Sveden g. ; **2.** [yezh] svedek ; **3.** [lu] *schwedischer Reiter,* paluc'h-hiriset b., paluc'henn iriset b., marc'hoù-harz lies. ; **4.** *hinter schwedischen Gardinen sitzen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ er bidouf, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull.
Schwedisch n. : [yezh.] svedeg g.
Schwefel g. (-s) : **1.** sulfur g., soufr g. ; *mit Schwefel verbunden,* sulfurus ; *Schwefel entziehen,* disulfitañ, disoufrañ ; **2.** *sie halten zusammen wie Pech und Schwefel,* gwall vignoned int, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, en em ober a reont evel gwenn ha melen, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, àr an hevelep neudenn emaint.
Schwefelammonium n. (-s) : hidrosulfidenn amoniak b.
schwefelartig ag. : sulfurek, e doare ar sulfur, a-zoare gant ar sulfur, a-seurt gant ar sulfur.
Schwefeläther g. (-s) : eter sulfurek g.
Schwefelbad n. (-s,-bäder) : soub sulfurus g., soubadenn sulfurus b.
Schwefelbande b. (-,-n) : bandennad hailhoned b.
Schwefelbioxyd n. (-s) : gaz sulfurek g.
Schwefelblumen lies. **/ Schwefelblüte** b. (-,-n) : bleunioù soufr lies., soufr sec'hdarzhet g.
Schwefeldioxid n. (-s,-e) : anhidrid sulfurus g.
Schwefeleisen n. (-s) : sulfidenn b., pirit houarn g.
Schwefelentziehung b. (-) : disulfitañ g., disoufrañ g.
Schwefelfaden g. (-s,-fäden) : mouchenn soufret b.
Schwefelgrube b. (-,-n) : soufreg b., sulfureg b.
schwefelhaltig ag. : sulfurus.
Schwefelhölzchen n. (-s,-) : alumetez str., ibil-tan g., enaouidenn b.
schwefelig ag. : sulfurus.
Schwefelkies g. (-es) : pirit sulfurus g.
Schwefelkohlenstoff g. (-s) : sulfidenn garbon b.
Schwefelleber b. (-) **/ Schwefelmetall** n. (-s) : sulfidenn b.
schwefeln V.k.e. (hat geschwefelt) : **1.** soufrañ ; *die Fässer schwefeln,* soufrañ an tonelloù ; *den Wein schwefeln,* soufrañ ar gwin ; **2.** [kimiezh] kediañ gant soufr, kombinañ gant soufr ; **3.** [labour-douar] sulfatañ.
Anv-gwan verb : **geschwefelt** sulfuret.
Schwefelquelle b. (-,-n) : eien sulfurus str.
Schwefelreinigung b. (-) : disulfitañ g., disoufrañ g.
Schwefelsalz n. (-es,-e) : sulfat g., sulfit g.
schwefelsauer ag. : sulfatet, sulfurek, sulfurus.
Schwefelsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn sulfurek b. ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden,* an amoniak a c'hall neptuiñ an drenkenn sulfurek.
Schwefelwasserstoff g. (-s) : [kimiezh] sulfidenn hidrogen b., trenkenn sulfhidrek b.
schweflig ag. : *sellit ouzh* **schwefelig**.
Schweif- : lostel, lostek, a-dreñv, -lost.
Schweif g. (-s,-e) : **1.** lost g. ; *Schweif eines Kometen,* blev ur ster(ed)enn-lostek str. / lost ur ster(ed)enn lugernus g. (Gregor), lost ur gometenn g. ; *Schweif eines Löwen,* lost ul leon g. ; *Schweif eines Pferdes,* lost reunek ur marc'h g. ; *das Pferd trabte mit erhobenem Schweif dahin,* ar marc'h a gerzhe d'an trotig, e lost dibrad ; *langer, buschiger Schweif,* lost e panezenn g., lost toupek g. ; **2.** [dilhad] lostenn b., stlejenn b. ; *Schweif eines Kleides,* lostenn ur pezh dilhad b.

schweifen V.gw. (ist geschweift) : bale bro, kantreal, kantren, baleantañ ; *seinen Blick schweifen lassen,* leuskel e selloù da vont du-mañ du-hont hep pal resis, leuskel e selloù da gantren ; *durch die Felder schweifen,* mont-dont a-dreuz ar parkeier, kantren war ar maez ; *in die Ferne schweifen,* redek bro, redek hent, redek hentoù, mont dre an hentoù, pourmen e galite ; *schweifende Phantasie,* rambre g., sorbiennoù lies., sorc'hennoù lies., faltazi o vale bro b.
V.k.e. (hat geschweift) : *ein Brett schweifen,* krommañ (gwarañ, bodiñ) ur plankenn.
Anv-gwan verb : **geschweift 1.** lostek ; *geschweifter Stern,* ster(ed)enn lostek b., kometenn b. ; *feuergeschweift,* gant ul lost tan ; **2.** gwar, kromm, bolzek, bolzennek ; *geschweifte Augenbrauen,* abrantoù (gourrennoù) gwar lies.
Schweifhaar n. (-s,-e) : [loen.] reun lost str.
Schweifriemen g. (-s,-) : kulier g., avalouer g., trakulier g., troñs-lost g., belost g., lêrenn-zalc'h b.
Schweifsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn a-dro b.
Schweifstern g. (-s,-e) : steredenn-lostek b., stered-lostek str., steredenn vlevek b., steredenn lugernus b. (Gregor), ster-lostek str., kometenn b. ; *Koma eines Schweifsterns,* blev ur steredenn-lostek str., lost ur ster(ed)enn lugernus g. (Gregor), lost ur gometenn g..
Schweifung b. (-,-en) : krouizadur g., gwar g., gwaradur g., bodadur g., bolzenn b., bolzadur g., kof g., kof-bolz g. ; *Schweifung einer Säule,* kof-bolz ur piler g., bos ur piler g., bolzadur ur piler g., bolzenn ur piler b.
schweifwedeln V.gw. (schweifwedelte / hat geschweifwedelt) : [dre skeud.] fistoulat e lost, ober e gazh gleb, ober e glufan, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober fistoulig, ober pleg-kein, plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, tostennañ, displetaat, ober ar c'hi gaol, stlejañ, skrampañ, bezañ gwevn, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober chiboudig, lubaniñ.
Schweigeanruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn dianv ha mut b.
Schweigegeld g. (-es,-er) : gopr evit ma tavfe u.b. g., gopr an tav g.
Schweigemarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg vut b., kerzhadeg didrouz b., manifestadeg vut b., manifestadeg didrouz b.
Schweigeminute b. (-,-n) : munutennad tav b., munutennad peoc'h b., munut didrouz g., tavadenn b. ; *eine Schweigeminute einlegen,* chom didrouz e-pad ur munut e koun u.b./udb., ober ur vunutennad tav, ober ur vunutennad peoc'h, ober un davadenn, chom digomz ur vunutenn.
schweigen V.gw. (schwieg / hat geschwiegen) : tevel, chikiñ, reiñ peoc'h, chom peoc'h, chom war dav, chom sioul, chom mut, chom mik, ober un tav, ober un davadenn, lezel e chaok, klozañ war e veg, na vezañ grik ebet gant an-unan, na lavaret grik ebet ; *ab und zu muss man schweigen,* tevel a ranker ober a-wechoù ; *die Musik schweigt,* mougañ a ra ar sonerezh, emañ ar sonerezh o tevel (o vont da vut) ; *von etwas (über etwas + t-rt) schweigen,* tevel udb, tevel war udb (Gregor), ober an tav war udb, delc'her udb en e c'henoù ; *schweige lieber,* tav evit ar gwellañ ; *du hättest lieber schweigen sollen,* gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, gwelloc'h e vije bet dit tevel, ken dit bezañ chomet hep digeriñ da forn ; *ich schweige lieber,* kavout a ran gwell tevel eget komz ; *eine Sache tot schweigen,* ober (lakaat) an tav war udb, na doullañ da zen eus udb, kuzhat war udb ; *jemanden schweigen heißen,* lakaat an tav war u.b., lakaat tav en u.b., lakaat u.b. da devel, stankañ e c'henoù d'u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., tennañ peoc'h diouzh u.b. ; *wer schweigt, der bejaht* / *wer schweigt, stimmt zu,* neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant ; *er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle,* trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, miget e vez an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, minellet e vez an holl deodoù ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, mar lavar un netraig e tav an holl.
Schweigen n. (-s) : tav g., tavadenn b., dilavar g., didrouz g., sioulder g., sioulded b., sioulañs b., peoc'h g., muderezh g. ; *jemanden zum Schweigen bringen,* lakaat u.b. da devel, ober d'u.b. tevel, lakaat tav en u.b., lakaat an tav war u.b., stankañ e c'henoù d'u.b., stouvañ u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., minellañ u.b., minwalañ u.b., delc'her e deod d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., delc'her teod u.b., tennañ peoc'h diouzh u.b., lazhañ mouezh u.b. ; *zum Schweigen gebracht,* mudet ; *sein Gewissen zum Schweigen bringen,* mougañ mouezh e goustiañs ; *Schweigen bewahren,* chom dilavar, tevel, tevel e c'henoù, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, chom mut, chom mik, tevel mik, delc'her udb er genoù, reiñ peoc'h, chom peoc'h, chom war dav ; *das Schweigen brechen,* lakaat diwezh d'an tav ; *in tiefem Schweigen erwarteten sie alle das Urteil,* an holl a dave mik o c'hortoz ar varn da zont ; *sein Schweigen brechen,* divudañ ; *sich in Schweigen hüllen,* chom dilavar a-grenn, serret e c'henoù gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war dav - derc'hel gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derc'hel kloz war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derc'hel war e latenn - moustrañ war e soñjoù - nac'h komz - klozañ war e veg - prennañ kloz e c'henoù - prennañ kloz e veg - tevel mik - chom mut - chom simudet - simudiñ - mudañ - ourzal ; *das Schweigen des Waldes,* sioulder ar c'hoad g., muderezh ar c'hoad g. ; *beredtes Schweigen,* tav helavar g., tav hag a gomz fraezh g., muderezh helavar g. ; *ihr Schweigen ist eine laute Erklärung,* chom a ra dilavar, met se a dalv kement ha n'eus forzh peseurt displegadenn eus he ferzh - he muderezh a dalv kement ha n'eus forzh peseurt displegadenn eus he ferzh - tevel a zo anzav ; *Schweigen ist die Tugend der Narren,* gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh ; *ganz zu schweigen von ...,* hep menegiñ ...
schweigend ag. : war dav, dilavar, mut ; *die schweigende Mehrheit,* ar muianiver dilavar g., ar brasniver war dav eus an dud g. ; *stillschweigende*

Einwilligung, emglev hep test na skrid (hep meneg ebet) g., emglev diskriv g.
Schweigepflicht b. (-) : *ärztliche Schweigepflicht,* redi tevel ar vezeged g., sekred ar vicher g., siell ar vicher b.
Schweiger g. (-s,-) : tavedeg g., den tavedek g., den hag a oar derc'hel war e latenn g., den sioul g., den arboeller en e gomzoù g., den arboellus en e gomzoù g., den berr e lañchenn g., den berr da gaozeal g., den kerterius en e gomzoù g., den kerterius war e gomzoù g.
schweigsam ag. : tavedek, tavus, tavant, sioul, amlavar, dilavar, mik, hurennek, disafar, arboeller en e gomzoù, arboellus en e gomzoù, war dav, berr da gaozeal, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, ken sioul hag un oan o vont gant ar c'higer ; *Wilhelm der Schweigsame,* Gwilherm ar Sioul g.
Schweigsamkeit b. (-) : simud g., muderezh g., tavedegezh b., hurennerezh g.
schweigselig ag. : tavedek, tavus, tavant, sioul, hurennek, arboellus en e gomzoù, arboeller en e gomzoù, berr da gaozeal, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù.
Schwein n. (-s,-e) : **1.** [loen.] hoc'h g., penn-hoc'h g., pemoc'h g. [*liester* moc'h], porc'hell g. [*liester* perc'hell], [yezh ar vugale] doc'h g. ; *männliches Schwein,* hoc'h-par g., pemoc'h-par g. ; *Wildschwein,* hoc'h-gouez g., pemoc'h-gouez str., loen du g. ; *junges Schwein,* souin g. ; *neuweltliches Schwein,* pekari g. ; *als Säugetiere sind die Schweine Allesfresser,* ar moc'h a zo bronneged hollzebrer ; *im Freien lebende Schweine,* moc'h-rous lies. ; *noch nicht ausgewachsene Schweine,* moc'h-krenn lies., krennarded lies., perc'hell lies. ; *beinahe ausgewachsene Schweine,* moc'h krenn-mat lies. ; *ein fettes Schwein,* ur pemoc'h lart g., ur porc'hell mat g. ur c'horf mat a bemoc'h g. ; *das fetteste Schwein der Herde,* magetañ pemoc'h an tropell g. ; *Schweine kastrieren, Schweine verschneiden,* troc'hañ moc'h, razhañ moc'h ; *das Schwein stieß ein Grunzen aus,* ar pemoc'h a laoskas un oc'h, ar pemoc'h a laoskas un oc'hadenn ; *wie hoch werden Schweine gehandelt ? wie stehen die Schweinepreise ?* peseurt priz ez a ar moc'h ? da beseurt priz ez a ar moc'h ? pegement e vez paeet ar moc'h ? ; *Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf,* ar moc'h a ra un dispenn mat ; *das steht ihm wie einem Schwein die Krawatte,* mont a ra dezhañ evel gar ur c'hi en ur sac'h, gwisket eo evel ur forc'h gant an dra-se ; P. *er blutete wie ein Schwein,* dont a rae ar gwad a vervadennoù eus e c'houli, redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn, skuilhañ a rae e wad a-boullad, skuilhañ a rae puilh e wad, diruilhal a rae ar gwad diwar e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a vouilhoù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez ; *diese Äpfel würde kein Schwein fressen,* an avaloù-se a zo avaloù kaoc'h moc'h anezho.
2. [dre skeud.] chañs b. ; *Schwein haben,* bezañ ar voul gant an-unan, bezañ chañsus, kaout un dorn a chañs, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ un den chañsus, bezañ chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.
3. *Dreckschwein,* bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., gast b., bosenn a zen g., den brein betek mel e eskern g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., chuchuenn lous b., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., pezh teil g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., gaster g., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., truilhenn b., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., stronk labous g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.
Schweinchen n. (-s,-) : porc'hell g. [*liester* perc'hell].
Schweine- : *sellit ivez ouzh* **Schweins-**.
Schweinearbeit b. (-,-en) : **1.** labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dic'hastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
2. kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., lazh tud g., labour dreist-penn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., klogorenn b., charre g., chastre g.
Schweinebeschauer g. (-s,-) : seller-moc'h g.
Schweinebohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str.
Schweinebox b. (-,-en) : kraou-moc'h g., ti-moc'h g., karched moc'h g.
Schweinebraten g. (-s,-) : [kegin.] rost moc'h g.
Schweineborsten lies. : reun moc'h str.
Schweinedreck g. (-s) : kaoc'h-moc'h g.
Schweinefett n. (-s) : lard-teuz g., bloneg g., lard-dous g.
Schweinefleisch n. (-es) : kig-moc'h g., kig-hoc'h g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch,* kig gwenn g. ; *ungesalzenes Schweinefleisch,* freskad g. ; *gesalzenes Schweinefleisch, gepökeltes Schweinefleisch,* kig-sall g. ; *gesalzenes Schweinefleisch mit dicker Fettschicht,* kig-sall kozh wiz kozh g. ; *frisch gesalzenes Schweinefleisch,* kig-sall glas g. ; *mageres Schweinefleisch,* bevin moc'h g. ; *Schweinefleisch von einem frisch geschlachteten Tier,* freskad g.

Schweinefleischwaren lies. : charkuterezh g., kilhevardon g.
Schweinefraß g. (-es,-e) : bouetaj g., pasturaj g., debraj g., kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b., podad g., P. magnez g., tarzhell b., trantell b., keusteurenn b., moc'haj g., boued moc'h g., lastez str., loustoni b., tag g., stronk a voued g., kaoc'h g., brif g., brifenn b. ; *so einen Schweinefraß werde ich nicht essen,* boued moc'h ne blij ket din, sell aze moc'haj ! ne lonkin ket ar stronk a voued-se ! ne lonkin ket an darzhell-se ! ne lonkin ket an drantell-se ! gwelloc'h eo ganin tremen hep eget debriñ ar stronk a voued-se !
Schweinegeld n. (-es) : arc'hant bras g., arc'hant mat g., un dornad (un tousegad, ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur bern arc'hant g., arc'hant e-leizh, arc'hant ken-ha-ken, arc'hant mui-pegen-mui, ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g.
Schweinehals g. (-es) : [kegin.] kig-moc'h mell-kein g., mell-kein g.
Schweinehändler g. (-s,-) : marc'hadour moc'h g., moc'haer g., raer-moc'h g.
Schweinehirt g. (-en,-en) : mêsaer-moc'h g., paotr-moc'h g., diwaller moc'h g., moc'her g.
Schweinehund g. (-s,-e) : **1.** bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., den brein betek mel e eskern g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., vilbezh g., viltañs g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., kalkenn g./b., tamm mat a loustoni g., stronk labous g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g. ; **2.** *der innere Schweinehund,* ar rouzaon g., ar revriad aon g. ; *wenn der innere Schweinehund nicht wäre,* ma ne vefe ket kaoc'h tomm em bragoù ; *den inneren Schweinehund überwinden,* gounit war e revriad aon, trec'hiñ war e revriad aon, kemer e greñv war e revriad aon.
Schweinekäfig g. (-s,-e) : muz g.
Schweinekarree n. (-s,-s) : [kegin.] ramskoaz g.
Schweinekamm g. (-s) : [kegin.] kig-moc'h mell-kein g., mell-kein g.
Schweinekerl g. (-s,-e/-s) : bern kaoc'h g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., vilbezh g., viltañs g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., kalkenn g./b., tamm mat a loustoni g., stronk labous g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.
Schweinekoben g. (-s,-) : kraou-moc'h g., ti-moc'h g.
Schweinekot g. (-s) : kaoc'h-moc'h g.
Schweinekotelett n. (-s,-s) : [kegin.] kostezenn kig-moc'h b., kostezenn voc'h b.
Schweinemetzger g. (-s,-) : charkuter g., kilhevardoner g., kiger-moc'h g.
Schweinenetz n. (-es,-e) : [kegin.] tavañjer lart b., brozh b., rouedenn b.
Schweinepastete b. (-,-n) : [kegin.] formaj-moc'h g.
Schweinepest b. (-) : kleñved du ar moc'h g.
Schweinepreis g. (-es,-e) : priz ar moc'h g. ; *wie stehen die Schweinepreise ?* peseurt priz ez a ar moc'h ? da beseurt priz ez a ar moc'h ? pegement e vez paeet ar moc'h ? ; *die Schweinepreise tendieren nach unten,* diskenn (izelaat, digreskiñ, gouzizañ) a ra priz ar moc'h, laoskaat a ra war priz ar moc'h, rabat a zo war priz ar moc'h, raval a zo war priz ar moc'h, en diminu e ya priz ar moc'h, war ziminu e ya priz ar moc'h, distaol a zo war priz ar moc'h ; *die Schweinepreise tendieren nach oben,* keraat a ra priz ar moc'h, mont a ra priz ar moc'h war-raok, mont a ra priz ar moc'h war a-raok, lañsañ a ra priz ar moc'h, lañs a zo gant priz ar moc'h, kreskiñ a briz a ra ar moc'h (Gregor), kanañ a ra priz ar moc'h, kresk a zo war priz ar moc'h ; *jahrelang blieben die Schweinepreise niedrig,* chomet e oa ar moc'h e priz izel e-pad meur a vloavezh, fall e oa war ar moc'h e-pad meur a vloavezh.
Schweinerei b. (-,-en) : tro divalav b., taol divalav g., tro lous b., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., taol moc'herezh g. ; *das ist eine einzige Schweinerei,* c'hwibez penn-da-benn eo an dra-se.
Schweinereien lies. : loustoniaj g., loustonioù lies., traou hudur lies., komzoù hudur lies., komzoù ordous lies., luc'haj g., luc'hajoù lies., komzoù lourt lies., hudurniezh b., hudurnez b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., gadalerezh g., hoc'haj g., moc'haj g., moc'herezh g., traoù vil lies., viltañs g., stronkenn b., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., komzoù pebret-lik lies., komzoù gadal lies.
Schweinerne(s) ag.k. n. : P. kig-moc'h g., charkuterezh g., kilhevardon g.
Schweinerippchen n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn kig-moc'h b.
Schweinerüssel g. (-s,-) : moj g., mojell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g.
Schweinerüsselring g. (-s,-e) : fibl g., minell b., minoc'hell b., minouer g.
Schweineschlächter g. (-s,-) : charkuter g., kilhevardoner g., kiger-moc'h g., diwader g.
Schweineschmalz n. (-es) : lard-teuz g., bloneg g., lard-dous g., sein g., senell g.
Schweineschmalzkloß g. (-es,-klöße) : blonegenn b.
Schweineschnauze b. (-,-n) : moj g., mojell b., joskenn b., min ur pemoc'h g., grogn g., groñj g.
Schweinestall g. (-s,-ställe) : **1.** kraou-moc'h g., kraou-porc'hell g., ti-moc'h g. ; *der Schweinestall steht offen,* digor eo war ar moc'h.
2. [dre skeud.] kaoc'heg b., kraoù-moc'h g., kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm

toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g., toull-dispac'h g., moc'herezh, g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b. ; *in einem Schweinestall wohnen,* bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Schweinetrank g. (-s,-tränke) : gwelien g.

Schweinetreiber g. (-s,-) : mêsaer-moc'h g., paotr-moc'h g.

Schweinezucht b. (-) : magerezh moc'h g., magañ moc'h g., sevel moc'h g.

Schweinezuchtanlage b. (-,-n) : magerezh voc'h b.

Schweinezüchter g. (-s,-) : saver moc'h g., desaver moc'h g., mager moc'h g. ; *die Schweinezüchter arbeiten dauernd mit Verlust,* n'eus nemet koll o sevel moc'h.

Schweinfisch g. (-es,-e) : [loen.] hoc'h-mor g.

Schweinhirsch g. (-es,-e) : [loen.] babiroussa g. [*Sus babirussa*].

Schweinnetz n. (-es,-e) : [kegin.] tavañjer lart b., brozh b., rouedenn b.

Schweinigel g. (-s,-) : **1.** [loen.] heureuchin g., avalouer g., laer-avaloù g., kulier g., P. paotr-pikoù g., paotr an avaloù g.

2. chalvant g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., bern kaoc'h g., pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., chelgenn a zen g., louskenn g., mastarer g., pezh teil g., tamm mat a loustoni g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., stronk labous g., penn joskenn g., fri lous g., kakouz g., tamm kakouz g.

Schweinigeleien lies. : moc'haj g., hoc'haj g., moc'herezh g., loustoniaj g., loustonioù lies., lousteri b.

schweinigeln V.gw. (schweinigelte / hat geschweinigelt) : lavarout lousteri, kontañ loustonioù, kontañ traoù ordous, bezañ lourt e barlant.

schweinisch ag. : **1.** hag a denn d'ar moc'h g., ... moc'h, ... hoc'h ; **2.** [dre skeud.] hudur, lous, ordous, distrantell, distres, lor, lourt, gadal, pebret-lik.

Schweinkram g. (-s) : loustoniaj g., loustonioù lies., traou hudur, komzoù hudur lies., komzoù ordous lies., luc'haj g., luc'hajoù lies., komzoù lourt lies., komzoù gadal lies., komzoù pebret-lik lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., hudurniezh b., hudurnez b., loudouriezh b., lousteri b., lousterioù lies., likaouerezh g., gadalerezh g., viltañs g.

Schweins- : *sellit ivez ouzh* **Schweine-**.

Schweinsäuglein n. (-s,-) : lagad moc'h g.

Schweinsblase b. (-,-n) : hoc'hkellenn b., c'hwezigell voc'h b., soroc'hell voc'h b.

Schweinsborste b. (-,-n) : reun ar moc'h g.

Schweinshaxe b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn] jaritell voc'h b.

Schweinshatz b. (-,-en) / **Schweinsjagd** b. (-,-en) : hemolc'h moc'h-gouez g.

Schweinskeule b. (-,-n) : morzhed-hoc'h b., morzhedenn hoc'h b.

Schweinskopf g. (-s,-köpfe) : joskenn b.

Schweinskopfsülze b. (-) : [kegin.] formaj rous g., mojellad voc'h b.

Schweinskotelett n. (-s,-s) : [kegin.] kostezenn kig-moc'h b.

Schweinsleder n. (-s) : lêr moc'h g., hoc'hken g.

schweinsledern ag. : ... lêr moc'h.

Schweinsnetz n. (-es,-e) : [kegin.] tavañjer lart b., brozh b., rouedenn b.

Schweinsohr n. (-s,-en) : **1.** [loen.] skouarn voc'h b. ; **2.** [kegin.] kalonenn balmez b.

Schweinsrüssel g. (-s,-) : moj g., mojell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g.

Schweinswal g. (-s,-e) : [loen.] morhoc'h g., morhoc'h du g., poursuilh g.

Schweiß g. (-es,-e) : **1.** c'hwezenn b., c'hwez g., dour-c'hwezenn g., dourc'hwez g., dour g., dour-rous g., glizhenn b., [kezeg] eon g. ; *kalter Schweiß,* c'hwezenn-yen b. (Gregor), aezhenn yen b. ; *ihm brach der kalte Schweiß aus,* deuet e oa un aezhenn yen warnañ, deuet e oa ur c'hlizhenn yen warnañ, deuet e oa un aezhenn yen drezañ, ur c'hwezenn-yen a oa deuet warnañ, ur c'hwezenn-yen a redas a-hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a darzhas àrnezañ ; *sie fühlte, wie ihr ein kalter Schweiß über das Gesicht lief,* ur c'hwezenn-yen a santas o redek diouzh he bizaj ; *in Schweiß gebadet,* er c'hwez bev, dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, beuzet en e c'hwez, gleb (leizh) gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-dour-dispenn, c'hwez-holl, ar c'hlizhenn warnañ, ur c'hwezenn warnañ, gleb o c'hweziñ, trempet gant ar c'hwezenn, ar c'hwezenn o tiruilhal diwarnañ (dioutañ), ar c'hwezenn o teverañ dioutañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, tommet ; *gelinder Schweiß,* c'hwezig g. / c'hwezennig b. (Gregor), mouested b., mouester g., moeltradur ; *mir bricht der Schweiß aus,* dont a ra ur c'hwezenn dreizon (ennon, warnon) ; *Schweiß perlt auf seiner Stirn, der Schweiß steht ihm auf der Stirn,* war e dal e piz(enn) ar c'hwezenn, pizennañ a ra ar c'hwezenn war e dal, perlezenniñ a ra ar c'hwezenn war e dal, pizenniñ a ra e dal gant an dour-c'hwez, pizennet eo ar c'hwezenn war e dal ; *der Schweiß trieft ihm von der Stirn,* c'hweziñ a ra ken na zever an dour dioutañ (Gregor), dourc'hwez a zever diouzh e dal, an dourc'hwez a red dioutañ, emañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o tiruilhal, o teverañ) diouzh e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal ; *im Schweiße seines Angesichts erworben,* gounezet diouzh c'hwezenn e dal, gounezet diouzh c'hwezenn e zremm, gounezet gant c'hwezenn e dal, gounezet gant c'hwezenn e zremm, gounezet ouzh c'hwezenn e dal, gounezet ouzh c'hwezenn e zremm, gounezet o c'hweziñ, gounezet en ur c'hweziñ, gounezet diwar-bouez e zivrec'h, gounezet gant bec'h e zivrec'h ha lazh e gorf ; *Schweiß wie Blutstropfen,* c'hwezenn a wad b. ; *vor den Erfolg haben die Götter den Schweiß gesetzt,* diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet en ur c'hweziñ - da-heul al labour emañ ar boued - neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù

na boued - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed.
2. glizh str., glizhenn b., lizenn b., aezhenn b., burezh b., glizhennadur g. ; *mit Schweiß beschlagenes Fenster,* gwer gleb str., gwer prenestr leun a zour str., gwer prenestr lizennet str., gwer prenestr glizhennek str., gwer prenestr glizhus str,
3. [kozh] gwad g. ; [hemolc'h] *Wildschweiß,* gwad g.
Schweißanlage b. (-,-n) : [tekn.] stramm soudañ g., souderez b.
Schweißausbruch g. (-s,-ausbrüche) : barrad c'hweziñ g., tommderenn b., c'hwezadenn b., tommadenn b., glizhenn b. ; *diese Schweißausbrüche machen mir zu schaffen,* me am bez diaezamant gant an tommderennoù-se, pinijenn am bez gant an tommderennoù-se, souriñ a ra an tommderennoù-se warnon ; *er bekommt vom Fieber Schweißausbrüche,* gant tomm an derzhienn en devez c'hwezadennoù bep ar mare, c'hweziñ a ra gant fo an derzhienn, c'hweziñ a ra gant tomm an derzhienn, c'hweziñ a ra gant ar fo eus e gleñved.
Schweißbad n. (-s,-bäder) : **1.** stoufailh g., hammam g., c'hwezlec'h g. ; **2.** soub burezh g., soubadenn vurezh b.
schweißbar ag. : [tekn.] hag a c'heller soudañ.
schweißbedeckt ag. : dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, gleb o c'hweziñ, ur c'hwezenn warnañ, c'hwez-brein, c'hwez-dour-dispenn, c'hwez-holl ; *die Pferde waren schweißbedeckt,* an eonenn a zeue eus ar c'hezeg, ar c'hezeg a oa an eon warno, eonenniñ a rae ar c'hezeg.
schweißbefördernd ag. : c'hwezus.
Schweißblatt n. (-s,-blätter) : [gwiad., dilhad.] konson g.
Schweißbrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer g., souderez b.
Schweißbrille b. (-,-n) : lunedoù soudañ lies.
Schweißdraht g. (-s,-drähte) : [tekn.] orjal soudañ g., gwalenn soudeür b.
Schweißdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn-c'hweziñ b., gwagrenn ar c'hwez b.
Schweißeisen n. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., souderez b.
schweißen V.k.e. (hat geschweißt) : **1.** [tekn.] soudañ ; *autogen schweißen,* keveldeuziñ ; *stumpf schweißen,* soudañ dre stekiñ ; **2.** [hemolc'h] gwadañ.
Schweißen n. (-s) : [tekn.] soudañ g., souderezh g., soudadur g.
Schweißer g. (-s,-) : [tekn.] souder g.
Schweißerin b. (-,-nen) : [tekn.] souderez b.
Schweißfleck g. (-s,-e) : saotr c'hwez g., tarch c'hwez g.
Schweißfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] baian rous-du g.
Schweißfuge b. (-,-n) : [tekn.] kraf soudañ g., soudadur g., rizennad soudeür b.
Schweißfuß g. (-es,-füße) : *Schweißfüße haben,* dont dourc'hwez diouzh e dreid.
schweißgebadet ag. : dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, ur c'hwezenn warnañ, c'hwez-brein, c'hwez-dour-dispenn, c'hwez-holl, gleb (mouest, leizh, delt) gant ar c'hwezenn ; *ich bin schweißgebadet,* er c'hwez bev emaon, n'eus ket un neudenn sec'h dindanon, c'hweziñ a ran evel un touilh, ar c'hlizhenn a zo warnon, ur c'hwezenn a zo warnon, me a zo dourc'hwez holl, me a zo dourc'hwez tout, c'hwez-dour-dispenn on, trempet on gant ar c'hwezenn, gleb on o c'hweziñ, beuzet on em c'hwez, gleb (leizh) on gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein on, c'hwez-holl on, e c'hwez emaon.
Schweißgeruch g. (-s,-gerüche) : mouezh ar c'hwez g., flaer ar c'hwezenn g.
Schweißgrübchen n. (-s,-) : [korf.] toullig-c'hweziñ g., toullig-c'hwez g.
Schweißhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-hemolc'h g., liammer g.
Schweißloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toullig-c'hweziñ g., toullig-c'hwez g.
Schweißnaht b. (-,-nähte) : [tekn.] kraf soudañ g., soudadur g., rizennad soudeür b.
schweißnass ag. : dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, beuzet en e c'hwez, gleb (mouest, leizh, delt) gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-dour-dispenn, c'hwez-holl, ar c'hlizhenn warnañ, ur c'hwezenn warnañ, trempet gant ar c'hwezenn, gleb o c'hweziñ, ar c'hwezenn o tiruilhal diwarnañ (dioutañ), ar c'hwezenn o teverañ dioutañ, an dour o teverañ dioutañ ; *seine Stirn ist schweißnass,* delt (mouest, leizh) eo e dal ; *die Pferde waren schweißnass,* an eonenn a zeue eus ar c'hezeg, ar c'hezeg a oa an eon warno, eonenniñ a rae ar c'hezeg.
Schweißperle b. (-,-n) : takennig c'hwez b.
Schweißstelle b. (-,-n) : [tekn.] kraf soudañ g., soudadur g., rizennad soudeür b.
schweißtreibend ag. : c'hwezus ; *schweißtreibendes Mittel,* louzoù da c'hweziñ g., c'hwezuzenn b.
schweißtriefend ag. : dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, beuzet en e c'hwez, gleb (mouest, leizh, delt) gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-dour-dispenn, c'hwez-holl, ar c'hlizhenn warnañ, ur c'hwezenn warnañ, trempet gant ar c'hwezenn, gleb o c'hweziñ, ar c'hwezenn o tiruilhal diwarnañ (dioutañ), ar c'hwezenn o teverañ dioutañ, an dour o teverañ dioutañ ; *ich bin schweißtriefend,* n'eus ket un neudenn sec'h dindanon, c'hweziñ a ran evel un touilh, ar c'hlizhenn a zo warnon, me a zo dourc'hwez holl, me a zo dourc'hwez tout, trempet on gant ar c'hwezenn, beuzet on em c'hwez, gleb (leizh) on gant ar c'hwezenn, gleb on o c'hweziñ, c'hwez-brein on, c'hwez-holl on, c'hwez-dour-dispenn on, e c'hwez emaon.
Schweißtropfen g. (-s,-) : takenn c'hwez b.
Schweißtuch n. (-s,-tücher) : [relij.] liñsel b.
Schweißung b. (-,-en) : [tekn.] soudañ g., souderezh g., soudadur g.
Schweiz b. (-) : *die Schweiz,* Bro-Suis b., Suis b., Helvetia b. ; *das Volk ist der Souverän der Schweiz,* rieg Bro-Suis eo ar bobl ; *die französische Schweiz,* tachenn galleger Bro-Suis b. ; *Schweizer Käse,* keuz Emmental g.
Schweizer g. (-s,-) : **1.** Suis g. ; **2.** anv-gwan : suis ; **3.** [relij.] chasgeu g., P. ki-Doue g., toto g.
Schweizerdegen g. (-s,-) : [moull.] micherour lizherenner ha mouller war un dro g.
schweizerdeutsch ag. : **1.** eus tachenn alemaneger Bro-Suis, aleman ; **2.** [yezh.] alemanek.
Schweizerdeutsch n. : [yezh.] alemaneg g.

Schweizerin b. (-,-nen) : Suisez b.
schweizerisch ag. : suis, helvetiek, ... Suis ; *schweizerische Eidgenossenschaft,* Kengevread Suis g., Helvetia b., Kengevread Helvetia g.
Schwelbrand g. (-s,-brände) : tan o c'houleskin g.
Schwelchboden g. (-s,-böden) : [tekn.] krazunell b.
Schwelchmalz n. (-es) : malt krazunell g.
schwelen V.k.e. (hat geschwelt) : gouleskiñ, deviñ a-nebeudoù, glaouenniñ.
V.gw. (hat geschwelt) : **1.** goriñ, gouleskiñ, deviñ a-nebeudoù, glaouenniñ, mont e glaou, duañ, poufal ; *der Docht schwelt,* mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch) ; *das Holz schwelt nur vor sich her,* ar c'heuneud ne reont nemet duañ, ar c'hoad ne ra nemet duañ, poufal a ra ar c'hoad ; **2.** [dre skeud.] *Hass schwelte in ihm,* goriñ (magañ, derc'hel) a rae kasoni en e galon.
schwelgen V.gw. (hat geschwelgt) : **1.** ober chervad, debriñ chervad, kofata, korfata, fringalañ, festailhiñ ; **2.** *in Genüssen schwelgen,* bezañ beuzet e-barzh ar plijadurioù, bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ dibradet, saouriñ ar vuhez ; **3.** *in Details schwelgen,* reiñ forzh munudoù, danevelliñ dre gen lies a vunudoù a zo holl (pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir).
Schwelger g. (-s,-) : rouler g., liper g., ribouler g., bever diroll g., fringer g., festaouer g., bambocher g., farloter g.
Schwelgerei b. (-,-en) : fringerezh, riboulerezh g., roulerezh g., dirollerezh g., dirolladeg b., bañvez g., friko g., chervad b., kouignaoua g., festailhoù lies.
schwelgerisch ag. : **1.** diroll ; *schwelgerisches Leben,* buhez diroll b. ; **2.** *ein schwelgerisches Mahl,* ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g.
Schwell g. (-s) : kas ar mor g., houl g., lavagnon g., ourl g., redere g.
Schwelle b. (-,-n) : **1.** toull an nor g., treuzoù lies. [*adliester* treuzeier] ; **2.** [dre skeud.] deroù g., treuzoù lies., treuzpoent g. ; *an der Schwelle einer neuen Zeit,* en deroù un amzer nevez, war dreuzoù un amzer nevez ; *an der Schwelle des Alters stehen,* bezañ en e oad diskar ; **3.** [bred., korf.] gousomm vihanañ b., treuzpoent bihanañ g., treuzoù lies. ; *Schwelle des Bewusstseins,* treuzoù an emskiant lies. ; **4.** [hentoù-houarn] treuzell b., treuzellenn b., treuzenn b., treuz g. ; **5.** [tisav.] treust a-blaen g., sablezenn b. ; **6.** [merdead.] tuchennig traezh b. ; **7.** [dre astenn., barzh.] ti g. ; **8.** *mittelatlantische Schwelle,* keinenn atlantel b.
schwellen[1] V.gw. (schwillt / schwoll / ist geschwollen) : **1.** kreskiñ, c'hwezañ, foeñvañ, koeñviñ ; *meine Hand schwillt,* c'hwezañ a ra va dorn, koeñviñ a ra va dorn, foeñvañ a ra va dorn ; *die Flut schwillt,* kreskiñ a ra ar stêr / c'hwezañ a ra ar mor (Gregor) ; *das Rauschen des Wassers schwillt (an),* kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwezañ a ra kan ar richer ; **2.** [dre skeud.] *der Kamm schwillt ihm,* **a)** hennezh a zo c'hwezet evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, mont a ra gant ar prun, en em c'hwezañ a ra, glorius (dichek, otus, tonius, uhel) eo un tamm, sonn e teu e gribell da vezañ ; **b)** sevel a ra e gribell, sevel a ra war e elloù (e gentroù), ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat, deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ.
Anv-gwan verb : **geschwollen 1.** foeñvet, koeñvet, c'hwezet, stambouc'het, stouvet ; *geschwollene Hand,* dorn koeñvet g., dorn foeñvet g. ; *die Backe ist geschwollen,* koeñvet (foeñvet) eo ar jod ; *sein Fuß ist ganz schön geschwollen,* e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoeñv en e droad ; *meine Hände sind dick geschwollen,* va daouarn a zo c'hwezet evel touseged, krog mat eo ar c'hoeñv em daouarn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und geschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *nicht geschwollen,* digoeñv, difoeñv.
2. [dre skeud.] leun a avel, avel gantañ leizh e benn, emfizius, glorius, tonius, orbidus ; *rede nicht so geschwollen,* na laka ket kement a stambouc'h ez komzoù, n'eo ket a boan dit ober gant komzoù c'hwezhigell, n'eo ket a boan dit ober gant modoù bras (modoù randonus).
schwellen[2] V.k.e., verb digemm (hat geschwellt) : **1.** lakaat da goeñviñ, koeñviñ, foeñvañ, c'hwezañ, kreskiñ, stignañ ; *der Bienenstich schwellt das Gesicht,* flemmadenn ar wenanenn a lak an dremm da goeñviñ ; *der Wind schwellt die Segel,* an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; **2.** *Kartoffeln schwellen,* poazhañ patatez en dour kroc'hen hag all ; **3.** *er ist von Stolz geschwellt,* en em c'hwezañ a ra, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, en em c'hwezañ a ra, ur fougeer brein a zo anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo ul lorc'h ennañ, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra

teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em dalvezout a ra, en em zougen a ra, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, dichek, glorius, tonius, bras, uhel) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ, foeñvet eo gant al lorc'h.

Schwellen n. (-s) : **1.** kreskidigezh b., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., koeñv g., koeñvadenn b., foeñv g., foeñvadur g., bouf g. ; *Schwellen des Euters,* koeñv an tezh g. ; **2.** [stêrioù] dourgresk g.

Schwellenangst b. (-) : brizhaon g., damaon g., rouzaon g.

Schwellenland n. (-s,-länder) : bro war eskoriñ b., bro hag a zo bet ijinerezhet a-nevez 'zo b., bro o tont war c'horre b., bro war treuzoù an diorroadur da vat b., Stad nevez-c'hreantelaet b., Stad o tiflukañ b.

Schwellenschraube b. (-,-n) : tenn-foñs g.

Schweller g. (-s,-) : **1.** [sonerezh, ograou] troadikell b. ; **2.** [kirri-tan] treuzoù kostez lies.

Schwellkörper g. (-s,-) : korf keviaouek g.

Schwellung b. (-,-en) : koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadurezh b., koeñvadur g., koeñvenn b., c'hwez g., foeñv g. c'hwezadur g., foeñvadur g., bouf g., tevder g., gloevenn b. ; *bei der Pest treten auf den ganzen Körper eitrige Schwellungen auf,* gant ar vosenn e porbolenn ar c'horf a-bezh ; *Schwellung am Bein beim Pferd,* korbezenn b. ; *Schwellung unter der Zunge beim Hornvieh,* gloevenn b.

schwellungsfördernd ag. : c'hwezus, koeñvus.

Schwemmboden g. (-s,-böden) : dichaladur g., dichaladurioù lies.

Schwemme b. (-,-n) : **1.** poull-doura g., poull-dourañ g., dourlec'h g. ; **2.** poull-dour kouronkañ evit ar c'hezeg g. ; **3.** tavarn b., evlec'h g. ; **4.** dreistkinnig g., stambouc'h g., dreistfonn g., reñver g.

schwemmen V.k.e. (hat geschwemmt) : **1.** disgwalc'hiñ ; **2.** *Holz schwemmen,* kas koad war-neuñv, tranellañ koad ; **3.** *Pferde schwemmen,* gwalc'hiñ kezeg, neuñviñ kezeg.

Schwemmfächer g. (-s,-) : kern an atredoù b., kern dichaladur b.

Schwemmgebilde n. (-s) : liñvajoù lies., dichaladur g.

Schwemmkegel g. (-s,-) : kern an atredoù b., kern dichaladur b.

Schwemmland n. (-s,-länder) : plaenenn dichaladurel b.

Schwemmsand g. (-s) : traezh stêr g.

Schwemmteich g. (-s,-e) : poull-dour kouronkañ evit ar c'hezeg g.

Schwende b. (-,-n) : difraostadenn douar-losk b., difraosteg douar-losk b., difraostenn douar-losk b., douar-losk g., douar-marr g.

schwenden V.k.e. (hat geschwendet) : difraostañ dre an tan, digeriñ dre an tan.

Schwendfläche b. (-,-n) : douar-losk g., douar-marr g.

Schwendung b. (-,-en) : marradeg b., difraosterezh dre an tan g.

Schwengel g. (-s,-) : **1.** [bangounell] brec'h b., brec'henn b., gwint b., gwinterez-puñs b. ; **2.** [kleier] bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhol g., morzholenn b., bombell b., bazh-houarn b. ; **3.** [kirri] bazh-stern b., gwalenn-sparl b. ; **4.** [pont-gwint] gwintellerez b., gwint b. ; **5.** [dre astenn.] *Ladenschwengel*, komis g. ; **6.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.

Schwengelring g. (-s,-e) : *Schwengelring einer Glocke,* organell b., ruilhenn vetal a dalvez da stagañ ur vazhoulenn e diabarzh ur c'hloc'h b.

Schwenkachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel-treiñ g.

Schwenkarm g. (-s,-e) : brec'h paoellus b., brec'henn baoellus b., brec'h war baoell b., brec'henn war baoell b.

schwenkbar ag. : kemm-digemm, kemmus, -fiñv, emdroüs, paoellus, war baoell, war fiñv ; [tekn, kirri-nij] *schwenkbare Tragfläche*, gorread kemporzhus kemm-digemm g.

Schwenkbecken n. (-s,-) : bailh disgwalc'hiñ g.

Schwenkbug g. (-s,-e) : [tisav.] jambetenn b. [*liester* jambetinier], treuzvegell b.

Schwenkbühne b. (-,-n) : leurenn-dro b.

Schwenkbürste b. (-,-n) : sparf g., barr dour benniget g.

schwenken V.k.e. (hat geschwenkt) : **1.** hejañ, fichañ, fichellañ, dispac'hañ, lavigañ, luskañ ; *das Taschentuch schwenken,* hejañ (fichañ, dispac'hañ) e frilien ; **2.** treiñ, loc'hañ, lakaat da dreiñ war e ahel, lakaat da dreiñ war e baoell ; **3.** riñsañ, disgwalc'hiñ ; **4.** [kegin.] frinkañ, lakaat da frinkañ ; **5.** . P. *jemanden schwenken,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, digêriañ u.b., bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.

V. gw. : **1.** [*verb skoazell* **sein** : ist geschwenkt] treiñ, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, disweañ, mont diwar e roud ; [lu] *links schwenkt !* war gleiz ! a-gleiz ! ; **2.** [*verb skoazell* **haben** : hat geschwenkt] mont, ober penn da, skeiñ [etrezek, etramek], en em dreiñ war-zu udb.

Schwenker g. (-s,-) : gwerenn gognak b., gwerenn evit evañ kognak b.

Schwenkkartoffeln lies. : [kegin.] avaloù-douar melenet lies.

Schwenkkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr-dro b.

Schwenklager n. (-s,-) : [tekn.] kador paoellañ g.

Schwenkpunkt g. (-s,-e) : [tekn.] poent paoellañ g., gwip g., paoell g.

Schwenkrotor g. (-s,-en) : [nij.] rotor paoellus g., rotor war baoell g.

Schwenkung b. (-,-en) : **1.** hejerezh g., fich g. ; **2.** tro b., hanterdro b., paoellerezh g. ; *eine Schwenkung machen*, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud.
Schwenkungspunkt g. (-s,-e) : [tekn.] poent paoellañ g., gwip g., paoell g.
schwer ag./Adv. : **1.** pounner, sammus, pouezus, pouezek, bec'hius, pouezant, kargus, lourt, tuzum ; *Blei ist schwer,* pouezus (pounner, pouezek) eo ar plom ; *dick und schwer,* pouer ; *schwere Last,* bec'h pounner g., gwall garg b. ; *schwer werden, schwerer werden,* pounneraat, poutaat ; *schwer machen, schwerer machen,* pounneraat, poutaat ; *er ist genauso schwer wie er,* pouez-ha-pouez eo gantañ ; *ich konnte es nicht hochheben, so schwer war es,* ne oan ket evit e zibradañ, pounner evel ma oa - ne oan ket evit e zibradañ, re bounner e oa diouzhin - ne oan ket evit e zibradañ, gant ar pounner ma oa ; *dieser Sack ist zehn Pfund schwer,* ar sac'h-se ez eus (a zo) dek lur a bouez ennañ, dek lur bouez a ya d'ober ar sac'had-se, ar sac'had-se a bouez dek lur ; *dieser Sack ist viel zu schwer,* re holl a bounner eo ar sac'h-se, re bounner holl eo ar sac'h-se ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern,* pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *schwer wiegen,* **a)** bezañ pounner ; **b)** [dre skeud.] tennañ da vraz, bezañ pouezus, dougen pouez bras, bezañ un holl vad eus an-unan, kontañ kalz ; *tonnenschwer sein,* bezañ ken pounner hag ur maen-milin, bezañ pounner-bec'h ; [kimiezh] *schweres Wasser,* dour pounner g. ; *schwerer Boden,* douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., douar druz g. (Gregor), douar pounner g. ; [dre skeud.] *eine schwere Hand haben,* mont dizamant dezhi, diskenn (teurel, skarzhañ) banneoù sonn, diskargañ banneoù yac'h, pouezañ war ar werenn ; *schwerer Wein,* gwin kalonek g., gwin penn g., gwin kreñv g., gwin speredus g., gwin drant g. ; *schwere Speisen,* meuzioù stambouc'hus d'ar galon lies., meuzioù bec'hius (pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, sammus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ) lies. ; *schwere Zunge,* teod pounner g., teod tev g. ; *schwerer Schlaf,* kousk mik g., morvitellerezh g., hun kalet g. / kousked kalet g. (Gregor) ; *schweres Parfüm,* c'hwezh-vat kreñv b., c'hwezh-vat hag a sko d'ar penn b., porfum kreñv g., porfum hag a sko d'ar penn g. ; *das kostet schweres Geld,* ker-daonet (ker-ruz, ker-du, ker-divalav, ruz) eo, an tan a zo war an dra-se, koustañ a ra un dornad mat (un tousegad mat, ur poullad brav, ur pochad mat, ur somm vras, ur voujedenn bravik a-walc'h) a arc'hant, koustañ a ra un tamm mat a voujedenn, koustañ a ra ur pezhiad moneiz, ker eo evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger eo, koustañ a ra pikez, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo ; *schwer Geld haben,* kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik evel ar mor (pinvidik-mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, pinvidik-pounner), bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, bezañ pinvidik-bras, bezañ danvez d'an-unan, bezañ arc'hantet bravik, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *der Kopf ist mir schwer,* stouvet eo va fenn, poan-benn am eus ; *schweren Herzens,* gwasket e galon (e spered), beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet e galon, bras e galon, gant diegi, gant glac'har, gant reked, e diegi (da ziegi) dezhañ, a-enep va grad / en desped din (Gregor) ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *mir ist das Herz schwer, mir ist schwer ums Herz,* enk a zo warnon, ur galonad am eus, enkrezet (gwasket) on, war enkrez emaon, mantrañ a ra va c'halon, un enkrez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enkreziñ a ran, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, damaniañ a ran ; *mir wird das Herz schwer, mir wird schwer ums Herz,* santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon ; *jemandem das Herz schwer machen,* glac'hariñ (doaniañ, enkreziñ, trubuilhañ, trechalañ, trefuañ) u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., reiñ safar d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., teurel ur bec'h pounner war kein u.b., teurel ur bec'h pounner war chouk u.b. ; *machen Sie mir das Herz nicht schwerer !* na greskit ket va foan c'hoazh ! paouezit ouzhin, mar plij ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se !
2. diaes, amaes, start, grevus, kalet, poanius, gloazus, tenn, reut, brevus, teuc'h, bouc'h, chastreüs, kargus, labourus, trevellus, skars, diblaen, garv, grizias, rust, lourt ; *äußerst schwer,* diaes-ral ; *eine schwere Arbeit,* ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, tenn, reut, brevus, pounner) g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b. ; *schwerer Schlag,* gwall daol g., mestaol g., distokadenn b., distro lous g., taol pounner g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *das ist ein schweres Studienfach,* un danvez Studi garv eo, ur materi garv eo ; *trockener Farn lässt sich nur schwer sicheln,* raden sec'h a zo teuc'h da droc'hañ gant ar falz, raden sec'h n'int ket traoù karantezus da droc'hañ gant ar falz, raden sec'h a zo bouc'h da droc'hañ gant ar falz ; *schwer zu bearbeiten,* bouc'h da labourat, teuc'h da labourat ; *im weichen Sand geht man nur schwer voran,* traezh gwak a zo bouc'h da vale, traezh gwak a zo teuc'h da vale ; *das ist schwer verdientes Geld,* an arc'hant-se n'int ket bet gounezet o c'hoari, c'hwezet em eus va gwalc'h evit gounid ar gwenneien-se ; *schwerer Kampf,* stourm arloup g., krogad garv g. ; *die Tür lässt sich nur schwer öffnen,* start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor ; *diese Steine lassen sich nur schwer bewegen,* ar mein-

se a zo gourt da loc'hañ ; *einen schweren Gang haben,* bezañ pounner e gerzhed, bale lopes ; *schwer hinkend,* kamm-groñs ; *eine schwere Verdauung haben,* bezañ sammet e stomog, dont ar boued da neuñviñ war e galon ; *schwer hören,* klevet fall, bezañ kalet e skouarn, bezañ kaletklev, bezañ pounnerglev, bezañ teñvalglev, bezañ pounner a skouarn, bezañ pounner e zivskouarn, bezañ kalet da glevet ; *er ist schwer von Begriff,* pounner eo a spered, pounner a benn eo, pout eo e spered, pout eo a spered, berr eo e spered, berr a spered eo, gorrek a spered eo, ur spered gorrek a zen a zo anezhañ, ur spered pouer a zen a zo anezhañ, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, dister a spered eo, berrik a spered eo, bac'h a spered eo, silet eo bet e spered dre ar ridell, lod en deus e Kerskouarneg, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek (berr) eo da gompren, bouc'h eo da gompren an traoù, hennezh a zo kalet a benn, hennezh a zo kalet e benn, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, pouer eo, ur spered pouer a zen a zo anezhañ, tuzum eo, ur spered divalav a zen eo, ur skiant verr a zen eo, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, buoc'h a-walc'h eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, dall eo e gazh, stouvet eo ; *schwerer Seufzer,* huanad hirvoudus g. ; *dieser Sack lässt sich nur schwer tragen,* ar sac'h-se a zo teuk ; *ein schweres Leben haben,* ren ur vuhez pounner, kaout ur vuhez treut, kaout ur vuhez diblaen, bezañ en un diaezamant bras, bezañ gwall ziaes ar vividigezh gant an-unan, bezañ tenn war an-unan ; *schweres Leben*, bevañ start g., bevañ kalet g., bevañ tenn b. ; *ein schweres Leben*, ur vuhez tenn b., ur vuhez kalet b., ur vuhez digernez b., ur vuhez poanius-bras b., ur vuhez pounner b. ; *das Leben ist schwer,* kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn, nag a boan etre merenn ha koan ; *wir haben es jetzt schwer,* bremañ eo erru garv an traoù, start eo bevañ en deiz a hiziv, start eo ar vuhez en deiz a hiziv, diaes eo bevañ en deiz a hiziv, deuet eo ar bevañ da vezañ kalet, tenn eo warnomp bremañ ; *er hat es schwer im Leben,* hennezh en deus e damm planedenn, trist eo e blanedenn ; *das erste Jahr hatten sie es ziemlich schwer gehabt,* ar bloavezh kentañ a oa bet rust a-walc'h evito ; *jemandem das Leben schwer machen,* ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *sie macht mir das Leben schwer,* reuz am bez ganti, c'hoari am bez gant al lamponez-se, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur reuz enni, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *hier ist es schwer, Wasser zu holen,* ur c'herc'hat diaes a zour a zo amañ ; *er trägt schwer an der Last,* stlejañ e vec'h (e samm) a ra, en em lastrañ a ra gant ur bec'h pounner ; [dre skeud.] *an etwas schwer zu tragen haben,* bezañ nec'het bras (gwall drubuilhet, trechalet) gant udb ; *er hat viel Schweres erdulden müssen,* kavet en deus bet trenk ha c'hwerv war e hent, kejet en doa gant an trenk hag ar c'hwerv, a bep seurt buhezioù en deus bet, bet en deus e zelazhoù e-kerzh e vuhez, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, gwelet en deus bet a bep sort re gamm ha re dort, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), gwelet en deus bet meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; *ihn trifft es am schwersten, er hat es am schwersten,* dezhañ eo ar gwashañ ; *das Schwerste bleibt zu tun,* ar pep gwashañ a chom d'ober c'hoazh, n'omp ket erru c'hoazh er vourellenn startañ ; *dieses Buch liest sich schwer,* diaes eo lenn al levr-mañ ; *schwere Geburt,* gwilioud rust g. / gwall wilioud g. (Gregor), ganedigezh diaes b. ; *schwere Zeiten,* amzer a strafuilh bras b., amzerioù diaes lies., amzerioù tenn lies., amzerioù fall lies., prantadoù trubuilh lies., mougenn b. ; *das war eine schwere Zeit,* d'ar mare-se e oa kalz a draoù o hegal, ur vougenn a oa war ar vro d'ar mare-se ; *schwere Krankheit,* kleñved grevus g., kleñved lourt g., korfad kleñved g. ; *nach langer schwerer Krankheit verstorben,* marvet diwar ur c'hleñved hir ha tenn, kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved hir ha tenn ; *er ist schwer krank,* klañv-fall (klañv-bras, klañv-ki, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer) eo, gwall fall eo, meurglañv eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, dalc'het mat eo gant e gleñved, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor) ; *schwer verwundet,* gloazet don, gwall c'hloazet, gloazet fall, gwall c'houliet, gwall dapet, gwall bistiget, mac'hagnet, drougtizhet, ifamet ; *er hat sich schwer verbrannt,* gwall zevet eo, losket-poazh eo ; *jemanden schwer beleidigen,* ober un taol dismegañs d'u.b., dismegañsiñ u.b., teuler dismegañs war u.b., ober dismegañs d'u.b. ; *schwere Not,* droug sant Yann g., droug-sant g. / droug-uhel g. (Gregor), epilepsiezh b., droukfell g. ; *schwerer Verlust,* koll pounner g., gwall goll g., koll bras g. ; *das ist schwer begreiflich,* un dra digompren eo, diaes a-walc'h eo da gompren ; *schwere Sünde,* pec'hed grizias g., pec'hed bras g., pec'hed lourt g. ; *schwerer Fehler,* fazi bras g., fazi grevus g., fazi lourt g. ; *schweres Verbrechen,* torfed grevus g., torfed grizias g., torfed lourt g., torfed a-varv g. (Gregor), torfed marvel g. ; *er hat schwer darunter gelitten,* diwasket en doa poanioù bras da-heul an dra-se ; *Schweres durchmachen,* kaout a bep seurt soubenn, ha c'hwerv ha trenk - kavout trenk ha c'hwerv - kejañ gant an trenk hag ar c'hwerv - bezañ ruilhet ha diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - bezañ ruilhet ha diruilhet gant an avel - gwelout a bep sort, re gamm ha re dort - kaout a bep seurt buhezioù -

gwelet meur a varr-avel - dougen e groaz - kaout e zelazhoù - bezañ burutellet gant ur morad a dourmant - bezañ plaouiet gant an enkrez hag an doan - bezañ beuzet e galon en ur morad a c'hlac'har - bezañ o tremen a-dreuz drez ha spern - kaout gwall drubuilhoù - kaout mizerioù - bezañ e-kreiz ar poanioù ; *eine Sache schwer nehmen,* kavout grevus ha pouezus udb, reiñ pouez bras d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; *jemanden schwer bestrafen,* lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ u.b. a-zoare, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; *schwer betrunken,* dotu, mezv evel ur maltouter (evel ur soner, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, re garg e garg, mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -mik, -marv, -poch, -put), mezv-dall-put, moñs-dall, leun e revr, bourr da greviñ, na c'hall ket mui dougen e gig, poazh, moñs-dall, ur pezh revriad gantañ ; *schwere See,* mor lourt g., mor garv g., mor pounner g., mor rust g., mor ratre gantañ g., mor gwall wagennek g., mor bras g. ; *das Lernen fällt ihm schwer,* hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, hennezh a zo difonn da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *es fällt mir schwer, so etwas zu glauben,* poan am eus o krediñ kement-se ; *es fiel mir schwer, diesen von ihm vorgebrachten Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten,* bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *das Gehen fällt ihm schwer,* start eo dezhañ bale, diaes eo dezhañ bale, ur bec'h e vez dezhañ bale, bec'h a zo gantañ bale, bec'h en deus o kerzhet, skars eo dezhañ bale, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, mizer en devez o vale, diaezamant en devez o kerzhet, kerzhet a ra gant kalz a ziaezamant, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, dalc'het e vez da vale, dalc'het eo en e vale, darev eo dezhañ bale, deuet eo da vezañ peudek, lor eo e zivesker, berr eo war e sparl, c'hoari en devez o kerzhet, ned a nemet a-ruz, fall eo da vale, teuc'h eo da gerzhet, teuc'h eo da vale ; *es fällt ihm schwer, seine Kinder zu bestrafen,* gwazh eo gantañ rankout kastizañ e vugale ; *es fiel ihm schwer, von ihr Abschied zu nehmen,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *es fällt mir schwer, es Ihnen sagen zu müssen,* trist eo din lavaret an traoù-se deoc'h, ur bec'h eo din lavaret an traoù-se deoc'h, garv eo din lavaret an traoù-se deoc'h.

4. gwall ; *schwerer Junge,* gwall baotr g.

Schwerarbeit b. (-,-en) : labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, tenn, brevus, reut, pounner) g.

Schwerarbeiter g. (-s,-) : den a boan g., poanier g., gwall labourer g.

Schwerarbeiterin b. (-,-nen) : poanierez b., gwall labourerez b.

Schwerathlet g. (-en,-en) : [sport] **1.** saver pouezioù g. ; **2.** sportour emgann g., gourener g.

Schwerathletik b. (-) : [sport] **1.** sevel pouezioù g. ; **2.** sport emgann g., gouren g.

Schwerathletin b. (-,-nen) : [sport] **1.** saverez pouezioù b. ; **2.** sportourez emgann b., gourenerez b.

schweratmend ag. / **schweratmig** ag. : berr e anal, dialan, tenn e anal, gant e anal o kinnig mankout.

Schwerbehinderte(r) ag.k. g./b. : den gwall nammet g.

Schwerbeschädigte(r) ag.k. g./b. : den gwall vac'hagnet g., den mac'hagnet bras g.

schwerblütig ag. : trist e benn, du e benn, dic'hoarzh.

Schwere b. (-) : **1.** pounnerded b., pounnerder g., pouez g., pouezañs b. ; *Schwere in den Beinen,* divhar pounner lies., pounnerded (pounnerder g.) en divhar b. ; **2.** garventez b. ; *das Gesetz in seiner ganzen Schwere,* al lezenn gant he holl c'harventez b. ; **3.** grevusted b. ; *Schwere eines Verbrechens,* grevusted un torfed b., euzhusted ur muntr b., euzhuster ur muntr g. ; **4.** diaested b., poaniusted b. ; **5.** [fizik] pounnerder g., pouezañs b., hoalnerzh g., gravitadur g., nerzh-sach g., kerc'hellerezh g.

Schwerebeschleinigung b. (-) : [fizik] c'hwimm ar pounnerder g. ; *die Schwerebeschleunigung auf der Erde ist etwa sechsmal so groß wie die auf dem Mond,* c'hwec'h gwech brasoc'h eget war al Loar eo c'hwimm ar pounnerder war an Douar, war-nes nebeut a dra.

Schwerefeld n. (-s,-er) : [fizik] park gravitadur g., maez ar gravitadur g., kerc'hellvaez g.

Schwerelosigkeit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., anpounnerder g. ; *im Zustand der Schwerelosigkeit,* en anpounnerder.

Schweremesser g. (-s,-) : aerbouezer g., barometr g.

Schweremessung b. (-) : barimetriezh b.

Schwerenot b. (-) : [mezeg.] droug sant Yann g., droug-sant g. / droug-uhel g. (Gregor), epilepsiezh b., droukfell g.

schwerenot ! : [estl.] kern va buoc'h ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! satordellik ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Schwerenöter g. (-s,-) : farlaod g., paotr furluok g., jahiner kalonoù g., kilhog ar barrez g.

Schwererde b. (-) : [kimiezh] hidroksidenn variom b., barit g.

schwerfallen V.gw. (fällt schwer / fiel schwer / ist schwergefallen) : bezañ diaes d'u.b. ober udb, bezañ garv d'u.b. ober udb, kavout diaes ober udb, kaout bec'h oc'h ober udb, kaout poan oc'h ober udb, kaout mizer oc'h ober udb, kaout gwe oc'h ober udb, kaout deur gant udb, ober deur d'an-unan, kaout poan gant udb, bezañ darev d'an-unan ober udb, bezañ poan gant an-unan ober udb, kavout garv ober udb, kochañ ; *das Lernen fällt ihm schwer,* hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, hennezh a zo difonn da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *das Gehen fällt ihm schwer,* start eo dezhañ bale, diaes eo dezhañ bale, ur bec'h e vez dezhañ bale, bec'h a zo gantañ bale, bec'h en deus o kerzhet, skars eo dezhañ bale, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, mizer en devez o vale, diaezamant en devez o kerzhet, kerzhet a ra gant kalz a ziaezamant, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, dalc'het e vez da vale, darev eo dezhañ bale, deuet eo da vezañ peudek, lor eo e zivesker, berr eo war e sparl, c'hoari en devez o kerzhet, ned a nemet a-ruz ; *es fällt mir schwer, so etwas zu glauben,* poan am eus o krediñ kement-se ; *es fiel mir schwer, diesen von ihm vorgebrachten Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; *es fällt ihm schwer, seine Kinder zu bestrafen,* gwazh eo gantañ rankout kastizañ e vugale ; *es fiel ihm schwer, von ihr Abschied zu nehmen,* hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *es fällt mir schwer, es Ihnen sagen zu müssen,* trist eo din lavaret an traoù-se deoc'h, ur bec'h eo din lavaret an traoù-se deoc'h, garv eo din lavaret an traoù-se deoc'h ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten,* bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se.

schwerfällig ag. : **1.** meudek, loaiek, amparfal, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, dispered, dotu, javedek, lopes, lor, lourt, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, bac'h, mors, panezennek, tezeok, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, pounner a spered, gorrek a spered, ur spered gorrek a zen anezhañ, ur spered pouer a zen anezhañ, pavek, teuc'h, teuc'hek, teuk, tuzum, divalav, andraf, gourt ; *er ist ziemlich schwerfällig,* bouc'h eo e revr, un amparfal (ur c'hozh palastr, ur pagan, ur Yann seitek, ur palod, ul lopez, un den lor, ur penn lor) a zo anezhañ, meudek (loaiek, amparfal, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, divalav, gourt, lopes) eo, ur penndolog a zo anezhañ ; **2.** teuc'h, teuc'hek, bouc'h, tezeok, peudek, andraf, tuzumek, tuzum, divalav, skarbellek, skarbet, skasek, pounner e droad, lopes, lor, lourt, pouer da gerzhet, pounner e gerzhed, pout, dalc'het en e gerzhed ; *der Dachs ist ein schwerfälliges Tier,* ar broc'h a zo pouer da gerzhet, ar broc'h a zo pounner e gerzhed ; *er geht ziemlich schwerfällig,* teuc'h eo da vale, teuc'h eo da gerzhet, teuc'hek eo, tezeok eo, divalav eo e gerzhed, kerzhet a ra en un doare divalav, peudek eo, andraf eo, peus eo, tuzumek eo, skarbelliñ a ra, un toumper a zo anezhañ, pounner eo e vale, pounner eo e gerzhed, bale a ra lopes, lor eo e zivesker, pouer eo da gerzhet, pout eo, dalc'het eo en e gerzhed ; *schwerfällig werden,* teuc'haat, tuzumiñ ; **3.** *schwerfällig fliegen,* nijal evel ur pichon buoc'h, nijal lopes, bezañ lourt da nijal, nijal lourt ; *schwerfällig fliegende Insekten,* amprevaned pounner o nij lies., amprevaned lourt da nijal lies.

Schwerfälligkeit b. (-) : pounnerded b., pounnerder g., diampartiz b., lourdiz b., lourdoni b., teuc'hder g., teuc'hded b., tuzumded b., tuzumder g.

schwerflüssig ag. : flibous, gludek, gludennek, libous, frontek, neudennek, yodennek.

schwergängig ag. : [tekn.] gourt, diaes da embreger.

Schwergewicht n. (-s,-e) : **1.** [sport] rummad ar pouezioù pounner g. ; **2.** [sport] sportour pouez pounner g.; **3.** kreizenn-bouez b., kreizenn c'hraviter b., kreiz kerc'hell g. ; **4.** [dre skeud.] *das Schwergewicht liegt auf etwas (t-d-b),* ar pouez a vez lakaet war udb.

schwergewichtig ag. : tev, korfek, pounner.

Schwergewichtler g. (-s,-) : [sport] sportour pouez pounner g.

schwergläubig ag. : diskredik, diskredus, amgredik.

schwerhalten V.dibers. (hält schwer / hielt schwer / hat schwergehalten) : *es hat schwergehalten, etwas zu tun,* diaes e oa bet ober udb.

schwerhörig ag. : *schwerhörig sein,* bezañ teñval e gleved, bezañ teñval e skouarn, klevet fall, bezañ kalet e skouarn, bezañ kalet a skouarn, bezañ kaletklev, bezañ pounnerglev, bezañ teñvalglev, bezañ pounner a skouarn, bezañ kalet da glevet, na glevet mat, bezañ bouzaregennek, bezañ aet dister e zivskouarn, teñvalglevet, uhelglevet.

Schwerhörige(r) ag.k. g./b. : den pounnerglev g.

Schwerhörigkeit b. (-) : teñvalgleved g., pounnergleved g., bouzarded darnel b., pounnerder a skouarn g., skouarn galet b.

Schwerindustrie b. (-) : industriezh pounner b., ijinerezh pounner g., greanterezh pounner g., metalouriezh pounner b.

Schwerkraft b. (-) : [fizik] pouezañs b., pouez-traoñ g./b., hoalnerzh g., nerzh-sach g., kerc'hellder g., kerc'hellerezh g., gravitadur g., pounnerder g.

Schwerkraftmesser g. (-s,-) : gravimetr g., kerc'hellventer g.

Schwerkraftmessung b. (-) : [fizik] gravimetriezh b., kerc'hellventerezh g.

schwerkrank ag. : klañv-fall, klañv-bras, klañv-ki, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer, meurglañv, enk-tre warnañ, gwall glañv, gwall skoet, gwall fall, toc'hor bras, gwall doc'hor ; *er ist schwerkrank,* klañv-fall (klañv-ki, klañv-moñs, klañv-bras, klañv da vat, klañv-kaer) eo, meurglañv eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, dalc'het mat eo gant e gleñved, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor), en ur par fall emañ, gwall fall eo, hennezh a zo erru pell gantañ.

Schwerkranke(r) ag.k. g./b. : den klañv-fall g., den klañv-bras g., den gwall glañv g., den klañv-moñs g.

Schwerkriminalität b. (-) : gwall dorfederezh g.

Schwerlaster g. (-s,-) **/ Schwerlastkraftwagen** g. (-s,-) : sammgarr pounner g.
schwerlich Adv. : a-vec'h, a-boan ; *er wird schwerlich kommen,* eston e vefe ma teufe - souezh e vefe ma teufe - n'eo ket lavaret e teuio - ne zeuio ket, kredapl - douetiñ a ran e teuio - ne zeuio ket, nemet ur chañs e vefe.
Schwerlot n. (-s) : plomenn sont b., plomenn sontañ b.
Schwermetall n. (-s,-e) : metal pounner g.
Schwermut b. (-) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., hiraezh b., hirnez b., hirder g., melre g., blues g., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b. ; *Schwermut hervorrufen,* melkoniañ ; *in Schwermut verfallen,* melkoniañ ; *sie verfiel in Schwermut,* ar c'hleñved droug-hirnez a grogas enni, ar blues a grogas enni ; *das ließ ihn in tiefe Schwermut verfallen,* kement-se en daolas en ur velkoni vras ; *ein Anflug von Schwermut,* ur vorenn b., ur barrad melkoni g.
schwermütig ag. : damani, trist, tristik, tristidik, melkoniek, melkonius, leun a velkoni, klañv gant an droug-hirnez, doanik, doanius, hiraezhus, mantret e galon gant ar velkoni, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, malañjer, malañjerek, beunek ; *schwermütig sein,* melkoniañ, bezañ beget e galon, gouzañv poan ha hirder, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar velkoni ; *schwermütig werden,* melkoniañ ; *schwermütig machen,* melkoniañ ; *schwermütiger Mensch,* soñjard g., imor du a zen g., imor domm a zen g., penn-skort a zen g., penn trist a zen g., spered chalus a zen g. ; *ein schwermütiger Gesang,* ur c'han klemmus g., ur son velkonius b.
schwernehmen V.k.e. (nimmt schwer / nahm schwer / hat schwergenommen) : *er nimmt es schwer,* gwasket en em gav gant an dra-se, bec'hiet eo gant an dra-se, ober a ra an dra-se bec'h warnañ, stouvet eo gant an dra-se, sammet eo e galon (e spered) gant an dra-se, bec'hiet eo e galon (e spered) gant an dra-se, stardet eo e galon gant an dra-se, aet eo bihan e galon gant an dra-se, diaez en deus gant an dra-se, kemer a ra diaez gant an dra-se, skoet eo e galon gant an dra-se, mantret eo e galon gant an dra-se ; *nehmen Sie es nicht so schwer,* na vezit ket melkonius.
Schweröl n. (-s,-e) : eoul pounner g.
Schwerölmotor g. (-s,-en/-e) : [tekn.] keflusker dre eoul pounner g.
Schwerpunkt g. (-s,-e) : **1.** kreizenn-bouez b., kreizenn c'hraviter b., kreiz kerc'hell g. ; *einen Schwerpunkt auf etwas (t-rt) ansetzen,* lakaat e holl nerzh war udb, lakaat ar pouez (pouezañ) war udb ; *den Schwerpunkt nach ... verlegen,* diblasañ ar pouez (ar greizenn-bouez) war-zu ... ; **2.** *denselben geometrischen Schwerpunkt haben,* bezañ kengreiz, bezañ kengreizek, bezañ kengreizennek ; **3.** [dre astenn.] tevet g., tevetegezh b..
schwerpunktmäßig Adv. : dreist-holl, ispisial, pergen.
Schwerpunktstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour darnel stankañ g.
schwerreich ag. : pinvidik-pounner, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, pinvidik-brein, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, arc'hantet bravik, pinvidik-dreist, war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, o heoliañ gant e arc'hant, foenn er rastell gantañ, kreñv an traoù gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, barrek, gouest, madoù dezhañ, ur madoù bras dezhañ, mat da geinañ, pitaod.
Schwerspat g. (-s) : [kimiezh] hidroksidenn variom sulfatet b., barit sulfatet g.
Schwert n. (-s,-er) : **1.** kleze g. ; *die Schneide eines Schwertes, die Schärfe eines Schwertes,* barvenn ur c'hleze b., dremm ur c'hleze b., lemm ur c'hleze g., malvenn ur c'hleze b. ; *ein Schwert hing an seiner Seite,* ur c'hleze a oa ouzh e gostez ; *zum Schwert greifen, sein Schwert ziehen,* dic'houinañ (dispakañ, tennañ) e gleze, tapout krog en e gleze, lakaat an dir en avel, dic'houinañ ; *das Schwert schwingen,* lakaat e gleze da fraoñval, hejañ (horellañ) e gleze, treiñ ar vilin gant e gleze, ober milinig gant e gleze, c'hoari gant e gleze, treiñ e gleze gant an-unan savet en aer, c'hoari gant an dir, klezeiata ; *zweischneidiges Schwert,* kleze a ziv zremm g., kleze daou du g. ; *sein Schwert umgürten,* gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze ; *sich das Schwert in den Leib rennen,* en em deurel war beg ar c'hleze, enklavañ ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen (bohren, stoßen, jagen),* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; *auf jemanden mit dem Schwert einschlagen,* skeiñ war u.b. gant lemm e gleze, skeiñ war u.b. gant barvenn e gleze ; *jemanden mit dem Schwert erschlagen,* lazhañ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. a daolioù kleze ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen,* bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *mit dem Schwert umgehen,* klezeiata, kunduiñ ar c'hleze ; *er kann mit dem Schwert ganz gut umgehen,* dornet mat eo da glezeiata, ampart eo da gunduiñ ar c'hleze ; *er führt das Schwert ebenso gut wie die Feder,* kunduiñ a ra ar c'hleze kerkoulz hag ar bluenn ; *es schwebt wie ein Damoklesschwert über uns,* emañ ar reuz-se evel ur c'hleze a-us d'hor pennoù, emañ ar reuz-se evel kleze Damoklez a-us d'hor pennoù, emañ ar reuz-se evel kleze Damoklez a-blom war hor pennoù ; *mit Feuer und Schwert verwüsten,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, lakaat stign ha lazh dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, skeiñ ur vro gant lemm ar c'hleze, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer ; *zum Schwerte verurteilt,* kondaonet da vezañ dibennet ; *das Schwert soll entscheiden,* an armoù a varno ; *mit Schwert und Pflug,* gant ar c'hleze hag an arar ; *sein Schwert in die Waagschale werfen,* lakaat e holl bouez da dalvezout evit degas an trec'h ; **2.** [merdead.] angell c'houstilh b.
Schwertadel g. (-s) : noblañs kleze b.
Schwertboot n. (-s,-e) : [merdead.] driver g.
Schwertbruder g. (-s,-brüder) : [istor] marc'heg eus urzh an Doug-Kleze g.
Schwertbrüderorden g. (-s,-) : [istor] urzh an Doug-Kleze g.
Schwertel g. (-s,-) : [louza.] elestr str.
Schwertfeger g. (-s,-) : harnezer g.
Schwertfisch g. (-es,-e) : [loen.] beg-sabrenn g.

schwertförmig ag. : a-stumm gant ur c'hleze, stumm ur c'hleze dezhañ, klezeheñvel, e doare ur c'hleze, e doare klezeier, a-zoare gant ur c'hleze, a-zoare gant klezeier, a-seurt gant ur c'hleze, a-seurt gant klezeier.
Schwertfortsatz g. (-es,-fortsätze) : [korf.] baleg al lech g.
Schwerthieb g. (-s,-e) : klezeiad g., taol kleze g., taol-feuk g., feukadenn b. ; *jemanden mit Schwerthieben ermorden,* lazhañ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. a daolioù kleze ; *übler Schwerthieb,* mestaol kleze g.
Schwertkämpfer g. (-s,-) : klezead g. [*liester* klezeaded, klezeidi].
Schwertknorpel g. (-s,-) : [korf.] lech g.
Schwertlilie b. (-,-n) : [louza.] elestr str. ; *voller Schwertlilien,* elestrek ; *deutsche Schwertlilie,* elestr-liorzh str.
Schwertlilienbeet n. (-s,-e) : elestreg b.
Schwertliliengewächse lies. : [louza.] irideged lies.
Schwertmuschel b. (-,-n) : [loen.] kontelleg g., kontellegenn b. [*liester* kontelleged], troad-kontell g. ; *gebogene Schwertmuschel,* kontelleg kamm g., kontellegenn gamm g.
Schwertritter g. (-s,-) : [istor] marc'heg eus urzh an Doug-Kleze g.
Schwertschlag g. (-s,-schläge) : klezeiad g., taol kleze g., taol-feuk g., feukadenn b. ; *übler Schwertschlag,* mestaol kleze g.
Schwertschlucker g. (-s,-) : lonker sabrinier g.
Schwertschluckerin b. (-,-nen) : lonkerez sabrinier b.
Schwertstreich g. (-s,-e) : taol kleze g., klezeiad g. ; *ohne Schwertstreich,* hep stourm, distourm, hep skeiñ gant ar c'hleze, hep krogad ebet.
Schwertträger g. (-s,-) : [istor] marc'heg eus urzh an Doug-Kleze g.
schwertun V.k.e. (tat schwer / hat schwergetan) : *ich habe mich (rouez* mir*) damit schwergetan,* ur gwall soubenn e oa bet an dra-se evidon, se a oa bet ul lazh, an dra-se a oa bet ur c'hole d'ober, start e oa bet al lasenn, mil boan a voe oc'h ober an dra-se, eno em boa ranket lonkañ anezhi, diaes e oa bet evidon lonkañ anezhi, gant an traoù-se e oa bet un abadenn, un uz spered e oa bet an dra-se evidon, an dra-se a voe diaes-ral da ober, ur c'holl-skiant e oa bet an dra-se evidon, ur gwir bistri e voe an dra-se evidon, un torr-spered e oa bet an dra-se evidon, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e oa bet evidon, ur gwall grogad am boa bet gant an dra-se, me a oa koustet da'm c'horf ober al labour-se, start e oa bet an abadenn evidon, n'e oa ket bet bihan an abadenn evidon, mizer am boa bet o kas al labour-se da benn, n'em boa ket bet bihan labour gant an dra-se, c'hoari am boa bet evit dont a-benn eus an taol-se, ret e oa bet din tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se en doa roet darbar din, darbar am boa bet gant an dra-se, ur gempenn am boa bet gant an dra-se, ober se n'e oa ket bet ul lein debret evidon, gwashoc'h eget un devezh pal arat e oa bet, kavet em boa da gochañ o kas al labour-se da benn, kavet em boa da gochañ ouzh al labour-se, kavet em boa da gochañ gant al labour-se, krog am boa d'ober an dra-se, krog a-walc'h am boa d'ober an dra-se, gwall grog am boa d'ober an dra-se, kavet em boa krog d'ober an dra-se, kavet em boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet em boa gwall grog d'ober an dra-se, kerse e oa bet gant va c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all am boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn am boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober em boa bet evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne oa ket bet ur c'hoari evidon, ober se n'e oa ket bet ur pardon evidon, honnezh a oa bet micher a-walc'h, micher a-walc'h e oa bet evidon dont a-benn eus an dra-se, chastre am boa bet evit kas al labour-se da benn, ken start e voe ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh am boa bet d'ober, c'hwezadennoù am boa tapet evit dont a-benn eus an dra-se.
Schwertwal g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].
Schwerverbrecher g. (-s,-) : gwall dorfedour g., torfedour bras g., defailhad gwall-e-vrud g.
schwerverdaulich ag. : teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, hag a chom da neuñviñ war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ.
Schwerverkehrsabgabe b. (-,-n) : taos war ar sammgirri pounner g.
Schwerverletzte(r) ag.k. g./b. **/ Schwerverwundete(r)** ag.k. g./b. : gloaziad a-vras g., gloziadez a-vras b., gloazed a-vras g., gloazedez a-vras b., den gloazet don g., den gwall c'hloazet g., den gloazet fall g., den gwall c'houliet g., den gwall bistiget g. ; *die Schwerverletzten,* ar c'hloazidi a-vras lies.
Schwerwasser n. (-s) : dour pounner g.
Schwerwasserreaktor g. (-s,-en) : dazgwereder dour pounner g.
Schwerwerden n. (-s) : pounneradur g.
schwerwiegend ag. : a bouez bras, gourfouezus, pouezek, pouezus, a denn da vraz ; *schwerwiegende Vorwürfe,* rebechoù bras lies.
Schwester b. (-,-n) : **1.** c'hoar b. ; *eine Schwester von Paul,* ur c'hoar da Baol b. ; *das ist Pauls Schwester,* honnezh a zo c'hoar da Baol ; **2.** klañvdiourez b. ; **3.** [relij.] seurez b., c'hoar b., leanez b. ; *barmherzige Schwester,* merc'h ar garantez b., merc'h a garitez b. (Gregor) ; *die weißen Schwestern,* c'hoarezed gwenn lies. ; *meine Brüder und Schwestern in Christus,* va breudeur ha va c'hoarezed kristen ; *liebe Schwestern im Glauben,* va c'hoarezed kristen lies. ; **4.** [dre skeud., istor] *unsere Brüder und Schwestern im Osten,* hor breudeur ha c'hoarezed er Reter ; **5.** [ster.] *die sieben Schwestern,* ar Pleiadezed lies., Yarig hec'h evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b. ; **6.** [louza.] *ungleiche Schwestern,* louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Schwesterchen n. (-s,-) : c'hoarig b.
Schwesterherz n. (-ns) : P. c'hoarig b.
Schwesterlein n. (-s,-) : c'hoarig b.
schwesterlich ag. : a c'hoar, ... ur c'hoar.
Adv. : evel c'hoarezed.
Schwesterngemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh leanezed g.
Schwesternhelferin b. (-,-nen) : adklañvdiourez b., skoazellerez-prederierez b.

Schwesternkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.
Schwesternorden g. (-s,-) : [relij.] urzh leanezed g.
Schwesternschaft b. (-,-en) : **1.** perzh bezañ c'hoar g. ; **2.** [relij.] kumuniezh seurezed b.
Schwesterpartei b. (-,-en) : strollad politikel gevell g.
Schwesterschiff n. (-s,-e) : lestr gevell g.
Schwesterwohnheim n. (-s,-e) : bod klañvdiourezed g., oaled klañvdiourezed b.
Schwibbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b., skoazell-volz b.
Schwiegereltern lies. : tud-kaer lies., kerent-kaer lies.
Schwiegermutter b. (-,-mütter) : mamm-gaer b., mammeg b.
Schwiegersohn g. (-s,-söhne) : mab-kaer g., mabeg g., deuñv g. ; *meine Schwiegersöhne und -töchter,* va bugale-gaer lies.
Schwiegertochter b. (-,-töchter) : merc'h-kaer b., merc'heg b., gouhez b. ; *meine Schwiegersöhne und -töchter,* va bugale-gaer lies.
Schwiegervater g. (-s,-väter) : tad-kaer g., tadeg g. *mein zukünftiger Schwiegervater,* danvez va zad-kaer g.
Schwiele b. (-,-n) : porc'hellez b., kaledenn b., marzenn b. ; *an meinem linken Fußballen hat sich eine Schwiele gebildet,* ur borc'hellez a zo savet din e plant va zroad kleiz ; *Schwielen unter dem Schwanz von Pferden und Kühen,* c'hwibez str.
schwielig ag. : kaledennek, kaledennet, porc'hellet ; *er hat schwielige Hände,* kaledennoù a zo war e zaouarn ; *schwielig werden,* kaledenniñ, marzennañ.
schwierig ag. : **1.** diaes, amaes, start, grevus, kalet, poanius, tenn, reut, brevus, teuc'h, chastreüs, kargus, labourus, trevellus, serzh, skars, diblaen, garv ; *äußerst schwierig,* diaes-ral ; *eine schwierige Arbeit,* ul labour diaes (grevus, kalet, start, poanius, tenn, reut) g. ; *das Schwierigste liegt hinter uns,* graet eo bet ar braz eus al labour, ar pep gwashañ 'zo bet graet ; *das ist ein schwieriges Studienfach,* un danvez studi garv eo, ur materi garv eo ; *das Schwierigste bleibt zu tun,* ar pep gwashañ a chom d'ober c'hoazh, n'omp ket erru c'hoazh er vourellenn startañ ; **2.** *schwierige Frage,* goulenn skoemp (amjestr) g. ; **3.** [dre astenn.] *schwierig sein,* bezañ milzin, pismigañ, bezañ figus, bezañ blizidik, bezañ blizik, bezañ pismigus, bezañ pitilh, bezañ pitouilh ; *schwierige Kundschaft,* pratikoù (prenerien) figus lies., pratikoù pismigus lies., prenerien bismigus lies., praktikoù pitilh lies., praktikoù pitouilh lies.
Schwierigkeit b. (-,-en) : diaester g., diaezamant g., reuz g., bec'h g., kudenn b., poan b., darbar g., diaested b., poaniusted b., bulari g., enkter g., enkted b., treuzhent g., treuzkerzh g., dalc'h g., chastre g., draen g., skoilh g., harz g., harp g., stank g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., harzell b., treuzell b., ampech g., fardell b., sternaj g., stoc'h g., dalc'h g., kael b., kontroliezh b., rouestl g. ; *Schwierigkeiten beseitigen,* plaenaat diaesterioù, renkañ diaesterioù 'zo, kompezañ diaesterioù 'zo, dont a-benn eus diaesterioù 'zo, troc'hañ ar skoulm, reiñ lamm da gudennoù 'zo, skarat ur gudenn ; *alle Schwierigkeiten beseitigigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù ; *Schwierigkeiten machen (bereiten),* bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), kagalat, degas reuz, lakaat reuz, degas kudennoù, reiñ neud da zirouestlañ, reiñ koad-tro d'u.b., reiñ fred, ober fred, ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar d'u.b., darbariñ u.b., teuler bec'h gant u.b., ober gaol, jabliñ, strobelliñ, ober minoù, miniñ ; *in Schwierigkeiten geraten,* degouezhout plegennoù diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, bezañ lakaet nec'het, dont bec'h war an-unan, kouezhañ bec'h war an-unan, kavout avel a-benn, kavout avel gwall, kavout avel drouk, kavout avel fall, kavout mor diaes, kavout koad-tro, kavout harz ; *in Schwierigkeiten stecken,* bezañ e-touez diaesterioù, kaout diaezamantoù (diaesterioù, drein, mizer, bec'h, darbar, poan, poan ha trevell, gwask), bezañ e-kreiz ar poanioù ; *sich mit großen Schwierigkeiten herumschlagen,* tremen a-dreuz drez ha spern, bezañ e-kreiz ar poanioù ; *ohne Schwierigkeiten,* aes, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep bec'h ebet ; *jemanden in Schwierigkeiten bringen,* gwalldapout u.b., lakaat u.b. nec'het, lakaat u.b. diaes, lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *er wurde ohne Schwierigkeit gewählt,* aet e oa don e-barzh ; *eine Schwierigkeit umgehen, einer Schwierigkeit ausbiegen,* klask an dro diwar ur gudenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar spern, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harzh, sigotañ ur gudenn ; *Schwierigkeiten bezwingen,* dispegañ diouzh diaesterioù ; *auf Schwierigkeiten stoßen,* kavout diaesterioù war e hent, kavout koad a-benn, kavout avel a-benn, kavout koad-tro, kavout skoilhoù war e hent, kavout stankoù war e hent, kavout sav war e hent, kavout harp, kaout harp, kavout harz, kavout lug, kavout drein, dont udb da gontroliañ an-unan, kavout kontroliezhioù da c'houzañv ; *du steckst in Schwierigkeiten, wie ich sehe,* bec'h a zo warnout evit doare ; *ich werde es schaffen, gleich welche Schwierigkeiten sich mir in den Weg stellen,* dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *er will nicht von seinen Schwierigkeiten sprechen,* ne gonto ket e zoareoù ; *falls Schwierigkeiten auftreten,* ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar stourm udb ouzhimp, mar c'hoarvez ur rouestl bennak ; *wenn keine Schwierigkeiten die Realisierung dieses Plans erschweren,* ma ne zeu netra a-dreuz deomp, ma ne gavomp ket a lug, ma ne zeu netra da gontroliañ ac'hanomp.
Schwierigkeitsgrad g. (-s,-e) : live diaested g., live poaniusted g., derez diaested g., derez poaniusted g.

Schwimmanstalt b. (-,-en) : poull-neuial g., poull-neuñviñ g.
Schwimmaufbereitung b. (-,-en) : [kimiezh] arneuñverezh g.
Schwimmbad n. (-s,-bäder) : poull-neuial g., poull-neuñviñ g.
Schwimmbagger g. (-s,-) : ravanell b., lestr-ravaneller g., ravaneller g.
Schwimmbahn b. (-,-en) : roudenn-neuial b.
Schwimmbecken n. (-s,-) : poull-neuial g., poull-neuñviñ g.
Schwimmblase b. (-,-n) : [loen.] neuñvenn b.
Schwimmbrille b. (-,-n) : lunedoù-neuial lies.
Schwimmbrücke b. (-,-n) : pont war-neuñv g., pont-neuñv g., pont neuñvus g., pont bigi g.
Schwimmdock n. (-s,-s) : dok war-neuñv g., dok neuñvus g., dok neuennus g.
schwimmen V.gw. (schwamm // ist geschwommen / hat geschwommen) : neuñviñ, neuñvial, neuial, en em angellat, mont war-neuñv ; *über (durch) einen Fluss schwimmen,* (ist) : treuziñ ur stêr war-neuñv, treuziñ ur stêr war an neuñv, treuziñ ur stêr dre neuñv ; *die Frösche schwimmen,* (ist/hat) : roeñvat a ra ar gleskered ; *ans Land schwimmen,* (ist) : mont war-neuñv (war an neuñv, dre neuñv) betek an aod ; *obenauf schwimmen,* (ist/hat) : chom war-neuñv, chom war gorre an dour, gourneuñviñ, neuennat, neuñvennat, flodañ, neuñviñ ; *auf dem Rücken schwimmen,* (ist/hat) : neuñviñ war e gein, neuñviñ a-c'hwen ; *er schwimmt wie ein Stück Blei, er schwimmt wie eine bleierne Ente,* (ist/hat) : hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom ; *wie ein Fisch schwimmen,* (ist/hat) : neuñviñ evel ur pesk ; *sich (t-rt) warm schwimmen,* (hat) : neuñviñ un tamm evit en em dommañ, neuñviñ un tamm evit tommañ d'an-unan, neuñviñ un tamm evit eouliañ e izili, neuñviñ un tamm evit divorzañ e zivesker, neuñviñ evit ober un tamm divorzañ d'e izili, neuñviñ un tamm evit dihunañ e gorf, neuñviñ un tamm evit divavañ e izili, neuñviñ un tamm evit lakaat e wad da labourat ; *man muss nicht tiefer ins Wasser gehen, als man schwimmen kann,* arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; *das Holz schwimmt auf dem Wasser,* (hat) : neuñviñ (gourneuñviñ, neuennat, neuñvennat, flodañ) a ra ar c'hoad war gorre (war-benn, war) an dour, chom a ra ar c'hoad war-neuñv ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar,* (hat) : ar meskl a sav war-benn (war-lein, war gorre) an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat da zebriñ ; *der Boden schwimmt,* (hat) : distremp eo an douar ; *mit dem Strom schwimmen,* (ist/hat) : **a)** [ster rik] mont war-neuñv gant red an dour, mont war-neuñv gant kas an dour, mont war-neuñv gant ar gasenn ; **b)** [dre skeud.] c'hwezhañ gant (e tu) an avel, mont gant red an dour ; *gegen den Strom schwimmen,* (ist/hat) : **a)** [ster rik] mont a-enep red an dour, mont a-benn da red an dour ; **b)** [dre skeud.] roeñvat a-benn da red ar mor ; [dre astenn.] *er schwamm in seinem Blut,* (hat) : war e c'hourvez e oa en ur poullad gwad ; [dre skeud.] *in Wonne schwimmen, im Glück schwimmen,* (hat) : bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ gwenn e ved, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ e barr al levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ leun-barr a levenez, bezañ barret a levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ meurbet a joa en an-unan, na zougen mui an douar an-unan, bezañ dibradet, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, bezañ evel Yann en e wele, bezañ evel en ur pred eured, bezañ barrek ; *im Geld schwimmen,* (hat) : bezañ an aour war ar raden gant an-unan, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, kaout arc'hant d'ober teil, kaout moaien, kaout arc'hant hardizh, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, bezañ pinvidik-bras, bezañ pinvidik-mor (pinvidik-pounner, pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-lous, pinvidik-brein, pinvidik-parfont), bezañ an arc'hant war ar raden gant an-unan, ober arc'hant war an oaled, bezañ danvez d'an-unan, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e eost, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant gant ar rozell, bevañ war an ton bras, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ arc'hantet bravik, bezañ foenn er rastell gant an-unan, ren ur vuhez pompus, bezañ pinvidik-dreist, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor), bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; *in Tränen schwimmen,* (hat) : bezañ beuzet gant an daeroù / bezañ goloet a zaeroù / bezañ e zaoulagad war flod (Gregor), bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ daeroù leizh e zaoulagad ; *hier schwimmt man nicht im Geld,* (hat) : amañ ne vez ket graet arc'hant war an oaled, amañ n'emañ ket ar vammenn ; *mir schwimmt es vor den Augen,* (hat) : ne welan ket sklaer, teñval eo va gweled, savet ez eus ur vorenn d'am daoulagad, va daoulagad a zo evel koc'hennet a vogidell ; *ich habe die Strecke in fünf Minuten geschwommen,* graet em boa an hent war-neuñv e pemp munutenn ; *ich habe eine Stunde geschwommen,* chomet e oan da neuñviñ e-doug un eurvezh ; *ich bin durch den Fluss geschwommen,* treuzet em boa ar stêr war-neuñv ; *ich bin ans Land geschwommen,* aet on bet war-neuñv betek an aod, neuiet em boa betek an aod ; [dre skeud.] P. *er schwimmt,* (hat) : boud eo, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emañ, chom a ra en entremar, dall eo e gazh, dall eo e saout.

Schwimmen n. (-s) : **1.** neuial g., neuñv g., neuierezh g., neuerezh g., neuñverezh g., neuñviadenn b., neuiadenn b. ; *bei Fischen sind die Flossen die Organe des Schwimmens,* organoù an neuñverezh eo angelloù ar pesked ; *wir trainieren uns im Schwimmen,* klask a reomp gwellaat da neuiñ, pleustriñ a reomp war an neuial, pleustriñ a reomp an neuñverezh ; *sich durch Schwimmen retten,* en em lakaat diogel dre neuñviñ ; *Brustschwimmen,* neuñv a-vriad g., angellat g. ; **2.** neuennerezh g., neuennadur g.

schwimmend ag. : war-neuñv, war flod, neuñvus, neuennus ; [tekn.] *schwimmender Estrich,* leur simant war flod b. (Gregor).

Schwimmer g. (-s,-) : **1.** neuier g., neuer g., neuñver g. ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer,* ne oa ket pipi (mat) da redek, da neuial ne lavaran ket - fallik e oa da redek, met ur gwall neuñver e oa ; **2.** [tekn.] flojenn b., flodell b., neuenner g., spoueenn b.

Schwimmerbecken n. (-s,-) : poull an neuierien g., poull an neuñvierien g.

schwimmfähig ag. : neuñvus, neuennus, hag a oar neuial.

Schwimmfähigkeit b. (-) : [tekn.] neuñvusted b., neuñvuster g., neuennusted b., neuennuster g.

Schwimmflosse b. (-,-n) : **1.** [loen.] askell b., angell b. ; **2.** [sport] palvez g., botez palvezek b.

Schwimmflügel g. (-s,-) : flojenn b., flodell b., neuenner g.

Schwimmfuß g. (-es,-füße) : [loen.] troad palvezek g., troad roeñvek g., pav palvezek g., pav roeñvek g.

Schwimmfüßer g. (-s,-) : [loen.] roeñveg g., palvezeg g., palvdroadeg g., pavroeñveg g.

Schwimmgürtel g. (-s,-) : gouriz neuial g.

Schwimmhalle b. (-,-n) : poull-neuial toet g., poull-neuñviñ toet g.

Schwimmhaut b. (-,-häute) : [loen.] palvez g., kroc'henenn un troad palvezek b. ; *mit Schwimmhaut versehen sein,* bezañ roeñvek, bezañ palvezek, bezañ palvdroadek, bezañ pavroeñvek.

Schwimmhäuter g. (-s,-) : [loen.] roeñveg g., palvezeg g., palvdroadeg g., pavroeñveg g.

Schwimmhose b. (-,-n) : bragez-neuial b.

Schwimmkäfer g. (-s,-) : [loen.] mammig-zour b.

Schwimmkörper g. (-s,-) : flojenn b., flodell b., neuenner g., spoueenn b.

Schwimmkrabbe b. (-,-n) : [loen.] gweltaz g., meltaz g., krank-silioù g., krank-skuit g., krank-avel g., chichalv g., krank-reder g., reder g.

schwimmkundig ag. : hag a oar neuial.

Schwimmkunst b. (-) : neuial g., neuierezh g., neuñverezh g.

Schwimmlehrer g. (-s,-) : monitour neuñverezh g., monitour neuial g.

Schwimmlehrerin b. (-,-nen) : monitourez neuñverezh b., monitourez neuial b.

Schwimmlinie b. (-,-n) : linenn-flod b., linenn-dour b., linenn an dour b.

Schwimmmeister g. (-s,-) : mestr neuñver saveteer g.

Schwimmpanzer g. (-s,-) : karr-emgann dour ha douar g., karr-argad dour ha douar g., karr hobregonek dour ha douar g.

Schwimmpartie b. (-,-n) : neuñviadenn b., neuiadenn b., abadenn neuial b.

Schwimmreifen g. (-s,-) : boue g.

Schwimmsand g. (-s,-e) : bouktraezh str., lonktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str. ; *in Schwimmsand einsinken,* lonktraezhiñ ; *mit seinem Wagen im Schwimmsand stecken bleiben,* lonktraezhiñ e garr.

Schwimmschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn-dour eus ar spesad *Neritae* g.

Schwimmsport g. (-s) : neuierezh g., neuerezh g., neuñverezh g., neuial g.

Schwimmstil g. (-s,-e) : doare neuial g.

Schwimmstoß g. (-es,-stöße) : briad neuial b.

Schwimmunterricht g. (-s) : kentelioù neuial lies.

Schwimmvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] roeñveg g., palvezeg g., palvdroadeg g., pavroeñveg g.

Schwimmweste b. (-,-n) : jiletenn-saveteiñ b.

Schwimmwettkampf g. (-s,-wettkämpfe) : neuiadeg b.

schwind ag. [rannyezh.] : herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, dilas, dillo, dilloüs.

Adv. : trumm-ha-trumm, en un huñvre, prim-ha-prim, buan, prim, dibilh, mibin, a-dizh, evel an tan, d'an tan ruz, fonnus, fonnapl, dillo, a-zillo, e berr amzer, fresk, prest.

Schwindel g. (-s,-) : **1.** fatadenn b., falladenn b., mezvamant g./b., mezevellidigezh b., mezevell b., mezevelladur g., mezvadur g., fallaenn b., bad g., badinell b., trelladur g., trelladenn b., bamizon g., valgori g., veudadur g., pennfoll g., troadur-penn g., turleban g. ; *vom Schwindel befallen (ergriffen) werden,* trelliñ e benn d'an-unan, mezevelliñ, dont ar mezvamant (ar vezvamant, ar vezevellidigezh) en e benn, bezañ e benn o vezevelliñ, bezañ e benn o vadinelliñ, bezañ badet, badañ, trolerniñ, kouezhañ ur fallaenn (ur bad) war an-unan, bezañ e benn e balbouz, pennfolliñ, sevel bec'h war an-unan, bezañ aet fall ken e fell d'an-unan kouezhañ ; *Schwindel erregend,* mezevellus, mezvus, badinellus, badaouus.

2. c'hwiberezh g., skraperezh g., touellerezh g., touelladenn b., touelladur g., lorberezh g., lorbaj g., trobleg b., bratellerezh g., fliperezh g., korbinerezh g., fazierezh g., tromplerezh g., tromplezon b., truflerezh g., strobinell b., strobinellerezh g., stranerezh g. ; *Schwindel treiben,* flipañ, truchañ, touellañ, bratellat, korbinat, truflat, sklankenniñ, sklankal, toupinat, c'hwibañ, tromplañ, stranañ, bezañ ur c'hwiblaer, ober almanagoù, houperigañ tud 'zo (Gregor).

3. P. tres g., tro b., stok g. ; *den Schwindel kennen,* gouzout an dro (ar stok, an tres, ar gartenn, ar ribouloù).

Schwindelanfall g. (-s,-anfälle) : fatadenn b., falladenn b., mezevellidigezh b., bad g., fallaenn b., mezvamant g., badinell b., trelladur g., trelladenn b., mezvadur g., veudadur g., troadur-penn g.

Schwindelei b. (-,-en) : c'hwiberezh g., skraperezh g., touellerezh g., lorberezh g., lorbaj g., bratellerezh g., fliperezh g., korbinerezh g., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., truflerezh g., strobinellerezh g., stranerezh g.

Schwindelfirma b. (-,-firmen) : [kenwerzh] embregerezh dizonest ha flodus g., embregerezh brein g., embregerezh touellus g., embregerezh troidellus g.
schwindelfrei ag. : n'eo ket sujet d'ar vezevellidigezh.
Schwindelgefühl n. (-s) : fatadenn b., falladenn b., mezevellidigezh b., bad g., fallaenn b., mezvamant g., badinell b., trelladur g., trelladenn b., mezvadur g., veudadur g., troadur-penn g.
schwindelhaft ag. : **1.** mezevellus, mezvus, badinellus, badaouus ; **2.** touellus, dizonest, trellus, flodus, korvigellus, troidellus, troidellek, strobinellus.
schwindelig ag. : **1.** mezevellet, badinellet, badet, badaouet, pennfoll, mezv e benn ; *mir wird schwind(e)lig,* trelliñ (badaouiñ) a ra va fenn, badinellet eo va fenn, me a zo mezv va fenn, deuet eo ar vezvamant em fenn, emaon (emañ va fenn) o vezevelliñ, dont a ra ar vezevellidigezh em fenn, e balbouz emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, pennfolliñ a ran, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; *ich bin schwind(e)lig,* me a zeu va fenn da vezevelliñ alies a-walc'h, techet on da vezevelliñ, badet e vezan a-wechoù, sevel a ra bec'h warnon, fallaennoù (badoù) a gouezh warnon ; *jemanden schwind(e)lig machen,* lakaat u.b. da vezevelliñ, badaouiñ u.b. ; *er wird leicht schwindelig,* peñver eo e galon ; [dre skeud.] *seine Erfolge haben ihn schwind(e)lig gemacht,* e daolioù berzh kaer a sko d'e benn, erru ez eus ur penn outañ gant e daolioù berzh kaer.
2. mezevellus, badinellus, badaouus ; *schwind(e)liger Pfad,* hent uhel spontus, hent mezevellus g., torr-gouzoug g.
3. [dre astenn.] touellus, dizonest, trellus, flodus, fazius, strobinellus.
schwindeln V.gw. (hat geschwindelt) : flipañ, baratañ, truchañ, touellañ, bratellat, korbinat, sklankenniñ, sklankal, truflat, toupinat, faziañ, tromplañ, stranañ ; *er schwindelt,* emañ o tennañ siklezonoù deomp, emañ o klask sorc'henniñ ac'hanomp, emañ o klask kac'hat en hor godell, emañ oc'h ober almanagoù.
V.dibers. ha V.gw. (hat geschwindelt) : *es schwindelt mir, mir schwindelt, ich schwindle,* me a zo mezv va fenn, e balbouz emañ va fenn, trelliñ a ra va fenn, emañ va fenn o vezevelliñ, emaon o vezevelliñ, badaouiñ a ra va fenn, badinelliñ a ra va fenn, badinellet eo va fenn, treiñ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; *ihm schwindelt davon,* trelliñ a ra e benn gant an dra-se, mezevellet eo gant an dra-se, badinelliñ a ra e benn gant an dra-se.
schwindelnd ag. : mezevellus, badinellus, badaouus ; *schwindelnde Höhe,* uhelder mezevellus g.
schwinden V.gw. (schwand / ist geschwunden) : **1.** bihanaat, digreskiñ, gwanaat, semplañ, dinerzhañ, mont war zizeriañ, dizeriañ, semplaat, gwanañ, fallaat, fatañ, flakaat, skoanañ, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, izelaat, koazhañ, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da voredin ; *seine Kräfte schwinden,* gwanaat (semplañ, dinerzhañ, semplaat, gwanañ, blankaat, blinaat, izelaat) a ra, fallaat a ra, dont a ra da vezañ fall, mont a ra falloc'h-fallañ, disteraat a ra, toc'horaat a ra, ar sempladurezh a zeu d'e c'hounit nebeut-da-nebeut, mont a ra e nerzh digantañ, mont a ra e nerzh dioutañ, koazhañ a ra e nerzh, toc'horoc'h-toc'horañ e teu da vezañ, tec'hel a ra ar vuhez diouzh e gorf, diskar a ra, mont a ra da fall ; *mein Geld schwindet schnell,* buan e koazh va arc'hant, ar re-se a zo berr o lostoù ; *die Vorräte schwinden,* koazhañ a ra ar pourvezioù ; **2.** steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont diwar (a-ziwar, er-maez a) wel, mont diouzh gwel, dianadiñ, teuziñ, fatañ, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da neuz, dismantrañ, negezañ, mont gant an avel, nijal gant an avel, nijal kuit ; *die Farben schwinden,* fatañ a ra al livioù ; *er schwand aus unseren Augen,* mont a reas a-ziwar wel (diouzh gwel, diwar wel, er-maez a wel), teuziñ a reas dirazomp ; *sein Ruhm schwindet,* koll a ra e vrud tamm-ha-tamm, deuet eo an dichal evitañ, war ziskar emañ e vrud vat, war ziribin emañ e vrud, tennañ a ra e vrud d'e fin, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da get, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ e puñs an avel ; *die Erinnerung an dieses Erlebnis schwindet langsam,* tamm-ha-tamm e teuz an eñvor eus an dra-se, tamm-ha-tamm e ya ar c'houn eus an dra-se da get, tamm-ha-tamm e nij an eñvor eus an dra-se diouzh spered an dud ; *sein Name ist mir aus dem Gedächtnis geschwunden,* n'em eus ket dalc'het soñj eus e anv, aet eo e anv diwar va spered, aet eo e anv eus va spered ; *wie bald schwindet Schönheit und Gestalt,* pegen buan e c'hoeñv kened ar c'horf, tra nebeut eo kened ar c'horf ; **3.** *die Hoffnung schwinden lassen,* koll an disterañ fiziañs, koll an disterañ spi, koll pep spi ; **4.** *die Sinne schwinden mir,* emaon o vont da fatañ (da semplañ, da fatikañ), deuet on da vezañ fall, aet on fall, emaon o vont d'an tu all, prest on da fatikañ, sevel a ra bec'h warnon ; **5.** [mezeg.] skoanañ.
Schwinden n. (-s) : steuziadur g., steuzidigezh b.
Schwindler g. (-s,-) : toueller g., lapin g., lubaner g., luban g., c'hwiblaer g., skraper g., korbiner g., trufler g., taper g., paker g., toupiner g., bamer g., bamour g., daofennour g., fazier g., lorber g., korvigeller g., troideller g., trompler g., sklanker g., touzer g., filouter g., strobineller g.
schwindlig ag. : *sellit ouzh* **schwindelig**.
Schwindlerin b. (-,-nen) : touellerez b., lubanerez b., c'hwiblaerez b., skraperez b., korbinerez b., toupinerez b., daofennourez b., fazierez b., korvigellerez b., troidellerez b., tromplerez b., truflenn b., sklankerez b., strobinellerez b.
Schwindsucht b. (-) : [mezeg.] **1.** droug-skevent g., torzhellegezh b., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g., tanijenn skevent b., tizik g. ; **2.** [dre astenn.] dizeriadur g., koazhadur g., kastizadur g.
schwindsüchtig ag. : [mezeg.] klañv gant an droug-skevent, torzhellek.
Schwingachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel paoellus g.
Schwingarm g. (-s,-e) : [tekn.] brec'h lusk-dilusk b., brec'henn lusk-dilusk b., brec'hennig b., brec'h luskellus b., brec'henn luskellus b.
Schwingbaum g. (-s,-bäume) : gwint b., gwinterez b., gwinterez-puñs b.
Schwingbewegung b. (-,-en) : daskren g., daskrenadenn b., luskelladur g., luskellerezh g., luskell b., lusk-dilusk g., froum g., froumad g., froumadenn b.

Schwinge b. (-,-n) : **1.** askell b. ; **2.** [dre skeud.] *die Schwingen des Geistes,* divaskell ar spered lies. ; **3.** [tekn.] gwenter g., gwenterez b., nizerez b., tilherez b., kant g., milin-wenterez b., meilh nizat b.

schwingen V.k.e. (schwang / hat geschwungen) : **1.** hejañ, horellañ, fichañ, gwintañ, lavigañ ; *das Schwert schwingen,* lakaat e gleze da fraoñval, hejañ (horellañ) e gleze, ober milinig gant e gleze, treiñ ar vilin gant e gleze, c'hoari gant e gleze, treiñ e gleze savet en aer, c'hoari gant an dir ; *den Hut schwingen,* hejañ (fichañ) e dog ; *eine Fahne schwingen,* hejañ-dihejañ ur banniel, lavigañ ur banniel ; *die Fahne der Revolution schwingen,* sevel banniel an dispac'h ; *die Sense schwingen,* luskañ ar falc'h ; *die Flügel schwingen,* labourat e zivaskell, flapañ e zivaskell, divaskellañ, en em zivaskellañ, stlakañ e zivaskell, dispafalat e zivaskell (Gregor) ; *das Tanzbein schwingen,* dañsal, [dre fent] hejañ e c'hwen, tripal, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ ; *beim Gehen schwingt sie die Hüften,* hejañ a ra he revr pa vez o vale, rodal a ra he revr pa vez o kerzhet, frejañ a ra pa vez o kerzhet, jorgellat a ra pa vez o kerzhet.

2. *Korn schwingen,* kroueriañ (tamouezat, kantañ, gwentañ, nizañ, nizat) gwinizh, nizat gwinizh gant ur c'hant ; *Flachs schwingen,* tilhañ lin, dedilhañ lin, kanastrennañ lin.

V.gw. : **1.** luskañ-diluskañ, fiñval, luskellat, brañsellat, brañsigellat, brañskellat, bezañ e brall, hoskellat ; *das Pendel schwingt hin und her,* luskañ-diluskañ a ra ar momeder, hoskellat a ra ar momeder, luskellat a ra ar momeder.

2. froumal, fraoñval, daskrenañ ; *eine Saite zum Schwingen bringen,* lakaat ur gordenn da fraoñval, lakaat ur gordenn da froumal ; *die Saiten der Geige schwingen,* fraoñval a ra kerdin ar violin, froumal a ra kerdin ar violin ; *eine Glocke schwingend läuten,* boleañ ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h.

V.em. : **sich schwingen** (schwang sich / hat sich geschwungen) : **1.** en em strinkañ, fardiñ ; *sich in den Sattel schwingen,* en em strinkañ (bezañ en ul lamm) war dibr e varc'h ;. *mit einem Sprung schwang er sich aufs Pferd,* en ul lamm edo gwintet war ar marc'h, rampañ a reas a-lamm-kaer war ar marc'h ; *der Junge schwang sich auf sein Motorrad und knatterte davon,* ar paotr a lammas war e varc'h-tan, ha strak ar mil gurun d'o heul ; **2** [dre skeud.] *sich auf den Thron schwingen,* dont er galloud, dont da vezañ mestr ar vro, kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, krapat war an tron.

Anv-gwan verb : **geschwungen** gwall war, gwall gromm ; *geschwungene Augenbrauen,* divabrant gwar lies. ; *geschwungene Nase,* fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoulm g., fri krogek g..

Schwingen n. (-s) : **1.** hoskell g., luskell b., luskañ-diluskañ g., luskelladur g., luskellerezh g., brall g., bralladur g., brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g., bole g., hoskellerezh g., lusk-dilusk g., fiñv lusk-dilusk g., fiñv luskellus g., lusk mont-dont g. ; **2.** tilhadeg b., tilherezh g. ; *Raum zum Schwingen,* tilhadeg b. ; **3.** stlaperezh eskell g.

schwingend ag. : **1.** lusk-dilusk, luskelladek, luskellus ; *wild schwingende Nadel,* nadoz warellek peuzfoll b., nadoz-vor pennfollet b. ; *schwingende Bewegung,* loc'h luskelladek g., fiñv luskelladek g., fiñv palantier g., lusk-dilusk g., luskellad g., luskellerezh g., luskell b. ; **2.** daskrenus ; *ein schwingender Ton,* ur son daskrenus g. (Gregor).

Schwinger g. (-s,-) : **1.** [sport] souing g. ; **2.** [gwiad.] tilher g.

Schwinghebel g. (-s,-) : **1.** balañser g., balañsinenn b., hoskeller g., momeder g., palantier g. ; **2.** [kirri-tan] gwinter g.

Schwingpflug g. (-s,-pflüge) : arar digilhor g.

Schwingsaite b. (-,-n) : kordenn froum b.

Schwingschleifer g. (-s,-) : [tekn.] brikerez ezkreizek b.

Schwingtür b. (-,-en) : dor lusk-dilusk b., dor luskellus b.

Schwingung b. (-,-en) : hoskell g., luskell b., luskellerezh g., luskañ-diluskañ g., luskellad g., luskelladur g., brall g., bralladur g., brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g., bole g., hoskellerezh g., lusk-dilusk g., lusk mont-dont g., loc'h pebeilat g. ; *Schwingungen eines Pendels,* hoskelloù ur momeder lies., luskelloù ur momeder lies., bole ur momeder g., hoskellerezh ur momeder g., loc'h pebeilat ur momeder g., loc'h ha morloc'h ur momeder ; *eine Glocke in Schwingung bringen,* plantañ bole en ur c'hloc'h, lakaat bole en ur c'hloc'h, lakaat ur c'hloc'h e bole, reiñ bole d'ur c'hloc'h, boleañ ur c'hloc'h, horellañ ur c'hloc'h, horjellat ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h, lakaat ur c'hloc'h e brall, brac'hitellat ur c'hloc'h ; *die Glocke kommt in Schwingung,* en em lakaat a ra ar c'hloc'h war vole, brac'hitellat a ra ar c'hloc'h ; *in Schwingung kommen,* loc'hañ, diloc'hañ, luskañ, kregiñ da vont en-dro, brac'hitellat.

Schwingungsbahn b. (-,-en) : [fizik] maezienn ar luskelladur b.

Schwingungsdauer b. (-) : [fizik] trovezhiad al luskelladur b.

Schwingungsknoten lies. : [fizik] klomoù ur wagenn lies.

Schwingungskreis g. (-es,-e) : [skingomz] rehent luskellat g., amred luskellat g.

Schwingungsmesser g. (-s,-) : [fizik] oskillometr g.

Schwingungsweite b. (-,-n) : [fizik] heled al luskellad g.

Schwingungszahl b. (-,-en) : [fizik] talm g.

Schwingungszeit b. (-,-en) : [fizik] trovezh al luskelladur b., trovezhiad al luskelladur b.

Schwippe b. (-,-n) : gwial str., kelastrenn b., gwalenn b.

schwippen V.gw. (hat geschwippt / ist geschwippt) : **1.** (hat) brañsellat, brañsigellat, brañskellat ; **2.** (hat/ist) : fennañ, zrodiñ, fotañ, saflikañ, saflikat ; *das Wasser schwippt über den Rand,* (ist) : mont a ra an dour dreist e varr leun, fennañ (zrodiñ, fotañ) a ra an dour ; *das Wasser schwippt aus dem Glas,* (ist) : fennañ a ra an dour dreist ar werenn ; *das Wasser schwippt im Eimer,* (hat) : saflikañ a ra an dour er sailh.

V.k.e. (hat geschwippt) : reiñ un taolig skañv gant e skourjez da, reiñ un taolig skañv gant ur vazh da.

Schwippschwager g. (-s,-schwäger) : kar dre zimeziñ g., kar da-heul g.

Schwips g. (-es,-e) : pifadig g., pifad g. ; *einen Schwips haben,* bezañ tomm d'e fri (tommet d'an-unan, badaouet, lañset-mat, digadao, mezvet), bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, bezañ ur banne e-barzh

e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ ur banne dindan e fri, bezañ ur banne war an-unan, bezañ tomm d'e benn, bezañ penndommet, bezañ trenk e doull, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur picherad, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur pifad gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ lous e fri ha druz e c'henoù, bezañ erru lous e fri, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, chokolad, abafet), bezañ un toulladig gant an-unan, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan.

Schwirl g. (-s,-e) : [loen., labous] fouin g.

schwirren V.gw. (hat geschwirrt / ist geschwirrt) : **1.** (ist/hat) : fraoñval, sutal, c'hwibanat, sourral, sarac'hañ, boudal, safroniñ, sardoniñ, boubOual, froniñ, froumal ; *das Pfeil schwirrt durch die Luft,* (ist) : regiñ a ra ar bir an aer en ur sutal (en ur c'hwibanat, en ur froumal) ; **2.** *die Lerche schwirrt,* (hat) : kanañ a ra an alc'hweder ; **3.** [dre astenn.] (hat) : *mir schwirrt der Kopf,* badaouiñ (trelliñ, mezevelliñ) a ra va fenn, me a zo mezv va fenn, e balbouz emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinellan a ra va fenn ; *mein Kopf schwirrte vor Ideen,* ur froudad mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, mennozhioù a bep seurt a rodelle em fenn, ur froudad mennozhioù nevez a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *immer wieder schwirren mir diese Worte im Kopf herum,* ar c'homzoù-se a chom da boudinellañ em fenn, ar c'homzoù-se ne bouezont ket da voudinellañ em divskouarn, bepred e vez ar c'homzoù-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar c'homzoù-se o rodellañ em fenn ; **4.** [dre skeud.] (ist) : *Gerüchte schwirren,* lakaet ez eus bet gedon da redek, klevet e vez kaozioù a bep seurt, bez ez eus kaozioù o ren, voltennoù a zo o ren.

schwirrend ag. : boudinellus, boudus, safronus, fraoñvus.

Schwitzbad n. (-s,-bäder) : **1.** stoufailh g., hammam g., c'hwezlec'h g. ; **2.** soub burezh g., soubadenn vurezh b.

Schwitze b. (-,-n) : [kegin.] rouz g.

schwitzen V.gw. (hat geschwitzt) : **1.** c'hweziñ ; *ich habe sehr geschwitzt,* c'hwezet brein (c'hwezet dourek) em boa, c'hwezet em boa evel un touilh, c'hwezet em boa nouspegement, c'hwezet em boa e-leizh, tapet em boa tommoù, deverañ a rae an dour diouzhin gant an tomm e oa din, ruilhal a rae an dour diwarnon, ruilhal a rae an dour diouzhin ; *am ganzen Körper schwitzen,* c'hweziñ evel un touilh, c'hweziñ brein, c'hweziñ dourek, bezañ c'hwez-dour-dispenn, bezañ e c'hwez, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl, dourc'hwez holl) ; **2.** diverañ, berañ, dourasenniñ, strilhañ, dourenniñ, deverañ, c'hweziñ ; *bei feuchtem Wetter schwitzt die Mauer,* c'hweziñ a ra ar voger pa vez glebor.

V.k.e. (hat geschwitzt) : **1.** *Häute schwitzen,* pilat c'hwez, bazhata korf al loened lazhet ; **2.** *er schwitzt große Tropfen,* emañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o tiruilhal, o teverañ) dioutañ, emañ ar c'hwez o teredek diouzh e dal ; [tr-l] P. *Blut schwitzen, Blut und Wasser schwitzen,* c'hweziñ gwad, c'hweziñ dour ha gwad, c'hweziñ an dour hag ar gwad, tapout tommoù ; *sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen,* dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad.

Schwitzen n. (-s) : c'hweziñ g., c'hwezadur g.

schwitzend ag. : **1.** dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-holl, gleb (mouest, moeltr, leizh, delt, poukr) gant ar c'hwezenn, tommet ; *nicht schwitzend,* dic'hwez ; **2.** dourasennek.

schwitzig ag. : dourc'hwez holl, dourc'hwez tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, ur c'hwezenn warnañ, c'hwez-brein, c'hwez-holl, gleb (mouest, moeltr, leizh, delt, poukr) gant ar c'hwezenn ; *nicht schwitzig,* dic'hwez.

Schwitzkasten g. (-s,-kästen) : **1.** stoufailh g., hammam g., c'hwezlec'h g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in den Schwitzkasten nehmen,* tagañ u.b. dre e c'houzoug, stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b.

Schwitzkur b. (-,-en) : mezegadur dre c'hweziñ g., kur c'hweziñ g.

Schwitzmittel n. (-s,-) : louzoù c'hwezus g., c'hwezuzenn b.

Schwitzstube b. (-,-n) : stoufailh g., hammam g., c'hwezlec'h g.

schwob estl. : hak !

Schwof g. (-s,-e) : [rannyezh.] pante g., bal g.

schwofen V.gw. (hat geschwoft) : [rannyezh.] dañsal, ruzañ e dreid, hejañ e c'hwen, tripal, frikañ bolc'h, fringal, pilañ melc'hwed, hejañ e bilhoù.

schwören V.gw. ha V.k.e. (schwor / hat geschworen) : touiñ, feizañ, leañ ; *schwören, etwas zu tun,* ober le d'ober udb, touiñ war e le e rajed udb ; *einen Eid schwören,* ober ul le, touiñ war e le, touiñ dre e le, touiñ war e feiz, feizañ, leañ ; *ich schwöre es,* m'en tou, touiñ a ran ; *Rache schwören,* ober le d'en em veñjiñ, ober le da reiñ kemm-ouzh-kemm, ober le da dalvezout e wall d'u.b. (da gaout digoll eus un dismegañs graet ouzh an-unan, da gas ar fresk da di Yann) ; *Sie haben es mir geschworen,* touet hoc'h eus an dra-se din dre o le ; *auf die Bibel schwören,* gervel (kemer) ar Bibl da dest, touiñ war ar Bibl, feizañ war ar Bibl ; *bei Gott und allen Heiligen schwören,* touiñ e holl zoueoù, touiñ ruz, touiñ ruz-glaou-tan ; *falsch schwören,* ober fals ledoued, touiñ e fals, ober ur falstesteni, touiñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touiñ e faos / falstouiñ (Gegor) ; *Treue schwören,* touiñ lealded, touiñ fealded (Gregor), leañ fealded, ober gwazoniezh ; *ich hätte darauf schwören können, seinen Bruder zu sehen,* sac'h an dienn ! (pod an dienn !) touet em bije a-walc'h em boa gwelet e vreur gant an touellus ma'z eo an heñvelidigezh ; *geschworener Feind,* enebour touet (marvel, anat) g. (Gregor) ; *kannst du es schwören ?* touiñ a rez ez eo gwir ar pezh a lavarez ? pe e vi daonet ? ; *er hatte ihr geschworen, dass er keine andere heiraten würde,* touet en doa dezhi n'en dije ken pried.

V.em. **sich schwören** (schwor sich / hat sich (t-d-b) geschworen) : *sich (t-d-b) etwas schwören,* touiñ udb d'e jakedenn ; *er hatte sich geschworen, nicht mehr zu rauchen,* touet en doa ennañ e-unan e ehanje da vutunat, touet en doa d'e jakedenn e ehanje gant ar butun.

Schwören n. (-s) : touadenn war e le b., touadenn dre e le b.

Schwuchtel b. (-,-n) : pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

schwul ag. : kar-e-reizh, heñvelreizh, troet gant ar baotred, hag en devez darempredoù revel gant paotred, P. [dismegañsus] pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b.

schwül ag. : **1.** pounner, mouk, pouer, touforek, arnevek, mac'h, mac'hus, bac'h, broutac'hus, bouk, bec'hius, blot, bouc'h, mougus, gwaskus, fouist, lug ; *schwüles Wetter,* amzer bounner b., amzer bouer b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vouk b., tommder pounner ha mougus g., gwrez vrout b., amzer douforek b., amzer arnevek b., amzer fouist b., amzer lor b., amzer lug b. ; *schwül und düster,* lug, luget, mouk, pout ha lug ; *es ist schwül,* mac'h eo an amzer, pounner eo an amzer, amzer vouk a ra, mouk eo an amzer ; *gewittrig schwüles Wetter,* broutac'h g., toufor g. ; *es ist gewittrig schwül,* broutac'h a zo gant an amzer, broutac'hus eo an amzer, touforek eo an amzer, lug (luget) eo an amzer ; *es wird gewittrig schwül,* lugañ a ra an amzer ; **2.** [dre skeud.] gwaskus, mougus ; *schwüle Stimmung,* aergelc'h gwaskus g., aergelc'h mougus g.

Schwüle b. (-) : broutac'h g., toufor g., amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vouk b., tommder pounner ha mougus g., gwrez vrout b., amzer douforek b., amzer arnevek b., tez g. ; *diese Schwüle legt mich völlig lahm,* mac'h eo an amzer ken ez on faezh, me a zo faezh gant ar broutac'h-mañ, gant an toufor-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet on gant ar broutac'h-mañ, lazhet on gant an toufor-mañ, lazhet on gant ar broutac'h-mañ, motet on gant an toufor-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ.

Schwule(r) ag.k. g. : paotr hag en devez darempredoù revel gant paotred g., heñvelreizhiad g., heñvelreviad g., homoseksad g., P. [dismegañsus] pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., Yann-Vari Gogez g., mesker d'ar yod g

Schwulität b. (-,-en) : P. diaester g., reuz g., bec'h g., kudenn b., poan b., darbar g., rouestl g. ; *in Schwulitäten stecken,* bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ riñset, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *jemanden in Schwulitäten bringen,* c'hoari diaes d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ darbar d'u.b., lakaat u.b. gwall nec'het, lakaat u.b. gwall ziaes, luziañ (nec'hañsiñ, nec'hiñ) u.b., ober diaes d'u.b., ober bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b.

Schwulst g. (-es, Schwülste) : stambouc'h g., stambouc'helezh b., c'hwez g., c'hwezadur g., dantelez g. ; *Schwulst des Spätbarocks,* dantelez ar c'hiz varok diwezhañ g., stambouc'helezh ar c'hiz varok diwezhañ b.

schwulstig ag. [Bro-Aostria] **/ schwülstig** ag. : pompus, c'hwezet, stambouc'h ennañ, stambouc'hek ; *schwülstig schreiben,* bezañ un tamm stambouc'h en e skridoù, bezañ stambouc'het e zoare skrivañ, bezañ stambouc'h gant e zoare skrivañ, bezañ ur skrivagner randoner ; *er redet schwülstig,* un tamm stambouc'h (un tamm c'hwez) a zo en e gomzoù, pompus eo en e gomzoù, komzoù c'hwezhigell a zeu gantañ.

Schwülstigkeit b. (-) : stambouc'h g., stambouc'helezh b., c'hwez g.

Schwulstkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., P. boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.

Schwund g. (-s) : koll g., digresk g., skoanadur g., dishilh g., teuzidigezh b., steuziadur g., steuzidigezh b. ; [mezeg.] *Narbenschwund,* isteñv kleizhennel g.

Schwung g. (-s, Schwünge) : **1.** lusk g., luskad g., lañs g., lañs-krec'h g., lañsadenn b., gwint g., brall g., bralladur g. brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g., bole g. ; *die Glocke läutet mit vollem Schwung,* brallañ a ra ar c'hloc'h a-vole-vann, seniñ a ra ar c'hloc'h da vat, war vole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar ar c'hloc'h en daou du, seniñ a ra ar c'hloc'h a-herr, en e gaerañ bole emañ ar c'hloc'h ; *etwas in Schwung bringen,* reiñ lusk d'udb, reiñ lañs d'udb, lakaat udb e brall, reiñ brall d'udb (Gregor), lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat kas en udb, ober ul lañsadenn d'udb, brac'hitellat udb, spletusaat udb, bevaat udb ; *den Kreisel in Schwung bringen,* reiñ buhez d'ar gornigell, reiñ lañs d'ar gornigell, plantañ tro er gornigell, lakaat ar gornigell da dreiñ, lakaat ar gornigell da vont en-dro, lañsañ ar

gornigell, lakaat tro er gornigell ; *in Schwung kommen,* **a)** dilec'hiañ, loc'hañ, diloc'hañ, kregiñ da vont kuit, kregiñ da vont en-dro, brac'hitellat ; **b)** [dre skeud.] kregiñ e empenn da dommañ ha da virviñ, dont imor en an-unan, dont startijenn (buhez, gred, birvilh, deltu) en an-unan ; *der Schwung der Handlung,* fo an ober g., lañs an ober g. ; *etwas Schwung verleihen,* lakaat lusk (fiñv, berv, buhez, herr) en udb, reiñ lusk (fiñv, berv, buhez, herr) d'udb ; *im Schwunge sein,* **a)** bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ er c'hiz, bezañ ar c'hiz vras eus an-unan, ober brud, ober berzh ; **b)** bezañ startijenn (birvilh, gred, tan) en an-unan, bezañ lañs gant an-unan, bezañ lusk gant an-unan, spletusaat ; *seinen Schwung verlieren,* dilañsañ, koll e lañs ; *mit dem gleichen Schwung weiterfahren,* kenderc'hel war e lañs, kendelc'her e lusk.

2. jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bervidanted b., birvidigezh b., berv g., ernez b., entan g., gred g., nerzh-youl g., deltu g., youl b. ; *er hat Schwung,* lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, gred en deus, leun a c'hred eo, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, gwad bev a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, ur paotr fonnus eo, ur paotr diskuizh eo, hennezh ez eus nerzh ennañ, fourradus eo, lavig a zo ennañ, leun a vuhez eo, leun a fistilh a zo gantañ, bev-buhezek eo, bev-buhez eo ; *diese jungen Leute sind voller Schwung,* ar re yaouank-mañ a zo tan enno, ar re yaouank-mañ a zo gred enno, ar re yaouank-mañ a zo leun a c'hred, ar re yaouank-mañ a zo bev ar gwad en o gwazhied, ar re yaouank-mañ o deus gwad en o gwazhied ; *er hat keinen Schwung,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo da labourat, ober a ra gwak e labour, lugut eo da labourat, n'en deus ket lañs da labourat, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, n'eus netra ennañ, hennezh a zo evel un tamm koad ; *mit viel Schwung,* gant friantiz, gant intampi, gant herrder, a-lañs, gant kalz a dan hag a zispleg ; *mit Schwung bei der Sache sein,* mont da vat-kaer ganti, mont da vat ha kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, bezañ a-zevri-kaer ganti, bezañ ganti korf hag ene, stourm gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik) evit ar pezh a zifenner, bezañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifenner, bezañ gwir wellañ o labourat, kaout dibun en e labour, ampletiñ gant e labour, kaout diere gant e labour, labourat gant diere, labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour, bezañ er wakol.

3. [sport] lañs g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., tizh g. ; *Schwung holen,* kemer e randon, klask e randon, kemer e lañs, kemer lañs, kemer e herr, kemer herr, kemer penn herr, kemer tizh, kemer e dizh, ober ul lañsadenn, lañsañ ; *ich hatte nicht genug Schwung geholt,* ne oan ket lañset a-walc'h.

Schwungbrett n. (-s,-er) : plankenn lamm g., plankenn lammat g.

Schwungfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h eskell g., stuc'henn askell b.

schwunghaft ag. : lañs gantañ, bleunius, herrus, herrek.

Schwungkraft b. (-) : **1.** nerzh luskañ g., herr g., lañs-krec'h g., gwint g., gwevnded b. ; **2.** [dre skeud.] jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; **3.** [fizik] nerzh kreiztec'h g.

schwunglos ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, lugudus, luguder, diboan, gourt, divalav, gwevn, lent.

Schwunglosigkeit b. (-) : digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., lugud g., leziregezh b., diegi b., landrenn b., lentegezh b., belbeterezh g., lure g., lizouregezh b., didalvez g., didalvoudegezh b., stranerezh g., lentegezh b., mored g.

Schwungrad n. (-s,-räder) : rod-lañs b., rod-herr b.

schwungvoll ag. : birvidik, divorfil, lañs ennañ, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a isprid, leun a c'hred, gredus, luskus, tan ennañ, startijenn ennañ, deltu gantañ, lavig gantañ, kas-war-raok, divank, blim.

Schwur g. (-s, Schwüre) : ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g., touerezh g. ; *einen Schwur leisten,* ober ul le, touiñ war (dre) e le ; *einen Schwur brechen,* terriñ e le / mankout d'e le (Gregor), mont en e votoù, na vezañ den d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, diouestlañ, kaout e lavar hag e zilavar, terriñ e feiz, terriñ e c'her, mont a-enep d'e c'her, bezañ ganas d'e le, ober daou c'her eus unan ; *seinem Schwur treu bleiben,* delc'her mat d'e le, chom feal d'e le.

schwurbrüchig ag. : torr e le, gaoufeizer, fell, ganas, yudas ; *schwurbrüchig werden,* terriñ e le, mankout d'e le, mont en e votoù, na vezañ den d'e c'her, diouestlañ, kaout e lavar hag e zilavar, terriñ e feiz, terriñ e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, mont a-enep d'e c'her, bezañ ganas d'e le, ober daou c'her eus unan.

Schwurgericht n. (-s,-e) : lez vras ar breudoù b., ar breudoù bras lies., lez-asizoù b., lez-varn asizoù b., Lez an Asizoù b., lez-torfedoù b.

schwurvergessen ag. : torr e le, gaoufeizer, fell, ganas, yudas.

Schwyz n. (-) : Schwyz b., kanton Schwyz g.

Science-Fiction b. (-) : skiant-faltazi b.

Science-Fiction-Roman g. (-s,-e) : romant skiant-faltazi g.
Scientismus g. (-) : skiantelouriezh b., gouizielouriezh b.
Scientist g. (-en,-en) : skiantelour g., gouizielour g.
Scilly-Inseln lies. : *die Scilly-Inseln,* Inizi Sillan lies.
Scirocco g. (-s) : siroko g.
Sclaverandventil n. (-s,-e) : begel rod Sclaverand® g., begel rod Presta® g.
Scotismus g. (-) : [preder.] skotouriezh b.
Scotist g. (-en,-en) : skotour g.
Screenhot g. (-s,-s) : [stlenn.] enkas roadennoù ar skramm g., skrammlenad g., lenad skramm g.
Script n. (-s) **/ Scriptsprache** b. (-,-n) : [stlenn.] yezh programmiñ b., yezh skript b.
Scrollbalken g. (-s,-) : [stlenn.] barrenn dibunañ b., ruzerez b.
Scrollrad n. (-s,-räder) : [stlenn.] rodig logodenn b., rodig dibunañ b.
Scylla b. (-) : *sellit ouzh* **Szylla**.
S.D.I. b. (-) : [*berradur evit* **Strategic Defense Initiative**] intrudu strategel emzifenn b.
Seal g./n. (-s,-s) : kroc'hen reuniged g., feur reuniged b.
Sealmantel g. (-s,-mäntel) : mantell feur reuniged b.
Séance b. (-,-n) : abadenn spiritegezh b., abadenn spiritouriezh b., abadenn hudsperedouriezh b.
SEATO b. (-) : [*berradur evit* **Southeast Asia Treaty Organisation**] Aozadur Feur-emglev Azia ar Gevred g.
Sebastian g. : Bastian g., Sebastian g.
sec : [*berradur evit* **Sekunde**] eilenn b., eilvedenn b.
Sech n. (-s,-e) : [labour-douar] koultr g., kaoutr g., kontell-vomm b., kontell b.
sechs niv. : c'hwec'h ; *durch sechs teilen,* c'hwec'hvedenniñ ; *sechs schöne Pferde,* c'hwec'h vrav a gezeg lies., c'hwec'h marc'h brav lies. ; *zu sechsen,* c'hwec'h-ha-c'hwec'h.
Sechs b. (-,-en) : **1.** *die Sechs,* an niver c'hwec'h g., ar c'hwec'h g., an niverenn c'hwec'h b. ; **2.** [kartoù] *eine Sechs,* ur c'hwec'h g. ; **3.** [treuzdougen] *die Sechs,* al linenn c'hwec'h b., ar c'hwec'h g. ; **4.** [skol.] **a)** notenn fallañ b., mann diwar ugent g. ; *eine glatte Sechs bekommen,* kaout ur moulleg er skol, tapout ur mann ; **b)** [Bro-Suis] notenn wellañ b., ugent diwar ugent g.
Sechsachtel g. (-s,-) : [sonerezh] mentad c'hwec'h-eizh g.
sechsbändig ag. : c'hwec'h levrenn oc'h ober anezhañ.
Sechseck n. (-s,-e) : c'hwec'hkogn g., c'hwec'hkogneg g., c'hwec'hkorn g., c'hwec'hkorneg g.
sechseckig ag. : c'hwec'hkognek, c'hwec'hkornek.
sechseinhalb Adv. : c'hwec'h hanter.
Sechsender g. (-s,-) : [loen.] karv c'hwec'h korn war e vrankoù g., karv c'hwec'h korn g., karv c'hwec'hkornek g., c'hwec'hkorneg g.
Sechser g. (-s,-) : **1.** pezh pemp pfennig g. ; .**2.** moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies. ; **3.** niver c'hwec'h g., c'hwec'h g. ; **4.** [skol] mann diwar ugent g.; **5.** [Bro-Suis] ugent diwar ugent g. ; **6.** [loto] c'hwec'h niverenn vat lies.
sechserlei Adv. : c'hwec'h seurt.
Sechserpack g. (-s,-s) : pakad c'hwec'h g.
sechsfach / 6fach ag. : c'hwec'hkement, c'hwec'h gwech.
Sechsfache(s) ag.k. n. : c'hwec'hkement g., c'hwec'hkementad g.
Sechsflächner g. (-s,-) : [mat.] c'hwec'hgorreeg g., c'hwec'htalbenn b.
Sechsfüßer g. (-s,-) : [loen.] c'hwec'htroadeg g.
sechsfüßig ag. : c'hwec'htroadek ; *sechsfüßiger Vers*, gwerzenn c'hwec'htroadek b.
sechshundert niv. : c'hwec'h-kant.
sechshundertjährig ag. : ... c'hwec'h-kant vloaz.
sechshundertste(r,s) ag. : c'hwec'hkantvet.
sechshunderttausend niv. : c'hwec'h-kant mil.
sechsjährig ag. : a c'hwec'h vloaz, hag a bad c'hwec'h bloavezh, c'hwec'h vloaz dezhañ, c'hwec'hbloaziat, ... c'hwec'h bloaz. ; *ein sechsjähriges Kind,* ur bugel c'hwec'h vloaz g.
Sechsjährige(r) ag.k. g./b. : bugel c'hwec'h vloaz g., loen c'hwec'h vloaz g.
Sechskant g. (-s,-e) : [mat.] c'hwec'hkogn g., c'hwec'hkorn g.
Sechsling g. (-s,-e) : unan eus ar c'hwec'had bugale g.
sechsköpfig ag. : c'hwec'hpennek.
sechsmal Adv. : c'hwec'h gwech.
sechsmalig ag. : c'hwec'h, c'hwec'h gwech.
sechsmonatig ag. : .... c'hwec'h miz, hag a bad c'hwec'h miz.
sechsmonatlich ag. : bep c'hwec'h miz, c'hwec'hmiziek.
sechsseitig ag. : **1.** ... c'hwec'h pajenn, ... c'hwec'h pajennad ; **2.** c'hwec'htuek.
sechsstellig ag. : ... c'hwec'h sifr.
sechsstöckig ag. : ... c'hwec'h estaj, ... a c'hwec'h estaj.
sechsstündig ag. : ... c'hwec'h eurvezh.
sechsstündlich ag. : bep c'hwec'h eur.
sechst Adv. : c'hwec'h ; *wir kommen zu sechst,* c'hwec'h ac'hanomp a vo (a zeuio), a-c'hwec'h e vimp.
Sechstagerennen n. (-s) : [sport] redadeg c'hwec'h devezh b.
sechstägig ag. : ... c'hwec'h devezh.
sechstausend niv. : c'hwec'h mil.
Sechstausender g. (-s,-) : menez hag a dremen c'hwec'h mil metrad uhelder g.
sechste(r,s) ag. : c'hwec'hvet.
Sechste(r,s) ag.k. g./b./n. : c'hwec'hvet g./b.
sechsteilig ag. : e c'hwec'h pennad, evit c'hwec'h den, c'hwec'h tamm (c'hwec'h elfenn) oc'h ober anezhañ.
Sechstel n. (-s,-) : c'hwec'hvedenn b.
sechstens Adv. : da c'hwec'hvet, d'ar c'hwec'hvet.
sechsletzte(r,s) ag. : c'hwec'hvet diwezhañ.
sechsundzwanzig niv. : c'hwec'h warn-ugent.
sechswöchentlich ag. : bep c'hwec'h sizhun, a c'hwec'h-e-c'hwec'h sizhun.
sechswöchig ag. : ... c'hwec'h sizhun.
Sechszeiler g. (-s,-) : c'hwec'hgwerzenn b.
sechszeilig ag. : ... c'hwec'h gwerzenn.
Sechszimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi c'hwec'h pezh b.
Sechszylinder g. (-s,-) : **1.** keflusker c'hwec'h sailh g., keflusker c'hwec'h bailh g. ; **2.** karr-tan c'hwec'h sailh g., karr-tan c'hwec'h bailh g.
sechzehn niv. : c'hwezek ; *durch sechzehn teilen,* c'hwezekvedenniñ ; *sechzehn schöne Pferde,* c'hwezek vrav a gezeg lies., c'hwezek marc'h brav lies. ; *mit*

sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause, c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol.
sechzehnhundert niv. : c'hwezek-kant.
sechzehnte(r,s) ag. : c'hwezekvet.
Sechzehntel n. (-s,-) : c'hwezekvedenn b.
Sechzehntelformat n. (-s) : ment en c'hwezek b.
Sechzehntelnote b. (-,-n) : [sonerezh] krogenn doubl b., notenn daougrogek b., hantergrogenn b.
Sechzehntelpause b. (-,-n) : [sonerezh] hanter boent tav g.
sechzig niv. : tri-ugent, c'hwegont ; *etwa sechzig,* un tri-ugent bennak.
Sechzig b. (-,-en) : tri-ugent g., an niver tri-ugent g., an niverenn tri-ugent b.
sechziger / 60er ag. : *die sechziger Jahre,* ar bloavezhioù tri-ugent lies. ; *in den sechziger Jahren sein,* bezañ gant e deirvet steudad, bezañ aet dreist d'e dri-ugent vloaz, kaout un dra bennak war tri-ugent vloaz, kaout tri-ugent vloaz bennak.
Sechziger[1] g. (-s,-) : **1.** gwin eus ar bloaz 1960 g. ; **2.** *er ist in den Sechzigern,* dreist d'e dri-ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e dri-ugent vloaz.
Sechziger[2] g. (-s,-) : c'hwegontad g., triugentvloaziad g. ; *er wird bald zu den Sechzigern gehören,* krog eo en e dri-ugentvet bloavezh, emañ o fourchadiñ skalier an tri-ugent vloaz.
Sechzigerin b. (-,-nen) : c'hwegontadez b., triugentvloaziadez b.
Sechzigerjahre lies. : *die Sechzigerjahre,* ar bloavezhioù tri-ugent lies.
sechzigjährig ag. : a bad tri-ugent vloaz, tri-ugent vloaz dezhañ, en e dri-ugent vloaz, en e driugentvet bloaz.
Sechzigjährige(r) ag.k. g./b. : paotr tri-ugent vloaz g., plac'h tri-ugent vloaz b., c'hwegontad g., triugentvloaziad g., c'hwegontadez b., triugentvloaziadez b.
sechzigmal Adv. : tri-ugent gwech.
sechzigste(r,s) ag. : triugentvet**.**
Sechzigstel n. (-s,-) : triugentvedenn b.
Secondhandladen g. (-s,-läden) **/ Secondhandshop** g. (-s,-s) : stal dilhad kozh b., stal dilhad a eil dorn b., takonerezh b.
SED b. (-) : [*berradur evit* **Sozialistische Einheitspartei Deutschlands**] strollad sokialour peurunvan Bro-Alamagn g.
Sedativ n. (-s,-e) **/ Sedativum** n. (-s, Sesativa) : [mezeg.] louzoù habaskaus g., louzoù distan g., louzoù distanañ g., hezer g.
Sedezband g. (-s,-bände) : [moull.] levrenn en c'hwezek b.
Sediment n. (-s,-e) : gouelezenn b., liñvaj g., lec'hidad g., lec'hidenn b., gouelezennad b.
sedimentär ag. : gouelezennek, gouelezek, gouelezennel.
Sedimentbecken n. (-s,-) : diazad gouelezennek g.
Sedimentgestein n. (-s,-e) : roc'h gouelezennek b., karregad gouelezennek b., gouelezenn b.
Sedimentschicht b. (-,-en) : gwiskad gouelezennek g.
See[1] b. (-,-n) : **1.** *die See,* ar mor g., [dre skeud.] park ar silioù g., ar gazeg c'hlas b. [gwasaus] ar bannac'h gwelien g. ; *Ostsee,* Mor Baltel g. ; *die Irische See,* Mor Iwerzhon g. ; *die Keltische See,* ar Mor Keltiek g. ; *die weite See,* ar mor-bras g. ; *hohe See, offene See,* lark g., donvor g., keinvor g., mor bras g., mor-don g., mor digor g., dour digor g., mor diaod g., kreiz g., maez g. ; *auf hoher See, auf offener See,* el lark / en donvor (Gregor), er c'heinvor, war ar mor bras, war ar mor-don, war an dour (war ar mor) digor, war ar mor diaod, er maez, war an don, e-kreiz ar mor, er c'hreiz ; *in See gehen, in See stechen,* mont war vor (er mor) (Gregor), mont er-maez, mont war ar mor don, dizouarañ a'r porzh, skeiñ war-zu an donvor, skeiñ etrezek an donvor, skeiñ da greiz, mont penn da greiz, ober hent etrezek an donvor, mont er c'heinvor, diborzhiañ, digaeañ ; *zur See fahren,* morvageal, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], bageal, c'hoari e gi war ar mor ; *spiegelglatte See,* mor kompez evel ur melezour g., mor lufr evel ur sklasenn g., mor diroufenn evel ur melezour g., mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, lor, flour, dihoul, habask) g., mor laezh g., mor plaen-dis g., mor mik g. ; *bewegte See,* mor gwall wagennek g., mor hag a vergn g. ; *grobe See,* mor rust g., mor garv g., mor gros g., gwall vor g., mor bras g., mor divergont g., mor ratre gantañ g. / mor lourt g. (Gregor), mor pounner g. ; *trübe See,* mor brein g. ; *hohle See,* houl g., lavagnon g., ourl g., redere g., mor houlek g., mor houlennek g., mor bras g., mor rust g. ; *die See geht hoch, die See ist aufgewühlt,* emañ rust (bras, houlek, divergont, gros, lourt, pounner, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (gros, diroll, dirollet, fuloret, kounnaret, dichadennet, direizhet, gouez, diaes) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas, mor a zo ; *die See geht hohl,* gwallvor a zo, rust (houlek, houlennek, bras) eo ar mor, lavagnon a zo, mor a zo ; *die See wird stürmisch,* diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, dont a ra ar mor da fuloriñ, gwashaat a ra ar mor ; *Leutnant zur See,* letanant-mor g. ; *Handel zur See,* kenwerzh mor g. (Gregor) ; *zur See gehörig,* -mor, morek, morel, a aparchant ouzh ar mor ; *See halten,* bezañ barrek diouzh ar mor (d'ar mor), bezañ mat diouzh ar mor, bezañ bageüs, bezañ merdeüs.
2. *Seen übernehmen,* bezañ bernioù (gwazhioù, barroù-mor, taolioù-mor) o terriñ war pont ar vag.
See[2] g. (-s,-n) : lenn b., lenn-dour b., lennad b., loc'h g., lagenn b. ; *Genfer See*, lenn Geneva b., lenn Leman b. ; *Bodensee*, lenn Konstanz b. ; *ein See mit einer Fläche von zwölf Quadratkilometer,* ul lenn daouzek kilometr-karrez azindani b. ; *Zulauf eines Sees,* penn ul lenn g. ; *Ablauf eines Sees,* lost ul lenn g.
Seeaal g.(-s,-e) : [loen.] sili-mor str., sablienn b. [*liester* sablied] ; *kleiner Seeaal,* libistr g. [*liester* libistred], libistr str., stlaoñ str., keuruz str. ; *Seeaale fangen,* siliaoua ; *kleine Seeaale fangen,* keurusa ; *ausgewachsener Seeaal,* foet g., skourjez b.
Seeadler g. (-s,-) : [loen.] morerer g., erer-mor g., erer-pesketaer g.
Seeanemone b. (-,-n) : [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.

Seeausdruck g. (-s,-ausdrücke) : termen merdeadurezh g., tro-lavar merdeadurezh b.
Seeauswurf g. (-s,-auswürfe) : gourlen g., pellkas g., peñse g.
Seebad n. (-s,-bäder) : **1.** kouronkadenn er mor b. ; **2.** [dre astenn.] traezhenn b., kêr gouronkañ b.
Seebär g. (-en,-en) : **1.** [loen.] otarienn b. [*liester* otaried], reunig-skouarnek g., morleon g. ; **2.** [dre skeud., den] ki-mor g., bleiz-mor g., morreder g., gwall reder-mor g.
Seebarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh g., lankreg g. ; *rote Seebarbe,* meilh-ruz g. ; *ein Netz voll Seebarben,* un taolad meilhed g. ; *Seebarben fangen,* meilheta.
Seebarbennetz n. (-es,-e) : roued meilhata b.
Seebarsch g. (-es,-e) : [loen.] barz g., draeneg g., kloian g., lebin g., braog g., malbar g., broc'h g.
Seebeben n. (-s,-) : barr-reverzhi g.
Seebecken n. (-s,-) : diazad meurvorel g.
Seebeute b. (-,-n) : [merdead.] preizh g., preizhadenn b.
Seebrief g. (-s,-e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Seebrücke b. (-,-n) : kae-dilestrañ g.
Seedienst g. (-es,-e) : servij er verdeadurezh g., servij bourzh g.
Seeeinhorn n. (-s,-einhörner) : [loen] narwal g.
Seeelefant g. (-en,-en) : [loen] olifant-mor g.
seefähig ag. : hag a c'hall merdeiñ, mat da vont war vor, barrek diouzh ar mor (d'ar mor), mat diouzh ar mor ; *seefähiges Schiff,* bag verdeüs b., lestr bageüs g.
seefahrend ag. : hag a ya war vor.
Seefahrer g. (-s,-) : moraer g., merdead g., bageer g.
Seefahrt b. (-,-en) : **1.** merdeadurezh b., merdeiñ g., merdeerezh g., bageerezh g., moraerezh g., dezougerezh dre vor g., dezougerezh dre vag g. ; **2.** beaj war vor b., merdeadenn b., morvaleadenn b., bageadenn b.
Seefahrtsweg g. (-s,-e) : [merdead.] hent-dour g., dourhent g., kanol b., morlinenn b., hent-mor g., morhent g., hent merdeiñ g., trepas merdeiñ g.
Seefahrzeug n. (-s,-e) : batimant b.
Seefenchel g. (-s,-) : [louza.] fanouilh-mor g., kroazig-an-aod b., louzaouenn-droug-sant-Pêr b., louzaouenn-sant-Pêr b., skaouarc'h str.
seefest ag. : mat war vor, en e vleud war ar mor, en e jeu war ar mor, barrek diouzh ar mor (d'ar mor), mat diouzh ar mor ; *seefestes Schiff,* bag verdeüs b., lestr bageüs g.
Seefisch g. (-es,-e) : pesk mor g. ; *frisch gefangene Seefische,* mare-mor g., mare g., mareaj g./b., morad g., moriad g., marevezh g. ; *gesalzener Seefisch,* vergadell b.
Seefischgroßhändler g. (-s,-) : mareour g., kokanier g., korbeller g., P. kourie g., kourier g.
Seeflotte b. (-,-n) : [merdead., lu] lestraz g., flodad g., flodad-listri g., listri lies., morlu g., strollad listri-brezel g.
Seeflugzeug n. (-s,-e) : hidraerlestr g., dournijerez b.
Seeforelle b. (-,-n) : [loen] dluzh-mor g.
Seefracht b. (-,-en) : karg b., kargad b., morfred g.
Seefrachtbrief g. (-s,-e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.
Seefrau b. (-,-en) : merdeadez b., moraerez b.
Seegang g. (-s,-gänge) : kas ar mor g., houl g., lavagnon g., ourl g., redere g. ; *hoher Seegang,* mor rust g., mor ratre gantañ g., gwall vor g., mor lourt g., mor garv g., mor pounner g., mor gwall wagennek g.
Seegebiet n. (-s,-e) : parzh-mor g., rannvor b.
Seegefecht n. (-s,-e) : emgann war vor g.
Seegemälde n. (-s,-) : [arz] taolenn vor b., taolenn eus ar mor b., livadur mor g., morlivadur g.
Seegesetzbuch n. (-s,-bücher) : [gwir] lezennaoueg vor b., kod mor g.
seegestützt ag. : [lu] mor-douar.
Seegewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant mor str.
Seegras n. (-es,-gräser) : [louza.] bezhin-glas str., bezhin-evned str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., gwalaz g. ; *Seegras zum Füllen von Matratzen,* melez-rous str. ; *gewöhnliches Seegras (Zostera marina),* melezenn [*liester* melezennoù, melez] b., lec'hid g.
Seegrasfeld n. (-s,-er) : [louza.] takad dindan velez g., lec'hidenn b.
Seegurke b. (-,-n) : [loen.] anduilh-mor str., morvlokenn b., pidenn-vor b. ; *schwarze Seegurke,* buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], pich-marc'h g.
Seehafen g. (-s,-häfen) : porzh-mor g. ; *die Seehäfen haben eine hohe Bedeutung für die Weltwirtschaft,* ar porzhioù-mor a zo dezho ur pouez bras en armerzh ar bed.
Seehahn g. (-s,-hähne) : [loen.] korn g., kourn g., hoc'h-mor g.
Seehandel g. (-s) : kenwerzh mor g.
Seehase g. (-n,-n) : [loen.] **1.** meilh-karreg g. ; **2.** buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], pich-marc'h g. ; *kalifornischer Seehase,* buoc'h-vor Kalifornia b. ; *gemeiner Seehase,* buoc'h-vor vrizh b.
Seehecht g. (-es,-e) : [loen.] merluz g.
Seeherrschaft b. (-) : mestroni war ar morioù b., dreistbeli war ar morioù b.
Seehund g. (-s,-e) : [loen.] reunig g., leue-mor g., reunig gris g.
Seehundsfell n. (-s,-e) : kroc'hen reuniged g., feur reuniged b.
Seeigel g. (-s,-) : [loen.] teureug-mor g., teureug g., vi-teureug g., kistin-mor str., vi-kistinenn-vor g., aval-mor g., bokirinenn b., pod saoz g., P. pod-mor g., poch-kistin g.
Seejungfer b. (-,-n) : **1.** dourverc'h b., morverc'h b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., Mari-Vorgan b. / morwreg [*liester* morwragez] (Gregor) b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b. ; **2.** [loen.] agrion g., dimezell b.
Seekabel n. (-s,-) : fun danvor b.
Seekadettenschule b. (-,-n) : skol an arme-vor b., skol ar morlu b.
Seekarpfen g. (-s,-) : [loen.] pirono g.
Seekarte b. (-,-n) : kartenn-vor b. ; *eine Seekarte lesen,* lenn ur gartenn-vor.
Seekatze b. (-,-n) : [loen.] razenn-vor b.[*liester* razed-mor].
Seekiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.
seeklar ag. : [bigi] prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da loc'hañ, pare da loc'hañ.

Seeklima n. (-s) : hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b.
Seekompass g. (-es,-e) : kompaz g., nadoz-vor b.
seekrank ag. : krog an droug-mor ennañ, an droug-mor gantañ, morglañv ; *seekrank sein,* kaout droug-mor, bezañ klañv gant an droug-mor, bezañ krog an droug-mor en an-unan.
Seekrankheit b. (-) : droug-mor g., kleñved-mor g.
Seekrebs g. (-es,-e) : [loen.] legestr g.
Seekrieg g. (-s,-e) : brezel war vor g.
Seekröte b. (-,-n) : [loen.] raskasenn b.
Seekuh b. (-,-kühe) : [loen.] ejen-dour g., ejen-mor g.
Seekunde b. (-) : okeanografiezh b., moroniezh b.
Seelachs g. (-es,-e) : [loen.] eog g.
Seeland n. (-s) : Zeland b.
Seelaterne b. (-,-n) : letern b.
Seele b. (-,-n) : **1.** ene g., bred g., anaon [implijet da anv unan] ; *der Körper und die Seele,* ar c'horf hag an ene ; *seine Seele aushauchen,* mont d'an Anaon, tremen, mont d'ar c'hloar, rentañ e vuhez, rentañ e galon, rentañ e ene da Zoue, rentañ e ene d'e Grouer, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ ; *seine Seele Gott befehlen, seine Seele in Gottes Hand legen,* erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennoù ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue, kinnig e ene da Zoue, kinnig e vuhez da Zoue ; *für die armen Seelen im Fegefeuer beten,* pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *ohne göttliche Gnade kein Heil für die Seele,* anez gras Doue, an ene a ya da goll - anez gras Doue n'eus silvidigezh ebet ; *seine Seele beflecken,* lezel ar pec'hed da gramenniñ e ene, louzañ e ene, saotrañ e ene ; *die Seele von Sünde reinwaschen,* purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, diouennañ ar pec'hed eus e ene, harluañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *betet für das Heil seiner Seele,* pedit evit e anaon, pedit gant e ene ; *die Seelen der Verdammten,* Anaon an ifern lies., an Anaon daonet lies. ; *die Seelen der Ertrunkenen,* ar chouerien lies., ar grierien lies. ; [dre skeud.] *die Seele baumeln lassen, o*ber c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).
2. kalon b., kreiz g., kaouded b., kreizon g., kerc'henn g., askre b., spered g., ene g. ; *er ist von ganzer Seele Kinderarzt,* mezeg evit ar vugale eo penn-kil-ha-troad (betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, en e had), hennezh a zo ur mabour glez ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; *der Wein belebt die Seele,* ar gwin a zo hael da galon an den, ar gwin a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; *die Trunksucht verdirbt die Seele,* al lonkerezh a lourta an ene, al lonkerezh a beurgoll an ene ; *es tut mir in der Seele weh,* rannet (mantret) eo va c'halon gant ar glac'har (diwar c'hlac'har), poan a ra da'm ene gwelet seurt traoù, mantrañ a ra va c'halon, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har, poan a ra da'm daoulagad gwelet seurt traoù ; *einer Sache mit ganzer Seele ergeben sein,* en em reiñ korf hag ene d'udb, ober udb a nerzh ene, difenn udb gant ur gred birvidik, ober udb gant un ene birvidik ; *mit Leib und Seele,* korf ha kalon ; *er ist mit Leib und Seele bei der Sache,* emañ korf ha kalon ganti, da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, a-zevri-kaer emañ ganti, mont a ra parfet dezhi, emañ ganti korf hag ene, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik) evit ar pezh a zifennomp, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp ; *sich in der Seele freuen,* santout ul levenez vras en e greiz ; *er spricht mir aus der Seele,* fonnañ a ra da'm mennozh (Gregor), lavaret a ra dres ar pezh a soñjan ; *seine Seele bloßlegen,* diskouez e ene en noazh ; *sich bis in seine Seele hinein schämen,* bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, bezañ ken mezhus ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, kaout ul lostennad vezh, tapout ur c'haouad mezh, bezañ goloet a vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh ; *jemandem in die Seele sprechen,* gelver u.b. da zistreiñ war al lezenn vat, mont da goustiañs u.b., mont d'u.b. dre e goustiañs, ober ur galv da goustiañs u.b. ; *jemandem etwas auf die Seele binden,* **a)** erbediñ udb da goustiañs u.b., fiziout udb en u.b., gourc'hemenn udb da goustiañs u.b. ; **b)** [dre skeud.] stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, diferañ udb d'u.b., plantañ don udb e penn u.b., bountañ udb e penn u.b., diazezañ udb e spered u.b., gennañ start udb e kreiz u.b., gennañ don udb e kalon u.b. ; *jetzt hat die liebe Seele endlich Ruh, jetzt hat die arme Seele endlich Ruh,* spi am eus ez eo dic'hoantet bremañ ; *sich die Seele aus dem Leib weinen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor), bezañ beuzet en ur mor a zaeroù ;

sich die Seele aus dem Leib reden, disec'hañ e skevent o klask kendrec'hiñ kousto pe gousto, disec'hañ e skevent o klask gounit u.b. d'e vennozh, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb, komz betek ar moug ; *der wird sich wohl die Seele nicht aus dem Leib singen,* hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; *sie sind ein Herz und eine Seele,* en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, a-drak emaint an eil gant egile ; *die Seele quälen,* bloñsañ ar galon, gloazañ ar galon ; *was liegt dir denn auf der Seele ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken maleürus ? ; *seine Seele verlieren,* koll e spered orin, koll e ene, disleberiñ, disneuziañ, en em zisleberiñ, dinaturiñ, breinañ, en em zireizhañ, bezañ kontammet ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; P. *jemandem auf der Seele knien,* fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; *es brennt mir auf der Seele,* me a zo krignet va c'halon gant an dra-se, devet on gant an dra-se.

3. temz-spered g. ; *empfindliche Seele,* den kizidik g., kalon kizidik a zen g., kalon vouk a zen g., kalon dener b. ; *er ist eine Seele von Mensch,* ur paotr eus ar c'hentañ eo hennezh - un den madelezhus eo, mard eus unan (mard eus hini) - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - gwellañ den a daol troad war an douar eo - gwellañ den 'zo o vale eo - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara ; *eine schöne Seele,* **a)** un den nes d'e goustiañs (Gregor) g. ; **b)** [Hegel, gwashaus] un ene chiboud g.

4. den g., gour g., kristen g. ; *es ist nicht eine Seele da, es ist keine Sterbensseele da,* n'eus penn-kristen amañ, n'eus den amañ, n'eus foeltr den amañ, n'eus den bev amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus den ganet ebet amañ ; *diese Stadt zählt hunderttausend Seelen,* kant mil den a zo o chom er gêr-mañ.

5. nerzh g., ene g., lusker g., luskerez b. ; *die Seele des Widerstandes,* ene ar stourm g., [dre skeud.] marc'h-kleur ar stourm g., marc'h-blein ar stourm g., lusker ar stourm g., bleiner speredel ar stourm g.

Seelenadel g. (-s) : haelded b., meurded a spered b.

Seelenamt n. (-s,-ämter) : [relij.] ofis an Anaon g. ; *Seelenamt für die Verstorbenen der Woche,* servij eizhtez g., eizhvetez b.

Seelenangst b. (-) : gwall anken b.

Seelenblindheit b. (-) : [mezeg.] breddallentez b.

Seelenbraut b. (-,-bräute) : [relij.] danvez pried speredel g.

Seelendurchmesser g. (-s,-) : [lu] kalibr g., gobari g.

Seelenforscher g. (-s,-) : bredoniour g., psikologour g., eneonour g.

Seelenfreund g. (-s,-e) : mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g.

Seelenfriede g. (-ns) **/ Seelenfrieden** g. (-s) : peoc'h ar spered g., peoc'h ar goustiañs g., peoc'h an ene g., didrubuilh g.

seelenfroh ag. : laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, o nijal gant ar stad a zo ennañ, dibradet, e barr al levenez, leun-barr a levenez.

Seelengröße b. (-) : haelded b., meurded a spered b.

seelengut ag. : mat en e had, ur gwiad a vadelezh oc'h ober anezhañ, mat betek mel e eskern.

Seelenheil n. (-s,-e) : [relij.] silvidigezh an ene b., salvder g., salvded b.

Seelenhirt g. (-en,-en) : [relij.] pastor an eneoù g., rener eneoù g., pastor g.

Seelenkraft b. (-) : **1.** galloud an ene g. ; **2.** nerzh ene g., nerzh spered g., mennerezh g., youlegezh b., youl b.

Seelenkunde b. (-) : bredoniezh b., psikologiezh b., eneoniezh b.

Seelenlage b. (-) : imor b., stad spered b., tu g., stad vred b.

Seelenleben n. (-s) : buhez speredel b.

Seelenlehre b. (-) : bredoniezh b., psikologiezh b., eneoniezh b.

Seelenleiden lies. : poan spered b., rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., glac'har g., bihanez b., nec'h g., nec'hamant g., chal g., margalon b., anken b., doan b., gouli g., kalonad b., poan-galon b., ranngalon b., diframm g., bles g., ambloari g., gwalañjer g., malañjer g.

seelenlos ag. : diene.

Seelenmesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn an Anaon b.

Seelennot b. (-) **/ Seelenpein** b. (-) **/ Seelenqual** b. (-,-en) : gwall anken b., rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., glac'har g., bihanez b., nec'h g., nec'hamant g., chal g., margalon b., doan b., gouli g., kalonad b., poan-galon b., bles g., ranngalon b., ambloari g., gwalañjer g., malañjer g., diframm g.

Seelenruhe b. (-) : peoc'h ar spered g., peoc'h ar goustiañs g., peoc'h an ene g., emdidrubuilh g., habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b. ; *in aller Seelenruhe,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, hep ober ur van, hep ober van ebet, ken distrafuilh hag un tamm koad, digomplimant, netra dreist, hep sellet blaz ebet, diskorpul-kaer, dizouj-kaer, plarik, a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs ; *seine Seelenruhe wiederfinden,* kavout gwasked diouzh kint ha

broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred.
seelenruhig ag. : distrafuilh, dinec'h.
Adv. : ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, hep ober ur van, hep ober van ebet, ken distrafuilh hag un tamm koad, digomplimant, netra dreist, hep sellet blaz ebet, diskorpul-kaer, dizouj-kaer, plarik, a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs.
Seelenschmerz g. (-es,-en) : rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., glac'har g., bihanez b., nec'h g., nec'hamant g., chal g., margalon b., anken b., doan b., gouli g., kalonad b., poan-galon b., ranngalon b., bles g., ambloari g., gwalañjer g., malañjer g., diframm g.
Seelenstärke b. (-) : nerzh ene g., nerzh spered g., mennerezh g., youlegezh b., youl b., starter g., started b.
Seelenstille b. (-) : peoc'h ar spered g., peoc'h ar goustiañs g., peoc'h an ene g., didrubuilh g.
Seelentag g. (-s,-e) : gouel an Anaon g.
Seelentaubheit b. (-) : [mezeg.] bredbouzarded b., bredbouzarder g.
Seelentränker g. (-s,-) : [merdead.] kozh bag vrein b., penton g., skiff g., skaf g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., bag lespos b.
seelenvergnügt ag. : laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, o nijal gant ar stad a zo ennañ, dibradet, e barr al levenez, leun-barr a levenez.
Seelenverkäufer g. (-s,-) : [merdead.] kozh bag vrein b., penton g., skiff g., skaf g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., bag lespos b.
seelenverwandt ag. : nes-kar.
Seelenverwandtschaft b. (-,-en) : nesañded spered b.
seelenvoll ag. : tomm, kalonek, karadek, karantezus, karantek.
Seelenwanderung b. (-) : treuzvuhez b., adenkorfadur g., metempsikoz g., treuzannerezh-ene g., enetreuzkorferezh g., treuzkorferezh an ene g.
Seelenwärmer g. (-s,-) : [dre skeud.] mouchouer-gouzoug g., jiletenn-stamm b.
Seelenzustand g. (-s,-zustände) : imor b., stad spered b., tu g., stad vred b.
Seeleuchte b. (-,-n) : letern b.
Seeleute lies. : merdeidi lies., tud a vor lies., moraerien lies., martoloded lies.
seelisch ag. : speredel, bredel, ... bred, eneel ; *seelische Struktur eines Romanhelden,* bredadur un haroz en ur romant g., bredegezh un haroz en ur romant b. ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen,* dinerzhet a gorf hag a ene - skuizh, korf hag ene - skuizh, ken a gorf, ken a spered ; *das körperliche und das seelische Wohl,* ar mad korfel hag ar mad speredel, mad ar c'horf ha mad an ene ; *seelisches Weh,* poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *seelische Schmerzen sind schlimmer als körperliche,* poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf.
Seelotse g. (-n,-n) : [merdead.] loman-rouder g.
Seelöwe g. (-n,-n) : [loen.] otarienn b. [*liester* otaried], reunig-skouarnek g. ; *südamerikanischer Seelöwe [Otaria flavescens],* morleon g., otarienn voueek b. [*liester* otaried moueek] ; *Stellerscher Seelöwe,* morleon Steller g. ; *australischer Seelöwe,* morleon Aostralia g. ; *neuseeländischer Seelöwe,* morleon Zeland-Nevez g. ; *kalifornischer Seelöwe,* morleon Kalifornia g.
Seelsorge b. (-) : [relij.] pastorelezh b., aluzenerezh g. ; *in der Seelsorge tätig sein,* intent ouzh an eneoù, kaout karg a eneoù.
Seelsorger g. (-s,-) : [relij.] pastor an eneoù g., rener eneoù g., den en deus karg a eneoù g., reizher ar c'halonoù g., reizher koustiañs g.
Seelsorgerin b. (-,-nen) : [relij.] pastorez an eneoù b., renerez eneoù b., reizherez ar c'halonoù b., reizherez koustiañs b.
seelsorgerisch ag. : [relij.] pastorel, … pastor, … pastorelezh, … aluzenerezh.
Seeluft b. (-) : aer an aod g./b., aer ar mor g./b., aer vor g./b.. ; *von Salz geschwängerte Seeluft,* aer ar mor he lod a holen ganti b., aer vor karget a holen g./b., hal ar mor g. ; *die Seeluft an der Küste zehrt,* aer an aod a zo naonus, divouedañ a ra aer an aod ; *am meisten vermisste sie die Seeluft an der Küste,* aer an aod a rae ar muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae aliesañ diouer dezhi.
Seemacht b. (-,-mächte) : riez galloudus he flodad-listri b.
Seemangold g. (-s,-e) : [louza.] beotez-aod str.
Seemann g. (-s,-leute) : den a vor g., merdead g. [*liester* merdeidi], moraer g., martolod g. ; *er ist Seemann,* moraer eo diouzh e vicher, c'hoari a ra e gi war ar mor ; *arbeitsloser Seemann,* martolod diroll g. ; *Seemann werden,* mont da labourat war ar mor, mont war ar mor, mont da vartolod, mont da redek mor, kemer roll war ur vag ; *Seemann bei der Handelsmarine,* moraer kenwerzh g. ; *er war nicht lange genug Seemann gewesen, um eine Rente zu bekommen,* n'en doa ket trawalc'h a roll evit kaout e leve.
seemännisch ag. : ... merdead, ... moraer, ... martolod, ... ar vartoloded.
Seemannsamt n. (-s,-ämter) : burev an enskrividi-vor g., servij an enskriverezh-mor g.
Seemannsausdruck g. (-s,-ausdrücke) : termen merdeadurezh g., tro-lavar merdeadurezh b.
Seemannschaft b. (-,-en) : akipaj g.
Seemannsgarn n. (-s) : P. ribardenn b. ; *Seemannsgarn spinnen,* ribardennat.
Seemannsjacke b. (-,-n) : kaban g., krez martolod g.
Seemannskunst b. (-) : merdeadurezh b., merdeiñ g., merdeerezh g., skiant ar merdeerezh b., skiant ar bageerezh b.
Seemannslied n. (-s,-er) : kanaouenn vartolod b.
Seemannssprache b. (-) : langaj an dud a vor g., parlant an dud a vor g., jagouilhaj an dud a vor g., safar an dud a vor g., luc'haj an dud a vor g., brizhyezh an dud a vor b., gregach an dud a vor g.
Seemeile b. (-,-n) : milmor g.
Seemine b. (-,-n) : [lu] min g.
Seemöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelan g., oriav g. ; *die (großen) Seemöwen,* ar gouelaned lies., ar gouelini lies., P. ar Yanned lies. ; *das Gekrächze der Seemöwen,* karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.

Seenadel b. (-,-n) : [loen.] *große Seenadel,* naer-vor b.
Seenebel g. (-s,-) : morlusenn b. ; *mit Seenebel bedeckt,* morlusennek ; *es herrscht Seenebel,* morlusenniñ a ra.
Seenelke b. (-,-n) : [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.
Seenot b. (-) : argoll g. ; *in Seenot,* en argoll, o vont da goll, o vont d'ober peñse.
Seenotrettungsdienst g. (-es) : kreizenn ar saveteiñ-mor b.
Seenotrettungskreuzer g. (-s,-) : herrvag saveteiñ b.
Seenplatte b. (-,-n) : bro baludennek b., bro lennoù b.
Seenymphe b. (-,-n) : [mojenn.] nereidenn b. [*liester* nereidezed].
Seeohr n. (-s,-en) : [loen.] mormilh str., mormilhenn b., ourmel str., ourmelenn b., pesk-ourmel g. ; *ein Zentner Seeohren,* ur c'hant pouez a ourmel g. ; *Seeohren sammeln, Seeohren suchen,* ourmela.
Seeotter g. (-s,-) : [loen.] dourgi g., ki-dour g.
Seepferd n. (-s,-e) : [loen.] kole-mor g., reunig-hirzantek g.
Seepferdchen n. (-s,-) : [loen.] marc'h-mor g.
Seepocke b. (-,-n) : [loen.] kravan str., koural bihan str., koural bagoù str., koural kerreg str., rogn-kerreg g.
Seequappe b. (-,-n) : [loen.] kerluz g., kalpan str. ; *dreibärtelige Seequappe,* loch g., lochenn b. [*liester* loched].
Seerabe g. (-n,-n) : [loen.] morvran b. [*liester* morvrini], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g., louac'h b. [*liester* louec'hi]
Seeratte b. (-,-n) : [dre skeud., den] ki-mor g., bleiz-mor g., morreder g.
Seeräuber g. (-s,-) : morlaer g., laer-mor g., morbreizher g., preizher-mor g., forbann g. ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber,* al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.
Seeräuberei b. (-) : morbreizherezh g. ; *Seeräuberei betreiben,* morbreizhañ, morlaerata, morlaerezh.
Seeräuberin b. (-,-nen) : morlaerez b., morbreizherez b., laerez-vor b., preizhererez-vor b.
Seeraubzug g. (-s,-züge) : morbreizhadeg b.
Seerecht n. (-s) : [gwir] gwir ar mor g.
Seeregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] nouelig pikous g.
Seereise b. (-,-n) : beaj war vor b., beaj dre vor b., beaj diwar vor b., merdeadenn b., morvaleadenn b. ; *lange Seereise,* beaj war an uhelvor b. ; *eine Seereise unternehmen,* beajiñ dre vor, beajiñ diwar vor, mont dre vag ; *eine dreitägige Seereise,* tri devezh mor lies. ; *die letzten Tage einer Seereise,* an devezhioù diwezhañ mor lies..
Seeriese g. (-n,-n) : morzen g.
Seeringelwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] boued rous g., garvedenn b., garved str.
Seerose b. (-,-n) : **1.** [louza.] loa-zour b., skudell-dour b., loa-ran b., kaol-dour str., loa-skignan b. ; *weiße Seerose,* tule dour str., lugustr-gwenn str. ; **2.** [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.
Seesack g. (-s,-säcke) : sac'h martolod g.
Seesaline b. (-,-n) : palud-holen g., holenenn b.
Seesalinenarbeiter g. (-s,-) : holenaer g., gweran g., paluder g.
Seesalz n. (-es) : holen mor g.
Seeschaden g. (-s,-schäden) : freuz war vor g., gwast war vor g., gwastadur war vor g., gwall war vor g.
Seeschifffahrt b. (-) : merdeadurezh b., merdeiñ g., merdeerezh g., bageerezh g.
Seeschlacht b. (-,-en) : emgann war vor g.
Seeschlange b. (-,-n) : [mojenn., loen.] naer-vor b.
Seeschule b. (-,-n) : skol verdeiñ b.
Seeschwalbe b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] morvoualc'h b., moualc'h-vor b. ; **2.** [loen.] skrav g., skravig g., skrev g. ; *die Seeschwalben und Möwen,* an evned gwenn lies.
Seeschwein n. (-s,-e) : [loen.] morvuoc'h b., dugond g.
Seeskorpion g. (-s,-e) : [loen.] touseg-mor g., diaoul-mor g.
Seesperre b. (-,-n) : [polit., lu.] blokus ar porzhioù-mor g.
Seespinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid-mor str., kevnid-toroselliñ str., morgevnid str., krank-kevnid g., pusunenn-vor b. [*liester* pusuned-mor], barveg-aod g. ; *männliche Seespinne,* tarv-kevnidenn g., tarv-kevnidenn-vor g. ; *kleine Seespinne,* morgevnid-blev str., krank blev g.
Seestadt b. (-,-städte) : kêr vor b.
Seestern g. (-s,-e) : [loen.] trebez-mor g., stered-mor str., mordrebez g.
Seestichling g. (-s,-e) : [loen.] keindraeneg g.
Seestrandkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.
Seestreitkräfte lies. : [lu] arme-vor b., morlu g.
Seestrich g. (-s,-e) : [merdead.] parzh-mor g., rannvor b.
Seestück n. (-s,-e) : [arz] taolenn vor b., taolenn eus ar mor b., livadur mor g., morlivadur g.
Seesturm g. (-s,-stürme) : reklom g., kaouad-avel b./g., froud-avel g., skourrad-avel g., rugenn b., barr-avel g., barramzer g., barrad-amzer g., gwallamzer b., taol amzer g., taol amzer fall g.
Seetang g. (-s) : [louza.] bezhin str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *gestrandeter Seetang,* bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g., gourlenad bezhin g. ; *loser schwimmender Seetang,* bezhin-tonn str. ; *Seetang zum Verbrennen,* bezhin-tan str. ; *Seetang zum Ernten,* bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *Seetang von der Küste herausholen,* galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Seetang ernten,* bezhina, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *mit Seetang düngen,* bezhinañ, goumonañ ; *Seetang aus dem Meer ziehen,* divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Platz zum Austrocknen des Seetangs,* klegereg b..
Seetaucher g. (-s,-) : [loen.] plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g.
Seeteufel g. (-s,-) : [loen.] boultouz g., mordouseg g., touseg-mor g., mari-vorgan g. ; *Seeteufel fangen,* tousegeta.

Seetier n. (-s,-e) : [loen.] loen-mor g. ; *Seetiere,* faona ar mor b., loened-mor lies.
Seetonne b. (-,-n) : balizenn b.
Seetransportgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh treuzdougen morfred b.
Seetriften lies. : peñseoù lies.
seetüchtig ag. : hag a c'hall merdeiñ, mat da vont war vor, barrek diouzh ar mor, barrek d'ar mor, mat diouzh ar mor ; *seetüchtiges Schiff,* bag verdeüs b., lestr bageüs g.
Seeüberfahrt b. (-,-en) : treizh-mor g., mordreizh g., mordreizhadenn b.
Seeufer n. (-s,-) : [lennoù] glann b., ribl g., ribl ul lenn g., bord g.
Seeunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud mor g.
Seeungeheuer n. (-s,-) : morvarc'h g. [*lies.* morgezeg, morvirc'hed].
Seeverkehrskorridor g. (-s,-e) : trepas merdeiñ g.
Seeverschmutzung b. (-,-en) : saotradur ar mor g.
Seevogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous-mor g., evn-mor g. ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden,* evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù.
Seevolk n. (-s,-völker) : **1.** poblad tud a vor b.
2. akipaj g.
Seewalze b. (-,-n) : [loen.] anduilh-mor str., morvlokenn b., pidenn-vor b. ; *Forskals Seewalze,* [*Holothuria forskali*] buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], pich-marc'h g..
Seewarte b. (-,-n) : gedva g., arsellva ar mor g.
seewärts Adv. : el lark / en donvor (Gregor), er c'heinvor, war ar mor bras, war an dour (war ar mor) digor, war ar mor diaod, er maez, etrezek an donvor, etramek an donvor, da-geñver an donvor, war-zu an donvor, da greiz.
Seewasser n. (-s) : **1.** dour ul lenn g. ; **2.** dour mor g.
Seeweg g. (-s,-e) : morlinenn b., hent-mor g., morhent g. ; *auf dem Seewege,* diwar vor (Gregor), gant ur vag.
Seewesen n. (-s) : merdeadurezh b.
Seewind g. (-s,-e) : avel vor g., avel vaez g., avel eus ar maez g., avel diwar vor g. ; *leichter Seewind,* aezhenn-vor b., aezhennig-vor b.
Seezeichen n. (-s,-) : arhent mor g., sinal mor g.
Seezunge b. (-,-n) : [loen.] garlizenn b. [*liester* garlized], seilhenn b. [*liester* seilhenned, seilhed] ; *Cuneata-Seezunge,* teod-kazh g. [*liester* teodoù-kizhier].
Segel n. (-s,-) : gouel b., lien-gouel g. ; *die Segel,* al lien g., ar gouelioù lies., al lienaj g. ; *mit vollen Segeln,* hatoup, e holl ouelioù gantañ digor, digor-frank e ouelioù gantañ, digor al lienaj, skoud a-raok, lark kaer, dindan ouel, dindan lien, dispak e holl ouelioù, savet e holl ouelioù, savet e lien gantañ ; *Segel setzen, die Segel hissen, die Segel hochziehen, die Segel aufziehen, Segel beisetzen,* goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, sevel ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, sevel al lien, dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ) e holl ouelioù, sevel e holl ouelioù d'al laez ; *die Segel beiholen,* amenañ (Gregor), ameniñ ar gouelioù, diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, bordañ al lien, teuler al lien en traoñ ; *das Schiff wird durch Segel getrieben,* al lestr a gerzh dre lien, mont a ra al lestr dindan gouelioù displeget, al lestr a ya en-dro dre lien ; *der Wind bauscht die Segel auf,* an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; *ein Segel aufschürzen, ein Segel einbinden,* serriñ (farleañ, pakañ, ferlinkiñ) ur ouel ; *die Segel streichen,* **a)** kargañ ar gouelioù / farleañ / pakañ ar gouelioù (Gregor), diskenn ar gouelioù, pakañ al lien, ameniñ ar gouelioù, diskar ar gouelioù, serriñ al lienoù ; **b)** [dre skeud.] plegañ touchenn, plegañ e douchenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, koazhañ, diskanañ, diskar e gribell, kac'hat en e vragez, kodianañ, kodianañ gant u.b., dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; *die Segel bergen,* diskenn ar gouelioù, pakañ al lien, farleañ, ameniñ ar gouelioù, serriñ al lienoù ; *die Segel reffen,* lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ ; *die Segel einziehen,* [dre skeud.] plegañ touchenn, koazhañ, diskanañ, diskar e gribell ; *alle Segel aufbieten,* [dre skeud.] ober bec'h bras, ober (c'hoari) an diaoul hag e bevar, ober diouzh e wellañ, ober e wir wellañ, ober e seizh posupl, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober pezh ma c'haller ; *jemandem den Wind aus den Segeln nehmen,* **a)** [ster rik, merdead., sport] troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., mont en avel d'u.b., bezañ en avel d'u.b., tremen en avel d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., arbennañ u.b., sparlañ ouzh u.b., lakaat harz d'u.b., lakaat diwezh da oberoù u.b., toullañ dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., falc'hat e brad d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., troc'hañ d'u.b.
Segelboot n. (-s,-e) : bag-dre-lien b., gouelier g.
Segelclub g. (-s,-s) : kleub morvaleerezh g., kreizenn vageal b., kreizenn verdeiñ b.
Segelfalter g. (-s,-) : [loen.] balafenn flamm b. [*Iphiclides podalirius*].
segelfertig ag. : [merdead.] prest da ziloc'hañ, prest da loc'hañ, darev da loc'hañ, pare da loc'hañ.
segelfliegen V.gw. [anv-verb nemetken] : [sport, nij.] plavañ.
Segelfliegen n. (-s) : [sport, nij.] plaverezh g.
Segelflieger g. (-s,-) : [sport, nij.] levier plaverez g., plaver g.
Segelflug g. (-s,-flüge) : [sport, nij.] **1.** plaverezh g. . **2.** nij gant ur blaverez g.
Segelflugplatz g. (-es,-plätze) : [sport, nij.] tachenn blaverezh b., nijva plavañ g.

Segelflugzeug n. (-s,-e) : plaverez b.
Segeljacht b. (-,-en) : lestr-bale dre lien g., gouelier-bale g.
segelklar ag. : [merdead.] prest da ziloc'hañ, prest da loc'hañ, darev da loc'hañ, pare da loc'hañ.
Segelklub g. (-s,-s) : kleub morvaleerezh g., kreizenn vageal b., kreizenn verdeiñ b.
Segellinie b. (-,-n) : linenn heñvel ouzh stumm ur ouel pa vez c'hwezet gant an avel b.
segellos ag. : diouel ; *segelloser Mast,* gwern sec'h b.
Segelmacher g. (-s,-) : gouelier g.
Segelmacherei b. (-) : gouelierezh g.
Segelmacherin b. (-,-nen) : gouelierez b.
Segelmacherwerkstatt b. (-,-werkstätten) : gouelierezh b.
Segelmanöver n. (-s,-) : [merdead., goulioù] embregadenn b., embreg g., embregad g. ; *Segelmanöver durchführen,* embreger goulioù ur vag.
segeln V.gw. (ist gesegelt / hat gesegelt) : bageal dre lien, mont dindan goulioù displeget, merdeiñ [*anv-gwan-verb* mordoet], redek, kerzhet dre lien, mont en-dro dre lien ; *nach Westen segeln,* (ist) : skeiñ war-zu ar c'hornog, redek war-zu ar c'hornog ; *hart am Wind segeln, hoch am Wind segeln,* delc'her kloz d'an avel, delc'her tost-tost d'an avel, mont a-benn d'an avel, mont eeun d'an avel, mont kloz d'an avel, mont a-fas, reiñ fas, bezañ tost d'an avel, bezañ kloz d'an avel ; *gegen den Wind segeln,* (ist) : mont a-benn an avel, mont a-benn d'an avel, mont a-benn-kaer d'an avel, mont a-fas, kaout avel enep (avel penn, avel a-benn, avel stourm), pennata ; *über die Meere segeln,* hentañ ar mor, lopañ mor, mont dre ar morioù, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, regiñ mor, regiñ ar mor, morañ, morredek, klaouedat mor ; *er hat den ganzen Tag gesegelt, er ist den ganzen Tag gesegelt,* chomet e oa da vageal a-hed (hed, dre hed) an deiz. ; *unter fremdem Namen segeln,* merdeiñ gant un anv faos.
Segeln n. (-s) : [sport, merdead.] bageal dre lien g.
Segelohr n. (-s,-en) : [dre skeud.] P. *Segelohren,* divskouarn podez lies., divskouarn distoket lies., divskouarn sparfell lies., divskouarn diskolpet lies., divskouarn diflaket lies., divskouarn a-divilh lies. (Gregor).
Segelregatta b. (-,-regatten) : [sport] regata g.
Segelriss g. (-es,-e) : **1.** [merdead.] arenkadur ar goueliadur g., arenkadur ar goulioù g. ; **2.** [a-wechoù] rogadenn ouel b.
Segelschiff n. (-s,-e) : bag-dre-lien b., lestr-dre-lien g., gouelier g.
Segelschule b. (-,-n) : skol vageal b., kreizenn vageal b., kreizenn verdeiñ b.
Segelschulschiff n. (-s,-e) : gouelier-skol g.
Segelsport g. (-s) : [sport] bageal dre lien g.
Segelstange b. (-,-n) : delez b.
Segelstellung b. (-,-en) : goueliadur g., arenkadur ar goueliadur g., arenkadur ar goulioù g.
Segeltörn g. (-s,-s) : merdeadenn war ur gouelier b., bageadenn b.
Segeltour b. (-,-en) : troiad war ur gouelier b., bageadenn dre lien b., tro-vageal b.
Segeltuch n. (-s,-tücher) : [gwiad.] leien da fardañ goulioù g.
Segelverein g. (-s,-e) : kreizenn vageal b., kreizenn verdeiñ b.
Segelwagen g. (-s,-) : karr-dre-lien g.
Segelwerk n. (-s,-e) : goulioù lies., goueliadur g., lien g., lien-gouel g., lienaj g.
Segelwind g. (-s,-e) : avel a-du g., avel vat g., avel a-vad g.
Segen g. (-s,-) : **1.** bennozh b./g., bennigadenn b., binnigadenn b., bennigadur g., binnigadur g., grasoù lies. ; *den Segen über jemanden sprechen,* reiñ e vennozh d'u.b., bennigañ (binnigañ, binnizien, kroaziañ) u.b., skuilhañ e vennozh war u.b., skuilhañ e c'hrasoù war u.b. ; *den Segen über etwas (t-rt) sprechen,* binnizien udb, bennigañ (binnigañ) udb ; *den Segen vor Tisch sprechen,* lavaret e venedicite kent ar pred (Gregor), lavaret e c'hrasoù a-raok ar pred ; *Segen bringen,* degas gras kaer, degas chañs ; *an Gottes Segen ist alles gelegen,* plijet gant Doue, c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou, an Aotrou Doue a raio hervez e youl.
2. [dre skeud.] *auf seiner Arbeit ruht kein Segen,* kregiñ a ra fall (treiñ a raio fall) an traoù gantañ, gwall ziwezh a vo gant e labour, mont a raio e labour e drouziwezh ; *das ist ein wahrer Segen,* pebezh apoue vrav b., pebezh bevez g., pebezh misi g., bara gwenn eo evidomp, bara benniget eo evidomp, pebezh taol kaer deomp ; *die Regentschaft dieses Königs war ein wahrer Segen für sein Land,* ren ar roue-se a voe ur frouezhenn gaer evit ar vro.
Segenerteilung b. (-,-en) : bennigadenn b., binnigadenn b., binnigadur g.
Segenfülle b. (-) : puilhentez b., puilhder g., fonnusted b., pinvidigezh b.
Segenslied n. (-s,-er) : [relij.] asperjez g.
Segenspendung b. (-,-en) : bennigadenn b., binnigadenn b., binnigadur g.
segensreich ag. : benniget, pinvidik, eürus, mat ar stal gantañ.
Segensspruch g. (-s,-sprüche) : gerienn vennigañ b., binnigadenn b., bennozh b.
Segenswunsch g. (-es,-wünsche) : binnigadenn b., bennozh b.
Segge b. (-,-n) : [louza.] heskenn b., hesk str.
Segler g. (-s,-) : **1.** bag-dre-lien b., lestr-dre-lien g., gouelier g.
2. bageer dre lien g., levier ur gouelier g.
3. [loen.] glaouer g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.
4. [nij.] plaverez b.
Seglerin b. (-,-nen) : bageerez dre lien b., levierez ur gouelier b.
Segment n. (-s,-e) : **1.** [mentoniezh] regenn b. ; **2.** [yezh.] parzh g. ; **3.** [korf.] skizhad g. ; **4.** [loen.] mell g.
segnen V.k.e. (hat gesegnet) : **1.** bennigañ, binnigañ, binnizhien, kroaziañ, avielañ ; *jemanden segnen,* reiñ e vennozh d'u.b., bennigañ (binnigañ, binnizien, kroaziañ) u.b., skuilhañ e vennozh war u.b., skuilhañ e c'hrasoù war u.b. ; *ein Kind segnen,* avielañ ur bugel, kroaziañ ur bugel ; *gesegnete Mahlzeit !* kalon vat deoc'h ! debrit a

galon zigor ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *Gott segne Sie !* Doue d'ho pennigo ! Doue r'ho pennigo ! kit gant bennozh Doue ! bennozh Doue warnoc'h ! bennozh Doue a bedan deoc'h !

2. *mit Gütern gesegnet sein,* bezañ frank war an-unan, kaout madoù e-leizh, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ karget a vadoù (Gregor), bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, bezañ mat ar bed gant an-unan, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, kaout madoù, kaout ur madoù bras, bezañ klok, bezañ mat da geinañ ; *ein reich gesegnetes Land,* ur vro kreñv an traoù ganti b., ur vro binvidik b.

3. [dre skeud.] *das Zeitliche segnen,* mont da Anaon, mont d'an Anaon, tremen, leuskel (rentañ, reiñ, tennañ) e huanad diwezhañ.

4. *gesegnetes Leibes sein, in gesegneten Umständen sein,* bezañ brazez, bezañ keloù (keloù mat, keloù nevez, keloù bugel, keloù riz) ganti, bezañ dougerez, bezañ o tougen, bezañ traoù nevez ganti, bezañ war he fedennoù, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ war he chaosonoù.

Segnung b. (-,-en) : **1.** binnigadenn b., bennigadenn b., binnigadur g., bennigidigezh b., bennigadur g., bennozh b./g.

2. madober g., madelezh b. ; *die Segnungen des Friedens,* madoberoù ar peoc'h lies.

3. [dre astenn.] eürusted b.

Segregation b. (-,-en) : dispartiadur g., diforc'hidigezh b., gwallziforc'hidigezh b., disparti g., dispartiañ g. ; *soziale Segregation,* diforc'hadur kevredigezhel g., disparti sokial g.

Seguidilla b. (-,-s) : segedilhenn b.

Sehbahn b. (-,-en) : [korf.] forzhioù gweled lies.

sehbar ag. : gwelus, anat, hewel.

Sehbarkeit b. (-) : gwelusted b., hewelded b.

sehbehindert ag. : dister e weled, teñval e weled, teñval e zaoulagad.

Sehbehinderte(r) ag.k. g./b. : den dister e weled g., den teñval e weled g., den teñval e zaoulagad g.

sehen (sieht / sah / hat gesehen)

I. V.gw. ha V.k.e. : gwelout, gwelet, merzout
II. V.gw. ha V.k.e. : sehen + araogenn (an, auf, aus, durch, in, nach)
III. P. hañvalout
IV. bevañ, ren
V. klask, strivañ, poaniañ
VI. sehen + anv-verb
VII. A.g.v : **sehend, gesehen**
VIII. V.em. **sich sehen**

I. 1. V.gw. : gwelout, gwelet, merzout, skeiñ e lagad war ; *gut sehen,* gwelet fraezh (spis, reizh, sklaer, bouilh), bezañ mat e zaoulagad, bezañ mat e lagad, bout splann a lagad ; *schlecht sehen,* bezañ aet izel (bezañ fall, bezañ erru teñval) e zaoulagad, bezañ teñval e weled, bezañ teñval e zaoulagad, bezañ dister e weled, bezañ pikous e zaoulagad ; *immer schlechter sehen,* mont ar gweled digant an-unan, bezañ e zaoulagad o fallaat, bezañ e zaoulagad o tiskediñ ; *wieder sehen können,* dizallañ, adkavout ar gweled, dont ar gweled en-dro d'an-unan ; *doppelt sehen*, gwelet e doubl ; *flüchtig sehen, im Vorübergehen sehen,* damwelet, hanterwelet, merzout ; *wie ich sehe,* war a welan ; *wie man sieht,* war a weler ; *siehe weiter oben,* sellit un tammig uheloc'h ; *siehe unten,* sellit izeloc'h, sellit dindan, sellit un tammig pelloc'h, lennit an notenn amañ izeloc'h ; *siehe Seite 13,* sellit ouzh ar bajenn 13, ho taveiñ a ran d'ar bajenn 13 ; [dre skeud.] *wenn ich recht sehe,* ma komprenan mat, ma ne fazian ket, mard eo gwir ar pezh a welan, ma n'on ket pikouzet ; *wir werden (ja) sehen,* gwelet e vo ; *sieh(e) da !* sell 'ta ! ac'hanta ! gwel ! ; *sehen Sie mal !* sellit 'ta ! ne c'hall ket bezañ ! ; *ich will sehen, was sich machen lässt,* gwelet a rin petra 'zo d'ober, gwelet a rin penaos renkañ an traoù ; *in solchen Fällen sehe ich rot,* ne bad ket va spered (va skiant) o welet seurt traoù, dont a ra buan va gwad da virviñ pa welan ur seurt tra, me a ya va gwad e dour (me a ya diouzhtu er-maez eus va c'hroc'hen, me a ya diouzhtu e gouez) pa welan an drase, n'on ket pell da daeriñ pa welan kement-se ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten,* gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn ; *ich sehe nicht richtig,* pikouzet on, mezevennet on.

2. V.k.e. : *ich habe ihn nur zwei- oder dreimal besoffen gesehen,* n'em eus e welet mezv nemet div pe deir gwech ; *gar nichts sehen,* na welet banne, na welet takenn, na welet siseurt ebet, na welet lomm, na welet berad ; *ich sehe nichts mehr,* ne welan mui ; *nichts sehen können,* na vezañ evit gwelet tra ebet ; *so finster war die Nacht, dass sie nichts sehen konnte,* ne wele netra gant an teñval ma oa an noz ; *alles verworren sehen, alles unscharf sehen,* bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet mouk, gwelet brumennek ; *etwas verschwommen sehen,* gwelet mouk (dispis, displann, brumennek) udb, spurmantañ udb, damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb, anadiñ udb, spurmantiñ udb ; *er hat Indien gesehen,* graet en doa un droiad e Bro-India, bez eo bet e Bro-India ; *wenn man ihn (so) sieht,* pa vez gwelet anezhañ, da welet anezhañ ; *so etwas hat man (noch) nie gesehen,* biskoazh Doue kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kement-se a zo un nevezenti ! biskoazh kement all, pevar lagad d'ar marc'h dall ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! nag ul lanfas tra ! ; *etwas ganz gut sehen,* gwelet a-walc'h udb ; *ich habe ihn gar nicht gesehen,* n'em eus ket gwelet al liv anezhañ ; *das möchte ich doch einmal sehen,* mat (ur brav) e vefe din gwelet an drase ! ; *ich würde es ungern sehen, wenn ...,* ne blijfe ket din gwelet ... o ... ; *ich habe nichts Besonderes gesehen,* n'em boa ket kavet peadra da estlammiñ, n'em boa gwelet netra iskis, n'em boa gwelet netra divoas ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je gesehen habe,*

morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad ; *ich sehe, dass er recht hat,* ar gwir zo gantañ war a welan ; *es ist leicht zu sehen, dass ...,* aes eo gwelet e ..., anat eo e ... ; [dre skeud.] *alles schwarz sehen,* gwelet an traoù war an tu fall, bezañ bepred war-nes damant, bezañ bepred o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù, oc'h ober tachoù), bezañ ur spered chalus a zen, gwelet bepred tu fallañ an traoù ; *etwas nicht sehen wollen,* na vennout gwelet udb, serriñ an daoulagad war udb ; *man konnte die Hand nicht vor den Augen sehen,* ne veze gwelet banne ebet, ne weled tamm (seurt ebet, netra, banne, berad), ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; *man sieht den Wald vor lauter Baümen nicht,* ne weler ket kêr gant an tiez a zo eno ; [c'hoari toull-kuzh] *ich sehe Anna hinter der Mauer,* setu Anna, yod ! ; *jeder sieht die Dinge, wie er sie sehen möchte,* pep hini a anavez e loen pa rank e vevañ.

II. V.gw. ha V.k.e. : sehen + araogenn (an, auf, aus, durch, in, nach) ; **1. an** (t-d-b) : *man sieht es an seinen Kleidern, dass er Geschmack hat,* diouzh e zilhadoù e vez gwelet diouzhtu n'eo ket ur porc'hell anezhañ, diouzh e zilhadoù e weler diouzhtu ez eo hennezh un den jolif (un den a zoare).

2. auf (t-rt) : *er sieht auf seine Uhr,* sellet a ra ouzh an eur (ouzh e eurier), sellet a ra pet eur eo ; *auf jemanden sehen,* chom paret e selloù war u.b., bezañ e zaoulagad o parañ war u.b., bezañ e zaoulagad o plavañ war u.b. ; [dre skeud.] *nur auf seinen Vorteil sehen,* na glask nemet e aezamant, klask atav sachañ an dour d'e vilin, bezañ douget d'e c'hounid, na glask nemet e vad (e c'hounid), bezañ ur sacher d'e du, na ober nemet diouzh e lazioù, na ober netra evit netra, difenn e lod (e grog) nemetken, ober evit an-unan, ober evit mad an-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, toullañ evitañ e-unan, na gaout ken preder nemet evit ar pezh a zo mat ha talvoudek evit an-unan, klask e vad e-unan, bezañ stag ouzh e dra e-unan, sellet a-bezh ouzh e vad e-unan, bezañ un den d'e sac'h ; *aufs Geld sehen,* derc'hel tost d'e arc'hant ; *nicht auf die Ausgaben sehen,* na zamantiñ d'e zispignoù (d'e wenneien), silañ ar yod dre lost he hiviz, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, na sellet tamm ouzh an dispignoù ; *jemandem auf die Finger sehen,* sellout a-dost ouzh u.b., derc'hel tost d'u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., furchal e kalon u.b., fuketal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b.

3. aus (t-d-b) : *aus dem Fenster sehen,* sellet dre ar prenestr ; *die Schlauheit sieht ihm aus den Augen,* luc'hañ a ra e zaoulagad gant ar c'hoad-tro a zo ennañ ; *vor Müdigkeit kann er nicht aus den Augen sehen,* dallet eo gant ar c'hoant-kousket, marv eo e zaoulagad gant ar c'hoant-kousket, lazhet eo gant ar c'hoant-kousket (gant ar morgousk), eok eo gant ar c'housked, kabac'h eo gant ar skuizhder, riñset eo, gourdet eo gant ar skuizhder, skuizh-brein (-divi, -marv) eo, asik eo, rentet eo, krevet eo, gell eo.

4. durch (t-rt) : *durch seine Brille sehen,* sellet gant e lunedoù ; [dre skeud.] *alles durch eine rosarote Brille sehen,* gwelet tu mat an traoù nemetken, gwelet an traoù war an tu mat nemetken.

5. in (t-rt) : *in die Sonne sehen,* chom paret e selloù ouzh an heol, sellet ouzh an heol ; *in den Spiegel sehen,* sellet ouzh e gorf en ur melezour, sellet ouzh e zremm en ur melezour ; *ins Buch sehen,* ober ur sell e-barzh ul levr ; *jemandem in die Augen (ins Gesicht) sehen,* sellet a-benn ouzh u.b., sellet ouzh u.b. etre (e-kreiz) e zaoulagad, sellet eeun ouzh u.b., sellet eeun ouzh dremm u.b., bezañ e barv u.b. ; [dre skeud.] *jemandem ins Herz sehen,* furchal kalon u.b., fuketal e kalon u.b. ; *jemandem ins Spiel sehen,* tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskuliañ iriennoù (c'hoari) u.b. ; *weit in die Zukunft sehen,* raksellet ouzh an traoù a zo da zont d'an-unan, raksellet ouzh ar pezh a zo en hent dirak an-unan (a zo o c'hortoz an-unan).

6. in (t-d-b) : *man sieht in ihm einen Deserteur,* hennezh a zo kontet dezertour.

7. nach (t-d-b) : *nach oben sehen,* sellet d'an nec'h, sellet er vann ; *nach der Uhr sehen,* sellet pet eur eo ; *nach jemandem sehen,* teuler ur sell war u.b., teuler e sell ouzh u.b., ober ur gwel d'u.b., ober un tamm eveshaat ouzh u.b. ; [dre skeud.] *nach dem Rechten sehen,* lakaat an traoù da vont reizh hag en urzh, lakaat reizh an traoù.

III. V.gw. : P. hañvalout ; *freundlich sehen,* bezañ hegarat war a seblant, bezañ an doare gant an-unan (ar stumm war an-unan) da vezañ hegarat, diskouez bezañ hegarat ; *mürrisch sehen,* bezañ teuc'h e c'henoù, bezañ rust an troc'h gant an-unan ; *jemandem ähnlich sehen,* bezañ heñvel ouzh u.b., tennañ (teurel, dougen) d'u.b. ; P. *das sieht ihm ähnlich,* roud e zorn a zo war an dra-se, anaout a reer lec'h e zorn, n'eus nemetañ evit ober traoù seurt-se.

IV. V.k.e. : bevañ, ren ; *gute Tage sehen,* bevañ devezhioù eürus.

V. V.k.e. : klask, strivañ, poaniañ ; *ich will sehen, dass ich mit der Arbeit fertig werde,* lakaat a rin va foan da gas al labour-se da benn ; *sehen Sie (zu), dass ...,* grit ma ... / grit en hevelep feson ma ...(Gregor), grit en hevelep doare ma ..., grit diouzh ma ..., grit en doare ma ..., taolit evezh e [doare-sujal] …, taolit evezh na ..., diwallit na ..., diwallit a ..., diwall a reot a ..., lakait evezh (aket) da ...., eveshait ma ..., prederit ober udb, poagnit da ..., bezit dik da ... ; *soll er sehen, wie er damit zurechtkommt,* dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat), dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil, dezhañ da zirouestlañ e neud.

VI. sehen + anv-verb : V.k.e. : *ich sehe die Sonne aufgehen,* gwelet a ran an heol o sevel ; *ich habe den Zug ankommen sehen,* gwelet em boa an tren o tegouezhout ; *ich sehe die Kinder kommen,* gwelet a ran ar vugale o tont.

VII. A.gw.v : **sehend** *mit sehenden Augen blind,* dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, lakaet gantañ ul lunedoù koad war e zaoulagad, ur penn luch anezhañ, dall a spered ; *jemanden wieder sehend machen,* dizallañ u.b., reiñ ar gwel en-dro d'unan dall ; **gesehen** *ein gern gesehener Gast,* ur c'houviad deuet-mat (erru-mat) g. ; *ungern gesehen,* deuet (erru) fall, muioc'h a joa ouzh e seulioù eget ouzh beg e dreid, mall-e-goll.

VIII. V.em. : **sich sehen** (sieht sich / sah sich / hat sich gesehen) : **1.** *er sah sich (t-rt) betrogen,* merzout a reas e

oa bet louzet (touellet) ; *ich sehe mich genötigt (veranlasst, gezwungen), …,* ar rekiz a ra din …, diouzh a welan ez on rediet da …, diouzh a welan ez eo ret din …, diouzh a welan e rankan … ; *er sah sich (t-rt) schon als Minister,* maodiern e oa dija en e benn **; 2.** *sich (t-rt) sehen lassen,* difourkañ, en em ziskouez, en em reiñ da welet, dispakañ e benn, en em lakaat en heol, tennañ e fri er-maez ; *er lässt sich (t-rt) nicht sehen,* ne vez ket gwelet mui, n'en em ziskouez e neblec'h, chom a ra skoachet, disgwel (diwel) eo ; *komm, lass dich doch mal sehen,* tenn da fri er-maez un tammig, dispak da benn 'ta ; *das lässt sich (t-rt) sehen,* n'eo ket ken fall-se da welet, n'eo ket pec'hed diskouez an dra-se, n'eo ket un droug diskouez an dra-se, n'hon eus ket pec'hed o tiskouez an dra-se, nend eo ket truek, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan, n'emañ ket tout al lorc'h e Pariz ; *sich (t-rt) einen Augenblick sehen lassen,* tremen evel ur barrad avel ; *man kann sich (t-rt) mit ihm nirgends sehen lassen,* ne c'heller ket mont gantañ da-douez an dud ; **3.** *er sieht sich (t-rt) nicht mehr gleich,* kemm a zo ennañ, cheñchet eo, n'eo ket ken an hevelep hini, deuet eo evel unan all en e blas ; **4.** *sich (t-rt) satt sehen,* chom da c'henaouegiñ ; *sich (t-rt) nicht satt sehen können,* na skuizhañ nepred o vamiñ ouzh udb (Gregor) ; *sich (t-d-b) die Augen aus dem Kopf sehen,* dispourbellañ (dislontrañ, disloagal) e zaoulagad, astenn e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, diskalfañ e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; **5.** *wann sehen wir uns (t-rt) wieder ?* peur en em welimp adarre ? ; *falls wir uns nicht noch einmal sehen, gebe ich dir den Schlüssel gleich,* reiñ a ran dit an alc'hwez diouzhtu betek-gouzout n'en em welimp ket en-dro ; **6.** *sich nach Trödelwaren sehen,* traoua, mont da draoua.

Sehen n. (-s) : gwelerezh g., gwel g., gweled g., gweladur g., gweladurezh b., gweledigezh b. ; *ihm verging Hören und Sehen,* chom a reas war e gement all, kouezhañ a reas war e gement all, miget e oa, chom a reas sabatuet (evel badaouet), kouezhañ a reas an alvaon warnañ, chom a reas sonnet ganz ar souezh ; *ich kenne ihn nur vom Sehen,* anavezout a ran anezhañ evit ur gwel (diwar ur gwel, diouzh e welet, diwar welet, a-wel), n'anavezan hennezh nemet kement ha gwelet anezhañ.

sehenswert ag. / **sehenswürdig** ag. : da welet, selladus, danvez ur sell ennañ, arvestus, heverk ; *neben der Kirche ist auch das Rathaus sehenswert (sehenswürdig),* estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a dalv ar boan (a dalv ur sell) ivez - estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a zo danvez ur sell ennañ ivez - e-skeud an iliz e dalvez an ti-kêr ur sell ivez.

Sehenswürdigkeit b. (-,-en) : dibarder g., disparadenn b., tra hag a dalv ar boan bezañ gwelet g., tra danvez ur sell ennañ g., tra selladus g., esparadenn b., kaerder g. ; *dieses Land bietet herrliche Sehenswürdigkeiten in Hülle und Fülle,* leun a gaerderioù eo ar vro-se.

Seher g. (-s,-) : divinour g., spiswelour g., gweler g., diaweler g., dreistgweler g., diouganer g., dreistgwelour g., rakweler g., rakwelour g., darlavariad g., urisin g., urisinour g., nadweler g.

Seherblick g. (-s,-e) : selloù diaweler lies., selloù diouganer lies.

Sehergabe b. (-,-n) : spiswelouriezh b., diaweled g., diawel g., diouganerezh g., divinouriezh b., divinerezh g., dreistgwelerezh g., urisinerezh g., rakwelouriezh b., nadwelerezh g.

Seherin b. (-,-nen) : divinourez b., spiswelourez b., gwelerez b., diawelerez b., dreistgwelerez b., diouganerez b., dreistgwelourez b., rakwelerez b., rakwelourez b., darlavariadez b., urisinourez b., nadwelerez b.

seherisch ag. : diouaganus, divinus.

Sehfehler g. (-s,-) : dizurzh ar gweled g., gweled nammet g., gweled siek g., prinder ar gweled g., gweled prin g., direizhder ar gweled g.

Sehfeld n. (-s,-er) : maez ar gweled g., gwelvaez g., maezienn ar gweled b., ec'honder-gweled g.

Sehhilfe b. (-,-n) : [mezeg.] gwerenn dereizhañ b.

Sehkraft b. (-,-kräfte) : barregezh-weled b., lemmder an daoulagad g., lemmder ar gweled g. ; *seine Sehkraft nimmt ab, seine Sehkraft wird geringer,* fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn, mont a ra ar gweled digantañ.

Sehkreis g. (-es,-e) : dremmwel g.

Sehlinse b. (-,-n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b., lentil-lagad b.

Sehloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b.

Sehne b. (-,-n) : **1.** kordenn [*liester* kordennoù, kerdin] b. ; **2.** [korf.] stirenn b., penn-kigenn g. ; **3.** [mentoniezh] tant g. ; *gemeinsame Sehne, gemeinsame Kreissehne,* kendant g.

sehnen V.em. : **sich sehnen** (hat sich (t-rt) gesehnt) : *sich sehnen nach,* kaout hiraezh d'u.b. (d'udb, d'ober udb), skuizhañ o c'hedal udb, kavout hirnez o c'hortoz udb, hiraezhiñ d'udb, bezañ sorc'hennet gant udb, bezañ droug-hirnez en an-unan d'udb, kaout naon d'ober udb ; *sich nach der Heimat sehnen,* bezañ krog kleñved ar gêr (kleñved ar vro, droug ar vro, droug ar gêr) en an-unan, kaout keuz d'e vro, hiraezhiñ d'e vro, kaout hiraezh d'e vro, kaout dienez eus e vro, kaout dienez d'e vro ; *sich nach Ruhe sehnen,* kaout c'hoant bras da gaout peoc'h, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout e beoc'h ; *er sehnt sich,* despailh bras a zo gantañ (Gregor), mall bras a zo warnañ (gantañ) ; *er sehnt sich fort,* n'en deus ken c'hoant nemet da vont kuit, c'hoant mont kuit n'en deus ken, n'en deus ken c'hoant mont kuit, e spered a venn mont kuit, despailh (mall) bras a zo gantañ mont kuit, mall-mall a zo gantañ mont kuit, ne bad ket mui gant ar mall da vont kuit, hirvoudiñ a ra da vont kuit, skuizhañ a ra gant ar prez da vont kuit ; *sich zu Tode sehnen,* mervel gant an hiraezh (an hirnez, ar velkoni), langisañ, disec'hañ gant ar boan-spered.

Sehnen n. (-s) : hiraezh b., hirnez b., droug-hirnez g., keuz bras g., mall bras g., despailh bras g., c'hoant bras g., engortoz g., naon g.

Sehnenband n. (-s,-bänder) : [korf.] bourlas stirennek str., bourlask stirennek str., stagell stirennek b.

Sehnenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] stirennad b.

Sehnenhaut b. (-,-häute) : [korf.] aponevroz g., lienstirenn b.

Sehnenriss g. (-es,-e) : [mezeg.] rogadenn stirenn b.
Sehnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar gweled b.
Sehnervenkanal g. (-s,-kanäle) **/ Sehnervkanal** g. (-s,-kanäle): [korf.] kanol ar gweled b.
sehnig ag. : **1.** neudennet, neudennek ; *sehniges Fleisch,* kig neudennet (neudennek) g. ; **2.** nerzhus, kigennek ; *sehniger Arm,* brec'h nerzhus b., brec'h kigennek b.
sehnlich ag. : c'hoantek, hiraezhus, hiraezhek ; *sehnliches Verlangen,* hirnez b., hiraezh b., naon g. ; *sehnlichst erwarten,* kaout hiraezh da welet [u.b. / udb], kaout hiraezh [d'u.b. / d'udb], kaout mall-mall da welet [u.b. / udb], bezañ gant ar prez da welet [u.b. / udb], kavout hirnez o c'hortoz [u.b. / udb], bezañ despailh bras (mall bras) gant an-unan gwelet [u.b. / udb], skuizhañ o c'hedal [udb / u.b.], hirvoudiñ da welet [u.b. / udb], bezañ ar brasañ mall gant an-unan da welet [u.b. / udb], na badout gant ar mall da welet [u.b. / udb], gortoz [u.b. / udb] gant hiraezh, gortoz [u.b. / udb] gant jourdoul bras ; *sich sehnlich etwas wünschen,* bezañ e galon war udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, kaout naon d'ober udb, bezañ hiraezhet d'udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb ; *das wünsche ich mir sehnlich,* di eo e tenn va c'halon, war an dra-se eo emañ va c'halon.
Sehnsucht b. (-,-süchte) : hiraezh b., hirnez b., droug-hirnez g., hirder g., keuz bras g., mall bras g., despailh bras g., c'hoant bras g., langis b. ; *Sehnsucht nach der Heimat,* kleñved ar vro g., kleñved ar gêr g., droug ar gêr g., droug ar vro g., dienez eus e vro b., dienez d'e vro b., keuz d'e vro g. ; *Sehnsucht nach etwas haben (empfinden),* sevel hiraezh gant an-unan d'udb, bezañ hiraezhet d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout kerse dioueriñ udb, bezañ gwasket e spered a hiraezh d'udb, dioueriñ udb, hiraezhiñ d'udb, kaout hiraezh d'udb, bezañ droug-hirnez en an-unan d'udb ; *Sehnsucht nach jemandem haben (empfinden),* sevel hiraezh gant an-unan d'u.b., kaout hiraezh d'u.b., kaout keuz bras d'u.b., kaout kerse dioueriñ u.b., dioueriñ u.b., bezañ enoeet bras defot gwelet u.b., bezañ enoeet bras e defot gwelet u.b. ; *mit Sehnsucht erwarten,* kaout hiraezh da welet [u.b. / udb], kaout hiraezh [d'u.b. / d'udb], kaout mall-mall da welet [u.b. / udb], bezañ gant ar prez da welet [u.b. / udb], kavout hirnez o c'hortoz [u.b. / udb], kavout hirnez o c'hedal [u.b. / udb], skuizhañ o c'hedal [u.b. / udb], hirvoudiñ da welet [u.b. / udb], bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet [u.b. / udb], bezañ poazh gant ar c'hoant da welet [u.b. / udb], gortoz [u.b. / udb] gant hiraezh, gortoz [udb] gant jourdoul ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern,* hirnez (hiraezh) en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; *groß ist im Winter die Sehnsucht nach den sonnigen Tagen des Sommers,* d'ar goañv e vez keuz hag ezeved d'an deizioù heol.
sehnsüchtig ag. **/ sehnsuchtsvoll** ag. : hiraezhus, hiraezhek, gwasket e spered a hiraezh ; *Sie werden schon sehnsüchtig erwartet,* despailh bras (mall bras) 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, mall-mall 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, emañ an dud gant ar prez d'ho kwelet, ne bad ket an dud gant ar mall d'ho kwelet, poazh eo an dud gant ar c'hoant da welet ac'hanoc'h, tridal a ra an dud gant ar mall d'ho kwelet, disec'hañ a ra an dud diwar o zreid gant ar mall d'ho kwelet, ar brasañ mall a zo gant an dud d'ho kwelet, gortoz a ra an dud gant hiraezh ho tonedigezh, gortoz a ra an dud gant jourdoul bras ho tonedigezh, hiraezh o deus an dud d'ho kwelet, an dud o deus hiraezh deoc'h, an dud a zo hiraezhet deoc'h, kavout a ra an dud hirnez ouzh ho kedal, hirvoudiñ a ra an dud d'ho kwelet.
Sehorgan n. (-s,-e) : skiantenn ar gweled b.
Sehprüfung b. (-,-en) : [mezeg.] enselladenn ar gweled b.
sehr 1. (dirak un anv-gwan) : gwall, -tre, -kenañ, -bras, -meur, -daonet, -espar, -meurbet, pase, ken ez eo ; *sehr schön,* brav-tre, brav-kenañ, brav-brav, brav-distailh, brav-meurbet, gwall vrav ; *sehr gut,* mat-tre, mat-kenañ, dispar, mat-mat, pase mat, gwall vat ; *sehr langweilig,* enoeüs-tre, enoeüs-kenañ, gwall enoeüs, arabadus, borodus, fastus, darnaouüs, torr-penn, moredus, dizudi, euver, hirvoudus ; *sehr interessiert,* dedennet-tre, troet-tre, gwall droet, gwall zedennet, douget-tre, tik, sot, angoulet, lorc'het, touellet, dedennet ken ez eo ; *sehr reich,* pinvidik-mor, pinvidik-lous, pinvidik-peurfonn, pinvidik-pounner, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-dreist, pinvidik-bras, gwall binvidik, pinvidik ken ez eo, pitaod ; *sehr arm,* paour-razh, paour-du, paour-ran, gwall baour, paour ken ez eo, paour evel ur razh iliz, paour evel ur razh dour, paour evel ur razh touzet ; *sehr schmutzig,* lous da vat, lous ken ez eo ; *sehr traurig,* trist-marv, trist ken ez eo, trist-meurbet, meurbet trist ; *sehr warm,* tomm-mat, tomm-grizias ; *sehr dumm,* diot-magn, sot a-bezh, sot a-yoc'h, pase sot, sot-magn (-nay, -pitilh, -plaen, -ran, -pik, -permilh), sot da stagañ, peursot, droch-pitilh, diot-pitilh, droch-yar ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals,* ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar ; *dieser Weg ist sehr schlammig,* an hent-se a zo lous eus al lousañ ; *er ist nicht sehr mutig,* n'eo ket re galonek, n'eo ket gwall galonek ; *er ist nicht sehr gebildet,* n'eo ket desket-kaer.
2. (dirak un adverb) : *sehr viel,* kalz, kalzik, leun, ur bern, ur c'halz a, meur a, forzh, e-leizh, dreist, meurbet, ur pezhiad, ur maread, un toullad, ur bochad, mat, kaer, gwall ; *sehr oft,* alies, meur a wech, lies gwech, aliesik a-walc'h, liesik, lies-bras / alies-meurbet / n'ouzon ket pet gwech (Gregor) ; *ich kenne ihn nicht sehr gut,* n'anavezan ket kaer anezhañ.
3. (gant ur verb) : *diese Leute hatten mir sehr gefallen,* ar re-se a oa gwall blijet din, kenañ e oa plijet ar re-se din ; *er liebt das Meer sehr,* plijout a ra ar mor kalz dezhañ, kenañ e plij mor dezhañ ; *es schmerzt mich sehr,* poan vras am eus ; *ich freue mich sehr,* laouen-kenañ on, gwall blijet on, plijet on kenañ ; *er würde sich allzu sehr freuen,* re laouenn-holl e vefe ; *sehr im Rückstand sein,* kaout dale spontus, bezañ kalz a zale gant an-unan, bezañ gwall foulet, bezañ foul war an-unan, bout herr labour war an-unan, bezañ diwezhat-tre gant e labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer ; *er gefällt mir sehr,* hennezh a blij din dreist, hennezh a blij din kenañ, e gavout a ran dreist ; *ich mag es sehr, nachts spazieren zu gehen,* bourrañ kenañ a ran o vale dindan an noz, bourrañ bras a ran o vale dindan an noz ;

es schmerzt uns sehr, so etwas zu sehen, ur boan dreist hon eus o welet kement-se, un hirvoud bras hon eus o welet kement-se ; *sie liebt ihn sehr,* e garet a ra meurbet. **4.** [tr-l] *danke sehr !* mersi bras ! trugarez vras ! bennozh Doue deoc'h ! ; *bitte sehr !* mar plij ganit (ganeoc'h) ; *wie sehr ich das bedauere, können Sie sich nicht vorstellen,* n'eo ket posupl deoc'h kompren pegen diaes e kavan ar pezh a zo c'hoarvezet ; *sosehr er auch Kenner ist, so ...,* daoust dezhañ bezañ ur mailh war an dachenn, e ..., daoust dezhañ bezañ ki war an dachenn, e ... ; *wie sehr du auch schiltst, unrecht hast du doch !* kaer ec'h eus ober trouz, ar gaou 'zo ganit memes tra ; *so sehr,* kement all ; *so sehr, dass,* kement ma ..., kement ken …, ken ma ..., ken ... ken ma ... , kement ha ken bihan ma …, kement ha ken brav ma …, kement ha ken brav ken …, kement ... ken ..., kement ... ma ..., ken e …, ken a …, ken na …, ken … ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland,* n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra lwerzhon ; *er liebt sie so sehr, dass er ohne sie nicht leben kann,* kement he c'har ma ne c'hall ket bevañ hepti ; *er bat sie so sehr, dass sie schließlich nachgab,* he fediñ a reas kement ha ken brav ma asantas erfin, kement a reas ouzh he fediñ ma asantas erfin ; *sie hatte so sehr geweint, dass sie krank wurde,* gouelet he doa ken kleñvel ; *zu sehr, als dass,* re evit ..., re evit ma ...

Sehraum g. (-s,-räume) : park ar gweled g., gwelvaez g., maez ar gweled g., maezienn ar gweled b., ec'honder-gweled g.

Sehrohr n. (-s,-e) : [listri-spluj] trosellerez b., periskop g.

Sehschärfe b. (-) : barregezh-weled b., lemmder an daoulagad g., lemmded weled b., lemmidigezh ar gweled b. ; *seine Sehschärfe lässt nach,* fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn.

sehschwach ag. : fall e zaoulagad, dister e weled, teñval e weled, teñval e zaoulagad.

Sehschwäche b. (-,-n) : [mezeg.] prinder ar gweled g., gweled prin g., ambliopiezh b., skorted ar gweled b.

Sehsinneszelle b. (-,-n) : [korf.] hinkin al luc'hsae g.

Sehspalt g. (-s,-e) : [lu] kranell b.

Sehstärke b. (-) : barregezh-weled b., lemmder an daoulagad g., lemmder ar gweled g.

Sehstörung b. (-,-en) : dizurzh ar gweled g., gweled nammet g., gweled siek g., prinder ar gweled g., gweled prin g., direizhder ar gweled g.

Sehtäuschung b. (-,-en) : touellwel g.

Sehvermögen n. (-s) : galloudegezh da welet b., barregezh-weled b., lemmder an daoulagad g., lemmder ar gweled g. ; *nächtliches Sehvermögen,* galloudegezh da welet en noz (en deñvalijenn) b., niktalopiezh b., nozwelerezh g.

Sehweise b. (-,-n) : doare da sellet ouzh an traoù g., doare da welet an traoù g., gwel g.

Sehweite b. (-,-n) : hed-gwel g., doug ar selloù g. ; *in Sehweite,* a-hed gwel d'u.b., war-hed-gwel d'u.b.

Sehwinkel g. (-s,-) : korn ar gweled g., ankl ar gweled g.

Sehzeichen n. (-s,-) : arhent gweled g., sinal gweled g.

Seiche b. (-) : P. **1.** staot g. ; **2.** [dre skeud.] randon g., randonenn b., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., stranerezh g., ranellerezh g., rimostelloù lies., rimadelloù lies., rimadellerezh g.

seicht ag. : **1.** bas, dizon ; *seicht pflügen,* regañ an douar, arat tanav, arat bas, arat diwar-c'horre, kignat an douar ; *seichte Stelle,* roudour g., roudouz b., klosenn b. ; *seichte Orte,* bazenn b., baz b./g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b. ; *seichter Boden,* douar bas g., douar skars g., douar berr g., douar krakik g. ; **2.** [dre skeud.] divlaz, disaour, dister, goular, milis, goullo ; *seichter Kopf,* penn brell (divoued, avelet) g., brell g., penn-skañv g., penn-brenn g., spered bas a zen g. ; *seichtes Gerede,* kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù goullo lies. ; *seichter Roman,* romant goular g., romant divlaz g., romant milis g.

Seichte b. (-) **/ Seichtheit** b. (-) **/ Seichtigkeit** b. (-) : **1.** [ster rik ha dre skeud.] perzh bezañ diwar-c'horre g., perzh bezañ bas g., diouer a zonder g. ; **2.** [dre skeud.] plataj g., milisted b., milister g., divlazder g., goularder g., goularded b.

Seide[1] b. (-,-n) : seiz g., sidan g. ; *aus reiner Seide sein,* bezañ bet graet gant seiz digemmesk, bezañ seizh-holl ; *rohe Seide, ungekochte Seide, ungeschälte Seide,* seiz kriz (Gregor) g. ; *grobe Seide,* seiz grognonek g. ; *gezwirnte Seide,* seiz (sidan) nezet g. ; *Kunstseide,* falsseiz g. ; *in Samt und Seide gekleidet,* gwisket gant seiz ha voulouz, gwisket-pinvidik, fichet en e granañ (en e vravañ), stipet ha lipet, gwisket-klok, war e begement, pinfet en e granañ, aet en e c'hloria mundi, en aotrou, en e vrav, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer.

Seide[2] b. (-,-n) : [louza.] blev-diaoul str., louzaouenn-an-dirig b., neud-gad str.

Seidel n. (-s,-) : pint g., pintad g., chopin g./b., chopinad g./b., pod-bier g. ; *kleines Seidel,* brikenn b., picher g.

Seidelbast g. (-es,-e) : [louza.] gwezennig Dafne b.

seiden ag. : **1.** seizek, seizus, e seiz, ... seiz ; **2.** [dre skeud.] *sein Leben hängt nur noch an einem seidenen Faden,* hennezh n'eo ket ken stag ouzh an douar-mañ nemet gant un drailhenn vuhez, emañ o nezañ e neudenn ziwezhañ, krog-digrog eo e vuhez ouzh un neudenn stoub, e vuhez a zalc'h a-ispilh ouzh un neudenn stoub / e vuhez n'eo stag nemet gant un neudennig (Gregor), tro en deus en e chabl, emañ oc'h ober e gozh lien.

Seidenaffe g. (-n,-n) : [loen.] ouistiti g., marmouz-gwiñver g.

Seidenarbeit b. (-,-en) : aozerezh ar seiz g.

seidenartig ag. : seizek, seizheñvel, seizennek, e doare ar seiz, a-zoare gant ar seiz, a-seurt gant ar seiz.

Seidenatlas g. (-es) : [gwiad.] satin g.

Seidenband n. (-s,-bänder) : seizenn b., lurell seiz b. ; *mit Seidenbändern schmücken,* seizennañ ; *mit Seidenbändern geschmückt,* seizennek.
Seidenbau g. (-s) : sidanerezh g.
Seidenfabrik b. (-,-en) : sidanerezh b.
Seidenflor g. (-s) : [gwiad.] kotoñs seizheñvel g.
Seidengarn n. (-s) : [gwiad.] neud seiz g.
Seidengehäuse n. (-s,-) : stoubenn seiz b., gronnad seiz g., gronnenn seiz b., poupenn preñv-seiz b., stoub-seiz g.
Seidengeschäft n. (-s,-e) : stal traezoù seiz b.
Seidengespinst n. (-es,-e) : stoubenn seiz b., gronnad seiz g., gronnenn seiz b., poupenn preñv-seiz b., stoub-seiz g.
Seidenglanz g. (-es) : sked ar seizh g., lugern ar seiz g., lugern seizheñvel g., lintr seizheñvel g., lintr ar seiz g., luc'h ar seiz g., luc'h seizheñvel g.
seidenhaft ag. : ... seiz, seizek, seizhennek, seizheñvel.
Seidenhändler g. (-s,-) : sidaner g., marc'hadour seiz g.
Seidenhase g. (-n,-n) : [loen.] lapin blevek g.
Seidenkleid n. (-s,-er) : dilhad seiz g.
Seidenkraut n. (-s) : [louza.] blev-ruz str., blev-diaoul str., neud-gad str., neud-ruz str.
Seidenkultur b. (-) : sidanerezh g.
Seidenmalerei b. (-,-en) : livadur war ar seiz g.
Seidenpapier g. (-s) : paper seiz g.
Seidenpuppenhaus g. (-es,-häuser) : savadur da sevel preñved-seiz g.
Seidenraupe b. (-,-n) : [loen.] preñv-seiz g., preñv bombiks g., preñv seizus g. ; *der Faden der Seidenraupe,* neud ar preñv-seiz g.
Seidenraupenpuppe b. (-,-n) : [loen.] poupenn preñv-seiz b., stoubenn preñv-seiz b., gronnad preñv-seiz g., gronnenn preñv-seiz b., stoub-seiz g.
Seidenreiher g. (-s,-) : [loen.] herlegon bihan g.
Seidenschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] seizeg-sterenn g.
Seidensträhne b. (-,-n) : gwedenn seiz b.
Seidenspinner g. (-s,-) : **1.** nezer seiz g. ; **2.** [loen.] balafenn ar preñv-seiz b., bombiks g., bombiks mouar g., balafenn ar preñv seizus g.
Seidenstoff g. (-s,-e) : danvez seiz g., gwiad seiz g./b.
Seidenstraße b. (-) : hent ar seiz g.
Seidenwaren lies. : traezoù seiz lies.
Seidenweberei b. (-,-en) : **1.** [labour] gwiaderezh ar seiz g. ; **2.** [stal-labour] gwiaderezh seiz b.
seidenweich ag. : flour evel ar seiz, flour evel ur c'hoz.
Seidenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-seiz g., preñv bombiks g., preñv seizus g.
Seidenzucht b. (-) : sidanerezh g.
Seidenzüchter g. (-s,-) : sidaner g.
seidig ag. : ... seiz, seizek, seizennek, flour evel ar seiz ; *seidig glänzend,* satinheñvel.
Seiende(s) ag.k. n. : [preder.] beziad g. ; *die Seienden,* ar beziadoù lies.
Seiendheit b. : [preder.] beziadelezh b.
Seife b. (-,-n) : **1.** soavon g., soavonetez b. ; *Seife kochen (sieden),* oberiañ soavon ; *Stück Seife,* soavonetez b., brikenn soavon b., tamm soavon g. ; *voller Seife,* soavonek ; **2.** gwelead dichaladur metaliferus g., gwelead liñvaj metalus g., gwelead gouelezennoù metalus g.
seifen V.k.e. (hat geseift) : soavoniñ.
seifenartig ag. : soavonek, soavonheñvel, e doare ar soavon, a-zoare gant ur soavon, a-seurt gant ar soavon.
Seifenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kasia Kergustentin g.
Seifenbehälter g. (-s,-) : pladig-soavonetez g.
Seifenbereitung b. (-) **/ Seifenbildung** b. (-) : [kimiezh] saponifiañ g., saponifiadur g., soavonaat g., soavonadur g.
Seifenblase b. (-,-n) : klogor soavon str., klogorenn soavon b., c'hwezigenn soavon b.
Seifenfabrik b. (-,-en) : soavonerezh b., labouradeg oberiañ soavon b.
Seifenflocken lies. : pailhour soavon str., malzennoù soavon lies.
Seifenherstellung b. (-) : soavonerezh g.
Seifenkraut g. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-soavon b., louzaouenn-ar-c'homm b.
Seifenlauge b. (-,-n) : dour lisiv alkaliek g., dour lijoù alkaliek g.
Seifenoper b. (-,-n) : abadennoù soap lies., heuliadenn skinwel difin b.
Seifenpulver n. (-s,-) : soavon poultr g.
Seifenriegel g. (-s,-) : torzh soavon b.
Seifenschale b. (-,-n) : **1.** pladig-soavonetez g. ; **2.** bolenn soavon-barv b., plad-barver g.
Seifenschaum g. (-s,-schäume) : spoum soavon g., eon soavon g.
Seifensieder g. (-s,-) : **1.** soavoner g. ; **2.** [dre skeud.] P. *ihm geht endlich ein Seifensieder auf,* sevel a ra sklêrijenn dezhañ, kroget eo da gompren, dont a ra da gompren a-benn ar fin, gwelet a ra sklaeroc'h bremañ, divogediñ a ra e spered, dizallañ a ra.
Seifensiederei b. (-,-en) : soavonerezh b., labouradeg oberiañ soavon b.
Seifenspender g. (-s,-) : ingaler soavon g.
Seifenstein g. (-s,-e) : steatit g., saponit g., maen-soavon g., maen-druz g., kleiz Briançon g.
Seifenstoff g. (-s) : [kimiezh] saponin g.
Seifenwasser n. (-s) : dour soavon g.
seifig ag. : soavonek, soavonet.
Seiflappen g. (-s,-) : maneg-emwalc'hiñ b.
Seifnapf g. (-s,-näpfe) : bolenn soavon-barv b., plad-barver g.
Seiger g. (-s,-) : **1.** eurier g. ; **2.** eurier-traezh g. ; **3.** sil g.
seiger ag. : [mengleuz.] serzh, sonn, a-blom, a-bik, a-serzh, a-darzh.
seigerfallend ag. : [mengleuz.] hag a gouezh a-serzh.
Seigergang g. (-s,-gänge) : [mengleuz.] gwazhenn a-serzh b., gwazhennad a-serzh b.
Seigerhütte b. (-,-n) : [metal.] purerezh b.
seigerrecht ag. : [mengleuz.] serzh, sonn, a-blom, a-bik, a-serzh.
Seigerschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull mengleuz a-serzh g.
Seihe b. (-,-n) : sil g.
seihen V.k.e. (hat geseiht) : silañ, darsilañ, arsilañ, tremen ; *Milch seihen,* silañ laezh.
Seihen n. (-s) : silerezh g., siladenn b.
Seiher g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] sil g.
Seihgefäß n. (-es,-e) : sil g.

Seihpapier n. (-s) : paper sil g.
Seihsack g. (-s,-säcke) **/ Seihtuch** n. (-s,-tücher) : sil g., lien silañ g., entamin g.
Seil n. (-s,-e) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], fun b., funienn b., fard g., siblenn b., rord g., sug b., tortis g., penn-fard g. ; *das Seil loslassen,* leuskel ar fun da vont ; *die zwei Enden eines Seils,* daou benn ur gordenn lies. ; *das Ende eines Seils,* lost ur gordenn g. ; *ein Seil,* ur gordenn b., ur penn kordenn g., ur pennad kordenn g., un tamm kordenn g. ; *Seil zur Befestigung einer Wagenladung,* liamm-karr g. ; *ein Seil aufwickeln,* punañ ur gordenn, rollañ ur gordenn, kuilhañ ur fun ; *ein aufgewickeltes Seil,* ur rollad kerdin b. ; *ein Seil abrollen,* dibunañ ur gordenn ; *ein Seil binden, ein Seil knüpfen,* skoulmañ ur gordenn ; *mit einem Seil binden,* funiañ, fardañ, kordennañ, rordañ ; *eine Last mit einem Seil festbinden,* rordañ ur garg, kordennañ ur garg ; *etwas an einem Seil ziehen,* sachañ udb diwar-bouez ur gordenn ; *(übers) Seil springen,* lammat gant ar gordenn, c'hoari gant e gordenn lammat, c'hoari kordenn ; *am Seil hochklettern,* krapañ gant ar gordenn ; *ein Seil spannen,* stegnañ (stignañ) ur fun, stegnañ (stignañ) ur gordenn ; *straff gespanntes Seil,* fun stegn b. ; *starkes Seil,* fard g., tortis g., fun b. ; *mit einem Zug am Seil,* gant ur sach war ar gordenn ; *Seile drehen (herstellen),* treiñ kerdin, kordañ kerdiñ, kordennañ, gweañ kerdin, ober kerdiñ, fardañ kerdiñ ; *Seile schlagen, Kardeele zu Seilen verdrehen,* goriñ ; **2.** [dre astenn.] *am Seile führen,* derc'hel gant ar roll ; **3.** [dre skeud.] *sich am Seile führen lassen,* bezañ kaset war-bouez (diwar-bouez, dre benn, dre veg) e fri ; *an demselben Seil ziehen,* bezañ a-dra an eil gant egile, bezañ war an hevelep askorn (war an hevelep neudenn), gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bountañ (sachañ) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton.
Seilakrobat g. (-en,-en) : fungoroller g., baleer war fun g., dañser war fun g., kerzher war fun g.
Seilakrobatin b. (-,-nen) : fungorollerez b., baleerez war fun b., dañserez war fun b., kerzherez war fun b.
Seilauge n. (-s,-n) : strob g., lagadenn ur gordenn b.
Seilbahn b. (-,-en) : **1.** *Luftseilbahn,* fungarr g. ; **2.** *Schienenseilbahn,* tren dre fun g.
Seilbrücke b. (-,-n) : pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-ispilh g., pont-orjal g.
Seiler g. (-s,-) : **1.** kordenner g., troer kerdin g., kakouz g. ; **2.** [dre skeud.] *des Seilers Tochter heiraten,* bezañ o vont da vezañ krouget, pignat gant diri ar chafod, mont d'ar groug, mont da gaout e gravatenn ganab.
Seilerbahn b. (-,-en) : kordennerezh b., kakouzeri b.
Seilerei b. (-,-en) : **1.** [stal] kordennerezh b., kakouzeri b. ; **2.** [labour, micher] kordennerezh g.
Seilerin b. (-,-nen) : kordennerez b., troerez kerdin b.
Seilerwaren lies. : kordennerezh g.
Seilfuhre b. (-,-n) : bag-treizh dre fun b.
seilhüpfen V.gw. (anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken : ist seilgehüpft) : lammat gant ar gordenn, c'hoari gant e gordenn lammat, c'hoari kordenn.
Seilklemme b. (-,-n) : [tekn.] gwasker-fun g., gwasker-kordenn g.
Seilkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn diarfun b.
Seilmacher g. (-s,-) : kordenner g., troer kerdin g., kakouz g.
Seilmannschaft b. (-,-en) : **1.** [sport] kordennad b. ; **2.** [dre skeud] kavailhad g., strollad gwask g.
Seilrolle b. (-,-n) : pole g., meliodenn b. ; *Seilrollen herstellen,* poleañ ; *mit einer Seilrolle hochheben,* poleat.
Seilrollenhersteller g. (-s,-) : meliodenner g., poleer g.
Seilschaft b. (-,-en) : **1.** [sport] kordennad b. ; **2.** [dre skeud] kavailhad g., strollad gwask g.
Seilscheibe b. (-,-n) : pole g., meliodenn b. ; *Seilscheiben herstellen,* poleañ ; *mit einer Seilscheibe hochheben,* poleat.
Seilscheibenhersteller g. (-s,-) : meliodenner g., poleer g.
Seilschwebebahn b. (-,-en) : fungarr g., fundezouger g.
seilspringen V.gw. (anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken : ist seilgesprungen) : lammat gant ar gordenn, c'hoari gant e gordenn lammat, c'hoari kordenn.
Seilspringen n. (-s) : c'hoari gant ar gordenn lammat g., c'hoari kordenn g., lammerezh kordenn g.
Seilstrang g. (-s,-stränge) : gor g., post g., pañs g. ; *geflochtener Seilstrang,* gor plañson g.
Seiltanz g. (-es) : tro-ouesk b., fungorollerezh g.
Seiltänzer g. (-s,-) : fungoroller g., baleer war fun g., dañser war fun g., kerzher war fun g., silwinkad g.
Seiltänzerin b. (-,-nen) : fungorollerez b., baleerez war fun b., dañserez war fun b., kerzherez war fun b., silwinkadez b.
Seiltänzerstange b. (-,-n) : balañsinenn fungoroller b., bazh-kempouez ar fungoroller b.
Seiltrieb g. (-s) : treuzkas dre fun g.
Seiltrommel b. (-,-n) : taboulin eztennañ g./b., taboulin punañ g./b.
Seilumlenkrolle b. (-,-n) : pole askas g.
Seilwerk n. (-s) : fardaj g., kerdin-lestr lies., fardoù lies.
Seilwinde b. (-,-n) : traouilh g.
Seilziehen n. (-s) : [sport] sachadeg fun b., sachadeg kordenn b., c'hoari sachañ war ar fun g., sach fun g.
Seilzug g. (-s,-züge) : **1.** *ein Seilzug,* ur palank g., ur poleoù g. ; **2.** sachadenn diwar-bouez ur fun b.
Seim g. (-s,-e) : lec'hi g., siros g., sirop g., mel g., koaven g., dienn g.
seimig ag. : lec'hiek, gludennek, gludek ; [kegin.] *seimige Soße,* hilienn fetis b.
sein[1] (anv-gwan-perc'hennañ) : e ; *seine Uhr,* e eurier g., e eurier dezhañ g., e eurier-eñ g. ; *sein Vater,* e dad g., e dad dezhañ g., e dad-eñ g. ; *sein Buch,* e levr g., e levr dezhañ g., e levr-eñ g. ; *seine Kinder,* e vugale lies., e vugale dezhañ lies., e vugale-eñ lies. ; *alles zu seiner Zeit,* pep tra en deus e goulz ; *einer seiner Freunde,* unan eus e vignoned ; *mein und sein Lehrer,* va c'helenner hag e hini ; *sein Glück machen,* ober e dreuz (e graf, e fagodenn), ober e hent er vuhez, ober fortun, ober ur fortun, ober mat, ober krazadenn, lardañ, lartaat, kreoñañ, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *dieses Land hat hohe Gebirge, sein Klima ist rau,* menezioù uhel a zo er vro-se, garv eo an amzer du-hont ; *das Haus und seine Mauern,* an ti hag ar mogerioù anezhañ ; *sellit ivez ouzh ar raganvioù perc'hennañ* **seiner / seine / seines**.
sein[2] V.gw. (ist / war / ist gewesen) :

I. bezañ + doareenn, en em gavout + doareenn
II. bezañ, bezout, bevañ
III. bezañ, degouezhout, en em gavout
IV. mont (yec'hed, plegenn)
V. talvezout
VI. bezañ (amzer)
VII. stummoù divoas : **1) sein** + t-c'h pe t-d-b
2) sein + **zu** hag anv-verb
3) sein + anv-verb
VIII. doare sujal : **sei**
IX. verb skoazell

I. bezañ + doareenn, en em gavout + doareenn ; *mutig sein,* bezañ kalonek ; *er ist zehn (jahre alt),* dek vloaz eo ; *entschlossen sein,* bezañ dichipot ; *sie war völlig niedergeschmettert,* en em gavout a reas digalonekaet-naet ; *ein Mensch sein,* bezañ un den ; *seien Sie ein Mensch !* bezit madelezhus, bezit truez ! ; *es ist Herbst,* erru eo an diskar-amzer, en diskar-amzer emaomp, emañ an diskar-amzer o ren ; *ich bin es,* me eo ; *ich bin es, der ...,* me an hini eo a ... ; *ich war es nicht,* n'eo ket ganin eo bet graet an taol ; *was ist das ?* petra eo an dra-se ? ; [dre fent] *man ist, was man isst, der Mensch ist, was er isst,* lavar din petra a zebrez hag e lavarin dit petra out, ar bevañs a ra al loened hag an dud - diwar boued mat e teu neuz vat - yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *besser kann es nicht sein,* ma vije gwelloc'h e vije re vat ; *es ist ein großer Unterschied zwischen ihnen,* kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo !
II. bezañ, bezout, bevañ ; *ich denke, also bin ich,* meizout a ran, gant-se ez eus ac'hanon ; *er ist nicht mehr,* n'eus ket mui anezhañ, marv eo, straket eo e graoñenn ; *die Sache gut sein lassen,* leuskel an afer evel m'emañ (an traoù evel m'emaint), leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, leuskel da redek, lezel an traoù en avantur Doue ; [dre skeud.] *er ließ es gut sein,* chom a reas hep eilgeriañ ; *lass gut sein,* na fors ket warni ; *lass das sein,* na laka ket da fri aze ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! chom er-maez eus an dra-se ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da (d'en em) emellout eus an dra-se (Gregor) ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren,* ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell), a zo ur bronneg krigner ; *er sollte es lieber sein lassen,* falloc'h eget paouez a ra ; *wir wollen es gut sein lassen,* laoskomp se, disoñjomp an dra-se, n'ez aimp ket larkoc'h ganti, echu eo ha mat pell 'zo, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp kement-se e puñs an ankounac'h, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno, torromp war ar gaoz-se (Gregor) ; *Ordnung muss sein !* pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh - an traoù gant an traoù, an nez gant al laou ; *auch Spaß muss sein,* ret eo plijadur a-wechoù, ret eo kemer plijadur a-wechoù ; P. *das ist alles schon da gewesen,* kement-se n'eo ket un nevezenti (n'eo ket nevez evidomp-ni) ; *das kann sein,* a c'hallfe bezañ, e c'hallfe bezañ, n'eo ket dibosupl, marteze a-walc'h ; *das ist nichts für dich,* ne vo ket mat dit, kement-se n'eo ket diouzhit ; *es ist keine Hoffnung mehr,* n'eus ket mui an disterañ spi da gaout, n'eus esper ebet ken ; *es ist eine lange Zeit her,* dijaik ez eus pell amzer (Gregor), pell 'zo dija, pellik 'zo dija, pell amzer 'zo dija.
III. bezañ, degouezhout, en em gavout ; *in Berlin sein,* bezañ e Berlin ; *er ist schon zwei Jahre in Deutschland,* bremañ ez eus daou vloaz ez eo deuet da chom e Bro-Alamagn, daou vloaz 'zo ez eo deuet da chom e Bro-Alamagn, emañ o chom e Bro-Alamagn abaoe daou vloaz ; *und dann war Weihnachten,* ha Nedeleg a zegouezhas, ha Nedeleg a zeuas, ha Nedeleg a erruas, ha Nedeleg en em gavas ; *hier ist er,* amañ emañ ; *es kann sein, dass ...,* marteze a-walc'h e ... ; *hier ist nicht gut bleiben,* n'eo ket brav chom re bell dre amañ ; *es sind noch Schüler auf dem Schulhof,* chom a ra skolidi er porzh ; *du warst nicht dort,* ne oa ket da fri er stal-se.
IV. mont (yec'hed, plegenn) : *wie ist Ihnen ?* penaos e ya an traoù (penaos emañ ar gont) ganeoc'h ? ; *es ist mir besser,* mont a ra gwelloc'h ganin ; *es ist mir kalt,* yen eo din, riv am eus ; *was ist mit ihm ?* petra zo o c'hoari gantañ ? petra a zo peg ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? ; *wie ist es ?* penaos emañ ar gont (an traoù) ? ; *so ist es,* evel-se emañ ar bed (Gregor) - e-giz-se emañ an traoù - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se krak ! ; *es ist mir, als ob ..., ...* 'm eus aon ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte,* me a soñje din e oa digrogennet va fenn ; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte,* kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar, kavout a rae dezhi edo o flodañ en aer ; *wenn dem so ist,* pep tra o vezañ e-giz-se (Gregor), m'emañ an traoù e-giz-se, ma'z eo e-giz-se, neuze da vihanañ.
V. talvezout : *das ist (d.i),* da lavarout eo, da lavaret eo ; [dre astenn.] *es ist die Rede von diesen Ereignissen,* ger (anv, kaoz, brud) a zo eus an darvoudoù-se ; [mat.] *sechsmal drei ist achtzehn,* c'hwec'h gwech tri a zo triwec'h.
VI. bezañ (amzer) : *es ist kalt,* yen eo ; *es ist kalt gewesen,* yen e oa bet ; *es ist nie so warm gewesen,* biskoazh c'hoazh n'e oa bet ken tomm an amzer ; *es ist Nacht,* noz eo, emañ noz, noz a zo anezhi.
VII. stummoù divoas.
1. sein + t-c'h pe t-db : *der Meinung (der Ansicht) sein, etwas zu tun,* bezañ ali da ober udb, bezañ aviz ma vefe mat ober udb ; *ich bin Ihrer Meinung,* me a zo ali ganeoc'h, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h ; *hoher Herkunft sein,* bezañ un den a lignez uhel, diskenn eus ul lignez uhel, bezañ a lec'h uhel ; *Sie sind des Todes (Schiller),* un den echu (marv) a zo ac'hanoc'h, sklaer eo hoc'h abadenn, n'eus ket a warc'hoazh evidoc'h ; *es ist meines Amtes,* karg am eus evit ober war-dro an dra-se, em dalc'h emañ an traoù-se, e dalc'h ganin eo d'ober war-dro an traoù-se ; *euch ist ein Kindlein heut geboren*

(kanaouenn Nedeleg), hiziv ez eus bet ganet ur bugel deoc'h.
2. sein + **zu** mui anv-verb : *damit ist nicht zu spaßen,* arabat ober goap gant an dra-se, gwelloc'h e vefe chom hep ober goap eus an dra-se ; *dieses Übel ist zu bekämpfen,* **a)** tu 'zo da ziarbenn an droug-se ; **b)** ret eo diarbenn an droug-se, bez e ranker diarbenn an droug-se ; *er ist nicht zu beklagen,* n'eo ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo ; *von ihm ist nichts Gutes zu erwarten,* n'eus netra a vat da c'hortoz digantañ ; *er ist nicht zu trösten,* diskoñfort eo (Gregor), n'emañ ket evit en em zisglac'hariñ ; *wenn er anfängt zu spinnen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez pare ebet - pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez prenn ebet d'e latenn ; *dieses Haus ist zu verkaufen,* an ti-se a zo e gwerzh, e gwerzh emañ an ti-se, da werzhañ eo an ti-se; *kein Baum war zu sehen,* ne oa gwezenn ebet tro-war-dro ; *ihre Stimme war zu hören, ohne dass man sie sah,* klevet a reer he mouezh hep na weler anezhi ; *ist der Herr Minister zu sprechen ?* ha tu 'zo da gomz ouzh an aotrou Maodiern ? ; *wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen,* an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, un ali mat zo mat bepred ha pa vez degaset gant un den sot, n'eus gwashañ den er bed eget an hini a zo dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, hiziv evel gwechall an hini a zo dall ne wel ket, an hini a lavar e oar pep tra a ziskouez eo an azenañ, sotoc'h eget an den en kelenn.
3. sein + anv-verb : *alle fünf waren spazieren,* o-femp int bet o vale ; *am Wochenende waren wir baden,* e-pad an dibenn-sizhun omp bet o neuial.
VIII. doare sujal : **sei :** *es sei !* mat ! bezet ! (Gregor) ; *so sei es !* evel-se bezet graet ! evel-henn bezet graet ! (Gregor) ; *du willst mich nicht begleiten, und sei es nur, um mir eine Freude zu machen,* ha ne zeui ket ganin evit ober plijadur din, paneveken ; *sei es auch noch so wenig,* n'eus forzh pegen dister e vefe ho skodenn ; *wie dem auch sei, er hat recht,* ar gwir zo gantañ n'eus forzh penaos - bezet a vezo (bezet pe vezet, daoust-pe-zaoust), gantañ emañ ar gwir ; *wer du auch seist,* n'eus forzh piv out ; *es sei denn, dass .....,* a-vihanoc'h …, keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ … ; *es sei denn, dass etwas passiert ist,* nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; *er wird bestimmt kommen, es sei denn, dass er krank ist,* sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; *es sei denn, dass er kommen würde,* nemet ha dont a rafe ; *ich glaube dir nicht, es sei denn du zeigst mir den Brief,* ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher ; *es sei denn, Sie hätten den anderen Weg eingeschlagen,* nemet aet e vefec'h gant an hent all ; *es sei denn er hat den Kopf verloren,* ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ.
IX. verb skoazell.
1. gant ar verboù *sein, werden, bleiben*.
es ist kalt gewesen, yen e oa bet ; *er ist mutiger geworden,* deuet eo da vezañ kalonekoc'h, kalonekaat en deus graet ; *er ist zu Hause geblieben,* chomet eo er gêr.
2. gant ar verboù gwan hag ar verboù kreñv dieeun a verk ur cheñchamant lec'h pe ur cheñchamant stad.
ich bin nach Wien gefahren, bet on bet e Vienna ; *die Blume ist aufgeblüht,* deuet eo ar vleunienn da zigeriñ (Gregor) ; *er ist erkrankt,* klañvet eo, skoet eo bet gant ur c'hleñved ; [diwallit] *er ist diesen Weg gegangen,* aet eo gant an hent-se.
Evezhiadenn : bez' e c'hall ar verboù a verk ur cheñchamant lec'h bezañ implijet gant ar verb 'haben' evit pouezañ war padelezh an ober pe war an ober nemetken.
er ist bis ans Ufer geschwommen, aet e oa war-neuñv betek an aod ; *er hat stundenlang geschwommen,* chomet e oa da neuñviñ e-pad eurvezhioù hag eurvezhioù ; *wir sind über den Strom gesetzt,* treuzet hor boa ar stêr ; *wir hatten über die Maas gesetzt (Goethe),* treuzet hor boa ar stêr Meuz.
3. implijet gant fatadur pe lamidigezh an anv-gwan-verb : *er ist nach Deutschland,* aet eo da vro-Alamagn ; *sie ist hinunter,* diskennet eo, aet eo d'an traoñ, hi 'zo aet d'an traoñ ; *die Zeit ist vorbei,* tremenet eo an amzer, echu eo.
Sein n. (-s) : [preder.] *das Sein,* ar Boud g., ar Vezañs b., ar gwirvoud g. ; *die Lehre vom Sein,* ar voudoniezh b., an ontologiezh b. ; *Art des Seins,* doare ar boud g. ; *das Sein bestimmt das Bewusstsein,* ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; [Heidegger] *Sein zum Tode,* bout-evit-ar-marv g.
Seine b. (-) : Saena b.
seiner[1] **/ seine / seines** (raganv perc'hennañ) : e hini, e re ; *dieses Auto ist neu, seines ist alt,* ar c'harr-tan-mañ zo nevez, e hini a zo kozh ; *die Seinen,* e dud, e diegezh, e re ; *zu den Seinen zurückkehren,* distreiñ da-douez e re nes, distreiñ da-douez e dud nes, distreiñ da-douez an dud nesañ d'e galon, distreiñ da-douez e garidi ; [kr-l] *jedem das Seine,* da bep re e eur - e hini da bep hini / da bep hini e dra (Gregor) - pep hini e lod - pep hini e hini - pep hini e gont - panerig da verserig - ar baner hervez ar merser - ouzh pep stad eo stag he foan - e stad a zo da bep unan, darn a labour, darn all a gan.
seiner[2] raganv-gour : *t-c'h evit* **er** *hag* **es**.
seinerseits Adv. : diouzh e du, eus e du, en tu dioutañ, diouzh e bart, eus e bart, diouzh e gostez.
seinerzeit Adv. : d'e amzer-eñ, pa oa bev.
seinesgleichen raganv digemm : *er hat nicht seinesgleichen,* n'eus den ebet o talvezout dezhañ, n'eus den ebet a seurt gantañ, n'eus den ebet heñvel outañ, n'eus den ebet a vefe par na tost dezhañ, n'eus ket un den re da hemañ, hennezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par dezhañ, ne c'haller kavout par dezhañ, n'en deus ket e bar (Gregor), hennezh a zo hep e bar, hennezh a zo eus ar seurt ne barti ket, hennezh a zo hep e hañval, n'eus den ebet en tu all dezhañ, n'eus nikun evit e bakañ, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, n'en deus ket e gendere, n'en deus ket e gevatal, n'en deus ket e goulz, n'eus ket eveltañ, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh hennezh, n'eus gour par dezhañ ; *das sucht seinesgleichen*, n'eus tra ebet a vefe en tu all d'an dra-mañ, par d'an dra-se n'eus ket c'hoazh, an dra-se a zo hep e hañval ; *mit jemandem wie mit seinesgleichen umgehen,* mont par-ouzh-par gant u.b. ; *Umgang mit seinesgleichen pflegen,* hentiñ e genseurted, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud ag e gouch.

seinethalben Adv. / **seinetwegen** Adv. : **1.** abalamour dezhañ, evitañ, d'e wall, en e faot, en e wall, dre e faot, dre e wall, dre an abeg dezhañ, en e giriegezh, en e wallegezh ; **2.** ma c'hallfe ober pezh a gar.
seinetwillen Adv. : **um seinetwillen** abalamour dezhañ, evitañ.
Seinige(n) raganv perc'hennañ : *der (das, die) Seinige,* e hini ; *die Seinigen,* e dud, e diegezh ; *das Seinige (dazu) tun,* ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e seizh posupl (e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, e seizh gwellañ, pezh ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober evit ar gwellañ (Gregor).
seins raganv perc'hennañ : e hini ; *das ist seins,* dezhañ eo.
seismisch ag. : seismek, krendouarel ; *seismische Aktivität,* krenerezh douar g.
Seismograf g. (-en,-en) : seismograf g., krendouarverker g., krendresenner g.
Seismologie b. (-) : seismologiezh b., krendouaroniezh b.
Seismometer n. (-s,-) : seismometr g., krendouarventer g.
seit[1] araog. (t-d-b) : abaoe, dibaoe, adalek, a-c'houde, a-ziwar ; *seit wann ?* pegeit 'zo ? abaoe peur ? abaoe pevare ? abaoe pegeit ? abaoe pegoulz ? pegeit 'zo abaoe ? a-c'houde pegoulz ? a-c'houde pegeit ? abaoe pe amzer ? ; *seit wann sind sie weg ?* pegeit 'zo int aet kuit ? ; *seit vier Stunden,* abaoe peder eur, adalek peder eur ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr,* bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; *seit zwei Jahren ist er krank,* daou vloaz 'zo ez eo klañv, klañv eo abaoe daou vloaz ; *er hat sich seit letztem Sonntag nicht blicken lassen,* n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ abaoe ar Sul diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe disul ; *seit seiner Rückkehr sind zwei Jahre vergangen,* daou vloaz 'zo tremenet a-c'houde e zistro d'ar vro ; *er war bloß seit etwa vier Stunden tot,* ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marv ; *seit langem, seit Langem,* a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, abaoe ur gozh amzer, abaoe kozh amzer, ur gwall pennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer zo dija, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-gozh , dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *die beiden sind seit langem miteinander verheiratet,* kozh-dimezet int ; *seit Kurzem, seit kurzem,* n'eus ket pell, n'eus ket paot, a-c'houde un nebeud 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, un tammig 'zo, nend eus nemeur / abaoe nemeur (Gregor), abaoe un nebeudig, abaoe nebeut ; *die beiden sind seit Kurzem miteinander verheiratet,* nevez-dimezet int ; *sie ist seit Kurzem schwanger,* pistiget eo, keloù mat a zo ganti, keloù nevez a zo ganti, P. krog eo ; *seit heute,* adalek bremañ, adalek hiziv, diwar vremañ, diwar hiziv, a-hiziv ; *seit der Zeit, da ...,* abaoe an amzer ma ... (Gregor) ; *seit dem Tage, da ...,* adalek an deiz ma ..., a-ziwar an deiz ma ... ; *seit eh und je,* a-vepred, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a-hed-ar-wech, a bep amzer, dalc'hmat, a bep mare, abaoe an amzerioù koshañ, abaoe ez eus koun, evit (e-doug, a-zoug) ar wech, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *so ist es seit eh und je und so bleibt es auf ewig,* se a zo bet a viskoazh hag a vo da viken ; *wie eh und je,* evel ma vez graet a-holl-viskoazh, evel ma'z eus bet biskoazh ; *seit eh und je und auf ewig,* a viskoazh da viken.
seit[2] stagell isurzhiañ : *sellit ouzh* **seitdem**[1].
seitab Adv. : a-gostez, war ar c'hostez, war-gaout ar c'hostez.
seitdem[1] **/ seit** (stagell isurzhiañ) : abaoe ma, a-c'houde ma, adalek ma, adal ma ; *seit(dem) ich ihn kenne, ist er Nichtraucher,* nannbutuner eo abaoe ma anavezan anezhañ ; *seit(dem) sie auf dem Lande wohnt, geht es ihr besser,* abaoe m'emañ o chom war ar maez e ya gwelloc'h ganti, mont a ra gwelloc'h ganti a-c'houde m'emañ o chom war ar maez, emañ o chom war ar maez hag a-c'houdevezh e ya gwelloc'h ganti ; *seit(dem) er aus dem Krankenhaus entlassen ist, arbeitet er in einem anderen Betrieb,* skarzhet eo bet eus ar c'hlañvdi hag a-c'houdevezh e labour en un embregerezh all, labourat a ra en un embregerezh all a-c'houde ma'z eo bet skarzhet eus ar c'hlañvdi, abaoe ma'z eo bet skarzhet eus ar c'hlañvdi e labour en un embregerezh all ; *nichts Neues, seit sie weg sind,* n'eus netra a-nevez abaoe m'o deus kuitaet ; *seit(dem) seine Frau gestorben war, ging er zu keiner Veranstaltung mehr,* abaoe ma oa marvet e wreg digantañ ne 'z ae ket ken d'an abadennoù sevenadurel.
seitdem[2] Adv. : abaoe, abaoe neuze, a-c'houde, a-c'houde se, diwar an amzer-se, abaoe an amzer-se ; *seitdem hat er nicht mehr geschrieben,* diwar (abaoe) neuze n'en doa ket skrivet mui (ken), diwar neuze (a-c'houde) e chomas hep skrivañ, abaoe e chom hep skrivañ ; *seitdem habe ich keinen Alkohol getrunken,* abaoe n'em eus ket evet a voeson.
Seite b. (-,-n) : **1.** kostez g., tu g., tuad g., tal g., riblenn b. ; *die Seiten eines Viereckes,* kostezioù ur skouergorneg lies., tuioù ur skouergorneg lies. ; *die Seiten eines Würfels,* talioù un diñs ; *nach allen Seiten hin,* da bep tu, da bep lec'h, pep hini diouzh e du, war bep tu, pep hini en e roud, pep hini en e avel, dre-holl, dre bep lec'h, tu-mañ ha tu-hont, amañ-hag-ahont, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *aus allen Seiten,* a bep tu, a bep lec'h, tu-ha-tu, tu-ouzh-tu, a bep hent, a bep kostez, forzh pelec'h, eus pep lec'h, krec'h-ha-traoñ ; *auf jeder Seite, auf allen Seiten,* a bep tu [da], tu-ha-tu [da] ; *auf einer Seite,* diouzh un tu, eus un tu ; *auf der anderen Seite,* diouzh an tu all, eus an tu all ; *auf beiden Seiten,* diouzh an daou gostez, diouzh an daou du, eus an daou du, diouzh an eil tu ha diouzh egile, eus an eil tu hag egile ; *auf der anderen Seite der Mauer,* en tu all d'ar voger ; *die linke Seite,* **a)** an tu kleiz g., ar c'hostez kleiz g.; **b)** [dilhad] an tu-gin g., an tu-enep g., an amdu g., an amgin g., an tu arenep g., an eneb g., an tu diabarzh g., an tu dindan g. ; *leg die Tischdecke auf die linke Seite,* tro an doubier war an tu enep, laka an doubier war enep ; *die*

rechte Seite, **a)** an tu dehou g., ar c'hostez dehou g. ; **b)** [dilhad] an tu mat g. ; *vordere Seite,* talbenn g., tal g., araog g., tu a-raok g., tu diaraok g. ; *hintere Seite,* tu a-dreñv g., tu diadreñv g., adreñv g., penn-adreñv g. ; *Stich in der Seite,* pistig e-barzh e gostez g., poan en e gostez b., pistig e korn e gof g., droug kostez g., poan-gostez b. ; *es sticht mich in der Seite,* kroget eo ar ber ennon, berioù am eus em c'hostez, poan am eus em c'hostez, santout a ran ur pistig em c'hostez, ur pistig am eus e korn va c'hof, paket em eus droug kostez, poan a sko din em c'hostez, skoet on gant ur flemm dindan va c'hostoù ; *geh zur Seite !* bount war gostez ! kae war gostez ! kemer kostez an hent ! kae da glask kostez an hent ! ; *die zwei Seiten des Körpers,* an digostez lies., an daougostez lies. [*unander* kostez] ; *ein Schwert hing an seiner Seite,* ur c'hleze a oa ouzh e gostez ; *von der Seite,* a-gostez / war hanter (Gregor), a-veskell, a-dreuz, a-gorn, [lu] dre ar c'hostez (Gregor) ; *auf der Seite liegen*, bezañ gourvezet war e gostez, [bag] bezañ moñsellet ; *das Schiff neigt sich zur Seite,* plegañ a ra ar vag war ar c'hostez, kostezañ (plavañ, soublañ) a ra ar vag ; *zwei Sturzwellen hatten das Schiff auf die Seite gelegt,* daou daol-mor o doa tumpet ar vag war ar mor ; *auf die Seite legen,* kosteziañ, kosteziñ ; *ein Schiff auf die Seite legen,* moñselliñ ur vag ; *der Sturm drückt das Schiff auf die Seite,* torimellet e vez ar vag gant an taolioù-amzer, skoet-diskoet e vez ar vag gant an taolioù-amzer, lakaet e vez ar vag da voñselliñ gant an taolioù-amzer ; *auf die Seite treten (fahren),* mont a-gostez (Gregor), mont diwar an hent, mont war ar c'hostez, kemer kostez an hent, diac'hubiñ an hent, reiñ hent (lec'h, plas), mont da glask kostez an hent ; *zur Seite springen,* ober ul lamm-treuz, lammat a-gostez ; *den Kopf zur Seite beugen*, kostezañ e benn ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf,* honnezh a zo penngamm, ur benngammez a zo anezhi ; *den Körper zur Seite beugen,* kostezañ ; *den Körper leicht zur Seite beugen,* ilgostezañ ; *zur Seite gebeugt,* war e gostez ; *mit zur Seite geneigtem Oberkörper gehen,* kerzhet war e gostez, penngammiñ ; *von der anderen Seite des Meeres,* eus an tu all d'ar mor, eus ar c'hostez all d'ar mor.

2. [dre skeud.] *etwas auf die Seite legen,* lakaat udb a-gostez ; *jemanden bei seiner schwachen Seite nehmen,* gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, pouezañ war ar gwan en u.b., gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwan ; *eine Sache von der guten Seite nehmen,* kemer udb a berzh vat (war an tu mat), kemer an traoù dre ar penn mat ; *das hat eine (seine) gute Seite,* perzhioù mat a zo en dra-se memes tra, n'eus droug ebet a gement na servij d'ur mad bennak, n'eus droug na servij da vad, un tu mat a zo d'an dra-se memes tra, tu diouzh tu a zo memes tra ; *nur eine Seite hören,* na glevet nemet ur son ; *jede Sache hat ihre zwei Seiten,* nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin - pep tra en deus un tu diouzh tu ; *sich von seiner besten Seite zeigen,* ober e baotr brav ; *er hat keine guten Seiten,* hennezh n'en deus tu diouzh tu, hennezh n'eus danvez mat ebet ennañ, hennezh n'eus tu mat ebet ennañ.

3. [tud] *starke Seite,* kreñv g., krog g., kraf g., taol g. ; *das ist eben seine starke Seite,* eno emañ e greñv, eno emañ e graf, eno emañ e daol, eno emañ e grog ; *das ist nicht meine starke Seite,* er poent-se n'on ket ur mailh (ur mestr, un tad den) / hennezh n'eo ket va c'hrog (n'eo ket ar c'hraf m'emaon em c'hreñvañ) / er poent-se n'emaon ket em c'hrog / gant ar c'hraf-se n'emaon ket em flom (em zaol) (Gregor), gant ar c'hraf-se n'emaon ket em boued (em bleud, em butun, em dour hag em geot), n'on ket gourdon bras ouzh an dra-se, n'on ket gwall bipi d'ober an dra-se.

4. kichen g. ; *an meiner Seite,* em c'hichen, em c'heñver, em metoù ; *an jemandes Seite stehen,* bezañ e kostez u.b., bezañ ouzh kostez u.b., bezañ e-kichen u.b. ; *Seite an Seite,* **a)** kichen-ha-kichen, harp-en-harp, harp-ouzh-harp, chouk-ha-chouk, skoaz-ha-skoaz, skoaz-ouzh-skoaz, troad-ouzh-troad, paz-ouzh-paz, en ur gichen, kostez-ouzh-kostez, keñver-ha-keñver, keñver-ouzh-keñver, ribl-ha-ribl, en ur geñver, ilin-ouzh-ilin ; **b)** [bigi] bourzh-ouzh-bourzh, bourzh-ha-bourzh, bourzhell-ha-bourzhell, moñsell-ouzh-moñsell, harp-en-harp, harp-ouzh-harp, krap-ha-krap ; **c)** [dre skeud.] skoazh-ouzh-skoazh, ent-kengret ; *wir saßen Seite an Seite,* azezet e oamp en ur gichen ; *an jemandes Seite gehen,* mont troad-ouzh-troad gant u.b., mont paz-ouzh-paz gant u.b., bale e-keñver u.b., mont keñver-ha-keñver (kostez-ha-kostez) gant u.b. (Gregor) ; *jemandem nicht von der Seite gehen,* chom war seulioù u.b., derc'hel tost d'u.b.

5. pajenn b., pajennad b. ; *die ersten Seiten des Buches,* ar pajennoù kentañ eus al levr lies. ; *vordere Seite,* enebenn b. ; *Rückseite,* tu gin g., reizhenn b. ; *dieses Buch ist siebenhundert Seiten stark,* seizh kant pajenn a ya d'ober al levr-se, ul levr a seizh kant pajenn eo ; *die Seiten umschlagen,* treiñ ar pajennoù ; *Seite zwanzig,* er bajenn ugent ; *schlagt Seite elf auf, schlagt die Seite elf auf, öffnet das Buch auf Seite elf,* digorit ho levrioù er pajenn unnek ; *die Seiten eines Buches durchnumerieren,* pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr ; *Seiten und Seiten füllen, eine Seite nach der anderen vollschreiben,* duañ paper ; *ein Wörterbuch Seite für Seite lesen,* lenn ur geriadur pajennad goude pajennad ; *eine handgeschriebene Seite,* ur bajennad dornskrivet b.

6. tu g., kostezenn b., kostez g. ; *von meiner Seite,* diouzh (eus) va zu, en tu diouzhin, eus va ferzh ; *von väterlicher Seite her,* eus tu e dad, a-berzh tad, a-berzh e dad ; *von Seiten jemandes,* a-berzh u.b. ; *auf jemandes Seite stehen,* bezañ en un tu gant u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ eus tu u.b., difenn krog u.b. ; *auf derselben Seite sein,* bezañ a-du, bezañ war an hevelep neudenn, kanañ ar gousperoù war ar memes ton, bezañ asant an

eil gant egile ; *sie sind auf unserer Seite,* ar re-se a zo tud eus hon tu, ar re-se a zo tud eus hor c'hostez, ar re-se a zo eus hor c'hostez ; *ich bin auf deiner Seite,* me a zo eus da gostez, a-du emaon ganit, en tu ganit emaon ; *keiner wird dir zur Seite stehen,* ne gavi nikun ez metoù ; *jemanden auf seine Seite bringen,* gounit u.b. d'e vennozh, sachañ u.b. war e du, gounit spered u.b. ; *sich auf die stärkere Seite schlagen,* mont gant ar re greñvañ (gant an tu kreñv), treiñ (c'hwezhañ) gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, mont gant red an dour ; *jemandem zur Seite stehen,* reiñ skoazell (sikour, harp) d'u.b., difenn krog u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ eus tu u.b., bezañ e kostez u.b., bezañ eus kostez u.b. ; *sich auf jemandes Seite schlagen,* kevrediñ gant u.b., kevrediñ ouzh u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., tuiñ gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., en em glevet (mont a-du, sevel a-du, ober emglev) gant u.b. ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., kordañ gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.
7. ezel g. ; *die linke Seite einer Gleichung,* kentañ ezel ur gevatalenn g., ezel kleiz ur gevatalenn g. ; *die rechte Seite,* an eil ezel g., an ezel dehou g.
Seitenabnutzung b. (-) : uz kostez g., uzadur kostez g.
Seitenabriss g. (-es,-e) : trolinenn b., tres a-gostez g., tres war gostez g.
Seitenallee b. (-,-n) : alez kostez b., kenalez b.
Seitenaltar g. (-s,-altäre) : aoter gostez b.
Seitenänderung b. (-,-en) : [lu] reizhadenn an driv b., reizhamant an driv g.
Seitenanfang g. (-s,-anfänge) : deroù ar bajenn g.
Seitenangabe b. (-,-n) : dave d'ur bajenn g., menegadur ur bajenn g., menegadur ar pajennoù g.
Seitenansicht b. (-,-en) : gwel a-gostez g., hanterbatrom g., trolinenn b.
Seitenarm g. (-s,-e) : brec'henn ur stêr b.
Seitenaufprallschutz g. (-es,-e) : [kirri-tan] kreñvadur kostez gwareziñ g.
Seitenbau g. (-s,-bauten) : kazel b., adti g.
Seitenbefestigung b. (-) : [hentoù] kreñvadur ar ribloù-hent g., stabiladur ar ribloù-hent g.
Seitenbett n. (-s,-en) : gwele-kostez g.
Seitenbewegung b. (-,-en) : [sonerezh] keflusk beskellek g.
Seitenbezifferung b. (-) : pajennadur g.
Seitenblech n. (-s,-e) : panell gostez b.
Seitenblick g. (-s,-e) : sellig dre laer g., sell a-gorn (a-viziez, a-dreuz, dre zindan, dre guzh, dre laer, a-gostez) g., sell a-gorn-lagad g., sell gant frailh al lagad g., sellad g., selladenn b., lagadad g. ; *jemandem einen Seitenblick zuwerfen,* sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., sellet a-dreuz ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet gant frailh e lagad ouzh u.b.
Seitenbühne b. (-,-n) : [c'hoariva] leurenn gostez b.
Seitendeckung b. (-,-en) : [lu] gwarezadur kostez g.
Seitendruck g. (-s,-drücke) : gwask war ar c'hostez g., moustr war ar c'hostez g., gwaskadenn war ar c'hostez b.
Seiteneinsteiger g. (-s,-) : profitour g., frikoter g.
Seiteneinsteigerin b. (-,-nen) : profitourez g., frikoterez b.
Seitenende n. (-s,-n) : traoñ ar bajenn g.
Seitenerbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr a-gostez g.
Seitenfenster n. (-s,-) : [nij.] lomber g.
Seitenfläche b. (-,-n) : tal kostez g., talbenn kostez g. ; *Seitenfläche eines Brettes,* kant g., silh g. ; *ein Brett auf seine Seitenfläche stellen,* lakaat ur plankenn war e gant, lakaat ur plankenn war e silh, kantañ ur plankenn ; *auf seine Seitenfläche gestellter Stein,* silhard g. ; *auf seine Seitenfläche gestellter Durchbinder,* maen lakaet war hup g.
Seitenflosse b. (-,-n) : [nij.] stabilaer g.
Seitengang g. (-s,-gänge) : trepas kostez g.
Seitengebäude n. (-s,-) : kazel b., adti g.
Seitengespräch n. (-s,-e) : diviz a-gostez g., kaozeadenn a-gostez b.
Seitengewehr n. (-s,-e) : baionetez b., baionetez str., kleze-fuzuilh g., broud-fuzuilh g. ; *das Seitengewehr aufpflanzen,* lakaat ar vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, klenkañ e vaionetez war e fuzuilh, lakaat e vaionetez e penn e fuzuilh.
Seitenhalbierende ag.k. b. : [mentoniezh] kreiztuenn b.
Seitenhieb g. (-s,-e) : **1.** taol war ar c'hostez g., dargreizad g. ; **2.** [dre skeud.] flipadenn b., flipad g., flemmad g., flemmadenn b., piñsadenn b., pebrasenn b., teodad g.
Seitenkapelle b. (-,-n) : [tisav., relij.] chapel b., kambr b. ; *Seitenkapelle zur Ehre der heiligen Jungfrau,* kambr ar Werc'hez b.
Seitenkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] komponant g.
Seitenlage b. (-,-n) : stumm war ar c'hostez g., lec'hiadur war ar c'hostez g.
Seitenlähmung b. (-,-en) : [mezeg.] hanterseizi g.
seitenlang ag. : pajennoù ha pajennoù oc'h ober anezhañ, hir-meurbet.
Seitenlänge b. (-,-n) : **1.** hirder ar c'hostez g. ; **2.** hirder ur bajenn g.
Seitenlehne b. (-,-n) : brenk g., brec'h [ur gador-vrec'h] b., iliner g.
Seitenlicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouloù-bihan kostez b.
Seitenlinie b. (-,-n) : **1.** lignez a-gostez b. ; **2.** [hentoù-houarn] eil linenn b. ; **3.** [sport] linenn wrimenn b., linenn gostez b.
Seitenloge b. (-,-n) : [c'hoariva] logell rakleurenn b.
Seitennumerierung b. (-) : pajennadur g.
Seitenordner g. (-s,-) : [moull.] pajennaozer g.
Seitenpalle b. (-,-n) : [merdead.] marc'h-koad g., tint g.
Seitenrand g. (-s,-ränder) : marz ar bajenn g., marzad g. ; *einen Text am Seitenrand ausrichten,* marzañ un destenn ; *mit einem Seitenrand versehen sein,* bezañ marzek.
Seitenrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.
Seitenruder n. (-s,-) : [nij.] stur durc'haat g.
Seitenruderhebel g. (-s,-) : [nij.] loc'henn ar stur durc'haat b.
seitens araog. (t-c'h) : a-berzh, eus tu [u.b./udb], eus perzh [u.b./udb].
Seitenschiff n. (-s,-e) : [tisav.] adnev b., adkostez g.
Seitenschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] pistig g., berioù lies., poan-gostez b., droug kostez g., fiker g.
Seitenschneider g. (-s,-) : gevel droc'h b.
Seitenschoss g. (-es,-e) : [louza.] taolaj str.

Seitenschotterung b. (-,-en) : bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g.
Seitenschritt g. (-s,-e) : **1.** kammed a-gostez g./b., paz a-gostez g., paz treuz g. ; **2.** [dre skeud.] debordamant g., bringoñsadenn b., galoupadenn b., tec'hadenn b.
Seitensprung g. (-s,-sprünge) : **1.** lamm-treuz g., lamm a-dreuz g., lamm a-gostez g., paz trumm g., kammigell b. ; *das Pferd macht einen Seitensprung,* ar marc'h a ra ul lamm-treuz, ar marc'h a ra ur gammigell ; **2.** [dre skeud.] debordamant g., bringoñsadenn b., galoupadenn b., tec'hadenn b., achap g., achapadenn b. ; *einen Seitensprung machen,* ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, mont da c'haloupat, mont d'ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, ober un achap, ober un achapadenn, mont da redek, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ.
Seitenständer g. (-s,-) : [tekn.] harpell b.
seitenständig ag. : ... kostez, a-gostez.
Seitenstechen n. (-s) : [mezeg.] pistig g., berioù lies., poan-gostez b., droug kostez g., fiker g., flemm g. ; *Seitenstechen haben,* bezañ beriet, santout ur pistig en e gostez, bezañ gant ar boan-gostez, bezañ krog ar ber en an-unan, bezañ skoet gant ur flemm, kaout ur pistig e korn e gof, kaout ur pistig en e gostez, kaout poan en e gostez, bezañ pistiget gant ar boan-gostez.
Seitensteuer n. (-s,-) : stur durc'haat g.
Seitenstich g. (-s,-e) : [mezeg.] pistig g., berioù lies., poan-gostez b., droug kostez g., fiker g., flemm g. ; *Seitenstiche haben,* bezañ beriet, santout ur pistig en e gostez, bezañ gant ar boan-gostez, bezañ krog ar ber en an-unan, bezañ skoet gant ur flemm, kaout ur pistig e korn e gof, kaout ur pistig en e gostez, kaout poan en e gostez, bezañ pistiget gant ar boan-gostez.
Seitenstoß g. (-es,-stöße) : peuk g., peukadenn g., taol-peuk g.
Seitenstrang g. (-s,-stränge) : [korf.] pañs kostezel g.
Seitenstraße b. (-,-n) : straed kostez b., straed-treuz b., treuzstraed b., treuzhent g., hent dister g.
Seitenstreifen g. (-s,-) : bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g.
Seitenstück n. (-s,-e) : **1.** par g., parez b., patrom buhez g., adskeudenn b. ; **2.** traezenn lec'hiet war ar c'hostez b.
Seitensumme b. (-,-n) : [kenwerzh] sammad da asteurel g.
Seitental n. (-s,-täler) : kendraoñienn b.
Seitenteil n. (-s,-e) : kostez g.
Seitentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
seitenverkehrt ag. : **1.** eilpennet, war eilpenn, amginet, amgin ; **2.** e gin, war an tu gin, troet war an tu gin, tu evit tu, war an tu enep, a-vestu.
Seitenverschiebung b. (-,-en) : [lu] driv b.
Seitenwagen g. (-s,-) : adkarr g., sitkarr g., botez b.
Seitenwand b. (-,-wände) : **1.** speurenn gostez b. ; **2.** [c'hoariva] kostezioù lies., stirelloù lies. ; **3.** [kirri] gorz b., karzell b., reilh b., rastell-garr b., klouedenn-gostez b., klozenn b.
Seitenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant kostez g.
Seitenweg g. (-s,-e) : hent kostez g., treuzhent g., hent dister g. **Seitenwendung** b. (-,-en) : **1.** distekiñ g., diskartañ g., diarroudennadur g. ; **2.** stumm troet war ar c'hostez g.
Seitenwind g. (-s,-e) : avel dreuz g., avel gostez g., avel a-dreuz g., avel a-gorn g.
Seitenwinkel g. (-s,-) : **1.** azimut g. ; **2.** [merdead.] ankl e-keñver an norzh g., hanle g.
Seitenzahl b. (-,-en) : **1.** niver ar pajennoù g. ; **2.** niverenn-bajenn b. ; *ein Buch mit Seitenzahlen versehen,* pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr.
Seitenzahn g. (-s,-zähne) : dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g.
Seitenzweig g. (-s,-e) : skourr a-gostez g. brankad a-gostez g.
seither Adv. : abaoe, abaoe neuze, diwar an amzer-se ; *seither hat er nicht mehr geschrieben,* diwar (abaoe) neuze n'en doa ket skrivet mui (ken), diwar neuze (a-c'houde) e chomas hep skrivañ, abaoe e chom hep skrivañ*; seither habe ich keinen Alkohol getrunken,* abaoe n'em eus ket evet a voeson.
-seitig ag. : *sechsseitig,* **a)** c'hwec'h pajenn oc'h ober anezhañ, ... c'hwec'h pajennad ; **b)** c'hwec'htuek.
seitlich ag. : ... kostez, kostezel, a-gostez, a-dreuz, a-gorn, a-veskell, a-zinaou ; [korf.] *Zisterne der seitlichen Gehirngrube,* oglenn poull kostezel an empenn b.
seitlings Adv. : a-gostez, war-gaout ar c'hostez.
seitwärtig ag. : ... kostez, a-gostez.
seitwärts Adv. : a-gostez, war-gaout ar c'hostez, a-zinaou ; *seitwärts gehen,* bale evel ur c'hrank, bale a-dreuz, beskellañ.
Seitwärtsgleiten n. (-s) : riklerezh treuz g.
seitwegs Adv. : en distro, a-gostez.
sek. / Sek. : [*berradur evit* **Sekunde**] eilenn b., eilvedenn b.
Sekante b. (-,-n) : [mat.] sekant g., sekantenn b., skejenn b.
Sekret n. (-s,-e) : **1.** dourennadur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g. ; **2.** kevrin g., tra guzh g., kuzhiadenn b., sekred g., rin g., moliac'h g.
Sekretär g. (-s,-e) : **1.** sekretour g., skrivagner g., skriver g. ; *erster Sekretär,* pennsekretour g. ; **2.** burev g., taol-skrivañ b., taol sekretour b. ; **3.** [loen.] naerataer g. [*Sagittarius serpentarius*].
Sekretärin b. (-,-nen) : sekretourez b., skrivagnerez b., skriverez b. ; *als Sekretärin arbeiten, als Sekretärin angestellt sein,* ober evit sekretourez.
Sekretariat n. (-s,-e) : **1.** [karg] sekretouriezh ; **2.** [lec'h] sekretourva g.
sekretieren V.k.e. (hat sekretiert) : ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, dourennaouiñ, borc'hañ.
Sekretion b. (-,-en) : dourennadur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g., diwagrennerezh g.
Sekt g. (-s,-e) : gwin bouilh g. ; *der Sekt perlt in den Gläsern,* bouilhañ a ra ar gwin spoum er gwerennoù, birviñ (greunenniñ) a ra ar gwin bouilh er gwerennoù.
Sekte b. (-,-n) : kevrennad-kredenn b., ranngredenn b., sektenn b., skarenn b., disivoud g. ; *Anhänger einer Sekte,* kredennour stag ouzh ur gevrennad-kredenn g., ranngredennour g., skarennour g.

Sektenbeauftragte(r) ag.k. g./b. : dileuriad e karg eus aferioù ar sektennoù g.
Sektierer g. (-s,-) : skarennour g., strizhkredennour g., ranngredenneler g., ranngredennour g., sektennour g.
Sektiererin b. (-,-nen) : skarennourez b., strizhkredennourez b., ranngredennelerez b., ranngredennourez b., sektennourez b.
sektiererisch ag. : skarennek, strizhkredennour, strizhkredik, ranngredennel, andamantek, strizhsperedet, speredet strizh, strizh a spered, strizh e spered.
Sektiererтum n. (-s) : **1.** strizhkredennouriezh b., ranngredennelezh b., sektennouriezh b. ; **2.** [dre astenn.] skarennegezh b., strizhded a spered b., strizhder a spered g.
Sektion b. (-,-en) : **1.** kevrenn b., rann b. ; **2.** [mezeg.] korfskejerezh g., skejadur g., pizhskejadur g., flañchadenn b.
Sektionschef g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] rener kabined g.
Sektionschefin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] renerez kabined b.
Sektkellerei b. (-,-en) : kavioù gwin spoum lies.
Sektkübel g. (-s,-) : sailh ar gwin spoum b., sailh skorn evit ar champagn b.
Sektkorken g. (-s,-) : stouv champagn g.
Sektor g. (-s,-en) : **1.** gennad g./b., rannad b. ; *Tertiärsektor*, trede gennad g./b. ; *der öffentliche Sektor,* ar gennad Stad g., ar gennad foran g. ; **2.** [Berlin, istor] tolead-aloubiñ g.
Sekunda b. (-, Sekunden) : [liseoù] eilvet klas g.
Sekundaner g. (-s,-) : [liseoù] lisead eus an eilvet klas g., eilvead g.
Sekundanerin b. (-,-nen) : [liseoù] liseadez eus an eilvet klas b., eilveadez b.
Sekundant g. (-en,-en) : **1.** [sport] dorloer g.; **2.** [duvell, istor] test g., eiler g.
Sekundantin b. (-,-nen) : **1.** [sport] dorloerez b.; **2.** [duvell, istor] test g., eilerez b.
sekundär ag. : eil, eilel, a eil renk, eilrenk, bihan.
Sekundär- : eil, eilel, eilañ, a eil renk, eil renk, bihan.
Sekundäre(r) ag.k. g. : [bred.] hiramplidig g., eilvedeg g.
Sekundärenergie b. (-) : energiezh eil-renk b.
Sekundärfarbe b. (-,-n) : eilliv g., liv eil renk g.
Sekundärfunktion b. (-) : [bred.] hiramplidigezh b., elvedegezh b.
Sekundarlehrer g. (-s,-) : [Bro-Suis] kelenner skolaj g., kelenndiour g.
Sekundärliteratur b. (-) : [lenn.] lennegezh eilañ b., lennegezh a eil renk b.
Sekundarschule b. (-,-n) : [Bro-Suis] skolaj g., kelenndi g.
Sekundärsektor g. (-s,-en) : eil gennad g.
Sekundarstufe b. (-,-n) : [Bro-Suis] eil derez g. ; *Sekundarstufe I,* kentañ kelc'hiad studioù an eil derez g. ; *Sekundarstufe II,* eil kelc'hiad studioù an eil derez g.
Sekundärtrieb g. (-s,-e) : luzad a eil renk g., poulzad a eil renk g.
Sekundärzeit b. (-) : krennoadvezh ar maen g., eil hoalad g.
Sekunde b. (-,-n) : eilenn b., eilvedenn b. ; *Bruchteil einer Sekunde,* darn eus un eilenn b.
Sekundenbruchteil g. (-s) : darn eus un eilenn b.
sekundenlang ag. : hag a bad un nebeud eilennoù.
Adv. : e-pad un nebeud eilennoù.
Sekundenschnelle b. (-) : *in Sekundenschnelle,* en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, en un taol dorn, amzer sutal, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor).
Sekundenzeiger g. (-s,-) : nadoz an eilvedennoù b., nadoz an eilennoù b., nadozenn an eilvedennoù b., biz an eilennoù g.
sekundieren V.k.e. ha V.gw. (hat sekundiert) : **1.** eilañ ; **2.** [duvell] bezañ test, bezañ eiler ; **3.** [sonerezh] eilañ, eiltoniañ.
sekundlich ag. : hag a c'hoarvez bep eilenn.
Adv. : bep eilenn, bep eilvedenn.
selbdritt ag. : [relij.] *Anna selbdritt*, Anna, Maria ha Jezuz.
selbe(r,s) ag. : hevelep, memes, memp, unvan ; *zur selben Zeit (um dieselbe Zeit)*, d'ar memes mare, war an taol, war un dro, d'an hevelep mare, er memes amzer ; *derselbe (dieselbe, dasselbe),* an hevelep hini, ar memes hini, an hevelep ..., ar memes ...
selber Adv. : an-unan ; *ich selber,* me va-unan, me end-eeun ; *wir selber,* ni hon-unan, ni end-eeun ; *ich habe es selber gehört,* klevet em eus an dra-se me va-unan (gant an divskouarn a zo em fenn) ; *ich selber habe diese Mauer errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se, me va-unan am eus savet ar vur-se ; *für sich selber,* evitañ e-unan, evit an-unan ; *zu sich selber sprechen, mit sich selber reden,* embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, komz outañ e-unan, lavaret udb etre Doue hag eñ ; *von selber,* **a)** e-unan penn, diouzh e benn, hep sikour den, eus e benn e-unan, anezhañ e-unan ; **b)** ez emgefreek, war blaen, ken bravik ha tra, , aes-ral ; *das versteht sich von selber,* evel-just, na petra 'ta, un dra anat eo, anat eo, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *er ist selber schuld, er hat selber Schuld,* dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ.
Selbermachen n. (-s) : *zum Selbermachen,* da ober gant an-unan, da frammañ gant an-unañ, da vontañ gant an-unan.
selbig ag. : hevelep, memes, memp ; *der selbige Mann,* hemañ diwezhañ g., an hevelep den g., hon den g. ; *zur selbigen Zeit,* d'ar memes mare, d'an hevelep ampoent, er memes amzer.

selbst Adv. : **1.** an-unan ; *ich selbst,* me va-unan, me end-eeun ; *wir selbst,* ni hon-unan, ni end-eeun ; *ich habe es selbst gehört,* klevet em eus an dra-se me va-unan (gant an divskouarn a zo em fenn) ; *ich selbst habe diese Mauer errichtet,* va-unan am eus savet ar voger-se, me va-unan am eus savet ar vur-se ; *für sich selbst,* evitañ e-unan, evit an-unan ; *zu sich selbst sprechen, mit sich selbst reden,* embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), komz d'e roched, lavaret udb d'e vañch, komz outañ e-unan, lavaret udb etre Doue hag eñ ; *von selbst,* **a)** e-unan penn, diouzh e benn, hep sikour den, eus e benn e-unan, anezhañ e-unan, dre ijin an-unan ; **b)** ez emgefreek, war blaen, ken bravik ha tra, ken aes ha tra, aes-ral ; *das versteht sich von selbst (von selber),* evel-just, na petra 'ta, un dra anat eo, anat eo, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *er ist selbst schuld, er hat selbst Schuld,* dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *selbst ist der Mann,* evel ma ri e kavi - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h ; *selbst eingebrockt, selbst ausgelöffelt,* pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - dezhañ eo da voustrañ war e galon - kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ - n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ - evel ma rit ho kwele e vo ret deoc'h e gavout mat - ra vezo war o reuz - ra vezo kement-se evit o c'holl - dre e faot eo ha n'en deus den da damall - pennkaoz eo eus e valeur ; *jeder ist sich sebst der Nächste,* stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez zo marv ha karantez zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *wer anderen eine Grube gräbt fällt selbst hinein,* lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an hini a grañch fae a grañch war e sae - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *man macht am besten alles selbst,* ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan.

2. end-eeun ; *er ist die Güte selbst,* un den madelezhus eo, mard eus unan (mard eus hini) - hennezh 'zo madelezhus, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo an den gwellañ a zebr bara - ur gwiad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern ; *er kam selbst,* deuet e oa eñ end-eeun (e-unan kaer, e-unan penn).

3. zoken, zokenoc'h, zo-mui-ken, memes, memp ; *selbst er,* eñ zoken ; *selbst unsere Freunde verraten uns,* trubardet e vezomp gant hor mignoned zoken, trubardet e vezomp gant hor mignoned memes, betek gant hor mignoned e vezomp trubardet ; *selbst seine eigenen Kinder haben Angst vor ihm,* betek d'e vugale e ra aon, d'e vugale memes e ra aon ; *selbst die Kranken sind der Meinung, dass sie noch lange leben können,* ar re glañv zo-mui-ken, a gav dezho o deus meur a zevezh da vevañ c'hoazh ; *selbst unter diesen Umständen,* en degouezhioù seurt-se zoken.

4. *selbst wenn ...,* ha …, mat ha pa … , mat ha ma …, ha pa …, daoust pegen …, pegen bennak …, ha pa … zoken, ha bezañ e …, na pa …, nag e … ; *selbst wenn es regnet,* ha glav a rafe, ha pa rafe glav, ha bezañ e rafe glav, na pa raje glav, nag e rafe glav ; *ich setze mich hierhin, selbst wenn es Schlangen gibt,* azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; *selbst wenn sie es wollten, würden sie es nicht wagen,* ha p'o dije c'hoant ne gredjent ket en ober, ha bezañ o dije c'hoant ne gredjent ket en ober.

Selbst n. (-) : *das eigene Selbst,* ar me g.

Selbstablehnung b. (-) : [bred.] monead-c'hwitañ g.

Selbstachtung b. (-) : emvri g., emvriegezh b., emzoujañs b.

selbständig ag. : dizalc'h, war e gont e-unan, en e gont e-unan, war e dra, en e beadra, emren, emskor ; *selbständiger Erwerbstätiger,* frankvicherour g., labourer dizalc'h g., labourer war e gont e-unan g. ; *selbständiger Beruf,* frankvicher b. ; [kenw] *sich selbständig machen,* sevel (krouiñ) un afer, en em ziazezañ, mont war e gont, mont war e stal ; *selbständig sein,* bezañ dizalc'h, bezañ emren, ober e stal e-unan, bezañ war e gont e-unan, bezañ war e dra, bezañ en e gont e-unan, bezañ en e beadra, bezañ emskor.

Selbständige(r) ag.k. g./b. : frankvicherour g., frankvicherourez b., labourer dizalc'h g., labourerez dizalc'h b., labourer war e gont e-unan g., labourerez war he c'hont hec'h-unan b.

Selbständigkeit b. (-) : emrenerezh g., emreizherezh g., emren g., emrenadur g., emvelestrerezh g.

Selbstanklage b. (-,-n) : emdamall g., emdamalladenn b.

selbstantreibend ag. : emlusk, emvann.

Selbstantrieb g. (-s) : emvann g. ; *mit Selbstantrieb,* emvann, emlusk ; *Maschine mit Selbstantrieb,* emvanner g., ijinenn emlusk b.

Selbstanzeige b. (-,-n) : emziskuliadur g.

Selbstaufopferung b. (-) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emro g., emouestlerezh g., emouestl g., emginnig g.

Selbstauslöser g. (-s,-) : distigner emgefre g., spletenn emgefre b.

Selbstausschalter g. (-s,-) : [tekn.] afell emgefre b., spanaer emgefre g., disjunter emgefre g., troc'h-red emgefre g.
Selbstbedienung b. (-) : emservij g.
Selbstbedienungswarenhaus n. (-es,-häuser) : hipermarc'had g.
Selbstbedienungsladen g. (-s,-läden) : *ein Selbstbedienungsladen,* ur stal pak-ha-pae b., ur stal emservij b., ur gouvarc'had g., ur c'hourstalig b., un emservij g.
Selbstbedienungsrestaurant n. (-s,-s) : preti emservij g.
Selbstbeeinflussung b. (-) : ematiz g., emvouskinnig g.
Selbstbefleckung b. (-) : masturbiñ g., masturbadur g., pitouchal g., pitoucherezh g., emvoloiñ g.
Selbstbefriedigung b. (-) : masturbiñ g., masturbadur g., pitouchal g., pitoucherezh g., emvoloiñ g.
Selbstbefruchtung b. (-) : partenogenezenn b., gwerc'hgouennadur g., partenogenez g., gwerc'hgenel g.
Selbstbehauptung b. (-) : haeradur an-unan g., emfiziañs b., disaouzan g., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b.
Selbstbeherrschung b. (-) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., dalc'h g., emzalc'h g., poell g. ; *die Selbstbeherrschung wahren,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon ; *er hatte die Selbstbeherrschung verloren,* dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, trec'h e oa e gorf warnañ, ne oa ket mui evit kabestrañ e imor, ne oa ket mui evit plegañ e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel (moustrañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon, ne oa ket mui evit padout, kregiñ a reas da ziskiantañ.
Selbstbekenntnis n. (-ses,-se) : anzav emyoulek g., anzavadenn emyoulek b.
Selbstbeobachtung b. (-,-en) : emsellerezh g.
Selbstbeschuldigung b. (-) : emdamall g.
Selbstbesinnung b. (-) : emsell g., emziviz an den gant e askre g.
Selbstbespiegelung b. (-) : narsiselezh b., narkisegezh b.
Selbstbestätigung b. (-) : emdalvoudekadur g., talvoudekadur an-unan g.
Selbstbestäubung b. (-) : embollenizañ g., embollenizadur g.
Selbstbestimmung b. (-) : emdermeniñ g., emsavelañ g., emrenerezh g., emreizherezh g., emren g., emrenadur g., emvelestrerezh g.
Selbsbestimmungsrecht n. (-s) : gwir d'en em savelañ g., gwir d'en em ren g., gwir d'an emrenerezh g. ; *Selbsbestimmungsrecht der Völker,* gwir ar pobloù d'en em ren o-unan g., gwir ar pobloù d'en em savelañ o-unan g. ; *einem Volk das Selbstbestimmungsrecht zugestehen,* reiñ d'ur bobl mestroni war he zonkadur.
Selbstbeteiligung b. (-) : [kretadurioù] emgretadur g., lodenn frejoù na vez ket digollet b.
Selbstbetrachtung b. (-) : emsellerezh g.
Selbstbetrug g. (-s) : emdouellerezh g., goanag dall g.
selbstbewegend ag. : emfiñvus, emlusk.
Selbstbewirtschaftung b. (-) : mererezh war-eeun g.
Selbstbewunderung b. (-) : narsiselezh b., narkisegezh b., emgarantez b., karantez an-unan b., emlorc'h g., emvrud g./b., sell uhel war an-unan g. ; *Selbstbewunderung kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
selbstbewusst ag. : **1.** emskiantek ouzh e bersonelezh ; *selbstbewusst werden,* emskiantekaat ; **2.** emfizius, disaouzan, dizaon, dispont, hardizh, her, dilent ; *er ist selbstbewusst,* disaouzan eo, n'en deus ket aon rak e anv (rak e skeud), dizaon (dispont, hardizh, her, dilent) eo, nerzh-kalon en deus, n'eo ket moan e galon, blev en deus war e jave, ne red ket gwad irvin en e wazhied, ne red ket gwad panez en e wazhied, kribell en deus.
Selbstbewusstsein n. (-s) : **1.** emverzoud g., emskiant an-unan b. ; **2.** emfiziañs b., disaouzan g., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b. ; *er gewinnt an Selbstbewusstsein,* kemer a ra muioc'h-mui a hardizhegezh ; *jemandes Selbstbewusstsein anknacksen,* divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., strafuilhañ spered u.b.
Selbstbildnis n. (-ses,-se) : emboltred g.
Selbstbinder g. (-s,-) : **1.** [labour-douar] eosterez-liammerez b., mederez-liammerez b. ; **2.** [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kravatenn b., frondenn b.
Selbstbiographie b. (-,-n) : emvuhezskrid g., danevell vuhez b., emvuheziadur g.
Selbstdarstellung b. (-,-en) : emboltred g., emvruderezh g., emskeudennerezh g.
Selbstdisziplin b. (-) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., dalc'h g.
selbstdiszipliniert ag. : emgenreizhek.
selbsteigen ag. : d'an-unan.
Selbsteingenommenheit b. (-) : emgarantez b., karantez an-unan b., meañs b., emvrud b./g., emc'hloar b., bosac'h g., ourgouilh g., lorc'haj g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., bugad g. ; *Selbsteingenommenheit kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Selbsteinsteller g. (-s,-) : [tekn.] reizher g., reolier g., ardivink reoliañ g., moderator g.
Selbstenthüllung b. (-) : emziskuliadur g.
Selbstentleibung b. (-) : emlazh g., emlazhadenn b., emlazherezh g., emzistruj g., emzistrujadenn b.
Selbstentsagung b. (-) : emzizalc'h g., dilez g., dilezidigezh b.
Selbstentzündung b. (-,-en) : loskidigezh spontaneüs b., emloskidigezh b., loskidigezh emdarzh b.
Selbsterhaltung b. (-) : emvirout g., emvirerezh g., emgenderc'hel g.

Selbsterhaltungstrieb g. (-s) : anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., anien emgenderc'hel b., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g.
Selbsterhebung b. (-) : emlorc'h g., emvrud g./b.
Selbsterkenntnis b. (-) : emanaoudegezh b., emanaoud g., anaoudegezh an-unan b.
Selbsterniedrigung b. (-) : re vras izelegezh b., emzispriz g., dispriz evit an-unan g.
Selbsterregung b. (-,-en) : **1.** ematiz g. ; **2.** [fizik] eminduktiñ, eminduktadur g., emzereadur g.
Selbsterzeugung b. (-) : ganadur diwar netra g., genel emdarzh g.
Selbstfinanzierung b. (-) : emgelliderezh g., emarc'hantaouerezh g., emarc'hantadur g., emgellidañ g., emarc'hantaouiñ g., emarc'hantañ g., emarc'hantekaat g.
Selbstfinanzierungsmarge b. (-,-n) : marz kriz an emarc'hantaouiñ g., marz gros an emarc'hantaouiñ g.
selbstgebildet ag. : emzesket.
selbstgefällig ag. : karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, karget a vended, leun a avel hag a voged, pennboufet gant an ourgouilh, brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, glorius, tonius, gobius, lorc'hus, lorc'hek, gaolek, keinek, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, pompoulik, c'hwezhigell, randonus, leun a avel, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, avel gantañ leizh e benn, re vat ouzh an-unan ; *selbstgefällig sein,* kaout ur sell uhel war an-unan, bezañ re vat ouzh an-unan, ober e veuleudi e-unan, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, en em veuliñ, bezañ karg gantañ e-unan, bezañ c'hwezet e galon gant ar bosac'h, bezañ leun a lorc'h, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ douget dezhañ e-unan, dougen roufl, plantañ c'hwez ennañ e-unan, bezañ fouge en an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, dichek, glorius, tonius, bras, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ e leue o treiñ en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ ur breser kaoc'h eus an-unan, bezañ nemet emc'hloar, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vended / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).
Selbstgefälligkeit b. (-) : emvrud b./g., emc'hloar b., bosac'h g., ourgouilh g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., bugad g., gloar b., lorc'haj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., uhelegezh b., roufl g., randon g., avel g. ; *Selbstgefälligkeit kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Selbstgefühl n. (-s) : emvri g., emvriegezh b.
selbstgenügsam ag. : karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, karget a vended, leun a avel hag a voged, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, pennboufet gant an ourgouilh, emfizius.
selbstgerecht ag. : farizian, brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, fier, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, pompoulik, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, rok ha morgant.
Selbstgerechtigkeit b. (-) : lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., fouge b., tro b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., ourgouilh g., lorc'haj g., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., revalc'hder g., kañfarderezh g., kañfardiz b., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies.
selbstgeschrieben ag. : [gwir] dornskrivet.
Selbstgespräch n. (-s,-e) : unangomz b., embrezeg g. ; *Selbstgespräche führen,* embrezeg, unangomz, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag eñ, komz outañ e-unan.
Selbstheilungskraft b. (-,-kräfte) : **1.** difennoù naturel an organeg lies. ; **2.** barregezh emreoliñ b.
Selbstheit b. (-) : **1.** personelezh b., me g., hiniennelezh b. ; **2.** [gwashaus] hiniennegezh b., emgarantez b., karantez an-unan b., meañs b. ; **3.** [preder.] identelezh b.
selbstherrlich ag. : **1.** groñsveliek, tidel, mac'hom, mac'homus, mac'hus, aotrouniek, mestronius, tirantus, damani ; **2.** rok, balc'h, otus, kaoc'hek, teilek, bras, emfizius, dichek, uhel, glorius, tonius, gobius, rouflus, lorc'hek, lorc'hus, brasonius, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, grontek, morgant, ourgouilhus, brabañsus, randonus, pompus, pompadus, pompoulik, leun a valc'hder.
Selbstherrlichkeit b. (-) : **1.** groñsveli b., tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., mac'herezh g., damani g. ; **2.** lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., fouge b., tro b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., ourgouilh g., lorc'haj g., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., revalc'hder g., kañfarderezh g., kañfardiz b., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies.
Selbstherrschaft b. (-) : unveliezh b., unveli b., pennroueelezh b., unpenniezh b.
Selbsthilfe b. (-) : **1.** emzifenn g. ; **2.** strivoù hiniennel lies. ; *zur Selbsthilfe greifen,* en em zibab, en em lipat, en em embreger, klask e ziluzioù, ober diouti, sachañ e ibil, dirouestlañ e neud, ober e dreuz e-unan, en em sachañ e-unan.
Selbsthilfegruppe b. (-,-n) : strollad kenskoazell g.
Selbstinduktionsspule b. (-,-n) : [tredan.] kanell eminduktiñ b., kanell emzeren b., beni emzeren b.
selbstisch ag. : [gwashaus] meañsus - emgar - digar - kar-e-unan - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - sach d'e du - karg gantañ e-unan - douget dezhañ e-unan - fallakr - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all.
Selbstjustiz b. (-) : dial g., veñjañs b., raveñch g., distro-gwall g., heñvelboan b., emjustis b.

Selbstkenntnis b. (-) : emanaoudegezh b., emanaoud g., anaoudegezh an-unan b.
selbstklebend ag. : embeg.
Selbstkosten lies. **/ Selbstkostenpreis** g. (-es,-e) : priz-koust g. ; *zum Selbstkostenpreis verkaufen,* gwerzhañ d'ar priz-koust.
Selbstkontrolle b. (-) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war e gorf b., dalc'h g., emzalc'h g., poell g.
Selbskostenverlag g. (-s) : *Veröffentlichung über einen Selbstkostenverlag,* embannadur war-goust an aozer g.
Selbstkostenanteil g. (-s,-e) **/ Selbstkostenbeteiligung** b. (-,-en) : [kretadurioù] frañchiz g., lodenn frejoù na vez ket digollet b., emgretadur g.
Selbstkostenpreis g. (-es,-e) : priz-koust g. ; *zum Selbstkostenpreis*, d'ar priz m'eo koustet.
Selbstkritik b. (-,-en) : emvarn b., emvarnadenn b.
selbstkritisch ag. : leun a skiant emvarn, emvarn.
Selbstlader g. (-s,-) : pistolenn emgefre b.
Selbstlaut g. (-s,-e) : [yezh.] vogalenn b. ; *nasaler Selbstlaut,* vogalenn-fri b., vogalenn friet b., frienn b. ; *oraler Selbstlaut,* vogalenn-c'henoù b.
Selbstlerner g. (-s,-) : emzeskad g., emzesker g.
Selbstlernerin b. (-,-nen) : emzeskadez b., emzeskerez b.
Selbstliebe b. (-) : emgarantez b., karantez an-unan b., narsiselezh b., narkisegezh b., meañs b.
selbstlos ag. : diemunanek, hael, largentezus, diemgar, emroüs, emginnigus, diarboell, dilorc'h, hentezkarour, tudkarour, arallgar.
Selbstlosigkeit b. (-) : diemunanegezh b., diemzamant g., emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emro g., emouestl g., emouestlerezh g., emginnig g., diarboell g., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., arallgarouriezh b.
Selbstlötung b. (-,-en) : [tekn.] souderezh aotogenek g., keveldeuziñ g.
Selbstmitleid n. (-s) : trueziñ ouzh an-unan g.
Selbstmord g. (-s,-e) : emlazh g., emlazhadenn b., emlazherezh g., emzistruj g., emzistrujadenn b., emlazhañ g., emlazhañ a-youl g. ; *Selbstmord begehen,* en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue ; *eher Selbstmord als Sklaverei,* va emlazh kentoc'h eget bezañ sklav, gwell eo ganin mervel eget bezañ sklav.
Selbstmordanschlag g. (-s,-anschläge) **/ Selbstmordattentat** n. (-s,-e) : gwalldaol emlazh g.
Selbstmörder g. (-s,-) : emlazher g., emzistrujer g.
Selbstmörderin b. (-,-nen) : emlazherez b., emzistrujerez b.
selbstmörderisch ag. : emlazhus, emzistrujus ; *selbstmörderische Gedanken,* c'hoantoù (broudoù, luskoù) emlazh lies.
Selbstmordversuch g. (-s,-e) : arnod en em zistrujañ g., esae en em lazhañ g., gwechad klask en em lazhañ b., argeziad emlazhañ g.
Selbstprüfung b. (-,-en) : emvarn b., emvarnadenn b., emsellerezh g., emsell g., imbroud-spered g., enklask war e goustiañs g.
selbstredend ag. : anat, splann.
Selbstregierung b. (-) : emrenerezh g., emrenadur g., emreizherezh g. ; *keine Selbstregierung besitzen,* bezañ diemren.
selbstregulierend ag. : gant reoliadur emgefre, hag a c'hall en em reoliañ.
Selbstregulierung b. (-) : **1.** reoliadur emgefre g. ; **2.** [skiantoù] homeostaz g., rezdalc'h g.
Selbstreinigung b. (-) : emburadur g.
Selbstreinigungskraft b. (-,-kräfte) : barregezh emburaat b.
selbstschuldnerisch ag. : *selbstschuldnerische Bürgschaft,* kengretadenn warantiñ b.
selbstschreibend ag. : ... enroller.
Selbstschutz g. (-es) : emziwall g., emzifenn g., emzifennerezh g.
selbstsicher ag. : emfizius, disaouzan, dizaon, dispont, hardizh, her, dilent, distag ; *er ist selbstsicher,* disaouzan eo, ur paotr distag eo, n'en deus ket aon rak e anv (rak e skeud), dizaon (dispont, hardizh, dilent, her, diabaf) eo, nerzh-kalon en deus, n'eo ket moan e galon, blev en deus war e jave, ne red ket gwad irvin en e wazhied, ne red ket gwad panez en e wazhied, kribell en deus.
Selbstsicherheit b. (-) : emfiziañs b., disaouzan g., dilentegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b. **;** *er gewinnt an Selbstsicherheit,* kemer a ra muioc'h-mui a hardizhegezh, hardishaat a ra bemdez, diabafiñ a ra.
selbstständig ag. : dizalc'h, war e gont e-unan, en e gont e-unan, en e beadra, distag, emren, emskor ; *selbstständiger Erwerbstätiger,* frankvicherour g., labourer dizalc'h g., labourer war e gont e-unan g. ; *selbstständiger Beruf,* frankvicher b. ; *die Kinder zu selbstständigem Handeln befähigen,* lakaat ar vugale e doare (e tro, e tu, e par, e stad) da vezañ emren ; *selbstständig sein,* bezañ dizalc'h, bezañ emren, ober e stal e-unan, bezañ war e gont e-unan, bezañ en e gont e-unan, bezañ en e beadra, bezañ emskor ; [kenw.] *sich selbstständig machen,* sevel (krouiñ) un afer, en em ziazezañ, mont war e gont.
Selbstständige(r) ag.k. g./b. : frankvicherour g., frankvicherourez b., labourer dizalc'h g., labourerez dizalc'h b., labourer war e gont e-unan g., labourerez war he c'hont hec'h-unan b.
Selbstständigkeit b. (-) : emrenerezh g., emreizherezh g., emren g., emrenadur g., emvelestrerezh g.
Selbststeueranlage b. (-,-n) : stramm emstur g.
Selbstsucht b. (-) : emgarantez b., karantez an-unan b., meañs b., kleñved an emgarantez g. ; *Selbstsucht kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
selbstsüchtig ag. : meañsus, emgar, digar, kar-e-unan, evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ, sach d'e du, dihegar, fallakr, a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut, brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all.
selbsttätig ag. : emgefre, emgefreek, emlusk, emfiñv, emfiñvus. ; *selbsttätige Aufziehleine,* siblenn digeriñ emgefreek b., senklenn digeriñ emlusk b.
Selbsttätigkeit b. (-) : emfiñverezh g.
Selbsttäuschung b. (-,-en) : emdouellerezh g.
Selbstüberhebung b. (-) : emfiziañs b., gloriusted b., emlorc'h g., gloar b., emvrud g./b., sell uhel war an-unan

g., lorc'hentez b., uhelegezh b., roufl g. ; *Selbstüberhebung kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Selbstüberschätzung b. (-) : dreistprizadur talvoudegezh an-unan g.
Selbstüberwindung b. (-) : luskoù evit trec'hiñ war an-unan lies., luskoù evit trec'hiñ war pistigoù e galon lies., luskoù evit stourm enep lañs e galon lies., luskoù evit trec'hiñ war froudoù e galon lies., strivoù evit trec'hiñ war lusk e galon lies., strivoù evit moustrañ war luskadoù e galon lies., strivoù evit moustrañ e ziegi lies., luskoù evit gwellaat lies. ; *das hat mich viel Selbstüberwindung gekostet,* ur bec'h e oa bet din ober an dra-se, gwall ziaes em boa kavet ober an dra-se, ur gwall reuz e oa bet din ober an dra-se, kavet em boa da gochañ gant an dra-se, an dra-se em eus bet da badout gantañ, kavet em boa da gochañ ouzh an dra-se, kavet em boa da gochañ oc'h ober an dra-se, krog am boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h am boa bet d'ober an dra-se, gwall grog am boa bet d'ober an dra-se, kavet em boa krog d'ober an dra-se, kavet em boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet em boa gwall grog d'ober an dra-se, gwe am boa bet oc'h ober an dra-se.
Selbstunterricht g. (-s) : emzeskerezh g.
Selbstursache b. (-,-n) : abeg an-unan g., arbenn an-unan g., kaoz an-unan b.
Selbstverachtung b. (-) : emzispriz g., dispriz evit an-unan g., re vras izelegezh b.
Selbstverblendung b. (-) : emzallidigezh b.
Selbstverbrennung b. (-) : tanemlazh g., emlazh dre an tan g.
Selbstvergessenheit b. (-) : emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emro g., emroidigezh b., emouestl g., emouestlerezh g.
Selbstvergötterung b. (-) : emazeulidigezh b., narsiselezh b., narkisegezh b. ; *Selbstvergötterung kann die anderen nur ärgern,* kasaus eo ar me.
Selbstverlag g. (-s) : [skrivagner] embannadur war e gont e-unan g.
Selbstverleugnung b. (-) : emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emro g., emroidigezh b.
Selbstverschluss g. (-es,-verschlüsse) : prenner emgefre g.
Selbstverschulden n. (-s) : kiriegezh ar c'hretaad b.
selbstverschuldet ag. : c'hoarvezet dre giriegezh ar c'hretaad.
Selbstversenkung b. (-,-en) : kasidigezh bag an-unan d'ar strad b., goueledadur bag an-unan g.
Selbstversorger g. (-s,-) : **1.** [gwir] ketaer dre wir g., kenhêr dre wir g. ; **2.** den hag a vev en un doare aotark g., emvaster g.
Selbstversorgung b. (-) : emvastañ g., emvasterezh g., ekonomiezh kloz b., emwalc'h g., klozarmerzh g.
Selbstversorgungsland n. (-s,-länder) : bro emwalc'h b.
selbstverständlich ag. : anat, splann ; *das ist ja selbstverständlich,* na petra 'ta, anat eo, anat deoc'h, un dra anat eo, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se.
Adv. : evel-just, evel just ha rezon, a-dra-sklaer, anat dit ! anat deoc'h ! forset mat, sañ ! aes eo gouzout ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! ; *selbstverständlich werden sie noch einige Zeit hier bleiben,* anat eo e vanint ur pennad amañ c'hoazh.
Selbstverständlichkeit b. (-) : anadurezh b.
Selbstverständnis n. (-ses) : emskeudennerezh g., skeudenn an-unan b.
Selbstverstümmelung b. (-,-en) : emc'hloazañ g., emc'hloaziadur g., emvac'hagnadur g., emvuturniezh b.
Selbstversuch g. (-s,-e) : taol-arnod war an-unan g.
Selbstverteidigung b. (-) : emzifenn g., emzifennerezh g., emziwall g.
Selbstvertrauen n. (-s) : emfiziañs b. ; *jemandes Selbstvertrauen stärken,* sershaat u.b. war e gilhoroù, silañ emfiziañs e kalon u.b., tommañ kalon u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ emfiziañs d'u.b., kreskiñ emfiziañs u.b.
Selbstverwaltung b. (-) : emvelestrerezh g., emvererezh g., emveradur g., emverañ g., emrenerezh g., emreizherezh g., emrenadur g.
Selbstverwaltungskörperschaft b. (-,-en) : strollegezh tiriadel emren b.
Selbstverwirklichung b. (-) : bleuniadur ar bersonelezh g., diorroadur ar bersonelezh g., bleuñvadur ar bersonelezh g.
Selbstwählerfernverkehr g. (-s) : pellgomzadennoù etrekêrel war-eeun lies.
Selbstwertgefühl g. (-s) **/ Selbstwertschätzung** b. (-) : emvri g., emvriegezh b.
selbstwillig ag. : pennek, kilvers, dibleg, aheurtet, hag a ya da-heul e benn, hag a ya da-heul, techet da sentiñ ouzh e benn, amjestr, treuz, kilpennek, tev e voned, diaes ober outañ.
selbstwirkend ag. : emgefreek, emgefre, emlusk.
selbstzeichnend ag. : ... enroller.
selbstzerstörerisch ag. : emzistrujus, emzispennus.
Selbstzerstörung b. (-) : [tekn.] emzistrujerezh g., emzistrujidigezh b.
selbstzufrieden ag. : karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, karget a vended, leun a avel hag a voged, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, pennboufet gant an ourgouilh.
Selbstzündung b. (-) : enaou emgefre g., enaouadur emgefreek g., enaouerezh emgefre g.
Selbstzweck g. (-s,-e) : pal en unan g., amkan anezhañ e-unan g., pal evitañ e-unan g., amkan evitañ e-unan g., pal dizave g., amkan dizave g.
Selbstzweifel g. (-s,-) : [bred.] monead-c'hwitañ g.
selchen V.k.e. (hat geselcht) : [kegin.] mogediñ.
Selcher g. (-s,-) : marc'hadour boued mogedet g.
Selchfleisch n. (-es) : [kegin.] kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.
selektieren V.k.e. (hat selektiert) : dibab, rakdibab, diuzañ, choaz, diveskañ, selektiñ.
Selektion b. (-,-en) : dibab g., dibabadur g., dibaberezh g., rakdibab g., diuz g., choaz g., selektiñ g., selektadur g. ; *natürliche Selektion,* dibaberezh naturel g., dibaberezh-natur g., dibaberezh an natur g., diuzouennañ naturel g. ; *künstliche Selektion,* gouenndibabadur g., diuzouennerezh g., diuzouennañ g.
selektiv ag. : dibabus, ... dibab, diuzel, diuzus, divesk.
Selen n. (-s) : [kimiezh] seleniom g.
Selenograf g. (-en,-en) : loarour g.
Selenographie b. (-) : loarouriezh b.

Selett n. (-s,e) : toser g.
Selfmademan g. (-s, Selfmademen) : self-made-man g.
selig ag. : **1.** gwenvidik, gwenved, eürus, fortunius ; *selig sind, die da geistig arm sind,* eürus ar re baour er spered ; *selig sind, die Verfolgung leiden um der Gerechtigkeit willen,* eürus ar re a zo gwallgaset abalamour d'ar reizhder ; [dre fent] *selig sind, die nicht sehen und doch glauben,* eürus ar re n'o deus ket gwelet hag o deus kredet ; *wer's glaubt, wird selig,* un inosant neb a gred an dra-se ! va botez ! va chakod ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue ! ; *„ich bin bald wieder da ! " - „ wer's dir glaubt, wird selig !",* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! ; *selig sprechen*, disklêriañ gwenvidik, gwenvidikaat, lakaat war roll an dud eürus, lakaat e renk an eüruzien, lakaat e renk an dud eürus ; *jemanden selig preisen,* kavout d'an-unan ez eo u.b. eürus, disklêriañ gwenvidik u.b. ; *selig werden,* gwenvidikaat, ober e silvidigezh ; *selig sterben,* finvezañ e stad vat (Gregor), mervel evel ur gwir gristen ; *Gott hab ihn selig !* Doue d'e bardono ! bennozh Doue war e anv ! ; *die Seligen, die Seliggesprochenen,* an eüruzien lies., ar re wenvidik lies., ar wenvidien lies., meuriad gwenvidik ar re zivarvel g., an eneoù gwenvidik lies., ar speredoù gwenvidik lies. ; *nur in der Kirche kann man selig werden,* er-maez eus an iliz n'eus silvidigezh ebet ; *selig machend,* gwenvedikaus, santifius ; *die selig machende Gnade,* ar c'hras santifius b. (Gregor) ; *Insel der Seligen,* porzh ar joa g.
2. *mein seliger Großvater,* va zad-kozh, Doue e (d'e, r'e) bardono - va zad-kozh, Doue d'e bardoniñ - va zad-kozh, dirak Doue ra vezo e ene - va zad-kozh, bennozh Doue war e anv - va zad-kozh a zo bet ; *die Seligen,* ar re varv lies., ar re dremenet lies., an Anaon lies., ar re a zo bet lies.; *mein Vater selig,* va zad, Doue d'e bardono - va zad, bennozh Doue war e anv.
3. *jeder soll nach seiner Art selig werden,* pep hini a vev hervez e blijadur, pep hini a vev evel ma plij gantañ, pep hini a vev diouzh diouzh ma plij gantañ, pep hini en e ziviz, pep hini diouzh e ziviz, pep hini diouzh e roll, pep hini en e roll, pep hini a ra e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini a gav mat evel ma ra ; *ganz selig sein,* **a)** bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ dibradet, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ laouen evel an deiz, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol ; **b)** bezañ tomm d'e fri, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ tommet d'an-unan, bezañ ur banne dindan e fri, bezañ bezañ trenk e doull, bezañ lañset-mat, bezañ e ratre vat, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur picherad, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur friad gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, abafet), bezañ damdomm d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan.
... selig ag. : *vertrauensselig,* leun a fiziañs, fizius ; *saumselig,* dale (dilerc'h) gantañ, diwezhat.
Seligkeit b. (-) : **1.** eürusted b., gwenvidigezh b. ; **2.** [relij.] eürusted b., gwenvidigezh b., joaioù lies., silvidigezh b., salvder g., salvded b., klod Doue g., klod an uhelderioù g., peoc'h an Neñv g., gloar ar baradoz b. ; *ewige Seligkeit,* eürusted peurbadel b., silvidigezh an ene b., joaioù lies. ; *die ewige Seligkeit erlangen (gewinnen),* ober (tizhout) e silvidigezh, kas e silvidigezh da benn.
Seligmachung b. (-,-en) : [relij.] gwenvidikadur g.
Seligpreisung b. (-,-en) : [relij.] kanmeulerezh g.
Seligsprechung b. (-,-en) : [relij.] gwenvidikadur g.
Sellerie g. (-,-/-s) / b. (-,-) : [louza.] ach str., achenn b.
selten ag./Adv. : digunvez, digustum, divoas, rouez, dibaot, divoutin, iskis, ral, distank, gloev, boull, tanav, skars, ken rouez hag an aour, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur, a-wechoùigoù, a-wechigoù, dibaot a wech, ral a wech, nemeur ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ ; *selten wie ein weißer Rabe,* ken rouez hag un neizh logod e skouarn ur c'hazh ; *Fledermäuse lassen sich am hellen Tag selten blicken,* ur ral eo gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, ral eo gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, ral eo ma vez gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, ral eo ma weler un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, ral eo e vefe gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, dibaot eo gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz, dibaot a wech e vez gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz ; *hierhin verirrt sich selten ein Fremder,* rouez e vez gwelet unan a-vaez-bro o tremen dre amañ, ur ral eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot a wech e vez gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo d'unan a-vaez-bro dont du-mañ, ne zeu nemet dre ral unan a-vaez-bro du-mañ ; *nicht selten,* alies a-walc'h, aliesik a-walc'h ; *es gibt nichts Seltenes daran,* n'eo ket iskis tamm ebet, n'eo ket un dra iskis da welet ; *er geht selten in die Stadt,* dibaot eo dezhañ mont e kêr, ne ya nemet ral e kêr, ral a wech e ya e kêr, ne ya nemet dre ral e kêr, dibaot a wech e ya e kêr, n'eo ket boas da vont e kêr ; *er lässt sich selten in der Kirche blicken,* ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er geht immer seltener in die Kneipe,* nebeutaat a ra da vont d'an ostaleri, rouesaat a ra da vont d'an ostaleri ; *er geht nur selten in die Kneipe,* ne vez ket gwelet divat en davarn, ne vez (ket) gwelet nemeur en ostaleri ; *er lacht selten,* ne c'hoarzh nemeur, ne c'hoarzh nemet dre ral ; *warum denke ich so selten an sie ?* perak e soñjan ken gloev enni ? ; *eine Stiefmutter bringt selten die gleichen Gefühle für fremde Kinder auf, wie für eigene,* dibaot lezvamm a gar bugale all keit hag he re, dibaot eo e garfe ul lezvamm bugale all keit hag he re ; *ein seltener Vogel,* ur paotr ral g., ur paotr n'eus ket nemeur eveltañ g., ur paotr evel ma ne weler ket nemeur g., un ibil g., ul labous g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis a zen g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis

g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur mailhard g., un istañsour g., un istrelog g., ur gwikefre g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., ur pitouch g., un diaoul a zen g., un aotrou g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un den espar g. ; *seltener Fall,* kaz hag a zo dibaot g. (Gregor), tra rouez g., degouezh divoas g., afer espar b. ; *seltene Energie,* startijenn divoas b., startijenn espar b., deltu divoas g. ; *selten vorkommendes Wort,* ger rouez g. ; *möglichst selten,* an nebeutañ ar gwellañ, bihanañ ma c'hallan, an nebeutañ ma c'hallan ; *er trinkt nur selten Wein,* ar gwin a ev a zo tanav, ne ev nemeur a win, n'eo ket boas da evañ gwin ; *ich trinke nur selten Kaffee,* ne evan nemeur a gafe, n'on ket boas da evañ kafe, ar c'hafe a evan a zo tanav ; *er kommt nur selten zu Besuch,* ne vez ket skubet war e lerc'h alies, ne zeu nemet ral d'hor gwelet ; *er bekommt selten Besuch,* rouez eo an dud a ya d'e welet ; *seltener werden,* dibaotaat, rouesaat, tanavaat, gloevaat, skarsaat, boullaat ; *seltener werden lassen,* dibaotaat, rouesaat, tanavaat, gloevaat, teuziñ, skarsaat.

Seltenheit b. (-,-en) : rouezded b., rouezder g., rouezded b., skarster g., skarsted b., tra dibaot g., istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b., gwikefre b. ; *eine Seltenheit,* ur ral g. ; *in der Bretagne sind romanische Kirchen eine Seltenheit,* rouez eo an ilizoù romanek e Breizh.

Seltenheitswert g. (-s) : *von Seltenheitswert sein, Seltenheitswert haben,* bezañ un ardigell, bezañ un dra iskis.

Selters n. (-,-) **/ Selterswasser** n. (-s) **/ Selterwasser** n. (-s) : dour-flistr g., dour gazek naturel g.

seltsam ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, iskis e neuz, iskis da welet, espar, droch, drol, kurius, estrañch, pitaouennek, kuladus, souezhus, iskriv, loukes, sebezus, estonus, dic'hiz, amc'hiz, chin, dizeur, ivin, dispar ; *seltsame Geschichten erzählen,* reiñ paribolennoù drol da glevet ; *das ist doch selsam !* un dra da gompren eo ! un dra sebezus eo ! un dra estonus eo ! se 'zo kurius !

selsamerweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.

Seltsamkeit b. (-,-en) : iskisted b., iskister g., esparded b., esparder g., souezhuster g.

Sem g. : [Bibl] Sem g.

Semantem n. (-s,-e) : [yezh.] sterad g.

Semantik b. (-) : [yezh.] steroniezh b., semantik g., ,steradur g.

Semantiker g. (-s,-) : [yezh.] steroniour g.

Semantikerin b. (-,-nen) : [yezh.] steroniourez b.

semantisch ag. : [yezh.] steroniel, semantikel ; *semantisches Feld,* sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b. ; *semantisches Bewusstsein,* emskiant steroniel b.

Semaphor n. (-s,-e) : **1.** arouezva g. ; **2.** [stlenn.] semafor g.

Semester n. (-s,-) : c'hwec'hmiz g., c'hwec'hmiziad g., c'hwec'hmizvezh g., hantervloaz g., pennbloaz g.

Semesterferien lies. : vakañsoù c'hwec'hmiziek lies., vakañsoù hantervloaziek lies.

Semifinale n. (-s,-/-s) : [sport] hanterc'hourfenn g.

Semikolon n. (-s,-s) : [moull., yezh.] pik-skej g., pik-virgulenn g., gourskej g.

Seminar n. (-s,-e) : **1.** [skol-veur] bodad-studi g., kendael b., kendiviz g. ; **2.** staj g., seminar g., bodad stummañ g. ; **3.** [skol-veur] ensavadur g. ; **4.** [relij.] kloerdi g.

Seminararbeit b. (-,-en) : rentañ-kont seminar g., rentañ-kont stummadur g.

Seminarist g. (-en,-en) : **1.** kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer] ; *er ist Seminarist,* war ar studi beleg emañ, emañ war ar studi da vont da veleg ; **2.** studier en ur skol-vistri g.

Seminarschein g. (-s,-e) : testeni stummadur g., testeni-studi g.

Semiotik b. (-) **/ Semiologie** b. (-) : **1.** arouezoniezh b., semiologiezh ; **2.** [mezeg.] azonouriezh b.

Semit g. (-en,-en) : Semit g.

Semitin b. (-,-nen) : Semitez b.

semitisch ag. : **1.** semit ; **2.** [yezh.] semitek.

Semitismus g. (-) : semitegezh b.

Semivokal g. (-s,-e) : [yezh.] hantervogalenn b., damvogalenn b., damgensonenn b., hantergensonenn b.

Semmel b. (-,-n) : **1.** baraig g. ; **2.** [dre skeud.] *das geht weg wie frische Semmeln, das geht ab wie warme Semmeln,* hewerzh eo ar varc'hadourezh-se ken ez eo, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, mall) a vez war ar varc'hadourezh-se, an dud a lamm war ar varc'hadourezh-se, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se, en em skeiñ a ra an dud a-dreuzoù war ar varc'hadourezh-se, skeiñ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se, an dud a beg war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a gav fred diouzhtu, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno, ar varc'hadourezh-se a gav sav diouzhtu, evel krampouezh ez a an dra-se gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, an dra-se a ya e skrap.

semmelblond ag. : melen-sklaer.

Semmelbrösel lies. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] paladur g., dibaladur g., digreunadur g.

Semmelklößchen n. (-s,-) : [kegin.] boulig kig ha bara b., pouloudenn kig ha bara b.

Semmelknödel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] boulig kig ha bara b., pouloudenn kig ha bara b.

Semmelmehl n. (-s) : [kegin.] paladur g., dibaladur g., digreunadur g.

Semmelpilz g. (-es,-e) : [louza.] broudog g.

Semmelstoppelpilz g. (-es,-e) : [louza.] broudog gwenn g.

Semnon g. (-s) : [stêr] *der Semnon,* ar Sevnon g.

sen. ag. : [*berradur evit* **senior**] tad g.

Senat g. (-s,-e) : **1.** [polit., istor] sened g., senez b. ; **2.** [gwir] lez-varn b. ; **3.** [skolioù-meur] kuzul-merañ g.

Senat- : senedourel, … ar sened.

Senator g. (-s,-en) : [polit., istor] senedour g.

Senatorenstand g. (-s) **/ Senatorenschaft** b. (-) : [Henamzer, Roma] urzh ar senedourien g., stad a senedour b.

Senatorin b. (-,-nen) : [polit.] senedourez b.

senatorisch ag. : [polit., istor] senedourel.
Senatsbeschluss g. (-es,-beschlüsse) : [polit., istor] dekred ar sened g. ; *auf Senatsbeschluss,* dre dekred ar sened.
Send g. (-s,-e) : [relij.] sinod g., senez b.
Sendbote g. (-n,-n) : **1.** dileuriad g., kannad g. ; **2.** [relij.] misioner g., abostol g.
Sendbrief g. (-s,-e) : lizher g.
Sendeanlage b. (-,-n) : [skingomz] skingaser g., pellgelaouer g., pellgelaouerez b., kaser skinoù g.
Sendeanstalt b. (-,-en) : savlec'h skingomz g., savlec'h skinwel g.
Sendebereich g. (-s,-e) : emled ur skingaser g., tolead goloet g., tolead pakañ g.
Sendefolge b. (-,-n) : **1.** roll ar skingasadennoù g., roll an abadennoù g. ; **2.** heuliadenn b., heuliad g., feilheton g., stirad skingasadennoù g.
Sendegebiet n. (-s,-e) : tolead goloet g., tolead pakañ g.
Sendegerät n. (-s,-e) : [skingomz] skingaser g., pellgelaouer g., pellgelaouerez b., kaser skinoù g.
Sendemast g. (-s,-en/-e) : peul skingas g.
Senden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.
senden[1] V.k.e. (sandte / sendete // hat gesandt / hat gesendet) : kas, daveiñ, postañ ; *ein Paket als Eilgut senden,* kas (daveiñ) ur pakad a-dizh (a-herr-bras, gant herr bras) ; *einen Gruß an jemanden senden,* kas e c'hourc'hemennoù d'u.b. ; *eine E-Mail senden,* posteliñ ; *nach dem Arzt senden,* kas davit ar mezeg.
senden[2] V.k.e. (sendete / hat gesendet) : [skingomz] skingas, skinañ, bannañ.
V.gw. : skingas, pellgelaouiñ, skingelaouiñ, skingomz.
Sendepause b. (-,-n) : ehan g.
Sendeplan g. (-s,-pläne) : roll ar skingasadennoù g., roll an abadennoù g.
Sender g. (-s,-) : **1.** kaser g., treuzkaser g. ; **2.** skingaser g., pellgelaouer g., pellgelaouerez b., kaser skinoù g., P. radio g. ; *auf einen anderen Sender umschalten,* cheñch skingaser ; *Reichweite eines Senders,* emled ur skingaser g. ; *etwas über die Sender bekannt geben,* skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz.
Senderaum g. (-s,-räume) : [skingomz, skinwel] studio skingaserezh g., skinlec'h g.
Sendereihe b. (-,-n) : heuliad g., heuliadenn b., feilheton g., stirad skingasadennoù g.
Sendesaal g. (-s,-säle) : studio skingaserezh g., skinlec'h g.
Sendeschluss g. (-es) : diwezh an abadennoù g.
Sendestation b. (-,-en) : kaslec'h g., skinlec'h g., skingaser g.
Sendezeit b. (-,-en) : tellad amzer b., troc'had amzer g. ; *die Sendezeit überziehen,* mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.
Sendgericht n. (-s,-e) : [relij.] sinod g., senez b.
Sendling g. (-s,-e) : dileuriad g., kannad g.
Sendrecht n. (-s) : [relij.] gwir sinodel g., gwir senezel g.
Sendschein g. (-s,-e) : kemenn kasidigezh g.
Sendschreiben n. (-s,-) : lizher g.
Sendung b. (-,-en) : **1.** kasadenn b., pakad g. ; *unzustellbare Sendung,* kasadenn na vez ket kavet he degemerer b., kasadenn reputuet b. ; *Einschreibesendung,* kasadenn erbedet b. ; *Sendung mit Wertangabe,* kasadenn gant talvoudegezh disklêriet b. ; **2.** abadenn skingomz b., abadenn skinwel b., skingasadenn b., kasadenn skinwel b., kasadenn skingomz b. ; *Sendung nach Mittelosten,* skingasadenn etrezek ar Reter-Kreiz b., skingasadenn da-geñver ar Reter-Kreiz ; *eine Sendung moderieren,* kas un abadenn en-dro ; **3.** [dre skeud.] kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., galvedigezh b., planedenn b. ; *er glaubte fest an seine Sendung,* krediñ a rae kalonek en e blanedenn.
Senegal n./g. (-s/-) : **1.** [bro] *der Senegal g. (-), Senegal n. (-s),* Senegal b. ; **2.** [stêr] *der Senegal (-),* ar Senegal g.
Seneschall g. (-s,-e) : [istor] senesal g.
Senf g. (-s,-e) : **1.** sezv g. ; **2.** [dre skeud.] *seinen Senf dazu geben,* lakaat e damm pebr e-barzh ar soubenn, lakaat e damm bleud, saotrañ eoul war an tan, skuilhañ eoul war an tan, rustaat an traoù, c'hwezhañ e lodenn a drouz etre an dud, lavaret e damm ivez, lavaret e gomz ivez, distagañ e glapad ivez, digeriñ e flapenn evit begata ivez, digeriñ he forn evit gwrac'hellat ivez, digeriñ he beg evit gwrac'hiñ ivez, digeriñ e doull evit begata ivez.
Senfbüchse b. (-,-n) : pod-sezv g.
senffarben ag. / **senffarbig** ag. : a-liv gant ar sezv, el liv d'ar sezv, kenliv gant ar sezv, hag a zoug liv ar sezv.
Senfgas n. (-es,-e) : iperit g., gaz brezel g., gaz sezv g.
Senfgurke b. (-,-n) : [kegin.] kokombrez-bihan dre winegrenn str.
Senfkorn n. (-s,-körner) : greun sezv g.
Senfmehl n. (-s) : [kegin.] bleud sezv g.
Senfpapier n. (-s,-e) / **Senfpflaster** n. (-s,-) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g.
Senfsoße b. (-,-n) : [kegin.] soubilh sezv g.
Senfumschlag g. (-s,-umschläge) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.
Senge b. (-,-n) : P. lordadenn b., bazhadoù lies., roustad g., kempenn g./b., fustadenn b., keuneudennadoù lies., frotadenn b., saead b., dres g., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b.
sengen V.k.e. (hat gesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, simuc'hiñ ; *die Sonne sengt die Blätter,* an heol a graz an delioù ; *die Haare sengen,* suilhañ ar blev.
V.gw. (hat gesengt) : rouzañ, suilhañ, krazañ, gouleskiñ, deviñ a-nebeudoù, glaouenniñ ; [dre skeud.] *sengen und brennen,* lakaat an tan hag ar gwall en ur vro, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, diskar ur vro dre an dir hag an tan, dizalbadiñ, entanañ ha lazhañ (Gregor).
sengend ag. : grizias, tomm-gor, tomm-grizias, gwrezus, leskidik, tanus, devus, suilhus ; *sengende Hitze,* gwrez tomm-grizias b., gratadenn b., tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., krazadenn b., krazien g.

sengerig ag. : c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gantañ, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket.
senil ag. : **1.** kabac'h, deuet gourt gant an oad, gourdet gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni ; **2.** [gwashaus] kripon, pampes, impopo, luo ; *senil gewordener Greis,* kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., magadenn b. ; *er ist senil,* hennezh a zo magadenn.
Senilität b. (-) : oad kripon g., kriponerezh g., kabac'hted b., kabac'hter g., eil bugaleaj g.
senior ag. *digemm* : henañ, koshañ, tad.
Senior g. (-s,-en) : **1.** [sport] henad g., henaour g. ; **2.** den kozh g., den oadet g. ; *wir gehören jetzt zu den Senioren,* erru omp e renk ar re gozh, erru omp tud oadet, paket hon eus un tamm mat a oad, erru ez eus un tamm mat a oad deomp ; **3.** tad g.
Seniorchef g. (-s,-s) : **1.** tad g. ; **2.** dean g.
Seniorchefin b. (-,-nen) : **1.** mamm b. ; **2.** deanez b.
Seniorenmannschaft b. (-,-en) : skipailh henaourien g.
Seniorenpass g. (-es,-pässe) : kartenn distaol evit an dud oadet b.
Seniorpartner g. (-s,-) : dean g.
Seniorpartnerin b. (-,-nen) : deanez b.
Senkblei n. (-s) : **1.** plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g. ; **2.** [merdead.] plom g., gourhederez b., sonterez b., kailh-sont g., plomenn-sont b., sont g.
Senke b. (-,-n) : **1.** diazezenn b., izelenn b., izelder g., gwaflez b., gwafleg b., gwantenn b., toullenn b., toull g., traoñ g. ; **2.** [pesketaerezh] sac'h-drag g., ravanell b. ; **3.** [labour-douar] skoultr-red g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b., skourr-gouennañ g., redenn b.
Senkel g. (-s,-) : **1.** las g., lietenn b., kordennig b. ; *Schuhsenkel,* las botoù g. ; **2.** plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g. ; **3.** [dre skeud.] *die gehen mir auf den Senkel,* me a zo lor gant ar re-mañ, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a dorr va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, me 'zo erru dotu ganto, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus, skeiñ a ra ar re-mañ war va elvaj ; *der geht mir langsam auf den Senkel,* hennezh a gresk em daoulagad.
Senkelknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.
Senkelnadel b. (-,-n) : akuilhetenn b.
Senkelstift g. (-es,-e) : klaoutenn las b., pennklav las g.
senken V.k.e. (hat gesenkt) : **1.** stouiñ, plegañ, gouzizañ, diskenn, digreskiñ, izelaat, soublañ, sankañ, diwintañ ; *den Kopf senken,* stouiñ (soublañ, plegañ) e benn ; *gesenkten Hauptes, mit gesenktem Kopf,* stouet e benn gantañ, soublet e benn gantañ, e benn pleget izel, en e zaoubleg, war zaoubleg, izel e benn ; *die Stimme senken,* komz izeloc'h, izelaat e vouezh ; *den Blick senken,* soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout, plegañ e zaoulagad ; *seine Lanze senken,* gouzizañ e c'hoaf ; *seine Waffe senken,* gouzizañ e arm ; *jemanden in die Erde senken,* douarañ u.b., lakaat u.b. en douar ; *die Preise senken,* izelaat (diskenn, leiaat) ar prizioù, lakaat diskenn war ar prizioù, marc'hadmataat e brizioù, disteurel (disteuler) war ar prizioù ; *er hat die Miete gesenkt,* digresket en deus ar feurm, marc'hadmataet en deus ar feurm, leiaet en deus ar feurm ; *gesenkte Lage,* diskenn g., naou g., dinaou g., dirabañs b., diribañs b., diriblañs b., roz g., tachenn war-naou b., gwantenn b. ; **2.** [tekn.] peurdoullañ, toullañ-didoullañ, kleuzañ, keviañ, sonteal, sontañ ; **3.** [labour-douar] plantañ skoultroù-red ; **4.** *das Fieber senken,* lakaat an derzhienn da derriñ, troc'hañ an derzhienn, distanañ an derzhienn.
V.em. : **sich senken** (hat sich (t-rt) gesenkt) : **1.** mont e goazh, koazhañ, gwantañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ, izelaat, dont da bukañ ; *der Fußboden hat sich gesenkt,* deuet eo al leur-zi da bukañ ; *die Mauer senkt sich,* koazhañ (gouzizañ) a ra ar voger ; **2.** stouiñ ; *die Fahnen senken sich,* stouiñ a ra ar bannieloù ; **3.** [leur, douar] disac'hañ, gwantañ, bezañ gwak, gouzizañ, flakañ, gwanañ, koazhañ ; **4.** [hentoù] diskenn, mont war-draoñ.
Senker g. (-s,-) : [labour-douar] skoultr-red g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b., skourr-gouennañ g., redenn b., skoultr daoubennek g., skourr daoubennek g.
Senkfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù a-spluj lies., tennadeg a-spluj b.
Senkfuß g. (-es,-füße) : troad plat g.
Senkgarn n. (-s,-e) : [pesketaerezh] sac'h-drag g., ravanell b.
Senkgrube b. (-,-n) : puñs-diskarg g., foz aes b., foz kac'hat b., fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.
Senkkasten g. (-s,-kästen) : **1.** kambr-splujañ b. ; **2.** genoù ur c'han-skarzhañ g.
Senkloch n. (-s,-löcher) : puñs-diskarg g., toull-diskarg g., toull-brutug g., distrouilh g., toull-distrouilh g.
Senklot n. (-s,-e) : plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g.
Senknadel b. (-,-n) : sont g., sonterez b.
Senkrebe b. (-,-n) : [labour-douar] skoultr-red g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b., skourr-gouennañ g., redenn b.
senkrecht ag. : eeun, pik, sonn, plom , sont, diaskouer, a-skouer, a-darzh, a-zerc'h, a-bik, a-blom, a-serzh, a-sonn ; *auf einer Geraden senkrecht stehen,* bezañ a-skouer d'un eeunenn, bezañ a-skouer gant un eeunenn, bezañ a-serzh war un eeunenn ; *eine senkrechte Linie fällen,* tresañ un eeunenn skouer ; *senkrechte Projektion,* projektadur ortogonel g., bannadur a-skouer g., bannadur diaskouer g. ; *senkrechte Stellung,* sonnder g., sonnded b., plom g., dres g.
Adv. : sonn, a-blom, a-bik, a-sav-sonn, a-serzh, a-zerc'h, a-sonn, d'ar pik ; *das Flugzeug zieht senkrecht nach oben,* sevel a ra ar c'harr-nij a-blom (a-bik) d'an nec'h ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor,* pa vez an amzer mik e sav ar moged pik ; *senkrecht nach oben werfen,* serzhvannañ.

Senkrechte ag.k. b. : [mat.] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b.
Senkrechtstart g. (-s,-s) : [nij.] dibradañ a-serzh g.
Senkrechtstarter g. (-s,-) : **1.** [nij.] nijerez dibradañ a-serzh b. ; **2.** [dre skeud., den] marzh g., marzhenn b., meuliezh b.
Senkrechtstarterin b. (-,-nen) : [dre skeud., den] marzh g., marzhenn b., meuliezh b.
Senkreis n. (-es,-er) : [labour-douar] skoultr-red g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b., skourr-gouennañ g., redenn b., skoultr daoubennek g., skourr daoubennek g.
Senkrücken g. (-s,-) : [kezeg] kein puñset g. ; *Pferd mit Senkrücken,* marc'h puñset g., marc'h keinbant g., marc'h baskein g.
Senkschnur b. (-,-schnüre) : linenn sont b., linenn blom b.
Senkschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs sanket don b.
Senkung b. (-,-en) : **1.** flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g. ; *Senkung der Sterberate,* koazhadur ar feur mervel g. ; **2.** diazezenn b., izelenn b., izelder g., gwaflez b., gwafleg b., gwantenn b., toullenn b., toull g., traoñ g. ; **3.** bihanadur g., digresk g., disteraat g., diskar g., diskenn g., izelidigezh b., rabat g. ; *Preissenkung,* rabat war ar priz g., diskenn war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g. ; **4.** [mezeg.] *Blutsenkung,* gouelezennadur (dilavadur) ar gwad g. ; **5.** [barzh.] silabenn didon b.
Senkwaage b. (-,-n) : areometr g., menter ar bec'h alkool en ul likor g.
Senna b. (-) : [louza.] sena g., sene g. (Gregor).
Senn g. (-s,-e) **/ Senne**[1] g. (-n,-n) **/ Senner** g. (-s,-) : [Alpoù] bugul g., maesaer g., paotr-saout g.
Senne[2] b. (-,-n) : brugeg b., lanneg b., peurvan-alpenn g., alpenn b.
Sennerei b. (-,-en) : [Alpoù] lochenn vaesaer b., lochenn vêsaer b.
Sennerin b. (-,-nen) : [Alpoù] maesaerez b., mêsaerez b.
Sennesblätter lies. : [louza.] delioù sena lies., delioù sene lies.
Sennesstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] sena g., sene g. (Gregor).
Sennhütte b. (-,-n) : [Alpoù] lochenn vaesaer b., lochenn vêsaer b.
Sensal g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kourater g.
Sensalin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] kouraterez b.
Sensation b. (-,-en) : sebez g., sebezenn b., sebezadur g., ansouezh g., souezhadenn b., trid-kalon g., darvoud g., degouezhadenn b., trivliadenn b., burzhud g., souezhadeg b., P. kridiennig b., skrijadennig b., hirisadennig b. ; *Sensation machen,* ober trouz bras, lakaat sebez, skeiñ speredoù an dud, souezhañ, sebezañ, esmaeañ.
sensationell ag. : sebezus, trivlius, trivliadus, ansouezhus, disheñvel, tridus, dispar, dreist.
sensationsbedürftig ag. : c'hoant trivliadennoù gantañ, c'hoant kridiennoùigoù gantañ, c'hoant skrijadennoùigoù gantañ, c'hoant hirisadennoùigoù gantañ, hag a blij dezhañ kridiennañ, hag a blij dezhañ skrijadenniñ, hag a blij dezhañ hirisadenniñ.
Sensationsblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn flapaj b., kazetenn sebeziñ b., kazetenn vrudailhoù b.
Sensationslust b. (-) : kuriusted vil b., ranellerezh displed g., c'hoant kridiennoùigoù g., c'hoant skrijadennoùigoù g., c'hoant hirisadennoùigoù g., c'hoant trivliadennoù g.
sensationslüstern ag. : c'hoant trivliadennoù gantañ, c'hoant kridiennoùigoù gantañ, c'hoant skrijadennoùigoù gantañ, c'hoant hirisadennoùigoù gantañ, hag a blij dezhañ kridiennañ, hag a blij dezhañ skrijadenniñ, hag a blij dezhañ hirisadenniñ.
Sensationsnachrichten lies. : keleier sebeziñ lies., brudailhoù lies., flapaj g.
Sensationsprozess g. (-es,-e) : prosez brudet bras g., kaoz brudet bras b.
Sense b. (-,-n) : **1.** falc'h b. [*liester* filc'hier] ; *mit der Sense mähen,* falc'hat, mediñ gant ar falc'h, lakaat ar falc'h dindan ar gwinizh ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen,* falc'hat a-dro-hir ; *Schneide einer Sense,* gwel g., plankenn g. [*liester* plankennoù, plenk], grem ur falc'h g., barvenn ur falc'h ; *eine Sense dengeln,* gwelat ur falc'h, goulazhañ ur falc'h, teneraat barvenn ur falc'h, ober barvenn d'ur falc'h, goveliañ ur falc'h, kargañ ur falc'h ; *Hamme einer Sense,* stag etre lavnenn ha troad ar falc'h g., lagad ur falc'h g., ruilhenn ur falc'h b., gouzoug ur falc'h g. ; *eine mit einer Hamme versehene Sense,* ur falc'h lagadek b. ; *die Hamme einer Sense brechen,* dic'houzougañ ur falc'h ; *die Sense schwingen,* luskañ ar falc'h ; *Sense für die Algenernte auf See,* gilhotin b. ; **2.** [dre skeud.] *jetzt ist Sense !* trawalc'h ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! ; **3.** [dre skeud.] falc'h an Ankoù b., [e Breizh] morzhol an Ankoù g., kloc'h an Ankoù g. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt,* erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon, edo skeud paotr e falc'h oc'h en em ledañ warnon.
Sensenbaum g. (-s,-bäume) **/ Sensengriff** g. (-s,-e) : charre-falc'h g., troad-falc'h g., kerv-falc'h g. ; *oberster Griff am Sensenbaum,* krommetenn b. ; *am Sensenbaum angebrachter Holzpflock (Holzkeil),* morailh g. ; *unterer Teil des Sensenbaums,* pitoez g. ; *einen Sensenbaum festkeilen,* gennañ ur charre g., klaviañ un troad-falc'h g., gennañ ur c'herv-falc'h.
Sensenmann g. (-s,-männer) : **1.** meder g., eoster g., falc'her g., falzer g., troc'her g. ; **2.** [lenn.] *der Sensenmann,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b. ; *der Sensenmann hatte sich mir zugewandt,* erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon, edo skeud paotr e falc'h oc'h en em ledañ warnon
Sensenstein g. (-s,-e) : higolenn b., maen-higolenn g., maen-lemmañ g., maen-falc'h g., maen-lemmer g., maen-goulazh g.
Sensenstiel g. (-s,-e) : charre g., troad-falc'h g., kerv-falc'h g. ; *oberster Griff am Sensenstiel,* krommetenn b. ; *am Sensenstiel angebrachter Holzpflock (Holzkeil),* morailh g. ; *unterer Teil des Sensenstiels,* pitoez g. ; *einen Sensenstiel festkeilen,* gennañ ur charre g., klaviañ un troad-falc'h g., gennañ ur c'herv-falc'h.
Sensenstrich g. (-s,-e) : andell b., steud str., regenn b.

sensibel ag. : **1.** [bred.] fromidik, santidik, kizidik, trivlidik, tener, bouk e galon ; *mit jemandem nicht sensibel umgehen,* mont d'u.b. a-c'hin d'e vlev, mont dre heg d'u.b. ; **2.** [mezeg.] gwiridik, kizidik ; **3.** [fizik,kimiezh,tekn.] respontus, santidik.
Sensibelchen n. (-s,-) : P. santidig g., kizidig g. [*liester* kizidien], den kizidik-kaer g., den kizidik (santidik) betek re g., den kizidik dreist-kemm (dreist dalc'h) g., den peñver e galon g., den hag a lamm evit an disterañ tra g., kalon dener a zen g., chuchuenn b.
sensibilisieren V.k.e. (hat sensibilisiert) : **1.** kelaouiñ ha kizidikaat ; *für etwas sensibilisieren,* kizidikaat ouzh udb, emskiantekaat ouzh udb ; **2.** [mezeg.] gwiridikaat, kizidikaat, santidikaat.
Sensibilisierung b. (-,-en) : **1.** kelaouiñ-kizidikaat g., kizidikaat g., kizidikadur g., emskiantekaat g. ; **2.** [mezeg.] gwiridikaat g., gwiridikadur g., kizidikaat g., kizidikadur g., santidikaat g., santidikadur g.
Sensibilität b. (-) : **1.** [bred.] santidigezh b., kizidigezh b., fromidigezh b., trivlidigezh b., kantaezidigezh b. ; **2.** [korf.] skiantaerezh g. ; **3.** [mezeg.] gwiridigezh b., kizidigezh b. ; **4.** [fizik,kimiezh,tekn.] respontuster g., santidigezh b.
sensitiv ag. : **1.** santidik ; **2.** kizidik dreist-kemm, kizidik dreist dalc'h, kizidik betek re, santidik betek re.
Sensitive b. (-,-n) : [louza.] **a)** gwiridig g. [*Mimosa pudica*] ; **b)** louzaouenn-ar-Werc'hez b. [*Impatiens noli-tangere*].
Sensor g. (-s,-en) : [tekn.] taper g., resever g., paker g., kaptor g., detekterez b., enanker g.
Sensorbildschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g., skramm touch g.
sensorisch ag. : skiantennel, santadel, santadurel.
Sensortaste b. (-,-n) : stokell spinañ b.
Sensualismus g. (-) : **1.** blizonielezh b., blizoniezh b., friantegezh b. ; **2.** [preder.] santadennouriezh b., santadelouriezh b.
Sensualist g. (-en,-en) : **1.** blizoniour g., friantour g. ; **2.** [preder.] santadennour g., santadelour g.
Sensualität b. (-) : blizoni b., likentez b., friantiz b., kreudegezh b.
sensuell ag. : blizoniel, blizoniek, friant, lik, plijadus, kreudek.
Sentenz b. (-,-en) : setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b.
sentenziös ag. : paborek, setañsus.
sentimental ag. : fromidik, santidik, kizidik, trivlidik, tener, bouk e galon, santimantel, karantezel ; *sentimentale Liebe,* karantez-santad b.
Sentimentalität b. (-,-en) : esmaeüsted b., trivliadelezh b., santidigezh b., santimantelezh b. ; *affektierte Sentimentalität,* brizhtenerded b., brizhtenerder g., falsteneridigezh b.
Sentimentalwert g. (-s,-e) : talvoud kantaezel g.
separat ag. : distag, disrann, disparti, diforc'h, a-ziforc'h, a-unanoù, digemmet diouzh ar re all, en e bart e-unan ; *die einzelnen Bände sind separat erhältlich,* tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; *die Milch wird separat gekocht,* bervet e vez al laezh en e bart e-unan.
Separatabdruck g. (-s,-e) **/ Separatabzug** g. (-s,-abzüge) : moulladenn a-ziforc'h b.
Separatfriede g. (-ns,-n) : peoc'h en e anv e-unan g. (Gregor), peoc'h a-ziforc'h g.
Separation b. (-,-en) : disrann g., disparti g., diforc'h g., diforc'hidigezh b., disrannadur g.
Separatismus g. (-) : [polit.] disrannelezh b., disrannerezh g., disrannouriezh g.
Separatist g. (-en,-en) : [polit.] disranner g., disrannour g., disranneler g.
Separatistin b. (-,-nen) : [polit.] disrannerez b., disrannourez b., disrannelez b.
separatistisch ag. : [polit.] disrannel, disrannour.
Separator g. (-s,-en) : [tekn.] tronizherez b.
Séparée n. (-s,-s) **/ Separee** n. (-s,-s) : saloñs prevez g.
separieren V.k.e. (hat separiert) : distagañ, disrannañ, rannañ, dispartiañ, digevreañ, digevrediñ, diforc'h, diforc'hiñ.
Sepharde g. (-n,-n) **/ Sephardi** g. (-,Sephardim) : Yuzev sefarat g.
sephardisch ag. : sefarat.
Sepia b. (-,Sepien) : **1.** [loen.] morgad str., morgadenn b. ; *der hornige Schnabel der Sepien,* beg karn ar morgad g. ; *die schmiegsamen Fangarme der Sepien,* pivier gwevn ar morgad lies., brec'hioù gwevn ar morgad lies. ; *die Saugnäpfe der Sepien,* bronnoù ar morgad lies., spegoù ar morgad lies. ; **2.** duad morgad g., sepia g.
sepiabraun ag. : a-liv gant ar sepia, el liv d'ar sepia, sepia.
Sepia-Eier lies. : [loen.] rezin-mor str., had morgad str., pochoù morgad lies.
Sepiaknochen g. (-s,-) : [loen.] gwerc'hez-vor b. [*liester* gwerc'hizi-mor], gwerc'hez b. [*liester* gwerc'hizi], pibid b., kein-morgad g., skouarn morgad b., askorn morgad g.
Sepiasturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort-glas g.
Sepiatinte b. (-) : duad morgad g., sepia g.
Sepiazeichnung b. (-,-en) : tresadenn sepia b.
Sepp g. : Jop g., Jos g.
Sepsis b. (-, Sepsen) : [mezeg.] septikemiezh b., gwadlestegezh b.
September g. (-s,-) : Gwengolo g., miz Gwengolo g., miz Mendem g.
Septembersonne b. (-) : heolig Gwengolo g.
September-Springtide b. (-,-n) : mare bras Gwengolo g., morad bras Gwengolo g., nevez bras Gwengolo g., nevez Gwengolo g., reverzhi Wengolo b., reverzi Gwengolo g.
Septennat n. (-s,-e) : **/ Septennium** n. (-s, Septennien) : seizhvloaziad g.
Septett n. (-s,-e) : [sonerezh] seizhbenveg g.
Sept-Îles lies. ; *die Sept-Îles,* ar Jentilez b.
Septim b. (-,-en) : [Bro-Aostria] *sellit ouzh* **Septime**.
Septima b. (-, Septimen) : [kozh] seizhvet klas g.
Septimaner g. (-s,-) : [kozh] skoliad eus ar seizhved g.
Septime b. (-,-n) : [sonerezh] seizhenn b.
septisch ag. : kontammus, lestel, lestek, lestus.
Septuagesima b. (-) : [relij.] *Sonntag Septuagesima,* Sul ar Seizh-Sizhun g., Sul Tad-Kozh al Lard g., Sul-al-Lard g., Kentañ Sul al Lard g., Sul ar Puch g., Sul ar Peuz g., Sul ar Puch-Dibuch g., Sul ar Peuzdibeuz g.

Septuaginta b. (-) : [relij.] troidigezh ar Bibl e gresianeg kaset da benn gant dek doktor ha tri-ugent b., Bibl septuaginta g.
sequentiell ag. : heuliantel, kemalat, a-laziadoù, a-gemal, a-stell ; [stlenn.] *sequentielle Speicherung,* treterezh heuliantel g., tretadur heuliantel g., keweriañ kemalat g., keweriañ a-gemal g., keweriañ a-stell g.
Sequenz b. (-,-en) : **1.** laziad g., lajad g., pennad g., heuliad g., amsteudad b., rann b. ; **2.** [kartoù] pempkartenn b., teirc'hartenn b., heuliadenn b. ; **3.** [skiantoù, tekn.] sekañs b., kemalenn b.
Sequenzanalyse b. (-,-n) **/ Sequenzierung** b. (-) : [skiantoù, tekn.] sekañsañ g., kemalañ g., kemaladur g., sekañserezh g., studiadenn sekañsial b.
Sequester g. (-s,-) : **1.** [gwir] dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g., amskaradoù lies. ; *jemandes Vermögen unter Sequester stellen,* lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b., rekizañ madoù u.b. ; **2.** [mezeg.] enkaledenn b., nozelenn b., amskar g.
Sequestration b. (-,-en) : **1.** tredeogiezh b., dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g. ; **2.** bac'hañ g., bac'hidigezh b. ; **3.** [mezeg.] enkaledenniñ g., nozelenniñ g.
Sequestrator g. (-s,-en) : tredeog g., tredeeg g., abienner g.
sequestrieren V.k.e. (hat sequestriert) : **1.** rekizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, ober ur bragoù paper d'u.b., lakaat e tredeog (Gregor), amskarañ ; **2.** bac'hañ, daskaezhañ ; **3.** [mezeg.] enkaledenniñ, nozelenniñ.
Sequestrierung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Sequestration**.
Serail n. (-s,-s) : serailh g., saray g.
Seraph g. (-s,-e/Seraphim) : [relij.] serafin g.
seraphisch ag. : ... serafek.
Serbe g. (-n,-n) : Serb g.
Serbien n. (-s) : Serbia b.
Serbin b. (-,-nen) : Serbez b.
serbisch ag. : **1.** serb ; **2.** [yezh.] serbek.
Serbokroatisch n. : [yezh.] serbkroateg g.
Serenade b. (-,-n) : nozkan g., serenadenn b., selinadenn b., abadenn noz b.
Serenissimus g. (-, Serenissimi) : e Veurdez seder-eston b., e Veurdez hollseder b.
Serge b. (-,-n) : [gwiad.] serj g.
Sergeant g. (-en,-en / (-s,-s)) : [lu] serjant g.
Sergius g. : Serj g.
Serie b. (-,-n) : **1.** steudad b., steudennad b., heuliad g., reuziad g., rumm g., rummad g., stardigennad b., stlejennad b., aradennad b., aridennad b., chadennad b., chapeled g., chapeledad g., trevnad g. ; *begrenzte Serie,* produadur bevennet g., steudad vihan b. ; *Fernsehserie,* feilheton skinwel g., stirad skinwel g., heuliad g., heuliadenn b. ; *Pflegeserie,* **a)** trevnad intentoù g. ; **b)** trevnad gwezeladoù g. ; **2.** dastumad g. ; *die komplette Serie,* an dastumad klok g., an dastumad leun g.
seriell ag. : heuliantel, a-laziadoù, steudel, a-steud ; *serielle Musik,* sonerezh heuliantel g. ; *serieller Zugriff,* [stlenn.] moned heuliantel g., haeziñ kemalat g., haeziñ a-gemal g. ; *Parallel-Seriell-Umsetzer / Parallel-Serien-Wandler,* amdroer a-stur/a-steud g.
Serienerzeugung b. (-,-en) **/ Serienherstellung** b. (-) : produiñ e serienn g., produiñ a steudad g., produerezh a steudad g.
Serienkiller g. (-s,-) : steudlazher g.
serienmäßig ag. : steudadel, a-rummadoù, a-frapadoù, a-laziadoù, e serienn, a-steudad, ... serienn, ... steudad, ... rummad.
Serienmörder g. (-s,-) : steudlazher g.
Serienreife b. (-) : stad azas evit ar produiñ e serienn b., stad azas evit ar produiñ a steudad b.
Serienschaltung b. (-,-en) : [tredan.] stignad en arsteud g.
Serienwagen g. (-s,-) : karr-tan serienn g., karr-tan produet a steudad g.
serienweise Adv. : a-frapadoù, a-laziadoù, a-steudad, a-rummadoù.
Serienziehung b. (-,-en) : [lotiri] tennadenn ur rummad prizioù b.
seriös ag. : **1.** sirius, parfet, poellus, eeun, leal, feal, prop ; *er ist seriös,* un den en e jeu eo ; **2.** [kenwerzh] a fiziañs, fiziadus, sur.
Seriosität b. (-) : **1.** siriusted b., lealded b., eeunded b., parfeted b. ; **2.** [kenwerzh] fiziadusted b.
Sermon g. (-s,-e) : sarmon g., kroz g., teñsadenn b., kelenn c'hwerv b., pater b.
seropositiv ag. : [mezeg.] seropozitivel, gwadveizyaek.
Seropositive(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] klañvour seropozitivel g., klañvourez seropozitivel b., gwadveizyaeg g., gwadveizyaegez b.
serös ag. : [mezeg.] serus, levrus.
Serpentin n. (-s,-e) : [maen.] sarpantin g., serpentin g., naerell b.
Serpentine b. (-,-n) : korn-tro g., pleg g., plegenn b., korn-pleg g., tro-bleg b., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., pleg-hent serzh g., kildro b.
Serpentinenweg g. (-s,-e) : hent leun a gildroennoù g., hent kalz a blegennoù ennañ g., hent kamm-digamm (gweüs, pleg-dibleg, kammigellek, jilgamm, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, korvigellek, krammdro(i)ennek) g., hent plegus g. / hent distroüs g. (Gregor).
Serpentinstein g. (-s,-e) : [maen.] sarpantin g., serpentin g., naerell b.
Serum n. (-s, Seren/Sera) : serom g. ; *Blutserum,* dourwad g., gwadveiz g.
Serumheilkunde b. (-) : seroterapiezh b., gwadveizkurañ g.
Servelatwurst b. (-,-würste) : pennsac'henn b.
Server g. (-s,-) : [stlenn.] servijer g., dafariad g.
Service[1] g. (-,-s) : **1.** servij b., gwazadenn b. ; **2.** [dre astenn.] gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g., gwenneg-a-chañs g., arc'hant-butun g. ; **3.** servij pred g., diazez g. ; *erster Service,* servij pred kentañ g.
Service[2] n. (-/-s,-) : rikoù taol lies., reizhoù taol lies., taoliad b., lestroù taol lies., ul lestroù taol g.
Servierbrett n. (-s,-er) : pladenn-goad b., pladenn b.
servieren V.k.e. (hat serviert) : **1.** servijañ, servijout ; *bei Tisch servieren,* servijañ ouzh taol (Gregor) ; *noch etwas zu essen servieren,* adservijout, adservijañ ; *jemandem*

das Abendessen servieren, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem Silbertablett servieren,* reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour.
Serviererin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] servijourez b., matezh b.
Servierfenster n. (-s,-) : pase-meuzioù g., gwiched pladoù b./g.
Servierfräulein n. (-s,-) : [nij.] ostizez karr-nij b., aerostizez b.
Serviermädchen n. (-s,-) : servijourez b., matezh b., plac'h b.
Serviertisch g. (-es,-e) : [kegin.] taol-servij b.
Serviertochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] servijourez b., matezh b., plac'h b.
Servierwagen g. (-s,-) : [kegin.] karrig-servij g.
Serviette b. (-,-n) : serviedenn b., servied g. [*liester* serviedoù, servidi].
Serviettenring g. (-s,-e) : ruilhenn serviedennoù b., rolled g.
servil ag. : mevelek, tostenner, lubaner, luban.
Servilismus g. (-) : **/ Servilität** b. (-) : mevelegezh b., tostennerezh g., moumounerezh g., lubanerezh g.
Servitut n. (-s,-e) : [gwir] gwizad g.
Servobedienung b. (-,-en) : sturierezh ameilet g., sturierezh skoazellet g.
Servobremse b. (-,-n) : starderez ameilet b., stard ameilet g., starderez skoazellet b., stard skoazellet g.
Servolenkung b. (-,-en) : sturiañ ameilet g., sturiañ skoazellet g.
Servomotor g. (-s,-en) : keflusker ameiliet g., keflusker skoazellet g.
Servopumpe b. (-,-n) : pomp ameiliet g., pomp skoazellet g.
servus estl. : [bro-Aostria, su Bro-Alamagn] salud ! salud dit ! salud deoc'h !
Sesam[1] g. (-s,-s) : **1.** [louza.] sezam str. ; **2.** *Sesam, Sesam, öffne dich !* ro digor, Sezam ! ; **3.** *ein Sesam öffne dich,* un diskonterezh hud g., ur sezam g.
Sessel g. (-s,-) : **1.** azezenn b., kador-vrec'h b., kador-vourret b. ; *runder Sessel,* torchenn-azezañ b., torchenn-azezenn b. ; *aus seinem Sessel hochkommen,* dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; *aus seinem Sessel nicht hochkommen,* chom da luduenniñ en e gador-vrec'h ; *sich in einen Sessel flegeln, sich in einen Sessel lümmeln,* pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret ; *in einem Sessel lümmeln,* chom pladorennet war ur gador-vourret, menel pladorennet war ur gador-vourret, bezañ plavet war ur gador-vourret ; *niedriger Sessel,* skaoñ g./b., skabell b., tous g. ; **2.** [Bro-Aostria] kador b.
Sessellift g. (-s,-e) : fungador b.
Sesselträger g. (-s,-) : leterer g., portezer leter g., portezer kador-doug g., portezer kador-dougerez g.
sesshaft ag. : **1.** divonedus, chomidik ; *sesshaft werden,* ober e annez, dont da vezañ divonedus, annezañ, chom da vat en ul lec'h bennak ; *die sesshafte Bevölkerung,* an annezidi divonedus lies., ar boblañs divonedus b. ; **2.** o chom, annezet, diazezet ; *sesshaft in Berlin,* o chom e Berlin, annezet e Berlin, diazezet e Berlin.
Sesshaftigkeit b. (-) : **1.** divonedusted b. ; **2.** [dre astenn.] dalc'husted b.; **3.** [labour] aket g., aketusted b.
Session b. (-,-en) : dalc'h g., estez g., studiadeg b.
Sester g. (-s,-) : menad g., sester g.
Set g./n. (-s,-s) : **1.** rumm g., rummad g., dibab g. ; **2.** [gwiad.] doubierig b., doubier b., toubier b.
Seth g. : **1.** [Bibl] Sez g. ; **2.** [doue] Seth g.
Setzbord g. (-s,-e) : [merdead.] bordajenn b.
Setzbrett n. (-s,-er) : [moull.] tablezenn lizherenniñ b.
Setzeier lies. : [kegin.] vioù war ar plad lies.
setzen (hat gesetzt / ist gesetzt) :

I. V.k.e.
1. (d.b an dud) : **a)** lec'hiañ, lakaat. **b)** lakaat. **c)** kas.
2. (d.b an traoù) : **a)** lakaat. **b)** stagañ. **c)** tresañ, plantañ h.a...
3. troioù-lavar
4. sterioù divoutin
II. V.gw. lammat
III. Anv-gwan-verb II : **gesetzt**
IV. V.em. : **sich setzen**
1. azezañ, en em lakaat war e azezoù
2. sterioù divoutin

I. V.k.e. (hat gesetzt) :
1. (d.b an dud) **a)** lec'hiañ, lakaat ; *wohin soll dieser Gast gesetzt werden ?* peseurt plas 'vo roet d'ar c'houviad-mañ ? pelec'h 'vo lakaet ar c'houviad-mañ ? pelec'h 'vo graet d'ar c'houviad-mañ azezañ ? ; *ein Kind auf seinen Schoß setzen,* lakaat ur bugel war e varlenn, barlennañ ur bugel ; *jemanden in eine Stelle setzen,* gelver u.b. d'ur garg, lakaat u.b. en ur garg ; [dre skeud.] *jemanden auf den Thron setzen,* lakaat u.b. war an tron ; *sich zwischen zwei Stühle setzen,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.
b) lakaat ; *in die Welt setzen,* genel, reiñ buhez da, dispakañ eus, lakaat er bed, gwilioudiñ diwar, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *Kinder in die Welt setzen,* ober (genel) bugale, gwilioudiñ ; *jemanden festsetzen,* herzel (dastum) u.b., tapout krog en u.b. ; *jemanden auf freien Fuß setzen,* lezel hed e c'har gant u.b., reiñ e frankiz en-dro d'u.b., digarc'hariañ u.b., leuskel u.b. da vont ; *jemanden auf Diät setzen,* lakaat u.b. da reoliañ e emzalc'h bevidigezh ; *jemanden auf schmale Kost setzen,* lakaat u.b. war yun (war hanter voued, war ar skudell vihan) ; *jemanden auf knappe Rationen setzen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., tailhañ e voued d'u.b. ; *jemanden auf halbe Ration setzen,* lakaat u.b. war ar skudell vihan (war hanter voued), hantervagañ u.b., hantervoueta u.b. ; *den Feind außer Gefecht setzen,* ledañ an enebourien ouzh torgenn, skeiñ an enebourien ouzh torgenn, reiñ lamm d'an enebourien, faezhañ an enebourien, trec'hiñ an enebourien, disparfoeltrañ lu an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, flastrañ rac'h an enebourien, daoubenniñ an enebourien, pilat an enebourien, pladañ an enebourien ; *jemanden in Schrecken setzen,* lakaat ar spouron da sevel gant u.b., teuler spouron e kalon u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b.

c) kas ; *jemanden über den Fluss setzen,* kas (treuzkas, treuzdougen) u.b. d'an tu all d'ar stêr ; [bigi] *jemanden an Land setzen,* kas u.b. d'an douar ; *jemanden vor die Tür setzen, jemanden auf die Straße setzen,* teurel u.b. er-maez, skarzhañ u.b., skarzhañ kuit u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ foet an nor d'u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.

2. (d.b. an traoù) **a)** lakaat ; *den Fuß auf die Schwelle setzen,* lakaat e droad war treuzoù an nor ; *einen Fuß in ein Haus setzen,* teuler troad en un ti, lakaat e dreid en un ti, plantañ e dreid en un ti ; *sie hat keinen Fuß ins Haus gesetzt,* n'eo ket bet he zreid en ti, n'he deus ket taolet troad en ti, n'he deus ket plantet he zreid en ti, n'eo ket bet he revr en ti ; *die Suppenschüssel auf den Tisch setzen,* lakaat ar pod-soubenn war an daol ; *die Pfanne aufs Feuer setzen,* fardiñ ar billig war an tan ; *Land unter Wasser setzen,* lakaat douaroù dindan dour, beuziñ douaroù ; *der Regen setzte das Land unter Wasser,* ar glav a veuze ar vro ; *jemandem das Messer an die Kehle setzen,* lakaat e gontell ouzh gouzoug u.b.

b) stagañ, sevel, lakaat ; *den Grundstein setzen,* digeriñ ez ofisiel ur chanter, diazezañ ar maen kentañ ; *jemandem ein Denkmal setzen,* sevel un delwenn e koun u.b., sevel ur maen-koun en enor u.b. ; *Knöpfe an eine Jacke setzen,* stagañ nozelennoù ouzh ur chupenn ; *Spitzen an ein Kleid setzen,* lakaat dantelezh war ur vrozh ; *eine Scheibe in ein Fenster setzen,* lakaat ur werenn ouzh ur prenestr ; *ein Wort an die Stelle eines anderen setzen,* lakaat ur ger e-lec'h unan all.

c) tresañ, plantañ, lakaat h.a... ; *eine Grenze setzen,* lakaat ur vevenn, lakaat harzoù, bevenniñ un dachenn (un implij) ; *Grenzsteine setzen,* maenharzañ ; *Grenzen setzen,* lakaat ur vevenn (da), distanañ da c'hred u.b., lakaat harzoù (da), lakaat ur maen-harz da, bevenniñ (udb), lakaat u.b. d'ameniñ ; *der Dummheit sind keine Grenzen gesetzt,* n'eus moull ebet d'ar sotoni ; *eine Frist setzen,* lakaat termen d'ober udb, merkañ deiziad un termen ; *einen hohen Preis auf etwas (t-rt) setzen,* lakaat udb e penn kont, ober stad vras eus udb ; *einen Preis auf den Kopf des Verbrechers setzen,* prometiñ ur garedon (ur gopr) da nep piv (da biv bennak) a bako an torfedour, lakaat ur priz war benn un torfedour ; *hundert Euro setzen,* lakaat kant euro war an taol, lakaat kant euro e klaoustre, brokañ kant euro, avanturiñ kant euro, lakaat kant euro war ar c'haloch ; *alles auf eine Karte setzen,* en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - c'hoari kas tout - brokañ pep tra, sec'h ha glas - lakaat tout e dammoù wenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor).

3. troioù-lavar

etwas in Bewegung (in Gang) setzen, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ lusk d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *den Motor eines Schiffes in Gang setzen,* luskañ ul lestr, reiñ lañs da geflusker ul lestr, plantañ tro e keflusker ul lestr, lakaat keflusker ul lestr da labourat, lakaat keflusker ul lestr da vont en-dro, lañsañ keflusker ul lestr, lakaat tro e keflusker ul lestr ; *in Stand setzen,* lakaat en e reizh, degas e ratre vat, ratreañ, lakaat e ratre, kas da blom ; *in Umlauf setzen,* lakaat e gwerzh, lakaat en implij, lakaat da redek, lakaat en amred, monañ, reiñ mon da ; *ein Gesetz außer Kraft setzen,* freuziñ (nullañ, terriñ) ul lezenn, lakaat ul lezenn da vezañ didalvoud ; *einer Sache ein Ende setzen,* lakaat diwezh (harz, disoc'h, termen) d'udb ; *dem muss ein Ende gesetzt werden,* an dra-mañ a rank echuiñ ; *der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen,* lakaat termen d'ar gwallziforc'hoù a ra gaou ouzh ar merc'hed ; *einem Krieg ein Ende setzen,* echuiñ ur brezel, echuiñ gant ur brezel ; *ins Werk setzen,* lakaat da dremen er pleustr, lakaat e pleustr ; *aufs Spiel setzen,* brokañ, avanturiñ, risklañ, arvrokañ, arvariñ ; *sein Leben aufs Spiel setzen,* risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, arvariñ e vuhez, avanturiñ e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *alles an eine große Sache setzen,* en em ouestlañ d'udb, lakaat ur gaoz vras bennak e penn kont, lakaat e holl breder gant ur gaoz vras bennak, aberzhiñ e vuhez d'un uhelvennad bennak ; *er setzt seinen Stolz darin, zu ...,* lakaat a ra e striv hag e lorc'h o ..., ur pezh fouge a zo ennañ o ..., kemer a ra fouge o …, kemer a ra lorc'h ha fouge o … ; *etwas auf die Probe setzen,* amprouiñ udb ; *jemandem ein Ziel setzen,* reiñ ur pal da dizhout d'u.b. ; *seinen Ehrgeiz daran setzen, dass ...,* ober e seizh gwellañ evit ma ..., en em aketiñ e pep doare evit ma …, ober e walc'h evit ma …, klask e walc'h [ober udb] ; *in Szene setzen* [c'hoariva], leurennañ, lakaat (kas) war al leurenn.

4. sterioù divoutin ; *setzen wir, dass ...,* lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ... ; *setzen wir den Fall …,* lakaomp e kaz e c'hoarvezfe an dra-mañ-dra ; [mat] *eine Gleichung setzen,* lakaat ur gevatalenn ; [sonerezh] *Noten setzen,* skrivañ (lakaat) notennoù ; *ein Gedicht in Musik setzen,* aozañ ur sonerezh evit ur varzhoneg ; [moull.] *einen Text setzen,* lizherennañ un destenn, lizherennañ ur pennad-skrid ; [c'hoarioù arc'hant] *viel Geld auf eine Nummer setzen,* lakaat un dornad mat a arc'hant e klaoustre war un niverenn bennak, brokañ arc'hant bras (arc'hant mat) war un niverenn, podañ arc'hant bras (arc'hant mat) war un niverenn ; *das Doppelte setzen,* doublañ ; *ein Pfand setzen,* lakaat e kred, reiñ udb e kred (e gouestl, da ouestl) ; [dre skeud.] *aufs falsche Pferd setzen,* skeiñ hebiou, bourdiñ, en em vourdañ, en em lorbiñ, poazhañ e viz, lakat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat an tamm e-kichen an toull ; [louza.] *in einen Topf setzen,* lakaat e-barzh ur pod, podañ.

II. V.k.d. (hat gesetzt / ist gesetzt) :

lammat, treuziñ, gaoliata, P. tourc'ha ; *er setzte mit einem Sprung über die Mauer,* gwintañ a reas ul lamm dreist ar voger, lammat a reas dreist ar voger, en ul lamm edo en tu all d'ar voger, mont a reas en ur sailhadenn en tu all d'ar voger ; *über einen Graben setzen,* lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez ; *über einen Bach setzen,* lammat dreist ur c'houer, gaoliata ur c'houer ; *über einen Fluss setzen,* treuziñ ur stêr, mont d'an tu all d'ur stêr, tremen ur stêr, distremen ur stêr, treizhañ ur stêr.

III. Anv-gwan-verb II : **gesetzt** *sellit ouzh* **gesetzt**.

IV. V.em. **sich setzen** (hat sich gesetzt) :

1. *sich (t-rt) setzen,* teuler e bouez, azezañ, goursezal, choukañ, ober e goazez, mont en e goazez, mont war e goazez, koazezañ, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, ober un azez, ober un azezenn, kemer un azezenn, lakaat un azezig, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoù, lakaat ar born war e c'henoù ; *sich (t-rt) auf einen Stuhl setzen,* kemer kador, teuler e bouez war ur gador, azezañ en (war) ur gador, lakaat e revr war ur gador, pikañ e revr war ur gador ; *sich an den Tisch setzen, sich (t-rt) zu Tisch setzen,* azezañ (mont) ouzh taol (e stern an daol), choukañ ouzh taol, sterniañ ouzh taol, taoliañ ; *setzen Sie sich !* azezit ! goursezit ! taolit ho pouez ! grit un azezig ! lakait un azez ! mar plij ganeoc'h azezañ ! kemerit kador ! lakait o revrioù war o genaouioù ! ; *sich (t-rt) zu jemandem setzen,* mont da azezañ e-kichen u.b., goursezal e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da azezañ ; *sich (t-rt) aufs Pferd setzen,* pignat war e varc'h, marc'hañ e varc'h, en em strinkañ war dibr e varc'h ; *sich (t-rt) in Trab setzen,* mont d'ar paz (d'an trot), mont d'an tus ; *die Fliege setzte sich (t-rt) auf meinen Kopf,* ar gelienenn a ziskennas war va fenn, ar gelienenn a zeuas da ziazezañ war va fenn, ar gelienenn a zeuas da blavañ war va fenn ; *der Vogel setzte sich (t-rt) auf einen Ast,* al labous a blavas war ur skourrig, al labous a barras war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrankas ; [dre astenn.] *sich (t-d-b) etwas in den Kopf setzen,* lakaat udb don en e benn, lakaat udb kalet en e benn, lakaat udb en e gredenn, ober e soñj ober udb, lakaat en e benn d'ober udb, sikañ udb en e empenn, troadañ soñjoù, troadañ mennozhioù, plantañ udb en e benn ; *sich in Bewegung setzen,* loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diplas, diplasañ, dilec'hiañ, mont war lusk, reiñ lusk d'e zivesker, dibradañ, lañsañ, diharpañ, dont fiñv en an-unan ; *sich (t-rt) zur Ruhe setzen,* dont war e leve ; *sich (t-rt) zur Wehr setzen,* kemer e zifennoù (e ziwalloù), diarbenn an enebourien, reiñ fas d'an enebour, en em zifenn, talañ ouzh an enebour, ober e gempennoù, klask e zifennoù (ouzh u.b.).

2. [sterioù divoutin] : **a)** koazhañ, gwantañ, disac'hañ, diazezañ ; *der Teig setzt sich,* koazhañ a ra an toaz ; **b)** digoeñviñ ; *die Beule setzt sich,* digoeñviñ a ra ar bos ; **c)** dilaviñ, diazezañ, gouelezenniñ ; *der Wein setzt sich,* dilaviñ a ra ar gwin, diazezañ a ra ar gwin.

Setzen n. (-s) : **1.** lakidigezh b., lakadur g. ; *Setzen der Grenzsteine,* bevennerezh g. ; **2.** [louza.] planterezh g.

Setzer g. (-s,-) : **1.** lakaer g., aozer g., aozour g. ; *Tonsetzer,* sonaozour g. ; **2.** [moull.] lizherenner g., linotipour g., linennlizherenner g.

Setzerei b. (-,-en) : lizhennerezh b.

Setzerin b. (-,-nen) : [moull.] lizherennerez b., linotipourez b., linennlizherennerez b.

Setzfehler g. (-s,-) : fazi lizherennañ g., vi-koukoug g.

Setzholz n. (-es,-hölzer) : [labour-douar] piketaer g., pik g., pech g., pikerom g., piked jardin g.

Setzerkasten g. (-s,-kästen) : [moull.] boest lizherennoù b., boest arouezennoù b., tirenneg b., lizherenneg b.

Setzkugel b. (-,-n) : [bouloù] mestr bihan g., pinaou g. ; *die Setzkugel anspielen,* boulañ d'ar mestr bihan.

Setzkunst b. (-) : **1.** lizherennerezh g., lizherennañ g. ; **2.** [sonerezh] sonaozouriezh b.

Setzling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] plant da bikañ str. ; *Tomatensetzlinge,* plant tomatez str. ; *Salatsetzlinge,* plant saladenn str. ; **2.** [loen.] *Setzlinge,* munus g., lambaj g., balav g.

Setzmaschine b. (-,-n) : [moull.] linotype® b., mekanik lizherennañ g., lizherennerez b.

Setzreis n. (-es,-er) : [labour-douar] redenn b., skoultrig g., koad-red g., bouturenn b., lagad g.

Setzschiff n. (-s,-e) : [moull.] gale g.

Setzteich g. (-s,-e) : pesklenn b.

Setzwaage b. (-,-n) : live mañsoner g.

Seuche b. (-,-n) : [mezeg.] pore g., poread g., kleñved-red g., barrad-red g., darreuziad g., gwall gleñved g. ; *Tierseuche,* kleñved-red war al loened g. ; *Maul- und Klauenseuche,* terzhienn vurbuennek b. ; *eine Seuche ist ausgebrochen,* ur pore a zo o redek nevez 'zo, ur c'hleñved pegus a zo o ren er vro nevezik 'zo ; *die Seuche wütet,* emañ ar c'hleñved-red oc'h ober (o c'hoari) e reuz par ma c'hall, emañ ar c'hleñved-red oc'h ober (o c'hoari) e reuz pellañ ma c'hall, emañ ar c'hleñved-red o c'hwistañ ken a ra, emañ ar c'hleñved-red o c'hoari ar vazh, emañ ar c'hleñved-red en e nerzh.

seuchenartig ag. : [mezeg.] pegus, stagus, poreek, poreüs, e doare ur pore, a-zoare gant ur pore, a-seurt gant ur pore.

Seuchenbekämpfung b. (-) : [mezeg.] profilaksiezh b., diarbennoù enepkleñvedoniezh lies., diarbennoù erguradel lies., ergurañ g.

Seuchenherd g. (-s,-e) : [mezeg.] poent-kreiz ar c'hleñved-red g.

Seuchenschutzsperrgürtel g. (-s,-) **/ Seuchensperre** b. (-,-n) : [mezeg.] kael yec'hedel b.

Seuchenstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] viruz g.

seufzen V.gw. (hat geseufzt) : huanadiñ, hirvoudiñ, garmiñ, leñvañ, morleñvañ, kestal, kouignal, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, gouerouzat, mousklemm, mousklemmañ, gwigourat, termal, toreañ, chalañ, leuskel siwadennoù ; *über etwas seufzen,* hirvoudiñ abalamour d'udb, kaout keuz d'udb, kavout diaes udb, sevel hiraezh gant an-unan d'udb ; *um etwas seufzen, nach etwas seufzen,* kaout keuz d'udb, kavout diaes udb, hirvoudiñ d'udb, sevel hiraezh gant an-unan d'udb.

Seufzen n. (-s) : klemmvan g., hirvoud g., hirvoudennoù lies., huanadoù lies., huanadennoù lies., kunuc'hennoù lies., leñv g., leñvadenn b., leñvadeg b., leñverezh g.,

mousklemmoù lies., tore g., siwadennoù lies., gwigour g., damant g.
seufzend ag. : huanadus, kunuc'hus ; *der Seufzende,* an huanader g., al leñver g.
Seufzer g. (-s,-) : huanad g., huanadenn b., leñvadenn b., leñv g., mousklemm g., gwigour g., tore g., siwadenn b. ; *tiefe Seufzer ausstoßen, schwere Seufzer ausstoßen,* leuskel (tennañ, ober, teuler) huanadoù hirvoudus ; *seinen letzten Seufzer tun,* leuskel (rentañ, reiñ) e huanad diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, ober e huanad diwezhañ.
Severn g. (-s) : [Bro-Gembre, stêr] *der Severn,* an Havren b., ar stêr Havren b.
Sevilla n. (-s) : Sevilha b.
Sèvre b. (-) : [stêr] *die Sèvre,* ar Sevr g.
Sex g. (- *pe* -es) : rev b., seks g., pec'hed lous g., P. reizh b., traoù ar rev lies., traoù ar revr lies., c'hoari g. ; *was Sex betrifft, ist jeder frei,* pep hini a ra pezh a gar gant e revr, pep den a ra pezh en deus c'hoant gant e revr, pep hini a ra pezh a blij dezhañ gant e revr ; *Lust auf Sex,* c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., c'hoant g., c'hoant kig g., friantiz b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g. ; *sie hat Lust auf Sex,* c'hoant paotr a zo savet ganti, c'hoant he deus e vefe piket he zoull dezhi, fellout a ra dezhi c'hoari, kroget eo ar big en he skouarn, paket he deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch g., c'hoant he deus tennañ ur gae-gae, friantiz a zo enni, savet ez eus friantiz enni (ouzh u.b.), krog eo an tan en he brozh, emañ an tan en he gaol ganti, e gwentl tarv emañ, gwentl tarv a zo enni, kroget eo an orged enni, kroget eo gant an orged, homañ a zo leun a orged ; *er ist scharf auf Sex,* hennezh a gar ar c'hoari, hennezh n'eo mat nemet da friantañ ; *sie willigte ein, mit ihm Sex zu haben,* reiñ a reas alc'hwez he jardin dezhañ, asantiñ a reas kaout darempredoù rev gantañ, asantiñ a reas ober ur ruzadenn (ur frotadenn) gantañ ; *mit seiner Ehefrau Sex haben,* ober ar briedelezh ; *auf Sex drängen, jemanden zum Sex drängen,* goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegen-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegen-gwazh ; *Sex auf französisch,* broud revel ar c'halc'h dre ar genoù g., chukadenn b., kalc'hsunerezh g.
Sexagesima b. (-) : [relij.] *Sonntag Sexagesima,* Sul Tad al Lard g., Sul an Dibuch g., Sul ar Peuzlard g.
Sexappeal g. (-s) : broud g., atiz g., krampinell b., chalm g., hoaladur revel g., hoal revel g.
sexbesessen ag. : orget, troet gant an traoù rev, trelatet gant an orged, klañv gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), mac'hvredet gant ar revr, darvredet gant ar rev ; *er ist sexbesessen,* n'eus ken soñj nemet feskenniñ gantañ, darvredet eo gant ar revr, mac'hvredet eo gant ar revr, sorc'hennet eo gant ar c'hoari-daou, hennezh n'eo mat nemet da friantañ, trelatañ a ra gant an orged, klañv eo gant an orged, kroget eo gant an orged, kroget eo an orged ennañ, hemañ a zo leun a orged, klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), klañv eo gant ar c'hoant friko fourch, hemañ a zo orget war-lerc'h ar merc'hed.
Sexbombe b. (-,-n) : kurun a blac'h b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., loskadenn b., plac'h hoalus-meurbet b., plac'h lubanus-kenañ b., plac'h kaer-distailh b., plac'h kaer-eston b., plac'h kaer-meurbet b., plac'h kenedus-espar b., plac'h lorbus b., plac'h koant da lazhañ b., plac'h koant da lipat b., plac'h seksi b., plac'h koant da fouzhañ b., plac'h kas c'hoant b., plac'h kas koad er vragoù b., plac'h trefuus b., tamm brav a blac'h b., farodez b., labousell b., sukenn b., plac'h gwall vrav b., garsalenn b., femelenn b., karvez b., fulenn b., tamm friant g., lipadenn b., plantenn b., kouarc'henn b., koantenn b., kaerenn b., tekenn b., chevrenn b., hadenn b., boked g., babig koant g., plac'h stipet b., stipadenn b., tarinenn a blac'h b., fleurenn ar merc'hed b., beuf g., c'hwenenn b., keurenn b., gogez g.
Sexgeschichte b. (-,-n) : istor revr g.
Sexgöttin b. (-,-nen) : **1.** aktourez kas c'hoant b. ; **2.** [istor, arzoù] doueez kas c'hoant b.
Sexidol n. (-s,-e) : **1.** aktour kas c'hoant g., aktourez kas c'hoant b. ; **2.** [istor, arzoù] doue kas c'hoant g., doueez kas c'hoant b.
Sexismus g. (-) : revelouriezh b., falokratiezh b., strizhded spered hep damant evit ar reizh all b., kredenn e digevatalded ar revioù b.
Sexist g. (-en,-en) : revelour g., P. falokrat g., macho g., tourc'h g.
sexistisch ag. : revelour, P. falokrat, macho.
Sexladen g. (-s,-läden) : sex-shop g.
Sexologe g. (-n,-n) : revoniour g., reizhoniour g., seksologour g.
Sexologie b. (-) : revoniezh b., reizhoniezh b., seksologiezh b.
Sexologin b. (-n,-n) : revoniourez b., reizhoniourez b., seksologourez b.
Sexopathie b. (-) : reizhkleñved g., revgleñved g., kleñved ar reizh g.
Sexorgie b. (-,-n) : fouzhadeg b., ribotadeg b., gastaouadeg b.
Sexshop g. (-s,-s) : sex-shop g.
Sexsucht b. (-) : oriadezhmania g., c'hoant fouzhañ dreistmuzul g., egar fouzhañ g., doug d'ar merc'hed dreistmuzul g., doug d'ar baotred dreistmuzul g.
Sexsymbol n. (-s,-e) : **1.** aktour kas c'hoant g., aktourez kas c'hoant b. ; **2.** [istor, arzoù] doue kas c'hoant g., doueez kas c'hoant b.
Sexta b. (-, Sexten) : [skolioù] c'hwec'hvet klas g., c'hwec'hved g.
Sextaner g. (-s,-) : [skolioù] skoliad eus ar c'hwec'hvet klas g., c'hwec'hvead g.
Sextanerin b. (-,-nen) : [skolioù] skoliadez eus ar c'hwec'hvet klas b., c'hwec'hveadez b.
Sextant g. (-en,-en) : [merdead.] sekstant g., lec'hierez b., c'hwedant g.
Sexte b. (-,-n) : [sonerezh] c'hwec'henn b., c'hwec'hvedenn b.
Sextett n. (-s,-e) : [sonerezh] c'hwec'hbenveg g., c'hwec'had g.
Sextherapeut g. (-en,-en) : revoniour g., reizhoniour g., seksologour g.
Sextourismus g. (-) : beajoù fouzhañ lies., beajoù gastaouiñ lies., touristerezh revel g.

sexual ag. : ... rev, ... reizh, reizhel, revel, gwenerel.
Sexualbegier b. (-) **/ Sexualbegierde** b. (-,-n) : c'hoant revel g., hoal revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., friantiz b., libido b., c'hoant fouzhañ g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g., orged g.
Sexualerziehung b. (-) : deskadurezh rev b., desavadur revel g.
Sexualforscher g. (-s,-) : revoniour g., reizhoniour g., seksologour g.
Sexualforscherin b. (-,-nen) : revoniourez b., reizhoniourez b., seksologourez b.
Sexualhormon n. (-s,-e) : [bev.] hormon revel g. ; *Sexualhormone der Frau,* hormonoù revel gwregel lies. ; *Sexualhormone des Mannes,* hormonoù revel gourel lies.
Sexualität b. (-) : revelezh b., reizhelezh b., sekselezh b., seksualegezh b.
Sexualkunde b. (-) : deskadurezh rev b., revoniezh b., reizhoniezh b., seksologiezh b.
Sexualkundeunterricht g. (-s) : kentelioù deskadurezh rev lies., kentelioù desavadur revel lies., kentelioù seksologiezh lies.
Sexualleben n. (-s) : oberiezh revel b., buhez revel b., aferioù revr lies., darempredoù rev lies.
Sexualobjekt n. (-s,-e) : maouez c'hoariell b., korf-tra g.
Sexualorgane lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù revel lies., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g.
Sexualpädagogik b. (-) : deskadurezh rev b., seksologiezh b.
Sexualtäter g. (-s,-) : argadour rev g., tager rev g.
Sexualtäterin b. (-,-nen) : argadourez rev b., tagerez rev b.
Sexualtherapeut g. (-en,-en) : revoniour klinikour g., reizhoniour klinikour g., seksologour klinikour g.
Sexualtherapie b. (-,-n) : seksoterapiezh b., revvezegerezh g.
Sexualtrieb g. (-s,-e) : luzad revel g., luzad libidinel g., poulzad revel g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoant g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g.
Sexualverlangen g. (-) : c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., friantiz b., libido b., c'hoant fouzhañ g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g. ; *meine Freundin hat überhaupt kein Sexualverlangen mehr,* va mignonez a zo aet ar friantiz diouti.
Sexualverbrechen n. (-s,-) : torfed revel g., argad revel g., tagadenn revel b.
Sexualwissenschaft b. (-) : revoniezh b., reizhoniezh b., seksologiezh b.
Sexualwissenschaftler g. (-s,-) : revoniour g., reizhoniour g., seksologour g.
Sexualwissentschaftlerin b. (-,-nen) : revoniourez b., reizhoniourez b., seksologourez b.
sexuell ag. : gwenerel, revel, reizhel, seksel, ... rev, ... revr ; *sexuell übertragbare Krankheit,* kleñved stagus degaset gant an darempredoù rev g., kleñved tapet dre zarempredoù rev g., kleñved gwenerel (revel) stagus, [kozh] kleñved vil (lous) g. ; *sexuelle Enthaltsamkeit, sexuelle Abstinenz,* emziouer revel g. ; *sich jeder sexuellen Aktivität enthalten,* emzioueriñ, ober ur skoulm en e lost ; *eine Frau sexuell bedrängen,* goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegen-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegen-gwazh ; *sexuelles Vergnügen, sexuelle Lust,* plijadurezhioù ar c'horf lies. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies.
sexy ag. : P. seksi, hoalus-meurbet, lubanus-kenañ, kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, lorbus, strobinellus, boemus, marzhus, estlammus, bamus, sorc'hennus, koant da lazhañ, koant da fouzhañ, ... kas c'hoant, trefuus, broudus, kenedus-espar, un hoal anezhañ ; *sie hat sich sexy angezogen,* greiet eo evel un dommderenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.
Sezession b. (-,-en) : [polit.] disrannidigezh b., digevrediñ g., disparti g.
Sezessionist g. (-en,-en) : [polit., istor] disranner g., disranneler g., digevredour g.
Sezessionskrieg g. (-s) : [istor] brezel an Digevrediñ g., brezel digevrediñ g., brezel diabarzh amerikan g.
sezieren V.k.e. (hat seziert) : skejañ, diskejañ, pizhskejañ, korfskejañ, flañchañ ; *sezieren, um die Todesursache festzustellen,* kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv.
Sezieren n. (-s) : skejadur g., pizhskejadur g., flañchadenn b.
Seziermesser n. (-s,-) : kontell skejañ b., kontell flañchañ b., skejer g.
Seziersaal g. (-s,-säle) : sal gorfskejañ b.
Sezierung b. (-,-en) : skejadur g., pizhskejadur g., flañchadenn b. ; *Sezierung eines Toten,* skejadur korf un den marv g., korfskejerezh g.
S-förmig ag. **/ s-förmig** ag. : a-stumm gant un S, stummet evel un S, kamm-digamm, e doare un S, e doare S-où.
Sgraffito g. (-s,-s/Sgraffiti) : murlivadur g., tresadenn-voger b.
S-Haken g. (-s,-) : [tekn.] gwiber g.
Shampoo n. (-s,-s) : champouenn g.
Shareware b. (-,-s) : [stlenn.] eskemmant g., shareware g.
Shepherd's Pie g. (-) : [kegin.] hacheiz Parmentier g.
Sheriff g. (-s,-s) : cherif g.
Sherry g. (-s,-s) : sherry g.
Shetlandpony n. (-s,-s) : [loen.] pone inizi Shetland g., bidochenn Shetland b., pone Shetland g.
Shift-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Pennlizherenn b.
Shintō g. (-) **/ Shintoismus** g. (-) : [relij.] sintoegezh b.
Shintoist g. (-en,-en) : [relij.] sintoad g. [*leister* sintoiz].
Shoah b. (-) **/ Schoah** b. (-) : Shoah g.
Shockwave n. (-s) : [stlenn.] meziant Shockwave g.
Shōgun g. (-s,-e) : shogun g.
Shop g. (-s,-s) : [kenw.] stal b., stal-werzh b., ti-kenwerzh g., boutikl g./b., koñvers g., magazenn b.

shoppen V.gw. (hat geshoppt) : genaouegiñ ouzh ar stalioù, lipat stalioù, staliaoua.
Shopping n. (-s,-s) : tro-vale e kêr evit lipat stalioù b., baleadenn e kêr evit genaouegiñ ouzh ar stalioù b., pourmenadenn e kêr evit genaouegiñ ouzh ar stalioù b., staliaoua g.
Shopping-Mall b. (- -, - -s) : [stlenn.] sibermarc'had g., marc'had enlinenn g.
Shortcut g. (-s,-s) : [stlenn.] berradenn b.
Shorts lies. : bragoù berr g., short g.
Show b. (-,-s) : abadenn diduañ b., c'hoariadenn b.
Show-down g. (-/-s,-s) **/ Showdown** g. (-/-s,-s) : freuz fregañ g.
Showgeschäft n. (-s) : greanterezh diduañ g.
Showmaster g. (-s,-) : [kleweled] lusker g.
Shuttle g./n.: bulzun b., karr-boutin bulzun g., karr-boutin monedone g., karr-boutin kas-degas g.
Siam n. (-s) : Siam b.
Siamese g. (-n,-n) : Siamad g.
Siamesin b. (-,-nen) : Siamadez b.
siamesisch ag. : **1.** siamat, ... Siam ; *siamesischer Kampffisch,* pesk rioter g. ; **2.** *siamesische Zwillinge,* gevelled siamat lies., breudeur siamat lies., gevelled bet ganet stag o c'horfoù an eil ouzh egile lies.
Siamkatze b. (-,-n) : kazh Siam g., kazh siamat g.
Sibilant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn chuchuet b.
Sibirien n. (-s) : Siberia b.
Sibirier g. (-s,-) : Siberian g., Siberiad g.
sibirisch ag. : ... Siberia, siberian, siberiat.
Sibylle b. (-,-n) : sibilla b., sibillenn b. [*liester* sibilled]
sibyllinisch ag. : sibillek, amguzh, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, rinek, iskis, divinadellek, luziet, rouestlet, kudennek, teñval.
sich raganv-gour emober : en em ; *sich (t-rt) waschen,* en em walc'hiñ ; *sich (t-d-b) die Hände waschen,* gwalc'hiñ e zaouarn ; *sich (t-rt) freuen*, bourrañ, kemer bourd, kaout plijadur, ober [udb] gant plijadur, kaout goust, bezañ da gant an-unan, bezañ laouen, ambuziñ ; *freuen Sie sich !* grit bourrus ! bezit laouen ! ; *sie freut sich,* emañ laouen ; *sich (t-rt) begrüßen,* en em genderviñ, saludiñ an eil egile ; *er lässt sich (t-d-b) ein Haus bauen,* lakaat a ra sevel ti evitañ ; *er hatte kein Geld bei sich (t-d-b),* ne oa tamm arc'hant ebet (gwenneg ebet) gantañ ; *die Sache an und für sich,* an afer anezhi (eviti) hec'h-unan, an afer dre natur ; *das hat nichts auf sich,* n'eo ket marv mil den, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, ne denn ket da vraz, ne denn ket da wall dra, n'eo ket pouezus, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra ! ; *er denkt nur an sich (t-d-b),* pizh eo ouzh pep unan nemet outañ e-unan, ur sacher d'e du a zo anezhañ, un den d'e sac'h a zo anezhañ, klask a ra atav sachañ an dour d'e vilin, douget eo d'e aezamant nemetken, hennezh 'zo porc'hell, un den evitañ e-unan eo, emgar eo, pemoc'h eo, karg eo gantañ e-unan, douget eo dezhañ e-unan ; *sie kommt wieder zu sich (t-d-b),* dont a ra enni hec'h-unan, difallañ (difatañ, dialvaoniñ, disemplañ, divadaouiñ, diabafiñ, divatorelliñ, divorfilañ) a ra, dont a ra en-dro en hec'h anaoudegezh, en em anavezout a ra, dont a ra hec'h anaoudegezh dezhi en-dro ; [preder.] *das Ding an sich,* an dra anezhañ e-unan / an dra dre natur (Gregor), an dra evitañ e-unan, ar gourbezoud g. ; *durch sich selbst,* drezañ e-unan ; *für sich,* evit an-unan ; *er lebt für sich allein,* emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, bevañ a ra en e bart e-unan ; *das Landhaus liegt für sich,* a-gostez (en ul lec'h distro, en he digenvez, en digenvez) emañ ar genkiz ; *jeder für sich,* pep hini war e besk, pep hini evit e sac'h, pep hini evit e gont, pep hini evitañ e-unan (Gregor) ; *etwas Nahrung zu sich (t-d-b) nehmen,* debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn.
Sichabfinden n. (-s) : emglev g., emglevadenn b.
Sichabreagieren n. (-s) : [bred.] breddiskarg g., pellezvannañ g., divoustrañ g.
Sicheinprägen n. (-s) : eñvoradurezh b., eñvoridigezh b., eñvoradenn b.
Sichgehenlassen n. (-s) : lez-ober g.
Sichel b. (-,-n) : **1.** falz b., falc'h-aotenn b., falz-aotenn b. ; *Hausichel,* falz stropañ b., falz-kamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., falz dic'harzhañ b., strep g., strop g. ; *Mähsichel,* falz-eost b., falz-taol b., falz-ved b. ; *Zahnsichel,* falz-dantek b. ; *Sichel der Algenbauern,* falz-aod b. ; *kleine Sichel,* skousell b. ; *die Klinge der Sichel,* houarn ar strop g., lavnenn ar falz b. ; **2.** *Mondsichel,* prim al loar g., kresk al loar g., loargresk g., loar gornek b., loarbrim g., kerniel al loar lies. ; *die Sichel des Mondes wird sichtbar,* kregiñ a ra al loar da ziskouez he frim, emañ al loar o vont war he falz.
Sichelfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h-sturiañ str., stuc'h-lost str., stuc'henn-sturiañ b., stuc'henn-lost b.
sichelförmig ag. : falzheñvel, e doare ur falz, e doare filzier, a-zoare gant ur falz, a-zoare gant filzier, a-seurt gant ur falz, a-seurt gant filzier.
Sichelhieb g. (-s,-e) : stropad g. ; *mit einem Sichelhieb abgemähtes Schnittgut,* stropad g.
sicheln V.k.e. (hat gesichelt) : troc'hañ gant ar falz, stropañ, stropata, distropañ, strepañ ; *trockener Farn lässt sich nur schwer sicheln,* raden sec'h a zo teuc'h da troc'hañ gant ar falz, raden sec'h n'int ket traoù karantezus da troc'hañ gant ar falz, raden sec'h a zo teuc'h da stropañ ; *kleine Astgabel zum Sicheln der Heidegewächse,* fichell lann b.
sicher ag. : **1.** sur, asur, serten, sur ha serten, sigur, divarteze, divar, diarvar, diogel, divank, hep fazi, difazi, hep mank, hep mank ebet, a-daol-sur, a-dra-sur, a-dra-wir, a hent vat, a berzh vat, distag, me a bari, pariañ ; *er ist seiner Sache sicher,* sur eo eus e jeu, sur eo eus e grog, sur eo eus e daol, barrek eo war e daol, n'eus douetañs ebet evitañ e teuio a-benn ouzh e daol, c'hoari a ra d'ar sur (Gregor), diarvar eo dezhañ, divarteze eo dezhañ, ken sur ha tra (ken sur ha graet) eo evitañ, touiñ a rafe war an dra-se, n'eo ket deuet amañ war skoulmoù balan ; *es ist jetzt absolut sicher, dass er sein Geld bekommt,* bremañ eo krog en e arc'hant ; *es ist hundertprozentig sicher, dass ich komme,* dont a rin, divarteze eo an dra-se - dont a rin, bezit sur - dont a rin, sur e c'hallit bezañ - dont a rin, ken sur ha tra eo - dont a

rin ha n'eo ket marteze eo - dont a rin, kement-se 'zo sur - dont a rin, hep mar na digarez - dont a rin, n'eus mar na marteze - dont a rin, m'en tou - dont a rin hep fazi - dont a rin hep mank ebet - dont a rin hep ket fellel - ne c'hwitin ket da zont ; *bist du ganz sicher ?* sur-mat out ? sur out a se ? ; *wir sind uns keineswegs sicher,* n'eo ket diarvar, tamm ebet - n'eo ket lavaret ; *ich bin mir nicht sicher,* en entremar emaon, n'asurin ket ez eo gwir, ne lavarin ket ez eo gwir ; *ich bin mir ganz sicher, dass alle es wissen,* n'emaon ket a-zindan-zivin e oar an holl an dra-se, kred am eus e oar an holl an dra-se, me a bari e oar an holl an dra-se, pariañ e oar an holl an dra-se ; *es ist nicht sicher, ob er kommt,* n'eo ket lavaret e teuio, n'eo ket da lavaret e teuio ; *es ist nicht sicher, dass es dann besser wird,* n'eo ket lavaret e vo gwelloc'h an traoù neuze, n'eo ket da lavaret e vo gwelloc'h an traoù neuze ; *etwas aus sicherer Quelle wissen,* gouzout udb a hent vat / gouzout udb a berzh vat (Gregor), gouzout a-dra-sur udb ; *ich halte es für sicher,* n'eus mar ebet war an dra-se evidon, me a bari, pariañ, un dra sur eo da'm soñj, touiñ a rafen war gement-se, derc'hel a ran an dra-se da wir, derc'hel a ran an dra-se evit gwir, sellet a ran ouzh an dra-se evel un dra sur, asur on, diarvar on diwar-benn kement-se, diarvar eo din, m'en lavar gant gwarant ; *so viel ist sicher,* kement-se a zo sur-mat bepred, un dra diarvar eo kement-se bepred ; *um sicher zu sein,* evit mont diarvar, evit mont d'ar sur, evit ober diouzh ar furañ, evit ho surentez, evit hor surentez, evit abegoù a surentez, evit bezañ sur, evit kemer e surentez, betek-gouzout ; *auf Nummer sicher gehen,* ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù ebet war an-unan, mont d'ar sur (Gregor) ; *um auf Nummer sicher zu gehen,* evit bezañ sur ne c'hoarvezo droug ebet, evit bezañ diwallet a nep gwall fortun, evit bezañ en tu all da bep droug ; P. *er ist in Nummer sicher,* er c'hloz (er goudor, er voest) emañ, kraouiet eo bet, lakaet eo bet dindan brenn, er bidouf emañ, emañ o vañsonat an diabarzh, kaset eo bet da vañsonat an diabarzh, en disglav emañ, en disheol emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen.

2. a fiziañs, sur, asur, diogel, diarvar, diarvarus ; *eine sichere Stellung,* ul lec'h diarvar (diogel, sur) g., ur post-labour asur g. ; *eine sichere Hand,* un dorn digren, un dorn asur g. ; *sicheres Gleichgewicht,* kempouez divrall (stabil) g. ; *sicheres Gedächtnis,* memor vat b., eñvor diorroet mat b., koun mat g. ; *ich bin seiner sicher,* fiziañs am eus ennañ, fiziout a ran ennañ ; *diese Maschine ist betriebssicher,* kred a c'haller reiñ d'ar mekanik-se ; *sicherer Schuldner,* dleour a fiziañs g. ; *sicherer Blick,* selloù disaouzan lies. ; *ein sicherer Beweis,* ur brouenn diarvar b., ur brouenn na c'haller ket diarbenn b. ; *sicherer werden,* suraat.

3. klet, goudor, diogel, e surentez, er-maez a zañjer, dizañjer, diriskl, diarvar, diarvarus, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, er gwarez, en aior, en andor, er gwasked, diwall, gwarez ; *seines Lebens nicht sicher sein,* na vezañ diarvar eus e vuhez, na vezañ dienkrez eus e vuhez ; *etwas an einen sicheren Ort bringen,* lakaat udb en diogel (er gwasked, e savete, er goudor, er-maez a zañjer, e surentez, en ul lec'h klet, en ul lec'h goudor, a du vat), lakaat en herberc'h ; *vor jemandem sicher sein,* bezañ er goudor (er gwarez, en diogel, e savete) diouzh u.b. ; *sie haben genug Geld, um vor Armut sicher zu sein,* arc'hant a-walc'h o deus evit mirout ouzh an dienez ; *sicher ist sicher,* gwelloc'h bezañ sur eget bezañ war var, kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a boell - kerse ne zeu nemet goude - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.

Adv. : **1.** sur, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, sur a-walc'h, moarvat, membri, douetus, diarvar, d'ar sur, c'honvat, e-tailh, sertenamant, leal, el leal, me a bari, pariañ ; *es ist sicher windig,* avel a rank bezañ, me a bari ez eus avel, pariañ ez eus avel ; *er kommt ganz sicher,* dont a raio, se 'zo sur - dont a raio hep fazi - dont a raio, se 'zo divarteze - dont a raio, nebaon - un dra asur eo e teuio - dont a ray a-dra-sur - dont a raio hep ket fellel - ne c'hwito ket da zont - dont a ray, sur ha serten eo - dont a raio e-tailh - dont a raio hep mank ebet - me a bari e teuio - pariañ e teuio ; *etwas sicher wissen,* gouzout ez eo gwir udb, bezañ sur eus udb, gouzout udb en un doare distag, gouzout udb da sur ; *ich weiß es ganz sicher,* sur-mat on, diarvar on diwar-benn kement-se, me a lavar deoc'h ! sur ha serten on ! kredit asur ! n'emaon ket a-zindan-zivin ! nebaon ! ; *willst du sicher gehen, so ...,* m'ec'h eus c'hoant mont diarvar e ..., ma fell dit mont d'ar sur e ...., ma fell dit ober diouzh ar furañ e … ; *aber sicher !* ya a-walc'h ! ; *um sicher zu gehen,* evit mont diarvar, evit mont d'ar sur, evit ober diouzh ar furañ, evit ho surentez, evit hor surentez, evit abegoù a surentez, evit bezañ sur, evit kemer e surentez, betek-gouzout ; **2.** e surentez, er-maez a zañjer, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, er gwarez, en aior, en andor, er gwasked, diarvar ; *sich sicher glauben,* krediñ d'an-unan bezañ e surentez, krediñ d'an-unan bezañ en diogel, krediñ d'an-unan bezañ en tu all da bep droug, krediñ emeur dizañjer, krediñ d'an-unan bezañ diwallet a nep gwall fortun ; *jemanden sicherstellen,* **a)** lakaat u.b. en diogel (e savete), lakaat u.b. en herberc'h ; **b)** [dre astenn.] herzel u.b., lakaat u.b. dindan ward, lakaat u.b. en toull-bac'h, bac'hañ (toullbac'hañ, karc'hariañ) u.b., plantañ u.b.en toull, [dre fent] lakaat u.b. er goudor (en disglav, er voest, er sac'h-maen), lakaat u.b. er c'hloz, kas u.b. d'ar c'hloz ; *sicher zu Werke gehen,* kemer e surentez a-raok ober udb, ober e ziarbennoù a-raok stagañ gant ul labour bennak (a-raok lakaat udb da dremen er pleustr, a-raok lakaat udb e pleustr), kemer e ziwalloù (ober e gempennoù, ober e zifennoù) a-raok

ober udb ; *sicher leben,* bevañ diarvar (en diogel, e savete, e surentez, diarvar eus e vuhez) ; *jemanden sicher machen,* dinec'hañ (dizaoniñ) u.b., lakaat aes spered u.b., disaouzanañ u.b. (Gregor) ; *sich sicher stellen,* mont d'en em glenkañ, mont en andor, mont en aior, en em lakaat en herberc'h, mont er gwasked, mont er goudor, mont er gwarez (en diogel).

sichergehen V.k.e (ging sicher / ist sichergegangen) : kemer e surentez, ober e ziarbennoù, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, mont diarvar, mont d'ar sur, ober diouzh ar furañ.

Sicherheit b. (-,-en) : **1.** emfiziañs b., disaouzan g., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b. ; *Sicherheit im Auftreten haben,* diskouez emfiziañs, kaout un neuz distag, mont disaouzan, bezañ dilent, na vezañ gwall lent an tamm eus an-unan, na gaout aon rak e anv (rak e skeud), bezañ dizaon (dispont, hardizh, her, disaouzan, dizoan), kaout nerzh-kalon, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, bezañ den (*liester* tud), na vezañ moan e galon, kaout kribell, bezañ asur, bezañ hardizh ouzh an dud ; *mit Sicherheit sagen,* diogeliñ, asuriñ ; *ich kann nicht mit Sicherheit sagen, wann er eintreffen wird,* n'ouzon ket distag peur e teuio, n'ouzon ket difazi a-walc'h peur e teuio, n'ouzon ket pizh peur e teuio, n'ouzon ket kaer peur e teuio, n'ouzon ket war-eeun peur e teuio.

2. kretadenn warantiñ b., fiziad gwarantiñ g., kredoniezh b., arouestl g., gouestl g., gwarant g., kred g. ; *hypothekarische Sicherheit*, madoù lakaet da ouestl (da warant, da gred) ; *Sicherheit leisten, Sicherheit geben,* reiñ kredoniezh / reiñ gouestl (Gregor) ; *als Sicherheit dienen,* bezañ lakaet da ouestl (da arouestl, da warant, da gred).

3. diogelroez g., diogel g., surentez b., goudor g., gwarez g., gwasked g., aior g., andor g., kled g., kledour g., kledourenn b., diarvar g., distav g., golo g., goloadurezh b., herberc'h g. ; *jeder hat das Recht auf Sicherheit der Person,* gwir a zo gant pep hini d'an diogelroez evitañ, gwir a zo gant pep hini da vezañ dienkrez eus e vuhez ; *jeder hat das Recht auf soziale Sicherheit,* pep den en deus gwir d'ar c'hedskor ; *in Sicherheit bringen,* lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h goudor, lakaat en herberc'h, lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; *in Sicherheit sein,* bezañ asur, bezañ diogel, bezañ en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en distav), bezañ diwall, bezañ gwarez, bezañ en ul lec'h klet, bezañ en ul lec'h goudor, bezañ dizañjer, bezañ gwarant, bezañ diarvar eus e vuhez, bezañ dienkrez eus e vuhez ; *sich in Sicherheit bringen,* mont d'en em glenkañ, mont en andor, mont en aior, mont er gwasked, mont er goudor, mont er gwarez (en diogel), en em lakaat en herberc'h, mont da c'houdoriñ ; *sie brachten sich in einem ruhigen Hafen in Sicherheit vor dem Sturm,* aet e oan da c'houdoriñ diouzh ar gorventenn en ur porzh lor ; *sich vor einem Auto in Sicherheit bringen,* treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr ; *zur größeren Sicherheit,* evit bezañ suroc'h c'hoazh ; *sich in Sicherheit wiegen,* krediñ d'an-unan bezañ en diogel, krediñ d'an-unan bezañ en tu all da bep droug, krediñ emeur dizañjer, krediñ d'an-unan bezañ diwallet a nep gwall fortun ; *öffentliche Sicherheit,* surentez foran b., kensurentez b., diogelroez g.

4. asur g., divarded b., divarder g., diarvar g., starter g., started b., gwarant g. ; *Sicherheit der Kenntnisse,* gouiziadurioù azezet mat (asur) lies. ; *mit absoluter Sicherheit,* sur ha serten, asur-divrall, peursur, divarteze, ken sur ha tra, sigur, ha n'eo ket marteze eo, difazi ; *so kommen Sie mit absoluter Sicherheit zu Ihrem Ziel,* an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal - an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h betek ho pal, m'en lavar deoc'h gant gwarant.

Sicherheitsabkommen n. (-s,-) : [polit] feur-emglev war ar surentez g., feur-emglev war an diogelroez g.

Sicherheitsabstand g. (-s,-abstände) : **1.** [kirri] hed surentez g., esaouenn surentez b. ; **2.** marz surentez g.

Sicherheitsbeamte(r) ag.k. g. : gwazour surentez g., gwazour diogelroez g.

Sicherheitsbeamtin b. (-,-nen) : implijadez e karg eus ar surentez b., implijadez e karg eus an diogelroez b.

Sicherheitsbehälter g. (-s,-) : [nukl.] klozenn surentez b.

Sicherheitsberater g. (-s,-) : kuzulier war ar surentez g.

Sicherheitsbehörden lies. : polis g., gwarez foran g.

Sicherheitsbewusstsein n. (-s) : kizidikadur ouzh ar c'hudennoù gant ar surentez g.

Sicherheitsbindung b. (-,-en) : strapenn surentez b., stagell surentez b., stagenn surentez b.

Sicherheitsdienst g. (-es,-e) : servij surentez g.

Sicherheitseinlage b. (-,-n) : [arc'hant.] kretadenn warantiñ b., fiziad gwarantiñ g., kredoniezh b., arouestl g., gouestl g., gwarant g., kred g.

Sicherheitsfonds g. (-,-) : [arc'hant.] font gwarantiz g., kef gwarantiz g.

Sicherheitsgeleit n. (-s,-e) : heuliad g., amheuliad g., amheuliadeg g., ambrougadeg b.

Sicherheitsglas g. (-es,-gläser) : gwer surentez str.

Sicherheitsgurt g. (-s,-e) **/ Sicherheitsgürtel** g. (-s,-) : gouriz-surentez g., lêrenn b. ; *seinen Sicherheitsgurt anschnallen,* prennañ e c'houriz-surentez, lakaat al lêrenn.

sicherheitshalber Adv. : evit mont diarvar, evit mont d'ar sur, evit ober diouzh ar furañ, evit ho surentez, evit hor surentez, evit abegoù a surentez, evit bezañ sur, evit kemer e surentez, betek-gouzout.

Sicherheitshülle b. (-,-n) : [nukl.] klozenn surentez b.

Sicherheitskette b. (-,-n) : chadenn surentez b.

Sicherheitskontrolle b. (-,-n) : **1.** kontroll surentez g. ; **2.** kontroll teknikel ar c'hirri g.

Sicherheitskopie b. (-,-n) : [stlenn.] eilenn savete b., savete g.

Sicherheitskräfte lies. : nerzhioù polis lies., nerzhioù surentez lies., nerzhioù urzh lies.

Sicherheitskugel b. (-,-n) : [nukl.] klozenn genfinañ b.

Sicherheitsleistung b. (-,-en) : [arc'hant.] kretadenn warantiñ b., fiziad gwarantiñ g., kredoniezh b., arouestl g., gouestl g., gwarant g., kred g., arc'hant-kred g., yalc'h-kretaat b., arrez g.

Sicherheitsmaßnahme b. (-,-n) : [gwir] diarbenn kendalc'hekaat g., darbaroù kendalc'hekaat lies., gread kendalc'hekaat g., diarbenn diogelroez g., diarbenn surentez g., darbaroù gwareziñ lies., darbaroù diwall lies.
Sicherheitsmaßregel b. (-,-n) : diarbenn surentez g., diwalloù lies., darbaroù gwareziñ lies., kempenn surentez g. ; *alle Sicherheitsmaßregeln getroffen haben,* bezañ kuit ha pare diouzh pep droug, bezañ kuit ha pare diouzh pep gwall.
Sicherheitsnadel b. (-,-n) : spilhenn-alc'hwez b., spilhenn war alc'hwez b., spilhenn-grap b., spilhenn-grog b. ; *ein Bund Sicherheitsnadeln,* un duilhad spilhoù war alc'hwez g.
Sicherheitspakt g. (-s,-e) : [polit] feur-emglev war ar surentez g., feur-emglev war an diogelroez g.
Sicherheitspfand n. (-s,-pfänder) : [gwir] kretadenn warantiñ b., fiziad gwarantiñ g., kredoniezh b., arouestl g., gouestl g., gwarant g., arc'hant-kred g., kred g., yalc'h-kretaat b.
Sicherheitspfändung b. (-,-en) : [gwir] seziz kendalc'hekaat b.
Sicherheitspolizei b. (-) : polis surentez g.
Sicherheitsrat g. (-s) : [polit.] kuzul-surentez g.
Sicherheitsrisiko n. (-s,-risiken) : riskl g.
Sicherheitsschalter g. (-s,-) : [tredan.] disjunter g., troc'h-red g.
Sicherheitsschloss n. (-es,-schlösser) : kadranas g., krabotinell b., torzhell surentez b., potailh surentez g./b.
Sicherheitsschneise b. (-,-n) : [koadoù] digoadenn surentez b.
Sicherheitsspanne b. (-,-n) : marz surentez g.
Sicherheitsstift g. (-s,-e) : genn surentez g., gennig surentez g., ibil surentez g.
sicherheitstechnisch ag. : war tachenn ar surentez.
Sicherheitsventil n. (-s,-e) : klapedenn surentez b., trapig surentez g.
Sicherheitsverschluss g. (-es,-verschlüsse) : prenn surentez g., prenner surentez g., kloched surentez g., hual surentez g.
Sicherheitsvorkehrung b. (-,-en) : diarbenn g., dizarbenn g., darbar g., darbaradenn b., darbardadur g., darbarerezh g., darbaridigezh b., pourchas g., ragaoz b., ragaozadur g., ragaozidigezh b., diwall g. ; *die nötigen Sicherheitsvorkehrungen treffen,* kemer an diwalloù (an evezhioù) ret, ober ar c'hempennoù (an diarbennoù, an difraeoù) rekis, ober e bourchasoù.
Sicherheitsvorrichtung b. (-,-en) : stramm surentez g.
Sicherheitswachdienst g. (-es,-e) : polis sikour g.
Sicherheitszone b. (-,-n) : takad surentez g.
sicherlich Adv. : sur a-walc'h, a-dra-sur, a-dra-wir, a-daol-sur, a-dra-sklaer, moarvat, membri, medest, mar karan, leal, el leal, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *du weißt es sicherlich,* n'emaout ket hep gouzout kement-se, gouzout a rez a-walc'h an dra-se ; *dort geht es ihm sicherlich gut,* eno e tle bezañ en e vleud, eno e tle bezañ en e jeu.
sichern V.k.e (hat gesichert) : **1.** diwall, diogeliñ, diogelaat, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ, gwarediñ, gwarantiñ, startaat, kreñvaat, stabilaat, stabiliañ, kadarnaat, suraat ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern,* diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *gesicherter Frieden,* peoc'h stabil g., peoc'h divrall g. ; *die Weiterführung einer Hilsaktion sichern,* derc'hel un embregadenn skoazell en he flom, diogeliñ kendalc'h un embregadenn skoazell ; *jemandem die Ruhe sichern,* diwall (diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ) peoc'h u.b. ; *gesicherte Zukunft,* amzer-da-zont diarvar (diogel, digoumoul) ; *gesichert sein,* bezañ en em renket evit na gouezho ket ar bec'h war an-unan, bezañ gwarantet (gwarezet) ; [lu] *gesichertes Gewehr,* fuzuilh prennet ar c'hliked surentez warni b. ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer sichern,* gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ ; [merdead.] *gesicherte Schiffe,* bigi (listri) ambrouget lies. ; [stlenn.] *Daten sichern,* gwareziñ (gwarediñ, saveteiñ, enrollañ) stlennadoù, gwareziñ (gwarediñ, saveteiñ, enrollañ) roadennoù ; *eine Datei sichern,* gwareziñ (gwarediñ, saveteiñ) ur restr ; **2.** [tekn.] lakaat un ibil surentez, sparlañ, blokañ ; **3.** [tredan.] lakaat un deuzell, lakaat ur plom, lakaat un disjunter, lakaat un troc'h-red.
V.em. : **sich sichern** (hat sich gesichert) : *sich (t-rt) vor einer Gefahr sichern,* kemer e surentez (e ziwalloù, e ziarbennoù), ober e ziarbennoù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, en em ziwall diouzh un dañjer, kaeañ ouzh un dañjer, rageveshaat ouzh udb, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, rakdiwall diouzh un dañjer ; *sich (t-d-b) die Übermacht sichern,* kemer e ziwalloù evit ma chomo an dreistbeli gant an-unan.
V.gw. (hat gesichert) : *das Wild sichert,* emañ ar jiber o ruflañ an aer en-dro dezhañ, emañ ar jiboez o fronañ (o fronal) an avel.
sicherstellen V.k.e. (hat sichergestellt) : **1.** goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ, gwarediñ, lakaat e surentez, lakaat er-maez a zañjer, lakaat a du vat, lakaat en diogel, lakaat e savete, lakaat er goudor, lakaat er gwarez, lakaat en aior, lakaat en andor, lakaat er gwasked, lakaat en herberc'h, suraat ; *jemanden sicherstellen,* **a)** lakaat u.b. en diogel (e savete) ; **b)** [dre astenn.] herzel u.b., lakaat u.b. dindan ward, lakaat u.b. en toull-bac'h, bac'hañ (toullbac'hañ, karc'hariañ) u.b., plantañ u.b. en toull, [dre fent] lakaat u.b. er goudor (en disglav, er voest, er sac'h-maen), lakaat u.b. er c'hloz, kas u.b. d'ar c'hloz ; **2.** *um sicherzustellen, dass nichts passiert,* evit bezañ sur ne c'hoarvezo droug ebet, evit bezañ diwallet a nep gwall fortun, evit bezañ en tu all da bep droug.
Sicherstellung b. (-,-en) : **1.** diogeliñ g., goudoriñ g., gwaskediñ g., gwareziñ g., gwarediñ g., lakidigezh en diogel b. ; **2.** [arc'hant.] kretadur g.
Sicherung b. (-,-en) : **1.** diwall g., surentez b., diogelroez g., diogel g., goudor g., gwarez g., gwasked g., diarvar g., mirerezh g. ; *soziale Sicherung,* surentez sokial b., kedskor g. ; **2.** diogeladur g., asur g. ; **3.** [arm] kliked surentez g. ; **4.** [merdead.] ambroug g., ambrougadenn b., ambrougadeg b. ; **5.** [lu] goloadurezh b., goloerezh g. ; **6.** [tredan.] teuzell b., teuzenn b., plom g., troc'h-amred g., troc'her-tredan g., disjunter g., disreder g. ; **7.** [stlenn.] saveteiñ g. gwareziñ g., gwarediñ g. ; **8.** kreñvadur g., stabiladur g., nerzhadur g., startadur g.

Sicherungsautomat g. (-en,-en) : [tredan.] disjunter g., troc'h-red g.
Sicherungsbeschlagnahme b. (-,-en) : [gwir] seziz kendalc'hekaat b.
Sicherungsmaßnahme b. (-,-n) : [gwir] diarbenn kendalc'hekaat g., darbaroù kendalc'hekaat lies., gread kendalc'hekaat g., diarbenn diogelroez g., diarbenn surentez g., darbaroù gwareziñ lies., darbaroù diwall lies.
Sicherungsmutter b. (-,-n) : [tekn.] bouster-blokañ g., bouster klaviañ g., kraouenn surentez b.
Sicherungskopie b. (-,-n) : [stlenn.] eilenn savete b., savete g.
Sicherungsverwahrung b. (-,-en) : [gwir] toullbac'hañ diarbenn g.
Sichler g. (-s,-) : [loen.] *Sichler, brauner Sichler,* ibiz du g.
Sicht b. (-) : **1.** gwel g., digor g., gweled g., taol-lagad g. ; *in Sicht haben,* gwelet ; *der Sicht entziehen,* kas (tennañ) diwar wel, lemel a-ziwar wel (diouzh gwel), lakaat er-maez a wel ; *die Küste in Sicht behalten,* bageal a-wel d'an aod, merdeiñ hep koll gwel a'n aod, merdeiñ a-zouar ; [ster rik ha dre skeud.] *in Sicht sein,* bezañ a-wel, bezañ war-wel, bezañ a-wel-dremm ; *Sicht auf das Tal,* gwel (digor) war an draoñienn g., taol-lagad war an draoñienn g. ; *mit Sicht aufs Meer,* a-dal d'ar mor, gant gwel (gant digor) war ar mor, tro ouzh ar mor, digor war ar mor ; [ster rik ha dre skeud.] *außer Sicht,* er-maez a wel, a-ziabell gweled, a-zisgwel ; *die Schiffe sind jetzt außer Sicht,* ar bigi a zo aet diwar-wel, ar bigi a zo aet a-ziwar wel, ar bigi a zo aet diouzh gwel, ar bigi a zo aet koll-gwel.
2. gweluster g., gwelusted b., hewelded b., hed-gwel g., diraez-gweled g., doug ar gwelet g., doug ar selloù g. ; *schlechte Sicht,* hed-gwel fall g. ; *klare Sicht, freie Sicht,* hed-gwel mat g., amzer divrumenn b., dremmwel digatar g. dremmwel ec'hon g. ; *diesige Sicht,* amzer voredet b., dremmwel moredet g. ; *die Sicht verhüllen,* mouchañ ar gwel ; *dichter Nebel verhüllt die Sicht,* garzhet eo an dremmwel gant ur vougenn, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant ur vougasenn ; *Nebel schränkt die Sicht ein,* pa vez brumenn e tigresk an hed-gwel.
3. [dre skeud.] termen g. ; *Politik auf weite Sicht,* politikerezh war hir dermen g. ; *Politik auf kurze Sicht,* politikerezh war verr dermen g., politikerezh berrwel g.
4. [arc'hant.] *bei (auf, nach) Sicht zahlbar,* da vezañ paeet d'an hini a ziskouezo anezhañ, da vezañ paeet d'an dalc'her, hag a c'hall bezañ paeet da neb piv bennak en diskouezo, hag a c'hall bezañ paeet kerkent (kenkent) ha degemeret.
Sichtanzeiger g. (-s,-) : merker dre arhentoù gweledel g., merker dre sinalioù gweledel g.
sichtbar ag. : gwelus, anat, hewel ; *nicht sichtbar,* disgwel, diwel, diwelus, diverz, diverzus ; *kaum sichtbar,* dihewel, diheverz ; *sichtbar sein,* bezañ a-wel, bezañ war-wel, bezañ a-wel-dremm ; *sichtbar werden,* en em ziskouez, diwanañ, dont war wel (a-wel), en em lakaat en heol, diskoachañ, dihoubañ, diflukañ, tarzhañ, anadiñ ; *sichtbar hinlegen,* lakaat war zizolo, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez.
Sichtbarkeit b. (-) : gweluster g., gwelusted b., hewelded b., anadurezh b.
sichtbarlich Adv. : en un doare anat, a-wel-dremm, a-wel-kaer.
Sichtbereich g. (-s,-e) : park ar gweled g., maezienn ar gweled b., maez ar gweled g., gwelvaez g.
sichten V.k.e. (hat gesichtet) : **1.** dizoleiñ, merzout, gwelet, spurmantañ ; **2.** digejañ, didoueziañ, c'hwennat, follennata, nizañ, nizat ; *Papiere sichten,* didoueziañ (diforc'h) paperioù, follennata paperioù.
Sicherinnern n. (-s) : eñvoridigezh b., kounaidigezh b.
Sichtflug g. (-s,-flüge) : [nij.] merdeadurezh a-wel b., nij war-wel g.
Sichtgerät n. (-s,-e) : hewel g., monitor g.
Sichtgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] oberiadenn war dermen b.
Sichtguthaben n. (-s) : [arc'hant.] kaoudoù ouzh gwel lies.
sichtig ag. : sklaer, hinon ; *sichtiges Wetter,* amzer sklaer b., gweluster mat g., gwelusted vat b.
Sichtkorn n. (-s,-körner) : [lu, armoù] biz b.
sichtlich ag. : : anat, hewel, fraezh, sklaer, gwelus, splann.
Adv. : a-wel-dremm, en un doare anat, un tamm mat, kalzik, a wel da zaoulagad an dud ; *er war davon sichtlich berührt,* anat e oa e oa bet gwall skoet gant an dra-se.
Sichtmarke b. (-,-n) : daveer g., merk g.
Sichtnavigation b. (-) : **1.** [nij.] merdeadurezh a-wel b., nij war-wel g. ; **2.** [merdead.] merdeadurezh a-wel b., bageerezh a-wel g.
Sichtprüfung b. (-,-en) : arsell g., arselladenn b., enselladenn b.
Sichttratte b. (-,-n) : lizher anzav da vezañ paeet diouzhtu d'an hini a ziskouezo anezhañ g.
Sichtung b. (-) : **1.** [merdead.] gwel g., gweled g., gweladur g., gweladurezh b. ; *nach Sichtung des Landes,* goude gwelet an douar, goude bezañ gwelet an aod.
2. didouezhiadur g. ; [dre astenn.] *genaue Sichtung,* enselladenn bizh b., enselladenn dre ar munud b., nizañ g., arsell pizh g., arselladenn bizh b.
Sichtverhältnisse lies. : amveziad ar gweluster g., doare ar gweluster g., stad ar gweluster b., gweluster g.
Sichtvermerk g. (-s,-e) : viza g.
Sichtverpackung b. (-,-en) : pakadur blister g., blister g.
Sichtwechsel g. (-s,-) : lizher-paeañ g., lizher anzav da vezañ paeet diouzhtu d'an hini a ziskouezo anezhañ g.
Sichtweite b. (-,-n) : gwelvaez g., maezienn ar gweled b., maez ar gweled g., hed-gwel g., diraez-gweled g., doug ar gweled g., doug ar selloù g. ; *in Sichtweite von,* a-hed gwel da, war-hed gwel da ; *außer Sichtweite,* er-maez a wel, a-ziabell gweled, a-zisgwel ; *die Schiffe sind jetzt außer Sichtweite,* ar bigi a zo aet diwar-wel, ar bigi a zo aet a-ziwar wel, ar bigi a zo aet diouzh gwel, ar bigi a zo aet koll-gwel ; *Nebel schränkt die Sichtweite ein,* pa vez brumenn e tigresk an hed-gwel.
Sichtzeichen n. (-s,-) : arhent gweledel g., sinal gweledel g.
Sickergraben g. (-s,-gräben) : kan-dizourañ g.
Sickergrube b. (-,-n) : puñs-diskarg g., fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.
sickern V.gw (ist gesickert) : **1.** en em silañ, ensilañ, diverañ, berañ, beradañ, dourasenniñ, strilhañ, dourenniñ, deverañ, deverañ a-sil ; *Wasser ist in den*

Keller gesickert, en em silet ez eus dour er c'hav, an dour en deus kavet toull da zont er c'hav ; **2.** [dre skeud.] *von dem Plan sind Einzelheiten nach draußen gesickert,* un heklev eus ar raktres hon eus bet, dispaket (diskuliet) ez eus bet ul lodenn vihan eus ar raktres, un nebeud diskuliadennoù o deus roet un alberz (un damskeud) eus ar raktres-se.

Sickern n. (-s) : dourasenniñ g., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g.

sickernd ag. : dourasennek.

Sickerschacht g. (-s,-schächte) : puñs-diskarg g., fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.

Sickerwasser n. (-s) : dour-sil g.

siderisch ag. : sterennel, steredel, sideral.

sie raganv-gour : **1.** hi, homañ, honnezh, an tamm anezhi, he, anezhi ; *sie kommt,* dont a ra, emañ-hi o tont ; *ich sehe sie,* he gwelet a ran, gwelet a ran anezhi ; *ich werde sie und ihre Eltern morgen treffen,* hi hag he zud a welin warc'hoazh ; *sie, nicht er,* honnezh, ket hennezh ; *nimm sie !* kemer anezhi ! kemer hi ! ; *wir haben sie gerufen,* galvet hon eus anezhi, he galvet hon eus, ni hon eus hi galvet ; *wir haben sie nicht gesehen,* n'hon eus ket gwelet anezhi, n'hon eus hi ket gwelet ; **2.** int, i, int-i, ar re-mañ, ar re-se, an tamm anezho, o, anezho ; *sie selbst, sie selber,* int o-unan, int-i o-unan, int end-eeun, int-i end-eeun ; *da kommen sie,* setu int o tont ; *sie kommen,* dont a reont, emaint o tont ; *ich sehe sie,* o gwelet a ran, gwelet a ran anezho ; *sie alle,* an holl anezho ; *sie haben angerufen, ich nicht,* int-i o doa pellgomzet, me n'em boa ket graet ; *haltet sie !* harzit int ! harzit i ! harzit o ! ; *ich habe sie gelesen,* bez' em eus int lennet, bez' em eus lennet anezho, o lennet em eus ; *was suchen sie denn ?* petra a glaskont-int ? ; *sie beide, ,* int o-daou, o-daouig, int o-div, o-divig.

Sie[1] raganv-gour : c'hwi, ho, ac'hanoc'h, -hu, -hu-hu ; *Sie alle,* an holl ac'hanoc'h ; *wer sind Sie denn ? wer sind Sie eigentlich ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *was suchen Sie denn ?* petra a glaskit-hu ? ; *ich werde Sie anrufen,* ho kelver a rin, gelver a rin ac'hanoc'h.

Sie[2] n. (-) : c'hwial g. ; *jemanden Sie nennen,* komz (kaozeal) dre "c'hwi" ouzh u.b., mont dre "c'hwi" gant (ouzh) u.b., mont dre "c'hwi" d'u.b., lavaret "c'hwi" d'u.b., c'hwial u.b.

Sie[3] b. (-) : *eine Sie,* **a)** ur vaouez b. ; **b)** ur barez b.

Sieb n. (-s,-e) : **1.** krouer g., kreur g., tamouez g., sil g., kant g., kroelard g. ; *grobes Sieb,* grell g., gourner g., ridell b., krouer-ridell g., tamouez-ridell g., kac'heler g., kac'her g., sil boull g., krouer boull g., tamouez boull g., sil rouez g., krouer rouez g., tamouez rouez g., sil gros g., krouer gros g., tamouez gros g., sil fraost g., krouer fraost g., tamouez fraost g. ; *feines Sieb,* purer g., burutell b., krouer tanav g. ; *durch ein Sieb treiben,* kroueriañ, krouerat, tamouezat, silañ, bleutaat, burutellañ, gourneriañ, gournat, ridellat ; *ein Sieb voller Sand,* ur ridellad traezh b., un tamouezad traezh g. ; *ein Sieb voll Mehl,* ur vurutellad vleud b. ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück,* an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; *Passiersieb,* [kegin.] malouer g., malerez legumaj b. ; **2.** *Wasser mit einem Sieb schöpfen,* kerc'hat dour gant ur bouteg, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi.

Siebanalyse b. (-,-n) : dielfennadur granulometrek g., elfennerezh greunventerel g.

Siebarbeit b. (-,-en) : krouerat g., burutelladenn b.

siebartig ag. : doare un tamouez dezhañ, e doare un tamouez, a-zoare gant un tamouez, a-seurt gant un tamouez ; *siebartig durchlöchert,* toull-didoull, mil-doullet.

Siebbein n. (-s,-e) : [korf.] sileg g. ; *das Siebbein ist ein Knochen des Hirnschädels, der am Ende der Nasenhöhle an der Grenze zur Schädelhöhle liegt,* ar sileg a zo un askorn eus ar c'hlopenn a zisparti foñs kavenn ar fri diouzh an empenn.

Siebbelag g. (-s,-beläge) **/ Siebboden** g. (-s,-böden) : kantenn b.

Siebdruck g. (-s,-e) : serigrafiezh b., serigrafienn b., sidanvoullerezh g.

sieben[1] V.k.e. (hat gesiebt) : **1.** kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, kroelardiñ, tremen ; *fein sieben,* burutellañ, bleutaat ; *grob sieben,* gourneriañ, gournat, grellat, ridellat, kac'helat ; *Sand sieben,* kroueriañ (tamouezat) traezh ; *Korn sieben,* kroueriañ (tamouezat, kantañ, gwentañ, nizañ, nizat, ridellat) gwinizh ; *Mehl sieben,* aozañ bleud gant ar c'hrouer ; **2.** [dre skeud.] digejañ (Gregor), dilenn, dibab, diuzañ, dispartiañ, c'hwennat, ober un dibab da, ober dilenn da, kroueriañ ; *Nachrichten sieben,* kontrollañ ar c'heleier.

sieben[2] niv. : seizh ; *halb sieben,* c'hwec'h eur hanter ; *durch sieben teilen,* seizhvedenniñ ; [stered.] *die sieben Schwestern,* ar Pleiadezed lies., Yarig hec'h evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b. ; [mojenn.] *die Sieben Schläfer von Ephesus,* Seizh Huner Efezoz lies., breudeur ar seizh hun lies. ; [relij.] *Kirche zum Gedächtnis der sieben Schmerzen Mariens,* iliz Itron-Varia ar seizh kleze b. ; *die Sieben Freuden Mariens,* ar seizh levenez lies. ; [dre skeud.] *das ist mir ein Buch mit sieben Siegeln,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo evidon-me (Gregor), ne gomprenan seurt ebet en dra-se, ne gomprenan takenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se.

Sieben b. (-,-/-en) : **1.** seizh g., niverenn seizh b., niver seizh g., seizhveder g. ; **2.** [treuzdougen] linenn seizh b. ; **3.** [kartoù] seizh g. ; **4.** *eine böse Sieben,* ur gevnidenn b., ur geben b., ur sarpant g., ur sarpantez b., ur wespedenn b., ur vleizez b., ur pikez b., ur gegin b., ur ganell b., un diaoulez b., ur yar b.

siebenarmig ag. : seizhskourrek ; *siebenarmiger Leuchter,* kantolor seizh brank dezhañ g.

Siebenbürgen n. (-s) : Treuzsilvania b.

Siebenbürger g. (-s,-) : Treuzsilvaniad g.

Siebenbürgerin b. (-,-nen) : Treuzsilvaniadez b.

siebenbürgisch ag. : treuzsilvaniat, ... Treuzsilvania.

Siebeneck n. (-s,-e) : [mat.] heptagon g., seizhkorneg g., seizhkogneg g.

siebeneckig ag. : seizhkornek, seizhkognek.

siebeneinhalb Adv. : seizh hanter.

Siebener g. (-s,-) : **1.** seizh g., niver seizh g., seizhveder g. ; **2.** gwin eus 1907 pe 2007 g.

siebenerlei Adv. : seizh seurt.

siebenfach ag. / **7fach** ag. : seizhkement, seizh gwech.
Siebenfache(s) ag.k. n. : seizhkement g.
siebenfältig ag. : seizhkement, seizh gwech.
Siebenfinger g. (-s,-) : [louza.] seizhdelienn b.
Siebenflächner g. (-s,-) : [mat.] seizhgorreeg g., seizhtalbenn b., heptaedr g.
siebengeschossig ag. : ... seizh estaj.
Siebengestirn n. (-s) : [stered.] *das Siebengestirn,* ar Pleiadezed lies., ar Yar hag hec'h evned lies., Yarig-hec'h-evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.
siebenhundert niv. : seizh-kant.
siebenhundertjährig ag. : ... seizh-kant vloaz.
siebenhundertste(r,s) ag. : seizhkantvet.
siebenhunderttausend niv. : seizh-kant mil.
siebenjährig ag. : … seizh vloaz, a seizh vloaz, a bad seizh bloavezh, seizh vloaz dezhañ, seizhvloaziek ; *siebenjähriges Kind,* bugel seizh vloaz g. ; *siebenjähriger Krieg,* brezel seizh vloaz g. ; *siebenjährige Amtszeit,* karg seizh bloavezh b., seizhvloaziad g.
Siebenjährige(r) ag.k. g./b. : bugel seizh vloaz g.
Siebenjährigkeit b. (-) : seizhvloaziegezh b.
siebenköpfig ag. : seizhpennek.
siebenmal Adv. : seizh gwech.
siebenmalig ag. : seizh, seizh gwech.
siebenmalklug ag. : hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ, hag a oar pet lost en deus ar yar, hag a ra muioc'h a voged eget a dan - hag a vez taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - hag a zo re vras e benn evit deskiñ tra - hag a zo teodet hir ha dornet berr - hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer - a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ar rod fallañ a wigour ar muiañ.
Siebenmeilenstiefel g. (-s,-) : botoù dillo lies.
Siebenmeterbrett n. (-s,-er) : plankenn-splujañ seizh metr g.
Siebenmonatskind n. (-s,-er) : rakganad seizh miz g., rakvugel seizh miz g., rakkoulzeg seizh miz g.
Siebenpunkt g. (-s,-e) : [loen.] c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b., yarig an Aotrou Doue b.
Siebenreihe b. (-,-n) : seizhvedad g.
Siebensachen lies. : stalabard g., stalikerezh g., stalikaj g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g. ; *seine Siebensachen packen,* pakañ e fleütoù (e draoù), pakañ e rabotoù, troñsañ (dastum, pakañ) e damm stal, ober e bak da vont en hent, ober e droñsad, antellañ e aferioù.
siebensaitig ag. : … seizhkordenn.
Siebenschläfer g. (-s,-) : [loen.] hunegan g. ; *der Siebenschläfer hält Winterschlaf,* goañvaat a ra an hunegan.
siebenseitig ag. : **1.** ... seizh pajenn, ... seizh pajennad ; **2.** seizhtuek.
siebenstellig ag. : ... seizh sifr.
siebenstöckig ag. : ... seizh estaj, ... a seizh estaj.
siebenstrophig ag. : ... seizh poz.
siebenstündig ag. : ... seizh eurvezh.
siebenstündlich ag. : bep seizh eur.
siebentägig ag. : ... seizh devezh.
siebentäglich ag. : bep seizh deiz.
siebentausend niv. : seizh mil.
Siebentausender g. (-s,-) : menez hag a dremen seizh mil metrad uhelder g.
siebente(r,s) ag. : seizhvet ; *der siebente April,* ar seizh a viz Ebrel g. ; *siebentes Kapitel,* pennad seizh g.
Siebenteiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn kinniget e seizh rann b., feilheton kinniget e seizh rann g., feilheton e seizh rann g.
Siebentel n. (-s,-) : seizhvedenn b.
siebentens Adv. : da seizhvet.
siebenthalb Adv. : c'hwec'h ... hanter [= sechseinhalb].
siebenundzwanzig niv. : seizh warn-ugent ; *siebenundzwanzig Millionen,* seizh milion warn-ugent.
siebenzeilig ag. : ... seizh gwerzenn, ... seizh linenn.
Siebenzimmerwohnung b. (-,-en) : randi seizh pezh b.
Sieber g. (-s,-) : tamouezer g., buruteller g. ; *Getreidesieber,* gwenter g., nizer g.
Siebhersteller g. (-s,-) : ridellaer g., tamouesaer g.
Siebmaschine b. (-,-n) : **1.** mekanik krouerat g. ; **2.** gwenter g., gwenterez b., nizerez b., tilherez b., kant g., milin-wenterez b., meilh nizat b.
Siebmehl n. (-s) : bleud burutell g.
Siebrand g. (-s,-ränder) / **Siebreifen** g. (-s,-) : kant un tamouez g. ; *einen Siebrand anbringen,* kantañ un tamouez ; *einen Siebrand anfertigen,* kantañ.
Siebstaub g. (-s) : boskon g., uzor str., pell str., troien str., gwentajoù lies., uzien str.
siebt Adv. : seizh ; *wir kommen zu siebt,* seizh ac'hanomp a vo (a zeuio), a-seizh e vimp.
siebte(r,s) ag. : seizhvet ; *der siebte April,* ar seizh a viz Ebrel g. ; *siebtes Kapitel,* pennad seizh g.
Siebte(r) ag.k. g./b. : seizhvet g./b.
Siebtel n. (-s,-) : seizhvedenn b.
siebtens Adv. : da seizhvet.
siebtletzte(r,s) ag. : seizhvet diwezhañ.
Siebtrichter g. (-s,-) : founilh-sil g., trezer-sil g.
Siebtuch g. (-s,-tücher) : entamin g., lien tamouezat g., leien g., treilheris g.
Siebung b. (-,-en) : **1.** krouerat g., silerezh g., siladenn b., tamouezat g. ; **2.** [dre astenn.] dibab g., dilenn g., choaz g.
Siebwerk n. (-s,-e) : krouer g., kreur g., tamouez g., sil g., kroelard g.
Siebzarge b. (-,-n) : kant g. *eine Siebzarge anbringen,* kantañ un tamouez ; *eine Siebzarge anfertigen,* kantañ.
siebzehn niv. : seitek.
siebzehnhundert niv. : seitek-kant.
siebzehnte(r,s) ag. : seitekvet.
siebzig niv. : dek ha tri-ugent, seikont.
siebziger / 70er ag. : *die siebziger Jahre,* ar bloavezhioù dek ha tri-ugent lies., ar bloavezhioù etre 1970 ha 1980 lies., ar bloavezhioù etre 1870 ha 1880 lies.
Siebziger[1] lies. : *die Siebziger,* ar bloavezhioù dek ha tri-ugent lies.
Siebziger[2] g. (-s,-) : **1.** gwin eus ar bloaz 1970 g. ; **3.** *er ist in den Siebzigern,* dreist d'e zek vloaz ha tri-ugent emañ, aet eo dreist d'e zek vloaz ha tri-ugent, ur seikontad a zo anezhañ.
Siebziger[3] g. (-s,-) : den en e zek vloaz ha tri-ugent g., den en e zekvet bloaz ha tri-ugent g., den dek vloaz ha

tri-ugent g., seikontad g. ; *er wird bald zu den Siebzigern gehören,* krog eo en e dekvet bloavezh ha tri-ugent, emañ o fourchadiñ skalier an dek vloaz ha tri-ugent.
Siebzigerin b. (-,-nen) : maouez en he dek vloaz ha tri-ugent b., maouez en he dekvet bloaz ha tri-ugent b., maouez dek vloaz ha tri-ugent b., seikontadez b.
Siebzigerjahre lies. : bloavezhioù dek ha tri-ugent lies.
siebzigjährig ag. : dek vloaz ha tri-ugent.
Siebzigjährige(r) ag.k. g./b. : den en e zek vloaz ha tri-ugent g., den en e zekvet bloaz ha tri-ugent g., den dek vloaz ha tri-ugent g., seikontad g., seikontadez b.
siebzigste(r,s) ag. : dekvet ha tri-ugent.
siech ag. : klañvidik, klañv-diglañv, gwall glañvus, ampalaeret-fall, atav vi pe labous gantañ, fall e gorf, hag en deus korf fall, hag a gouezh alies en arwez ar yer, blank, izil, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed.
Siechbett n. (-s,-en) : gwele a reuzeudigezh g., gwele a dourmantoù hag a boanioù g.
siechen V.gw. (hat gesiecht) : dizeriañ, koazhañ, kastizañ, disec'hañ, negezañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, chartiñ, langisañ, landrenniñ, izilañ, perianiñ, teuskaat, teuskiñ.
Siechenhaus n. (-es,-häuser) : marvdi g., ospis g.
Siechtum n. (-s) : langis b., dizeriañs b.
Siedebereich g. (-s,-e) : [fizik.] poent berv g., gwrezverk birviñ g., bervverk g.
Siedegrad g. (-s,-e) : derez berv g., derez birviñ g.
Siedehitze b. (-,-n) : **1.** temperadur berv g., gwrezverk birviñ g. ; **2.** [dre astenn.] tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b.
Siedehütte b. (-,-n) : salpestrerezh b.
Siedekessel g. (-s,-) : kaoter b., pod-berver g.
Siedelei b. (-,-en) : trevadenn b., trevadennad b.
Siedelinie b. (-,-n) : [kimiezh] krommenn virviñ b.
siedeln V.gw. (hat gesiedelt) : ober e annez, diazezañ, en em ziazezañ, en em staliañ, kevannezañ, trevadenniñ ; *sich in einem Land ansiedeln,* ober e annez en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, kevannezañ en ur vro, trevadenniñ ur vro.
Siedemeister g. (-s,-) : purer g.
sieden[1] V.k.e. (siedete / sott // hat gesiedet / hat gesotten) : **1.** poazhañ, ober ur berv (ur vervadenn) da, birviñ, lakaat da virviñ, birviñ dour war udb, ober tan dindan udb ken na vervo, kas udb d'an trot ; *kurz sieden,* redisañ ; *Gemüse sieden,* ober ur berv d'al legumaj, poazhañ al legumaj ; *gesottenes Fleisch,* kig berv g., berv g. ; *blau gesottener Karpfen,* karpenn poazh-glas b. ; **2.** [tekn.] *Seife sieden,* oberiañ soavaon ; *Zucker sieden,* glanaat sukr, puraat sukr (Gregor) ; *in Alaun sieden,* alumiñ ; *Silber weiß sieden,* gwennañ arc'hant.
Anv-gwan-verb II : **gesotten 1.** *weich gesottene Eier,* vioù poazh-tanav lies., vioù tanav lies., vioù tener lies., vioù krenn lies. / vioù bihan-boazh lies. / vioù fri-boazh lies. (Gregor) ; *hart gesottene Eier,* vioù poazh-kalet lies., vioù kaletpoazh lies. ; **2.** *ein hart gesottener Sünder,* ur pec'her aheurtet (a-dreist par) g., ur pec'her engravet g., ur pec'her kilhourzet g., ur pec'her kaledet g. (Gregor), ur pec'her hag a chom da vreinañ en e bec'hed g., ur pec'her hag a chom da ginviañ en e bec'hed g.
sieden[2] V.gw. [verb digemm : hat gesiedet] : birviñ, berviñ, postal, rollvirviñ, birvilhañ ; *das Wasser siedete,* birviñ kaer a rae an dour ; *zum Sieden kommen,* redisañ.
Sieden n. (-s) : bervadenn b., bervenn b., bourbouilh g., bourbouilhenn b., birvilh g., bouilh g.
siedend ag. : berv, bervant, bervus, bervidant ; *siedend heiß,* berv, tomm-berv, bouilh.
Siedepunkt g. (-s,-e) : poent berv g., gwrezverk birviñ g., bervverk g. ; *der Siedepunkt von Wasser liegt bei hundert Grad Celsius,* birviñ a ra an dour pa sav d'ar c'hantvet rizenn dommder.
Sieder g. (-s,-) : kaoter b., pod-berver g.
Siederei b. (-,-en) : purerezh b., uzin soavon b.
Siederohr n. (-s,-e) : [tekn.] tuellenn pod-berver b., korzenn pod-berver b.
Siedesalz n. (-es,-e) : holen puraet g.
Siedewasserreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] reaktor dour berv g., dazgwereder dour berv g.
Siedler g. (-s,-) : trevadenner g., trevidig g., entrevad g., kolon g.
Siedlerstelle b. (-,-n) : lodenn zouar b.
Siedlung b. (-,-en) : **1.** trevadenn b., trevadennad b., kevannez g. ; **2.** [dre astenn .] karter g., kêrig b., keoded b., keodedad b. ; *Arbeitersiedlung,* karter micherourien g., keoded vicherourien b. ; **3.** annezadur g. ; *geschlossene Siedlung,* annezadur gronnet g.
Siedlungsgebiet n. (-s,-e) : takad annez g., takad kenannez g.
Sieg g. (-s,-e) : trec'h g., trec'hadenn b., gounid g., emgann-trec'h g., levezon b., tu kreñv g., buz g., viktor b., krog g. ; *den Sieg davontragen,* bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ ar gounid d'an-unan, gounit an trec'h, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer an tu kreñv, tapout e droad er par, bezañ bet ar boked, ober nav ; *den Sieg über jemanden erringen (davontragen),* dont da drec'hiñ war u.b., bezañ trec'h d'u.b. (war u.b.), kaout (gounit) an trec'h war u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., bezañ sour war u.b., kaout al levezon war u.b., mont an trec'h gant an-unan, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., sevel war varr, dont a-benn eus u.b., gounit war u.b. ; *mit seinen Truppen von Sieg zu Sieg eilen,* bleinañ e soudarded war hent ar gounidoù ; *dem Recht zum Sieg verhelfen,* lakaat ar reizh da gaout trec'h, lakaat ar gwir da dalvezout ; *ich hatte irrtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet,* bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h ; [sport] *Sieg durch Aufgabe,* trec'h dre zilez ar c'hevezer g.
Siegel n. (-s,-) : **1.** siell b., kached g. ; *amtliches Siegel,* siell a-berzh Stad b., siell ofisiel b. ; *Privatsiegel,* kached g. ; *ein Siegel aufbringen, sein Siegel aufdrücken (mit seinem Siegel versehen),* siellañ, lakaat ar siell, lakaat e siell (e gached), tennañ siell war goar ; *ein Siegel aufbrechen,* diskoulmañ ur siell, disiellañ / lemel ur siell / lemel ur c'hached / digachediñ (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *unter dem Siegel der Verschwiegenheit,* en diviz ma chomo an dra-se kuzh / war an diviz ma vo tavet war an

dra-se (Gregor), war-bouez ma chomo kuzh an dra-se, dindan siell an tav ; *ein Buch mit sieben Siegeln,* un dra hep penn na lost, un dra diveizus g., gregach / hebraeg pur g. (Gregor) ; *das ist mir ein Buch mit sieben Siegeln,* gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo evidon-me (Gregor), ne gomprenan seurt ebet en dra-se, ne gomprenan takenn en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se.

Siegelbewahrer g. (-s,-) : sieller meur g., gward ar sielloù g.

Siegelbruch g. (-s,-brüche) : torr ar sielloù g.

Siegelerde b. (-) : [mezeg.] bolus g., douar siellek g.

Siegellack g. (-s) : koar siell g., koar kachediñ g.

siegeln V.k.e. (hat gesiegelt) : siellañ, kachediñ ; *amtlich siegeln,* lakaat ar siell [war udb].

Siegeln n. (-s) : sielladur g.

Siegelring g. (-s,-e) : gwalenn-anv b., gwalenn-siell b., sined g.

Siegelwachs n. (-es) : koar siell g., koar kachediñ g.

siegen V.gw. (hat gesiegt) : gounit an trec'h, bezañ an tu gounit gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, bezañ ar gounid d'an-unan, bezañ an tu kreñv gant an-unan, bezañ trec'h, bezañ gounit, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, mont an tu kreñv gant an-unan, mont an tu gounit gant an-unan, tapout e droad er par, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, kemer an tu kreñv, bezañ bet ar boked, ober nav ; *über jemanden siegen,* faezhañ (trec'hiñ) u.b., bezañ trec'h d'u.b. (war u.b.), gounit war u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., bezañ sour war u.b., kannañ u.b., mont ar c'hrog gant an-unan, kaout al levezon war u.b., kaout an trec'h war u.b., gounit an trec'h war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., reiñ lamm d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, pilat u.b. ; *wer hat gesiegt ?* piv a zo trec'h ? piv a zo gounit ? gant piv eo aet ar maout ? ; *wir haben gesiegt,* en tu diouzhomp emañ an trec'h, gounit omp, an tu gounit a zo aet ganeomp.

siegend ag. : trec'h, trec'hus, gounidek ; *die siegende Tugend,* ar mad trec'h d'an droug g.

Sieger g. (-s,-) : trec'her g., trec'hour g., gounezer g., gounideg g., faezher g., faezhour g. ; *aus einem Kampf als Sieger hervorgehen,* dont an tu-gounit (an trec'h) gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ trec'h, gounit ur stourm, bezañ gounit da-geñver ur stourm, kaout an trec'h war e enebourien, kaout al levezon war e enebourien, bezañ bet ar boked.

Siegerehrung b. (-,-en) : roidigezh ar prizioù b., lid loreañ g., trec'hlid g.

Siegerin b. (-,-nen) : trec'herez b., trec'hourez b., gounezerez b., faezhourez b., faezherez b.

siegerisch ag. : trec'h, trec'hus, gounidek.

Siegertreppchen n. (-s,-) : [sport] podiom g.

Siegerurkunde b. (-,-n) : [sport] diplom g., testeni trec'h g.

Siegesaufzug g. (-s,-aufzüge) : trec'hlid g., dibunadeg dageñver un trec'h b.

siegesbewusst ag. : sur ez aio an trec'h gantañ.

Siegesbogen g. (-s,-/-bögen) : bolz-enor b.

Siegesdenkmal n. (-s,-denkmäler) : **1.** savadur enor e koun an trec'h g. ; **2.** [dre astenn.] arouez-trec'h b.

siegesfähig ag. : gounidus.

Siegesfeier b. (-,-n) : trec'hlid g.

Siegesfreude b. (-) : hevoud da-heul an trec'h g., levenez da-heul an trec'h b.

Siegesgeschrei n. (-s) : cholori a levenez da-heul un trec'h g., youc'hadeg a levenez da-heul un trec'h b.

siegesgewiss ag. : sur ez aio an trec'h gantañ.

Siegesgöttin b. (-) : [mojenn.] doueez an Trec'h b.

Siegeskranz g. (-es,-kränze) : kurunenn lore b.

Siegeslauf g. (-s) : strobad trec'hioù lerc'h-ouzh-lerc'h g.

Siegeslied n. (-es,(-er) : kan a c'hounid g., kan ar gounid g., kanenn d'an Trec'h b.

Siegespreis g. (-es,-e) : maout g.

siegessicher ag. : sur ez aio an trec'h gantañ.

siegestrunken ag. : o nijal gant al levenez en abeg d'an trec'h, ouzhpenn laouen gant an trec'h.

Siegeswagen g. (-s,-) : karr an trec'hour meur g.

Siegeszeichen n. (-s,-) : arouez-trec'h b., eñvor-drec'h b., eñvorenn-drec'h b., koun-trec'h g.

Siegeszug g. (-s,-züge) : **1.** ergerzh-brezel peurdrec'h g. ; **2.** berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.

sieggewohnt ag. : boas da vezañ trec'h, hag a gustum gounit.

sieghaft ag. **/ siegreich** ag. : trec'h, trec'hus, gounidek.

Siegwurz b. (-,-en) : [louza.] elestr str.

Siel g./n. (-s,-e) : **1.** kanol-skarzh b., kan-skarzh g., kan-distrouilh g. ; **2.** ouf g.

Siele b. (-,-n) : **1.** harnez g., sternaj g., stern g., brikolenn b., brikol g., petral g. ; **2.** [dre skeud.] *in den Sielen ergrauen,* gwennañ dindan an harnez (Gregor), koshaat ouzh ar stern ; *in den Sielen sterben,* mervel ouzh ar stern, mervel en ant, mervel ouzh ar boan ; *wieder in die Sielen gehen,* dont dezhi en-dro, adstagañ gant al labour.

Sielengeschirr n. (-s,-e) **/ Sielenwerk** n. (-s,-e) **/ Sielenzeug** n. (-s,-e) : harnaj g.

Siemens-Martin-Ofen g. (-s,-Öfen) : [metalouriezh] forn Vartin b., forn Siemens-Martin b.

siena ag. digemm : a-liv gant douar Siena, el liv da zouar Siena, ruz-brikenn, ruz-brik.

Siena b. (-) : douar Siena g.

Siesta b. (-, Siesten) : kousk-kreisteiz g., kousk-aez g., hun-kreisteiz g., aez g., tamm souchadenn goude kreisteiz g., tamm morenn g., pennad kousket g., pennadig g., ec'hoaz g., hun-ec'hoaz g., jar g. ; *Siesta halten,* ober e aez (e gousk-kreisteiz, e gousk-aez, un aez, un tamm souchadenn goude kreisteiz, e damm morenn), distagañ ur pennad kousket, ober ur pennadig, ec'hoazañ, ober ec'hoaz, ober un hun-ec'hoaz.

Sievert n. (-s,-) : [fizik] sievert g.

siezen V.k.e. (hat gesiezt) : *jemanden siezen,* komz (kaozeal) dre "c'hwi" ouzh u.b., mont dre "c'hwi" gant (ouzh) u.b., mont dre "c'hwi" d'u.b., lavaret "c'hwi" d'u.b., c'hwial u.b.

Sigel n. (-s,-) : teskanv g., sigl g.

Sightseeing n. (-s,-s) : [touristelezh] tro weladenniñ b.

Sigle b. (-,-n) : teskanv g., sigl g.

Signal n. (-s,-e) : **1.** sinal g., arouez b., arouezenn b., arhent g., merk g., sin g. ; *optisches Signal,* sinal gweledel g., arhent gweledel g. ; *Lichtsignal,* sinal gouloù g., arouez-gouloù b., arhent gouloù g. ; *ein Signal beachten,* sentiñ ouzh un arouez (ur c'hel, ur c'hemenn, un arhent, ur sinal) ; *ein Signal überfahren,* tremen daoust d'ur c'hemenn kontrol, chom hep sentiñ ouzh un arouez ; *das Signal steht auf 'Halt',* emañ an arouez war 'stop' ; *das Signal zu etwas geben,* ober sin d'ober udb, reiñ an arouez d'ober udb ; **2.** [bred.] atizenn b., brouduzenn b.
Signalanlage b. (-,-n) : stramm arhentadur g., stramm sinalioù g.
Signalapparat g. (-s,-e) : sutell-kemenn b., korn-kemenn g., lamp-kemenn g.
Signalarm g. (-s,-e) : brec'henn arouezva b.
Signalbrücke b. (-,-n) : [hentoù-houarn] porched arhentoù gouloù g., porched sinalioù gouloù g.
Signalbuch g. (-s,-bücher) : arhentaoueg b., levr kod sinalioù g.
Signalement n. (-s,-s) : [Bro-Suis] diskuliadenn b., diskuliadur g.
Signalgebung b. (-) : arhentadur g., kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennerezh g.
Signalglocke b. (-,-n) : kloc'h-kemenn g.
Signalhorn n. (-s,-hörner) : korn-kemenn g., korn-boud g., korn-bual g., kornell b., korned g., [merdead.] buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor] ; *das Signalhorn heult,* boudal a ra ar c'horn-kemenn, [merdead.] blejal a ra ar vuoc'h-vor.
signalisieren V.k.e. (hat signalisiert) : aroueziañ, merkañ, kemenn, arhentañ.
Signallampe b. (-,-n) : **1.** lamp godell g. ; **2.** [hentoù-houarn] lamp kemenn g.
Signalmann g. (-s,-männer) : [lu] arouezier g.
Signalmast g. (-es,-en) : **1.** [hentoù-houarn] arouezva g. ; **2.** [hentoù] post panellerezh goulaouek g. ; **3.** [merdead.] gwern arhentañ b.
Signalmittel n. (-s,-) : doare kemenn g. [sutell-kemenn b., korn-kemenn g., gouloù-kemenn g.].
Signalpfeife b. (-,-n) : sutell-kemenn b.
Signalrakete b. (-,-n) : fuzeenn gemenn b.
Signalrauschverhältnis n. (-ses,-se) : kenfeur sinal son/adtrouzioù g., argement son g.
Signalruf g. (-s,-e) : garm arenkiñ g./b., garmadenn arenkiñ b., youc'h arenkiñ g.
Signalscheibe b. (-,-n) : [hentoù-houarn] kant kemennoù g.
Signalstange b. (-,-n) : arouezva g.
Signalverstärker g. (-s,-) : songresker g., amplaer g.
Signalwesen n. (-s) : arhentadur g.
Signalwirkung b. (-) : [dre skeud.] *Signalwirkung haben,* diskouez an hent.
Signatar g. (-s,-e) : siner g.
Signatarin b. (-,-nen) : sinerez b.
Signatarmacht b. (-,-mächte) : [polit.] riez siner b., Stad siner b., bro siner b.
Signatur b. (-,-en) : **1.** sin g., sinadur g. ; *digitale Signatur,* sinadur niverel g. ; **2.** merk g., arouez b., louc'h g. ; *die Signatur einer Zeit,* merk (arouez b., louc'h g.) ur marevezh g. ; **3.** [kenwerzh] tiketenn b., skritellig b., merk g., merkezenn b.
Signet n. (-s,-s/-e) : **1.** merk g., arouez b., logo g. ; *Verlagssignet,* arouez an ti-embann b. ; **2.** [dre astenn.] ardamezioù lies.
signieren V.k.e. (hat signiert) : sinañ.
Signierung b. (-,-en) : sinadur g.
signifikant ag. : arouezius, arouezus, heverk.
Signifikant g. (-en,-en) : [yezh.,bred.] arouesaer g.
Signifikat n. (-s,-e) : [yezh.,bred.] arouesaed g.
Sigrist g. (-en,-en) : [relij.] sakrist g.
Sikh g. (-/-s,-s) / b. (-,-s) : Sik g., Sikez b.
Sikkativ n. (-s,-e) : danvez sec'hañ g., sec'huzenn b.
Silbe b. (-,-n) : **1.** silabenn b. ; *lange Silbe,* silabenn hir b. ; *kurze Silbe,* silabenn verr b. ; *betonte Silbe,* silabenn pouezmouezhiet b. ; *Silben verschlucken,* lonkañ silabennoù, bezañ stag e deod ouzh e vouzelloù, lonkañ lod eus e gomzoù (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *er hat sein Vorhaben mit keiner Silbe erwähnt,* n'en doa toullet da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen diwar-benn e raktres ; *er hat mit keiner Silbe erwähnt, dass er aufhören wollte,* n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet morse meneg gantañ da ehanañ, n'eus bet morse keal gantañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ ; *ich verstehe keine Silbe davon,* kement-se a zo dreist va meiz (dreist va spered), divarrek ha dizesk on war traoù seurt-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, n'ouzon seurt war an dachenn-se, hep intent seurt on war an dra-mañ, n'ouzon na tailh na bailh war an traoù-se, dall eo va c'hazh, kement-se a zo dreist va maner (va c'hompren), n'on ket barrek diouzh an traoù-se tamm ebet, kement-se a dremen va spered, ne gomprenan grik e kement-se, ne gomprenan notenn e-barzh an dra-se, ne gomprenan ket ur siseurt e-barzh an dra-se.
Silben- : silabennek, silabennel.
Silbenakzent g. (-s,-e) **/ Silbenbetonung** b. (-,-en) : [yezh.] taol-mouezh g., pouez-mouezh g.
Silbenbuch n. (-s,-bücher) : kroaz-Doue g.
Silbenfall g. (-s,-fälle) : [yezh.] mentadur g., lusk g.
Silbenmessung b. (-) : [yezh.] prozodiezh b., darlez g., darlezañ g.
Silbenrätsel n. (-s,-) : charadenn b.
Silbentrennung b. (-,-en) : [yezh.] rannadur ar silabennoù g., rannadur silabennek g.
silbenweise Adv. : silabenn-ha-silabenn.
Silber n. (-s) : **1.** arc'hant g., argant g. ; *legiertes Silber,* kendeuzad arc'hant g., arc'hant kendeuzet g. ; *geschlagenes Silber,* arc'hant follennet (follennek) g., arc'hant kannet g. ; *vergoldetes Silber,* arc'hant alaouret g. (Gregor) ; *mit Silber überziehen,* goleiñ gant arc'hant / arc'hantañ (Gregor) ; *aus Silber,* arc'hant, en arc'hant ; *lebendiges Silber,* arc'hant-bev g., bevargant g. ; *Reden ist Silber, Schweigen ist Gold,* ma talv va c'homz ur pezh arc'hant, chom sioul a dalv ouzhpenn ur c'hant - ar gwellañ mevel eo tevel - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - tavit ha prennit ho kenoù ma n'eo ket fur ho komzoù - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - re gravat a boazh, re gaozeal a noaz - gwashoc'h un taol teod eget un taol kleze - gwazh ur rikladenn deod eget ur rikladenn droad - ur skoulm graet gant an teod ne vez ket diliammet gant an dent - gwelloc'h un oberer eget kant

lavarer - un oberer a dalv kant lavarer - lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ - evit bevañ e peoc'h bepred sellet, selaou, tevel 'zo ret - tevel hag ober - ober ha tevel - neb a oar tevel a zo un den, nep a oar komz ur sod hepken - brizhdiod hag a oar tevel, ouzh un den fur a zo heñvel - dreist ar prezeg petra vez gwell ? goude tevel, tevel, tevel - an oberoù a dalv gwell eget ar prezegoù - digant selaou kent lavaret eo deskiñ tevel pa vez ret - kentañ 'zo a-raok prezeg : reiñ skouer vat ha komz brezhoneg - darn gerioù a zo lemmoc'h eget begoù ur forc'h.
2. listri arc'hant lies., rikoù taol arc'hant lies. ; *auf Silber speisen,* debriñ gant rikoù arc'hant.
3. arc'hant kontet g./lies. ; *mit Silber bezahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ war an tomm (diouzhtu, war an tach, war al lec'h, gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant a-benn, gant arc'hant kontet), paeañ blank ha liard, paeañ diouzhtu gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz (hep termen, betek an diner diwezhañ) (Gregor).
Silberader b. (-,-n) : [mengleuz.] gwazhenn arc'hant b.
silberähnlich ag. : arc'hantheñvel, e doare an arc'hant, a-zoare gant an arc'hant, a-seurt gant an arc'hant.
Silberanstrich g. (-s,-e) : arc'hantadur g.
Silberappretur b. (-,-en) : brizharc'hant g. ; *Stoff mit Silberappretur,* kotoñs brizharc'hant g.
Silberarbeit b. (-) : arc'hanterezh g.
silberartig ag. : arc'hantheñvel, e doare an arc'hant, a-zoare gant an arc'hant, a-seurt gant an arc'hant.
Silberbergwerk n. (-s,-e) : arc'hanteg b., mengleuz arc'hant b.
Silberbeschläge lies. : kinkladurioù arc'hant lies.
silberbeschlagen ag. : lavnennet a arc'hant.
silberblank ag. : arc'hantet, arc'hantek.
Silberblech n. (-s) : arc'hant lavnennet g.
Silberblick g. (-s) : *einen Silberblick haben,* bezañ un tammig loakr.
Silberborte b. (-,-n) : [lu] galoñs arc'hant g.
silberfarben ag. / **silberfarbig** ag. : arc'hantet, arc'hantek, arc'hant, argant.
Silberfischchen n. (-s,-) : [loen., amprevan] pesk arc'hant g. [*Lepisma saccharina*].
Silberfolie b. (-,-n) : staen-melezour g.
Silberfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] louarn arc'hant g.
Silbergehalt g. (-s,-e) : kementad arc'hant g., bec'h arc'hant g.
Silbergeld n. (-es) : moneiz arc'hant g., pezhioù arc'hant lies.
Silbergeräte lies. / **Silbergeschirr** n. (-s,-e) : listri-arc'hant lies., arc'hantiri g.
Silberglanz g. (-es) : [kimiezh] sulfidenn arc'hant b.
Silberglätte b. (-) : [kimiezh] protoksidenn arc'hant b.
Silberglimmer g. (-s) : mika arc'hantet g.
silbergrau ag. : gris-arc'hant ; *silbergraues Haar,* blev arc'hant str.
silberhaltig ag. : arc'hant ennañ.
silberhell ag. : **1.** skedus evel an arc'hant, sklaer evel an arc'hant, ken gwenn hag arc'hant ; **2.** [son] arc'hantet, sklintin, sklint, lirzhin ; *silberhell erklingen,* sklintinañ ; *silberhelles Geklingel,* sklinterezh g.
Silberhochzeit b. (-,-en) : pempvet deiz-ha-bloaz warn-ugent an dimeziñ g., eured arc'hant g./b.
silberig ag. / **silbrig** ag. : arc'hantek, arc'hantet, arc'hant ennañ ; *Haare mit silbrigem Glanz,* blev arc'hant str.
Silberklang g. (-s,-klänge) : son sklintin g., son sklint g.
silberklar ag. : **1.** sklaer evel an arc'hant ; **2.** [son] arc'hantet, sklintin, sklint, lirzhin ; *silberklar erklingen,* sklintinañ ; *silberklares Geklingel,* sklinterezh g..
Silberlicht n. (-s,-er) : gouloù arc'hant g.
Silberling g. (-s,-e) : diner g., pezh arc'hant g. ; *dreißig Silberlinge,* tregont pezh arc'hant, tregont diner.
Silberlöffel g. (-s,-) : loa arc'hant b. ; *er ist mit dem Silberlöffel im Mund geboren,* fardet eo bet e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù a-raok e revr.
Silberlöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g., kougouar g.
Silbermedaille b. (-,-n) : medalenn arc'hant b. ; *er gewann bei den Olympischen Spielen eine Silbermedaille,* ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek.
Silbermöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelan gris g., [*liester* gouelini gris], oriav g. ; *die Silbermöwen,* ar gouelaned lies., ar gouelini lies., P. ar Yanned lies. ; *Silbermöwe im Jugendkleid,* gouelan rous g. ; *das Krächzen der Silbermöwen, das Kreischen der Silbermöwen,* karnaj ar gouelini g., leñvadennoù skiltr ar gouelini lies.
Silbermünze b. (-,-n) : pezh arc'hant g.
silbern ag. : **1.** arc'hant, en arc'hant ; *silberne Hochzeit,* pempvet deiz-ha-bloaz warn-ugent an dimeziñ g., eured arc'hant g./b. ; [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem silbernen Tablett servieren,* reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour ; **2.** [son] arc'hantet, sklintin, sklint ; *silbernes Lachen,* c'hoarzh sklintin g.
Silberpapier n. (-s,-e) : follenn aluminiom b.
Silberpappel b. (-,-n) : [louza.] elv gwenn str., pupli-gwenn str.
Silberplattierung b. (-,-en) : plakadur arc'hant g., gwiskadur arc'hant g.
Silberputzmittel n. (-s,-) : gwenner arc'hant g., gwenn Spagn g.
Silberregen g. (-s,-) : [louza.] robinenn b.
silberreich ag. : kreñv an arc'hant ennañ.
Silberreiher g. (-s,-) : [loen.] herlegon bras g.
silberrein ag. : [son] arc'hantet, sklint, sklintin.
Silberring g. (-s,-e) : gwalenn arc'hant b., bizoù arc'hant g., organell arc'hant b.,
Silberschmied g. (-s,-e) : orfebour g.
Silberschmiedin b. (-,-nen) : orfebourez b.
Silberschrank g. (-s,-schränke) : listrier g., besier g.
Silberschüssel b. (-,-n) : diskell arc'hant b.
Silberstoff g. (-s,-e) : brokard arc'hant g.
Silberstreifen g. (-s) : [dre skeud.] *ein Silberstreifen am Horizont,* un tamm spi dister g., un tamm goanag dister g., ur brizhesper g., / ur skleurig a esperañs g. (Gregor), un euflenn esper b., un elfenn spi b., un elfenn esper b., ur fulenn spi b., ur brizhspi g., ur bann spi g., ur vogedenn a spi b.
Silberstück n. (-s,-e) : pezh arc'hant g.

Silbertablett n. (-s,-s/-e) : **1.** pladenn arc'hant b. [*liester* pladennoù arc'hant, pladinier arc'hant], plad arc'hant g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem Silbertablett servieren,* reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour.
Silberton g. (-s,-töne) : son sklintin g., son sklint g., son arc'hantet g.
Silberwaren lies. : listri-arc'hant lies., arc'hantiri g.
Silberweide g. (-,-n) : [louza.] bondilh str., haleg str., halegenn b.
silberweiß ag. : arc'hantet, arc'hantek, arc'hant, ken gwenn hag an arc'hant.
Silberwerk n. (-s) **/ Silberzeug** n. (-s) : listri-arc'hant lies., arc'hantiri g.
... silbig ag. : -silabennek ; *zweisilbiges Wort,* ger divsilabennek g.
silbrig ag. : *sellit ouzh* **silberig**.
Silen g. (-s,-e) : Silen g.
Silentium n. (-s) : peoc'h g.
Silex g. (-,-e) : maen-tan g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-kurun g., maen-kailhastr g., kailhaouenn b., kailhastr g.
Silhouette b. (-,-n) : trolinenn b., linenn-dro b., tres g.
silhouettieren V.k.e. (hat silhouettiert) : trolinennañ.
Silicium n. (-s) : *sellit ouzh* **Silizium**.
Silikagel n. (-s) : [kimiezh] jel silik g.
Silikat n. (-s,-e) : [kimiezh] silikat g.
Silikon n. (-s,-e) : [kimiezh] silikon g.
Silikose b. (-,-n) : [mezeg.] silikoz b.
Silizium n. (-s) : [kimiezh] silikiom g.
Siliziumdioxid n. (-s,-e) : [kimiezh] trenkenn silikek b.
Siliziumplättchen n. (-s,-) : [stlenn.] wafer g., galetezenn silikiom b.
Silo g./n. (-s,-s) : silo g. ; *im Silo einlagern,* siloañ, siloiñ.
Silur n. (-s) : silurian g.
silurisch ag. : silurian, siluriat.
Silvaner g. (-s,-) : [gwin] silvaner g.
Silvester[1] g. : Jelvestr g.
Silvester[2] g./n. (-s,-) **/ Silvesterabend** g. (-s,-e) : noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b., nozvezh kalanna b.
Silvesteressen n. (-) **/ Silvesterfeier** b. (-,-n) : fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; *ein Silvesteressen machen,* fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ.
Silvesternacht b. (-,-nächte) : noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b., nozvezh kalanna b.
Silvia b. : Silvia b.
Simeon g. : Simeon g.
Simili g. (-s) : seblant g.
Similidiamant g. (-en,-en) **/ Similistein** g. (-s,-e) : seblant diamant g.
Similischmuck g. (-s) : danvez faos g., drevez g.
Simon g. : Simon g.
Simonie b. (-,-n) : simoniezh b.
simonisch ag. : ... simoniezh, simoniek.
Simonist g. (-en,-en) : simoniad g. [*liester* simonidi].
simonistisch ag. : ... simoniezh, simoniat.
simpel ag. : **1.** eeun, plaen, didro ; **2.** eeun-drochik, pampes, disterik, brell, loñsek, magn, nouch, sot-nay, sot-pik, panenn, kropet ; *ein Simpel,* ur pennsod g., un darsod g., un diskiant g., ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur geolieg g., ur genoù bras g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù frank g., ul louad g., buoc'hig an Aotrou Doue b., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g., ur makez penn leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur paganad g., ur pampez g., ur mab-azen g., ur magn g., un inosant g., droch ar pardon g., ur penn maout g., ul loufer g., ur paourkaezh nouch g., ur paourkaezh penn brell g., ur brell g., ur pav-kaol g., ul loukez g., ur gogez g., ur penn luch g., ur magn g., ur penn nouch g.
simpeln V.gw. (hat gesimpelt) : louadiñ.
simplifizieren V.k.e. (hat simplifiziert) : eeunaat, plaenaat.
Simplizität b. (-) : eeunded b., plaended b.
Sims g./n. (-es,-e) : barlenn b., bardell b., stern g., riz g., rizenn b., pousadur g., gouriblenn b., gouribl g., kordenn-voger b. ; *Sims am Fenster,* barlenn ar prenestr b. ; *Sims über der Tür,* stern an nor g. ; *Sims an einer Mauer,* riz (rizenn b.) ur voger g., pousadur g., kordenn-voger b. ; *mit einem Sims versehen sein,* bezañ rizennek.
simsalabim estl. : abrakadabra.
Simsbehang g. (-s,-behänge) : lambrikin g., pastelleg b., dantelezenn b.
Simse b. (-,-n) : [louza.] broen str.
simsen V.k.e. (hat gesimst) : lakaat mouladurioù, lakaat pousadurioù ; *gesimst,* rizennek ; *gesimste Decke,* sel gant mouladurioù g., poeñson gant pousadurioù g.
Simshobel g. (-s,-) : [tekn.] gwilhom g.
Simson g. : [Bibl] Samzun g.
Simsstein g. (-s,-e) : maen gant mouladurioù g.
Simswerk n. (-s) : mouladurioù lies., pousadurioù lies.
Simulant g. (-en,-en) : kamm-ki-pa-gar g., term-term g., fentour g., marmouzer ; *er ist ein Simulant,* kamm ki pa gar, e gi a vez kamm pa gar, hemañ a vez kamm e gi pa gar, ober a ra e gamm, c'hoari a ra e glañv, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a zo klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! hennezh a zo term-term, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern, aesoc'h eo klemm evit kaout poan.
Simulantin b. (-,-nen) : kamm-ki-pa-gar g., term-term g., fentourez b.
Simulation b. (-,-en) : **1.** dreveziñ g., c'hoari dreveziñ g., drevezadur g., drevezerezh g., drevezadenn b., marmouzadur g., marmouzerezh g. ; **2.** fent g., fentiz b.
Simulationsmodell n. (-s,-e) : patrom dreveziñ g.
Simulator g. (-s,-en) : [tekn.] drevezer g., darvanerez b., darvaner g.
simulieren V.k.e. ha V.gw. (hat simuliert) : ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober sin a, ober min da, ober ar mod da, neuziañ, fentiñ, marmouzañ ; *er simuliert nur,* evit ober neuz eo, ober a ra an neuz, ober a ra e gamm, c'hoari a ra e glañv, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, e erbediñ a zlefed da sant

Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern.
simuliert ag. : fent.
simultan ag. : kempred, kenbred, kendegouezhus, diaser, diaheul.
Simultandolmetschen n. (-s) : jubennerezh diaser g., jubennerezh kempred g.
Simultandolmetscher g. (-s,-) : jubennour kempred g., jubennour diaser g.
Simultandolmetscherin b. (-,-nen) : jubennourez kempred b., jubennourez diaser b.
Simultaneität b. (-) **/ Simultanität** b. (-) : kempredelezh b., kenbredelezh b., kendegouezh g., diaser g., diaserded b.
Simultanschule b. (-,-n) : skol stag ouzh iliz ebet b.
Simultanunterricht g. (-s) : kengelennadur g.
sin. : [*berradur evit* **Sinus**] sinus g.
Sinai-Halbinsel b. (-) : *die Sinai-Halbinsel,* ar Sinai g.
Sinanthropus g. (-, Sinanthropi) : sinantrop g.
Sinekure b. (-,-n) : **1.** karg dilabour b. ; **2.** [dre skeud.] labour didorr g., labour aes g., labour diskuizh g., ebat g.
sine anno Adv. : divloaz, divloaziad.
sine tempore Adv. : a-wezhiadoù.
Sinfonie b. (-,-n) : [sonerezh] sinfonienn b., kensonadeg b.
Sinfonieorchester n. (-s,-) : [sonerezh] laz-seniñ sinfonek g.
Singapur n. (-s) : Singapour b., Singapoura b. ; *Singapur ist der bedeutendste Handelshafen der Welt,* kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh.
singbar ag. : hag a c'heller kanañ.
Singakademie b. (-,-n) : skol-ganañ b.
Singchor g. (-s,-chöre) : [sonerezh] laz-kanañ g., kor g., korad g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kanadeg b.
Singdrossel b. (-,-n) : [loen.] milc'hwid b., bitrak g., drask-sut b.
Singekreis g. (-es,-e) : laz-kanañ g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kor g., korad g.
singen V.k.e. ha V.gw. (sang / hat gesungen) : **1.** kanañ, diskanañ, seniñ ; *singen und nachsingen,* kanañ ha diskanañ ; *schön singen,* kanañ brav, dont brav ar c'hanaouennoù gant an-unan, dispakañ brav ar c'hanaouennoù ; *sie singt ziemlich gut,* kanañ a ra propik, reizhik-mat eo he mouezh ; *falsch singen,* kanañ faos, distonañ, bezañ fall da ganañ ; *Mensch, der falsch singt,* distoner g. ; *total daneben singen,* kanañ evel ur votez faout, kanañ gant ur vouezh kastelodenn, kanañ evel ur gastelodenn faout, kanañ evel faout ur votez ; *gut (rein, richtig) singen,* kanañ just, kanañ kaer, bezañ reizh e vouezh, bezañ reizh da ganañ ; *laut singen,* kanañ a vouezh uhel, kanañ a vouezh kreñv, kanañ kaer ; *er singt weder gut noch falsch, ganz schön laut aber,* ne gan na mat na fall met kanañ kaer a ra ; *aus voller Kehle singen,* kanañ a-bouez-penn, kanañ a-bouez e benn, kanañ a-leizh korzenn, kanañ eus holl nerzh e gorzenn, kanañ a-leizh e gorzailhenn, kanañ leizh e veg, kanañ gant kalon, kanañ a-greiz kalon, kanañ a nerzh ene, leuskel warni ; *er singt nicht mehr so schön,* fallaet eo da ganañ, ne gan ket mui ken brav ; *immer besser singen,* gwellaat da ganañ ; *munter singen, fröhlich singen,* kanañ gae, kanañ gwiv, kanañ joaius ; *Bass singen,* kanañ gant ur vouezh pounner ; *den Bass singen,* ober ar vouezh pounner, kanañ al lodenn evit ar vouezh pounner, kanañ ar voudenn ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen,* gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *in extrem hohen Lagen singen,* kanañ war notennoù skiltr-tre ; *mit dumpfer Stimme singen,* boudal ; *mit zittriger Stimme singen,* kanañ gant ur vouezh daskrenus, kanañ gant un daskren en e vouezh, daskrenañ o kanañ ; *er singt auch Volkslieder,* kanaouennoù-pobl a gerzh gantañ ivez, kanaouennoù-pobl a zeu gantañ ivez ; *ein Lied singen,* kanañ ur ganaouenn, kanañ ur sonenn, seniñ ur sonenn, displegañ ur ganaouenn ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen,* goulenn digant u.b. kanañ ; *sing uns doch ein Lied !* kas unan deomp ! displeg deomp ur ganaouenn ! ; *er kann überhaupt nicht singen,* hemañ ne oar na ton na son ; *mehrstimmig singen*, kanañ gant meur a vouezh disheñvel ; *mit Kopfstimme singen,* kanañ gant ur vouezh c'hourskiltr, kanañ gant ur vouezh falsed, kanañ gant ur vouezh kilhogig (Gregor) ; *sie singt wie eine Nachtigall,* kanañ a ra evel un eostig ; *ein Lied nicht bis zum Ende singen,* darniñ e ganaouenn, dilostañ e ganaouenn, chom e-pign gant e ganaouenn ; *ab und zu singt er,* dont a ra kanaouennoù gantañ bep an amzer ; *vor sich hin singen,* sobonat, fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ, gouganañ ; *ein Liedchen vor sich hin singen,* fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn ; *der wird sich wohl die Seele (die Lungen) nicht aus dem Leib singen,* hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; *das Lied lässt sich leicht singen,* aes eo kanañ ar ganaouenn-se ; *sich heiser singen,* raouliañ dre forzh kanañ, raouliañ dre fin kanañ, raouliañ dre hir ganañ, dont da vezañ divouezh kement en deus kanet an-unan ; *jemanden in den Schlaf singen,* kanañ ul luskellerez da lakaat u.b. da gousket ; *der Dichter singt von der Liebe,* ar barzh a gan meuleudi d'ar garantez ; *singen und sagen,* kanañ ha kontañ gwerzioù, kinnig gwerzioù dre gomz ha war gan ; *die Drossel singt,* emañ an drask oc'h ober lien, emañ an drask o kanañ ; *die Drossel singt hervorragend,* an drask a zo ur c'haner distagellet ; *Wale singen,* ar balumed a gan ; **2.** *ich kann ein Lied davon singen,* gouzout a ran a-walc'h an dra-se ; *die Ohren singen mir,* boudal a ra em divskouarn, boudinellañ a ra va divskouarn ; *das ward ihm nicht an der Wiege gesungen,* ne oa ket bet diouganet dezhañ e rafe berzh er vuhez.
Singen n. (-s) : **1.** kan g., kaniri b., kanerezh g., kanadeg b. ; *das Singen und Nachsingen,* ar c'han-ha-diskan g. ; **2**. tint g., tinterezh g., diñserezh g.
singend ag. : kanus.
Singer g. (-s,-) : [kozh] kaner g.
Singerei b. (-) : kanaouennoù lies., kanaouennoù Mari-bladenn lies., kanadeg b., kaniri b., bommoù-kan lies., bommoù kanañ lies.
Singgedicht n. (-s,-e) : kanadenn b., tenergan g.
Single[1] b. (-,-s) : [sonerezh] pladenn vihan b.
Single[2] g. (-/-s,-s) : dizimeziad g., paotr dizimez g., paotr yaouank kozh g.

Single[3] n. (-/-s,-/-s) : [tennis] match simpl g., match unan-ouzh-unan g., krogad unan-ouzh-unan g.
Singlehrer g. (-s,-) **/ Singmeister** g. (-s,-) : kelenner kan g.
Singoper b. (-,-n) : c'hoarigan meur g.
Singpult n. (-s,-e) : letrin g.
Singrün n. (-s) : [louza.] berwenk g., rouanez vras b. ; *kleines Singrün,* rouanez b.
Singsaite b. (-,-n) : [sonerezh] kordenn skiltr b.
Singsang g. (-s) : mouskan g., ribourtadenn b., nañv-nañv-nañvig g. ; *die Großmutter beruhigte das Kind durch leisen, einschläfernden Singsang,* ar vamm-gozh a sioulaas ar bugel dre vouskanañ kanaouennoù dous ha kouskus (kanaouennoù moredus), nañv-nañv-nañvig kouskus ar vamm-gozh a sioulaas ar bugel.
Singschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez g.
Singschule b. (-,-n) : **1.** skol-ganañ b. ; **2.** hentenn ganañ b.
Singschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h kristilh g. [*liester* elerc'h kristilh].
Singspiel n. (-s,-e) : c'hoariganig g.
Singstimme b. (-,-n) : mouezh b. ; *seine Singstimme trainieren,* pleustriñ war ar c'han.
Singstück n. (-s,-e) : frapad kan eilet gant sonerezh g.
Singstunde b. (-,-n) : kentel gan b.
Singübung b. (-,-en) : filiennoù lies. ; *Singübungen machen,* filiennañ.
Singular g. (-s,-e) : [yezh] unander g., furm unan b., stumm unan g., niver unan g. ; *im Singular stehend,* unan, en unander, er furm unan.
singulär ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, iskriv, loukes, espar, droch, pampes, pitaouennek, kuladus, souezhus, sebezus, estonus, dibar, diseurt.
Singularetantum n. (-s,-/Singulariatantum) : [yezh] anv hollek g.
Singularform b. (-,-en) : [yezh] unanderenn b., furm unan b., stumm unan g.
singularisch ag. : [yezh] unan, en unander, er furm unan.
Singularität b. : esparder g., esparded b., souezhuster g., dibaregezh b.
Singulativ g. (-s,-e) : [yezh] unanderenn b.
Singverein g. (-s,-e) : laz-kanañ g., kerlenn b. **[***liester* kerlennoù, kerlad], kor g., korad g.
Singvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous-kaner g., evn-kaner g., P. fistilher askellek g. ; *die Drossel ist ein hervorragender Singvogel,* an drask a zo ur c'haner distagellet
Singweise b. (-,-n) : **1.** ton g., kerzenn b., sonenn b. ; **2.** doare kanañ g.
sinister ag. : gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallziouganus, gwallseblantus, skrijus, hirisus, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, reuzus, gwallreuzus.
sinken V.gw. (sank / ist gesunken) : **1.** goulediñ, izelaat, kouezhañ, fontañ, mont donoc'h-don, fourrañ, plantañ ; *das Schiff sinkt in die Fluten,* emañ ar vag o vont d'ar strad (o vont d'ar sol, o soliñ, o vont d'ar goueled, o ouelediñ), lonket e vez ar vag gant ar mor, emañ ar vag o plantañ er mor ; *die Sonne sinkt am Horizont,* izelaat a ra an heol en dremmwel, diskenn a ra an heol en dremmwel, emañ an heol o vont da guzh, P. erru eo izel ar gantol ; *der Nebel sinkt,* kouezhañ a ra ar vrumenn ; *sinkende Nacht,* serr-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., toullig an noz g., peuznoz b., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g. ; *zu Boden sinken,* kouezhañ d'an douar, ruilhal war an douar ; *in die Knie sinken,* kouezhañ d'an daoulin, mont war (bennoù) e zaoulin ; *in einen tiefen Schlaf sinken,* distagañ un tamm c'hwek a gousk, distagañ ur c'horfad kousket, menel kousket c'hwek, en em reiñ da vorvitellañ, mont don en e gousk, distagañ ur c'housk tenn ha pounner, pakañ ur c'housk tenn ha pounner, mont da Gerroc'h, mont da Gerhun, mont d'ar Roc'h, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont er vallin.
2. izelaat, gouzizañ, digreskiñ, diskenn, disteurel, nebeutaat, mont war rabat, difonnaat, mont en diminu, mont war ziminu, disteurel, koazhañ ; *die Anzahl der Schüler ist gesunken,* nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi ; *die Preise sinken,* izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, disteurel) a ra ar prizioù, laoskaat a ra war ar prizioù, marc'hadmataat a ra an traoù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù, mont a ra ar prizioù en diminu, mont a ra ar prizioù war ziminu, ar prizioù a zeu a-dreñv ; *die Mieten sinken,* gouzizañ (izelaat, digreskiñ, diskenn) a ra ar feurmioù ; *die Kurse sinken,* izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, koazhañ) a ra ar feurioù, laoskaat a ra war ar feurioù, distaol a zo war ar feurioù ; *die Steuerlast sinkt,* difonnaat a ra an tailhoù ; *im Preise sinken,* bezañ diskenn (digresk, rabat) war e briz, dibriziañ, disteraat, bezañ war zigresk, koll talvoudegezh, koll eus e briz, dont a-dreñv ; *der Hochwasserspiegel sinkt,* digreskiñ a ra an dour-beuz, dichalañ a ra an dour-beuz, koazhañ a ra an dour-beuz.
3. diskenn ; *das Thermometer sinkt,* diskenn a ra ar gwrezverker ; *das Barometer sinkt,* diskenn a ra an aerbouezer.
4. [dre skeud.] gwashaat, fallaat, koazhañ, diskenn, izelaat ; *er ist in meiner Achtung gesunken,* kollet en deus un tamm mat eus an doujañs am boa outañ, kollet en deus ur bechad mat eus an doujañs am boa outañ, koazhet eo an istim am boa evitañ, izelaet eo an doujañs am boa en e geñver ; *seine Kräfte sinken,* gwashaat (fallaat, izelaat) a ra, gwanaat a ra e nerzh, falloc'h-fallañ e ya gant e yec'hed, mont a ra e nerzh kuit ; *das Fieber sinkt,* kouezhañ a ra e derzhienn, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ, kizañ) a ra an derzhienn, terriñ a ra war e derzhienn ; *den Mut sinken lassen,* koll kalon, fallgaloniñ, mont bihan e galon, mont izel e galon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, en em lezel, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig ; *er ist tief gesunken,* pegen izel eo kouezhet, diskennet eo da netra, aet eo e-mesk ar re izelañ, hennezh a zo aet divalav e damm standilhon, erru eo fallañ ma c'haller bezañ, setu pelec'h en em gav bremañ, setu e pe stad en em gav ; *die Stimme sinken lassen,* komz izeloc'h, izelaat e vouezh ; *ich könnte vor Scham in die Erde sinken,* fontañ a ran (teuziñ a ran, rostet on, devet on) gant ar vezh, goloet a vezh on, karget a vezh on, ken

mezhek ha tra on, mezh am eus hardizh, karout a rafen diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar gant ar vezh, karout a rafen koñfontañ en douar gant ar vezh ; *sein Stern sinkt,* war an diskar emañ e blanedenn vat, emañ ar chañs vat o treiñ diwarnañ, krog eo an dichal, divrudañ a ra, krog eo ar c'hwil ennañ, emañ e vleud o vont da vrenn.

Sinken n. (-s) : **1.** dibriziadur g., laoskaenn b., digresk g., diskenn g., rabat g., raval g. ; *das Sinken der Preise,* an digresk (an diskenn, ar rabat) war ar prizioù g., ar raval war ar prizioù g., an dibriziadur g., al laoskaenn b. ; **2.** diskar g., diskaridigezh b., distroenn b. ; [dre skeud.] *sein Stern ist im Sinken,* war an diskar emañ e blanedenn vat, emañ ar chañs vat o treiñ diwarnañ, krog eo an dichal, divrudañ a ra, krog eo ar c'hwil ennañ, emañ e vleud o vont da vrenn ; **3.** flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g. ; *Sinken des Hochwasserspiegels,* digresk an doureier g., dichal an dour-beuz g.

Sinkkasten g. (-s,-kästen) : puñs-diskarg g., toull-diskarg g., toull-brutug g.

Sinkstoffe lies. : dilerc'hioù lies., lastez str.

Sinn g. (-s,-e) : **1.** spered g., kalon b., temz-spered g., soñj g., dezev g. ; *edler Sinn, hoher Sinn,* uhelder (uhelded b.) a spered g., uhelder (uhelded b.) a galon g., haelder (haelded b., meurded b.) a galon g., haelder (haelded b., meurded b.) a spered g. ; *gemeiner (niedriger) Sinn,* viloni b., distervez (disterded b., disterder g., displeted b.) a spered b., distervez (disterded b., disterder g., displeted b.) a galon b. ; *leichten Sinnes,* **a)** diwar c'hoari, dreist-penn-biz, a-flav, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv ; **b)** ur penn skañv anezhañ, bourlik-ha-bourlok ; *demütigen Sinnes,* uvel, izelek ; *etwas im Sinn haben,* mennadiñ udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, bezañ mennet d'ober udb, bezañ en e vennad ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb ; *ich habe etwas anderes im Sinn,* n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad ; *Böses im Sinne haben,* bezañ bizet fall, bezañ en e soñj d'ober an droug, bezañ mennet fall, bezañ en aviz ober droug, bezañ gant ar soñj da seveniñ ur gwalldaol bennak, bezañ o nezañ ur gordenn, goriñ un taol bennak, prientiñ un taol gwidre bennak, itrikañ udb, itrikañ un dro gamm bennak, karet droug da (ouzh) u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., kaout c'hoant c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., bezañ en e benn ober un dro fobiez bennak, bezañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn ; *er hat nichts Böses im Sinne,* n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; *er hat nur Gutes im Sinne,* n'emañ ket e poan d'ober droug, n'emañ ket en aviz ober droug ; *seinen Sinn auf etwas richten,* stagañ e soñj ouzh udb, bezañ e soñj gant udb ; *es liegt mir beständig im Sinne (es kommt mir nicht aus dem Sinne),* gant an debr-spered-se e vezan atav, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ar soñj-se a jahin va spered, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, n'em eus ken preder, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *es ging ihm durch den Sinn,* ar soñj-se a dremenas dre e spered, dont a reas ar soñj-se dezhañ, ar soñj-se a ziwanas en e benn ; *sich etwas durch den Sinn gehen lassen,* distremen udb en e benn, daskiriat udb en e benn ; *sich etwas aus dem Sinn schlagen,* distagañ e soñj diouzh udb, argas ur soñj diwar e spered, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, kemm soñj, cheñch santimant, treiñ kordenn, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ meno, lentaat, lentañ, treiñ mennozh ; *etwas kam ihm in den Sinn,* dont a reas udb da soñj dezhañ, tremen a reas udb dre e spered, diwanañ a reas ur mennozh bennak en e benn, itrikañ a reas ober udb ; *das will mir nicht in den Sinn,* dreist va meiz (va maner) emañ kement-se, ne c'hallan ket kompren kement-se, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered ; *aus den Augen, aus dem Sinn,* aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet - κarantez dost, karantez well, karantez bell, karantez laosk ; *Wahnsinn,* katar g., follentez b., follezh b. ; *Scharfsinn,* lemmded (lemmder g., eskuited b., eskuiter g.) a spered b. ; *Blödsinn,* sotoni b., sotonioù, sotajoù, diotajoù, diotiezh b., diotiz b., drocherezh g., pavkaolerezh g.

2. mennozh g., meno g., savboent g. ; *anderen Sinnes werden,* distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, treiñ mennozh, kemm soñj, cheñch santimant, treiñ kordenn, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ meno, lentaat, lentañ ; *mit jemandem eines Sinnes sein,* bezañ a-du gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ aviz a u.b. ; *es geht nach meinem Sinn,* an doare ma ya an traoù a zo mat din, grad eo din an doare ma ya an traoù ; *in jemandes Sinn sprechen,* fonnañ da vennozh u.b., breutaat evit u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., mont en avel u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., sevel a-du gant u.b. ; *viele Köpfe, viele Sinne,* kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz.

3. doug spered g., tuadur spered g., skiant b., skiantenn b. ; *Sinn für Geschäfte haben,* gouzout diouzh ar graoù,

kaout intrudu er graoù, kaout skiant an aferioù, gouzout pelec'h lakaat e gazh da logota ; *Sinn für Musik haben,* kaout skiant ar sonerezh en e galon, gouzout (klevet, santout) diouzh ar sonerezh, bezañ kizidik ouzh ar sonerezh ; *Farbensinn,* skiant al livioù b. ; *der Sinn für das Schöne,* skiant ar gened b. ; *nur Sinn für das Geld haben,* bezañ devet e galon gant an arc'hant, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war an danvez, bezañ troet war an arc'hant, bezañ troet da zastum, bezañ ur marc'h an arc'hant eus an-unan, bezañ ur c'hoz eus an-unan, bezañ dalc'het gant arwez an aour, bezañ ur galon arc'hant, na vezañ e albac'henn nemeti rastellat arc'hant evel ur mengleuzier, bezañ e holl breder gant an arc'hant, bezañ sorc'hennet gant an arc'hant, kaout itik da c'hounit arc'hant, bezañ sot gant an arc'hant, ober un doue eus e yalc'h.

4. ster g., talvoudegezh b., pal g., poell g., intent g. ; *Sinn eines Satzes,* ster ur frazenn g., talvoudegezh ur frazenn b., intent ur frazenn g. ; *Sinn einer Handlung,* ster (pal g., talvoudegezh b., poell g.) un ober g. ; *nach dem Sinn einer Sache suchen,* klask ar poell eus udb ; *über den Sinn des Lebens nachdenken,* prederiañ war ster ar vuhez ; *es ergibt keinen Sinn,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, hep dalc'h na poell eo kement-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, n'eus rezon ebet d'an dra-se ; *es hat keinen Sinn,* ne dalv ket ar boan ; *im eigentlichen Sinn,* en e ster rik, en e dalvoudegezh (en e ster) natur (Gregor), ent strizh ; *im bildlichen Sinn,* dre skeudenn-lavar ; *im weitesten Sinn des Wortes,* dre astenn ster ; *im engeren Sinn,* ent strizh ; *verkehrter Sinn,* kammster g., eilpennadur ster g., eilpenn-ster g. ; *im rechtlichen Sinne,* hervez al lezenn, e spered al lezenn ; *leicht abweichender Sinn,* arster g. ; *ohne Sinn und Verstand,* hep penn na reizh, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, a vil vallozh kaer, war an tu ma tiskrab ar yar, evel ma kac'h ar saout en noz ; *in diesem Sinne habe ich ihm geschrieben,* setu spered al lizher am eus kaset dezhañ ; *Sinn des Lebens,* ster bezoud mab-den g., ster ar vuhez g. ; *über den Sinn des Lebens nachdenken,* prederiañ war ster ar vuhez ; *Sinn der Geschichte,* ster an istor g.

5. skiant b., skiantaerezh g. ; *die fünf Sinne,* ar pemp skiant ; *scharfe Sinne haben,* bezañ lemm e skiantoù ; *Gesichtssinn,* skiant ar gweled b. ; *Lagesinn,* skiantaerezh emstummel g. ; *der innere Sinn,* ar skiant diabarzh b., an emskiant b.

6. skiant b., skiant-vat b., poell g., anaoudegezh b., meiz g. ; *seiner Sinne mächtig sein,* bezañ e holl skiant-vat gant an-unan ; *er ist nicht recht bei Sinnen,* hennezh n'eo ket libr a-walc'h, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, kollet eo e skiant-vat gantañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, paket en deus anezho, pennsodiñ a ra, aet eo e benn digantañ, aet eo tok-tok, aet eo gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, trevariet eo e benn (e skiant-vat), diank eo e spered, ganet eo bet war-lerc'h e dad, laban eo, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e sterenn gantañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a vank ur berv dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; *ihm vergingen die Sinne,* koll a reas e anaoudegezh, mont a reas e anaoudegezh digantañ, koll a reas ar skiant anezhañ e-unan, semplañ a reas, fatañ a reas, fatikañ a reas, fallaat a reas, vaganiñ a reas, dont a reas ur sempladenn (ur fallaenn) dezhañ, ur fallaen en devoe, kouezhañ a reas e sempladurezh, kouezhañ a reas e badoù, kouezhañ a reas e paramoutig, kouezhañ a reas en eterjidi, kouezhañ a reas e barr, mont a reas d'an tu all ; *wieder zu Sinnen kommen,* dont en e anaoudegezh, difatañ, disemplañ, difallañ, difatikañ, dialvaoniñ, divaganiñ, divatorelliñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, dont d'e veiz en-dro, en em anavezout, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn.

sinnbetörend ag. : strobinellus, achantus.

Sinnbezirk g. (-s,-e) : [yezh.] sterva g., gerva g.

Sinnbild n. (-s,-er) : arouez b., kenarouez b., ardamez g.

sinnbildlich ag. : arouezius, arouezel, arouezek, kenarouezek, ardamezek ; *sinnbildlich darstellen,* aroueziañ, kenaroueziañ.

sinnen V.gw. (sann / hat gesonnen) : prederiañ, en em soñjal, bezañ e prederi, dezevout ; *über etwas (t-rt) sinnen (nachsinnen),* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb., rezoniñ war udb, hirsoñjal ; *über jemandes Worte sinnen,* pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod sinnen,* prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; *er sinnt, was er tun könnte,* prederiañ a ra war ar pezh a c'hallfe ober, en em soñjal a ra war ar pezh a vefe tu dezhañ ober ; *auf Böses sinnen,* bezañ bizet (mennet, ratozhet) fall, bezañ e soñj ober an droug, bezañ en e soñj ober an droug, bezañ en aviz ober droug.

Anv-gwan verb II : **gesonnen** *ich bin gesonnen, das Möglichste zu tun,* mennet-start on, ober a rin diouzh va gwellañ, ober a rin va seizh gwellañ, ober a rin va gwalc'h, klask a rin va gwalc'h en ober, en em aketiñ a rin e pep doare, ober a rin endra c'hallin, ober a rin muiañ ma c'hallin, ober a rin ar muiañ ma c'hallin, ober a rin herrañ ma c'hallin, ober a rin her da ma c'hallin ; *er ist mir übel gesonnen,* deuet fall on gantañ, n'emaon ket war e lizheroù, n'emaon ket en e c'hras, droug en deus ouzhin, drougiezh en deus ouzhin, karet a ra droug din.

Sinnen n. (-s) : preder g., poellad g., bukad g., mennad g., albac'henn b., sorc'henn b., dezev g. ; *all sein Sinnen und Trachten,* holl e albac'henn, e albac'henn a-bezh, e holl breder ; *all sein Sinnen und Trachten geht nur aufs Geld hinaus, all sein Sinnen und Trachten ist aufs Geld gerichtet,* devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ket albac'henn nemet rastellat arc'hant, lakaat a ra e holl

albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, sorc'hennet eo gant an arc'hant, itik en deus da c'hounit arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

Sinnenfreude b. (-) : plijadurezh b., orged g., karantez ar c'hig b.

sinnenfreudig ag. : licher, friant, friant war plijadur ar c'horf, lik, blizoniek.

Sinnengenuss g. (-es,-genüsse) : plijadur ar c'horf g., plijadurezh ar c'horf b.

Sinnenlust b. (-) : kastr ar c'hig g., plijadurezh b., orged g., karantez ar c'hig b. ; *die Sinnenlust abtöten,* kastizañ e gorf evit lakaat e zroukyouloù da sujañ, kastizañ e gorf evit trec'hiñ e c'hoantegezhioù fall, kastizañ e gorf evit mougañ e zroukyouloù.

Sinnenmensch g. (-en,-en) : den taolet da blijadurezhioù ar c'horf g., den lik g., den licher g., den friant war plijadur ar c'horf g., den douget da blijadurezhioù ar c'hig g.

Sinnenrausch g. (-es,-e) : mezvidigezh skiantoù ar c'horf b., mezvidigezh ar santadurioù b.

Sinnenreiz g. (-es) : blizoni b.

sinnentstellend ag. : fazius, faos, hag a findaon ar ster, hag a zistres ar ster, hag a fals ar ster.

Sinnenwelt b. (-) : bed ar santadoù g.

Sinnesänderung b. (-,-en) : cheñchamant mennozh g., distro a-grenn b.

Sinnesart b. (-,-en) : temz-spered g., doug spered g., tuadur spered g.

Sinneseindruck g. (-s,-eindrücke) : santad g., santadenn b., merzadenn b., merzad g., merzerezh g., merz g., merzout g., merzadur g., merzadurezh b., merzidigezh b., degemeridigezh b.

Sinnesempfindung b. (-,-en) : merzerezh dre santout g., merzerezh skiantennel g., merzidigezh b.

Sinnesenergie b. (-) : energiezh ar skiantoù b., gremm ar skiantoù g. ; [Johannes Peter Müller] *Gesetz der spezifischen Sinnesenergie,* savelenn energiezh spesadek ar skiantoù b., savelenn gremm spesadek ar skiantoù b.

Sinneslust b. (-) : kastr ar c'hig g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoantadenn ar c'horf b., orged g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., c'hoant fouzhañ g., c'hoant ar c'hig g., c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoant g., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig lies., plijadurioù ar c'horf lies, c'hoant lik g., friantiz b., c'hoant friko fourch g.

Sinnesorgan n. (-s,-e) : organ skiantennel g. ; *die Sinnesorgane,* organoù ar skiantoù lies. ; *Sinnesorgane des Geschmacks,* organoù an tañva lies.

Sinnestäuschung b. (-,-en) / **Sinnestrug** g. (-s) : emdouelladur g., sorc'hennerezh g. ; *Sinnestäuschungen verursachen,* sorc'henniñ, touellañ, boemañ.

Sinneswandel g. (-s,-) : cheñchamant mennozh g., distro a-grenn b.

Sinneszelle b. (-,-n) : [korf.] fraouva skiantennel g.

sinnfällig ag. : anat, splann.

Sinnfehler g. (-s,-) : kammster g., enepster g. ; *ihm unterlaufen oft Sinnfehler,* kammsteriañ a ra aliesik.

Sinngebung b. (-,-en) : steradur g.

Sinngedicht n. (-s,-e) : epigramm g.

sinngemäß ag. : peuzheñvel, damheñvel, dre beuzhevelebiezh, dre leteñvelañ, dre leteñvel ; *sinngemäße Anwendung finden,* gallout bezañ implijet dre beuzhevelebiezh (dre zamhevelebiezh, dre leteñvelañ, dre leteñvel).

sinngetreu ag. : na zistres ket ar ster, na fals ket ar ster.

sinnieren V.gw. (hat sinniert) : prederiañ, soñjal, rezal, bezañ e prederi, pleustriñ soñjoù ; *über etwas sinnieren,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb., rezoniñ war udb ; *über jemandes Worte sinnieren,* pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod sinnieren,* prederiañ ar marv, prederiañ er marv.

sinnig ag. : **1.** soñjus, prederiek ; **2.** poellus, poellek, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, speredek, ijinus, ijinet-mat, dilu, a skiant, skiantek.

Sinnigkeit b. (-) : **1.** perzh an hini a zo soñjus g., perzh an hini a zo prederiek g. ; **2.** skiant-vat b., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., poell g.

sinnlich ag. : **1.** skiantennel, merzidik, santidik ; *sinnliche Warnehmung,* merzerezh dre santout g., merzherezh skiantennel g. ; *das sinnlich Wahrnehmbare,* ar verzadelezh b. ; **2.** lik, gadal, friant, friant war plijadurioù ar c'horf, blizoniek, orgedus ; *sinnlicher Mensch,* den lik g., den licher, den friant war plijadur ar c'horf, den douget da blijadurezhioù ar c'hig g. ; *sinnliche Liebe,* karantez ar c'hig b. ; *sinnliche Freuden,* plijadurezhioù ar c'horf lies. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies.

Sinnlichkeit b. (-) : **1.** barregezh skiantennel b., skiantennelezh b., skiantennegezh b., skiantaerezh b. ; **2.** blizoni b., likentez b., friantiz b., gadaliezh b.

sinnlos ag. : diskiant, diboell, diaviz, hep penn na lost, hep dalc'h na poell, goullo a ster, droch, direzon, displed, displet, flav ; *die sinnlose Welt,* ar bed hag e vogidelloù, avel ha moged ar bed ; *sinnlos betrunken,* dotu, mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put), mezv-dall-put, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, bourr da greviñ, moñs-dall, leun e revr, na c'hall ket mui dougen e gig, na wel mui nemet gant e c'henoù, a wel pesked el laezh, poazh.

Sinnlosigkeit b. (-) : **1.** [kozh] sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b. ; **2.** diotaj g., leuegaj g., diskianterezh g., follentez b., follezh b., brizherezh g., dibennaj g., diavizded b. ; **3.** avel g.,

moged g., didalvoud g., didalvoudegezh b., vender g., vended b., gwakter g., gwakted b.
Sinnpflanze b. (-,-n) : [louza.] **a)** [*Mimosa pudica*] *schamhafte Sinnpflanze,* gwiridig g. ; **b)** [*Impatiens noli-tangere*] louzaouenn-ar-Werc'hez b.
sinnreich ag. : ijinek, speredek, poellus, poellek, fin, ampart, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, a skiant, spiswel, lemm a spered, avizet, gwevn.
Sinnspruch g. (-s,-sprüche) : setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b., lezenn b.
sinnverwandt ag. : [yezh.] damheñvelster, damgenster, nes an eil ouzh egile a-fet ster.
Sinnverwandtschaft b. (-,-en) : [yezh.] nested ster b., damheñvelsterelezh b., damheñvelsteriezh b.
sinnverwirrend ag. : pennfollus, trelatus, mezevellus, mezvus, diskiantus.
sinnvoll ag. : ijinek, speredek, poellek, skiantek ; *etwas sinnvoll benutzen,* ober un implij mat eus udb ; *seine Freizeit sinnvoll verwenden,* kavout un implij talvoudus d'e eurioù dibrez, ober un implij mat eus e amzer vak.
sinnwidrig ag. : emsivek, emsivel, direizhpoell.
Sinnwidrigkeit b. (-,-en) : emsivegezh b., direizhpoell g., kammster g., enepster g.
Sinologe g. (-n,-n) : sinologour g., sinaegour g.
Sinologie b. (-) : sinologiezh b., sinaegouriezh b.
Sinologin b. (-,-nen) : sinologourez b., sinaegourez b.
Sinter g. (-s,-) : **1.** hinkin-maen g., bolzhinkin g., fetisenn b., fetisad g., torpezad razek g. ; **2.** kaoc'h-houarn g., kenn g., koc'hion str., koc'hien g., kenn-houarn g., skant-houarn str., potinaj g. ; **3.** [maen.] tufev g.
sintern V.k.e. (hat gesintert) : [tekn.] [metaloù, priouriezh] fritañ, kevanstagañ dre dommañ.
Sintflut b. (-) : **1.** *die Sintflut,* al Liñvadenn-Veur b., al Liñvad-Meur g., an diluj g. ; *die Arche Noah überstand die Sintflut,* arc'h Noe ne beñseas ket el Liñvadenn-Veur ; **2.** [dre skeud.] glav-beuz g. ; *an diesem Freitag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur gwenervezh dour ; *nach uns die Sintflut,* ar pezh a c'hoarvezo war hol lerc'h n'eo ket hor stal eo ; *Nach-mir-die-Sintflut-Haltung,* doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g., diseblanted e-keñver ar rummadoù da zont b.
sintflutartig ag. : ... beuz, liñvadennel, liñvadel, e doare ul liñvadenn, a-zoare gant ul liñvadenn, a-seurt gant ul liñvadenn.
Adv. : a-liñvadoù.
sintflutig ag. : liñvadennel, liñvadel, ... beuz.
Sinto g. (-, Sinti) : Manouch g., Sinto g., (*unander evit* Sintiz), [dismegañsus] laer yer g.
Sinti lies. : Sintiz lies. (*liester evit* Sinto) ; *bretonische Sinti,* Sintiz Breizh lies., Manouched Breizh lies. ; *Zentralrat Deutscher Sinti und Roma,* Kuzul-Meur ar Sintiz ha Romed Alaman g.
Sinus g. (-,-/-se) : **1.** [korf.] sinuz g., kev g., god g. ; **2.** [mat.] sinuz g.
sinusförmig ag. : sinuzoidel.
Sinusitis b. (-, Sinusitiden) : [mezeg.] sinuzit g., kevfo g.
Sinuslinie b. (-,-n) : sinuzoidenn b., sinuzoid g.
Siphon g. (-s,-s) : sifon g., S an duellenn g., S ar gorzhenn g., [korzhenn stummet evel un S hag a vir ouzh ar c'hwezh fall b.], harz-c'hwezh g.
Siphonbier n. (-s,-e) : bier diwar wask b., bier eus dindan ar gwask g., bier dindan ar gwask g.
Sippe b. (-,-n) : **1.** klan g., koskoriad b, meuriad g. ; **2.** lignez b., rummad tud g., kerentiezh b. ; *die ganze Sippe,* ar c'herentiad g. - an holl diad g. - ar familhad b. - an tiegezhiad g., - kar, par ha yar - kar ha karrigell ; *sie schleppen die ganze Sippe mit,* degas a reont o bugale d'o foursu - degouezhout a reont gant karr ha karrigell - erruout a reont gant kar, par ha yar.
Sippenforschung b. (-) : nestedouriezh b., lignezouriezh b., enklask ac'hadurel g.
Sippenhaft b. (-) : [gwir, nazi.] **1.** bac'hidigezh tiegezhiad an enkabled b. ; **2.** atebegezh stroll tiegezhiad an enkabled b., kenatebegezh tiegezhiad an enkabled b.
Sippenhaftung b. (-) : [gwir, nazi.] atebegezh stroll tiegezhiad an enkabled b., kenatebegezh tiegezhiad an enkabled b.
Sippenherrschaft b. (-) : oligarc'hiezh b., nemeurveliezh b., beli ur c'hlan b.
Sippschaft b. (-,-en) : **1.** *die ganze Sippschaft,* ar c'herentiad g. - an holl diad g. - ar familhad b. - an tiegezhiad g. - kar, par ha yar - kar ha karrigell - an holl dud ; **2.** orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., standilhoned lies., peñselioù fall lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., haras g., lignez b., tud didalvez lies.
Sirene b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] morwreg b. [*liester* morwragez], gwreg-vor b., gwrac'h-vor b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b. ; **2.** c'hwitellerez b., c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., bouder g. ; *Luftschutzsirene,* galv-diwall ouzh ar c'hirri-nij g. ; *ein langes Sirenengeheul meldete ihnen das Ende des Arbeitstages,* un taol c'hwitellerez hir a gemennas dezho e oa echu o devezhiad labour ; *das Aufheulen der Sirenen,* bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennoù ar c'hwitellerezoù lies., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezoù b.
Sirenenalarm g. (-s,-e) : galv-diwall ar c'hwitellerez-tro g.
Sirenengeheul n. (-s) : bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennoù ar c'hwitellerezoù lies.
sirenenhaft ag. : hoalus, ... morganez, ... mari-vorgan.
Sirius g. (-s) : [stered.] Steredenn-ar-C'hi b., Sirius g.
sirren V.gw. (hat gesirrt) : fraoñval, sardoniñ, safroniñ.
Sirup g. (-s,-e/-s) : siros g., sirop g.
Sisal g. (-s) : gwiennoù sisal lies., sisal g., pita g.
Sisalagave b. (-) : [louza.] sisal str., pita g.
Sissi b. : Eliza b., Lizaig b.
sistieren V.k.e. (hat sistiert) : **1.** herzel, ehanañ ; *die Feindseligkeiten sistieren,* ober treverz (Gregor), ober un arsav-brezel ; **2.** [gwir] *jemanden sistieren,* gervel u.b. dirak al lez-varn.
Sistierung b. (-,-en) : [gwir] **1.** arsav g., ehan g. ; **2.** harzidigezh b., engalvadenn b.

Sisyphusarbeit b. (-,-en) : labour difin g., poan gollet b.
Site b. (-,-s) : [stlenn.] lec'hienn b.
sitt ag. : disec'hed.
Sitte b. (-,-n) : arver g., boaz g., boaz boutin g., boazamant g., kustum g., kustumañs b., giz b., doare g., mod g., bividigezh b., doare-bevañ g., [*el liester hepken*] stuzioù lies., buhezegezh b. ; *feine Sitten,* doareoù dilikat lies., doareoù cheuc'h lies. ; *bei uns herrscht die Sitte ...,* bez emañ ar boaz ganeomp da ... ; *gegen die guten Sitten verstoßen,* mont a-enep ar vuhezegezh-vat (ar vividigezh vat), pec'hiñ, mont a-enep reolennoù buhezouriezh, bezañ amzere (hudur) e emzalc'h ; *es ist die Sitte, dass ...,* kustum eo an dud da ..., ar c'hiz a zo gant an dud da ..., boas eo an dud da ..., ar mod eo [ober udb] ; *fremde Länder, fremde Sitten,* pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan ; *andere Zeiten, andere Sitten,* gwechall diouzh gwechall, hag hiziv diouzh hiziv ; *Sitten und Bräuche,* uz ha kustum, boaz ha kustum, boazamantoù lies., giz ha kustum, boazioù ar vro lies..
Sitten n. (-s) : [Bro-Suis, kêr divyezhek] Sion b., Sitten b.
Sittenapostel g. (-s,-) : gwarezer ar vuhezegezh-vat g., buhezegezhour g., reizher g., kentelier g.
Sittenbild n. (-s,-er) : taolenn vuhezegezh b.
Sittendezernat n. (-s,-e) : brigadenn ar vuhezegezh b., brigadenn ar stuzioù b., brigadenn an dereadegezh b.
Sittengemälde n. (-s,-) : taolenn vuhezegezh b. ; *komisches Sittengemälde,* [c'hoariva, lennegezh] komedienn fentus diwar-benn boazamantoù an dud b.
Sittengeschichte b. (-) : istor ar vuhezegezh g.
Sittengesetz n. (-es,-e) : lezenn a vuhezegezh b., lezenn a zereadegezh b.
Sittenlehre b. (-) : divezouriezh b., buhezegezhouriezh b.
Sittenlehrer g. (-s,-) : buhezegezhour g.
sittenlos ag. : divuhezegel, direol, dizereat, debordet, dizonest, mezhus, divat, disolit, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, kollet gant an diroll.
Sittenlosigkeit b. (-) : divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., direizh g./b., diroll g., dirollerezh g., buhez direol b.
Sittenpolizei b. (-) : polis ar vuhezegezh g., polis ar stuzioù g., polis an dereadegezh g.
Sittenprediger g. (-s,-) : buhezegezhour g., reizher g., kentelier g., sarmoner g.
Sittenpredigt b. (-,-en) : sarmon kenteliata g., sarmon kelennata g.
Sittenregel b. (-,-n) : reolenn a vuhezegezh-vat b., reolenn a zereadegezh b.
sittenrein ag. : eeun, onest, reizh e-keñver ar vuhezegezh vat, direbech en e vuhezegezh.
Sittenrichter g. (-s,-) : kontroller buhezegezh g., eveshaer g., kontroller g.
Sittenspruch g. (-s,-sprüche) : sturienn a vuhezegezh-vat b.
sittenstreng ag. : puritan, strizh.
Sittenstrolch g. (-s,-e) : maniak revel g.
sittenverderbend ag. : hag a vrein ar vuhezegezh-vat.
Sittenverderbnis b. (-) : breinerezh g., dirollerezh g., diroll g.
Sittenverfall g. (-s) : diskar ar vuhezegezh-vat g., breinerezh g., dirollerezh g., diroll g., gwastadur ar vuhezegezh-vat g.
Sittenverfeinerung b. (-) : sevenadur g., sevenidigezh b., blizidigezh b.
sittenwidrig ag. : kontroll d'ar vuhezegezh-vat, kontroll d'an dereadegezh, dizonest.
Sittenwissenschaft b. (-) : buhezegezhoniezh b.
Sittenzeugnis n. (-ses,-se) : testeni a vuhezegezh-vat g., testeni dereadegezh g.
Sittenzwang g. (-s) : reol b., reizh b., dereadegezh b.
Sittich g. (-s,-e) : [loen.] krakperoked g., budjerigar g., perokedig g., peruchenn b.
sittlich ag. : **1.** fur, dereat, onest ; *ländlich, sittlich,* ken lies broioù, ken lies doareoù - kant bro, kant giz, kant parrez, kant iliz, kant plac'h, kant hiviz, kant horolaj, kant eur - da bep labous e gan ; **2.** reizh e-keñver ar vuhezegezh, direbech en e vuhezegezh, vertuzius, fur, eleveziek, dic'hadal, buhezoniezhel, buhezegezhel, buhezel ; *sittlicher Wert,* talvoudegezh e-keñver ar vuhezegezh b. ; *sittlich verderben,* **a)** V.k.e. : droukaat, gwallsiañ, breinañ, direizhañ, kas war hent an dirollerezh ; **b)** V.gw. : droukaat, gwalarniñ, direizhañ, en em zireizhañ, en em vreinañ, diheñchañ, disleberiñ, bezañ war hent an dirollerezh ; *jemanden sittlich verderben,* droukaat u.b., gwallsiañ u.b., breinañ u.b., direizhañ u.b., kas u.b. war hent an dirollerezh, koll u.b. gant ur gelennadurezh fall ; *die Natur kennt kein sittliches Gesetz,* ambuhezoniezhel eo an natur.
Sittlichkeit b. (-) : dereadegezh b., buhezegezh-vat b., buhezelezh b., onestiz b., elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b.
Sittlichkeitsgefühl n. (-s) : skiant an dereadegezh b., skiant an divezouriezh b.
Sittlichkeitsverbrechen n. (-s,-) **/ Sittlichkeitsvergehen** n. (-s,-) : felladenn a-enep ar vuhezegezh-vat b.
sittsam ag. : fur, dereat, direbech en e vuhezegezh, vertuzius, eleveziek, dic'hadal, onest ; *die Sittsame spielen,* ober van da vezañ fur, ober ar mod da vezañ fur, ober neuz bezañ fur, ober an neuz bezañ fur, ober neuz da vezañ fur, ober an neuz da vezañ fur, ober sin a vezañ fur, ober min da vezañ fur, c'hoari he seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari ar seurez peder botez, c'hoari he seurez pil-pave, c'hoari he flac'h tanav, ober e Werc'hez Vari, ober he mitaouig, c'hoari ar plac'h fur ; *übertrieben sittsam,* re fur, re vertuzius, fur sañset.
Sittsamkeit b. (-) : dereadegezh b., onestiz b., elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b., furnez b.
Situation b. (-,-en) : **1.** plegenn b., pleg g., stad an traoù b., saviad g., doare g., aoz b., stuz b., stad b., etad b., kendere g., dere g., degouezh g., tro b., apoue b., stal b., pal g. ; *wir sind der einhelligen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist,* an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho ez eo gwall arvarus hon doare, an holl ac'hanomp

gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *in der gegenwärtigen Situation,* o vezañ penaos emañ saviad an ampoent, diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, er pal emaomp hiziv, en degouezh-mañ, er blegenn-mañ ; *schwierige Situation,* plegenn diaes b. ; *die Situation Europas nach dem zweiten Weltkrieg,* saviad Europa goude an eil brezel-bed g., degouezh Europa goude an eil brezel-bed g. ; *die politische Situation*, stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g. ; *die Situation des Menschen,* aoz Mab-den b. ; *die Situation der Frauen*, stad ar merc'hed b., stuz ar merc'hed b. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation,* arloup yac'hadel g. ; **2.** [douar.] ardremez an dachenn g.

Situationskomik b. (-) : komik a blegenn g.

Situationsplan g. (-s,-pläne) : tresadenn (tresadur g.) dre vras b.

situiert ag. : *gut situiert,* fortuniet, postet mat, plaset mat, diazezet mat, en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, brav an apoue evitañ, barrek, [dorn leun, diogel e berc'henn] ; *er ist gut situiert,* diazezet mat eo er vuhez, ober a ra e dreuz er vuhez, ober a ra e dreuziad dre ar vuhez, ober a ra e dreuziad dre ar bed, dastum a ra danvez, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, barrek eo, hennezh eo mat ar bed gantañ, mat eo ar jeu gantañ, mat eo e jeu, reut eo e jeu, graet en deus fortun, graet en deus mat.

Sitz g. (-es,-e) : **1.** azezenn b., kador b., sich g., skaon g./b., pased b. ; *Sitz im Theater*, kador (azezenn) ur sal c'hoariva b. ; *gepolsterter Sitz,* kador-vrec'h bourellet b., kador vourret b. ; *stufenweise erhöhte Sitze,* daezioù (Gregor) lies., renkadoù bankoù lakaet derez-ha-derez, derezioù lies.

2. sich g., plas g. ; *Sitz in der Akademie,* sich en akademiezh g., plas e-barzh an akademiezh g. ; *ständiger Sitz,* plas dibaouez g., sich roet a-viken g. ; [dre astenn.] *Sitz und Stimme haben,* bezañ ar gwir gant an-unan da gemer perzh er breutadegoù, kaout gwir da reiñ e vouezh (Gregor), bezañ ar gwir gant an-unan da gemer perzh ha da votiñ en dalc'hioù-azez ; *ein Sitz in der Regierung,* ur sich er gouarnamant g., ur plas e-barzh ar gouarnamant g. ; *er hat bei der letzten Wahl seinen Sitz verloren,* emañ e skaon er porzh.

3. annez g., sez b., poent-kreiz g. ; *seinen Sitz aufschlagen,* ober e annez ; *Sitz der Regierung,* sez ar gouarnamant b. ; [kenw.] *Sitz einer juristischen Person,* sez sokial b. ; *mit Sitz in Hamburg,* e sez sokial e Hamburg, diazezet e Hamburg ; *Sitz einer Handelsgesellschaft,* sez ur c'hevredad b. ; *Brest ist Sitz einer Unterpräfektur,* Brest a zo un isprefeti ; *Sitz einer Krankheit,* poent-kreiz ur c'hleñved g.

4. [dilhad] dalc'h g. ; *dieses Kleid hat einen guten Sitz,* ar vrozh-se a ya mat deoc'h, dereout a ra ar vrozh-se deoc'h / ar gwiskamant-se a zo dereat deoc'h (Gregor).

5. [marc'hegerezh] azez g. ; *im festen Sitz,* start (mat, divrall) en e azez, start war e zibr, marc'het-mat.

Sitzanker g. (-s,-) : eor pad g., eor lakaet da chom g., eor lakaet a-varv g.

Sitzarbeit b. (-,-en) : post-labour ma chom an implijad en e azez g., labour divonedus g., labour vurev g., labour na ro ket kalz a lavig g.

Sitzbad n. (-s,-bäder) : **1.** kouronkadenn graet war ar c'hoazez (en e goazez) b. ; **2.** kibelladenn graet war ar c'hoazez (en e goazez, en ur gibell-votez) b.

Sitzbadewanne b. (-,-n) : kibell-votez b.

Sitzbank b. (-,-bänke) : azezenn b., bank g., skaon g./b.

Sitzbein n. (-s,-e) : [korf.] iskion g., askorn koazez g.

Sitzbeinnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn-vavigamm b., nervenn siatik b., nervenn a-goazez b.

Sitzbezug g. (-s,-bezüge) : [kirri-tan] gwiskadur azezenn g., goloadur azezenn g.

Sitzblockade b. (-,-n) : sit-in g., koazezadeg b.

sitzen (saß / hat gesessen) :

I. bezañ azezet, bezañ en e azez
II. [dre astenn-ster] bezañ o chom, bezañ, bezañ lec'hiet
III. dereout, mont mat, degouezhout mat
IV. tizhout ar pal, skeiñ e-barzh
V. implijet gant un anv-verb : **sitzen bleiben, sitzen lassen**
VI. V.em implijet gant un anv-gwan
VII.V.k.e. : **Modell sitzen**

I. V.gw. : *sitzen,* bezañ azezet, bezañ en e azez, bezañ gousezet, bezañ en e goazez, bezañ war e chouk, bezañ en e chouk, bezañ gant e revr war e c'henoù, bezañ e revr war e c'henoù gant an-unan, bezañ war genoù e revr ; *auf einer Bank sitzen,* bezañ azezet war ur bank, bezañ goursezet war ur bank, bezañ en e goazez war ur bank ; *an einem Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh un daol ; *am Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh taol ; *oben am Tisch sitzen,* bezañ azezet e penn an daol, bezañ azezet e penn uhelañ an daol ; *zwischen Wand und Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *ich saß dir gegenüber,* ez keñver e oan ouzh taol ; *er saß mit den anderen zusammen,* azezet e oa e-touez ar re all ; *dieser Stuhl lässt ihn zu niedrig sitzen,* re izel eo dindanañ war ar gador-se ; *hier sitzt man bequem,* ur gador aes an hini eo, an azezenn-mañ a zo aezet, brav eo bezañ er gador vourret-se ; *zu Pferde sitzen,* bezañ war varc'h ; *mit angezogenen Beinen sitzen,* bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; *der Hund sitzt,* emañ ar c'hi war kab e revr, emañ ar c'hi war e gab, chouket eo ar c'hi war e gil, emañ ar c'hi war genoù e revr, azezet eo ar c'hi war e blanedenn ; *die Katze sitzt,* emañ ar c'hazh war kab e revr, emañ ar c'hazh war e gab, chouket eo ar c'hazh war e gil, emañ ar c'hazh war genoù e revr, azezet eo ar c'hazh war e blanedenn ; *fest im Sattel sitzen,* **a)** bezañ azezet mat war dibr ar marc'h, bezañ start war e zibr, bezañ marc'het-mat ; **b)** [dre skeud.] bezañ start war e sichenn (war e dachoù), bezañ start war e elloù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *sitzende Arbeit,* post-

labour ma chom an implijad en e azez g., labour divonedus g., labour vurev g., labour na ro ket kalz a lavig g. ; *über jemanden zu Gericht sitzen,* barn u.b. ; *im Rate sitzen,* bezañ ezel eus ar c'huzul ; *zu Rate sitzen,* derc'hel kuzul ; *auf dem Throne sitzen,* bezañ war an tron ; *der König saß über den Fürsten,* ar roue a oa a-us d'ar briñsed (a-dreist ar briñsed) ; *ein Vogel sitzt auf dem Dach,* ul labous a zo kludet war an doenn, ul labous a zo gwintet war an doenn, ul labous a zo pintet war an doenn, ul labous a zo lojet war an doenn ; *der Vogel sitzt auf einem Zweig,* kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, gwintet eo al labous war ur brank, lojet eo al labous war ur brank, branket eo al labous ; *auf Eiern sitzen,* bezañ e gor, bezañ o (war) c'horiñ, goriñ vioù ; *die Amsel sitzt auf ihrem Gelege,* emañ ar voualc'h o c'horiñ he vioù, emañ ar voualc'h e gor, emañ ar voualc'h war c'horiñ ; [merdead.] *auf Grund sitzen,* bezañ sko, bezañ chomet sko, bezañ aet da skeiñ ; [dre skeud.] *zwischen zwei Stühlen sitzen,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour ha gar c'hler, bezañ etre daou bleg lous.

II. V.gw. : [dre astenn-ster] bezañ o chom, bezañ, bezañ lec'hiet : *die Germanen saßen jenseits des Rheins,* ar C'hermaned a oa o chom en tu all d'ar Roen ; *der Papst sitzt in Rom,* bez emañ sez ar Pab e Roma ; *Karl der Große saß in Aachen,* Karl-Veur a oa e gêr-benn e Aac'hen ; *immer zu Hause sitzen,* chom souchet er gêr, bezañ luduek (yeuek), en em glenkañ en e di ; *über einer Arbeit sitzen,* bezañ (bezañ krog) gant ul labour, bezañ peg ouzh ul labour ; *über seinen Büchern sitzen,* bezañ gant e levrioù ; *im Gefängnis sitzen,* bezañ en toull-bac'h, bezañ toullbac'het (karc'hariet) ; *er hat zwei Jahre (im Knast) gesessen,* daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *hinter Schloss und Riegel sitzen,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h (er goudor, er voest), bezañ en disheol, bezañ en disglav, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull., bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ dindan brenn, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ klenk war an-unan, bezañ o tebriñ bara ar roue ; *bei Wasser und Brot sitzen,* yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an-unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *auf einem Pulverfass sitzen,* bezañ azezet war ur varilhad poultr, bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ gwall arvarus e zoare, bezañ war var e vuhez ; *(wie) auf glühenden Kohlen sitzen,* bezañ war ar glaou ruz, bezañ war ar glaou ruz-tan, bezañ war ar c'hrilh, bezañ enk war e lasoù ; P. *auf der Anklagebank sitzen,* bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn ; *der Saal saß voller Zuschauer,* leun-barr e oa ar sal ; *hier sitzt das Übel,* amañ emañ lec'h an droug ; *auf dem hohen Ross sitzen,* bezañ fae ha rogentez war e vourrennoù, bezañ glorius an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ tonius an tamm eus an-unan, bezañ balc'h ; P. *jemandem auf dem Hals sitzen,* **a)** bezañ just a-dreñv u.b., bezañ war seulioù u.b. ; **b)** bezañ bepred war vuhez (war-lerc'h) u.b. ; *in der Klemme (in der Patsche, in der Tinte) sitzen,* bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ en ur gempenn, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ berr war e sparl, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ e lost er vrae ; *in der Wolle sitzen,* **a)** bezañ (bevañ) en e aez, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, kaout madoù, kaout ur madoù bras, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan ; **b)** bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ e barr al levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ meurbet a joa en an-unan, bezañ leun-barr a levenez, bezañ barret a levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ dibradet, bezañ evel Yann en e wele, bezañ evel en ur pred eured, bezañ barrek, bezañ gouest ; *der hat einen sitzen,* karget en deus un tammig re, digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, suilhet eo, a-strew emañ, ur banne a zo dindan e fri, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, tomm eo d'e fri (d'e benn), lañset-mat eo, ur banne zo warnañ, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, emañ ganti, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, abafet) eo, damdomm eo dezhañ, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ ; *das Latein sitzt bei ihm,* derc'hel a ra soñj mat (derc'hel a ra eñvor) eus al latin ; *das Messer sitzt ihm locker,* ne vez ket pell evit dic'houinañ e gontell (evit lakaat e gontell da c'hoari), pront e vez da zic'houinañ e gontell ; *mein Zahn sizt locker,* va dant a loc'h, laosk eo va dant, brallañ a ra va dant ; *wer im Glashaus sitzt, sollte nicht mit Steinen werfen,* neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg

- lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an hini a grañch fae a grañch war e sae - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

III. V.gw. : dereout, mont mat, degouezhout mat ; *dieses Kleid sitzt ihr gut,* ar vrozh-se a ya mat dezhi, dereout a ra ar vrozh-se dezhi / ar gwiskamant-se a zo dereat dezhi (Gregor) ; *das sitzt ihm wie angegossen,* mont a ra brav dioutañ, an dra-se a zo bet dibabet dezhañ, an dilhad-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *ein eng sitzendes Kleid,* un dilhad hag a glot brav (hag a zegouezh brav-tre) g. ; *mein Gürtel sitzt locker,* laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz.

IV. V.gw. : tizhout ar pal, skeiñ e-barzh ; *der Schuss saß,* an tenn en doa skoet e-barzh ; *jeder meiner Schüsse saß,* ne raen tenn gwenn ebet.

V. V.gw. : implijet gant un anv-verb : **sitzen bleiben, sitzen lassen ;** *bleiben Sie sitzen !* chomit war hoc'h azez ! chomit war (en) ho koazez ! chomit azezet ! ; *sitzen gebliebene Ware,* marc'hadourezh dihewerzh b., marc'hadourezh chomet hep sav b. ; *in einer Klasse sitzen bleiben,* doublañ ur c'hlas, doublañ, eilañ e glas, ober un eil bloavezh en hevelep klas ; *ein Sitzengebliebener,* ur skoliad hag a eil e glas g., un doubler g. ; *jemanden sitzen lassen,* **a)** lezel u.b. da sec'hañ, derc'hel u.b. war vrank, lezel u.b. war e revr da c'hortoz ; **b)** dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), lezel u.b. e perch, treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., reiñ e sac'h d'u.b.; *seine Freundin ließ ihn sitzen und gabelte sich einen anderen auf,* e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; *einen Schimpf auf sich sitzen lassen,* na c'hallout en em zidamall.

VI. V.em. : implijet gant un anv-gwan ; *sich krumm sitzen,* dont e gein da vezañ tort (dont da vezañ kromm e gein) dre forzh chom azezet ; *hier sitzt es sich gut,* an azezenn-mañ a zo aezet, brav eo bezañ azezet er gador vourret-se, ur gador aes an hini eo.

VII. V.k.e. : *Modell sitzen,* poziñ, paouezadenniñ, en em reiñ da batrom, kemer an dalc'h.

Sitzen n. (-s,-) : **1.** koazez g., azez g., chouk g. ; *jemandem einen Stuhl zum Sitzen anbieten,* kinnig ur gador d'u.b. da azezañ ; *zum Sitzen kommen,* gallout ober un azez, gallout ober un azezig, gallout en em lakaat war e azezoù, kaout tro da azezañ, kaout tro da vont en (war) e goazez ; *ich bin gar nicht zum Sitzen gekommen,* n'em boa ket bet a renk da azezañ ; *jemanden zum Sitzen bringen,* ober d'u.b. azezañ ; *im Sitzen,* diouzh e goazez, diwar e goazez, diwar e azez, eus e goazez ; *im Sitzen schlafen,* diroc'hal en e vrennigenn, kousket en e azez ; *er schlief im Sitzen und hatte dabei den Kopf auf die Arme gelegt,* kousket a rae en e azez, e benn chouket gantañ war e zivrec'h ; **2.** [arz] dalc'h g.

sitzend ag. : azezet, en e goazez, war e goazez, eus e goazez, diouzh e goazez, diwar e goazez, diwar e azez, war e azezoù, a-grap e revr, chouket ; *sitzende Arbeit*, post-labour ma chom an implijad en e azez g., labour divonedus g., labour vurev g., labour na ro ket kalz a lavig g. ; [sport] *der sitzende Anschlag,* emlakad an tenner azezet g.

Sitzendstellung b. (-) : *die Sitzendstellung beim Schießen,* emlakad an tenner azezet g.

Sitzfläche b. (-,-n) : diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g., chouk g., azezoù lies., koazez g., planedenn b.

Sitzfleisch n. (-es) : [tro-lavar] *kein Sitzfleisch haben,* na gaout ur revr da azezañ, na badout e revr e nep lec'h, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfichal (o lavigañ, o lammat), bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, ur mesker, ur breskenner, ur revr bervet, un turmud, ur fiñvetaer, ur fiñver, ur ficher, un drapikell, ur fich-e-doull, ur reder-e-doull) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ atav o redek war-lerc'h e fri, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kemenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ ar vi en e revr, bezañ holen kras en e revr, bezañ poazh a revr, bezañ atav mont-dont, bezañ atav lec'h-lec'h, bezañ fiñv-difiñv, bezañ gwidal, bezañ bouljus.

Sitzgelegenheit b. (-,-en) : tu da azezañ g., plas da azezañ g., kador b., azezenn b.

-sitzig : *dreisitzig*, tri flas ennañ.

Sitzkissen n. (-s,-) : **1.** torchenn azezenn b. ; **2.** [azezenn] pouf g.

Sitzklotz g. (-es,-klötze) : tous g.

Sitzkrieg g. (-s) : [istor, 1939/40] un iskis a vrezel g., an iskis a vrezel-se g.

Sitzlage b. (-) : azez g., koazez g., chouk g.

Sitzplatz g. (-es,-plätze) : plas da azezañ g., kador b., azezenn b. ; *um einen Sitzplatz bitten,* goulenn plas da azezañ ; *Bus mit neunundfünfzig Sitzplätzen,* karr-bourin nav ha hanter-kant azezenn ennañ g.

Sitzraum g. (-s,-räume) : koban b., post leviañ g., gerlink g., logell vleinañ b.

Sitzreihe b. (-,-n) : renk b.

Sitzstange b. (-,-n) : klud g., bazh-klud b.

Sitzstellung b. (-) : azez g., koazez g., chouk g.

Sitzstreik g. (-s,-s) : harz-labour war an tach g., harz-labour war ar post-labour g.

Sitzterrasse b. (-,-n) : savenn ostaleri b., leurenn ostaleri b.

Sitztruhe b. (-,-n) : nev b., bank g. ; *kleine Sitztruhe,* chipot g.

Sitzung b. (-,-en) : emvod g., dalc'h g., estez g., dalc'h-azez g., breujoù lies., breudoù lies., dalc'h justis g., dalc'h lez-varn g., displegadeg b., emguzuliadeg b., breutadeg b., azezoù lies. ; *Sitzung halten, eine Sitzung abhalten,* delc'her kuzul, delc'her e azezoù, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, sezañ ; *während der Sitzung,* e-pad an dalc'h (Gregor), e-kerzh an dalc'h-azez ; *die Sitzung eröffnen,* digeriñ an emvod (an dalc'h-azez), digeriñ kuzul ; *die Sitzung für eröffnet erklären,* disklêriañ digor an dalc'h-azez ; *die Sitzung schließen,* echuiñ an emvod, klozañ an dalc'h-azez ; *die Sitzung ist aufgehoben,* echu eo an abadenn (an emvod, an dalc'h-

azez) ; *eine Sitzung auf später vertagen,* daveiñ un emvod ; [istor] *Sitzung des Parlements in Anwesenheit des französischen Königs,* gwele-justis g. ; [dre skeud.] *eine lange Sitzung,* ur banvez g., ur friko g., un evadeg b., kouignaoua g.
Sitzungsbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont an emvod g., danevell an dalc'h-azez b.
Sitzungsgeld n. (-s,-er) : digoll evit ar c'hemer-perzh en un emvod g.
Sitzungsperiode b. (-,-n) : dalc'h g., dalc'h-azez g.
Sitzungssaal g. (-s,-säle) : sal-emvod b., sal an emvodoù b., sal ar C'huzul b.
sitzungswütig ag. : *er ist sitzungswütig,* paket en deus terzhienn ar vodañ-divodañ, gant terzhienn ar vodañ-divodañ emañ.
Sitzungszimmer n. (-s,-) : sal-emvod b., sal an emvodoù b., sal ar C'huzul b.
Sitzvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous kluder g., evn kluder g.
Sitzwechsel g. (-s,-) : **1.** [post-labour, kefridi] cheñchamant karg g. ; **2.** dilec'hiadur un embregerezh g.
Six estl. : *meiner Six ! mein Sixchen !* fidoue ! fidamdoue ! fidoupenn ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !
Six-Nations-Turnier n. (-s,-e) : [sport] tournamant ar c'hwec'h bro g.
Sixpack g. (-s,-s) : pakad c'hwec'h g.
Sixtinisch ag. : ... Sikst ; *die Sixtinische Kapelle,* Chapel Sikst b.
Sixtus g. (-) : Sikst g. ; *Sixtus der fünfte*, Sikst pemp.
Sizilianer g. (-s,-) : Sikilian g.
Sizilianerin b. (-,-nen) : Sikilianez b.
sizilianisch ag. : **1.** sikilian ; **2.** [yezh.] sikilianek.
Sizilien n. (-s) : Sikilia b.
Skabies b. (-) : [mezeg.] rogn b./g., gal b./g.
skabiös ag. : [mezeg.] galus, galous.
Skabiose b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hal b., louzaouenn-ar-gal b., louzaouenn-ar-verranal b., louzaouenn-ar-vrec'h b., penn-glas g.
skabrös ag. : **1.** skoemp, amjestr, skeudik ; **2.** diwisk, druz, hudur, lous, pebret-lik, chip, ordous, lourt, distrantell, distres, gadal, gadalus, lik, lor, ramp, skoemp, liboudennek, divezh, hakr, kailh, kras, orgedus.
Skala b. (-, Skalen/Skalas) : **1.** skeulenn b. ; *Tonskala,* skeulenn diatonek b., skeuliad b., skeulgan g. ; **2.** skeuliad b., skalfad g. ; *Lohnskala,* skeuliad ar goproù b., kael c'hoproù b. ; *Kelvinskala,* skeuliad Kelvin b.
skalar ag. : [mat.] skalarel, skeuliadel.
Skalarprodukt n. (-s,-e) : [mat.] produ skalarel g., produ skeuliadel g.
Skalde g. (-n,-n) : [lenn.] skald g., barzh g.
Skalengang g. (-s,-gänge) : [sonerezh] *chromatischer Skalengang,* frapad kromatek g., koulzad kromatek g.
Skalenscheibe b. (-,-n) : dremm dereziet b., kadran dereziet g.
Skalp g. (-s,-e) : skalp g., tonenn ar penn b., lêr ar penn g., pennkign g.
Skalpell n. (-s,-e) : skalpel g., skejer g.
skalpieren V.k.e. (hat skalpiert) : skalpañ, pennkignat, pennmoalañ, kignat lêr ar penn, kignat tonenn ar penn.
Skandal g. (-s,-e) : **1.** skandal g., gwallskouer b., droukskouer b., sav-kalon g., afer wallskouerius b., gwarzh g. ; *politisch-finanzieller Skandal,* droukskouer politikel-hag-arc'hantel b., gwarzh politikel-hag-arc'hantel g. ; *aller Welt zum Skandal,* ar pezh 'zo ur gwallskouer a sko spered an holl, ar pezh 'zo ur skrij hag un euzh evit an holl ; *um keinen Skandal zu provozieren,* bete-gouzout a zroukskouer ; *das ist ja ein Skandal !* bras eo gwelet seurt traoù ! gwashat ! mezh ar chas eo ! ur vezh ruz ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! ur mantr eo gwelet an dra-se ! ur vezh eo gwelet an dra-se ! ur vezh eo da welet ! ; **2.** skandal g., trouz bras g., tousmac'h g., diframm g., cholori g., talabao g., todion g., jibas g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., aroun g., tabac'h g. ; *einen Skandal machen, einen Skandal schlagen,* ober un taol strak, ober ar sod, ober ur skandal, ober trouz bras ; *es kam zum öffentlichen Skandal,* trouz bras a savas diwar-se er vro a-bezh, an afer a reas trouz bras er vro ; *Heidenskandal,* freuz ha reuz g., cholori b., talabao g., jabadao g., tabac'h g., sabad g., diframm g., tousmac'h g., tourni b., todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, karnaj g., bosenn b., un trouz an diaoul g.
Skandalaufdecker g. (-s,-) : sacher-evezh g.
skandalhaft ag. : gwallskouerius, droukskouerius, mezhus, ifamus, a wallskouer, gwarzhus, mantrus.
skandalieren V.gw. (hat skandaliert) : **1.** ober ar sod, ober ur skandal, ober trouz bras, tabac'hañ, tabutal ; **2.** *auf jemanden skandalieren,* skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., leuskel un aridennad mallozhennoù war u.b., leuskel un aridennad ledouedoù war u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., teuler ar seizh seurt ruz war u.b., rendaeliñ u.b., ober trouz d'u.b.
skandalisieren V.k.e. (hat skandalisiert) : feukañ, droukskoueriañ, gwallskoueriañ, sevel kalon u.b., ereziñ, euzhiñ, ober gwarzh da.
Skandalmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., hegazer g., paotr-ar-sabad g., fich-trubuilh g., tregaser g., fich-c'hoari g., trouzer g., trabaser g., fri-butun g., ki droch g., atahiner g.

skandalös ag. : gwallskouerius, droukskouerius, mezhus, ifamus, a wallskouer, gwarzhus, mantrus.
Skandalpresse b. (-) : kazetennoù flapaj lies., stlenn-a-skandal g.
skandieren V.k.e. (hat skandiert) : hedata, mentadañ.
Skandieren n. (-s) : hedata g., mentadañ g.
Skandinavien n. (-s) : Skandinavia b., Lec'hlenn b.
Skandinavier g. (-s,-) : Skandinaviad g., Lec'hlennad g.
Skandinavierin b. (-,-nen) : Skandinaviadez b., Lec'hlennadez b.
skandinavisch ag. : **1.** skandinaviat, lec'hlennat ; **2.** [yezh.] skandinavek, lec'hlennek.
Skandinavisch n. : [yezh.] skandinaveg g., lec'hlenneg g.
Skansion b. (-) : hedata g., mentadañ g.
Skapulier n. (-s,-e) : skapular g.
Skarabäus g. (-, Skarabäen) : **1.** [loen.] c'hwil g. ; **2.** [arzoù] c'hwil sakr g.
Skarifikation b. (-,-en) : [mezeg.] krabisadenn gorre ar c'hroc'hen b., krafignadenn gorre ar c'hroc'hen b., krafadenn gorre ar c'hroc'hen b., ribiñsadenn gorre ar c'hroc'hen b., spinadur g., graspadur g., araskad g.
skarifizieren V.k.e. (hat skarifiziert) : [mezeg.] krabisat diwar-c'horre, krabisat a-ziwar-c'horre, krafignat diwar-c'horre, krafignat a-ziwar-c'horre, ribiñsat diwar-c'horre, ribiñsat a-ziwar-c'horre, spinañ, graspiñ, araskañ ; *die Haut skarifizieren,* graspiñ ar c'hroc'hen, araskañ ar c'hroc'hen.
skarifizierend ag. : spinus.
Skat g. (-s) : [kartoù] skat g., difouilh g.
Skateboard n. (-s,-s) : [sport] plankenn-ruilh g.
Skatologie b. (-) : hudurezh b., skatologiezh b.
Skatspiel n. (-s,-e) : [kartoù] skat g., difouilh g.
Skatspieler g. (-s,-) : [kartoù] c'hoarier skat g., c'hoarier difouilh g.
Skatspielerin b. (-,-nen) : [kartoù] c'hoarierez skat b., c'hoarierez difouilh b.
Skelett n. (-s,-e) : relegenn b., korf-eskern g., skeledenn b., atell g., relegenn-eskern b.
skelettartig ag. : heñvel ouzh ur c'horf-eskern, e doare ur c'horf-eskern, a-zoare gant ur c'horf-eskern, a-seurt gant ur c'horf-eskern, treut-eskern, skeledennek ; *skelettartige Magerkeit,* treuted an ankoù b., sac'h-eskern g., treuter ur c'horf-eskern g., treuter da spontañ ar chas g.
Skelettmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn loc'hañ b.
Skelettschrift b. (-,-en) : [moull.] skritur danav b., skritur tanav g., tanavenn b.
Skepsis b. (-) : amgredoni b., skeptegezh b. ; *pyrrhonische Skepsis,* amgredoni pirronian b.
Skeptiker g. (-s,-) : skepteg g., hollarvarour g., den amgredik g., arvarour g., pirrhonour g.
Skeptikerin b. (-,-nen) : skeptegez b., hollarvarouriez b., plac'h amgredik b., arvarourez b., pirrhonourez b.
skeptisch ag. : **1.** skeptek, diskredik, diskredus, amgredik, amgred, disfizius, amgredonius ; **2.** [preder.] pirrhonouriezhel.
Skeptizismus g. (-) : **1.** [emzalc'h] skeptegezh b. ; **2.** [preder.] skeptegouriezh b., pirrhonouriezh b., hollarvarouriezh b., arvarouriezh b.
Sketch g. (-es,-e) **/ Sketsch** g. (-es,-e) : sketch g., berrarvest g.
Ski g. (-s,-er) : ski g. ; *Ski fahren (laufen),* skiañ, mont (riklañ) war skioù ; *auf Skiern,* war skioù.
Skiausrüstung b. (-,-en) : rikoù skiañ lies., dafar ski g.
Skibindung b. (-,-en) : strapenn ski b., stagell ski b., stagenn ski b.
Skibretter lies. : plankennoù-ski lies., skioù lies.
Skier lies. : plankennoù-ski lies., skioù lies. ; *auf Skiern,* war skioù.
skiern V.gw. (hat geskiert / ist geskiert) : skiañ.
Skifahren n. (-s) : ski g., ski-diskenn g.
Skifahrer g. (-s,-) : skier g., skier-diskenn g.
Skifahrerin b. (-,-nen) : skierez b., skierez-diskenn b.
Skigebiet n. (-s,-e) : tachenn ski b., tachenn skiañ b.
Skikante b. (-,-n) : kant ski g.
Skilanglauf g. (-s) : ski-bale g., ski treuz bro g.
Skilangläufer g. (-s,-) : skier-bale g.
Skilangläuferin b. (-,-nen) : skierez-vale b.
Skiläufer g. (-s,-) : skier g.
Skiläuferin b. (-,-nen) : skierez b.
Skilehrer g. (-s,-) : monitour ski g.
Skilehrerin b. (-,-nen) : monitourez ski b.
Skilift g. (-s,-e) : pign-skierien g., teleski g., sach skierien g., sach revr g., fun-revr g.
Skimmer g. (-s,-) : [tekn.] dastumer g., rasteller g., atorer
Skinhead g. (-s,-s) : skinhead g., penn moal g., penn disto g., faskour g.
Skioptikon n. (-s, Skioptiken/-s) : letern hud g.
Skipass g. (-es,-pässe) : treziad ski g., kartenn skier b.
Skischanze b. (-,-n) : roudenn lammat gant skioù b., roudenn-lamm b.
Skischuh g. (-s,-e) g. : botez-skiañ b.
Skisport g. (-s) : ski g.
Skispringen n. (-s) : lammat gant skioù g.
Skispringer g. (-s,-) : lammer gant skioù g.
Skispringerin b. (-,-nen) : lammerez gant skioù b.
Skisprung g. (-s,-sprünge) : lamm gant skioù g.
Skistock g. (-s,-stöcke) : bazh skiañ b.
Skiträger g. (-s,-) : doug-skioù g.
Skiwachs n. (-es) : fard ski g.
Skizze b. (-,-n) : brastres g., brastresadenn b., ardresadur g., damdresadur g., berrdres g., berrskeudenn b., pennlinennoù lies., brasskeudenn b., braslinennadur g., damskeud g., damskeudenn b., damdres g., damdresadur g., maketenn b. ; *flüchtige Skizze,* primdres g., raklivadur g., raktresadenn b. ; *eine Skizze entwerfen,* brastresañ, braslinennañ, brasskeudenniñ, brasluniañ, damskeudenniñ, damdresañ, raktresañ ; *eine flüchtige Skizze entwerfen,* primdresañ.
Skizzenblock g. (-s,-blöcke) : strobad-tresañ g., bloc'h-tresañ g.
Skizzenbuch n. (-s,-bücher) : dastumad brastresoù g., teskad brastresoù g.
skizzenhaft ag. : brastreset, damdreset.
Adv. : dre vrastresañ.
skizzieren V.k.e. (hat skizziert) : brastresañ, braslinennañ, brasluniañ, brasskeudennañ, damskeudenniñ, damdresañ, raktresañ, berrdresañ, berrdaolennañ, kreioniñ ; *einen Plan skizzieren,* brastresañ ur raktres.

Skizzierung b. (-,-en) : brastres g., damdresadenn b., raktresadenn b.
Sklave g. (-n,-n) : **1.** sklav g., sklavour g., dalc'hiad g. ; *der Herr und seine Sklaven,* ar mestr hag e sklaved ; *jemanden zum Sklaven machen,* sklavaat u.b., ober e sklav eus u.b., sklavañ u.b. ; *Sklave werden,* sklavaat ; *Jagd auf Sklaven machen,* sklaveta ; *einen Sklaven freilassen,* frankizañ ur sklav, frañchizañ ur sklav, reiñ e frankiz d'ur sklav ; **2.** [dre skeud.] *ein Sklave der Mode sein,* bezañ sklav d'ar gizioù nevez, bezañ trelatet gant ar gizioù nevez, bezañ sorc'hennet gant ar gizioù nevez, bezañ dindan gazel-ge ar gizioù nevez, bezañ dindan gazel-ge gant ar gizioù nevez, bezañ gwall droet e benn gant ar gizioù nevez, ober un Doue eus ar gizioù nevez, en em atahinañ ouzh ar gizioù nevez ; *er ist der Sklave seiner Frau,* ober a ra torchenn d'e wreg, pont ha plankenn eo d'e wreg, pont ha pavez eo d'e wreg, e wreg a vani anezhañ evel a gar, sentiñ a ra d'e wreg da vezañ gwelien, hennezh a zo dindan gazel-ge gant e wreg, mont a ra da c'houzer dindan treid e wreg, gouzer eo dindan treid e wreg, gouzer ha skabell eo dindan treid e wreg, e wreg a dro hag a zistro anezhañ ; *in diesem Betrieb arbeiten sie wie die Sklaven,* emaint e-barzh ar galeoù el labouradeg-se.
Sklavenarbeit b. (-,-en) : **1.** [istor] labour ar sklaved g. ; **2.** [dre skeud.] gast a vicher b., labour lazhus g., lazh tud g., labour dreist-penn g., torr-korf g., labour tenn g., klogor str., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., bourellenn b., charre g., chastre g.
Sklavendienst g. (-es) : sklaverezh g.
Sklavenhalterordnung b. (-,-en) : reizhad sklavelour b.
Sklavenhandel g. (-s) : gwerzhañ-sklaved g., trafikerezh sklaved g., morianetaerezh g., trafik ar re zu g. ; *Sklaverei und Sklavenhandel sind in allen ihren Formen verboten,* berzet e vo kement stumm a sklaverezh hag a werzhañ-sklaved ; *Sklavenhandel treiben,* morianeta.
Sklavenhändler g. (-s,-) : morianetaer g., marc'hadour sklaved g., trafiker sklaved g.
Sklavenhändlerin b. (-,-nen) : morianetaerez b., marc'hadourez sklaved b., trafikerez sklaved b.
Sklavenjagd b. (-,-en) : sklavadeg b.
Sklavenjäger g. (-s,-) : sklavetaer g.
Sklavenschiff n. (-s,-e) : bag vorianeta b.
Sklavenstaat g. (-s,-en) : Stad sklaver b., Stad sklavelour b.
Sklaventreiber g. (-s,-) : [gwashaus] morianetaer g.
Sklaventreiberin b. (-,-nen) : [gwashaus] morianetaerez b.
Sklaventum n. (-s) : sklavelezh b.
Sklaverei b. (-) : sklavelezh b. ; *jemanden in Sklaverei halten,* delc'her u.b. er sklavelezh ; *Gegner der Sklaverei,* enepsklavour g., enepsklavelour g. ; *Anhänger der Sklaverei,* sklaveler g., sklavelour g.
Sklavin b. (-,-nen) : sklavez b., sklavourez b. ; *er behandelt seine Frau wie eine Sklavin,* e wreg a zo pont ha plankenn dezhañ ; *sie ist die Sklavin ihres Mannes,* ober a ra torchenn d'he gwaz, pont ha plankenn eo d'he gwaz, he gwaz a vani anezhi evel a gar, sentiñ a ra d'he gwaz da vezañ gwelien, honnezh a zo dindan gazel-ge gant he gwaz, mont a ra da c'houzer dindan treid he gwaz, gouzer eo dindan treid he gwaz, gouzer ha skabell eo dindan treid he gwaz, he gwaz a dro hag a zistro anezhi.
sklavisch ag. : sklavel, mevelek ; *sklavischer Gehorsam*, sentidigezh-sklav b., spered heul-heul g., spered sentidik g., sentidigezh displed b. (Gregor), sentidigezh da vezañ gwelien b.
Sklavismus g. : sklavelouriezh b.
Sklerose b. (-,-n) : [mezeg.] skleroz g. ; *multiple Sklerose,* skleroz strewek g.
Skoliose b. (-,-n) : [mezeg.] skolioz g./b.
skontieren V.k.e. (hat skontiert) : [kenwerzh] diskontañ.
Skonto g./n. (-s,-s) : [kenwerzh] distaol g., diskont g.
skontrieren V.k.e. (hat skontriert) : sevel stad ur gont.
Skontro n. (-s,-s) : [kenwerzh] mentelad kont b.
Skorbut g. (-s) : [mezeg.] kleñved an douar g., droug-douar g., droug-an-douar g., skorbud g.
Skore n. (-s,-s) : [Bro-Suis, sport] skor g., kont b.
skoren V.gw. (hat geskort) : [Bro-Suis, sport] plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued, merkañ ur pal, plantañ unan.
Skorpion g. (-s,-e) : **1.** [loen.] krug-vras b. ; *der Stachel des Skorpions,* flemm ar grug-vras g., kastr ar grug-vras g. ; *mich hat ein Skorpion gestochen,* flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur grug-vras ; *die Scheren des Skorpions,* meudoù ar grug-vras lies. ; **2.** [stered.] *der Skorpion,* ar Grug b. ; **3.** [lu, istor] bangounell b.
Skote g. (-n,-n) : Gouezel g.
Skribent g. (-en,-en) **/ Skribifax** g. (-es,-e) **/ Skribler** g. (-s,-) : [gwashaus] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g.
Skript n. (-s,-en) : **1.** [skol-veur] notennoù savet e-pad ar c'hentelioù lies. ; **2.** patrom g., skouer b., stalon g. ; **3.** [film] n. (-s,-s) : skript g. ; **4.** [stlenn.] yezh b.
Skriptgirl n. (-s,-s) : skriptourez b.
Skriptsprache b. (-,-n) : [stlenn.] yezh programmiñ b.
Skripturen lies. : skridoù lies., paperioù lies.
Skrofeln lies. : [mezeg.] droug-ar-roue g., droug-sant-Kadou g.
skrofelkrank ag. : [mezeg.] klañv gant droug-ar-roue, taget gant droug-ar-roue, klañv gant droug-sant-Kadou.
Skrofelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] baskig g., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn-droug-ar-Roue b.
skrofulös ag. : [mezeg.] klañv gant droug-ar-roue, taget gant droug-ar-roue, klañv gant droug-sant-Kadou.
Skrotum n. (-s, Skrota) : [korf.] skrotom g., gousac'h g., kalloc'henn b., P. sac'h g.
Skrupel g. (-s,-) : **1.** morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g., nec'hamant g. ; *ohne jeden Skrupel,* hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilhet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, diskorpul-kaer ; *seine Neugier überwog alle Skrupel,* kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; *er kennt keine Skrupel,* diskorpul-kaer eo, ne ra kaz a netra, n'eus ket a

gaz dezhañ ober droug, ne sell blaz ebet, ne sell kont ebet ; **2.** preder g., prederi b., aket g.
skrupellos ag. : diskorpul, divorc'hed, digoustiañs, peurzivezh, divezh-ki, divezh-krenn, dibalamour, difoutre, dizamant, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet ; *er ist völlig skrupellos,* diskorpul-kaer eo, ne ra ket kaz a netra, n'eus ket a gaz dezhañ ober droug.
Skrupellosigkeit b. (-) : divorc'hed g., digoustiañsusted b., peurzivezhded b., spered-ki g., diouer a skorpuloù g., doare diskorpul g.
skrupulös ag. : **1.** koustiañsus, tost d'e goustiañs, skorpulus, morc'hedus, morc'hedek ; **2.** pervezh, rik, aketus.
Skull n. (-s,-s) : [merdead.] roeñv b., roeñvenn b. ; *Satz Skulls,* roeñvaoueg b. ; *mit Skulls ausgestattet,* roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Skulls einziehen,* dizourañ ar roeñvoù
Skullboot n. (-s,-e) : [merdead.] skif g., skaf g., skuitenn b.
skulptieren V.k.e. (hat skultiert) : kizellañ, skultañ.
Skulptur b. (-,-en) : **1.** [oberenn] kizelladur g., skultadur g. ; **2.** [arz] kizellerezh g., skulterezh g., skultouriezh b.
Skulptur- : skulterezhel, kizelladurel.
Skunk g. (-s,-e/-s) : [loen.] skoñs g., pudask g. [*liester* pudasked, pudiski], piteoz g. ; *Stunks spritzen ihren potenziellen Angreifern ein streng riechendes Sekret entgegen,* teuler flaer a ra ar pudasked pa vezont en dañger.
skurril ag. : bourdus, chin, lu, furlukinus.
S-Kurve b. (-,-n) : korn-tro kamm-digamm g., pleg kamm-digamm g., korn-pleg kamm-digamm g.
Skyphos g. (-s, Skyphoi) : skifos g., hanaf g.
Slalom g. (-s,-s) : [sport] slalom g.
Slalomtor [sport] porzh slalom g.
Slang g. (-s,-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g. ; *Slang aus La Roche-Derrien,* tunodo g., luc'haj ar Roc'h-Derrien g.
Slapstick g. (-s,-s) : film bourdus g., film lu g., film chin g.
Slawe g. (-n,-n) : Slav g.
Slawenfreund g. (-s,-e) : slavgarour g.
slawenfreundlich ag. : slavgar.
Slawentum n. (-s) : **1.** slavadelezh b. ; **2.** Slaved lies.
Slawin b. (-,-nen) : Slavez b.
slawisch ag. : **1.** slavat, slav ; **2.** [yezh.] slavek.
Slawisch n. : [yezh.] slaveg g.
slawisieren V.k.e. (hat slawisiert) : slavaat.
V.em. : **sich slawisieren** (hat sich (t-rt) slawisiert) : slavaat.
Slawist g. (-en,-en) : slavegour g.
Slawistik b. (-) : slavegouriezh b.
Slawistin b. (-,-nen) : slavegourez b.
Slawonien n. (-s) : **1.** Slavonia b. ; **2.** [istor] Sklavonia b.
Slawonier g. (-s,-) : **1.** Slavoniad g. ; **2.** [istor] Sklavon g.
Slip g. (-s,-s) : slip g., bragez vihan b.
Slipeinlage b. (-,-n) : tapon-slip g., serviedenn amzerioù b.
slippen V.gw. (hat geslippt) : [nij.] nijal a-skizh e-keñver an ahel-nij, nijal a-dreuz, nijal war e grank.
V.k.e. (hat geslippt) : [merdead.] lakaat war flod, lakaat war neuñv, morañ, bountañ war an dour.
Slipper g. (-s,-/-s) : mokasin g.
Slogan g. (-s,-s) : lugan g., ger-gourc'hemenn g., slogan g., ger-stur g.
Slot g. (-s,-s) : [stlenn.] hosk lugañ g.
Slowake g. (-n,-n) : Slovak g.
Slowakei b. (-) : *die Slowakei,* Slovakia b.
Slowakin b. (-,-nen) : Slovakez b.
slowakisch ag. : **1.** slovak ; **2.** [yezh.] slovakek.
Slowene g. (-n,-n) : Sloven g.
Slowenien n. (-s,-) : Slovenia b.
Slowenin b. (-) : Slovenez b.
slowenisch ag. : **1.** sloven ; **2.** [yezh.] slovenek.
Slowfox g. (-/-es,-e) : dañs kof-ha-kof g.
Slum g. (-s,-s) : foukennaoueg b., lastez kêr b., lochennaoueg b., slum g., P. Kervidon b.
Smalltalk g./n. (-s,-s) **/ Small Talk** g./n. (- -s,- -s) : komzoù dister lies., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., bourouell g., kaozioù lies.
Smaragd g. (-s,-e) : gwervaen g., emrodenn b., emrodez str., maen beril g., beril g.
Smaragdeidechse b. (-,-n) : [loen.] gurlaz g./b.
smaragden ag. : ... gwervaen, ... emrodenn, glas-emrodenn.
smaragdgrün ag. : glas-emrodenn.
smart ag. : (digemm) : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, feul.
Smash g. (-/-s,-s) : [sport] c'hwistad g.
Smog g. (-/-s,-s) : smog g.
Smogalarm g. (-s,-e) : kemenn diwall ouzh ar smog g.
Smoking g. (-s,-s) **/ Smokinganzug** g. (-s,-anzüge) : smoking g.
Smyrna n. (-s) : Smirna (Izmir) b. ; *Smyrnaer Teppich*, *Smyrnateppich,* pallenn Smirna g.
Snob g. (-s,-s) : snob g., farod g., paotr flammik g., pipi g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., arvezier g.
Snobismus g. (-s, Snobismen) : snobegezh b., emzalc'h snob g., kañfarderezh g., kañfardiz b.
snobistisch ag. : snob, faro, flammik.
Snowboard n. (-s,-s) : [sport] unski g., plankenn-erc'h g.
so

I. e-giz-se, evel-se, mod-se, evel-henn, evel-hont, evel-mañ, en doare-se, en hent-se, dre an hent-se, setu pegiz, setu penaos
II. (amzer) neuze. (doare) m'emañ an traoù e-giz-se
III. (derez kevatal) ken, kel, ker, keit, kenkoulz, kement, kerkent, kenkent ...
IV. (kementad, fonnder) ken, kement, ken .... all
V. (stagell isurzhiañ) **so .... dass, so dass (sodass)**
VI. implijoù divoutin pe gozh

I. Adv. : e-giz-se, evel-se, mod-se, en doare-se, evel-henn, evel-hont, evel-mañ, en hent-se, dre an hent-se, setu pegiz, setu penaos, en dailh-se ; *so ist es recht !* mat e-giz-se ! gwell a se ! aze emañ an dailh ! ; *so muss es sein !* e-giz-se e tle bezañ (e tle bezañ graet) ! ; *dem ist nun einmal so ! so ist es eben !* e-giz-se emañ ar bed -

evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se emañ an traoù - setu giz ar bed - se 'zo evel-se - evel-se emañ kont etre va moereb ha va eontr - evel-se emañ, petra a reot ? - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se emañ kont - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou - evel-se krak ! ; *da dem so ist, so wie jetzt die Dinge stehen, so wie die Dinge nun einmal stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, so wie ihre Nachbarn,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, so wie meine Nachbarn,* ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; *so werden wir es machen,* setu pegiz e raimp, setu penaos e raimp, en doare-se e raimp ; *so sprach er,* setu ar pezh a lavaras ; *ich habe so genug,* trawalc'h 'zo bremañ, va gwalc'h am eus gant kement-se ; *und so weiter / und so fort,* h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement tra 'zo tout, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; *es ist so seine Art,* en dailh-se ez a ganti (Gregor), en dailh-se emañ, e-giz-se (evel-se) emañ, ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù ; *bald so ..., bald so,* gwech en doare-mañ, gwech en un doare all - a-wechoù en doare-mañ, a-wechoù en un doare all - bremañ en doare-mañ, goude en un doare all ; *so oder so*, mod pe vod, stag pe zistag, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, n'eus kaz e pezh feson, e doare pe zoare, e pep stad, e pep doare, e pep hent, e pep giz, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, en un doare pe zoare, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern dre be hent, ne vern pe dre hent, ne vern dre beseurt doare, evel-henn pe evel-hont ; *der eine macht so, der andere so,* an eil a ra evel-henn, egile evel-hont ; *so was habe ich noch nie gesehen,* biskoazh kement all, biskoazh em buhez n'em boa gwelet kement-se, un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! ; *ich verkaufe das Haus so, wie es ist,* gwerzhañ a ran an ti vel-vel, gwerzhañ a ran an ti evel-evel ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt,* bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *so etwas wie Unruhe,* evel ur stumm nec'hamant - nec'hamant, pe n'ouzon ket petra ; *so etwas wie ein Pferd,* ur menestim marc'h - un asez marc'h g. - ur meni marc'h g. - ur marc'h, pe n'ouzon ket petra ; *Margarine ist so etwas wie Butter,* ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhoroù d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *ich habe noch nie so etwas gesehen,* biskoazh em buhez n'em eus gwelet seurt traoù, biskoazh em buhez kement all, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, kent ne welis evel-henn ; *so ein Mann,* ur gwaz seurt-se g., ur gwaz evel-se g. ; *wenn Sie es so nehmen wollen,* ma'z eo evel-se emañ ar bed / en dailh-se eta / d'ar gont-se / en dailh-se (Gregor), m'emañ an traoù evel-se, pa'z eo evel-se eo ganeoc'h, kent a se ; *ich hatte es nur so gesagt,* lavaret 'm boa kement-se diwar beg va zeod ; *es mochte so vier Uhr sein,* war-dro peder eur e oa, ma 'm eus soñj mat ; *so !* sell 'ta ! ac'hanta ! dal 'ta ! ; *ach so !* e-giz-se emañ an traoù, ma ! ; *wie so ?* penaos 'ta ? ; *so ?* n'eo ket gwir ! c'hwi 'lâr ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ha gwir ? va botez ! ; *„ich bin bald wieder da ! “ - „so ?“,* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! ; *wie du mir, so ich dir,* n'eo nemet kas an dorzh en-dro d'ar gêr - roerig kaverig - evel ma komzit e vezit respontet - eus ar skudell a roez e resevez - diouzh ma ri e kavi - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *wie der Vater, so der Sohn,* mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - mab d'e dad eo ar C'hadioù pe a vent pe a liv - mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.

II. 1. (amzer) Adv. : neuze ; *es dauerte nicht lange, so regnete es,* hep dale nemeur e krogas d'ober glav ; *kaum war er da, so schwiegen alle,* a-vec'h e oa deuet tre ma chomas an holl mik, ne oa ket degouezhet mat c'hoazh ma oa miget an holl.

2. (doare) Adv. : e-giz-se ; *suchet, so werdet ihr finden,* klaskit, hag e kavot - n'eus park born ebet ; *wenn du kannst, so komm heute,* deus hiziv ma'z eus tu dit (ma c'hallez), deus feteiz ma c'hallez ; *hätte er gewusst, so wäre er nicht gekommen,* m'en dije gouezet ne vije ket deuet.

III. (derez kevatal) Adv. : ken, kel, ker, keit, kenkoulz, kement, kerkent, kenkent ... ; *er ist so alt wie ich,* kenoad omp, a oad emañ ganin ; *er ist so groß wie Peter,* ken bras ha Pêr eo ; *du bist nicht so krank, wie du sagst,* n'out ket ken klañv ha ma lavarez ; *er ist so dumm wie er lang ist,* bez' eo ken sot ha ma'z eo bras ; *er ist so dumm wie er böse ist,* ken sot eo, ken drouk eo - bez' eo ken sot ha ma'z eo drouk ; *er ist nicht so dumm wie ich dachte,* n'eo ket ken sot ha ma kave din ; *so gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kenkoulz evel, kazi, kazimant, koulz lavaret, evel pa lavarfed ; *du spielst so gut wie er,* c'hoari a rez kenkoulz hag eñ, c'hoari a rez kenkoulz eveltañ ; *es ist so gut wie keiner da,* n'eus kazi hini ebet ; *er ist so gut wie tot,* kazimant eo marv, marv eo koulz lavaret, marv eo evel pa lavarfed ; *das ist so gut wie sicher,* kazimant sur eo, kazi sur eo ; *sie sind so gut wie verlobt,* dindan an embannoù emaint koulz lavaret ; *so gut wie trocken,* koulz ha sec'h, tost da sec'h, tost sec'h, sec'h koulz lavaret, sec'h tost da vat, kazimant sec'h ; *so gut wie nichts,* burzhud netra - kazimant netra - netra, koulz lavaret - an hanter eus netra - un netraig bennak - ar ouenn 'zo bet - hogos netra - hogozik tamm ; *so gut wie nie,* burzhud morse ; *er arbeitet so gut wie nie,* ne labour hogozik tamm ; *so wahr ich lebe,* d'an diaoul da'm lonkañ

ma n'eo ket gwir, se zo ken gwir ha m'emaon amañ, ken gwir eo evel ma lavaran deoc'h, kement-mañ a zo ken gwir ha ma'z eus pemp biz war va dorn ; *dreimal so viel,* keit teir gwech all / teir c'heit all / teir gwech kement all (Gregor) ; *sät so viel wie nötig,* hadit ar pezh a zo ezhomm ; *nehmen Sie so viel, wie Sie möchten,* kemerit kement ha ma karot, kemerit pezh a garot, kemerit ar pezh a garot, kemerit ar pezh ho po c'hoant ; *warten wir so lange ab !* gortozomp ac'hanen di ! ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte,* a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *bleibt doch so lange, wie ihr wollt !* chomit keit-ha-keit all c'hoazh ! ; *ein Dollar ist so viel wie sechs Franc,* talvoudegezh c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *so weit die Augen reichen,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad ; *so weit wie möglich,* keit ha ma c'haller, hirañ ma c'haller, pellañ ma c'heller ; *so weit ist er gegangen ! das ist ja unerhört !* kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; *so ... so*, kement ha ma ... kement ha ma (Gregor) - ken … ha ma …, ken … ; *so hochfliegende Pläne er einmal hatte, so verzweifelt war er nun,* ken bras e oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn ma oa plaouiet diwar-neuze gant an dic'hoanag - ken bras ha ma oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn, ken plaouiet e oa diwar-neuze gant an dic'hoanag.

umso + derez uheloc'h. *er war umso trauriger,* tristoc'h a se e oa, tristoc'h c'hoazh e oa a-c'houdevezh ; *er war umso weniger dazu geneigt, es anzunehmen,* un abeg ouzhpenn e oa kement-se evitañ evit nac'hañ.

IV. (kementad, fonnder) Adv. : ken, kement, ken .... all ; *so viele Leute hatte ich noch nie gesehen,* biskoazh c'hoazh n'em boa gwelet kement a dud ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst,* ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *es waren in den letzten Tagen nicht einmal halb so viele Leute in den Geschäften wie sonst,* ne oa ket hanter a dud er stalioù evit an deizioù ; *ich wäre so froh, Sie zu sehen,* ken laouen all e vefen o welet ac'hanoc'h ; *ich bin so frei, Ihre Einladung einzunehmen,* hardizh a-walc'h on evit asantiñ d'ho kouviadenn ; *ich kann nicht arbeiten, so groß ist die Hitze,* ne c'hallan ket labourat gant an tomm ma'z eo an amzer (tomm evel ma'z eo an amzer) ; *ich konnte es nicht hochheben, so schwer war es,* ne oan ket evit e zibradañ, pounner evel ma oa - ne oan ket evit e zibradañ, re bounner e oa diouzhin - ne oan ket evit e zibradañ, gant ar pounner ma oa ; *wohin gehen Sie so schön gekleidet ?* da belec'h emaoc'h o vont, gwisket-kaer evel ma'z oc'h.

gant **noch** hag **auch** Adv. : *jeder noch so mächtige Mann,* pep den n'eus forzh pegen galloudus e vefe ; *so reich er auch sein mag,* ne vern pegen pinvidik e c'hall bezañ, daoust pegen pinvidik e ve / pegen pinvidik bennak e ve (Gregor) ; *so stark er auch ist, er schafft es nicht,* gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket ; *er mag noch so bitten, ich gebe es ihm nicht,* kaer en deus pediñ hag aspediñ ac'hanon, n'en roin ket dezhañ ; *so klein er auch sei,* pegen bihan bennak e ve, daoust pegen bihan e ve, n'eus forzh pegen bihan e vefe, ne vern pegen bihan e vefe ; *so schnell er auch läuft,* pegen buan bennak e c'hall mont.

dirak **bei** Adv. : *so bei tausend Mann,* ur mil den bennak, mil den bennak, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh).

V. (stagell isurzhiañ) **so .... dass, so dass (***sellit ivez ouzh* **sodass)** ; en arouez ma ... / en hevelep doare ma ... (Gregor), en doare ma, en hevelep feson ma …, kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma (ken), kement ... ken ..., kement ... ma ... , ken e …, ken a …, ken ma …, ken na …, betek ma … ; *ich war so müde, dass ich nicht mehr lesen konnte,* gant ar skuizh e oan ne c'hallen ket lenn ken, ken skuizh e oan na c'hallen ket lenn ken ; *er war abends nach der Arbeit so müde, dass er es genoss, zu Hause zu bleiben,* plijout a rae dezhañ chom er gêr war an abardaez, skuizh ma veze diouzh e zevezh labour ; *so klar war das Wetter, dass man die Insel von der Küste aus erblicken konnte,* gant ar sklaer e oa an amzer e weled an enez eus an aod, gwelet e veze an enez eus an aod ken sklaer e oa an amzer ; *es war mir so heiß, dass ich völlig verschwitzt war,* ruilhal a rae ar c'hwez diouzhin gant an tomm e oa din ; *er ist so gutherzig, dass er dem kleinen Jungen nicht nein sagen kann,* gant a vat eo e galon ne c'hall ket nac'h e c'houlenn d'ar paotrig ; *es waren so viele Leute gekommen, dass im Saal kein einziger Platz frei war,* gant ar c'hement a dud a oa deuet, ne oa ket plas ken er sal ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *so finster war die Nacht, dass sie nichts sehen konnte,* ne wele netra gant an teñval ma oa an noz, ken du e oa an noz na wele takenn ; *es war so kalt, dass man jeden Hauch sehen konnte,* gant ar yen ma oa an amzer e veze gwelet ar vorenn o tont eus anal an dud ; *sie ist so dick, dass man sich für sie schämen muss,* honnezh a zo ur vezh he gwelet gant al lart m'eo, n'eo ket permetet bezañ ken tev ; *er ist so verblendet, dass er die Gefahr nicht sieht,* ken stouvet eo e spered ken na wel ket an dañjer ; *es fror so, dass alle Teiche zugefroren waren,* skornañ a rae ken e oa krog ar skorn e kement poull-dour 'zo ; *er aß so viel, dass er krank wurde,* debret en doa ken kleñvel, kement en doa debret ken na glañvas, kement a zebras ken e klañvas, kement a zebras ken a glañvas, kement a zebras ma klañvas, klañv e voe gant ar re gofad, klañv e voe goude re gofad ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen,* karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag kement m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag kement ken edo war-nes gouelediñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e kinnige gouelediñ ; *ich bin so traurig, dass ich nicht tanzen kann,* re drist on evit dañsal ; *der Wagen ist so teuer, dass er ihn nicht kaufen kann,* re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; *die Mauer ist so*

hoch, dass ich nicht darüber springen kann, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti ; *ich schätze ihn so sehr, dass ich an diese Verleumdung nicht glauben kann,* kement a vri a zougan dezhañ ma n'on ket evit krediñ ar gwallgomzoù-se ; *so dass sie mit ihrem Haus viel Geld machen konnte,* setu he doa graet arc'hant eus he zi ; *es war kalt, so dass wir froren,* yen e oa, ken m'hor boa riv - yen e oa, kement m'hor boa riv - yen e oa, kement ken hor boa riv - riv hor boa ken yen ha ma oa anezhi ; *in der Nacht hatte es geregnet, so dass die Waldwege schlammig waren,* glav a oa bet e-pad an noz, ken ma oa an hentoù er c'hoad leun a lagenn - glav a oa bet e-pad an noz, kement ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad - kement a c'hlav a oa bet e-pad an noz ma oa kailharek (leun a fank, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, so dass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

VI. Implijoù divoutin pe gozh ; *(wenn) so Gott will !* en avantur Doue ! d'an avantur Doue ! mar bez youl Doue ! gant sikour Doue ! mar bez bolontez Doue ! plijet gant Doue ! mar plij gant Doue ! gant gras Doue ! Doue a-raok ! ; [raganv-stagañ kozh] *die, so Gott liebt,* ar re a zo karet gant Doue ; *der, so es sagen konnte,* an hini a c'halle lavarout kement-se.

s.o. [*berradur evit* **siehe oben**] sellit uheloc'h.

SO : [*berradur evit* **Südosten**] gevred g.

sobald stag. isurzh. : kerkent (kenkent) ha ma, kerkent (kenkent) ma, kentizh ha ma, kentizh ma, ken buan ha ma, ken buan ma, diouzhtu ma, kentañ ma, kentañ gwech ma, kentañ tro ma, kentre ma, ur wech ma, a-benn ma, adal ma, adalek ma, raktal ma, a-gichen ma, dabord ma, dambrest goude ma, diwar ma, an disterañ ma ; *sobald er dies erfuhr,* kerkent (kenkent) ha ma oa lavaret ar c'heloù-se dezhañ, kentre ma voe lavaret ar c'heloù-se dezhañ, kerkent (kenkent) ha klevet ar c'heloù-se gantañ ; *sobald sie die Ernte eingefahren hatten,* diouzhtu ma oa ganto o eost dastumet ; *sobald er sie sah,* kerkent (kenkent) ha ma welas anezhi, raktal ma welas anezhi, kentañ ma he gwelas ; *sobald er gefrühstückt hatte,* kerkent (kenkent) ha dijunet gantañ, kerkent (kenkent) ha ma oa dijunet gantañ ; *sobald er da ist, fangen wir mit der Arbeit an,* kerkent (kenkent) ha ma tegouezho amañ e stagimp da labourat, kentizh ha ma tegouezho amañ e stagimp da labourat ; *sobald du weg bist, gehe ich nach Hause,* ken buan ha ma vi aet kuit ez in d'ar gêr, kentizh ma vi aet kuit ez in d'ar gêr ; *sobald er sich umgedreht hatte, schlich ich mich weg,* kerkent (kenkent) ha ma oa tro e gein, e troc'his kuit - diouzhtu ma oa tro e benn, e troc'his kuit - ur wech ma oa tro e benn, e troc'his kuit ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *sobald er seinen Durst gestillt hatte, stand er vom Stuhl auf,* gwech torret e sec'hed e savas diwar e gador, kentizh ha torret e sec'hed e savas diwar e gador, ur wech torret e sec'hed e savas diwar e gador ; *ich fahre hin, sobald ich kann,* mont a rin di kentañ ma kavin va zro, mont a rin di pa gavin va zu ; *sobald er erschien,* diouzhtu pa erruas ; *sobald er auftritt, applaudiert der Saal,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn ; *sobald die Schüler in das Klassenzimmer eintraten, bekamen sie ihre Bücher,* bep ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho, evel ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho ; *sobald ich ihn sehe, sage ich ihm Bescheid,* kentañ gwezh ma welin anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ - mar gwelan anezhañ, e lavarin ar c'heloù dezhañ.

Söckchen n. (-s,-) : berrloer b.

Socke b. (-,-n) : **1.** berrloer b. ; *ein Paar Socken kaufen,* prenañ ur berrloeroù ; *mehrere Paare Socken, mehrere Sorten Socken,* berrloereier lies. ; *seine Socken anziehen,* gwiskañ e dreid gant e verrloeroù, lakaat e verrloeroù en e dred, gwiskañ e verrloeroù en e dreid, lakaat e verrloeroù ; *seine Socken ausziehen,* diwiskañ e verrloeroù, tennañ e verrloeroù ; *Socken ausbessern,* paseadenniñ berrloeroù, didoullañ berrloeroù, pennadañ berrloeroù, ober un tamm kraf e berrloeroù, peñseliat berrloeroù, ober ur steredenn e berrloeroù, takonañ berrloeroù, dresañ berrloereier, freselat berrloeroù, krafañ berrloeroù ; *die dazugehörige Socke,* parez ar verrloer-mañ b. ; *Socken paarweise ordnen,* parañ berrloeroù ; *wo ist die zweite Socke ?* daoust pelec'h emañ parez ar verrloer-mañ ? ; *nicht zusammenpassende Socken anhaben,* kaout ur verrloer a bep foar ; *eine Socke mit einem Füßling versehen,* troadañ ur verrloer ; *eine Socke mit einer Ferse versehen,* seuliañ ur verrloer ; *auf Socken gehen,* mont war soledennoù e loeroù ; *dicke, warme Socken anziehen,* gronnañ e dreid ; *meine Socken sind durchlöchert, meine Zehen blicken aus den Socken heraus,* patatez nevez am eus em berrloeroù, treuzet em eus va berrloeroù, toull eo va berrloeroù ; **2.** [dre skeud.] *wie auf Socken gehen,* mont sioulik / kerzhout goustadik / selaou e bazioù (Gregor), bale sioul evel ul logodenn, mont a bazoù kazh, mont evel ar c'hazh war an erc'h, mont sioul-riboulenn evel ul laer, mont kempennik, mont plarik ; P. *sich auf die Socken machen,* mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sevel da vale, sterniañ da vont, lavaret yao, distaliañ, kemer foet an nor, sachañ e freilhoù eus an ti ; P. *die Polizei war ihm auf den Socken,* bez e oa an archerien war e roudoù (o klask war e lerc'h), bez e oa an archerien war e seulioù treid (Gregor) ; P. *von den Socken sein,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet-holl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh,

bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù ; *ich bin völlig von den Socken !* sac'het on ! pilet on ! minellet eo va zeod ! ; P. *das wird dich aus den Socken hauen,* peadra a vo da bilat ac'hanout, chom a ri war da gement all, chom a raio balc'h da c'henoù, taolet e vi en alvaon, ne vi ket evit disaouzanañ, peadra da estlammiñ az po, chom a ri da sellet gant da c'henoù, mantrañ a ri.

Sockel g. (-s,-) : **1.** sichenn b., mas g., tousenn b. ; *Sockel einer Mauer,* penn traoñ ur voger g. ; *Sockel eines Bienenstockes,* pont g., pontenn b., torchenn b. ; **2.** rizenn-draoñ b. ; **3.** [tekn.] envez g., strad g., lost g. ; **4.** [dre skeud.] *jemanden von seinem Sockel heben, jemanden vom Sockel stoßen,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., riñsañ e dreid d'u.b.

Sockelbetrag g. (-s,-beträge) : sammad diazez ar c'hresk war ar goproù g.

Socken g. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] berrloer b.

socken V.gw. (ist gesockt) : P. skampañ, fustañ, skarzhañ, karzhañ, sachañ e skasoù.

Sockenblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elfed b. [*Epimedium*].

Sockenhalter g. (-s,-) : stirenn verrloeroù b.

Sod g. (-s,-e) : **1.** poazhad g. ; **2.** bouilhoñs g., soubenn b. ; **3.** [dre skeud.] *aus einem Sode sein,* bezañ kenkoulz an eil hag egile, bezañ eus ar memes tremp, bezañ tuig ha talig, bezañ ur memes / bezañ un heñvel (Gregor).

Soda n. (-s) : **1.** [kimiezh] soud g., kali g., soda g. ; **2.** dour flistr g.

Sodafabrik b. (-,-en) : uzin soud b., sodaerezh b.

sodahaltig ag. : sodet.

Sodale g. (-n,-n) : breuriezhour g., kenvreuriad g.

Sodalität b. (-) : breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b.

sodann Adv. : neuze, d'ar goude, da c'houde, da boursu.

Sodasalz n. (-es) : holen soud g.

sodass stag. isurzh. : en arouez ma ... / en hevelep doare ma ... (Gregor), en doare ma, en hevelep feson ma …, kement ha ken bihan ma, kement ha ken brav ma (ken), kement ... ken ..., kement ... ma ... , ken e …, ken a …, ken ma …, ken na …, betek ma … ; *sodass sie mit ihrem Haus viel Geld machen konnte* setu he doa graet arc'hant mat eus he zi, setu he doa bet arc'hant mat eus he zi, setu he doa tennet arc'hant mat eus he zi, setu he doa savet arc'hant mat diwar gwerzh he zi, setu he doa graet krazadenn gant gwerzh he zi ; *es war kalt, sodass wir froren,* yen e oa, ken m'hor boa riv - yen e oa, kement m'hor boa riv - yen e oa, kement ken hor boa riv - riv hor boa ken yen ha ma oa anezhi ; *in der Nacht hatte es geregnet, sodass die Waldwege schlammig waren,* glav a oa bet e-pad an noz, ken ma oa an hentoù er c'hoad leun a lagenn - glav a oa bet e-pad an noz, kement ma oa kailharek (leun a fank, leun a libistr, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad - kement a c'hlav a oa bet e-pad an noz ma oa kailharek (leun a fank, leun a libistr, fankek, priek, druz, fank-ki) an hentoù er c'hoad ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe,* komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Sodawasser n. (-s) : dour flistr g.

Sodbrennen n. (-s) : breze g., kalondev b., kalonlosk b., devadur g., avel-drenk g., avel-fri g., poazh g. ; *er hat davon Sodbrennen,* poazhañ e galon a ra dezhañ ; *ich habe Sodbrennen,* me a zev va c'halon, kalonlosk (kalondev) am eus, breugeudiñ louet a ran.

Sode b. (-,-n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas], moudenn varr b. [*liester* mouded marr, moudennoù marr], moudenn leton b. [*liester* mouded leton, moudennoù leton], motenn b, torpez str., klochenn b. [*liester* klochad] ; *mit der Breithaue herausgerissene Sode,* moudenn-gign b. ; *Soden abstechen, Soden ausstechen,* diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas ; *Torfsode,* taouarc'henn b., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].

Sodom n. (-s) : Sodom b. ; *Sodom und Gomorra hatten sich der Wollust hingegeben,* Sodom ha Gomora a oa en em roet d'an Hudurniezh, Sodom ha Gomora a oa en em roet d'al likaouerezh an hudurañ.

Sodomie b. (-) : **1.** [istor] sodomiezh b., revrfouzherezh g. ; **2.** [hiziv] loengarouriezh revel b., miloriadezh b., loeniaj g., chatalerezh g., zoofiliezh b., sodomiaj g.

Sodomiter g. (-s,-) / **Sodomit** g. (-en,-en) : [istor] sodomad g. [*liester* sodomiz, sodomidi], sodomour g.

soeben Adv. : nevez 'zo, n'eus ket gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, nevezik 'zo, dres, dabord ; *soeben erschienen,* deuet nevez 'zo er-maez, nevez deuet er-maez ; *er ist soeben passiert,* o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, o paouez tremen emañ, a-baouez tremen emañ, a-nevez vet eo, a-nevez 'zo eo bet du-mañ, ne ra nemet tremen hebiou ; *es ist nicht mehr acht, acht ist soeben vorbei !* n'eo ket eizh eur, ouzhpennik eo ! ; *er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden,* deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz, o paouez tapout e ugent vloaz emañ ; *ich habe soeben das Feuer ausgelöscht,* o paouez lazhañ an tan emaon, o tont a lazhañ an tan emaon, ne ran nemet lazhañ an tan ; *er kommt soeben von dorther,* bez' emañ oc'h ehanañ dont alese ; e*r ist soeben angekommen,* o paouez erruout emañ, ne ra nemet erruout, n'emañ ken oc'h

erruout c'hoazh, a-baouez erruout emañ ; *er war soeben hier,* amañ e oa n'eus tamm 'zo ebet, amañ e oa n'eus ket gwall bell, amañ e oa n'eus ket gwall bell-maleürus, amañ e oa bremaik, a-nevez vet eo, a-nevez 'zo e oa dumañ, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, o paouez tremen emañ, ne ra nemet mont kuit, n'emañ ken o tremen c'hoazh, a-baouez tremen emañ, amañ e oa n'eus tamm 'zo ebet, bez' edo amañ kentaou ; *wir haben soeben von ihm einen Brief bekommen,* emaomp o nevez resev ul lizher digantañ.

Sofa n. (-s,-s) : gourvezvank g., sofa g.

Sofakissen n. (-s,-) : torchenn b.

sofern stag. isurzh. : **1.** ma, mar, gant ma ; *wir werden den Zug noch erreichen, sofern wir uns beeilen,* pakañ a raimp an tren mar hastomp ; *sofern der Pass noch gilt, kannst du am Montag reisen,* mard eo mat c'hoazh da dremen-hent, e vo tu dit mont da veajiñ dilun o tont ; *sofern Schnee liegt, können wir Schi fahren,* mar bez erc'h e vo tu deomp mont da skiañ ; **2.** panevet, panevet ma, nemet pa, nemet, nemet ha, anez ma, anez ; *sie verlässt nie ihr Haus, sofern sie keine Arzneimittel holen muss,* ne guita morse he zi, panevet evit mont da brenañ he louzoù ; *jeden Sonntag unternehmen wir eine Wanderung, sofern es nicht regnet,* bep Sul e zeomp da vale, nemet pa vez glav ; *er wird kommen, sofern er nicht krank ist,* dont a raio, nemet klañv e vefe.

Soff g. (-s) : P. **1.** mezverezh g., ivragnerezh g. ; **2.** evadeg b., mezvadeg b.

Soffitte b. (-,-n) : **1.** dindan kinklet ur volz g., dindan ur c'horbell-dizourañ g. ; **2.** sel kinklet g. ; **3.** [c'hoariva] frizenn b., friz str. ; **4.** [tredan.] P. korzenn c'houloù b.

Soffittenlampe b. (-,-n) : [tredan.] korzenn c'houloù b.

Sofia n. (-s) : Sofia b.

sofort Adv. : diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu da c'houde, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, trumm, kerkent, kenkent, kerkent all, kerkent goude, kerkent war-lerc'h, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun, war-eeun-tenn, rag-eeun, end-eeun, war an taol, en un taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, prest, pront, eskuit, timat, bremañ-souden, bremañ-tuchant, bremañ a-benn, kerkent (kenkent) ha gwelet, kerkent (kenkent) ha klevet, hep ober seizh soñj ; *ab sofort,* evit a-benn kaer ; *kommen Sie sofort nach dem Gottesdienst zum Mittagessen,* deuit war-eeun eus an oferenn d'ho lein, deuit war-eeun eus an oferenn d'ho merenn ; *ich fahre sofort zu meinem Freund,* mont a ran diouzhtu da gaout va mignon ; *er dachte sofort, dass sie ganz bestimmt erkrankt sei,* soñjal a reas pront e dlee homañ bezañ klañvaet ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus,* dispign a ra dre ma c'hounez ; *sofort danach,* trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, kerkent (kenkent) goude, raktal goude, ken buan, diouzhtu da c'houde, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude, diouzhtu krak.

Sofortbildkamera b. (-,-s) : polaroid® g., luc'hskeudennerez diskuliadur prim b.

Soforthilfe b. (-) : skoazell vallusted b., skoazell diwar vall b., skoazell diwar zifrae b., skoazell brim b., sikour pront g., sikour raktal g.

sofortig ag. : prim, pront, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, kentizhek, diouzhtu-kentizh, raktal, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, ribus, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, raktal ; *sofortige Abfahrt,* disparti hep dale tamm g. (Gregor), loc'hidigezh hep ket a zale b., loc'hidigezh evit a-benn-kaer b.

Sofortigkeit b. (-) : kentizhelezh b.

Softdrink g. (-s,-s) / **Soft Drink** g. (- -s,- -s) : evaj dialkool g.

Softeis n. (-es) : [kegin.] dienn-skorn g., koaven-skorn g.

Softie g. (-s,-s) : den dous g., den koulik g., den jentilik g.

Software b. (-,-s) : [stlenn.] meziant g., goulev g., urzhiad g., poellad g. ; *pädagogische Software,* deskiant g.

Softwarepaket n. (-s,-e) : [stlenn.] prestiant g.

Sog g. (-s,-e) : **1.** sunadur g., sunerezh g. ; **2.** [merdead.] roud g., roudenn b. ; **3.** *der Sog des Feuers,* c'hwezh sunañ an tan g. ; **4.** *im Sog,* da-heul, a-zalc'h ouzh, war-lerc'h, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, gant, dre, hervez, evel, diwar, abalamour da, en abeg da, dre an abeg da, en arbenn (en askont, dre an arbenn) da ...

sogar Adv. : zo-mui-ken, zoken, zokenoc'h, memes, memp, end-eeun ; *sogar den eigenen Eltern würden sie nicht helfen,* ne rofent ket sikour d'o zud o-unan zoken ; *die Kranken sogar sind der Meinung, dass sie noch lange leben können,* ar re glañv zo-mui-ken, a gav dezho o deus meur a zevezh da vevañ c'hoazh ; *er musste sogar sein Bett verkaufen,* betek e wele en doa ranket gwerzhañ, ranket en doa gwerzhañ e wele memes ; *sogar seine eigenen Kinder haben Angst vor ihm,* betek d'e vugale e ra aon, d'e vugale memes e ra aon ; *ich habe sogar keine Ahnung, wohin er gegangen ist,* n'ouzon ket da belec'h eo aet memes ; *man sagt sogar ...,* ha lavaret e vez zoken ... ; *ja sogar*, war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ha ... zoken, zo-mui-ken, ha c'hoazh ; *hunderte, ja sogar tausende,* kantadoù, milieroù zokenoc'h - kantadoù, milieroù pa lavarin mat ; *er verabreichte ihm sogar eine Ohrfeige,* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ) end-eeun, fasadiñ a reas anezhañ end-eeun, e fasadiñ a reas end-eeun, e javedata a reas end-eeun, e jodadiñ a reas end-eeun, reiñ a reas dezhañ end-eeun moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ end-eeun, dic'hourdañ (diasten, diharpañ, disvantañ) a reas ur javedad gantañ end-eeun, astenn a reas ur skouarnad dezhañ end-eeun, ur javedad en doa bet digantañ end-eeun, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un

avenad dezhañ) end-eeun, diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) end-eeun, reiñ a reas ur vougennad dezhañ end-eeun, e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas end-eeun ; *sogar wenn,* ha …, mat ha pa … , mat ha ma …, ha pa …, daoust pegen …, pegen bennak …, ha pa … zoken, ha bezañ e, na pa, nag e ; *sogar wenn es regnet,* ha glav a rafe, ha pa rafe glav, ha bezañ e rafe glav, na pa raje glav, nag e rafe glav ; *ich setze mich hierhin, sogar wenn es Schlangen gibt,* azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; *sogar wenn sie es wollten, würden sie es nicht wagen,* ha p'o dije c'hoant ne gredjent ket en ober, ha bezañ o dije c'hoant ne gredjent ket en ober.

sogenannt ag. : **1.** anvet, evel ma vez graet anezhañ ; *die sogenannten Schwellenländer,* ar broioù war eskoriñ evel ma vez graet anezho lies. ; **2.** mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, hervez kont, war a hañval, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, seurtanvet.

sogleich Adv. : diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, kerkent goude, kerkent war-lerc'h, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, end-eeun, ez-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat.

Sōgō Shōsha n. (- -,- -) : sogoshosha g., embregerezh kenwerzh japanat g.

sohin Adv. : ha setu perak, neuze, da c'houde, d'ar goude, war se, war gement-se, da-heul an dra-se, war-bouez kement-se.

Sohlbank b. (-,-bänke) : [tisav.] barlenn diavaez ar prenestr b., bardell b., rizenn ar prenestr b., treuzoù ar prenestr lies.

Sohle b. (-,-n) : **1.** [botez] sol b., solenn b., soledenn b., koarell b., palv-botez g. ; *von der Sohle bis zum Scheitel,* adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h, glez ; **2.** [dre skeud.] *auf leisen Sohlen,* goustadik, sioulik, o selaou e bazioù, o kontañ e gammedoù, sioul-ser, sioul-sibouron, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, didrouz evel un naer, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, plarik, kempennik, evel ar c'hazh war an erc'h, didrouz war kapichoù e votoù ; *er legt eine kesse (eine tolle) Sohle aufs Parkett,* hennezh a ya brav en-dro, gwashat ma tañs brav ! ; **3.** foñs g., goueled g., sol g., deun g., parfont g., strad g., lost g. ; *Talsohle,* strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., foñs plat an draoñienn g., goueled plat an draoñienn g. ; *Brunnensohle,* foñs (lost) ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor) ; **4.** [korf.] sol an troad g., sol-troad g., solenn an troad b., plant an troad g., palv-troad g. ; **5.** [dre astenn., doare botez] solenn b., sandalenn b., soledenn b. ; **6.** [diabarzh ar botoù] *Sohle, Einlegesohle,* korniell b. [*liester* kerniell], sol diabarzh g., soledenn diabarzh b., solenn diabarzh b. ; **7.** [kezeg] rozenn b. [*liester* rozennoù].

sohlen V.k.e. (hat gesohlt) : **1.** soledenniñ, soliañ, koarellañ ; **2.** P. bourdañ, farsal.

Sohlenbeschlag g. (-s,-beschläge) : minell b. ; *Sohlenbeschläge an Schuhen anbringen,* minellañ botoù.

Sohlengänger g. (-s,-) : [loen.] palvgerzher g. ; *der Bär ist ein Sohlengänger,* ur palvgerzher eo an arzh, ul loen palvgerzher eo an arzh.

Sohlenleder n. (-s) : lêr soledenniñ g., lêr soliañ g., lêr koarellañ g.

Sohlenlinie b. (-,-n) : linenn a-blaen b., linenn a-led b.

Sohlenspuren lies. : roudoù boteier lies., louc'hoù boteier lies.

söhlig ag. : [mengleuz.] a-blaen, a-led.

Sohn g. (-s, Söhne) : **1.** mab g. [*liester* mabed / mibien] ; *mein Sohn,* va mab g., va faotr g., an hini yaouank du-mañ g. ; *das ist einer meiner Söhne,* ur mab din eo ; *ist es dein Sohn ?* dit eo ar paotrig-se ? da vab eo ? da baotr eo ? ; *das ist Peters Sohn,* mab da Bêr eo ar paotr-mañ ; *sein ältester Sohn,* e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab kentañ ganet g. ; [relij.] *der verlorene Sohn,* ar bugel trezer g., ar mab trezer g. / ar mab trezenner g. (Gregor), ar Mab Foran g. ; *treuer Sohn,* mab kar d'e dud g. ; *ein entarteter Sohn,* ur mab kriz g., ur mab disleber g., ur mab fall g., ur mab dinatur g. (Gregor) ; *geistiger Sohn,* mab speredel g. ; *sie hat von ihrem Grobian von Mann einen netten Sohn bekommen,* honnezh he deus bet un aval dous eus ur wezenn trenk ; *andere Mütter haben auch schöne Söhne,* pa serr un nor e tigor div **2.** [dre skeud.] *die Söhne des Gebirges,* paotred (annezidi, bugale) ar menezioù lies. ; *die Söhne der Freiheit,* mibien ar frankiz lies. ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels,* mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung,* mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

Söhnchen n. (-s,-) : **1.** mabig g. ; **2.** paotrig g., hadenn b.

Sohnemann g. (-s,-männer) : [rannyezh.] mabig g.

Sohnes- : mabel, … ar mab.

Sohnesfrau b. (-,-en) : merc'h-kaer b., merc'heg b., gouhez b.

Sohnesliebe b. (-) : karantez ur mab ouzh e dud b., karantez ur mab evit e dud b.

sohnlos ag. : divab.

Sohnschaft b. (-) : perzh bezañ mab g., mabelezh b. ; **2.** [gwir] maberezh g.

Soiree b. (-,-n) : nozvezh b., abadenn diouzh noz b., nozad b., noziad b., beilhadeg b., filaj g., gala g.
Soja b. (-, Sojen) / n. (-s, Sojen) : **/ Sojabohne** b. (-,-n) : [louza.] soja g.
Sojadrink g. (-s,-s) **/ Sojamilch** b. (-) : laezh soja g.
Sojasprossen lies. : [kegin.] kellidoù soja lies., eginoù soja lies., kellidoù mungo lies.
Sojasoße b. (-,-n) : [kegin.] soubilh soja g.
Sokrates g. : Sokrates g.
Sokratiker g. (-s,-) : sokratad g.
sokratisch ag. : sokratat, … Sokrates.
Sol n. (-s) : [kimiezh] disolvadenn goloidel b., dileizhenn goloidel b.,
Solanazeen lies. : [louza.] solanakeged lies., solaneged lies.
solang / solange stag. isurzh. : e-keit ma, e-keit ha ma, keit ha ma, keit evel ma, endra, tra ma, a-bad ma, kement ma, e-tro ma, her, her dre, her ma, par ma ; *solange sie krank ist, werde ich für sie sorgen,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'ober war he zro keit evel ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn par ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *solange ich Märchen vorlas, waren die Kinder ruhig,* keit ha m'em boa lennet kontadennoù dezho e oa chomet sioul ar vugale ; *du musst im Bett bleiben, solange du Fieber hast,* ret e vo dit chom er gwele keit ha ma vi gant an derzhienn ; *er gönnte sich keine Ruhe, solange er an dem Buch schrieb,* ne deurvezas ket diskuizhañ an disterañ keit ha ma oa o skrivañ e levr ; *solange es Kriege gibt, ist die Existenz der Völker bedroht,* keit ha ma vo brezelioù e vo lakaet en arvar bezañs ar pobloù ; *ich bleibe hier, solange du hier bist,* chom a rin amañ keit ha ma vi amañ ; *solange wir leben,* keit ha ma vimp bev, keit ha ma chomimp bev, keit ha ma c'hwezho alan en hor c'hreiz, keit ha ma vo ur mouch buhez ennomp, endra vezimp er bed-mañ, tra ma vezimp bev, tra m'omp bev, kement ma'z imp, endra vevimp, e-tro ma vimp bev, en hor bev, keit ha ma vo un elfenn vuhez ennomp, ken na varvimp, her ma vevimp, her dre vevimp ; *solange sich nichts Besseres findet,* e defot gwell, e faot gwell ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben,* padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed.
solar ag. : ... heol, ... an heol, heolel.
Solarauto n. (-s,-s) : karr heoldredan g.
Solarenergie b. (-) : energiezh an heol b., gremm an heol g., energiezh diwar an heol b., gremm diwar an heol g., gremm heol g., energiezh heol b., heoldredan g.
Solarium n. (-s, Solarien) : solariom g.
Solarmodul n. (-s,-e) : [tekn.] modul fotovoltaek g., modul fotokelligoù g., mollad fotovoltaek g.
Solarplexus g. (-) : [korf.] pleksuz neurovejetativel ar c'hof g., plezhad nervstruzhel ar c'hof b.
Solarpumpe b. (-,-n) : pomp fotovoltaek g., pomp heol g., pomp heoldredan g.
Solarboot n. (-s,-e) **/ Solarschiff** n. (-s,-e) : bag heoldredan b.
Solarwagen g. (-s,-) : karr heoldredan g.
Solarwind g. (-s) : avel steredel b., buared g.
Solarzelle b. (-,-n) : kaptor heolel g., kellig fotovoltaek b.
Solarzellengenerator g. (-s,-en) : panell heol b., panell heoldredan b., panell fotovoltaek b.
Solbad n. (-s,-bäder) : **1.** kurva dour sall g. ; **2.** [mezeg.] soubadenn en dour sall b.
solch ag. : **1.** hevelep, eus ar seurt-se, a seurt-se, eus ar seurt, seurt-se, evel-se, seurt, ur seurt ; *ein solcher Mensch*, *solch ein Mensch,* un den eus ar seurt-se (a seurt-se, eus ar seurt, seurt-se, evel-se) g., ur seurt den g. ; *solche Nachricht,* ur seurt keloù g. ; *solche Möglichkeiten,* seurt gallusterioù lies., posublentezioù a seurt-se lies., gallusterioù eus ar seurt lies. ; *als solcher,* evel m'emañ, dre natur, dioutañ e-unan, anezhañ e-unan ; *als ein solches gelten, als solches gelten,* tremen evit un den (un dra) a seurt-se ; *auf solche Art,* e-giz-se, evel-se ; *ich hätte solche Lust, ihn zu sehen !* ken laouen all e vefen ma welfen anezhañ ! ; *sie hatten noch nie ein solches Wunder erlebt,* n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh, n'o doa ket gwelet un hevelep lanfas tra biskoazh ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen,* ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; **2.** [raganv] *ich habe auch solche,* bez em eus eus ar seurt-se (eus ar re-se) ivez.
solchergestalt, dass stagel. isurzh. : en hevelep doare ma, ken e, ken na, ken ma, ma, kement ma.
solcherlei Adv. : traoù seurt-se, traoù evel-se, … seurt-se, … evel-se.
Sold g. (-s,-e) : gopr g., pae g./b. ; *jemanden in seinem Solde haben,* bezañ u.b. en e servij, goprañ u.b., gouestlaouiñ u.b. *(*Gregor) ; *in jemandes Solde stehen,* bezañ e dorn u.b., bezañ gouestlaouet (gopret) gant u.b., bezañ diouzh dorn u.b., bezañ gouestlaouad u.b., bezañ e servij (e gourc'hemenn) u.b., bezañ e damani u.b., bezañ e gopr gant u.b. ; *in Sold nehmen,* gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, enfredañ, implijout.
Soldat g. (-en,-en) : [lu] soudard g., milour g., brezelour g., den a vrezel g. ; *Soldat werden,* mont da soudard ; *alter (ausgedienter) Soldat,* soudard bet g., soudard kozh g., soudard war e leve g., soudard bet lakaet war e dorchenn vihan g., disoudard g. ; *Soldat auf Zeit,* soudard dindan kevrat termenet g. ; *gemeiner Soldat, einfacher Soldat,* Yann soudard g., soudard eil klas g., soudard eus ar renk izelañ g., paourkaezh soudard g., soudard plaen g. ; *Soldaten spielen,* c'hoari soudardig ; *die Soldaten des französischen Revolutionsheeres,* ar Re C'hlas lies., ar C'hlazarded lies., soudarded ar Republik lies. ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen,* douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune,* kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard.

Soldatenart b. (-) : [lu] doare ar soudarded g. ; *nach Soldatenart,* evel ma vez boas el lu, evel ur soudard, e doare ar soudarded.
Soldatenbrot n. (-s,-e) : [lu] bara soudard g.
Soldatenbund g. (-s,-bünde) : kevredigezh ar vrezelourien gozh b.
Soldatendienst g. (-es) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g.
Soldatenfriedhof g. (-s,-höfe) : [lu] bered soudarded b., bered an arme b.
Soldatengeist g. (-es) : [lu] spered milour g.
Soldatengesinsel n. (-s) : [lu] brizhsoudarded lies., soudardaj g., lanfreidi lies.
soldatenhaft ag. : [lu] soudardel, ... soudard, ... milour, evel ma zere d'ur soudard.
Soldatenkind n. (-s,-er) : [lu] bugel hag a zo en arme g., soudardig g.
Soldatenkönig g. (-s) : [istor] Roue-Serjant g.
Soldatenkost b. (-) : [lu] tinell b., keusteurenn b.
Soldatenmantel g. (-s,-mäntel) : [lu] hirvantell b., mantell soudard b.
Soldatenrock g. (-s,-röcke) : [lu] lifre g., sae-soudard b., gwiskamant soudard g., unwisk g. ; *den Soldatenrock anziehen,* mont da soudard.
Soldatenschenke b. (-,-n) : [lu] kantina b., tinell b.
Soldatenschüssel b. (-,-n) : [lu] skudell-houarn b.
Soldatenstand g. (-s) : [lu] stad a soudard b.
Soldatentum n. (-s) : [lu] soudardelezh b., perzh bezañ soudard g.
Soldatenwesen n. (-s) : [lu] soudarded lies., lu g., arme b.
Soldateska b. (-, Soldatesken) : brizhsoudarded lies., soudardaj g., lanfreidi lies.
Soldatin b. (-,-nen) : [lu] soudardez b.
soldatisch ag. : [lu] soudardel, ... soudard, ... milour ; *soldatische Haltung,* doare ur soudard g., emzalc'h ur soudard g. ; *soldatisch aussehen,* bezañ neuz ur soudard war an-unan, bezañ doare ur soudard war an-unan.
Soldbuch n. (-s,-bücher) : [lu] levrig-soudard g.
Soldgeber g. (-s,-) : gopraer g., goprer g.
Söldling g. (-s,-e) **/ Söldner** g. (-s,-) : [lu] soudard diwar c'hopr g., gouestlaouad g., goprad g., goprsoudard g., brezeliad diwar c'hopr g., den a vrezel diwar c'hopr g., harper g.
Söldnerhauptmann g. (-s,-männer) : [lu] kabiten ur vandennad c'houestlaouidi (ur vandennad brezelidi diwar c'hopr) g.
Söldnerin b. (-,-nen) : [lu] soudardez diwar c'hopr b., gouestlaouadez b., gopradez b., goprsoudardez b., brezeliadez diwar c'hopr b.
Sole b. (-,-n) : hili g., dour sall g., dour-hal g.
Solei n. (-s,-er) : [kegin.] vi poazh-kalet bervet en dour sall g.
solenn ag. : lidus, lidek, lidel, solenn.
Solennität b. (-,-en) : lid g., ton g., pompad g., solenniezh b.
Solenoid n. (-s,-e) : [tredan.] kanell hir b., solenoid g.
Solequelle b. (-,-n) : eienenn dour sall b.
solfeggieren V.k.e. (hat solfeggiert) : sonlenn, solfata.
Solfeggio n. (-s, Solfeggien) : sonlennadur g., solfadurezh b
solid ag. **/ solide** ag. : **1.** start, sonn, postek, solut ; **2.** [dre astenn.] *solid sein,* bezañ un den diazez (un den a boell, un den poellek, un den fur, un den evezhiek, un den etre daou, un den pozet, un den parfet, ur den a boell hag a furnez, un den prop) eus an-unan ; *solid werden,* furaat, distanañ d'an-unan, habaskaat d'an-unan, sioulaat, en em barfediñ, parfediñ, parfetaat ; **3.** *solides Haus,* ti a fiziañs g. ; **4.** [dre skeud.] *solid gebaut,* start war e sichenn, simantet mat (Gregor).
Solidarbeitrag g. (-s,-beiträge) : skodenn gengred b.
Solidarbürge g. (-n,-n) : [gwir] gwarant kengret g., kengretadenn b.
Solidargemeinschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war ar c'hengred b.
Solidarschuldner g. (-s,-) : [gwir] kendleour g.
solidarisch ag. : kengret, kengredek ; *sich mit jemandem solidarisch erklären,* mont kengret gant u.b., sevel gant u.b. / sevel en tu gant u.b. (Gregor), sevel (mont) a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., mont krenn a-du gant u.b., kengretaat gant u.b., en em unaniñ gant u.b. ; [kenw.] *solidarisch verbürgter Schuldschein,* lizher-dle dindan warant an holl dre gengred g., lizher-dle kengret g.
solidarisieren V.em. : **sich solidarisieren** (hat sich (t-rt) solidarisiert) : *sich mit jemandem solidarisieren,* mont kengret gant u.b., kengredekaat gant u.b., sevel gant u.b. / sevel en tu gant u.b. (Gregor), sevel (mont) a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., mont krenn a-du gant u.b., kengretaat gant u.b., en em unaniñ gant u.b.
Solidarität b. (-) : kengred g., kengrediezh b., kenskoazell b., karantez b., kengarantez b. ; *an die Solidarität mit der dritten Welt appellieren,* ober ur c'halvadenn evit an Trede Bed ; *die Solidarität unter den Arbeitern fördern,* reiñ lañs d'ar c'hengred etre ar vicherourien.
Solidaritätsbeitrag g. (-s,-beiträge) : skodenn gengred b., skodenn genskoazell b.
solide ag. : *sellit ouzh* **solid**.
Solidität b. (-) : **1.** starter g., started b., kadarnded b., kadarnder g., dalc'h g. ; **2.** fiziusted b. ; **3.** [kenwerzh] gouested-paeañ b.
Solist g. (-en,-en) : unkaner g., unsoner g.
Solistenquartett n. (-s,-e) : *ein vokales Solistenquartett,* ur peder mouezh b., ur pevarad mouezhioù g.
Solistin b. (-,-nen) : b. : unkanerez b., unsonerez b.
Solitär g. (-s,-e) : [bravigoù] diamant en e-unan g., diamant war e unanig g.
solitär ag. : en e-unan, e-unanig, war e-unanig, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all, digenvez, digavandenn, diamezek, digevannez.
Soll n. (-/-s,-/-s) : **1.** dleoù lies., dleoud g. ; *Soll und Haben,* kaoudoù ha dleoù ; *Soll an Material,* dafar da reiñ

c'hoazh g. ; **2.** dlead g., dever g., kont da bourchas b., endalc'h dereiñ g. ; *sein Soll erfüllen,* ober ervat e garg (e zever) / en em akuitañ ervat en e garg (en e zever) (Gregor), seveniñ e zlead.
Sollausgabe b. (-,-n) : dispign arlakadek g., dispign rakwelet g.
Sollbestand g. (-s,-bestände) : boniad arlakadek g., stok arlakadek g., derannad rakwelet g.
sollen Verb skoazellañ doareañ (soll / sollte // hat gesollt / hat (anv-verb +) sollen) : **I.** redi a-zalc'h ouzh ar vuhezegezh : dleout, rankout ; *du sollst gestehen,* dleout a rez anzav, dleet eo dit anzav, rankout a ra dit anzav, P. ret eo dit diskargañ da c'hor ; *er hätte es schon lange tun sollen,* pellik 'zo e tleje bezañ graet an dra-se c'hoazh, hennezh a oa dleet dezhañ bezañ graet an dra-se abaoe pell ; *du hättest nicht gesollt, du hättest das nicht machen sollen,* ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, fall ac'h eus graet ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ne oa ket dleet dit ober an dra-se, n'az poa ket ezhomm da vezañ graet an dra-se, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ; *ich hätte früher sterben sollen als sie,* me a zleje bezañ bet marvet en he raok ; *ich habe nicht die Frau bekommen, die ich hätte bekommen sollen,* n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *du hättest das lieber nicht sagen sollen,* gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, furoc'h e vije bet chom hep lavaret an dra-se, ne oa ket a-boan lavaret kement-se dirak an dud, ne oa ket dleet dit bezañ lavaret an dra-se, n'az poa ket ezhomm da vezañ lavaret an dra-se, ken dit bezañ chomet hep digeriñ da forn ; *du hättest also deine Bücher mitbringen sollen,* bezañ degaset da levrioù ganit neuze ! dleet e oa dit bezañ degaset da levrioù ganit neuze ! dav e oa dit degas da levrioù ganit neuze ! ; *sie hätten ihn doch lieber mitnehmen sollen,* gwelloc'h e vije bet deoc'h bezañ e gaset ganeoc'h, 'karfe deoc'h bezañ e gaset ganeoc'h ; *du sollst nicht töten,* lazhañ na ri biken, arabat dit lazhañ ; *du sollst deinen Vater und deine Mutter ehren,* azaoueziñ ouzh tad ha mamm az pez d'ober, dleout a rez doujañs da'z tad ha da'z mamm, da dad ha da vamm a enori ; *die Kinder sollen ihre Eltern lieben,* ret eo d'ar vugale karet o zud.
II. redi a-zalc'h ouzh ur gourc'hemenn : *du sollst gehorchen,* rankout a rez sentiñ, ret eo dit sentiñ, sent ouzhin ! ; *er soll unmittelbar fort,* ra 'z aio kuit diouzhtu ! ; *man soll um die Erlaubnis bitten,* ret eo goulenn an aotre da gentañ ; *ruf ihnen zu, sie sollen nach Hause,* kri anezho en ti, kri dont d'ar gêr, hop dezho dont d'ar gêr, youc'h warno ma teuint d'ar gêr ; *ich habe ihm gesagt, dass er nicht zu viel essen soll,* goulennet em eus digantañ pas debriñ re ; *sie sollen herein,* ra zeuint tre ! ; *den soll der Teufel holen !* d'an diaoul d'e lonkañ ! ; *sie sollen uns anrufen,* bez' emaint da bellgomz deomp ; *was soll ich tun ?* n'ouzon ket petra zo da ober (petra ober), petra a zlean da ober ? petra a vankfe deoc'h e rafen ? petra a jaoj din ober ? ; *Sie sollen wissen,* gwelloc'h eo deoc'h gouzout, brav (kaer) eo gouzout ; *was soll ich damit tun ?* ha petra a rafen-me gant an dra-se ?
III. evit menegiñ an dazont : *sie sollen ihn nicht haben,* ne vo ket roet dezho ; *damit sollen Sie zufrieden sein,* dic'hoantet e viot gant kement-se ; *man soll nicht sagen, dass ...,* ne vo ket lavaret goude-se e ..., ne vo ket tu da lavaret goude-se e ... ; *meine Töchter sollen dich warten schön (Goethe),* va merc'hed a ray brav dit ; *um wie viel Uhr soll der Zug abfahren,* da bed eur eo dleet d'an tren mont kuit ; *er soll bald heiraten,* a-barzh nemeur e vezo dimezet, bremaik e kemero ur verourez, war zimeziñ emañ, dindan dimeziñ emañ, keloù a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo gantañ da zimeziñ ; *das Mädchen, das er heiraten soll,* ar plac'h da zimeziñ gantañ b. ; *es sollen auch Leute aus Berlin kommen,* dont a zle tud a Verlin ivez ; *ihr Kind soll im März zur Welt kommen,* e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ, e miz Meurzh e tle he bugel genel, e miz Meurzh e rank he bugel genel ; *das Licht soll die ganze Nacht brennen,* ar gouloù a zle chom war elum e-pad an noz pad, ar gouloù a rank chom war elum e-pad an noz pad.
IV. evit menegiñ ur vartezeadenn, un het : *dieses Gesetz soll abgeschafft werden,* keal a zo da derriñ al lezenn-se ; *wenn es regnen sollte,* ma teufe d'ober glav, ma teufe glav d'ober, e ken kaz ma rafe glav ; *sollte er krank sein, so ...,* ma teufe dezhañ kleñvel ... , e ken kaz e vefe paket gant ur c'hleñved bennak ..., ma teufe da vezañ klañv ... ; *sollte ich dabei sterben,* **a)** ma teufe din mervel, e ken kaz e varvfen, mar degouezh din (ganin) mervel, ma tegouezh din mervel ; **b)** ha pa goustfe an dra-se va buhez din, ha pa gollfen-me va buhez o seveniñ an dra-se, ha pa tapfen-me va marv o seveniñ an dra-se, mat ha ma kollfen va buhez ; *sollte er kommen,* ma teufe, e ken kaz e teufe ; *sollte es möglich sein ?* daoust hag-eñ e vefe posupl ? ; *man sollte meinen,* da grediñ ez eus e …, abegoù 'zo da soñjal e …, peadra 'zo da grediñ e ... ; *die Tiere sollte man nicht schlagen,* al loened n'int ket da vezañ skoet ; *sie hätten dich doch aufhängen sollen,* gwell e vije ganin e vijes bet krouget, ken dezho bezañ da grouget ! ; *in jedem Bauernhof sollte man Bienen züchten,* dleet e vefe kaout gwenan e pep tiegezh war ar maez ; *die hätten doch aufpassen sollen,* dleet e oa dezho ober evezh, int a zleje bezañ bet war ziwall, ken dezho bezañ bet war ziwall ; *der hätte tiefer eingesteckt werden sollen,* dleet e oa lakaat anezhañ donoc'h ; *ihr hättet es mir vorher sagen sollen,* dleet e vije deoc'h bout lavaret se din a-raok, ken deoc'h bout lavaret se din a-raok ; *das hättest du mir lieber sagen sollen,* 'karfe dit bout lavaret din, ken dit bout lavaret an dra-se din ; *du hättest doch deinen Mantel anziehen sollen,* te a zleje bezañ lakaet da vantell ; *ich sollte es nicht erfahren,* ne oa ket bet lakaet din da vezañ gouezet, n'em boa ket da c'houzout an dra-se ; *dorthin hättest du normalerweise gehen sollen,* di e oa dit bezañ aet, di e oa dleet dit bezañ aet ; *das hätte doch mein Misstrauen wecken sollen,* kement-se a zleje bezañ va lakaet war va evezh ; *du solltest vor Scham erröten,* ruziañ a zlefes gant ar vezh ; *mein Bruder hätte mich abholen sollen,* va breur a zleje bezañ deuet da glask ac'hanon ; *es hätte alles glatt laufen sollen,* ne zleje ket bezañ bet a gudennoù ; *er hätte doch zu Hause bleiben sollen, zumal er krank war,* ken meur rak-se pa oa klañv, e oa dezhañ bezañ chomet er gêr ; *ihr solltet lieber aufhören !* gwell eo deoc'h paouez ! ; *du solltest lieber hierher kommen !* gwell e

vefe dit dont amañ ! ; *wir sollten am liebsten (lieber) nicht hingehen,* gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, fall e rafemp mont di, ne vefe ket a boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di, dleet e vefe chom hep mont di ; *du solltest doch lieber zum Arzt gehen,* te a zlefe mont da gavout ur mezeg ; *du solltest ihn nicht herausfordern,* ne zlejes ket mont a-enep dezhañ ; *man sollte darauf schwören, seinen Bruder zu sehen,* sac'h an dienn ! touiñ a rafen a-walc'h ez eo e vreur gant an touellus ma'z eo an heñvelidigezh ; *man sollte ihnen den Hals abschneiden,* ar re-se e vije dleet dic'houzougañ anezho ; *er soll reich sein,* pinvidik eo da lavaras an dud (evel ma lavaras an dud, war a lavarer, gouez d'an dud, hervez ar mod, da lavaras ar gaoz, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez kont, hervez klevet, hervez ar vrud), tremen a ra evit un den pinvidik ; *er soll schon abgereist sein,* aet eo kuit dija hervez an dud (da lavaras ar gaoz) ; *er soll gesagt haben, dass ...,* a-hervez (poz da dud 'zo) en dije lavaret e ... ; *es soll hundert Euro kosten,* a-hervez e koust an dra-se kant euro ; *er soll wohl vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz ; *es heißt, es soll hier ein Haus gebaut werden,* meneg a zo da sevel un ti amañ.

V. evit menegiñ ur goulezadenn : *sollte es mir auch teuer zu stehen kommen, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *sollten sie es auch wollen, sie würden es nicht wagen,* ha p'o dije c'hoant ne gredjent ket en ober, ha bezañ o dije c'hoant ne gredjent ket en ober ; *sollte es auch regnen, wir werden kommen,* na bout 'zo Doue 'vo glav, ni 'zeuio - mont a raimp d'ho kwelet goude ha ma vefe glav - ha glav a rafe e teuimp d'ho kwelet - ha pa rafe glav e teuimp d'ho kwelet - ha bezañ e rafe glav e teuimp d'ho kwelet - na posupl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - ha posubl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - na pa raje glav e teujemp d'ho kwelet - nag e rafe glav e teufemp d'ho kwelet ; *sollte er mir seinen Wagen auch umsonst schenken, nähme ich ihn nicht an,* ha goude e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - ne gemerfen ket e garr-tan hag e rofe anezhañ din evit netra - ne gemerfen ket e garr-tan ha bezañ e rofe anezhañ din evit netra - na bout e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - na posupl e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket .

VI. gant un anv-verb laosket da intent : *was soll das ?* daoust petra a dalv an dra-se ? ; *was soll mir das ?* pe vern din-me ? / pe forzh (pe kaz) a ran-me ? / pe kaz a ra din-me ? (Gregor), petra a vern din ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? un taol-kaer 'vat ! ; *was soll diese Arbeit ?* da betra e talvez (e servij, eo mat) al labour-se ?

VII. Troioù-lavar :

soll er sehen, wie er damit zurechtkommt, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat), dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil, dezhañ da zirouestlañ e neud ; *ich sollte auf meines Kindes Haupt zielen !* hag emaoc'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ! ; *ich sollte dich verraten !* me, trubardiñ ac'hanout ! ; *hoch soll er leben !* ra vevo ! ; *da soll einer noch freigebig sein,* ma ! ha goude-se e vo goulennet diganeomp bezañ madelezhus c'hoazh ; *da soll man noch drüber staunen, wenn ...,* ma ! n'eo ket souezh e (+ doare divizout), ma ! arabat goude-se ober souezh o welet ..., n'eus ket ezhomm goude-se da vezañ souezhet evit gwelet ..., n'hon eus ket da vezañ souezhet o welet … ; *wie soll man bei solchen Behauptungen nicht lachen ?* daoust penaos chom sirius o klevet seurt komzoù diboell ? daoust penaos chom sirius o klevout unan o komz ken bourlik-ha-bourlok ? ; *was soll ich ?* ha petra 'zo ganin ? ha petra am eus d'ober-me ? ha petra rin-me ? ; *was soll aus mir werden ?* petra 'vo ac'hanon ? ; *sollte er etwa krank sein ?* daoust hag-eñ e vefe klañv ?

Söller g. (-s,-) : **1.** sanailh b., solier b., grignol b., kalatrez b. ; **2.** [Bro-Suis] leur b., leur-zi b., leur-di b.

Sollkurseinsteller g. (-s,-) : [merdead.] stur emgefreek g.

Sollsaldo g. (-s,-s) : mentelad dle b., mentel dleek b.

Sollseite b. (-,-n) : bann an dleoù g., bann dleek g.

Sollstärke b. (-) : niver rakwelet g.

Sollzinsen lies. : kampi da baeañ g., kampi dleek g.

solmisieren V.gw. (hat solmisiert) : [sonerezh] kanañ ar skeul-gan, kanañ ar skeulenn.

Solo n. (-s,-s/Soli) : [sonerezh] solo g., unbenveg g., unbenvegad g.

solo ag. (digemm) : e-unan ; *er kommt solo,* dont a raio e-unan-kaer hep ken all.

Solosänger g. (-s,-) : [sonerezh] unkaner g.

Soloinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] unbenveg g.

Solokonzert n. (-es,-e) : koñserto g., kengerzad g.

Solorepetitor g. (-s,-en) : [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.

Solospieler g. (-s,-) : [sonerezh] unsoner g.

Solostimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh hec'h-unan b., unkan g., unkanad g.

Solostück n. (-s,-e) : [sonerezh] solo g., unbenveg g., unbenvegad g.

Solothurn s. (-s) : Solothurn b. [Bro-Suis].

Solözismus g. (-, Solözismen) : [yezh.] lavar a-dreuz g., kammdrevnad g.

Solstitium n. (-s, Solstitien) : goursav-heol g.

solvabel ag. **/ solvent** ag. : gouest da baeañ, barrek, talus.

Solvenz b. (-,-en) : gouested-baeañ b., talusted b.

Solwasser n. (-s) : dour sall g.

Soma n. (-s, Somata) : [bev.] soma g., kreud g. ; *Veränderung des Somas,* kreutadur g., somadur g.

Somal g.(-en,-en) **/ Somali** g. (-s,-s) : Somali g.

Somalia n. (-s) **/ Somalien** n. (-s) : Somalia b.

somatisch ag. : [mezeg.] somatek, kreudel.

somit Adv. : rak-se, e-se, dre-se, neuze.

Sommer g. (-s,-) : **1.** hañv g., hañvad g., hañvezh g., hañvezhiad g. ; *Sommer mit extremer Dürre,* hañv kras g. ; *den Sommer im Gebirge verbringen,* tremen an hañvezh er menezioù, hañviñ er menezioù ; *ein sonniger Sommer,* un hañvezhiad heol g., un hañvad heol g. ; *im Sommer,* e-kerzh an hañv, e-pad an hañv ; *im Sommer haben wir warmes Wetter gehabt,* tomm e oa an amzer

evit an hañv, evit ar bloaz hon eus bet un hañvezh tomm, tomm e oa an amzer en hañv-mañ ; *im Hochsommer,* e-kreiz (dre greiz, gant kreiz, e kalon) an hañv, e barr an hañv, e gor an hañv, en hañv bras ; *es wird Sommer,* krog eo an hañv, komañset eo an hañv, emañ beg an hañv o tont, gouenn hañv a zo ganti, liv an hañv a zo war an amzer, santet e vez diouzh an hañv, emañ an hañv o tigeriñ, erru eo an hañv, en em gavet eo an hañv, degouezhet eo an hañv ; *groß ist im Winter die Sehnsucht nach den sonnigen Tagen des Sommers,* d'ar goañv e vez keuz hag ezeved d'an deizioù heol ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst,* ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *Arbeitsleistung eines Sommers,* hañvezh g., hañvad g. ; *ein regnerischer Sommer,* un hañv kailharek g. ; **2.** [dre skeud.] *im Sommer des Lebens,* e kreiz e vrud ; **3.** *eine Schwalbe macht noch keinen Sommer,* n'eo ket ur skendilig a ra an hañv nag ur barr-avel ar goañv - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - n'eo ket un devezh tomm a ra an hañv - ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz) ; **4.** [dre astenn.] *fliegender Sommer,* neud-kevnid str. (Gregor), gwennig b., krañch-koukoug g.

Sommeranfang g. (-s,-anfänge) : deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarzh an hañv g., beg an hañv g., diwan an hañv g., treuzioù an hañv lies., digor an hañv g.

Sommerapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval hañv g.

Sommeraster b. (-,-n) : [louza.] bozenn Japan str., tro-an-heol-vras b., boked Marc'harid g.

Sommerausverkauf g. (-s,-verkäufe) : pilwerzh-hañv b., dibennwerzh hañv b., taol balaenn hañv g., peurwerzh hañv b.

Sommerbeginn g. (-s) : deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarzh an hañv g., beg an hañv g., diwan an hañv g., treuzioù an hañv lies., digor an hañv g.

Sommerbräune b. (-) : spelc'h an hañv g., kramenn an hañv b., rouster an hañv g., kramenn-eost b. ; *seine Sommerbräune verblasst,* emañ o tirouzañ.

Sömmerungsgebiet n. (-s,-e) : glazenn-hañv b.

Sommerfäden lies. : neud-kevnid str. (Gregor), gwennig b., krañch-koukoug g. ; *Sommerfäden hängen in der Heide rum,* steuñvet eo ar wennig war al lann.

Sommerferien lies. : vakañsoù hañv lies.

Sommerfrische b. (-) : hañvadur g., hañvidigezh b. ; *in die Sommerfrische fahren,* mont da hañviñ war ar maez.

Sommerfrischler g. (-s,-) **/ Sommergast** g. (-es,-gäste) : hañvour g., hañvad g.

Sommergerste b. (-) : heiz hañv str./g.

Sommergetreide n. (-s) : ed miz Meurzh str./g.

Sommergoldhähnchen n. (-s,-) : [loen.] dreolan-kabell-flamm b., dreolan deirroudenn b. [*Regulus ignicapillus*].

Sommerhafer g. (-s) : [louza.] kerc'h hañv str.

Sommerhalbjahr n. (-s,-e) : c'hwec'hmiziad an hañv g.

Sommerhaus n. (-es,-häuser) : hañvdi g., kenkiz g./b., ti-hañv g.

Sommerhitze b. (-) : gor an hañv g.

Sommerkleidung b. (-) : dilhad hañv g./lies.

Sommerknotenblume b. (-,-n) : [louza.] grizilhon gwenn bras g. [*Leucojum aestivum*].

sommerlich ag. : hañvel, hañvek, ... hañv, hañvus.

Sommerlaube b. (-,-n) : pratell b.

Sommerloch n. (-s,-löcher) : marvamzer an hañv g., mare-bloaz dilañs an hañv g., koulzad dibrez an hañv g., maread rouez an hañv g.

Sommermonat g. (-s,-e) : miz hañv g., mizvezh hañv g.

Sommermonsun g. (-s,-e) : monson hañv g.

Sommerobst n. (-es) : frouezh hañv str., frouezh hañvek str.

Sommerolympiade b. (-,-n) : c'hoarioù olimpek an hañv lies.

Sommerpause b. (-,-n) : vakañsoù hañv lies., ehan bloaz e-pad an hañv g.

Sommerreifen g. (-s,-) : bandenn-rod hañv b., aezhanro hañv g.

Sommerresidenz b. (-,-en) : hañvdi g., kenkiz g./b., ti-hañv g.

sommers Adv. : en hañv, e-pad (e-kerzh, e-doug, e-tro, da vare) an hañv ; *sommers wie winters,* hañv-goañv, hañv-c'hoañv.

Sommersaat b. (-,-en) : haderezh an nevez-amzer g., here an nevez-amzer g. ; *ein Feld für die Sommersaat vorbereiten,* hañvat an douar.

Sommersaison b. (-,-s) : maread touristel an hañv g., koulzad touristel an hañv g., mizvezhioù hañv lies.

Sommerschlaf g. (-s) : kouskedadur hañv g.

Sommerschlussverkauf g. (-s,-verkäufe) : pilwerzh-hañv b., dibennwerzh hañv b., taol balaenn hañv g., peurwerzh hañv b.

Sommerseite b. (-) : tu troet ouzh heol kreisteiz g., dinaou durc'haet d'ar c'hreisteiz g.

Sommersemester n. (-s,-) : c'hwec'hmiziad an hañv g.

Sommersitz g. (-es,-e) : hañvdi g., kenkiz g./b., ti-hañv g.

Sommerspiele lies. : *Olympische Sommerspiele,* c'hoarioù olimpek an hañv lies. ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 fanden in London statt,* e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012.

Sommersonnenwende b. (-,-n) : goursav-heol an hañv g., goursav an hañv g., goursav-heol Mezheven g., goursav Mezheven g.

Sommersprosse b. (-,-n) : *Sommersprossen,* pikoù-panez lies., pikoù-brenn lies., pikoù rous lies., brizhennoù lies., brizhelloù lies., brizhoù lies., brizhadurioù lies., lentiligoù lies., brenn-Yuzaz str. ; *er hat Sommersprossen,* brizhennoù (brizhelloù, brizhadurioù, pikoù-panez, pikoù-brenn, pikoù rous, lentiligoù, brenn-Yuzaz, letin, letinad) en deus, ur penn brizh en deus, ur fas brizhoù en deus, goloet a vrizhennoù eo ; *ich habe Sommersprossen auf den Armen,* merglet eo va divrec'h, brizhelloù a zo ganin leizh va divrec'h, goloet a vrizhennoù eo va divrec'h.

sommersprossig ag. : brizh, brizhennek, brizhellek, brizhellet, merglet, letinek, goloet a vrizhennoù ; *sie hat ein sommersprossiges Gesicht,* ur penn brizh he deus, ur fas brizhoù he deus, bet eo bet o rouzañ gant ur sil ; *meine Arme sind stark sommersprossig,* merglet eo va divrec'h, brizhelloù a zo ganin leizh va divrec'h, goloet a vrizhennoù eo va divrec'h.

Sommertag g. (-s,-e) : devezh hañv g.

Sommer- und Winterzeit b. (-) : an eur nevez hag an eur gozh, an eur hañv hag an eur c'hoañv.

Sommerurlauber g. (-s,-) : hañvour g., hañvad g.

Sommerurlaubsort g. (-s,-e) : hañvlec'h g.

Sommervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] golvaneg g.
Sommerwärme b. (-) : tommder an hañv g., anal an hañv b. ; *dank der Sommerwärme zur Reife kommen,* hañviñ, azviñ gant anal an hañv.
Sommerweg g. (-s,-e) : bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., isu g.
Sommerweihnacht b. (-) : gouel Yann g.
Sommerweizen g. (-s) : gwinizh miz Meurzh str./g.
Sommerwetter n. (-s) : amzer hañv g./b.
Sommerwurz b. (-,-en) : [louza.] bara-gad g., lost-louarn g.
Sommerwurzgewächs n. (-es,-e) : [louza.] asperjez str.
Sommerzeit b. (-) : **1.** hañv g., hañvezh g. ; **2.** eur hañv b.
somnambul ag. : … hunvaleer, … hunvaleerezh.
Somnambule(r) ag.k. g./b. : hunvaleer g., hunvaleerez b.
Somnambulismus g. (-) : hunvaleerezh g.
sonach Adv. : rak-se, e-se, dre-se, neuze.
Sonant g. (-en,-en) : [yezh.] hantervogalenn b., damvogalenn b., damgensonenn b., hantergensonenn b.
Sonate b. (-,-n) : [sonerezh] sonatenn b., sonadenn b.
Sonatine b. (-,-n) : [sonerezh] sonatinenn b., sonadennig b.
Sonde b. (-,-n) : sonterez b., sont g., plom g.
sonder araog. (t-rt) : [kozh] hep, kuit a ; *sonder Tadel,* direbech.
Sonder- : ... ispisial, ... divoas, ... digustum, ... dibar, ... dibarek, ... dreistordinal, … a-ziforc'h, … divoutin, … ouzhpenn, … nemedel, … nemedennek, … a-ratozh.
Sonderabdruck g. (-s,-e) : moulladenn a-ziforc'h b.
Sonderabkommen n. (-s,-) : kevrat ispisial b., kevrat dibarek b.
Sonderangebot n. (-s,-e) : kinnig dibar g., kinnig dreistordinal g. ; *als Sonderangebot verkaufen,* gwerzhañ war zistaol ; *als Sonderangebot verkauft werden,* bezañ distaol war an dra-mañ-tra.
sonderartig ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, souezhus, iskriv, loukes, estrañch.
Sonderausgabe b. (-,-n) : embann dreistordinal g., niverenn dreistordinal b.
Sonderausgaben lies. : dispignoù ispisial lies., dispignoù divoas lies.
Sonderausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kengor dreistordinal g., strollad-barn dreistordinal g., juri dreistordinal g.
sonderbar ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, iskis e neuz, iskis da welet, espar, souezhus, iskriv, loukes, estrañch, ivin, droch, drol ; *das kommt mir sonderbar vor,* iskis e kavan an dra-se ; *ein sonderbarer Mensch,* un den espar g., un den dioutañ e-unan g. ; *sonderbare Geschichten erzählen,* reiñ paribolennoù drol da glevet ; *ein sonderbarer Kauz,* un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ur pichon g., ur brav a bichon g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., ur pipi g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur paotr ral g., un istrelog g., ur gwikefre g., un diaoul a zen g. ; *das Sonderbare an dieser Sache*, ar pezh souezhusañ en dra-mañ g.
sonderbarerweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.
Sonderbarkeit b. (-,-en) : iskisted b., iskister g., esparded b., esparder g. souezhuster g.
Sonderbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kefridiad g., kargiad a gefridi g. ; *er wurde von der Regierung als Sonderbeauftragter ins Ausland abgeordnet,* dileuriet e oa bet da gannad d'ur vro estren gant ar gouarnamant.
Sonderbeilage b. (-,-n) : [kelaouennoù] stagadenn dreistordinal b.
Sonderberichterstatter g. (-s,-) : [kelaouennoù] doaretaer a-ratozh g., kelaouaer war gefridi g., dileuriad a-ratozh g.
Sonderbestimmung b. (-,-en) : diarbenn dibarek g., diferadenn dibarek b.
Sonderbestrebung b. (-,-en) : strivoù disrannel lies., tuadur d'an dibarelezh g., goubarzhegezh b.
Sonderbund g. (-s,-bünde) : kevre disrannerien g., kevre goubarzhelourien g.
Sonderbündler g. (-s,-) : disranner g., disranneler g., goubarzhelour g.
Sonderbündelei b. (-) : disrannelezh b., dibarelezh b., goubarzhegezh b.
Sonderbus g. (-ses,-se) : bus divoutin g., bus divoas g., karr-boutin ouzhpenn g., karr-boutin dreistordinal g.
Sonderdeponie b. (-,-n) : diskarg evit al lastez dañjerus g., diskarg evit an dilerc'hioù pistrius g.
Sonderdruck g. (-s,-e) : moulladenn a-ziforc'h b.
Sondereinsatz g. (-es,-einsätze) : [lu, polis] emell a-ratozh g., oberatadenn divoas b.
Sonderfach n. (-s,-fächer) : danvez arbennik g., diskiblezh arbennik b.
Sonderfall g. (-s,-fälle) : afer a-ziforc'h b., esparadenn b., darvoud nemedennek g., darvoud nemedel g., darvoud divoas g.
Sonderfriede g. (-ns,-n) : peoc'h en e anv e-unan g. (Gregor), peoc'h a-ziforc'h g.
Sondergenehmigung b. (-,-en) : aotre ispisial g., aotre dreistordinal g.
Sondergericht n. (-s,-e) : lez-varn dreistordinal b.
Sondergerichtshof g. (-s,-höfe) : lez-dreist b.
Sondergesetz n. (-es,-e) : lezenn dreistordinal b.
sondergleichen [anv-gwan digemm] : dibar, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, a-dreist par, ispisial, dreistordinal.
Sondergut n. (-s) : [gwir] madoù dreist-argouroù lies.
Sonderkonto n. (-s,-konten) : kont-vank ispisial b.
sonderlich ag. : **1.** digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, souezhus, iskriv, loukes, estrañch, ivin ; *es ist nichts Sonderliches daran,* n'eus ket peadra da estlammiñ, n'eus ket peadra d'an den da vezañ souezhet ; **2.** gwall, dispar, dreistordinal, bras-bras ; *er ist nicht sonderlich geschickt,* n'eo ket gwall ampart ; *das war nicht sonderlich geschickt,* ne oa ket gwall fin ober an dra-se ; *ohne sonderliche Lust, zu ...,* hep friantiz ebet evit ober udb, hep c'hoant kaer da … ; *ich freue mich nicht sonderlich auf ihren Besuch,* n'emaon ket e chal d'he c'haout em zi ; *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht sonderlich groß,* ne c'houlenne ket kaer chom gantañ, n'he doa ket c'hoant kaer da chom gantañ.

Sonderling g. (-s,-e) : *ein Sonderling,* un den espar g., un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ur pichon g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., ur pipi g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur paotr ral g., un istrelog g., ur gwikefre g., un hinkin g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un termaji g., un diaoul a zen g., un aotrou g., un den dioutañ e-unan g.

Sondermarke b. (-,-n) : [post] timbr dreistordinal g., timbr a-ratozh g.

Sondermüll g. (-s) : lastez dañjerus g., dilerc'hioù pistrius lies.

sondern[1] Adv. : *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl,* n'eo ket ur ped eo, ur c'hemenn ne lavaran ket ; *er ist nicht arm, sondern reich,* hennezh n'eo ket paour, pinvidik ne lavaran ket - hennezh n'eo ket paour, pinvidik eo kentoc'h - hennezh n'eo ket paour, pinvidik ya ! ; *nicht nur ... sondern auch ...,* neket hepken … met ivez …, estreget … hogen ... ivez, en tu all ma …, en tu-hont ma …, ouzhpenn ma … ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer,* lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *ich habe nicht nur einen Hund sondern auch eine Katze,* ouzhpenn ur c'hi am eus, ur c'hazh a zo ivez - ma ne vefe nemet ur c'hi, ur c'hazh a zo c'hoazh ; *er hat nicht nur zu viel gegessen sondern auch zu viel getrunken !* ouzhpenn kargañ e vouzelloù en deus graet, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha gwashoc'h 'zo, lonkañ e walc'h en deus graet ivez ! - kargañ e vouzelloù en deus graet, ha lonkañ e walc'h zokennoc'h ! ; *nicht nur die Presse, sondern auch das Fernsehen hat über das Ereignis berichtet,* muiget ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud, ha gwelloc'h 'zo, ar skinwel en doa graet ivez - ar c'hazetennoù o doa meneget an darvoud hag ar skinwel zokennoc'h.

sondern[2] V.k.e. (hat gesondert) : **1.** didoueziañ, dibab, diforc'hiñ, dispartiañ ; **2.** [dre skeud.] *die Spreu vom Weizen sondern,* dispartiañ ar bleud diouzh ar brenn, lakaat disparti etre an ed hag an dreog, dibab ar c'holo diouzh ar greun, lakaat diforc'h etre ar pezh 'zo gwir hag ar pezh 'zo faos, diforc'hiñ ar wirionez diouzh ar gaou.

V.em. : **sich sondern** (hat sich (t-rt) gesondert) : dispartiañ, en em zistagañ, diforc'h, diforc'hiñ, tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, chom pell diouzh darempred an dud.

sonders Adv. : *samt und sonders,* holl gwitibunan.

Sondernummer b. (-,-n) : niverenn dreistordinal b.

Sonderpreis g. (-es,-e) : priz dreistordinal g.

Sonderrecht n. (-s,-e) : gwir-dreist g., brient g., dreistgwir g., gwallziforc'h g., gwir miret g.

Sonderregelung b. (-,-en) : reoliadur dibarek g., reoliadur dreistordinal g.

Sonderschule b. (-,-n) : skol deskadurezh azasaet b.

Sonderschullehrer g. (-s,-) : kelenner stummet evit an deskadurezh azasaet g.

Sonderschullehrerin b. (-,-nen) : kelennerez stummet evit an deskadurezh azasaet b.

Sonderstellung b. (-,-en) : **1.** post brientekaet g. ; **2.** post a-ziforc'h g., plas a-ziforc'h g., plas dibarek g.

Sonderstempel g. (-s,-) : siell ispisial b., kached ispisial g.

Sondertransport g. (-s,-e) : karbed dreistment g.

Sonderung b. (-,-en) : dispartiañ g., disparti g., diforc'hidigezh b., didoueziañ g., didoueziadur g., disrannadur g.

Sonderurlaub g. (-s,-e) : diskarg labour dreistordinal g., ehan labour dreistordinal g., vakañsoù dreistordinal lies.

Sondervergütung b. (-,-en) : dreistpae g.

Sonderwünsche lies. : c'hoantoù a-ziforc'h lies., c'hoantoù dreistordinal lies.

Sonderzeichen n. (-s,-) : [stlenn.] arouezenn arbennik b.

Sonderziehungsrechte lies. : [arc'hant.] gwirioù tennañ dreistordinal lies. [Special Drawing Right, SDR].

Sonderzimmer n. (-s,-) : kambr gant antre distag b., kambr gant antre prevez b.

Sonderzug g. (-s,-züge) : tren divoutin g., tren ouzhpenn g., tren dreistordinal g., tren divoas g.

Sonderzuwendungen lies. : skorenn dreistordinal b.

sondieren V.k.e. (hat sondiert) : **1.** sonteal, sontañ ; **2.** *jemanden sondieren,* sellout a-dost ouzh u.b., furchal kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., fuketal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., sontañ u.b., sonteal u.b.

Sondierung b. (-,-en) : sontadenn b., sontadur g.

Son-et-Lumière-Vorstellung b. : abadenn tan-ha-kurun b.

Sonett n. (-s,-e) : [lenn] sonedenn b., soned g.

Sonettdichter g. (-s,-) : [lenn] sonedennour g., sonedour g.

Song g. (-s,-s) : kanaouenn b., kanenn b., son b., sonenn b.

Sonnabend g. (-s,-e) : Sadorn g., disadorn, sadornvezh g., sadornvezhiad g. ; *am Sonnabend,* beb Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *heute haben wir Sonnabend, heute ist Sonnabend,* hiziv emañ ar Sadorn, ar Sadorn 'zo hiziv, hiziv emaomp ar Sadorn, deuet eo ar Sadorn ; *bis Sonnabend,* kenavo disadorn, ken disadorn, a-benn disadorn ; *er hat sich seit letztem Sonnabend nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sadorn diwezhañ, n'eo ket bet gwelet abaoe disadorn ; *am nächsten Sonnabend,* **a)** ar Sadorn kentañ, ar Sadorn all ; **b)** disadorn all, disadorn kentañ, disadorn a zeu, disadorn o tont, disadorn tostañ, a-benn disadorn ; *nächsten Sonnabend, kommenden Sonnabend,* disadorn all, disadorn kentañ, disadorn a zeu, disadorn o tont, disadorn tostañ, a-benn disadorn ; *jeden Sonnabend,* bep Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *einen ganzen Sonnabend,* un devezh Sadorn a-bezh g., ur sadornvezh a-bezh g., ur sadornvezhiad a-bezh g. ; *Sonnabend in einer Woche,* disadorn penn sizhun, disadorn a-benn eizhtez ; *am Sonnabend dem 16. (sechzehnten)*

November, am Sonnabend, den 16. (sechzehnten) November, d'ar Sadorn c'hwezek a viz Du ; *ihre Heirat fand am Sonnabend vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Sadorn a-raok ; *er ist bis zum nächsten Sonnabend geblieben,* chomet e oa betek ar Sadorn war-lerc'h ; *an einem Sonnabend,* un devezh Sadorn, ur sadornvezh ; *an jenem Sonnabend,* d'ar Sadorn-se, ar sadornvezh-se, er Sadorn-se ; *an diesem Sonnabend haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur sadornvezh dour, aze e oa bet ur sadornvezhiad glav.

Sonnabendmittag g. (-s,-e) : *am Sonnabendmittag, Sonnabendmittag,* disadorn da greisteiz ; *am Sonnabendmittag, jeden Sonnabendmittag,* d'ar Sadorn da greisteiz, ar Sadorn da greisteiz.

Sonnabendmorgen g. (-s,-) : *an einem Sonnabendmorgen,* ur sadornvezh vintin, ur sadornvezh da veure ; *am Sonnabendmorgen, Sonnabendmorgen,* disadorn vintin, disadorn veure, disadorn ar beure ; *am Sonnabendmorgen, jeden Sonnabendmorgen,* d'ar Sadorn beure, ar Sadorn beure, d'ar Sadorn vintin, ar Sadorn vintin.

Sonnabendnachmittag g. (-s,-e) : *am Sonnabendnachmittag, Sonnabendnachmittag,* disadorn goude kreisteiz ; *am Sonnabendnachmittag, jeden Sonnabendnachmittag,* d'ar Sadorn goude kreisteiz, ar Sadorn goude kreisteiz.

Sonnabendnacht b. (-,-nächte) : disadorn da noz ; *jede Sonnabendnacht,* d'ar Sadorn da noz.

sonnabendnachts Adv. : d'ar Sadorn da noz.

sonnabends Adv. : bep Sadorn, da Sadorn, d'ar Sadorn ; *sonnabends wird hier Markt abgehalten,* bep Sadorn e vez dalc'het ar marc'had amañ.

sonnabendvormittags Adv. : d'ar Sadorn beure, ar Sadorn beure, d'ar Sadorn vintin, ar Sadorn vintin.

Sonne b. (-,-n) : **1.** heol g., Heol g., lagad an heol g., lagad an deiz g., [dre fent] kantol b., poch-tan g. ; *die Wirkung von Sonne und Mond auf die Gezeiten,* levezon an Heol hag al Loar war an tre hag al lanv b. ; *sich entgegen der Sonne drehen,* treiñ en eskemm d'an Heol, treiñ en tu kontrol d'an Heol ; *die Sonne geht auf,* sevel a ra an heol ; *die Sonne steigt,* pignat a ra an heol ; *die Sonne sinkt,* diskenn a ra an heol, izelaat a ra an heol ; *die Sonne geht unter,* mont a ra an heol da guzh, mont a ra an heol dindan guzh, darev eo an heol da guzhat, mont a ra an heol da guzhat, mont a ra an heol d'e wele, mont a ra an heol da gousket, emañ an heol o serriñ e lagad, P. erru eo izel ar gantol ; *die Sonne ist im Meer versunken,* aet eo an heol en dour, splujet eo an heol er mor ; *die glühenden Farben der im Meer versinkenden Sonne,* livioù tan ar c'huzh-heol o splujañ er mor lies. ; *die Sonne wandelt ihre Bahn,* mont a ra an heol gant e hent, ober a ra an heol e dro, an heol a ya en e roud, an heol a gerzh en oabl ; *die Sonne steht niedrig,* izel emañ an heol ; *die Sonne steht tief am Horizont,* emañ an heol war rizenn an dremmwel ; *die Sonne scheint,* parañ a ra an heol, dispak eo an heol, heol a zo, lugern a zo gant an heol ; *die Sonne scheint trübe,* toull eo an heol, ur banne heol a zo nemetken, an heol a zo lagad bleiz gantañ, digar eo an heol ; *eine dunkle Wolke verdeckte die Sonne,* ur waskadenn zu a guzhe an heol, mouchet e oa an heol gant ur waskadenn zu ; *die Sonne scheint klar,* dispak eo an heol, dispak eo lagad an heol ; *die Sonne dringt durch einen Spalt in den Wolken,* parañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, tarzhañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, luc'hañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, emañ ar marc'h glas o sevel e lost ; *die Sonne bricht aus den Wolken,* tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-douez ar c'houmoul, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, dispakañ a ra an heol ; *die erste Sonne wird den Regen vertreiben,* pa zeuio an heol da darzhañ e raio d'ar glav karzhañ ; *die Sonne versteckt sich hinter Wolken,* kuzhet eo an heol e-touez ar c'houmoul, n'en deus ket savet an heol e vec'h, mouchañ a ra an heol, moug eo an heol ; *die Sonne durchschien das Zimmer,* goulaouet e voe ar sal gant splannder an heol, parañ a reas an heol er gambr, strinkañ a reas an heol e splannder er gambr ; *die Sonne strömt Wärme aus,* fennañ a ra an heol e dommder, skuilhañ a ra an heol e dommder, an heol a skuilh gor ; *in der Sonne,* ouzh an heol, en heol, ouzh gwrez an heol, dindan lagad an deiz, e-kreiz an heol ; *die Sonne bringt die Ernte zum Reifen,* meüriñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *die Sonne blendet,* trellañ a ra an heol, dallañ a ra an heol, trellet (dallet, brumennet) e vez an daoulagad gant an heol ; *Hof um die Sonne,* rod-heol b., kelc'h Heol g., rodenn-heol b. ; *die Sonne hat einen Hof,* kelc'hiet eo an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'an heol ; *unter der Glut der Sonne, in der prallen Sonne,* en heol splann, dre (en, ouzh an, dindan an) heol tomm, dindan an heol berv, e gwrez (e gor) an heol, e lagad an heol, en heol pik, dindan nerzh an heol, dindan gor an heol, e-kreiz an heol, edan un heol poazhus ; *vernebelte Morgensonne,* heol ar miliner g. ; *der Sonne aussetzen, in die Sonne stellen,* heoliañ, dispakañ en heol ; *in der Sonne liegen, in der Sonne braten,* tommheoliañ, heoligañ, ober kofig rous, rouzañ, chom da rouzañ en heol, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed, heoliañ ; *in der Sonne warm werden,* heoliañ ; *von der Sonne gebräunt,* erru rouz, rouzet, rouzet evel ur c'hwil, kramennet, kramennek e groc'hen, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, arnevet ; *vor der Sonne Schutz suchen,* mont en disheol, mont d'an disheol, mont da zisheoliañ, emgledouriñ diouzh an heol, klask gwaskedenn ; *sich (t-rt) vor der Sonne schützen,* **a)** mont en disheol, mont d'an disheol, mont da zisheoliañ, emgledouriñ diouzh an heol, klask gwaskedenn ; **b)** lakaat dienn heol war e gorf ; *die Bäume bieten Schutz vor der Sonne,* disheoliañ a ra ar gwez, disheol a ra ar gwez, disheol a ro ar gwez, disheol a daol ar gwez, reiñ a ra ar gwez gwaskedenn, teurel a ra ar gwez gwaskedenn, ar gwez a ziwall diouzh an heol ; *es regnet und die Sonne scheint,* emañ an heol o parañ hag ar glav o kailharañ, emañ an diaoul o pilat e wreg ; *die Sonne sticht, die Sonne brennt,* skaotañ a ra an heol, leskidik (grizias, berv, suilh, tomm-grizias, tomm-lor, poazhus) eo an heol, tomm devet eo an heol, poazhañ a ra an heol,

heol suilh a zo, an heol a sko a-darzh (a-sonn, a-blom) war hor pennoù, krazañ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, pilat a ra an heol, pokat a ra an heol àr glopenn an dud ; *die Sonne sendet ihre Strahlen aus,* strinkañ a ra an heol e vannoù grizias, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol, o terriñ e c'houzoug emañ an heol ; *es ist angenehm, bei Sonne spazieren zu gehen,* ebat e vez pourmen pa vez heol ; *es gibt nichts Neues unter der Sonne,* n'eus netra a nevez war an tamm douar patatez-mañ, n'eus netra a nevez dindan tro an heol, n'eus netra a nevez dindan an Neñv, n'eus nevezded ebet dindan an heol ; *rote Sonne,* heol fuloret g.

2. *du stehst mir in der Sonne,* em gouloù emaout, war va hent emaout ; *an die Sonne kommen,* dont da vezañ anat d'an holl (anavezet gant an holl), bezañ embannet war ar groaz (embannet d'ar seizh avel), bezañ roet da c'houzout, bezañ diskuliet ; *ans Licht der Sonne bringen,* diskuliañ, reiñ da c'houzout, brudañ, reiñ avel (anaoudegezh) eus udb, lakaat anat d'an holl (a-wel d'an holl), diskouez splann hag anat d'an holl, diskouez anat d'an holl, embann war ar groaz, embann d'ar seizh avel ; *Platz an der Sonne,* aezamant er vuhez g., doare ebat g. ; *die Sonne bringt es an den Tag,* abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele, pig pe vran a gan, abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had ; *es ist nichts so fein gesponnen, es kommt doch endlich an die Sonnen,* ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz.

3. arouezkelc'h g., zodiak g. ; *die Häuser der Sonne*, lodennoù an arouezkelc'h lies., kambroù-an-Heol lies., daouzek rann an arouezkelc'h lies. ; [mojenn., polit., tu dehou pellañ] *schwarze Sonne,* rod-heol b., heol du g.

4. [tekn.] heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) ar siminalioù g.

5. [tekn.] parabolenn dommañ g.

sonnen V.k.e. (hat gesonnt) : heoliañ, lakaat en heol, dispakañ en heol.

V.em. : **sich sonnen** (hat sich (t-rt) gesonnt) : **1.** ober grallig en heol, tommheoliañ, heoliañ, heoligañ, sorañ, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed ; **2.** *sich in seinem Ruhm sonnen,* kousket war al lore.

Sonnenanbeter g. (-s,-) : [dre skeud.] karour an heol g., karer an heol g., den troet gant an heol g., paotr an heol g.

Sonnenanbeterin b. (-,-nen) : [dre skeud.] karourez an heol b., karerez an heol b., plac'h troet gant an heol b., plac'h an heol b.

Sonnenaufgang g. (-s,-aufgänge) : sav-heol g., tarzh-heol g. ; *von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang,* eus ar sav-heol da guzh-heol, adalek sav-heol betek kuzh-heol, a-sav-heol d'ar c'huzh-heol, eus an eil sklêrijenn d'eben, etre an div sklêrijenn, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, eus gouloù-deiz da serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, eus an eil heol d'egile ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keit-mañ a-raok an deiz ? ; *beim Sonnenaufgang,* da vare sav-heol, da sav an deiz, da c'houloù-deiz, kerkent (kenkent) ha gouloù-deiz, kerkent (kenkent) ha tarzh an deiz, war-dro ar pellgent ; *morgen beim Sonnenaufgang,* warc'hoazh da c'houloù-deiz, warc'hoazh da darzh an deiz.

Sonnenaustrocknung b. (-) : skarnil g., spelc'h g.

Sonnenbad n. (-s,-bäder) : **1.** heoliadenn b., tamm sorañ g. ; *ein Sonnenbad nehmen,* tommheoliañ, ober kofig rous, rouzañ, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, bezañ e baradoz ar gwrac'hed, heoliañ, heoligañ ; **2.** solariom g., heolienn b.

sonnenbaden V.gw. (anv-verb hag anv-gwan verb nemetken, rannadus : hat sonnengebadet) : tommheoliañ, heoliañ, heoligañ, sorañ, bezañ e baradoz ar gwrac'hed.

Sonnenbahn b. (-,-en) : kelc'htro an Heol b., kelc'htrova g. ; *scheinbare jährliche Sonnenbahn,* ekliptik g.

Sonnenball g. (-s) : boul an Heol b.

Sonnenbank b. (-,-bänke) : **1.** bank rouzañ g. ; **2.** solariom g.

sonnenbeglänzt ag. / **sonnenbeschienen** ag. : sklêrijennet gant an heol, heoliet, heoliek, alaouret gant an heol.

Sonnenbestrahlung b. (-) : heoliadur g., heoliadenn b.

Sonnenbild n. (-s) : spektr an Heol g., skalfad an Heol g.

Sonnenblende b. (-,-n) : erien g., disheolier g.

Sonnenblendscheibe b. (-,-n) : [kirri-tan] disheolier g.

Sonnenblick g. (-s,-e) : skin an heol g., bann an heol g., terenn an heol b., gwazhenn an heol b., skeul an heol b., saezhenn heol b. / stuc'henn an heol b. / lagadenn an heol b. (Gregor).

Sonnenblume b. (-,-n) : [louza.] tro-heol g.

Sonnenblumenöl n. (-s) : [kegin.] eoul tro-heol g.

Sonnenbrand g. (-s,-brände) : gratadenn-heol b., gor-heol g., krazadenn b., taol-heol g. ; *ich habe einen Sonnenbrand bekommen,* me a zo kroget an heol ennon, paket em eus ur c'hratadenn-heol, tapet em eus ur grazadenn, tapet em eus an heol, paket em eus un taol-heol.

Sonnenbräune b. (-) : kramenn b., rouster g., skarnil g., spelc'h g., spelc'h an hañv g., kramenn an hañv b., rouster an hañv g., kramenn-eost b. ; *seine Sonnenbräune verblasst,* emañ o tirouzañ.

Sonnenbrille b. (-,-n) : lunedeier-heol lies., lunedoù-heol lies.

Sonnencreme b. (-,-s) : dienn heol g., dourenn-rouzañ b.

Sonnendach n. (-s,-dächer) : **1.** stign g., apoueilh g., baled g., doublet g., velom g., telt g. ; **2.** [kirri-tan] toenn-red b.

Sonnendeck g. (-s,-s) : [merdead.] pont heoliañ g.

Sonnendurchbruch g. (-s,-durchbrüche) : bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., spisadenn b.

Sonneneinstrahlung b. (-) : heoliadur g.

sonnenempfindlich ag. : kizidik ouzh an heol.

Sonnenenergie b. (-) : gremm an heol g., energiezh an heol b., gremm diwar an heol g., energiezh diwar an heol b., gremm heol g., energiezh heol b., heoldredan g.

Sonnenferne b. (-) : [stered.] pellheolvan g., afelienn b.

Sonnenfinsternis b. (-,-se) : gwaskadenn war an Heol b., fallaenn war an Heol b., fallaenn heol b., marv-heol g., mougadenn en Heol b., moug-heol g.

Sonnenfisch g. (-es,-e) : [loen.] yar-vor b.

Sonnenfleck g. (-s,-e) **/ Sonnenflecken** g. (-s,-) : **1.** tarch heol g., tarch war an Heol g. ; **2.** *Sonnenflecke,* takadoù heol lies., takadoù sklêrijennet lies. ; **3.** pikoù-panez lies., pikoù-brenn lies., brizhennoù lies., brizhelloù lies., lentiligoù lies., brenn-Yuzaz g.
sonnengebräunt ag. : rouzet gant an heol, rouzet evel ur c'hwil, rous evel ur c'hwil-derv, rous evel ur c'hwil, rous evel ur c'had, kramennet, kramennek, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, arnevet, skarnilek, karnet edan an heol, erru rous.
Sonnengeflecht n. (-s,-e) : [korf.] pleksus neurovejetativel ar c'hof g., plezhad nervstruzhel ar c'hof b., plezhad ar poullkreuz g.
Sonnenglanz g. (-es) : splannder an heol g., sked an heol g.
Sonnenglas n. (-es,-gläser) : gwer duet str.
Sonnenglut b. (-) : fo an heol g., gwrez an heol b., nerzh an heol g., gor an heol g., heol berv g.
Sonnengott g. (-s) : [mojenn.] Foebus g., doue heolel g.
sonnenhaft ag. : heñvel ouzh an Heol, kar d'an Heol.
sonnenhell ag. : **1.** sklêrijennet gant an heol, heoliet, heoliek ; **2.** [dre astenn.] sklaer evel an heol, sklaer evel an deiz, sklaer evel al loar, splann evel al loar, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, anat, splann, peursklaer, sklaer-bev, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol.
Sonnenhitze b. (-) : gwrez an heol b., fo an heol g., nerzh an heol g., gor an heol g., heol berv g. ; *die Sonnenhitze lässt nach,* terriñ a ra da nerzh an heol, emañ nerzh an heol o terriñ.
Sonnenhof g. (-s,-höfe) : rod-heol b., kelc'h en-dro d'an Heol g., rodenn-heol b.
Sonnenhöhe b. (-) : uhelder an heol g.
Sonnenjahr n. (-s,-e) : bloavezh heol g.
Sonnenkäfer g. (-s,-) **/ Sonnenkalb** n. (-s,-kälber) : [loen.] c'hwilig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b.
sonnenklar ag. : sklaer evel an heol, sklaer evel an deiz, sklaer evel al loar, splann evel al loar, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, anat, splann, peursklaer, sklaer-bev, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol o parañ, skedus evel an heol, splann evel an heol.
Sonnenkollektor g. (-s,-en) : [tekn.] kaptor heolel g., kellig fotovoltaek b.
Sonnenkönig g. (-s) : [istor] Roue-Heol g.
Sonnenkorona b. (-) : kurunenn an Heol b.
Sonnenkörper g. (-s,-) : astr heñvel ouzh an Heol g.
Sonnenkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn heoldredan b.
Sonnenkugel b. (-) : boul an Heol b.
Sonnenlauf g. (-s) : redadenn an Heol b., red an Heol g.
Sonnenlicht g. (-s) : sklêrijenn an heol b., lagad an heol g. ; *mehr Sonnennlicht in ein Zimmer hereinlassen,* divouchañ ur gambr ; *der Altar erstrahlte im Sonnenlicht,* lugerniñ a rae an aoter gant an heol.
Sonnenlichtheilverfahren n. (-s) : [mezeg.] heolvezegiezh b., heolgurañ g.
Sonnenlichtsphäre b. (-) : luc'hgelc'h g.
sonnenlos ag. : diheol, disheol.
Sonnenlosigkeit b. (-) : diheol g.
Sonnenmesser g. (-s,-) : heolventer g., heliometr g.
Sonnennähe b. (-) : nesheolvan g., perihelienn b., poent tostañ d'an heol g.
Sonnenoberfläche b. (-) : luc'hgelc'h g.
Sonnenofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] forn heoldredan b.
Sonnenöl n. (-s,-e) : dourenn-rouzañ b., dienn heol g.
Sonnenpaddel n. (-s,-) : panell heoldredan b., panell fotovoltaek b.
Sonnenphotosphäre b. (-) : luc'hgelc'h g.
Sonnenquadrant g. (-en,-en) : horolaj-heol g., eurier-heol g., kadran-heol g., kalander g.
Sonnenrad n. (-s,-räder) : rod-heol b.
sonnenreich ag. : heoliet, heoliek.
Sonnenröschen n. (-s,-) : [louza.] roz-roc'h str. [*Helianthemum*].
Sonnenscheibe b. (-) : kant skedus an heol g., lagad an heol g., kantenn an heol b. ; *rote Sonnenscheibe,* heol fuloret g.
Sonnenschein g. (-s) : **1.** sklaer an heol g., sked an heol g., skleur an heol g., sklaerder an heol g., sklêrijenn an heol b., lagad an heol g. ; *im Sonnenschein,* ouzh an heol, dindan lagad an deiz, dindan lagad an heol ; *es ist angenehm, bei Sonnenschein spazieren zu gehen,* ebat e vez pourmen pa vez heol ; *feiner Staub tänzelt im Sonnenschein,* gwelet e vez poultrennoùigoù o tañsal e bannoù an heol, gwelet e vez eufl o plavañ e bannoù an heol ; **2.** [kr-l] *auf Regen folgt Sonnenschein,* n'eus koumoulenn ebet hag a c'hellfe padout da viken - neñv koumoulet, avel krinet, gwreg kozh kinklet ne badont ket - n'eus droug (n'eus bec'h) ebet a bad bepred - a bep seurt amzer en devez an den - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez - goude an enkrez e teu levenez - goude an daeroù e teu ar c'hoarzh - ar glac'har a dro e levenez - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - an eil amzer a vev an all - pa deuy an heol da darzhañ, e ray d'ar glav karzhañ - biskoazh glav n'eus graet na davfe, nag avel greñv na gouezhfe - netra re morse n'en deus padet pell - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour.
Sonnenscheindauer b. (-) : heoliadur g.
Sonnenschirm g. (-s,-e) : disheolier g.
Sonnenschirmstrebe b. (-,-n) : gwalenn disheolier b.
Sonnenschutz g. (-es) : **1.** disheolier g. ; **2.** gwaskedenn b., gwasked g. ; *breitkrempige Hüte bieten einen guten Sonnenschutz,* togoù ledan a daol gwaskedenn ; **3.** dienn heol g., dourenn-rouzañ b.
Sonnenschutzblende b. (-,-n) : disheolier g.
Sonnensegel n. (-s,-) : stign g., apoueilh g., baled g., doublet g., velom g., telt g.
Sonnenseite b. (-) : tu-heol g., tu troet ouzh heol kreisteiz g., dinaou durc'haet d'ar c'hreisteiz g.
Sonnenspektrum n. (-s) : spektr an Heol g., skalfad an Heol g.
Sonnenstand g. (-s,-stände) : lec'hiadur an Heol g.
Sonnenstich g. (-s,-e) : **1.** gratadenn-heol b., gor-heol g., krazadenn b., taol-heol g. ; *ich habe einen Sonnenstich bekommen,* me a zo kroget an heol ennon, paket em eus ur c'hratadenn-heol, tapet em eus ur grazadenn, tapet

em eus an heol, paket em eus un taol-heol ; **2.** [dre skeud.] *einen Sonnenstich haben,* mankout ur berv d'an-unan, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ tapet war ar portolof, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad.

Sonnenstillstand g. (-s,-stillstände) : goursav-heol g.

Sonnenstrahl g. (-s,-en) : skin an heol g., bann an heol g., terenn an heol b., gwazhenn an heol b., andenn an heol b., gwazhenn heol b., bann-heol g., skeul an heol b., skinenn heol b., saezhenn heol b. / stuc'henn an heol b. / lagadenn an heol b. (Gregor) ; *die ersten Sonnenstrahlen erobern nach un nach das Innere des Hauses,* tamm-ha-tamm e vez leuniet an ti gant kentañ bannoù an heol lies. ; *Widerspiegelung der Sonnenstrahlen im Wasser,* distaol skedus gouloù an heol en dour g. ; *die Sonnenstrahlen streichelten sanft seine Haut,* bannoù an heol a floure e groc'hen.

Sonnenstrahlung b. (-) : skinadur an Heol g., skinerezh an Heol g.

Sonnensturm g. (-s,-stürme) : stourm gwarellel g.

Sonnensystem n. (-s,-e) : koskoriad an Heol g.

Sonnentag g. (-s,-e) : devezh heol g. ; *Sonnentage,* devezhioù amzer vrav lies.

Sonnentau g. (-s) : [louza.] rozansoliz g.

Sonnenuhr b. (-,-en) : horolaj-heol g., eurier-heol g., kadran-heol g., kalander g.

Sonnenuhrzeiger g. (-s,-) : gwalenn an horolaj-heol b., barrennig an eurier-heol b.

Sonnenuntergang g. (-s,-untergänge) : kuzh-heol g., kuzh an deiz g. ; *bei Sonnenuntergang,* pa vez an heol o vont da guzh, da vare ar c'huzh-heol ; *von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang,* eus ar sav-heol d'ar c'huzh-heol, adalek sav-heol betek kuzh-heol, a-sav-heol d'ar c'huzh-heol, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, eus an eil sklêrijenn d'eben, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz da serr-noz, eus an eil heol d'egile ; *wenn beim Sonnenuntergang der Horizont wolkenlos ist, bedeutet das schönes Wetter für morgen,* mar sav an heol e vec'h (e vec'h a goumoul) e vo brav warc'hoazh, mar sav an heol e vec'h (e vec'h a goumoul) e vo amzer gaer warc'hoazh ; *wir werden vor Sonnenuntergang abreisen,* mont a raimp kuit a-raok kuzh-heol.

sonnenverbrannt ag. : rouzet gant an heol, rouzet evel ur c'hwil, kramennet, kramennek, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, karnet, disec'het gant an heol.

Sonnenwärme b. : gwrez an heol b., nerzh an heol g.

Sonnenwelt b. (-) : koskoriad an Heol g.

Sonnenwende b. (-,-n) : **1.** goursav-heol g., goursav g. ; *Wintersonnenwende,* goursav-heol ar goañv g. ; **2.** [louza.] louzaouenn-ar-gwenaennoù b.

Sonnenwind g. (-s) : avel heolel g., avel steredel g., buared g.

Sonnenwolke b. (-,-n) : kog-heol g. [*liester* kogoù-heol].

Sonnenzeit b. (-) : eur diouzh an heol b., eur an heol b. ; *es ist elf Uhr Sonnenzeit,* unnek eur heol eo, unnek eur d'an heol eo ; *nach der Sonnenzeit ist es Mittag,* kreisteiz eo diouzh an heol.

Sonnenzyklus g. (-,-zyklen) : trovezh an Heol b.

sonnig ag. : **1.** heoliek, heoliet, ... heol ; *ein sonniger Tag,* un devezh heol g., un devezhiad heol g., un devezh amzer brav-Doue g. ; *an einem schönen sonnigen Tag,* dre un devezh eus ar re gaerañ ; *ein sonniger Strand,* un draezhenn heoliek b., un draezhenn heoliet b. ; *groß ist im Winter die Sehnsucht nach den sonnigen Tagen des Sommers,* d'ar goañv e vez keuz hag ezeved d'an deizioù heol ; *ein sonniges Plätzchen,* un heolienn b., un heoligenn b., baradoz ar gwrac'hed g. ; **2.** *ein sonniges Gemüt haben,* bezañ gae (seder, drant, bagol, dibreder).

Sonnseite b. (-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] tu troet ouzh heol kreisteiz g., dinaou durc'haet d'ar c'hreisteiz g.

Sonntag g. (-s,-e) : Sul g., sulvezh g., sulvezhiad g., suliad g., disul ; *am Sonntag,* bep Sul, da Sul, d'ar Sul ; *am gleichen Sonntag,* ar memes sulvezh, d'ar memes sulvezh ; *ich wünsche Ihnen einen angenehmen Sonntag,* hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijus, hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijadurus ; *heute haben wir Sonntag, heute ist Sonntag,* hiziv emañ ar Sul, hiziv emaomp ar Sul, ar Sul 'zo hiziv, deuet eo ar Sul ; *von Sonntag an, ab Sonntag,* diwar zisul, adalek disul ; *bis Sonntag sind wir damit fertig,* prest e vo ac'hanen da zisul, a-benn disul e vo prest ; *bis Sonntag,* kenavo disul, ken disul, a-benn disul ; *er hat sich seit letztem Sonntag nicht blicken lassen,* n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sul diwezhañ, n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ abaoe disul ; *letzten Sonntag,* disul tremenet, disul diwezhañ ; *am nächsten Sonntag,* **a)** ar Sul kentañ, ar Sul all ; **b)** disul all, disul nesañ, disul kentañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *nächsten Sonntag, kommenden Sonntag,* disul kentañ, disul nesañ, disul a zeu, disul o tont, disul tostañ, a-benn disul ; *am Sonntag der übernächsten Woche,* disul war-lerc'h, disul a-benn pemzektez ; *am Sonntag voriger Woche,* disul a-raok, disul diwezhañ, disul tremenet ; *jeden Sonntag,* bep Sul, da Sul, d'ar Sul ; *einen ganzen Sonntag,* un devezh Sul a-bezh g., ur sulvezh a-bezh g., ur suliad a-bezh g., ur sulvezhiad a-bezh g. ; *Sonntag in einer Woche,* disul penn sizhun, disul a-benn eizhtez ; *am Sonntag dem 16. (sechzehnten) November, am Sonntag, den 16. (sechzehnten) November,* d'ar Sul c'hwezek a viz Du ; *an jenem Sonntag,* d'ar Sul-se, ar sulvezh-se ; *ihre Heirat fand am Sonntag vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Sul a-raok ; *er ist bis zum nächsten Sonntag geblieben,* chomet e oa betek ar Sul war-lerc'h ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen,* labourat a ra bemdez nemet da Sul ; *manche Sonntage,* sulvezhiennoù lies. ; *letzten Sonntag sind wir spazieren gegangen,* disul diwezhañ e oamp bet o pourmen ; *an einem Sonntag,* un devezh Sul, ur sulvezh ; *an diesem Sonntag haben wir eine wahre Sintflut erlebt,* aze e oa bet ur sulvezh dour, aze e oa bet ur sulvezhiad glav ; *an*

Sonn- und Festtagen, da Sul ha d'an deizioù gouel, e-kerzh ar sulvezhioù hag an devezhioù gouel, Sul-ouel, Sul-gouel, da Sul ha da ouel ; *an Wochen-, Sonn- und Festtagen arbeiten,* labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad ; *der Palmsonntag,* Sul al Lore g., Sul ar Beuz g., Sul ar Bleunioù g., ar Sul-Bleunioù g., Sul-al-Lard g., ar Sul-Ened g. ; *der weiße Sonntag,* Sul ar C'hasimodo g., Sul ar C'hozh Podoù g. ; *der Pfingstsonntag,* ar Pantekost g., ar Sul-Gwenn g. ; *der Sonntag Septuagesima,* Sul ar Seizh-Sizhun g., Sul Tad-Kozh al Lard g., Kentañ Sul al Lard g., Sul-al-Lard g., Sul ar Puch g., Sul ar Peuz g., Sul ar Puch-Dibuch g., Sul ar Peuzdibeuz g. ; *der Sonntag Sexagesima,* Sul Tad al Lard g., Sul an Dibuch g., Sul ar Peuzlard g. ; *der Ostersonntag,* ar Sul Fask g. ; *am Ostersonntag,* da Sul Fask.

Sonntagabend g. (-s,-e) : *am Sonntagabend, Sonntagabend,* disul d'abardaez, d'ar Sul d'abardaez, d'ar Sul da noz ; *an einem Sonntagabend,* ur sulvezh d'abardaez ; *jeden Sonntagabend,* bep Sul da bardaevezh.

sonntagabends Adv. : d'ar Sul d'abardaez, d'ar Sul da noz.

sonntägig ag. : suliek, eus ar Sul, ... Sul.

sonntäglich ag. : ... Sul, suliek, evel d'ar Sul, evel da Sul ; *sonntäglich angezogen,* gwisket evel da Sul, gwisket evel d'ar Sul, stipet evel da Sul, stipet evel d'ar Sul, an dilhad Sul gantañ, en e zilhad Sul, en e zilhad suliek, war e sulieg ; *sich sonntäglich anziehen,* lakaat Sul, en em wiskañ war e sulieg, mont war e sulieg.

Sonntagmittag g. (-s,-e) : *am Sonntagmittag, Sonntagmittag,* disul da greisteiz ; *am Sonntagmittag, jeden Sonntagmittag,* d'ar Sul da greisteiz, ar Sul da greisteiz.

Sonntagmorgen g. (-s,-) : *an einem Sonntagmorgen,* ur sulvezh vintin, ur sulvezh da veure ; *am Sonntagmorgen, Sonntagmorgen,* disul vintin, disul veure, disul ar beure ; *am Sonntagmorgen, jeden Sonntagmorgen,* d'ar Sul beure, ar Sul beure, d'ar Sul vintin, ar Sul vintin.

Sonntagnachmittag g. (-s,-e) : *am Sonntagnachmittag, Sonntagnachmittag,* disul goude kreisteiz ; *am Sonntagnachmittag, jeden Sonntagnachmittag,* d'ar Sul goude kreisteiz, ar Sul goude kreisteiz.

Sonntagnacht b. (-,-nächte) : disul da noz ; *jede Sonntagnacht,* d'ar Sul da noz.

sonntagnachts Adv. : d'ar Sul da noz.

sonntags Adv. : bep Sul, da Sul, d'ar Sul ; *sonntags wird hier Markt abgehalten,* bep Sul e vez dalc'het ar marc'had amañ.

Sonntagsandacht b. (-,-en) : [relij.] ofis ar Sul g.

Sonntagsarbeit b. (-) : labour Sul g. ; *Sonntagsarbeit, nichtige Arbeit,* labour Sul, labour null.

Sonntagsdienst g. (-es,-e) : servij Sul g., servij diouzh tro d'ar Sul g.

Sonntagsfahrer g. (-s,-) : [dre fent] tamm bleiner g., bleiner Sul b., bleiner landrammus g.

Sonntagsfahrerin b. (-,-nen) : [dre fent] tamm bleinerez g., bleinerez Sul b., bleinerez landrammus b.

Sonntagsfrage b. (-,-n) : sontadeg diwar-benn soñj an dud e-keñver ar votadegoù b.

Sonntagsgebot n. (-s) : [relij.] lezenn ar Sul b.

Sonntagsgesicht n. (-s,-er) : aer a laouenidigezh g., neuz-dremm laouen b.

Sonntagsgottesdienst g. (-es,-e) : oferenn ar Sul b. ; *dem Sonntagsgottesdienst fernbleiben,* mont da oferenn sant Tremen.

Sonntagsjäger g. (-s,-) : tamm chaseour g., brizhchaseour g., krakchaseour g.

Sonntagskind n. (-s,-er) : chañser g. ; *ein Sonntagskind sein,* kaout un dorn a chañs, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat, bezañ un den chañsus, bezañ chañsus, bezañ ar mel o tiverañ war an-unan.

Sonntagskleider lies. : dilhad Sul *lies*., sulieg g., dilhad suliek lies. ; *seine Sonntagskleider anziehen,* lakaat Sul, mont war e sulieg, en em wiskañ war e sulieg.

Sonntagsrede b. (-,-n) : [dre fent] sergon g., prezegenn doull b.

Sonntagsruhe b. (-) : diskuizh ar Sul g., mirerezh ar Sul g.

Sonntagsstaat g. (-es) : dilhad Sul *lies*., sulieg g., dilhad suliek lies., braverioù lies. ; *im Sonntagsstaat*, en e gaerañ, en e granañ, stipet ha lipet, stipet evel da Sul, stipet evel d'ar Sul, gwisket war e sulieg, gwisket-klok, gwisket en e gaer, en e faro, gwisket evel da Sul, gwisket evel d'ar Sul, an dilhad Sul gantañ, en e zilhad Sul, gwisket gant e zilhad bravañ, gwisket kempenn ha dilastez.

sonntagvormittags Adv. : d'ar Sul beure, ar Sul beure, d'ar Sul vintin, ar Sul vintin.

sonn- und feiertags Adv. : da Sul ha d'an deizioù gouel, e-kerzh ar sulvezhioù hag an devezhioù gouel, Sul-ouel, Sul-gouel, da Sul ha da ouel .

Sonnwendfeier b. (-,-n) : gouel sant Yann g.

Sonnenwendkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

sonor ag. : sonus, heglevus, dassonus, heson, skeltr, heglev.

Sonorant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn heson b., kensonenn hevouezh b.

sonst Adv. : **1.** peotramant, anez, e-giz-all, a-c'hiz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, anez-se, a-hend-all, pe anez, pe a-hend-all, panevez-se, keneve-se, a-berzh-all, evit ac'hano, a-du-arall, ken, en degouezh kontrol ; *beeilen Sie sich, sonst kommen Sie zu spät,* hastit buan peotramant e viot re ziwezhat (pe anez e viot re ziwezhat, e-giz-all e viot diwar-lerc'h, e-mod-all e viot diwar-lerc'h, anez da se e viot re ziwezhat, pe a-hend-all e viot re ziwezhat, panevez-se e viot diwar-lerc'h) ; *halt still, sonst kriegt du eins !* chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, pe a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; *sonst nichts,* kentra, tra ken, netra ken, tra all ebet, netra mui, netra ken c'hoazh, ha netra all, ha netra ouzhpenn, setu tout, ha mat pell 'zo, ha setu eno, ha fin dre eno, ha kuit ha fin dre eno, echu dre eno, ha netra all panevez-se, la ! ; *sonst noch etwas ?* un dra all a faot deoc'h ? un dra all c'hoazh ? un dra all ho po c'hoazh ? un dra all a vefe ken ? ; *was hätte er sonst tun können ? was hätte er sonst noch machen können ?* petra en dije graet ken ? ; *wohin würde ich*

sonst gehen? da belec'h ez afen ken ? ; *sonst niemand,* hep ken all, den all ebet, den all ebet panevetañ (paneveto, estregetañ, estregeto, nemetañ, nemeto), ken den nemetañ, ken den nemeto, nep den all ; *wo sonst,* pelec'h ken, e pe lec'h all ; *wenn es sonst nichts ist,* ma n'eus nemet ken dister dra (ken nebeut a dra, ken nebeut all), ma n'eus ken nemet se ; *wer sonst als ich hatte darunter zu leiden ?* da biv ken e oa da reuziñ nemet din ? ; *wer sonst könnte mir helfen ?* piv nemetañ a c'hallfe sikour ac'hanon ? piv all a c'hallfe sikour ac'hanon ? ; *wer denn sonst als er ?* piv all e vefe panevetañ ? ; *sonst nirgends, nirgendwo sonst,* neblec'h all ebet, e lec'h all ebet, e ken lec'h nemet du-hont ; *die und sonst keine !* ken plac'h nemeti n'a fell din kaout ! ; *ich kenne ihn wie sonst keiner,* gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *was willst du sonst noch ?* petra a fell (a vank, a faot) dit c'hoazh ? ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, sonst könnten sie noch die Geduld verlieren und weggehen,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h, deomp d'o c'havout bremañ rak na c'hortozfent ket pelloc'h ; *ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause,* gwelloc'h eo din mont d'ar gêr bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'hallfen ket erruout abred a-walc'h.

2. *sonst wo,* e lec'h all, en ul lec'h all ; *sonst wie,* en un doare all ; *ich hätte fast sonst was gesagt,* lavaret em bije piv oar petra.

3. ordinal, d'an ordinal, diouzh boaz, dre voaz, peurliesañ, peurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ ; *er handelt sonst nicht auf diese Weise,* n'eo ket kustum d'ober traoù seurt-se ; *wie sonst,* evel kustum, hervez kustum, evel boaz, evel pep tro, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal ; *die Veranstaltung hatte länger gedauert als sonst,* padet e oa an abadenn hiroc'h eget kustum, padet e oa an abadenn hiroc'h eget an ordinal ; *mehr als sonst,* muioc'h eget boaz, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal ; *größer als sonst,* mentet brasoc'h eget an ordinal.

4. *sonst ist heute,* gwechall diouzh gwechall ha hiziv diouzh hiziv.

sonstig ag. : all ; *seine sonstigen Einkommen,* e gorvooù all, e gorvoderoù all, e leveoù all ; *sonstige Ausgaben, sonstige Kosten,* dispignoù all, mizoù a bep seurt lies.

sooft stag. isurzh. : bewech ma, bep gwech ma, bep tro ma, ken alies gwech ma, ken alies ha ma, kellies ha ma, ken lies ha ma, ken lies ma, ken alies gwech ha ma, ken lies gwech ha ma, kel lies gwech ha ma, ken lies gwech ma, kel lies gwech ma, ken lies a wech ma, kel lies a wech ma, ken lies taol ha ma, kel lies taol ha ma, ken lies a daolioù ha ma, seul wech ma, seul gwech ma, ken lies tro ma, kel lies tro ma, ken alies tro ma ; *da sein Sohn sich auch dort aufhielt, konnte er ihn besuchen, sooft er wollte,* e-skeud ma oa e vab eno ivez e c'halle mont d'e gaout ken alies ha ma felle dezhañ, pa oa e vab eno ivez e c'halle mont d'e gaout ken alies ha ma felle dezhañ ; *sooft er kam, erhielt er Prügel,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *man kann ihn rufen, sooft man will, er rührt sich nicht,* kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal dezhañ, kaer hon eus huchal warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo huchal dezhañ (kaer hon eus huchal dezhañ, kaer hon eus choual warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet - arabat hon eus hopal dezhañ (arabat hon eus huchal dezhañ), ne loc'h ket ; *kommen Sie, sooft Sie nur können,* deuit liesañ ma c'hallot.

Soor g. (-s,-e) **/ Soorpilz** g. (-es,-e) : [mezeg.] borb g.

Sophie b. : Sofia b.

Sophismus g. (-s, Sophismen) : seblant poelloniezh g., sofistadenn b., sofegezh g., P. remistenn b., P. risklenn b.

Sophist g. (-en,-en) : **1.** [preder.] sofist g., sofegour g. ; **2.** [gwashaus] brizhpoellonour g., risklennour g.

Sophisterei b. (-,-en) : brizhpoellonaj g., chipoterezh g., risklennoù lies., remistennoù lies., krakdaelerezh g.

Sophistik b. (-) : **1.** [kelennadurezh, emzalc'h] sofistouriezh b., sofegouriezh b. ; **2.** [logik] sofistoniezh b.

Sophistin b. (-,-nen) : **1.** [preder.] sofistez b., sofegourez b. ; **2.** [gwashaus] brizhpoellonourez b., risklennourez b.

sophistisch ag. : sofistek, sofegour.

Sophokles g. : Sofokles g.

Sopran g. (-s,-e) : [sonerezh] **1.** sopranenn b. ; **2.** sopran g., sopranour g.

Sopranist g. (-en,-en) : [sonerezh] sopran g., sopranour g.

Sopranistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sopran b., sopranourez b.

Sorbe[1] g. (-n,-n) : Sorabad g. [*liester* Sorabiz].

Sorbe[2] b. (-,-n) : [louza.] hiliber str., mar str.

Sorbentum n. (-s) : sorabadelezh b. ; [Jakub Bart-Ćišinski] *wer Sorbe sein will, der soll arbeiten, damit das Sorbentum erblühe,* bezañ Sorabad a dalv strivañ start evit kas ar sorabadelezh war-raok.

Sorbet g./n. (-s,-s) **/ Sorbett** g./n. (-s,-e) : [kegin.] sorbed g.

Sorbinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn sorbek b.

sorbisch ag. : **1.** sorabat ; **2.** [yezh] sorabek ; *lieber sterben als mein Sorbisch verlernen,* me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar sorabeg, gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ ar sorabeg, mervel a rafen kent eget dizeskiñ ar sorabeg.

Sorbisch n. : sorabeg g.

Sordine b. (-,-n) : [sonerezh] sonvouger g., mougell b.

Sorge b. (-,-n) : **1.** rec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered b., bles g., glac'har g., bihanez b., enkrez g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., trevell g., anken b., doan b., gouli g., chif g., turlut g., chastre g., bulari g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., sorb g., maritell b., malañjer g., deur g., fleuskeur g., pened g., stourm g., anoaz g., torr-spered g., darbar g., diframm g., pik g. ; *verschiedene Sorgen,* lies anken ; *jemandem Sorgen bereiten,* degas bec'h d'u.b., degas chastre d'u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., malañjeriñ u.b., kargañ war u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., darbariñ u.b., heskinañ u.b., siguriñ u.b., anoaziñ u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ fred d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b. ; *ihn plagt immer irgendeine Sorge,* ur stourm bennak en devez dalc'hmat, ne vez morse aes e spered, un dra bennak a vez atav o hegal outañ ; *ich mache mir Sorgen um ihn,* aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *meine Kinder bereiten mir*

große Sorgen, soursi bras am bez gant va bugale, kalz a boan hag a soursi am bez gant va bugale, koad a-benn (darbar, mizer, d'ober, deur) am bez gant va bugale, atapi am bez gant va bugale, kavout a ran da gochañ gant va bugale, kemer a ran atapi gant va bugale, reiñ a ra va bugale blev gwenn din, nec'h (bec'h) am bez gant va bugale, enkrez am bez gant va bugale, luziasennoù am bez gant va bugale, va bugale n'eus ken nemet rouestl anezho, krog am bez gant va bugale, krog a-walc'h am bez gant va bugale, gwall grog am bez gant va bugale, kavout a ran krog gant va bugale, kavout a ran krog a-walc'h gant va bugale, kavout a ran gwall grog gant va bugale ; *das bereitet mir große Sorgen,* kement-se a ra diaez din, koad a-benn (darbar, mizer, d'ober, deur) am bez gant an dra-se, atapi am bez gant an dra-se, kemer a ran atapi gant an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, ur gempenn am bez gant an dra-se, reiñ a ra an dra-se blev gwenn din, reiñ a ra an dra-se deur din, an dra-se a garg warnon, nag a bredadoù anken am bez gant an dra-se, lakaat a ran va spered gant an dra-se, prederiet-kenañ on en abeg d'an dra-se, diaes e kavan an dra-se, ur gwall reuz eo din an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, luziasennoù am bez gant an dra-se, krog am bez gant an dra-se, krog a-walc'h am bez gant an dra-se, gwall grog am bez gant an dra-se, kavout a ran krog gant an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h gant an dra-se, kavout a ran gwall grog gant an dra-se, bez' e rankan gouzañv meur a bik gant an dra-se, nec'h am bez gant an dra-se, enkrez am bez gant an dra-se, anken am bez gant an dra-se, soursi bras am bez gant an dra-se, kalz a standur a zo gant an traoù-se ; *machen Sie sich keine Sorgen !* n'en em lakait e poan gant netra ! n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! laoskit da redek ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! n'it ket d'ober bil ! n'it ket d'ober biloù ! bezit dizaon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! bezit distrafuilh ! arabat ho pefe nec'h ! deuit 'ta ! bez' e c'hallit bezañ asur ! n'eo ket dav deoc'h bezañ nec'het gant an dra-se ! na vezit ket war enkrez ! nebaon ! ; *sich Sorgen machen*, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, kaout enkrez, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, en em chaokat, chalañ, chifañ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kemer anoaz, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer safar, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ nec'hek, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, kemer enkrez, bezañ diaes e galon, bezañ enkrezet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, malañjeriñ, maritellañ, turlutañ, bezañ sammet e spered, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ bec'h war an-unan, bezañ karget e vazh a spern ; *sich unnütz Sorgen machen, sich unnötig Sorgen machen,* bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra ; *ich machte mir Sorgen,* erru e oa bec'h warnon, e chal e oan ; *in Sorge(n) um (wegen) etwas sein,* kaout nec'h (bezañ bec'hiet e spered, kemer preder, bezañ nec'het, nec'hiñ, bezañ sammet e spered, bezañ prederiet, kaout atapi, kemer atapi) gant udb, kaout prederi eus udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kemer feur war-dro udb, kaout anoaz gant udb, diarbenn nec'h en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, en em chalañ en abeg d'udb, ober e ziaezamant en abeg d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em chaokat en abeg d'udb, en em ambreniñ gant udb, tapout kalonad gant udb, bezañ en trubuilh abalamour d'udb, bezañ trechalet gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, bezañ tregaset gant udb, bezañ trefuet gant udb, bezañ balbouez gant udb, bezañ e chal gant udb, kemer albac'henn gant udb ; *das hatte ihn in größere Sorge versetzt,* neuze avat e oa gwashoc'h ankeniet ; *in Sorge um die eigene Zukunft sein,* bezañ nec'het gant e amzer da zont, bezañ nec'het rak an amzer da zont ; *schwere Sorgen,* trubuilhoù bras lies., nec'hamantoù bras lies., ur morad a dourmant g., delazhoù lies., traoù o hegal lies. ; *der hat Sorgen,* koumoul a zo war e spered, c'hwen a zo en e loeroù, traoù a zo war e spered, trubuilhoù en deus e vec'h, pikoù en deus e vec'h, meur a drubuilh a zo o hegal outañ, ur bec'h pounner a zo war e spered, bec'h a zo warnañ, emañ o tremen a-dreuz drez ha spern, e-kreiz ar poanioù emañ, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en deus, plaouiet eo gant an enkrez hag an doan, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo e galon en ur morad a dourmant ; *das ist die geringste meiner Sorgen,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne ran nemeur van eus an dra-se - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre

kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *eine Sorge los werden,* kaout an disamm eus un trubuilh bennak, kaout an dizober eus un nec'hamant bennak, frankaat gant ur gudenn, skarat ur gudenn ; *eine Sorge los sein,* bezañ disammet e spered eus un trubuilh bennak, bezañ divec'hiet e galon eus un nec'hamant bennak, bezañ divec'hiet diouzh un trabas bennak ; *jetzt bin ich aller Sorgen ledig,* distlabez(et) on bremañ, disamm on bremañ, distrob on bremañ, dilu on bremañ, divec'h on bremañ a bep anken, libr ha disamm on bremañ a bep anken, aet eo bremañ pep anken diwarnon, diank a bep anken ha disoursi e vevan bremañ, dieub on bremañ eus pep anken, dieub on bremañ diouzh pep anken, peoc'h am eus bremañ diouzh va zrubuilhoù, dijabl on bremañ diouzh pep anken, frank a anken on bremañ, kuit diouzh pep anken on bremañ, dijabl-kaer on bremañ, diank on bremañ diouzh pep anken, ken dinec'h ha tra on bremañ, aes eo va spered bremañ, ren a ran bremañ ur vuhez kuit a bep droug, diskarg on bremañ eus pep trubuilh, dirouestl on bremañ, barrek on bremañ ; *jemandem seine Sorgen anvertrauen,* lavaret e nec'hañs d'u.b. ; *seine Sorgen im Wein ertränken,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlac'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin.

2. damant g., preder g., soursi g., emell g., aket g. ; *für etwas Sorge tragen,* ober war-dro udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, kemer damant gant udb, kemer preder gant udb, kaout damant d'udb, damantiñ d'udb, kemer soursi eus udb, kaout an emell war udb, kaout emell eus (ouzh) udb, soursial ouzh udb ; *die Sorge für etwas übernehmen,* kemer preder d'ober udb, sammañ udb war e chouk, sammañ un atebegezh bennak, kemer an emell eus udb ; P. *lassen Sie das meine Sorge sein !* lezit da fritañ, ne vin ket pell evit renkañ an traoù - lezit da fritañ, mont a ray ganin - n'ay ket ho fri aze, ober a rin war-dro va-unan penn.

sorgeberechtigt ag. : hag a zo e karg eus ar bugel (eus ar vugale) dre wir.

sorgen 1. V.k.d. ha V.em. (hat gesorgt) : kaout nec'h gant, kemer preder gant, bezañ nec'het gant, nec'hañsiñ, bezañ prederiet gant, kemer feur war-dro [udb] ; *(sich) um jemandes Gesundheit sorgen,* kaout nec'h (kemer preder, bezañ nec'het, bezañ prederiet) gant yec'hed u.b., en em chalañ (bezañ en trubuilh, bezañ trechalet, maritellañ, ober e ziaezamant, en em chaokat) en abeg da yec'hed u.b., kemer albac'henn gant yec'hed u.b. ; *sich (t-rt) zu Tode sorgen,* ober tachoù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, magañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ o tisec'hañ gant an anken, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, fallgaloniñ, ober bil, ober biloù, bezañ pounner e benn ; [kozh] *ich sorge, dass ...,* 'm eus aon bras e ...

2. V.k.d. (hat gesorgt) : *sorgen (für),* intent ouzh, ober war-dro, soursial ouzh, bezañ war-dro [u.b.], kemer soursi eus, kemer preder gant, bezañ e preder gant [udb], kaout preder gant [udb], kaout preder ouzh, kundu [u.b.], kunduiñ [u.b.], kempenn [u.b.], kemer kur a, kaout prederi ouzh ; *füreinander sorgen,* kemer poan an eil gant egile, intent mat an eil ouzh egile ; *solange sie krank ist, werde ich für sie sorgen,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *dafür haben wir gesorgt,* graet hon eus bet war-dro an dra-se, kemeret hon eus bet soursi eus an dra-se, soursiet hon eus bet ouzh an dra-se, prederiet hon eus bet ober an dra-se ; *für alles sorgen,* ober war-dro pep tra, soursial (ober) diouzh pep tra ; *dafür sorgen, dass das Gespräch nicht versiegt,* magañ ar gaoz.

Sorgenbrecher g. (-s) : P. gwin e-giz remed da ziboaniañ ar spered g.

sorgenfrei ag. : disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diank diouzh pep anken, dieub eus pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub diouzh pep anken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, didrabas, dichastre, diliamm, dibreder, divorc'hed, disoursi, dinec'h, disafar, didrubuilh, dilas, divec'h a boan, diboan, aes e spered, ken dinec'h ha tra, dichal, barrek, digoumoul e galon, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug ; *nicht deshalb wirst du jetzt sorgenfrei sein,* ne vi ket kuit evit se da gaout trubuilhoù c'hoazh, ne vi ket kuit a zroug evit se, n'eus ket touet dit evit se n'az po netra ken da c'houzañv, n'eus ket touet dit evit se e tremeni hep pikoù a-benn bremañ, n'eus ket touet dit evit se e vi a-benn neuze en tu all da bep trubuilh ; *er ist nie sorgenfrei,* ur stourm bennak en devez dalc'hmat, ne vez morse aes e spered.

Sorgenkind n. (-s,-er) : **1.** bugel gwall ziaes g., Kerdrubuilh g. ; **2.** [dre skeud.] gwall gudenn b.

sorgenlos ag. : disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diank diouzh pep anken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, dijabl-kaer, diskarg eus pep trubuilh, dilu, didrabas, dichastre, diliamm, dibreder, divorc'hed, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, disafar, didrubuilh, dilas, digoumoul e galon, divec'h a boan, diboan, dichal, barrek, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug ; *nicht deshalb wirst du jetzt sorgenlos sein,* ne vi ket kuit evit se da gaout trubuilhoù c'hoazh, n'eus ket touet dit evit se e tremeni hep pikoù a-benn bremañ, n'eus ket touet dit evit

se n'az po netra ken da c'houzañv ; *ein sorgenloses Leben führen,* bezañ aes e vuhez d'an-unan, ren ur vuhez didrabas, bevañ disoursi, ren didrabas e vuhez, bevañ dienkrez, bevañ en didrubuilh, bevañ didrubuilh, ren ur vuhez dirouestl, ren ur vuhez kuit a bep droug, bezañ barrek ; *sorgenlos sein,* bezañ aes e spered, bezañ barrek.

sorgenschwer ag. : nec'het-bras, nec'het-marv, diaes, enkrezet-bras, chalet-bras, trubuilhet-bras, strafuilhet-bras, prederiet-bras, prederiek-kenañ, prederius-kenañ, eferet, karget e vazh a spern, du e benn, du e zremm.

sorgenvoll ag. : **1.** nec'het-bras, nec'het-marv, diaes, enkrezet-bras, chalet-bras, trubuilhet-bras, strafuilhet-bras, prederiet-bras, prederiek-kenañ, prederius-kenañ, eferet, karget e vazh a spern, du e benn, du e zremm ; *warum siehtst du denn so sorgenvoll aus ? warum machst du ein so sorgenvolles Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; **2.** leun a dregas, leun a dourmant, gant kalz a breder.

Sorgerecht n. (-s,-e) : [gwir] karg eus ar bugel b., karg eus ar vugale b., gwardoniezh b. ; *jemandem das Sorgerecht für seinen Sohn entziehen,* divabañ u.b. ; *jemandem das Sorgerecht für seine Kinder entziehen,* divabañ u.b., tennañ e vugale digant u.b.

Sorgfalt b. (-) : prederi b., preder g., evezh bras g., kempennadurezh b., pervezhder g., pervezhded b., pizhder g., pizhded b., soursi g., deur g., aket g. ; ; *mit Sorgfalt,* ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, c'hwek, klenk, pervezh, a-zetri ; *ein mit größter Sorgfalt angefertigtes Kleidungsstück,* un dilhad kodardennet g. ; *Sorgfalt auf etwas verwenden,* ober udb gant evezh bras (gant mil evezh, gant evezh mat, gant preder), ober ervat udb, bezañ prederius eus udb (Gregor), kemer deur gant udb, kemer aket gant udb ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider hineinschlüpfen,* en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ prim-ha-prim, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; *berufliche Sorgfalt,* koustiañs vicherel b.

sorgfältig ag. / Adv. : kempenn, pizh, aketus, dik, jurdik, klenk, pergen, pervezh, pichot, prederiek, soursius, evezhet, evezhius, evezhiek, prop, reizh ; *sorgfältig gekleidet sein,* bezañ gwisket kempenn, bezañ stipet-mat, bezañ gwisket prop ; *sorgfältig ausarbeiten,* kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, ober ervat ; *er arbeitet sorgfältig,* pizh-ha-pizh eo e labour, pizh eo en e labour, ur pichod eo a-fet labour, ober a ra e labour gant preder, kemer a ra deur gant e labour, kemer a ra aket gant e labour, labourat a ra ervat, labourat a ra gant evezh, ober a ra labour brop, prop e vez graet al labour gantañ, hennezh a zo reizh diouzh al labour ; *sammle sie alle sorgfältig auf,* dastum anezho tost, serr anezho tost, bez evezhet da serriñ anezho tost ; *er geht mit seinen Werkzeugen sorgfältig um,* kempenn eo war e vinvioù, klenk eo war e vinvioù, klenk ha kempenn eo war e vinvioù, pervezh eo war e vinvioù, pizh eo gant e vinvioù, pizh eo war e vinvioù, damantus eo d'e vinvioù ; *etwas sorgfältig machen,* kemer deur gant udb, kemer aket gant udb, ober ervat udb ; *Holzscheite sorgfältig aufeinander stapeln,* lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet ; *sorgfältig aufgeräumt,* renket-pervezh.

Sorgfaltspflicht b. (-,-en) : endalc'hioù micherel ur marc'hadour e-keñver e bratikoù lies., endalc'hioù micherel un implijer e-keñver e implijidi lies.

sorglich ag. : **1.** nec'het, diaes, diaes e galon, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, chalet, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, strafuilhet, prederiet, karget e vazh a spern ; **2.** kempenn, pizh, aketus, evezhet, evezhius, evezhiek, soursius, pervezh ; **3.** [kozh] nec'hus, morc'hedus, enkrezus, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, trubuilhus, strafuilhus, rec'hus, trabasus.

Sorglichkeit b. (-) : damant g., preder g., aked g., evezh g.

sorglos ag. : **1.** dievezh, diaked, dibreder gant e labour, digas, lezirek, disaour, lizidant, lezober, gwallek, dibalamour, dizamant, lantous, laosk, lizidour, lureüs, diboan, disoñj en e labour, disoursi, difoutre ; **2.** didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, divorc'hed, disoursius, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, dic'hlac'har, disorb, dienkrez, disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken; diank diouzh pep anken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, dijabl-kaer, diskarg eus pep trubuilh, dianken, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, dilas, digoumoul e galon, divec'h a boan, barrek, dizoan, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug ; *ein sorgloses Leben führen,* bezañ aes e vuhez d'an-unan, ren ur vuhez didrabas, bevañ disoursi, ren didrabas e vuhez, bevañ dienkrez, bevañ en didrubuilh, bevañ didrubuilh, ren ur vuhez dirouestl, ren ur vuhez kuit a bep droug, bezañ barrek.

Sorglosigkeit b. (-) : **1.** dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., digasted b., lizidanted b. ; **2.** didrubuilh g., dienkrez g., dianken g., aested b., aezoni b., aez g., frankiz b.

sorgsam ag. : kempenn, pizh, aketus, damantus, evezhet, evezhius, evezhiek, pervezh, prop, reizh ; *er geht mit seinen Werkzeugen sorgsam um,* kempenn eo war e vinvioù, klenk eo war e vinvioù, klenk ha kempenn eo war e vinvioù, pervezh eo war e vinvioù, pizh eo gant e vinvioù, pizh eo war e vinvioù, damantus eo d'e vinvioù.

Sorgsamkeit b. (-) : aked g., evezh g., preder g., prederiusted b.

Sorites g. (-,-) : sorit g., heulrakdiviz g., liessilogism berraet g.

Sorites-Argument n. (-s) **/ Sorites-Pradoxie** b. (-) : [preder.] arguzenn ar bern ed b.

Sorte b. (-,-n) : **1.** seurt g., rumm g., rummad g., gouenn b., gouennad b., seurtad g., spesad g. ; *Apfelsorte,* gouenn avaloù b. ; *mittlere Sorte,* seurt etre g., rumm etre g., seurt a galite etre g. ; *beste Sorte,* dreistdibab g. bleuñv g., diuz g., dibab g., begenn b., boked g., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an

dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b. ; *mehrere Sorten,* lies seurt, meur a seurt ; *ich habe mehrere Weinsorten probiert,* tañvaet em eus lies gwin ; **2.** stumm g., gouenn b., darn b., had g., sper g., spes g., spesad g., goradenn b., tremp g., orin g. ; *diese Sorte Frau kann ich nicht leiden,* n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se.

sortieren V.k.e. (hat sortiert) : didoueziañ, dibab, diforc'hiñ, digejañ, dispartiañ, parañ, c'hwennat, dilenn ; *Kartoffeln sortieren,* ober dilenn d'an avaloù-douar, ober un dibab d'ar patatez, dibab avaloù-douar, dilenn avaloù-douar, dispartiañ avaloù-douar ; *sortierte Kohle,* glaou puraet str.

Sortieren n. (-s) : *sellit ouzh* **Sortierung**.

Sortiermaschine b. (-,-n) : rummerez b., dibaberez b., dibaber g.

Sortierraum g. (-s,-räume) : sal didoueziañ b.

Sortiertrommel b. (-,-n) : [tekn.] taboulin didoueziañ b., ruilhenn didoueziañ b., dibaber kranek g.

Sortierung b. (-,-en) : diforc'hidigezh b., didoueziadur g., dilenn g., dibab g., dibaberezh g., dibabidigezh b. ; *Sortierung nach Bestimmungsorten,* diforc'hidigezh ar c'hasadennoù-post hervez o lec'hioù pal b.

Sortiment n. (-s,-e) : **1.** dibab g. ; **2.** stal-levrioù b., levrdi g. ; **3.** [dre skeud.] arsanailh g., stalikerezh g., meskad g.

Sortimenter g. (-s,-) : levrier a-vunut g.

SOS n. (-,-) : S.O.S. g., kemennad argoll g., skingemennad argoll g.

sosehr stag. isurzh. : daoust pegen bras e ; *sosehr ich Ihnen helfen kann,* daoust pegen bras e c'hallfe bezañ ar skoazell a c'hallfen reiñ deoc'h ; *sosehr er auch Kenner ist, so ...,* daoust dezhañ bezañ ur mailh war an dachenn, e ..., daoust dezhañ bezañ ki war an dachenn, e ... ; *sosehr er sich auch bemühte, er erreichte nichts,* daoust d'e holl strivoù ne dizhas ober netra, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantañ, daoust d'e holl strivoù ne zeue netra da vat dezhañ, pegement bennak a strive ne zeue netra ebet da vat gantañ, ne vern pegen bras e oa e strivoù ne zeue netra da vat gantañ ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf,* chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se.

soso Adv. : sell ta ! - ac'hanta ! - hama ! - alo 'ta ! - hola ! - hola 'vat ! - hopala ! - dal, eme an dall, pa oa aet e fri e revr un all ! ; *soso lala*, evelseik, evel-evel, 'vel-'vel, war-nes damant, etre an div lezenn, madik-madik, etre daou, etre an daou, etre kriz ha poazh ; *es ging ihm soso lala,* mont a rae evelseik (evel-evel, madik-madik) gantañ, war-nes damant e oa, etre an div lezenn e oa, etre kriz ha poazh e oa, derc'hel a rae da ruzañ anezhi gant poan vras ; *wie geht's ? - soso lala !* mont mat a ra ? - pas re holl ! */* mont a ra ? - ya, ruzañ !

Soße b. (-,-n) : hilienn b., hili g., lipig g., chaous g., soubilh g., soubinell b., soub g., chugon g. ; *dünne Soße,* chaous tanav g. ; *scharfe Soße, pikante Soße,* hili brout g., hili grizias g. ; *eine legierte Soße,* un hilienn fetisaet b., un hilienn fetizet b. ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ?* gant petra eo aozet ar chaous-se ? ; *die Soße ist erstarrt,* koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig ; *mit Soße übergießen,* soubinellañ, soubilhañ.

Soßenlöffel g. (-s,-) : loa lipig b.

Soßenschüssel b. (-,-n) : [kegin.] lestr-hili g., lestr-hilienn g. ; *lange, schmale Soßenschüssel ohne Untertasse,* kondolenn hili b.

Sott n. (-es) : huzil g.

Sou g. (-,-s) : gwenneg g. ; *drei Sou,* tri gwenneg lies.

Souffleur g. (-s,-e) : divanker g., kuzuliker g.

Souffleurkasten g. (-s,-kästen) : toull an divanker g., toull ar c'huzuliker g.

soufflieren V.k.e. (hat souffliert) : [gerioù] kuzulikat ; *jemandem ein Wort (die richtige Antwort) soufflieren,* divankañ u.b, disac'hañ u.b.

Souk g. (-/s,-s) : souk g.

Sound g. (-s,-s) : son g.

Soundkarte b. (-,-n) : [stlenn.] kartenn son b.

soundso Adv. : **1.** ken ... an eil hag egile ; **2.** nouspet ; *soundso oft,* pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, ugent-kant gwech an deiz, n'ouzon ket pet kant warn-ugent**,** n'ouzon ket pet mil warn-ugent ; **3.** kement ; *soundso viel,* kement-mañ-kement.

Soundso g. (-s,-s) : *Herr Soundso,* an aotrou n'ouzon piv g., an n'ouzon piv g., an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h", hemañ-henn.

soundsovielte(r,s) ag. : nouspetvet.

Soutane b. (-,-n) : soutanenn b., lost-du g., sae-veleg b. ; *eine Soutane anhaben,* bezañ dindan soutanenn.

Souterrain n. (-s,-s) : [tisav.] danzouar g., dan g.

Souvenir n. (-s,-s) : tra-eñvor g., eñvorenn b., eñvordra g.

souverän ag. : **1.** mestr, riek ; **2.** [dre skeud.] peurampart, gant peurampartiz, dreist, dreist pep tra.

Souverän g. (-s,-e) : **1.** rieg [*liester* rieien] g., ri g., mestr g., penndiern g., pentiern g., pennroue g. ; *das Volk ist der Souverän der Schweiz,* rieg Bro-Suis eo ar bobl ; **2.** [Bro-Suis] dilennerien enskrivet lies.

Souveränität b. (-) : **1.** riegezh b., tiriegezh b., aotrouniezh b., pennroueelezh b., damani g. ; *in seiner Souveränität eingeschränkt sein,* bezañ bevennet e aotrouniezh ; *das Prinzip der nationalstaatlichen Souveränität,* pennaenn ar riegezh vroadel b. ; **2.** dreistelezh b., mestroni b., aezoni b., peurampartiz b.

soviel stag. isurzh; : a gement ha ma, kement ha ma, kement ha, gant ma, endra, diouzh a, hervez a, keit ha ma ; *soviel ich mich entsinne,* diouzh a eñvoran ; *soviel ich gehört habe,* diouzh em eus klevet ; *soviel ich sagen kann, soviel ich weiß*, *soviel ich informiert bin, soviel mir bekannt ist,* din da c'houzout, war a ouzon, war a glevan, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, a gement am befe soñj, gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, kement ha oufen, a gement a oufen, gant ma oufen, da c'houzout ; *soviel er nur konnte,* endra c'halle, her da ma c'halle, keit ha ma c'halle, kement ha ma c'halle, par ma c'halle, pellañ ma c'halle, gwashañ ma c'halle, diouzh e washañ, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, herrañ

ma c'halle ; *nehmen Sie soviel Sie wollen,* kemerit kement ha ma karot, kemerit pezh a garot, kemerit ar pezh a garot, kemerit ar pezh ho po c'hoant ; *man kann ihn rufen, soviel man will, er rührt sich nicht,* kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal dezhañ, kaer hon eus huchal warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo huchal dezhañ (kaer hon eus huchal dezhañ, kaer hon eus choual warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet - arabat hon eus hopal dezhañ (arabat hon eus huchal dezhañ), ne loc'h ket.

sovielmal stag. isurzh. : ken alies ha ma, kellies ha ma, ken alies gwech ha ma, ken lies gwech ha ma, ken lies a wech ma, ken lies taol ha ma, seul wech ma, ken lies tro ma, ken alies tro ma.

Sowchos g. (-,-e) **/ Sowchose** b. (-,-n) : sovkhoz g.

soweit stag. isurzh. : **1.** keit ha ma ; *soweit wir gehen können,* keit ha ma c'hallimp bale ; *soweit ich zurückdenken kann,* keit ha ma c'hallan memoriñ ; **2.** war-bouez ma, war an diviz ma ; *soweit ich davon sprechen kann,* war-bouez ma vin gouest da gaozeal diwar-benn an dra-se, war an diviz ma c'hallan komz diwar-benn an dra-se ; *soweit ich das beurteilen kann, soweit ich mir ein Bild davon machen kann,* mar gallan dezvarn drezon va-unan.

sowenig stag. isurzh. : daoust pegen dister, daoust pegen nebeut ; *sowenig er davon versteht, er will doch mitreden,* c'hoant en deus lavaret e damm ivez, daoust dezhañ gouzout na tailh na bailh war an dachenn-se - c'hoant en deus lavaret e damm memes tra daoust pegen nebeut e oar war an dachenn-se.

sowie stag. isurzh. : **1.** kerkent (kenkent) ha ma, kentizh ha ma, ken buan ha ma, diouzhtu ma, kentañ ma, kentre ma, a-benn ma, adal ma, adalek ma, a-gichen ma, dabord ma, dambrest goude ma, diwar ma ; *sowie er sie sah,* kerkent (kenkent) ha ma welas anezhi, kentañ ma he gwelas ; *sowie er da ist, fangen wir mit der Arbeit an,* kerkent (kenkent) ha ma tegouezho amañ e stagimp da labourat ; **2.** stag. kenurzh. : hag ivez, c'hoazh, kenkoulz ha, kenkoulz evel, koulz ha, ha, hag ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro, truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz evel ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *ein Offizier wurde verletzt, sowie vier weitere Soldaten,* un ofiser a zo bet gloazet, ha pevar soudard all war ar bouez anezhañ ; *die Toten sowie die Lebenden,* ken marv, ken bev - ar re varv koulz hag ar re vev ; *Arme sowie Reiche,* ken paour, ken pinvidik ; *Menschen sowie Tiere,* ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; *auf Bretonisch sowie auf Deutsch,* ken e brezhoneg, ken en alamaneg - e brezhoneg koulz hag en alamaneg.

sowieso Adv. : n'eus forzh penaos, forzh penaos, forzh peseurt mod, bepred, mod pe vod, n'eus kaz e pezh feson, e pep stad, e pep doare, e pep hent, e pep giz, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, e doare pe zoare, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, en un doare pe zoare, e feson pe feson, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern pe dre hent, ne vern dre be hent ; *ob er mitkommt oder nicht, ich gehe sowieso hin,* daoust ha dont a raio pe ne raio ket, emaon o vont koulskoude.

Sowjet g. (-s,-s) : [istor] sovied g. ; *alle Macht den Sowjets !* ar galloud a-bezh d'ar soviedoù ! ; *oberster Sowjet,* sovied meur g.

Sowjet- : [istor] soviedel, soviedek, … ar soviedoù.

sowjetisch ag. : [istor] soviedel, soviedek.

sowjetisieren V.k.e. (hat sowjetisiert) : soviedekaat, soviedelaat.

V.k.e. : **sich sowjetisieren** (hat sich (t-rt) sowjetisiert) : soviedekaat, soviedelaat.

Sowjetrepubliken lies. : republikoù soviedel lies.

Sowjetrusse g. (-n,-n) : Rusian eus an Unvaniezh Soviedel g.

Sowjetrussin b. (-,-nen) : Rusianez eus an Unvaniezh Soviedel b.

Sowjetunion b. (-) : [istor] Unvaniezh Soviedel b., Unaniezh Soviedel b., Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b.

sowohl stagell : *sowohl ... als auch, sowohl ... wie auch,* neket hepmuiken ... hogen ivez ... (Gregor) - ken ..., ken ... - ... koulz ha ..., - kenkoulz ha - kenkoulz evel - ha (hag) ; *alle, sowohl Männer als auch Frauen - alle, sowohl Männer wie auch Frauen,* an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz merc'hed evel gwazed - an holl, merc'hed koulz ha gwazed ; *sowohl in der Stadt wie auch auf dem Land, sowohl in der Stadt als auch auf dem Land,* ken er c'herioù ken war ar maez ; *er kann sowohl mit der linken als auch mit der rechten Hand schreiben,* gouest eo da skrivañ gant e zaou zorn, gouest eo da skrivañ kenkoulz gant e zorn kleiz ha gant e zorn dehoù, gouest eo da skrivañ kenkoulz gant e zorn kleiz evel gant e zorn dehoù ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden,* ken marv, ken bev ; *die Armen sowohl als auch die Reichen,* ken paour, ken pinvidik ; *die Menschen sowohl als auch die Tiere,* ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; *auf Bretonisch sowohl als auch auf Deutsch,* ken e brezhoneg, ken en alamaneg ; *sowohl er als auch ich,* hennezh kenkoulz ha me, hennezh kenkoulz eveldon.

Sozi g. (-s,-s/Sozen) : [*berradur evit* **Sokialdemokrat**] sokialdemokrat g., sokialour g., [gwashaus] brizhsokialour g.

Sozia b. (-,-s) : **1.** kenezel g., kevelerez b., kenseurtez b. ; **2.** [marc'h-tan] treizhadez a-dreñv b., pasajourez a-dreñv b.

soziabel ag. : darempredus, kevredus, lavariant, kaozeüs, farlaot, amc'hraus, hegarat, hegar, ouesk.

Soziabilität b. (-) : darempredusted b., kevreduster g., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

sozial ag. : sokial, kevredigezhel, kevredel, kevredadel, kevarzhel ; *jeder hat das Recht auf soziale Sicherheit,* pep den en deus gwir d'ar c'hedskor ; *den sozialen Fortschritt fördern,* kas war-raok an araokaat kevredigezhel, kas war-raok an diorroadur kevredigezhel ; *soziale Leistungen,* pourchasoù sokial lies., skoazell sokial b., skorennoù sokial lies. ; *soziale Schutzmaßnahmen,* diarbennoù war tachenn ar gwarezerezh kevredigezhel lies., darbaroù war tachenn ar gwarezerezh kevredigezhel lies. ; *soziales Netz,*

rouedad ar gwarezerezh kevredigezhel b. ; *soziale Einrichtungen,* aozadurioù a warezerezh kevredigezhel lies. ; *soziale Vergüngstigungen,* spletoù sokial lies. ; *soziale Unruhen,* difreterezh kevredadel g., reuzioù sokial lies., reuz ha trouz (freuz ha reuz, ur freuz hag un dispac'h) war an dachenn sokial, sachoù kevredadel lies. ; *große soziale Unterschiede aufweisend,* digevarzh, digevarzhel ; *Gesellschaft, die große soziale Unterschiede aufweist,* kevredighezh digevarzhel b. ; *soziale Gerechtigkeit,* justis sokial b. ; *sozialer Aufstieg,* pignadur sokial g. ; *mit Leuten aus den gleichen sozialen Verhälnissen verkehren,* hentiñ tud eus e gendere, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e veuriad ; *sie hat einen Mann aus den gleichen sozialen Verhältnissen geheiratet,* dimezet he deus gant he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he meuriad ; *sozial aufsteigen,* mont eus ar menez d'ar foenneg, mont eus al lanneg d'ar park, uhelaat e stad, uhelaat e gendere ; *sozial abgleiten*, *sozial herabsinken, sozial herunterkommen,* mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, kouezhañ diwar (diouzh, eus) lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, paouraat, na c'hallout derc'hel e droad er par ; *sozialer Status,* staelad kevredigezhel g., saviad kevredigezhel g. ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status,* micherioù izelañ lies.

Sozialabbau g. (-s) : diskaridigezh ar gwirioù sokial b., diskaridigezh ar pourchasoù sokial b.

Sozialabgaben lies. : kargoù sokial lies.

Sozialamt n. (-s,-ämter) : burev ar skoazell sokial g., burev an aferioù sokial g.

Sozialarbeit b. (-) : labour sokial g.

Sozialarbeiter g. (-s,-) : skoazeller sokial g., skorour kevredik g.

Sozialarbeiterin b. (-,-nen) : skoazellerez sokial b., skorourez kevredik b.

Sozialbeiträge lies. : skodennoù kedskor lies.

Sozialberuf g. (-s,-e) : micher sokial b., micher gevredik b.

Sozialdemokrat g. (-en,-en) : sokialdemokrat g., P. [gwashaus] brizhsokialour g.

Sozialdemokratie b. (-) : sokialdemokratiezh b., P. [gwashaus] brizhsokialouriezh b.

Sozialdemokratin b. (-,-nen) : sokialdemokratez b., P. [gwashaus] brizhsokialourez b.

sozialdemokratisch ag. : sokialdemokratel.

Sozialeinrichtungen lies. : **1.** aozadurioù a warezerezh kevredigezhel lies. ; **2.** pourchasoù sokial lies., skorennoù sokial lies.

Sozialfall g. (-s,-fälle) : den heuliet gant burev ar skoazell sokial g., paourkaezh den g., reuzeudig g., koustadenn b., skored g. [*liester* skoridi].

Sozialfürsorge b. (-) : skoazell sokial b.

Sozialfürsorger g. (-s,-) : skoazeller sokial g., skorour kevredik g.

Sozialfürsorgerin b. (-,-nen) : skoazellerez sokial b., skorourez kevredik b.

Sozialgesetz n. (-es,-e) : lezenn sokial b., lezenn c'hweliadel b.

Sozialhilfe b. (-) : skoazell sokial b.

Sozialhilfeempfänger g. (-s,-) : degemerer skorennoù ar skoazell sokial g., degemerer ar c'horvoder kenempraň izek g., skorennadour g., skored g. [*liester* skoridi].

Sozialhilfeempfängerin b. (-,-nen) : degemererez ar skoazell sokial b., degemererez ar c'horvoder kenempraň izek b., skoredez b.

Sozialindikator g. (-s,-en) : merker sokial g., meneger kevredigezhel g.

Sozialisation b. (-) : [bred.] sokialaat g., kevredikaat g., sokialekadur g., kenempraň sokial g., kenemprerezh sokial g., kevredeladur g. ;

sozialisieren V.k.e. (hat sozialisiert) : **1.** sokialaat, kevredikaat, kenempraň, kevredelaat ; **2.** [polit.] strollaň, kenberc'hennaň, lakaat dindan ar Stad, stadelaň, stadelaat, sokialekaat, kevredikaat.

Sozialisierung b. (-) : **1.** sokialaat g., kevredikaat g., sokialekadur g., kenempraň sokial g., kenemprerezh sokial g., kevredeladur g. ; **2.** [polit.] strollerezh g., kenberc'hennidigezh b., stadeladur g., sokialekadur g., kevredikadur g.

Sozialismus g. (-) : [polit.] sokialouriezh b., kevarzhelouriezh b., sokialegezh b.

Sozialist g. (-en,-en) : sokialour g., kevarzhelour g.

Sozialistin b. (-,-nen) : sokialourez b., kevarzhelourez b.

sozialistisch ag. : sokialour, kevarzhelour, kevarzhelouriezhel ; *das sozialistische System,* ar renad sokialour g. ; *sozialistischer Realismus,* realouriezh sokialour b. ; *sozialistischer Staat,* Stad sokialour b. ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben,* dalc'het en doa da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour.

Sozialleistungen lies. : pourchasoù sokial lies., skorennoù sokial lies., skoazelloù sokial lies.

Sozialleistungsträger g. (-s,-) : aozadur pourchas skorennoù sokial g.

Sozialnetz n. (-es) : skoazell sokial b., aozadurioù a warezerezh kevredigezhel lies.

Sozialökonomie b. (-) : armerzhouriezh politikel b.

Sozialordnung b. (-,-en) : urzh sokial g., reizhiad kevredigezhel b., renad politikel g.

Sozialpädagoge g. (-n,-n) : desaver sokial g., desaver kevredik

Sozialpädagogie b. (-) : pedagogiezh sokial b., deskerezh ar bevañ er gevredigezh g.

Sozialpädagogin b. (-,-nen) : desaverez sokial b., desaverez kevridik b.

Sozialpakt g. (-s,-e) : feur-emglev c'hweliadel g.

Sozialpartner g. (-s,-) : keveler sokial g., keveler c'hweliadel g.

Sozialplan g. (-s,-pläne) : steuñv sokial g., raktres sokial g.

Sozialprestige n. (-s) : lufr sokial g., sked sokial g., lufr kevredigezhel g., sked kevredigezhel g.

Sozialpsychologie b. (-) : strollbredoniezh b., bredoniezh stroll b.

Sozialrecht n. (-s,-e) : gwir sokial g.

Sozialreform b. (-,-en) : adreizh sokial b.

Sozialrente b. (-,-n) : leve paeet gant an aozadurioù kedskor g.
Sozialrentner g. (-s,-) : retredad kedskor g.
Sozialrentnerin b. (-,-nen) : retredadez kedskor b.
Sozialstaat g. (-es,-en) : [Bismarck] Stad sokial b., Stad vager b., Stad-providañs b.
Sozialstruktur b. (-) : emframm ar gevredigezh g., emframm kevredadel g., emframm kevredigezhel g.
Sozialverhalten n. (-s) : emzalc'h er gevredigezh g.
sozialversichert ag. : *sozialversichert sein,* bezañ gwarezet gant ar "surentez sokial", bezañ dindan gwarez ur c'hretadur sokial bennak, bezañ ur c'hretadur sokial bennak war e anv.
Sozialversicherung b. (-,-en) : "surentez sokial" b., gwarez sokial g., kretadur sokial g., asurañs sokial b., kedskor g., kenskor g., skoazell sokial b., kretadurezh kevredigezhel b.
Sozialversicherungsausweis g. (-es,-e) : kartenn "surentez sokial" b., kartenn gedskor b.
Sozialwerk n. (-s,-e) : aozadur kenskoazell g.
Sozialwissenschaft b. (-) : sokiologiezh b., kevredadouriezh b., skiantoù mab-den lies., skiantoù kevredadel lies. ; *die Sozialwissenschaften,* ar skiantoù kevredadel lies.
Sozialwissenschaftler g. (-s,-) : sokiologour g., kevredadour g.
Sozialwohnung b. (-,-en) : lojeiz sokial g., lojeiz dereat e feurm g., LODEF g.
Soziodrama n. (-s,-dramen) : [bred.] sokiodrama g.
Soziodynamik b. (-) : nerzhoniezh ar gevredigezh b., dialusk kevredadel g.
Soziogramm n. (-s,-e) : [bred.] sokiotres g., sokiogramm g.
soziokulturell ag. : sokiosevenadurel, sokiokulturel.
Soziolinguistik b. (-) : sokioyezhoniezh b., kevredadyezhoniezh b.
Soziologe g. (-n,-n) : sokiologour g., kevredadour g., kevredigezhour g.
Soziologie b. (-) : sokiologiezh b., kevredadouriezh b., kevredigezhouriezh b.
Soziologin b. (-,-nen) : sokiologourez b., kevredadourez b., kevredigezhourez b.
soziologisch ag. : **1.** [o tennañ d'ar gevredigezh] kevredigezhel, sokial, sokiologel, sokiologek, kevredadel ; **2.** [o tennañ d'ar sokiologiezh] sokiologourel, sokiologouriezhel, kevredigezhouriezhel, kevredigezhourel, kevredadouriezhel, kevredadourel.
soziologisieren V.k.e. (hat soziologisiert) : kevridigezhelekaat.
Sozius g. (-, Sozien/Sozii) : **1.** kenezel g., keveler g., keveliad g., kevrenneg g., kenseurt g., kenlodeg g., stagad g. ; **2.** [marc'h-tan] treizhad a-dreñv g., pasajour a-dreñv g. ; **3.** [marc'h-tan] azezenn a-dreñv b.
Soziusfahrer g. (-s,-) : [marc'h-tan] treizhad a-dreñv g., pasajour a-dreñv g.
Soziussitz g. (-es,-e) : [marc'h-tan] azezenn a-dreñv b.
sozusagen Adv. : koulz lavaret, evel pa lavarfed, dam-, hogos, koulz ha, pe-dost, pe-dostik ; *das Leben einer Ordensschwester sozusagen,* ur vuhez pe-dost hañval ouzh hini ul leanez b.

Spachtel g. (-s,-) / b. (-,-n) : **1.** spatulenn b. ; **2.** indu g., lindrenn b., simant g., mel-munuzer g., mastik g.
Spachtelkitt g. (-s) **/ Spachtelmasse** b. (-) : indu g., lindrenn b., simant g., mel-munuzer g., mastik g.
spachteln V.k.e. (hat gespachtelt) : **1.** stankañ gant ur spatulenn ; **2.** P. kloukañ, bourouniñ, en em dafañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, ober ur c'horfad.
Spagat g. (-s,-e) : rampadenn vras b., skar bras g. ; *den Spagat machen, in den Spagat gehen,* ober ar skar bras, ober d'e zivesker rampañ betek lakaat e c'haol war an douar, difourkañ.
Spagetti lies. **/ Spaghetti** lies. : [kegin.] spaghetti lies., spageti str.
spähen V.gw. (hat gespäht) : spiañ, paseal, gedal ; *nach jemandem spähen*, bezañ e spi war u.b., sellout pizh ouzh an endro evit kavout u.b., klask u.b. gant e zaoulagad, spiañ u.b.
spähend ag. : spius.
Späher g. (-s,-) : spier g., ged g., gedour g., geder g., sklêrijenner g.
Späherblick g. (-s,-e) : selloù spiek lies.
Späherei b. (-) : spierezh g.
Späherin b. (-,-nen) : spierez b.
Spähtrupp g. (-s,-s) : [lu] strollad diaraogerien g., strollad anavezadenniñ g., strollad anaoudaduriñ g.
Spähwagen g. (-s,-) : [lu] karr-anavezadenniñ g., karr-anaoudaduriñ g.
Spalier n. (-s,-e) : **1.** spalierenn b., spalier g., treilh b., treilhenn b., treilheris g. ; *die Birnbäume sind am Spalier gezogen,* graet ez eus bet spalierennoù eus ar gwez-per, lakaet eo bet ar gwez-per d'ober spalier ; **2.** [dre skeud.] kae g., kaead g., renkad b., renkennad b., steudad b. ; *Spalier bilden,* bezañ war div renkad a enor, bezañ war div steudad a enor, ober kae d'u.b.
Spalierbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez spalier str.
Spalierform b. (-,-en) : [louza.] stumm spalierenn g., stumm spalier g., stumm treilh g., stumm treilhenn g.
Spaliertraube b. (-,-n) : [louza.] rezin treilh str., rezin treilhenn str.
Spalierrebe b. (-,-n) : [louza.] gwini skeuliet str., treilh b., treilhenn b.
Spalierwand b. (-,-wände) : treilh b., treilhenn b..
Spalm g. (-s,-e) : [merdead.] kourrez g.

Spalt g. (-s,-e) : **1.** tarzh g., tarzheris g., gwask g./b, frailh g., faout g., brizhfaout g., rann b., rannenn b., faoutadur g., faoutenn b., silabrenn b., silienn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., nodadur g., kreiz-etre g., tarzhad g., garan b., grem g., goullo g. ; *die Tür einen Spalt öffnen,* reiñ un tarzh d'an nor, damzigeriñ an nor, kornzigeriñ an nor, tarzhdigeriñ an nor ; *die Tür stand einen Spalt offen,* damzigor e oa an nor, kornzigor e oa an nor, damgloz e oa an nor, damserr e oa an nor, gouzigor e oa an nor, tarzhdigor e oa an nor ; *durch den Türspalt,* dre darzh an nor, dre wask an nor, dre greiz-etre an nor, dre c'hrem an nor ; *das Fenster einen Spalt öffnen,* reiñ un tarzh d'ar prenestr, damzigeriñ ar prenestr, kornzigeriñ ar prenestr, tarzhdigeriñ ar prenestr ; *Spalt in den Wolken,* marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g. ; *die Sonne dringt durch einen Spalt in den Wolken,* parañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, tarzhañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, luc'hañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, emañ ar marc'h glas o sevel e lost ; **2.** [dre skeud.] *ein Spalt klafft zwischen diesen beiden Anschauungen,* kalz a gemm (kemm bras) a zo etre an daou veno, un islonk a zisrann an daou veno.

Spaltader b. (-,-n) : [louza.] gwazhienn er c'hoad b.

spaltbar ag. : torrus, disrannus, faoutus ; [fizik] fisil, skiriedik ; *spaltbarer Stoff,* danvez skiriedik g., danvez torrus g., danvez fisil g.

Spaltbarkeit b. (-) : **1.** [fizik] skiriedigezh b., torrusted b., fisilded d. ; **2.** [tekn.] disfaout g.

Spaltbeil n. (-s,-e) : bouc'hal vihan b., bouc'halig b.

Spaltbildung b. (-,-en) : frailhat g., skarrañ g., faoutiñ g.

spaltblätterig ag. : skarrdeliek.

Spaltbreit g. (-) : tarzh g. ; *das Fenster einen Spaltbreit öffnen,* reiñ un tarzh d'ar prenestr, damzigeriñ ar prenestr, kornzigeriñ ar prenestr, tarzhdigeriñ ar prenestr.

Spaltbruch g. (-s,-brüche) : frailh g., faout g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b.

Spalte b. (-,-n) : **1.** frailh g., frailhadur g., frailhder g., faout g., faoutadur g., faoutenn b., brizhfaout g., rann b., rannenn b., silabrenn b., silienn b., jel g., jelenn b., skarnil g., aeradenn b., skarr g., frizenn b., skalf g., skalfenn b., flaouiadenn b., flaviadenn b., grem g., tarzh g., tarzheris g., sanell b., sanenn b., boulc'h g., gwask g./b., garan b. ; *hier ist eine Spalte,* amañ ez eus jel ; *Spalten bekommen*, faoutañ, skarnilañ, dont da frailhañ, skarrañ, dont da skarrañ, dont skarroù (frailhoù, rannoù, skalfoù) en dra-mañ-tra, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra, aeradenniñ, flaviañ, silabrenniñ, silienniñ ; **2.** [moull.] bann g. ; **3.** [kleuk] rann b., faout g., muzelleg g., moudenn b., mougnous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennoù] b., kouch g., kokouzenn [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzenn [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr b., gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.

spalten V.k.e. (spaltete // hat gespaltet / hat gespalten) : **1.** faoutañ, brizhfaoutañ, frailhañ, askloediñ, nodiñ, regiñ, tarzhañ, skalfañ, daouhanteriñ, ober ur rann e ; *einen Felsblock spalten*, faoutañ un dousenn vaen, ober ur rann en un dousenn vaen ; *Holz der Länge nach spalten*, heskennat ar c'hoad a-benn / heskennat ar c'hoad a-hed (Gregor), faoutañ koad war e hed ; *jemandem den Schädel spalten,* faoutañ e benn d'u.b., daouhanteriñ e benn d'u.b., faoutañ u.b. evel un irvinenn, faoutañ penn u.b. evel un irvinenn, terriñ e benn ouzh u.b. ; *gespaltene Haarspitzen,* blev beget lies. ; **2.** [fizik] *den Lichtstrahl spalten,* disrannañ ar skin gouloù ; **3.** [tekn.] *einen Kristall spalten,* skiriañ kristal, skerat strink, skerat un tamm strink ; **4.** [dre skeud.] *die Haare spalten,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket.

V.em. : **sich spalten** (spaltete sich // hat sich (t-rt) gespaltet / hat sich (t-rt) gespalten) : **1.** faoutañ, frailhañ, skarnilañ, dont da frailhañ, skarrañ, dont da skarrañ, dont skarroù (frailhoù, rannoù, skalfoù) en dra-mañ-tra, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra, silabrenniñ, silienniñ, aeradenniñ, flaviañ, nodiñ, tarzhañ, daouhanteriñ, skalfañ, siliennañ ; *mein Haar spaltet sich an den Spitzen,* skalfañ a ra va blev ; **2.** en em rannañ, daouhanteriñ ; *die Welt spaltet sich in zwei Lager,* en em rannañ a ra ar bed e daou gamp enep ; *sich weiter spalten,* en em rannañ diwar rannañ, en em rannañ adarre.

Evezhiadenn : bez ez eus daou stumm evit an anv-gwan-verb II :

gespaltet : [ster rik] *eine gespaltete Mauer,* ur voger faout b., ur voger rannet b.

gespalten : [dre skeud.] *die Meinungen sind gespalten,* dizunvan eo ar mennozhioù, pep hini en deus e soñj, ne wel ket an dud an traoù dre an hevelep lomber ; [ster rik] faout, faoutet, forc'hek, skalfek, forc'hellek, rannet ; *gespaltenes Holz,* koad faoutet g. ; *mit gespaltenen Klauen,* skalfek (forc'hellek) e dreid, treid skalfek dezhañ, palfas e dreid ; *gespaltene Zunge,* teod forc'hek a zaou veg g.

Spaltenbreite b. (-,-n) : [stlenn.] marzekadur g., linennadur g.

spaltenreich ag. : skarnilet, leun a frailhoù, leun a faoutoù, leun a faoutennoù, leun a skarroù, leun a skalfoù, leun a skalfennoù, skarnilek.

Spalter g. (-s,-) : **1.** faouter g. ; **2.** [dre skeud.] parfoeltrer g., peurfoeltrer g.

Spaltfläche b. (-,-n) : talenn disfaout b.

Spaltfuß g. (-es,-füße) : troad skalfek g., troad forc'hek g., troad palfas g.

spaltfüßig ag. : [loen.] skalfek e dreid, forc'hek e dreid, palfas e dreid ; *spaltfüßiges Tier,* artiodaktil g., daougarneg g., loen palfas e dreid g.

Spaltholz g. (-es,-hölzer) : **1.** prenn heskennet a-benn g., prenn heskennet a-hed g., koad heskennet a-benn g.,

koad heskennet a-hed g. ; **2.** koad faout g., keuneud str., koad-tan g.
spaltig ag. : **1.** skalfek, skarnilet, skarnilek ; **2.** [dre astenn.] torrus, disrannus, aes da faoutañ, faoutus.
-spaltig ag. : [moull.] *zweispaltig,* war daou vann.
Spalthuf g. (-s,-e) : troad skalfek g., troad forc'hek g., troad palfas g.
Spaltkeil g. (-s,-e) : [tekn.] genn faoutañ g./b.
Spaltklaue b. (-,-n) : troad skalfek g., troad forc'hek g., troad palfas g.
Spaltklinge b. (-,-n) : horzh-vouc'hal b., horzh vosañ b.
Spaltleder n. (-s) : lêr a galite fall g., lêr a berzh fall g., lêr skarnilus g.
Spaltmesser n. (-s,-) : kontell imboudañ b., kontell da imboudañ b., kontell imboud b., imbouder g.
Spaltmündung b. (-,-en) : [louza.] stomat str., stomatenn b.
Spaltneutron n. (-s,-en) : [nukl.] neutron diwar dorradur str., neutron diwar skiriadur str.
Spaltpilz g. (-es,-e) : bakteri str., bakterienn b.
Spaltprodukt n. (-s,-e) : [nukl.] produ diwar dorradur g., produ diwar skiriadur g.
Spaltrate b. (-,-n) : [nukl.] feur dorradur g., feur skiriadur g.
Spaltstoff g. (-s,-e) : [fizik] danvez torrus, danvez skiriedik g.
Spaltung b. (-,-en) : **1.** disrann g./b., disranniezh b., trubuilh g. ; *innere Spaltungen,* trubuilhoù diabarzh lies., dizunvaniezh diabarzh b. ; **2.** [fizik] torradur g., skiriadur g. ; *Spaltung des Atomkerns,* skiriadur an derc'han g., rannadur an derc'han g., torradur an nukleüs g. ; **3.** faouterezh g. ; **4.** dizoubladur g., disfaout ar me g.
Spaltungsenergie b. (-) : gremm diwar dorradur g., energiezh diwar dorradur b., gremm diwar skiriadur g., energiezh diwar rannadur b.
Spam g./n. (-s,-s) : [stlenn.] strob g., spam g.
Span g. (-s, Späne) : **1.** diskolpadenn b., paladur g., skolp str., skolpad str., askloed str., drailh g., drailhenn b. ; *Späne,* brevadur g., drailhoù diwar vreviñ lies. ; *Holzspäne,* kalfich g. ; *Hobelspan,* freluch str., skolp str., skolpad str., rubanenn-goad b., sklisenn b., skirienn b., askloed str., klimich str. ; *von deinen Brettern werden nur noch Späne übrig bleiben,* da blenk a yelo tout a grennadur ; **2.** *Metallspäne,* bleud-livn g., bleud-houarn g., drailhajoù-houarn, livnaj houarn g., livnadur houarn g., pailhur houarn str. ; **3.** P. *dünn wie ein Span sein,* bezañ treut evel an Ankoù (evel ar marv, evel un askell-groc'hen, evel ur gioc'h, treut-gioc'h, evel ur vazh-gwisket), bezañ treut-eskern (-askorn, -ki, -gagn, -kign), bezañ treut-marv, bezañ kras evel ur geuneudenn, na vezañ tev ar gwenn en e revr, bezañ treut ha kastiz, bezañ aet e gof en e gein ; *er ist dünn wie ein Span,* spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, n'eus mann outañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; **4.** *wo gehobelt wird, fallen Späne,* an hini ne labour ket e roñsed ne uz ket e foet, ret eo kemer an droug gant ar mad, daou benn he deus pep bazh, war-dro ar moc'h e vez soroc'h, ret eo terriñ ar graoñenn evit kaout ar vouedenn, ret eo terriñ ar graoñenn kent kavout ar vouedenn, eus vi torret da alumenn ne zigloro labous biken ; **5.** [goapaus] *einen Span haben,* bezañ un tammig droch, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ laban, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; **6.** *Späne haben,* dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant a-vozadoù, bezañ arc'hantet bravik, ober aour gant morzholioù, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, ober arc'hant war an oaled, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik-mor, bezañ pinvidik evel ar mor, bezañ pinvidik-pounner, bezañ pinvidik-peurfonn, bezañ pinvidik-brein, bezañ pinvidik-parfont, bezañ pinvidik-lous, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ an arc'hant war ar raden gant an-unan, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober krazadenn, ober e eost, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober god, ober godell, ober yalc'h, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, bezañ danvez d'an-unan, bezañ pinvidik-bras, bevañ war an ton bras, ren ur vuhez pompus, bezañ pinvidik-dreist, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor), bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav

keinañ, bezañ mat da geinañ ; **7.** skourj g., blod g., skor g., skoilh g. ; **8.** P. [rannyezh.] tabut g., tabuterezh g., trouz g., jeu b., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., dael b., reuz g., c'hoari g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g. ; **9.** *machen Sie keine Späne !* arabat deoc'h ober kamambre (ober ardoù, ober ismodoù, ober tailhoù, ober yezhoù, ober ho fagodenn) ! n'it ket d'ober jestroù ! paouezit gant hoc'h arvezioù !

spänen V.k.e. (hat gespänt) : **1.** brikañ, frotañ, taravat, rimiañ ; **2.** [kozh] sunañ, chugal, denañ.

Spanferkel n. (-s,-) : [loen.] porc'hellig-laezh g. [*liester* perc'hellig-laezh], porc'hell-laezh g. [*liester* perc'hell-laezh].

Spange b. (-,-n) : **1.** boukl g., blouk g., brochenn b. ; **2.** spilhenn-alc'hwez b., spilhenn-alc'hwezet b., spilhenn-grog b. ; **3.** *Haarspange,* sparlenn vlev b., barretenn b., gwask vlev b., spilhenn vlev b. ; **4.** prenner g., kloched g., fremailh g., fremouer g., morailh-torzhell g. ; **5.** tro-vrec'h b., kelc'h-brec'h g. ; **6.** [dent, mezeg.] rastell-dent b.

Spanholz n. (-es) : darbrenn g.

Spaniel g. (-s,-) : [loen.] ki-Spagn g., ki-spagnol g., spagnolig g. ; *langhaariger Spaniel,* ki foutouilhek g., barbed g. ; *Brittany-Spaniel,* ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

Spanien n. (-s) : Spagn b., Bro-Spagn b.

Spanier g. (-s,-) : Spagnol g., Spagnad g.

Spanierin b. (-,-nen) : Spagnolez b., Spagnadez b.

Spaniol g. (-s,-e) : butun Bro-Spagn g., butun Spagn g.

spanisch ag. : **1.** spaniat, [yezh.] kastilhanek, spagnolek, spagnek ; *spanische Spracheigentümlichkeit,* perzh dibar ar c'hastilhaneg (ar spagnoleg) g., kastilhanegadur (spagnolegadur) g. ; *spanisch-amerikanisch,* spagnol-amerikan, [yezh.] spagnol-amerikanek ; **2.** [dre skeud.] *spanischer Stiefel,* garwaskoù lies., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; **3.** *spanische Wand,* andorenn b., troc'h-avel g. ; **4.** *spanische Fliege,* c'hwil-glas g. (Gregor) ; **5.** [lu] *spanischer Reiter*, paluc'h-hiriset b., paluc'henn iriset b., marc'hoù-harz lies. ; **6.** *spanischer Pfeffer,* **a)** [louza.] pebr-Spagn str., pebrenn-Spagn b., pimant str., pimant-ruz str. ; **b)** [kegin.] pimant g., pimant-ruz g., pebr-Spagn g., paprika g. ; **7.** [tr-l] P. *das kommt mir spanisch vor,* gregach eo evidon / hebraeg pur eo (Gregor), n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, kement-se a ya dreist va maner.

Spanisch n. : [yezh.] kastilhaneg g., spagneg g., spagnoleg g.

spanischsprachig ag. : kastilhanegour, spagnolegour, spagnour.

Spanischweiß n. (-es) : gwenner arc'hant g., gwenn Spagn g.

Spann g. (-s,-e) : chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., gouzoug-an-troad g., kil-troad g. ; *ein Fuß mit hohem Spann,* un troad chouket mat g.

Spannabzug g. (-s,-abzüge) : [arm] pluenn b., draenenn b., draen g.

Spannader b. (-,-n) : [korf.] stirenn b., penn-kigenn g.

Spannbacke b. (-,-n) : [tekn.] karvan b., javed b.

Spannbalken g. (-s,-) : [tisav.] gwelteñv b., gweltre b.

spannbar ag. : astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, emledus, hag a c'heller stegnañ, hag a c'haller stignañ, hag a c'heller bantañ.

Spannbeton g. (-s) : betoñs rakstrivet g., betoñs diougorzhet g.

Spannbettlaken n. (-s,-) / **Spannbetttuch** g. (-s,-tücher) : liñsel dindan da stegnañ war ar vatalasenn b., liñsel-doagenn b.

Spanndraht g. (-s,-drähte) : [merdead., h.a.] fun-stignañ b., fun-skor b., pantilhon g., obant b., obank b., stign g., stenner g.

Spanne b. (-,-n) : **1.** rahouenn b., rahouennad b., palvad g. ; *Spannen messen,* rahouennañ (Gregor), rahouenniñ, muzuliañ a-rahouennadoù ; **2.** [dre skeud.] koulzad g. ; *eine Spanne Zeit,* ur pennad amzer g., un herrad amzer g., un hirnez amzer b., ur wers b. ; *kurze Spanne,* pennadig amzer g., herradig amzer g. ; **3.** marz g. ; *Handelsspanne,* marz kenwerzhel g., marz buzad g., marz gounid g., buzvarz g. ; *Preisspanne,* marz g., gavael ar prizioù g., gavaelad ar prizioù g. ; **4.** tammig frankiz ober g., lec'hed ober g. ; **5.** hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarzh g., gwask g., skarr g., skalf g., skalfenn b., difouilh g.

spannen V.k.e. (hat gespannt) : **1.** stegnañ, stignañ, stennañ, bantañ, antellañ, reutaat, reudiñ, sonnaat ; *ein Seil spannen,* stegnañ (stignañ) ur fun, stegnañ (stignañ) ur gordenn ; *seine Muskeln spannen,* stegnañ (reudiñ) e gigennoù ; *einen Bogen spannen,* stignañ ur wareg, antellañ ur wareg, bantañ ur wareg ; *eine Feder spannen,* stignañ ur winterell ; *den Hahn einer Flinte spannen,* stegnañ ki ur fuzuilh ; [sonerezh] *Saiten spannen,* lakaat kerdin war ur benveg sonerezh ; *Saiten hoch spannen,* stignañ kerdin ur benveg sonerezh ; [dre skeud.] *alle Kräfte (an)spannen,* dastum e holl nerzh ; *seine Forderungen zu hoch spannen,* mont re bell gant e rekedoù.

2. [tekn.] *ein Rad spannen,* klask kreiz ur rod, kreizañ ur rod.

3. sterniañ, aveiñ ; *Pferde an einen Wagen spannen, Pferde vor einen Wagen spannen,* lakaat kezeg ouzh ur c'harr, sterniañ kezeg ouzh ur c'harr, aveiñ kezeg, sterniañ ur c'harr, stagañ kezeg war ur c'harr ; *das Pferd an die Schere spannen,* lakaat ar marc'h el limon, lakaat ar marc'h er c'hleurioù ; *Ochsen ins Joch spannen,* lakaat ejened ouzh ar yev, sterniañ oc'hen ; *zwei Pferde hintereinander spannen, zwei Pferde hintereinanderspannen,* ambilhañ kezeg ; [dre skeud.] *die Pferde hinter den Wagen spannen,* lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaat lost ar c'harr a-raok, mont war e benn, bezañ maout da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, tapout skrilhed gant bazh ar yod, ober udb war an tu ma tiskrab ar yar, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare,

mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh.
4. [dre astenn.] *jemanden auf die Folter spannen,* reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ar jahin, enkreziñ u.b. ; [dre skeud.] *spannen Sie mich doch nicht auf die Folter,* paouezit ouzhin mar plij ! paouezit mar plij da jahinañ va spered ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! ; *er spannt mich auf die Folter,* hennezh a jahin va spered, hennezh ne baouez ket ouzhin, hennezh a laka ac'hanon da zisec'hañ gant ar c'hoant gouzout, hennezh a laka kaoc'h kras em bragoù.
5. [tekn.] *in den Schraubstock spannen,* stardañ e-barzh ar viñs-taol (ar viñsell) ; *einen Wagen spannen,* stagañ mat ha tenn karg ur c'harr ; *über die Form spannen,* stignañ war ar moull.
V.gw. (hat gespannt) : **1.** *dieses Kleid spannt über den Schultern,* re start eo an dilhad-mañ en-dro d'an divskoaz.
2. *die Katze spannt auf die Maus,* bez emañ ar c'hazh e spi da gregiñ el logodenn, emañ ar c'hazh e spi o c'hedal al logodenn ; P. *auf einen Gewinn spannen,* bezañ e-sell d'ober un tamm gounid, bezañ en gortoz a ober un tamm gounid.
3. *dieses Flugzeug spannt fünfzig Meter,* hanter-kant metrad hed-eskell a zo gant ar c'harr-nij-mañ.
V.em. : **sich spannen** (hat sich gespannt) : **1.** reutaat, reudiñ, sonnaat ; **2.** *die Brücke spannt sich (t-rt) über den Fluss,* a-c'haoliad emañ ar pont war ar stêr ; *über den Himmel spannt sich (t-rt) ein Regenbogen,* stignet eo gwareg-ar-glav ; *der Himmel spannt sich (t-rt) über uns,* an oabl a zispak e volz a-uc'h dimp.
gespannt : stignet, a-stign, reudet ; *gespannte Aufmerksamkeit,* brasañ evezh g. ; *gespannte Beziehungen,* darempredoù tenn (stign) ; *gespannte Lage*, plegenn denn b., plegenn gwall ziaes, glazentez b. ; *hoch gespannte Hoffnungen,* c'hoantoù re vras (dreistmuzul) lies. ; *straff gespanntes Seil,* fun stegn b. ; *allzu gespannt,* o virviñ war e dreid, o virviñ gant ar brasañ dibasianted, birvilh ennañ, a-stign, e spered stignet e-giz ur wareg ; *ich bin darauf gespannt,* dibasiantiñ a ran o c'hedal an dra-se, gortoz a ran an dra-se gant hast bras, despailh a zo ganin gwelet an dra-se, mall am eus da welet an dra-se, mall a zo ganin (din) gwelet an dra-se, skuizhañ a ran o c'hedal an dra-se ; *er ist darauf gespannt,* P. kaoc'h kraz a zo en e vragoù ; *die Zuschauer hörten den Vortrag gespannt zu,* stignet (a-stign) e oa an dud o selaou ar brezegenn.
Spannen n. (-s) : **1.** reutidigezh b., reudadur g., stegnadur g. ; **2.** stardadenn b., starderezh g.
spannend ag. : **1.** hoalus, dedennus, entanus, boemus, marzhus, estlammus, dudius-dreist, dudius, teogus, lubanus, atizus, mezevellus, mezvus, trelatus ; *spannende Erzählung,* danevell dedennus-tre b., danevell lubanus b. ; **2.** stegnus ; **3.** startaus.
Spannenlänge b. (-,-n) : rahouennad b.
Spanner g. (-s,-) : **1.** stigner g. ; *Schuhspanner,* stign-botoù g., furm-votez b., moull-botoù g. ; **2.** P. sellataer g. ; **3.** [loen.] falenn b. ; **4.** doug-kelaouenn g. ; **5.** starder skinoù-rod g. ; **6.** [sport] stigner palikedoù g. ; **7.** [korf.] kigenn stigner b.
Spannerraupe b. (-,-n) : [loen.] rahouenner g. [*liester :* rahouennered].
Spannerin b. (-,-nen) : P. sellataerez b.
Spannfeder b. (-,-n) : gwinterell b.
Spannfutter n. (-s,-) : [tekn.] beg-stardañ g.
Spannhebel g. (-s,-) : stign g., stegner g., stenner g., stigner g.
Spannholz g. (-es,-hölzer) : strilh str., tortis g.
Spannkraft b. (-) : **1.** lastikelezh b., stirennegezh b., tonikelezh b. ; **2.** [fizik] gwask burezh g. ; **3.** [gwer] emledusted b.
spannkräftig ag. : stirennek, lastikennek.
Spannlack g. (-s) : [tekn.] lakenn stignañ b.
Spannmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn astenner b.
Spannnagel g. (-s,-nägel) : b. (-,-n) : ibil houarn kenstagañ g., ibil-sterniañ g.
Spannrahmen g. (-s,-) : stern stigner g.
Spannriemen g. (-s,-) : senklenn b., stleug-kere g.
Spannring g. (-s,-e) : kolier stardañ g., envez stardañ g.
Spannschiene b. (-,-n) : ruzerez b., risklerez b., rakled g.
Spannschutz g. (-es,-e) : choukenn b., bourr g.
Spannseil n. (-s,-e) : fun-stignañ b., fun-stennañ b., pantilhon g., stign g.
Spannstück n. (-s,-e) : [tekn.] spletenn b., pluenn b., draen g.
Spanntau n. (-s,-e) : fun b., bos g., stag g., fard g.
Spannteppich g. (-s,-e) : [Bro-Suis] moketenn b.
Spannung b. (-,-en) : **1.** stegnadur g., stignadur g., stennadur g., reutadur g., reudadur g., reudadenn b. ; *Spannung eines Seiles,* stegnadur ur fun g. ; *zu große Spannung,* dreiststegnadur g., soulstegnadur g. ; *zu geringe Spannung,* isstegnadur g. ; *Spannung der Willenskraft,* luskoù a spered lies., strivoù spered lies., dastumadur e holl youl (e nerzh-youl) g.
2. hed-gaol g., treuziad g. ; *Spannung eines Gewölbes,* hed-gaol ur volz g. ; *Spannung einer Brücke,* hed-gaol ur pont g.
3. [bred.] tennder g., stennadur ; *psychische Spannung,* bredtennder g., stennadur bred g., tennder bredel g. ; *ein Buch mit Spannung lesen,* lenn ul levr a-greiz kalon (a-galon, a wir galon), bezañ a-zevri-kaer (a-zevri-bev, da vat-kaer, da vat ha kaer) gant ul levr ; *die Zuschauer hörten den Vortrag mit Spannung zu,* stignet (a-stign) e oa an dud o selaou ar brezegenn ; *in atemloser Spannung sein,* chom balc'h e c'henoù - chom war e gement all - kouezhañ war e gement all - bezañ sabatuet (alvaonet-holl) - chom digor e c'henoù, digor-bras e zaoulagad - bezañ kalmet.
4. *politische Spannung,* darempredoù tenn war tachenn ar politikerezh lies., aergelc'h politikel broutac'hus g., stad an traoù eus ar re washañ (trouz trubuilhoù bras) war tachenn ar politikerezh b., tennderioù politikel lies.
5. [tredan] voltadur g., tredanvarr g. ; *Spannung von 220 volt,* tredanvarr a 220 volt, 220 volt tredanvarr ; *Hochspannung,* tredanvarr uhel g. ; *eine Spannung einlegen,* ober gant un tredanvarr.
6. [burezh] gwask g., barr g.
7. [fizik] *interne Spannungen,* destrizhoù diabarzh lies.

Spannungsabfall g. (-s,-abfälle) : digresk voltadur g., digresk tredanvarr g., lammdigresk voltadur g., lammdigresk tredanvarr g., isvarr g.
Spannungsausgleicher g. (-s,-) : reolier voltadur g., reolier tredanvarr g., tredanvarreolier g., reolier tredan g.
Spannungsdifferenz b. (-,-en) : kemm barr g., kemm tredanvarr g.
Spannungsgebiet n. (-s,-e) : [polit.] takad gwall denn an darempredoù politikel ennañ g., takad trouz brezel ennañ g.
Spannungsirresein n. (-s) : [mezeg.] katatoniezh b.
Spannungsmesser g. (-s,-) : **1.** voltmetr g. ; **2.** jaoj gwask g.
Spannungsminderung b. (-,-en) : isvarrañ g., digresk voltadur g., digresk tredanvarr g.
Spannungsprüfer g. (-s,-) : **1.** reolier tredan g., kontroller tredanvarr g., kontroller voltadur g. ; **2.** reolier gwask g., kontroller gwask g.
Spannungsteiler g. (-s,-) : [skingomz] tredanvarreolier g., barreolier g.
Spannvorrichtung b. (-,-en) : [tekn.] stegner g., stigner g., stenner g., stign g., stramm stardañ g.
Spannweite b. (-,-n) : **1.** [laboused] hed-eskell ul labous g., digorded b., eskelled g. ; *mit breiter Spannweite,* askellet-ledan ; **2.** treuziad g. ; *Spannweite eines Gewölbes,* hed-gaol ur volz g. ; *Spannweite einer Brücke,* hed-gaol ur pont g. ; **3.** [tekn.] distok g., digorder g., skarv g. ; **4.** [nij.] digorentez b., hed-eskell g., eskelled g.
Spanplatte b. (-,-n) : prenn brenn-heskenn g., prenn torpez g., panell dorpezad b., P. koad formaj g.
Spansau b. (-,-säue) : [loen.] gwiz-laezh b.
Spanschachtel b. (-,-n) : boest graet gant plankennoù skañv (gant prenn torpez) b.
Spanten lies. : [merdead.] ezen lies., koadoù-kamm lies., gourivinoù lies.
Sparbrenner g. (-s,-) : dever tan bihan g., lutig g.
Sparbrett n. (-s,-er) : [mañsonerezh] pig b., sparfell b.
Sparbrief g. (-s,-e) : testeni postadenn war feur kampi digemm g., madenn espern b.
Sparbuch n. (-s,-bücher) : levrig espern g.
Sparbüchse b. (-,-n) : pod-espern g., podig-espern g., bionenn b. ; *Sparbüchse voll Kleingeld,* pod-espern leun a laboused melen g.
Spareinlage b. (-,-n) : fiziad d'ar c'hef espern g.
sparen V.k.e. ha V.gw. (hat gespart) : **1.** espern, erbediñ, arboellañ, armerzhañ, armerzhout, restañ, arbenniñ ; *für das Alter sparen,* lakaat arc'hant a-gostez (tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, restañ arc'hant, arboellañ arc'hant, kosteziañ arc'hant, espern arc'hant, sevel arc'hant, erbediñ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv) e-sell ar gozhni, dastum arc'hant evit ar gozhni ; *Geld sparen,* dastum (berniañ) arc'hant, armerzhañ arc'hant, ober ur yalc'hadig, teñzoriañ, erbediñ e wenneien, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant en armerzh, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, restañ arc'hant, arboellañ arc'hant, espern arc'hant, sevel arc'hant, erbediñ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *am unrechten Ort sparen, am falschen Ende sparen,* lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, bezañ pizh war ar brenn ha foran war ar bleud, kerzhet war e benn evit erbediñ e dreid.
2. damantiñ, kaout damant da, erbediñ, espern ; *seine Mühe sparen,* marc'hata e boan, espern e boan ; *seine Mühe nicht sparen,* na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), na espern e boan, bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h war al labour, merat, na vouzhañ ouzh al labour ; *mit dem Lobe nicht sparen,* [kozh] *des Lobes nicht sparen,* na baouez d'ober meuleudioù - mont amplik gant ar meuleudioù - reiñ mel gant al loa-bod - reiñ pour, gwrizioù hag all - reiñ kaol - reiñ kaol d'ar c'havr - bezañ brokus gant e veuleudioù - meuliñ dreist-penn ; *ihr könnt euch eure Bemerkungen sparen !* chomit ho kaozioù ganeoc'h !
Sparen n. (-s) : espern g., espernerezh g., espernidigezh b., armerzh g., arboellerezh g., arboell g., erbed g. ; *ich bin klar fürs Sparen und gegen Verschwendung,* me e vez gwell ganin dastum eget skuilhañ, me e vez gwell ganin espern eget foranañ.
Sparer g. (-s,-) : erbeder g., arboeller g., esperner g., armerzher g. ; *kleine Sparer,* erbederien vihan lies., arboellerien vihan lies. ; *dem Sparer gehört ein Zehrer,* tad ha mamm vailhant, bugale feneant - goude ar rastell e teu ar forc'h - war-lerc'h un dastumer e teu un dispigner - goude ar serrer e teu an diserrer - henhont a zo o verniañ gant ar rastell e-pad m'emañ e vugale o ledañ gant ar forc'h.
Sparerin b. (-,-nen) : erbederez b., arboellerez b., armerzherez b., espernerez b.
Sparflämmchen n. (-s,-) : tan bihan g., tan damvouget g., lutig g.
Sparflamme b. (-,-n) : **1.** tan bihan g., tan damvouget g., lutig g. ; **2.** P. [dre skeud.] *auf Sparflamme,* war e c'horregezh, ent habaskik, dousik, en arouar.
Spargel g. (-s,-) : [louza.] asperjez str., asperjuz str., sparf g., louzaouenn ar sparf b. ; *wildwachsender Spargel,* asperjez gouez str.
Spargelblume b. (-,-n) : [louza.] brouskaol str.
Spargeld n. (-es,-er) : arc'hant dibrez g., arboell g., arboellad g., arboelladenn b., espern g., espernadenn b., armerzh g., boujedenn b., arc'hant lakaet a-gostez g., arc'hant arboellet g., arc'hant espernet g. ; *von seinem Spargeld kann er sich (t-d-b) jetzt einen neuen Wagen*

kaufen, deuet eo a-benn da arboellañ gwerzh ur c'harr-tan nevez.
Spargelpilz g. (-es,-e) : [louza.] monog blevek g.
Sparguthaben n. (-s) : kaoud war ul levrig espern g.
Sparheft n. (-s,-e) : [Bro-Suis] levrig espern g.
Sparkalk g. (-s) : plastr poazh g.
Sparkasse b. (-,-n) : kef-espern g., esperndi g.
Sparkassenbuch n. (-s,-bücher) : levrig espern g.
Sparkästchen n. (-s,-) : pod-espern g., podig-espern g., bionenn b.
Sparkonto n. (-s,-konten) : kont-espern b. ; *den Erlös aus der verkauften Wohnung hatte er auf sein Sparkonto überwiesen,* treuzkaset en doa gwerzh ar ranndi war e gont-espern.
Sparkurs g. (-es,-e) : strizhentez e-keñver an dispignoù b., strizhded e-keñver an dispignoù b., strizhder e-keñver an dispignoù g.
spärlich ag. : dister, skañv, rouez, ral, difonn, distank, gloev, dibaot, tanav ; *spärliche Mahlzeit,* pred dister g. ; *spärliche Geldmittel,* yalc'h skañv b., yalc'had dister b., leveoù dister lies., arc'hant ken just ha fri ar c'hazh g. ; *spärliches Haar,* blev gloev str. ; *dieser Roggen wächst spärlich,* gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ ; *spärliches Feuer,* tan dister g., banne tan g., begad tan g., tan intañvez g. ; *spärliches Licht,* skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., gouloù bleiz g., gouloù pikous g., gouloù blin g., lutig g., gouloù dister g. ; *ein spärlich belaubter Baum,* ur wezenn dibaot delienn outi str., ur wezenn nemeur a zelioù outi str., ur wezenn zibourc'h str. ; *spärlich besuchtes Schauspiel,* abadenn na ra ket berzh b. ; *spärlicher werden,* disteraat, rouesaat, tanavaat, gloevaat , *hier kommen die Sardinen nur spärlich vor,* evit ar sardin n'eus nemet ul livadenn amañ, evit ar sardin n'eus ket pikol amañ, evit ar sardin n'eus ket dirañj diouto amañ, ne vez ket rust ar sardin amañ ; *von seiner Frau bekommt er nur spärlich Geld,* arc'hant a vez roet dezhañ a sil da sil gand e wreg.
Spärlichkeit b. (-) : disterder g., disterded b., rouezder g., rouezded b.
Sparmarke b. (-,-n) : timbr distaol g., timbr espern g.
Sparmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn arboellañ b., darbaroù arboellañ lies. ; *drastische Sparmaßnahmen treffen,* krennañ groñs an dispignoù (ar budjed).
Sparpackung b. (-,-en) : pakad espernus g., pakad arboellus g.
Sparpfennig g. (-s,-e) : tammoù gwenneien lakaet a-gostez lies., yalc'hadig b., yalc'hadig a-dreñv b.
Sparpolitik b. (-) : politikerezh strizh e-keñver an dispignoù g., strizhentez e-keñver an dispignoù b., strizhded e-keñver an dispignoù b., strizhder e-keñver an dispignoù g.
Sparprämie b. (-,-n) : skoaziadenn espern b.
Sparprogramm n. (-s,-e) : steuñv espern g., steuñv krennañ an dispignoù g.
Sparquote b. (-,-n) : [arc'hant.] feur espern g.
Sparren g. (-s,-) : **1.** kebr g., kebrienn b., gwifl g., gwiflenn b. ; *Sparren einbauen,* gwiflañ, kebriañ ; *Sparren herstellen,* gwiflañ ; *mit Sparen ausgestattet,* gwiflek ; *unterster Sparren,* lost-koubl g. ; **2.** P. *einen Sparren zu viel haben,* na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, kaout e lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ laban, bezañ un tammig droch, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad.
Sparrenbau g. (-s) : gwiflaj str., kebriad str. [*stumm unan* kebrienn].
Sparrenfuß g. (-es,-füße) : belk g.
Sparrenholz n. (-es) : [tisav.] kebroù lies., gwifloù lies.
Sparrenkopf g. (-s,-köpfe) : belk g.
Sparrenlage b. (-,-n) / **Sparrenwerk** n. (-s,-e) : kebriad str. [*unander* kebrienn].
Sparring n. (-s) : [sport] gourdonerezh g., embregerezh g.
sparsam ag. : arboellus, dizispign, kempenn, kempenn war e arc'hant, kempenn ouzh e arc'hant, kempenn war e wenneien, kempenn ouzh e wenneien, pervezh, pervezh war e arc'hant, fur gant e wenneien, pizh, pizh ha kempenn, berrsellus, espernus, arboeller ; *sparsame Hausfrau,* tiegez vat b. (Gregor), menajerez vat b., menajerez dizispign b. ; *sparsames Auto,* karr-tan arboellus d'ar strilheoul g., karr-tan espernus evit ar pezh a sell ouzh ar bevezerezh strilheoul g. ; *sparsam leben,* arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, derc'hel pizh d'e wenneien, bezañ dizispign, bevañ dizispign, bevañ hep nemeur a zispign, derc'hel tost d'e arc'hant, ober kalz gant nebeut ; *wer arm ist, muss sparsam leben,* ar paour a vank dezhañ malañ munut, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz ; *extrem sparsam leben,* bevañ divisañ ma c'haller, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ

gant bara ha dour, bevañ gant pizhoni ; *sehr sparsam sein,* derc'hel pizh (bezañ tost) d'e wenneien, bezañ pizh ha kempenn, bezañ amsell, bezañ amsellus, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ sec'h a gein, bezañ kras e revr, sellet berr ouzh bleud ha brenn, na stagañ e chas diwar-goust silzig, berrsellet ; *er ist nicht gerade sparsam,* kalz a arc'hant a ya gant hennezh ; [dre astenn.] *mit etwas sparsam umgehen,* sellet berr ouzh udb, sellet pizh ouzh udb, damantiñ d'udb, arboellañ (erbediñ, armerzhañ, marc'hata) udb, kaout damant d'udb, mont dousik d'udb, ober damant ouzh udb, bezañ damantus d'udb, bezañ pizh gant udb, bezañ pizh war udb, ober pizh war udb, espern udb, tailhañ udb ; *mit seiner Zeit sparsam umgehen,* marc'hata e amzer, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen,* lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, P. priellañ bara ; *von einer Erlaubnis sparsam Gebrauch machen,* ober un implij fur eus un aotre bennak.

Sparsamkeit b. (-) : arboell g., arboellentez b., arboelladurezh b., arboellerezh g., armerzh g., espernegezh b. ; *aus Sparsamkeitsgründen,* dre zamant, evit krennañ an dispignoù, evit krennañ war an dispignoù, evit ober un tamm krennañ d'an dispignoù, evit arbenniñ an dispignoù ; *kleinliche (übertriebene) Sparsamkeit,* pervezhded b., pervezhder g., tostoni b., pizhder g., pizhded b., pizhoni b.

Sparsamkeitsprinzip n. (-) : [preder.] pennaenn an arboellañs b., pennaenn an eeunder g.

Sparschwein n. (-s,-e) : podig-espern g., bionenn b., yalc'hig a-dreñv b., yar gozh b. ; *Sparschwein voll Kleingeld,* pod-espern leun a laboused melen g.

Sparstrumpf g. (-es,-strümpfe) : P. pod-espern g., yalc'h a-dreñv b., assac'h g., yar gozh b., barlennad b., tousegad g.

Sparta n. (-s) : [istor] Sparta b.

Spartakist g. (-en,-en) : [istor] spartakour g.

Spartaler g. (-s) : P. tammoù gwenneien lakaet a-gostez lies., yalc'hadig a-dreñv b.

Spartaner g. (-s,-) : [istor] Spartaad g. [*liester* Spartaiz].

Spartanerin b. (-,-nen) : [istor] Spartaadez b.

spartanisch ag. : spartaat ; *spartanisch erziehen,* desevel e giz Sparta, desevel en un doare reut ; *spartanisch erzogene Kinder,* bugale savet garv lies.

Sparte b. (-,-n) : rummad g., rann b.

Spartgras n. (-es) : [louza.] broen-palud str.

Spartoware b. (-,-n) : [kenwerzh] traezenn broen-palud b., treilheris g., treilh b., treilhenn b.

Spartrieb g. (-s) : espernegezh b.

Sparvertrag g. (-s,-verträge) : steuñv espern g., kevrat espern b.

Sparzins g. (-es,-en) : kampi degaset gant ar gont-espern g.

spasmisch ag. : [mezeg.] kridek, spasmodek, andagek, andagel.

spasmophil ag. : [mezeg.] spasmofil, spasmofilek.

Spasmophile(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] spasmofilad g., spasmofiladez b., spasmofil g., spasmofilez b.

Spasmophilie b. (-) : [mezeg.] spasmofiliezh b.

Spaß g. (-es, Späße) : **1.** bourd g., baoch g., fent g., farsadenn b., fars g., farsellerezh g., farserezh g., fentigell b., fentigellerezh g., taol jilibourdiñ g., taol farserezh g., jangloù lies., wignavaou g., c'hoari gaer g., tro gaer b. ; *schlechter Spaß,* tro divalav b., tro lous b., tro gamm b., bourd divalav g., c'hoari fall g., tro fall b. ; *roher Spaß,* bourd hudur g., bourd diwisk g., bourd pebret-lik g. ; *Späße machen,* ober gennoù, ober bourdellajoù, ober farsoù, ober farsig-farsoù, ober jangloù, ober troioù-kamm, farsal, farsellat, ober fent, ober bourd, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, bourdigellat, boufoniñ ; *aus Spaß, zum Spaß,* **a)** dre fent, evit farsal, a-fars, dre fars, diwar farsal, diwar c'hoari, dre c'hoari ; **b)** evit ar blijadur, evit e blijadur ; *das war nur Spaß !* evit ober van ne oa ken, ur c'hoari e oa ha netra ken, ur c'hoari ne oa ken, graet hor boa kement-se evit farsal, ur farsadenn an hini e oa, fellout a rae deomp bourdañ, o farsal e oamp, ne oa ket sirius, kement-se ne oa nemet c'hoariell ; *mit jemandem seinen Spaß treiben,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober fent gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *darin versteht er keinen Spaß,* n'eus ket tu da farsal gantañ war an dra-se ; *Späße machen,* fentigellat ; *Spaß beiseite !* fin d'ar pardon, echu eo ar fest-noz ! hep fars / hep fars ebet / fars a-gostez / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, ent dic'hoarzh, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, evit gwir, ent sirius, hep ober goap ; *bei Spaß und Possenspiel, sagt man der Wahrheit viel,* etre bourd (c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.

2. plijadur b., plijadurezh b., pleustr g., bourd g., joa b., goust g., ebat g., dudi g./b., didu g., fent g., misi g., ran g., deur g., sac'had plijadur g., fourrad plijadur g., korfad plijadur g., reuziad plijadur g., revriad plijadur g., barrad plijadur g. ; *allerlei Spaß,* lies plijadur ; *auch Spaß muss sein,* ret eo plijadur a-wechoù, ret eo kemer plijadur a-wechoù ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld,* ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *es macht mir Spaß,* bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourran a ran an dra-se, bourrañ a

ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, diduet-bras e vezan oc'h ober an dra-se, kavout a ran berr va buhez oc'h ober an dra-se, goust am eus, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran bourd en dra-se, kemer a ran goust oc'h ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, un abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, an dra-se a blij din, kemer a ran va ebat gant kement-se, kavout a ran dudi (kemer a ran dudi, en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiñ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, da eo an dra-se din, kement-se a ra vat da'm c'halon, joa am eus ouzh an dra-se, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se, fent am bez gant an dra-se, kemer a ran fent gant an dra-se, ur fent eo din ober an dra-se, fent am bez oc'h ober an dra-se, karet a ran ober an dra-se ; *seinen Spaß haben,* ober anezhi, c'hoari anezhi, kavout ur misi, kas an ton, kas anezhi, kaout berr amzer, kavout berr e amzer, kemer berr amzer, bezañ en e zudi, bezañ en e blijadur, kemer bourd en udb, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kemer fent, kaout fent, en em zudiañ, ober bourrus, kemer e ebat ; *er hat seinen Spaß an der Musik,* kavout a ra e bleustr gant ar sonerezh, kemer a ra goust o seniñ, ran eo gant ar sonerezh, hennezh a vourr dezhañ ar sonerezh, dudiet eo gant ar sonerezh, joa en deus ouzh ar sonerezh ; *es hat Spaß gemacht,* plijadur 'zo bet ; *es hat furchtbar viel Spaß gemacht,* plijadur ruz 'zo bet ; *es macht mir überhaupt keinen Spaß,* se ne ra tamm fent ebet din, se ne ro tamm fent din, ne gavan dudi ebet gant an dra-se, ne gavan an dra-se tamm plijadurus ebet ; *ich habe immer noch meinen Spaß am Leben,* un tammig bourrusted am eus en armerzh ; *er hat keinen Spaß mehr am Leben,* ne gav mui saour gant netra ; *der Tanzabend hat ihnen Spaß gemacht,* karet o doa ar fest-noz, diduellañ o doa graet e-pad ar fest-noz, bourrañ o doa graet e-pad ar fest-noz, o ran o doa graet e-pad ar fest-noz, graet o doa bourrus er fest-noz, fent o doa kemeret er fest-noz, en dudi e voent er fest-noz ; *es macht keinen Spaß, bei strömendem Regen zu wandern,* divourrus (displijus, dihetus) eo bale dindan ar glav puilh, n'eo ket brav bale dindan ar glav-pil, ne garan ket mont da vale pa vez glav-puilh, ne blij ket kaer din mont da vale pa vez glav-pil ; *jemandem den Spaß verderben,* trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari, e sparler-dudi, e benn-teñval), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *viel Spaß !* kalz a blijadur deoc'h ! grit bourrus ! ; *der Spaß war aber von kurzer Dauer,* buan e troas al levenez da joa vil, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har, goude ar c'hoari e teuas an dic'hoari.

Späßchen n. (-s,-) : bourdig g., fentig g., farsadennig b., farsig g.

spaßen V.gw. (hat gespaßt) : farsal, ober fent, ober bourd, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober bourdellajoù, bourdigellat, gragailhat, diverrañ, drujal, nodal, bourdañ, lakaat fent ; *Sie spaßen !* emaoc'h o farsal ! c'hwi a lavar traoù 'vat ! na c'hwi a lavar traoù ! ; *damit ist nicht zu spaßen !* arabat c'hoari gant an dra-se ! arabat ober fent (bourd) gant an dra-se ; *er lässt nicht mit sich spaßen,* diaes eo ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket un ebat kaout darempred gantañ, n'eo ket brav mont da c'hoari gantañ, hennezh 'zo rust an troc'h gantañ, hennezh a zo du e staon, hennezh ne oar ket petra eo farsal ; *mit dem ist nicht zu spaßen,* n'eo ket yac'hus mont da glask afer outañ.

Spaßerei b. (-,-en) : farsellerezh g., drujerezh g., bourderezh g., fentigellerezh g., boufonerezh g.

spaßeshalber Adv. : evit kemer un tamm ebat, evit ar blijadur d'en ober, evit farsal.

spaßhaft ag. : plijus, bourrus, fentus, bourdus, farsus, dudius, diduellus, diverrus, dihuedus, ebat.

Spaßhaftigkeit b. (-) : bourrusted b., fentusted b., plijusted b.

spaßig ag. : fentus, bourdus, farsus, c'hoarzhus, lu, ribardennus, bourjin ; *spaßiger Hund,* marmouz a gi g.

Spaßmacher g. (-s,-) : legestr g., farser g., kampinod g., bidaneller g., bourjin g., boufon g., farouell g., ibil g., bourder g., fentigeller g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., kantolor g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., furlukin g., rampono g., boufoner g., drujer g., istorier g., noualant g., cholori g., dañvad g., fouin g., ebeul g., pabor g.

Spaßmacherin b. (-,-nen) : farserez b., bourderez b., fentigellerez b., boufonerez b., dañvadez b., paborez b.

Spaßverderber g. (-s,-) : garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., ripompi g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., jablour g., bourouell g., freuz-ebat g., sparler-dudi g., penn-teñval g., den dibropoz g., kagaler g.

Spaßverderberin b. (-,-nen) : tromplerez c'hoari b., distanerez b., trabaserez b., tristadenn b., penn kozh g., jablourez b., freuzerez-ebat b., sparlerez-dudi b., penn-teñval g., trubuilherez b., kagalerez b.

Spaßvogel g. (-s,-vögel) : legestr g., farser g., kampinod g., bidaneller g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., fentigeller g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., konikl g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., rampono g., boufon g., boufoner g., drujer g., istorier g., marc'h-kaneller g., dañvad g., fouin g., ebeul g. ; *übler Spaßvogel,* noualant g.

spaßweise Adv. : dre fent, evit farsal, a-fars, dre fars.

Spasti g. (-s,-s) : P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., arsod g., darsod g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., arziod g., aneval g., pennsod g., diskiant g., arc'henaoueg g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g.,

genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., papelod g., droch g., penn droch g., badaouer g., bader g., bajaneg g., balteg g., begeg g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buredenneg g., pav-kaol g., plankenn g., glep g., jalod g., beg glep g., genoù glep g., klapez g., penn luch g., magn g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., tarieller g., feson tartez b., genoù tartez g., skiant verr a zen g., alvaon g., alvaoneg g., amboubal g., sac'h panez g., luguder g., andell b., berrboell g.

Spastiker g. (-s,-) : [mezeg.] den nammet e gorf hag e empenn g., nammed loc'hadel ha empennel g.

Spastikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] plac'h nammet he c'horf hag hec'h empenn b., nammedez loc'hadel ha empennel b.

spastisch ag. : [mezeg.] spastek, spastel ; *spastische Lähmung,* diskeneziezh b.

Spat g. (-s,-e) : [maen.] spat g.

spät ag. : diwezhat ; *späte Stunde,* eur ziwezhat b., pardaezh diwezhat g. ; *zu später Stunde,* gwall ziwezhat, d'un eur dibred, diwezhat-mezh ; *Frühstück zu später Stunde,* lein ziwezhat b., lein d'un eur ziwezhat b. ; *bis in die späte Nacht hinein,* betek pell an noz, betek diwezhat en noz ; *späte Jahreszeit,* lost an hañv g., dilost-hañv g., diskar-amzer g. ; *ein spätes Glück erleben,* bezañ eürus war e ziwezhadoù (en e gozhni), bezañ eürus war e finvez (Gregor) ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen,* ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved ; [istor] *spätes Mittelalter,* Krennamzer diwezhañ b. ; *in späteren Zeiten,* en amzer da zont.

Adv. : diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù ; *es ist schon spät,* erru eo pell an amzer, diwezhat eo anezhi, erru eo pell an deiz, emañ kozh an deiz ; *wie spät ist es ?* pet eur eo ? pet eur emañ ? ; *du kommst zu spät, du bist zu spät dran,* emaout re ziwezhat ; *es war schon spät am Tag,* pell a-walc'h e oa an deiz, gwall ziwezhat e oa dija ; *es war schon spät, die Mutter arbeitete aber noch,* diwezhat e oa dija, ar vamm avat a laboure c'hoazh ; *es ist doch noch nicht sehr spät,* n'eo ket keit-se an amzer ivez, n'emañ ket ken diwezhat-se c'hoazh, n'eo ket gwall ziwezhat c'hoazh, n'eo ket re ziwezhat-holl ; *es ist schon spät,* diwezhat eo, diwezhat eo anezhi, erru eo diwezhat ; *es ist schon sehr spät,* diwezhat-bras eo, gwall ziwezhat eo ; *es wird spät,* diwezhataat a ra ; *früh oder spät,* abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - koulz pe goulz - koulz pe ziwezhat - mont hir, mont berr ; *ich werde früh oder spät diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *früh und spät,* diouzh ar mintin ha diouzh an abardaez ; *von früh bis spät, von früh morgens bis spät abends,* etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, eus gouloù-deiz betek serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, an deiz Doue, e-pad Doue an deiz, a-hed (hed, dre hed) an deiz, abaoe (eus) ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, abred ha diwezhat ; *möglichst spät,* diwezhatañ ar gwellañ, an diwezhatañ ar gwellañ ; *spät am Abend, am späten Abend,* d'ar pardaezh diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù ; *spät in der Nacht,* diwezhat en noz ; *bis spät in der Nacht hinein,* betek pell en noz, betek diwezhat en noz ; *er arbeitet immer bis spät in der Nacht,* hennezh a zo un dever gouloù, hennezh a zo ul losker gouloù ; *spät nach dem Abendessen,* diwezhat goude koan ; *es ist zu spät,* re ziwezhat eo, tremenet eo ar c'houlz ; *spät im Jahr,* war an diwezh eus ar bloaz ; *die Uhr geht um fünf Minuten zu spät,* paket en deus an eurier pemp munut dale, pemp munutenn war-lerc'h emañ an horolaj ; *er ist um einen Tag zu spät angekommen,* erruet e oa gant un devezh dale ; *es ist noch nicht zu spät,* e mare emaoc'h c'hoazh d'ober kement-se, n'eo ket re ziwezhat c'hoazh, n'eo ket c'hoazh digoulz ; *zu spät kommen,* erruout re ziwezhat, bezañ re ziwezhat o tont, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh ; *dass wir zu spät gekommen sind, haben wir deinem Trödeln zu verdanken,* da luguderezh a zo kaoz deomp da vezañ degouezhet re ziwezhat ; *er hatte es noch nie erlebt, dass sie so spät nach Hause kam,* biskoazh n'en doa he gwelet ken diwezhat ; *warum kommst du so spät ?* perak emaout ken diwezhat all oc'h en em gavout ? ; *spät aufstehen,* chom da sac'hañ en e wele, sevel diwezhat ; *besser spät als nie,* an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - an hini a c'hed en devez - gedal n'eo ket koll - karrig a red ne bad ket - gortoz pell, gortoz gwell - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi ; *für Sie ist alles zu spät,* n'eus moaien ebet mui evidoc'h ; *zu spät ist zu spät,* pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h ; *egal, wie spät es war,* pe abred pe ziwezhat e vefe ; [louza.] *spät blühend,* hag a zo diwezhat da vleuñiañ ; *einige Tage später,* a-benn un dervezh bennak goude se, un nebeud devezhioù war-lerc'h ; *drei Wochen später,* a-benn teir sizhun da c'houde ; *wenig Zeit später,* un netraig goude, ur poulzadig goude, ur poulzadig war-lerc'h ; *keinen Monat später, nicht einmal einen Monat später,* kentoc'h eget ur miz goude se ; *wir werden später sehen,* gwelet e vo diwezhatoc'h ; *früher oder später,* deiz pe zeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - mare pe vare - mont hir, mont berr - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhioù all - koulz pe goulz - kent pe c'houde - forzh peur ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *auf später verschieben,* goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, diferañ ober udb, lezel d'ober, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h.

spätabends Adv. : d'ar pardaezh diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù ; *er kommt immer spätabends nach Hause,* mil fenoz e vez atav a-raok ma teu d'ar gêr, diwezhat-noz e vez atav

pa zeu d'ar gêr, hennezh a laka an noz da askouezhañ (da astenn) an deiz.
Spätapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval diwezhat g.
Spätaussiedler g. (-s,-) : [istor] den advroet war an diwezhad g.
Spätaussiedlerin b. (-,-nen) : [istor] plac'h advroet war an diwezhad b.
Spätbirne n. (-,-n) : [louza.] per diwezhat str.
Spätdienst g. (-es) : servij diouzh an abardaez g., labour diouzh an abardaez g.
Spatel g. (-s,-) / b. (-,-n) : spatulenn b., astell b.
spatelförmig ag. : a-stumm gant ur spatulenn, stumm ur spatulenn dezhañ, e doare ur spatulenn, e doare spatulennoù, a-zoare gant ur spatulenn, a-zoare gant spatulennoù, a-seurt gant ur spatulenn, a-seurt gant spatulennoù.
Spaten g. (-s,-) : pal b. [*liester* palioù, pili], pal don b., rañv b ; *mit dem Spaten umgraben,* palat, palarat ; *ein voller Spaten Erde,* ur rañvad b.
Spatenblatt n. (-s,-blätter) : skouarn ar bal b.
Spatenkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue pikez g.
Spatenkultur b. (-) : gounidegezh-douar dre labour-dorn b.
Spatenschaufel b. (-,-n) : pigell b., trañch g., marr b.
Spatenstich g. (-s,-e) : paladenn b.
Spätentwickler g. (-s,-) : bugel warlerc'hiet g.
Spätentwicklerin b. (-,-nen) : plac'h warlerc'hiet b.
später ag./Adv : **1.** da zont, warlerc'hel ; *die späteren Generationen,* ar rummadoù o tont (da zont, a zeu) lies., ar remziadoù o tont lies., ar re a zeuio war hol lerc'h lies. ; **2.** diwezhatoc'h, er goudevezh ; *ein Jahr später,* a-benn bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude, goude bloaz, a-benn bloaz ; *ein Jahr später erhielt er eine Botschaft von seinem Freund,* a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon ; *drei Monate später,* tri miz diwezhatoc'h, a-benn tri miz ; *dreizehn Tage später,* trizek deiz d'ar goude, a-benn trizek deiz ; *früher oder später,* deiz pe zeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - mont hir, mont berr - mare pe vare - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhioù all - koulz pe goulz - kent pe c'houde ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen,* mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *auf später verschieben,* goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, diferañ ober udb, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, lezel d'ober, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h ; *ich möchte später Matrose werden,* pa vin bras e vin war ar mor ; *jemanden auf später vertrösten,* lezel u.b. da sec'hañ, daveiñ u.b., lavaret d'u.b. e vo graet diwezhatoc'h war e dro, magañ u.b. gant esperañs, lakaat u.b. da basiantiñ, ober d'u.b. pasiantiñ.
späterhin Adv. : diwezhatoc'h.
Späterliegen n. (-s) **/ Spätersein** g. (-s) : goudevezh g.
spätestens Adv. : d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ, evit an diwezhatañ, d'an hirañ, da hirañ ; *spätestens morgen,* warc'hoazh d'an hirañ.
Spätfolge b. (-,-n) : dilerc'h g., droukheuliad g.
Spätfrost g. (-es,-fröste) : rev diwezhat g., revadenn diwezhat b.
Spätgotik b. (-) : giz c'hotek flammek b.
Spätheimkehrer g. (-s,-) : prizionad a vrezel dibrizoniet war an diwezhad g., prizionad brezel dibrizoniet pell war-lerc'h fin ar brezel g.
Spätheimkehrerin b. (-,-nen) : prizionadez a vrezel dibrizoniet war an diwezhad b., prizionadez vrezel dibrizoniet pell war-lerc'h fin ar brezel b.
Spätherbst g. (-es,-e) : dilost an diskar-amzer g., diwezh-amzer g., kozhamzer b.
spationieren V.k.e. (hat spationiert) : [moull.] esaouennañ.
Spatium n. (-s, Spatien) : [moull.] esaouenn b.
Spätlatein n. (-s) : latin izel g., izellatin g.
Spätlatinität b. (-) : izellatinelezh b.
Spätlese b. (-,-n) : mendem war an diwezhad b.
Spätling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] frouezh diwezhat str. ; **2.** [loen.] loen ganet war an diwezhad g., dilerc'hadenn b. ; **3.** [dre astenn.] daleer g., dilerc'hier g.
Spätmittelalter n. (-s) : Krennamzer izel b., Krennamzer diwezhañ b.
Spätobst n. (-es) : [louza.] frouezh diwezhat str.
spätreif ag. : [louza.] diwezhat.
Spätschicht b. (-,-en) : skipailh labour an abardaez g.
Spätschnee g. (-s) : erc'h diwezhat g., P. skoulad ar goukoug g.
Spätsaison b. (-,-s) : dilost an diskar-amzer g., diwezh-amzer g., kozhamzer b.
Spätsommer g. (-s,-) : hañvig Foar-an-Nec'h g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., lost an hañv g., dilost-hañv g.
Spätstadium n. (-s,-stadien) : fazenn diwezh b., fazenn dibenn b., fazenn diwezhañ b., derez diwezhañ g., stad diwezhañ b.
Spatz g. (en/-es,-en) : **1.** [loen.] golvan g., filip g. ; *Spatzen fangen,* filipeta ; **2.** [dre skeud.] *er ist ein munterer Spatz,* drant eo evel ul labous, sichant eo evel heol miz Mae, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel un eostig, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, seder eo evel ul laouenan, seder eo evel an deiz, seder eo evel an heol, seder eo evel pemp gwenneg, sart eo evel pemp gwenneg, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, drant eo evel ur sut binioù, lirzhin eo evel ur vleunienn, bliv eo evel ur c'hazh-koad ; *das pfeifen die Spatzen von den Dächern,* ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, gwerzhet eo bet ar bistolenn abaoe pell, ne oa ket dorojoù war an holl doulloù, an holl er goar, toull e oa an ti, enkantet e vez un tammig e pep lec'h, tra guzh un ti toull eo an dra-se.
Spätzchen n. (-s,-) : [dre skeud.] va evn bihan g., kalonig b., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., bravig g., bouchig, loulig g., lellig g., loutig g., loenig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., pichonig g., poupig va c'halon g.
spatzenhaft ag. : dichek, divergont, digoll, her, balc'h, hardizh evel chas, divezh, dibalamour, difoutre, diskramailh, ront dezhañ, na vank ket avel dezhañ.
Spatzenhirn n. (-s,-e) : *er hat ein Spatzenhirn,* nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall

nebeut a zo en e gelorn, ur penn divoued (ur penn skañvig, ur penn kefeleg, ur penn gad, ur penn disoñj, ur penn goullo, ur penn diboell) a zo anezhañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ.

Spätzle lies. : [kegin.] spetzle lies.

Spätzünder g. (-s,-) : [lu] bannadell daleet b.

Spätzündung b. (-,-en) : [kirri-tan] dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g.

spazieren V.gw. (ist spaziert) : bale, baleadenniñ, pourmen, ober un dro, ober un droiad, ober un tamm tro, ober un dro vale, ober ur frapad bale, ober ur pourmen, ober un tamm pourmen, ober ur bourmenadenn, turlutañ, bezañ war ar pourmen, bezañ war e bourmen, bezañ war bourmen, bale hent, gwelet bro, kantren, lonkañ avel, pourmen e galite, bezañ war ar bale ; *alle fünf waren spazieren,* o-femp int bet o vale ; *spazieren gehen,* mont da bourmen (da vale, da gantren, d'ober ur bale), bezañ war e bourmen, bezañ war ar pourmen, bezañ war bourmen, baleadenniñ, mont ada, bezañ o vale, bezañ war ar bale, bezañ war vale, bezañ er bale, bezañ war ar poumen, bale hent, gwelet bro, mont da bourmen e galite, lonkañ avel ; *mit den Kindern spazieren gehen,* mont da aveliñ e vugale, mont da bourmen gant e vugale, mont da bourmen e vugale, mont da vale e vugale ; *wenn es regnet, gehen wir nicht spazieren,* **a)** mar bez fall an amzer ned aimp ket da vale ; **b)** pa vez fall an amzer ne zeomp ket da vale ; *an der Küste spazieren gehen,* mont da bourmen war an aod ; *spazieren fahren,* mont da bourmen gant ar c'harr, mont da bourmen (ober un dro) gant e garr-tan, mont da bourmen (ober un dro) war varc'h-houarn, gwelet bro ; *spazieren reiten,* mont da bourmen war varc'h, ober un dro war varc'h ; *jemanden spazieren führen,* pourmen u.b., kas u.b. d'ober un dro vale, bale u.b., kantren u.b. ; *seinen Hund spazieren führen,* kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantren e gi ; *vor dem Haus spazieren,* pilpazañ dirak an ti.

Spazierfahrt b. (-,-en) : pourmenadenn gant ur c'harr-tan b., troiad gant ur c'harr-tan b., pourmenadenn war varc'h-houarn b., troiad war varc'h-houarn b., pourmenadenn e bourzh ur vag b., pourmenadeg e bourzh ur vag b., troiad e bourzh ur vag b., bageadenn b., ermaeziadenn b.

Spaziergang g. (-s,-gänge) : pourmenadenn b., pourmenadenn war droad b., pourmenadeg b., baleadenn b., baleadenn war droad b., balead g., bale g., tro-vale b., frapad bale g., pourmen g., tamm pourmen g., tamm tro g., baleadeg b., troiad b., troidell b., ermaeziadenn b., aveladenn b., lonkad avel g. ; *ein langer Spaziergang,* un hir a valeadenn b., un hir a bourmenadenn b. ; *ein ziemlich langer Spaziergang,* ur frapad mat a vale g. ; *einen Spaziergang machen,* bale, baleadenniñ, pourmen, ober un dro, ober un droiad, ober un tamm tro, ober un dro vale, ober ur frapad bale, ober ur pourmen, ober un tamm pourmen, ober ur bourmenadenn, turlutañ, bezañ war ar pourmen, bezañ war e bourmen, bezañ war bourmen, bale hent, lonkañ avel, pourmen e galite, bezañ war ar bale ; *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt,* ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant an amzer a ra ; *habt ihr keine Lust, einen kleinen Spaziergang zu machen ?* daoust ha ne blijfe ket deoc'h mont da vale ? daoust ha ne blijfe ket deoc'h mont d'ober ur bale ? ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte,* goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen ; *einen kleinen Spaziergang bis zum Hafen machen,* ober un tamm tro d'ar porzh, ober ur frapad bale betek ar porzh, ober ur bale betek ar porzh ; *einen kleinen Spaziergang mit den Kindern machen,* mont da aveliñ e vugale, mont da bourmen gant e vugale, mont da bourmen e vugale, mont da vale e vugale.

Spaziergänger g. (-s,-) : baleer g., pourmener g., baleantour g., baleant g.

Spaziergängerin b. (-,-nen) : baleerez b., pourmenerez b.

Spazierplatz g. (-es,-plätze) : kerzhva g., lec'h-pourmen g., pourmenadenn b., hent-bale g.

Spazierritt g. (-s,-e) : baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marc'hekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g.

Spazierstock g. (-s,-stöcke) / **Spazierstöckchen** n. (-s,-) : bazh-vale b., bazh-pourmen b., kanenn b., bazh-hent b.

Spazierweg g. (-s,-e) : hent-bale g., pourmenadenn b.

SPD b. (-) : [*berradur evit* **Sozialdemokratische Partei Deutschlands**] strollad sokialdemokratel Alamagn g.

Specht g. (-es,-e) : [loen.] ebeul-koad g., kazeg-koad b. [*liester* kezeg-koad, kezekenned-koad], faoutennig-koad b. [*liester* faoutenniged-koad], poker-koad g., kilhog-koad g., pil-koad g., pilkoad g. ; *echter Specht,* speg g. ; *der Specht klopft im Wald,* pilat a ra ar gazeg-koad er c'hoad ; *die Rinde hat ein Specht behackt,* pigoset eo bet ar rusk gant ur gazeg-koad.

Speck g. (-s,-e) : **1.** [kegin.] kig-sall g., kig-moc'h g. ; *grüner Speck,* kig-sall (kig-moc'h) fresk g., freskad g. ; *geräucherter Speck,* kig-sall (kig-moc'h) mogedet g. ; *durchwachsener Speck,* kig-moc'h (kig-sall) dazlardet g., brizhkig g., hantergig g., hanterlard g. ; *fetter Speck,* lard gwenn g. ; *frischer Speck,* freskad g. ; *mit Speck umwickeln,* brizhlarjezañ ; *Speck zum Spicken,* larjounez b., larjezenn b., larjezennoù lies., larjez str. ; *Speck einsalzen, Speck einpökeln,* lakaat kig-moc'h e sall ; **2.** [dre skeud.] P. *Speck ansetzen,* lardañ, lartaat, dont ur c'horfad kig en an-unan, dont da vezañ tev (teurennek), strujañ, profitañ, kreñvaat ; *im Speck leben,* bezañ frank an traoù gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, kaout fonnder a bep tra (Gregor), bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ ebat e zoare, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ en e aez, bezañ en e aezamant, kas e vuhez war don, bevañ en e aez, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, kaout madoù, kaout ur madoù bras, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ eürus

evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ barrek, bezañ gouest, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *den Speck riechen,* ruflañ un afer vat ; *mit Speck fängt man Mäuse,* an dousañ liper, ar gwashañ taper - chomit sioul hag e pakoc'h logod - n'eo ket gant an daboulin e vez paket ar c'had - n'eo ket gant an daboulin e vez paket ur marc'h spontet - ne vez ket paket kezeg gant taboulinoù - n'eo ket gant eskern e vez paket al lern - n'eo ket gant taolioù foet e paker kezeg spontet - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - gant ar c'han kaerañ eo e vez kaouedet al labous ar gwellañ - e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevierezh - ne vez ket tapet ar pesked gant ar stouv.

Speckbauch g. (-es,-bäuche) : bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., P. kof yod g.

Speckgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] lipom g.

Speckgürtel g. (-s,-) : P. [kêrioù] tro-kêr bell b., diardro amgêrel b.

Speckhaut b. (-) : tonenn b.

speckig ag. : **1.** druz, behinek, lart, larjezek ; **2.** lous, kramennek, kailharek, moustrouilh, plamoustrek, brennek.

Speckkuchen g. (-,-s) : [kegin.] fars-druz g., kichenn b. ; *lothringischer Speckkuchen,* fars-druz giz Loren g., kichenn giz Loren b.

Speckscheibe b. (-,-n) : [kegin.] skejenn kig-sall b., skejenn kig-moc'h b. ; *mit Speckscheiben umwickeln,* brizhlarjezañ.

Speckschnitte b. (-,-n) : [kegin.] larjezenn b., larjounez b., larjez str., kig-larjez g.

Speckschwarte b. (-,-n) : tonenn b.

Speckseite b. (-,-n) : **1.** bandenn kig-sall b., kartel kig-sall g., karter kig-sall g. ; **2.** [tro-lavar] *mit der Wurst nach der Speckseite werfen, die Wurst nach der Speckseite werfen,* klask lakaat ar bed-holl en e votez, klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, kaout c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn), paeañ gant ur votez torret, paeañ gant ur fuzuilh dorret, paeañ gant diwiskoù tog.

Speckstein g. (-s,-e) : [maen.] steatit g., saponit g., maen-soavon g., maen-druz g., kleiz Briançon g.

Speckwürfel g. (-s,-) : [kegin.] larjezenn b., larjounez b., larjez str., kig-larjez g.

spedieren V.k.e. (hat spediert) : kas.

Spedierung b. (-,-en) : kasidigezh b., dezougerezh g.

Spediteur g. (-s,-e) : treuzdouger marc'hadourezh g., chalboter g., dezouger g., sammer g., karger g.

Spediteurin b. (-,-nen) : treuzdougerez varc'hadourezh b., chalboterez b., dezougerez b.

Spedition b. (-,-en) : kasidigezh b., dezougerezh g., treuzdougen g.

Speditionsgeschäft n. (-s,-e) : embregerezh dezougen g., embregerezh treuzdougen marc'hadourezh g., chalboterezh g.

Speditionsplatz g. (-es,-plätze) : dastumlec'h g., mirlec'h g., etrepaouez g.

Speditionswesen n. (-s) : treuzdougerezh g., chalboterezh g.

speditiv ag. : [Bro-Suis] difraeüs, buan, fonnus, dilloüs, pront, gant dillo.

Speer g. (-s,-e) : **1.** goafig g., goaf-bann g., dared g., speg g., gavelod b., birvazh b., lañs b., sparr g., javelinenn b. ; *Speere werfen,* darediñ, bannañ spegoù, disvantañ spegoù, bannañ goafioù ; **2.** [sport] goaf g., speg g.

Speerfischen n. (-s) : **1.** pesketaerezh dindan vor gant ur fuzuilh treantiñ g. ; **2.** pesketaerezh dre vann-goaf g., treanterezh g., treantiñ g. ; *Speerfischen treiben,* **a)** pesketa gant ur fuzuilh treantiñ ; **b)** pesketa gant ur goaf.

Speerminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki b.

Speerträger g. (-s,-) : goafeg g., goafer g., lañser g.

Speerspitze b. (-,-n) : **1.** houarn lañs [*liester* hern lañs] g., houarn goaf [*liester* hern goaf] g., houarn sparr [*liester* hern sparr] g., beg ar goaf g., broudenn ar goaf b. ; **2.** [dre skeud.] begenn b., penn a-raok g.

Speerwerfen n. (-s) : [sport] bannañ goaf g., sinklañ speg g.

Speerwerfer g. (-s,-) : **1.** [lu, istor] banner spegoù g., banner gavelodoù g., banner daredoù g. ; **2.** [sport] banner goaf g., sinkler speg g.

Speerwerferin b. (-,-nen) : **1.** bannerez spegoù b., bannerez c'havelodoù b., bannerez daredoù b ; **2.** [sport] bannerez c'hoaf b., sinklerez speg b.

Speerwurf g. (-s,-würfe) : bann-goaf g.

Speibecken n. (-s,-) : krañchouer g., pod-krañch g.

speiben V.gw. (spieb / hat gespieben) : [Bro-Aostria] **1.** skopañ, krañchat, tufañ, tufat ; **2.** dislonkañ, skeiñ, teurel, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, c'hwediñ, rechetiñ, rentañ.

Speiche b. (-,-n) : **1.** skin g., empr g., emprenn b., bazh-rod b., rezenn b. ; **2.** [korf.] eilwerzhid b., gwerzhid b., gwerzhid vihan an arvrec'h b., eil gwerzhid an arvrec'h b. ; **3.** [kinkladur] *spindelförmige Speiche,* gwerzhid b. ; **4.** *Regenschirmspeiche,* gwalenn disglavier b. ; *klappbare Regenschirmspeichen,* gwalinier plegus an disglavier lies. ; *starre Regenschirmspeichen,* gwalinier dibleg an disglavier lies. ; **5.** [dre skeud.] *in die Speichen greifen,* reiñ skoaz, reiñ un tamm skoaz, kregiñ e-barzh.

Speichel g. (-s) : halv g., hal g., glaourenn b., babouzenn b., glaour g., babouz g., bavitell b., skopitell b., skop g., skopadenn b., tufadenn b., krañch g., krañchad g., kranchadenn b., tuf g. ; *ihm trieft der Speichel aus dem Mund,* ar c'hlaourenn a ziver diouzh e c'henoù, ur c'hlaourenn (ur vabouzenn) a zo ouzh e c'henoù, emañ glaour o tont er-maez eus e c'henoù, glaour a zo ouzh e c'henoù, babouz a zo ouzh e veg, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ, neudenniñ, dourenniñ) a ra ; *einem Kind den Speichel vom Mund abwischen,* dic'hlaourenniñ ur bugel, divabouzañ ur bugel, sec'hiñ e vabouz d'ur bugel ; *seinen Speichel schlucken,* lonkañ e halv.

Speicheldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn halv b.

Speichelfaden g. (-s,-fäden) : glaourenn b., babouzenn b., neudenn b.

Speichelfluss g. (-es) : halvadur g., halviñ g.

Speichellatz g. (-es,-lätze) : babouzenn b., lien-groñj g., pateled b.

Speichellecker g. (-s,-) : lip-revr g., fistouler g., lesaour g.

Speichelleckerin b. (-,-nen) : liperez-revr b., fistoulerez b.

Speichelmangel g. (-s) : [mezeg.] asialiezh b., anhalv g.

speicheln V.gw. (hat gespeichelt) : glaourenniñ, glaouriñ, babouzañ, neudenniñ, divav, dourenniñ.
speichelnd ag. : babouzek, glaourek, glaourus, glaourennek.
speichen V.k.e. (hat gespeicht) : [rodoù] emprennañ, empraouiñ, skinañ.
Speichenarterie b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-lamm g., gwazhienn-veud b.
speichenlos ag. : diemprenn.
Speichenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn-balv b., kigenn skin b.
Speichennerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn a-werzhid b.
Speichenrad n. (-s,-räder) : rod emproù b., rod skinoù b.
Speicher g. (-s,-) : **1.** grignol b., solier g., solierad b., sanailh b., sanailhad b., kalatrez b., greunier g., stlank g., krec'h an ti g. ; *in den Speicher hinaufsteigen,* pignat er c'hrignol, sevel da grec'h an ti, mont d'ar solier ; *wir haben vor, im Speicher zwei Zimmer einzurichten,* soñj a zo da sevel div gambr er solier ; *einen Speicher bauen,* solierañ un ti ; **2.** [stlenn.] memor b./g. ; *statischer Speicher,* memor statek b./g. ; *virtueller Speicher,* memor c'halloudel b. ; **3.** daspugner tredan g. ; *einen Speicher laden,* kargañ un daspugner, bec'hiañ un daspugner ; **4.** ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., magazennad b., grignol b., etrepaouez g.
Speicherausdruck g. (-s,-e) **/ Speicherauszug** g. (-s,-auszüge) : [stlenn.] dezrann ar vemor g.
Speicherdichte b. (-) : [stlenn.] douester memor g.
Speicherkapazität b. (-,-en) : [stlenn.] barregezh vemor b.
speichern V.k.e. (hat gespeichert) : **1.** magazennañ, grignoliañ, grignoliñ, sanailhañ, solierañ, daspugn, kendaspugn, gronnañ ; *Waren speichern,* magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, solierañ marc'hadourezh ; *Energie speichern,* daspugn gremm ; *Wasser speichern,* lennañ dour ; **2.** [stlenn.] enrollañ, gwarediñ, saveteiñ, ebarzhiñ, kadaviñ ; *Daten speichern,* enrollañ stlennadoù, gwarediñ stlennadoù, gwareziñ stlennadoù, saveteiñ stlennadoù, enrollañ roadennoù, ebarzhiñ roadennoù, kadaviñ roadennoù, euvriñ roadennoù.
Speicherplatz g. (-es,-plätze) : [stlenn.] memor dieub g./b.
Speicherraum g. (-s,-räume) : [stlenn.] spas memor g.
Speicherschreibmaschine b. (-,-n) : skriverez gant memor b., mekanik da skrivañ gant memor g.
Speicherstelle b. (-,-n) : [stlenn.] lec'h memor g.
Speicherung b. (-,-en) : **1.** sanailhañ g., daspugn g., kendaspugn g. ; **2.** [stlenn.] enrolladur g., gwarediñ g., saveteiñ g., kadaviñ g., euvradur g., euvridigezh b., euvriñ g. ; *sequentielle Speicherung,* treterezh heuliantel g., tretadur heuliantel g., keweriañ kemalat g., keweriañ a-gemal g., keweriañ a-stell g.
speien V.k.e. ha V.gw. (spie // hat gespieen / hat gespien) : **1.** skopañ, krañchat, tufañ, tufat, sklabousat, rechetiñ, rentañ ; *jemandem ins Gesicht speien,* skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas ; *Blut speien,* teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *er fing plötzlich an, Blut zu speien,* dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; [dre skeud.] *Gift und Galle speien,* binimañ, diskargañ e vinim, diskargañ e imor, skeiñ tan ha moged, kalkennañ, mallozhiñ ken na spont ar brini, diskargañ (dileuskel) e gounnar ; **2.** dislonkañ, skeiñ, teurel, strinkañ diwar e galon, c'hwediñ ; *Feuer und Flammen speien,* skeiñ (teurel, leuskel) tan ha moged ; *der Vulkan speit,* emañ ar menez-tan o tislonkañ ; **3.** [dre skeud.] *es ist zum Speien,* ur skrij eo gwelet kement-se ! dislonk am eus o welet seurt traoù ! un euzh eo kement-se ! kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor).
Speien n. (-s) : **1.** skopadur g., tuferezh g., tufadur g. ; **2.** [mezeg.] dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.
speiend ag. : *Feuer speiender Berg,* menez-tan g., tanvenez g.
Speierling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] mar str., marenn b., gwez-mar str., kormelenn b., kerzhinenn b., kerzhin str., gwez-hiliber str., hiliber str., hiliberenn b. ; *Früchte des Speierlings,* hiliber str., hiliberennoù lies., per-hiliber str., per-mar str., per-kormel str., kerzhin str. ; **2.** sistr hiliber g.
Speierlingholz n. (-es) : hiliber g.
Speigatt n. (-s,-e/-en) : [merdead.] baojer g., dalod g.
Speik g. (-s,-e) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b. ; *echter Speik,* nardi gall g.
Speil g. (-s,-e) **/ Speile** b. (-,-n) : ibil koad g.
Speinapf g. (-s,-näpfe) : krañchouer g., pod-krañch g.
Speiröhre b. (-,-n) : gargoul g.
Speis g. (-es) : [rannyezh.] pri-raz g., pri-touseg g., pri mañsonat g., morter g.
Speise b. (-,-n) : meuz g., meuz-boued g., meuziad g., boued g. ; *ungenießbare Speise,* meuz-boued fall da zebriñ g. ; *süße Speise, Mehlspeise,* traoùigoù sukret lies., etremeuz g., boued sukret g. ; *Speise und Trank,* an tamm hag al lomm, ar boued hag an evajoù, ar meuzioù hag an diedoù ; *die Speisen abtragen,* distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, divec'hiañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, distaoliañ, diservijout ; *die Speisen vor dem Auftragen kosten,* raktañva ar meuzioù, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor) ; *diese Speise habe ich schon mal gekostet,* n'emaon ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se ; *eine Speise zubereiten,* ober ur meuz, fardañ ur meuz, aozañ ur meuz, fichañ ur meuz, terkañ ur meuz, kempenn ur meuz, prientiñ ur meuz.
Speiseanstalt b. (-,-en) : sal-debriñ b., kantina g., tinell b.
Speisebrei g. (-s) : [bev.] chim g., youstenn b.
Speiseeis n. (-es) : [kegin.] dienn-skornet g., koaven-skorn g.
Speiseerbse b. (-,-n) : [louza.] piz-munut str., piz-bihan str., [dre fent] kagal g.
Speisehaus n. (-es,-häuser) : ti-debriñ g., predva g.
Speisekäfig g. (-s,-e) : gradailh b.

Speisekammer b. (-,-n) : sal ar pourvezioù boued b., sanailh b., skiber g., selier g.
Speisekarte b. (-,-n) : roll-meuzioù g., roll-pred g. ; *die Speisekarte für das Abendessen,* ar roll-meuzioù da goan g.
Speisekorb g. (-s,-körbe) : bourdilhon b., paner ar bitailh b.
Speiseleitung b. (-,-en) : fun bourchas b., fun bourvezañ b., san bourchas b., san bourvezañ b., kan pourchas g., kan pourvezañ g.
Speisemeister g. (-s,-) : mestr-keginer g., pourvezer g.
Speisemorchel b. (-,-n) : [louza.] morukl str., moruklenn b.
speisen V.gw. (hat gespeist) : debriñ, predañ, pakañ boued, bezañ gant e voued ; *hier speist man gut !* mat eo ar boued amañ ! brav eo chom da bredañ (da zebriñ) amañ ; *wünsche, wohl zu speisen !* kalon vat deoc'h ! debrit a galon zigor ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *zu Mittag speisen,* bezañ gant e lein (e verenn), debriñ lein (merenn), leinañ, merennañ.
V.k.e. (hat gespeist) : **1.** predañ, magañ, paskañ, boueta ; *jemanden mit Brot speisen,* predañ (magañ) u.b. gant bara ; [dre skeud.] *jemanden mit leeren Worten (ab)speisen,* bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh torret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, hejañ per melen d'u.b., kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk ; **2.** boueta, pourvezañ, pourchas, darbariñ ; *eine Quelle speist einen Teich,* un eienenn a gas dour d'ul lenn, ur vammenn a zarbar dour d'ul lenn ; **3.** [arc'hant] pourvezañ, darbariñ ; *eine Kasse speisen,* pourvezañ ur c'hef gant arc'hant.
Speisenaufzug g. (-s,-aufzüge) : pign-meuzioù g., saver pladoù g.
Speisenfolge b. (-,-n) : roll ar meuzioù g.
Speiseöl n. (-s,-e) : [kegin.] eoul-debriñ g.
Speiseopfer n. (-s,-) : [Bibl] prof boued kinniget da Zoue g.
Speisepilz g. (-es,-e) : [louza., kegin.] boued-touseg debradus g., kabell-touseg debradus g., tog-touseg debradus g., skabell-douseg mat da zebriñ b.
Speisepumpe b. (-,-n) : pomp boueta g., pomp pourchas g., pomp pourvezañ g.
Speisequark g. (-s) : [kegin.] keuz gwenn 40% a zruzoni ennañ g.
Speiseraum g. (-s,-räume) : sal-debriñ b., predva g.
Speisereste lies. : **1.** ramagnoù lies., ramagnantoù lies., relegoù lies., restoù lies., restajoù lies., restadoù lies., restaoloù lies., pailhouroù lies., dilerc'h pred g., bruzunajoù lies., bruzunadur ar pred g., nemorantoù lies., nemorant g., lipaj g., dilerc'hioù lies. ; *mit den Speiseresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit,* interamant ar relegoù g. ; *die Speisereste vom Vortag essen,* ober interamant ar relegoù ; *Speisereste liegen lassen,* ober pailhouroù gant ar boued, pismigañ ar boued ; **2.** tammoù boued chomet etre an dent lies.
Speiseröhre b. (-,-n) : [korf.] treizher g., korzenn-voued b., bouzellenn-ruz b., kanol vezhur b., kan boued g.
Speiserübe b. (-,-n) : [louza.] irvin str., irvinenn b.
Speisesaal g. (-s,-säle) : sal-debriñ b., predva g.
Speisesaft g. (-s) : [bev.] chil g., sugenn b.
Speiseschrank g. (-s,-schränke) : armel ar pourvezioù boued b., kabared b.
Speisetäubling g. (-s,-e) : [louza.] laezhog g.
Speisewagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon-ostaleri b.
Speisewärmer g. (-s,-) : tommer-meuzioù g.
Speisezimmer n. (-s,-) : sal-debriñ b., predva g.
Speisung b. (-,-en) : paskadur g., bouetadurezh b. ; [relij.] *die Speisung der Fünftausend, die Speisung der Viertausend,* kresk ar bara g.
speiübel ag. : *mir ist speiübel,* c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon, c'hoant am eus dislonkañ.
Spektakel[1] n. (-s,-) : arvest g., abadenn b.
Spektakel[2] g. (-s,-) : skandal g., trouz bras g., tousmac'h g., diframm g., cholori g., talabao g., todion g., jibas g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., aroun g., bioc'henn b., foar b., hobit g., toumpi b., tabac'h g., safar g., intampi g., reuz g. ; *Spektakel machen,* c'hoari e benn bihan (e benn fall, e reuz), ober e reuz, ober reuz, ober e reuz hag e freuz, ober ar sod, ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari buhez, ober ur skandal, tabac'hañ, tabutal.
spektakeln V.gw. (hat spektakelt) : c'hoari e benn bihan (e benn fall, e reuz), ober e reuz, ober reuz, ober e reuz hag e freuz, ober ar sod, ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari buhez, ober ur skandal, tabac'hañ, tabutal.
spektakulär ag. : ur brav da welet anezhañ, skodegus, sabatuus, sebezus, disheñvel, bamus, estlammus, mantrus.
spektral ag. : [fizik] skalfadel ; *spektrale Ausstrahlung,* skinadur skalfadel g., skinuster skalfadel g.
Spektralanalyse b. (-,-n) : [fizik] elfennerezh skalfadel g.
spektralbreitbandig ag. : [fizik] lieskromatek.
Spektralfarbe b. (-,-n) : [fizik] liv skalfadel g.
Spektrallinie b. (-,-n) : [fizik] reg skalfadel g.
Spektrograf g. (-en,-en) : [fizik] spektrograf g., skalfadluner g.
Spektrometer n. (-s,-) : [fizik] spektromenter g., skalfadventer g.
Spektrometrie b. (-) : [fizik] spektrometriezh b., skalfadventerezh g.
Spektroskop n. (-s,-e) : [fizik] spektroskop g., skalfadseller g.
Spektroskopie b. (-,-n) : [fizik] spektroskopiezh b., skalfadsellerezh g.
spektroskopisch ag. : [fizik] spektroskopek, skalfadsellel.
Spektrum n. (-s, Spektren/Spektra) : **1.** liesseurted b., skeuliad b., skalfad g. ; **2.** [fizik] skalfad g. ; *kontinuierliches Spektrum,* skalfad kendalc'hek g.
Spekulant g. (-en,-en) : broker g., arvroker g., trafiker g., brokaiger g.
Spekulantin b. (-,-nen) : arvrokerez b., trafikerez b., brokaigerez b.
Spekulation b. (-,-en) : **1.** trafikerezh g., arvrokerezh g., arvrokadur g., brokerezh g., brokadur g. ; *Waren zu Spekulationszwecken horten und hamstern,* lakaat kernez da zont ; **2.** [preder.] poellad g., guparadur g., tebouezadur g., tebouezañ ; **3.** goulakadenn b.,

martezeadenn b. ; **4.** [gwashaus] krakpoellad g., krakguparadur g.
Spekulationsobjekt n. (-s,-e) : **1.** abeg an arvrokerezh g. ; **2.** abeg goulakadennoù g., abeg martezeadennoù g.
spekulativ ag. : **1.** ... arvrokañ, ... brokañ, war vrokañ, diazezet war an arvrokerezh, trafikerel, arvrokel ; *spekulative Landwirtschaft,* labour-douar trafikerel g., labour-douar war vrokañ g. ; **2.** [preder.] poelladel, poelladek, gupar, tebouezek, tebouezel ; **3.** martezeüs, goulakaus, martezeadel.
spekulieren V.gw. (hat spekuliert) : **1.** arvrokañ, trafikañ, brokañ, brokaigañ ; *an der Börse spekulieren,* arvrokañ en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h ; *auf das Steigen spekulieren,* arvrokañ war gresk ; *auf Baisse spekulieren,* arvrokañ war zigresk ; *mit Immobilien spekulieren,* brokañ war madoù-leve ; *mit Grundstücken spekulieren,* brokañ war zouaroù ; **2.** [preder.] poelladiñ, guparañ, tebouezañ ; **3.** goulakaat, martezeañ ; **4.** [gwashaus] krakpoelladiñ, krakguparañ ; **5.** [dre astenn.] *auf eine Erbschaft spekulieren,* lugerniñ ouzh un hêrezh, steredenniñ ouzh un hêrezh (Gregor), sellet a-gorn ha gant c'hoant bras ouzh un hêrezh, luc'hañ ouzh un hêrezh.
Speläologe g. (-n,-n) **/ Speleologe** g. (-n,-n) : speleologour g., mougevoniour g., [sport] mougevour g.
Speläologie b. (-) **/ Speleologie** b. (-) : speleologiezh b., mougevoniezh b., [sport] mougevouriezh b. ; *Speläologie als Sport treiben,* mougeviañ.
Speläologin b. (-,-nen) **/ Speleologin** b. (-,-nen) : speleologourez b., mougevoniourez b., [sport] mougevourez b.
speläologisch ag. **/ speleologisch** ag. : speleologek, mougevoniel.
Spelt g. (-s,-e) : [louza.] yell g.
Spelunke b. (-,-n) : toull g., foukenn b., P. kaborell b., kozh tavarn b., tavarn vorn b., toull tavarn b., trapig g., kozh toull ostaleri g. ; *Räuberspelunke,* griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.
Spelz g. (-es,-e) : [louza.] yell g.
Spelze b. (-,-n) : pell str., barv str., uzien str.
spelzenlos ag. : [louza.] bouroun, dibell.
spendabel ag. : brokus, largentezus, lark, frontal.
Spende b. (-,-n) : donezon g./b., aluzen b., prof g., ro g., road g., roadenn b., roadur g. ; *um Spenden für jemanden bitten, zu Spenden für jemanden aufrufen,* sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b. ; *von Spenden leben,* bevañ diwar an aluzen ; *reichliche Spenden,* brokuster g., brokusted b., largentez b., frontalite b., difouliañs b. ; [Henamzer] *Weinspenden an die Götter,* profoù gwin kinniget d'an doueed lies.
spenden V.k.e. (hat gespendet) : **1.** reiñ, profañ, donezoniñ, reiñ e ro ; *Almosen spenden,* reiñ an aluzen ; *jemandem Lob spenden,* meuliñ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ pour d'u.b. ; *dem heiligen Erwan eine Opferkerze spenden,* lakaat ur c'houlaouenn-goar d'an aotrou sant Erwan ; *wenn Sie schon spenden wollen, spenden Sie viel !* betek ma roit, roit kalz ! betek reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ koulz reiñ kalz ! kenkoulz ha reiñ roit kalz ! ; *jemandem die Kommunion spenden,* komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b. ; **2.** degas, plantañ ; *Freude spenden,* degas levenez, lakaat levenez er c'halonoù ; *Trost spenden,* degas (reiñ) frealz, lakaat frealz da sevel er c'halonoù, bezañ ur vadelezh ; **3.** *jemandem Beifall spenden,* strakal e zaouarn d'u.b.
Spendensammler g. (-s,-) : kester g.
Spendenwaschanlage b. (-,-n) : aozadur gwennañ arc'hant ar strolladoù politikel g., stramm gwennañ arc'hant g., gwennerezh arc'hant b.
Spender[1] g. (-s,-) : **1.** ingaler g. ; **2.** [porfum] difruer g.
Spender[2] g. (-s,-) : donezoner g., profer g., roer g., madoberour g.
Spenderin b. (-,-nen) : donezonerez b., proferez b., roerez b., madoberourez b.
spendieren V.k.e. (hat spendiert) : profañ ; *gern spendieren,* bezañ largentezus (brokus, lark, frontal) ; *jemandem etwas spendieren,* paeañ udb d'u.b., profañ udb d'u.b. ; *sich (t-d-b) etwas spendieren,* profañ udb d'an-unan ; *ein Gläschen spendiert bekommen,* tapout ur banne lagout.
Spendierhosen lies. : [tro-lavar] *die Spendierhosen (an)haben,* bezañ en e benn da vezañ brokus, bezañ tuet da vezañ lark, bezañ troet da vezañ largentezus, bezañ troet da vezañ frontal.
Spendung b. (-,-en) : roidigezh b., roadenn b., roadur g.
Spengler g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] plomer g., zinker g., toler g.
Spenglerin b. (-,-nen) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] plomerez b., zinkerez b., tolerez b.
Sperber g. (-s,-) : [loen.] sparfell b., logotaer g.
Sperberbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] mar str., marenn b., gwez-mar str., kormelenn b., gwez-hiliber str., hiliber str. hiliberenn b.
Sperbergrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig rizennek g., devedig lagad aour g.
Sperberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.
Sperbermännchen n. (-s,-) : [loen.] liketaer g.
Sperenzchen lies. **/ Sperenzien** lies. : P. *Sperenzchen (Sperenzien) machen,* ober kamambre, ober e fagodenn, ober ismodoù, ober ardoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober minoù, ober jestroù, ober tresoù, ober chiboudoù, ober geizoù, ober yezhoù, ober tailhoù, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Spergel g. (-s,-) : [louza.] balboc'h g.
Sperling g. (-s,-e) : **1.** [loen.] golvan g., filip g. ; *Sperlinge fangen,* filipeta ; **2.** *ein Sperling in der Hand ist besser als eine Taube auf dem Dach,* gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek, gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek, gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek, gwell eo ur voualc'h evit ur vran, daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale, gwelloc'h kaout eget gortoz, gwelloc'h eo kaout en dorn eget en huñvre.
Sperlingsvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] golvaneg g.
Sperma n. (-s, Spermen) : sper g., had g., natur b., P. laezh-paotr g., laezh-kog g., laezh-bouc'h g., laezh-maout g., laezh-tarv g.
Sperma- : speriek, speriel, .. sper, … had.
Spermabank b. (-,-en) : bank sper g.
Spermatozoon n. (-s, Spermatozoen) : sperloenigan g., spergellig b., sperenn b., spermatozoid g. ; *die*

Spermatozoen werden in den Hoden produziert, ar spergelliged a vez furmet en divgell.
spermizid ag. : [mezeg.] lazh-sper, sperlazher.
Spermizid n. (-s,-e) : [mezeg.] danvez lazh-sper g., sperlazher g.
sperrangelweit Adv. : digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor war e hed ; *den Mund sperrangelweit aufreißen,* digeriñ frank e c'henoù, rampañ e c'henoù, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *die Tür steht sperrangelweit auf,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, digor eo an nor war he hed.
Sperrbaum g. (-s,-bäume) : kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., kef-harz g.
Sperrbezirk g. (-s,-e) : **1.** takad berzet g., takad difennet g. ; **2.** takad berzet al louvigezh ennañ g., takad difennet al louvigezh ennañ g.
Sperrdruck g. (-s) : [moull.] esaouennoù bras etre an arouezennoù lies., skritur boull g., skritur voull b.
Sperre b. (-,-n) : **1.** stankadur g., fardell b., bardell b., bloc'had g., harz g. ; *Verkehrssperre,* hent stanket g., stankell bolis b., bloc'had polis g., bloc'had hent g.
2. [dre skeud.] enkelc'hiadur g., gronn g., seziz b., blokus g., kaeladur g. ; *die Sperre aufheben,* sevel an enkelc'hiadur (ar gronn, ar seziz, ar c'haeladur), sevel ar blokus, digaelata.
3. boikot g., boikoterezh g. ; *Nachrichtensperre,* black-out g., embargo war ar c'helaouiñ g., tav lakaet war keleier 'zo g.
4. [arc'hant.] sparl g. ; *Scheckspere,* kaeladur ouzh ur chekenn g., skoilhañ ouzh ur chekenn g., sparl lakaet war ur chekenn g., stankadur (dianzavadur) ur chekenn g. ; *eine Kontosperre aufheben,* distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.
5. dorikell b., draf g., kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; *durch die Sperre gehen,* [ti-gar] mont war ar c'hae *pe* kuitaat ar c'hae, tremen an dorikell (an draf).
sperren V.k.e. (hat gesperrt) : **1.** stankañ, bontañ, troc'hañ, kaeañ, berzañ, diforanañ, kaelat, sparlañ, stouvañ, tolc'hañ, bardellañ ; *gesperrte Straße,* hent stanket g., hent stouvet g. ; *eine Grenze sperren,* stankañ an hentoù war an harzoù, stankañ an harzoù ; *einen Hafen sperren,* enkelc'hiañ ur porzh, gronnañ ur porzh, stankañ antre ur porzh, lakaat ar seziz war ur porzh ; *den Weg sperren,* bontañ an hent, stankañ (troc'hañ) an hent, sparlañ an hent, mirout [ouzh u.b.] da dremen, bac'hañ ouzh an dud, bezañ a-dreuz hent, diarbenn [u.b.] ; *jemandem den Zugang sperren,* alc'hwezañ an nor ouzh u.b., bac'hañ ouzh u.b.
2. bac'hañ ; *jemanden ins Gefängnis sperren,* lakaat u.b. en toull-bac'h, bac'hañ u.b., toullbac'hañ u.b. ; *jemanden in ein Zimmer sperren,* bac'hañ u.b. en ur gambr, prennañ dor ur sal war u.b., serriñ u.b. en ur sal.
3. mirout, sparlañ, troc'hañ, serriñ, skornañ ; *ein Guthaben sperren,* sparlañ an arc'hant postet, skornañ an arc'hant postet ; *einen Scheck sperren lassen,* kaelat ouzh ur chekenn, skoilhañ ouzh ur chekenn, sparlañ ur chekenn, dianzavout ur chekenn ; *Gas und Licht wurden ihm gesperrt,* troc'het e oa bet dezhañ ar bourvezañs tredan hag aezhenn-leskiñ, serret e oa bet outañ gouloù hag aezhenn-leskiñ.
4. boikotiñ.
5. *gesperrt gedruckte Zeile,* linenn skrivet gant arouezennoù distag (gant lizherennoù boull) b.
6. [sport] skarzhañ eus an dachenn evit ur mare.
V.gw. (hat gesperrt) : *die Tür sperrt,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor.
V.em. : **sich sperren** (hat sich (t-rt) gesperrt) : **1.** reutaat, stardaat, mont start ; **2.** talañ ouzh udb, rebekat, nac'hañ ober udb, ourzal udb d'an-unan, sevel e gribell, digareziñ ober udb, bezañ digarezioù gant an-unan evit ober udb, klask digarezioù evit chom hep ober udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb ; **3.** *sich innerlich sperren,* sourdañ.
Sperrfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù da stankañ an hent lies., tennadeg da stankañ an hent b., tennoù stankus lies., tennadeg stankus b., tennoù sparlus lies., tennadeg sparlus b., tennadeg kaeañ ouzh an enebourien b.
Sperrfrist b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] termen kaelañ g., termen sparlañ g. ; **2.** prantad gortoz g., gedvezh g. ; **3.** termen anoberiegezh g.
Sperrgebiet n. (-s,-e) : takad berzet g., takad difennet g.
Sperrgeld n. (-s,-er) : [arc'hant.] arc'hant postet sparlet g., arc'hant postet skornet g.
Sperrgesetz n. (-es,-e) : lezenn verzañ b., lezenn verzus b.
Sperrgut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh landrammus b., pakadoù lastrus lies., pakadoù strobus lies., pakadoù ac'hubus lies., strob g., fardaj g.
Sperrguthaben n. (-s,-) : [arc'hant.] arc'hant postet sparlet g., kont skornet b.
Sperrhaken g. (-s,-) : distegner g., diskrog g., mastin g., niz g., ki g. [*liester* kioù].
Sperrhebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn stankañ b., loc'henn sparlañ b., ki g. [*liester* kioù], ki-foll g. [*liester* kioù-foll], pluenn b., draen g., draenenn b., mastin g., biz g.
Sperrholz n. (-es) : prenn plaket g., darbrenn g.
sperrig ag. : **1.** landrammus, strobus, strobellus, chastreüs, stammus, fardellek, lastrus, ac'hubus ; **2.** diaes, troet fall, tuet fall, amjestr, tenn ober outañ, rust an troc'h gantañ ; **3.** tenn, start, skoemp.
Sperrklinke b. (-,-n) : [tekn.] ki g. [*liester* kioù], ki-foll g. [*liester* kioù-foll], pluenn b., draen g., draenenn b., mastin g., biz g.
Sperrknüppel g. (-s,-) **/ Sperrknüttel** g. (-s,-) : kefarz g.
Sperrkonto n. (-s,-konten) : [arc'hant.] kont-amskaradoù b., kont skornet b., kont-vank sparlet b.
Sperrkreis g. (-es,-e) : sil g., didouezier g., dibaber g.
Sperrlinie b. (-,-n) : [*Menschenkette*] listenn b., chadenn b., renkennad b., kaead g., kudennad b. ; *eine Sperrlinie bilden,* ober listenn, ober chadenn, kudenniñ.
Sperrminorität b. (-,-en) : [arc'hant., polit.] bihanniver sparlañ g., minorelezh sparlañ b.
Sperrmüll g. (-s) : lastez landrammus g., lastez lastrus g., lastez strobus g., lastez fardellek g., strob g., fardaj g.

Sperrmüllabfuhr b. (-) : dastum al lastez landrammus g., dastum al lastez lastrus g., dastum al lastez strobus g., dastum ar strob g.
Sperrrad n. (-s,-räder) : [tekn.] drezenn b., rod-drezenn b., rod dantek ur c'hi warni b.
Sperrriegel g. (-s,-) : morailh surentez g., prenn surentez g., krouilh surentez g.
Sperrsatz g. (-es,-sätze) : [moull.] lizherennadur gant esaouennoù bras etre an arouezennoù g., skritur boull g., skritur voull b.
Sperrschicht b. (-,-en) : gwiskad difuiñ g., gwiskad stankañ g.
Sperrsitz g. (-es,-e) : [c'hoariva] azezenn rakleur b., kador rakleur b.
Sperrstein g. (-s,-e) maen sparlañ g., fardell b. : *Sperrstein am Eingang eines bretonischen Friedhofs,* kellann b., strob an diaoul g., P. strob Jakez g.
Sperrstunde b. (-,-n) : eur serriñ b., eur glozañ b.
Sperrtaste b. (-,-n) : stokell brennañ b.
Sperrung b. (-,-en) : **1.** prennadur g., serridigezh b., stankerezh g., stankadur g. ; **2.** [kont] skornadur g. ; **3.** [chekenn] kaeladur g. ; **4.** berzidigezh b. ; **5.** lizherennadur gant esaouennoù bras etre an arouezennoù g., skritur boull g., skritur voull b.
Sperrvorrichtung b. (-,-en) : stramm sparlañ g.
Sperrzahn g. (-s,-zähne) : [tekn.] ki g. [*liester* kioù], pluenn b., draen g., draenenn b., mastin g., biz g.
Sperrzeit b. (-,-en) : **1.** prantad gortoz g., gedvezh g. ; **2.** prantad anoberiegezh g.
Sperrzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù maltouterezh digalonekaus lies., gwirioù maltouterezh dibennadiñ lies., kael valtoutel b.
Sperrzone b. (-,-n) : takad berzet g., takad difennet g.
Spesen lies. : mizoù lies., frejoù lies. ; *Frachtspesen,* mizoù kas ; *die Spesen teilen,* lakaat ar mizoù e boutin, lodennañ ar frejoù etre an holl, ingalañ ar frejoù, rannañ ar mizoù ; *nach Abzug sämtlicher Spesen,* goude bezañ lamet an holl vizoù.
spesenfrei ag. : digoust, kuit a vizoù.
Speyer n. (-s) : Speyer b.
Spezerei b. (-,-en) : temz-boued g., ispis g., spis g., louzaouenn saouriñ b., louzaouenn sasun b., louzoù blazañ str.
Spezi[1] g. (-s,-/-s) : [su Bro-Alamagn] mignon g., kenseurt g., kamalad g., mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g.
Spezi[2®] n. (-s,-/-s) : [kegin.] koka-soda g.
spezial ag. : ispisial, a-ziforc'h, dibar, dibarek, arbennik, dreistordinal, spesiel.
Spezial- : ... ispisial, ... divoaz, ... digustum, ... dibar, ... dibarek, ... dreistordinal, … a-ziforc'h, … divoutin, … ouzhpenn.
Spezialarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg arbennigour g.
Spezialausführung b. (-,-en) : patrom dibar g.
Spezialeffekt g. (-s,-e) : efed arbennik g., manaozad g.
Spezialfach n. (-s,-fächer) : danvez arbennik g., diskiblezh arbennik b.
Spezialfall g. (-s,-fälle) : afer a-ziforc'h b., degouezh a-ziforc'h g.
Spezialfreund g. (-s,-e) : mignon g., kenseurt g., kamalad g.,mignon fidel, / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g.
Spezialgebiet n. (-s,-e) : domani g., tachenn b., dalc'h g., emell g., arbennigiezh b.
Spezialisation b. (-,-en) : arbennikadur g., arbennikaat g.
spezialisieren V.k.e. (hat spezialisiert) : arbennikaat, kombodiñ, strizhkefridiañ.
V.em. : **sich spezialisieren** (hat sich (t-rt) spezialisiert) : sich *auf etwas (t-rt) spezialisieren,* arbennikaat war udb (en udb).
spezialisiert ag. : arbennik, arbennikaet.
Spezialisiertheit b. (-) : teknikelezh b.
Spezialisierung b. (-,-en) : arbennikadur g., arbennikaat g., kombodadur g., strizhkefridouriezh b. ; [bev.] *funktionelle Spezialisierung,* arbennikadur palgerzhel g., arbennikadur arc'hwelel g.
Spezialist g. (-en,-en) : arbennigour g., ispisialour g., spezielour g., spiskefridiour g., strizhkefridiour g.
Spezialistin b. (-,-nen) : arbennigourez b., ispisialourez b., spezielourez b., spiskefridiourez b., strizhkefridiourez b.
Spezialität b. (-,-en) : **1.** [kegin.] meuz dibar g., boued dibar g., handaol g. ; **2.** arbennigiezh b., dibarder g., disparadenn b.
speziell ag. : ispisial, a-ziforc'h, dibar, dibarek, arbennik, dreistordinal, spesiel ; *spezielle Relativitätstheorie,* arlakadenn ar geñverelezh arbennik b. ; *jemandem auf einem speziellen Gebiet einsetzen,* arbennikaat u.b.
Adv. : **1.** a-ratozh, a-ratozh-vat, a-ratozh-kaer, a-benn-kaer, espres-kaer, a-ziforc'h, ispisial ; *ein speziell dazu bestimmtes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b., ur gambr graet ispisial evit an dra-se b. ; **2.** *speziell angeben, speziell bezeichnen,* spisaat, erspizañ, diferañ, pervezhañ, resisaat, spisverkañ, arbennikaat ; **3.** *speziell du solltest das wissen, du speziell solltest das wissen,* te end-eeun a rankfe gouzout an dra-se.
Spezies b. (-,-) : **1.** spesad g., spes g., gouenn b., gouennad b., seurtad g. ; *einer Spezies eigen,* spesius, spesadel ; *die Spezies ist die Grundeinheit der biologischen Systematik,* ar spesad eo rummad diazez rummatadur ar bevien ; **2.** [mat] oberiadenn b. ; *die vier Spezies,* ar peder oberiadenn ; **3.** [dre skeud.] den espar g., ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., oristal g., oristal a zen g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin g., orin den g., orin a zen g., pipi g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., paotr ral g., istrelog g., diaoul a zen g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g.
Spezifikation b. (-,-en) : spisverkañ g., spisverkadur g., diferadenn b., diferadur g., munud g., spisadenn b., spisadur g., resisadur g., erpizadur g.
spezifisch ag. : spesius, spesadel, spesadek, difer, spisverkus, rummel ; *spezifisches Gewicht,* pouezder rummel g. ; *spezifische Wärme,* gwrezder rummel g. ; *spezifisches Merkmal,* unperzh g. ; [Johannes Müller] *Gesetz der spezifischen Sinnesenergien,* redienn spesadelezh ar skiantoù b.

Spezifität b. (-,-en) : spesadelezh b., spesadegezh b., spisverk g., spesiuster g.
spezifizieren V.k.e. (hat spezifiziert) : spisaat, erspizañ, resisaat, spisverkañ, diferañ, pervezhañ, arbennikaat.
Spezimen n. (-s, Spezimina) : spesimen g., spekimen g., standilhon g., skouerenn b.
speziös ag. : livet-kaer, brizhwir, brizhpoellek, arrizhus.
Sphalerit g. (-s) : maen-zink g.
Sphäre b. (-,-n) : **1.** boul b., boulenn b., pellenn b., sferenn b. ; **2.** renk b., renkad b., metoù g. ; *die höheren Sphären der Gesellschaft,* meteier ar pennoù bras lies., meteier uhelañ ar gevredigezh lies., meteier an dud vrav lies., meteier an dud cheuc'h lies. ; **3.** kant g., amgant g. ; *Privatsphäre, Intimsphäre,* amgant prevez g., amgant ar vuhez prevez g., buhez prevez b. ; *Verletzung der Privatsphäre,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù privez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g. ; **4.** [goapaus] *er schwebt in höheren Sphären,* kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e huñvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù, n'emañ ket gant e jeu, e soñj a zo war veaj, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in den Sphären,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
Sphärenmusik b. (-) : sonerezh dudius an neñvoù g.
sphärisch ag. : sferek, sferennek, boulek, pellennek, pellennel, boulheñvel.
Sphinx b./g. (-,-e/Sphingen) : sfiñs g. ; *die russische Sphinx,* ar sfiñs rusian g., sfiñs ar Rusianed g.
Spickaal g. (-s,-e) : [kegin.] sili mogedet str.
spicken V.k.e. (hat gespickt) : **1.** larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ ; *einen Braten spicken,* brizhlarjezañ un tamm kig-rost (Gregor), larjezañ (dazlardañ) un tamm kig-rost ; [dre astenn.] *mit Nägeln gespickt,* tachoù a-bik warnañ ; *mit Fallen gespickt,* tagellus.
2. [dre skeud.] *eine gespickte Börse,* ur yalc'h kreñv g., ur yalc'h leun-tenn g. ; *eine mit lateinischen Zitaten gespickte Rede,* ur brezegenn leun a arroudennoù e latin b. (leun a vommoù latin).
3. P . *jemanden spicken,* reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ e zaouarn d'u.b. gant arc'hant ; *den Pförtner spicken,* lardañ ar morzhol.
V.gw. (hat gespickt) : [skol] P. truchañ, kopiañ.
Spickgans b. (-,-gänse) : [kegin.] gwaz vogedet b.
Spickhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink mogedet g.
Spicknadel b. (-,-n) : larjouer g., larjezer g., larjezerez b., krog-kig g.
Spickzettel g. (-s,-) : [skol] follennig truchañ b.
Spiegel g. (-s,-) : **1.** melezour g., sklasenn b., miloer g. ; *in den Spiegel sehen,* sellet ouzh e zremm (ouzh e gorf) en ur melezour ; *magnetischer Spiegel,* melezour gwarellek g. ; *halbdurchlässiger Spiegel*, melezour damdreuzwelus g. ; *die Kunst ist ein Spiegel ihrer Zeit,* an arz eo melezour e varevezh ; [fizik] *ebener Spiegel*, melezour plaen g. ; *Pressespiegel,* brassell war ar c'hazetennoù g. ; **2.** live g., rez g. ; *Meeresspiegel,* live ar mor g., rez ar mor g. ; **3.** [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) etwas nicht hinter den Spiegel stecken,* derc'hel udb kuzh gant ar vezh ; P. *sich (t-d-b) etwas hinter den Spiegel stecken,* merkañ mat udb, derc'hel soñj eus udb, derc'hel koun eus udb, derc'hel eñvor eus udb, lakaat udb don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ) don udb en e benn, lakaat udb don en e benn, moullañ udb en e spered, moullañ udb en e galon, en em leunaat ag udb.
Spiegelbelag g. (-s) : staen-melezour g.
Spiegelbeleger g. (-s,-) : staener melezourioù g., staener melezour g.
Spiegelbild n. (-s,-er) : **1.** adskeudenn b., enebañs b. ; **2.** [bredoniezh] skeudenn amgin b. ; **3.** [dre astenn.] touellwel g., touell-lagad g.
spiegelbildlich ag. : amginet, amgin, eilpennet, war eilpenn.
spiegelblank ag. : luc'h evel ur melezour, luc'hus evel ur melezour, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *spiegelblank sein,* luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour, luc'hañ evel melezourioù.
Spiegelei n. (-s,-er) : [kegin.] vi fritet g.
Spiegelfabrik b. (-,-en) : melezourerezh b.
Spiegelfabrikant g. (-en,-en) : melezourer g., miloeraour g.
Spiegelfechter g. (-s,-) : orbider g., ardaouer g., bombarder g., toueller g.
Spiegelfechterei b. (-,-en) : orbidoù lies., ardoù lies., geizoù lies., andelloù lies., tresoù lies., yekoù lies., charterezh g. ; *Spiegelfechterei der Hölle,* ardoù an diaoul lies., lasoù an droukspered lies., lorberezh an diaoul b., barad an droukspered g.
Spiegelfenster n. (-s,-) : melezour hep staen g., sklasenn hep staen b., milouer hep staen g.
Spiegelfolie b. (-,-n) : staen-melezour g.
Spiegelfrequenz b. (-,-en) : [skingomz] talm-skeudenn g. [*saozneg* image frequency].
Spiegelgießerei b. (-,-en) / **Spiegelhütte** b. (-,-n) : melezourerezh b.
Spiegelglas n. (-es,-gläser) : sklasenn b.
spiegelglatt ag. : **1.** lufr evel ur sklasenn, kompez evel ur melezour, plaen evel ur melezour, diroufenn evel ur melezour, gourlufr, kompez-kaer, plat evel ul lizenn, plaen evel ul lenn, plaen evel ur billig, ken plaen hag un daol, [mor] reizh evel un oan ; *spiegelglatte See,* mor kompez evel ur melezour g., mor lufr evel ur sklasenn g., mor plaen evel ur melezour g., mor diroufenn evel ur melezour g., mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, lor, flour, dihoul, habask, mik) g., mor laezh g., mor plaen-dis g., mor mik g., mor reizh evel un oan g. ; **2.** lampr-kenañ, ramp, rampus, risklus, riklus, link, linkus, lenkr, ruzus, lampr, lamprus, flibous, diribin, frimet, lufr, kleret.
spiegelgleich ag. : kemparzh, kemparzhek, simetrek.
Spiegelhandel g. (-s) : melezourerezh g.
Spiegelhändler g. (-s,-) : melezourer g., miloeraour g.

spiegelig ag. : skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, lufrennaouus.
Spiegelkarpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-velezour b. [*liester* karped-melezour].
Spiegelkreis g. (-es,-e) : [merdead.] sekstant g., lec'hierez b., c'hwedant g.
Spiegellampe b. (-,-n) : lamp disvannus g.
Spiegellehre b. (-) : katoptrik g., disvannouriezh b.
Spiegelmacher g. (-s,-) : melezourer g., miloeraour g.
spiegeln V.k.e. (hat gespiegelt) : **1.** disteurel, dasskediñ, melezouriñ, kas en-dro, dameuc'hañ, disvannañ ; *ein Bild spiegeln,* disteurel ur skeudenn (Gregor), dasskediñ ur skeudenn, melezouriñ (kas en-dro) ur skeudenn.
V.gw. (hat gespiegelt) : luc'hañ, skediñ, skediñ-diskediñ, dazluc'hañ, lugerniñ, steredenniñ, lufrennaouiñ.
V.em. : **sich spiegeln** (hat sich (t-rt) gespiegelt) : **1.** *sich im Wasser spiegeln,* melezouriñ en dour, skeudenniñ en dour ; **2.** [dre skeud.] *Traurigkeit spiegelt sich in seinen Augen,* e zaoulagad a ziskouez tristidigezh e ene, tristidigezh e ene a bar en e zaoulagad.
spiegelnd ag. : skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, lufrennaouus, sked-disked, steredennus, lintrus, lintr, luc'hek.
Spiegelpfeiler g. (-s,-) : kolonenn velezour b., piler melezour g.
Spiegelrand g. (-s,-ränder) : skerb sklasenn g., beskell sklasenn b.
Spiegelreflexkamera b. (-,-s) : kamera disvannadel g.
Spiegelrochen g. (-s,-) : [loen.] rae zous b.
Spiegelsamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.
Spiegelschrank g. (-s,-schränke) : armel velezour b.
Spiegelschrift b. (-) : skritur amgin g./b., skritur amginet g./b.
Spiegelstein g. (-s,-e) : [maen.] mika g., maen-skant g.
Spiegelstrich g. (-s,-e) : [yezh.] barrennig b.
Spiegelstufe b. (-) : [bred.] pazenn ar miloer b.
Spiegelteleskop n. (-s,-e) : teleskop disvannadel g.
Spiegeltisch g. (-es,-e) : taol-voger gant melezour b., taolig harp gant melezour b.
Spiegelung b. (-,-en) : dasskedadur g., melezouradur g., dameuc'h g., disvannadur g., disvann g. ; [fizik] *vollständige Spiegelung*, peurzisvannañ g.
Spiegelungswinkel g. (-s,-) : korn disvannañ g.
Spieglein n. (-s,-) : *Spieglein, Spieglein an der Wand, wer ist die Schönste im ganzen Lande ?* melezour, melezour bihan, piv eo an hini gaerañ er vro ?
Spiel n. (-s,-e) : **1.** c'hoari g., ebat g., jeu b., c'hoariadenn b., c'hoariadeg b., match g., abadenn b., abadennad b., taol g., krogad g., troiad b., parti b., partiad b. ; *das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari ; [kr-l] *erst die Arbeit, dann das Spiel,* labourat ha n'eo ket c'hoari - ouzhpenn c'hoari a zo d'ober, labourat ivez - diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gêr - ar c'hentañ ar gwellañ, na zale 'ta d'ober da dra - laerezh e amzer hag e voued, brasañ pec'hed 'zo er bed ; *Ballspiel,* c'hoari gant ur volotenn g., c'hoari mell g., mellad b. ; *an einem Spiel teilnehmen,* kemer perzh en ur c'hoari ; *bei einem Spiel verlieren,* mont ar c'hazh gant an-unan e-lec'h ar mil, bezañ koll en ur c'hoari, bezañ an tu koll gant an-unan ; *ein Spiel gewinnen,* kaout an trec'h (gounit an trec'h, bezañ trec'h, bezañ gounit, trec'hiñ) en ur c'hoari, gounit da-geñver ur match, gounit da-geñver ur c'hoari ; *das Ergebnis spiegelt den Verlauf des Spiels nicht richtig wider,* n'emañ ket ar gont diouzh ar c'hoari ; *gewonnenes Spiel haben,* bezañ tost deuet gant an-unan, bezañ ken sur ha graet, bezañ divarteze an trec'h, bezañ krog ar c'hrog, bezañ graet an taol koulz lavaret, bezañ gounezet an taol evel pa lavarfed, bezañ gounezet an taol evit an-unan koulz lavaret ; *leichtes Spiel haben,* bezañ un ebat evit an-unan, bezañ aes d'an-unan ober udb, bezañ brav d'an-unan, bezañ bihan d'an-unan ober udb, bezañ divec'h d'an-unan ober udb, bezañ en amen d'ober udb, na vezañ nemet un tañva d'an-unan ; *das Spiel verloren geben,* koazhañ, kodianañ, stlepel ar billig goude an trebez, kac'hat en e vragoù, stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, koll an disterañ fiziañs e teufe an trec'h gant an-unan, koll an disterañ fiziañs da vezañ trec'h ; *Hasardspiel,* c'hoari chañs g. (Gregor), c'hoari arc'hant g. ; *verbotene Spiele,* c'hoarioù difennet lies. ; *das ist für ihn ein Spiel,* n'eo nemet ur c'hoari evitañ ober kement-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, ober a raio an dra-se ken aes ha tra, war blaen e raio an dra-se, dont a raio gantañ ken bravik ha tra, aes-ral e teuio gantañ, kement-se a zo dezhañ evel ur c'hoari, n'eo nemet un ebat evitañ, n'eo nemet ur pleg evitañ, ur farsite eo evitañ ober an dra-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, dont a raio gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a raio gantañ evel toaz er forn, hennezh a vo plaen an dra-se dezhañ, bihan eo dezhañ ober an dra-se, n'eo nemet un tañva dezhañ ; *etwas wie im Spiel machen,* ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra ; *sie sprachen über die Schlacht, als wäre es nur ein Spiel gewesen,* edont o komz eus an emgann evel pa ne vije bet nemet ur bugaleaj ; *mit jemandem sein Spiel treiben,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *es war nur Spiel,* evit ober van ne oa ken, ur c'hoari e oa ha netra ken, ur c'hoari ne oa ken, graet hor boa kement-se evit farsal, ur

farsadenn an hini e oa, fellout a rae deomp bourdañ, o farsal e oamp, ne oa ket sirius, kement-se ne oa nemet c'hoariell ; [sonerezh] *Spiel eines Instruments,* c'hoari ur benveg-seniñ g. ; *mit klingendem Spiel,* gant biniou ha bombard, gant ul laz-seniñ e penn a-raok an dibunadeg, gant lid bras, war an ton bras, war an ton uhelañ ; *das Spiel eines Schauspielers,* c'hoari un aktor g., doare ur c'hoarier war al leurenn g., dalc'h ur c'hoarier war al leurenn g. ; [kr-l] *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.

2. [dre astenn.] *geistliches Spiel, liturgisches Spiel,* mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; *ritterliches Spiel,* tournamant g., stourmerezh (rederezh) gant lañsoù diveget g. (Gregor) ; *Lustspiel,* komedienn b. ; *Trauerspiel,* tragedienn b. ; *Olympische Spiele,* C'hoarioù Olimpek lies. ; *er gewann bei den Olympischen Spielen eine Silbermedaille,* ur vedalenn arc'hant en deus bet er C'hoarioù Olimpek.

3. *ins Spiel kommen,* antren el lis (Gregor), emellout, en em emellout, erruout war an dachenn, dont war wel ; *im Spiel sein,* bezañ lodek, bezañ kenlodek, kemer perzh, bezañ war al lec'h (war al leur, war an dachenn) ; *aufs Spiel setzen,* brokañ, avanturiñ, risklañ, arvrokañ, arvariñ, lakaat en arvar ; *sein Leben aufs Spiel setzen,* risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, arvariñ e vuhez, avanturiñ e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *alles aufs Spiel setzen,* en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - brokañ pep tra, sec'h ha glas - avanturiñ c'hoari koll pe c'hounit - lakaat tout e dammoù wenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) - risklañ pep tra ; *auf dem Spiel stehen,* bezañ en arvar ; *unser Leben steht hier auf dem Spiel,* etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - e balañs ar vuhez emaomp - e balañs da vervel emaomp - war var hor buhez emaomp - neuiñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *sein Leben steht auf dem Spiel,* dañjer a zo na gollfe e vuhez, e dañjer da vervel emañ, e riskl (e pirilh) e vuhez emañ, darev eo dezhañ mervel, war riskl (e riskl, e-tailh) da goll e vuhez emañ, er riskl a goll e vuhez emañ, emañ e vuhez en arvar, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel emañ, emañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, emañ war var da goll e vuhez, emañ e riskl e vuhez, emañ er riskl a goll e vuhez, emañ e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, war-horjell emañ e vuhez ; *etwas aus dem Spiel lassen,* chom hep menegiñ udb, na blediñ gant udb, lezel udb a-gostez ; *jemanden aus dem Spiel lassen,* na lakaat u.b. en taol, derc'hel u.b. er-maez eus an taol ; *ein gewagtes Spiel treiben,* kemer ur riskl bras, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ riskloù bras war an-unan, sammañ riskloù bras ; *jemanden mit ins Spiel ziehen,* ober u.b. lodek, kenlodegañ u.b., kemer u.b. da genseurt, degemer u.b. en e ser da genlabourat ; *bei etwas die Hand im Spiel haben, bei etwas die Finger im Spiel haben,* **a)** bezañ lodek en un afer bennak, bezañ e fri en un afer bennak, bezañ roud e zorn war udb, bezañ lec'h e zorn war udb ; **b)** kaout e damm da lavaret ivez, kemer lod en udb, kaout da welet en un afer bennak ; **c)** bezañ kiriek d'udb, delc'her ar sac'h, bezañ kenlodek en udb ; *jemandem freies Spiel lassen,* lezel pep frankiz gant u.b. d'ober e c'hiz, lezel frankiz gant u.b. d'ober pezh a gar, reiñ galloud leun d'u.b., leuskel u.b. en e roll, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. d'ober e roll, leuskel e vrid war e voue gant u.b., leuskel u.b. d'ober e c'hiz, lezel u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., leuskel herr gant u.b., lezel u.b. da heul e santimant, lezel u.b. en e vadober ; *freies Spiel haben,* gallout ober pezh a garer, bezañ diliamm (dispeg) d'ober pezh a garer, bezañ lezet en e ziviz, bezañ d'an-unan da zivizout hervez ma kavo gwelloc'h, bezañ dinask evit ober ar pezh a zo en e garg, bezañ frank war an-unan, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ en e aez, bezañ en e ec'hon, bezañ frank war an-unan / bezañ e frankiz / kaout frankiz / bezañ ec'hon d'an-unan (Gregor) ; *gute Miene zum bösen Spiel machen,* dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen ar groaz e-lec'h he ruzañ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober e gorniad diouzh e vutun, sec'hañ e ruskenn goude un taol kriz, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, malañ diouzh an dour.

4. *Spiel der Hände*, lusk an daouarn g., jestroù lies. ; *Spiel der Wellen,* lusk fiñv-difiñv ar gwagennoù g., fiñv lusk-dilusk ar gwagennoù g., fiñv luskellus ar gwagennoù, lusk-dilusk ar gwagennoù g., luskell ar gwagennoù b. ; [dre skeud.] *ein Spiel der Winde sein,* bezañ kaset ha digaset gant ar pevar avel evel ur c'hoariell ; *ein Spiel des Zufalls (der Umstände) sein,* bezañ ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), bezañ kaset ha digaset (troet ha distroet) gant ar fortun (Gregor).

5. *Kartenspiel,* c'hoari gartoù g., pakad kartoù g., ur re gartoù g., jeu gartoù b., stek g. ; *ein Kartenspiel,* ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b. ; *Kegelspiel,* c'hoari gilhoù g., rummad kilhoù g.

6. [tekn.] trec'houllo g., laoskijenn b. ; *Spiel haben,* bezañ evel va biz em genoù, bezañ laosk, bezañ trec'houllo gant an dra-mañ-tra, bezañ laoskijenn gant an dra-mañ-tra.

Spielannullierung b. (-,-en) : freuz-c'hoari g.

Spielanzug g. (-s,-anzüge) : [bugale] sae-foutouilhat b.

Spielart b. (-,-en) : **1.** doare c'hoari g., dalc'h ur c'hoarier g. ; **2.** [louza.] seurtad g., gouenn b.

Spielausfall g. (-s,-fälle) : freuz-c'hoari g.

Spielausgleich g. (-s,-e) : [tekn.] diskarpiñ g., dilaoskaat g.

Spielautomat g. (-en,-en) : mekanik c'hoarioù arc'hant g., lonkerez wenneien b.

Spielball g. (-s,-bälle) : **1.** pellenn b., bolod g., polod g., polotenn b., mell b. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; **2.** [tennis] polotenn set b. ; **3.** [dre skeud.] c'hoariell b., pont ha plankenn.
Spielbank b. (-,-en) : kazino g., ti-c'hoari g., tablez g.
Spielbeginn g. (-s) : [sport] deroù ar match g., deroù ar c'hrogad g.
Spielbrett n. (-s,-er) : damer g., tablez g., marell b.
Spielbude b. (-,-n) : kuriozite b., stand g.
Spielbühne b. (-,-n) : leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b., c'hoarilec'h g.
Spielchen n. (-s,-) : **1.** tamm c'hoari g. ; **2.** korvigell b., itrik g., finesa b., ijin g., gwidre g., filenn b., troidell b., siklezon b., stek g., touellaoz g./b., ardivinkoù lies.
Spielcomputer g. (-s,-) : c'hoari video g., c'hoari elektronek g., letrin c'hoari g.
Spieldose b. (-,-n) : boest-seniñ b.
spielen V.k.e. ha V.gw. (hat gespielt) : **1.** c'hoari, ebatal, bragal, c'hoariellat, c'hoariellañ ; *kommst du spielen ?* erru out da c'hoari ? dont a rez da c'hoari ? ; *komm doch spielen !* deus 'ta da c'hoari ! ; *mit einem Spielzeug spielen,* c'hoariellat ; *Karten spielen,* c'hoari ar c'hartoù, c'hoari kartoù, ober un taolig kartoù, meskañ kartoù ; *eine Karte spielen,* c'hoari ur gartenn, darc'haouiñ ur gartenn ; *eine Partie Schach spielen,* ober un taol echedoù, ober un dro echedoù ; [bugale] *Doktor spielen,* c'hoari revrig, c'hoari pitetig ; *Vater-Mutter-Kind spielen,* c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *Krieg spielen,* c'hoari brezelig, c'hoari brezel bihan ; *Soldaten spielen,* c'hoari soudardig ; *Himmel und Hölle spielen,* c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig (troadig-kamm, derezioù, regenn, marell, sklas) ; *Waage spielen, [Rücken an Rücken stehen, sich gegenseitig bei den Armen einhängen und sich abwechseln in die Höhe heben],* pouezañ butun ; *mit der Puppenküche spielen,* c'hoari debraig, c'hoari tinellig ; *gegeneinander spielen,* kevezañ, keñveriañ ; *allein gegen alle spielen,* bezañ e-barzh ; *Fußball spielen,* c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ ; *Tennis spielen,* tennisañ, c'hoari tennis ; *was wollen wir spielen ?* peseurt c'hoari a vo graet ? ; *nach Herzenslust spielen,* c'hoari e roll ; [dre skeud.] *mit dem Feuer spielen,* kemer ur riskl bras, en em forsiñ, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ ur riskl bras war an-unan, tennañ reuz war-an-unan, en em lakaat dindan vec'h ; [dre skeud.] *mit offenen Karten spielen,* bezañ onest e c'hoari, mont eeun ouzh an dud, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, na vezañ koad-tro ebet en an-unan, bezañ diwidre, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, na vezañ netra gamm en e gordenn, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na vezañ gwe ebet (tro ebet) en e gordenn, na glask kuzhat ar pod, na glask kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bezañ didro, bezañ didroidell, bezañ displeg, na vezañ gwidre ebet en an-unan, mont dezhi hep kuzh seurt ebet, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan ; *falsch spielen,* **a)** truchañ ; **b)** [sonerezh] distonañ ; *wer spielt ?* tro biv eo bremañ ? tro biv eo da c'hoari ? gant piv emañ an dorn ? ; *mit den Worten spielen,* c'hoari gant ar gerioù ; *mit jemandem spielen,* **a)** c'hoari gant u.b. ; **b)** c'hoari an troad leue gant u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober an ogn gant u.b., ober goap ouzh u.b. ; *Streiche spielen,* ober gennoù, ober tapoù, ober trikonoù, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober jangloù, ober bourdellajoù, bourdañ, ober bourdoù, c'hoari e baotr, lakoniñ, lankoniñ, lamponat, chalvantat, tennañ tapadennoù ; *jemandem einen Streich spielen,* c'hoari (kempenn, tennañ) un dro-gamm d'u.b., c'hoari (ober) un dro d'u.b., ober ur fars d'u.b., ober doan d'u.b., ober ur bourd (c'hoari un taol-bourd) d'u.b., reiñ bourd d'u.b., tennañ ur blegenn d'u.b., ober taolioù d'u.b., ober jeuioù d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., plantañ ur rozenn gaer d'u.b., plantañ ur rozenn d'u.b., plantañ pour d'u.b., c'hoari un dapadenn d'u.b., c'hoari un tizh d'u.b., tennañ un tizh d'u.b., tennañ un taol fin d'u.b., ober ur pezh d'u.b. ; *jemandem Streiche spielen,* ober tapoù d'u.b., ober taolioù d'u.b., ober jeuioù d'u.b., ober boutikoù d'u.b. ; *jemandem einen üblen (bösen, gemeinen) Streich spielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b. ; *jemandem in die Hand spielen,* reiñ lañs d'u.b., mont en avel u.b., toullañ evit u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., c'hoari aes d'u.b. ; *eine Rolle spielen,* c'hoari ur roll, ober ur roll (Gregor) ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle,* a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur ; *das spielt keine Rolle,* ne vern, ne vern ket, ne ra forzh, n'eo ket strikt, n'eo ket grevus, ne denn ket da vraz, n'eo ket tener, ne laz ket, n'omp ket war-bouez an dra-se, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, heñvel eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *die Farbe spielt keine Rolle,* pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *wo sie arbeiten, spielt für sie keine Rolle,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *ob klein oder groß, das spielt für mich keine Rolle,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle,* pouezus eo ar sevenadur e buhez ur vro ; *ein Lächeln spielte um ihren Mund,* ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *sein Haar spielt im Winde,* emañ an avel o fuilhañ e vlev, fuilhañ a ra e vlev gant an avel, emañ an avel o c'hoari gant e vlev, hejañ a ra he blev en avel, luskañ a ra he blev en avel, luskellañ a ra he blev ouzh c'hwezh an avel ; *verrückt spielen,* ober e baotr fistoulik, mont e breskenn, breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm

diroll, garzhenniñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e baotr, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, c'hoari ar vazh, ober e zen gars, krial evel un egaret, c'hoari e reuz ; *das Geiger-Müller-Zählrohr spielt verrückt,* pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger ; *der Motor spielt verrückt,* arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh ; *das Wetter spielt verrückt,* bez' e vez glav forzh pegoulz, aet eo ar c'houmoul e breskenn.

2. seniñ, c'hoari, musikat ; *Musik spielen,* musikat, seniñ ; *ein Instrument spielen,* seniñ (c'hoari) ur benveg-sonerezh ; *Harfe spielen,* telennañ, herpañ, seniñ war an delenn, seniñ gant an delenn, c'hoari gant an delenn, c'hoari telenn, c'hoari war an delenn ; *Geige spielen,* c'hoari bioloñs, seniñ bioloñs, c'hoari violoñs, seniñ violoñs, rebediñ, rebetal, seniñ biolin (ar violin, gant ar violin), c'hoari gant ar violoñs (gant ar rebed) (Gregor) ; *der spielt gut Orgel,* hennezh a oar diouzh an ograoù ; *Dudelsack spielen,* biniaouañ, seniñ biniou, seniñ gant ar binioù, fleütal gant ur binioù, c'hwezhañ en e vinioù ; *falsch spielen,* distonañ ; *während das Orchester spielte,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù.

3. [c'hoariva] kinnig, leurennañ, c'hoari ; *gut spielen,* c'hoari mat ; *steif spielen,* bezañ reut e c'hoari war al leurenn, bezañ reut e zoare war al leurenn ; *heute wird 'Wallenstein' gespielt,* kinniget (c'hoariet) e vo 'Wallenstein' feteiz ; *heute wird nicht gespielt,* ne vo kinniget abadenn ebet hiziv.

4. c'hoari e, ober e, en em lakaat da ; *den großen Herrn spielen,* c'hoari e aotroù, c'hoari e damm aotroù, c'hoari e vestr, ober brasoni, ober ar grobis, ober e c'hrobis, ober e vraz, en em lakaat da vraz, ober e aotrou ; *den Kenner spielen,* ober an den intentet-mat (Gregor), ober an hini a anavez mat an danvez, ober e vailh ; *den Kranken spielen,* c'hoari e glañv, ober e gamm.

5. c'hoarvezout, tremen, dibunañ, bezañ lec'hiet ; *das Stück spielt im Mittelalter,* ar pezh a dremen er Grennamzer, ar pezh a zo lec'hiet er Grennamzer ; '*Don Carlos' spielt in Spanien,* an darvoudoù e 'Don Carlos' a dremen e Bro-Spagn, an darvoudoù e 'Don Carlos' a zo lec'hiet e Bro-Spagn ; *der Autor lässt seinen Roman in Berlin spielen,* lec'hiet en deus ar skrivagner e roman e Berlin.

6. brokañ, arvrokañ, klaoustreañ ; *um Geld spielen,* lakaat arc'hant e klaoustre, c'hoari da vat, c'hoari da arc'hant ; *ohne Einsatz spielen, spielen nur so als ob,* c'hoari da fall ; *hoch spielen,* brokañ kalz a arc'hant ; *niedrig spielen,* brokañ nebeut a arc'hant ; *sie spielen diesmal um viel Geld,* kalz a arc'hant a zo bet lakaet er pod ar wech-mañ ; *an der Börse spielen,* brokañ arc'hant en eskemmdi, arvrokañ er Yalc'h ; *in der Lotterie spielen,* c'hoari mil ha kazh, c'hoari sac'h ; *sich arm spielen,* koll e holl beadra o c'hoari, bezañ kaset da baour gant ar c'hoari.

7. tennañ war ; *diese Farbe spielt ins Grünliche,* tennañ war ar gwer a ra al liv-se ; *ins Weiß spielen,* tennañ war ar gwenn, tennañ war wenn, bezañ arwenn ; *diese Farbe spielt ins Gelb,* al liv-se a denn war ar melen.

Spielen n. (-) : obererezh c'hoari g., obererezh c'hoarius g., c'hoari g. ; *mit Spielen Geld gewinnen,* gounit arc'hant dre c'hoari ; *hier haben wir genug Platz zum Spielen,* pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari.

spielend Adv. : ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en ur c'hoari / en ur ebatal / en ur farsal (Gregor) ; *alles spielend erledigen,* dont a-benn eus pep tra aes-tre, bezañ pep tra d'an-unan evel ur c'hoari ; *er erledigte es spielend,* evel c'hoari e teuas an taol-se gantañ, hennezh a voe plaen dezhañ ober an dra-se.

Spielende n. (-s,-n) : [sport] diwezh ar match g., diwezh ar c'hrogad g.

Spieler g. (-s,-) : **1.** c'hoarier g. ; *Falschspieler,* trucher g. ; **2.** [sonerezh] soner g., sonour g.

Spielerei b. (-,-en) : c'hoariadenn b., farsite b., disterdra g., diduamant g., diverr-amzer g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., bugaleadur g., bugaleaj g., jirfollezh b., bihan dra g. ; *diese Arbeit ist für ihn nur eine Spielerei,* n'eo nemet ur c'hoari evitañ ober kement-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, ober a ra an dra-se ken aes ha tra, war blaen e ra an dra-se, dont a ra gantañ ken bravik ha tra, aes-ral e teu gantañ, kement-se a zo dezhañ evel ur c'hoari, n'eo nemet un ebat evitañ, n'eo nemet ur pleg evitañ, ur farsite eo evitañ ober an dra-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel toaz er forn, hennezh a vez plaen al labour-se dezhañ, bihan eo dezhañ ober an dra-se, n'eo nemet un tañva dezhañ ; *seine Zeit mit Spielereien vergeuden,* en em reiñ da blijadurioù goullo, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant traoù netra, kaout amzer gollet, ober traoù a get, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbeterezh, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da velc'hweta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar

c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, firbouchal, pismigañ, pismigellat.
Spielergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h ar match g., disoc'had ar match g., degouezh ar match g., skor g., kont b.
Spielerin b. (-,-nen) : c'hoarierez b.
spielerisch ag. : **1.** a vourr c'hoari, a blij dezhañ c'hoari, douget da c'hoari, c'hoarier, c'hoarius ; **2.** distriv ; *mit spielerischer Leichtigkeit,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en ur c'hoari / en ur ebatal / en ur farsal (Gregor).
Spielfeld n. (-s,-er) : tachenn-c'hoari b., tachenn b. ; *Spielfeld beim Pelotaspiel,* talbennva polot euskarat g.
Spielfilm g. (-s,-e) : film g.
spielfrei ag. : [c'hoariva] *spielfreier Tag,* devezh dic'hoari g.
Spielführer g. (-s,-) : **1.** kabiten g. ; **2.** mestr an dachenn g., penngeflusker g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g., den muiañ g.
Spielgefährte g. (-n,-n) : kamalad c'hoari g., kenseurt c'hoari g., keneil c'hoari g.
Spielgefährtin b. (-,-nen) : kamaladez c'hoari b., kenseurtez c'hoari b., keneilez c'hoari b.
Spielgrenze b. (-,-n) : [sport] linenn foñs b.
Spielhalle b. (-,-n) : kazino g., ti-c'hoari g., tablez g.
Spielhallenbesitzer g. (-s,-) : tablezer g.
Spielhölle b. (-,-n) : tripod g., tablez g.
Spielhöllenbesitzer g. (-s,-) : tablezer g.
Spielkamerad g. (-en,-en) : kamalad c'hoari g., kenseurt c'hoari g., keneil c'hoari g.
Spielkameradin b. (-,-nen) : kamaladez c'hoari b., kenseurtez c'hoari b., keneilez c'hoari b.
Spielkarte b. (-,-n) : kartenn b. [*liester* kartoù], kartenn-c'hoari b. [*liester* kartoù-c'hoari] ; *seine Spielkarten auffächern,* displegañ (renkañ, arenkiñ) e gartoù evel un aveler.
Spielkartenhersteller g. (-s,-) : kartaouer g.
Spielkartenverkäufer g. (-s,-) : kartaouer g.
Spielkasino n. (-s,-s) : kazino g., ti-c'hoari g., tablez g.
Spielklasse b. (-,-n) : [sport] rummad g.
Spielkonsole b. (-,-n) : letrin c'hoari g.
Spielleidenschaft b. (-) : arzoug da c'hoari g., terzhienn ar c'hoari b., albac'henn ar c'hoari b., sorc'henn ar c'hoari b., arloup ar c'hoari g., kounnar ar c'hoari b., araj ar c'hoari g., egar ar c'hoari g.
Spielleiter g. (-s,-) : [c'hoariva] rener g.
Spielmacher g. (-s,-) : mestr an dachenn g., penngeflusker g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g., den muiañ g.
Spielmacherin b. (-,-nen) : mestrez an dachenn b.
Spielmann g. (-s,-leute) : [istor] barzh-kaner g., soner-baleer g., sonour g., jangler g.
Spielmannschaft b. (-,-en) : **1.** [sport] skipailh g., laz g. ; **2.** [arzoù] laz-c'hoari g.
Spielmannskultur b. (-) : janglerezh g.
Spielmarke b. (-,-n) : jedouer g., jedaouer g., jedenn b.
Spielminute b. (-,-n) : munutenn c'hoari b., munut c'hoari g.
Spielothek b. (-,-en) : c'hoariaoueg b.
Spielpartner g. (-s,-) : keveler g.
Spielpfeife b. (-,-n) : [biniou] c'hwitell b., levriad g.
Spielplan g. (-s,-pläne) : roll an abadennoù g., roll ar c'hoariadennoù g., programm an abadennoù g., roll ar filmoù g., rollad g.
Spielplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-c'hoari b., tachenn b.
Spielraum g. (-s,-räume) : **1.** lec'h evit c'hoari g., sal-c'hoari b. ; **2.** tamm frankiz g., tammig frankiz g., tammig frankiz ober g., lec'hed ober g., marz surentez g., kabestr g., kabestr hir g., kabestr laosk g. ; *freien Spielraum haben,* kaout hed e c'har, bezañ frank war an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan d'ober e c'hiz (d'ober pezh a gar), bezañ e gabestr war e voue, bezañ kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant an-unan, bezañ d'an-unan da zivizout hervez ma kavo gwelloc'h, bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, ober e stal e-unan, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober udb hervez e zorn, bezañ e vrid gant an-unan war e voue, gallout ober e roll, gallout heuliañ e roll, gallout bevañ en e ziviz, bezañ (gallout bevañ) en e roll, bezañ lezet en e ziviz, gallout ober pezh a garer, gallout ober pep tra evel ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra diouzh ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra hervez e blijadur, gallout bevañ hervez e blijadur ; *jetzt habe ich ein bisschen mehr Spielraum,* bremañ em eus un tammig muioc'h a gabestr, astennet eo bet va nask din ; *er hat aber nicht viel Spielraum,* gwall verr eo e nask, nasket-berr eo ; **3.** hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarzh g., gwask g., skarr g., skalf g., skalfenn b., difouilh g. ; **4.** [tekn.] trec'houllo g., laoskijenn b.
Spielregel b. (-,-n) : ren ar c'hoari g., reolenn ar c'hoari b.
Spielreifen g. (-s,-) : kelc'h-c'hoari g. ; *Reifen spielen,* ruilhal e gelc'h, c'hoari gant e gelc'h.
Spielsachen lies. : c'hoarielloù lies., bravigoù lies.
Spielschuld b. (-,-en) : dle c'hoari g.
Spielsoftware b. (-,-s) : [stlenn.] c'hoariant g.
Spielstation b. (-,-n) : letrin c'hoari g.
Spielstand g. (-s) : skor g., kont b.
Spielstein g. (-s,-e) : [echedoù, h.a.] pezh g.
Spielsucht b. (-) : *sellit ouzh* **Spielteufel**.
spielsüchtig ag. : estoueat ouzh ar c'hoarioù arc'hant, arzouget d'ar c'hoarioù arc'hant, alteret da vont d'ar c'hoarioù, gwrac'h gant ar c'hoarioù, her war ar c'hoarioù, sot gant ar c'hoarioù, pitilh gant ar c'hoarioù, troet gant ar c'hoarioù, ur bouc'h gant ar c'hoarioù, terzhienn ar c'hoari gantañ, tik war ar c'hoari, albac'henn ar c'hoari gantañ, sorc'henn ar c'hoari gantañ.
Spielsüchtige(r) ag.k. : c'hoarier estoueat g., c'hoarier touet g., c'hoarier pomet g., c'hoarier kinviet g., c'hoarier echu g., c'hoarier peurechu g., c'hoarierez touet b., c'hoarierez pomet b., c'hoarierez kinviet b., c'hoarierez echu b., c'hoarierez peurechu b.
Spielteufel g. (-s) : estoue ouzh ar c'hoarioù arc'hant g., arzoug da c'hoari g., terzhienn ar c'hoari b., kleñved ar c'hoari g., albac'henn ar c'hoari b., sorc'henn ar c'hoari b., arloup ar c'hoari g., preñv ar c'hoari g., kounnar ar c'hoari b., araj ar c'hoari g., egar ar c'hoari g., namm ar c'hoarioù arc'hant g.
Spieltheorie b. (-) : [mat.] teorienn ar c'hoarioù b.

Spieltisch g. (-es,-e) : taol c'hoari b.
Spieltrieb g. (-s,-) : doug da c'hoari g. ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari.
Spieltuch n. (-s,-tücher) : tapis c'hoari g.
Spieluhr b. (-,-en) : boest-seniñ b.
spielunfähig ag. : dic'houest da c'hoari ; *jemanden spielunfähig machen,* sparlañ d'u.b., stankañ an hent d'u.b., lakaat genn d'u.b., herzel ouzh u.b. a c'hoari, [domino] boudañ u.b.
Spielunterbrechung b. (-,-en) : rank g., arsav e-kerzh ur c'hoari g., ehan e-kerzh ur c'hoari g. ; *um eine Spielunterbrechung bitten, eine Spielunterbrechung verlangen,* goulenn rank.
Spielverbot n. (-s,-e) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., argasadenn b., argaserezh g.
Spielverderber g. (-s,-) : garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., trabaser g., tregaser g., tristadenn b., ripompi g., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., freuz-ebat g., jablour g., bourouell g., sparler-dudi g., penn-teñval g., kagaler g., den dibropoz g.
Spielverderberin b. (-,-nen) : tromplerez c'hoari b., distanerez b., trabaserez b., tristadenn b., penn kozh g., jablourez b., freuzerez-ebat b., sparlerez-dudi b., penn-teñval g., trubuilherez b., kagalerez b., plac'h dibropoz g.
Spielwaren lies. : c'hoariellоù lies., bravigoù lies., bravigellerezh g.
Spielwarengeschäft n. (-s,-e) : bravigellerezh b., stal c'hoariellоù b.
Spielwiese b. (-,-n) : **1.** tachenn-c'hoari geotek b., prad-c'hoari g., prad dudi g. ; **2.** [dre skeud.] tachenn an dommañ da galon u.b., tachenn hag a blij ar muiañ d'u.b.
Spielzeit b. (-,-en) : **1.** [film] koulzad kinnig g. ; **2.** [c'hoariva] koulzad c'hoariva g. ; **3.** [sport] prantad c'hoari g.
Spielzeug n. (-s, Spielsachen/Spielwaren) : **1.** c'hoariell b., bravig g., bravigell b., bitrak g., P. brabrav g., kekaer g. ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen,* bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlägst,* terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se ; **2.** [dre skeud.] c'hoariell b. ; *er war ihr Spielzeug,* graet o deus bet goap outañ, stranet e voe ganto, kaset-digaset e voe ganto, pont ha plankenn e oa dezho, gouzer ha skabell e oa dindan o zreid, ar re-se a vanie anezhañ evel a garent.
Spielzeughändler g. (-s,-) : marc'hadour c'hoariellоù g.
Spielzeugrevolver g. (-s,-) : revolver plastik g.
Spiere b. (-,-n) : [merdead.] sparr g.
Spierapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] hiliber str., hiliberenn b., per-hiliber str., per-mar str., per-kormel str., kerzhin str.
Spierling g. (-s,-e) : [louza.] **1.** hiliber str., hiliberenn b., mar str., kerzhinenn b., kerzhin str., kormelenn b. ; **2.** hiliber str., hiliberenn b., per-hiliber str., per-mar str., per-kormel str., kerzhin str. ; **3.** [loen.] perlezeg g., beleg g.
Spierlingholz n. (-es) : hiliber g.
Spierstaude b. (-,-n) : [louza.] *knollige Spierstaude,* kehid g.
Spieß g. (-es,-e) : **1.** [kegin.] ber g., beriad g., beriadig g. ; *am Spieß,* er ber, ouzh ar ber ; *an den Spieß stecken, auf den Spieß stecken,* beriaouañ, enberiañ, lakaat ouzh ar ber (er ber), beriañ kig (Gregor) ; *am Spieß grillen,* rostañ ouzh ar ber ; *Lammspieß,* beriad kig dañvad g., beriadig kig dañvad g. ; *Rindfleischspieß,* beriad kig-bevin g., beriadig kig-bevin g. ; *Jakobsmuscheln am Spieß,* beriadoù kalipez lies., beriadoùigoù kalipez lies. ; *den Spieß abnehmen,* diveriañ ar rost ; *den Spieß drehen,* treiñ ar ber ; **2.** [loen.] brog g., brank karv gourbloaz g., brank karv daou vloaz g. ; **3.** [arm] javelinenn b., goafig g., goaf-bann g., speg g., gavelod b., birvazh b., gouzifiad g., implod g., pik g. ; **4.** [dre skeud.] *den Spieß umdrehen, den Spieß umkehren,* **a)** distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm ; *wie am Spieß schreien,* youc'hal forzh pegement, youc'hal ken-ha-ken, youc'hal ken-ha-kenañ, youc'hal kenañ-kenañ, youc'hal mui-pegen-mui, youc'hal gwazh-pegen-gwazh, youc'hal evel ur bleiz skaotet (evel ur broc'h), blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.
Spießbock g. (-s,-böcke) : [loen.] oriks g.
Spießbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost ouzh ar ber g.
Spießbürger g. (-s,-) : bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
spießbürgerlich ag. : filistin, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ.
Spießbürgertum n. (-s) : bourc'hizelezh vihan b., krakaotrounez lies., krakaotrouien lies.
Spießdreher g. (-s,-) : [kegin.] tro-ber g.
spießen V.k.e. (hat gespießt) : **1.** brochañ, peuliañ ; **2.** [kegin.] enberiañ, beriañ, beraouañ, lakaat ouzh ar ber, lakaat er ber ; **3.** [jahin] *jemanden spießen,* peuliañ u.b., peulveriañ u.b., beriañ u.b. penn-dre-benn.
Spießen n. (-s) : [jahin] peulveriadur g.
Spießer g. (-s,-) : bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
Spießerin b. (-,-nen) : bourc'hizez vihan b., krakitron b.
spießförmig ag. : goafheñvel, a-stumm gant houarn ur goaf, stumm houarn ur goaf dezhañ, e doare houarn ur goaf, e doare goafioù, a-zoare gant houarn ur goaf, a-zoare gant goafioù, a-seurt gant houarn ur goaf, a-seurt gant goafioù.
Spießgeselle g. (-n,-n) : kenseurt g., kenwaller g., komper g.
Spießglanz g. (-es) : [kimiezh] stibiom g., antimoan g.
Spießhirsch g. (-es,-e) : [loen.] karv gourbloaz g., karv daou vloaz g.
spießig ag. : **1.** goafheñvel, stumm houarn ur goaf dezhañ ; **2.** filistin, berrsperedek, berrsperedet, gleuroù dezhañ.
Spießträger g. (-s,-) : piker g.
Spießrute b. (-,-n) : **1.** gwialenn b., kelastrenn b. ; **2.** *Spießruten laufen,* **a)** [kastiz el lu prusian] : redek etre div

renkennad soudarded evit bezañ bazhataet ganto, bezañ skourjezet (bezañ fustet) kaer (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] bezañ graet an hu war an-unan (ouzh an-unan), mont etre div renkennad klapezeien ; *jemanden Spießruten laufen lassen,* **a)** skourjezañ (fustañ) kaer u.b. ; **b)** hual u.b., lakaat an hu war u.b., ober an hu ouzh u.b.

Spikes lies. **1.** [botoù-sport] krapoù lies. ; **2.** [bandennoù-rod] tachoù lies.

Spill n. (-s,-e) : [merdead.] gwindask g.

Spillbaum g. (-s,-bäume) : **1.** [merdead.] barrenn ar gwindask b. ; **2.** [louza.] koad-gwerzhidi g., boned-kornek g., skav-gwrac'h str., gwez-gwerzhidi str.

Spille b. (-,-n) : gwerzhid b., hinkin g.

spinal ag. : [korf.] spinal, ... al livenn-gein, a-livenn, … al livenn.

Spinallähmung b. (-) : [mezeg.] dizurzh an emzilec'hiañ g.

Spinat g. (-,-e) : **1.** [louza.] pinochez str., pinochezenn b., spinard str., spinardenn b. ; *spanischer Spinat, wilder Spinat,* kaol-gwenn str., kaol-Herodez str. ; **2.** [kegin.] pinochez g., spinard g.

Spinattorte b. (-,-n) : [kegin.] pastez pinochez g.

Spind g. (-s,-e) : armel b., pres g.

Spindel b. (-,-n) : **1.** gwerzhid b., gwerzhidad b., hinkin g. ; *an der Spindel spinnen,* nezañ gant ur werzhid ; *der Spindel neues Material zuführen,* kargañ ar werzhid ; **2.** [mojenn.] *Spindel der Parzen,* **a)** gwerzhid ar Parkezed b. ; **b)** [dre skeud.] karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b., falc'h an Ankoù b., morzhol an Ankoù g. ; **3.** [mat.] gwerzhid b.; **4.** [korf.] gwerzhid b. ; **5.** [tekn.] ahel g., marbr g., paoell g., piped g. ; *Hahnspindel,* pin g., mouch g., mouchenn b., alc'hwez kog g., pluenn b., touchenn b. ; **6.** [tisav., diri] gwalenn-viñs b., gwalenn ar viñs b.

Spindelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] koad-gwerzhidi g., boned-kornek g., skav-gwrac'h str., gwez-gwerzhidi str.

Spindelbeine lies. : divhar evel bizhier lies., divhar evel ibilien lies., divesker gwerzhidi lies., divhar gwerzhidi lies., divhar evel treid palioù lies., divesker treut ha sec'h lies., divesker askornek lies., firitelloù lies.

spindeldürr ag. : treut-ki, treut-gagn, treut-kign, treut-askorn, treut-eskern, treut-gioc'h, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur c'hant tachoù, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, kras evel ur geuneudenn, distruj ; *er ist spindeldürr,* hennezh a zo treut ha sec'h evel un harink (Gregor), hennezh a zo treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut evel ur brank eo, treut-ki eo, treutoc'h eo eget ur sklisenn, hennezh a zo kras evel ur geuneudenn, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel an Ankoù, aet eo e gof en e gein, treut-gagn eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, evel ur vazh gwisket), spontañ ar chas a rafe ken treut eo, evel un askorn (un Ankoù) krignet eo, treut eo evel ur c'hant tachoù, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, un eonenn a zo anezhañ, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen ; *spindeldürre Beine,* divhar evel bizhier lies., divhar evel ibilien lies., divesker gwerzhidi lies., divhar gwerzhidi lies., divhar evel treid palioù lies., divesker treut ha sec'h lies., divesker askornek lies., firitelloù lies.

Spindeleisen n. (-s,-) : pouez-plom g., hinkin g., troell-nezañ b.

spindelförmig ag. : gwerzhidek, e doare ur werzhid, e doare gwerzhidi, e doare gwerzhidoù, a-zoare gant ur werzhid, a-zoare gant gwerzhidi, a-seurt gant ur werzhid, a-seurt gant gwerzhidi.

Spindelmacher g. (-s,-) : gwerzhider g.

Spindelringscheibe b. (-,-n) : pouez-plom g., troell-nezañ b., hinkin g.

Spindelschnecke b. (-,-n) : [loen.] kog-karreg [*liester* kegi-karreg] g., kog-kerreg [*liester* kegi-kerreg] g.

Spindelstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] koad-gwerzhidi g., boned-kornek g., skav-gwrac'h str., gwez-gwerzhidi str.

Spindler g. (-s,-) : gwerzhider g.

Spinett n. (-s,-e) : [sonerezh] spinetez b., krav-kerdin g., klavisim g.

Spinnabend g. (-s,-e) : filaj g., beilhadeg b., nezadeg b., bodadeg nezañ-noz b. ; *an einem Spinnabend teilnehmen,* filajiñ ; *Teinehmer an einem Spinnabend,* filajour g.

Spinnaker g. (-s,-) : [merdead.] spinaker g.

Spinnangeln n. (-s) : [sport] lazheta g.

spinnbar ag. : gwiadennus, hag a c'haller nezañ.

Spinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid str., kevnidenn b. ; *Spinne am Morgen bringt Kummer und Sorgen, Spinne am Abend erquickend und labend,* ur gevnidenn diouzh ar mintin sin gwall fin, ur gevnidenn diouzh an noz sin vat evit antronoz (sin a geloù mat antronoz) ; *die Spinne webt ihr Netz,* emañ ar gevnidenn o steuñviñ he gwiad, stignañ a ra ar gevnidenn he gwiad ; *die Kieferklauen der Spinne,* krogoù ar gevnidenn lies.

spinnefeind ag. : *jemandem spinnefeind sein,* bezañ enebour touet u.b., kaout kas da vat ouzh u.b., magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv (kasoni an ifern, kas ar marv, ur gasoni diremed) ouzh u.b., dougen ur gasoni bras-meurbet (un droug bras-meurbet) ouzh u.b. / kasaat u.b. evel ar marv (Gregor), na vezañ evit aveliñ u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b. ; *sie sind sich spinnefeind,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, emaint e malis an eil ouzh egile, troet eo d'ar put etrezo.

spinnen V.k.e. (spann, hat gesponnen) : **1.** nezañ, gwriat, steuñviñ, neudenniñ ; *Flachs spinnen,* nezañ lin ; *Wolle spinnen,* nezañ gloan ; *am Rad spinnen,* nezañ gant ar c'harr (Gregor) ; *die Spinne spinnt ihr Netz,* emañ ar gevnidenn o steuñviñ he gwiad, stignañ a ra ar gevnidenn he gwiad ; **2.** [butun] kordennañ, filennañ ; **3.** [dre skeud.] *ein Lügengewebe spinnen,* troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) gevier, gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b. ; *Ränke spinnen,* punañ iriennoù (steuennoù), irienniñ, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, atizañ un irienn, penefiañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, kempenn iriennoù ; *Luftgespinste spinnen,* sevel (ober) kestell el Loar ; *seine Gedanken weiter spinnen,* kenderc'hel da zibunañ neudenn e soñjoù ; *das Gespräch spinnt sich in die Länge,* n'eus diwezh ebet (ne vez ket lakaet diwezh) d'ar gaozeadenn ; *es ist zu grob gesponnen,* re anat eo ar jeu en deus c'hoant c'hoari a-enep deomp, re anat eo ar pezh en deus ijinet a-enep deomp, re anat eo peseurt jeu a zo gantañ, re anat eo ar pezh a zo o treiñ en e benn ; *Seide spinnen,* tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e eost (e graf, e fagodenn, e ran), ober krazadenn, lardañ, lartaat, ober berzh, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ frank an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, ober arc'hant war an oaled, kaout madoù, kaout ur madoù bras, bastañ mat pep tra evit an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *sie spinnen keinen guten Faden miteinander,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont, traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

V.gw. (spann, hat gesponnen) : **1.** [gwin] filenniñ, neudenniñ, dont ur c'houlezenn neudheñvel en dra-mañ-tra ; **2.** [kizhier] lavaret e Bater, rouzmouzat, paterat, nezañ ; **3.** P. glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, brellañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), tennañ siklezonoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, trevariañ, trevagoriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, gallegañ, gallegat, rambreal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, diskiantañ, na vezañ yac'h e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ kollet e skiant-vat gant an-unan, bezañ droch en e benn, bezañ an traoù un tammig a-dreuz en e benn ; *du spinnst ja wohl,* war dri zroad emaout, trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat gant da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ac'h eus anezho, aet out ganto, loariañ a rez, trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered, goap a rez, te a gont traoù 'vat ; *wenn er anfängt zu spinnen, ist er nicht mehr zu bremsen,* pa en em laka da c'hregachiñ, ne vez pare ebet ; *der spinnt ein bisschen,* hennezh a zo foll un disterañ, krog eo da barfediñ.

V.em. : **sich spinnen** (spann sich, hat sich (t-rt) gesponnen) : *das Gespräch spinnt sich in die Länge,* n'eus diwezh ebet (ne vez ket lakaet diwezh) d'ar gaozeadenn.

spinnenartig ag. : kevnidennek, kevnidennheñvel, e doare ur gevnidenn, e doare ar c'hevnid, a-zoare gant ur gevnidenn, a-zoare gant ar c'hevnid, a-seurt gant ur gevnidenn, a-seurt gant ar c'hevnid.

Spinnengewebe n. (-s,-) / **Spinnennetz** n. (-es,-e) : gwiad-kevnid g./b., blev-kevnid str., gwiadenn-gevnid b., steuñvenn-gevnid b., kaoc'h-kevnid g., gwele-kevnid g., dilhad-kevnid g., lien-kevnid g. ; *die Fäden eines Spinnennetzes,* neudoù ur wiadenn-gevnid lies. ; *von Spinnengeweben bedeckt,* kevnidet ; *vom Spinnengewebe befreien,* digevnidañ.

Spinnentiere lies. : [loen.] araknided lies. [*unander* araknidenn], araknid str.

Spinner g. (-s,-) : **1.** nezer g., neudenner g. ; **2.** penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., bajaneg g., balteg g., bleup g., jaodre g., nouch g., louad g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn-rambre g., rambreer g., berlobi g., sorbiennour g., sorc'henner g., baraneg g. ; **3.** [loen.] bombiks g., balafenn ar preñv-seiz b., balafenn ar preñv seizus b.

Spinnerdelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin beg hir g.

Spinnerin b. (-,-nen) : **1.** nezerez b., neudennerez b. ; **2.** penn brell a blac'h b., penn-droch a blac'h b., brizhenn b., sorbiennourez b., sorc'hennerez b., baranegez b.
Spinnerei b. (-,-en) : **1.** neudennerezh g., nezerezh g., nezadeg b. ; **2.** neudenniñ g., nezañ g. ; **3.** nezerezh b., ti-nezañ g., milin-wiaderezh b., nezadeg b. ; **4.** [dre skeud.] diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., diskianterezh g., brizherezh g., belbi g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., rambre g., rambreerezh g., treuzfaltazioù lies., trevari g., sorc'hennerezh g.
Spinnereiprodukt n. (-s,-e) : danvez gwiadel g., gwiadenn b.
Spinngewebe n. (-s,-) : gwiad-kevnid g./b., blev-kevnid str., gwiadenn-gevnid b., steuñvenn-gevnid b., gwele-kevnid g., dilhad-kevnid g., lien-kevnid g. ; *die Fäden eines Spinngewebes,* neudoù ur wiadenn-gevnid lies. ; *von Spinngeweben bedeckt,* kevnidet ; *vom Spinngewebe befreien,* digevnidañ.
Spinnmaschine b. (-,-n) : neudennerez b.
Spinnrad n. (-s,-räder) : karr-nezañ g., karr-gloan g., karr g., rod b., rod-nezañ b., rodenn b.
Spinnradbauer g. (-s,-) **/ Spinnradhersteller** g. (-s,-) : roder g.
Spinnradtritt g. (-s,-e) : marchenn-rod b.
Spinnrocken g. (-s,-) : kegel b. ; *dem Spinnrocken neues Material zuführen,* tleuñviñ ar gegel ; *an dem Spinnrocken befestigte unversponnene Fasern,* yarenn b., keved b., kegeliad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.
Spinnrute b. (-,-n) : [sport] gwalenn lazheta b., gwalenn pesketa gant kelien b. ; *mit einer Spinnrute angeln,* lazheta, pesketa gant kelien.
Spinnstube b. (-,-n) : **1.** sal an nezerezed b., sal nezañ b., sal filajiñ b., nezadeg b. ; **2.** [dre astenn.] filaj g., beilhadeg b., nezadeg b.
Spinnwebe b. (-,-n) : gwiad-kevnid g./b., blev-kevnid str., gwiadenn-gevnid b., steuñvenn-gevnid b., gwele-kevnid g., dilhad-kevnid g., lien-kevnid g. ; *die Fäden eines Spinnwebes,* neudoù ur wiadenn-gevnid lies. ; *von Spinnweben bedeckt,* kevnidet ; *von den Spinnweben befreien,* digevnidañ.
Spinnwirtel g. (-s,-) : pouez-plom g., troell-nezañ b., hinkin g.
Spinnwolle b. (-) : [gwiad.] gloan gros g.
Spin-Off g./n.(-/-s,-s) : efed g., heuliadenn b., dilerc'h g.
spinös ag. : amjestr, skoemp, soutil.
Spinozismus g. (-) : spinozegezh b.
Spinozist g. (-en,-en) : spinozour g.
Spint g. (-s,-e) : [loen.] gwespetaer g.
spintisieren V.gw. (hat spintisiert) : meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, hirsoñjal.
Spion[1] g. (-s,-e) : [tisav.] judaz g.
Spion[2] g. (-s,-e) : spier g., sigoter g.
Spionage b. (-) : spierezh g.
Spionageabwehr b. (-) : enepspierezh g. ; *in die Spionageabwehr treten,* emouestlañ er servijoù enepspierezh.
Spionageangst b. (-) : aon ruz rak ar spierien g.
spionieren V.k.e. (hat spioniert) : spiañ, garjata, ranellat.
Spionieren n. (-s) : spierezh g.
Spionin b. (-,-nen) : spierez b.
Spiralbohrer g. (-s,-) : [tekn.] argoured biñsek g., mouched biñsek g., argoured aegoù ouzh e c'har g., mouched aegoù ouzh e c'har g.
Spirale b. (-,-n) : **1.** troellenn b., kildroenn b. ; *in einer Spirale aufsteigen,* troellennañ ; **2.** [tisav.] troellenn b., rodell b. ; **3.** [eurier] gwinterell viñsek b., ur rodelloù g. ; **4.** [mezeg.] linkell b. ; **5.** [kimiezh] troellenneg b.
Spiralfeder b. (-,-n) : gwinterell viñsek b., [ur] rodelloù g.
spiralförmig ag. : bigorniek, a-ruilh, troellek, troidellet, troidellek, troellennek, kildroennek, rodellek, rodellaouek, biñsek ; *spiralförmig aufsteigen,* troellennañ.
Spiralgalaxie b. (-,-n) : galaksienn droellennek b., nivlennad droellennek b., nivlenn droellennek b.
spiralig ag. : bigorniek, a-ruilh, troellek, troidellet, troidellek, troellennek, kildroennek, rodellek, rodellaouek, biñsek.
Spirallinie b. (-,-n) : troellenn b., kildroenn b.
Spiralnebel g. (-s,-) : galaksienn droellennek b., nivlennad droellennek b., nivlenn droellennek b.
Spirans b. (-, Spiranten) **/ Spirant** g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhenn b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.
spirantisieren V.k.e. (hat spirantisiert) : [yezh.] c'hwezhadenniñ.
Spirantisierung b. (-,-n) : [yezh.] c'hwezhadenniñ g.
Spiritaner g. (-) : [relij.] misionar breuriezh ar Spered Santel g., misioner breuriezh ar Spered Santel g.
Spiritismus g. (-) : spiritouriezh b., hudsperedouriezh b.
Spiritist g. (-en,-en) : spiritour g., hudsperedour g.
Spiritistin b. (-,-nen) : spiritourez b., hudsperedourez b.
spiritistisch ag. : spiritour.
spiritual ag. : **1.** speredel ; **2.** ijinus, ijinet-mat, dilu, speredek.
Spiritualismus g. (-) : speredelouriezh b.
Spiritualist g. (-en,-en) : speredelour g.
spirituell ag. : speredel ; *das spirituelle Leben und das materielle Leben,* ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel.
Spirituosen lies. : alkooloù lies., diedoù alkoolek kreñv lies., boesonioù kreñv lies., evajoù kreñv lies., traoù kreñv lies.
Spiritus g. (-) : **1.** alkool g. ; *denaturierter Spiritus,* alkool dinaturet g.
2. *Spiritus familiaris,* mignon g. ; *Spiritus rector,* awener g., rener g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., enaouer g., brouder g., atizer g., bleiner g., diaraoger g., degaser g., lañsadenn gentañ b., lusker g.
3. [yezh., moull.] speredenn b. ; *Spiritus asper,* speredenn c'harv b. ; *Spiritus lenis,* speredenn flour b.
spiritusartig ag. : alkoolek, alkoolheñvel, e doare an alkool, a-zoare gant an alkool, a-seurt gant an alkool.
Spirituskocher g. (-s,-) : gwrezer dre alkool g., tommerig dre alkool g.
Spirituslampe b. (-,-n) : lamp alkool g./b., kleuzeur dre alkool b.
Spirituswaage b. (-,-n) : areometr g., alkoolventer g.

Spital n./g. (-s, Spitäler) **/ Spittel** n./g. (-s,-) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] klañvdi g., ospital g.
spitz ag. : **1.** lemm, begek, beget, beget-lemm, beget-pik, lemmvegek, begant, hirvoan, poentennek, bechek, pikek, pik, flemmus ; *spitz und dünn,* pikmoan ; *spitze Nadel,* nadoz beg lemm b., spilhenn lemm b. ; *spitzes Messer,* kontell beg lemm b., kontell vegek b. ; *spitze Zähne,* dent lemm lies. ; *spitzes Gesicht,* dremm hirvoan b. ; *spitze Nase,* fri minaoued g., fri ibil g., fri peul g., fri beget g. ; *spitzer Winkel,* korn lemm g. ; *etwas mit spitzen Fingern anfassen,* kregiñ en udb gant pennoù e vizied (Gregor), kregiñ en udb gant begoù e vizied, meudata udb ; *spitz zulaufen,* bezañ begek e benn, mont war rabat ; *etwas spitz zulaufen lassen,* rabatiñ udb.
2. [dre astenn.] *spitzer Wein,* gwin digalon (dinerzh) g. ; *er sieht spitz aus,* fesoniñ fall a ra, hennezh ne ra ket ruskenn vat, emañ o fesoniñ fall, liv fall a zo warnañ ; *spitz wiegen,* reiñ ar pouez rik ; *etwas spitz nehmen,* kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *spitze Worte,* komzoù drouk (lemm, flemmus, pounner, put, trenk, bouilh, taer, hek, berius) lies., flipadoù hag a stag du lies. ; *spitze Bemerkung,* flipad g., flipadenn b., flemmad g., flemmadenn b., piñsadenn b., lañchennad b., kaozioù pounner lies., teodad g., bazhad b., begad g., taol-flemm g., distaoladenn naer-wiber b. ; *spitze Zunge,* teod fall g., teod lemm g., beg lemm g., beg trenk g., piler-beg g., teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod milliget g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., teod balc'h g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., poezon g. ; *einen spitzen Mund machen,* begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued ; *eine spitze Feder,* ur bluenn lemm b., ur bluenn flemmus b.
3. [dre skeud.] *spitze Blicke,* daoulagad lemm lies., daoulagad bliv lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad krak lies. / daoulagad evel re ar goulm lies. (Gregor), daoulagad lins lies., daoulagad lemm evel re an naer e-barzh ar c'hleuz lies., daoulagad ken krak hag hini ur goulm lies. ; *etwas spitz kriegen (herausbekommen),* dizoleiñ ar penaos hag ar perag eus udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb.
Spitz g. (-es,-e) : **1.** [loen.] roked g., spitz g. ; **2.** P. *einen Spitz haben,* bezañ ur banne dindan e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ tomm d'e benn (tomm d'e fri, lous e fri, lañset-mat, tommet d'an-unan, ur banne war an-unan, savet e vanne d'e benn), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ trenk e doull, bezañ badaouet, bezañ un tammig digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur picherad, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur pifad gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, abafet), bezañ damdomm d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan.
Spitzahorn g. (-s,-e) : [louza.] skav-gwrac'h platan str.
Spitzamboss g. (-es,-e) : [tekn.] annev kornek b.
Spitzbart g. (-s,-bärte) : barbistell b., barbouskenn b., bouch g., bouchad g., bouchig g., barbouchoù lies. ; *einen Spitzbart tragen,* bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh.
Spitzbauch g. (-s,-bäuche) : bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., bidon g., P. kof yod g.
spitzbekommen V.k.e. rannadus (bekam spitz / hat spitzbekommen) : *etwas spitzbekommen,* dizoleiñ ar penaos hag ar perag eus udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb.
Spitzbergen n. (-s) : **1.** Spitsbergen b., enez Spitzbergen b. ; **2.** Svalbard b., inizi Svalbard lies.
Spitzblattern lies. : [mezeg.] brec'h-nij b.
Spitzbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] krommvegenn b.
Spitzbogenstil g. (-s) : [tisav.] giz krommvegek b., stil krommvegek g.
spitzbogig ag. : krommvegek.
Spitzbohrer g. (-s,-) : [tekn.] argoured g., mouched g.
Spitzbube g. (-n,-n) : fripon g., friponer g., hubot g., gardin g., saltin g., c'hwib g., skraper g., friper g., touzer g., rober g., skilbaotr g., gwidal g., c'hwiblaer g., filouter g., kalkenn g./b., labous kleiz g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], ganaz g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhevod g., hailhevodeg g., stronk g., ravailhon g., hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lourin g., milon g., penndog g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., kañfard a baotr g., konikl g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., monandour g., gwall labous g., poñsin g., ampouailh g.
Spitzbubengesicht n. (-s,-er) : neuz ur filouter b., penn fripon g., neuz ur paotr gwidreüs b. ; *er hat ein Spitzbubengesicht,* liv ar groug a zo warnañ.
Spitzbubenleiter b. (-,-n) : [tro-lavar] *für jemanden die Spitzbubenleiter machen,* ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.
Spitzbubenstreich g. (-s,-e) **/ Spitzbüberei** b. (-,-en) : filouterezh g., fliperezh g., korbinerezh g., friponaj g., friponerezh g., diaoulerezh g., hailhevodaj g., hailhonerezh g., taol hailhonerezh g., taol hailhevoderezh g., huboterezh g. ; *Spitzbübereien,* monandoù lies., bourdellajoù lies.
Spitzbübin b. (-,-nen) : friponell b., hailhevodegenn b.
spitzbübisch ag. : gwidreüs, beskellek, dizeeun, ganas, kamm, gwidal g. ; *ein spitzbübisches Gesicht,* neuz ur filouter b., neuz ur paotr gwidreüs b., liv ar groug g. ;

spitzbübische Augen, daoulagad krakik lies., daoulagad kailh g.

Spitze[1] b. (-,-n) : **1.** gorre g., barr g., lein g., beg g., begenn b., penn g., laez g., penn-laez g., nec'h g., kribenn b., kern b., bleñchenn b., bleñch g., blein g., bleinienn b., broudenn b., pik g., fri g. ; *Spitze eines Kegels,* beg ur pikern g. ; *Spitze eines Berges,* beg (pikern, barr, gorre, lein, blein) ur menez g. ; *Spitze eines Kirchturms,* beg ur c'hloc'hdi (un tour-iliz) g., gwalenn an tour b., korzenn b. ; *Spitze einer Ähre,* barv ar gwinizh g., barv un danvouezenn g. ; *Spitze einer Feder,* beg ur bluenn g. ; *Nasenspitze*, beg ar fri g., penn ar fri b. (Gregor) ; *Fingerspitzen,* bleñchoù an daouarn lies., begoù ar bizied lies., pennoù ar bizied lies. ; *Fußspitzen,* bleñchoù an treid lies. ; [dañserez] *auf der Spitze tanzen,* ober begoù ; *die Spitzen der Mondsichel,* kentroù al loar lies., kerniel al loar lies. ; *sich mit der Spitze berührend,* kenvegek ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo,* ar rummad karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ ; *mein Haar spaltet sich an den Spitzen,* skalfañ a ra va blev ; *ich habe die Spitze meiner Nadel abgebrochen,* diveget em eus va nadoz ; *einer Sache die Spitze abbrechen,* **a)** divegañ udb. ; **b)** [dre skeud.] sioulaat an traoù, terriñ nerzh (fo, birvidigezh) udb, distanañ d'ar soubenn.

2. penn g., penn a-raok g., kab g. ; *Spitze des Zuges,* penn a-raok an dibunadeg g., strollad ambilh an dibunadeg g., strollad penn an dibunadeg g. ; *sich an die Spitze des Zuges stellen,* kemer penn a-raok an dibunadeg, en em lakaat e penn a-raok an dibunadeg, mont e penn an dibunadeg ; *an der Spitze sein,* bezañ er penn a-raok (e penn an traoù, dirak ar re all, e-touez ar re gentañ, e blein), leuskel a-raok, bezañ barr, bezañ e blein, digeriñ an hent ; *die Spitzen der Gesellschaft,* ar pennoù bras lies., an darined lies., an dud vrav lies., an dud cheuc'h lies. ; *an der Spitze eines Unternehmens stehen*, bezañ e penn un embregerezh, ren un embregerezh, gouarn un embregerezh.

3. [dre skeud.] *einem Gegner die Spitze bieten,* derc'hel penn (reiñ fas) d'un enebour, derc'hel penn ouzh un enebour, rentañ penn ouzh un enebour, enebiñ (talañ) ouzh ur c'hevezer, pennañ ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b., reiñ dao d'u.b., ober ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *eine Sache auf die Spitze treiben,* plantañ ar brasañ reuz a-zivout un afer bennak, ober ar brasañ trouz en-dro d'un afer ; *die Spitze umkehren,* **a)** distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm.

4. begenn b., tarin g., tarinez b., beuf g., dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, forzh vat, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, gwellat, mat-krak, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ ; *das ist absolute Spitze !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! ur marvailh eo ! gwellat ! diouzh ar c'hentañ ! setu ur meuz kaer ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! fiskal eo an dra-se ! ; *als Lehrer ist er einfach Spitze,* [dre eilpenn-ster e brezhoneg] gwashat kelenner eo, ur gwall gelenner eo, ur mailh da gelenn eo, gwellat kelenner ! ur c'helenner mat-krak a zo anezhañ ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *das Buch ist einfach Spitze,* emañ al levr en e barfeted ; *als Näherin ist sie absolute Spitze,* ne vefe ket kavet par dezhi evit gwriat, honnezh a zo pipi da wriat ; *wenn's drum geht, in ein Fettnäpfchen zu treten, bist du wirklich einsame Spitze !* te a oar anezhi, te !

5. *Spitzen,* eurvezhioù ar brasañ prez (ar brasañ labour) lies., eurioù barr lies.

Spitze[2] b. (-,-n) : dantelez b., dantelenn b., dantell b. ; *Brüsseler Spitzen,* dantelez Vrusel b. ; *Spitzen häkeln, Spitzen klöppeln, Spitzen wirken,* krochediñ dantelez, gwriat dantelezioù, fardañ dantelez ; *mit Spitzen besetzen,* dantelezañ ; *mit Spitzen bedecktes Haar,* penn dantelezet g.

Spitzel g. (-s,-) : flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., toupiner g., ditourer polis g.

spitzeln V.gw. (hat gespitzelt) : spiañ, flatrañ, toupinañ, hiboudiñ.

spitzen V.k.e. (hat gespitzt) : **1.** lemmañ, lemmaat, begañ ; *einen Bleistift spitzen,* lemmañ (begañ) ur c'hreion ; *Pfeile spitzen,* lemmañ biroù.

2. *die Ohren spitzen,* sonnañ e zivskouarn (e skouarn), reudiñ e skouarn, plomañ e zivskouarn, astenn (sevel, digeriñ) e skouarn da selaou, krizañ e zivskouarn, bezañ skeltr e zivskouarn gant an-unan, bezañ e zivskouarn gant an-unan er vann, krugañ e zivskouarn, tanavaat e skouarn.

3. *die Lippen spitzen,* begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoued, rontaat e c'henoù.

4. *das war auf mich gespitzt,* se a dalveze din.

V.em. : **sich spitzen** (hat sich (t-rt) gespitzt) : **1.** *sich auf etwas spitzen,* bezañ e-sell (bezañ en engortoz, bezañ e ged) eus udb. ; **2.** *die Lage spitzt sich zu,* rustaat (gwashaat) a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, treiñ a ra an traoù d'ar put.

Spitzenarbeit b. (-,-en) : dantelerezh g.

Spitzenbelastung b. (-,-en) : [tredan.] karg uc'hek b., karg uhelañ b., barr beveziñ tredan g.

Spitzenbereich g. (-s,-e) : gennad blein g., gennad lusker g.

Spitzenbesatz g. (-es,-besätze) : kinkl dantelez g.

Spitzeneinsatz g. (-es,-einsätze) : lurell dantelez b., dantelezenn b., dantelezennad b. ; *Schürze mit Spitzeneinsatz,* tavañjer dañtelezet b.

Spitzenfabrikant g. (-en,-en) : farder dantelez g., dantelezer g.

Spitzenfeld n. (-s,-er) : [sport] strollad ambilh g., duilhad ambilh g., druilhad ambilh g., strollad penn g.

Spitzengänger g. (-s,-) : [loen.] karngerzher g.

Spitzengeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh uc'hek g., tizh uhelañ g.

Spitzengruppe b. (-,-n) : [sport] duilhad ambilh g., druilhad ambilh g., strollad ambilh g., strollad penn g.

Spitzenhaube b. (-,-n) : koef dantelezet g.

Spitzenindustrie b. (-,-n) : greanterezh pennaraok g., ijinerezh pennaraok g., ijinerezh eus ar vegenn g., ijinerezh blein g.
Spitzenkandidat g. (-en,-en) : [polit.] penn listenn g.
Spitzenklasse b. (-,-n) : begenn b.
Spitzenklöppel g. (-s,-) : kegel dantelerezh b., gwerzhid dantelerezh b.
Spitzenklöpplerin b. (-,-nen) : dantelezerez b.
Spitzenkönner g. (-s,-) : maout a zen g., tarin g., beuf g., mailh g., c'hwil g., hinkin g., dañvad g., houad g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., pabor g.
Spitzenkragen g. (-s,-) : frezenn b., gouzougenn frezennek b.
Spitzenleistung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] brasañ kerzh labour g. ; **2.** barr an ampled g. ; **3.** [sport] rekord g.
Spitzenlohn g. (-s,-löhne) : gopr uc'hek g., gopr uhelañ g.
spitzenmäßig ag. : dreist, dispar, eus ar penn, diouzh ar penn, diouzh ar c'hentañ.
Spitzenmeißel g. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., poentell b., touller-kartennoù g.
Spitzennachfrage b. (-,-n) : barr beveziñ g. ; *Spitzennachfrage an Strom,* barr beveziñ tredan g.
Spitzenprädator g. (-s,-en) : [loen.] gourfreizher g.
Spitzenprodukt n. (-s,-e) : produ eus ar vegenn g., kenderc'had eus ar vegenn g., kenderc'had kabidan g., aozad eus ar vegenn g.
Spitzenqualität b. (-,-en) : begenn b., kentañ troc'h g.
Spitzenreiter[1] g. (-s,-) : traezenn en e vog b., traezenn hag a ra berzh b.
Spitzenreiter[2] g. (-s,-) : **1.** *die Spitzenreiter,* ar strollad ambilh g., ar strollad penn g. ; **2.** penn kentañ g.
Spitzenreiterin b. (-,-nen) : penn kentañ g.
Spitzenschuh g. (-s,-e) : botez vegek b.
Spitzenstickerei b. (-,-en) : dantelezerezh g., brodeür g. ; *durch Spitzenstickerei verziertes Kleid,* dilhad dantelezet g.
Spitzentanz g. (-es,-tänze) : dañs war begoù an treid g.
Spitzenverkehrszeit b. (-,-en) : eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies., eurioù barr lies., mareoù ar barr tremeniri lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g.
Spitzenwerk n. (-s) : dantelez b.
Spitzenzeit b. (-,-en) : [treuzdougen] eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies., eurioù barr lies., mareoù ar barr tremeniri lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g.
Spitzer g. (-s,-) : *(Bleistift)spitzer,* troc'h-kreion g., beger kreion g.
Spitzfindelei b. (-) : pismigerezh g, ingenn b., chipoterezh g., bizantouriezh b., nagennerezh g., arguzerezh g., troidell-lavar b.
spitzfindeln V.gw. (hat gespitzfindelt) : pismigañ, figuzañ, pigosat, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou, spazhañ buzhug, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ, chipotal, nagenniñ.
spitzfindig ag. : **1.** priminik, link, tanav, soutil ; **2.** pismiger, pismigus, ingennus ; *er ist spitzfindig,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo.
Spitzfindigkeit b. (-,-en) : **1.** linkted b., soutilded b. ; **2.** pismigerezh g, ingenn b., chipoterezh g., bizantouriezh b., nagennerezh g., troidell-lavar b.
Spitzgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz krommvegek b.
Spitzglas n. (-es,-gläser) : [gwerenn] flutenn b.
Spitzhacke b. (-,-n) **/ Spitzhaue** b. (-,-n) : pigell b., pi g., pig g.
Spitzhammer g. (-s,-hämmer) : pik g., horzhig b.
Spitzhut g. (-s,-hüte) : tog begek g., tog pintek g.
spitzig ag. : **1.** lemm, begek, beget, beget-lemm, beget-pik, lemmvegek, begant, pikek, pik ; *spitzige Pfeile,* biroù lemm lies., biroù begant lies. ; *spitzige Nase,* fri begek g., fri minaoued g., fri ibil g., fri peul g. ; **2.** [dre skeud.] *spitzige Worte,* komzoù drouk (lemm, flemmus, binimus, put, bouilh, taer, hek, berius) lies., flipadoù hag a stag du lies.
Spitzigkeit b. (-) : **1.** perzh bezañ lemm g., perzh bezañ begek g. ; **2.** [dre skeud.] flemmusted b., puted b., puter g., lemmded b.
Spitzkant g. (-s,-e) : piramidenn b., kerndaleg g.
Spitzkehre b. (-,-n) : **1.** pleg-hent serzh g. ; **2.** [ski] hanterdro en arsav b.
Spitzklette b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-tign b.
Spitzkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn begek g. ; **2.** [dre skeud.] louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr fin g., korvigeller g. ; **3.** [istor, relij.] ki du g. / parpailhod g. (Gregor).
Spitzkopf-Siebenkiemerhai g. (-s,-e) : [loen.] ki-mor g.

spitzkriegen V.k.e. rannadus (hat spitzgekriegt) : *etwas spitzkriegen,* dizoleiñ ar penaos hag ar perag eus udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb.
Spitzmaulnashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg du g.
Spitzmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] minoc'h g., bovelen b. ; *iberische Spitzmaus,* minoc'h Spagn g.
Spitzname g. (-ns,-n) : lesanv-godis g. lesanv goapaus g. (Gregor), lesanv goapaer g., lesanv goap g., lesanv godisus g., moranv g. ; *einen Spitznamen geben,* lesenvel, morenvel, envel, reiñ ur moranv da ; *ich mag es nicht, wenn man mir Spitznamen gibt,* ne blij ket din bezañ anvet ; *er hat seinen Spitznamen behalten,* dalc'het eo bet e lesanv warnañ ; *einen Spitznamen bekommen,* tapout ul lesanv, pakañ ul lesanv.
Spitznase b. (-,-n) : **1.** fri begek g., fri minaoued g., fri ibil g., fri peul g., fri da blantañ kaol g., fri beget g. ; **2.** [dre skeud.] konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., spered kurius a zen g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., furcher g., firboucher g., firbouch g., furiker g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g.
Spitzpfeiler g. (-s,-) : obeliskenn b.
Spitzrochen g. (-s,-) : [loen.] beg-du g.
Spitzsäule b. (-,-n) : obeliskenn b.
Spitzschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] kernbigoseg g.
Spitztüte b. (-,-n) : korned g., kornedad g.
Spitzwegerich g. (-s,-e) : [louza.] stlañvez b., stlañvesk str.
spitzwinkelig ag. **/ spitzwinklig** ag. : lemmgornek, lemm e gorn.
Spitzwort n. (-s,-e) : flemm g., flemmadenn b., flipadenn b., teodad g.
Spitzzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-lagad g.
Spleen g. (-s,-e/-s) : mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b. ; *er hat einen Spleen,* un tammig droch eo, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, paket en deus anezho, hennezh a zo tok-tok.
spleenig ag. : toket, skoet, pampes ; *er ist spleenig,* un tammig droch eo, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, paket en deus anezho, hennezh a zo tok-tok.
Spleiß g. (-es,-e) **/ Spliss**[1] g. (-es,-e) : [merdead.] spis g.
spleißen V.k.e. (spliss / spleißte // hat gesplissen / hat gespleißt) : **1.** [merdead.] spisañ ; **2.** *Holz spleißen,* faoutañ koad ; **3.** *Kupfer spleißen*, puraat kouevr.
V.gw. (spliss / spleißte // ist gesplissen / ist gespleißt) : faoutañ, frailhañ, skarnilañ, skarrañ, skalfañ.
spleißig ag. : hag a faout aes.
Spleißnagel g. (-s,-nägel) : spisour g., speg g., beskorn g.
Spleißung b. (-,-en) : spis g.
splendid ag. : **1.** splann, hollskedus, hollgaer, kaer-dreist ; **2.** brokus, lark, largentezus, frontal.
Splint[1] g. (-s,-e) : [tekn.] ibil g., ibil-houarn g., gwiber g., ibil-ahel g., ibil-alc'hwez g., genn g., tenailh g., tenailhenn b.
Splint[2] g. (-s,-e) **/ Splintholz** n. (-es) : [louza.] gwignenn b., gwenngoad g., bloneg-gwez g., koad gwenn g.
Splinttreiber g. (-s,-) : [tekn.] skarzh-genn g., skarzh-gennoùigoù g.
Spliss[1] g. (-es,-e) : **1.** [merdead.] spis g. ; **2.** skilfenn b., sklisenn b., sklerenn b., skolpenn b., skolpad str., diskolpadenn b., skirienn b., askloed str., astell b. [*liester* estell], skeltrenn b., strimpenn b.
Spliss[2] g. (-es, liester ebet) : blev beget str.
Spliss-Cut g. (-s,-s) : divleñchañ g. ; *einen Spliss-Cut machen,* divleñchañ ar blev beget.
splissen V.k.e. (hat gesplisst) : [merdead.] spisañ.
Splitt g. (-s,-e) : grouan str., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., mein-ruilh lies.
Splitter g. (-s,-) : **1.** skilfenn b., sklisenn b., sklerenn b., skolpenn b., skolpad str., diskolpadenn b., skirienn b., askloed str., askloedenn b., astell b. [*liester* estell], skeltrenn b., strimpenn b., drailh g., drailhenn b. ; *Splitter lies.,* brevadur g., drailhoù diwar vreviñ lies. ; *sich einen Splitter in den Finger jagen,* mont dezhañ (tapout, pakañ) ur skilfenn en e viz ; **2.** skolp str./g., sklisenn b., strinkad g. ; *Glassplitter,* skolp gwer str./g. ; *Granatsplitter,* skolp obuz str./g., strinkadenn obuz b., strinkad obuz g. ; *in tausend Splitter brechen,* tarzhañ e skolpoù, mont e skolp / sklisennañ (Gregor), mont e (etre) mil damm, terriñ krak, strimpiñ ; **3.** pailhour str. ; *Diamantsplitter,* pailhour diamant str. ; **4.** *den Splitter im Auge seines Bruders sehen,* gwelet pelec'h eo kouezhet ar c'hleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? bezañ evel ar gaoter oc'h ober goap eus ar pothouarn, bezañ evel an eil billig o chaokat rebechoù d'ar billig all, bezañ evel ar billig o seniñ d'ar pothouarn, podez verenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan.
Splitterbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn-strink-skolpoù b.
Splitterbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr bruzhunek g., torr sklisennet g., torr skilfennet g., torr skolpet g., torr skolpennet g.
Splitterfang g. (-s,-fänge) **/ Splitterfänger** g. (-s,-) : harz-skolpoù g., harz-strinkadoù g.
splitterfasernackt ag. : en abid ar c'hi, dibrenn, noazh-putiran, noazh-pilh, noazh-bev, noazh-bloc'h, en e blusk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, en noazh-glan, war e ranig, en e ranig, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibitilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'hen, hep strilh dilhad, na dilhad na mann en dro dezhañ, hep neudenn dilhad en dro dezhañ.

Splitterfraktur b. (-,-en) : [mezeg.] torr bruzhunek g., torr sklisennet g., torr skilfennet g., torr skolpet g., torr skolpennet g.
splitterfrei ag. : na ya ket e skolp ; *splitterfreies Glas,* gwer surentez str.
Splittergruppe b. (-,-n) : strolladig g., gronnadig politikel g. [*liester* gronnadoùigoù politikel].
splitterig ag. : **1.** hag a sklisenn aes, hag a skilfenn aes, hag a ya aes e skolp ; **2.** sklisennet, skilfennet.
splittern V.k.e. (verb-skoazell **haben** : hat gesplittert) : sklisennañ, skilfennañ, skolpañ, skolpennañ, diregiñ.
V.gw. (verb-skoazell **haben** pe **sein**: hat gesplittert / ist gesplittert) : sklifennañ, tarzhañ e skolpoù, mont e skolp / sklisennañ (Gregor), mont e (etre) mil damm, terriñ krak, askloediñ.
splitternackt ag. : en abid ar c'hi, noazh-putiran, noazh-pilh, noazh-bev, noazh-bloc'h, noazh-pidibourc'h, noazh-dibourc'h, noazh-pourc'h, noazh-puilh-pourc'h, war e ranig, en e ranig, en e blusk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibitilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'hen, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, na dilhad na mann en dro dezhañ.
Splitterpartei b. (-,-en) : [polit.] strolladig g., gronnadig politikel g. [*liester* gronnadoùigoù politikel].
splittersicher ag. : **1.** gwarezet ouzh ar skolpoù ; **2.** didorrus.
Splitterstein g. (-s,-e) : tarzh-maen g., tarzhad g.
Splitterwirkung b. (-,-en) : [lu] nerzh ar skolpoù g., nerzh-skolpañ g., nerzh-strink ur vombezenn g.
Splitting n. (-s) : **1.** [tailhoù] disklêriadur kemedel dispartiet g. ; **2.** [polit.] barenniñ anvioù g.
Splittingtarif g. (-s) : feur tellañ evit un disklêriadur kemedel dispartiet g.
splittrig ag. : *sellit ouzh* **splitterig**.
Splittstreuer g. (-s,-) : [tekn.] strewerez c'hrouan b.
SPÖ b. (-) : [*berradur evit* **Sozialistische Partei Österreichs**] strollad sokialour Bro-Aostria g.
Spoiler g. (-s,-) : **1.** [nij.] distrujer an nerzh pign g. ; **2.** [film, lenn.] rakdiskuliadur noazus g.
Spoliant g. (-en,-en) : diranner g., P. skraper g., dibourc'her g.
Spondäus g. (-, Spondäen) **/ Spondeus** g. (-, Spondeen) : [barzh.] sponde g., spondeenn b.
spondäisch ag. **/ spondeisch** ag. : [barzh.] spondeek.
Sponsalien lies. : goulennadeg dimeziñ b.
sponsern V.k.e. (hat gesponsert) : sponsorañ, paeroniañ.
Sponsion b. (-,-en) : [Bro-Aostria] gouel roidigezh an diplomoù g.
Sponsor g. (-s,-en) : sponsor g., paeron g., skoazeller brokus g., skorer g., harper g., profour g.
Sponsorin b. (-,-nen) : sponsorez b., maeronez b., skoazellerez vrokus g., skorerez b., harperez b., profourez b.
Sponsoring n. (-s) : sponsorañ g., sponsorerezh g., paeroniañ g., harperezh g., skoradur g.
spontan ag. : emyoul, emlusk, emdarzh, emdarzhek, raktal, diouzhtu.
Adv. : a-emdarzh, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent all, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, a-zelazh, a-zelac'h, eus e benn e-unan, anezhañ e-unan, dioutañ e-unan.
Spontaneität b. (-) **/ Spontanität** b. (-) : trummded b., raktalder g., emdarzh g., emdarzhegezh b., emyoul b.
Spoonerismus g. (-, Spoonerismen) : derlinkañ g., derlinkad g.
sporadisch ag. : **1.** skignek ; **2.** mareadek, taoladek, a-skign, a-dachadoù, a-frapadoù, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-reuziadoù, gwech ha gwech all.
Sporapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] mar str., gwez-mar str., marenn b., kormelenn b., gwez-hiliber str., hiliber str., hiliberenn b.
Spore b. (-,-n) : [louza.] sporenn b., spor str.
Sporenhändler g. (-s,-) **/ Sporenmacher** g. (-s,-) : kentrer g.
Sporentierchen lies. : [bev.] sporozoed lies. [*unander* sporozoenn b.].
Sporenzelle b. (-,-n) : [louza.] bolc'h spor str./g.
Sporn g. (-s, Sporen) : **1.** kentr b. ; *einem Pferd die Sporen geben,* reiñ kentr d'e varc'h, reiñ un taol kentr d'e varc'h, reiñ ur gentradenn d'e varc'h, reiñ ur gentrad d'e varc'h, kentraouiñ ur marc'h, touch ur marc'h gant ar c'hentroù, poursuiñ ur marc'h, postañ ur marc'h ; *beide Sporen geben,* reiñ kentroù (ar c'hentroù) d'ur marc'h (Gregor), kentraouiñ ur marc'h eus an daou du ; *Stiefel mit Sporen,* heuzoù kentrek lies.
2. [paotr-saout] garzhou g./b., garzhouin b., gwalenn-c'harzhou b., gwalenn-vroud b., broud g.
3. [dre skeud.] *seine Sporen verdienen, sich die Sporen verdienen,* bezañ dellezek da sammañ ur garg bennak en abeg d'e oberoù, bezañ dellezek eus e garg.
4. *der Sporn des Ehrgeizes,* broud ar c'hoant sevel g., atiz ar c'hoant uhelaat g.
5. [loen., kilhog] *Fußsporn,* ell g., kentr g. ; *mit kräftigen Fußsporen,* ellek.
6. [tekn.] harpell b., branell b., skor g. ; [nij.] *Hecksporn,* harpell a-dreñv b., branell a-dreñv b., skor a-dreñv g.
spornen V.k.e. (hat gespornt) : **1.** kentraouiñ.
2. *gestiefelt und gespornt,* heuzet ha kentret (Gregor).
3. [dre skeud.] kentraouiñ, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, alej, divorfilañ.
Spornrad n. (-s,-räder) **/ Spornrädchen** n. (-s,-) : rod-kentr b.
spornstreichs Adv. : gant mall (hast, herr) bras, gant prez vras, war vall, d'an druilh-drask, hast gantañ, gant hastidigezh vras, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, gant herr, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, gant pep tizh, en

ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn herr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz ; *spornstreichs davoneilen,* reiñ kentr d'e varc'h, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, en ur bann, evel an tan, d'an tan ruz), mont d'ar post, redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ober gaol, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, regiñ hent, mont d'an daoulamm, daoulammat, firitellat, brigoñs, brigoñsal, ferañ, postal.

Sporozoen lies. : [bev.] sporozoed lies. [*unander* sporozoenn b.].

Sport g. (-s) : sport g. ; *Sport treiben,* ober sport.

Sportabzeichen n. (-s,-) : arouez sport b.

Sportart b. (-,-en) : diskiblezh sport b., sport g. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen,* bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep.

Sportartikel g. (-s,-) : traezenn sport b. [*liester* traezoù sport, rikoù sport, reizhoù sport].

Sportbeilage b. (-,-n) : [kelaouennoù] stagadenn sport b., pajenn ar sportoù b.

Sportbeutel g. (-s,-) : sac'h-sport g.

Sportblatt n. (-s,-blätter) : kelaouenn sport b.

Sportbund g. (-s,-bünde) : kengevredigezh sport b., kevread sport g.

Sporteln lies. : briwerzhioù lies. ; *Sporteln der Notare,* paeamant dleet d'un noter g. (Gregor), gopr an noterien g. ; *gerichtliche Sporteln,* mizoù justis.

Sportfest n. (-es,-e) : gouel sport g.

Sportflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dudi g.

Sportgeist g. (-es) : sportelezh b.

Sportgeräte lies. : paramantoù lies.

Sportgeschäft n. (-s,-e) : stal-werzh traezoù sport b., stal rikoù sport b., stal reizhoù sport b.

Sportakrobatik b. (-) : oueskerezh g., jiminas ouesk g.

Sporthalle b. (-,-n) : sal sport b., sal jiminas b., ti-jiminas g., sal embregerezh-korf b., embleustrva g., pleustrva g.

Sporthemd n. (-s,-en) : polo g., chemizetenn b.

Sporthochschule b. (-,-n) : skol-uhel ar sport b.

sportiv ag. : [gwiad.] ... sport.

Sportkleidung b. (-,-en) : dilhad sport lies.

Sportklub g. (-s,-s) : kleub sport g., kevredigezh sport b.

Sportlehrer g. (-s,-) : kelenner sport g., kelenner war ar sport g.

Sportlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez sport b., kelennerez war ar sport b.

Sportleistung b. (-,-en) : disoc'hoù sportel lies.

Sportler g. (-s,-) : sportour g., sporter g. ; *Sportler trainieren,* gourdonañ sportourien.

sportlich ag. : ... sport, ... sportoù, sportel ; *die sportiche Betätigung,* ar pleustriñ sportoù g. ; *eine sportiche Betätigung,* ur bleustradenn sport b. ; *ein sportliches Spiel,* un doare reizh ha sportel da c'hoari g.

Sportlichkeit b. (-) : sportelezh b.

Sportlerin b. (-,-nen) : sportourez b., sporterez b.

sportliebend ag. : troet gant ar sport.

Sportmedizin b. (-) : mezegiezh sport b., mezegiezh ar sport b.

Sportnachrichten lies. : keleier sport lies.

Sportpalast g. (-es,-paläste) : palez ar sportoù g., palez liessport g.

Sportplatz g. (-es,-plätze) : sportva g., tachenn-sport b., embleustrva g., pleustrva g.

Sportreporter g. (-s,-) : kelaouenner sport g., displeger sportoù g.

Sportsachen lies. : traoù sport lies., dafar sport g., rikoù sport lies., reizhoù sport lies.

Sportschuh g. (-s,-e) : botez sport b.

Sportschriftleiter g. (-s,-) : skridaozer sport g.

Sportsfreund g. (-s,-e) : P. mignon g., paotr kozh g., kamalad g.

Sportsgeist g. (-es) : sportelezh b.

Sportsmann g. (-s,-männer/-leute) : sportour g., sporter g.

Sporttasche b. (-,-n) : sac'h-sport g.

Sporttreiben n. (-s) : pleustriñ sportoù g.

Sportunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud sport g.

Sportunterricht g. (-s) : kentelioù sport lies., prantadoù sport lies., deskadurezh sport ha korf b., korfembregerezh ha sport.

Sportveranstaltung b. (-,-en) : abadenn sport b., c'hoariadeg b., emgav sportel g.

Sportverein g. (-s,-e) : kleub sport g., kevredigezh sport b.

Sportwagen g. (-s,-) : karr-tan sport g., karr sport g.

Sportwart g. (-s,-e) : komiser ar redadeg g.

Sportzeitung b. (-,-en) : kelaouenn sport b.

Spot g. (-s,-s) : **1.** bomm bruderezh g. ; **2.** [gouloù] spot g., luc'hvanner g. ; **3.** [sport] takad g.

Spott g. (-s) : godis g., godisadur g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., mousc'hoap g., dejan g., flemmad g., goge g., luerezh g., pikailhez str. ; *beißender Spott,* komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù hek lies., komzoù put lies., flemmoù lies., flemmadennoù lies. ; *feiner Spott,* godis g., godiserezh g. ; *witziger Spott,* godiserezh flemmus g. ; *jemanden dem Spott preisgeben,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., pikailhat u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased

d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *mit jemandem Spott treiben,* godisat u.b., dejanal u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., skeiñ tachoù gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b. ; *mit etwas Spott treiben,* ober goap eus udb, ober goap gant udb, ober fent (bourd) gant udb, treiñ udb e dejan ; *der Spott der Gesellschaft sein,* na vezañ graet nemet goapaerezh ouzh an-unan, bezañ goapaet gant an holl ; *etwas zum Spott sagen,* lavaret udb evit ober goap, bezañ goap gant an-unan o lavaret udb, lavarout udb dre c'hoap (dre c'hodiserezh, dre zejan, evit godisal, evit farsal, gant goap, gant goapaerezh) (Gregor), lavaret udb diwar c'hoap (diwar vousc'hoap, war ton ar godiserezh) ; *argloser Spott,* goap hep malis g. ; *jemandes Spott in den Wind schlagen,* lezel goapaerezh u.b. da vont gant an avel ; *ihr Spott konnte ihn nicht aus der Ruhe bringen,* lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae ket an disterañ seblant ag o goapaerezh.

Spottbild n. (-s,-er) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodisus b.

spottbillig ag. : evit ur priz dister, evit un dister briz, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, marc'had-mat-lous, marc'had-mat-vil, kazi evit netra, gwall varc'had, re varc'had, a-stok-varc'had, da gaout evit ur bouton ; *spottbillig verkaufen,* lezel da vont evit ur priz dister (evit ur priz marc'had-mat-lous, evit ur priz marc'had-mat-vil, evit ur priz gwall varc'had, evit ur priz re varc'had, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra) ; *er hat mir alles spottbillig verkauft,* lezet en deus pep tra ganin evit ur bouton.

Spottdichter g. (-s,-) : barzh flemmataer g., luadenner g.

Spöttelei b. (-,-en) : godis g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., dejan g., flemmad g., pikailhez str., tatin g., tatinerezh g.

spötteln V.gw. (hat gespöttelt) : mousfentiñ, pikailhat , flemmañ, flipata, komz dre zejan, lavaret traoù war ton ar godiserezh ; *über jemanden spötteln,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., flemmañ / dantañ / pikailhat u.b. (Gregor), P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b..

spotten V.gw. (hat gespottet) : **1.** *über jemanden spotten,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., pikailhat u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *über etwas spotten,* ober goap eus udb, ober goap gant udb, farsal diwar-benn udb, ober fent (bourd) gant udb ; *der Gefahren (t-c'h) spotten,* ober forzh eus an dañjerioù, na gaout aon dirak mann ebet, bezañ ur paotr a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh ; *über die Religion spotten,* sakreal, disakreal, touiñ Doue, ober goap eus ar relijion, ober goap gant ar relijion, gallegañ a-enep ar relijion ; *du hast leicht spotten,* te a zo ebat dit ober goap, brav eo dit ober goap ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ ! ; *spottet nicht !* na rit ket a c'hoap ! ; **2.** [dre astenn.] *es spottet jeder Beschreibung,* en tu all d'ar pezh a c'hell bezañ danevellet emañ, n'eus ket tu da gontañ an dra-se, dreistlavar eo kement-se, n'eus ger ebet evit danevelliñ an dra-se, dilavarus eo, kement-se a zo en tu all d'ar pezh a c'hellfed lavaret, n'eus netra da lavaret diwar-benn an dra-se, n'oufe den kompren an dra-se, n'eus ket tu da grediñ an dra-se, ne c'hall ket spered Mab-den dre e faltazi ijinañ un dra e-giz-se, kement-se a ya en tu-hont da bep faltazi, un dra digompren eo.

Spötter g. (-s,-) : **1.** goapaer g., godiser g., dejaner g., pikailher g., flemmer g., gogeer g., risigner g., tatiner g., richaner g. ; **2.** [loen.] goapaer melen g.

Spötterei b. (-,-en) : godis g., godiserezh g., godisadur g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., dejan g., goge g., gogeadennoù lies., tatin g., tatinerezh g.

Spötterin b. (-,-nen) : goapaerez b., godiserez b., dejanerez b., tatinerez b.

Spottgeburt b. (-,-en) : P. euzhden g., krank-saoz g., euzhadenn b., penn-sac'h g., urupailh g., traouilh g., sioc'han g., speñv g., bouilh g., stronkig g.

Spottgedicht n. (-s,-e) : flemmskrid g., luadenn b.

Spottgeld n. (-s) : [tro-lavar] *er hat es für ein Spottgeld erstanden,* gwerzhet e oa bet dezhañ evit ur priz marc'had-mat-lous (evit ur priz gwall varc'had, evit ur priz re varc'had, evit ur priz marc'had-mat-vil, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, a-stok-varc'had).
spöttisch ag. : tatin, godisus, goapaus, goap, goapaer, dejanus, tagellus, tatinus, dibalamour, war ton ar godiserezh ; *spöttisch lachen,* dejanal, c'hoarzhin yud, risignal, skrignal, godisat, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizhc'hoarzhin, richanañ, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *ein spöttisches Lächeln,* ur mousc'hoarzh ki g., ur mous c'hoarzh gadal g., ur mousc'hoazh dibalamour g., ur mousc'hoazh goapaus g., ur mousc'hoazh goap g., ur mousc'hoazh goapaer g., ur mousc'hoazh godisus g. ; *spöttisch nachahmen,* luadenniñ ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden,* goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner.
spottlustig ag. : goapaus, goapaer, dejanus, godisus, tatin, tatinus, tanellus.
Spottname g. (-ns,-n) : lesanv-godis g. lesanv goapaus g. (Gregor), lesanv goapaer g., lesanv goap g., lesanv godisus g., moranv g.
Spottpreis priz marc'had-mat-lous g. ; *er hat es zu einem Spottpreis erstanden,* gwerzhet e oa bet dezhañ evit ur priz marc'had-mat-lous (evit ur priz gwall varc'had, evit ur priz re varc'had, evit ur priz marc'had-mat-vil, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, a-stok-varc'had).
Spottreden lies. : godis g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., dejan g.
spottschlecht ag. : argarzhus, euzhus, fallakr.
Spottschrift b. (-,-en) : flemmskrid g.
Spottsucht b. (-) : spered tatin g., spered godisus g., spered goapaus g., spered goapaer g., spered dejanus g.
Spottvogel g. (-s,-vögel) : goapaer g., godiser g., dejaner g., pikailher g., flemmer g., gogeer g., risigner g., tatiner g.
spottweise Adv. : evit ober goap, dre c'hoap, dre c'hodiserezh, evit godisal, evit farsal, gant goap, gant goapaerezh, diwar c'hoap, diwar vousc'hoap, war ton ar godiserezh.
Sprachatlas g. (-/-ses,-se/-atlanten) : atlas ar yezhoù g., atlas ar yezh g., atlas yezh g., atlas yezhel g.
Sprachausgabe b. (-,-n) : [stlenn.] daskor son g.
Sprachbarriere b. (-,-n) : skoilh ar yezh g., skoilh ar yezhoù g.
Sprachbau g. (-s) : [yezh.] ereadurezh g., kevreadurezh g., kevreadur g.
sprachbegabt ag. : *er ist sprachbegabt,* deskiñ a ra ken aes ha tra kement yezh a zo, deskiñ a ra aes-ral kement yezh a zo, kreñv eo war ar yezhoù, ur mailh eo war ar yezhoù, ki eo war ar yezhoù, gouenn a zo ennañ da zeskiñ yezhoù, barrek eo war ar yezhoù.
Sprachbegabung b. (-) : donezonoù kaer da zeskiñ ar yezhoù lies.
Sprache b. (-,-n) : **1.** komz b., prezeg g., lavar g. ; *die Sprache verlieren,* koll ar prezeg, koll ar gomz, bezañ skoet gant ar simud, mudañ ; *er fand seine Sprache wieder,* ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas, divudañ a reas ; *den Stummen ihre Sprache zurückgeben,* adreiñ ar prezeg d'ar re vut ; *er hat die Sprache nicht mehr in der Gewalt,* n'eo ket mestr mui war e imor (d'e imor, d'e gomzoù) ; *der Sprache beraubt,* skoet gant ar simud, mut, kollet ar gomz gantañ, kollet ar prezeg gantañ ; *er hatte eine grobe Sprache, er führte eine ordinäre Sprache,* kaozeal a rae gast, lous e oa e c'henoù, un teod lous a zen e oa, ur genoù lous a zen a oa anezhañ, mont (komz) a rae rust (dibalamour) ouzh an dud, komz a rae ken gros hag ur mevel, boull e oa e grouer, gwallgaozeal a rae d'an dud, lourt e oa e barlant, lardañ a rae e gomzoù gant gerioù gros ; *er hat eine stotternde Sprache,* berr eo e deod un tamm da gaozeal, un tamm e vez dalc'het (un dalc'h en devez) en e gomz, dalc'het eo en e gomz, dalc'het eo en e lavar, dalc'het eo en e c'her, stag eo e deod ouzh e vouzelloù, mannous eo.
2. yezh b., parlant g., langaj g., lavar g. ; *die alte Sprache unserer Väter,* lavar kozh hon tadoù g. ; *die bretonische Sprache,* ar yezh vreton b., ar brezhoneg g. ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen,* ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; *Bretonisch und Wallisisch sind zwei verwandte Sprachen,* bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *nicht die Sprache ist es, die man verachtet, sondern das Volk, das sie spricht,* n'eo ket ar yezh an hini eo a vez disprizet, met ar bobl a gomz anezhi ; *die vorsätzliche Vernichtung einer Sprache ist ein Verbrechen,* un torfed eo klask lazhañ ur yezh ; *keltische Sprachen,* yezhoù keltiek lies. ; *eine Sprache sprechen,* dont mat (dont aes) ur yezh gant an-unan ; *fremde Sprache, Fremdsprache,* yezh estren b. ; *menschliche Sprache,* yezh Mab-den b. ; *Muttersprache,* yezh-vamm b. ; *Landessprache,* yezh ar vro b., yezh vroadel b. ; *Sprache des Volkes, Volkssprache,* yezh ar bobl b. ; *Bühnensprache,* yezh ar c'hoariva b. ; *Gaunersprache,* jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g. ; *gehobene Sprache, gewählte Sprache, gepflegte Sprache,* yezh lipet (cheuc'h, tonius) b., langaj mistr g. ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *kaufmännische Sprache,* yezh ar genwerzh b. ; *Schriftsprache,* yezh lennegel b., yezh skrivet b., yezh lennek b. ; *gesprochene Sprache,* teodyezh b., yezh komzet b., parlant g. ; *blumenreiche Sprache,* yezh skeudennek b. ; *grammatisch unkorrekte Sprache, verstümmelte Sprache,* yezh trefoet b., yezh diforch b. ; *eine Rede in englischer Sprache halten,* delc'her ur brezegenn e saozneg ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen,* Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh ; *unsere*

Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg.
3. komzoù lies. ; [dre astenn.] *was für eine Sprache sprechen Sie da ?* petra 'dalv ar c'homzoù-se ? ; *er will nicht recht mit der Sprache heraus,* n'en deus ket c'hoant da zispakañ (da zisac'hañ) ar pezh a oar.
4. kaoz b. ; *die Sache kam zur Sprache,* lakaet e voe ar gaoz war ar c'hraf-se, kaoz a voe eus (diwar-benn) an dra-se, komzet e voe eus an dra-se, sevel a reas kaoz eus (diwar-benn) an dra-se ; *etwas zur Sprache bringen,* lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, lakaat udb war an doubier.
Spracheigenheit b. (-,-en) : perzh dibar ur yezh g. ; *bretonische Spracheigenheit,* brezhonegadur g., perzh dibar ar brezhoneg g. ; *deutsche Spracheigenheit,* perzh dibar an alamaneg g., alamanegadur g.
Spracheingabe b. (-,-n) : [stlenn.] enmont son g.
Sprachenlehrer g. (-s,-) : kelenner yezhoù estren g.
Sprachenlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez yezhoù estren b.
Sprachenverwirrung b. (-) : **1.** kemmesk ar yezhoù g. ; **2.** [Bibl] tour Babel g.
Spracherkennung b. (-,-en) : [stlenn.] *automatische Spracherkennung,* digejañ ar gomz g., digejañ ar vouezh g., naouaerezh ar gomz g.
Spracherwerb g. (-s) : akuizitadur ar gomz g., tapadur ar yezh g., piaouekaat al lavar g.
sprachfähig ag. : barrek da gomz ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen,* bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz.
Sprachfähigkeit b. (-,-en) : **1.** barregezh da gomz b. ; **2.** live yezh g.
Sprachfamilie b. (-,-n) : [yezh.] kerentiad g. ; *die indogermanische Sprachfamilie,* ar c'herentiad indezeuropek g.
Sprachfehler g. (-s,-) : fazi yezh g., faziadenn b., lavar a-dreuz g., fazi distagadur g.
sprachfertig ag. : helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ.
Sprachfertigkeit b. (-) : barregezh da gomz b., komz b., donezon ar gomz g./b.
Sprachforscher g. (-s,-) : yezhoniour g., yezhour g.
Sprachforschung b. (-) : yezhoniezh b., yezhouriezh b. ; *vergleichende Sprachforschung,* yezhoniezh dre geñveriañ b.
Sprachführer g. (-s,-) : sturlevr yezh pleustrek g.
Sprachgebiet n. (-s,-e) : tachenn yezh b., takad yezh g.
Sprachgebrauch g. (-s,-gebräuche) : implij ar yezh g., doare da gaozeal g. ; *im allgemeinen Sprachgebrauch eingebürgert,* degemeret gant ar boaz.
Sprachgefühl n. (-s) : skiant ar yezh b.
Sprachgelehrte(r) ag.k. g./b. : lizheregour g., lizheregourez b.
Sprachgemeinschaft b. (-,-en) : **1.** kenyezhegezh b. ; **2.** kumuniezh yezhel b.
Sprachgenie n. (-s,-s) : mailh war ar yezhoù g., ki war ar yezhoù g.
Sprachgeographie b. (-) : yezhdouaroniezh b.
Sprachgeschichte b. (-) : istor ar yezhoù g., istor ar yezh g.
sprachgewandt ag. : helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ ; *ein sprachgewandter Mensch,* ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer plaen g., ur c'haozeer brav g., ur c'homzer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan hag a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g.
Sprachgrenze b. (-,-n) : bevenn ur yezh b., bevenn yezhel b.
-sprachig ag. : *dreisprachig,* teiryezhek, e teir yezh, … teir yezh ; *zweisprachig,* divyezhek, e div yezh, … div yezh ; *deutschsprachig,* alamanek, alamanegour, alemanek, alemanegour.
Sprachimperialismus g. (-) : impalaerouriezh yezhel b.
Sprachkenner g. (-s,-) : yezhoniour g., yezhour g., lizheregour g.
Sprachkenntnisse lies. : gouiziegezhioù war ur yezh lies., gouiziegezhioù war meur a yezh lies.
Sprachkunde b. (-) : yezhoniezh b., yezhouriezh b.
sprachkundig ag. : barrek war ar yezh, gourdon ouzh ar yezh.
Sprachkurs g. (-es,-e) : kentelioù yezh lies.
Sprachlabor n. (-s,-s) : labourva yezhoù g.
Sprachlaut g. (-s,-e) : [yezh.] soniad g. ; *eingefügter Sprachlaut, eingeschobener Sprachlaut, eingeschalteter Sprachlaut,* soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g.
Sprachlehre b. (-) : yezhadur g., yezhadurezh b.
Sprachlehrer g. (-s,-) : kelenner yezh estren g.
Sprachlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez yezh estren b.
sprachlich ag. : yezhel, yezhoniel, a-fet yezh ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer“ ist eine sprachliche Neuprägung,* ar ger “niverelaer” a zo un nevezc'her anezhañ.
sprachlos ag. : dilavar, divouezh, digomz, mik, miget, mut, balc'h e c'henoù, amlavar, simut, abaf, sabatuet, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, skodeget, stravaget, kalmet, stonket, ger ebet gantañ ; *sprachlos dastehen,* bezañ skoet-mik gant ar souezh, chom gak gant ar souezh, chom e c'henoù war nav eur (war nav eur hanter, digor war c'hwec'h eur, digor war greisteiz hanter), bezañ berr war e c'her, na gavout dafar da respont, na gavout takenn da lavaret, chom lug, bezañ lug, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ kalmet, chom war e gement all, kouezhañ war e

gement all, chom balc'h e c'henoù, chom divouezh, chom stouvet, chom miget, chom mik, chom bouc'h, chom boud da respont, chom dilavar, chom motet, chom abaf, stonkañ, koll penn e gudenn ; *ich bin sprachlos !* sac'het on ! pilet on ! ; *ich war völlig sprachlos,* chomet e oan war va c'hement all - chomet e oan skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik e oan o klevet an dra-se - chom a ris abafet-lip - tapet lopes e oan - badaouet e oan o welet an dra-se - chom a reas balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daolas ac'hanon en alvaon - distroadet e voen dic'hortoz penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez e voen gant an dra-se - ha pa vefe kouezet an neñv warnon, ne vije ket bet gwashoc'h - chomet e oan d'ober yezhoù - chomet e oan miget - minellet e oa va zeod.

Sprachlosigkeit b. (-) : sebez g., sabatur g., saouzan g. ; simud g., dilavar g., dibrezeg g., tav g.

Sprachneuerung b. (-,-en) : ger nevez g., nevezc'her g.

Sprachniveau n. (-s,-s) : live yezh g.

Sprachraum g. (-s,-räume) : yezhva g. ; *gälischer Sprachraum,* gouezelegva g., gouezelva g. ; *englischer Sprachraum,* saoznegva g. ; *bretonischer Sprachraum,* brezhonegva g.

Sprachregel b. (-,-n) : reolenn yezhadur b.

Sprachregelung b. (-,-en) : doare ofisiel da lavaret (da skrivañ) an traoù g.

Sprachreiniger g. (-s,-) : glanyezhour g.

Sprachreinigungseifer g. (-s) : glanyezherezh g., glanyezhouriezh b.

Sprachrohr n. (-s,-e) : **1.** korn-youc'hal g., korn-mouezh g. ; **2.** [dre skeud.] degemennour g., degemenner g.

Sprachschatz g. (-es,-schätze) : geriaoueg b.

Sprachschnitzer g. (-s,-) : fazi yezh g., lavar a-dreuz g., fazienn b., fallvarch g., beiadur g., fazi g., rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g., louaderezh g., bourd g., glepaj g.

Sprachschule b. (-,-n) : skol yezhoù b.

Sprachstörung b. (-,-en) : [mezeg.] direizhamant ar gomz g., dizurzh ar gomz g., trubuilh ar gomz g., direizhder ar gomz g., strafuilh ar gomz g.

Sprachstudium g. (-s,-studien) : studi war ar yezhoù b.

Sprachsynthese b. (-,-n) : kevanaoz ar gomz b., kevanaozadur ar gomz g.

Sprachübersetzer g. (-s,-) : [stlenn.] troer g., jubenner g.

Sprachübung b. (-,-en) : pleustradenn war ur yezh b.

Sprachunterricht g. (-s) : kentelioù yezh lies.

Sprachverleugner g. (-s,-) : nac'her ar yezh g.

Sprachverlust g. (-es) : [mezeg.] afaziezh b., simud g., ankomz g.

Sprachvermögen n. (-s) : barregezh da gomz b., komz b., donezon ar gomz g./b., lavar g., prezeg g. ; *das Sprachvermögen verlieren,* mudañ, koll ar prezeg, koll ar gomz.

Sprachverstümmelung b. (-,-en) : barbaregadur g., ger-diforch g.

sprachwidrig ag. : direizh a-fet yezh.

Sprachwidrigkeit b. (-,-en) : barbaregadur g., ger-diforch g.

Sprachwissenschaft b. (-) : yezhouriezh b., yezhoniezh b., lizheregouriezh b. ; *vergleichende Sprachwissenschaft,* keverata yezhel g., kenyezhoniezh b. ; *angewandte Sprachwissenschaft,* sturyezhoniezh b. **;** *strukturalistische Sprachwissenschaft,* yezhoniezh frammadurel b., frammyezhoniezh b. ; *synchronische Sprachwissenschaft,* yezhoniezh kenamzerel b. ; *diachronische Sprachwissenschaft,* yezhoniezh treamzerel b.

Sprachwissentschaftler g. (-s,-) : yezhour g., yezhoniour g., lizheregour g.

Sprachwissentschaftlerin b. (-,-nen) : yezhourez b., yezhoniourez b., lizheregourez b.

sprachwissentschaftlich ag. : yezhoniel, lizheregouriezhel.

Spray g./n. (-s,-s) : aerosol g., sprae g., difruer g.

Spraydose b. (-,-n) : difruer g., bombell aerosol b.

sprayen V.gw. (hat gesprayt) : livañ gant ur vombell.
V.k.e. (hat gesprayt) : strinkañ gant ur vombell, difruañ.

Sprechakt g. (-s,-e) : lavaradur g.

Sprechanlage b. (-,-n) : [yezh.] kengomzer g.

Sprechblase b. (-,-n) : [moull.] lagadenn b., filakterenn b.

Sprechchor g. (-s) : *im Sprechchor,* a-unan, a-gor, en ur gevret.

sprechen V.gw. (spricht / sprach / hat gesprochen) : komz, kaozeal, prezeg, safarat, parlant, digeriñ e c'henoù, digeriñ e veg ; *das Kind kann noch nicht sprechen,* dilavar eo ar bugel c'hoazh, ar bugel ne oar ket prezeg c'hoazh, ar bugel ne gomz ket c'hoazh, ar bugel ne ra nemet saoznegañ c'hoazh ; *sprechen lernen,* deskiñ komz ; *er spricht schnell,* hennezh a zo mibin a deod, un teod mibin a zen eo ; *abgehackt sprechen,* bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen,* komz gouez ; *schleppend sprechen,* ganuzañ, ganuziñ, bezañ pouer da gaozeal, bezañ pounner e zistagadur ; *halblaut sprechen, mit halber Stimme sprechen,* komz a hanter vouezh ; *laut sprechen,* bezañ kreñv e vouezh, komz kreñv, komz a vouezh uhel, komz kaer, safarat ; *ruhig sprechen, gleichmäßig sprechen,* komz plaen, komz war e blaen, komz war un ton plaen, komz dibres-kaer, komz parfet ; *er spricht nicht sehr laut,* hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *ich bin für niemand zu sprechen,* ne fell ket din bezañ direnket ; *mit sich selbst sprechen, zu sich selbst sprechen,* embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, komz outañ e-unan, lavaret e oferenn, komz d'e dog (d'e chupenn, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag eñ ; *mit jemandem über etwas (t-rt) sprechen (von etwas sprechen),* komz gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb, prezeg gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb, kaozeal gant u.b. eus (diwar-benn, a-zivout, ag) udb ; *zu jemandem sprechen,* komz ouzh u.b., prezeg ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., kaout safar ouzh u.b. ; *er will nicht von seinen Problemen sprechen,* hennezh ne gonto ket e zoareoù, hennezh ne lavaro ket e stal ; *es wurde darüber gesprochen,* lakaet e voe ar gaoz war ar c'hraf-se, kaoz a voe eus (diwar-benn) an dra-se, komzet e voe eus an dra-se, komz a oa bet eus an dra-se, sevel a reas kaoz eus (diwar-benn) an dra-se, lavaret e voe anv diwar-benn an dra-se ; *er spricht schnell,* hennezh a zo mibin a deod, un teod mibin a zen eo ; *abgehackt sprechen,* bezañ stroñs gant e gomzoù,

lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen,* komz gouez ; *mehr sprach er nicht,* ne lavaras ket hiroc'h, ne'z eas ket larkoc'h ; *sie sprechen nicht mehr miteinander,* ne brezegont ket mui an eil gant egile ; *worüber sprecht ihr ?* peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? eus petra ez eus kaoz ganeoc'h ? eus petra e komzit kenetrezoc'h ? gant peseurt kaoz emaoc'h ? ; *wir sprechen von den Wahlen,* kaoz a zo ganeomp diwar-benn ar votadegoù, kaoz a zo ganeomp eus ar votadegoù, hon diviz a denn d'ar votadegoù, tennañ a ra hon diviz d'ar votadegoù, anv a zo en hon diviz eus ar votadegoù, marvailhat a reomp diwar-benn ar votadegoù, ar gaoz etrezomp a zo diwar-benn ar votadegoù, gant kaoz ar votadegoù emaomp ; *sie spricht dauernd von ihrer Mutter,* ne vez kaoz ganti nemet eus he mamm, n'eus ken pennkomz ganti nemet eus he mamm, atav e vez gant kaoz he mamm, dalc'hmat atav e vez he fenn gant e vamm ; *durch den Rundfunk sprechen,* komz er skingomz ; *er spricht in eigener Sache,* komz (pediñ, prezeg) a ra evit e sac'h, komz a ra evit e c'hodell ; *er spricht mit Bedacht,* komz a ra fur, komz a ra gant furnez, lavaret a ra traoù fur ; *heute ist nicht gut mit ihm sprechen,* n'eo ket brav klask afer outañ (kaout d'ober gantañ) hiziv, en e benn fall emañ hiziv, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ hiziv ; *frei sprechen,* **a)** komz hep redi ebet ; **b)** komz hep skridoù dirak e zaoulagad, ober e brezegenn war an taol ; *er ist schlecht auf mich zu sprechen,* deuet fall on gantañ, n'emaon ket war e lizheroù, n'emaon ket en e c'hras, droug en deus ouzhin ; *aus seinem Gesicht spricht die Güte,* parañ a ra e vadelezh war e zremm, diskouez a ra un dremm seder hag hegarat ; *tiefer Schmerz spricht aus seinen Augen,* liv ar boan a zo war e zremm, diouzh e zremm e weler e c'houzañv kalz ; *das spricht mir zum Herzen,* ar c'homzoù-se a sank don em c'halon ; *das spricht für ihn,* kement-se a ziskouez ez eo paotr mat, kement-se a gomz evitañ ; *die Waffen sprechen lassen,* lakaat ar poultr da grozal.

V.k.e. (spricht / sprach / hat gesprochen) : **1.** komz, kaozeal, prezeg, distripañ, disklipañ, distrobañ, safarat ; *Deutsch sprechen,* komz alamaneg, komz en alamaneg, dont alamaneg gant an-unan, ober gant an alamaneg, chaokat alamaneg, distripañ alamaneg, kaozeal alamaneg, prezeg alamaneg, prezeg en alamaneg, safarat alamaneg ; *er sprach ziemlich gut Französisch,* madik e oa en e c'halleg ; *er sprach ziemlich schlecht Französisch,* ne oa ket gwall greñv war ar galleg ; *sie sprechen Deutsch miteinander, sie sprechen Deutsch untereinander,* komz a reont alamaneg etrezo (kenetrezo), prezeg a reont alamaneg etrezo (kenetrezo) ; *es kommt mal vor, dass er Bretonisch spricht,* brezhoneg a zeu gantañ ur wech an amzer ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen,* ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved ; *jemanden [mit jemandem] sprechen,* komz gant (da) u.b., prezeg gant (da) u.b. ; *jemanden [zu jemandem] sprechen,* komz ouzh u.b., prezeg ouzh u.b., kaout safar ouzh u.b. ; *ich wünsche, Sie zu sprechen,* ha tu vefe din kaozeal deoc'h eus traoù 'zo ? ha tu vefe din komz deoc'h eus traoù 'zo ? ; *ich muss ein Wörtchen mit dir sprechen,* c'hoant am eus da lavaret ur gomz dit ; *wir sprechen uns noch !* n'em eus ket talaret ganeoc'h c'hoazh, me 'dalaro ganeoc'h, gwregon am eus da lodennañ ganeoc'h c'hoazh ; *hier wird Deutsch gesprochen,* amañ e vez komzet alamaneg ; **2.** lavaret, embann ; *ein Urteil sprechen,* dougen ur varn / dougen ur varnedigezh (Gregor), embann ur varnadenn ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil,* barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *die Wahrheit sprechen,* mont gant ar wirionez, lavaret ar wirionez ; *Recht sprechen,* rentañ (ober) ar justis, dougen ur varn ; *jemanden schuldig sprechen,* embann en e varnadenn ez eo kablus an tamallad ; *jemanden freisprechen,* didamall (gwennañ) u.b. ; *jemanden heilig sprechen,* lakaat u.b. war roll ar sent, santelezhañ u.b., gwenvidikaat u.b., lakaat u.b. da sant ; **3.** distilhañ, distagañ ; *zwei Vokale getrennt sprechen,* distagañ ar vogalenn gentañ dijunt diouzh ar vogalenn a zo war-lerc'h ; *kein Wort sprechen,* na zaouhanteriñ ur ger, na zic'hwezhañ (na zihostal) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na lavaret na ger na mik, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na rannañ (na faoutañ, na seniñ) grik , tevel krenn, tevel mik, na lavaret ger ebet, na lavaret grik, na lavaret na grik na mik ; *ich habe kein Wort mehr mit ihm gesprochen,* ne voe mui rannet grik etrezomp.

Sprechen n. (-s) : **1.** yezh b., lavar g. ; *richtiges Sprechen,* yezh reizh b., doare reizh da gaozeal b.

2. [dre skeud.] *zum Sprechen ähnlich,* heñvel-poch (-vi, -mik, -buhez, -bev, -pakret).

3. *jemanden zum Sprechen bringen,* divudañ u.b., lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn, ober d'u.b. lavaret e stal, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b.

sprechend ag. : helavar, tremen anat, splann, skeudennus ; *sprechender Blick,* selloù helavar lies.

Sprecher g. (-s,-) : **1.** prezeger g., prezegenner g., komzer g., prezegour g., kaozeer g. ; **2.** degemennour g., degemenner g. ; **3.** kinniger g., displeger g., komzer g., komzour g. ; **4.** yezher g., komzer g.

Sprecherin b. (-,-nen) : **1.** prezegerez b., prezegennerez b., prezegourez b., komzerez b., kaozeerez b. ; **2.** degemennourez b., degemennerez b. ; **3.** kinnigerez b., displegerez b., komzerez b., komzourez b. ; **4.** yezherez b., komzerez b.

Sprecherziehung b. (-) : distilhouriezh g.

Sprechfehler g. (-s,-) : fazi g., rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g.

Sprechfilm g. (-s,-e) : film komz g., film gant komzoù g.

Sprechfunk g. (-s) : radiopellgomz g., radiotelefon g.

Sprechfunkgerät n. (-s,-e) : radiopellgomzer g., radiopellgomzerez b.

Sprechgebühr b. (-,-en) : taos pellgomz g.

Sprechmembrane b. (-,-n) : [mezeg.] higiafon® g., toull-komz g., toull-mouezh g.
Sprechmuschel b. (-,-n) : [pellgomzer] klevell b., mikro g.
Sprechoper b. (-,-n) : operetenn b.
Sprechstunde b. (-,-n) : eur guzuliañ b. ; *Sprechstunde halten,* bezañ o kuzuliañ.
Sprechstundenhilfe b. (-,-n) : sekretourez vezegel b., sekretour vezegel g., skoazeller mezegel g., skoazeller mezegiezh g., skoazellerez vezegel b., skoazellerez vezegiezh b.
Sprechübung b. (-,-n) : pleustradenn gendivizout b.
Sprechweise b. (-,-n) : doare-komz g., doare da gomz g., lavar g., lavarerezh g., doare kaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., giz prezeg b.
Sprechzeit b. (-,-en) : **1.** pad ar guzuliadenn g. ; **2.** pad ar bellgomzadenn g.
Sprechzelle b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Sprechzimmer n. (-s,-) : komzva g., komzlec'h g., kabined g., kuzulva g.
Spree b. : Spree b.
Spree-Athen n. (-s) : Aten ar Spree [*lezanv Berlin*] b.
Sprehe b. (-,-n) : [loen.] dred g. [*liester* dridi].
Spreigel g. (-s,-) : [louza.] mar str., gwez-mar str., marenn b., kormelenn b., gwez-hiliber str., hiliber str. hiliberenn b.
Spreißel g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Splitter**.
spreiten V.k.e. (hat gespreitet) : dispakañ, astenn, distennañ ; *die Flügel spreiten,* dispakañ e zivaskell.
spreizbeinig Adv. : e zivesker stampet ledan gantañ, garbet, frakellek.
Spreize b. (-,-n) : **1.** treuzellenn b., treuzell b. ; **2.** [sport] rampadenn vras b., divc'har stampet ledan lies.
spreizen V.k.e. (hat gespreizt) : **1.** dispakañ, astenn, distennañ ; **2.** distokañ, diskartañ, diskalfañ, skalfañ, rampañ ; *die Beine spreizen,* stampañ ledan e zivesker, ober d'e zivesker rampañ, digeriñ e zivesker, divhariñ, skarañ e zivesker ; *die Finger spreizen,* diskalfañ e vizied, skalfañ e vizied ; *mit gespreizten Beinen gehen,* bezañ kravazhek, bezañ ramp e zivesker, rampañ ; **2.** *gespreizte Rede,* prezegenn leun a stambouc'h b., prezegenn ar foerell ganti b., prezegenn leun a gomzoù c'hwezigell b.
V.em. : **sich spreizen** (hat sich (t-rt) gespreizt) : **1.** *sich gegen etwas spreizen,* rebarbiñ ouzh udb, enebiñ ouzh udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, pennañ ouzh udb, stourm ouzh udb, ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, ober penn ouzh udb. ; **2.** torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, rodal e revr, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil.
Spreizhaken g. (-s,-) : [mezeg.] distoker g.
Spreizklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf askell gwintus war-draoñ g./b., stalaf askell engein g./b.
Spreizung b. (-,-en) : **1.** distokadur g., distokañ g. ; **2.** [yezh.] dirontder g.
Sprengberechtigte(r) ag.k. g./b. : poultrer g., poultrerez b., miner g., minerez b., tarzher g., tarzherez b.
Sprengbombe b. (-,-n) : bombezenn-darzh b., tarzherez b.
Sprengbüchse b. (-,-n) : [lu, tekn.] strakenn b., tarzhell b., min g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.
Sprengel g. (-s,-) : **1.** [relij.] eskopti g., parrez b. ; **2.** [dre astenn.] distrig g., bann g., pastell-vro b. ; **3.** [relij.] sparf g., barr dour benniget g.
sprengen[1] V.k.e. (hat gesprengt) : **1.** lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, dispenn gant un taol-min, dispenn gant un tenn-min ; *Felsen sprengen,* lakaat reier da darzhañ, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennoù-min ; *etwas mit Dynamit sprengen,* dinamitañ udb. ; *eine Tür sprengen,* divarc'hañ un nor, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti (Gregor) ; *seine Fesseln (seine Ketten) sprengen,* terriñ e ereoù (e chadennoù), breviñ e ereoù (e chadennoù), strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ.
2. [lu] *eine Festung sprengen,* freuzañ ur c'hreñvlec'h, lakaat ur c'hreñvlec'h da darzhañ, dispenn ur c'hreñvlec'h gant taolioù-min, dispenn ur c'hreñvlec'h gant tennoù-min ; *die Einkesselung sprengen,* freuzañ (dont a-benn eus) an enkelc'hiadur.
3. [mezeg.] *das Trommelfell sprengen,* regiñ (toullañ) taboulin ar skouarn.
4. [dre skeud.] *die Bank sprengen,* dont ar gounid bras gant an-unan, dont holl ouestloù ar glaoustre gant an-unan, fregañ ar bank, riñsañ ar pod.
5. *eine Versammlung sprengen,* plantañ reuz en un emvod, freuzañ un emvod.
sprengen[2] V.k.e. (hat gesprengt) : **1.** douraat, doura, strimpiñ, strimpiñ dour war, lakaat dour da zelammat gant, skeiñ ur strinkadenn zour war, distrempañ, flistrañ dour war ; *ein Blumenbeet sprengen,* flistrañ dour (strimpiñ dour) war un dachennig bleunioù, skeiñ ur strinkadenn zour war un dachennig bleunioù, doura un dachennig bleunioù ; *Wäsche vor dem Bügeln sprengen,* strinkañ (strimpiñ, sparfañ) dour war an dilhadoù a-raok feriñ anezho ; *den Staub sprengen,* lazhañ ar boultrenn gant dour.
2. [relij.] sparfañ ; *mit einem Buchsbaumzweig Weihwasser sprengen,* beuzañ.
3. [dre astenn.] *Salz auf etwas sprengen,* lakaat holen war udb, holeniñ udb, strinkañ un tamm holen war udb.
V.dibers. (es hat gesprengt) : *es sprengt,* lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, glav bihan a ra, glav-kemener a ra, avel lart a zo, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav plaen, glav bihan, glav munut, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.
sprengen[3] V.gw. (ist gesprengt) : galoupat ; *der Reiter sprengt durch Wiesen und Felder,* emañ ar marc'heger o c'haloupat dre ar maezioù ; *herangesprengt kommen,* erruout d'ar pimperlamm, degouezhout evel un tarzh avel, degouezhout trumm.
Sprengen n. (-s) : **1.** dourerezh g. ; **2.** [relij.] sparfadur g., sparferezh g.
Sprenger g. (-s,-) : [tekn.] *Rasensprenger,* douraer leton g., douraer-tro g.
Sprengkanne b. (-,-n) : douraer g., douraerez b.

Sprengkapsel b. (-,-n) : emors g., tarzher g.
Sprengkessel g. (-s,-) : piñsin dour benniget g.
Sprengkopf g. (-s,-köpfe) : penn tarzh g. ; *nuklearer Sprengkopf,* penn tarzh nukleel g.
Sprengkraft b. (-,-kräfte) : nerzh-tarzh g.
Sprengkörper g. (-s,-) : ijin-tarzh g., tarzh-tan g., tenn-tarzh g.
Sprengladung b. (-,-en) : kargad danvez-tarzh b., tarzh g., min g.
Sprenglaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn-darzh b.
Sprengloch g. (-s,-löcher) : toull min g.
Sprengmeister g. (-s,-) : poultrer g., miner g., tarzher g.
Sprengmeisterin b. (-,-nen) : poultrerez b., minerez b., tarzherez b.
Sprengmittel n. (-s,-) : **1.** danvez-tarzh g., tarzh g. ; **2.** [dre astenn.] benveg distrujañ g.
Sprengöl n. (-s) : [kimiezh] nitroglikerin g.
Sprengsatz g. (-es,-sätze) : karg danvez-tarzh b., kargad danvez-tarzh b., tarzh g., min g.
Sprengstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez-tarzh g., tarzh g. ; *plastischer Sprengstoff,* plastik g. ; **2.** [dre skeud.] danvez gwall zañjerus g.
Sprengstoffanschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol ma implijer danvez-tarzh g.
Sprengstofffabrik b. (-,-en) : milin-boultr b.
Sprengstück n. (-s,-e) : skolp obuz str./g.
Sprengtrichter g. (-s,-) : **1.** toull ijin-tarzh e stumm ur founilh g., krater tarzhadenn g. ; **2.** toull doura g.
Sprengung b. (-,-en) : **1.** tarzhidigezh b., tarzherezh g., distrujadenn gant danvez-tarzh b., taol-min g., tenn-min g. ; **2.** tarzh g., tarzhadenn b. ; **3.** [relij.] sparfadur g., sparferezh g.
Sprengwagen g. (-s,-) : dourerez b., douraerez b.
Sprengwedel g. (-s,-) : [relij.] sparf g., barr dour benniget g.
Sprengwerk n. (-s) : danvezioù-tarzh lies.
Sprengwirkung b. (-,-en) : gwagenn darzh b., gwered an tarzh g.
Sprengzünder g. (-s,-) : straker g., tarzher g.
Sprenkel g. (-s,-) : **1.** skoulm red g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las g., las-kroug g., gwedenn b. [*liester* gwedinier], krouglas g., tagell-groug b., kordenn-groug b., lindag g., antell b., tagell b. ; **2.** brizhelladur g., marelladur g., marigelladur g., merk g., saotr g., brondu g., bronduadur g.
sprenkelig ag. / **sprenklig** ag. : brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, dluzhet.
sprenkeln V.k.e. (hat gesprenkelt) : brizhellañ, brizhellat, brizhañ, brizhennañ, marellañ, marigellañ, dluzhañ.
Sprenkeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.
Sprenkelung b. (-,-en) : brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell g., marigelladur g., marellerezh g.
sprenklig ag. : brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh, dluzhet.
Spreu b. (-) : **1.** pell str., troien str., gwentajoù lies., uzor str., boskon g., lostajoù lies., lostoù lies., nizadur g., uzien str., usmod g., pellajoù lies., pailhouroù lies., pailhour str. ; *Stückchen Spreu,* pellenn b., pailhourenn b. ; *nach der Erntezeit die Haferspreu im Bettbezug erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed ; *Spreu als Viehfutter, Spreu als Füllmittel,* pell g. ; **2.** *die Spreu vom Weizen sondern,* dispartiañ ar bleud diouzh ar brenn, lakaat disparti etre an ed hag an dreog, dibab ar c'holo diouzh ar greun, lakaat diforc'h etre ar pezh a zo gwir hag ar pezh a zo faos, diforc'hiñ ar wirionez diouzh ar gaou.
Spreufüllung b. (-) : pell g. ; *nach der Erntezeit die Spreufüllung der Zieche erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.
Spreufutter n. (-s) : pell g.
Spreuhaufen g. (-s,-) : pelleg b.
spreuig ag. : pellennek, pellek.
spreulos ag. : [louza.] bouroun, dibell.
Spreuzieche b. (-,-n) : golc'hed pell b. ; *nach der Erntezeit die Spreuzieche erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.
sprich [tro-lavar] **1.** da lavaret eo ; **2.** pa lavarin mat, pa vo komzet fraezh.
Sprichwort n. (-s,-wörter) : **1.** krennlavar g., krennlavarenn b., krennc'her g., ditour g., lavar g. ; *eine zum Sprichwort gewordene Redensart,* un dro-lavar deuet da vezañ krennlavar (troet da grennlavar, aet da grennlavar) ; *gereimtes Sprichwort,* rimostell b. ; **2.** [lennegezh] *dramatisches Sprichwort,* komedienn tro-dro d'ur c'hrennlavar b.
sprichwörtlich ag. : **1.** hollvrudet ; *sein Pech ist sprichwörtlich,* e daolioù dichañs a zo anavezet-mat, brudet eo evit e daolioù dichañs, hollvrudet eo evit e daolioù dichañs ; **2.** krennlavarel ; *sprichwörtliche Redensart,* krennc'her g., troienn grennlavarel b., lavar g.
Spriegel g. (-s,-) : sklisenn b., plankennig g.
Sprieße b. (-,-n) : stañson g., skor g., harp g., harpell b., speurell b.
Sprießel n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] P. bazh-skeul b.
sprießen[1] V.gw. (spross / ist gesprossen) : [louza.] kreskiñ, broñsañ, diwanañ, diflukañ, broustañ, bouilhasiñ, lagadenniñ, sapiñ, broudañ, dideñviñ, joliñ, korzenniñ, teñvañ, nodiñ, divorfilañ, eginañ, sevel, labourat ; *die Saat ist gesprossen,* diwan eo an had ; *das Getreide sprießt aus dem Boden,* kroget eo an ed da c'hlazañ, diwanañ a ra ar gwinizh, dizouarañ a ra ar gwinizh, emañ an ed o reiñ kellid (o kellidañ, o tont, o sevel, o labourat), krog eo an ed da gorzenniñ.
sprießen[2] V.k.e. (verb digemm : hat gesprießt) : stañsoniñ, skorañ, harpañ, speurellañ.
Sprießen n. (-s) : [louza.] bragezadur g., bragezerezh, diwan g., kellidadur g., eginadur g., brouderezh g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., diwanidigezh b.
Spriet n./g. (-s,-e) : [merdead.] stae g.
Sprietsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel stae b.
Springbock g. (-s,-böcke) : [loen.] antilopenn b. [*liester* antiloped].
Springbrunnen g. (-s,-) : strinkadoù dour lies., strinkadennoù dour lies., stivell b., plomenn b.

springen V.gw. (sprang / ist gesprungen) : **1.** lammat, sailhañ, draskañ, draskal, strimpiñ, ober ul lamm, dispakañ e loaioù ; *über einen Bach springen,* lammat dreist ur c'houer, gaoliata ur c'houer ; *in die Höhe springen,* piklammat, lammat a-serzh, gourlammat, gwintañ ul lamm, gwintañ lemmen ; *ins Wasser springen,* lammat e-barzh an dour, lammat en dour, splujañ (en em strinkañ) en dour ; *vom Schiff ins Meer springen,* lammat eus ar vag e-barzh ar mor, lammat eus ar vag er mor, splujañ (en em strinkañ) eus ar vag er mor ; *hin und her springen,* lammat ha dilammat, lammedikat ; *mit beiden Füßen springen, mit geschlossenen Füßen springen,* lammat gant an treid a-stok, ober ul lamm-krenn, ober ul lamm-pik, lammat a-lamm-plom ; *zur Seite springen,* ober ul lamm-treuz, lammat a-gostez ; *du bist zu kurz gesprungen,* re verr e oa da lamm ; *die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte,* gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti ; *er sprang gelenkig über den Zaun,* lammat a reas gwevn dreist ar gael ; *jemandem an die Kehle springen,* kregiñ e kolier (e kolieroù, e kerc'henn) u.b., sailhañ ouzh gouzoug u.b., lammat da gerc'henn ur re (Gregor) ; *Kieselsteine springen lassen,* spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour, skejañ an dour gant mein plat ; *der Wind springt (um),* emañ an avel o treiñ ; *der Funke springt aus dem Stein,* strinkañ a ra an elfenn diouzh ar maen ; *ein Knopf ist von meinem Rock gesprungen,* un nozelenn zo aet kuit diwar va chupenn ; *die Taler springen lassen,* bezañ brokus (largentezus, lark, frontal), mont frank d'e yalc'h, na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig ; *aus der Haut springen mögen,* birviñ war e dreid, draskal / draskañ / birviñ e wad en e greiz (en e wazhied) (Gregor).
2. [tr-l] *die Ampel springt auf Grün,* treiñ a ra ar gouloù da wer ; *das springt in die Augen,* anat eo, splann eo ; *die Preise springen in die Höhe,* a-bik e kresk ar prizioù ; *jemanden über die Klinge springen lassen,* **a)** lazhañ u.b. gant ar c'hleze, lazhañ u.b. gant lemm ar c'hleze, treuziñ u.b. gant e gleze, tremen u.b. dre an armoù (Gregor), lazhañ u.b., ober e stal (e afer) d'u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e lod d'u.b., diskar u.b. dre lavnenn ar c'hleze ; **b)** [dre skeud.] skarzhañ u.b., reiñ ar skar d'u.b., terriñ e garg d'u.b., lemel e garg digant u.b., didroadañ (pellaat) u.b. ; *sie springen von einem Thema zum anderen,* mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; *ins Auge springen,* **a)** bezañ anat, bezañ un dra anat, bezañ aes (brav, kaer, sklaer) gouzout ; **b)** bezañ dastrannus, bezañ likaouus, bezañ temptus, bezañ hoalus, bezañ loavus, bezañ dedennus, bezañ lorbus, bezañ sev, bezañ lubanus.
3. tarzhañ, strinkañ, frailhañ, skalfañ, groilhañ, nodiñ ; *das Glas springt,* tarzhañ (strinkañ, frailhañ) a ra ar gwer ; *in Stücke (in Splitter) springen,* mont a-dammoù, tarzhañ e skolpoù, mont e (etre) mil damm, terriñ krak, strinkañ, strimpiñ, mont e skolp / sklisennañ (Gregor) ; *das Glas ist in tausend Stücke gesprungen,* puzuilhet eo ar werenn, drailhet eo ar werenn, torret-groñs eo ar werenn, aet eo ar werenn e mil damm, aet eo ar werenn etre mil damm ; *die Knospen springen,* emañ ar broñs (ar broñsoù) o tarzhañ, emañ ar broñs (ar broñsoù) o tedarzhañ ; *gesprungener Topf,* pod faout g. pod groilh (brizhfaoutet, damfaoutet, tarzhet, darnet, nodet) g.
4. dilammat ; *die Feder ist gesprungen,* dilammet eo ar winterell.
5. *die Brunnen springen,* strinkañ a ra an dour eus ar feunteunioù.
V.k.e. [*verb-skoazell* **haben** *pe* **sein** : sprang // ist gesprungen / hat gesprungen] : lammat, sailhañ ; *er springt zwei Meter hoch und sieben Meter weit,* lammat a ra daou vetrad a-serzh ha seizh metrad a-hed.
Springen n. (-s) : lammerezh g., sailherezh g., lammat g., sailhañ g., dazlammat g., strink g., strinkadur g., tarzh g., torr g., torridigezh b.
springend ag. : *der springende Punkt,* ar pep pouezusañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., an dalc'h g., ar c'hraf g., ar c'hoari g., mudurun an afer b., ar skoulm g., an tailh (an dailh) b./g., an amanenn g., ar gempenn b.
Springer[1] g. (-s,-) : [echedoù] marc'heg g.
Springer[2] g. (-s,-) : **1.** [sport] lammer g. ; **2.** [sport, dour] plomer g., splujer g., pluier g. ; **3.** termaji g., furlukin g.
Springerin b. (-,-nen) : **1.** [sport] lammerez b. ; **2.** [sport, dour] plomerez b., splujerez b., pluierez b. ; **3.** furlukinez b.
Springerstiefel lies. : rangers lies.
Springfeder b. (-,-n) : gwinterell b.
Springflut b. (-,-en) : mare bras g., morad bras g., mor-bras, nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g., landarzh g., bouc'h g., liñvadenn-vor b. ; *wir haben Springflut,* en e vog emañ ar mor, mor-bras a zo, en e nerzh emañ ar mor ; *bei Springflut,* pa vez ar mor en e nerzh, pa vez ar mor en e vog, pa vez mor-bras ; *schwache Springflut,* mor-bras bihan g.
Springfrosch g. (-s,-frösche) : [loen.] skignan g.
Springglas n. (-es,-gläser) : daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.
Springhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g.
Springhochwasser n. (-s) : uhelvor d'ar morioù-bras g., mare bras g., morad bras g., mor-bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi vras b.
Springinsfeld g. (-s,-e) : penn skañvik a baotr g., skañvbenneg g., skañvelard g.
Springkraft b. (-,-kräfte) : lastikelezh b., stirennegezh b.
Springkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. [*Impatiens noli-tangere*].
Springkrebs g. (-es,-e) : [loen.] stlap-e-lost g. [*liester* stlap-o-lost].
Springkunst b. (-) : lammoù ouesk lies., skournij g.
springlebendig ag. : dizoac'het, fringus, faro, feul, friant, leun a friantiz.
Springmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] jerboaz b.
Springmeeräsche b. (-,-n) : [loen.] link g.
Springmesser n. (-s,-) : kontell-bleg gant distegner b., kontell dre zistegn b.
Springniedrigwasser n. (-s) : izelvor d'ar morioù-bras g., marvor g., mor en e varvañ g., mor en e vihanañ g., mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., kontrec'h g., mor-bihan g., mor marv g. ; *bei Springniedrigwasser kann man zu Fuß auf die Insel gehen,* d'an izelvor d'ar morioù-

bras e c'haller mont war droad betek an enezenn, pa vez ar mor en e varvañ (en e vihanañ) e c'haller mont war droad betek an enezenn.
Springquelle b. (-,-n) : stivell b., eien bouilh str., tarzh g., geizer g., strink dour g.
Springreiten n. (-s) : marc'hekadenn-lamm b., redadenn lamm-skoilhoù b., redadeg-lamm b., redadeg dreist kili b., redadeg girzhier b., lamm-garzh g., kenstrivadeg lamm-skoilhoù b., redadeg lammat b.
Springrollo n. (-s,-s) : stign rolladur emgefre g., stign punadur emgefre g.
Springschnur b. (-,-schnüre) : kordenn-lammat b.
Springschrecke b. (-,-n) : [loen.] ortopter g., eeunaskelleg g.
Springseil n. (-s,-e) : kordenn-lammat b.
Springspiel n. (-s) : lammoù ouesk lies., skournij g.
Springtanz g. (-es,-tänze) : dañs a-sailhoù g.
Springtide b. (-,-n) : mare bras g., morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi vras b., mor-bras g. ; *schwache Springtide,* mor-bras bihan g.
Springtier n. (-s,-e) : [loen.] lammer g.
Springturnier n. (-s,-e) : [sport, kezeg] kenstrivadeg lamm-skoilhoù b., redadeg-lamm b., redadeg dreist kili b., redadeg girzhier b., lamm-garzh g., redadeg lammat b.
Springwelle b. (-,-n) : **1.** mare bras g., morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g., landarzh g., bouc'h g. ; **2.** taol-mor g., bern dour g., gwazh b., barr-mor g., redele g., toenn-vor b., houladenn b., kole g., pakad mor g.
Springwolfsmilch b. (-) **/ Springwurz** b. (-,-en) : [louza.] flamoad g., mandragon g. (Gregor).
Springwurzel b. (-,-n) : [louza.] laezh-bleiz g., plant bleiz str.
Springzeit b. (-,-en) : mare ar moradoù bras g., mare an nevezioù bras g.
Sprinkler g. (-s,-) : **1.** dourerez b. ; **2.** dourerez emgefre enep-tangwall g.
Sprinkleranlage b. (-,-n) : **1.** reizhiad doura b., stramm doura g. ; **2.** stramm dourerezioù emgefre enep-tangwall g.
Sprint g. (-s,-s) : [sport] sprint g., taol-tizh g. ; *einen Sprint legen,* sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh, ober ur pennad redek, ober ur pennad red.
sprinten V.gw. (ist gesprintet) : [sport] sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, mont d'an druilh.
V.k.e. (ist gesprintet / hat gesprintet) : redek udb.
Sprinter g. (-s,-) : [sport] sprinter g.
Sprinterin b. (-,-nen) : [sport] sprinterez b.
Sprit g. (-s,-e) : **1.** P. alkool g. ; **2.** P. dour-tan g.
Spritzbad n. (-s,-bäder) : strinkadenn b., strimpadenn b., breliñsadenn b.
Spritzbesteck n. (-s,-e) : rikoù emzrammañ lies., rikoù embikañ lies.
Spritzbeutel g. (-s,-) : [kegin.] sac'h diennañ gant ezflistrerez g., sac'h envez g.
Spritzbewurf g. (-s) : indu g.
Spritzblech n. (-s,-e) **/ Spritzbrett** n. (-s,-er) : difankell b.
Spritzdüse b. (-,-n) : flistrer g., enflister g., enstrinker g., ensiler g.
Spritze b. (-,-n) : **1.** pikadenn b., pik g. ; *jemandem eine Spritze geben, jemandem eine Spritze verabreichen,* ober ur bikadenn d'u.b., ober ur pik d'u.b., pikañ u.b. ; *er bekam eine Spritze,* ur bikadenn a voe graet dezhañ, ur pik a voe graet dezhañ ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte,* ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant.
2. strinkell b., strinkerez b., flistrerez b.
3. *Feuerspritze,* strinker dour g.
spritzen V.k.e. (hat gespritzt) : **1.** strinkañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, flistrañ, lakaat dour da zelammat gant, skeiñ ur strinkadenn war, injektiñ, enstrinkañ, enstrinkellat, strinkellat, glabousañ ; *Blumen spritzen,* flistrañ dour (strimpiñ dour) war ar bleunioù, doura bleunioù, skeiñ ur strinkadenn zour war ar bleunioù ; *die Kartoffeln spritzen,* louzaouiñ ar patatez ouzh ar c'hleñved, skeiñ ur strinkadenn louzoù war an avaloù-douar, diastuziñ an avaloù-douar ; *die Elefanten spritzen sich mit dem Rüssel Wasser über,* an olifanted a strink friadoù dour war o c'horfoù ; *eine Wand spritzen,* pentañ ur speurenn gant ur bistolenn ; *Gift spritzen,* **a)** strinkañ binim ; **b)** [dre skeud.] droukprezeg, skignañ e vinim, binimañ, diskargañ e vinim ; *sie wurden voll gespritz,* un tamm mat a strink o doa bet ; *jemanden voll spritzen,* touilhañ u.b. ; *der Wagen hat mich nass gespritzt,* un tamm mat a strink am boa paket gant ar c'harr-tan o tremen, ar c'harr-tan en doa strimpet dour warnon ; *Tinte auf seine Hose spritzen,* ober glabousoù liv-skrivañ war e vragoù, glabousañ liv-skrivañ war e vragoù ; **2.** [mezeg.] strinkellat, enstrinkellat, ensinklañ.
V.gw. (ist gespritzt / hat gespritzt) : **1.** (ist) : strinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, sinklañ, chugañ, dilañsañ ; *Blut spritzt aus seiner Nase,* strinkañ (flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, sinklañ, strimpiñ, chugañ, difronkañ, dilañsañ) a ra ar gwad eus e fri ; **2.** (hat) : ober ur bikadenn, ober pikadennoù, pikañ ; P. [dre astenn.] en em zrammañ, en em bikañ. ; **3.** (hat) : glabousañ, glabousat ; *hör auf zu spritzen !* paouez a c'hlabousañ dour ! ; **4.** (ist) : skeiñ, strimpiñ ; *er spritzt ins Haus,* evel un tarzh avel e teu en ti ; *zum Bahnhof spritzen,* skeiñ etrezek ar porzh-houarn endra c'haller (herrañ ma c'haller) o klask tapout an tren, strimpiñ d'ar porzh-houarn, nijal d'ar porzh-houarn ; **5.** [hat] [ezflistrañ e sper] P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.
Spritzen n. (-s) : **1.** enstrink g., ezflistradur g., difluk g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., sinklad g., froud g./b. ; **2.** [mezeg.] strinkellat g., injektadur g., pikurenn b., strinkelladenn b.
spritzend ag. : flistrus, strinkus.
Spritzenhaus n. (-s,-häuser) : mirlec'h ar pompoù eneptan g.
Spritzenmeister g. (-s,-) : kabiten pomperien g.
Spritzenschlauch g. (-es,-schläuche) : korzenn strinker dour g., korzenn eneptan b.
Spritzer g. (-s,-) : **1.** strink g., strinkad g., strinkadenn b., flistr g., flistrad g., flistradenn b., kailharenn b., brizhadur

g., flipennad b., glabous g., bomm dour g., bouilh dour g., bouilhad dour g., breliñsadenn ; **2.** [merdead.] fru g., morniz g., strink-mor str., glavennig b.
Spritzfahrt b. (-,-en) : tamm tro g., tamm gweladenn g.
Spritzfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk tenner g. [*Toxotes jaculatrix*].
Spritzflasche b. (-,-n) : difruer g., strimper g., bombell aerosol b., flistrerez b., glizhenner g.
Spritzfleck g. (-s,-e) : strink g., strinkad g., strinkadenn b., flistr g., flistrad g., flistradenn b., kailharenn b.
Spritzgurke b. (-,-n) : [louza.] kokombrez azen str.
spritzig ag. : **1.** bouilh, berv, bervus, birvidik, pik-pik, pikant, aezhennek, klogorennus ; **2.** birvilhus, fo ennañ
Spritzkanne b. (-,-n) : [Bro-Suis] douraer g.
Spritzlackierung b. (-,-en) : livadur pistolenn g., livadur bombell g., livadur difruer g.
Spritzleder n. (-s,-) : difankell b.
Spritzleute lies. : pomperien lies., paotred-an-tan lies.
Spritzloch n. (-s,-löcher) : [loen.] toull-strink ar morviled g.
Spritzmalerei b. (-,-en) : livadur pistolenn g., livadur bombell g., livadur difruer g.
Spritzpistole b. (-,-n) : pistolenn livañ b., pistolen bentañ b. ; *mit der Spritzpistole lackieren,* livañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn.
Spritzregen g. (-s,-) : lugachenn b., litenn b., ailhenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., mastarenn b., mouestijenn b., libistrenn b., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b.
Spritzrohr g. (-s,-e) : [korf.] kan ezflistrañ g., san strinker b.
Spritztour b. (-,-en) : tamm tro g., tamm gweladenn g.
Spritzvergaser g. (-s,-) : [kirri-tan] karburator dre ensinklañ g., trelosker dre ensinklañ g., treloskell dre ensinklañ b.
Spritzwagen g. (-s,-) : dourerez b., douraerez b., karr strinker dour g.
Spritzwasserzone b. (-) : [aod] riblennad an tostañ d'ar gourlenn b., traezh marv str., kerreg marv lies.
spröde ag. : **1.** bresk, torrus, hedorr ; *sprödes Eisen,* houarn bresk (torrus) g. (Gregor) ; **2.** skarnilus ; *spröde Haut,* kroc'hen skarnilus g. ; **3.** *spröder Stoff,* entof diaes d'ober gantañ g. ; **4.** [dre skeud.] rok, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, dichek, otus ; *spröde tun,* ober van da vezañ ur plac'h fur, ober ar mod da vezañ ur plac'h fur, ober neuz bezañ fur, ober an neuz bezañ fur, ober neuz da vezañ fur, ober an neuz da vezañ fur, ober min da vezañ ur plac'h fur, ober sin a vezañ ur plac'h fur, c'hoari he seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari ar seurez peder botez, c'hoari ar plac'h fur, ober he mitaouig, c'hoari he flac'h tanav, ober he Gwerc'hez Vari, c'hoari he seurez pil-pave, ober he c'hiez poazh, ober he beg mitaou.
Sprödheit b. (-) / **Sprödigkeit** b. (-) : **1.** torrusted b., breskter g., breskted b., breskadurezh b. ; **2.** [dre skeud.] kintusted b., brizhelevez b.
Spross g. (-es,-e/-en) : **1.** nevez str., nevezenn b., taol g., taolad g., taoladenn b., broñs g./str., broñsenn b., broust str., bout g., kellid g., kreskenn b., kresk g., azdiwanaj g., bouilhastr str., broustenn b., glastrenn b., struj str., bann g., poulz str., poulzenn b., lañsadenn b., bount g., bountadenn b. ; *voll Sprosse,* strujek ; *Sprosse treiben,* teurel strujoù, brankañ, skourrañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù, azdiwanajoù) d'an-unan, teuler kreskennoù, ober taol, bountañ, kefiañ, broustañ ; *der Baum hat keine Sprosse getrieben,* ar wezenn n'he deus graet taol ; *die eingerollten Farnsprosse,* nevezennoù punet ar raden lies. ; **2.** g. (-es,-e) : P. [dre skeud.] diskennad g., distaoladenn b.
Sprossabschnitt g. (-s,-e) : [louza.] *Sprossabschnitt zwischen zwei Blattknoten,* taol g.
Sprosse[1] b. (-,-n) : **1.** bazh-skeul b., pazenn b. [*liester* pazennoù, pazenned, pazinier] ; *eine Leiter mit Sprossen versehen,* bazhañ ur skeul ; **2.** [prenestr] bann-kroaz g. ; **3.** [karr] spar g. ; **4.** *spindelförmige Sprosse,* gwerzhid b.
Sprosse[2] b. (-,-n) : tarch teñval g. ; *Sommersprossen,* pikoù-panez lies., pikoù-brenn lies., brizhennoù lies., brizhelloù lies., lentiligoù lies., brenn-Yuzaz g.
Sprosse[3] b. (-,-n) : [loen.] beg brankoù ar c'harv g., blench brankoù ar c'harv g.
sprossen V.gw. (ist gesprosst) : reiñ kellid, ober taol, kreskiñ, broñsañ, diflukañ, broustañ, bouilhasiñ, lagadenniñ, sapiñ, glazañ, broudañ, diwanañ, dont, dizouarañ, korzenniñ, kellidañ, labourat.
Sprossenbildung b. (-) : broñsadur g., taoladur g.
Sprossenkohl g. (-s) : [louza.] **1.** kaol-Brusel str., kaol-bihan str. ; **2.** brouskaol str.
Sprossentau n. (-s,-e) : skeul-gordenn b.
Sprossenwand b. (-,-wände) : spalier g., spalierenn b.
Sprosser g. (-s,-) : [loen.] eostig bras g., eostig-Rusia g.
Sprössling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] taol g., taolad g., nevezenn b., plant str. ; *Eichensprösslinge,* plant derv str. ; *Kiefernsprösslinge,* plant pin str. ; **2.** P. [dre fent] diskennad g., distaoladenn b., bugel g., mab g.
Sprotte b. (-,-n) : [loen.] glizig g.
Sprottennetz n. (-es,-e) : roued c'hliziged b., roued c'hlizigeta b.
Spruch g. (-s, Sprüche) : **1.** *Spruch des Schicksals,* planedenn tonket b., planedenn merket b., tonkad g. ; **2.** lavar g., setañs b., barn b., barnedigezh b., distaoladenn b., komzenn b., lavared g., ditour g., bomm-lavar g., sturienn b., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., krennlavarenn b., krennlavar g., krennc'her g., kaoz b., diton g. ; *Bibelspruch,* pennad eus ar Bibl g. ; *Sprüche Salomonis,* setañsoù Salaun ar Fur (Gregor) lies. ; *Kernspruch,* setañs b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b. ; **3.** *Sprüche klopfen,* **a)** paboriñ, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù ; **b)** komz dilokez, komz jore-dijore, drailhañ paribolennoù, drailhañ komzoù goullo, parlikanat, latennat, glabousañ, glabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, pilat e c'henoù, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flapañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, treiñ e deod e goullo, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henoù, trabellat, bezañ un drabell, treiñ (malañ) avel, sorc'henniñ, randoniñ,

chaokat, ravodiñ, borodiñ, toronal, rac'hoaniñ, rambreal, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, orogellat.
spruchartig ag. : berrlavarennek.
Spruchband n. (-s,-bänder) : lietenn b., skritell b., banderolenn b., flammenn b.
Spruchdichter g. (-s,-) : saver lavarioù berr g., saver lavaredoù g.
Spruchdichtung b. (-) : barzhoniezh kelenn b.
Sprücheklopfer g. (-s,-) : drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., chaoker-e-c'henoù g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., fringer g., farouell g., brabañser g., boufon g., bugader g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., straker g., poufer g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., bern trein g., beg abred g., beg a-raok g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., teileg g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., lorc'heg g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.
Sprücheklopferei b. (-) : ideologiezh toull b., komzoù toull lies., frazennoù lies., flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., konchoù born lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù kollet lies., komzoù aner lies., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., gerioù gwan lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies.
Sprücheklopferin b. (-,-nen) : trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., bardell b., drailherez he genoù b., fringerez b., brabañserez b., lorc'hegez b., fougaserez b., lustrugenn b., glabouserez b., fougeerez b., kankalerez b., kañfardez b., strakerez b., pouferez b., foeñvourez b., c'hwezerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
spruchfähig ag. : **1.** hag a c'hall tremen dirak al lezvarn ; **2.** hag a c'hall setañsiñ.
Sprüchlein n. (-s,-) : **1.** *sein Sprüchlein sagen,* dibunañ e brezegennig, lavaret e damm ; **2.** *gereimtes Sprüchlein,* rimostell b..
spruchreich ag. : leun a lavaredoù berr kentelius.
spruchreif ag. : prest evit ur setañs.
Spruchreim g. (-s,-e) : lavar berr klotennet g., lavared klotennet g.
Sprudel g. (-s,-) : **1.** bouilh-dour g., strabouilh g. ; **2.** [dre astenn.] evaj birvidik g. (Gregor), died pik-pik b., died aezhennek b., died pikant b., dour klogorennus g., dour nez g., dour gazek g.
sprudelig ag. : **1.** ... strink, strinkus, birvidik, klogorennus ; **2.** [dre skeud.] trabellek.
Sprudelkopf g. (-s,-köpfe) : spered birvidik g., spered birvidant g., spered bouilh g.
sprudeln V.gw. (hat gesprudelt / ist gesprudelt) : **1.** (hat) : birviñ, bouilhañ, bourbouilhañ, klogorennañ, klogoriñ ; **2.** (ist) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflistrañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, mammenniñ, sinklañ, dilañsañ.
Sprudeln n. (-s) : ezflistradur g., difluk g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., froud g./b., strabouilh g., bouilh g.
sprudelnd ag. : **1.** bouilh, birvidik, pik-pik, pikant, aezhennek, klogorennus ; *sprudelnder Quell,* stivell b., eienenn vouilh b., bouilh-dour g. ; *sprudelndes Getränk,* evaj birvidik g. (Gregor), died pik-pik b., died aezhennek b., died pikant b., dour klogorennus g., dour nez g. ; *sprudelnde Wasseroberfläche,* bervenn b., bourbouilh str. ; **2.** flistrus, strinkus ; **3.** [dre skeud.] *sprudelnder Witz,* komzoù puilh ha farsus lies., latenn b.
Sprudelquelle b. (-,-n) : stivell dour-melar aezhennek b., eien dour-melar aezhennek str., andon dour-melar aezhennek b., mammenn dour-melar aezhennek b., feunteun dour-melar aezhennek b., tarzh dour-melar aezhennek g., soursenn dour-melar aezhennek b.
Sprudeltablette b. (-,-n) : [mezeg.] moustrad bervus g.
Sprudelwasser g. (-s,-wässer) : evaj birvidik g. (Gregor), died pik-pik b., died aezhennek b., died pikant b., dour klogorennus g., dour nez g. ; *die Perlen im Sprudelwasser,* nez an dour aezhennek str., pikoùigoù an dour aezhennek lies.
Sprühdose b. (-,-n) : difruer g., strimper g., bombell aerosol b., flistrerez b., glizhenner g.
sprühen V.gw. (hat gesprüht / ist gesprüht) : **1.** (hat/ist) : fulenniñ, elfenniñ, elieniñ, strinkañ ; *Funken sprühen,* fulenniñ a ra an tan, elfenniñ a ra an tan, elieniñ a ra an tan, fulennoù a strink, sklisennoù a strink, gwrac'henniñ a ra an tan, eufl a sav en aer ; **2.** [glav] (hat) : *es sprüht,* berañ a ra, lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav bihan) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, glav munut, glav plaen, ailhenn, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ober a ra glizhetez ; **3.** [dre skeud.] (hat) : *seine Augen sprühen vor Hass,* kasoni a luc'h en e zaoulagad ; *vor Witz sprühen,* bezañ farsus ha speredek-kenañ, bezañ un den farsus ha lemm e spered, bezañ atav ur fentigell prest da lammat diwar beg e deod, bezañ teodet-mat, bezañ latennet-kaer, bezañ dilu a deod, bezañ distagellet-mat, kaout teod, bezañ un teod mat a zen.
V.k.e. (hat gesprüht) : lakaat da strinkañ, strinkañ, strinkañ gant ur vombell, difruañ, flistrañ gant un difruer, glizhennañ ; *Funken sprühen,* strinkañ tan, fulenniñ, flamijenniñ, elfenniñ, strinkañ elfennoù, teuler fulennoù, strinkañ sklisennoù houarn tomm (sklisennoù tan).
sprühend ag. : [dre skeud.] birvilhus, fo ennañ, bouilh, berv, bervus.
Sprühfeuer n. (-s,-) : tan strinkus g., tan fulennus g., tan flammijennus g.
Sprühfläschchen n. (-s,-) : difruer g., strimper g., bombell aerosol b., flistrerez b., glizhenner g.
Sprühfunken lies. : ful str., fulennoù lies.
Sprühregen g. (-s) : lugachenn b., litenn b., ailhenn b., brum g., brumajenn b., glav tanav (bihan, munut, plaen) g., libistr g., libistrenn b., glizhenn b., glizh g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., glav-kemener g., mastarenn b., mouestijenn b., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav-sil g., glav tamouezet g., glav foet g., nivlenn-rev b., strouilhenn b., strouilh g., lizenn b., amzer

lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g., boued avel g. ; *Sprühregen hervorrufend,* litennus, strouilhennus.

Sprühwasser n. (-s) : dour-glizh g.

Sprung g. (-s, Sprünge) : **1.** lamm g. [*liester* lammoù, lemmen], sailh g., sailhadenn b., lamm-sailh g., draskadenn b. ; *Weitsprung,* **a)** [sport] lamm a-hed g. ; **b)** lamm pell g., lamm-sailh g., lamm hir g. ; *Hochsprung,* lamm plom g. ; *Sprung in die Höhe,* piklamm g., lamm a-serzh, gourlamm g. ; *Seitensprung,* lamm-treuz g., lamm a-dreuz g., lamm a-gostez g., paz trumm g., kammigell b. ; *das Pferd macht einen Seitensprung,* ar marc'h a ra ul lamm-treuz, ar marc'h a ra ur gammigell ; *kühner Sprung,* lamm hardizh g. ; *zum Sprung ansetzen,* **a)** [sport] kemer e lañs a-raok lammat, kemer herr a-raok lammat, kemer e randon, klask e randon, ober ul lañsadenn, lañsañ ; **b)** [loen] en em zastum evit lammat, bezañ war lammat, kouchañ, pladañ ouzh an douar a-raok lammat, lañsañ ; *Sprünge machen,* lammat ha dilammat, gwintañ lemmen, gwintañ lammoù ; *er setzte mit einem Sprung über die Mauer,* gwintañ a reas ul lamm dreist ar voger, lammat a reas dreist ar voger, en ul lamm edo en tu all d'ar voger, mont a reas en ur sailhadenn en tu all d'ar voger ; *mit einem Sprung,* en ul lamm, a-lamm-kaer ; *mit einem Sprung schwang er sich aufs Pferd,* en ul lamm edo gwintet war ar marc'h, rampañ a reas a-lamm-kaer war ar marc'h, en em strinkañ a reas a-lamm-kaer war kein ar marc'h ; *sich in Sprüngen bewegen,* mont a-lamm, mont a-lammoù, mont a-sailhoù ; *es ist nur ein (Katzen)sprung bis dorthin,* emañ war-hed div gammed ac'hanen, hed un taol maen a zo ac'hanen di, tost ac'hanen emañ ; *den Ball im Sprung fangen,* tapout krog er volotenn diwar lamm ; *auf einen Sprung vorbeikommen,* ober un tamm gweladenn (gwel, gweled) d'u.b. diwar dremen, ober ur pennad tizh di ; [sport] *die Weite eines Sprunges messen,* bukañ hed ul lamm ; [stlenn] *bedingter Sprung,* lamm amplegadek g. ; *unbedingter Sprung,* lamm diamplegad g. ; [dre skeud.] *Gedankensprung,* prepos-dibrepoz g., distroell b., diskerzh g., distro-prezeg g., tec'hadenn b., laeradenn b. *Gedankensprünge machen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, tec'hel diwar an arroudenn, mont eus ar c'hazh d'ar razh, mont eus an eil kaoz d'eben ; *er hat den Sprung gewagt,* en em risklet en deus, aet eo dezhi, en em daolet eo en dour, graet en deus e soñj da vat ; [dre skeud.] *Sprung nach vorn,* pezh mell lamm war-raok g. ; *dies ist ein kleiner Schritt für einen Menschen, ein riesiger Sprung für die Menschheit* [Neil Armstrong, 1969]*,* kement-mañ a zo ur gammed vihan evit un den hag ur pezh mell lamm war-raok evit Mab-den (evit an denelezh).

2. [dre skeud.] *keine großen Sprünge machen können,* bezañ berr war e gezeg (berr ar c'hrog gant an-unan, berr gant an arc'hant, berr an arc'hant gant an-unan), bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan ; *jemandem auf die Sprünge kommen,* tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, dizoleiñ iriennoù u.b., dont da c'houzout ribouloù u.b., dont da c'houzout troidelloù u.b., kouezhañ war an tres ; *jemandem auf die Sprünge helfen,* lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *auf dem Sprunge sein, etwas zu tun,* bezañ war-nes (war-dost, tost d'an-unan) ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb ; *auf dem Sprunge sein,* bezañ pare da loc'hañ, bezañ pare da ziloc'hañ, bezañ war-nes mont kuit (darev da vont kuit, dibret e varc'h da vont), bezañ war ar pare da vont kuit, bezañ dindan mont kuit, bezañ war lusk.

3. faout g., brizhfaout g., flaviadenn b., frailh g., frailhadur g., grem g., jel g., jelenn b., boulc'h g., nodadur g., rannenn g., tarzh g., tarzhad g., tarzheris g., torr g., torradur g., silabrenn b., silienn b. ; *dieser Teller hat einen Sprung,* faout (groilh, brizhfaoutet, damfaoutet, tarzhet, nodet) eo an asied-mañ, ur rannenn a zo en asied-mañ ; [tekn] *Sprung im Stahl,* mank (skarnil) en dir g. ; *Sprünge bekommen,* regiñ, fregañ, flaviañ, faoutañ, dont da faoutañ, frailhañ, digeriñ faoutoù (flaouiadennoù, flaviadennoù, jeloù, jelennoù) en an-unan, skarillañ, skarnilañ, skarrañ, dont da skarrañ, groilhañ, nodiñ, silabrenniñ, silienniñ, skalfañ ; *einen Sprung bekommen,* dizeeunañ ; P. *er hat einen Sprung in der Schüssel,* faout eo e girin, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al

loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled.
4. [loen] *Sprünge des Hasen,* pavioù diadreñv ar c'had lies.
Sprungbefehl g. (-s,-e) : [stlenn.] kemennadur „go to“ g.
Sprungbein n. (-s,-e) : **1.** [sport] gar lammat b. ; **2.** [korf.] askorn ar fer g., askorn fer g.
sprungbereit ag. : **1.** prest da lammat, darev da lammat, prest da sailhañ, pare da lammat ; **2.** [dre skeud.] pare da ziloc'hañ, pare da loc'hañ, war-nes mont kuit, dindan mont kuit, darev da vont kuit, dibret e varc'h da vont, war lusk, war ar bord da vont kuit, prest da vont kuit.
Sprungbrett n. (-s,-er) : **1.** plankenn-lamm g., plankenn-lammat g., gwintell b., splujell b. ; **2.** [dre skeud.] taol lañs g., taol skoazell g. ; *das diente ihm als Sprungbrett, das war ihm ein Sprungbrett,* kement-se a roas loc'h dezhañ, kement-se a zo bet lañsus dezhañ, kement-se a lañsas anezhañ.
Sprungfeder b. (-,-n) : gwinterell stirennek b.
sprungfertig ag. : prest da lammat, prest da sailhañ.
Sprunggelenk n. (-s,-e) : [korf.] arzell g./b., jaritell b.
Sprunggrube b. (-,-n) : [sport] foz lammat b., foz degemer b.
sprunghaft ag. : **1.** krenn, trumm ; *der sprunghafte Kursanstieg des Dollars,* kresk a-bik feur an dollar g., lamm war-raok feur an dollar g. ; **2.** loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, dizalc'h ; *er ist sprunghaft,* loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, loariek (loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn,) eo, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, a-wechoù e laosk e froudennoù d'e leviañ, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, ul loarier a zo anezhañ.
Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-daol-dak, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, brusk, krak, krenn, trumm, pik, a-bik ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft angestiegen,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien.
Sprunghaftigkeit b. (-) : hedro g., skañvbennegezh b., berrboellded b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g.
Sprunglatte b. (-,-n) : [sport] barrenn b.
Sprungmarke b. (-,-n) : [stlenn.] eor g.
Sprungmesser n. (-s,-) : kontell-bleg gant distegner b.
Sprungpferd n. (-s,-e) : [sport] marc'h-dibr g., marc'h korbellek g.
Sprungriemen g. (-s,-) : [kezeg] lêrenn vruched b.
Sprungschanze b. (-,-n) : [ski] roudenn lammat g., roudenn-lamm b.
Sprungschwall g. (-s,-e) : froud-beuz g., froud-veuz b.
Sprungstab g. (-s,-stäbe) : [sport] perchenn b.
Sprungtuch n. (-s,-tücher) : ballin saveteiñ b., balliñ lammat b., goloenn saveteiñ b., goloenn lammat b.
Sprungturm g. (-s,-türme) : [sport] splujell b.
sprungweise Adv. : **1.** a-lamm, a-lammoù, a-sailhoù ; *sprungweise gehen,* mont a-lamm, mont a-lammoù, mont a-sailhoù ; **2.** a-grogadoù, krog-diskrog, taol-ha-taol, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).
Sprungwelle b. (-,-n) : [merdead.] landarzh g., bouc'h g.
Spucke b. (-) : **1.** halv g., hal g., glaourenn b., babouzenn b., glaour g., babouz g., krañchad g., kranchadenn b., krañch g., skop g., skopadenn b., tufadenn b., skopitell b., tuf g., kroz g. ; *seine Spucke schlucken,* lonkañ e halv ; **2.** P. *da bleibt mir die Spucke weg !* souezhet-mik on ! souezhet-marv on ! biskoazh kement-all ! sebezet-mik on ! chom a ran war va c'hement all ! chom a ran lug ! chom a ran divouezh ! sac'het on ! pilet on ! ; *mit Geduld und Spucke fängt man eine Mucke,* karrig a dro a denn bro, karrig a red ne bad ket - a-dammoù, a-dammoù e vez graet e vragoù da Yannou - chom sioul hag e paki logod - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ya gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - gant kolo hag amzer e veüra ar vesper - o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.
spucken V.gw. ha V.k.e. (hat gespuckt) : **1.** skopañ, tufat, tufañ, krañchat, skopigellat, sklabousat, skopitellañ, ober tuf, ober un dufadenn, strinkañ un dufadenn, stlepel babouz, glaouriñ, teuler krañch ; *jemandem ins Gesicht spucken,* skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas ; *er spuckt nur immerzu,* emañ atav skop-skop, emañ atav o skopitellañ, emañ atav o skopigellat ; *Blut spucken,* teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken,* dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; *Schleim spucken,* teuler kraost, skopañ kraost, tufañ kraost, krañchat kraost ; *er spuckt beim Sprechen,* skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen,* an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; **2.** [dre skeud.] *auf etwas spucken,* disprizañ (disprizout) udb, krañchat fae (ober fae, ober dismegañs) war udb, kaout dispriz evit udb, dismegañsiñ udb ; P. *er spuckt große Bogen,* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - hennezh a dro e leue ennañ - hennezh a chom sac'het ar c'haoc'h en e revr - hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug - fouge zo ennañ evel un targazh er ribod - ne ouzer ket penaos e c'hell plegiñ da gac'hat - hennezh 'zo leun a gagal - hennezh a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded - hennezh a gred dezhañ e sav an heol en e revr - hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h - hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf - ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ - ne fontfe ket un tamm sukr en e revr ; *in die eigene Suppe spucken,* ober tuf d'ar mouar, ober tuf war ar mouar, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad ; *jemandem in die Suppe*

spucken, gwalañjeriñ u.b., c'hoari e gi droch gant u.b., trubuilhañ plijadur u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat (c'hwezhañ) trubuilh e kalon u.b., terriñ e vuhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober e walc'h a boan d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b. ; **3.** *der Motor spuckt,* mont a ra ar c'heflusker a-stroñs (a-stroñsadoù, a-dourtadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, bramm-bramm), c'hwitañ a ra ar c'heflusker, sklokal a ra ar c'heflusker, storlokañ a ra ar c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, diblaen e tro ar c'heflusker.

Spucken n. (-s) : skopadur g., tuferezh g., tufadur g.

Spucker g. (-s,-) : skopigeller g.

Spucknapf g. (-s,-näpfe) : krañchouer g., pod-krañch g.

Spuk g. (-s,-e) : **1.** spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer g., spurmant g., hoper-noz g., asaouer g., seblant g. ; **2.** tourni b., todion g., safar g., cholori g., turmud g., chao g., fourgas g., mesk g., firbouch g. ; **3.** hurlink g.

spuken V.gw. (ist gespukt) : spurmantañ, satanaziñ, tasmantiñ, c'hoari e dasmant.

V.dibers. (hat gespukt) : **1.** *es spukt,* viltañsoù (teuzed, bleizi-garv) a zo amañ, gobelined a zo dre amañ, satanazet eo an ti, tasmantet eo an ti, enkelerien a zo oc'h ober o reuz dre amañ, bugelien-noz a ra o reuz dre amañ, a-wechoù e vez klevet Mestr-Yann (paotr e voutoù-koad, Paskou e roched gwenn) oc'h ober e dro, an ti-mañ a vez gwallhentet gant viltañsoù ; **2.** *bei ihm spukt es,* faout eo e girin, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, dougen a ra banniel sant Laorañs, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled.

Spukerei b. (-) : emziskouezidigezh tasmantoù b., emziskouezidigezh spesoù b., emziskouezidigezh seblantoù b.

Spukgeist g. (-es,-er) : spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer b., spurmant g., spered g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g., asaouer g., viltañs g.

Spukgeschichte b. (-,-n) : istor viltañsoù g., istor spesoù g., istor tasmantoù g., istor seblantoù g., istor teuzed g.

Spukgestalt b. (-,-en) : spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer b., spurmant g., spered g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g., asaouer g., viltañs g.

spukhaft ag. : ... spes, ... tasmant, ... teuz, … viltañsoù, tasmantheñvel.

Spukhaus n. (-es,-häuser) : ti satanezet g., ti tasmantet g., ti leun a viltañsoù g.

Spukschloss n. (-es,-schlösser) : kastell tasmantet g., kastell satanezet g., kastell leun a viltañsoù g.

Spülautomat g. (-en,-en) : skaoterez b.

Spülbecken n. (-s,-) : bailh skaotañ un dar g., dar b. ; *Abflussloch eines Spülbeckens,* toull-dar g.

Spülbrett n. (-s,-er) : deverer g., parailher g.

Spule b. (-,-n) : **1.** beni b., beniad b., kanell b., kanellad b., pellenn b., podenn b. ; *eine Spule Garn, eine Spule Zwirn,* ur ganellad neud b. ; **2.** garenn b., korzenn b.

Spüle b. (-,-n) : dar b.

spulen V.k.e. (hat gespult) : pellennañ, kanellañ, punañ.

spülen V.k.e. (hat gespült) : **1.** riñsañ, gwalc'hiñ, karzhañ, riboulat, stribouilhañ, kempenn, skaotañ ; *sich den Mund spülen,* ober un tamm gargouilh d'e c'henoù ; *die Gläser spülen,* ober un tamm tremen d'ar gwerennoù, ober un tamm riñs d'ar gwerennoù, riñsañ ar gwerennoù ; *das Geschirr spülen,* skaotañ, skaotañ al listri, gwalc'hiñ al listri, ober ar skoataj, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traoù, gwalc'hiñ an traoù ; **2.** kas war-neuñv.

V.gw. (hat gespült) : **1.** ober ar skoataj, skaotañ, skaotañ al listri, gwalc'hiñ al listri, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traoù, gwalc'hiñ an traoù ; **2.** [privezioù] sachañ war ar c'has dour.

Spülen n. (-s) : **1.** gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g.,, riñs g., riñsadenn b., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., skaot g., skaotaj g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; **2.** [privezioù] sachañ war ar c'has dour g., skarzhidigezh b., karzhidigezh b.

Spuler g. (-s,-) : **1.** pellenner g., kaneller g. ; **2.** doug kanelloù g.

Spüler g. (-s,-) : skaoter g., gwalc'her g., P. paotr skaotiñ g.
Spülfrau b. (-,-en) : skaoterez b., gwalc'herez b., P. plac'h skaotiñ b.
Spülicht n. (-s,-e) : gwelien g.
Spüljunge g. (-n,-n) : skaoter g., gwalc'her g., P. paotr skaotiñ g.
Spülkasten g. (-s,-kästen) : [privezioù] kibenn ar c'has dour b., lestr ar c'has dour g.
Spüllappen g. (-s,-) : leien g., tarner g., torchouer g., toailhon g., sec'her g., torch g., torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù], lien g., lienenn b.
Spulmaschine b. (-,-n) : [tekn.] pellennerez b., kanellerez b.
Spülmaschine b. (-,-n) : [tekn., kegin.] skaoterez b.
spülmaschinenfest ag. : hag a c'haller lakaat en ur skaoterez.
Spülmittel n. (-s,-) : danvez skaotañ g., dourenn-skaot b.
Spülsaum g. (-s,-säume) : [aodoù] raskenn b., gourlen g., gourlennad g.
Spülstein g. (-s,-e) : dar b.
Spülsystem n. (-s) : skarzhaj g., kanioù-skarzh lies.
Spültrog g. (-s,-tröge) : [Bro-Suis] dar b.
Spültuch n. (-s,-tücher) : tarner g., torchouer g., torch g., torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù].
Spülung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] gwalc'h g., gwalc'herezh g. ; *Spülung des Mundraumes,* gargouilh g., grogoliañ g. ; **2.** [privezioù] **a)** kas dour g. ; **b)** skarzhidigezh b., karzhidigezh b. ; **3.** [blev] traet difuilhañ g. ; **4.** gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., skaot g., skaotaj g., naetadur g., riñs g., riñsadenn b.
Spülwanne b. (-,-n) : dar skaotañ b.
Spülwasser n. (-s,-wässer) : gwelien g.
Spulwurm g. (-s,-würmer) : [loen., mezeg.] lenkernenn b. [*liester* lenkernennoù, lenkern].
Spund[1] g. (-s, Spünde/-e) : **1.** bont g., stouvell b., boustouv g. ; **2.** steudenn b., filenn b. ; *Nute und Spund,* garan ha steudenn, garan ha filenn.
Spund[2] g. (-s,-e) : [kozh] *junger Spund,* beg-melen g.
Spundbohle b. (-,-n) : koadenn b., blodenn-goad b., stoc'henn b. [*liester* stoc'hennoù, stoc'hinier], livenn b.
spunden V.k.e. (hat gespundet) : stankañ gant ur bont, stankañ gant ur stouvell, stouvellañ.
Spunthahn g. (-s,-hähne) : kog g. [*liester* kogoù], pin g., mouch g., beg-alc'hwez g., skavenn b.
Spundloch n. (-s,-löcher) : toull ar bont g.
Spundpfahl g. (-s,-pfähle) : koadenn b., blodenn-goad b., stoc'henn b. [*liester* stoc'hennoù, stoc'hinier], livenn b.
spundvoll ag. : leun betek ar bond.
Spundzapfen g. (-s,-) : bont g., stouvell b., boustouv g.
Spunten g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** bont g., stouvell b., boustouv g. ; **2.** ti-chopin g., trapig g., tavarn b., kafedi g., ostaleri b.
Spur b. (-,-en) : **1.** louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., roud g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g., tres g., ster g., kalemarc'henn b., arroudenn b., lerc'h g. ; *frische Spuren eines Wildschweines,* roudoù fresk ur pemoc'h-gouez lies ; *Fußspuren,* roudoù (louc'hoù) treid lies. ; *Spuren hinterlassen,* lezel merkoù war e lerc'h, lezel roudoù war e lerc'h, chom merkoù war e lerc'h, chom roudoù war e lerc'h, louc'hañ ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen,* lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn ; *Blutspuren,* aridennadoù gwad lies., tresoù gwad lies. ; *auf jemandes Spur sein,* bezañ war roudoù u.b., dispenn (heuliañ) roudoù u.b., dispenn roudenn u.b., heuliañ u.b. diouzh e roudoù ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen,* ur gramenn a zo e foñs ar volenn kafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe ; *Spuren verwischen, Spuren vertilgen,* diverkañ roudoù, dismantrañ merkoù ; *jemanden auf eine falsche Spur bringen,* **a)** diroudañ u.b., diroudennañ u.b., divarchiñ u.b., dihenchañ u.b., lakaat u.b. da vont diwar an hent mat ; **b)** ober e gamm, ober an neuz, korvigellañ u.b. ; *jemandem auf die Spur kommen,* kavout roud u.b. ; *in jemandes Spuren treten,* kerzhout war roudoù u.b. (Gregor), bale war (dre) roudoù u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b., ober diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., dispenn hent u.b. ; *einer Spur folgen (nachgehen),* heuliañ roudoù ; *jemandem auf die Spur helfen,* reiñ avel d'u.b. eus udb, lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b., lakaat u.b. war an hent mat, henchañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. da gompren udb ; [kimiezh] *Spuren von Schwefel,* tresoù (roudoù) sulfur lies. ; P. *keine Spur !* tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !, griñsenn, ket ur boulifrenn, e nep tro / war nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent (Gregor).
2. dilerc'h g., aspadenn b., liv g., ditour b., doare g., skeud g., ster g., tres g., moull g., anad g., merk g., arouez b., roud g., roudenn b., sin g., ardremez g. ; *Spuren des Krieges,* dilerc'hioù (roudoù) ar brezel ; *Spuren einer Zivilisation,* roudoù hag a chom eus ur sevenadur lies., aspadennoù ur sevenadur lies. ; *es bleibt keine Spur davon,* kollet eo al liv eus an dra-se, ne chom na roud na tres (na roud na liv) eus an dra-se, ne chom roudenn ebet eus kement-se, ne chom ditour ebet eus kement-se, ne chom doare ebet d'an dra-se, ne chom skeud ebet (ardremez ebet) eus an dra-se, ne chom ster ebet eus an dra-se, ne chom anad ebet a'n dra-se ; *in den Fossilien findet man Überreste, Abdrücke und Spuren von Pflanzen und Tieren,* er c'harrekaennoù e kaver relegoù, moull pe tres plant ha loened ; *vom früheren, sauber gehaltenen Garten bleiben nur noch Spuren,* ne chom nemet ar roud eus al liorzh kempenn a oa eno gwechall.
3. seblant g., alberz g., begad g., euflenn b., euflennig b., elfennig g., griñsenn b., poulifrenn b., fulenn b., kuchennig b., liv g., mogedenn b., netra g., netraig g. ; *er besitzt keine Spur von Großmut,* n'eus gantañ seblant ebet a galon vat, n'eus gantañ mogedenn ebet a galon vat, n'en deus ket un elfennig a haelded en e galon ; *der hat keine Spur von Vernunft,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn

boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus begad spered ebet en e glopenn ; *keine Spur von Mitleid,* euflenn ebet a drugarez b., euflenn ebet a druez b., fulenn druez ebet b., mogedenn ebet a druez b. ; *eine Spur zu groß,* un dister dra re vras, un netraig re vras, un tammig re vras, un draig re vras.
4. [hentoù] forzh b., roudenn b. ; *Bus- und Taxispur, Busspur,* forzh ar busoù b., roudenn ar busoù b. ; [hentoù-houarn] *schmale Spur,* hent strizh g. ; *weite Spur,* hent ledan g.
5. [son] roudenn b.
6. [kegin.] *eine Spur,* un netraig g., un disterañ g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [*str.* : mintrad], un euflenn b., un elfenn b., ur begad g., ur beradig g., ur veradennig b.
7. [kirri-tan] *statische Spur,* kensturegezh ar rodoù b.
spürbar ag. : merzus, merzidik, santidik, heverz, anat, santadus.
Spurbreite b. (-,-n) : [hentoù-houarn] distok etre ar roudennoù g., distok etre ar reilhoù g.
Spurbus g. (-ses,-se) : P. trolle g., trammgarr war bandennoù-rod g.
spüren V.gw. (hat gespürt) : klask ; *der Hund spürt nach dem Wild,* emañ ar c'hi o klask roudoù ar jiber.
V.k.e. (hat gespürt) : santout, klevet, klevet ouzh, klevet diouzh, spurmantiñ, nadiñ, trivliañ, merzout, gwelet, tañva, anadiñ ; [dre skeud.] *Müdigkeit spüren,* santout ar skuizhder ; *den Pfeil im Herzen spüren,* santout ur bir berv o treuziñ e galon ; *ich spüre noch die Nachwirkungen meines Sturzes,* me am boa bet ul lamm ouesk ha n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; *ich spüre noch Schmerzen im Bein,* n'eo ket aet ar boan eus va gar, n'eo ket aet ar boan diouzh va gar ; *er spürt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan ; *die Kälte spüren,* santout ar yenijenn, klevet diouzh anoued, klevet ouzh an anoued, klevet an anoued ; *kein Hauch war zu spüren,* ne c'hwezhe mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken ; *die Rute zu spüren bekommen,* tañva blaz ar wialenn ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte,* he bugel a verzas o tridal enni.
spuren V.gw. (hat gespurt) : **1.** sentiñ hep ober ur van, sentiñ hep souzañ, sentiñ hep karnañ, bale (charreat, kerzhet) moan, sentiñ rik, mont eeun gant e hent, mont eeun gant an hent, kerzhet eeun, bale eeun, kerzhet gant an neudenn eeun ; *er spurt bei seiner Frau,* diflach eo dirak e wreg ; *wer nicht spurt, muss spüren,* an hini na sent ket a santo, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; **2.** [ski] digeriñ ar roudenn, tresañ ar roudenn ; **3.** [hentoù-houarn, reilhoù, roudennoù] bezañ un distok (un treuz) bennak ganto.
Spurenelement n. (-s,-e) : [kimiezh] oligoelfenn b.
Spurengas n. (-es,-e) : gaz rouez g., aezhenn brin g.
Spurensicherung b. (-) : [gwir] antropometriezh b., savad tresoù g., savad roudoù g., savad louc'hoù g.
Spürer g. (-s,-) : konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., spered kurius a zen g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., furcher g., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g., furiker g.
spurgerade Adv. : war-eeun, war-eeun-tenn, ez eeun, rag-eeun.
Spurgeschoss n. (-es,-e) : [lu] boled skedus g./b., tresell b.
Spürhund g. (-s,-e) : ki polis g., liammer g. ; *guter Spürhund,* fri tanav a liammer g.
-spurig ag. : *vierspurige Autobahn,* gourhent peder forzh g.
Spürkraft b. (-) : spiswelded b., lemmded-spered b.
Spurkranz g. (-es,-kränze) : kant ur rod vagon g.
Spurlager n. (-s,-) : [tekn.] kib ahel a-serzh b., kador ahel a-serzh b., palier ahel a-serzh g.
Spurlehre b. (-,-n) : kalibr g., gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g.
spurlos ag./Adv. : na laosk roud ebet war e lerc'h, n'en deus laosket roud ebet war e lerc'h ; *er ist spurlos verschwunden,* aet eo e puñs an avel, aet eo gant an avel, steuziet eo hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken anezhañ, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken anezhañ, ne weler roudenn ebet ken anezhañ, n'eus doare ebet ken dezhañ, ne weler doare ebet dezhañ, aet eo da foar an diaoul, aet eo d'an n'ouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me.
Spürnase b. (-,-n) : fri tanav g. ; *er hat eine feine Spürnase,* hennezh a zo tanav e fri, ur fri tanav en deus.
Spurrille b. (-,-n) : garan b., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., stokell b.
Spürsinn g. (-s) : mus g., fri g. ; *er hat einen guten Spürsinn,* hennezh a zo tanav e fri, ur fri tanav en deus.
Spurt g. (-s,-s) : [sport] sprint g., taol-tizh g. ; *Endspurt,* sprint (taol-tizh) e fin ar redadeg g. ; *eine Spurt legen,* sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, mont d'an druilh.
spurten V.gw. (ist gespurtet) : [sport] sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, mont d'an druilh.
V.k.e. (hat gespurtet / ist gespurtet) : redek udb.
Spurweite b. (-,-n) : [hentoù-houarn] distok etre ar roudennoù g., distok etre ar reilhoù g., treuz g.
sputen V.em. : **sich sputen** (hat sich (t-rt) gesputet) : difraeañ, hastañ buan, kabalat d'ober udb.
Sputnik g. (-s,-s) : [nij.] spoutnik g., loarell b., satellit g.
Sputum n. (-s, Sputa) : [mezeg.] kraostadenn b., kraostad g., kraost g.
Square g./n. (-/-s,-s) : skwar g.
Squash n. (-s) : [sport] skouach g.
Squashhalle b. (-,-n) : [sport] sal skouach b.
Sqashspieler g. (-s,-) : skouacher g.
Sri Lanka n. (- -s) : Sri Lanka b. ; *auf Sri Lanka,* e Sri Lanka.
SS b. (-) : [istor, nazi.] [*berradur evit* **Schutzstaffel**] SS b. ; *die bretonische SS,* ar bezen Perrot g.

SS-Mann g. (-s,-männer/-leute) : [istor, nazi.] ezel eus an SS g., SS g.
s.t. Adv. : [*berradur evit* **sine tempore**] a-wezhiadoù.
St. 1. [*berradur evit* **Stück**] pezh g. ; **2.** [*berradur evit* **Sankt**] sant g.
st ! estl. : chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! kuzulig !
Staat g. (-s,-en) : **1.** Stad b., riez b., bro b. ; *souveräner Staat,* Stad dizalc'h b ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat,* gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *das ist ein Staat im Staate,* ur Stad e-barzh ar Stad a zo anezhañ ; *die Vereinigten Staaten von Amerika,* Stadoù-Unanet Amerika lies. ; *die europäischen Staaten,* broioù Europa lies., Stadoù Europa lies.
2. [loen.] kevredigezh aozet b., kludad b. ; *Bienenstaat,* kevredigezh aozet ar gwenan b., kludad wenan b. ; *Ameisenstaat,* kevredigezh verien b., meuriad merien g., kludad verien b. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten,* ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a vev a-veuriadoù, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; *Bienen sind Staaten bildende Insekten,* ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet, ar gwenan a zo amprevaned kevredus anezho ; [dre astenn.] *Staat der Ameisen,* gouenn ar merien b.
3. fich g., digoroù lies., ton g., lid g., stiperezh g. ; *in vollem Staat,* war an ton bras, gant lid ; *großen Staat machen,* bezañ digoroù gant an-unan, ober digorded, ober digoroù, ober un dra bennak war an ton uhelañ, ober an traoù gant lid bras, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; P. *mit etwas Staat machen,* sachañ evezh an dud war an-unan gant udb, esmaeañ udb, sebeziñ udb., skeiñ ar speredoù gant udb, ober efed gant udb.
4. *Staaten,* breujoù lies. ; *Generalstaaten,* breujoù meur lies.
5. [kozh] *Staat der Dinge,* stad an traoù b.
6. [Bro-Suis] kanton g.
Staatenbund g. (-s,-bünde) : kengreriad g., kengevread stadoù g.
staatenlos ag. : divro, anvroat, divroad.
Staatenlose(r) ag.k. g./b. : [gwir] anvroad g., anvroadez b., divroad g., divroadez b.
Staatenmosaik n. (-s) : mozaikenn Stadoù b.
Staatenrecht n. (-s) : [gwir] gwir etrebroadel g., gwir an holl dud (an dud, an holl bed, ar bed-holl) g. (Gregor).
staatlich ag. : a-berzh Stad, stadel, … Stad ; *staatliche Kontrolle,* enselladur a-berzh Stad g.
Staatsabgaben lies. : kargoù foran lies., kargoù ar Stad lies.
Staatsaffäre b. (-) : afer Stad b.
Staatsakt g. (-s,-e) : lid ofisiel g.
Staatsaktion b. (-,-en) : [c'hoariva] *Haupt- und Staatsaktion,* danvez istorel a bouez bras g. ; [dre skeud.] *Haupt- und Staatsaktion,* abadenn bompadus gant prezegennoù goullo leun a stambouc'h b., digoroù bras lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *ich werde daraus doch keine Staatsaktion machen,* ne lakain ket brasoc'h pod-houarn war an tan evit se, ne rin ket gwelien gant an dra-se 'vat, ne rin ket charre gant an dra-se 'vat.
Staatsamt n. (-s,-ämter) : karg ofisiel b., karg a-berzh Stad b., karg dindan ar Stad b. ; *höchstes Staatsamt,* karg a bennreizher b., karg a bennrener-Stad b., karg a benn-Stad b., karg a stadrener b.
Staatsangehörige(r) ag.k. g./b. : dalc'hiadeg g., dalc'hiadegez b., riezad g., riezadez b., stadad g., stadadez b., broad g., broadez b., broadour g., broadourez b., keodedour g., keodedourez b.
Staatsangehörigkeit b. (-,-en) : stadadelezh b., keodedourelezh b., broadelezh b. ; *jemandem seine Staatsangehörigkeit entziehen,* tennañ e vroadelezh digant u.b., lemel ar geodedadelezh digant u.b. ; *seine Staatsanghörigkeit wechseln,* kemmañ e geodedourelezh, treiñ keodedourelezh ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion,* ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion.
Staatsangestellte(r) ag.k. g. : kargiad dindan ar Stad g. ; *das sind Staatsangestellte,* ar re-se a zo dindan ar gouarnamant ; *hoher Staatsangestellter,* mevel ar gouarnamant g., uhelgargiad g.
Staatsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] prokulor g., reizhaouer g.
Staatsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] prokulorez ar Republik b., reizhaouerez b.
Staatsanwaltschaft b. (-) : [gwir] prokulorien ar Republik lies., prokulor ar Republik g., erlenerezh g.
Staatsanzeiger g. (-s,-) : kazetenn ofisiel b., kannadig ofisiel g.
Staatsapparat g. (-s,-e) : organoù ar Stad lies., benvegadur Stad g.
Staatsbeamte(r) ag.k. g. : kargiad dindan ar Stad g. ; *das sind Staatsbeamte,* ar re-se a zo dindan ar gouarnamant ; *hoher Staatsbeamter,* mevel ar gouarnamant g., uhelgargiad g., reizhaouer g.
Staatsbeamtin b. (-,-nen) : kargiadez dindan ar Stad b.
Staatsbegräbnis n. (-ses,-se) : obidoù Stad lies., interamant Stad g.
Staatsbehörde b. (-,-n) : pennadurezh b.
Staatsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn ofisiel b.
Staatsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh broadelaet g., embregerezh Stad g.
Staatsbürger g. (-s,-) : stadad g., keodedour g., broad g., broadour g.
Staatsbürgerin b. (-,-nen) : stadadez b., keodedourez b., broadez b., broadourez b.
Staatsbürgerkunde b. (-) : deskadurezh keodedel b., stummadur keodedel g., keodedouriezh b.
staatsbürgerlich ag. : keodedegezhel, ... keodedour ; *staatsbürgerliches Pflichtgefühl,* keodedegezh b.
Staatsbürgerschaft b. (-) : keodedourelezh b., keodedouriezh b.
Staatsbürgersinn g. (-s) : keodedegezh b.
Staatsbürgertum n. (-s) : stadadelezh b., keodedourelezh b., perzh bezañ keodedour.
Staatschef g. (-s,-s) : pennrener-Stad g., pennrener ar Stad g., penn-Stad g., stadrener g., pennreizher g., pennadurezh uhelañ ar Stad b.
Staatschefin b. (-,-nen) : pennrenerez-Stad b., pennrenerez ar Stad b., stadrenerez b., pennreizherez b., pennadurezh uhelañ ar Stad b.

Staatsdienst g. (-es,-e) : servij publik g.
staatseigen ag. : ... Stad, dindan ar Stad.
Staateigentum n. (-s) : perc'henniezh Stad b.
Staatseinrichtung b. (-,-en) : ensavadur Stad g., ensavadur publik g.
Staatsempfang g. (-s,-empfänge) : degemer ofisiel g.
Staatsetat g. (-s,-s) : kellidsteuñv ar Stad g.
Staatsexamen n. (-s,-/-examina) : **1.** diplom Stad g. ; **2.** testeni gouested da gelenn g., skolveuriegezh b.
staatsfeindlich ag. : a-enep ar Stad ; *staatsfeindliche Umtriebe,* kavailhoù a-enep ar Stad lies., iriennoù a-enep ar Stad lies.
Staatsflagge b. (-,-n) : banniel ofisiel ar Stad g., banniel broadel g.
Staatsform b. (-,-en) : renad politikel g., reizhiad politikel b.
Staatsforst g. (-s,-e/-en) : koad-domani g., koadeg Stad b.
Staatsführung b. (-,-en) : levierezh ar Stad g., leviadur ar Stad g., renerezh ar Stad g., mererezh-bro g. ; *an der Staatsführung beteiligt sein,* kemer perzh e levierezh ar Stad.
Staatsführungslehre b. (-) : renouriezh b.
Staatsgebiet n. (-s,-e) : tiriad dindan riegezh ar Stad g.
Staatsgefährdung b. (-) : felladenn a-enep surentez ar Stad b.
Staatsgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred Stad g., rin Stad g.
Staatsgelder lies. : fontoù publik lies., arc'hant publik g.
Staatsgeschäft n. (-s,-e) : *die Staatsgeschäfte,* an aferioù foran lies.
Staatsgewalt b. (-) : beli gevredik b. ; *die Staatsgewalt geht vom Volke aus,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *Übergriffe der Staatsgewalt,* kammarver beli g., rec'halloud g., reñverioù a c'hoarvezh gant ar veli gevridik lies.
Staatsgrenze b. (-,-n) : harzoù ar Stad lies.
Staatsgrundgesetz n. (-es,-e) : [polit] Bonreizh b., Lezenn Vonreizh b., Lezenn-Veur b., lezenn-diazez b., mammlezenn b., kenreizhiadur g., lezennadur-diazez g.
Staatshaushalt g. (-s) : kellidsteuñv ar Stad g., budjed ar Stad g., boujedenn ar Stad b., standur ar Stad b., kellidoù ar Stad lies., teñzor g.
Staatshoheit b. (-) : riegezh b.
Staatskanzlei b. (-,-en) : kañsellerdi [ul Land] g.
Staatskapitalismus g. (-) : kevalaouriezh Stad b., kapitalouriezh Stad b.
Staatskarosse b. (-,-n) : karr-tan ofisiel g., gwetur ofisiel b.
Staatskasse b. (-) : kef ar Stad g. ; *Gelder aus der Staatskasse beziehen,* resev arc'hant eus kef ar Stad.
Staatskirche b. (-,-n) : Iliz Stad b., Iliz vroadel b., Iliz ofisiel b.
Staatskleid n. (-s,-er) : dilhad gala lies., uhelwisk g.
Staatsknete b. (-) : P. arc'hant an tailhoù g.
Staatskosten lies. : *auf Staatskosten,* diwar-goust ar Stad.
Staatslehre b. (-) : skiant ar politikerezh b., politikouriezh b.
Staatsmann g. (-s,-männer) : den-a-Stad g. [*liester* tud-a-Stad], rener-Stad g., brorener g., stadour g., stadrener g.
staatsmännisch ag. : ... rener-Stad, … brorener.
Staatsoberhaupt n. (-s,-häupter) : pennrener-Stad g., pennrener ar Stad g., penn-Stad g., pennreizher g., stadrener g., pennadurezh uhelañ ar Stad b. ; *als Staatsoberhaupt fungieren,* pennreizhañ.
Staatsorgane lies. : *die Staatsorgane,* ar galloudoù foran lies., ar galloudoù kevredik lies.
Staatspächter g. (-s,-) : [istor] feurmer meur g., feurmer bras g.
Staatspapier n. (-s,-e) : talvoudenn an teñzor publik b.
Staatspolizei b. (-) : [istor, nazi.] *geheime Staatspolizei,* gestapo g., polis kuzh an nazied g.
Staatspräsident g. (-en,-en) : prezidant ar Republik g.
Staatsprüfung b. (-,-en) : **1.** diplom Stad g. ; **2.** testeni gouested da gelenn g.
Staatsräson b. (-) : gourlaz Stad g., lazioù uhelañ ar Stad lies., abeg Stad g., sigur ar Stad g.
Staatsrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul-Stad g. ; **2.** kuzulier-Stad g.
Staatsrecht n. (-s) : gwir broadel g., gwir publik g., gwir kevridik g.
Staatsschatz g. (-es) : teñzor Stad g., teñzor publik g.
Staatsschuld b. (-,-en) : dle publik g., dle ar Stad g.
Staatsschuldpapier n. (-s,-e) : testeni amprest publik g.
Staatsschuldschein g. (-s,-e) : talvoudenn an teñzor Stad b., talvoudenn an teñzor publik b.
Staatssekretär g. (-s,-e) : *Staatssekretär für,* sekretour Stad [evit] g.
Staatssekretärin b. (-,-nen) : sekretourez Stad [evit] b.
Staatssicherheit b. (-) : surentez diabarzh ar Stad b., Stasi b.
Staatssicherheitsdienst g. (-es,-e) : surentez diabarzh ar Stad b., Stasi b.
staatstragend ag. : **1.** a-du gant ar gouarnamant ; **2.** a bouez bras evit ar Stad.
Staatsstreich g. (-s,-e) : taol-reveulzi g., freuz-Stad g., taol-Stad g., taol-strap g.
staatstreu ag. : feal d'ar Stad ; [istor] *staatstreuer Klerus,* kloer douer lies., beleien intru lies., intrued lies.
Staatsunternehmen n. (-s,-) : embregerezh broadelaet g., embregerezh Stad g.
Staatsverband g. (-s,-verbände) : Stad b. ; *ein Gebiet aus einem Staatsverband ausgliedern,* distagañ ur c'horn-bro diouzh ur Stad
Staatsverbrechen n. (-s,-) : uhelvarad g., uheldreitouriezh b.
Staatsverdrossenheit b. (-) : yenijenn e-keñver ar Stad b., digarantez ouzh ar Stad b.
Staatsverfassung b. (-,-en) : [polit] Bonreizh b., Lezenn Vonreizh b., Lezenn-Veur b., lezenn-diazez b., mammlezenn b., kenreizhiadur g., lezennadur-diazez g.
Staatsverschuldung b. (-) : dleoù publik lies.
Staatsvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev etrebroadel g., skrid-feur g.
Staatswald g. (-s,-wälder) : koad-domani g., koadeg Stad b.
Staatswesen n. (-s) : Stad b., riez b.
Staatswirtschaft b. (-) : gennad foran g.

Staatswirtschaftlehre b. (-) : skiantoù an armerzh hag ar politikerezh lies., amerzhouriezh b.
Staatswissenschaften lies. : skiantoù ar politikerezh lies., politikouriezh b., stadouriezh b., stadrenouriezh b.
Staatswohl n. (-s) : hevoud foran g., mad an holl g.
Stab g. (-s, Stäbe) : **1.** bazh b., bann g., barrenn b., sparl g., perchenn b., gwalenn b., gwialenn b., kefienn b. ; *spindelförmiger Stab,* gwerzhid b. ; *den Wanderstab nehmen,* mont da foetañ (da redek, da vale) bro, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent, kregiñ e penn e vazh, mont da roulat ar bed, mont da ruilhal dre an hentoù, mont war ar champolu, kemer ar valetenn hag ar penngod ; *Stab am Gitter,* bazh ar gloued b., bann ar gael g., barrenn ar porrastell b. ; *mit Stäben versehen,* barrennañ, bazhañ ; [mojenn.] *Merkurs geflügelter Stab,* bazh askellek an doue Merc'her b. ; [relij] *bischöflicher Stab,* bazh-eskob b., kammell-eskob b.
2. [dre skeud.] *den Stab über jemanden brechen,* barn u.b., barn u.b. d'ar marv, kemer un diviz dic'halv a-zivout u.b., kondaoniñ u.b.
3. [lu] penngarter g., sturvod g.
4. skipailh g.
Stäbchen n. (-s,-) : **1.** [kegiñ.] bazh b. ; **2.** [mezeg.] bakteri str., bazhennig b. ; **3.** [korf., lagad] bazhig b., kegel al luc'hsae b.
Stabeisen n. (-s) : houarn e barrennoù g.
Staberrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.
stabförmig ag. : a-stumm gant ur vazh, stummet evel ur vazh, stummet evel bizhier, e doare ur vazh, e doare bizhier, a-zoare gant ur vazh, a-zoare gant bizhier, a-seurt gant ur vazh, a-seurt gant bizhier, bazhheñvel.
Stäbelerbsen lies. : [louza.] piz krap str.
stäbeln V.k.e. (hat gestäbelt) : perchañ.
Stabgold n. (-s) : aour e barrennoù g., aour e tolzennoù g.
Stabhalter g. (-s,-) : urcher g.
Stabheben n. (-s) : [sport] sevel al loc'henn g., sevel ar berchenn g., gwerniañ ar berchenn g., perchennañ g.
Stabhochspringer g. (-s,-) : [sport] perchenner g., lammer gant ar berchenn g.
Stabhochspringerin b. (-,-nen) : [sport] perchennerez b., lammerez gant ar berchenn b.
Stabhochsprung g. (-s) : [sport] lamm gant ar berchenn g., lammat gant ar berchenn g.
Stabholz n. (-es,-hölzer) : koad tuf g., tuf str.
stabil ag. : divrall, start, stabil, postek, dic'hadal, parfet, digouezh, sonn, didro, kempouez ; *die Preise sind stabil geblieben,* ar prizioù a zo chomet e van van, ar prizioù a zo chomet evel-evel, stabil eo ar prizioù.
Stabilisator g. (-s,-en) : **1.** [kirri-tan] stabilaer nij g. ; **2.** [kimiezh] aozenn stabilaat b., stabilaer g.
stabilisieren V.k.e. (hat stabilisiert) : stabilaat, stabiliañ, kantañ, startaat, kreñvaat, kadarnaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat.
V.em. : **sich stabilisieren** (hat sich (t-rt) stabilisiert) : stabilaat, startaat, kreñvaat, kadarnaat, parfetaat.
stabilisierend ag. : stabilaus.
Stabilisierung b. (-) : stabilaat g., stabiladur g.
Stabilität b. (-) : stabilded b., stabilder g.
Stablampe b. (-,-n) **/ Stableuchte** b. (-,-n) : torchenn dredan b., etev tredan g.
Stabmagnet g. (-en/-s,-e/-en) : magnet bazhheñvel g., gwarell bazhheñvel b.
Stabreim g. (-s,-e) : [lenn.] kenganez silabennek b., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g., kengensonadur g.
Stabsarzt g. (-es,-ärzte) : [lu] mezeg kabiten g.
Stabsärztin b. (-,-nen) : [lu] mezegez kabiten(ez) b.
Stabschef g. (-s,-s) : [lu] rener ar penngarter g., penn ar sturvod g.
Stabschefin b. (-,-nen) : [lu] renerez ar penngarter b., penn ar sturvod g.
Stabsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] dispisweled g., amstiwel g.
Stabsfeldwebel g. (-s,-) : [lu] mestr adjudant g.
Stabsoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofisour eus ar penngarter g., ofisour eus ar sturvod g., ofiser uhel g.
Stabsoffizierin b. (-,-nen) : [lu] ofisourez eus ar penngarter b., ofisourez eus ar sturvod b.
Stabsquartier n. (-s,-e) : [lu] penngarter g., sturvod g.
Stabsunteroffizier g. (-s,-e) : [lu] pennserjant g.
Stabsunteroffizierin b. (-,-nen) : [lu] pennserjantez b.
Stab-und Gespenstschrecke b. (-,-n) : [loen.] fasm g., P. bazh-an-diaoul b.
Stabwerk n. (-s) : [tisav.] bannoù-etre gotek lies.
Stachanow-Bewegung b. (-) : [istor] stac'hanovañ g., stac'hanovegezh b.
Stachanowist g. (-en,-en) : stac'hanoveg g. [*liester* stac'hanoveien].
Stachel g. (-s,-n) : **1.** draen g., draenenn b., broud g., flemm g., pik g., kastr g. ; *der Igel sträubt die Stacheln,* an avalaouer a sav e zrein a-bik war e gein ; *der Stachel der Biene,* flemm ar wenanenn g., kastr ar wenanenn g. ; [louza.] *Stacheln,* drein g., barv str. ; *sich (t-d-b) eine Stachel in den Fuß treten,* tapout un draen en e droad, pakañ un draen en e droad, mont d'an-unan un draen en e droad ; *sich (t-d-b) eine Stachel in den Finger einreißen, sich (t-d-b) eine Stachel in den Finger einziehen,* mont d'an-unan un draen en e viz.
2. [dre skeud.] *wider den Stachel löcken (lecken),* divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; *ein Stachel im Fleisch,* ur pik er galon g., ur pik (ur pistig) en e galon g., pinijenn b.
Stachelbeere b. (-,-n) : [louza.] grenozell b., spezad str., prunjad str. ; *Stachelbeeren pflücken,* spezata.
Stachelbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod spezad str./g.
Stacheldraht g. (-s,-drähte) : orjal-dreinek g., orjal-pik g. ; *zwei Reihen Stacheldraht,* div regennad orjal-dreinek lies. ; *er blieb mit der Hose im Stacheldraht hängen,* e vragoù a chomas lug en orjal-dreinek, e vragoù a lugas en orjal-dreinek, luget en doa e vragoù en orjal-dreinek.
Stacheldrahtverhau g. (-s,-e) : rouedad orjal-dreinek b.

Stachelfisch g. (-es,-e) : [loen.] beverez b., braog-lanv g., eskob-an-ivinenn g., pesk-mare g., pesk mare-mor g., flemmer g., morzer g., touseg-mor g.
stachelig ag. : dreinek, draenek, gouzreinek, spernek, daredek, pik, pikek, pikus, broudus, flemmus, garv, hek ; *stachliges Haar,* blev pikek str., blev garv lies., blev kriz str. ; *stachelige Kastanienhülle,* tolgen b., tolgad g., pok-kistin g., bolc'h str./g., bolc'h kistin str., balog g., klor kistin str. ; *stachelige Pflanze,* pikerez b.
stacheln V.k.e. (hat gestachelt) : **1.** flemmañ, pikañ, skaotañ, gwanañ, broudañ, pistigañ ; **2.** [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, divorfilañ, flemmañ.
Stachelfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh dreinek str.
Stachelhäuter g. (-s,-) : [loen.] ekinoderm g. [*leister* ekinodermed].
Stachelschwein n. (-s,-e) : [loen.] hoc'h-dreinek g., heureuchin-reunek g.
Stachelwalze b. (-,-n) : torrer-mouded g., ruilhenn bikek b., heureuchin g.
Stachelwort n. (-s,-e) : ger feukus g., ger flemmus g., ger broudus g., ger hek g.
stachlig ag. : *sellit ouzh* **stachelig**.
stad ag. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] P. sioul.
Stadel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, Bro-Suis, su Bro-Alamagn] grañj b., lab g.
Staden g. (-s,-) : [kozh] kae g., glann b., ribl g., bord g.
Stadion n. (-s, Stadien) : **1.** [Henamzer, unanenn hed] stad g. ; **2.** [sport] sportva g., stad g., stadion g. ; *das Stadion glich einem brodelden Hexenkessel,* dirollet e oa an arvesterien er sportva, foar (ur sabad, cholori, talabao, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, un huch hag ur youc'h, un talabao hag ur cholori ar gwashañ, ur jabadao) a oa gant an arvesterien er sportva, toumpial a rae an arvesterien er sportva, ur c'harnaj spontus a rae an arvesterien er sportva, tournial a rae an arvesterien er sportva, kas karbac'h a rae an arvesterien er sportva, kas safar a rae an arvesterien er sportva, safariñ (magañ o cholori, daoubenniñ, cholorial) a rae an arvesterien er sportva, loeniñ a rae an arvesterien er sportva.
Stadion-Paradoxon n. (-s) : [preder., Zenon eus Elea] arguzenn ar sportva b.
Stadium n. (-s, Stadien) : stad b., pazenn b., derez g., fazenn b., periodenn b., prantad g. ; [preder., Auguste Comte] *das theologische Stadium, das fiktive Stadium,* ar stad doueoniezhel b. ; *das metaphysische Stadium, das abstrakte Stadium,* ar stad dreistnaturouriezhel b. ; *das positive Stadium, das wissenschaftliche Stadium,* ar stad soliadel b.
Stadt b. (-, Städte) : **1.** *die Stadt,* kêr b., ar gêriad b., ar geoded b., ar geodedad b. ; *diese Stadt,* ar gêr-mañ b. ; *die Stadt Brest,* kêr Vrest b., *die Stadt Berlin,* kêr Verlin b. ; *die Stadt München,* Kêr Vünchen b. ; *in die Stadt gehen, in die Stadt fahren,* mont e kêr ; *in die Stadt zurückkehren, in die Stadt zurückfahren,* distreiñ e kêr ; *er ist aus der Stadt,* un den a gêr eo, un den eus kêr eo ; *in die Stadt ziehen,* divaeziañ, mont da chom e kêr, ober e annez e kêr ; *die Bewohner dieser Stadt,* tud ar gêr-se lies. ; *in einer Großstadt wohnen,* bevañ en ur gêr vras ; *eine hübsche Kleinstadt,* ur gêr vihan ha bravik b., ur gêr-vihan vravik b. ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne,* Naoned a zo anezhi brasañ kêr Breizh ; *Rom, die ewige Stadt,* Roma, kêr beurbadus b. ; *die Unterstadt,* goueled-kêr g. ; *die Oberstadt,* gorre-kêr g., lein-kêr g. ; *Stadt mit Stadtmauer,* kêr-gloz b. ; *reich an Städten,* kêriek, kêrius, stank ar c'herioù ennañ ; *innerhalb der Stadt,* e-barzh kêr ; *außerhalb der Stadt,* en diavaez eus kêr, er-maez eus kêr, a-ziavaez da gêr, e-maez kêr, er-maez a gêr (Gregor) ; *in der Nähe der Stadt,* tost da gêr, nepell diouzh kêr, war-dro kêr ; *weit weg von der Stadt, weit von der Stadt entfernt,* pell diouzh kêr, distro diouzh kêr ; *am anderen Ende der Sadt wohnen,* bezañ o chom er penn all a gêr ; *aus dem Boden schießende Stadt,* trummgêr b. ; *von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt,* eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh ; *in Stadt und Land,* e kêr ha war ar maez, e kêr ha war ar ploue, ken er c'herioù ken war ar maez ; *die Stadt ist nicht besonders groß,* kêr n'eo ket gwall vras ; *er hatte etwas in der Stadt zu erledigen,* ur gefridi en doa d'ober e kêr ; *ihr Haus stand an der Straße, die die Stadt mit dem Hafen verband,* he zi da honnezh a oa war bord an hent a oa eus kêr d'ar porzh-mor ; *von Stadt zu Stadt reisen,* mont a gêr da gêr ; *so etwas ist in der Stadt üblich,* e kêr emañ ar c'hiz-se ; *das Wachsen der Städte,* kresk ar c'herioù g. ; *durch die Stadt bummeln,* mont dre ruioù kêr, bale kêr, bale dre gêr, baleata, turlutañ, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor), straniñ, braeat, tortañ, toulbabañ, garjata, lostenniñ, lugudiñ, c'hwileta, c'hwilostat, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, debriñ an hent, chom dre an hent, lonkañ avel e kêr ; **2.** [istor] keoded b., keodedad b.
städt. ag. : [*berradur evit* **städtisch**] ... kêr, kêrel.
Stadtamt n. (-s,-ämter) : ti-kêr g.
stadtauswärts Adv. : war-zu an diavaez eus kêr, er-maez eus kêr, a-ziavaez kêr, e-maez kêr, er-maez a gêr (Gregor).
Stadtautobahn b. (-,-en) : gourhent-kêr g.
Stadtbahn b. (-,-en) : tren kêr g., tren bannlev g.
Stadtbahnnetz n. (-es,-e) : rouedad hentoù-houarn kêr lies.
Stadtbauplan g. (-s,-pläne) : steuñv kêraozañ g.
stadtbekannt ag. : mil anavezet e kêr, anavezet gant an holl e kêr, gouezet gant an holl e kêr.
Stadtbevölkerung b. (-) : *die Stadtbevölkerung,* ar geodedad b., ar gêriad b., ar geodediz lies., keodediz lies., keriz lies, poblañs ar c'hêrioù b., poblañs kêr b., tud kêr lies.
Stadtbewohner g. (-s,-) : kêriad g., den a gêr g., den eus kêr g ; *die Stadtbewohner,* tud kêr lies., kêriz lies., re kêr lies. ; *alle Stadtbewohner,* kêriz-holl lies. ; *die Mehrheit der Bretonen sind Stadtbewohner,* an darn vrasañ eus poblañs Breizh a zo o chom er c'hêrioù, an niver bras eus ar Vretoned a zo o chom er c'hêrioù, muioc'h a dud a zo e kêr eget war ar maez e Breizh ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner,* muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez.
Stadtbezirk g. (-s,-e) : arondisamant g., karter g., ranngêr b.
Stadtbild n. (-s,-er) : gweledva kêr g., ardremez kêr g.
Stadtbücherei b. (-,-en) : levraoueg kêr b.

Stadtbummel g. (-s) : tro-vale e kêr b., baleadenn e kêr b., pourmenadenn e kêr b. ; *einen Stadtbummel machen,* ober un dro-vale e kêr, bale dre gêr, ober ur valeadenn e kêr, ober ur bourmenadenn e kêr, bale kêr, lonkañ avel e kêr.
Stadtbürgerrecht n. (-s) : keodedadelezh b.
Stadtbus g. (-ses,-se) : karr-straed g., karr-boutin kêr g., bus g.
Städtchen n. (-s,-) : kêriadenn b., bourc'h b., bourk g., bourc'hadenn b., bourgadenn b., bourc'hig b., kêrig b. ; [goapaus, martoloded] *andere Städtchen, andere Mädchen,* kant kêr, kant plac'h ; *ein hübsches im Grünen gelegenes Städtchen,* ur gêrig koant kludet e-kreiz ar glasvez b., ur gêrig koant neizhiet e-kreiz ar glasvez b.
Stadtdirektor g. (-s,-en) : rener servijoù an ti-kêr g.
Stadtdirektorin b. (-,-nen) : renerez servijoù an ti-kêr b.
Städtebau g. (-s) : kêraozouriezh b., kêraozañ g., kêraoz b., terkerezh-kêr g.
Städtebauer g. (-s,-) : kêraozour g.
städtebaulich ag. : kêraozel.
Städtebund g. (-s,-bünde) : [istor] Hansa b., kengevread kêrioù g.
stadteinwärts Adv. : war-zu kreiz-kêr.
Städtenetz n. (-es,-e) : rouedad kêrioù b.
Städtepartnerschaft b. (-,-en) : gevelladenn b., gevellañ kêrioù g., P. dimeziñ g.
Städteplaner g. (-s,-) : kêraozour g.
Städteplanung b. (-) : kêraozouriezh b., kêraozañ g., kêraoz b., terkerezh-kêr g.
Städter g. (-s,-) : kêriad g., den a gêr g., den kêr g., den eus kêr g. ; *die Städter,* tud kêr lies., kêriz lies., re kêr lies. ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter,* d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr.
Städtereise b. (-,-n) : beaj a gêr da gêr b.
Städterin b. (-,-nen) : kêriadez b., [gwashaus] mokêrenn b.
Stadterneuerung b. (-,-en) : advarrekadur-kêr g.
Städtetag g. (-s,-e) : kendalc'h ar vaered g.
Stadtfestung b. (-,-en) : gwikadell b.
Stadtflucht b. (-) : digêriadeg b.
Stadtführung b. (-,-en) : tro heñchet dre gêr b., troiad heñchet dre gêr b., tro kêr b. ; *an einer Sadtführung teilnehmen,* ober tro kêr gant un heñcher.
Stadtgebiet n. (-s,-e) : tiriad stag ouzh kêr g.
Stadtgefüge n. (-s) : ardremez kêr g., gwiad kêrel g./b.
Stadtgemeinde b. (-,-n) : kumun b., keoded b., keodedad b.
Stadtgespräch n. (-s,-e) : **1.** voltenn b., brud g./b., kaoz b. ; **2.** [kozh] pellgomzadenn en diabarzh kêr b.
Stadtgrenze b. (-,-n) : bevenn gêr b., harzoù kêr lies.
Stadthaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti-kêr g. ; **2.** *herrschaftliches Stadthaus,* ostel g., ti aotrounez g., porzh g.
Stadtinnere(s) ag.k. n. : kreiz-kêr g.
städtisch ag. : ... kêr, kêrel, giz kêr, mod kêr ; *städtisch angezogen,* levitennek, gwisket gant dilhad pastellek, gwisket giz kêr, gwisket mod kêr ; *städtische Funktion,* kefridi gêrel b. ; *die städtischen Behörden,* ar gwazadurioù-kêr lies. ; *der städtische Campingplatz,* an dachenn-gampiñ-kêr b. ; *das städtische Leben,* mod kêr g., modoù kêr lies., gizioù kêr lies., buhez kêr b., buhez kêrel b., buhez er c'herioù b. ; *einen städtischen Charakter verleihen,* kêrelaat, kêriekaat
Stadtkämmerer g. (-s,-) : tailhanter an ti-kêr g.
Stadtkämmererin b. (-,-nen) : tailhanterez an ti-kêr b.
Stadtkasse b. (-,-n) : teñzorerezh an ti-kêr b., resevlec'h an ti-kêr g.
Stadtkern g. (-s,-e) : *der Stadtkern,* kreiz-kêr g. ; *im Stadtkern,* e kreiz-kêr.
Stadtkommandant g. (-en,-en) : [lu] komandant al lec'h g.
Stadtkleidung b. (-,-en) : dilhad pastellek g./lies., dilhad mod kêr g./lies., dilhad giz kêr g./lies.
Stadtmauer b. (-,-n) : moger-dro b., ramparzh kêr g., mogerioù kêr lies. ; *Stadt mit Stadtmauer,* kêr-gloz b.
Stadtmensch g. (-en,-en) : kêriad g., den a gêr g., den kêr g., den eus kêr g
Stadtmitte b. (-,-n) : kreiz-kêr g. ; *in der Stadtmitte wohnen,* bezañ o chom e kreiz-kêr ; *in die Stadtmitte fahren,* mont betek kreiz-kêr.
Stadtpark g. (-s,-s) : liorzh-kêr b., gourliorzh b., kenliorzh b., liorzh-veur b., liorzh foran b.
Stadtplan g. (-s,-pläne) : tres kêr g., kartenn-gêr b.
Stadtplanung b. (-) : kêraozouriezh b., kêraozañ g., kêraoz b., terkerezh-kêr g. ; *Stadtplanung betreiben,* kêraozañ.
Stadtrand g. (-s) : bevenn gêr b., trobarzh g. ; *am Stadtrand,* lez kêr, tost da gêr ; *am Stadtrand wohnen,* bezañ o chom war vevenn gêr.
Stadtrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul-kêr g. ; ; *Beschlüsse des Stadtrates,* divizoù ar ar c'huzul-kêr lies. ; **2.** kuzulier-kêr g.
Stadträtin b. (-,-nen) : kuzulierez-kêr b.
Stadtratsitzung b. (-,-en) : emvod ar c'huzul-kêr g. ; *heute findet eine Stadtratsitzung statt,* bez' e vo ti-kêr hiziv.
Stadtregion b. (-,-en) : tolpad kêrioù g., tolpad kêrel g., tolpadur kêrioù g., kengêriad b., kreizenn gêrel b.
Stadtrundfahrt b. (-,-en) / **Stadtrundgang** g. (-s,-gänge) : tro heñchet dre gêr b., tro kêr b., troiad heñchet dre gêr b. ; *an einer Stadtrundfahrt teilnehmen, an einem Stadtrundgang teilnehmen,* ober tro kêr gant un heñcher.
Stadtstaat g. (-s,-en) : [istor] kêr-Stad b., republik b., keoded b.
Stadtstreicher g. (-s,-) : sklanker g., kloc'her g.
Stadtstreicherin b. (-,-nen) : sklankerez b., kloc'herez b.
Stadtteil g. (-s,-e) : karter g., ranngêr b., taread g.
Stadtteilinitiative b. (-,-n) : poellgor karter g., komite karter g.
Stadttor n. (-s,-e) : porzh kêr g., dor gêr b., isu kêr g. ; *die Stadttore öffnen,* digeriñ dorojoù kêr, digeriñ porzhioù kêr ; *vor den Stadttoren,* ouzh porzhioù kêr.
Stadtväter lies. : kuzulierien-gêr lies., bourc'hvistri lies., pennoù-kêr lies., floc'helleien lies., floc'hed lies., tev g.
Stadtverband g. (-s,-verbände) : kumuniezh-kêr b., kumuniezh tolpad-kêrioù b., kengumuniezh b., kevredad kêrioù g.
Stadtverkehr g. (-s) : tremenerezh e kêr g.
Stadtverwaltung b. (-,-en) : melestradurezh kêr b.
Stadtviertel n. (-s,-) : karter-kêr g., ranngêr b., ranngêriad b., taread g., kontre g. ; *wir wohnen nicht im*

selben Stadtviertel, n'emaomp ket er memes karter, n'emaomp ket o chom er memes kontre.
Stadtwaage b. (-,-n) : pouezerez foran b., mentel foran b., balañs foran b.
Stadtwappen n. (-s,-) : ardamezioù kêr lies.
Stadtwerke lies. : servijoù teknikel an ti-kêr lies.
Stadtwohnung b. (-,-en) : randi e kêr b.
Stadtzentrum n. (-s,-zentren) : kreiz-kêr g. ; *im Stadtzentrum wohnen,* bezañ o chom e kreiz-kêr ; *in das Stadtzentrum fahren,* mont betek kreiz-kêr.
Stadtzoll g. (-s,-zölle) : **1.** telldi g. ; **2.** telloù-antre lies., antreoù (Gregor) lies.
Stafette b. (-,-n) : [lu] kasour lizhiri g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g., kannadour g., reder g.
Stafettenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg a-eiladoù b., redadeg pebeilañ b.
Staffage b. (-,-n) : **1.** kinkladurioù lies., kinkloù lies., reizhoù lies., rikoù lies. ; **2.** [dre skeud., gwashaus] diavaezioù lies., digoroù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies.
Staffel[1] b. (-,-n) : **1.** [lu] skouadrenn b., skouadrennad b. ; *Jagdstaffel,* skouadrennad kirri-nij b. ; **2.** derez g. ; **3.** [sport] skipailh redadeg a-eiladoù g. ; **4.** redadeg a-eiladoù b., redadeg pebeilañ b. ; **5.** skipailh g.
Staffel[2] g. (-s,-n) : [Bro-Austria] treuzoù lies.
Staffelbesteuerung b. (-) : telladur dereziet g., telladur tregemmat g.
Staffelei b. (-,-en) : marc'h-koad livour g., marc'h-livañ g.
Staffelentgelt g. (-s) : skodenn kemm-digemm b., skodenn dereziet b., skodenn dregemmat b.
staffelförmig ag. : skleuliadet, dereziet, dereziek, e doare derezioù, a-zoare gant derezioù, a-seurt gant derezioù, e skalier, skalierheñvel, e doare un diri, a-zoare gant un diri, a-seurt gant un diri, en ur skalierad.
Staffellauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg a-eiladoù b., redadeg pebeilañ b.
staffeln V.k.e. (hat gestaffelt) : skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ.
Staffelschwimmen n. (-s) : [sport] neuiadeg a-eiladoù b., neuiadeg pebeilañ b.
Staffelstab g. (-s,-stäbe) : [sport] bazhig-eilañ b., bazh-eilañ b.
Staffelstellung b. (-,-en) : skeuliaderezh g., pazennadur g., dereziadur g., dereziadenn b.
Staffeltarif g. (-s,-e) : feurbriz tregemmat g.
Staffelung b. (-,-en) : skeuliaderezh g., pazennadur g., dereziadur g., skeuliad b., skeulenn b., dereziad g., dereziadenn b. ; *Tiefenstaffelung,* skeuliaderezh war don g.
staffelweise Adv. : pazenn-ha-pazenn, derez-ha-derez, en ur skalierad, e skalier.
staffieren V.k.e. (hat staffiert) : **1.** gwarnisañ, stipañ, kinklañ, fichañ ; **2.** sevel drekleur un daolenn.
Staffierung b. (-,-en) : *Ausstaffierung*, **a)** argouroù lies. ; **b)** [dre fent] fardaj, gitaj g.
Stafflung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Staffelung**.
Stag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] **1.** stae g. ; **2.** *über Stag gehen,* cheñch hent, treiñ bourzh, cheñch roud, diroudañ, diheñchañ.
Stagflation b. (-,-n) : chag-c'hwezadur g.
Stagfock b. (-,-en) : [merdead.] trinked g.
Stagnation b. (-,-en) : **1.** chagadur g., chag g., sac'h g., sac'hadur g. ; **2.** [dre skeud.] morgousk g., dilañs g. ; *demographische Stagnation,* chagadur poblañsel g.
stagnieren V.gw. (hat stagniert) : sac'hañ, chagañ, chom a-sac'h, chartiñ ; *die Geschäfte stagnieren,* ne ya ket ar c'henwerzh en-dro, marv eo ar c'henwerzh, ne dro ket mat ar c'henwerzh, morgousket eo an aferioù, dilañs eo an aferioù, chagañ a ra an aferioù ; *das Wasser stagniert,* sac'het eo an dour, chagañ a ra an dour, dired emañ an dour, chom a ra an dour da vervel ; *Wasser stagnieren lassen,* lakaat dour da vervel.
Stagnieren n. (-s) : chag g., chagadur g., sac'h g.
stagnierend ag. : [dour] sac'h, sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, eoget.
Stagsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel stae b.
Stahl g. (-s, Stähle/Stahle) : **1.** dir g. ; *Stahl ist eine Eisen-Kohlenstoff-Legierung,* dir a zo ur c'hendeuzad houarn ha karbon ; *den Stahl härten,* trempañ an dir, temzañ an dir ; *Stahl nochmals härten,* astemzañ dir ; *gehärterter Stahl,* dir temzet g., dir trempet g. ; *mit Stahl beschlagen,* dirañ, dirennañ, lavnennañ a houarn ; **2.** [lenn.] kleze g., goustilh g.
Stahlbad n. (-s,-bäder) : **1.** teuz an dir g., teuzerezh an dir g., teuzidigezh an dir b. ; **2.** kurdi dour mergl g., kurva dour mergl g.
Stahlbau g. (-s,-bauten) : **1.** savadur metal g. ; **2.** savaduriñ dre vetal g., savadurezh dre vetal b.
stahlbepanzert ag. : hobregonet, hobregonek.
stahlbeschlagen ag. : lavnennet a houarn ; *stahlbeschlagene Beinröhre,* garwisk lavnennet a houarn g.
Stahlbeton g. (-s) : betoñs houarnet g., simant-houarnet g., simant-kreñvaet g.
Stahlbetonplatte b. (-,-n) : dar betoñs houarnet b.
stählen V.k.e. (hat gestählt) : **1.** [tekn.] temzañ, trempañ, tempañ ; **2.** [dre skeud.] nerzhekaat, kaletaat, kalediñ ; *dieses Unglück hat ihn gestählt,* nerzh en deus adkavet en e walleur, ar glac'har bras-se en deus graet e galedenn en e ene, ar reuz-se en deus lakaet e galon da galetaat evel an houarn ; *seinen Willen stählen,* nerzhañ e vennerezh ; *seinen Körper stählen,* kaletaat e gorf.
Stählen g. (-s) : [tekn.] temzadur g.
stählern ag. : **1.** e dir, ... dir ; **2.** [dre skeud.] *stählerner Wille,* youl disaouzan (divrall, start, didrec'hus) b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *er hat stählerne Muskeln,* hennezh a zo houarn.
Stahlerz n. (-es) : houarn spatek g.
Stahlfabrik b. (-,-en) : teuzerezh-dir b., direrezh b.
Stahlfach n. (-s,-fächer) : armel-houarn b., koufr-kreñv g.
Stahlgegenstand g. (-s,-gegenstände) : direnn b.
stahlgrau ag. : gris-dir.
stahlhart ag. : kalet evel an dir, kalet-mat.
Stahlhelm g. (-s,-e) : **1.** tokarn dir g., tog-houarn g., helm g. ; **2.** [istor] Stahlhelm g.
Stahlhütte b. (-,-n) : direrezh b., teuzerezh-dir b.
Stahlindustrie b. (-) : siderurgiezh b., houarnouriezh b., direrezh g., ijinerezh an dir g. ; *in Meeresnähe niedergelassene Eisen- und Stahlindustrie,* houarnouriezh aod b.
Stahlkammer b. (-,-n) : sal ar c'houfroù-kreñv b., sal an armelioù-houarn b.

Stahlkerngeschoss n. (-es,-e) : bannadell beurdoullañ b., bannadell drebarzhus b.
Stahlkocher g. (-s,-) : metalour g., micherour metaler g.
Stahlmarkt g. (-s) : nevid an dir g.
Stahlmatratze b. (-,-n) : gwinterelleg houarn b.
Stahlpakt g. (-s) : [istor] pakt dir g.
Stahlplatte b. (-,-n) : plakenn barlak b., tamm parlak g., plakenn dir b.
Stahlrohr n. (-s,-e) : korzenn dir b., tuellenn dir b.
Stahlrohrgerüst n. (-es,-e) : chafot graet gant korzennoù dir g.
Stahlrohrmöbel lies. : arrebeuri graet gant korzennoù dir lies.
Stahlschmelzanlage b. (-,-n) : direrezh b., teuzerez-dir b.
Stahlseil n. (-s,-e) : fun dir b.
Stahlstück n. (-s,-e) : pezh dir g., tamm dir g., direnn b.
Stahlstich g. (-s,-e) : krafengravadur g.
Stahlträger g. (-s,-) : treust dir g., goudreust dir g., sol houarn g.
Stahlwaren lies. : traezoù kontellerezh lies., traezoù kinkailherezh lies.
Stahlwerk n. (-s,-e) : direrezh b., teuzerezh-dir b.
Stake b. (-,-n) **/ Staken** g. (-s,-) : **1.** [labour-douar] perch g., perchenn b., palich g. ; **2.** [merdead.] goaf g., bidev b.
staken V.gw. (ist gestakt) : stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, toumpañ.
V.k.e. (hat gestakt) : *ein Boot staken,* kas ur vag war-raok gant ur goaf, goafañ ur vag.
Staket n. (-s,-e) : peulgae g., peulieg b.
Stakkato n. (-s,-s/Stakkati) : [sonerezh] staccato g.
staksen V.gw. (ist gestakst) : kerzhet reut e gorf, mont gant ur c'horf reut.
staksig ag. : reut, gourt.
Stalagmit g. (-s/-en,-e/-en) : leurhinkin g., hinkin leur g., hinkin-maen leur g., stalagmit g.
Stalaktit g. (-s/-en,-e/-en) : bolzhinkin g., hinkin bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.
Stalin- : ... Stalin, stalinour.
Stalinismus g. (-) : stalinouriezh b., stalinegezh b., P. bosenn ruz b. ; *Gräueltaten des Stalinismus,* torfedoù skrijus ar stalinourien lies., taolioù kriz a-berzh ar stalinourien lies., krizderioù ar stalinourien lies. ; *Stalinismus und Nationalsozialismus sind Verbrecherregime,* stalinouriezh ha broadelsokialouriezh a zo anezho renadoù torfedourien.
Stalinist g. (-en,-en) : stalinour g. ; *Gräueltaten der Stalinisten,* torfedoù skrijus ar stalinourien lies., taolioù kriz a-berzh ar stalinourien lies., krizderioù ar stalinourien lies.
Stanilistin b. (-,-nen) : stalinourez b. ; *Gräueltaten der Stalinistinnen,* torfedoù skrijus ar stalinourezed lies., taolioù kriz a-berzh ar stalinourezed lies., krizderioù ar stalinouriezed lies.
stalinistisch ag. : stalinour.
Stalinorgel b. (-,-n) : [lu] ograoù Stalin lies.
Stall g. (-s, Ställe) : **1.** kraou g. [*liester* krevier], staol b. ; *Pferdestall,* marchosi b., kraoù ar c'hezeg g. ; *Kuhstall,* kraou g. [*liester* krevier], kraou-saout g., staol b. ; *die Kühe in den Stall bringen,* lakaat ar saout en o c'hraou ; *den Stall ausmisten,* skarzhañ dindan ar saout, skarzhañ ar c'hraou, karzhañ ar c'hraou, ober karzhadenn er c'hraou, digaoc'hañ ar c'hraou, disaotrañ ar c'hraou, goulloiñ ar c'hraou, riñsañ ar c'hraou, karzhañ ar staol, ober karzhadenn er staol, skarzhañ ar staol, riñsañ ar staol ; *Inhalt eines Stalles,* kraouiad g., staoliad b. ; *in den Stall sperren,* marchosiañ, kraouiañ, staoliañ ; *Anbindeplatz im Stall,* nask g. ; *ein Tier an seinem Anbindeplatz im Stall füttern,* naskañ ul loen ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall,* ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; **2.** lab g.
Stallbaum g. (-s,-bäume) : [marchosi] kezarz g., plankenn disparti g.
stallen V.k.e. (hat gestallt) : marchosiañ, kraouiañ, staoliañ.
V.gw (hat gestallt) : **1.** bezañ marchosiet, bezañ kraouiet, bezañ staoliet ; **2.** [kezeg] staotañ, ober ur staotadenn, ober un dizour, skuilhañ ur banne dour, dizourañ.
Stallfütterung b. (-) : kraouiadur g., bouetadur er c'hraou g.
Stallhase g. (-n,-n) : lapin g.
Stallhafter g. (-s,-) : kabestr g.
Stallhaltung b. (-,-en) : kraouiadur g., kraouiata g. ; *Stallhaltung mit freiem Auslauf,* krevier digor lies.
Stalljunge g. (-n,-n) : paotr-kezeg g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g.
Stallknecht g. (-s,-e) : palafrigner g., paotr-kezeg g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g., marc'heger g.
Stalllaterne b. (-,-n) : penn gouloù g.
stalllos ag. : digraou, distaol.
Stallmeister g. (-s,-) : floc'h g. [*liester* floc'hed, flec'h].
Stallung b. (-,-en) : **1.** marchosi b., kraou g., staol b. ; **2.** kraouiadur g., marchosiañ g., kraouiañ g., staoliañ g.
Stallverschlag g. (-s,-verschläge) : kel g., speurenn b., loch g., kombod g.
Stamm g. (-s, Stämme) : **1.** poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b., broad b., broadelezh b., gouenn b., lignez b., noueañs b., had g., sper g. ; *die Kelten waren in Stämme aufgeteilt,* rannet e oa ar Gelted e meuriadoù ; *einen Stamm begründen,* gouennañ ; [dre skeud.] *der Stamm unserer Kundschaft,* ar braz eus hon arvalien (eus hor pratikoù) g.
2. [louza.] kef g., fust g., garenn b., gar b., kelf g., treujenn b., trojenn b., solenn b., pilgos g. ; *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes,* ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; *die gewundenen Stämme der Olivenbäume,* kefioù korvigellek ar gwez-olivez lies. ; *einen Stamm ausbilden, einen Stamm treiben,* kefiañ, teurel ur c'hef ; *toter Baumstamm,* koadenn b. ; *der gefallene Stamm diente als Brücke,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen,* lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn ; *der Apfel fällt nicht weit vom Stamm,* hevelep tad, hevelep mab : mab diouzh tad - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - diwar gazh kazh, diwar logod ne vez ket razh - ar ouenn a denn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da

blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.
3. [yezh.] pennrann b., gwrizienn b., penngef g., kefger g., pennlodenn b., bonad g.
4. [bevoniezh] skourrad g. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht der Stamm oberhalb der Klasse und unterhalb des Reiches,* er rummatadur ar bevien emañ ar skourrad dindan ar riezad hag a-us d'ar gevrennad ; *ein Stamm ist in Klassen unterteilt,* ur skourrad a zo rannet e kevrennadoù, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad.
Stammaktie b. (-,-n) : kevrann ordinal b.
Stammausschlag g. (-s,-ausschläge) : [louza.] taolaj str.
Stammbaum g. (-s,-bäume) : gwezenn ar gerentiezh b. [*liester* gwezennoù ar gerentiezh], taolenn-lignez b..
Stammbuch n. (-s,-bücher) : levrig-familh g., levrig tiegezh g.
Stammdatei b. (-,-en) : [stlenn.] diaz roadennoù g., stlennvon g., bon stlennadoù g., bon roadennoù g.
stammeln V.gw. (hat gestammelt) : azenañ, balbouzañ, balbouzat, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, hakal, hakiñ, besteodiñ, gagiñ, gagilhaodiñ, gagilhat, gagilhiñ, saozañ, saozilhat, saoznegañ, gallegañ, gallegat, gregachiñ, drailhañ plouz, batouilhat, brigouilhat, gragagailhat, glabousañ, glabousat, bezañ gagouilh da gaozeal, ober ur genoù kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug.
V.k.e. (hat gestammelt) : simudiñ udb etre e zent, azenañ, balbouzañ, chaokat, faoutañ, jagouilhat, mouskomz un nebeud gerioù ; *eine Entschuldigung stammeln,* simudiñ un digarez etre e zent, balbouzañ un digarez bennak, jagouilhat un digarez bennak, mouskomz un digarez bennak.
Stammeln n. (-s) : gagouilhadennoù lies., gagouilh g., tatouilherezh g., besteoderezh g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g.
stammen V.gw. (stammte / *anv-gwan-verb ebet*) : **1.** bezañ genidik eus, bezañ dedarzhet diouzh, dont eus, deverañ eus, dedarzhañ eus, dont diwar, deredek eus, deredek diouzh, ober chadenn gant, sevel eus ; *sie stammt aus einer anderen Gegend,* honnezh a zo eus ar c'hostezioù all, n'eo ket diwar-dro amañ, honnezh n'eo ket diwar chas ar vro, honnezh n'eo ket diwar saout ar vro ; *er stammt aus der Gegend um Hamburg,* hennezh a zo eus kichen Hamburg, hennezh a zo a-harz Hamburg, hennezh a zo a-gichen Hamburg, ur paotr kostez Hamburg eo ; *aus dem Rheinland stammen,* bezañ genidik eus bro ar Roen, bezañ dedarzhet diouzh bro ar Roen ; *aus welchem Land stammen diese Leute ?* daoust eus peseurt rouantelezh eo an dud-se ? daoust eus pe vro eo an dud-se ? ; *aus welchem Land stammen Sie ?* a betore bro ez oc'h ? ; *woher stammt er ?* a belec'h eo ? ; *woher stammt dieses Gerücht ?* pe orin a zo d'ar brud-se ? ; *das stammt nicht aus seinem Kopf,* an dra-se n'eo ket eus dour e buñs ; *diese Idee stammt von ihm,* eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se, war e intrudu eo hon eus graet an dra-se ; *von Schiller stammen viele Zitate,* ur bern arroudennoù a zo digant Schiller ; *dieses Wort stammt aus dem Griechischen,* deverañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, deveret eo ar ger-se eus ar gresianeg, tennet eo ar ger-se eus ar gresianeg.
2. bezañ bet savet ; *diese Burg stammt aus dem Mittelalter,* savet e voe ar c'hastell-se da vare ar Grennamzer ; *diese Kapelle stammt aus dem zwölften Jahrhundert,* ar chapel-mañ a zo bet savet en daouzekvet kantved ; *die beiden Kirchen stammen aus verschiedenen Epochen,* an div iliz a zo bet savet da goulzoù disheñvel.
Stammende n. (-s,-n) : [louza.] traoñ ur c'hef g., skod g., skosenn b., skos g., penn-skod g.
Stammerbe g. (-n,-n) : hêr ul lignez g.
Stammes- : meuriadel, … ar meuriad, … al lignez.
Stammesführer g. (-s,-) : mac'htiern g., pennveuriad g., roueig g.
Stammesgeschichte b. (-) : istor al lignez g.
Stammesgebiet n. (-s,-e) : douar ar meuriad g.
Stammfolge b. (-,-n) : gouenn b., lignez b.
Stammform b. (-,-en) : [yezh.] pennrann b., gwrizienn b., penngef g., pennlodenn b., kefger g.
Stammgast g. (-es,-gäste) : pratik fidel g., darempreder g., boazier g., pleustrer g.
Stammgut n. (-s,-güter) : glad g.
Stammhalter g. (-s,-) : mab henañ g., henaour g.
Stammhaus n. (-es,-häuser) : [kenwerzh] penngevredad g., stal-vamm b., sez orin ar c'hevredad b.
Stammholz n. (-es) : koad bras g., koad-uhel g., koad-diskoultr g., kef-prenn g.
stämmig ag. : piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, postek, torgos, targos, bouroun, tourtellek, toupard, tobios, reut, doubl, blouc'h, galloudus, tev ha berr, krapok, tev hag iziliet berr, karrez ; *dickstämmig,* ur gorzenn dev dezhañ g., ur c'harenn dev dezhañ, tev e gorzenn (e c'harenn) ; *stämmige Frau,* krennardez b., krennardenn b., berraodenn b., boudoupenn b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., tevasenn b., lovrgen b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardajenn b., sac'h yod g., farlaodenn b., turumell b., blonegenn b., denez b., maouez fonnus b., kofegez b. ; *ein stämmiger Bursche,* ur c'hrennard g., ur c'hrennden g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bouilh g., ur bouilh paotr g., ur palvad mat a baotr g., ur bilh den g., un dornek mat a zen g., ur podad mat a zen g., ur podig a zen g., ur paotr tev ha berr g., ur paotr karrez g., ur paotr doubl g., ur paotr krenn g., ur paotr krenndev g., ur boustouv g., ur paotr krapok g., un tagos a baotr g., ur berraod g., un trapard den g., un tarin a baotr g., un targos a baotr bruchedet ledan g.
Stämmigkeit b. (-) : nerzh g., started b., kreñvder g.
Stammkapital n. (-s) : kevala diazez g., kevala orin g.
Stammkunde g. (-n,-n) : pratik feal g., pratik a-gozh g., pratik aketus g., darempreder feal g., pratik fidel g.,

darempreder fidel g., ostiz g., boazier g., pleustrer g. ; *ich bin dort Stammkunde,* ober a ran va diskenn en ti-mañ.
Stammkundenkarte b. (-,-n) : kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.
Stammkundin b. (-,-nen) : arvalez feal b., arvalez a-gozh b., arvalez aketus b., darempredérez feal b., arvalez fidel b., darempredérez fidel b., ostizez b., boazierez b., pleustrerez b.
Stammkundschaft b. (-) : arvalien a-gozh lies., arvalien feal lies., arvalien fidel lies., pratikoù aketus lies., darempredérien feal lies., darempredérien fidel lies., boazierien lies., pleustrerien lies. ; *eine Stammkundschaft erschließen,* gounit arvalien feal, gounit pratikoù aketus, fealaat e arvalien, ostizekaat arvalien.
Stammland n. (-s,-länder) : bro orin b.
Stammler g. (-s,-) : paotr darndeodek g., gagaod g., gagilhaod g., gagouilh g., besteod g., balbouzer g., tatouilher g., satouilh g.
Stammlinie b. (-,-n) : lignez b.
Stammlösung b. (-,-en) : [kimiezh] dourenn-vamm b.
Stammmiete b. (-,-n) : [c'hoariva] koumanant g.
Stammmutter b. (-,-mütter) : gourvamm b., henvamm b.
Stammordner g. (-s,-) : [stlenn.] penngavlec'h g., kavlec'h gwrizienn g.
Stammplatz g. (-es,-plätze) : **1.** plas boas g. ; **2.** lec'h annez g.
Stammregister n. (-s,-) : **1.** marilh seulennek g., marilh gant seulennoù g. ; **2.** [lu] marilh g., roll g.
Stammrolle b. (-,-n) : [lu] marilh g., roll g.
Stammsilbe b. (-,-n) : [yezh.] silabenn bennrann b.
Stammsitz g. (-es,-e) : **1.** bro orin al lignez b. ; **2.** [kenwerzh] sez orin ar c'hevredad b. ; **3.** [c'hoariva] plas koumanantad g.
Stammsprache b. (-,-n) : mammyezh b., yezh orin b.
Stammtafel b. (-,-n) : taolenn ar gerentiezh b., gwezenn ar gerentiezh b. [*liester* gwezennoù ar gerentiezh].
Stammteil g. (-s,-e) : tos g., hanoch g., treujenn b.
Stammtisch g. (-es,-e) : [ostalerioù] taol an arvalien aketus b., taol an arvalien a-gozh b., taol an arvalien feal b., taol ar voazierien b., taol ar bleustrerien b.
Stammtischpolitik b. (-) : komzoù patatez diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù kollet diwar-benn ar politikerezh lies., komzoù ven diwar-benn ar politikerezh lies., politikaj g., pifoù politikel lies., arabad politikel g., kozh rimostelloù politikel lies.
Stammtischpolitiker g. (-s,-) : rambreer g., randoner g., brae b., brae c'houllo b., penn-rambre g., berlobi g., politikajer g.
Stammvater g. (-s,-väter) : kendad g., gourdad g., hendad g., kef g. ; *Josef wurde Stammvater eines edlen Geschlechts,* Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
Stammvermögen n. (-s,-) : peadra g., font g., kevala g., arc'hant-sol g.
stammverwandt ag. : kar, eus an hevelep lignez.
Stammverzeichnis n. (-ses,-se) : [stlenn.] penngavlec'h g., kavlec'h gwrizienn g.
Stammwähler g. (-s,-) : dilenner feal d'ur strollad g., elektour feal d'ur strollad g.
Stammwählerin b. (-,-nen) : dilennerez feal d'ur strollad b., elektourez feal d'ur strollad b.
Stammwort g. (-s,-wörter) : [yezh.] **1.** pennrann b. ; **2.** penngef g., gwrizienn b., gerorin g., gerdarzh g., kefger g.
Stammzelle b. (-,-n) : [korf.] kellig vamm b., mammenn b.
Stamperl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] gwerenn evit an odivi b., gwerenn odivi b.
Stampfbau g. (-s) : **1.** saverezh gant pri g., konstruidigezh dre bri b. ; **2.** ti-pri g., priellenn b., barrasenn b.
Stampfe b. (-,-n) : [tekn.] palumerez b., damez b., pilprenn g., pilprenn g., pilouer g.
stampfen V.gw. (hat gestampft / ist gestampft) : **1.** (hat) : gwintañ-diwintañ ; *das Schiff stampft auf den Wellen,* gwintañ-diwintañ a ra ar vag gant ar gwagennoù ; **2.** (hat) : *mit den Füßen stampfen,* toumpañ, lopata gant e dreid, pigosat gant e dreid ; *mit dem Fuß stampfen,* skeiñ e droad en douar, lopañ gant e droad war al leur, lopata gant e droad, pigosat gant e droad, pokañ ; **3.** (hat) : *vor Ungeduld stampfen,* pilpazañ, tripal gant an dibasianted, birviñ war e dreid, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, gedal dibasiant, tankeal, draskal / draskañ / birviñ e wad en e greiz (en e wazied) (Gregor) ; *vor Wut stampfen,* tripal gant ar fulor ; **4.** (hat) : *das Pferd stampft,* karnata (pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal, lopata) a ra ar marc'h ; **5.** (ist) : stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, toumpañ, lopañ gant e dreid war al leur en ur gerzhet.
V.k.e. (hat gestampft) : **1.** moustrañ, bresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, pasepiañ, piloueranñ, pladañ ; *klein stampfen,* eskaoutiñ, braeiñ, pilat, frikañ ; *gestampfter Boden,* douar palumet g. ; *die Erde mit den Füßen stampfen,* kailhotiñ, kalemarc'hiñ an douar, lopañ gant e dreid war al leur, morzholat al leur gant e votoù, moustrañ an douar gant e votoù ; *um die Erde nicht zu stampfen,* evit divresañ an douar ; *gestampfte Weintrauben,* jaodradur g. ; *Weintrauben mit den Füßen stampfen,* jaodriñ, foulañ rezin, fraeañ rezin gant e dreid, mac'hañ ar rezin, moustrañ rezin gant e dreid ; **2.** [dre skeud.] *etwas aus dem Boden stampfen,* krouiñ udb diwar netra, krouiñ udb eus (gant) netra (Gregor), ober udb gant netra.
Stampfen n. (-s) : **1.** toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies. ; *das Stampfen der Füße,* an treid o lopañ war al leur lies. ; **2.** bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., piloueradur g., gwaskadurezh b., palumat g. ; **3.** [merdead.] gwint g., gwintadur g., brall g., horell g., horelladur g. ; **4.** [tekn.] stamperezh g. ; **5.** *ungeduldiges Stampfen,* pilpaz g.
Stampfer g. (-s,-) : **1.** [kegin.] pilouer g. ; **2.** [tisav.] damez b., palumerez b.
Stampferde b. (-) : douar palumet g. ; *der Fußboden war aus Stampferde,* e douar palumet e oa al leur-zi.
Stampfgerät n. (-s,-e) : palumerez b.
Stampfhammer g. (-s,-hämmer) : morzholierez b.
Stampfmaschine b. (-,-n) : braeerez b., frikerez b., pilerez b.
Stampfmühle b. (-,-n) : braeerez b., frikerez b., pilerez b.

Stand g. (-s, Stände) : **1.** savlec'h g., lec'hiadur g. ; *Stand der Sonne,* savlec'h an Heol g., lec'hiadur an Heol g. ; *der Stand der Gestirne,* kevlun ar sterennoù g.
2. live g. ; *Wasserstand*, live an dour g. *auf den neuesten Stand bringen,* lakaat a-live (a-renk) gant stad nevez an traoù, hizivaat, bremanaat.
3. stad b. ; *Stand der Dinge,* stad an traoù b., kont b. ; *bei diesem Stand der Dinge,* pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se ; *Stand der Gnade,* stad a c'hras b.
4. plegenn b., kont b. ; *er hat einen schweren Stand,* gwall ziaes eo e blegenn, fall eo e gont.
5. renk b., renkad b., stuz g., stad b., stad vuhez b., kendere g., dere g., etad b., kouch g., gouenn b., jaoj g., lignez b., urzh g., troc'h g., meuriad g. ; *dritter Stand,* Trede-Stad b. ; *Mittelstand,* renkadoù etre lies. ; *ein Mann von hohem Stand,* un den a renk uhel, un den uhel e stuz g., un den uhelouenn g. ; *bürgerlichen Standes,* eus ar vourc'hizelezh, a diegezh vat ; *lediger Stand,* stad an dud dizimez b. (Gregor) , dizimez g. ; *seinen Stand wahren,* derc'hel d'e renk, derc'hel e droad er par, difenn e renk, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *jemanden von gleichem Stand heiraten,* fortuniañ gant e gendere, dimeziñ gant unan eus e gendere, dimeziñ gant unan ag e gouch, dimeziñ gant unan eus e veuriad ; *unter seinem Stand heiraten,* dimeziñ dindan e renk, dimeziñ da Janed truilhenn, dimeziñ da Yann bilhenn, ober ur fortun amzere, ober un dimeziñ amzere (dijaoj, dilignez) ; *über seinem Stand heiraten,* kavout fortun vat, dimeziñ unan a diegezh vat, ober ur fortun, ober fortun, fortuniañ ; *von niedrigem (geringem) Stand,* eus ar werin, eus an eil (eus an trede) troc'h, dister e zoare, dister e ouenn, savet a dud izelek, a lec'h izel / partapl a ouenn / bilen a lignez (Gregor) ; *der weltliche Stand,* an dud lik, al liked (Gregor) lies. ; *der Stand der Arbeiter,* kendere al labourerien g., kendere al labourizien g.
6. *in den Stand der Ehe treten,* dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, ober euredenn.
7. plas g., post g. ; *an einem Ort seinen Stand haben,* bezañ lakaet en ul lec'h bennak.
8. [dre astenn.] stal b., stand g., tinell b. ; *Stand des Fleischers,* stal ar c'hig b. ; *Schießstand,* tennadeg b., stand tennañ g.
9. *Stand der Preise,* feur g.
10. [korf.] sav g., stumm-korf a-sav g.
11. [loen.] bertim b., ched g. ; *seinen Stand verlassen,* dibuchañ, dichedañ.
12. kel g., speurenn b., loch g., kombod g.
Standanzeiger g. (-s,-) : [tekn.] merker live g., jaoj g.
Standard g. (-s,-s) : standard g., skouer b., stalon g. ; *das gehört zum Standard in jedem Haushalt,* terket eo pep ti gant an aesterioù-se ; *sich nach einem Standard richten,* kemer udb da stalon ; *Lebensstandard,* live bevañ g., barr bevañ g.
Standard- : standart, skoueriek, skouer, unvan.
Standardabweichung b. (-,-en) : forc'had standart g.
standardisieren V.k.e. (hat standardisiert) : standardizañ, standardekaat, skoueriekaat.
standardisiert ag. : skoueriek, standart.
Standardisierung b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g.
Standardsituation b. (-,-en) : [sport, mell-droad] tenn a-sav g.
Standardvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat standart b., kevrat skoueriek b.
Standardwerk n. (-s,-e) : skouer b., stalon g., oberenn skouer b., oberenn stalon b., daveer g.
Standarte b. (-,-n) : giton g., astandard g., standard g., banniel g., flammenn b., seizenn b.
Standartenträger g. (-s,-) : giton g., douger-banniel g.
Standbild n. (-s,-er) : **1.** delwenn b. ; *ein Standbild in eine Kirche hinstellen,* troniñ un delwenn en un iliz ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen,* pennañ un delwenn ; **2.** [stlenn.] arsav war skeudenn g.
Ständchen n. (-s,-) : serenadenn b., nozkan g., abadenn noz b.
Ständehaus n. (-es,-häuser) : palez ar breujoù g., palez ar breudoù g.
Stander g. (-s,-) : giton g.
Ständer g. (-s,-) : **1.** post g. [*liester* postoù, pester], peul g. ; **2.** doug g., douger g., skor g., dalc'her g., palier g., erouezva g., diskouezer g. ; *Ständer für einen Bienenstock,* pont g., pontenn b., torchenn b. ; **3.** [tisav.] poeñson g. ; **4.** *Kleiderständer,* ispilherezh tuellennek b., doug-dilhad troadek g., doug-mantilli g. ; **5.** *Fahrradständer,* harpell ur marc'h-houarn b., harpell b. ; *das Motorrad steht auf seinem Ständer,* a-sav emañ ar marc'h-tan war e harpell ; **6.** [dre skeud.] kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g. ; *er hat einen Ständer,* emañ e lost war sav, sevel a ra gantañ, o kalkenniñ emañ ; *einen Ständer kriegen,* sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, dont d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan, digastrenniñ, kalediñ, kalkenniñ, pichañ, pichat, reudiñ, reutaat, kemer koad, dont koad d'an-unan, dispakañ ; **7.** rastell armoù b., palier armoù g.
Ständerat[1] g. (-s) : [Bro-Suis] kuzul ar Stadoù g.
Ständerat[2] g. (-s,-räte) : [Bro-Suis] ezel eus kuzul ar Stadoù g.
Ständerätin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] ezelez eus kuzul ar Stadoù b.
Ständerlampe b. (-,-n) : [Bro-Suis] kleuzeureg b., post-lamp g.
Ständesaal g. (-s,-säle) : sal ar Stadoù b., sal ar Breujoù b., sal ar Breudoù b.
Standesadel g. (-s) : noblañs a-viskoazh b. (Gregor), noblañs a-gozh b.
Standesamt n. (-s,-ämter) : burev marilh ar boblañs g., burev rolloù ar geoded g.
standesamtlich ag. : … eus burev marilh ar boblañs ; *standesamtliche Eheschließung,* dimeziñ-dre-lezenn g.
Standesamtsregister n. (-s,-) : kaier ar bev ha kaier ar marv - kaier ar bev hag ar marv g. - marilh ar marvioù, ar bevioù hag an dimezioù g. - marilh ar boblañs g. - rolloù keodediz lies. - [istor] rolloù parrez lies.
Standesbeamte(r) ag.k. g. : ofiser marilh ar boblañs g.
Standesbeamtin b. (-,-nen) : ofiserez marilh ar boblañs b.
Standesehe b. (-,-n) : dimeziñ etre tud kendere g.

Standesehre b. (-,-n) : enor ar c'horfuniad g., enor micherel g.
Standeserhöhung b. (-,-en) : nobladur g.
Standesgeist g. (-es) : spered korfuniad g., strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., spered a gasta g.
standesgemäß ag. : evel ma'z eo dleet evit un den en e renk, evel ma tere da dud eus e renkad, evel ma faot, hervez e renk ; *standesgemäß leben,* derc'hel d'e renk, derc'hel e renk, chom en e renk, derc'hel e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *nicht standesgemäß leben,* dilignezañ, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, na chom en e renk.
Standesgenosse g. (-n,-n) : par g. [*liester* pirien].
Standesherr g. (-n,-en) : aotrou bras g., uheliad g.
Standesherrschaft b. (-,-en) : aotrouniezh b.
standesmäßig ag. : evel ma'z eo dleet evit un den en e renk, evel ma tere da dud eus e renkad, evel ma faot, hervez e renk.
Standesperson b. (-,-en) : uheliad g., aotrou bras g., den a renk uhel g.
Standesregister n. (-s,-) : kaier ar bev ha kaier ar marv, kaier ar bev hag ar marv g., marilh ar boblañs g., rolloù keodediz lies., [istor] rolloù parrez lies.
Ständestaat g. (-s,-en) : Stad diazezet war ar c'horfuniadoù b., Stad diazezet war reizhad ar c'hastaoù b., Stad korfuniadour b.
Standesvorurteil n. (-s,-e) : strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., spered a gasta g.
standeswidrig ag. : dilignez.
Ständeversammlung b. (-,-en) : kuzul g., dael b., breud g.
Standfähigkeit b. (-) : stabilded b., divrallded b.
standfest ag. : divrall, start, stabil, postek, kempouez, parfet ; *standfest machen,* stabilaat, kantañ, startaat, kreñvaat, kadarnaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat.
Standfestigkeit b. (-) : **1.** stabilded b., kadarnded b., kadarnder g., divrallded b., starter g., started b. ; **2.** starter g., started b., nerzh-spered g., divrallded b., dalc'h g., dalc'husted b., kendalc'husted b.
Standgeld n. (-es,-er) : **1.** gwirioù da baeañ evit staliañ e varc'hadourezh lies. ; **2.** taos parkañ g.
Standgericht n. (-s,-e) : [gwir] kuzul brezel g., lez-vrezel b., lez-varn-vrezel b.
standhaft ag. : postek, serzh, divrall, sonn, start, dalc'hus, kendalc'hus, kadarn, asur, didro, parfet, start en e vennozhioù ; *ein Unglück standhaft ertragen,* kiañ (herzel) ouzh ur gwalleur, sec'hañ e ruskenn goude un taol kriz, dougen bec'h e vuhez hep klemm ; *er ist standhaft,* un den start eo, postek eo, serzh eo, un den asur eo ; *standhaft bleiben,* delc'her start (mat, yud, gwevn, tomm), derc'hel mort, pegañ outi, na dec'hel rak e skeud ; *standhaft kämpfen,* stourm gant dalc'hegezh, bezañ kadarn, stourm gant kadarnded, stourm kalonek, stourm diflach, stourm gwevn.
Standhaftigkeit b. (-) : starter g., started b., nerzh-spered g., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., padusted b., pennegezh b., divrallder g., kadarnder g., kadarnded b.
standhalten V.gw. (hält stand / hielt stand / hat standgehalten) : **1.** herzel, spiriñ, kaeañ, enebiñ, harpañ, derc'hel mat, derc'hel e grog, pennañ ; *der Damm hält den Fluten stand,* herzel (spiriñ, kaeañ, derc'hel, pennañ, harpañ) a ra mat ar chaoser ouzh ar mor, enebiñ a ra ar chaoser kreñv ouzh ar mor ; *ein Deich konnte dem Wasserdruck nicht standhalten,* ur chaoser en doa talpet dindan gwask an dour ; *vor der Unmöglichkeit hält nichts stand,* n'eus ket tu da dennañ amann eus gouzoug ur c'hi, lezel a ranker da ober ar pezh n'eus den evit miret ; *nichts kann ihm standhalten,* ne bad netra outañ.
2. *diese Fuchsien halten dem Frost nicht stand,* ar c'hleier-se a ya gant ar skorn, ar c'hleier-se a zo kizidik ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo tener ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zo gwak ouzh ar skorn, ar c'hleier-se a zouj ar skorn, lipet e vez ar c'hleier-se gant ar skorn, ar c'hleier-se ne harzont ket ouzh ar skorn, riñset e vez ar c'hleier-se gant ar skorn.
3. *diese Pferde halten jedem Vergleich mit den besten Renntieren stand,* emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, re-bar eo ar c'hezeg-se ouzh ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, jedem Vergleich standhalten konnte,* ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den ; *das hält keinem Vergleich stand,* n'eus ket tu da lakaat an dra-se keñver-ha-keñver gant ar reoù all, ne c'haller ket lakaat an dra-se en ur geñver gant ar reoù all, an traoù-se n'eus heñvel ebet etrezo, an traoù-se n'eus kemm ebet etrezo, ne c'haller ket lakaat an traoù-se e kemm, an traoù-se ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus enheñvel ebet etre an traoù-se, n'eo ket da dostaat.
Standheizung b. (-,-en) : [kirri-tan] eil tommerez b., tommerez distag eus ar c'heflusker b.
ständig ag. : **1.** didermen, dibaouez, hollbad ; *ständiges Einkommen,* leve didermen g., korvoder dibaouez g.
2. boas ; *ständiger Wohnsitz,* chomlec'h boas, chomlec'h pennañ g.
3. dibaouez, peurzalc'hus ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Kommen und Gehen,* kas-digas a zo en ti-mañ, kas a zo a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ ; *ständig in Bewegung,* riboul-diriboul, red-dired ; *durch ständiges Telefonklingeln gestört werden,* bezañ direnket gant ar pellgomzer o seniñ dibaouez.
Adv. : bepred, atav, dalc'hmat, dalbec'h, dalberz, ingal, dizehan, diehan, hep ehan, dibaouez, hep diskrog, diastal, hep spanaenn, taol-ha-taol, da bep mare, hep distenn, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, harz-diharz, sav-taol, a-hed an amzer, e-pad an amzer, an daou benn eus an amzer, etre daou benn an amzer, ingal(-ingal), bep frap, tro-distro, taer-ha-taer, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, ordinal ; *er kommt ständig zu spät,* diwezhat e vez ingal, ingal e vez diwezhat ; *er knabbert ständig an etwas,* atav e vez debr-debr, ne ra ken nemet debriñ ; *er wechselt ständig den Beruf,* ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e

vil vicher) a zo anezhañ, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhañ, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hmat e vez etre ar c'hrog hag an diskrog ; *er beklagt sich ständig,* bepred e vez o klemm, ne ra ken nemet klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, hennezh a vez ordinal o klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, pebezh klemm-klemm ! kunuc'henniñ a ra evit ket ha netra, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhoù fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan.

ständisch ag. : hag a sell ouzh ur renkad, hag a sell ouzh ur c'horfuniad, hag a sell ouzh ar Breujoù; hag a sell ouzh ar Breudoù.

Standleitung b. (-,-en) : [pellgomz., stlenn.] linenn eeun b.

Standlicht n. (-s) : [liester ebet] [kirri-tan] gouleier parkañ lies., gouloù lutig g., gouloù bihan g., gouloù arsav g. ; *das Standlicht anschalten,* lakaat e c'houloù lutig, lakaat gouloù bihan, lakaat e c'houloù arsav.

Standmesser g. (-s,-) : [tekn.] merker live g., jaoj g.

Standort g. (-s,-e) : **1.** diazezlec'h g., lec'hienn b., sez g. ; *nuklearer Standort,* diazezlec'h nukleel g., kreizenn nukleel b. ; **2.** [merdead.] lec'hiadur g., savlec'h g. ; *Standort eines Schiffes,* lec'hiadur ul lestr ; *den eigenen Standort ermitteln,* merkañ (spisaat) e lec'hiadur, klask gouzout pelec'h emeur war ar mor, kemer e verkoù, en em savlec'hiañ ; **3.** [louza.] lec'h annez g., lec'h annezadur g. ; **4.** [lu] kêr warnizon b.

Standortkommandant g. (-en,-en) : [lu] major g.

Standortkriterien lies. : dezverkoù evit dibad an diazezlec'h lies.

Standortwahl b. (-,-en) : dibad an diazezlec'h g.

Standpauke b. (-) : P. teñsadenn b., kroz g.; tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b. ; *jemandem eine Standpauke halten,* lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b.

Standplatz g. (-es,-plätze) : lec'h parkañ evit an taksioù g., taksilec'h g.

Standpunkt g. (-s,-e) : savpoent g., sellboent g., doare-gwelet g., aviz g., gwel g. ; *sich dem Standpunkt eines anderen anschließen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont en avel u.b., sevel (mont) a-du gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont (mont, sevel) en tu gant u.b., sevel en un tu gant u.b., bezañ gounezet gant mennozh u.b. ; *das ist nun mal mein Standpunkt,* evel-se emañ va veno ; *Rassismus ist kein Standpunkt, ein Verbrechen ist es,* ar ouennelouriezh n'eo ket un doare da welet an traoù, un torfed an hini eo.

Standquartier n. (-s,-e) : [lu] gwarnizon g., kantonadur g.

Standrecht n. (-s) : lezenn-vrezel b., lezennoù-brezel lies., justis vrezel b. ; *das Standrecht verhängen,* lakaat al lezenn-vrezel da dalvezout.

standrechtlich ag. : Adv. : dre berzh al lezenn a vrezel ; *standrechtlich erschossen,* fuzuilhet dre berzh al lezenn a vrezel.

Standrede b. (-,-n) : prezegenn b., hareng g.

standsicher ag. : divrall, start, stabil, postek, didro.

Standsicherheit b. (-) : stabilded b. ; [fizik] *Polygon der Standsicherheit,* liestueg harpañ g.

Standspur b. (-,-en) : [hentoù] gwrimenn arsav trumm b., bandenn arsav prim b.

Standuhr b. (-,-en) : horolaj g., horolaj dre bouezioù g., pandulenn b.

Standwild n. (-s) : [loen.] jiber divoneer g./str., jiboez chomidik g./str., gouezaj divonedus g., gouezaj arsezat g.

Standwind g. (-s,-e) [= *stärkemäßig beständiger Wind,* avel blaen g. ; *richtungsmäßig beständiger Wind,* avel reizh g.] : avel ingal g., avel dibaouez g.

Stange b. (-,-n) : **1.** gwalenn b., barrenn b., loc'h g., loc'henn b., perchenn b., lazh b., triklenn b., sparl g., kefienn b., pennad ibil g. ; *Bohnenstange,* gwalenn (lazh b., perchenn b., perch b.) evit ar fav b. ; *etwas mit einer Bohnenstange stützen,* perchañ udb ; *Stange für Vorhänge,* triklenn rideozioù b. ; *Eisenstange,* barrenn houarn b., loc'h houarn g., gwalenn houarn b. ; *eine dicke Eisenstange,* un houarn bras g. ; *Holzstange,* loc'h prenn g., sparl g. ; *Nüsse mit einer Stange abschlagen,* palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich ; *Stange Siegellack,* koarennig (torzhig koar) siellañ b. (Gregor) ; *eine Stange Gold,* un dolzenn (ur varrennad) aour b. ; *Regenschirmstange,* gwalenn disglavier b. ; *klappbare Regenschirmstangen,* gwalinier plegus an disglavier lies. ; *starre Regenschirmstangen,* gwalinier dibleg an disglavier lies. ; **2.** post [*liester* postoù, pester] g., peul g. ; *Telegrafenstange,* post an telegraf g. ; **3.** [dre skeud.] *jemandem die Stange halten,* ober (toullañ) evit u.b., dougen dorn d'u.b., reiñ biz d'u.b., degas u.b. en e jeu ; *bei der Stange bleiben,* **a)** derc'hel mat ; **b)** na vont diwar e graf, chom hep cheñch kaoz, derc'hel krog en e neudenn ; *einen Anzug von der Stange kaufen,* prenañ un dilhad graet ; P. *das kostet eine Stange Geld,* koustañ a ra un dornad mat (un tousegad brav, ur pochad mat, ur voujedenn bravik a-walc'h) a arc'hant, kement-se a goust un tamm mat a voujedenn, kement-se a goust arc'hant bras, kement-se a goust ur c'harrigellad arc'hant, kement-se a goust arc'hant mat, kement-se a goust pikez, kement-se a goust ur pezhiad moneiz, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, kement-se a goust ur somm vras a arc'hant ; [sport] *die Stange heben,* sevel al loc'henn, sevel ar berchenn, reiñ avel d'ar berchenn, gwerniañ ar berchenn, aveliñ ar berchenn, plomañ ar berchenn, gorren ar berchenn, gwerniañ, perchennañ, plomañ al lañsenn ; **4.** [kirvi] brank g., brog g. ; **5.** gwerenn uhel hag eeun b. ; **6.** [sigaretennoù] kartouchenn b. ; **7.** [laboused] *Sitzstange,* klud g., bazh-klud b. ; *sich auf eine Stange setzen,* mont war e glud, kemer e glud, dont war ur

c'hlud ; *das Huhn sitzt auf seiner Stange,* kludet eo ar yar, emañ ar yar war he c'hlud ; *ein Huhn von der Hühnerstange vertreiben,* digludañ ur yar ; **8.** [sport] *die Stange heben,* sevel al loc'henn, sevel ar berchenn, gwerniañ ar berchenn, perchennañ, plomañ ar berchenn.
Stänge b. (-,-n) : [merdead.] gwern gastell b.
Stängel g. (-s,-) : **1.** [louza.] garenn b., gar b., taolpenn g., koloenn b., plouzenn b., korzenn b., korz str., gwalenn b., treujenn b., trojenn b., solenn b., breunenn b. [*liester* breunennoù, breun] ; *einen Stängel hervortreiben, in Stängel schießen,* gwalennañ, gwalenniñ, korzennañ, bazhouliñ, garzhenniñ ; *einen dickeren Stängel bekommen,* ober korz ; **2.** [dre skeud.] *vom Stängel fallen,* **a)** mont gant an disvoued ; **b)** bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), bezañ souezhet-marv, chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, chom miget, chom mik, chom abafet-lip, bezañ kalmet, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom en estlamm, chom gak gant ar souezh, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouiñ ouzh udb, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan.
Stängelerbsen lies. : [louza.] piz-bihan krap str.
Stängelglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-sich b.
Stängelknoten g. (-s,-) : [louza.] hoskad g., mell g.
stängellos ag. : [louza.] dic'harenn.
stängelreich ag. : [louza.] gwalennek.
stangenartig ag. : gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier.
Stangenbesen g. (-s,-) : [tekn.] heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) an tuellennoù g.
Stangenbohnen lies. : [louza.] fav krap str.
Stangenbohrer g. (-s,-) : [tekn.] tarar g., talar g.
Stangenbrot n. (-s,-e) : [bara] baget str., mouchenn b. ; *Stück Stangenbrot,* hanochenn vara b.
Stangenerbsen lies. : [louza.] piz-bihan krap str.
stangenförmig ag. : e barrennoù, e tolzennoù, e doare ur walenn, e doare gwalinier, a-zoare gant ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier, gwalennheñvel.
Stangengebiss n. (-s,-e) : [kezeg] houarn-gweskenn g., barrenn-c'henoù b.
Stangengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g.
Stangenhebenspiel n. (-s) : sevel al loc'henn g., sevel ar berchenn g., gwerniañ ar berchenn g., perchennañ g., plomañ ar berchenn g.
Stangenholz n. (-es) : bilbod g., krennenn b., hanoch str., tos g.
stangenreich ag. : gwalennek.
Stangensellerie g. (-,-/-s) / b. (-,-) : [louza.] ach-gar str.
Stanislaus g. : Stanislaz g.
Stänker[1] g. (-s,-) : den flaerius g., loen flaerius g., flaerier g. louveg g., louvidig g.
Stänker[2] g. (-s,-) **/ Stänkerer** g. (-s,-) : *ewiger Stänker,* kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., soroc'her g., grozmoler g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., nagenner g., chipoter g., chikaner g., noazour g., nagenn g., ampoezon g., diskol g., disuj g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; *er ist ein ewiger Stänker,* un den eo na blij netra dezhañ - n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo.
Stänkerei b. (-,-en) : **1.** c'hwezh fall b., flaer g., mouezh flaer g. ; **2.** [dre skeud.] tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., chikanerezh g., dael b., kastrilhez str., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., hennon g., dispeoc'h g., bec'h g., butun g., grozmol g.
Stänkerer g. (-s,-) : sellit ouzh **Stänker**[2].
Stänkererin b. (-,-nen) : kac'herez wasket b., kac'herez diaes b., kac'herez b., kagalerez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torr-penn g., dismantr-spered g., tourmant a blac'h b., kouskerez diaes b., kouskerez fall b., soroc'herez b., grozmolerez b., nagennerez b.
stänkern V.gw. (hat gestänkert) : **1.** flaeriañ**,** teuler c'hwezh fall, mouezhañ, leuskel flaer war e lerc'h, fallvlaziñ, gwallvlazañ ; **2.** [dre skeud.] klask afer, klask abeg, klask tabut, klask trouz, klask fred, klask riot, klask chikan, klask dael, klask frot, klask kastrilhez, klask heskin, klask

kann, klask kavailh, klask abeg, klask rev, klask jeu, grozmolat, soc'horat.
Stanniol n. (-s) : follenn staen b., [dre fazi] follenn aluminiom b.
stante pede Adv. : hep gortoz, hep dale tamm, diouzhtu, war an taol, war al lec'h, kentizh, ribus, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat.
Stanze b. (-,-n) : **1.** [lenn.] poz g., pozenn b., koublad g. ; **2.** [tekn.] stampell b., stamper g., genn-stampiñ g./b., mammstamperez b. ; *Lochstanze,* toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b.
stanzen V.k.e. (hat gestanzt) : stampiñ.
Stanzen n. (-s) : stamperezh g.
Stanzer g. (-s,-) : stamper g.
Stanzmaschine b. (-,-n) : toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b., merker g.
Stapel g. (-s,-) : **1.** chafod g., marc'h-koad g., tint g.
2. bern g., gwrac'hell b., kalzenn b., kalzad g., kalzadenn b., kalz g., yoc'h b., yoc'had b., pilerad g., tes g., troc'had g., krug b. ; *ein Stapel Betttücher,* ur plegad liñselioù g. ; *ein Stapel Briefe,* ur strobad lizheroù g., un troc'had lizheroù g., un treuziad lizheroù g.
3. kal g., poull sec'h g. ; *ein Schiff auf den Stapel setzen,* lakaat ur vag er c'hal (war ar c'hal) (Gregor), lakaat ur vag war ar c'hal-morañ (en ur poull sec'h) ; *ein Schiff vom Stapel lassen,* morañ ul lestr ; *vom Stapel laufen,* bezañ moret.
4. dastumlec'h g., magazenn b.
5. [dre astenn.] ehanlec'h g., kêr ehanañ b., kêr arsav b., porzh ehanañ g.
6. [gwiad.] hirder gwienn g.
Stapelblock g. (-s,-blöcke) : [merdead.] tint g., marc'h-koad g.
Stapellauf g. (-s,-läufe) : [merdead.] moradur ul lestr g., morañ g., moridigezh b.
stapeln V.k.e. (hat gestapelt) : berniañ, lakaat a-vern, lakaat en ur yoc'h, gwrac'hellat, pennegiñ ; *Holzscheite ordentlich aufeinander stapeln,* lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet ; *zu hoch gestapelt,* beget.
V.gw. (ist gestapelt) : skarañ, gaoliata, ober gaol.
V.em. : **sich stapeln** (hat sich gestapelt) : kalzennañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù ; *dutzendweise stapelten sich (t-rt) die Exemplare auf dem Tisch,* bernioù skouerennoù a oa war an daol.
Stapelort g. (-s,-e) **/ Stapelplatz** g. (-es,-plätze) : dastumlec'h g., mirlec'h g., etrepaouez g. ; [istor] *Stapelplätze in der Levante,* diazezlec'hioù kenwerzh ar Sav-Heol lies., kontlec'hioù ar Sav-Heol lies.
Stapelstadt b. (-,-städte) : ehanlec'h g., kêr ehanañ b., kêr arsav b., porzh ehanañ g.
Stapelverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] treterezh a-lodennoù g.
Stapfe b. (-,-n) **/ Stapfen** g. (-s,-) : roud troad g., roud botez g.
stapfen V.gw. (ist gestapft) : **1.** stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, toumpañ ; **2.** patouilhat, kalemarc'hiñ ; *durch den Schlamm stapfen,* fritañ fank, fankigellañ, krenial er fank, plapouziñ, torimellat er fank, patouilhat dour ha fank, foetañ fank ; *durch den Schnee stapfen,* patouilhat e-barzh an erc'h, kalemarc'hiñ (patouilhat) erc'h, foetañ erc'h, frikañ erc'h.
Stapler g. (-s,-) : [tekn.] karrigenn gorre-gouziz b., saverez b.
Star[1] g. (-s,-e) : [mezeg.] *grauer Star,* denedeo g., banne g. / koc'henn savet war ibil al lagad b. / gwennenn b. (Gregor) ; *grüner Star,* glazenn b., glaokom g. ; *schwarzer Star,* kleñved nervenn ar gweled g., kleñved an nervenn optikel g., amaoroz g. ; *jemandem den Star stechen,* **a)** lemel ar banne diwar lagad u.b. ; **b)** [dre skeud.] digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ e zaoulagad d'u.b., difaziañ u.b., didouellañ u.b., dibikouzañ spered u.b., dibikouzañ u.b. ; **c)** [dre skeud.] kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e damm d'u.b.
Star[2] g. (-s,-e) : [loen.] dred g., tred g. ; *die Stare schlafen in den Bäumen,* kousket a ra an dridi war ar gwez, kousket a ra an dridi e-barzh ar gwez.
Star[3] g. (-s,-s) : [film] steredenn b.
starblind ag. : deuet da vezañ dall gant ar wennenn.
stark ag. : **1.** kreñv, nerzhus, bagol, start, a-greñv, gwevn, reut, postek, solut, sonn, yac'h, ampart, difall, galloudus, rust, reut, gouest ; *er ist stark,* nerzh a zo ennañ, kreñv eo, yac'h eo ; *er ist zwar klein aber stark,* n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *ein starker Kerl,* ur paotr kreñv, ur paotr yac'h g., un troc'h den g., ur gwaz reut g., un troc'had den g., un troc'had mat a zen g., un den a droc'had mat g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur paotr difall g., ur paotr gwevn g., un tarin a baotr g., ur bilh den g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., ur paotr gouest g., ur gwaz gouest g., un tamm mat a baotr g., un ampart g., ur paotr ampart g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; *er ist ziemlich stark,* gwaz a-walc'h eo an den-se, kreñv a-walc'h eo, galloud en deus en e izili ; *wärest du nicht so stark, hätte er dich zu Brei geschlagen,* panevet ar c'hreñv ma'z out e vefes bet brevet gantañ ; *wenn ich stärker wäre als er,* ma vijen trec'h dezhañ, ma'm bije lañs warnañ en nerzh-korf, ma vijen kreñvoc'h egetañ ; *du bist stärker als er,* koll eo ganit, trec'h out dezhañ, lañs ac'h eus warnañ en nerzh-korf, lañsañ a rez warnañ en nerzh-korf ; *er ist stark wie ein Bär, er ist stark wie ein Bulle,* hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo houarn, hennezh

n'eus muzul ebet d'e nerzh ; *ein großes starkes Pferd,* ur marc'h galloudus g. ; *stark am Geist, am Leibe schwach,* eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh ; *starker Kaffee,* kafe kalet (kreñv, marc'h, tev) g. ; *starkes Getränk,* boeson kalet g., boeson kreñv g. ; *ein starkes Gift,* un ampoezon rik g. ; *seine Wut war stärker als sein Verstand,* kreñvoc'h e oa bet e fulor eget e skiant, trec'h e voe e fulor d'e skiant ; *der Stärkere hat immer Recht,* al laer brasañ a groug ar bihanañ, digarez ar c'hreñvañ eo bepred ar gwellañ ; *starkes Papier,* paper dalc'hus, paper fetis g. ; *eine starke Säule,* ur golonenn dev b. ; *starke Stimme,* mouezh kreñv b., mouezh korzennet mat b. ; [kr-l] *Einigkeit macht stark,* unaniezh a zo nerzh - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - daou louarn kamm a zo trec'h da unan eeun - muiañ keuneud, brasañ tantad - un neudenn a zo aesoc'h da derriñ eget ur gudenn, en em unanit eta ; *starker Geist,* spered start g. ; *starker Spieler,* c'hoarier touet g., c'hoarier daonet g., c'hoarier kinviet g., c'hoarier echu g., c'hoarier peurechu g. ; *starker Raucher,* butuner daonet g., butuner touet g., butuner pomet g., butuner kinviet g., butuner echu g., butuner peurechu g., butuner eus ar penn g., butuner diouzh ar penn g. ; *starker Frost,* rev kalet g. (Gregor) ; *starke Schneefälle,* kaouadoù erc'h fonnus lies., kaouadoù erc'h puilh lies., kaouadoù erc'h ken-ha-ken lies., kaouadoù erc'h ken-ha-kenañ lies., kaouadoù erc'h mui-pegen-mui lies., kaouadoù erc'h gwazh-pegen-gwazh lies., kaouadoù erc'h forzh pegement lies., kaouadoù erc'h n'eus forzh pegement lies. ; *eine starke Steigung,* ur grapenn start b., ur grapenn sonn b., un tarroz serzh g., ur grec'henn serzh b., un tamm krec'hienn mat g., ur savenn serzh b., ur sav sonn g., ur sav tenn g. ; *ein starkes Gefälle,* un tamm mat a bouez-krec'h g. ; *starker Geruch,* c'hwezh pounner b., c'hwezh kreñv b., mouezh pounner g. ; *starker Wind,* avel vras g., avel greñv g., avel bounner g., avel reut g. ; *der Wind weht immer stärker,* fourrañ a ra an avel, freskaat a ra an avel, gwashaat a ra an avel, rustaat a ra an avel, kreskiñ a ra an avel, kargañ a ra an avel, war greñvaat ez a an avel, lañsañ a ra an avel ; *starker Wind wehte,* c'hwezhañ a rae, kreñv e c'hwezhe an avel, ur goueliad reut a avel a oa, avel vras a oa, avel bounner a oa, skeiñ a rae an avel, stourm a rae an avel, c'hwistañ a rae an avel, foetañ a rae an avel ; *starker Rauch,* moged tev g. ; *starke Schmerzen,* poanioù kriz lies., poanioù kalet lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies. ; *stark werden,* kreñvaat, nerzhekaat, nerzhusaat, startaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh ; *äußerst starke Schmerzen,* ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., droug braouac'h g., bazhadoù lies., poanioù kriz-diremed lies., poanioù disaour lies., poanioù terrupl lies., poanioù grevus lies., poanioù divat lies., gloazioù kreñv lies., ur boan ifern b., un araj poan g., poanioù da grial lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù dreist-penn lies., poanioù kalet lies., poanioù kriz lies.; *dieses Buch ist siebenhundert Seiten stark,* seizh kant pajenn a ya d'ober al levr-se, ul levr a seizh kant pajenn eo ; [tud] *starke Seite,* kreñv g., krog g., kraf g., taol g. ; *das ist eben seine starke Seite,* eno emañ e greñv, eno emañ e graf, eno emañ e daol, eno emañ e grog ; *das ist nicht meine starke Seite,* er poent-se n'on ket ur mailh (ur mestr, un tad den) / hennezh n'eo ket va c'hrog (n'eo ket ar c'hraf m'emaon em c'hreñvañ) / er poent-se n'emaon ket em c'hrog / gant ar c'hraf-se n'emaon ket em flom (em zaol) (Gregor), gant ar c'hraf-se n'emaon ket em boued (em bleud, em butun, em dour hag em geot), n'on ket gourdon bras ouzh an dra-se ; *stark in einer Wissenschaft,* ur mailh war ur skiant bennak, kreñv war ur skiant bennak ; *das ist etwas stark !* se 'zo mont un tammig re bell ganti (lakaat war ar barr, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lavaret un tammig ampl) ; *das Recht des Stärkeren,* lezenn ar c'hreñvañ b., gwir an hini kreñvañ g. ; *starker Strick,* tamm mat a gordenn greñv g. ; *die Familie ist sieben Personen stark,* seizh a zo anezho e-barzh an tiegezh, c'hoarvezout a ra an tiegezh-se eus seizh den ; *bis dahin ist es eine starke Stunde,* kreñv d'un eur e viot o vont di, un eur greñv a lakaot da vont di, ac'hanen di e vo ret bale un eur greñv, ac'hanen di ez eus un eurvezh vat a hent ; *stark bevölkert,* stank ar boblañs ennañ, stank ar bobl ennañ / forzh poblet / poblet kaer (Gregor) ; *er hinkt immer stärker,* gwashaat a ra da gammañ, kreskiñ a ra da gammañ, kammoc'h-kammañ e teu da vezañ, kammañ a ra gwazh-ouzh-gwazh, kammañ a ra gwazh-àr-wazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwashañ, souriñ a ra da gammañ, podekaat a ra muioc'h-mui, kammañ a ra muioc'h-mui ; *er blutete stark,* dont a rae ar gwad a vervadennoù eus e c'houli, redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, redek a rae nerzhus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn, skuilhañ a rae e wad a-boullad, skuilhañ a rae puilh e wad, diruilhal a rae ar gwad diwar e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a vouilhoù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez ; *stark besucht,* darempredet-stank, diskenn ennañ ; *stark hoffen,* bezañ leun a fiziañs, magañ ar brasañ fiziañs, magañ ur fiziañs hep muzul, magañ fiziañs vras (fiziañs a-dro-vat) ; *stark arbeiten,* labourat tenn (start, evel ur c'hi, evel ur marc'h, evel ul loen), kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, lakaat leizh ar vourell, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, dosiñ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, poaniañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *stark essen,* debriñ kreñv, debriñ evel ul loen (evel ur marlonk), debriñ evel ur roñfl, pegañ war ar boued, pilat, pilat boued ; *es regnet stark,* glav bras a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, teurel a ra dour, glav touseg a ra ; *es hat stark geregnet,* dour en deus graet da vat ; *stark verschuldet,* sammet a zle, gwriet a zle, bec'hiet gant an dleoù, Fañch ar Berr gantañ, stag e vag dre-holl, karget a zle (Gregor), dastumet kalz a zle gantañ, berniet a zle, taget a zle, dalc'het a bep lec'h ; *er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter,* n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwaller ; *sich für eine Sache stark machen,* difenn ur gaoz bennak gant un ene abostol, sevel krog (bezañ difennour gredus) ur gaoz bennak, kabaliñ evit udb, taeriñ evit ur gaoz bennak ; *die*

starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei stark gehemmt, pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor ; [armerzh.] *der starke Kursanstieg des Dollars,* kresk a-bik feur an dollar g. ; *starker Preisanstieg,* kresk a-bik ar prizioù g. ; **2.** *das ist echt stark !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dispar eo ! dreist eo an dra-se ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! un ebat Doue eo ! ; **3.** [yezh.] kemmus ; *starkes Zeitwort,* verb kemmus e bennrann g.

starkbeleibt ag. : danzeat, korfet tev, korfek, teurennek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, teuc'h, teuc'hek, hag en deus korf.

starkbesetzt ag. : leun a dud, leun-barr.

Starkbier n. (-s,-e) : [boued] bier kreñv g.

Starke(r) ag.k. g. : kreñv g., unan kreñv g., paotr gouest g., paotr reut g., paotr sonn g., paotr difall g., tarin a baotr g.

Stärke b. (-,-n) : **1.** kreñvder g., kreñvded b., nerzh g., kreñvadurezh b., kadarnded b., kadarnder g., starter g., started b. ; *an Stärke gewinnen,* kreñvaat, nerzhañ, nerzhusaat, nerzhekaat, kadarnaat, dont da vezañ kreñvoc'h (fonnusoc'h), startaat ; *Intelligenz ist besser als Stärke,* gwelloc'h ijin eget nerzh ; *die Stärke eines Gefühls,* nerzh ur santad g. ; **2.** kreñv g., krog g., kraf g., taol g. ; *das ist eben seine Stärke,* eno emañ e greñv, eno emañ e graf, eno emañ e daol, eno emañ e grog, hennezh eo e grog ; *das ist nicht meine Stärke,* er poent-se n'on ket ur mailh (ur mestr, un tad den) / hennezh n'eo ket va c'hrog (n'eo ket ar c'hraf m'emaon em c'hreñvañ) / er poent-se n'emaon ket em c'hrog / gant ar c'hraf-se n'emaon ket em flom (em zaol) (Gregor), gant ar c'hraf-se n'emaon ket em boued (em bleud, em butun, em dour hag em geot), n'on ket gourdon bras ouzh an dra-se ; **3.** tevder g., tevded b., treuz g. ; *Stärke einer Mauer,* tevder ur voger g. (Gregor), treuz ur vur g. ; **4.** [gwiad.] ampez g. ; *mit Stärke kleistern,* ampezañ ; **5.** *Pferdestärke,* gremm kezeg (GK) g., marc'h-nerzh g., marc'h g. ; **6.** [lu] niver soudarded g., nerzh g.

stärkeartig ag. : ampezheñvel, amilek, e doare an ampez, a-zoare gant an ampez, a-seurt gant an ampez.

Stärkefabrik b. (-,-en) : uzin ampez b.

Stärkegummi n. (-s) : dekstrin g.

stärkehaltig ag. : ampez ennañ, amilek.

Stärkekleister g. (-s,-) : peg ampez g., kaot ampez g.

Stärkeleim g. (-s,-e) : ampez g.

Stärkemehl n. (-s) : bleud ampez g., fekul g.

stärken V.k.e. (hat gestärkt) : **1.** kreñvaat, nerzhekaat, nerzhusaat, nerzhañ, kadarnaat, sershaat, souten, startaat, bevaat, gwevnaat, kreskiñ ; *Butter stärkt mehr als Fleisch,* fonnusoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kalonekoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kreñvoc'h eo an amanenn eget ar c'hig ; *Arbeit macht das Leben süß, Faulheit stärkt die Glieder,* el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *den Frieden stärken,* startaat ar peoc'h, kadarnaat ar peoc'h, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; *jemandes Selbstvertrauen stärken,* sershaat u.b. war e gilhoroù, silañ emfiziañs e kalon u.b., tommañ kalon u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ emfiziañs d'u.b., kreskiñ emfiziañs u.b. ; *die Muskeln stärken,* kigennañ ; *die Muskeln seiner Waden stärken,* ober kof-gar ; **2.** [gwiad.] ampezañ ; *einen Kragen stärken,* ampezañ ur c'houzougenn.

V.em. : **sich stärken** (hat sich (t-rt) gestärkt) : **1.** nerzhekaat, nerzhusaat, kreñvaat, startaat, kadarnaat, nerzhañ, bevaat ; **2.** debriñ un tamm (un draig), krignat un tamm.

stärkend ag. : nerzhus, nerzhekaus, kreñvaus, kalonek, kalonus, reut, bividik, hael da galon an den, hag a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; *stärkende Nahrung,* magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh, boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn vat g., boued kreñv g., boued kalonek g. ; *stärkende Luft,* aer hag a ro nerzh ha startijenn b./g. ; *ein stärkendes Mittel,* louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù kreñvaus (nerzhekaus) g., louzoù-kreñvaat g., louzoù da zerc'hel an den en e blom g., louzoù hael da galon an den g., louzoù a sikour da reiñ lusk d'ar galon g.

Stärkewäsche b. (-,-n) : lienaj ampezet g.

Stärkezucker g. (-s) : [kimiezh] glukoz g., dekstroz g.

starkknochig ag. : askornet mat.

starkleibig ag. : danzeat, korfet tev, korfek, teurennek, kofek, begeliek, bigofek, bourounek, teuc'h, teuc'hek, hag en deus korf.

Starkleibigkeit b. (-) : korfelezh b., kuilhder g., kigder g., korfigell b., korfegezh b., teuregezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

starkschenkelig ag. : gaolek, morzhedek.

Starkstrom g. (-s,-ströme) : tredanvarr uhel g., tredan voltadur uhel g.

Stärkung b. (-,-en) : kreñvadur g., startadur g., souten g.

Stärkungsmittel n. (-s,-) : louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus) g., louzoù-kreñvaat g., danvez nerzh g., louzoù hael da galon an den g., louzoù a sikour da reiñ lusk d'ar galon g.

Stärkungstrunk g. (-s,-trünke) : banne startijenn g., banne hael da galon an den g., banne kalonek g., banne a sikour da reiñ lusk d'ar galon g.

Starmatz g. (-es,-mätze) : P. *sellit ouzh* **Star**[2].

starr ag. : **1.** sonn, reut, dibleg ; *starre Seide,* seiz reut g. ; *starre Regenschirmstreben,* gwalinier dibleg an disglavier lies. ; *eine Crêpe so lange backen, bis sie starr wird wie ein Brett,* lezel ur grampouezhenn da boazhañ reut evel ur plankenn.

2. gourt, bav, bavet, kropet, kruget, nodet, seizet, morzet, mors, soret, sonnet, hourzet, mank, dibalamour, reut ; *starres Bein,* gar morzet b., gar soret b., gar kropet b., gar nodet b., gar morzet evel kegel ar vamm-gozh b., gar reut b. ; *mein Bein ist ganz starr,* deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, mors-mors eo va gar, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret, reut) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *starre Finger,* bizied bav(et), bizied gourt, bizied kropet (nodet, seizet, kleret, kruget, pistiget, reut), bizied aet an ivinrev enno, bizied krog an ivinrev enno, bizied morzet evel kegel ar vamm-gozh, bizied mors-mors ; *mein Arm ist ganz starr,* mank eo va brec'h,

marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist ganz starr,* mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin ; *starr vor Kälte,* kleret, sonnet gant ar riv, treantet gant ar riv, kruget gant ar riv, kropet gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, pintet gant ar riv, pistiget gant ar riv, rividik.
3. sonn, difiñv, par, diflach ; *starre Augen,* daoulagad sonn lies., daoulagad difiñv lies. ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet,* e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon.
4. [fizik] *starrer Körper,* kaled g., solud g., korf solut g., sonnenn b.
5. *starr vor Staunen,* sebezet, sabatuet, alvaonet-holl, kalmet, mantret ; *starr vor Schreck,* sonnet gant an euzh, treantet gant an aon, mantret gant ar spont, hanter nodet gant ar spont, seizet gant ar spont, sonn gant ar spont, sklaset e wad en e wazhied gant ar spont ; *starr vor Schüchternheit,* paorek.
6. dibleg, kalet, strizh, start ; *starre Prinzipien,* reolennoù buhez dibleg, pennaennoù dibleg lies. ; *starrer Charakter,* penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den start g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., mul bras g., paotr Kerbennek g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., penn beuz g.
Starre b. (-) : **1.** reuter g., tennder g., sonnder g. ; **2.** difiñv g., difiñvded b. ; **3.** pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., diblegusted b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., kilhourzerezh g., kilverzerezh g.
starren V.gw. (hat gestarrt) : **1.** bezañ leun a, paotañ gant, fonnañ gant ; *eine Schlucht, wo nur totes Gestein starrt,* ur ganienn leun a reier sonn ha divuhez.
2. bezañ goloet-holl gant ; *von Schmutz starren,* bezañ lous evel un targazh, bezañ lous evel un hoc'h, bezañ lous-mezhus, bezañ ken hudur hag ar seizh pec'hed, bezañ hudur evel ar seizh pec'hed g., bezañ du ken na gomz, bezañ tarasennet-holl, bezañ ur gramenn (un ounezer) war an-unan, na vezañ nemet loustoni eus an-unan, bezañ kac'hus, bezañ lous-gagn, bezañ lous-brein, bezañ lous-pemoc'h, bezañ lous-lous, bezañ lous-teil, bezañ lous evel ul laouenn, bezañ lous evel ar seizh pec'hed ; *von Gold starren,* **a)** pasamantet-holl gant aour, goloet-holl a vravigoù aour ; **b)** [dre skeud., sport] aet gantañ ur bern medalennoù aour ; *von Lanzen starren,* bezañ goafioù a-bik e pep lec'h ; *ganz Europa starrt in Waffen, ganz Europa starrt vor Waffen, ganz Europa starrt von Waffen,* armoù dreist-penn a zo en Europa, armoù a zo en Europa ken na wic'h.
3. [dre astenn.] *auf etwas (t-rt) starren,* bezañ e zaoulagad o parañ war udb, chom e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, na lemel lagad ebet diwar udb, na dec'hout e zaoulagad diouzh udb, derc'hel e zaoulagad war udb, bezañ e selloù o parañ war udb, sellet a-bann ouzh udb, debriñ udb gant e selloù, chom da alvaoniñ ouzh udb, sellet pik ouzh udb, bezañ e zaoulagad o rigadella war udb ; *ins Leere starren,* bezañ beuzet en e brederiadennoù, bezañ kollet en e soñjoù, lonkañ soñjoù.
Starrheit b. (-) : **1.** reuter g., tennder g., sonnder g., reudadenn b. ; **2.** difiñv g., difiñvded b. ; **3.** pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., diblegusted b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., kilhourzerezh g., kilverzerezh g. ; **4.** [mezeg.] ankiloz g., krop g., kropadur g., gourdadur g., morz g., morzadur g., bav g., bavadur g., nodadur g.
Starrkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., klopenneg g., penn maout g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall g., penn kalet g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., mul bras g., paotr Kerbennek g., paotr pennek evel ur mul g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g. ; *das ist ein echter Starrkopf,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - pennek eo evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - hennezh en deus lod e Kerbennek.
starrköpfig ag. : aheurtet, pennek, penvers, dibleg, amjestr, treuz, kilpennek, kilvers, start, moulbenn, moulbennek, empennadet, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, kilhours, ourzet, ginet, beuz, eus Kerbennek, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, diaes ober outañ.
Starrkrampf g. (-s) : [mezeg.] tetanoz g.
Starrleinen n. (-s) : [gwiad.] lien kreñv ha reut g., bougaran g.
Starrluftschiff n. (-s,-e) : aerlestr reut e framm g.
Starrsinn g. (-s) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., kilverzerezh g., diblegusted b., kilhourzerezh g.
starrsinnig ag. : aheurtet, pennek, penvers, dibleg, amjestr, treuz, kilpennek, kilvers, start, empennadet, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, kilhours, kalet, strizh, start, kilvers, ourzet, beuz, na ra ken ar pezh a gar, eus Kerbennek, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, diaes ober outañ.
Starrsucht b. (-) : [mezeg.] katalepsiezh b., darsonn g., P. kousked-foll g.
Start g. (-s,-s/-e) : **1.** dibradadur g., loc'h g., loc'hañ g., loc'hadur g. ; *Senkrechtstart,* dibradadur a-serzh g. ; *zum Start ansetzen,* bezañ war lusk, bezañ tost da loc'hañ ; **2.** [sport] linenn-loc'h b., aplud g., linenn an aplud b. ; *fünf Pferde gehen an den Start,* pemp marc'h a zo war ar renk ; [redadeg, tud] *an den Start gehen,* klask e aplud ; *bei den 100 Metern an den Start gehen,* redek ur c'hant metrad ; *Frühstart,* loc'h c'hwitet g., loc'hañ toull g., loc'hañ didalvez g.
Startbahn b. (-,-en) : **1.** [sport] leurenn loc'hañ b. ; **2.** [nij.] leurenn dibradañ b., roudenn dibradañ b.
Startband g. (-s,-bänder) : [sport] linenn-loc'h b., aplud g., linenn an aplud b.
startbereit ag. : prest da ziloc'hañ, pare da loc'hañ, darev da loc'hañ.
Startblock g. (-s,-blöcke) : [sport] **1.** bloc'h-loc'hañ g., aplud g. ; **2.** bonn-loc'hañ g., tous-loc'hañ g.

starten V.gw. (ist gestartet) : loc'hañ, diloc'hañ, dibradañ, mont kuit, distekiñ, dizouarañ ; *das Flugzeug ist gerade gestartet,* dibrad eo ar c'harr-nij.
V.k.e. (hat gestartet) : **1.** reiñ an arouez da loc'hañ ; **2.** [fuzeenn] *eine Rakete starten,* bannañ ur fuzeenn ; **3.** [stlenn.] *den Computer starten,* loc'hañ an urzhiataer, lañsañ an urzhiataer ; **4.** *einen Coup starten,* c'hoari e daol.
Starter g. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] lañserez b., loc'her g., lusker g., ardivink-lusker g. ; **2.** [sport] barner al linenn-loc'h g., lañser g.
Starterlaubnis b. (-,-se) : [nij.] aotre da zibradañ g.
Startfeld n. (-s,-er) : [nij.] takad dibradañ g.
Startflagge b. (-,-n) : banniel al loc'hañ g.
Startfreigabe b. (-,-n) : [nij.] aotre da zibradañ g.
Startgeld n. (-es,-er) : yalc'had evit kregiñ b.
Starthilfe b. (-,-n) : **1.** skoaziadenn staliañ b. ; **2.** [kirri-tan] sikour evit loc'hañ b.
Starthilfekabel n. (-s,-) : fun loc'hañ b.
Startkapital n. (-s) : kevala postet e deroù an afer g.
startklar ag. : prest da ziloc'hañ, pare da loc'hañ, darev da loc'hañ.
Startlänge b. (-,-n) : hed dedreuzet gant un nijerez a-raok dibradañ g.
Startlinie b. (-,-n) : linenn-loc'h b., aplud g., linenn an aplud b., par g.
Startloch g. (-s,-löcher) : aplud g.
Startnummer b. (-,-n) : [sport] niverenn b.
Startplatz g. (-es,-plätze) : **1.** [nij.] tachenn dibradañ b. ; **2.** [sport] par g.
Startrampe b. (-,-n) : [nij.] dinaou-bannañ g.
Startpistole b. (-,-n) : pistolenn lañsañ b.
Startschuss g. (-es,-schüsse) : [sport] tenn al loc'hañ g., tenn lañsañ g.
Startverbot n. (-s,-e) : **1.** [sport] karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b. ; **2.** [nij.] difenn dibradañ g., berz dibradañ g., berzidigezh dibradañ b.
Startvorbereitungen lies. : [sport] *seine Startvorbereitungen treffen,* klask e aplud.
Stasi b. (-) : [*berradur evit* **Staatssicherheitsdienst**] surentez diabarzh ar Stad b., Stasi b.
Statement n. (-s,-s) : kemennadenn ofisiel b.
Statik b. (-) : statik g., savoniezh b. ; [preder.] *soziale Statik,* savoniezh ar gevredigezh b.
Statiker g. (-s,-) : ijinour ar sevel tiez hag al labourioù foran arbennikaet war ar savoniezh g.
Statikerin b. (-,-nen) : ijinourez ar sevel tiez hag al labourioù foran arbennikaet war ar savoniezh b.
Station b. (-,-en) : **1.** arsavlec'h g., arsav g., ehan g., lec'h-ehan g., ehanlec'h g. ; *auf jeder Station halten,* ober un arsav e pep ti-gar.
2. ehan g., arsav g., chomadenn b., harp ; *eine lange Station in einer Stadt,* un ehan hir en ur gêr, ur pennad mat a amzer (un herrad mat a amzer) e-barzh ur gêr.
3. *freie Station haben,* kaout ti hag aoz digoust, debriñ ha lojañ digoust.
4. [relij.] taolenn b. ; *Stationen des Kreuzweges,* taolennoù hent ar Groaz.
5. [klañvdi] rann b.
6. [skingomz] dirsav-skingomz g., skingaser g., skinva g.
7. savlec'h g.
stationär ag. : **1.** arsavel, difiñv ; **2.** [mezeg.] en ospital ; *jemanden stationär behandeln,* intent ouzh u.b. en ospital, prederiañ ouzh u.b. en ospital, ober war-dro u.b. (ober diouzh u.b.) en ospital ; *stationäre Behandlung,* intentoù en ospital lies., prederioù en ospital lies.
Stationenweg g. (-s) : [relij.] hent ar Groaz g.
stationieren V.k.e. (hat stationiert) : lakaat en ul lec'h bennak, staliañ, enstaliñ, diazezañ.
Stationierung b. (-,-en) : staliadur g., enstaladur g., diazezadur g., lakidigezh b.
Stationsarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] pennvezeg g., penn ar rann g.
Stationsärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] pennvezegez b., penn ar rann g.
Stationsassistent g. (-en,-en) : eil rener an ti-gar g.
Stationskaplanei b. (-,-en) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.
Stationsschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr stag ouzh ur rannvor g.
Stationsschwester b. (-,-n) : [mezeg.] evezhierez b.
Stationsvorsteher g. (-s,-) : rener an ti-gar g.
statisch ag. : arsavel, diflach, dilusk, statek, statikel, diasavel, diasavek, savoniel ; [kirri-tan] *statische Vorspur,* kensturegezh ar rodoù a-raok b. ; [stlenn.] *statischer Speicher, statisches RAM,* memor statek b.
stätisch ag. : [kezeg] amjestr, direizh, amsent, kilvers.
Statist g. (-en,-en) : [film] ledaktor g., ledc'hoarier g., c'hoarier a eil renk g.
Statistik b. (-,-en) : feurjed g., feurjedadenn b., feurjedoniezh b., feurjedouriezh b., stadegenn b., stadeg b., stadegoù lies., feurdaolenn g., statistik g., stadegouriezh b. ; *soziale Statistik,* stadegouriezh kevredadel b.
Statistiker g. (-s,-) : feurjedour g., stadegour g., stadeger g., statistikour g.
Statistikerin b. (-,-nen) : feurjedourez b., stadegourez b., stadegerez b., statistikourez b.
Statistin b. (-,-nen) : [film] ledaktorez b., ledc'hoarierez b., c'hoarierez a eil renk b.
statistisch ag. : stadegel, statistikel, feurjedek ; *statistisches Amt,* burev (servij g., gwazadur g.) ar feurjed g. ; *statistische Methode,* hentenn feurjedek b., hentenn stadegel b. ; *statistische Analyse,* dezrann stadegel g.
Stativ n. (-s,-e) : marc'h-koad g., marc'h g., trebez g.
Statt / statt[1] b. (-) : lec'h g. ; *an seiner statt,* en e lec'h, evitañ, en e anv ; *an Kindes statt annehmen*, kemer da vugel (da vab, da verc'h) ; *an Eides statt,* e lec'h ul le, e plas ul le ; *ein gutes Wort findet eine gute Statt,* ur gomz lavaret e poent vat a zo gwelloc'h eget div re ziwezhat.
statt[2] araog. (t-c'h) : e-lec'h, e plas ; *statt meiner,* em lec'h, em flas, evidon ; *statt aller Antworten,* e-lec'h respont, e-giz respont.
statt[3] **zu** stag. isurzh. : e-lec'h, e plas, kentoc'h eget ; *statt zu weinen,* e-lec'h gouelañ (leñvañ), e plas gouelañ (leñvañ), kentoc'h eget gouelañ (leñvañ).
statt[4] **dass** stag. isurzh. : e-lec'h, e plas ; *statt dass du heute kommst,* e-lec'h dont hiziv.
Stätte b. (-,-n) : lec'h g., lec'hienn b. ; *keine bleibende Stätte finden,* na badout e revr e neblec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ atav o vont du-mañ du-hont dre ar vro evel ar Boudedeo, na badout e lec'h ebet, bezañ

kemenerien en e dreid, bezañ holen kras en e revr, bezañ poazh a revr, bezañ atav o vale dre ar broezioù (Gregor) ; *historische Stätte,* lec'h istorel g., lec'hienn istorel b.; *heilige Stätte,* lec'h santel g.

stattfinden V.gw. (fand statt / hat stattgefunden) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, paseal, bezañ dalc'het ; *dort soll das Festessen stattfinden,* du-mañ eo emañ hor banvez da vezañ ; *wann findet die nächste Versammlung statt ?* pegoulz e vo an emvod kentañ ? ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 fanden in London statt,* e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012 ; *ihre Heirat fand am Mittwoch vorher statt,* hec'h eured a oa d'ar Merc'her a-raok ; *der Kongress findet in Düsseldorf statt,* dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ.

Stattfinden n. (-s) : dalc'h g.

stattgeben V.gw. (t-d-b) (gibt statt / gab statt / hat stattgegeben) : seveniñ, aotren, reiñ e asant da ; *einem Gesuch stattgeben, einer Bitte stattgeben,* reiñ e asant d'ur goulenn, klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., aotren ur goulenn, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulenn, grataat ur goulenn, reiñ e c'hrad d'ur goulenn, asantiñ d'ur reked, seveniñ ur reked, seveniñ ur c'hoant, ober e zivizoù d'u.b.

statthaben V.gw. (hat statt / hatte statt / hat stattgehabt) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout.

statthaft ag. : degemeradus, gwirheñvel, talvoudek, da gemer e kont.

Statthalter g. (-s,-) : gouarnour a-berzh ar roue g., gouarner a-berzh ar roue g., besroue g., prokoñsul g.

Statthalterschaft b. (-,-en) : [istor] letanañs b., gouarnaour g.

stattlich ag. : **1.** ec'hon, mentek, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *ein stattliches Gebäude,* ur pezh mell savadur g., ur savadur a-zoare g., ur savadur mentek g.

2. [dre skeud.] kaer, mat, a-zoare, a-feson, ouesk ; *stattliches Aussehen,* doare-vras g., tres kaer g., neuz kaer b., feson vat b., stad b., troc'h g., diskouez kaer g. ; *er ist eine stattliche Erscheinung, er sieht stattlich aus,* tres kaer a zo warnañ, neuz kaer en deus, hennezh a zo askornet mat ha livet kaer, doare-vras en deus, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a droc'h eo, un den a-stroñs eo, un den brav e dreuz eo, ur paotr lipet eo, un tres kaer a zen eo, un den a dres eo, un den treset mat eo, un den kaer an taol anezhañ eo, un neuz vat a zen eo, ur stumm mat a zen eo, un arvez brav a zen eo, diskouez kaer en deus ; *eine stattliche Geldsumme,* un dornad (un tousegad, ur c'hementad) mat a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., un dailhenn vat a arc'hant b., ur bern arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur sammad bravik a arc'hant g. ; *in stattlicher Anzahl,* pezh a garer, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, niverus-meurbet.

Stattlichkeit b. (-) : tres kaer g., diskouez kaer g., neuz vat b., doare-vras g., feson vat b., stad b., troc'h g., oueskter g., oueskted b.

statuarisch ag. : skulterezhel, kizelladurel, kizellet.

Statue b. (-,-n) : delwenn b. ; *eine Statue meißeln,* kizellañ un delwenn ; *ein Statue in eine Kirche hinstellen,* troniñ un delwenn en un iliz.

Statuette b. (-,-n) : delwennig b., boulomig g. ; *Statuette aus Elfenbein,* delwennig ivor b., delwennig olifant b.

statuieren V.k.e. (hat statuiert) : **1.** divizout, reizhennañ, statudañ ; **2.** *ein Exempel statuieren,* kastizañ u.b. evit deskiñ skiant d'ar re all, kastizañ u.b. evit plantañ kentel gant ar re all, kastizañ u.b. evit reiñ kentel d'ar re all (evit kenteliañ ar re all, evit ober skol d'ar re all, evit skoueriañ ar re all) (Gregor), reiñ udb da gentel d'an holl.

Statur b. (-,-en) : ment b., mentelezh b., korfadur g., korfadurezh b., korfegezh b., gobari g., tailh g./b. ; *ein Mensch von großer Statur,* un den postek-brav g., un den a vent vras g.

Status g. (-,-) : stad b., saviad g., statud g., dezvad g., staelad g. ; *gesellschaftlicher Status,* staelad kevredigezhel g., saviad kevredigezhel g. ; *der Status der Frau im Islam und im Katholizismus,* dezvad ar vaouez en islam hag er gatoligiezh g. ; *Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status,* micherioù izelañ lies.

Status quo g. (-,-) : stad an traoù evel m'emaint b., stad a zo b.

Statussymbol n. (-s,-e) : arouez ar staelad kevredigezhel b., arouez ar saviad kevredigezhel b.

Statuszeile b. (-,-n) : [stlenn.] linenn stad b., linenn statud b.

Statut n. (-s,-en) : saviad g., statud g., reizhenn b., dezvad g., reolenn-diazez b., reoladur g. ; *die Statuten eines Vereins aufstellen,* sevel reizhennoù ur gevredigezh, sevel dezvad ur gevredigezh, reizhennañ ur gevredigezh.

statutarisch ag. : statudel, reoladurel, dezvadel.

statutengemäß ag. : diouzh ar statudoù, hervez ar statudoù, diouzh ar reizhennoù, hervez ar reizhennoù.

statutenwidrig ag. : kontrol d'ar statudoù, kontrol d'ar reizhennoù.

Stau g. (-s,-s/-e) : **1.** stank g., stankad g., stankadur g., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g. ; *das Wasser im Stau halten,* stankañ (mirout ouzh) red an dour, fardellañ, lakaat an dour da vervel ; **2.** [tremenerezh kirri] strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., luziasenn girri b., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; **3.** *Aggressionsstau,* diarbennerezh ar c'hoant tagañ g., arvoustrañ ar c'hoant tagañ g.

Stauanlage b. (-,-n) : stramm stankañ g.

Staub g. (-s, *lies. tekn. :* -e/Stäube) : **1.** poultr g., poultrenn b., uloc'h g., huan g., hue g., uzien str., bleud g., bleudenn b., eufl str. ; *den Staub abwischen,* diboultrañ, diboultrennañ ; *Staub einatmen,* lonkañ poultrenn, lonkañ huan ; *den Staub von seinem Mantel abschütteln,* ober un tamm hej d'e vantell d'he diboultrennañ ; *zu Staub werden,* kouezhañ e ludu, mont e poultr, mont da boultrenn (da vleud), poultrenniñ ; *den Staub besprühen,* lazhañ ar boultrenn, strimpiñ dour war

ar boultrenn, skeiñ ur strinkadenn zour war ar boultrenn ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen,* n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; *sich mit Staub bedecken,* poultrenniñ, hueiñ ; *feiner Staub tänzelt im Sonnenschein,* gwelet e vez poultrennoùigoù o tañsal e bannoù an heol, gwelet e vez eufl o plavañ e bannoù an heol ; *der Staub legt sich,* kouchañ a ra ar boultrenn ; *kosmischer Staub,* uzien kosmek str., eufl kosmek str. ; *radioaktiver Staub,* poultr skinoberiek g. ; *der Staub vertrocknete mir die Kehle,* sec'h e veze va c'horzailhenn gant ar boultrenn ; *Asche zu Asche, Staub zu Staub / ihr seid Staub und zu Staub sollt ihr wieder werden,* ned oc'h nemet poultr ha distreiñ a reot e poultr.

2. [dre skeud.] *etwas in den Staub treten,* disprizañ (disprizout) udb, ober fae war (ouzh, eus) udb ; *jemanden in den Staub ziehen,* kailharañ enor u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., mastariñ brud vat u.b., diskar (dispenn) brud u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., gwashaat u.b., lakaat brud u.b. da vont da ludu ; *sich aus dem Staube machen,* ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, rankout he c'hribat, ober gar, ober gaol, karzhañ fonnusañ ma c'haller, skampañ kuit, diskampañ, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, skarañ, skarañ er ouinell, sachañ e dreid, sachañ e loaioù, sachañ e c'har (e groc'hen, e lêr, e revr, e skasoù, e ivinoù) gant an-unan, ober gardenn, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, kribañ, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribinoù, klask e ribouloù, mont diwar skizh, skijañ, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, en em riklañ, en em riklañ kuit, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit ; *viel Staub aufwirbeln,* ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars. ; *jemandem Staub in die Augen streuen,* teurel ludu e daoulagad u.b., reiñ ludu d'u.b. e lec'h butun, ober muioc'h a deil eget a blouz, alaouriñ an neudenn d'u.b., reiñ kañvaled da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù.

Staubabscheider g. (-s,-) : [tekn.] diboultrenner g.

staubbedeckt ag. : poultrennek, poultrek, hueek

Staubbesen g. (-s,-) : barr-plu g., barr-pluñv g., balaennig-plu b.

Staubbeutel g. (-s,-) : [louza.] anter g., bleudgell b., goaf g., blev str.

Staubblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] bleudgell b., anter g., goaf g., blev str.

Staubblüte b. (-,-n) : [louza.] bleunienn bar b.

Stäubchen n. (-s,-) : **1.** eufl str., poultrenenn b., elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn huan b., mouchad g. ; **2.** [dre skeud.] *kein Stäubchen Wahrheit,* ger gwir ebet, gaou leizh an neud, gaou hed an neudenn, tri gaou bep daou c'her.

Staubdeckel g. (-s,-) : [eurieroù] golo gwarez g., goulc'her gwarez g.

staubdicht ag. : didreuzus d'ar boultrenn, didreuzus d'ar poultr.

Staubecken n. (-s,-) : stank b., stankad b.

stauben V.dibers. (hat gestaubt) : *es staubt,* uloc'h (huan, poultr, poultrenn) a zo, fuiñ a ra.

stäuben V.k.e. (hat gestäubt) : **1.** diboultrennañ, diboultrañ ; **2.** gwentañ, nizañ, nizat ; *die Spreu von den Körnern stäuben,* dibellañ ar greun.

3. poultrennañ, strewiñ a gementadoù bihan ; *Pfeffer auf etwas stäuben,* lakaat pebr war udb., strinkañ un tamm pebr war udb.

Stäuber g. (-s,-) : barr-plu g., barr-pluñv g., balaennig-plu b.

Staubfaden g. (-s,-fäden) : [louza.] anter g., bleudgell b., goaf g., blev str.

staubfein ag. : munutoc'h eget eufl, bihan-meurbet, munut evel un euflennig, munut evel pell, munut evel ur bellenn, ken munut ha ludu.

Staubflocke b. (-,-n) : uloc'h str./g., stloagenn b., pilpouz g.

staubfrei ag. : naet a boultrenn, diboultrenn.

Staubflügler g. (-s,-) : [loen.] lepidopter g., skantaskelleg g. [*liester* skantaskelleged].

Staubgefäß n. (-es,-e) : [louza.] bleudgell b., anter g., goaf g., blev str.

staubig ag. : poultrennek, poultrek, hueek, goloet a huan ; *staubig werden,* poultrenniñ, hueiñ ; *die Hühner hatten sich auf den staubigen Boden gelegt,* edo plavet (kluchet) ar yer e-touez ar boultrenn.

Staubkamm g. (-s,-kämme) : krib tanav b., krib stank b.

Staubkittel g. (-s,-) : flotantenn b.

Staubkohle b. (-) : poultr-glaou g.

Staubkorn n. (-s,-körner) : poultrenenn b., elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn huan b.

Stäubling g. (-s,-e) : [louza.] louf-bleiz g., puferig g., puferig-an-douar g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

staublos ag. : naet a boultrenn, diboultrenn.

Staublunge b. (-,-n) : [mezeg.] silikoz g., pneumokonioz g.

Staubmantel g. (-s,-mäntel) : mantell skañv gwarez b., flotantenn b.

Staubpartikel n. (-s,-) : pilpouz g., poultrenenn b., elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn huan b.

Staubregen g. (-s) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., mastarenn b., mouestijenn b., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g.

Staubrett n. (-s,-er) : rañvell b., pal b. [*liester* palioù, pili].

Staubsand g. (-s) : sabron str.

staubsaugen V.k.e. (staubsaugte / saugte Staub // hat gestaubsaugt / hat Staub gesaugt) : tremen ar sunerez e, tremen ar sunerez war.

V.gw. (staubsaugte / saugte Staub // hat gestaubsaugt / hat Staub gesaugt) : tremen ar sunerez, sunañ.

Staubsauger g. (-s,-) : sunerez b., suner-poultr g.

Staubschicht b. (-,-en) : gwiskad poultrenn g.
Staubteufel g. (-s,-) : korventad uloc'h g., korventenn b.
Staubtuch n. (-s,-tücher) : pilh diboultrañ g., pilhenn diboultrañ b., torch diboultrañ g.
Staubwedel g. (-s,-) : barr-plu g., barr-pluñv g., balaennig-plu b.
Staubwolke b. (-,-n) : koumoulennad poultr b., bomm-poultr g., kalzenn boultr b.
Staubzucker g. (-s) : sukr poultr g.
Stauche b. (-,-n) : **1.** boutell b., tortell b., tortellenn b., duilh g., hordenn b. ; **2.** mitonenn b., miton g.
stauchen V.k.e. (hat gestaucht) : **1.** skeiñ, dornañ.
2. [labour-douar] braeañ, munudañ.
3. P. skandalat, noazout, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], gourdrouz.
4. moustrañ, stardañ, mac'hañ, gwaskañ ; *einen Sack stauchen,* moustrañ (stardañ, mac'hañ) ur sac'had, moustrañ war ur sac'h, gwaskañ war ur sac'h.
5. [tekn.] *ein Eisen stauchen,* morzholiañ un tamm houarn teuz evit e c'hwezañ.
V.k.e : **sich stauchen** (hat sich (t-d-b) etwas gestaucht) : diaozañ, gweañ, distresañ ; *sich (t-d-b) den Arm (ver)stauchen,* diaozañ (gweañ, distresañ) e vrec'h.
Staucher g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g.; tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b.
Staudamm g. (-s,-dämme) : chaoser g./b., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.
Staudruck g. (-s) : bec'h g., bount g., bountadenn b., bountad g., mac'h g., mac'herezh g., poulz g., poulzad g., poulzadenn b. ; *Staudruck des Windes,* bec'h an avel g., bount an avel g.
Staude b. (-,-n) : [louza.] bod g., bodenn b., bodennad g., bochad g., bouchad g., dardenn b.
stauden V.em. **sich stauden** (hat sich (t-rt) gestaudet) : [louza.] **1.** bodenniñ ; **2.** pomañ, pomeañ.
Staudenfeuerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] ivan tañvouezennek str.
Staudenknöterich g. (-s,-e) : [louza.] milskoulm g.
Staudenkohl g. (-s) : [louza.] kaol-saout str., kaol-stlej str. ; *Staudenkohlblätter pflücken,* gwelchañ, gwelchat.
stauen V.k.e. (hat gestaut) : **1.** stankañ, stoc'hañ, kanoliañ ; *einen Bach stauen,* stankañ ur wazh ; [dre astenn.] *die Menge stauen,* herzel ouzh an engroez a zo.
2. renkañ klenk, klenkañ, koujournañ, kouchañ.
V.em. : **sich stauen** (hat sich (t-rt) gestaut) : **1.** stankañ, chagañ ; *der Verkehr staut sich (t-rt),* stankañ a ra an tremenerezh, dont a ra an tremenerezh da stankañ ; *das Blut staut sich (t-rt),* stankañ a ra ar gwad ; **2.** [dour] lennañ, stankennañ, sac'hañ, chagañ, chom a-sac'h, chartiñ, poulladañ, ober gardenn, chom da vervel.
Stauer g. (-s,-) : klenker g., karger g.
Staugefahr b. (-,-en) : riskl a stankadennoù kirri war an hent g., riskl a luziasennoù kirri war an hent g., riskl a rouestl-kirri war an hent g.
Staumauer b. (-,-n) : chaoser g./b., sav-mein g.
staunen V.gw. (hat gestaunt) : bezañ souezhet, en em ansouezhiñ, souezhañ, saouzaniñ, marvailhañ, sebezañ ; *über etwas staunen,* bezañ souezhet gant udb, estlammiñ ouzh udb, souezhiñ o welet udb, souezhiñ o klevet udb, ober marzh war udb, ober marzh o welet udb ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte,* souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *über jemanden staunen,* bezañ souezhet gant u.b. ; *da soll man noch drüber staunen, wenn ...,* ma ! n'eo ket souezh e (+ doare divizout), ma ! arabat goude-se ober souezh o welet ..., n'eus ket ezhomm goude-se da vezañ souezhet evit gwelet ..., n'hon eus ket da vezañ souezhet o welet … ; *staunend betrachten,* sellet gant souezh (ouzh udb), chom abaf (o welet udb) ; *ich staunte, als ich sah, dass sie weinte,* estonet e oan bet o welet anezhi o ouelañ, n'eo ket hep souezh e welis anezhi o ouelañ ; *da kann ich nur staunen,* kavout a ran burzhud an dra-se, an dra-se a zo burzhud evidon, en em gavout a ran souezhet war gement-se, kement-se va ra souezhet, kement-se va laka souezhet, kemer (ober) a ran souezh o klevet an dra-se, lakaet on souezhet gant ar pezh a lavarez, kement-se a souezh ac'hanon, souezh on (Gregor), souezhet on gant an dra-se, souezhañ a ran ouzh kement-se, eston eo ganin, ur serzh eo din klevet an dra-se.
Staunen n. (-s) : souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., eston g., estlamm g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., bam g., marzh g. ; *sie stieß einen Schrei des Staunens aus,* lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm ; *mit Staunen (zu seinem Staunen) erfuhr er, dass ...,* souezhet e voe (ober a reas souezh, kemer a reas souezh) o klevet e ..., n'eo ket hep souezh e klevas e .., klevet a reas gant souezh e …, lakaet e voe souezhet o klevet e ..., ur serzh e voe dezhañ klevet e ...
staunend ag. : souezhet, sebezet.
Adv. : gant souezh.
staunenswert ag. / **staunenswürdig** ag. : souezhus, eston, estonus, iskriv, loukes, sebezus, marvailhus.
Staupe b. (-,-n) : **1.** skourjerezh g., skourjezidigezh b. ; *jemanden zur Staupe schlagen,* gwalennata (skourjezata) u.b., fustañ kaer u.b., skourjezañ kaer u.b., skourjezañ start u.b., breviñ u.b. a daolioù skourjez, reiñ ur ur fustad (ur saead taolioù skourjez, ur gwiskad taolioù skourjez) d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., distremen u.b. a daolioù skourjez ; **2.** [mezeg., kezeg] morm g.
stäupen V.k.e. (hat gestäupt) : skourjezañ, gwalennata, kelastrennañ, reiñ lêrenn [d'u.b.], reiñ kerc'h [d'ub] gant lêrenn e skourjez, lêrennañ.
Staurolith g. (-s) : maen-kroaz g.
Stauschlauch g. (-es,-schläuche) : [mezeg.] sparl g., sparl-berr b.
Stauschleuse b. (-,-n) : skluz hiris g.
Stausee g. (-s,-n) : stank b., stankad b., mirlenn b.
Staustrahlflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] nijerez statoreaktorioù b.
Staustufe b. (-,-n) : kan-dour g.
Stauung b. (-,-en) : stouv g., stouvadenn b., stankadenn b., chagadur g., chag g., sac'h g., sac'hadur g., strobadur g. ; *Verkehrsstauung,* stouvadenn war an hent b., stankadenn an tremenerezh war an hent b., stankadur an tremenerezh g., strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., luziasenn girri b., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; *Stauung von Paketen,* daspugnadur (berniad)

pakadoù g., pakadoù a-vil-vern lies. ; *Stauung des Wassers,* chag an dour g., chagadur an dour g.
Stauwerk n. (-s,-e) : chaoser g./b., bardell b., stankell b., fardell b.
Steak n. (-s,-s) : [kegin.] stek g. ; *das Steak brutzelt in der Pfanne,* kanañ a ra ar stek war ar billig
Steamer g. (-s,-) : [merdead.] steamer g., lestr-dre-dan g., P. bapeur b.
Stearin n. (-s,-e) : [kimiezh] stearin g.
Stearinkerze b. (-,-n) : goulaouenn stearin b.
Stearinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn stearek b.
Stechapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] mezverez b., aval-spern g., jenegrel str., jilegre str.
Stechbahn b. (-,-en) : lis b., kloz g.
Stechbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kelenn str.
Stechbecken n. (-s,-) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.
Stechbeitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.
Stecheiche b. (-,-n) : [louza.] kelenn str.
Stecheisen n. (-s,-) : minaoued g., kizell b.
stechen V.k.e. (sticht / stach / hat gestochen) : **1.** flemmañ, pikañ, begañ, gwanañ, kastrañ, sankañ, broudañ, pistigañ ; *eine Biene hat ihn gestochen,* flemmet (gwanet, kastret, piket) eo bet gant ur wenanenn ; *mich hat eine Wespe gestochen,* flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur wespedenn.
2. [poan] talmañ, pistigañ, broudañ, flemmañ, beriañ ; *es sticht mich in der Seite,* kroget eo ar ber ennon, berioù am eus em c'hostez, santout a ran ur pistig em c'hostez, paket em eus droug kostez, paket em eus ur pistig, skoet on gant ur flemm dindan va c'hostoù, poan am eus em c'hostez, ur pistig am eus e korn va c'hof, pistiget on gant ar boan-gostez ; *was für eine Laus hat ihn gestochen ?* war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? petra 'zo peg ennañ ? petra 'zo o c'hoari gant ar penn pikous-se ?
3. plantañ, sankañ, fourrañ, sikañ, choukañ ; *jemandem den Dolch tief ins Herz stechen,* plantañ e c'houstilh noazh betek goueled kalon u.b.
4. tennañ ; *Wein aus dem Fass stechen,* tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn.
5. *jemandem den Star stechen,* **a)** [mezeg.] lemel ar banne diwar lagad u.b. ; **b)** [dre skeud.] digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., divleupañ u.b. [gwaz], divleupezañ u.b. [maouez], sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., difaziañ u.b., didouellañ u.b., dibikouzañ spered u.b., dibikouzañ u.b.
6. troc'hañ ; *Spargel stechen,* troc'hañ asperjuz (asperjez) ; *Torf ausstechen,* taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h) gant an heskenn-brad.
7. skeiñ ; *vom Pferde stechen,* diskar u.b. diwar e varc'h gant un taol lañs, tumpañ u.b. diwar e varc'h gant un taol lañs, divarc'hañ u.b. gant un taol goaf.
8. engravañ, garanañ ; *in Kupfer stechen,* engravañ er c'houevr ; *er schreibt wie gestochen,* skrivañ kaer a ra, turgnet brav eo pezh a skriv ; *gestochene Arbeit,* kizelladur g.
9. *Silben in einem Text stechen,* dibluskañ pizh ur pennad-skrid, diskantañ pizh ur pennad-skrid (Gregor).
V.gw. (sticht / stach / hat gestochen) : **1.** flemmañ, pikañ, begañ, gwanañ, kastrañ, sankañ, broudañ ; *Bienen und Wespen stechen,* gwenan ha gwesped a flemm (a bik, a gastr, a wan) ; *manche Pflanzen stechen,* plant 'zo a flemm, plant 'zo a bik.
2. strinkañ e vannoù, tarzhañ, pilat ; *die Sonne sticht,* leskidik (grizias, gwrezus, suilh, tomm-lor) eo an heol, strinkañ a ra an heol e vannoù, poazhañ a ra an heol, heol suilh a zo, an heol a sko a-darzh (a-sonn, a-blom, a-bik) war hor pennoù, krazañ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, skaotañ a ra an heol, pilat a ra an heol.
3. *in See stechen,* mont war vor (er mor) (Gregor), mont kuit (dizouarañ) eus ar porzh, diborzhiañ, mont er-maez, mont war ar mor don, mont er c'heinvor, digaeañ ; *in hohe See stechen,* skeiñ war-zu an donvor, skeiñ war-zu ar c'heinvor, skeiñ da greiz, mont penn da greiz ; *auf die hohe See zu !* penn da greiz !
4. ober un tarch splann, difediñ, flammañ ; *er sticht unter allen anderen hervor,* kalz a gemm a zo (bras eo an diforc'h) etre eñ hag ar re all, un tarch a ra e-touez ar re all, difediñ a ra dreist ar re all.
5. tennañ war ; *das sticht ins Grüne,* tennañ war ar gwer a ra al liv-se.
6. skeiñ ; *stechen und hauen,* skeiñ a-feuk hag a-droc'h, skeiñ a-feuk hag a-faout, skeiñ gant ar beg ha gant al lemm (Gregor) ; *in ein Wespennest stechen,* reiñ avel d'ar c'had, lakaat an traoù da strakal, lakaat an tan war ar bern plouz, ober un taol strak.
V.em. : **sich stechen** (sticht / stach / hat gestochen) : en em bikañ ; *die Schneiderin sticht sich (t-rt) mit der Nadel,* en em bikañ a ra ar gemenerez gant he nadoz.
Stechen n. (-s) : **1.** flemmad g., flemmadenn b., broudadenn b., broudadur g., brouderezh g. ; **2.** pikadurezh g., broud g., pistig foeltrus g., poan vantrus (sankus, bistigus) b., poan lemm b. (Gregor), berioù lies., bir g/b., flemmoù lies., bazhad b., lañsadennoù lies. ; *Seitenstechen,* pistig en e gostez (er c'hostez) g., poan en e gostez b., droug kostez g., flemm g. ; **3.** engraverezh g., engrav g. ; **4.** [dre skeud.] *sie stehen miteinander auf Hauen und Stechen,* emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, en em giañ a reont, emaint ganti lazh-da-lazh, emaint ganti sach-da-sach, troet eo d'ar put etrezo.
stechend ag. : **1.** leskidik, tomm-grizias, gwrezus, grizias, suilh ; *stechende Sonne,* heol leskidik g., heol tomm-grizias g., heol tomm (gwrezus, grizias, suilh) g. ; **2.** put, trenk ; *stechender Geruch,* c'hwezh put b., c'hwezh ar put b., c'hwezh trenk b., c'hwezh an trenk b., mouezh put g., mouezh trenk g. ; **3.** lemm, krak, bliv, bouilh ; *ein stechender Blick,* daoulagad lemm, ur sell krak g., ul lagad ken krak hag hini ur goulm g., ur sell krak evel lagad un naer er c'hleuz g., daoulagad bliv lies., daoulagad lins lies., daoulagad bouilh lies. ; *stechende Augen,* daoulagad talarek lies., daoulagad lemm lies., selloù lemm lies., selloù treantus lies., selloù talarek lies., selloù pizh lies. ; **4.** sankus, pistigus, lemm, foeltrus,

flemmus, broudus, pikus, berius ; *stechender Schmerz,* pistig foeltrus g., poan vantrus (sankus, bistigus) b., poan lemm b. (Gregor), berioù lies., bir g/b., flemm g., broudoù lemm lies., lañsadennoù lies. ; *dieser Abszes erregt stechende Schmerzen im Arm,* ar gor-se a sko em brec'h a daolioù, ar gor-se a sko taolioù em brec'h, ar gor-se a zegas broudoù lemm da'm brec'h, pistiget e vezañ em brec'h gant ar gor-se.

Stecher g. (-s,-) : **1.** engraver g. ; *Kupferstecher,* engraver kouevr g. ; **2.** [arm-tan] pluenn b., draenenn b. ; **3.** beg g., pigos g. ; **4.** diwrizienner askol g., diaskoler g.

Stecherkunst b. (-) : engraverezh g., engrav g.

Stechfliege b. (-,-n) : [loen.] pikerez b., moui str., kelien-varc'h str., kelien-dall str., kelien-mors str.

Stechginster g. (-s,-) : [louza.] lann str., lann-gallek str. ; *Stechginster zermahlen,* pilat lann, kommañ lann, pigosat lann ; *angepflanzter Stechginster,* lann-ben str., lann-ivin str., lann-med str. ; *von Stechginstern bedecktes Gelände,* lannell b. ; *Mensch, der Stechginster erntet,* lanner g. ; *Stechginster zum Heizen der Brotöfen,* lann-gor str. ; *Stechginster, der im Frühling erblüht, Zwergstechginster,* lann gwrac'h str., lann krak str., lann kraket str., lann gwenn str., lann ki str. ; *Stechginster, der im September erblüht, europäischer Stechginster,* lann bil str., lann pil str., lann kezeg str., lann gallek str. ; *französischer Stechginster,* lann brezhonek str., lann-ki str.

Stechginstergebüsch n. (-s,-e) **/ Stechginsterstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] lannenn b., bod-lann g., bodenn lann b., bodennad lann b., bochad lann g., bouchad lann g.

Stechheber g. (-s,-) : tas tañva gwin g., pibell b., piped g., pibenn b.

Stechkarre b. (-,-n) : [tekn.] diaoul g., bleiz g.

Stechkarte b. (-,-n) : kartenn boentañ b.

Stechkörner lies. (-) : [louza.] askol-brizh str.

Stechmaschine b. (-,-n) : [tekn.] minaouederez b.

Stechmücke b. (-,-n) : [loen.] pikerez b., moustik g., fubu-flemm str., c'hwibu-moui str.

Stechmyrte b. (-,-n) : [louza.] beuz-bleiz str., bug str., bugelenn str., freskon str., garbig g., gouegelenn str. ; *von Stechmyrten bewachsener Ort,* gouegelenneg b.

Stechpalme b. (-,-n) : [louza.] kelenn str., gargel str. ; *mit reichem Stechpalmenvorkommen,* kelennek.

Stechpalmenbeere b. (-,-n) : [louza.] boul-gelenn b., boul ruz b., kok g., kokenn b. [*liester* kokoù], hugenn gelenn b.

Stechpalmenbesen g. (-s,-) : garvenn b.

Stechpalmenhain g. (-s,-e) : kelenneg b.

Stechpalmenholz n. (-es) : kelenn g., koad kelenn g., prenn kelenn g.

Stechpalmenstrauch g. (-s,-sträucher) : kelennenn b., bod kelenn g, bodenn gelenn b.

Stechrochen g. (-s,-) : [loen.] rae-zu b., P. poch du g.

Stechrüssel g. (-s,-) : broud g., kastr g., flemm g.

Stechschritt g. (-s) : [lu] paz-moustr g., paz-pokañ g.

Stechuhr b. (-,-en) : poenterez b.

Stechwinde b. (-,-n) : [louza.] *raue Stechwinde,* salsaparella g.

Stechzirkel g. (-s,-) : kelc'hier begoù sec'h g.

Steckamboss g. (-es,-e) : annev da blantañ en ur piltos b.

Steckbecken n. (-s,-) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g.

Steckbrief g. (-s,-e) : urzh-herzel g. ; *einen Steckbrief erlassen,* statudañ un urzh-herzel (Gregor), embann un urzh-herzel.

steckbrieflich ag. : dre urzh-herzel ; *jemanden steckbrieflich verfolgen,* reiñ kefridi d'ar polis da herzel u.b., kemenn dre urzh-herzel ma vo harzet u.b., kas archerien war u.b. d'e gemer.

Steckdose b. (-,-n) : genoù-tredan g., tap tredan g., kiez ar stokell dredan b. ; *Steckdose und Stecker,* lugell-dredan b.

Steckdosenadapter g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.

stecken V.gw. (steckte / stak // hat gesteckt) : bezañ sanket, bezañ siket, bezañ fichet ; *der Schlüssel steckt in der Tür,* emañ an alc'hwez war an nor, fichet eo an alc'hwez en e doull ouzh an nor ; *die Axt steckte fest im Holzklotz,* gennet e oa ar vouc'hal er piltos ; *im Schlamm stecken bleiben,* chom sac'het el lagenn, chom luget el lagenn, chom bourdet (bourt, houbet, luget) en ul lagenn, bezañ gludet el lagenn, bezañ chanet en ul lagenn, bezañ sac'het er pri, bezañ lagennet, bezañ fontet el lagenn, lonktraezhiñ, bouktraezhiñ, sac'hañ el lagenn, loc'hañ el lagenn, fontañ el lagenn, lagennañ, sodellañ, houbañ el lagenn ; *in einem Schlammloch stecken bleiben,* chom sac'het en ur gaotigell, menel er fankigell, chom luget el lagenn ; *im Sand stecken bleiben,* kontraezhiñ, lonktraezhiñ, bouktraezhiñ ; *die Kugel blieb in der Tür stecken,* an tenn a yeas da lojañ en nor ; *der Wagen steckt im Schlamm,* sac'het (fontet, bourdet, bourt, luget, chanet, houbet) eo ar c'harr el lagenn, lagennet eo ar c'harr, gludet emañ ar c'harr el lagenn ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken,* chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *in seiner Rede stecken bleiben,* koll e neudenn, koll e oremuz, bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan, chom bourdet, bourdiñ, chom bourt, bezañ troc'het e speredenn (troc'het neudenn e soñjoù) d'an-unan, chom koubet, chom lug, chom berr war e c'her, koll poell e gudenn, koll poell e neudenn, koll penn e gudenn, chom boud, chom bouc'h, bezañ lug, mont war voem, bezañ chalmet ; *er liest, ohne stecken zu bleiben,* lenn a ra war e blaen, lenn a ra riel, lenn a ra fraezh hag aes ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben,* ar c'hazh a zo sac'het un draen en e c'houzoug, ar c'hazh a zo lug un draen e toull e c'houzoug ; *der Brief, den ich ihm geschrieben habe, wird ihm im Hals stecken bleiben,* al lizher am eus kaset da hennezh a bego ouzh e c'henoù ; *was steckt dir im Kopf ?* petra ac'h eus lakaet ez penn ? ; *mit jemandem unter einer Decke stecken,* bezañ a-dra gant u.b., kavailhat gant u.b., bezañ fri ha revr gant u.b., bezañ o-daou war an hevelep neudenn, en em glevet gant u.b. d'ober droug, en em glevet gant u.b. d'ober troioù-kamm, bezañ ken gwazh hag an hini all, bezañ kenlodek, bezañ lodek e aferioù unan all, gwriat o-daou war an hevelep torchenn, gwriat o-daou war ar memes liñsel, bountañ (sachañ) o-daou war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) o-daou war an hevelep tu, kanañ

o-daou ar gousperoù war ar memes ton ; *er steckt immer in der Kneipe,* ne denn ket e fri eus an davarn ; *in Schwierigkeiten stecken,* bezañ e-touez diaesterioù, kaout diaezamantoù (diaesterioù, drein, mizer, bec'h, darbar, poan, poan ha trevell, gwask), tremen a-dreuz drez ha spern ; *er steckt in der Scheiße,* sac'het eo en ur gaoc'henn, en ur gempenn emañ, kempenn eo ganti, el lagenn emañ, setu eñ paket propik, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, kouezhet eo etre kebr ha toenn, emañ evel un touseg etre treid an ogedoù, en ur grenegell emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, en ur soubenn vrav emañ, emañ o tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bez' emañ fresk, fresk emañ e gased 'vat, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, paotr brav eo ; *in Schulden stecken,* bezañ karget a zle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ berniet a zle, bezañ dastumet kalz a zle gant an-unan, chom (bezañ) dindan dle, bezañ gant dle, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ dalc'het a bep lec'h ; *ich möchte nicht in seiner Haut stecken,* ne garfen ket bezañ en e groc'hen (en e blas) (Gregor), ne garfen ket bezañ en e roched ; *das steckt ihm im Blut,* an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *was steckt dahinter ?* petra dalv an dra-se ? ; *da steckt doch etwas dahinter,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, vi pe labous a zo gant ar yar ; *es steckt nichts dahinter,* **a)** komzoù goullo nemet komzoù goullo nend int, komzoù didalvez int holl, gerioù gwan int holl, avel traken eo kement-se ; **b)** didroell eo an afer, n'eus kuzhmuz ebet en dra-se ; *wo steckst du ?* pelec'h emaout ? ; *die Hose ist nichts, was drin steckt, alles !* pezh a gont n'eo ket ar vragoù, met pezh a zo e-barzh !

Evezhiadenn : amzer dremenet ur stumm kozh a chom c'hoazh : *der Kopf stak ihm voller Ideen,* hennezh a oa itrikoù tout, ijin en doa forzh pegement, ijin en doa ken-ha-ken, ijin en doa mui-pegen-mui, ijin en doa ken-ha-kenañ, ijin en doa kenañ-kenañ, mennozhioù en doa pezh a garer.

V.k.e. (steckte / hat gesteckt) : **1.** lakaat, sankañ, sikañ, fourrañ, choukañ, kouchañ, plantañ, kas don, lojañ, punañ ; *die Hand in die Tasche stecken,* mont d'e c'hodell, lakaat e zorn en e c'hodell ; e*twas in die Tasche stecken,* sikañ udb en e c'hodell, choukañ udb en e c'hodell, punañ udb en e c'hodell, lakaat udb en e c'hodell (en e chakod), plantañ udb en e c'hodell (en e chakod), godellañ udb, chakodiñ udb ; *sich (t-d-b) einen Ring an (auf) den Finger stecken,* lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn war e zorn ; *einen Brief in den Briefkasten stecken,* silañ ul lizher er voest-lizheroù ; *einen Stock in die Erde stecken,* fourrañ ur vazh en douar, sankañ ur vazh en douar, plantañ ur vazh en douar ; *er trug fünf Messer hinter den Gürtel gesteckt,* hennezh a oa gantañ pemp kontell e gwask e c'houriz.

2. [dre skeud.] *sein Geld in eine Unternehmung stecken,* postañ arc'hant en un embregerezh, lakaat arc'hant en un afer ; *noch stecken sie in den Kinderschuhen,* o teraouiñ emaint, en o deroù emaint, war o c'hentañ lamm emaint, war o zro gentañ emaint ; *sich (t-d-b) ein hohes Ziel stecken,* lakaat en e benn tizhout ur pal uhel, klask tizhout ur pal uhel ; *er hat selbst den Kopf in die Schlinge gesteckt,* dezhañ e-unan en deus graet ar gwashañ taol ; *in Brand stecken,* lakaat an tan (en udb), tangwallañ ; P. *in alles seine Nase stecken,* bezañ ur fri-furch a zen, bezañ ur spered kurius a zen, lakaat (sankañ, bountañ, fourrañ) e fri e kement tra 'zo, mont da beuriñ e park ar re all, emellout eus pep tra, bezañ kurius evel ur marmouz, bezañ kurius evel ur fured, bezañ ranell, ranelliñ, fourrañ e fri moan ; *jemanden ins Gefängnis stecken,* lakaat u.b. en toull-bac'h, plantañ u.b. en toull-bac'h, toullbac'hañ (karc'hariañ) u.b. ; *stecken Sie mir all diese Protestler ins Gefängnis !* plantit ar c'hozh nagennerien-se en toull ! ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden,* me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *sich (t-d-b) etwas hinter den Spiegel stecken,* merkañ mat udb, derc'hel soñj eus udb, derc'hel koun eus udb, derc'hel eñvor eus udb, lakaat udb don en e spered, garanañ (plantañ, bountañ, sikañ, troadañ) don udb en e benn, lakaat udb don en e benn, moullañ udb en e spered, moullañ udb en e galon, en em leunaat ag udb ; *sein Haar zu einem Knoten stecken,* moullañ e vlev d'ober un torkad ; P. *es jemandem stecken,* komz didro-kaer (displeg, didroidell, distag, eeun) ouzh u.b., mont didro-kaer d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e damm d'u.b. ; P. *jemandem etwas stecken,* kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., daveiñ un doare bennak d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), daveiñ udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb.

3. [labour-douar] piketa, plantañ ; *Zwiebeln stecken,* plantañ ognon, lakaat ognon.

Stecken g. (-s,-) : **1.** bazh b. **; 2.** [dre skeud.] e*r hat Dreck am Stecken,* peadra (meur a walldaol) en deus war e goustiañs, n'eo ket glan a dorfed, ur bern kerc'h a zo e-mesk e segal.

Steckenknecht g. (-s,-e) : [kozh] jolier g., karc'harour g., gward-prizon g.

Steckenkraut n. (-s) : [louza., *Ferula communis*] falsfanouilh g.

Steckenpferd n. (-s,-e) : froudenn voas b., sorc'henn b., stultenn b., rambre g., boemenn b., albac'henn b. ; *das ist sein Steckenpferd,* e froudenn voas eo, sorc'hennet eo gant an dra-se, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se ; *ein Steckenpferd reiten,* bezañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn, e voemenn).
Stecker g. (-s,-) : fichell b., ki g. [*liester* kioù], sankell b., tap tredan g., stokell dredan b. ; ; *Steckdose und Stecker,* lugell-dredan b. ; *den Stecker herausziehen,* dilugañ ; *den Stecker der Lampe einstecken,* lugañ orjalenn ar gleuzeur ; *herausragender Stift eines Steckers,* sankell ur c'hi g., sankell ur stokell dredan b.
Steckgabel b. (-,-n) : [pesketaerezh] bazh-forc'h b.
Steckholz n. (-es,-hölzer) : **1.** [labour-douar] piketaer g. ; **2.** [louza.] bod-gouennañ g., bout g., bount g., bountenn b., boutenn b., skourr-gouennañ g., troc'hadenn b., troc'henn b.
Steckkissen n. (-s,-) : torchennig b.
Steckkontakt g. (-s,-e) : [tredan.] enstok dre fichelloù g., enstok dre sankelloù g.
Steckling g. (-s,-e) : [louza.] bod-gouennañ g., bout g., bount g., bountenn b., boutenn b., skourr-gouennañ g., troc'hadenn b., troc'henn b.
Stecklingsvermehrung b. (-) : [louza.] bountañ g.
Stecknadel b. (-,-n) : spilhenn b. [*liester* spilhoù, spilhennoù] ; *ebenso gut könnte man eine Stecknadel in einem Heuhaufen suchen,* kenkoulz klask ur spilhenn en ur galzenn blouz, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez bernioù-foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-touez ur bern foenn, kenkoulz klask ur spilhenn e-barzh ar sanailh, kenkoulz deomp klask eur bramm digant eun azen marv.
Steckplatz g. (-es,-plätze) : [stlenn.] hosk lugañ g., kennasker g.
Steckreis n. (-es,-er) : [louza.] bod-gouennañ g., bout g., bount g., bountenn b., boutenn b., skourr-gouennañ g., troc'hadenn b., troc'henn b.
Steckrübe b. (-,-n) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str. ; *Steckrüben sind die besten Futterwurzeln,* ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.
Steckschlüssel g. (-s,-) : [tekn., benveg] alc'hwez korzennek g., korzenn alc'hwez b.
Steckschuss g. (-es,-schüsse) : boled chomet lojet er c'horf b./g.
Steckverbinder g. (-s,-) : [tekn.] kennasker g.
Steckzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ivin g., oeñs g.
Stefan g. : Stefan g.
Stefanie b. (-) : Stefania b.
Steg g. (-s,-e) : **1.** gwenodenn b., minotenn b., ribin g./b. ; **2.** [dre skeud.] *alle Wege und Stege kennen,* gouzout an holl hentoù ha gwenodennoù (an holl ribouloù, e ziluzioù, ar gartenn, an dibenn eus an dra, an tres, ar stok), bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, gouzout en em ober, gouzout ober ganti ; **3.** *Steg der Brille,* gwareg al lunedoù b.; **4.** [bragoù] lêrenn an troad b. ; **5.** [violoñs] pontig g. ; **6.** treuzell b., treuzenn b., treuz g., treuzadenn b., pontenn b. ; **7.** [merdead.] adkae g. ; **8.** treuzellenn un daol b., pont-kazh g. ; **9.** [tekn., moull.] distokell b., speur b., speurenn b., speurell b. ; *mit Stegen getrennt,* speurennek ; **10.** barrenn ur gador b. ; *einen Stuhl mit Stegen versehen,* barennañ ur gador ; **11.** [tisav.] jambetenn b. [*liester* jambetinier].
Stegbrücke b. (-,-n) : treuzell b., treuzadenn b., pontenn b.
Steghose b. (-,-n) : bragez e gwerzhid b./g., bragoù gwerzhidek g.
Stegkette b. (-,-n) : chadenn gant un distokell e pep lagadenn b., chadenn speurellet b.
Stegreif g. (-s) : *aus dem Stegreif sprechen,* ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn diwar sav, ober e brezegenn war an trumm, sevel ur brezegenn war an tomm, sevel ur brezegenn war an tach, sevel ur brezegenn war an trumm, sevel ur brezegenn war ar prim ; *aus dem Stegreif komponieren,* primaozañ ; *aus dem Stegreif dichten,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur brimawen, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm, sevel ur varzhoneg tomm-ha-tomm.
Stegreifdichter g. (-s,-) : primawenad g.
Stegreifgedicht n. (-s,-e) : primawenadenn b., primawen b., barzhoneg savet war ar prim b./g., barzhoneg bet savet war an trumm b./g., barzhoneg bet skrivet tomm-ha-tomm b./g.
Stegreifrede b. (-,-n) : prezegenn savet war an tomm b., prezegenn savet war an tach b., prezegenn savet war ar prim b.
Stehaufmännchen n. (-s,-) : **1.** [c'hoariell] pousa g., budaoweng g., pimpoeller g. ; **2.** [dre skeud.] kaledenn a zen g.
Stehbierhalle b. (-,-n) : bierdi g., ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b.
stehen V.gw. (stand / hat gestanden) :

I. bezañ a-sav, bezañ
II. chom da c'hortoz, bezañ difiñv ; [dre astenn.] chom, padout
III. skeudennoù-lavar, troioù-lavar
IV. gant un anv-gwan pe un adverb : bezañ
V. gant an araogennoù *auf, für, zu*
VI. mont, degouezhout, bezañ dereat, dereout
VII. chom a-sav
VIII. V.Em. **sich stehen**
1. en em glevout
2. sich gut stehen
3. troioù-lavar
IX.V.k.e.

I. bezañ a-sav, bezañ war bav, bezañ war-sav, bezañ ; *er steht am Fenster,* **a)** e-kichen ar prenestr emañ ; **b)** en e brenestr emañ ; *er stand auf einem Stuhl,* gwintet e oa war ur gador ; *auf den Füßen stehen,* bezañ war e dreid, bezañ en e sav, bezañ en e sav-sonn, bezañ a-sav-sonn, bezañ sonn war e dreid, bezañ war bav, en em zerc'hel war e dreid (Gregor) ; *ich kann nicht mehr stehen,* n'emaon ket mui evit en em zerc'hel war va zreid, laosk on war va divesker, horellañ (brallañ, charigellañ) a ran war va zreid, bouilh-bouilh on, charigell on, n'emaon ket re blom war va c'hilhoroù, n'emaon ket re sonn war va fipedoù, branskellat a ran war va divesker, gwak eo va divesker dindanon, va divesker a vank dindanon, laosk on em sav ; *der Turm steht auf einer Höhe,* bez emañ an tour sonn en e sav war beg un dorgenn, pintet eo an tour war beg un dorgenn ; *Blumen stehen in der Vase,* bez ez

eus bleunioù el lestr ; *die Lampe steht auf dem Schreibtisch,* emañ ar gleuzeur war ar burev ; *das Hotel steht mitten im Wald,* goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad ; *die Vase steht verkehrt herum, die Vase steht auf dem Kopf,* emañ al lestr war e c'henoù, eilpennet eo al lestr, emañ al lestr o c'hounit e gerc'h ; *die Sonne steht am Himmel,* dispak eo an heol ; *hoch oben auf etwas stehen,* bezañ pintet-uhel e beg udb.

II. chom da c'hortoz, bezañ difiñv ; *wir standen drei Stunden vor dem Schalter,* chomet omp bet teir eurvezh dirak dorikell an tikidi, chomet omp bet teir eurvezh dirak draf an tikedoù ; *die Flut steht,* ar mor ne ra na tre na lanv ; **a)** emañ ar mor en e zaere, emañ ar mor en e izelañ ; **b)** emañ ar mor en e c'hourlen, emañ ar mor en e uhelañ ; [dre astenn.] chom, padout ; *nur eine Mauer stand noch,* chom a rae ur c'hozh moger nemetken ; *so lange die Welt steht,* keit ha ma vo eus ar bed-mañ, e-tro ma vo eus ar bed-mañ ; *das ganze Geschäft steht und fällt mit ihm,* etre e zaouarn emañ dazont an embregerezh.

III. skeudennoù-lavar, troioù-lavar :

das Haus steht in Flammen, krog eo an tan en ti ; *die Wiesen stehen unter Wasser,* dour-beuz a zo war ar pradoù, beuzet eo ar pradeier ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen,* an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *im zwanzigsten Jahr stehen,* bezañ en e ugentvet bloaz ; *Tränen standen ihm in den Augen,* daeroù a oa leizh e zaoulagad (en e zaoulagad) ; *das Thermometer steht zehn Grad unter Null,* diskouez a ra ar gwrezverker dek derez dindan mann ; *die Ampel stand auf Gelb,* melen e oa ar gouloù ; *die Ampel stand auf Rot,* ruz e oa ar gouloù ; *der Wind steht nach Süden,* avel norzh (avel sterenn, avel serzh, avel uhel) a zo ganti, tro eo an avel ouzh e su ; *nach ihm steht all mein Herz und Sinn,* lammat (talmañ) a ra va c'halon evitañ, frailhañ a ra va c'halon a garantez evitañ, n'eus nemetañ em fenn hag em c'halon ; *beim Heer (beim Militär) stehen,* bezañ soudard, ober e goñje ; *bei jemandem im Dienst stehen,* bezañ e gourc'hemenn (e servij) u.b., bezañ gopret gant u.b. ; *sie stand im sechsten Monat,* dougerez e oa a c'hwec'h miz, war e c'hwec'h miz dougerez e oa, c'hwec'h miz bugel a oa ganti, edo c'hwec'h miz oa o tougen bugel ; *jemandem im Wege stehen,* diarbenn u.b., c'hoari ar c'hontrol d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., bezañ e gouloù u.b., bezañ war hent u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., strobañ u.b., stromiñ u.b., sparlañ d'u.b., bezañ war-dreuz hent u.b., strobañ an tremen d'u.b., bezañ a-strob war al leur, chastreañ an tremen, lastrañ, lastrañ an tremen, ac'hubiñ an tremen ; *ich weiß nicht, wo mir der Kopf steht,* n'ouzon ket pelec'h skeiñ va fenn (eus pe goad ober loaiaoù, gant pe goad ober ibil), penn va spered on evit gouzout petra ober, penn va spered on petra ober, dall on gant al labour, war vordo emaon, boud on, en em gavet boud on ; *es steht in Frage, ob ...,* bez ez eus arvar e .., emeur o klask gouzout ha ... , chom a ra an dud en entremar da c'houzout ha ..., n'ouzer ket c'hoazh ha ... ; *das steht im Widerspruch zu seinen früheren Behauptungen,* kement-se a zislavar ar pezh a roe da wir a-ziagent ; *es steht nicht in meiner Absicht, zu ...,* n'on ket e sell (e soñj) da ..., n'emaon ket en aviz [ober udb], n'eo ket va soñj [ober udb], n'eus ket keloù (ger) ganin da ... ; *vor großer Verantwortung stehen,* bezañ sammet un atebegezh vras war e chouk ; *das steht in meiner Hand,* emañ kement-se dindan va dorn, kement-se a zo e dalc'h ganin, bez emañ kement-se em dalc'h, en emell eus an dra-se emaon ; *ihm steht der Sinn nach Geld,* troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet eo da zastum, hennezh 'zo ur galon arc'hant, dalc'het eo gant arwez an aour, itik en deus da c'hounit arc'hant, devet eo e galon gant an arc'hant, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ gounidegezh, prederiet eo gant an arc'hant nemetken, lakaat a ra e vrasañ albac'henn da rastellat arc'hant, sorc'hennet eo gant an arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal ! ; *bei jemandem in Gunst stehen,* bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ e gras u.b., bezañ e vañch u.b. ; *in bösem Ruf stehen,* bezañ brudet fall, bezañ fallvrudet ; *unter einer Obrigkeit stehen,* bezañ e gourc'hemenn (dindan beli, dindan aotrouniezh) ur bennadurezh bennak ; *er steht unter dem Pantoffel,* dimezet eo gant ur jeneral faoutet (gant ur Vari bragoù, gant ur geben, gant un tourc'hpaotr, gant ur wreg-ozhac'h, gant ur c'hrakozac'h), e wreg a zoug ar vrozh hag ar bragoù, e wreg a zo ganti ar bragez hag al lostenn, e wreg a zo ganti an tog hag ar c'hoef, e wreg eo a staot ouzh ar voger ; *er steht über mir,* emañ en ur garg uheloc'h eget va hini, hennezh a zo mestroc'h egedon, dindanañ emaon ; *in Verbindung mit jemandem stehen,* bezañ e darempred gant u.b., bezañ e kehent gant u.b. ; *das steht in der Bibel geschrieben,* douget eo kement-se e-barzh ar Bibl ; *es stand in der Zeitung,* kement-mañ a oa douget e-barzh ar gazetenn ; *auf unserem Heiratsvertrag steht doch, dass du nicht fremdgehen darfst,* war hol lizher-feurm (war hor c'hevrat dimeziñ) ez eo douget n'afes ket da redek ; *es steht ganz bei Ihnen,* deoc'h-c'hwi eo da welet (da reiñ an disentez) ; *es steht schlecht um den Euro,* mont a ra fall ar bed gant an euro ; *es steht schlecht um ihn, es steht schlecht mit ihm,* ne ya ket mat an traoù gantañ, fall emañ e gont, dister eo an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *wie steht's mit deinem Großvater ?* ha da dad-kozh ? ha da dad-kozh, penaos emañ kont gantañ ? ha da dad-kozh, derc'hel a ra da vont en-dro ? ; *wie steht's mit Ihnen ?* penaos ez a ho tamm buhez ? ; *seinen Mann stehen,* bezañ mat war an dachenn, derc'hel e droad er par, difenn e renk, en em zifenn mat, kaout nerzh ha difennoù, bezañ rebarb en an-unan, kaout beg hag ivinoù, kaout e zifenn ; *einem Gegner stehen,* reiñ fas d'un enebour, derc'hel penn ouzh un enebour, derc'hel penn d'un enebour, rentañ penn ouzh un enebour, ober penn d'un enebour, pennañ ouzh un enebour, ober ouzh un enebour, ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *Pate stehen,* bezañ paeron ; *alles stehen und liegen lassen,* teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, lezel pep tra a-dreuz-foran, lezel pep tra da foran, lezel pep tra war e gement all, lezel pep tra e perch, mont kuit a-daol-trañch (a-droc'h-trañch, hep ober

seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat) ; *ein Essen stehen lassen,* tremen (chom) hep debriñ tamm ; *seinen Regenschirm stehen lassen,* chom e zisglavier war e lerc'h, disoñjal e zisglavier, disoñjal kemer e zisglavier gant an-unan ; *einen Fehler stehen lassen,* chom hep merzout (hep reizhañ) ur fazi ; *jemanden stehen lassen,* **a)** lezel u.b. da sec'hañ, derc'hel u.b. war vrank ; **b)** dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b. ; *ich hatte große Lust, ihn stehen zu lassen,* c'hoant du am boa da vont digantañ, gourvenn am boa da vont digantañ, c'hoant bras am boa (c'hoant bras a oa din) da vont digantañ, va gwalc'h a c'hoant am boa da vont digantañ, mennet start e oan da vont digantañ.

IV. gant un anv-gwan pe un adverb : bezañ ; *die Sonne steht schon hoch am Himmel,* emañ uhel an heol war an dremmwel dija, deiz bras eo anezhi, uhel eo an deiz ; *das Barometer steht hoch,* an aerbouezer a ziskouer amzer vrav, an aerbouezer a verk amzer vrav ; *die Tür steht weit offen,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, digor eo an nor war he hed ; *der Stall steht offen,* digor eo war ar c'hraou ; *der Hühnerstall steht offen,* digor eo war ar yer ; *mein Haus steht ihm jederzeit offen,* va zi a vo bepred digor dezhañ ; *diese Wohnung steht schon lange leer,* abaoe pell dija eo diac'hub (diannez) ar ranndi-se, pell 'zo dija n'eus den ebet o chom er ranndi-se ; *die Ernte steht gut,* fonnus e vo an eost, sin vat 'zo gant an eost, ditour 'zo eus un eost mat, doareet-mat eo an eost, fesonet-mat eo an eost, blezad a vo a-leizh ; *es steht schlecht mit seinem Geschäft,* emañ e stal o vont da fall, treiñ a ra fall e stal, fall e ya e stal ; *es steht dir frei, zu ...,* frankiz ac'h eus da ..., n'ec'h eus tamm redi ebet evit ... ; *diese Ware steht hoch im Preise,* uhel eo priz ar varc'hadourezh-se, kanañ a ra ar varc'hadourezh-se, priz 'zo war ar varc'hadourezh-se ; *eins wenigstens steht fest,* un dra 'zo sur d'an nebeutañ ; *so steht es,* e-giz-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - evel-se emañ an traoù ; *so wie jetzt die Dinge stehen, so wie die Dinge nun einmal stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *dieser Irrtum kommt uns teuer zu stehen,* ar fazi-se a gousto ker deomp ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen,* kement-se a gousto ker dezhañ, e lêr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lêr, ker e kousto dezhañ, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, me a lardo e billig dezhañ, damantiñ a raio, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg.

V. gant an araogennoù *auf, für, zu* :

auf : *das Barometer steht auf Regen,* diougan glav 'zo gant an aerbouezer ; *die Uhr steht auf zehn nach acht,* an horolaj a verk eizh eur dek ; *viel steht hier auf dem Spiel,* ar pezh a c'hoarvez amañ a denn da vraz (a zoug pouez bras) ; *die Todesstrafe steht darauf,* evit kement-se e vezer kondaonet d'ar marv, n'eus nemet ar marv evit digoll un torfed a seurt-se, n'eus nemet ar marv da gastiz evit an drase ; *auf eigenen Füßen stehen,* bezañ dizalc'h, bezañ en e c'hiz, bezañ war e gont e-unan, bezañ en e beadra, bevañ en e yezh (Gregor) ; *ich stehe auf Austern (t-rt),* pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, sot on gant an istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, troet on gant an istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hrog bras am eus ouzh an istr, gwrac'h on da zebriñ istr, gwrac'h on gant an istr, me a zo paotr an istr ; *er steht nicht auf Schnaps,* hennezh n'eo ket kamalad d'ar gwin-ardant, hennezh n'eo ket paotr ar gwin-ardant.

für : *für jemanden Bürge stehen, für jemanden stehen,* kretaat evit u.b. (Gregor), bezañ kred (mont da gred) evit u.b. ; *ich stehe für nichts,* nac'hañ a ran pep kiriegezh er pezh a c'hoarvezo ; *alle standen für einen Mann,* pep hini a oa gwarant evit an holl e-giz evit an-unan (Gregor) ; *er steht für sein Wort,* gouzout a ra derc'hel e c'her, derc'hel a ra d'e c'her, n'en deus nemet ur ger, ma lavar unan ne lavar ket daou, n'eo ket paotr da vont en e votoù.

zu : **1.** gant un anv-kadarn : *dieses Gut steht zum Kauf,* an domani-se a zo e gwerzh ; *ich stehe zu Ihren Diensten,* emaon en ho kourc'hemenn / emaon en ho servij (Gregor), gourc'hemennit hag e sentin ; *ich stehe ganz zu Ihrer Verfügung,* me a zo holl deoc'h, en ho kourc'hemenn emaon, dibres kaer on evidoc'h ; *zu jemandem stehen,* bezañ a-du (en un tu) gant u.b., bezañ en tu gant u.b. (Gregor), reiñ skoazell d'u.b. ; *zu einer Partei stehen,* bezañ a-du (sevel, mont) gant ur gostezenn bennak, bezañ eus un tu politikel bennak ; *zu Gebote stehen,* gortoz an urzhioù, bezañ e gourc'hemenn u.b. ; *zu seinen Taten stehen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *man sollte zu seinen Taten stehen,* n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - rankout a ra pep hini ensammañ e oberoù.

2. gant un anv-verb : *es steht zu hoffen,* peadra zo da gaout spi ; *es steht zu fürchten*, *dass... ,* 'm eus aon..., peadra 'zo da grediñ.

VI. mont, degouezhout, bezañ dereat, dereout ; *das steht ihm gut zu Gesicht,* an dra-se a zegouezh mat dezhañ (a zere mat outañ, a ya mat dezhañ), an dra-se a zo bet dibabet dezhañ ; *dieses Kleid steht ihr gut,* ar vrozh-se a zegouezh mat dezhi (a zere mat outi, a ya mat dezhi, a ya brav diouti) ; *dieses Kleid steht ihr schlecht,* ar vrozh-se ne zegouezh ket dezhi (ne zere ket outi, ne ya ket dezhi).

VII. bezañ en arsav, chom a-sav , chom en e sav, harpañ, herzel, hezañ, ehanañ, tardañ ; *der Wagen steht still,* emañ ar c'harr en arsav ; *meine Uhr steht,* va eurier a zo chomet a-sav, en arsav emañ va eurier ; [dre skeud.] *mir steht der Verstand still,* chom a ran war va c'hement all (sebezet-mik), skodeget (evel badaouet, sabatuet) on, kouezhet eo an alvaon warnon, taolet on en alvaon, sonnet on gant ar souezh, abafet on, motet on, sabatuet on, chom a ran mik ; *stehen bleiben,* chom a-sav, menel a-sav, chom en e sav, tardañ, herzel, hezañ, sac'hañ, chom a-bann, chanañ, arsaviñ, ehanañ, ehanañ da vale, ober un harp, loc'hañ ; *der Zug blieb stehen,* an tren a chomas a-sav, ehanañ a reas an tren, arsaviñ a reas an tren, loc'hañ a reas an tren ; *der Pferdewagen bleibt stehen,* strañjiñ a ra ar c'harr ; *die Uhr ist um halb drei stehen geblieben,*

manet eo an horolaj war div eur hanter ; *wo waren wir stehen geblieben ?* betek pelec'h e oamp erru ? betek men e oamp erru ? ; *wir sind bei dem dritten Kapitel stehen geblieben,* chomet e oamp a-sav gant ar pennad tri ; *die Uhr blieb stehen,* chom a reas an eurier a-sav, menel a reas an eurier a-sav ; *nicht stehen bleiben !* dalc'hit da vont !

VIII. V.em. : **sich stehen** (stand sich / hat sich gestanden) :

1. en em glevout ; *sich (t-rt) mit jemandem schlecht stehen,* na badout e spered o welet u.b. , na badout e skiant o klevet u.b., na vezañ evit aveliñ u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b.

2. *sich (t-rt) gut stehen,* bezañ frank an traoù gant an-unan, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ (bevañ) en e aez, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ en e aezamant, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, kaout ur madoù bras, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ.

3. troioù-lavar : *sich (t-rt) müde stehen,* skuizhañ dre forzh chom en e sav ; *sich die Beine in den Leib stehen, sich (t-d-b) die Beine in den Bauch stehen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn.

IX. V.k.e. : *Modell stehen,* poziñ, paouezadenniñ, en em reiñ da batrom, kemer an dalc'h ; *Wache (Posten) stehen,* ober gward, bezañ ouzh gward ; *Schlange stehen,* goztoz renk, gortoz e dro en ul lostennad tud, lostenniñ, gortoz tro, gedal tro, bezañ lost-ouzh-lost, ober lostig-al-louarn ; *für jemanden Bürge stehen,* kretaat evit u.b. (Gregor), bezañ kred (mont da gred) evit u.b.

Stehen n. (-s) : sav g., dres g. ; *das Stehen fällt ihm schwer,* ur gwall reuz (diaes) eo dezhañ chom en e sav, gwe en devez o chom en e sav ; *du arbeitest im Stehen ! ?* te a labour diouzh da sav ! ? te a labour diwar da sav ! ? te a labour eus da sav ! ? ; *etwas im Stehen tun,* ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb ken bravik ha tra, dont udb gant an-unan evel farz gant ar paotr kozh, dont udb gant an-unan evel toaz er forn, dont udb gant an-unan evel toaz er forn, ober udb plaen ha brav, ober udb war blaen, ober udb diwar sav, ober udb diouzh e sav ; *rasch im Stehen etwas zu sich nehmen,* debriñ un tamm dindan e veud, debriñ udb diwar e sav ; [lu] *einen Angriff zum Stehen bringen,* herzel ouzh un argad (un argadenn), diarbenn an argaderien, skodiñ un argad, sparlañ d'an argaderien, lakaat harz d'an argaderien, kaeañ ouzh un argad, terriñ un argadenn.

stehend : ag. : **1.** a-sav, war e sav, war-sav, eus ar sav, diouzh ar sav, diwar ar sav ; [sport] *das stehende Schießen,* an tennañ a-sav g. ; *der stehende Anschlag,* emlakad an tenner en e sav g. ; **2.** *stehendes Heer,* lu-pad g., lu da chom g. ; **3.** *bei stehendem Motor,* sac'het e geflusker gantañ ; **4.** *stehendes Holz,* koad bev g., koad war e sav g. ; *noch auf dem Halm stehendes Korn verkaufen,* gwerzhañ ed diwar droad, gwerzhañ ed diwar o gar, gwerzhañ ed diwar o sav ; **5.** *stehendes Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, lor, brein, eoget) g. ; **6.** *stehende Redensart (Redewendung),* tro-lavar sonnet b., troienn sonnet b. ; **7.** *fest stehende Brücke,* pont diloc'h g., pont a-varv g. ; **8.** *stehendes Theater,* c'hoariva pad g., c'hoariva divonedus g. ; **9.** *stehenden Fußes,* hep gortoz, hep dale tamm, diouzhtu, war an taol, kentizh, ribus, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat ; **10.** *stehender Preis,* priz digemm g. ; **11.** *leer stehende Wohnung,* ranndi c'houllo b., ranndi diac'hub b., ranndi diannez b., ranndi diloj b. ; **12.** [merdead.] *stehendes Gut,* fardaj-dalc'h g. ; **13.** [fizik] *stehende Welle,* gwagenn arsavel b.

Adv. : en e sav, diwar sav, diouzh e sav.

Stehendstellung b. (-) : *die Stehendstellung beim Schießen,* emlakad an tenner en e sav g.

Steher g. (-s,-) : **1.** [sport, marc'hhouarner] stayer g., marc'hhouarner redadegoù hanter-hir g. ; **2.**[tisav.] poeñson g.

Stehgeiger g. (-s,-) : violoñser jipsian g.

Stehgeigerin b. (-,-nen) : violoñserez jipsian b.

Stehkneipe b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., kafedi g., ostaleri b.

Stehkragen g. (-s,-) : gouzougenn sonn b., kolier sonn g.

Stehlampe b. (-,-n) : kleuzeureg b., post-lamp g.

Stehleiter b. (-,-n) : skabell b., brich b., divskeul b.

stehlen V.k.e. (stiehlt / stahl / hat gestohlen) : **1.** laerezh, droukkemer, razhañ, skrapañ, divorañ, tapout dre laer, dibradañ, flipañ, fripañ ; *sein Wagen ist ihm gestohlen worden,* aet eo e garr gant al laer ; *jemandem Geld stehlen,* laerezh arc'hant digant (diwar, war, diwar-goust) u.b., ober ar skrap war arc'hant u.b., kammañ e vizied war arc'hant u.b., droukkemer arc'hant u.b., flipañ u.b., flipañ arc'hant diwar u.b. ; *Hühner stehlen,* redek ar yar ; *Geld stehlen,* touzañ ur gelienenn, laerezh arc'hant ; *gestohlenes Gut,* madoù gwall berc'hennet lies., madoù deuet dre an hent fall lies., madoù deuet dre wall hent lies., madoù deuet a berzh fall lies., madoù deuet a wall hent lies., madoù danzeet-fall lies., madoù na zeuont ket a-berzh-vat lies., laeradenn b., skrapadenn b., traoù laeret lies., traoù fripet lies. ; *jemand hat Geld aus der Kasse gestohlen,* krapig en deus kammet e vizied war arc'hant ar c'hef, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hef.

2. [dre skeud.] *jemandem einen Kuss stehlen,* kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *jemandem die Zeit stehlen,* abuziñ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer, lakaat u.b. da zaleañ (da goll e amzer), divarchiñ u.b. ag e labour ; *dem lieben Gott den Tag stehlen,* landreantiñ, bezañ feneant evel chas, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lureiñ, ober grallig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner ; P. *der kann mir gestohlen bleiben !* d'an diaoul d'e lonkañ ! ur mall-e-goll 'zo anezhañ ! ra gerzho gant an diaoul ! muioc'h a joa am bez ouzh e seulioù eget ouzh begoù e votoù ! moged a ya em sac'h, ne c'hallan

ket en nac'h ! fontet eo an traoù etrezomp ! ne fell ket din e welet pelloc'h dirak va daoulagad !
V.gw. : stehlen, pegañ : *wer lügt, stiehlt, und wer stiehlt, bringt auch Leute um,* an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù ; *wer einmal stiehlt, stiehlt immer,* n'eus ket a vrizhlaer ; *ich würde nie stehlen,* gwell e ve din bout mankart eget mont da laerezh ; [Bibl] *du sollst nicht stehlen,* en em ziwall diouzh laeroñsi na domaj da hentez ne ri / en em ziwall diouzh laeroñsi na gaou ouzh an hentez na ri ; P. *der kann mir gestohlen bleiben !* d'an diaoul d'e lonkañ ! ur mall-e-goll 'zo anezhañ ! ra gerzho gant an diaoul ! muioc'h a joa am bez ouzh e seulioù eget ouzh begoù e votoù ! moged a ya em sac'h, ne c'hallan ket en nac'h ! fontet eo an traoù etrezomp ! ne fell ket din e welet pelloc'h dirak va daoulagad !
V.em. : **sich stehlen** (stiehlt sich / stahl sich / hat sich (t-rt) gestohlen) : en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, troc'hañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, kuitaat didrouz ; *sich aus dem Haus stehlen,* kuitaat an ti dre laer, en em silañ dre guzh er-maez eus an ti.
Stehlen n. (-s) : laeroñsi b., laeradenn b., skraperezh g. ; *wehe dem, der beim Stehlen erwischt wurde !* gwazh d'an hini a vije bet tapet o laerezh ! gwazh d'an hini a vije bet tapet o skrapañ traoù !
Stehler g. (-s,-) : laer g. ; *Hehler und Stehler,* riblerien ha laeron, skoacherien ha laeron.
Stehlsucht b. (-) **/ Stehltrieb** g. (-s) : kleptomaniezh b., laervar g., kleñved-ar-skrapañ g., kleñved-al-laerezh g., tech da laerezh g.
Stehplatz g. (-es,-plätze) : plas a-sav g.
Stehpult n. (-s,-e) : marc'h-levr g., letrin g.
Stehsätze lies. : [moull.] lizherennadurioù miret lies.
Stehspiegel g. (-s,-) : hirvelezour g.
Stehvermögen n. (-s) : dalc'husted b., dalc'huster g.
Stehwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn arsavel b.
Steiermark b. (-) : *die Steiermark,* Stiria b.
Steiermärker g. (-s,-) : Stiriad g., annezad Stiria g.
steif ag. : **1.** gourt, gourdet, bav, bavet, kropet, nodet, seizet, morzet, mors, soret, sonnet, hourzet, mank, sonn, reut, reudet, dibleg, diwevn, pistiget, morzet evel kegel ar vamm-gozh, stegn, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, dibalamour ; *steifer Hals,* torgamm g. ; *einen steifen Hals haben,* bezañ marc'het e c'houzoug, bezañ torgamm, bezañ penngamm, bezañ ar penngamm gant an-unan, bezañ aet penngamm, penngammiñ ; *steifer Brei,* yod fetis g., kaot tev g. ; *steif vor Kälte,* kleret, sonnet gant ar riv, kruget gant ar riv, kropet gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, pintet gant ar riv, pistiget gant ar riv, reut gant ar riv ; *steif gefrorene Finger haben,* bezañ kropet e vizied, bezañ morzet (nodet, seizet, kleret, kruget, mors-mors, pistiget) e vizied gant ar yenijenn, bezañ reut e vizied gant ar riv, bezañ aet an ivinrev en e vizied, bezañ krog an ivinrev en e vizied, bezañ morzet e vizied evel kegel e vamm-gozh, bezañ deuet e vizied da vervel ouzh an-unan gant ar riv, bezañ marv e vizied ouzh an-unan gant ar riv ; *mein Bein ist ganz steif,* deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret, mors-mors, reut) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist ganz steif,* mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist ganz steif,* mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin ; *steif machen,* sonnañ, sonnaat, stegnañ, stignañ, reudiñ, reutaat, gourdañ ; *steif werden,* sonnañ, sonnaat, reudiñ, reutaat, gourdañ, nodiñ ; *das Schmalz ist steif geworden,* sonnet eo al lard teuz, koarennet eo al lard teuz ; *die Ohren steif halten,* derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol, derc'hel mort (yud, gwevn), derc'hel d'e grog, derc'hel e grog, derc'hel start, kenderc'hel, derc'hel betek penn, padout, herzel ; *die Ohren steif halten !* chomit sonn ! arabat koll kalon ! uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *steifer Stoff,* gwiad reut g.b. ; *steifer Hut,* tog pompad g. ; *steif wie eine Bohnenstange, steif wie ein Stock,* reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, sonn evel ur roc'h, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, sonn evel ur pikerom, reut evel ur pikerom.
2. kalet, kreñv, sonn, reut ; *steifer Grog,* banne mat a zour tomm g., grog sonn g., banne sonn g., grog marc'h g., grog kalet g., grog kreñv g. ; *steifer Wind,* gwall avel g.
3. [dre skeud.] reut, sonn, strizh, dibleg, start, patellek, pestuek, gourt, sparlet ; *steifes Benehmen,* emzalc'h reut g. ; *er ist sehr steif,* hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ul lakez pikez, sonn eo evel ur c'hefeleg, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a zo war e zremm, kloz e vez e veg evel ur gokouzenn, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, reut eo evel un ibil er bleud, reut eo evel un tamm koad, reut ha sonn eo evel un tonton besk, sonn eo evel ur roc'h, reut eo evel ur vazh, reut eo evel ur ganabenn ; *steif und fest glauben,* bezañ don en e benn e ... (Gregor), krediñ start e ....
Steife b. (-,-n) : **1.** ampez g. ; **2.** [tekn.] stañson g., skor g., harp g., harpell b., speurell b.
Steife(r) ag.k. g. (-s,-) : P. kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g. ; *er hat einen Steifen,* emañ e lost war sav, sevel a ra gantañ, o kalkenniñ emañ ; *einen Steifen kriegen,* sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, dont d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan, digastrenniñ, kalediñ, kalkenniñ, pichañ, pichat, reudiñ, reutaat, kemer koad, dont koad d'an-unan, dispakañ.
steifen V.k.e. (hat gesteift) : **1.** sonnañ, stegnañ, stignañ, reudiñ, reutaat ; *seinen Nacken steifen,* reutaat e gilpenn, reutaat e chouk ; **2.** [dilhad] ampezañ ; *gesteifter Kragen,* gouzougenn ampezet b. ; **3.** [dre skeud.] *jemandem den Nacken steifen,* sevel e bouezioù d'u.b., lakaat u.b. war e du, reiñ kalonegezh d'u.b., reiñ ton d'u.b., sershaat u.b. war e gilhoroù.
V.em. : **sich steifen** (hat sich (t-r) gesteift) : kilverziñ, kilhourziñ, penverziñ ; *sich auf etwas (t-rt) (ver)steifen,* aheurtiñ (lakaat imor) d'ober udb, derc'hel start (yud, mat,

mort, gwevn, tomm) d'udb, pegañ ouzh udb, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit-se, fonnañ en e veno, derc'hel mat d'e askorn, chom mort war e soñj.
Steifen n. (-s) : ampezerezh g.
Steifheit b. (-) : **1.** reuter g., tennder g., sonnder g., sonnded b., reudadenn b. ; **2.** difiñv g., difiñvded b. ; **3.** [dre skeud.] pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., kilhourzerezh g., diblegusted b., diblegusted b. ; **4.** [mezeg.] ankiloz g., krop g., kropadur g., gourdadur g., morz g., morzadur g., bav g., bavadur g., nodadur g., kig-torr g., torridigezh b.
Steifwerden n. (-s) : stegnadur g., stignadur g., reutadur g., reudadur g., reudadenn b.
Steig g. (-s,-e) : **1.** gwenodenn b., gwenojenn b., ravent g., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b., rañved g., ribin g./b. ; **2.** alez b.
Steigbügel g. (-s,-) : **1.** stleug g. ; *den Fuß in den Steigbügel setzen,* stleugañ, lakaat e droad er stleug ; *die Füße aus den Steigbügeln nehmen,* distleugañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Steigbügel (die Steigbügel) halten,* bezañ gouzilh d'u.b., bezañ pont ha pavez d'u.b. ; **3.** [korf.] stleug g.
Steigbügelhalter g. (-s,-) : [dre skeud.] skoazeller damguzh g.
Steigbügelhalterin b. (-,-nen) : [dre skeud.] skoazellerez damguzh b.
Steigbügelriemen g. (-s,-) : lêrenn**-**stleug b.
Steifseil n. (-s,-e) : fun stegn b.
Steige b. (-,-n) : **1.** skalier g., diri g., skeul b. ; **2.** grav b., sav g., savenn b., krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., krapenn b., pign g. ; *die Zaberner Steige,* ode Saverne b., ode Zabern b. ; **3.** *eine Steige Eier,* un ugentad vioù g., un ugentad a vioù g., ugent vi lies. ; **4.** [Bro-Aostria] kased g., kasedad g., karched g., karchedad g. ; *eine Steige Äpfel,* ur c'harchedad avaloù g., ur c'hasedad avaloù g.
Steigeisen n. (-s,-) : krap g., krapinell b., krapon g.
steigen V.gw. (stieg / ist gestiegen) : **1.** gorren, kreskiñ, uhelaat, pignat, mont war-grec'h, mont d'an nec'h, sevel, souriñ, liesaat, aliesaat ; *die Preise steigen,* gorren (keraat, kreskiñ, uhelaat) a ra ar prizioù, mont a ra ar prizioù war-raok, mont a ra ar prizioù war a-raok, mont a ra ar prizioù d'an nec'h, mont a ra ar prizioù war gresk ; *die Benzinpreise steigen,* kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul ; *die Ausgaben steigen immer weiter,* kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft gestiegen,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle steigt,* liesaat (aliesaat) a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ ; *der Preis ist um das Doppelte gestiegen,* graet en deus ar priz lamm-chouk-e-benn, hanter keroc'h eo bremañ ; *der Preis für Butter ist auf vier Euro pro Pfund gestiegen,* deuet eo al lur amanenn e pevar euro ; *bei Fieber steigt die Temperatur,* gor ar c'horf a gresk pa vez terzhienn ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen,* kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout ; *der Weg steigt,* an hent a ya war-grec'h, mont a ra an hent war-laez, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent, war-bign emañ an hent, emañ an hent war-sav ; *der Weg steigt allmählich,* un tamm bihan a bouez-krec'h (a bouez-laez) a zo gant an hent ; *die Temperatur steigt,* **a)** kreskiñ a ra (war greskiñ emañ) ar wrez ; **b)** [mezeg.] gwashaet eo d'e derzhienn ; *das Pferd steigt,* gwintañ a ra ar marc'h ; *die Flut steigt,* sevel a ra ar mor, pignat a ra al lanv, lanv emañ ar mor, mare lanv a zo, c'hwezañ a ra ar mor (Gregor) ; .
2. [gant un araogenn] **a)** diskenn, diskenn d'an traoñ, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, dont d'an traoñ ; *ins Tal steigen,* diskenn d'an draoñienn ; **b)** pignat, krapat, sevel, krimpañ, skrapañ ; *in den Bus steigen,* sevel er c'harr-boutin, pignat er c'harr-boutin ; **auf** : pignat ouzh, pignat gant, pignat war, krapat e, skrapañ e, krimpañ gant, krimpañ ouzh, sevel e, sevel gant, sevel war, gwintañ war ; *auf einen Baum steigen,* pignat ouzh (gant) ur wezenn, krapat en ur wezenn, krimpañ en ur wezenn, krimpañ ouzh ur wezenn ; *auf die Leiter steigen,* pignat er skeul, sevel er skeul, sevel gant ar skeul, skeuliañ, krimpañ ouzh ur skeul ; *aufs Pferd steigen,* marc'hañ e jav, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ, gaoliata) war e varc'h, pignat war varc'h ; *er stieg aufs Pferd und schon war er weg,* rampet en doa war e varc'h hag eñ kuit, pignat a reas war e varc'h ha ploup ! kuit diouzhtu ! ; *der Preis für Butter ist auf vier Euro pro Pfund gestiegen,* deuet eo al lur amanenn e pevar euro ; *auf einen Berg steigen,* pignat gant ur menez, pignat war ur menez, krimpañ war ur menez, pignat ur menez ; *auf einen Stuhl steigen,* pignat war ur gador, sevel war ur gador ; *auf den Thron steigen,* azezañ war an tron ; **aus** : *aus dem Wagen steigen,* diskenn eus ar c'harr ; *aus dem Zug steigen,* didreniañ, diskenn eus an tren ; P. *aus der Hose steigen,* divragaouiñ, divragezañ ; *aus dem Blätterhaufen stieg Rauch,* dont a rae moged eus ar bern delioù, dont a rae moged diwar ar bern delioù ; **durch** : *durch das Fenster steigen,* pignat dre ar prenestr ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen,* dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr ; **in** : *im Preise steigen,* keraat, mont war-raok, mont war a-raok, lañsañ, bezañ lañs gant an-unan, bezañ ur c'hresk gwerzh d'an-unan, kreskiñ a briz (Gregor), kanañ, bezañ kresk war an-unan, mont war uhelaat, mont war-grec'h ; *ins Bad steigen,* mont da gibellañ ; *in die Höhe steigen,* mont d'al laez (d'an nec'h, war-grec'h), sevel d'an uhel ; *bis zu den Schultern ins Wasser steigen,* mont en dour betek e zivgazel, mont en Dour betek e gazelioù ; *ins Tal steigen,* diskenn d'an draoñienn ; *in den Bus steigen,* sevel er c'harr-boutin, pignat er c'harr-boutin ; *er stieg in den erstbesten Bus,* kentañ karr-boutin a gavas a savas ennañ ; *ins Flugzeug steigen,* pignat en nijerez ; [dre skeud.] *die Röte stieg ihm ins Gesicht,* ur ruster (ar ruz) a zeuas en e benn ; *das Blut steigt ihm in den Kopf,* sevel a ra e wad d'e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; *er ist in meiner Achtung gestiegen,* kresket eo ar bri a zougan evitañ

; **von** : *von einem Pferd steigen,* diskenn diwar ur marc'h, diskenn diwar varc'h ; **über** *: über eine Mauer steigen,* gaoliata ur voger, rampañ dreist ur vur ; **zu** : *dieser Wein steigt zu Kopf,* drevaat a ra ar gwin-se, ar gwin-se a droñs an dud, ar gwin-se a sko d'ar penn, nerzh ar gwin-se a ya er penn ; *der Ruhm ist ihm zu Kopf gestiegen*, skoet eo e vrud d'e benn.

Steigen n. (-s) : **1.** kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b. ; *Steigen des Wassers,* kresk live an dour g. ; **2.** *Bergsteigen,* kraperezh g., alpaerezh g. ; *beim Steigen,* o pignat, o krapañ.

steigend ag. : war gresk, war greskiñ, war-bign, war-grec'h, war-sav ; *steigende Erbitterung,* c'hwervoni hag a ya war gresk b.

Steiger g. (-s,-) : **1.** *Bergsteiger,* alpaer g., krimper g., kraper g. ; **2.** [mengleuz] *Obersteiger,* mestr-mengleuzier g.

Steigerer g. (-s,-) : imbouder g.

steigern V.k.e. (hat gesteigert) : **1.** uhelaat, kreskiñ, lakaat da sevel, lakaat da greskiñ, meuraat, meurekaat, muiaat, muiañ ; *den Luftdruck steigern,* uhelaat an aerwask ; *jemandes Furcht steigern,* lakaat spont u.b. da greskiñ, kreskiñ spouron u.b. ; *die Produktivität steigern,* kreskiñ ar genderc'husted ; *seine Ansprüche steigern,* uhelaat e c'hoantoù, uhelaat e zarvennadoù ; *eine Miete steigern,* kreskiñ ur feurm, kreskiñ priz ur feurm ; *das steigerte erheblich ihre ablehnende Haltung gegen meinen Vorschlag,* kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioc'h, kement-se ne reas nemet kreñvaat hec'h emzalc'h nac'hus ; *seinen Verdienst um das Doppelte steigern,* gounit hanter-ouzh-hanter, gounit hanter muioc'h, gounit div wech muioc'h ; **2.** [yezh.] *ein Beiwort steigern,* lakaat un anv-gwan en un derez digevatal, keverata dre uhelaat : **a)** lakaat un anv-gwan en e zerez uheloc'h ; **b)** lakaat un anv-gwan en e zerez uhelañ.

V.em. : **sich steigern** (hat sich (t-r) gesteigert) : **1.** kreskiñ, pignat, meuraat, souriñ, startaat ; *sein Zorn steigert sich,* fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh, kreskiñ a ra e fulor ; **2.** mont war well, mont war wellaat, mont gwell-ouzh-gwell, kreskiñ, startaat, gwellaat.

Steigerung b. (-,-en) : **1.** sav g. ; **2.** kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., uheladur g., uhelidigezh b., sav g., savidigezh b., c'hwezadur g. ; *Preissteigerung,* kresk war ar prizioù g., c'hwezadur ar prizioù g. ; **3.** [yezh., skeul an doareañ] keverata dre uhelaat g.

Steigerungsform b. (-,-en) **/ Steigerungsgrad** g. (-s,-e) **/ Steigerungsstufe** b. (-,-n) : [yezh.] derez keverata uhelaat g.

Steigfähigkeit b. (-,-en) : [nij.] barregezh pignat b.

Steigfell n. (-s,-e) : [ski] kroc'hen reunig g.

Steigflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij war-bign g., nijadenn war-bign b.

Steiggeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh pignat g.

Steighöhe b. (-,-n) : [tekn.] spar an aegouioù g.

Steigleiter b. (-,-n) : skeul difiñv b., skeul lakaet a-varv b.

Steigleitung b. (-,-en) : [tredan.] linenn dredan evit an estajoù a-us b.

Steigriemen g. (-s,-) : lêrenn-stleug b.

Steigung b. (-,-en) : **1.** sav g., savenn b., krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., laezenn b., grav b., gravienn b., krapenn b., pign g. ; *er nimmt die Steigung,* sevel a ra gant ar c'hrec'h, graviañ a ra, pignat a ra gant ar c'hrav ; *eine starke Steigung,* ur grapenn start b., ur grapenn sonn b., un tarroz serzh g., ur grec'henn serzh b., un tamm krec'hienn mat g., ur savenn serzh b., ur sav sonn g., ur sav tenn g. ; *eine atemberaubende Steigung,* ur sav torr-anal g. ; **2.** pantenn b., dinaou g., gwantenn b., diskenn g.

Steigungsmesser g. (-s,-) : klinometr g.

Steigungsrelais n. (-,-) : [tredan.] amplaer g., barramplaer g.

Steigwind g. (-s,-e) : red-aer war-bign g., red-aer war-grec'h g., redenn bign b.

steil ag. : sonn, serzh, start, pik, plom, a-bik, a-serzh, a-blom, a-sonn, reut, rust, tenn, diaes ; *ein steiler Hang,* ur serzhenn b., un diribin g., un dinaou sonn g., un dinaou serzh g., ur bantenn sonn b., ur bantenn serzh b., ur roz sonn g., ur roz serzh g., ur roz plom g., un diarnaou g., un diarroz g., ur grapenn start b., ur grapenn sonn b., un tarroz serzh g., ur grec'henn serzh b., un tamm krec'hienn mat g., un tamm mat a grec'hienn g., ur grugell serzh b., ur run serzh g./b., un dorgenn serzh b., un dosenn serzh b., un duchenn serzh b., ur grec'hienn a-bik b., ur sav tenn g., un torr-alan g., un torr-anal g., ur pign tenn g. ; *steile Felsen,* tornaod, reier a-serzh lies. ; *steiler Weg,* hent sonn g., hent a-serzh g., hent diaes g., gwenodenn ziaes b. ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände,* seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; *es ist ganz schön steil,* start eo ar grapenn, amañ eo a-serzh, kalz a grec'h a zo gant an hent, kalz a bouez-krec'h a zo gant an hent ; *steiler werden,* sershaat.

Steile b. (-,-n) : krapenn b., krec'h g., krec'hienn b., krec'henn b., grav b.

Steilfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù kromm lies., tennoù a-spluj lies.

Steilhang g. (-s,-hänge) : serzhenn b., tarroz serzh g., krec'henn serzh b., krec'henn bik b., krugell serzh b., run serzh g./b., torgenn serzh b., tosenn serzh b., tuchenn serzh b., dinaou sonn g., dinaou serzh g., pantenn sonn b., pantenn serzh b., roz sonn g., roz serzh g., diarnaou g., diarroz g., krapenn start b., serzhenn b.

Steilheck n. (-s,-e/-s) : [kirri-tan] tu a-dreñv brek g., tu a-dreñv ur brek g.

Steilheit b. (-) : sonnder g., sonnded b., serzhder g., serzhded b.

Steilküste b. (-,-n) : tornaod uhel ha serzh g., bri b., tevenn b., aod tevennek g./b., aod b./g., torrod g. ; [baleer] *am Fuß der Steilküste spazieren,* [bag] *längs der Steilküste fahren,* mont dindan an aod, mont e-harz an tornaod.

Steilschrift b. (-,-en) : skritur sonn g./b.

Steiltrudeln n. (-s) : [nij.] kornigellerezh a-serzh g., biñsellerezh a-serzh g., troellenn a-serzh b.

Steilwand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g., serzhenn b.

Steilweg g. (-s,-e) : hent serzh g., hent sonn g., hent a-serzh g.

Stein g. (-s,-e) : **1.** maen [*liester* mein] g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouenn b., [dre fent] bugel ar c'hantonier g. ; *behauener Stein, gehauener Stein,* maen-ben g., maen-benerezh g., maen-tailh g., maen e

benadurezh g. ; *geschliffener (polierter) Stein,* maen lufr g. ; *Schleifstein,* maen-lemmer g. (Gregor), breolim b., maen-higolenn g., maen-lemmañ, maen-goulazh g., higolenn b. ; *Baustein,* maen-materi g., maen-bouetañ g., maen-pastur g. ; *Steine schleudern,* batalmañ (talmañ, teuler, skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ, chetiñ, rual) mein, ober ul lañsadenn vein ; *jemanden mit Steinen bewerfen,* teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ, chetiñ) mein ouzh u.b., meinata (labezañ, brañskailh) u.b., teurel mein gant u.b., plantañ mein war u.b. ; *bewerfen wir sie mit Steinen !* mein dezho ! taolomp mein outo ! taolomp mein ganto ! plantomp mein warno ! ; *sich mit Steinen bewerfen,* en em gannañ a daolioù mein, en em veinata ; *in Stein verwandeln,* maenañ, maenaat, maenekaat, cheñch e maen (Gregor) ; *der Stein der Weisen,* ar skiant da cheñch ar metaloù en aour b. (Gregor), ar maen glas g., maen an aour g., maen ar Furien g. ; *kein Stein wird hier auf dem andern bleiben,* amañ ne chomo ket maen war vaen ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine,* diwanoù lies.

2. [dre astenn.] maen prizius g. ; *Steinschneidekunst,* kizelladurezh mein-sked b.

3. [dre skeud.] *da fällt dir kein Stein aus der Krone,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; *Stein des Anstoßes,* tra gasaus g., asoup g. / bunt g. (Gregor), maen-bunt g., maen-skoilh g., tra feukus g., droukskoilh g., abeg da faziañ g., abeg da fazi g. ; *ein Stein fiel mir vom Herzen,* disammet e voe va c'halon, un disamm kaer e oa bet din, divec'hiet e voe va spered, va c'halon a zisammas un tamm, mont a reas ur bec'h bras diwarnon, mont a reas ur bec'h bras diwar va c'hein, kavout a ris gras o santout ar bec'h o vont diwar va c'halon, neuze e oan skañvaet ; *ein Herz aus Stein haben,* kaout ur galon vaen, bezañ dir war e galon, kaout ur galon dir, kaout ur galon houarn, kaout ur galon evel dir, bezañ skornet e ene (Gregor), bezañ kalet e galon, bezañ skornet e galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ krin e galon, bezañ krinet e galon, bezañ kaledet e galon ; *den Stein ins Rollen bringen,* **a)** reiñ avel d'ar c'had ; **b)** reiñ ar brall d'an traoù ; *der Stein kommt ins Rollen, der Stein des Geschickes kommt ins Rollen,* emañ rod an tonkadur o treiñ, emañ ar rod vras o vont da dreiñ tu pe du ; *er weint zum Steinerweichen,* leñvañ a ra ken dourek ma'z eo un druez e glevet ; *auf jemanden den ersten Stein werfen,* teuler ar maen kentañ gant u.b. ; *einen Stein über jemanden werfen,* labezañ u.b., teuler ar vallin war u.b. ; *jemandem Steine in den Weg legen,* lakaat skoilhoù (sevel stankoù) war hent u.b., lakaat kaeoù d'u.b. ; *über Stock und Stein springen,* ferañ, redek a-dreuz koad ha douaroù, redek dre gleuz ha garzh ; *kein Stein ist auf dem anderen geblieben,* ne chomas ket maen war vaen, diskaret e voe pep tra a-benn-font, diskaret e voe pep tra rez an douar / lakaet e voe pep tra rez ar sol (Gregor), rezet (dismantret, gwastet, drastet, peurziskaret) e voe pep tra ; [kr-l] *am rollenden Stein wächst kein Moos,* Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi ; *das ist nur ein Tropfen Wasser auf einen heißen Stein,* se 'zo evel palastr ar wrac'h, se 'zo evel palastr ar wrac'h na ra droug na vad, se 'zo ur blouzenn e-kichenn ur bern plouz ; *ich habe bei ihm einen Stein im Brett,* deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, emaon war e lizheroù, en e c'hras emaon, en e vañch emaon, prizet on gantañ ; *es friert Stein und Bein,* skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ taer a ra, skorn du a zo, skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skorn bras a ra, skorn ruz a ra, yen-du eo, krazañ a ra, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, yen eo ken a skarnil, un amzer da gac'hat tachoù a zo.

4. [louza.] maen g., kraoñell b., askorn g. ; *Steinobst,* frouezh gant mein (gant kraoñelloù) str., frouezh askornek str.

5. [mezeg.] maenig-lounezh g., gravell g., lounezhell b., maen-gravell g., maen-troazh g., droug ar maen g., grouan str.

6. [c'hoari damoù] pezh g.

Stein- : maen, e maen, mein.

Steinabdruck g. (-s,-e) : **1.** maendresadenn b., maendresadur g. ; **2.** maendreserezh g.

Steinacker g. (-s,-äcker) : park meinek g., rukagn g.

Steinader b. (-,-n) : gwazhenn garregenn b., rouzenn b.

Steinadler g. (-s,-) : [loen.] erer meur g.

steinalt ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh.

Steinanker g. (-s,-) : [merdead.] maeneor g., penn-maen g., maen-mouilh g., kiez b., maen evac'h g., maen evarn g.

Steinart b. (-,-en) : maenad g., danvezenn veinel b.

steinartig ag. : meinek, maenek, maenheñvel, e doare ur maen, e doare ar vein, a-zoare gant ur maen, a-zoare gant ar vein, a-seurt gant ur maen, a-seurt gant ar vein.

Steinbach g. (-s,-bäche) : froud b., froud-dour g.

Steinbank b. (-,-bänke) : menk g. ; *er saß auf der Steinbank vor dem Haus,* azezet e oa war ar menk dirak an ti.

Steinbehauen n. (-s) : benadur g., benerezh g., ben g., pikañ g., maenvenerezh g., maenvenouriezh b.

Steinbeißer g. (-s,-) : [loen.] kouchourenn b., loch g., lochenn b. [*liester* loched].

Steinbibernelle b. (-,-n) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Steinbild n. (-s,-er) : delwenn vaen b., delwenn vein b., P. skeudenn vein b.

Steinbildung b. (-) : [mezeg.] grouanegezh b.

Steinblock g. (-s,-blöcke) : tousenn vaen b., tolzenn vaen b.

Steinbock g. (-s,-böcke) : **1.** [loen.] kragvouc'h g. ; **2.** [stered.] steredenn ar C'havr b. ; *Wendekreis des Steinbocks,* trovan ar C'havr g.

Steinbohrer g. (-s,-) : [tekn.] trepan g.

Steinbrech g. (-es,-e) : [louza.] maendarzh g., boked sant Weltaz g., arc'hme g., gremilh g., louzaouenn-an-aod b., perisilh-aod str., perisilh-mor str., torr-maen g.

Steinbrecher g. (-s,-) : **1.** [micherour] friker mein g., piler mein g., torrer-mein g., mengleuzier g., drailher mein g.,

bruzuner mein g. ; **2.** [mekanik] pilerez vein b., breverez vein b., frikerez vein b., drailherez vein b.
Steinbrechgewächs n. (-es,-e) : [louza.] saksifrageg g.
Steinbrechwurz b. (-,-en) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.
Steinbruch g. (-s,-brüche) : mengleuz b. ; *einen Steinbruch betreiben,* mengleuziañ.
Steinbrucharbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g., miner g., tenner-mein g.
Steinbruchwasser n. (-s) : dour-maen g.
Steinbrücke b. (-,-n) : pont maen g.
Steinbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.
Steinbutt g. (-s,-e) : [loen.] tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b.
Steinchen n. (-s,-) : **1.** maenig g. ; **2.** [mezeg.] maenig-lounezh g., gravell g., lounezhell b., maen-gravell g., maen-troazh g., droug ar maen g., grouan str.
Steindruck g. (-s,-e) : **1.** maendresadenn b., maendresadur g. ; **2.** maendreserezh g., litografiezh b.
Steindrucker g. (-s,-) : maendreser g., litografour g.
Steineiche b. (-,-n) : [louza.] glastann str., tann str., taouz str., derv-du str., derv-Spagn str., glasten str.
Steineklopfer g. (-s,-) : friker mein g., piler mein g., torrer-mein g., breser-mein g., drailher mein g., bruzuner mein g.
steinern ag. : maen, e maen, mein, kalet ; *steinernes Herz,* kalon vaen b., ene skornet g. (Gregor), kalon dir b., kalon houarn, kalon galet b., kalon dir warni b., kalon skornet b., kalon spelc'het, kalon disec'het-pizh b., kalon grin b., kalon kaledet b. (Gregor) ; *ein steinernes Herz haben,* kaout ur galon vaen, bezañ dir war e galon, kaout ur galon dir, kaout ur galon houarn, kaout ur galon evel dir, kaout ur galon grin, bezañ skornet e ene (Gregor), bezañ kalet e galon, bezañ skornet e galon, bezañ spelc'het e galon, bezañ disec'het-pizh e galon, bezañ kaledet e galon.
Steinerweichen n. (-s) : *er weint zum Steinerweichen,* leñvañ a ra ken dourek ma'z eo un druez e welet, leñvañ a ra a-rann-galon, ur ranngalon eo e glevet o leñvañ, un diframm eo e glevet o leñvañ.
Steinfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun moan g.
Steinfassung b. (-,-en) : [gwalenn] sterniadur ur maen-sked, sterniadur ur maen prizius g., lagad ur bizoù g., lagadenn ur bizoù b. ; *ein Ring mit Steinfassung,* ur walenn benet b., ur walenn lagadek b., ur bizoù g. [*liester* bizeier].
steinfrei ag. : divein.
Steinfraß g. (-es) : kleñved ar mein g., krignerezh g.
Steinfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh gant mein (gant kraoñelloù) str., frouezh askornek str.
Steinfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] louarn Arktik g.
Steinfußboden g. (-s,-fußböden) : daroù lies.
Steingebäude n. (-s,-) : savadur e mein g., savadur mein g.
Steingrab n. (-s,-gräber) : [istor] karn g., krugell vein b.
Steingrube b. (-,-n) : mengleuz b.
Steingut n. (-s) : traezoù krag pri lies., traezoù feilhañs lies.
Steingutfabrik b. (-,-en) : feilhañserezh b.
Steingutindustrie b. (-) : feilhañserezh g.
steinhart ag. : kalet-maen, kalet evel ar mein, ken kalet hag ar maen, kalet-mat.
Steinhauer g. (-s,-) : bener g., maengizeller g., piker-mein g., kizeller mein g., bener-mein g., kalvez-mein g., piker g.
Steinhauerwerkstatt b. (-,-stätten) : benadeg b.
Steinhaufen g. (-s,-) : **1.** [istor] karn g., krugell vein b.; **2.** bern mein g., berniad mein g., yoc'h vein b., yoc'had vein b., strobad mein g., roc'hellaj g., blokad mein g., krug vein b., krugell vein b. ; *einen Steinhaufen abtragen,* diverniañ mein.
Steinhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-roc'h b.
steinig ag. : meinek, leun a vein, kalz a vein ennañ ; *steiniges Gelände,* maeneg b., meineg b., rukagn g., tachenn veinek b.
steinigen V.k.e. (hat gesteinigt) : *jemanden steinigen,* meinata (labezañ, brañskailh) u.b., lazhañ u.b. a daolioù mein.
Steinigung b. (-,-en) : labezadur g., labezerezh g., labezañ g.
Steinkalk g. (-s) : raz-maen g.
Steinkauz g. (-es,-käuze) : [loen.] kaouenn vihan b.
Steinkiefer b. (-,-n) : [louza.] *italienische Steinkiefer,* pin disheolier str.
Steinklee g. (-s) : [louza.] melaouenn b.
Steinklopfer g. (-s,-) : friker mein g., piler mein g., torrer-mein g., breser-mein g., drailher-mein g., bruzuner mein g.
Steinkohle b. (-) : glaou-douar str.
Steinköhler g. (-s,-) : [loen.] levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junger Steinköhler,* malaouan g., libour g.
Steinkohlengas n. (-es) : gaz glaou-douar g.
Steinkohlenteer g. (-s) : ter glaou-douar g., ter g., ter-du g., ter-douar g., koultron g.
Steinkoralle b. (-,-n) : [loen.] koural kalet str. ; *weiße Steinkoralle [lophohelia],* koural gwenn str. ; *gelbe Steinkoralle [dendrophyllia cornigera],* koural melen str.
steinkrank ag. : [mezeg.] gravellek, grouanek.
Steinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *goldgelbes Steinkraut,* kerniel-gavr lies.
Steinkreis g. (-es,-e) : [istor] krommlec'h g.
Steinkrug g. (-s,-krüge) : picher krag g., picher feilhañs g., pod krag g., pod feilhañs g.
Steinkunde b. (-) : maenoniezh b., maenouriezh b., karregoniezh b., roc'honiezh b., petrografiezh b.
Steinlager n. (-s,-) : maeneg b., gwiskad mein g., maenwisk g.
steinlos ag. : divein.
Steinmarder g. (-s,-) : [loen.] kaerell-vras b., kaerenn-vras b., P. jodig-wenn b.
Steinmauer b. (-,-n) : moger vein b., moger vaen b., pastur g.
Steinmeißel g. (-s,-) : kizell b., kizell yen b.
Steinmergel g. (-s) : marg maenek g.
Steinmetz g. (-en,-e/-en) : bener g., maengizeller g., piker-mein g., kizeller-mein g., tailher mein g., bener-mein g., kalvez-mein g., piker g.
Steinmetzhammer g. (-s,-hämmer) : bioch g.
Steinmetzin b. (-,-nen) : benerez b., maengizellerez b., pikerez-vein b., kizellerez-vein b., benerez-vein b., pikerez b.

Steinmetzwerkstatt b. (-,-stätten) : benadeg b.
Steinmörtel g. (-s,-) : betoñs g.
Steinmühle b. (-,-n) : marbrerezh b.
Steinnelke b. (-,-n) : [louza.] jenofl gouez str.
Steinöl n. (-s) : eoul-maen g., tireoul g., petrol g.
Steinobst n. (-es) : [louza.] frouezh gant mein (gant kraoñelloù) str., frouezh askornek str.
Steinpech n. (-s) : bitum g., ter-douar g.
Steinpetersilie b. (-) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.
Steinpflaster n. (-s,-) : pavez g., karrelladur g., karrezadur g.
Steinpicker g. (-s,-) : [loen.] kouchourenn b., loch g., lochenn b. [liester : loched].
Steinpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog saourus g., P. boned-touseg g. dimezell-vaen b.
Steinplatte b. (-,-n) : dar b., pavez g., pladenn b. ; *hintere Steinplatte des Ofens,* maen-fornigell g. ; *Fußboden aus Steinplatten,* leur vaen b. ; *Treppe aus breiten Steinplatten,* diri mein ledan g., diri pavezioù ledan g.
Steinramme b. (-,-n) : damez b., dimezell-brenn b.
steinreich ag. : pinvidik-pounner, pinvidik-mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik evel ar mor, pinvidik-lous, pinvidik-dreist, pinvidik-bras, ur madoù bras dezhañ, pitaod ; *er ist steinreich,* emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum a ra aour hag arc'hant, arc'hantet bravik eo, ober a ra aour gant morzholioù, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, arc'hant en deus gwalc'h e galon, ober a ra arc'hant war an oaled, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn) eo, kreñv eo an traoù gantañ, mat eo an traoù gantañ, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, bez' emañ an arc'hant war ar raden gantañ, tapout a ra gantañ, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, ober a ra e eost, gounit a ra arc'hant bras, gounit a ra arc'hant gant ar rozell, dastum a ra arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, druz eo ar geusteurenn gantañ, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo, bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, pinvidik-dreist eo, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, heoliañ a ra gant e arc'hant, war flod emañ e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor).
Steinreihe b. (-,-n) : steudad peulvanoù b., steudad meurvein b. ; *die Steinreihen von Carnac,* steudadoù meurvein karnag lies.
Steinrinne b. (-,-n) : gwazh-vein b.
Steinrötel b. (-,-n) : [loen.] savelleg glas g.
Steinsalz n. (-es) : holen-maen g., holen-gwenn g.
Steinsand g. (-s) : grellsabl g., grouan str., grozol str.
Steinsarg g. (-s,-särge) : laour-vez b., laour-vaen b., sarkofagenn b.
Steinsäule b. (-,-n) : kolonenn b., piler g., peulvan g.
Steinschaf n. (-s,-e) : [loen.] mouflon g., gouezvaout g. [*liester* gouezveot].
Steinschicht b. (-,-en) : gwiskad mein g., maenwisk g.
Steinschlag g. (-s,-schläge) : **1.** diruilhad-mein g., disac'hadur-mein g., rikl mein g. ; **2.** [kirri] strink mein g., maenad g.
Steinschlägel g. (-s,-) : [tekn.] dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g. ; *sich mit dem Steinschläger an eine Mauer heranmachen,* mont d'ur voger gant an horzh.
Steinschleuder b. (-,-n) : flech g., batalm b., talm b., taolerez-vein b.
Steinschlossgewehr n. (-s,-e) : fuzuilh maen-tan b./g.
Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] strakerig-lann g., bistrak g., bistrak aod g.
Steinschneidekunst b. (-) : kizelladurezh mein-sked b.
Steinschnitt g. (-s,-e) : **1.** maenvenerezh g., maenvenouriezh b. ; **2.** [mezeg.] litotomiezh b.
Steinschotter g. (-s,-) : ballast g., gwiskad mein g.
Steinschrift b. (-,-en) : engravadur g., lizherennoù onkial lies.
Steinschwalbe b. (-,-n) : loen.] glaouer g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.
Steinsetzer g. (-s,-) : pavezer g., karreller g., karrezer g.
Steinsplitter g. (-s,-) : tarzh-maen g., tarzhad g., skolpenn vaen b.
Steinsteg g. (-s,-e) : truk g.
Steinstrand g. (-s,-strände) : grae b., gro b., aod g./b.
Steintopf g. (-s,-töpfe) : pod krag g.
Steintreppe b. (-,-n) : diri maen g., skalier maen g. ; *Steintreppe zwischen zwei Feldern,* pazenn b.
Steinwand b. (-,-wände) : **1.** bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g. ; **2.** moger vein b., pastur g.
Steinwälzer g. (-s,-) : [loen.] **1.** [kerentiad *Arenariiae*] morfedenn b. ; **2.** [spesad *Arenaria interpres*] morfedenn driliv b., golvan-aod g., bilidroer triliv g.
Steinweg g. (-s,-e) : hent meinet g.
Steinwurf g. (-s,-würfe) : **1.** strink mein g., maenad g., taol maen g. [*liester* taolioù mein], lañsadenn vein b., bannadenn vein b. ; *Steinwurf mit der Schleuder,* talmad b., talmadenn b. ; **2.** *es ist nur einen Steinwurf entfernt,* ac'hanen di ez eus hed un taol maen, emañ war-hed un taol maen ac'hanen, ac'hanen di n'eus nemet ur rampadenn, emañ war-hed div gammed ac'hanen, tostik-tra ac'hanen emañ, ac'hanen di n'eus nemet hed un taol c'hwitell (ur c'hwitelladenn), ac'hanen di n'eus nemet ur c'halvadenn (ur gazeliadig-hent).
Steinwurz b. (-,-en) : [louza.] skav-ar-Werc'hez str.
Steinwüste b. (-,-n) : hamada g., gouelec'h meinek g., dezerzh mein g., dezerzh roc'hellek g.
Steinzeit b. (-) : oadvezh ar maen g., marevezh ar maen g.
Steinzeithöhle b. (-,-n) : mougev ragistorel b.
steinzeitlich ag. : eus oadvezh ar maen.
steirisch ag. : ... Stiria.
Steiß g. (-es,-e) : **1.** [loen.] belost g., talier g. ; **2.** [dre astenn.] diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., foñs g., kab

ar revr g., siklutenn b., talekon g. ; **3.** [korf.] koksis g., askorn-belost g.
Steißbein n. (-s,-e) : [korf.] koksis g., askorn-belost g., belost g., talier g.
Steißfuß g. (-es,-füße) **/ Steißfüßer** g. (-s,-) : [loen.] plomer g.
Steißlage b. (-,-n) : [mezeg.] enluskadur ar babig er c'hanioù-gouennañ gant e revr da gentañ g., enluskadur revr da gentañ g. ; *er ist als Steißlage zur Welt gekommen,* deuet eo en enep, ganet eo en enep.
Steißwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn-velost b. ; *die Steißwirbel,* melloù ar belost lies.
Stele b. (-,-n) : maen-sav g., maen-sonn g., stelenn b., maen-koun g., maen-kañv g.
Stellage b. (-,-n) : chafod g., stalenn b., lañsed b., treustell b., triked g.
Stellagegeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] stellaj g.
Stellantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] lusker g.
stellar ag. : ... stered, steredel.
stellbar ag. : hag a c'haller reoliañ, sturius, astennus, reizhadus, koublet, heloc'h.
Stellbarkeit b. (-) : fiñvusted b., reizhadusted b.
Stellbock g. (-s,-böcke) : marc'h g., marc'h-koad g.
Stellbolzen g. (-s,-) : [tekn.] serjant harp g., serjant harz g.
Stelldichein n. (-/-s,-/-s) : emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *ein Stelldichein verabreden,* lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud
Stelle b. (-,-n) : **1.** lec'h g., plas g., tachad g., tachenn b., andred g., arroud g. ; *an Ort und Stelle,* war al lec'h, war an dachenn, war ar bern, war al leur ; *an manchen Stellen,* a blasoù, amañ hag ahont, a-dachadoù, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, e lec'hiennoù, e lec'hioù 'zo ; *ich werde zur Stelle sein,* hag e vin war al lec'h ; *an erster Stelle,* da gentañ, er penn kentañ, er c'hentañ plas ; *etwas zur Stelle schaffen,* degas udb ; *von der Stelle bringen,* lemel, skarzhañ, dilec'hiañ, loc'hañ, diblasañ, diboullañ, divorañ ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle,* ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *auf der Stelle treten,* **a)** pilpazañ, pavata, kalemarc'hiñ, tankeal, [dre skeud.] na vont tamm war-raok ; **b)** [kezeg] karnata, pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal ; **c)** [lu] skeiñ ar paz ; *auf der Stelle,* diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, diouzhtu-krak, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, kerkent goude, kerkent war-lerc'h, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, en un taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war ar prim, war an trumm, war an tach, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, dihop, hep ober seizh soñj, bremañ a-benn ; *das Schiff versank auf der Stelle,* aet e oa ar vag rag-eeun d'ar foñs, plantañ a reas ar vag er mor evel ur maen ; *er war auf der Stelle tot,* mervel a reas evel un tenn (trumm, war an taol, war an tach), kouezhañ a reas marv-mik, lazhet-mik e voe, lazhet-naet e voe, mervel a reas war ar plas ; *das geht nicht von der Stelle,* ne 'z a tamm ebet war-raok ; *schwache Stelle*, tu gwan g., gwiridig g., klañvenn b., tu gwak g. ; *jemanden an seiner schwachen Stelle packen,* sachañ u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, ren u.b. diwar-bouez un neudenn vrein, pouezañ war ar gwan en u.b., gwaskañ war ar gor, gwaskañ war ar galedenn, gwaskañ war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan ; *an der rechten Stelle,* el lec'h a zere ar muiañ, el lec'h mat ; *an deiner Stelle*, ma vefen ez plas (ez lec'h, ez roched), ma vefen-me ac'hanout (Gregor) ; *was würdest du tun, wenn du an meiner Stelle wärest ?* petra a rafes ma vefes em lec'h (em flas, em roched) ? ; *versetzen Sie sich in meine Stelle,* klaskit kompren ennon, klaskit kompren e pe stuzioù emaon lakaet, klaskit kompren penaos emañ ar jeu ganin ; *das gehört nicht an diese Stelle,* amzere eo kement-se, dibrepos eo an dra-se.
2. arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b. ; *ich habe nur ein paar Stellen aus diesem Buch gelesen,* n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se ; *oft zitierte Stelle,* arroudenn hag a vez klevet aliesik a-walc'h b. ; *er stützte sich dabei auf Stellen aus der Heiligen Schrift,* pantilhonet en doa e vennozhioù gant arroudoù tennet eus ar Skritur Sakr.
3. post labour g., karg b., implij g., stael g., gourc'hwel g. ; *eine Stelle suchen,* klask labour, klask ur post labour ; *seine Stelle aufgeben,* reiñ (lakaat) e zilez, dilezel e garg, diskouez e seulioù ; *offene Stellen,* kinnigoù labour lies. ; *das wäre ein Glück für sie, wenn sie diese Stelle bekommt,* ur c'hras kaer e vo dezhi mar bez roet al labour-se dezhi ; *an jemandes Stelle rücken, jemandes Stelle einnehmen,* kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b.
4. burev g., gwazadur g., servij g., savlec'h g. ; *amtliche Stellen,* pennadurezhioù lies., gwazadurioù lies. ; *zuständige Stelle,* pennadurezh e karg eus an afer b. ; *Auskunftsstelle,* burev an titouroù g., servij titouriñ g.
5. [mat] sifr g. ; *diese Zahl hat drei Stellen,* un niver gant tri sifr eo, un niver tri sifr eo.
6. [gwir] *in erster Stelle,* er c'hentañ kaz, er c'hentañ gouestlad.
stellen V.k.e. (hat gestellt) : **1.** lakaat, lakaat a-sav ; *eine Lampe auf den Tisch stellen,* lakaat ur gleuzeur war an daol ; *einen Wagen in die Garage stellen,* lakaat ur c'harr er c'harrdi, karrdiañ ur c'harr ; *den Schrank an die Wand stellen,* keinañ an armel ouzh ar voger ; *voll gestellt,* stromet, strobet, rouestlet ; *die Fahrräder in den Schuppen stellen,* dastum ar marc'hoù-houarn el lab.
2. troioù-lavar : *jemandem etwas vor die Augen stellen,* diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; *'Gwalarn' stellte die bretonische Literatur in ein neues Licht,* 'Gwalarn' a lakaas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *das Essen warm stellen,* derc'hel tomm ar boued, leuskel ar pred da dommañ ; *den Wein kalt stellen,* lakaat ar voutailhad win e-barzh ar fresk ; *jemandem etwas zur Verfügung stellen,* leuskel u.b. ober gant udb, lakaat udb e gourc'hemenn u.b., reiñ ar gwir d'u.b. d'ober gant udb, kinnig d'u.b. d'ober gant udb hervez e c'hoant ; *jemanden auf die Probe stellen,* ober amprou eus galloudezh (eus vailhantiz) u.b. (Gregor), ober amprou eus kadarnded u.b., amprouiñ talvoudegezh (barregezh) u.b., amprouiñ u.b. ; *das ganze*

Haus auf den Kopf stellen, eilpennañ (kulvanniñ) kement tra 'zo en ti, lakaat an ti a-bempoù, lakaat an dindan war-varr en ti, lakaat an traoù bep eil penn en ti, difoeltrañ (didanfoeltrañ, tanfoeltrañ, foeltrañ) pep tra en ti, daoubenniñ pep tra en ti, freuzañ kement a zo en ti, lakaat pep tra war an tu gin en ti, diskrabañ en ti ; *jemandem einen guten Posten in Aussicht stellen,* reiñ spi d'u.b. da gaout ur post labour dedennus, reiñ spi d'u.b. en devo ur post labour dedennus ; *Posten stellen,* lakaat gedourien, lakaat tud da vaesa ; *etwas unter Beweis stellen,* (am)prouiñ udb, ober amprou eus talvoudegezh (galloudezh) udb, prouiñ ez eo gwir udb ; [mezeg.] *die Diagnose stellen,* diagnostikañ, sevel an diagnostik, eznaouiñ ; *harte Bedingungen stellen,* ober divizoù garv, lakaat divizoù tenn (Gregor), bezañ strizh en e ziferadennoù ; *jemandem eine Frage stellen, eine Frage an jemanden stellen,* ober ur goulenn ouzh u.b. ; *Fallen stellen,* aozañ stignoù, antellañ (stegnañ) gripedoù ; *Schlingen stellen,* stignañ lasoù-kroug ; *Netze stellen,* stignañ rouedoù ; *jemandem ein Bein stellen,* lakaat gar d'u.b., distagañ un taol biz-troad d'u.b., ober ul luziañ pav d'u.b., ober ur c'hrog-gouren ha reiñ lamm d'u.b. / kemer an enkloch ha reiñ lamm kaer d'u.b. (Gregor), ober ur c'hrog-gouren (un taol-kliked, ur c'hliked) d'u.b. ; *etwas in Frage stellen,* lakaat udb e bilibann, lakaat udb en arvar, arvariñ war udb, disuraat udb, stagañ drezenn ouzh udb, sevel mar war udb, arzaelañ udb, bezañ war var ag udb, diskrediñ war (disfiziout diouzh) udb, kaout disfiz (douetañs) diouzh udb, kaout diskred (douetañs) war udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, douetiñ war udb, kaout douetañs war udb (Gregor) ; *seine Ehrlichkeit wird in Frage gestellt,* tapet e vez e kaoz ; *sich in Frage stellen,* en em lakaat e kaoz, ober e emvarn, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum en e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor), ober un enklask war e goustiañs ; [dre skeud.] *lassen wir es dahingestellt !* laoskomp se, lezomp an dra-se a-gostez, lezomp an dra-se e-skourr ! peoc'h gant an dra-se ! echu ha peoc'h ! disoñjomp an dra-se ! n'ez aimp ket larkoc'h ganti ! echu eo ha mat pell 'zo ! lezomp kement-se holl ! lakaomp an dra-se en ankounac'h ! taolomp kement-se e puñs an ankounac'h ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! torromp war ar gaoz-se ! (Gregor) ; *er ist ganz auf sich gestellt,* hennezh a rank en em zibab e-unan, hennezh a rank en em embreger e-unan ; *sie ist finanziell auf sich selber gestellt,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *er ist gut gestellt,* n'en deus ket da glemm, mat eo an traoù gantañ, mat eo e jeu (e gerz, ar bed gantañ), barrek eo, ur vicher vat en deus, ebat eo e zoare, en e aez emañ, reut eo e jeu, frank eo an traoù gantañ, brav-kenañ eo e stad ; *er ist schlecht gestellt,* paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, en avel d'e voue emañ, en un enkadenn emañ, en ur wall blegenn emañ, en ur blegenn fall (en ur blegenn diaes) emañ, tenn eo an taol gantañ, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, tapet eo e droug ; *jemanden (zur Rede) stellen,* goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reizhabegañ e emzalc'h, goulenn digant u.b. un displegadenn a-zivout e emzalc'h, goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; *in Abrede stellen,* diskrediñ, nac'h, dizanavezout, dianzav, dianzavout ; *einen Antrag stellen,* **a)** kinnig ur mennad ; **b)** ober ur reked (ouzh u.b.) ; *den Gegner stellen,* kaout ur c'hrogad gant an enebourien ; *den Feind zum Kampf stellen,* rediañ an enebourien da stourm ; [hemolc'h] *der Hund stellt die Rebhühner,* war baouez emañ ar c'hi goude bezañ lec'hiet ar c'hlujiri, ar c'hi a chom sonn a-sav goude bezañ c'hwesaet ar c'hlujiri ; [gwir] *einen Zeugen stellen,* degas (diskouez, dizoleiñ) un test / reiñ anv un test da anaout (Gregor) ; *sich dem Gericht stellen,* asantiñ mont dirak al lez-varn ; *jemanden vor das Kriegsgericht stellen,* kas u.b. dirak ar c'huzul-brezel.

3. reoliañ, reizhañ, lakaat, merkañ ; *eine Uhr auf sechs stellen,* lakaat un horolaj war c'hwec'h eur ; *die Segel stellen,* lakaat ar gouelioù diouzh an avel ; *ein Fernglas nach seinem Auge stellen,* reoliañ ul lunedenn-dostaat diouzh e lagad ; *Irrtümer richtig stellen,* reizhañ (c'hwennat) fazioù ; [dre astenn.] *einen Termin stellen,* lakaat an termen [d'ober udb], merkañ un deiziad.

4. [kenwerzh] lakaat war ur gont ; *in Ausgabe stellen,* lakaat e-touez an dispignoù ; *in Einnahme stellen,* lakaat e-touez ar gounidoù ; *in Rechnung stellen,* lakaat e-barzh ar c'hontoù, marilhañ.

V.em. : **sich stellen** (hat sich gestellt) : **1.** en em lakaat, frammañ ; *sich (t-rt) in das Fenster stellen,* en em lakaat er prenestr, mont en e brenestr, frammañ er prenestr ; *sich (t-rt) auf die Zehen stellen,* sevel war begoù e dreid ; *sich (t-rt) auf die Füße stellen,* sevel en e sav, mont en e sav, sevel war e dreid, plomañ ; [dre skeud.] *sich (t-rt) auf die Hinterbeine stellen,* herzel, enebiñ, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), mont tro en e voned, sevel droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; *sich (t-rt) auf eigene Füße stellen,* mont war e gont e-unan, dont da vezañ dizalc'h ; *sich (t-rt) jemandem in den Weg stellen,* stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., mirout ouzh u.b. da dremen, diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., kontroliañ u.b., enebiñ ouzh u.b. ; **2.** *wie stellen Sie sich (t-rt) dazu ?* ha petra a lavarit-hu diwar-benn an dra-se ? ha petra a soñjit-hu a-zivout an dra-se ? ; **3.** [lu] *sich (t-rt) stellen,* en em reiñ da anaout / en em ziskouez (Gregor), sentiñ ouzh ur galv ; *sich (t-rt) dem Feind stellen,* argadiñ an enebourien, dont da stagañ gant an enebour, arbenniñ ouzh an enebourien ; *sich zum Kampf stellen,* asantiñ stourm, dont d'ar c'hrogad, dont da stagañ gant an enebour ; **4.** *sich (t-rt) dem Gericht stellen,* asantiñ mont dirak al lez-varn ; *sich (t-rt) der Polizei stellen*, en em zaskoriñ (en em reiñ, en em rentañ) d'an archerien ; *sich zur Wahl stellen,* lakaat e anv war listenn an danvez dilennidi, mont (bezañ, en em lakaat) war ar renk da-geñver un dilennadeg, en em zougen, en em

ginnig, dont da zanvez dilennad, dont da zanvez kannad, mont da zanvez dilennad, mont da zanvez kannad ; **5.** *sich (t-rt) als ... stellen,* ober van da, ober an asvan da, ober neuz, ober an neuz, ober neuz da, ober an neuz da, ober sin a, ober min da, ober ar mod da, ober ar ..., ober e ..., c'hoari ar (e) .... ; *er stellte sich (t-rt), als sähe er mich nicht,* ne reas van ebet da'm gwelet, ober a rae van da chom hep gwelet ac'hanon ; *sich (t-rt) taub stellen,* ober skouarn vouzar, ober skouarn gad, stankañ e zivskouarn [ouzh u.b.], P. ober skouarn gaoc'h, bezañ spoue en e zivskouarn ; *sich stumm stellen,* mudañ, ober van da vezañ mut ; *sich dumm stellen,* ober e leue, ober an alvaon, ober an azen, ober an azen evit kaout kerc'h, ober e vrichin, ober e zen sot, brichinañ ; *sich (t-rt) tot stellen,* ober marv-bihan, ober ar marv-bihan, ober e varv-bihan, ober van da vezañ marv, ober an asvan da vezañ marv, ober ar mod da vezañ marv, ober an neuz da vezañ marv, ober neuz da vezañ marv, ober an neuz bezañ marv, ober neuz bezañ marv, ober min da vezañ marv, ober sin a vezañ marv, chom hep jestr ebet, ober e zen marv, chom evel ur maen en ur c'hleuz.

Stellen n. (-s) : lakidigezh b., lakadur g.

Stellenangebot n. (-s,-e) : kinnig labour g.

Stellenanzeige b. (-,-n) : **1.** goulenn labour g. ; **2.** kinnig labour g.

Stellenausschreibung b. (-,-en) : kemenn post labour vak g.

Stellenbeschreibung b. (-,-en) : deskriv ar post labour g.

Stellenbesetzung b. (-,-en) : **1.** lakidigezh war ur pos - labour b. ; **2.** pourvezadur ur post labour g.

Stellengesuch n. (-s,-e) : goulenn labour g.

Stellenhandel g. (-s) : gwerzhañ kargoù g.

Stellenjäger g. (-s,-) : sacher d'e du g., bleiz g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g.

stellenlos ag. : dilabour.

Stellenplan g. (-s,-pläne) : aozlun ar servijoù g.

Stellenvermittlung b. (-,-en) : ajañs tuta b.

stellenweise Adv. : a blasoù, amañ hag ahont, a-dachadoù, a dakadoù, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, e lec'hiennoù, e lec'hioù 'zo.

Stellenwert g. (-s,-e) : **1.** pouez g., talvoudegezh b. ; *einer Sache einen hohen Stellenwert einräumen,* bezañ evit an-unan un dalvoudegezh vras gant udb, ober stad vras eus udb. ; **2.** [mat.] talvoud pozadennel g.

Steller [g. (-s,-) : [tekn.] reolier g., reizher g.

Stellfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell harz b.

Stellhaken g. (-s,-) : distegner g.

Stellhebel g. (-s,-) : loc'henn reoliañ b., loc'henn reizhañ b.

Stellknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn reoliañ b., nozelenn reizhañ b.

Stellkurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] stellaj kreizet g.

Stellladen g. (-s,-läden) : stalaf g., abavant g.

Stellmacher g. (-s,-) : karrer g.

Stellmacherei b. (-) : karrerezh g.

Stellmesser n. (-s,-) : [Bro-Suis] kontell-bleg gant distegner b.

Stellmittel n. (-s,-) : [nukl.] organ lankañ g., lanker g.

Stellnetz n. (-es,-e) : kidell b. ; *mit einem Stellnetz fischen,* kidellañ.

Stellnetzblatt n. (-s,-blätter) : tenn-roued g.

Stellplatz g. (-es,-plätze) : **1.** parklec'h g., tuva g. ; **2.** plas parkañ g., plas tuañ g.

Stellrad n. (-s,-räder) : [tekn., eurieroù] saver-pouezioù g., rodig reizhañ b.

Stellrechen g. (-s,-) : reolier g., reoliataer g.

Stellschiene b. (-,-n) : ruzerez b., risklerez b., rakled g.

Stellschmiege b. (-,-n) : [tekn.] kornventer g.

Stellschraube b. (-,-n) : biñs-reizhañ b., rodig g.

Stellspiegel g. (-s,-) : melezour heloc'h g.

Stellung b. (-,-en) : **1.** dalc'h g., emzalc'h korf g., emstumm g., stumm g., emlakad g., emlakadur g., lakadur g. ; *in zusammengekauerter Stellung,* en e gluch, en e buchoù ; *senkrechte Stellung,* sonnder g., sonnded b., plom g., dres g. ; [dre skeud.] aviz g. ; *zu einem Problem Stellung nehmen,* lavarout e soñj diwar-benn ur afer bennak ; *Stellung nehmen,* reiñ e aviz da c'houzout, reiñ e vennozh da anaout, lavarout (displegañ) e soñj, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; *sie haben dagegen Stellung genommen,* aet e oant en enep, savet e oant a-enep an dra-se.

2. karg b., post g., renk b., lec'h g., stael ; *eine hohe Stellung einnehmen,* bezañ en ur garg uhel, kaout ur garg uhel ; *wichtige Stellung,* karg pounner b. ; *eine Stellung innehaben,* bezañ en ur garg, embreger ur garg, derc'hel ur garg ; *er hat eine gute Stellung inne,* labour vat en deus ; *bei jemandem in Stellung sein,* bezañ e gourc'hemenn (e servij) u.b., bezañ e gopr gant u.b. ; *leitende Stellung,* karg a rener b., stael divizout g. ; *gesellschaftliche Stellung,* staelad kevredigezhel g., saviad kevredigezhel g.

3. *in Stellung gehen,* mont d'al linenn-dan, mont war linenn an tan, mont d'e savlec'h stourm ; *ein Geschütz in Stellung bringen,* lakaat ur c'hanol war e reizh evit tennañ.

4. savlec'h g. ; *Schlüsselstellung,* savlec'h strategel g. ; *wir müssen unsere Stellung halten,* ret e vo ober diouzh padout.

5. [yezh] plas g., lakadur g., lec'hiadur g. ; *Stellung des Verbums im Satz,* plas ar verb e-barzh ar frazenn.

6. plas g., roll g. ; *die Stellung des Menschen in der Natur,* plas an den en natur g.

Stellungnahme b. (-,-n) : emzalc'h g., aviz g., emlec'hiadur g., emlec'hiañ g., savlec'hiadur g., emsavlec'hiadur g. ; *eine Stellungnahme abgeben,* reiñ e aviz da c'houzout, reiñ e vennozh da anaout, lavarout (displegañ) e soñj, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered.

Stellungsbefehl g. (-s,-e) : [lu] galv g., galvadenn b., lizher-enrolliñ g., enrolladur g., enrollidigezh b.

Stellungskrieg g. (-s,-e) : [lu, istor] brezel war-blas g.

Stellungswechsel g. (-s,-) : cheñchamant post labour g.

stellvertretend ag. : eil-, is-, bes- ; *stellvertretender Direktor,* eilrener g., isrener g., besrener g. ; *stellvertretender Vorsitzender,* eilprezidant, isprezidant g., besprezidant g., eilkadoriad g., bezkadoriad g. ; *stellvertretender Bürgermeister,* eilmaer g. ; *stellvertretender Richter,* eilbarner g.

Stellvertreter g. (-s,-) : derc'houezour g., dileuriad g., etrekargiad g., lec'hdalc'hour g., erlec'hiad g., eil g., eiler g., eilrener g. ; *durch einen bevollmächtigten Stellvertreter,* dre dredeog ; [relij.] *Stellvertreter Christi auf Erden,* vikel Jezuz-Krist g.

Stellvertreterin b. (-,-nen) : derc'houezourez b., dileuriadez b., lec'hdalc'hourez g., erlec'hiadez b., eilrenerez b.
Stellvertretung b. (-,-en) : derc'houezadur g., etreadegerezh g., erlec'hiadur g. ; *in Stellvertretung,* dre brokul, dre dredeog.
Stellvorrichtung b. (-,-en) : stramm reizhañ g.
Stellwagen g. (-s,-) : rederig g.
Stellwerk n. (-s,-e) **/ Stellwerkhäuschen** n. (-s,-) : [hent-houarn] post nadozennerezh g., post nadozennañ trenioù g.
Stellwinkel g. (-s,-) : faosskouer heloc'h war-ahel b.
Stelzbein n. (-s,-e) : **1.** gar goad b., pav koad g. ; **2.** skas g.
stelzbeinig ag. : orbidus, leun a ardoù.
Stelzfuß g. (-es,-füße) : **1.** gar goad b., pav koad g. ; *einen Stelzfuß haben,* dougen ur pav koad ; **2.** [dre astenn.] kamm g. ; **3.** [loen.] [loen.] louezae dour g., pugnez dour str., kemener-dour g.
Stelze b. (-,-n) : skas g., jurumell b., branell-dreid b. ; *auf Stelzen gehen,* bale war skasoù, mont war skasoù, skasañ, stampañ.
stelzen V.gw. (ist gestelzt) : **1.** bale war skasoù, mont war skasoù, skasañ, stampañ ; **2.** *gestelzt,* orbidus, leun a ardoù.
Stelzenläufer g. (-s,-) : [loen.] skaseg g.
Stelzvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] hirc'hareg g., P. labous treid-hir g.
Stemmaxt b. (-,-äxte) : bouc'hal b.
Stemmbogen g. (-s,-/-bögen) : [ski] stem g., stemkristiana g., stemm g., kammdro c'horrekaat b.
Stemmeisen n. (-s,-) : kizell b.
stemmen V.k.e. (hat gestemmt) : **1.** sevel, dibradañ, dibouezañ ; *etwas in die Höhe stemmen,* sevel udb a-benn brec'h, sevel udb a-grog-divrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-divrec'h, houpañ udb, choupañ udb ; *ein Kind mit beiden Armen in die Höhe stemmen,* ober houp d'ur bugel, ober pintig d'ur bugel, dibradañ ur bugel, houpañ ur bugel, choupañ ur bugel, bezañ ur bugel war zibrad gant an-unan ; **2.** skorañ, harpañ ; *die Hände in die Hüften stemmen, die Arme in die Hüften stemmen,* lakaat e zaouarn war e zivgroazell, bezañ e zaou zorn gant an-unan war e gornioù-klun ; **3.** *einen Fluss stemmen,* stankañ ur stêr ; **4.** *Löcher stemmen,* ingochañ, kizellañ.
V.gw. (hat gestemmt) : [sport, ski] skarzhañ erc'h.
V.gw. : **sich stemmen** (hat sich gestemmt) : *sich (t-rt) gegen etwas stemmen,* **a)** enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, pennekaat ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, ober penn ouzh udb, pennañ ouzh udb, stourm ouzh udb, ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, en em reudañ ouzh udb ; **b)** bountañ war udb gant e skoaz, keinañ udb.
Stemmmeißel g. (-s,-) : kizell b.
Stemmtor n. (-s,-e) : rañvell b., pal-dour b.
Stempel g. (-s,-) : **1.** timbr g., merk g., siell b., kached g., merk-gwiriañ g. ; *der Brief trägt den Stempel von Berlin,* kached ti-post Berlin a zo war al lizher ; *Fabrikstempel,* merk oberierezh g. ; *zweiter Stempel,* adverk g. ; **2.** [dre skeud.] *den Stempel der Wahrheit tragen,* bezañ gwir-Bater (gwir evel ar Bater, gwir-diarvar, gwir-bev) ; **3.** P. *sie hat zwei dicke Stempel,* honnezh a zo un divhar outi kement a ribodoù, pezhioù peulioù a zo outi ; **4.** [arc'hant.] genn-moneizañ g., genn-voneizañ b., moull g. ; **5.** [tekn.] bountell b., ribouler g. ; **6.** [tisav.] poeñson g. ; **7.** [mengleuz] stañson g., skor g., harp g., harpell b., tint g., speurell b. ; **8.** [louza.] speg g., dared str.
Stempelbogen g. (-s,-/-bögen) : follenn paper-timbr b.
Stempelfarbe b. (-,-n) : liv timbrañ g., liv siellañ g., liv kachediñ g.
Stempelgebühr b. (-,-en) : gwir timbr g.
Stempelkarte b. (-,-n) : kartenn boentañ b.
Stempelkissen n. (-s,-) : tapon-huzañ g.
Stempelmarke b. (-,-n) : timbr-kuitezañ g., timbr kuitañs g.
stempeln V.k.e. (hat gestempelt) : **1.** siellañ, merkañ, timbrañ, poentañ, pikañ ; **2.** stampiñ ; **3.** P. *stempeln gehen,* bezañ dilabour, bevañ diwar goproù an dilabour, bezañ o klask ul labour bennak, bezañ war kein ar wiz, pikañ e gartenn.
V.gw. (hat gestempelt) : **1.** [deroù al labour] poeñtañ, pikañ e gartenn ; **2.** [tikiji] pikañ e vilhed, poeñtañ.
Stempeln n. (-s,-) : sielladur g., siellañ g., kachediñ g., merkadur g., merkerezh g., merkañ g., timbradur g., timbrañ g., poenterezh g., poentañ g., pikerezh g., pikañ g.
Stempelpapier n. (-s,-e) : paper aroueziet g., paper-timbr g.
Stempelpapier-Aufstand g. (-s) : [istor] emsavadeg ar paper-timbr b., emsavadeg ar Bonedoù Ruz b.
stempelpflichtig ag. : hag a ranker timbrañ, hag a ranker poentañ, hag a ranker pikañ.
Stempelpresse b. (-,-n) : [tekn.] mekanik timbrañ g., mekanik siellañ g., mekanik kachediñ g., mekanik poentañ g., merker g.
Stempelrevolte b. (-) : [istor] emsavadeg ar paper-timbr b., emsavadeg ar Bonedoù Ruz b.
Stempelstelle b. (-,-n) : burev siellañ g., burev kachediñ g.
Stempeluhr b. (-,-en) : horolaj poentañ g., horolaj pikañ g.
Stempelzeichen n. (-s,-) : merk g., siell b., kached g.
Stempler g. (-s,-) : mekanik timbrañ g., mekanik siellañ g., mekanik kachediñ g., mekanik poentañ g., mekanik pikañ g., merker g.
Stendelwurz b. (-,-en) : [louza.] evorenn b.
Stenge b. (-,-n) : [merdead.] gwern gastell b.
Stengel g. (-s,-) : *doare-skrivañ diamzeret evit* **Stängel**.
Steno[1] b. (-) : berrskriverezh g., berrskrivadur g.
Steno[2] n. (-s,-s) : rentañ-kont berrskrivet g.
Stenograf g. (-en,-en) : berrskriver g.
Stenografie b. (-) : berrskriverezh g., berrskrivadur g. ; *mit Maschine geschriebene Stenografie,* berrskriverezh mekanikel g.
stenografieren V.k.e. (hat stenografiert) : berrskrivañ.
stenografisch ag. : berrskrivet, dre verrskriverezh.
Stenogramm n. (-s,-e) : rentañ-kont berrskrivet g.
Stenogrammblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h berrskrivañ g.
Stenokontoristin b. (-,-nen) : berrskriverez-fakturennerez b.
stenotypieren V.k.e. (hat stenotypiert) : berrskriverezañ.
Stenotypist g. (-en,-en) : berrskriver g.
Stenotypistin b. (-,-nen) : berrskriverez b.

Stenose b. (-,-n) : [mezeg.] stenoz g., isvoll g.
Stephan g. : Stefan g.
Steppbett n. (-s,-en) : matarasenn-boent b., matarasenn-biket b.
Steppdecke b. (-,-n) : golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor), pluñveg-treid b.
Steppe b. (-,-n) : stepenn [*liester* stepennoù, stepinier] b. ; *die Steppen bewässern,* kanouc'hellañ ar stepinier
steppen V.k.e. (hat gesteppt) : gwriat, pikañ.
steppen V.gw. (hat gesteppt) : dañsal gant e dreid o stlakal, dañsal gant stlakerezioù.
Steppensalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj gouez g.
Stepperin b. (-,-nen) : gwrierez b., pikerez b.
Steppnadel b. (-,-n) : nadoz pikañ b.
Steppstich g. (-s,-e) : poent g., kraf gwriat g., pik g.
Stepptanz g. (-es,-tänze) : dañs stlakus g., dañs gant stlakerezioù g.
Ster g. (-s,-e/-s) : ster g., sterad g.
Sterbebett n. (-s,-en) : gwele diwezhañ g., gwele a varv g. ; *auf dem Serbebett liegen,* bezañ war e wele diwezhañ, ober e gañvoù, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, e par e varv, en e zigarez diwezhañ, en e amzer diwezhañ, en e ziwezhañ kleñved, war e amzer diwezhañ), bezañ pell ganti, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, antren en ankoù, antren en e ankoù, bezañ en ankoù, bezañ en e ankoù, kaout an ankoù, stourm ouzh e ankoù.
Sterbebuch n. (-s,-bücher) : kaier ar marv g., marilh ar marvioù g.
Sterbegeld n. (-es,-er) : gwared marv g., kevala marvidigezh g.
Sterbegeldversicherung b. (-,-en) : asurañs marv b.
Sterbeglocke b. (-,-n) : glaz b., lezoù lies., kloc'h an Anaon g.
Sterbehaus n. (-es,-häuser) : marvdi g.
Sterbehemd n. (-s,-en) : lien-sebeliañ g.
Sterbehilfe b. (-) : eutanaziezh b., skoazell-emlazh b., skoazell-dremenvan b. ; *aktive Sterbehilfe,* helazherezh g., skoazell-emlazh dre ober b., [kozh] implij ar mell-marvel g., implij ar mell binniget g. ; *passive Sterbehilfe,* skoazell-emlazh dre lez-ober b. ; *Sterbehilfe leisten,* krennañ poanioù an dremenvan.
Sterbejahr n. (-s) : bloaz ar marv g., bloaz marvidigezh g.
Sterbelied n. (-s,-er) : kan kañv g.
sterben V.gw. (stirbt / starb / ist gestorben) : **1.** mervel, dont da vervel, finvezañ, tremen, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont kuit eus ar bed, mont diwar ar bed, mont diwar an douar-mañ, mont diwar ar vuhez, mont diwar tachenn ar bed, mont d'an Anaon, mont d'ar c'hloar, mont d'an douar, paseal, mont kuit, mont, mont da goll, reiñ e spered, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanad diwezhañ, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ) e huanadenn diwezhañ, migañ, menel, mankout, pirilhañ, soetiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, bezañ c'hwennet, bezañ tumpet ganti, bezañ sammet gant an Ankoù, mont gant an Ankoù, mont d'ar c'hae, rankout he c'hribat, P. dialanañ, mont da droadañ, treiñ e lagad, foeltrañ, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull, e revr), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'hen, koll e c'hwitell, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, talpiñ, c'hwitañ, menel, mont d'ober un ibil e revr an Ankoù, mont en tu all da vro ar bara, mont war ar bedenn Sul, pakañ e fleütoù, pakañ e rabotoù, mont d'e boull, mont d'ar bern, reudiñ, sailhañ er bailh, tortañ, tapout e varv, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr, butunat e segalenn ziwezhañ, lakaat e garnaj en driñs ; *ich werde bald sterben,* va buhez ne bado mui pell, n'in ket da bell, erru on an hirañ ma c'hallan mont ; *er war nicht einmal zehn, als er starb,* ne oa ket dek vloaz fournis c'hoazh pa zeuas da vervel (pa zichañsas dezhañ mervel) ; *er ist im Alter von 82 Jahren gestorben,* marv eo d'e zaou vloaz ha pevar-ugent ; *wo ist er gestorben ?* pelec'h e oa marvet ? ; *mein Hund ist gestorben,* manket eo va c'hi ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch,* seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *ihr Mann ist gestorben, ihr Mann ist ihr gestorben,* marvet eo he fried dezhi, marvet eo he fried diganti, distrujet eo diouzh he fried, kollet he deus he fried, aet eo e fried diouti, aet eo e fried diganti ; *er ist zu jung zum Sterben,* re dost emañ e vez d'e gavell ; *er war noch recht jung, als er starb,* berr e voe e dro war an douar, marvet eo a-raok e goulz, forzh yaouank e oa pa varvas, troc'het e voe an neudenn eus e vuhez ha ne rae nemet komañs ar wiadenn anezhi, sammet e voe berrhoalek gant ar falc'her dall ; *als seine Eltern starben, zog er in die Stadt um,* war marv e dud ez eas e kêr da chom ; *er ist letztes Jahr gestorben,* marvet eo warlene ; *in diesem Winter sind viele alte Menschen aus unserer Gemeinde gestorben,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, tumpet, skoet) meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; *an einer Krankheit sterben,* bezañ diskaret gant ur c'hleñved, mervel diwar (gant) ur c'hleñved, mont gant ur c'hleñved, bezañ kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved, bezañ kaset d'ar vered gant ur c'hleñved ; *beim Gebären sterben, bei der Entbindung sterben,* chom en ur ober he zro, mervel o c'henel, mervel en ur wilioudiñ, mervel e gwilioud, mervel diwar wilioud, mervel diwar he c'hrouadur ; *er ist an Krebs gestorben,* aet eo gant ar c'hrign-bev ; *an seinen Verletzungen sterben,* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù) ; *vor Kälte sterben,* mervel gant ar riv, kaout ur marv gwenn ; *vor Hunger sterben,* mervel gant an naon, mervel gant ar faot, kreviñ gant an naon, [dre skeud.] glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, bezañ ur gounnar debriñ eus ar re zuañ krog en an-unan, klevet kleier an Naoned, bezañ marnaoniet, bezañ darev gant an naon, tarzhañ gant an naon ; *damit sie nicht vor Hunger sterben,* evit miret outo da vervel gant an naon ; *an Entkräftung sterben,* mervel dre uz ; *eines natürlichen Todes sterben,* mervel dre natur (Gregor), mervel dre gozhni, mervel a varv naturel, kaout ur marv ordinal, mervel a glañv wele, mervel gant ar marv brav en e wele ; *eines gewaltsamen Todes sterben,* mervel dre lazh ; *einen schrecklichen Tod sterben,* kaout ur marv rust (ur marv kriz)

(Gregor), gouzañv ur marv estlamm ; *einen schnellen Tod sterben,* mervel evel un tenn, mervel trumm ; *in einem weichen Bett sterben,* mervel war ar pluñv ; *aus Gram sterben,* mervel gant ar glac'har ; *an Armut sterben,* mervel gant an dienez, mervel gant ar vizer, kreviñ gant an dienez hag ar vizer, bezañ dismantret gant ar vizer ; *im Elend sterben,* mervel war an teil, mervel er vizer ; *fast vor Angst sterben,* bezañ marv gant an aon ; *in den Sielen sterben, mitten in der Arbeit sterben,* mervel ouzh ar stern, mervel en ant, mervel ouzh ar boan ; *im Dienst sterben,* mervel e karg ; *für den Fall, dass er stürbe,* e ken kaz ma teufe dezhañ mervel, e ken kaz ma tegouezhfe dezhañ (gantañ) mervel, e ken kaz ma teufe da vankout ; *wie die Fliegen sterben,* mervel diouzh an druilh, mervel a-druilhadoù, mervel a-steioù, mervel evel kelien, mervel a-viliadoù ; *bei der Ölpest starben ölverschmierte Seevögel zu Tausenden,* evned-mor paket gant eoul al lanv du a varvas a-viliadoù ; *einer von ihnen wäre beinahe gestorben,* unan anezho a oa bet prestik da vervel, tost-kaer e oa bet unan anezho mont da goll, unan anezho a vennas en em goll ; *er wäre beinahe gestorben,* darbet e oa dezhañ bezañ c'hwitet, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet marvet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet marvet, tost e oa bet dezhañ mervel ; *er muss sterben,* lakaet eo da vervel, tonket eo da vervel, barnet eo da vervel, o c'hortoz e varv emañ ; *es ist an der Zeit, dass er stirbt,* poent eo dezhañ mont d'e boull ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *wenn er sterben muss, dann wird er sterben,* ma vez warnañ mervel, e varvo ; *als guter Christ sterben, in Frieden sterben,* mervel e peoc'h, mont e peoc'h, mervel evel ur gwir gristen, mervel e karantez Doue, mervel e stad vat ; *im Geruch der Heiligkeit sterben, als frommer Christ sterben,* tremen evel ur sant, ober ur marv santel ; *und sollte ich auch dabei sterben,* ha pa vefe mont d'ar marv e vefe, ha pa deufen da vervel ; *sollte ich dabei sterben,* **a)** ma teufe din mervel, e ken kaz e varvfen, mar degouezh ganin (din) mervel, ma tegouezh din mervel ; **b)** ha pa goustfe an dra-se va buhez din, ha pa gollfen-me va buhez o seveniñ an dra-se, ha pa tapfen-me va marv o seveniñ an dra-se, mat ha m'em befe va marv ; *er erkrankte gesund und starb krank,* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas ; *nicht immer sterben die Ältesten zuerst,* alies e varv ar blantenn a-raok ar wezenn ; **2.** [dre skeud.] *vor Liebeskummer sterben,* disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon ; *vor Langeweile sterben,* bezañ enoeet-marv, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, mervel gant an enoe, ruzañ e enoe, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ.

Sterben n. (-s) : **1.** kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., marvidigezh b. ; *zum Sterben hast du mich hierher gebracht,* va digas ac'h eus graet amañ da vervel ; *am Sterben sein, im Sterben liegen,* mont d'ar marv, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, bezañ edan mervel, ober e gañvoù, bezañ toc'hor da vervel, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, e par e varv, en e zigarez diwezhañ, en e amzer diwezhañ, war e amzer diwezhañ), bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, antren en ankoù, antren en e ankoù, bezañ en ankoù, bezañ en e ankoù, kaout an ankoù, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e wele diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ o roeñvat war gornôg, roeñviñ (roeñvat) d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ war e dermen, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o pourchas mervel, bezañ war-nes mervel, bezañ nes da vervel, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, ober e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war an diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ er mouch, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ o nezañ e sae (e neudenn ziwezhañ, e gevre), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, bezañ kraban ar marv war an-unan, bezañ e-tal ar varskaon, bezañ darev da vervel, P. mont diouti, bout arouez plankenn gant an-unan ; *er liegt im Sterben,* n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel, hemañ a zo hogos manet, er mouch emañ, emañ o vont da baseal, emañ en e basion, aet eo en e basionoù, emañ o vont da bakañ, paket eo, pell emañ ganti ; *zum Leben zu wenig, zum Sterben zu viel haben,* [etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont], na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, bezañ treutik-eston ar geusterenn gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, fritañ laou, duañ gant ar vizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, duañ anezhi, ober ur bevañ bihan, c'hoari gant glac'harig, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, kaout gwe o skoulmañ ganti, bezañ tenn war an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ a-grip hag a-grap, pikognat, pikagnat ; *es geht um Leben und Sterben,* neuñviñ pe veuziñ, unan a zaou ! - emaomp etre bev ha marv - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *er ist zum Sterben verurteilt,* lakaet eo da vervel, tonket eo da vervel, barnet eo da vervel, o c'hortoz e varv emañ ; **2.** [dre skeud.] *zum Sterben langweilig*, borodus-kenañ, enoeüs-kenañ, arabadus-kenañ, torr-penn, war ton an anaon (ar gousperoù, ar c'hoant-kousket, ar c'hrampouezh-mouezig) darnaouüs, fastus, moredus, dizudi, euver, hirvoudus ; *zum Sterben verliebt,* klañv gant an orged (gant an amourousted) (Gregor), trelatet gant an orged, krog tan an amourousted ennañ, krog an orged ennañ, o frailhañ a garantez, o freuziñ dre ar garantez, dall gant u.b.

sterbend ag. : o vervel, toc'hor ; *mit sterbender Stimme,* gant ur vouezh toc'hor ; *einem Sterbenden einen Besuch abstatten,* dont war tremenvan u.b. ; *bei einem Sterbenden*

Wache halten, beilhañ war un den o vervel, arvestiñ un den o vervel, beilhañ u.b. war e eurioù diwezhañ.
Sterbensangst b. (-) : souflam g.
sterbenselend ag. : [dre skeud.] *sich sterbenselend fühlen,* bezañ klañv evel ur c'hi, bezañ klañv-moñs, na vezañ en e blom, na vezañ en e lec'h tamm ebet, na vezañ en e jeu tamm ebet, na vezañ en e charreoù neudenn ebet, na vezañ war e du tamm ebet, bezañ diaes d'an-unan, bezañ klañv-diglañv, bezañ kinglañv (damglañv, peuzklañv), na vont mat gant an-unan, bezañ dihet, kaout korf fall, na vezañ mat, kaout un diaezamant, bezañ savet bec'h war an-unan, ober ruskenn fall, na ober ruskenn vat, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, ober neuz fall.
sterbenskrank ag. : klañv d'ar marv, klañv da vervel, toc'hor, stag ur c'hleñved mervel outañ.
sterbenslangweilig ag. : borodus-kenañ, enoeüs -kenañ, arabadus-kenañ, torr-penn, war ton an anaon (ar gousperoù, ar c'hoant-kousket, ar c'hrampouezh-mouezig), darnaouüs, fastus, moredus, dizudi, euver, hirvoudus.
Sterbensseele b. (-) : den g., gour g., kristen g. ; *es ist keine Sterbensseele da,* n'eus penn-kristen amañ, n'eus den amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus foeltr den amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den bev amañ, ned eus ket a nep re.
Sterbenswort n. (-s) **/ Sterbenswörtchen** n. (-s) : [tro-lavar] *kein Sterbenswörtchen sagen,* na zaouhanteriñ ur ger, na zic'hwezhañ (na zihostal) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ) grik , na lavaret na ger na mik, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret grik (ger ebet), tevel krenn, tevel mik, na lavaret na grik na mik ; *kein Sterbenswörtchen über etwas sagen,* derc'hel war e deod evit pezh a sell ouzh udb, na doullañ da zen eus udb, derc'hel war e latenn evit pezh a sell ouzh udb, lakaat udb dindan e votoù, ober an tav (tevel) war udb, lakaat udb en ankounac'h, teuler udb e puñs an ankounac'h, sigotañ udb.
Sterberate b. (-,-n) : feur mervel g. ; *Rückgang der Sterberate,* koazhadur ar feur mervel g., digresk ar feur mervel g.
Sterberegister n. (-s,-) : kaier ar marv g., marilh ar marvioù g.
Sterbesakrament n. (-s,-e) : nouenn b.
Sterbestunde b. (-) : par ar marv g., poent ar marv g., eur ar marv b.
Sterbetafel b. (-,-n) : taolenn ververtez b., taolenn ververti b.
Sterbeurkunde b. (-,-n) : akta a varv g., akta marvidigezh g., mortuaj g.
Sterbeziffer b. (-,-n) : feur mervel g.
Sterbezimmer n. (-s,-) : sal-gañv b., kambr ar re doc'hor b.
sterblich ag. : marvel ; *alle Menschen sind sterblich,* an dud a zo marvel ; *die sterblichen Überreste,* korf an hini marv g., ar relegoù lies., al ludu g., P. ar c'horf g., ar vantell-den b. ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt),* ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest.
Sterbliche(r) ag.k. g./b. : *der normale Sterbliche,* an den a nep hini g., an dud voutin lies., an dud ordinal lies., an dud eus an ordinaloù lies., ar braz eus an dud g. ; *die Sterblichen,* ar vediz lies.
Sterblichkeit b. (-) : **1.** marvelezh b. ; *die Sterblichkeit des Menschen,* marvelezh mab-den b. ; **2.** merventi b., merventez b., mervent g., balvent g., marvañs b., feur mervel g. ; *geringe Sterblichkeit,* merventi dister b., mervent dister g.
Sterblichkeitsrate b. (-,-n) **/ Sterblichkeitsziffer** b. (-,-n) : feur mervel g., feur marvelezh g.
stereo ag. : stereo.
Stereoanlage b. (-,-n) : chadenn hi-fi b., chadenn stereo b.
Stereoaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn stereoskopek b.
Stereofonie b. (-) **/ Stereophonie** b. (-) : stereofoniezh b.
stereofonisch ag. **/ stereophonisch** ag. : stereofonek.
Stereoskop n. (-s,-e) : stereoskop g.
stereoskopisch ag. : stereoskopek.
stereotyp ag. : skoueriet boutin, gwall voutin, stereotipek, bloc'heiladek, bloc'heilet.
Stereotyp n. (-s,-e) : [bred.] stereotip g., bloc'heilad g.
Stereotypdruck g. (-s,-e) : **1.** moullerezh dre stereotipañ g., klichediñ g. ; **2.** stereotip g., bloc'heilad g.
stereotypieren V.k.e. (hat stereotypiert) : stereotipañ, bloc'heilañ.
steril ag. : **1.** difrouezh, steril, anstrujus ; **2.** [plac'h] gaonac'h, brec'hagn, difrouezh, dibrodu ; *steriles Weibchen, sterile Frau,* gaonac'h b., sec'henn b., gaol sec'h b., gaonac'henn b. ; [paotr, par] disperius ; **3.** steril, divikrob, dishadenn, divakteri.
Sterilisation b. (-,-en) : **1.** difrouezhadur g., disperiadur g., brec'hagnadur g., disgouennañ g., difrouezhañ g. ; **2.** sterilizadur g., dishadennadur g., divakteriadur g., divikrobadur g., dishadennañ g.
sterilisieren V.k.e. (hat sterilisiert) : **1.** difrouezhañ, disperiañ, brec'hagnaat, gaonac'haat, disgouennañ ; **2.** sterilizañ, dishadennañ, divakteriañ, divikrobañ, aseptizañ, digontammiñ, divevekaat.
Sterilisierung b. (-,-en) : **1.** difrouezhadur g., disperiadur g., brec'hagnadur g., disgouennañ g., difrouezhañ g. ; **2.** sterilizadur g., dishadennadur g., divakteriadur g., divikrobadur g., dishadennañ g.
Sterilität b. (-) : **1.** sterilder g., gaonac'hded b., gaonac'henn b., brec'hagnder g., difrouezhuster g., difrouezhidigezh b., anstrujuster g. ; **2.** dishadennded b.
Sterke b. (-,-n) : [loen.] buoc'h b., annoar b., ounner b. ; *das Gedärm der Sterke hatte sich verknotet,* an ounner a oa deuet he bouzelloù da gordañ.
Stern g. (-s,-e) : stered str., steredenn b., sterenn b., ster str., astr g. ; *um sieben Uhr konnte man die Sterne schon sehen,* da seizh eur e oa dija dispak ar stered ; *leuchtender (heller, strahlender) Stern,* steredenn lemm (lugernus) b. ; *ein mit Sternen übersäter Himmel,* un oabl leun a stered, un oabl steredennet, un oabl steredek, ar stergann g., un noz stergannek b., un oabl steredennus g. (Gregor), an oabl o stergannin g., un oabl brizh gant ar stered g., un oabl briket gant ar stered a lintr g., un oabl marellet a stered g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies. ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel,* lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lugern a zo gant ar stered evit an noz, lintrañ a ra ar stered

en oabl evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, dispak eo ar stered fenoz, dispak eo lagad ar stered fenoz, sterganniñ a ra an oabl fenoz, briket eo an neñv gant ar stered a lintr fenoz, lagadenniñ (parañ) a ra ar stered fenoz, lemm-lemm eo ar stered fenoz ; *die Sterne funkeln,* strinkellikat (skediñ-diskediñ, birviñ, lagadenniñ) a ra ar stered ; *zwischen den Sternen befindlich,* etresteredel, etresteredek ; *mit Sternen schmücken,* steredenniñ ; *auf offener See wiesen ihnen die Sterne die Richtung,* ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor, ar stered a verke o hent dezho pa oant war ar mor ; *zahllos wie die Sterne am Himmel,* diniver evel ar stered en oabl, diniver evel traezh ar mor, stank evel traezh ar mor, stank evel ar glizh, puilh evel ar glizh, stank evel brenn, ken stank hag an delioù, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho ; [dre skeud.] *seinem Stern folgen,* plegañ d'e blanedenn, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, redek e reuz, ruilhal e voul, derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *nach den Sternen greifen,* klask pegañ al loar, sevel (ober) kestell el Loar, klask tapout al loar gant e zent, mont da laerezh al loar, klask kerc'hat (kargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel d'u.b., tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi ; *sein Stern ist im Sinken,* war an diskar emañ e blanedenn vat, emañ ar chañs vat o treiñ diwarnañ, krog eo ar c'hwil ennañ, krog eo an dichal, emañ e vleud o vont da vrenn ; [dre fent] *das steht noch in den Sternen geschrieben,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; P. *Sterne sehen,* gwelet kant steredenn o lugerniñ (tri heol o parañ, pemp heol o parañ, stered o parañ), gwelet mil heol o tarzhañ a dammoù en e benn, gwelet seizh steredenn, bezañ trellet e zaoulagad.

Stern- : steredel, sterennel, … stered, … oabl, ster-, stered-.

Sternanhäufung b. (-,-en) : [stered.] nivlennad-stered b., nivlenn-oabl b., nivlenn-egor b., stergoumoulenn b., stergoumoulennad b., nivlenn b., druilhad stered g.

Sternanis g. (-s,-e) : [louza.] aniz steredennek str.

sternbesät ag. : leun a stered, steredek, steredennek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar.

Sternbild n. (-s,-er) : steredeg b., kastell g., bali b. ; *das Sternbild Stier,* steredeg an Tarv b. ; *das Sternbild Jungfrau,* steredeg ar Werc'hez b., P. Bali ar Werc'hez b., P. Alc'hwez Sant David g.

Sternblume b. (-,-n) : [louza.] aster g.

Sternchen n. (-s,-) : **1.** [moull.] steredennig b. ; *mit einem Sternchen versehen,* raksterennigañ, sterennigañ ; **2.** *Sternchen sehen,* gwelet kant steredenn o lugerniñ (tri heol o parañ, pemp heol o parañ, stered o parañ), gwelet seizh steredenn, bezañ trellet e zaoulagad.

Sterndeuter g. (-s,-) : steredour g., hudsteredour g.

Sterndeuterei b. (-) / **Sterndeutung** b. (-) : hudsteredoniezh b., steredouriezh b., astrologiezh b.

Sterndistel b. (-,-n) : [louza.] askol-du str.

Sterndolde b. (-,-n) : [louza.] plant eus ar genad *Astrantia* str., astrant str.

Sternenbahn b. (-,-en) : kelc'htro b., orbitenn b.

Sternenbanner n. (-s,-) : banniel steredennet ar Stadoù-Unanet g.

sternenbedeckt ag. : leun a stered, steredek, steredennek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar.

sternenhaft ag. : sterennel.

sternenhell ag. : steredek, steredennek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar.

Sternenhimmel g. (-s) : [barzh.] bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., stergann g., ebr g., oabl steredennek (steredennet) g., neñv briket gant ar stered a lintr g., oabl brizh gant ar stered g., oabl marellet a stered g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies.

sternenklar ag. : steredek, steredennek, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar.

sternenmäßig ag. : sterennel.

Sternenzelt n. (-s) : bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., stergann g., ebr g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies.

Sternfahrt b. (-,-en) : **1.** ralli g. ; **2.** [polit.] emvod g., bodadeg b.

Sternflockenblume b. (-,-n) : [louza.] askol-garv str.

sternförmig ag. : steredennek, steredheñvel, e doare ur steredenn, e doare stered, a-zoare gant ur steredenn, a-zoare gant stered, a-seurt gant ur steredenn, a-seurt gant stered ; *sternförmiger Gegenstand,* steredenn b.

Sternfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] karambolez str.

Sternfünfeck n. (-s,-e) : pentagramm g., steredenn bempkornek b.

Sterngruppe b. (-,-n) : steredeg b., kastell g.

sternhagelblau ag. / **sternhagelvoll** ag. : *er ist sternhagelvoll, er ist sternhagelblau,* mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put) eo, mezv-dall-put eo, dotu eo, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, ur pezh revriad a zo gantañ, leun eo e revr, paket en deus ur ribotad, mezv eo evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn), ne wel mui nemet gant e c'henoù, gwelet a ra pesked el laezh, bourr da greviñ eo, moñs-dall eo, kras eo, kras-mat eo,

ne c'hall ket mui dougen e gig, mezv eo evel ma blijont da Zoue, poazh eo, re garg eo e garg.
Sternhaufen g. (-s,-) : nivlennad-stered b., nivlenn-oabl b., nivlenn-egor b., stergoumoulenn b., stergoumoulennad b., nivlenn b., druilhad stered g.
sternhell ag. : leun a stered, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar ; *sternhell glänzt die Nacht,* skediñ a ra ar stered en noz, lugern a zo gant ar stered, lagadenniñ a ra ar stered, lintrañ a ra ar stered en oabl, lugerniñ a ra an oabl gant ar stered, lemm-lemm eo ar stered.
Sternhöhenmesser g. (-s,-) : astralab g., steredlec'hier g., astrolabenn b.
Sternjahr n. (-s,-e) : bloavezh sterennel g.
Sternkarte b. (-,-n) : kartenn an oabl b., kartenn-oabl b., kartenn steredoniezh b.
Sternkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.
sternklar ag. : leun a stered, steredennet, steredet-kaer, stergannek, steredennus, brizh gant ar stered, briket gant ar stered a lintr, marellet a stered, sklaer-dispar.
Sternkoralle b. (-,-n) : [loen.] madrepor g.
Sternkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str.
Sternkunde b. (-) : steredoniezh b., astronomiezh b.
Sternmarsch g. (-es,-märsche) : [polit.] emvod g., bodadeg b.
Sternmiere b. (-,-n) : [louza.] *große Sternmiere, echte Sternmiere, großblütige Sternmiere,* geot-ar-Werc'hez str., boked-ar-Werc'hez g., bleunienn-ar-Werc'hez b., geotenn-ar-Werc'hez b.
Sternpunkt g. (-s,-e) : [tredan.] poent neptu g.
Sternrad n. (-s,-räder) : rod skinoù b., rod emproù b.
Sternregen g. (-s,-) : barrad stered-dared g.
Sternrochen g. (-s,-) : [loen.] rae-rous b.
Sternschnuppe b. (-,-n) : stered-dared str.
Sternschnuppenschwarm g. (-s,-schwärme) : barrad stered-dared g.
Sternstunde b. (-,-n) : *Sternstunden der Menschheit,* prantadoù a bouez en istor an denelezh lies.
Sternsystem n. (-s,-e) : [stered.] **1.** reizhiad steredel b., koskoriad steredel g. ; **2.** galaksi g., galaksienn b., steredeg b. ; **3.** nivlennad-stered b., nivlenn-oabl b., nivlenn-egor b., stergoumoulenn b., stergoumoulennad b., nivlenn b., druilhad stered g.
Sternuhr b. (-,-en) : horolaj-stered g., kadran-stered g.
Sternum n. (-s, Sterna) : [korf.] sternom g., klerenn b., P. plankenn-brusk g.
Sternverehrer g. (-s,-) : steredazeuler g.
Sternverehrung b. (-) : steredazeulerezh g.
Sternwarte b. (-,-n) : arsellva stered g., arsellva steredoniel g.
Sternzeichen n. (-s,-) : arouez b., azon g., rann an arouezkelc'h b. ; *die zwölf Sternzeichen,* kambroù-an-heol, daouzek rann an arouezkelc'h.
Sternzeit b. (-) : amzer steredel b.
Steroid n. (-s,-e) : [bev.] steroid str.
Sterz g. (-es,-e) : **1.** hael b., pavgen g., kravazh g., pog b., daouarn an arar lies., dorlostenoù lies., pavioù lies., P. lavreg g., lostennoù lies. ; **2.** [Bro-Aostria] [kegin.] polenta g.
stet ag. : divrall, ingal, dibaouez ; *stete Treue*, lealded divrall b., lealentez e pep degouezh b., lealder divrall g.
Stethoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] stetoskop g., selaouenner g., korzenn-glevet b., korn-selaou g., korzennoù Laeneg lies.
Stethoskopie b. (-) : stetoskopiezh b.
stetig ag. : dizehan, dibaouez, diastal, arstalek, dispan, undalc'h, ingal, peurzalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hek, kendalc'hel, hollbad ; [mat.] *stetige Funktion,* kevreizhenn gendalc'hek b.
Adv. : bepred, atav, dalc'hmat, ordinal, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, harz-diharz, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, sav-taol.
Stetigförderer g. (-s,-) : [tekn.] treuzdouger hag a labour dizehan g., mekanik darbariñ hag a labour dizehan g.
Stetigkeit b. (-) : **1.** arstalegezh b., arstal g., kendalc'helezh b., kendalc'hegezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g., dispander g., padusted b., padelezh b., pennegezh b., divrallder g., digemmusted b., ingalder g., ingalded b. ; **2.** [mat.] kendalc'hegezh b.
stets Adv. / **stetsfort** Adv. [Bro-Suis] : bepred, atav, biken atav, dalc'hmat, dalbec'h, dalbezh, dalberz, ordinal, dizehan, harz-diharz, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep ec'hoaz, taol-ha-taol, da bep mare, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, sav-taol, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz.
Steuer[1] n. (-s,-) : stur g., barrenn-stur b., paol b., pichod g., gouarnal g., rod-stur b., rod-vleinañ b., rod b. ; *am Steuer sitzen,* **a)** bezañ ouzh ar rod-stur, bezañ ouzh ar rod, kas ar c'harr-tan, bleinañ ; *sich ans Steuer setzen,* azezañ ouzh ar rod-stur, mont ouzh ar rod-vleinañ ; **b)** [merdead.] bezañ ar stur gant an-unan, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ ouzh ar stur, derc'hel penn ar vazh, derc'hel ar varrenn, bezañ an dorn gant an-unan ; *das Steuer herumwerfen,* **a)** cheñch hent, cheñch tu ; **b)** [dre skeud.] cheñch (treiñ, trokañ) penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, cheñch bazh en daboulin (war an daboulin, d'an daboulin, d'e daboulin).
Steuer[2] b. (-,-n) : taos g., tell b., tailhoù lies., truaj g., karg b., kustum g., rolloù lies., gwirioù lies., deverioù lies., dlead g., droed g., kevroz b. ; *direkte Steuern,* telloù eeun lies., kevrozioù eeun lies. ; *indirekte Steuern,* telloù ameeun lies., tailhoù dieeun lies., kevrozioù ameeun lies. ; *städtische Steuer,* telloù antre lies., tailhoù kêr lies., gwirioù lies., rolloù lies. ; *Steuer nicht inbegriffen,* pep taos er-maez ; *Lohnsteuer,* tailhoù war ar gopr lies., tailhoù diwar ar gopr lies. ; *Steuern erheben,* sevel tailhoù, tailhañ ; *die Steuern erhöhen,* kreskiñ an tailhoù ; *Steuern auf etwas legen,* sevel tailhoù diwar udb, tailhañ udb, taosañ udb, sevel truajoù diwar udb, tellañ udb, lakaat deverioù war udb ; *mit Steuern belasten,* grevañ (sammañ) gant tailhoù ;

Steuern einnehmen, enkefiañ (dastum, serriñ) tailhoù ; *Einziehung von Steuern,* enkefiadur tailhoù g., dastumerezh tailhoù g. ; *fällige Steuern,* tailhoù dleet lies., tailhoù da baeañ lies.

Steuerabzug g. (-s,-abzüge) : didennadur kemedel g., didennad telloù g. ; *Steuerabzüge vom Lohn,* tailhoù lamet war-eeun diwar ar gopr lies.

steuerähnlich ag. : a-zoare gant an taosoù, a-seurt gant an tailhoù, damheñvel ouzh tailhoù, ledkemedel ; *steuerähnliche Abgaben,* taosoù damheñvel ouzh tailhoù lies., taosoù ledkemedel lies., ledkemederezh g.

Steueramt n. (-s,-ämter) : tailhanterezh b., resevlec'h g., tellerezh b.

Steueranlage b. (-,-n) : azez kemedel g., ingailh g., diazez an tailhoù g.

Steueranreiz g. (-es,-e) : atiz kemedel g., atizerezh kemedel g., broud kemedel g.

Steueranspruch g. (-s,-ansprüche) : tailhoù da enkefiañ lies., tailhoù dleet lies., kredouriezh kemedel b.

Steueraufkommen n. (-s) : hollad an dedaolad kemedel g., hollad an tailhoù enkefiet g. hollad korvoderioù an telloù g.

Steuerausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur an tailhoù g., askevarzhadur an tailhoù g., assteudadur an tailhoù g.

steuerbar ag. : aes e vleniañ, sturius, sturiadus, aes e sturiañ, maneüs.

Steuerbarkeit b. (-) : sturiusted b., maneüster g.

Steuerbeamte(r) ag.k. g. : implijad servijoù an telloù g.

Steuerbeamtin b. (-,-nen) : implijadez servijoù an telloù b.

Steuerbefreiung b. (-,-en) : disamm diouzh tailhoù 'zo g., disamm kemedel g.

steuerbegünstigt ag. : hag a zo bet skañvaet e dailhoù dezhañ.

Steuerbegünstigung b. (-,-en) : splet kemedel g.

Steuerbehörde b. (-,-n) : servij an tailhoù g., tellerezh g., melestradurezh kemedel b.

Steuerbeitreibung b. (-,-en) : enkefiadur an tailhoù g., dastumerezh tailhoù g., dastum telloù g., tellerezh g.

Steuerbelastung b. (-,-en) : gwask an telloù g., bec'h an tailhoù g., gwask kemedel g.

Steuerberater g. (-s,-) : kuzulier a-fet tailhoù g.

Steuerbescheid g. (-s,-e) : kemenn telloù g., follenn an telloù b.

Steuerbord n. (-s) : [merdead.] stribourzh g.

Steuerbordmann g. (-s,-leute) : [merdead.] stribourzhad g.

Steuerbordmannschaft b. (-,-en) : [merdead.] stribourzhidi lies.

Steuerbuch n. (-s,-bücher) : marilh an tailhoù g.

steuerehrlich ag. : hag a zo un truajad onest, hag a zo un tailhantad onest, onest evel truajad, onest evel tailhantad.

Steuereinforderung b. (-,-en) **/ Steuereinnahme** b. (-,-n) : tellerezh g., sevel tailhoù g., savadenn tailhoù b.

Steuereinnehmer g. (-s,-) : tailhanter g., dastumer-gwirioù g., teller g., resevour g., resever ar gwirioù g., diazezer an telloù g., [istor] impoder g.

Steuererhebung b. (-,-en) : tellerezh g., sevel tailhoù g., savadenn tailhoù b.

Steuererhöhung b. (-,-en) : kresk war an tailhoù g.

Steuererklärung b. (-,-en) : disklêriadur kemedel g., disklêriadur an telloù g.

Steuererlass g. (-es,-e) : didaosadur g., didaos g., disamm tailhoù g.

Steuererleichterung b. (-,-en) : disamm tailhoù g., distaol war an tailhoù g., rabat war an tailhoù g. ; *Steuererleichterung für Kinderreiche,* disamm tailhoù hervez niver ar vugale en tiegezh g.

steuerfähig ag. : telladus, hag a rank paeañ tailhoù.

Steuerfahndung b. (-,-en) : **1.** enklask kemedel g., enklask servij an tailhoù g. ; **2.** servij an enklaskoù kemedel g.

Steuerfeder b. (-,-n) : **1.** [nij.] stabilaerioù lies., lodenn lost b., lost g. ; **2.** [loen.] stuc'h lost str. ; **3.** stuc'henn-saezh b., stuc'h-saezh g.

Steuerflucht b. (-) : fuadur kemenel g., fuadur an telloù g., tec'hadeg arc'hant an tailhoù b.

Steuerforderung b. (-,-en) : tailhoù da enkefiañ lies., tailhoù dleet lies.

steuerfrei ag. : disamm diouzh pep tailh, kuit a dailhoù.

Steuerfreigrenze b. (-,-n) : uhelder ar c'horvoder izek telladus g.

Steuerfuß g. (-es,-füße) : [Bro-Suis] feur tellañ g.

Steuergelder lies. : korvoderioù an telloù g., arc'hant an tailhoù g.

Steuergerät n. (-s,-e) : **1.** ardivink sturiañ g. ; **2.** amplaer g.

Steuergesetz n. (-es,-e) : lezenn gemedel b.

Steuergesetzgebung b. (-) : reol kemedel g., lezennoù kemedel lies.

Steuerguthaben n. (-s) : lizher-kaoud kemedel g.

Steuerharmonisierung b. (-) : keidadur kemedel g.

Steuerhinterziehung b. (-,-en) : floderezh kemedel g.

Steuerinspektor g. (-s,-en) : gwirier an telloù g.

Steuerkarte b. (-,-n) : kartenn gemedel b., kartenn dailhoù b.

Steuerkasse b. (-,-n) : resevlec'h g.

Steuerklasse b. (-,-n) : rummad tailhoù g.

Steuerknüppel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn gontrollañ b.

Steuerkurs g. (-es,-e) : [nij.] penn g., roud g.

Steuerkursanzeiger g. (-s,-) : [nij.] meneger roud g.

Steuerlast b. (-,-en) : gwask an telloù g., bec'h an tailhoù g., karg kemedel b. ; *von der Steuerlast erdrückt,* brevet a dailhoù ; *die Steuerlast sinkt,* difonnaat a ra an tailhoù ; *die Steuerlast nimmt zu,* kreskiñ a ra an tailhoù ; *gleichmäßige Verteilung der Steuerlasten,* daskeitadur ar c'hargoù kemedel g.

steuerlich ag. : kemedel, ... an tailhoù, tellerezhel, … an telloù ; *steuerlich belastet,* dindan daos, un taos warnañ.

steuerlos ag. : [merdead.] distur ; *steuerlos werden,* disturiañ ; *steuerlos machen,* disturiañ.

Steuermaat g. (-s,-e/-en) : [merdead.] karter-mestr sturier g.

Steuermann g. (-s,-leute) : [merdead.] sturier g., levier g.

steuern[1] V.k.e. (hat gesteuert) : leviañ, sturiañ, bleniañ, kas, kas en-dro, reizhañ, embreger ; *ein Schiff steuern,* leviañ (sturiañ, kas, embreger) ur vag ; *das Gehirn steuert den ganzen Körper,* an empenn a reizh ar c'horf a-bezh.

V.gw. (hat gesteuert / ist gesteuert) : **1.** (ist) : ober roud e, skeiñ war, skeiñ etrezek, skeiñ etramek, skeiñ war-du, mont da-geñver, pennañ e, mont penn e, durc'haat etrezek, durc'haat etramek, durc'haat da, durc'haat ouzh ; *das Schiff steuert nach Norden,* ar vatimant a ra roud e norzh, skeiñ a ra ar vag war an norzh, pennañ a ra al lestr e norzh,

mont a ra ar vag penn e norzh, durc'haat a ra ar vag d'an norzh, durc'haat a ra ar vag ouzh an norzh ; *auf ein Ziel lossteuern,* mont war eeun-tenn d'ur pal ; **2.** (hat) : *einer Sache (t-d-b) steuern,* diarbenn un droug bennak, parraat un droug bennak ; *einem Übelstand steuern,* lakaat diwezh d'un droug (d'un droukpleg) bennak ; **3.** (hat) : leviañ, sturiañ, bezañ ouzh ar stur, bezañ o vleniañ.

steuern[2] V.gw. (hat gesteuert) : paeañ tailhoù.

Steuernachforderung b. (-,-en) : eil kemmennadur da baeañ an tailhoù dleet g.

Steuernachlass g. (-es,-nachlässe) : disamm tailhoù g., distaol war an tailhoù g., digresk an tailhoù g., rabat war an tailhoù g.

Steuernachzahlung b. (-,-en) : azreizhadur kemedel g.

Steueroase b. (-,-n) : baradoz kemedel g., baradoz an arc'hant diboan g.

Steuerpächtergesellschaft b. (-,-en) : [istor] feurm an tailhoù g.

Steuerparadies n. (-es,-e) : baradoz kemedel g., baradoz an arc'hant diboan g.

Steuerpflicht b. (-,-en) : redi kemedel g.

steuerpflichtig ag. : telladus, a vez savet tailhoù warnañ ; *steuerpflichtige Einkünfte,* korvoder telladus g.

Steuerpflichtige(r) ag.k. g./b. : truajad g., tailhantad g., truajadez b., tailhantadez b., kevrozour g., kevrozourez b.

Steuerprogression b. (-,-en) : argreskusted an telloù b.

Steuerprüfer g. (-s,-) : kontroller servij an tailhoù g., gwirier an telloù g.

Steuerprüferin b. (-,-nen) : kontrollerez servij an tailhoù b., gwirierez an telloù b.

Steuerprüfung b. (-,-en) : kontrollerezh graet gant servij an tailhoù g., gwiriadur an telloù g.

Steuerpult n. (-s,-e) : [stlenn.] eskemmez ren g.

Steuerrad n. (-s,-räder) : stur g., rod-stur b., rod-vleinañ b., rod b.

Steuerrecht n. (-s) : gwir kemedel g.

Steuerreiz g. (-es,-e) : atiz kemedel g., atizerezh kemedel g., broud kemedel g.

Steuerruder n. (-s,-) : stur g., barrenn-stur b., paol b., gouarnal g.

Steuersatz g. (-es,-sätze) : feur tellañ g.

Steuerschraube b. (-) : gwask an telloù g., gwask kemedel g., bec'h an tailhoù g.

Steuerschuld b. (-,-en) : dleoù e-keñver servij an tailhoù lies.

Steuersenkung b. (-,-en) : disamm tailhoù g., distaol war an tailhoù g., rabat war an tailhoù g., digresk an tailhoù g.

Steuerstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Steuerstufe b. (-,-n) : rummad tailhoù g.

Steuertaste b. (-,-n) : [tredan.] stokell ren b., touchenn lankañ b.

Steuertriebwerk n. (-s,-e) : [nij.] erlusker durc'hadurel g.

Steuerung b. (-,-en) : **1.** levierezh g., leviadur g., sturierezh g., sturiadur g., bleinadur g. ; **2.** [marc'h-houarn] stur g., barrenn-stur b. ; **3.** [merdead.] stur g. ; **4.** [tekn.] reolier g. ; **5.** [stlenn.] lankerezh g. ; *digitale Steuerung,* lankerezh niverel g.

Steuerungsautomat g. (-en,-en) : emstur g.

Steuerung-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell „Kontrollañ“ b.

Steuerventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped lankañ g.

Steuerveranlager g. (-s,-) : ingailhour g.

Steuerveranlagung b. (-,-en) : ingailh g., azez kemedel g.

Steuervergünstigung b. (-,-en) : disamm tailhoù g., distaol war an tailhoù g., rabat war an tailhoù g.

Steuervorteil g. (-s,-e) : disamm tailhoù g., distaol war an tailhoù g., splet kemedel g.

Steuerwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] armel gontrollañ b.

Steuerwert g. (-s,-e) : **1.** talvoudegezh hervez servij an tailhoù b. ; **2.** *Steuerwerte,* madoù dindan dailhoù lies.

Steuerwesen n. (-s) : reol kemedel g., telladurezh b.

Steuerzahler g. (-s,-) : truajad g., tailhantad g., paeer-tailhoù g., kevrozour g. ; *die Steuerzahler auspressen,* sunañ ar gevrozourien.

Steuerzettel g. (-s,-) : kemenn telloù g., follenn an telloù b.

Steuerzuschlag g. (-s,-zuschläge) : eiltaos g., ustaos g.

Steven g. (-s,-) : [merdead.] *Vordersteven,* staon b. ; *Achtersteven,* tampot g., stambod g., rozenn b.

Stevenknie n. (-s,-) : [merdead.] goustaon b.

Steward g. (-s,-s) : ostiz karr-nij g., aerostiz g.

Stewardess b. (-,-en) : ostizez karr-nij b., aerostizez b.

StGB n. (-) : [*berradur evit* **Strafgesetzbuch**] kod kastizel g., lezennaoueg kastiz b., dezveg kastizel b.

stibitzen V.k.e. (hat stibitzt) : *etwas stibitzen,* P. skrapat udb, skrapañ udb, sachañ udb d'e c'hod, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, tapout udb dre laer, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwipat udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, dibradañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb., fripañ udb., riñsañ udb, silc'hañ udb, razhañ udb.

Stich g. (-s,-e) : **1.** flemmad g., flemmadenn b., flemm g., pik g., pikadenn b., pistig g., pistigadur g., broudadenn b., broudadur g., broud g., brouderezh g., sankadenn b., [dre fazi] dantadur g. ; *Stich einer Wespe,* flemm ur wespedenn g., flemmadenn ur wespedenn b., flemmad ur wespedenn g., pikadenn ur wespedenn b. ; *ein Stich ins Herz,* ur pik er galon g., ur pistig en e galon g., un trid kalon g., ur c'hlaouenn b., un tarzh kalon g., ur bir berv o treuziñ ar galon g., un taolig gwask er galon g., ur gwask d'ar galon g. ; *diese Nachricht gab ihm einen Stich ins Herz,* ar c'heloù-se a bikas e galon, ar c'heloù-se a bistigas e galon, ar c'heloù-se a yeas betek bouedenn e galon, skeiñ a reas ar c'heloù-se ur c'hlaouenn en e galon, ar c'heloù-se a yeas leal en e galon, skeiñ a reas un taol en e galon o klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad en doa bet gant ar c'heloù-se, ar c'heloù-se a skoas un taol pounner en e galon, un tarzh kalon e voe ar c'heloù-se evitañ, pe drid kalon a strafuilhas anezhañ pa glevas kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet ar c'heloù-se dezhañ ! pa glevas ar c'heloù-se e santas ur bir berv o treuziñ e galon, pa glevas ar c'heloù-se e santas un taolig gwask en e galon, pa glevas ar c'heloù-se e santas ur gwask d'e galon, stanket e voe e galon pa glevas kement-se, ar c'heloù-se a dreantas e galon, ar c'heloù-se a dreuzas e galon (Gregor).

2. kraf g. [*liester* krafioù, krefen], kraf nadoz g. [*liester* krafioù nadoz, krefen nadoz], pik g., pikadenn b., gwri g., poent g. ; *weite Stiche machen,* ober pikoù distank, ober krefen hir.

3. flemmadenn b., taol teod g., bomm lemm g., begad g., flipad g., bazhad b., teodad g., brouderezh g., flemmad g.,

broudadenn b., piñsadenn b. ; *das ist ein Stich auf mich,* se (ar flemmadenn-se) a dalv din ; *jemandem einen Stich geben,* ober ur c'hrog lemm d'u.b., distagañ un taol teod (ur bomm lemm, ur begad, ur flipad, ur walennad, ur flemmad) gant u.b., darc'haouiñ ur vazhad (un teodad) d'u.b. flemmadennañ u.b., skeiñ tachoù gant u.b.

4. [mezeg.] pistig foeltrus g., poan vantrus (sankus, bistigus) b., poan lemm b. (Gregor), berioù lies., bir g./b., flemm g., bazhad b., broud g. ; *Stich in der Seite,* pistig er c'hostez g., pistig e korn e gof g., poan en e gostez b., droug kostez g., poan-gostez b., flemm dindan ar c'hostoù g. ; *Sonnenstich,* gratadenn-heol b., gor-heol g., krazadenn b., taol-heol g.

5. [kementad] *ein Stich Butter,* un ivinad amanenn g., ur begad amanenn g. ; *Stich Wein,* banne gwin g., strinkadenn win b.

6. [dre astenn.] *das Gewitter hat der Milch einen Stich gegeben, beim Gewitter hat die Milch einen Stich bekommen,* an arnev en deus troet al laezh, an arnev en deus trenket al laezh, deuet eo al laezh da vezañ trenk gant an arnev, gant an arnev eo deuet al laezh da darzhañ ; *einen Stich haben,* **a)** [gwin] bezañ trenk ; **b)** [laezh] bezañ troet, bezañ trenk, bezañ arnevet ; *die Milch hat einen leichten Stich,* gwelv eo al laezh, arnevet eo al laezh ; *Milch mit leichtem Stich,* laezh-gwelv g. ; **c)** [kig] bezañ brein, bezañ arnevet ; **d)** [tud] mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; *er hat einen kleinen Stich,* ur c'hreunenn a ra diouer dezhañ.

7. [kartoù] pleg g., taol g. ; *einen Stich machen,* mont ur pleg gant an-unan ; *den letzten Stich nehmen,* mont ar pleg diwezhañ gant an-unan ; *wer hat den Stich gemacht ?* da biv eo an taol ? ; *alle Stiche machen,* leuskel ar wrac'h gant ar re all, reiñ ar wrac'h d'ar re all, lakaat ar re all da gaout ar wrac'h, lakaat ar re all halegenn ; *keinen einzigen Stich machen,* kaout ar wrac'h, bezañ halegenn, kaout ul louzenn ; [dre skeud.] *keinen Stich kriegen, keinen Stich sehen,* chom boud penn-da-benn.

8. engravadur g., engravadenn b., engrav g. ; *Kupferstich,* engravadur kouevr g.

9. liv mestrezenn g. ; *Blaustich,* mestrezenn c'hlas b. ; *einen Blaustich haben,* tennañ war ar glaz ; *einen Stich ins Rote haben,* tennañ war ar ruz.

10. *Stich halten,* **a)** bezañ gwriet mat ; **b)** [dre skeud.] bezañ kreñv (dalc'hus, direbech), derc'hel mat.

11. *jemanden im Stiche lassen,* lezel u.b. e perch, lezel u.b. war ar beoz, dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., mont a-zigant u.b., kuitaat u.b., reiñ e sac'h d'u.b. ; *seine Freundin ließ ihn im Stich und gabelte sich einen anderen auf,* e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; *das Gedächtnis lässt mich im Stich,* erru on divemor, kregiñ a ran divemoriñ, aet eo va memor da stoupa ; *sein Gedächtnis lässt ihn nicht im Stich,* chom a ra ar vemor gantañ ; *meine Kraft hat mich im Stich gelassen,* aet eo va holl nerzh diganin, dinerzhet on, dinerzh on, erru on fall ; *der Motor hat uns im Stich gelassen,* mouzhañ a ra ar c'heflusker ouzhomp, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp, chom a ra sac'het ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker ; *die Gesundheit lässt ihn im Stich,* e yec'hed a zo o c'hoari da fall ; *etwas im Stich lassen,* lezel udb a-dreuz, lezel udb a-dreuz-foran, lezel udb a-stal-gostez ; *alles im Stich lassen,* lezel pep tra foran, lezel pep tra a-dreuz-foran, lezel pep tra e-pign, lezel pep tra e-skourr, lezel pep tra ouzh torgenn, lezel pep tra a-sac'h, teuler pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh an drez, lezel pep tra e perch.

Stichaxt b. (-,-äxte) : kizell b.

Stichblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [kleze, krogenn blat] kantenn warez b., pladenn warez b. ; **2.** [kartoù] kartenn vestrezenn b., kartenn vestr b.

Stichbohrer g. (-s,-) : tarar g., talar g.

Stichdolch g. (-s,-e) : badalenn b., goustilh g., gougleze g.

Stichel g. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., poentell b., engraver g., kizell b., engravouer g.

Stichelei b. (-,-en) : **1.** pikadur g. ; **2.** [dre skeud.] flemmadenn b., flemmad g., taol teod g., bomm lemm g., begad g., flipad g., bazhad b., chikanerezh g., teodad g., brouderezh g., dejan g., gwalennad b., heg g., hegasteri b., hegazerezh g., hegaz g., garchennerezh g., tatin g., tatinerezh g., atahinerezh g., broudadennoù lies., piñsadennoù lies.

sticheln V.k.e. (hat gestichelt) : **1.** pikañ, gwriat ; **2.** pikailhat, hegañ, broudañ, pikañ, flemmañ, flipata, teodata, hegaziñ, kilienniñ, reiñ melladoù [d'u.b.], chikanañ, regenniñ, skeiñ tachoù [gant u.b.], darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù) [d'u.b.], ober ur c'hrog lemm [d'u.b.], flemmadennañ, atahinañ, distagañ begadoù [gant u.b., d'u.b.].

V.gw. (hat gestichelt) : *gegen jemanden sticheln,* darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù) d'u.b., distagañ un taol teod (ur bomm lemm, ur begad, ur flipad) gant u.b., ober ur c'hrog lemm d'u.b., flemmadennañ u.b., flemmañ u.b.

Stichelrede b. (-,-n) : bazhadoù lies., teodadoù lies., flipadoù lies., begadoù lies., flemmadoù lies., flemmadennoù lies.

Stichelung b. (-) : akupunktur g., kurwanouriezh b., nadozwanerezh g. ; *jemanden durch Stichelung behandeln,* nadozwanañ u.b., kurwanañ u.b., mezegañ u.b. dre gurwanouriezh, mezegañ u.b. dre nadozwanerezh.

Stichelwort n. (-s,-e) : flemmadenn b., taol teod g., bomm lemm g., begad g., flipad g., bazhad b., teodad g.

Stichentscheid g. (-s,-e) : [Bro-Suis] mouezh-dispartiañ b., mouezh c'hourfouezus b.

stichfest ag. : *hieb- und stichfest,* diziarbennus, diflach, didorrus, diarvar, diarvarus, start war e dachoù, divrall, dibleg, dalc'hus.

Stichflamme b. (-,-n) : flamm strinkus g., flammenn-strink b.

stichhaltig ag. : dres, a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a gouezh mat, dereüs, gwir, dik,

perzhek, talvoudek, dibab ; *stichhaltige Gründe,* abegoù (digarezioù) na c'haller ket toullañ dindano lies., abegoù diflach lies., abegoù na c'haller ket diarbenn lies.
stichhältig ag. : [Bro-Aostria] *sellit ouzh* **stichhaltig**.
Stichhaltigkeit b. (-) : reizhded b., reizhidigezh b., gwirionded b., gwiriegezh b., dereüster g., rikelezh b.
Stichkampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] match dispartiañ g.
Stichler g. (-s,-) : [gwashaus] pikailher g., dejaner g., godiser g., teod fall a zen g., piler-beg g., teod kiger g., flemmer g.
Stichling g. (-s,-e) : [loen.] keindraeneg g.
Stichmaß n. (-es,-e) : [botoù] muzul g., poent g., ment b.
Stichprobe b. (-,-n) : standilhonadur g., sontadur g. ; *Stichproben machen,* standilhonañ ; *Stichproben aus einem Lexikon machen,* kemer skouerioù e-barzh ur geriadur evit gwiriañ e dalvoudegezh.
Stichsäge b. (-,-n) : heskennerez-penn b., heskenn lammer b., lañsardez b.
Stichtag g. (-s,-e) : devezh merket g., devezh dave g., termen darevezh g., deiz darevezh g., degouezh g.
Stichwaffe b. (-,-n) : arm gwenn g., arm da stekiñ gant ar beg ha gant al lemm g., arm lemm g., badalenn b., goustilh g., gougleze g.
Stichwahl b. (-,-en) : eil tro ur vouezhiadeg b., eil votadeg b., tro-skarat b., mouezhiadeg skarañ b.
Stichwort n. (-s,-e/-wörter) : **1.** pennger g., pennger leun g., ger dave g., ger-gourc'hemenn g., ger alc'hwez g. ; **2.** [dre skeud.] *in Stichworten schreiben,* skrivañ e berr gerioù (e penngerioù).
stichwortartig ag. : berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, e penngerioù, e berr gerioù, berr-ha-krenn, en ur ger krenn.
Stichwortverzeichnis n. (-ses,-se) : penngeriaoueg b., roll ar penngerioù g., roll ar gerioù alc'hwez g.
Stichwunde b. (-,-n) : taol kontell g., taol kleze g., gloaz b., gloazadenn b., gouli g.
Stichzahl b. (-,-en) : feuriader g., faktor g.
Stickarbeit b. (-,-en) : broderezh g.
sticken V.k.e. (hat gestickt) : brodañ, nadoziñ, pikañ ; *goldgestickter Rock,* dilhad brodet gant neudennoù aour g.
stickend ag./Adv. : *stickend schwül,* mougus, mouk, tagus, touforek, lug, bec'hius, bouc'h, blot, mac'h, bac'h, bouc'h, monk.
Sticker g. (-s,-) : broder g.
Stickerei b. (-,-en) : broderezh g., neudenneg b. ; *Stickerei aus der Gegend um Pont-l'Abbé,* chadenn ar bed b.
Stickereibesatz g. (-es,-besätze) : neudadur g.
Stickerin b. (-,-nen) : broderez b.
Stickfluss g. (-es,-flüsse) : [mezeg.] apopleksiezh skevent b., stoc'had er skevent g.
Stickgarn n. (-s,-e) : neud brodañ g.
Stickgaze b. (-,-n) : [gwiad.] kanavaz g., leien g., treilheris g./b.
Stickgrund g. (-s,-gründe) : [merdead.] lec'hidenn b.
Stickhitze b. (-) : tommder pounner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrout b., amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vouk b., amzer arnevek b., amzer douforek b.
Stickhusten g. (-s) : [mezeg.] drev g., paz-yud g., paz-bras g., paz-moug g.
stickig ag. : mougus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'hius, bouc'h, blot, mac'h, monk ; *hier ist es stickig,* c'hwezh ar brein (ar c'hozh, an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ, aer vac'h a zo amañ, amaer a zo amañ ; *stickiges Zimmer,* sal vac'h b., sal vouk b.
Stickmuster n. (-s,-) : tres broderezh g., sturdresadenn vroderezh b. ; *schneckenförmig eingedrehtes Stickmuster,* korn-maout g.
Sticknadel b. (-,-n) : nadoz vrodañ b.
Stickoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] oksidenn azot b.
Stickrahmen g. (-s,-) : stern brodañ g.
Stickstoff g. (-s) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Stickstoffdünger g. (-s,-) : temz azotek g.
stickstoffhaltig ag. : [kimiezh] azotek.
Stickstoffkreislauf g. (-s) : [kimiezh] kelc'hiad an azot g.
Stickstoffperoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] peroksidenn azot b.
Stickwurz b. (-,-en) : [louza.] bouloù naered lies., chapeled-an-naer g.
stieben[1] V.gw. (stob / stiebte // hat gestoben / ist gestoben / hat gestiebt / ist gestiebt) : **1.** (hat/ist) : strinkañ ; **2.** (hat) : *es stiebt,* **a)** uloc'h (huan, poultr, poultrenn) a zo, fuiñ a ra ; **b)** erc'h fu a ra.
stieben[2] V.gw. (stob, ist gestoben) : divodañ ; *die Menge stob auseinander,* an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du.
Stiefbruder g. (-s,-brüder) : **1.** hantervreur g., lezvreur g., breureg g. ; **2.** [dre skeud.] reuzeudig g., paour kaezh g., ravaled [*liester* ravalidi] g., distaoladenn b.
Stiefel g. (-s,-) : **1.** botez-heuz b., heuz g. ; *seine Stiefel anziehen,* kemer e heuzoù, lakaat e heuzoù en e dreid, heuzañ e dreid ; *seine Stiefel ausziehen,* tennañ e heuzoù, en em ziheuzañ, diwiskañ e heuzoù ; *Stiefel mit Sporen,* heuzoù kentrek lies. ; *Stiefel herstellen,* heuzaouiñ ; *ein Paar Stiefel,* ur re heuzoù g., un heuzoù g. ; **2.** P. *einen Stiefel trinken können,* na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ evel un toull goz, bezañ kleuz betek begoù e dreid ; **3.** *spanischer Stiefel,* garwask g., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; *bei jemandem den spanischen Stiefel anwenden,* garwaskañ u.b.
Stiefelanzieher g. (-s,-) : korn-botoù g.
Stiefelauszieher g. (-s,-) : tenn-heuz g.
Stiefelette b. (-,-n) : botinez b., heuzig g. ; *ein Paar Stiefeletten,* ur botinezoù g., un heuzoùigoù g.
Stiefelknecht g. (-s,-e) : tenn-heuz g.
Stiefelleisten g. (-s,-) : furm heuzoù b., moull heuzoù g.
Stiefelmacher g. (-s,-) : heuzaouer g.
stiefeln V.k.e. (hat gestiefelt) : [lenneg.] heuzañ ; *der Gestiefelte Kater,* Kazh e heuzoù g., Bisig e heuzoù g.
V.gw. (ist gestiefelt) : P. kerzhet a-gamm-kaer, kerzhet a gammedoù bras, bale digor e zivesker, gaoliata hent, ober gaol, mont gant gaol, ober kammedoù mibin, pikañ buan, pikañ stank, stekiñ stank, en em zifretañ, stampañ kaer, bale kaer, kerzhet kaer, ober kammedoù hir, skampañ, skarañ, ober stampoù bras (Gregor).
Stiefelohr n. (-s,-en) : stolikenn b., skouarn ur votez-heuz b.
Stiefelputzer g. (-s,-) : koarajer-heuzoù g.
Stiefelschaft g. (-s,-schäfte) : korf an heuz g. (Gregor), gwalenn b.
Stiefelschuster g. (-s,-) : heuzaouer g.

Stiefelstrippe b. (-,-n) : stolikenn b., skouarn ur votez-heuz b.
Stiefelstulpe b. (-,-n) : troñsenn heuz b., troñs heuz g.
Stiefeltern lies. : lezvamm ha leztad.
Stiefelwichser g. (-s,-) : koarajer-heuzoù g.
Stiefelzieher g. (-s,-) : tenn-heuz g.
Stieffamilie b. (-,-n) : familh adframmet b.
Stiefgeschwister lies. : lezvreudeur ha lezc'hoarezed.
Stiefkind n. (-s,-er) : **1.** lezvugel g. ; **2.** [dre skeud.] reuzeudig g., paour kaezh g., ravaled [*liester* ravalidi] g., distaoladenn b. ; *die Stiefkinder der Gesellschaft,* ar reuzeudien lies., ar ravalidi lies., an distaoladennoù lies.
Stiefmutter b. (-,-mütter) : lezvamm b., mamm-grampouezh b., advamm b. ; *eine Stiefmutter bringt selten die gleichen Gefühle für fremde Kinder auf, wie für eigene,* dibaot lezvamm a gar bugale all keit hag he re, dibaot eo e garfe ul lezvamm bugale all keit hag he re.
Stiefmütterchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b. [*Viola tricolor*].
stiefmütterlich ag. : **1.** evel ul lezvamm ; **2.** [dre skeud.] *jemanden stiefmütterlich behandeln,* mont d'u.b. gant dispriz, mont d'u.b. gant disprizañs, bezañ dizamant (dizouj) e-keñver u.b. ; *ein Problem stiefmütterlich behandeln,* mont dibalamour d'ur gudenn.
Stiefschwester b. (-,-n) : hanterc'hoar b., lezc'hoar b., c'hoareg b.
Stiefsohn g. (-s,-söhne) : lezvab g. [*liester* lezvibien].
Stieftochter b. (-,-töchter) : lezverc'h b.
Stiefvater g. (-s,-väter) : leztad g.
Stieg g. (-es,-e) : hent serzh g., hent sonn g., hent a-serzh g., krapenn b., tarroz g., krec'h g., krec'henn b., grav b., gwenodenn b., gwenojenn b., ravent g., minotenn b., andenn b., gardenn g., istreved b., arroudenn b., rañved g.
Stiege b. (-,-n) : **1.** skalier g., diri g., skeul b. ; **2.** ugentad g.
Stiegenhaus n. (-es,-häuser) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] log ar skalieroù b., toull an diri g.
Stiegenleiter b. (-,-n) : skabell b., stleug g.
Stieglitz g. (-es,-e) : [loen.] pabor g., kanaber g., pabor kanaber g., evnig kanaber g.
Stiel g. (-s,-e) : **1.** fust g., troad g., treujenn b., truñs g. ; *Besenstiel,* treujenn skubellenn b., treujenn valaenn b., troad skubellenn g. ; *einen Stiel an einen Besen setzen, einen Besen mit einem Stiel versehen,* troadañ ur skubellen, lakaat un dreujenn d'ur skubellenn, fustañ ur valaenn ; *den Stiel eines Besens abnehmen,* didroadañ (distroadañ) ur skubellenn ; *der Stiel des Besens geht ab,* distroadañ a ra ar skubellenn ; *mit einem Stiel versehen sein,* bezañ troadek, bezañ fustet, bezañ lostek ; *der Stiel eines Schlegels,* troad ur mailh g. ; *Trichterstiel,* gar ar founilh b. ; **2.** [louza.] garenn b., gar b., taolpenn g., koloenn b., plouzenn b., korzenn b., korz str., gwalenn b., solenn b. ; *einen Stiel hervortreiben,* gwalennañ, gwalenniñ, korzennañ, bazhouliñ, garzhenniñ ; **3.** [tisav.] poeñson g. ; **4.** *Kirschstiel,* lostig kerez g. ; **5.** *der Stiel eines Glases,* garenn ur werenn b., troad ur werenn g. ; **6.** *mit Stumpf und Stiel ausrotten,* diwriziennañ ha distrujañ (Gregor), kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), diouennañ, dinodiñ, heskiñ, harluañ a-douez an dud, harluañ a-vetoù an dud, lemel, terriñ.
Stielansatz g. (-es,-ansätze) : [louza.] lost g.; *von den grünen Bohnen die Spitze und den Stielansatz abschneiden,* divegañ ha dilostañ fav-munut.
Stielaugen lies. : daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies., daoulagad brasbourbell lies ; [tro-lavar] *Stielaugen machen, Stielaugen kriegen,* dispourbellañ e zaoulagad, diskolpañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, divarc'hañ e zaoulagad, astenn e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *dort wirst du Stielaugen machen,* eno az po peadra da luc'hañ.
Stielblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn lostek b.
Stielbrille b. (-,-n) : pevar lagad troadek lies., lunedenn droadek b., lunedennig b., lunedoù-dorn lies.
Stielbürste b. (-,-n) : koter g., broust lostek g., barr troadek g., palouer lostek g.
Stielglas n. (-es,-gläser) : **1.** pevar lagad troadek lies., lunedenn droadek b., lunedennig b., lunedoù-dorn lies. ; **2.** gwerenn-sich b., [dre fent] kalir g.
Stielkamm g. (-s,-kämme) : krib troadek b.
stiellos ag. : didroad ; *stiellos sein,* bezañ didroad.
Stielpfanne b. (-,-n) : palarenn b., paelon-lostek b., pillig-lostek b., darbod g.
Stier g. (-s,-e) : **1.** [loen.] tarv g., kole g., kole-tarv g., P. par bounter g. ; *der Stier stürmte gegen das Pferd an,* an tarv a beusas war ar marc'h ; *die Kraft ist charakteristisch für den Stier,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; *das Brüllen eines Stiers,* P. korn-boud un tarv g. ; **2.** *junger Stier, Jungstier,* kole g. ; [mojenn.] *der bunte Jungstier, der gefleckte Jungstier,* ar c'hole brizh g. ; **3.** [stered.] *der Stier, das Sternbild Stier,* steredeg an Tarv b. ; **4.** [dre skeud.] *den Stier bei den Hörnern fassen,* kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, na chom da chipotal, dic'hastañ (peurgas) udb, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak, na vezañ daleetoc'h evit renkañ ur gudenn.
stier ag. : skoelf, sonn, start, difiñv, diflach ; *stierer Blick,* daoulagad sonn lies.
stieren V.gw. (hat gestiert) : [daoulagad] chom sonn, chom difiñv, chom par, chom diflach.
Stierfechter g. (-s,-) : toreador g., torero g.
Stierfell n. (-s,-e) : tarvken g.
Stiergefecht n. (-s,-e) : emgann-tirvi b., corrida g., abadenn gorrida b.
Stierhaut b. (-,-häute) : tarvken g.
Stierkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] kole g.
Stierkampf g. (-s,-kämpfe) : emgann-tirvi g., korrida b., abadenn gorrida b.
Stierkampfarena b. (-,-arenen) : aren g.
Stierkämpfer g. (-s,-) : toreador g., torero g.
Stierkämpferin b. (-,-nen) : toreadorez b.
stierköpfig ag. : dibleg, amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, kuladus, beuz, eus

Kerbennek, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, diaes ober outañ.
Stierlauf g. (-s,-läufe) : redadeg tirvi b.
Stiermensch g. (-en,-en) : [mojenn.] den-tarv g.
Stiernacken g. (-s,-) : gouzoug tarv g.
stiernackig ag. : ur gouzoug tarv dezhañ.
Stieropfer n. (-s,-) : aberzh tirvi g., aberzh un tarv g.
Stift[1] g. (-s,-e) : **1.** ibil g., gwiber g., steudenn b., broch g., broud g., tach g., tarval g., filenn b. ; *mit Stiften befestigen,* stagañ gant gwiberoù, gennañ, klaviañ gant ibilioù, ibiliañ, steudennañ ; *Grammophonstift,* spilhenn ar sonskriver b. ; *Lippenstift,* bazhig ruz-muzelloù b. ; *Stiftzahn,* dant faos g., dant lakaet g., dant ibiliet g., dant war ibil g. ; *herausragender Stift eines Steckers,* sankell ur c'hi g., sankell ur stokell dredan b. ; **2.** kreion g., broud-skrivañ g. ; *mechanischer Stift,* doug-min g., kriteriom® g. ; **3.** [dre skeud.] deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g.
Stift[2] n. (-s,-e) : **1.** bod g., oaled b., kreizenn b. ; **2.** leandi g., chabistr g., kouent b., kloerdi g. ; **3.** minic'hi b./g. ; **4.** skol b., diazezadur b., ensavadur g.
stiften V.k.e. (hat gestiftet) : **1.** degas, ober, c'hwezhañ, plantañ, teuler, fennañ, fichañ ; *Frieden stiften,* degas (lakaat) peoc'h, lakaat ar peoc'h da vleuniañ, fennañ peoc'h ; *Gutes stiften,* ober vad, fennañ e vadelezh ; *Verwirrung stiften,* teuler troublien, fennañ troublien ; *Händel stiften,* degas tabut (trouz, glazentez), plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, hadañ freuz, c'hoari e gi, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ war an tan, c'hwezhañ an tan etre tud 'zo, c'hwezhañ trouz etre tud 'zo, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, lakaat trouz e-mesk an dud, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud ; *überall stiftet er nur Zwietracht,* n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ gant e emzalc'h disrannus.
2. donezoniñ, profañ.
3. diazezañ, krouiñ, savadenniñ, savelañ.
4. P. *stiften gehen,* tec'hout, sachañ e lêr (e revr) gant an-unan, achap, delammat, gounit a veg botez, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, sachañ e garavelloù gant an-unan, c'hoari a veg troad, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, mont er gas, harpañ ar vanell.
Stifter g. (-s,-) : **1.** diazezer g., krouer g., savadenner g. ; **2.** donezoner g., madoberour g., profour g., roer g. ; **3.** *Friedensstifter,* peoc'hier g., peoc'haer g., hader peoc'h g. ; *Unruhestifter,* hader drailh g., atizer g., atahiner g., hegazer g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., irienner g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fourgaser g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toull-freuz g., ficher freuz g., planter reuz g.
Stifterin b. (-,-nen) : **1.** diazezerez b., krouerez b. ; **2.** donezonerez b., madoberourez b., profourez b. ; **3.** *Friedensstifterin*, peoc'hierez b., peoc'haerez b., haderez peoc'h b. ; *Unruhestifterin*, atizerez b., atahinerez b., hegazerez b., kabaduilherez b., heskinerez b., tagerez b., kabalerez b., iriennerez b., toull reuz a blac'h b., meskerez b., dispac'herez b., dismantr-spered a blac'h b., fich-trubuilh a blac'h b, plac'h an drailh g., c'hwezherez-tan b., fri-butun a blac'h b., toull-freuz a blac'h b., ficherez freuz b., planterez reuz b.
Stiftler g. (-s,-) : kloareg g., kloer g.
Stiftsamt n. (-s,-ämter) : [relij.] chaloniezh b., beliezh ur chabistr b.
Stiftsdame b. (-,-n) **/ Stiftsfrau** b. (-,-en) : [relij.] chaloniez b.
Stiftshauptmann g. (-s,-männer) : [istor] vidam g.
Stiftsherr g. (-n,-en) : [relij.] chaloni g.
Stiftskirche b. (-,-n) : [relij.] iliz-chabistr b.
Stiftspfründe b. (-) : [relij.] chaloniezh b.
Stiftsverwalter g. (-s,-) : [istor] vidam g.
Stiftung b. (-,-en) : **1.** donezon g., profadenn b., roidigezh b., roadenn b., roadur g. ; **2.** krouidigezh b., diazezidigezh b. ; **3.** diazezadur b., ensavadur g., bonged g. ; *Stiftung für das sorbische Volk,* bonged evit ar bopl sorabat g., diazezadur evit ar bopl sorabat g.
Stiftzahn g. (-s,-zähne) : dant faos g., dant lakaet g., dant ibiliet g., dant war ibil g.
Stigma n. (-s, Stigmen) : **1.** merk g., kleizenn g. ; **2.** [loen./louza.] stigmat g. ; **3.** [relij.] gouli g., merk g.
stigmatisieren V.k.e. (hat stigmatisiert) : gourtamall, lakaat war bedenn ar Sul, lakaat an hu war, teurel ar bec'h war.
Stil g. (-s,-e) : doare g., neuz b., stumm g., tro-bluenn b., doare-skrivañ g., stumm-skrivañ g., stil g., lec'h-dorn g., ratre b. ; *farbiger Stil,* doare-skrivañ livus g. ; *man erkennt hier seinen Stil,* anaout a reer lec'h e zorn, an dra-mañ a zo diouzh e ratre, emañ roud e zorn warni ; *in großem Stil,* a-steud, a-steioù, a-leizh, a-vordilh, a-zruilh, a-zruilhad, a-flav, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, puilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-dolpad, a-gerzh, a-niver, a-vac'h, a-yoc'h, a-fonn, a-vras.
Stilart b. (-,-en) : doare g., stumm g., tro-bluenn b., doare-skrivañ g., stumm-skrivañ g., stil g., lec'h-dorn g., ratre b.
Stilblüte b. (-,-n) : P. louaderezh g., bourd g., glepaj g.
Stilblütensammlung b. (-,-en) : dastumad glepajoù g., bourdaoueg b.
Stilebene b. (-,-n) : live yezh g.
stilecht ag. : stilek, diouzh ar stil.
Stilelement n. (-s,-e) : elfenn stilegel b. ; *der Rückgriff auf Stilelemente der Gotik,* arveradur elfennoù eus an arz gotek g.
Stilett n. (-s,-e) : goustilh g.
Stilgebung b. (-) : stilekadur g., stilekaat g.
stilgerecht ag. : stilek, diouzh ar stil.
stilisieren V.k.e. (hat stilisiert) : stilekaat, linennekaat.
stilisiert ag. : stilekaet.
Stilisierung b. (-,-en) : **1.** stilekadur g., stilekaat g., linennekadur g. ; **2.** skeudennadur stilekaet g.
Stilist g. (-en,-en) : stilour g.
Stilistin b. (-,-nen) : stilourez b.
Stilistik b. (-) : stilelouriezh b., stilistik g.
stilistisch ag. : stilegel ; *stilistische Arbeit,* labour war ar stil ; *stilistisch überarbeiten,* stilekaat, linennekaat.
still ag. : **1.** diflach, difiñv, sioul, peoc'hleun, peoc'hus, trankil, habask, mik ; *die Uhr steht still,* an eurier a zo chomet a-sav (ne ya ket mui en-dro) ; *still sitzen,* chom sioul en e azez, chom difiñv en e azez (en e goazez, war e goazez) ; *stille Jahreszeit,* marvamzer g., mare-bloaz dilabour g., mare an dilabour g. ; *stilles Wetter,* amzer sioul b. ; *ein stilles Leben,* ur vuhez didrouz (sioul, peoc'hus, habask) b. ; [douar.] *Stiller Ozean,* Meurvor Habask g., Mor-Habask g. ; *man legte die Fabrik still,* serret e voe al

labouradeg ; *stilles Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, lor, eoget) g., dour-skoilh g. ; *stille Wasser gründen tief,* e-lec'h ma vez an dour ar sioulañ e vez an donañ - el lec'h ma vez sioulañ an dour e vez donañ an eien - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaouedoù - disfiziout ouzh souchet o soñjal e ve kousket ; *halt still,* lez da geflusk, en em zalc'h e peoc'h, chom trankil, diwall na zifretfes, evesha a zifretañ.
2. sioul, didrouz, dison g., disafar, dinoaz, fur, parfet, pozet, reizh, habask, mik, mut ; *stilles Kind,* bugel fur g., bugel pozet g., bugel parfet g., bugel mik g. ; *still sein (still schweigen),* bezañ sioul, tevel ; *seid mal still !* astalit ho lañchenn ! chik ! grik ! grik ebet ken ! peoc'h ! roit peoc'h ! mik ! kuzulig ! chomit peoc'h ! lezit ho strak ! lezit ho storlok ! lezit ho fourgas ! tavit ho kenoù ! list ho trouz ! war-bouez, mar plij ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *bleib still !* chom peoc'h ! chom reizh ! chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! ; *still beten,* pediñ a galon / ober an orezon (ar bedenn) a galon (Gregor) ; *stiller Schmerz,* poan dalc'het kuzh b., poan gouzañvet hep diskouez anezhi b. ; *im Stillen,* **a)** hep trouz, didrouz, hep rannañ grik ; **b)** P. dre laer, dre guzh, en dic'houzout d'an holl ; *stille Messe,* oferenn blaen b. (Gregor), oferenn war blaen b. ; *stille Liebe,* karantez dalc'het kuzh b., karantez chomet diziskouez b. ; *stille Übereinkunft,* emglev hep meneg ebet g., emglev dre guzh g., emglev hep test na skrid g., emglev tavel g. ; *halt still, sonst kriegt du eins !* chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; [kenw.] *stiller Teilhaber,* pourchaser arc'hant g. ; *stille Reserven, stille Rücklagen,* miradoù amguzh lies.
stillbeglückt ag. : eürus dre guzh, eürus hep diskouez bezañ, eürus dre zindan, eürus en un doare didrouz.
Stille b. (-) : sioulder g., sioulded b., sioul g., didrouz g., muderezh g., kalmijenn b., dison g., sioulañs b., kalm g., disafar g., habaskter g., habaskted b. ; *in aller Stille,* didrouz, hep trouz, sioul-sibouroun, sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, didrouz evel un naer, evel ar c'hazh war an erc'h, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, plarik, kempennik, dre guzh ; *Meeresstille,* mor plaen (dous, sioul, kalm-gwenn, kalm-chok, kalm-mik, kalm-chouk, habask) g., kalmijenn b., kalm-chok g. ; *unheimliche Stille, gespenstische Stille,* sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g., sioulder ar bez g. ; *die Stille durchbrechen,* terriñ ar sioulder ; *in diesem Zimmer werden Sie die Stille genießen können,* er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h, er gambr-mañ e kavot ar sioul.
Stillehre b. (-) : prezegouriezh b., helavarouriezh b., retorik g., helavaroniezh b., dareulerezh g.
stillen V.k.e. (hat gestillt) : **1.** terriñ, distanañ, sioulaat, habaskaat, gwalc'hañ, tevel ; *seinen Durst stillen,* terriñ e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, distanañ e sec'hed, dispelc'hiñ e sec'hed, tevel e sec'hed, divalbiñ, dourañ, evañ sec'hek ; *den Durst stillen,* disec'hediñ, terriñ ar sec'hed, lakaat terriñ ar sec'hed, tevel ar sec'hed, distanañ ar sec'hed, dispelc'hiñ ar sec'hed, divalbiñ ; *seinen Hunger stillen,* terriñ e naon, terriñ e ilboued, en em walc'hañ, terriñ e anken ; *den Hunger stillen,* terriñ an naon, terriñ an ilboued, lakaat terriñ an naon, gwalc'hañ, dic'hoantañ, tevel an naon, reiñ ar gwalc'h a voued, dinaoniañ, bouneac'hiñ ; *Sie haben unseren Hunger gestillt,* torret hoc'h eus hon naon deomp, dinaoniet hoc'h eus ac'hanomp, ratouzet hoc'h eus ac'hanomp, bouneac'het hoc'h eus ac'hanomp, dic'hoantet hoc'h eus ac'hanomp, gwalc'het hoc'h eus ac'hanomp ; *seinen Hunger notdürftig stillen,* dallañ e naon ; *den Schmerz stillen,* terriñ (distanañ, maoutañ) ar boan ; **2.** herzel, stankañ ; *das Blut stillen,* herzel an diwad / herzel ouzh an diwadañ (Gregor), herzel ouzh ar gwad a strinkañ, stankañ ar gwad, stankañ ouzh ar gwad ; **3.** magañ, reiñ chutig da, reiñ chug da, reiñ bronn da, reiñ he c'halon da, reiñ da zenañ da, reiñ ur banne bronn da, bronnañ, lakaat war ar vronn, laeshaat, laezhañ ; *einen Säugling stillen,* reiñ chutig d'ur bugel, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ he c'halon d'ur bugel, reiñ ur banne bronn d'ur vagadenn, reiñ chug d'ur vagadenn, bronnañ ur vagadenn, lakaat ur bugel war ar vronn, chugal ur vagadenn, reiñ da zenañ d'ur babig, chugiñ ur vagadenn, laezhañ ur vagadenn ; *der Säugling wird sechs Mal am Tag gestillt,* roet e vez bronn c'hwec'h gwech an devezh d'ar vagadenn ; *die Mutter konnte nicht stillen,* ne oa ket ar vamm evit magañ ; *eine stillende Mutter,* ur vamm o vagañ ; *Leibchen für stillende Mütter, Mieder für stillende Mütter,* korfenn-laezh b. ; **4.** *sein Bedürfnis stillen,* tapout e c'hoant, terriñ e c'hoant, en em walc'hañ.
Stillen n. (-s) : [magadenn] bronnañ g., bronnadur g., chugal g., chugiñ g., chutellad b., laezhadur g., chugadenn b., frapad denañ g. ; *der Säugling wird durch Stillen ernährt,* emañ ar vagadenn war ar vronn, emañ ar vagadenn ouzh ar vronn.
stillgestanden ! estl. : **1.** chik ! grik ! peoc'h ! ; **2.** [lu] war evezh !
Stillhalteabkommen n. (-s,-) : goursez g.
Stillhalten n. (-s) : arsav g., harp g., ehan g., paouez g.
Stillleben n. (-s,-) : [arz] divuhezenn b., anvevenn b., habaskaenn b.
stilllegen V.k.e. (hat stillgelegt) : serriñ, ehanañ.
Stilllegung b. (-,-en) : serridigezh b., paouezidigezh b. ; *Stilllegung einer Kernkraftanlage,* serridigezh ur greizenn nukleel b.
stillliegen V.gw. (lag still / hat stillgelegen) : bezañ serret ; *die Fabrik lag still,* serret e oa al labouradeg.
stillos ag. : peñver, dic'houst, flak, digar, euver, panenn.
stillschweigen V.gw. rannadus (schwieg still / hat stillgeschwiegen) : tevel, reiñ peoc'h.
Stillschweigen n. (-s) : tav g., sioulder g., tavadenn b. ; *Stillschweigen bewahren,* chom mut, chom war dav, tevel e c'henoù, na rannañ grik, chom dilavar, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, chom mik, delc'her udb er genoù, reiñ peoc'h, chom peoc'h ; *etwas unter (mit) Stillschweigen übergehen,* chom hep menegiñ udb., tevel udb., tevel war udb., ober an tav war udb.
stillschweigend ag. : sioul, didrouz, tavel, mut, diskriv ; *stillschweigendes Einverständnis, stillschweigende Zustimmung,* asant hep meneg ebet g., asant hep test na skrid g., asant tavel g., asant diskriv g. ; *er ging stillschweigend davon,* ne oa ket chomet eno da c'horiñ vioù, ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne

oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da sorenniñ war al lec'h, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all ; *stillschweigend einschließen,* dindanveizañ.

stillsitzen V.gw. (saß still / hat stillgesessen) : chom sioul en e azez, chom difiñv en e azez (en e goazez, war e goazez).

Stillstand g. (-s) : **1.** chag g., chagadur g., sac'h g., sac'hadur g., paouezidigezh b., span g. ; *den Krankheitsverlauf zum Stillstand bringen,* terriñ nerzh ar c'hleñved ; **2.** [dre skeud.] morgousk g., dilañs g.

stillstehen V.gw. (stand still / hat stillgestanden) : **1.** sac'hañ, chagañ, chom da boulladañ, chom da vervel, chom a-sav, chom a-sac'h, chartiñ, bezañ en arsav ; **2.** [merdead., mor] bezañ plaen (dous, sioul, kalm-gwenn, kalm-chok, kalm-mik, kalm-chouk, habask).

stillstehend ag. : **1.** [dour] sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, eoget ; **2.** [merdead.] *stillstehendes Meer,* mor plaen (dous, sioul, kalm-gwenn, kalm-chok, kalm-mik, kalm-chouk, habask) g., kalmijenn b., kalm-chok g.

Stillung b. (-,-en) : **1.** peoc'hadur g., siouladur g., distanadur g. ; **2.** gwalc'hadur g., gwalc'hañ g. ; **3.** [magadenn] bronnadur g., laezhadur g.

Stillungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù-distanañ g., louzoù distanus g.

Stilübung b. (-,-en) : pleustradenn war ar stil b.

stilvoll ag. : kran, kempenn, mistr, faro, cheuc'h, mat-dreist, mat-distailh, blizidik, tonius.

Stilvorlage b. (-,-n) : [stlenn.] follenn stil b.

Stilyt g. (-en,-en) : [relij.] stilit g.

Stimmabgabe b. (-,-n) : mouezhiadenn b., voterezh g.

Stimmauszählung b. (-,-en) : konterezh ar mouezhioù g.

Stimmbänder lies. : [korf.] plegoù ar vouezh lies.

stimmberechtigt ag. : ar gwir gantañ da votiñ ; *stimmberechtigt sein,* kaout gwir da votiñ, kaout ar gwir da votiñ, kaout droed da votiñ, kaout an droed da votiñ.

Stimmberechtigte(r) ag.k. g./b. : voter g., voterez b., mouezhier g., mouezhierez b., dilenner g., dilennerez b.

Stimmbeteiligung b. (-,-en) : [Bro-Suis] perzhiadur en un dilennadeg g., kemer-perzh en un dilennadeg g.

Stimmbezirk g. (-s,-e) : pastell-vro savet evit an dilennadegoù b.

Stimmbruch g. (-s,-brüche) : kemm-mouezh g. ; *er befindet sich im Stimmbruch,* ur vouezh kilhog a zo gantañ ; *er hat den Stimmbruch hinter sich,* deuet eo e vouezh c'hros gantañ.

Stimmbürger g. (-s,-) : [Bro-Suis] voter g., mouezhier g., dilenner g.

Stimmbürgerin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] voterez b., mouezhierez b., dilennerez b.

Stimmchen n. (-s,-) : *ein dünnes Stimmchen,* ur vouezh voan b., ur vouezh tanav b., ur vouezh displet b., ur vouezh sempl b., ur vouezh dister b.

Stimme b. (-,-n) : **1.** mouezh b., ourouler g., [dre fent] trompilh b., c'hwitell b., korzenn b. ; *mit leiser Stimme,* a vouezh izel, goustadik, sioul, e kuzul ; *mit halber Stimme sprechen,* komz a hanter vouezh ; *helle Stimme,* mouezh sklintin b. ; *tonlose Stimme, belegte Stimme,* mouezh vouk b., mouezh damvouget b., mouezh voud b., mouezh staenet b., mouezh goloet b. ; *schwache Stimme, dünnes Stimmchen,* mouezh tanav b., mouezh displet b., mouezh voan b., mouezh sempl b., mouezh dister b. ; *eine zitternde Simme haben, mit der Stimme zittern,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; *klare Stimme, deutliche Stimme,* mouezh distag b., mouezh fraezh b., mouezh sklaer b., mouezh splann b., mouezh heglev b. ; *scharfe Stimme,* mouezh skiltr(us) b., mouezh reut b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroñs b., mouezh lemm g. ; *grelle Stimme,* mouezh skiltr b., mouezh lemm b. ; *starke Stimme, laute Stimme,* mouezh kreñv b., mouezh korzennet mat b. ; *ich habe ihn an seiner Stimme erkannt,* diouzh e vouezh (diouzh e gomz, diouzh e brezeg, diouzh e gaoz, diouzh e lavar, er mod ma komze) em boa e anavezet ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger,* dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien, dre ma tostae e foeñve hag e strishae mouezhioù ar ganerien ; *tiefe Stimme,* mouezh don b. ; *die Stimme senken,* komz izeloc'h, izelaat e vouezh ; *die Stimme erheben,* reiñ e vouezh da glevet, lavaret e gomz, mont war ar gaoz, sevel e vouezh ; *die Stimme heben,* komz uheloc'h, komz kreñvoc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an unan, sevel e vouezh, gorren e vouezh, kas ton, uhelaat e vouezh, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *er hob die Stimme, ohne im Geringsten zu ergrimmen,* sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato ; *jemandes Stimme hören,* klevet genoù u.b. o kaozeal ; *jemandes Stimme nachäffen, jemandes Stimme nachahmen,* delvenn mouezh u.b. ; *Stimme aus dem Bauch,* mouezh-kof b. ; *die Stimme versagte mir,* va mouezh a c'hwitas (a vankas) din, va mouezh a vankas ouzhin, stouvañ a reas va mouezh, koll a ris va c'hwitell, chom a ris war va c'hement all, chom a ris berr war va ger, chom a reas va genoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), kazh e chomas va mouezh, kouezhañ a reas an alvaon warnon, taolet e voen en alvaon, skoet e voen gant ar simud, chomet e oan mik, aet e oan dilavar ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen,* va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; *ihre Stimme übertönte all die anderen,* klevet e veze he mouezh war-greiz tout an dud, goloet e oa kaoz ar re all gant he mouezh ; *jemandes Stimme übertönen,* lazhañ mouezh u.b. gant an trouz, huchal kreñvoc'h eget u.b., bezañ trouzusoc'h eget u.b., goloiñ kaoz u.b. gant un trouz bennak ; *in den Bergen trägt die Stimme weit,* er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù.

2. [sonerezh] *einzelne Stimme,* solo g., mouezh hec'h-unan b., unkan g., unkanad g.

3. [polit.] mouezh b. ; *jemandem seine Stimme geben,* mouezhiañ a-du gant u.b., reiñ e vouezh d'u.b. ; *Sitz und Stimme haben,* bezañ ar gwir gant an-unan da gemer perzh er breutadegoù (da gemer perzh ha da votiñ en dalc'hioù-azez), kaout gwir da reiñ e vouezh (Gregor) ; *Stimmen sammeln,* kestal mouezhioù, kabaliñ, mont da glask mouezhioù ; *beratende Stimme,* gwir da reiñ e ali g. ; *mit allen Stimmen,* a-unvouezh ; *entscheidende Stimme,* mouezh-dispartiañ b. ; *sich der Stimme enthalten,*

anvouezhiañ, chom hep mouezhiañ, nac'h votiñ, chom hep votiñ, nac'h kemer perzh en ur vouehiadeg.
4. *die Stimme des Gewissens (die innere Stimme),* mouezh ar goustiañs b., mouezh ar galon b., huanadenn ar goustiañs b. ; *Volkes Stimme, Gottes Stimme,* mouezh an dud eo mouezh Doue ; *vox populi, vox Rindvieh* [Franz Josef Strauß (CSU)], mouezh ar bobl, mouezh chatal.
Stimmeingabe b. (-,-n) : [stlenn.] enmont dre vouezh g.
stimmen V.k.e. (hat gestimmt) : **1.** kendoniañ, toniañ, keidañ, songeidañ ; *Instrumente stimmen,* toniañ binvioù sonerezh an eil gant egile, songeidañ binvioù sonerezh an eil diouzh egile, bondoniañ ; *eine Geige stimmen,* songeidañ ur violin ; *höher stimmen,* lakaat da seniñ uheloc'h ; *niedriger stimmen,* lakaat da seniñ izeloc'h ; *ein Klavier stimmen,* toniañ ur piano, songeidañ ur piano ; **2.** [dre astenn.] *traurig stimmen,* tristaat, nec'hañsiñ, nec'hiñ ; *fröhlich stimmen,* eürusaat, laouenaat, sederaat, gwivaat, joausaat ; *das stimmt nachdenklich,* peadra 'zo d'en em soñjal (da zebriñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo en dra-se evit prederiañ ; *sein Benehmen stimmt mich nachdenklich,* e emzalc'h a ro din da soñjal, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ ; *jemanden gegen etwas stimmen,* plantañ pennadoù en u.b. a-enep udb, c'hwezhañ pennadoù e spered u.b. a-enep udb, atizañ u.b. a-enep udb.
V.gw. (hat gestimmt) : **1.** bezañ gwir, bezañ reizh, bezañ en e reizh, bezañ just ; *nicht stimmen,* na vezañ reizh, na vezañ en e reizh, bezañ diwir, na vezañ gwir, bezañ faos, bezañ gaou ; *das kann wohl nicht stimmen !* war lost al leue ! ; *„Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ - „ja, das stimmt“,* c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? – nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *„es ist heute aber nicht warm“ - „ja, das stimmt“,* n'eo ket tomm an amzer hiziv 'vat - nann ! gwir eo ! ; *„es ist aber warm heute“ - „ja, das stimmt“,* tomm eo an amzer hiziv 'vat - ya ! gwir eo ! ; *„die Musik kann man nicht gut hören“ - „ja, das stimmt“,* ne glever ket mat ar sonerezh - nann ! gwir eo ! ; *„die Musik kann man gut hören“ - „ja, das stimmt“,* klevet e vez mat ar sonerezh - ya ! gwir eo ! ; *das stimmt schon !* **a)** gwir eo ! e-giz-se emañ ! a-du ! emaoc'h ganti ! gwir a-walc'h a lavarit ! hemañ avat a zo gwir ! n'eo ket gaou a lavarit ! reizh eo ! se 'zo just ! evel-se krak ! ; **b)** mat eo ar gont ! eeun eo ar gont ! ; *das stimmt schon so ! behalten Sie den Restbetrag !* dalc'hit ar c'hemm evidoc'h ! dalc'hit ar bruzunajoù ! ; *das stimmt doch nicht !* n'eo ket 'vat ! netra en doare-se ! gaou eo kement-se ! kement-se n'eo ket gwir ! ; *stimmt das ?* ha gwir ? ; *davon stimmt kein Wort,* tri gaou bep daou c'her a zo gant an dra-se, n'eus nemet fardaj ha gevier en dra-se, n'eus ket ur ger a wirionez en dra-se, n'eus ger gwir ebet en dra-se ; *mit der Rechnung stimmt etwas nicht,* brouilhes a zo er gont, un dra bennak ne glot ket mat er fakturenn, ur fazi bennak a zo gant ar fakturenn, n'eo ket reizh ar gont, n'eo ket ar gont just ; *die Rechnung stimmt,* reizh eo ar gont, ar gont just eo, mat eo ar gont, eeun eo ar gont ; *sieh mal nach, was mit dem Pferd nicht stimmt,* kae 'ta d'ober ur c'hompren d'ar marc'h ; *mit deinem Mantel stimmt etwas nicht,* strob 'zo ez mantell ; *da stimmt etwas nicht,* un draen a zo, un dalc'h a zo, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, n'emañ ket pep tra en e reizh, toull eo ar billig tu pe du, koad-tro a zo en afer-se, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz, n'eus ket doare vat gant kement-se, aze ez eus un dra bennak ha n'eo ket reizh-tre, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer ; *bei dem stimmt etwas nicht,* hennezh a zo droch e benn, hennezh, n'eo ket yac'h e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ ; *bei dem stimmt's es nicht ganz,* hennezh a zo foll un disterañ, krog eo da barfediñ ; *mit dem Motor stimmt etwas nicht,* arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh, direizhet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket gwall vat en-dro ; *mit dem Motor stimmt alles,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ ; *mit seinem Bein stimmte etwas nicht,* hemañ a c'hoarie un dra bennak gant e c'har ; *stimmt etwas nicht ?* un dra bennak a ra diaez dit ? un dra bennak 'zo direnk dit ? un dra bennak n'eo ket diouzhit ? un dra bennak n'eo ket mat dit ? ; **2.** *wie ist er gestimmt ?* penaos eo tuet (troet), war peseurt tu eo troet ? penaos eo imoret hiziv ? ; *froh gestimmt sein,* bezañ drant e spered ; *er ist gut gestimmt,* war e du emañ, loariet-mat eo, divouzh eo, war e du mat emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ ; *er ist übel (schecht) gestimmt,* en e benn fall emañ, emañ e spered a-dreuz, emañ e benn a-dreuz, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, o c'hoari e benn fall emañ, en imor fall-put emañ ; **3.** mouezhiañ, votiñ, reiñ e vouezh da ; *für etwas stimmen,* mouezhiañ a-du gant udb, mouezhiañ udb ; *gegen etwas stimmen,* mouezhiañ a-enep udb
Stimmenanteil g. (-s,-e) : dregantad mouezhioù g.
Stimmenanzahl b. (-,-en) : niver a vouezhioù g.
Stimmenbuch n. (-s,-bücher) : [sonerezh] skrid-sonerezh g., kevrollenn b.
Stimmeneinheit b. (-) / **Stimmeneinhelligkeit** b. (-) : unvouezh b. ; *mit Stimmeneinheit,* a-unvouezh.
Stimmenenthaltung b. (-,-en) : anvouezhierezh b., emvirouriezh b., emvirerezh g., nac'h votiñ g., nac'hadenn votiñ b., anvouezhiañ g.

Stimmenfang g. (-s) : ostizerezh politikel g., lubanerezh dilennerien g., dastrannerezh mouezhioù g., dastrann mouezhioù g., rastellerezh mouezhioù g.

Stimmengewinn g. (-s,-e) : gounid mouezhioù g. ; *diese Partei errang einen erheblichen Stimmengewinn,* gounidoù bras a zo bet gant ar gostezenn-se.

Stimmengewirr n. (-s) : mouezhiadeg b., tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., dasson g., dezrevellerezh g., vorm g., trekou g., safar g., safaradeg b., mouezhioù o troc'hañ an eil eben b., gragailh g.

Stimmengleichheit b. (-) : kempouez-mouezhioù g., disoc'h keit-ha-keit an dilennadeg g., disoc'h rampo an dilennadeg g., disoc'h par-ouzh-par an dilennadeg g., disoc'h razh-ha-razh an dilennadeg g., razherezh g.

Stimmenmehrheit b. (-,-en) : muianiver ar mouezhioù g. ; *einfache Stimmenmehrheit,* muianiver keñverel g. ; *qualifizierte Stimmenmehrheit,* muianiver doareet g.

Stimmensammler g. (-s,-) : konter mouezhioù g.

Stimmenthaltung b. (-,-en) : anvouezhierezh g., emvirouriezh b., emvirerezh g., nac'h votiñ g., nac'hadenn votiñ b., nac'h kemer perzh en ur vouehiadeg g., nac'hadenn kemer perzh en ur vouehiadeg b., anvouezhiañ g., anvouezhierezh g., anvouezh b.

Stimmenzähler g. (-s,-) : konter mouezhioù g.

Stimmenzählung b. (-,-en) : konterezh ar mouezhioù g., kontañ ar mouezhioù g.

Stimmer g. (-s,-) : **1.** kendonier g., tonier g., songeider [*liester* songeiderien] g. ; **2.** [sonerezh, tekn.] alc'hwez kendoniañ g., alc'hwez toniañ g., songeider [*liester* songeiderioù] g. ; **3.** [dre astenn.] voter g., mouezhier g., dilenner g.

stimmfähig ag. : ar gwir gantañ da votiñ.

Stimmführer g. (-s,-) : **1.** degemennour g., degemenner g. ; **2.** [dre skeud.] marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g. ; **3.** [istor] korrener g., bleiner laz-kanañ g.

Stimmgabel b. (-,-n) : forc'h-toniañ b., tonreizher g., bondoner g.

stimmhaft ag. : mouezhiek, mouezhiet, mouezhel, vogalennek, heglev, hevouezh ; *stimmhafter Laut,* kensonenn vouezhiet b., kensonenn hevouezh b., kensonenn heglev b.

Stimmhammer g. (-s,-hämmer) : [sonerezh, tekn.] alc'hwez kendoniañ g., alc'hwez toniañ g., songeider [*liester* songeiderioù] g.

stimmig ag. : a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenstag.

-stimmig ag. : *vierstimmig,* peder mouezh dezhañ.

Stimmlage b. (-,-n) : [sonerezh] skeuliad b., stirad g.

stimmlich ag. : mouezhel, mouezhiek, … ar vouezh.

stimmlos ag. : **1.** divouezh, anvouezhiek ; **2.** [armerzh] *stimmlose Aktie,* kevrann na ro ket ar gwir da gemer perzh er votadegoù b., kevrann divouezh b. ; **3.** [yezh.] dison, divouezh ; *stimmloser Laut,* kensonenn divouezh b.

Stimmlosigkeit b. (-) : anvouezh g.

Stimmrecht n. (-s) : gwir da vouezhiañ g. ; *allgemeines Stimmrecht,* mouezhiadeg hollek b., mouezhiañ hollek g.

Stimmrechtlerin b. (-,-nen) : [istor] stourmerez evit ar gwir da vouezhiañ evit ar merc'hed b., sufrajetez b.

Stimmritze b. (-,-n) : [korf.] toull ar gouzoug g., toull ar gorzailhenn g., tarzh ar c'herdin-mouezh g., tarzh plegoù ar vouezh g.

Stimmübung b. (-,-en) : filiennoù lies. ; *Stimmübungen machen,* filiennañ.

Stimmung b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] ton g., kensoniezh b. ; *falsche Stimmung,* disoniezh b., digenton g. ; *die Stimmung verlieren (nicht halten),* dont da vezañ diheson, disongeidañ ; *rein-harmonische Stimmung,* skeulenn a-bezh b.

2. [sonerezh] songeidañ g. ; [skingomz] reizhadur g.

3. [arz] liv g., arliv g., merk g., aergelc'h g., blaz g.

4. imor b., temz-spered g., aergelc'h g., amva g., endro g., jeu b. ; *in guter Stimmung sein,* bezañ war e du mat (troet mat, imoret-mat, loariet-mat, e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, en e benn mat, en e devezhioù mat), bezañ en imor vat, bezañ aoz vat en an-unan, bezañ e saout er gêr, bezañ e voc'h er gêr, bezañ e vuoc'h vrizh er gêr, bezañ a dro vat, bout en e lec'h, bezañ en e blom, bezañ troet war e du mat ; *in gehobener Stimmung,* en e charreoù, war e du, en e blom, en e jeu ; *nicht in Stimmung sein,* na vezañ en e charreoù, bezañ e spered (e benn) a-dreuz, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ gwall imoret, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bout kogus àr an heol, bezañ fumet, bezañ troet fall ; *Stimmung in die Bude bringen,* reiñ startijenn d'an dud, lakaat birvilh (buhez, berv, lusk, fiñv, herr) en dud, kas buhez d'an dud, lakaat fiñv en-dro d'an-unan ; *er weiß Stimmung in die Bude zu bringen,* hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplted (da lakaat bourrapl) ; *sie weiß Stimmung in die Bude zu bringen,* homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal ; *in schlechter Stimmung sein,* bezañ en e benn fall (troet fall, war e du fall, diaes en e benn, e roched e gwask e revr, kamm e vlevenn, trenk e valadenn), bezañ trenket e valadenn, bezañ e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ aet e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ e leue a-dreuz en an-unan, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ treuflez, bezañ fas rous ouzh an-unan, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, ober e benn du, bout kogus àr an heol, bezañ troet war e du fall ; *der Wein versetzt ihn in schlechte Stimmung,* gwall voeson en devez ; *er ist nicht in der Stimmung zum Lesen,* n'eo ket troet (tuet) da lenn ; *Börsenstimmung,* emdroadur ar feurioù en eskemmdi g., tuadur ar feurioù en eskemmdi g., doug ar feurioù en eskemmdi g. ; *es herrschte eine heitere Stimmung,* nag a blijadur a oa ! startijenn a oa gant an dud ! c'hoari a oa gant an dud ! ne oa ket trist ar jeu gant an dud ! bourrapl a oa gant an dud ! ; *es herrschte eine gedrückte Stimmung,* trist e oa ar jeu.

Stimmungsbarometer n. (-s,-) : stramm evit muzuliañ pezh a soñj an dud g., menter ar c'hedveno g.

Stimmungsbild n. (-s,-er) : damsell g., taol-lagad g., alberz g.
Stimmungskanone b. (-,-n) : tarin da farsal g., entaner g., paotr ar gordenn a-raok g. ; *er ist eine Stimmungskanone,* hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourraplted (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal ; *sie ist eine Stimmungskanone,* homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.
Stimmungslage b. (-,-n) : imor b., amva g., aergelc'h g., jeu b.
Stimmungsmache b. (-,-n) : mouslavaroù lies., empennwalc'herezh g., gwalc'herezh-empenn g., ar sujañ bred g., ar choukañ pennadoù g., ar c'hwezhañ pennadoùg., ar plantañ pennadoù g.
Stimmungsumschwung g. (-s,-umschwünge) : eilpennadur mennozh an dud, eilpennadur ar c'hedveno, eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh g.
stimmungsvoll ag. : **1.** awenet, awenus, awenekaus ; **2.** trivliadus.
Stimmungswechsel g. (-s,-) : eilpennadur mennozh an dud, eilpennadur ar c'hedveno, eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh g.
Stimmwechsel g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Stimmbruch**.
Stimmzettel g. (-s,-) : bilhed-votiñ g., bilhedenn-vouezhiañ b., paperenn-votiñ b., paperenn-vouezhiañ b. ; *die Stimmzettel zählen,* kontañ ar mouezhioù (ar bilhedoù-votiñ).
Stimulans n. (-, Stimulantia/Stimulanzien) : **1.** [mezeg.] louzoù broudañ g., louzoù atizus g., danvez broudañ g., danvez nerzh g., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., atizenn b., kentraouer g., fraouer g. ; **2.** broud g., brouderezh g., keflusk g., atiz g., lañsadenn b.
Stimulation b. (-,-en) : broud g., brouderezh g., keflusk g., atiz g., lañsadenn b., kentraouiñ g., fraouaat g., fraouadur g.
stimulieren V.k.e. (hat stimuliert) : broudañ, atizañ, stimuliñ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, fraouaat, divorediñ, divorzañ, divorfilañ, hilligañ, ober hillig da, reiñ kas da, lakaat kas e, reiñ ul lañsadenn da ; *den Blutkreislauf stimulieren,* lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon, kentrigañ ar galon ; *Literatur muss die Gefühle stimulieren,* digant al lennegezh e c'hortozer from.
stimulierend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus, kentraouus, fraouaus.
Stimulus g. (-, Stimuli) : **1.** louzoù broudañ g., danvez broudañ g., atizenn b., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., kentraouer g., fraouer g. ; **2.** [bred.] kentrigenn b., kentrigad g., broud g., brouderezh g., keflusk g., atiz g., hillig d'ar spered g.
Stinkbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez kaoc'h str., gwez-olivez Java str. [*Sterculia foetida*].
Stinkbombe b. (-,-n) : boul flaer b.
stinken V.gw. (stank / hat gestunken) : flaeriañ**,** teuler c'hwezh fall, bezañ erru c'hwezh fall gant an-unan, mouezhañ, mouezhañ d'ar fri, leuskel flaer war e lerc'h, disleuskel ur gwall vouezh, blazañ, fallvlazañ, gwallvlazañ, kas un aezhenn fall, teuler un aezhenn flaerius, teuler ur fall vlaz ; *die Betttücher fangen an zu stinken,* erru ez eus c'hwezh fall gant al liñselioù, al liñselioù a zo erru lous trenket ; *dieser verfaulte Fisch stinkt,* ar pesk brein-mañ a daol c'hwezh fall, ar pesk brein-mañ a laosk c'hwezh fall, ar pesk brein-mañ a daol ur fall vlaz, ar pesk brein-mañ a vlaz, c'hwezh fall a zo gant ar ar pesk brein-mañ, c'hwezh a zo gant ar pesk brein-mañ, c'hwezh a zeu diouzh ar pesk brein-mañ, mouezhañ a ra ar pesk-brein-mañ d'ar fri ; *ihr Atem stinkt nach Alkohol,* c'hwezh fall an alkool a zo ganti, c'hwezh an taf a zo ganti, mouezh an taf a zo ganti, honnezh a zo brein hec'h anal ; *nach Schwefel stinken,* bezañ c'hwezh fall ar sulfur gant an-unan ; *dieses Fleisch stinkt,* c'hwezh ar gouez a zo gant ar c'hig-mañ, ar c'hig-mañ a zo c'hwezh kreñv gantañ, c'hwezh a zo gant ar c'hig-mañ, ar c'hig-mañ a vlaz, mouezhañ a ra ar c'hig-mañ d'ar fri ; *vor Faulheit stinken,* breinañ en e leziregezh, bezañ lezirek evel ur martolod, bezañ lezirek evel ur bleiz, bezañ lor evel un targazh, bezañ skoet gant terzhienn an didalvez, bezañ grevet gant terzhienn al leue, bezañ un toull diboan eus an-unan ; *er stinkt vor Faulheit,* seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; *er stinkt zum Erbrechen,* flaeriañ a ra evel ur broc'h (evel ur bouc'h), ken flaerius eo hag ul louz, ur c'hwezh ken pounner a zeu dioutañ ma'z eo un doñjer bezañ war e dro ; *das stinkt zum Himmel !* **a)** un euzh hag ur skrij eo gwelet kement-se ! ur vezh eo ober kement-se ! un heuz hag ur skrij ! ur vezh eo da welet ! mezh ar chas eo kement-se ! ; **b)** [ster rik] c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh fall-mantrus a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, ur c'hwezh an diaoul, c'hwezh ar foec'h, c'hwezh an dision, c'hwezh an nondedie, ur c'hwezh flaer, c'hwezh an didie, flaer an tri mil) a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! ec'h, pebezh c'hwezh ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se, ken flaerius eo an dra-se ma'z eo un doñjer chom war e dro, an dra-se a zo flaerius evel ur pudask, an dra-se a zo flaerius evel ur broc'h ; *hier stinkt es,* aer flaerius a zo amañ, aer a zo amañ ; *Geld stinkt nicht,* an arc'hant n'o deus c'hwezh ebet, an arc'hant n'o deus liv ebet, pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di, al laer brasañ a groug ar bihanañ, son an arc'hant 'zo ur yezh anavezet e pep bro ; *Eigenlob stinkt,* ar glipenn re uhel ne c'hall ket mont war well - diboell eo kanañ e veuleudi e-unan (en em veuliñ e-unan) - an hini ne vez lorc'het nemet gantañ hag e vagerez n'eo netra a vat - arabat eo deomp en em brizout re - an hini en em fougas e-unan ne dalv na gour nag unan - re uhel e kan ho kilhog ; P. *du stinkst mir,* faegegeg a ran warnout, n'on ket evit aveliñ ac'hanout, n'on ket evit ahelañ ganit, n'on ket evit en em ahelañ ganit, e malis emaon ouzhit, malis am eus ouzhit ; *das stinkt mir,* me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, va gwalc'h am

eus eus an dra-se, aet on eok ha tremen eok gant an dra-se, eok on (aet on tremen skuizh, erru on heug, erru on heuget) gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, darev on gant an dra-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, doñjer (rukun, euzh) am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, hiris am bez ouzh kement-se, diegi am bez d'an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, donjeriñ (rukuniñ) a ran ouzh an dra-se, fast am bez evit an dra-se, kement-se a ro erez (heug, baleg, regred) din / kement-se a zegas doñjer (heug) din / ac'h eo an dra-se din (Gregor), kement-se a ra erez din, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), an heug a sav din pa welan kement-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, e chal emaon d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se ; *die Sache stinkt,* un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro a zo en afer-se, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost a zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer.

stinkend ag. : **1.** flaerius, louvidik, blazus, blazer, louvus, mouezhus, hag a vouezh, hag a daol mouezh ; *stinkend werden,* dont da vezañ flaerius, erruout c'hwezh fall gant an-unan ; **2.** *stinkende Lüge,* gaou du, gaou divezh g.

Stinker g. (-s,-) : flaerier g. louveg g., louvidig g.

stinkfaul ag. : o vreinañ en e leziregezh, lezirek evel ur martolod, lezirek evel ur bleiz, lor evel un targazh, skoet gant terzhienn an didalvez, grevet gant terzhienn al leue, un toull diboan anezhañ ; *er ist stinkfaul,* seul nebeutoc'h, seul welloc'h.

Stinkfinger g. (-s) : *jemandem den Stinkfinger zeigen,* ober brec'h d'u.b.

Stinkfritz g. (-en,-en) : P. flaerier g., louveg g., louvidig g.

stinkig ag. : flaerius, louvidik, blazus, blazer, louvus, mouezhus.

stinklangweilig ag. : borodus-kenañ, enoeüs-kenañ, arabadus-kenañ, torr-penn, war ton an anaon (ar gousperoù, ar c'hoant-kousket, ar c'hrampouezh-mouezig), darnaouüs, fastus, moredus, dizudi, euver, hirvoudus.

Stinkmarder g. (-s,-) **/ Stinkratz** g. (-es,-e) : [loen.] pudask g. [*liester* pudasked, pudiski].

Stinkmorchel b. (-,-n) : [louza.] morukl flaerius str.

stinkreich ag. : brein gant ar binvidigezh, pinvidik-lous, pitaod.

Stinkstorchschnabel g. (-s,-schnäbel) : [louza.] boked-an-diaoul g., louzaouenn an divulum str.

Stinkteufel g. (-s,-) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.

Stinktier n. (-s,-e) : **1.** [loen.] skoñs g., pudask g. [*liester* pudasked, pudiski], piteoz g. ; *Stinktiere spritzen ihren potenziellen Angreifern ein streng riechendes Sekret entgegen,* teuler flaer a ra ar pudasked pa vezont en dañger ; **2.** [dre skeud.] P. flaerier g., louveg g., louvidig g.

Stink-Wacholder g. (-s,-) : [louza.] savigne g.

Stinkwanze b. (-,-n) : [loen.] louezae g.

Stinkwut b. (-) : fulor ruz g., barrad imor taer g., barr kounnar g., barlennad taeroni b. ; *eine Stinkwut auf jemanden kriegen,* fumañ ouzh u.b.

stinkwütend ag. : fumet-naet, ruz gant ar gounnar, fuloret-mik, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-naet, brizh-du, en imor santel, e gwalarn, o virviñ gant ar gounnar, e fulor ruz, en ur fulor, ur fulor ennañ, tost da darzhañ gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *stinkwütend sein,* bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ruz gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ tost da darzhañ gant ar gounnar, migañ, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *so was macht mich stinkwütend,* fumet-naet e vezan pa welan seurt traoù.

Stint g. (-s,-e) : **1.** [loen.] perlezeg g., beleg g. ; **2.** [dre skeud.] *sich freuen wie ein Stint,* bezañ er-maez eus an-unan gant al levenez, bezañ o nijal gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen ken-ha-ken, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ dirollet gant al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ meurbet a joa en an-unan, na zougen mui an douar an-unan, bezañ war ar pevarzek-kant, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, bezañ kement a zo en an-unan o tridal gant al levenez ; *sich ärgern wie ein Stint,* fachañ ruz, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ruz gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ tost da darzhañ gant ar gounnar, migañ, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan.

Stipendiat g. (-en,-en) : [skol-veur] yalc'hour g., yalc'hadour g.

Stipendiatin b. (-,-nen) : [skol-veur] yalc'hourez b., yalc'hadourez b.

Stipendium n. (-s, Stipendien) : [skol-veur] yalc'had b.

Stippe b. (-,-n) : [kegiñ.] hili g., hilienn b., soubilh g., soubinell b., chaous g.

stippen V.k.e. (hat gestippt) : soubilhañ, soubouilhañ, hiliennañ, chaousañ.

Stippbesuch g. (-s,-e) **/ Stippvisite** b. (-,-n) : bizit buan-ha-buan evel un tarzh avel g.

stipulieren V.k.e. (hat stipuliert) : diferiñ, divizañ.

Stirn b. (-,-en) : **1.** tal g. ; *gewölbte Stirn,* tal bolzennek g. ; *die Stirn falten (runzeln),* krizañ e dal, krizañ e fri, kabridañ e dal, ridañ e dal, krinañ e zremm, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor),

bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal ; *sich (t-d-b) die Stirn abtrocknen, sich (t-d-b) die Stirn abwischen,* ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *trockene Stirn,* tal dic'hwez g. ; *Schweiß perlt auf seiner Stirn,* war e dal e piz(enn) ar c'hwezenn, pizennañ a ra ar c'hwezenn war e dal, perlezenniñ a ra ar c'hwezenn war e dal, pizenniñ a ra e dal gant an dour-c'hwez, pizennet eo ar c'hwezenn war e dal ; *jemanden an der Stirn verletzen,* ober bailh, gloazañ u.b. en e dal, bailhañ u.b. ; *jemandem die Gewehrmündung an die Stirn drücken,* lakaat beg e fuzuilh ouzh tal u.b. ; *den Hut tief in die Stirn drücken,* sankañ don e dog war e benn, sankañ don e dog war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *sie hatte die Stirn auf die Tischplatte gelegt,* harpet e oa ganti he fenn ouzh an daol ; *bewölkte Stirn,* tal koumoulet g., tal teñval (hurennek, kudennek) g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., penn beunek g., tal koumoul warnañ g., tal ur goumoulenn warnañ g. ; *seine Stirn umwölkt sich,* duaat a ra e selloù, teñvalaat a ra e benn, kruel e teu e benn da vezañ, dont a ra koumoul war e dal, dont a ra ur goumoulenn war e dal, dont a ra ur goumoulenn da deñvalaat e dal, ober a ra kozh vin, dont a ra kozh e benn, dont a ra moan e benn, dont a ra hir e vailh.

2. kribell b., hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b. ; *die Stirn haben, etwas zu sagen,* bezañ divezh (her, balc'h) a-walc'h evit lavaret udb, kaout ar gobari da lavaret udb, kaout a-walc'h a gribell evit lavaret udb, kemer hardizhegezh da lavaret udb, em hardishaat da lavaret udb, kaout hardison (hardizhegezh) da lavaret udb, krediñ hep mezh lavarout udb / kaout an divergontiz da lavarout udb /, kaout un tal divezh a-walc'h evit lavarout udb / kaout un tal ken divezh evit lavarout udb (Gregor) ; *er hatte die Stirn, so etwas zu behaupten, er hatte die Stirn, so etwas zu tun,* aet e oa keit all ; *mit eiserner (eherner) Stirn,* dichek-bras, fae ha rogentez war e vourennoù, gant ur genoù babu, balc'h, uhel ar c'haoc'h en e doull, uhel ar c'haoc'h en e revr, savet ar c'herc'h en e c'houzoug, otus (rok, bras, dichek, uhel) an tamm anezhañ, bras an tamm gantañ, difoutre.

3. *mit offener Stirn,* dizolo e zremm.

4. *jemandem die Stirn bieten,* rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennekaat ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., reiñ fas d'u.b., em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., arbenniñ ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *der Armut die Stirn bieten,* kiañ ouzh ar seizh dienez.

5. *es steht ihm an der Stirn geschrieben, man kann es an seiner Stirn lesen,* an dra-se a bar war e dal, skrivet eo gant lizherennoù bras war e dal, skrivet eo gant lizherennoù bras war e zremm, ar stumm a zo warnañ, ken fall eo hennezh ha m'en deus an doare da vezañ, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon.

Stirnader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn an tal b.

Stirnband n. (-s,-bänder) : taledenn b., taled g., talgen g., lêrenn-dal b., tallien g. ; *sie trug ein Stirnband,* un daledenn a gelc'hie he zal, kelc'hiet e oa he zal gant un daledenn.

Stirnbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn tal g.

Stirnbinde b. (-,-n) : taledenn b., taled g., talgen g., lêrenn-dal b., tallien g. ; *sie trug eine Stirnbinde,* un daledenn a gelc'hie he zal, kelc'hiet e oa he zal gant un daledenn.

Stirnbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] arc'hbolz b., rizenn-volz b.

Stirnfalte b. (-,-n) : roufenn an tal b.

Stirnglatze b. (-,-n) : *er hat eine Stirnglatze,* tarvoal eo.

Stirnhöhe b. (-) : *die Augen in Stirnhöhe,* an daoulagad rez e dal lies. (Gregor).

Stirnhöhle b. (-,-n) : [korf.] sinus-tal g., kev an tal g.

Stirnhöhlenkatarrh g. (-s,-e) **/ Stirnhöhlenvereiterung** b. (-,-en) : [mezeg.] sinuzit tal g., kevfo tal g.

Stirnlocke b. (-,-n) : kuch g., kuchad g.

Stirnmoräne b. (-,-n) : morena dal b., mein-tal lies., skornatred tal g.

Stirnrad n. (-s,-räder) : rod dantek dent eeun b.

Stirnreif g. (-s,-e) : taledenn b., taled g., talgen g., kelc'h-penn g. ; *sie trug einen Stirnreif,* un daledenn a gelc'hie he zal, kelc'hiet e oa he zal gant un daledenn.

Stirnriemen g. (-s,-e) : lêrenn-dal b.

Stirnrunzeln n. (-s) : krizadenn dal b., mouspenniñ g.

Stirnseite b. (-,-n) **/ Stirnstück** n. (-s,-e) **/ Stirnwand** b. (-,-wände) : [tisav.] talbenn g., tal g., talier g., diaraog g., fasadenn b., araog an ti g.

Stoa b. (-) : **1.** [tisav.] kolonenneg g. ; **2.** prederouriezh ar porched b., stoikegezh b., stoikouriezh b.

Stöberhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-Spagn g., ki-spagnol g.

stöbern V.dibers. (hat gestöbert) : *es stöbert,* erc'h fu ha stank a ra.

V.k.e. (hat gestöbert) : **1.** *der Hund stöbert das Wild (auf),* emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; **2.** firbouchañ e, furchal, furchal e, furchata e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, furediñ e, furikat e, furikat, fuketal e, fuketal, dispac'hañ, turmuch e, turlutañ, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, pismigañ ; *in einer Schublade stöbern,* firbouchañ (furchal, furchata, fuketal, furikat, furediñ, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ) en un diretenn, c'hwiliañ (furchal, turlutañ, fuketal, furikat, dispac'hañ) un diretenn ; *in Büchern stöbern,* furchal e-barzh levrioù ; *in alten Papieren stöbern,* parichaoua ; **3.** [dre astenn.] P. *jemanden aufstöbern,* diboufañ e neizh d'u.b., diskoachañ u.b.

stochastisch ag. : **1.** degouezhus ; **2.** tebegel.

Stocher g. (-s,-) : **1.** fichell b., pifon g., keniler g. ; **2.** skarzh-dent g.

stochern V.gw. (hat gestochert) : **1.** *im Feuer stochern,* firbouchañ an tan / kempenn an etivi (Gregor), pifonañ an tan, brochañ ar regez, keniliñ ; **2.** [dre astenn.] P. firbouchañ, furchata, turmuch, c'hwiliañ, turlutañ ; **3.** skarzhañ, karzhañ ; *sich (t-d-b) in den Zähnen stochern,* skarzhañ e zent, karzhañ e zent.

Stock[1] g. (-s, Stöcke) : **1.** bazh b., kanenn b., penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penn-treujenn g., penngod g., kefienn b., penn-

bourdon g., gwalenn b., gwial str. ; *dünner Stock,* flip g. ; *ein dicker Stock,* ur penn-bazh yac'h g., un tamm mat a vazh g. ; *das dicke Ende eines Stockes,* penn tev ur vazh g. ; *Stock mit gebogenem Griff,* bazh kamm b., bazh penn kamm b., bazh krogek b. ; *Stock zum Umrühren des Wassers,* fourdouilh g. ; *seinen Stock konnte er zur Not als Waffe gebrauchen,* e vazh koad a oa ur gwarez evitañ ; *sich auf seinen Stock stützen,* bale diwar-bouez ur vazh, bale war-bouez ur vazh, kerzhet war-bouez ur vazh, en em harpañ war ur vazh, bale krog en e benn-bazh, bale daoubleget war e vazh, pouezañ war e vazh evit bale ; *steif wie ein Stock,* reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, sonn evel ur pikerom, reut evel ur pikerom, sonn evel ur roc'h ; *jemanden mit einem Stock schlagen,* reiñ fest ar vazh (fest ar geuneudenn, kerc'h, segal) d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù (ur pred bazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ ur c'hefestad (ul lard, ur grizilhad taolioù, un dres) d'u.b., bazhata u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, distremen u.b. a daolioù bazh, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr, reiñ ur freilhad d'u.b., sevel koad dreist u.b. ; *sich mit Stöcken prügeln,* en em gannañ a daolioù bazh ; *mit dem Stock zuschlagen,* c'hoari ar vazh ; *Taktstock,* gwalenn-ventadañ b., bazh (gwalenn b.) ar pennsoner b., gwialenn ar penn orkestra b. ; *Billardstock,* bazh vilhard b.

2. skod-gwini g., kef-gwini g., kef gwinienn g. ; *auf dem Stock,* ouzh ar gwini.

3. skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pennskod g., skod g., skodenn b., kevenn b., solenn b., treujenn b., kef g. ; *mit Stock und Stiel ausrotten,* diwriziennañ ha distrujañ (Gregor), kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), heskiñ, diouennañ, dinodiñ, harluañ a-douez an dud, harluañ a-vetoù an dud, lemel, terriñ ; *über Stock und Stein laufen,* ferañ, redek a-dreuz koad ha douaroù, redek dre gleuz ha garzh.

Stock[2] g. (-s, Stockwerke) : estaj g., solier g., solieradur g., kombod g. ; *der untere Stock,* an estaj dindan g. ; *das Haus ist drei Stock hoch,* un ti a dri estaj eo ; *im fünften Stock wohnen,* bezañ o chom er pempvet estaj, bezañ o chom er pempvet kombod, bezañ o chom er pempvet solieradur, bezañ o chom er pempvet solier ; *er wohnt im Stock direkt über uns,* emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom en estaj a-us, emañ o chom e-krec'h, emañ o chom war-laez ; *in den oberen Stock steigen,* pignat e-krec'h, mont e-krec'h, mont e laez, mont d'al laez, mont war-laez, mont d'an nec'h.

Stock[3] g. (-s,-s) : **1.** staliad b., pourvezioù lies., berniad g., stok g., boniad g. ; **2.** [kartoù] *Kartenstock,* pigos g., pod g., bern g. ; *eine Karte vom Stock aufnehmen, eine Karte vom Stock ziehen,* mont d'ar pigos, pigosat, kemer ur gartenn er pod, pipat.

Stockausschlag g. (-s,-ausschläge) : [louza.] taolaj str.

stockbesoffen ag. / **stockbetrunken** ag. : *er ist stockbetrunken, er ist stockbesoffen,* dotu eo, mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put) eo, mezv-dall-put eo, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, ur pezh revriad a zo gantañ, paket en deus ur ribotad, mezv eo evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn, evel ur soner kloc'h), kras eo, kras-mat eo, ne wel mui nemet gant e c'henoù, gwelet a ra pesked el laezh, bourr da greviñ eo, moñs-dall eo, leun eo e revr, mezv eo evel ma blijont da Zoue, ne c'hall ket mui dougen e gig, poazh eo, re garg eo e garg.

Stockbett n. (-s,-en) : gwele-estaj g.

stockblind ag. : dall-mik, dall-poch, dall-put, dall-pik, dall evel ur c'hoz, groñs dall.

Stöckchen n. (-s,-) : kelastrenn b., gwial str.

Stockdegen g. (-s,-) : bazh-kleze b., kanenn-gleze b.

stockdumm ag. : sot-paner, sot-ran, diot-naet, diot-nay, diot-ran, tanav e spered, amboubal evel ur votez, sot evel ur bailh, sotoc'h eget ur banezenn, sotoc'h eget ur baner, sotoc'h eget paneroù, sotoc'h eget pevarvezk, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur waz, diot evel ur waz, gad diwar c'had, genaouek evel ur ribod ; *er ist stockdumm,* aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, sot eo evel ur waz, hennezh a zo sotoc'h mil gwech eget ur banezenn, hennezh a zo sotoc'h eget ur baner, hennezh a zo sotoc'h eget paneroù, hennezh a zo sotoc'h eget pevarzek, diot eo evel ur waz, genaouek eo evel ur ribod.

stockdunkel ag. : teñval-sac'h, teñval-du, teñval-dall, teñval ken ez eo, du-pod, du-pok, noz-du, noz-du-dall, noz-serret, du-holl, teñval evel en ur sac'h, teñval evel en ur forn, teñval evel ar glaou, teñval evel an noz, du evel an noz ; *es ist stockdunkel,* noz-du a ra, noz-du-dall a ra, noz-serret a ra, noz teñval-sac'h a ra, teñval eo ken ez eo, noz dall eo, du-pod eo, du eo evel en ur pod, teñval-sac'h eo, du-holl eo an noz, an noz a zo ken du hag ar pec'hed, ne weler banne, ne weler siseurt ebet, n'eus berad sklêrijenn ebet ; *eine stockdunkle Nacht,* un noz du evel ur forn b., un noz du-pod b., un noz teñval-sac'h b., un noz ken du hag ar pec'hed b., un noz du-holl b.

Stöckelabsatz g. (-es,-absätze) : seul uhel ha moan g., seul pik g.

stöckeln V.gw. (ist gestöckelt) : mont war e seulioù pik, mont gant botoù seulioù pik.

Stöckelschuhe lies. : botoù seulioù pik lies.

stocken V.k.e. (hat gestockt) : [louza.] harpañ, stañsoniñ, skorañ.

V.gw. (hat gestockt) : **1.** bezañ stanket , sac'hañ, chagañ, chom a-sac'h, chartiñ, bezañ en digeflusk, houbañ ; *das Wasser stockt,* an dour ne red ket mui, stanket eo red an dour ; *ihm stockt das Herz,* hennezh a vank e galon dezhañ, c'hwitañ a ra e galon, serriñ a ra e galon, fatikañ a ra e galon, dont a ra e galon da faziañ dezhañ, houbañ a ra e galon ; *die Unterhaltung stockte,* ar gaoz a yeas da

hesk, an diviz a yeas d'an hesk, mougañ (migañ) a reas ar gaoz, mouget e oa ar gaoz, miget e oa ar gaoz, troc'het e oa ar gaoz, en digeflusk edo an diviz ; **2.** pouloudenniñ, pouloudañ, kaoulediñ, chalkiñ, kalediñ, sonnañ ; *gestockte Milch,* laezh kaoulet g., *gestocktes Blut,* gwad pouloudet g. ; **3.** [dilhad, paper] arneviñ, bronduañ.

Stocken n. (-s) : **1.** [traoù] chagadur g., chag g., sac'h g., sac'hadur g., sac'hadenn b., dilañs g., stoc'had g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; **2.** [tud] *ins Stocken geraten,* chom sac'het, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug, azenañ, balbouzañ, glabousañ, haketal, chom boud, chom bouc'h ; *die Unterhaltung geriet ins Stocken,* ar gaoz a yeas da hesk, an diviz a yeas d'an hesk, mougañ (migañ) a reas ar gaoz, mouget e oa ar gaoz, miget e oa ar gaoz, troc'het e oa ar gaoz, en digeflusk edo an diviz ; **3.** [kenw.] *Stocken der Geschäfte,* chag an aferioù g., chagadur an aferioù g. ; **4.** [gwad,laezh] kaouledadur g., kaouledigezh b., sonnadur g.

stockend ag. : [dour] sac'h, sac'het, dired, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, eoget.

Adv. : *stockend lesen,* azenañ, bezañ kleiz da lenn, bezañ gagouilh da lenn ; *stockend reden,* bezañ berr e deod un tamm da gaozeal, bezañ dalc'het un tamm en e gaoz, bezañ dalc'het en e c'her, bezañ gagouilh da gaozeal, bezañ stag e deod ouzh e vouzelloù, balbouzañ, haketal.

Stockente b. (-,-n) : [loen.] houad-korz g.

Stockerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] tous g., skabell b., pased b.

stockfinster ag. : teñval-sac'h, teñval-du, teñval-dall, teñval ken ez eo, du-pod, du-pok, noz-du, noz-du-dall, noz-serret, teñval evel an noz, du evel an noz, du-holl, teñval evel en ur sac'h, du evel en ur pod, teñval evel en ur forn, teñval evel ar glaou ; *es ist stockfinstere Nacht, es ist stockfinster,* noz-du a ra, noz-du-dall a ra, noz-serret a ra, noz teñval-sac'h a ra, teñval eo ken ez eo, noz dall eo, du-pod eo, du eo evel en ur pod, teñval-sac'h eo, du-holl eo an noz, an noz a zo ken du hag ar pec'hed, ne weler banne, ne weler siseurt ebet, n'eus berad sklêrijenn ebet ; *eine stockfinstere Nacht,* un noz du evel ur forn b., un noz du-pod b., un noz teñval-sac'h b., un noz ken du hag ar pec'hed b., un noz du-holl b.

Stockfisch g. (-es,-e) : **1.** [kegin.] moru sec'h g., merluz sec'h g., vergadell b. ; **2.** [dre skeud.] azen gornek g.

Stockfleck g. (-s,-e) : [dilhad, levrioù] brondu g., bronduadur g. ; *Stockflecke bekommen,* arneviñ, bronduañ.

stockfleckig ag. : bronduet, arnevet, duet, merglet ; *stockfleckig werden,* arneviñ, bronduañ.

stockfremd ag. : P. *diese Leute sind mir stockfremd,* an dud-se n'int na karr na karrigell din, n'ouzon ket piv eo an traoù-se.

Stockglaube g. (-ns) : kredenn start b., kredenn divrall b.

stockheiser ag. : divouezh a-grenn ; *stockheiser sein,* bezañ divouezh a-grenn, bezañ gwelet ar bleiz.

Stockhieb g. (-s,-e) : bazhad b., keuneudennad b., taol bazh g., fustad g.

Stockholm n. (-s) : Stockholm b.

stockig ag. : **1.** [dilhad] bronduet, duet, merglet, arnevet ; *stockig werden,* arneviñ, bronduañ ; **2.** [laezh, gwad] kaoulet, pouloudet ; **3.** [c'hwezh] c'hwezh ar brein (ar c'hozh, an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ ; **4.** koadek ; **5.** reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, ken son hag ur vazh kloued, sonn evel ur roc'h.

-stöckig ag. : *dreistöckig, ...* tri estaj, .. a dri estaj.

Stocklaterne b. (-,-n) : penn gouloù g., letern troadek g.

Stockleuchter g. (-s,-) : kantolor troadek g., kantolor-sich g.

Stocklösung b. (-,-en) : [kimiezh] dourenn-vamm b.

Stockmakler g. (-s,-) : kourater g.

Stockmalve b. (-,-n) : [louza.] roz-malv str., rozenn-valv b.

Stockmühle b. (-,-n) : milin-doull b., milin-grufel b.

Stockpreuße g. (-n,-n) : Prusian penn-kil-ha-troad g., Prusian betek mel e eskern g., [ur] Prusian glez g.

Stockprügel g. (-s,-) : laz taolioù g., bazhadenn b., roustad g., kempenn g./b., fustadenn b., keuneudennadoù lies., fustadoù lies., freilhadoù lies., trell b., bodennad b., c'hwistadoù lies., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., kefestad g., distokadenn b., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., gwiskad bazhadoù g., chupennad vazhadoù b., trepan g., frotadenn b., saead vazhadoù b., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b.

Stockpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent solutaat g., poent sonnennañ g.

Stockreis n. (-es,-er) : [louza.] taol g., taoladenn b.

Stockrose b. (-,-n) : [louza.] roz-malv str., rozenn-valv b.

stocksauer ag. : fumet-naet, ruz gant ar gounnar, fuloret-mik, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-naet, brizh-du, en imor santel, e gwalarn, o virviñ gant ar gounnar, e fulor ruz, en ur fulor, ur fulor ennañ, tost da darzhañ gant ar gounnar, o vegan, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Stockschlag g. (-s,-schläge) : bazhad b., keuneudennad b., taol bazh g., fustad g.

Stockschnupfen g. (-s,-) : [mezeg.] pennad sifern g., choberd g.

Stockschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs intrañv b., biñs ar c'hrog-bank b.

Stockständer g. (-s,-) : doug-disglavieroù g.

stocksteif ag. : reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), sonn evel ur ganabenn, sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, sonn evel ur pikerom, reut evel ur pikerom ; *stocksteif sein,* bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil), bezañ sonn evel ur ganabenn, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn war e gilhoroù evel ur c'hilhog, bezañ ken sonn hag ur vazh kloued, bezañ reut ha sonn evel un tonton besk, bezañ sonn evel ur pikerom, bezañ reut evel ur pikerom, bezañ sonn evel ur roc'h.

Stocksünder g. (-s,-) : pec'her aheurtet en e bec'hed g., pec'her dibened g., pec'her hag a chom da vreinañ en e bec'hed g., pec'her hag a chom da ginviañ en e bec'hed g., pec'her engravet g., pec'her kaledet g., pec'her kilhourzet g.

stocktaub ag. : *er ist stocktaub,* bouzar-put eo, bouzar-kloc'h eo, bouzar-glez eo, bouzar-lech eo, bouzar evel ur c'hloc'h (evel ur c'hleuz, evel un tamm koad, evel ur penton, evel ur girin, evel ur sourd, evel ur glesker, evel ur ran, evel ul lech) eo, ne glev siseurt ebet, ne glev

banne, ne glev greun, ne glev grik, ne glev berad, ne glev son, ne glev takenn ebet.

Stockung b. (-,-en) : **1.** chagadur g., chag g., sac'h g., sac'hadur g., sac'hadenn b., dilañs g., stoc'had g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b., strobad g. ; **2.** kaouledadur g., kaouledigezh b., sonnadur g. ; **3.** [mezeg.] stoc'had g., krogn g., kreugn g., sonnadur g. ; *Stockung des Blutes*, taol-gwad g., sonnadur ar gwad g.

Stockwerk n. (-s,-e) : estaj g., solier g., solieradur g., kombod g. ; *das untere Stockwerk,* an estaj dindan g. ; *er wohnt im Stockwerk direkt über uns,* emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom e-krec'h, emañ o chom war-laez ; *in das obere Stockwerk steigen,* pignat e-krec'h, mont e-krec'h, mont e laez, mont d'al laez, mont war-laez, mont d'an nec'h.

Stockzahn g. (-s,-zähne) : kildant g., dant malañ g.

Stoff g. (-s,-e) : **1.** danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennoù lies., gwiadur g., gwiaderezh g., entof g. ; *gewirkter Stoff,* gwiad brochennet g./b., gwiad stamm g./b. ; *dicker haltbarer Stoff,* fetisenn b. ; *ein haltbarer Stoff,* un danvez kreñv g. ; *dieser Stoff hat überhaupt keinen Halt,* n'eus tamm dalc'h en danvez-mañ, an danvez-mañ n'en deus dalc'h ebet ; *dieser Stoff lässt sich leicht reinigen,* an danvez-se a garzh buan ; *dieser Stoff schmutzt leicht,* buan e ya lous an entof-se, an entof-se a ya lous buan, an entof-se ne vez ket pell da vezañ lous, fankus eo an danvez-se ; *dieser Stoff schmutzt nicht leicht,* distrouilh eo an entof-se.

2. materi g., danvez g., danvezenn b., dafar g. ; *Baustoffe,* dafar sevel tiez g. ; *Rohstoff,* danvez diaoz g. ; *Stoff in flüssiger Form,* danvez liñvel g., danvezenn liñvel b., liñvenn b. ; *aus härterem Stoff gemacht,* **a)** dalc'hus, start ; **b)** [dre skeud.] dispont, divrall, kalet, start, dibleg, n'eo ket tanav e lêr, kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h, ur galedenn a zen anezhañ, un den en ur pezh anezhañ, ur paotr reut anezhañ, ur paotr tout en un tamm anezhañ, start war e dachoù, plom war e dachoù, kalet ouzh ar boan, start ouzh ar boan.

3. [kimiezh] korf g., danvezenn b. ; *einfacher Stoff,* korf eeun g. ; *organischer Stoff,* danvezenn organek b., danvez bevel g. ; *chemischer Stoff,* aozad kimiek g., danvezenn gimiek b. ; *Reinstoff,* korf pur g.

4. danvez g., peadra g., dafar g. ; *Stoff zu etwas geben,* reiñ peadra (reiñ dafar) evit ober udb ; [lenneg.] *Stoff zu einem Film,* danvez evit sevel ur film g. ; *Stoff zum Nachdenken,* danvez preder g., peadra da gompren g.

5. tem g., testenn b., kraf g., dalc'h g., danvez g., dodenn b., sujed g., kistion b., kaoz b.

Stoffballen g. (-s,-) : rollad mezher g.

Stoffbehang g. (-s,-behänge) : stign g.

Stoffel g. (-s,-) : amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., balouard g., lochore g., pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein-melchon g., plaou g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., buredenneg g., geolieg g., beg glep g., genoù glep g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., tarieller g., drailh-botoù g., drailher g., draster g.

Stofffetzen g. (-s,-) : tamm mezher g., drailhenn vezher b., pilhenn b., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b.

Stoffgewicht n. (-s,-e) : [fizik] pouezder spesius g., pouezder rummel g.

stoffhaltig ag. : danvez ennañ.

stofflich ag. : materiel, danvezek, danvezel, dalc'hadel.

Stofflichkeit b. (-) : danvezelegezh b., danvezegezh b., danvezelezh b.

stofflos ag. : **1.** dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn ; **2.** [dre skeud.] dizanvez, goullo, paour, flak, sklat, dister.

Stoffmangel g. (-s) : diouer a zanvez g. ; *Stoffmangel haben,* bezañ dizanvez, bezañ goullo, bezañ flak.

Stoffname g. (-ns,-n) : **1.** anv danvez g. ; **2.** [yezh.] anv hollek g.

Stoffpuppe b. (-,-n) : poupinell vezher b.

stoffreich ag. : kalz a zanvez ennañ, pinvidik.

Stoffrest g. (-es,-e) : drailhenn lien b., drailhenn vezher b., rollad g., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b.

Stoffrolle b. (-,-n) : rollad mezher g.

Stoffschere b. (-,-n) : gweltre ar c'hemener b.

Stofftier n. (-s,-e) : [c'hoariell] loen feurenn g., loen grognonet g., loen gloan g.

Stoffwechsel g. (-s,-) : [bev.] metabolegezh b., kennevid g.

Stoffwechselkrankheit b. (-) : [mezeg.] kleñved metabolek g., dizurzh metabolek g., strafuilhoù kennevidel lies.

Stoffwechselprozess g. (-es,-e) : [bev.] prosesus metabolek g., argerzh metabolek g., argerzh kennevidel g.

stöhnen V.gw. (hat gestöhnt) : termal, klemm, leñvañ, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, morleñvañ, kunudañ, gouerouzat, garmiñ, kestal, leuskel huanadoù glac'har, kouignal, kunuc'hañ, kunuc'henniñ, gwigourat, mousklemm, mousklemmañ, toreañ.

Stöhnen n. (-s) : hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmvanoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., tore g., gwigour g., siwadennoù lies.

stöhnend ag. : klemmvanus, hirvoudus, klemmus, kunuc'hus.

Adv. : gant hirvoudoù, gant huanadoù, gant klemmvanoù, gant ur vouezh klemmus, o termal, o klemm, en ur glemmichal, en ur hirvoudiñ, o keinal, o kunudañ.

Stöhner g. (-s,-) : hirvouder g., leñver g., kunuc'her g., kunuder g.

Stoiker g. (-s,-) : stoiker g., stoikour g., stoikian g.

stoisch ag. : **1.** [emzalc'h] stoikek, stoikel, stoikour, difrom, didrefu, diflach ; *stoische Ruhe,* difrom g. ; **2.** [preder.] stoikian ; *stoische Philosophie,* stoikegezh b., stoikouriezh b.

Stoizismus g. (-) : stoikegezh b., stoikouriezh b.

Stola b. (-, Stolen) : stol b., lien chouk g. ; *mit einer Stola bedecken,* stoliañ.

Stolle b. (-,-n) **/ Stollen**[1] g. (-s,-) : [kegin.] briochenn b., brioch g.

Stollen[2] g. (-s,-) : **1.** toullenn b., riboul mengleuz g., min g., garidenn b. ; *einen Stollen treiben,* toullañ ur riboul mengleuz (ur c'haridenn) ; **2.** krap g., krapinell b., krapon g., tach-frim g. ; **3.** peul g., post g. ; **4.** [lenn.] lodenn gentañ ur poz b., lodenn gentañ ur genganez b.

Stollenarbeiter g. (-s,-) : mengleuzier g.

Stolo g. (-s, Stolonen) : [louza.] redenn b., kreskenn b., stolon g., rederez b., garenn-red b., korzenn-red b.

Stolperdraht g. (-s,-drähte) : orjal stignet a-rez an douar [da lakaat an dud da strebotiñ] g., orjal strebotus g.

stolperig ag. : stroñsus, skoasellek, skosellek, torosennek, torosennus, turumellek, rust, amblaen, digompez, dizingal, diblaen, garv, distrantell.

stolpern V.gw. (ist gestolpert) : **1.** lakaat e dreid er memes botez, strobañ e dreid, asoupañ, begiviniñ, ober ur falsvarchadenn, falsvarchañ, falsvarchiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, strebotiñ, pukañ, teukañ, krabousiñ, treuziñ e votez, treuziñ e droad, mankout d'e paz ; *über einen Stein stolpern,* teukañ (strebotiñ) ouzh ur maen, stekiñ e droad ouzh ur maen (en ur maen) ; *sie stolperte über einen Stein, konnte sich aber gerade noch fangen,* strebotiñ a reas ouzh ur maen, met gallout a reas adkavout he zreid ; **2.** [dre skeud.] *über ein Wort stolpern,* na zont a-benn eus ur ger, bezañ dalc'het gant ur ger, chom berr war ur ger, teukañ ouzh ur ger ; *über Zwirnsfäden stolpern,* c'hwitañ war e grog evit bihan dra.

Stolperstein g. (-s,-e) : maen strebotus g., asoup g. / bunt g. (Gregor), maen-bunt g., maen-skoilh g., droukskoilh g.

stolz ag. : faro, lorc'hus, lorc'hek, balc'h, fier, c'hwezet, otus, glorius, tonius, faeüs, rok, bras, dichek, uhel, ourgouilhus, grontek, morgant, brabañsus, pompus, pompadus, pompoulik, c'hwezhigell, randonus, brasonius a galon, stad ennañ ; *ein stolzer Bursche,* ur paotr faro g. ; *sie ist ein stolzes Mädchen,* ur valc'henn a zo anezhi, ur bennsac'henn a zo anezhi, ur stadenn a zo anezhi, ur bebrenn a zo anezhi, honnezh a zo ul lorc'henn, honnezh a zo ur plac'h a lorc'h, honnezh a zo ur baborenn, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo ur plac'h bras, honnezh a zo ur gwall itron, honnezh a zo ur plac'h a-stroñs, honnezh a zo un dimezell, honnezh a zo un itron, honnezh a zo lorc'h enni, honnezh a zo uhel an avel ganti, bras eo an tamm outi, bras eo an tamm anezhi, bras eo an tamm ganti, brasonius a galon eo, un toull a zo outi ; *sie ist ein sehr stolzes Mädchen,* un tamm brav a zo enni, leun a gagal eo, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-mat eo, fier-ruz eo, fier-sot eo ; *er ist stolz auf seinen neuen Wagen,* hennezh a zo c'hwezet dezhañ gant e garr-tan nevez, hennezh a zoug randon gant e garr-tan nevez, gwall fier eo dezhañ gant e garr-tan nevez, hennezh a zo pipi gant e garr-tan nevez, hennezh a zo ul lostennad lorc'h ennañ gant e garr-tan nevez, hennezh a zo un tamm tro ennañ gant e garr-tan nevez, mont a ra e gloar gant e garr-tan nevez, hennezh a zo un tamm digor ennañ gant e garr-tan nevez, stad a zo ennañ gant e garr-tan nevez, trein a zo ennañ gant e garr-tan nevez, digor eo dezhañ gant e garr-tan nevez, digor a zo ennañ gant e garr-tan nevez, fouge a zo ennañ gant e garr-tan nevez ; *stolz auf seine Freiheit sein,* bezañ lorc'h en an-unan (bezañ digor d'an-unan, bezañ stad en an-unan, bezañ fouge en an-unan) gant e frankiz, bezañ un tamm digor en an-unan en abeg d'e frankiz, dougen randon gant e frankiz, dougen roufl gant e frankiz ; *eine stolze Seele,* un den a lorc'h g., un den a stad g. ; *ein stolzes Gebaren,* un emzalc'h otus (balc'h, glorius, tonius, faeüs, dichek, uhel, bras, rok) g. ; *stolz gucken,* dremmel ; *die kleinsten Unteroffiziere sind die stolzesten,* an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ ar c'haoc'h en o zoulloù, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ an tamm enno ; *stolzer werden,* dont da vezañ lorc'hus pe lorc'husoc'h, brasaat ; *… und ich bin stolz darauf, …* ha stad ennon, … ha kement-se a laka un tamm digor ennon ; *die Großmutter ist stolz auf ihren Enkelsohn,* ar vamm-gozh a vez stad enni gant he mab-bihan, ar vamm-gozh a vez ul lorc'h enni gant he mab-bihan, ar vamm-gozh a vez ul lostennad lorc'h enni gant he mab-bihan, mont a ra ar vamm-gozh e gloar gant he mab-bihan, ar vamm-gozh a vez digor dezhi gant he mab-bihan, ar vamm-gozh a ziskouez he mab-bihan gant fouge, ar vamm-gozh a vez fouge enni gant he mab-bihan, ar vamm-gozh a vez fouge enni o tiskouez he mab-bihan ; *das ist kein Grund, stolz zu sein,* n'eus ket peadra da vezañ faro, n'eus ket peadra da vont e gloar ; *ich bin stolz auf euch !* fouge am eus ennoc'h ! lec'h am eus da gaout fouge ennoc'h ! sevel a ra lorc'h ennon gant ar pezh hoc'h eus graet !

Stolz g. (-es) : **1.** lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., fouge b., tro b., ourgouilh g., lorc'haj g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., revalc'hder g., randon g., tamm tro g., treiñ g./b., digor g., kagal g. ; *von Stolz aufgeblasen,* c'hwezet, lorc'h ennañ da vougañ, lorc'h don ennañ, e galon foeñvet a ourgouilh, nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, ur fougeer brein anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, c'hwezet gant al lorc'h, ur pezh lorc'h ennañ, ur reuz ennañ, uhel ar c'haoc'h en e doull, uhel ar c'haoc'h en e revr, savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel an tamm ennañ, bras an tamm gantañ, c'hwezet gant an avel / pennboufet gant al lorc'h (Gregor) ; *er setzt seinen Stolz darin, zu ...,* lakaat a ra e striv hag e lorc'h o ..., ur pezh fouge a zo ennañ o ..., kemer a ra fouge o …, kemer a ra lorc'h ha fouge o … ; *jemandes Stolz anknacksen,* diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskenn e glipenn d'u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *er behauptete mit Stolz, er sei Heilmagier,* fougasiñ a rae e oa diskonter ; **2.** [relij.] al Lorc'hentez b.

stolzgeschwellt ag. : c'hwezet, c'hwezet gant al lorc'h, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, ur fouge gantañ ; *er ist stolzgeschwellt,* ur fouge a zo gantañ, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, en em c'hwezañ a ra, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ,

hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, uhel eo an tamm ennañ, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug ; c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh a zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em dalvezout a ra, en em zougen a ra, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, dichek, uhel, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

stolzieren V.gw. (ist stolziert) : rodal, rodal e revr, bragal, dougen roufl, en em rollañ, pauniñ, ourgouilhiñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, torodelliñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h.

Stop-and-go n. (-s) : [kirri-tan] distokell-ouzh-distokell, lost-ouzh-lost, lost-ha-lost, stok-ouzh-stok.

Stopfarznei b. (-,-en) : [mezeg.] louzoù startaus g.

stopfen V.k.e. (hat gestopft) : **1.** stankañ, didoullañ ; *Löcher (Lücken) stopfen,* didoullañ, leuniañ toulloù, kargañ toulloù, stankañ toulloù, dallañ toulloù ; *Strümpfe stopfen,* paseadenniñ loeroù, pennadañ loeroù, didoullañ loeroù, ober un tamm kraf e loeroù, peñseliat loeroù, ober ur steredenn e loeroù, steredenniñ loeroù, takonañ loeroù, dresañ loereier, freselat loeroù, krafañ loeroù ; [gwiad.] *fein stopfen,* fidelenniñ ; *Gänse stopfen,* bountañ boued e stomog ar gwazi ; **2.** bourellañ, choukañ, kouchañ, barrañ ; *seine Pfeife stopfen,* kouchañ e gorn-butun, choukañ ur c'horniad-butun, lakaat butun en e gorn ; *voll gestopft,* stromet, strobet, rouestlet, bourdet, stambouc'het, houbet, leun-kouch ; **3.** [kegin.] *voll stopfen,* farsañ ; **4.** P. [dre skeud.] *jemandem das Maul (den Mund, den Schnabel) stopfen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., gennañ u.b., rentañ u.b., stankañ e draped d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., minellañ u.b., stankañ e riboul d'u.b., stouvañ u.b., stouvañ (prennañ, stankañ) e c'henoù d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stouvañ e vilin d'u.b., stouvañ e veg d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù en u.b., sankañ gennoù gant u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b. ; *du wirst ihm wohl das Maul nicht stopfen können,* hennezh ne soc'ho ket ganit ; **5.** [merdead.] kalafetiñ ; *ein Leck stopfen,* stankañ (kalafetiñ) un toull.

V.gw. (hat gestopft) : **1.** stambouc'hañ ; *dieser Kuchen stopft,* sammus (bec'hius, pounner, kargus, tafus, stafus) eo ar wastell-se, diaes da ziskenn eo ar wastell-se, ar wastell-se a chom war ar galon, stambouc'hus eo ar wastell-se, stambouc'hañ a ra ar wastell-se ; **2.** debriñ betek stambouc'hañ, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, ober meurlarjez, pilat boued, pegañ war ar boued, mont traoù en e gorf, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, ober ur c'horfad, gloutañ, gloutoniañ, korfata, kofata, bourouniñ ; **3.** dresañ, freselat, takonañ, krafañ.

V.em. : **sich stopfen** (hat sich gestopft) : **1.** P. *sich (t-d-b) die Taschen (voll) stopfen,* ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; **2.** *sich (t-d-b) den Wanst voll stopfen,* debriñ betek stambouc'hañ, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, ober meurlarjez, pilat boued, pegañ war ar boued, mont traoù en e gorf, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, ober ur c'horfad, korfata, kofata, bourouniñ ; **3.** [dour] *sich (t-rt) stopfen,* stankañ, chagañ, lennañ, stankennañ, sac'hañ, chom a-sac'h, chartiñ.

Stopfen[1] n. (-s) : talfas g., talfaserezh g., dresadur g., takonadur g., aozerezh g., plaenaozadur g.

Stopfen[2] g. (-s,-) : stouv g., taf g., bont g., stouvell b., boustouv g., stank g.
stopfend ag. : stankaus, stankus.
Stopfer g. (-s,-) : **1.** talfaser g., dreser g., peñselier g., aozer g., takoner g. ; **2.** [korn-butun] choukell b., bazhig choukañ b. ; **3.** [louza.] bod-gouennañ g., bout g., bount g., bountenn b., boutenn b., skourr-gouennañ g., troc'hadenn b., troc'henn b.
Stopferin b. (-,-nen) : talfasezez b., dreserez b., aozerez b., peñselierez b., takonerez b.
Stopfgarn n. (-s,-e) : neud freselat g., neud paseadenniñ g.
Stopfhaar n. (-s) : bourell b.
Stopfmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù startaus g.
Stopfnadel b. (-,-n) : nadoz freselat b., nadoz paseadenniñ b.
Stopfnaht b. (-,-nähte) : azgwri g., kraf g., freseladenn b.
Stopfnudel b. (-,-n) : begailh g.
stopp estl. : arsav ! douje ! a-sav ! harz ! harzit ! harp ! harpit ! greomp ur paouez !
Stopp g. (-s,-s) : **1.** arsav g., ehan g., harz g., harp g., paouez g. ; **2.** skornadur g.
Stoppel[1] b. (-,-n) : **1.** soul str., plouz g., klos g. ; *die Stoppeln ausreißen,* soulañ, skolpiñ ; *Beseitigung der Stoppeln,* souladeg b. ; *ausgerissene Stoppeln,* skolp str./g. ; **2.** [dre astenn.] barv garv str., barv rust str., barv reut g., barv ken gwevn hag un torkad orjal g.
Stoppel[2] g. (-s,-) : [Bro-Aostria] **1.** stouv g., bont g., stouvell b., boustouv g. ; **2.** [tredan.] fichell dredan b., sankell b. ; **3.** [dre skeud.] blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Stoppelbart g. (-s,-bärte) : barv garv str., barv rust str., barv reut g., barv ken gwevn hag un torkad orjal g.
Stoppeldach n. (-s,-dächer) : toenn blouz b., toenn soul b.
Stoppelfeld n. (-s,-er) : soulad g., souleg b., parkad soul g. ; *ein Stoppelfeld umpflügen,* disklosañ ur souleg.
Stoppelheide b. (-,-n) : tosoù-lann lies.
Stoppelhopser g. (-s,-) : [karr-nij] flapell b.
stoppelig ag. : rust, garv, pikus, pikek.
stoppeln V.gw. (hat gestoppelt) : *stoppeln gehen,* pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, toc'hata, lanvenniñ.
Stoppelsense b. (-,-n) : falc'h krommellek g.
Stoppelzieher g. (-s,-) : [Bro-Aostria] distouver g.
Stoppelwerk n. (-s,-e) : kendastumad fallik a-walc'h g.
stoppen V.gw. (hat gestoppt) : chom a-sav, ehanañ, arsaviñ, harpañ, paouez.
V.k.e. (hat gestoppt) : **1.** *jemanden stoppen,* herzel u.b. ; *die Zöllner haben die Lastwagen gestoppt,* ar valtouterien o doa harzet ar c'hirri-samm ; **2.** [sport] *jemandes Zeit stoppen,* padventañ u.b., muzuliañ amzer u.b. ; **3.** [dilhad] plaenaozañ.
Stoppen n. (-s) : [sport] mell vouget b.
Stopper g. (-s,-) : **1.** dalc'h g., harz g., starderez b. ; **2.** [merdead.] peul-strapenn g., peul-eren g. ; **3.** [sport] drekour kreiz g.
Stopplicht n. (-s,-er) : gouloù-stardañ g., gouloù ruz a-dreñv g.
stopplig ag. : *sellit ouzh* **stoppelig**.
Stoppmutter b. (-,-n) : bouster blokañ g.
Stoppschlag g. (-s,-schläge) : [tennis] mell vouget b., morzad g.
Stoppschild n. (-s,-er) : panell stop b. ; *ein Stoppschild überfahren,* na chom a-sav daoust d'ar banell stop.
Stoppstraße b. (-,-n) : hent gant ur banell stop g.
Stoppuhr b. (-,-en) : padventer g.
Stöpsel g. (-s,-) : **1.** stouv g., taf g., bont g., stouvell b., boustouv g., ibil g., stank g. ; **2.** [tredan.] fichell dredan b., sankell b. ; **3.** [dre skeud.] blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Stöpselflasche b. (-,-n) : boullestr g.
stöpseln V.k.e. (hat gestöpselt) : stankañ, stouvañ, tafañ, stouvellañ.
Stör g. (-s,-e) : [loen.] sturj g., kreia g.
störanfällig ag. : bresk, hag a chom sac'het gwall alies.
Storch g. (-es, Störche) : **1.** [loen] c'hwibon b. ; **2.** [dre skeud.] *der Storch hat dir einen kleinen Bruder gebracht,* kavet hon eus da vreur bihan e skouarn ur c'had e Menez-Are.
storchartig ag. : [loen] c'hwibonheñvel, e doare ur c'hwibon, a-zoare gant ur c'hwibon, a-seurt gant ur c'hwibon.
Storchbein n. (-s,-e) : *Storchbeine,* divhar evel bizhier lies., divhar evel ibilien lies., divhar evel treid palioù lies., divesker gwerzhidi lies., divhar gwerzhidi lies., firitelloù lies.
Storchennest n. (-es,-er) : [loen] neizh c'hwibon g.
Storchenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] hirc'hareg g., P. labous treid-hir g.
Störchin b. (-,-nen) : [loen] mamm c'hwibon b.
Storchschnabel g. (-s,-schnäbel) : **1.** [loen] beg c'hwibon g. ; **2.** [louza.] *stinkender Storchschnabel,* boked-an-diaoul g., louzaouenn an divulum str. ; **3.** [tekn.] pantograf g.
Storchschnabelgewächse lies. : [louza.] geranieged lies.
Store g. (-s,-s) : stign g., gouel brenestr b.
Störeier lies. : vioù sturj lies., kaviar g.
stören V.k.e. (hat gestört) : **1.** diaezañ, lakaat diaes, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, strobañ, strobellañ,

stromiñ, distresañ, distrañsañ, jabliñ, darbariñ, direizhañ, divarchiñ, enoeiñ, fourgasiñ, gwallañ, siguriñ, trubuilhañ, nec'hañsiñ, daoubenniñ, hegaziñ, ifamañ, ampoezoniñ, brellañ, kontroliañ, heudañ, skoilhañ, sparlañ, ampusturiñ, bezañ war hent, chom war hent, naskañ ; *durch ständiges Telefonklingeln gestört werden,* bezañ direnket gant ar pellgomzer o seniñ dibaouez ; *wen's stört, der soll gehen,* an hini ne gav ket aes n'en deus nemet treiñ kein ha mont kuit d'ober hag e-giz-se e vo echu ; *jemanden bei seiner Arbeit stören,* direnkañ (distresañ, distrañsañ, siguriñ) u.b. e-kerzh e labour, distrañsañ u.b. diwar e labour, distreiñ u.b. eus (diwar) e labour, distreiñ u.b. diouzh e labour , abuziñ u.b. e-pad e labour, lakaat u.b. da zebriñ e amzer labour, divarchiñ u.b. ag e labour ; *stört mich nicht bei der Arbeit !* va lezit gant va labour ! ; *jemanden beim Essen stören,* distreiñ u.b. diouzh e bred ; *dieser Verband stört mich bei der Arbeit,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn ; *ihr stört ja nur !* a re emaoc'h amañ ! war va hent emaoc'h ! war hent emaoc'h ! er gouloù emaoc'h ! ; *ich möchte niemanden stören,* arabat eo ne vefe enk da zen ebet amañ ganin-me, n'emaon ket poan da ziaezañ den ebet ; *so etwas stört mich nicht,* me n'on ket nec'het ganz an dra-se ; *entschuldigen Sie, dass ich störe,* va digarezit, mar plij, ma tirenkan ac'hanoc'h - ho tigarez, me ho ped, ne fell ket din ho tiaezañ ; *was stört dich denn ?* petra a ra diaez dit ? petra 'zo direnk dit ? petra 'zo savet ez kouloù ? petra 'zo ez kouloù ? ; *das stört gar nicht,* n'eus ket a ziaez, n'eus diaezamant ebet, n'eo ket strik, ne ra ket forzh ; *dieser Lärm stört mich,* diaezet on gant an trouz-se ; *er wurde in seinem Schlaf gestört,* troc'het e voe e gousk dezhañ, dihunet e voe a-greiz e gousk ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören,* direizhañ achaperez un horolaj ; *den Frieden stören*, terriñ ar sioulder, brellañ ar peoc'h, degas trubuilhoù, trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, lakaat c'hwen e loeroù ar re all ; *die Alten stören nur,* ar re gozh ne reont nemet jabliñ ; *keine einzige Schäfchenwolke störte den blauen Himmel,* glas e oa an oabl hep an disterañ kaouledenn pe lost-kazh ouzh e varellañ ; **2.** [tekn.] *einen Sender stören,* brellañ ur skingaser ; **3.** *er ist gestört,* n'emañ ket mat e benn gantañ, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, semplaet eo e spered, e spered a zo nijet kuit, un den diahelet eo, trevariet eo, diank eo e spered, diskiantet eo, an traoù a zo un tammig a-dreuz en e benn, distrañset eo e spered, direizhet eo e spered.

störend ag. : direnkus, direnk, hegazus, hegaz, hegus, arabadus, dic'hrad, chastreüs, enoeüs, kagalek, luziadus, rouestlus, sparlus, strafuilhus, trubuilhus, strobus.

Störenfried g. (-s,-e) : kef-tan g., penn-tan g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., garchenn g., jablour g., bourouell g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., atahiner g., tristadenn b., ripompi g., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., freuz-ebat g., direnker g., sparler-dudi g., penn-teñval g., den dibropoz g., kagaler g., ampech g.

Störer g. (-s,-) : rouestler g., direnker g., garchenn g., garchenner g., jablour g., bourouell g., tregaser g., trabaser g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kagaler g., trubuilher g., amerdour g., andeller g., diaezer g., standilhour g.

Störerin b. (-,-nen) : rouestlerez b., direnkerez b., garchennerez b., jablourez b., tregaserez b., trabaserez b., torr-revr a blac'h b., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdourez b., kagalerez b., trubuilherez b., amerdourez b., andellerez b., diaezerez b., standilhourez b.

Störfaktor g. (-s,-en) : pezh direnkus g., tra hag a zegas direnkamantoù g., abeg da zirenkamantoù 'zo g., harzell b., strob g., strobell b., luz g.

Störfall g. (-s,-fälle) : skoilh g., sparl g., harz g.

Störgeräusch n. (-es,-e) : **1.** [skingomz] grizien str. , gwrac'hadoù lies., mordrouz g., ardrouzioù lies. ; **2.** [dre astenn.] brelladur frekañs g.

Störmanöver n. (-s,-) : tun distabilaat g., taol distabilaat g.

stornieren V.k.e. (hat storniert) : **1.** [kenwerzh] ildougen ; **2.** [gwir] diskoulmañ, terriñ, freuzañ, nullañ, foeltrañ.

Stornierung b. (-,-en) / **Storno** g./n. (-s, Storni) : **1.** [kenwerzh] ildougen g. ; **2.** [gwir] torr-lizher g., diskoulmidigezh b., freuztaol g., freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., torridigezh b., freuz-marc'had g.

Stornobuchung b. : enskrivadur ildougen g.

Storr g. (-en,-en) : [rannyezh.] skosenn b., skos g., penn-skod g., skod g., penngos g.

störrig ag. : *sellit ouzh* **störrisch**.

Störrigkeit b. (-) : pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad, pennad g., kilhourzerezh g.

störrisch ag. : amjestr, treuz, pennek, penvers, klopennek, kilpennek, aheurtet, moulbenn, moulbennek, empennadet, tev e voned, kilvers, kilhours, diskombert, ginus, gin, ginet, gouerus, skoemp, kintus, diaes, kivioul, ourzet, rekinus, rekin, rebours, amsent, na ra ken ar pezh a gar, [loen] dizouj, direizh, tik ; *dieses Pferd ist störrisch,* kil a zo er marc'h-se, tik eo ar marc'h-se, direizh eo ar marc'h-se, ar marc'h-se a zo techet da frinkal, ar marc'h-se a zo mouzher ; *störrisch sein wie ein Esel,* bezañ pennek evel un azen, bezañ pennek evel ur mul, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ tev e voned.

Störrogen g. (-s) : vioù sturj lies., kaviar g.

störschutzsicher ag. : gwarezet ouzh ar mordrouz (ouzh ar gwrac'hadoù, ouzh ar grizien, ouzh an ardrouzioù), na c'haller ket brellañ.

Störsender g. (-s,-) : [skingomz] skingaser brellañ g.

Störstrom g. (-s,-ströme) : [tredan.] tredan direnkus g., tredan hegazus g.

Störung b. (-,-en) : direizhamant g., direizhadenn b., direnkadur g., direizhder g., skoilh g., teukad g., disolañs b., treuzhent g., treuzkerzh g., harz g., harzadur g., dalc'h g., sparl g., sparlenn b., stank g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., harzell b., strob g., strobell b., nask g. ; *Störung der öffentlichen Ordnung,* direizhamant an urzh vat g., direnkadur an urzh foran g., direnkadur peoc'h an dud g. ; *atmosphärische Störungen,* direizhennoù atmosferek lies., strafuilhoù aergelc'h lies., direizhadennoù aergelc'h

lies. ; [fizik] *magnetische Störung,* direizhamant gwarellek g., daremoug gwarellek g. ; [tekn.] *Störung in der Stromversorgung,* skoilh e red an tredan g., c'hwitadenn dredan b., troc'h tredan g. ; [mezeg.] *geistige Störung,* direizhder spered g., trelaterezh g., digempouez g., strafuilhoù bred lies. ; [gwir] *Besitzstörung*, brouilhes g., harz d'ar gwirioù perc'hennañ, harz d'ar perc'hennaj g. ; [skingomz] *Störungen,* grizien str. , gwrac'hadoù lies., mordrouz g., ardrouzioù lies. ; *magnetische Störung,* direizhamant gwarellel g., daremoug gwarellel g., reustlad gwarellel g.

Störungsdienst g. (-es,-e) : servij an direnkamantoù g.

Störungsfeuer n . (-s,-) : [lu] tennoù atahinañ lies., tennoù heskinat lies.

störungsfrei ag. : distrafuilh ; *störungsfreier Empfang,* abadenn selaou hep adtrouzioù (hep mordrouz) b., selaouidigezh sklaer b., resevidigezh sklaer b. ; *störungsfreier Betrieb,* mont en-dro distrafuilh g., standur distrafuilh b.

Störungsstelle b. (-,-n) : servij an direnkamantoù g.

Story b. (-,-s) : **1.** kontadenn b. ; **2.** pennad g., pennad-skrid g.

Stoß g. (-es, Stöße) : **1.** stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b., stok g., stokad g., stokadenn b., sak g., sakad g., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., frap g., frapad g., frapadenn b., lop g., taol-bount g., taoladenn b., taolad g., bount g., bountad g., bountadenn b., taol-peuk g., bleukad g., peus g., horos g., horosadur g., skosell b., luskenn b., luskadenn b., ougnad g., poulz g., poulzad g., poulzadenn b., tos g. ; *beim geringsten Stoß würde die Vase zerbrechen,* an disterañ stok a rafed el lestr-se a dorrfe anezhañ ; *die Tür mit einem Stoß öffnen,* ober ur boulzadenn evit digeriñ an nor ; *jemandem einen Stoß versetzen,* plantañ un taol gant u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol war u.b., kas un taol d'u.b., choukañ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., findaoniñ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., tanfoeltrañ un taol gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ) un taol gant u.b., kouchañ un taol d'u.b., astenn un taol d'u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., diastenn un taol d'u.b. ; *Windstoß,* avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g. ; *jemandem Stöße geben,* reiñ taolioù-peuk d'u.b. ; *jemandem einen Stoß geben,* peusiñ u.b. ; *den letzten Stoß geben,* reiñ an taol diwezhañ, peurgas, reiñ taol ar marv ; [dre skeud.] *seinem Herzen einen Stoß geben,* ober un tamm sach d'e galon, kregiñ du en e galon ; *gib doch deinem Herzen einen Stoß !* bez kalonek ! uhel da galon ! ; *das war für ihn ein harter Stoß,* gwall skoet e oa bet gant an dra-se, kement-se a skoas un taol pounner en e galon, ar c'heloù se a yeas leal en e galon, ar c'heloù fall-se a bistigas e galon, gwall stroñset e voe gant an dra-se.

2. [iskrim] feuk g., feukadenn b., taol fleured g. ; *einen Stoß ausführen,* feukañ.

3. stroñs g., stroñsadenn b., horos g., horosadur g., kurun b., draskadenn b.

4. gourem g., erionenn b.

5. bern g., yoc'h b., yoc'had b., gwrac'hell b., kalzenn b., kalzad g., kalzadenn b., kalz g., pilerad g., tes g., druilhad g. ; *ein Stoß Holz,* ur bern koad g., ur wrac'hell geuneud b.

6. strobellad b., strobad g., strob g., gronnad g., fichellad b., kordennad b. ; *ein Stoß Papier,* ur gordennad paper b., ur strobad (ur strob, ur gronnad) paper g., ur fichellad paper b.

7. [c'hoarioù] pigos g., pod g., bern g. ; *eine Karte vom Stoß ziehen, eine Karte vom Stoß aufnehmen,* mont d'ar pigos, pigosat, kemer ur gartenn er pod, pipat ; *einen Dominostein aus dem Stoß ziehen,* mont d'ar pigos, pigosat, kemer un dominoenn er pod.

8. [mengleuz.] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.

Stoßband n. (-s,-bänder) : [bragoù] gourem traoñ faos g., bandenn draoñ gwarez b.

Stoßbutterfassdeckel g. (-s,-) : riboulenn b., tarzhell b.

Stoßdämpfer g. (-s,-) : distroñser g., distroñsaer g., gwinterelloù lies.

Stoßdegen g. (-s,-) : kleze g., fleured g.

Stößel g. (-s,-) : pilouer g., bounter g.

stoßen V.k.e. (stößt / stieß / hat gestoßen) : **1.** stekiñ, reiñ un taol da, bountañ, poulzañ, tosiñ, reiñ ur bountad da, feukañ ; *jemanden mit den Ellenbogen stoßen,* reiñ un taol-ilin d'u.b., feukañ u.b. gant un taol-ilin ; *jemandem den Dolch ins Herz stoßen,* sankañ e c'houstilh (plantañ e c'hourgleze, choukañ e c'houstilh) e kalon u.b. ; *jemandem das Schwert in den Leib stoßen,* toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; *jemanden zur Erde stoßen,* reiñ douar (reiñ lamm) d'u.b., strinkañ u.b. en (d'an) douar, stlepel u.b. d'an douar, pradañ u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, torgennañ u.b., douarañ u.b. ; *mit dem Kopf stoßen,* maoutañ, terchal, tourtañ ; *mit den Hörnern stoßen,* broudañ, reiñ taolioù korn ; **2.** stlepel er-maez, skarzhañ, reiñ lamm da ; *einen König vom Throne stoßen,* lemel ur roue diwar e dron (Gregor), diroueañ u.b. ; *jemanden aus dem Hause stoßen,* reiñ herr d'u.b. da vont kuit, reiñ foet an nor d'u.b., stlepel u.b. er-maez, skarzhañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *jemanden aus einer Gesellschaft stoßen,* skarzhañ u.b. er-maez eus ur gevredigezh bennak ; *jemanden vom Sockel stoßen,* distroadañ u.b., didroadañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., riñsañ e dreid d'u.b. ; **3.** *jemanden vor den Kopf stoßen,* rustoniañ u.b., feukañ u.b., anoaziñ u.b., mont reut d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont dizamant d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un dismegañs d'u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., ober divalav d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b. ; **4.** *in die Trompete stoßen,* trompilhañ, seniñ an drompilh, c'hwezhañ en e drompilh ; *ins Horn stoßen,* kornal ; **5.** *tiefe Seufzer (aus)stoßen,* leuskel (tennañ, ober) huanadoù hirvoudus ; **6.** [dre astenn.] *gestoßener Zucker,* sukr munut g., sukr malet g., sukr poultr g.

V.gw. (stößt / stieß // hat gestoßen / ist gestoßen) : **1.** (hat) : stekiñ ; *mit dem Dolch nach jemandem stoßen,* en em strinkañ ouzh u.b. (lammat gant u.b., lammat war u.b., fardiñ

war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., strimpiñ war u.b., plaouiañ war u.b.) gant e c'houstilh en e zorn, lammat d'u.b. gant e c'hourgleze en e zorn ; *mit den Hörnern stoßen,* tourtañ (skeiñ) gant e gerniel, broudañ, reiñ taolioù korn.
2. (ist) : tosiñ, teukañ, strebotiñ ; *mit dem Kopf an die Wand stoßen,* stekiñ e benn ouzh ar voger, skeiñ e benn er voger, tosiñ e benn gant ar voger ; *mit dem Fuß an (gegen) einen Stein stoßen,* strebotiñ (teukañ, stekiñ gant e droad) ouzh ur maen ; *er ist mit dem Fuß an (gegen) einen Stein gestoßen,* stoket en deus e droad ouzh ur maen (en ur maen) ; *er stieß mit dem Fuß gegen Tontöpfe,* strebotiñ a reas e podoù pri ; *das Schiff ist auf einen Felsen gestoßen,* aet eo ar vag ouzh ar garreg, aet eo ar vag a-stok gant ar garreg, aet eo ar vag a-stok d'ur penn-maen.
3. (hat) : storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal ; *dieser Wagen stößt,* stroñs 'zo gant ar c'harr-mañ, stroñset-distroñset e vezer er c'harr-mañ, hejet e vezer er wetur-se, stroñset ha distroñset e vezer er wetur-se, lammat a ra ar wetur-se, stroñsañ ha distroñsañ a ra ar wetur-se, strilhet e vez an den er wetur-se e-giz ur wezenn bilhoù, strilhet e vez an dud er wetur-se evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, dotuet e vez an den er wetur-se gwasoc'h eget ur sac'had kraoñ, o torbilat e vezer er wetur-mañ, taolet e vezer a-zehou hag a-gleiz er wetur-mañ, taol-distaol e vez an dud er wetur-se, taolet ha distaolet e vezer er wetur-se.
4. (ist) : kavout, kaout, degouezhout gant, degouezhout war, disoc'h àr, disoc'h e, kouezhañ war ; *auf einen Platz stoßen,* disoc'h àr ur blasenn, erruout war ur blasenn ; *auf Schwierigkeiten stoßen, auf Hindernisse stoßen,* kaout diaezamantoù (diaesterioù, drein, mizer, bec'h, darbar, poan, poan ha trevell, gwask), kavout diaesterioù war e hent, kavout skoilhoù war e hent, kavout stankoù war e hent, kavout sav war e hent, kavout lug, kavout harp, kavout kontroliezhioù da c'houzañv, kaout harp, kavout harz, kavout koad a-benn, kavout avel a-benn, kavout drein, dont udb da gontroliañ an-unan ; *auf Widerstand stoßen,* kavout harp, kaout harp, kavout harz ; *auf unerwarteten Widerstand stoßen,* en em gavout dirak un eneberezh dic'hortoz ; *auf Reserve in den eigenen Reihen stoßen,* teukañ ouzh diegi e vignoned ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren gestoßen,* ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *auf jemanden stoßen,* en em gavout a-bann dirak u.b. ; *auf ein Nest stoßen,* degouezhout war un neizh.
5. (hat) : [armoù-tan] argilañ, stroñsañ.
6. (ist) : [merdead.] *vom Land stoßen,* kuitaat an aod, mont er-maez ; *ans Land stoßen,* mont d'an aod.
7. (hat) : *an etwas (t-rt) stoßen,* bezañ harp ouzh udb, bezañ sko en (ouzh) udb, bezañ stok (stag) ouzh udb, touch ouzh udb ; *aneinander stoßende Zimmer,* kambreier stok-ouzh-stok, kambreier touch ; *an die Wüste stoßend,* harp (stag) ouzh ar gouelec'h, war vevenn (war lez) ar gouelec'h.
8. (ist) : diflukañ, difoupañ, kouezhañ war ; *von dem kleinen Pfad aus stößt man auf eine Lichtung,* pa zaer gant ar wenodenn-se e tifluker en ur frankizenn, pa zaer gant ar wenodenn-se e tifouper en ur frankizenn ; [lu] *zur Truppe stoßen,* mont da gavout ar braz eus an arme.

V.em. : **sich stoßen** (stößt sich / stieß sich / hat sich gestoßen) : **1.** *sich (t-rt) am Fuße stoßen,* tosiñ (stekiñ) e droad, strebotiñ ; *sich (t-d-b) einen Splitter unter den Nagel stoßen,* mont d'an-unan ur skilfenn dindan e ivin ; *ich habe mir eine Beule gestoßen,* bosigernet em eus va fenn, tapet em eus ur bos war va zal ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) stoßen,* anoaziñ diwar udb ; *er stößt sich (t-rt) daran, dass du mitkommst,* feuket eo dre ma teui ganeomp, en em gemer a ra dre ma teui ganeomp, drouk eo gantañ (kavout a ra bras) e teufes ganeomp.
Stoßen n. (-s) : **1.** skoadur g., stroñs g., stok g., stokad g., stokadenn b., hejadenn b., frapad g., frapadenn b., hej g., lop g., taol-bount g., bount g., bountad g., bountadenn b., taol-peuk g., piloueradur g., horos g., horosadur g., poulz g., poulzad g., poulzadenn b. ; **2.** [arm-tan] argil g., stroñs g.; **3.** [sport] skoaziañ-gwintañ g. ; *das Reißen und das Stoßen,* an diframmañ hag ar skoaziañ-gwintañ.
Stößer g. (-s,-) : **1.** pilouer g., bounter g. ; **2.** [loen.] gwazsparfell b. ; **3.** [mengleuz.] torrer-mein g. ; **4.** [amanenn] bazh-ribot b.
Stoßerde b. (-) : douar palumet g.
Stoßerei b. (-,-en) : bountadeg b., mesk g., meskadeg b., houl g., mac'h g., gwaskadeg b.
Stoßfalke g. (-n,-n) : [loen.] gwazsparfell b.
Stoßfänger g. (-s,-) : distokell b.
stoßfest ag. : dalc'hus ouzh ar stokadoù.
stoßfrei ag. : difrap, distok, distroñs, plaen ha brav.
Stoßgebet n. (-s,-e) : pedenn virvidik b. ; *ein Stoßgebet zum Himmel senden,* kas ur bedenn virvidik d'an neñv.
Stoßheber g. (-s,-) : pomp dre zournerzh b., maout dourrenel g.
stößig ag. : hag a ro taolioù, hag a sko.
Stoßkarrette b. (-,-n) : [Bro-Suis] karrigell b., kravazh rodellek g., karr-bount g.
Stoßkolben g. (-s,-) : horzh b., mell g., mailh g.
Stoßkraft b. (-,-kräfte) : nerzh poulzañ g., nerzh kas g., nerzh erluskañ g.
Stoßrapier n. (-s,-e) : fleured g.
Stoßsäge b. (-,-n) : heskenn-benn b., lañsard g., pas g.
Stoßscharre b. (-,-n) : raker g., raklerez b., raklouer g., rozell b.
Stoßscheibe b. (-,-n) : [tekn.] rondenn ahel b., ruilhenn ahel b.
Stoßseufzer g. (-s,-) : huanad hirvoudus g., huanadenn hirvoudus b.
Stoßstange b. (-,-n) : distokell b.
Stoßtherapie b. (-) : [mezeg.] mezegadur gant ar stroñser-tredan g., tredangridoù lies.
Stoßtrupp g. (-s,-s) : [lu] bagad stourm g., bagad tagañ g.
Stoßverkehr g. (-s) : eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g., renn g., luziasenn girri b.
Stoßvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh g., labous preizhataer g.
Stoßwaffe b. (-,-n) : arm stekiñ g., arm da stekiñ gant ar beg g., arm skeiñ a-feuk g.
stoßweise Adv. : **1.** a-daolioù, a-daol-da-daol, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-bennadoù, a-grogadoù, a-

dourtadoù, a-sachadoù, a-reuziadoù, bep eil penn, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, bep eil mare, a-goulzadoù, a-gaouadoù ; *stoßweise vorgehen,* spanaat, labourat a-frapadoù ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen,* an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; **2.** a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern.

Stoßwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn stok b., gwagenn stroñs b.

Stoßwind g. (-s,-e) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad avel g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g.

Stoßzahn g. (-s,-zähne) : dant-skilf g., stilhon g., skilf g. ; *mit Stoßzähnen versehen sein,* bezañ skilfek.

Stoßzeiten lies. : b. (-,-en) : eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g.

Stotterei b. (-,-en) : gagouilhadennoù lies., gagouilh g., tatouilherezh g., besteoderezh g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g.

Stotterer g. (-s,-) : gagaod g., gagilhaod g., gagouilh g., besteod g., balbouzer g., paotr darndeodek g., tatouilher g., beg saoz g., saozer g., satouilh g.

stotterig ag. : besteot, gak, gagaot, gagilhaot, gagouilh, saoz, gall, balbous, darndeodek.

Stotterin b. (-,-nen) : gagaodez b., gagilhaodez b., gagouilhez b., besteodez b., balbouzerez b., tatouilherez b.

stottern V.gw. (hat gestottert) : **1.** besteodiñ, gagouilhat, bezañ gagouilh da gaozeal, gagiñ, gagilhaodiñ, gagilhat, gagilhiñ, satouilhat, hakal, hakiñ, haketal, tatouilhat, patouilhañ, saozañ, saozilhat, saoznegañ, gallegañ, gallegat, gregachiñ, drailhañ plouz, balbouzañ, batouilhat, gragagailhat, glabousañ, glabousat, bezañ ur beg saoz eus an-unan, bezañ gak, bezañ gagouilh, bezañ saoz, bezañ un tammig saoz, bezañ gall, bezañ besteot, bezañ dalc'het un tamm en e gaoz, bezañ dalc'het en e c'her, bezañ berr e deod un tamm da gaozeal, ober ur genoù kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug ; *er stottert immer mehr,* besteodiñ a ra gwazh-ouzh-gwazh, besteodiñ a ra gwazh-àr-wazh, besteodiñ a ra gwashoc'h-gwazh, besteodiñ a ra gwashoc'h-gwashañ, gwashaat a ra da vesteodiñ, kreskiñ a ra da vesteodiñ, gagouihoc'h-gagouilhañ e teu da vezañ, souriñ a ra da vesteodiñ, besteodiñ a ra muioc'h-mui ; *er war geheilt, außer dass er in der Erregung manchmal stotterte,* pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuilh ennañ ; *nur stotternd lesen,* azenañ, bezañ kleiz da lenn, bezañ gagouilh da lenn ; *er hat eine stotternde Sprache,* berr eo e deod un tamm da gaozeal, un tamm e vez dalc'het (un dalc'h en devez) en e gomz, dalc'het eo en e gomz, dalc'het eo en e lavar, dalc'het eo en e c'her, stag eo e deod ouzh e vouzelloù, mannous eo ; **2.** [tekn.] *der Motor stottert,* mont a ra ar c'heflusker a-stroñs (a-stroñsadoù, a-dourtadoù, a-stokadoù, a-frapadoù), mont a ra ar c'heflusker bramm-bramm en-dro, c'hwitañ a ra ar c'heflusker, sklokal a ra ar c'heflusker, storlokañ a ra ar c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, diblaen e tro ar c'heflusker.

V.k.e. (hat gestottert) : simudiñ udb etre e zent, azenañ, balbouzañ, chaokat, faoutañ, mouskomz un nebeud gerioù.

Stottern s. (-s) : **1.** gagouilhadennoù lies., gagouilh g., tatouilherezh g., besteoderezh g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g. ; *ins Stottern geraten,* azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug ; **2.** [dre skeud.] P. *etwas auf Stottern kaufen,* prenañ udb war dermen, prenañ udb war gred.

Stövchen n. (-s,-) : tommerez pod-te b.

stowen V.k.e. (hat gestowt) : [kegin.] mougadellañ, lakaat er stoufailh, ober mougad gant, dobezañ, .

StPO : [*berradur evit* **Strafprozessordnung**] kod an argerzhadur kastizañ g.

Str. : [*berradur evit* **Straße**] straed b.

strabanzen V.gw. (hat strabanzt) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] kantren, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, galoupat, baleantañ.

Strabismus g. (-) : [mezeg.] loakrerezh g., lucherezh g., louizerezh g.

strack ag. : bagol, leun a youl, mennet, youlek, disaouzan, distag ; *ein stracker Bursche,* ur paotr leun a youl g.

stracks Adv. : diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, hardizh, a-daol-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, en un taol-red, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, pront, eskuit, timat, a-lamm ; *er läuft stracks zum Richter,* mont a ra hardizh da gaout (da-geñver) ar barner, mont a ra krenn da gaout ar barner, mont a ra a-droc'h-trañch da gaout ar barner, mont a ra a-benn-kaer da gaout ar barner, mont a ra war-eeun-tenn da gaout ar barner, leuskel a ra pep tra a-dreuz-foran hag eñ d'ar red da gaout ar barner, lezel a ra pep tra da foran hag eñ d'ar red da gaout ar barner.

Strafabteilung b. (-,-en) : [lu] batailhon kastiz g./b., batailhon reoliañ g./b., batailhon kenurzhiañ g./b.

Strafänderung b. (-,-en) : [gwir] amgemmadur ar c'hastiz g.

strafandrohend ag. : gourdrouzus.

Strafanstalt b. (-,-en) : [gwir] karc'har g., ti-kastiz g., toull-bac'h g., prizon g.

Strafantrag g. (-s,-anträge) : [gwir] prezegenn-damall b., skrid-tamall g.

Strafanzeige b. (-,-n) : [gwir] klemm g.

Strafarbeit b. (-,-en) : [skol] kastiz g., pinijenn b. ; *jemandem eine Strafarbeit aufbrummen,* bountañ ur binijenn gant u.b.

Strafaufschub g. (-s,-aufschübe) : [gwir] goursez kastiz g., dale-kastiz g.

strafbar ag. : tamalladus, kastizadus, kondaonadus, tamallus ; *sich strafbar machen,* felladenniñ a-enep al lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) al lezenn, na zoujañ (mont en tu-hont) d'al lezenn, mankout

d'al lezenn, tremen al lezenn / tremen dreist al lezenn (Gregor) ; *strafbare Handlung,* felladenn b., taol tamalladus g. ; *einer strafbaren Handlung beschuldigt werden,* bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan.

Strafbarkeit b. (-) : [gwir] tamalladusted b., kastizadusted b., tamallusted b., kastizelezh b.

Strafbataillon n. (-s,-e) : [lu] batailhon kastiz g./b.

Strafbestimmung b. (-,-en) : [gwir] kastiz g., kastizadur g.

Strafe b. (-,-n) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., kosp felladennel b., pinijenn b., drasterezh g., poan b., gwanerezh g., pened g. ; *gerechte Strafe,* kastiz reizh g., kastiz diouzh ar fazi g. ; *strenge Strafe, scharfe Strafe,* pinijenn galet b., pinijenn c'hardis, kastiz kriz g., kastiz garv g., kastiz lourt g. ; *entehrende Strafe,* kastiz dizenorus g. ; *milde Strafe,* kastiz skañv g. ; *bei Geldstrafe,* dindan boan a dell-gastiz b. ; *bei Todesstrafe,* dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor), dindan boan da vezañ krouget ; *es ist bei Strafe verboten,* difennet eo dindan boan a gastiz, difennet eo dindan boan a dell-gastiz ; *eine Strafe beantragen,* goulenn ur c'hastiz ; *aus Angst vor der Strafe,* gant aon rak bezañ kastizet, rak aon da vezañ kastizet ; *eine Strafe mildern,* skañvaat (diverrañ) ur c'hastiz ; *eine Strafe verhängen,* kondaoniñ d'ur c'hastiz bennak ; *eine Strafe verwirken,* kouezhañ dindan ur c'hastiz bennak (Gregor), sachañ (tennañ) war an-unan ur c'hastiz bennak ; *eine Strafe umwandeln,* amgemmañ ur c'hastiz ; *er hat seine wohlverdiente Strafe bekommen,* kastizet eo bet evel ma telleze, kastizet eo bet evel ma'z eo dleet, kastizet eo bet evel ma faot, ur gwiskad a-zoare en deus paket ; *jemanden in Strafe nehmen,* kastizañ u.b. ; *jemanden mit einer Strafe belegen,* kastizañ u.b., kondaoniñ (barn) u.b. d'ur c'hastiz bennak ; *seine Strafe absitzen (abbüßen, verbüßen),* P. *seine Strafe abbrummen,* dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll e felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *Unkenntnis schützt vor Strafe nicht,* bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *zur Strafe für ...*, da zigoll da ..., [relij.] en damant glan ouzh e dorfed ; *dieses Kind ist eine wahre Strafe,* un ifern a vugel eo, ar bugel-se a zo ur groaz pounner, ar bugel-se a zo ur gwir bistri, ar bugel-se a zo ur poezon, ar bugel-se a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouzh ar bugel-se, diaes spontus eo tremen diouzh ar bugel-se, un uz eo ober war-dro ar bugel-se, ar bugel-se a zo un debr-spered, ne'm eus ket va bev gant ar bugel-se, un ifernite eo va buhez gant ar bugel-se, ar bugel-se a zo ur reuz ennañ, ne'm eus ket bihan labour gant ar bugel-se, ur binijenn eo ober war-dro ar bugel-se, ur brav n'eo ket ober war-dro ar bugel-se ; *er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen,* reiñ a ra ur varzhoneg da zeskiñ dezhañ evit pinijenn ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht,* dioudh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; *jemandem eine Strafe androhen,* gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; [relij.] *zur Strafe hat Gott die Menschen auf diese Welt verbannt,* Doue en deus lakaet an dud e kastiz er bed-mañ ; *die Pest ist eine Strafe Gottes,* ar vosenn a zo ur c'hastiz a-berzh Doue.

strafen V.k.e. (hat gestraft) : **1.** kastizañ, punisañ, kondaoniñ, barn, doktrinañ, drastañ, gwalldapout, gwanañ ; *jemanden schwer (empfindlich, hart) strafen,* kastizañ u.b. en un doare garv, kondaoniñ u.b. d'ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañv ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; *am Leibe strafen,* barn da vezañ jahinet (skourjezet, bazhataet), barn da c'houzañv en e gorf, kondaoniñ da c'harventezioù korf (d'ur boan gorf, da binijennoù korf) ; *am Leben strafen,* barn d'ar marv (d'ar c'hastiz-lazh) ; *mit Gefängnis strafen,* barn d'an toull-bac'h ; *strafende Gerechtigkeit,* reizhded dre gastizañ b. ; *jemanden um hundert Euro strafen,* barn u.b. da baeañ kant euro ; *Gott strafe Deutschland !* mallozh Doue da Vro-Alamagn ! ; *Gott straft ihn für seine Sünden,* Doue a gastiz anezhañ en abeg d'e bec'hedoù, Doue en deus lakaet anezhañ da c'houzañv ar boan dleet d'e bec'hedoù ; **2.** [dre skeud.] *jemanden mit Verachtung strafen,* sellet a-gleiz ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan darempredi u.b., disprizañ komz ouzh u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., na deurvezout diwar fae kaozeal gant u.b. ; *jemanden Lügen strafen,* kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), kavout un anad a c'haou gant u.b., reiñ un dislavar d'u.b., distreiñ kaoz u.b., troc'hañ e deod d'u.b., dislavaret gevier u.b., dispenn gevier u.b., distroadañ gevier u.b., lakaat anat e liv u.b. gevier.

Strafen n. (-s) : kastizadur g., kastizadenn b., kastiz g., pinijenn b.

strafend ag. : *strafender Blick,* selloù tamallus lies., selloù taer lies.

Straferlass g. (-es,-e) / **Straferlassung** b. (-,-en) : [gwir] distaol-kastiz g., digresk-kastiz g., gras b., distaoliadenn b. ; *allgemeiner Straferlass,* distaoliadeg b., distaoladeg b.

Strafexpedition b. (-,-en) : distro-gwall g., tro-vrezel kastizañ b.

straff ag. : **1.** start, stegn, reut, tenn, war-stign, sonn ; *straff angezogenes Seil, straff gespanntes Seil,* fun stegn b., kordenn stegn b. ; *straff anliegende Kleider,* dilhadoù peg ouzh ar c'horf (reut en-dro d'ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf) ; **2.** [dre skeud.] *straffer Stil,* doare skrivañ diglinkl ; *straffe Zucht,* desaverezh strizh g. ; *eine Armee straff aufbauen,* frammañ un arme ; *bei jemandem die Zügel straffer anziehen,* delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., stardañ e nask d'u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ war u.b., delc'her reut war u.b.

Straffall g. (-s,-fälle) : [gwir] felladenn b.

straffällig ag. : *straffällig werden,* felladenniñ, faziañ ; *von neuem straffällig werden,* adfeilhañ a-enep al lezenn ; *straffällig sein,* na zoujañ d'al lezenn, fellout, felladenniñ ; *straffällige Jugendliche,* felladennerien yaouank lies., gwallgrennarded lies., lankerien yaouank lies., fellerien yaouank lies.

Straffälligkeit b. (-) : kabluster g., kablusted b., felliezh b.

straffen V.k.e. (hat gestrafft) : **1.** reutaat, stegnañ, reudiñ, sonnaat ; *die Muskeln straffen,* reutaat (stegnañ) e gigennoù

; **2.** krennañ, diverrañ, dastum ; *einen Text straffen,* diverrañ un destenn, dastum un destenn en un nebeud gerioù.
V.em. : **sich straffen** (hat sich (t-rt) gestrafft) : reutaat, reudiñ, sonnaat.
Straffen n. (-s) : stegnadur g., reutidigezh b., reudadur g.
Straffheit b. (-) : **1.** reuter g., tennder g., sonnder g., reudadenn b. ; **2.** [dre skeud.] strizhded b., diblegusted b., starter g., started b.
straffrei ag. : digastiz ; *jemanden für straffrei erklären,* diskargañ (didamall, disammañ) u.b.
Straffreiheit b. (-) : [gwir] digastiz g.
Strafgebühr b. (-,-en) : [gwir] tell-gastiz b.
Strafgefangene(r) ag.k. g./b. : [gwir] prizoniad g., prizoniadez b., karc'hariad g., karc'hariadez b., kondaonad g., kondaonadez b.
Strafgeld n. (-es,-er) : [gwir] tell-gastiz b.
Strafgericht n. (-s,-e) : **1.** [gwir] lez-kastiz b. ; **2.** [dre skeud.] barn b., kastizadur g.
Strafgerichtsbarkeit b. (-) : [gwir] barnerezh asizoù g., barnerezh kastizel g.
Strafgesetz n. (-es,-e) : [gwir] lezenn gastizel b.
Strafgesetzbuch n. (-es) : [gwir] kod kastizel g., lezennaoueg-kastiz b.
Strafhäufung b. (-,-en) : [gwir] tolpadur ar c'hastizoù g.
Strafkammer b. (-,-n) : [gwir] lez-kastiz b., lez ar felladennoù b.
Strafkolonie b. (-,-n) : galeoù lies.
Straflager n. (-s,-) : [gwir] kamp-bac'hañ g.
sträflich ag. : tamalladus, kastizadus, kondaonadus, tamallus ; *sträflicher Leichtsinn,* skañvelezh dibardon b.
Sträfling g. (-s,-e) : [gwir] prizoniad g., karc'hariad g., kondaonad g., forsal g., galeour g. ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge,* chadennad c'haleourien b.
straflos ag. : [gwir] *jemanden für straflos erklären,* diskargañ (didamall, disammañ, digabluzañ, reishaat) u.b.
Straflosigkeit b. (-) : digastiz g., divec'h g., digastizded b., digastizder g.
Strafmandat n. (-s,-e) : [gwir] lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b.
Strafmaß n. (-es,-e) : [gwir] kastiz g. ; *höchstes Strafmaß,* kastiz uhelañ g. ; *niedrigstes Strafmaß,* kastiz izelañ g.
Strafmilderung b. (-,-en) : [gwir] digresk-kastiz g., distaol-kastiz g., gras b., distaoliadenn b.
Strafmittel n. (-s,-) : doare kastizañ g., kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b., drasterezh g., poan b., gwanerezh g., pened g.
strafmündig ag. : [gwir] en oad da vezañ barnet.
Strafmündigkeit b. (-) : [gwir] oadouriezh kastizel b.
Strafplage b. (-,-n) : [relij.] gwalenn a gastiz b., gwalenn Doue b. ; *die drei Strafplagen : Krieg, Pest, Hungersnot,* teir gwalenn Doue : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez - an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez.
Strafporto n. (-s,-s) : eiltaos g., ustaos g.
Strafpredigt b. (-,-en) : rebechoù lies., gourdrouz g., kroz g., sarmon g., teñsadenn b., kelenn c'hwerv b., pron g. ; *jemandem eine Strafpredigt halten,* ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., kenteliañ u.b., kenteliañ u.b. hir, sarmonal u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).
Strafprozess g. (-es,-e) : [gwir] prosez dirak al lez-kastiz g.
Strafprozessordnung b. (-,-en) : [gwir] kod an argerzhadur kastizañ g.
Strafpunkt g. (-s,-e) : [sport] kastiz g., liveradur g.
Strafraum g. (-s,-räume) : [sport] tachenn-warez b., tachenn ar penalti b.
Strafrecht n. (-s,e) : **1.** gwir da gastizañ g. ; **2.** [gwir] gwir kastizel g.
Strafrechtler g. (-s,-) : [gwir] gwiriaour kastizel g.
Strafrechtlerin b. (-,-nen) : [gwir] gwiriaourez kastizel b.
strafrechtlich ag. : [gwir] kastizel ; *strafrechtliche Haftung,* atebegezh kastizel b.
Strafrede b. (-,-n) : rebechoù lies., gourdrouz g., kroz g., sarmon g., teñsadenn b., kelenn c'hwerv b., pron g.
Strafregister n. (-s,-) : [gwir] roll al lez-varn g.
Strafrichter g. (-s,-) : [gwir] barner lez-kastizañ g.
Strafrichterin b. (-,-nen) : [gwir] barnerez lez-kastizañ b.
Strafsache b. (-,-n) : [gwir] afer hag a sell ouzh an asizoù b.
Strafstoß g. (-es,-stöße) : [sport] tenn-digoll g.
Straftat b. (-,-en) : [gwir] felladenn b.
Straftäter g. (-s,-) : [gwir] felladenner g., fazier g., feller g., lanker g.
Straftäterin b. (-,-nen) : [gwir] felladennerez b., fazierez b., fellerez b., lankerez b.
Strafumwandlung b. (-,-en) : amgemmadur ar c'hastiz g., amgemmadur ar gosp g.
Strafurteil n. (-s,-e) : [gwir] kondaonidigezh douget gant al lez-kastizañ b.
Strafverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhadur kastizañ g.
Strafverfolgung b. (-) : [gwir] poursu g., keisiadur kastizel g.
strafversetzen V.k.e. (anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken : wird strafversetzt) : treuzlec'hiañ evit kastizañ.
Strafversetzung b. (-,-en) : treuzlec'hiadur kastiz g.
Strafverteidiger g. (-s,-) : [gwir] breutaer g.
Strafverteidigerin b. (-,-nen) : [gwir] breutaerez b.
Strafvollstreckung b. (-,-en) **/ Strafvollziehung** b. (-,-en) : [gwir] sevenidigezh ar gastiz b.
Strafvollzug g. (-s) : [gwir] karc'haridigezh b. ; *offener Strafvollzug,* karc'haridigezh gant ar gwir da guitaat an toull-bac'h b., damgarc'haridigezh b.
Strafvollzugsanstalt b. (-,-en) : [gwir] karc'har g., ti-kastiz g., toull-bac'h g., prizon g.
Strafzettel g. (-s,-) : [gwir] lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b. ; *jemandem einen Strafzettel verpassen,* paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b., strobañ un dell-gastiz ouzh u.b.
Strahl g. (-s,-en) : **1.** skin g., skinenn b., bann g., terenn b., gwazhenn b., lagadenn b., sklaeriadenn b., saezhenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., andenn b., goulaouenn b.,

malvenn b. ; *Sonnenstrahl,* skin an heol g., skinenn heol b., bann an heol g., bann-heol g., terenn an heol b., gwazhenn an heol b., andenn an heol b., saezhenn heol b. / stuc'henn an heol b. / lagadenn an heol b. (Gregor) ; *die Sonne sendet ihre Strahlen aus,* strinkañ a ra an heol e vannoù, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol, o terriñ e c'houzoug emañ an heol ; *gebrochener Strahl,* skin refraktet g., skin gouskoget g., skin luc'htorret g. ; *einfallender Strahl,* skin enstokus g., skin dehaezat g. ; *Strahlen werfen,* skinañ ; *Röntgenstrahlen,* skinoù X ; **2.** flistr g., flistrad g., flistradenn b., flistradur g., flistrerezh g., bomm g., difluk g., enstrink g., ezflistradur g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., sinklad g., froud g./b. ; *Wasserstrahl,* strink dour g., bomm dour g., flistr dour g. ; *nur ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung,* neudenniñ ne ra ken an duellenn ; **3.** [dre skeud.] *ein Strahl von Hoffnung,* un tamm spi (un tamm goanag) dister g., un euflenn esper b., un elfenn spi b., un elfenn esper b., ur fulenn spi b., ur brizhesper g., / ur skleurig a esperañs g. (Gregor), ur brizhspi g., ur bann spi g., ur vogedenn a spi b. ; **4.** [tekn.] *die Strahlen beim Korbflechten,* ar mestrizi lies., ar mestrizi boutegi lies.

Strahlantrieb g. (-s,-e) : jetpropulserezh g., jeterlusk g., erlusk dre zazloc'h g., erlusk dre gilnerzh g., erlusk dre zazgwered g., dazloc'h g.

Strahlbohrer g. (-s,-) : trepan distrink dour g., trepan strink dour g.

Strahldichte b. (-) : skinañs b., sked g.

Strahldusche b. (-,-n) : **1.** strimpadenn b., strinkadenn b. ; **2.** strinkerez b., strimpell b.

Strahldüse b. (-,-n) : strinker g., flistrer g.

strahlen V.gw. (hat gestrahlt) : **1.** skediñ, lugerniñ, luc'hañ, steredenniñ, fulenniñ, lintrañ, parañ, saezhenniñ, skinañ, splannañ, dedarzhañ, tarzhañ, flammañ, lagadenniñ ; *die Sonne strahlt,* skediñ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, strinkañ a ra an heol e vannoù, fulenniñ a ra an heol, splann eo an heol, heol splann a ra, lagadenniñ a ra an heol, parañ a ra an heol ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ evel ar brogon, dedarzhañ ; *sein Gesicht strahlt vor Freude,* e zremm a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, birviñ, luc'hañ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, bleuniañ a ra e galon gant al levenez ; *sie strahlten vor Freude,* ne ziskouezent nemet a bep laouenidigezh ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit,* seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni ; **3.** skinañ, dasskinañ, skinata, embann skinoù.

Strahlen n. (-s) : skinadur g., skinad g., skinerezh g.

strählen V.k.e. (hat gestrählt) : [Bro-Suis] : kribañ, skrivellañ.

strahlenartig ag. : skinek, e doare ur skin, e doare skinoù, a-zoare gant ur skin, a-zoare gant skinoù, a-seurt gant ur skin, a-seurt gant skinoù.

Strahlenbehandlung b. (-) : [mezeg.] skingurañ g., skingur b., skinouriezh b., radioterapiezh b.

Strahlenbelastung b. (-,-en) : skinadur g., dasskinadur g., droukskinadur g., embann skinadur g., skinatadur g., skinata g., ardizh ar skinoù g. ; *äußere Strahlenbelastung,* dasskinadur diavaez g., skinatadur diavaez g.

Strahlenbeugung b. (-) : [fizik] refraktiñ g., difraktiñ g., refraktadur g., difraktadur g., luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g.

strahlenbrechend ag. : [fizik] refraktus, luc'htorrus, gouskogus.

Strahlenbrechung b. (-) : [fizik] refraktiñ g., difraktiñ g., refraktadur g., difraktadur g., luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g.

Strahlenbrechungslehre b. (-) : [fizik] dioptrik g.

Strahlenbündel n. (-s,-) : strobad skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g.

Strahlenbüschel n. (-s,-) : strobad skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g., skinoù amheolel lies. ; *Strahlenbüschel von Elektronen,* bann moan elektron g.

strahlend ag. : **1.** splann, gourlufr, lugernus, flamm, luc'h, luc'hus, luc'hek, lintrus, lintr, skedus ; *strahlender Sonnenschein,* heol splann (lugernus, flamm, lintrus, skedus) g. ; *ebenso strahlend wie,* kensked gant ; **2.** skinus ; **3.** [dre skeud.] *strahlendes Gesicht,* daoulagad seder evel an heol, dremm lugernus b. ; *ein strahlendes Gesicht zeigen,* diskouez un dremm laouen, diskouez ur min laouen.

Strahlendosis b. (-,-dosen) : [nukl.] dozennad skinadur b., dozennad skinadoù b.

Strahlenerzeugungssytem n. (-s,-e) : [tekn.] kanol elektron g.

Strahlenexposition b. (-,-en) : dasskinadur g., lakidigezh en ardizh ar skinoù b. ; *unfallbedingte Strahlenexposition,* droukskinadur dre wallzarvoud g.

Strahlenforscher g. (-s,-) : skinonour g.

Strahlengang g. (-s,-gänge) : hent ar bann gouloù g., treug an hordenn luc'h g.

Strahlengriffel g. (-s,-) : [louza.] *chinesischer Strahlengriffel,* gwez-kiwi str., kiwienn b.

Strahlenkörper g. (-s,-) : [korf.] Corpus ciliare g., korf malgudennel g., korf ar saeoù g.

Strahlenkrankheit b. (-) : droukskinadur g., kontammerezh der skinatadur g.

Strahlenkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b.

Strahlenkrone b. (-,-n) : **1.** kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b. ; **2.** [ardamezouriezh] kurunenn skinek b.

Strahlenmesser g. (-s,-) : [fizik] aktinometr g.

Strahlenopfer n. (-s,-) : [nukl.] den bet droukskinet g., reuzied ar skinoberiezh g.

Strahlenschaden g. (-s,-schäden) : *genetischer Strahlenschaden,* mank genetek da-heul un droukskinadur g., mank genetek stag ouzh ar skinoberiezh g.

Strahlenschutz g. (-es,-e) : [nukl.] gwarez ouzh an droukskinadurioù g., gwarez ouzh ar skinoberiezh g.

Strahlenschutzverordnung b. (-,-en) : [nukl.] lezenn a-zivout ar gwarez ouzh an droukskinadurioù b., lezenn a-zivout ar gwarez ouzh ar skinoberiezh b.

Strahlensender g. (-s,-) : skinvanner g.

Strahlenspätschaden g. (-s,-schäden) : [nukl.] efedoù dargouezhel an droukskinadurioù war an hir termen lies.

Strahlenteiler g. (-s,-) : [tekn.] ranner skinoù g., ranner optikel g.
Strahlentherapie b. (-) : [mezeg.] skingurañ g., skingur b., skinouriezh b., radioterapiezh b.
Strahlentierchen n. (-s,-) : [loen.] radiolarenn b. [*liester* radiolared].
Strahlenverlust g. (-es,-e) : [fizik] koll dre lugadur g., skalfad lugañ g.
Strahlenverseuchung b. (-,-en) : droukskinadur g., skinatadur g.
Strahlenwerfer g. (-s,-) : skinvanner g.
Strahler g. (-s,-) : **1.** radiator g. ; **2.** [nukl.] andon skinoù b. ; *nuklearer Strahler,* andon skinoù kloz b. ; *offener Strahler,* andon skinoù digor b. ; **3.** kleuzeur b., lamp g./b., spot g. ; **4.** [Bro-Suis] dastumer mein g., strinker g.
Strahlfurche b. (-,-n) **/ Strahlgrube** b. (-,-n) : [korf., kezeg] kombod g.
strahlig ag. : skinek, a-skin, steredennek.
Strahlmotor g. (-s,-en) : motor-jet g., reaktor g., dazloc'her g., keflusker dre zazloc'h g., keflusker dre gilnerzh g., keflusker dre flistr g., keflusker-jet g.
Strahlner g. (-s,-) : [Bro-Suis] dastumer mein g., strinker g.
Strahlregler g. (-s,-) : reolier strink dour g., reolier flistr dour g.
Strahlrohr n. (-s,-e) : lañs dour b., strinker dour g., korzenn eneptan b.
Strahlspalte b. (-,-n) : [korf., kezeg] kombod g.
Strahlstrom g. (-s,-ströme) : aergasenn b.
Strahltriebwerk n. (-s,-e) **/ Strahlturbine** b. (-,-n) : motor-jet g., reaktor g., dazloc'her g., keflusker dre zazloc'h g., keflusker dre gilnerzh g., keflusker dre flistr g., keflusker-jet g. ; *mit mehreren Strahltriebwerken,* liesreaktor.
Strahlung b. (-,-en) : skinad g., skinadur g., skinerezh g., skinadenn b. ; *kosmische Strahlung,* skinoù kosmek lies., skinadur kosmek g. ; *ionisierende Strahlung,* skinad ionaus g., skinadur ionaus g. ; *monokromatische Strahlung,* skinadenn unliv b.
strahlungsarm ag. : hag a embann nebeut a skinoù, enepskinadoù.
Strahlungsbereich g. (-s,-e) : [skingomz] emled ur skingaser g., tolead goloet g., tolead pakañ g.
Strahlungsdetektor g. (-s,-en) : [nukl.] detekterez skinadur b., dinoer skinadur g.
Strahlungshitze b. (-,-n) : gwrez skinet b., gwrez skinel b.
Strahlungsleistung b. (-,-en) : dasskinañs b., barr skinañ g.
Strahlungsmesser g. (-s,-) : konter skinoberiegezh g., skinvuzulier g.
Strahlungspyrometer g. (-s,-) : [tekn.] pirometr danruz g., gwerzverker laser g.
Strahlungsstärke b. (-) : skinread g.
Strahlungstherapie b. (-) : [mezeg.] skingurañ g., skingur b., skinouriezh b., radioterapiezh b.
Strahlungsthermometer n. (-s,-) : pirometr danruz g. g., gwerzverker laser g.
Strähnchen n. (-s,-) : kuchenn b., kizenn b., rodell b., bouchad g.
Strähne b. (-,-n) : **1.** kuchenn b., kuchennad b., kizenn b., kizennad b., rodell b., bouchad g. ; *widerborstige Haarsträhne,* lost kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g. ; **2.** *Strähne Garn,* darneud g., kelad g., kudennad b., kudenn neud b. / kosad neud g. / bann-neud g. (Gregor) ; **3.** gwedenn b. ; *Wollsträhne,* gwedenn c'hloan b. ; **4**. [dre skeud.] *Glückssträhne,* heuliad darvoudoù eürus, heuliad taolioù-chañs g., strobab taolioù-chañs g., taolioù-chañs bern-war-vern lies., chadennad taolioù-chañs b., gwiadenn taolioù-chañs b.
strähnig ag. : [blev] gludek, pegus.
Stramin g. (-s,-e) : [gwiad.] kanavaz g., leien g., lien leien g., leien gros g.
stramm ag. : **1.** reut, start, tenn, sonn, strizh, stegn, war-stign ; *strammes Kleid,* gwiskamant strizh g. ; **2.** *ein strammer Bursche,* un tamm mat a zen g., ur paotr reut g. ; **3.** *stramm arbeiten,* labourat tenn (start) ; **4.** *stramm anziehen,* stardañ mort ; **5.** kalet, tenn, strizh, reut ; *stramme Disziplin,* reolennoù strizh lies.
strammstehen V.gw. rannadus (stand stramm / hat strammgestanden) : bezañ sonn en e sav, bezañ reut en e sav ; *die Wachen stehen stramm in ihren Uniformen,* ar warded a chom reut en o dilhad, ar warded en o lifre a chom reut en o sav, ar warded en o lifre a chom sonn en o sav.
Strampelhöschen n. (-s,-) : jakedenn b., sae-foutouilhat b.
strampeln V.gw. (hat gestrampelt / ist gestrampelt) : **1.** (hat) : gwinkal, diswinkal **2.** (hat) : fichfichal, rual, difretañ, difrinkal, frinkal ha difrinkal, diskrapat, diskrapañ, difelpañ, kabalat, dispac'hañ, fringal ; *mit den Beinen strampeln,* difretañ e zivesker ; *mit den Armen strampeln,* difretañ e zivrec'h ; **3.** (ist) : mont war varc'h-houarn, trodikellat.
strampfen V.gw. : *sellit ouzh* **stampfen**.
Strand g. (-s, Strände) : aod g./b., grae b., gro b., traezh g., traezhenn b. ; *Sandstrand, sandiger Strand,* traezhenn b. ; *Kieselstrand,* grae b., gro b. ; *am Strande,* war (a-hed) an draezhenn, en aod ; *ein Schiff auf den Strand setzen (auf den Strand laufen lassen),* lakaat ur vag war an traezh (war ar sec'h, er sec'h), entraezhiñ ur vag, lakaat ur vag a-benn en aod ; *bei Niedrigwasser am Strand liegende Schiffe,* bigi marvoret lies., bigi moñsellet war an traezh lies. ; *zum Strand gehen,* diskenn en aod, mont d'an aod ; *vom Strand weggehen,* sevel diouzh an aod.
Strandamt n. (-s,-ämter) : [merdead.] servij evezhiañ an aodoù g.
Strandbad n. (-s,-bäder) : traezhenn b.
Strandbach g. (-s,-bäche) : revorenn b.
Strandbewohner g. (-s,-) : arvorad g., arvoriad g.
Strandbinse b. (-,-n) : [louza.] broen aod str., broen du str.
Stranddieb g. (-es) : peñseer g.
Stranddistel b. (-,-n) : [louza.] irinjez str., irinjez aod str., irinjez glas str., askol-irinjez str.
Strandeis n. (-s,-) : skorn a-hed an aod g.
stranden V.gw. (ist gestrandet) : **1.** skeiñ, chom sko, moñselliñ, peñseañ, skeiñ war an aod ; *sein Schiff ist gestrandet,* aet eo e vag er c'hostez, lakaet en deus e vag er c'hostez ; *gestrandeter Tang,* bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g., gourlenad bezhin g. ; *gestrandetes Schiff,* bag chomet sko (aet da skeiñ, aet er c'hostez) b., bag chomet war he c'hostez war an traezh b., bag moñsellet war an traezh b., bag astennet war an traezh

b. ; **2.** [dre skeud.] c'hwitañ, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, ober kazh, chom a-sac'h, menel warni.
Strandfischerei b. (-) : [merdead.] pesketaerezh aod g.
Strandfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] moc'h-aod g., moc'hig g. [lies. : moc'hedigoù], c'hwen-mor str., morc'hwen str.
Strandfluss g. (-es,-flüsse) : revorenn b.
Strandgarnele b. (-,-n) : [loen.] chevr-traezh str.
Strandgrasnelke b. (-,-n) : [louza.] broen-mor str., moudez str., kalied str.
Strandgut n. (-s,-güter) : pellkas g., peñse g., tamm peñse g., tammoù peñse lies. ; *Strandgut sammeln,* diaochañ traoù peñse.
Strandhafer g. (-s) : [louza.] korz-mor str., segal-aod str.
Strandhotel n. (-s,-s) : leti war bord ar mor g.
Strandhüpfer g. (-s,-) : [loen.] moc'h-aod g., moc'hig g. [*liester* moc'hedigoù], c'hwen-mor str., morc'hwen str.
Strandkamille b. (-,-n) : [louza.] *geruchlose Strandkamille,* aouredal g.
Strandkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.
Strandkorb g. (-s,-körbe) : goudorenn-draezhenn b., kador-gloz traezhenn b.
Strandlachs g. (-es,-e) : [loen.] dluzh-mor g.
Strandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han g., logod-mor str.
Strandmelde b. (-,-n) : [louza.] melvoed str., malvoed-an-traezhennoù str., melc'houed str.
Strandmondschnecke b. (-,-n) : [loen.] bigorn du g.
Strandpromenade b. (-,-n) : hent-bale cheuc'h war bord ar mor g.
Strandquecke b. (-,-n) : [louza.] gwain-aod g.
Strandräuber g. (-s,-) : peñseer g.
Strandrecht n. (-s) : gwir hag a sell ouzh an tammoù peñse g.
Strandrettich g. (-s,-e) : [louza.] elvezen str.
Strand-Salzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.
Strandsand g. (-s) : traezh aod str.
Strandschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed-mor str., bigorn g. [*liester* bigorned, bigerniel, bigornoù], bigornenn b. ; *graue Strandschnecke,* bili-ki str. ; *große Strandschnecke,* bigorn du g. ; *Strandschnecken sammeln,* bigorneta.
Strandsegeln n. (-s) **/ Strandsegelsport** g. (-s) : kirri-dre-lien lies.
Strandstein g. (-s,-e) : bili str.
Strandung b. (-,-en) : skoadur g., sko g., peñse g.
Strandvogt g. (-s,-vögte) : enseller an aodoù g.
Strandwächter g. (-s,-) : [merdead.] gward-aod g.
Strandweizen g. (-s) : [louza.] gwain-aod g.
Strang g. (-s, Stränge) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], fard g., fun b., rord g., sug b., sugell b., sujenn b. ; *Garnstrang,* darneud g., kelad g., kudennad b., kosenn b., kudenn neud b. / kosad neud g. / bann-neud g. (Gregor) ; *die zwei Enden eines Strangs,* daou benn ur gordenn lies. ; *das Ende eines Strangs,* lost ur gordenn g. ; *ein Strang,* ur gordenn b., ur penn kordenn g., ur pennad kordenn g., un tamm kordenn g. ; **2.** gor g., post g., pañs g. ; *die Stränge eines Seils,* gorioù (postoù, pañsoù) ur fun lies. ; **3.** gouin g. ; **4.** [korf.] funell b. ; *Nervenstrang,* funell nervel b., hordennad nervennoù b., hordenn nervel b. ; **5.** tennad g. ; *Schienenstrang,* hent houarn g., linenn an hent-houarn b. ; **6.** las-kroug g., las ar groug g., gwedenn b. [*liester* gwedinier], krouglas g., tagell-groug b., kordenn-groug b., P. kravatenn ganab b., las kanab g. ; *jemanden zum Tode durch den Strang verurteilen,* barn u.b. d'ar groug ; *Hinrichtung durch den Strang,* kroug b., krougadenn b., krougerezh g. ; *er verdient den Strang,* dellezout a ra bezañ krouget, meritout a ra ar marv, meritout a ra bezañ krouget, boued ar groug a zo anezhañ, boued ar gordenn a zo anezhañ, lañs ar groug a zo anezhañ, ramagnant ar groug a zo anezhañ, rest ar groug a zo anezhañ, mat eo d'ar groug ; **7.** [dre skeud.] *wenn alle Stränge reißen,* d'ar gwashañ holl / evit ar gwashañ / d'ar muiañ-holl / evit ar muiañ (Gregor) ; *an einem Strang ziehen, am gleichen Strang ziehen, am selben Strang ziehen,* bezañ a-dra an eil gant egile, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, sachañ war ar memes ibil, bezañ war an hevelep neudenn, gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bountañ war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton ; *über die Stränge schlagen,* dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e baotr, ober e baotr fistoulik, mont re bell ganti, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist d'an arroudenn (d'ar roudenn, d'ar yev), mont dreist-penn, mont er-maez eus ar park, ober follentezioù.
strängen V.k.e. (hat gesträngt) : sterniañ.
Strangulation b. (-,-en) : tagidigezh b., tag g., tagadur g., tagerezh g.
strangulieren V.k.e. (hat stranguliert) : mougañ, tagañ.
V.em. : **sich strangulieren** (hat sich (t-rt) stranguliert) : tagañ.
Strangulieren n. (-s) **/ Strangulierung** b. (-,-en) : tagidigezh b., tag g., tagadur g., tagerezh g.
strapazfähig ag. : [Bro-Aostria] kreñv, tenn, start, nerzhus, hezalc'h, dalc'hus, sasun, padus ; *dieser Stoff ist nicht sehr strapazfähig,* an danvez-se n'en deus dalc'h ebet ; *dieser Stoff ist strapazfähig,* an danvez-se a ra e amzer, padus eo an danvez-se.
Strapaze b. (-,-n) : skuizhder g., poan b., strafuilh g., diaezamant g., bourell b., bre g., reuz g. ; *Strapazen einer Reise,* skuizhder degaset gant ur veaj g., skuizhder diwar ur veaj g., poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, chastreoù) ur veaj lies. ; *sich von den Strapazen ausruhen,* diskuizhañ eus e boanioù ; *an Strapazen gewöhnt,* kalet (start) ouzh ar skuizhder ; *im Winter war es eine Strapaze, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog

da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine Strapaze !* pebezh reuz !

strapazieren V.k.e. (hat strapaziert) : skuizhañ, breviñ, heskinañ, hegal ; *strapazierter Anzug,* dilhad teuc'h g. ; [trouz] *jemandes Ohren strapazieren,* troc'hañ e zivskouarn d'u.b.

V.em. : **sich strapazieren** (hat sich (t-rt) strapaziert) : brevañ e gorf, lazhañ e gorf, en em lazhañ gant ar strivoù.

strapazierfähig ag. : kreñv, tenn, start, nerzhus, hezalc'h, dalc'hus, sasun, padus ; *dieser Stoff ist nicht sehr strapazierfähig,* an danvez-se n'en deus dalc'h ebet ; *dieser Stoff ist strapazierfähig,* an danvez-se a ra e amzer, padus eo an danvez-se.

Strapazierfähigkeit b. (-,-en) : dalc'husted b., dalc'huster g., kendalc'husted b., starter g., started b., paduster g., padusted b.

Strapazierkleid n. (-s,-er) : dilhad labour g.

strapaziös ag. : skuizhus, tenn, poanius, gloazus, lazhus.

Straps g. (-es,-e) : doug-arigelloù g., gouriz dougoù-loeroù g.

Strass g. (-/-es,-e) : stras g.

straßab Adv. : *straßab, straßauf laufen,* mont ha dont en ur straed, lardañ ar pavez.

straßauf Adv. : *straßab, straßauf laufen,* mont ha dont en ur straed, lardañ ar pavez.

Straßburg n. (-s) : Strassburg b.

Straße b. (-,-n) : **1.** straed b., straedad b., ru b., ruad b., pavez g. ; *auf der Straße,* war ar straed ; *auf offener Straße,* e-kreiz ar straed, dirak an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, dindan lagad an holl ; *in (an) einer Straße wohnen,* bezañ o chom en ur straed ; *er wohnt am Ende der Straße,* emañ o chom e-tro lost ar straed, emañ o chom e penn ar ru ; *am unteren Ende der Straße,* e penn izelañ ar ru ; *über die Straße gehen,* treuziñ ar straed ; *schräg über die Straße gehen,* treuziñ ar straed a-veskell ; *in eine Straße einbiegen,* treiñ diwar an hent en ur straed bennak ; *die Straße hinunterlaufen,* redek d'an traoñ gant ar straed ; *Hauptstraße,* pennhent g., pennstraed b., gourstraed b., meurhent g., hent-bras g., hent-meur g., kehentva g., ru vras b. ; *Nebenstraße,* straed nes, straed e-kichen b. ; *gesperrte Straße,* straed stanket b. ; *breite bepflanzte Straße,* bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *durch die Straßen bummeln,* mont dre ruioù kêr, bale kêr, bale dre gêr, baleata, turlutañ, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor), straniñ, braeat, tortañ, toulbabañ, garjata, lostenniñ, lugudiñ, c'hwileta, c'hwilostat, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, debriñ an hent, chom dre an hent, lonkañ avel e kêr ; *ziellos durch die Straßen bummeln,* mont da-heul e dreid.

2. hent g. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen,* ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *die Straßen sind nicht mehr so gefährlich wie früher,* an hentoù n'int ket ken dañjerus ha kentoc'h ; *Fernstraße,* hent bras, hent meur g. ; *Bundesstraße,* [Bro-Alamagn] hent meur [e dalc'h ar Stad] g. ; *Schnellstraße,* oto-hent liammañ g., hent tizh bras g. ; *Autostraße,* oto-hent g., gourhent g. ; *gewölbte Straße,* hent bolzennek g. ; *kurvenreiche Straße,* hent kamm-digamm g. ; *ausgefahrene Straße,* hent skosellek g.

3. [dre skeud.] *die rechte Straße,* an hent mat g. ; *seine Straße ziehen,* mont eeun gant e hent, redek e reuz, ruilhal e voul, derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *auf der Straße sein, auf der Straße sitzen,* bezañ war an noazh (war ar raden), bezañ diloj, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, chom (bezañ) hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, bezañ didi, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, lardañ ar pavez tu bennak, bezañ dindan an amzer ; *jemanden auf die Straße setzen (werfen),* skarzhañ (stlepel, teurel) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ herr d'u.b., sevel e dreid d'u.b., diskouez d'u.b., pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., reiñ foet an nor d'u.b., lakaat u.b. en hent, lakaat u.b. dindan an amzer, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *jemanden von der Straße auflesen,* tennañ u.b. eus ar vouilhenn, reiñ bod d'u.b. a oa hep ti nag aoz, reiñ bod d'un den diloj, reiñ herberc'h d'u.b., divankout u.b., dibeskiñ u.b. ; *der Mann von der Straße,* n'eus forzh piv, ar peanv war ar straed g. ; *Mädchen von der Straße,* plac'h diroll, plac'h a vuhez fall b., strakell b., strakouilhenn b., paotrez b., gadalez b., kailhebodenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., trutell b. ; *das ist nicht auf der Straße gefunden,* ne vez ket kavet kement-se war ar raden ; P. *die Straße messen,* mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, tapout (pakañ) ul lamm ouesk, mont e gantolor en aer, lipat pri, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug.

4. [merdead.] mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b., gwazhenn-vor b., raz g., raz-mor g. ; *die Straße von Gibraltar,* strizh-mor Gibraltar g., raz Gibraltar g.

5. [stered.] *Milchstraße,* Hent-Sant-Jakez g., Bali-Sant-Jakez b., Hent-Gwenn an neñv g.

6. [tekn.] *Walzstraße, Walzenstraße,* riboul lavnenniñ g.

Straßenanlage b. (-,-n) : tresad an hent g., arroudenn an hent b.

Straßenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant kêr g., dilhad pastellek g./lies., dilhad mod kêr g./lies., dilhad giz kêr g./lies.

Straßenarbeiten lies. : labourioù war an hent lies., chanter g.
Straßenarbeiter g. (-s,-) : aozer-hentoù g., kantonier g., P. torrer-mein g.
Straßenaufseher g. (-s,-) : enseller an hentoù g., gwazour servij an hentoù g.
Straßenaufsicht b. (-) : servij an hentoù g., henterezh g., mererezh an hentoù g.
Straßenbahn b. (-,-en) : tramgarr g. ; *er fährt nicht mit dem Auto, wohl aber mit der Straßenbahn,* ne 'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr gant an hini eo ez aio.
Straßenbahner g. (-s,-) : tramgarrer g., paotr-an-tram g.
Straßenbahnfahrer g. (-s,-) : **1.** bleiner tramgarr g. ; **2.** treizhiad tramgarr g.
Straßenbahnfahrerin b. (-,-nen) : **1.** bleinerez tramgarr b. ; **2.** treizhiadez tramgarr b.
Straßenbahnführer g. (-s,-) : bleiner tramgarr g.
Straßenbahnhaltestelle b. (-,-n) : arsavlec'h tramgarr g.
Straßenbahnlinie b. (-,-n) : linenn dramgarr b.
Straßenbahnschiene b. (-,-n) : roudenn dramgarr b., reilh tramgarr g.
Straßenbau g. (-s) : **1.** labourioù foran lies. ; **2.** savidigezh hentoù b.
Straßenbauamt n. (-s,-ämter) : servij an hentoù ha pontoù g., mererezh an hentoù g.
Straßenbaustelle b. (-,-n) : chanter war un hent g.
Straßenbauingenieur g. (-s,-e) : ijinour an hentoù ha pontoù g.
Straßenbelag g. (-s,-beläge) : [hentoù] gwiskad ruilhal g.
Straßenbeleuchtung b. (-,-en) : goulaouiñ foran g.
Straßenbenutzungsgebühr b. (-,-en) : taos henterezh g., taos war implij an hentoù g., taos hentoù g., gwir-treizh g., treizhaj g., treizhwir g., droed g., kustum g.
Straßenbeschilderung b. (-,-en) : panellerezh g.
Straßenbewohner g. (-s,-) : ruad g., straedad g.
Straßenbiegung b. (-,-en) : korn-tro g., pleg g., plegenn b., tro-bleg b., pleg-hent g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kornblegenn b., kildroenn b. ; *an der Straßenbiegung,* e pleg an hent.
Straßenbuckel g. (-s,-) : skosell g., skoasell b., ruzelenn b.
Straßendamm g. (-s,-dämme) : chaoser b./g., sol g.
Straßendecke b. (-,-n) : gwiskad an hent g.
Straßendirne b. (-,-n) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., gadalez b., kailharenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libourc'henn b., mari-voudenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
Straßenecke b. (-,-n) **/ Straßeneinbiegung** b. (-,-en) : korn ar straed g., korn an hent g. ; *das Haus an der Straßenecke,* an ti-korn g. ; *an der Straßenecke,* e pleg ar straed.
Straßenfahrer g. (-s,-) : henter g., rouder g.
Straßenfeger g. (-s,-) : skuber straedoù g., kantonier g.
Straßengabelung b. (-,-en) : forc'h-hent b., fourch-hent g., kroashent g.
Straßengewirr n. (-s) : milendall a straedoù g., straedoù niverus ha luziet lies.
Straßenglätte b. (-) : riell g., frim g., skorn g.
Straßengraben g. (-s,-gräben) : foz b., fozell b., kleuz g., douvez b., touflez b.
Straßenhändler g. (-s,-) : marc'hadour-red g.
Straßenhindernis n. (-ses,-se) : skoilh war an hent g. ; *Straßenhindernis in Zickzackform,* kammigell b.
Straßenhobel g. (-s,-) : [tekn.] kompezerez b., kompezer g.
Straßenjunge g. (-n,-n) : lampon g., ravailhon g., stronk g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., kantolor g., truilhenn b., hailhevod g., standilhon g., lavagnon g., louzaouenn fall b., ajez g., akariod g., alvaon g., chalvant g.
Straßenkampf g. (-s,-kämpfe) : stourm er straedoù g., stourmad straed g., emgann straed g.
Straßenkampfwaffe b. (-,-n) : fuzuilh bangounell b./g.
Straßenkarte b. (-,-n) : kartenn-hentoù b. ; *eine Straßenkarte lesen,* lenn ur gartenn-hentoù.
Straßenkehrer g. (-s,-) : skuber straedoù g., kantonier g.
Straßenkehrmaschine b. (-,-n) : skubellerez b., skuberez b., karr skubañ g.
Straßenkleid n. (-s,-er) : gwiskamant kêr g., dilhad pastellek g./lies., dilhad mod kêr g./lies., dilhad giz kêr g./lies.
Straßenknie n. (-s,-) : korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b.
Straßenknotenpunkt g. (-s,-e) : kedlec'h hentoù g., klom kehentiñ g., klom hentoù g., kroazva g.
Straßenkreuzer g. (-s,-) : *ein Straßenkreuzer,* ur pezh mell karigell g., ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur c'harr-tan gagn g.
Straßenkreuzung b. (-,-en) : kroashent g., kroazhent g., kroazru g., forc'h-hent b., forc'h an hent b., fourch-hent g., hent-kroaz g., korn an hent g.
Straßenkrümmung b. (-,-en) : korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b.
Straßenlage b. (-) : [kirri-tan] emzalc'h war an hentoù g. ; *stabile Straßenlage,* stabilder g., stabilded b.
Straßenlärm g. (-s) : trouz an tremenerezh g.
Straßenlaterne b. (-,-n) : kleuzeur-straed b., lamp-straed b./g., letern-straed g.
Straßenleistung b. (-,-en) : ruilherezh uhelañ a c'hall pakañ ar straed g.
straßenlos ag. : dihentoù.
Straßenmusikant g. (-en,-en) : muziker-red g.
Straßenmusikantin b. (-,-nen) : muzikerez-red b.
Straßenname g. (-ns,-n) : anv ar straed g.
Straßennetz n. (-es,-e) : rouedad hentoù b., reizhiad an hentoù b.
Straßenpflaster n. (-s,-) : pavez g., pavezad g. ; *das Straßenpflaster aufreißen,* dibavezañ, lemel ar pavezad.

Straßenpflasterer g. (-s,-) : pavezer g.
Straßenpolizei b. (-) : polis an hentoù g.
Straßenrand g. (-s,-ränder) : bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrimenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g.
Straßenraub g. (-s) : riblerezh g., forbannerezh g.
Straßenräuber g. (-s,-) : ribler g., brigant g., forbann g.
Straßenreinigung b. (-,-en) : **1.** kempenn ar straedoù g. ; **2.** servij an hentoù g., henterezh g., mererezh an hentoù g.
Straßenreinigungsmaschine b. (-,-n) : skubellerez b., skuberez b., karr skubañ g.
Straßenrinne b. (-,-n) : san b., kan-dour g.
Straßensammlung b. (-,-en) : kest war ar straed b.
Straßensänger g. (-s,-) : kaner-red g., fabler g., fablour g.
Straßensängerin b. (-,-nen) : kanerez-red b., fablerez b., fablourez b.
Straßenschild n. (-s,-er) : plakenn anv ar straed b., plakennn-straed b.
Straßenseite b. (-,-n) : [savadur] talbenn g., tal g.
Straßensperre b. (-,-n) : bloc'had-hent g.
Straßensperrung b. (-,-en) : troc'h an tremenerezh evit ur mare g.
Straßensteuer b. (-,-n) : taos henterezh g., taos war implij an hentoù g., taos hentoù g.
Straßenstreife b. (-,-n) : ged-tro polis g., ged polis g.
Straßenstreifen g. (-s,-) : treuzenn gerzherien b.
Straßenstrich g. (-s,-e) : karter louvigezh g.
Straßenüberführung b. (-,-en) : treuzenn laez b., pont g.
Straßenübergang g. (-s,-übergänge) : treuzenn gerzherien b. ; [kozh] *genagelter Straßenübergang,* treuzenn dachet b.
Straßenumleitung b. (-,-en) : diheñchadur g.
Straßenunterführung b. (-,-en) : treuzenn dindan b., treuzenn traoñ b., hent-kev g., riboul dindan zouar g., hent-riboul g.
Straßenverengung b. (-,-en) : strishadur g.
Straßenverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh war ar straed b.
Straßenverkäufer g. (-s,-) : marc'hadour-red g.
Straßenverkehr g. (-s) : riboulerezh g., tremenerezh g., tremeniri b., tremen-distremen g., ruilherezh g., red-dired ar c'hirri war an hentoù g. ; *flüssiger Straßenverkehr,* tremeniri heruilh b. ; *reger Straßenverkehr,* tremenerezh (tremeniri b., tremen-distremen g.) stank g., kehenterezh doues g.
Straßenverkehrsschild n. (-s,-er) : panell-heñchañ b., panell hent b. ; *mehrsprachige Straßenverkehrsschilder,* panelloù-henchañ liesyezhek lies.
Straßenverkehrsordnung b. (-) **/ Straßenvorschriften** lies. : reolennoù an hentoù lies., lezennaoueg an hentoù b., desveg an hentoù b., kod an hentoù g.
Straßenwalze b. (-,-n) : [tekn.] roulouer g., ruilh g., ruilher g., ruilherez b., kran g., roll g., rolled g., P. tren chikañ mein g.
Straßenwärter g. (-s,-) : aozer-hentoù g., kantonier g., P. torrer-mein g.
Straßenwesen n. (-s) : servij an hentoù g., henterezh g., mererezh an hentoù g.
Straßenwischer g. (-s,-) : [Bro-Suis] skuber straedoù g., kantonier g.
Straßenwischerin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] skuberez straedoù b., kantonierez b.
Straßenzoll g. (-s,-zölle) : **1.** treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; *Straßenzölle erheben,* sevel ar c'hustum, sevel an treizhaj ; **2.** kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b.
Strategie g. (-n,-n) : **1.** [lu] bellour g., penngadour g. ; **2.** [dre astenn.] pennrenour g., strategour g.
Strategie b. (-,-n) : **1.** [lu] bellouriezh b., belloniezh b., penngadouriezh b. ; **2.** [dre astenn.] kadoniezh b., strategiezh b., leviataerezh g., bellerezh g.
Strategiepapier n. (-s,-e) : steuñv g.
Strategiker g. (-s,-) : [arc'hant.] kuzulier war ar strategiezh g.
strategisch ag. : strategel, strategek, kadoniel, bellourel, bellouriezhel.
Stratokumulus g. (-,-kumuli) : koabr str., koabrenn b., stratokumuluz str.
Stratosphäre b. (-) : stratosfer g., stratosferenn b.
Stratosphärenballon g. (-s,-s) : baloñs sonter g.
Stratosphärenflug g. (-s,-flüge) : nij stratosferek g., nijadenn stratosferek b.
stratosphärisch ag. : stratosferek.
Stratus g. (-, Strati) **/ Stratuswolke** b. (-,-n) : stratuz str., kanibl str., kaniblenn b., lizenn b., koumoul-led str., ledenn b., gwele avel g. ; *sich mit Stratuswolken bedecken,* lizennañ ; *mit Stratuswolken bedeckt,* lizennek, lizennet.
sträuben V.k.e. (hat gesträubt) : **1.** sonnañ, sevel a-bik, houpiñ, hirisiñ ; *der Igel sträubt die Stacheln,* an avalaouer a sav e zrein a-bik war e gein ; *die Katze sträubt,* ar c'hazh a sav e greoñ, reut eo e greoñ gant ar c'hazh, kriz eo blev ar c'hazh, pikek eo blev ar c'hazh, reunek eo blev ar c'hazh, a-bik emañ blev ar c'hazh, ar c'hazh a houp e vlev ; **2.** *haarsträubende Geschichte,* istor spontus g., istor da lakaat ar blev da sevel a-bik war ar penn g.
V.em. : **sich sträuben** (hat sich gesträubt) : **1.** sonnañ, sevel a-bik, houpiñ, hirisiñ, reutaat ; *ihm sträuben sich die Haare,* sevel a ra e reun war e benn, a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ a ra e vlev en e benn, sevel a ra blev e benn, savet eo e vlev war e benn, sonn eo e vlev war e benn, sevel a ra eeun e vlev war e benn, hirisiñ a ra e vlev àr e benn gant ar spont, sevel a ra e reun en e benn, sevel a ra e vlev en e benn gant ar morc'hed, sevel a ra e vlev en e benn gant euzh (Gregor) ; *das Haar sträubt sich (t-rt),* houpiñ a ra ar blev, a-bik e sav ar blev ; *gesträubtes Haar,* blev sonn str., blev reut str., blev pikek str., blev a-bik str., kreoñ reut g., blev kriz str. ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-rt) gegen etwas sträuben,* rebekat, rekinat, rebarbiñ ouzh udb, nac'hañ ober udb, ourzal udb d'an-unan, sevel e gribell, digareziñ ober udb, bezañ digarezioù gant an-unan evit ober udb, klask digarezioù evit chom hep ober udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb, en em reudañ ouzh udb, argilañ dirak udb, souzañ, ginañ evit ober udb, ginañ d'ober udb, ginañ oc'h ober udb, moulbenniñ, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, karnañ d'ober udb.

Sträuben n. (-s) : rebarb g. ; *da hilft kein Sträuben,* ne dalvez ket ar boan klask enebiñ, ne dalvez ket ar boan klask digarezioù ; *das steigerte erheblich ihr Sträuben gegen meinen Vorschlag,* kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioc'h.
sträubig ag. : **1.** reut, kriz, pikek, reunek, a-bik ; **2.** [dre skeud.] amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, kilvers, skoemp, amsent, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ.
Strauch g. (-s, Sträucher) : [louza.] bod g., bodenn b., bodennad b., bochad g., bouchad g., brousgwez str., plantenn roz b., dardenn b. ; [laboused] *von einem Strauch wegfliegen,* divodañ.
strauchartig ag. : ... brousgwez, bodek, bodennek, e doare ur bod, a-zoare gant ur bod, a-seurt gant ur bod ; *strauchartige Bäume,* gwez izel str.
Strauchbündel n. (-s,-) : [lu, istor] feskennad b., hordenn b.
Strauchdieb g. (-s,-e) : lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhevod g., gwidal g., akariod g., ajez g., alvaon g., stronk g., standilhon g.
straucheln V.gw. (ist gestrauchelt) : **1.** lakaat e dreid er memes botez, strobañ e dreid, asoupañ, begiviniñ, ober ur falsvarchadenn, falsvarchañ, falsvarchiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, strebotiñ, pukañ, teukañ, krabousiñ, treuziñ e votez, treuziñ e droad ; **2.** treiñ fall, felladenniñ.
Strauchwerk n. (-s) : strouezh str., brouskoad g.
Strauß[1] g. (-es, Sträuße) : **1.** [louza.] boked g., bokedad g., torkad g., blokad g. ; *Rosenstrauß,* bokedad roz g. ; **2.** [dre skeud.] jeu b., trouz g., afer b., c'hoari g. ; *einen Strauß ausfechten,* kaout jeu (trouz, afer), bezañ c'hoari etre an-unan hag unan all, klask kastrilhez ouzh u.b., klask heskin ouzh u.b., klask rev ouzh u.b.
Strauß[2] g. (-es,-e) : [loen.] struskañval g., lotrus g.
Straußenei n. (-s,-er) : [loen.] vi struskañval g.
Straußenfeder b. (-,-n) : pluñv (stuc'h) lotrus str., pluñv struskañval str., stuc'h struskañval str.
Straußenmagen g. (-s,-mägen/-) : stomog struskañval g., stomog lotrusek g.
Straußenwirtschaft b. (-,-en) **/ Straußwirtschaft** b. (-) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] ostaleri verrbad staliet gant ar gwiniegour da vare ar vendem b.
strawanzen V.gw. (hat strawanzt) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] kantren, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, galoupat, baleantañ.
Streamer g. (-s,-) : [stlenn.] strimer g.
Strebe b. (-,-n) : **1.** stañson g., skor g., harp g., gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b., advoger b., skoazenn b., skoaz b., pantilhon g., tint g., sintr g., harpell b., speurell b. ; *mit Streben stützen,* pantilhoniñ, stañsoniñ / tintañ / speurellañ (Gregor) ; **2.** *Regenschirmstrebe,* gwalenn disglavier b. ; *klappbare Regenschirmstreben,* gwalinier plegus an disglavier lies. ; *starre Regenschirmstreben,* gwalinier dibleg an disglavier lies.
Strebebalken g. (-s,-) : stañson g., skor g., harp g., speurell b., marc'h g. [*liester* marc'hoù].
Strebebogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazell-bleg b., skoazell-volz b.
Strebemauer b. (-,-n) : moger-harp b., advoger b., skoazenn b., skoaz b., harpell b.
streben V.gw. (hat gestrebt / ist gestrebt) : **1.** (hat) : klask tizhout, hiraezhiñ da, strivañ da gaout, arglask, bezañ c'hoantek a, mennout ; *nach einem Ziel streben,* bizañ d'ur pal, bizañ da dizhout ur pal, klask tizhout ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, lakaat e youl da dizhout ur pal bennak, lakaat e nerzh da dizhout ur pal bennak, kavailhañ evit kaout udb, strivañ ouzh ar boan evit tizhout (evit tennañ etrezek) ur pal bennak, tennañ e zezev d'ur pal bennak, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *nach Ehren streben,* redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, konoc'hañ enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù ; *die ganze Menschheit strebt nach Frieden,* c'hoant brasañ an denelezh kevan eo kaout peoc'h, e pep bro e laka an dud o albac'henn gant ar peoc'h, gant ar peoc'h emañ penn an dud, nesañ tra da galon an dud eo ar peoc'h, nesañ tra d'an dud eo ar peoc'h, an dud er bed a-bezh eo o holl breder gant ar peoc'h, an dud er bed a-bezh a venn bevañ e peoc'h ; *nach Vollkommenheit streben,* redek war-lerc'h ar barfeted, bezañ c'hoantek a barfeted, klask ar barfeted, arglask ar barfeted ; **2.** (ist) mont, diruilhal, dont puilh.
Streben n. (-s) : youlstriv g., strivoù lies., strivadennoù lies., mennad g., dezev g., amkan g., finvez b., amboaz g., uhelegezh b.
Strebepfeiler g. (-s,-) : piler-harp g., harpell b., skoazenn b., skoaz b., skoaz-volz b., adpiler g.
Streber g. (-s,-) : paotr-mac'hom g., sacher d'e du g., bleiz g., fistouler g., tostenner g., lesaour g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g., krimpidig g.
Streberin b. (-,-nen) : plac'h-mac'hom b., sacherez d'he zu g., bleizez b., fistoulerez b., tostennerez b., gopradez gwall droet gant ar c'hoant sevel b., krimpidigez b.
streberhaft ag. : [gwashaus] terzhienn ar c'hoant sevel stag outañ, uhelek, krimpidik.
Strebertum n. (-s) : [gwashaus] terzhienn ar c'hoant sevel b., uhelegezh b., krimpidigezh b.
strebsam ag. : strivant, strivus, aketus, lamprek, oberiant, studius, gredus, leun a c'hred.
Strebsamkeit b. (-) : aket g., pled g., gred g.
Strebung b. (-,-en) : youlstriv g., strivoù lies., strivadennoù lies., mennad g., dezev g., amkan g., finvez b., amboaz g., uhelegezh b.
Streckbalken g. (-s,-) : stañson g., skor g., harp g., speurell b.
streckbar ag. : **1.** astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, mezell, mezelladus, orjalennus, orjalennadus ; **2.** [fizik] stirus.
Streckbarkeit b. (-) : stiruster g., astennuster g., astennadusted b., mezellder g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g., orjalennadusted b.

Streckbett n. (-s,-en) : gwele ortopedek g., gwele korfeeunadel g.
Streckbewegung b. (-,-en) : jestr astenn g.
Strecke b. (-,-n) : **1.** hentad g., hent g., tennad-hent g., hed-hent g., pennad hent g., ribinad g./b., aerhent g., aerlinenn b., treizhhent g., treug g., lec'hed g. ; *eine gute Strecke Wegs,* un tamm mat a hent g., un tennad mat a hent g., ur pennad mat a hent g., ur pennad brav a hent g., ur pezhiad mat a hent g., un herrad mat a hent g., ur flipad mat a hent g., ur gazeliad mat a hent b., ur c'hwistad mat a hent g., ur gwall ribinad g./b., ur frapad mat a hent g., un hentad mat g., ur fustad hent g. ; *eine ziemlich lange Strecke,* ur frapad mat a vale g. ; *von Strecke zu Strecke,* a bell da bell, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-blasoù, a-rabinadoù ; *die ganze Strecke,* a-hed (hed, dre hed) an hent, war-hed an hent ; *die ganze Strecke entlang,* hed-ha-hed d'an hent, hed-da-hed d'an hent ; *gehen Sie die ganze Strecke entlang,* it gant an hent hed-ha-hed, it gant an hent hed-da-hed ; *sie blieben auf halber Strecke stehen,* chom a rejont a-sav hanter hent, chom a rejont en hanter hent ; *Maikäfer können nur kurze Strecken fliegen,* berr eo bommoù-nij ar c'hwiled-derv, berr eo taolioù-nij ar c'hwiled-derv ; *die Strecke Berlin-New-York fliegen,* mont eus Berlin da New-York gant ur c'harr-nij ; **2.** [dre skeud.] *auf der Strecke bleiben,* chom war an dachenn, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, chom war ar rampev, tapout lamm, na vont da benn, tapout un distokadenn, kaout un distokadenn, c'hwitañ gant e vennad, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh, ober un tenn gwenn, mont an taol d'ar c'hostez, c'hwitañ war e daol (war e grog), c'hwitañ e graf, en em gavout berr, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, menel warni, bezañ kazeg ganti, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont ar ribotadenn da fall ; **3.** *zur Strecke bringen,* lakaat en dic'halloud da genderc'hel gant e walloberoù, lakaat en dic'halloud da noazout d'ar gevredigezh, herzel, tapout, prizoniañ, reiñ lamm da ; **4.** preizhadennoù lies., hollad al loened bet tapet e-kerzh un hemolc'hadenn g. ; *ein Wildschwein zur Strecke bringen,* lazhañ (diskar) un hoc'h-gouez mik.
strecken V.k.e. (hat gestreckt) : **1.** astenn, stiral, hedañ, hediñ ; *die Hand nach etwas strecken,* astenn e zorn evit tapout krog en udb ; *den Hals strecken,* astenn e c'houzoug, bantañ e c'houzoug, dec'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, ober un astenn d'e c'houzoug, astenn e zaoulagad, gouzougañ ; *den Kopf zum Fenster hinausstrecken,* tremen e benn dre ar prenestr, bountañ e benn er-maez dre ar prenestr ; *ein Kind mit hoch gestreckten Armen tragen,* ober pintig d'ur bugel, dibradañ ur bugel, houpañ ur bugel, choupañ ur bugel ; **2.** *jemanden zu Boden strecken,* diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, leurennañ, tumpañ) u.b., pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; *zu Boden gestreckt werden,* lipat pri, tapout lamm, kaout lamm, kaout un douarc'hennad, kouezhañ ouzh torgenn, [gouren e Breizh] bezañ kaset da zebriñ brenn ; **3.** *alle viere von sich strecken,* kouezhañ a-c'hwen e gein (en e c'hwen, a-c'hwen, a-c'hwen e groc'hen), mont e gantolor en aer ; **4.** *die Waffen strecken,* **a)** teuler e armoù war an douar, disteurel e armoù, diskregiñ diouzh e armoù ; **b)** ehanañ gant ar stourm, kodianañ, kodianañ gant u.b. ; **5.** [kegin] *eine Soße strecken,* difetisaat un hilienn, astenn un hilienn gant dour, tanavaat hili ; *mit Wasser gestreckte Milch,* dour-laezh g., laezh benniget g. ; **6.** [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ.
V.em. **sich strecken** (hat sich (t-rt) gestreckt) : **1.** *die Straße streckt sich nach Osten,* en em zispak a ra an hent war-zu ar reter ; **2.** *sich ins Gras strecken,* mont da dirieniñ, gourvezañ war ar geot ; **3.** *der Junge streckt sich,* bemdez e teu ar paotr da vezañ brasoc'h-brasañ, emañ ar paotr oc'h ober e gresk ; **4.** *sich im Laufe strecken,* redek d'ar pimperlamm, redek d'an daoulamm ruz, redek d'an daoulamm mut, redek d'ar pevarlamm-ruz ; **5.** *sich lang strecken,* astenn e izili, en em astenn, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ, bantañ e gorf ; **6.** *sich nach der Decke strecken,* ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, krennañ e zispignoù, mont diouzh e aez, mont diouzh e beadra, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent ; *man muss sich ja nach der Decke strecken,* nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, ret eo din ober gant nebeut pa 'm eus nebeut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo.
Streckenabschitt g. (-s,-e) : troc'had hent g., tennad hent g.
Streckenarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g.
Streckenführung b. (-,-en) : tresad an hent-houarn g.
Streckennetz n. (-es,-e) : rouedad hentoù-houarn b.
Streckenräumer g. (-s,-) : diveiner g., skarzh-hent g.
Streckenstilllegung b. (-,-en) : serridigezh ul linenn hent-houarn b., serridigezh linennoù hent-houarn b.
Streckenwärter g. (-s,-) : gward hent-houarn g.
Streckenwärterin b. (-,-nen) : gwardez hent-houarn b.
streckenweise Adv. : a bell da bell, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-blasoù, a-rabinadoù.
Strecker g. (-s,-) : **1.** [korf.] kigenn astenner b. ; **2.** lavnier g., lavnenner g. ; **3.** stenner g. ; **4.** [sport] *Strecker für Körperkultur,* astenner kigennoù g.
Streckgrenze b. (-,-n) : [fizik] destrizh dastenn harzat g.
Streckhammer g. (-s,-hämmer) : plader g.

Strecklage b. (-) : [sport] stumm gant an divesker astennet g.
Streckmaschine b. (-,-n) : ardivink ortopedek g., ardivink korfeeunadel g., ardivink da astenn g.
Streckmetall n. (-s,-e) : pezh metal stiret g., pezh metal toullek g.
Streckmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn astenner b.
Streckung b. (-,-en) : emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledigezh b., displegerezh g., displegidigezh b.
Streckwalze b. (-,-n) : riboul lavnenniñ g., lavnenner g.
Streetworker g. (-s,-) : desaver straedoù g., skorour kevredik ar straedoù g., skoazeller sokial ar straedoù g.
Streetworkerin b. (-,-nen) : desaverez straedoù b., skorourez kevredik ar straedoù g., skoazellerez sokial ar straedoù g.
Streich g. (-s,-e) : **1.** taol g., taolad g., taoladenn b. ; *jemandem einen Streich versetzen,* kas un taol d'u.b., distagañ un taol gant u.b., choukañ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., findaoniñ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., tanfoeltrañ un taol gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ) un taol gant u.b., plantañ un taol d'u.b., kouchañ un taol d'u.b., astenn un taol d'u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., diastenn un taol d'u.b. ; *Backenstreich,* skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b. ; *tödlicher Streich,* taol marvel g. (Gregor) ; *auf den ersten Streich,* d'an taol kentañ, ribus ; *von einem Streiche fällt keine Eiche,* gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued.
2. baoch g., tro-gamm b., taol-bourd g., taol farserezh g., taol jilibourdiñ g., taol fin g., tap g., tapadenn b., tro-dall b., fars g., farsadenn b., tizh g., trikon g., tunuenn b., jeu b., pezh g., malis g./b. ; *genialer Streich,* taol dreist g., taol ruz g. ; *lustiger Streich,* c'hoari g., c'hoari gaer g., tro gaer b., farsadenn b. ; *Streiche spielen,* ober gennoù, ober tapoù, ober trikonoù, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober jangloù, ober bourdellajoù, bourdañ, ober bourdoù, c'hoari e baotr, lakoniñ, lankoniñ, lamponat, chalvantat, tennañ tapadennoù, ober jeuioù, ober malisoù, ober boutikoù ; *jemandem einen Streich spielen,* ober ur c'hoari gaer d'u.b., ober ur fars d'u.b., ober doan d'u.b., c'hoari (ober, tennañ) un dreflezenn d'u.b., tennañ un taol fin d'u.b., c'hoari (kempenn, tennañ) un dro-gamm d'u.b., c'hoari (tennañ) un dapadenn d'u.b., c'hoari (ober, tennañ) un dro d'u.b., ober ur bourd (c'hoari un taol-bourd) d'u.b., reiñ bourd d'u.b., tennañ ur blegenn d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., plantañ ur rozenn gaer d'u.b., plantañ ur rozenn d'u.b., plantañ pour d'u.b., ober un tizh d'u.b., c'hoari un tizh d'u.b., tennañ un tizh d'u.b., ober ur pezh d'u.b. ; *jemandem Streiche spielen,* ober tapoù d'u.b., ober taolioù d'u.b., ober jeuioù d'u.b., ober boutikoù d'u.b. ; *übler Streich, böser Streich,* bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *jemandem einen üblen (bösen, gemeinen) Streich spielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b. ; *böse Streiche spielen,* malisiñ, ravailhoniñ, ober troidelloù fall ; *er leistet sich immer dieselben Streiche,* bepred e vez an hevelep troioù gantañ, ne cheñcho biken ; *schöne Streiche machen,* ober a bep seurt traoù, reoù gamm ha reoù dort - ober a bep seurt traoù, reoù drenk ha reoù c'hwerv - ober e zen gars - noualantiñ ; *toller Streich,* **a)** direizhvennad g., follezhenn b., follinaj g. ; **b)** hardizhañs, hardizhegezh, tro vrav b., tro vat b., taol kaer g., taol ruz g. ; *tolle Streiche machen,* dirollañ un tamm ; *dummer Streich,* sotoni b.
streichbar ag. : *leicht streichbare Butter,* amanenn hag a led g.
Streichblech n. (-s,-e) : [labour-douar] boc'h-kamm b., kignaval g., ulid g., skouarn an arar b.
Streichbogen g. (-s,-/-bögen) : [sonerezh] gwareg-rebed b., gwareg b.
Streichbrett n. (-s,-er) : [labour-douar] kignaval g., skouarn an arar b., boc'h-kamm b., ulid g. ; *das Streichbrett umsetzen,* disoc'h.
Streicheisen n. (-s,-) : **1.** raker g., raklerez b., sklerenn b. ; **2.** turkin g., tuskin g., sujikebiki g., sujikesiki g.
Streicheleinheiten lies. : **1.** moumounerezh g., moumounoù lies., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., flourigoù lies., sev g., chouradennoù lies., karantezioù lies., dorlo g., dorloadennoù lies., dorloiñ g., dorloterezh g., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g., lallaigoù lies., herlinkoù lies., tammoù herlinkoù lies. ; **2.** meuleudi b., gourc'hemennoù lies.
streicheln V.k.e. (hat gestreichelt) : flourañ, chourañ, flodañ, flouretiñ, flourikat, herlinkat, pariñ, ober sev da, ober flourigoù da, ober flourig da, turlutañ, cherisañ, ober herlinkoù, ober tammoù herlinkoù, tremen e zaouarn mont-dont war ; *seinen Hund streicheln,* flourañ e gi, merat e gi, chourañ e gi, flourikat e gi, ober allazig d'e gi, ober lid d'e gi, ober chourig d'e gi, ober chouroù d'e gi, ober flourig d'e gi, ober flourigoù d'e gi, reiñ ur flourad d'e gi ; *die Katze streicheln,* ober ton d'ar c'hazh ; *jemanden zärtlich streicheln,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, ober moumounoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober brav-brav d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober herlinkoù d'u.b., ober tammoù herlinkoù d'u.b., moumounañ u.b., dorloiñ u.b., dorlotañ u.b. ; *die Sonnenstrahlen streichelten sanft seine Haut,* bannoù an heol a floure e groc'hen.

Streicheln n. (-s) : moumounerezh g., moumounoù lies., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., flourad g., flouradoù lies., flouradennoù lies., flourigoù lies., sev g., chouradennoù lies., karantezioù lies., dorlo g., dorloadennoù lies., dorloiñ g., dorloterezh g., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., herlinkoù lies., tammoù herlinkoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g. ; *das sanfte Streicheln des Gesichts durch den Wind,* flourad an avel war an dremm g. ; *das Streicheln der Haut durch die Sonne,* flourad an heol war ar c'hroc'hen g.

Streichemacher g. (-s,-) : taper g., paker g., farser g.

Streichemacherin b. (-,-nen) : taperez b., pakerez b., farserez b.

streichen V.k.e. (strich / hat gestrichen) : **1.** ledañ, astenn ; *Butter aufs Brot streichen,* ledañ amanenn war un tamm bara, amanennañ un tamm bara, astenn amanenn war ar bara ; *Eigelb auf den Teig streichen,* ledañ melen-vi war an toaz ; **2.** pentañ, gwisponat, livañ ; *eine Wand streichen,* pentañ ur voger, gwisponat ur voger, livañ ur voger ; *sein Haus neu (frisch) streichen,* adober livadur e di ; *ein Haus streichen,* pentañ un ti, gwisponat un ti ; *mit Firnis streichen,* **a)** [ster rik] lakennañ, gwernisañ, lakaat gwernis gant ar barr-livañ ; **b)** [dre skeud.] alaouriñ an neudenn, propikat ; **3.** *glatt streichen,* diskuliañ, dizober ar c'hulioù [en ur vrozh], plaenañ, plaenaat ; *sich (t-d-b) das Haar glatt streichen,* blouc'haat e vlev da lakaat anezho plaen, levnaat e vlev ; *einen Strohhaufen mit einem Rechen glatt streichen,* kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz ; **4.** *mit der Hand über die Stirn streichen,* tremen e zorn war e dal ; **5.** *sich den Bart streichen,* flourañ e varv, tremen e zaouarn mont-dont war e varv ; **6.** *seine Haare aus der Stirn streichen,* tennañ (dastum) e vlev diwar e dal ; **7.** *Geld in die Tasche streichen,* lakaat arc'hant en e c'hodell, godellañ arc'hant ; **8.** *ein Messer streichen,* tremen lavnenn ur gontell war un tamm lêr ; **9.** *Wolle streichen,* inkardañ (kribañ) gloan ; **10.** *das Maß voll streichen,* reiñ ur muzuliad rik (leun-barr, leun-tenn, leun-kreñv, leun-blouk, leun-kouch, leun-chouk), reiñ (lakaat, ober) muzul mat (Gregor), lakaat gres ; *ein gestrichen volles Maß,* ur muzuliad mat, ur muzul barr g. ; *gestrichen voll,* dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, gres ; **11.** [lu, fuzuilh] *gestrichen Korn,* e-kreiz ar viz ; **12.** lemel, diverkañ, barrennañ, kroaziañ, raskañ, argas ; *einen Namen aus der Liste streichen,* lemel un anv diwar ul listenn, lemel kuit un anv eus ur roll, kroaziañ un anv war ur roll, ezrollañ ; *er hat diese Erinnerung aus seinem Gedächtnis gestrichen,* argaset en deus an eñvorenn-se diwar e spered ; *eine Stelle streichen,* diverkañ un nebeud gerioù, barrennañ un nebeud frazennoù ; *Nichtzutreffendes bitte streichen !* disfasit ar pezh na zere ket, diverkit ar pezh na glot ket ! ; **13.** nullañ, terriñ, freuzañ, foeltrañ ; *einen Auftrag streichen,* nullañ (terriñ, freuzañ, foeltrañ) un urzh-prenañ (un urzhiad), terriñ e varc'had, ober freuztaol ; *einen Flug streichen,* nullañ un nijadenn ; **14.** krennañ ; *jemandem finanzielle Unterstützungen streichen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus skoazelloù arc'hant, dioueriñ u.b. eus skoazelloù arc'hant, lemel skoazelloù arc'hant digant u.b. ; **15.** [merdead.] *die Segel streichen,* **a)** kargañ ar gouelioù / farleañ / pakañ ar gouelioù (Gregor), diskar ar gouelioù, serriñ al lienoù ; **b)** [dre skeud.] plegañ touchenn, plegañ e douchenn, lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, kodianañ gant u.b., kodianañ, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog ; [dre skeud.] *die Flagge streichen,* plegañ touchenn, plegañ e douchenn ; **16.** *die Ruder streichen,* gorrekaat ur vag dre sankañ ar roeñvoù en dour ; **17.** *die Flagge streichen,* diskenn e vanniel (e c'hiton), gouzizañ e vanniel (e c'hiton).

V.gw. (strich // hat gestrichen / ist gestrichen) : **1.** (ist) : *an der Erde streichen,* tremen (nijal) a-rez an douar, rezañ an douar ; *dicht über der Wasseroberfläche streichen,* nijal a-rez fleurig an dour ; **2.** (ist) : *durch das Land streichen,* foetañ (bale, rahouennata) bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, fustañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, kantreal, redek bro, mont dre an hentoù, redek hent, redek hentoù, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù ; **3.** (ist) : *die Katze strich mir um die Beine,* en em frotañ a reas ar c'hazh ouzh va divesker ; **4.** (ist) : *der Wind streicht über die Ebene,* emañ an avel o sailhat hag o troidellat war gompezenn ; **5.** (ist) : *die Zugvögel streichen nach dem Süden,* an evned tremeniat a nij etrezek ar su, an evned tremeniat a nij etramek ar su ; **6.** (ist) : *durch die Wellen streichen,* regiñ (digeriñ, troc'hañ) ar mor, freuzañ ar mor, gwentañ, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent ; **7.** (hat) : flourañ, tremen an dorn war : *er strich ihr sanft übers Haar,* flourañ a reas he blev, chourañ a reas e vlev.

Streichen n. (-s) : **1.** rimierezh g., tarav g., froterezh g. ; **2.** pentañ, gwisponadur g., livadur g., liverezh g., livaj g. ; **3.** lamidigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b. ; **4.** [laboused] tremenadeg b. ; **5.** [gwiad.] kribinañ g., inkardañ g. ; **6.** [teol] moulladur g., moullañ g. ; **7.** [mengleuz.] durc'hadur ar wazhennad g., tuadur ar wazhennad g.

Streicher g. (-s,-) : **1.** froter g. ; **2.** penter g., gwisponer g., liver g. ; **3.** [sonerezh] den hag a son ur benveg a rimier gant ur waredig g., den hag a c'hoari gant ur benveg a rimier gant ur waredig g.

Streicherin b. (-,-nen) : **1.** froterez b. ; **2.** penterez b., gwisponerez b. ; **3.** [sonerezh] plac'h hag a son ur benveg a rimier gant ur waredig b., plac'h hag a c'hoari gant ur benveg a rimier gant ur waredig b.

Streichfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù a-rez-douar lies.

Streichfläche b. (-,-n) : rimier g., frotouer g.

Streichgarn n. (-s,-e) : **1.** gloan inkardet g., gloan kribinet g. ; **2.** [pesketaerezh] roued stlej b., roued tenn b.

Streichholz n. (-es,-hölzer) **/ Streichhölzchen** n. (-s,-) : alumetez str., enaouidenn b., ibil-tan g., ibil-tenn-tan g.,

touchenn b., tousenn b., chimik str., chimikez str. ; *ein Streichholz an der Schachtel entzünden,* rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn ; *ihre Beine sind so dünn wie Streichhölzer,* he divhar a zo evel bizhier, he divhar a zo evel ibilien, divesker (divhar) gwerzhidi a zo outi, firitelloù a zo outi.

streichholzdünn ag. : *ihre Beine sind streichholzdünn,* he divhar a zo evel bizhier, he divhar a zo evel ibilien, divesker (divhar) gwerzhidi a zo outi, firitelloù a zo outi.

Streichholzschachtel b. (-,-n) : boestad alumetez b., boest alumetez b. ; *eine große Streichholzschachtel,* ur voestad vras a alumetez b., P. ur gordenn goad b., ur voest alumetez bras b.

Streichinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] klav hag a rimier e gerdin gant ur waredig g., benveg hag a rimier e gerdin gant ur waredig g., klav dre gerdin g., benveg dre gerdin g., benveg war gerdin g., kerdiner g. [*liester* kerdinerioù].

Streichkäse g. (-s) : [kegin.] keuz da ledañ g.

Streichleder n. (-s,-) : tamm lêr da dremen ha distremen al lavnennoù g., tamm lêr lemmañ g., lêrenn lemmañ g.

Streichmaß n. (-es,-e) : [tekn.] tuskin g., turkin g., sujikebiki g., sujikesiki g.

Streichmesser n. (-s,-) : spanell b., palisenn b., sklisenn b.

Streichmusik b. (-) : [sonerezh] sonerezh evit binviji dre gerdin g.

Streichorchester n. (-s,-) : [sonerezh] laz-seniñ binviji dre gerdin g., orkestr binviji dre gerdin g.

Streichquartett n. (-s,-e) : [sonerezh] pevarad binviji dre gerdin g., pevarad kerdin g., pevarrebed g.

Streichquintett n. (-s,-e) : [sonerezh] pemp a vinvioù dre gerdin g., pempad binviji dre gerdin g., pempad kerdin g., pemprebed g.

Streichrichtung b. (-,-en) : [mengleuz., gwazhennad] durc'hadur a-blaen g., tuadur a-blaen g.

Streichriemen g. (-s,-) : tamm lêr da dremen ha distremen al lavnennoù g., tamm lêr lemmañ g., lêrenn lemmañ g.

Streichstein g. (-s,-e) : **1.** breolim g., higolenn b., maen-higolenn g., maen-lemmañ g., maen-falc'h g., maen-lemmer g., maen-goulazh g. ; **2.** maen-touch g., maen-arnod g.

Streichteich g. (-s,-e) : poull-dour greuniañ g., poull had-pesked g.

Streichung b. (-,-en) : lamedigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., ezrolladur g., razadur g., raskadur g., diverkadur g., koazhadur g.

Streichungszeichen n. (-s,-) : [moull.] deleatur g.

Streichwurst b. (-,-würste) : [kegin.] pastez da ledañ g.

Streif g. (-s,-e) : bandenn b., roudenn b., regenn b., rizenn b., rizennad b., gwidennad b., ledenn b., ledennad b., stlejad g., stlejennad b.

Streifband n. (-s,-bänder) : bandenn b. ; [post] *unter Streifband,* bandennet.

Streifblick g. (-s,-e) : taol-lagad g., taol-sell g.

Streife b. (-,-n) : **1.** ged-tro g., tro-c'hed b., troiad evezhiañ b., troiad-c'hed b. ; *Polizeistreife,* archerien oc'h ober o zroiad lies. ; **2.** [hemolc'h] huadeg b., hu g.

Streifen[1] g. (-s,-) : **1.** bandenn b., roudenn b., kenroudenn b., roudennadur g., regenn b., rizenn b., rizennad b., gwidennad b., stlejad g., stlejennad b., aridennad b., lostad g., gwazhenn b. ; *enger Streifen,* stec'henn b., stec'hennad b. ; *Reststreifen,* flipenn b. ; *Anzug mit grauen Streifen,* dilhad gant bandennoù (roudennoù, regennoù, rizennoù) louet g. ; *mit Streifen überziehen,* dazroudennañ ; *gebräunte Streifen am Körper haben,* bezañ gant ur gramenn eost ; **2.** *Lichtstreifen,* skin g., bann g., terenn b., gwazhenn b., saezhenn b., stuc'henn b., lagadenn b. ; **3.** *Ärmelstreifen,* galoñs g., P. peñsel g. ; **4.** P. film g., seizenn b., bandenn b., lurell b., lietenn b. ; *Tonstreifen,* bandenn ar son b. ; **5.** [korf.] *blutrünstige Streifen,* roudennoù lies. ; **6.** [maen.] rizenn b., roudenn b. ; **7.** [moull.] amprouenn b. ; **8.** [tisav.] andennadur g., roudennadur g., rizennadur g. ; **9.** *Rasenstreifen,* ripennad leton b., stec'hennad leton b. ; **10.** [dre skeud.] P. *es passt mir nicht in den Streifen,* ne zegouezh ket mat din, ne zere ket ouzhin, n'eo ket da ganin, n'eo ket mat din, n'eo ket mat ganin, ne blij ket din, kement-se ne ra ket va jeu, ne faot ket din, dijaojañ a ra ouzhin, ne gouch ket ouzhin.

Streifen[2] n. (-s) : **1.** spinadur g. ; *sanftes Streifen,* flourad g., chouradenn b. ; **2.** troiad b., tro-vale b., baleadenn b. stranerezh g., luguderezh g.

streifen V.k.e. (hat gestreift) : **1.** spinañ, rezañ, raziñ, klisiañ ; *den Boden streifen,* tremen (nijal) a-rez an douar, rezañ an douar, tremen a-raz d'an douar, tremen raz d'an douar ; *die Wasseroberfläche streifen,* rezañ fleurig an dour ; *streifendes Licht,* gouloù a-resed g. (Gregor) ; [dre skeud.] *ein Thema streifen,* damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, komz eus udb diwar nij, spinac'hañ ur materi.

2. roudennañ, rizennañ ; *grau gestreift,* bandennoù (roudennoù, regennoù, rizennoù) louet dezhañ.

3. spinañ, kignat, graspiñ, rifiñ, rifal, reziñ ; *die Kugel hat ihn nur gestreift,* spinet (kignet, graspet, rifet) e oa bet gant ar boled nemetken ; *das Auto hat ihn nur gestreift,* roet en doa ar c'harr-tan ur stokadenn vihan dezhañ nemetken, ur flouradenn en doa graet ar c'harr-tan dezhañ.

4. tennañ ; *den Ring vom Finger streifen,* tennañ ar walenn diwar e viz ; *die Ärmel in die Höhe streifen,* troñsañ e vilginoù, troñsañ e zivrec'h (Gregor) ; *das Laub von einem Zweig streifen,* dizeliañ ur skourr ; *einen Hasen (ab)streifen,* digroc'henañ (diskroc'henañ, kignat) ur c'had, dibrennañ he chupenn d'ur c'had ; *einen Aal streifen,* diskroc'henañ (kignat) ur silienn.

5. *sanft streifen,* flourañ, chourañ ; *die Sonnenstrahlen streiften sanft seine Haut,* bannoù an heol a floure e groc'hen.

6. sachañ ; *die Kapuze über den Kopf streifen,* lakaat ar c'habell (sachañ ar bichourell) war e benn.

7. [tisav.] andennañ, roudennañ, rizennañ.

V.gw. (ist gestreift) : bale, kantren, kantreal, baleantañ ; *er ist durch die ganze Gegend gestreift,* aet e oa du-mañ du-hont dre ar vro a-bezh ; *durch das Land streifen,* bale (kantren) dre ar vro.

V.em. : **sich streifen** (hat sich gestreift) : **1.** spinañ an eil egile, graspiñ an eil egile, rifiñ an eil egile, rezañ an eil egile ; **2.** kignat e groc'hen.
Streifenbarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh-ruz g.
Streifenbarsch g. (-es,-e) : [loen.] barz g., draeneg g., kloian g., lebin g., braog g., malbar g.
Streifenbrasse b. (-,-n) : [loen.] duig g., glazenn b.
Streifenbräune b. (-,-n) : kramenn eost b.
streifend ag. : spinus, a-rased, a-rez, rezus ; *streifendes Licht,* gouloù a-rased g. (Gregor).
Streifendelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin roudennek g.
Streifendienst g. (-es,-e) : ged-tro g., tro-c'hed b.
Streifenfisch g. (-es,-e) : [loen.] beleg g.
Streifengemüse n. (-s) : [kegin.] juliana g.
Streifenhyäne b. (-,-n) : [loen.] bleiz-broc'h roudennek g.
Streifenjagd b. (-,-en) : [hemolc'h] huadeg b., hu g.
Streifenkode g. (-s,-s) : [stlenn.] kod barrennoù g., boneg varrinier b.
Streifenleinkraut n. (-s) : [louza.] lin-kegin-roudennek str.
Streifenleser g. (-s,-) : [stlenn.] lenner seizennoù g.
Streifenlippfisch g. (-s,-e) : [loen.] kogez b. ; *männlicher Streifenlippfisch,* kogez c'hlas b. ; *weiblicher Streifenlippfisch,* kogez ruz b.
Streifenlocher g. (-s,-) : mekanik trebarzhiñ g., trebarzherez b.
streifenlos ag. : diroudenn.
Streifenmuster n. (-s,-) : roudennoù lies. ; *mit Streifenmuster,* roudennek, rizennek, roudennet, andennet.
Streifenpolizist g. (-en,-en) : poliser oc'h ober e droad g.
Streifenpolizistin b. (-,-nen) : poliserez oc'h ober he zroad b.
Streifenschreiber g. (-s,-) : pellvoullerez seizhennoù b., pellvoullerez vandennoù b.
Streifenwagen g. (-s,-) : karr-ged ar polis g.
Streifhieb g. (-s,-e) : taol a-rez g., taol na ra nemet spinañ g., taol spinus g.
Streifhobel g. (-s,-) : rask g., parer g., plaen g.
streifig ag. : gant bandennoù, gant roudennoù, gant regennoù, gant rizennoù, roudennek, rizennek, roudennet, andennet.
Streifjagd b. (-,-en) : [hemolc'h] huadeg b., hu g.
Streiflicht n. (-s,-er) : **1.** gouloù a-rased g., sklêrijenn a-veskell b., damsklêrijenn b., skleur g., skleurenn b. ; *im Streiflicht,* ouzh ur sklêrijenn a-veskell, ouzh an damsklêrijenn, ouzh sklêrijenn ur gouloù a-rased ; **2.** [dre skeud.] *ein neues Streiflicht auf eine Frage werfen,* reiñ ur sklêrijenn nevez d'ur c'hraf bennak, teurel ur sklêrijenn nevez war ur c'hraf bennak.
Streifpartie b. (-,-n) : tro-vale b., baleadenn b.
Streifregen g. (-s) : rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b./g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g.
Streifritt g. (-s,-e) : marc'hekadenn b., marc'hekadeg b.
Streifschuss g. (-es,-schüsse) : tenn na ra nemet spinañ g., tenn spinus g.
Streifung b. (-,-en) : bandenn b., roudenn b., kenroudenn b., roudennadur g., regenn b., rizenn b., rizennad b., gwidennad b.
Streifwache b. (-,-n) : archerien oc'h ober o zroiad lies.
Streifwunde b. (-,-n) : spinadur g., diruskadur g., graspadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g.
Streifzug g. (-s,-züge) : **1.** troiad b., tro-vale b., baleadenn b. stranerezh g. ; **2.** [istor] taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., tro-vrezel b., brezelekadenn b. ; **3.** alberz g., damsell g., taol-lagad g., damskeud g., diskeud g., disgwel g., distrap g. ; *historischer Streifzug,* diverradur (diverrañ eus, divrazañ eus) an darvoudoù istorel g., divraz eus an darvoudoù istorel g., an darvoudoù berr-ha-berr lies., taol-lagad war an istor g., damsell war an istor g.
Streik g. (-s,-s/-e) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilabouradeg b., dilezadeg-labour b., ec'hwel g. ; *in den Streik treten,* diskregiñ diouzh al labour, disterniañ diouzh al labour, ober un harz-labour ; *sie beschlossen also, in den Streik zu treten,* divizet e voe neuze e vije paouezet gant al labour ; *einen Streik brechen,* freuzañ un harz-labour, skodiñ un harz-labour ; *einen Streik ausrufen,* gervel d'an harz-labour ; *wilder Streik,* harz-labour hep rakkemenn g. ; *Generalstreik,* harz-labour hollek g., harz-labour en holl c'hennadoù ; *Bummelstreik,* harz-labour dre c'horrekaat al labour g. ; *Sitzstreik,* harz-labour war an tach g., harz-labour war ar post-labour g. ; *der Streik legte das ganze Land lahm,* an diskrog-labour a lakeas harz da bep tra, an diskrog-labour a lakeas un harp da bep tra.
Streikankündigung b. (-,-en) : rakkemenn harz-labour g.
Streikbewegung b. (-,-en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilabouradeg b.
Streikbrecher g. (-s,-) : freuzer harz-labour g., freuzer diskrog-labour g., torrer harz-labour g., torrer diskrog-labour g.
Streikbrecherin b. (-,-nen) : freuzerez harz-labour b., freuzerez diskrog-labour b., torrerez harz-labour b., torrerez diskrog-labour b.
streiken V.gw. (hat gestreikt) : diskregiñ diouzh al labour, disterniañ diouzh al labour, ober un harz-labour, diskregiñ da labourat, ec'hwelañ ; *die Streikenden,* an harzlabourerien lies., an dilabouridi lies., ar c'hrevisted lies.
Streikende(r) ag.k. g./b. : harzlabourer g., harzlabourerez b., dilabourad g., dilabouradez b., grevist g., grevistez b., ec'hweler g., ec'hwelerez b.
Streikführer g. (-s,-) : marc'h-blein an harzlabourerien g., marc'h-kleur an harzlabourerien g., penn an harzlabourerien g., marc'h-blein an diskrog-labour g., marc'h-kleur an diskrog-labour g., penn an diskrog-labour g., bleiner an harzlabourerien g.
Streikgeld g. (-es,-er) : gopr harz-labour [*paeet gant ar sindikad*] g.
Streikkasse b. (-,-n) : arc'hant ar goproù harz-labour [*paeet gant ar sindikad*] g.
Streikposten g. (-s,-) : piked harz-labour g., kost ec'hwel g.
Streikrecht n. (-s) : gwir d'ober harz-labour g., gwir ec'hwelañ g., frankiz ec'hwelañ b.

Streikwelle b. (-,-n) : lanvad a harzoù-labour g., lanvad ec'hwelioù g.
Streit g. (-s,-e) : **1.** tabut g., tabuterezh g., trouz g., striv g., frot g., jeu b., stag g., chabous g., butun g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., riot g., diskrap g., jel g., breud g., breutadeg b., dael b., reuz g., chak g., c'hoari g., arvell g., breudvell g., bretac'h g., brete g., breujad g., debr g., tag g., distok g., sinkan b., kabal b., kabalad b., kavailh g., noaz g., tatin g., gwall intent g., sach-blev g., kenstourm g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., arguz g., teñvalaenn b., diemglev g., dizemglev g., bec'h g., troublien b., pegad g., pigell b. ; *es kam zum Streit, ein Streit brach aus,* sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz, un tamm pigell, ur pezh pigell, rendael) etrezo, strakal a reas an traoù, war daeriñ ez eas an arguz etrezo ; *es kam zu einem furchtbaren Streit, ein furchtbarer Streit brach aus,* bec'h ruz a savas etrezo ; *mit jemandem Streit suchen,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, trabas, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., kavailhañ u.b., taskagnat ; *einen Streit vom Zaun brechen,* dirollañ da skandalat u.b., dirollañ da chikanañ u.b., klask dael (afer, fred, rev, chikan, trouz, frot, heskin, kastrilhez, noaz) ouzh u.b. ; *mit jemandem im Streit liegen,* bezañ trouz (glazentez, c'hoari, jeu, diskap) etre an-unan hag unan all, kaout jeu ouzh u.b., bezañ fall an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all ; *es gab öfters Streit unter den Geschwistern,* broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, c'hoari, kroz, rendael) a oa alies etre bugale an ti ; *es hat nie Streit zwischen uns gegeben,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *hitziger Streit,* diskrapadeg b. ; *Streit um Worte,* pismigerezh g. ; *Streit vor dem Gericht,* breud g., breutadeg b., arguz g. ; *Glaubensstreit,* tabut relijiel g. ; *Streit um des Kaisers Bart,* pismigerezh, c'hoari gaer evit nebeut a draoù g., c'hoari gaer kelo nebeut a dra g., skandal evit disterdra g., kalz a reuz evit netra, ur van evit nebeut a dra b., ur van evit ken nebeut all b., skandal evit bihan dra (evit dister abeg) g. (Gregor) ; *es ist Streit im Hause,* emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, digoret mat eo ar gabal, treiñ a ra an traoù d'ar put ; **2.** *gelehrter Streit,* breud g., breutadenn b., breutadeg b., breutaerezh g., breudvell g. ; [lenn.] *Streit der Alten und der Neuen,* tabut etre an Henvediz hag ar Vremaniz g. ; **3.** [lu] argad g., arsailh g., stourm g., stourmad g., stourmadenn b., stourmerezh g., stourmadeg b. ; *sich zum Streit rüsten,* bezañ stag gant darbaroù ar stourm ; *die Trommel schlug zum Streite,* skoet e voe an arsailh war an daboulin.
Streitaxt b. (-,-äxte) : bouc'hal-vrezel b. ; *die Streitaxt begraben,* douarañ ar vouc'hal-vrezel, lakaat ar vouc'hal-vrezel en douar, ober (skoulmañ) ar peoc'h.
streitbar ag. : **1.** kadarn, brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik ; **2**. [gwashaus] hek, hegaz, hegazus, hegus, arbennus, rendaelus, riotus, regasus.
Streitbarkeit b. (-) : [kozh] stourmusted b., kadarnded b., kalonegezh b., disaouzan g.
streitbegierig ag. : hek, hegaz, hegazus, hegus, arbennus, brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, rendaelus, regasus.
streiten V.gw. (stritt / hat gestritten) : **1.** *miteinander streiten,* tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em zebriñ, bezañ butun etrezo, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, en em bikailhat, arvellat, bezañ en arvell, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *gegen jemanden streiten,* stourm a-enep u.b. ; *für etwas streiten,* stourm evit udb, sevel krog udb ; *um etwas streiten,* stourm evit tizhout ur pal bennak (evit kaout udb) ; **2.** [dre skeud.] *darüber lässt sich streiten,* tu 'zo da vreutaat diwar-benn an dra-se, tu 'zo da lakaat ar gaoz war an dra-se ; **3.** [gwir] *vor Gericht streiten,* breutaat, prosezañ ; **4.** *das streitet gegen alle Billigkeit,* un dra eo evit an dislealañ, an dra-se n'eo ket reizh tamm ebet, n'eo ket kompez ar skudell tamm ebet ; **5.** stourm.
V.em. : **sich streiten** (stritt sich / hat sich (t-rt) gestritten) : tabutal, riotal, rendaeliñ, en em randaeliñ, en em rezoniñ, daelañ, arvellat, bezañ en arvell, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em gannañ, en em chikanañ, en em chabousat, en em chakat, en em zebriñ, en em vreutaat, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, regasal, kas anezhi, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *sich mit jemandem streiten,* bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., kaout jeu ouzh u.b., kaout tabut ouzh u.b., tabutal gant u.b., tabutal ouzh u.b., kaout ger ouzh u.b., arvellat ouzh u.b., rendaeliñ u.b., rendaeliñ ouzh u.b., arguziñ ouzh u.b., bezañ c'hoari (trouz, jeu) etre an-unan hag unan all, arvellat ouzh u.b. ; *sie haben sich gestritten,* un dra bennak a zo bet etrezo ; *sich um des Kaisers Bart streiten,* pismigañ, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, en em chaokat evit nebeut a dra, en em chaokat evit ken nebeut all, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask digarezioù, ingenniñ, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, skandalat evit disterdra, en em rezoniñ evit disterdra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, skandalat evit bihan dra (evit dister abeg) (Gregor) ; *sich um einen Besitz streiten,* tabutal diwar udb, tabutal diwar-benn udb, arguziñ evit gouzout da biv e vo an dra-mañ-dra, ober dael an eil ouzh egile evit an dra-mañ-dra, strivañ an eil gant egile en abeg d'udb, kaout striv an eil ouzh egile diwar-bouez udb, en em vreutaat (en em gannañ) da c'houzout da biv e vo an dra-mañ-dra, bezañ diskrap etrezo en abeg d'udb.
Streiten n. (-s) : emgannoù lies., tabut g., tabuterezh g., trouz g., striv g., chabous g., jeu b., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., dael b., reuz g.,

c'hoari g., riot g., rioterezh g., arguz g., arguzerezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g., butun g.
streitend ag. : **1.** [lu] *die streitenden Mächte,* ar broioù oc'h ober brezel ; **2.** [relij.] *die streitende Kirche,* Iliz ar re vev b., ar gristenien hag a zo war an Douar lies., an Iliz hag a zo war an Douar b. ; **3.** [gwir] *streitende Parteien,* kevrennoù kontrol lies. / kevrennoù enep lies. (Gregor).
Streiter g. (-s,-) : **1.** stourmer g., kampion g., diwaller g., diwallour g., difenner g., difennour g. ; *Streiter für die Freiheit,* stourmer evit ar frankiz g., kampion ar frankiz g. (Gregor) ; **2.** [gwashaus] tabuter g., sikaner g., emganner g., kanner g., dornataer g., rendaeler g., rioter g., arguzer g., kavailher g., rioter g., penn bervet g.
Streiterei b. (-,-en) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., striv g., chabous g., jeu b., bec'h g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., distok g., dael b., reuz g., chak g., c'hoari g. [evit disterdra], chikanerezh g., debr g., riot g., rioterezh g., arguzoù lies., arguzerezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g., diemglev g., dizemglev g., kavailhoù lies., kabaloù lies., kabaladoù lies.
Streiterin b. (-,-nen) : **1.** stourmerez b., diwallerez b., diwallourez b. ; **2.** [gwashaus] tabuterez b., sikanerez b., emgannerez b., kannerez b., dornataerez b., rendaelerez b., rioterez b.
Streitfall g. (-s,-fälle) : diskrap g., arguz g., dizemglev g., dael b., breud g., striv g.
Streitfrage b. (-,-n) : draen-fuilh g., abeg a zizemglev g., abeg da zizemglev g., abeg a arguz g., abeg da arguz g., abeg a zael b., abeg da zael b., abeg a vreud g., abeg da vreud g., abeg a striv g., abeg da striv g., abeg a ziskrap g., abeg da ziskrap g., arguz g.
Streitgespräch n. (-s,-e) : breutadeg b., duvell skinwel g., duvell pellwel g.
streithaft ag. : [kozh] *sellit ouzh* **streitbar**.
Streithahn g. (-s,-hähne) **/ Streithammel** g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., sikaner g., chikaner g., noazour g., rendaeler g., rioter g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., pikailher g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), dic'houiner g., taskagner g., den gwaller g., penn bervet g.
Streithandel g. (-s,-händel) : diskrap g., arguz g., dizemglev g., dael b., breud g., breutadeg b., tabut g., tabuterezh g., rendael b., gourdrouz g., striv g., chabous g., butun g., riot g., rioterezh g., arvell g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g., brete g., jeu b.
streitig ag. : war arguz, a zisparti, nagennus, breutaus, strivadus, rendaelus ; *streitige Sache,* abeg an dizemglev g., abeg an arguz g., abeg an dael b., abeg ar breud g., abeg ar striv g., abeg an diskrap g., arguz g. ; *streitige Gerichtsbarkeit,* lez-varn an aferioù breutaus ; *jemandem etwas streitig machen,* ober dael ouzh u.b. evit an dra-mañ-dra, strivañ gant u.b. en abeg d'udb, strivañ gant u.b., diwar-benn udb, kaout striv ouzh u.b. diwar-bouez udb, bezañ daou war an hevelep askorn, bezañ daou gi war an hevelep askorn ; *jeden Fußbreit streitig machen,* **a)** difenn e grog ; **b)** difenn par da ziaouled an disterañ tachenn, na gilañ a-dreuz troad ; *mit jemandem über einen Punkt streitig werden,* sevel dizemglev etre an-unan hag unan all diwar-benn udb.
Streitigkeit b. (-,-en) : diskrap g., tabut g., tabuterezh g., chabous g., striv g., jel g., kavailh g., kabal b., kabalad b., butun g., arguzerezh g., bec'h g., gwall intent g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., teñvalaenn b., arvell g. ; *religiöse Streitigkeiten,* tabutoù relijiel lies., arvelloù relijiel lies. ; *es gab öfters Streitigkeiten unter den Geschwistern,* broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, rioterezh) a oa alies etre bugale an ti ; *unbedeutende lokale Streitigkeiten,* chabous parrez g., tabutoù parrez lies., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.
Streitkolben g. (-s,-) : penn-bazh g., bataraz b.
Streitkräfte lies. : nerzhioù brezel lies., nerzhioù armet lies., nerzhioù lu lies.
Streitlust b. (-) : temz-spered hek g., temz-spered hegaz g., temz-spered hegazus g., stourmuster g., stourmusted b.
streitlustig ag. : hek, hegaz, hegazus, hegus, arbennus, brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, bellus, rendaelus, regasus.
Streitmacht b. (-) : nerzhioù brezel lies., nerzhioù armet lies.
Streitpunkt g. (-s,-e) : draen-fuilh g., abeg an dizemglev g., abeg an arguz g., abeg an dael b., abeg ar breud g., abeg ar striv g., abeg an diskrap g.
Streitrede b. (-,-n) : breutadeg b., duvell dre gomz g.
Streitross n. (-es,-e) : marc'h-brezel g., marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., kaval g., kourser g.
Streitrosspanzer g. (-s,-) : [istor] pallenn-marc'h hobregonet g., palañch g.
Streitsache b. (-,-n) : diskrap g., arguz g., dizemglev g., dael b., breud g., striv g., breutaerezh g.
Streitschlichter g. (-s,-) : unvaner g., kompezer g.
Streitschrift b. (-,-en) : skrid-daelañ g., flemmskrid g.
Streitsucht b. (-) : temz-spered hek g., temz-spered hegaz g., temz-spered hegazus g., tagnouster g., tagnousted b., mouzherezh g., araouster g., araousted b.
streitsüchtig ag. : hek, blech, dirukel, hegaz, hegazus, hegus, hegad, kavailhus, arbennus, araous, kintus, diaes, brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, bellus, rendaelus, riotus, regasus, kontrolius ; *die älteren Leute sind streitsüchtig,* ar re gozh a zo traoù hek (hegaz, hegazus, hegus) ; *er ist streitsüchtig,* hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, un taskagner a zo anezhañ, un den gwaller eo, hennezh en em blij o foetañ, hennezh a zo buan da skeiñ ; *ein streitsüchtiger Geist,* ur spered rekin a zen g., ur spered gin a zen g., ur spered kontrol a zen g., un taskagner g.,

ur c'hontrolier g., un den gwaller g., un temz-spered hek a zen g., un temz-spered hegaz a zen g., un temz-spered hegazus a zen g. ; *streisüchtiges Weib,* kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., pig-spern b., pikez b., pikez du b., pikez fall b.

Streitthema n. (-s,-themen) : draen-fuilh g., abeg da zizemglev g., abeg a zizemglev g., abeg da arguz g., abeg a arguz g., abeg a zael b., abeg da zael b., abeg da vreud g., abeg a vreud g., abeg da striv g., abeg a striv g., abeg da ziskrap g., abeg a ziskrap g., arguz g.

Streitwagen g. (-s,-) : karr-emgann g., karr-brezel g., karr g. ; *Kunst des Umgangs mit Streitwagen,* karrouriezh b.

Streitwagenlenker g. (-s,-) : karrour g., kaser-karr g.

Streitwert g. (-s,-e) : somm war arguz b.**,** sammad arc'hant war arguz g.

streng ag. : **1.** strizh, strizh a vañch, garv, kalet, pizh, rust, reut, rik, groñs, krenn, diguñv, kruel, tenn, iskis ; *strenger Richter,* barner strizh g. ; *strenge Sitten,* doareoù strizh lies. ; *strenges Examen,* enselladenn bizh (strizh, garv) b. ; *strenge Strafe,* pinijenn galet b., pinijenn c'hardis, kastiz kriz g., kastiz garv g., kastiz lourt g. ; *strenge Diät,* reoliadur emvagañ (emvouetañ) strizh g. ; *strenges Gesetz,* lezenn denn b., lezenn c'harv b. ; *ein strenges Reglement,* ur reizhadur houarn g., ur reizhadur garv g. ; *eine strenge Vorschrift,* ur reolenn strizh b. ; *streng gegen jemanden sein,* bezañ strizh ouzh u.b., bezañ strizh e-keñver u.b., bezañ garv ouzh u.b., bezañ reut e-keñver u.b. ; *streng gegen sich selbst vorgehen,* bezañ kriz outañ e-unan, bezañ kriz ouzh e gorf, bezañ tenn evitañ e-unan ; *er äußerte strenge Worte,* solud e voe en e gomzoù, lavaret a reas komzoù kriz ; *warum sprichtst du in so einem strengen Ton zu mir ?* perak e komzez ken reut ouzhin ? perak e komzez ken garv ouzhin ? ; *du darfst gegen sie aber nicht zu streng vorgehen,* arabat e vefe enk diganit d'an dud-se, na gomz ket re rust outo, na gomz ket re c'harv outo ; *ein strenger Katholik,* ur c'hatolig hed an neudenn (strizh en e gredenn) g., ur c'hatolig leun g. ; *strenge Frau,* gwall blac'h b., gwall vaouez b. ; *strenger Sinn,* ster strizh g., ster rik g. ; *streng genommen,* d'ar muiañ-holl / d'ar gwashañ-holl / evit ar muiañ / evit ar gwashañ (Gregor), ent strizh, pa seller spis ; *streng verboten !* difennet groñs ! ; *streng aber gerecht !* strizh met reizh ! ; *jemanden streng bestrafen,* kastizañ start u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b, punisañ garv u.b. ; *streng erzogene Kinder,* bugale savet garv lies. ; *streng geheim, streng vertraulich,* kuzh ken ez eo, da devel krenn warnañ ; *etwas streng befolgen, sich streng an etwas halten,* sujañ d'udb, derc'hel strizh d'udb, heuliañ pizh (strizh, klenk) udb ; [lu] *strenger Arrest,* karc'haridigezh b., bac'hidigezh b.

2. kalet, rip, rust, grizias, garv, kriz, put ; *strenge Kälte,* krizaj g. ; *strenger Winter,* goañv kalet g., goañvezh kalet g., goañv kriz g., goañvezh kriz g., goañv rust-meurbet g., goañv rip g., gwall c'hoañv ; *im strengsten Winter,* pa vez ar goañv en e washañ, e-kreiz (e kalon) ar goañv, gant kreiz ar goañv ; *strenger Geruch,* c'hwezh put b., mouezh g., gwall vouezh g., aezhenn flaerius b., fall vlaz g. ; *streng riechen,* bezañ c'hwezh ar put gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh an trenk gant an dra-mañ-tra.

3. kreñv, kriz ; *strenger Wein,* gwin kriz da evañ g., gwin kreñv g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., gwin skouarn g.

Strenge b. (-) : strizhder g., strizhded b., garventez b., garvded b., garvder g., diguñvnez b., kruelder g., kruelded b., griziested b., griziester g., ruster g., rusted b., rustoni b., starter g., started b. ; *Strenge der Gesetze,* strizhder (strizhded b.) al lezennoù g.

strengflüssig ag. : [metaloù] dalc'hus ouzh ar wrez, tanspirus.

strenggläubig ag. : [relij.] strizh en e gredenn, strizhkredennour.

Strenggläubigkeit b. (-) : [relij.] strizhkredennouriezh b., strizhder relijiel g.

Strengling g. (-s,-e) : **1.** spered strizh a zen g., sarmoner g., kenteliour g. ; **2.** [frouezh] per trelonk str., per tagus str., per-tag str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str., per tri lonk hag un houpadig str.

strengstens Adv. : groñs, pizh, strizh, krak, krenn ; *er hatte strengstens verboten, Leute hereinzulassen,* difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ ; *Betreten des Rasens strengstens verboten !* difennet-groñs eo mont war al leton ! difennet-krenn eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn !

Strenze b. (-,-n) : [louza.] plant eus ar genad *Astrantia* str., astrant str.

Streptokokkus g. (-,-kokken) : [mezeg.] streptokok g., streptokok str.

Stress g. (-es,-e) : stres g., stegnadur g., regas g., soulgas g., soulmac'h g. ; *er verdient gutes Geld bei verhältnismäßig wenig Stress,* kaer a-walc'h eo paeet evit kelo pezh a ra.

stressen V.k.e. (hat gestresst) : stresañ, stegnañ, stignañ, regas, soulgas, soulmac'hañ.

stressfrei ag. : kuit a stres, distegn, distign, diwask, divec'h, disamm, digas, didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, didrubuilh, digoumoul e galon, disorb, dienkrez, disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diank diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, dizamant, dirouestl.

stressgeplagt ag. : stegn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset.

stressig ag. : strilhus, stresus, stegnus.

Streu b. (-,-en) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., troc'h plouz g., troc'had plouz g., troc'h foenn g., troc'had foenn g., troc'h louzoù g., strewad g., baoz b. ; *auf der Streu schlafen,* kousket war ar gouzer (war ar plouz, war un troc'h plouz) ; *die Kühe mit Streu versorgen,* gouzeriañ (gouziañ) dindan ar saout, gouzeriañ ar saout, gouzeriañ kraoù ar saout, strewiñ gouzer dindan ar saout ; *Streu mähen,* gouzera, gouzeriañ, falc'hat gouzer, mediñ gouzer, troc'hañ gouzer ; *Farn als Streu,* raden g. ; *Miststreu,* kidell b., gardenn

b., gardennad b., baoz b. ; *die Miststreu räumen,* sevel ar c'hardenn.
Streubüchse b. (-,-n) : pod-sukr g., pebrer g., pod-holen g., poultrer g.
Streudichte b. (-) : [bruderezh] douester fenn g., douester skign g.
streuen V.k.e. (hat gestreut) : **1.** strewiñ, dasstrewiñ, distrewiñ, fennañ, skignañ, feltrañ, skuilhañ, stlabezañ, fuilhañ, ledañ ; *Blumen auf den Weg streuen,* strewiñ bleunioù war an hent ; *den Vögeln Körner streuen,* teuler greun d'al laboused ; *Salz auf eine Speise streuen,* lakaat holen war ur meuz bennak, holeniñ ur meuz bennak, strinkañ un tamm holen war ur meuz bennak ; *jemandem etwas in die Augen streuen,* findallañ u.b. gant udb, stlepel udb d'u.b. a-dreuz e zaoulagad ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Sand in die Augen streuen,* gwerzhañ poultr brav d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., lubaniñ (trellañ, sorc'henniñ) u.b., reiñ traoù da grediñ d'u.b., alaouriñ an neudenn d'u.b., reiñ ludu d'u.b. e-lec'h butun, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), paskañ lus d'u.b, reiñ kañvaled da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b. ; *Sand ins Getriebe streuen,* lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teurel dour e laezh u.b., degas chastre d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù war hent u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat harz d'u.b., darbar u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b., lakaat kaeoù d'u.b. ; [dre fent] *sich (t-d-b) Asche aufs Haupt streuen,* goleiñ e benn a ludu, kaout mil geuz.
Streuen n. (-s) : [lu] distrewadur an tennoù g., strewadur an tennoù g.
streuend ag. : stlabezus.
Streuer g. (-s,-) : pod-sukr g., pebrer g., pod-holen g., poultrer g.
Streufahrzeug n. (-s,-e) : [hentoù] karr-sabliñ g., karr-traezhiñ g., holenerez b.
Streugabel b. (-,-n) : forc'h kraou b.
Streugold n. (-s) : poultr-aour g.
Streugras n. (-es) : [louza.] fion g., flach g. ; *Streugras sammeln,* fiona.
Streuhaufen g. (-s,-) : kidell b., gardenn b., gardennad b., baoz b. ; *den Streuhaufen räumen,* sevel ar c'hardenn.
Streulaub n. (-s) : [louza.] delioù sec'h lies., delioù kouezhet lies.
streunen V.gw. (ist gestreunt / hat gestreunt) : kantren, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, galoupat, toulbabañ, chalvantiñ, korntroiañ, straniñ, c'hwilostat, baleantañ.
Streupulver n. (-s,-) : poultr pareüs g.
Streusalz n. (-es) : [hentoù] holen dierc'hañ g.
Streusel n. (-s,-) : krennadur g., skolp str.
Streuselkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell c'hoell b.
Streusiedlung b. (-,-en) : annezadur strewet g.
Streuung b. (-,-en) : istrewadur g., strewadur g., skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g.
Streuzucker g. (-s) : sukr poultr g.
Strich g. (-s,-e) : **1.** linenn b., linennad b., tresad g., barrenn b., barrennig b., taol pluenn g., taol livañ g., tenn g., tenn kreion g., tired g., roudenn b. ; *einen Strich ziehen,* tresañ ul linenn, linennañ ; *in groben Strichen zeichnen (entwerfen),* brastresañ ; *in einem Strich,* gant un taol pluenn (Gregor) ; *Kreidestrich,* linenn treset gant un tamm kleiz b. ; *Strich für Strich,* eeun-hag-eeun, tenn evit tenn ; *etwas (t-d-b) den letzten Strich geben,* peurgempenn udb, peurlipat udb, turgnañ udb, flourañ udb ; [dre skeud.] *(machen wir einen) Strich darüber !* echu ha peoc'h ! echu ha mat pell 'zo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! ha kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! la ! laoskomp se ! ; *einen Strich unter etwas machen, einen Strich unter etwas ziehen,* **a)** [ster rik] gouverkañ udb, islinennañ udb ; **b)** [dre skeud.] klozañ udb, lakaat termen d'udb ; *jemandem einen Strich durch die Rechnung machen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., kontroliañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., bezañ e gouloù (war hent) u.b., diarbenn u.b., skubañ dindan botoù u.b., falc'hat e brad d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., riñsañ e dreid d'u.b., toullañ dindan u.b., kas da get kombodoù u.b. ; *unter dem Strich,* **a)** [kelaouenn] e traoñ ar bajenn ; **b)** [dre skeud.] a-benn ar fin ; P. *ich habe ihn auf dem Strich,* n'on ket evit gouzañv anezhañ (evit aveliñ hennezh, evit pakañ anezhañ, evit ahelañ gantañ, evit en em ahelañ gantañ), ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh, pell emaon diouzh karet anezhañ.
2. P. karter a louvigezh g., karter lous g., karter fall g., karter ar gisti g. ; *auf den Strich gehen,* louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast war ribl an hent, ober he forc'h, ober he fezh lêr, ober he fezh fall, mont da c'hast ; *sie verdient sich ihren Unterhalt auf dem Strich,* gwerzhañ a ra he c'horf (gastaouiñ a ra) evit gounit he bara.
3. [blev] *gegen den Strich,* a-c'hin d'ar blev, a-rekin ; *ein Strich mit der Bürste,* un tamm kempenn gant ar broust g. ; [dre skeud.] *das geht mir gegen den Strich !* kement-se a zisplij din, an dra-se a ra desped din ! rukun am bez ouzh an dra-se, hegaz am bez ouzh an dra-se, doñjer am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, diegi (lure, kerteri) am bez da gement-se.
4. tuadur g. ; *Strich der Wolken,* tuadur ar c'houmoul g. ; *Strich des Holzes,* tuadur gwiadoù ar c'hoad g.
5. [sonerezh] *(Bogen)strich,* [sonerezh] taol gwareg war ar violoñs g., taol-gwaregig g.
6. *dem Stoff den letzten Strich geben,* flouraat ar gwiad ; *Pinselstrich,* taol gwispon g. ; *er lügt nach Strich und Faden,* lavarout a ra tri gaou bep daou c'her, ne vez nemet gevier gantañ, un toull gevier eo hennezh, fardaj ha gevier tout ! ; *jemanden nach Strich unf Faden verprügeln,* fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b., bazhata u.b. hep truez ha gant largentez.
7. takad g., ledennad b. ; *Küstenstrich,* **a)** aod g./b., arvor g., ribl g., bord ar mor g., pennad aod g. ; **b)** pennad mor g., parzh-mor g., rannvor b. ; *Himmelsstrich,* korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., takad g., zonenn b., zonenn hin b.
8. [laboused] tremenadeg b.

9. liv pennañ g., mestrezenn b. ; *Grünstich,* gwer da liv pennañ g., glas da liv pennañ g., mestrezenn wer b., mestrezenn c'hlas b.
Strichcode g. (-s,-s) : [kenwerzh] kod barrennoù g., boneg varrinier b.
Stricheinteilung b. (-,-en) : dereziadur milvedennel g.
stricheln V.k.e. (hat gestrichelt) : poentigaouiñ, gourzhellañ, roudennañ dre diredoù, skeudvarrenniñ.
Strichelschwirl g. (-s,-e) : [loen.] fouin brizhellek g.
Stricher g. (-s,-) : louveg g., louvidig g.
Stricherin b. (-,-nen) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], gagn b., katell b., pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., gadalez b., kailharenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., libourc'henn b., mari-voudenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
Strichfeuer n. (-s,-) : [lu] tennoù skubañ lies.
Strichjunge g. (-n,-n) : louveg yaouank g., louvidig yaouank g.
Strichkode g. (-s,-s) : [kenwerzh] kod barrennoù g., boneg varrinier b.
strichlieren V.k.e. (hat strichliert) : [Bro-Aostria] poentigaouiñ, gourzhellañ, roudennañ dre diredoù, skeudvarrenniñ.
Strichmädchen n. (-s,-) : gast b., louvigez b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], vilgen b., strakouilhenn b., viltañs g., kañfantenn ar vazh lous b., louskenn b., liboudenn b.
Strichmarke b. (-,-n) : daveer g., merk g.
Strichplatte b. (-,-n) : [tekn.] kroazlin g., pladenn dereziek b.
Strichpunkt g. (-s,-e) : [moull., yezh.] pik-skej g., pik-virgulenn g., gourskej g.
Strichpunktsystem n. (-s) : lizherenneg Vorse b., mors g.
Strichregen g. (-s) : gwalc'hadenn b., rec'hin glav lec'hel g., barrad-glav lec'hel g., barr-glav lec'hel g., kaouad c'hlav lec'hel b., kaouad glav lec'hel g., rizennad c'hlav lec'hel b., strañsad-glav lec'hel g., striflad lec'hel g., taolad dour lec'hel g., torrad-glav lec'hel g., barr-dour lec'hel g., pil-dour lec'hel g., dour-bil lec'hel g., glav puilh lec'hel g., bouilhard lec'hel g.
Strichreproduktion b. (-,-en) : rikamanañ g., rikamanadur g.
Strichvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous tremeniat g.
strichweise Adv. : **1.** dre diredoù, dre varrinier ; **2.** a blasoù, a-gornadoù, a-dachadoù, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, e lec'hiennoù, e lec'hioù 'zo.
Strichzeit b. (-,-en) : [loen.] **1.** [laboused] mare an dremenadeg g., tremenadeg b. ; **2.** [pesked] mare ar greuniañ g.
Strichzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dre rizennoù b., rikamanañ g., rikamanadur g.
Strick g. (-s,-e) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], fun b., fard g., poell g., fiselenn b., fisel str., nask g., kevre, tamm kordenn g., pennad kordenn g. ; *die zwei Enden eines Stricks,* daou benn ur gordenn lies. ; *das Ende eines Stricks,* lost ur gordenn g. ; *ein Strick,* ur gordenn b., ur penn kordenn g., ur pennad kordenn g., un tamm kordenn g. ; *dünner Strick,* kordennig b., fisel str. *; mit Stricken schnüren (zusammenbinden),* lakaat ur fiselenn (en dro da), fiseliñ, lasañ ; *Stricke drehen, Stricke herstellen,* gweañ kevreoù, ober kevreoù, fardañ kevreoù, kordañ kevreoù ; *ein Pferd am Strick führen,* kas ur marc'h diwar an douar, ren ur marc'h diwar an douar, bleinañ ur marc'h diwar an douar, kunduiñ ur marc'h diwar an douar [hep bezañ azezet warnañ neuze] ; [dre skeud.] *wenn alle Stricke reißen,* d'ar muiañ-holl / d'ar gwashañ-holl / evit ar muiañ / evit ar gwashañ (Gregor) ; *jemandem einen Strick drehen,* punañ un irienn a-enep u.b., nezañ ur gordenn d'u.b., penefiañ a-enep u.b., goriñ un taol bennak a-enep u.b.
2. las-kroug g., gwedenn b. [*liester* gwedinier], krouglas g., tagell-groug b., kordenn-groug b., P. kravatenn ganab b., las kanab g. ; *er hat den Strick um den Hals,* e nask emañ ; *sich den Strick um den Hals legen,* gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol ; *wenn man einen hängen will, findet man auch einen Strick dazu,* an hini en deus c'hoant da grougañ e gazh a lavar eo fall da logota.
3. *er ist den Strick nicht wert,* re ger e vefe prenañ ur gordenn d'e grougañ, ne dalvez ket ar gordenn d'e grougañ, ne dalvez ket un tenn, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen ; *er verdient den Strick,* dellezout a ra bezañ krouget, boued ar groug a zo anezhañ, boued ar gordenn a zo anezhañ, lañs ar groug a zo anezhañ, ramagnant ar groug a zo anezhañ, rest ar groug a zo anezhañ, mat eo d'ar groug, meritout a ra ar marv, meritout a ra bezañ krouget.
Strickarbeit b. (-,-en) : labour-stamm g., broed g. ; *eine Strickarbeit wieder aufmachen,* dishiliañ ul labour-stamm, fregañ ul labour-stamm.
Strickbeutel g. (-s,-) : sac'h ar rikoù stammañ g.
stricken V.k.e. ha V.gw. (hat gestrickt) : stammañ, ober stamm, brochennat, c'hoari brochennoù, broediñ ; *Strümpfe stricken,* stammañ loeroù, gloanañ loeroù ; *grobmaschig stricken,* stammañ laosk ; *grobmaschig gestrickt,* boull ; [dre skeud.] *mit der heißen Nadel stricken,* bezañ evel o treiñ ar ber en ifern ; *mit einer heißen Nadel gestrickt,* graet a-flav, graet dreist-penn-biz, graet dre brez, graet a-bempoù.
Stricken n. (-s) **/ Strickerei** b. (-) : stamm g., broediñ g., brochennerezh g.
Strickerin b. (-,-nen) : stammerez b.
Strickgarn n. (-s,-e) : neud stammañ g., neud brochennat g., neud broediñ g.
Strickhüten n. (-s) : [labour-douar] zamid g.
Strickjacke b. (-,-n) : stammenn b., sae-c'hloan b., sae-stamm b., broed g., paltok g.
Strickleiter b. (-,-n) : skeul-gordenn b., skeul-gerdin b., skeul-wern b., ur pazennoù g.
Strickmasche b. (-,-n) : mailh g., mailhenn b., poent g., brochennad b., kraf stamm g. [*liester* krafioù stamm, krefen stamm], klav g.
Strickmaschine b. (-,-n) : stammerez b.

Stricknadel b. (-,-n) : brochenn b. [*liester* brochennoù, brechin], nadoz-stamm b., broed g.
Strickware b. (-,-n) : stamm-gloan g., gloanaj g.
Strickwaren lies. : traezoù stamm lies., bonederezh g., gloaneier lies.
Strickwarengeschäft n. (-s,-e) : bonederezh b., stal c'hloaneier b.
Strickwarenhändler g. (-s,-) : boneder g.
Strickweidestelle b. (-,-n) : [labour-douar] suiad g., zamid g., samid g.
Strickwerk n. (-s) : **1.** stamm g. ; **2.** fard g.
Strickweste b. (-,-n) : stammenn b., sae-c'hloan b., sae-stamm b., broed g., paltok g.
Strickzeug n. (-s) : **1.** rikoù stammañ lies., traouegezh stammañ b., traouerezh stammañ g. ; **2.** stamm g. ; *Strickzeug wieder aufmachen,* dishiliañ stamm, fregañ stamm.
Striegel g. (-s,-) : skrivell b., krib evit ar c'hezeg b.
striegeln V.k.e. (hat gestriegelt) : **1.** skrivellañ ; *ein Pferd striegeln,* skrivellañ ur marc'h ; **2.** [tr-l] *gestriegelt und gebügelt,* stipet ha lipet, gwisket-klok, e-grei, en e c'hloria mundi, en aotrou, en e granañ, en e vrav, en e vravañ, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, paket kran, dilhad kaer gantañ, aet war e begement, digoradur gantañ, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, greiet, fichet-kaer, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro.
Strieme b. (-,-n) **/ Striemen** g. (-s,-) : **1.** roudenn b., linenn b. ; **2.** bloñs g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., mortekinadur g. ; **3.** roudenn vrazezded b., stirgennad g., ridadur g.
striemig ag. : **1.** roudennet ; **2.** krafignet, krabiset ; **3.** bronduet, bloñset, persduet, meüret, brondu.
Striezel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] briochenn blezhennet b.
Strigilis b. (-, Strigilen) : [istor] skarzh-kroc'hen g.
strikt ag./Adv. : groñs, gourc'hemennus, endalc'hus, strizh, pizh, rik, pizh-ha-pizh, pervezh, jurdik ; *strikter Befehl,* urzh groñs g., gourc'hemenn groñs g. ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen,* goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *sie wurden strikt getrennt,* disrannet int bet groñs an eil diouzh egile.
strikte Adv. : pizh, rik, pizh-ha-pizh, groñs, klenk, rez.
String g. (-s,-s) : [stlenn.] chadenn arouezennoù b.
Stringtheorie b. (-) : [fizik] arlakadenn ar c'hordennoù b.
stringent ag. : diarvarus, direndaelus, rik ; *etwas stringent erklären,* roudennañ just ha just petra eo udb.
Stringer g. (-s,-) : **1.** [gwiad.] steuenn b. ; **2.** [merdead.] *die Stringer,* al loñjerioù lies.
Strip g. (-s,-s) : P. strip g.
Strippe b. (-,-n) : **1.** neudenn b., las g., sifel str. ; **2.** [dre skeud.] orjalenn ar pellgomzer b., neud ar pellgomzer g. ; *an der Strippe hängen,* bezañ o pellgomz, bezañ peg ouzh ar pellgomzer.
strippen V.gw. (hat gestrippt) : ober ur strip.
Stripper g. (-s,-) : P. striper g., striptizer g.
Stripperin b. (-,-nen) : P. striperez b., striptizerez b.
Striptease g./n. (-) : striptiz g.
Stripteasetänzer g. (-s,-) : striper g., striptizer g.
Stripteasetänzerin b. (-,-nen) : striperez b., striptizerez b.
strittig ag. : arvarus, nagennus, daelus, breutaus, strivadus, arzaeladus, rendaelus ; *dieser Punkt ist noch strittig,* breud a zo c'hoazh war an taol-se.
Strizzi g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] kailh g., kailhenn g./b., hailhon g., renavi g., ampouailh g., legestr g. [*liester* ligistri], peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lampon g., stronk g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., standilhon g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], P. Lan druilhenn g.
Stroh n. (-s) : **1.** [louza.] kolo [*plant* str. / *danvez* g.], plouz [*plant* str. / *danvez* g.], soul [*plant* str. / *danvez* g.], koloenn b. ; *Dachstroh,* plouz-keit g., plouz-to g., plouz-toenn g., kolo-to g., soul g. ; *in Stroh packen,* lakaat e-barzh kolo ; *Stühle mit Stroh überziehen,* plouzañ kadorioù ; *Stroh suchen,* koloa, plousa ; *Stroh holen,* koloa, plousa, plouzañ, mont davit plouz ; *die Tiere mit Stroh versorgen,* koloa dindan al loened, plousa dindan al loened, plouzañ dindan al loened, lakaat kolo fresk dindan al loened, neveziñ ar c'holo dindan al loened, lakaat plouz fresk dindan al loened ; *mit Stroh versehen, mit Stroh bedecken,* koloañ, plousa ; *das Dach eines Hauses mit Stroh decken,* plousa un ti, teiñ un ti gant kolo, teiñ un ti gant plouz, teiñ un ti gant soul ; *reich an Stroh,* koloek, plouzek ; *Stroh aufgabeln,* gwintañ forc'hadoù plouz, gwintañ forc'hadoù kolo, dibradañ forc'hadoù plouz, dibradañ forc'hadoù kolo, gwintañ plouz a-forc'hadoù, gwintañ kolo a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ kolo a-forc'hadoù, forc'hañ plouz, forc'hañ kolo ; *mit Stroh gefüllt, mit Stroh bespannt, mit Stroh ausgefüttert,* plouzet ; *Stroh zusammenpressen,* gwaskañ plouz ; *Stroh in Ballen pressen,* boutellañ kolo, tortellañ plouz, balodiñ kolo ; *Stroh in Rundballen pressen,* rodellañ plouz ; **2.** [dre skeud.] *auf dem Stroh liegen,* bezañ erru war an teil, bezañ war an noazh (war ar raden, erru war an noazh, erru war an hent), bezañ kouezhet e levitenn war e votoù, mont d'ar bern ; *Stroh im Kopf haben,* bezañ aet divoued e benn, bezañ ur penn ki eus an-unan, bezañ ken sot ha va botez kleiz, bezañ sotoc'h eget e votoù, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur c'hwil-derv, ur banezenn), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ sot-magn (-nay, -paner, -pik, -rik), bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz,

na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ paket anezho, bezañ divoued e benn, kaout nebeut a gelorn, kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, bezañ un tamm difournis a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ bet roet fav d'an-unan en deiz ma oa bet ganet, na c'houzout ket pet fav a ya d'ober teir, na c'houzout ket pet fav a ya d'ober nav, bezañ un azen gornek, bezañ ken sot ma weler e voued ennañ, parañ (kuzhat) al loar en e c'henoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ faout e girin, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh (en ur ribod, e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin), bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ aet ganto, bezañ laban, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod ; *leeres Stroh reden, leeres Stroh dreschen,* komz dilokez - komz jore-dijore - trapañ - trapañ e deod - dibunañ sorc'hennoù - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù ven - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ.

Strohballen g. (-s,-) : boutell golo b., tortell golo b., tortellenn golo b., duilh kolo g., duilhad kolo g., hordenn golo b., balodad plouz g., duilh-plouz g. ; *runder Strohballen,* rodell golo b., rodell blouz b.

Strohbett n. (-s,-en) : golc'hed-plouz b.

strohblond ag. : melen-plouz, melen-sklaer, melenwenn, melen evel an ed darev ; *strohblondes Haar,* blev melen-plouz str., blev melen evel an ed darev str., blev melenwenn str., ur blev melen-plouz g., ur blev melenwenn g., ur pennad blev melen-plouz g., ur pennad blev melenwenn g.

Strohblume b. (-,-n) : [louza.] melenig-traezh g.

Strohboden g. (-s,-böden) : plouzeg b., koloeg b.

Strohbund n. (-s,-e) : tortell golo b., hordenn (feskenn) blouz b., malan kolo g., kuchenn golo b., boutell blouz b., torkad kolo g., torch plouz g., torchad plouz g., duilh-plouz g., fagodenn blouz b.

Strohbüschel n. (-s,-) : torchenn blouz b., torchenn golo b., dornad kolo g., dornad plouz g., dornadig kolo g., dornadig plouz g., torch kolo g., torch plouz g., torchad kolo g., torchad plouz g., torkad kolo g., torkad plouz g., kuchenn blouz b., kuchennad plouz b.

Strohdach n. (-s,-dächer) : toenn blouz b., toenn soul b.

Strohdachfirst g. (-es,-e) : kanto g., kantoenn b.

Strohdecke b. (-,-n) : [labour-douar] klouedenn-golo b., klouedenn-blouz g.

Strohdecker g. (-s,-) : toer-plouz g., toer-soul g., P. bornier logod g.

Strohdeckermesser n. (-s,-) : inglod g. ; *mit dem Strohdeckermesser schneiden,* inglodañ.

Strohdieme b. (-,-n) **/ Strohdiemen** g. (-s,-) : plouzeg b., koloeg b., bern plouz g., bern kolo g.

strohdumm ag. : sot-paner, sot-ran, diot-naet, diot-nay, diot-ran, tanav e spered, amboubal evel ur votez, sot evel ur bailh, sotoc'h eget ur banezenn, sotoc'h eget ur baner, sotoc'h eget paneroù, sotoc'h eget pevarvezk, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur waz, diot evel ur waz, gad diwar c'had, genaouek evel ur ribod ; *er ist wirklich strohdumm,* aet eo divoued e benn, ur penn ki a zo anezhañ, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, sot eo evel ur waz, hennezh a zo sotoc'h mil gwech eget ur banezenn, hennezh a zo sotoc'h eget ur baner, hennezh a zo sotoc'h eget paneroù, hennezh a zo sotoc'h eget pevarzek, diot eo evel ur waz, genaouek eo evel ur ribod.

strohfarben ag. **/ strohfarbig** ag. : a-liv gant ar c'holo, el liv d'ar c'holo, kenliv gant ar c'holo, melen-sklaer, melenwenn, hag a zoug ul liv melenwenn, livet e melenwenn.

Strohfeuer n. (-s,-) : **1.** tan kolo g. ; **2.** [dre skeud.] tan flip g., reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b.

Strohfirma b. (-,-firmen) : [kenwerzh] kevredad prester anv g., kevredad skramm g.

Strohflechter g. (-s,-) : plouzer g.

Strohfrau b. (-,-en) : presterez anv b., plac'h plouz b.

Strohfutter n. (-s) : bouetaj g., boued-chatal g., boued sec'h g.

strohgedeckt ag. : *strohgedecktes Haus,* ti-soul g., ti-plouz g., plouzenn b., lochenn-blouz b., klotenn-blouz b., ti toet gant plouz g.

Strohgeflecht n. (-s,-e) : plañson plouz g., plezhenn blouz b.

strohgelb ag. : melen-plouz, a-liv gant ar c'holo, el liv d'ar c'holo, melen evel an ed darev, melen-sklaer, melenwenn ; *strohgelbes Haar,* blev melen-plouz str., blev melen evel an ed darev str., blev melenwenn str., ur

blev melen-plouz g., ur blev melenwenn g., ur pennad blev melen-plouz g., ur pennad blev melenwenn g. ; *das Korn wird strohgelb,* gwennaat a ra ar gwinizh.

Strohhalm g. (-s,-e) : plouzenn b., koloenn b., plouz-to g., breunenn blouz b. ; *nach einem Strohhalm greifen,* en em harpañ war ur blouzenn, kregiñ en ur blouzenn evit mirout a veuziñ ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Strohhalm aus einem Glas saugen,* sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn.

Strohhälmchen n. (-s,-) : plouzennig b., koloennig b., pailhour str. ; *Strohhälmchen ziehen,* tennañ d'ar plouz berr (d'ar blouzenn, d'ar blouzenn verr, d'ar goloenn verr, d'ar blouzennig verrañ, plouz berr, plouzenn, plouzennig, plouzenn verr, ar blouzenn verr, ar blouzennig verr), tennañ d'ar bilhoù, tennañ d'ar berr, tennañ ar vrochenn, tennañ d'ar bizenn, bilhiñ, tennañ d'ar sord.

strohern ag. : **1.** ... kolo, soulek, soulennek ; **2.** divlaz, disaour, goular.

Strohhaufen g. (-s,-) : plouzeg b., koloeg b., bern plouz g., bern kolo g. ; *die Schutzdecke eines Strohhaufens abnehmen,* didogañ ur bern plouz ; *nach oben hin verjüngt sich der Strohhaufen,* rabatet eo bet ar bern plouz, krizet eo bet ar bern plouz ; *einen Strohhaufen mit einem Rechen glatt streichen,* kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz.

Strohhof g. (-s,-höfe) : plouzeg b., koloeg b.

Strohhut g. (-s,-hüte) : tog plouz g., tog kolo g.

Strohhütte b. (-,-n) **/ Strohkate** b. (-,-n) : ti-soul g., ti-plouz g., ti-kolo g., plouzenn b., lochenn-blouz b., klotenn-blouz b., ti toet gant plouz g.

strohig ag. : **1.** ... kolo, soulek, soulennek ; **2.** a-liv gant ar c'holo, el liv d'ar c'holo, melen-sklaer, melen evel an ed darev, melenwenn ; **3.** *strohiges Haar,* blev dilufr ha torrus str.

Strohkate b. (-,-n) : ti-soul g., ti-plouz g., ti-kolo g., plouzenn b., lochenn-blouz b., klotenn-blouz b., ti toet gant plouz g.

Strohkopf g. (-s,-köpfe) : penn skañvig g., penn divoued g., penn kefeleg g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., houperig g., spered balafenn a zen g., bredasour g., skañvelard g., pennglaouig g., penn-rambre g., spered dister a zen g., laouenan g.

Strohkorb g. (-s,-körbe) : koloenn b., plouzenn b.

Strohlager n. (-s,-) : **1.** gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., plouz g., troc'h plouz g., troc'had plouz g., strewad g. ; **2.** plouzeg b., koloeg b.

Strohlehm g. (-s) : ardilh g., pri ha kolo, barras g., tilh g., tortis g., plouz ha pri mesk-ha-mesk lies.

Strohlehmwand b. (-,-wände) : tilhenn b., barras g., moger graet gant plouz ha pri mesk-ha-mesk b.

Strohmann g. (-s,-männer) : **1.** sant-plouz g., spontailh g., spontailh brini g., jak plouz g., marc'h-plouz g. ; **2.** den plouz g., prester anv g. ; *er hat dabei den Strohmann gespielt,* graet en deus bet e plas unan all, roet en deus bet e anv e plas unan all, graet en deus bet an den plouz.

Strohmatte b. (-,-n) : klouedenn-golo b., klouedenn-blouz g.

Strohpantoffel g. (-s,-n) : spadrilhenn b. ; *mit Schaf- oder Kaninchenfell ausgefütterter Strohpantoffel,* maoutig g.

Strohpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorzh b., skavenn b.

Strohpuppe b. (-,-n) : sant-plouz g., jak plouz g., jakedenn b.

Strohsack g. (-s,-säcke) : golc'hed-plouz b., golc'hed-kolo b.

Strohschlappe b. (-,-n) : spadrilhenn b.

Strohschober g. (-s,-) : plouzeg b., koloeg b., bern plouz g., bern kolo g., bodenn golo b., bodenn blouz b., bodennad kolo b., bodennad plouz b.

Strohseil n. (-s,-e) : kordenn blouz b.

Strohsichel b. (-,-n) : beon g., kenklav g.

Strohtasche b. (-,-n) : kofin g.

Strohwisch g. (-es,-e) : torchad plouz g., torch plouz g., torchad kolo g., torkad plouz g., torchenn blouz b., dornad kolo g. ; *ein Pferd mit einem Strohwisch abreiben,* torchañ ur marc'h.

Strohwitwe b. (-,-n) **/ Strohwitwer** g. (-s,-) : [dre fent] pried war e-unanig evit ur mare g.

Strolch g. (-s,-e) : **1.** c'hwiletaer g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilheg g., truilhenneg g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., gwidal g., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kañfard a baotr g., konikl g., c'hwiltouz g., chalvant g., gast vihan b., paotr an troc'h-yalc'h g. ; **2.** galouper g., kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., garzhataer g., louskenn g., roder g., truant g., distaoladenn b., chelgenn a zen g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g., P. Lan druilhenn g.

strolchen V.gw. (ist gestrolcht) : kantren, troidellat, troidellañ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, galoupat, toulbabañ, straniñ, baleantañ.

Strom g. (-s, Ströme) : **1.** meurstêr b., stêr veur b., stêr b., red an dour g., kas g./b, kasenn b., herr g., redenn b., dourredenn b., froud g./b., froudad g./b. ; *reißender Strom,* red kreñv-tre an dour g., red herrek-tre an dour g., stêr kas enni b., stêr herr enni b., dour kas gantañ g., dour kas warnañ g., stêr tizh bras ganti b., stêr herrus b. / richer herrus (buanek) g. (Gregor), herruz g., kasenn b. ; *gegen den Strom,* a-enep an dour, a-enep ar mor, a-enep ar red, a-enep kas an dour, a-enep ar gasenn, a-benn da red an dour ; *breiter Strom,* stêr vras b. ; *Bergstrom,* froud g/b. ; *mit dem Srom treiben,* mont war-bouez an dour, mont gant red an dour, mont gant ar froud, mont gant kas an dour, mont gant ar gasenn ; *mit dem Strom schwimmen,* (ist/hat) : **a)** [ster rik] mont war-neuñv gant red an dour, mont war-neuñv gant kas an dour, mont war-neuñv gant ar gasenn ; **b)** [dre skeud.] c'hwezhañ gant (e tu) an avel, mont gant red an dour ; *gegen den Strom schwimmen,* (ist/hat) : **a)** [ster rik] mont a-enep red an dour, mont a-benn da red an dour ; **b)** [dre skeud.] roeñvat a-benn da red ar mor.

2. diruilhad g., flod g., dered g., froud g./b., froudad g./b. ; *es regnet in Strömen,* glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, foetañ a ra ar glav, glav a ra a c'hoari gaer, glav a ra a skudellad, glav a ra a sailhadoù, glav puilh a ra, puilh e kouezh ar glav, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, glav a ra kenañ, glav meur a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, teurel a ra dour, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, ober a ra glav evel teuler dour gant barazhioù, ober a ra glav evel skeiñ gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, pilioù dour a ra, a-boullad e kouezh ar glav, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra forzh pegement, ar glav a daol ken-ha-ken, ar glav a daol mui-pegen-mui, ar glav a daol gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, glav a ra n'eus forzh pegement, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glav a-bil ; *das Wasser fließt in Strömen,* ruilhal a ra an dour a wazhiadoù (diouzh an druilh, a-leun, a-radenn, a-flav, a-riolenn, a-boullad, a-builh, puilh-ha-puilh), bernioù dour a ruilh, ruilhal a ra an dour gant herr, deverañ druz a ra an dour, bouilhañ a ra an dour, gwazhiadoù dour a zo o ruilhal ; *Bier floss in Strömen,* ar bier a ruilhe ; *Wasser in Strömen ausschütten,* skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-puilh ; *Strom von Schimpfworten,* aridennad mallozhennoù b., regennad ledouedoù b., las kunujennoù g., riblennad kunujennoù b., aridennad sakreoù b., aridennad jarneoù b., pater b. ; *ein Strom von Besuchern,* ur froud gweladennerien g., ur froud weladennerien b., ur froudad gweladennerien g., ur froudad weladennerien b. ; *ein Strom von Besuchern kam,* ne dorre ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeuas forzh pegement, gweladennerien a zeuas ken-ha-ken, gweladennerien a zeuas ken-ha-kenañ, gweladennerien a zeuas kenañ-kenañ, gweladennerien a zeuas mui-pegen-mui, a-hentadoù e teuas ar weladennerien, a garradoù e teuas ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teuas ar weladennerien.

3. [tekn., fizik] **a)** lanvad g. ; *Energiestrom,* lanvad gremm g. ; *Partikelstrom,* lanvad rannigoù g. ; **b.)** red g., red tredan g. ; *Wechselstrom,* red tredan pebeilat g., red pebeilat g. ; *Gleichstrom,* red untu g. ; *Drehstrom,* red tric'houlz g. ; **c)** tredan g. ; *Strom erzeugen,* kenderc'hiñ tredan ; *der Strom ist ausgefallen,* c'hwitet eo an tredan.

4. [dre skeud.] P. *sich auf den Strom setzen, sich auf den Strom schwingen,* **a)** sevel en tramgarr, pignat en tramgarr ; **b)** sevel en trolle, pignat en trolle.

5. [douarouriezh] treuzredenn b., stêriad b. ; *pyroklastischer Strom,* treuzredenn biroklastek b. ; *Lavastrom,* treuzredenn lava b. ; *Schlammstrom,* stêriad vouilhenn b.

Stromabflussmenge b. (-,-n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g.

Stromabnehmer g. (-s,-) : **1.** [tredan.] broust g., skubilli lies. ; **2.** [treuzdougen] perchenn drolle b., brec'h-pleg b.

Stromabschaltung b. (-,-en) : troc'h tredan g., troc'hadenn dredan b., troc'hadur tredan g., disredañ g.

stromabwärts Adv. : *stromabwärts treiben,* mont gant ar stêr, mont gant ar froud, mont war-bouez (gant red) an dour, mont war-zu ar mor, mont gant ar gasenn, mont gant kas an dour ; *stromabwärts gelegen,* lec'hiet izeloc'h, en traoñ, en ardraoñ, en diaz.

Stromaggregat n. (-s,-e) : ganer tredan g., tredanerez b.

stromaufwärts Adv. : lec'hiet uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrec'h ; *stromaufwärts fahren,* mont a-benn da red an dour, enebiñ ouzh an dour, mont a-enep red an dour, mont war-zu an eienenn, mont a-enep ar red, mont a-enep an dour ; *stromaufwärts gelegen,* lec'hiet uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrec'h.

Stromausfall g. (-s,-ausfälle) : troc'h tredan g., troc'hadenn dredan b., troc'hadur tredan g., c'hwitadenn dredan b.

Strombahn b. (-,-en) : [douar.] talweg g., linenn poentoù izelañ un draoñienn b.

Strombecken n. (-s,-) : diazad dourioù ur stêr g., diazad doureier ur stêr g., diazad douradurel g.

Strombett n. (-s,-en) : kan g., naoz b., arroudenn b., kanol b., gwele ar froud g.

Stromeinführer g. (-s,-) : [fizik] anodenn b., anod g.

strömen V.gw. (ist geströmt) : **1.** redek diouzh an druilh (a-leun, a-radenn, a-flav, a-riolenn, a-boullad, a-builh, puilh-ha-puilh), ruilhal, ruilhal gant herr ; *das Blut strömt im Kreislauf in den Adern,* redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; *Tränen strömen aus seinen Augen,* deredek a ra an daeroù eus e zaoulagad, difronkañ a ra an daeroù eus e zaoulagad, deruilhal a ra an daeroù eus e zaoulagad ; *aus den Reisebussen strömten Hunderte von Touristen,* ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *bei strömendem Regen,* dindan ur glav a-bil, dindan ar glav puilh, dindan ar glav-pil, dindan ar glav bras, dre c'hlav bras ; **2.** [dre skeud.] en em oufiñ, diruilhal, dont puilh, deredek ; *die Menge strömt zum Stadion,* emañ an dud o tont a-vagadoù d'an dachenn-sport, diruilhal a ra an dud war-zu an dachenn-sport, deredek a ra an dud war-zu an dachenn-sport ; *die eintretende Flut strömt durch die Meerenge,* diboukañ a ra al lanv dre ar mulgul.

Stromer g. (-s,-) : kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., galouper g., labaskenn b., chelgenn a zen g., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g.

stromern V.gw. (ist gestromert) : kantren, kantreal, bale bro, foetañ bro, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, redek bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, redek hent, redek hentoù, mont dre an hentoù, galoupat an hentoù, galoupat bro, baleantañ.

Stromerzeuger g. (-s,-) : dinamo b., ganer tredan g., tredanerez b.

Stromerzeugung b. (-) : kenderc'h tredan g.

Stromgeber g. (-s,-) : dereer g., indukter g., tredanlusker g.

Stromgebiet n. (-s,-e) : diazad dourioù ur stêr g., diazad doureier ur stêr g., diazad douradurel g.
Stromkabel n. (-s,-) : fun dredan b.
Stromkarte b. (-,-n) : kartenn hidrografek b., kartenn douradurel b., kartenn an doureier b.
Stromkreis g. (-es,-e) : roudad tredan g., amred tredan g., amredad g. ; *geschlossener Stromkreis,* amred kloz g.
Stromlaufplan g. (-s,-pläne) : goulun ar roudad tredan g., goulun an amred tredan g., goulun an amredad g.
Stromleitung b. (-,-en) : linenn dredan b.
Stromlinie b. (-,-n) : stumm aerlinennek g., neuz aerodinamikel b.
Stromlinienform b. (-) : aelad anharzhus g.
stromlinienförmig ag. : aerlinennek, aerodinamikel, aerstummet, aerwezhel, anharzhus.
Strommesser g. (-s,-) : ampermetr g., amperventer g.
Stromnetz n. (-es,-e) : rouedad tredan b.
Stromproduktion b. (-) : kenderc'h tredan g.
Stromrichter g. (-s,-) : untuaer g.
Stromschalter g. (-s,-) : junter-disjunter g., spanaer g., afell b., reder-disreder g.
Stromschiene b. (-,-n) : roudenn konduer tredan g., roudenn reüs g., trede roudenn b.
Stromschnelle b. (-,-n) : froud herrus g./b., herruz g., taranoù lies. ; *der Sankt-Lorenz-Strom war wegen vieler Stromschnellen nur bis Montréal schiffbar,* o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa bageüs nemet betek Montréal hepken - o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa ket gwechall merdeüs uheloc'h eget Montréal.
Stromspeicher g. (-s,-) : daspugner tredan g.
Stromsperre b. (-,-n) : troc'h tredan g., troc'hadenn dredan b., troc'hadur tredan g.
Stromstärke b. (-,-n) : **1.** kreñvder kas an dour g. ; **2.** [tredan.] read an tredan g., tredanread g.
Stromsteller g. (-s,-) : reostat g.
Stromstoß g. (-es,-stöße) : stokad-tredan g.
Stromstoßbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] mezegadur gant ar stroñser-tredan g., mezegadur gant stokadoù-tredan g.
Strömung b. (-,-en) : **1.** red an dour g., kas g./b., redenn b., dourredenn b., froud g./b., froudad g./b., mare g., herr g., tizh an dour g., ar ruilh eus an dour g., kas an dour g., kasenn b. ; *Meeresströmung,* from b., morredenn b., red-mor g., kasenn-vor b., brank g., froud-vor b., froud-mor g., morfroud b. ; *starke Strömung,* kasenn b., red kreñv g. ; *die Strömung weist eine Geschwindigkeit von acht Knoten auf,* eizh skoulm a vare a zo ; *reißende Strömung,* red kreñv-tre an dour g., red herrek-tre an dour g., stêr kas enni b., stêr herr enni b., dour kas gantañ g., dour kas warnañ g., stêr tizh bras ganti b., stêr herrus b. / richer herrus (buanek) g. (Gregor), herruz g. ; *gewaltige Strömung in einer Meerenge,* raz g., flammenn b. ; *Zusammenfluss zweier Strömungen, Verschneidungslinie zweier Strömungen,* tagell b. ; *Luftströmung,* **a)** c'hwezhadenn avel b. ; **b)** aerredenn b., aerfroud b. ; *aufsteigende Luftströmung,* redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *absteigende Luftströmung,* redenn diskenn b. ; *Laminarströmung,* redenn lavnat b. ; **2.** [dre skeud.] luskad g., tuadur g., redenn b., kasenn b., froudad g./b. ; *moderne Strömungen der Literatur,* tuadurioù nevez al lennegezh a vremañ lies., redennoù lennegel a vremañ lies., froudadoù al lennegezh a vremañ lies. ; *historische Strömung,* redenn istorek b. ; *ideologische Strömung,* redenn gealiadurel b., redenn ideologek b.
Strömungslehre b. (-) / **Strömungsmechanik** b. (-) : [fizik] mekanikerezh an heverennoù g., loc'honiezh an heverennoù b.
Strömungsturbine b. (-,-n) : troellrod vareluzel b., troellrod vorluzel b.
Stromunterbrecher g. (-s,-) : troc'h-amred g., disreder g., troc'her-tredan g.
Stromverbrauch g. (-s) : bevezerezh tredan g., bevezadur tredan g. ; *der Zähler zeigt den Stromverbrauch an,* ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan.
Stromversorgung b. (-) : tredanidigezh b., tredanerezh g., porzherezh tredan g., pourvez-tredan g., pourvezadur (pourvezañs b.) tredan g. ; *die Stromversorgung unterbrechen,* disporzhiñ, troc'hañ an tredan.
stromweise Adv. : a-vagadoù, a-vagad, puilh, stank, a gementadoù bras.
Stromwender g. (-s,-) : ginader g.
Stromzähler g. (-s,-) : konter tredan g.
Stromzufuhr b. (-) : porzherezh tredan g., pourvez tredan g., red an tredan g.
Stromzuführer g. (-s,-) : konduer tredan g., broust g., trolle g.
Strontium n. (-s) : [kimiezh] strontiom g.
Strophe b. (-,-n) : [lenn.] poz g., pozenn b., koublad g., koublennad b., poz-kan g. ; *die Strophen eines Liedes,* pozioù ur ganaouenn lies., koubladoù ur ganaouenn lies. ; *die Strophen nachsingen,* respont ouzh ar pozioù, respont d'ar pozioù.
...strophig ag. : *mehrstrophiges Gedicht,* barzhoneg meur a boz dezhañ g., barzhoneg meur a goublennad dezhañ g.
strophisch ag. : pozioù dezhañ.
Stropp g./n. (-s,-s) : [merdead.] lagadenn fard b.
Strosse b. (-,-n) : [mengleuz.] derez eeun g.
strotzen V.gw. (hat gestrotzt) : **1.** bezañ leun a, bezañ gwriet a, bezañ gwriet gant, paotañ gant, fonnañ gant, bezañ bordilhet a ; *vor (von) Gesundheit strotzen,* bezañ ar yec'hed o lintrañ war e dal, bezañ ruspin ha gae, bezañ ur bouilh den, bezañ livet yac'h, bezañ en e wellañ, bezañ yac'h ha bagol (yac'h-pesk, yac'h-beuz, yac'h-kloc'h, yac'h-klok), bezañ yac'h evel ar beuz (evel ur pesk), bezañ e-kreiz (e barr) e nerzh hag e yec'hed, bezañ yac'h ha gren, bezañ leun a vuhez hag a yec'hed, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ aes war e aheloù, bezañ ur paotr fresk eus an-unan, bezañ en e ched ; *er strotzt vor gesundheit,* ar vuhez a darzh eus e izili, yac'h eo evel ar beuz, yac'h eo evel un tach, yac'h-pesk eo, yac'h eo evel ur pesk, yac'h eo evel ur pesk en dour, yac'h eo evel ur c'hloc'h, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-beuz eo, yac'h-kloc'h eo, yac'h-bloc'h eo, yac'h-bev eo, yac'h-frev eo, hennezh a zo ur bouilh den, hennezh a zo diwanderioù, hennezh a zo aes war e aheloù ; *von*

(vor) Fehlern strotzen, bezañ gwriet a fazioù, bezañ bordilhet a fazioù ; **2.** brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, debriñ mel, sachañ dour d'e foenneg, rodal ; *von (vor) Dünkel strotzen,* bezañ c'hwezet, bezañ c'hwezet gant al lorc'h (gant an avel), bezañ ur pezh lorc'h en an-unan, bezañ ur reuz en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ uhel an tamm en an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ stambouc'het (pennboufet) gant an ourgouilh (Gregor), na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ brasonius, bezañ foeñvet, bezañ revalc'h, bezañ rouflus, bezañ tonius, bezañ glorius.

strotzend ag. : leun a, gourleun a, barr ; *von französischen Wörtern und Redewendungen strotzendes Bretonisch,* brezhoneg beleg g., brezhoneg ennañ e-leizh a c'herioù hag a droiennoù gallek g.

Adv. : P. *strotzend voll,* bourr-sank, leun-barr, leun-chouk, leun-blouk, leun-tenn, leun-kreñv, leun-kouch, leun-klok.

strubbelig ag. : foutouilhek, fourdouilh, difoupet, fouilhennek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, kreoñek, disparbuilhet, bouchek, porc'hadek, topin, luget, luziet ; *mit strubbeligem Haar,* war e benn-kuch, difoupet holl e vlev.

Strubbelkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn bouchek g., kribenn luziet b., pennad blev fuilhet g., blev foutouilhek (fouilhennek, difoupet, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luget, luziet) str., penn urupailh g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., kreoñad g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g. ; **2.** paotr blev foutouilhek g., [plac'h] penn-kuch g.

strubblig ag. : *sellit ouzh* **strubbelig**.

Strudel[1] g. (-s,-) : **1.** bouilh g., poull-tro g., troenn-vor b., trovorenn b., trovor str., kilredenn-dour b., poulldroenn b., remoul g., strabouilh g., treuzfroud g./b., treuzredenn b., troidell b., strobinell b. ; *an der Oberfläche des Sees bildet sich ein Strudel,* al lenn e teu ur boulldroenn enni, dour al lenn a ra ur boulldroenn ; **2.** [dre skeud.] *Strudel der Geschäfte,* birvilh an aferioù g., loc'h ha morloc'h an aferioù, hej ha prez an aferioù.

Strudel[2] g. (-s,-) : [kegin.] strudel g.; *Apfelstrudel,* gwastell avaloù b.

strudelig ag. : **1.** troellek, troidellus ; **2.** [dre skeud.] skañvbenn, penn-skañv, dievezh, avelek, disoñj, strantal.

Strudelkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn brell g., brell g., penn skañvig g., penn divoued g., penn kefeleg g., houperig g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., penn avelek g., skañvbenneg g. ; **2.** spered bouilh a zen g.

strudeln V.gw. (hat gestrudelt) : bourbouilhat, berviñ, punañ, remouliñ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat, strobinellañ.

Strudeln n. (-s) : bourbouilh g., bourbouilhennoù lies., strabouilh g., bervadennoù lies., troiataerezh g.

strudelnd ag. : troellek, troidellus.

Struktur b. (-,-en) : **1.** framm g. frammad g., stern g., frammadur g., enframmadur g., struktur g., kenframm g., kenframmadur g., emframm g., luniad g., luniadur g. ; **2.** [dre astenn.] struktur g., tekstur g., teisadur g., doare g., gwiadezh b.

Strukturalismus g. (-) : **1.** frammadurelouriezh b., strukturouriezh b., strukturelouriezh b. ; **2.** [yezh.] frammyezhoniezh b., yezhoniezh strukturel b.

Strukturalist g. (-en,-en) : **1.** frammadurelour g., strukturelour g. ; **2.** [yezh.] frammyezhoniour g.

strukturell ag. : frammadel, frammadurel, emframmel, struktural, strukturel, luniadel.

Strukturformel b. (-,-n) : [kimiezh] formulenn diorroet b., delun dispaket g.

Strukturgen n. (-s,-e) : [bev.] genenn frammadurel b.

Strukturhilfe b. (-,-n) : skoazell d'an adframmadur armerzhel b.

strukturierbar ag. : emframmadus.

strukturieren V.k.e. (hat strukturiert) : frammañ, frammata, kenframmañ, strukturañ, urzhiañ, urzhiata, luniañ, luniata.

V.em. **sich strukturieren** (hat sich (t-rt) strukturiert) : en em frammañ.

strukturiert ag. : frammet, emframmet, luniek ; *nicht strukturiert,* diemframm ; *straff strukturiert, gut strukturiert,* frammet-mat, urzhiet strizh, urzhiet start ; *schlecht strukturiert,* frammet-laosk, frammet-fall.

Strukturierung b. (-,-en) : **1.** frammadur g., kenframm g., kenframmadur g., strukturadur g., urzhiadur g., emframmadur g., luniatadur g., luniata g. ; **2.** struktur g., tekstur g., teisadur g., doare g., gwiadezh b.

Strukturkrise b. (-,-n) : enkadenn frammadurel b.

strukturschwach ag. : isdiorreet.

Strukturschwäche b. (-,-n) : isdiorroadur g.

Strukturwandel g. (-s) : kemmadur ar frammoù g., kemm frammadurel g.

Strumpf g. (-s, Strümpfe) : **1.** loer b. [*liester* loeroù, loereier] ; *Inhalt eines Strumpfes,* loerad b. ; *seine Strümpfe anziehen,* gwiskañ e dreid gant e loeroù, lakaat e loeroù en e dred, gwiskañ e loeroù en e dreid, lakaat e loeroù ; *seine Strümpfe ausziehen,* diwiskañ e loeroù, tennañ e loeroù, diloerenniñ ; *ein Paar Wollstrümpfe,* ul loeroù stamm g., ur re loeroù stamm g., ul loeroù gloan g., ur re loeroù gloan g. ; *mehrere Paare Strümpfe, mehrere Sorten Strümpfe,* loereier lies. ; *Löcher in den Strümpfen haben,* bezañ toull e loeroù ; *seine Strümpfe verkehrt anziehen,* lakaat e loeroù e gin, lakaat e loeroù war an tu gin ; *der dazugehörige Strumpf,* parez ar loer-mañ b. ; *wo ist der zweite Strumpf ?* daoust pelec'h emañ parez al loer-mañ ? ; *nicht zusammenpassende Strümpfe anhaben,* kaout ul loer a bep foar ; *Strümpfe paarweise ordnen,* parañ loeroù ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; *Strümpfe stopfen,* pennadañ loeroù, paseadenniñ loeroù, didoullañ loeroù, ober un tamm kraf e loeroù, peñseliat loeroù, ober ur steredenn e loeroù, takonañ loeroù, dresañ loereier, freselat loeroù, krafañ loeroù ; *Strümpfe stricken,* stammañ loeroù, gloanañ loeroù ; *einen Strumpf mit einem Füßling versehen,* troadañ ul loer ; *einen Strumpf mit einer Ferse versehen,* seuliañ ul loer ; *deine Strümpfe sind zusammengerutscht,* kluchet eo da loeroù ; **2.** [dre skeud.] *sich auf die Strümpfe machen,* mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sevel da vale, sterniañ da vont, lavaret

yao, distaliañ, kemer foet an nor, sachañ e freilhoù eus an ti.
Strumpfband n. (-s,-bänder) : **1.** arigell-loeroù b., ereloer g., poell-loeroù g., poell-loer g., stagell-loeroù b. ; **2.** doug-loeroù g.
Strumpfbandfisch g. (-es,-e) : [loen.] sabrenn b.
Strumpfbein n. (-s,-e) : gar loer b. ; *Strumpfbeine,* divhar loeroù lies., divhar loereier lies., divc'haroù loeroù lies., divc'haroù loereier lies.
Strumpffabrikant g. (-en,-en) : boneder g.
Strumpfflickerin b. (-,-nen) : talfaserez b.
Strumpfhalter g. (-s,-) : **1.** doug-loeroù g. ; **2.** stirenn verrloeroù b.
Strumpfhaltergürtel g. (-s,-) : doug-arigelloù g., gouriz dougoù-loeroù g.
Strumpfhose b. (-,-n) : loeroù-gaol lies., loeroù-bragoù lies., bragloeroù lies.
strumpflos ag. : diloer.
Strumpfnaht b. (-,-nähte) : gwri a-dreñv loeroù nilon 'zo g.
Strumpfmaske b. (-,-n) : loer b. [*da vasklañ an dremm*] ; *sich (t-d-b) das Gesicht mit einer Strumpfmaske maskieren,* masklañ e zremm gant ul loer.
Strumpfschoner g. (-s,-) : maneg-treid da wareziñ al loeroù b.
Strumpfspitze b. (-,-n) : beg al loer g.
Strumpfwaren lies. : traezoù bonederezh lies., bonederezh g., loereier lies.
Strumpfwarenhändler g. (-s,-) / **Strumpfwirker** g. (-s,-) : boneder g.
Strunk g. (-s, Strünke) : treujenn b., kef g. ; *Kohlstrunk,* treujenn gaol b., kalonenn gaol b.
Struppi g. : *Tim und Struppi,* Tintin ha Milou, troioù-kaer Tintin lies.
struppig ag. : foutouilhek, fourdouilh, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, disparbuilhet, bouchek, porc'hadek, pagnotennek, pikek, topin, truilhek, kreoñek, kriz, luget, luziet ; *struppiges Haar,* blev foutouilhek (difoupet, fouilhennek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, pagnotennek, fourdouilh, disparbuilhet, truilhek, kriz, luget, luziet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g. ; *mit struppigem Haar,* war e benn-kuch, difoupet-holl e vlev ; *Frau mit struppigem Haar,* maouez he blev disparbuilhet war he zro b., penn-kuch g. ; *ein Mann mit struppigem Bart,* un den ur fasad barv gantañ g.
Struwwelkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** blev foutouilhek (difoupet, fouilhennek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luget, luziet) str., penn bouchek g., penn kreoñek, penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., kreoñad g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g. ; **2.** paotr blev foutouilhek g.
Struwwelpeter g. (-s,-) : **1.** [lenn.] Struwwelpeter g., Pêr Diskramailh g. ; **2.** paotr blev foutouilhek g.
Strychnin n. (-s) : [kimiezh] striknin g.
Stubbe b. (-,-n) / **Stubben** g. (-s,-) : **1.** skosenn b., skos g., penn-skod g., pennskod g., penngos g., skod g., skodenn b., kef g., piltos g., pilgos g. ; *mit Stubben übersät,* skodek, skodennek ; *mit Stubben übersätes Gelände,* skodeg b., skodenneg b. ; *Stubben beseitigen,* skidiñ ; **2.** [dre skeud.] palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., malord g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g.
Stube b. (-,-n) : **1.** kambr b., pezh g. ; *Schlafstube,* kambr b., kambr-gousket b. ; *Gaststube,* ostaleri b. ; *eine Stube voll,* ur gambrad b. ; *in der warmen Stube bleiben,* chom en tommder (en e dommder), en em zelc'her er c'hloz, chom er c'hloz. ; **2.** [kozh] stoufailh b., krazunell b.
Stübchen n. (-s,-) : **1.** kambrig b. ; *Dachstübchen,* kambrig dindan an doenn b. ; **2.** P. *er ist nicht richtig im Oberstübchen,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled.
Stubenarrest g. (-es,-e) : **1.** [lu] arestoù lies., arest g., inchaj g. ; *Stubenarrest haben,* bezañ dalc'het kloz en e gambr, bezañ inchajet ; *einen Tag Stubenarrest bekommen,* tapout (pakañ) un devezh kloz, tapout (pakañ) un devezh inchaj ; **2.** bac'hidigezh en e gambr b., inchaj g. ; *ein Kind mit Stubenarrest bestrafen,* inchajiñ ur bugel, derc'hel ur bugel en inchaj, delc'her ur bugel en e gambr ; *Stubenarrest bekommen,* bezañ inchajet, bezañ dalc'het en e gambr.

Stubenbelegschaft b. (-,-en) : kambrad b.
Stubenfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien ti str.
Stubengelehrsamkeit b. (-) : spered distag diouzh ar bed ha gwall droet gant al levrioù g.
Stubengelehrte(r) ag.k. g./b. : gouiziad distag diouzh ar bed g.
Stubengemeinschaft b. (-,-en) : kambrad b.
Stubenhocker g. (-s,-) : [dre fent] luduenn b., ludueg g., krazenn b., P. kac'h-en-andor g.
stubenhockerig ag. : luduek, ludu, yeuek.
Stubenmädchen n. (-s,-) : plac'h a gambr b.
Stubenorgel b. (-,-n) : [sonerezh] ograou hezoug g.
stubenrein ag. : **1.** [loen.] prop ; **2.** [dre skeud.] dic'hadal.
Stubensitzer g. (-s,-) : luduenn b., ludueg g., krazenn b., P. kac'h-en-andor g.
Stuck g. (-s) : stouk g. ; *mit Stuck versehen,* stoukañ.
Stück n. (-s,-e) : **1.** tamm g., pastell b., pastellad b., pezhienn b., pezh g., pezhiad g., darn b., darnenn b., troñsad g., bechad g., drailhenn b., felpenn b., sklisenn b., skolpenn b., rannad b. ; *ein Stück Fleisch,* un tamm kig g., ur bastell gig b., ur bastellad kig b., un troc'had kig g., un troñsad kig g., un darnenn gig b., ur pezh kig g. ; *ein großes Stück Fleisch,* ur felpenn pezh kig g., ur pezhiad kig g., un troc'had mat a gig g., ur c'hartel kig g., ur c'harter kig g., ur skolpad kig g., ur moñsad kig g., ur bastell vat a gig b., ur bastellad kig b. ; *das Stück Fleisch war so breit wie meine zwei Hände, glaubt mir !* un tamm kig e oa, kement ha va daou zorn, reut ! ; *Stück Brot,* tamm bara g., pezh bara g., torrig bara g., kuchenn vara b., genaouad bara g., begad bara g., bechad bara g., darnenn vara b. ; *ein großes Stück Brot,* un troc'had mat a vara g., ur moñsad bara g., ur c'horniad bara g., ur stolpad bara g., un dolzennad vara b., ur skolpadenn vara b., ur felpenn vara b., un tamm bara martolod g., ur bastell vat a vara b., ur pezhiad bara g. ; *ein Stück Zucker,* un tamm sukr g., ur maen sukr g. ; *ich habe ein Stück von diesem Brot gegessen,* debret em eus eus ar bara-se ; *ich würde gern ein Stück essen,* un tamm a yelo ganin ; *Stück Seife,* brikenn soavon b., karrezenn soavon b., tamm soavon g., bechad soavon g. ; *Stück Holz,* tamm koad g., koadenn b., pezhienn goad b., strilh str. ; *ein Stück Metall,* un tamm metal g., ur bezhienn vetal b. ; *ein Stück Papier,* ur baperenn b., un tamm paper g. ; *ein Stück Feld,* un dachennig douar b., un tachad-douar g., un takad douar g., ul log b., ul logell b., ul lomm douar g., ur pann g., un dellad b., ul lodenn b., ur bastell douar b., ur pezhiad douar, ur pezh douar g., ur pezhig douar g., un douaroù g., ur rannad douar b. ; *ein großes Stück Land,* ur pezhiad douar g. ; *ein großes Stück Arbeit,* un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., ur frapad mat a labour g., ur pezhiad labour g., ur c'houlzad mat g., ur reuziad g. ; *ein schweres Stück Arbeit,* un taol-nerzh g. ; *ein Stück Arbeit im Voraus fertig machen,* lañsañ war e labour, ober ur bountad labour (ur frapad labour, ur gasadenn labour, ur prantad labour, ur reuziad labour, ur c'hrogad labour, un tennad labour, ur c'houlzad, ur pennad labour) en a-raok ; *das letzte Stück Arbeit,* ar frap diwezhañ g. ; *er macht jeden Tag ein Stück Arbeit,* ober a ra ur reuz bemdez a labour ; *ein hübsches Stück Geld,* un dornad (un tousegad) mat a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur somm vras a arc'hant b., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur pezhiad moneiz g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *Mauerstück,* mogerenn b., pennad moger g. ; *jemanden ein Stück Weges begleiten,* ober ur pennad (ur gazeliadig, ur flipad, un herrad, ur c'hwistad, ur ribinad, ur fustad, un tachad, ur frapad, un tennad, ur pennadig) hent gant u.b. ; *ein gutes Stück Weg, ein gutes Stück Weges,* ur pennad mat a gerzhed g., ur pennad mat a vale g., ur pennad mat a hent g., ur flipad mat a hent g., ur frapad mat a hent g., un tennad mat a hent g., ur fustad hent g., un hentad brav g. ; *bis dorthin ist es ein gutes Stück Weges,* hir eo an treuz ac'hanen di, ur pennad brav a hent a zo ac'hanen di ; *bis dorthin muss man ein gutes Stück Weg laufen,* ur gwall ribinad a zo ac'hanen di, ur red mat a zo ac'hanen di ; *an diesem Tag hatte er ein gutes Stück Weg zurückgelegt,* c'hwistet en doa un tamm brav a hent (un tamm mat a hent, ur pennad mat a hent, ur pezhiad mat a hent, ur gwall ribinad) en deiz-se ; *aus einem Stück,* bodet, stag-ouzh-stag / dalc'h-ouzh-dalc'h / douar-ouzh-douar (Gregor) ; *es liegt ein Stück höher, es befindet sich ein Stück höher,* un tammig krec'hoc'h emañ, krec'hoc'hik emañ, uheloc'hik emañ ; *das schönste Stück einer Sammlung,* bravañ pezh un dastumadeg g. ; *Stück für Stück,* unan-hag-unan, unan da unan, a unan da unan, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, a-unanoù, tamm dre damm, a-nebeudoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, a-bezhioù, pezh-ha-pezh, pezh-e-pezh, a-bezh-e-pezh, a-bezh-da-bezh, dre bezh, a-vommoù, a-vruzunajoù, a van da van, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, a-sil-da-sil ; *Kartoffeln in kleine Stücke zerschneiden,* troc'hañ patatez a bastelladoù munut ; *in Stücke gehen,* mont a-dammoù, mont e tammoù, mont e (etre) mil damm, mont e skolp, didammañ ; *in Stücke fliegen,* tarzhañ, sklisennañ, strimpiñ, mont e skolp, mont a-dammoù ; *etwas in Stücke zerbrechen,* lakaat udb a-bezh-e-pezh, puzuilhañ udb, bruzunañ udb evel darbod, peurderriñ udb, drailhañ udb, munudañ udb, miñsañ udb ; *in Stücke reißen,* difoeltrañ, terriñ e mil damm, dispenn, peurzispenn, drailhañ munut, munudañ, diskolpañ, findaoniñ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dibezhiañ, diframmañ, brizhilhonañ, ober pezhioù eus, grilhañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, lakaat a-dammoù, frigasañ ; *der Tiger zerreißt seine Beute in Stücke*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ) a ra an tigr e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *das Glas ist in tausend Stücke gesprungen,* puzuilhet eo ar werenn, drailhet eo ar werenn, torret-groñs eo ar werenn.
2. *auf Stück arbeiten,* labourat dre varc'had (dre bezh, diouzh marc'had) ; *das Stück kostet drei Euro,* koustañ a ra tri euro ar pezh (an tamm, al loen) ; *pro Stück,* dre bezh, dre unanenn ; *drei Euro pro Stück,* tri euro an tamm, tri euro ar pezh, tri euro al loen, tri euro pep hini ; *Käse am Stück kaufen,* prenañ keuz diouzh an troc'h.
3. *das ist ein starkes Stück !* kement-se a zo mont dreist ar yev (mont er-maez eus ar park), kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn), me a gav bras an dra-se, se

zo mont re bell ganti, biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *große Stücke auf jemanden halten,* kaout (magañ, lakaat) fiziañs vras en u.b., ober stad vras eus u.b., dougen bri d'u.b., kaout un azaouez dreist ouzh u.b. ; *aus freien Stücken handeln,* ober diouzh e vennozh (e c'hoant) e-unan, ober e renkoù, heuliañ e benn, ober e benn e-unan, ober diouzh e benn, ober udb anezhañ e-unan (eus e benn e-unan), ober udb drezañ e-unan, ober udb dre e benn e-unan, ober udb a-berzh-vat (a-youl, a-youl gaer, a-youl vat, a galon vat, a-youl-frank, gant e c'hrad vat, dre gaer, hep red, hep nep redi) ; *in diesem Stücke denkt er anders,* n'eo ket tamm ebet eus an hevelep aviz war ar poent-se ; *in allen Stücken,* e pep keñver, a bep hent, e pep hent.
4. [sonerezh] *Musikstück,* pezh sonerezh g., sonadenn b., frapad sonerezh g.
5. *dieses miese Stück,* an dra divergont-se g., ar pezh fall-se g., ar pezh teil-se g.
6. [c'hoariva] pezh-c'hoari g., c'hoari g.
7. [moull.] skouerenn b.
8. [lu] kanol g., pezh kanol g.
Stuckarbeit b. (-,-en) : stoukadur g. ; *Stuckarbeiten ausführen, Stuckarbeiten verrichten,* stoukañ.
Stückarbeit b. (-) : labour dre varc'had (dre bezh, diouzh marc'had) g.
Stuckarbeiter g. (-s,-) : stouker g.
Stückarbeiter g. (-s,-) : labourer paeet dre bezh g.
Stuckateur g. (-s,-e) : stouker g.
Stuckatur b. (-,-en) : stoukadurioù lies.
Stückchen n. (-s,-) : tammig g., bomm g., brien str., brigoñsenn b., elfenn b. ; *ein Stückchen,* tamm pe damm, un tammig, un tammig bihan ; *ein Stückchen Butter,* ur pezhiad amanenn g. ; *ein Stückchen Hähnchen,* ur pezhiad eus ar yar g. ; *ein Stückchen Seil,* ur penn fard g., ur pennad kordenn g., un tamm kordenn g. ; *Stückchen Land,* log b., logell b., tachennig douar b., lommig douar g., lomm douar g., pezhig douar g., pann g., tellad b. ; *geh ein Stückchen weiter !* bount war aze ! kae un tammig pelloc'h ! ; [dre skeud.] *jemandem ein Stückchen spielen,* c'hoari un taol-bourd d'u.b., c'hoari un dro gant u.b.
stückeln V.k.e. (hat gestückelt) : lakaat a-bezh-e-pezh, puzuilhañ, peurderriñ, difoeltrañ, terriñ e mil damm, dispenn, drailhañ munut, diskolpañ, findaoniñ, dibezhiañ, diframmañ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, ober pezhioù eus, tammañ, tammata, disklipañ, didammañ.
Stückelung b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] bilhed-bank g. ; **2.** [ardamezouriezh] kenframm g.
stuckern V.gw. (ist gestuckert / hat gestuckert) [norzh Bro-Alamagn] : storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal.
Stückfass n. (-es,-fässer) : barrikennad b.
Stückgut n. (-s,-güter) : pakadig g., pakadennig b.
Stückkohle b. (-) : tammoù glaou-douar lies.
Stücklohn g. (-s,-löhne) : gopr dre bezh g. ; *im Stücklohn arbeiten,* labourat diouzh feur, labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had, labourat dre bezh.
Stückpforte b. (-,-n) : [merdead.] lambourzh g. ; *blinde Stückpforte,* faosedar g. ; *durch die Stückpforten können die Kanonen hindurchfeuern,* ar c'hanolioù a c'hall tennañ dre al lambourzhioù.
Stückpreis g. (-es,-e) : priz dre unanenn g., priz dre bezh g.
Stuckputz g. (-es,-e) : stoukadur g.
Stückverkauf g. (-s,-verkäufe) : kenwerzh a-vunut b., munuderezh g., gwerzh dre unanennoù b., gwerzh dre ar munud (dre ar munudoù, dre unanenn, a-nebeut, dre bezh, unan hag unan, pezh ha pezh) b.
stückweise Adv. : **1.** unan-hag-unan, a-unanoù, tamm-ha-tamm, a-nebeudoù, dre unanennoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, tamm dre damm, a-bezhioù, pezh-ha-pezh, pezh-e-pezh, a-bezh-e-pezh, dre bezh, a-vommoù, a-vruzunajoù, a-grogadoù, a van da van, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, tamm-ha-tamm, tra-ha-tra, dre gont, diouzh kont ; *stückweise verkaufen,* gwerzhañ dre ar munud (dre ar munudoù, a-hini-da-hini, dre bezh), gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ dre unanennoù b., gwerzhañ dre unanenn, gwerzhañ a-nebeut ; **2.** [kig, bara] a-bastelloù, a-bastelladoù ; **3.** [labour] a-reuziadoù ; *er hat seine Arbeit stückweise erledigt,* a-reuziadoù eo en deus kaset e labour da benn, graet en deus e labour etre daou pe dri reuz.
Stuckwerk n. (-s) : stoukadurioù lies.
Stückwerk n. (-s,-e) : labour diglok g., oberenn digompez b., oberenn diblaen b. ; *unser Wissen ist Stückwerk,* anavezout (gouzout) a reomp en un doare diglok, gwall nebeut a draoù a anavezomp.
Stückwischer g. (-s,-) : patouilh g., skouvilhon g.
Stückzahl b. (-,-en) : niver ar pezhioù g.
Stückzahlung b. (-,-en) : rannbae b.
stud. : [*berradur evit* **studiosus**] studier g.
Student g. (-en,-en) : studier g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer] ; *Student der Medizin,* studier war ar vezegiezh g.
Studentenausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kevread studierien g.
Studentenausweis g. (-es,-e) : kartenn studier b.
Studentenblume b. (-,-n) : [louza.] roz-Indez str.
Studentenfutter n. (-s) : [kegin.] frouezh sec'h str.
Studentenheim n. (-s,-e) : bod studierien g.
Studentenjahre lies. : bloavezhioù skol-veur evel studier lies.
Studentenleben n. (-s) : buhez evel studier b., buhez ar studierien b.
Studentenmilieu n. (-s) : metoù ar studierien g.
Studentenschaft b. (-) : studierien lies.
Studentenszene b. (-) : metoù ar studierien g.
Studentenunruhen lies. : dispac'hadegoù ar studierien lies.
Studentenverbindung b. (-,-en) : kevredigezh studierien b.
Studentenwerk n. (-s,-e) : kreizenn an oberoù skolveurel b.
Studentenwohnheim n. (-s,-e) : annez studierien g.
Studentin b. (-,-nen) : studierez b.
studentisch ag. : ... studier.

Studie b. (-,-n) : **1.** studiadenn b., enklask g., studi b., studienn b., notenn b., notennoù lies., elfennerezh g. ; *gemeinsame Studie,* studiadeg b. ; **2.** [arz.] studienn b.
Studienabbrecher g. (-s,-) : studier hag a laka (hag en deus lakaet) diwezh d'e studioù g.
Studienabbrecherin b. (-,-nen) : studierez hag a laka (hag he deus lakaet) diwezh d'he studioù b.
Studienabschluss g. (-es,-abschlüsse) : diplom skol-veur g.
Studienanfänger g. (-s,-) : studier nevez g.
Studienanfängerin b. (-,-nen) : studierez nevez b.
Studienarbeit b. (-,-en) : studiadenn b., enklask g., studi b., studienn b., elfennerezh g. ; *kollektive Studienarbeit,* studiadeg b.
Studienassessor g. (-s,-en) : kelenner stajiad g.
Studienaufseher g. (-s,-) : mestr-studi g.
Studienberatung b. (-,-en) : kreizenn ditouriñ ha heñchañ evit ar skolidi b.
Studienbuch g. (-s,-bücher) : levrig testeni studioù g., karned skol-veur g.
Studiendirektor g. (-s,-en) : kelenner tizhet gantañ an derez gopr uhelañ g.
Studiendirektorin b. (-,-nen) : kelennerez tizhet ganti an derez gopr uhelañ b.
Studienfach n. (-s,-fächer) : danvez studi g., materi g. ; *das ist ein schweres Studienfach,* un danvez studi garv eo, ur materi garv eo.
Studienfahrt b. (-,-en) : beaj skol b., beaj studi b.
Studienfreund g. (-s,-e) : kamalad skol-veur g., kile skol-veur g., kendiskibl g.
Studienfreundin b. (-,-nen) : kamaladez skol-veur b.
Studiengang g. (-s,-gänge) : argerzhadur ar studioù g., argerzh ar studioù g., argerzhad ar studioù g., kelc'hiad studioù g.
Studienkreis g. (-es,-e) : kelc'h-studi g., kerl-studi g.
Studienordnung b. (-,-en) **/ Studienplan** g. (-s,-pläne) : programm-studi g., roll-studi g.
Studienplatz g. (-es,-plätze) : plas studier er skol-veur g.
Studienplatzaustausch g. (-es,-e) : eskemm plasoù etre skolioù-meur g., eskemm plasoù etre studierien g.
Studienrat g. (-s,-räte) : kelenner lise g.
Studienrätin b. (-,-nen) : kelennerez lise b.
Studienreferendar g. (-s,-e) : kelenner stajiad g.
Studienreferendarin b. (-,-nen) : kelennerez stajiadez b.
Studienreise b. (-,-n) : beaj studi b.
Studienzeit b. (-) : bloavezhioù skol-veur evel studier lies.
Studienzeichnung b. (-,-en) : [arzoù] raktresadenn b.
Studienzweck g. (-s,-e) : *zu Studienzwecken,* evit abegoù skiantel, evit ober ur studiadenn skiantel, da vezañ studiet, da vezañ dielfennet.
studieren V.k.e. ha V.gw. (hat studiert) : **1.** studiañ, bezañ war e studi ; *Jura studieren,* studiañ ar Gwir ; *gemeinsam studieren,* kenstudiañ ; *weiter studieren,* poursuiñ e studioù, delc'her war e studi, kendelc'her gant e studioù, kendelc'her e studioù, kendelc'her war e studioù, kendelc'her da studiañ ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; **2.** imbourc'hiñ, furchal, plediñ ouzh (gant, war), studiañ, dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, pleustriñ war ; **3.** [dre astenn.] *jemanden studieren,* sellout pizh ouzh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., fuketal e kalon u.b., furchal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b.
Studieren n. (-s) : studi b.
Studierende(r) ag.k. g./b. : studier g., studierez b.
Studierlampe b. (-,-n) : lamp taol-skrivañ g./b.
studiert ag. : **1.** desket-kaer, gouiziek, bet er skol-veur ; **2.** orbidus, leun a ardoù.
Studierzimmer n. (-s,-) : [kozh] kabined labour b., sal-studi b., kambr-studi b.
Studio n. (-s,-s) : **1.** [arzoù] atalier g. ; **2.** [film] studio g., stavell b.
Studiosa b. (-, Studiosae) : [kozh, dre fent] studierez b.
Studiosus g. (-, Studiosi) : [kozh, dre fent] studier g.
Studium n. (-s, Studien) : studi b., studioù lies. ; *gemeinsames Studium,* kenstudi b. ; *ein Studium betreiben,* studiadenniñ ; *sein Studium abschließen,* echuiñ e studioù ; *sein Studium fortsetzen,* poursuiñ e studioù, delc'her war e studi, kendelc'her gant e studioù, kendelc'her war e studioù, kendelc'her e studioù, kendelc'her da studiañ ; *er widmet sich ganz dem Studium,* en em ouestlañ a ra d'ar studi, n'eus nemet e studi hag a gont, gouestlañ a ra e amzer a-bezh da studiañ, reiñ a ra e amzer a-bezh da studiañ, en em reiñ a ra gant youl d'e studioù, lakaat a ra holl e albac'henn da studiañ, atapiet eo gant e studioù, kemer a ra kalz deur gant e studi.
Stufe b. (-,-n) : **1.** derez g., derezenn b., pazenn b., rizenn b. ; *Achtung, Stufe !* diwallit ouzh an derez ! ; *die Stufen zum Altar,* an diribin da sevel betek an aoter g. ; *von Stufe zu Stufe,* derez-ha-derez, pazenn-ha-pazenn, tamm-ha-tamm ; *Stufe für Stufe steigen wir zum Altar,* diri-ha-diri e pignomp d'an aoter, derez-ha-derez e pignomp d'an aoter, derezenn-ha-derezenn e pignomp d'an aoter, pazenn-ha-pazenn e pignomp d'an aoter ; *die Stufen herabsteigen,* diskenn gant an derezioù ; **2.** bazh-skeul b., pazenn b. ; **3.** stad b., renk b., doare g., kendere g., pazenn b., derez g. ; *soziale Stufe*, renk er gevredigezh b., staelad kevredigezhel g., saviad kevredigezhel g., kendere g., doare g., stad b. ; *höchste Stufe,* barr g., lein g., beg g., derez uhelañ g. ; *die höchsten Stufen erklimmen,* sevel betek ar pazennoù uhelañ, diraeziñ an derezioù uhelañ, mont en ur garg eus ar re enorusañ ; **4.** fazenn b., periodenn b., prantad g., derez g., pazenn b., pazennad b., taolad g. ; *die letzte Stufe einer Krankheit,* prantad diwezhañ ur c'hleñved g. ; [bred.] *orale Stufe,* pazenn c'henaouel b. ; *phallische Stufe,* pazenn gastrel b. ; **5.** live g., rez g. ; *auf einer gleichen Stufe,* war an hevelep rez, war an hevelep derez, war an hevelep pazenn ; **6.** [douarouriezh] live g. ; *Korallenstufe,* live kouralel g. ; **6.** [fuzeenn] hoskad g. ; **7.** [tekn.] tizh g., mod g. ; **8.** [dre skeud.] *einige Stufen überspringen,* gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti.
stufen V.k.e. (hat gestuft) : skeuliañ, dereziañ.
stufenartig ag. : derezioù dezhañ, pazennoù dezhañ, e derezioù, e savennoù, en ur skalierad, dereziek, e doare derezioù, e doare pazennoù, a-zoare gant derezioù, a-

zoare gant pazennoù, a-seurt gant derezioù, a-seurt gant derezioù.
Stufenbank b. (-,-bänke) : derez g., bank g.
Stufenbarren g. (-s,-) : [sport] barrennoù digemparzh lies.
Stufenbreite b. (-,-n) : [tekn.] ledander an derez g., ledander ar bazenn g.
Stufendiagramm g. (-s,-e) : histogramm g., tellin g., grafik bannoù g.
Stufenerz n. (-es,-e) : kailh digemmesk g., kailh pur g.
Stufenfolge b. (-,-n) : skeuliad b., skalierad g., skeulienn b., skalfad g., enraog g.
stufenförmig ag. : dereziek, derezioù dezhañ, pazennoù dezhañ, e derezioù, e savennoù, en ur skalieriad, e doare ur bazenn, e doare pazennoù, a-zoare gant ur bazenn, a-zoare gant pazennoù, a-seurt gant ur bazenn, a-seurt gant pazennoù.
Stufenführerschein g. (-s,-e) : aotre-bleinañ marc'hoù-tan lieslive g.
Stufenheck n. (-s,-e/-s) : *ein Auto mit Stufenheck,* gwetur peder-dor neuziet boutin b.
Stufenjahr n. (-s,-e) : seizhved (pe naved) bloavezh ur rann vuhez hervez steredourien an Henamzer g., bloavezh klimakterek g.
Stufenlandschaft b. (-,-en) : dremmvro war zerezioù b., dremmvro dereziek b.
Stufenleiter b. (-,-n) : **1.** skeul dereziek b. ; **2.** [dre skeud.] skeul-renk b., urzhaz g., renkadurezh b., hierarkiezh b. ; *die Stufenleiter erklimmen,* sevel derez-ha-derez, sevel pazenn-ha-pazenn ; **3.** [sonerezh] skeulenn diatonek b., skeuliad b., skeulgan g.
stufenlos ag. : [tekn.] kendalc'hus.
Adv. : e mod kendalc'hus.
Stufenordnung b. (-,-en) : skeul-renk b., urzhaz g., renkadurezh b., hierarkiezh b.
Stufenplan g. (-s,-pläne) : steuñv da lakaat e pleustr derez-ha-derez g.
Stufenrakete b. (-,-n) : fuzeenn lieshoskad b.
Stufenschalter g. (-s,-) : spanaer liesvod g., spanaer liestizh g., trec'haoler liestizh g.
Stufenschnitt g. (-s,-e) : troc'h-blev dereziet g.
Stufentritt g. (-s,-e) : skabell b.
stufenweise Adv. : derez-ha-derez, pazenn-ha-pazenn, tamm-ha-tamm, en ur skalierad, a-bazennadoù.
ag. : pazennek ; [sonerezh] *stufenweise Bewegung,* keflusk nesderez g.
Stufenwinkel lies. : [mentoniezh] kornioù keñverek lies.
stufig ag. : dereziek, dereziet, derezioù dezhañ, pazennoù dezhañ, e derezioù, e savennoù, en ur skalierad, war zerezioù.
Stuhl g. (-s, Stühle) : **1.** kador b. [*liester* kadorioù, keder] ; *sich (t-rt) auf einen Stuhl setzen,* kemer kador, teuler e bouez war ur gador, azezañ en (war) ur gador, lakaat e revr war ur gador, pikañ e revr war ur gador ; *vom Stuhl aufstehen,* sevel e foñs diwar e gador ; *dieser Stuhl lässt ihn zu niedrig sitzen,* re izel eo dindanañ war ar gador-se ; *ein maßgerecht angefertigter Stuhl,* ur gador graet diouzh ar moull b. ; *elektrischer Stuhl,* kador-dredan b., kador da dredanlazhañ b. ; **2.** [dre skeud.] *Politik des leeren Stuhls,* politikerezh ar gador c'houllo g. ; *zwischen zwei Stühlen sitzen,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *sich zwischen zwei Stühle setzen,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *jemandem den Stuhl vor die Tür setzen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, skarzhañ u.b., lakaat u.b. dindan an amzer, reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; P. *vom Stuhl fallen,* bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet-holl, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet-mik gant ar souezh, bezañ souezhet-mik (souezhet-marv, sabatuet, alvaonet-holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet), chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzelk, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù ; P. *es haut mich vom Stuhl !* sac'het on ! pilet on ! minellet eo va zeod ! ; P. *mit etwas zu Stuhle kommen,* kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb kunduiñ udb da benn, kas udb betek penn, kas udb betek pal, degas udb tre, peurgas udb, peurseveniñ udb, peurechuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, debengenniñ udb, finisañ udb, dibennañ udb, direstañ udb, gourfenn udb, peurglokaat udb, peuraozañ udb, barrañ udb ; **3.** [skol-veur] *Lehrstuhl,* kador-gelenn b. ; **4.** [relij.] *Heiliger Stuhl,* sich (Sichenn b.) Abostolik (Gregor) g., sez ar bibien b., Sez-Santel b. ; *der Stuhl Petri,* kador sant Pêr b. ; **5.** [frañmason.] *Meister vom Stuhle,* arc'hmestr al log g.
Stuhlarm g. (-s,-e) : brec'h kador b.
Stuhlbein n. (-s,-e) : post kador g., troad kador g., botez kador b., pav kador g.
Stuhldrang g. (-s,-dränge) : c'hoant kac'hat g., c'hoant mont da blegañ g., c'hoant mont war ar gador doull g., gwaskadennoù lies.
Stuhlflechter g. (-s,-) : plouzer kadorioù g.
Stuhlgang g. (-s,-gänge) : plegadenn b., dilas g., ar pezh ne ra ket ar c'hure evit ar person g. ; *Stuhlgang haben,* mont da blegañ, mont da zifankañ, mont d'ober ur blegadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, treiñ a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'ober, ober, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezhañ, ober àr e gorf, ober ag e gorf, divec'hiañ e gorf, ober e ezhommoù, ober e aezamant, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], mont en distro, stignañ e revr, mont d'ar staol, mont war-vaez,

ober ur gac'hadenn, ober traoù tev, ober ur blegadenn, ober e blegadenn ; *haben Sie gestern Stuhlgang gehabt ?* ha graet ho poa ho plegadenn dec'h ? ha graet hoc'h eus bet ho plegadenn dec'h ? ha graet hoc'h eus bet dec'h ? ; *keinen Stuhlgang haben, an mangelndem Stuhlgang leiden,* bezañ kalet e gof (e gorf), bezañ start war an-unan, bezañ stanket e gorf, na vezañ lampr e gorf ; *den Stuhlgang erleichtern,* tanavaat ar c'horf, lampraat ar c'horf, leuskel ar c'hof, aesaat an difankañ.

Stuhlgericht n. (-s,-e) : lez-varn ar Vem santel b.

Stuhlherr g. (-n,-en) : barner g.

Stuhllehne b. (-,-n) : kein kador g.

Stuhlmacher g. (-s,-) : kadorier g., farder kadorioù g.

Stuhlvermieterin b. (-,-nen) : kadorierez b.

Stuhlzäpfchen n. (-s,-) : [mezeg.] dianaouenn b., kilhenn b., P. obus g., louzoù revr g., boñboñ kouign g.

Stuhlzwang g. (-s) : gwaskadennoù lies.

Stuka g. (-s,-s) : [istor, nij.] stuka g., nijerez argad a-bik b.

Stulle b. (-,-n) : tamm bara-kig g.

Stulpe b. (-,-n) : kil g., gin g., eneb g., kein g., troñsenn b., distroenn b., troñs g. ; *Stulpenstiefel,* heuz troñset g. ; *Handstulpe,* berrvañch g. ; *Topfstulpe,* golo-pod g.

stülpen V.k.e. (hat gestülpt) : lakaat ; *die Ärmel aufstülpen,* troñsañ e zivrec'h (Gregor), troñsañ e vilginoù ; *einen Deckel auf etwas stülpen,* lakaat ur golo war udb, lakaat ur golo war-c'horre udb ; *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen,* lakaat ar sil war ar grek ; *seinen Hut auf den Kopf stülpen,* sankañ don e dog war e benn.

Stulpenstiefel g. (-s,-) : heuz troñset g.

Stülper g. (-s,-) : [ruskenn] kouc'h g.

Stülphandschuh g. (-s,-e) : maneg gant berrvañch b., maneg gant mañchetez b.

Stülpnase b. (-,-n) : fri gwinteiz g. / fri war varc'h g. (Gregor), fri distroñset g.

stumm ag. : mut, divouezh, dilavar, digomz, dideod ; *stummes Kind,* bugel mut g. ; *stummer Film,* film mut g., film digomz g., film digomzoù g. ; *stumme Rolle,* roll a eil renk g., roll ledaktor g. ; *stummer Neid,* gwarizi guzh (dianzavet, na vez ket diskouezet) b. ; s*tumm wie ein Fisch,* mut evel ul lakez pikez (ur pesk, ur sourd, ur peul, ur post kloued), mut a-grenn ; *stumm werden,* mudañ, koll ar prezeg, koll ar gomz ; *stumm machen,* mudañ ; *sich stumm stellen,* mudañ, ober van da vezañ mut ; *halbstumm,* simut ; *er blieb stumm,* ne lavaras grik, ne respontas ger, tevel a reas mik ; [yezh.] *stummes e,* e dison g., e mut g.

Stumme(r) ag.k. g./b. : mud g., mudez b. ; *den Stummen ihre Sprache zurückgeben,* adreiñ ar prezeg d'ar re vut, rentañ ar prezeg d'ar re vut.

Stummel g. (-s,-) : **1.** brog g., brogenn b., troc'had g., troc'h g., tos g., bilbod g., hanoch str., krennenn b., treujenn b. ; **2.** *Zigarettenstummel,* bechad g.

Stummelpfeife b. (-,-n) : korn-butun berr g., populo g.

Stummfilm g. (-s,-e) : film mut g., film digomz g., film digomzoù g.

Stummheit b. (-) : simud g., muderezh g. ; *jemanden von seiner Stummheit erlösen,* distagañ teod u.b., reiñ ar gomz d'unan mut, lakaat ur mud da gomz ; *von Stummheit befallen,* mudet, kollet ar prezeg gantañ, kollet ar gomz gantañ.

Stumpen g. (-s,-) : segalenn troc'het he beg b.

Stümper g. (-s,-) : strop a zen g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., kac'her g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., saotrer g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.

Stümperei b. (-,-en) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

stümperhaft ag. : mac'homet, difoc'h, dihastet, drochet, kalemarc'het, marmouzet, difurlu, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, gros, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell ; *stümperhafte Arbeit,* labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

stümpern V.gw. (hat gestümpert) : kaoc'hañ al labour, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, batrouzañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, ribakenniñ, bastardiñ) al labour, daoulammat al labour, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.

stumpf ag. : **1.** dilemm, dall, taltous, togn, tougnellet, tozon, kloc'het, bouc'h, diveg, besk, ratous, soc'h, talsoc'h, tuzum, kizet ; *ein stumpfes Messer,* ur gontell dilemm, ur gontell dall b., ur gontell daltous b., ur gontell dogn b., ur gontell kizet he beg b., ur gontell mat da spazhañ melc'hwed b. ; *meine Sichel ist stumpf geworden,* aet eo ar c'hovel diwar va falz, aet eo dall va falz, aet eo togn va falz, dallet eo va falz, kizet eo va falz ; *stumpf werden,* dallañ, dont togn, mont dall, kizañ, bouc'haat, bouc'hañ, ratouzañ, tevaat, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ ; *stumpf machen,* **a)** dallañ, tognañ, bouc'hañ, bouc'haat, ratouzañ, kizañ, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ, flastrañ ; **b)**

divegañ, diveglemmañ ; *stumpfe Zähne,* dent dilemm (tougnellet, tozon, kloc'het) lies. ; *stumpfe Nase,* fri togn g., fri bokser g., fri plat g. / fri Turk g. / fri marmouz g. (Gregor) ; *stumpfe Seide,* sidan (seiz) dilufr g. ; *Metall stumpf machen,* pousañ metal, troñsañ metal ; *stumpfer Turm,* tour diveg g., tour besk g. ; [mat] *stumpfer Winkel,* korn amlemm g., korn digor g., korn togn g. ; *stumpfer Kegel,* kon besk g., kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., krenngernenn b., pikern diveg g. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen,* badaouinañ u.b. gant ur c'hlav bloñsus.

2. divuhez, trist, dibalamour, pout, tuzum, togn, pounner, lourt, digizidik, divenn, diyoul, diyoulek, gourt, pout e spered, bouc'h e spered, togn e spered ; *stumpfer Blick,* selloù divuhez lies., daoulagad trist lies. ; *stumpf werden,* laoskaat, digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ ; *stumpfe Sinne,* skiantoù dilemm lies. ; *stumpfer Verstand,* spered pout (bouc'h, tuzum, togn, pounner, divalav, lourt) g. ; *gegen alle Schönheit stumpf,* digizidik ouzh pep stumm kened ; *alt und stumpf,* kozh ha kabac'h, gourdet gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, diskaret gant ar gozhni.

3. [barzh.] *stumpfe Reime,* klotennoù gourel lies.

Stumpf g. (-s, Stümpfe) : **1.** *Baumstumpf*, skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pilgos g., pennskod g., skod g., skodenn b., kevenn b., tos g., chaos g., pennad gwezenn b., P. revr gwezenn g. ; *er saß auf einem Baumstumpf,* azezet e oa war ur revr gwezenn ; [dre skeud.] *mit Stumpf und Stiel vertilgen,* diwriziennañ ha distrujañ (Gregor), kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), heskiñ, diouennañ, dinodiñ, harluañ a-douez an dud, harluañ a-vetoù an dud, lemel, terriñ ; **2.** *Armstumpf,* brec'h voñs b. ; **3.** *Zahnstumpf,* skodig dent g., skarvenn-dant b., moñsenn dant b., skilfenn dant b. ; **4.** brog g., brogenn b., troc'had g., troc'h g., tos g., bilbod g., hanoch str., krennenn b.

stumpfeckig ag. : amlemm e gorn, togn e gorn, digor e gorn.

Stumpfende n. (-s,-n) : beg kizet g., beg dilemm g., beg dall g., beg taltous g., beg togn g., beg tougnellet g., beg tozon g., beg kloc'het g.

Stumpffuß g. (-es,-füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g.

Stumpfheit b. (-) : **1.** bouc'hded b., bouc'hder g. ; **2.** [dre skeud.] morvitell b., tuzumded b., tuzumder g., digasted b., dilañs g., abafted b., amoedigezh b., diyoul b.

Stumpfnase b. (-,-n) : **1.** fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g. (Gregor), fri bokser g. ; **2.** [dre astenn., den] kamuz g., kamuzell b., tognez b., fri togn g.

stumpfnasig ag. : kamus, taltous, togn, plat.

Stumpfsinn g. (-s) : **1.** morvitell b., tuzumded b., tuzumder g., digasted b., dilañs g., abafted b., amoedigezh b., diyoul b. ; **2.** pavkaolerezh g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g.

stumpfsinnig ag. : **1.** amoet, abafet, gars, diot, cheulk, bleup, gloud, louad, pout, tuzum, togn, pounner, pouer, lourt, bouc'h, divalav, beulkeet, divenn, diyoul, diyoulek ; *stumpfsinnig werden,* digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, kalediñ, krisaat, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ, morediñ, moreañ, dont e spered da vorzañ, morzañ ; *er ist stumpfsinnig geworden,* fastet eo, dizonet eo, deuet eo da vezañ digas, deuet eo da galediñ ouzh poan ar re all, deuet eo da grisaat ouzh poan ar re all, deuet eo da vezañ diseblant, deuet eo da vezañ divorc'het (divanier), kollet en deus e lañs, morzet eo e spered, deuet eo e spered da vorzañ ; **2.** [labour] borodus, arabadus.

stumpfwinkelig ag. / **stumpfwinklig** ag. : amlemm e gorn, togn e gorn, digor e gorn.

Stündchen n. (-s,-) : eurvezhig b., eurvezhiadig b., euriadig b., eurig b.

Stunde b. (-,-n) : **1.** eurvezh b., eurvezhiad b., euriad b., eur b. ; *eine ganze (volle) Stunde,* un eur-horolaj b., un eurvezh klok b., un eurvezh leun b., un eur amzer b. ; *Sie brauchen eine gute Stunde, um dorthin zu gehen,* kreñv d'un eur e viot o vont di, un eur greñv a lakaot da vont di ; *die Stadt liegt eine Stunde entfernt,* un eurvezhiad (un euriad) vale a zo betek kêr, emañ kêr un eurvezh ac'hanen ; *lasst mich noch eine Stunde schlafen,* va lezit da gousket un euriad c'hoazh ; *eine halbe Stunde,* un hantereur b., un hantereurvezhiad b., un hantereurvezh b. ; *anderthalb (eineinhalb) Stunden,* un eurvezh hanter b. ; *in drei viertel Stunden, in drei Viertelstunden,* a-benn tri c'hardeur ; *in zwei Stunden ist es Nacht,* a-benn div eur e vo noz, a-barzh div eur ac'hanen e vo noz ; *er war bloß seit etwa vier Stunden tot,* ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marv ; *es hatte zwei Stunden gedauert, bevor er zurückkam,* bet e oa div eur oc'h ober e dro ; *in letzter Stunde,* war an diwezh, diouzh (war) an diwezhadoù, war an diwezhad ; *meine Stunde ist noch nicht gekommen,* va eur n'eo ket c'hoazh deuet ; *die Stunde des Abschieds hat geschlagen,* deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emaomp o vont d'ho lezel ; *die Stunde schlägt,* emañ an eur o seniñ ; *von Stunde zu Stunde,* gant an eurvezhioù o tremen, a eur da eur / a un eur d'eben (Gregor) ; *in meinen Mußestunden,* etre keuz ha reuz, da'm eurioù vak, pa vez vak warnon, em amzerioù vak ; *zu jeder Stunde,* da bep mare, da bep koulz, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat, noz-deiz ; *zur gelegenen Stunde kommen,* degouezhout e-koulz (e koulz hag e poent mat, e koulz vat, krak d'ar c'houlz, e koulz hag e kentel) ; *zu ungelegener Stunde,* e gwall amzer, d'un eur amzere / d'un eur dijaoj / en digoulz (Gregor), d'un eur dibred, er-maez a goulz, d'un eur n'eo ket dleet, diwezhat-mezh ; *zu später Stunde,* d'un eur dibred, diwezhat-mezh ; *zur festgelegten Stunde,* d'an eur merket, en eur merket, d'an eur dediet ; *bis auf diese Stunde,* betek neuze / betek an eur-se (Gregor), betek-henn, betek bremañ ; *eine Stunde lang,* e-pad un eurvezh ; *eine ganze Stunde (lang),* e-pad un eurvezh a-bezh, a-hed an eur ; *Morgenstunde,* eurvezh vintin b. ; *in der Stunde der Gefahr,* pa sav bec'h, pa zeu an traoù da vezañ gwall arvarus, pa vez an traoù en o gwashañ ; *eine Arbeitsstunde,* un eurvezhiad labour b., un eurvezhiad b. ; *eine Stunde Arbeit,* un eurvezh labour b. ; *pro Stunde, in der Stunde,* an eur ; *Kilometer pro Stunde,* km/h g., kilometr an eur g., kilometrad an eur g. ; *bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes,* pedit evidomp-ni, pec'herien, bremañ, ha da eur hor marv.

2. *er hatte eine schwache Stunde,* ar fallentez a oa kouezhet warnañ (fall ez eas gantañ) e-pad ur mareig ; *schwere Stunde,* gwilioud g., gwentloù lies., poan-vugale b.
3. [skol] *deutsche Stunde (Deutschstunde),* prantad alamaneg g., eurvezh alamaneg b., kentel alamaneg b. ; *Stunden halten,* ober skol, reiñ kentelioù, kelenn ; *Stunden geben,* reiñ kentelioù ; *Stunden nehmen,* kaout (heuliañ) kentelioù, pleustriñ kentelioù.
stunden V.k.e. (hat gestundet) : goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h ; *eine Schuld stunden,* astenn an termen da baeañ un dle, daleañ termen un dle.
Stundenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] *ein Stundenbuch,* un eurioù g., un eureier g.
Stundenfrau b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b.
Stundengebet n. (-s,-e) : [relij.] *das Stundengebet, die Stundengebete,* an eurioù lies., an eureier lies. ; *erstes Stundengebet,* prima g. (Gregor), prim g.
Stundengeld n. (-es) : gopr evit ur gentel g., gwerzh g., gopr dre eur g.
Stundengeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh dre eur g., tizh-eur g.
Stundenglas n. (-es,-gläser) : eurier-traezh g.
Stundenhotel n. (-s,-s) : ti pikous g., leti an Degemer Mat g., troñs-ar-vrozh g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti fall g., ti lous g.
Stundenkilometer lies. : km/h g., kilometr an eur g., kilometrad an eur g. ; *mit achtzig Stundenkilometer,* pevar-ugent kilometr an eur, da bevar-ugent kilometr an eur.
Stundenkreis g. (-es,-e) : [stered.] kelc'h ledkorn g.
stundenlang ag./Adv. : e-pad eurvezhioù hag eurvezhioù, a-hed an eur.
Stundenleistung b. (-,-en) : askorad dre eur g., produusted dre eur b., fonn dre eur g., ampled dre eur g., daskor dre eur g., fonnder dre eur g., kas dre eur g.
Stundenlohn g. (-s,-löhne) : gopr dre eur g., gopr un eurvezhiad labour g. ; *im Stundenlohn arbeiten,* eurvezhiata.
Stundenplan g. (-s,-pläne) : implij-amzer g., amzeriadur g., euriadur g., roll-eurioù g.
Stundenrufer g. (-s,-) : gedour-noz g., gward-noz g.
Stundensatz g. (-es,-sätze) : feur dre eur g.
Stundenschlag g. (-s,-schläge) : taol g. ; *mit dem Stundenschlag,* pa vez an eur o seniñ (o skeiñ), da dap an eur-mañ-eur, d'an taol kentañ a ..., da ... eur rik, da dap ... eur, da ... eur dik, da ... eur war ar pik.
Stundentakt g. (-s) : *im Stundentakt,* ingal da bep eur, bep eurvezh.
stundenweise Adv. : dre eur, a eur da eur, bep eurvezh.
Stundenzahl b. (-) : niver a eurioù g. ; *paritätische Stundenzahl,* parelezh eurioù b.
Stundenzeiger g. (-s,-) : nadoz (biz g., nadozenn b., spletenn b.) an eurioù b.
-stündig ag. : *vierstündige Fahrt,* treu peder eurvezh g., peder eurvezh hent lies., beaj peder eurvezh b.
Stündlein n. (-s,-) : eurvezhig b., eurvezhiadig b., euriadig b., eurig b. ; *letztes Stündlein,* diwezhadoù lies., eur ziwezhañ b., finvezoù diwezhañ (Gregor) lies.
stündlich ag./Adv. : **1.** an eur, bep eurvezh ; *dreimal stündlich,* teir gwech an eur (bep eurvezh) ; *vier Euro stündlich,* pevar euro an eur (bep eurvezh) ; **2.** *jemanden stündlich erwarten,* bezañ e-sell eus u.b. en eurvezhioù o tont ; **3.** gant an eurvezhioù o tremen, a eur da eur / a un eur d'eben (Gregor).
Stundung b. (-,-en) : [kenw] goursez-dle g., dale g., goursez g., astenn termen g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., astal g.; *Stundung bewilligen,* asantiñ daleañ an termen evit paeañ un dle, grataat daleañ an termen evit paeañ un dle, asantiñ d'ur goursez-dle.
Stunk g. (-s,-e) : [kleuk] riot g., chao g., reuz g., patati g., trouz g., reuz g. ; *es gibt Stunk,* krog eo ar sistr da drenkañ, treiñ a ra an traoù d'ar put.
Stunt g. (-s,-s) : **1.** daroueskenn b., faragoell b., gwallamm g. ; **2.** [sport] stunt g.
Stuntman g. (-s,-men) : [film] darouesker g., faragoeller g., gwallammer g.
Stuntwoman b. (-,-women) : [film] daroueskerez b., faragoellerez b., gwallammerez b.
stupend ag. : sebezus, bamus, sabatuus, skodegus.
stupfen V.k.e (hat gestupft) : [Bro-Aostria, Bro-Suis, su Bro-Alamagn] peukañ.
stupid ag. / **stupide** ag. : sot, genaouek, geoliek, brell, amoet, gars, dispered, disperedek, darsot, loukes.
Stupidität b. (-,-en) : amoedigezh b., sotoni b., belbi g., diskiantegezh b.
Stups g. (-es,-e) : P. peuk g., peukadenn b., taol-peuk g. .
stupsen V.k.e (hat gestupst) : peukañ.
Stupsnase b. (-,-n) : fri gwinteiz g. / fri war varc'h g. (Gregor), fri distroñset g.
stupsnasig ag. : ur fri gwinteiz dezhañ, ur fri war varc'h dezhañ, ur fri distroñset dezhañ.
stur ag. : dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, kilvers, aheurtet, start, empennadet, tev e voned, kilhours, ourzet, mouzher, diaes ober outañ ; *er ist stur,* un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, ne'z pez ket rezon gantañ james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ ; *sturer Bock,* penneg g., klopenneg g., penn touilh g., penndolog g., tourc'h-dall g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., den start g., den teuc'h en em ober outañ g., den diaes ober outañ g., penn tev g., mul bras g., paotr Kerbennek g., paotr pennek evel ur mul g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g. ; *das ist ein sturer Bock,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek, ne ra ken ar pezh a gar, hennezh a zo pennek evel ur mul, pennek eo evel ur marc'h-koad ; *stur sein wie ein Esel,* bezañ pennek evel un azen, bezañ pennek evel ur mul, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ tev e voned ; *wie kann man nur so stur sein !* nag ez out pennek ! penn kalet ac'hanout ! ; *stur bleiben,* pennegiñ, pennekaat, chom aheurtet, aheurtiñ, kilhourziñ, aheurtiñ en e soñj, kilhourziñ d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ.

Sturheit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., kilpennerezh g., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilhourzerezh g., kilverzerezh g., pennad g.

Sturkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den start g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Sturkopf,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek, ne ra ken ar pezh a gar, pennek eo evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ.

Sturm g. (-s, Stürme) : **1.** korventenn b., korvent g., korventad g., barr-amzer g., barrad-amzer g., taol-amzer g., taol amzer fall g., taol gwallamzer g., barr-avel g., barrad-avel g., gwall taol-avel g., kaouadoù avel lies, reklom ha rugenn, brazamzer b., gwallamzer b., rustamzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., stourm g., tourmant g. ; *kurzer, heftiger Sturm,* taol-amzer g., taol amzer fall g., taol gwallamzer g., barr gastamzer, kaouad fallamzer b./g. ; *sie brachten sich in einem ruhigen Hafen in Sicherheit vor dem Sturm,* aet e oan da c'houdoriñ diouzh ar gorventenn en ur porzh lor ; *der Sturm hat verheerend gewirkt,* drastus (gwallreuzus, reuzus) eo bet gwered ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn ; *der Sturm bricht los,* dirollañ a ra ar gorventenn, dedarzhañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra ar barr-amzer ; *der Sturm legt sich, der Sturm lässt nach,* sioulaat (tevel, abafiñ, ameniñ, kalmiñ) a ra ar barr-amzer, emañ-hi o kalmiñ, peoc'haat a ra ar wallamzer, erru eo lost ar barrad ; *mitten im Sturm,* e-kreiz ar gorventenn ; *wir sind in einen Sturm geraten,* paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, ur gempenn hor boa paket diouzh ur barr-arnev, paket hor boa reklom ha rugenn ; *magnetischer Sturm,* stourm gwarellel g. ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein,* c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a zirollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a zirollas war Europa ; [kr-l] *wer Wind sät, wird Sturm ernten,* tud fallakr, abred pe ziwezhat, ho pezo greun diwar hoc'h had - diouzh ma ri e kavi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - eus ar skudell a roez e resevez - eostet e vez pezh a zo bet hadet - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

2. [dre skeud.] birvilh g., entan g. ; *Sturm der Leidenschaften,* birvilh ar c'halonoù entanet g., entan g. ; *einen Sturm der Entrüstung erregen,* lakaat an droug-santel da sevel en dud, lakaat brouez da sevel en dud, lakaat an dud da fuloriñ da vat ; [goapaus] *Sturm im Wasserglas,* ur van evit nebeut a dra, ur van evit ken nebeut all, kalz a drouz evit nebeut a dra, kalz a drouz evit ken nebeut all, c'hoari gaer evit dister abeg g., c'hoari gaer gant traoù a netra, kalz a reuz evit netra, kalz a drouz evit bihan dra (evit disterdra) / skandal evit dister abeg (Gregor), taol bouc'hal en dour g., bramm en dour g., taol bazh en dour g. ; *der Sturm und Drang,* ar Sturm und Drang [*luskad el lennegezh alaman eus diwezh an XVIII^{ved} kantved*].

3. *Sturm läuten,* tokañ ar c'hloc'h-galv, tokañ ar c'hleier, seniñ an tangwall.

4. [lu] arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., stokadeg b. ; *im Sturm nehmen,* kemer a-daol-nerzh, kemer a-stourm, kemer gant un arsailh (Gregor) ; *Sturm laufen,* mont d'an arsailh (Gregor), en em deuler d'an arsailh ha yao yud war an enebourien, mont d'an drailh, sailhañ d'en em gannañ, fardiñ, bale war an enebourien ; *Sturm auf die Bastille,* kemeridigezh ar vastilh b. ; *die Feinde setzen zum Sturm auf die Stadt an,* emañ an enebourien war var da sailhañ war gêr.

Sturmabteilung b. (-,-en) : [istor, nazi.] SA b., bagad-arsailh g., bagad-stourm g.

Sturmangriff g. (-s,-e) **/ Sturmanlauf** g. (-s,-anläufe) : arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tourtad g.

Sturmbalken g. (-s,-) : [istor] tourterez b., maout-brezel g.

Sturmband n. (-s,-bänder) : elgezhenn b., lêrenn-elgezh b.

Sturmbö b. (-,-en) **/ Sturmböe** b. (-,-n) : taol amzer fall g., kaouad avel b./g., reklom ha rugenn ; *wir sind in eine Sturmbö geraten,* paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.

Sturmbock g. (-s,-böcke) : [istor] tourterez b., maout-brezel g.

Sturmdach n. (-s,-dächer) : [istor, lu] toenn-vaot graet gant skoedoù evit arsailhañ mogerioù-kreñv b.

Sturmdeck n. (-s,-s/-e) : [merdead.] pont toet g., pont gwallamzer g.

stürmen V.gw. (ist gestürmt / hat gestürmt) : **1.** (ist) : en em deurel d'an arsailh, arsailhañ, argadiñ, fardiñ war, emgannañ ; *gegen etwas stürmen,* mont a-raok war udb, arsailhañ (argadiñ, emgannañ) udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb ; *die Feinde stürmten gegen unsere Linien,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù, an enebourien a emgannas hol linennoù ; **2.** (hat) : [sport] argadiñ.

V.dibers. (hat gestürmt) : *es stürmt,* diroll eo an amzer, tourmantiñ a ra, tourmantiñ a ra an avel, un taol amzer fall a ra.

V.k.e. (hat gestürmt) : **1.** [lu] *eine Stadt stürmen,* arsailhañ ur gêr ; **2.** *die Zuschauer stürmten das Fußballfeld,* an arvesterien a ziruilhas war an dachenn vell-droad, an arvesterien a aloubas an dachenn vell-droad.

Stürmer g. (-s,-) : **1.** [sport] argader g., araoger g. ; **2.** *Kreuzstürmer,* bruzuner kroazioù g. ; *Bilderstürmer,* ikonoklast g., torrer imajoù g., torrer skeudennoù g.

Stürmerin b. (-,-nen) : [sport] argaderez b., araogerez b.

Stürmerlinie b. (-,-n) : [sport] linenn argad b., linenn argadiñ b.

sturmfest ag. : **1.** dalc'hus ouzh an taolioù-amzer ; **2.** [dre skeud.] divrall.

Sturmflut b. (-,-en) : barr-reverzhi g., raz-mare g., liñvadenn-vor b.

Sturmgeläute n. (-s) : kloc'h-galv g., kloc'h-galv ar brezel g., kloc'h-euzh g., son-galv g., tokañ g.

Sturmgewehr n. (-s,-e) : [lu] fuzuilh arsailh b./g.

Sturmglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g., kloc'h-galv ar brezel g., kloc'h-euzh g., son-galv g. ; *die Sturmglocke schlagen,* tokañ.

Sturmhaube b. (-,-n) : [istor] tokarn g., tog-houarn g., helm g.

stürmisch ag. : **1.** avelek, arnevek, diroll, feuls, taer, rust ; *stürmisches Wetter,* amzer greñv b., amzer ruz b., gwallamzer b., rustamzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., stourm g., tourmant g., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies. ; *stürmischer Wind,* avel diroll g., avel-stourm g., avel dichadennet g., gwall avel g., avel foll g., avel feuls g., avel spontus g., avel da zilostañ ar saout g., follentez avel b. ; *stürmische Nacht,* nozvezh amzer diroll b., nozvezhiad amzer diroll b. ; *in der Nacht war es stürmisch,* en noz-mañ en deus graet un nozvezh ; *stürmische See,* mor a dri zarzh g., mor rust (bras, houlek, houlus, pilhennek, diroll, dirollet, fuloret, kounnaret, gwall wagennek, houlennek, dichadennet, direizhet, divergont, gouez, diaes, foll, gros, lourt, pounner, garv) g. ; *die See wird stürmisch,* diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, ruziañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, dont a ra ar mor da fuloriñ, gwashaat a ra ar mor ; *die Schiffe blieben im Hafen, die See war zu stürmisch,* ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa ; **2.** herrek, her ha taer, taer, bouilh, fourradus, intampius, herrus, diroll, entanet, frenezius, tousmac'hus, tournius, diaoulek, diaoulet ; *stürmischer Beifall,* strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na foeltr, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennoù tanijennet lies. ; *er erntete stürmischen Beifall,* youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a oa bet graet dezhañ, tarzhañ a reas stlakadennoù kenyouc'het dezhañ ; *jemanden stürmisch feiern,* degemer u.b. war an ton bras, ober lid (joa) d'u.b., degemer u.b. gant joa vras ; *nicht so stürmisch !* dousik dezhi ! it dousik ha plaen ganti ! ent habaskik ! goustadik ! habaskterit ! war ho pouez ! war da bouezig ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig !

Sturmlaterne b. (-,-n) : lamp-gwallamzer g., lamp-wallamzer b.

Sturmlauf g. (-s,-läufe) : arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., skeuliadur g.

Sturmläufer g. (-s,-) : arsailher g., argader g.

Sturmleiter b. (-,-n) : [lu] skeul b. ; *eine Stadt mit Sturmleitern nehmen,* skeuliañ ur gêr.

Sturmmöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelan louet g., [*liester* gouelini louet], oriav g. ; *die Sturmmöwen,* ar gouelaned lies., ar gouelini lies., P. ar Yanned lies. ; *Sturmmöwe im Jugendkleid,* gouelan rous g.

Sturmriemen g. (-s,-) : [lu] lêrenn-elgezh b., elgezhenn b.

Sturmschaden g. (-s,-schäden) : droug degaset gant ar gorventenn g., reuz degaset gant an taol-amzer g., freuz degaset gant ar barr-amzer g., distruj degaset gant ar gorventenn g., dismantr degaset gant an taol-amzer g., gaou da-heul ar gorventenn g., gwast da-heul an taol-amzer g., gwall da-heul ar gorventenn g.

Sturmschritt g. (-s) : paz arsailh g., paz argad g. ; *im Sturmschritt*, a-stourm, d'ar paz arsailh, d'ar paz argad.

Sturmschwalbe b. (-,-n) : [loen.] satanig g., labous-Pêr g., tort g.

Sturmsegel n. (-s,-) : [merdead.] tourmantin g.

Sturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort g. ; *dunkler Sturmtaucher,* tort-du g. ; *kleiner Sturmtaucher,* tort bihan g. ; *großer Sturmtaucher,* tort bras g.

Sturmtief n. (-s,-s) : diwaskenn gelc'hwidel b.

Sturmtrupp g. (-s,-s) : bagad arsailh g.

Sturm-und-Drang-Zeit b. (-) : [lenn.] marevezh ar Sturm und Drang g. [*luskad el lennegezh alaman eus diwezh an XVIII^{ved} kantved*].

Sturmvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] satanig g., labous-Pêr g., tort g.

Sturmwarnung b. (-,-en) : kemenn barr-amzer g.

Sturmwetter n. (-s) : barr-amzer g., barrad-amzer g., taol-amzer g., gwallamzer b., bouilhard g., rustamzer g., gast a amzer b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., brazamzer b., kruelder g., kruelded b., stourm g.

Sturmwind g. (-s,-e) : avel-stourm g., reklom g., kaouad-avel b./g., froud-avel b./g., skourrad-avel g., korventenn b., korvent g., fourrad g.

Sturschädel g. (-s,-) : penneg g., klopenneg g., penn kalet a zen g., tourc'h-dall g., spered dibleg a zen g., den start g., den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., penn beuz g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Sturschädel,* hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek, ne ra ken ar pezh a gar, pennek eo evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul.

Sturz g. (-es, Stürze) : **1.** lamm g., kouezhadenn b., kouezh g., jaousennad b., jaoutennad b., regennad b., torosennad b., loaiad b., leurennad b. ; *einen schweren Sturz erleiden,* tapout (pakañ) ur gwall lamm, ober ur gwall lamm, kaout ur freilhad, tapout ur regennad, tapout ul lamm fall, tapout ur pezh mell lamm, tapout ul lamm-faraon, tapout ul lamm ouesk, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern ;

Sturz vom Pferde, lamm marc'h g., lamm diwar ur marc'h g. ; *zum Sturz bringen,* findaoniñ d'an douar, teuler d'an traoñ, diskar ; *zu seinem Unglück hatte er sich beim Sturz die Schulter verrenkt,* ar maleur en doa bet da gouezhañ war e skoaz a voe divarc'het gant al lamm, maleürusamant evitañ e oa kouezhet war e skoaz a voe divarc'het gant al lamm ; *er war dem Sturz nahe,* hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije kouezhet, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, mennout a reas kouezhañ, ken buan all e vije kouezhet, ken kaer all e vije kouezhet, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h) e vije kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), prest a-walc'h e oa kouezhet, damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, e-kichen kouezhañ e oa bet, war-nes kouezhañ e oa bet, prestik e kouezhe.
2. [dre skeud.] diskar g., diskaridigezh b. ; *Sturz einer Regierung,* diskaridigezh ur gouarnamant b., skarzhadur ur gouarnamant g., karzhadenn ur gouarnamant, kouezhadenn ur gouarnamant b. ; *tiefer Sturz,* lamm bras g., kouezh bras g. ; [kenw.] *Preissturz,* digresk (diskenn) trumm ar prizioù g., laoskadenn drumm war ar prizioù b.
3. [arz] korf-bras g. ; *der schöne Sturz eines antiken Jünglings (Goethe),* korf-bras kenedus (kaer) ur c'hrennard eus an Henamzer g.
4. [tisav.] gourin g., gouryev g., palatrez g., raoulin g., treustel b., pezh lein g. ; *Kaminsturz,* mantell ar siminal b., tumenn b.
5. *Sturzregen,* glav da deurel gant ar varazh g., glav-pil g. ; *mit einem Sturz trinken,* evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn, ober toull flokon, ober toull foulin, ober toull founilh, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ.
6. [kirri-tan] heptu g. ; *negativer Sturz,* heptu leiel g.
7. [Aostria] *Sturz aus Glas,* boul wer b.
Sturzacker g. (-s,-äcker) : park troet nevez 'zo g., park aret nevez 'zo g., park douar bev g.
Sturzbach g. (-s,-bäche) : froud b./g., herruz g.
Sturzbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] strinkadenn b., breliñsadenn b.
Sturzbecken n. (-s,-) : besel-gwint g., kibellig-wint b.
sturzbesoffen ag. : *er ist sturzbesoffen,* dotu, mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put) eo, mezv-dall-put eo, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, ur pezh revriad a zo gantañ, paket en deus ur ribotad, mezv eo evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn, evel ur soner kloc'h), kras eo, kras-mat eo, bourr da greviñ eo, moñs-dall eo, leun eo e revr, ne c'hall ket mui dougen e gig, mezv eo evel ma blijont da Zoue, ne wel mui nemet gant e c'henoù, gwelet a ra pesked el laezh, poazh eo.
Sturzblech n. (-s) : feilhenn vetal tev b.
Sturzbomber g. (-s,-) : bombezer argad a-spluj g.
Stürze b. (-,-n) : **1.** golo g., goulc'her g., mouger g., lazh-tan g. ; **2.** [sonerezh] founilh g. ; *die Stürze der Klarinette,* founilh ar glerinell g.
Sturzel g. (-s,-) **/ Stürzel** g. (-s,-) : skosenn b., skos g., penn-skod g., pennskod g., penngos g., skod g., skodenn b.
stürzen V.gw (ist gestürzt) : **1.** pakañ lamm, pakañ ul lamm ouesk, tapout lamm, kaout lamm, tapout ul lamm ouesk, tapout un dorosennad, kouezhañ ; *vom Pferd stürzen,* divarc'hañ, tapout ul lamm marc'h, pakañ ul lamm marc'h, kouezhañ diwar e varc'h ; *vom Fahrrad stürzen,* tapout ul lamm marc'h-houarn, kouezhañ a-ziwar e varc'h-houarn, pakañ lamm diwar e varc'h-houarn ; *von einem Baum stürzen,* kouezhañ eus ur wezenn ; *zu Boden stürzen,* kouezhañ war al leur (war an douar), kaout (tapout) lamm, mont da bokat d'an douar ; *aus dem Fenster stürzen,* kouezhañ dre ar prenestr ; *mehrmals stürzen,* tapout lammoù ; *kopfüber stürzen,* kouezhañ a-bennbouzell, ober lamm-penn, mont a-bennbouzell, ober pennbouzell, pennbouelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat ; *er ist unglücklich gestürzt,* paket en deus ur gwall lamm ; *der Mast stürzte ins Wasser mit allem Drum und Dran,* ar wern a gouezhas er mor gouel hag all ; **2.** en em strinkañ ; *jemandem zu Füßen stürzen,* en em strinkañ da dreid u.b. (Gregor) ; **3.** strinkañ, delammat, diflipañ, diflukañ, difukañ, strimpiñ, plomañ, flistrañ ; *Tränen stürzten aus seinen Augen,* daeroù a strinke (a strimpe, a zifluke, a zifuke, a ziflipe, a zifronke) diouzh e zaoulagad ; *das Blut stürzt aus seinem Mund,* strinkañ (flistrañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, strimpiñ, difronkañ) a ra ar gwad eus e c'henoù ; **4.** diruilhañ ; *der Bergstrom stürzt herab,* diruilhañ a ra ar froud gant ar menez ; *der Gießbach stürzt zu Tal,* diruilhañ a ra ar froud gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn ; **5.** skeiñ, strimpiñ, tusañ ; *er stürzt mit der Tür ins Haus,* evel un tarzh avel e teu en ti ; *zum Bahnhof stürzen,* skeiñ etrezek ar porzh-houarn endra c'haller o klask tapout an tren, nijal d'ar porzh-houarn, strimpiñ d'ar porzh-houarn, partial d'an tarv d'ar porzh-houarn, partial evel un tenn d'ar porzh-houarn ; *aus dem Haus stürzen,* diframmañ eus an ti, tec'hel er-maez eus an ti ; *nach Hause stürzen,* hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr.
V.k.e (hat gestürzt) : teuler, stlepel, tanfoeltrañ, foeltrañ, bountañ d'an traoñ, teuler d'an traoñ, skeiñ d'an traoñ, diruilhat, skeiñ ; *jemanden in die Tiefe des Abgrunds stürzen,* stlepel u.b. e strad an isfont, skeiñ u.b. e strad an isfont ; *jemanden ins Unglück stürzen,* teurel ar bec'h war u.b., stlepel u.b. e-barzh ar walleur, gwalennañ u.b., lakaat u.b. gwalleürus ; *jemanden ins Elend stürzen,* lakaat u.b. er vizer, stlepel u.b. e-barzh ar vizer, kas u.b. da baour ; *jemanden in völlige Verzweiflung stürzen,* lakaat u.b. da goll kalon, kas u.b. da goll kalon, lakaat u.b. da gouezhañ e dizesper (Gregor), kas u.b. da

fallgaloniñ, lakaat u.b. da fallgaloniñ, hadañ strafuilh ha dic'hoanag e kalon u.b. ; *ins Verderben stürzen,* lakaat war an douar noazh, rivinañ, gwastañ, glac'hariñ, koll, distrujañ, kas d'e gollidigezh, kas da goll, kas d'an argoll, kas da beurgoll, kas da zrouziwezh, kas d'ar baz, kas d'ar bern, kas war ar plaen.
V.em : **sich stürzen** (hat sich (t-rt) gestürzt) : **1.** fardiñ, lammat, delammat, en em deuler, en em stlepel, strimpiñ, plaouiañ, frammañ, sailhañ, plavañ, mont a-benn-kaer da, mont a-lamm war, lañsañ war, mont herrek da, pokat àr, rual ouzh ; *sich auf eine Beute stürzen,* fardiñ (lammat, delammat, en em deuler, strimpiñ, plaouiañ, frammañ, sailhañ, plavañ, sakiñ, lañsan) war e breizh, lammat gant e breizh, lammat d'e breizh, mont a-benn-kaer d'e breizh, mont a-benn-kas d'e breizh ; *sich auf jemanden stürzen,* rual ouzh u.b. ; *sich auf das Essen stürzen,* lammat gant ar boued, pegañ war ar boued, pokat àr ar boued ; *sich auf die Schublade stürzen,* lammat da zigeriñ an diretenn ; *die Feinde stürzten sich auf unsere Linien,* an enebourien a ziruilhas war hol linennoù ; *sich ins Wasser stürzen,* lammat (en em stlepel, en em deurel) en dour ; *sich aus dem Fenster stürzen,* en em deuler dre ar prenestr, en em stlepel dre ar prenestr ; *sich ins Handgemenge stürzen,* en em deuler er brete ; **2.** *sich in Unkosten stürzen,* digeriñ dispignoù, koustamantiñ, ober dispignoù bras, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, kemer frejoù bras, debriñ an diaoul hag e bevar, ober un dismantr euzhus a arc'hant, foetañ arc'hant, en em lakaat e koust hag e mizoù (Gregor) ; *sich wegen jemandem in den Ruin stürzen,* en em lakaat war an noazh (war an douar noazh, war ar plaen) evit u.b. ; **3.** *sich in Wagnisse stürzen,* kemer riskloù bras, en em forsiñ, mont e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, mont en avantur Doue, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor), lakaat e vuhez war var, sachañ ar c'harr (ar c'hravazh) war e gein, tennañ tan war e gein, mont a-benn-kaer e riskladennoù, bezañ dizamant d'e vuhez, mont diwar skañv, mont bourlik-ha-bourlok e riskladennoù ; **4.** [dour] diruilhal, en em oufiñ.
Sturzflug g. (-s,-flüge) : plomadenn b., plavadenn b., plaouiadenn b. ; *zum Sturzflug ansetzen,* kregiñ da ziskenn a-serzh (a-blom, a-bik, a-spluj) ; *im Sturzflug hinuntergehen,* diskenn a-serzh (a-blom, a-bik, a-spluj).
Sturzfurche b. (-,-n) : kentañ arat g.
Sturzgut n. (-s,-güter) : [kenwerzh] fred da gargañ ha da ziskargañ a-drak g., fred evel-evel g.
Sturzhelm g. (-s,-e) : [marc'h-tan] tokarn g.
Sturzkampfflugzeug n. (-s,-e) : [lu] nijerez argad a-bik b., stuka g.
Sturzkarren g. (-s,-) : tumporell b.
Sturzregen g. (-s,-) : pilad-dour g., pil-dour g., pilad-glav g., glav-pil g., glav-beuz g.
Sturzsee b. (-,-n) : bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., houladenn b., kole g., pakad mor g., pennad g.
Sturzwelle b. (-,-n) **/ Sturzwoge** b. (-,-n) : taol-mor g., bern dour g., gwazh b., barr-mor g., redele g., toenn-vor b., houladenn b., kole g., pakad mor g., rolladenn, tarzh-mor g., pennad g. ; *Sturzwellen,* ogedoù lies. ; *wir wurden von der Sturzwelle überrollt,* an tarzh-mor a zisac'has warnomp ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling,* an taol-mor en doa stropet (torimellet, strinket, foeltret) anezhañ ouzh al listenn ; *die Sturzwelle kommt von vorne,* a-benn emañ ar bern ; *die Sturzwelle überspülte das Deck,* disgwalc'het e oa bet pont ar vag gant ar bern, terriñ a reas ar bern (ar wazh, ar barr-mor, an taol-mor, an houladenn) war pont ar vag ; *die Sturzwelle schlägt über,* ar bern dour a dorr war ar pont (war ar c'hae), dont a ra dour dreist ar bourzh ; *zwei Sturzwellen hatten das Schiff auf die Seite gelegt,* daou daol-mor o doa tumpet ar vag war ar mor.
Stuss g. (-es) : P. kouilhonadenn b., diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., amiodaj g., kaoc'h g., kaoc'haj g., kaoc'henn b., krenegell b. ; *Stuss machen,* kaoc'hmoc'hiñ, alkaniñ, brellañ, dekoniñ, ober hailhonerezh, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan ; *Stuss reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, kaozioù, bidennoù, lerbaj), na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, kontoù pikous, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, tennañ siklezonoù, lavaret drocherezh, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, lavaret n'eus forzh petra, brellañ, gallegañ.
Stute b. (-,-n) : kazeg b. [*liester* kezekenned] ; *trächtige Stute,* kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg ebeul enni b. ; *die Stute ist brünstig,* gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, gwentl marc'h a zo er gazeg, c'hoant marc'h a zo gant ar gazeg, friantiz a zo gant ar gazeg, ar gazeg a zo friantiz enni ; *unfruchtbare Stute,* kazeg yourc'h b., kazeg c'haonac'h b. ; *die Stute hat ihr Fohlen geworfen,* ebeuliet eo ar gazeg, ealet eo ar gazeg, troet eo ar gazeg ; *zweijährige Stute,* kazeg daou vloaz b. ; *Stute mit Fohlen,* mamm-gazeg b. [*liester* mammoù-kezeg], kazeg un ebeul warni b. ; *eine Stute beschälen lassen,* lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg ; *die Scheide einer Stute beringen,* lagadenniñ ur gazeg.
Stutenfohlen n. (-s,-) **/ Stutenfüllen** n. (-s,-) : ebeulez b., eal g.
Stuterei b. (-,-en) : gre b., ti-kezeg g.
Stutfohlen n. (-s,-) : ebeulez b., eal g.
Stutz g. (-es,-e/Stütze) : **1.** tra grennet g. ; **2.** gwerenn didroad b. ; **3.** [dre skeud.] P. *auf den Stutz,* a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, en un taol-kont, en un taol berr, a-benn-krak, a-greiz-pep-ober, gant pep tizh, eus e vuanañ, trumm, krenn, pik ; **4.** [Bro-Suis] P. grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moulloù lies., kraf str. ; *wie viel Stutz hat das gekostet ?* pegement eo koustet an dra-se ?

Stütz g. (-es,-e) : [sport] pradañ-dibradañ gant harp war an daouarn g., sav-korf diwar-bouez an divrec'h g.
Stutzärmel g. (-s,-) : berrvañch g., advañch g., mañchetez b.
Stützbalken g. (-s,-) : **1.** sourin b., gwiflenn b., harpell b., speurell b. ; **2.** [merdead.] azen g., skor g., tint g.
Stutzbart g. (-s,-bärte) : mourroù tortigellet lies., mourrennoù tortigellet lies. ; *er hat einen Stutzbart,* daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.
Stützbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg-harp b., harpell b.
Stutzbüchse b. (-,-n) : karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., skloped g.
Stutzdegen g. (-s,-) : kleze berr g.
Stütze b. (-,-n) : **1.** skor g., harp g., harpell b., branell b., pantilhon g., harzell b., matezh b., mevel g., tint g., speurell, stañson g., sintr g., souten g., apoue b. ; *Buchstütze,* dalc'her-levrioù g. ; *die Stütze wegnehmen, die Stütze entfernen,* diskorañ udb, diharpañ udb, dispeurellañ udb ; **2.** [tisav.] balirenn-harpañ b. ; **3.** [dre skeud.] skoazell b., skoaziadenn b., skor g., skoaz b., souten g., harp g., piler g., post g., skorer feal g., skoazeller feal g. ; *er hat an ihm seine beste Stütze verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *die Nachbarn sind ihm eine Stütze im Alter gewesen,* rekouret e voe kalz (e-leizh) gant e amezeien en e gozhni, skoazellet e voe a-zoare gant e amezeien en e gozhni, sikour vat e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, un dorn karantezus e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, post e voe e amezeien dezhañ en e gozhni ; **4.** skoazellerez-ti b., plac'h-ti b. ; **5.** [louza.] gwalenn-harp b., perch b.
stutzen V.gw. (hat gestutzt) : bezañ sabatuet, bezañ skoelfet, skoelfiñ, bezañ alvaonet, bezañ kalmet, chom skodeget, abafaat, abafiñ, saouzaniñ, mont dall, bezañ stouvet, mont dineuz, bezañ divarc'het, bezañ diskaret, koll e oremuz (e neudenn), bezañ troc'het e speredenn (neudenn e soñjoù) d'an-unan, lonkañ e gaoz, chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, koll penn e neudenn, bezañ chalmet, chom berr, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, chom lug, bezañ lug, tevel berr, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, bezañ tapet lopes ; *über etwas stutzen,* bezañ souezhet o welet udb, souezhañ ouzh udb.
V.k.e. (hat gestutzt) : krennañ, kourtañ, benañ, divegañ, divleñchañ, tailhañ, divarrañ, ober ur c'hrenn da ; *Flügel stutzen,* krennañ divaskell an evned ; *das Haar stutzen*, ober un tamm diskar (ur c'hrenn, un tamm troc'h, un tamm dic'harzhañ, un tamm krennañ, un tamm divarrañ, ur peuriñ) d'ar blev, krennañ ar blev ; *sich den Bart stutzen lassen,* lakaat ober e varv, lakaat divarrañ e varv, lakaat krennañ e varv, lakaat ober ur peuriñ d'e varv ; *Bäume stutzen,* diskoultrañ (diskourrañ, divrankañ, divleñchañ, divarrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez, divegañ (dibennañ, tagosenniñ, penndogiñ, penndoliñ, divleinañ, penndologiñ) gwez ; *eine Hecke stutzen,* krennañ un dreilh (ur c'harzh, ur c'hae, ur c'haead), kourtañ un dreilh (ur c'harzh, ur c'hae, ur c'haead), ober ur c'hrenn d'ur c'harzh, noashaat ur c'harzh.
Stutzen[1] n. (-s) : **1.** souezh g., eston g., estlamm g., sebez g. ; **2.** tailh b., troc'h g., ben g., benerezh g., krennadur g.
Stutzen[2] g. (-s,-) : **1.** karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., skloped g. ; **2.** berrvañch g., mañchetez b. ; **3.** loer grenn b. ; **4.** gwerenn didroad b. ; **5.** [tekn.] klaoutenn b., stag g.
stützen V.k.e. (hat gestützt) : skorañ, harpañ, speurellañ, stañsoniñ, pantilhoniñ, tintañ, skoaziañ, stañsoniñ, sintrañ, reiñ harp da, souten, derc'hel en e sav, derc'hel sonn ; *einen Ast stützen,* harpañ (tintañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; *einen Baum stützen,* perchañ ur wezenn, stañsoniñ ur wezenn, harpañ ur forc'hig en ur wezenn ; *die Mauer mit einem Balken stützen,* lakaat un treust da skor d'ar voger, lakaat un treust da harpañ ar vur, derc'hel ar voger en he sav war-bouez un treust ; *mit dem Rücken stützen,* keinañ ; [gwir] *die Preise stützen,* harpañ (skorañ, skoaziañ) ar prizioù, mirout ouzh ar prizioù a ziskenn ; *stützen Sie mich !* harpit ac'hanon ! roit harp din ! krogit em c'hazel ! grit kazel din ! ; *den Kopf auf eine Hand stützen,* harpañ e dal war balv e zorn, alkodiñ e benn war e zorn ; *das Kinn in die Hand stützen,* harpañ e elgezh gant e zorn ; *seine Meinung auf etwas (t-rt) stützen,* diazezañ e vennozh war udb, kemer sol war udb, ober font war udb, fontañ e vennozh war udb, soliañ e vennozh war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb, nershaat e vennozh gant udb, en em fontañ war udb.
V.em. : **sich stützen** (hat sich (t-rt) gestützt) : **1.** en em harpañ (war), harpañ (ouzh, war), en em skorañ, en em fontañ, kemer harp war, kemer harp gant ; *sich mit der Hand stützen,* kemer harp gant e zorn ; *sich auf seinen Stock stützen,* bale diwar-bouez ur vazh, kerzhet war-bouez ur vazh, en em harpañ war ur vazh, bale krog en e vazh, bale daoubleget war e vazh, pouezañ war e vazh evit bale ; *sich auf einen Ellbogen stützen,* helmoiñ war un ilin ; *sich auf die Ellbogen stützen,* en em harpañ war e ilinoù (war e zaouilin), daouilinañ, en em asplediñ, en em alkodiñ war e zaouilin, alkodiñ, brankodiñ, brenkañ, bruchiñ ; *sich auf den Tisch stützen,* bezañ a-harp ouzh an daol, bezañ alkodet ouzh an daol ; *ich muss mich auf Sie stützen,* harpañ warnoc'h a rankan, en em alkodiñ warnoc'h a rankan ; **2.** [dre skeud.] *sich auf sein Recht stützen,* en em harpañ (en em skorañ, soliañ) war e wir mat (Gregor) ; *sich auf einen Beweis stützen,* en em harpañ (diazezañ e vennozh, en em skorañ, soliañ, kemer harp) war ur brouenn, en em fontañ war ur brouenn (Gregor) ; *er stützte sich dabei auf Stellen aus der Heiligen Schrift,* pantilhonet (skoret, soliet, harpet, nershaet) en doa e vennozhioù gant arroudoù tennet eus ar Skritur Sakr.
stützenlos ag. : diharp, diharzell, diskor.
Stutzer g. (-s,-) : pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., aotrou g.
Stutzflügel g. (-s,-) : [sonerezh] piano hanter lostek g., piano krenn g., piano lost krenn g.
Stützfuß g. (-es,-füße) : troad-harp g., troad-skor g.
Stützgebälk n. (-s) : [tisav.] gwiflaj str., kebriad str. [*stumm unan* kebrienn].

Stutzglas n. (-es,-gläser) : gwerenn didroad g.
Stutzhandschuh g. (-s,-e) : miton g., mitonenn b., maneg veudek b.
Stützholz n. (-es,-hölzer) : stañson g., skor g., harp g., harpell b.
stutzig ag. : sebezet, souezhet, abafet, saouzanet, esmaeet ; *sein Benehmen macht mich stutzig,* e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h ; *jemanden stutzig machen,* sebeziñ u.b., sabatuiñ u.b., souezhañ u.b., strafuilhañ u.b., strafuilhañ spered u.b.
Stutzkopf g. (-s,-köpfe) : penn touz g.
Stützkurs g. (-es,-e) : kentelioù skoazell lies.
Stützlager n. (-s,-) : [tekn.] kador b., palier g.
Stützmauer b. (-,-n) : skoaz-kleuz b., harpell g., moger harp b., azvoger b. ; *eine Stützmauer bauen,* azvogeriañ, sevel ur voger harp.
Stutznase b. (-,-n) : **1.** fri taltous (marmouz, togn, Turk, plat, minouer) g.; **2.** fri gwinteiz g. / fri war varc'h g. (Gregor), fri distroñset g..
Stutzohr n. (-s,-en) : skouarn grennet b.
Stützpfeiler g. (-s,-) : piler-harp g.
Stützpunkt g. (-s,-e) : **1.** poent harp g. ; **2.** [lu] bon g. ; *provisorischer Stützpunkt,* kamp-skañv g.
Stützrad n. (-s,-räder) : stabilaer g.
Stutzschere b. (-,-n) : benerez b., bener g., gweltre b.
Stützschwanzspecht g. (-s,-e) : [loen.] speg b. [dre fazi e brezhoneg] pokerig g.
Stütztau n. (-s,-e) : [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obant b.
Stutzuhr b. (-,-en) : horolaj hag a ya en-dro hep pouezioù na momeder g.
Stütz- und Bewegungsapparat g. (-s,-e) : [korf.] benvegad emzilec'hiañ g.
Stütz- und Bewegungsmuskeln lies. : kigennoù loc'hañ lies.
Stützung b. (-,-en) : skor g., harp g.
StVO : [*berradur evit* **Straßenverkehrsordnung**] reolennoù an hentoù lies., lezennaoueg an hentoù b., desveg an hentoù b., kod an hentoù g.
stygisch ag. : **1.** a denn d'ar stêr Stiks ; **2.** euzhus, skrijus, spontus.
stylen V.k.e. (hat gestylt) : krouiñ, tresañ, neuziañ.
Stylesheet n. (-s,-s) : [stlenn.] follenn stil b.
Styling n. (-s,-s) : dizagn g., neuz b.
Stylit g. (-en,-en) : [relij.] stilit g., peulour g. ; *Simeon, der Stylit,* sant Simeon war e biler g., Simeon e beulvan g.
Styropor® n. (-s) : polistiren g.
s.u. : [*berradur evit* **siehe unten**] sellit pelloc'h en traoñ.
Suada b. (-, Suaden) **/ Suade** b. (-,-n) : **1.** kaozeerezh g., trabellerezh g. ; **2.** nerzh kendrec'hiñ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.
sua sponte Adv. : a-youl, a-youl gaer, a-youl-vat, ac'hanon va-unan, a galon vat, a-youl-frank, a galon vat hag a youl frank, gant va grad vat, a-berzh-vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, laouen, hep nep redi, hep red.
subaltern ag. : isurzhiet, isurzh, isrenk, a eil renk.
subarktisch ag. : isarktikel, gouarktikel, gouarktikat.
Subdiakon g. (-s,-e) : [relij.] abostoler g.
Subdominante b. (-,-n) : [sonerezh] **1.** ismestrezenn b., ispennderez g. ; **2.** klotad ismestrezenn g., klotad ispennderez g.
Subduktion b. (-) : [douar.] islinkadur g., islinkañ g.
subhastieren V.k.e. (hat subhastiert) : gwerzhañ diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh, lakaat foar enkantiñ war udb da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ diouzh ar gouloù da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ diouzh ar mouch da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ d'an uhelañ priz da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ d'an uhelañ diner da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ d'an diwezhañ diner da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ d'an diwezhañ imboud da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ en enkant da-heul un disentez varnerezh, gwerzhañ e santaol da-heul un disentez varnerezh, lakaat udb e sav-taol da-heul un disentez varnerezh, lakaat udb dre sav-taol da-heul un disentez varnerezh.
Subjekt n. (-s,-e) : **1.** hinienn b. ; *liederliches Subjekt,* kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., labous kleiz g., labous treut g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., legestr g., divergondadell b.
2. [preder.] **a)** enboud g. ; *empirisches Subjekt,* enboud merzadurel g. ; *transzendentales Subjekt,* enboud trehontel g. ; *universelles Subjekt,* enboud epistemologel g. ; **b)** [logik] rener g. ; **c)** [Henamzer] solwez g.
3. [yezh.] rener g., ger-rener g. ; *Subjekt eines Satzes,* rener ur frazenn g. ; *das Subjekt erzwingt eine passende Form des Verbs,* ar rener a ren ar verb.
subjektiv ag. : kantaezel, dangorel, dangorek, subjektivel, enboudel, enboudek ; *subjektives Verhalten,* emzalc'h enboudek g., emzalc'h dangorek g. ; *das subjektive Recht,* ar gwir dangorel g. ; *ein subjektives Urteil,* ur varn dangorek b. ; *subjektive Faktoren,* gwerederioù enboudel lies., gwerederioù dangorel lies. ; [yezh.] *subjektives Verständnis,* intent enboudek g., ental dangorel g. ; *etwas subjektiv verstehen,* konnotenniñ udb.
Subjektivismus g. (-) : enboudelouriezh b., dangorelouriezh b.
Subjektivist g. (-en,-en) : enboudelour g., dangorelour g.
Subjektivität b. (-) : **1.** dangorelezh b., subjektivelezh b., enboudelezh b. ; **2.** dangoregezh b., enboudegezh b.
Subjekt-Philosophie b. (-) : prederouriezh an enboud b.
Subjektsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn bennanvel rener b., islavarenn diskuliañ rener b.
Subkontinent g. (-s,-e) : iskevandir g.
subkonträr ag. : isenep ; *subkonträre Urteile,* lavarennoù isenep lies.
Subkultur b. (-,-en) : sevenadur keñverek g.
subkutan ag. : [mezeg.] endan-groc'hen, dindan-kroc'hen.

sublim ag. : **1.** dreist, dreist da gaer, hollgaer, uhelek, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; **2.** soutil, link.
Sublimat n. (-s,-e) : [kimiezh] kloridenn arc'hant-bev b., kloridenn bevargant b., kloridenn verkur b., sec'hdarzhad g.
Sublimation b. (-,-en) : [fizik] sublimadur g., sublimañ g., sec'hdarzh g.
sublimieren V.k.e. (hat sublimiert) : **1.** gouruhelaat ; **2.** [fizik] sublimañ, sec'hdarzhañ ; **3.** [bred.] treüc'hañ.
sublimiert ag. : dreisttreuzfurmet, gouruhelaet.
Sublimierung b. (-) : **1.** [fizik] sublimadur g., sublimañ g., sec'hdarzh g. ; **2.** [bred.] treüc'hañ ; **3.** [dre skeud.] sublimañ g., sublimadur g.
subliminal ag. : [bred.] isemskiantel, isgousommel, danwehinek, danwehin.
submarin ag. : danvor, danvorel, ismor ; *submariner Vulkan,* menez-tan danvor g.
submiss ag. : [kozh] mevelek, sentus.
Submission b. (-,-en) : **1.** sujidigezh b., mevelegezh b., tostennerezh g., moumounerezh g., lubanerezh g. ; **2.** [gwir] debarzhadur g., debarzh g., engoz g., engozad g. ; *im Wege der Submission*, diouzh ar gwellañ priz, diouzh ar gwellañ kinnig, war zebarzh, dre zebarzh, dre engoz.
Submissionsbedingungen lies. : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g., kaier an diferadennoù g.
Submissionsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat pourveziñ b.
Submittent g. (-en,-en) : engozer g.
Subordination b. (-,-en) : isurzhierezh g., isurzhiadur g.
subordinieren V.k.e. (hat subordiniert) : isurzhiañ.
Subprior g. (-s,-en) : [relij.] eil priol g.
subsidiär ag. : gouzesat, gousezadel, amsavadel, a-heul.
Subsidien lies. : skoaziadenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., skoazell-arc'hant b.
Subsistenz b. (-,-en) : bevidigezh b., bevañs g., magadur g.
Subsistenzlandwirtschaft b. (-) : labour-douar bevidik g., labour-douar emvevañ g., gounezerezh emvevañ g.
Subsistenzpolykultur b. (-,-en) : liesgounidegezh emvevañ b.
Subsistenzwirtschaft b. (-) : emvastañ g., emvasterezh g., ekonomiezh kloz b., emwalc'h g., armerzh emvevañ g. ; *polykulturelle Subsistenzwirtschaft,* liesgounidegezh emvevañ b.
Subskribent g. (-en,-en) : rakprener g., koumananter g.
Subskribentin b. (-,-nen) : rakprenerez b., koumananterez b.
subskribieren V.k.e. ha V.gw. (hat subskribiert) : **1.** [arc'hant.] isskridañ ; *auf eine Anleihe subskribieren,* asantiñ prestañ arc'hant, grataat prestañ arc'hant, isskridañ d'un amprestadeg ; **2**. rakprenañ ; *ein Buch subskribieren,* rakprenañ ul levr.
Subskription b. (-,-en) : **1.** [arc'hant.] isskridadur g. ; **2.** rakpren g., rakprenadenn b., koumanant g. ; **3.** isskrid g.
Subskriptionspreis g. (-es,-e) : priz ar rakpren g., priz ar c'houmanant g.
Subspezies b. (-,-) : isspesad g.
Substantiv n. (-s,-e) : [yezh.] anv-kadarn g., anv g., pennanv g. ; *bestimmtes Substantiv,* anv-kadarn divizet-strizh g.
substantivisch ag. : [yezh.] **1.** ... anv-kadarn, ... an anv-kadarn, pennanvel ; **2.** *substantivisch gebrauchen,* kadarnaat.
Substanz b. (-,-en) : **1.** substañs b., danvez g., danvezenn b., bouedenn b., korf g. ; *gelbe Substanz,* korf melen g. ; *glasige Substanz,* korf gwerek g. ; *organische Substanz,* danvezenn organek b. ; *chemische Substanz,* danvezenn gimiek b. ; **2.** [preder.] derc'hvoud g., solwez g., P. ar vouedenn vouedek b.
Substanzausdruck g. (-s,-ausdrücke) : [yezh.] anv hollek g.
Substanzialismus g. (-) : solwezouriezh b.
Substanzialist g. (-en,-en) : solwezour g.
Substanzialität b. (-) : solwezeliezh b., solwezelezh b., solwezegezh b.
substanziell ag. : **1.** [preder.] solwezel, solwezek ; *subtanzielle Form,* furm solwezel b. ; **2.** bouedek, fonnus ; **3.** pennañ, talvoudus, a-bouez, pouezus.
Substitut g. (-en,-en) : [Bro-Suis] skoazeller g., eiler g., amsavad g.
substituieren V.k.e. (hat substituiert) : substituiñ, lakaat, treuzlakaat, erlec'hiañ, amsaviñ.
Substituierung b. (-,-en) : substituiñ g., substituadur g., treuzlakadur g., erlakidigezh b., erlec'hiadur g., amsaviñ g., amsavadur g.
Substrat n. (-s,-e) : substrat g., gwiskad-dindan g., endoniad g., dindanad g., seulad g. ; *ökonomisches Substrat,* endoniad ekonomikel g. ; *soziales Substrat,* endoniad kevredigezhel g.
subsumieren V.k.e. (hat subsumiert) : gougevrediñ, isgronnañ.
Subsumption b. (-) / **Subsumtion** b. (-) : gougevradur g., isgronnadur g.
subtil ag. : **1.** [preder.] tanav ; *subtile Materie,* danvez tanav g. ; **2.** soutil, link, ijinus, ijinet-mat, lemm, speredek, fin, tanav ; **3.** [gwashaus] gwidreüs, gwidilus, beskellek, krakdaelerezhek.
Subtilität b. (-,-en) : soutilded b., soutilder g.
Subtrahend g. (-en,-en) : niver da lemel g.
subtrahieren V.k.e. (hat subtrahiert) : lemel, didennañ.
Subtraktion b. (-,-en) : lemel g., lamadur g., lamadenn b. ; *die Substraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik,* al lamadur (al lemel) a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.
Subtraktionsangiographie b. (-) : [mezeg.] angiografiezh dre zasson magnetek b., gwazhiedluniñ dre zasson gwarellel g.
Substraktionszeichen n. (-s,-) : arouezenn nemet b.
Subtropen lies. : takad istrovanel g.
subtropisch ag. : istrovanel, goudrovanel, goudrovanat.
Subunternehmen n. (-s,-) : embregerezh eilkevratour g. ; *Aufträge an Subunternehmen vergeben,* eiltretañ, eilkevratiñ.
Subunternehmer g. (-s,-) : eilkevratour g., eilkevrater g.
Subvention b. (-,-en) : skoaziad b., skoaziadenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., skoazell-arc'hant b.
subventionieren V.k.e. (hat subventioniert) : skoaziadennañ.
Subversion b. (-,-en) : gourzhtreiñ g., reveulzi b., dispac'h g., taol-dispac'h g., taol-reveulzi b., eilpennadeg b., eilpennadur g.

subversiv ag. : -dispac'h, -dispac'hañ, dispac'hel, dispac'hus, kabalus, kavailhus, desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, gourzhtroüs.
Succursalkirche b. (-,-n) : iliz-trev b., iliz trevel b.
Suchaktion b. (-,-en) : furchadeg b.
Suchanzeige b. (-,-n) : [polis] kemenn klask war-lerc'h un den diank g.
Suchbegriff g. (-s,-e) : ger-alc'hwez g.
Suchdienst g. (-es,-e) : servij an enklaskoù g.
Suche b. (-) : klask g., klaskerezh g., klaskadenn g., furch g., furchadeg b., firbouch g., furchadenn b., furchadur g., furcherezh g., goulennidigezh b. ; *auf der Suche nach etwas,* oc'h ober klask war (war-lerc'h) udb, oc'h ober ur c'hlask d'udb, o klask udb, e klask eus udb, war glask udb ; *auf der Suche nach dem Glück sein,* klask al levenez, poursuiñ al levenez, bezañ war glask al levenez ; *auf die Suche gehen,* mont da glask.
Sucheisen n. (-s,-) : sont g., sonterez b.
suchen V.k.e. (hat gesucht) : klask, poursuiñ ; *seine Schlüssel suchen,* klask e alc'hwezioù, ober ur c'hlask d'e alc'hwezioù, bezañ e klask eus e alc'hwezioù ; *Arbeit suchen,* klask fred, klask labour, klask e vara, freta ; *ein Unterkommen suchen,* klask bod (repu, goudor, lojeiz, herberc'h) ; *Asyl suchen,* klask repu ; *Bäcker sucht Lehrling,* baraer o klask ur mous ; *den Eingang suchen,* klask an digor ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte,* a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *den Mann, den ich suchte, habe ich gefunden,* kavet eo ganin an hini a glasken ; *Schutz suchen,* klask gwarez ; *Rat suchen,* goulenn kelenn, goulenn kuzul, kemer kuzul ; *Händel mit jemandem suchen,* klask trouz (broc'h, afer) ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask frot ouzh u.b. ; *er wird gesucht,* goulenn 'zo war e lerc'h ; *eine Köchin wird gesucht,* ezhomm ez eus ur geginerez ; P. *das Weite suchen,* ober gaol, reiñ gaol dezhi, skarañ, skampañ (skarzhañ) kuit, karzhañ, sachañ e dreid (e skasoù) gant an-unan, skarañ er ouinell, sachañ e lêr (e c'har, e revr, e groc'hen, e loaioù, e ivinoù), ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, kavout e ribouloù da dec'hel, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz ; *hier haben Sie nichts zu suchen,* n'hoc'h eus klask ebet war mann ebet amañ, n'emañ ket en ho kerz emellout eus kement-se, an dra-se n'eo ket ho stal eo, n'hoc'h eus ket da welet war gement-se ; *er sucht, sein Los zu verbessern,* klask a ra sevel e chouk, klask a ra kreoñañ ; *Mittel und Wege suchen, etwas zu erreichen,* klask penn an tu da dizhout udb, klask an tu (an dro) da dizhout udb, klask e du (e dro, e bleg) da dizhout udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin d'ober udb ; [krennlavar] *suchet, so werdet ihr finden,* klaskit, hag e kavot - n'eus park born ebet.
V.gw. (hat gesucht) : klask, enklask, arglask, poursuiñ ; *nach jemandem suchen,* klask u.b., klask war-lerc'h u.b., klask eus u.b., klask roudoù u.b., enklask u.b., bezañ e klask eus u.b., klask penn eus u.b. ; *es wird nach ihm gesucht,* klask a zo warnañ, savet ez eus skrap warnañ, emeur ouzh e glask ; *nach der Wahrheit suchen,* arglask ar wirionez, poursuiñ ar wirionez ; *nach Worten suchen,* haketal ; *nach einer Lösung suchen,* klask penn d'ur gudenn, klask un disentez d'ur gudenn.
a.g.verb II : **gesucht** *gesuchter Stil,* stil peurlipet g., tro-bluenn peurlipet b., doare-skrivañ turgnet-koant g. doare-skrivañ kribet a'r gwellañ g. ; *gesuchte Ware,* marc'hadourezh mall (klask, kas, prez, reked) warno b.
Suchen n. (-s) : klask g., enklask g., klaskadenn b., klaskerezh g. ; *erfolgreiches Suchen,* enklask frouezhus g., klask spletus g. ; *vergebliches Suchen,* enklask en aner g., klask displetus g., tro wenn b., tro c'houllo b.
Suchende(r) ag.k. g./b. : klasker g., klaskerez b.
Sucher g. (-s,-) : klasker g., furcher g. ; *Pilzsucher,* klasker togoù-touseg g.
Suchgerät n. (-s,-e) : detekter g., detekterez b., dizoloer g., benveg diguzhat g., dinoer g.
Suchhund g. (-s,-e) : [loen.] liammer g.
Suchkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn unanvleinet g.
Suchmannschaft b. (-,-en) : skipailh enklask g.
Suchmaschine b. (-,-n) : [stlenn.] lusker enklask g., lusker arglask g.
Suchmeldung b. (-,-n) : [polis] kemenn klask war-lerc'h un den diank g.
Suchscheinwerfer g. (-s,-) : luc'hvanner reterus g.
Sucht b. (-, Süchte/-en) : arzoug g., estoue g., hoal g., brizherezh g., froudenn b., debron g., kleñved g., mania b., maniezh b., terzhienn b., atapi g., follezh b., preñv g., namm g. ; *Rauschgiftsucht,* drammestoue g., drammidigezh b., sujidigezh d'an dramm b., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., kaezhiadezh b., hoal an dramm g., drammboemenn b., youl didrec'hus da gemer dramm b. ; *Putzsucht,* jolisted b., stiperezh g., kleñved stiperezh g., pinferezh g. ; *Gelbsucht,* terzhienn velen b.
Suchtau n. (-s,-e) : [merdead.] drag g., ravanell b., trech g.
Suchtbeauftragte(r) ag.k. g./b. : dileuriad e karg eus an drammgaezh g., dileuriadez e karg eus an drammgaezh b., dileuriad e karg eus an drammgaezhiadezh g., dileuriadez e karg eus an drammgaezhiadezh b., dileuriad e karg eus ar gaezhiadezh g., dileuriadez e karg eus ar gaezhiadezh b.
Suchtberater g. (-s,-) : terapeutour (yac'hadour) arbennigour war tachenn an drammgaezh g., terapeutour (yac'hadour) arbennigour war tachenn ar gaezhiadezh g.
Suchtberaterin b. (-,-nen) : terapeutourez (yac'hadourez) arbennigourez war tachenn an drammgaezh b., terapeutourez (yac'hadourez) arbennigourez war tachenn ar gaezhiadezh b.
Suchtforscher g. (-s,-) : enklasker war tachenn an drammgaezh g., enklasker war tachenn ar gaezhiadezh g., imbouc'her war tachenn an drammgaezh g., imbouc'her war tachenn ar gaezhiadezh g.
Suchtforscherin b. (-,-nen) : enklaskerez war tachenn an drammgaezh b., enklaskerez war tachenn ar gaezhiadezh b., imbouc'herez war tachenn an drammgaezh b., imbouc'herez war tachenn ar gaezhiadezh b.
süchtig ag. : **1.** dalc'het gant, troet gant, krafek war, taolet gant, sujet da, arloupet a-fet ; *schwindsüchtig,* skoet gant an droug-skevent ; *geldsüchtig,* troet war an dastum, troet war an danvez, troet war an arc'hant, troet da zastum, krafek war an arc'hant, troet (taolet) gant an

arc'hant, devet e galon gant an arc'hant, ur galon arc'hant anezhañ, ur marc'h an arc'hant anezhañ, ur c'hoz anezhañ, atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh, dalc'het gant arwez an aour ; *der ist ja geldsüchtig !* gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! hennezh a zo segal segal ! ; *rauschgiftsüchtig,* sujet d'an dramm, estoueat ouzh an dramm, drammestoueat, drammet, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant ar gaezhiadezh (gant an drammboemenn), dalc'het gant an dramm ; *wir sind alle fernsehsüchtig geworden,* n'eur ket evit dioueriñ ar skinwel ken, ar skinwel a zo deuet da vezañ hon opiom ; **2.** drammiadel.

Süchtige(r) ag.k. g./b. : drammgaezhiad g., drammgaezhiadez b., kaezhiad g., kaezhiadez b., drammiad g., drammiadez b., drammed g., dramedez b.

Süchtigkeit b. (-) : dalc'h g., sujidigezh b., sujete b., kaezhiadezh b., drammidigezh b., estoue g.

Suchtverhalten n. (-s) : [mezeg.] real estoueat g.

suckeln V.k.e. (hat gesuckelt) : [rannyezh.] sunañ, chugal.

Sucrose b. (-) : sakaroz g.

Sud g. (-s,-e) : berv g., bervad g., bervadenn b., bervadur g., beoliad b., bresad g. ; *Sud Bier,* beoliad vier b. / bresad bier g. (Gregor).

Süd- : ... kreisteiz, ... ar c'hreisteiz, kreisteizat, kreisteizek, kreisteizel, … su, … ar su.

Süd[1] g. (-s,-e) : avel su g., avel c'houziz g., avel draoñ g., avel izel g.

Süd[2] *sellit ouzh* **Süden**.

Sudan *der Sudan g.(-), Sudan n. (-s),* Soudan b., Saoudan b.

Sudanese g. (-n,-n) : Soudanad g.

Südafrika n. (-s) : Suafrika b.

Südafrikaner g. (-s,-) : Suafrikan g.

Südafrikanerin b. (-,-nen) : Suafrikanez b.

südafrikanisch ag. : suafrikan.

Südamerika n. (-s) : Suamerika b. ; *die Entwaldung Südamerikas schreitet schnell voran,* digoadañ buan a ra Suamerika.

Südamerikaner g. (-s,-) : Suamerikan g.

Südamerikanerin b. (-,-nen) : Suamerikanez b.

südamerikanisch ag. : suamerikan.

süddeutsch ag. : eus kreisteiz Bro-Alamagn, eus su Bro-Alamagn.

Süddeutschland n. (-s) : kreisteiz Bro-Alamagn g., su Bro-Alamagn g.

Sudel g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** brouilhed g.; **2.** poullad g., poull g., lag g., poull-dour g., bouilhenn-dour b. ; **3.** fank g., kailhar g., loustoni b., stronk g., taras g., lapas g., mardoz g., mailhemouzenn b.

Sudelarbeit b. (-,-en) : labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Sudelei b. (-,-en) : moc'herezh g., moc'haj g., magnez g., tarzhell b., trantell b., labour mac'homet (mordoket, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Sudeler g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Sudler**.

Sudelkoch g. (-s,-köche) : frigaser g., friter g., tarzheller g., kozh keginer g., libouz g., loudour g., koll-micher g., koll-labour g., keginer fourdouilh g.

Sudelküche b. (-) : magnez g., tarzhell b., trantell b., boued terket fall g., keusteurenn c'hros b., moc'haj g., kefalenn (kegin) gros-fourdouilhet b., traoù gros-fourdouilhet lies., kabouilh g., boued gros ha disaour g.

sudeln V.gw. ha V.k.e. (hat gesudelt) : moc'hañ, mac'homañ, dihastañ, drochañ, kalemarc'hiñ, marmouzañ, ober a-flav, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, kaoc'hañ, tourc'hañ, stronkañ, porc'hellañ, daoulammat, batrouzañ.

Süden g. (-s) : su g., kreisteiz g., dehou g., dehoubarzh g., gouziz g./b. ; *Süd zu West,* su-kard-mervent g. ; *Süd zu Ost,* su-kard-gevred g. ; *im Süden,* er su, er c'hreisteiz, [merdead.] en tu dehou ; *nach Süden gelegen,* e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz, en aer vat, o skeiñ war ar c'hreisteiz, troet war-zu ar c'hreisteiz, troet etrezek ar c'hreisteiz, tro ouzh ar c'hreisteiz, tro etrezek ar c'hreisteiz, troet d'ar c'hreisteiz, durc'haet d'ar c'hreisteiz, er c'hreisteiz, troet ouzh heol kreisteiz ; *der Wind dreht nach Süden,* gouzizañ a ra an avel, suiñ a ra an avel, mont a ra an avel e gouziz, mont a ra an avel d'ar c'houziz, mont a ra an avel d'e su, dont a ra an avel d'e su, dont a ra an avel d'ar c'houziz, mont a ra an avel en izel, izelaat a ra an avel ; *der Wind kommt aus Süd,* emañ an avel en e su, an avel a zo gouziz, an avel a zo su, avel c'houziz a zo ganti, avel su a zo ganti, avel c'houziz a zo, avel su a zo, avel izel a zo, emañ an avel o c'hwezhañ diwar ar c'hreisteiz ; *nach Süden fahren,* mont etrezek ar c'hreisteiz ; *die Leute aus dem Süden des Landes,* an dud eus ar C'hreisteiz lies.

Sudeten lies. : *die Sudeten,* ar Sudetoù lies.

Sudetenland n. (-es) : *das Sudetenland,* bro ar Sudetoù b., ar Sudetoù lies., tiriad ar Sudetoù g.

Sudetendeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman eus ar Sudetoù g., Alamanez eus ar Sudetoù b., Sudet g., Sudetez b.

Südeuropa n. (-s) : Kreisteiz Europa g., Sueuropa b.

Südfrankreich n. (-s) : su Bro-C'hall g., kreisteiz Bro-C'hall g., Okitania b.

Südfranzose g. (-n,-n) : kreisteizad g., Okitan g.

Südfranzösin b. (-,-nen) : kreisteizadez b., Okitanez b.
Südfrüchte lies. : frouezh a bell-vro str., frouezh ar broioù pell str., frouezh ar broioù tomm str.
Südhalbkugel b. (-) : hantervoul su b., hanterzouar su g.
Südire g.(-n,-n) : Iwerzhonad ar su g., Iwerzhonad eus ar c'hreisteiz g., Suiwerzhonad g.
Süditalien n. (-s) : su Bro-Italia g., kreisteiz Bro-Italia g.
Südkegel g. (-s) : [douar.] pikern su g.
Südkorea n. (-s) : Korea ar Su b., Sukorea b.
Südkoreaner g. (-s,-) : Korean ar Su g., Sukorean g.
Südkoreanerin b. (-,-nen) : Koreanez ar Su b., Sukoreanez b.
südkoreanisch ag. : sukorean, ... Korea ar Su, … Sukorea, eus Korea ar Su, eus Sukorea.
Südküste b. (-,-n) : aod su g., aod ar c'hreisteiz g., aodoù su lies., aodoù ar c'hreisteiz lies.
Südlage b. (-) : durc'hadur d'ar c'hreisteiz g. ; *in Südlage,* e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz, en aer vat, o skeiñ war ar c'hreisteiz, troet war-zu ar c'hreisteiz, troet etrezek ar c'hreisteiz, tro ouzh ar c'hreisteiz, tro etrezek ar c'hreisteiz, troet d'ar c'hreisteiz, durc'haet d'ar c'hreisteiz, er c'hreisteiz, troet ouzh heol kreisteiz.
Südländer g. (-s,-) : kreisteizad g.
Südländerin b. (-,-nen) : kreisteizadez b.
südländisch ag. : ... kreisteiz, ... ar c'hreisteiz, kreisteizat, kreisteizek, kreisteizel.
Sudler g. (-s,-) : strop a zen g., kac'her g., tarver g., batrouzer g., talfaser g., foeltrer g., moc'hataer g., moc'her g., tarasour g., bastrouilh g., bastrouilher g., kousi micher [*liester* kousierien vicher] g., kousi labour [*liester* kousierien labour] g.
südlich ag./Adv. : ... kreisteiz, ... ar c'hreisteiz, kreisteizat, kreisteizek, kreisteizel, aostrel ; *bei 40° südlicher Breite,* e 40° ledred su ; *südlich von, südlich + t-c'h,* er su da, en tu kreisteiz da, er c'hreisteiz da, e dan da, en tu dehou da ; *der südliche Teil der Bretagne,* al lod kreisteiz eus Breizh g. ; *der südlichste Teil des Landes,* penn pellañ e su ar vro g. ; *die südlichsten Berge,* ar menezioù kreisteisañ lies. ; [stered.] *Südliche Krone,* kurunenn ar Su b.
Südlicht n. (-s,-er) : **1.** gouloù-noz ar su g., gouloù-noz aostrel g., aurora australis b., aorora ar su b. ; **2.** [dre fent] Alaman eus su ar vro g., Alaman eus ar c'hreisteiz g.
Südost[1] g. (-s,-e) : avel c'hevred g.
Südost[2] **/ Südosten** g. (-s) : gevred g. ; *der Wind dreht nach Südosten,* gevrediñ a ra an avel, emañ an avel o c'hevrediñ, mont a ra an avel d'e c'hevred, dont a ra an avel d'e c'hevred, emañ an avel o treiñ er gevred ; *der Wind kommt aus Südost,* emañ an avel en e c'hevred, an avel a zo gevred, avel c'hevred a zo ganti, avel c'hevred a zo ; *Südost zu Süd,* gevred-izel g. ; *Südost zu Ost,* gevred-uhel g.
südöstlich ag./Adv : gevret, er gevred, eus ar gevred ; *südöstlich von,* er gevred da.
Südostwind g. (-s,-e) : avel c'hevred g.
Südpol g. (-s) : pennahel ar Su g., pol su g., Penn-Kreisteiz g.
Südpolar- : antarktikel, pennkreisteizel.
Südpolargebiet n. (-s) : Antarktika b., douaroù antarktikel lies.
Südpolarkreis g. (-es) : kelc'h antartikel g.
Südpolarmeer n. (-s) : Mor Antarktikel g., Meurvor skornek Antarktika g., Meurvor Antarktika g.
Südsee b. (-) : morioù ar su lies. [*Iodenn su ar Meurvor Habask*].
Südseite b. (-) : tu durc'haet d'ar c'hreisteiz g., tu ar c'hreisteiz g., tu kreisteiz g., tu-heol g.
Südsüdost g. (-es) **/ Südsüdosten** g. (-s) : mergevred g., su-gevred g.
Südsüdwest g. (-es) **/ Südsüdwesten** g. (-s) : su-mervent g., kreisteiz-mervent g.
Südtirol n. (-s) : Tirol ar Su b., Sutirol b.
südwärts Adv. : trema ar su, etrezek ar su, war-zu ar su, etramek ar su.
Südwein g. (-s,-e) : gwin eus diardro ar Mor Kreizdouarel g.
Südwest[1] g. (-s,-e) : avel draoñ g., avel vervent g., avel kornôg-izel g., avel izel g.
Südwest[2] **/ Südwesten** g. (-s) : mervent g. ; *Südwest zu West,* mervent-uhel g. ; *Südwest zu Süd,* mervent-izel g. ; *der Wind dreht nach Südwesten,* emañ an avel o verventiñ, mont a ra an avel d'e vervent, dont a ra an avel d'e vervent, treiñ a ra an avel er mervent ; *der Wind kommt aus Südwest,* emañ an avel en e vervent, an avel a zo mervent, avel vervent a zo ganti, avel vervent a zo ; *Schnee aus dem Südwesten, Schnee aus Südwest,* erc'h a draoñ g.
Südwester g. (-s,-) : avel vervent g., avel kornôg-izel g., avel draoñ g., avel izel g., mervent g.
südwestlich ag./Adv. : er mervent, er c'hornôg-izel, eus ar mervent, eus ar c'hornôg-izel, … mervent ; *südwestlich von,* er mervent da, er c'hornôg-izel da.
Südwestwind g. (-s,-e) : avel vervent g., avel kornôg-izel g., avel draoñ g., avel izel g., mervent g. ; *heißer Südwestwind,* morsuilh g. ; *vom Südwestwind verdorrt,* morsuilhet.
Südwind g. (-s,-e) : avel su g., avel c'houziz g., avel draoñ g., avel izel g., avel ar c'hreisteiz g.
Sueskanal g. (-s) : *der Sueskanal,* kanol Suez b.
Sueven lies. : Suebiz lies., Sueviz lies., Sueved lies.
suevisch ag. : ... ar Suebiz, ... ar Sueviz, … ar Sueved.
Suff g. (-s) : mezventi b., mezverezh g., ivragnerezh g., lonkerezh g.
süffeln V.gw. (hat gesüffelt) : P. evañ, mezviañ, mezviñ.
süffig ag. : skañv, plijus da evañ, blazet-mat, didanus, distanus ; *ein süffiger Wein,* ur gwin skañv (plijus da evañ, didanus, distanus) g.
süffisant ag. : karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, karget a vended, leun a avel hag a voged, pennboufet gant an ourgouilh, brasonius, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, tonius, glorius, randonus.
Suffix n. (-es,-e) : [yezh.] lostger g., lost-ger g., dilostger g., gourfennc'her g.
Suffragette b. (-,-n) : [istor] sufrajetez b., mouezhiajerez b.
suggerieren V.k.e. (hat suggeriert) : aliañ, damvenegiñ, mouslavaret, silañ [ur soñjenn] e kalon u.b., mouskinnig, dec'hervel.

suggestibel ag. : hag a c'haller levezonañ, mouskinnigadus, levezonadus.
Suggestibilität b. (-) : mouskinnigaduster g., mouskinnigadusted b.
Suggestion b. (-,-en) : ali g., atiz g., mouskinnig g., dec'halvadur g.
suggestiv ag. : atizus, broudus, imbroudus, awenekaus, mouskinnigus, dec'halvus.
Suggestivität b. (-) : mouskinniguster g., mouskinnigusted b., dec'halvuster g., dec'halvusted b.
Suggestivfrage b. (-,-n) : goulenn link g., goulenn luban g.
Suhle b. (-,-n) : faou g., bertim b., toull-hoc'h g., toull-rudellat g., toull-krenial g.
suhlen V.em. : **sich suhlen** (hat sich (t-rt) gesuhlt) : **1.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat ; **2.** [dre skeud.] *er suhlt sich im Sumpf,* n'eo nemet ur pemoc'h, en em ruilhal a ra e giz ur porc'hell lovr e bouilhenn ar pec'hed (Gregor), krenial (torimellat) a ra er fank.
Sühnaltar g. (-s,-altäre) : aoter an dibec'hadennoù b., aoter dibec'hedañ b.
sühnbar ag. : hag a c'haller dibec'hedañ, gwelc'hus.
Sühne b. (-,-n) : dic'haouadur g., dic'haou g., digoll g., dibec'hadenn b. ; *zur Sühne hat Gott die Menschen auf diese Welt verbannt,* Doue en deus lakaet an dud e kastiz er bed-mañ.
Sühnegeld n. (-s) : priz da baeañ evit ar gwad skuilhet g.
sühnen V.k.e. (hat gesühnt) : dasprenañ, en em akuitañ, dic'haouiñ [evit udb], dibec'hedañ, paeañ [evit ur felladenn], peurbaeañ, gouzañv, dedalvezout, pinijañ ; *ein Verbrechen sühnen,* gouzañv (dougen) ar boan dleet d'e dorfed (Gregor), digoll e dorfed dre gastiz, peurbaeañ e dorfed dre boan, dasprenañ e dorfed, dedalvezout e gastiz.
Sühnestein g. (-s,-e) : maen-eñvor savet er Grennamzer e koun ul lazh bennak g.
Sühnetermin g. (-s,-e) : [gwir] dalc'h hanterouriñ g., dalc'h kompezañ g.
Sühneverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad kompezañ g.
Sühneversuch g. (-s,-e) : [gwir] klaskadenn hanterouriñ b., argeziad hanterouriñ g., argeziad kompezañ g.
Sühngeld n. (-s) : priz da baeañ evit ar gwad skuilhet g.
Sühnopfer n. (-s,-) : dibec'hadenn b.
Suite b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] heulienn b., heuliad g., heuliadenn b., heulbezh g. ; **2.** [leti] heuliad kambreier g., heuliad kambroù g. ; *eine Suite,* ur c'hambroù g., un heuliad g. ; **3.** P. taol-diroll g., froudenn b., follinaj g.
Suitier g. (-s,-s) : gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., flemmer g., plac'hetaer g., pitaouaer g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.
Suizid g./n. (-s,-e) : emlazh g., emlazhadenn b., emlazherezh g., emzistruj g., emzistrujadenn b.
Sujet n. (-s,-s) : testenn b., kraf g., danvez g., dodenn b., sujed g., kistion b.
Sukkubus g. (-, Sukkuben) : sukub g.
sukkulent ag. : chugonus.
Sukkurs g. (-es) : [Bro-Suis] skoazell b.
Sukzession b. (-,-en) : **1.** hêrezh b., susit g., urvadur g. ; **2.** heuliad g.
sukzessiv ag. : kenheuilh, lerc'hiadek.
Adv. : lerc'h-ouzh-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, tamm-ha-tamm, bep a damm, a-nebeudoù, nebeut-ha-nebeut, bep un nebeud, a-damm-da-damm, a-dammoù, a-van-da-van.
sukzessive Adv. : lerc'h-ouzh-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, tamm-ha-tamm, bep a damm, a-nebeudoù, nebeut-ha-nebeut, bep un nebeud, a-damm-da-damm, a-dammoù, a-van-da-van.
Sulfat n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfat g.
Sulfid n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfidenn b.
Sulfit n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfit g.
Sulfonamid n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfamid g.
Sultan g. (-s,-e) : sultan g.
Sultanat n. (-s,-e) : **1.** [bro] sultanelezh b. ; **2.** [dinded] sultaniezh b.
Sultanin b. (-,-nen) : sultanez b.
Sultanine b. (-,-n) : [kegin.] rezin-sultanez str.
Sulz b. (-,-en) **/ Sulze** b. (-,-n) **/ Sülze** b. (-,-n) : **1.** formaj rous g., sun-koazhet g., jel b., kaotenn b. **; 2.** [dre skeud.] P. *eine Sülze bauen,* kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, tapout (pakañ) ul lamm ouesk, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, mont e gantolor en aer, lipat pri, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug.
sülzen V.gw. (hat gesülzt) : P. trabellat, paboriñ, glabousat, diskoural.
V.k.e. (hat gesülzt) : P. distilhañ, dibunañ, disklipat, dijablañ, divegiñ.
Sumatra n. (-s) : Sumatra b.
Sumatra-Nashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg Sumatra g.
Summa b. (-, Summen) : hollad g., sammad g., somm b. ; *summa summarum,* ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, en ur ger, e berr ; *summa cum laude,* gant hor gwellañ gourc'hemennoù, meuleudi deoc'h.
Summand g. (-en,-en) : [mat.] sommant g., sammant g., termen ar sammad g. ; *zwischen den ersten und den zweiten Summanden wird ein Pluszeichen gesetzt,* lakaet e vez ur mui etre termen kentañ hag eil termen ar sammad.
summarisch ag. : berr, prim, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, e berr.
Sümmchen n. (-s,-) : *ein nettes Sümmchen,* un tousegad brav (un dornad mat) a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur pochad mat a arc'hant g., ur somm vras b., ur sammad gouest g., ur varlennad arc'hant b., un dailhenn vat a arc'hant b., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., ur

bern arc'hant g., peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g.

Summe b. (-,-n) : **1.** [kenwerzh, mat.] hollad g., sammad g., somm b. ; *die Summe errechnen,* sevel an hollad ; *Summe aus drei Zahlen,* sammad tri sifr enni g. ; *eine Summe abrunden,* krennañ ur sammad ; *die Summe in Buchstaben (in Worten) schreiben,* skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoù ; *Summe von tausend Euro,* hollad a vil euro g., sammad a vil euro g., somm a vil euro b. ; *Höhe einer Summe,* hollad g., sammad g. ; *Gesamtsumme,* sammad hollek g., hollad g. ; *fehlende Summe,* mank g.

2. somm b., yalc'had b. ; *eine stattliche Summe, ein nettes Sümmchen,* un tousegad brav (un dornad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras b., ur sammad gouest g., ur varlennad arc'hant b., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., un dailhenn vat a arc'hant b., peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *mit großen Summen umgehen,* meskañ arc'hant, merat arc'hant, meudañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, ruilhal arc'hant gant e zaouarn, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn.

3. [dre skeud.] heuliad g. ; *die Summe aus etwas ziehen,* sevel heuliadoù diwar ur c'hraf bennak, dezastum.

summen[1] V.k.e. (hat gesummt) : sammañ, kendaspugn, daspugn, dastum, kendastum, holladañ, hollañ.

summen[2] V.gw. (hat gesummt) : **1.** froumal, boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, bouboual, fraoñval, froniñ, hiboudiñ ; *die Mücken summen,* froumal (hiboudiñ) a ra ar c'hwibu ; *die Bienen summen,* boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; *die Bienen summen leise vor sich hin,* izel eo boud ar gwenan ; **2.** boudal, boudinellañ ; *es summt mir in den Ohren,* boudal a ra em divskouarn, boudinellañ a ra va divskouarn ; **3.** *vor sich (t-rt) hin summen,* fringoliñ, sardonenniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ, tonigenniñ ; *summender Sänger,* fringolour g., fringoler g.

V.k.e. (hat gesummt) : fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *ein Liedchen summen, ein Liedchen vor sich (t-rt) hin summen,* fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn, tonigenniñ, kanañ un donigenn ; *Lied zum Summen,* tonigenn b..

Summen n. (-s) : **1.** sourr g., sourrad g., boubouadeg b., boudinell b., boudinellerezh g., boubou g., boubouenn b., bouderezh g., hiboud g., boud g., bouderezh g., sardonerezh g., safron g., safronerezh g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., bourbouderezh g., brunellerezh g. mouskan g., moustrouz g. ; *unablässiges Summen,* fraoñ-difraoñv g. ; **2.** mouskan g., fringolioù lies., fringoloù lies., fringolerezh g.

summend ag. : **1.** boudinellus, boudus, safronus, fraoñvus, sardonennus, sardonus, sourrus, hiboudus ; **2.** mouskanus, fringolus ; *summender Sänger,* fringolour g., fringoler g.

Summer g. (-s,-) : [tekn.] fraoñver g., froumer g., krener g.

summieren V.k.e. (hat summiert) : sammañ, kendaspugn, daspugn, dastum, kendastum, holladañ, hollañ.

V.em. : **sich summieren** (hat sich (t-rt) summiert) : en em sammañ diwar sammañ, en em verniañ.

Summierung b. (-,-en) : daspugnadur g., holladur g., sammadenn b., sammadur g.

Sumō n. (-) : [sport] sumo g., gouren japanat g.

Sumpf g. (-s, Sümpfe) : **1.** palud g., paludenn b., geun b., lagenn b., gwern b., krenegell b., gwafleg b., gwaflez b., gwagenn b., gwazh b., lec'hidenn b., lec'hideg b. ; *im Sumpf versinken,* mont donoc'h-don er vouilhenn, plantañ donoc'h-don er vouilhenn ; *in Sümpfen lebend,* eus ar paludoù, hag a vev er paludoù, … palud, … ar paludoù ; **2.** [dre skeud.] *er suhlt sich im Sumpf,* n'eo nemet ur pemoc'h, en em ruilhal a ra e giz ur porc'hell lovr e bouilhenn ar pec'hed (Gregor), krenial (torimellat) a ra er fank.

Sumpfblüte b. (-,-n) : [dre skeud.] *das ist so eine Sumpfblüte,* koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak kamm a zo en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, n'eo ket doareet mat, doare fall a zo warnañ, treset fall eo, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).

Sumpfboden g. (-s,-böden) : krenegell b., flagenn b., lagenn b., gwagenn b., douar krenegellek g., douar krenek g., douar geun g.

Sumpfboot n. (-s,-e) : bag da risklañ war an dour b., dourruzer g.

Sumpfdotterblume b. (-,-n) : [louza.] soursi-dour g., rozinil-dour g., pav-bran ar geunioù g.

sumpfen V.gw. (hat gesumpft) : **1.** ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, mont e riboul, distagañ ur rouladenn ; **2.** [kozh] treiñ da wern, treiñ da c'heun.

V.k.e. (hat gesumpft) : [tekn.] soubañ.

Sumpferz n. (-es) : houarn limouzek g., limonit g.

Sumpffieber n. (-s) : [mezeg.] malaria g., terzhienn ar paludoù b., terzhienn baludek b., kleñved ar paludoù g.

Sumpf-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b.

Sumpfgas n. (-es) : [kimiezh] metan g., gaz ar geunioù g.

Sumpf-Hahnenfuß g. (-es,-füße) : [louza.] pav-bran ar geunioù g.

Sumpfhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] douryar b.

sumpfig ag. : geuniek, lagennek, krenegellek, morfontek, paludennek, paludek, gwerniek ; *diese Wiese ist an manchen Stellen sumpfig,* er prad-se ez eus glebiennoù (lagennoù, laginier), krenegellek eo ar prad-se.

Sumpfkuh b. (-,-kühe) : P. sodez b., sodenn b., genaouegez g., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., bleupez b., louadez b., loukezenn b.

Sumpfland n. (-s) : krenegell b., flagenn b., lagenn b., gwagenn b., gwazheg b., lec'hideg b., douar geun g., geunioù lies., lec'hidenn b.
Sumpfläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han beg-ledan g.
Sumpfloch n. (-s,-löcher) : krenegell b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g., toull-lag g., toull lagenn g., sodrenn b., bosac'henn b., bouilhasenn b., bouilhenn b., bouilhenn-dro b., bouilhenn-gren b., bourdigenn b., goadenn b., gwagenn b., priasell b., kampoullenn b., kaotigell b., fankigell b., koufont g., krenerez b., lec'hideg b., lec'hidenn b., ogenn b., poull-fank g., prieg b., karg-botoù b., palud g. ; *in einem Sumpfloch stecken bleiben,* chom sac'het en ur gaotigell.
Sumpfmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig ar wern g.
Sumpfmoor n. (-s,-e) : palud g., geun b., lagenn b., gwern b., krenegell b., krenerez b., lec'hideg b., lec'hideg b., lec'hidenn b.
Sumpfohreule b. (-,-n) : [loen.] toud-lann g.
Sumpfotter g. (-s,-) : [loen.] vizon g.
Sumpfpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant ar paludoù str.
Sumpf-Schachtelhalm g. (-s,-e) : [louza.] skilvroen str., skilvroenenn b.
Sumpfschnepfe b. (-,-n) : [loen.] gioc'h g., gioc'h-lann g., gavrig-an-hañv b., kefeleg-lann g.
Sumpfschwertlilie b. (-,-n) : [louza.] boked san Jozef g., elestr str., elestr-dour str., elestr-dourek str., elestr-lagun str., elestr-palud str.
Sumpfspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h-dour Millet g.
Sumpfstelle b. (-,-n) : krenegell b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g., toull-lag g., toull lagenn g., sodrenn b., bosac'henn b., bouilhasenn b., bouilhenn b., bouilhenn-dro b., bouilhenn-gren b., bourdigenn b., goadenn b., gwagenn b., priasell b., kampoullenn b., kaotigell b., fankigell b., koufont g., krenerez b., lec'hideg b., lec'hidenn b., ogenn b., poull-fank g., prieg b., karg-botoù b., palud g.
Sumpfvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous ar paludoù g.
Sumpfwasser n. (-s) : dour bouilhennek g., dour fankigellek g., dour fankek g.
Sumpfwiese b. (-,-n) : pradenn grenegellek b., lec'hideg b., douar geun g.
Sums g. (-es) : P. *einen großen Sums von etwas machen,* klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en abeg d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober e zen gars en abeg d'udb.
sumsen V.gw. (hat gesumst) : froumal, boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval.
Sund g. (-s,-e) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b., raz g., raz-mor g.

Sünde b. (-,-n) : pec'hed g., mank g., mankadenn b., faot g., fazi g. ; *kleine Sünde,* pec'hedig g. ; *lässliche Sünde, verzeihliche Sünde,* pec'hed veniel g., pec'hed gwalc'hadus g., pec'hed gwelc'hus g., pec'hed distaolus g., pec'hed dister g., pec'hed bihan g., mankig g. ; *schwere Sünde,* pec'hed grizias g., pec'hed bras g. ; *Todsünde,* pec'hed marvel g., pec'hed muiañ g. ; *Hauptsünde,* pec'hed kapital g., pennbec'hed g. ; *die sieben Hauptsünden,* ar seizh pec'hed kapital lies., ar seizh pennbec'hed lies. ; *eine Sünde begehen,* pec'hiñ, pec'hiñ a-enep Doue, kaout pec'hed, ober ur pec'hed ; *eine doppelte Sünde begehen,* pec'hiñ e doubl, ober ur pec'hed doubl ; *eine Sünde auf sich laden,* bec'hiañ e goustiañs gant ur pec'hed ; *einer Sünde schuldig,* pec'hedus, kablus ag ur pec'hed bennak ; *seine Sünden bekennen,* anzav (diskuliañ, kofes, kofesaat) e bec'hedoù ; *frei von Sünden,* dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, naet a bec'hed, distlabez diouzh ar pec'hed, libr a bec'hed ; *ihre Sünden wurden ihnen vergeben,* diskarg int eus o fec'hedoù, distaolet e voe o fec'hedoù diwarno, bet o deus diskarg eus o fec'hedoù, bet o deus an distaol eus o fec'hedoù, roet eo bet dezho an distaol d'o fec'hedoù, roet e voe pardon dezho eus o fec'hedoù ; *jemandes Sünden vergeben,* dibec'hedañ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b. eus e bec'hedoù, absolviñ pec'hedoù u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, gwalc'hiñ u.b. eus e bec'hedoù, reiñ pardon d'u.b. eus e bec'hedoù ; *Sünden vergeben,* disteurel (pardoniñ, dilemel) pec'hedoù 'zo, reiñ distaol da bec'hedoù 'zo, dibec'hediñ ; *um Vergebung seiner Sünden bitten,* goulenn pardon eus e vankoù, goulenn pardon eus e faotoù, goulenn pardon eus e bec'hedoù, goulenn pardon eus e fazioù ; *die Seele von Sünde reinwaschen,* purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, diouennañ ar pec'hed eus e ene, harluañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde,* ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *das Almosen löscht die Sünden aus,* aluzen a walc'h ar pec'hedoù ; *seine Sünden beichten,* kofesaat e faotoù, kofesaat e bec'hedoù, kofes e bec'hedoù, kofesaat e fazioù, kofesaat e vankoù ; *die Sünden, die er nicht gebeichtet hat,* ar pec'hedoù lezet gantañ da gofes ; *ich würde gar nicht zögern, meine Sünden zu gestehen,* ne'm befe prederi ebet o lavaret va fec'hedoù ; *aus Reue über seine Sünden weinen,* daeraouiñ d'e bec'hedoù ; *seine Sünden bitter bereuen,* kaout ur gwir geuz d'e bec'hedoù ; *seine Sünden belasten sein Gewissen,* e bec'hedoù a vez morc'hedus war e goustiañs ; *die schlimmsten Sünden,* ar c'hazioù du lies., ar c'hazioù lous lies., ar pec'hedoù muiañ lies. ; *für die fünf schlimmsten Sünden genügt die Beichte nicht, sondern ist eine spezielle Dispens des Papstes nötig,* pemp kaz du a zo miret d'ar Pab ha ne c'hall ket ar beleg absolviñ anezho ; *das ist eine Sünde,* pec'hed eo ; *einmal nur um zu sehen wie es ist, ist doch keine Sünde,* ur wech da welet n'eo ket pec'hed, n'eo ket un droug ober an dra-se ur wech da welet ; [dre skeud.] *ich hasse ihn wie die Sünde,* kas ar marv am eus outañ, kasoni an ifern a vagan outañ.

Sündenbock g. (-s,-böcke) : **1.** [relij.] bouc'h ar pec'hedoù g., bouc'h-dibec'hedañ g., ostiv evit ar pec'hedoù g., hostiv evit ar pec'hedoù g. ; **2.** [dre skeud.] pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g., ki g. ; *er ist ihr Sündenbock,* pilgos eo dezho, evel ur pilgos eo ganto, pont ha pavez eo ganto, pont ha plankenn eo ganto, gouzer ha skabell eo dindan o zreid, kasaet ha droukprezeget e vez ganto.
Sündenerlass g. (-es) : [relij.] absolvenn b., distaol g., distaol d'ar pec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g.
Sündenfall g. (-s) : [relij.] kouezhadenn er pec'hed b., kouezh er pec'hed g.
Sündengeld n. (-s) : **1.** arc'hant gwall berc'hennet g., bleud an diaoul g., arc'hant danzeet-fall g., arc'hant deuet dre an hent fall g., arc'hant deuet dre wall hent g., arc'hant deuet diwar goust an diaoul g., arc'hant deuet a-berzh an diaoul g., arc'hant deuet a berzh fall g. ; **2.** priz spontus g., priz ker-daonet g., priz ker-ruz g., priz ker-du g., priz uhel-spontus g., priz divezh g., priz ker-divalav g., priz ruz g., priz ken ker hag hini ar pebr da veurlarjez g., priz an hanter re ger g.
Sündenleben n. (-s) : *ein Sündenleben führen,* bevañ (kozhañ) er pec'hed - en em reiñ d'ar pec'hedoù - lezel ar pec'hed da gramenniñ e ene - breinañ e ene gant ar pec'hedoù – en em vastariñ e bouilhenn ar pec'hed - kinviañ gant ar pec'hed - bezañ gwriet e galon gant ar pec'hedoù - en em reiñ da Satan, d'e fougeoù ha d'e oberoù - ren ur vuhez diroll - punañ ur fall vuhez - kas ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet) - kas warni - riboulat noz - furikat - roulañ - riotal - riblañ - ribotal - breskenn - bezañ ur riboder - bezañ ur rouler - serc'haouiñ - serc'hiñ - orgediñ - pailhardiñ - reilhennat.
Sündenlohn g. (-s) : **1.** gopr evit bezañ sevenet un torfed g., gopr evit seveniñ un torfed g. ; **2.** kastiz evit bezañ graet ur pec'hed g., kastiz evit un torfed g.
sündenlos ag. : dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, glan a bec'hed, naet a bec'hed, distlabez diouzh ar pec'hed.
Sündenlosigkeit b. (-) : dibec'husted b.
Sündennachlass g. (-es,-nachlässe/-e) : [relij.] induljañs b., distaol g.
Sündenpfuhl g. (-s) : bouilhenn ar pec'hed b. (Gregor), islonk ar pec'hed g.
Sündenregister n. (-s,-) : roll pec'hedoù u.b. g., renabl pec'hedoù u.b. g.
Sündenschuld b. (-) : kablusted b.
Sündentilger g. (-s,-) : [relij.] dasprener g., redemptor g.
Sündentilgung b. (-) **/ Sündenvergebung** b. (-) : [relij.] daspren g., dasprenidigezh b., absolvenn b., distaol g.
Sünder g. (-s,-) : pec'her g. ; *reuiger Sünder,* pec'her keuzidik g. ; *armer Sünder*, paourkaezh tra dreut g. ; *verstockter Sünder,* pec'her engravet g., pec'her kaledet g., pec'her kilhourzet g., pec'her aheurtet en e bec'hed g., pec'her dibened g., pec'her hag a chom da vreinañ en e bec'hed g., pec'her hag a chom da ginviañ en e bec'hed g., pec'her hag a chom en e bec'hed g., gwall bec'her g. ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder, jetzt und in der Stunde unseres Todes,* santez Mari, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien, bremañ, ha da eur hor marv ; [kr-l] *jedem Sünder wird verziehen,* nend eus pec'hed ker bras na vez pardonet da neb en devez ur gwir c'hlac'har anezhañ (Gregor).
Sünderin b. (-,-nen) : pec'herez b.
Sündflut b. (-) : *sellit ouzh* **Sintflut**.
sündhaft ag. : **1.** dizevot, fallakr, yud, hudur, pec'hus, kablus, fazius ; *sündhafte Handlung,* disprizañs evit ar feiz b. / dizoujañs a Zoue b. / ober dizevot g. (Gregor) ; *sündhafte Gedanken,* drouksoñjoù lies., soñjoù kablus lies. ; *ein sündhaftes Leben führen,* bevañ er pec'hed ; **2.** divezh, spontus ; *das ist ja sündhaft teuer,* koustañ a ra pikez, ker-ruz eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh eo ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo.
Sündhaftigkeit b. (-) : [relij.] pec'husted b., kablusted b.
sündig ag. : *sellit ouzh* **sündhaft**.
sündigen V.gw. (hat gesündigt) : pec'hiñ, pec'hiñ a-enep Doue, faziañ, kouezhañ er pec'hed, kaout pec'hed, ober ur pec'hed, ober pec'hedoù, mankout ; *gegen die Tradition sündigen,* pec'hiñ a-enep an hengoun (Gregor) ; *an jemandem sündigen,* pec'hiñ a-enep u.b. ; *Vater, ich habe gesündigt,* va zad, pec'het em eus - va zad, manket on ; *in Gedanken sündigen,* drouksonjal.
Sündiger g. (-s,-) : pec'her g.
sündlich ag. : **1.** dizevot, fallakr, yud, hudur, pec'hus, kablus, fazius ; **2.** divezh, spontus.
sündlos ag. : dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, glan a bec'hed, naet a bec'hed, distlabez diouzh ar pec'hed.
Sündlosigkeit b. (-) : dibec'husted b.
sündteuer ag. : hag a goust pikez, ker-ruz, ker-du, ker-daonet, ker-divalav, ruz, an tan warnañ, divezh ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger, er-maez a briz, dibriz.
Sunnit g. (-en,-en) : [relij.] sunnaad g., sunnit g.
super ag. digemm : dreist, dispar, disheñvel, beuz, fiskal, kabidan, forzh vat, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar penn, diouzh ar penn, a'r c'haerañ, gwellat, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ ; *das ist ja super !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! ur marvailh eo ! gwellat ! diouzh ar c'hentañ ! setu ur meuz kaer ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! fiskal eo an dra-se ! ; *das wäre super,* dreist e vefe, se 'vat a vefe ur marvailh ; *das Buch ist einfach super,* emañ al levr en e barfeted ; *als Lehrer ist er einfach super,* gwashat kelenner eo, ur mailh eo da gelenn, ur gwall gelenner eo, gwellat kelenner ! ur c'helenner mat-krak a zo anezhañ ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn.
Super n. (-s) : super g.
Superachtfilm g. (-s,-e) **/ Super-8-Film** g. (-s,-e) : film super-eizh g., film super-8 g.
Superachtkamera b. (-,-s) : kamera super-eizh g.; kamera super-8 g.
Superbenzin n. (-s) : strilheoul super g., super g.
Supererogation b. (-,-en) : dreistdlead g.
superfein ag. : flour-dreist, gourfin.

Superintendent g. (-en,-en) : [relij.] pennverour g., merour-meur g.
Superior g. (-s,-en) : [relij.] superior g., tad superior g. ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Obhut eines Superiors,* en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad.
Superiorin b. (-,-nen) : [relij.] superiorez b., mamm superiorez b.
Superiorität b. (-) : dreistelezh b., dreisted b., gwellentez b., hol g.
Superkargo g. (-s,-s) : [merdead.] dileuriad ar freder war bourzh ur vag g., soulgargiad g.
superklug ag. : P. hag a gred dezhañ bezañ ur paotr fin, re vras e benn evit deskiñ tra.
superkurz ag. : dreistberr.
Superlativ g. (-s,-e) : **1.** [yezh., skeul an doareañ] derez-uhelañ ar c'heverata g., dreistrez g. ; *vergleichender Superlativ, einfacher Superlativ,* dreistrez keñverel g. ; *absoluter Superlativ,* dreistrez dizave g., dreistrez tralen g. ; **2.** *ein Land der Superlative,* ur vro a builhentez a bep seurt b., ar baradoz war an douar g., ar gwenved war an douar g.
Supermacht b. (-,-mächte) : bro dreistgalloudek b., bro dreistgalloudus b.
Supermann g. (-s,-männer) : **1.** Superman g. ; **2.** [dre skeud.] dreistden g., superman g.
Supermarkt g. (-es,-märkte) : gourmarc'had g., supermarc'had g. ; *in den Supermarkt einkaufen gehen,* mont d'ar gourmarc'had da brenañ diankajoù ; *kleinerer Supermarkt,* gouvarc'had g., gourstalig b.
Supernumerar g. (-s,-e) : kargad dreistniver g.
Superphosphat n. (-s,-e) : superfosfat g.
Superstar g. (-s,-s) : P. dreiststeredenn b., goursteredenn b.
Suppe b. (-,-n) : **1.** [kegin.] soubenn b., kefalenn b., trotaj g. ; *klare Suppe,* soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b. ; *dicke Suppe,* soubenn vignoc'het b., mignoc'henn b., soubenn dev b., soubenn fetis b., P. soubenn mañsoner b., soubenn beleg b. ; *ein bisschen Suppe,* ul lomm soubenn g. ; *dicke Gemüsesuppe,* kaotenn b., kaot g. ; *sättigende Suppe,* soubenn walc'hadenn b. ; *er isst für sein Leben gern Suppe,* ur soubenner (ur sac'h-soubenn, un toull soubenn) a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar soubenn, ur bleiz soubenn eo, un debrer mat a soubenn eo, hennezh a oar pakañ soubenn ; *Milchsuppe,* soubenn al laezh b., soubenn laezh b. ; *Zwiebelsuppe,* soubenn rous b., soubenn ar rouz b., jaodell b. ; *Brotsuppe,* soubenn ar bara miod b., soub g. ; *die Suppe ist schlecht geworden,* blaz an treñk a zo war (gant) ar soubenn, c'hwezh an treñk a zo gant ar soubenn, treñket eo ar soubenn ; *die Suppe anrichten,* trempañ ar soubenn, trempañ ar soub, lakaat ar soubenn da drempañ, aozañ soubenn ; *Suppe holen,* soubenna ; *Suppe essen,* soubennañ, debriñ ur banne soubenn ; *die Suppe brodelt,* birviñ kaer a ra ar soubenn, ar pod a verv evel soubenn al laeron, postañ a ra ar soubenn, redek a ra ar soubenn er pod, kantren a ra ar soubenn er pod, tizh a zo war ar soubenn er pod ; *die Suppe brodeln lassen, die Suppe brodelnd kochen,* kas ar soubenn d'an drot ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe,* toull ar berv g. ; *der Suppe etwas Salz hinzufügen, in die Suppe eine Prise Salz hinzugeben,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *Ihre Suppe wird kalt,* na lezit ket ho soubenn da yenañ, darev eo ho soubenn da glouaraat ; *kalt gewordene Suppe,* soubenn diazez b.
2. [dre skeud.] *von der Hand zum Mund verschüttet mancher die Suppe,* pell emañ Yann diouzh e gazeg, an toull hebiou a zo frank, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, re uhel e kan ho kilhog ; *für jemanden die Suppe auslöffeln müssen,* dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; *die Suppe auslöffeln müssen,* kouezhañ ar bec'h war an-unan, kaout mizoù, koustañ ker d'an-unan, bezañ en e c'haou, paeañ diwar-bouez e groc'hen, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, dougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln,* ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, dezho eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, dezho eo bremañ da zirouestlañ o neud, gwazh a se evito, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno ; *ein Haar in der Suppe finden,* pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, spazhañ laou, klask c'hwen e loeroù u.b. ; *ein Haar in der Suppe suchen,* klask faot gant u.b. ; *in der Suppe sitzen,* bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, bezañ el lagenn (tapet brav ha kempenn, kempenn ganti, brav ganti, en ur gempenn, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en ur grenegell, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h ; *in die eigene Suppe spucken,* ober tuf d'ar mouar, ober tuf war ar mouar, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad ; *jemandem in die Suppe spucken, jemandem die Suppe versalzen (sauer machen),* gwalañjeriñ u.b., c'hoari e gi droch gant u.b., trubuilhañ plijadur u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat (c'hwezhañ) trubuilh e kalon u.b., terriñ e vuhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober e walc'h a boan d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b. ; *jemandem nicht das Salz in der Suppe gönnen,* bezañ klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez) ouzh u.b., bezañ o

tagañ gant an erez ouzh u.b., bezañ duet e galon gant ar warizi ouzh u.b., bezañ o tisec'hiñ gant ar jalouzi ouzh u.b., bezañ devet e galon gant ar warizi ouzh u.b.
Suppenaugen lies. : daoulagad ar soubenn lies., lagadoù druzoni lies.
Suppenbrot n. (-s) : [kegin.] soub-kefalenn g., soub g.
Suppenfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-soubenn g., kig berv g., kig bervet g.
Suppengemüse n. (-s) : [kegin.] legumaj soubenn lies.
Suppengrün n. (-s) : [kegin.] louzeier soubenn lies.
Suppenhuhn n. (-s,-hühner) : [kegin.] kig-yar da virviñ g.
Suppenkelle b. (-,-n) : [kegin.] kloge b., loa-bod b., klogead b., loñs b., loñsad b.
Suppennudel b. (-,-n) : [kegin.] vermisel g.
Suppenschaum g. (-s) : eonenn ar soubenn b., bervadenn ar soubenn b., bervenn ar soubenn b., kroz ar soubenn g. ; *brodelnder Suppenschaum,* toull ar berv g.
Suppenschüssel b. (-,-n) **/ Suppenterrine** b. (-,-n) **/ Suppentopf** g. (-s,-töpfe) : [kegin.] soubenneg b., soupierenn b., plad-soubenn g., pod-soubenn g., terinenn b., soubennouer g.
Suppenwürfel g. (-s,-) : [kegin.] plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñs bouilhoñs g., diñs soubenn g.
Supplement n. (-s,-e) : **1.** stagadenn b., kreskad g. ; **2.** [mat.] korn skladus g.
Supplementband g. (-s,-bände) : levrenn ouzhpenn b.
Supplementwinkel lies : [mat.] kornioù skladus g.
Supplierstunde b. (-,-n) : [Bro-Aostria] [skol] erlec'hiadur g.
Supplikant g. (-en,-en) : azgoulenner g., aspeder g., reketer g., ervenner g.
suppliz**ieren** V.gw. (hat suppliziert) : azgoulenn, reketiñ, aspediñ, soulbediñ.
supponieren V.k.e. (hat supponiert) : lakaat, amgrediñ, goulakaat.
Suppositorium n. (-s, Suppositorien) : [mezeg.] dianaouenn b., kilhenn b., P. obus g., louzoù revr g., boñboñ kouign g.
Supraleiter g. (-s,-) : [fizik] suprakonduer g., dreistreell b.
supranational ag. : dreistbroadel.
Supranationalität b. (-) : dreistbroadelezh b., dreiststadelezh b.
Supremat g./n. (-s,-e) : [relij.] dreistelezh b., dreistbeli b.
Suq g. (-/s,-s) : souk g.
Suramin n. (-s,-e) : [bev.] suramin g.
Sure b. (-,-n) : [relij.] pennad eus ar C'horan g., sourenn b.
Surcot g. (-s,-s) : doubledenn b.
Surfbrett n. (-s,-er) : [sport.] **1.** (Windsurfbrett) plankenn-dre-lien g. ; *zweirädriger Handwagen für Surfbretter,* kilhoroù lies., ur c'hilhoroù g. ; **2.** plankenn seurf g.
surfen V.gw. (hat gesurft) : seurfiñ ; *im Internet surfen,* merdeiñ war ar genrouedad, seurfiñ war ar genrouedad.
Surfen n. (-s) : [sport.] seurf g.
Surfer g. (-s,-) : [sport.] seurfer g.
Surferin b. (-,-nen) : [sport.] seurferez b.
Surfing n. (-s) : [sport.] seurf g.
Surrealismus g. (-) : dreistgwirvoudelezh b., dreistbeziadelouriezh b., dreistrealouriezh b., surrealouriezh b.
Surrealist g. (-en,-en) : dreistgwirvouder g., dreistbeziadelour g., dreistrealour g., surrealour g.
surrealistisch ag. : dreistgwirvoudel, dreistbeziadel, dreistrealour, surrealour.
surren V.gw. (hat gesurrt (evit pouezañ war an trouz) / ist gesurrt (evit pouezañ war ar fiñv) : froumal, sutal, boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, froniñ ; *die Kugeln surren,* klevet e vez gwenan plom o sutal e-kichen an divskouarn, fuc'hañ a ra ar boledoù, froumal a ra ar boledoù.
Surren n. (-s) : boud g., boubou b., safron g., troñ g., fraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., froum g., froumadenn b., mouskan g., moustrouz g. ; *das Surren des Spinnrades,* fraoñv ar c'harr-nezañ g., froum ar c'harr-nezañ g.
Surrogat n. (-s,-e) : kendanvez g., meni g., erlec'hiad g.
Suschen n. : Suzig b.
Suse b. : Suz b., Suzig b.
suspekt ag. : disfizius, diskred warnañ, da ziskrediñ warnañ.
suspendieren V.k.e (hat suspendiert) : **1.** *jemanden suspendieren,* dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, terriñ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ) u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, sinañ e baper d'u.b. ; *er wurde suspendiert,* lamet e voe e garg digantañ, lamet e voe a garg, dilamet e voe e garg digantañ, tennet e voe a garg, torret e voe diouzh e garg, lakaet e voe er-maez a garg, diskarget (digarget) e voe, dizorniet e voe, disc'hraet e voe eus e garg ; *jemanden vom Dienst suspendieren,* terriñ u.b. eus e garg evit ur pennad, astalañ u.b. ; **2.** ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ, kuitaat eus, kuitaat diouzh ; *Schüler vom Turnunterricht suspendieren,* diskargañ (lakaat kuit, ober kuit) skolidi eus ar prantadoù embregerezh-korf.
suspendiert ag. : [kimiezh, fizik] en arlug.
Suspendierung b. (-,-en) **/ Suspension**[1] b. (-,-en) : torridigezh b., digargadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b.
Suspension[2] b. (-,-en) : [kim.] arlugenn b. ; *schleimige von Bakterien verursachte Suspensionen in einer Flüssigkeit,* mammenn b.
suspensiv ag. : astalus, daleüs, goursezus ; *suspensives Veto,* veto astalus g., gouarzh astalus g.
Suspensorium n. (-s, Suspensorien) : **1.** [sport] jockstrap g., slip-krogenn g. ; **2.** [mezeg.] suspensoriom g. ; **3.** beg stevell b., beg kondom g.
süß ag. : **1.** dous, melus, milis, c'hwek ; *süßes Obst,* frouezh dous (melus) str. ; *süßer Wein,* gwin dous g. ; **2.** dudius, hoalus, kaer, flour, brav, kuñv, c'hwek, c'hwek d'ar galon, tener-glizh ; *süße Musik,* sonerezh dudius (hoalus, c'hwek, flour) g. ; *süßer Traum,* huñvre kaer g., huñvre gaer b. ; *süße Worte,* komzoù flour lies., komzoù brav lies., komzoù tener-glizh lies. ; *widerlich süß,* klouar, divlaz, goular, klufan, libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis ; *Liebe ist süß wie Honig,* c'hwek eo ar garantez e-giz ar mel ; *süße Stimme,* mouezh dous b., mouezh flour b., [gwashaus] mouezh klufan b., genoù gleb g., mouezh libistr tout b., mouezh c'hogez b., mouezh tanav b., mouezh velus b., mouezh luban b., mouezh vitaouik b., mouezh vilis b. ; *Arbeit macht das*

Leben süß, Faulheit stärkt die Glieder, el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *Arbeit un Gebet machen das Leben süß,* al labour hag ar bedenn a vag hag a yac'ha an den ; *ich möchte mein süßes Leben weiter genießen,* me n'on ket skuizh c'hoazh em flijadur ; **3.** moutik, koant, koantik ; *mein süßes Kind,* pokiol g., va bouchig g., va c'haredig g., va loenig g., va fichonig g., loulig g., lellig g., loutig g., mennig g., logodennig b., va ranig b., kalonig b., bravig g., moumounig g., va c'halonig b., moutig g., koulouch g., malamoutig g., va faotr mat din-me g. ; *süß tun,* ober neuzioù (jestroù, minoù, ardoù, andelloù, orbidoù), bezañ ardoù gant an-unan, orbidiñ ; *süß machen,* **a)** dousaat, c'hwekaat, dic'hwervaat ; **b)** [dre skeud.] gwanaat, dousaat.

süßbitter ag. : skildrenk, dous-trenk.

Süßbrot n. (-s) : bara dic'hoell g.

Süße b. (-) : douster g., c'hwekter g., c'hwekted b., milister g., milisted b.

Süße(r) ag.k. g./b. : pokiol g., karedig g., loulig g., lellig g., loutig g., loenig g., mennig g., logodennig b., ranig b., kalonig b., bravig g./b., bouchig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., malamoutig g., pichonig g.

süßen V.k.e. (hat gesüßt) : dousaat, c'hwekaat, dic'hwervaat, sukrañ.

Süßgas n. (-es,-e) : [kimiezh] gaz dous g.

Süßgewässer n. (-s,-) : *die Süßgewässer,* stêrioù ha lennoù ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück,* da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù.

Süßgras n. (-es,-gräser) : [louza.] soulegenn b. [*liester* souleged], geotenn soulek b., geotenn soulennek b., gramineg g. [*liester* gramineged], graminegenn b. [*liester* gramineged].

Süßholz n. (-es) : **1.** [louza.] regalis str. ; **2.** [danvez tennet eus ar plant] regalis g., prenn-c'hwek g. ; **3.** [dre skeud.] *Süßholz raspeln,* chourañ, klask frotañ ouzh u.b., logota(t), ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kañjoliñ, ober askellig, kontañ flourenn, kontañ flourennig, kontañ flourig, ober e gazh gleb, douseta, turzhunelliñ, floc'hañ, lavaret komzoù flour, lavaret kaer, lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'ar merc'hed / likaouiñ / lubaniñ / reiñ lorc'h d'ar merc'hed (Gregor).

Süßholzpulver n. (-s) : poultr regalis g.

Süßholzraspler g. (-s,-) : P. lubaner g., luban g., loaver g., lorber g., likaouer g.

Süßigkeit b. (-,-en) : **1.** douster g., kuñvelezh b., c'hwekter g., c'hwekted b., milister g., milisted b. ; **2.** *Süßigkeiten,* madigoù lies., limigoù lies., sukraj g., konfizerezh g., P. lipadurezhioù lies.

Süßigkeitautomat g. (-en,-en) : darbarer madigoù g.

Süßkartoffel b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.

Süßkirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kignezenn b., babuenn b., gwez-babu str., gwez-kignez-brizh str. ; *reich an Süßkirschbäumen,* kignezek.

Süßkirsche b. (-,-n) : [louza.] babiolez str., babiol str., kignez str., kignezenn b., babu str., babuenn b., kerez brizh str., kignez brizh str., kignez marellet str. ; *rote Süßkirschen,* kignez ruz str. ; *schwarze Süßkirschen,* kignez du str.

Süßkirschplantage b. (-,-n) : kignezeg b.

Süßklee g. (-s) : [louza.] foenn gall g., foenn-Spagn g., geot-gall str.

süßlich ag. : [gwashaus] **1.** peñver, damc'hwek, divlaz, euver, milis ; **2.** libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, mitennek, milis, chaou.

Süßling g. (-s,-e) : mitouig g., mitaouig g., genoù gleb g.

Süßmilch b. (-) : laezh dous g., laezh-livrizh g.

Süßrahmbutter b. (-) : amanenn disall (dous, gwerc'h) g.

süßsauer ag. : **1.** skildrenk, dous-trenk ; *süßsaure Milch,* laezh-bourjon g., laezh-bourjonet g., laezh-bourjonek g., laezh-gwendarzh g. ; **2.** [dre skeud.] klouar, klouarik, etre c'hwek ha c'hwerv ; *süßsaure Worte,* komzoù etre c'hwek ha c'hwerv lies. ; *jemanden süßsauer anlächeln,* mousc'hoarzhin etre c'hwek ha c'hwerv ouzh u.b.

Süßspeise b. (-,-n) : [kegin.] traoùigoù sukret lies., meuz sukret g., etremeuz g.

Süßstoff g. (-s) : **1.** dousaer g., sakarin g. ; **2.** c'hwekauzenn b. **Süßstofftablette** b. (-,-n) : kached dousaus g.

süßtuend ag. : koulouch, luban, lubanus, loavus, pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, mitaouik, lubanek, libistr tout, gogez, melus, chaou, klouar, madek, lidour.

Süßwaren lies. : lipouzerezh g., traoù lipous lies., koñfizerezh g.

Süßwarenfabrik b. (-,-en) : koñfizerezh b.

Süßwarenfabrikant g. (-en,-en) : koñfizer g.

Süßwarenhändler g. (-s,-) : koñfizer g.

Süßwarenindustrie b. (-) : koñfiserezh g.

Süßwarenladen g. (-s,-läden) : koñfizerezh b.

Süßwarenverkäufer g. (-s,-) : koñfizer g.

Süßwasser n. (-s) : dour dous g., dour disall g.

Süßwasserfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk dour dous g., pesk stêr g.

Süßwasserkalk g. (-s,-e) : tufev g.

Süßwassermatrose g. (-n,-n) : siler dour g., martolod paper g., martolod dour dous g.

Süßwasserquarz g. (-es,-e) : limnokouarzit g., maen-Champagn g.

Sutane b. (-,-n) : soutanenn b., lost-du g., sae-veleg b. ; *eine Sutane anhaben,* bezañ dindan soutanenn, bezañ soutanennet.

Sütterlinschrift b. (-) : skritur Sütterlin g.,

Sutur b. (-,-en) : [korf.] mellez b.

Suzanne b. : Suzanna b.

Suzerän g. (-s,-e) : [istor] pennaotrou g.

Suzeränität b. (-) : [istor] pennaotrouniezh b.

SW : [*berradur evit* **Südwesten**] mervent g., kornog-izel g.

Swahili n. (-s *pe* -) : [yezh.] swahileg g., swahili g.

Swapkredit g. (-s,-e) **/ Swap-Kredit** g. (-s,-e) : [arc'hant.] kredad kroaziet g., kengredad g.

Swastika b. (-,Swastiken) / g. (-/-s,-s) : svastika g., kroaz kamm b., [dre fazi e-keñver ar stumm rik] lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., pederesker b. [*sellit ouzh* **Lauburu** ha **Quadriskel**].

Sweatshirt n. (-s,-s) : sweat-shirt g.

Swimmingpool g. (-s,-s) : poull-neuial g., poull-neuñviñ g.

Sybarit g. (-en,-en) : rouler g., bambocher g., teñchezour g.
Sykomore b. (-,-n) : [louza.] sikamorenn b., sikamor str., fiezenn-var b., skavenn-wrac'h wenn b., skav-gwrac'h gwenn str.
Sykophant g. (-en,-en) : hibouder g., flatrer g., flatouller g.
Syllabarium n. (-s, Syllabarien) : kroaz-Doue b., silabennaoueg b.
syllabieren V.k.e ha V.gw. (hat syllabiert) : silabenniñ, silabennañ.
Syllogismus g. (-, Syllogismen) : [preder.] prouvidigezh teirlavarenn b., sullogismos g., poellatadenn deirlavarenn b., poellatadenn dribarr b., teirlavarennad b., tribarr g. ; *Konklusion eines Syllogismus,* dianvarr g.
Syllogismenkette b. (-,-n) : liessilogism berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.
syllogistisch ag. : [preder.] silogismek.
Sylphe g. (-n,-n) / b. (-,-n) : [mojenn.] arc'houere g., amboubal g., silf g.
Sylvain g. : Silvan g.
Sylvester g. : Jelvestr g.
Sylvia b. : Silvia b.
Symbiose b. (-,-n) : **1.** [bev.] simbioz g., kedveviñ g., kedveved g., kedvevadezh b. ; *in Symbiose leben,* kedvevañ, bevañ e kedveved ; **2.** [sokiologiezh] kenglokaerezh g.
Symbol n. (-s,-e) : arouez b., kenarouez b., ardamez g., skeudenn b., argel g. ; [kimiezh] *Elementsymbol, Atomsymbol,* arouez kimiezh b.
Symbolcharakter g. (-s) : ster arouezel g., talvoudegezh arouezel b.
Symbolfigur b. (-,-en) : [dre skeud.] marc'h-blein g., marc'h-kleur b., ardamez g.
Symbolgehalt g. (-s) : arouezegezh b., argelegezh b., argelelezh b.
symbolhaft ag. : arouezek, argelek, argelel.
Symbolhaftigkeit b. (-) : arouezegezh b., argelegezh b., argelelezh b.
Symbolik b. (-) : **1.** argeladurezh b., arouezelezh b., ster arouezel g., talvoudegezh arouezel b. ; **2.** [relij.] arouezeg b.
symbolisch ag. : arouezius, arouezel, arouezek, kenarouezek, ardamezek, argelek, argelel ; *symbolische Bedeutung,* ster arouezel g., talvoudegezh arouezel b., ster argelel g.
symbolisieren V.k.e. (hat symbolisiert) : aroueziañ, kenaroueziañ, merkañ, argelañ.
Symbolisierung b. (-,-en) : aroueziañ g., arouezadur g., skeudennadur g., argelañ g.
Symbolismus g. (-) : **1.** [Skol] arouezouriezh b., simbolouriezh b. ; **2.** [perzh] arouezelezh b., argelelezh b. ; **3.** [doare] arouezegezh b., argelegezh b.
Symbolist g. (-en,-en) : arouezeler g., arouezour g., simbolour g.
Symbolmalerei b. (-) : livadur arouezek g., livadur simbolour g.
Symbolkraft b. (-) : talvoudegezh arouezel b., talvoudegezh argelel b.
symbolkräftig ag. : arouezel, argel ; *symbolkräftiges Ereignis,* darvoud arouezel g., darvoud argelel g.
Symbolsprache b. (-,-n) : [stlenn.] yezh arouezek b.
symbolträchtig ag. : arouezek, argelek.
Symbolwert g. (-s) : talvoudegezh arouezel b., talvoudegezh argelel b.
Symbolsystem n. (-s,-e) : arouezeg b.
Symmetrie b. (-,-n) : simetriezh g., kenskeudennegezh b., kemparzhter g., kemparzhted b., kemparzh g., kemparzhelezh b., kemparzhadur g., kemparzhiñ g.
symmetrisch ag. : simetrek, kenskeudennek, kemparzh, kemparzhel, kemparzhek, a-gemparzh, kemparzhat [e-keñver udb].
sympathetisch ag. : simpatek ; *sympathetische Tinte,* liv simpatek g.
Sympathie b. (-,-n) : **1.** [gegenseitige Sympathie] kengarantez b., kenhoal g., kamaradiezh b., kensant g., kensantidigezh b., kenhoalerezh g., kendrivliañ g. ; **2.** [einseitige Sympathie] doug g., tenerder g., teneridigezh b., hegarater g., dedennadur g., hoal g., anaoudegezh b. ; *jemandem große Sympathie entgegenbringen,* kaout kement-se a anaoudegezh ouzh u.b., magañ anaoudegezh vras e-keñver u.b.
Sympathiekundgebung b. (-,-en) : manifestadeg skoazell b.
Sympathikus g. (-) : [korf.] reizhiad simpatek g., reizhiad nervel simpatek b.
Sympathisant g. (-en,-en) : kensanter g., kenduer g., kenduad g., aduad g., dalc'hiad g., skorer g., harper g., heulier g., kredennour g., mignon g.
Sympathisantin b. (-,-nen) : kensanterez b., kenduerez b., kenduadez b., aduadez b., dalc'hiadez b., skorerez b., harperez b., heulierez b., kredennourez b., mignonez b.
sympathisch ag. : **1.** sichant, hegarat, plijus, karadek, hoalus, bourrus, plijadurus, difier ; **2.** [korf.] simpatek.
sympathisieren V.gw. (hat sympathisiert) : **1.** kamaradiañ, kenduiñ, kensantout, mignoniñ, kamalata, kenhoalañ, kendrivliañ ; **2.** *sympathisieren (mit),* bezañ douget da, bezañ tuet da ; **3.** [polit.] *sympathisieren (mit),* kenduiñ gant, treiñ ouzh, treiñ war-du, treiñ etrezek, bezañ tuet da.
sympathisierend ag. : kenhoalus, kensantus, kenduat, kendrivlius.
Symphonie b. (-,-n) : [sonerezh] kensonadeg b., sinfonienn b.
symphonisch ag. : [sonerezh] sinfonek, kensonadegel.
Symposion n. (-s, Symposien) **/ Symposium** n. (-s, Symposien) : simpoziom g., kendiviz g., kendael b.
Symptom n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g. ; **2.** doareenn b., dezverk g., merk spis g., arouezenn b., aroueziadur g.
symptomatisch ag. : azonus, azoniek, sintomek, sintomatek, dezverkus, heverk, spisverkus, arouezius.
symptomfrei mut, diverk ; *symptomfreier Virusträger,* douger mut (diverk) ar virus g.
Symptomgruppe b. (-,-n) : [mezeg.] azoniad g.
Synagoge b. (-,-n) : [relij.] sinagogenn b.
Synärese b. (-,-n) **/ Synäresis** b. (-, Synäresen) : [yezh., kimiezh] sinairezenn b.
Synästhesie b. (-,-n) : kinesteziezh b., kevelverzh g., kensantadur g., gwelkensantadur g., livkensantadur g.
synchron ag. : kenamzerel, kempred, kenbred, sinkron, sinkronel, sinkronek.

Synchronie b. (-) : kenamzerelezh b.
synchronisch ag. : kenamzerel, kempred, sinkronel.
Synchronisation b. (-,-en) : **1.** kempredadur, sinkroneladur g. ; **2.** [film] eilmouezhiañ g.
synchronisieren V.k.e. (hat synchronisiert) : kempredañ, sinkronelaat, sinkronaat, goubredañ, goubredekaat ; *einen Film synchronisieren,* advouezhiañ ur film, eilmouezhiañ ur film.
synchronistisch ag. : kenamzerel, kempred, kenbred, sinkron, sinkronel, sinkronek.
Syndikalismus g. (-) : sindikadelezh b., sindikaderezh g., sindikaliezh b.
Syndikalist g. (-en,-en) : sindikader g., sindikadeler g.
Syndikat n. (-s,-e) : sindikad g**.**
Syndikus g. (-,-se/Syndizi) : sindik g., amaezhier g.
Syndrom n. (-s,-e) : [mezeg.] azoniad g., kenazon g.
Synekdoche b. (-,-n) : ledentalad g., ledentalañ g., treuzanvadur g., ledanvadur g.
Synergie b. (-,-n) : sinergiezh b., gwerc'hkenoberezh g., kedalerezh g., kedalañ g.
Synergieeffekt g. (-es,-e) : efed sinergiezh g.
Synklinale b. (-,-n) : [douar.] sinklinalenn b., sinklinal g.
Synkope b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] sinkop g., semplaenn b., fatadur g., fatadenn b., fallaenn b., vaganadur g. ; *Synkopen erleiden,* vaganellañ ; **2.** [sonerezh] sinkopenn b. ; **3.** [lenn.] meztroc'h g.
synkopieren V.k.e. (hat synkopiert) : **1.** [sonerezh] sinkopennañ ; **2.** [lenn.] meztroc'hañ.
Synkretismus g. (-) : sinkretegezh b., kembloc'houriezh b. ; *religiöser Synkretismus,* teuzkengredennouriezh b. ; *philosophischer Synkretismus,* teuzkenbrederouziezh b.
Synkretist g. (-en,-en) : kembloc'hour g.
Synod g. (-s,-e) : [relij.] sened g., senez b.
synodal ag. : [relij.] senezel, senezek.
Synode b. (-,-n) : [relij.] sened g., senez b.
synodisch ag. : **1.** [relij.] senezel, senezek ; **2.** [stered.] sinodek.
Synonym n. (-s,-e) : [yezh.] heñvelster g., kenster g.
synonym ag. **/ synonymisch** ag. : [yezh.] kenster an eil gant egile, heñvelster.
Synonymwörterbuch n. (-s,-wörterbücher) : [yezh.] geriadur an heñvelsterioù g.
synoptisch ag. : kenwel, kevansell, sinoptek.
Synset n. (-s,-s) : [yezh.] sterva g.
syntaktisch ag. : [yezh.] kevreadurezhel, kevreadurel, ereadurel, sintaksel ; *syntaktische Verdopplung,* doubladur kevreadurezhel g. ; *syntaktische Einheit,* rannfrazenn b., rummenn ger b., kenstrollad gerioù g., kenstrollad anvioù g., strollad gerioù kenaozet g., strollad anvioù kenaozet g.
Syntax b. (-,-en) : [yezh.] kevreadurezh b., kevreadur g., ereadurezh g., frazennadur g., frazennerezh g., sintaks g. ; *die Syntax der bretonischen Sprache,* an ereadurezh vrezhonek b.
Synthese b. (-,-n) : **1.** sintezenn b., kevanaoz b., kevanaozadur g., kenlakadur g. ; **2.** [preder., Hegel] kendezenn b., kendod g., kevandod g., kendodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese,* dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
Synthesizer g. (-s,-) : [sonerezh] stokelleg b., sintetizor g.
Synthetik n. (-s) : sintetik g.
synthetisch ag. : **1.** [a denn d'ar sintezenn] kevanaoz, kenlakadurel, kendodel ; **2.** [tro-spered] sintetek, sintezek, kenlakadurek, kendodek.
Adv. : a-gendod.
synthetisieren V.k.e. (hat synthetisiert) : [kimiezh, tekn.] kevanaozañ ; *die Sprache synthetisieren,* kevanaozañ ar gomz.
Syphilis b. (-) : [mezeg.] naplez g., sifiliz b.
syphiliskrank ag. : [mezeg.] naplezek, sifilitek, klañv gant an naplez, taget gant an naplez, klañv gant ar sifiliz, taget gant ar sifiliz.
Syphilitiker g. (-s,-) : [mezeg.] naplezeg g., naplezad g., sifiliteg g.
syphilitisch ag. : [mezeg.] naplezek, sifilitek.
Syrien n. (-s) : Siria b.
Syrer g. (-s,-) **/ Syrier** g. (-s,-) : Sirian g.
Syringe b. (-,-n) : [louza.] lireu str., seringa g.
syrisch ag. : sirian.
System n. (-s,-e) : reizhiad b., kenreizhiad b., kenreizhiadur g., renad g., sistem g., kenrouedad b. ; *hegelianisches System,* reizhiad hegeliat b. ; *logisches System,* reizhiad kempoell b. ; *politisches System,* reizhiad politikel b. ; *parlamentarisches System,* reizhiad parlamantel b. ; *das kapitalistische System,* ar reizhiad kevalaour b. ; *das liberale System,* ar reizhiad frankizour b. ; *das kommunistische System,* ar reizhiad komunour b. ; *das sozialistische System,* ar renad sokialour g. ; [skiantoù] *geschlossene Systeme,* metoù enkaeet g.
Systemanalyse b. (-,-n) : dielfennadur ar reizhiadoù g.
Systemanalytiker g. (-s,-) : analitikour-programmour g., dezrannour-goulever g.
Systemanalytikerin b. (-,-nen) : analitikourez-programmourez b., dezrannourez-gouleverez b.
Systematik b. (-) : rummataerezh b., rummatadur g., rummataouriezh b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie,* er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad ; *Systematik der Tiere,* rummatadur al loened g.
Systematiker g. (-s,-) : **1.** spered reizhiadek (kenreizhiadek, kenreizhek, strizhreizhek, kenreizhiadurek, urzhiek, reizhiek, reoliek, metodek, hentennek) a zen g. ; **2.** [gwashaus] spered rakreizhadek a zen g. ; *ein Systematiker sein,* bezañ techet da sujañ d'ar reizhiad ensavet, bezañ techet da sujañ d'ar reizhiad boutin, bezañ sklav d'ar rakreizhiad.
systematisch ag. : **1.** [a denn d'ur reizhiad] reizhiadel, kenreizhiadurel, sistematikel, hentennel, kenreizhiadel ; **2.** [a vez graet hervez ur reizhiad] reizhiadek, kenreizhiadek, kenreizhek, strizhreizhek, kenreizhiadurek, urzhiek, reizhiek, reoliek, metodek, hentennek.
Adv. : gant urzh ; *er geht systematisch vor,* urzh a vez gantañ, ur reol mat a vez gantañ, dibun en devez en e labour, mont a ra dezhi en un doare reizhiadek.
systematisieren V.k.e. (hat systematisiert) : rummata, reizhiata, sistematizañ, kenreizhiaduriñ, kenreizhañ.
Systematisierung b. (-,-en) : **1.** reizhiatadur g., reizhiata g., kenreizhiatadur g. ; **2.** [gwashaus] rakreizhiatadur g.
Systemingenieur g. (-s,-e) : [stlenn.] ijinour pleustriñ g.

Systemkritiker g. (-s,-) : disprizer ar renad politikel er galloud g., enebour ar renad g., disrannad politikel g., rebarbour d'ar renad g., rebarbour ouzh ar renad g.
Systemkritikerin b. (-,-nen) : disprizerez ar renad politikel er galloud b., enebourez ar renad b., disrannadez politikel b., rebarbourez d'ar renad b., rebarbourez ouzh ar renad b.
systemkritisch ag. : hag a oar burutellañ ar renad politikel er galloud, rebarbour.
systemlos ag. : fourdouilh, direizh, diwar skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, brell, evel ma teu e teu, forzh penaos, n'eus forzh penaos, en un doare foutouilhek.
Systemmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser reizhiad g.
Systemprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] programm korvoiñ g.
Systemsoftware b. (-,-s) : [stlenn.] meziant korvoiñ g.
Systemsteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] panell gefluniañ b.
Systole b. (-,-n) : [bev.] sistolenn b., sistol g.
Szenario n. (-s,-s) *I* **Szenarium** n. (-s, Szenarien) : senario g., frammc'hoari g.
Szene b. (-,-n) : **1.** leurenn b. ; *in Szene setzen,* leurennañ, leurenniñ.
2. rannarvest g. ; *dritte Szene des vierten Aktes,* trede rannarvest ar pevare arvest g.
3. arvest g., arvestadeg b., taolennad b., senenn b.
4. [dre skeud.] *jemandem eine Szene machen,* ober un dañs hep soner gant u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., leuskel un aridennad mallozhennoù war u.b., leuskel un aridennad ledouedoù war u.b., teuler ar seizh seurt ruz war u.b., ober ar sod gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober trouz bras d'u.b., chabousat u.b., c'hoari an taol war u.b., c'hoari e benn war u.b., c'hoari buhez war u.b., diskargañ ur voltenn war u.b.
5. metoù g. ; *Drogenszene,* metoù an dramm g.
Szenerie b. (-,-n) : **1.** leurginkladur g., kinkladur g. ; **2.** endro g.
Szepter n. (-s,-) : bazh-veli b., bazh-roue b., gwalenn b.
Szientismus g. (-) : skiantelouriezh b., gouizielouriezh b.
Szientist g. (-en,-en) : skiantelour g., gouizielour g.
Szientizismus g. (-) : skiantelouriezh b., gouizielouriezh b.
Szintillationszähler g. (-s,-) : [fizik] konter dre skingannañ g.
Szintillator g. (-s,-en) : [fizik] skingannventer g.
SZR n. (-) : [arc'hant.] [*berradur evit* **Sonderziehungsrecht**] gwirioù tennañ dreistordinal lies. [*Special Drawing Right, SDR*].
Szylla b. (-) : [mojenn.] Skilla b. : *zwischen Szylla und Charybdis,* paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, tapet etre an nor hag an draped, paket (tapet) etre lost ar bleiz ha toull e revr, kouezhet etre kebr ha toenn, evel un touseg etre treid an ogedoù.

T

T, t n. (-,-) : *das große T,* an T bras, an T skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn T b. ; *das kleine t,* an t munut g., an t skrivet gant ul lizherenn vihan g.
t : [*berradur evit* **Tonne**] tonennn b.
Tabak g. (-s,-e) : **1.** [louza.] butun str., tabok g. ; **2.** [danvez] butun g. ; *Tabak rauchen,* butunat, butuniñ, mogediñ butun, kemer butun-moged, kemer butun-korn ; *Tabak schnupfen,* lakaat butun en e fri, lakaat butun-malet en e fri, kemer butun-malet, kemer butun-fri, kemer butun-poultr, kemer poultr butun ; *Rauchtabak,* butun-korn, butun-moged g. ; *eine Prise Tabak,* ur banne butun g., ur bannac'h butun g., ur friad butun g., ur meudad butun-fri g., ur vriñsenn vutun b., ur wech vutun b., un tognad butun g., un dognadenn vutun b. ; *Kautabak,* butun-chaok, butun-beg, butun-karot, butun-roll g., chik g. ; *Tabak kauen,* chikañ, chaokat butun, kemer butun-chaok, kemer butun-beg ; *Tabak ist verdammt teuer geworden,* ar butun zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar butun, sutal a ra ar butun, kanañ a ra priz ar butun, ruz eo ar butun er mare-mañ ; *ich habe keinen Tabak mehr,* war yun butun emaon, war yun a vutun emaon ; *auf Tabak verzichten müssen,* yunañ a vutun, rankout dioueriñ ar butun, bezañ dizonet diouzh ar butun, bezañ forc'het a'r butun.
Tabakanbau g. (-s) **/ Tabakbau** g. (-s) : gounidegezh butun b., gounezerezh butun g.
Tabakbauer g. (-n/-s,-n) : butuner g., gounezer butun g.
Tabakhändler g. (-s,-) : butuner g., marc'hadour butun g.
Tabakkäuer g. (-s,-) : chaoker butun g.
Tabakkonsum g. (-s) : bevezerezh butun g. ; *übermäßiger Tabakkonsum,* bevezerezh butun divoder g., butunegezh b.
Tabakkrümelchen n. (-s,-) : butunenn b.
Tabakladen g. (-s,-läden) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.
Tabakmosaikvirus g./n. (-) : [louza.] marelladur ar butun g., mozaik g.
Tabakpflanze b. (-,-n) : plant butun str., butunenn b.
Tabakplantage b. (-,-n) : parkad butun g., butuneg b.
Tabakrauch g. (-s) : moged butun g. ; *ich kann diesen Tabakrauch nicht mehr ertragen,* n'on ket mui evit padout gant ar moged butun amañ.
Tabakregie b. (-) : mererezh ar butun b., melestradur ar butun g.
Tabaksbeutel g. (-s,-) : yalc'h-vutun b., c'hwezigenn g., liasenn b. ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht,* gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigenn evit e vutun).
Tabaksdose b. (-,-n) **/ Tabakskasten** g. (-,-kästen) : boest-vutun b., pod butun g.
Tabakschnupfer g. (-s,-) : butuner-fri g., P. fri butun g.
Tabakschnupferin b. (-,-nen) : butunerez-fri b., P. fri butun g.
Taboksteuer b. (-,-n) : tell war ar butun b.
Tabakvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] butunegezh b., kleñved ar butun g., sujidigezh d'ar butun b., tech d'ar butun g., doug d'ar butun g., estoue ouzh ar butun g.
Tabakvorräte lies. : pourvezioù butun lies. ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht,* me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h, padet e oa va butun ouzhin betek dec'h.
Tabakwaren lies. : butun g.
Tabakwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.
tabellarisch ag. : kevansell, sinoptek, e stumm un daolenn, … kenwel.
Tabelle b. (-,-n) : taolenn b., roll g., taolenn gevansell b., jedaoueg b., taolenn-feurioù b., taolennad prizioù b.
Tabellenform b. (-,-en) : *in Tabellenform,* e stumm un daolenn.
Tabellenführer g. (-s,-) : marc'h-blein er rummatadur g., levier er renkadur g., penn kentañ er rummadur g.
Tabellenführerin b. (-,-nen) : levierez er rummatadur b., levierez er renkadur b., penn kentañ er rummadur g.
Tabellenkalkulationsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] loger g., taolenner g.
Tabellenplatz g. (-s,-plätze) : plas er renkadur g., plas er rummatadur g., plas er rummadur g.
Tabellenrechner g. (-s,-) : [stlenn.] loger g., taolenner g.
tabellieren V.k.e. (hat tabelliert) : taolennata.
Tabelliermaschine b. (-,-n) : taolennataer g.
Tabernakel n. (-s,-) : [relij.] armel-sakr b., armel santel b., armel ar Sakramant b., tabernakl g., tabernaklenn b., nevedlog b.
Tabernakelvorhang g. (-s,-vorhänge) : [relij.] lien an armel-sakr g.
Taberne b. (-,-n) **/ Taverne** b. (-,-n) : tavarn b.
Tablar n. (-s,-e) : [Bro-Suis] astell b., stal b., estajerenn b., stalenn b., instremen g.
Tabletcomputer g.(-s,-) : [stlenn.] tabler elektronek g., tabler stekiñ g.
Tablett n. (-s,-s/-e) : **1.** pladenn b. [*liester* pladennoù, pladinier], plad g. ; *Teetablett,* pladenn evit an te b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem silbernen Tablett servieren, jemandem etwas auf dem Silbertablett servieren,* reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour.
Tablette b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] pilulenn b., kached g., moustrad g., pastilhez str. ; *schluck deine Tablette herunter, statt daran herumzulutschen,* lonk da louzoù,

na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam,* ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din ; **2.** [dre astenn.] louzoù g.
Tablettensucht b. (-) : [mezeg.] drammestoue g., estoue ouzh al louzeier g.
tablettensüchtig ag. : [mezeg.] drammestoueat, estoueat ouzh al louzeier.
Tab-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Taolenn b.
Tabu n. (-s,-s) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.
tabu ag. : tabou, nevet.
tabuieren V.k.e. (hat tabuiert) **/ tabuisieren** V.k.e. (hat tabuisiert) : tabouaat, ober un tabou eus, nevetaat.
tabula rasa Adv. : *mit etwas tabula rasa machen,* peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarzh), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), ober un taol skub, heskiñ, dic'hastañ udb.
Tabulator g. (-s,-en) : taolennataer g.
Tabulatortaste b. (-,-n) : stokell Taolenn b.
Taburett n. (-s,-e) : : [Bro-Suis] tous g., skabell b.
Tabuverbot n. (-s,-e) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.
Tacheles : [tro-lavar] *mit jemandem Tacheles reden,* na vezañ sac'h an diaoul, komz didortilh (didro, fraezh, distlabez) ouzh u.b., mont didroidell d'u.b., dispakañ ar wirionez plaen d'u.b. hep kambr a-dreñv, komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., na glask tro d'ober e anv eus u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus u.b.
tachinieren V.gw. (hat tachiniert) : [Bro-Aostria] lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn.
Tachinierer g. (-s,-) : chuchuenn b., teteiour g., labask g., luguder g., c'hoarieller g., chuchuer g., ruzer g., goulerc'her g., kac'higeller g., belbeter g., kalficher g., buzhugenn b., luduenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., peul g.
Tachismus g. (-) : [arzoù] tarchouriezh b. [*arz anfurmel*].
tachistisch ag. : [arzoù] tarchour [*arz anfurmel*].
Tacho g. (-s,-s) **/ Tachometer** g./n. (-s,-) : tizhverker g., P. konter g.
tacken V.gw. (hat getackt) : [lu, mindrailherezh] strakal, strakata.
Tadel g. (-s,-) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., drouktamall g., rebech g., rebechad g., karez b., abegadenn b., diveuleudi g./b., piñsadenn b., gourdrouz g., kroz g., pismigadenn b., teñsadur g., teñsadurezh b., komzoù treut lies. ; *ihn trifft kein Tadel,* direbech eo, divlam eo, n'hon eus rebech ebet d'ober dezhañ, didamall a zroug eo, glan a zroug eo, n'eo ket da vezañ tamallet ; *in der Schule einen Tadel erhalten,* tapout ur c'hemenn (ur garez) er skol ; *jemandem einen Tadel erteilen,* reiñ ur walennad d'u.b., plantañ micher en u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., teñsañ u.b., ober kroz d'u.b., teurel ar brall war u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., gourmachiñ u.b. ; *ohne Tadel,* direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divis, divank, disi, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *ohne Furcht und Tadel,* dispont ha direbech ; *es ist kein Tadel an ihm,* un den peurvat eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, ne vo kavet ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra da lavaret war e gont, bale a ra gant un neudenn eeun.
tadelhaft ag. : rebechadus, karezadus, tamalladus, abegadus, siek, nammek, dibarfet, faotus, fazius, direizh.
tadellos ag. : disi, didech, direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divank, divis, difestur, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, dilastez, parfet, peurvat, en e barfeted, hep si, hep nep si, hep ket a si, brav ha kempenn, klok ha kempenn, prop, reizh ; *ein tadelloses Leben,* ur vuhez difazi b., ur vuhez divlam b., ur skouer dispar a barfeted b. ; *sein Benehmen war tadellos,* direbech e oa bet e emzalc'h, dalc'h a oa bet gantañ ; *tadelloses Bretonisch,* brezhoneg yac'h g., brezhoneg difazi g., brezhoneg disi g. ; *er spricht ein tadelloses Englisch,* komz a ra diroufenn saozneg, komz a ra ur saozneg disi, hennezh a zo ur saozneger eus ar penn, hennezh a zo ur saozneger diouzh ar penn, hennezh a zo reizh war ar saozneg.
Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez, prop.
Tadellosigkeit b. (-) : direbechadusted b., diabegadusted b., parfeted b., perzh bezañ disi g., perzh bezañ direbech g., perzh bezañ divlam g., perzh bezañ didamall g., perzh bezañ difazi g., peurvad g., peurvadelezh b., parfeted b.

tadeln V.k.e. (hat getadelt) : tamall, rebech, repren, kareziñ, chikanal, chikanañ, teñsañ, kas brav war-lerc'h udb/u.b., kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kavout da lavaret diwar-benn udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b. ; *jemanden tadeln,* ober rebechoù d'u.b., kareziñ u.b., teurel ar garez war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *warum würde er mich tadeln ?* perak em zamallfe ? ; *jemanden wegen eines Fehlers tadeln,* rebech ur fazi d'u.b., kareziñ ur fazi d'u.b. ; *er wurde zu Unrecht getadelt,* karezet e voe e gaou ; *er findet an allem etwas zu tadeln,* n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

Tadeln n. (-s) : rebecherezh g., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g.

tadelnd ag. : tamallus, rebechus ; *tadelnde Blicke,* selloù tamallus (rebechus) lies. ; *tadelnde Bemerkung,* evezhiadenn b., eveshadenn b., evezhiadur g., rebech g., rebechad g., karez b.

tadelnswert ag. / **tadelnswürdig** ag. : tamallus, tamalladus, abegadus, diveulus.

Tadelsucht b. (-) : spered tamaller g., spered rebecher g., spered pismiger g., nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., kleñved an abegerezh g.

Tadler g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., P. pismiger g., chaoker-laou g., nagenn g., nagenner g., flemmer g., ingennour g., arveller g., beg m'en argarzh g.

Tafel b. (-,-n) : **1.** taolenn b., skritell b., plakenn b. [*liester* plakennoù, plakoù], panell b., tablezenn b., pladenn b. ; *eine Tafel aushängen,* lakaat (istribilhañ) ur skritell ; *Anzeigetafel,* panell b., panell ditouriñ b., panell skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b. ; *die Tafel mit dem Schwamm abwischen,* diverkañ (torchañ) an daolenn (an daolenn-zu) gant ur spoueenn ; *einen Satz an die Wandtafel schreiben,* skrivañ ur frazenn war an daolenn ; [relij.] *die Gesetzestafeln, die Zehn-Gebote-Tafeln,* taolennoù al Lezenn lies. ; **2.** taol b., taoliad b., taoliad veuzioù b., pred boued g., predad g. ; *freie (offene) Tafel halten,* derc'hel taol evit kement a gar dont (Gregor), derc'hel taol zigor, degemer ouzh taol kement hini a gar dont ; *die Tafel aufheben,* reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol ; *eine wohlbesetzte Tafel,* un daol druz b., un daol vat b., un daoliad druz b., un daol vouedek b., tinell vat b., un diazez a-feson g., ur pred boued eus ar gwellañ g. ; **3.** tablezenn b. ; *Tafel Schokolade,* tablezenn chokolad b. ; **4.** *Logarithmentafel,* taolenn logaritmoù b.

Tafelaufsatz g. (-es,-aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tafelbesteck n. (-s,-e) : loaioù lies., traoù taol lies., servij taol g.

Tafelberg g. (-s,-e) : [douar.] mesa g., beg menez e-giz un daol g.

Tafelbild n. (-s,-er) : **1.** stern-aoter g. ; **2.** taolenn b.

Tafelbutter b. (-) : [kegin.] amanenn-taol g., amann-taol g.

Täfelchen n. (-s,-) : tablezig b., tablezennig b., taolennig b., skritellig b., plakennig b.

Tafelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon penn-ruz g.

Tafelform b. (-) : *in Tafelform,* a blakennoù, a blakoù.

Tafelfreuden lies. : plijadurezhioù ar chervadiñ lies., plijadurezhioù ar frikotañ lies., lipouzerezh g., licherezh g.

Tafelgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank ouzh an draf b., gwezhiadenn vank ouzh an wiched b.

Tafelgeschirr n. (-s) : listri lies., listri-taol lies., listri-kegin lies., traoù lies.

Tafelklassler g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] P. skoliad eus ar c'hlas prientiñ g.

Tafelklasslerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] P. skoliadez eus ar c'hlas prientiñ b.

Tafelland n. (-s,-länder) : [douar.] uhelgompezenn b., pladenn b.

tafeln V.gw. (hat getafelt) : chervadiñ, chervata, ober chervad, festañ, kenfestañ, frikotañ, banveziñ, ober banvez, festailhiñ.

täfeln V.k.e. (hat getäfelt) : lambruskañ, koadañ, koataat, koata ; *getäfelte Wand,* speurenn lambrusk b., moger lambrusket b. (Gregor) ; *getäfelter Boden,* plañchod g., plañcheris g., parked g. ; *mit Eichenholz getäfelt,* koadet gant derv.

Tafelobst n. (-es) : frouezh-taol str.

Tafelrunde b. (-,-n) : **1.** taoliad b. ; **2.** [lenn.] *die Ritter der Tafelrunde,* marc'heien an Daol-Grenn b.

Tafelsalz n. (-es) : holen-taol g., holen fin g., holen munut g., holen malet munut g.

Tafelschokolade b. (-) : [kegin.] tablezennoù chokolad lies., chokolad tablezenn g.

Tafelsilber n. (-s) : loaioù arc'hant lies., servij taol arc'hant g.

Tafeltuch n. (-s,-tücher) : doubier b., toubier b., toal g.

Täfelung b. (-,-en) : **1.** lambrusk g., koadadur g., koadaj g., parkedadur g. ; **2.** lambruskañ g., koadañ g., koataat g., koata g.
Tafelwäsche b. (-) : lienaj-taol g., lien taol g.
Tafelwasser n. (-s,-wässer) : dour died g., dour mat da evañ g.
Tafelwein g. (-s,-e) : gwin-taol g.
Tafelwerk n. (-s,-e) : lambrusk g., koadadur g., koadaj g., parkedadur g.
Täfer n. (-s,-) : [Bro-Suis] koadaj g., lambrusk g., koadadur g.
Taffet g. (-s,-e) **/ Taft** g. (-s,-e) : [gwiad.] taftas g., tafetas g., gwiad-seizh g.
Tag[1] g. (-[e]s,-e) : **1.** deiz g., devezh g., dervezh g., devezhiad g., dervezhiad g., devezhienn b., dervezhienn b. ; *die Tage der Woche,* deizioù ar sizhun lies. ; *was für einen Tag haben wir heute ? welchen Tag haben wir heute ?* pe zeiz emaomp hiziv ? pe zeiz 'zo hiziv ? pe zeiz omp hiziv ? peseurt deiz emaomp hiziv ? peseurt deiz 'zo hiziv ? peseurt deiz omp hiziv ? ; *halber Tag,* penndevezh g. ; *das geschah am selben Tag,* kement-se a c'hoarvezas d'an hevelep deiz ; *den ganzen Tag über,* a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, a-hed-pad an deiz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *er verbringt den ganzen Tag auf dem Feld,* hennez a glev an tri añjeluz en e bark ; *lass mich wissen, an welchem Tag du eintreffen wirst,* degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *der von Ihnen festgelegte Tag,* an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g., an deiz a zo bet merket ganeoc'h g. ; *der fünfzehnte Tag des Monats,* ar pemzekvet deiz eus ar miz g. ; *verflucht sei dieser Tag !* da vezo milliget an deiz-hont ! ; *auf bessere Tage warten,* sadorniñ ; *den lieben langen Tag,* e-pad an deiz-gouloù, e-pad Doue an deiz, an deiz Doue, e-pad an deiz Doue ; *Tag für Tag,* bemdez-c'houloù, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, bep a damm bemdez, bemdez Doue, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz ; *Tag und Nacht,* en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, en noz koulz hag en deiz ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte,* truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *er ließ sie nie einsam, weder Tag noch Nacht,* n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; *in einem Tag schafft er viel,* hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiadoù labour a ra d'e zevezh (dindan un devezh, e-korf un devezh) ; *alle Tage, jeden Tag,* bemdez, bemdez-Doue, bemdez-c'houloù, bep penn deiz, bep tamm bemdez, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen,* labourat a ra bemdez nemet da Sul ; *in vierzehn Tagen,* a-benn pemzektez ; *heute in acht Tagen,* a-benn eizhtez ac'hanen, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun, a-benn eizhtez diwar hiziv, dindan eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez da-geñver an deiz hiziv, a-benn eizhtez da-gefin an deiz-mañ, da benn eizhtez diwar hiziv, war-benn eizhtez diwar hiziv, en deiz-mañ penn sizhun, a-benn eizh deiz da-geñver an deiz-mañ ; *heute in zwei Tagen,* a-benn daou zevezh ha hiziv ; *am nächsten (folgenden) Tage,* antronoz, an deiz war-lerc'h, an deiz goude ; *zwei Tage später,* an eil antronoz ; *am Morgen des nächsten Tages,* antronoz vintin, antronoz veure ; *am Morgen des dritten Tages,* d'an trede deiz diouzh ar mintin ; *am Abend des folgenden Tages, am Abend des nächsten Tages,* antronoz da bardaez, antronoz d'abardaez ; *am vierunddreißigsten Tag,* d'ar pevarvet deiz ha tregont ; *am Vortage, am Tag vorher, den Tag vorher,* d'an derc'hent, en deiz a-raok, d'an deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *zwei Tage vorher,* kentderc'hent ; *zwei Tage vor Weihnachten,* da gentderc'hent Nedeleg ; *am Tag ihrer Hochzeit,* deiz hec'h eured ; *an einem schönen sonnigen Tag,* dre un devezh eus ar re gaerañ ; *pro Tag,* da zeiz, an deiz, d'e zevezh, bemdez, a zevezh ; *er verdient achtzig Euro pro Tag,* pevar-ugent euro en deus a zevezh, gounit a ra pevar-ugent euro d'e zervezh, gounit a ra pevar-ugent euro an deiz ; *einmal pro Tag,* ur wech bep deiz, ur wech bemdez, ken alies ha bemdez ; *mehr als einmal pro Tag,* aliesoc'h eget bemdez ; *ich esse höchstens dreimal pro Tag,* tri fred bemdez eo ar muiañ a zebran ; *eines Tages, eines schönen Tages,* ur pezeiz, un deiz pe zeiz, deiz pe zeiz, un deiz, un deiz bennak, un devezh, un devezh pe unan all, un devezh dreist ar re all, un deiz kaer (Gregor) ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten,* erruout a raio e teuio ar mor war an douar ; *alle zwei Tage, jeden zweiten Tag,* a bep eil deiz, bep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch,* beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; *in den letzten Tagen,* ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *dieser bestimmte Tag, dieser eine Tag,* an deiz-mañ-deiz g. ; *in den nächsten Tagen,* evit an deizioù, en deizioù o tont, en devezhioù o tont ; *vor zwei Tagen,* daou zevezh a zo ; *Feiertag, Festtag,* deiz gouel g., deiz bras g., deiz dilabour g. ; *Tag der Arbeit,* gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g. ; *Tag der offenen Tür,* deiz an dorioù digor g. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres,* ar gourdeizioù lies., ar gourdevezhioù lies. ; *auf seine alten Tage,* en e gozhni ; *in den Tag hinein leben,* bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab ; *sich einen guten Tag machen,* ober bourrus, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur ; *glückliche Tage verbringen,* bevañ devezhioù eürus ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher,* tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ;

in den Tag hinein schlafen, chom da sac'hañ en e wele, kousket betek pell an deiz (betek uhel an deiz, hed ar mintinvezh) (Gregor), chom betek pell an deiz da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, ober kousk mintin, diveureiñ, ober teil tomm en e wele, chom d'ober laou, menel da voueta laou, chom betek uhel an deiz da vagañ c'hwen en e wele ; *seinen guten Tag haben,* bezañ war e du mat, bezañ imoret mat, bezañ loariet-mat, bezañ e zevezhioù mat war an-unan ; *guten Tag !* demat ! devezh mat ! mont a ra ? [kozh] demat gouloù ! ; *jemandem guten Tag wünschen,* demata u.b., boñjouriñ u.b. ; *einen schönen Tag noch !* hetiñ a ran un devezh mat deoc'h ! ; *das schaffen wir nie an einem einzigen Tag,* n'eo ket se un devezhiad labour, ne vo ket graet dindan un devezh.

2. *die Länge von Tag und Nacht,* hed an deizioù hag an nozioù g. ; *während des Tages,* e-pad (e-doug) an deiz, war an deiz, en deiz, e-pad an deiz-gouloù ; *mitten am Tag,* e-kreiz an deiz, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz ; *am Tag kann man schlecht schlafen,* war an deiz (deiz-pad, a-hed-pad an deiz) n'eo ket aes kousket ; *am helllichten Tag,* dindan sklêrijenn an deiz, e-kreiz an deiz, e-kreiz an deiz kaer, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war-greiz an deiz kaer, war gorf an deiz, e barr an deiz, en deiz anat, a-wel hag a-ouez d'an holl, dindan lagad an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *im Winter sind die Tage kurz,* berr e vez an deiz e-kerzh ar goañv ; *die Tage werden nach und nach kürzer,* berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *jetzt sind die Tage am kürzesten,* bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *die Tage werden länger,* astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden,* astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *an manchen Tagen,* devezhiennoù, devezhiennoù a vez ; *an manchen Tagen geht alles schief,* devezhiennoù e ya pep tra a-dreuz ; *bei Tag ausgehen,* mont er-maez war an deiz, mont er-maez pa vez deiz ; *ganz früh am Tage,* abred-mat, da c'houloù-deiz, da sav an deiz, mintin-c'houloù-deiz, abredik diouzh ar mintin, mintin-mat ; *der Tag bricht an,* emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; *warten, bis der Tag anbricht,* gortoz ar splann ; *es wird schon heller Tag,* bras eo an deiz / uhel eo dijaik an deiz (Gregor), deiz a-walc'h eo dija, deiz bras eo anezhi dija, erru eo sklaer an deiz ; *der Tag geht zur Neige (auf die Neige),* emañ kozh an deiz, kozh eo an deiz, erru eo pell an deiz, war e bare emañ an deiz, izelaat (mont) a ra an deiz, an deiz a denn d'e fin, serrnoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o serrnoziñ, emañ ar serr-noz o tont, nosaat a ra, an deiz a ya a-raok, war an echu emañ an deiz, emañ an noz o serriñ ; [tr-l] *das liegt klar zu Tage,* anat eo an dra-se, sklaer evel an deiz eo ; *Mut an den Tag legen,* diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag,* ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer dezhi, ne oa ket lamprek warni, hennezh a oa pouer da labourat, mont a rae pouer gant al labour, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat ; *an den Tag kommen,* bezañ diskuliet, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ ; *die Wahrheit kommt nach und nach an den Tag,* krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *die Sonne bringt es an den Tag,* pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo ; *es kommt doch alles an den Tag,* ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *jeder Tag hat seine Plage,* warc'hoazh e vo deiz c'hoazh - a-walc'h eo e boan da bep devezh - warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - pep tra a zeuy d'e goulz - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - n'eo ket erru ar mor - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh du - amzer 'zo - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - karrig a red ne bad ket - neket o vont da lazhañ an tan emaomp ; *morgen ist auch noch ein Tag,* warc'hoazh e vo deiz c'hoazh, warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz ; *es ist noch nicht aller Tage Abend,* n'eo ket ret c'hoazh stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben,* na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude dozviñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, re uhel e kan ho kilhog.

3. breujoù lies., kendalc'h g., kembod g., azezoù lies. ; *Bundestag,* [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread lies., dieta b. ; *Parteitag,* kendalc'h ur gostezenn bolitikel g.

4. [relij.] *der Jüngste Tag,* ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b.

5. [mengleuz.] *unter Tag(e) arbeiten,* labourat e foñs ar vengleuz ; *über Tag,* en dizolo, war ar frank, dindan an amzer, dindan an deiz ; *zu Tage fördern,* **a)** eztennañ, korvoiñ ; **b)** [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ avel [d'udb], diskouez [udb] e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor).

6. mizioù lies., amzerioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g., traoù lies. ; *sie hat ihre Tage,* hec'h amzerioù he deus, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ

he zraoù ganti ; *ihre Tage wollen nicht auftreten,* mouzhet eo hec'h amzer outi.
Tag[2] g. (-s,-s) : [stlenn.] balizenn b.
tagaus Adv. : *tagaus, tagein,* bemdez-c'houloù, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bembez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz.
tagblind ag. : [loen.] nozweler, hag a wel mat diouzh an noz ha dispis diouzh an deiz, niktalop.
Tagdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst,* servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagdienst haben,* bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.
Tagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz dindan an deiz b.
Tageblatt n. (-s,-blätter) : pemdezieg g.
Tagebuch n. (-s,-bücher) : **1.** [kenwerzh] deizlevr g. ; **2.** emgazetenn b., koundeiziadur g.
Tagedieb g. (-s,-e) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., kalficher g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g., peul g.
Tagegeld n. (-s,-er) : **1.** gwaredoù deiziek ar c'hedskor lies., P. digoll pemdeziek g. ; **2.** gouzeulad deiziek g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek lies.
tagein Adv. : *sellit ouzh* **tagaus**.
tagelang ag./Adv. : **a)** e-pad devezhioù ha devezhioù, meur a zevezh, e-pad un toullad mat a zevezhioù, e-doug un toullad mat a zevezhioù ; **b)** a-hed an deiz, etre daou benn an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben.
Tagelohn g. (-s,-löhne) : gopr deiziek g., gopr pemdeziek g., gopr un devezhiad labour g. ; *im Tagelohn stehen, im Tagelohn arbeiten,* mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.
Tagelöhner g. (-s,-) : devezhour g., devezhiour g., devezhier g., devezhiataer g., goprdevezhour g., gounideg g. ; *als Tagelöhner arbeiten,* mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.
tagen V.gw. (hat getagt) : **1.** tarzhañ, sevel, goulaouiñ, strinkañ, merkañ ; *es tagt (der Morgen tagt),* emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; **2.** derc'hel kuzul, delc'her e azezoù, delc'her ur vodadeg, bezañ bodet, bezañ gant un dalc'h, sezañ, divizout, breutaat, daelañ, kendaelañ, en em guzuliañ ; *die Abgeordneten tagen,* bodet eo ar gannaded, gant dalc'h ar breudoù emañ ar gannaded ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen,* dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ.
Tagen n. (-s) : dalc'h g.
Tagesablauf g. (-s,-abläufe) : implij-amzer an devezh g., roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.
Tagesanbruch g. (-s) : gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesanbruch,* da sav an deiz, da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, kentizh ha gouloù-deiz, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent ; *vor Tagesanbruch,* a-raok tarzh an deiz ; *vor Tagesanbruch aufstehen,* sevel a-raok an deiz.
Tagesarbeit b. (-,-en) : devezhiad g., devezhiad labour g., devezh g., devezhienn b.
Tagesausflug g. (-s,-ausflüge) : baleadenn un devezh b., tro-vale un devezh b., troiad un devezh b., troad un devezh b., ergerzh un devezh g., ergerzhadeg un devezh b.
Tagesbefehl g. (-s,-e) : [lu] roll an devezh g.
Tagescreme b. (-,-s) : dienn deiz g., koaven deiz g.
Tagesdauer b. (-) : hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.
Tagesdecke b. (-,-n) : lenn-wele b., golo gwele g., pallenn g.
Tagesdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst,* servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagesdienst haben,* bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.
Tageseinnahme b. (-,-n) : [kenwerzh] **1.** enkef an deiz g. ; *wir haben heute eine gute Tageseinnahme erzielt,* ur sac'had mat hon eus bet hiziv, kouezhet eo brav an arc'hant er c'hef hiziv, un devezh mat hon eus graet hiziv ; **2.** enkef pemdeziek g., enkef deiziek g.
Tagesfest n. (-es,-e) : fest-deiz g./b.
Tagesgeld n. (-s,-er) : arc'hant diouzh an deizh g., arc'hant deizat g.
Tagesgespräch n. (-s,-e) : *es ist das Tagesgespräch,* bez emañ an dra-se dindan teodoù an dud, ne gomzer a gen, e pep lec'h e vez klevet anv eus an dra-se, kaoz vras a zo eus an dra-se hiziv.
Tagesgrauen n. (-s) : gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesgrauen,* da sav an deiz, da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent.
Tageskarte b. (-,-n) : **1.** [kegin.] roll meuzioù an deiz g. ; **2.** bilhed hag a dalv evit un devezh g., bilhed un devezh g., tiked hag a dalv evit un devezh g., tiked un devezh g.
Tageskasse b. (-,-n) : **1.** [c'hoariva] kef digor war an deiz g. ; **2.** [kenwerzh] enkef an deiz g.
Tagesklinik b. (-,-en) : klinikenn digor war an deiz b.

Tageskurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] feur an deiz g.
Tageslänge b. (-,-n) : hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.
Tageslicht n. (-s) : **1.** *das Tageslicht,* sklêrijenn an deiz b., gouloù an deiz g. ; *bei Tageslicht arbeiten,* labourat ouzh sklêrijenn an deiz ; *gedämpftes Tageslicht,* amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houloù g., damsklêrijenn b. ; *helles Tageslicht,* splannder an deiz g. ; **2.** *in vollem Tageslicht,* e fas an heol hag e fas ar bed / en deiz anat (Gregor), e-kreiz (war-greiz) an deiz ; **3.** [dre skeud.] *ans Tageslicht kommen,* bezañ diskuliet d'an holl, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ, splannaat, anataat ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Tageslicht,* krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat.
Tageslichtprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.
Tagesmarsch g. (-es,-märsche) : **1.** kerzhadeg un devezh b., kerzh un devezh g., kerzhadenn un devezh b., tennad-hent un devezh g. ; **2.** devezhiad kerzh g., devezhiad kerzhet g., devezh bale g., devezh kerzhet g., devezh hent g. ; *bis zu diesem Dorf sind es noch drei Tagesmärsche,* emañ ar gêriadenn-se war-hed tri devezh kerzhet (tri devezh hent, tri devezh kerzh, tri devezh bale) ac'hanen.
Tagesmitte b. (-,-n) : kreistevezh g. ; *um die Tagesmitte, zur Tagesmitte,* war-greiz an deiz, e-kreiz an deiz.
Tagesmutter b. (-,-mütter) : skoazellerez-vamm b., magerez b., plac'h bugale b., plac'h krot b.
Tagesordnung b. (-,-en) : roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g., programm an devezh g. ; *auf die Tagesordnung setzen,* lakaat war an deizroll, lakaat war ar roll-labour ; *die Tagesordnung des Ministerrates,* roll-labour kuzul ar vaodierned g. ; *zur Tagesordnung übergehen,* lakaat (tennañ) ar gaoz war ar roll-labour (war roll an deiz) ; *an der Tagesordnung sein,* **a)** bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober hiziv ; **b)** [dre skeud.] bezañ ur c'hraf a vremañ hag a ranker plediñ gantañ.
Tagesordnungspunkt g. (-s,-e) : kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.
Tagespresse b. (-) : kazetennoù an deiz lies. ; *die Tagespresse lesen,* lenn keleier an deiz, lenn kazetennoù an deiz.
Tagesreise b. (-,-n) : **1.** beaj un devezh b. ; **2.** devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.
Tagesreste lies. : [bred., Freud] dilerc'hioù deiz lies.
Tagessatz g. (-s,-sätze) : **1.** [mezeg.] priz an devezh g. ; **2.** tell-gastiz a-genfeur gant ar gopr pemdeziek (gant ar gopr deiziek) b.
Tagesschau b. (-) : abadenn geleier er skinwel b., keleier skinwel lies.
Tagesumsatz g. (-s,-umsätze) : [kenwerzh] **1.** gwerzh an deiz b. ; **2.** kengreadur un dervezhiad g., kengreadur deiziek g.
Tageswärme b. (-) : gwrez an deiz b., nerzh an deiz g.
Tageswert g. (-es,-e) : feur g.
Tageszeit b. (-,-en) : eur b., koulz g. ; *zu jeder Tageszeit,* da bep eur / da bep koulz (Gregor), forzh pegoulz, forzh peur ; *zu dieser Tageszeit,* d'ar c'houlz-se eus an deiz.
Tageszeitung b. (-,-en) : pemdezieg g., kazetenn bemdeziek b.
tageweise Adv. : diouzh an deiz, war zevezh ; *tageweise arbeiten,* mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz.
Tagewerk n. (-s,-e) : devezhiad labour g.
Tagfalter g. (-s,-) : [loen.] balafenn deiz b., pobelan g., aelig-Doue g., yarig-an-hañv b., aelig-hañv g., melvenn b., barbellig g.
Taggeld n. (-s,-er) : [Bro-Suis] **1.** gwaredoù deiziek ar c'hedskor lies., P. digoll pemdeziek g. ; **2.** gouzeulad deiziek g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek lies.
taghell ag. : *es ist taghell,* deiz eo, deiz eo anezhi, tarzhet (goulaouet, sklaer, uhel) eo an deiz, bras eo an deiz (Gregor).
-tägig ag. : *dreitägiger Ausflug,* ergerzhadenn tri devezh b., tro-vale tri devezh b., troiad tri devezh b., troad tri devezh b., ergerzh tri devezh g., ergerzhadeg tri devezh b.
Tagliatelle lies. : [kegin.] tagliatelle g.
täglich ag. : deiziek, pemdeziek, pemdez ; *der tägliche Kleinkram,* al labourioù pemdez lies., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b.
Adv. : bemdez, ken alies ha bemdez, da zeiz, an deiz, d'e zevezh, deiz-ha-deiz, eus an eil devezh d'egile, a zeiz da zeiz, bemdez-c'houloù, bemdez-ordinal ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch,* ar vuoc'h-se a daol tregont litrad laezh d'he devezh.
Taglichtnelke b. (-,-n) : yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.
Tagliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.
Tagraubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh deiz g., labous-preizh deiz g.
Tagreise b. (-,-n) : [Bro-Suis] **1.** beaj un devezh b. ; **2.** devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.
tags Adv. : *tags zuvor,* en derc'hent, d'an derc'hent, en deiz (d'an deiz) a-raok ; *tags darauf,* antronoz, d'an deiz (en deiz) war-lerc'h.
Tagsatzung b. (-,-en) : [gwir] deiz ar breud g.
tagsüber Adv. : war an deiz, e-kerzh an deiz, diouzh an deiz, e-doug an deiz, deiz-pad, e-tro an deiz, a-hed-pad an deiz, etre an div sklêrijenn, e-pad an deiz-gouloù, war gorf an deiz ; *tagsüber kann man nur schlecht schlafen,* war an deiz n'eo ket aes kousket, war gorf an deiz n'eo ket aes kousket.
tagtäglich Adv. : bemdez-c'houloù, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz.
Tagtraum g. (-s,-träume) : deizvre b., huñvre e dihun g./b., rambre g., randon g., reze g., rez g., valgori g., huñvreadenn b.

Tagundnachtgleiche b. (-,-n) **/ Tag-und-Nacht-Gleiche** b. (-,-n) : kedez b., keidel b. ; *Frülingstagundnachtgleiche,* kedez-Veurzh b. ; *Herbst-Tagundnachtgleiche,* kedez an dilost-hañv b., kedez diskar-amzer b., kedez-Wengolo b.
Tagung b. (-,-en) : kendalc'h g., dalc'h g., azezoù lies., bodadeg b., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., breutadeg b., kendiviz g., kendael b. ; *Jahrestagung,* bodadeg vloaz b.
Tagungsteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g., emvoder g.
Tagungsteilnehmerin b. (-,-nen) : kendalc'hiadez b., emvoderez b.
Tagwache b. (-) : [lu, Bro-Aostria] dihun g.
Tagwerk n. (-s,-e) : [Bro-Suis] devezhiad labour g.
Tagzeitenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] eurioù lies., eureier lies.
Tagzeitenliturgie b. (-) : [relij.] eurioù lies., eureier lies.
Taifun g. (-s,-e) : tifon g., kelc'hwidenn b.
Taiga b. (-) : taiga g.
Taigaspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h teñval g.
Taille b. (-,-n) : **1.** [korf.] bandenn b., dargreiz g., kreiz g. ; *bis zur Taille,* betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf, betek an divgroazell ; **2.** [gwiad.] ment b. ; *auf Taille gearbeitetes Kleid,* dilhad dres g., dilhad dreset g. ; **3.** [istor, Bro-C'hall] tailh b.
tailliert ag. : [gwiad.] dres, dreset ; *taillliertes Kleid,* dilhad dres g., dilhad dreset g.
Taiwan n. : Taiwan b.
Tajo g. (- *pe* -s) : Tajo b.
Takel n. (-s,-) : [merdead.] palank g., traouilh g.
Takelage b. (-,-n) : [merdead.] paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.
takeln V.k.e. (hat getakelt) : paramantiñ, fardañ, greiañ.
Takelung b. (-) : [merdead.] **1.** paramanterezh g., greiañ g. ; **2.** paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.
Takelwerk n. (-s) : [merdead.] paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.
Takt g. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] mentadurezh b., mentad g., mentadur g., kaskouezh g. ; *Dreivierteltakt,* mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g. ; *den Takt angeben, den Takt schlagen,* bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh, mentañ [ar c'horoll, ur ganaouenn, un ton], rein lusk [d'ar c'horoll, d'ur ganaouenn, d'un ton] ; *im Takt,* a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs ; *im Acht-Minuten-Takt,* bep eizh munutenn.
2. *aus dem Takt kommen,* **a)** koll ar gadañs ; **b)** [dre skeud.] koll e oremuz, en em rouestlañ (Gregor) ; *jemanden aus dem Takt bringen,* **a)** lakaat u.b. da goll ar gadañs ; **b)** [dre skeud.] divarc'hañ (abafiñ, bac'hiñ, strafuilhañ, chalmiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, lakaat u.b. berr, saouzaniñ u.b. (Gregor).
3. [dre heñvel.] *der Takt der Maschinen,* fraoñverezh ar mekanikoù g. ; *Arbeitstakt,* daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g.
4. [tekn.] taol g., pred-amzer g. ; *der Viertaktmotor,* ar c'heflusker pevar zaol g., ar c'heflusker pevar fred g., ar c'heflusker pevar fred-amzer g.
5. kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g., kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., soutilded b. ; *es fehlt ihm an Takt,* chom a ra gantañ da zeskiñ c'hoazh, lourt (dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, amzere) eo a-wechoù, n'eo ket dilikat tamm ebet, n'eo ket kuñv neudenn ebet, n'eo ket un den dereat, pounner eo e votoù, ne oar ket ar stek ; *Mangel an Takt,* diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdiz b., lourdoni b., botoù pounner lies. ; *er geht mit Takt vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek.
taktfest ag. : **1.** skiant ar mentad gantañ ; **2.** disaouzan, divrall, difrom, distrafuilh.
Taktgeber g. (-s,-) : [stlenn.] eurier g., padrezher g.
Taktgefühl n. (-s) : kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g.
taktieren V.gw. (hat taktiert) : **1.** [sonerezh] bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh ; **2.** [dre skeud.] lakaat ur c'haderezh da dremen er pleustr ; **3.** *geschickt taktieren,* gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.
Taktik b. (-,-en) : **1.** taktik g., kaderezh g., brezelekaerezh g., doare-ober g. ; *seine Taktik ändern,* cheñch penn d'e vazh ; **2.** [brezeloniezh] kadoniezh b., kadouriezh b., taktik g.
Taktiker g. (-s,-) : taktikour g., kadoniour g.
taktisch ag. : **1.** kad-, kadoniel, kadouriezhel ; *taktische Waffen,* kadarmoù lies. ; *taktische Raketenwaffe,* kadfuc'hell b. ; **2.** [dre skeud.] *taktisch vorgehen,* gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.
taktlos ag. : pounner e votoù, lourt, dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, dijaoj, amzere, diaviz ; *taktlose Worte,* gerioù dizampart lies.
Taktlosigkeit b. (-) : diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdiz b., lourdoni b., botoù pounner lies., diavizded b.
taktmäßig ag. : a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs.
Taktmesser g. (-s,-) : menter g., mentataer g., bommer g., mentader g.
Taktstock g. (-s,-stöcke) : gwialenn ar penn orkestra b., gwalenn-ventadañ b., bazh (gwalenn b.) ar pennsoner b.
Taktstrich g. (-s,-e) : [sonerezh] sparl mentad g.
Taktteil g. (-s,-e) : pred-amzer g., pred g. ; *betonter Taktteil,* [sonerezh] pred-amzer kreñv g., pred kreñv g. ; *unbetonter Taktteil,* pred-amzer gwan g., pred gwan g.
taktvoll ag. : kuñv, dilikat, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, hag a oar ar stek.
Taktzeit b. (-,-en) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g.
Tal n. (-s,Täler) : **1.** traoñienn b., saonenn b., saon b., saonenn b., deval g., devalenn b., flagenn b., flondrenn b., kampoullenn b., nant g., traoñ g. [*liester* traoñioù, trevier], izelenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù,

pantoù], stankenn b., toullenn b. ; *enges Tal,* kanienn b., stankenn b. ; *kleines Tal,* saon b., kampoullenn b., kanienn b., kampoull g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g., komm g., flondrenn b., san b. ; *Hochtal,* uheldraoñienn b. ; *feuchtes Tal,* flagenn b. ; *des Tales Grund,* deun an draoñienn g. ; *zu Tal fahren,* diruilhañ gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn, mont gant red an dour ; *der Gießbach stürzt zu Tal,* diruilhañ a ra ar froud gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal,* an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *das Loiretal,* Traoñienn al Liger b. ; *ein mit Obstbäumen bepflanztes Tal,* un draoñiennad frouezhenned b. ; *das Tal versinkt im Nebel, das Tal verschwimmt im Nebel,* neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; *das Tal ohne Wiederkehr,* an Draoñienn hep Distro b. ; **2.** [dre skeud., merdead.] *das Wellental*, an toull etre div wagenn g., ar bern kleuz g. ; **3.** *über Berg und Tal,* a zeval da venez, a venez da zeval - a-hed ar vro - dre draoñienn ha menez - dre grec'h ha traoñ - dre gleuz ha garzh - a votenn da flagenn - a-dreuz karter ; *über Berg und Tal wandern,* mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent - tennañ bro - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù.

talab / talabwärts Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Talar g. (-s,-e) : sae b., robenn b., simarenn b., toga b.

talaufwärts Adv. : **1.** [bezañ lec'hiet] uheloc'h ; **2.** [mont] a-enep red an dour ; **3.** war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h.

Talbewohner g. (-s,-) : traoñiennad g.

Talbrücke b. (-,-n) : karrbont g., meurbont g.

Tälchen n. (-s,-) : saon b., kampoullenn b., kanienn b., kampoull g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g., komm g., flondrenn b., san b.

Talenge b. (-,-n) : enkadur g., kev g., strizhenn b.

Talent n. (-s,-e) : **1.** donezon g./b., mailhoni b., mailhder g., mailhded b., chemet g., chem. g., stek g., fil g., galloudoù dispar lies., galloudezhioù dispar lies. ; *er hat Talent zum Zeichnen (zum Zeichner),* donezonet-kaer eo evit tresañ, ur pabor eo war an tresañ, donezonoù en deus e beg e vizied, ar stek en deus da dresañ, ampart eo da gunduiñ e greion ; *schlummernde Talente,* donezonoù morgousket lies., donezonoù e galloud lies. ; **2.** [den] mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., pabor g., ki g., kole g., tad den g., tarin g., tarinez b., mestr d'ober g., mestrez d'ober b. ; *ein darstellerisches Talent,* un dezerc'her donezonet-kaer g., ur c'hoarier donezonet-kaer g. ; **3**. [moneiz] talant g.

talentiert ag. : donezonet-kaer, ijinet-kaer, dornet-mat, mailh, dres, apert, ouesk, galloudoù dispar dezhañ ; *ein talentierter Chirurg,* ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g.

talentlos ag. : dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet-fall, dornet-fall, divalav war udb, lavek, dister.

Talentlosigkeit b. (-) : diouer a zonezonoù g., diouer a vailhoni g., lavegezh b., distervez b.

Talentschmiede b. (-,-n) : magerezh tud dreistbarrek b.

talentvoll ag. : donezonet-kaer, ijinet-kaer, dornet-mat, mailh ; *ein talentvoller Chirurg,* ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g.

Taler g. (-s,-) : **1.** [moneiz] taler g., real g., skoed g. ; *eine Elle Damast kostete fünf Taler,* pemp taler ar walenn e kouste al lien-damask ; **2.** [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert,* a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver **-** kerc'heiz a lez pesk bihan a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant **-** an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet.

Talfahrt b. (-,-en) : **1.** diskenn g. ; **2.** [dre skeud., armerzh] enkil g., gouzizenn b., flakenn b., flakadur g., diskar g., digresk g.

Talg g. (-s,-e) : **1.** soav g. ; *mit Talg einschmieren,* soavañ, induañ gant soav ; *mit Talg eingeschmiert,* soavek ; *Stück Talg,* soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe,* kourrez g. ; **2.** [bev.] sebom g.

talgartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Talgdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn sebom b., gwagrenn soav b.

Talglappen g. (-s,-) : torch-soav g.

Talgletscher g. (-s,-) : skornredenn draoñienn b.

Talgrund g. (-s,-gründe) : penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., goueled an draoñienn g. ; *feuchter Talgrund,* san b.

Talgkerze b. (-,-n) **/ Talglicht** n. (-s,-er) : **1.** gouloù-soav g., kantol soav b., gouloù-lutig g., lutig g., lutigenn b., lut g., gouloù bleiz g. ; **2.** [dre skeud.] P. *ihm geht endlich ein Talglicht auf,* sevel a ra sklêrijenn dezhañ, kroget eo da gompren, dont a ra da gompren a-benn ar fin, gwelet a ra sklaeroc'h bremañ, divogediñ a ra e spered, dizallañ a ra.

Talgrückstände lies. : koc'hien soav g.

Taliban lies. : talibaned lies.

Talibankämpfer g. (-s,-) : taliban g., bezenour taliban g., milisian taliban g.

Talion b. (-) : heñvelboan b.

Talionslehre b. (-) : lezenn an heñvelboan b. [Gregor].

Talisman g. (-s,-e) : tilsam g., ardigell b., tasman g., grigri g., amuzetez b.
Talje b. (-,-n) : [merdead.] palank g.
taljen V.k.e. (hat getaljt) : [merdead.] palankañ.
Talk[1] g. (-s) : [maen.] talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.
Talk[2] g. (-s,-s) : diviz g.
Talkessel g. (-s,-) : kelc'henn b., sirk g., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g.
talkig ag. : talkek.
Talkmaster g. (-s,-) : lusker g., habaskaer g.
Talkmasterin b. (-,-nen) : luskerez b., habaskaerez b.
Talkpuder g./n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Friakr str.
Talkshow b. (-,-s) : diviz g.
Talkum n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Friakr str.
Talmi n. (-s) : brizhvarc'hadourezh b. bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., peuzaour g. ; *das ist Talmi,* danvez faos eo, un drevez eo, un drevezadenn eo, danvez marmouzet eo, un dambrezadenn eo, traoù chop tout !
Talmigold n. (-s) : fals aour g., peuzaour g.
Talmud g. (-s,-e) : **1.** Talmud g. ; **2.** talmud g.
Talmulde b. (-,-n) : kelc'henn b., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g., toullenn b., izelenn b., traoñ g., flondrenn b., kan g.
Talmudgelehrte(r) ag.k. g./b. : talmudour g.
talmudisch ag. : talmudek.
Talmündung b. (-,-en) : genoù ar stankenn g. ; *bei der Talmündung,* e genoù ar stankenn g.
Talon g. (-s,-s) : [kenwerzh] seulenn b.
Talpunkt g. (-s,-e) : [mat.] izegenn b.
Talrichtung b. (-) : diskenn gant ar stêr g.
Talschaft b. (-,-en) : [Bro-Suis] traoñiennad b., saonennad b., saonad g.
Talsohle b. (-,-n) : **1.** penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., foñs plat an draoñienn g., goueled plat an draoñienn g., dan ar stankenn g. ; **2.** [dre skeud.] flakadur g., flakenn b., amwerzh b., isvezh g.
Talsperre b. (-,-n) : chaoser g./b., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.
Talstufe b. (-,-n) : [skornredenn] begel g.
Talüberführung b. (-,-en) : karrbont g., meurbont g.
talwärts Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.
Talweg g. (-s,-e) : **1.** hent hag a ya gant an draoñienn g. ; **2.** [douar.] talweg g., linenn poentoù izelañ un draoñienn b.
Tamarinde b. (-,-n) : [louza.] **1.** gwez-tamarindez str., gwez-tamarin str., tamarinenn b. ; **2.** [frouezh] tamarindez str., tamarinenn b.
Tamariske b. (-,-n) : [louza.] tamariskl str., gwez-tamariskl str., lorn g.
Tamariskengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-tamariskl g.
Tambour g. (-s,-e) : **1.** tabouliner g. ; **2.** [tisav.] taboulin b. ; **3.** stern brodañ g., taboulin vrodañ b.
Tamburin n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] taboulinig b., hirdaboulin b., taboulin stirlink b. ; **2.** stern brodañ g., taboulin vrodañ b.
Tampon g. (-s,-s) : **1.** tapon g., stepon g. ; **2.** [merc'hed] tapon amzerioù g.
tamponieren V.k.e. (hat tamponiert) : taponañ, steponiñ.
Tamtam n. (-s,-s) : **1.** [sonerezh] tamtam g. ; **2.** toumpi g. ; *etwas mit großem Tamtam in Szene setzen,* ober trouz bras en-dro d'udb, ober trouz betek re evit brudañ udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo udb.
TAN b. (-,-s) : [*berradur evit* **Transaktionsnummer**] niverenn dreuzgread b.
Tand g. (-s) : **1.** fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., farodiachoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., belbeterezh g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., kinklerezh g., siklud g. ; **2.** [barzh.] *das ist eitler Tand,* avel traken - avel ha moged - avel aveloù, pep tra zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - lorc'hajoù eo ha netra ken - pompadoù (brabañs, fougaserezh) ha netra ken - brabañserezh (bragerezh) tout - n'eo nemet c'hwezh hag avel - kement-se tout ned eo nemet moged - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti !
tandaradei estl. : tralalalaleno.
Tändelei b. (-,-en) : badinerezh g., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., drujerezh g., friantiz b., friantaj g., jirfollezh b.
tändelhaft ag. : farsus, fentus, friant, jirfoll, badiner.
tändeln V.gw. (hat getändelt) : **1.** bitellat, belbiañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, c'hwileta, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ ; **2.** badinat [ouzh u.b.], farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, noualantiñ, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e

zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, fringal, fringalañ, dizoac'hañ, ober e baotr yaouank.
tändelnd ag. : friant, jirfoll, badiner.
Tandem n. (-s,-s) : **1.** [marc'h-houarn] marc'h-houarn daou zibr g., ambilher g., tañdem g. ; **2.** [karr dre gezeg] karr tennet gant kezeg lakaet war ambilh g., karr tennet gant kezeg lakaet a-ambilh g., tañdem g.
Tandem-Anspannung b. (-,-en) : sterniad war ambilh g., tenn gezeg war ambilh b. ; *in Tandem-Anspannung,* war ambilh, a-ambilh.
Tandler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.
Tändler g. (-s,-) : **1.** straner g., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g. ; **2.** troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.
Tang g. (-s,-e) : **1.** [louza.] bezhin str., goumon g., gwezmor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *gestrandeter Tang,* bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., bezhin disol str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g., gourlenad bezhin g. ; *loser schwimmender Tang,* bezhin-tonn str. ; *durch Wellengang oder Sturm abgerissener Tang,* bezhin-skign str. ; *Tang zum Verbrennen,* bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; *Tang zum Ernten,* bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *Tang von der Küste herausholen,* galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Tang an der Küste sammeln,* dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *Tang ernten,* bezhina, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *mit Tang düngen,* bezhinañ, goumonañ ; *Tang aus dem Meer ziehen,* divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Platz zum Austrocknen des Tangs,* klegereg b. ; *mit reichen Tangbeständen,* bezhinek ; *reiche Tangvorkommen begünstigend,* bezhinus ; **2.** *Tang als Düngemittel,* bezhin g., tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizenerde,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.
Tang-Diemen g. (-s,-) : kazeg b. [*liester* kazegennoù], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b., bodenn vezhin b., bodennad vezhin b.
Tangdünger g. (-s,-) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g., bezhin g.
Tangens g. (-,-) : [mat.] spinenn b., tangent g.
Tangente b. (-,-n) : **1.** [mat.] spinenn b., linenn a-spin b., tangent g. ; **2.** hent-tro g.
tangential ag. : spinat, a-spin.
Tangentialkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh spinat g., nerzh a-spin g.
Tanger n. : Tanje b.
Tangernte b. (-,-n) : bezhinad g., bezhinadeg b., bezhinaerezh g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; *Saisonarbeiter, der bei der Tangernte hilft,* pitouilher g. ; *auf Tangernte spezialisiertes Schiff,* bag vezhina b. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Tangernte,* un devezhiad kerc'hat bezhiñ g. ; *Sense für die Tangernte auf See,* gilhotin b.
Tangfeld n. (-s,-er) : bezhineg b.
Tanggabel b. (-,-n) : krog aod g.
tangieren V.k.e. (hat tangiert) : **1.** spinañ, rifat, tremen a-rez da, reziñ ; **2.** sellet ouzh ; *das tangiert ihn nicht,* ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo dezhañ - heñvel dra eo dezhañ - ne ra forzh - ne laka van ebet gant an dra-se - ne ra na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann dezhañ - ne ra ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz dezhañ - ne ra foeltr-kaer gant an dra-se - koulz tra eo dezhañ - dichastre eo diouzh an traoù-se - ne ra na van na kaoz ouzh kement-se - n'emañ ket e chal gant kement-se - diseblant eo ouzh kement-se holl - ne ra na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ra foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket dezhañ - ne laz ket dezhañ.
Tango g. (-s,-s) : tango g.
Tanguy g. : Tangi g.
Tangwald g. (-es,-wälder) : bezhineg b.
Tank g. (-s,-s/-e) : **1.** beol b., botenn b., endalc'her g., kibenn b. ; *Öltank,* beol an eoul b. ; *ein Tank voll Erdöl,* ur veoliad eoul-maen b. ; *wie viel Liter fasst dieser Tank ?* pet litrad a c'hell mont e-barzh ar veol-se ? ; *dieser Tank ist wasserdicht,* ar veol-se ne zever ket, ar veol-se ne goll ket ; **2.** [lu] karr-emgann g., karr-arsailh g., karr-argad g., karr hobregonek g., karr-brezel g., tank g.
Tankdeckel g. (-s,-) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.
tanken V.gw. (hat getankt) : lakaat tireoul er veol, lakaat dour-tan er feunteun, lakaat dour-tan er veol ; *volltanken,* kemer ul leuniadenn, lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar veol gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, P. adouilhañ.
V.k.e. : *Benzin tanken,* lakaat strilheoul er veol, lakaat dour-tan er feunteun ; *Öl tanken,* lakaat eoul e-barzh ur veol bennak, kargañ eoul ; *frische Luft tanken,* aveliñ (freskaat) e benn, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor).
Tanker g. (-s,-) : [merdead.] eoullestr g., beollestr g.
Tankette b. (-,-n) : [lu] karr-biskoulenn g.
Tankfüllung b. (-,-en) : leuniadenn b., kargerezh ar veol g., leuniadur ar veol g.
Tankinhalt g. (-s,-e) : endalc'h ur veol g., dalc'had ur veol b.
Tanklaster g. (-s,-) / **Tanklastzug** g. (-s,-lastzüge) : beolgarr g.
Tanksäule b. (-,-n) : plomenn strilheoul b., pomp trelosk g.
Tankschiff n. (-s,-e) : [merdead.] eoullestr g., beollestr g.
Tankstelle b. (-,-n) : porzh-servij g.
Tankverschluss g. (-es,-verschlüsse) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.
Tankwagen g. (-s,-) : beolgarr g.
Tankwart g. (-s,-e) : trelosker g., P. paotr ar porzh-servij g., paotr ar strilheoul g.
Tankwartin b. (-,-nen) : treloskerez b., P. plac'h ar porzh-servij g., plac'h ar strilheoul b.
Tann g. (-s,-e) : [barzh.] koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.

Tanne b. (-,-n) : **1.** [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; *mit Tannen reich bepflanzt,* saprek ; **2.** [dre skeud.] *schlank wie eine Tanne,* ken mistr ha strink, mistr evel ul logodenn, hirvoan.
Tännchen n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.
Tannenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenäpfel sind kegelförmig,* an avaloù-pin (ar blogoù) a zo pikernioù anezho.
Tannenbaum g. (-s,-bäume) : **1.** [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; **2.** [dre astenn.] gwez Nedeleg str.
Tannengehölz n. (-es,-e) : koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.
Tannenhäher g. (-s,-) : [loen.] tarzher-kraoñ brizhellek g., torrer-kraoñ brizhellek g., kegin-bin b.
Tannenmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kilpenn gwenn g., pennduig g.
Tannennadel b. (-,-n) : [louza.] barv-pin str., delienn-bin b. [lies. : delioù-pin] ; *Tannennadeln,* belc'hoù lies., delioù-pin lies., barv-pin str., barboù pin lies., barlaskoù pin lies.
Tannenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.
Tannenzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig,* an avaloù-pin (ar blogoù) a zo pikernioù anezho.
Tannenzapfenschuppe b. (-,-n) : [louza.] skant aval-pin str.
Tannenzapfentier n. (-s,-e) : [loen.] pangolin g. [*liester* pangolined].
tannieren V.k.e. (hat tanniert) : kivijañ.
tannig ag. : [louza.] leun a sapr, saprek.
Tannin n. (-s,-e) : **1.** [kimiezh] kivij g., palem g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b. ; **2.** [gwin] tannin g.
Tännlein n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.
Tännling g. (-s,-e) : [louza.] **1.** saprenn yaouank b., sapr yaouank str., gwez-sapr yaouank str. ; **2.** [tokoù-touseg] oroñjez str.
Tantal n. (-s) : [kimiezh] tantal g.
Tantalus g. (-) : [mojenn.] Tantalos g.
Tantalusqual b. (-,-en) : jahin Tantalos g. ; *Tantalusqualen ausstehen,* gouzañv jahin Tantalos, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv garv, reuziñ poanioù kriz, gouzañv (diwaskañ) poanioù kriz, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat.
Tantchen n. (-s,-) : P. mogna b., mognaig b., tintin b., noun b.
Tante b. (-,-n) : **1.** moereb b., P. tintin b., noun b., mogna b., mognaig b. ; *das ist eine Tante,* ur voereb din eo ; *eine Tante meines Ehemannes,* ur voereb d'am gwaz b. ; *eine nicht eingeheiratete Tante, eine direkt verwandte Tante,* ur voereb kompez b. ; *das ist eine eingeheiratete Tante,* honnezh a zo moereb da-heul din ; **2.** boufam b., maeronez b., moereb b. ; **3.** pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.
Tante-Emma-Laden g. (-s,-Läden) : ti-kenwerzh bihan mod kozh g.
tantenhaft ag. : **1.** moerebel ; **2.** orbidus, brizheleveziek, mitaouik, milis.
Tantieme b. (-,-n) : perann b.
Tantiemen lies. : gwirioù aozer lies.
Tanz g. (-es,Tänze) : **1.** dañs g., koroll g., korolladenn b., korollerezh g., korolladeg b., tro-zañs b., tro dañs b., tro-goroll b. ; *gleitender Tanz,* dañs a-ruz g. ; *Springtanz,* dañs a-sailhoù g. ; *luftiger Tanz,* dañs skañv ha mibin g. ; *sie nahm den Tanz an*, asantiñ (grataat) a reas ober un dro-zañs (un dro dañs, un droiad dañs, un dro-goroll) gantañ ; *zum Tanz gehen,* mont da zañsal ; *sich dem Tanz anschließen,* mont d'an dañs ; *wilder Tanz,* dañs diaoulek g., fich-lostenn g. ; *Tanz im Freien,* fest-noz (fest-deiz) dindan an amzer b, abadenn dañsoù e kambr ar stered (e maner Lonk-Avel, war ar frank) b. ; *zum Tanz auffordern,* pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanz aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb,* paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *sich im Tanze wiegen,* [goapaus] hejañ e c'hwen, tripal oc'h heuliañ lusk ar sonerezh, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ ; **2.** *der Tanz um das goldene Kalb,* azeulidigezh al leue aour b. ; **3.** *der Tanz der Wellen,* birvilh ar gwagennoù g., hej ar gwagennoù g. ; **4.** *Totentanz,* dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b. ; **5.** [dre skeud.] P. *jemandem einen Tanz machen,* ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober buhez war u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., ober ur vosenn d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b.
Tanzabend g. (-s,-e) : nozvezh dañs b., abardaevezh-koroll g., fest-noz b., bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g.
Tanzbar b. (-,-s) : ti-dañs g.
Tanzbein n. (-s) : [tro-lavar] *das Tanzbein schwingen,* [dre fent evit dañsal] hejañ e c'hwen, tripal, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ.
Tanzboden g. (-s,-böden) : sal-dañs b., leurenn-dañsal b.
Tanzcafé n. (-s,-s) : ti-dañs g.
Tänzchen n. (-s,-) : dañsig g., korollig g., tamm tro-zañs g., tro-zañs b., tro-goroll b.
Tanzdiele b. (-,-n) : sal-dañs b.
tänzeln V.gw. (hat getänzelt / (gant un durc'hadur) ist getänzelt) : **1.** lammedikat, mont a-biklammoù, dizoac'hañ, gousailhañ ; *feiner Staub tänzelt im Sonnenschein,* gwelet e vez poultrennoùigoù o tañsal e bannoù an heol, gwelet e vez eufl o plavañ e bannoù an heol ; **2.** karnata, pavata, bragal, fringal, pilpazañ, tripal ;

das Pferd tänzelt ungeduldig, karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.

tanzen V.gw. (hat getanzt / (gant un durc'hadur) ist getanzt): **1.** [hat] : dañsal, korolliñ, riblañ, tripal, ober un dro-zañs, ober un dro-goroll ; *gut tanzen,* dañsal brav, mont brav en-dro, bezañ reizh da zañsal ; *sie tanzt zum Entzücken*, un dudi (ur yec'hed, ur chalm, ur voem, un ebat) eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, ur fent eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo gwelet anezhi o tañsal, honnezh a ya brav en-dro, gwashat ma tañs brav ! ; *wollen Sie mit mir tanzen ?* ha c'hoant ho po ober un dro-zañs ganin ? ha dañsal a rafec'h ganin ? ; *eng umschlungen tanzen,* dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; [dañserez] *auf der Spitze tanzen,* ober begoù ; *im Sommer wurde draußen auf dem Hof getanzt,* en hañv e veze dañs war ar porzh ; *beschwingt tanzen,* dañsal evel ur bizenn, dañsal plaen ; *zu Rock tanzen, zu Rockmusik tanzen,* dañsal ar rock ; *wenn die Katze fort ist, tanzen die Maüse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch,* pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad - lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h.

2. [ist] : P. *aus der Reihe tanzen,* rebarbiñ, ourzal, rebekat, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn, na ober nemet e benn e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont dreist-penn, direizhañ, mont da-heul, na ober evel ar re all, bezañ un den dioutañ e-unan, sevel e gribell, trec'hiñ gouenn, na vezañ war an ton.

3. [hat] : hejañ, luskañ, fiñval ; [dre heñvel] *die Mücken tanzen in der Luft,* emañ ar c'hwibu o c'hournijellañ en aer ; *der Wind lässt die trockenen Blätter tanzen,* gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h - an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - darnijal a ra an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - an avel a ra d'an delioù kornigellat ; *der Wind lässt ihr Haar tanzen,* an avel a laka he blev da hejañ ; *das Boot tanzt auf den Wellen,* gwintet-diwintet e vez ar vag gant ar gwagennoù ; *nach jemandes Pfeife tanzen,* sentiñ evel ur c'hi ouzh u.b., bezañ pont ha plankenn d'u.b., ober torchenn d'u.b., bale moan (strizh, kempenn) gant u.b., charreat moan gant u.b., bale plaen gant u.b., bezañ kaset diwar-benn e fri gant u.b., sentiñ ouzh u.b. evel deñved, sentiñ ouzh u.b. hep klemm na gwigour, bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b., sentiñ ouzh u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., bezañ gouzer ha skabell dindan treid u.b. ; *den Knüppel tanzen lassen,* c'hoari ar vazh ; *er will auf zwei Hochzeiten tanzen,* war un dro e fell dezhañ bezañ er foar hag er park, war un dro e fell dezhañ bezañ er forn hag er vilin, klask a ra kaout ar glas hag ar sec'h, klask a ra lazhañ div c'had gant un tenn, emañ o redek div c'had ; *man kann nicht auf zwei Hochzeiten gleichzeitig tanzen,* ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken.

V.k.e. (hat getanzt) : dañsal, korolliñ ; *Walzer tanzen,* valsiñ, dañsal ar valsenn ; *Rock'n'Roll tanzen,* dañsal ar rock'n'roll, korolliñ ar rock'n'roll.

Tanzen n. (-s) : dañs g., koroll g., korollerezh g. ; *zum Tanzen auffordern,* pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb,* paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *er ist ganz auf das Tanzen versessen,* gwrac'h eo da zañsal ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt,* difennet e oa bet ar c'horolloù dre an Iliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an Iliz.

Tänzer g. (-s,-) : dañser g., koroller g., ribler g.

Tänzerin b. (-,-nen) : dañserez b., korollerez b., riblerez b.

tänzerisch ag. : **1.** ... dañs, ... dañsal, ... dañser, ... koroller, korollek, dañsus, korollus, korollek ; **2.** [dre skeud.] gant gras, gant grasiusted, grasius.

Tänzerschaft b. (-,-en) : **1.** dañserien lies., korollerien lies. ; **2.** [c'hoariva] laz-koroll g.

Tanzfest n. (-es,-e) : bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g.

Tanzfläche b. (-,-n) : leurenn dañs b. ; *hier haben wir eine gute Tanzfläche,* amañ eo plaen da zañsal.

Tanzgruppe b. (-,-n) : laz-koroll g., strollad dañserien g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad]

Tanzkapelle b. (-,-n) : laz sonerezh koroll g.

Tanzkomposition b. (-,-en) : korollouriezh b.

Tanzkränzchen n. (-s,-) : bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g.

Tanzkunst b. (-) : **1.** korollouriezh b. ; **2.** dañs g., koroll g., korollerezh g.

Tanzkurs g. (-es,-e) : kentelioù dañs lies. ; *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs,* gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal.

Tanzlied n. (-,-er) : sonenn b., tro-zañs b., kanaouenn da zañsal b. ; *ein Tanzlied singen,* kanañ un dro-zañs, kanañ da zañsal.

Tanzlokal n. (-s,-e) : ti-dañs g., sal-dañs b.

tanzlustig ag. : hag a blij dezhañ dañsal.

Tanznummer b. (-,-n) : tro-zañs b., abadenn-zañs b.

Tanzmusik b. (-) : sonerezh koroll g., sonerezh da zañsal g., troioù-dañs lies.

Tanzorchester n. (-s,-) : laz sonerezh koroll g.

Tanzpaar n. (-s,-e) : koublad dañserien g.

Tanzparty b. (-,-s) : abadenn dañsal prevez b.

Tanzpartner g. (-s,-) : kendañser g., komper dañsal g.

Tanzpartnerin b. (-,-nen) : kendañserez b., komer dañsal b. ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht,* an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile.

Tanzsaal g. (-s,-säle) : sal-dañs b.

Tanzschritt g. (-es,-e) : paz dañs g.

Tanzschuh g. (-s,-e) : skarpin g., botez dañs b.

Tanzschule b. (-,-n) : skol-dañs b., skol-goroll b.

Tanzseil n. (-s,-e) : fun stegn b.

Tanzstunde b. (-,-n) : kentel dañs b., kentel goroll b.

Tanzveranstaltung b. (-,-en) : bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g.
Taoismus g. (-) : taoegezh b., taoouriezh b.
Taoist g. (-en,-en) : taoour g.
Tapergreis g. (-es,-e) : kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., hader karotez g.
Tapet n. (-s) : **1.** doubier b., toubier b., touzier b. ; **2.** *etwas aufs Tapet bringen,* lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, lakaat udb war an doubier, lakaat udb war an tabier, digeriñ ur gaoz bennak, degas udb war an daol.
Tapete b. (-,-n) : **1.** paper-moger g., paper-livet g., pallenn-moger g. ; *die Tapete hat sich gelöst,* dispeg eo ar paper-moger ; *die Tapete von der Wand entfernen, die Tapete von der Wand abmachen,* dispegañ ar paper diouzh ar voger ; **2.** [dre skeud.] *die Tapeten wechseln,* ober un achap, ober un achapadenn, cheñch bro un tammig da freskaat e benn, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch rouantelezh.
Tapetenbahn b. (-,-en) : hedad paper-moger g.
Tapetenmacher g. (-s,-) : paperer g., pallenner g.
Tapetenpapier n. (-s,-e) : paper-moger g., paper-livet g. ; *Reststreifen von Tapetenpapier,* flipennoù paper-livet lies.
Tapetenrolle b. (-,-n) : rollad paper-moger g., roll paper-moger g.
Tapetentür b. (-,-en) : dor kuzhet gant paper-moger b.
Tapetenwechsel g. (-s,-) : [dre skeud.] P. *einen Tapetenwechsel brauchen,* rankout cheñch bro un tammig, rankout cheñch avel d'e bilhoù, kaout ezhomm bras d'ober un achap, kaout ezhomm bras d'ober un achapadenn, kaout ezhomm bras da freskaat e benn.
tapezieren V.k.e. (hat tapeziert) : paperañ, pallennañ.
Tapezieren n. (-s) : pallennerezh g., papererezh g.
Tapezierer g. (-s,-) : paperer g., pallenner g.
Tapeziererin b. (-,-nen) : papererez b., pallennerez b.
tapfer ag. : kadarn, kalonek, dispont, disaouzan, glev, hardizh, her, kastret-mat, kourajus, preus, den (*liester* tud) ; *tapfere Leute,* tud kalonek lies., tud a galon lies., tud kadarn lies. ; *tapfer im Kampf,* kadarn (kalonek, dispont, hep aon ebet, preus) e-kreiz an argad, kadarn en emgann, disaouzan war an dachenn-vrezel, ur brezelour preus anezhañ, ur brezelour bras anezhañ (Gregor) ; *tapfer sein,* kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, na vezañ moan e galon, kaout nerzh-kalon, bezañ kalonek, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; *den Tapferen hilft das Glück,* an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounit ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal.
Adv. : **1.** *tapfer trinken,* lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, evañ kaer, evañ hardizh, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, trezennañ, kleuzañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug ; **2.** gant kalon, ent-kalonek, kalonek ; *sich tapfer schlagen,* stourm dispont, stourm gant kadarnded, stourm kalonek ouzh an enebourien, stourm diflach ; *tapfer weiter kämpfen,* derc'hel da stourm hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ ; *die Schmerzen tapfer ertragen,* kiañ ouzh ar boan.
Tapferkeit b. (-) : kalonegezh b., kalon b., nerzh-kalon g., kadarnded b., kadarnder g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kouraj b., herder g., herded b. ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarnded ?
Tapioka b. (-) : tapioka g.
Tapir g. (-s,-e) : [loen.] tapir g.
Tapisserie b. (-,-n) : pallenn-moger g., tenneris g.
tapp [estl.] : tok, dao, tao, tak.
Tapp g. (-s,-e) : **1.** flac'hadig g., palvad g. ; **2.** penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.
tappen V.gw. (hat getappt / ist getappt) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *wir tappen im Dunkel,* **a)** tastornat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) a reomp en deñvalijenn, mont a reomp a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp diouzh an harzoù e-kreiz an deñvalijenn ; **b)** [dre skeud.] chom a reomp boud, n'eo ket gwall aezet ar gudenn da zibunañ, n'eus penn na lost d'ar gudenn-se, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emaomp, chom a reomp en entremar.
tappend ag. : war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta.
Tappende(r) ag.k. g./b. : tastorner g., tastornerez b.
täppisch ag. : P. glaouch, amparfal, lopes, dizampart, patellek, pestuek, gourt, divalav.
tapptapp : [estl.] tok-tok, dao dao, tao tao, tak tak.
Taps g. (-es,-e) : **1.** flac'hadig g., palvad g. ; **2.** penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., balouard g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.
tapsen V.gw. (hat getapst / ist getapst) : **1.** tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; **2.** bezañ pounner e gerzhed, bezañ divalav e gerzhed, bezañ teuc'h da vale, bezañ teuc'hek, bezañ tezeok, kerzhet en un doare divalav, bezañ peudek, bezañ andraf, bezañ peus, bezañ tuzumek, bale lopes.

tapsig ag. : P. glaouch, amparfal, dizampart, divalav, patellek, pestuek, lopes, gourt.
Tara b. (-,Taren) : [kenwerzh] pouez ar pakadur g., pouez marv g.
Taramas n. (-) : [kegin.] tarama g.
Tarantel b. (-,-n) : **1.** [loen.] tarentolenn b. ; **2.** *aufspringen wie von der Tarantel gestochen*, piklammat evel pa vefe Gwilhou gozh o lipat revr an-unan.
Tarantella b. (-,-s/-en) : [dañs] tarentellenn b.
tarieren V.k.e. (hat tariert) : [kenwerzh] pouezañ pakadur udb, ober pouez marv udb, ober ar pouez marv.
Tarif g. (-s,-e) : **1.** priz g. ; **2.** feur g., feurbriz g. ; *nach Tarif bezahlt,* gopret evel dleet, gopret diouzh ar feur-emglev.
Tarifabkommen n. (-s,-) **/ Tarifabschluss** g. (-es,-abschlüsse) : feur-emglev war ar goproù g., emglev a-stroll war ar goproù g., kenemglev-micher war ar goproù g.
Tarifautonomie b. (-) : librentez da skoulmañ ur feur-emglev war ar goproù b.
Tarifgruppe b. (-,-n) : rummad gopr g.
tarifieren V.k.e. (hat tarifiert) : lakaat ur priz da, feuriañ, feurbrizañ.
Tarifierung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g.
tariflich ag. : diouzh ar feur.
Tariflohn g. (-s,-löhne) : gopr izek gwarantet g., gopr izek diouzh ar feur-emglev g.
tarifmäßig ag. : diouzh ar feur.
Tarifordnung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goproù g., feuriad g.
Tarifpartner g. (-s,-) : keveler c'hweliadel g., keveler sokial g.
Tarifpartnerin b. (-,-nen) : kevelerez c'hweliadel b., kevelerez sokial b.
Tarifrunde b. (-,-n) : kenvreutaerezh war ar goproù g.
Tarifsatz g. (-s,-sätze) : feur gopr g.
Tariftabelle b. (-,-n) : taolenn-feurioù b., taolennad-feurioù b.
Tarifvereinbarung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goproù g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g.
Tarifverhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh war ar goproù g.
Tarifvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev war ar goproù g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g., c'hwelgevrat b.
Tarnanstrich g. (-s,-e) : livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., livaj kaki g.
Tarnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad darguzhat g., gwiskamant aozet da guzhat g., gwiskamant touellivet g. gwiskamant touellaozet g., gwiskamant kaki g.
tarnen V.k.e. (hat getarnt) : darguzhat, touellivañ, touellaozañ, livajañ da guzhat, aozañ da guzhat.
V.em. : **sich tarnen** (hat sich (t-rt) getarnt) : darguzhat, en em dreuzwiskañ, en em guzhat dindan un neuz faos.
Tarnfarbe b. (-,-n) : livaj darguzhat g., livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., kaki g.
Tarnfirma b. (-,-firmen) : [kenwerzh] kevredad skramm g., kevredad andorenn g., kevredad darguzhat g., kevredad prester anv g.
Tarnkappe b. (-,-n) : kabell-hud a laka da vezañ diwelus g.
Tarnkappenbomber g. (-s,-) : [lu] nijerez c'hougel b., nijerez c'hougelek b.
Tarnname g. (-ns,-en) : anv-pluenn g., anv-brezel g., anv faos g., anv forjet g.
Tarnung b. (-,-en) : **1.** darguzherezh g., darguzhat g., touellaozadur g., touellivadur g. ; **2.** anv faos g., anv forjet g.
Tarock n. (-s,-s) : [kartoù] tarot g.
Tartan®[1] g. (-s) : [sport] tartan® g.
Tartan[2] g. (-s) : [gwiad.] tartan g.
Tartaros g. (-) **/ Tartarus** g. (-) : [mojenn.] Tartaros g., Tartar g.
Tartrat g. (-s,-e) : [kimiezh] tartrat g.
Tartrazin n. (-s) : [kimiezh] tartrazin g.
Tartsche b. (-,-n) : [istor, skoed] tirenn b.
Täschchen n. (-s,-) : godellig b. ; *das Täschchen,* ar boursikod g., ar c'hodell vihan b.
Tasche b. (-,-n) : **1.** chakod g., chakodad g., godell b., godellad b., fiched g., fichedad g., god g., poch g., pochad g., sac'h g., sac'had g. ; *Innentasche,* fiched g., godell dindan b., godell guzh b. ; *Außentasche,* godell war-benn b. ; *volle Tasche,* chakodad g., godellad b., fichedad g., pochad g. ; *etwas in seine Tasche stecken,* sikañ udb en e c'hodell, choukañ udb en e c'hodell, punañ udb en e c'hodell, lakaat udb en e c'hodell (en e chakod), plantañ udb en e c'hodell (en e chakod), godellañ udb, chakodiñ udb ; *etwas aus seiner Tasche ziehen, etwas aus der Tasche holen,* dic'hodellañ udb, dichakotañ udb ; *er hat immer ein Stück Brot in der Tasche,* un tamm bara a vez atav gantañ e korn e c'hodell, un tamm bara a vez atav gantañ en e boch ; *er hatte zweitausend Euro bei sich in der Hosentasche,* daou vil euro a oa gantañ e godell e vragoù ; *eine Tasche voll Bonbons,* ur chakodad madigoù g., ur c'hodellad vadigoù b., ur pochad madigoù g. ; *mit einer Tasche versehen sein,* bezañ godellek ; *er hat die Taschen voll Geld,* arc'hant bras en deus leizh e c'hodelloù ; *alle Taschen eines Kleidungsstücks,* ur godelloù g.
2. [dre skeud.] *jemanden in die Tasche stecken,* dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; *den stecke ich in meine Tasche,* sorc'henniñ a rin anezhañ, evitañ e vin, barrek on warnañ ; *etwas wie seine Westentasche kennen,* bezañ arroutet war udb, anavezout anat (sklaer) udb (Gregor), gouzout udb dreist penn e viz, gouzout reizh (ervat, mat) udb ; *jemanden wie seine Westentasche kennen,* gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, bezañ debret ur minod holen gant u.b., gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl

ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout diouzh u.b. gwelloc'h eget hini, gouzout brav diouzh u.b. (Gregor) ; *die Fäuste in der Tasche ballen,* moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped ; *in die Tasche greifen,* mont d'e c'hodell evit paeañ udb, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *aus eigener Tasche bezahlen,* paeañ diwar-bouez e yalc'h, diyalc'hañ evit udb, foñsañ arc'hant (Gregor), ober udb en e vizoù e-unan, delc'her ur c'holl en e du e-unan, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen,* al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; *einem auf der Tasche liegen,* bevañ diwar-goust u.b., bevañ e mizoù u.b., debriñ u.b., bevañ war gein u.b., bezañ war lêr u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ àr-goust u.b. ; *jemandem Geld aus der Tasche ziehen,* truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., laerezh u.b. ; *die Hände auf der Tasche halten,* bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ ur Yannig sec'h a gein, bezañ start war an distag, bezañ kras e revr, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein (tost e groc'hen d'e gein), bezañ peg-start hec'h hiviz ouzh he c'hein, nac'hañ paeañ, bezañ tost d'e wenneien ; *in die eigene Tasche arbeiten,* sachañ an dour d'e vilin, tennañ an dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, toullañ evitañ e-unan, ober yalc'h, ober godell ; *sich (t-d-b) die eigenen Taschen füllen, sich (t-d-b) die Taschen (voll)stopfen,* ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), lardañ, lartaat, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, bastañ mat pep tra evit an-unan, pluñvañ, kreoñañ ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche greifen,* ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

3. sac'h g., sac'had g., poch g., ru g., ruad g. ; *Umhängetasche,* sac'h g., sac'h-skoaz g. ; *Aktentasche,* doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.

Taschenausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakod b.

Taschenbuch n. (-s,-bücher) : [moull.] levr-godell g., levr-chakod g.

Taschenbuchausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakod b.

Taschencomputer g. (-s,-) : urzhiataer-godell g., urzhiataer-chakod g.

Taschendieb g. (-s,-e) : c'hwenner godelloù g., skraper-yalc'h g., skarzher-godelloù g., troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g.

Taschendiebin b. (-,-nen) : c'hwennerez c'hodelloù b., skraperez-yalc'h b., skarzherez-c'hodelloù g.

Taschendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwennerezh godelloù b., skraperezh-yalc'h g., skarzh-godelloù g.

Taschenformat n. (-s,-e) : mentrezh-godell g., mentrezh-chakod g., ment-c'hodell b., ment-chakod b.

Taschengeld n. (-s,-er) : arc'hant bihan g., arc'hant Sul g., rabeoù lies.

Taschenkalender g. (-s,-) : koundeiziadur g., kounlevr g., deiziataer g.

Taschenklappe b. (-,-n) : stolikenn c'hodell b., lorikenn chakod b.

Taschenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-saoz g., kousker g., krank-kousker g., torzhell b. ; *männlicher Taschenkrebs,* tarv-krank-kousker g., tarv-krank-saoz g.

Taschenlampe b. (-,-n) : lamp-godell g., gouloù godell g.

Taschenmesser n. (-s,-) : kanived b., kontell c'hodell b., kontell-bleg b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen,* digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *ausgeklapptes Taschenmesser,* kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

Taschenrechner g. (-s,-) : jederez-c'hodell b., jederez-chakod b., jederezig b., riñverez c'hodell b., riñverez chakod b.

Taschenspieler g. (-s,-e) : sigoter g.

Taschenspielerei b. (-,-en) : sigoterezh g.

Taschenspielerstreich g. (-s,-e) **/ Taschenspielerstück** n. (-s,-e) **/ Taschenspielertrick** g. (-s,-e/-s) : tro ouesk b., sigotadenn b.

Taschentuch n. (-s,-tücher) : frilien g., lien-fri g., mouchouer g., mouchouer-godell g., mouchouer god g., kouricher g., mouched g. ; *ohne Taschentuch,* divouchouer ; *ein Taschentuch voll Bonbons,* ur mouchouerad madigoù g. ; *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu ersticken,* stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù.

Taschentuchzipfel g. (-s,-) : korn ar frilien g., beg ar frilien g.

Taschenuhr b. (-,-en) : eurier-godell g., eurier-chakod g., P. penn-ognon g.

Taschner g. (-s,-) **/ Täschner** g. (-s,-) : marokiner g.

Taskleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn ar poelladoù b., barrenn an trevelloù b.

Tasmanien n. (-s) : Tasmania b.

Tässchen n. (-s,-) : tas bihan g., tasenn vihan b., tasig g., tasennig b., tasadig g., tasennadig b.

Tasse b. (-,-n) : **1.** tas g., tasenn b., tasad g., tasennad b. ; *Obertasse (Tassenkopf),* tas g., tasenn b. ; *Untertasse,* pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-

tas g., pladig tasenn g., pladennig tasenn b. ; *henkellose Tasse,* tas diskouarn g., tasenn diskouarn b. ; *eine Tasse Kaffee,* un tasad kafe g., un dasennad kafe b. ; *eine Kaffeetasse,* un tas evit ar c'hafe g., un dasenn evit ar c'hafe b. ; *aus der Tasse trinken,* evañ diouzh un dasenn ; *große Tasse,* bolenn b., bolennad b. ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen,* ur gramenn a zo e foñs ar volenn gafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe.
2. [dre skeud.] *nicht alle Tassen im Schrank haben,* c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.
3. [dre skeud.] P. *eine trübe Tasse,* un dristadenn b., ur penn kozh g., ur penn trist g., ur sparler-dudi g., ur penn-teñval g.
Tassenkopf g. (-s,-köpfe) : tas g., tasenn b.
Tast- : … stekiñ, … touch, stokadel.
Tastatur b. (-,-en) : [stlenn.] stokellaoueg b., klavier g.
tastbar ag. : **1.** teutadus, meridik ; **2.** stokadus, hestok.
Taste b. (-,-n) : stokell b. ; *die Tasten des Klaviers,* stokelloù ar piano lies.
Tastempfindung b. (-,-en) : santadenn douch b., eraezadenn stokadel b.
tasten V.k.e. (hat getastet) : **1.** tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata ; **2.** [tredan.] poulzañ ; *getastetes Licht,* gouloù poulzet g.
V.gw. (hat getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste nach etwas,* klask a ran udb a-dastorn ; *im Dunkeln tasten,* tastornat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) en deñvalijenn, mont a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta) e-kreiz an deñvalijenn.
V.em. : **sich tasten** (hat sich (t-rt) getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste mich bis zur Tür,* mont a ran a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta) betek an nor, mont a ran betek an nor en ur bafalañ, mont a ran betek an nor en ur doulbabañ.
Tasten n. (-s) : **1.** touch g. ; **2.** tastorn g., tastornerezh g., stekiñ g. ; **3.** [pellskriver] embregataerezh g., embregata g., maneamant g., pellskrivañ g.
tastend ag. : war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta ; *tastende Versuche machen,* daresaeañ.
Tastende(r) ag.k. g./b. : tastorner g., tastornerez b.
Tastenbrett n. (-s,-er) : [sonerezh] stokellaoueg b., klavier g.
Tastenfeld n. (-s,-er) : [bizskriverez] stokellaoueg b., klavier g.
Tasteninstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg gant ur c'hlavier g., benveg gant un stokellaoueg g.
Tastentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer gant stokelloù g.
Taster g. (-s,-) : **1.** [tredan.] dornell b., bouton g., nozelenn b. ; **2.** [pellskriver] afell pellskrivañ Morse b. ; **3.** [tekn.] teutaer g. ; **4.** [loen.] pafalenn b.
Tastkörperchen n. (-s,-) / **Tastpapille** b. (-,-n) : [korf.] begennig stekiñ b., begenn stekiñ b.
Tastraum g. (-s,-räume) : ec'honder-stekiñ g.
Tastschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g., skramm touch g.
Tastsinn g. (-s) : skiant an touch b., skiant ar stekiñ b., stekiñ g.
Tat b. (-,-en) : **1.** ober g., gread g., gra g., oberenn b., obererezh g., fed g., efed g., akt g., taol g. ; *eine gute Tat,* ur madober g., un dra vat g., ur vadelezh b., un akt a vadelezh g. ; *eine böse Tat,* un dra fall g., ur gwallober g., un drougober g., un drougobererezh g. ; *große Tat,* kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *bewusste Tat,* gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., taol a-youl g. ; *zur Tat schreiten,* stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *in die Tat umsetzen,* lakaat da dremen er pleustr, seveniñ, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas da vat, kas da benn ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird,* pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *sich zu einer Tat aufraffen,* bezañ mennet-start d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; *zu seinen Taten stehen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *man sollte zu seinen Taten stehen,* n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - rankout a ra pep hini ensammañ e oberoù ; *ein Mann der Tat,* un den troet war an ober g., un den tuet

d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g. ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden,* diouzh an oberoù eo barn an dud, ouzh o oberoù eo jaojañ an dud, koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober ; *das Evangelium durch Taten verkünden,* prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù.
2. [troioù-lavar] *in der Tat,* e gwirionez, end-eeun, bez', ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, e leal, ez leal, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor) ; *jemanden auf frischer Tat ertappen (erwischen),* tapout u.b. war an taol (war ar fed, war an tomm, war e daol fall), pakañ u.b. e droug (e gwall), tizhout u.b. war an tomm, tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), tapout u.b. war e ched, kouezhañ war an tomm, sourpren u.b. àr an tarch, sourpren u.b. àr an tomm, tapout u.b. dre c'haou, pakañ u.b. dre c'haou, pakañ krog en u.b. ; *auf frischer Tat ertappt werden,* bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ tapet dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarzh, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen,* sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *den Willen für die Tat nehmen,* na vezañ ar c'hoant a vank d'an-unan met ar youl da gas e c'hoant da benn - bezañ taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn.
3. *Heldentat,* kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *Wohltat,* mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g. ; *Freveltat,* drougober g., gwallober g., kammober g., drougobererezh g., mestaol g., gwalldaol g., felladenn b., torfed g., gwall g.
Tatar[1] n. (-s,-/-s) : [kegin.] kig tartar g.
Tatar[2] g. (-en,-en) : Tartar g.
Tatarin b. (-,-nen) : Tartarez b.
tatarisch ag. : **1.** tartar ; **2.** [yezh.] tartarek.
Tatbestand g. (-s) : fedoù lies. ; *den Tatbestand aufnehmen,* sevel ur rentañ-kont (ur skrid-gwiriañ, ar skrid-tamall), stadañ un devoud, paperañ a-enep u.b., paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b.
Tatendrang g. (-s) / **Tatendurst** g. (-es) : jourdoul g., intampi g., herrder g., begon b., startijenn b., lusk g., fouge g., ernez b., kasetez b.
tatenfroh ag. : oberiant, greant, leun a intrudu, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu, bervidant.
tatenlos ag. : dioberiant, distrivant, dibreder, na ra tra, a chom da baouez, a chom da yarañ, digoll, vak, arouarek, divegon.
Tatenlosigkeit b. : dioberiantiz b., dioberiadegezh b., mored g.
tatenreich ag. : oberiant, leun a oberiantizoù ; *ein tatenreiches Leben,* ur vuhez oberiant b., ur vuhez leuniet-mat b.
Täter g. (-s,-) : **1.** oberer g., graer g., aozer g., oberour g. ; **2.** [gwir] felladenner g., torfedour g., kabluz g. ; *den Täter ermitteln,* kavout piv eo ar felladenner ; *Mittäter,* kendorfedour g. (Gregor), kenwaller g., kengomper g.
taterata [estl.] : teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !
Täterin b. (-,-nen) : **1.** obererez b., graerez b., aozerez b., oberourez b. ; **2.** [gwir] felladennerez b., torfedourez b., kabluzez b.
Täterschaft b. (-) : **1.** oberelezh b., graelezh b. ; **2.** [gwir] kablusted b.
Tatform b. (-,-en) : [yezh.] tu-gra g., tu-ober g., tu oberiat g.
Tathandlung b. (-,-en) : gra g., gread g.
tätig ag. : **1.** oberiant, greant, oberiat, oberiek, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu ; *tätiger Mensch,* den oberiant g., den greant g. ; *tätige Mitwirkung,* kenlabourerezh g., kenobererezh g. ; *in einem Geschäft tätig sein,* labourat evit un ti-kenwerzh bennak ; *er ist bei uns als Gärtner tätig,* liorzhour emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *vorher war er als Briefträger tätig,* a-raok edo oc'h ober paotr al lizheroù ; *als Arzt tätig sein,* ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *tätig werden,* stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont en e garg, mont e penn eus e labour, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *in einem Beruf tätig werden,* mont war ur vicher, mont war ul labour ; **2.** en embreg, e karg, o labourat war e vicher.
tätigen V.k.e. (hat getätigt) : ober, arverañ, efediñ, kas da benn, kas da vat, seveniñ, pengenniñ ; [kenwerzh] *ein Geschäft tätigen,* tonkañ ur marc'had, tremen ur gra, ober marc'had, skoulmañ ganti ; *Einkäufe tätigen,* ober prenadennoù, ober prenoù, en em bourvezañ ; *ich habe noch Einkäufe zu tätigen,* troioù am eus d'ober c'hoazh ; *getätigt werden,* bezañ sevenet, mont da benn ; *der Rückfluss der getätigten Investitionen,* an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.
Tätigkeit b. (-,-en) : labourerezh g., oberiantiz b., obererezh g., oberiadegezh b., oberiegezh b., oberidigezh b., ober g., greanted b. ; *in voller Tätigkeit sein,* bezañ a-zevri gant ul labour bennak (a-zevri-bev gant ul labour), bezañ da vat gant e labour, bezañ da vat o labourat, bezañ a-lazh-ki gant e labour, mont parfet dezhi, labourat a-zevri-kaer, bezañ en e wir wellañ gant e labour, bezañ en e wir wellañ o labourat, bezañ gwir wellañ o labourat ; *in Tätigkeit treten,* stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont e penn eus e labour, mont en e garg, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ da vont en-dro, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *außer Tätigkeit setzen,*

lemel e garg digant u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, lakaat diwezh da oberoù u.b.

Tätigkeitsbereich g. (-s,-e) : hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b., tachenn an obererezhioù b. ; *seinen Tätigkeitsbereich erweitern,* ledanaat tachenn e obererezhioù

Tätigkeitsbericht g. (-s,-e) : danevell obererezh b., danevell embregvezh b.

Tätigkeitsfeld n. (-s,-er) : hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an obererezhioù b. ; *sein Tätigkeitsfeld erweitern,* ledanaat tachenn e obererezhioù, kreskiñ tachenn e obererezhioù, astenn tachenn e obererezhioù.

Tätigkeitsnachweis g. (-es,-e) : daveennoù micher lies., daveennoù micherel lies.

Tätigkeitswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb g.

Tatkraft b. (-) : mennerezh g., youlegezh b., youl b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., rebarb g.

tatkräftig ag. : oberiant, strivant, greant, leun a startijenn, leun a zeltu, rebarb ennañ ; *ein tatkräftiger Mensch,* un den troet d'an ober g., un oberer g., un den oberiant g., un den greant g., un den leun a startijenn g., un den tuet d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g.

Adv. : dizamant, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, parfet.

tatkundig ag. : anat, splann, sklaer.

tätlich ag. : taer, feuls, vil, gouez ; [gwir] *tätliche Beleidigungen,* akt a zismegañs g., ober dismegañsus g., taol dismeg g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre feulster g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgaserezh g. ; *gegen jemanden tätlich werden,* mont feulz (dre nerzh, dre heg, dre vil) ouzh u.b., mont dre nerzh d'u.b., mont a grogoù berr d'u.b., mont d'an taolioù ouzh u.b.

Tätlichkeiten lies. : [gwir] taerded b., taolioù lies., feulzter korfel g.

Tatort g. (-s,-e) : [gwir] lec'h an torfed g.

tätowieren V.k.e. (hat tätowiert) : brizhellat, tatouiñ, broudvrizhellañ.

Tätowierung b. (-,-en) : **1.** [skeudenn] broudvrizhelladur g., tatouadur g., emlivadur g. ; **2.** [ober] brizhellat g., tatouiñ g., tatouerezh g., broudvrizhellañ g.

Tatsache b. (-,-n) : fed g., taol-fed g., gwirvoudenn b., devoud g., darvoud g. ; *das sind wesentliche Tatsachen,* an traoù-se a zo fedoù a bouez bras ; *Tatsache ! es ist Tatsache !* ur fed eo ! gwir-bev eo ! gwir-Bater eo ! gwir eo evel ar Bater ! gwir-diarvar eo ! un taol-fed eo (Gregor), ar wirionez plaen eo ha netra ken ! ; *klare Tatsache,* anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *aufgrund der Tatsache, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma ; *es ist Tatsache, dass ...,* n'eus ket tu da nac'hañ e ..., ur fed eo e ..., re wir eo e … ; *(zur) Tatsache werden,* dont da wir, dont da vat ; *das entspricht nicht den Tatsachen,* kement-se ne glot ket gant ar beziadoù, kement-se a ra gaou ouzh ar wirionez, kement-se ne gemer ket harp war ar fedoù, kement-se ne glot ket gant ar wirionez ; *ich muss mich wohl den Tatsachen beugen,* ar wirionez a zo trec'h din, souriñ a ra ar fedoù warnon ; *den Tatsachen Rechnung tragen,* delc'her kont eus ar beziadoù, delc'her kont eus ar gwirvoud ; *vor vollendeten Tatsachen stehen,* bezañ poazh ha malet an traoù, bezañ bet touzet ar maout d'an-unan, bezañ bet troc'het en e raok, bezañ graet ar gra (ar stal), bezañ paket an tan ha gwerzhet al ludu, bezañ bet troc'het dindan an-unan ; *die Tatsachen leugnen,* nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo anat, diskrediñ ar wirionez ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren,* distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben,* chom krog start en e zouar.

Tatsachenbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn b., displegadenn ar fedoù, danevell ar fedoù b.

Tatsachenurteil n. (-s,-e) : [preder.] barn war an draelezh b.

tatsächlich ag. : gwir, gwirion, devoudel, ergorel, ragvoudel.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, bez', ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat ; *ist das tatsächlich so ?* ha gwir eo ? na gwir eo ? c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *glauben Sie tatsächlich, dass er aus Berlin stammt ?* hennezh a zo eus Berlin, c'hwistim ?

Tatsche b. (-,-n) : chifrodenn b., bichigogenn b.

tätscheln V.k.e. (hat getätschelt) : herlinkat, ober sev da, ober flourigoù da, chourañ ; *ich mag es nicht, wenn man mich tätschelt,* ne plij ket din pa vez unan bennak o herlinkat ac'hanon, ne plij ket din pa glask unan bennak ober sev din, ne plij ket din pa glask unan bennak ober flourigoù din, ne plij ket din pa glask unan bennak chourañ ac'hanon.

tatschen V.gw. (hat getatscht) : chifrodennañ ; *er tatschte mir auf die Wange,* chifrodennet en doa va jod.

Tatsünde b. (-,-n) : [relij.] pec'hed gweredel g., pec'hed resis g.

Tattergreis g. (-es,-e) : kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., hader karotez g.

Tattergreisin b. (-,-nen) : gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., haderez karotez b.

Tatterich g. (-s) : krenerezh g., krenerezh kozhni g., krenijenn b. ; *den Tatterich haben*, *einen Tatterich haben*, bezañ gant ar c'hrenerezh, hadañ karotez ; *der Tatterich überkam ihn,* ur c'hren hep paouez a grogas en e izili.

tatterig ag. : hag a zo gant ar c'hrenerezh, daskrenus ; *du bist aber tatterig,* o hadañ karotez emaout ?!

tattern V.gw. (hat getattert) : daskrenañ, hadañ karotez.

Tattersall g. (-s,-e) : [sport, marc'hegezh] **1.** embreglec'h g. ; **2.** hent-red g., redva-kezeg g. ; **3.** ti-kezeg g., gre b.

tattrig ag. : *sellit ouzh* **tatterig**.

Tatumstände lies. : amveziadoù an torfed lies., degouezhioù an torfed lies., doareoù an torfed lies.

Tatverdacht g. (-s) : ersol a gablusted b., diskred a dorfed g.
tatverdächtig ag. : diskred warnañ da vezañ sevenet un torfed, un diskred a dorfed warnañ, diskredet un torfed warnezañ (Gregor), kablus bete-gouzout.
Tatverdächtige(r) ag.k. g./b. : disfiziad g., disfiziadez b., den un diskred a dorfed warnañ g., kabluz ersoliet g., kabluzez ersoliet b.
Tatwaffe b. (-,-n) : arm an torfed g.
Tatze b. (-,-n) : **1.** [loen.] pav g./b., kraban b. ; *Schmerzen in den Tatzen,* pavad g./b. ; *Schlag mit der Tatze,* krabanad b., pavad g./b. ; **2.** P. kraban b., patin g., pagnon g. ; **3.** *einem Schüler Tatzen geben,* reiñ d'ur skoliad war e vizied.
Tatzenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., pavad g./b. ; *Tatzenhiebe versetzen,* krabanata, pavata ; *einen Tatzenhieb bekommen,* tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.
Tatzeit b. (-) : eur an torfed b.
Tatzelwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboubal g., kole brizh g.
Tatzenschlag g. (-s,-schläge) : pavad g./b., krabanad b. ; *einen Tatzenschlag versetzen,* krabanata, pavata ; *einen Tatzenschlag bekommen,* tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.
Tau[1] g. (-s) : **1.** glizh g., glizhenn b., glizhennad b., glebiadenn b. ; *Abendtau,* selin b., glizh-noz g., glizhenn noz b., glizhienn b., gouzienn b. ; *vor Tau und Tag,* da sav an deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da c'houloù-deiz ; *sich mit Tau beschlagen,* dont glizh war an dra-mañ-tra ; *der Tau fällt, Tau schlägt sich nieder,* glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *der Tau hat sich niedergeschlagen, die Erde ist naß vom Tau,* deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *der Tau perlt,* perlezenniñ a ra ar c'hlizhenn, pizennañ a ra ar glizh ; **2.** *der hört den Tau fallen,* [goapaus] hennezh en deus skiant-prenañ ar seurt a vez o werzhañ, toull eo e vurutell, n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, hennezh a zo un hanter c'henaoueg, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod.
Tau[2] n. (-s,-e) : fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], penn-fard g. ; *ein Tau entspannen, ein Tau durchhängen lassen,* distignañ ur fun, distignañ ur bos, distignañ ur fard.
taub ag. : **1.** bouzar, kaledet e zivskouarn, pounner e zivskouarn ; *auf beiden Ohren taub,* bouzar eus an daou du ; *er ist auf einem Ohr taub,* bez' en deus ur skouarn vouzar, unan eus e zivskouarn a zo kaledet ; *auf diesem Ohr bin ich taub,* bouzar on war ar skouarn-mañ ; *der Taube,* an hini bouzar g., ar bouzar g. ; *taub werden,* bouzaraat, bouzarañ, koll ar c'hleved, mont bouzar ; *taub machen,* bouzaraat, bouzarañ ; *die Tauben verständigen sich mit Zeichen,* ar vouzared a gehent gant ar re all dre sinoù ; *er ist stocktaub,* ne glev banne, ne glev takenn, ne glev greun, ne glev grik, ne glev berad, ne glev son, bouzar-put eo, bouzar-kloc'h eo, bouzar-lech eo, bouzar-glez eo, bouzar evel ur c'hloc'h (evel ur c'hleuz, evel un tamm koad, evel ur penton, evel ur girin, evel ur sourd, evel ur glesker, evel ur ran, evel ul lech) eo, ne glev siseurt ebet ; *taub gegen Bitten sein,* bezañ bouzar (ober skouarn vouzar, ober skouarn gaoc'h) ouzh rekedoù 'zo, bezañ dibedennus, na ober van eus rekedoù 'zo ; *sich taub stellen,* serriñ e zivskouarn, prennañ e zivskouarn, stankañ e zivskouarn, distreiñ e zivskouarn, ober ar bouzar, ober skouarn vouzar, ober skouarn gad, P. ober skouarn gaoc'h, bezañ spoue en e zivskouarn ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren gestoßen,* ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *tauben Ohren predigen,* komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, mont e gomzoù gant an avel, komz ouzh tud n'o devez ket c'hoant klevet, komz ouzh tud na reont van ebet, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet.
2. [dre heñvel.] gourt, bav, bavet, nodet, seizet, marv ; *die Hand ist mir taub,* kropet (gourt, bav, bavet, nodet, seizet, pistiget) eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin.
3. [dre skeud.] **a)** divouedenn, nannsperiet, difrouezh ; *taube Nuss,* kraoñ divouedenn str. (Gregor) ; *taubes Ei,* vi nannsperiet g. ; *taube Blüte,* bleuñv difrouezh str. ; **b)** divlaz, avelet, disasun ; *dieser Pfeffer ist taub,* divlaz (avelet, disasun) eo ar pebr-mañ, n'eus blaz ebet (blaz an avelet 'zo) gant ar pebr-mañ ; **c)** didalvoud ; [mengleuz.] *taubes Gestein,* reier didalvoud lies. ; *tauber Hafer,* pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).
Täubchen n. (-s,-) : **1.** pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; **2.** [dre skeud.] logodenn b., kalon b., kalonig b., dousig b, pichonig g., karedig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., loulig g., lellig g., loutig g., loenig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig g.
Taube(r)[1] ag.k. g./b. : bouzar g., bouzarez b., den bouzar g., P. penn bouzar g. ; *die Tauben heilen,* lakaat ar vouzared da glevet, reiñ ar c'hleved d'ar re vouzar, rentañ ar c'hleved d'ar re vouzar.
Taube[2] b. (-,-n) : **1.** [loen.] koulm b., dube g. ; *junge Taube,* pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; *wilde Taube,* kudon b., glazig g. ; *die Taube gurrt,* grougousat a ra an dube ; *Turteltaube,* turzhunell b. ; *Brieftaube,* dube beajer g.
2. [dre skeud.] *es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul,* da louarn kousket ne zeu tamm boued, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen,* krediñ a ra e tivero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij ar pesked dizreinet (boued pasket) dezhañ, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuizh eo, ganet eo skuizh, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann.

taubenblau ag. : glas-louet.
Taubenei n. (-s,-er) : vi koulm g., vi dube g.
taubenetzt ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taubenetzt,* n'eo ket savet ar c'hlizh (ar c'hlizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, gleb-glizh) eo an traoù c'hoazh.
Taubenfalke g. (-n,-n) : [loen., anv dispis] **1.** gwazfalc'hun g., gwazsparfell b., sparfell voan b. ; **2.** falc'hun kantreat g. ; **3.** barged g., skoul g.
taubenfarbig ag. **/ taubengrau** ag. : glas-louet, hag a zoug ul liv glas-louet.
Taubenhaus n. (-es,-häuser) : kouldri g., koulmer g. ; *Oberteil eines Taubenhauses,* kambr ar c'houldri b.
Taubenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.
Taubenkropf-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.
Taubenliebhaber g. (-s,-) : dubeour g., dubeer g.
Taubenschießen n. (-s) : tennañ pichoned g., tennañ war dubeed g., tennañ dubeed g.
Taubenschlag g. (-s,-schläge) : **1.** bandenn dubeed b. ; *ein Taubenschlag lässt sich auf das Dach nieder,* ur vandenn dubeed a blav war an doenn.
2. kouldri g., koulmer g. ; *hier geht's zu wie in einem Taubenschlag,* lavig (kas-digas, kas, kabal ha fourgas) a vez amañ atav ; *Oberteil eines Taubenschlags,* kambr ar c'houldri b.
Taubenzucht b. (-) : dubeerezh g.
Taubenzüchter g. (-s,-) : dubeour g.
Tauber g. (-s,-) **/ Täuber** g. (-s,-) **/ Tauberich** g. (-s,-e) : [loen.] tad-koulm g.
Taubhafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).
Taubheit b. (-) : **1.** bouzarded b., bouzarder g., bouzar g. ; *psychische Taubheit,* bredvouzarded b., bredvouzarder g. ; *jemanden von seiner Taubheit erlösen,* reiñ ar c'hleved d'unan bouzar ; *von seiner Taubheit geheilt werden,* mont ar bouzar diouzh an-unan ; **2.** [dre astenn.] didruez g./b., didrugarez b. ; **3.** [dre heñvel.] bav g., morz g., krop g., bavadur g., morzadur g., kropadur g. ; **4.** [dre skeud.] difrouezhidigezh b.
Taubildung b. : glizhennadur g.
Täubin b. (-,-nen) : [loen.] mamm-goulm b.
Täubling g. (-s,-e) : [louza.] livog g.
Taubnessel b. (-,-n) : [louza.] linad-flour str. ; *purpurrote Taubnessel,* linad-ruz str., fleur-an-naered str. ; *weiße Taubnessel,* linad-gwenn str.
taubstumm ag. : bouzar-ha-mut, bouzar-mut, mut ha bouzar.
Taubstumme(r) ag.k. g./b. : den bouzar-ha-mut g., bouzar mut g.
Taubstummheit b. (-) : bouzarded ha muderezh.
Tauchbad n. (-s,-bäder) : [tekn.] soubidigezh b., soubadur g., splujadur g., bourbouilh g., gourdourañ g.
Tauchboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b., lestr-ismor g.
tauchen V.k.e. (hat getaucht) : soubañ, splujañ, sankañ en dour, lakaat en ul liñvenn bennak.
V.gw. (ist getaucht / hat getaucht) : splujañ, plomañ, pluiañ, goueledin ; *nach etwas tauchen,* mont a-spluj da gerc'hat udb. ; *nach Korallen tauchen,* kourala ; *nach Perlen tauchen,* perlesa.
Tauchen n. (-s) : soubidigezh b., soubadur g., bourbouilh g., gourdourañ g., spluj g., splujadur g., splujerezh g., splujadenn b., splujañ g.
Taucher g. (-s,-) : **1.** splujer g., den-ran g., pluier g., plomer g. ; **2.** [loen.] plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Seetaucher,* plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Lappentaucher,* plomer g. ; *Sturmtaucher,* tort g.
Taucheranzug g. (-s,-anzüge) : sae-splujañ b., splujwisk g., gwisk-spluj g.
Taucherbrille b. (-,-n) : lunedoù-splujañ lies.
Taucherglocke b. (-,-n) : kambr-splujañ b.
Taucherhelm g. (-s,-e) : tokarn-splujañ g.
Tauchermaske b. (-,-n) : maskl-splujañ g.
tauchfähig ag. : hag a c'hall splujañ, beuzus.
Tauchfahrt b. (-,-en) : [merdead.] merdeadenn ismor b.
Tauchflosse b. (-,-n) : [sport] palvez-splujañ g., botez palvezek b.
Tauchgerät n. (-s,-e) : ardivink splujañ ; *Helmtauchgerät,* splujwisk gant tokarn g., gwisk-spluj gant tokarn g.
Tauchkapsel b. (-,-n) : batiskaf g., klozenn-splujañ b.
tauchklar ag. : [merdead.] prest da splujañ, darev da splujañ, pare da splujañ.
Tauchschmierung b. (-,-en) : [tekn.] larderezh dre vourbouilh g., larderezh dre soubadur g., lardigennerezh dre soubidigezh g.
Tauchsieder g. (-s,-) : [tekn.] tommer-dour g., tommerez-dour b.
Tauchstation b. (-) : **1.** splujva g. ; **2.** [dre skeud.] *auf Tauchstation gehen,* mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont d'en em glenkañ, mont bihanik, mont en e grogenn.
Tauchtank g. (-s,-s) : [merdead.] kambr-splujañ b.
Tauchtiefe b. (-) : **1.** [merdead.] kalandour degemeradus g. ; **2.** donder spluj g.
Tauchverfahren n. (-s) : doare soubañ g., araezad soubañ g.
tauen[1] V.dibers. (hat getaut) : **1.** glizhenniñ, glizhañ, gouziennañ ; *es taut,* glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *es hat getaut,* bez ez eus bet glizh ; *heute Abend taut es,* gouziennañ a ra hiziv ; **2.** teuziñ, diskornañ, direviñ ; *es taut,* emañ an erc'h (ar skorn) o teuziñ, emañ an douar o tiskornañ, diskorn a zo, diskorn a ra, diskornañ a ra.
V.gw. (ist getaut) : teuziñ, diskornañ, direviñ ; *der Schnee taut,* emañ an erc'h o teuziñ ; *der Schnee ist getaut,* teuzet eo an erc'h ; *es taut,* krog eo an diskorn, komañset eo an diskorn.
tauen[2] V.k.e. (hat getaut) : [merdead.] sachañ, ramokiñ, stlejañ.
Tauen n. (-s) : **1.** glizhenniñ g., glizhañ g. ; **2.** diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.
Tauerei b. (-) : [merdead.] ramokerezh g., stlejerezh g.
Taufbecken n. (-s,-) : maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g.
Taufbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.
Taufe b. (-,-n) : **1.** badeziant b., badez g., sakramant ar vadeziant g., ar sakramant a vadeziant g., lidoù ar

vadeziant lies., kristenadenn b. ; *jemandem die Taufe geben (erteilen),* reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *jemanden aus der Taufe heben (über die Taufe halten),* derc'hel u.b. ouzh badez (war ar vadeziant, war ar maen-font) (Gregor) ; *Frau, die das Kind aus der Taufe hebt, Frau, die das Kind über die Taufe hält,* gwrac'h an holen b., plac'h an holen b. ; *die Taufe vornehmen,* reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde,* ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *zur Taufe läuten,* seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant ; *Taufe ohne Glockengeläute,* badeziant sioul b., badeziant vouzar b. ; *jemanden auf die Taufe vorbereiten,* lakaat u.b. er badez ; *sie sehen sich nur zu (bei)Taufen und Beerdigungen,* en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *man holte den Priester gar nicht herbei, wenn Taufen oder Beerdigungen vorzunehmen waren,* ne veze galvet ar beleg nag evit ar bev nag evit ar marv.
2. *etwas aus der Taufe heben,* krouiñ (fontañ, diazezañ, sevel) udb.
3. [merdead.] *die Äquatortaufe,* kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.
taufen V.k.e. (hat getauft) : **1.** badeziñ ; *sich taufen lassen,* degemer sakramant ar vadeziant (ar sakramant a vadeziant), degemer ar feiz katolik ; *sein Kind taufen lassen,* lakaat badeziñ e grouadur ; *jemanden auf einen Namen taufen,* reiñ un anv d'u.b. ; *er wurde Paul getauft,* badezet e voe dindan an anv a Baol.
2. [dre skeud.] *Wein taufen,* badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, bennigañ ar gwin, lakaat dour e-mesk ar gwin, astenn gwin gant dour, trempañ gwin ; *Milch taufen,* lakaat dour e-barzh al laezh, lakaat dour e-mesk al laezh, astenn al laezh gant dour, bennigañ al laezh, kristenañ al laezh, badeziñ laezh.
Täufer g. (-s,-) : badezour g. ; *Johannes der Täufer,* sant Yann Vadezour g.
taufeucht ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taufeucht,* n'eo ket savet ar c'hlizh (ar c'hlizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, gleb-glizh) eo an traoù c'hoazh ; *den Klee taufeucht mähen,* troc'hañ melchon war ar glizh.
Taufgesellschaft b. (-,-en) : tud ar vadeziant lies., badeziant b.
Taufhaube b. (-,-n) : kabell badez g. [*liester* kabelloù badez, kebell badez], kabell badeziant g. [*liester* kabelloù badeziant, kebell badeziant].
Taufhaus g. (-es,-häuser) / **Taufkapelle** b. (-,-n) : chapel-vadeziñ b., chapel vadez b., chapel ar vadeziant b.
Taufkind n. (-s,-er) : **1.** an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g. ; **2.** filhor g., filhorez b.
Taufkleid n. (-s,-er) : sae-vadez b., lenn b.
Täufling g. (-s,-e) : an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g.
Taufname g. (-ns,-n) : anv-badez g.
Taufpate g. (-n,-n) : paeron g. ; *die beiden Taufpaten, der Pate und die Patin,* an dalc'herien lies. ; *wer sind seine Taufpaten ?* piv a oa o telc'her anezhañ ?
Taufpatin b. (-,-nen) : maeron b., maeronez b., mamm-baeron b.
Taufregister n. (-s,-) : marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.
taufrisch ag. : [dre skeud.] *er ist nicht mehr ganz taufrisch,* un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, avañsedik en oad eo.
Taufschein g. (-s,-e) : testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.
Taufstein g. (-s,-e) : **1.** [relij.] maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g. ; **2.** [maen.] *Basler Taufstein,* maen-kroaz g., staorotidenn b., staorotid str.
Taufwasser n. (-s) : dour badez g.
Taufzeuge g. (-n,-n) : paeron g.
Taufzeugin b. (-,-nen) : maeron b., maeronez b., mamm-baeron b.
Taufzeugnis n. (-es,-se) : testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.
taugen V.gw. (hat getaugt) : talvezout, talvout, servijout, bezañ mat, bezañ barrek, jaojañ ; *wozu soll das taugen ?* da betra e servijo (e vo mat) an dra-se ? da beseurt mad e talvez an dra-se ? da betra 'talvez ? peseurt mad a zo da dennañ eus kement-se ? ; *taugt er was ?* ha mat eo d'udb ? da betra ez eo mat ? ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts,* un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad ; *das taugt nichts,* n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, se ne dalvez netra, ne dalvez ket ur strak, ne spir netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, mat eo da lakaat dindan lost ar c'hazh, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn ; *das taugt nicht viel,* ne dalvez nemeur a dra ; *taugen für,* bezañ mat (barrek) da, bezañ diouzh, dereout ouzh, kouchañ ouzh ; *das taugt nichts für die Gesundheit,* n'eo ket mat evit ar yec'hed ; *für mich taugt das nicht,* kement-se ne zere ket ouzhin (n'eo ket diouzhin, n'eo ket mat din) ; *taugen zu,* bezañ barrek da (diouzh), bezañ gouest (e-tailh) d'ober udb ; *zu dieser Arbeit taugen nur gesunde Leute,* tud divac'hagn nemetken a zo barrek diouzh al labour-se, tud divac'hagn nemetken a c'hall c'hoari al labour-se, tud divac'hagn nemetken a zo treset d'al labour-se, al labour-se a zo anvet evit tud divac'hagn nemetken ; *zu welcher Arbeit taugt er ?* peseurt labourat a oar ? peseurt labour a oar ? da beseurt labour eo mat ? da beseurt labour eo treset ? diouzh peseurt labour en deus an tremp ? diouzh peseurt

labour eo barrek ? ; *er taugt nicht zum Bürgermeister,* hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ.

Taugenichts g. (-/-es,-e) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., labous dibluñv g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paotr na istimer ket un diner g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., luduenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., ravailhon g., sprec'henn b., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., nikun g. ; *ein Mensch ohne Bildung ist ein Taugenichts,* un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet ; *der ist ein Taugenichts,* hennezh a zo ur mann ebet, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), ne dalvez ket un holl vad, ur paotr eo na istimer ket un diner.

tauglich ag. : talvoudus, mat, barrek, jaojabl ; *zum Dienst tauglich sein,* bezañ mat evit ober e goñje.

Tauglichkeit b. (-) : gouester g., barregezh b., jaoj g., jaojadur g.

tauig ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus.

Taulänge b. (-,-n) : [merdead.] c'hwec'h-ugent gourhed lies.

Taumel g. (-s) : **1.** mezevellidigezh b., mezvadur g., mezvamant g./b., bamizon g., veudadur g., pennfoll g., turbelan g. ; *(wie) im Taumel sein,* bezañ badaouet e benn, bezañ abaf, bezañ abafet, bezañ batet (badinellet, badaouet), bezañ e benn e balbouz, mezevelliñ e benn, bezañ mezevellet (mezv) e benn, trolerniñ.

2. trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., bervidanted b., lusk g., luskad g., tanijenn b., mezvadur g., treflamm g. ; *ein wahrer Begeisterungstaumel,* un entan dreist g., ur birvilh entanet g. ; *im Taumel der Freude,* o nijal gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, ouzhpenn laouen, laouen-dreist, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel an deiz, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, e barr al levenez, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez.

taumelig ag. : badaouet, abaf, abafet, batet, badet, badinellet, mezevellet, mezv, pennfoll, trelatet ; *mir ist taumelig,* trelliñ a ra va fenn, dont a ra ar vezvamant (ar mezvamant) em fenn, mezevelliñ a ra va fenn, e balbouz emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, pennfolliñ a ran, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; *taumelig machen,* **a)** badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; **b)** [dre skeud.] penndallañ, trelatañ.

Taumelkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Taumellolch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., bilhon g., pizel g. ; *der Taumellolch berauscht Kühe und Pferde,* an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; [relij.] *Taumellolch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen,* hadañ dreog pe c'hreun mat er c'halonoù.

taumeln (hat getaumelt / ist getaumelt) : **1.** (hat/ist) : *hin und her taumeln,* trabidellañ, treuzigellañ, horjellañ, horjellat, horijellat, horigellat, hoskellat, gwangellañ, horellañ war e dreid, mont war e grank, branskellat war e zivesker, charigellañ, mont war e zaougostez, brañskedilhat, hatiñ, trantellañ, steuñviñ, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, kostezañ, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, beskellañ ; *zum Taumeln bringend,* trabidellus.

2. (hat/ist) : balafennañ, gournijal, gournijellañ, darnijal, nijellat, nijellañ, eskellat, nijal-dinijal, mont nij-dinij, nijata.

3. (ist) : *zu Boden taumeln,* kouezhañ war an douar.

4. (hat/ist) : trelatañ ; *er taumelte vor Freude,* trefuet-holl e oa (nijal a rae, tridal a rae) gant al levenez, war ar pevarzek-kant e oa an traoù gantañ, fest a oa ennañ, ouzhpenn laouen e oa, en e laouenañ edo, laouen-ran e oa, ken laouen ha tra e oa, laouen e oa evel an heol, ken laouen hag an heol e oa, seder e oa evel ul laouenan, lirzhin e oa evel ul laouenan, digor e oa dezhañ, barret a levenez e oa, bez' e oa laouen hed-da-hed, ne zouge ket mui an douar anezhañ.

taumelnd ag. : **1.** brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, trabidellus, treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, ling-ha-lang, treuzek, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *taumelnder Mann,* horeller g., den treuzek g. ; **2.** *vor Freude taumelnd,* trefuet-holl, war ar pevarzek-kant, fest ennañ, digor dezhañ, barret a levenez.

Taumelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b., den treuzek g.

Taumesser g. (-s,-) : [fizik] drosometr g., glizhventer g.

taumlig ag. : *sellit ouzh* **taumelig**.

Tauperle (-,-n) : takennig c'hlizh b., perlezenn c'hlizh b., berad glizh g. ; *die Tauperlen,* perlez ar glizh str. ; *Tauperlen,* perlez glizh str., takennoùigoù glizh lies., takennoùigoù selin lies., beradoù glizh lies.

Taupunkt g. (-s,-e) : [fizik] glizhverk g.

Taupunktkurve b. (-,-n) **/ Taupunkttemperaturkurve** b. (-,-n) : [fizik] krommenn c'hlizhenniñ b.
Taurolle b. (-,-n) : roll fard g., rollad kordenn g.
Tausch g. (-es,-e) : eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kemm g., distro g./b., trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g. ; *einen Tausch machen,* ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *in Tausch geben,* reiñ en eskemm, reiñ en distro, reiñ e kemm ; *in Tausch nehmen,* kemer en eskemm (en distro, e kemm) ; *beim Tausch gewinnen,* bezañ spletus (emsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war c'hounid (war well) ; *beim Tausch verlieren,* bezañ displetus (diemsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war e goll ; *einen schlechten Tausch machen,* gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.
tauschen V.gw. (hat getauscht) : ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *ich möchte nicht mit ihm tauschen,* ne blijfe ket din bezañ anezhañ (bezañ en e lec'h, bezañ en e blas) (Gregor).
V.k.e. (hat getauscht) : trokañ, eskemm, kemmañ, eilpennañ, cheñch, reiñ kemm-ouzh-kemm, reiñ e kemm ; *etwas gegen etwas tauschen,* trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all, reiñ udb e kemm ouzh udb all, ober trok evit trok ; *eins zu eins tauschen,* eskemm a-bar ; *Esau tauschte sein Erstlingsrecht gegen ein Linsengericht,* Esau a werzhas e henañded evit ur skudellad pizigoù rous (Gregor) ; *die Rollen tauschen,* eilpennañ ar rolloù ; *willst du mit mir den Platz tauschen ?* ha c'hoant ac'h eus cheñch plas ganin ? ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht,* an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile.
täuschen V.k.e. (hat getäuscht) : touellañ, tromplañ, dipitañ, baratañ, kilhañ, berlobiañ, faziañ, filimiñ, lorbiñ, sorc'henniñ, gwalldapout, rouzañ, raskañ, desev, tizhout, tunañ, tapout, abuziñ ; *der Schein hat mich getäuscht,* touellet e oan bet gant an diavaezioù ; *jemandes Hoffnungen (Erwartungen) täuschen,* dipitañ goanag u.b., tromplañ u.b. en e spi (Gregor) ; *getäuschte Erwartung,* kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., esper aet da get g. ; *in seinen Hoffnungen getäuscht werden,* bezañ touellet en e c'hed, na respont an darvoudoù d'e esperañsoù, chom gant e c'hoant, menel war e c'hoant, menel war e c'houlenn, menel war e naon, chom tarluch, kavout kerse, mont mil d'ober kant, bezañ beleg, kaout un distokadenn (un distro lous), ober kazeg, chom kazeg, bezañ bet e sell ober mil hag ober kazh ; *seine Hoffnung wurde getäuscht,* chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, chom a reas tarluch, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed ; *jemanden um etwas täuschen,* ober gaou ouzh u.b. a udb, gwerzhañ duad d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b. ; *jemandes guten Glauben täuschen,* kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammarverañ ur fiziad ; *der erste Blick täuscht,* arabat barn an traoù diouzh an diavaez - arabat barn an dud diouzh o gwelet - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - kement a strak ne dorr ket krak - tout ar pezh zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh zo melen n'eo ket aour - an dilhad ne ra ket ar beleg - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *wenn mich nicht alles täuscht,* nemet pikouzet e vefen, nemet mezevellet e vefen.
V.em. : **sich täuschen** (hat sich (t-rt) getäuscht) : faziañ, faziañ diwar ar wirionez, mankout, bezañ mank, bezañ manket, en em dromplañ, en em vankout, en em vourdañ, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra ; *ich habe mich getäuscht,* faziet on, sac'h an dienn - manket on, pod an dienn - mank on - en em dromplet on - en em vanket em eus - en em vanket on - en em vourdet on - en em baket em eus ; *sich leicht täuschen lassen,* bezañ hegredik, bezañ aes da douellañ ; *er lässt sich leicht täuschen,* hegredik eo betek re, aes eo reiñ dezhañ kañvaled (kelien, poulc'had, poulc'hennoù) da blomañ, bleup eo, tanav eo e lêr, hennezh a lonk kement gaou a lavared dezhañ ; *ich glaube, ich habe ihn gesehen, ich kann mich auch täuschen,* gwelet em boa anezhañ, da'm soñj, met sac'h an dienn, faziañ a ran marteze ; *da(rin) täuschst du dich gewaltig,* faziañ a vras (a-vras, bras, mat) a rez o krediñ kement-se, faziañ a vras a rez war ar poent-se, emaout o lienañ ar biz kontrol, da gouign a zo panenn, tapet ec'h eus ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *ich habe mich in ihm sehr getäuscht,* faziet a-vras e oan diwar e benn, en em vanket a-vras e oan diwar e benn, tromplet en doa ac'hanon ; *sich durch etwas täuschen lassen,* bezañ trellet (touellet) gant udb.
täuschend ag. : **1.** touellus, fazius, filimus, sorc'hennus, tromplus, strobinellus, desevus ; *täuschend nachahmen,* ober un drevezadenn peurheñvel ouzh an dra orin ; *täuschende Ähnlichkeit,* heñvelidigezh touellus b. ; **2.** dipitus, kerseüs, kerse.
Tauschgerechtigkeit b. (-) : reizh keideskemmek b.
Tauschgeschäft n. (-s,-e) : trok g., trokadenn b., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b.
Tauschhandel g. (-s) : trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b. ; *Tauschhandel treiben,* ober trok evit trok (Gregor), trokañ, eskemmañ.
tauschieren V.k.e. (hat tauschiert) : damaskinañ, damasiñ, aourenskantañ.
Tauschierung b. (-,-en) **/ Tauschieren** n. (-s) : damaskinañ g., aourenskantañ g.
Tauschobjekt n. (-s,-e) : eskemmad g., trokadenn b.
Tauschpartner g. (-s,-) : troker g.
Täuschung b. (-,-en) : **1.** touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., tromplerezh g., tromplezon b., tunerezh g., tunadur g., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tro-bleg b., desevidigezh b. ; *plumpe Täuschung,* touellerezh gros g., touelladenn c'hros b. ; *man gebe sich darüber keiner Täuschung hin,* n'eus ket da fiziout war gement-se - an dra-se a zo da ziwall outañ (da zisfiziout

dezhañ) - arabat fiziout war gement-se - piv bennak re en em fizio keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - fiziit ennañ ? foll an neb er gra (Gregor) ; *optische Täuschung, optische Täuschung,* touellwel g., falswelidigezh b., touell-lagad g., kammzerc'h gweled g. ; [gwir] *arglistige Täuschung,* fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g., truflerezh g., gastaj g., taol fobiez g, taol ganas g., barad g. ; **2.** fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., droukfazi g., fazierezh g., faot b., gaou g., bourdaj g., errol g.

Täuschungsmanöver n. (-s,-) : taol-gwidre g., taol-finesa g., tro-bleg b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., tro-gamm b., fent g., fentiz b., ijin g., tun g., filenn b., itrik g., gaouargad g., gaouargadiñ g., fentadenn b., fentañs b.

Täuschungsversuch g. (-s,-e) : klaskadenn dromplañ b., arnod tromplañ g., argeziad tromplañ g.

Tauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] *internationales Tauschverhältnis,* termen an eskemm g.

Tauschvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat keideskemmek b.

Tauschwaren lies. : marc'hadourezh-eskemm b., trokadennoù lies., eskemmadoù lies.

tauschweise Adv. : en eskemm, en distro.

Tauschwert g. (-s,-e) : talvoud eskemm g.

Tauschwirtschaft b. (-) : trokerezh g.

tausend niver : mil, dek-kant ; *tausend Mann,* mil soudard, dek-kant soudard ; *tausend Dank,* mil bennozh - mil bennozh dit - mil bennozh deoc'h - mil vennozh Doue warnoc'h, aotrou (itron) - mil trugarez - mil trugarez deoc'h - ho trugarez kant mil gwech - kant bennozh Doue deoc'h ; *tausend Euro,* mil euro, dek-kant euro ; *mit tausend mal nehmen, mit tausend multiplizieren,* milkementiñ ; *tausend und abertausend,* miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù ; *ein paar tausend Menschen,* un nebeud milieroù a dud ; *"Tausendundeine Nacht",* "ar mil nozvezh hag unan".

Tausend[1] n. (-s,-e) : milier g., miliad g. ; *Tausende von Menschen,* milieroù a dud ; *zu Tausenden,* miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, dre vilieroù, a-viliadoù, milieroù ha milieroù, n'ouzon ket pet mil warn-ugent ; *fünf vom Tausend,* pemp diwar mil ; *es geht in die Tausende,* mont a ra d'ober milieroù (miliadoù) ; *Tausende von Francs,* millurioù lies. ; *ich habe ihm Tausende und Tausende von Euros gegeben,* euroioù ! roet em boa dezhañ n'ouzon ket pet mil warn-ugent.

Tausend[2] g. (-s) : diaoul g. ; *(ei) der Tausend !* mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h ra vin ! mil manac'h toull ! ; *dass dich der Tausend !* kerzh gant an diaoul ! ; *wo tausend ist er geblieben ?* da belec'h an diaoul eo chomet hennezh ?

Tausend[3] b. (-,-en) : milveder g., mil g.

tausendeins niver : mil unan.

tausendeinst- ag. : *der Tausendeinste,* ar mil unanvet.

Tausender g. (-s,-) : **1.** milveder g., mil g. ; **2.** bilhed mil mark g., bilhed mil euro g. ; **3.** miliad g., milier g. ; **4.** menez hag a dremen mil metrad uhelder g.

tausenderlei Adv. : [dre skeud.] a vil seurt , a vil doare.

tausendfach ag. : **1.** mil gwech kement all ; **2.** *das werde ich dir tausendfach heimzahlen,* kant kement all (kant doubl) a baki ganin (Gregor), kant kement all a roin dit, kant gwech kement all a restaolin dit, rentañ a rin dit kant evit unan.

Tausendfüßer g. (-s,-) **/ Tausendfüßler** g. (-s,-) : [loen.] senk [*liester* senked] g., miriapodeg g., teledez b., miltroadeg g., milkraban g.

Tausendfüßerbiss g. (-es,-e) **/ Tausendfüßlerbiss** g. (-es,-e) : senk [*liester* senkoù] g.

Tausendgüldenkraut / Tausendguldenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

tausendjährig ag. : milvloaziat, milvloaziek, milvedel ; *das Tausendjährige Reich,* **a)** [relij., Bibl] ren a vil vloaz g. ; **b)** [polit., istor, nazi., dre fent] impalaeriezh savet evit padout mil bloaz b. ; *tausendjähriges Bestehen, tausendjähriges Jubiläum,* milveder g. ; *eine tausendjährige Kirche,* un iliz kozh mil bloaz b.

Tausendkünstler g. (-s,-) : **1.** sigoter g. ; **2.** paotr-mil-vicher g., Yannig ar mil micher g. ; **3.** paotr dilu g., paotr divorfil g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr fin g., korvigeller g.

tausendmal Adv. : **1.** mil gwech ; *tausendmal so viel,* milkement ; **2.** pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, nouspet gwech, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, ugent-kant gwech an deiz, a-dorr-penn.

Tausendmarkschein g. (-s,-e) : bilhed mil mark g.

Tausendsassa g. (-s,-/-s) : *ein Tausendsassa,* un diaoul (ur mailh) a baotr g., ur c'hole g., ur maout a zen g., un hinkin g., ur c'hwil g., ur paotr a foeltr forzh g., ur fourdouilh g., ur Yannig ar mil micher g., un tad den g., un den mat-krak g.

Tausendschön n. (-s,-e) **/ Tausendschönchen** n. (-s,-) : [louza.] **1.** boked-hañv g., tommheolig g., tro-heol b. ; **2.** lost-louarn g.

tausendschwerenot estl. : *tausendschwerenot !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz !

tausendsechshundert niv. : c'hwezek-kant, mil c'hwec'h-kant.

tausendsiebenhundert niver : mil seizh-kant, seitek-kant.

tausendste(r,s) ag. : milvet ; *der Tausendste,* ar milvet g. ; *die Tausendste,* ar vilvet b. ; *das weiß der Tausendste nicht,* n'eus ket unan diwar mil hag a oar an dra-se, rouez-kenañ eo an dud a oar an dra-se, dibaot an dud a oar kement-se, dibaot den a oar kement-se, nemeur a gement a oar an dra-se ; *vom Hundertsten ins Tausendste kommen,* komz dilokez - komz jore-dijore - mont eus ar c'hazh d'ar razh - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e

gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - trabellat - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.

Tausendstel n. (-s,-) : milvedenn b. ; *das Tausendstel von etwas,* ar vilvedenn eus udb b.

tausendweise Adv. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, dre vilieroù, a-viliadoù, milieroù ha milieroù.

tausendundeine(r,s) mil ... hag unan ; "*Tausendundeine Nacht*", "ar mil nozvezh hag unan".

tausendundeins niver : mil unan.

Tautologie b. (-,-n) : azlavared g., taotologienn b., taotologiezh b., heñvellavar g., arunderc'had g., arunderc'hañ g.

tautologisch ag. : taotologek, arunderc'hat.

Tautropfen g. (-s,-) : takennig c'hlizh b., berad glizh g., glizhenn b.

Tauwerk n. (-s) : [merdead.] **1.** fardaj g., kerdin-lestr lies., fard g. ; **2.** penn-fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin].

Tauwerkauge n. (-s,-en) : [merdead.] strob g.

Tauwetter n. (-s) : diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.

Tauwind g. (-s,-e) : avel diskorn g.

Tauwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug str., preñv-douar g.

Tauziehen n. (-s) : **1.** [sport] sachadeg fun b., sachadeg kordenn b., c'hoari sachañ war ar fun g. ; **2.** [dre skeud.] sachañ-disachañ g., kas ha digas g.

Taverne b. (-,-n) : tavarn b., ostaleri b.

Taxameter g. (-s,-) : konter g., taksimetr g.

Taxation b. (-,-en) : [Bro-Suis] telladur g., taosadur g.

Taxator g. (-s,-en) : prizachour g., feuraer g.

Taxatorin b. (-,-nen) : prizachourez b., feuraerez b.

Taxcard b. (-,-s) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxe b. (-,-n) : **1.** tell b., taos g., droed g., kustum g., tailhoù lies., gwirioù lies., dlead g., rolloù lies. ; *Kurtaxe,* tell lojeiz b., taos chom g. ; *alle Taxen inbegriffen,* pep taos e-barzh ; **2.** feur g. ; **3.** taksi g.

taxfrei ag. : disamm diouzh pep tell, kuit a daos, kuit a dell, didaos.

Taxi n. (-s,-s) : taksi g. ; *mit dem Taxi fahren,* mont gant an taksi, kemer un taksi, P. tapout un taksi ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit,* emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ.

Taxidermie b. (-) : plouzañ krec'hen g., taksidermiezh b.

taxieren V.k.e. (hat taxiert) : jaojañ, prizañ, istimañ, feuriañ.

Taxierer g. (-s,-) : prizachour g., feuraer g.

Taxierung b. (-,-en) : feuriadur g., prizadur g., priziadur g., istimadur g., istimadenn b., istim b.

Taxifahrer g. (-s,-) : bleiner taksi g.

Taxifahrerin b. (-,-nen) : bleinerez taksi b.

Taxifahrt b. (-,-en) : tro gant un taksi b., troiad gant un taksi b.

Taxistand g. (-s,-stände) : taksilec'h g., taksiva g.

Taxkarte b. (-,-n) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxonomie b. (-) : taksonomiezh b., rummouriezh b.

Taxordnung b. (-,-en) : taolenn-feurioù b., feuriad g.

Taxpreis g. (-es,-e) : priz taoset g.

Taxus g. (-,-) : [louza.] ivin str., gwez-ivin str.

Taxwert g. (-s,-e) : talvoudegezh prizachet b., priz deroù g.

Taylorisierung b. (-) : tailorerezh g., tailoriñ g., tailorekadur g., tailorekaat g.

Taylorismus g. (-) : tailorouriezh b., tailoregezh b.

Taylorist g. (-en,-en) : tailorour g.

Tazzelwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboubal g., kole brizh g.

Tb b. (-,-s) **/ Tbc** b. (-,-s) : [*berradur evit* **Tuberkulose**] [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g.

Tb-krank ag. **/ Tbc-krank** ag. : torzhellek.

T-Bone-Steak n. (-s,-s) : [kegin.] kostezenn vevin b.

TCP/IP n. (-) : [stlenn.] protokol TCP/IP g., komenad TCP/IP g.

Teakholz n. (-es) : prenn tek g., tek g.

Team n. (-s,-s) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., jav g./b., rummad g.

Teamarbeit b. (-) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g.

Teamgeist g. (-es) : spered skipailh g., spered korfuniad g., spered stroll g.

Team-Präsidentschaft b. (-) : kenbrezidantelezh b.

Teamwork n. (-s) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g.

Technetium n. (-s) : [kimiezh] teknetiom g.

Technik b. (-,-en) : **1.** teknik g., kalvezerezh g., kalvezder g., micherelezh b. ; *eine Technik von Grund aus beherrschen,* bezañ ur mailh (gouzout anezhi, bezañ arroutet) war ur vicher, gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ un tad den war ur vicher, bezañ un den mat-krak war ur vicher ; *sein Spiel zeigt nur Technik,* n'eus nemet teknik dre dapadur (teknik arzeuet) gant e zoare c'hoari ; *die Technik des Klavierspiels,* teknik ar pianoañ g., an teknik da seniñ piano g. ; **2.** [skiant] micherouriezh b., kalvezouriezh b. teknikouriezh b. ; *das Zeitalter der Technik,* marevezh an deknologiezh (an teknikoù, ar galvezoniezh) g.

Techniker g. (-s,-) : teknikour g., kalvezour g., micherelour g.

Technikerin b. (-,-nen) : teknikourez b., kalvezourez b. micherelourez b.

Technikfolgeabschätzung b. (-,-en) : studi war gweredoù an teknologiezhioù nevez b.

Teknikum n. (-s,Techniken) : **1.** [skol] skol an teknikoù b. ; **2.** [embregerezh] rann arnodiñ b., arnodlec'h g., arnodva g.

technisch ag. : kalvezel, micherel, teknikel, arbennik ; *technische Ausdrücke,* termenoù kalvezel lies., termenoù

(troiennoù) arbennik lies. ; *technische Daten,* roadennoù kalvezel lies., roadennoù teknikel lies., spisverkoù kalvezel lies., spisverkoù teknikel lies. ; *technischer Prozess,* araezad kalvezel g. ; *technische Forschung,* imbourc'herezh kalvezel g., imbourc'herezh teknikel g., imbourc'h kalvezel g., imbourc'h teknikel g. ; *technische Zwänge,* destrizhoù kalvezel lies. ; *technische Fachschule,* skol vicher b. ; *technische Hochschule,* skol uhel an teknikoù b., skol uhel an deknikouriezh b., skol-uhel ar galvezouriezh b. ; *technischer Leiter,* pennijinour g. ; *technische Störung, technisches Versagen,* teukad kalvezel g., skoilh teknikel g. ; *technisches Zeichnen,* treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g. ; *technischer Zeichner,* treser kalvezel g. ; *technischer Charakter,* kalvezegezh b., teknikelezh b. ; *aus technischen Gründen,* evit abegoù teknikel, evit abegoù kalvezel.
Adv : *ein technisch begabter Mensch,* un den donezonet-kaer war ur vicher g., ur mailh war ur vicher g., un den a oar anezhi war ur vicher g., un den arroutet war ur vicher g., un den a oar anezhi war un dachenn bennak g., un tad den war ur vicher g., un den mat-krak war ur vicher g. ; *das ist technisch unmöglich,* dibosupl eo evit abegoù teknikel (evit abegoù kalvezel).
technisieren V.k.e. (hat technisiert) : kalvezekaat, modernaat, arneveziñ, arnevesaat.
Technokrat g. (-en,-en) : teknokrat g., kalvezveliour g.
Technokratie b. (-) : teknokratiezh b., kalvezveliezh b., kalvezveli b.
Technokratin b. (-,-nen) : teknokratez b. kalvezveliourez b.
technokratisch ag. : teknokratek, teknoveliek, kalvezveliek.
Technologe g. (-n,-n) : teknologour g., kalvezoniour g.
Technologie b. (-,-n) : teknologiezh b., kalvezoniezh b.
Technologiepark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniel g., teknopolenn b., teknopol g.
Technologietransfer g. (-s,-s) : treuzkas teknologiezhioù g., treuzdoug kalvezerezh g.
Technologin b. (-,-nen) : teknologourez b., kalvezoniourez b.
technologisch ag. : kalvezoniel, teknologel, kalvezoniezhel.
Technopark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniel g., teknopolenn b., teknopol g.
Technopol n. (-s,-e) : [gwashaus] hollveli kalvezoniel b., kalvezveliezh b.
Technostruktur b. (-,-en) : teknostruktur g., kalvezframm g.
Techtelmechtel n. (-s,-) : **1.** trokell b., trokellerezh g., troidell b., tro-bleg b., itrik g. ; **2.** amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g.
Tecke b. (-,-n) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g., boskard g., megel b., porailh g., tarag str., tortis str.
Teckel g. (-s,-) : [loen.] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g.
Teddy g. (-s,-s) / **Teddybär** g. (-en,-en) : nanarzh g., arzhig g., Arzhelig an arzh [*lesanv an arzh*] g.
Tedeum n. (-s,-s) : [relij.] Te Deum g.
Tee g. (-s,-s) : **1.** te g., [gwashaus] staot saoz g. ; *Teetasse,* tas evit an te g., tasenn evit an te b. ; *eine Tasse Tee,* un tasad te g., un dasennad te b. ; *Tee trinken,* evañ te ; *Tee aufbrühen (kochen),* ober (fardañ, aozañ) te ; *den Tee ziehen lassen,* lakaat te e glec'h, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, glec'hi(a)ñ an te, distrempañ an te (Gregor) ; *zum Tee einladen,* pediñ (kouviañ) da evañ ur banne te ; *dünner Tee,* dour-te g. ; *starker Tee,* te kalet g., te kreñv g. ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee,* gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; **2.** tizan g., glec'h g., glec'hiadenn b., dour diwar blant g. ; *Kamillentee,* dour diwar gramamailh g. ; *Lindentee,* dour-tilh g. ; **3.** P. *abwarten und Tee trinken,* n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell.
Teebeutel g. (-s,-) : sac'hadig te g., glec'hier te g.
Teeblatt n. (-s,-blätter) : delienn de b. [*liester* delioù te].
Teebrett n. (-s,-er) : pladenn evit an te b.
Teeei n. (-s,-er) : boul de b., glec'hier te g.
Teegebäck n. (-s,-e) : gwispid str.
Teegeschirr n. (-s,-e) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.
Teeglas n. (-es,-gläser) : gwerenn evit an te.
Teekanne b. (-,-n) : pod-te g.
Teekessel g. (-s,-) : kitell b., pod-berver g., pod-birviñ g., pod-tan g., kokemard g.
Teelicht n. (-s,-er) : goulaouenn an tommer-meuzioù b.
Teelöffel g. (-s,-) : **1.** loa vihan b. ; **2.** loaiad vihan b.
Teen g. (-s,-s) / **Teenager** g. (-s,-) : krennard g., krennardez b., krennbaotr g., krennblac'h b.
Teenie g. (-s,-s) : P. krennard g., krennardez b., krennbaotr g., krennblac'h b.
Teer g. (-s,-e) : ter g., ter-du g., koultron g., brae g., bre g. ; *mit Teer bestreichen,* terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe,* kourrez g.
Teerarbeiter g. (-s,-) : terduer g., terer g., koultroner g.
teerartig ag. : terduek, terek, koultronek, terheñvel, terdouarek, e doare an ter-du, a-zoare gant an ter-du, a-seurt gant an ter-du.
Teerbrennerei b. (-,-en) : tererezh b.
teeren V.k.e. (hat geteert) : terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *ein Schiff teeren,* kourrezañ ur vag, soaviñ ur vag.
Teeren n. (-s) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarerezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.
teerfarben ag. : el liv d'an ter, a-liv gant an ter.
Teergewinnung b. (-) : tererezh g.
teerhaltig ag. : terus, terdouarek.
teerig ag. : terek, terduek, koultronek, terdouarek.
Teerjacke b. (-,-n) : [dre skeud., den] ki-mor g., bleiz-mor g., morreder g.
Teerlappen g. (-s,-) : torch-ter g.
Teeröl n. (-s,-e) : eoul ter g.
Teerose b. (-,-n) : [louza.] roz te str., roz Fa-Ti str.
Teerpappe b. (-,-n) : kartoñs ter-du g., kartoñs koultron g.
Teerpech n. (-s) : brae g., ter-du g., ter-douar g., bitum g.

Teerspritzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] tererez b., koutronerez b.
Teerung b. (-,-en) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarerezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.
Teeservice g. (-/-s,-) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.
Tee-Shirt n. (- -s,- -s) : rochedig b./g., tee-shirt g.
Teesieb n. (-s,-e) : treizher te g., sil te g.
Teestoff g. (-s) : tein g.
Teestrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] plant-te str., gwez-te str., teenn b.
Teestube b. (-,-n) : saloñs-te g., ti te g., tedi g.
Teetasse b. (-,-n) : tas evit an te g., tasenn evit an te b.
Teewagen g. (-s,-) : taol rodellek b.
Teewurst b. (-,-würste) : [kegin.] fourmaj-kig da ledañ g.
Teflon® n. (-s) : teflon® g.
Tegel g. (-s) : **1.** marg g., merl g. ; **2.** [norzh Bro-Alamagn] brik str., brikenn b.
Teich g. (-s,-e) : **1.** stank b., lenn b., lenn-dour b., lennad b., lagadenn b., poull g., poull-dour g. ; *den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, goullonder, lakaat goullo, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull ; *einen Teich besetzen,* lakaat peskedigoù en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn ; *Inhalt eines Teiches,* stankad b. ; *Zulauf eines Teiches,* penn ur stank g. ; *Ablauf eines Teiches,* beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* palioù, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ur stank g., lost ur stank g. ; **2.** [dre skeud. : ar mor] *der große Teich,* park ar silioù g., ar gazeg c'hlas b. [gwasaus] ar bannac'h gwelien g.
Teichabfluss g. (-es,-abflüsse) : beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* palioù, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ar stank g., lost ar stank g.
Teichampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.
Teichbinse b. (-,-n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.
Teichfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] ran b., glazard g.
Teichhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] yar-zour g., douryar voutin g.
Teichkandel b. (-,-n) : [louza.] lugustr-melen str.
Teichläufer g. (-s,-) : [loen.] louezae dour g., pugnez dour str., kemener-dour g.
Teichmummel b. (-,-n) : [louza.] *gelbe Teichmummel,* lugustr-melen str.
Teichmuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl dour dous str.
Teichralle b. (-,-n) : [loen.] yar-zour g., douryar voutin g.
Teichrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] devedig-raoskl g., rouzegan-korz g., richaner-korz g., richaner ar c'horz g.
Teichrinne b. (-,-n) : kan-foll g., skorf g., poull-skorf g.
Teichrose b. (-,-n) : [louza.] tulipez-dour str. ; *gelbe Teichrose,* lugustr-melen str.
Teichsimse b. (-,-n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.
Teichwasserläufer g. (-s,-) : [loen.] strelleg-stank g.
Teichwirtschaft b. (-) : magerezh-pesked g., magerezh-munus g.
Teig g. (-s,-e) : **1.** toaz g., toazenn b., bas g., bres g., kaot g. ; *der Teig geht auf,* sevel a ra an toaz, mont a ra an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; *den Teig schlagen (rühren, kneten),* mezañ (merat, mac'hañ, dorloiñ, distrempañ, koublañ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; *mit Teig überziehen,* toazañ, toazenniñ ; *mit Teig beschmutzen,* toazañ ; *mein Teig ist nicht fest genug,* n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz a zo re danv, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re flour ; *der Teig ist fest genug,* temz vat a zo en toaz, aet eo an toaz en demz vat ; *den Teig mit Eidotter bestreichen,* ledañ melen-vi war an toaz ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen,* ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *faseriger Teig,* toaz leun a filennoù g. ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten,* laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten,* peadra a zo da fardañ an toaz ; **2.** [dre skeud.] *aus anderem Teig sein,* bezañ eus un tremp disheñvel.
teig ag. : **1.** bourboazh, gouboazh ; **2.** pezhell, fouist, ble.
Teigaffe g. (-n,-n) : P. [dre fent.] paotr-baraer g., pober g., poazher-bara g.
Teigbirne b. (-,-n) : per pezhell (fouist, ble) str.
teigig ag. : **1.** toazennek, toazek ; *teigige Birne,* perenn vleudek b. ; **2.** [penn] morlivet, distronket, glaswenn, glas.
Teigklumpen g. (-s,-) : begailh g.
Teigmulde b. (-,-n) : laouer-doaz b., nev-doaz b., nev-vara b., toazeg b.
Teigrechen g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.
Teigrolle b. (-,-n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g.
Teigschaber g. (-s,-) / **Teigspatel** g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.
Teigtasche b. (-,-n) : [kegin.] *gefüllte und frittierte Teigtasche,* fritell b.
Teigware b. (-,-n) : toazenn b.
Teil[1] g. (-s,-e) : **1.** lodenn b., rann b., rannad b., kevrann b., darn b., darnenn b., lod g., parzh g., tamm g., tachad g., rumm g., rummad g., penn b. ; *der westliche Teil des Landes,* rann gornôg ar vro b., rannbarzh kornôg ar vro b., lodenn gornôg ar vro b. ; *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes,* ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; *der zehnte Teil von etwas,* an dekvedenn eus udb b. ; *wir bekommen nur einen Teil (davon),* roet e vo deomp ul lodenn nemetken, ul lodenn nemetken a zegouezho (a zaio) ganeomp ; *ein Bruchteil,* un nebeud anezho g., ul lodenn vihan b., ul lodennig b. ; *seinen Teil zahlen,* herzel e lod, paeañ e lod ; *beide Teile in einem Band,* an div levrenn gwerzhet en ul levr, an div levrenn en ul lod ; *in beiden Teilen,* en daou barzh ; *der zweite Teil des Faust,* eil lodenn eus "Faust" ; *Redeteil,* luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b. ; *die Teile eines Textes,* lodennoù un destenn lies., luskadoù un destenn lies. ; *zu gleichen Teilen,* kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor) ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein,* bezañ par war ar gounidoù ; *eine Pizza in vier Teile schneiden,* troc'hañ ur pizza etre pevar zamm ; *zum Teil,* tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver, a-zarn ; *etwas wird mir zu Teil,* traoù a gouezh

din, traoù a zegouezh din, ul lodenn a zegouezh din (a ya ganin) ; *ich habe das Buch zum größten Teil gelesen,* lennet em eus al lodenn vrasañ eus al levr, lennet em eus un tarzh bras a'l levr ; *der größte Teil der Menschen,* ar braz (al lodenn vrasañ b., al lod muiañ g., an darn vrasañ b., an darn vuiañ b., ar pep brasañ g., ar fonn g., ar fonn vuiañ g., ar fonn muiañ g., an hanter brasañ g.) eus an dud g., ar c'halz muiañ eus an dud g., al lod muiañ a'n dud, ar fonn vuiañ eus ar bed g., an darn vuiañ eus ar bed (Gregor) b. ; *ich habe den größten Teil meiner Arbeit erledigt,* graet em eus ar pep brasañ ; *dort hat sie den größten Teil ihrer Jugend verbracht,* du-hont he doa tremenet ar penn brasañ eus he yaouankiz ; *dort hat sie einen guten Teil ihrer Jugend verbracht,* du-hont he doa tremenet ur c'halz eus he yaouankiz, du-hont he doa tremenet ur penn bras eus he yaouankiz, du-hont he doa tremenet un darn vras eus he yaouankiz ; *ein Teil der Jungen,* ur rumm eus ar baotred g., ur rummad eus ar baotred g., lod eus ar baotred g. ; *ein Teil seines Vermögens,* ul lodenn eus e zanvez b. ; *ein Teil von etwas sein,* bezañ ur rann (ul lodenn, un elfenn, ur parzh) eus udb.
2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; *eine Maschine in ihre Teile zerlegen,* divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhioù (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink.
Teil[2] n./g. (-s,-e) : **1.** tamm g., lod g., perzh g., tachad g., rann b., rannad b., kevrann b., tachad g. ; *das ist mein Teil !* va lod eo ! ; *ein gut Teil von,* lod kaer (lod vat) eus g., unanoù mat a lies., ul lodenn vras eus b., ur bastellad ledan eus b. ; *ein gut Teil vom Strand,* ur bastellad ledan eus an draezhenn b. ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer,* disc'hraet e vez traoñ ar voger gant an dour ; [gwir] *frei verfügbarer Teil,* keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b. ; [dre skeud.] *das bessere Teil wählen,* dibab al lodenn wellañ, sachañ brav an dour d'e vilin, mont an dibab gant an-unan, kemer ar bouf, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, mont ar vegenn gant an unan, mont ar vouedenn gant an-unan, kemer an dibab ; *in gleichen Teilen,* kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor) ; *sein Teil beitragen,* kenober / sikour eus e berzh e-unan (Gregor), kaout perzh en un oberezh bennak ; *ich habe kein Teil daran,* n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus netra da welet gant an afer-se ; *ich für mein Teil,* me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor) - me, evit pezh a sell diouzhin - me, evit a sell ouzhin - evidon-me - me, en tu diouzhin ; *ich sage nichts aber ich denke mir mein Teil,* ne lavaran netra sur 'vat met graet em eus va soñj memes tra, gwell e kavan derc'hel em genoù ar pezh a zo em soñj, ne lavaran netra met ne soñjan ket nebeutoc'h a se.
2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; *eine Maschine in ihre Teile zerlegen,* divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhioù (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink ; *das vordere Teil (das Vorderteil),* al lodenn a-raok b., an tu a-raok g., ar penn a-raok g., an diaraog g., an araog g., an tal g., an talbenn g. ; *das hintere Teil (das Hinterteil),* **a)** al lodenn a-dreñv b., an tu a-dreñv g., ar penn a-dreñv g., an adreñv g., an diadreñv g. ; *das hintere Teil des Autos,* diadreñv an oto g., revr an oto g., penn-adreñv an oto g. ; **b)** [loen.] ar revr g., ar penn a-dreñv g., ar c'hil g. ; [tredan] *das männliche Teil,* ar c'hi g. ; *das weibliche Teil,* ar giez b.
Teil- : darnel, darnek, a-zarn, darn-, rann-, dam-.
Teilabschnitt g. (-s,-e) : tennad g., troc'had hent g., hentad g., tennad-hent g., pennad hent g., pezhiad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.
teilbar ag. : rannadus, keitrannadus, herann. *; durch drei teilbare Zahlen,* niveroù rannadus dre dri.
Teilbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g.
Teilautonomie b. (-) : damemrenerezh g.
Teilbesitzer g. (-s,-) : kenberc'henn g.
Teilbetrag g. (-s,-beträge) : kenskod g.
Teilchen n. (-s,-) : rannig b., rannenn b., elfennig b., greunig str., darnennig b. ; *Teilchen Land,* logell b., log b., lomm douar g., pann g., tellad b.
Teilchenbeschleuniger g. (-s,-) : [fizik] buanaer rannigoù g., c'hwimmer rannigoù g.
Teilchenoptik b. (-) : optik rannigel g.
Teilchenphysik b. (-) : fizik ar rannigoù g.
Teilchenschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] **1.** feskenn gosmek b. ; **2.** barrad stered-dared g.
Teileigentum n. (-s) : kenberc'henniezh b.
Teileigentümer g. (-s,-) : kenberc'henn g.
teilen V.k.e. (hat geteilt) : **1.** rannañ, disrannañ, keitrannañ, didammañ, tammañ, lodennañ, lodañ, ingalañ, darnaouiñ, darniñ, kevrannañ, daouhanteriñ, diforc'hiñ ; *in zwei teilen,* divrannañ, daouhanteriñ, hanterañ, diforc'hiñ e daou ; *in zwei Hälften teilen,* daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften geteilt sein,* bezañ e daou hanter ; *etwas in viele Stücke teilen,* rannañ udb e kalz a lodennoù, didammañ (lodennañ, tammañ, darnaouiñ) udb, lakaat udb e tammoù ; *Mose teilte das Schilfmeer mitten durch,* Moizez a zisrannas ar Mor Ruz, Moizez a rannas ar Mor Ruz etre daou ; [mat.] *durch zwei teilen,* daouhanteriñ ; [mat.] *18 durch 3 geteilt ist gleich 6,* 18 rannet dre 3 (gant 3) a zo par da 6 ; *durch drei teilen,* trederenniñ ; [mat.] *durch vier teilen,* palefarzhiñ ; [mat.] *durch sieben teilen,* seizhvedenniñ ; [mat.] *durch neun teilen,* navvedenniñ ; [mat.] *durch zehn teilen,* dekvedenniñ ; [mat.] *durch hundert teilen,* kantvedenniñ ; [mat.] *durch tausend teilen,* milvedenniñ ; [mat.] *durch zweiundzwanzig teilen,* rannañ dre zaou war'n-ugent ; *das Zimmer wurde in zwei geteilt,* diforc'het e voe ar gambr e div ; *teilen und herrschen,* c'hwezhañ an dizunvaniezh etre an dud evit chom mestr war ar vro, dizunvaniñ a-benn ren ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht,* an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *sie haben ihre Kenntnisse miteinander geteilt,* lakaat o deus o gouiziegezh e boutin, lakaat o deus o gouiziegezh ez kumun, lodennet o deus o gouiziegezh an eil gant egile ; *die Verluste werden zur Hälfte geteilt,* ar c'holl a vez daouhanter, daouhanter int evit ar c'holloù, lakaat e vez ar c'holloù war zaouhanter, lakaat e vez ar c'holloù ez kumun, rannet e vez ar c'holloù en un doare kevatal etre an daou ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen,* kement o doa a

rannent gant ar beorien, kement o doa a lodennent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien, rannañ a raent o madoù gant ar beorien ; [dre heñvel] *die Wellen teilen,* regiñ ar mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour, regiñ mor ; *das Schiff teilt die Wogen,* emañ ar vag o regiñ ar mor, ar vag a droc'h (a zigor, a freuz, a freg) an dour, ar vag a rog mor.

2. *etwas mit jemandem teilen,* kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanteriñ udb gant unan all, lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, lakaat udb boutin gant u.b., rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ lodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all ; *mit jemandem eine Wohnung teilen,* kenvevañ gant u.b. en ur ranndi, bezañ ar ranndi daouhanter etrezo ; *eine Erbschaft unter sich teilen,* teuler kemblac'h war al lodennoù, dispartiañ un hêrezh, rannañ un hêrezh kenetrezo.

3. [dre skeud.] *die Meinungen darüber sind geteilt,* diemglev a zo war ar c'hraf-se, diemglev a zo savet a-zivout ar c'hraf-se ; *in diesem Punkt sind wir geteilter Ansicht,* dizunvaniezh a zo etrezomp a-zivout ar c'hraf-se, n'emaomp ket a-du diwar-benn ar poent-se ; *jemandes Meinung teilen,* bezañ a-du gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ a-unan gant u.b. / bezañ unvan gant u.b. (Gregor) ; *jemandes Schicksal teilen,* gouzañv an hevelep tonkadur hag unan all, dougen an hevelep planedenn hag unan all ; *jemandes Glück teilen,* kemer lod (bezañ kenlodek) e levenez u.b. ; *jemandes Unglück teilen,* kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanteriñ poan u.b.

V.em. : **sich teilen** (hat sich (t-rt/t-d-b) geteilt) : **1.** (t-rt) : en em rannañ, en em zispartiañ ; **2.** (t-rt) : *der Weg teilt sich,* gaoliñ a ra an hent ; [stêrioù] *sich in zwei Arme teilen,* gaoliñ, gaolañ, forc'hañ, fourchiñ, skalfañ ; **3.** (t-d-b) : *sich mit jemandem etwas teilen,* kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanteriñ udb gant unan all, lodennañ udb gant u.b., lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ kenlodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all.

teilend ag. : rannus.

Teilepoche b. (-,-n) : rannoad b., rannoadvezh b.

Teiler g. (-s,-) : ranner g. ; [mat.] *größter gemeinsamer Teiler,* brasañ kenranner g.

…teiler g. (-s,-) : [skinwel] *Achtteiler,* heuliadenn eizh abadenn b., heuliad eizh abadenn g., stirad skinwel eizh abadenn g.

Teilerfolg g. (-s,-e) : damverzh g., berzh etre g., berzh etredaou g. ; *er hatte nur einen Teilerfolg verbucht (erreicht, erzielt),* deuet e oa e daol da vadik nemetken.

Teilfinsternis b. (-,-se) : fallaenn dileun b., fallaenn damleun b., fallaenn darnel b.

Teilgebiet n. (-s,-e) : gennad g., skourr g.

Teilgenehmigung b. (-,-en) : aotre darnel g.

teilhaben V.gw. rannadus (hat teil / hatte teil / hat teilgehabt) : *an etwas (t-d-b) teilhaben,* kaout perzh (lod) en udb, bezañ kevrann en udb, kenberc'hennañ udb ; [kenwerzh] *an einem Geschäft teilhaben,* kaout perzh (bezañ kenlodek) en un afer bennak, kaout e lod, bezañ war e lod ; *jemanden an etwas (t-d-b) teilhaben lassen,* reiñ lod d'u.b. en udb, ober u.b. lodek en udb ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben,* kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù, gant araokadennoù ar skiantoù, gant gounidoù ar skiantoù, gant araokadeg ar ouezoniezh, gant araokadennoù ar ouezoniezh, gant gounidoù ar ouezoniezh).

teilhabend ag. : kenlodek, kenlodennek, lodek, lodennek.

Teilhaber g. (-s,-) : kenlodeg g., kenlodennad g., kenberc'henn g., keveliad g., kenberzhiad g., kevranneg g. [*liester* kevranneien] ; *zur Hälfte beteiligter Teilhaber,* daouhantereg g. ; *stiller Teilhaber,* pourchaser arc'hant g. ; *als Teilhaber eintreten,* mont war hanter (war zaouhanter, da genlodeg), kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ.

Teilhaberin b. (-,-nen) : kenlodegez b., kenberc'hennez b., kenlodennadez b., keveliadez b., kenberzhiadez b., kevrannegez b. ; *zur Hälfte beteiligte Teilhaberin,* daouhanteregez b.

Teilhaberschaft b. (-) : [kenwerzh] perzhiadegezh b., kenberzhiadegezh b., kenberc'henniezh b., kevelerezh g., keveleriezh b.

teilhaftig ag. : *einer Sache (t-c'h) teilhaftig sein,* kaout perzh en udb, kaout e lod eus udb, bezañ kevrann en udb, tennañ (ober, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ lodek en udb, kaout udb en e lod.

-teilig ag. : *dreiteilig,* triveder g., tridoubl, ... teir rann, ... teir lodenn, ... teir c'hevrenn ; [skinwel] *achtteilig,* ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.

teilkaskoversichert ag. : gwarezet gant ur c'hretadur liesriskl bevennet.

Teilkaskoversicherung b. (-,-en) : asurañs liesriskl bevennet b.

Teilkörperbestrahlung b. (-,-en) : [nukl.] skinatadur darnel g.

Teilmenge b. (-,-n) : **1.** [mat.] isteskad g. ; **2.** [stlenn.] istrevnad g.

Teilnahme b. (-) : **1.** perzh g., perzhiadur g., perzhiekadur g., perzhiadegezh b., kenberzhiadur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererezh g., kemer-perzh g. ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt,* prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod ; **2.** kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g.

teilnahmeberechtigt ag. : ar gwir gantañ da gemer perzh.

teilnahmslos ag. : diseblant, dic'hoantek, dic'hred, dic'houst, digas, dibled g., difrom, diflach, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, lent, klouar, euver, difoutre, diboan, na ra na mann na mordo, distriv, mut evel ul lakez pikez, evel un tamm koad ; *er sitzt immer teilnahmslos herum,* en em leuskel a ra da vont, ne ra na ra na mann na mordo, ur morgousket a zen eo, tremen a

ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, mors) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ijin ebet ennañ, hennezh a zo ul luduenn, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo mut evel ul lakez pikez, hennezh a zo evel un tamm koad.

Teilnahmslosigkeit b. (-) : diseblanted b., digasted b., lentegezh b., dibled g., mored g.

teilnahmsvoll ag. : kendruezek, a drugarez ; *teilnahmsvoller Blick,* sell a drugarez g.

teilnehmen V.gw. rannadus (nimmt teil / nahm teil / hat teilgenommen) : **1.** *an etwas (t-d-b) teilnehmen,* kemer perzh en udb, perzhiañ en udb, kemer lod en udb, en em veskañ en udb, bezañ lodek en udb, kenlabourat d'udb ; *an einer Stadtführung teilnehmen,* ober tro kêr gant un heñcher ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen,* bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad ; *viele Leute nahmen an diesem Treffen teil,* kalz a dud a oa er vodadeg-se, kalz a dud o doa perzhiet er vodadeg-se, kalz a dud o doa kemeret perzh er vodadeg-se ; *an jemandes Schmerz teilnehmen,* kemer lod e poanioù u.b., kemer perzh e poan (e glac'har) u.b., lodennañ glac'har u.b. gantañ, bezañ lodek e poan (e glac'har) u.b., kompren d'u.b. ; *ich wurde daran gehindert, am Fest teilzunehmen,* harzet e oan bet da gemer lod er gouel ; **2.** [sport] kenstrivañ, kevezañ, keñveriañ ; *an einem Wettkampf teilnehmen,* kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ ; *an einem 100-Meter-Lauf teilnehmen,* redek ur c'hant metrad ; *dieses Pferd hat am großen Preis teilgenommen,* redet en doa ar marc'h-se evit ar priz bras.

teilnehmend ag. : kensantus, kenlodek, lodek, lodennek.

Teilnehmer g. (-s,-) : **1.** kenlodeg g., perzhiad g., emvoder g., emweler g., heulier g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer,* er prosesionoù e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *Teilnehmer an einer Feier, Teilnehmer an einer Festlichkeit,* lider g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emvod ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; **2.** kenstriver g., kevezer g.

Teilnehmerbetrieb g. (-s) : [stlenn.] amzer rannet g., rannadur an amzer g., rannañ amzer g.

Teilnehmerin b. (-,-nen) : **1.** kenlodegez b., perzhiadez b., emvoderez b. ; **2.** kenstriverez b., kevezerez b.

Teilnehmersystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ gant amzer rannet b.

Teilpacht b. (-,-en) : mereuri b., merouri b., meiteri b., feurm en hantergroaz g., feurm diouzh hantergroaz g., koumanant en hantergroaz g., koumanant diouzh hantergroaz g. ; *Teilpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude,* dalc'h g.

Teilpunkt g. (-s,-e) : poent darnel g.

teils Adv. : *teils ... teils,* lod ..., lod all ... / darn ..., darn ... / diouzh (eus) un tu ..., diouzh (eus) un tu all ...

-teils Adv. : *einesteils ... andernteils ...,* diouzh (eus) un tu ... diouzh (eus) un tu all ... ; *größtenteils,* al lodenn vrasañ anezho, evit pezh a sell ouzh ar braz anezho (ouzh al lodenn vrasañ), evit an darn vuiañ, evit ar pep brasañ anezho, evit al lod muiañ anezho, evit ar fonn anezho, evit ar fonn vuiañ anezho, evit ar c'halz muiañ anezho, evit ar fonn muiañ anezho, evit an hanter brasañ anezho ; *ich meinesteils,* me eus va ferzh / me eus va c'hevrenn (Gregor) - me, evit pezh a sell ouzhin ; *meistenteils,* peurvuiañ, peurliesañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Teilsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn b.

Teilstrecke b. (-,-n) : hentad g., troc'had hent g., tennad-hent g., pennad hent g., pezhiad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.

Teilstreitkraft b. (-,-kräfte) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b.

Teilstrich g. (-s,-e) : tired dereziañ g.

Teilstück n. (-s,-e) : tennad g., troc'had g., lodenn b., darn b.

Teiltrieb g. (-s,-e) : luzad darnel g., poulzad darnel g.

Teilung b. (-,-en) : **1.** rann b., rannadur g., rannidigezh b., keitrannadur g., darnaouadur g., rannerezh g., lodennadur g., kevrennadur g. ; *Teilung eines Grundstückes,* rannadur un dachenn douar g., darnaouadur un dachenn douar g., lodennadur un dachenn douar g. ; **2.** *Teilung eines Landes,* diframmerezh ur vro g., diframmidigezh ur vro b. ; *Wegteilung,* forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b. ; **3.** [polit.] *Teilung der Gewalten,* disrann ar galloudoù g./b.

Teilungsartikel g. (-s,-) : [yezh.] ger-mell rannañ g., ger-mell lodennañ g.

Teilungszahl b. (-,-en) : ranner g.

Teilungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] lodenner g.

Teilungszeichen n. (-s,-) : **1.** [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b. ; **2.** [mat.] arouezenn ar rannañ b., arouez ar rannañ b.

Teilverlust g. (-es,-e) : darngoll g.

teilweise Adv. : a-zarn, tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, evit un darn, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver ; *teilweise aufdecken,* damzizoleiñ.

Teilzahlung b. (-,-en) : paeamant a-zarn g., rannbae b. ; *auf Teilzahlung kaufen,* prenañ war dermen, prenañ war gred.

Teilzahlungspreis g. (-es,-e) : priz war dle g., priz war dermen g.

Teilzeit b. (-) : darnamzer b.

Teilzeitalter n. (-s,-) : rannoad b., rannoadvezh b.

Teilzeitarbeit b. (-,-en) : labour darnamzer g.
teilzeitbeschäftigt ag. : darnamzer ; *er ist teilzeitbeschäftigt,* labourat a ra war darnamzer, n'en deus ket un implij amzer leun, n'eo ket implijet war amzer leun.
Teilzeitbeschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad darnamzer g., implijadez darnamzer b.
Teilzeitbeschäftigung b. (-,-en) : labour darnamzer g.
Tein n. (-s) : tein g.
Teint g. (-s,-s) : liv g., liv an dremm g.
T-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un t g., barrenn T b.
Teiste b. (-,-n) : [loen.] erev du g.
Tektonik b. (-) : [douar.] tektonik g.
tektonisch ag. : **1.** tektonikel ; *tektonische Forschung,* imbourc'herezh tektonikel g., imbourc'h tektonikel g. ; **2.** tektonek ; *tektonisches Beben,* stroñsadennoù tektonek lies.
Tektur b. (-,-en) : [moull.] lurell beg difaziañ b., bandenn beg difaziañ b., lietenn beg difaziañ b.
Telearbeit b. (-) : [stlenn.] pellabour g.
Telebanking n. (-s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g.
Telebrief g. (-s,-e) : pelleilenn [*kaset gant ar post*] b.
Teledetektion b. (-) : [tekn.] pellzinoiñ g.
Teledokumentation b. (-) : pelldeulierezh g.
Telefax n. (-,-e) : **1.** pelleiler g., faks g. ; **2.** pelleilenn b., faks g.
telefaxen V.k.e. (hat getelefaxt) : kas dre faks, kas dre belleilenn.
V.gw. (hat getelefaxt) : kas ur faks, kas ur belleilenn.
Telefaxgerät n. (-s,-e) : pelleiler g., faks g.
Telefaxkopie b. (-,-n) : pelleilenn b.
Telefon n. (-s,-e) : **1.** pellgomzer g. ; *mobiles (schnurloses) Telefon,* pellgomzer diorjal g., pellgomzer heloc'h g., pellgomzer hezoug g., hezougell b. ; *öffentliches Telefon,* pellgomzer foran g. ; *das rote Telefon,* ar pellgomzer ruz [*etre Washington ha Moskov da vare ar brezel-yen*] g. ; *das Telefon klingelt,* emañ ar pellgomzer o seniñ ; **2.** pellgomz g. ; *sie ist am Telefon,* emañ o pellgomz, ouzh ar pellgomzer emañ.
Telefonabonnent g. (-en,-en) : [Bro-Suis] koumanantad pellgomz g., koumananter pellgomz g.
Telefonabonnentin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] koumanantadez pellgomz b., koumananterez pellgomz b.
Telefonanruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn b., galv pellgomz g.
Telefonanrufbeantworter g. (-s,-) : responter pellgomz g.
Telefonanschluss g. (-s,-anschlüsse) : **1.** pellgomzadenn b. ; **2.** kevreadenn bellgomz b. ; **3.** pellgomzer g.
Telefonapparat g. (-s,-e) : pellgomzer g.
Telefonat n. (-s,-e) : pellgomzadenn b.
Telefonbuch n. (-s,-bücher) : levr-pellgomz g. ; *er steht nicht im Telefonbuch,* emañ e niverenn bellgomz war al listenn ruz.
Telefonfräulein n. (-s,-) : plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.
Telefongebühr b. (-,-en) : taos pellgomz g., mizoù pellgomz lies.
Telefongespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn b., kaozeadenn dre bellgomz b. ; *das Telefongespräch wurde unterbrochen,* troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn.
Telefonhäuschen n. (-s,-) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonhörer g. (-s,-) : selaouer g., selaouell b., krogenn b., komzell b.
Telefonie b. (-) : pellgomzerezh g., pellgomz g.
telefonieren V.gw. ha V.k.e. (hat telefoniert) : pellgomz ; *telefonieren mit,* pellgomz da, pellgomz gant.
telefonisch ag. : dre bellgomz, pellgomzerezhel ; *etwas telefonisch durchgeben,* kemenn udb dre ar pellgomz ; *telefonische Zeitangabe,* dihuner (eurier) dre bellgomz g. ; *die telefonische Verbindung herstellen,* savelañ ar bellgomzadenn, savelañ ar c'hehentad ; *mit jemandem telefonisch verkehren,* kehentiñ gant u.b. dre bellgomz.
Telefonist g. (-en,-en) : pellgomzour g., paotr ar standard pellgomz g., standardour g.
Telefonistin b. (-,-nen) : pellgomzourez b., plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.
Telefonkabine b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonkarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.
Telefonklingeln n. (-s) : soniri ar pellgomzer b. ; *durch ständiges Telefonklingeln gestört werden,* bezañ direnket gant ar pellgomzer o seniñ dibaouez.
Telefonkonferenz b. (-,-en) : kendiviz dre bellgomz g., kuzuliadeg dre bellgomz b.
Telefonladen g. (-s,-läden) : stal-bellgehenterezh b.
Telefonleitung b. (-,-en) : linenn bellgomz b., orjalenn bellgomz b.
Telefonmarketing n. (-s) : marketing dre bellgomz g., kabaliñ dre bellgomz g., arglask dre bellgomz g.
Telefonnetz n. (-es,-e) : rouedad pellgomz b.
Telefonnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.
Telefonrechnung b. (-,-en) : fakturenn bellgomz b.
Telefonschnur b. (-,-schnüre) : neud ar pellgomzer b.
Telefonseelsorge b. (-) : S.O.S. Amitié g., pellgomz ar rekourañs g.
Telefonsex g. (- *pe* -es) : servijoù erotek dre bellgomz lies.
Telefonstörung b. (-,-en) : direizhamant ar c'hehentad pellgomz g.
Telefonüberwachung b. (-,-en) : spierezh ar pellgomzadennoù g., selaouerezh dre guzh ar pellgomzadennoù g.
Telefonverbindung b. (-,-en) : liamm dre bellgomz g., kehentad pellgomz g.
Telefonzelle b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonzentrale b. (-,-n) : standard pellgomz g., kreizenn bellgomz b.
telegen ag. : brav da welet er skinwel.
Telegraf g. (-en,-en) : pellskriver g., pellgelaouer g., pellarouezier g., pellskriverez b., pellskripter g.
Telegrafenamt n. (-s,-ämter) : servij ar pellskriverezh g.
Telegrafenbeamte(r) ag.k. g. : pellskriver g., paotr ar pellskriverezh g.
Telegrafennetz n. (-s,-e) : rouedad kehentiñ dre bellskrivañ b., rouedad pellskrivañ b.

Telegrafenzeichen n. (-s,-) : pellarouez b.
Telegrafie b. (-) : pellskriverezh g., pellarouezierezh g. ; *drahtlose Telegrafie,* pellskriverezh diorjal g.
telegrafieren V.k.e. (hat telegrafiert) : pellskrivañ, pellarouezia ñ, kas ul lizher dre an orjal.
telegrafisch ag. : pellskriverezhel, ... pellskrid, pellskridek, dre bellskrid.
Telegrafist g. (-en,-en) : pellskriver g., paotr ar pellskriverezh g.
Telegrafistin b. (-,-nen) : pellskriverez b., plac'h ar pellskriverezh b.
Telegramm n. (-s,-e) : pellskridenn b., pellskrid g., pellizher g., lizher-dre-'n-orjal g. ; *Telegramm mit bezahlter Rückantwort,* pellskridenn gant respont paeet (gant respont digoust ha diviz) b., pellskridenn gant diskrivadenn digoust b. ; *jemandem ein Telegramm schicken,* pellskrivañ d'u.b. ; *Glückwunschtelegramm,* pellskridenn hetoù b., pellskridenn c'hourc'hemennaouiñ b. ; *Empfänger eines Telegramms,* degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g. ; *Absender eines Telegramms,* pellskriver g., kaser ur pellskrid g.
Telegrammbote g. (-n,-n) : deroer pellskridoù g., P. paotr ar pellskridoù g.
Telegrammempfänger g. (-s,-) : degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g.
Telegrammgebühr b. (-,-en) : mizoù pellskrid lies.
Telegrammstil g. (-s) : stil berr-ha-berr ar pellskridennoù g., stil SMS g.
Telegraph g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Telegraf**.
Telekarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.
Telekinese b. (-) : telekineziezh b., psikokineziezh b.
Telekom b. (-) : [*berradur evit* **Telekommunikation**] pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.
Telekommunikation b. (-) : pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.
Telekopie b. (-,-n) : pelleilenn b., faks g.
Telekopierer g. (-s,-) : pelleiler g., faks g.
Telemark g. (-s,-s) */* **Telemarkschwung** g. (-s,-schwünge) : [sport, ski] telemark g.
Telematik b. (-) : [stlenn.] telematik g.
Teleobjektiv n. (-s,-e) : pellamkanell b., pellferenneg b. ; *Kamera mit Teleobjektik,* kamera hirsell g.
Teleologie b. (-) : [preder.] teleologiezh b., davedelezh b., davedelouriezh b., finvezhelezh b.
teleologisch ag. : [preder.] teleologek, davedelour, finvezhel.
Teleonomie b. (-) : [preder.] teleonomiezh b., palrediennezh b., palelezh b.
teleonomisch ag. : [preder.] teleonomek, palrediennek, paliek.
Telepath g. (-en,-en) : pellsanter g., telepatiad g.
Telepathie b. (-) : pellsanterezh g., telepatiezh b.
telepathisch ag. : dre bellsanterezh, pellsanterezhel, … pellsantout, telepatek ; *telepathisch empfinden,* pellsantout.
Telephon n. (-s,-e) : *sellit ouzh* **Telefon**.
Teleprocessing n. (-s) : telematik g.
Teleprompter® g. (-s,-e) : skridkuzuliker g., prompter g.
Teleshopping n. (-s) : pellbrenañ g.
Teleskop n. (-s,-e) : teleskop g., pellunedenn g., lunedenn-hirwel b., lunedenn dostaat b., pellseller g., pellsellerez b.
Teleskopantenne b. (-,-n) : stign teleskopek g.
teleskopisch ag. : teleskopel, teleskopek.
Telespiel n. (-s,-e) : c'hoari video g.
Teletex n. (-) : pelldestenn b., teleteks g.
Telex g. (-,-e) : [tekn.] teleks g.
telexen V.k.e. (hat getelext) : [tekn.] teleksiñ.
Teller g. (-s,-) : asied g., asiedad g., skudell b., skudellad b., plad g., pladad g. ; *Suppenteller,* asied don g., skudell b., plad don g. ; *Essteller,* asied plat g., asied sklat g. ; *seinen Teller leer essen,* skubañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, lonkañ (debriñ) kement 'zo en e asied, ober riñs asied, riñsañ e asied ; *ein Teller voll,* un asiedad g., ur skudellad b., ur pladad g. ; *mit dem Teller Geld einsammeln,* dastum arc'hant gant ur gokenn (ur gochenn, ur plad-prof), kestal arc'hant gant ur gokenn.
Tellerbord n. (-s,-e) */* **Tellerbrett** n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.
tellergroß ag. : e ledander d'un asied, ken ledan hag un asied ; *er hat tellergroße Hände,* e zaouarn a zo e ledander da asiedoù ; *eine tellergroße Jakobsmuschel,* ur grogenn-sant-Jakez e ledander d'un asied b.
Tellerlecker g. (-s,-) : korbiner g., toupiner g., truflenn b., trufler g., sklanker g., krigner g., logagnan g.
Tellermine b. (-,-n) : [lu] min ront ha plat g.
tellern V.gw. (hat getellert / ist getellert) : [sport] neuiñ (neuial) war e gein war-bouez e zivrec'h.
Tellerrad n. (-s,-räder) : rod leun b.
Tellerschrank g. (-s,-schränke) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.
Tellertablett n. (-s,-s) : plad predañ b.
Tellertuch n. (-s,-tücher) : serviedenn daol b.
Tellerventil n. (-s,-e) : [tekn.] trapig dre bladenn g., klaped dre bladenn g., klapedenn dre bladenn b.
Tellervoll g. : asiedad g., skudellad b.
Tellerwärmer g. (-s,-) : tommer-meuzioù g.
Tellerwäscher g. (-s,-) : skaoter g., P. paotr skaotiñ g.
Tellerwäscherin b. (-,-nen) : skaoterez b., P. plac'h skaotiñ b.
Tellur n. (-s) : [kimiezh] tellur g.
tellurisch ag. : tellurek.
Tempel g. (-s,-) : **1.** templ g., neved g., gourneved g., azeuldi g., ti-azeul g. ; *jüdischer Tempel,* sinagogenn b. ; *der Jerusalemer Tempel,* an Templ g., Templ Jeruzalem g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zum Tempel hinaustreiben, jemanden zum Tempel hinausjagen,* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
Tempelaustreibung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.
Tempeleinweihung b. (-,-en) : [relij.] dedi an Templ g. ; *Fest der Tempeleinweihung,* [relij.] gouel dedi an Templ g., hanouka g.

Tempelherr g. (-n,-en) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.
Tempelhof g. (-s,-höfe) : leurenn an templ b., leur-dempl b., rakleur b.
Tempelorden g. (-s) : [istor] urzh an demplourien g., urzh ar venec'h-ruz g., Urzh an Templ g.
Tempelraub g. (-s) : [relij.] taol-disakr g., sakrilaj g., disakridigezh b.
Tempelreinigung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.
Tempelritter g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.
Tempelschänder g. (-s,-) : [relij.] disakrer g., saotrer g., sakrilajer g.
Tempeltänzerin b. (-,-nen) : dañserez an templ b., korollerez an templ b.
Tempera b. (-) : distremp livioù g., distrempadur livioù g., distremp g.
Temperafarbe b. (-,-n) : liv dre zistremp g., liv dre zistrempadur g., liv dre zistremperezh g., distremp g.
Temperamalerei b. (-) : livadur en distremp g., liverezh dre zistremp (dre zistrempadur, dre zistremperezh) g. (Gregor), distremp g.
Temperament n. (-s,-e) : **1.** temz g., temzid b., temz-spered g., temz-korf g., imor b., tro-spered b. ; **2.** jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; *sie hat Temperament,* friantiz a zo ganti, ur plac'h friant eo, temzet-mat eo ; *er hat Temperament,* temzet-mat eo, lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachoù, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, un tarlasker a zo anezhañ, fourradus eo, leun a vuhez eo, lavig a zo ennañ, leun a fistilh a zo gantañ.
temperamentlos ag. : abaf, lizidant, diek, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distart e youl, gourt, divalav, flav.
temperamentvoll ag. : temzet-mat, birvidik, divorfil, lañs ennañ, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a isprid, luskus, gredus, leun a c'hred, berv, gwad bev en e wazhied, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad.
Temperatur b. (-,-en) : **1.** [amzer] temz-aer g., hin b., derez-hin g., rez-tommder g., gwrez b., gwrezverk g. ; *die Temperatur ist gestiegen,* kresket eo an tommder ; *um 6 Uhr war die Tagestemperatur am niedrigsten,* da 6 eur e oa ar wrez en he bihanañ ; **2.** [mezeg.] gor g., terzhienn b., gwrezverk g. ; *bei Fieber steigt die Temperatur,* gor ar c'horf a gresk pa vez terzhienn ; *erhöhte Temperatur haben,* kaout (bezañ gant) un nebeud terzhienn, bezañ un nebeud terzhienn gant an-unan ; **3.** [fizik] derez gwrez g., gwrezverk g. ; *kritische Temperatur,* gwrezverk eizik g. ; *berichtigte Temperatur, revidierte Temperatur,* gwrezverk reizhet g.
Temperaturanstieg g. (-s) : kresk an tommder g., uheladur tommder g., ardommañ hinel g.
temperaturbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrezel, dalc'hus ouzh an ampledoù gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.
Temperaturregler g. (-s,-) : gwrezreoler g.
Temperaturrückgang g. (-s,-rückgänge) : izeladur tommder g., digresk an tommder g., diskenn an tommder g., yenadur hinel g.
Temperaturschwankung b. (-,-en) : argemm ar gwrezverk g., argemmad ar gwrezverk g., argemmadur ar gwrezverk g., forc'hadoù gwrez lies., diforc'hioù gwrezel lies., sav-diskenn er gwrezverk g.
Temperatursinn g. (-s) : [korf.] skiant ar wrez b.
Temperatursturz g. (-es) : digresk trumm an tommder g., diskenn trumm an tommder g., digresk trumm ar gwrezverk g.
Temperenz b. (-) : dilontegezh b., dislontegezh b., kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., muzul g., moull g., poell g., emziouer g., dirwest g., embleustrerezh g., emvirerezh g., dalc'h g., moder g.
Temperenzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g., ezel eus ur gevredigezh kerreizhded g.
Temperguss g. (-es) : [metal.] potin goveliadus g., houarn-teuz goveliadus g.
temperieren V.k.e. (hat temperiert) : **1.** ameniñ, souplaat, habaskaat, digrizañ, dousaat ; **2.** [gwin] kambrañ, klouaraat, digrizañ ; **3.** [sonerezh] keitdesaouekaat.
temperiert ag. : [sonerezh] keitdesaouek.
tempern V.k.e. (hat getempert) : [metaloù] goveliadusaat ; *das Tempern*, ar goveliadusadur g., ar goveliadusaat g.
Temperofen g. (-s,-öfen) : forn c'hoveliadusaat b.
Templer g. (-s,-) */* **Templerherr** g. (-n,-en) */* **Templerritter** g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.
Tempo n. (-s,-s/Tempi) : **1.** [sonerezh] lusk g., kaskouezh g. ; *im Tempo zulegen,* buanaat lusk ar sonerezh ; *im Tempo nachlassen,* gorrekaat lusk ar sonerezh ; **2.** *Arbeitstempo,* daskas-labour g., talm al labour b., mentadur al labour g. ; *Wachstumstempo,* talm kreskiñ g. ; *Produktionstempo,* talm kenderc'hañ g. ; *er legt bei seiner Arbeit ein gutes Tempo vor,* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober,

hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *das Arbeitstempo beschleunigen,* ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er kann das Tempo nicht halten,* ne zeu ket da boursuiñ, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs gant e labour, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour àr-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; **3.** [dre astenn.] tizh g., herr g., trein b./g., kas g./b. ; *ein zügiges Tempo vorlegen,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *ein rasendes Tempo einschlagen,* mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, plantañ tizh ; *in schnellem Tempo,* gant tizh bras, gant herr bras, gant diere, gant kalz a gas, e dillo, d'an druilh-drask, d'an druilh, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant herr, a-benn herr, a-daol herr, a-herr, diwar herr, evel an tan, d'an tan ruz, o skeiñ stank ; *das Tempo vermindern, das Tempo herabsetzen, das Tempo verringern,* dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet, gorregañ e dizh, difonnaat, arouarekaat, lentaat ; *(nun aber) Tempo !* na lakit ket ho taou droad er memes botez ! d'ar red bremañ ! hastit a-fo 'ta ! hastit buan 'ta ! herr ha bec'h ! ; *mit einem Höllentempo,* gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar flimin-foeltr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz ; *wenn es in dem Tempo weitergeht,* en trein m'emañ an traoù.

Tempo-30-Zone b. (-,-n) : tachenn gant tizh bevennet da dregont kilometr an eur b.

Tempolimit n. (-s,-s) : bevenn dizh b., tizh bevennet g.

Tempomacher g. (-s,-) : [sport, reder] loen blein g.

temporal ag. : **1.** [relij.] eus ar bed-mañ, bedus, douarel, bedat, bedel, amzerel ; **2.** [korf.] ... ividig, … an ividig.

Temporaladverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb amzer g.

Temporalbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] ster amzerel g.

Temporalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-amzer b.

temporär ag. : tremeniat, dibad, amzeriat, berrbad, padennek, da c'hedal, da c'hortoz.

Tempus g. (-,Tempora) : [yezh.] amzer g./b.

Tempusform b. (-,-en) : [yezh.] *zusammengesetzte Tempusform,* furm gevrennek b. ; *unmarkierte Tempusform,* furm dic'hour b. ; *finite Tempusform,* furm eeun b.

Tenazität b. (-) : dalc'husted b.

Tendenz b. (-,-en) : **1.** tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., luskad g. ; *steigende Tendenz,* doug (tuadur) d'ar c'hresk g. ; *fallende Tendenz,* tuadur (doug) d'an digresk g. ; **2.** [polit.] tuenn b., tuad g., liv g. ; *anwesend waren Politiker jeder Tendenz,* eno e oa politikourien a bep liv

Tendenzbarometer n. (-s,-e) : [arc'hant.] meneger tuadur g.

tendenziell ag. : tuadurel.

tendenziös ag. : tuek, gwallduek, gwallduet, falldechet.

Tendenzstück n. (-s,-e) : [lenn.] pezh-c'hoari engouestlet g.

Tender g. (-s,-) : **1.** [trenioù] karr-glaouer g., karr-darbarer g. ; **2.** [merdead.] skaf lestrañ-dilestrañ g.

tendieren V.gw. (hat tendiert) : bezañ tuet, bezañ douget, bezañ techet, brallañ war un tu bennak ; *die Aktien tendieren fester,* kresk 'zo war ar c'hevrannoù, tuet eo ar feurioù-eskemm da greskiñ ; *die Aktien tendieren schwächer,* emañ ar c'hevrannoù war zigresk, tuet eo ar feurioù-eskemm da zigreskiñ ; *die Schweinepreise tendieren nach unten,* diskenn (izelaat, digreskiñ, gouzizañ) a ra priz ar moc'h, laoskaat a ra war priz ar moc'h, rabat a zo war priz ar moc'h, raval a zo war priz ar moc'h, en diminu e ya priz ar moc'h, war ziminu e ya priz ar moc'h, distaol a zo war priz ar moc'h ; *die Schweinepreise tendieren nach oben,* keraat a ra priz ar moc'h, mont a ra priz ar moc'h war-raok, mont a ra priz ar moc'h war a-raok, lañsañ a ra priz ar moc'h, lañs a zo gant priz ar moc'h, kreskiñ a briz a ra ar moc'h (Gregor), kanañ a ra priz ar moc'h, kresk a zo war priz ar moc'h.

Tenn n. (-s,-e) : [Bro-Suis] leur-dornañ b.

Tenne b. (-,-n) : leur-dornañ b., leur b., leur-di b. ; *Inhalt einer Tenne,* leuriad b.

Tennis g. (-) : tennis g. ; *Tennis spielen,* tennisañ, c'hoari tennis ; *Tischtennis,* ping pong® g., tennis-taol g.

Tennisball g. (-s,-bälle) : pellenn dennis b., polotenn dennis b.

Tenniscrack g. (-s,-s) : mailh evit tennisañ g., mailh war an tennis g., ki war an tennis g.

Tennishalle b. (-,-n) : sal-dennis b.

Tennisplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-dennis b., tennisva g., leur-dennis b.

Tennisschläger g. (-s,-) : paliked tennis b. ; *die Saiten eines Tennisschlägers,* kerdin ur baliked tennis lies. ; einen Tennisschläger neu bespannen, adstignañ kerdin ur baliked tennis ; *einen Tennisschläger besaiten,* kordennañ ur baliked tennis.

Tennisspiel n. (-s,-e) : krogad tennis g., abadenn dennis b.

Tennisspieler g. (-s,-) : tenniser g.

Tenor[1] g. (-s) : tenor g., foñs g., danvez g., dodenn b., derc'hvoud g.

Tenor[2] g. (-s,Tenöre) : [sonerezh] **1.** tenor g. ; **2.** [dre astenn.] pennvouezh b. ; **3.** tenorenn b. ; **4.** tenored lies.

Tenorschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ar sol g.

Tension b. (-,-en) : [fizik] gwask g., barr g.

Tensor g. (-s,-en) : [mat.] stennadell b.

Tensoralgebra b. (-) : [mat.] aljebr stennadel g.

Tentakel g./n. (-s,-) : brec'h b., brec'hell b., pav g., brec'h-santout b. ; *die Tentakel der Kraken,* pivier ar morgazhed lies., brec'hioù ar morgizhier lies. ; *die Tentakel der Qualle,* mourrennoù ar vorgaoulenn lies., pivier ar vorgaoulenn lies., brec'hioù ar vorgaoulenn lies.

Tentamen n. (-s,Tentamina) : [skolioù-meur] arnodenn amprouiñ b., prouad g.
Tenue n. (-s,-s) : [Bro-Suis] gwisk g., gwiskamant g., rumm dilhad g.
Tenuis b. (-,Tenues) : [yezh.] stankenn divouezh b.
Tepp g. (-en,-en) : [rannyezh.] P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., arziod g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., darsod g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., den panezennek g., beulke g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g., diskiant g., penn sot g., pennsod g.
Teppich g. (-s,-e) : **1.** pallenn-leur g., tapis g. ; *Wandteppich,* pallenn-moger g., tenneris g., stenneris g., lenn b., tabezerezh g. ; *einen Teppich zusammenrollen,* rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn ; **2.** [dre skeud.] *bunter Teppich,* mozaikenn b. ; *bunter Blumenteppich,* mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g., strewad bleunioù liesliv g. ; **3.** [dre skeud.] P. *bleib mal auf dem Teppich !* arabat skeiñ diwar re ! arabat mont betek re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! tap douar en-dro !
-teppich : stlabezadenn b., strewad g., pallennad g., mozaikenn b. ; *Blumenteppich,* pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g.
Teppicharbeit b. (-) : pallennerezh g., tapiserezh g.
Teppichbeet n. (-s,-e) : bleuñveg liesliv b.
Teppichboden g. (-s,-böden) : moketenn b.
Teppichfabrik b. (-,-en) : pallennerezh b., tapiserezh b.
Teppichfliese b. (-,-n) : karrezenn voketenn b.
Teppichkehrer g. (-s,-) : balaenn-ruilh b., skubellenn-ruilh b.
Teppichklopfer g. (-s,-) : loper g.
Teppichmacher g. (-s,-) : steuñver pallennoù g., pallenner g.
Teppichmuschel b. (-,-n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pizaod g., rigadell plat str., kokez str., kokouz str.
Teppichschaum g. (-s) : champouenn moketenn g.
Teppichstange b. (-,-n) : barrenn da lopañ ar pallennoù b.
Teppichweben n. (-s) : pallennerezh g., tapiserezh g.
Teppichweber g. (-s,-) / **Teppichwirker** g. (-s,-e) : steuñver pallennoù g., pallenner g.
Teppichwischer g. (-s,-) : broust pallennoù g.
teratogen ag. : [mezeg.] eusheiat, teratogenek.
Teratologie b. (-) : [mezeg.] euzhegouriezh b., teratologiezh b.
teratologisch ag. : [mezeg.] euzhegouriel, teratologel, teratologek.
Terbium n. (-s) : [kimiezh] terbiom g.
Terebinthe b. (-,-n) : [louza.] tourmantinenn b. [*liester* tourmantined].
Tergal® n. (-s) : tergal® g.
Term g. (-s,-e) : [mat.] kazel b. ; *Term einer Gleichung,* kazel un atalad b.
Termin g. (-s,-e) : **1.** termen g. ; *auf Termin kaufen,* prenañ war dermen, feurmiñ-prenañ ; *auf Termin verkaufen,* gwerzhañ war dermen ; *zahlbar am Termin,* da baeañ d'an termen ; *den Termin einhalten,* derc'hel d'an termen, damantiñ d'ur goursez ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden,* an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; **2.** emgav g., arroud g. ; *einen Termin beim Arzt haben,* kaout un emgav e ti ar mezeg, kaout un emgav gant ar mezeg ; *einen Termin anberaumen,* merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, lakaat deiz d'ober udb, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, lakaat an deiz evit ober udb, lakaat un deiz d'ober udb, merkañ un arroud, deiziadañ un emgav ; [gwir] *ich habe heute Termin,* galvet on bet dirak al lez-varn evit hiziv, paper a zo bet kaset din gant al lez-varn evit hiziv ; **3.** deiziad g.
Terminal g./n. (-s,-s) : **1.** [treuzdougen] termenva g. ; **2.** [nij.] hall enrollañ an aerborzh g., hall enskrivañ an aerborzh g., hall degemer g. ; **3.** [stlenn.] n. (-s,-s) : termenell b.
Terminaufschub g. (-s,-schübe) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.
Terminbörse b. (-,-n) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.
Termindruck g. (-s) : prez labour g. ; *unter Termindruck stehen,* bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet e labour a-revr gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, beuzet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan.
Termingeld n. (-s,-er) : arc'hant fiziet war dermen g., fiziadur war dermen g., arc'hant postet g., kevalaoù klaviet lies.
termingerecht ag. : e koulz vat, d'an termen merket.
Termingeschäft n. (-s,-e) : gwezhiadenn war dermen b., oberiadenn diouzh termen b., treuzgread diouzh termen g.
Terminhandel g. (-s) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.
Terminismus g. (-) : [preder.] termenouriezh b.
Terminkalender g. (-s,-) : **1.** deiziataer g. ; *er hat einen vollen Terminkalender,* implij en deus d'e eurioù ; **2.** dareviadur g., steuñvenn kas-da-benn b.
Terminmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.
terminlich ag. : ... evit a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù, ... evit a sell ouzh an deiziadoù, a-fet deiziadoù.
Adv. : evit pezh a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù.
Terminologe g. (-n,-n) : terminologour g., termenadour g., termenoniour g.

Terminologie b. (-,-n) : **1.** termenaoueg b., termeneg b., anvadur g., anvadurezh b. ; **2.** termenadurezh b., terminologiezh b., termenoniezh b.
Terminologielehre b. : termenadurezh b., terminologiezh b., termenoniezh b.
Terminologin b. (-,-nen) : terminologourez b., termenadourez b., termenoniourez b.
Terminplan g. (-s,-pläne) : **1.** implij-amzer g., dibun al labour g., steuñv labour g. ; **2.** deiziataer g. ; **3.** dareviadur g., steuñvenn kas-da-benn b.
Terminplanung b. (-,-en) : steuñvad g., termenadur dibun al labour g., meradurezh an implij-amzer b., dibun al labour g. ; *er hinkt seiner Terminplanung hinterher,* dilañsañ a ra war e labour, diwezhat emañ gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, tapet en deus ar bouc'h, herr labour a zo warnañ, dre brez emañ, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, en em gavout a ra berr gant e labour, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp.
Terminus g. (-s,Termini) : **1.** termen g. ; *Terminus technicus,* termen arbennik g. ; **2.** [istor] *Terminus a quo,* amzeriad koshañ gallus b. ; *Terminus ad quem,* amzeriad tostañ gallus b.
Terminverlängerung b. (-,-en) : astenn an termen g., astennidigezh an termen b., goursez g., astal g.
Terminzahlung b. (-,-en) : [kenwerzh] paeamant war dermen echu g.
Termite b. (-,-n) : [loen.] merien-gwenn str., hartouz g., laou-koad str., termit str.
Termitenhügel g. (-s,-) / **Termitenstaat** g. (-s,-en) : [loen.] krugell verien-gwenn b., turumell verien-gwenn b., krugell verien-gwenn b., moudenn verien-gwenn b., krugellad verien-gwenn b., bodenn verien-gwenn b., tuchenn verien-gwenn b., yoc'h verien-gwenn b., bodennad verien-gwenn b.
Terne b. (-,-n) : trikon g.
Terpentin n. (-s) : tourmantin g.
Terpentinöl n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.
Terpentin-Pistazie b. (-,-n) : [louza.] gwez-tourmantin str., tourmantinenn b.
Terrain n. (-s,-s) : tachenn b., tachad g. ; [dre skeud.] *das Terrain vorbereiten,* digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, boulc'hañ an dorzh, aozañ ha kompezañ pep tra, plaenaat an hent, ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h.
Terrakotta b. (-,Terrakotten) : pri poazh g.
Terrarium n. (-s,Terrarien) : terrariom g.
Terrasse b. (-,-n) : savenn b., pladenn b., ardilh g., leurenn b., kombod g. ; *Caféterrasse,* leurenn ur c'hafedi b., terasenn b. ; *Dachterrasse,* leur-doenn b.
Terrassenanbau g. (-s) : gounidegezh dereziet b.
Terrassenfelder lies. : [labour-douar] diri lies., parkeier war zerezioù lies.
terrassenförmig ag. : e derezioù, dereziet, dereziek, e savennoù, e doare derezioù, e doare savennoù, war zerezioù ; *die Weinberge breiteten sich terrassenförmig über den ganzen Hang aus,* ar gwiniegi a oa an eil a-zioc'h eben penn-da-benn an dorgenn, edo ar gwiniegi war zerezioù penn-da-benn an dorgenn.
Terrassenhaus n. (-es,-häuser) : ti gant meur a leur-doenn an eil a-zioc'h eben g.
Terrazzo g. (-s) : terrazzolit g., goloaj mozaik g., gwisk mozaik g.
terrestrisch ag. : [stered.] ... Douar, ... an Douar.
Terrier g. (-s,-s) : [loen., chas] terrer g., foks g., ki-douar g., P. displanter lern g.
Terrine b. (-,-n) : podez b., podenn b., kirin b., kirinad b., podezad b., podennad b., terinenn b.
territorial ag. : **1.** tiriadel, ... bro, tachennadel, … tachenn, … tolead ; **2.** tiriegezhel.
Territorialheer n. (-s,-e) : lu tiriadel g.
Territorialitätsprinzip n. (-s) / **Territorialprinzip** n. (-s) : pennaenn an diriadelezh b., tiriadegezh al lezennoù b.
Territorium n. (-s,Territorien) : **1.** tachennad b., douar g., tiriad g., tiriegezh b., glad g. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion,* dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se ; **2.** [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert,* un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ.
Terroir n. (-s,-s) : terouer g.
Terror g. (-s) : spont g., spouron g., euzh g., braouac'h g., skrij g. ; *im ganzen Land herrschte einfach nur Gewalt und Terror,* dre ar vro ne oa nemet stign ha lazh.
Terroranschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol sponterezh g., taol sponterezh g.
Terrorherrschaft b. (-) : renad diazezet war ar sponterezh g.
terrorisieren V.k.e. (hat terrorisiert) : spontañ, spouronañ, spontailhañ, lorc'hañ, stravagañ, teurel ar spont e, teurel ar spouron e, strewiñ ar spont e, strewiñ ar spouron e, skignañ ar spont e.
Terrorismus g. (-) : sponterezh g. ; *der Kampf gegen den Terrorismus,* an enepsponterezh g.
Terrorismusbekämpfer g. (-s,-) : enepsponter g.
Terrorismusbekämpfung b. (-) : enepsponterezh g.
Terrorist g. (-en,-en) : sponter g.
Terroristenbande b. (-,-n) : bandennad sponterien b., bagad sponterien g., mared sponterien g., pare sponterien b., aozadur sponterien g.
Terroristenbekämpfung b. (-) : stourm a-enep ar sponterezh g., stourm enepsponterien g.
Terroristin b. (-,-nen) : sponterez b.
terroristisch ag. : ... sponter, ... sponterien, ... sponterezh.
Tertia b. (-,Tertien) : **1.** [skolioù] trede klas g. ; **2.** [moull.] skritur c'hwezek hervez reizhad Didot g./b.
Tertianer g. (-s,-) : [skolioù] tredead g.
Tertianerin b. (-,-nen) : [skolioù] tredeadez b.
tertiär ag. : trede ; *tertiärer Sektor,* trede gennad g.
Tertiär n. (-s) : trede hoalad g., trihoalad g.
Tertiarer g. (-s,-) : [relij.] tredead g.
Tertiärsektor g. (-s,-en) : trede gennad g.
Tertium comparationis n. (-) : elfenn diazez ar genveriañ b.
Terylen n. (-s) : terilen g.
Terz b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] tiersenn b., teirvedell b., teirvedellad b. ; *große Terz,* tiersenn vras b., teirvedell vuiañ b., teirvedellad vuiañ b. ; *kleine Terz,* tiersenn vihan

b., teirvedell leiañ b., teirvedellad leiañ b. ; **2.** [relij.] tiersa g.
Terzel g. (-s,-) : [loen.] liketaer g.
Terzerol n. (-s,-e) : [pistolenn] bided g.
Terzett n. (-s,-e) : trikon g., triad g., teirmouezh b.
Terzine b. (-,-n) : **1.** [barzh] terza rima g. ; **2.** [sonerezh] triadenn b.
Tesafilm® g. (-s) : scotch® g., seizenn-beg b., lietenn-beg b.
Tesching n. (-s,-s) : karabinenn b.
Tessin n. (-) : *das Tessin,* kanton Ticino g.
Tessitur b. (-,-n) : [sonerezh] skeuliad b.
Test g. (-s,-s) : amprou g., amprouadur g., taol-esae g., esa g., arnod g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnodad g., arnodadenn b., arnodadur g., arnodenn b., enklask g., imbourc'h g., priziadenn b., prouad g., prouatadenn b., prouad diournat g.
Testament n. (-s,-e) : testamant g. ; *durch Testament hinterlassen (vermachen),* reiñ dre destamant, legadiñ, testamantañ ; *ohne Testament sterben,* mervel hep testamantañ (hep testamant ebet) (Gregor) ; *sein Testament machen,* ober e destamant, testamantañ, [kozh] testiñ ; *in jemandes Testament bedacht sein,* bezañ bet lakaet e anv war testamant u.b. ; *sein Testament umstoßen,* terriñ e destamant (Gregor) ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen,* efediñ un testamant ; *das Alte Testament,* an Testamant Kozh g., al Lezenn Gozh b. (Gregor), al lezenn gentañ b. ; *das Neue Testament,* an Testamant Nevez g., al Lezenn Nevez b. / al Lezenn a C'hras b. / lezenn Jezuz-Krist b. (Gregor).
testamentarisch ag. : testamantel, dre destamant ; *testamentarisch vermachen,* legatiñ, testamantañ, reiñ dre destamant.
Testamentsanfechtung b. (-,-en) : arguz a-enep un testamant g.
Testamentseröffnung b. (-,-en) : digoradur an testamant g.
Testamentsnachtrag g. (-s,-nachträge) : astenn d'an testamant g., adtestamant g.
Testamantsvollstrecker g. (-s,-) : efeder an testamant g., sevener an testamant g.
Testamentsvollzug g. (-s) : sevenidigezh an testamant b.
Testat n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g.
Testator g. (-s,-en) : testamanter g., laeser g., legader g., tester g.
Testbild n. (-s,-er) : [skinwel] patrom reizhañ g., skeudenn reizhañ b.
testen V.k.e. (hat getestet) : amprouiñ, prouata, prouadiñ, gwiriañ, esa, esaeañ, arnodiñ, distranañ, ober un amprou (eus udb), ober amprou (eus udb) (Gregor).
Tester g. (-s,-) : arnoder g., prouader g.
Testfahrer g. (-s,-) : bleiner arnodiñ g.
Testfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez arnodiñ b.
Testfrage b. (-,-n) : goulenn arnodiñ g., goulenn prouata g.
testieren V.k.e. (hat testiert) : testeniañ, reiñ testeni eus. V.gw. (hat testiert) : ober e destamant.
Testikel g. (-s,-) : [korf.] kell b. [*liester* divgell], klidenn b.
Testosteron n. (-s,-e) : [bev.] testosteron g.
Testperson b. (-,-en) : den implijet evit un arnod g., arnodennad g., prouadad g., [dre skeud.] gozig-arnod g.
Testpilot g. (-en,-en) : **1.** [sport, kirri-tan] bleiner arnodiñ g. ; **2.** [nij.] nijer arnodiñ g.
Testreihe b. (-,-n) : steudad prouadoù b.
Tetanie b. (-,-n) : [mezeg.] tetaniezh b.
tetanisch ag. : [mezeg.] tetanek, … an tetanoz.
tetanisieren V.k.e. (hat tetanisiert) : [mezeg.] tetanekaat.
Tetanisierung b. (-) : [mezeg.] **1.** tetanegezh b. ; **2.** tetanekaat g.
Tetanus g. (-) : [mezeg.] tetanoz g.
Tetanusschutzimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur a-enep an tetanoz g.
Tet-Offensive b. (-) : [istor] argadenn an Têt b.
Tetraeder n. (-s,-) : [mat.] pevarzaleg g.
Tetragon n. (-s,-e) : pevarc'horneg g., pevarc'horgneg g., pevarzueg g.
Tetralogie b. (-,-n) : pevararvestr g., tetralogiezh b.
Tetraplegie b. (-) : [mezeg.] tetraplegiezh b., pevarseizi g.
tetraplegisch ag. : [mezeg.] tetraplegek, pevarseizet.
Tetrarch g. (-en,-en) : [istor] tetrarc'h g.
Tetrarchenwürde b. (-) : [istor] tetrarc'hiezh b.
Tetrarchie b. (-,-n) : [istor] tetrarc'helezh b.
teuer ag./Adv. : **1.** ker, uhelbriz, mizus, nobl ; *teurer,* keroc'h, uheloc'h priz ; *teure Ware,* marc'hadourezh ker b. ; *teures Buch,* levr nobl g., levr uhelbriz g. ; *das ist mir zu teuer,* re ger eo evidon ; *das ist viel zu teuer,* an hanter re ger eo ; *wie teuer ist das (wie teuer soll das sein) ?* pegement eo an dra-se ? pegement e koust an dra-se ? da begement e ya an dra-se ? pegement ez a an dra-se ? da begement e sav an dra-se ? peseurt priz eo an dra-se ? ; *teuer kaufen (bezahlen),* paeañ ker, prenañ ker ; *zu teuer kaufen,* prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; *ein sechstausend Euro teures Auto,* ur c'harr-tan a c'hwec'h mil euro g. ; *dieses Restaurant ist zu teuer,* re ger eo an ostaleri-se ; *teurer werden,* keraat, mont war-raok, mont war a-raok, dont war a-raok, mont war-grec'h, mont d'an nec'h, kreskiñ a briz, kreskiñ war an dra-mañ-tra, lañsañ, bezañ lañs gant an dra-mañ-tra, bezañ kresk war an dra-mañ-tra ; *Benzin wird teurer,* kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul ; *die Briefmarken werden immer teurer,* keraat a ra an timbroù dalbezh, keraat a ra an timbroù muioc'h-mui ; *horrend teuer, sündhaft teuer,* rivinus, ker-daonet, ker-bras, ker-du, ker-spontus, ker-divalav, ker-ruz, ruz, ker evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, dibriz ; *es ist ja alles furchtbar teuer geworden,* nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gernez a zo hiziv war bep tra, nag a gerteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h ! ruz (ker-ruz) eo an traoù er mare-mañ ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden,* kalz a arc'hant e koust d'ar yalc'h bremañ evit derc'hel tinell vat, ker e koust en em vevañ bremañ, ker e koust en em vevañ hiziv, bevañ hiziv a goust ker, bevañ hiziv a zeu da ger ; *das Fleisch ist verdammt teuer geworden,* ar c'hig zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war ar c'hig,

sutal a ra ar c'hig, kanañ a ra ar c'hig, kernez a zo war ar c'hig bremañ, ruz eo ar c'hig er mare-mañ ; *das kostet teures Geld,* koustañ a ra ker ; *die Butter ist schon wieder um zehn Cent teurer geworden,* an amanenn a zo aet dek santim war a-raok adarre ; *das Korn ist zwei Mal teurer geworden,* priz an ed en deus graet lamm-chouk-e-benn, an hanter keroc'h emañ an ed bremañ ; P. *das ist ja furchtbar (grässlich) teuer,* koustañ a ra pikez, koustañ a ra ker-ruz, ker-daonet (ker-bras, ker-du, ker-ruz, ker-spontus, ker-divalav, ruz) eo an dra-se, ker eo evel pebr da veurlarjez, an tan a zo war an dra-se, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo ; [dre heñvel.] *das ist ein teurer Spaß,* dont a ra ar froudenn-se da ger, sevel a ra ar c'hoantadenn-se da ger, ar blijadurig-se a goust ker ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen,* kement-se a gousto ker dezhañ, e lêr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lêr, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, me a lardo e billig dezhañ, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, damantiñ a raio ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen,* diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *teure Zeiten,* berrentez b., dienez b., tavantegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *sein Leben teuer verkaufen,* en em zifenn d'ar mud, difenn e vuhez a-holl-nerzh e gorf par d'un diaoul betek an diwezh ; *da ist guter Rat teuer,* n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket eus pe goad ober loaioù (ober ibil), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket gant pe goad ober ibil, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, koulz eo d'un den skeiñ e benn ouzh (gant) ar voger, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran en diaskren.

2. [dre skeud.] karet, ker ; *unsere teure Heimat,* hor bro ken karet b. ; *jeder Berg, jedes Tal ist meinem Herzen teuer,* pep menez, pep traoñienn, da'm c'halon 'zo kaer (ker) ; *mein Teurer, Teuerster, teurer Freund,* va mignon ker da'm c'halon g.

Teuerung b. (-,-en) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g., kresk war ar priz g., c'hwezadur ar prizioù g. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land,* dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kernez) a ren dre ar vro.

Teuerungsrate b. (-,-n) : feur monc'hwez g.

Teuerungswelle b. (-,-n) : kaouad keraouez b., kaouad keraouegezh b., barr kerteri g., barr kernez g., stokad keraouez g., frapad kerteri g., frapadenn geraouez b.

Teuerungszulage b. (-,-n) / **Teuerungszuschlag** g. (-s,-zuschläge) : digoll keraouez g., digoll kerteri g.

Teufe b. (-,-n) : [mengleuz.] donder g.

Teufel g. (-s,-) : **1.** diaoul g., diaoul mut g., diaoul kornek g., paotr-e-gernioù g., droukspered g., drougael g., gwallspered g., P. Paolig g., Paolig du g., Paol gornek g., Paolig hag e forc'h g., Paol lostek g., Paol gozh g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Gwilh gozh g., Brelatore g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., enebour an dud g., enebour ar salvidigezh g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., tad ar gevier g., tad an ourgouilh g., tad ar gasoni g., tad ar pec'hed g., tad-kozh ar gaou g., paotr kozh g., aerouant an ifern g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor), arc'hmestr an deñvalijenn g., arc'hmestr an deñvalded g., losteg g., hini lostek g., paotr-e-gernioù g., paotr-e-ivinoù-houarn g., priñs an ifern g., roue an ifern g., priñs an deñvalijenn g., roue an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., spered an ifern g., tempter g., arc'houere g., aerouant g., Satan g. ; *Bund mit dem Teufel,* marc'had gant an diaoul g. (Gregor) ; *mit dem Teufel im Bunde sein,* bezañ graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), bezañ gwerzhet d'an diaoul korf hag ene, bezañ en em werzhet d'an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez) an diaoul eus an-unan, bezañ ur c'hev-ifern eus an-unan, bezañ sac'h an diaoul eus an-unan, bezañ mil diaoulerezh en e sac'h ; *will man sich den Teufel geneigt machen, so fügt man sich seinen Wünschen,* an diaoul a zo paotr mat, pa vez graet e did dezhañ - an neb a zebr an diaoul a zle debriñ e gernioù - n'eo ket brav en em luziañ gant an diaoul ; *vom Teufel besessen sein,* bezañ diaoulet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul ; *den reitet der Teufel, der Teufel steckt in ihm,* diaoulet eo, an diaoul a zo gantañ, emañ diwar Baolig, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, imboudet eo bet diwar an diaoul, perc'hennet eo gant an diaoul ; *den plagt der Teufel,* boued (mab) an diaoul eo hennezh, hennezh a zo un diaoul a zen ; *den Teufel beschwören (austreiben),* argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; *aus der Macht des Teufels befreien,* diboaniañ a-zan perzh Satan ; *hol mich der Teufel, wenn ...,* ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., pe me vo manac'h, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma …, me a zo kontant da vezañ daonet ma … ; *einschläfernder Teufel,* kouskerig g.

2. [dre skeud.] *hinter etwas (t-d-b) her sein wie der Teufel hinter der armen Seele,* bezañ e alan war udb, c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb ; *das ist des Teufels !* diaoul biskoazh ! un ifern eo ! un ifern nevez eo ! ; *hol dich der Teufel !* kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! kerzh gant an diaoul ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant ar grug ! kae gant an tanfoeltr ! kae da wriat da votoù ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z tago ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! ; *pfui Teufel !* ac'hamen ! gant ar vezh ! puf ! mezh eo ! koustiañs ! ac'h

foei ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor) ; *warum zum Teufel hat er so was gemacht ?* perak ar c'hwezigenn (perak an diaoul, perak ar foeltr, perak ar c'hagn, perak ar gurun, perak ar c'hast, perak ar gounnar, perak ar flimin-foeltr) en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an tanfoeltr en deus graet un dra a-seurt-se ? perak ar varn en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an daonet en deus graet un dra a-seurt-se ? ; *wo zum Teufel … ?* pelec'h an tanfoeltr … ? pelec'h an diaoul … ? pelec'h an aotrou Doue … ? pelec'h ar varn … ? pelec'h ar bed … ? pelec'h an daonet … ? pelec'h ar c'hwezigenn … ? pelec'h ar foeltr… ? pelec'h ar flimin-foeltr… ? pelec'h ar c'hagn… ? pelec'h ar gurun… ? pelec'h ar c'hast… ? pelec'h ar gounnar… ? ; *was zum Teufel !* pitiaoul ! ; *was zum Teufel wirft sie mir vor ?* petra an diaoul he deus da rebech din ?petra an tanfoeltr he deus da rebech din ? petra ar varn he deus da rebech din ? ; *Teufel ! der Teufel ! zum Teufel !* andon an diaoul ! foestr ! kern va buoc'h ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! satordallik ! satordellik ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ac'hamen ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! boulc'hast ! boulc'hast ar gurun ! boulc'hurun ! boulienn c'hurun an tanfoeltr ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *darum kümmere ich mich den Teufel,* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *das weiß der Teufel,* Doue a oar, Doue er goar ; *zum Teufel gehen,* mont da foar an diaoul ; *zum Teufel jagen,* kas da foar an diaoul, kas da lusa, kas da Gankari-noz, kas gant ar foeltr, kas da foar ar c'hwitelloù, kas d'ar foar, kas da foar an ifern, kas da foar an tri mil, kas da c'hwennat panez, kas da aveliñ e loeroù, kas da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas d'an tus, kas da stoupa, kas da ganañ, kas da droadañ, kas da beuriñ, distouvañ, distekiñ ; *man soll den Teufel nicht an die Wand malen,* arabat gervel an diaouloù / arabat reiñ gwallavel deomp (Gregor), arabat bountañ ar gwallavel warnomp, arabat teuler ar gwallavel warnomp, arabat tennañ ur vallozh warnomp, arabat sachañ an drougavel warnomp ; *wenn man vom Teufel spricht, dann kommt er,* pa vez komzet eus ar bleiz e vez gwelet e lost a-bell pe a-dost - pa gomzer eus ar bleiz e weler e benn, pe e lost, pe e greiz ; *in Teufels Küche kommen,* mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, tennañ tan war e gein, sachañ ar c'harr (ar c'hravazh) war e gein, bezañ erru etre daouarn an Ankoù, lakaat e lost er vrae ; *wie der Teufel fahren,* mont gant un tizh an diaoul, mont gant ur foll a dizh, mont war dorr e chouk, mont tizh-ha-tizh (tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, gant pep tizh, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz) ; *weder Tod noch Teufel fürchten, weder Hölle noch Teufel fürchten,* c'hoarzhin war ar marv - na gaout aon rak e anv (rak e skeud) - bezañ diabaf (disaouzan) - bezañ dispont rak ar marv - na gaout na doujañs Doue na doujañs ar bed (Gregor) - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ un den a foeltr forzh - bezañ ur paotr diskramailh - na ober forzh petra d'ober - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - na gaout aon dirak mann ebet ; *den Teufel mit Beelzebub austreiben,* kas kuit an diaoulien dre Veelzebul, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar park d'al lanneg ; *auf Teufel komm' raus,* ken na strak, ken na findaon, ken na fu, ken na ziaoul, war dorr e chouk ; [dre skeud.] *des Teufels Gebetsbuch,* ar c'hartoù lies. ; [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen,* gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *zum Teufel sein, beim Teufel sein,* **a)** torr, torret, torret-groñs, aet er sac'h, er sac'h, foeltret, sac'het da vat, difindaonet, freuzet, dihastet, broustet, dispennet, divarc'het, diaozet, drailhet, mazaouet, mazaouet pizh ; **b)** kollet da vat ; *der Motor ist zum Teufel, der Motor ist beim Teufel,* aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar

c'heflusker ; *der Urlaub ist zum Teufel, der Urlaub ist beim Teufel,* aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù er c'harzh, troet eo ar vakansoù e gwelien, echu eo gant ar vakañsoù.
3. *ein wahrer Teufel,* un diaoul a zen g. ; *sich zum wahren Teufel entwickeln,* dont da ziaoul ; *so ein Teufel von einem Weibe,* un diaoulez a vaouez b., ur geben b., ur bikez du b., ur bikez fall b., mamm an diaoul b., ur gwall blac'h b., un dañvadez b., un ebeulez b., ur gegin b., un orinez fall b., ur baborez b., ur bebrenn b., ur sarpantez b., ur vleizez b., ur wespedenn b. ; *ein armer Teufel,* ur paourkaezh den g., ur paourkaezh paotr g., ur paourkaezh tra dreut g., ur pikouz g., un trueg g., ur reuzeudig g., un ezhommeg g., un tavanteg g., un denjentil laou g., ul laoueg g.
Teufelchen n. (-s,-) : diaoulig g. ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen,* ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr.
Teufelei b. (-,-en) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, oberoù diaoulek lies., rouestloù an diaoul lies., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.
Teufelin b. (-,-nen) : diaoulez b.
Teufelsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b., koulourdrenn-ouez b.
Teufelsaustreibung b. (-,-en) : stoliadur g.
Teufelsbanner g. (-s,-) : stolier g.
Teufelsbrut b. (-) : mibien an diaoul lies., boued an diaoul g., mevelien an diaoul lies., lakizien an diaoul lies., kefioù-ifern lies.
Teufelsbund g. (-s,-bünde) : marc'had gant an diaoul g. (Gregor).
Teufelsfuß g. (-es,-füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Teufelsfuß,* pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo.
Teufelskerl g. (-s,-e/-s) : diaoul a baotr g., sac'h an diaoul g. ; *so ein Teufelskerl !* koantañ maout !
Teufelskirsche b. (-,-n) : [louza.] pabu-naer str., benede g., louzaouenn foll b.
Teufelsklaue b. (-,-n) : [louza., *Lycopodium selago L.*] huperzin str.
Teufelskreis g. (-es,-e) : kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.
Teufelsmädel n. (-s,-) : plac'h dispont b., plac'h n'he deus ket aon rak he skeud b., diaoulez b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b., pikez b., pikez du b., pikez fall b.
Teufelsmesse b.(-,-n) : oferenn war an tu-gin b., oferenn drantell b., oferenn zu b.
Teufelsrübe b. (-,-n) : [louza.] gouezirvin str.
Teufelsstreich g. (-s,-e) : diaoulerezh g., diaoulegezh b., barad an diaoul g., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.
Teufelsweib n. (-s,-er) : diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b.
Teufelswerk n. (-s) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, oberoù diaoulek lies., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., rouestloù an diaoul lies.
teufelswild ag. : diboellet (Gregor), gouez-pakret, taeret-ruz, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, fulorus, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, frenezius, divarc'het, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *teufelswild werden,* diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, sodiñ, diodiñ, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, mont e volc'h diwar e lin, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug ruz en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, loeniñ, ober karnaj an droukspered, fumañ, kounnariñ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).
Teufelszwirn g. (-s) : [louza.] **1.** [*Cuscuta*] blev-diaoul str., louzaouenn-an-dirig b., neud-gad str. ; **2.** [*Lycium barbarum*] goji str.
teuflisch ag. : diaoulek, demonek, demoniakl, drouk, fall, gwall ; *teuflisches Weib,* diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b. ; *teuflischer Plan,* raktres diaoulek g. ; *teuflisch wilde Musik,* sonerezh kreñv ha gouez-pakret g., sonerezh diaoulek g. ; *es ist teuflisch schwierig,* ken start eo ha direunañ lost an diaoul, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur soubenn eo, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den

evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debr-spered eo ober an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo ober an dra-se, ul lazherezh eo ober an dra-se, ul lazh-tud eo ober an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Teutoburg n. : Teutobourg b. ; *Teutoburger Wald,* Koad Teutoberg g., Koad ar Menezioù Teut g. ; *Schlacht im Teutoburger Wald,* emgann Teutobourg g., emgann Koad ar Menezioù Teut g.

Teutone g. (-n,-n) : **1.** Teut g. [Gregor], Teuton g. ; **2.** [dre skeud.] Alaman g.

Teutonin b. (-,-nen) : **1.** Teutez b., Teutonez b. ; **2.** [dre skeud.] Alamanez b.

teutonisch ag. : **1.** teut [Gregor], teuton, alaman ; **2.** [yezh.] teutek, teutonek.

Text g. (-es,-e) : **1.** testenn b., test g., pennad-skrid g., skrid g., skridenn b., skrivadenn b. ; *die Teile eines Textes,* lodennoù un destenn lies., luskadoù un destenn lies. ; *der Text eines Liedes,* komzoù ur ganaouenn lies., pozioù ur ganaouenn lies. ; *über einen Text predigen,* prezegenniñ diwar-benn ur pennad eus ar Bibl ; *in dem Text wimmelt es von Fehlern,* gwriet a fazioù eo ar pennad, stank eo ar fazioù er pennad-skrid, fonnañ a ra ar fazioù er pennad-skrid, bordilhet a fazioù eo ar pennad-skrid ; *Text und Musik von,* ton ha son gant ; [moull.] *einen Text setzen,* lizherennañ un destenn, lizherennañ ur pennad-skrid ; **2.** *aus dem Text kommen,* koll e oremuz (e neudenn, penn e neudenn), koll poell e gudenn (poell e brezegenn, poell e zanevell), chom e deod a-ispilh, chom e deod ouzh ar groug, chom ouzh an drez, bezañ chalmet, koll penn e gudenn, chom berr war e c'her ; *nicht aus dem Text kommen,* delc'her krog en e neudenn ; **3.** [dre skeud.] *jemandem den Text lesen,* kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b.

Textaufgabe b. (-,-n) : kinnigadur ar boelladenn g., lavarad g., dezrevell b.

Textbaustein g. (-s,-e) : [stlenn.] bloc'had testenn g.

Textbuch n. (-s,-bücher) : [sonerezh] levrig g.

Textdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr destenn b.

Textdichter g. (-s,-) : **1.** saver pozioù g., saver komzoù g., pozier g. ; **2.** levrigour g.

Textfeld n. (-s,-er) : [stlenn.] takad testenn g.

texten V.k.e. (hat getextet) : lakaat dre skrid, sevel, skrivañ, skridaozañ.

V.gw. : sevel pennadoù bruderezh, bezañ saver komzoù, sevel pozioù kanaouennoù, sevel pozioù c'hoarigan.

Texter g. (-s,-) : **1.** saver pozioù g., saver komzoù g., pozier g. ; **2.** levrigour g. ; **3.** saver pennadoù bruderezh g.

Texterfasser g. (-s,-) : klavierour g., P. paotr ar c'hlavier g., paotr ar stokellaoueg g.

Texterin b. (-,-nen) : **1.** saverez pozioù b., saverez komzoù b., pozierez b. ; **2.** levrigourez b. ; **3.** saverez pennadoù bruderezh b.

textgemäß ag. : ger-evit-ger, ger-ha-ger, diouzh an destenn, hervez an destenn.

textil ag. : gwiennek, gwiadel, gweüs, gwiadennus.

Textilabfälle lies. : stoub g., bourell b.

Textilfabrik b. (-,-en) : milin-wiaderezh b.

Textilien lies. : gwiadoù lies., danvezioù gwiadel lies.

Textilindustrie b. (-) : gwiaderezh g., ijinerezh gwiadel g., ijinerezh ar gwiadiñ g.

Textilware b. (-,-n) : gwiad b./g., gwiadenn b.

Textkritik b. (-) : skridvarnouriezh b. ; *eine Textkritik,* ur skridvarnadenn b.

Textmarker g. (-s,-) : merker g.

Textstelle b. (-,-n) : arroudenn b., arroud g.

Textsystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Texttrennstrich g. (-s,-e) [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Textur b. (-,-en) : gwiadezh b., greunenn un danvez b., teisadur g., doare g., grognon str., touch g., greun g.

Textverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungsgerät n. (-s,-e) : [stlenn.] kewerierez testennoù b.

Textverarbeitungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungssystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Tezett n. (-,-) : [yezh.] tz alamanek g. ; **2.** [tro-lavar] *etwas bis ins Tezett kennen,* peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).

T-Gruppe b. (-,-n) [*berradur evit* **Trainingsgruppe**] : [bred.] strollad deznaouadur g.

TH b. (-,-s) : [*berradur evit* **technische Hochschule**] ensavadur skol-veur a deknologiezh g., ESAD g.

Thailand n. (-s) : Thailand b.

Thailänder g. (-s,-) : Thailandad g., Thai g.

Thailänderin b. (-,-nen) : Thailandadez b., Thaiez b.

thailändisch ag. : **1.** thailandat, thai ; **2.** [yezh.] thailandek.

Thalassokratie b. (-,-n) : morveli b., morveliezh b.

Thalassotherapie b. (-) : [mezeg.] morvezegiezh b., morgur g., morgurañ g., talasoterapiezh b., kur talasoterapek g. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet,* kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.

Thallium n. (-s) : [kimiezh] talliom g.

Thallophyt g. (-en,-en) : [louza.] tallofit g.

Thanatos g. : **1.** [mojenn.] Tanatoz g. ; **2.** [Sigmund Freud] luzad a varv g., poulzad a varv g.

Thatcherismus g. (-) : thatcherouriezh b., thatcheriñ g.

Thaumaturg g. (-en,-en) : burzhudour g., burzhuder g.

Thaumaturgie b. (-) : burzhudouriezh b., burzhuderezh g.

Theater n. (-s,-) : **1.** [savadur] c'hoariva g., c'hoaridi g. ; *ins Theater gehen,* mont d'un abadenn c'hoariva ; **2.** [arz] c'hoariva g., arz ar c'hoariva g. ; *das griechische Theater,* ar c'hoariva gresian g. ; *zum Theater gehen,* mont da

c'hoarier ; *Theater spielen,* c'hoari pezh ; **3.** P. [dre skeud.] *Theater machen,* c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e reuz, ober reuz, ober e benn fall, ober ar sod., ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari an emgann, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *ein Theater aufführen,* c'hoari an toull kamambre, ober e reuzenn, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari ur gomedienn dirak u.b., c'hoari an asavandenn gant u.b.

Theaterabonnement n. (-s,-s) : koumanant c'hoaridi g., koumanant c'hoariva g.

Theateraufführung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterbühne b. (-,-n) : leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b.

Theatercoup g. (-s,-s) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterdichter g. (-s,-) : saver pezhioù-c'hoari g.

Theatereffekt g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterferien lies. : [c'hoariva] vakañsoù lies., ehan g.

Theaterintendant g. (-en,-en) : rener c'hoariva g., rener c'hoaridi g.

Theaterkarte b. (-,-n) : bilhed c'hoariva g., bilhed evit ur pezh-c'hoari g., bilhed evit mont d'ar c'hoariva g.

Theaterkasse b. (-,-n) : kef ar c'hoaridi g.

Theaterkritik b. (-,-en) : arzvarnouriezh pezhioù-c'hoari b. ; *eine Theaterkritik,* un arzvarnadenn-c'hoariva b.

Theaterkritiker g. (-s,-) : arzvarnour pezhioù-c'hoari g.

Theaterkritikerin b. (-,-nen) : arzvarnourez pezhioù-c'hoari b.

Theaterkunst b. (-) : arz ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theatermaler g. (-s,-) : livour-kinklour c'hoariva g.

Theaterprobe b. (-,-n) : pleustradeg c'hoariva b.

Theaterschneider g. (-s,-) : dilhataer g.

Theaterstreich g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol dic'hortoz g., taol ruz g., stropad b., darvoud dic'hortoz g.

Theaterstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., c'hoariadeg b., c'hoari g., c'hoariell b. ; *Aufbau eines Theaterstücks,* framm ur pezh-c'hoari g. ; *ein Theaterstück aufführen, ein Theaterstück spielen,* displegañ ur pezh-c'hoari, kinnig ur pezh-c'hoari.

Theatervorstellung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterwesen n. (-s) : pezh a sell ouzh ar c'hoariva g., bed ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theaterzettel g. (-s,-) : roll an abadennoù c'hoariva g.

Theaterzensur b. (-,-en) : skridvarnerezh hag a bled gant ar c'hoariva g.

theatralisch ag. : **1.** ... c'hoariva, ... ar c'hoariva, c'hoarivael ; **2.** orbidus, flammik, leun a orbidoù, hag a ra tailhoù, stroñs gantañ frankik, digoroù gantañ frankik, ur bern tron gantañ, modoù bras gantañ, modoù randonus gantañ.

Thebaïs n. : Thebaid b., Thebaidos b.

Theben n. : Tebez b., Tebas b.

Theismus g. (-) : doueadegezh b., doueouriezh b.

Theist g. (-en,-en) : douead g., doueour g.

Theke b. (-,-n) : taol-gont b., kontouer g., bar g., [dre fent] taol santel b. ; *an der Theke stehen,* bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *an der Theke sitzen,* bezañ azezet ouzh ar c'hontouer.

Thema n. (-s,Themen) : tem g., testenn b., kraf g., danvez g., dodenn b., dalc'h g., sujed g., kistion b., kaoz b. ; *ein Thema behandeln,* plediñ gant un destenn bennak (ur c'hraf bennak) ; *zum Thema Abrüstung,* a-zivout an dizarmañ ; *vom Thema abschweifen,* treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, treiñ diwar e dorchenn ; *zum Thema kommen,* lakaat ar gaoz war kraf an diviz ; *beim Thema bleiben,* chom war ar c'hraf, delc'her krog en e neudenn ; *bleiben wir beim Thema !* chomit en hoc'h erv, mar plij ! ; *beim gleichen Thema bleiben,* malañ an hevelep bleud ; *sie springen von einem Thema zum anderen,* mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; *zu diesem Thema,* war se, war ar poent-se, war ar c'hraf-se ; *vom Thema ablenken, das Gesprächsthema wechseln, das Gespräch auf ein anderes Thema bringen, zu einem anderen Thema übergehen,* distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ kaoz, cheñch kaoz, distreiñ diwar e gaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, treiñ diwar e dorchenn, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn ; *kommen wir zum Thema zurück,* n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp war hor c'hraf ; *ein heikles Thema berühren, ein heikles Thema anschneiden,* reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp.

Thematik b. (-,-en) : tachad g., domani g., tachenn b., tachennad b., dodenn b., sujed g.

thematisch ag. : dodennel, dodennek ; [preder.] *thematisches Bewusstsein,* emskiant dodennel b.

thematisieren V.k.e. (hat thematisiert) : **1.** lakaat ar gaoz war, dodennañ, plediñ gant, dodennekaat ; **2.** [preder.] dodiñ.

Thematisierung b. (-,-en) : **1.** dodennadur g., dodennañ g., dodennekaat g. ; **2.** [preder.] dodiñ g.

Themse b. (-) : Tavoez g. ; *die Themse,* an Tavoez g.

Thenar g. (-s,-e) : [korf.] gourbozenn b.

Theobald g. : Tepot g.

Theodizee b. (-,-n) : teodikiezh b., douevreutadenn b.

Theodolit g. (-s,-e) : teodolit g.

Theodor g. : Teodor g., Tepot g.

Theogonie b. (-,-n) : teogoniezh b.

theogonisch ag. : teogonek.

Theokrat g. (-en,-en) : teokrat g., belegveliour g.

Theokratie b. (-,-n) : teokratiezh b., belegveliezh b.

theokratisch ag. : teokratek, belegveliek, belegveliel.

Theokratismus g. (-) : belegveliouriezh b., doueriegezh b., teokratouriezh b.

Theologe g. (-n,-n) : **1.** [preder.] doueoniour g., teologour g. ; **2.** [relij.] feizoniour g.
Theologie b. (-,-n) : **1.** [preder.] doueoni b., doueoniezh b., teologiezh b. ; **2.** [relij.] feizoniezh b.
Theologin b. (-,-nen) : **1.** [preder.] doueoniourez b., teologourez b. ; **2.** [relij.] feizoniourez b.
theologisch ag. : **1.** [preder.] doueoniel, doueoniezhel, teologek, teologel ; **2.** [relij.] feizoniel, feizoniek, douedaveel.
Theophile g. : Teofil g.
Theorem n. (-s,-e) : gwirienn b., delakadenn b.
Theoretiker g. (-s,-) : damkanour g., arlakadour g.
Theoretikerin b. (-,-nen) : damkanourez b., arlakadourez b.
theoretisch ag. : damkanel, damkanek, damkaniezhel, arlakadennel, arlakadennek, arlakadel, arlakadek, diwar levrioù ; *theoretisches Wissen,* deskadurezh diwar lenn ha selaou b. ; *theoretisches Vorurteil,* rakvarn arlakadennel b. ; *theoretische Konnotation,* kennotadur arlakadennek g. ; *theoretisches Prinzip,* pennaenn damkanel b. ; *ja, theoretisch !* ya, sañset ! ya, war baper !
theoretisieren V.k.e. (hat theoretisiert) : *etwas theoretisieren,* damkanañ udb, arlakaat udb, sevel un damkaniezh diwar-benn udb.
Theorie b. (-,-n) : **1.** damkaniezh b., damkan g., damkanad g., damkanadenn b., arlakadurezh b., arlakadenn b. ; *Gruppentheorie,* damkaniezh ar strolloù b. ; *Relativitätstheorie,* arlakadenn ar geñverelezh b., arlakadenn Einstein b. ; *Theorie und Praxis,* damkan hag embreg, damkaniezh hag embregiezh, kelennadurezh hag obererezh ; **2.** [skiantoù] arlakadenn b., arlakadurezh b.
Theosoph g. (-en,-en) : douebrederour g., teozofour g.
Theosophie b. (-,-n) : douebrederouriezh b., teozofiezh b.
theosophisch ag. : teozofek.
Therapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] terapeutour g., yac'hadour g.
Therapeutik b. (-) : [mezeg.] yac'hadouriezh b.
Therapeutin b. (-,-nen) : [mezeg.] terapeutourez b., yac'hadourez b.
therapeutisch ag. : [mezeg.] mezegadel, ... kurañ, ... mezegañ, yac'hadel, kuradel ; *therapeutischer Übereifer,* arloup yac'hadel g.
Therapie b. (-,-n) : [mezeg.] mezegerezh g., mezegiezh b., mezegadur g., mezegadenn b., terapiezh b., kur b., kurañ g. ; *Psychotherapie,* bredkurerezh g., bredkurañ g., bredkur b., bredkuradenn b., bredyac'haerezh g., psikoterapiezh b.
Therapieweiterführung b. (-) : kendalc'h ar mezegañ g., kendalc'hidigezh ar mezegañ b. ; *besessene Therapieweiterführung,* arloup yac'hadel g.
Theresa b. : Tereza b.
Theriak g. (-s) : triakl g., louzoù hollbare g., louzoù meur g., peurlouzoù g., remed-holl g., louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g.
Theriakkraut n. (-s,-kräuter) : / **Theriakwurzel** b. (-,-n) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b.
Theriologie b. (-) : bronnegouriezh b., mammalogiezh b.
Thermalbad n. (-s,-bäder) : **1.** kibelldi g., kibellec'h g., feunteunioù dour domm lies., feunteunioù havgurañ lies. ; **2.** kreizenn dourvezegiezh b., kreizenn havgurañ b., kurva dourvezegiezh g., havgurva g. ; **3.** kêr-zour b. ; **4.** kibelladenn havel b., kibelladenn havgurañ b.
Thermalquelle b. (-,-n) : feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str.
Therme b. (-,-n) : **1.** feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str. ; **2.** [istor] *die Thermen,* ar c'hibelldi g., ar c'hibellec'h g., ar feunteunioù dour domm lies., ar feunteunioù havgurañ lies.
Thermik b. (-) : [nij.] aerredenn war-bign b., redenn bign b.
thermisch ag. : gwrezel, ... gwrez ; [nukl.] *thermische Leistung,* galloudezh gwrezel b.
Thermistor g. (-s,-en) : [tredan.] gwrezharzell.
thermistoriert ag. : [tredan.] gwrezharzellet.
Thermit® n. (-s) : [kimiezh] termit® g.
Thermodrucker g. (-s,-) : moullerez sec'hdarzh b.
Thermodüse b. (-,-n) : [nij.] statoreaktor g.
Thermodynamik b. (-) : gwreznerzhoniezh b., pennaenn Carnot b.
Thermoelement n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztredanel g., gwrezdaouad g.
Thermokopie b. (-,-n) : gwrezeilenn b.
Thermolumineszenz b. (-,-en) : [fizik] gwreztreluc'hañ g.
Thermometer n. (-s,-) : gwrezventer g., gwrezvuzulier g., gwrezverker g., gwrezverker mezeg g., P. ibil gwer da lakaat er revr g.
thermonuklear ag. : gwrezderc'hanel.
Thermopaar n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztredanel g., gwrezdaouad g.
Thermopapier n. (-s) : paper luc'hgizidik g.
thermoplastisch ag. : gwrezvezellaus.
Thermorezeptor g. (-s,-en) : [korf.] gwrezfraouva g.
Thermosäule b. (-,-n) : [tredan.] gwrezkell b. [*liester* gwrezkilli].
Thermosflasche® b. (-,-n) : termos® g., boutailh dermos b.
Thermoskühlwagen g. (-s,-) : bagon keitwrez b.
thermostabil ag. : gwrezstabil, dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrezel, dalc'hus ouzh an ampledoù gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.
Thermostat g. (-s,-e) : gwrezreoler g.
Thesaurus g. (-,Thesauri/Thesauren) : tezorus g., teñzor g.
These b. (-,-n) : **1.** tezenn b. ; *naturalistische Thesen,* tezennoù naturelour lies. ; **2.** [Fichte, Hegel, Kant] dod g., dodenn b., dodad g., dodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese,* dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
Thessalien n. (-s) : Tessalia b., Tesalia b.
thetisch ag. : tezennel, dodel, … dodiñ ; [preder.] *thetisches Bewusstsein,* emskiant dodiñ b. ; *nicht-thetisches Bewusstsein,* emskiant hep dodiñ b.
Thing n. (-s) : [istor, Germaned] bodadeg b.
Thomas g. : Tomaz g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas,* evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ zo evel sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.
Thomasbirne b. (-,-n) : [metal.] forn-gemmañ Thomas b.
Thomasflusseisen n. (-s) : [metal.] potin Thomas g.

Thomasmehl n. (-s) **/ Thomasschlacken** lies. : kenn difosforañ g.
Thomismus g. (-) : [relij.] tomazegezh b., tomazouriezh b.
Thomist g. (-en,-en) : [relij.] tomazour g.
Thon g. (-s,-s/-e) : [Bro-Suis] toun g.
Thor g. : Thor g., Donar [*doue german, mestr ar gurun*] g., doue foeltrer g.
Thora b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.
Thorax g. (-/-es,-e) : [korf.] brusk g.
Thorax- : [korf.] ... ar brusk, …brusk.
Thorium n. (-s) : [kimiezh] thoriom g.
Thraker g. (-s,-) : [istor] Trak g. [*liester* Traked].
Thrakien n. (-s) : [istor] Trakia b.
Thrazier g. (-s,-) : sellit ouzh **Thraker**.
Thrazien n. (-s) : sellit ouzh **Thrakien**.
Thriller g. (-s,-e) : euzhfilm g., film spont g., film skrij g.
Thrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz g.
Thrombus g. (-,Thromben) : [mezeg.] trombuz g.
Thron g. (-s,-e) : tron g., kador-roue b. ; *den Thron besteigen,* mont (pignat, sevel) war an tron ; *vom Thron stoßen,* didronañ, skarzhañ (argas) diwar e dron, lemel e dron digant ur roue, diskar ur roue diwar e dron, diroueañ, lakaat sav dindan ur roue ; *der Anwärter auf den Thron,* an emvenner roue g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., an danvez roue g. ; *auf den Thron verzichten,* ober dilez eus e dron, ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue ; *Thron und Altar,* iliz ha noblañs.
Thronanwärter g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g.
Thronbesteigung b. (-,-en) : kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b., savidigezh war an tron b.
Thronbewerber g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g.
Throne lies. : [relij.] Troned lies.
thronen V.gw. (hat gethront) : bezañ war an tron, tronañ, aotrouniañ, ren.
Thronentsagung b. (-,-en) : dilez eus an tron g., dilez eus e garg a roue g., dilez a roue g., dilez eus e gurunenn g.
Thronerbe g. (-n,-n) : ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., daofin g., danvez roue g.
Thronerhebung b. (-,-en) : tronidigezh b.
Thronfolge b. (-,-n) : warlerc'hierezh war an tron g.
Thronfolger g. (-s,-) : susitour war an tron g., warlerc'hiad war an tron g.
Thronfolgerin b. (-,-nen) : susitourez war an tron g., warlerc'hiadez war an tron g.
Thronhimmel g. (-s,-) : daez g., stel g., tabarlank g.
Thronprätendent g. (-en,-en) : emvenner roue g.
Thronräuber g. (-s,-) : alouber tron g., treuzpiaouer kurunenn g.
Thronrede b. (-,-n) : prezegenn an tron b.
Thronwechsel g. (-s,-) : cheñchamant roue g., cheñch renadur g.
Thule n. : **1.** [kêr] Thule b., Uummannaq b. ; **2.** [mojenn, enezenn] Tule b.
Thulium n. (-s) : [kimiezh] thuliom g.
Thun g. (-s,-e) **/ Thunfisch** g. (-es,-e) : [loen.] toun g. ; *weißer Thun,* jermon g., toun gwenn g. ; *roter Thun / großer Thun / nordatlantischer Thun / Blauflossen-Thunfisch,* toun ruz g. ; *Thunfische fangen,* touneta.
Thunfischer g. (-s,-) : tounetaer g.
Thunfischfang g. (-s) : touneta g., micher douned b., pesketaerezh an touned g. ; *auf Thunfischfang gehen,* mont da douneta.
Thunfischkutter g. (-s,-) : bag-touneta b.
Thuntrawler g. (-s,-) : [merdead.] chaluter-tounetaer g., dragour touned g.
Thurgau g. (-s) : [Suis] *der Thurgau,* Thurgau b.
Thüringen n. (-s) : Thüringen b.
Thymian g. (-s,-e) : [louza.] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g. ; *Sand-Thymian,* louzaouenn-an-deñved b., munudig g., tin-lann g., saourea g. ; *breitblättriger Thymian,* tin-gouez-bras g.
Thymus g. (-s,Thymi) **/ Thymusdrüse** b. (-,-n) : [korf.] toazon g.
Thyristor g. (-s,-en) : [fizik] tiristor g.
Thyrsos g. (-,-soi) **/ Thyrsus**[1] g. (-,-si) : [mojenn.] bazh vakanted b., bazh venaded b.
Thyrsus[2] g. (-,-si) : [louza.] tañvouezennad bodek b.
Tiara b. (-,Tiaren) : [relij.] tiarenn b.
Tiber g. : *der Tiber,* an Tiber g.
Tibet n. (-s) : Tibet b.
Tibetaner g. (-s,-) : Tibetad g. [*liester* Tibetiz].
Tibetanerin b. (-,-nen) : Tibetadez b.
tibetisch ag. : **1.** tibetat ; **2.** [yezh.] tibetek.
Tick g. (-s,-e) : **1.** tik g., glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies. ; **2.** tech fall g., pleg fall g., si fall g., droukpleg g., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., tu g., follezh b. ; **3.** *einen Tick auf jemanden haben,* kaout droug ouzh u.b., kaout drougiezh ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., karet droug d'u.b. ; **4.** P. tammig bihan g., disterig g., lichadenn b.
ticken V.gw. (hat getickt) : **1.** tikal, titirinañ, ober tik-tak, ober tak tak tak ; **2.** [dre skeud.] *unaufhaltsam tickt die Uhr,* a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud ; *bei dir tickt es wohl nicht mehr richtig,* trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, war tri zroad emaout, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, kollet eo an ardremez ganit, dizatiñ a rez.
Ticken n. (-s) : tik-tak g., tak tak g.
Ticket n. (-s,-s) : tiked g., tikedenn b., bilhed g.
tick-tack estl. : tik-tak, titirin, tak tak tak.
Tide b. (-,-n) : morad g., mare-mor g., nevez g. ; *Springtide,* morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g., mare-mor bras e heled g. ; *Nipptide,* morad bihan g., nevez bihan g., mare-mor bihan e heled g.,

nevez divalav g. ; *Mitteltide,* reverzhi voan b., reverzhi moan g., mare-mor krenn e heled g.
Tidenhafen g. (-s,-häfen) : porzh na c'haller implijout nemet pa vezh uhel ar mor g., porzh-gourlanv g.
Tidenhochwasser n. (-s) : mor en e vog g., mor-bras g., gourlanv g., gourlen g., mor en e c'hourlen g., uhelvor g., lanvezh g., leunvor g., barr ar mor g.
Tidenhub g. (-s,-hübe) : heled ar mare g., ampled ar mare-mor g., lanvre g. ; *ein niedriger Tidenhub,* un nevez divalav g. ; *der Tidenhub wird größer,* emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ ; *der Tidenhub geht zurück,* emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel ; *niedrigster Tidenhub,* marvor g., mor en e varvañ g.
Tideniedrigwasser n. (-s) : izelvor g., daere g., mor daere g., dazre g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g.
Tideströmung b. (-,-en) : mareenn b.
Tiebreak g./n. (-s,-s) / **Tie-Break** g./n. (-s,-s) : [sport, tennis] c'hoari krennus g.
Tief[1] g. (-s) : [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g. ; *er hat einen Tief,* un taol-dinerzh en deus, chif bras en deus, diskaret eo, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, izelaet eo e vannieloù gantañ, kouezhet eo e vannieloù gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo, diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad blues emañ, aet eo izel e spered gantañ.
Tief[2] n. (-s,-s) : **1.** [hinouriezh] izelvan g., takad izelvan g., gouzizenn b., diwaskenn b. ; **2.** [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g. ; *er hat ein Tief,* chif bras en deus, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo, diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad blues emañ, aet eo izel e spered gantañ.
Tief[3] n. (-s,-e) : [merdead.] kanol b., kanol-vor b.
tief ag./Adv. : **1.** don, parfont, kev ; *der Fluss ist hier zwei Meter tief,* daou vetrad eo donder ar stêr amañ, daou vetrad e ya dour ar stêr amañ ; *ein tiefer Brunnen,* ur puñs don g. ; *der Brunnen ist fünf Meter tief,* pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *ein fünf Meter tiefer Brunnen,* ur puñs a bemp metr donder g. ; *tiefer Schnee,* gwiskad mat a erc'h g., gwiskad don a erc'h g., erc'h don g., erc'h uhel g., erc'h tev g. ; *tief hineinschlagen, tief hineintreiben,* kas don, choukañ, sankañ don ; *diese Landschaft hat sich mir tief ins Gedächtnis eingegraben,* chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se war va spered, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'halon (enlouc'het em spered, peg ouzh va c'halon, merket em spered, moullet em c'halon), en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *tief graben,* toullañ don, toullañ kev ; [merdead.] *das Schiff geht tief,* don e ya sont ar vag en dour ; *wir haben tiefste Fluthöhe,* marvor a zo, emañ ar mor en e varvañ, marvoriñ a ra ; [dre astenn.] *tiefer Teller,* asied don g., skudell b. ; *tiefe Schüssel,* plad don g. ; *die Pflanze ist tief eingewurzelt,* gwriziennet mat eo ar blantenn, don eo gwrizioù ar blantenn, mont a ra don en douar gwrizioù ar blantenn-se, gwrizioù ar blantenn-se a grog don en douar ; *stille Wasser gründen tief,* e-lec'h ma vez an dour ar sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaouedoù - disfiziout ouzh souchet o soñjal e ve kousket ; *tiefer werden,* donaat, doniñ.
2. izel ; *tief unten,* en e izelañ, a-izel, en diaz, e penn traoñ, e traoñ, d'an (ouzh) traoñ ; *tief unten im Tal steht ein Häuschen,* e goueled an draoñienn (e penn traoñ ar ganienn) ez eus un ti bihan ; *du stehst tiefer als ich,* en diaz emaout em c'heñver, emaout izeloc'h egedon ; *wir fliegen sehr tief,* emaomp o nijal izel-tre ; *das Thermometer steht tief,* en izel (en e izelañ, izel-gagn) emañ ar gwrezverker ; *tiefgekühlt,* dreistskornet, gourskornet ; *den Hut tief in die Stirn ziehen,* sankañ e dog don war e benn, sankañ e dog don war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *tiefer legen,* dreistizelaat ; *im tiefer liegenden Stockwerk,* en estaj dindan ; *tief liegendes Flussbett,* kanol zu b., kanol don an dour enni b. ; *die Sonne steht tief am Horizont,* emañ an heol war rizenn an dremmwel ; [dre skeud.] *tief stehen,* bezañ eus ar bobl izelañ ; *er ist tief gesunken,* pegen izel eo kouezhet, diskennet eo da netra, aet eo e-mesk ar re izelañ, hennezh a zo aet divalav e damm standilhon, erru eo fallañ ma c'haller bezañ, setu pelec'h en em gav, setu e pe stad en em gav ; [kleñved] *er ist tief heruntergekommen,* aet eo pell, da fall ez a e yec'hed, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ.
3. ec'hon, bras, pell, don, kev ; *tiefe Bühne,* leurenn don b. ; *der Chor ist zwölf Meter tief,* daouzek metr donder a zo gant ar chantele, daouzek metr donder a zo d'ar chantele ; *tief greifende Veränderung,* troc'h g., kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *im tiefen Wald (tief im Wald),* e penn pellañ ar c'hoad, e donder ar c'hoadoù, e donderioù ar c'hoadoù, e don (e donig-don, e don-donañ, e deun) ar c'hoad(où) ; *tief ins Land vorstoßen,* mont don e-barzh ar vro ; *er hat sich tief verbrannt,* gwall zevet eo, losket-poazh eo ;

[dre astenn.] *bis tief ins 19. Jahrhundert hinein,* betek pell en naontekvet kantved ; *bis tief in die Nacht hinein,* betek pell en noz, betek diwezhat-noz, betek erru pell an noz, diwezhat en noz ; *im tiefsten Winter,* e-kreiz (e kalon) ar goañv ; *im tiefsten Frieden,* e kreizig-kreiz ar peoc'h ; *tief einatmen,* c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; [dre skeud.] *Leid geht tief,* ar glac'har a ya don er galon ; *tiefer Schmerz,* glac'har don g./b., glac'har grizias g., glac'har c'hwerv ha grevus g./b., poan don b., gloaz don b. ; *in meinem tiefsten Inneren,* em c'hreizon, em c'haouded, e don va ene, em askre, kev em c'halon, e don va c'halon, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, em c'hreiz, a-ziabarzh va c'halon ; *tief im Herzen (im tiefsten Herzen),* en e greizon, e don e ene, en e askre, e don e galon, e donder e galon, kev en e galon, en e gaoued, en don eus e galon, a-ziabarzh e galon ; *aus tiefstem Herzen,* eus goueled e galon / eus kreiz e galon / a holl galon / a wir galon / eus e holl galon (Gregor) ; *das hat mich tief erschüttert,* gwallfromet e oan bet gant kement-se, gwir-strafuilhet e oan bet gant kement-se, dall e oan aet gant kement-se, trejebouliñ am boa graet gant kement-se, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan gant kement-se, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se ; *tiefe Gedanken,* prederiadennoù don lies. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf,* raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *tiefe Trauer,* kañv (glac'har) bras g., gloaz don b., keuz bras g. ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren,* klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *tiefer Schlaf,* morvitellerezh g., kousk kalet (divorfil, don, aes) g., kousked mik g., kousk mik g., hun mik g., hun kalet g., kousk tenn ha pounner g. ; *tief schlafen,* kousket c'hwek (mik, kalet, kloz, kloz ha kalet, kalet ha kloz, evel ur roc'h, evel ur broc'h en e doull, evel ur maen, divorfil, mort, aes), bezañ kousket moñs, bezañ kousket-mort, kousket en e gloz, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz, huniñ mik, bezañ aet don en e gousk ; *tiefes Schweigen,* sioulded vras b. ; *ich beklage es aufs Tiefste (zutiefst),* diaes e kavan (domaj e kavan) e vefe tremenet an traoù evel-se ; *tief beschämt,* ur c'horfad (ur revriad) mezh gantañ, ur saead vezh gantañ, o teuziñ gant ar vezh, prest da fontañ gant ar vezh, ul lostennad vezh gantañ, ur c'haouad mezh gantañ, mezh dezhañ da fontañ, o rostañ gant ar vezh, devet gant ar vezh, goloet a vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra ; *tief betrüben,* gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ ; *Sie haben ihn tief betrübt,* e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; *tief betrübt,* mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, enkrezet-holl, don estonet e galon ; *tiefes Geheimnis,* mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b.

4. [sonerezh] boud, izel ; *singen Sie einen Ton tiefer !* kanit war un ton izeloc'h ! ; *tiefer stimmen,* lakaat da seniñ izeloc'h ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen,* gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre.

5. [livioù] teñval, peur-.

tief- ag. : peur-, -tre, -meurbet, -kenañ.

Tiefbau g. (-s) : labourioù foran danzouar lies.

tiefbetrübt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon.

tiefbewegt ag. : fromet betek kreiz e galon, don estonet e galon.

tiefblau ag. : glas-du, glas-teñval, glas-mouk.

Tiefblick g. (-s) : spiswel g., lemmder-spered g.

tiefblickend ag. : spiswel, pellwel, lemm a spered, P. tanav e fri.

Tiefbohrung b. (-,-en) : talaradur don g.

Tiefdruck g. (-s,-e) : **1.** [moull.] krafengravadur g., heolengravadur g. ; **2.** gwask izel g., izelwask g.

Tiefdruckgebiet n. (-s,-e) : takad izelwask g., izelvan g.

Tiefdrucksetzer g. (-s,-) : [moull.] krafengraver g., heolengraver g.

Tiefdrucksetzerin b. (-,-nen) : [moull.] krafengraverez b., heolengraverez b.

Tiefe b. (-,-n) : **1.** donded b., donder g., donderioù lies., don g., deun g., endon g., parfont g., dondez b., kevded b. ; *der Brunnen hat eine Tiefe von fünf Metern,* pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *Wassertiefe,* donder an dour g. ; *in der Tiefe des Wassers,* en doneier, en donded, en donder, en donderioù, en askre ar mor ; *in der Tiefe des Abgrunds,* e goueled an islonk ; *die Tiefe eines Regals,* donded un estajerenn b., donder un estajerenn g. ; *in der Tiefe der Nacht,* en askre deñval an noz ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen,* goueledet e voe ar vag, lonket e voe ar vag gant ar mor, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, islonket e voe ar vag, ar vag a voe koñfontet ; *die Fische flüchten in die Tiefe,* ar pesked a ya da glask an don ; **2.** [dre skeud.] *die Tiefe meines Schmerzes,* donded va glac'har (va foan) b. ; *in den Tiefen der Herzen lesen,* lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; *in der Tiefe seines Herzens,* e goueled e galon ; *das habe ich aus der Tiefe (aus den Tiefen) meines Gedächtnisses hervorgeholt,* kement-se a zo deuet eus goueled va eñvor, kement-se em eus divoret eus islonk va eñvor ; **3.**

pellder g., diabell g. ; *in der Tiefe sieht man einen Berg,* er pellder (en diabell) e weler ur menez.
Tiefebene b. (-,-n) : izelgompezenn b., flagenn b., izelenn b., dol g., izeldirioù lies.
Tiefenausdehnung b. (-,-en) : astenn en don g.
Tiefenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk an doneier g.
Tiefengestein n. (-s,-e) : [douar.] karregad strinkennaouek b.
Tiefengliederung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.
Tiefenlinie b. (-,-n) : [douar.] krommenn donder b.
Tiefenmesser g. (-s,-) : sont g., sonterez b.
Tiefenmessung b. (-,-en) : sontadur g., sontadenn b.
Tiefenpsychologe g. (-n,-n) : [mezeg.] bredoniour an donderioù g., psikologour an donderioù g.
Tiefenpsychologie b. (-) : [mezeg.] bredoniezh an donderioù b., psikologiezh an donderioù b.
Tiefenpsychologin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredoniourez an donderioù b., psikologourez an donderioù b.
Tiefenschärfe b. (-) : **1.** donder an noñv g., donder ar maez g. ; **2.** donder sti g.
Tiefensehen n. (-s) : gweled teirment g., merzerezh an donder g., merzidigezh an donder b., merzout an donder g.
Tiefenstaffelung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.
Tiefenwirkung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] gwered en don g., dazgwered en don g., efed en don g. ; **2.** efed donder g., gwered donder g.
tiefernst ag. : sirius-tre, sirius-meurbet.
Tiefflieger g. (-s,-) : karr-nij o tarnijal g., nijerez o nijal a-rez-douar g., karr-nij o nijal a-rez bro ar saout g.
Tiefflug g. (-s,-flüge) : darnij g., nij a-rez-douar g. ; *im Tiefflug fliegen,* darnijal, nijal a-rez-douar, nijal a-rez bro ar saout, nijal a-raz d'an douar, nijal raz d'an douar.
Tiefgang g. (-s) : [merdead.] kalandour g., endouradur g., enmoradur g. ; *ein Tiefgang von drei Metern,* tri metrad a galandour lies.
Tiefgarage b. (-,-n) : parklec'h danzouar g.
tiefgefrieren V.k.e. (gefror tief / hat tiefgefroren) : dreistskornañ, gourskornañ.
tiefgefroren ag. : skornet, dreistskornet, gourskornet ; *tiefgefronene Fische,* pesked-skorn lies.
tiefgehend ag. : **1.** don, hag a dap don, kaset don, krenn, a-grenn ; **2.** [merdead.] bras e galandour.
tiefgekühlt ag. : skornet, dreistskornet, gourskornet.
tiefgründig ag. : **1.** don, hag a dap don, kaset don, krenn, a-grenn, soliet mat, poellet mat ; *tiefgründige Untersuchung,* enklask pizh g., enklask pervezh g. ; *nach tiefgründiger Untersuchung,* e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; **2.** [labour-douar] *tiefgründiger Boden,* douar hag a zo kondon ennañ, douar hag en deus kondon g.
Tiefgründigkeit b. (-) : poellataerezh hag a dap don g.
Tiefkonjunktur b. (-,-en) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.
Tiefkühlfach n. (-s,-fächer) : [yenerez] freezer g., kombod gourskornañ g.
Tiefkühlfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk gourskornet g., pesked gourskornet lies.
Tiefkühlkost b. (-) : [kegin.] boued gourskornet g., gourskornad g., gourskornadoù lies.
Tiefkühlschrank g. (-s,-schränke) : skornerez armel b., pres-skorn g.
Tiefkühltruhe b. (-,-n) : skornerez arc'h b.
Tiefkühlung b. (-) : gourskornañ g., gourskornidigezh b., skornidigezh b., skornañ g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung,* ar skornvirout g. ; *durch Tiefkühlung konservieren,* skornvirout.
Tieflader g. (-s,-) : karbed dreistizelaet e blañchod g.
Tiefland g. (-s,-länder/-lande) : flagenn b., izelenn b., dol g., gwantenn b., douaroù izel lies., izeldirioù lies.
Tiefofen g. (-s,-öfen) : **1.** [metal.] milin lavnenniñ hag a zalc'h tomm-gor ar metaloù b., lavnenner hag a zalc'h tomm-gor ar metaloù g., forn bit b. ; **2.** [nukl.] forn amdroer b., forn amdreiñ b.
Tiefpassfilter g. (-s,-) : [tekn., fizik] sil tremen-izel g.
Tiefpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] arar da blomañ g./b., alar da blomañ g.
Tiefpflügen n. (-s) : [labour-douar] arat don g., plomañ g., difontañ g.
Tiefpflüger g. (-s,-) : plomer g.
Tiefpunkt g. (-s,-e) : **1.** [mat.] izegenn b. ; **2.** lec'h izelañ g., poent izelañ g. ; **3.** [dre skeud.] *die Stimmung hatte ihren Tiefpunkt erreicht,* aet e oa izel spered an dud, diskaret e oa an dud, izel e oa kouezhet o bannieloù gant an dud, izelaet e oa o bannieloù gant an dud, kouezhet e oa o bannieloù gant an dud.
Tiefschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [sport] taol treitour g., taol izel g., taol-droug g., mestaol g., gwalldaol g. ; **2.** [dre skeud.] taol-fall g., prendenn g., gwalleur g./b., droukverzh g., gwalldaol g., taol divalav g., reuz g.
Tiefschnee g. (-s) : gwiskad mat a erc'h fu g., erc'h fu uhel g.
Tiefsee b. (-) : abis kreizmeurvorel g., islonkoù ar mor don lies., kondonioù ar mor lies., doneier danvorel lies.
Tiefseebecken n. (-s,-) : diazad abisel g.
Tiefseeebene b. (-,-n) : plaenenn abisel b., kompezenn abisel b.
Tiefseefisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk eus ar c'hondonioù g.
Tiefseeforschung b. (-) : okeanografiezh b., moroniezh b.
Tiefseegraben g. (-s,-gräben) : foz islonk b., foz abisel b.
Tiefseerinne b. (-,-n) : foz islonk b., foz abisel b.
Tiefseerücken g. (-s) : keinenn greizmeurvorel b., keinenn danvorel b.
Tiefseetang g. (-s,-e) : [louza.] bezhin eus ar c'hondonioù str.
Tiefseetaucher g. (-s,-) : okeanaot g., splujer danvor g.
Tiefseetaucherin b. (-,-nen) : okeanaotez b., splujerez danvor b.
Tiefsee-U-Boot n. (-s,-e) : batiskaf g.
tiefschwarz ag. : du-peg, du evel peg, du-bran, du-mouar, du-pod, du-polos, du-jed, du-sac'h, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel

huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv.
Tiefsinn g. (-s) : **1.** spered hag a dap don g. ; **2.** tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b.
tiefsinnig ag. : **1.** don, hag a dap don, talvoudus ; *seine tiefsinnigen Worte bieten uns Stoff zum Nachdenken,* e gomzoù talvoudus a ro magadur d'hor speredoù, maget en deus hor speredoù gant e gomzoù talvoudus, e gomzoù talvoudus a ro peadra deomp da vagan hor speredoù ; **2.** hurennek, soñjus, prederek.
Tiefsinnigkeit b. (-) : poellataerezh hag a dap don g.
Tiefst- : ... izek, ... izelañ, ... bihanañ.
Tiefstand g. (-s,-stände) : **1.** live izelañ g., izelder g., izelded b. ; **2.** [mor] izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g. ; *bei Tiefstand des Meeres,* e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez ar mor en e vihanañ, pa vez izel-gagn ar mor ; *bei Tiefstand des Meeres auf Sand liegende Schiffe,* bigi marvoret lies. ; **3.** [stêrioù] izeldour g., izeldourioù lies., dour bihan g. ; *bei Tiefstand,* pa vez bas an dour, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn an dour ; **4.** [dre skeud.] dilignezadur g., diskar g. ; **5.** diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g.
Tiefstapelei b. (-) : emzalc'h klozennek betek re g.
tiefstapeln V.gw. (hat tiefgestapelt) : bezañ klozennek betek re, bezañ ur spered hurennek a baotr, bezañ ur paotr tavedek, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozenneg, bezañ berr e lañchenn, bezañ berr da gaozeal.
Tiefstpreis g. (-es,-e) : priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g.
Tiefsttemperaturtechnik b. (-) : kriogeniezh b., yebarerezh g., yebarañ g.
Tiefstwert g. (-s,-e) : live izelañ g., live izek g., talvoud izelañ g., talvoud izek g.
Tiefziehpresse b. (-,-n) : gwask koagañ g./b., gwaskell goagenniñ b., gwaskell darsankañ b.
Tiegel g. (-s,-) : **1** [kegin.] darbod g. ; **2.** [tekn.] teuzlestr g., kleuzeur b.
Tiegelstahl g. (-s) : dir teuzlestr g., dir kleuzeur g.
Tier n. (-s,-e) : **1.** loen g., mil g., aneval g., loen mut g. ; *Menschen und Tiere,* an dud hag al loened mut, an dud hag an anevaled mut ; *Systematik der Tiere, Klassifikation der Tiere,* rummatadur al loened g. ; *Zugtier,* loen-tenn g., loen-stern g. ; *wildes Tier,* loen gouez g., gouezvil g. ; *in Freiheit lebende Tiere,* loened en o frankiz lies. ; *Haustier,* loen doñv g., loen-ti g. ; *nützliches Tier,* loen talvoudus g., loen madoberus g. ; *Füchse sind schlaue Tiere,* al lern a zo traoù fin ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen,* al loened a vez ret mont ganto dre du, al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster ; *zum Tier herabsinken,* en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (evel ul loen vil, evel ul loen lous, evel ul loen fall, evel ul loen gars), en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened ; *das Tier im Menschen,* al loen brein skoachet e askre Mab-den g., loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b. ; *die Schöne und das Tier,* ar goantenn hag an euzhvil ; *die Menschen sowohl als auch die Tiere, Menschen sowie Tiere,* ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; **2.** P. [dre skeud.] *ein großes (hohes) Tier,* ur floc'helleg g., ur penn-bras g., ur penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., unan eus ar reoù-vras g., un tarin g., ur paotr-bras g., un den a renk g., un den uhel g., un uheliad g. ; *die hohen Tiere,* an tev g., ar pennoù-bras lies., an dud a-stroñs lies., ar baotred-vras lies. ; e*r lässt sich gern mit hohen Tieren blicken,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.
tierähnlich ag. : loenheñvel, e doare ul loen, e doare al loened, a-zoare gant ul loen, a-zoare gant al loened, a-seurt gant ul loen, a-seurt gant al loened.
Tierart b. (-,-en) : spesad loened g.
Tierarzt g. (-es,-ärzte) : medisin-loened g., medisin-chatal g., mezeg-loened g., loenvezeg g., milvezeg g., louzaouer-chatal g., louzaouer-kezeg g.
Tierärztin b. (-,-nen) : medisinez-loened b., medisinez-chatal b., mezegez-loened b., loenvezegez b., milvezegez b., louzaouerez-chatal b., louzaouerez-kezeg b.
Tierasyl n. (-s,-e) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b.
Tierbändiger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g., pleustrer g., dreser g., reizher g.
Tierchen n. (-s,-) : **1.** loenig g. ; **2.** amprevan g., astuz g., c'hwen str., laou str., kontron str., loenigan g., waoñ g.
Tiereinstreu b. (-,-en) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., troc'h plouz g., troc'had plouz g., troc'h foenn g., troc'had foenn g., troc'h louzoù g., strewad g., baoz b., harech str.
Tierfaser b. (-,-n) : gwienn loenel b.
Tierfell n. (-s,-e) : kroc'hen loen g., feur loened b., foulinenn b., bisig g.
Tierfett n. (-s) : behinenn b., behin g.
Tierfreund g. (-s,-e) : den kar d'al loened g., mignon d'al loened g., paotr al loened g., loengarour g.
Tierfreundin b. (-,-nen) : mignonez d'al loened b., plac'h al loened b., loengarourez b.
Tiergarten g. (-s,-gärten) : zoo g., liorzh al loened b., liorzh-loened b., park loened g., gouezvildi g.
Tierhaftigkeit b. (-) : loenegezh b.
Tierhalter g. (-s,-) : piaouer loen g., piaouer loened g., mirer loened g., dalc'her loened g., mirer loen g., dalc'her loen g.
Tierhalterin b. (-,-nen) : piaouerez loen b., piaouerez loened b., mirerez loened b., dalc'herez loened b., mirerez loen b., dalc'herez loen b.
Tierhaltung b. (-) : **1.** saverezh loened g., miridigezh loened b., dalc'hidigezh loened b. ; **2.** sevel-loened g. ; *landlose Tierhaltung,* sevel-loened ezdouar g.
Tierhandlung b. (-,-en) : stal-loened b., loenederezh b.
Tierhaus n. (-es,-häuser) : gouezvildi g.
Tierheiler g. (-s,-) : pareour loened g., pareer loened g.
Tierheilkunde b. (-) : milvezegiezh b., loenvezegiezh b., mezegiezh al loened b.
Tierheim n. (-s,-e) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b.

Tierheit b. (-) : **1.** loenegezh b. ; **2.** loenelezh b.
tierisch ag. : **1.** loenel, loenek, … loened ; *tierisches Fett,* druzoni diwar korf al loened b., druzoni loenel b., behinenn b., behin g. ; *die Milch ist ein tierisches Produkt,* ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh ; **2.** loenheñvel ; *tierischer Ernst,* neuz ur penn-maout b., aer asotet g./b.
Tierische(s) ag.k. n. : loenegezh b., temz al loened g. ; *das Tierische im Menschen,* loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b., al loen brein skoachet e askre Mab-den g.
Tierkadaver g. (-s,-) : korf ul loen marv g., gagn b. ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen,* lakaat raz-bev war korfoù loened marv.
Tierkämpfer g. (-s,-) : [istor] loenstourmataer g.
Tierklasse b. (-,-n) : [bevoniezh] kevrennad loened b.
Tierkohle b. (-) : ludu du g., ludu-eskern g.
Tierkreis g. (-es) : arouezkelc'h g., zodiak g., Kambroù-an-Heol lies.
Tierkreiszeichen n. (-s,-) : arouez eus ar zodiak b., azon eus ar zodiak g., rann eus an arouezkelc'h b. ; *die zwölf Tierkreiszeichen,* Kambroù-an-Heol lies., steredegoù ar zodiak lies., azonoù ar zodiak lies., daouzek rann an arouezkelc'h lies.
Tierkunde b. (-) : loenoniezh b., zoologiezh b.
tierkundlich ag. : loenoniel, … loenoniezh, … loened, … al loened, zoologek.
Tierlein n. (-s,-) : loenig g., loenigan g.
tierlieb ag. : mignon d'al loened, loengarour.
Tierliebe b. (-) : karantez ouzh al loened b., loengarantez b.
Tiermaler g. (-s,-) : livour loened g.
Tiernatur b. (-) : loenegezh b., temz al loened g.
Tierpark g. (-s,-s) : zoo g., liorzh al loened b., liorzh-loened b., park loened g., gouezvildi g.
Tierpfleger g. (-s,-) : paotr al loened g., prederier loened g.
Tierpflegerin b. (-,-nen) : plac'h al loened b., prederierez loened b.
Tierprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had a orin loenel g. ; *die Milch ist ein Tierprodukt,* ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh.
Tierproduktion b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g. ; *landlose Tierproduktion,* sevel-loened ezdouar g.
Tierquäler g. (-s,-) : jahiner loened g., den kriz en andred al loened g.
Tierquälerei b. (-,-en) : krizderi en andred al loened b.
Tierquälerin b. (-,-nen) : jahinerez loened b., plac'h kriz en andred al loened b.
tierreich ag. : loenek, paot al loened ennañ.
Tierreich n. (-s) : faona b., renad al loened g., riezad al loened b., riezad loenel b., rannad al loened b., loenelezh b., loened lies., loenedoù lies.
Tierschutz g. (-es) : gwarez al loened g.
Tierschutzverein g. (-s,-e) : Kevredad Gwarez al Loened g.
Tiersein n. (-s) : [preder.] loended b.
Tierseuche b. (-,-n) : [mezeg.] kleñved-red war al loened g.
Tiertrio n. (-s,-s) : triloen g.
Tierversuch g. (-s,-e) : taol-arnod war ul loen g., taol-arnod war loened g.
Tierversuche lies. : taolioù-arnod war loened lies., taolioù-arnod war ul loen lies.
Tierwelt b. (-) : faona b., renad al loened g., riezad loenel b., rannad al loened b., loenelezh b., loened lies., loenedoù lies.
Tierzucht b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g.
Tierzuchtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g.
Tierzüchter g. (-s,-) : saver-loened g., mager-loened g.
Tierzuchtunternehmen n. (-s,-) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g.
TIFF-Bildformat n. (-s,-e) : [stlenn.] mentrezh TIFF g., furmad TIFF b.
Tiger g. (-s,-) : [loen.] tigr g. ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ) a ra an tigr e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol !
Tigerauge n. (-s,-n) : diamant lagad-tigr g., lagadenn-digr b.
tigerfarbig ag. / **tigerfleckig** ag. : roudennek, roudennet du war ur foñs gell-rous, roudennek evel feur un tigr.
Tigerhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin-tigr g.
Tigerin b. (-,-nen) : [loen.] tigrez b., mamm-digr b.
tigern V.gw. (ist getigert) : rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, c'hwileta, toulbabañ, lugudiñ, turlutañ.
Tigernacktschnecke b. (-,-n) / **Tigerschnegel** g. (-s,-) : [loen.] melc'hwed gwenn str.
Tigerweibchen n. (-s,-) : [loen.] tigrez b., mamm-digr b.
Tigris g. : [douar.] Tigris g.
Tilde b. (-,-n) : [yezh.] tildenn b.
tilgbar ag. : diverkus, ardaladus, dasprenadus, hag a c'haller adprenañ, hag a c'haller dasprenañ, hag a c'haller peurbaeañ, hag a c'haller lemel, hag a c'haller nullañ, hag a c'haller ardalañ.
tilgen V.k.e. (hat getilgt) : **1.** lemel, nullañ, diverkañ ; *nicht zu tilgen,* didrec'hus, padus, dalc'hus-kenañ, na c'hall ket bezañ diverket ; **2.** [kenw.] ardalañ ; *eine Anleihe tilgen,* peurbaeañ un amprest ; *eine Hypothek tilgen,* adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *eine Schuld tilgen,* ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *einen Posten tilgen,* lemel ur rann eus ar budjed, krennañ ar budjed ; *eine Rente tilgen,* adprenañ ul leve.
Tilgung b. (-,-en) : **1.** diendleadur g., ardaladur g. ; *Tilgung einer Anleihe,* diendleadur (e-keñver un amprest) g., ardaladur un amprest g. ; *Tilgung einer Schuld,* diendleadur g. ; **2.** lamedigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., ezrolladur g., razadur g., raskadur g., diverkadur g., koazhadur g.
Tilgungsanleihe b. (-,-n) : endalc'henn da ardalañ gant bloaztaloù b., amprest da beurbaeañ gant bloaztaloù g.
Tilsiter g. (-s,-) : [kegin.] keuz Tilsit g.

Tim g. : *Tim und Struppi,* Tintin ha Milou, troioù-kaer Tintin lies.
Timbre n. (-s,-s) : [sonerezh] sonliv ar vouezh g., liv ar vouezh g.
timen V.k.e. (hat getimt) : munutenniñ, programmiñ, sevel an implij-amzer, sevel ar roll-labour.
Timesharing n. (-s,-s) : **1.** [stlenn.] amzer rannet b. ; **2.** [ti, randi] liesperc'hentiezh b.
Timing n. (-s,-s) : dibun munutennet g., implij-amzer g.
Timologie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.
tingeln V.gw. (ist getingelt) : c'hoari war al leurenn.
Tingeltangel g./n. (-s,-) : **1.** sal an abadennoù diseurtajoù b., sal abadennoù sonerezh ha diduamant b., music-hall g. ; **2.** kaborell b., tavarn dañs b., tavarn ar balioù ruz-botoù b.
Tinktur b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] tentur g. ; **2.** [kozh] livadur g., livadenn b., arne g. ; **3.** [ardamezouriezh] amailh g., prigwer g.
Tinnef g. (-s) : P. bitrakerezh g., brizhvarc'hadourezh b., kozh traoù lies.
Tinte b. (-,-n) : **1.** huz g., liv g., liv da skrivañ g., liv-skrivañ g., duad g. ; *ein Fläschchen Tinte,* ur vuredad liv-skrivañ b. ; *mit Tinte schreiben,* skrivañ gant liv ; *Tinte auf seine Hose spritzen,* ober glabousoù liv-skrivañ war e vragoù, glabousañ liv-skrivañ war e vragoù ; **2.** duad g. ; *der Tintenfisch spritzt Tinte,* ar vorgadenn a strink he duad ; **3.** P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b. ; *in der Tinte sitzen,* bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ paket en un dreineg, bezañ paket en ur grenegell, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en ur grenegell, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ karget e vazh a spern ; *er hat uns schön in die Tinte gebracht,* bremañ emaomp kempenn (brav) ganti abalamour dezhañ, tapet omp brav ha kempenn bremañ dre e faot, lakaet en deus ac'hanomp e-barzh al lagenn ha brav ! en ur soubenn vrav en deus lakaet ac'hanomp ! setu ni paket propik abalamour dezhañ ! ; *sich in die Tinte setzen,* mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **4.** [dre skeud.] P. *das ist klar wie dicke Tinte,* se zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo ; **5.** [dre skeud.] P. *Tinte gesoffen haben,* mankout ur berv d'an-unan, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ tapet war ar portolof, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; **6.** P. livaj g., arliv g.
Tintenbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
Tintenfass n. (-es,-fässer) : pod-liv g., korn-liv g., korned-liv g.
Tintenfisch g. (-s,-e) : morgad str., morgadenn b., stivell b. ; *die schmiegsamen Fangarme der Tintenfische,* pivier gwevn ar morgad lies., brec'hioù gwevn ar morgad lies. ; *die Saugnäpfe der Tintenfische,* bronnoù ar morgad lies., spegoù ar morgad lies. ; *der hornige Schnabel des Tintenfisches,* beg karn ar vorgadenn g. ; *der Tintenfisch spritzt Tinte,* ar vorgadenn a strink he duad ; *Eier des Tintenfisches,* rezin-mor str., had morgad str., pochoù morgad lies.
Tintenfleck g. (-s,-e) : mastar g., pokard g.
Tintengummi g./n. (-s,-s) : gom liv-skrivañ g., gomenn liv-skrivañ b.
Tintenklecks g. (-es,-e) : mastar g., pokard g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht,* graet en deus mastar war e gaier.
Tintenkleckser g. (-s,-) P. [dre fent, gwashaus] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., duer paper g., pluenner g.
Tintenkuli g. (-s,-s) : stilo g.
Tintenpilz g. (-es,-e) / **Tintenschopfling** g. (-s,-e) : [louza.] monog blevek g.
Tintenstift g. (-s,-e) : stilo g.
Tintenstrahldrucker g. (-s,-) : moullerez strink liv b.
Tintling g. (-s,-e) : [louza.] monog g.
Tipp g. (-s,-s) : titenn b., titour b., tit g.
Tippel g. (-s,-) : **1.** [norzh Bro-Alamagn] poent g., pik g. ; **2.** [Bro-Aostria] bos g., bosenn b.
Tippelbruder g. (-s,-brüder) : kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poulloù g., chilpetaer g., chiminaou g., distaoladenn b.
tippeln V.gw. (ist getippelt) : **1.** mont war droad ; **2.** trotal, piltrotal, piltrotat, trotellat, tripal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'an drotig louarn,

pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

tippen V.gw. (hat getippt) : **1.** stekiñ ouzh udb gant begoù e vizied ; *ich tippe an etwas (t-rt),* stekiñ a ran ouzh udb gant begoù va bizied ; **2.** lakaat klaoustre war un taol bennak ; *auf etwas (t-rt) tippen, in etwas (t-d-b) tippen,* lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; **3.** skriverezañ, bizskrivañ ; **4.** raksantout ; *darauf tippen, dass ..., ...* d'e soñj, soñjal (krediñ) d'an-unan e ..., bezañ tremen sur e ...

V.k.e. (hat getippt) : **1.** skriverezañ, bizskrivañ, skeiñ ; *ich tippe etwas ab,* skriverezañ (bizskrivañ) a ran un eilskrid bennak ; **2.** lakaat klaoustre war un taol bennak ; *etwas tippen,* lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; **3.** P. *jemandem etwas tippen,* reiñ un ditenn d'u.b., reiñ un tit d'u.b.

Tipp-Ex® n. (-) : Tipp-Ex® g., blanco® g., gwennog g., dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.

Tippfehler g. (-s,-) : vi-koukoug g., fazi bizskrivañ g.

Tippfräulein n. (-s,-) : P. bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

tipplig ag. : pismigus, pismiger, ingennus, nagenn, chikanour.

Tippse b. (-,-n) : [gwasaus] bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

Tippschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

tipptopp ag. digemm/Adv. : disi, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *der Motor läuft tipptopp,* ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, plaen e labour ar c'heflusker, diroufenn e tro ar c'heflusker.

Tippzettel g. (-s,-) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

Tirade b. (-,-n) : **1.** tenn g., aradennad komzoù b., foerell a gomzoù b., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies., mor a gomzoù g., stardigennad b. ; **2.** [sonerezh] treuznotennoù lies., tizhad g.

Tirana n. (-s) : Tirana b.

Tirili n. (-s) : **1.** geiz g., richanadeg b., richan g., richanadoù lies. ; **2.** [dre skeud.] youc'hadennoù a levenez lies.

tirilieren V.gw. (hat tiriliert) : **1.** richanañ, geizañ, turlutañ ; **2.** [dre skeud.] leuskel youc'hadennoù a levenez.

Tirol n. : Tirol b.

Tiroler g. (-s,-) : Tirolad g.

Tirolerhut g. (-s,-hüte) : *der Tirolerhut,* tog an Diroliz g., an tog tirolian g.

Tirolerin b. (-,-nen) : Tiroladez b.

tirolerisch ag. : … Tirol, tirolian, tirolat.

Tisch g. (-es,-e) : **1.** taol b., taoliad b. ; *Tischchen,* taolig b., garidon g. ; *Schreibtisch,* taol-skrivañ b., burev g. ; *Werktisch,* eskemmer g., eskemmez g., taol-galvez b., taol-vunuzer b. ; *Esstisch,* taol-zebriñ b., taol-bred b., taol-voued b., taol b. ; *Tisch mit Bänken,* taol harzell b., taol ledet gant skinier hir b. ; *an einem Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh un daol (ouzh taol) ; [douar.] *Gletschertisch,* taol skornredenn b. ; *der runde Tisch,* an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt,* un daol ront ha pep hini en deus e gont ; [relij.] *zum Tisch des Herrn gehen,* tostaat ouzh an Daol Sakr (ouzh an Daol Santel, ouzh an Daol Fask, ouzh taol ar Sakramant) ; *Gottes Tisch,* an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b. ; **2.** [dre astenn.] *am Tisch sitzen, bei Tisch sitzen,* bezañ ouzh taol ; *an einem anderen Tisch saßen auch vier Leute,* ouzh un tamm taol all e oa ivez pevar den all ; *zwischen Wand und Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *jemanden zu Tisch rufen,* krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebriñ, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *sich zu Tisch setzen,* azezañ (mont) ouzh taol, mont e stern an daol, choukañ ouzh taol, sterniañ ouzh taol, taoliañ ; *zu Tisch gehen,* mont da glask e bred (e verenn, e goan), mont da glask penn d'e bred, mont da zebriñ, mont da glask e damm ; *vom Tisch aufstehen, sich vom Tisch erheben,* sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; *unter dem Tisch,* e stern an daol ; *zwischen Tisch und Bank,* e pleg an daol hag ar bank ; *den Tisch decken,* staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol, lakaat ar stalioù war an daol, lakaat an doubier ; *den Tisch abdecken (abräumen),* distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, divec'hiañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ ; *den Mittagstisch abräumen,* distaliañ diouzh merenn ; **3.** [dre skeud.] pred g. ; *bei Tisch (zu Tisch),* e-kerzh ar pred ; *vor Tisch,* a-raok ar pred ; *nach Tisch,* goude ar pred ; **4.** [troioù-lavar] *bei jemandem freien Tisch (einen Freitisch) haben,* bezañ degemeret hep paeañ netra ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont, kaout taol digor e ti u.b., kavout taol digor e ti u.b., bezañ pedet evel kouviad ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont ; *die Karten auf den Tisch legen,* dispakañ e jeu ; *mit der Faust auf den Tisch schlagen,* skeiñ un taol dorn sonn war an daol ; *jemanden unter den Tisch trinken,* lakaat u.b. da gargañ betek ar barr, plantañ boeson en u.b. betek ma ruilh dindan an daol, reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilh dindan an daol ; *einen guten Tisch führen,* bezañ druz an daol en e di, bezañ farz da lein en e di, bezañ larjez war an daol en e di ; *von Tisch und Bett getrennt,* dispartiet a gorf hag a vadoù (ken evit ar c'horf ken evit ar madoù, ken a gorf ken a vadoù) (Gregor) ; *etwas unter den Tisch fallen lassen,* **a)** na zerc'hel kont ouzh udb, na deuler kont ouzh udb, na reiñ pouez d'udb, na reiñ fed d'udb, na ober fed d'udb, na deurel evezh (pled) ouzh udb, na deurel pled gant udb (war udb, d'udb), lezel a-gostez ; **b)** nullañ, freuzañ ; *es fiel unter den Tisch,* an afer-se n'he doa ket dalc'het evezh an dud, kouezhañ a reas an afer e puñs

an ankounac'h, ankounac'haet e oa bet an dra-se, sigotet e oa bet an afer ; *reinen Tisch machen,* peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, kemer an ejen dre e gerniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarzh, un taol skub), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, goullonderiñ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), heskiñ udb, dic'hastañ udb, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres) hep chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; *am grünen Tisch sitzen,* bezañ ouzh an daol-c'hoari, bezañ ouzh an tapis glas. ; *etwas vom grünen Tisch aus entscheiden,* divizout eus a-bell hep anavezout an dachenn, kemer divizoù burevveliek.

Tischablage b. (-,-n) : [skol] kombod g.

Tischaufsatz g. (-es,-aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tischbein n. (-s,-e) : troad taol g.

Tischbesen g. (-s,-) : skubellig-taol b., skubellig-vruzun b., divruzuner g.

Tischchen n. (-s,-) : taolig b., garidon g.

Tischdecke b. (-,-n) : doubier b., toubier b., toal g., touzier b.

tischen V.gw. (hat getischt) : [Bro-Suis] staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol.

Tischfußball g. (-s) : mell-droad taol b., babyfoot g.

Tischgast g. (-es,-gäste) : kouviad g., kengouviad g., kenbreder g., banvezer g., kenostiz g.

Tischgebet n. (-s,-e) : benedisite g., bennozh-an-daol g., grasoù lies. ; *das Tischgebet sprechen,* lavaret ar grasoù, bennigañ an daol, binnigañ an daol.

Tischgedeck n. (-s) : traoù evit an daol lies., loaioù lies., gwiskad-taol g., stalioù lies.

Tischgenosse g. (-n,-n) : kenbreder g., kengouviad g., kenostiz g.

Tischgesellschaft b. (-,-en) : taoliad b. ; *eine große Tischgesellschaft,* un daoliad vat a dud b.

Tischgestell n. (-s,-e) : stern an daol g., liver g.

Tischglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g.

Tischkante b. (-,-n) : rizenn an daol b.

Tischkasten g. (-s,-kästen) : [rannyezh.] tiretenn b., forser g., lañser g.

Tischklopfen n. (-s) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevrinouriezh) ouzh an daol-dro b.

Tischläufer g. (-s,-) : toalig b., bandenn liñsel-daol b.

Tischler g. (-s,-) : munuzer g., amunuzer g., kalvez g., ebenour g., junter g.

Tischlerarbeit b. (-) : kilvizerezh g., munuzerezh g., ebenouriezh b.

Tischlerei b. (-,-en) : **1.** [micher] munuzerezh g., kilvizerezh g. ; **2.** [stal] munuzerezh b., kilvizerezh b.

Tischlerhandwerk n. (-s) : kilvizerezh g., munuzerezh g.

Tischlerin b. (-,-nen) : munuzerez b., amunuzerez b., ebenourez b., junterez b.

Tischlerkunst b. (-) : ebenouriezh b.

Tischlerlehrling g. (-s,-e) : danvez munuzer g. ; *er ist Tischlerlehrling,* emañ o teskiñ evit mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo ; *Tischlerlehrling werden,* mont da zeskiñ bezañ munuzer, mont da zanvez munuzer.

Tischlerleim g. (-s) : peg munuzat g., speg munuzat g.

tischlern V.k.e. ha V.gw. (hat getischlert) : **1.** munuzat, kilviziañ, kalveziat ; **2.** kalfichat.

Tischlerwerkstatt b. (-,-werkstätten) : munuzerezh b., kilvizerezh b.

Tischmanieren lies. : *gute Tischmanieren haben,* en em zerc'hel mat ouzh taol, gouzout en em zerc'hel ouzh taol.

Tischplatte b. (-,-n) : gorre an daol g., taol b. ; *sie hatte die Stirn auf die Tischplatte gelegt,* harpet e oa ganti he fenn ouzh an daol.

Tischrechner g. (-s,-) : jederez vurev b.

Tischrede b. (-,-n) : prezegenn ouzh taol b. ; *Luthers Tischreden,* prezegennoù Luther ouzh taol lies.

Tischrücken n. (-) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevrinouriezh) ouzh an daol-dro b.

Tischrunde b. (-,-n) : kelc'hiad tud ouzh taol g., taolad b.

Tischsegen g. (-s,-) : benedisite g., bennozh-an-daol g., grasoù lies.

Tischstelle b. (-,-n) : stern an daol g.

Tischtennis g. (-) : ping pong® g., tennis-taol g.

Tischtennisplatte b. (-,-n) : taol bing pong® b., taol tennis-taol b.

Tischtennisschläger g. (-s,-) : paliked ping pong® b., paliked tennis-taol b.

Tischtennisspieler g. (-s,-) : c'hoarier ping pong® g., c'hoarier tennis-taol g.

Tischtennisspielerin b. (-,-nen) : c'hoarierez ping pong® b., c'hoarierez tennis-taol b.

Tischtuch n. (-s,-tücher) : **1.** doubier b., toubier b., toal g., touzier b. ; *das Tischtuch auflegen,* lakaat an doubier war an daol ; **2.** [dre skeud.] *das Tischtuch zwischen sich und jemandem zerschneiden,* dianzav (dianavezout, nac'h, nac'hañ) u.b., terriñ ar votez etre an-unan hag unan all, fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.

Tischwäsche b. (-) : lienaj-taol g., lien taol g.

Tischwein g. (-s,-e) : [kegin.] gwin taol g.

Titan[1] n. (-s) : [kimiezh] titan g.

Titan[1] g. (-en,-en) **/ Titane** g. (-n,-n) : [mojenn.] Titan g. [*liester* Titaned].

titanenhaft ag. : titanel, ramzek, ramzel.

Titanic® b. (-) : *die Titanic,* ar mordreizher Titanic g., an Titanic g.

titanisch ag. : titanel, ramzek, ramzel.

Titel g. (-s,-) : **1.** titl g., lesanv g. ; *einen Titel führen,* bezañ un titl bennak gant an-unan, bezañ en un titl bennak, dougen un titl bennak, bezañ titlet ; *Doktortitel,* titl a zoktor g., lesanv a zoktor g. ; *Fürstentitel,* titl a briñs g., lesanv a briñs g. ; *unter dem Titel eines Verwandten,* evel kar, o vezañ kar ; **2.** titl g. ; *der Titel des Werkes lautet ...,* titl al levr eo ..., anv al levr eo … ; [sport] *einen Titel erringen,* gounit un titl, dont un titl gant an-unan ; **3.** testeni b., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *Rechtstitel,* gwir kretaet dre skrid g., gwir testeniet mat dre skrid g. ; *Besitztitel,* teul perc'henniezh g., titl perc'henniezh g.

Titelbild n. (-s,-er) : talbenn g.

Titelbildchen n. (-s,-) : skeudennig b.

Titelblatt n. (-s,-blätter) : **1.** pajenn-ditl b., talbenn g. ; **2.** [stlenn.] barrenn ditl b.

Titelheld g. (-en,-en) : pennden g., haroz g.

Titelheldin b. (-,-nen) : pennden g., penndenez b., harozez b.
Titelkopf g. (-s,-köpfe) : talbenn g.
Titelleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn ditl b.
titeln V.k.e. (hat getitelt) : titlañ.
Titelrolle b. (-,-n) : pennroll g., roll pennañ g.
Titelträger g. (-s,-) : [sport] dalc'her an titl g., douger an titl g.
Titelträgerin b. (-,-nen) : [sport] dalc'herez an titl b., dougerez an titl b.
Titelverteidiger g. (-s,-) : [sport] dalc'her an titl g., mirer an titl g.
Titelverteidigerin b. (-,-nen) : [sport] dalc'herez an titl b., mirerez an titl b.
titrieren V.gw. (hat titriert) : [kimiezh] titrañ.
Titte b. (-,-n) : P. *die Titten,* [ar bronnoù] ar c'haolennoù lies., ar bouboù lies., ar boukennoù lies., ar bourselloù lies., ar cheltrennoù lies., ar flojennoù lies., ar forfailhoù lies., ar c'haouled lies., al lommoù lies., an nunu g., ar stripoù lies., an takennoù lies., an tezhioù lies.
Titular g. (-s,-e) : dalc'her un titl a enor g., douger un titl a enor g., entitled g.
Titularprofessor g. (-s,-en) : **1.** [Bro-Aostria] kelenner a enor g. ; **2.** [Bro-Suis] kelenner hep post-labour resis g., kelenner nanntitlet g. ; **3.** [Bro-Alamagn] kelenner entitlet g., entitled g.
Titulatur b. (-,-en) : entitladur g., roidigezh un titl a enor b.
titulieren V.k.e. (hat tituliert) : titlañ, envel, ober [eus u.b. udb].
tja estl. : ac'hanta ! hama ! ha 'ta ! ma ! ac'h !
Tjost b. (-,-en) **/ Tjost** g. (-es,-e) **/ Tjosten** n. (-s) **/ Tjostieren** n. (-s) : [istor] tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.
T-Leitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù e stumm un T lies., sturioù e stumm un T lies.
Toast g. (-es,-e) : **1.** [bara] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; **2.** yec'hedoù lies., yec'hed g. ; *einen Toast auf jemanden ausbringen,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., ober yec'hedoù d'u.b., sevel ur yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.
Toastbrot n. (-s,-e) : [bara] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g.
toasten V.k.e. (hat getoastet) : *Brot toasten,* krazañ (grilhañ, tostennañ) bara.
V.gw. (hat getoastet) : *auf jemanden toasten,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.
Toaster g. (-s,-) : krazerez-vara b., krazerez-tredan b.
Tobak g. (-s,-e) : **1.** butun g., tabok g. ; **2.** [troioù-lavar] P. *das ist starker Tobak,* se 'zo mont re bell ganti, se 'zo lakaat war ar barr, se 'zo mont amplik dezhi, se 'zo mont amplik ganti, se a ya er-maez eus ar park (dreist ar yev, dreist d'ar roudenn), kement-se a ya dreist d'an arroudenn, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran kalz an dra-se, kavout a ran togn an dra-se ; *Anno Tobak,* forzh pell 'zo - pelloù bras 'zo - mil bell 'zo - gwerso - meur a warlene 'zo - meur a varc'had nav bloaz 'zo - gwechall a oa gwechall, an neb n'en doa ket daoulagad a oa dall - gwechall e oa, gwechall ne oa ket, gwechall e oa bepred.
Tobel n. (-s,-) : kampoull koadek g., kampoullenn wezek b., kanienn goadek b., stankenn wezek b., saonenn goadek b.
toben V.gw. (hat getobt / ist getobt) : **1.** (hat) : garmiñ c'hwerv, loeniñ ruz, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, ober frank a reuz, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ ruz, fumañ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ ruz, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ tro en e voned, egariñ, feulziñ, freneziañ, renakañ, gwac'hat, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *er tobte wie ein Berserker,* maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegen-mui, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, diskiantet e oa gant ar gounnar, hennezh a grie evel un egaret, frank a reuz en doa graet ; *toben und wüten,* dispac'hañ.
2. (hat) : bezañ dinasket, bezañ direizhet, turmudañ, karnajal, kas cholori, gwac'hat, dirollañ, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, diaoulat, ober cholori ha jabadao, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, c'hoari e roll, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, skandalat, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.
3. (ist) : redek-diredek gant trouz bras.
4. [dre heñvel.] (hat) : en em zisvantañ, parstrakal, trouzkrozal, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, c'hoari e reuz, bezañ o c'hoari, ober e reuz, c'hwistañ, bezañ diroll, bezañ dichadennet, follañ, ober karnaj, kornal ; *der Sturm tobt,* diroll eo ar gorventenn (ar barr-amzer), dichadennet-krak eo ar gorventenn, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e reuz, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e loen, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari ar vazh, emañ ar wallamzer en he gwashañ, emañ ar barr-amzer en e washañ, tourmantiñ a ra, amzer foll a ra, follañ a ra ar gorventenn, avel ha glav a ra ken a fust, an avel hag ar glav a fust ken-ha-ken, an avel hag ar glav a fust mui-pegen-mui, an avel hag ar glav a fust gwazh-pegen-gwazh, emañ ar gorventenn oc'h ober karnaj er-maez, emañ ar gorventenn oc'h ober ur c'harnaj spontus er-maez ; *der Sturm tobte und die Schiffe blieben im Hafen,* ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa ; *der Schneesturm tobt heftiger denn je,* an erc'h a daol gwazh eget kent, an erc'h a daol ken gwazh ha biskoazh, an

erc'h a daol forzh pegement, an erc'h a daol n'eus forzh pegement, an erc'h a daol ken-ha-ken, an erc'h a daol ken-ha-kenañ, an erc'h a daol kenañ-kenañ, an erc'h a daol mui-pegen-mui, an erc'h a daol gwazh-pegen-gwazh, an erc'h a daol par ma c'hall, an erc'h a daol pellañ ma c'hall ; *die Schlacht tobt,* diroll eo an emgann, en e washañ emañ an emgann ; *der Krieg tobt,* emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra.

Toben n. (-s) : **1.** follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., barrad imor taer g., barr kounnar g., diboellamant g., araj g., ernez b., frenezi b., regarzherezh g., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; **2.** jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., karnaj g. ; **3.** tregern g., kroz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g. ; *das Toben der Elemente,* barroù du ha kriz ar wallamzer lies., karnaj ar wallamzer g.

tobend ag. : **1.** fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, gouez, alfoet, diroll, dirollet, dichadennet, divarc'het, diaoulet, diboellet, herrus, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** tousmac'hus, tournius, turmudus, cholorius, safarus ; **3.** [amzer] dall, diroll, dirollet, dichadennet ; *tobende See,* mor diroll (dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, divergont, gros, a dri zarzh, lourt, pounner, garv) g.

Tobias g. : Tobiaz g.

Tobiasfisch g. (-s,-e) : [loen.] talareg bras g., talareg gris g.

Tobsucht b. (-) : follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., barlennad taeroni b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn b., barrad imor taer g., barr kounnar g., araj g., ernez b., frenezi b., regarzherezh g.

tobsüchtig ag. : **1.** darfellek, buanek, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, tev e glopenn, brizh, direzon, froudennek, douget d'arfleuiñ ; **2.** diskiantet gant ar gounnar, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezius, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Tobsuchtsanfall g. (-s,-anfälle) : barrad imor taer g., barr kounnar g., sodadenn b., barlennad taeroni b., folladenn b., diboelladenn b., loariadenn b., barrad follezh g. ; *einen Tobsuchtsanfall bekommen,* mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont ur barr imor en an-unan, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, ober karnaj an droukspered, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, freneziañ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

Tocharisch n. : [yezh.] tokarieg g.

Tochter b. (-,Töchter) : **1.** merc'h b., paotrez b., [a-wechoù] plac'h b. ; *das ist eine meiner Töchter,* ur verc'h din eo ; *sie war Pauls Tochter,* merc'h da Baol e oa, honnezh a oa merc'h da Baol ; *die echte Tochter ihres Vaters,* merc'h he zad b. ; *unsere Tochter ist ausgegangen,* n'emañ ket ar verc'h er gêr ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe,* n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *mein Töchterchen (Töchterlein),* va merc'hig vihan b., va faotrez ; *Ihr Fräulein Tochter,* an dimezell ho merc'h b., ho merc'h plac'h yaouank b. ; *Tochter aus Elysium,* merc'hig deuet eus ar gwenved b. ; *ohne Tochter,* diverc'h ; *andere Mütter haben auch schöne Töchter,* pa serr un nor e tigor div ; *die Mutter muss man für sich gewinnen, um die Tochter zu bekommen,* dreist moue ar gazeg kozh e vez kabestret an ebeulez - ret eo reiñ lann d'ar gazeg kozh a-raok flourañ an ebeulez - ret eo ober stad d'ar gazeg a-raok kaout an ebeulez ; **2.** [dre astenn.] dimezell b. ; *Schule für höhere Töchter, höhere Töchterschule,* skol-lojañ evit dimezelled b. ; **3.** [Bro-Suis] *Haustochter,* skoazellerez-ti b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; **4.** [dre skeud.] *des Seilers Tochter heiraten,* bezañ o vont da vezañ krouget, pignat gant diri ar chafod, mont d'ar groug, mont da gaout e gravatenn ganab.

Tochterbetrieb g. (-s,-e) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Töchterchen n. (-s,-) : merc'hig vihan b., hini vihan b.

Tochterfirma b. (-,-firmen) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochtergeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] metastaz g., dassez b.

Tochtergesellschaft b. (-,-en) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochterland n. (-s,-länder) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tochterrepublik b. (-,-en) : [istor] republik-c'hoar b.

Tochtersprache b. (-,-n) : yezh deveret b., yezh nes b.

Tochterstadt b. (-,-städte) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tod g. (-s,-e) : marv g., marvidigezh b., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies., paouezvan g., tremenvan g., Ankoù g., stank an anal g., beaj diwezhañ b., diwezh g., kañvoù lies. ; *der unbarmherzige Tod,* ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv

didruezus g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g. ; *eines natürlichen Todes sterben,* mervel dre natur (Gregor), mervel dre gozhni, kaout ur marv ordinal, mervel a glañv wele, mervel gant ar marv brav en e wele ; *eines gewaltsamen Todes sterben,* mervel dre lazh, mervel dre dorfed, mervel dre wallzarvoud, mervel dre reuz, gouzañv ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm, mont e drouzivezh ; *kläglicher Tod, elender Tod,* gwallvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., droukvarv g., marv leal kalet g., drouziwezh g., droukfinvezh b. ; *plötzlicher Tod,* marv prim g., marv trumm g. ; *einen schnellen Tod sterben,* mervel evel un tenn, mervel trumm ; *nach dem Tod ihres Sohns,* goude marv he mab ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden,* pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *seit dem Tod seiner Frau,* abaoe marv e wreg ; *sich vor dem Tod fürchten,* euzhiñ ouzh ar marv, tec'hel a-raok ar marv, braouac'hiñ ouzh ar marv, kaout doujañs ouzh ar marv, kaout aon rak ar marv ; *er fürchtet sich nicht vor dem Tod,* dizoan eo diouzh ar marv, hep doujañs e sell ouzh ar marv ; *den Tod nicht achten,* c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizaon rak ar marv, bezañ dispouron rak ar marv, disprizañ ar marv ; *den Tod erleiden,* mervel war ar chafod ; *der Tod hat ihn ereilt,* distroadet eo bet gant ar marv (Gregor), sammet eo bet gant an Ankoù ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen,* mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag,* an amzer a dro, an Ankoù a sko - avañs a ra an dud en oad pa ne varvont ket ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher,* tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ; *du bist ein Kind des Todes,* mervel a ri ivez rak ar marv yen na espern na bras na bihan, na kozh na yaouank, na nobl na bilen, na den a iliz na den lik, hogen a zeu, didruezus ma'z eo, da zistroadañ an holl diwar an douar (Gregor) - emañ ar marv ouzh da c'hedal - tonket out da vervel - tonket eo dit mervel - bevañ ha mervel en deus an den d'ober war an douar - pep den a rank mervel - rankout a ranki he c'hribat ivez - mervel a zo ret deomp ; *der Tod macht alle gleich,* ar marv a gompez an dud ; *auf den Tod liegen,* bezañ edan mervel, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ etre bev ha marv, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, stourm ouzh e Ankoù, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ e par ar marv, bezañ e pred ar marv, bezañ war e dremenvan ; *auf den Tod krank sein,* bezañ klañv d'ar marv (da vervel), bezañ klañv diremed (klañv-bras, klañv-fall) ; *sich auf den Tod vorbereiten,* kempenn mont diouzh ar bed ; *vom Tod hinweggerafft,* skoet gant an Ankoù, deuet an Ankoù da skeiñ warnañ, bet sammet gant an Ankoù, bet lipet gant an Ankoù, aet gant an Ankoù, bet skubet gant an Ankoù, aet gant Hor breur ar Marv, deuet an Ankoù da gerc'hat anezhañ, bet distroadet gant ar marv, bet tumpet ganti, bet c'hwennet gant an Ankoù ; *der Tod hat alle Bewohner des Hauses hinweggerafft,* ar marv en deus graet riñs ti ; *er wurde vom Tod hinweggerafft,* ar marv a skoas warnañ, lipet e voe gant ar marv ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch,* seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden,* un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; *sein Tod kam ganz plötzlich,* sammet e voe gant ur marv trumm ; *das Reich des Todes,* an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde hinweggerafft,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (skoet, tumpet, lipet) meur a gozhiad eus ar barrez, deuet eo ar marv er goañv-mañ d'ober e dro war meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; *auf Tod und Leben laufen,* bezañ e vuhez e penn e dreid ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod,* daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *ich bin knapp dem Tod entgangen, ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen,* bez e oan bet war an termen diwezhañ ; *er ringt mit dem Tod,* emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel ; *mit dem Tod ringen (kämpfen),* gouren ouzh ar marv, stourm ouzh ar marv, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e varv, bezañ edan mervel, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan, bezañ e pred ar marv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, kaout an enkoù / bezañ en e enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *jemandem mit dem Tod drohen,* gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b. ; *zum Tode verurteilen,* barn d'ar marv, kastizañ d'ar marv, kondaoniñ d'ar marv ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden,* gouzañv ar marv ; *zum Tod auf dem Scheiterhaufen verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an tan ; *zum Tod durch Ertrinken verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an dour ; *jemanden gnadenlos zum Tode verurteilen,* kondaoniñ u.b. d'ar marv hep eskemm, barn u.b. d'ar marv hep eskemm, kastizañ u.b. d'ar marv hep eskemm, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep engalv ; *zu Tode (auf den Tod) verwundet,* gouliet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel), bleset d'ar marv ; *bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes,* pedit evidomp-ni, pec'herien, bremañ, ha da eur hor marv ; [kozh] *der schwarze Tod,* ar vosenn b. ; *der weiße Tod,*

ar marv dre wallzarvoud er menezioù, ar marv gwenn g., ar marv a c'hoarvez dre riv g. ; *zu Tode !* d'ar marv ! ; *jemanden zu Tode quälen,* **a)** jahinañ (boureviañ) u.b. d'ar marv ; **b)** [dre skeud.] lakaat u.b. da vervel gant ar glac'har ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren,* klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *die Nachricht von seinem Tod hat uns zutiefst erschüttert,* gant kalonad hon eus klevet e oa marv ; *er ist am Tod dieser zwei Jugendlichen schuld,* kiriek eo da varv an daou zen yaouank-se ; *ein Pferd zu Tode reiten (zu Tode hetzen),* difindaoniñ ur marc'h, mont a-holl-nerzh e varc'h ; *sich zu Tode hungern,* lakaat e vuhez en arvar dre forzh yunañ (dre hir yunañ) ; *sich zu Tode arbeiten,* labourat a lazh-korf (a lazh-ki), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, loeniñ, loeniñ e gorf, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ ki ouzh e gorf, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, lakaat bec'h war al labour, na vouzhañ ouzh al labour ; *er hatte sich zu Tode gearbeitet,* marvet e oa ouzh ar stern ; *sich zu Tode lachen,* tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mougañ kement e c'hoarzher ; *sich zu Tode langweilen,* bezañ enoeet-marv, debriñ hiraezh, mervel gant an enoe, ruzañ e enoe, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *ich habe mich zu Tode gelangweilt,* gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *sich zu Tode schämen,* teuziñ gant ar vezh, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, kaout ul lostennad vezh, tapout ur c'haouad mezh, bezañ goloet a vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ devet gant ar vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh ; *sich zu Tode ärgern,* bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *zu Tode betrübt,* nec'het-marv, trist-marv, trist evel ar marv, trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, brevet a reuzeudigezh, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, brevet gant ar glac'har ; *bis zum Tode (bis in den Tod),* betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; [dre skeud.] *er kann sie auf den Tod nicht ausstehen,* ne bad ket e skiant (e spered) o klevet anv anezhi, droug d'he lazhañ en devez outi, goriñ (magañ, derc'hel) a ra kaz ar marv outi ; *er ist mir bis in den Tod verhasst (bis in den Tod zuwider),* kasoni an ifern (kaz hag euzh, kaz ar marv) am eus outañ, kaz ar marv a vagan outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *Kampf auf Leben und Tod,* stourm hep damant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g. ; *auf Leben und Tod kämpfen,* bezañ ganti lazh-da-lazh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv ; *zwischen Leben und Tod schweben,* mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod,* neuiñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *sie halten auf Tod und Leben zusammen,* chom a reont leal an eil d'egile ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, ent bev pe ent marv, da viken), fri ha revr e vint betek ar marv, ez vev pe ez varv e talc'hint an eil d'egile ; *du bist des Todes, wenn ...,* un den marv 'vi, ma ... ; *ich will des Todes sein, wenn ...,* ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, ... pe manac'h e vin, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., an Ankoù war va gouzoug mar ..., ar marv da'm sonno mar ..., ar marv da'm astenno mar ... ; *Tod und Teufel !* ac'h-amen ! fidamdoue ! mil krampouezhenn ! ; *er sieht aus wie der leibhaftige (lebendige) Tod,* ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *der bürgerliche Tod,* forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh an holl wirioù keodedour b. ; *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - an holl a zle mervel - rankout mervel a zo ul lezenn na

c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod,* pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliav-red ouzh e di.

todblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *todblasses Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todblass werden,* gwiskañ liv ar marv.

todbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *todbleiches Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todbleich werden,* gwiskañ liv ar marv.

todbringend ag. : hag a zegas ar marv, marvus, lazhus, marvel.

todernst ag. : dic'hoarzh, sirius-kenañ, difrom-krenn.

Todesahnung b. (-,-en) : sinad g., sin g.

Todesangst b. (-,-ängste) : **1.** *Todesängste,* souflam g. ; **2.** [dre skeud.] *Todesängste ausstehen,* bezañ ur revriad aon en an-unan, bezañ o foerañ, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs, bezañ moan an traoù gant an-unan, drouksantout ar marv o tont.

Todesanzeige b. (-,-n) : mortuaj g., keloù a gañv g.

Todesart b. (-,-en) : doare mervel g.

Todesbote g. (-n,-n) : asaouer g.

Todesfall g. (-s,-fälle) : marv g. ; *im Todesfall,* e ken kaz ma teufe d'unan bennak mervel, e ken kaz ma teufe ar marv d'unan bennak ; *Anzahl der Todesfälle,* niver ar marvioù g. ; *die Geburten und die Todesfälle,* ar bevioù hag ar marvioù.

Todesgedanke g. (-ns,-n) : soñj du hag a bleustr gant ar marv g.

Todesgefahr b. (-) : argoll g., taraz da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g. ; *in Todesgefahr,* war var e vuhez.

Todesgespenst n. (-es,-er) : *das Todesgespenst,* an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt,* erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon, edo skeud paotr e falc'h oc'h en em ledañ warnon ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch,* gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

Todeskampf g. (-s,-kämpfe) : kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., finvez diwezhañ b., angoni b. ; *im Todeskampf liegen,* bezañ o stourm ouzh ar marv, bezañ o stourm ouzh e ankoù, bezañ o c'houren ouzh ar marv, bezañ edan mervel, bezañ toc'hor da vervel, bezañ darev da vervel, mont d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, e par e varv, e pred ar marv, en e zigarez diwezhañ), bezañ pell ganti, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war e wele diwezhañ, ober e gañvoù, bezañ e poent ar marv, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ o roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ war e dermen, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o pourchas mervel, bezañ war-nes mervel, bezañ nes da vervel, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e dalaroù, ober e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ o nezañ e sae (e neudenn ziwezhañ, e gevre), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, P. mont diouti ; *er liegt im Todeskampf,* emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel.

Todeskandidat g. (-en,-en) : den kondaonet d'ar marv g., krougadenn b.

Todeskandidatin b. (-,-nen) : plac'h kondaonet d'ar marv b., krougadenn b.

Todeskarre b. (-,-n) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.

Todeslager n. (-s,-) : kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Todeslegende b. (-,-n) : mojenn an Ankoù b.

Todesmut g. (-s) : fae ouzh ar marv g.

todesmutig ag. : dispont rak ar marv, disaouzan rak ar marv, dizaon rak ar marv, dispouron rak ar marv.

Todesnachricht b. (-,-en) : keloù a gañv g., kannad marv g. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen,* kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. all.

Todesnähe b. (-) : par ar marv g., poent ar marv g.

Todesopfer n. (-s,-) : den lazhet g., lazhiad g.

Todesqual b. (-,-en) : poanioù an ifern lies. ; *Todesqualen ausstehen,* diwaskañ poanioù an ifern, reuziñ poanioù kriz, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv kant ha mil boan, gouzañv mil boan, bezañ malet gant ar

c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat.
Todesröcheln n. (-s) : hakoù diwezhañ lies., hik ar marv g., ronkell b., ronkonell b.
Todesschlaf g. (-s) : **1.** kousk diwezhañ g. ; **2.** [dre skeud.] morvitellerezh g., letargiezh b.
Todesschuss g. (-es,-schüsse) : tenn lazhus g., tenn hag a zegas ar marv g.
Todesschütze g. (-n,-n) : muntrer g., lazher g.
Todesschützin b. (-,-nen) : muntrerez b., lazherez b.
Todesschwadron b. (-,-en) : skouadron ar marv g.
Todeswagen g. (-s,-) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.
Todessprung g. (-s,-sprünge) : **1.** lamm-faraon g., lamm ar vatezh g., lamm hardizh g. ; **2.** lamm marvel g.
Todesstoß g. (-es,-stöße) : taol ar marv g. ; *jemandem den Todesstoß versetzen, jemandem den Todesstoß geben,* reiñ taol ar marv d'u.b., peurgas u.b. ; *diese Nachricht gab ihr den Todesstoß,* ar c'heloù-se a voe eviti evel ma vije roet dezhi taol ar marv.
Todesstrafe b. (-,-n) : kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *bei Todesstrafe,* dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor), dindan boan da vezañ krouget ; *Abschaffung der Todesstrafe,* freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b.
Todesstreich g. (-s,-e) : taol ar marv g.
Todesstunde b. (-) : par g., par ar marv g., poent ar marv g., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies. ; *in der Todesstunde,* e par ar marv, e poent ar marv, e pred ar marv, war e varv, pa zeuio pred ar marv, da eur hor marv.
Todestag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz marv u.b. g.
Todestrieb g. (-s,-e) : luzad a varv g., poulzad a varv g., bondoug a varv g.
Todesurkunde b. (-,-n) : akta a varv g., akta marvidigezh g., mortuaj g.
Todesursache b. (-,-n) : abeg ar marv g., abeg ar varvidigezh g. ; *die Todesursache feststellen,* savelañ abeg ar marv.
Todesurteil n. (-s,-e) : barnedigezh d'ar marv b.
Todesverachtung b. (-) : fae ouzh ar marv g. ; *mit Todesverachtung,* **a)** [ster rik] dispont rak ar marv ; **b)** [dre skeud.] a-enep d'e galon / gant doñjer (heug, euzh, erez, regred) (Gregor), en ur c'hinañ, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, evel ur c'hi o vont d'ar groug.
Todeswunde b. (-,-n) : gloaz dibardon g., gloazadenn dibardon b., gouli dibardon g., gloaz marvel g., gloaz marvus g., gloaz lazhus g.
Todeszelle b. (-,-n) : kell ar re gondaonet d'ar marv b.
Todfeind g. (-s,-e) : enebour marvel (touet, anat) g., arc'henebour g.
todfeind ag. : enebour marvel (touet, anat) ; *jemandem totfeind sein,* bezañ enebour marvel (touet, anat) u.b. (Gregor).
Todfeindschaft b. (-) : kasoni an ifern b., kas ar marv g., kasoni verv b.
todgeweiht ag. : tonket dezhañ mervel, lakaet dezhañ mervel.
todkrank ag. : klañv d'ar marv, klañv da vervel, toc'hor da vervel, stag ur c'hleñved marvel outañ.
todlangweilig ag. : enoeüs-spontus, enoeüs kenañ-kenañ, enoeüs-meurbet.
tödlich ag. : **1.** marvus, lazhus, marvel ; *ein tödliches Gift,* ur binim marvus g., ur c'hontamm marvus g., ur binim marvel g. ; *tödlich verwundet,* gouliet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel) ; *tödliche Krankheit,* kleñved marvel g. ; **2.** spontus ; *tödliches Schweigen,* sioulder spontus g., sioulder evel hini ar marv g., sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g. ; *sich tödlich langweilen,* bezañ enoeet-marv, mervel gant enoe (Gregor), ruzañ e enoe, en em zebriñ (bezañ debret) gant an enoe ; *am Abend langweilt er sich tödlich,* hir e kav eurvezhioù goullo an abardaez ; *ich habe mich tödlich gelangweilt,* gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; **3.** [barzh.] *unsere tödliche Seite,* hon tu gwan g., hon tu gwak g., hon tu aes da c'hloazañ g., hon tu tizhus g., hor gwiridig g.
Tödlichkeit b. (-) : marvusted b.
todmatt ag. / **todmüde** ag. : *todmüde sein,* bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (ar morgousk), bezañ eok gant ar c'housked, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ tanailhet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ skuizh-lazhet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.
todschick ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, feul ; *todschick sein,* bezañ en e gaerañ (stipet ha lipet, war e begement, en e vrav, en e vravañ, en e c'hloria mundi, en aotrou, e-grei, en e granañ, paket cheuc'h, gwisket-klok, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña), bezañ gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ gwisket-faro, bezañ greiet, bezañ fichet-kaer.
todsicher ag. : ken sur ha tra, sur ha serten, difazi, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.
Todsünde b. (-,-n) : pec'hed marvel g., pec'hed kapital g., pennbec'hed g., pec'hed muiañ g. ; *die sieben Todsünden,* ar seizh pec'hed kapital lies. ; *Wollust ist eine Todsünde,* an Hudurnez a zo ur pec'hed marvel, an Hudurniezh a zo ur pec'hed kapital.
todunglücklich ag. : gwalleürus evel ur wennili, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, trist evel ar marv,

trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.
todwund ag. : gouliet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv, gloazet da vervel.
töff estl. : *töff ! töff !* tuf ! tuf ! tuf !
Töff g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.
Toga b. (-,Togen) : toga b.
Togo n. : Togo b. ; *die Republik Togo,* republik Togo b., ar Republik Togoat b.
togolesisch ag. : togoat ; *die Togolesische Republik,* ar Republik Togoat b.
Tohuwabohu n. (-/-s,-s) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, reuz g., freuz ha reuz.
Toilette b. (-,-n) : **1.** dilhad cheuc'h g./lies., braveri b. ; **2.** ficherezh g., emficherezh g., stiperezh g., piñferezh g. ; *Toilette machen,* en em fichañ, en em stipañ, en em biñfañ, en em geuriñ, en em gintiñ ; **3.** golc'hiri b., privezioù lies., kambr-aes b., korn distro g., lec'h distro g., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., kac'herezh b., kac'heri b. ; *auf die Toilette gehen, die Toilette aufsuchen,* mont d'ar privezioù, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, d'ober, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *die Toilette abziehen,* sachañ war ar c'has-dour ; **4.** taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b., taol emgoefañ b.
Toilettenartikel g. (-s,-) : traezenn emwalc'hiñ b., traezenn sal-dour b.
Toilettenfrau b. (-,-en) : plac'h ar privezioù b.
Toilettenmann g. (-s,-männer) : paotr ar privezioù g.
Toilettenpapier n. (-s) : paper-privezioù g., P. paper-revr g.
Toilettenseife b. (-,-n) : soavonetez b.
Toilettenspiegel g. (-s,-) : hirvelezour g.
toi, toi, toi estl. : **1.** gant ma vo ar voul ganeomp ! ; **2.** gant ma vo ar voul ganit ! chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! avantur vat deoc'h !
Tokaier g. (-s,-) **/ Tokajer** g. (-s,-) : gwin Tokay g.
Tokio n. : Tokio b., Tokyo b.
Tokioter[1] g. (-s,-) : annezad Tokio g.
Tokioter[2] ag. : ... Tokio, eus Tokio.
Tokopherol n. (-s) : [bev.] tokoferol g.
Töle b. (-,-n) : [rannyezh.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g.
tolerant ag. : doujus, habask, gouzañvus, damasantus, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all.
Toleranz b. (-,-en) : **1.** habaskted b., habaskter g., kendoujañs b. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; **2.** gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g. ; **3.** [mezeg., bred.] galloud-degemer g., galloudegezh b., gougemerusted b., gougemer g. ; **4.** [tekn., kenw.] aotrevarz g., marz faziañ g.
Toleranzbereich g. (-s,-e) : [skiantoù] aotrevarz g., marz faziañ g.
Toleranzgrenze b. (-,-n) : **1.** [tekn.] aotrevarz g., marz faziañ g. ; **2.** [mezeg., bred.] gousomm ar galloud-degemer b., treuzpoent gougemerusted g., gwehin gougemer g.
tolerieren V.k.e. (hat toleriert) : **1.** gouzañv, damasantiñ da, aotreañ, goulezel ; **2.** [mezeg., bred.] gougemer.
toll ag. : **1.** kounnaret ; *dieser Hund ist toll,* ar c'hi-se a zo krog ar gounnar ennañ, kounnaret eo ar c'hi-se, gant ar gounnar (gant droug-sant-Hubert, gant droug-sant-Tujan) emañ ar c'hi-se, ur c'hi klañv eo.
2. [dre skeud.] diskiantet gant ar gounnar, kounnaret, drouk, droug ennañ, droug en e gorf, en araj ; *über etwas toll werden,* kounnariñ gant udb (o welet udb), mont tro en e voned abalamour d'udb, bezañ lakaet e kounnar gant udb ; *das ist zum Tollwerden,* amañ ez eus peadra da goll e benn (da ziskiantañ, da ziskiantaat) ; *jemanden toll machen,* lakaat u.b. da bennsodiñ (da gounnariñ, da arajiñ).
3. [dre astenn.] diskiant, droch, diboell ; *toller Streich,* stultenn b., stultenn droch b., tro droch b. ; *hier geht's toll zu !* amañ ez eus reuz 'vat ! nag a ziskrap amañ ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! chao a zo amañ ! amañ ez eus ur charre 'vat ! pebezh reuz ! pebezh fourgas ! pebezh karnaj ! gwashat todilhon amañ ! amañ ez eus buhezioù ! ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ! ; *eine tolle Wirtschaft,* un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b. ; *das ist ja eine tolle Wirtschaft,* ar re-se a zo eus Kerwazi, bravat stad ! pebezh stlabez ! gwashat stlabez a zo amañ ! pebezh dizurzh ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ ! foar an toumpi a zo amañ ! ; *es wird immer toller,* spontusoc'h-spontusañ e teu an traoù da vezañ, mont a ra an traoù a zrouk da wazh ; *er macht (treibt) es mir zu toll,* mont a ra un tammig re bell ganti, aet eo er-maez eus ar park (dreist an arroudenn, dreist ar roudenn, dreist ar yev), mont a ra dreist-penn, skeiñ a ra diwar re ; *er führt ein tolles Leben,* alies e vez gouel gantañ, hennezh a ya da-heul an ebatoù, hennezh a red an ebatoù, hennezh a roul an ebat, hennezh a ren ur vuhez diroll, hennezh a bun ur fall vuhez, hennezh a red war-lerc'h an ebatoù, hennezh a blij dezhañ riotal, roulañ a ra an ebatoù, hennezh a blij dezhañ ebatiñ, hennezh a zo ebat e zoare, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, hennezh a vez atav o kas warnezi, hennezh a gas ur vuhez diroll, hennezh a vev gant kadañs, hennezh a blij dezhañ roulañ, hennezh a blij dezhañ riboulat, hennezh a blij dezhañ riblañ, hennezh a blij dezhañ furikat, hennezh a blij dezhañ breskenn, hennezh a blij dezhañ c'hoari las, hennezh a blij dezhañ ober bos ; *ein toller Lärm,* cholori ar mil diaoul g., karnaj an droukspered g., un trouz an diaoul g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus ; *bist du toll ?* n'emañ ket mat da benn ? n'emaout ket mat ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? aet eo da spered diganit ? n'out ket mat gant da benn ? ha deuet out sot ? ; *tolles Zeug zusammen schwatzen,* glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ

lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ kontoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, lavaret traoù diboell, dont traoù diboell gant an-unan leizh e c'henoù, tennañ siklezonoù, pentañ lern, komz bourlik-ha-bourlok.
4. dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, forzh vat, a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar gwellañ, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, fiskal ; *eine tolle Idee,* un mennozh dreist g., ur mennozh forzh vat g. ; *ein tolles Buch,* ul levr dreist g., ul levr hag a zo euzhus mat g., ul levr disheñvel g., ul levr fiskal g., ul levr forzh vat g. ; *das Buch ist einfach toll,* emañ al levr en e barfeted ; *ein tolles Auto,* ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ur c'harr-tan ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g ; *als Lehrer ist er einfach toll,* gwashat kelenner eo, ur gwall gelenner eo, ur mailh da gelenn eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *was das Tollste ist, ...,* ha souezhusañ tra, ..., burzhudusañ tra ma kavan eo e … ; *das Tollste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist,* ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet ; *und was das Tollste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen,* gwellañ pezh 'zo ne vo ket ret deomp mont di hiziv ; *das wäre toll,* dreist e vefe, dispar e vefe, ne vefe ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a vefe ur marvailh ; *toll !* dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! gwellat ! setu ur meuz kaer !
Tollbeere b. (-,-n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.
Tolle b. (-,-n) : kuch g., kuchad g., kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., toupennad vlev b., bouchad blev g., klipenn vlev b., bouch g., hupig blev g., chup g., chupenn b.
tollen V.gw. : **1.** (hat getollt) : dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, noualantiñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, sodiñ ; **2.** (ist getollt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, redek-diredek, froudañ, fraoñval, birvilhañ, meskañ ha berviñ, meskañ evel diaouled, ober ur riboul, merat, trevelliñ.
Tollgerste b. (-) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.
Tollhaus n. (-es,-häuser) : [kozh.] ti ar re sot g., folldi g., P. Kerwazi b.
Tollhäusler g. (-s,-) : [dre fent] foll g., brizhsod g.
Tollheit b. (-,-en) : **1.** brizherezh g., diboellegezh b., diskiantegezh b., belbi g., follentez b., diskiantiz b., diskianted b. ; **2.** sotoni b., taol-diboell g., dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g., diotaj g., diboelladenn g., follentez b.
Tollkirsche b. (-,-n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.
Tollkopf g. (-s,-köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., paotr prim da fuloriñ g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g.
tollkühn ag. : dispont, disaouzan, diskramailh, dizaon, dispouron, reher, diouzh an druilh.
Tollkühnheit b. (-) : reherder g., reherded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g.
Tollpatsch g. (-es,-e) : balbouez g., balouard g., den hualet g., amparfal g., lopez g., lochore g., kozh palastr g., kropet g., pagan g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., buredenneg g., beg glep g., den lor g., penn lor g., genoù glep g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., bazh-dotu b., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., drailh-botoù g., drailher g., draster g. ; *du bist mir ein Tollpatsch !* n'out nemet un den sonnet ! n'ac'h eus tu d'ober mann ebet ! n'out kap da vann ebet ! te 'zo ur batatezenn en ur c'hleuz ! kropet fall ac'hanout !
tollpatschig ag. : lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, meudek, loaiek, gourt, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, kropet, gwad mors ennañ ; *stell dich nicht so tollpatschig an !* paouez da c'hoari da baotr hualet !
Tollwut b. (-) : [mezeg.] droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., kounnar b., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b. ; *rasende Tollwut,* kounnar red b. ; *stille Tollwut,* kounnar vut b. ; *Lähmungen im Endstadium der Tollwut,* kounnar astenn b.
Tollwutanfall g. (-s,-anfälle) : barr-kounnar g. ; *der Hund kriegt einen Tollwutanfall,* mont a ra ar c'hi e rit.
tollwutfrei ag. : digounnar.
Tollwutfreiheit b. (-) : digounnar g.
tollwütig ag. : **1.** kounnaret, klañv gant ar gounnar, krog ar gounnar ennañ ; *tollwütiger Hund,* ki klañv g., ki kontammet g., ki klañv gant ar gounnar, ki krog ar gounnar ennañ g. ; **2.** [dre skeud.] fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezius, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.
Tollwut-Impfung b. (-,-en) : [mezeg.] brec'h a-enep ar gounnar b. ; *Louis Pasteur entwickelte 1885 die erste Tollwut-Impfung,* e 1885 e kavas Louis Pasteur ar vrec'h a-enep ar gounnar.
Tollwutserum n. (-s) : [mezeg.] vaksin enepkounnar g.

Tölpel g. (-s,-) : **1.** amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., balouard g., lochore g., pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., buredenneg g., geolieg g., beg glep g., genoù glep g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., tarieller g., drailh-botoù g., drailher g., draster g. ; **2.** [loen.] *Basstölpel*, morskoul g., ganak g.
Tölpelei b. (-,-en) : kalpart b., lourdiz b.
tölpelhaft ag. : *sellit ouzh* **tölpisch**.
Tölpelhaftigkeit b. (-) : lourdiz b., lourdoni b., bouc'hded b., bouc'hder g.
tölpeln V.gw. (hat getölpelt) : [kozh] c'hoari e amparfal, c'hoari e luchore, mousognañ, tariellañ.
tölpisch ag. : lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, gourt, kropet, meudek, loaiek, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, andraf, gouez.
Toluol n. (-s) : [kimiezh] toluen g.
Tomate b. (-,-n) : **1.** [louza.] tomatez str. ; *die Tomaten schmecken nicht mehr nach Tomaten,* ne vez ket ken an tomatez en o blaz, an tomatez a zo kollet o natur ganto ; *die Tomaten schmecken wieder wie früher,* deuet eo an tomatez en o blaz en-dro, bremañ emañ an tomatez en o blaz adarre ; *die Tomaten können auch in Trauben hängen,* an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; *die Tomaten reifen heran,* ruziañ a ra an tomatez ; *die Tomaten zu Concassé schneiden,* brasviñsañ tomatez ; **2.** P. *er hat Tomaten auf den Augen,* hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleuroù en deus, ne wel takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod.
Tomatencoulis n. (-,-) : [kegin.] chugon tomatez g.
Tomatenmark n. (-s) : [kegin.] koazhadur tomatez g.
Tomatenpflänzling g. (-s,-e) : [louza.] plant tomatez str.
Tomatenpüree g. (-s,-s) : [kegin.] chaous tomatez silet g., chugon tomatez g.
Tomatensaft g. (-s,-säfte) : chug tomatez g.
Tomatensalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn domatez b.
Tomatensetzling g. (-s,-e) : [louza.] *Tomatensetzlinge,* plant tomatez da bikañ str.
Tombola b. (-,-s) : c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b.
Tombolo n. (-s,-s) : tombolo g.
Tomografie b. (-) : [mezeg.] tomografiezh b., haenluniñ g.
Tomogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] skeudenn domografek b., skeudenn haenlunel b.
Tomograph g. (-en,-en) : [mezeg.] tomograf g., haenlunerez b.
Tomographie b. (-) : [mezeg.] tomografiezh b., haenluniñ g.
Ton[1] g. (-[e]s,-e) : douar-pri g., pri g., pri-prad g., pri melen g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g., priaj g., prierezh g. ; *gebrannter Ton,* pri-poazh g. ; *feuerfester Ton,* pri-tan g. ; *mit Ton übertünchen,* priañ, priata ; *eine Figur aus Ton formen,* priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad.
Ton[2] g. (-[e]s,Töne) **1.** son g., sten b. ; *hoher Ton,* son skiltr g. ; *tiefer Ton,* son boud g. ; [dre skeud.] *keinen Ton mehr !* mik ! bezit sioul bremañ ! chomit peoc'h ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *er brachte keinen Ton heraus,* ger ebet ne zeue er-maez eus e c'henoù, chom a reas hep dihostal, chom a reas hep dihostal ger ; *er ist gegangen, ohne einen Ton von sich zu geben,* ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet eno da c'horiñ vioù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all, aet e oa kuit hep gortoz e begement.
2. sonliv g., liv-son g., diston g., dasson g., tonelezh b., liv ur son g. ; *diese Geige hat einen wundervollen Ton,* dispar eo son ar violin-se ; *seine Stimme hat einen dumpfen Ton,* mouk eo e vouezh.
3. [yezh.] pouez-mouezh g. ; *der Ton liegt auf der ersten Silbe,* lakaet e vez ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ, emañ ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ.
4. [sonerezh] ton g., tonenn b. ; *aus dem Ton fallen, im Ton abgleiten,* kanañ faos, distonañ.
5. ton g., mouezh b. ; *in schroffem (scharfem) Ton,* war un ton strizh, gant ur vouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer, hek), gant ur vouezh c'hros, krak, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), groñs, en un doare rust (rok, dibalamour) ; *warum sprichtst du in so einem harten (strengen) Ton zu mir ?* perak e komzez ken reut ouzhin ? ; *in spöttischem Ton,* gant goap, gant goapaerezh, gant godiserezh, war un ton goapaus ; *da Sie in diesem Ton reden ...,* dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se) ; *einen anderen Ton anschlagen,* komz war un ton all : **a)** *(einen milderen Ton anschlagen)* diskanañ, plegañ e santimant, ameniñ ; **b)** *(einen höheren Ton anschlagen, den Ton verschärfen)* skeiñ war an tach, mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *den Ton angeben,* [ster rik] lakaat war an ton, [ster rik ha dre skeud.] reiñ an ton, [dre skeud] ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; *er will den Ton angeben,* c'hoari

a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober lezennoù, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, fellout a ra dezhañ lezenniñ, c'hoant en dije e vefe graet dioutañ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ ; *große Töne spucken,* **a)** c'hoari e baotr, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; **b)** bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan ; *hier herrscht ein freier Ton,* amañ ez eo frank an traoù, amañ e vez lezet pep hini en e vadober, amañ e vez lezet pep hini da heul e santimant, amañ e ra pep hini e c'hiz ; *der gute Ton,* ar c'hiz vat b., an dereadegezh b. ; *sich im Ton vergreifen,* komz war un ton dizereat.

Tonabnehmer g. (-s,-) : [troer-pladennoù] penn lenn g.

Tonakzent g. (-s,-e) : [yezh.] skiltr-mouezh g.

tonal ag. : tonel, tonek.

Tonalismus g. (-) : **1.** [livouriezh] tonalouriezh b. ; **2.** [relij.] nagwalouriezh b.

tonangebend ag. : hag a ro an ton, hag a ro skouer, hag a ziskouez an hent.

Tonarm g. (-s,-e) : *Tonarm des Plattenspielers,* loc'henn an troer-pladennoù b., brec'henn an troer-pladennoù b., brec'h an troer-pladennoù b.

Tonart b. (-,-en) : **1.** tonegezh b. ; *die C-Dur Tonart,* tonegezh an ut muiañ b. ; **2.** ton g., mouezh b. ; *da Sie in dieser Tonart reden ...,* dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se).

tonartig ag. : priek, priellek, priennek, priel, arbradek, e doare ar pri, a-zoare gant ar pri, a-seurt gant ar pri.

Tonaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g.

Tonausfall g. (-s,-ausfälle) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.

Tonband n. (-s,-bänder) : lurell warellek b., bandenn son b.

Tonbandaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g.

Tonbandgerät n. (-s,-e) : sonenroller g., sonenskriver g., lenner lurelloù gwarellek g.

Tonbandkassette b. (-,-n) : kasedig g.

Tonbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad douar-pri g. ; *Tonbelag eines Herdes,* korven g.

Tonbildner g. (-s,-) : priour g.

Tonbildnerei b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Tonbildvortrag g. (-s,-vorträge) : diaporama g.

Tonboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., prieg b., kourrez g.

Tondauer b. (-) : [sonerezh] pad g.

Tondichter g. (-s,-) : [kozh] sonaozour g.

Tondichtung b. (-,-en) : sonaozadenn b.

Toneinlage b. (-,-n) : [sonerezh] sonerezh eilañ g., eilerezh g.

tönen[1] V.gw. (hat getönt) : **1.** seniñ, tregerniñ, dasseniñ ; *das Tönen,* an trouz g., ar sonioù lies., an dasson g. ; *dumpf tönendes Geräusch,* son boud g. ; **2.** [dre skeud.] brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, ober pompad, ober e bompad, c'hoari e baotr, komz uhel ha gant lorc'h.

tönen[2] (hat getönt) **/ tonen** (hat getont) V.k.e. : **1.** livañ, livadennañ ; *leicht getöntes Weiß,* gwenn mouk g. ; **2.** [luc'hskeudenn.] lakaat da cheñch liv.

tönend ag. : sonus, dassonus ; *dumpf tönendes Geräusch,* son boud g.

Toner g. (-s,-) : liv g., karitell liv poultr b.

Tonerde b. (-) : **1.** douar-pri g., pri g., pri-prad g., pri-melen g., arbrad g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g. ; *eine Figur aus Tonerde formen,* priennañ un delwennig ; **2.** [kimiezh] alumin g.

tönern ag. : ... pri, ... pri-poazh, priek, priellek.

Tonfall g. (-s) : taol-mouezh g., pouez-mouezh g., toniadur g., ton g., stumm g., giz prezeg b., dibun g., distilh g. ; *rednerischer Tonfall,* ton prezegennus g. ; *sie spricht mit einem fremdartigen Tonfall,* he doare komz n'eo ket ac'hanen ; *er spricht mit österreichischem Tonfall,* komz a ra e stumm Bro-Aostria, komz a ra e giz Bro-Aostria b.

Tonfarbe b. (-,-n) : [sonerezh, fizik] sonliv g., liv-son g., liv ur son g.

Tonfilm g. (-s,-e) : film-komz g.

Tonfixierbad n. (-s,-bäder) : [luc'hskeudenn.] soub-stabilaat g., dourenn stabilaat b., stabilauzenn b.

Tonfolge b. (-,-n) : [sonerezh] heulienn b., frazenn b., pozenn b.

Tonfolgehorn n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., bouder g.

Tongefäß n. (-es,-e) : pod pri g., lestr pri-poazh g., prienn b. ; *kleines Tongefäß,* toupin g.

Tongeschirr n. (-s) : priaj g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., listriaj g.

Tongrube b. (-,-n) : poull-pri g., toull-pri g.

tonhaltig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek ; *tonhaltige Erde,* douar melen g., douar ruz g.

Tonhöhe b. (-,-n) : [sonerezh] ton g., live son g.

tonig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek.

Tonika b. (-,Toniken) : [sonerezh] tonegell b.

Tonikum n. (-s,Tonika) : [mezeg.] louzoù nerzhekaus g., louzoù kreñvaus g.

Toningenieur g. (-s,-e) : ijinour ar son g., ijinour ar sten g.

tonisch ag. : **1.** [mezeg.] nerzhekaus, kreñvaus, hael da galon an den, hag a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; **2.** [korf.] tantel, stennek ; *tonischer Reiz,* broud tantel g., broud stennek g. ; **3.** tantek

Tonkessel g. (-s,-) : chaodouron pri g., kaoter bri b. ; *kleiner Tonkessel,* papelod g.

Tonkin n. **/ Tonking** n. : Tonkin b.

Tonkopf g. (-s,-köpfe) : penn lenn g.

Tonkrug g. (-s,-krüge) : jarl g. ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen,* ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.

Tonkunst b. (-) : sonaozouriezh b., sonerezh g.

Tonkünstler g. (-s,-) : sonaozour g., musiker g., mailh war ar sonerezh g., ki war ar sonerezh g.

Tonlage b. (-,-n) : [sonerezh] stirad g., skeuliad b.

Tonleiter b. (-,-n) : [sonerezh] skeulenn b. ; *diatonische Tonleiter,* skeulenn diatonek b. ; *chromatische Tonleiter,*

skeulenn gromatek b. ; **a)** [dre ganañ] *die Tonleiter heruntersingen,* diskenn ar skeulenn ; *die Tonleiter heraufsingen,* pignat ar skeulenn ; **b)** [dre seniñ] *die Tonleiter auf dem Klavier herunterspielen,* diskenn ar skeulenn war ar piano ; *die Tonleiter auf dem Klavier heraufspielen,* pignat ar skeulen war ar piano.
tonlos ag. : didon, dibouez-mouezh, dinerzh, divouezh, boud ; *tonlose Stimme,* mouezh vouk b., mouezh damvouget b., mouezh voud b., mouezh staenet b., mouezh goloet b.
Tonlosigkeit b. (-) : didoniezh b., amdonelezh b.
Tonmaß n. (-es,-e) : [barzh.] ment b./g.
Tonmelder g. (-s,-) : [tekn.] korn g., korn-galv g.
Tonmesser g. (-s,-) : [fizik] sonventer g., fonometr g., stenventer g., sonometr g.
Tonnage b. (-,-n) : [merdead.] fard g.
Tonne b. (-,-n) : **1.** tonenn b., tonennad b. ; *bei diesem Fischfangzug haben sie drei Tonnen Fisch gefangen,* er mor-mañ (er mareaj-mañ) o deus bet teir zonennad pesked ; **2.** tonell b., tonellad b., tonenn b., tonennad b., ton g., pip b., pipad b., barrikenn b., barrikennad b., fust g., fustad g., P. buoc'h vesk b. ; *kleine Tonne,* barilh b. / barrikenn b. (Gregor), barrikennad b., pipig b., fustig g., baraod g., baraodad g. ; **3.** [merdead.] *Registertonne,* tonell b., tonellad b. ; **4.** poubellenn b., pod-lastez g. ; **5.** [dre skeud.] denn tev evel ur varrikenn g., den tev evel ur vod g., den tev evel un tamm toaz g., korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev g., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., kofeg g., korfeg g., berraodenn b., boudoupenn b., tevasenn b., lovrgen b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b., denez b., maouez fonnus b., kofegez b.
Tonneau g. (-,-) : [merdead.] tonell b., tonnellad b.
Tonnengehalt g. (-s) : [merdead.] fard g.
Tonnengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz-fust b.
Tonnenkilometer g. (-s,-) : [treuzdougen] tonenn dre gilometrad b.
Tonnenlager n. (-s,-) : [tekn.] klud-rollerioù g.
Tonnenmaß n. (-es,-e) : [merdead.] fard g.
Tonnenreifen g. (-s,-) : kelc'h barrikenn g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kerl g., kelc'hienn b., kelc'henn b.
tonnenschwer ag. : [dre skeud.] pounner-bec'h, pounner bras ; *tonnenschwer sein,* bezañ ken pounner hag ur maen-milin, bezañ pounner-bec'h, bezañ pounner bras.
-Tonner g. (-s,-) : *ein 15-Tonner,* ur c'harr-samm 15 tonenn g.
Tonpfeife b. (-,-n) : korn-butun pri g., korn pri g.
Tonrohr n. (-s,-e) : [tisav.] korzenn brierezh b.
Tonsatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] pozenn b., frazenn b.
Tonschüssel b. (-,-n) : podez b., plad pri g., skudell briaj b.
Tonsetzer g. (-s,-) : [kozh] sonaozour g.
Tonsilbe b. (-,-n) : [yezh.] silabenn bouezmouezhiet b., silabenn doniet b.
Tonsille b. (-,-n) : [korf.] hueg g., mez-ar-gouzoug str., mezenn-c'houzoug b.
Tonsillitis b. (-,-sillitiden) : [mezeg.] huegfo g., koeñv-gouzoug g., skinañs b.
Tonspur b. (-,-en) : [film] roudenn-son b., stenloabr g.
Tonstörung b. (-,-en) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.
Tonstreifen g. (-s,-) : roudenn-son b., bandenn son b., stenloabr g.
Tonstudio n. (-s,-s) : studio enrollañ g., studio lerc'hwezañ g., stavell lerc'hwezañ b.
Tonstufe b. (-,-n) : [sonerezh] ton g. ; *benachbarte Tonstufe,* nesderez g.
Tonsur b. (-,-en) : [relij.] kern b., kurunenn b. ; *sich (t-d-b) eine Tonsur rasieren,* kerniañ e benn.
tonsurieren V.k.e. (hat tonsuriert) : [relij.] kerniañ, reiñ ar gern da ; *einen Novizen tonsurieren,* ober kern ar beleg d'un danvez lean.
Tontaube b. (-,-n) : [sport] dube pri g., pichon pri g.
Tontaubenschießen n. (-s) : [sport] tennañ war dubeed pri g., tennañ pichoned g.
Tontaubheit b. (-) : [mezeg.] tonbouzarded b., tonbouzarder g.
Tontechniker g. (-s,-) : teknikour ar son g., teknikour ar sten g.
Tontechnikerin b. (-,-nen) : teknikourez ar son b., teknikourez ar sten b.
Tonträger g. (-s,-) : skor son g., skor sten g.
Tönung b. (-,-en) : **1.** livadur g., livañ g. ; **2.** [luc'hskeudenn.] amdoniañ g.
Tonus g. (-,-toni) : [korf.] stennadur g., tant g.
Tonverzerrung b. (-,-en) : distresadur ar son g., distresadur ar sten g., torgammad g.
Tonwaren lies. : priaj g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., traezoù feilhañs lies., listriaj g., poazhpriennoù lies.
Tonwechseln n. (-s) : [sonerezh] treuzskeuliadur g., tonata g.
Tonzeichen n. (-s,-) : [yezh., moull.] arouezenn amlizherennel b., adarouezenn b., tired g.
Tool n. (-s,-s) : [stlenn.] ostilh g.
Top n. (-s,-s) : stammenn divilgin b., krez divilgin g., jakedenn b., drogedenn b.
Top- : ... eus ar vegenn, ... eus ar c'hentañ, ... eus ar gurunenn, ... kentañ troc'h, ... eus an dibab, … diouzh an dibab, … a'r blein, … a'r choaz, … a'r boulc'h, … a'r gwellañ, … eus ar gwellañ, … a'r c'haerañ, … eus ar re wellañ, … eus ar re wellaik, … dibab.
Topagent g. (-en,-en) : spier eus ar vegenn g.
topaktuell ag. : **1.** gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; **2.** nevez tout, fresk-bev.
Topas g. (-es,-e) : maen-topaz g., topaz g., topazenn b.
Topf g. (-es,Töpfe) : **1.** pod g., podad g., kastelodenn b., kastelodennad b., pothouarn g., pothouarniad g. ; *ein Topf gemüse,* ur podad legumaj g. ; *irdener Topf,* pod pri g., kirin b. ; *ein Topf voll,* ur podad g. ; *Kochtopf,* kastelodenn b., pothouarn g. ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf,* kloz e tiazez ar golo war ar pod, ar

golo a ya klenk en e goch ; *die Henkel der Töpfe (die Griffe der Töpfe) sind abgebrochen,* torr (torret) eo skouarnioù ar podoù, diskouarn eo ar podoù, torr (torret) eo dornioù ar podoù ; *Bauch eines Topfes,* kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; *Grund eines Topfes, Boden eines Topfes,* goueled ur pod g., foñs ur pod g. ; *Unterseite eines Topfes,* revr ur pod g. ; *Ausguss eines Topfes, Ausgießer eines Topfes,* bronn ur pod b., geol ur pod g., beg ur pod g., lein ur pod g. ; **2.** [dre skeud.] *alles in einen Topf werfen,* lakaat an holl dud a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles in einen Topf werfen,* arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra ; *die gehören alle in den gleichen Topf,* ar re-mañ a gac'h er memes tra bern ; *jeder Topf findet seinen Deckel,* n'eus ket a fall votez na gav he farez, n'eus ket a gozh votez na gav he farez, an truilhoù hag ar merc'hed brav a gav fred atav, ned eus pilhenn na gav truilhenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn er c'harzh pe e-kichenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn na plas d'hec'h astenn ; P. *es ist noch nicht in dem Topf, wo's kocht,* n'eo ket c'hoazh tre-tre evel ma tlefe bezañ.

Topfblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn bod b., fleur pod str.

Topfbrett n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Töpfchen n. (-s,-) : **1.** kastelodennig b. ; **2.** podig g. ; **3.** skudell-noz b., pod-kambr g., podig-kambr g.

Topfdeckel g. (-s,-) : golo-pod g.

Topfen g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** keuz gwenn g. ; **2.** kouilhonadenn b.

Töpfer g. (-s,-) : poder g., priour g.

Töpferarbeit b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferei b. (-,-en) : **1.** [micher] poderezh g., prierezh g., priouriezh b., priboazhadur g. ; **2.** [stal] poderezh b., prierezh b.

Töpfererde b. (-) : pri poder g., pri poderezh g., pri merat g., pri stummañ g.

Töpferhandwerk n. (-s) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferin b. (-,-nen) : poderez b., priourez b.

Töpferkunst b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

töpfern V.gw. (hat getöpfert) : oberiañ priennoù, oberiañ traezoù prierezh.

V.k.e. : stummañ, oberiañ.

töpfern ag. : ... pri, ... pri-poazh.

Töpferscheibe b. (-,-n) : troell b., turgn poder g.

Töpferwaren lies. : priaj g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., listriaj g.

Töpferwerkstatt b. (-,-werkstätten) : poderezh b., prierezh b.

Topffabrik b. (-,-en) : poderezh b., prierezh b.

topfförmig ag. : podek, e doare ur pod, e doare podoù, a-zoare gant ur pod, a-zoare gant podoù, a-seurt gant ur pod, a-seurt gant podoù.

Topfgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant pod str.

Topfgucker g. (-s,-) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuenn b., lallaig g., polez b., katell b. ; *der ist der reine Topfgucker,* kas a ra e amzer o katellat.

topfit ag. : en e wellañ, en e wir wellañ, leun a nerzh hag a yec'hed, e barr e nerzh, e kreiz e nerzh, en e ched, en e blom, bagol, en e charreoù, e-barzh e vutun.

Topfkieker g. (-s,-) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuenn b., polez b., lallaig g., katell b. ; *der ist der reine Topfkieker,* kas a ra e amzer o katellat.

Topfkuchen g. (-s,-) : [kegin.] kouglof g.

Topflappen g. (-s,-) : tarner g., torchouer g.

Topform b. (-) : *in Topform sein,* bezañ en e wir wellañ, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol, bezañ en e charreoù, bezañ e-barzh e vutun.

Topfpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant pod str.

Topfständer g. (-s,-) : karched-bleunioù g., karched fleur g.

Topfuntersetzer g. (-s,-) : pladennig b., pladig g. ; *Topfuntersetzer aus Stroh,* kondre g.

Topik[1] b. (-) : [Aristoteles] damkanad ar rummadoù boutin g., lec'hrummadaoueg b.

Topik[2] b. (-,-en) : **1.** [Kant] lunegor g. ; *transzendentale Topik,* lunegor trehontel g. ; **2.** [Freud] lunegor g.

Topikalisierung b. (-,-en) : [yezh.] bonatadur g., bonataat g.

Topinambur g. (-s,-s/-e) : [louza.] per-douar str., patatez kezeg str., aval-douar-kezeg g.

topisch ag. : **1.** [preder., bred.] lunegorel ; **2.** [mezeg.] *topisches Arzneimittel,* louzoù topek g.

Topleistung b. (-,-en) : disoc'h eus ar c'hentañ g., taol eus ar c'hentañ g., kur b.

Topmodell n. (-s,-e) : diskouezerez-c'hiz eus ar vegenn b., diskouezer-giz eus ar vegenn g.

Topograf g. (-en,-en) **/ Topograph** g. (-en,-en) : topografour g., glennadurour g.

Topografie b. (-,-n) **/ Topographie** b. (-,-n) : lec'hiadurezh b., topografiezh b., glennadurezh b.

Topografin b. (-,-nen) **/ Topographin** b. (-,-nen) : topografourez b., glennadurourez b.

topografisch ag. **/ topographisch** ag. : lec'hiadurel, ... lec'hiadur, topografek, glennadurel, dre ar c'hotadur.

Topologie b. (-) : [mat.] topologiezh b., lec'honiezh b., loadoniezh b.

topologisch ag. : [mat.] topologel, loadoniel.

Toponomastik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

Toponym n. (-s,-e) : anv-lec'h g., lec'hanv g.

Toponymie b. (-) : **1.** anvadurezh-lec'hioù b., lec'hanvadurezh b. ; **2.** lec'hanvouriezh b.

Toponymik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

topotaktisch ag. : [kimiezh] lodrevnadel.

topp estl. : *topp !* dao ! dao dezhi ! dao va den ! ho torn em hini ! tonkit aze ! darc'haou aze ! da zorn em hini ! tonk aze ! mat eo ! a-du emaon ! graet eo ar gra !

Topp g. (-s,Töppe) : [merdead.] beg ar wern g.
Toppmast g. (-es,-en) : gwern gastell b. (Gregor).
Toppsegel n. (-s,-) : gouel uhelañ b., gouel kastell al lestr b.
Topstar g. (-s,-s) : [film] steredenn eus ar vegenn b.
Tor[1] g. (-en,-en) : foll g., diod g., inosant g., diskiant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., diskiant g., pennsod g., darsod g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g, lochore bras g, buzore g, penn beuz g, penn sot g, keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g., droch g., penn droch g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., jostram g.
Tor[2] n. (-[e]s,-e) : **1.** porzh g., dor b., dor-dal b. ; *Hoftor,* dor-borzh b. ; *Kirchentor,* dor-dal un iliz b., porched g. ; *Eingangstor des Schlosses,* dor-dal ar c'hastell b. ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss,* un nor-dal a gloz war ar c'hastell ; [douar.] *Brandenburger Tor,* porzh-kêr Brandenbourg g., Porzh Brandenburg g., Dor Brandenbourg b. ; *das Eiserne Tor,* **a)** [Karpatoù] Porzh Houarn an Danav ; **b)** [Aljeria] Porzhioù Houarn ar Soummam ; *Tor zur Hölle,* porzh an ifern g. ; *Tor zum Paradies,* dorioù ar baradoz lies., porzh ar Baradoz g., porzh ar bromesa g., porzh an Neñvoù g., porzh ar c'hloar g., porzh ar joaioù g. ; *vor den Toren,* ouzh porzhioù-kêr ; [dre skeud.] *Hannibal ist vor den Toren,* gwall arvarus e teu da vezañ ! da ziwall ez eus ! arvar 'zo ganti ! dañjer 'zo ! bec'h a vo a-benn nebeut ! tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut ! c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudoù ! c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! treiñ a ra an traoù d'ar put ! tost eo an tan d'ar stoub ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! chabous a vo ! patati a vo ! stardañ a ra an traoù ! **2.** [mell-droad] pal g. ; *ein Tor schießen,* plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued, lojañ ar vell er gaoued, lojañ, lojañ ar vell ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen,* gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto. **3.** [dre skeud.] alc'hwez g.
Tora b. (-) **/ Torah** b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.
Torbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg dor-dal b., gwareg dor-borzh b., bolz dor-dal b., bolz dor-borzh b.
Tordalk g. (-s/-en,-e/-en) : [loen.] god g., godez beg-plat g., erev beg-tev g., erev beg-plat g.
Toreinfahrt b. (-,-en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.
Toreingang g. (-s,-eingänge) : toull ar porzh g. ; *sie schwatzten am Toreingang,* o klakenniñ e oant e toull ar porzh.
Toresschluss g. (-es,-schlüsse) : [tro-lavar] *kurz vor Toresschluss,* just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezh-tre.
Torf g. (-s,-e) : taouarc'h g., keuneud-douar g. ; *Torf stechen, Torf ausstechen,* taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h, taouarc'hennoù) gant an heskenn-brad.
torfartig ag. : taouarc'hek, e doare an taouarc'h, a-zoare gant an taouarc'h, a-seurt gant an taouarc'h.
Torfahrt b. (-,-en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.
Torfboden g. (-s,-böden) : douar taouarc'hek g., douar put g.
Torfbrikett n. (-s,-e) : torpez taouarc'h str., brikenn-daouarc'h b., taouarc'henn vrikennet b.
Torffeuer n. (-s,-) : tan mouded g., tan mouded du g., tan mouded loc'h, tan taouarc'h g., tan keuneud-douar g.
Torfgrube b. (-,-n) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
torfhaltig ag. : taouarc'hek ; *torfhaltige Erde,* douar taouarc'hek g., douar put g.
torfig ag. : taouarc'hek.
Torflügel g. (-s,-) : stalaf an nor-borzh g., stalafenn an nor-borzh b., bann an nor-borzh g.
Torflager n. (-s,-) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
Torfmoor n. (-s,-e) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., geun-daouarc'h b., geuniad taouarc'h b.
Torfmoos n. (-es) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.
Torfmull g. (-s) : taouarc'h jardinañ g.
Torfsode b. (-,-n) : taouarc'henn b., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].
Torfstich g. (-s,-e) : **1.** taouarc'ha g. ; **2.** taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
Torfstück n. (-s,-e) : taouarc'henn b., tamm keuneud-douar g., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].
Torgeld n. (-s,-er) : [istor] telloù-kêr lies., arc'hant an antreoù (Gregor) g.
Torglocke b. (-,-n) : befrez g.
Torhalle b. (-,-n) : porched g.
Torheit b. (-,-en) : follentez b., follezhenn b., follinaj g., sotoni b., dibennaj g., diotaj g., diboelladenn g., diskianterezh g., brizherezh g., drocherezh g., P. drougsant-Beulbez g. ; *Alter schützt vor Torheit nicht,* n'eo ket ar re goshañ hag a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet.
Torhüter g. (-s,-) : **1.** porzhier g. ; **2.** [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g., diwaller g.

Torhüterin b. (-,-nen) : **1.** porzhierez b. ; **2.** [sport] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez palioù b., diwallerez b.
töricht ag. : sot-pitilh, sot-nailh, sot-plaen, diot, diempenn, diboell, diskiant, direzon, foll, diaviz, alvaonet, amiot, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, nouch, magn, loñsek, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, droch, mibilius, direzon, glep, gloukes, darsot, kleuk, penn-bervet, silhek, droch-pitilh, droch-yar, flav ; *die törichten Jungfrauen,* ar gwerc'hezed foll (diboell, diskiant) lies.
törichterweise Adv. : **1.** dre valeur, siwazh, dre zichañs ; **2.** dre zievezhded sot, dre zievezh sot, dre zievezhiegezh sot.
Törin b. (-,-nen) : follez b., folladenn b., amiodez b., sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez b., magn b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., diodez b., bleupez b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., louadez b., loukezenn b.
Torjäger g. (-s,-) : [sport] paler g., planter palioù g.
Torkel g. (-s) : [rannyezh.] mezevell b., fatadenn b., falladenn b., mezvamant g./b., mezevellidigezh b., mezvadur g., mezevelladur g., fallaenn b., bad g., badinell b., trelladur g., trelladenn b.
torkeln V.gw. (ist getorkelt / hat getorkelt) : mont war e grank, mont treflez, bezañ ramp, rampañ, trabidellañ, trantellañ, horjellañ, horellañ, hoskellat, treuzigellañ, charigellañ, mont a-we, bale treflez, bezañ laosk en e sav, mont treuz-didreuz, mont brañsell-divrañsell, mont bouilh-ha-bouilh, kerzhet brall-divrall, mont war e zaougostez, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, hatiñ, steuñviñ gant e hent, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, brallañ a-gleiz hag a-zehou, beskellañ ; *zum Torkeln bringend,* trabidellus ; *besoffen nach Hause torkeln,* mont d'ar gêr a-ruilh.
torkelnd ag. : treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, treuz-didreuz, brall-divrall.
Torkelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b.
Torlauf g. (-s) : [sport] slalom g.
Tormann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Aostria] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g.
Tormentill g. (-s) : [louza.] seizhdelienn b.
Törn g. (-s,-s) : [merdead.] bageadenn b.
Tornado g. (-s,-s) : tornadenn b., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., korvent g. ; *Tornado auf dem Meer,* korventenn-vor b.
Tornister g. (-s,-) : **1.** sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g. ; **2.** [dre heñvel.] sac'h-skol g.
torpedieren V.k.e. (hat torpediert) : **1.** [lu] torpediñ, bannañ un darzherez war, kas d'ar strad gant un darzherezh-vann (gant un dorpedenn), stradañ, gouelediñ ; **2.** [dre skeud.] diarbenn, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, kas da get, freuzañ, foeltrañ, kaeañ ouzh u.b.
Torpedierung b. (-,-en) : **1.** torpediñ g., splujtarzhidigezh b. ; **2.** harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., foeltrerezh g., foeltradur g., foeltradenn b.
Torpedo g. (-s,-s) : [lu] tarzherez-vann b., splujtarzherez b., torpedenn b.
Torpedoboot [lu] lestr-tarzher g., tarzher g., torpeder g.
Torpedobootjäger g. (-s,-) **/ Torpedobootzerstörer** g. (-s,-) : [morlu] eneptorpeder g., lestr-distruj g., lestr-eneptarzher g., distrujer g., eneptarzher g.
Torpedorochen g. (-s,-) : [loen.] krenerez b., rae-grenerez b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerez b.
Torpedorohr n. (-s,-e) : [lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.
Torpedoschuss g. (-es,-schüsse) : [lu] bannadenn un dorpedenn b.
Torpfosten g. (-s,-) : post g.
Torques g. (-,-) : torc'h g.
Torrente g. (-,-n) : froud g.
Torrentental n. (-s,-täler) : kanol-red b.
Torschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** serridigezh an dorioù b. ; **2.** [dre skeud.] *kurz vor Torschluss,* just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezh-tre, krip-ha-krap.
Torschlusspanik b. (-) : [dre skeud.] P. anken degaset gant an amzer o tremen b., aon da chom plac'h-yaouank-kozh, aon da chom dizimez g.
Torschütze g. (-n,-n) : [sport] paler g., planter palioù g.
Torschützin b. (-,-nen) : [sport] palerez b., planterez palioù b.
Torsion b. (-,-en) : korvigell b., gweadur g., gwe g., gweadenn b., gwar g., gwaskadenn b., kammigell b., nez g., gweañ g.
Torso g. (-s,-s/Torsi) : **1.** [arz] korf-bras g. ; **2.** elfenn un oberenn b., divraz g., rakstumm g.
Torstange b. (-,-n) : [sport, ski] piked g.
Tort g. (-s) : [kozh] gaou g. ; *jemandem einen Tort antun,* ober gaou ouzh u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober un dismegañs d'u.b., dougen gwall d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b.
Törtchen n. (-s,-) : [kegin.] tartezig str., tartezennig b.
Torte b. (-,-n) : [kegin.] tartez str., tartezenn b., tourtenn b., tourtell b., pastez g. ; *Schokoladentorte,* gwastell chokolad b. ; *Fruchttorte,* tartez frouezh str., kouign frouezh b. ; *Spinattorte,* pastez pinochez g.
Tortenboden g. (-s,-böden) : foñs tartezenn g.
Tortendiagramm n. (-s,-e) **/ Tortengrafik** b. (-,-en) : kevregad kelc'hiek g., kevregad dre lodennoù g., P. kouign b.
Tortenheber g. (-s,-) : palikell-westell b.
Tortenplatte b. (-,-n) : plad tartez g., plad kouignoù g.
Tortenrolle b. (-,-n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.
Tortur b. (-,-en) : tourmant g., debr-spered g., koll-skiant g., jahin g., reuz g. ; *im Winter war es eine Tortur, sie in die Schule zu schaffen,* ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas

anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Tortur !* pebezh reuz !
Torus g. (-,Tori) : [mat., tisav.] tor g.
Torverhältnis n. (-ses,-se) : [sport] kont ar palioù b., kont b.
Torwächter g. (-s,-) : **1.** porzhier g. ; **2.** [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g.
Torwart g. (-s,-e) : [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g.
Torwartin b. (-,-nen) : [sport] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez-palioù b.
Torweg g. (-s,-e) : dor-borzh b., toull ar porzh g.
Torzoll g. (-s) : [istor] **1.** telloù-kêr lies., arc'hant an antreoù (Gregor) g. ; **2.** telldi g.
tosen V.gw. : **1.** (hat getost) : krozal, tarzhañ, parstrakal, en em zisvantañ, tregerniñ, trouzal, youc'hal, trouzkrozal, taraniñ, follañ, hudal, ober karnaj, kornal ; *das Wasser tost,* krozal a ra an doureier, youc'hal a ra an doureier, diruilhañ a ra an doureier gant un trouz spontus ; *die Wogen tosen,* emañ diroll ar mor, dichadennet-krak eo ar mor, fuloret eo ar mor, dirollet eo ar c'holeoù war ar mor, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, tregerniñ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, follañ a ra ar mor, hudal a ra ar mor, kornal a ra ar mor, ar mor a ra ur c'harnaj spontus ; *tosender Wind,* avel yud g., avel diroll g., gwall avel g., avel-stourm g., avel dichadennet g., avel foll g., avel feuls g., avel spontus g., avel da zilostañ ar saout g., avel ken a fust g.
2. [dre skeud.] (hat getost) : bezañ diroll, bezañ entanet, gwac'hat, skuermal ; *tosender Beifall,* strakadeg-daouarn entanet b., strakadeg-daouarn ken na strak ha na fu b. ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall,* tregerniñ a rae ar sal gant ar strakadeg-daouarn.
3. (ist getost) : diruilhañ.
Tosen n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., cholori g., tourni b., bioc'henn b., dezrevellerezh g., foar b., hobit g., karnaj g., krozadennoù lies., skuermerezh g. ; *das Tosen des Windes,* yud an avel g., youc'hadennoù an avel lies., yuderezh an avelaj g. ; *das Tosen der Brandung,* tarzh ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., ar mordrouz g., tregern ar mor b., yud ar mor g., youc'hadennoù ar mor lies., yuderezh ar mor g., trouz ar gwall vor g. ; *das Tosen des Bergstroms,* kroz ar froud g., krozadenn ar froud b. ; *das Tosen des Wasserfalls,* kroz al lamm-dour g., krozadenn al lamm-dour b.
Toskana b. (-) : *die Toskana,* Toskana b.
tot ag. : **1.** marv, reudet, reut, divuhez, mik ; *lebt er noch oder ist er schon tot ?* daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *tot oder lebendig,* ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv ; *er war auf der Stelle tot,* mervel a reas evel un tenn (trumm, war an taol, war an tach), kouezhañ a reas marv-mik, lazhet-naet e voe, lazhet-mik e voe ; *tot umfallen,* kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv, mervel trumm ; *er lag wie tot da,* astennet e oa evel un den marv, ne rae alamant ebet, diskouez a rae bezañ kuit a vuhez, hañvalout a rae bezañ marv, seblantout a rae bout marv, ne fiñve ket kennebeut ha pa vije bet marv, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo) ; *mein toter Onkel,* va eontr, Doue d'e bardono - va eontr, bennozh Doue war e anv ; *er ist tot,* marv eo, straket eo e graoñenn ; *tot geboren,* ganet marv ; *sich tot stellen,* ober marv-bihan, ober ar marv-bihan, ober e varv-bihan, ober van da vezañ marv, ober ar mod da vezañ marv, ober min da vezañ marv, ober sin a vezañ marv, ober an neuz da vezañ marv, ober neuz da vezañ marv, ober an neuz bezañ marv, ober neuz bezañ marv, chom hep jestr ebet, chom evel ur maen en ur c'hleuz ; *ganz tot,* marv-mik, marv-tre, marv a-bezh, marv bloc'hik ; *er war noch nicht mal ganz tot,* ne oa ket c'hoazh marv bloc'hik ; *er ist schon lange tot,* hennezh a zo aet d'ar bern abaoe pell ; [kr-l] *ein toter Hund beißt nicht,* ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket ; *heute rot, morgen tot,* hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer ; *der König ist tot, es lebe der König,* marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez.
2. divuhez, yen, diene, marv ; *tote Augen,* daoulagad divuhez (hurennek, kudennek, beunek) lies. ; *ich war mehr tot als lebendig,* hantervarv e oan / bez e oan heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), damvarv e oan, etre bev ha marv e oan ; *ihr habt ihn halb tot geprügelt,* emañ hanter lazhet ganeoc'h ; *totes Holz,* sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad marv g., keuneud str., keuneud sec'h str., briñsad str., krin g. ; *tote Sprachen,* yezhoù kozh lies., yezhoù marv lies., yezhoù an Henamzer lies. ; *der ist jetzt ein toter Mann,* un den echu eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *eine tote Gegend,* ur c'horn-bro marv (digenvez, distro, divuhez, dizarempred, dichañs-bras, gouez) g., un toull gouez g. ; *die toten Ziffern einer Statistik,* sifroù yen ha diene ur stadegenn lies., sifroù yen ha diene ur stadegenn lies. ; *tote Farben,* livioù teñval (trist, divuhez) lies. ; *eine tote Liebe,* ur garantez aet da get (aet e puñs an avel) b. ; *tot für die Freuden der Welt,* distroet diwar plijadurioù ar bed, pell diouzh plijadurezhioù ar bed, marvet d'ar bed ; P. *tot und begraben,* aet diwar hent hag eus ar gouloù, aet diwar spered an dud abaoe pell.
3. [dre skeud.] *toter Punkt,* **a)** hent-dall g. ; *an einem toten Punkt ankommen,* degouezhout en un hent-dall, bezañ penn e spered penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na gaout diank ebet, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), en em gavout en un enkadenn, na gaout na tu na lañs ; **b.)** mare divegon g. ; *den toten Punkt überwinden,* adkavout e lañs, adkavout e startijenn.

4. [dre skeud.] *totes Kapital,* arc'hant laosk (sec'h, louedet) g. ; *toter Punkt,* digraban g., diazezenn b., poent marv g., poent dilusk g. ; *toter Winkel,* korn dall g. ; *totes Geleise,* hent-houarn dall g., hent-houarn evit tuañ (evit parkañ) an trenioù g., hent tuañ g. ; *totes Rennen,* redadeg dilañs b. ; *tote Jahreszeit,* marvamzer g., mare-bloaz dilabour g., mare an dilabour g. ; *totes Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, skoilh) g. ; *der tote Arm eines Flusses,* brec'h varv ur stêr b. ; *die Tote Hand,* gwir a hêrezh war madoù ar served g. ; *Güter der Toten Hand,* madoù diskrog lies. ; [douar.] *das Tote Meer,* ar Mor Marv g. ; *das Totliegende,* ar permian ruz g. ; [merdead.] *das tote Werk eines Schiffes,* ar vourzhell uhel b.

total ag. : hollek, hollel, klok, krenn, leun ; *der totale Staat,* ar Stad hollek b., ar Stad hollveliek b. ; *der totale Krieg,* ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *totale Finsternis,* fallaenn leun b., fallaenn glok b.

Adv. : a-grenn, a-gerzh, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ha-pilhon, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, peur-, a-gerzh, a-greñv, glez, leun, a-bezh ; *total schön,* brav-spontus, brav kenañ-kenañ ; *er ist total am Ende, er ist total fertig,* **a)** izel eo kouezhet e vanniel gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall ; **b)** torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh eo ken ez eo, skuizh eo evel ar bleiz, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, brev eo, brevet eo, rentet eo, gell eo, divi eo, eok eo, eoget eo gant ar skuizhder, forbu eo, tanailhet eo, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, faezh eo betek skoulm e ene, broustet eo e gorf, distronket-holl eo, nezet tout eo e izili dindanañ, krevet eo ; *er ist total übergeschnappt,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot ; *wir waren total erledigt,* chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp.

Total n. (-s) : [Bro-Suis] hollad g.

Totalansicht b. (-,-en) : gwel a-vras g., gwel meur g.

Totalausverkauf g. (-s,-ausverkäufe) : [kenwerzh] skarzhadeg vras b., peurwerzh b.

Totalbeseitigung b. (-,-en) : peurziskaradur g., peurzismantr g., peurzismantrerezh g., peurzispenn g., netraidigezh b., peurzistruj g., peurlazh g, diouennadur g.

Totalbetrag g. (-s,-beträge) : hollad g.

Totale b. (-,-n) : [filmoù] brastalenn b., talenn ledan b.

Totalfälschung b. (-,-en) : [gwir] dambreziñ g., drevezadenn b., drevezerezh g.

Totalisator g. (-s,-en) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.

totalisieren V.k.e. (hat totalisiert) : **1.** sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ ; **2.** hollelaat.

totalisierend ag. : hollelaus, hollelour, a-bezh-kaer, klok ; *totalisierende Logik,* reizhpoelloniezh hollelaus b.

totalitär ag. : hollveliour, hollveliek, hollvestroniek, hollvestronius ; *totalitärer Staat,* Stad hollveliour b. ; *totalitäres Regime,* renad hollveliour g. ; *totalitäre Gewalt,* hollvestroni b.

Totalitarismus g. (-) : hollveliouriezh b., hollveliegezh b., hollvelielouriezh b., hollvestroniouriezh b.

Totalität b. (-,-en) : hollad g., hollenn b., leunded b., hollelezh b., hollegezh b., kevanenn b.

Totalitätszone b. (-,-n) : [stered.] fallaenn leun b., eklipsenn leun b.

Totaloperation b. (-,-en) : [mezeg.] peurlamidigezh b.

Totalschaden g. (-s) : peurzistruj g.

totarbeiten V.em. **sich totarbeiten** (hat sich (t-rt) totgearbeitet) : labourat a lazh-korf (a lazh-ki), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, drastañ e gorf gant al labour, labezañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour.

totärgern V.em. **sich totärgern** (hat sich (t-rt) totgeärgert) : magañ (goriñ) kasoni an ifern en e galon, derc'hel ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ en araj, bezañ fumet-naet, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan.

Tote(r) ag.k. g./b. : den marv g., marv g., marvez b. ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden, Tote sowie Lebende,* ken marv, ken bev.

-tote(r) ag.k. g./b. : *Krebstoter,* den marvet diwar ar c'hrign-bev g., den marvet gant ar c'hrign-bev g.

Totem n. (-s,-s) : totem g.

Totemglaube g. (-ns) / **Totemismus** g. (-) : totemegezh b., totemiezh b.

totemistisch ag. : totemek.

Totempfahl g. (-s,-pfähle) : post totem g., peul totem g.

töten V.k.e. (hat getötet) : **1.** lazhañ, lakaat d'ar marv, peurgas, kas d'ar bez, distrujañ, P. dic'hastañ, pakañ, tortañ, kreviñ ; *durch elektischen Schlag töten,* tredanlazhañ ; *der Egoismus tötet die Liebe,* an emgarantez a lazh ar garantez ; *einander töten,* en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, emlazhañ ; **2.** [mezeg.] *den Nerv töten,* lemel nervenn un dant ; **3.** [relij.] *das Fleisch töten,* kastizañ e gorf (Gregor) ; [Bibl] *du sollst nicht töten,* ha mir ne lazhi den ebet nag a galon nag a efed / diwall na lazhi den ebet nag a galon nag a efed ; **4.** [dre skeud.] *jemandem den letzten Nerv töten,* distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b. ; *der tötet mir den letzten Nerv,* skuizh on gantañ, aet on tremen skuizh gantañ, terriñ a ra din va fenn, me 'zo erru dotu gantañ,

hennezh a dorr din va fevarzek real, kas a ra ac'hanon da sot, lakaat a ra ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant hennezh, divontañ a ra va spered din, terrñ a ra va fenn din, lakaat a ra ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ac'hanon, gantañ ez eus peadra da goll e benn, gantañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet.

Töten n. (-s) : lazh g., lazherezh g.

Totenacker g. (-s,-äcker) : [barzh.] park ar c'housk diwezhañ g., bered b., gwered b., douar benniget g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Totenamt g. (-s,-ämter) : [relij.] ofis an Anaon g., vijilez lies., oferenn evit ar re varv b., oferenn evit an Anaon b. ; *das Totenamt halten,* interiñ ar re varv, lavaret an oferenn evit ar re varv.

Totenausrufer g. (-s,-) : embanner an dud varv g.

Totenbahre b. (-,-n) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g.

Totenbeschwörer g. (-s,-) : nigromañser g.

Totenbeschwörung b. (-,-en) : nigromañserezh g.

Totenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g., interer g., sebelier g.

Totenbett n. (-s,-en) : kabeled b., gwele diwezhañ g., gwele kañv g. ; *am Totenbett beten,* lavaret gras, pediñ da geñver beilhadeg unan marv.

totenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *totenblasses Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *vor Schreck totenblass werden,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; *totenblass werden,* gwiskañ liv ar marv.

Totenblässe b. (-) : liv ar marv g., liv fall g., kelc'h ar marv g., kelc'henn ar marv b.

totenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *totenbleiches Gesicht,* fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *totenbleich werden,* gwiskañ liv ar marv.

Totenbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar re varv g., marilh ar marvoù g., levr mortuaj g., mortuaj-iliz g. ; *er ist im Totenbuch eingetragen,* hennezh a zo marilhet marv, hennezh a zo kaieret marv.

tötend ag. : lazhus, marvus.

Totenehrung b. (-,-en) **/ Totenfeier** b. (-,-n) : obidoù lies., lidoù kañv lies., kañv g.

Totenflaute b. (-,-n) : [merdead.] mor kalm-gwenn g., mouchig-avel ebet g., begad avel ebet g., berad avel ebet g., kalmijenn b., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g.

Totengebeine lies. : relegoù lies.

Totengeläut n. (-s) **/ Totengeläute** n. (-s) : glaz b., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv lies. ; *Totengeläut für einen vornehmen Verstorbenen,* glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Totengeläut für einen einfachen Verstorbenen,* glas vihan b., glaz stank b. [*pa gaser ar paour d'an douar, kloc'h vras ar barrez 'zo bouzar*].

Totengeleit n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g. ; *jemandem das Totengeleit geben,* ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Totengerippe n. (-s,-) : relegenn b., korf-eskern g., skeledenn b., atel g.

Totenglocke b. (-,-n) : glaz b./g., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., tremeniad g., kleier kañv lies. ; *die Totenglocke läuten, das Totenglöckchen läuten,* bobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ kañvoù (kañv, glaz, ar c'hlaz, al lezoù, an tremeniad), seniñ lezoù (Gregor), kanañ kañv d'an hini marv ; *die Totenglocke ertönt,* emañ ar c'hloc'h o seniñ glaz, emañ ar c'hloc'h o seniñ glazioù.

Totenglöckchen n. (-s,-) : kloc'hig-kañv g.

Totengräber g. (-s,-) : **1.** bezier g., touller-bezioù g., paotr ar poulloù g., pouller g., fozer g., kleuzer g., kleuzier g., interer g., touller g. ; **2.** [loen.] c'hwil gagnaouaer g.

Totengräberin b. (-,-nen) : bezierez b., toullerez-vezioù b., plac'h ar poulloù b., poullerez b., fozerez b., kleuzerez b., kleuzierez b., intererez b., toullerez b.

Totengruft b. (-,-grüfte) : marvgav g., bez g., kav-bez g.

Totenhaus n. (-es,-häuser) : ti-kañv g.

Totenhemd n. (-s,-en) : liñsel b., liñsel da lienañ b., lienenn-sebeliañ b., lien g., lienenn b. ; *jemandem das Totenhemd anziehen,* lienañ u.b., sebeliañ u.b., gronnañ korf unan marv gant ul liñsel.

Totenkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn-marv g. ; **2.** [loen.] sfiñs an Ankoù g. [*Acherontia atropos*].

Totenkopfschwärmer g. (-s,-) : [loen.] sfiñs an Ankoù g. [*Acherontia atropos*].

Totenkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn-gañv b.

Totenlager n. (-s,-) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g.

Totenmaske b. (-,-n) : maskl un den marv g.

Totenmesse b. (-,-n) : [relij.] **1.** obidoù religiel lies., obidoù en iliz lies. ; **2.** oferenn evit ar re varv b., oferenn evit an Anaon b. ; *die Totenmesse lesen,* interiñ ar re varv, lavaret an oferenn evit ar re varv.

Totenreich n. (-s) : *das Totenreich,* **1.** an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **2.** [dre fent]

rouantelezh ar gozed b., rouantelezh ar buzhug b., Kankari b.
Totenschädel g. (-s,-) : penn-marv g., klopenn un den marv b.
Totenschau b. (-) : stadañ ar marv g.
Totenschein g. (-s,-e) : akta marvidigezh g., akta a varv g., paper-mortuaj g., mortuaj g.
Totenschrein g. (-s,-e) : [barzh.] marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., arched g., serch g., laour b., charke g.
Totensonntag g. (-s,-e) : gouel an Anaon g.
Totenstadt b. (-,-städte) : bered-veur b., beredeg b., beredva g., nekropol g.
Totenstarre b. (-) : reuter ur c'horf marv g., reuter ar marv g.
totenstill ag. : sioul evel ar marv, sioul evel ur bez, mut.
Totenstille b. (-) : sioulder spontus evel hini ar marv g., sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g.
Totentanz g. (-es,-tänze) : dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b.
Totentrompete b. (-,-n) **/ Totentrichterling** g. (-s,-e) : [louza.] trompilh an Ankoù b.
Totenuhr b. (-,-en) : [loen.] morzholig an Ankoù g.
Totenurne b. (-,-n) : jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g.
Totenverbrennung b. (-,-en) : deviñ korfoù marv g., luduadur korfoù marv g.
Totenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kaouenn vihan b., hoper-noz g., skrijerez-noz b., P. paotr-noz g.
Totenwache b. (-) : arkuz g., arvest g., arc'houest g., nozveilh g., nozveilhad g., noz-veilh b., beilhadenn b., beilhadeg b., beilhadeg an Anaon b. ; *die Totenwache halten*, beilhañ un den marv, beilhañ gant un den marv, arvestiñ un den marv, arvestiñ ouzh un den marv, arc'houestiñ, ober noz-veilh gant un den marv.
toternst ag. : difrom-krenn, dic'hoarzh, sirius-kenañ.
totfahren V.k.e. (fährt tot / fuhr tot / hat totgefahren) : P. *jemanden totfahren,* lazhañ u.b. (*gant e garr-tan*).
Totgeborenenquote b. (-,-n) : feur ar vugale ganet marv g.
Totgeburt b. (-,-en) : bugel ganet marv g.
Totgeburtenzahl b. (-,-en) : feur ar vugale ganet marv g.
Totgeglaubte(r) ag.k. g./b. : den marv a-hervez g., den marv sañset g.
totgehen V.gw. (ging tot / ist totgegangen) : mervel, talpiñ.
Totgesagte(r) ag.k. g./b. : den marvet a-hervez g., den marvet sañset g.
Totgewicht n. (-s,-e) : pouez marv g.
totkriegen V.k.e. (hat totgekriegt) : P. *er ist wirklich nicht totzukriegen,* ne skuizh morse, ne vez james skuizh, ne zeu morse da skuizhañ.
totlachen V.em. : **sich totlachen** (hat sich (t-rt) totgelacht) : tagañ kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, tagañ gant ar fent, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, bezañ puchet kement e c'hoarzher, migañ gant ar c'hoarzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.
Totlachen n. (-s) : [tro-lavar] *es ist zum Totlachen,* **1.** amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, farsus eo ken ez eo ; **2.** un dra lu (un dra chin) an hini eo.
Totlage b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.
totlaufen V.em. : **sich totlaufen** (läuft sich tot / lief sich tot / hat sich totgelaufen) : [diviz, kaozeadenn] sac'hañ, chom boud.
Totliegende(s) ag.k. n. : [douar.] permian ruz g.
totmachen V.k.e. (hat totgemacht) : lazhañ, ober e stal da, tortañ, peurgas, dic'hastañ, pakañ.
totmüde ag. : *totmüde sein,* bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (gant ar morgousk), bezañ eok gant ar c'housked, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ tanailhet, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir waren totmüde,* chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp.
Toto n. (-s,-s) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.
Totoschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari al loto sportoù b., paperenn BMU g.
Totpunkt g. (-s,-e) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.
totreden V.k.e. (hat totgeredet) : [dre skeud.] borodiñ, terriñ e benn da, arabadiñ.
Totschlag g. (-s,-schläge) : [gwir] denlazh youlek g., lazh g., muntr g., muntrerezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., drouklazhidigezh b., lazherezh g., lazhidigezh b.
totschlagen V.k.e. (schlägt tot / schlug tot / hat totgeschlagen) : **1.** *jemanden totschlagen,* skeiñ marv u.b., lazhañ u.b. mik ; **2.** P. [dre skeud.] *die Zeit totschlagen,* tremen e amzer oc'h ober netra, kas e amzer oc'h ober netra, kas e vuhez oc'h ober netra, laerezh e amzer, en em zizenoeiñ, abuziñ e amzer, falaoueta, debriñ e amzer, diverrañ e amzer, ober udb kement hag abuziñ e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, turlutañ, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù.
Totschläger g. (-s,-) : **1.** muntrer g., lazher g., denlazher g., drouklazher g. ; **2.** bataraz b., torr-penn g.
Totschlägerin b. (-,-nen) : muntrerez b., lazherez b., denlazherez b., drouklazherez b.
totschießen V.k.e. (schoss tot / hat totgeschossen) : *jemanden totschießen,* lazhañ u.b. mik (*gant un tenn*).

totschweigen V.k.e. (schwieg tot / hat totgeschwiegen) : *etwas totschweigen,* na rannañ grik diwar-benn udb.
totstechen V.k.e. (sticht tot / stach tot / hat totgestochen) : *jemanden totstechen,* lazhañ u.b. mik (*gant ur gontell pe ur c'hleze*), kontellañ u.b., goustilhañ u.b.
Totstellung b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.
Tötung b. (-,-en) : denlazh g., lazh g., muntr g., lazherezh g. ; *vorsätzliche Tötung, Tötung mit Vorbedacht,* denlazh youlek g., muntr a-fetepañs g. / muntr youlek g. (Gregor), drouklazh g. ; *fahrlässige Tötung,* denlazh diratozh g., lazh dre zievezh g., denlazh dre zievezhiegezh g., muntr a-enep e youl (Gregor) ; *Tötung durch elektrischen Strom,* lazh gant an tredan g., tredanlazherezh g.
totwarten V.em. **sich totwarten** (hat sich (t-rt) totgewartet) : chom da reuziñ, morfontiñ, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn.
Touchscreen g. (-s,-s) : [stlenn.] skramm stekiñ g.
Touchpad n. (-s,-s) : [stlenn.] pavez stekiñ g., touchpad g.
Toulouse n. : Toloza b.
Toupet n. (-s,-s) : **1.** blev faos str. ; **2.** kuch g., kuchad g.
toupieren V.k.e. (hat toupiert) : poufal ; *sich (t-d-b) die Haare toupieren,* poufal e vlev.
Tour b. (-,-en) : **1.** tro b., troiad b., troiadenn b. ; *auf Tour gehen,* mont d'ober un dro (un droiad, e droiad, e dro) ; P. *in einer Tour,* hep diskrog ebet, hep astal, dibaouez, hep paouez, hep diskregiñ, en ur c'hrogad, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; *die Tour de France,* tro Frañs b., tro Frañs war varc'h-houarn b. ; [dre skeud.] P. *jemandem die Tour vermasseln,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., kaoc'hañ plijadur u.b.
2. [kozh] *nach der Tour,* diouzh an oad a resevidigezh (Gregor), diouzh an oad er renk, hervez ar gozhni er renk ; *außer der Tour,* dre zibab.
3. [tekn.] *1000 Touren in der Minute,* 1000 tro ar munut (bep munut) ; *der Motor macht 600 Touren in der Minute,* emañ ar c'heflusker o treiñ da 600 tro ar munut ; *der Motor kommt auf (hohe) Touren (auf Hochtouren),* emañ ar c'heflusker o treiñ buanoc'h-buanañ (o tostaat ouzh e vrasañ kerzh labour) ; *auf vollen Touren,* ken buan ha ma c'haller, herrañ ma c'haller, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren,* emañ al labouradeg e barr hec'h ampled.
4. [dre skeud.] *jemanden auf Touren bringen,* **a)** lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; **b)** fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ, arfleuiñ u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, buanekaat u.b., imoriñ u.b., feulzañ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; *er macht es nicht gerade auf die feine Tour,* mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, mont a ra dezhi dizamant.
Touraine b. (-) : *die Touraine,* Touren b., Bro-Douren b.
Tourenkarte b. (-,-n) : kartenn douristañ b., kartenn valeadenniñ b.
Tourenrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn touristañ g.
Tourenskifahren n. (-s) **/ Tourenskilauf** g. (-s) **/ Tourenskilaufen** n. (-s) : ski louarn g.
Tourenwagen g. (-s,-) : karr-tan touristañ g.
Tourenzahl b. (-,-en) : [tekn.] tizh labour g., tizh troial g.
Tourenzähler g. (-s,-) : [karr-tan] konter-troioù g.
Tourismus g. (-) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g. ; *naturnaher Tourismus, grüner Tourismus,* touristañ war ar maez g., touristerezh glas g.
Tourismusbilanz b. (-,-en) : mentel an touristerezh b.
Tourist g. (-en,-en) : tourist g., troiadour g., emweler g., gweladennour g., gweladenner g., troergerzher g., [dre fent] denjentil g. [*liester* tudjentil], [gwashaus] dorifor g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen,* ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *die Touristen sind da,* troiadourien a zo war ar vro, [gwashaus] erru eo an dorifored, erru eo an douristiked, erru eo an toulloù riñset.
Touristenattraktion b. (-,-en) **/ Touristenmagnet** g. (-s/-en,-e) : blein-desach touristel g., blein-dedennañ touristel g.
Touristenverkehr g. (-s) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g.
Touristenklasse b. (-) : [treuzdougen] klas touristel g., klas dereat e briz g.
Touristik b. (-) : **1.** touristouriezh b., troiadouriezh b., gweladennouriezh b. ; **2.** ijinerezh touristel g., touristerezh g. ; **3.** [kozh] troergerzherezh g., baleadenniñ g., alpaerezh g.
Touristin b. (-,-nen) : touristez b., troiadourez b., gweladennerez b., gweladennourez b., troergerzherez b., emwelerez b.
touristisch ag. : touristel, ... touristerezh, … touristelezh ; *die touristische Attraktivität eines Landes,* touristelezh ur vro b.
Tournee b. (-,-s/-n) : [arzourien] troiad b. ; *auf Tournee gehen,* mont d'ober un droiad ; *eine Tournee machen,* ober un droiad.
Tourniquet n. (-s,-s) : **1.** [mezeg.] sparl g., sparl-berr g. ; **2.** draf-tro g. [*liester* drefen-tro, drifier-tro] ; **3.** gwispid toaz-feilhennet tortigellet str.
Tours n. : Teurgn b., Ker-Deurgn b.
Tower g. (-s,-) : [nij.] tour reoliñ g.

Toxikologe g. (-n,-n) : [mezeg.] toksikologour g., pistrioniour g.
Toxikologie b. (-) : [mezeg.] toksikologiezh b., pistrioniezh b.
Toxikologin b. (-,-nen) : [mezeg.] toksikologourez b., pistrioniourez b.
toxikologisch ag. : [mezeg.] toksikologel, pistrioniel, … toksikologiezh, … pistrioniezh.
Toxin n. (-s,-e) : toksin g.
toxisch ag. : **1.** pistrius, pistriek ; *toxische Gase,* aezhennoù pistrius lies. ; **2.** pistriel ; *toxische Krankheit,* kleñved pistriel g.
Toxoplasmose b. (-,-n) : [mezeg.] toksoplasmoz g.
T.-P.-Triebwerk n. (-s,-e) : troellerlusker g.
Trab g. (-s) : **1.** trot g./b., tus g., piltrot g., trip b., tripig b., galoupig b. ; *Trab reiten,* mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip, d'an dripig), mont d'ar c'haloupig, trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa ; *in Trab setzen,* kas d'an drot, kas d'ar c'haloupig, lakaat da drotañ, lakaat da vont d'an tus ; *eine Kuh in Trab setzen,* postañ ur vuoc'h ; *im Trab,* war an dipadapa, d'ar c'haloupig, d'an tus, d'an trot, d'an drot, d'an drip, d'an dripig ; **2.** P. [dre skeud.] *jemanden auf Trab bringen,* lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *man muss ihn erst auf den Trab bringen,* ret eo strilhañ anezhañ da gentañ, ret eo lakaat bole en e zivesker da gentañ (didortañ anezhañ da gentañ, ober un tamm hejadenn dezhañ da gentañ, horjellat anezhañ da gentañ, ober un hejañ dezhañ da gentañ, hejañ e leziregezh da gentañ, mont a-stroñs dezhañ da gentañ, dihuniñ anezhañ eus e vored da gentañ).
Trabant[1] g. (-en,-en) : **1.** adplanedenn b., loarenn b. ; **2.** loarell b., amgerc'hell b., loarell bellgehentiñ b. ; **3.** P. [dre skeud.] *die Trabanten,* an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b. ; **4.** gward-korf g., servijer g., mevel g., lakez g.
Trabant®[2] g. (-s,-s) : *anv ur c'harr-tan eus an RDA,* Trabant® g., Trabi g.
Trabantenstadt b. (-,-städte) : tolpad tro g., eilkêr b., Kerhun b., Kerroc'h b., kêr-vannlev b.
Trabbi g. (-s,-s) : *berradur evit* **Trabant**®[2], Trabi g.
traben V.gw. : **1.** (hat getrabt / ist getrabt) : mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip, d'an dripig), trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa, mont d'ar c'haloupig ; *das Pferd trabte mit erhobenem Schweif dahin,* ar marc'h a gerzhe d'an trotig, e lost dibrad ; **2.** (ist getrabt) : piltrotat, trotellat, tripal, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.
Traben n. (-s) : troterezh g., trot g./b., tus g., piltrot g., trip b., tripig b., galoupig b.
Traber g. (-s,-) : [sport] troter g., marc'h trot g., marc'h-troter g.
Trabi g. (-s,-s) : *berradur evit* **Trabant**®[2], Trabi g.
Trabrennbahn b. (-,-en) : redva trotadegoù kezeg g.
Trabrennen n. (-s) : trotadeg kezeg b.
Tracheotomie b. (-,-n) : [mezeg.] trakeotomiezh b.
Tracht b. (-,-en) : **1.** gwiskamant g., dilhad g./lies., sae b. ; *Amtstracht,* gwiskamant ofisial g., sae du b., dilhad karg g., robenn b. ; *Volkstracht,* dilhad hengounel g./lies., giz b. ; *sie trägt die Tracht von Fouesnant,* giz Fouenant a zo ganti ; *Trachtenfest,* gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.
2. doare g. ; *Haartracht,* aozadur-blev g., doare ar blev g.
3. laz taolioù g., bazhadenn b., keuneudennadoù lies., roustad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù lies., freilhadoù lies., trell b., bodennad b., c'hwistadoù lies., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., kefestad g., distokadenn b., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., pred bodennadoù g., gwiskad bazhadoù g., chupennad taolioù b., trepan g., frotadenn b., saead vazhadoù b., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b., eoul garzh g. ; *eine Tracht Prügel bekommen,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad, ur pred, ur predad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, tapout ur roustad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; *jemandem eine Tracht Prügel verabreichen,* kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., dorloiñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b.,

kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, skeltrennañ u.b.
4. kargad b., samm g., sammad g.
5. [loen.] torad g., kofad g.
trachten V.gw. (hat getrachtet) : klask, strivañ ; *er trachtete danach*, *ihm zu schaden,* klask a rae gant gred noazout dezhañ (noazout outañ, ober gaou outañ), karet a rae droug dezhañ, kavailhañ a rae evit noazout dezhañ, igouniañ a rae da noazout dezhañ ; *nach etwas trachten,* klask tizhout ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak, strivañ ouzh ar boan evit tizhout (evit tennañ etrezek) ur pal bennak, tennañ e zezev d'ur pal bennak, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, kavailhañ evit kaout udb, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *er trachtete ihm nach dem Leben,* klask a reas lazhañ anezhañ, lakaat a rae e studi da gaout e vuhez (Gregor) ; *er trachtet nach Ehre,* redek a ra gant gred war-lerc'h an enorioù, naonek eo d'an enorioù, konoc'hañ a ra enorioù, glaouriñ a ra war an enorioù, glaourenniñ a ra war-lerc'h an enorioù, c'hoantek a enorioù eo, c'hoant gloar a zo ennañ, troet eo gant an enorioù (gant ar c'hloar), emañ terzhienn ar vrazentez gantañ, n'eus nemet brasoni gantañ, lorc'het eo gant an enorioù, angoulet eo gant an enorioù.
Trachten n. (-s) : bukad g., mennad g., albac'henn b., preder g., sorc'henn b., poellad g., dezev g. ; *all sein Sinnen und Trachten,* holl e albac'henn, e albac'henn a-bezh, e holl breder ; *all sein (Sinnen und) Trachten geht nur aufs Geld hinaus, all sein Sinnen und Trachten ist aufs Geld gerichtet,* devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ken albac'henn nemet rastellat arc'hant, n'en deus ken preder nemet dastum arc'hant, lakaat a ra e holl albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, sorc'hennet eo gant an arc'hant, itik en deus da c'hounit arc'hant, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet da c'hounit arc'hant, e spered a venn gounit arc'hant, n'en deus ken huñvre nemet gounit arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !
Trachtenfest n. (-s,-e) : gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.
Trachtenhaube b. (-,-n) : koef g. ; *dunkle Trachtenhaube,* tandaman g. ; *Trachtenhaube mit hochgeschlagenen Spitzen,* koef-sparl g., koef-sparlet g.
trächtig ag. : [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen, hemolc'het, karget a gelin, kenebet, lourt, pounner ; *trächtig sein,* bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *trächtige Stute,* kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg ebeul enni, kazeg lourt b., kazeg pounner b. ; *trächtiges Schaf,* dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b. ; *trächtige Kuh,* buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig,* leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig,* ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *die Kuh ist hoch trächtig,* ar vuoc'h a zo pouez enni, deveziñ a ra ar vuoc'h ; *die Katze ist trächtig,* karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez, lourt eo ar gazhez, pounner eo ar gazhez.
Trächtigkeit b. (-) : [loen.] bec'hiegi b., brazezder g.
Trächtigkeitsdauer b. (-) : [loen.] amzer dougen g. ; *Kühe können ihre gewöhnliche Trächtigkeitsdauer bis um drei Wochen überschreiten,* ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Trächtigkeitsdauer fünf Monate,* an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.
Trackball g. (-s,-s) : [stenn.] trackball g., boul lankañ b.
Trade-Union b. (- -, -s -) : trade union g. [*liester* trades union], sindikad g., c'hweluniad g., uniad g., breuriezh-labour b.
tradieren V.k.e. (hat tradiert) : treuzkas a rumm da rumm, treuzkas a c'henoù da c'henoù.
tradiert ag. : a c'hiz kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel.
Tradition b. (-,-en) : hengoun g., henvoaz g./b., henc'hiz b. ; *die jüdische Tradition,* an hengoun yuzev g. ; *die christliche Tradition,* an hengoun kristen g. ; *die Tradition pflegen,* kenderc'hel a-sav an hengoun, mirout bev an hengoun.
Traditionalismus g. (-) : **1.** hengounelouriezh b. ; **2.** [gwashaus] henvoazelouriezh b.
Traditionalist g. (-en,-en) : **1.** hengouneler g., hengounelour g., paotr an hengoun g. ; **2.** [gwashaus] henvoazelour g.
traditionell ag. : **1.** a c'hiz kozh, giz ar vro, hengounel, henvoazel, henc'hizel, poblel ; **2.** klasel.
traditionsbewusst ag. : stag ouzh an hengoun, hengounelour.
traditionsgemäß ag. : diouzh an hengoun, diouzh an henvoaz.
traditionsreich ag. : leun a henvoazioù.
Traffic g. (-s) : [stlenn.] niver ar weladennerien g.
Trafik b. (-,-en) : [Bro-Aostria] ti-butun g., stal-vutun b.
Trafikant g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] marc'hadour-butun g.
Trafikantin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] marc'hadourez-vutun b.
Trafo g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **Transformator**] treuzfurmer g.
träg ag. : *sellit ouzh* **träge**.
Tragant g. (-s,-e) : [louza., *Astragalus*] astragal str.
Tragarm g. (-s,-e) : [tisav.] balirenn-harpañ b., korbell g.
Tragbahre b. (-,-n) : kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier], karavell b., palankoù lies. ; *Haltegriffe einer Tragahre,* brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies.

Tragbalken g. (-s,-) : [tisav.] goudreust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *mit Tragbalken versehen,* sourinañ.
Tragband n. (-s,-bänder) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Tragband binden,* sivelennañ, senklennañ.
tragbar ag. : **1.** dougadus, hezoug, hebort ; *leicht tragbar,* hesamm ; **2.** [dre skeud.] gouzañvadus, degemeradus, difennadus ; *nicht tragbar,* na c'hall ket bezañ degemeret, na c'haller ket gouzañv, dizegemeradus ; **3.** [dilhad.] lakaus ; *tragbare Kleider,* dilhad a c'haller ober ganto lies., dilhad a c'haller lakaat lies., dilhad lakaus lies.
Tragbett n. (-s,-en) : gwele-doug g., gwele-douger g., leter g.
Tragbeutel g. (-s,-) : **1.** sac'h g. ; **2.** [mezeg.] suspensoriom g., dalc'h-kelloù g., P. sav-deñvioù g.
Tragbinde b. (-,-n) : enchelp g., matezh-vrec'h b.
Trage b. (-,-n) : **1.** kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier], karavell b., palankoù lies. ; *Haltegriffe einer Trage,* brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies. ; **2.** leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b., gwele-doug g., gwele-douger g.
träge ag. : lizidant, pladek, diek, dilamprek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, dibalamour, difoutre, euver, dibouez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gourt, flai, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lor, lureüs, lureek, yeuek, ven, tezeok, abaf, diboan, didalvez, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, lent ; *er ist träge,* en em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o voredin, lizidant eo, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, ne ra ket kalz a strivoù, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dibalamour, gwak) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur gouskadenn, ur chuchuenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad ; *träge werden,* diegusaat, diekaat ; *die Wellen rollen träge über den Sand,* riklañ a ra laosk ar gwagennoù hirvoudus (lugut) war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh, an houl lugut a darlip an traezh, emañ ar gwagennoù hirvoudus (lugut) o peliat an traezh.
Tragegurt g. (-s,-e) : gouriz-skoaz g.
Tragekorb g. (-s,-körbe) : bouteg g., restenn b., manikin g./b., mann g./b.
tragen (trägt / trug / hat getragen)

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout
1. dougen, portezañ, kas a-zoug
2. skorañ, harpañ, souten
3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ
4. dre astenn-ster
5. gouzañv, dougen e groaz
6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen
7. bezañ dougerez
8. skeudennoù-lavar
II. V.gw.
1. dougen, poulzañ, bountañ
2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant
3. teurel, degas gounidoù
4. mont pell, bezañ heglev
III. anv-gwan-verb II : **getragen**
IV. verb emober : **sich tragen**

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout.
1. dougen, portezañ, kas a-zoug ; *eine Last auf dem Rücken tragen,* chougata (keinañ, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *Mehlsäcke tragen,* portezañ sac'hadoù bleud, portezañ ; *Kornsäcke tragen,* portezañ sac'hadoù greun, diboullañ sac'hadoù greun war e skoaz, divorañ sac'hadoù greun war e skoaz, kas sac'hadoù greun a-zoug war e zivskoaz, portezañ ; *er trug einen Korb,* ur baner a oa gantañ ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto !* portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ! ; *dieser Sack lässt sich nur schwer tragen,* ar sac'h-se a zo teuk ; *her(ein)tragen,* degas ; *hinaustragen (forttragen, wegtragen),* kas gant an-unan, kas kuit ; *etwas in der Hand tragen,* derc'hel (dougen) udb en e zorn ; *er trägt den Arm in der Binde,* emañ e vrec'h gantañ en enchelp (Gregor), dougen a ra e vrec'h en e gerc'henn ; *eine Uhr bei sich tragen,* bezañ un eurier gant an-unan ; [dre skeud.] *jemanden auf den Händen tragen,* ober war-dro u.b. (ober diouzh u.b.) gant soursi bras ha karantezus (Gregor), kempenn mat u.b., ober flourig d'u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b. ; *seine Haut zu Markte tragen,* **a)** lakaat e vuhez en argoll (en arvar), arvariñ e vuhez, en em lakaat war riskl e vuhez, en em lakaat war riskl a goll (da goll) e vuhez, en em lakaat e riskl da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor), mont da vale war ar mor evit unan all, lakaat e vuhez en argoll evit tudoù all, tennañ riskloù war an-unan evit ober plijadur da dud all, klask e varv, kemer ur riskl bras, mont e-barzh genoù al louarn, tennañ tan (sachañ ar c'hravazh, sachañ ar c'harr) war e gein, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; **b)** en em ginnig war nevid al labour ; **c)** louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober e bezh

lêr, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull.
2. skorañ, harpañ, souten ; *die Pfeiler tragen das Gewölbe,* roet e vez harp d'ar volz gant ar pileroù, ar pileroù a ro souten d'ar volz, soutenet e vez ar volz gant ar pileroù ; *die Beine wollen mich nicht tragen,* me zo laosk em sav, me zo laosk war va divesker, divhar amann (divhar yod) am eus, va divesker a floj azindanon, me 'zo gwak va divesker dindanon, rodoù fall am eus ; *Wasser trägt Holz,* ar c'hoad a chom war-neuñv pa vez lakaet en dour ; *von der Orgel getragener Gesang,* kanaouenn harpet gant an ograoù.
3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ dindan, dougen ; *ein Kleid tragen,* bezañ dindan (bezañ gwisket gant, bezañ paket en) ur pezh dilhad bennak, bezañ ur pezh dilhad dindan an-unan, bezañ ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, dougen ur pezh dilhad ; *eine Kopfbedeckung tragen,* bezañ ur pennwisk bennak war (en) e benn ; *eine Waffe tragen,* bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *eine Krone tragen,* dougen ur gurunenn ; *sie trug einen Stirnreif,* un daledenn a gelc'hie he zal, kelc'hiet e oa he zal gant un daledenn ; *einen Bart tragen,* bezañ barvek ; *Schwarz tragen,* bezañ gwisket e du ; *sie trägt ihr Haar kurz,* berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus ; *sie trägt ihr Haar lang,* hir eo he blev, honnezh a zo hir he blev ; *Schmuck tragen,* bezañ bravigoù gant an-unan ; *das kannst du gut tragen,* an dilhad-mañ-dilhad a zegouezh mat dit, an dilhad-se a zo bet dibabet dit ; *getragene Kleider,* pezhioù dilhad teuc'h lies. ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr,* bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin.
4. dre astenn-ster : *einen Namen tragen,* bezañ en un anv, bezañ un anv d'an-unan, dougen un anv ; *er trägt seinen Namen zu Recht,* hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *er trägt die Schuld daran,* dre e faot eo, c'hoarvezet e oa kement-se en e faot (d'e faot, dre e faot, en e wall, dre e wall, d'e giriegezh, en e giriegezh, d'e wallegezh, en e wallegezh) (Gregor), hennezh 'zo kiriek d'an droug-se ; *die Verantwortlichkeit für etwas tragen,* bezañ udb dindan e atebegezh, bezañ atebek war udb, bezañ e karg eus udb, bezañ udb en e emell, kaout an emell war (ouzh, eus) udb, respont eus udb, bezañ udb war e gont, kaout udb war e gont ; *ich trage die Verantwortung dafür,* dindan va atebegezh emañ an dra-se, atebek on war an dra-se, em c'harg emañ an dra-se, war va c'harg emañ an dra-se, emell ouzh an dra-se am eus, em emell emañ an dra-se, war va c'hont emañ an dra-se, bez em eus an dra-se war va c'hont, respont a ran eus an dra-se ; *Sorge für etwas tragen,* kemer preder (kaout prediri) gant udb, kaout soursi eus udb ; *Bedenken tragen, zu ...,* bezañ skorpuloù gant an-unan d'ober udb (Gregor), kaout morc'hed d'ober udb ; *nach etwas Verlangen tragen,* spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *den Tatsachen Rechnung tragen,* delc'her kont eus ar gwirvoud ; *den Verhältnissen Rechnung tragen,* ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober diouzh m'emañ kont, ober diouzh an degouezhioù ; *den Keim einer Krankheit in sich tragen,* bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *die Keime des Verfalls in sich tragen,* bezañ krog ar brein en an-unan / en dra-mañ-tra ; *sein Herz trägt heimliches Leid,* derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak.
5. gouzañv, dougen e groaz ; *sein Schicksal mit Fassung tragen,* dougen e groaz hep rebekat, dougen e blanedenn gant briegezh, dougen bec'h e vuhez hep klemm ; *Ketten tragen,* bezañ chadennet, bezañ ouzh ar c'hefioù, bezañ an houarn bras ouzh e dreid / bezañ potailhet e dreid (Gregor) ; *Schaden tragen,* bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwazh ag (eus) udb, bezañ en e c'haou ; *nun musst du auch noch die Schande tragen,* hag ouzhpenn-se (hag ouzhpenn da se, hag ouzhpenn 'zo) : chom a raio peg ar vezh ouzhit, ha bremañ e vo ret dit kiañ ouzh ar vezh.
6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen, degas gounidoù, produiñ ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte,* **a)** ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b)** ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte,* a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhiad frouezh ; *der Baum trägt Früchte,* ar wezenn a zoug (a daol) frouezh ; *der Acker trägt Weizen,* dindan winizh emañ ar park-mañ, ar park a daol gwinizh, ar park a zoug gwinizh ; [dre astenn.] *das Kapital trägt Zinsen,* ar c'hevala a zegas kampi.
7. bezañ dougerez (leun, ac'hub) ; *die Kuh trägt ein Kalb, die Kuh trägt,* ul leue a zo er vuoc'h ; *ein Kind unter dem Herzen tragen,* dougen ur bugel en e gof (en e greiz) (Gregor), dougen ur bugel etre he daou gostez (en he c'herc'henn).
8. [dre skeud.] *den Kopf hochtragen, P. die Nase hochtragen,* bezañ uhel e benn gant an-unan, sevel e bigos, bezañ un ton (un tamm mat a lorc'h) en an-unan, na c'hallout plegañ da gac'hat, na c'hallout bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, kaout ur revr na fontfe ket un tamm sukr ennañ, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet ur varrenn houarn en e c'houzoug ; *etwas zur Schau tragen,* diskouez udb sklaer hag anat d'an holl, ober distalac'h (digoroù) gant udb, diskouez udb e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *die Unkosten tragen,* derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont ; *die Kosten für etwas tragen,* kemer udb en e vizoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen,* ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, kempouezañ a reont an dispignoù etrezo, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg.

II. V.gw. (trägt / trug / hat getragen) :
1. dougen, poulzañ, bountañ ; *das Eis trägt schon,* tev a-walc'h eo ar skorn evit dougen tud ; [merdead.] *die Segel tragen,* kregiñ a ra mat an avel er gouelioù.
2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant ; *er trägt schwer an der Last,* stlejañ e vec'h (e samm) a ra, en em lastrañ a ra gant ur bec'h pounner ; [dre skeud.] *an etwas schwer zu tragen haben,* bezañ nec'het bras (gwall drubuilhet, trechalet) gant udb.
3. teurel, teurel frouezh, teurel blezad, degas gounidoù ; *dieser Baum trägt heuer zum ersten Mal,* **a)** ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b)** ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; [dre astenn.] *sein Unternehmen trägt gut,* spletus (emsavus) eo e embregerezh, splet a zegas e embregerezh, ober a ra mad gant e embregerezh.
4. mont pell, bezañ heglev ; *seine Stimme trägt weit,* heglev eo e vouezh, heglev e teu e vouezh, hemañ a ra mouezh, hemañ a sav mouezh dezhañ, tapout pell a ra e vouezh, korzennet mat eo e vouezh ; *in den Bergen trägt die Stimme weit,* er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; *so weit der Blick trägt,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad ; *die Kanone (das Geschoss) trägt weit,* tennañ (tapout) pell a ra ar c'hanol, ur c'hanol a hed-tennañ bras (a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol) eo.
III. anv-gwan-verb II : **getragen** ; *getragenes Lied,* kanaouenn kanet war ton ar c'hrampouezh gwinizh (war un ton cheuc'h) ; *in getragener Stimmung sein,* bezañ troet da uhelaat e spered ; [sonerezh] *getragene Töne,* tonioù hir (astennet) lies.
IV. V.em. **sich tragen** (trägt sich / trug sich / hat sich (t-rt) getragen) : **1.** *der Koffer trägt sich leicht,* aes eo dougen ar valizenn-mañ, hesamm eo ar valizenn-mañ ; *dieser Mantel trägt sich angenehm,* gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; *sich mit einer Bürde tragen,* stlejañ ur samm (ur bec'h) gant an-unan, en em lastrañ gant ur bec'h pounner ; **2.** *sie trägt sich nach der letzten Mode,* mont a ra da-heul ar c'hizioù nevez, gwisket e vez atav diouzh ar c'hiz ; **3.** [dre skeud.] *das Unternehmen trägt sich nicht,* an embregerezh ne ra gounid ebet (n'en devez nemet koll war goll), n'eo ket emsav an embregerezh-mañ ; **4.** [dre skeud.] *sich mit dem Plan tragen, etwas zu tun,* bezañ gant ar soñj (kaout soñj, bezañ e sell, bezañ e soñj) d'ober udb, bezañ e soñj ober udb.
Tragen n. (-s) : doug g., dougen g., dougadur g., dougerezh g., portezerezh g. ; *das Tragen von Waffen (das Waffentragen),* an doug armoù g. (Gregor), an dougen armoù g., doug an armoù g. ; *das Tragen von Hüten aufgeben,* didogañ da vat, dilezel an tog.
tragend ag. : **1.** *Früchte tragender Zweig,* barr frouezhet g. ; **2.** *weit tragend,* **a)** [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; **b)** a ziraez vras, uhelbal ; **3.** [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen, hemolc'het, karget a gelin, kenebet ; *tragend sein,* bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *tragende Stute,* kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg ebeul enni ; *tragendes Schaf,* dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b. ; *tragende Kuh,* buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist tragend,* leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Katze ist tragend,* karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez.
Träger g. (-s,-) : **1.** douger g. ; *Gepäckträger,* [den] douger g., dougenner g., portezer g. ; *Briefträger,* paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g.
2. doug g., douger g. ; *Flugzeugträger,* douger-nijerezioù g. ; *Gepäckträger,* [marc'h-houarn] lost ar marc'h-houarn g., talier g., doug-samm g.
3. piaouer g. ; *Träger von Rechten,* piaouer gwirioù g., gwireg g., perc'henn-gwir g., entitled g.
4. [dre skeud.] *der Träger dieser Idee,* difennour entanet ar mennozh-se g., kampion ar mennozh-se g. ; *der Träger dieses Namens,* an den a zo en anv-se, an den anvet e-giz-se g., douger an anv-se g.
5. [tekn.] treust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., goudreust g., sol g. ; *eiserner Träger,* treust houarn g., sol houarn g.
6. [mezeg.] gwezher g., ambrougenn b., trezouger g.
7. [mat] sturiadell b.
8. atebeg g., kargiad g., kargiad-a-gefridi g., kefridiad g., kefridiour g., aotreeg g. ; *die Träger der Staatsgewalt,* pennoù bras ar Stad lies., ar pennadurezhioù lies.
9. [dilhad] sivelenn b., brikolenn b. [*liester* brikoloù], skoazgenn b.
Trägerfigur b. (-,-en) : [tisav.] atlant g. [*liester* atlantoù].
Trägerin b. (-,-nen) : **1.** dougerez b. dougennerez b., portezerez b. ; **2.** difennourez b., kampionez b. ; **3.** atebegez b., kefridiadez b., kefridiourez b.
Trägerhose b. (-,-n) : bragez gant brikoloù b.
Trägerkleid n. (-s,-er) : brozh gant brikoloù b.
Trägerrakete b. (-,-n) : **1.** [nij.] bannerez ijinennoù egor b., bannerez egorijinoù b., fuzeenn-vount b. ; **2.** [lu] fuzeenn douger b.
Trägerrock g. (-s,-röcke) : brozh gant brikoloù b.
Trägerstein g. (-s,-e) : [douar., tireoul] karregad endalc'her b.
Tragetasche b. (-,-n) : sac'h g. ; *strohgeflochtene Tragetasche,* kofin g.
Tragezeit b. (-,-en) : [loen.] amzer dougen g., amzer g. ; *Kühe können ihre übliche Tragezeit bis um drei Wochen überschreiten,* ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Tragezeit fünf Monate,* an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.
tragfähig ag. : **1.** dalc'hus, kreñv a-walc'h evit dougen udb, start ; **2.** degemeradus, mat a-walc'h, difennadus.
Tragfähigkeit b. (-) : **1.** dalc'huster g. ; **2.** bec'hiad brasañ aotreet g. ; **3.** [bigi] fard-tolz g.
Tragfeder b. (-,-n) : gwinterell skourrañ b.

Tragfläche b. (-,-n) : [nij.] askelladur g., gorread an eskell g., gorread an askelloù g., gorread kemporzhañ g.
Tragflächenbelastung b. (-,-en) : [nij.] bec'hiad war an eskell g., bec'hiad war an askelloù g.
Trageflächenboot n. (-s,-e) **/ Tragflügelboot** n. (-s,-e) : [merdead.] bag-dre-feilhoù b., douraskell b.
Traggestell n. (-s,-e) : kravazh g., karavell b., parlankoù lies. ; *Haltegriffe eines Traggestells,* brankoù lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies.
Traggurt g. (-s,-e) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Traggurt binden,* sivelennañ.
Trägheit b. (-) : **1.** digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., lugud g., leziregezh b., kostenn b., diegi b., landrenn b., lentegezh b., belbeterezh g., lure g., lizouregezh b., didalvez g., didalvoudegezh b., stranerezh g., lentegezh b., mored g. ; **2.** [fizik] inertiezh b., anniñv g., diemlusk g. ; **3.** [bred.] *geistige Trägheit, psychische Trägheit,* diemlusk bred g., anniñv bred g.
Trägheitsachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel inertiezh g., ahel anniñv g.
Trägheitsmoment n. (-s,-e) : [fizik] lankad inertiezh g., lankad anniñv g.
Trägheitsnavigation b. (-,-en) : [nij.] aerverdeadur anniñvel g.
Trägheitsprinzip n. (-s) : pennaenn an inertiezh b., pennaenn an anniñv b., pennaenn an diemlusk b.
Traghimmel g. (-s,-) : tabarlank g., stel g., daez g.
Tragik b. (-) : tragegezh b., skrijusted b., mantrusted b. ; *die Tragik liegt darin, dass ...,* pezh 'zo skrijus eo e ..., skrijusañ tra eo gwelet u.b. o ...
Tragiker g. (-s,-) : saver tragedioù g., tragediour g., tragikour g.
Tragikomik b. (-) : perzh reuzc'hoarzhus g., tragikomegezh b.
tragikomisch ag. : reuzc'hoarzhus, tragikomek.
Tragikomödie b. (-,-n) : reuzc'hoarzhigell b., pezh-c'hoari reuz ha c'hoarzh g., tragikomedi g.
tragisch ag. : skrijus, spontus, reuzus, mantrus ; *das wird eine tragische Wendung nehmen,* dont a raio an traoù da vezañ spontus, mont a raio an dra-se e drouziwezh, gwall ziwezh a vo gant an dra-se, traoù skrijus a zo da c'hortoz diwar gement-se, sin gwall fin a zo gant an dra-se, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *etwas tragisch nehmen,* kemer merfeti gant udb, ober tachoù (ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, kemer standur gant udb, lakaat udb e wad da dreiñ e gwelien, ober gwad fall gant udb, ober charre gant udb ; *etwas zu tragisch nehmen,* ober gwelien gant udb ; *etwas nicht tragisch nehmen,* chom hep ober tachoù abalamour d'udb, na ober biloù (na ober bil, na zebriñ soñjoù, na zebriñ e spered) en abeg d'udb, na gemer merfeti gant udb, na ober gwad fall gant udb, na ober charre gant udb.
Tragkissen n. (-s,-) : doug babiged g.
Tragkorb g. (-s,-körbe) : bouteg g., restenn b., manikin g./b., mann g./b.
Tragkraft b. (-) : [fizik] nerzh-doug g., nerzh dougen g.
Traglager [tekn.] n. (-s,-) : kador skor b., kador a-skin b.
Traglast b. (-) : kargad b., samm g., sammad g., pakajoù lies.
Traglufthalle b. (-,-n) : pabell c'hwezadus b., pabell gant frammadur dindan c'hwez b., pabell gant frammoù leun a c'hwez b.
Tragöde g. (-n,-n) : tragedian g., reuzc'hoarier g.
Tragödie b. (-,-n) : **1.** tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g. ; **2.** reuz g., gwall reuz g., darvoud skrijus g.
Tragödin b. (-,-nen) : tragedianez b., reuzc'hoarierez b.
Tragplatte b. (-,-n) : plakenn skor b., plakenn harpañ b.
Tragriemen g. (-s,-) : senklenn b., lêrenn b., korreenn b., sivelenn b.
Tragrolle b. (-,-n) : [tekn.] pole skor g., ruilh douger g., kranenn dougerez b.
Tragsattel g. (-s,-sättel) : bas g., bas-dibr g.
Tragsäule b. (-,-n) : [tisav.] delwenn-harpañ b., kariatidenn b.
Tragschrauber g. (-s,-) : [nij.] tronijerez b.
Tragseil n. (-s,-e) : [tekn.] dougfun b.
Tragsessel g. (-s,-) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b.
Tragstein g. (-s,-e) : [tisav.] **1.** korbell g., balirenn-harpañ b., sichenn b. ; **2.** parpagn g., maen-mañson g.
Tragstuhl g. (-s,-stühle) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b.
Tragtier n. (-s,-e) : loen-samm g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet,* er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.
Tragtiertaschen lies. : panelloù bas lies.
Tragweite b. (-) : **1.** hed-taol g., diraez g., treuziad g. ; **2.** [dre skeud.] diraez g., pouezerezh g., nerzh g. ; *von großer Tragweite,* **a)** a ziraez vras, hir diraez, uhelbal ; **b)** [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; *die Tragweite einer Rede,* diraez ur brezegenn g.
Tragwerk n. (-s,-e) : **1.** framm g., frammad g., frammadur g. ; **2.** [nij.] plaenenn gemporzh b., P. eskell lies., askelloù lies.
Tragzapfen g. (-s,-) : [tekn.] marc'h-dor g.
Tragzeit b. (-,-en) : [loen.] amzer dougen g. ; *Kühe können ihre übliche Tragzeit bis um drei Wochen überschreiten,* ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Tragzeit fünf Monate,* an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.
Trailer g. (-s,-) : **1.** [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; **2.** [film, sinema] tañvadenn b., bandenn gelaouiñ b.
Trainer[1] g. (-s,-) : [Bro-Suis] dilhad-sport g./lies.
Trainer[2] g. (-s,-) : [sport] gourdoner g.
Trainerin b. (-,-nen) : [sport] gourdonerez b.
trainieren V.k.e. (hat trainiert) : gourdonañ, pleustriñ, embregañ, embreger, akuitaat, deskoniañ, letriñ ; *sein Gedächtnis trainieren,* embreger e eñvor ; *seine Singstimme trainieren,* pleustriñ war ar c'han ; *Sportler trainieren,* gourdonañ sportourien.
V.gw., V.k.e. ha V.em. (hat trainiert, hat sich (t-rt) trainiert) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, akuitaat, en em varrekaat, en em letriñ ; *wir trainieren uns im Schwimmen,* klask a reomp gwellaat da neuiñ, pleustriñ a reomp war an neuial, pleustriñ a reomp an neuñverezh ; *trainierender Sportler,* gourdonad g.

trainiert ag. : gourdon, gourdonet, embreget.
Training n. (-s,-s) : pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g.
Trainingsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad-sport g./lies.
Trainingsgruppe b. (-,-n) : [bred.] strollad anaoudaduriñ g.
Trainingshose b. (-,-n) : bragoù-sport g.
Trainingsjacke b. (-,-n) : chupenn-sport b.
Trainingslager n. (-s,-) : kamp gourdonañ g.
Trajekt n./g. (-s,-e) : [treuzdougen] lestr-treizh g., bag-treizh b.
Trajektdampfer g. (-s,-) / **Trajektschiff** n. (-s,-e) : [treuzdougen] lestr-treizh g., bag-treizh b.
Trakt g. (-s,-e) : **1.** tolead g., tachenn b. ; **2.** rannbarzh b., kornad g., korniad g., kordennad b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g. ; **3.** steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad venezioù b. ; **4.** korf-savadur g., kazel b. ; *Hochsicherheitstrakt,* karter uhelsurentez g. ; **5.** [korf.] *Verdauungstrakt,* forzhioù koazhañ lies., hentoù koazhañ lies., hentoù koazhadel lies., benvegad koazhañ g.
Traktament n. (-s,-e) : **1.** herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g. ; **2.** danzeadur g., danzen g., doare ober ouzh udb g., doare ober ouzh u.b. ; **3.** [kozh, lu] gopr g.
Traktandenliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.
Traktandum g. (-s,Traktanden) : [Bro-Suis] kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.
Traktat g./n. (-s,-e) : pleustrad g., studiadenn b., studienn b., skridenn b., levrig g.
Traktätchen n. (-s,-) : [dismegañsus] *ein Traktätchen,* ul levrig bruderezh relijiel g., ul levrig devot g., un eurioù b.
traktieren V.k.e. (hat traktiert) : **1.** ober garv da, gwallgas ; **2.** [kozh] *jemanden mit Wein traktieren,* reiñ e walc'h a win d'u.b., reiñ pezh a gar gwin d'u.b., reiñ gwin forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) d'u.b., diskenn (teuler, skarzhañ) forzh banneoù gwin d'u.b., diskargañ fonnus gwin d'u.b., reiñ e doullad gwin d'u.b. ; **3.** P. *jemanden mit dem Stock traktieren,* reiñ fest ar vazh (fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù (ur pred bazhadoù, ur chupennad vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur c'hefestad (ul lard, kerc'h, segal, ur grizilhad taolioù, un dres) d'u.b., bazhata u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., distremen u.b. a daolioù bazh, frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr, reiñ e damm lip d'u.b., sevel koad dreist u.b., reiñ e dus d'u.b. ; *jemanden mit Faustschlägen traktieren,* choukadiñ u.b.
Traktor g. (-s,-en) : **1.** stlejer g., stlejerez b. ; **2.** [labour-douar] traktor g. ; **3.** [skriverez, moullerez] kefloc'her paper g.
Tralje b. (-,-n) : barrennig ur gael b., barrenn ur gael b., bazh ur gael b., bann ur gael g., bazh ur gloued b., klerenn b., kler str., gwerzhid b.
trallala estl. : tralalalaleno.
trällern V.gw. (hat geträllert) : *vor sich (t-rt) hin trällern,* fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *trällernder Sänger,* fringolour g., fringoler g.
V.k.e. (hat geträllert) : fringoliñ, sardonenniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *ein Liedchen vor sich (t-rt) hin trällern,* fringoliñ, sardonenniñ, sardoniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn.
Trällern n. (-s) : mouskan g., fringolioù lies., fringoloù lies., fringolerezh g.
trällernd ag. : mouskanus, fringolus ; *trällernder Sänger,* fringolour g., fringoler g.
Tram[1] n. (-s,-s) : [Bro-Suis] tramgarr g.
Tram[2] b. (-,-s) : tramgarr g.
Tram[3] g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, tisav.] gwelteñv b.
Trambahn b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] tramgarr g.
Trammelnetz n. (-es,-e) : [pesketaerezh] tramailh g.
Tramp g. (-s,-s) : chiminaou g., kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poulloù g., labaskenn b., chelgenn a zen g., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., laoueg g., beg-lor g., paourkaezh den g., paourkaezh cheulk g.
Trampel g. (-s,-) : amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., den lor g., penn lor g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.
trampelig ag. : meudek, loaiek, amparfal, lopes, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, dispered, dotu, javedek, lopes, lor, lourt, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, mors, panezennek, tezeok, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, pounner a spered, teuc'h, teuc'hek, teuk, tuzum, divalav, andraf, botezek, pavek.
trampeln V.gw. (hat getrampelt / (gant un durc'hadur) ist getrampelt) : **1.** (hat) : pilpazañ, tankeal, tripal, champalat, draskañ, draskal, trepikal, trepikellat, toumpañ, bezañ birvilh en e zivesker, lopata gant e dreid, lopañ gant e dreid war al leur, pokañ, pavata, pigosat gant e dreid ; *vor Begeisterung trampeln,* tripal gant ar blijadur ; *vor Wut trampeln,* tripal gant ar fulor ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen,* sevel a reas bres ha sklank e-touez ar chatal ; **2.** (hat) : *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln,* mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, toumpañ, pladañ) udb. ; *auf dem Boden herumtrampeln,* morzholat al leur gant e votoù ; **3.** (ist/hat) : stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, toumpañ ; **4.** [dre skeud.] (hat) : *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln,* moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.

V.k.e. (hat getrampelt) : **1.** mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, pilpazañ, pladañ) udb. ; **2.** difankañ, torchañ.
Trampelei b. (-,-en) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies., bres g.
Trampelpfad g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.
Trampeltier n. (-s,-e) : **1.** [loen.] dremedal g. ; **2.** [dre skeud.] amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den lor g., penn lor g., den diardoù (digomplimant, dibalamour, difoutre) g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.
Trampelweg g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.
trampen V.gw. (ist getrampt) : c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr.
Tramper g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g.
Tramperin b. (-,-nen) : c'hoarierez viz-meud b., bizmeutaerez b.
Trampolin n. (-s,-e) : [sport] trampolin g.
Tramway b. (-,-s) : [Bro-Aostria] tramgarr g.
Tran g. (-s) : **1.** eoul pesked g., eoul-mor g. ; *Lebertran,* eoul-moru g. ; *Lampentran,* morc'houloù g., morlard g. ; **2.** [dre skeud.] P. *im Tran,* hep rat dezhañ, hep soñjal ; *im Tran sein,* na vezañ ganti ; *wie im Tran,* evel un hunvaleer, mor-mor, hanter gousket.
Trance b. (-) : treant g., teoghun g. ; *in Trance fallen,* treantiñ.
Trancezustand g. (-s) : stad a dreant b., stad a deoghun b.
tranchieren V.k.e. (hat tranchiert) : [kegin.] troc'hañ, didammañ.
Tranchiermesser n. (-s,-) : kontell geginer b.
Träne b. (-,-n) : **1.** daer g./str., daerenn b., daeraouenn b., dar g., dour g., dour ar galon g. ; *in Tränen, unter Tränen, mit Tränen in den Augen,* dour (an daer, daeroù, an daeroù) en e zaoulagad, daeroù leizh e zaoulagad, leun dour e zaoulagad, beuzet en e zaeroù, beuzet e zaoulagad, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zaoulagad beuzet gant an daeroù, a-dreuz e zaeroù, dre e zaeroù, e-kreiz gouelañ, en ur ouelañ, o ouelañ, dre e ouelvan, liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten,* ar re a had en daeroù a vedo el levenez ; *Tränen strömen aus seinen Augen,* deredek (diredek) a ra an daeroù eus e zaoulagad, deruilhal a ra an daeroù eus e zaoulagad, difronkañ a ra an daeroù eus e zaoulagad, bilh-bilh e red an daeroù diouzh e zaoulagad ; *Tränen vergießen,* skuilhañ daeroù, skuilhañ daer, leñvañ, gouelañ, gouelañ daeroù, leuskel daeroù, daeraouiñ, redek an dour war e lagad ; *in Tränen ausbrechen,* difronkañ, leuskel ul leñv, leuskel ul leñvadenn, dirollañ da leñvañ (da ouelañ), tarzhañ (disvantañ, diskordañ) da leñvañ, bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in Tränen zerfließen,* leñvañ forzh, gouelañ dourek, gouelañ a-boullad, gouelañ druz, bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet en ur mor a zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puilh (druz, stank), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh ha stank, ober ur c'hofad garmiñ, daeraouiñ druz, leñvañ a-boullad, gouelañ e-leizh e varv, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabarzh ; *seine Tränen abwischen,* disec'hañ e zaeroù, disec'hañ an daeroù diwar e zivjod ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen,* va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; *Krokodilstränen,* daeroù ki lies., goueloù ki lies., goueloù kazh lies., sinoù lies. ; *Krokodilstränen weinen,* skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù ; *die Tränen treten mir in die Augen,* me a sav daeroù (dont a ra an dour) em daoulagad, dourenniñ a ra va daoulagad, sevel a ra dour da'm milin, dont a ra an dour em milinoù, dont a ra an dour war va milin, sevel a ra dour da'm daoulagad, pignat a ra an dour da'm daoulagad, deuet eo an dour em daoulagad, deuet eo an dour war va daoulagad, dour a zo war va daoulagad, dour a zo em daoulagad ; *die Tränen in die Augen treiben,* lakaat dour da zont (lakaat daeroù da sevel) en daoulagad, lakaat an daoulagad da zourenniñ, lakaat dour war daoulagad u.b., degas an dour war daoulagad u.b. ; *die Tränen zurückhalten, sich (t-d-b) die Tränen verbeißen,* derc'hel war e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, moustrañ (gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken,* ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *den Tränen nahe sein,* bezañ darev da zifronkañ, bezañ tost an dour d'e vilin, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ rez e zaoulagad, bezañ war-nes gouelañ, bezañ war ar bord da leñvañ, bezañ prest da leñvañ, bezañ tost da leñvañ ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen,* redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *zu Tränen gerührt,* piket e galon ken na sav daeroù en e zaoulagad, glac'haret betek skuilhañ daeroù ; *leicht zu Tränen gerührt,* kizidik betek re, hag a sav dezhañ daeroù en e zaoulagad evit an disterañ tra, hag a zeu buan an dour war e vilin, uhel an dour ennañ, uhel an dour en e zaoulagad ; *unter Tränen lächeln,* mousc'hoarzhin a-dreuz e zaeroù ; *etwas mit Tränen benetzen,* skuilhañ daer war udb, skuilhañ daeroù war udb ; *Tränen der Reue,* daeroù a geuz hag a c'hlac'har lies. ; *Tränen der Wonne (Freudentränen),* daeroù a levenez lies. ; *ihm kamen die Freudentränen,* daeroù a levenez a savas en e zaoulagad ; *Freudentränen vergießen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ)

gant al levenez ; [dre skeud.] *Tränen lachen,* c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh ; *wir haben Tränen gelacht,* ha c'hoarzhet hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *dem werde ich keine Träne nachweinen,* ne vin ket gwall c'hlac'haret gant e varv, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ne vin chalet tamm ebet gant e varv, ne ouelin ket dezhañ pa varvo diganeomp ; [goapaus] *mir kommen die Tränen,* paouez 'ta, emaon o vont da zifronkañ - paouez 'ta, sevel a ra daeroù em daoulagad - paouez 'ta, rankout a ran leñvañ - paouez 'ta, lakaat a rez ac'hanon da ouelañ ; **2.** *Bologneser Träne, Bologneser Glasträne,* daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

tränen V.gw. (hat geträn̈t) : daeraouiñ, dourenniñ, dizourañ, krial ; *tränender Blick,* sell daeraouus g., daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies. ; *tränendes Antlitz,* dremm goloet gant an daeroù b. (Gregor), dremm beuzet gant an daeroù b. ; [mezeg.] *die Augen tränen mir,* dourenniñ (dizourañ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr, va daoulagad ne baouezont ket o krial.

Tränen n. (-s) : *das Tränen (der Augen),* an ezveradur daeroù g., an diveradur (diwagrennadur) daeroù g., an dizour daeroù g.

Tränenbach g. (-s,-bäche) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù lies., daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies.

tränenbenetzt ag. : daeraouus, beuzet en e zaeroù, leun-daeroù, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zremm beuzet en ur mor a zaeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränendrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn an daeroù b., gwagrenn-c'harmat b., gwagrenn-ouelañ b. ; **2.** [dre skeud.] P. *dieses Buch drückt ziemlich stark auf die Tränendrüsen,* ken fromus eo al levr-se ken na sav daeroù en daoulagad al lenner.

Tränenfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies. ; **2.** [mezeg.] daeradur g., goueladur g., daeraouiñ g.

Tränenflut b. (-,-en) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies.

Tränengas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g., aezhenn daeraouiñ b.

Tränengasbombe b. (-,-n) : bombell daeraouiñ b., bombell gaz daeraouiñ b., bombell aezhenn daeraouiñ b., greunadenn-daeraouiñ b., greunadenn aezhenn daeraouiñ b., greunadenn gaz daeraouiñ b.

tränengebadet ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenkrüglein n. (-s,-) : [istor] podig daeroù g., podig an daeroù g.

tränenleer ag. / **tränenlos** ag. : *tränenlose Beerdigung,* interamant sec'h g. ; *tränenloses Auge,* lagad sec'h g.

tränenreizend ag. : daeraouus, ... daeraouiñ.

Tränensack g. (-s,-säcke) : sac'h daeroù g., sac'h dindan al lagad g. ; *Tränensäcke haben,* kaout seier dindan e zaoulagad.

Tränensackfistel b. (-,-n) : [mezeg.] lagad-gor g.

tränenschwer ag. : *tränenschwerer Blick,* daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies.

Tränensuse b. (-),-n) : klemmasenn b., klemmicherez b., revr war wigour g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., leñverez b., bugel pikous g.

Tränental n. (-s) : [relij.] traoñienn a c'hlac'har b., traoñienn a zaeroù b., devalenn a zaeroù b.

tränenüberströmt ag. / **tränenvoll** ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenwinkel g. (-s,-) : [korf., loen.] sac'h an daeroù g.

Tranfunzel b. (-,-n) : maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g. ; *der ist eine echte Tranfunzel,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors-mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

tranfuzelig ag. : P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, divalav.
tranig ag. : **1.** blaz an eoul pesked warnañ, blaz an eoul-mor warnañ ; **2.** [den] P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, divalav.
Trank g. (-s,Tränke) : died b., evaj g., evadur g., braoued g. ; *Speise und Trank,* al lomm hag an tamm.
Tränke b. (-,-n) : poull-dourañ g., poull-doura g., dourlec'h g., lenn b.
tränken V.k.e. (hat getränkt) : **1.** euvriñ, intrañ, treantiñ ; *ein mit Öl getränkter Lappen (ein ölbetränkter Lappen),* un tamm pilhenn intret (treantet) gant eoul g. (Gregor) ; *von Blut getränkt,* intret gant gwad ; **2.** doura, dieta, douraat, dourañ ; *das Vieh tränken*, kas ar chatal d'an dour, doura ar chatal.
Tränkung b. (-,-en) : intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., treant g.
Trankopfer n. (-s,-) : [istor] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braoued-kinnig g., evadkinnig g., lid-skuilhadur g.
Tranquilizer g. (-s,-) : [mezeg.] louzoù distanañ g., dienkrezer g., habaskaer g.
Transaktion b. (-,-en) : [arc'hant.] treuzgread g., treuzvarc'had g., eskemmadenn b., stal b., gra g., etregra g.
Transaktionsanalyse b. (-,-n) : [bred.] bredelfennadenn dreuzgreadel b.
Transaktionsnummer b. (-,-n) : niverenn dreuzgread b.
Transaktionskosten lies. : astaol g., mizoù treuzgread lies.
transalpin ag. / **transalpinisch** ag. : treuzalpek, treuzalpat.
Transaminase b. (-,-n) : [bev.] tranzaminaz g.
transatlantisch ag. : a-dreuz ar Meurvor Atlantel, treuzatlantel.
transchieren V.k.e. (hat transchiert) : [Bro-Aostria] troc'hañ, didammañ.
Transduktion b. (-,-en) : [bred.] treuzdastum g.
Transfer g. (-s,-s) : treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzdoug g., treuzlec'hiadur g.
Transferase b. (-,-n) : [bev.] tranzferaz g.
Transferbahn b. (-,-en) : [nij.] amestez treuzkas b., kelc'htro dreuzkas b.
transferierbar ag. : [arc'hant.] hag a c'haller treuzkas, treuzkasadus, treuzdougadus, treuzlec'hiadus.
transferieren V.k.e. (hat transferiert) : treuzkas, treuzdougen, treuzlec'hiañ.
Transferzahlungen lies. : *staatliche Transferzahlungen,* skoaziadennoù lies., skoaziadoù lies., pourchasoù sokial lies., skorennoù sokial lies., skoazell sokial b.
Transfiguration b. (-,-en) : treuzdremmadur g., treuzneuziadur g.
Transformationsgrammatik b. (-,-en) : [yezh.] yezhadur treuzfurmadurel g.
Transformationstheorie b. (-) : treuzfurmouriezh b.
Transformator g. (-s,-en) : [tredan.] treuzfurmer g., islabourva g.
transformieren V.k.e. (hat transformiert) : **1.** treuzfurmiñ, treiñ ; **2.** [tredan.] treiñ an tredanvarr [*uhelaat pe izelaat an tredanvarr*].
Transformismus g. (-) : treuzfurmelouriezh b., treuzfurmouriezh b.
Transformist g. (-en,-en) : treuzfurmelour g., treuzfurmour g.
Transfusion b. (-,-en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhad g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g.
transfundieren V.k.e. (hat transfundiert) : [mezeg.] treuzskuilhañ.
transgen ag. : treuzhilek, treuzhilel ; *transgener Organismus,* bevedeg treuzhilek g., treuzhilad g.
Transgression b. (-) : **1.** [douar.] araogerezh-mor g. ; **2.** [bev.] treuztremen hilel g.
Transhumanz b. (-) : treuzpeuriadur g., treuzpeuriñ g.
Transistor g. (-s,-en) : trañzistor g. ; [stlenn.] *getrennter Transistor,* trañzistor arskarek g.
Transistorgerät n. (-s,-e) : trañzistor g., skingomzer g.
Transit[1] g. (-s,-s) : treborzh g., tremenerezh g., treizhidigezh b., treizhid g.
Transit[2] n. (-s,-s) : viza tremen g., viza treizhid g.
Transit- : … tremen, treizhid.
Transithafen g. (-s,-häfen) : porzh treizhid g.
Transithändler g. (-s,-) : [kenwerzh] kefridier marc'hadourezh treizhid g., kefridier marc'hadourezh treborzh g.
Transitland n. (-s,-länder) : bro dreizhid b.
Transitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour e treizhid g., beajourez e treizhid b., treizhider g., treizhiderez b.
transitiv ag. : [yezh.] trazeat, graus, tre, kreñv eeun.
transitorisch ag. : ardreuzat, ardreuzadek, berrbad, da c'hedal, da c'hortoz, dibad, … tremen, … ardreuziñ.
Transitraum g. (-s,-räume) : sal evit ar veajourien e treizhid b., sal dreizhid b., sal dreizhidañ b.
Transitschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., paperenn-dremen b.
Transitverkehr g. (-s) : treizhid g.
Transitvisum n. (-s,-visa) : viza treizhid g.
Transitwaren lies. : marc'hadourezh e treizhid b., marc'hadourezh treborzh b.
transkontinental ag. : treuzkevandirel ; *transkontinentale Rakete,* fuzeenn dreuzkevandirel b., fuc'hell dreuzkevandirel b.
transkribieren V.k.e. (hat transkribiert) : treuzskrivañ.
Transkription b. (-,-en) : treuzskrivadur g., treuzskrivañ g.
Transleithanien n. : [istor] ar broioù en tu all d'al Leitha lies., ar proviñsoù hungarat lies.
Transmission b. (-,-en) : treuzkas g., treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzkasad g.
Transmissionswelle b. (-,-n) : marbr treuzkas g.
Transmutation b. (-,-en) : tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b.
transparent ag. : **1.** treuzwelus, treuzluc'hus, boull ; **2.** anat, splann, sklaer, aes da gompren.
Transparent n. (-s,-e) : [manifestadegoù, bruderezh] giton g., flammenn b.
Transparentpapier n. (-s,-e) : paper treuzwelus g., paper treuztresañ g., paper boull g.

Transparenz b. (-) : **1.** treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., treuzwel g., treuzweluster g., treuzwelusted b., damvoullded b., damvoullder g., boullder g., boullded b. ; **2.** splannded b., splannder g.
Transparenzmasse b. (-) : [mezeg.] porselen treuzwelus g., porselen boull g.
Transpazifik- : … treuzmorhabask.
Transpiration b. (-) : [korf.] c'hweziñ g., c'hwezadur g.
transpirieren V.gw.e. (hat transpiriert) : c'hweziñ.
Transplantat n. (-s,-e) : [mezeg.] treuzplant g., treuzplantenn b., imboudenn b., imboud g.
Transplantatverwerfung b. (-,-en) : [mezeg.] dizegemer g., distaol an imboud g.
Transplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur g., treuzplantañ g., treuzplantadenn b., imboudañ g., imboud g. imboudadur g., imboudadenn b. ; *die Transplantation hat geklappt, die Transplantation ist gelungen,* dalc'het en deus an imboud, krog mat eo an imboud.
transplantieren V.k.e. (hat transplantiert) : [mezeg.] treuzplantañ, imboudañ ; *ein Herz transplantieren,* imboudañ ur galon ouzh u.b., treuzplantañ ur galon ; *ein Organ transplantieren,* imboudañ un organ, treuzplantañ un organ.
transponieren V.k.e. (hat transponiert) : treuzlec'hiañ, treuzlakaat.
Transponierung b. (-,-en) : treuzlec'hiañ g., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g.
Transport g. (-s,-e) : doug g., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., trañsport g. ; *der Personen- und Gütertransport,* an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *Antransport,* degouezh ar varc'hadourezh g. ; *Abtransport,* kasidigezh ar varc'hadourezh b., marc'hadourezh o vont kuit b.
transportabel ag. : hezoug, hebort, hag a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus.
Transportarbeiter g. (-s,-) : micherour en un embregerezh treuzdougen g., micherour en un embregerezh dezougen g., dezouger g., treuzdouger g.
Transportband n. (-s,-bänder) : [tekn.] leur-ruilh b., tapis-ruilh g.
Transporter g. (-s,-) : **1.** karr-marc'hadourezh g., stroborell b. ; **2.** nijerez-karg b., sammnijerez b. ; **3.** [adkarr evit treuzdougen kezeg.] van g.
Transporteur g. (-s,-e) : **1.** treuzdouger g., treuzkaser g., dezouger g., chalboter g. ; **2.** [mat.] kornventer g. ; **3.** [gwrierez] kefloc'her g.
Transporteurin b. (-,-nen) : treuzdougerez b., treuzkaserez b., dezougerez b., chalboterez b.
transportfähig ag. : hezoug, hebort, hag a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus.
Transportflugzeug n. (-s,-e) : nijerez-karg b., sammnijerez b.
Transportgeschäft n. (-s,-e) : **1.** treuzdougerezh g., dezougerezh g. ; **2.** [arc'hant.] gwezhiadenn astaol b., astaoladenn b.
Transportgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh dezougen g.
Transportgewerbe n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g.
transportieren V.k.e. (hat transportiert) : **1.** treuzdougen, treuzkas, dezougen, charreat, chalbotat, dougata, kas, dougen, karrata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ ; **2.** [luc'hskeudenn.] kas war-raok, kefloc'hañ.
Transportkarre b. (-,-n) : karrig treuzdougen g., karrigenn b.
Transportkolonne b. (-,-n) : [lu] dezougadeg b., charreadeg b., tren g., treniad g.
Transportkosten lies. : mizoù kas lies., mizoù treuzdougen lies., mizoù dezougen lies.
Transportleistung b. (-,-en) : barregezh treuzdougen b., barregezh dezougen b.
Transportmittel n. (-s,-) : karbed g., araez dezougen g., araez treuzdougen g., doare treuzdougen g.
Transportpalette b. (-,-n) : [tekn.] pladenn-garg b., paletenn b.
Transportschiff n. (-s,-e) : skaf g. [*liester* skafioù, skefien], sammlestr g., lestr-karg g.
Transportschnecke b. (-,-n) : [tekn.] biñs treuzdougen b., biñs dezougen b.
Transportunternehmen n. (-s,-) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh dezougen g.
Transportunternehmer g. (-s,-) : embreger treuzdougen g. embreger dezougen g., dezouger g., treuzdouger g.
Transportunternehmerin b. (-,-nen) : embregerez treuzdougen b., embregerez dezougen b., dezougenerez b., treuzdougenerez b.
Transportwesen n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g., treuzkaserezh g.
transrational ag. : [preder.] treuzpoellel.
transsexuell ag. : treuzreviat, treuzrevel.
Transsexuelle(r) ag.k. g./b. : treuzreviad g., treuzreviadez b.
transsibirisch ag. : treuzsiberiat ; *die transsibirische Bahn,* an tren treuzsiberiat g.
Transsilvanien n. (-s) : Treuzsilvania b.
Transsubstantiation b. (-) : [relij.] treuzsolwezidigezh b., treuzsolwezadur g., treuzsolwezañ g.
Transuran n. (-s) **/ Transuranelement** n. (-s,-e) : [nukl.] treuzuraniad g.
transuranisch ag. : treuzuraniat.
Transuse b. (-,-n) : flakenn b., maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., den hag a zo gwad pouloudet en he gwazhied g., den youst b., pladorenn b., kluchenn b., buoc'h b., luduenn b. strobell b.
transusig ag. : P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, divalav.
transversal ag. : diadreuz, treuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.
Adv. : a-ziadreuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.
Transversale b. (-,-n) : treuzkizenn b.
Transvestismus g. (-) : treuzwiskadezh b.
Transvestit g. (-en,-en) : treuzwiskad g.
transzendent ag. : **1.** trehontus. ; **2.** [mat.] trehontel.
Transzendente(s) ag.k. n. : trehontelezh b.

transzendental ag. : ... an trehont, trehontel ; *transzendentale Moral,* buhezoniezh an trehont b. ; *das transzendentale Ich,* ar Me trehontel g., ar Me ergorenn g. ; *transzendentale Reduktion,* diren trehontel g.
Transzendentale(s) ag.k. n. : trehontelezh b.
Transzendentalismus g. (-) : trehontelouriezh b.
Transzendentalist g. (-en,-en) : trehontelour g.
Transzendentalität b. (-) : trehontelezh b. ; *Transzendentalität des Selbst,* trehontelezh ar Me b.
Transzendentalium n. (-s,Transzendentalien) : [preder.] trehontad g. ; *das Wahre und das Gute sind Transzendentalien,* ar Gwir hag ar Mad a zo trehontadoù.
Transzendenz b. (-) : **1.** trehontuster g., trehontusted b., trehont g. ; *Transzendenz der Werte,* trehontusted an talvoudoù b. ; **2.** [preder., Kant] trehontelezh b. ; *absolute Transzendenz,* trehontelezh peurvoudek b. ; **3.** [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.
transzendieren V.k.e. (hat transzendiert) : trehontiñ.
Transzendieren n. (-s) : [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.
Trapez n. (-es,-e) : **1.** tristurieg g., tristur g., trapez g., kammgarrezenn b. ; **2.** [sport] trapez g., barrenn grouget b.
Trapezakt g. (-es,-e) : abadenn sirk ouzh an trapez b., arvest sirk ouzh ar barrenn grouget g., arvest sirk ouzh an trapez g.
Trapezkünstler g. (-s,-) : trapezer g.
Trapezoid n. (-s,-e) : [mat.] pevarzueg anreoliek g.
Trappe b. (-,-n) : **1.** louc'h troad g., roud troad g., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b., roudenn droad b., roudenn un troad b. ; **2.** [loen.] otiz g., gwaz-Spagn b.
trappeln V.gw. (ist getrappelt / hat getrappelt) : trotal, piltrotal, trotellat, tripal, piltrotat, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, pavata, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin ; *der Esel trappelt,* pilpazañ a ra an azen, mont a ra an azen a-bilpaz, mont a ra an azen a-bilpazig, mont a ra an azen d'ar pilpazig, pilpazañ a ra an azen, piltrotat a ra an azen, trotellat a ra an azen, mont a ra an azen d'ar piltrotig, mont a ra an azen d'an drotig louarn ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trappelte,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.
Trappeln n. (-s) : pavataerezh g.
trappen V.gw. (ist getrappt / hat getrappt) : **1.** kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, stampañ, toumpañ ; **2.** pilpazañ, tankeal, tripal ; **3.** [dre skeud.] *auf etwas (t-d-b) herumtrappen*, moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.
Trapper g. (-s,-) : traper g.
Trappgans b. (-,-gänse) : [loen.] otiz g., gwaz-Spagn b.
Trappist g. (-en,-en) : [relij.] trapad g. [*liester* trapidi].
trara [estl.] : ta ta ta !
Trara n. (-s) : toumpi g. ; *viel Trara um etwas machen,* klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober charre en-dro d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober un eured gant netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, karnajal en abeg d'udb.
Trass g. (-es,-e) : [maen.] tuf g.
Trassant g. (-en,-en) : [kenwerzh] tenner g.
Trassat g. (-en,-en) : [kenwerzh] tennadour g., taler g.
Trasse b. (-,-n) : **1.** tresad g., tresadur g. ; **2.** [dre astenn.] hent g.
trassieren V.k.e. (hat trassiert) : **1.** tresañ ; **2.** tennañ ul lizher-talañ war u.b., sevel (krouiñ, embann) un dennadenn war u.b.
Trassierung b. (-,-en) : treserezh g., tresad g., tresadur g.
Tratsch g. (-es) : stran g., chaok g., labenn b., brozenn b., stranerezh g., boutikl g./b., daofenn b., daofoù lies., brudailhoù lies., komererezh g., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies., komzoù flav lies., marvailhoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., brudailhoù lies., kaozioù lies., kozh kaozioù lies. ; *das ist Tratsch !* siklezonoù ha netra ken ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken ! gwrac'haj a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh kaozioù) a netra ken !
Tratsche n. (-,-n) : trutell b., flaperez b., glaouregez b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b., ravodez b., randonenn b., ranezenn b., kozh trabell b., strakell b., kanell b., Mari drouzig b., Mari strapaplenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
tratschen V.gw. (hat getratscht) : komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, katellat, ragachat, fistilhat, raskañ, babouzañ, kaketal, flepañ, batouilhat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, flapat, labennat, sklokal ; *es wird über ihn getratscht,* dindan teod an dud emañ, emañ ar gaoz war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.
Tratscherei b. (-,-en) : P. marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'haj g., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., kozh fardaj g., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., stran g., chaok g., koñchoù lies., koñchennoù lies.

Tratte b. (-,-n) : lizher-talañ g., tennadenn b. ; *eine Tratte bei Vorzeigung honorieren,* enoriñ (talañ, reizhañ, paeañ) un dennadenn kerkent ha gwelet anezhi.
Traualtar g. (-s) : *jemanden zum Traualtar führen,* kas u.b. da-dal an aoter da zegemer ar sakramant a briedelezh.
Traube b. (-,-n) : [louza.] **1.** rezin str., duilhad-rezin g., blokad rezin g., bodad rezin g., barr rezin g., brank-rezin g., brankad rezin g., krapad rezin g., kropad rezin g. ; *saure Trauben*, rezin diveür str. ; *mit Trauben schmücken,* rezinennañ ; *Weintrauben pflücken, Weintrauben ernten, Weintrauben lesen,* kutuilh rezin, dastum rezin, rezina, gwiniennañ, ober ar vendem, mendemiñ ; *gestampfte Weintrauben,* jaodradur g. ; *Weintrauben stampfen,* jaodriñ, foulañ rezin, fraeañ rezin gant e dreid, mac'hañ rezin, moustrañ rezin gant e dreid ; *Trauben keltern, Trauben auspressen,* gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell, moustrañ rezin ; *einzelne Trauben abpicken, einzelne Trauben essen,* dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn, dibab rezinennoù ; *grüne Weintrauben, gelbe Weintrauben, weiße Weintrauben,* rezin gwenn str. ; *dunkelblaue Weintrauben*, rezin du str. ; **2.** duilhad g., barr g., blokad g., krapad g., kropad g. ; *die Tomaten* können *auch in Trauben hängen,* an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; **3.** *eine Traube bilden,* en em vodañ e-giz ur c'hrapad, en em dolpañ e-giz ur c'hrapad, ober ur c'hrapad ; *Menschentraube,* krapad tud g., duilhad tud g., blokad tud g. ; *die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube,* gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; **4.** [dre skeud.] *die Trauben hängen ihm zu hoch, die Trauben sind ihm zu sauer,* ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho.
Traubenabfall g. (-s) : maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinajoù rezin lies., markinoù rezin lies.
Traubenbeere b. (-,-n) : [louza.] rezinenn b., hugenn rezin b., greun rezin str., greunenn rezin b.
Traubenblut n. (-s) : [dre fent] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g., hini ruz g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.
Traubenernte b. (-,-n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.
traubenförmig ag. : duilhet evel ar rezin, a-strob.
Traubenkamm g. (-s) : [louza.] rañv g.
Traubenkerbel g. (-s) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.
Traubenlese b. (-,-n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.
Taubenleser g. (-s,-) : mendemour g., mendemer g., kutuilher rezin g., gwinier g.
Traubenmost g. (-es) : [kegin.] fro g.
Traubennachlesen n. (-s) : raspaerezh g., raspaat g.
Traubensaft g. (-s) : **1.** [kegin.] chug rezin g., moust rezin g., fro rezin g. ; **2.** [barzh.] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g.
Traubenstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwinienn b., skodgwini g., rezinenn b.
Traubenwickler g. (-s,-) : [loen.] *einbindiger Traubenwickler,* ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].
Traubenzucker g. (-s) : **1.** sukr rezin g. ; **2.** [kimiezh] glukoz g., dekstroz g.
traubig ag. : duilhet, a-strob.
trauen V.gw. (hat getraut) : *jemandem trauen,* kaout fiziañs en u.b., lakaat e fiziañs en u.b., kemer fiziañs en u.b., fiziout en (war) u.b., magañ fiziañs en u.b., ober font war u.b., kaout kred d'u.b., kaout kred en u.b., reiñ kred d'u.b., krediñ ouzh u.b., krediñ d'u.b. ; *ich traue ihm nicht,* disfiz am eus outañ, disfiziañs am eus outañ, disfiziout a ran outañ, ne gredan ket d'e gomzoù, ne gredan ket outañ, ne gredan ket dezhañ ; *man kann ihm nicht trauen,* n'eo ket arabat kaout diskred warnañ, ur paotr da zisfiziout outañ an hini eo, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eus ket tu da gemer fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ, hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller ket krediñ d'e gomzoù, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, hennezh en em rebech atav, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-dislavar eo ; *man weiß nicht mehr, wem man noch trauen kann,* ne ouzer mui e piv fiziout, ne ouzer mui e piv kemer fiziañs, an eil re ac'hanomp ne c'hallent ket mui fiziout en o hentez ; *ich traue diesem Frieden nicht,* me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus - sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon ; *kaum seinen Augen trauen,* kaout bec'h o krediñ e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a weler, bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad (Gregor) ; *auf etwas trauen,* kaout fiziañs (lakaat e fiziañs, magañ fiziañs, kemer fiziañs) en udb, fiziout en (war) udb., teuler kred war udb ; [kr-l] *trau, schau wem !* sell petra ri - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a boell - kerse ne zeu nemet goude - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.
V.k.e. : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, kerentiañ, dimeziñ, eurediñ ; *kirchlich trauen,* reiñ ar sakramant a briedelezh da (Gregor) ; *sich trauen lassen,* dimeziñ, eurediñ, prietaat.
V.em. : **sich trauen** (hat sich (t-rt) getraut) : *sich an etwas (t-rt) trauen (herantrauen),* krediñ ober udb, en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an hardizhegezh d'ober udb, krediñ ober war-dro udb ; *sich an jemanden (heran)trauen,* **a)** krediñ komz ouzh u.b. ; **b)** krediñ tennañ ar blouzenn diwar

skoaz u.b., krediñ en em frotañ ouzh u.b., krediñ dichekal u.b. ; *er traut sich nicht hin,* ne gred ket mont di, ne avantur ket mont di, ne fizi ket tostaat, ne fizi ket mont re dost ; *ich traue mich nicht zu ihm,* hiris am eus o vont d'e gaout, ne gredan ket kaer mont d'e gaout ; *er traut sich nicht aus dem Haus,* ne gred ket mont er-maez eus e di, ne fizi ket mont er-maez eus e di, ne avantur ket mont er-maez eus e di.

Trauer b. (-) : **1.** tristidigezh b., tristez b., truez b., glac'har g., gouelvan g., bihanez b., gloaz b., keuz g. ; *ich sah sie voller Trauer an,* sellet a raen a-druez (gant tristidigezh, gant truez) outi ; *in tiefster Trauer,* e bras tristidigezh, don estonet e galon ; *dieser Unglücksfall hat ihn in tiefe Trauer versetzt,* rannet (mantret) eo e galon diwar c'hlac'har bras abaoe ar gwallzarvoud-se, un distokadenn e voe hag e chom ar gwallzarvoud-se evitañ ; *groß war die Trauer im ganzen Land,* un dristidigezh dispar a rene er vro a-bezh ; *Trauer erregend,* chifus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chalus, ankenius, doanius, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, doanius, melreüs ; *die Trauer verkehrte sich in ihr Gegenteil,* an dristidigezh a oa diagent a droas e laouenidigezh ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land,* ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro, ar brezel a zegas d'e heul gwalloù e-leizh (reuzioù e-leizh) er vro ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren,* klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon.

2. begin g., kañv g. ; *in Trauer um jemanden sein, um jemanden Trauer tragen, um jemanden Trauer haben,* dougen kañv d'u.b., dougen kañvoù d'u.b., dougen begin d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., ober kañv d'u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *in tiefe Trauer gekleidet,* bezañ gwisket e kañv bras, dougen kañv, bezañ gwisket e du ; *Trauer anlegen,* gwiskañ an dilhad kañv, mont e begin, lakaat ul lien kañv, lakaat ul lietenn gañv, kunduiñ kañv ; *Trauer ablegen,* terriñ e gañv, kuitaat e zilhad kañv, paouez e gañv d'u.b. ; *Schwarz ist in vielen Ländern die Farbe der Trauer,* e kalz a vroioù e verk al liv du ar c'hañv ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.

3. amorted g., keuz g., kerse g. ; *um etwas Trauer haben, Trauer über (um) etwas empfinden,* keuziañ udb, keuziañ d'udb, kaout glac'har (ober gañv, sevel hiraezh gant an-unan) d'udb, dioueriñ udb, nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, en em lakaat e poan gant udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb.

Traueranzeige b. (-,-n) : lizher-kañv g., keloù a gañv g.

Trauerarbeit b. (-) : [bredoniezh] argerzh kañvaouiñ g. labour ar c'hañv g., c'hwel ar c'hañv g.

Trauerbachstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez ar beleg b., kannerez vrizh b.

Trauerband n. (-s, -bänder) : gouriz-kañv g.

Trauerbinde b. (-,-n) : lurell gañv b., lien-kañv g., beginenn b.

Trauerbrief g. (-s,-e) : lizher-kañv g., keloù a gañv g., kannad marv g.

Trauerente b. (-,-n) : [loen.] duanenn b., duanenn-voutin b., galdu g.

Traueressen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pred-kañv g.

Trauerfahne b. (-,-n) : banniel e kañv g., banniel e begin g., banniel ul lurell gañv stag outañ g.

Trauerfall g. (-s,-fälle) : marv g., kañv g., begin g.

Trauerfamilie b. (-,-n) : [Bro-Suis] tud an hini marv lies., tud an hini varv lies.

Trauerfasten n. (-s) : [relij.] koraiz bihan g.

Trauerfeier b. (-,-n) : obidoù lies., interamant g., kañvlidoù lies., lid-kañv g., kañv g.

Trauerflor g. (-s,-e) : lurell gañv b., lien kañv g., beginenn b. ; *Fahnentrauerflor,* lurell gañv a vez staget ouzh ar bannieloù b.

Trauergefolge n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g.

Trauergeläut n. (-s) / **Trauergeläute** n. (-s) : glaz b., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv lies. ; *Trauergeläut für einen vornehmen Verstorbenen,* glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Trauergeläut für einen einfachen Verstorbenen,* glas vihan b., glaz stank b.

Trauergeleit n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g.

Trauergerüst n. (-es,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marskaon b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g. ; *auf das Trauergerüst legen,* marskaoniañ.

Trauergottesdienst g. (-es,-e) : oferenn gañv b., ofis an Anaon g., vijilez lies.

Trauerhaube b. (-,-n) : kouricher g., koef begin g., koef displeg g., koef plaen g., koef-kañv g.

Trauerjahr n. (-s,-e) : **1.** prantad kañvaouiñ g. ; **2.** [gwir] prantad intañvded g.

Trauerkapelle b. (-,-n) : chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Trauerkleidung b. (-,-en) : dilhad kañv g./lies., dilhad begin g./lies.

Trauerkloß g. (-es,-klöße) : P. klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., spered debret a zen g., garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [*liester* kousierien levenez] g., kousi plijadur [*liester* kousierien blijadur] g., kousi fest [*liester* kousierien fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebat g., ripompi g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., jablour g., bourouell g., freuz-ebat g., sparler-dudi g., penn-teñval g., kagaler g.

Trauerlied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmgan g.

Trauermahl n. (-s,-e) : pred-kañv g.

Trauermantel g. (-s,-mäntel) : **1.** mantell vegin b., kapot-sac'h g., kap-kañv g. ; **2.** [loen., balafenn] mantell vegin b., paun du g. [*Nymphalis antiopa].*

Trauermarsch g. (-s,-märsche) : ton-bale kañv g., kann-bale kañv g.

Trauermeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou teñval g.
Trauermiene b. (-,-n) : *mit Trauermiene herumlaufen,* ober beg a-dreuz, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa ve an-unan e kañv.
trauern V.gw. (hat getrauert) : kañvaouiñ, kunduiñ kañv, kunduiñ kañvoù, bezañ e begin, bezañ e kañv, bezañ e kañvoù ; *um jemanden trauern,* kañvaouiñ (kaout kañv, ober kañv, ober kañvoù, ober e gañvoù, dougen kañv, dougen kañvoù) d'u.b., kañvaouiñ u.b., dougen begin d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *über (um) etwas (t-rt) trauern,* nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, kañvaouiñ war udb, keuziañ udb, keuziañ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, sevel hiraezh gant an-unan d'udb ; *trauernd,* e kañv, e begin ; *um etwas trauernd,* e begin eus udb ; *tief trauern,* bezañ gant kañv bras, dougen kañvoù bras (d'u.b.).
Trauernde(r) ag.k. g./b. : kañver g., kañverez b.
Trauerrand n. (-s,-ränder) : **1.** *mit Trauerrand,* du e stern, du e framm ; **2.** P. [dre skeud.] *Trauerränder haben,* bezañ ur gramenn dindan e ivinoù, bezañ lous e ivinoù.
Trauerrede b. (-,-n) : prezegenn gañv b.
Trauerschleier g. (-s,-) : gouel gañv b., mouch kañv g., kañv g.
Trauerschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.
Trauerschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h du g. [*liester* elerc'h du].
Trauerseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] stêrwennel zu b.
Trauerspiel n. (-s,-e) : [lenn.] tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g.
Trauersteinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.
Trauerstück n. (-s,-e) : [lenn.] drama kañvaouus g.
Trauerton g. (-s) : ton trist-meurbet g., ton kañvaouus g.
trauervoll ag. : kañvaouus, keuzius, dizeur, truezus, ranngalonus, reuzidik.
Trauerwagen g. (-s,-) : karr-kañv g.
Trauerweide b. (-,-n) : [louza.] haleg Babilon str., haleg stouek str., haleg barroù-stouek str., haleg goueler str.
Trauerzirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] lizher-kañv g.
Trauerzug g. (-s,-züge) : kañvambroug g., ambroug-kañv g., ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g. ; *den Trauerzug führen,* bezañ e penn araok an ambrougadeg-kañv.
Traufdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] korbell-dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.
Traufe b. (-,-n) : **1.** noed g., kan g., san b. ; **2.** lost-toenn g., lost an doenn g., apoteiz an doenn g., korbell-dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g. ; **3.** [trolavar] *vom Regen in die Traufe kommen,* mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.
träufeln (hat geträufelt // ist geträufelt) **/ träufen** (hat geträuft // ist geträuft) **/ traufen** (hat getrauft // ist getrauft) V.gw. : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat ; *das Wasser träufelt vom Dach,* deverañ a ra an dour eus an doenn takenn-ha-takenn ; *die Wand träuft von Feuchtigkeit,* mouest eo ar voger ken na zever an dour diouti, ar voger a zever gant ar vouestijenn.
V.k.e. (hat geträufelt / hat geträuft / hat getrauft) : **1.** *Medizin in ein Glas träufeln,* lakaat un nebeud takennoù louzoù en ur werenn ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Verleumdungen ins Ohr träufeln,* silañ gwallgomzoù d'u.b. e pleg e skouarn.
V.dibers. : P. *es träufelt*, brein (lous) eo an amzer, libistrennañ a ra, amzer c'hleb a zo, lugajenniñ a ra, litenniñ a ra, glav-kemener a ra, avel lart a zo, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav plaen, glav munut, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.
Träufeln n. (-s) **/ Traufeln** n. (-s) **/ Traufen** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.
Traufrinne b. (-,-n) : noed g., kan g., san b.
Traufröhre b. (-,-n) : gargoul g., diskenn-dour g.
Traufstein g. (-s,-e) : **1.** hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentraufstein,* hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentraufstein,* hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g.; **2.** maen-diskarg g., maen-dar g.
Trauhandlung b. (-,-en) : lid dimeziñ g., lid prietaat g., lid eurediñ g., eured b./g., dimeziñ g.
Traulaken n. (-s,-) : [relij.] mantell a brederi b. [lienenn vras a veze lakaet war an danvez -priedoù gant ar beleg ouzh o eurediñ].
traulich ag. : **1.** tost, nes, ker d'ar galon ; *in traulicher Runde,* e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; **2.** klet, c'hwek, en em gaver brav hag aes ennañ ; *ein trauliches Zimmer,* ur gambr glet b., ur gambr c'hwek b.
Adv. : etre tud nes hepken ; *traulich beisammensitzen,* bezañ azezet int-i o-unan etre tud nes, bezañ azezet penn-ouzh-penn, bezañ azezet int-i o-unan etre mignoned tost.
Traulichkeit b. (-) : **1.** nested b., nesaegezh b. ; **2.** kletadurezh b.
Traum g. (-s,Träume) : **1.** huñvre g./b., hune b., huñvreadell b., huñvreadenn b. ; *einen Traum haben,* kaout (ober) un huñvre ; *ich habe es im Traum gesehen,* gwelet em boa an dra-se em huñvre (dre va huñvre) ; *ein böser Traum,* ur gwallhuñvre g., ur mac'herig g., ur

moustrerig-noz g., un hurlink g., ur moustr g., un huñvre du g./b.
2. reze g., rez g., huñvre b. ; *Tagtraum, Wachtraum,* deizvre b., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b. ; *im Traum leben,* mont da-heul e huñvreoù, bezañ kollet en e soñjezonoù ; *in Träumen versunken,* kollet en e soñjezonoù ; *Träume zunichtemachen,* gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *ich muss dir deinen Traum zerstören (ich muss dich aus dem Traum reißen),* rankout a ran didouellañ ac'hanout, ret eo din dizallañ (dibikouzañ, divleupañ, divleupezañ, difaziañ, dileueiñ) ac'hanout, rankout a ran dizallañ da spered, rankout a ran dibikouzañ da spered, rankout a ran digoc'hennañ da zaoulagad, rankout a ran divanegañ da spered, rankout a ran gwintañ d'an traoñ da huñvre ; *seinen alten Träumen nachhängen,* bezañ garzhet en e huñvreoù kozh ; *der Traum ist aus ! aus der Traum !* aet eo an huñvre e puñs an avel, kement-se ne oa nemet un touell, echu ar pardon, echu eo ar fest-noz, aet eo an huñvre da stoupa ; *es fällt mir im Traume nicht ein,* biken em buhez ne zeufe din ur soñj a seurt-se ; *nicht im Traum !* a nep hent ! / e nep feson ! / eskenn ebet ! / brienenn ebet ! (Gregor), tamm ebet ! neudenn ebet ! griñsenn ! e nep doare ! e nep keñver !
3. c'hoant g., huñvre g./b. ; *es war immer mein Traum*, *so etwas zu machen,* huñvreet em beze ingal-ingal ober an dra-se, va brasañ c'hoant e oa ober an dra-se ; *mein Traum ist in Erfüllung gegangen,* sevenet eo bet va c'hoant, deuet eo va huñvre da wir ; *der amerikanische Traum,* an huñvre amerikan b. ; [kr-l] *Träume sind Schäume,* huñvreoù a zo avel - dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - ar c'hlask a zo frank, ar c'havout n'eo ket stank - kozh huñvreoù ne zisoc'hont da netra, sorc'hennoù n'int ken - c'hoantaat ha kaout n'int ket ur c'hement.
Traum- : **1.** huñvreek, huñvreel, diwar faltazi, neuziek ; **2.** eus ar re wellañ b., baradozel.
Trauma n. (-s,Traumen) : [mezeg] daraez g., anaf g., labez g., stroñsadenn b., stroñs g., gloazad g. ; *psychisches Trauma,* gloazad bred g. ; *Schädeltrauma,* daraez klopenn g., anaf er c'hlopenn g., gloaz er c'hlopenn b. ; *bei jemandem ein Trauma hervorrufen, bei jemandem ein Trauma verursachen,* gloazañ u.b., daraezañ u.b.
Traumarbeit b. (-) : [bred.] labour an huñvre g., c'hwel an huñvre g.
traumatisch ag. : [mezeg.] gloazadek, gloazadel, daraezel, daraezek ; *traumatisches Ereignis,* darvoud gloazadek g., darvoud daraezek g. ; *traumatische Neurose,* neuroz gloazadel g., neuroz daraezel g.
Traumatologe g. (-n,-n) : [mezeg] daraezour g.
Traumatologie b. (-) : [mezeg] daraezouriezh b.
Traumatologin b. (-,-nen) : [mezeg] daraezourez b.
Traumbild n. (-s,-er) : reze g., soñjezon b., soñjenn b., huñvre b., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., brizhhuñvre b., sorbienn b., faltazienn b., faltazi b.
Traumbuch n. (-s,-bücher) : alc'hwez an huñvreoù g.
Traumdeuter g. (-s,-) : oniromañser g., urisinour g.
Traumdeuterin b. (-,-nen) : oniromañserez b., urisinourez b.
Traumdeutung b. (-,-en) : oniromañs b., urisinerezh g., desteriadur an huñvreoù g.
träumen V.gw. (hat geträumt) : **1.** huñvreal, huneal, huneiñ ; *vor sich hin träumen,* bezañ e soñj war veaj, bezañ kollet en e soñjezonoù, memoriñ ; *träumen Sie süß !* kouskit c'hwek !
2. rambreal, rezal, berlobiañ, jaodreañ, valgorial ; *mit offenen Augen träumen (am hellen Tage träumen*), bezañ kollet en e soñjezonoù, lezel e soñjoù da gantreal ; [dre skeud.] *du träumst wohl !* emaout oc'h huñvreal ! kollet eo da benn ganit ? blev da gaout ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! fiez glas ! goap a rez ! ; *„er ist bald wieder da ! " - „du träumst wohl !",* ne vo ket pell gant e dro ! - nann da !
V.gw. ha V.k.e. (hat geträumt) : huñvreal ; *von etwas träumen,* huñvreal en udb ; *das hast du nur geträumt,* huñvreet ec'h eus bet an dra-se ha netra ken ; *es träumte mir, dass ...* (*mir träumte, dass ...),* huñvreet em boa e ... ; [dre skeud.] *das hätte ich mir nicht träumen lassen,* ne oan ket e-sell a se (a gen) tamm ebet, ne oan ket e ged a se (a gen) neudenn ebet, n'edon ket en engortoz a gement-se tamm ebet, kement-se a ya pell dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya pell dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat pell en tu all d'ar pezh a c'hallen gedal, an dra-se a zo deuet da vat mui a-galz eget na oufen gedal.
Träumer g. (-s,-) : **1.** huñvreer g., huneour g. ; **2.** huñvreer g., penn-skort g., rambreer g., penn-rambre g., randoner g., ranezenner g., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., berlobiour g., jaodre g., jaodreer g., soñjard g., soñjer g.
Träumerei b. (-,-en) : reze g., rez g., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b., frenezi b., jaodre g., marsoñj g.
Träumerin b. (-,-nen) : **1.** huñvreerez b. ; **2.** penn-skort a blac'h b., rambreerez b., randonerez b., ranezennerez b., mogetaerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., berlobiourez b., jaodreerez b.
träumerisch ag. : beuzet en e sorc'hennoù, kollet en e soñjezonoù, randonus, o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e huñvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, kollet en e soñjezonoù, soñjus, berlobiet.
Traumfabrik b. (-,-en) : [dre skeud.] labouradeg da fardañ huñvreoù b., greanti da fardañ brizhhuñvreoù g.
Traumfrau b. (-,-en) : perlezenn a blac'h b.
Traumgebilde n. (-s,-) : eriunell b., rambre g., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., touell g., emdouell g., emdoualladur g., sorc'hennerezh g.
Traumgesicht g. (-s,-e) : touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., kammzerc'h gweled g., touellwel g.
traumhaft ag. : boemus, marzhus, estlammus, huñvreüs ; *traumhaft schön,* ur marzh ! koant evel un ael, koant da lazhañ, koant da lipat, koant-distailh, kenedus-espar, koant-ifam, koant-kruel.

Traumpsychose b. (-,-n) : [mezeg.] alfo huñvreel g., errizhegezh b., ambren errizhek g.
Traumreise b. (-,-n) : **1.** beaj eus ar re wellañ b., beaj varadozel b. ; **2.** beaj faltaziek b.
Traumspiel g. (-s,-e) : marzharvest g., boemarvest g.
Traumwelt b. (-) : bed faltaziek g.
Trauregister n. (-s,-) : marilh an euredoù g., marilh an dimezoù g.
traurig ag. : **1.** trist, tristidik, tristik, damani, dilaouen, dilevenez, doanik, doaniet, doanius, kañvaouus, glac'harus, malañjer, pok, beunek, melkonius, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e zremm ; *sehr traurig,* trist-marv ; *traurige Augen,* daoulagad hurennek (kudennek) (Gregor) lies., daoulagad leun a dristidigezh lies., daoulagad tristidik lies. ; *mir ist traurig ums Herz,* enk a zo warnon, ur galonad am eus, enkrezet (gwasket) on, war enkrez emaon, un enkrez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enkreziñ a ran, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, damaniañ a ran ; *mir wird traurig ums Herz,* santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon ; *traurig stimmen,* tristaat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, lakaat en ur chif bras, chifañ ; *traurig werden,* tristaat, mont trist ; *warum siehtst du denn so traurig aus ? warum machst du ein so trauriges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; [lenn.] *der Ritter von der traurigen Gestalt,* marc'heg e benn trist g.
2. glac'harus, truezus, mantrus, doanius, reuzeudik ; *traurige Nachricht,* keloù glac'harus g., keloù mantrus g., keloù doanius g. ; *ein trauriges Ende nehmen,* bezañ gwall ziwezh gant an dra-mañ-tra, mont e drouziwezh, echuiñ fall, echuiñ en un doare truezus ; *in traurigem Zustand,* truezus e zoare (e stad) da welet, un druez e welet, ur goustiañs e welet ; *das ist ein trauriger Fall, das ist eine traurige Angelegenheit,* truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *das traurige Schicksal ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen,* ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale ; *in recht traurigen Verhältnissen leben,* bezañ trist e zoare, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bevañ en dienez, bezañ ezhommek, bezañ tavantek, bezañ en dienez vrasañ, bezañ e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).
3. diaes, tenn, fall ; *traurige Zeiten,* amzerioù diaes (tenn, fall) lies.
4. *ein trauriger Kerl,* ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur gwallbaotr g.
Adv. : a-druez, gant tristidigezh, gant truez, beunek, doanius ; *ich sah sie traurig an,* sellet a raen a-druez (gant tristidigezh, gant truez, beunek) outi ; *jemanden traurig stimmen,* diskoñfortañ u.b.
Traurigkeit b. (-) : tristidigezh b., dilevenez b., gouelvan g., gwalañjer g., malañjer g., melre g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., tristez b., melkoni b. ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn,* ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh, melkoni a savas ennañ.
Trauring g. (-s,-e) : gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., euredenn b., [dre fent] chadenn b. ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe,* eskemm ar gwalinier g.
Trauschein g. (-s,-e) : testeni-eured g., paper-priedelezh g.
traut ag. : klet, ker d'ar galon, nes, karedik ; *ein trautes Heim,* un ti mat, un ti c'hwek g., un ti ker d'ar galon ; *in trautem Kreise,* e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; [kr-l] *trautes Heim, Glück allein,* eürus an hini 'neus ti rak ermaez ne c'hell ket disglaviñ - ur c'hozh ti soul ennañ mignon 'zo ul lez kaer d'ar galon - me 'gar va zi, leun a zudi - moged tomm 'zo gwelloc'h eget avel yen - gwelloc'h eo moged forn evit avel skorn - eürusañ den er bed, an den n'eo ket anavezet.
Trauung b. (-,-en) : dimeziñ g., euredenn b., eured g./b., dimez g. ; *kirchliche Trauung,* sakramant a briedelezh g., sakramant ar briedelezh g., lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ lies., oferenn eured b.
Trauzeuge g. (-n,-n) : test ar priedoù g.
Trauzeugin b. (-,-nen) : test ar priedoù g.
Traverse b. (-,-n) : [tekn.] treustenn b., speurell b., distokell b., treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g.
Travestie b. (-,-n) : **1.** [lenn.] drevezadenn b., drevezadur g., dambrezadenn b., luadenn b. ; **2.** [c'hoariva] arvest treuzwiskaded b.

travestieren V.k.e. (hat travestiert) : [lenn.] taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, luadenniñ, dejanal.
Trawler g. (-s,-) : [merdead.] dragour g., chaluter g., lestr-roueder g., bag-roueder b.
Trawlnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g.
Treber lies. : markaj str., markenn b., markoù lies., markoumelloù lies., maskloù lies., markinoù lies., mal g. ; *Weintreber,* maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinajoù rezin lies., markinoù rezin lies.
Treberbranntwein g. (-s) : gwin-ardant g., gwin-an-tan g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., chigodenn b., P. dour-betez g.
Treck g. (-s,-s) : **1.** dezougadeg b., charreadeg b., steudad kirri b., lostad kirri g., tren g., treniad g. ; **2.** ermaeziadeg b., tec'hadeg b.
trecken V.k.e. (hat getreckt) : [merdead.] sachañ, stlejañ. V.gw. (ist getreckt / hat getreckt) : [rannyezh.] mont gant ur c'harr-tan.
Trecker g. (-s,-) : **1.** stlejerez b., stlejer g. ; **2.** [labour-douar] traktor g.
Treckschute b. (-,-n) : kobar b. [*liester* kobiri].
Treckseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b.
Treff[1] g. (-s,-s) P. **1.** emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b. ; **2.** arroud g., lec'h emgav g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.
Treff[2] g. (-s,-e) : **1.** taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., taol-chañs g. ; **2.** P. *er hat einen Treff,* c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, paket en deus anezho, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, ganet eo bet war-lerc'h e dad, laban eo, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ.
Treff[3] n. (-s,-s) : [kartoù] treflez g./str.
Treff-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.
Treff-Dame b. (-,-n) : damez treflez b.
treffen (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen)

I. V.k.e.
1. tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ
2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober
3. degouezhout (en em gavout) gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., kouezhañ war u.b.
4. dre astenn-ster

II. V.gw. / V.k.d.
1. skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war gwiridig u.b.
2. *auf jemanden treffen*, en em gavout gant u.b.
III V.em. : sich treffen

I. V.k.e. (trifft / traf / hat getroffen) : **1.** tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ ; *das Ziel (das Schwarze) treffen,* tennañ er gwenn, skeiñ eeun, bezañ er pal gant e daol, tizhout ar pal ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken),* ar voled a sankas e gouzoug ar c'harv, ar boled a doullas gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'harv ; *der Schuss traf ihn ins Bein,* an tenn a yeas da lojañ en e c'har, an tenn a yeas da bennaouiñ e c'har ; *jeder meiner Schüsse traf das Ziel,* ne raen tenn gwenn ebet ; *der Stein traf ihn in die Stirn,* skoet e oa bet en e dal gant ar maen ; *er wurde getroffen,* tizhet (toullet, paket, pennaouet) e voe ; *vom Blitze getroffen,* foeltret, finfoeltret, diskaret gant un taol kurun (Gregor) ; [dre heñvel.] *der Schlag hat ihn getroffen,* skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug) ; [dre skeud.] *diese Nachricht traf uns überraschend,* souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz ; *einen an seiner schwachen Stelle treffen,* gwaskañ war tu kizidik u.b., pouezañ war klañvenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan ; *das hat uns hart getroffen,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, chif bras hor boe diwar an dra-se ; *das hat mich zutiefst getroffen,* an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf,* chom a reas hep ober seblant ebet daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *ihn trifft es am schwersten,* dezhañ eo ar gwashañ ; *schweres Unglück trifft ihn,* ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *dieser Vorwurf trifft mich nicht,* n'em eus netra da welet gant ar rebechoù-se, ar rebechoù-se ne sellont ket ouzhin ; *der Fluch soll ihn treffen !* mallozh (mallozh ruz) dezhañ ! ; *die Verantwortung trifft ihn,* d'e wallegezh (en e wallegezh, d'e giriegezh, en e giriegezh, dre e wall, en e wall) ez eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), hennezh a zo kiriek d'an droug-se ; *wen trifft die Schuld ?* e (da, dre) faot piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? dre wall piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? ; *den Nagel auf den Kopf treffen,* skeiñ mat, gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war klañvenn u.b.

2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober ; *du konntest es nicht besser treffen,* n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *das Richtige treffen,* ober reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ tra d'ober ; *er hätte es nicht besser treffen können,* bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *den (richtigen) Ton treffen*, kanañ evel ma tere, kanañ mat, kanañ prop ha brav ; *der Maler hat dich glänzend getroffen,* al livour en deus graet da boltred tre evel ma ranker ober ; *dieses Foto trifft Sie nicht,* n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h ; *jedes Wort traf richtig,* pep ger a skoas mat (a skoas e-barzh, a chomas peg) ; *du triffst es !* ne skoez ket fall ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! ; (*Sie haben es) getroffen,* skoet ho peus e-barzh, ar gwir a zo ganeoc'h, an dra-se an hini eo ; *du triffst es heute gut,* degouezhout a rez just e-koulz (krak d'ar c'houlz, e-koulz-vat, P. ku-ha-ka), degouezhet mat out, erruout a rez mat ; *du triffst es heute schlecht,* kouezhañ paour a rez, degouezhout a rez er maez a goulz (d'ur c'houlz dijaoj), degouezhout a rez d'an digoulz (Gregor).

3. *jemanden treffen,* degouezhout (en em gavout) gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., diarbenn u.b., kouezhañ war u.b., kavout u.b. ; *raten Sie, wen ich auf der Straße getroffen habe ?* divinit 'ta piv am boa gwelet war ar straed, divinit 'ta piv am boa kavet war ar straed, n'ouzoc'h ket gant piv e oan en em gavet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv em eus bet kroazet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv e oan degouezhet war ar straed ? ; *ich habe ihn unterwegs getroffen,* en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet, kavet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin war an hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ war an hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa gantañ ; *wann sind Sie zu treffen ?* ha peur e vez (e vo) tu da welet ac'hanoc'h ?

4. [dre astenn-ster] *Maßnahmen treffen,* kemer e zifennoù (e ziarbennoù, divizoù), ober e gempennoù (e bourchasoù, e ziarbennoù), ober e ziwalloù, ober e zifennoù, renkañ an traoù, kemer an evezhioù ret, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres), en em vuchiñ ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen,* kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennoù, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *Maßregeln gegen etwas treffen,* arbenniñ ouzh udb, diarbennekaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennoù a-enep udb, ober e gempennoù a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù ret a-enep udb, kemer diarbennoù (difennoù, evezhioù, diwalloù) a-enep udb, reoliañ a-enep udb, ober diarbennoù a-enep udb, ober e bourchasoù evit diarbennekaat udb ; *eine Wahl (eine Auswahl) treffen,* ober e zibab (e zilenn, un dibab, ur choaz) ; *haben Sie Ihre Wahl getroffen ?* ha graet ho peus ho tilenn ? ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo ; *eine Entscheidung treffen,* kemer un diviz, ober e vennozh (e zezev, e soñj), ober ul lamm, reiñ e zisentez (un disentez) ; *mit jemandem ein Übereinkommen (ein Abkommen) über etwas (t-rt) treffen,* divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen,* emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj.

II. V.gw. / V.k.d. (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen) : **1.** (hat) : skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b. ; *die Flinte trifft,* en e reizh emañ ar fuzuilh-se, tennañ reizh a ra ar fuzuilh-se, tennañ just a ra ar fuzuilh-se ; *ins Schwarze treffen,* **a)** tennañ er gwenn ; **b)** [dre skeud.] skeiñ e-barzh, skeiñ mat, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, pouezañ war ar glañvenn ; [dre astenn.] *dein Witz traf,* skoet ez poa mat gant da vourd, degaset mat e oa da vourd, peget mat en doa da vourd ; P. *wie's trifft, wie trifft's,* e-giz m'emañ, e-giz m'emañ an traoù ; [kr-l] *wer einmal trifft, ist noch kein Schütze,* n'eo ket an devezh tomm a ra an hañv, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz).

2. (ist) : *auf jemanden treffen,* en em gavout (erruout, degouezhout) dre zegouezh gant u.b. ; *auf etwas treffen,* kavout udb dre zegouezh, en em gavout dre zegouezh gant udb, kouezhañ war udb ; *wir trafen auf unüberwindliche Hindernisse,* kavet hon eus bet stankoù war hon hent na oamp ket evito ; *ich bin gestern auf ihn getroffen,* dec'h e oan erruet gantañ ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen,* ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.

V.em. : **sich treffen** (trifft sich / traf sich / hat sich (t-rt) getroffen) : **1.** en em welet, kaout un emwel (un emgav), kengejiñ, kendegouezhout, emgejañ, en em gavout asambles, em gavout an eil gant egile, skoulmañ, erruout an eil gant egile ; *sich mit jemandem treffen,* etreweladenniñ u.b. ; **2.** degouezhout, en em gavout ; *es trifft sich gut, dass ...,* setu aze un degouezh mat (un taol-berzh kaer, un darvoud kaer, un degouezh kaer), degouezhout a ra a-blom e … ; *es trifft sich schlecht, dass ...,* pebezh dichañs ! degouezhout fall a ra, kouezhañ paour a ra ; *wie sich das trifft !* setu aze un degouezh mat ! pebezh taol chañs ! pebezh taol-berzh kaer ! pebezh darvoud kaer ! pebezh degouezh kaer ! ; *es traf sich, dass ...,* dre un degouezh dic'hortoz-kaer e ... ; *es traf sich, dass er gerade zu dieser Zeit im Hause war,* degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se.

Treffen n. (-s,-) : **1.** bodadeg b., kembod g., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., emgav g., emgavadenn b., emgej g., emwel g., emweladenn b., etreweladenn b., kejadenn b., kendegouezh g., dastumadeg b., tolpadenn b., kej g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; **2.** [lu, sport] krogad g., stourmad g., emgann g. ; **3.** breutadeg b., dael b. ; **4.** *ein*

Argument ins Treffen führen, degas un arguzenn a zo diaes a-walc'h da ziarbenn (a sko mat, a chom peg), degas un arguzenn diflach, degas un arguzenn na c'haller ket toullañ dindani ; *Argumente ins Treffen führen,* degas arguzennoù solut ; *etwas ins Treffen führen,* kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb.

treffend ag. : **1.** dres, hag a glot, dereüs, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, hag a gouezh mat, hag a sko mat, gwir, gwiriek, dik, perzhek, reizh ; *du hast treffend geantwortet,* poellus e oa da respont, disklipet brav e oa da respont, deuet eo an traoù kloz ganit ; **2.** *sich treffend,* kengejus.

Treffer g. (-s,-) : taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., tenn er pal g., taol-chañs g. ; *einen Treffer machen (erzielen),* **a)** dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, dont a-benn eus e grog, dont a-benn da ober e daol, kas e daol da vat, tizhout ar pal, ober tro-vat, ober taol mat, skeiñ e-barzh, ober berzh, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, ober nav, prenañ un niverenn c'hounit, prenañ ur bilhed gounit ; **b)** [sport] tennañ er gwenn, tizhout ar pal, plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued ; *Haupttreffer,* priz kentañ g.

Treffgenauigkeit b. (-) : resister an tenn g., reizhter an tenn g., resister an enstok g.

Treffkarte b. (-,-n) : [kartoù] treflezenn b.

Treffkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.

trefflich ag. : dreist, dispar, dereüs, mat-dreist, mat-distailh.

Trefflichkeit b. (-) : dreistelezh b., dreisted b., dereüster g.

Treffpunkt g. (-s,-e) : **1.** arroud g., lec'h emgav g., lec'h an emwel g., emgav g. ; **2.** [lu] poent enstok g., lec'h skogañ g.

Treffschuss g. (-es,-schüsse) : tenn er pal g.

treffsicher ag. : **1.** [lu] hag a oar tennañ mat, hag a oar tennañ just, dornet-mat, resis ; **2.** [dre skeud., komzoù] dres, hag a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, hag a gouezh mat, hag a sko mat, gwir, dik, perzhek, difazi ; *treffsichere Ratschläge,* alioù difazi lies.

Treffsicherheit b. (-) : **1.** [lu] resister an tenn g., reizhter an tenn g., ; **2.** [dre skeud., komzoù] reizhidigezh b.

Treguier n. : Landreger b.

Tregor n. : *das Tregor,* Bro-Dreger b. ; *Bewohner des Tregor,* Tregeriad g. [*liester* Tregeriz] ; *das Tregor betreffend,* tregeriat ; *bretonische Mundart aus dem Tregor,* tregerieg g. ; *bretonisches Wort aus dem Tregor,* ger tregeriek g.

Treibanker g. (-s,-) : [merdead.] trenour g.

Treibarbeit b. (-) : **1.** metal koagennet g., metal bosigellet g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; **2.** [tekn.] digemmeskadur g.

Treibbeet n. (-s,-e) : [labour-douar] gwelead douar tomm g., gwelead douar-teil g.

Treibeis n. (-es) : skornennoù hag a ya da-heul red an dour lies. ; *der Fluss führt Treibeis,* ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù.

treiben (trieb / hat getrieben // ist getrieben)

I. V.gw.
- **1.** bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drivañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset
- **2.** kreskiñ, sevel, poulzañ, goiñ, mont e go
- **3.** bezañ troazhus

II. V.k.e.
- **1.** bountañ, kas, argas, touch
- **2.** ober war-dro, plediñ (pleustriñ) gant, bezañ war-dro, ober diouzh
- **3.** [tekn.] sankañ, plantañ, toullañ
- **4.** [metal.] darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, gwarañ, morzholiañ
- **5.** [fizik] reiñ lusk, kas en-dro, erluskañ, poulzañ
- **6.** [labour-douar] kreskiñ, sevel, poulzañ, lakaat da greskiñ, hastizañ, abretaat

I. V.gw. (trieb / hat getrieben // ist getrieben) :

1. (ist) : bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drival, drivañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset, bezañ war vordo, neuennat ; *Wolken treiben,* tremen a ra koumoul en oabl, kaset e vez koabr gant an avel, tizh 'zo gant ar c'houmoul, ar c'houmoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl ; *Schnee treibt,* kaset-degaset e vez an erc'h gant an avel, darnijal a ra an erc'h ; *das Boot treibt vor dem Wind,* kaset-degaset e vez ar vagig a-youl avel (Gregor) ; *das Boot treibt auf den Wellen,* kaset-degaset e vez ar vagig a-youl mor, emañ ar vag war vordo, mont a ra ar vag d'an driv, emañ ar vag en he roll (Gregor) ; *hilflos treibendes Schiff,* bag en argoll b. ; *vor Anker treiben,* arat, stlejañ e eor ; *das Eis treibt (Eisschollen treiben) auf dem Fluss,* skornennoù a vez kaset gant red ar stêr, skornennoù a ya da-heul red an dour, skornennoù a ya gant ar gasenn ; *das Wrack trieb steuerlos auf dem Meer,* goude bezañ graet peñse gantañ e voe kaset-degaset al lestr a-youl mor hag avel (e voe taolet ha distaolet al lestr gant ar c'hoummoù evel ur c'hoariell) ; *das Schiff treibt ans Land,* bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; *sich auf dem Wasser treiben lassen,* bezañ war vordo, neuennat, mont d'an driv, drivañ, drival, mont gant ar gasenn ; *die Netze treiben lassen,* leuskel ar rouedoù da zrivañ, lezel ar rouedoù war vordo ; *sich von etwas treiben lassen,* bezañ bountet gant udb, bezañ bountet-divountet gant udb, bezañ poulzet gant udb, bezañ kaset-degaset gant udb ; [sport] *sich treiben lassen,* chom difiñv war e gein (a-c'hwen e gein) war gorre an dour ; [dre heñvel.] *sich vom Straßengewühl treiben lassen,* bezañ kaset-degaset gant an engroez, bezañ douget gant an engroez, mont da heul ar gasenn ; [dre skeud.] *wir treiben im Strom des Lebens,* ruilhet-diruilhet e vezomp gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), kaset-degaset e vezomp gant red ar vuhez (dibun ar vuhez), pep hini ac'hanomp a red e reuz (a ruilh e voul) ; *wir treiben dem Abgrund zu,* gwall ziwezh a vo a-benn nebeut, emaomp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ hor stal o vont d'an dour, kement-se a denno d'ur gwall fin.

2. (hat) : **a)** [plant] kreskiñ, sevel, poulzañ ; **b)** [bier] goiñ, mont e go, labourat, bezañ e go ; **c)** [toaz] sevel, mont e go, goiñ, koeñviñ, c'hwezañ, labourat, bezañ e go.
3. (hat) : bezañ troazhus.

II. V.k.e. (trieb / hat getrieben) :
1. bountañ, kas, argas, touch, poulzañ ; *Vieh auf die Weide treiben,* kas ar chatal d'ar prad (da beuriñ, da vaez), kas ar chatal er-maez, parkañ ar chatal, mont da beuriñ al loened, peuriñ al loened ; *Kühe vor sich (t-d-b) hertreiben,* redek ar saout ; *Wild treiben,* spontañ (diskoachañ) kement penn-jiber 'zo, sevel ar jiber, kas, kas ar jiboez ; *einen Hirsch zu Tode treiben,* faezhañ ur c'harv, dielc'hat ur c'harv, kas ur c'harv betek penn e nerzh ; *jemanden aus dem Hause treiben,* skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., reiñ foet an nor d'u.b., bale u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *Vieh treiben,* touch chatal ; *er trieb die Teufel in die Hölle,* touch a reas an diaouled d'an ifern, argas a reas an diaouled d'an ifern ; [dre heñvel.] *der Wind treibt Staub durch die Straßen,* an avel a gas hag a zegas uloc'h dre ar straedoù, an avel a stlap poultrenn dre ar straedoù ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge,* an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù ; *der Fluss treibt Eis,* ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù ; *das Wasser treibt die Mühle,* nerzh an dour a ro lusk d'ar vilin (a gas ar vilin en-dro), dre nerzh an dour e ya ar vilin en-dro, an dour a laka tro e rodoù ar vilin ; [dre astenn.] *die Preise in die Höhe treiben,* lakaat ar prizioù da greskiñ, ober d'ar prizioù kreskiñ, lakaat (degas) kresk war ar prizioù ; *das trieb ihm die Schamröte ins Gesicht,* kement-se a reas dezhañ ruziañ gant ar vezh, diwar gement-se e savas ar ruz d'e zivjod, kement-se a zegasas ar ruz dezhañ ; [mezeg.] *Schweiß treiben,* lakaat da c'hweziñ ; *schweißtreibendes Mittel,* louzoù da c'hweziñ g., c'hwezuzenn b. ; [dre skeud.] *jemanden in die Enge treiben,* lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonoù u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ ; *jemanden in den Tod treiben,* bountañ u.b. d'en em lazhañ, kas u.b. d'ar marv, lakaat u.b. da vervel ; *jemanden in den Ruin treiben,* rivinañ u.b., glac'hariñ u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. da baour, kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. war ar plaen ; *ein Land in den Ruin treiben,* lakaat ur vro a-blad, kivijañ ur vro ; *jemanden zur Verzweiflung treiben,* lakaat u.b. da goll kalon, kas u.b. da goll kalon, lakaat u.b. da gouezhañ e dizesper (Gregor), kas u.b. da fallgaloniñ, lakaat u.b. da fallgaloniñ, hadañ strafuilh ha dic'hoanag e kalon u.b. ; *jemanden zur Eile treiben,* hastañ u.b. (Gregor), bountañ (atizañ) u.b. da vont buanoc'h ; *jemanden an die Arbeit treiben,* **a)** bountañ (atizañ, brochañ, broudañ, kefluskañ) u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; **b)** [dre astenn.] lakaat u.b. da loeniñ e gorf (da giañ ouzh al labour, da labourat a lazh-korf), breviñ korf u.b. gant al labour ; *die Dinge bis zum Äußersten treiben*, ober bec'h bras, kas an traoù d'ar penn pellañ, mont re bell ganti, mont dreist pal gant udb, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn) ; *etwas auf die Spitze treiben,* lakaat war ar barr, mont amplik dezhi (ganti), mont pellañ ma c'haller ganti, plantañ ar brasañ reuz a-zivout un afer bennak, ober ar brasañ trouz en-dro d'un afer, ober gwelien gant udb ; *die Frechheit zu weit treiben,* bezañ dichek betek re, bezañ dichek (dibalamour, digoll, difoutre) en tu all d'ar pezh a c'haller gouzañv ; *er hat es so weit getrieben,* aet e oa bet betek keit all ; *Not treibt zum Verbrechen,* an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re.
2. ober war-dro, plediñ (pleustriñ) gant, bezañ war-dro, ober diouzh, pleustriñ ; *Handel treiben,* kenwerzhañ, ober kenwerzh, prenañ ha gwerzhañ marc'hadourezh war well, bezañ war dro ar c'henwerzh, trafikañ (Gregor) ; *ein Handwerk treiben,* bezañ war (eus) ur vicher, ober ur vicher, seveniñ ur vicher, c'hoari ur vicher, plediñ gant ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher ; *Sport treiben,* ober sport, pleustriñ sport ; *Politik treiben,* ober (bezañ) war-dro ar politikerezh ; *Spionage treiben,* bezañ ur spier, spiañ ; *sein Spiel (seinen Spott) mit jemandem treiben,* c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., farsal (c'hoarzhin) diwar-goust u.b., godisat (goapaat) u.b., ober fent gant u.b., ober an ogn gant u.b. ; P. *er treibt es arg (bunt, toll, wild),* ober a ra an diaoul hag e gerniel, ober a ra an diaoul hag e gern, ober a ra an diaoul hag e bevar, ober a ra ar seizh diaoul hag e benn, atav e vez o kas warnezi, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, mont a ra dezhi dizamant ; *sein Unwesen treiben,* ober (c'hoari) e reuz ; *was treibst du denn da ?* o turlutañ petra emaout ? o penefiañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? petra an diaoul emaout oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emaout aze ? petra emaout o klask war-dro amañ ? ; *was treibt er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? petra emañ o klask war-dro amañ ? ; *er wird es nicht mehr lange treiben,* pell emañ ganti, ne bado ket hir amzer ken gantañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar mouch, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen ; *Unsinn (Unfug, dummes Zeug) treiben,* ober e leue, ober a bep seurt sotonioù, c'hoari e gi, c'hoari e baotr, plantañ reuz ; *Aufwand (Luxus) treiben,* dismantrañ (foraniñ, foeltrañ, drastañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, skeiñ arc'hant er mor, bezañ toull e zaouarn, c'hwistañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, kas e vuhez (bevañ) war an ton bras, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, ober un dismantr euzhus a arc'hant ; *mit etwas Missbrauch treiben,* abuziñ ag udb, ober abuz ag udb, ober gwallimplij eus udb, treuzimplijout (gwallimplijout, drougimplijout, reimplijout) udb, ober drougimplij eus udb, ober gwall implij eus udb, ober diskempenn war udb ; *Unzucht treiben,* ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ

d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezhiñ, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., pailhardiñ, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudurnezoù, ober traoù lik ; *es mit jemandem treiben,* hilligañ e zivorzhed d'u.b., tennañ un taol gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., kaout un darempred lik gant u.b. ; *was er und seine Magd miteinander treiben,* ar pezh a base etre hennezh hag e vatezh ; [kr-l] *wie man es treibt, so geht's,* eus ar skudell a roez e resevez - hervez ma ri e vo graet dit - roerig kaverig - mann evit mann - diouzh ma ri e kavi - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

3. [tekn.] sankañ, plantañ, toullañ ; *Nägel (ins Holz) treiben,* sankañ tachoù, plantañ tachoù ; *einen Tunnel treiben,* toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; [mengleuzioù] *einen Stollen treiben,* toullañ ur riboul mengleuz (ur c'haridenn).

4. [metal.] **a)** darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, gwarañ, morzholiañ ; *Metall (mit dem Hammer) treiben,* gwarañ metal gant ar morzhol, koagañ metal, koagenniñ metal, darsankañ metal gant ar morzhol ; *getriebene Arbeit,* metal koagennet g., metal bosigellet g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; **b)** digemmeskañ.

5. [fizik] reiñ lusk da, kas en-dro, poulzañ, erluskañ, luskañ, propulsiñ ; *das Schiff wird durch Segel getrieben,* al lestr a gerzh dre lien ; *der Wind treibt das Schiff vorwärts,* poulzet e vez ar vag gant an avel ; *das Schiff wird durch einen Motor getrieben,* ar vag a gerzh dre dan ; *das Wasser treibt das Mühlrad,* an dour a ra d'ar rod-vilin treiñ (a gas ar rod-vilin en-dro) ; *das Treibrad (das Triebrad) treibt die Maschine,* ar rod luskañ (ar rod kefloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro.

6. [labour-douar] **a)** hastizañ, abretaat ; *Frühgemüse treiben,* gounit legumaj prim, hastizañ legumaj, abretaat legumaj ; **b)** kreskiñ, sevel, poulzañ, lakaat da greskiñ ; *der Baum treibt Blüten,* bleuñv zo o tont er wezenn ; *Wurzeln treiben,* bountañ gwrizioù, poulzañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an dra-mañ-tra, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog, kavout e beg en douar ; *Halme treiben,* ober gar ; *der Baum hat keine Sprosse getrieben,* ar wezenn n'he deus graet taol, ar wezenn n'he deus ket bountet ; *Wurzelschößlinge treiben,* brankañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù) d'an dra-mañ-tra, teuler kreskennoù, ober taol ; *Blätter treiben,* deliaouiñ ; *sein drittes Blatt treiben,* teirdelienniñ.

Treiben n. (-s) : **1.** trepetoù lies., greanted b., oberezh g., fich g., frelle g., morloc'h g., trekou g., tremenedigezh b., tremeniri b., fiñv g. ; *das geschäftige Treiben,* ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., ar veskadeg b., an hej hag ar prez, al lavig g., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, ar firbouch g., an dispac'herezh g., an dever g., ar charre g., ar fiñv g., ar gabal b. ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens,* oberiantiz ur grugellad verien b. ; *das Leben und Treiben auf der Straße,* ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar birvilh war ar straed g., ar fifil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed lies. ; **2.** iriennoù lies., kammdroioù lies., troioù lies., troidelloù lies., ardoù lies., jeu b., trokelloù lies., trokellerezh g. ; *sein Tun und Treiben,* kement tra a ra, e zoareoù lies., e oberoù lies. ; **3.** [hemolc'h] huadeg b., hu g. ; **4.** [sport] pleustrerezh g., pleustr g., pleustriñ g. ; **5.** [labour-douar, louza.] *früher zum Treiben bringen,* hastizañ, abretaat.

treibend ag. : *die treibende Kraft,* **a)** [fizik] an nerzh loc'hañ g., an nerzh lusker g., an nerzh luskañ g., an nerzh erluskañ g., an nerzh kas g., an nerzh poulzañ g. ; **b)** [dre skeud.] ar marc'h-kleur g., ar marc'h-blein g., ar pennlusker g., ar penngeflusker g., ar c'heflusker g., ar brouder g., al lusker g., al luskerez b.

Treiber[1] g. (-s,-) : [stlenn.] sturier g.

Treiber[2] g. (-s,-) : **1.** toucher g., brouder g. ; **2.** [hemolc'h] degaser-jiboez g., poulzer g., enker g., darbarer-hemolc'h g., diboufer g. ; **3.** [dre skeud.] ambilher g., kaser g., rener g., bleiner g., atizer g. ; **4.** [dre skeud.] korvoer g., suner g., mac'homer g., mac'her g., gwasker g., moustrer g. ; **5.** [tekn.] kuzh-tachoù g., bounter g.

Treiberei b. (-,-en) : **1.** iriennoù lies., kammdroioù lies., troioù lies., troidelloù lies., ardoù lies., jeu b., trokelloù lies., trokellerezh g. ; **2.** korvoerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., gwaskerezh g., moustrerezh g.

Treiberin b. (-,-nen) : **1.** toucherez b., brouderez b. ; **2.** [hemolc'h] degaserez-jiboez b., poulzerez b., enkerez b., darbarerez-hemolc'h b., dibouferez b. ; **3.** [dre skeud.] ambilherez b., kaserez b., renerez b., bleinerez b., atizerez b. ; **4.** [dre skeud.] korvoerez b., sunerez b., mac'homerez b., mac'herez b., gwaskerez b., moustrerez b.

Treibgas n. (-es,-e) : gaz difruañ g., gaz difruer g., gaz aerosol g.

Treibgemüse n. (-s) : legumaj preset lies., legumaj hastizet lies., legumaj abretaet lies., legumaj ti-gwer lies.

Treibgut n. (-s) : [merdead.] tammoù peñse lies., pellkas g. peñse g., gourlen g., raskenn b., gourlennad g., korreenn-vare b.

Treibhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] darsanker g.

Treibhaus n. (-es,-häuser) : ti-brout g., ti-gwer g., brouti g.

Treibhauseffekt g. (-s,-e) : gwered ti-gwer g., gwered brouti g.

Treibhausgemüse n. (-s) : legumaj preset lies., legumaj hastizet lies., legumaj abretaet lies., legumaj ti-gwer lies.

Treibhausluft b. (-) : [dre skeud.] aer ken tomm hag hini ur stoufailh g.

Treibhauspflanze b. (-,-n) : plant ti-gwer str., plant preset str., plant hastizet str., plant abretaet str., plant brouti str.
Treibherd g. (-s,-e) : [tekn.] digemmesker g.
Treibholz n. (-es) : [merdead.] tammoù koad peñse lies., tammoù koad hag a ya a-youl mor lies. ; *Fisch, der unter Treibholz lebt,* pesk-koad g.
Treibjagd b. (-,-en) : huadeg b., hu g., hemolc'hadeg b. ; *eine Treibjagd auf Wölfe veranstalten,* lakaat hu war ar bleizi, argadiñ, ober un hu bleiz.
Treibkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g. nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; **2.** [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b.
Treibladung b. (-,-en) : kargad luskañ b., kargad poulzañ b., kargad erluskañ b.
Treibmine b. (-,-n) : [lu] tarzherez-neuñv b., min war-neuñv g., min lakaet da vont a-youl mor g., min driv g.
Treibnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued driv b.
Treibnetzsardine b. (-,-n) : [loen.] sardin driv str.
Treibofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] digemmesker g.
Treiböl n. (-s,-e) : mazout g., fioul g.
Treibrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod kefloc'hañ b. ; *das Treibrad treibt die Maschine,* ar rod luskañ (ar rod kefloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro
Treibriemen g. (-s,-) : [tekn.] korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b., lêrenn gefloc'hañ b., lêrenn-rod b.
Treibsand g. (-s) : bouktraezh str., lonktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str. ; *in Treibsand einsinken,* lonktraezhiñ ; *mit seinem Wagen im Treibsand stecken bleiben,* lonktraezhiñ e garr.
Treibschnur b. (-,-schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.
Treibstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.
Treibstoff g. (-s,-e) : trelosk g. ; [kirri-nij] ergol g. ; *flüssiger Treibstoff,* propergol g.
Treibstoffrest g. (-es,-e) : dilerc'h trelosk g. ; [kirri-nij] *unverbrannter Treibstoffrest,* dilerc'h ergol chomet dilosk g., dilerc'h ergol diloskus g., dilerc'h propergol g.
Treibwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr dornikell g.
Treidel g. (-s,-) : fun stlejañ b.
treideln V.k.e. (hat getreidelt) : sachañ, stlejañ, frapañ, halañ.
Treidelweg g. (-s,-e) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-stlejañ g.
Trekking n. (-s,-s) / **Trekkingtour** b. (-,-en : beaj war droad b., beaj war varc'h b., tro-vale hir b., tro-vale hir war varc'h b.
Trema n. (-s,-s) : [yezh.] daouboent g.
tremolieren V.gw. (hat tremoliert) : **1.** daskrenañ ; **2.** [sonerezh] kanañ gant ur vouezh daskrennek, ober tremoloioù.
Tremolo n. (-s,-s) : [sonerezh] tremolo g., daskren g.
Tremse b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.
Trenchcoat g. (-/-s,-s) : trench-coat g., mantell-c'hlav gant gouriz b.
Trend g. (-s,-s) : tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., giz nevez b. ; *im Trend liegen,* kaout avel a-du, bezañ avel a-du (avel vat) gant an-unan / gant an dra-mañ-tra, ober brud, ober berzh, bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ e-barzh ar jeu.
trendeln V.gw. (hat getrendelt) : lugudiñ, lantouzat, toulbabañ, labaskenniñ, c'hwileta, straniñ.
Trendindikator g. (-s,-en) : [arc'hant.] meneger tuadur g.
Trendsetter g. : [gizioù nevez] deraouer g., atizer g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraoger g., degaser g.
Trendwende b. (-,-n) : eilpenn tuadur g., eiltroadur tuezel g., troadenn b., cheñch tu g., cheñchamant tuadur g.
trennbar ag. : rannadus, disrannadus ; [yezh.] *trennbare Partikel,* rakverb rannadus g.
Trennbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g., disrannadusted b., disrannaduster g.
Trennblatt n. (-s,-blätter) : [renkelloù] dispartier g.
trennen V.k.e. (hat getrennt) : rannañ, dispartiañ, ober an disparti [etre daou dra], lakaat an disparti [etre daou dra], lakaat disrann [etre daou dra], lakaat speurenn [etre daou dra], disrannañ, distagañ, troc'hañ, terriñ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, forc'hañ, difarantiñ, distekiñ, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, divodañ, dizastum, estrenaat, distokañ ; *jemandem den Kopf vom Rumpf trennen,* dibennañ u.b., distagañ e benn d'u.b. diouzh e zivskoaz (Gregor) ; *eine Naht (auf)trennen,* diswriat ; *ein Wort trennen,* troc'hañ ur ger ; *ihre Ehe ist getrennt worden,* torret eo bet o dimeziñ ; *getrennt leben,* bevañ distok, bevañ disparti, bezañ diforc'het ; *sie wurden strikt getrennt,* disrannet int bet groñs an eil diouzh egile ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk,* un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl ; *das Esszimmer und die Küche sind voneinander getrennt,* diforc'h (disrann) eo ar sal-debriñ eus ar gegin ; *nichts soll uns trennen,* ra lakay netra disparti (speurenn, disrann) etrezomp ; *die Form nicht vom Inhalt trennen,* na zispartiañ an danvez diouzh ar stumm ; *Freunde trennen,* dispartiañ mignoned, forc'hañ mignoned an eil eus egile, forc'hañ mignoned an eil diouzh egile, lakaat disparti etre mignoned ; *in dem Gedränge wurden wir getrennt und fanden uns nicht wieder,* en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile ; *in dem Gedränge wurde das Kind von seinen Eltern getrennt und fand sie nicht wieder,* ar bugel a oa bet kollet diouzh e dud e-mesk an engroez ; *der Heuhaufen war von der Erde getrennt,* ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa bet ar bern foenn ; *ein Kind von seiner Mutter trennen,* forc'hañ ur bugel diouzh e vamm, dioueriñ ur bugel eus e vamm, disrannañ ur bugel diouzh e vamm, dispartiañ ur bugel diouzh e vamm, lemel ur bugel digant e vamm, distokañ ur bugel diouzh e vamm ; [pellgomz] *wir sind getrennt worden,* troc'het eo bet hor pellgomzadenn ; [skingomz] *gut trennen,* dispartiañ mat ar skingaserioù an eil diouzh egile, bezañ diuzus-kenañ.
V.em. : **sich trennen** (hat sich (t-rt) getrennt) : difediñ, diforc'hiñ, en em ziforc'hiñ diouzh, forc'hiñ, en em ziskregiñ diouzh, en em ziskrougañ diouzh, dispartiañ, digevrediñ, digevreañ, divodañ, difloskañ, disklosañ,

estrenaat, disrannañ, en em zispartiañ, kuitaat, en em rannañ ; *sich von jemandem trennen,* en em ziforc'hiñ diouzh u.b., mont digant (diouzh) u.b., kimiadiñ diouzh (digant) u.b., dispartiañ diouzh u.b., forc'hiñ diouzh u.b., diforc'hiñ diouzh u.b., diankañ digant u.b., kuitaat u.b. ; *sich von etwas (t-d-b) trennen,* diskregiñ diouzh udb, en em ziforc'hiñ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb ; *wir müssen uns trennen,* ret e vo deomp kimiadiñ, ret e vo deomp dispartiañ, ret e vo dimp mont pep hini d'e du, ret e vo deomp mont pep hini diouzh e du, ret e vo deomp en em guitaat ; *sie trennten sich als gute Freunde,* mignoned e oant c'hoazh pa oa aet pep hini d'e du ; *sie hat sich von ihrem Mann getrennt,* aet eo (diforc'het eo, dispartiet eo) diouzh he gwaz, aet eo a-zigant he gwaz, aet eo-hi digant he gwaz, kuitaet he deus he gwaz ; *das Ehepaar hat sich getrennt,* diforc'het (dispartiet) eo an daou bried, en em guitaet eo an daou bried ; *es ist vorgesehen, dass wir uns nächsten Montag trennen,* dilun kentañ emañ an disparti ; *der Weg trennt sich hier,* gaoliñ a ra an hent el lec'h-mañ ; *hier trennen sich unsere Wege,* amañ emañ ar forc'h hent e-lec'h ma vo ret deomp mont an eil diouzh egile, amañ eo en em ziforc'h hon hentoù, bremañ e vo ret deomp mont pep hini d'e du, bremañ e vo ret deomp mont pep hini diouzh e du.

trennend ag. : diforc'hus, rannus, disrannus, … disparti, … disrann, rann-.

Trennlinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b.

Trennmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dispartier g., divesker g.

Trennröhre b. (-,-n) : [skingomz] lamp dispartiañ g./b.

Trennschalter g. (-s,-) : [tredan] disjunter g., disreder g.

trennscharf ag. : [skingomz] diuzus-kenañ.

Trennschärfe b. (-) : [skingomz] diuzusted b.

Trennschicht b. (-,-en) : gwiskad dispartiañ g. ; *dünne Trennschicht,* koc'henn b. ; *müllerische Trennschicht,* koc'henn c'hreun b.

Trennstrich g. (-s,-e) [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Trennung b. (-,-en) : **1.** disparti g., dispartiañ g., disrannadur g., disrannañ g., rann b., disrann g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., distag g., distagadur g., distroll g., rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g. ; [gwir] *Trennung einer Ehe,* torridigezh un dimeziñ b. ; *Trennung von Tisch und Bett,* disparti ken evit ar c'horf ken evit ar madoù (ken a gorf ken a vadoù, a gorf hag a vadoù) g. (Gregor), disrann a gorf hag ha vadoù g. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes,* disrann a gorf g. ; **2.** disrann g. ; [fizik] *elektrostatische Trennung,* disrannadur tredansavel g. ; [polit.] *Trennung von Kirche und Staat,* disrann an Iliz hag ar Stad g., disrann an Iliz eus ar Stad g., disrann ilizoù/Stad g. ; *Trennung der Gewalten,* rannadur ar galloudoù g., disparti ar galloudoù g. ; **3.** diforc'h g., diforc'hidigezh b., kemm g. ; **4.** [yezh.] troc'h g., didammerezh g., didroc'herezh g.

Trennungsentschädigung b. (-,-en) / **Trennungsgeld** n. (-s,-er) : digoll embregiñ kefridioù en diavez g.

Trennungslinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b.

Trennungsschmerz g. (-es,-en) : kalonad degaset gant an disparti b., poan degaset gant an disparti b., glac'har degaset gant an disparti g./b.

Trennungsstrich g. (-s,-e) / **Trennungszeichen** n. (-s,-) : [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Trennwand b. (-,-wände) : speurenn b., speur b., moger greiz b., moger dreuz b.

Trense b. (-,-n) : **1.** houarn-gweskenn g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b., gweskenn b., gwestenn b. ; **2.** amvrid g.

Trensenzaum g. (-s,-zäume) : amvrid g.

Trepan g. (-s,-e) : trepan g.

Trepanation b. (-,-en) : [mezeg.] trepanadur g., trepanañ g.

trepanieren V.k.e. (hat trepaniert) : [mezeg.] trepanañ.

treppab Adv. : en ur diskenn gant an diri ; *treppab gehen,* diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri.

treppauf Adv. : en ur sevel gant an diri ; *treppauf gehen,* mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *treppauf, treppab laufen,* sevel ha diskenn dibaouez gant an diri, sevel-disevel gant an diri, mont-dont gant an diri, krapañ-digrapañ gant an diri, pignat-dibignat gant an diri.

Treppchen n. (-s,-) : [sport] podiom g.

Treppe b. (-,-n) : skalier g., skalieroù lies., diri g., un dirioù g., un derezioù g., derez g., ur pazennoù g., ur pazinier g., ur pazenned g. ; *Freitreppe,* menk-ti g., derezioù a-ziavaez an ti (Gregor) lies. ; *einarmige, einläufige Treppe,* diri eeun g. ; *offene Treppe,* skeul-bleñch b., skeul-viliner b. ; *drei Treppen hoch,* en trede estaj ; *er wohnt drei Treppen hoch,* tri estajad derezioù a zo betek e ranndi ; *Wendeltreppe,* biñs b., skalier a-dro g., biñs a-dro b., diri war-viñs g., diri a-viñs g. ; *Rolltreppe,* diri-ruilh g. ; *die Treppe hinaufsteigen,* mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *die Treppe hinabsteigen,* diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri ; *die Treppe hinaufstürzen, die Treppe heraufstürzen,* dont pevar-ha-pevar ar skalieroù gant an-unan, pignat a-bevaroù gant an diri ; *die Treppe herunterstürzen, die Treppen hinunterstürzen,* **a)** dont peder-ha-peder ar skalieroù gant an-unan evit diskenn, diskenn a-bevaroù gant an diri, diruilhal da draoñ ar skalieroù ; **b)** difaragoellañ (didiruilhañ, diriboulat, penndraouilhat, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell) betek traoñ ar skalieroù. ; *als er dann vor der Treppe stand, brach er zusammen,* pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas ; *Raum unter der Treppe,* toull an diri g. ; [dre fent] P. *die Treppe hinauffallen,* bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h daoust d'e zivarregezh vicherel, kaout sav en e garg daoust d'e zivarregezh vicherel, bezañ anvet war well daoust d'e zivarregezh vicherel, uhelaat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, sevel e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, pignat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel.

Treppenabsatz g. (-es,-absätze) : pondalez g., pont-diri g. ; *mit einem Treppenabsatz versehen,* pondalezañ.

treppenartig ag. : war bazinier, e skalier, skalierheñvel, dereziek evel ur skalier, e doare un diri, a-zoare gant un diri, a-seurt gant un diri, en ur skalierad.

Treppenautomat g. (-en,-en) : [tredan.] munutennerez b.

Treppenflur g. (-s,-e) : traoñ an diri g.

Treppengeländer n. (-s,-) : gardikot g., dorn-red g., dorn an diri g., bann g., garid an diri g., aspled g.
Treppengiebel g. (-s,-) : pignon dereziek evel ur skalier g.
Treppenhaus n. (-es,-häuser) : log ar skalieroù b., toull an diri g.
Treppenlauf g. (-s,-läufe) : [tisav.] skramp g., pazennadeg b.
Treppenläufer g. (-s,-) : pallenn-skalieroù g.
Treppenleiter b. (-,-n) : divskeul b.
Treppenluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g./b., harzell b.
Treppenpodest g. (-es,-e) : pont-diri g., pondalez g. ; *mit einem Treppenpodest versehen,* pondalezañ.
Treppenstufe b. (-,-n) : derez g., derezenn b., pazenn b.
Treppenstuhl g. (-s,-stühle) : skabell b., brich b.
Treppenwange b. (-,-n) : plankenn kostez ar skalier g.
Treppenwitz g. (-es,-e) : bomm spered a zeu re ziwezhat pe en digoulz g.
Tresen g. (-s,-) : taol-gont b., kontouer g., bar g. ; *am Tresen stehen,* bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *am Tresen sitzen,* bezañ azezet ouzh ar c'hontouer
Tresor g. (-s,-e) : **1.** koufr-houarn g., armel-houarn b., koufr-kreñv g. ; **2.** sal ar c'houfroù-houarn b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.
Tresorraum g. (-s,-räume) : sal ar c'houfroù-houarn b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.
Trespe b. (-,-n) : [louza.] bromuz str.
Tresse b. (-,-n) : galoñs g., pañs g., pasamant g., plezhenn b., plezh g., plañsonenn b., plañson g. ; *mit Tressen besetzen,* galoñsañ, pasamantiñ.
Tressenstreifen lies. : galoñsoù lies.
Tressenwinkel g. (-s,-) : galoñs e stumm ur V g.
Trester g. (-s,-) : maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinajoù rezin lies., markinoù rezin lies., mal g., markoù lies., maskloù lies.
Tresterwein g. (-s,-e) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenaodenn b., pikenaouenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g.
Tretboot n. (-s,-e) : pedalo® g., bag-troadikellat b.
Treteimer g. (-s,-) : pod-lastez troadikellek g., poubellenn droadikellek b.
treten (tritt / trat / hat getreten // ist getreten)

I. V.gw. : ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar
II. V.k.d. : en em lakaat, mont, dont
1. an : tostaat ouzh
2. auf : mont war
3. aus : kuitaat, mont er-maez eus
4. hinter : steuziañ, mont (da skoachañ) a-dreñv da
5. in : mont e-barzh
6. über : mont er-maez eus
7. unter : mont da-douez, mont dindan
8. vor : dont war wel
9. zu : mont davit, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver
III. V.k.e. :
1. kas en-dro
2. flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ

I. V.gw. (tritt / trat / ist getreten) : [*verb skoazell* **sein**] ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar ; *bitte treten Sie näher !* tostait mar plij ! ; *treten Sie vor !* deuit war a-raok ! ; *treten Sie zurück !* kit war-dreñv ! souzit a-dreñv ! kit war ho kiz ! ; *leise treten,* **a)** mont evel ar c'hazh war an erc'h, mont sioul-riboulenn evel ul laer, bale sioul evel ul logodenn, bezañ sioul evel ul logodenn er bleud, bezañ didrouz evel un naer, mont sioulik / kerzhet goustadik / selaou e bazioù / kontañ e gammedoù (Gregor) ; **b)** na lavarout e oferenn war gan, kuzhmuzat, lakaat e letern dindan e vantell, lakaat (kaout, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpennster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù ; *treten Sie hierher !* deuit amañ 'ta ! deuit dre amañ 'ta ! deuit war amañ 'ta ! deuit war-gaout amañ 'ta ! ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten,* pilpazañ, en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur pennpeul, ober strapenn, gedal mil bell, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, draskañ, draskal ; *tretet dem Hund nicht zu nahe,* arabat mont war-dro ar c'hi ; *ich will ihm nicht zu nahe treten,* n'em eus ket c'hoant da chifañ anezhañ (d'e feukañ, d'e vroc'hañ, da lakaat dour en e laezh).
II. V.gw. (tritt / trat / ist getreten // hat getreten) : en em lakaat, mont, dont.
1. an : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] tostaat ouzh ; *ans Fenster (an das Fenster) treten,* mont d'ar prenestr ; *an die Spitze der Aufständischen treten,* kemer penn an emsavadeg ; *an jemandes Stelle treten*, kemer plas u.b., divankañ u.b., warlerc'hiañ u.b., gwiskañ chupenn u.b. ; *an Stelle einer Sache treten,* kemer plas udb, divankañ udb ; [dre skeud.] *ans Licht treten,* dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez en deiz anat.
2. auf : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] mont war ; *auf den Balkon treten,* mont war ar pondalez-diavaez (Gregor), mont war ar balkon ; *auf der Stelle treten,* **a)** pilpazañ, pavata, [dre skeud.] na vont tamm war-raok ; **b)** [kezeg] karnata, pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal ; **c)** [lu] skeiñ ar paz ; *der Schweiß trat ihm auf die Stirn,* krog e oa ar c'hwezenn da bizennañ war e dal ; *er ist ihr auf die Füße getreten,* breset en doa he zreid ; *das Pferd ist ihm auf den Fuß getreten,* kerzhet en deus ar marc'h war e droad ; [dre skeud.] *auf jemandes Seite treten,* mont (sevel) en un tu gant u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.
[*verb skoazell* **sein** *pe* **haben** : ist getreten / hat getreten] : *auf die Bremse treten,* pouezañ war troadikell ar frouen, pouezañ war an droadikell stardañ, pouezañ war troadikell ar starderez, frouenañ, stardañ, skurzhiñ ; *auf die Pedale treten,* kampilhal, troadikellañ.
3. aus : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] kuitaat, mont er-maez eus ; *aus der Tür (aus dem Haus) treten,* mont

er-maez ; *aus der Reihe treten,* mont er-maez eus ar renk, kuitaat e renk ; *aus den Ufern treten,* dic'hlannañ, distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ, mont a-zioc'h ar riz.
4. hinter : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] steuziañ, mont a-dreñv da, mont da skoachañ a-dreñv da ; *hinter den Vorhang treten,* mont a-dreñv d'ar rideoz ; *der Mond trat hinter die Wolken,* mont a reas al loar da vouchañ.
5. in : [*verb skoazell* **sein :** ist getreten] mont e-barzh ; *ins Haus treten,* mont e-barzh an ti ; *in die Spionageabwehr treten,* emouestlañ e servijoù an enepspierezh ; *in sein 20. Lebensjahr treten,* bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz ; *die Wache trat ins Gewehr,* ar warded a reas an enorioù gant o armoù ; *die Tränen traten ihm in die Augen,* daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas an dour en e zaoulagad, dourenniñ a reas e zaoulagad ; *in den Vordergrund treten,* **a)** dont war wel ; **b)** [dre skeud.] bezañ lakaet en araog ; [dre skeud.] *in Verbindung mit jemandem treten,* mont e darempred gant u.b., skoulmañ darempred gant u.b. ; *in Verhandlungen treten,* boulc'hañ kendivizoù, digeriñ kendivizoù, kregiñ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg ; *in Beziehung treten,* mont e darempred ; *in Erscheinung treten,* mont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diwanañ ; *in die Ehe treten,* dimeziñ, eurediñ ; *in ein Amt (in einen Dienst) treten,* mont en e garg, kemer e garg ; *in den Ruhestand treten,* dont war e leve ; *in den Streik treten,* diskregiñ diouzh al labour, ober un harz-labour ; *jemandem in den Weg treten,* **a)** stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] sevel e gouloù u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b., diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., kontroliañ u.b., enebiñ ouzh u.b. ; *ins Leben treten,* dont war wel, en em ziskouez, kregiñ, diwanañ ; [gwir] *in Kraft treten,* bezañ lakaet da dalvezout, dont da dalvezout, entalvoudegañ, mont e talvoud, mont e talvoudegezh ; *in Aktion treten,* stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war-wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, emellout.
[*verb skoazell* **haben** : hat getreten] : plantañ un taol troad gant ; *jemandem (jemanden) in den Hintern treten,* lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv ; *er hat ihm in den Bauch getreten,* plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof.
6. über : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] mont er-maez eus ; *der Fluss tritt über die Ufer,* dic'hlannañ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.
7. unter : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] mont da-douez, mont dindan ; *mitten unter die Leute treten,* mont da-douez an dud ; *unter das Vordach treten,* mont dindan an apoueilh ; *ich wage nicht, ihm unter die Augen zu treten,* ne gredan ket mont en e zaoulagad (Gregor), ne gredan ket en em ziskouez dezhañ ; *unter die Waffen treten,* kemer an armoù (Gregor), kregiñ en armoù, pegañ en armoù.
8. vor : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] dont war wel ; *vor jemanden treten (jemandem vor die Augen treten),* mont (a-benn-kaer) d'u.b. ; *vor den Spiegel treten,* mont d'ar melezour, sellet ouzhor an-unan er melezour.
9. zu : [*verb skoazell* **sein** : ist getreten] mont davit, mont etrezek, mont da-geñver, mont etramek ; *alle sollen zu mir treten,* dedostait holl gwitibunan ; *zur Seite treten,* mont a-gostez (Gregor), ober plas, ober lec'h, mont diwar hent, mont diwar an hent, mont a-ziwar hent, mont a-ziwar an hent, ober hent, digeriñ hent, tec'hel diwar hent, tec'hel diwar an hent, tec'hel a-ziwar hent, tec'hel a-ziwar an hent, mont war ar c'hostez, diac'hubiñ an hent, reiñ hent (lec'h, plas), mont da glask kostez an hent, reiñ plas d'u.b. da dremen, distreiñ diwar hent u.b., tec'hel diwar hent u.b., mont diwar hent u.b.
III. V.k.e. (tritt / trat / hat getreten) :
1. kas en-dro ; *die Pedale treten,* kampilhal, troadikellañ ; *die Bälge treten,* c'hwezañ aer e tuellennoù an ograoù, kas meginoù an ograoù en-dro, meginat ; *den Takt treten,* bommañ ar mentad gant an treid (Gregor), skeiñ ar ventadurezh gant an treid.
2. flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ ; *etwas mit Füßen (unter die Füße) treten,* bresañ (mac'hañ, flastrañ, kalemarc'hiñ, pilpazañ, pladañ) udb ; *Trauben treten,* foulañ rezin, fraeañ rezin gant e dreid, mac'hañ ar rezin, jaodriñ, moustrañ ar rezin gant e dreid ; *er hat ihn in den Bauch getreten,* plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof ; *einen Weg treten,* digeriñ hent, fraeañ (pilat) un hent (Gregor) ; *sich (t-d-b) einen Dorn in den Fuß treten,* tapout un draen en e droad, pakañ un draen en e droad, mont d'an-unan un draen en e droad ; *das Pflaster treten,* redek ar straedoù, lardañ ar pavez tu bennak, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, lugudiñ, c'hwileta, ruzañ (e dreid), ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, chom da logota, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; *sich einen Splitter in den Fuß treten,* mont d'an-unan ur skilfenn en e droad ; *sich wund treten,* tapout goulioù en e dreid dre forzh bale, bezañ sabaturet, tapout klogorennoù en e dreid dre forzh bale, tapout filboc'hennoù en e dreid o vale kalz ; *seine Schuhe schief treten,* ralegiñ, kas e votoù da fall, uzañ e votoù, torkuliñ e votoù ; [dre skeud.] eine *Sache breit treten,* displegañ udb a-hed hag a-dreuz, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), hiraat e gaoz, rouestlañ e gaoz gant ur bern komzoù diezhomm, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar evit displegañ udb ; *jemandes Namen in den Schmutz treten,* kas da goll (kailharañ) enor u.b., kas brud u.b. da ludu, kas da fall enor u.b., druilhañ u.b. er c'hailhar, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar.
Treter g. (-s,-) : **1.** breser g., mac'her g., moustrer g., flastrer g., kalemarc'her g., pilpazer g. ; **2.** [ograou] paotr ar vegin g. ; **3.** P. kozh votez b., gagn b., botez c'hros b., logenn b., bag g.

Trethebel g. (-s,-) : troadikell b., loc'h troadikellek g.
Tretkufe b. (-,-n) : beol evit mac'hañ ar rezin b.
Tretkurbel b. (-,-n) : brec'henn an droadikell b., kambli b.
Tretkurbellager n. (-s,-) : kamblier g.
Tretmaschine b. (-,-n) : P. kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., kozh bisiklet g.
Tretmine b. (-,-n) : [lu] min enepden g.
Tretmühle b. (-,-n) : **1.** traouilh dre daboulin g. ; **2.** P. tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., labourioù standur lies. ; *immer in der gleichen Tretmühle stecken,* ober e dammig reuz pemdeziek, chom da vreinañ en e voazioù kozh, chom da ginviañ en e voazioù kozh, chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez.
Tretrad n. (-s,-räder) : [tekn.] traouilh dre daboulin g.
Tretroller g. (-s,-) : troterezig troadikellek b., troadikenn droadikellek b.
Tretwerk n. (-s,-e) : **1.** traouilh dre daboulin g. ; **2.** kamblier g.
treu ag. : **1.** leal, feal, feleun, frank, fidel, gwirion, onest ; *treue Liebe,* karantez e pep degouezh b., karantez leal e pep tra b., karantez dalc'hus b., karantez wirion b. ; *treuer Sohn,* mab kar d'e dud g. ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben,* dalc'het en doa mat da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu,* ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomin d'ar gomunouriezh ; *er war dem König treu geblieben,* chom a reas gwirion d'e roue ; *seinem Schwur treu bleiben,* delc'her mat d'e le, chom feal d'e le, chom gwirion d'e le ; *der Familientradition treu bleiben,* heuliañ e ouenn ; *der Wahrheit nicht treu bleiben,* mont en tu all d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, lakaat war ar barr, mont amplik ganti (dezhi) ; *er ist sich selbst treu,* ober a ra hervez e vennozhioù, fidel eo d'e reolennoù a vuhez, fidel eo oc'h ober diouzh e reolennoù a vuhez, delc'her a ra d'e reolennoù a vuhez, heuliañ a ra fidel e reolennoù a vuhez ; *eine treue Seele,* un den leal e pep tra g., un den fidel evel un alc'hwez g., un den feal evel un alc'hwez g. ; **2.** [dre astenn.] *treue Wiedergabe,* drevezadur heñvel-mik (peurheñvel) ouzh an dra orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; **3.** [gwir] *zu treuen Händen,* e daouarn un den a fiziañs, etre daouarn un abienner.
Treubruch g. (-s) : felloni b., trubarderezh g., yudazerezh g.
treubrüchig ag. : reneat, renavi, fell, trubard, ganas, yud, treitour.
treudoof ag. : nouch, magn, diot, loñsek, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi ; *treudoofe Blicke,* loñsoù lies., selloù loñsek lies.
Treue b. (-) : **1.** fealded b., fealder g., feleunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., feiz b., eeunded b., eeunder g., eeunder a galon, spered a eeunder g. ; *gegenseitige Treue,* kenlealded b., kenlealder g. ; *jemandes Treue auf die Probe stellen,* arnodiñ fealded u.b., temptañ lealded u.b., arnodiñ u.b., lakaat lealded u.b. en amprou ; *jemandem die Treue halten,* chom feal d'u.b., chom gwirion d'u.b., mirout e feiz ; *jemandem die Treue brechen,* trubardiñ u.b., terriñ e feiz ; **2.** kewirded b. ; *die Treue der Wiedergabe,* peurheñvelidigezh an drevezadur b., kewirded an eilad b. ; **3.** *meiner Treu !* e feiz ! feiz da'm Doue ! feiz da Zoue ! m'en tou ! war va feiz ! ; *in aller Treue (auf Treu und Glauben),* hep soñjal e droug, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *ohne Treu und Glauben,* na respet na sakr na disakr, hep feiz na reizh.
Treueid g. (-s,-e) **/ Treuegelöbnis** n. (-ses,-se) : le a fealded g.
Treueprämie b. (-,-n) **/ Treuerabatt** g. (-s,-e) : [kenwerzh] distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.
Treueschwur g. (-s,-schwüre) : le a fealded g.
Treugeber g. (-s,-) : fizieger g.
treugesinnt ag. : eeun a galon, leal, feal, fidel, frank, didro, diouzhtu.
Treuhand b. (-) **/ Treuhandanstalt** b. (-,-en) : Treuhand b. ; [*ensavadur ofisiel e karg eus ar prevesadur war an dachenn a zo bet ar Republik Demokratel Alaman*].
Treuhänder g. (-s,-) : fizieged g. [*liester* fiziegidi].
Treuhänderin b. (-,-nen) : fiziegedez b.
treuhänderisch ag. : fiziek, leek.
Treuhandgesellschaft b. (-,-en) : kevredad fiziek g., fizgevredad g., kevredad fizieget g.
Treuhandschaft b. (-) : *unter Treuhandschaft stehen,* bezañ dindan mererezh ur fizieged.
treuherzig ag. : **1.** kalonek, hegarat, fizius, fiziek, eeun a galon ; **2.** [dre astenn.] nouch, magn, loñsek, eeun betek re, hegredik, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi.
Treuherzigkeit b. (-) : **1.** fiziañs b., kred g., eeunder a galon g. ; **2.** [dre astenn.] eeunded b., eeunegezh b., regredoni b., hegredoni b.
treulich Adv.: gant fealded, gant lealded, leal, feal, fidel.
treulos ag. : dileal, difeal, dieeun, dizeeun, diwirion, diwir, fell, ganas, gidas, yudas, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, furluok, valigant, dizalc'h, makiavelek, makiavelel, treitour evel un Tregeriad ; *treuloser Freund,* mignon diwirion g., mignon fell g. ; *treulose Person,* ganaz g., toc'hadenn b. ; *das ist ein treuloser Geselle,* hennezh a zo e galon ur puñs don a drubarderezh.
Treulosigkeit b. (-) : difealded b., dilealded b., diwirionded b., felloni b., yudazerezh g., judazerezh g., barad g., dieeunded b., dieeunder g.
Treunehmer g. (-s,-) : fizieged g. [*liester* fiziegidi].
Triade b. (-,-n) : **1.** triad g. ; **2.** [lenn.] triadenn b. [*liester* triadoù] ; **3.** [armerzh] trikon g.
Triangel g. (-s,-) / b. (-,-n) / n. (-s,-) : [sonerezh] sklintell g., tric'horn g.
Triangulation b. (-,-en) : [mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.
triangulieren V.k.e. (hat trianguliert) : [mat.] tric'hornegañ.
Triangulierung b. (-,-en) : [mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.
Triarer g. (-s,-) **/ Triarier** g. (-s,-) : [istor] triariour g.
Trias b. (-) : **1.** triad g. ; **2.** [douar.] trias g.
Triasgebirge n. (-s,-) : furmadur triasek g.
Triathlon n./g. (-s,-s) : [sport] triatlon g.
Tribadie b. (-) **/ Tribadismus** g. (-) : tribadiezh b.
tribulieren V.k.e. (hat tribuliert) : [kozh] trubuilhañ, tarabazhiñ, pigosat, feukañ, hegal, hegañ, gwallgas,

anoaziñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, trabasat, darbariñ, atahinañ, ober an heg gant u.b.
Tribun g. (-s/-en,-en/-e) : [istor] tribun g.
Tribunal n. (-s,-e) : lez-varn b., kador-varn b.
Tribunat n. (-s,-e) : tribuniezh b.
Tribüne b. (-,-n) : **1.** [sport] tribunell b., derezioù lies. ; **2.** leurenn-brezeg b.,
Tribut g. (-s,-e) : **1.** truaj g. ; *jemandem einen Tribut zahlen, jemandem seinen Tribut entrichten,* paeañ an truaj d'u.b. (Gregor) ; **2.** [der skeud.] *einer Sache (t-d-b) Tribut zollen,* rentañ enor d'udb.
tributär ag. : dindan truaj u.b.
Tributeintreiber g. (-s,-) : truajer g.
tributpflichtig ag. : dindan truaj u.b.
Tributzahler g. (-s,-) : truajad g.
Trichine b. (-,-n) : [loen., mezeg.] trikin str., preñv gourc'he g.
Trichter g. (-s,-) : **1.** founilh g., trezer g., kern b., kargouer g. ; **2.** *Granattrichter,* toull obuz g. ; **3.** *der Trichter einer Kaffeemühle,* kern ur vilin-gafe b. ; **4.** [dre heñvel.] korn-youc'hal g.; **5.** [menez-tan] toull-diskarg g., krater g. ; **6.** *Trichter eines Blechblasinstruments,* founilh ur benveg seniñ dre c'hwezh g. ; *der Trichter der Klarinette,* founilh ar glerinell g. ; **7.** [goapaus] *der Nürnberger Trichter,* hentenn bedagogiezh a rofe tu a-hervez da lakaat ar skolidi divarrek da zeskiñ mat b. ; [dre fent] *auf den Nürnberger Trichter kommen, auf den Trichter kommen, auf den richtigen Trichter kommen,* kavout poell d'e gudenn, dont da gompren, kavout e bleg ; *das bringt uns auch nicht auf den Trichter,* n'omp ket avañsetoc'h gant se, n'omp na gwell na gwazh a se, n'omp ket gwell a se, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp ket savetoc'h bremañ gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *jemanden auf den richtigen Trichter bringen,* lakaat u.b. war an tres, lakaat u.b. war an hent mat, diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. da gompren udb, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b.
trichterförmig ag. : a-stumm gant ur founilh, a-stumm gant un trezer, stummet evel ur founilh, stummet evel un trezer, e doare un trezer, e doare trezerioù, a-zoare gant ur founilh, a-zoare gant founilhoù, a-seurt gant ur founilh, a-seurt gant founilhoù.
Trichtermündung b. (-,-en) : [douar.] aber b./g.
trichtern V.k.e. (hat getrichtert) : founilhañ, trezeriañ, trezennañ, entonniñ.
Trichteröffnung b. (-,-en) : **1.** genoù ar founilh g. ; **2.** [menez-tan] toull-diskarg g., krater g.
Trichterstiel g. (-s,-e) : gar ar founilh b.
Trichterwinde b. (-,-n) : [louza.] ipomeenn b. [*liester* ipomeed].
Trick g. (-s,-s) : korvigell b., itrik g., finesa b., ijin g., gwidre g., troidell b., tun g., filenn b., troidenn b., trokell b., siklezon b., stek g., touellaoz g./b., trucherezh g., moliac'h g., touell g., troadenn b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., strobinell b., kalvezad g., ardivinkoù lies., ard g. ; *fauler Trick, übler Trick,* bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *er hat Tricks auf Lager,* hennezh a zo itrikoù tout, hennezh en deus itrik, hennezh a zo louarn, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo tro en e laezh, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, hennezh a zo leun a widre, ardoù en deus ouzhpenn unan, un ard a zen eo hennezh, pegen louarn eo hennezh !
Trickaufnahme b. (-,-n) : [film] touellaozidigezh b., manaozerezh g., manaozad g., touellaoz g./b.
Trickbetrug g. (-s) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinellerezh g., strobinell b.
Trickbetrüger g. (-s,-) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobineller g., taper g., paker g.
Trickbetrügerin b. (-,-nen) : c'hwiblaerez widreüs b., c'hwiblaerez korvigellek b., korvigellerez b., troidellerez b., tromplerez b., strobinellerez b., taperez b., pakerez b.
Trickdieb g. (-s,-e) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobineller g., taper g., paker g.
Trickdiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinellerezh g., strobinell b.
Trickfilm g. (-s,-e) : film bevaat g., blivadenn b., P. tresadennoù-bev lies., skeudennoù-bev lies.
Trickkiste b. (-) : [tro-lavar] *ein Griff in die Trickkiste tun,* touellañ u.b. a-zevri, dastum an dud gant finesa, tennañ siklezonoù d'u.b.
trickreich ag. : korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, korvigellus, fin, gwidreüs, gwidilus, beskellek, louarn, itrikoù tout, leun a widre, korvigell en e gorf, ur sac'had korvigelloù gantañ, gwriet a finesaoù, kordet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, troidellek, troidellus, strobinellus.
tricksen V.gw. (hat getrickst) : korvigellañ, kavout an diluz, truchañ, troidellañ.
V.k.e. (hat getrickst) : en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, dienkañ, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zinec'hiñ, en em arat, en em sachañ ; *wir werden das schon tricksen,* gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e

vo un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil.

Trickser g. (-s,-) : taper g., paker g., toueller g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobineller g., c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., hinkin g.

Tricktaste b. (-,-n) : [sonenroller] stokell sonveskañ b.

Tricktrack n. (-s,-s) : c'hoari triktrak g.

Tridentinum n. (-s) : [relij.] sened-meur Trento g.

Triduum n. (-s,Triduen) **/ Triduum Paschale** n. (- -) **/ Triduum Sacrum** n. (- -) : [relij.] tridevezhiad g.

Trieb g. (-s,-e) : **1.** poulzad g., luzad g., barrad kalon g. ; [bred.] *libidinöser Trieb,* luzad libidinel g. ; **2.** anien b., bondoug g., doug g., doug-anien g., doug-natur g., pleg-natur g., lusk g., luskidigezh b., keflusk g., darluskidigezh b., broud g., gouenn b. ; *Geschlechtstrieb,* anien ar paradur b., anien-gouennañ b., anien d'en em barañ b., doug d'ar gouennañ g., doug d'en em barañ g., anien revel b., c'hoant g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g. ; *Selbsterhaltungstrieb,* anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g. ; *krankhafter Trieb,* mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., follezh b. ; *entgegengesetzte Triebe,* luzadoù kenniñvel lies. ; **3.** *aus eigenem Trieb*, dioutañ e-unan, diouzh e benn e-unan ; **4.** *sinnlicher Trieb,* c'hoantegezh b. ; *seinen Trieben nachgeben,* na vezañ mestr d'e blegoù fall, en em lezel da vont d'ar c'hoantegezhioù fall, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall, mont da-heul, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; **5.** *Viehtrieb,* tremenidigezh chatal b. ; **6.** [dre astenn.] tropell g., tropellad g., bagad g. ; **7.** [louza.] nevez str., nevezenn b., broñs g./str., broñsenn b., broust str., broustenn b., kellid g., kreskenn b., kresk g., bount g., bountadenn b., taol g., taolad g., taoladenn b., astaol g., poulzadenn b., poulz str., poulzenn b., lañsadenn b., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., morgoad g., struj str., drailh g., bann g. ; *voll Triebe,* strujek ; **8.** [dre astenn.] nerzh struzhel g., nerzh poulzañ g., nerzh kreskiñ g.

Triebabfuhr b. (-) : gwalc'hadur ar c'hoantoù anien g., kontantamant ar c'hoantoù anien g.

Triebel g. (-s,-) : [tekn.] kuzh-tachoù g., bounter g.

Triebfeder b. (-,-n) : **1.** gwinterell b. ; **2.** [dre skeud.] dougad g., lusk-oberiañ g., kuzhabeg g., abeg g., broud g., atiz g., poulz g., loc'her g., lusker g.

triebhaft ag. : **1.** dre anien, diwar anien, diouzh reizh an natur, luskidik, darluskidik, darluskek, darluskel ; **2.** troet gant an traoù rev, na vez ken soñj nemet feskenniñ gantañ, serc'hvreat, maniak, maniakel.

Triebhaftigkeit b. (-) : luskidigezh b., darluskidigezh b., darluskegezh b., atiz an anien g. / poulz an anien g. (Gregor).

Triebhammer g. (-s,-hämmer) : dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g.

Triebhandlung b. (-,-en) : [bev.] emzalc'h diwar anien g.

Triebkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g. nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; **2.** [dre skeud.] loc'her g., lusker g., marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b.

Triebleben n. (-s) : [brederouriezh] buhez diwar anien b.

Triebrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod kefloc'hañ b. ; *das Triebrad treibt die Maschine,* ar rod luskañ (ar rod kefloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro

Triebsand g. (-s) : bouktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str.

Triebschraube b. (-,-n) : biñs-tro b., biñs b.

Triebstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Triebtäter g. (-s,-) : serc'hvread g., maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebtäterin b. (-,-nen) : serc'hvreadez b., maniakez revel b., argadourez revel b., tagerez revel b.

Triebverbrechen n. (-s,-) : torfed revel g., argad revel g., tagadenn revel b.

Triebverbrecher g. (-s,-) : torfedour revel g., maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebwagen g. (-s,-) : [treuzdougen] michelin g., karrdren g., emerluskerez b., emluskerez b., kefluskerez b.

Triebwagenzug g. (-s,-züge) : [treuzdougen] michelin g., karrdren g., P. tren patatez g., tren karotez g.

Triebwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr dornikell g.

Triebwerk n. (-s,-e) : **1.** rodaoueg b., gwikrefre b., P. sardonenn b. ; **2.** [kirri-nij] dazloc'her g., reaktor g. ; **3.** [fuzeennoù] erlusker g., poulzerez b., poulzell b.

Triebwerksausfall g. (-s,-ausfälle) : [nij.] streñjadenn reaktor b., sac'hadenn dazloc'her b.

Triebwerksgondel b. (-,-n) : [nij.] kavell dazloc'her g., karter reaktor g.

Triebwerkslager n. (-s,-) : [tekn.] kador dazloc'her b., kador reaktor b.

Triebwerksschub g. (-s,-schübe) : [nij.] nerzh bount un dazloc'her g., nerzh bount ur reaktor g., nerzh erluskañ un dazloc'her g., nerzh erluskañ ur reaktor g.

Triebzeit b. (-,-en) : [louza.] mare ar strujañ g.

Triefauge n. (-s,-n) : lagad dourennek g.

triefäugig ag. : dourennek ; *triefäugig sein,* dourenniñ ; *triefäugig werden,* dont da zourenniñ, sevel (dont) dour en e zaoulagad.

Triefäugige(r) ag.k. g./b. : dourenneg g. [*liester* dourenneien].

triefen V.gw. (triefte // troff / ist getrieft // hat getrieft / hat getroffen // ist getroffen) : **1.** (ist) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ ; *das Regenwasser troff (triefte) vom Dach,* deverañ a rae ar glav eus an doenn takenn-ha-takenn ; *ihm trieft der Speichel aus dem Mund,* ar c'hlaourenn a ziver diouzh e c'henoù, ur c'hlaourenn (ur vabouzenn) a zo ouzh e c'henoù, emañ glaour o tont e-maez e c'henoù, glaour a zo ouzh e c'henoù, babouz a zo ouzh e veg, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ) a ra ; *der Schweiß trieft ihm von der Stirn,* c'hweziñ a ra ken na zever an dour

dioutañ (Gregor), dourc'hwez a zever diouzh e dal, an dourc'hwez a red dioutañ, emañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o tiruilhal, o teverañ) diouzh e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal ; **2.** (hat) : *vor Schweiß triefen,* bezañ beuzet en e c'hwez, bezañ leizh gant ar c'hwezenn, bezañ c'hwez-dour-dispenn, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl), diruilhal ar c'hwezenn diwar an-unan (diouzh an-unan) ; *die Augen triefen mir,* dourenniñ a ra va daoulagad, me a sav (dont a ra) dour em daoulagad ; *die Nase trieft ihm,* an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, un dourenn a zo ouzh penn e fri, glaourenniñ a ra e fri ; *seine Kleider trieften (waren triefend) vor Wasser,* e zilhadoù a ziruilhe an dour diouto, ne oa ket un neudenn sec'h dindanañ ; *von Regen triefend,* gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb-holl, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, trempet evel bara soubenn, neudenn sec'h ebet dindanañ ; **3.** [dre skeud., goapaus] (hat) : *vor Weisheit triefend,* leun a furnez, ar seurt a vez o werzhañ.

Triefen n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

triefig ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ, takennus, strilhus.

Triefnase b. (-,-n) : **1.** buredenn b., burudig g., fri birous g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; ; **2.** [dre skeud.] pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g.

triefnasig ag. : birous, mic'hiek, klitennek, buredennek, stervennek.

triefnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.

Triel g. (-s,-e) : [loen.] bourlagad g. [*liester* bourlagaded].

Triennium n. (-s,Triennien) : tribloazhiad g.

Trient n. : **1.** [kêr] Trento b. ; **2.** *Provinz Trient,* proviñs Trento b.

Trier n. : Trier b.

Triere b. (-,-n) **/ Trireme** b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g.

triezen V.k.e. (hat getriezt) : P. tarabazhiñ, pigosat, feukañ, hegal, hegañ, gwallgas, anoaziñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, atahinañ, trabasat, darbariñ, ober an heg gant u.b.

Trifolium n. (-s,Trifolien) : [louza.] melchon str.

Triforium n. (-s,Triforien) : [tisav.] triforiom g., hent-tro g., garidoù lies.

Trift b. (-,-en) : **1.** pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ g. ; **2.** hent-tremen ar chatal g. ; **3.** [merdead.] redenn b., red-mor g., froud-vor b., morfroud b., driv g.

triften V.gw. (ist gedriftet) : **1.** [merdead.] mont d'an driv, drival, drivañ, diruzañ, mont gant red an dour ; **2**. [koad] bezañ war-neuñv, neuñviñ.

Triftgerechtigkeit b. (-) : *die Triftgerechtigkeit,* gwir ar beurvan g., gwir ar peuriñ g., ar gwir da gas e chatal da vaez g.

triftig ag. : **1.** diflach, dres, a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a gouezh mat, dibab, dereüs, gwir, gwiriek, dik, perzhek, kantrat, talvoudek, a zoare, hag a sko mat, soliet, peurdrec'h, reizhpoell ; *ein triftiger Grund*, ur gwir abeg g., un abeg diflach g., un abeg na c'haller ket toullañ dindanañ g., un abeg na c'haller ket diarbenn g. ; *triftige Gründe ins Gefecht führen,* degas arguzennoù a-feson ; *diese Lehrsätze sind triftiger,* ar gwirionezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; **2.** [merdead.] war-neuñv, hag a ya d'an driv, diberc'henn.

Triftigkeit b. (-) : reizhded b., gwirionded b., gwiriegezh b., reizhidigezh b., dereüster g., rikelezh b., kantraded b., perzhegezh b., reizhpoellegezh b.

Triglyph g. (-s,-e) **/ Triglyphe** b. (-,-n) : [tisav.] triglif g., teirroudenn b.

Trigonometrie b. (-) : [mat.] trigonometriezh b., tric'hornventouriezh b.

trigonometrisch ag. : [mat.] trigonometrek, tric'hornventouriel.

Trikolore b. (-,-n) : banniel triliv g., triliv g.

Trikot[1] n. (-s,-s) : **1.** [sport] roched g./b., krez g., sae b. ; *gelbes Trikot,* roched melen g., roched velen b., krez melen g., chupenn velen b. ; **2.** [dañs] justenn b.

Trikot[2] g./n. (-s,-s) : stamm g., broed g.

Trikotage b. (-,-n) : stammenn b., lienaj stamm g., danvez Jersey g.

Triller g. (-s,-) : **1.** [sonerezh] fringol g., fringolenn b. ; **2.** [dre Skeud.] P. *einen Triller unterm Pony haben,* bezañ un tammig droch en e benn, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ laban, bezañ ur penn droch eus an-unan.

Trillern n. (-s) : **1.** fringolioù lies., fringoloù lies., fringoliñ g. ; **2.** [laboused] tiriliañ g., geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù lies., mouezh al laboused b.

trillern V.gw. (hat getrillert) : **1.** fringoliñ, kanañ, mouskanañ ; **2.** filiennañ ; **3.** [laboused] tiriliañ, richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ.

Trillerpfeife b. (-,-n) : sut boulig g., sutell voulig b., c'hwitell voulig b.

Trillion b. (-,-en) : trilion g.

Trilogie b. (-,-n) : trifezh g., trilogiezh b.

Trimaran g. (-s,-e) : [merdead.] tric'houc'h g., trimaran g.

Trimester g. (-s,-) : trimiz g., trimiziad g., trimizvezh g., trimizvezhiad g.
Trimeter g. (-s,-) : [barzh.] trimentad g.
Trimm g. (-s) : [merdead.] stabilder ul lestr pa vez war-neuñv g., azez ur vag g.
Trimm-dich-Pfad g. (-s,-e) : [sport] hentad yec'hed g.
trimmen V.k.e. (hat getrimmt) : **1.** [kirri-nij, merdead.] renkañ klenk, klenkañ, kargañ klenk ; **2.** [merdead.] *Kohlen trimmen,* kargañ glaou ; **3.** [chas] touzañ, troc'hañ e vlev da ; **4.** embregañ, embreger, pleustriñ, gourdonañ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn.
V.em. : **sich trimmen** (hat sich (t-rt) getrimmt) : P. trevelliñ un tamm bennak, embreger (gourdonañ) e gorf, gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger.
Trimmer g. (-s,-) : **1.** [merdead.] martolod ar sont g., klenker g. ; **2.** [sport] pleustrer g.
Trimmruder n. (-s,-) : [nij.] stalaf kevassaver g., stabilaer g.
Trimmtank g. (-s,-s) : [merdead.] beol azez b., beol greizañ b.
Trimmung b. (-,-en) : [merdead., nij.] kevassav g.
Trine b. (-,-n) : **1.** *dumme Trine,* penn sot (skort, divoued, goullo) g., sodez b., sodenn b., genaouegez g., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., louadez b., bleupez b., loukezenn b. ; **2.** P. pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.
Trinitarier g. (-s,-) : [relij.] treindedad g.
Trinitarismus g. (-) : [relij.] treindedouriezh b.
Trinitarist g. (-en,-en) : [relij.] treindedour g.
Trinität b. (-) : [relij.] Treinded b. ; *die drei göttlichen Personen der Trinität,* tri ferson an Dreinded lies.
Trinitatis : *Sonntag Trinitatis,* Sul an Dreinded g.
Trinitrotoluol n. (-s) : trinitrotoluen g., TNT g., tolit g.
trinkbar ag. : mat da evañ, evadus, bevezadus.
Trinkbecher g. (-s,-) : gob b., gobed b., gobeled b.
Trinkbrunnen g. (-s,-) : bonn-dour g.
trinken V.k.e. / V.gw. (trank / hat getrunken) : **1.** evañ, lonkañ, dourañ, lipat, tasadiñ, potevat, charreat, chopinat, chopinata, kleuzañ gwer, klukañ, lopañ, riñsañ, kargañ e gof, flipañ ; *gierig trinken,* evañ sec'hek, evañ rankles, evañ lamprek, evañ a-rafoll ; *mäßig essen und trinken,* bezañ moder en debriñ hag en evañ, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat war an debriñ hag an evañ ; *aus einem Glas trinken,* evañ diouzh ur werenn ; *aus der Flasche trinken,* evañ diouzh gouzoug ar voutailh, evañ a-stag-penn, evañ a-stok-penn, evañ toupik, evañ ouzh e benn ; *aus dem Fass trinken,* bezañ oc'h evañ diouzh an donell, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù ; *etwas trinken,* evañ ur banne bennak, kemer ur banne bennak ; *ich trinke gern Milchkaffee,* me a gar ar c'hafe laezhek ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee,* gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *das Glas leer trinken (das Glas austrinken),* riñsañ (disec'hañ, goullonder, goullonderiñ, peurevañ) e werenn ; *eine Tasse Kaffee trinken,* evañ un tasad (un dasennad) kafe ; *wollen Sie was zu trinken ?* hag un dra bennak ho po da evañ ? ur banne bennak a yelo ganeoc'h ? ; *Weißwein zum Fisch trinken,* evañ gwin gwenn gant ar pesked, glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *ich würde gern etwas Warmes trinken,* ur banne traoù tomm a zafe ganin ; *trinkt so etwas nicht !* n'it ket d'an evaj-se ! n'it ket war an evaj-se ! ; *der Säugling trinkt,* denañ a ra ar poupig ; *nichts trinken, kein Tröpfchen trinken,* na evañ takenn ; *er trinkt gern (stark),* plijout a ra e vanne dezhañ, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zistag banneoù, hennezh a chopin start, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a zo kreñv war ar boeson, hennezh a zo kreñv war an evañ, evañ a ra brav, evañ a ra kreñv, hennezh a zo un den reizh da evañ, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, evañ a ra hardizh, evañ a ra kaer, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a garg e doull, hennezh a oar distagañ banneoù, ned a ket fall an evañ gantañ, ne vez pell o tisec'hañ gwer, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen ; *er hat jetzt genug getrunken !* trawalc'h ! propik 'zo bet ! ; *er hat übergenug getrunken,* evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *er hat zu viel getrunken,* diwar re emañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken,* paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *er trank allzu gern einen Schluck,* hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken,* evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *er trinkt nur immerzu,* ne ra ken tra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, tremen a ra e amzer o kleuzañ gwer, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er trinkt immer mehr, er trinkt immer stärker,* gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *er trinkt gern ein Gläschen Wein,* plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, e werennad win a ya gantañ ; *einen (eins) trinken,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, tapout ur banne, tapout ur chopinad, tagañ ur chopinad, lipat ur chopinad, lipat ur banne, lipat ul loaiad, pakañ ur podad, tarzhañ unan, evañ un tasad, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, chikañ ur glabous, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn, chopinata ; *einen zweiten trinken,* eilbanneañ, adouilhañ ; *ich würde gern einen (eins) trinken,* ul lipadenn (ur banne) a yelo ganin, ur banne a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bremañ ; *kommt ! wir trinken eins !* deomp da gemer pep a

lomm ! ; *ohne einen Schluck zu trinken,* war ar sec'h ; *tüchtig trinken,* evañ ur pikol lampad, banneata, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer, kargañ, chopinat start, distagañ banneoù ; *über den Durst trinken,* evañ en tu all d'e sec'hed, trezennañ, pintal, kleuzañ gwer, kargañ un tammig re, lonkañ forzh banneoù, lonkañ forzh, distagañ banneoù ; *sich einen Rausch trinken,* mezviañ, mezviñ, toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, evañ un tammig re, ober pant, ober ur c'horfad, ober un tortad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, evañ a c'hoari gaer ; *sich voll trinken,* kargañ betek ar barr, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout ur revriad (ur c'horfad, ur c'hofad, un tontonad, ur picherad, un toullad, un tortad, ur ribodad, ur garg), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, peurechuiñ e gofad ; *jemanden unter den Tisch trinken,* reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilho dindan an daol ; *sich Mut antrinken,* pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn ; *trinken wir auf dein Wohl !* evomp ur banne da'z yec'hed ; *auf jemanden trinken, auf jemandes Wohl trinken,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., trinkañ gant u.b. ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt,* kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *weder zu trinken noch zu essen bekommen,* chom hep tamm na banne, na gaout na tamm na banne nemet treid silioù ha divskouarn kelien ; *Haus, wo dem Gast nichts zu trinken angeboten wird,* ti sec'h g. ; **2.** euvriñ ; *die Erde trinkt Wasser,* euvriñ an dour a ra an douar ; **3.** [dre skeud.] *die Schönheit der Gegend in vollen Zügen trinken,* lonkañ gwalc'h e galon kaerder ar c'horn-bro.

Trinken n. (-s) : **1.** evañ g., everezh g., lonkadur g. ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder – an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; *der Durst vergeht beim Trinken,* evit terriñ e sec'hed n'eus ken tra d'ober nemet evañ, evañ eo ar gwellañ moaien da derriñ ar sec'hed ; *im Trinken Maß halten,* mont dousik d'an evajoù, mont goustad war an evajoù, evañ gant muzul, diskouez furnez e-keñver an evañ, bezañ moder en evañ, evañ dre voder, evañ gant moder, en em voullañ a-fet evañ ; **2.** mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivragnerezh g. ; *er neigt zum Trinken,* douget eo d'ar vezventi, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, techet eo da evañ, tuet eo da evañ, ur pleg bras en deus evit ar boeson, ur pleg en deus etrezek ar gwin, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo un den reizh da evañ, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kreñv eo war ar boeson, gwalldroet eo war ar boeson ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen,* hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn, n'eo ket evit dilezel an evaj, dizonañ ur c'hozh leue a zo diaes ; *das Trinken hat aus ihm ein menschliches Wrack gemacht,* poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson ; *jemandem das Trinken abgewöhnen,* divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezvier, dizonañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn, ober d'u.b. dilezel an evaj ; *er hat das Trinken aufgegeben,* ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.

Trinker g. (-s,-) : **1.** ever g. ; **2.** [dre astenn .] lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragn g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., kluker g., plomer g., trezer g., gwall ever g., ever sonn g., penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., gourlañchenn frank b., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *die Trinker,* ar vezvierien lies., P. marc'had an avu g.

Trinkerei b. (-,-en) : evadeg b., mezvadeg b.

Trinkerin b. (-,-nen) : **1.** everez b. ; **2.** [dre astenn .] lonkerez b., mezvierez b., boesonierez b., korfegez b., ivragnez b, torterez b., liperez b., kargadell b., staoterez b., trezerez b.

trinkfest ag. : *trinkfest sein,* dougen plaen, bezañ gouest da evañ kalz hep ma vefe anat ar boeson war an-unan, gouzout kargañ ha dougen ar samm.

Trinkgast g. (-s,-gäste) : ever g.

Trinkgefäß n. (-es,-e) : lestr-evañ g., kib b., hanaf g./b., bolenn b.

Trinkgelage n. (-s,-) : evadeg b., mezvadeg b.

Trinkgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g., gwenneg-a-chañs g., arc'hant-butun g. ; *viele Trinkgelder bekommen,* dastum un tamm mat a werzh-butun ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken, jemandem ein Trinkgeld in die Hand drücken,* reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b. ; *jemandem zwei Euro Trinkgeld geben,* reiñ daou euro d'u.b. e gwerzh ar butun.

Trinkglas n. (-s,-gläser) : gwerenn b.

Trinkhalle b. (-,-n) : evlec'h ur greizenn dourvezegiezh g., evlec'h ur c'hurdi dourvezegiezh g., evlec'h ur greizenn havgurañ g., ti-evañ g., sal-evañ b.
Trinkhalm g. (-s,-e) : plouzenn b. ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Trinkhalm aus einem Glas saugen,* sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn.
Trinkhorn n. (-s,-hörner) : korn-evañ g.
Trinklied n. (-s,-er) : son da evañ g.
Trinkkur b. (-,-en) : dourgur b., havgur b.
Trinkmilch b. (-) : laezh da evañ g., laezh died g.
Trinkröhrchen n. (-s,-) : korzenn evañ b.
Trinkschale b. (-,-n) : kib b., hanaf g./b., bolenn b.
Trinkspruch g. (-s,-sprüche) : yec'hedoù lies. ; *einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.
Trinkstube b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.
Trinkwasser n. (-s) : dour died g., dour mat da evañ g. ; *kein Trinkwasser !* an dour-mañ n'eo ket mat da evañ !
Trio n. (-s,-s) : triad g., trikon g., tribenveg g., triadenn b.
Triode b. (-,-n) : [skingomz] triod g., lamp triod g./b.
Triole b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] triverked g. ; **2.** [rev] c'hoari tri g., trikonerezh g.
Triolett n. (-s,-e) : [barzh.] triolet g.
Trip g. (-s,-s) : **1.** beaj b., troiadenn b., troiad b., tro b. ; **2.** [dramm] barr g., barrad g. ; *auf einem Trip sein,* bezañ leun-barr, bezañ barret ; **3.** [kevrinelezh, relij.] barr g., barrad g. ; *er ist auf einem Trip,* ar barr en deus kemeret anezhañ.
tripel- : tridoubl, tric'hement, tri-, teir-, … tri.
Tripel[1] g. (-s) : [maen] maen Tripoli g., tripoli g., kieselgur g.
Tripel[2] n. (-s,-) : [mat.] triac'h b.
Tripel[3] n. (-s,-) : [sport] taol tri g. ; *das Tripel erringen,* ober un taol tri.
Triphthong g. (-s,-e) : [yezh.] teirvogalenn b., triftongenn b.
Tripolitanien n. : [douar.] Tripolitania b., Tripolitana b.
Trippel g. (-s) : *sellit ouzh* **Tripel**[1].
trippeln V.gw. (hat getrippelt / ist getrippelt) : trotal, trotellat, tripal, piltrotal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *er trippelt,* piltrotat (trotellat) a ra, mont a ra d'ar piltrotig, mont a ra d'ar piklamm, mont a ra d'ar piklammig, mont a ra d'an drotig louarn, mont a ra a-bilpaz, mont a ra a-bilpazig, mont a ra d'ar pilpazig, skeiñ a ra buan e dreid en douar ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trippelte,* klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.
V.dibers. (hat getrippelt) : *es trippelt,* P. glav-kemener a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, litenniñ a ra, brein (lous) eo an amzer, amzer c'hleb a zo, lugachenniñ a ra, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav plaen, glav munut, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.
Tripper g. (-s,-) : [mezeg.] gonorreenn b., gonokokiezh b., blennorragiezh b., P. troazh-berv g., troazhañ-berv g., banne milourel g., bererezh g.
Triptychon n. (-s,Triptychen/Triptycha) : teirzaolenn b.
Triptyk n. (-s,-s) : [kirri, bigi] aotre enporzhiañ-adezporzhiañ teir follenn g., teirfollenn b.
Trireme b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g.
Trisektion b. (-) : teirrannañ g.
Triskel g./n. (-s,-) **/ Triskele** b. (-,-n) : triskell g., teiresker b.
triskelenförmig ag. : teiresker, e doare un triskell, e doare triskelloù.
trist ag. : dipitus, displijus ; *tristes Wetter,* amzer gudennek b., tristamzer b.
Tristan g. : Tristan g., Tristram g., Tristen g., Tristian g., Tristin g., Triston g., Trestan g.
Tritium n. (-s) : [kimiezh] tritiom g.
Triton g. (-en,-en) : **1.** [mojenn.] triton g., morzen g. [*liester* morzud], morgan g. [*liester* morganed] ; **2.** [stered.] Triton g.
Tritonshorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogen g. [*liester* meurgregin].
Tritt g. (-s,-e) : **1.** kerzhed g., paz g., pazenn b., kammed g./b. ; *einen falschen Tritt tun,* strebotiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, parvarchañ, ober ur c'hammed goullo ; *mit leisen Tritten,* skañv e gerzhed, a gammedoù mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, dilu e izili, dilu a gorf ; *einen leichten Tritt haben,* bezañ skañv e gerzhed, bezañ ahelet aes, bezañ likant, bezañ likant e rodoù, bezañ iziliet, bezañ iziliet aes, bezañ dilu e izili, bezañ dilu a gorf ; *mit festen Tritten,* sonn e gerzhed ; *einen festen Tritt haben,* bezañ sonn e gerzhed ; *jemandem auf Schritt und Tritt folgen,* delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhet) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b., bezañ atav war chouk u.b., ober ki bihan d'u.b., chom war seulioù u.b., dispenn roudenn u.b., dispenn roudoù u.b., lostañ u.b., bezañ atav e lagad war u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ war seulioù treid u.b. (Gregor) ; *Tritte hören,* klevet trouz bale, klevet un trouz bale.
2. taol troad g. [*liester* taolioù treid], taol botez g., botezad b., ruadenn b. ; *jemandem einen Tritt geben (versetzen),* plantañ un taol troad gant u.b. / distagañ un taol troad diouzh u.b. (Gregor), reiñ (distagañ, dic'hourdañ, disvantañ, diastenn) ur votezad d'u.b., disvantañ, diastenn) ur ruadenn d'u.b., difoeltrañ un taol botez gant u.b., diharpañ ur votezad gant u.b., distagañ un taol troad gant u.b., choukañ un taol troad d'u.b. ; *jemandem einen Tritt in den Hintern verpassen, jemandem einen Tritt in den Arsch verpassen,* botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b.
3. [lu] *Tritt fassen,* kerzhet a-gengammed, mont troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a baz mentet) gant ar re all, skeiñ ar paz ; *Tritt halten,* chom troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a-gengammed, paz-ouzh-paz, a baz mentet) gant ar re all ; *im Tritt !* troad-ouzh-troad ! troad-

ha-troad ! d'ar paz ingal ! skoit ar paz ! ; *ohne Tritt marschieren,* mont hep kadañs, terriñ ar gadañs.
Trittbrett n. (-s,-er) : skabell b., brich g., briched g., stleugenn b., stleug g., marchepi g.
Trittbrettfahrer g. (-s,-) : **1.** logagnan g., frikoter g., sacher d'e du g., rasteller g., koulzataer g. ; **2.** micherour anc'hweluniet g., micherour ansindikadet g.
Trittbrettfahrerin b. (-,-nen) : **1.** frikoterez b. sacherez d'he zu g., rastellerez b., koulzataerez b. ; **2.** micherourez anc'hweluniet b., micherourez ansindikadet b.
Trittleiter b. (-,-n) : skabell b., skabellenn b., divskeul b.
Triumph g. (-s,-e) : **1.** gourzrec'h g., peurdrec'h g. ; **2.** trec'hlid g. ; *im Triumph,* war-zoug, gant enor ; *im Triumph feiern,* degas war-zoug ha gant enor, lidañ war an ton bras.
triumphal ag. : **1.** trec'hlidel, trec'hlidek ; **2.** gourzrec'hel ; *triumphaler Erfolg,* berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.
Triumphator g. (-s,-en) : gourzrec'hour g., trec'hour meur g.
Triumphbogen g. (-s,-/-bögen) : bolz a enor b., bolz-enor b.
Triumphgeheul n. (-s) : cholori g., youc'hadeg da ezteuler levenez da-heul un trec'h b.
triumphieren V.gw. (hat triumphiert) : *über jemanden triumphieren,* trec'hiñ war u.b., gourzrec'hiñ war u.b.
triumphierend ag. : gourzrec'hus ; *die triumphierende Kirche,* Iliz ar wenvidien b., ar gristenien hag a zo er baradoz lies.
Triumphtor n. (-s,-e) : porzh a enor g., porzh-enor g., (ilizoù) porzh ar marv g.
Triumphzug g. (-s,-züge) : **1.** trec'hlid g. ; *einen Triumphzug halten,* erruout evel un trec'hour meur ; **2.** ergerzh-brezel peurdrec'h g. ; **3.** berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.
Triumvir g. (-s/-n,-n) : triomvir g.
Triumvirat n. (-s,-e) : [istor] triomvirelezh b.
trivial ag. : boutin, izel, dister, goular, divlaz, disaour, flak.
Trivialität b. (-,-en) : boutinder g., flakter g., goularded b., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù goullo lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù goular lies., komzoù divlaz lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.
Trizeps g. (-/-es,-e) : [korf.] kigenn drifennek b.
trochäisch ag. : [barzh.] koreennek, trokaennek.
Trochäus g. (-,Trochäen) : [barzh.] koreenn b., trokaenn b.
trocken ag. : **1.** sec'h, disec'h, disec'het, dic'hleb, kras, krazet, diazez, spelc'h, skarnil, divanne, divannac'h, krin, skarnilet, ruz, disec'het, dic'hlasvez, hesk, dizour, gay ; *trockenes Brot,* bara sec'h (kras, krazet, diazez) g. ; *trockenes Korn,* greun sec'h str., greun kras str. ; *ziemlich trocken, halb trocken,* arsec'h, damsec'h g., hanter sec'h, brizhsec'h ; *sehr trocken,* peursec'h, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, skarnilek, sec'h evel stoub, sec'h evel un tamm koad, disec'het-pizh, spelc'het ; *extrem trockene Haut,* kroc'hen karnet g. ; *trocken werden,* disec'hañ, disec'haat, krazañ, skarnilañ, sec'hañ ; *trockenes Holz,* krin g., keuneud str., keuneud sec'h str., keuneud diazez str., briñsad str., sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad krin g., koad marv g. ; *halb trockenes Holz,* keuneud brizhsec'h str. ; *trockener Wind,* spelc'h g., avel spelc'h g., skarnil g., avel skarnil g., avel skarnilus g., skarin g., avel skarin g., avel sec'horek g. ; *trockenes Wetter,* amzer gras b., amzer sec'horek b., spelc'h g., skarnil g., amzer dizour b. ; *das Wetter wird trocken,* sec'horiñ a ra an amzer, dizouroc'h e teu an amzer da vezañ ; *trockenes kaltes Wetter,* amzer skeltr b., amzer rip b., amzer dreut b. ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt,* dec'h da noz en doa krazet ; *trockenes Haus,* ti kras g. ; *trockenen Fußes,* a-sec'h, hep glebiañ e dreid (Gregor) ; *trockene Stirn,* tal dic'hwez g. ; *trocken lagern !* da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *diese Kuh steht trocken,* ar vuoc'h-mañ a zo aet he laezh da hesk (a zo aet dilaezh), dilaezh eo ar vuoc'h-se, un heskenn eo ar vuoc'h-se ; *diese Kuh ist dabei, trocken zu werden,* dilaezhañ a ra ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen,* dilaezhañ ur vuoc'h ; *trocken stehende Kuh,* heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *ich habe einen trockenen Mund,* tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon ; [goapaus] *jemanden mit trockenem Munde sitzen lassen,* bezañ sec'h ar jeu gant an-unan, bevañ u.b. gant esperañs ha dour yen, na vezañ ger a lomm gant an-unan, leuskel u.b. da sunañ e vizig gant an tan e foñs e werenn, leuskel u.b. da vuzelliñ gant an tan e foñs e werenn, bezañ sec'h an traoù en e di, bezañ eus Kersec'h, leuskel u.b. war ar sec'h ; *er lässt seine Besucher mit trockenem Mund sitzen,* ar gouelini ne vint ket beuzet du-hont, yantao ! ; *das Heu wird trocken,* mervel a ra ar foenn ; *heute wird die Wäsche nicht sehr schnell trocken,* hiziv ne sec'h ket kaer an traoù ; *heute wird die Wäsche schneller trocken,* ne vo ket an traoù keit o sec'hañ hiziv ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken,* va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *im Trockenen, ins Trockene,* en disec'h, en disglav ; *ein Schiff ins Trockene legen,* lakaat ur vag war ar sec'h, dizourañ ur vag, divorañ ur vag ; [tekn.] *trocken bearbeiten,* aozañ ent sec'h ; *trocken laufen,* mont en-dro hep lardigenn (hep danvez lenkr) ; [kegin.] *trockenes Gedeck,* meuz hep an evajoù g., an tamm hep al lomm g. ; *trockener Wein,* gwin kriz da evañ g. ; [hinouriezh] *trockene Konvektion,* kendoug digoumoulus g.
2. [dre skeud.] *trockener Bericht*, rentañ-kont diginkl g. ; *in trockenem Tone,* gant ur vouezh difrom ; *ein trockener Mensch,* un den arabadus (fastus, torr-penn, enoeüs) g. ; *dieses Thema gilt als trocken,* a-hervez e vefe borodus ar c'hraf-se, a-hervez e vefe garv an danvez studi-se, a-hervez e vefe sec'h ha disaour ar c'hraf-se ; *trock(e)ner Witz*, bourd ur godiser dic'hoarzh g. ; *er hat einen trockenen Humor,* hennezh a lavar kaozioù da c'hoarzhin, diseblant - ur godiser dic'hoarzh a zo anezhañ ; *da blieb kein Auge trocken,* ha c'hoarzhet hor

boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *im Trockenen sitzen,* bezañ en disglav (er goudor, en savete, er gwasked, en diogel, er gwarez), bezañ en ul lec'h klet (Gregor) ; *auf dem Trockenen sitzen,* bezañ diarc'hant, bezañ erru war an noazh, bezañ kouezhet e levitenn war e votoù, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan (ur gwenneg toull gant an-unan), na gaout an disterañ moneiz, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, bezañ taget gant ar verrentez arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, na gaout daou wenneg da deurel ouzh toull ar c'hi, bezañ staget berr (berr ar c'hrog gant an-unan, berr war e gezeg), bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, bezañ diskantet e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ plat e yalc'h, bezañ ridet (skañv, treut, tanav, plat, diskant, moan) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout takenn ebet, mont d'ar bern, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *sein Schäfchen ins Trockene bringen,* ober e eost (e fagodenn, e graf), lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *sein Schäfchen im Trockenen haben,* bezañ dastumet un tamm mat a voujedenn ; *er ist noch nicht trocken hinter den Ohren,* hennezh a zo ur beg-melen - ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; [dre skeud.] *eine Wohnung trocken wohnen,* bezañ o lojañ en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [*micher an dud paour e oa*], krazañ un ti.

Trockenanbau g. (-s) : [labour-douar] gounezerezh sec'h g., gounidegezh sec'h b.

Trockenapparat g. (-s,-e) : sec'her g., sec'herez b.

Trockenbeerenauslese b. (-) : gwin rezin sec'h g.

Trockenboden g. (-s,-böden) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b.

Trockendock n. (-s,-s) : [merdead.] poull-sec'h g.

Trockeneis n. (-es) : kabonerc'h g., erc'h karbonek g.

Trockenelement n. (-s,-e) : [tredan.] pod galvaniek sec'h g., pil galvaniek sec'h g.

Trockenfarbe b. (-,-n) : pastez-livañ g., pastel g. ; *mit Trockenfarben malen,* livañ gant pastez, livañ dre bastel.

Trockenfutter n. (-s) : boued sec'h g. ; *das Vieh mit Trockenfutter füttern,* magañ ar chatal war boued sec'h.

Trockengestell n. (-s,-e) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'heuri b.

Trockengewicht g. (-s,-e) : pouez rik g.

Trockenhaube b. (-,-n) : [fichererezh-blev] tokarn g.

Trockenheit b. (-) : **1.** sec'hded b., sec'hder g., krinder g., krinded b., heskded b., heskder g., kraster g. ; **2.** [amzer] sec'hor b., sec'honi b., spelc'h g., krazien g., skarnil g. ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenheit Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; **3.** [dre skeud.] suroni b.

Trockenkammer b. (-,-n) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenkurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù damkanel g.

trockenlegen V.k.e. rannadus : **1.** sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, tanailhañ ; *einen Sumpf trockenlegen,* disec'hañ ur c'heun, dizourañ ur c'heun ; [goapaus] *trockengelegtes Land,* bro sec'h ar jeu enni b., bro ma vez difennet an diedoù alkolek enni b., Kêrsec'h b., bro na vo ket beuzet ar gouelini enni b. ; **2.** *ein Kind trockenlegen,* cheñch mailhurenn d'ur babig.

Trockenlegung b. (-,-en) : disec'hadur g., dizouradur g.

Trockenleine b. (-,-n) : [kouez] siblenn b., orjalenn b.

Trockenmilch b. (-) : laezh poultr g., bleud laezh g.

Trockenobst n. (-es) : frouezh sec'h str.

Trockenofen g. (-s,-öfen) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul sec'hus g., sec'huzenn b.

Trockenplatz g. (-es,-plätze) : leur sec'hañ b., sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b.

Trockenrasierer g. (-s,-) : aotenn dredan b.

Trockenreinigung b. (-,-en) : naetaat ent-sec'h g.

Trockenschleuder b. (-,-n) : dizourerez b., heskerez b.

Trockenschrank g. (-s,-schränke) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenshampoo n. (-s,-s) : champouenn sec'h g.

Trockenständer g. (-s,-) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'heuri b.

Trockenstempel g. (-s,-) : sielladur ent-sec'h g.

Trockenverfahren n. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trockenvorgang g. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trockenweide b. (-,-n) / **Trockenwiese** b. (-,-n) : prad-tenin g., prad-tirien g., douar leton g., park leton g. ; *eine Trockenwiese ohne Nutzung lassen,* lezel dour en tirien.

Trockenwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

trockenwohnen V.k.e. (hat trockengewohnt) : [dre skeud.] *eine Wohnung trockenwohnen,* bezañ o lojañ en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [*micher an dud paour e oa*].

Trockenwohner g. (-s,-) : annezad ul lojeiz nevez savet g.

Trockenzeit b. (-,-en) : buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., koulz-amzer sec'h g., krazien g., amzervezh sec'h b. ; *es herrscht jetzt*

Trockenzeit, emaomp bremañ e dalc'h an amzervezh sec'h ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenzeit Schaden gelitten,* ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor.

Trockenzuckerung b. (-,-en) : [gwin] sukrañ g., chaptaladur g.

trocknen V.k.e. (hat getrocknet) : **1.** sec'hañ, dizourañ ; **2.** [dre skeud.] *Tränen trocknen,* sec'hañ an daeroù, frealziñ, reiñ (degas) frealz d'u.b., diboaniañ ; *getrocknete Feigen,* fiez sec'h str. ; *getrocknete Erbsen,* piz kras str., piz sec'h str. ; *getrockneter Flachs,* kolo lin g. ; *getrockneter Inkarnat-Klee,* foenn melchon-ruz g.

V.gw. (ist getrocknet / hat getrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, diazezañ, dizourañ ; *die Wäsche trocknet,* emañ ar c'houez (ar bugad, ar walc'hadenn) o sec'hañ.

Trocknen n. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g. ; *die Wäsche zum Trocknen aufhängen,* lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *beim Trocknen wird Gips weiß,* gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ, gwennañ a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab,* kurzañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ.

Trockner g. (-s,-) : sec'her g., sec'herez b., digleborer g., digleborerez b., dizourenner g., dizourennerez b.

Trocknung b. (-,-en) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trocknungsscheune b. (-,-n) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b. ; *Trocknungsscheune für Tang,* sec'hadur g.

Troddel b. (-,-n) : hupenn b., bechenn b., bechegenn b., bouchad g., bouch g., toupenn b., pompelenn b., klipenn b.

Troddelmütze b. (-,-n) : boned bechennek g., boned-klipenn g.

Trödel g. (-s) : **1.** kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhez lies., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tammoù traoù lies. ; **2.** marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b. ; **3.** P. karnaj g., cholori g.

Trödelbude b. (-,-n) : stalikerezh g., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.

Trödelei b. (-,-en) : **1.** [kozh] stal dilhad kozh b., stal gozhigelloù b., takonerezh b. ; **2.** P. lugud g., stranerezh g., luguderezh g., belbeterezh g., lentegezh b.

trödelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, gourt, amlez, diboan.

Trödelfritze g. (-n,-n) : Yann diwar-lerc'h g., ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., straner g., momeder g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., teurgenner g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., torter g. ; *das ist ja ein Trödelfritze,* hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo ul lostenn.

Trödelhandel g. (-) : takonerezh g., trokataerezh g.

Trödelhändler g. (-s,-) : troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.

Trödelkram g. (-s) : kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tammoù traoù lies.

Trödelladen g. (-s,-läden) : stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b. ; *dieTrödelläden abklappern,* traoua, mont da draoua.

Trödelliese b. (-,-n) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., torterez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., stlejenn b., stlejerez b., abuzerez b., belbeterez b., luduenn, strobell b.

Trödelmann g. (-s,-männer) : marc'hadour dilhad kozh g., kozhigellour g., takoner g.

Trödelmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.

trödeln V.gw. (hat getrödelt / ist getrödelt) : **1.** (hat) : gwerzhañ kozhigelloù, trokiñ, trokata ; **2.** (hat / *gant un durc'hadur* : ist) : chom a-sav, daleañ, dilerc'hiañ, chom da staliañ, warlerc'hiañ, chom diwar-lerc'h, debriñ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, pismigañ, pismigañ al labour, koll e boan, chom da c'houlerc'hiñ, chom da heniñ, kac'higelliñ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, vakiñ, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, toulbabañ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lureiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ,

da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da yarañ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzata, bezañ war an diwezhadoù, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, heniñ, teteiat, teurgenniñ, labaskenniñ, troiata, turlutañ, chom da zastum an tachoù, lentañ ; **3.** (hat) *er trödelt bei der Arbeit,* ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober.

Trödeln n. (-s) : stranerezh g., luguderezh g., gorregezh b., lentegezh b. ; *dass wir zu spät gekommen sind, haben wir deinem Trödeln zu verdanken,* da luguderezh a zo kaoz deomp da vezañ degouezhet re ziwezhat

Trödelwaren lies. : kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies. ; *sich nach Trödelwaren sehen,* traoua, mont da draoua.

Trödler g. (-s,-) : **1.** kozhigellour g., troker g., trokataer g., takoner g. ; **2.** P. ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., chuchuer g., torter g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., peul g.

Trödlerin b. (-,-nen) : **1.** kozhigellourez b., trokerez b., trokataerez b., takonerez b. ; **2.** P. ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourez b. , stlejenn b., stlejerez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

Troer g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Trojaner**.

Trog g. (-s,Tröge) : **1.** nev b., laouer b. [*liester* laouerioù / laouiri], botenn b., grenn b., komm g., of g., ofenn b. ; *Backtrog,* nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b. ; *ein Trog aus Stein,* ul laouer mein b., ul laouer vaen b. ; **2.** penton g., kibell b., pelestr g., bod b., beol b. ; *in einen Trog gießen,* kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *Inhalt eines Troges,* laoueriad b., neviad b., ofad g., ofennad b., pelestrad g., kibellad b., pentoniad g., beoliad b.

Trogtal n. (-s,-täler) : [douar.] komm skornredel g.

troisch ag. : *sellit ouzh* **trojanisch**.

Troja n. : Troia b.

Trojaner g. (-s,-) : Troian g.

trojanisch ag. : troian, ... Troia ; *das Trojanische Pferd,* marc'h Troia g.

Trokar g. (-s,-e) : [mezeg.] trokar g.

Troll g. (-s,-e) : lutun g., kornandon g., korrigan g.

trollen V.em. : **sich trollen** (hat sich (t-rt) getrollt) : en em dennañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskampañ, skampañ, skarañ, sachañ e skasoù gant an-unan.

Trombe b. (-,-n) : korc'hwezh g., trowent g.

Trommel b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] taboulin b. ; *große Trommel,* taboulin vras b. ; *die Trommel schlagen (rühren),* skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor) ; *die Trommel wird gerührt,* skeiñ a reer (war) an daboulin, krozal a ra an daboulin ; *afrikanische Trommel,* tamtam g. ; **2.** [tekn.] *(Lade)trommel,* taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel,* ar bistolenn a oa karget a un tenn hepmuiken ; **3.** *Botanisiertrommel,* boest louzaouer b. ; **4.** [tekn.] dibuner g., puner g.

Trommelbremse b. (-,-n) : starderez dre daboulin b., fraouen dre daboulin g.

Trommelfell n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] kroc'hen an daboulin g. ; **2.** [korf.] taboulin b., lienenn taboulin ar skouarn b. ; *diese Musik bringt mein Trommelfell zum Platzen,* bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor), ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din.

trommelfellerschütternd ag. : bouzarus, badaouus, sabatuus, skiltr, tregernus, mezevellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *ein trommelfellerschütternder Lärm,* un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul, un trouz an ifern g., un trouz da droc'hañ an divskouarn g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *ein trommelfellerschütterndes Lachen,* ur c'hoarzh da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarzh skiltr g., ur c'hoarzh tregernus g.

Trommelfeuer n. (-s,-) : tennadeg dizehan b., mindrailhadeg b., tennoù stankus lies., tennadeg stankus b., tennoù sparlus lies., tennadeg sparlus b., tennadeg kaeañ ouzh an enebour b.

trommeln V.gw. (hat getrommelt) : **1.** taboulinañ ; [lu] *zum Sammeln trommeln,* gervel d'en em vodañ ouzh son an daboulin, seniñ (taboulinañ) an tolp ; **2.** [dre skeud.] *der Regen trommelt auf das Dach,* emañ ar glav o pigosat an doenn ; *ich lasse nicht auf mir trommeln*, me ne vez ket lammet war va seulioù, ne laoskan den da vresañ ac'hanon, me ne lezan lakaat troad ebet war va gouzoug, me ne lezan den ebet da varc'hegezh ac'hanon ; *jemanden aus dem Schlaf trommeln,* dihuniñ u.b. ouzh son an daboulin ; *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln,* skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; *mit dem Daumen an die Pfeife trommeln,* morzholat e gorn butun gant e viz-meud ; *jemanden aus dem Schlaf trommeln,* dihuniñ u.b. a-stroñs.

Trommeln n. (-s) : taboulinerezh g., tregern an daboulin b., taboulinadeg b., kroz an daboulin g.

Trommelrevolver g. (-s,-) : pistolenn-dro b., revolver g.

Trommelschlag g. (-s,-schläge) : son an daboulin g.

Trommelschlegel g. (-s,-) / **Trommelstock** g. (-s,-stöcke) : bazh-taboulin b.

Trommelsucht b. (-) : [loen., mezeg.] koeñv ar c'hof b., foeñv ar c'hof g.

Trommelwirbel g. (-s,-) : taboulinadeg b., taboulinadenn b., tregern an daboulin b., kroz an daboulin g.
Trommler g. (-s,-) : tabouliner g.
Trommlerin b. (-,-nen) : taboulinerez b.
Trompete b. (-,-n) : **1.** trompilh b., kleron g. ; *auf der Trompete blasen (die Trompete blasen),* seniñ an drompilh, plantañ c'hwezh en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, fleütal gant e drompilh, kleroniñ, seniñ (c'hoari) gant an drompilh (Gregor) ; *laut in die Trompete stoßen,* **a)** plantañ c'hwezh (c'hwezhañ) en e drompilh, trompilhañ ; **b)** [dre skeud.] embann udb gant trouz bras, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, c'hwezhañ en e drompilh, skeiñ war e daboulin, embann udb gant an drompilh (Gregor), taboulinañ udb ; **2.** *Ohrtrompete,* korzenn ar skouarn b., korzenn glevedel b., korzenn Eustachi b.
trompeten V.gw. (hat trompetet) : trompilhañ, kleroniñ.
Trompetenbläser g. (-s,-) : trompilher g., kleroner g.
Trompetengold n. (-s) : [dre fent] laton g.
Trompetenhorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogen g. [*liester* meurgregin].
Trompetennarzisse b. (-,-n) : [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.
Trompetenschall g. (-s) : son an drompilh g., kleronadennoù lies., mouezh an trompilhoù b. ; *unter Trompetenschall bekannt machen,* embann gant an drompilh (Gregor).
Trompetenschnecke b. (-,-n) : [loen.] kilhog-mor g., kilhog-lec'hid g.
Trompeterschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h trompilh g. [*liester* elerc'h trompilh].
Trompetensignal n. (-s,-e) : [lu] trompilhadenn b., kleronadenn b.
Trompetenstoß g. (-s,-stöße) : trompilhadenn b., kleronadenn b.
Trompetentusch g. (-es,-e) : trompilhadeg b.
Trompeter g. (-s,-) : trompilher g., kleroner g.
Trompeterin b. (-,-nen) : trompilherez b., kleronerez b.
Trope b. (-,-n) : **1.** [preder.] treuzarguzenn b. ; **2.** [yezh.] treuzsteriad g., trozenn b.
Tropen lies. : trovanoù lies. ; *in den Tropen,* en trovanoù, e broioù an trovanoù ; *die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators,* a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanoù.
Tropenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant evit an trovanoù g.
Tropenausrüstung b. (-,-en) : rikoù evit an trovanoù lies.
tropenfest ag. : azas ouzh an trovanoù.
Tropenfieber n. (-s,-) : [mezeg.] malaria g.
Tropenhelm g. (-s,-e) : tokarn trevadennour g., tokarn evit an trovanoù g.
Tropenholz g. (-es) : prenn eus an trovanoù g., koad eus an trovanoù g.
Tropenklima n. (-s) : hinad trovanel b.
Tropenkoller g. (-s) : [mezeg.] follentez an trovanoù b., kaouad soñjoù du b.
Tropenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved trovanel g.
Tropenland n. (-s,-länder) : bro drovanel b., bro lec'hiet en trovanoù b. ; *in den Tropenländern,* e broioù an trovanoù.
Tropenmedizin b. (-) : [mezeg.] mezegiezh trovanel b.
Tropenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant trovanel str., plant eus an trovanoù str.
tropentauglich ag. : azas ouzh an trovanoù.
Tropenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koadeg trovanel b., koadeg kehederel b., koadeg tomm b.
Tropenzone b. (-,-n) : takad etretrovanel g., takad trovanel g.
Tropf[1] g. (-s,Tröpfe) : inosant g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., darsod g., diskiant g., pennsod g. ; *gutmütiger Tropf,* Yann al leue g. (Gregor), genoù-pak-kelien g., genoù da bakañ kelien g., pav-kaol g., louad g, lochore bras g, buzore g, loukez g, penn luch g., penn beuz g, penn sot g, keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g, leue g, barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., patatezenn b., panezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g. ; *armseliger Tropf,* paourkaezh den g., paourkaezh bougre g. ; *armer Tropf,* paourig kaezh (lies : peorien geizh) g. (Gregor).
Tropf[2] g. (-s,-e) : [mezeg.] bilbilh g., beradenner g. ; *am Tropf hängen,* bezañ ouzh ar bilbilh.
Tropfbrett n. (-s,-er) : deverer g., parailher g., kanastell b.
Tröpfchen n. (-s,-) : takennig b., diveradennig b., banneig g., beradig g., lommig g., netraig g., beskennad b. ; *nur ein Tröpfchen,* un disterañ hepken ! un diveradennig hepken ! ur veskennad nemetken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Tröpfchen Wein,* ur banneig gwin g., un diveradennig win b., ul lommig gwin g., ur beradig gwin g., ur strinkadenn win b. ; *ein Tröpfchen Milch,* ul livadenn laezh b. ; *es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern,* n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout.
tröpfchenweise Adv. : **1.** takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-sil ; *tröpfchenweise rinnen,* berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh **2.** [dre skeud.] a-nebeudoùigoù, dre gont, diouzh kont.
tröpfeln V.gw. (hat getröpfelt / *gant un durc'hadur* : ist getröpfelt) : bilbilhat, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, bilbilhat, strilhañ, redek, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh, dizourañ.
V.dibers. (hat getröpfelt) : *es tröpfelt,* lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, berañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav bihan, glav plaen) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, ailhenn, glav munut, glav tamouezet, glav foet,

glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glizhañ (glizhenniñ, glavenniñ, glavigañ) a ra.
V.k.e. (hat getröpfelt) : **1.** deverañ, lezel da gouezhañ takenn-ha-takenn **; 2.** [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ, silañ.
Tröpfeln n. (-s,-) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.
tropfen V.gw. (hat getropft / *gant un durc'hadur* : ist getropft) : bilbilhat, berañ, diverañ, deverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, pizennañ, strilhañ, redek, kouezhañ a-riolennoù ; *Schweiß tropft,* pizennañ a ra ar c'hwezenn, glizhenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, paterenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn, deverañ a ra ar ar c'hwez diouzh e gorf ; *Tränen tropfen*, pizennañ a ra an daeroù, bilh-bilh e red an daeroù diouzh an daoulagad ; *Regenwasser tropfte auf mein Bett,* ar glav a gouezhe a-riolennoù war va gwele ; *der Wasserhahn tropft,* berañ a ra ar c'hog ; *tropfen lassen,* dizourañ ; *die Nase tropft ihm,* an dour a ver diouzh e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri.
Tropfen[1] g. (-s,-) : **1.** takenn b., takadenn b., deveradenn b., diveradenn b., banne g., bannac'h g., lomm g., lommad g., berad g., beradenn b., beradig g., tapad g., tapadenn b., flipadenn b., plapenn b., pikad g., [dre fent] paterenn b., pateradenn b. ; *nur einen Tropfen,* ur veskennad nemetken ! un diveradennig hepken ! un disterañ hepken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Regentropfen,* un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen,* glavadenn b. ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen,* n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *dicke Tropfen schwitzen,* c'hweziñ e-leizh, bezañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o teverañ) diouzh an-unan, c'hweziñ evel un touilh, c'hweziñ brein, c'hweziñ dourek, bezañ e c'hwez, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl, dourc'hwez holl, dourc'hwez tout), bezañ ar c'hwez o teredek diouzh e dal, bezañ c'hwez-dour-dispenn ; *ein Tropfen Blut,* ul lomm gwad g., ur strilh gwad g. ; **2.** [dre skeud.] *ein guter Tropfen,* gwin mat g., gwin fin g., chistr mat g., chistr fin g., lambig mat g., lambig fin g. ; *wir wollen noch einen Tropfen trinken,* ur banne all a yelo ganeomp ; **3.** [mezeg.] *Tropfen einnehmen,* kemer e vanneoù louzoù ; **4.** [tro-lavar] *das ist nur ein Tropfen auf dem heißen Stein,* se 'zo evel palastr ar wrac'h, se 'zo evel palastr ar wrac'h na ra droug na vad g., se 'zo ur blouzenn e-kichenn ur bern plouz ; **5.** [tro-lavar] *viele Tropfen machen einen Bach,* an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez ; *steter Tropfen höhlt den Stein,* a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed ; **6.** *batavischer Tropfen,* daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.
Tropfen[2] n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., bererezh g.
Tropfenflasche b. (-,-n) : [mezeg.] flask takenner g., flask enskuilh g.
tropfenweise Adv. : takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-ver, a-sil ; *tropfenweise rinnen,* berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh.
Tropfenzähler g. (-s,-) : [mezeg.] takennerez b., deveradennerez b.
Tropfinfusion b. (-,-en) : [mezeg.] enskuilhañ g., enskuilh g.
tropfnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.
Tropfpfanne b. (-,-n) : kas g., lechefre b.
Tropfröhrchen n. (-s,-) : [mezeg.] takennerez b.
Tropfsieb n. (-s,-e) : krouer diverañ g., tamouez diverañ g.
Tropfstein g. (-s,-e) : hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentropfstein,* hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentropfstein,* hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g.
Tropfsteinhöhle b. (-,-n) : kev g., mougev g., groc'h g./b.
Trophäe b. (-,-n) : trofe g., arouez-trec'h b., eñvor-drec'h b., eñvorenn-drec'h b., koun-trec'h g.
tropisch ag. : trovanel, etretrovanel ; *fast tropisch,* istrovanel ; *tropisches Trockenklima,* hin drovanel sec'h b. ; *tropisches Regenklima,* hin drovanel gleb b. ; *tropischer Regenwald,* koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b.
Tropismus g. (-) : [bev.] kerc'hegezh b., desachadur g.
Troposphäre b. (-) : troposfer g.
Tropus g. (-,Tropen) : **1.** [preder.] treuzarguzenn b. ; **2.** [yezh.] treuzsteriad g., trozenn b.
Tross g. (-es,-e) : **1.** strob-arme g., strobelloù lies., tren g., heul g., heuliad g., heuliadeg b., koskor g., koskorad g., amheuliadeg b. ; **2.** [dre heñvel.] *einen großen Tross hinter sich haben,* mont gant e stal draoù, bezañ ur strob landrammus gant an-unan, bezañ strobelloù gant an-unan, bezañ ur strobad pakajoù gant an-unan.
Trosse b. (-,-n) : [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g. ; *die Trossen loswerfen,* largañ ar bosoù, largañ an ereoù.
Trossknecht g. (-s,-e) : **1.** [istor] mevel arme g. ; **2.** [lu] soudard eus an tren g.
Trosswagen g. (-s,-) : [lu] karr goloet (Gregor) g., stroborell b.
Trost g. (-es) : **1.** frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlac'har g., dizoan g./b., souten g., didorr g., harp g. ; *Trost bringend,* kennerzhus, frealzus, leun a goñfort, koñfortus ; *Trost bringende Gedanken,* mennozhioù frealzus lies., mennozhioù koñfortus lies. ; *Trost gewähren,* degas (reiñ) frealz, lakaat frealz da sevel [en u.b.], bezañ ur vadelezh, koñfortiñ ; *jemandem Trost zusprechen,* frealziñ (klask frealziñ, diboaniañ, koñfortiñ) u.b., kennerzhañ u.b. gant e gomzoù, dic'hlac'hariñ u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù (reiñ ton) d'u.b., skoazellañ u.b. en e zoanioù,

frealziñ u.b. en e anken, kizañ glac'har u.b., kalmiñ glac'har u.b., harpañ u.b., reiñ harp d'u.b. ; *das ist ein schlechter Trost,* ar pezh kaer ! n'on na gwell na gwazh a se, n'eus ket peadra da'm diboaniañ ; *bei jemandem Trost finden,* kaout frealz digant u.b. ; *mögest du nun ein bisschen Trost finden !* gras dit kaout un tamm frealz ! ; *zum Trost sei gesagt, dass ...,* met mat eo gouzout memes tra e ..., met vad a raio deoc'h gouzout memes tra e ... ; *Trost suchen,* goulenn frealz ; *nach Trost suchen,* klask frealzidigezh ; **2.** [tro-lavar] *du bist nicht recht bei Troste,* trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, diboellañ a rez, direzoniñ a rez.

tröstbar ag. : frealzadus, a c'heller frealziñ.

trostbedürftig ag. : dic'hoanag, dizesperet, dizesper, en diaskren, trenobiet.

Trostbringer g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., souten g.

trösten V.k.e. (hat getröstet) : frealziñ, klask frealziñ, diboaniañ, koñfortiñ, kennerzhañ, dic'hlac'hariñ, dienkreziñ, dihuzañ, dinec'hiñ, distav, dizoaniañ, divec'hiañ diouzh e c'hlac'har, divec'hiañ eus e c'hlac'har, kalmiñ glac'har u.b., kizañ glac'har u.b., harpañ, reiñ harp da ; *jemanden über (wegen) etwas trösten,* dic'hlac'hariñ u.b. eus udb ; *ich habe ihn getröstet,* frealzet em boa anezhañ en e anken, kizet em boa e c'hlac'har, kalmet em boa e c'hlac'har, e goñfortet em boa ; *es hat mich getröstet, ihn vor seinem Tod noch einmal sehen zu dürfen,* ur frealz (ur c'hoñfort) e voe evidon gwelet anezhañ ur wech c'hoazh a-raok e varv ; *Gott tröste ihn !* Doue d'e ziboanio ! Doue d'e gennerzho ! Doue d'e frealzo ! ; *Weinen tröstet und beruhigt die Gemütslage,* c'hwek eo gouelañ war e boanioù.

V.em. : **sich trösten** (hat sich (t-rt) getröstet) : dic'hlac'hariñ, dienkreziñ, dinec'hiñ, distanañ e c'hlac'har, tremen e c'hlac'har, nebeutaat ar c'hwen en e loeroù, kas an enkrez diwar e galon, en em frealziñ ; *das tue ich, um mich zu trösten,* an dra-se a ran evit tremen va glac'har ; *sich über einen Verlust schnell trösten,* dic'hlac'hariñ buan eus ur c'holl bennak ; *tröste dich !* n'ez ket d'ober biloù (d'ober tachoù) ! laosk da redek ! bez dinec'h ! n'ez ket da gaout nec'hamant ! bez dizaon ! bez dizoan !

tröstend ag. : kennerzhus, frealzus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

Tröster g. (-s,-) : **1.** frealzer g., diboanier g., dic'hlac'harer g., souten g. ; **2.** [dre skeud.] **a)** levr lennet ugent-kant gwech g. ; **b)** alkool g.

Trösterin b. (-,-nen) : frealzerez b., diboanierez b., dic'hlac'harerez b.

tröstlich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

trostlos ag. : **1.** digoñfort, diskoñfort, difrealz, disoulas ; **2.** [dre skeud.] trist-meurbet, kañvaouus, glac'harus, doanius, mantrus, ranngalonus, dic'hoanagus, dispius, digalonekaus.

Trostlosigkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glac'har g./b., bihanez b., disvoued-penn g., mantr g./b., ranngalon b., digoñfort g., diskoñfort g.

Trostpflaster n. (-s,-) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlac'har g.

Trostpreis g. (-es,-e) : *er bekam einen Trostpreis,* ur priz da frealziñ anezhañ en doa bet.

trostreich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort.

Trostspender g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., dic'hlac'harer g., souten g.

Tröstung b. (-,-en) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., didorr g.

Trostwort n. (-s,-e) : komzoù a frealzidigezh lies., komzoù frealziñ lies., komzoù koñfortiñ lies., komzoù kennerzhañ lies.

Trott g. (-s,-e) : **1.** trot g./b., tus g., piltrot g., trip b. ; **2.** *der übliche Trott,* louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b. ; *aus dem alten Trott ausbrechen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un achap, ober un achapadenn ; *wieder in den alten Trott verfallen,* distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn.

Trottel g. (-s,-) : kouilhon g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genoù-pak-kelien g., pav-kaol g., louad g., brichin g., brizh g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., amoed g., loukez g., gogez g., penn luch g., penndolog g., leue g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., penn pikous g., keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., penn pampes g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g, Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g, jostram g., feson tartez b., genoù tartez g., houperig g., alvaon divaoue g. ; *alter Trottel,* kripon pampes g., kripon impopo g., impopo kozh g., kripon luo g., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., magadenn b. ; *was für ein ausgemachter Trottel !* pebezh panezenn ! pebezh mab-azen ! anduilhenn daonet ! pebezh patatezenn !

trottelig ag. : diampart, glaouch.

Trottellumme b. (-,-n) : [loen.] erev beg hir g., godez beg hir g.
trotteln V.gw. **/ trotten** V.gw. (ist getrottelt / ist getrottet) : trotal, piltrotal, trotellat, tripal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.
Trottinett n. (-s,-e) : [Bro-Suis] troterezig b., troadikenn b.
Trottoir n. (-s,-s/-e) : riblenn-straed b.
Trotz g. (-es) : daeadenn b., fougeadenn b., dae g., amsentidigezh b., heg g. ; *jemandem Trotz bieten,* rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *jemandem zum Trotz,* en desped d'u.b., en desped da varv u.b., daoust d'u.b., dirak barv u.b. ; *etwas (t-d-b) zum Trotz,* en desped (daoust) d'udb, gant desped / dre zesped (Gregor) ; *der Gefahr zum Trotz,* daoust d'an dañjer ; *allem zum Trotz,* daoust da bep tra ; *allen und jedem zum Trotz,* en enep d'an holl ; *aus Trotz,* dre ma kar an dael, dre ma'z eo ebat gantañ ober an heg, dre zae, dre fouge.
trotz araog. (t-c'h) : daoust da, en daoust da, en desped da ; *trotz der Gefahr,* daoust d'an dañjer, en desped d'an dañjer ; *trotz des Verbotes*, petra bennak ma oa difennet d'en ober (Gregor), en daoust d'an difenn a veze graet ouzhomp, en desped d'an difenn a veze graet ouzhomp ; *trotz seines Alters,* evit e oad, daoust d'e oad ; *trotz des Altersunterschieds,* en desped d'an oad a oa etrezo ; *trotz der langen Strecke, die er zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim,* pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *trotz aller Hindernisse,* daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhioù ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen,* deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus, deuet eo war e droad ha goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben,* fritañ paourentez er billig a garantez ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.
trotzalledem Adv. : daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.
Trotzalter n. (-s) : oad ar sultennoù g., oad ar froudennoù g., oad an nac'h g.
trotzdem Adv. : daoust da se, daoust da gement-se, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, evelato, memes tra, nag evit-se, evit-se, padal, neoazh, evelkent, evit afer-se, evit kement-se, kement-se, kent a se ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und trotzdem bin ich noch nicht fertig,* e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich bin traurig und singe trotzdem,* trist on ha neoazh me a gan.
trotzen V.gw. (t-d-b) (hat getrotzt) : *jemandem trotzen,* rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *der Armut trotzen,* kiañ ouzh ar seizh dienez.
trotzig ag. : pennek, kilpennek, aheurtet, kilvers, amjestr, rekin, treuz, na ra ken ar pezh a gar.
Trotzkismus g. (-) : trotskiouriezh b., trotskouriezh b.
Trotzkist g. (-en,-en) : trotskiour g., trotskour g.
Trotzkopf g. (-s,-köpfe) : **1.** penn-treuz g., penn-kleiz g., spered rekin a zen g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn-fall g., penn-sourd g., penn-rekin g., diskol g., disuj g., tarin g., mouzher g., mouzherez b., sourrenn b., aheurtet g., penn-mouzh g. ; *seinen Trotzkopf aufsetzen,* ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, c'hoari e benn fall, ober e benn bihan, ober e benn fall ; **2.** brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., bern trein g.
trotzköpfig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ, rekin, gin, na ra ken ar pezh a gar.
Trotzreaktion b. (-,-en) : ersav a zipit g., ersav a zesped g., ersav a chif g.
Trotzwinkel g. (-s,-) : saloñsig g., kambr-itron b.
Troubadour g. (-s,-s/-e) : troubadour g., barzh ok g.
Trouvère g. (-s,-s) : trouver g., barzh gallek g.
trüb ag. **/ trübe** ag. : **1.** disklaer, diluc'h, divoull, bouc'h, displann, strafuilhet, mesket, strabouilhet, troubl, trompl, tev ; *trübe werden,* tromplaat ; *trübes Wasser,* dour lec'hidek g., dour n'eo ket sklaer g., dour bouc'h (saotret, displann, strafuilhet, strabouilhet, tev, divoull) g., dour lous g. ; *trübes Meerwasser,* mor brein g. ; **2.** *trübes Wetter,* oabl koumoulek (du, trubuilhet) g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer gudennek b., amzer vouchet b., amzer vouzhet b., amzer c'hris b. ; **3.** [heol] digar, toull ; *die Sonne scheint trübe,* toull eo an heol, ur banne heol a zo nemetken, an heol a zo lagad bleiz gantañ, digar eo an heol ; **4.** *der Spiegel ist trüb,* dilufr eo ar melezour, pouset eo ar melezour gant an aezhenn ; **5.** dister, bihan ; *das Licht brennt trüb,* gwall zister eo ar gouloù ; **6.** [dre skeud.] *im Trüben fischen,* kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), treuzellañ, ober taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, ober troidelloù fall, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, bezañ tro (gwe)

en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, na vont eeun ganti, korvigellañ, ober kammdroioù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan ; **7.** *trüben Gedanken nachhängen,* chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat, magañ) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, magañ e c'hlac'har, fallgaloniñ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ pounner e benn, ober gwad fall, debriñ e spered, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, roulat soñjoù du en e benn, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, kemer merfeti, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; **8.** *warum machst du ein so trübes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *trübes Gesicht,* neuz huernus / neuz c'hrignous b. (Gregor), tal du g., penn du g., penn teñval, tal teñval g., neuz niñvet b., neuz trist b., penn beunek g. ; **9.** *trübe Zukunftsaussichten,* oabl bac'h g., diougan un dazont prederius (ankenius), diougan un amzer da zont nec'hus (rec'hus) g. ; **10.** *in trüber Stimmung sein,* kemer nec'hamant, niñval, bezañ poaniet (glac'haret, chifet, o tebriñ e spered), bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered.

Trübe b. (-) : disklaerded b., dilufrded b., divoullded b., divoullder g., troubl g.

Trubel g. (-s) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h g., galoupadeg b., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., trekou g. ; *hier herrscht großer Trubel,* mesk (birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, fifil) a zo du-mañ, un trekou bras a zo du-mañ, kabal ha fourgas a zo amañ.

trüben V.k.e. (hat getrübt) : **1.** kabouilhat, strafuilhañ, strabouilhat, fankañ, teñvalaat, dilufrañ, trebouliñ, brellañ, meskañ ; *das Wasser trüben,* kabouilhat an dour, strafuilhañ an dour, fankañ an dour, teñvalaat an dour, brellañ an dour ; *das Meerwasser trüben,* dallañ ar mor ; *jemandem den Verstand trüben,* koabrenniñ spered u.b., koc'hennañ spered u.b., brumenniñ spered u.b., dallañ u.b., badinellañ u.b., bac'hiñ u.b., burlutiñ u.b., mezevelliñ u.b., trellañ u.b. ; **2.** louzañ ; *jemandes Ruhm trüben,* kas brud u.b. da ludu ; **3.** *er tut, als ob er kein Wässerchen trüben könnte,* emañ o c'hoari e santig plastr (e santig koar), emañ oc'h ober an dañvad (e zañvad, e glufan, e gazh gleb), klev hennezh gant e c'henoù gleb, emañ o kemer troioù pilpous ; *er kann kein Wässerchen trüben,* hennezh a zo ur galon aour a zen, hennezh n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, hennezh a zo ken divalis hag un oan, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak ; *er sieht aus, als ob er kein Wässerchen trüben könnte,* reiñ a rafed an aotrou Doue dezhañ hep kofesadur.

V.em. : **sich trüben** (hat sich (t-rt) getrübt) : teñvalaat, dilufrañ, duaat ; *der Himmel trübt sich,* drusaat a ra ar c'hoabr, grisaat a ra an amzer, drusaat a ra an amzer, an amzer a zua, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

Trübheit b. (-) : disklaerded b., dilufrded b., divoullded b., divoullder g., troubl g.

Trübsal b. (-,-e) : enkrez g., anken b., kalonad b., ranngalon b., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., strafuilh g., treboul g., melre g., gouli g., doan b., niñv g. ; *Trübsal blasen,* chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, lonkañ soñjezonoù, roulat soñjoù du en e benn, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, bezañ e galon war ar c'hrilh, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjoù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ gant ur barrad blues, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkrez, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall, kemer merfeti, bezañ ur penn-skort, morfontiñ, turlutañ.

trübselig ag. : **1.** damani, trist, tristidik, doanik, melkonius, gwaskedennek, doaniet, doanius, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, beget e galon, gouliet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, glac'haret, glac'harus, hurennek, malañjer, malañjerek, beunek, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e dal, du e zremm ; *warum siehtst du denn so trübselig aus ? warum machst du ein so trübseliges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

2. skrijus, hirisus, enkrezus, ankenius, doanius, ranngalonus, glac'harus, truezus, mantrus, hirvoudus, melreüs, morfontus.

Trübseligkeit b. (-) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b., hirnez b., melre g., gouli g., doan b.

Trübsinn g. (-s) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b., hirnez b., melre g., gouli g., doan b.

trübsinnig ag. : tristidik, doanik, melkonius, doaniet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, glac'haret, glac'harus, hiraezhus, beget e galon, gouliet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, malañjer, malañjerek, beunek, doanius, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e zremm ; *warum siehtst du denn so trübsinnig aus ? warum machst du ein so trübsinniges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *trübsinnig sein,* melkoniañ, bezañ beget e galon, gouzañv poan ha hirder, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar velkoni ; *trübsinnig werden,* melkoniañ ; *trübsinnig machen,* melkoniañ ; *trübsinniger Mensch,* soñjard g., imor du a zen g., imor domm a zen g., penn-skort a zen g., penn trist a zen g., spered chalus a zen g.

Trübung b. (-,-en) : strafuilh g., strabouilh g., divoullded b., divoullder g.

Trübungsgrad g. (-s,-e) : leiter g.

Truchseß g. (-es/-en,-e) : [istor] troc'her ar c'hig g., hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

trudeln V.gw. (ist getrudelt / hat getrudelt) : **1.** [nij.] (ist/hat) : troellennañ, kornigellat, biñselliñ ; *das Flugzeug trudelt ab,* kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell ; **2.** (ist) : ruilhal goustadig.

V.k.e. (hat getrudelt) : ruilhal.

Trudeln n. (-s) : [nij.] troellennañ g., troellennoù lies., kornigellerezh g., biñsellerezh g.

Trüffel[1] b. (-,-n) : [louza.] truf str., trufenn b.

Trüffel[2] g. (-s,-) : [kegin.] trufenn b., tamm chokolad gwarniset g.

trüffeln V.k.e. (hat getrüffelt) : [kegin.] trufenniñ, trufañ.

Trug g. (-s) : tromplerezh g., touell g., touelladenn b., touellerezh g., touelladur g., trell g., tromplezon b. ; *das ist alles nur Lug und Trug,* gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug,* ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Trugbild n. (-s,-er) : touellwel g., eriunell b., touell g., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., boemarvest g., stign g., stegn g., faltazienn b., faltazi b., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies.

Trugdolde b. (-,-n) : [louza.] simenn b.

Truggebilde n. (-s,-) : touellwel g., eriunell b., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., trell-lagad g., soñjoù huñvre lies., touelladenn b., boemarvest g.

trügen V.gw. ha V.k.e. (trog / hat getrogen) : touellañ, rouzañ, tromplañ, donobiñ, lovriñ ; *der Schein trügt,* n'eo ket evit gwelet an dud o vont d'an oferenn ec'h anavezer anezho - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - muioc'h a voged eget a dan a zo - kement tra a lugern n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ar seblant 'zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gweled - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - ouzhpenn an aour a lufr, an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - a bep liv marc'h mat, a bep bro tud vat - heñvel war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho - n'en em fiziit ket en ur c'hazh souchet o soñjal e ve kousket - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt,* se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; *wenn mich nicht alles trügt,* mar ne fazian.

trügerisch ag. : tromplus, gaouius, gaou, treuz, touellus, fazius, sorc'hennus, trellus, strobinellus, brizhwir, desevus, doubl, filimus ; *trügerischer Schein,* neuz touellus b., trell-lagad g. ; *trügerische Worte,* komzoù treuz lies., lavaroù treuz lies., lavaroù sorc'hennus lies., komzoù doubl lies.

Truggestalt b. (-,-en) : tasmant g., spes g., teuz g.

Truggrund g. (-s,-gründe) : sofistadenn b., risklenn b., peuzpoell g., kammboell g., arguzenn fazius b., arguzenn arrizhus b.

trüglich ag. : tromplus, gaouius, gaou, treuz, touellus, fazius, trellus.

Trugschluss g. (-es,-schlüsse) : risklenn b., peuzpoell g., kammboell g., diskoulm fazius g., falsijinadenn b., sofistadenn b.

Trugwerk n. (-s) : tromplerezh g., touell g., touellerezh g., tromplezon b.

Truhe b. (-,-n) : arc'h b., kef g., koufr g., bank g. ; *Musiktruhe,* skingomzer-troer-pladennoù g. ; *eine Truhe voll Korn,* un arc'had winizh b., ur bankad gwinizh g. ; *eine Truhe voll Gold,* ur c'houfrad aour g., un arc'had aour b. ; *eisenbeschlagene Truhe,* koufr houarnet g.

Truhenbank b. (-,-bänke) : nev b., bank g.

Truhentisch g. (-es,-e) : taol-arc'h b., taol-doaz b.

Trulle b. (-,-n) : [gwashaus] jolfa b., jorgenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., strobell b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., tarzhell b., truilhenn b., torch-listri g., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., matourc'h b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., penn-fust g., loudourenn b., flegenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., strakouilhenn b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., chuchuenn lous b., hudurenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., stranell b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

Trum g./n. (-s,-e/Trümer) : **1.** [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b., lêrenn gefloc'hañ b. ; **2.** [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm[1] g./n. (-s,-e/Trümmer) : **1.** [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b.,

lêrenn gefloc'hañ b. ; **2.** [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm[2] n. (-s,Trümmer) : **1.** *schweres Trumm,* felpenn b., tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; *ein Trumm von einem Buch, ein Trumm Buch,* ur pezh mell levr g. ; *ein Trumm von einem Mannsbild,* ur palvad mat a baotr g., un troc'h den g., un troc'had mat a baotr g., ur pezh takad gwaz g., ur pezh mellad den g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur pebezh paotr g., ur paotr a droc'had mat g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur c'horf den g., ur bilh den g., un tarin a baotr g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; **2.** [tro-lavar] *in einem Trumm,* dibaouez, diehan, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, hep ec'hoaz.

Trümmer lies. : dismantroù lies., atredoù lies., dispennoù lies., rivinoù lies., drailhoù lies., diskaroù lies. ; *zu Trümmern schlagen,* puzuilhañ, peurderriñ, freuzañ e mil damm, dic'hastañ, findaoniñ, lakaat a-dammoù, drailhañ, foeltrañ, difoeltrañ, dispenn, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet ; *in Trümmern liegen,* na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantroù (rivinoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar ; *in Trümmern liegen bleiben,* chom en e boull, chom en e buch, chom en e vern ; *ein in Trümmern liegendes Haus,* un ti kouezhet g., un ti dismantret g., un ti war an dirapar g., un ti kouezhet en e boull g., un ti kouezhet en e buch g., un ti kouezhet en e vern g., un ti kouezhet a-rivin g.

Trümmerbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr bruzhunek g., torr sklisennet g., torr skilfennet g., torr skolpet g., torr skolpennet g.

Trümmerfeld n. (-s,-er) : takad dismantroù g., tachennad dismantroù b., bernioù atredoù lies.

Trümmergestein n. (-s,-e) : karregad atredek b., tprpezad g.

Trümmerhaufen g. (-s,-) : dismantroù lies., bern atredoù g., diruilhad g., disac'h g.

Trümmerstätte b. (-,-n) : dismantroù lies., atredoù lies., rivinoù lies.

Trummsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Trumpf g. (-s,Trümpfe) : **1.** atoud g. atoudenn b., penngartenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat alle Trümpfe in der Hand,* kouezhet eo brav ar c'hartoù en e zaouarn, emañ al letern hag ar gouloù gantañ, emañ ar gontell hag an dorzh gantañ ; *er hat mehr als nur einen Trumpf in der Hand,* ur c'hoari vat en deus ; **3.** [dre skeud.] *seinen letzten Trumpf ausspielen,* bezañ en e sach diwezhañ, c'hoari koll pe c'hounit, c'hoari an taol tu pe du ; **4.** [dre skeud.] *einen Trumpf auf etwas setzen,* kaout (lakaat) ar brasañ fiziañs en udb, touiñ war udb, bezañ tremen sur eus udb, ober udb gant ur fiziañs vras, bezañ e anal war udb ; **5.** [dre skeud.] *das ist jetzt Trumpf,* klask a zo war an dra-se, prez bras a zo bremañ war an dra-se, an dra-se a ra brud forzh pegement, an dra-se a ra berzh ken-ha-ken, an dra-se a ra berzh ken-ha-kenañ, an dra-se a ra berzh kenañ-kenañ, an dra-se a ra berzh mui-pegen-mui, an dra-se a ra pezh a gar berzh, ruz eo an dud war an dra-se, avel a-du (avel vat) a zo gant an dra-se, an dra-se a zo diouzh ar c'hiz, an dra-se a zo e-barzh ar jeu.

trumpfen V.gw. (hat getrumpft) : c'hoari un atoud, c'hoari ur benngartenn, troc'hañ.

Trumpfkarte b. (-,-n) : atoud g. atoudenn b., penngartenn b.

Trunk g. (-s,Trünke) : **1.** braoued g., died b., evaj g. ; **2.** *dem Trunk ergeben,* techet da evañ, douget d'ar boeson, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, douget da evañ, glout, roet d'an evañ, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor) ; *dem Trunke frönen,* na lipat chadenn ar puñs, bezañ douget (en em reiñ) d'ar boeson, bezañ unan mat da charreat gwin, bezañ troet da voesoniñ, bezañ un den reizh da evañ, kavout mat e vanne, karet e vanne, kavout mat e chopinad, bezañ techet d'ar gwin, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ mignon d'ar gwin, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ sujed (roet) d'ar boeson / bezañ roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù / karet ar rezinenn / karet ar braoued (Gregor), en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; **3.** gouzougad g., evadenn b., lipadenn b., glebiadenn b. ; *einen tiefen Trunk Wasser tun,* evañ ur c'haouad mat a zour, evañ ur gouzougad mat a zour.

trunken ag. : **1.** mezv ; **2.** [tro-lavar] *vor (von) Freude trunken,* o nijal (o tridal) gant al levenez, mezvet gant al levenez, ouzhpenn laouen.

Trunkenbold g. (-s,-e) : lonker g., mezvier g., pantier g., sac'h gwin g., korfeg g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., ivragn g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *Trunkenbold !* gourlañchenn frank ! barrikenn didalet ! kozh mezvier !

Trunkenheit b. (-) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b. ; *Trunkenheit am Steuer,* mezverezh ouzh ar rod-stur g., bleinañ mezv g. ; *Trunkenheit am Steuer beginnt bei 0,5 Promille,* ar mezverezh ouzh ar rod-stur a zeraou gant 0,5 gramm alkool er gwad.

Trunksucht b. (-) : mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivragnerezh g., droug-sant-Martin g., doug d'ar boeson g. ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht,* un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *er kann seiner Trunksucht nicht Herr werden,* hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouez da evañ, n'eo ket evit e dech, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn ; *seine*

Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet, un den bruket eo bremañ, poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson ; *die Trunksucht verdirbt die Seele,* al lonkerezh a lourta an ene, al lonkerezh a beurgoll an ene.
trunksüchtig ag. : techet da evañ, douget d'ar boeson, douget da evañ, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, glout, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor).
Trupp g. (-s,-s) : bagad g., strollad g. skouadrenn b., skouadrennad b., frapad g., haras g., nasad g., rumm g., rummad g., tolp g., tolpad g., torkad g., toullad g., strolladenn b., stroll g., strobad g., ajad g., tropad g., gronn g., gronnad g., duilhad g., kouch g., laz g., bostad b. ; *ein Trupp Soldaten,* un duilhad soudarded g., un ajad soudarded g., ur gronn soudarded g., ur c'houch soudarded g. ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge,* chadennad c'haleourien b.
Truppe b. (-,-n) : **1.** bagad g., strollad g., skouadrenn b., skouadrennad b., rannad b. ; **2.** arme b., armead b., lu g. [*liester* luioù, luoz] ; *eine Truppe üben,* gourdonañ soudarded ; *übende Truppen,* bagadoù soudarded oc'h embregiñ lies., bagadoù soudarded o pleustriñ lies. ; *Truppen ins Feld führen,* kas soudarded d'an emgann (d'ar brezel, d'an dachenn-vrezel, d'an dachenn emgann) ; *mit seinen Truppen von Sieg zu Sieg eilen,* bleinañ e soudarded war hent ar gounidoù ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen,* kolloù bras a oa bet eus tu an enebour ; *irreguläre Truppen,* armead lezluel b., armead amreoliek b., lu amreoliek g. ; **3.** [dre skeud.] *er ist von der schnellen Truppe,* prim eo en e labour - hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh a zo ouesk da labourat - hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen) - labour tri a ra - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zibolotenn labour - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - labourat a ra fonnus - fonnus eo d'al labour - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - ampletiñ a ra gant e labour - hennezh a zo herrek war e labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour - hennezh a ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - ober a ra dillo e labour - dillo en devez da labourat - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober – hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober - hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; **4.** [c'hoariva, sonerezh] skipailh g., strollad g., bagad g.
Truppenabzug g. (-s,-abzüge) : [lu] pellidigezh soudarded diouzh ul lec'h b., disparti soudarded eus ul lec'h g., didenn soudarded eus ul lec'h g., dilec'h soudarded g., mont kuit soudarded g.
Truppenarzt g. (-es,-ärzte) : [lu] mezeg en armeoù g., medisin en armeoù g., mezeg-arme g., medisin-arme g.
Truppenaushebung b. (-,-en) : [lu] tutadur soudarded g., tuta sourdaded g., enrolladur soudarded g.
Truppenbewegung b. (-,-en) : [lu] dilec'hiadeg soudarded b., dilec'hiadeg rejimantoù b., fiñvadeg rejimantoù b., fiñvadeg soudarded b.
Truppengattung b. (-,-en) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b., korf arme g.
Truppenoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser war ar vicher g.
Truppenschau b. (-) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies.
Truppenteil g. (-s,-e) : [lu] rejimant g., unvez stourm b.
Truppentransporter g. (-s,-) / **Truppentransportschiff** n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-samm an arme g.
Truppenübung b. (-,-en) : [lu] embregadeg an arme b., pleustradeg b., maneur g., brezel bihan g., brezelig g., brezel gwenn g.
Truppenübungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ an arme b., tachenn bleustradegoù b.
Truppenverpflegung b. (-) : [lu] tinell b., keusteurenn b., bevañs g.
Truppenzusammenziehung b. (-,-en) : [lu] tolpadur rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g.
truppweise Adv. : a-strolladoù, a-vandennoù, a-vagadoù, a-vostadoù.
Trust g. (-[e]s,-e/-s) : [armerzh] trust g.
Trute b. (-,-n) : [Bro-Suis] yar-Indez b., yar-Spagn b., dindoñs g.
Truthahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., kog-Spagn g., kog-Indez g., dindoñs g.
Truthenne b. (-,-n) : [loen.] yar-Indez b., yar-Spagn b.
Truthühner lies. : [spesad] dindoñsed lies.
Trutz g. (-es) : argad g. ; *zu Schutz und Trutz,* evit en em zifenn hag evit argadiñ.
trutzen V.gw. (t-d-b) (hat getrutzt) : *jemandem trutzen,* rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.
Trutzwaffe b. (-,-n) : arm-argadiñ g., arm arsailh g.
Tschad : *der Tschad g., Tschad n.,* Tchad b.
Tschador g. (-s,-s) : tchador g.
Tschako g. (-s,-s) : [lu] sako g., chako g.
tschau estl. : *tschau !* kenavo ! kenavezo ! d'ar c'hentañ gweled ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ (ar wech all, ar c'hentañ gweled, an distro, ar c'hentañ tro, evit an deizioù, forzh peur) ! ada ! keno !
Tscheche g. (-n,-n) : Tchek g.
Tschechei b. (-) : *die Tschechei,* Tchekia b., Bro-Dchekia b.

Tschechien n. : Tchekia b., Bro-Dchekia b., ar Republik Tchek b.
tschechisch ag. : **1.** tchek ; **2.** [yezh.] tchekek.
Tschechisch n. : [yezh.] tchekeg g.
Tschechoslowakei b. (-) : [istor] *die Tschechoslowakei,* Tchekoslovakia b.
tschechoslowakisch ag. : [istor] tchekoslovak.
Tscheka b. (-) : [istor] tcheka g.
Tscherkesse g. (-n,-n) : Tcherkes g.
Tscherkessien n. (-s) : Tcherkesia b.
Tschetnik g. (-s,-s) : tchetnik g.
tschilpen V.gw. (hat getschilpt) : pipial, tikat.
Tschinellen lies. : simbalennoù lies.
tschüs estl. **/ tschüss / tschüssikowski** estl. : *tschüs !* kenavo ! kenavezo ! ken a vi gwelet ! d'ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ (ar wech all, ar c'hentañ gweled, an distro, ar c'hentañ tro, evit an deizioù, forzh peur) ! ada ! kenô !
Tsetsefliege b. (-,-n) : [loen.] kelien tse-tse str. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit,* trezouget e vez kleñved ar c'housk (an derzhienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.
T-Shirt n. (-s,-s) : t-shirt g., tee-shirt g.
T-Träger g. (-s,-) : pezh metal stummet evel un T g., treust metal stummet evel un T g.
Tsunami g. (-s,-/-s) / b. (-,-/-s) : tsunami g. [*barr-reverzi g.*].
TU b. (-,-s) : [*berradur evit* **technische Universität**] ESAD g., ensavadur skol-veur a deknologiezh g.
Tuba b. (-,Tuben) : [sonerezh] tuba g., pilgorn g.
Tube b. (-,-n) : **1.** korzenn b., korzennad b., pibenn b. ; *Farbentube,* korzenn liv b. ; *Tube Farbe,* korzennad liv b. ; **2.** [korf.] korzenn ar grozh b. ; **3.** [dre skeud.] P. **a)** *auf die Tube drücken,* pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, plantañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni ; **b)** hastañ udb, difraeañ e labour, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, diskrapañ d'ober udb, diskrapañ evit ober udb, kabalat da gas udb da benn, kabalat da benngenniñ udb, ober e ziampech evit kas udb da benn, ober e ziampechoù evit kas udb da benn, ober udb gant herr, lakaat herr d'ober udb, presañ d'ober udb, en em bresañ a ober udb, bezañ e prez oc'h ober udb.
Tubenligatur b. (-,-en) : [mezeg.] argoulm korzennoù ar grozh g., argoulmañ korzennoù ar grozh g.
Tuberculum n. (-) : [korf.] torzhell b. ; *Tuberculum conoideum,* torzhell grennbikernek b.
Tuberkel g. (-s,-) / b. (-,-n) : [mezeg.] torzhell b.
Tuberkelbazillus g. (-,-bazillen) : bazhell Koch b.
Tuberkulin n. (-s) : [mezeg.] tuberkulin g.
tuberkulös ag. : torzhellek.
Tuberkulose b. (-) : [mezeg.] droug-skevent g., torzhellegezh b., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g., tanijenn skevent b.
tuberkulosekrank ag. : [mezeg.] torzhellek ; *er ist tuberkulosekrank,* gant an droug-skevent emañ, paket (tapet, dastumet) en deus an droug-skevent, peultriner eo.
Tuberkulosekranke(r) ag.k. g./b. : peultriner g., peultrinerez b., tozhellad g., torzhelladez b., torzhelleg g., torzhellegez b.
Tuberose b. (-,-n) : [louza.] tuberozenn b.
Tubulus g. (-,Tubuli) : [korf.] tuellenn b.
Tubus g. (-,-se/Tuben) : **1.** korzenn b. ; **2.** kranenn b. ; **3.** [mezeg.] korzennig b.
Tuch[1] n. (-s,-e) : **1.** danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennoù lies., gwiadur g., gwiaderezh g., entof g. ; *Anzug aus Tuch,* dilhad mezher g., dilhad lien g. ; *ein Frack aus Tuch,* ul levitenn vezher b. ; *eine Hose aus Tuch,* ur bragoù lien g. ; *dickes Tuch,* danvez kergloc'h g., lien fetis g., mezher gros g. ; *Stück Tuch,* mezherenn b., pezh mezher g. ; *englische Tuche,* mezheroù saoz lies. ; **2.** *auf jemanden wie das rote Tuch wirken,* lakaat u.b. da vuhanekaat (Gregor), lakaat ar vuanegezh (ar gounnar) da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont e kounnar, lakaat tro e boned u.b. ; *das ist für ihn ein rotes Tuch,* ne bad ket e spered (e skiant) o welet seurt traoù, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel ur seurt tra, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'hen, hennezh a ya diouzhtu e gouez) pa wel an dra-se, hennezh a vez pront da daeriñ pa wel kement-se,, n'eo ket pell da daeriñ pa wel kement-se.
Tuch[2] n. (-s,Tücher) : lien g., tamm lien g., lienenn b., tarner g., serviedenn b., servied str. ; *Kopftuch,* mouchouer(-penn) b., chal g. ; *Geschirrtuch,* torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g. ; *Taschentuch,* mouchouer-godell g., mouchouer god g., frilien g., lien-fri g. ; *Spieltuch,* tapis c'hoari g. ; [bilhard] *das grüne Tuch,* an daol-c'hoari b., an tapis c'hoari g.
Tuchabfälle lies. : filochoù lies.
Tüchelchen n. (-s,-) : *ger-bihanaat evit* **Tuch** mezherennig b.
tuchen ag. : ... mezher.
Tuchent b. (-,-en) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] golc'hed b., pluñveg b.
Tuchfühlung b. (-) : stok g. ; *in Tuchfühlung bleiben,* **a)** chom kichen-ha-kichen (stok-ha-stok, chouk-ha-chouk, peg-ha-peg, stag-ha-stag, stag-ouzh-stag, skoaz-ouzh-skoaz, ilin-ouzh-ilin) ; **b)** chom e darempred.
Tuchgeschäft n. (-s,-e) : **1.** [kenwerzh] mezhererezh g. ; **2.** [stal] mezhererezh b., mezhereri b.
Tuchhändler g. (-s,-) : marc'hadour mezher g., liener g.
Tuchhandel g. (-s) : mezhererezh g.
Tuchhandlung b. (-,-en) : [stal] mezhererezh b., mezhereri b.
Tuchhose b. (-,-n) : bragoù mezher g., bragoù lien g.
Tuchjacke b. (-,-n) : chupenn vezher b., chupenn lien b.
Tuchmacher g. (-s,-) : mezherer g., balliner g., oberier gwiadoù g.
Tuchmacherei b. (-,-en) : mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b.
Tuchrest g. (-es,-e) : drailhenn lien b., drailhenn vezher b., rollad g., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b.
tüchtig ag. : barrek, gouest, ampart, diampech, aketus, gwevn, mailh, ouesk, abil, gourdon ; *zu etwas tüchtig,* e-doare (e-tailh, gouest) d'ober udb, barrek war udb, kalet war udb, gourdon ouzh udb ; *in etwas (t-d-b) tüchtig sein,* gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ reizh war udb, bezañ tuet mat d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, bezañ ur mailh war udb, bezañ ampart d'ober udb, bezañ

doazh d'ober udb, bezañ doazh ouzh udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ ampart (akuit, arroutet, ifam, don, ki) war udb, bezañ akuit d'ober udb, bezañ gourdon ouzh udb, bezañ kalet war udb, bezañ un tad den eus an-unan war un dachenn bennak, bezañ un den mat-krak war un dachenn bennak, gouzout stok udb ; *zu nichts tüchtig sein,* bezañ ur c'holl-e-vara (ur c'holl-boued, ur c'holl-bara, ur c'holl-e-voued), na gaout tu da vann, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh, na c'houzout ober un hollvad, na c'houzout ardremez da netra, na ober netra eus nikun, mont pep tra a-dreuz gant an-unan ; *tüchtiger Schläger,* lemmañ lavnenn b. / koantañ maout g. / finañ mab g. (Gregor), gwall skoer g., gwall emganner g., gwall ganner g. ; *tüchtiger Fleischesser,* debrer mat a gig g., paotr ar c'hig g., bleiz kig g. ; *tüchtiger Arbeiter,* gounider mat g., micherour dispar g., marc'h-labour g., bleiz labour g., ki labour g., paotr a-raok g., poanier g., gwall labourer g., den a boan g., paotr diskuizh g., paotr stummet da labourat g., paotr labourus g., mailh-micherour g., paotr ouesk da labourat g. ; *tüchtige Frau,* kaerell b. ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit,* gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; *er leistet Tüchtiges,* prim eo en e labour, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, hennezh a daol fonn, hennezh a ra fonn, hennezh a fonn, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *beide sind genauso tüchtig,* an daou-se a ra par o micher ; *er ist sehr tüchtig,* dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvat eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra dillo ha diroufenn, hennezh a oar an dibenn eus an dra, hennezh a labour gant gouiziegezh ha parfeted ; *tüchtige Hausfrau,* tiegez vat b. (Gregor), menajerez vat b. ; *tüchtiger Schneefall,* gwall gaouad erc'h b/g ; *eine tüchtige Ohrfeige,* ur flac'had c'hwek b., ur flac'had yac'h b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b. ; *ein tüchtiges Stück Arbeit,* un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., labour a-feson g., ur c'hrogad mat a labour g. ; *eine tüchtige Portion,* ur pezh mell tamm g., ur pezh tamm g., un tamm mat g., ur gont vat b., ur moñs lodenn g.

Adv. : da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, a-berzh-kaer, yac'h, forzh, kaer, kreñv, parfet ; *ich habe mich tüchtig geärgert,* fuloret e oan da vat, un imor a oa ennon, fuloret-ruz e oan, fuloret-ran e oan, fuloret-naet e oan, fuloret-mik e oan, ur fulor a oa ennon, en imor santel e oan, e gwalarn e oan, ur barr fulor ruz a oa deuet ennon, tommañ a rae va c'herc'h din, krazañ a rae va c'herc'h din ; *tüchtig essen,* debriñ c'hwek, debriñ kreñv, lonkañ forzh, debriñ frank, debriñ kaer, P. riñsañ e asied, ober meurlarjez, pilat boued, pegañ war ar boued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war an traoù, brifal / dantañ kaer / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor), bezañ don e gof, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, bountañ boued en e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bezañ digor e galon, debriñ dibismig, bezañ frank e vouzelloù ; *tüchtig trinken,* pintal, bezañ kreñv war an evañ, na vont fall an evañ gant an-unan, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer ; *jemanden tüchtig prügeln,* fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b.

Tüchtigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., barregezh b., gwevnder g., gwevnded b., mailhder g., mailhded b., oueskted b., oueskter g. ; *ein Mann von seiner Tüchtigkeit,* un den eus ar tremp-se g., ur spered plomenet mat a zen eveltañ g.

Tuchwalker g. (-s,-) : kommer g., fouler g., moustrer g., mac'her g.

Tuchwaren lies. : mezheraj g.

Tuchweber g. (-s,-) : mezherer g.

Tuchweberei b. (-,-en) : **1.** [stal] mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b. ; **2.** [kenwerzh] mezhererezh g.

Tuchweste b. (-,-n) : chupenn vezher b., chupen lien b.

Tucke b. (-,-n) : *eine alte Tucke,* un tamm pikez du g., un tamm pikez fall g., ur sarpantez b., ur wespedenn b., ur vleizez b., ur pikez fall b., ur bebrenn b., un diaoulez b.

Tücke b. (-,-n) : ijin fall g., falsentez b., falster g., falsted b., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., yudazerezh g., judazerezh g., gwidre b., kammdro b., finesa b., korvigell b., kammigell b., barad g., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., taol-yud g., tapadenn b., ard g., ardivinkoù lies., lorberezh g. ; *Tücke des Schicksals,* rod vras an tonkadur o treiñ tu pe du b. ; *seine Tücken und Nücken,* e holl sioù ha gwrioù, e holl vankoù, e holl dechoù ha plegoù fall, e ijin fall, e youloù fall *; auf eine Tücke zurückgreifen,* mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *bewahret euch vor Weibertücken,* diwallit ouzh taolioù ganas (ouzh taolioù fobiez, ouzh troioù lous, ouzh barad, ouzh lasoù, ouzh ijin fall) ar merc'hed - biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed - a-viskoazh ez eus bet

lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed - neb a lazh e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra - karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin - karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell, pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel ; *er hat auch seine Tücken,* ouzhpenn un neudenn gamm a zo ennañ ; [goapaus] *Tücke des Objekts,* droug natur g. (Gregor), mankoù lies., gwallnamm g., gwallsi g., perzh-fall g.

tuckern V.gw. : **1.** [verb-skoazell **haben** : hat getuckert] ober poup poup poup ; **2.** [verb-skoazell **sein** : ist getuckert] mont poup poup poup [*d'ul lec'h bennak*].

tückisch ag. : yud, fell, kivioul, kildrouk, drougiezhus, gwidreüs, gwidilus, gwidal, ganas, beskellek, kamm, kudennek, skoachet, souchet, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, malisius, mobrier, pilpous, dre zindan, a-zindan, drouk ; *recht tückisch sein,* bezañ ul loen brein (ul loen gars, ul loen lous, ul loen fall) a zen, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur sac'h malis eus an-unan, bezañ un dra milliget eus an-unan, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur gwall ibil a zen, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ e galon ur puñs don a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet fall, bezañ kivioul, kaout ardoù ouzhpenn unan, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ ur gwasker eus an-unan ; *tückisch vorgehen,* displegañ e holl ardoù ; *tückischer Blick,* sell a-dreuz (a-gorn) g., selloù a-dreuz (a-gorn) lies. ; *tückisch dreinblicken,* sellet a-dreuz, sellet a-gorn, sellet rous ouzh u.b.

Tuerei b. (-,-en) : [kozh] kamambre g., kamambreoù lies., orbidoù lies., ardoù lies., chiboudoù lies., geizoù lies., tresoù lies., pompadoù lies., jestroù lies., lentigoù lies., digoroù lies., digorded b., ismodoù lies., yekoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., stroñs g., bern tron g., mignerezh g., yezhoù lies., modoù lies.

Tuff g. (-s,-e) **/ Tuffstein** g. (-s,-e) : maen-tuf g., tuf g.

Tüftelei b. (-,-en) : **1.** torr-penn g., uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g. ; *das wird eine ziemliche Tüftelei,* ur gwall soubenn e vo an dra-se, se a vo ul lazh, setu aze hag a vo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, bez' e vo charre, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; **2.** P. pismigerezh g., trabas g., nagennerezh g.

tüfteln V.gw. (hat getüftelt) : **1.** talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, teuteuskat, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù, dresañ, belbetat, teuteunat ; **2.** spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, bindedañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ, nagenniñ ; **3.** [gwiad.] *getüftelt,* piz warnañ ; *eine getüftelte Krawatte,* ur gravatenn piz warni b.

Tüftler g. (-s,-) : **1.** biteller g., teusteuker g., belbeter g. ; **2.** pismiger g., chaoker-laou g., nagenner g., trabaser g., flemmer g., chikaner g., chikanour g., noazour g., beg m'en argarzh g.

Tugdual g. : Tual g.

Tugend b. (-,-en) : **1.** perzh-mat g., vertuz b., si mat g., tu mat g., tech mat g. ; *Tugend praktizieren,* embreger ar vertuz ; *das Praktizieren der Tugend,* pratik ar vertuz g. ; *aus der Not eine Tugend machen,* bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *Jugend hat keine Tugend,* ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - an hailhoned eo a ra ar wazed ; **2.** [relij.] *christliche Tugenden / göttliche Tugenden / theologische Tugenden,* vertuzioù teologel lies. ; **3.** [istor, preder.] *Kardinaltugenden,* pennvertuzioù lies. ; *Verstandestugend,* vertuz spered g./b. ; [Aristoteles] *Charaktertugend,* vertuz buhezouriezhel g., vertuz vuhezouriezhel b.

Tugendbild n. (-s,-er) : skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g.

Tugendbold g. (-s,-e) : **1.** [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; **2.** [gwashaus] *sellit ouzh* **Tugendheuchler**.

tugendhaft ag. : vertuzus, onest, dereat, prop ; *tugendhaft sein,* ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat, bezañ un den prop.

Tugendhaftigkeit b. (-) : vertuz b., buhezegezh vat b., skoueriusted b., onestiz b., dereadegezh b., buhez vertuzus b.

Tugendheld g. (-en,-en) : **1.** [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; **2.** [gwashaus] *sellit ouzh* **Tugendheuchler**.
Tugendheuchler g. (-s,-) : pilpouz g., kazh born g., klufan g., sant ruz e dreid g., klouarenn b., kazh gleb g., genoù gleb g., lubaner g., luban g., santig kolo g., mitaouig g., mitouig g., den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., Judaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g.
Tugendlehre b. (-) : skiant ar vuhezegezh b., buhezegezhouriezh b., divezelouriezh b.
Tugendlehrer g. (-s,-) : buhezegezhour g., divezelour g.
tugendsam ag. : [barzh.] vertuzus.
Tukan g. (-s,-e) : [loen.] toukan g.
Tüll g. (-s,-e) : [gwiad.] tull g.
Tülle b. (-,-n) : **1.** [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; **2.** kelc'hienn b. ; **3.** envez g., envezenn b., lagad g. ; *ein mit einer Tülle versehenes Werkzeug,* ur benveg lagadek g. ; **4.** [kantolor] harz-koar g.
Tulpe b. (-,-n) : **1.** [louza.] tulipez str., tulipezenn b. ; **2.** [gwerenn] chopenn b. ; **3.** P. ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., oristal g., oristal a zen g., orin g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin a zen g., orin den g., pipi g., hinkin g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwikefre g., istrelog g., kalkenn g./b., papigo g., istañsour g., pitouch g., termaji g., ardigell g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g., den espar g., pichon g., brav a bichon g.
Tulpenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tulipez str.
Tulpenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] bulb tulipez str., ognon tulipez str.
Tumbagebete lies. : [relij.] absolvenn-veur b.
Tumbler g. (-s,-s) : [Bro-Suis] sec'her-kouez g.
tummeln V.k.e. (hat getummelt) : *ein Pferd tummeln,* **a)** lakaat ur marc'h da fringal. ; **b)** lakaat ur marc'h da bostal, postal ur marc'h.
V.em. : **sich tummeln** (hat sich (t-rt) getummelt) : **1.** ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, fringal, friantañ, fringalañ, trepikal, trepikellat ; **2.** [dre astenn.] hastañ, kabalat, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, difelpañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ.
Tummelplatz g. (-es,-plätze) : **1.** goudorenn b. ; **2.** lis b., kamp-postal (Gregor) g., plaenenn b., tachenn b. ; **3.** lec'h ebatal g., lec'h emgav g.
Tümmler g. (-s,-) : [loen.] **1.** delfin g., morhoc'h du g. ; *großer Tümmler,* delfin c'hwezher g., c'hwezher g. ; **2.** dube penndoull g.
Tumor g. (-s,-en/-e) : [mezeg.] yoc'henn b., yoc'h b., kreskenn b., kig-kresk g., kaledenn b., peud g., goradenn b., droug sant Maodez g., moc'h bihan str., torzhell b. ; *Krebstumor,* yoc'henn gankrek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; *Tumor in der Handinnenfläche,* kac'hadenn-yar b.
Tumormarker g. (-s,-) : [mezeg.] merker yoc'hennel g.
Tümpel g. (-s,-) : stank b., poull g., poull-dour g., lag g., lenn b., poullenn b. ; *Meerestümpel,* morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., poull g. ; *man fand ihn ertrunken in einem Tümpel,* kavet e oa bet beuzet en ur poullad dour.
Tumult g. (-s,-e) : kabaduilh b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, taol-freuz g., keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., un huch hag ur youc'h, estlamm g., foar b., charre g., bioc'henn b., houl str., hu g., huad g., huerezh g., huderezh g., taol-nerzh g., taol-strap g., dirollerezh g., dizurzh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., turmud g.
Tumultuant g. (-en,-en) : kabaduilher g., hutin g., tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., cholorier g., planter freuz g., planter reuz g.
tumultuarisch ag. : tousmac'hus, safarus, cholorius, houlennek, tournius.
tumultuieren V.gw. (hat tumultiert) : bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, bioc'hennañ, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, karnajal, kas cholori.
tun (tat / hat getan)

I. V.k.e.
  1. ober
  2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ
  3. kas d'e heul, bezañ efedus
  4. troioù-lavar : *es zu tun haben, es zu tun bekommen*
  5. [P.] lakaat
  6. ober droug, ober vad
II. V.gw.
  1. ober + adv
  2. ober van da, reiñ da grediñ
III. Verb skoazell
IV. V.em. [P.]

I. V.k.e. (tat / hat getan) :
1. ober ; *er tut alles im letzten Moment,* gortoz a ra atav an diwezhadoù ; *was tust du jetzt ?* petra emaout oc'h ober ? ; *was (ist zu) tun ?* petra ober ? ; *was soll ich tun ?* n'ouzon ket petra zo da ober (petra ober), petra a zlean da ober ? petra a zlean (am eus da, a c'hallfen-me) ober ? ; *er weiß, wie man es tut,* an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *er weiß nicht, wie man es tut,* disneuz eo d'ober an dra-se ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht*

arbeiten will und ich werde es auch nicht tun, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *tu es nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra morse-holl traoù evel-se ken ! ; *ich tue es nie mehr, ich tue es nie wieder,* ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *warum hast du das getan ? wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ?, petra eo dit bezañ graet an dra-se ? ; *ihr werdet doch so etwas nicht tun !* n'emaoc'h ket o vont d'ober an dra-se, emichañs ? ; *tut so etwas nicht !* n'it ket d'ober an dra-se ! ; *hätte er es doch nicht getan !* gwasoc'h eget paouez en doa graet ! ken dezhañ bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *du hättest das nicht tun sollen,* ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, fall ac'h eus graet ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ne oa ket dleet dit ober an dra-se, n'az poa ket ezhomm da vezañ graet an dra-se, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *so was tut man nicht,* ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! n'eo ket mat ober an dra-se ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! sell aze ur c'hiz ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traoù ! an dud fur ne reont ket a draoù a seurt-se ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! ; *tut mit ihm, was ihr wollt,* grit a garot outañ, grit a hetot outañ ; *da muss irgendetwas getan werden,* bez e ranker ober udb, bez e ranker ober seurt pe seurt, bez e ranker ober seul pe eneb ; *man muss (et)was tun,* arabat chom da chipotal (da dermal), ret eo mont dezhi ; *ich muss es einfach tun,* n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se, n'on ket evit parraat a ober an dra-se ; *das wäre getan !* graet eo ar stal ! deuet eo ganeomp ! echu eo a-benn ar fin ! graet eo ar gra ! echu ar bater ! ; *seine Schuldigkeit tun,* bezañ jurdik en e zever, ober e zlead (e zever), bezañ aketus d'e zever, seveniñ e zlead ; *sein Möglichstes (sein Bestes, das Seinige) tun,* ober kement ha ma c'haller (e seizh posupl, e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, e seizh gwellañ, muiañ ma c'haller, ar muiañ ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, pezh ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare, ober evit ar gwellañ (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e wir wellañ ; *Buße tun,* ober e binijenn (Gregor) ; *jemandem seinen Willen tun,* ober e zivizoù (e did) d'u.b., ober e lavaroù ouzh u.b., ober holl lavarioù u.b., ober e holl lavarioù d'u.b., ober kamambre d'ur bugel bennak ; *tu mir den Gefallen,* bez ar vadelezh d'ober an dra-se ; *du kannst tun und lassen, was du willst,* lizher digor a zo ganit, n'ac'h eus luz ebet, diliamm out d'ober pezh a garez, lezet e vez kabestr laosk (kabestr hir) war da voue, da gabestr a zo war da voue, lezet e vez kordenn ganit, lezet e vez pep frankiz ganit d'ober pezh a gari, lezet e vezez ez madober ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn,* n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; *einen Zug aus der Flasche tun,* evañ ur banne ouzh gouzoug ar voutailh, evañ ur banne a-stag-penn ; *einer Sache Erwähnung tun,* menegiñ (ober meneg eus) udb ; *was hat er denn getan ?* petra a vez rebechet dezhañ ? ; *die Farbe tut nichts zur Sache,* pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat ; ***sie sagen's wohl, und tun's nicht,*** selaouit o c'homzoù ha laoskit o oberoù ; *er tut nur, was ihm gefällt, er tut nur, was er will,* ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll.

2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ ; *was tust du denn da ?* petra emaout oc'h ober amañ ? o turlutañ petra emaout ? o penefiañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? petra an diaoul emaout oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emaout aze ? ; *was tut er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? ; *ich habe viel zu tun,* mil maneur am eus d'ober, kalz am eus d'ober, foulet on, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, leun a gefridi on, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, friket on gant al labour, debret on gant al labour, labour dreist penn am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, gwall sammet on gant va labour, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet (beuzet) on gant al labour, dre brez emaon, prez labour a zo warnon, traoù a zo ganin war ar ramp, dall on gant al labour ; *ich habe nichts zu tun,* ne'm eus taol ebet d'ober, vak a zo warnon, ne'm eus mann d'ober, ne'm eus mann ebet d'ober, emaon gant netra d'ober ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen,* deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *sagt ihm, was zu tun ist ! sagt ihm, was er zu tun hat !* lavarit dezhañ petra ober ! lavarit dezhañ petra da ober ! ; *hat er etwas für Sie getan ?* ha graet en deus udb evit sikour ac'hanoc'h ? ha graet en deus un draig bennak evidoc'h ? ; *etwas von sich aus tun,* ober udb dioutañ e-unan (eus e benn e-unan, diouzh e benn e-unan, anezhañ e-unan), ober udb a youl frank (Gregor) ; *etwas dazu tun (etwas zur Sache tun),* kemer lod (perzh) en udb, reiñ un tamm sikour eus e berzh e-unan, emellout eus udb, ober war-dro udb ; *was du auch immer tun kannst,* gant a ri ; *ich kann nichts dazu tun,* n'emaon ket evit reiñ an disterañ sikour, n'em eus ket dour a-walc'h em milin evit malañ hoc'h arreval, en dic'halloud emaon, n'em eus na tu na lañs, er blotoù emaon ; *alle Hände voll zu tun haben,* kaout mil maneur d'ober, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, kaout labour dreist-penn, bezañ

foulet, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bezañ mac'homet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ debret gant al labour, bezañ dall gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan (war an-unan), bezañ ur prez war an-unan, bezañ dre brez, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ beuzet gant al labour, bezañ bec'h war an-unan, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan ; *tu, was du nicht lassen kannst,* gra da c'hra ; *was du tun willst, tue bald / was du tust, das tue bald,* gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll jamez, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; *getan ist getan*, keuz 'zo diwezhat bepred - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - kerse ne zeu nemet goude - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor) - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - ar c'heuz zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat ; *gesagt, getan - kaum gesagt, schon getan,* ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger.

3. kas d'e heul, bezañ efedus, bezañ gweredus ; *das Mittel tat seine Wirkung,* efedus e voe al louzoù, al louzoù a reas efed (en doa graet vad dezhañ, en doa bet efed war e gleñved) ; *das tut Wunder,* ur marzh eo kement-se, tredemarzh eo kement-se (Gregor), ur souezh eo efed an dra-se, ur marzh eo gwered an dra-se ; *Worte tun's nicht,* ne vo ket diliammet ar gudenn gant an teod, ouzhpenn komz a zo d'ober ; *der Pullover wird es schon tun,* ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *das allein tut es nicht,* ne vo ket a-walc'h evit dont a-benn eus kement-se ; *was tut's ?* petra vern ? pe vern (pe laz, pe forzh 'zo, pe kaz 'zo) ? ; *was tut das (zur Sache) ?* d'ober petra ? da betra e vefe mat an dra-se ? peseurt mad a c'haller tennañ diouzh an dra-se ? petra a well ? ; *das tut nichts (zur Sache),* ne cheñcho netra, ne vimp ket gwell a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h.

4. troioù-lavar : **es zu tun haben, es zu tun bekommen** ; *mit ihm will ich nichts zu tun haben,* n'em eus netra da welet (d'ober) gantañ, n'em eus perann gantañ ; *mit solchen Leuten will ich nichts zu tun haben,* n'em eus netra d'ober gant ur seurt lignez ; *ich habe mit ihm zu tun,* da ober em eus outañ ; *damit habe ich nichts zu tun,* n'em eus perann gant an dra-se, n'em eus klask ebet war mann ebet en afer-se, n'emañ ket em c'herz emellout eus kement-se, an dra-se n'eo ket va stal eo, n'em eus netra da welet en afer-se ; *damit möchte ich nichts mehr zu tun haben,* laouen e vefen o chom hep kaout afer ebet ken gant ar seurt tra ; *mit dem habe ich nichts mehr zu tun,* hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seulioù eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Betrüger zu tun haben,* kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ ; *wir haben es mit einem harten Gegner zu tun,* aze hon eus d'ober evit dont a-benn anezhañ, setu aze ur c'hrogad evit bezañ trec'h dezhañ ; *es mit der Angst zu tun bekommen,* sevel aon gant an-unan, na vezañ c'hwezet d'an-unan, kemer aon, komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, dont morc'hed d'an-unan, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien ; *er kriegt (er bekommt) es mit mir zu tun,* d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, bekommt (kriegt) er es mit mir zu tun,* e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho).

5. [P.] lakaat ; *Geld auf die Bank tun,* lakaat arc'hant en ti-bank ; *tue Zucker in deinen Kaffee,* laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *in die Suppe eine Prise Salz tun,* lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *Salz ins Essen tun,* lakaat holen e-barzh ar boued ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt,* lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *sein Kind in die Schule tun,* lakaat e vugel en ur skol, kas e vugel d'ar skol ; *beiseite tun,* lakaat a-gostez, lakaat en e rastell, ober yalc'h a-dreñv, bogodiñ, tuañ, gorren, gouarn, sevel.

6. ober droug, ober vad ; *Gutes tun,* ober ar mad ; *Böses tun,* ober ar fall ; *der Hund tut dir nichts,* ar c'hi ne raio droug ebet dit ; *niemand tut dir was,* den ebet ne raio droug dit ; *jemandem Böses tun,* ober droug (vil) d'u.b. ; *jemandem Gutes tun,* ober vad d'u.b. ; *tut Gutes eurem Nächsten,* grit vad d'ho nesañ ; *jemandem Unrecht tun,* ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu,* arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zisplijfe dit ; *tue recht und scheue niemand,* gra da c'hra - gra pa ri tra ha c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo ! - pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - an hini a ra hervez a zle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don.

II. V.gw. (tat / hat getan) :

1. ober + adv. ; *das tut mir gut, das tut mir wohl,* ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, un apoue vrav eo din, gras eo din, mat eo se din, se a ra vad din, se a ra mil vad din, vad a ra kement-se din (Gregor) ; *diese Arznei tut mir gut, diese Arznei tut mir wohl,* al louzoù-se a ra mil vad din ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ

un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig, un tamm diskuizh a raio mil vad dit ; *es tut wohl, sich hinzulegen,* gras eo astenn al livenn ; *das tut mir weh,* se a ra poan din ; *das tut mir aufrichtig Leid,* mantret on, gwanet eo va c'halon, desped am eus ken em eus, va digarezit, chifet on, nec'het on, mil geuz am eus ; *er tut uns Leid,* deur hon eus gantañ, kemer a reomp truez outañ, damant hon eus outañ, kendrueziñ a reomp outañ, trugareziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp dezhañ, truantal a reomp outañ, truantal a reomp dezhañ, e glemm a reomp / klemm a reomp anezhañ / truez hon eus outañ (Gregor) ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun,* keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed ! ; *jemandem schön tun,* fistoulat e lost dirak u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lavarout komzoù brav d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b. / hilligañ e galon d'u.b. (Gregor) ; *er hat recht daran getan, es zu tun,* aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ pa'z en deus graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezan graet an dra-se ; *er tut gut daran, zu ...,* rezon en deus da [ober udb], reizh eo dezhañ [ober udb], n'eo ket arabat dezhañ [ober udb], mat eo dezhañ [ober udb], un dro vat eo dezhañ [ober udb] ; *er tut gut daran,* mat a ra, mat eo se dezhañ ; *er tat recht daran,* mat en doa graet, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ pa'z en deus graet an dra-se ; *du tätest gut daran, hier zu warten ;* da zeur eo chom amañ da c'hortoz, interest ac'h eus da chom amañ da c'hortoz, mat e vefe dit chom amañ da c'hortoz ; *er täte besser daran, hier zu warten,* poellekoc'h e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'hortoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefe ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'hortoz, kenkoulz e vefe gantañ chom amañ da c'hortoz, fall e rafe mont kuit ; *da tust du übel daran, zu ...,* gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus [udb], ne vefe ket a boan dit [ober udb], ne zlefes ket [ober udb], n'eo ket fur [ober udb], fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb].

2. ober van da, ober an asvan da, ober neuz da, ober an neuz da, ober neuz, ober an neuz, ober ar mod da, ober min da, ober sin a, reiñ da grediñ, ober lusk a, ober ar man e ; *er tut so, als würde er arbeiten,* ober a ra van da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra min da labourat, ober a ra sin a labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra an neuz labourat, ober a ra neuz labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz da labourat, labourat a ra diwar neuz ; *tun Sie, als ob Sie zu Hause wären,* grit evel er gêr, amañ emaoc'h er gêr, amañ emañ ho kêr ; *er tat, als ob er nicht wüsste,* ober a reas van (neuz a reas) da vezañ hep gouzout, ober a reas ar man e oa hep gouzout, ober a reas al leue (Gregor), ober a reas an alvaon ; *er tat, als sähe er mich nicht,* ne reas van ebet da'm gwelet, ober a rae van da chom hep gwelet ac'hanon, ober a rae lusk a chom hep gwelet ac'hanon ; *er tat, als ob er weggehen wollte,* ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *spröde tun,* ober van da vezañ ur plac'h fur, ober neuz bezañ fur, ober an neuz bezañ fur, ober neuz da vezañ fur, ober an neuz da vezañ fur, ober ar mod da vezañ ur plac'h fur, ober min da vezañ ur plac'h fur, ober sin a vezañ ur plac'h fur, c'hoari he seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari ar seurez peder botez, c'hoari ar plac'h fur, ober he mitaouig, c'hoari he flac'h tanav, ober he Gwerc'hez Vari, c'hoari he seurez pil-pave ; *grob tun,* c'hoari an den bouc'h e revr, bezañ pounner e votoù, c'hoari e Yann seitek, c'hoari an amparfal ; *tu nicht so empfindlich,* na ra ket da benn-mouzh adarre, arabat dit mont da Gervouzhig (mont da di mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont d'an toull mouzhig) evit ken dister a dra ; *er tut nur so, er tut nur so als ob,* emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *du arbeitest doch nicht, du tust nur so,* n'emaout ket o labourat ervat, o neuziañ nemetken ; *er tut immer so wichtig,* hennezh a vez atav un ton warnañ, plijout a ra dezhañ c'hoari e vraz, hennez a vez atav un ober gantañ, hennezh a blij dezhañ ober e aotrou, plijout a ra dezhañ ober brasoni.

III. Verb skoazell (tat / hat getan) : *er tut nichts als schimpfen,* ne ra ken tra nemet tagnouzal (goeñviñ), ur revr war wigour (ur chaoker-e-c'henoù, ur chaoker trousk, ur chaoker e revr) a zo anezhañ ; *was tust du ? lachen tu' ich*, petra emaout oc'h ober ? c'hoarzhin eo a ran ; *Peter geht auf Reisen und Paul tut es auch,* mont a ra Pêr da veajiñ ha Paol a ra kement all.

IV. V.Em. [P.] (tat sich / hat sich (t-rt) getan) :

P. *das tut sich leicht (man tut sich leicht daran),* aes eo da ober, n'eo ket diaes ; *es tut sich was in Berlin,* war lusk emañ (cheñch a ra) an traoù e Berlin ; *sich an etwas (t-d-b) gütlich tun,* ober chervad gant udb, debriñ e walc'h eus udb, ober ur c'hofad boued ; *er tut sich beim Lernen schwer,* hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo.

Tun n. (-s) : kundu b., emzalc'h g., doareoù lies., doare da vevañ g., ober g., oberoù lies., gra g., gread g. ; *Sagen und Tun ist zweierlei,* prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet, lavaret hag ober n'int ket ur c'hement ; *sein Tun und Lassen,* e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g., e ruilhoù lies. ; *all sein Tun und Treiben (all sein Tun und Lassen) missfällt mir,* e emzalc'h (e zoareoù, e ruilhoù) a zisplij din hed an neudenn, kement tra a ra a zisplij din, e gundu ne blij nemeur din ; *man muss sich für sein Tun verantworten,* n'eo ket a-walc'h

dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - pep hini a zo kret evit kement tra a ra.
Tünche b. (-,-n) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g., lindraj g., lindrenn b., lindrennaj g.
tünchen V.k.e : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ, gwisponat ; *die Wände mit Kalk übertünchen,* razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz.
Tünchen n. (-s) : gwisponadur g. ; *das Tünchen der Mauern mit Kalk,* razadur ar mogerioù g., gwennerezh ar murioù gant dour-raz g., gwennidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.
Tüncher g. (-s,-) : penter g., gwisponer g.
Tundra b. (-,Tundren) : toundra g.
tunen V.k.e. (hat getunt) : *einen Motor tunen,* lemel ar bevenner tizh diwar ur c'heflusker.
Tuner g. (-s,-) : [tredan.] ketalmer g.
Tunesien n. (-s) : Tunizia
Tunesier g. (-s,-) : Tunizian g.
Tunesierin b. (-,-nen) : Tunizianez b.
tunesisch ag. : **1.** tunizian ; **2.** [yezh.] tuniziek.
Tunfisch g. (-es,-e) : *sellit ouzh* **Thunfisch**.
Tunichtgut g. (-s,-e) : lustrugenn g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], stronk g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lampon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lavagnon g., louzaouenn fall b., didalvez g., skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., sprec'henn b.
Tunika b. (-,Tuniken) : toneg b., krezenn b., krez g., peplom g., roched b./g.
Tunis n. : Tuniz b.
Tunke b. (-,-n) : lipig g., soubinell b., soubilh g., chaous g., soub g., larjez g. ; *mit Tunke übergießen,* soubinellañ, soubilhañ, chaousañ.
tunken V.k.e. (hat getunkt) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, trempañ, chaousañ.
tunlich ag. : **1.** greüs, hag a c'hall bezañ lakaet da dremen er pleustr, hag a c'haller lakaat e pleustr, hag a c'haller seveniñ, hag a c'haller kas da vat, hag a c'haller kas da benn, hag a c'haller pengenniñ ; **2.** e koulz ; *so bald als tunlich,* an abretañ ma c'hallot ; *tunlichst,* ma'z eo posupl, ma c'hallit, ma'z eus tu ; *tunlichst bald,* an abretañ ma c'hallin (ma c'halli, ma c'hallot).
Tunlichkeit b. (-) : [kozh] greüsted b., tu g., tro b.
Tunnel g. (-s,-/-s) : **1.** tunel g., hent-riboul g., riboul g., hent-dindan-zouar g. ; *einen Tunnel treiben,* toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; **2.** [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen,* tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti.
Tunte b. (-,-n) : **1.** P. pebrenn b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., lustrugenn b., segalenn b. ; **2.** pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.
tuntig ag. : P. orbidus, leun a ardoù, ginet, diaes, kintus.
Tupf g. (-s,-e) / **Tüpfel** g./n. (-s,-) : **1.** brizhell b., brizhelladur g., marelladur g., marigelladur g., poent g., pik g. ; *Stoff mit blauen Tupfen,* entof gant brizhelloù glas g. ; **2.** [dre skeud.] *auf den Tüpfel genau,* resis-kenañ, pervezh, pizh-tre, pizh-kempenn, dre (diouzh) ar munud, priminik, pizh-kenañ, e kompaz, dre gompaz, dre ar c'hompaz, d'ar just, just-ha-just, a-hini-da-hini, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok.
Tupfbällchen n. (-s,-) : tapon g.
Tüpfel g./n. (-s,-) : *sellit ouzh* **Tupf**.
Tüpfelchen n. (-s,-) : [dre skeud.] **1.** *das Tüpfelchen aufs i setzen,* peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, flourañ udb, turgnañ udb, peurgribañ udb, parañ e labour, degas ar vistradenn ; **2.** *nicht um ein Tüpfelchen nachgeben,* delc'her mort (yud, start, gwevn, tomm), na gilañ (na gizañ, na soublañ) tamm ebet, pegañ outi, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ an disterañ, na gilañ a-dreuz troad.
Tüpfelfarn g. (-s) : [louza.] raden-derv str., raden-gwez str., gouezraden str.
tüpfeln V.k.e. (hat getüpfelt) : pentigaouañ, poentaouiñ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, marigellañ, dluzhañ, poentlivañ.
Tüpfeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.
Tüpfelung b. (-,-en) : brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell g., marigelladur g., marellerezh g.
tupfen V.k.e. (hat getupft) : **1.** taponañ, torchañ, sec'hañ ; **2.** pentigaouañ, poentaouiñ, dluzhañ, poentlivañ.
Tupfen g. (-s,-) : *sellit ouzh* **Tupf / Tüpfel**.
tupfengleich ag. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-pakret, heñvel-Doue, peurheñvel.
Tupfer g. (-s,-) : [mezeg.] tapon g., lienenn b.
Tür b. (-,-en) : **1.** dor b. [*liester* dorioù, dorozioù], toull an nor g. ; *Schiebetür,* dor war rikl b., dor rikl-dirikl b., dor

mont-dont b., dor-red b. ; *kleine Schiebetür,* dorikell b. ; *zweiflügelige Tür,* dor a ziv stalaf b. ; *der Schrank hat vier Türen,* peder dor a zo war an armel ; *durch die Tür kommen,* tremen dre doull an nor, dont dre an nor ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen,* dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr ; *an die Tür klopfen,* skeiñ war an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war war an nor, ober dao-dao war an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln,* skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; *in der Tür stehen,* bezañ war-dreuz an nor, bezañ war-dreuz an treuzoù, bezañ war treuzoù an nor, bezañ e toull an nor, chom e toull an nor ; *draußen vor der Tür stehen,* bezañ e-tal an nor, chom e-tal an nor ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe,* kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *zur Tür hinaus schauen,* sellet dre an nor ; *vor (unter) jemandes Tür treten,* dont da doull dor u.b. ; *die Tür aufmachen, die Tür öffnen,* digeriñ an nor, digeriñ an nor war an ti ; *jemandem die Tür aufmachen, jemandem die Tür öffnen,* digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen,* digeriñ war ar yer ; *die Tür schließen, die Tür zumachen,* serriñ an nor ; *die Tür zuschließen,* alc'hwezañ an nor, serriñ an nor war alc'hwez, prennañ an nor war an ti, prennañ war an ti, prennañ an ti, sparlañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti ; *die Tür schließt nicht gut, die Tür klemmt,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, pout eo an nor da serriñ ; *mit jemandem Tür an Tür wohnen,* bevañ dor-ouzh-dor gant u.b. ; *wir wohnen Tür an Tür,* emaomp o chom dor-ouzh-dor, emaon o chom dor-ouzh-dor gantañ, emaomp o chom genoù ouzh genoù ; *von Tür zu Tür gehen,* mont a zor da zor, mont a di da di, bale marc'hadourezh ; *an der Tür horchen,* selaou a-dreñv kein an nor, bezañ war selaou ouzh an nor, diskoutal, pegañ e skouarn ouzh an nor ; *die Tür unverschlossen lassen,* lezel an nor dialc'hwez ; *jemanden wieder bis zur Tür bringen,* ober ur paz ki d'u.b. ; *jemandem die Tür weisen (jemanden vor die Tür setzen),* reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaouiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *die Tür zuknallen, die Tür zuschlagen, die Tür ins Schloss werfen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; *die Tür fällt ins Schloss,* strakal a ra an nor, serriñ a ra an nor a-stlap (a-flav, a-daol) ; *die Tür einhängen,* lakaat an nor war vudurun, lakaat an nor war he mudurunoù, marc'hañ an nor ; *eine Tür aus den Angeln heben, eine Tür aushängen,* divarc'hañ un nor, treuzvarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *mach die Tür richtig zu,* serr kloz an nor, serr mat an nor ; *mach dieTür hinter dir zu,* serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ; *die Tür hinter jemandem schließen,* serriñ an nor (prennañ an nor) war gein u.b., serriñ an nor (prennañ an nor) war lerc'h u.b. ; *jemandem die Tür vor der Nase zuschlagen,* lezel u.b. e-tal an nor, serriñ an nor a-stlap ouzh u.b. ; *zur Tür hinaus fliegen,* bezañ stlapet er-maez, bezañ taolet (bountet) er-maez, bezañ skarzhet, bezañ lakaet er porzh, bezañ roet foet an nor d'an-unan, bezañ lakaet en hent, bezañ savet e dreid d'an-unan, bezañ kaset war ar c'herzhed ; *die Tür geht auf die Straße,* digeriñ a ra an nor war ar straed, reiñ a ra an nor digor war ar straed, an nor a sko war ar straed ; *die Tür führt zum Garten,* digeriñ a ra an nor war al liorzh, reiñ a ra an nor digor war al liorzh, an nor a sko war al liorzh ; *zwischen Tür und Angel,* e toull an nor, war an treuzoù, war-dreuz an nor, war-dreuz an treuzoù, war ar prim, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, diwar dremen ; *hinter verschlossenen Türen,* **a)** [gwir] prennet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **b)** [c'hoariva] leun-chouk ar sal, bourr-sank ar sal ; [dre skeud.] *an der unrechten Tür klopfen,* mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, en em gavout gant an den n'eo ket dleet ; *seine Tür steht jedem offen,* digor eo e zor da gement hini a ya hag a zeu ; *ihm stehen alle Türen offen, er findet überall offene Türen,* roet e vez dor zigor dezhañ e pep lec'h, kavout a ra dor zigor e pep lec'h, kavout a ra dor zigor dre-holl, kavout a ra dor zigor e kement ti 'zo, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, penn-brec'h en deus ; *vor verschlossenen Türen stehen,* chom e-tal an nor, na gavout dor zigor (na gavout dibrenn) e nep lec'h, tognañ e fri ; *offene Türen einrennen,* ober c'hoari gaer gant traoù mil anavezet, klask gounit unan gounezet, en em gannañ gant milinoù-avel, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, ober ur bramm en dour, ober un taol bazh en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor ; *jemandem Tür und Tor öffnen,* reiñ dor zigor d'u.b., digeriñ e zor d'u.b. ; *der Kriminalität Tür und Tor öffnen,* reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, magañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ ; *Tag der offenen Tür,* deiz an dorioù digor g. ; *jemandem den Stuhl vor die Tür setzen, jemanden vor die Tür setzen,*reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *mit der Tür ins Haus fallen,* mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, skeiñ hebiou, mont hebiou, skeiñ a-dreuz ; *vor der Tür stehen (sein),* bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu,

war an tu, e tro) da erruout (Gregor), bezañ tost, bezañ war-nes (war-dost) erruout, bezañ prest da erruout, bezañ war ar bord da erruout ; *Umwälzungen stehen vor der Tür,* hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; [kr-l] *jeder kehre vor seiner Tür,* sell ouzh da seulioù hag e weli toull da loeroù - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - an hini a sant ar c'hwezh diouzh e revr e kouezh - ma skubfe pep hini dirak e di ne welfed a neblec'h loustoni - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - ne vezer labezet nemet gant ar fall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ.

Türangel b. (-,-n) : mudurun b., marc'h-dor g., gwip g., meginer g., meud-dor b., paoell g., draen an nor g. [*liester* drein an nor].

Turban g. (-s,-e) : tulban g.

Türband n. (-s,-bänder) **/ Türbeschlag** g. (-s,-beschläge) : houarnadur g., houarn-dor g. [*liester* hern-dor].

Turbine b. (-,-n) : troellrod b. ; *Wasserturbine,* troellrod dre zour b., troellrod dourluzel b.

Turbinensatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] troellc'haner g., troelldredanerez b.

Turbodiesel g. (-s,-) : troellgeflusker diezel g., troellgeflusker dre ziezel g., P. turbo diezel g.

Turbogenerator g. (-s,-en) : [tredan.] troellc'haner g., troelldredanerez b.

Turbokompressor g. (-s,-en) : troellvoustrer g.

Turbolader g. (-s,-) : troellvoustrer g.

Turbomotor g. (-s,-en) : troellgeflusker g.

Turbo-Prop-Maschine b. (-,-n) : [nij.] nijerez troellerlusket b., nijerez turboerlusket b., troellnijerez b., turbonijerez b.

Turboreaktor g. (-s,-en) : [nij.] troelldazloc'her g., turbojet g., turboreaktor g.

Turbosphäre b. (-,-n) : turbosfer g.

Turbostrahlantrieb g. (-s) : turboerlusk g., troellerlusk g.

Turboverdichter g. (-s,-) : troellvoustrer g.

Turbozug g. (-s,-züge) : turbotren g., troelldren g.

turbulent ag. : turmudus, turmuder ; *er ist ein turbulenter Bursche,* ne ra nemet lavigat, lavig a zo ennañ atav, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un tamm fistoul a zo anezhañ, un hinkin a baotr eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, leun a fistilh a zo gantañ, fich-fich e vez atav, bouljant eo, un tarlasker a zo anezhañ, riboul-diriboul e vez atav, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, holen kras a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, ur mesker a zo anezhañ, un drapikell a zo anezhañ.

Turbulenz b. (-,-en) : **1.** strafuilh aergelc'h g., troubl-aer g., troubl aergelc'h g. ; **2.** turmud g.

Türchen n. (-s,-) : dor vihan b., dorikell b., draf g.

Türdrücker g. (-s,-) : **1.** kliked g. ; **2.** dorn an nor g., dornell b.

Türe b. (-,-n) : [rannyezh.] *sellit ouzh* **Tür**.

Türeinfassung b. (-,-en) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türeingang g. (-s,-eingänge) : antre an ti g./b., toull an nor g., toull-dor g., dorlec'h g.

Türfenster n. (-s,-) : lagad-ejen g., lomber g.

Türflügel g. (-s,-) : stalaf g./b., pastell b.

Türfüllung b. (-,-en) : panell b., pastell b., pastellad b., draf g. ; *obere Türfüllung,* draf uhelañ g. ; *untere Türfüllung,*draf izelañ g.

Türgebälk n. (-s,-e) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türgiebel g. (-s,-) : gourin-dor g., palatrez g.

Türgriff g. (-s,-e) : dornell b., kliked g.

Türhand b. (-,-hände) : kliked g.

Türhüter g. (-s,-) : **1.** porzhier g. ; **2.** [kozh] ofiser-porzh g.

Türke[1] g. (-n,-n) : avel ha moged, touelladenn b., falsadur g.

Türke[2] g. (-n,-n) : Turk g.

Türkei b. (-) : *die Türkei,*Turkia b.

türken V.k.e. (hat getürkt) : P. falsañ, treuzfichañ, farlotiñ.

Türkenbund g. (-s,-e) : **1.** [kozh] tulban g. ; **2.** [louza.] teod-kazh g.

Türkenbundlilie b. (-,-n) : [louza.] teod-kazh g.

Türkensäbel g. (-s,-) : semterenn b., krommgleze g.

Türkentaube b. (-,-n) : [loen.] turzhunell durk b.

Turkestan n. (-s) : Turkestan b.

Türkin b. (-,-nen) : Turkez b.

türkis ag. [*digemm*] : glas-pers, turkez.

Türkis[1] g. (-es,-e) : [maen] turkvaen g. [*liester* turkvein], maen-turkez g. [*liester* mein-durkez].

Türkis[2] n. (-) : [liv] liv turkez g.

türkisch ag. : **1.** turk ; *Türkisches Reich,* Impalaeriezh Otoman b. ; **2.** [yezh] turkek.

Türkisch n. : [yezh] turkeg g.

Türkischrot n. (-s) : ruz Adrianopolis g.

türkisfarben ag. : glas-pers, livet e glas-pers, turkez.

Turkistan n. **/ Türkistan** n. : *sellit ouzh* **Turkestan**.

Türklinke b. (-,-n) : dorn g., dornell b., kliked g., driked g., branell b. ; *die Türklinke niederdrücken,* gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.

Türklopfer g. (-s,-) : morzhol-dor g., lagadenn dor b., stoker g.

Türknauf g. (-s,-knäufe) : dornell b.

Turm g. (-s,Türme) : **1.** tour g. ; *Kirchturm,* tour an iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *Festungsturm,* tour-meur g., tour-mestr / tour-kreiz g. (Gregor) ; *verfallener Turm,* ardour g. ; *runder Turm,* tour krenn g. ; **2.** [lu] *Panzerturm,* tourig-tro ur c'harr-arsailh (ur c'harr-argad) g., touribell b., tourell b., tourig g. ; **3.** [sport] *Sprungturm,* splujell b. ; **4.** [istor] *jemanden in den Turm werfen,* plantañ u.b. en toull-bac'h, lakaat u.b. er wikadell, lakaat u.b. er prizon du (er prizon teñval) (Gregor).

Turmalin g. (-s,-e) : tourmalin g. ; *ein roter Tourmalin,* un dourmalinenn ruz b., ur rubelitenn b.

Turmbau g. (-s) : *der Turmbau zu Babel,* savidigezh tour Babel b.

Türmchen n. (-s,-) : touribell b., tourell b., tourig g. ; *mit Türmchen versehen sein,* bezañ touribellek.
türmen V.k.e. (hat getürmt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, kalzañ, kalzennañ.
V.gw. (ist getürmt) : en em laerezh kuit, flipañ, diflipañ, achap, tec'hout, difoupañ, diflukañ, diboukañ, dibouchañ, delammat, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, disailhañ.
V.em. **sich türmen** (haben sich (t-rt) getürmt) : kalzennañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù ; *Wolken türmen sich,* koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.
Türmer g. (-s,-) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.
Turmeule b. (-,-n) : [loen.] grell b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., chevech b., freje b., garmelod b.
Turmfahne b. (-,-n) : gwiblenn b.
Turmfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun-logod g., falc'hun logotaer g., mouchell b., logotaer g., P. likitaer g.
Turmhahn g. (-s,-hähne) : kog beg an tour g., gwiblenn b.
Turmhelm g. (-s,-e) : [tisav.] korzenn an tour b., beg an tour g., kribenn an tour b.
turmhoch ag. : **1.** uhel evel un tour ; **2.** [dre skeud.] ramzel.
Turmhügelburg b. (-,-en) : [istor] moudenn [*liester* mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* mouded-kastell, moudennoù-kastell].
Turmhüter g. (-s,-) : **1.** evezhier un tour g. ; **2.** [dre astenn.] jolier g.
Turmkopf g. (-s,-köpfe) : penn an tour g., beg an tour g.
Turmkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan-tour g./b., bran vihan b.
Turmpanzer g. (-s,-) : [lu] karr-emgann gant tourig-tro g., karr-argad gant tourig-tro g., karr hobregonek gant tourig-tro g.
Turmruine b. (-,-n) : ardour g.
Turmschwalbe b. (-,-n) : loen.] glaouer du g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.
Turmspitze b. (-,-n) : [tisav.] korzenn an tour b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b. ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden,* an tour a chom da vegañ ; *durchbrochene Turmspitze,* beg dantelezet an tour g.
Turmspringen n. (-s) : [sport] uhelsplujañ g., splujañ g.
Turmspringer g. (-s,-) : [sport] uhelsplujer g., splujer g.
Turmspringerin b. (-,-nen) : [sport] uhelsplujerez b., splujerez b.
Turmuhr b. (-,-en) : horolaj g., horolaj tour an iliz g., horolaj an ti-kêr g.
Turmwächter g. (-s,-) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.
Turmwagen g. (-s,-) : karr-chafod g.
Turmwart g. (-s,-e) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.
Turn g. (-s,-s) : [nij.] immelmann g., adsav a-skouer g.
Turnanstalt b. (-,-en) : jiminasva g., ti-jiminas g.
Turnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad jiminas g./lies., justenn b.
turnen V.gw. (hat geturnt / *gant un durc'hadur* : ist geturnt) : ober jiminas, embleustrañ, embreger (gourdonañ) e gorf, gourdonañ, pleustriñ, embreger ; *sich warm turnen,* en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e izili, dihunañ e gorf, divavañ e izili, lakaat e wad da labourat.
Turnen n. (-s) : jiminas g., embregerezh-korf g., embleustrerezh g., oueskerezh g., korfembregerezh g.
Turner g. (-s,-) : jiminasour g., korfembregour g., embleustrer g., oueskad g.
Turnerin b. (-,-nen) : jiminasourez b., korfembregourez b., embleustrerez b., oueskadez b.
turnerisch ag. : ... korfembregour, ... embregerezh-korf, ... jiminas, … korf.
Turngeräte lies. : paramantoù lies.
Turngerüst n. (-es,-e) : porched g.
Turnhalle b. (-,-n) : jiminasva g., sal jiminas b., ti-jiminas g., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., embleustrva g., pleustrva g.
Turnhemd n. (-s,-en) : krez jiminas g., roched jiminas g./b., sae jiminas b., krez sport g., roched sport g./b., sae sport b.
Turnhose b. (-,-n) : bragoù jiminas g., bragoù sport g.
Turnier n. (-s,-e) : **1.** stourm g., stourmadenn b., tournamant g., c'hoariadeg b., gourenadeg b. ; **2.** [sport] tournamant g.
Turnierbahn b. (-,-en) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.
turnieren V.gw. (hat turniert) : [istor] kemer perzh en un tournamant, stourmadenniñ.
Turnierplatz g. (-es,-plätze) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.
Turnkunst b. (-) : jiminas arzel g., oueskerezh g.
Turnlehrer g. (-s,-) : kelenner jiminas g., kelenner sport g.
Turnlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez jiminas b., kelennerez sport b.
Turnplatz g. (-es,-plätze) : jiminasva g.
Turnsaal g. (-s,-säle) : jiminasva g., sal jiminas b., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., sal-sport b.
Turnschuh g. (-s,-e) : botez sport b. ; *er ist fit wie ein Turnschuh,* ar vuhez a darzh eus e izili.
Turnschuh- : … koul, … koulik, … dibalamour.
Turnstunde b. (-,-n) : kentel jiminas b., prantad jiminas g., kentel embregerezh-korf b., prantad embregerezh-korf g., kentel sport b., prantad sport g.
Turnübung b. (-,-en) : korfembregerezh g.
Turnunterricht g. (-s) : kentelioù jiminas lies., kentelioù embregerezh-korf lies., kentelioù sport lies.
Turnus g. (-/-ses,-/-se) : pebeil g., pebeiladur g. : *im Turnus,* a-bep-eil.
Turnverein g. (-s,-e) : kleub jiminas g., kleub embregerezh-korf g., kevredigezh embregerezh-korf b., kevredigezh jiminas b.
Turnwart g. (-s,-e) : monitour jiminas g., monitour embregerezh-korf g.
Turnzeug n. (-s) : dafar sport g., dafar jiminas g., dafar embregerezh-korf g., traouegezh jiminas b., traouerezh

jiminas g., traouegezh embregerezh-korf b., traouerezh embregerezh-korf g.
Türöffner g. (-s,-) : **1.** potailh tredan b., krogenn dredan b. ; **2.** stokell digoradur emgefre b., nozelenn digoradur emgefre b.
Türöffnung b. (-,-en) : toull an nor g., toull-dor g.
Türpfeiler g. (-s,-) **/ Türpfosten** g. (-s,-) : savenn b., post dor g., bann-dor g., bougenn b.
Türrahmen g. (-s,-) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.
Türschild n. (-s,-er) : plakenn [*stag ouzh an nor*] b.
Türschließer g. (-s,-) : **1.** [tekn.] prenn emgefre g. ; **2.** [sinema, c'hoariva] digorer g., plaser g.
Türschließerin b. (-,-nen) : [sinema, c'hoariva] digorerez b., plaserez b.
Türschloss n. (-es,-schlösser) : torzhell b., potailh g./b., krogenn b. [*liester* krogennoù] ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss,* gwigour an alc'hwez e potailh an nor g. ; *den Schlüssel ins Türschloss stecken,* lakaat an alc'hwez e krogenn an nor, lakaat an alc'hwez war an nor (er botailh).
Türschnalle b. (-,-n) : [Bro-Aostria] dornell b., kliked g.
Türschwelle b. (-,-n) : treuzoù an nor lies. [*adliester* treuzeier], toull an nor g.; *von meiner Türschwelle aus überblicke ich alles,* diwar toull va dor e welan pep tra.
Türspalt g. (-s,-e) : tarzh an nor g., gwask an nor g., grem an nor g., kreiz-etre an nor g. ; *durch den Türspalt,* dre darzh an nor, dre wask an nor, dre greiz-etre an nor, dre c'hrem an nor ; *seinen Fuß in den Türspalt stellen,* lakaat e droad e gwask an nor ; *durch den Türspalt gucken,* sellet dre wask an nor.
Türspion g. (-s,-e) : judaz g.
Türsteher g. (-s,-) : **1.** porzhier g. ; *Türsteher des Himmels,* porzhier ar baradoz g. ; **2.** riñser g., skarzher g., diwaller g., chasgeu g. ; **3.** [kozh] ofiser-porzh g.
Türsteherin b. (-,-nen) : **1.** porzhierez b. ; **2.** riñserez b., skarzherez b., diwallerez b.
Türstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Aostria] stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.
Türsturz g. (-es,-stürze) : gourin-dor g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustel b. ; *ohne Türsturz,* dic'hourin.
Türtasche b. (-,-n) : [karr-tan] lak-pep-tra g.
turteln V.gw. (hat geturtelt) : grougousat.
Turteltaube b. (-,-n) : **1.** [loen.] turzhunell b. ; *junge Turteltaube,* turzhunellig b. ; *männliche Turteltaube,* par-turzhunell g. ; *weibliche Turteltaube,* parez-turzhunell b. ; **2.** [dre skeud.] *Turteltauben,* daou bichon yaouank lies., pichoned yaouank lies.
Turteltäubchen n. (-s,-) : [loen.] turzhunellig b.
Türverkleidung b. (-,-en) : stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.
Türvorleger g. (-s,-) : **1.** torch-treid g. ; **2.** bouzellenn b. [*da wareziñ diouzh an avel-sil*].
Türvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-dor g.
Türzarge b. (-,-n) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.
Tusch g. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] tamm trompilhadeg g., tamm kouevradeg g. ; **2.** [skol-veur, kozh] dismegañs b., mezhadenn b., feuk g.
Tusche b. (-,-n) : liv Sina g.
tuscheln V.gw. (hat getuschelt) : *miteinander tuscheln,* chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennoù mintin, gougomz, hiboudiñ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, en em guzuliañ.
Tuscheln n. (-s) : kuzulig g., kuzulikerezh g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennoù mintin lies.
tuschen V.k.e. (hat getuscht) : **1.** tresañ gant liv Sina ; **2.** sevel ur gwalc'hlivadur.
Tuschen n. (-s) : gwalc'hlivadur g., dourlivañ g.
Tuschfarben lies. : livioù dre zour lies.
Tuschkasten g. (-s,-kästen) : boest livioù dre zour b., boest dourlivañ b.
Tuschnapf g. (-s,-näpfe) : podig livioù g.
Tuschzeichnung b. (-,-en) : gwalc'hlivadur g.
Tussi b. (-,-s) : P. [plac'h] gwazenn b., bleukenn b., frizenn b., chevrenn b., chelgenn b., chuchuenn b., bilhez b., gwenan str. ; *die Tussis,* [dizoare] ar mouded lies.
tut estl. : *tut ! tut !* toud ! toud !
Tute b. (-,-n) : korn g., korn-boud g.
Tüte b. (-,-n) : **1.** korned g., kornedad g., mañch paper g., mañchad g., sac'h g., sac'hadig g. ; *eine Tüte Eis,* ur c'hornedad dienn-skorn g. ; *eine Tüte Pommes Frites,* ur c'hornedad fritez g. ; **2.** [dre skeud.] *Tüten kleben,* bezañ dastumet er c'hloz, bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ er goudor (en disglav, er voest), bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ er bidouf, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; P. *das kommt nicht in die Tüte,* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken,* c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en

em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ ; **3.** *Wundertüte,* souezhenn b., korned madigoù gant ur souezhenn e-barzh g.

Tutel b. (-,-n) : [kozh] gward g., gwardoniezh b.

tuten V.gw. (hat getutet) : kornal ; *ins Horn tuten,* seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; *ein Schiff tutet im Nebel,* klevet e vez ur vag o c'hornal er vrumenn (er vorlusenn), boudal a ra korn-boud ur vag er vrumenn, klevet e vez korn-boud ur vag o klemm (o vlejal) er vrumenn ; *das Nebelhorn tutet,* kornal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez klemmadennoù ar c'horn-boud er mor, P. blejal a ra ar vuoc'h-vor ; *mir tuten die Ohren,* boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn.

Tuten n. (-s) : [tro-lavar] *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben,* na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh war udb, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, bezañ divalav war udb, na vezañ seurt Doue da ober udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh, bezañ dall e saout.

Tütendreher g. (-s,-) : P. ispiser g.

Tütensuppe b. (-,-n) : soubenn sac'hadig b.

Tuthorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kornig g.

Tutnichtgut g. (-s,-e) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lampon g., stronk g., standilhon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], P. Lan druilhenn g.

Tutor g. (-s,-en) : [gwir] gward g., kulator g.

Tutorin b. (-,-nen) : [gwir] gwardez b., kulatorez b.

Tüttelchen n. (-s,-) : iota g., pik g.

Tutu n. (-/-s,-s) : [dañs] tutu g.

TÜV g. (-) : [*berradur evit* **Technischer Überwachungs-Verein**] **1.** [ober] gwirierezh kalvezel ar c'hirri g., gwirierezh teknikel ar c'hirri g. ; **2.** [lec'h] gwirierezh kalvezel ar c'hirri b., gwirierezh teknikel ar c'hirri b.

TV-Magazin g. (-s,-e) : abadenn gelaouiñ er skinwel g., kelaouadenn skinwel b.

TV-Zuschauer g. (-s,-) : pellarvester g., seller g.

Tweed g. (-s,-s/-e) : [gwiad.] tweed g., gloan tweed g.

Twen g. (-/-s,-s) : den etre ugent ha tregont vloaz g.

Twill g. (-s,-s/-e) : [gwiad.] serj g.

Twinset g./n. (-/-s,-s) : [dilhad] twin-set g.

Twist[1] g. (-s,-e) : [gwiad.] neud koton g., neud kotoñs g.

Twist[2] g. (-s,-s) : [dañs] twist g.

Tympanon n. (-s,Tympana) / **Tympanum** n. (-s,Tympana) : **1.** [tisav.] timpan g. ; **2.** [temploù] timpanon g. ; **3.** [sonerezh] timpanon g.

Typ g. (-s,-en) : **1.** doare g., giz b., patrom g., skouer b., seurt g., rizh g., rizhenn b., neuzenn g. ; *ein Opel vom Typ „Kapitän",* un Opel doare « Kapitän » g. ; **2.** paotr g., den g., mal-bran g. ; *ich bin nicht der Typ dazu,* n'on ket den d'ober an dra-se ; *ein merkwürdiger Typ,* un ibil g., ul labous g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *ich kenne diesen Typ nicht,* n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar penn pikous-se, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'ouzon ket piv eo ar mal-bran-se ; P. *dein Typ ist nicht gefragt !* kae da aveliñ da loeroù ! kae da da Gankari-noz ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ !

Type b. (-,-n) : **1.** arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b. ; **2.** P. paotr g., brav g. ; *eine komische Type,* un ibil g., ul labous g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., ul labous a jav g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *das ist eine Type !* hennezh a zo ur pabor ! hennezh a zo unan ! hennezh a zo un orin ! hennezh a zo un oristal a zen ! hennezh a zo ur brav a bichon ! hennezh a zo ur sapre hini ! hennezh a zo un ebeul ! ; *was treiben diese zwei Typen in meinem Büro ?* o turlutañ petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? o penefiañ petra emañ an daou benn pikous-mañ em burev ? o fistoulat petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? petra an diaoul emañ an daou vrav-mañ oc'h ober em burev ? oc'h itrikañ petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? ; **3.** luc'hskeudenn b., foto g.

typen V.k.e. (hat getypt) : standardizañ, standardekaat, skoueriekaat, kantrizhañ.

Typenrad n. (-s,-räder) : [moull.] bleunienn b. [*saozneg* daisy wheel].

Typenraddrucker g. (-s,-) : [moull.] moullerez dre vleunienn b.

Typenradschreibmaschine b. (-,-n) : [moull.] bizskriverez dre vleunienn b.

Typenschild n. (-s,-er) : [karr-tan] plakenn al labouradeg b.

typhisch ag. / **typhös** ag. : [mezeg.] tifek, tifusek, tifoidek.

Typhus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn-domm b. ; *Flecktyphus,* brec'h-zu b., tifuz g.

typhusartig ag. : [mezeg.] tifoidel, e doare an tifoid, a-zoare gant an tifoid, a-seurt gant an tifoid.

Typhusimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur a-enep ar vrec'h-zu g.

Typhuskranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv gant ar vrec'h-zu g.

typisch ag. : dibar, skoueriek, skouer, pennskoueriek, dioutañ e-unan, dezverkus, spisverkus, arouezius,

arouezus, rizhek, rizhel ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind typisch für das Bretonische,* an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg ; *die Kraft ist ein typisches Merkmal des Stieres,* an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; *typisch deutsch,* alaman kenañ, arouezius (arouezus) eus emzalc'h an Alamaned ; P. *das ist typisch Frau,* n'eus nemet merc'hed evit ober traoù seurt-se, doare ar merc'hed eo ober seurt traoù ; P. *das ist wieder mal typisch Paul,* n'eus nemet Paol evit ober traoù seurt-se ; P. *das ist typisch,* tonket e oa, ret e oa, lakaet e oa da erruout, n'eo ket souezh (marzh, burzhud), n'eus ket peadra da estlammiñ, kement-mañ ne zle estonañ den.

typisieren V.k.e. (hat typisiert) : **1.** standardizañ, standardekaat, skoueriekaat ; **2.** rizhekaat, pennaroueziañ, arouezennañ, azonañ, dezverkañ.

Typisierung b. (-,-en) : **1.** skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g. ; **2.** rizhekaat g., rizhekadur g., aroueziadur g.

Typizität b. (-) : rizhegezh b.

Typograf g. (-en,-en) : [moull.] lizherenner g.

Typografie b. (-,-n) : [moull.] lizherennerezh g.

typografisch ag. : [moull.] lizherennerezhel, moull.

Typograph g. (-en,-en) : *sellit ouzh* **Typograf**.

Typographie b. (-,-n) : *sellit ouzh* **Typografie**.

typographisch ag. : *sellit ouzh* **typografisch**.

Typologie b. (-,-n) : tipologiezh b., rizhouriezh b.

typologisch ag. : tipologek, rizhouriel.

Typoskript n. (-s,-e) : [moull.] bizskrid g.

Typung b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g.

Typus g. (-,Typen) : patrom g., skouer b., seurt g., neuzenn b., rizh g., rizhenn b., doare g., stumm g. ; *die ist nicht der Typus Frau, den man so einfach kleinkriegt,* honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *er ist der Typus des Gelehrten,* hennezh a zo an helenneg skouer.

Tyrann g. (-en,-en) : tirant g., mac'homer g., droukvac'homer g., mac'her g., moustrer g., gwasker g., flastrer tud g. ; *kleiner Tyrann,* mac'hom g.

Tyrannei b. (-,-en) : tiranterezh g., gwaskerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., droukvac'homerezh g. ; *ein Land von der Tyrannei befreien,* digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, divec'hiañ, dieubiñ) ur vro diouzh an tiranterezh.

Tyrannenherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., gwaskerezh g., droukvac'homerezh g., galloud mac'homer g.

Tyrannenmord g. (-s,-e) : tirantlazh g.

Tyrannenmörder g. (-s,-) / **Tyrannentöter** g. (-s,-) : tirantlazher g.

Tyrannin b. (-,-nen) : tirantez b., droukvac'homerez b., gwaskerez b., mac'herez b., flastrerez tud b.

tyrannisch ag. : tirantus, mac'hus, mac'hom, mac'homer, mac'homus, arloup.

tyrannisieren V.k.e. (hat tyrannisiert) : tirantañ, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, gwaskañ gwashañ ma c'haller, bouc'halañ.

tyrisch ag. : … Tir ; *der tyrische Purpur,* moug Tir g.

Tyros n. : [istor] Tir b.

Tyrrhenisches Meer n. : Mor Tirrenia g., Mor Tirren g.

Tyrus n. : [istor] Tir b.

tz, Tz n. (-,-) : **1.** [yezh.] tz alamanek g. ; **2.** [tro-lavar] *etwas bis ins Tz kennen,* peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).

U

U, u n. (-,-) : U g., u g. ; *jemandem ein X für ein U vormachen,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b.

u. : [*berradur evit* **und**] ha, hag.

Ü / ü n. (-,-) : U daoubik warnañ g., u daoubik warnañ g., U-Umlaut g., u-Umlaut g.

u.a. : [*berradur evit* **unter anderem / unter anderen / und andere / und anderes**] e-mesk traoù all, hag all, h.a.

u.a.m. [*berradur evit* **und andere(s) mehr**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.

u.A.w.g. : [*berradur evit* **um Antwort wird gebeten**] diskrivit mar plij, respontit mar plij.

U-Bahn b. (-,-en) : [*berradur evit* **Untergrundbahn**] metro g., [dre fent] tren buzhug g. ; *mit der U-Bahn fahren*, mont gant ar metro ; *sich aus der U-Bahn quälen,* en em zistrobañ a-douez an dud evit diskenn eus ar metro.

U-Bahnhof g. (-s,-höfe) : arsav metro g.

übel ag. : fall, drouk, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, vil ; *eine üble Gewohnheit,* un tech fall g., ur boaz fall g., ur voaz fall b., ur pleg fall g., ur gammvoaz b., ur c'hammvoaz g., ur c'hammbleg g., ur droukpleg g., ur gwallbleg g., ur gwalldech g., un droukkustum g., un atapi divalav g. ; *das ist nicht übel,* n'eo ket fall tamm ebet ; *in übler Lage,* en ur blegenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn gwall ziaes, en ur blegenn lous, en ur gudenn lous, en ur pleg berr, en avel d'e voue, berr war e sparl, paket fall, tapet diaes, en ur gempenn, en ur grenegell ; *übles Aussehen,* neuz (feson) fall b., liv fall g., penn kozh g. ; *üble Nachricht,* keloù fall g. ; *übler Schlag,* mestaol g. ; *ein übler Kerl,* ul lakepod g., ur gwallbaotr g., ur gwallbezh g., ur gwallibil g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur c'hozh tra badezet g., un tamm kozh tra g., un dra vil g., ur vil g., un dra fall g., un dra milliget g., ur pezh vil g., ul labous kailh g., ur paotr kailh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ul legestr g. [*liester* ligistri], ur stronk labous g. ; *das ist ein übler Kerl,* hennezh 'zo gwaz a-walc'h, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ ; *übles Element*, lampon g., legestr g., fall den g., pezh fall g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., gast b., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., ur renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwallbaotr g., gwallibil g., labous kailh g., paotr kailh g., paotr fall g. ; *üble Brut,* noueañs b., lastez tud g., ravalidi lies., breinaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti lies., torfedourien en o had lies., lignez b., tud didalvez lies. ; *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet,* gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn, gwalleget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, ifamet e oa bet ar vag gant ar gorventenn, gwall voufonet e voe ar vag gant ar wallamzer ; P. *man hat ihn übel zugerichtet,* hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gompezet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *es steht übel mit seiner Gesundheit,* da fall ez a e yec'hed, fall emañ e gont, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *er ist übel dran,* tapet fall eo, paket fall eo, emañ o c'hoari da fall, n'emañ ket war e

du, fall emañ e gont ; *er ist sehr übel daran,* en avel d'e voue emañ, trist eo an traoù gantañ, bez emañ en ur blegenn gwall ziaes, dindan ar bec'h emañ, berr eo war e sparl, paket eo en ur pleg berr, tapet diaes eo, en ur gempenn emañ ; *er ist am übelsten dran,* dezhañ eo ar gwashañ ; *übel gelaunt,* rekin, e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, gwall imoret, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran,* an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; *er ist fürchterlich übel gelaunt,* n'eo ket brav tostaat outañ, n'emañ ket e voc'h er gêr, a dro fall emañ, treuflez eo, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fas rous a zo outañ, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, o c'hoari e benn fall emañ, en imor fall-put emañ, e gwalarn emañ, en imor santel emañ ; *übel klingend,* diheson ; *übel riechend,* flaerius, louvidik, blazer, louvus, blazus ; *mir wird übel,* heugdoñjer a sav ennon, en em gavout a ran diaes, dont a ran da vezañ fall, deuet on fall, deuet on diaes, mont a ra fall ganin, sevel a ra va c'halon ; *davon wird mir übel,* ar boued-se a zeu da neuiñ (da zarneuiñ) war va c'halon, heugdoñjer a sav ennon pa zebran an dra-se ; *mir ist übel,* kouezhet eo ar fall warnon, sevel a ra va c'halon, emaon o vont da semplañ, emaon o vont da fatikañ (da fatañ), deuet on da vezañ fall, aet on fall, me a venn mankout, va c'halon a zo e-giz war-neuñv ; *übel angebracht,* dizereat, dijaoj, amzereat, amzere, digoulz, dibred, dibrepoz ; *wohl oder übel,* a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, plijet pe get, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, bezet drouk bezet mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, karent pe ne garent ket (Gregor), pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe displijet ; *wohl oder übel wird er hingehen müssen,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *etwas übel nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemandem etwas übel nehmen,* kaout droug (kemer droug, derc'hel droug, magañ droukrañs, goriñ drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ droug en an-unan a-enep unan all en abeg d'udb, derc'hel imor ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kaout heg (drougiezh) ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ leskidik war-lerc'h u.b. en abeg d'udb, ober stad fall eus u.b. en abeg d'udb ; *nehmen Sie es mir nicht übel,* n'it ket da gemer kaz ouzhin, salokras, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall ; *nehmen Sie mir nicht übel, was ich Ihnen sagen werde,* n'it ket da ober van ma lavaran an dra-se deoc'h, arabat deoc'h bezañ feuket gant ar pezh am eus da lavaret deoc'h ; *da tust du übel daran, zu ...,* gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus an dra-se, ne vefe ket a boan dit ober an dra-se, ne zlefes ket ober an dra-se, n'eo ket fur ober an dra-se, fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb] ; *ich möchte keinem Übles nachreden,* n'am eus ket c'hoant da vezañ bountet e kaoz ; *übler Streich,* bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *jemandem übel mitspielen, jemandem einen üblen Streich spielen,* ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b.

Übel n. (-s,-) : droug g., gwall g., malapa g., noaz g., fall g. ; *es gibt kein schlimmeres Übel als den Krieg, von allen Übeln ist der Krieg das Schlimmste,* n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; *wir müssen uns vor diesem Übel am meisten fürchten,* an droug-se a zleomp kaout aon razañ muiañ (ar muiañ) ; *ein notwendiges Übel,* un droug ret ober gantañ g. ; *ein Übel beseitigen,* diwriziennañ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, bezañ trec'h d'un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), dibennañ ur si fall bennak, heskiñ mammenn un tech fall, harluañ un tech fall a-douez an dud, harluañ un tech fall a-vetoù an dud, lemel ur pleg fall ; *das Übel an der Wurzel fassen,* troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ gwrizioù an droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *einem Übel vorbeugen,* mont en arbenn d'un droug bennak, parraat un droug, parraat ouzh ur gwall, troc'hañ a-raok un droug bennak ; *einem Übel vorgebeugt haben,* bezañ kuit ha pare diouzh un droug bennak, bezañ kuit ha pare diouzh ur gwall bennak ; *unheilbares Übel,* droug diremed g., droug dibare g. ; [relij.] *erlöse uns von dem Übel !* hon diwall diouzh an Droug ! mirit na zaimp da goll ! lam (lamit) diwar hon

eneoù pouez ar pec'hedoù ! distroit an Droug diwarnomp ! distro an Droug diwarnomp ! diboagn (diboagnit) hon eneoù ! hon dilivr (hon dilivrit) a bep droug ! pella (pellait) an Droug diouzhomp ! ; *zu allem Übel,* hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma vefe ar gwall en e varr ; *von zwei Übeln muss man das kleinere wählen,* gwelloc'h ur fri bras evit daou vihan - gwelloc'h gloazañ daou eget lazhañ unan - pa vez erruet ar gwall, e vez gwelloc'h bezañ born eget bezañ dall - eus a zaou zroug, ar bihanañ atav - pa vez tro da goll eo gwell hanter eget holl - dalc'h mat d'ar bas, laosk ar belost da gas.

Übelbefinden n. (-s) : damgleñved g., diaezamant g., diaez g., diaezad g., c'hwedenn b., heug g., heugenn b., sav-kalon g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b.

übelgelaunt ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, trenket al laezh, tev e vourennoù, e gwad porc'hell.

Übelkeit b. (-,-en) : heug g., heugenn b., sav-kalon g., doñjer g., rukun g., regred g., c'hwedenn b., diaezamant g., diaez g., diaezad g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b. ; *Übelkeit erregend,* heugus, flaerius, doñjerus, regredus, a laka ar galon da heugiñ, a laka ar galon da sevel ; *Übelkeit verursachen, Übelkeit erregen,* bezañ heugus (flaerius, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugiñ, lakaat ar galon da sevel.

Übelklang g. (-s,-klänge) : disonegezh b.

übellaunig ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoeñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, aoz fall ennañ, kamm e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, tagnous, grignous, hek, hek e c'henoù, c'hwerous, mouzher, chakous, kintus, diaes, penn-fall, penn-sourd ; *übellaunisch sein,* tagnouzal ; *übellaunisch werden,* tagnousaat ; *übellaunisch machen,* tagnousaat.

Übellaunigkeit b. (-) : imor fall b., imor b.

übelnehmerisch ag. : anoazus, kizidik.

übelriechend ag. : flaerius, louvidik, blazus, blazer, louvus, mouezhus, hag a vouezh, hag a daol mouezh ; *übelriechender Atem,* anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b.

Übelstand g. (-s,-stände) : chastre g., diaezamant g., diaez g., direizhamant g., direizh g./b.

Übeltat b. (-,-en) : drougober g., drougoberezh g., fallober g., gwallober g., gwalladenn b., kammober g., gwall g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *eine Übeltat begehen,* drougober, gwallober, fallober, mestaoliañ, ober ur fallentez, ober ur falloni ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen,* kemer e lod e gwalloù e genvreudeur ; *alle Übeltaten, die ihr begangen habt,* an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet.

Übeltäter g. (-s,-) : drougoberour g., drougoberer g., gwalloberour g., mestaolier g., droukc'haer g., gwaller g., falloberer g., gwallibil g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g., torfedour g., feller g.

übeltätig ag. : **1.** drougoberius, drougoberus ; **2.** [hudouriezh] strobinellus.

übelwollen V.gw (will übel / wollte übel / hat übelgewollt) : *jemandem übelwollen,* klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., magañ droukrañs (derc'hel drougiezh, goriñ drougiezh) ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., pediñ droug d'u.b., karet droug d'u.b., karet droug ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e droukrañs (bevañ e droukrañs, bevañ e drougiezh) gant u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kaout droug (drougiezh, heg) ouzh u.b. ; *übelwollend,* droukrañsus, mennet fall, droukyoulet, doukyoulek.

Übelwollen n. (-s) : droukrañs b., malis g./b., malivolañs b., droukyoul b., gwallyoul b.

üben V.k.e. (hat geübt) : **1.** ober gant ; *Geduld üben,* padout, amzeriñ, pasiantiñ, reuziñ, morc'hedal, kemer pasianted, chom da c'hortoz, deport, kaout pasianted, diskouez e seizh pasianted, en em basiantat, kemer pasianted / bezañ ur skouer a basianted (Gregor), amzeriñ gant e seizh pasianted, gouzout hirc'hortoz ; *Verrat üben,* mont da drubard (da dreitour), trubardiñ ; *Gastfreundschaft üben,* bezañ degemerus, reiñ digor, reiñ degemer ; *Nachsicht üben,* bezañ pardonus (komprenus), bezañ ledan e vañch, bezañ mat (dous, damantus, habask) (Gregor) ; *gegen jemanden Nachsicht üben,* pardoniñ d'u.b., bezañ pardonus e-keñver u.b., bezañ damantus d'u.b., bezañ re vadelezhus ouzh u.b., bezañ asantus ouzh u.b., bezañ ledan e vañch e-keñver u.b., bezañ mat (dous) e-keñver u.b. / bezañ habask en andred u.b. (Gregor).

2. pleustriñ, gourdonañ, embregañ, embreger, embregata, letriñ ; *eine Truppe üben,* gourdonañ soudarded ; *Klavier üben,* pleustriñ war ar piano, deskiñ diouzh ar piano ; *Gesang üben,* pleustriñ war ar c'han ; *seine Feder üben,* embreger e bluenn da skrivañ mat ; *seine Gewalt üben,* embreger ar galloud ; *sein Amt üben,* embreger e garg.

V.gw. (hat geübt) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, embreger e gorf, embreger e spered, embregata, embleustriñ, embregiñ, en em varrekaat, en em letriñ ; *mit geübten Händen,* gant ampartiz, gant daouarn akuit, gant daouarn embreget mat, ouesk ; [lu] *übende Truppen,* bagadoù soudarded oc'h embregiñ lies., bagadoù soudarded o pleustriñ lies. ; *geübt,* ampart, diampech, akuit, arroutet, gourdon ; *geübt in (t-d-b),* ur mailh war, akuit (ampart) e, akuit (ampart, arroutet, barrek, kalet, ki) war, gourdon ouzh ; *durch vieles Üben, durch beharrliches Üben,* a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre hir delc'her da bleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre ser pleustriñ, dre fin pleustriñ, war-bouez pleustriñ.

V.em. : **sich üben** (hat sich (t-rt) geübt) [in etwas (t-d-b)] : pleustriñ [war udb], embleustriñ, embregata, poelladiñ [war udb], en em varrekaat [war udb], deskiñ [diouzh udb, ouzh udb].

über

I. Araogenn ha dreklakadenn
1. [egor] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, estr, uheloc'h eget, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da
2. [amzer] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da
3. [t-rt] diwar-benn, diwar, a-zivout, war, war-benn, war-bouez, en andred, diwar-goust
4. [t-d-b] en abeg da, abalamour da, dre
II. Adverb
1. tremen, en tu all da, d'an nec'h, d'al laez
2. hag a chom
3. trawalc'h
4. echu, tremenet
5. über und über
III. Rakger
IV. Rakverb
1. rannadus
2. stag

I. Araogenn
1. [egor] [+ t-d-b pe t-rt] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da, estr, uheloc'h eget, war-c'horre.
a) a-us, a-uc'h, a-zioc'h ; *ein Leuchter hängt über dem Tisch,* a-zioc'h an daol ez eus ur gleuzeur a-istribilh ; *der Elektriker hängt einen Leuchter über den Tisch,* lakaat a ra an tredaner ur gleuzeur a-istribilh a-us (a-uc'h) an daol ; *der Mann, der über uns wohnt,* an den hag a zo o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp g., an den hag a zo o chom er solier a-us dimp g., an den hag a zo o chom e-krec'h g. ; *Wolken schweben über der Stadt,* koumoul a zo berniet a-zioc'h kêr ; *Fluch über dich !* mallozh dit ! ; *über der Tür hing ein Schild,* ur skritell a oa war-c'horre an nor ; *über alles,* da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, da gentañ-tout, dreist-holl, dreist-an-holl, ispisial, dreist pep tra, a-dreist pep tra ; [istor] *Deutschland über alles in der Welt,* Bro-Alamagn a-dreist pep tra er bed-holl.
b) war, àr ; *der Nebel liegt über dem Tal,* goloet eo an draoñienn gant al latar ; *der Nebel breitet sich über das Tal,* tamm-ha-tamm e vez goloet an draoñienn a-bezh gant al latar ; *einen Teppich über den Boden breiten,* astenn ur pallenn war al leur ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen,* redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h ; [dre astenn.] *er sitzt über seinen Büchern,* emañ o studiañ, emañ gant e levrioù ; *er ist über der Arbeit eingeschlafen,* manet e oa kousket a-greiz labourat, manet e oa kousket e-kerzh e labour ; [dre skeud.] *er steht über mir,* emañ en ur garg uheloc'h eget va hini, hennezh a zo mestroc'h egedon, dindanañ emaon, hennezh a zo mestr warnon, hennezh a zo a-zioc'h din ; *er hat keinen über sich,* n'eus den ebet o reiñ urzhioù dezhañ, n'eus den ebet a-zioc'h dezhañ ; *über ein Volk herrschen,* ren war ur bobl.
c) dreist, a-dreist, en tu all da, ouzhpenn, muiget, tremen, pase ; *das Wasser reichte ihm über das Knie,* dont a rae an dour dreist e zaoulin, sankañ a rae en dour donoc'h eget e zaoulin, ouzhpenn uhelder pennoù e zaoulin a zour en doa ; *ihr Rock reicht ihr über das Knie herab,* diskenn a ra he brozh izeloc'h eget he daoulin ; *es sind über hundert Leute gekommen,* deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *er ist nur wenig über fünfzig, er ist nur um ein weniges über fünfzig,* nebeut war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak ouzhpenn hanter-kant vloaz eo an den-se.
d) d'an tu all, dreist, dre greiz, dre, a-dreuz ; *über die Straße gehen,* mont d'an tu all d'ar straed, treuziñ ar straed ; *über den Platz gehen,* mont dre greiz ar blasenn, mont a-dreuz ar blasenn ; *die Brücke führt über den Fluss,* kas a ra ar pont d'an tu all d'ar stêr ; *über die Grenze gehen,* treuziñ harzoù ar vro ; *er ging gemächlich über die Brücke,* mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *einen Pulli über das Hemd anziehen,* lakaat ur stammenn dreist e roched ; *jemanden über die Schulter ansehen,* sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. dreist e skoaz ; [dre astenn.] *von Paris nach Köln über Aachen,* eus Pariz betek Kolun dre Aac'hen ; *nach Dresden über Leipzig fahren,* tremen dre Leipzig evit mont da Zresden, tapout Leipzig evit mont da Zresden, pakañ Leipzig evit mont da Zresden ; *die Flugzeuge fliegen über unsere Köpfe hinweg,* tremen a ra an nijerezioù dreistomp ; *über einen Bach springen, über einen Bach setzen,* lammat dreist ur c'houer ; [dre skeud.] *das geht über seine Kräfte hinaus,* kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'eo ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das geht über alle Maßen,* aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, leun-barr eo an traoù, re zo re ; *das geht mir über den Verstand, das geht über meinen Verstand hinaus, das geht über meine Fassungskraft,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
2. [amzer] [t-rt] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da ; **a)** e-pad, e-doug, e-kerzh ; *er blieb über Nacht bei uns,* tremenet en deus bet an nozvezh en hon ti, chomet e oa da gousket en hon ti ; *das ganze Jahr über,* hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *die ganze Nacht über,* an noz-pad, a-hed an noz penn-da-benn, e-pad an noz hed-da-hed, e-pad an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile ; *den ganzen Tag über,* a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil

heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, a-hed-pad an deiz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *über Nacht kommt Rat,* dale a ra vad a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar silioù.

b) pelloc'h, pase, tremen, ouzhpenn, muiget, a-benn, e-leizh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwisk-war-wisk ; *er ist über das vorausgesehene Datum geblieben,* chomet eo bet pelloc'h eget ar pezh a oa bet divizet ; *über eine Stunde,* pase un eurvezh, tremen un eurvezh, muiget un eurvezh, ouzhpenn un eurvezh ; *es ist schon über ein Jahr her,* tremen bloaz 'zo abaoe ; *er ist schon über Fünfzig,* hanter-kant vloaz bet eo, muiget hanter-kant vloaz eo, pase hanter-kant vloaz eo, tremen hanter-kant vloaz eo ; *morgen über acht Tage,* a-benn eizh deiz da geñver warc'hoazh, warc'hoazh penn sizhun ; *einen Tag über den anderen,* eus an eil devezh d'egile, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, bep a damm bemdez, bemdez-bemdez ; [dre astenn.] *Fehler über Fehler machen,* ober fazioù e-leizh, ober fazioù forzh pegement, ober fazioù ken-ha-ken, ober fazioù ken-ha-kenañ, ober fazioù kenañ-kenañ, ober fazioù mui-pegen-mui, ober fazioù gwazh-pegen-gwazh, ober fazioù gwisk-war-wisk ; *er macht eine Dummheit über die and(e)re,* Kerdrubuilh a zo anezhañ, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiñ sotonioù nevez àr ar re a-ziagent, ober a ra sotonioù bern-war-vern.

3. [t-rt] diwar-benn, diwar, a-zivout, war-benn, war-bouez, diwar-bouez, war, eus, en andred, diwar-goust, gant, ouzh ; *etwas über jemanden sagen,* lavaret udb eus u.b., lavaret udb diwar-benn u.b. ; *er sprach über die Abrüstung,* komz a reas diwar-benn an dizarmañ ; *eine Rede über das gegenwärtige Theater,* ur brezegenn diwar (war-bouez, diwar-bouez, war-benn, a-zivout) ar c'hoariva a vremañ ; *eine Abhandlung über das gegenwärtige Theater,* ur studiadenn diwar ar c'hoariva a vremañ ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“,* gant Darwin eo bet skrivet al levr “a-zivout orin ar spesadoù“ ; *sich über etwas freuen,* bezañ laouen o welet udb (gant udb) ; *sich über etwas wundern,* bezañ sebezet (souezhet) o welet (o klevet) udb, souezhañ ouzh udb ; *über etwas klagen,* klemm diwar-benn udb, klemm eus udb ; *über jemanden lachen,* c'hoarzhin da (diwar-goust) u.b., c'hoarzhin goap da (ouzh) u.b. ; *über etwas traurig sein,* bezañ chifet (poaniet, doaniet, glac'haret) gant udb ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst,* levrioù a bep seurt a zo bet savet en e gerz.

4. [t-d-b] en abeg da, abalamour da, gant ; *er konnte über dem Lärm nicht arbeiten,* ne oa ket tu dezhañ labourat gant an trouz a oa ; *über seinen Sorgen verlor er jeden Appetit,* kement a dregas en doa m'en doa kollet ar c'hoant debriñ.

5. [t-rt] dre, dre hantererezh ; *über den Rundfunk sprechen,* komz er skingomz ; *sich mit jemandem übers Radio unterhalten,* komz gant u.b. dre hantererezh ar skingomz.

II. Adverb.

1. tremen, en tu all da, en tu-hont da, muioc'h evit, mui eget, war an ampl da, pase, ouzhpenn, muiget, estreget, d'an nec'h, d'al laez, kreñv, kreñv da ; *über zwanzig,* muioc'h eget (tremen, ouzhpenn, en tu all da, en tu-hont da, estreget) ugent, ugent ha c'hoazh, ugent kreñv, kreñv da ugent ; *eine Klasse von über fünfzig Schülern,* ur c'hlasad gant ouzhpenn hanter-kant skoliad (tremen hanter-kant skoliad ennañ, pase hanter-kant skoliad ennañ, muiget hanter-kant skoliad ennañ, kreñv da hanter-kant skoliad ennañ, hanter-kant skoliad kreñv ennañ) ; *bis dorthin sind es über zehn Kilometer,* emañ war an ampl da zek kilometrad ac'hanen ; *er ist jetzt über fünfzig,* un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, hanter-kant vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz ; *er ist eher über Mitte fünfzig als darunter,* bez' eo nesoc'h da dri-ugent vloaz eget da hanter-kant ; *er ist über einen Meter fünfzig groß,* paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter.

2. hag a chom ; *er hatte nur noch zehn Franken über,* dek lur suis nemetken a chome gantañ c'hoazh.

3. trawalc'h ; *ich habe es über,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, en em gazet on ouzh an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; P. *diese Creme kriegt man leicht über,* an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuiñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.

4. P. echu, tremenet ; *die Krise ist (vor)über,* **a)** echu eo gant an enkadenn armerzhel ; **b)** echu eo gant ar gaouad kleñved, torret eo war ar barrad kleñved (ar c'hrogad kleñved, an taol droug).

5. über und über : a-grenn, war-naet, penn-ha-pilhon, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun ; *über und über nass,* gleb betek ar c'hroc'hen, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-

holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).
6. [lu] *Gewehr über !* lakait ho fuzuilhoù war ho skoazioù ! arm war skoaz !
III. Rakger : -meurbet, -kenañ, -divent, kenañ-kenañ, -spontus ; *übergroß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-spontus, pezh foeltrenn, mell, pikol, mell pikolenn, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, dreistvent, dreistventek, moñs, moñsoù.
IV. 1. rakverb rannadus.
a) cheñch tu, treuziñ : *sie sind nach London übergesiedelt,* aet int da Londrez da chom, diflachet int da London, diblaset int da Londrez da chom ; *der Soldat lief zum Feind über,* treiñ banniel en doa graet ar soudard, cheñchet kamp en doa ar soudard, aet e oa ar soudard da stourm a-du gant e enebourien gozh, troet kein en doa ar soudard, troet e oa ar soudard diwar e garnoù ; *es geht vom Vater auf den Sohn über,* tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab.
b) V.k.e. gant ur renadenn dieeun roet da intent : *der Fährmann setzt uns über,* an treizher a gas ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.
c) stag ouzh **her** pe **hin** : *über den Gartenzaun herübersehen,* sellet dreist ar peulgae ; [lu] *ins Lager der Feinde hinüberwechseln,* treiñ banniel, cheñch kamp, mont gant an tu enep, sevel a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn.
2. rakverb stag.
eine Stadt überfliegen, tremen a-us d'ur gêr ; *eine Frage überblicken,* studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munudoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak, braswelet udb ; *übernachten,* tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ ; *überlegen,* prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, chom da gompren ; *übersetzen,* treiñ [yezhoù] ; *übersehen,* tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas (ouzh udb).
überabzählbar ag. : diniveradus, aneriñvadus.
überaktiv ag. : dreistoberiant, gouroberiant.
überaktivität b. (-) : dreistoberiantiz b., gouroberiantiz b.
überall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo holl, n'eus forzh pelec'h, pelec'h bennak, daoust pelec'h, da belec'h, dre belec'h, ne vern pelec'h, ne vern men e vefe, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, a draoñ da laez, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, a-zehou hag a-gleiz ; *überall, wo,* e kement lec'h ma, n'eus forzh pelec'h e, ne vern pelec'h e, ne vern men e, pelec'h bennak e, da belec'h e, dre belec'h e, dre lec'h ma ; *er wird überall freundlich empfangen,* da belec'h ez a e vez degemeret-mat gant an dud, ne vern pelec'h ez a e vez degemeret-mat gant an dud ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort,* e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *ich kann nicht überall zugleich sein,* n'on ket evit bezañ e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout dre-holl ; *von überall her, aus überall her,* eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl ; *hier gibt es überall Steine,* amañ e kaver mein ne vern pelec'h, amañ e kaver mein n'eus forzh pelec'h, da belec'h ez eer amañ e kaver mein, daoust pelec'h ez eer amañ e kaver mein, pelec'h bennak ez afed amañ e kavfed mein ; *überall auf der Welt trifft man Bretonen,* kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl, e pep lec'h dre ar bed ez eus Bretoned, ne vern men e vefe er bed e vez kavet Bretoned ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet,* plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezenti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; *seine Augen überall haben,* gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; *fast überall,* dam dre holl, un tamm e pep lec'h.
überallher Adv. : *überallher, von überall her,* eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl.
überallhin Adv. : dre-holl, da bep lec'h, e kement lec'h ma, dre gement lec'h ma, dre bep lec'h, war bep tu, tu-mañ ha tu-hont, amañ-hag-ahont, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *jemandem überallhin folgen,* heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya.
Überallsein n. (-s) : hollvezañs b.
überaltert ag. : dispredet, diamzeret, er maez a c'hiz.
Überalterung b. (-,-en) : dispredañ g., dispredadur g., diamzeriñ g.
Überangebot n. (-s,-e) : reveur g., reñver g., reñverad g. ; *Überangebot von Arbeitskräften,* reveur a zornioù-labour g., reveur a labourerien g., tud labour reñveradek lies.
überängstlich ag. : gourenkrezet, dreistankeniet, enkrezet betek re, enkrezet en tu all d'ar pezh a zo dleet, ankeniet dreistkemm, aonik betek re, abaf ; *überängstlich sein,* kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, krenañ rak e skeud, spontañ rak e skeud, krenañ an derzhienn skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout aon rak e anv.
überanstrengen V.k.e. stag (hat überanstrengt) : regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, revec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ, reiñ re [d'u.b.] d'ober ; *ein Pferd überanstrengen,* regas ur marc'h.
V.em. : **sich überanstrengen** (hat sich (t-rt) überanstrengt) : terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, torbilat e gorf, drastañ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, reforsiñ, revec'hiañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, strivañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, strivañ betek re.

überanstrengt ag. : aet dall gant ar strivoù, drailhet gant al labour, skuizh-divi gant al labour, motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, torret gant ar skuizhder, riñset, torret gant al labour, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, foulet, foulmac'het gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost.

Überanstrengung b. (-,-en) : regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b., reforserezh g., revec'h g., dreistbec'h g., torr-korf g. ; *geistige Überanstrengung,* torr-spered g., skuizhder a spered g. ; *körperliche Überanstrengung,* skuizhder a gorf g., torr-korf g. ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung,* torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

überantworten V.k.e. stag (hat überantwortet) : reiñ da, fiziout e ; *jemanden dem Gericht überantworten,* lakaat u.b. etre daouarn ar justis.

Überanzug g. (-s,-anzüge) : dreistwisk g., dilhad war-c'horre lies., frag glas g., frag labour g., frag g.

überarbeiten[1] V.gw. rannadus (hat übergearbeitet) : ober eurvezhioù ouzhpenn, ober labour ouzhpenn.

überarbeiten[2] V.k.e. stag (hat überarbeitet) : **1.** adaozañ, adkempenn, eilaozañ, peurlipat, turgnañ, flourañ ; *überarbeitete Ausgabe,* embannadur azgwelet ha reizhet g. ; **2.** regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ.

V.em. : **sich überarbeiten** (hat sich (t-rt) überarbeitet) : labourat re, labourat betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, restrivañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, labourat en tu all d'ar pezh a zo dleet ; *er überarbeitet sich nicht gerade,* ne labour ket kement-se, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), ne vo ket lazhet gant al labour, ober a ra e varv, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, [dre eilpenn-ster] hennezh a zo ur paotr diskuizh 'vat, hennezh a zo ganet skuizh, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne vo ket bet lazhet gant al labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour.

überarbeitet ag. : **1.** skuizh-divi gant al labour, drailhet gant al labour, dre brez, foulet, foulmac'het gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, prez labour warnañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost ; **2.** *überarbeitete Ausgabe,* embannadur azgwelet ha reizhet g.

Überarbeitung b. (-,-en) : **1.** regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., ar re labour g., ar re labourat g. ; **2.** eilaozadur g., peurlip g., adaozadur g., adkempenn g., adkempennidigezh b., adkempennadur g.

Überärmel g. (-s,-) : advilgin b., advañch g.

überaus Adv. : -meurbet, -kenañ, -divent, -spontus, kenañ-kenañ, dreist, dreist-penn ; *überaus schön,* koant ken ma'z eo, koant kenañ-kenañ, kaer-meurbet, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, pase koant ; *dieses Kind ist überaus vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

überbacken V.k.e. stag (überbäckt / überbackt // überbackte / überbuk // hat überbacken) : [kegin.] kreienañ ; *die Kartoffeln sind überbacken,* kreienet eo ar patatez, kreien a zo ouzh ar patatez, krign a zo ouzh an avaloù-douar, krignet eo an avaloù-douar.

Überbackene(s) ag.k. n. : [kegin.] kreien g., kreienad g., krign g.

Überbau[1] g. (-s) : dreistsavadur g., savadur dreistuhelaet g., dreistframm g.

Überbau[2] g. (-s,-e) : [Marx] dreistframm g.

überbauen V.k.e. stag (hat überbaut): dreistuhelaat, uhelaat, gorren, soulsaviñ, soulsevel ; *ein Haus überbauen,* lakaat un estaj (estajoù) ouzhpenn war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, dreistuhelaat un ti.

Überbauung b. (-,-en) : dreistuheladur g., uheladur g., uhelaat g., soulsav g.

überbeanspruchen V.k.e. stag (überbeanspruchte / hat überbeansprucht) : regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, bec'hiañ betek re, reimplijout.

Überbeanspruchung b. (-,-en) : regas g., regasetezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h b., reimplij g., reforserezh g., reober [gant udb] ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung,* torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

Überbein n. (-s) : [mezeg.] **1.** eksostoz g., pelbiz g. ; **2.** kist g. ; **3.** kaledenn danailhet b.

überbekommen V.k.e. rannadus (bekam über / hat überbekommen) : P. **1.** *ich bekomme es über,* rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **2.** *er bekommt diese Plätzchen über,* tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-

se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heuget gant ar gwispid-se, trañzisonet eo gant ar gwispid-se, doñjeret eo gant ar gwispid-se, stamouzet eo gant ar gwispid-se, strailheret eo gant ar gwispid-se ; *diese Creme bekommt man leicht über,* an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuiñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.

überbeladen V.k.e. stag (überbelädt / überbelud / hat überbeladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, gwallsammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallvec'hiañ, bec'hiañ betek re.

überbelasten V.k.e. stag (überbelastete / hat überbelastet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, bec'hiañ betek re.

Überbelastung b. (-,-en) : soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g.

überbelegen V.k.e. stag (überbelegte / hat überbelegt) : dreisttudañ, leuniañ dreistkemm.

überbelegt ag. : leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-rik, leun-blouk, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet.

Überbelegung b. (-,-en) : **1.** dreisttudañ g. ; **2.** dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g., dreistpobladur g.

überbelichten V.k.e. stag (überbelichtete / hat überbelichtet) : uskizañ.

Überbelichtung b. (-,-en) : uskizañ g.

Überbeschäftigung b. (-,-en) : dreistimplij g.

überbesetzt ag. : **1.** leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ ; **2.** *überbesetzt sein,* bezañ re a implijidi o labourat ennañ, bezañ gopridi a re ennañ.

Überbesetzung b. (-,-en) : dreistkoskor g., dreistniver koskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver lies.

Überbestand g. (-s,-bestände) : dreistniver g., dreistmuzul g., reñver g., reñverad g., reveur g.

überbesteuern V.k.e. stag (überbesteuerte / hat überbesteuert) : dreisttellañ, dreisttruajiñ, dreisttaosañ.

Überbesteuerung b. (-,-en) : dreisttelladur g., dreisttaosadur g.

überbetonen V.k.e. stag (überbetonte / hat überbetont) : **1.** *etwas überbetonen,* pouezañ re war udb, daleañ re war udb ; **2.** gouverkañ re, lakaat war wel dreistkemm, lakaat re war wel.

Überbett n. (-s,-en) : lenn-wele b., goloenn-wele b.

überbevölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.

Überbevölkerung b. (-,-en) : dreistpoblerezh g., dreistpobladur g.

überbewerten V.k.e. stag (überbewertete / hat überbewertet) : dreistdewerzhañ, dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ ; *dieses Buch wurde überbewertet,* al levr-se ne dalv ket e vrud, re a charre a zo bet en-dro d'al levr-se, al levr-se ne dalv ket keit-se.

Überbewertung b. (-,-en) : dreistdewerzhadur g., dreistdewerzhañ g., dreistpriziadur g., dreistpriziañ g.

überbezahlen V.k.e. stag (überbezahlte / hat überbezahlt) : dreistgoprañ, soulbaeañ, paeañ re, dreistpaeañ, rebaeañ.

Überbezahlung b. (-,-en) : dreistgopr g., dreistpae g., rec'hounid g.

überbietbar ag. : [tro-lavar] *nicht überbietbar, nicht mehr überbietbar, kaum überbietbar,* dibar, hep e bar, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, ha nend eus tra ebet a vefe par na tost dezhañ, n'eus tra ebet re dezhañ, n'eus den ebet heñvel outañ, n'eus gour par dezhañ, eus ar seurt ne barti ket, un disparadenn anezhañ, n'en deus ket e bar (Gregor), n'en deus ket e goulz, tra ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, n'en deus ket e gevatal, n'eus ket eveltañ, n'eus nikun evit e bakañ, n'eus tra ebet o talvezout dezhañ.

überbieten V.k.e. stag (überbot / hat überboten) : **1.** *jemanden überbieten,* souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b. ; *jemanden um hundert Franken überbieten,* kinnig kant lur suis muioc'h eget unan all, skeiñ (teurel) kant lur suis war u.b., lakaat kant lur suis dreist unan all, lakaat kant lur suis muioc'h eget unan all ; *jemanden bei einer Auktion überbieten,* lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., teuler war priz u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten,* lakaat kresk war gresk ; **2.** *der Rekord wurde überboten,* unan bennak a zo aet dreist ar rekord diwezhañ, skoet e voe ar rekord d'an traoñ, pilet e voe ar rekord diwezhañ, savelet e voe ur gourc'hoù nevez, parfoeltret e voe ar gourc'hoù kozh.

V.em. : **sich überbieten** (überbot sich / hat sich (t-rt) überboten) : **1.** *sie überboten sich gegenseitig,* er werzh e oant o skeiñ an eil war egile, er werzh e oant o teurel an eil war egile, er werzh e oant o lakaat kresk an eil war egile, o lakaat kresk war gresk e oant ; *sie überbieten sich in Höflichkeiten,* pep hini a glask bezañ sevenoc'h c'hoazh eget ar re all, seven int a-heligentañ, seven int a-zevri-kaer, heligentañ a zo etrezo evit bezañ seven hag hegarat, kabal a zo ganto da vezañ seven, fougas a zo ganto da vezañ seven, kenti-kentañ e vezont da welet piv a vo an hini sevenañ ; **2.** bezañ gwelloc'h c'hoazh eget biskoazh, mont dreistañ e-unan.

Überbietung b. (-,-en) : dreistkresk g. ; *Überbietung in Wahlversprechungen,* promesaoù kresk war gresk dageñver ur vouezhiadeg lies.

überbinden V.k.e. stag (überband / hat überbunden) : [Bro-Suis] rediañ.

überbleiben V.gw. rannadus (blieb über / ist übergeblieben) : chom, menel, chom a-zilerc'h.

Überbleibsel n. (-s,-) : aspadenn b., roud g., roudenn b., nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g.,

dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., bruzunajoù lies., dispennoù lies., advoaz g./b., drailh g., relegoù lies. ; *Überbleibsel der Vergangenheit*, aspadennoù (roudoù) eus an amzer dremenet lies., restadoù eus an amzer dremenet lies. ; *die Überbleibsel seines ehemaligen Vermögens,* al lostad restajoù eus e binvidigezhioù gwechall g., al lostad divalavajoù eus e zanvez bet g., an dilerc'h eus e zanvez g., an nemorant eus e vadoù g.

überblenden V.k.e. stag (hat überblendet) : uskizañ.

Überblendung b. (-,-en) : uskizañ g.

Überblick g. (-s,-e) : **1.** alberz g., damsell g., taol-lagad g., lagadad g., brassell g., diskeud g., damskeud g., divraz g., distrap g., displegadenn berr-ha-berr, berrdaolenn b. ; *geschichtlicher Überblick,* diverradur (diverrañ eus, divrazañ eus) an darvoudoù istorel g., divraz eus an darvoudoù istorel g., an darvoudoù berr-ha-berr lies., taol-lagad war an istor g., damsell war an istor g. ; *chronologischer Überblick,* istoradur g., taolenn amzeroniel b., linenn an amzer b. ; **2.** bloc'hwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g. ; *sich (t-d-b) einen Überblick verschaffen (einen Überblick erlangen),* sellet a-vloc'h [ouzh udb], ober un enselladenn dre vras, dont da gompren dre vras, kemer un alberz hollek eus udb, dont da vrasveizañ udb.

überblicken V.k.e. stag (hat überblickt) : kemer un alberz hollek eus udb, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überblicken,* studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munudoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak.

Überbliebene(r) ag.k. g./b. : *der Überbliebene,* an hini hag a zo chomet bev war-lerc'h egile g., an hini ne oa ket bet lazhet g., an diwezhañ bev g.

überbordend ag. : **1.** dreistkred, dreistmuzul, dreistmoder, divoder, dreistpenn, divent, disreol, kenkizus ; **2.** bervek, gant gred, gant gwrez, diroll ; *überbordende Fantasie,* faltazi builh b.

überbreit ag. : ledan-kenañ, bras e ledander, dreistment, dreistmentek.

Überbreite b. (-,-n) : ledander dreistment g., ledander dreistmuzul g.

überbringen V.k.e. stag (überbrachte / hat überbracht) : reiñ, lakaat etre daouarn u.b., daveiñ ; *jemandem einen Brief überbringen,* reiñ ul lizher d'u.b., daveiñ ul lizher d'u.b., lakaat ul lizher etre daouarn u.b. ; *jemandem etwas persönlich überbringen,* reiñ udb d'u.b. etre e zaouarn, reiñ udb d'u.b. en e zaouarn ; *jemandem eine Nachricht überbringen,* degas ur c'heloù d'u.b.

Überbringer g. (-s,-) : **1.** degaser g. ; **2.** [arc'hant.] dalc'her g., douger g. ; *zahlbar an den Überbringer,* taladus d'an dalc'her, da baeañ d'an douger.

Überbringerschek g. (-s,-s) : chekenn e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb he diskouezo) g., chekenn d'an dalc'her g.chekenn d'an douger g.

Überbringerin b. (-,-nen) : **1.** degaserez b. ; **2.** [arc'hant.] dalc'herez b., dougerez b.

Überbringung b. (-,-en) : roadenn b., roidigezh b.

überbrückbar ag. : [dre skeud.] unvanadus, kompezadus, hag a c'haller trec'hiñ warnezhañ, hag a c'haller plaenaat, hag a c'haller kompezañ.

überbrücken V.k.e. stag (hat überbrückt) : **1.** pontañ ; *einen Fluss überbrücken,* sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; **2.** [dre skeud.] *die Gegensätze überbrücken,* lakaat an traoù kontrol an eil d'egile da genglotañ (Gregor), plaenaat ur c'hemm, kompezañ an traoù, kavout un emglev, unvaniñ an eneboù, reizhañ an dizunvaniezhoù, erruout mat, heñvelaat ar mennozhioù ; **3.** [dre skeud.] brizhwellaat ; **4.** [dre skeud.] trec'hiñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *den Versorgungsengpass des Vorsommers überbrücken,* sevel krec'h gouere, tremen mat ar prantad rageost, skoulmañ ganti.

Überbrückung b. (-,-en) : **1.** savidigezh ur pont [a-us d'udb] b. ; **2.** unvanidigezh b., kompezadur g. ; **3.** diskoulm e defot gwell g., diskoulm ersezadel g., diskoulm da c'hortoz g.

Überbrückungskredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kredad dreistordinal da c'hortoz un adlañs g., kredad-pont g.

Überbrückungsvorrat g. (-s,-vorräte) : arc'hant miret a-gostez evit ar prantadoù diaes g., argron surentez g.

überbuchen V.k.e. stag (hat überbucht) : dreistbookañ, dreistamberzañ, soulvookañ, soulamberzañ, gwerzhañ bilhedoù karr-nij en tu all d'an niver a blasoù dieub.

überbürden V.k.e. stag (hat überbürdet) : **1.** soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re ; **2.** [dre skeud.] regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ.

Überbürdung b. (-,-en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; **2.** [dre skeud.] regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h b., soulgas g.

überchlorsauer ag. : [kimiezh] perklorek ; *überchlorsaures Salz,* perklorat g.

Überchlorsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn berklorek b.

Überdach g. (-s,-dächer) : apoueilh g., doublet g., baled g., pratell b., goudorenn b.

überdachen V.k.e. stag (hat überdacht) : teiñ, lakaat un doenn war, goudoriñ.

Überdachung b. (-,-en) : **1.** toerezh g. ; **2.** apoueilh g., doublet g., baled g., pratell b., goudorenn b.

überdas Adv. : *sellit ouzh* **überdies**.

überdauern V.k.e. stag (hat überdauert) : **1.** padout hiroc'h eget un dra all, dreistbevañ da ; *sein Werk hat sein Leben überdauert,* padout a ra en e oberennoù ; **2.** [dre skeud.] trec'hiñ war, trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *nichts hatte die Zerstörung überdauert,* pulluc'het e oa bet pep tra, distrujet-lip e oa bet pep tra da vat, peurgaset e voe pep tra.

V.gw. stag (hat überdauert) : trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

Überdecke b. (-,-n) : golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor), golo g., goloenn b., pallenn g.

überdecken[1] V.k.e. stag (hat überdeckt) : **1.** goleiñ, gwiskañ war, kevarlankañ ; **2.** [dre skeud.] kuzhat, mouchañ.

V.em. stag : **sich überdecken** (haben sich (t-rt) überdeckt) : bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoiñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ.

überdecken[2] V.k.e. rannadus (hat übergedeckt) : *jemandem etwas überdecken,* goleiñ u.b. gant udb, lakaat udb war u.b., astenn udb war u.b.
überdehnen V.k.e. stag (hat überdehnt) : dardennañ, stegnañ, peurstegnañ.
überdem Adv. : *sellit ouzh* **überdies**.
überdenken V.k.e. stag (überdachte / hat überdacht) : prederiañ diwar-benn, en em soñjal war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, adsellet ouzh, roulat [udb] en e benn, ruilhal [udb] en e benn.
überdeterminieren V.k.e. stag (überdeterminierte / hat überdeterminiert) : dreistdevoudañ, dreistdesavelañ, liesdevoudañ.
Überdeterminierung b. (-,-en) : dreistdevoudadur g., dreistdesaveladur g., liesdevoudadur g., dreistdevoudañ g., dreistdesavelañ g., liesdevoudañ g.
überdeutlich ag. : anat, splann, fraezh ha sklaer, peursklaer, peurezpleg.
überdies Adv. : war ar marc'had, ouzhpenn, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zoken, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, zo-mui-ken, ha muioc'h 'zo, zokennoc'h, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, ha c'hoazh.
überdimensional ag. : divuzul, divent, dreisment, dreismentek.
Überdosis b. (-,-dosen) : gourdoenad g., rezoenad g., dreistdoen g., dreistdoenad g., P. regorfad g.
überdrehen V.k.e. stag (hat überdreht) : **1.** gwarañ, lakaat gwar e ; *ein Schloss überdrehen*, gwarañ ur botailh, lakaat gwar (lakaat gwe) en ur botailh ; **2.** [keflusker] regas, sachañ re war ; **3.** [dre skeud.] lakaat da dreiñ da sot, sodiñ, lakaat da sodiñ, lakaat da follañ.
überdreht ag. : dispac'het, o vreskenn, arfoll, peuratizet, birvilhet dreist, birvilhet holl.
Überdruck[1] g. (-s,-drücke) : uswask g., dreistgwask g., revoustradur g., soulwask g.
Überdruck[2] [timbr] g. (-s,-drucke) : arskrivad g., louc'h reishaat g., louc'hadenn reishaat b., siell reishaat b., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b.
Überdruckanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant gwaskreizhet g., gwiskamant dindan ur wask reizh g., gwiskamant gwaskaozet g., sae waskreizhet b., sae dindan ur wask reizh b., sae waskaozet b.
Überdruckkabine b. (-,-n) : logell waskreizhet b., logell dindan ur wask reizh b., logell waskaozet b., kambr waskreizhet b., kambr dindan ur wask reizh b., kambr waskaozet b.
Überdrucksicherung b. (-,-en) : [tekn.] stignad surentez a-enep ar soulwask g., stignad surentez a-enep an uswask g.
Überdruckventil n. (-s,- e) : klaped surentez g.
Überdruss g. (-es) : heug g., doñjer g., rukun g., regred g. ; *aus Überdruss,* dre skuizh ober ; *etwas zum Überdruss wiederholen,* lavaret seizh kant gwech warn-ugent ar memes tra, ravodiñ, arabadiñ udb ; *etwas zum Überdruss gehört haben,* bezañ divi e zivskouarn o klevet udb nag a bet gwech, bezañ aet skuizh o klevet an hevelep kozh kaozioù, bezañ torret e benn gant komzoù skuizh, bezañ bouzaret gant temzoù skuizh, bezañ aet skuizh (bezañ aet faezh, bezañ fastet) o klevet an hevelep tra nag a bet gwech, bezañ un torr-penn d'an-unan klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.
überdrüssig ag. : heug, heuget, faezh, dotu, skuizh, eok, poazh, fastet, tason, dizonet, dic'hoantaet ; *einer Sache (t-c'h) überdrüssig werden,* fastañ gant udb, fastañ oc'h ober udb, bezañ dizonet diouzh udb, en em gazañ ouzh udb, bezañ aet skuizh gant udb (bezañ eok, bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heuget) gant udb, kaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, kaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, bezañ darev gant udb, kaout leizh e lêr diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ erru poazh gant udb.
überdüngen V.k.e. stag (hat überdüngt) : saotrañ gant re a demz, lakaat re a demz war, redemzañ, temzañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, temzañ en tu all d'ar red, temzañ betek re.
Überdüngung b. (-,-en) : redemzañ g. ; *bei Überdüngung gehen die Rosen ein,* terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz.
überdurchschnittlich ag. : en tu all d'ar c'heitad, en tu all d'ar geidenn.
übereck Adv. : a-skizh en ur c'horn, a-skij en ur c'horn, war skizh en ur c'horn, a-veskell en ur c'horn.
Übereifer g. (-s) : re vras gred g., restriv g., restrivañ g., resevender g. ; *therapeutischer Übereifer,* arloup yac'hadel g.
übereifrig ag. : re c'hredus, reseven, gant re vras gred ; *die Herren machten ihr übereifrig den Hof,* ar wazed a zalc'he tost dezhi, kabal a oa gant ar wazed da vezañ ganti, fougas a oa gant ar wazed d'ober war he zro, fred a oa warni ; *er bemühte sich übereifrig um die hübschen jungen Damen,* kabal a veze warnañ da vezañ gant ar merc'hed koant, prest e oa atav d'ober e gi bihan dirak ar merc'hed koant, doublañ a rae da lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *übereifrig sein, übereifrig arbeiten,* lakaat ar bouc'h war an ti.
übereignen V.k.e. stag (hat übereignet) : reiñ dre wir, lakaat war anv u.b., treuzperc'hennañ, deren madoù.
Übereignung b. (-,-en) : **1.** kinnigadur g., dedi g., dediadenn b., dereadur madoù g. ; **2.** treuzperc'hennadur g.
Übereile b. (-) : *sellit ouzh* **Übereilung**.
übereilen V.k.e. stag (hat übereilt) : difraeañ (udb), difraeañ (ober udb), hastañ (udb), hastañ (ober udb), ober (udb) war ar prim, ober (udb) trumm-ha-trumm, ober (udb) re vuan, ober (udb) gwall vuan, ober (udb) hep en em soñjal a-zevri, daoulammat (udb), dihastañ (udb), ober (udb) diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb) a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober (udb) gant kalz a herr.
übereilt ag. : hastif, hastiz, regentrat, re brim, kemeret war ar prim, graet war ar prim ; *übereilte Handlung,* skañvelezh b., skañvadurezh b., diboellegezh b., ribuster g. ; *übereilt handeln,* plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus, mont gwall vuan ganti, mont re brim ganti, mont diwar skañv, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok,

lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, ober udb gant re a hast, bezañ pront evel ul Leonad.

Übereilung b. (-) : skañvelezh b., skañvadurezh b., diboellegezh b., ribuster g., dipadapa g., hastidigezh b., re vras tizh g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g. ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung,* mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

überein Adv. : a-du gant, a-gevret gant, a-unvan gant, a-stumm gant, en ur ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor.

übereinander Adv. : sac'h-àr-vac'h, an eil e genoù egile, an eil war egile, an eil a-us d'egile, krog an eil en egile ; *sie liegen alle übereinander,* emaint holl an eil e genoù egile, emaint holl an eil war egile, sac'h-àr-vac'h emaint ; *die Beine übereinander schlagen,* kroaziañ e zivesker ; *die Hände übereinander legen,* kroaziañ e zaouarn ; *übereinander greifen,* bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ ; *übereinander legen, übereinander setzen, übereinander stellen,* berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile.

übereinandergreifen V.gw. rannadus (griffen übereinander / haben übereinandergegriffen) : bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ.

übereinanderlegen V.k.e. rannadus (hat übereinandergelegt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile ; *die Hände übereinanderlegen,* kroaziañ e zaouarn.

übereinanderschlagen V.k.e. rannadus (schlägt übereinander / schlug übereinander / hat übereinandergeschlagen) : *die Beine übereinanderschlagen,* kroaziañ e zivesker.

übereinandersetzen V.k.e. rannadus (hat übereinandergesetzt) */* **übereinanderstellen** V.k.e. rannadus (hat übereinandergestellt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile.

übereindenken V.gw. rannadus (dachten überein / haben übereingedacht) : bezañ a-du an eil gant egile, bezañ eus ar memes aviz, bezañ ali an eil gant egile, gwelet an traoù dre an hevelep lomber, bezañ gant an hevelep soñj, bezañ a-unvan, bezañ a-vouezh an eil gant egile.

übereinklingen V.gw. rannadus (klangen überein / haben übereingeklungen) : bezañ a-unvouezh.

übereinkommen V.gw. rannadus (kam überein / ist übereingekommen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober intent, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, toniañ an eil gant egile.

Übereinkommen n. (-s) : emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., kenemglev g., intent g., kendivizad g., amziviz g. ; *internationales Übereinkommen,* kenemglev etrebroadel g. ; *mit jemandem ein Übereinkommen über etwas (t-rt) treffen,* divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb, skoulmañ un amziviz etre an-unan hag unan all a-zivout udb, ober intent gant u.b. evit ober udb ; *Pariser Übereinkommen,* kenemglev Pariz g. ; *nach Übereinkommen,* diwar ziviz, dre gaer, a-c'hrad-e-grad / gant grad pep hini / gant (dindan) grad vat an holl (Gregor).

Übereinkunft b. (-,-einkünfte) : emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., intent g., kendivizad g., amziviz g. ; *gegenseitige Übereinkunft,* kenemglev g., kengrad b., kenglev g., kenasant g. ; *stillschweigende Übereinkunft,* emglev hep meneg ebet g., emglev tavel g.

übereinstimmen V.gw. rannadus (hat übereingestimmt) : *übereinstimmen mit,* klotañ (kenglotañ, toniañ, kordañ, kendoareañ, kendoniañ, kalafetiñ) gant, klotañ ouzh, kenglotañ ouzh, bezañ a-geñver gant, kendereout, bezañ diouzh, degouezhout mat gant, kendegouezhout gant, kouchañ ouzh, bezañ a-bouez gant, kouezhañ kompez gant ; *alle stimmen darin überein, dass ...,* an holl a lavar a-unvouezh e ..., an holl a soñj dezho e ..., a-unvan e lavar an holl e ..., kordañ a ra ar mouezhioù evit lavaret e … ; *ganz und gar mit jemandem übereinstimmen,* fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., bezañ plom er soñj gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., toniañ penn-da-benn gant u.b., bezañ kenunvan gant u.b., bezañ asant gant u.b. ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein,* kenglotañ a ra an holl destenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile, kordañ a ra an testenioù.

übereinstimmend ag. : kenglot, kenglotus, kendegouezhus, unvan.

Übereinstimmung b. (-,-en) : kenglot g., kenglotadur g., kengloterezh g., kendereadegezh b., kenemglev g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev-mat g., intent mat g., kemblac'h g., kendegouezh g., kendoare g., peurheñvelded b., peurheñvelder g., hevelepted b., enheñvel g., azasted b., azaster g., klotadur g. ; *Übereinstimmung der Zeugenaussagen,* kenglot an testenioù g., kenglotadur an testenioù g. ; *in Übereinstimmung bringen,* lakaat udb a-unan gant udb all, lakaat [traoù] da glotañ an eil gant egile, lakaat da genglotañ (da gordañ, da ganañ ar gousperoù war an hevelep ton), keidañ udb diouzh udb all, kendoniañ [traoù] ; *gegenseitige Übereinstimmung,* kenemglev g., kengrad b. ; *in Übereinstimmung mit,* hervez, diouzh, a-du-kaer gant, o klotañ gant, o kordañ gant ; *sich in Übereinstimmung befinden,* bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; [preder.] *die Übereinstimmung im*

Nichtübereinstimmen, ar genglotouriezh dre hontkontroliezh b.

übereintreffen V.gw. rannadus (trifft überein / traf überein / hat übereingetroffen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, degouezhout mat, kendereout.

überempfindlich ag. : dreistkizidik, gourc'hizidik, gwall gizidik, santidik betek re, kizidik betek re, anoazus betek re ; *er ist überempfindlich,* kizidik (santidik) eo betek re, gwall gizidik eo, hennezh a zo kizidik dreistkemm (dreist dalc'h), hennezh a zo gwall wiridik e lêr, hennezh a zo peñver e galon, lammat a ra evit an disterañ tra, ur galon dener eo ; [mezeg.] *auf etwas (t-rt) überempfindlich reagieren,* bezañ allergek ouzh udb.

Überempfindlichkeit b. (-) : **1.** brazentez b., re vras anoazusted b. ; **2.** [mezeg.] dreistkizidigezh b., gourc'hizidigezh b.

überernähren V.k.e. stag (überernährte / hat überernährt) : dreistboueta, revagañ, dreistmagañ, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re.

Überernährung b. (-) : revagañ g., dreistboueta g., dreistbouetadurezh b., dreistmagerezh g.

Übererregbarkeit b. (-) : [mezeg.] goureraeziñ g., dreistkizidigezh b., gourc'hizidigezh b.

Übererzeugung b. (-,-en) : dreistkenderc'hañ g., dreistkenderc'h g.

überessen[1] V.em. rannadus : **sich überessen** (isst sich über / aß sich über / hat sich (t-rt) übergegessen) : tasoniñ, stamouziñ, bounezhiñ, en em zic'houstiñ diouzh udb, dic'houstiñ eus udb, fastañ ouzh udb ; *er hat sich an diesen Plätzchen übergegessen,* tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heuget gant ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, fastet eo bremañ ouzh ar gwispid-se, tason eo bremañ diouzh ar gwispid-se, eok eo bremañ gant ar gwispid-se, trañzisonet eo gant ar gwispid-se, doñjeret eo gant ar gwispid-se, stamouzet eo gant ar gwispid-se, strailheret eo gant ar gwispid-se.

überessen[2] V.em. stag : **sich überessen** (überisst sich / überaß sich / hat sich (t-rt) übergessen) : debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, kargañ re e deurenn, ober kargoù re vras ouzh taol, debriñ dreist-kont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re, bezañ klañv diwar debriñ re.

überfahren[1] V.k.e. stag (überfährt / überfuhr / hat überfahren) : **1.** pilat, ruilhal gant e garr-tan, flastrañ, pladañ.

2. [dre astenn.] *ein Signal überfahren,* tremen daoust d'ur c'hemenn kontrol, chom hep sentiñ ouzh un arouez ; *ein Stoppschild überfahren,* na chom a-sav daoust d'ar banell stop ; *bei Rot überfahren,* tremen pa vez ruz ar gouloù.

3. *jemanden überfahren,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., truchañ u.b.

überfahren[2] V.gw. rannadus (fährt über / fuhr über / ist übergefahren) : treizhañ, treuziñ, mont d'an tu all.

V.k.e. rannadus (fährt über / fuhr über / hat übergefahren) : treizhañ, kas d'an tu all.

Überfahrt b. (-,-en) : treizh g., treizhadenn b., treizhidigezh b. ; *Schiffsüberfahrt, Seeüberfahrt,* treizh-mor g., mordreizh g., mordreizhadenn b.

Überfall g. (-s,-fälle) : **1.** arsailh g., tagadenn b., argadenn b., diskenn g. ; *nächtlicher Überfall,* arsailh diouzh noz g. ; **2.** aloubidigezh b., alouberezh g., aloubadenn b., aloubadeg b. ; *Überfall auf ein Land,* aloubidigezh ur vro b., alouberezh ur vro g., aloubadeg ur vro b., aloubadenn ur vro b. ; *die Städte sind von den Überfällen der Barbaren nicht verschont geblieben,* ar c'herioù ne voent ket espernet gant ar varbared ; **3.** laeradenn b., skrap g., skraperezh g. ; *Banküberfall,* laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

überfallen V.k.e. stag (überfällt / überfiel / hat überfallen) : **1.** argadiñ, tagañ, arsailhañ, fardiñ (strimpiñ, sailhañ) war, kouezhañ war, plaouiañ war, kargañ war, regarzhiñ da, sourpren, sterniañ, aloubiñ, emgannañ, krapañ ouzh, plavañ war ; *ein Land überfallen,* dilammat en ur vro, aloubiñ (argadiñ, sterniañ, emgannañ) ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vro ; *jemanden überfallen,* kouezhañ war chouk u.b., kouezhañ war kitern u.b. ; *jemanden aus dem Hinterhalt überfallen,* tapout u.b. er gwasked ; *er wurde von Wegelagerern überfallen,* riblet e voe war an hent, laeron a riblas anezhañ ; **2.** sourpren ; *die Nacht hat den Reisenden überfallen,* sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz en em gavad disoñj war ar beajour ; **3.** beuziñ, penndallañ, arsailhañ ; *von Fragen überfallen werden,* bezañ beuzet en ur mor a c'houlennoù, bezañ penndallet gant ar goulennoù, bezañ arsailhet gant forzh goulennoù ; **4.** kouezhañ war, sevel e, kregiñ e ; *die Müdigkeit überfiel mich,* kregiñ a reas ar skuizhder ennon ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn,* ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ.

Überfallhose b. (-,-n) : bragoù-bras lies.

überfällig ag. : **1.** war-lerc'h, war c'hortoz, chomet a-revr, chomet diwar-lerc'h, chomet a-ziwar-lerc'h ; **2.** dleet abaoe pell ; **3.** [arc'hant., dleoù] manet, restet, e-skourr.

Überfallkommando n. (-s,-s) **/ Überfallskommando** n. (-s,-s) : **1.** bagad emell ar polis g., bagad emell al lu g., strollad emellout g., unvez emellout b. ; **2.** [Bro-Aostria] polis sikour g.

Überfamilie b. (-,-n) : [bev.] uskerentiad g.
Überfang g. (-s) : [gwer] gwiskad gwer livet anvet amailh g.
Überfangglas n. (-es,-gläser) : gwer amailh g.
überfein ag. : re fin, re soutil, re vlizidik, re vistr.
überfischen V.k.e. stag (hat überfischt) : dreistpesketa, pesketa en tu all d'ar pezh a zo dleet, pesketa betek re.
Überfischung b. (-,-en) : dreistpesketaerezh g., dreistpesketa g., korvoerezh dreist-goñvor pinvidigezhioù ar mor g. ; *durch Überfischung werden die Meere geplündert,* paouraet (rivinet) e vez ar morioù gant ar bigi bras o pesketa re.
überfliegen[1] V.k.e. stag (überflog / hat überflogen) : **1.** nijal a-us, treuziñ war-nij ; *den Ozean überfliegen,* treuziñ ar meurvor war-nij ; *Flugzeuge haben uns überflogen,* deuet ez eus nijerezioù da vale dreist hor pennoù.
2. plavañ ; *ein roter Schein überflog seine Wangen,* sevel a reas ar ruz d'e zivjod, un tamm ruz a blavas war e zivjod.
3. *ein Buch überfliegen,* braslenn ul levr, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù.
überfliegen[2] V.gw. rannadus (flog über / ist übergeflogen) : tremen war-nij, gournijal.
Überfliegen n. (-s) : gournij g., tremen dre nij g.
überfließen[1] V.k.e. stag (überfloss / hat überflossen) : beuziñ ; *der Strom hat das Tal überflossen,* beuzet eo an draoñienn gant dic'hlann ar stêr ; *mit Tränen überflossenes Gesicht,* dremm beuzet en ur mor a zaeroù b., dremm beuzet gant an daeroù b., dremm goloet gant an daeroù b.
überfließen[2] V.gw. rannadus (floss über / ist übergeflossen) : **1.** fotañ, dic'hlannañ, fennañ, zrodiñ, disleuniañ, skuilhañ, saotrañ ; *das Wasser fließt über,* fotañ (dic'hlannañ, fennañ, skuilhañ, zrodiñ, saotrañ) a ra an dour ; *das Glas fließt über,* fotañ a ra ar werenn, skuilhañ a ra ar werenn, fennañ a ra ar werenn dreist e varr leun, disleuniañ a ra ar werenn ; **2.** *seine Augen fließen von Tränen über,* skuilhañ a ra e zaoulagad daeroù puilh, skuilhañ a ra e zaoulagad pezh a gar daeroù ; **3.** [dre skeud.] *vor Freude überfließen,* bezañ e galon barr a levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen-dreist, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ laouen evel an deiz, divarrañ levenez e galon ; *sein Herz fließt von Liebe über,* displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez divent ; **4.** *von etwas überfließen,* bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb en an-unan / en dra-mañ-tra, kaout fonnder a udb / kaout udb dreist penn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) en an-unan / en dra-mañ-tra.
Überflug g. (-s,-flüge) : gournij g., tremen dre nij g., treizh g., treizhadenn b.
Überflugrecht n. (-s,-e) : [nij.] gwir da c'hournijal g., gwir da dremen war-nij g., gwir da dremen dre nij g.
überflügeln V.k.e. stag (hat überflügelt) : *seinen Lehrmeister überflügeln,* dont da vezañ mestroc'h eget e vestr, pakañ e vestr, bezañ trec'h d'e vestr, bezañ dreist e vestr, tremen dreist e vestr (Gregor), dont da vezañ barrekoc'h eget e vestr, dont da gaout muioc'h a ampartiz eget e vestr, talvezout war e vestr.
Überfluss g. (-es,-überflüsse) : **1.** dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., ouzhpenn g., pezh hag a zo re ouzhpenn g., stambouc'h g., kreoñennad b. ; **2.** puilhded b., puilhder g., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., fonnuster g., fonnded b., fonnder g., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., frontalite b., largentez b. ; *im Überfluss vorhanden sein,* bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, puilhañ, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, gourfaoterekaat, bezañ gres, bezañ paot-mat, paotañ ; *Überfluss haben an (t-d-b),* kaout udb dreist penn, bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb gant an-unan, kaout fonnder a udb / kaout udb dreist penn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) gant an-unan ; *zu allem Überfluss,* ha 'zo kaeroc'h, 'zo kaeroc'h, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo bravoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, zokennoc'h, war ar marc'had, ha gwellañ 'zo, ha gwellañ pezh 'zo, hag ouzhpenn 'zo, war ar barr, en tu all da se, en tu-hont da se, ha gwashañ pezh 'zo, evit ma vefe ar gwall en e varr ; *Überfluss an Worten*, **a)** borod g., foerell gomzoù b., bourouell g., stambouc'h g., re a gomzoù, arabad g. ; **b)** [yezh.] relavar g., gourleizh g.
Überflussgesellschaft b. (-) : kevredigezh a builhentez b.
überflüssig ag. : dreistezhomm, diezhomm, reniverus, dreistfonn, dreistkont ; *ich komme mir überflüssig vor,* ar santimant am eus da servijout da netra, ar santimant am eus da vezañ a re amañ ; *keiner ist überflüssig,* n'eus den a re ; *das Überflüssige,* ar reveur g., ar reñver g., an dreistezhomm g., an ouzhpenn g., ar pezh a zo re ouzhpenn g. ; *überflüssig machen,* didalvoudiñ.
überflüssigerweise Adv. : hep red, hep redi ebet, en aner, evit ket ha netra.
Überflüssigkeit b. (-) : **1.** dreistezhommded b. ; **2.** tra diezhomm g.
überfluten[1] V.k.e. stag (hat überflutet) : **1.** beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, goueledіñ, lonkañ ; *überflutet werden,* beuziñ ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten,* erruout a raio e teuio ar mor war an douar ; *zweimal am Tag wird die Gezeitenzone überflutet,* div wech bemdez e teu ar mor da bigosat an aod vev ; **2.** aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ war, diruilhat war, goueledіñ, beuziñ ; *der Feind hatte das Land überflutet,* en em skignañ a reas an enebourien er vro a-bezh, aloubet o doa an enebourien ar vro a-bezh, plavet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, plaouiet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, diruilhet e oa an enebourien war ar vro a-bezh ; *die Menschenmenge*

überflutete den Platz, diruilhal a reas ar mor a dud war ar blasenn ; *die Touristen überfluten die Straßen,* ar straedoù a zo beuzet gant an douristed ; *ein Gefühl der Traurigkeit überflutete ihn,* ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ ; **3.** [kenw.] *den Markt überfluten,* aloubiñ ar marc'had, diruilhat war ar marc'had.

überfluten[2] V.gw. rannadus (ist übergeflutet) : dic'hlannañ, distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ ; *der Strom flutet über,* ar stêr a zic'hlann, dic'hlannañ (distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.

Überflutung b. (-,-en) : esorc'h g., liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., dic'hlann g., dic'hlann-dour g., torrad-dour g., dour-beuz g. ; *die Überflutung der Stadt Ys,* liñvadenn Gêr-Is b. ;

überfordern V.k.e. stag (hat überfordert) : *jemanden überfordern,* goulenn re digant u.b., regas u.b., soulgas u.b., mont dreist nerzhioù u.b., revec'hiañ u.b., resammañ u.b., sammañ u.b. en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ u.b. betek re, reiñ re d'u.b. d'ober ; *ein Pferd überfordern,* regas ur marc'h, soulgas ur marc'h ; *damit ist er überfordet,* n'eo ket evit an dra-se, kement-se a zo re dezhañ (a zo ouzhpenn dezhañ, a zo trec'h dezhañ, a ya dreist e vaner), kement-se a zo re vec'h dezhañ, kement-se a zo trec'h d'e ouiziegezh, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, kement-se a zo en tu all d'e spered, kement-se a zo en tu-hont d'e spered, disneuz eo d'en ober, kement-se a zo dreist e vaner, emañ null ganti ; *Preise überfordern,* goulenn prizioù re uhel, rewerzhañ, soulwerzhañ, bezañ re griz en e c'hopr, kregiñ dreist e c'hopr, kregiñ re en u.b., rebrizañ, dreistprizañ.

Überforderung b. (-,-en) : arvennad divoder g., diarc'had divoder g., regas g., soulgas g., regaserezh g.

Überfracht b. (-,-en) : soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g.

überfrachten V.k.e. stag (hat überfrachtet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re.

überfragen V.k.e. stag (hat überfragt) : goulenn re ouzh ; *da bin ich überfragt,* n'on ket evit respont, re a c'houlennit ouzhin, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered.

überfremden V.k.e. stag (hat überfremdet) : distuziañ, arallekaat, estrenaat, goueledin.

Überfremdung b. (-) : arallekadur g., estrenadur g.

überfressen V.em. stag : **sich überfressen** (überfrisst sich / überfraß sich / hat sich (t-rt) überfressen) : debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, kargañ re e deurenn, debriñ dreist-kont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re.

überfromm ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg.

überfroren ag. : goloet gant ur gwiskad skorn, skornet, frimet, riellet.

Überfuhr b. (-,-en) : [Bro-Aostria] bag-treizh b.

überführen[1] V.k.e. stag (hat überführt) : **1.** kendrec'hiñ, faezhañ, aprouiñ, prouiñ ; *er wurde des Verbrechens überführt,* lakaet e voe anat en doa sevenet an torfed, rediet e oa bet da anzavout e dorfed, prouet e oa bet torfed warnañ, kendrec'het e oa bet war an torfed / aprouet e oa bet an torfed a-enep dezhañ (an torfed warnezañ) / faezhet e oa bet war an torfed (Gregor) ; **2.** [kenwerzh] stankañ ; *mit Waren überführter Markt,* marc'had stanket (daskompret, stambouc'het, barret) gant re a varc'hadourezh g., marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid b.

überführen[2] V.k.e. rannadus ha stag (hat übergeführt / hat überführt) : treuzkas ; *die Landwirtschaft in Gemeineigentum überführen,* strollañ ha boutinañ an douaroù, kevredikaat al labour-douar ; *in Gemeinbesitz überführen,* kengladekaat ; *er wurde ins Krankenhaus übergeführt (überführt),* kaset e voe d'an ospital ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt),* ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest.

Überführung b. (-,-en) : **1.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; **2.** [hent] treuzenn laez b., karrbont g., pont g. ; **3.** [gwir] kendrec'hidigezh b., prouenn gendrec'hus b. ; **4.** *zwangsweise Überführung der Bevölkerung,* treuzlec'hiadur dre zestrizh ar boblañs g., treuzlec'hiadeg dre zestrizh b.

Überfülle b. (-) : dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., reniver g., dreistezhomm g., puilhder g., puilhded b., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., stambouc'h g., kreoñennad b., frontalite b., largentez b.

überfüllen V.k.e. stag (hat überfüllt) : **1.** regargañ, releuniañ, gourleuniañ, leuniañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ betek re, barrañ, greujañ, grejañ ; *sich den Magen überfüllen,* leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegel, debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bourellañ ervat e borpant, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geusteurennad, kargañ re e deurenn, ober ur pezh teurennad, debriñ dreist-kont ; **2.** *ein mit Zuschauern überfüllter Saal,* ur sal leun-chouk (leun-tenn, leun-kreñv, leun-chek, leun-blouk, leun-bourr, leun-barr, leun-kouch, bourr-sank) b., ur sal stambouc'het gant an arvesterieñ b. ; **3.** *der Markt ist überfüllt,* stanket (daskompret, stambouc'het, barret) eo ar marc'had, bez ez eus marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid.

V.em. stag : **sich überfüllen** (hat sich (t-rt) überfüllt) : greujañ, grejañ, stankañ.

Überfüllung b. (-,-en) : **1.** dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g. ; **2.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; **3.** dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g.,

dreistpobladur g. ; **4.** chastre g., strobad g., strobadur g., stankadur g.
Überfunktion b. (-) : [mezeg] *Überfunktion der Schilddrüse,* hipertiroidiezh b., skoedusvorc'hegezh g.
überfüttern V.k.e. stag (hat überfüttert) : stambouc'hañ, revagañ, dreistboueta, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re.
Übergabe b. (-,-n) : **1.** roidigezh b., roadur g., roadenn b., deroadur g., dereiñ g. ; **2.** [lu] daskor g., daskoridigezh b. ; **3.** [polit.] treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; *Übergabe der Befugnisse,* deroadur ar galloud g., deroadur e c'halloud (e garg) d'unan all g., dilez eus e c'halloud evit e reiñ d'unan all g., dilez eus e garg evit reiñ anezhi d'unan all g.
Übergang g. (-s,-gänge) : **1.** tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., treuzadenn b., treuzidigezh b. ; *Übergang über die Alpen,* tremenidigezh an Alpoù b., treuzidigezh an Alpoù b. ; [diouverañs voued] *einen nahtlosen Übergang in die Erntezeit ermöglichen,* sikour da sevel krec'h gouere, sikour da dremen ar prantad rageost ; **2.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b., banell b., arroudenn b. ; **3.** ardreuzad g. ; **4.** treuzkemm g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., etremarevezh g., treuzpoent g. ; *demografischer Übergang,* kendro ar boblañs g.
Übergangs- : ardreuzat, ardreuzadel, … ardreuziñ, dibad, … tremen, ersezat, ersezadel, da c'hortoz, etreat, etre.
Übergangsbeihilfe b. (-,-n) : [lu] skorenn genempraň er gevredigezh trevourel b.
Übergangsbestimmungen lies. : diferadennoù ardreuzadel lies., diferadurioù ardreuzadel lies.
Übergangsform b. (-,-en) : furm etreat b.
Übergangsjahre lies. : bloavezhioù ardreuziñ lies., dilez-vamm g., tro an oad b., distro an oad b.
Übergangskleidung b. (-,-en) : gwiskamant etrekoulzad g.
Übergangsmantel g. (-s,-mäntel) : mantell etrekoulzad b., mantell dilost-hañv b., mantell dilost-goañv b.
übergangslos ag. : kuit a brantad ardreuziñ, kuit a lankad ardreuziñ, a-droc'h-trañch.
Übergangslösung b. (-,-en) : diskoulm ardreuzadel g., diskoulm ersezadel g.
Übergangsperiode b. (-,-n) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g.
Übergangspunkt g. (-s,-e) : treuzpoent g.
Übergangsrohr b. (-s,-e) : [tekn.] junt g., skarv g.
Übergangsstadium n. (-s,-stadien) : stad etre b.
Übergangswiderstand g. (-s) : [fizik] harzded kenstok b.
Übergangszeit b. (-,-en) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g.
Übergangszone b. (-,-n) : takad etre g.
übergar ag. : [kegin.] re boazh.
übergeben[1] V.k.e. stag (übergibt / übergab / hat übergeben) : reiñ, dereiñ ; *jemandem etwas übergeben,* lakaat udb etre daouarn u.b. ; *dem Gericht übergeben,* lakaat etre daouarn ar justis ; *jemanden dem Feind übergeben,* dereiñ u.b. etre douarn an enebour ; *etwas als Faustpfand übergeben,* engouestlañ udb ; *jemandem etwas völlig übergeben,* peurreiñ udb d'u.b. ; *eine Feder dem Wind übergeben,* lezel ur bluñvenn da vont gant an avel.
V.em. stag : **sich übergeben** (übergibt sich / übergab sich / hat sich (t-rt) übergeben) : **1.** dislonkañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, disteurel, daskoriñ, rentañ, teuler, teuler diwar e galon, teuler a-ziwar e galon, teuler e voued, teurel kresk, brigailhat, diorjiñ, bomisañ, dislontrañ, strinkañ diwar e galon, divec'hiañ e galon, ober chas bihan, [babig] bruilhiñ, [loen] c'hwedañ ; *er hat sich übergeben,* taolet en deus diwar e galon, P. graet en deus e c'henoù goap ouzh e revr, graet en deus chas bihan ; **2.** [lu] en em rentañ, en em reiñ d'e enebourien, en em zaskoriñ d'an enebourien, kodianañ.
übergeben[2] V.k.e. rannadus (gibt über / gab über / hat übergegeben) : reiñ ; P. *ich habe ihm eins übergegeben,* paket en deus bet ur skouarnad diganin, difoeltret em boa ur skouarnad gantañ, distaget em boa ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadet em boa anezhañ, e fasadiñ am boa graet, roet em boa dezhañ moull va maneg da lipat, distaget em boa ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diavelet em boa ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / roet em boa ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) am boa graet (Gregor).
Übergeben n. (-s) : **1.** roidigezh b., roadur g., deroadur g. ; **2.** [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g. ; **3.** [mezeg.] dislonkakenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b., [loen] c'hwedadenn b., [loen] c'hwedenn b.,
Übergebot n. (-s,-e) : dreistkresk g., taol-sav g., imboud g. ; *ein Übergebot abgeben,* imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., skeiñ war u.b.
Übergebühr b. (-,-en) : dreistdlead g.
übergebührlich ag. : dreistdleet.
Übergebung b. (-,-en) : [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g., kodianidigezh b.
übergehen[1] V.k.d. rannadus (ging über / ist übergegangen) : **1.** cheñch tu, cheñch perc'henn, cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ ; *in andere Hände übergehen,* bezañ lakaet etre daouarn unan all, treiñ perc'henn ; *zum Feind übergehen,* treiñ banniel, treiñ gant an enebour, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *zu einer anderen Religion übergehen,* cheñch feiz, cheñch relijion, kemmañ relijion, treiñ relijion ; *zu einem anderen Thema übergehen,* distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, cheñch kaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn.

2. kregiñ gant ; *zum Angriff übergehen,* luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann, argadenniñ, distagañ un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhañ an enebourien, lakaat ar poultr da grozal ; *wir werden morgen zum Angriff übergehen,* warc'hoazh e skoio an tan.
3. cheñch, treiñ ; *in Fäulnis übergehen,* dont da vezañ brein, breinañ ; *die Blütenstände gehen in Samen über,* krouiñ a ra greun er bleuñvadurioù, emañ ar bleuñvadurioù o vont e(n) had, emañ ar bleuñvadurioù o c'hreuniañ ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen,* emañ ar melchon e greun ; *nach und nach ging ihre Liebe in Mitleid über,* a-nebeudoù e troe he c'harantez da druez.
4. tremen, bezañ treuzkaset ; *es geht vom Vater auf den Sohn über,* tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab ; *das ist ihm in Fleisch und Blut übergegangen,* deuet eo gantañ da vezañ ur boaz, an dra-se a zo deuet da vezañ natur dezhañ, an dra-se a zo deuet da vezañ un eil natur dezhañ (Gregor), an dra-se a zo ennañ bremañ, an danvez a zo ennañ bremañ da vezañ e-giz-se.
5. tennañ war ; *diese Farbe geht in(s) Rot über,* tennañ a ra al liv-se war ar ruz ; *ins Weiß übergehen, in Weiß übergehen,* tennañ war ar gwenn, tennañ war wenn, bezañ arwenn.
6. terriñ, mont kuit ; *seine Zahnschmerzen gingen (vor)über,* ar boan en e zent a yeas kuit, terriñ a reas ar boan dent dezhañ, mont a reas ar boan dent diwarnañ, mont a reas ar boan dent dioutañ, dispegañ a reas e boan dent.
7. *die Augen gingen ihm über (Goethe),* daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas dour war e vilin.
8. *ineinander übergehen,* dont an eil war-lerc'h egile en un aridennad, dont an eil da-heul egile en un andennad, en em heuliañ, ober chadenn.
übergehen[2] V.k.e. stag (überging / hat übergangen) : **1.** *ein Feld übergehen,* mont dre ur park.
2. *Fehler übergehen,* tremen hep merzout fazioù 'zo, chom hep gwelet fazioù 'zo ; *ein Gesetz übergehen,* mont a-enep (disentiñ ouzh) ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, terriñ ul lezenn, treiñ diwar ul lezenn ; *mit Stillschweigen übergehen,* ober an tav war udb, tremen hep menegiñ udb, tevel war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb.
V.em. stag : **sich übergehen** (überging sich / hat sich (t-rt) übergangen) : skuizhañ dre forzh bale, skuizhañ dre hir vale.
Übergehen n. (-s) **/ Übergehung** b. (-,-en) : mank g., mankadenn b., ankouadenn b., disoñjadenn b., ankounac'hadenn b.
übergenau ag. : pervezh-meurbet, pizh-kenañ, priminik.
übergenug Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistmuzul, ouzhpenn trawalc'h ; *er hat übergenug getrunken,* evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *ich habe übergenug davon,* re 'zo re, aet on diwar re, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !
übergeordnet ag. : uheloc'h, a-us, a-zioc'h, diauc'h, uc'hurzhiet ; *übergeordnete Behörde,* pennadurezh uheloc'h b., pennadurezh a-zioc'h b., pennadurezh a-us b., pennadurezh diauc'h b., pennadurezh uc'hurzhiet b.
Übergepäck n. (-s) : [pakajoù] dreistpouez g., reñver a bouez g., rebouez g.
übergeschnappt ag. : diskiantet, tremen sot, pase sot, morfoll, foll-mik, foll-bras, foll-tremenet, pennfoll, sot-permil, tok-tok, brizh da vat ; *er ist total übergeschnappt,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho.
Übergewalt b. (-) : gourfouez g., dreistpouez g., dreistlañs g., lañs krec'h g., trec'hed b.
Übergewand n. (-s,-gewänder) : [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.
Übergewicht n. (-s) : **1.** dreistpouez g., reñver a bouez g., soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., rebouez g. ; *dieser Brief hat Übergewicht,* re bounner eo al lizher-mañ, rebouez a zo gant al lizher-mañ, ur reñver a bouez a zo gant al lizher-mañ ; **2.** [dre skeud.] gourfouez g., dreistpouez g., dreistgalloud g., dreistlañs g., lañs krec'h g., mestrerezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreistbeli b., dreisted b., dreistelezh b., trec'hder g., trec'hded b., hol g. ; *das Übergewicht bekommen über (t-rt),* bezañ trec'h da, kaout al levezon war, trec'hiñ (kemer an tu kreñv, dont an tu kreñv gant an-unan) war, kemer e greñv war, sevel war varr, kemer an hol war.
übergewichtig ag. : re bounner, teuc'hek, re a guilhder dezhañ, re guilh, ur reñver a bouez gantañ, rebouez gantañ.
übergießen[1] V.k.e. stag (übergoss / hat übergossen) : **1.** dourañ ; *Blumen übergießen,* dourañ bleunioù ; **2.** [kegin.] *etwas mit Zucker übergießen,* lakaat sukr dev war udb., lindriñ gant sukr dev ; *mit Soße übergießen,* soubinellañ, soubilhañ, distrempañ gant ur soubinell.
V.em. stag **sich übergießen,** (übergoss sich / hat sich (t-rt) übergossen) : *sich mit Wasser übergießen,* diskenn dour war e gorf, strinkañ dour war e gorf.
übergießen[2] V.k.e. rannadus (goss über / hat übergegossen) : treuzlestrañ, eilpodañ.

Übergießen n. (-s) : **1.** dourerezh g., dourañ g. ; **2.** treuzlestrañ g., eilpodañ g.
überglücklich ag. : ouzhpenn laouen, barret a levenez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa en an-unan, laouen evel an deiz, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, laouen hed-da-hed, laouen penn-da-benn an neudenn, fest ennañ, en e laouenañ, e barr e levenez, e-kreiz e levenez ; *er ist überglücklich,* barret eo a levenez - ur fouge a zo gantañ - souriñ a ra a levenez - souriñ a ra al levenez warnañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ouzhpenn laouen eo - bez' eo laouen hed-da-hed - meurbet a joa a zo ennañ - laouen-meurbet eo - laouen eo evel an deiz - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levenez emañ - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - emañ o tivarrañ levenez e galon - trefuet-holl eo gant al levenez - nijal (tridal) a ra gant al levenez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - emañ en e laouenañ - digor eo dezhañ - e-kreiz e levenez emañ - fest a zo ennañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - en e jeu emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ.
übergolden V.k.e. stag (hat übergoldet) : alaouriñ, aouriñ, soulaouriñ.
übergreifen V.gw. rannadus (griff über / hat übergegriffen) : **1.** en em skignañ, en em ledañ ; **2.** aloubiñ, kroufañ ; *in ein fremdes Gebiet übergreifen,* disoc'h àr douaroù unan all, klask ober e renkoù war douaroù unan all, klask tailhañ e vestr war douaroù unan all.
übergreifend ag. : bloc'hel, hollel.
Adv. : a-vloc'h.
Übergriff g. (-s,-e) : mac'homadenn b., disolañsoù lies., alouberezh g., kroufadur g., targemed g. ; *polizeilicher Übergriff,* drougimplij eus e c'halloud gant ar polis g., fazienn bolis b., stlabezenn bolis b., stlabezenn bolis b., kammarver eus e veli gant ar polis g., targemed polis g. ; *Übergriffe der Staatsgewalt,* kammarver beli g., rec'halloud g., reñverioù a c'hoarvezh gant ar veli gevridik lies.
übergroß ag. : ramzel, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, mentet uhel, mentek, mentet mat, mentet kaer, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù, divent, dreistment, dreistmentek, moñs, moñsoù.
Übergröße b. (-) : ment vras dibar b.
Überguss g. (-es,-güsse) : indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennaj g., gwisk g., gwiskad g., lifr g.
überhaben V.k.e. rannadus (hat über / hatte über / hat übergehabt) : P. **1.** *etwas überhaben,* bezañ aet skuizh gant udb, bezañ dizonet diouzh udb, bezañ eok (bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heuget) gant udb, bezañ dic'houstet eus udb, bezañ tasonet diouzh udb, bezañ erru heuget gant udb, bezañ en em gazet ouzh udb, bezañ fastet ouzh udb, bezañ tason diouzh udb, bezañ trañzisonet gant udb, bezañ doñjeret gant udb, bezañ stamouzet gant udb, bezañ strailheret gant udb, dont da gaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, dont da gaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ darev gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, dont da gaout leizh e lêr diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ erru poazh gant udb ; **2.** *für jemanden etwas überhaben,* bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel über,* kalz a istim n'em eus ket outañ ; **3.** *er hat einen Mantel über,* ur vantell a zo gantañ war e zivskoaz, hennezh a zo ur vantell dreistañ.
Überhälter g. (-s,-) : [louza.] baluenn b.
Überhandnahme b. (-,-n) : alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadeg b., kreskidigezh b., kreskadur g., emled g., astennadur g., skignadur g., treled g.
überhandnehmen V.gw. rannadus (nimmt überhand / nahm überhand / hat überhandgenommen) : paotaat, gounit tachenn, strujañ, en em ledañ, en em skignañ ; *die Unsicherheit hat überhandgenommen,* nebeutoc'h-nebeutañ a ziogelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.
Überhang g. (-s,-hänge) : **1.** ar pep-dreist g., dreistad g., reñverad g. ; **2.** balir g. ; **3.** *Fensterüberhang,* stel-prenestr g., lambrikin g. ; **4.** [arc'hant.] *Kapitalüberhang,* arc'hant laosk (sec'h, louedet) g., reñverad a gevalaoù g.
überhangen[1] V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehangen) : **1.** bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; **2.** balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; **3.** [dre astenn.] disonniñ, stouiñ, kostezañ, brallañ war un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über,* an tour a zo dek derez stou gantañ.
überhangen[2] ag. : gwisket gant ; *ein mit Flor überhangener Sarg,* un arched gwisket e du ; *ein mit Teppichen überhangenes Fenster,* ur prenestr gant pallinier a-istribilh outañ g.
überhängen[1] V.k.e. rannadus (hat übergehängt) : istribilhañ, ispilhañ, lakaat a-skourr, lakaat a-ispilh, lakaat e-pign ; *einen Mantel überhängen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *mit übergehängtem Mantel,* e vantell war e zivskoaz ; *mit übergehängtem Gewehr,* gant e fuzuilh a dreuz e skoaz.
überhängen[2] V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehangen) : **1.** bezañ a-istribilh (a-skourr, a-

ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; **2.** balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; **3.** [dre astenn.] disonniñ, stouiñ, kostezañ, brallañ war un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über,* an tour a zo dek derez stou gantañ.

überhängen[3] V.k.e. stag (überhing / hat überhangen) : *mit einem Schleier überhängen,* mouchañ, gronnañ gant ul lien, goleiñ gant ur ouel, dastum gant ul lien, pakañ en ul lien.

überhängend ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valeg ; *überhängendes Dach,* toenn a valir b., toenn a valeg b., toenn-apoueilh b., lost toenn g.

überhängig ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valeg.

Überhangmandat n. (-s,-e) : [polit., dilennadegoù] respet reñveradek g., respetad reñveradek g., respet en tu all d'ar gont genfeuriek rik g., respetad en tu all d'ar gont genfeuriek rik g.

überhapps Adv. **/ überhaps** Adv. : [su Bro-Alamagn] war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tro, e-ser.

überhasten V.k.e. stag (hat überhastet) : difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri.

V.em. stag : **sich überhasten** (hat sich (t-rt) überhastet) : plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, ober udb gant re a hast, bezañ pront evel ul Leonad.

überhastet ag. : graet war ar prim, graet trumm-ha-trumm, graet re vuan, graet hep en em soñjal a-zevri, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet bourlik-ha-bourlok, graet a-randon.

überhäufen V.k.e. stag (hat überhäuft) : kargañ, bec'hiañ, sammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallsammañ, barrañ, gwalc'hañ ; *mit Geschenken überhäuft,* ha profoù dezhañ kement-ha-kement (forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui), gwalc'het a brofoù, karget a brofoù, graet profoù brokus dezhañ ; *er ist mit Arbeit überhäuft,* debret eo gant al labour, gwallsammet eo gant e labour, sammet eo e gein gant al labour, mac'homet eo gant al labour, foulet (foulmac'het, beuzet, friket) eo gant al labour, herr labour a zo warnañ, foul a zo warnezhañ, dre brez emañ, prez labour a zo warnañ, dalc'het eo gant an eur, dalc'het eo gant an amzer, dall eo gant al labour, gouzañv a ra labour, re garrad en deus, mezv eo evel ar yer en eost, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp.

Überhäufung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., berniadur g. ; **2.** [dre astenn.] *Anhäufung von,* mor a ..., ... forzh pegement, forzh ..., … ken-ha-ken, … ken-ha-kenañ, … mui-pegen-mui, … gwazh pegen gwazh.

überhaupt Adv. : **1.** a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, e-barzh fin ar gont, e fin-kont ; **2.** *überhaupt nicht,* tamm ebet, tamm tout ebet, tamm … en holl, begad, ket ur begad, ket … evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, e nep doare, ket .. en holl, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !, griñsenn, neudenn ebet, e (war) nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir überhaupt nicht,* ne blij tamm din en holl ; *er hat überhaupt keine Bildung,* n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist,* hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *das ist überhaupt nicht lustig,* n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *ich weiß überhaupt nicht, was los ist,* n'ouzon tamm petra a c'hoarvez, n'ouzon tamm ebet petra a c'hoarvez ; *ich weiß überhaupt nicht, wo die Säge steckt,* n'ouzon dare pelec'h emañ an heskenn, n'ouzon dare pelec'h eo bet lakaet an heskenn ; *überhaupt nichts,* tamm (netra, tra, mann, seurt, neudenn) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, tamm tra ebet, mallozhtouenn tamm ebet, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, mann ebet a-grenn, ket an dister dra, banne, takenn, lomm, siseurt ebet, netra en holl, griñsenn, ket ur boulifrenn, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), na foeltr na brall ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes,* n'ouzont ket ur ger eus istor o bro ; *ich möchte überhaupt keinen,* foeltr hini ebet n'em bo, tanfoeltr hini ebet n'em bo ; *damit hat er überhaupt nichts zu tun,* n'en deus mallozhtouenn tra ebet d'ober gant an dra-se, n'en deus mann a-grenn d'ober gant an dra-se ; *überhaupt keiner,* mallozhtouenn den ebet, penn kristen ebet, gour ebet, penn ki ebet, foeltr den ; *überhaupt nie,* biskoazh c'hoazh, gwech ebet, biskoazh betek henn ; **3.** [ger pouezañ] *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt,* an heiz eo ar mestr d'al loened ; *wer seid ihr überhaupt ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *ich würde gern wissen, wer Sie überhaupt sind,* me a vefe kurius a-walc'h da c'houzout ha piv hoc'h-chwi ; *was geht dich das überhaupt an ?* petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; **4.** *wenn überhaupt,* ma'z eo gwir (Gregor), ma'z eus tu.

überheben V.k.e. stag (überhob / hat überhoben) : disammañ diouzh, diskargañ diouzh, pardoniñ [udb da].

V.em. : **sich überheben** (überhob sich / hat sich (t-rt) überhoben) : **1.** *sich einer Mühe (t-c'h) überheben,* bezañ

diskarget a udb, bezañ kuit d'ober udb, bezañ divec'hiet (kaout an disamm) eus ur boan bennak ; **2.** fougeal gant, klask ton gant ; *sich eines Erfolgs überheben,* bezañ lorc'h (bezañ un tamm tro) en an-unan gant e verzh, fougeal gant e dro-vat, bezañ c'hwezet d'an-unan gant e dro-vat, debriñ mel gant e dro-vat, bezañ leun a avel en askont d'e dro-vat, flipata gant e dro-vat ; **3.** tapout drougkein o klask sevel udb re bounner.

überheblich ag. : rok, balc'h, otus, kaoc'hek, teilek, bras, emfizius, dichek, uhel, glorius, tonius, gobius, rouflus, lorc'hek, lorc'hus, brasonius, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, grontek, morgant, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, fougasus, randonus, leun a valc'hder ; *überheblich sein,* bezañ karg gantañ e-unan, bezañ lorc'hus ouzh an dud, dougen roufl, treiñ e leue en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek, bras), na vezañ nemet brasoni eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, ourgouilhiñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, bezañ bras an tamm ouzh an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ un tamm brav en an-unan ; *überheblicher Mensch,* den a lorc'h g., pompader g., teileg g., brabañser g., bugader g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., mogetaer g., boufantig g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., stadenn b., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., gaoleg g., lorc'heg g., bern trein g., P. brammsac'h g.

Überheblichkeit b. (-) : lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., fouge b., fougeerezh g., tro b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., ourgouilh g., lorc'haj g., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., revalc'hder g., kañfarderezh g., kañfardiz b., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *man sah ihnen ihre Überheblichkeit an,* diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *aus Überheblichkeit,* dre ourgouilh, dre fougeerezh.

Überhebung b. (-,-en) : **1.** diskarg g., disamm g. ; **2.** gloriusted b., balc'hded b., balc'hder g., rogoni b., rogentez b., randon g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., fouge g., roufl g.

überheizen V.k.e. stag : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

überhin Adv. : **1.** war-lein, war-c'horre ; **2.** diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.

überhitzen V.k.e. stag (hat überhitzt) : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

überhitzt ag. : [armerzh] *überhitztes Wirtschaftswachstum,* soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g. ; *die Wirtschaft ist überhitzt,* evit doare emañ an armerzh o vreskenn, emañ an armerzh o soulgreskiñ, soulgreskañs a zo gant an armerzh, redommañ a ra an armerzh.

Überhitzung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] souldommañ, souldommerezh g., gourzommañ g., gourzommerezh g. ; **2.** [armerzh] soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g.

überhöhen V.k.e. stag (hat überhöht) : dreistuhelaat, uhelaat.

überhöht ag. : **1.** dreistuhelaet, uhelaet ; **2.** dreistmuzul, re ; *seine Geschwindigkeit war stark um 50 km/ h überhöht,* aet e oa pell a-us da 50 kilometrad an eur en tu all d'an tizh aotreet.

überholen[1] V.k.e. stag (hat überholt) : **1.** distremen, dibaseal, doublañ, doublañ àr, tremen, tremen dirak, mont a-raok ; *überholen verboten !* difennet eo distremen (dibaseal, doublañ, tremen dreist ar re all) ; *jemanden überholen,* mont a-raok u.b., tremen u.b., tremen dirak u.b., distremen u.b., doublañ u.b., doublañ àr u.b. ; *jemanden beim Überholen schneiden,* troc'hañ krenn an hent a-raok u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ, troc'hañ krenn dirak u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ ; [dre skeud.] *jemanden überholen,* distremen (tremen) u.b. / bezañ trec'h d'u.b. (Gregor), mont dreist u.b., dont da vezañ ampartoc'h eget u.b. ; *im letzten Moment überholt werden,* bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; [sport] *jemanden im letzten Moment überholen,* gounit a veg botez ; **2.** [tekn.] adfichañ, adtremen, azgwelet, adsellet ; *eine Maschine überholen,* ober un adfichañ d'ur mekanik, ober un adtremen d'ur mekanik, ober un adsell d'ur mekanik, ober un azgwel d'ur mekanik.

überholen[2] V.k.e. rannadus (hat übergeholt) : **1.** treizhañ ; **2.** [merdead.] *die Segel überholen*, treiñ bourzh.

V.gw. stag (hat überholt) : [merdead.] **1.** plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ ; **2.** ruilhal, mont war e zaou gostez.

Überholmanöver n. (-s,-) : distremen g., dibaseamant g.

Überholspur b. (-,-en) : forzh kleiz b., forzh an distremen b.

überholt ag. : dibaseet, dispredet, digoulzet, diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, a c'hiz kozh, na dalvez mui, blaz ar c'hozh gantañ.

Überholung b. (-,-en) : **1.** distremen g., dibaseamant g. ; **2.** [tekn.] adfichañ g., adsell g., adtremen g., azgwel g.

Überholverbot n. (-s,-e) : difenn distremen g., difenn dibaseal g., berzidigezh distremen b., berzidigezh dibaseal b.

Überholvorgang g. (-s,-vorgänge) : distremen g., dibaseamant g.

überhören V.k.e. stag (hat überhört) : **1.** chom hep klevet ; **2.** nac'h klevet, serriñ e zivskouarn d'udb/d'u.b. , prennañ e zivskouarn d'udb/d'u.b., stankañ e zivskouarn ouzh udb/ouzh u.b., distreiñ e zivskouarn diouzh u.b./diouzh u.b., ober ar bouzar, ober skouarn vouzar ouzh udb/ouzh u.b. ; **3.** *jemandem seine Aufgaben überhören,* lakaat u.b. da zibunañ e gentelioù.

V.em. stag : **sich überhören** (hat sich (t-d-b) überhört) : *sich seine Aufgaben überhören,* ober un adtremen (un adsell, un adwel, un azgwel) war e labour-skol, ober un distremen d'e labour-skol (Gregor).
Überhose b. (-,-n) : frag glas g., frag labour g., frag g.
Über-Ich n. (- *pe* -s) : [bredoniezh] dreistme g., dreist-Me g.
überinterpretieren V.k.e. stag (überinterpretierte / hat überinterpretiert) : mont re ampl gant e zisplegadenn, mont amplik ganti, mont amplik dezhi, lavaret amploc'h eget justoc'h, treuzdisplegañ, treuzdesteriañ, treuzdeveizañ.
überirdisch ag. : dreistnatur, dreistdouarel, neñvel, dreistbedel, ezdouarel, usvedel, usvedoniel.
überjagen V.k.e. stag (hat überjagt) : **1.** difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri ; **2.** [kezeg] regas, difindaoniñ.
Überjahres- : ... liesvloaziek.
überjährig ag. : tremen bloaz, ouzhpenn bloaz.
überkandidelt ag. : P. arsot, arziot, iskis, droch, pampes, droch-pik, lu.
Überkapazität b. (-,-en) : [armerzh] dreistbarr kenderc'hañ g., soulvarr kenderc'hañ g., dreistbarregezh b., soulvarregezh b.
überkaufen V.em. stag : P. **sich überkaufen** (hat sich (t-rt) überkauft) : **1.** prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; **2.** drailhañ muioc'h a arc'hant evit na c'hounezer, ober dispignoù dreist e beadra.
überkippen V.gw. rannadus (ist übergekippt) : **1.** troc'holiañ, milinañ, kouezhañ, c'hweniañ, bannañ ; **2.** [dre skeud.] *seine Stimme kippt über,* chom a ra kazh e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz, stouvañ a ra e vouezh, tagañ a ra e vouezh.
V.k.e. rannadus : distreiñ, kostezañ, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ, tuginiñ, gwintañ, gwintellañ; tumpañ.
Überklasse b. (-,-n) : [bev.] uskevrennad n.
überkleben V.k.e. stag (hat überklebt) : *etwas mit etwas überkleben,* pegañ udb war udb all.
Überkleid n. (-s,-er) : **1.** doubledenn b., surtoud g. ; **2.** [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.
überkleiden V.k.e. stag (hat überkleidet) : gwiskañ.
Überkleidung b. (-,-en) : gorre-sae g., dilhad war-c'horre lies.
überklettern[1] V.k.e. stag (hat überklettert) : pignat en tu all da , krapiñ en tu all da, skeuliañ en tu all da.
überklettern[2] V.gw. rannadus (ist übergeklettert) : pignat d'an tu all, krapiñ d'an tu all, skeuliañ d'an tu all.
überklug ag. : glorius an tamm anezhañ - hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ - hag a ra muioc'h a voged eget a dan - taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - re vras e benn evit deskiñ tra - teodet hir ha dornet berr - hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer - hag a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - otus - dichek - uhel - orbidus - balc'h.
überkochen V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist übergekocht] : **1.** [kegin.] dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; *die Milch kocht über,* dont a ra al laezh da c'hwezañ war an tan, dont a ra al laezh d'an tan, dont a ra al laezh war an tan ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht,* lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan ; **2.** [dre skeud.] mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.
überkommen V.k.e. stag (überkam / hat überkommen) : **1.** diwanañ, sevel e, dont da ; *ihn überkam die Lust, etwas zu tun,* diwanañ a reas en e benn ar c'hoant d'ober udb, ar c'hoant d'ober udb a dremenas dre e spered, ar c'hoant d'ober udb a darzhas en e spered, ar c'hoant d'ober udb a savas en e izili, treiñ a reas en e benn ober udb ; **2.** kouezhañ war, kregiñ e, sevel e, dont da, islonkañ, denijal war ; *ein Gefühl der Traurigkeit überkam ihn,* ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barr tristidigezh a gouezhas war e spered, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh ; *eine Anwandlung von Furcht überkam ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfortañ a reas gant aon ha spont ; *Reue überkam ihn,* keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ ; *Hass überkam ihn,* kasoni a savas en e galon a houlennoù herrus, kasoni a grogas ennañ, kasoni a zeuas ennañ.

V.gw. (überkam / ist überkommen) : dont ; *diese Sitte ist uns überkommen,* ar boaz-se a zo deuet betek ennomp dre hengoun.
Überkompensation b. (-,-en) : [bred.] dreistkempouezañ g.
Überkopfprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.
Überkorrektur b. (-,-en) : dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g.
überkorriegieren V.k.e. stag (hat überkorrigiert) : dreistreizhañ.
Überkreuzanordnung b. (-,-en) : ilgroaz b., marell b.
überkritisch ag. : **1.** [nukl.] dreisteizik, goureizik ; **2.** goeñvet, araous, grignous, tagnous, chakous, c'hwerous, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous.
überkrustet ag. : kreunennet, trouskennet.
überladen[1] V.k.e. stag (überlädt / überlud / hat überladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, gwallsammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ, gourleuniañ ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen,* karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes goueledin, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig goueledin, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e kinnige goueledin ; *sich den Magen überladen,* debriñ da darzhañ, leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegel, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bourellañ ervat e borpant, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geusteurennad, kargañ re e deurenn, ober ur pezh teurennad, debriñ dreist-kont ; *der Wagen ist überladen,* re garg eo ar c'harr, re garget eo gant ar c'harr ; *der Wagen ist vorn überladen,* pouez a-raok a zo gant ar c'harr, bec'h a zo gant ar c'harr ; *der Wagen ist hinten überladen,* pouez a-dreñv a zo gant ar c'harr, gwint a zo gant ar c'harr, bann a zo gant ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr.
überladen[2] V.k.e. rannadus (lädt über / lud über / hat übergeladen) : treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ.
überladen[3] ag. : *überladener Stil,* stil stambouc'hus g., doare-skrivañ re garg g., stil brikemardet g.
Überladung b. (-,-en) : **1.** treuzvourzhañ g., treuzlestrañ g., treuzlestradur g., treuzkarrañ g. ; **2.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g.
Überlager n. (-s,-) : [tisav, Bro-Aostria] gourin g., gouryev g., palatrez g., raoulin g., treustel b.
überlagern V.k.e. stag (hat überlagert) : **1.** dreistlakaat, arosodiñ, gwiskañ war, berniañ, lakaat an eil war egile ; **2.** kuzhat, amguzhat, mouchañ.
V.em. stag : **sich überlagern** (haben sich (t-rt) überlagert) : **1.** bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoiñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ ; **2.** chom re bell en ur vagazenn ; *überlagerte Medikamente,* louzeier aet re gozh lies., louzeier ezkreriet lies.
Überlagerung b. (-,-en) : **1.** berniañ g., berniadur g., arosod g., arosodadur g. ; **2.** [skingomz] daremoug g., reustlad g.
überlang ag. : **1.** [film, pezh-c'hoari, dilhad, skrid, prezegenn] kalz re hir, re hir a-galz ; **2.** [den] lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein überlanger Kerl,* un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur pezh jelkenn a baotr g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur peulvan g. (Gregor).
überlappen V.gw. ha V.em. stag : **sich überlappen** (haben sich (t-rt) überlappet) : bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoiñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ ; [stlenn.] *überlappendes Menü,* lañser en ur skalierad g., islañser g. ; *Dinge einander überlappen lassen,* lakaat traoù 'zo da gaout levezon an eil war egile, lakaat traoù 'zo da varc'hañ, lakaat traoù 'zo da gevarlankañ.
Überlappung b. (-) : marc'hadur g., kevarlankañ g.
überlassen[1] V.k.e. rannadus (lässt über / ließ über / hat übergelassen) : **1.** lezel da vont d'an tu all ; **2.** lezel war e lerc'h ; *er hat nichts übergelassen,* chomet eo netra war e lerc'h - skubet en deus pep tra - riñset en deus pep tra - n'en deus laosket tra en e zilerc'h - n'en deus laosket griñsenn ebet - debret en deus pep tra, kig, eskern hag all - n'en deus laosket tamm brien ebet - n'en deus laosket tra en e dreñv.
überlassen[2] V.k.e. stag (überlässt / überließ / hat überlassen) : **1.** dizerc'hel, reiñ, lezel, lakaat e lod da, lezel e lod gant ; *jemandem etwas überlassen,* ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; *jemandem sein Eigentum überlassen,* lakaat e beadra war anv u.b., P. riklañ e vragoù ; *jemandem Rechte überlassen,* ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; *jemandem die Führung überlassen,* lezel an dorn gant u.b. ; *jemanden seinem Schicksal überlassen,* lezel u.b. etre treid ar bed, lezel u.b. etre daouarn e fortun, lezel u.b. en e vadober ; *etwas dem Zufall überlassen,* lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen,* na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, kemer e du evit vezañ trec'h, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor) ; **2.** fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh, gourc'hemenn da ; *das überlasse ich Ihnen,* fiziout a ran ennoc'h evit se, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwi da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennoù ouzhoc'h, gourc'hemenn a ran an dra-se deoc'h ; *es ist (es bleibt) Ihrem eigenen Gutdünken überlassen, es ist (es bleibt) Ihnen überlassen,* deoc'h d'ober pezh a garit, c'hwi a raio ho santimant, frankiz a-

walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.
V.em. stag : **sich überlassen** (überlässt sich / überließ sich / hat sich (t-rt) überlassen) : **1.** en em reiñ da ; *sich der Verzweiflung (t-d-b) überlassen,* kouezhañ e dizesper / dizemperañ (Gregor), disfiziout, mont gant an diskalon, diskalonekaat, fallgaloniñ, mont digalon, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, koll kalon, koll goanag, koll spi, koll esper, bezañ plaouiet gant an dic'hoanag ; *sich seinem Schmerz überlassen,* en em leuskel da vont gant ar glac'har ; **2.** *sich selbst überlassen,* lakaat war ar stign, lakaat war ar stegn ; *diese Kinder waren sehr früh sich selbst überlassen,* ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stign (war ar stegn), ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o roll o-unan ; *sich selbst überlassen sein,* bezañ war ar stign, bezañ war ar stegn, bezañ hep den ebet oc'h ober war e dro, na vezañ den war e dro, chom etre treid ar bed, bezañ lezet en e vadober, bezañ e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, bezañ evel ur wezenn divarret, bezañ lezet etre daouarn e fortun, bezañ didu.
Überlassung b. (-,-en) : **1.** [gwir] dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b. ; *Überlassung von Rechten,* dilez eus e wirioù gant unan all g., dilez eus e wirioù d'unan all g., treuzkasadur gwirioù g., dizalc'h gwirioù g. ; **2.** dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., dilez g., dilezad g. ; *bei Überlassung der Entscheidung würde ich ..,* e ken kaz ma vefe dizalc'het din ar galloud divizout e …
Überlassungsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies., skrid dilez g.
Überlast b. (-,-en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g. ; **2.** [dre skeud.] hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g.
überlasten V.k.e. stag (hat überlastet) : gwallsammañ, gwallvec'hiañ, soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ ; *mit Arbeit überlasten,* foulañ, gwatalañ, mac'homañ ; *mit Arbeit überlastet*, debret gant al labour, mac'homet gant al labour, foulet (foulmac'het, beuzet, gwallsammet, gwallvec'hiet, friket) gant al labour, herr labour warnañ, dre brez, dalc'het gant an eur, dalc'het gant an amzer, sammet e gein gant al labour, dall gant al labour, prez labour warnañ, re a brez warnañ, leun a gefridi, mezv evel ar yer en eost, foul warnezhañ, labour en arrelaj ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden,* evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh ; *sich (t-rt) mit Arbeit überlasten,* kemer dreist e grog.
überlästig ag. : **1.** re bounner ; **2.** [dre skeud.] sammus, bec'hius, torrus, torrus d'ar c'horf, lazhus, brevus, flastrus.
Überlastung b. (-,-en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; **2.** [tekn.] pounneraat g., pounneradur g.
Überlauf g. (-s,-läufe) : **1.** rañvell-goll b., kan-foll g., skorf g., toull-diskarg g., hiris g. ; **2.** [Bro-Aostria] rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g. ; **3.** dizerterezh g., treiñ banniel g. ; **4.** [tekn., stlenn.] distremen barregezh g., bog g.
überlaufen[1] V.gw. rannadus (läuft über / lief über / ist übergelaufen) : **1.** *zum Feind überlaufen,* treiñ banniel, mont a-du gant e enebourien gozh, dizertiñ, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; **2.** *die Galle läuft mir über,* droug a sav ennon, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon ; **3.** fotañ, dic'hlannañ, fennañ, zrodiñ, skuilhañ, saotrañ, disleuniañ, dont war an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ ; *die Milch läuft über,* dont a ra al laezh war an tan, birviñ a ra al laezh dreist e varr leun ; *die Badewanne läuft über,* fotañ a ra ar gibell, fennañ a ra ar gibell, skuilhañ a ra ar gibell, disleuniañ a ra ar gibell ; *das Wasser läuft über,* mont a ra an dour dreist e varr leun, fennañ (zrodiñ, fotañ) a ra an dour.
überlaufen[2] V.dibers. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : *es überlief mich kalt,* ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur c'hlizhenn a zeuas warnon, ur c'hlizhenn a zeuas drezon, ur gridienn yen a savas warnon, ur gridienn yen a grogas e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, tremen a reas an Ankoù dreizon.
V.k.e. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : **1.** kouezhañ war, kregiñ e, sevel e ; *ein Schauder überläuft mich,* treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a sav warnon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreizon (ennon, warnon, drezon), ur c'hlizhenn a zeu warnon ; **2.** hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, atahinañ, hegal ; **3.** aloubiñ, diruilhat war, goulediñ.
überlaufen[3] ag. : darempredet stank, leun a dud, leun-chouk, leun-chek, leun-bourr, leun-kouch, bourr-sank, du gant an dud, beuzet gant an dud.
Überlaufen n. (-s) : [lu, polit.] reneadelezh b., dizerterezh g.
Überläufer g. (-s,-) : **1.** treuztec'hiad g., dizertour g., tec'hour g. ; **2.** renavi g., renead g.
Überläuferin b. (-,-nen) : **1.** treuztec'hiadez b., dizertourez b., tec'hourez b. ; **2.** reneadez b.
Überlaufgitter n. (-s,-) : hiris g.
Überlaufschleuse b. (-,-n) : rañvell-goll b., skorf g. ; *das Wasser läuft durch die Überlaufschleuse ab,* redek a ra an dour dre ar rañvell-goll.
überlaut ag. : re drouzus, trouzus-kenañ, bouzarus, badaouus, turmudus, cholorius, tournius, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.
überleben V.k.e. / V.gw. stag (hat überlebt) : dreistbevañ, treuzvevañ, chom bev, chom e buhez, menel bev, kenderc'hel, derc'hel da vevañ, padout ; *diese Tradition konnte bis heute überleben,* treuzvevañ en

deus graet an henvoaz-se betek hon amzer ; *er hat den Unfall überlebt,* dreistbevet en deus d'ar gwallzarvoud ; *er hat die Nacht nicht überlebt,* marvet eo e-pad an noz, sammet e voe gant ar marv e-pad an noz ; *jemanden überleben,* chom bev war-lerc'h marv unan all, bevañ koshoc'h eget unan all, bevañ goude egile / bevañ war-lerc'h unan all (Gregor) ; *wie sollten diese Pflanzen ohne Wasser überleben ?* penaos e padfe ar plant-se hep dour ?

V.em. stag : **sich überleben** (hat sich (t-rt) überlebt) : [dre astenn.] bezañ diamzeret, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ aet e-maez a c'hiz, bezañ dibaseet, bezañ digoulzet, bezañ dispredet ; *überlebte Sitten,* doareoù-bevañ (doareoù-ober) diamzeret lies.

Überleben n. (-s) : dreistbevañs b., treuzvevañ g., treuzvevadur g., treuzvuhez b., aspaderezh g.

Überlebende(r) ag.k. g./b. : an hini chomet bev g./b., savetead g., saveteadez b.

Überlebensausrüstung b. (-,-en) : reizhoù dreistbevañ lies., dafar dreistbevañ g., peadra da chom bev b.

überlebensfähig ag. : bevus, bevidik.

überlebensgroß ag. : brasoc'h eget en e spes, brasoc'h eget m'emañ e gwirionez.

Überlebensgröße b. (-) : ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra e gwirionez b., ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra drezañ e-unan b.

Überlebensinstinkt g. (-s,-e) : anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g.

Überlebenstraining n. (-s,-s) : staj dreistbevañ g.

Überlebsel n. (-s,-) : aspadenn b., restad g.

überlebt ag. : diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, dibaseet, digoulzet, dispredet, deuet e traoñ.

überlegen[1] V.gw. stag (hat überlegt) : **1.** goleiñ, gwarnisañ, gwiskañ ; **2.** [dre skeud.] prederiañ, en em brederiañ, en em soñjal, en em gompren, chom da gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, soñjal, poellañ, poelladiñ, poellata, imbroudiñ, meizata, memoriñ ; *wir überlegen,* en em soñjal a reomp ; **3.** emguzuliañ, prederiañ, en em soñjal, bezañ e prederi ; *hin und her überlegen,* hirsoñjal, hirbrederiañ, lakaat meiz da gompren udb, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, ruilhal-diruilhal udb en e spered, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, prizañ an eil tu hag egile, treiñ udb en e spered, prizañ ar ya hag an nann.

V.ke. stag (hat überlegt) : *etwas überlegen,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, rezoniñ war udb.

V.em. stag : **sich** (t-d-b) **etwas überlegen** (hat sich überlegt) : en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, roulat udb en e benn, ruilhal udb en e benn ; *ich habe mir alles überlegt,* sellet em eus pizh ouzh an daou du, pouezet 'm eus mat pep tra, soñjet em eus a-zevri e pep tra, soñjet em eus parfet e pep tra, en em soñjet mat em eus war gement-se, soñjet em eus ervat e kement-se, pouezet mat em eus ar rag hag ar perag eus an afer, sellet pizh em eus ouzh pep tra, sellet em eus a-zevri ouzh pep tra, graet em eus va daou vennozh, hañvalet em eus, graet em eus va daou soñj ; *ich habe es mir anders überlegt,* cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; *überlege es dir genau,* gra mat da soñj, soñj mat en dra-se ; *ich habe mir die Sache zweimal überlegt,* pouezet mat em eus ar bec'h a-raok sammañ, sellet em eus a-dost ouzh an dra-se, sellet pizh em eus ouzh ar ya hag ouzh an nann, sellet pizh em eus ouzh an eil tu hag ouzh egile (Gregor), graet em eus va daou soñj, hañvalet em eus ; *und doch, wenn ich es mir überlege, dann glaube ich, dass sie sich dort niedergelassen haben,* koulskoude pa 'n em sonjañ e kav din e oant aet da chom du-se.

überlegen[2] V.k.e. rannadus (hat übergelegt) : lakaat, gwiskañ ; *leg dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) !

überlegen[3] ag. : *jemandem in etwas überlegen sein,* bezañ en tu all d'u.b. all evit ober udb, bezañ en tu-hont d'u.b. all evit ober udb, bezañ dreist u.b. all evit ober udb, bezañ trec'h d'u.b. evit pezh a sell ouzh udb, kaout lañs war u.b. war un dachenn bennak, kaout lañs war u.b. en udb, lañsañ war u.b. en udb, pakañ u.b. war un dachenn bennak, sevel dreist unan all war un dachenn bennak, bountañ dreist unan all war un dachenn bennak, kaout al lañs war u.b. war un dachenn bennak, bezañ barrek war u.b. evit pezh a sell ouzh udb, bezañ barrek evit u.b. evit pezh a sell ouzh udb, tremen u.b. a-fet udb, paseal u.b. a-fet udb, kaout al levezon war u.b. a-fet udb ; *er ist uns allen weit überlegen,* n'eus ket unan ac'hanomp a ve par dezhañ, na tost zoken - barrekoc'h eo eget nep hini all - n'eus ket unan ac'hanomp heñvel outañ - n'eus ket unan ac'hanomp evit pakañ anezhañ - emañ dreist-distag diouzhomp – hennezh a zo re deomp - n'eus hini ac'hanomp en tu all dezhañ - tremen a ra dreist an holl - n'eus nikun evit e bakañ - tremen a ra an holl - pell e ya en tu all deomp – hennezh a zo ur barr en tu all deomp - bountañ a ra dreistomp - n'omp nemet skubadennoù e-skoaz dezhañ - n'omp nemet un tañva dezhañ ; *du bist mir überlegen,* te a bak ac'hanon, te a zo dreiston, trec'h out warnon, trec'h out din, n'on ket evit c'hoari ganit, n'on ket evidout, barrek out warnon, barrek out evidon, lañsañ a rez warnon, lañs ac'h eus warnon, levezon ac'h eus warnon ; *seinem Feind überlegen sein,* kaout al levezon

war e enebour ; *mit überlegener Ruhe,* ken distrafuilh ha tra, kempennik, koul, koulik, ken bravik ha tra, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, ken dinec'h ha tra, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen, plarik ; *er fühlt sich den anderen überlegen,* en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) ez eo barrekoc'h eget forzh piv.

Überlegen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., meizataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., prederiañ g. ; *nach reiflichem Überlegen,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude prederiañ ervat.

Überlegenheit b. (-) : mestrerezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreisted b., dreistelezh b., dreistbeli b., hol g., trec'hder g., trec'hed b., levezon b., gwellentez b. ; *Überlegenheit im zweiten Weltkrieg,* dreistelezh en eil brezel-bed b.

überlegsam ag. : diazez, a boell, poellek, a benn, fur, avizet, evezhiek, pervezh, skiantek, rezonet, pozet, a boell hag a furnez.

überlegt ag. : diazez, a boell, poellek, poellet, poellet mat, soliet mat, pouezet mat, dalc'h ha poell gantañ, a benn, fur, avizet, evezhiek, pervezh, etre daou, poelladus, pozet, prederiek, skiantek, rezonet, a boell hag a furnez, parfet ; *eine sehr überlegte Anwort,* ur respont poellet mat g., ur respont dalc'h ha poell gantañ g. ; *das will gut überlegt sein,* pleustromp mat war an drase, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh an daou du da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat pep tra da gentañ, pouezomp ha dibouezomp da gentañ, gwelloc'h eo soñjal a-zevri e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo soñjal parfet e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo en em soñjal mat war gement-se da gentañ, gwelloc'h eo soñjal ervat e kement-se da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat ar rag hag ar perag eus an afer da gentañ, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo sellet a-zevri ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou vennozh da gentañ, gwelloc'h eo hañvalout da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou soñj da gentañ.

Adv. : gant preder, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *überlegt handeln,* mont dezhi gant poell ha furnez, mont dezhi gant poellegezh, mont dezhi gant preder.

Überlegtheit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avizded b., dalc'h g., parfeted b., poell ha furnez, poellegezh b.

Überlegung b. (-,-en) : prederiadenn b., meizadenn b., emsoñj g., emguzuliadenn b., prederennoù lies., imbroudadur g., imbroud g., imbroudadenn b., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., emsoñj g., soñjezon b., soñj g. ; *ohne Überlegung,* diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, evel ul Leonad, hep bezañ soñjet mat, hep rat dezhañ, a-vaez a boell, hep ratozh dezhañ, a-dreuz hag a-hed, hep dalc'h na poell, dre zievezhded (Gregor) ; *mit Überlegung,* gant preder, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *nach reiflicher Überlegung,* goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude prederiañ ervat ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Überlegungen eingeschlichen,* en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Überlegungen über etwas anstellen,* en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

Überlegungszeit b. (-,-en) : amzer roet da ober e soñjoù diwezhañ b. ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen zugebilligt,* eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ.

überleiten V.k.e. stag (hat überleitet) : **1.** degas, kinnig, digeriñ ; **2.** treuzkas ; **3.** [mezeg.] treuzskuilhañ.

Überleitung b. (-,-en) : **1.** tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., ardreuzad g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; **2.** [mezeg.] treuzskuilhad g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g.

überlesen V.k.e. stag (überliest / überlas / hat überlesen) : **1.** *ein Buch überlesen,* lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, braslenn ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; **2.** *eine Zeile überlesen,* mont dreist ul linenn pa vezer o lenn, tremen dreist ul linenn pa vezer o lenn ; **3.** chom hep merzout [udb] pa vezer o lenn.

überliefern V.k.e. stag (hat überliefert) : treuzkas, reiñ, reiñ da hêrezh, legadiñ, dereiñ ; *von den Ahnen her mündlich überliefert,* roet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù, deroet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù ; *jemanden dem Feind überliefern,* dereiñ u.b. etre douarn an enebour.

überliefert ag. : hengounel, henvoazel.
Überlieferung b. (-,-en) : **1.** treuzkasadur g., treuzkas g. ; **2.** hengoun g., henvoaz b. ; *mündliche Überlieferung,* henlavar g. ; **3.** skrid g.
überliegen V.gw. rannadus (lag über / hat übergelegen) : [merdead.] plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ.
überlisten V.k.e. stag (hat überlistet) : **1.** korvigellañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, c'hwennat, strobinellañ, louarniñ, kouilhoniñ u.b., filenniñ, dont a-benn [eus u.b.] dre widre (dre fil, dre ijin) ; *einander zu überlisten suchen,* klask korvigellañ an eil egile, klask c'hoari fin an eil gant egile, c'hoari al louarn an eil gant egile ; *jemanden überlisten wollen,* finesiñ ouzh u.b., klask kac'hat e godell u.b. ; **2.** *etwas überlisten,* diarbenn itrikoù u.b., dizarbenn itrikoù u.b., diharpañ udb, digleizañ udb, revrañ udb ; *den Gegner überlisten,* gounit dre finesa, dont a-benn eus e enebour dre widre (dre fil, dre ijin).
Überlistung b. (-,-en) : gwidre g., korvigell b., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., touellerezh g., stranerezh g., strobinellerezh g., ijin g., filenn b., ardivinkoù lies.
überm *berradur evit* **über dem**.
übermachen[1] V.k.e. stag (hat übermacht) : [arc'hant.] treuzkas, kas, reiñ, dereiñ.
übermachen[2] V.k.e. rannadus (hat übergemacht) : lakaat war-c'horre, lakaat war-lein.
Übermacht b. (-) : **1.** pennaotrouniezh b., pennvestroniezh b., dreistelezh b., dreister g., dreisted b., gwellentez b., hol g., dreistbeli b., mestrerezh g., mestroni b., hol g., gourfouez g., pennholierezh g. ; **2.** trec'hded dre an nerzh b., trec'hded dre an niver b., dreistniver g., trec'hder g., trec'hed b.
übermächtig ag. : **1.** trec'h dre an nerzh, trec'h dre an niver, niverusoc'h ; **2.** mestronius, groñs ; **3.** re c'halloudus.
Übermachung b. (-,-en) : [arc'hant.] deroadur arc'hant b.
übermalen V.k.e. stag (hat übermalt) : **1.** goleiñ gant ur gwiskad liv, adlivañ ; **2.** [livadur] peurfichañ, eilaozañ, peurlipat, turgnañ, flourañ, distremen.
Übermalung b. (-,-en) : peurfich g., peurfichadenn b., eilaozadur g., peurlip g., distremen g.
übermangansauer ag. : [kimiezh] permanganek ; *übermangansaures Kali,* permanganat potasiom g.
übermannen V.k.e. stag (hat übermannt) : trec'hiñ, mestroniañ, plegañ, souriñ, islonkañ ; *der Schlaf übermannte mich,* trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked àrnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket, ne oan ket mui evit tifenn ouzh ar c'housked ; *ein Gefühl der Liebe übermannte ihn,* ar garantez a darzhas en e galon ; *der Kummer übermannte ihn,* beuziñ a reas en e c'hlac'har, koñfontañ a reas en e c'hlac'har, glac'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glac'har, ar glac'har a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlac'har.
Übermaß n. (-es) : dreistmuzul g., dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., divuzul g. ; *im Übermaß,* d'ober teil, hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), stank, paot, paot-mat, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dreistmuzul.
übermäßig ag. : en tu-hont d'ar muzul, dreistmoder, dreist ar pal, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist-goñvor, dreist-kont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dijaoj, direizh, direizhet ; *übermäßiger Alkoholkonsum,* abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., [an] evañ re g. ; *übermäßiger Tabakkonsum,* bevezerezh butun divoder g., butunegezh b.
Adv. : -kenañ, -meurbet, hep moull ebet, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh ; *übermäßig groß,* dreistmentek, dreistment, bras betek re ; *übermäßig trinken,* evañ dreistmoder, evañ re, evañ hep moder.
Übermensch g. (-en,-en) : dreistden g. [*liester* dreisttud].
übermenschlich ag. : … dreistden, dreistdenel, en tu all da nerzh an den, dreist nerzh an den.
übermitteln V.k.e. stag (hat übermittelt) : **1.** kas, treuzkas ; **2.** [skingomz] *Nachrichten übermitteln,* skignañ (skingas) keleier, daveiñ an doareoù, dozviñ keleier, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier.
Übermittelung b. (-,-en) / **Übermittlung** b. (-,-en) : kasadur, treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.
Übermittler g. (-s,-) : mediom g., treuzkaser g.
übermorgen Adv. : goude-warc'hoazh, an deiz goude-warc'hoazh, antronoz warc'hoazh, antronoz all, a-benn daou zevezh ; *übermorgen Abend,* antronoz warc'hoazh d'abardaez.
übermorgig ag. : goude-warc'hoazh, antronoz warc'hoazh.
übermüden V.k.e. stag (hat übermüdet) : mac'homañ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas, gwatalañ.
V.em. stag : **sich übermüden** (hat sich (t-rt) übermüdet) : bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, strivañ betek re.

übermüdet ag. : motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, asik, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, riñset, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, regaset, soulgaset.
Übermüdung b. (-) : regas g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b.
Übermut g. (-s) : **1.** rogentez b., rogoni b., balc'hder g., balc'hded b., randon g., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g. ; **2.** birvilh g., fo g., bividigezh b., trid g., jirfollezh b. ; *aus Übermut springen,* lammat-dilammat gant al levenez, tridal gant al levenez, nijal gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan.
übermütig ag. : **1.** otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs ; **2.** birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv ; **3.** turmudus, direol, leun a fistilh, fich-fich, bouljant, un tarlasker anezhañ, riboul-diriboul, holen kras en e revr, poazh a revr, atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal, brezik-brezek, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) anezhañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, lec'h-lec'h, ur breser anezhañ, ar fistoul ennañ, lavig ennañ, ur mesker anezhañ, un drapikell anezhañ.
übern *berradur evit* **über den**.
übernächste(r,s) ag. : *übernächster Tag,* eilantronoz g. *; am übernächsten Tag,* d'an deiz goude antronoz, eilantronoz, an eilantronoz, en eilantronoz, a-benn tri deiz ; *im übernächsten Jahr, übernächstes Jahr,* a-benn daou vloaz ; *am Freitag der übernächsten Woche,* digwener war-lerc'h.
übernachten V.gw. stag (hat übernachtet) : tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ, lojañ ; *im Hotel übernachten,* chom da gousket en ul leti ; *ich habe schon wieder bei der Stute übernachtet,* nozvezhiet em eus adarre gant ar gazeg ; *wenn Sie möchten, dürfen Sie jeden Tag bei mir übernachten,* mar kirit e teuot bemdez du-mañ da lojañ.
übernächtig [Bro-Aostria] */* **übernächtigt** ag. : chomet digousk (dihun) e-pad an noz, distronket e zaoulagad, distronk, dismantr e zremm, divinet, ur struj warnañ, ur struj en e gerc'henn.
Übernächtigkeit b. (-) : neuz distronk b., dremm dismantr b.
Übernachtung b. (-,-en) : nozvezh b., nozvezhiad b., kouskedenn b., kouskerezh g. ; *Flug und Übernachtung,* bilhed evit ar c'harr-nij mui nozvezhioù (un nozvezh) en ul leti g.
Übernachtungskosten lies. : frejoù leti lies., frejoù lojeiz lies.
Übernachtungsmöglichkeit b. (-,-en) : lec'h evit kousket g., kambr b., gwele g., leti g., kouskedenn b.
übernähen[1] V.k.e. stag (hat übernäht) : braswriat, krafañ.
übernähen[2] V.k.e. rannadus (hat übergenäht) : gwriat war-lein, gwriat war-c'horre.
Übernahme b. (-,-n) : **1.** degemeridigezh b., kemeridigezh b., degemeradur g., ensammadur g., ensammañ g., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ; *Übernahme eines Amtes, Amtsübernahme,* ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g. ; *Übernahme des Mobiliars,* prenidigezh an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b. ; **2.** kenkizerezh g., goudeuzadur g., goudeuziñ g. ; *Übernahme eines Betriebes,* goudeuzadur un embregerezh g., kemer ur c'hevredad dindan reolerezh g.
Übernahmeangebot n. (-s,-e) : kinnig prenañ foran g.
Übernahmebedingung b. (-,-en) : *Übernahmebedingungen,* roll divizoù ar gevrat g., roll an diferadurioù g., gourc'hemennoù ur marc'had lies., diferadurioù ar gevrat lies.
Übernaht b. (-,-nähte) : azgwri g., sourjell b.
übernational ag. : dreistbroadel.
Übernatur b. (-) : dreistnatur b. ; *Übernatur Gottes,* dreistnatur Doue b.
übernatürlich ag. : dreistnatur, dreistnaturel, usvedel, usvedoniel, dreistbedel ; [relij.] *die übernatürliche Lebensordnung,* ar vuhez dreistnatur eus ar c'hras b.
Übernatürliche(s) ag.k. n. : usved g., dreistnaturelezh b.
übernehmen[1] V.k.e. stag (übernimmt / übernahm / hat übernommen) : **1.** kemer en e garg, ober war-dro, kemer an emell eus, sammañ, en em sammañ, kemer war e chouk, en em gargañ eus, kemer e karg, kemer en e vizoù, kemer war e goust, kemer war e gont ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung,* me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *einen Prozess übernehmen,* kemer ur prosez en e garg, ober war-dro ur prosez, kemer an emell eus ur prosez, kunduiñ ur prosez ; *das Ruder übernehmen,* kemer ar stur ; *die Führung übernehmen, das Kommando übernehmen, die Befehlsgewalt übernehmen,* kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn ; *die Führung des Heeres übernehmen,* kemer renadur an arme ; *das Fahren übernehmen,* kregiñ e rod-stur an oto, azezañ ouzh ar rod-stur, mont ouzh ar rod-vleinañ ; *sein Amt übernehmen,* mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *die oberste Regierungsgewalt übernehmen,* mont e karg uhelañ ar Stad, mont e penn ar gouarnamant ; *ich übernehme die volle Verantwortung,* ne ranko den respont em lec'h, respont a ran evit pep tra ; *die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen übernehmen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *jemandes Verteidigung übernehmen,* breutaat evit u.b., mont da vreutaer evit difenn u.b. ; *die Garantie übernehmen,* diogeliñ, kretaat, gwarantiñ, mont da warant, mont da gred, respont ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen,* kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh ; *etwas auf eigene Gefahr übernehmen,* ober udb en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), kemer udb war e chouk (en e garg), sammañ an atebegezh evit udb, sammañ ar giriegezh evit udb war e chouk ; *jemandes Nachfolge übernehmen, die Fackel übernehmen,* kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., gwiskañ chupenn u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *die Kosten für etwas übernehmen,*

kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust, respont evit ar frejoù, paeañ mizoù udb (Gregor), delc'her mizoù udb en e gont, derc'hel mizoù udb en e du e-unan, bezañ mizoù udb en e garg, herzel mizoù udb ; *die Reisekosten übernehme ich,* ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt,* en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour.
2. [skinwel] *ein Fernsehprogramm übernehmen,* skignañ abadennoù skinwel ur skingaser all, skignañ abadennoù ur chadenn all.
3. perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, lakaat udb war e anv, kenkizañ, euvriñ, goudeuziñ ; *einen Betrieb übernehmen,* goudeuziñ un embregerezh, kemer ur c'hevredad dindan reolerezh.
4. adimplijout, ober gant traoù a oa dija, amprestañ ; *das Mobiliar übernehmen,* prenañ an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b.
5. goprañ.
V.em. : **sich übernehmen** (übernimmt sich / übernahm sich / hat sich (t-rt) übernommen) : restrivañ, strivañ betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, brevañ e gorf gant al labour, kaout re a fiziañs en e nerzh, fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh, labourat re.
V.gw. : gwiskañ chupenn u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer penn an traoù d'e dro, kemer ar penn.
übernehmen[2] V.k.e. rannadus (nimmt über / nahm über / hat übergenommen) : lakaat war e zivskoaz ; [lu] *das Gewehr übernehmen !* arm war skoaz !
Übernehmer g. (-s,-) : debarzhadour g., dilezadour g., kendalc'her g., perc'henn nevez g.
übernervös ag. : mil inervet.
überordnen V.k.e. rannadus (hat übergeordnet) : uc'hurzhiañ, lakaat war-lein, reiñ da rener, lakaat da vestr.
Überoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] peroksidenn b.
überparteiisch ag. / **überparteilich** ag. : **1.** dreist pep kostezenn ; **2.** neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek.
überpflanzen V.k.e. stag (hat überpflanzt) : treuzplantañ.
Überpflanzung b. (-,-en) : treuzplantadur g., treuzplantadenn b.
überpositiv ag. : *überpositives Recht,* gwir naturel g., gwir divezel g. ; *das positive Recht und das überpositive Recht,* ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel.
Überproduktion b. (-,-en) : dreistkenderc'herezh g., dreistkenderc'h g., dreistkenderc'hadur g., dreistkenderc'hañ g., reñverad kenderc'hadur g. ; *Überproduktion an Eisen,* reñverad houarn g.
Überproduktionskrise b. (-,-n) : enkadenn a-zalc'h ouzh an dreistkenderc'hañ b.
überproportional Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn,* ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù ; *überproportional vertreten,* dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.
überprüfbar ag. : gwiriadus, a c'heller gwiriañ.
überprüfen V.k.e. stag (hat überprüft) : gwiriañ, gwiriekaat, ensellet, kontrollañ, peurwiriañ ; *genau überprüfen,* sellet a-dost [ouzh udb], kompren [udb, war udb], sellet-disellet [ouzh udb], sellet gant evezh [ouzh udb], desellet [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], eveshaat [ouzh udb] ; *die Menschen, die reinwollen, werden streng überprüft,* ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.
Überprüfung b. (-,-en) : gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., kontroll g., kontrollerezh g., adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; *Überprüfung der Personalien,* gwiriadur ar bivelezh g., gwiriadur (ensellerezh, enselladur) ar paperioù-anv g. ; *nach genauer Überprüfung,* e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra.
überquellen V.gw. rannadus (quillt über / quoll über / ist übergequollen) : **1.** fotañ, fennañ, zrodiñ, divordañ ; **2.** bezañ karget a-rez, bezañ karget a-rez ar bordoù, bezañ karget-leun, bezañ leun-raz, bezañ leun-tenn, bezañ leun-kreñv, bezañ leun-barr, bezañ leun-kouch, bezañ leun-chouk, bezañ leun-blouk, bezañ leun-rik, bezañ leun-chek, bezañ leun-bourr, bezañ leun-brok, bezañ leun-fot, bezañ bourr-sank, bezañ karget betek ar barr, bezañ stambouc'het ; *der Saal quillt über vor Menschen,* tud a zo leizh ar sal, tud a zo e-leizh ar sal, tud a zo leun ar sal, karget a dud eo ar sal.
überquer Adv. : a-dreuz.
überquerbar ag. : treuzadus, a c'heller treuziñ.
überqueren V.k.e. stag (hat überquert) : treuziñ, dedreuziñ, mont a-dreuz udb, mont d'an tu all, tremen, tremen didreuz udb, distremen, treizhañ ; *einen Fluss überqueren,* mont d'an tu all d'ur stêr, tremen ur stêr, distremen ur stêr, treuziñ ur stêr, treizhañ ur stêr ; *das Meer auf einem Floß überqueren,* treuziñ ar mor war radell ; *er überquerte gemächlich die Brücke,* mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont.
Überquerung b. (-,-en) : treuz g., treuzadenn b., treizhidigezh b.
überragen[1] V.k.e. stag (hat überragt) : **1.** *etwas überragen,* bezañ a-blom war udb, balirañ a-us d'udb, bezañ war valir a-uc'h udb, bezañ a-us d'udb, bezañ uheloc'h eget udb., distremen udb ; **2.** [dre skeud.] *jemanden überragen,* bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b.

überragen[2] V.gw. rannadus (hat übergeragt) : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o valegiñ, difourkañ.
überragend ag. : pase mat, peurvat, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, dispar, disheñvel, kentañ troc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dreist ; *von überragender Bedeutung,* da lakaat dreist pep tra, pouezus-kenañ, da lakaat er penn kentañ, a bouez bras, gourfouezus.
überraschen V.k.e. stag (hat überrascht) : **1.** souezhañ, sebezañ, sourpren ; *ich bin überrascht, so etwas zu hören,* souezhet on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, mantret on o klevet an dra-se, souezhet on evit klevet kement-se ; *ich bin angenehm überrascht,* souezhet on war an tu mat ; *leicht überraschen,* damsouezhiñ.
2. tapout, pakañ, kouezhañ war, sourpren, digoupiñ àr ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post überrascht,* kouezhet e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket) em boa anezhañ o lenn va lizhiri ; *er hat sie dabei überrascht,* kouezhet eo bet war an tomm, tizhet en deus anezho war an tomm ; *diese Nachricht hat uns völlig überrascht,* tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa erruet ken fonnus ; *wir wurden vom Regen überrascht,* ar barr glav a oa deuet diseblant warnomp, sourprenet e voemp gant ur barrad glav pront ; *wenn wir nicht schneller vorankommen, wird die Nacht uns überraschen,* a-wall mont buanoc'h war-raok e serro an noz warnomp ; *die Nacht hat den Reisenden überrascht,* sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a serras pront war ar beajour, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz en em gavas disoñj war ar beajour.
überraschend ag. : sebezus, souezhus, estonus, eston, dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ bet gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, a-benn-kaer, diseblant, hep ma vije bet soñjet.
Adv. : dre sourpren, a-daol-sourpren, a-zelac'h, a-zelazh, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, a-benn-kaer, a-benn-krak, dipadapa, en ur flipad, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, prim, pront, hep ma vije bet soñjet, krenn, krak, trumm, pik, brusk, disoñj, diseblant ; *diese Nachricht traf uns überraschend,* tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa erruet ken fonnus, un taol souezhus hor boa bet o klevet ar c'heloù-se ; *sein Tod kam überraschend,* sammet e voe gant ur marv trumm.
überraschenderweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus, dre sourpren, a-zelazh, a-zelac'h.
überrascht ag. : estonet, sebezet, manet, souezhet ; *leicht überrascht,* damsouezhet ; *ich bin angenehm überrascht,* souezhet on war an tu mat ; *ich war ganz schön überrascht,* ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se, souezhet-bras on bet, souezhet-mik on bet, souezhet-marv on bet, un taol souezhus am boa bet, souezh a oa bet ganin, paket em boa ur souezhenn.
Überraschung b. (-,-en) : tapadenn b., tap g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., sourpren g., souezh b., souezhadenn b., souezhenn b., marzh g., marvailh g., euzh g. ; *das ist ja eine Überraschung !* pebezh souezhadenn ! nag ur souezhadenn ! pebezh souezhenn ! pebezh taol souezhus ! hag ur souezh ! sell 'ta piv ! pebezh plijadur ! sell 'ta ! ac'hanta ! dal 'ta ! ur marvailh eo gwelet an dra-se ! nag un dapadenn ! nag ur pezh estlamm ! ; *das ist ja eine freudige Überraschung, Sie hier zu sehen !* un drugar eo din gwelet ac'hanoc'h amañ ! ur marvailh eo gwelet ac'hanoc'h amañ ! laouen-meurbet on ouzh ho kwelet ! laouen eo ganin ho kwelet ! marzh eo ho kwelet amañ ! ; *wir haben eine Überraschung für euch,* un euzh a zo ganeomp ; *dem Feind eine böse Überraschung vorbereiten,* pourchas (darbariñ) un taol kaer d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro lous d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro divalav d'an enebourien, prientiñ ur brav a dap d'an enebourien, prientiñ ur gwall dapadenn d'an enebourien ; *mäßige Überraschung,* damsouezh b.
Überraschungsangriff g. (-s,-e) : argad a-zelac'h g., argad dre sourpren g., argad a-zelazh g., argad trumm g., argadenn a-zelac'h b., argadenn a-zelazh b., argadenn drumm b., argadenn dre sourpren b., arsailh trumm g., arsailh a-zelac'h g., arsailh a-zelazh g., arsailh dre sourpren g., arsailhadenn drumm b., arsailhadenn a-zelac'h b., arsailhadenn a-zelazh b., arsailhadenn dre sourpren b., arsailhadeg trumm b., arsailhadeg a-zelac'h b., arsailhadeg a-zelazh b., arsailhadeg dre sourpren b., tagadenn drumm b., tagadenn a-zelac'h b., tagadenn a-zelazh b., tagadenn dre sourpren b., tagadeg trumm b., tagadeg a-zelac'h b., tagadeg a-zelazh b., tagadeg dre sourpren b., fard trumm g., fard a-zelac'h g., fard a-zelazh g., fard dre sourpren g., disailhadenn drumm b., disailhadenn a-zelac'h b., disailhadenn a-zelazh b., disailhadenn dre sourpren b., frap trumm g., frap a-zelac'h g., frap a-zelazh g., frap dre sourpren g., frapadenn drumm b., frapadenn a-zelac'h b., frapadenn a-zelazh b., frapadenn dre sourpren b.
Überreaktion b. (-,-en) : respont dreistmoder g., ersav dreistmuzul g.
überrechnen V.k.e. stag (hat überrechnet) : ober ar gont, jediñ.
überreden V.k.e. stag (hat überredet) : kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ, desev ; *jemanden zu etwas überreden,* desev u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b. ; *er hatte sie überredet, bei ihm zu bleiben,* desevet e oa bet gantañ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen,* bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.
überredend ag. : kendrec'hus, darboellus.
Überredung b. (-,-en) : kendrec'h g., gounit g., kendrec'hidigezh b., darboellerezh g., darboell g., darboellañ g.

Überredungskunst b. (-) : nerzh kendrec'hiñ g., nerzh darboellañ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.
überregional ag. : etrerannvroel, etre rannvroioù.
überreich ag. : pinvidik betek re, pinvidik-pounner, pinvidik-pounner, pinvidik-mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik evel ar mor, pinvidik-lous, pinvidik-dreist, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pitaod ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht,* er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.
überreichen V.k.e. stag (hat überreicht) : kinnig, reiñ, profañ, dereiñ ; *eine Gabe überreichen,* reiñ e ro.
überreichern V.k.e. stag (hat überreichert) : pinvidikaat.
überreichlich Adv. : d'ober teil, hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistfonn, gourfonn, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, dizamant, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), stank, paot, paot-mat, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dreistmuzul, dreistgoñvor ; *sie hat sich überreichlich bedient,* kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus en tu all d'ar red, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont.
Überreichung b. (-,-en) : roidigezh b., deroadur g. ; *Überreichung des Beglaubigungsschreibens,* roidigezh al lizher-kred evel kannadour b., deroadur al lizher-kred b.
überreif ag. : **1.** pezhell, taoulet, taouledet, re fouist, ble, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret ; *überreife Früchte,* frouezh pezhell (taoulet, taouledet, re fouist, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret) str. ; *mürbe wie überreife Mispeln, die im Stroh gelagert haben,* bouk evel mesper meüret er plouz ; **2.** [dre skeud.] war e ziskar.
überreift ag. : frimet, riellet.
überreiten V.k.e. stag (überritt / hat überritten) : **1.** pilat gant e varc'h ; **2.** distremen gant e varc'h, dibaseal gant e varc'h ; **3.** regas e varc'h, soulgas e varc'h, difindaoniñ ur marc'h.
Überreiz g. (-es) : souldrefu g., birvilh g.
überreizen V.k.e. stag (hat überreizt) : souldrefuiñ, atizañ, broudañ, birviñ, mil inerviñ.
überreizt ag. : souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alfoet, entanet, bervek. ; *er war überreizt,* an tan a oa ennañ, berv a oa ennañ ken e oa.
Überreizheit b. (-) **/ Überreizung** b. (-) : souldrefu g., birvilh g.
überrennen V.k.e. stag (überrannte / hat überrannt) : **1.** distroadañ, disparfoeltrañ ; *den Feind überrennen,* toullañ difennoù an enebour, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien, diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien ; **2.** aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ, diruilhañ ; **3.** distremen en ur redek, dibaseal en ur redek ; **4.** penndarevriñ, penndelochennat, pennboelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ, pilat en ur redek.
überrepräsentiert ag. : **1.** re niverus, dreistniver ; **2.** dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.
Überrest g. (-es,-e) : nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., aspadenn b., roud g., roudenn b., dismantroù lies., ratouzoù lies., drailh g., relegoù lies. ; *die sterblichen Überreste,* korf an hini marv g., ar relegoù lies. ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt),* ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest ; *in den Fossilien findet man Überreste von Pflanzen und Tieren,* er c'harrekaennoù e kaver relegoù (dilerc'hioù, nemorantoù) plant ha loened.
überrheinisch ag. : ... treuzroen, traroen.
überrieseln V.k.e. stag (hat überrieselt) : dourañ, goueriañ, gwazhiañ.
Überrock g. (-s,-röcke) : levitenn b., mantell-dreist b., gorre-sae g., jagenn b., paltok g. ; *einen Überrock anziehen,* paltokiñ ; *wattierter, gesteppter Überrock,* gloanegenn b. ; *faltiger Überrock,* hopelan g., rokedenn b.
Überrollbügel g. (-s,-) : [kirri-tan] gwareg surentez b.
überrollen V.k.e. stag (hat überrollt) : **1.** *die Politiker werden von den Ereignissen überrollt,* ar bolitikourien n'o deus ket mui a grog war an darvoudoù, n'eo ket barrek mui ar bolitikourien ouzh an darvoudoù, n'eo ket mestr mui ar bolitikourien war an darvoudoù, aet eo ar bolitikourien dreistpenn gant an darvoudoù ; **2.** *die britische Armee wurde überrollt,* disparfoeltret e voe lu Breizh-Veur ; *die Linien des Feindes überrollen,* diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien ; **3.** disac'hañ war, disac'hañ dre ; *sie wurden von der Lawine überrollt,* an diruilhad-erc'h a zisac'has warno, an diruilhad-erc'h a zisac'has drezo ; *wir wurden von der Sturzwelle überrollt,* an tarzh-mor a zisac'has warnomp, an tarzh-mor a zisac'has drezomp.
überrumpeln V.k.e. stag (hat überrumpelt) : **1.** korvigellañ, touellañ, deviñ, kilhañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, c'hwennat, louarnañ, kac'hat e godell u.b. ; *jemanden hinterrücks überrumpeln,* mont dre drais d'u.b.
2. pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ ; *die Feinde überrumpeln,* tapout e enebourien dre sourpren, kouezhañ dic'hortoz-kaer (a-zelazh, a-zelac'h) war e enebourien.
Überrumpelung b. (-,-en) **/ Überrumplung** b. (-,-en) : **1.** taol-sourpren g., tro-bleg b., touellerezh g. ; **2.** [lu] taol-skrap g.
überrunden V.k.e. stag (hat überrundet) : **1.** [sport] *jemanden überrunden,* kemer (gounit) un dro lañs war u.b. ; **2.** [dre astenn.] *jemanden überrunden,* bezañ trec'h

d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b.
übers *berradur evit* **über das**.
übersäen V.k.e. stag (hat übersät) : dasstrewiñ, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ ; *übersät von,* strewet a, brizh gant, marellet gant.
übersalzen V.k.e. stag (übersalzte // hat übersalzen / hat übersalzt): **1.** sallañ re, resallañ ; **2.** strewiñ holen war.
übersät ag. : dasstrewet, strewet, goloet, brizh, marellet ; *ein sternenübersäter Himmel,* un oabl leun a stered g., un oabl steredennet g., un noz stergannek b., un oabl steredennus g. (Gregor), un oabl brizh gant ar stered g., un oabl marellet gant ar stered g., un oabl marellet a stered g., un oabl briket gant ar stered a lintr g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies.
übersatt ag. : **1.** war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, tenn war e vegel, bourdet, houbet ; **2.** [dre astenn.] blizidik, tason, sinac'h, heuget, fastet, eok.
übersättigen V.k.e. stag (hat übersättigt) : **1.** ratouzañ, gwalc'hañ, terkañ, gourwalc'hañ, leuniañ e gof da, stambouc'hañ, bouroniñ, fastañ, bounezhiñ ; **2.** [kimiezh] dreistpeurvec'hiañ.
übersättigt ag. : **1.** war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, bourdet, houbet ; **2.** [kimiezh] dreistpeurvec'hiet.
Übersättigung b. (-) : **1.** peurwalc'h g., heug g., doñjer g., rukun g., fastañ g., bounezhiñ g. ; **2.** [kimiezh] dreistpeurvec'hiadur g.
Übersäuerung b. (-) : [endro] trenkaat g., trenkekaat g., trenkadur g.
Überschall g. (-s,-e) : ton uhel-tre g., ussten g.
überschallen V.k.e. stag (überschallte / überscholl // hat überschallt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet dreist trouz (dreist mouezh) un dra bennak all.
Überschallflug g. (-s,-flüge) : nij trastenel g.
Überschallflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij trastenel g., nijerez trastenel b.
Überschallgeschwindigkeit b. (-) : tizh trastenel g. ; *mit Überschallgeschwindigkeit fliegen,* nijal buanoc'h eget tizh ar son, nijal gant un tizh trastenel.
Überschallknall g. (-s,-e) : bang trastenek g.
überschallschnell ag. : trastenel.
Adv. : gant un tizh trastenel.
überschatten V.k.e. stag (hat überschattet) : **1.** disheoliañ, skeudiñ, teurel skeud war, teurel disheol war ; **2.** [dre skeud.] strafuilhañ, trubuilhañ, direizhañ spered u.b., lakaat troublien e spered u.b., meskañ spered u.b., meskañ levenez u.b.
überschätzen V.k.e. stag (hat überschätzt) : dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ, dreistmentañ, dreistdewerzhañ ; *seine Kräfte überschätzen,* en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, regrediñ en e nerzh.
V.em. stag **sich überschätzen** (hat sich (t-rt) überschätzt) : dreistpriziañ oberoù an-unan, en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, regrediñ en e nerzh.
Überschätzung b. (-,-en) : **1.** dreistpriziadur g., dreistpriziañ g., dreistdewerzhañ g., dreistdewerzhadur g.; **2.** [dre skeud.] reemfiziañs b.
Überschau b. (-) : brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.
überschaubar ag. : **1.** hewel, sklaer, splann ; **2.** diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; **3.** aes da reoliñ, aes da verañ.
Überschaubarkeit b. (-) : **1.** hewelded b., splannder g. ; **2.** rakwelusted b., prizadusted b., sifradusted b., jedadusted b.
überschauen V.k.e. stag (hat überschaut) : **1.** kemer un alberz hollek eus, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überschauen,* studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munudoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak ; **2.** tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, chom hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.
überschäumen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist übergeschäumt] : **1.** [spoum, eon] fotañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; **2.** [dre skeud.] *vor Freude überschäumen,* bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-dreist, bezañ ouzhpenn laouen, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ e barr al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez.
überschäumend ag. : [dre skeud.] birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv, birvilhet dreist, birvilhet holl.
überschieben V.k.e. stag (überschob / hat überschoben) : damc'holoiñ, emprañ, marc'hañ, kevarlankañ.
Überschiebung b. (-,-en) : [douar.] marc'hadur g., gweleadur disklot g.
überschicken V.k.e. stag (hat überschickt) : kas, daveiñ.
überschießen[1] V.k.e. stag (überschoss / hat überschossen) : **1.** mont en tu-hont da, mont dreist da, distremen ; *überschießender Betrag,* sammad hag a zo ouzhpenn g., reñverad g., dreistad g. ; **2.** *ein Blatt überschießen,* mont dreist ur bajenn pa vezer o lenn ; **3.** [lu] tennañ dreist da ; **4.** klerennañ, kleraň, kregiñ da skornañ.
V.em. stag : **sich überschießen** (überschoss sich / hat sich (t-rt) überschossen) : kouezhañ a-benbouzell.
überschießen[2] V.gw. rannadus (schoss über / hat übergeschossen) : **1.** kouezhañ a-benbouzell ; *nach hinten überschießen,* kouezhañ a-dreuz-kil (a-c'hwen, a-flagas, war e c'hwen, en e c'hwen, a-c'hwen e gein, war greiz e gein), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gil, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; **2.** dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan.

überschießend ag. : **1.** reñveradek ; **2.** divoder, dreistpenn, dreistmoder, dreistmuzul ; **3.** ouzhpenn, a-gresk ; **4.** nerzhus..
überschiffen[1] V.k.e. stag (hat überschifft) : [merdead.] **1.** kas d'an tu all, treizhañ ; **2.** treuzvourzhañ, treuzlestrañ.
überschiffen[2] V.gw. rannadus (hat übergeschifft) : [merdead.] mont d'an tu all, treizhañ, treuziñ ar mor, treuziñ ar stêr.
überschlafen V.k.e. stag (überschläft / überschlief / hat überschlafen) : *etwas überschlafen,* sellet war e oar ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, soñjal war e drankilite e pep tra a-raok kemer un diviz, kemer e amzer a-raok kemer un diviz, kemer tro eus an noz evit poellañ war udb.
Überschlag g. (-s,-schläge) : **1.** arnesadur g., arnesad g., kont tost da vat b., rakpriz a-vras g., kont arnesadek b., rakpriz arnesadek g., brasjedadur g., brasjedadenn g.
2. lusk gwalenn ar ventel g.
3. eilpenn g., patati g., pimboellenn b., pimpoellennad b., pennbouzell b., lamm-chouk-e-benn g., ruilh g., ruilhadenn b.
4. [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.
5. [mezeg.] palastr g., tarchelad g., P. [dre fent] kataflam g.
6. [dilhadoù] rambraz g.
7. [tredan] *Funkenüberschlag,* disvec'hiadenn dredan b.
8. [sport] rod b.
überschlagen[1] V.k.e. stag (überschlägt / überschlug / hat überschlagen) : **1.** tremen dreist, mont dreist ; *beim Lesen hat er diese Stelle überschlagen,* aet eo bet dreist (disoñjet en doa, n'en doa ket lennet) ar pennad-mañ ; *eine Mahlzeit überschlagen,* mont war var ur pred, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).
2. gwarnisañ ; *mit Gold überschlagen,* lakaat ur gwiskad aour [war udb], alaouriñ, gwiskañ gant aour.
3. brasjediñ, braskontañ, braslakaat, damniveriñ, sevel ur gont tost da vat, sevel ur gont arnesadek.
V.em. stag : **sich überschlagen** (überschlägt sich / überschlug sich / hat sich (t-rt) überschlagen) : **1.** [dre skeud.] *seine Stimme überschlägt sich,* chom a ra kazh e vouezh, stouvañ a ra e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz ; **2.** mont a-bennbouzell, torimellat, mont a-dorimell, c'hweniañ, pimpoellenniñ, tumpañ, troc'holiañ, ober un tamm ruilhadenn ; *das Auto hatte sich überschlagen,* aet e oa ar c'harr-tan war livenn e gein, aet e oa ar c'harr-tan war greiz e gein ; *das Auto hatte sich zweimal überschlagen,* graet en doa ar c'harr-tan daou ruilh (div ruilhadenn) ; *das Auto hatte sich überschlagen und war in den Graben gelandet,* aet e oa ar c'harr-tan a-bennbouzell en douflez, aet e oa ar c'harr-tan war e benn (a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh) en douvez ; **3.** *die Wellen überschlagen sich (t-rt),* dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhioù-mor ; **4.** ; dont fonnus ; *die Ereignisse überschlagen sich,* ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.
überschlagen[2] V.gw. rannadus (schlägt über / schlug über / ist übergeschlagen) : **1.** strinkañ ; *die Funken schlagen über,* strinkañ a ra ar fulennoù ; *die See schlägt über,* bernioù dour a dorr war ar pont (war ar c'hae), dont a ra dour dreist ar bourzh.
2. kostezañ, c'hweniañ ; *der Stuhl schlug über,* kouezhañ (tintañ, kostezañ) a reas ar gador ; *das Zünglein der Waage schlägt über,* gwalenn ar ventel a ya war he c'hostez.
3. *das schlägt in mein Fach über,* an dra-se a zo e dalc'h ganin, emañ an traoù-se em dalc'h.
4. treiñ ; *es schlug in sein Gegenteil über,* mont a reas an traoù a-bennbouzell, eilpennet e voe an traoù, an eneb (ar gin, enep tra, an dro enep) eo a c'hoarvezas ; *die Freude schlug in ihr Gegenteil über,* buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har.
V.k.e. rannadus (schlägt über / schlug über / hat übergeschlagen) : **1.** lakaat war ; *einen Schal überschlagen,* lakaat ur mouchouer bras war e zivskoaz.
2. [dre astenn.] kroaziañ ; *die Beine überschlagen,* kroaziañ e zivesker.
überschlagen[3] ag. : tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *überschlagenes Wasser,* dour minglet (klouaret) g.
Überschlagen n. (-s) : eilpenn g., patati g.
überschläglich Adv. : war-vetek nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, tost da vat, e-ser.
Überschlagsrechnung b. (-,-en) : arnesadur g., arnesad g., kont tost da vat b., kont arnesadek b.
überschleichen V.k.e. stag (überschlich / hat überschlichen) : denesaat [ouzh udb/u.b.] hep trouz ebet, sourpren.
überschleiern V.k.e. stag (hat überschleiert) : mouchañ, kuzhat diouzh ar gweled gant ul lien, gronnañ gant ul lieñ, dastum en ul lien, pakañ en ul lien.
überschnappen V.gw. rannadus (ist übergeschnappt) : **1.** brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ o kinnig sodiñ, bezañ troet en un tarv, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa, mont dreist-penn ; *er schnappt über,* koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh ; *er ist total übergeschnappt,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo peursot - hennezh a zo tok-tok - paket en deus anezho - aet eo gant ar c'hatar - kollet mik eo gantañ e skiant-vat - kollet eo mik e benn gantañ ; **2.** [mouezh] chom kazh, c'hwitañ d'an-unan, mankout d'an-unan, stouvañ, tagañ ; **3.** [gwinterell] dilammat, distignañ, diantellañ, distennañ.
überschneiden V.em. stag : **sich überschneiden** (überschnitten sich / haben sich (t-rt) überschnitten) : **1.**

kenskejañ, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroazigellañ ; **2.** marc'hañ, kevarlankañ.
Überschneidung b. (-,-en) : **1.** kenskejad g. kenskej g. kenskejadur g. ; **2.** marc'hañ g., marc'hadur g., kevarlankañ g.
überschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.
überschreiben[1] V.k.e. stag (überschrieb / hat überschrieben) : **1.** *einen Text überschreiben,* titlañ ur pennad ; *einen Umschlag überschreiben,* skrivañ ur chomlec'h war ur golo-lizher ; **2.** *überschriebener Wechsel,* chekenn ardestet b., lizher-eskemm ardestet g. ; **3.** *jemandem etwas überschreiben,* lakaat udb war anv u.b., ober e zilez eus udb d'u.b. ; **4.** [marc'hadourezh] tikedenniñ, skritellat ; **5.** treuzskrivañ ; **6.** [arc'hant.] asteurel, dougen (endougen, enskrivañ, lakaat) war an tu fred.
überschreiben[2] V.k.e. rannadus (schrieb über / hat übergeschrieben) : arskrivañ, skrivañ war, skrivañ a-us da, diverkañ ; *übergeschriebene Zeile,* linenn arskrivet b., linenn skrivet traoù warni b.
Überschreibung b. (-,-en) : **1.** astaol g., astaoladur g., treuzskrivadur g., treuzskrivañ g. ; **2.** arskrivad g.
überschreien V.k.e. stag (überschrie / hat überschrien) : *jemanden überschreien,* huchal kreñvoc'h eget unan all.
V.em. stag : **sich überschreien** (überschrie sich / hat sich (t-rt) überschrien) : sachañ re war e vouezh, huchal a-bouez-penn (a-bouez e benn, ken na spont ar brini, evel n'on doare petra), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, youc'hal a-leizh-korzenn, disec'hañ e skevent o huchal.
überschreibar ag. : treuzadus.
überschreiten V.k.e. stag (überschritt / hat überschritten) : **1.** gaoliata, tremen, treuziñ, dedreuziñ, distremen, fourchiñ, mont dreist, P. tourc'ha ; *einen Graben überschreiten,* lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez ; *die Grenze überschreiten,* tremen (treuziñ) an harzoù ; **2.** [dre skeud.] mont en tu all da, trehontiñ, treuztremen, distremen, mont hiroc'h eget, mont pelloc'h eget, paseal, tapout en tu all da, tremen dreist, mont dreist ; *die Schallgeschwindigkeit überschreiten,* mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten ; *den Rubikon überschreiten,* treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan ; *das überschreitet meine Kompetenzen,* n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh ; *das Maß überschreiten,* mont re bell ganti, mont dreist ar yev (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist an treuzoù, dreist ar bord), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re, mont dreist kont, lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz, mont dreist ar pal, tremen ar pal, direizhañ, lakaat war ar barr ; *seine Befugnisse überschreiten,* mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont ; **3.** mont kontrol da, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *ein Gesetz überschreiten,* disentiñ ouzh ul lezenn, mont kontrol d'ul lezenn, terriñ ul lezenn / mont a-enep ul lezenn (Gregor), gourzhmonediñ ouzh ul lezenn.
Überschreitung b. (-,-en) : **1.** treuzerezh g., treuzidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] torridigezh b., treuztremen g. ; **3.** gwallimplij g., drougimplij g., kammarver g. ; *Überschreitung der Amtsgewalt,* gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g., rec'halloud g. ; **4.** [arc'hant] distremen g. ; *Überschreitung eines Kredits,* distremen kredad g. ; **5.** [lenn.] fourch-gwerzennoù g., gwerzennoù a-c'haoliad lies.
Überschrift b. (-,-en) : **1.** titl g., tog ur pennad kazetenn g., enskrid g., enskrivadenn b. ; **2.** enskrivadur g., engravadur g.
Überschuhe lies. : snow-boots lies., botoù-erc'h lies., botoù feuret lies., goudeskioù lies.
überschuldet ag. : dreistendleet, dle betek toull e c'houzoug gantañ, dalc'het a bep lec'h (a bep tu), Fañch ar Berr gantañ, stag e vag dre holl, rivinet e boch gant ar vezh.
Überschuldung b. (-) : dreistendleadur g.
Überschuss g. (-es,-schüsse) : dreistad g., reñverad g., reveur g., reñver g., redaolad g. ; *das Land hat einen Überschuss an Weizen bester Qualität,* er vro e fonn gwinizh yac'h ha n'eus ket gwerzh dezho.
überschüssig ag. : reñveradek, reñverek.
Überschussreserven lies. : [arc'hant.] miradoù reñveradek lies., miradoù hag a ya en tu all d'ar mirad izek ret lies.
überschütten[1] V.k.e. stag (hat überschüttet) : **1.** touilhañ, sparfañ, strimpañ ; *jemanden mit einem Eimer Wasser überschütten,* diskargañ ur c'helornad dour war u.b. ; **2.** kargañ, beuziñ ; *jemanden mit Geschenken überschütten,* reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, mui-pegen-mui,) d'u.b., gwalc'hañ u.b. a brofoù, kargañ u.b. a brofoù, ober profoù brokus d'u.b., reiñ meur a brof d'u.b. ; *jemanden mit Schimpf überschütten,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., delazhiñ ul las kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *ich wurde mit Schande und Hohn überschüttet,* stlabezet e voen gant lagenn ar vezh hag an dizenor ; *jemanden mit Fragen überschütten,* beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden mit Lob überschütten,* kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreist penn ; *er wird mit Lob überschüttet,* emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ, rozellat a ra meuleudioù, eostiñ a ra ur barrad meuleudioù, eostiñ a ra meuleudi digant an holl (a bep tu), roet e vez dezhañ mil meuleudi gant an holl, roet e vez dezhañ a bep seurt meuleudi gant an holl.

überschütten[2] V.k.e. rannadus (hat übergeschüttet) : skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, feltrañ, glabousañ ; *sie hat Milch übergeschüttet,* skuilhet (fotet, fennet, fuilhet, stlabezet, glabouset) he doa laezh.
Überschwall g. (-s,-schwälle) **/ Überschwang** g. (-s) : **1.** dreistfonn g., gourfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; **2.** [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g., mezvadur g., entanadur g.
überschwänglich ag. : **1.** dreistfonn, gourfonn, fonnus-dreist, birvilhet, birvidik, alfoet, bervek, gant gred, gant gwrez, dreist kont, c'hwezet, gourfonngeriat, direol ; *überschwängliche Freundlichkeit, überschwängliche Höflichkeit,* prespolite g. ; *er bedankte sich überschwänglich,* ne oa diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret a reas kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ a reas bernioù trugarez ha bennozh Doue.
Überschwänglichkeit b. (-) : **1.** dreistfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; **2.** [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g.
überschwappen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist übergeschwappt] : fennañ, zrodiñ, fotañ, skuilhañ, saotrañ ; *das Wasser schwappt über,* fennañ (zrodiñ, fotañ, skuilhañ) a ra an dour.
überschwemmen V.k.e. stag (hat überschwemmt) : **1.** beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, goueledіñ, lonkañ ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück,* diveuziñ a ra ar parkeier ; *überschwemmt werden,* beuziñ ; **2.** [kenw.] *den Markt überschwemmen,* liñvañ ar marc'had, aloubiñ ar marc'had, diruilhat war ar marc'had.
Überschwemmung b. (-,-en) : **1.** torrad-dour g., liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., liñvadeg b., remoul g., dour-beuz g., dic'hlann-dour g., dic'hlann g., esorc'h g., glannennad-dour b. ; **2.** beuz g., beuzerezh g., beuzadenn b., beuzidigezh b., liñvadenn b.
Überschwemmungsgebiet n. (-s,-e) : **1.** takad beuzet gant an dic'hlann g. ; **2.** takad heveuz g.
überschwemmungsfrei ag. : diliñv, diveuz.
überschwimmen V.k.e. rannadus (schwamm über / ist übergeschwommen) : treuziñ war-neuñv.
Übersee b. (-) : broioù tramor lies. ; *die Kelten aus Übersee,* ar Gelted tramor lies. ; *unsere keltischen Brüder aus Übersee,* hor breudeur tramor lies., hor c'hendirvi tramor lies. ; *aus Übersee kommen,* dont eus ar broioù tramor.
Überseedampfer g. (-s,-) : mordreizher g.
Überseegebiet n. (-s,-e) : tiriad tramor g.
Überseehafen g. (-s,-häfen) : porzh beajourien ha kenwerzh g.
überseeisch ag. : **1.** tramor, tramoriat, eus ar broioù tramor ; **2.** [dre astenn.] trevadennel.
Überseeschiff n. (-s,-e) : mordreizher g.
übersehbar ag. : **1.** hewel, sklaer, splann ; **2.** diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; **3.** aes da reoliñ, aes da verañ.
übersehen[1] V.k.e.. stag (übersieht / übersah / hat übersehen) : **1.** sellet a-vloc'h [ouzh udb], kaout un alberz hollek eus, kemer un alberz hollek eus ; **2.** feuriañ, lakaat (ober) ur priz, priziañ ; **3.** [dre skeud.] kompren mat pegen pouezus eo udb ; **4.** ensellet, gwiriañ, gwiriekaat ; **5.** tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; *einen Schreibfehler übersehen,* tremen dreist ur fazi, chom hep gwelet ur fazi ; *leicht zu übersehen,* damziverzadus, diheverz, diheverk, dihewel ; *er hat es übersehen,* disoñjet en deus an dra-se, aet eo an dra-se diwar e spered ; *das ist nicht zu übersehen,* anat kerkent eo, anat da welet eo, splann hag anat eo, tremen splann eo ; *man kann ihn unmöglich übersehen,* an holl a zo forset da welet anezhañ.
übersehen[2] V.em.. rannadus : **sich übersehen** (sieht sich über / sah sich über / hat sich übergesehen) : *sich (t-d-b) etwas übersehen,* skuizhañ o welet udb., skuizhañ o sellet ouzh udb.
übersenden V.k.e. stag (übersandte / übersendete // hat übersandt / hat übersendet) : kas, daveiñ, treuzkas.
Übersender g. (-s,-) : kaser g., daveer g.
Übersendung b. (-,-en) : kas g., kasidigezh b., kasadenn b.
übersetzbar ag. : [yezh.] troadus, a c'heller treiñ.
übersetzen[1] V.k.e. stag (hat übersetzt) : **1.** [yezhoù] treuzyezhañ, kevyezhañ, treiñ, distreiñ, jubenniñ, trelatañ ; *ins Bretonische übersetzen,* treuzyezhañ e brezhoneg, treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg, distreiñ e brezhoneg ; *aus dem Russischen übersetzen, vom Russischen übersetzen,* treiñ diwar ar rusianeg ; *grob übersetzen,* brastreiñ ; *von Meisterhand übersetzt,* troet-ouesk.
2. [dre astenn.] diskrivañ, lakaat dre skrid, treuzskrivañ.
3. [tekn.] treuzkas ; *eine Bewegung übersetzen,* treuzkas ul lusk, treuzkas ur fiñv.
4. strobañ, stromiñ, chastreañ, soulgargañ, regargañ, resammañ ; *übersetzter Beruf,* micher daskompret b. (Gregor), micher stambouc'het b.
5. [dre astenn.] kreskiñ, uhelaat, c'hwezañ ; *übersetzte Preise,* prizioù c'hwezet (kresket).
6. dreistuhelaat, uhelaat, soulsaviñ, soulsevel ; *ein Haus übersetzen,* dreistuhelaat un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, lakaat un estaj ouzhpenn war un ti.
übersetzen[2] V.k.e. rannadus (hat übergesetzt) : treizhañ, kas d'an tu all ; *der Fährmann hat uns übergesetzt,* an treizher en doa kaset ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.
V.gw. : treizhañ, treuziñ, dedreuziñ.
Übersetzer g. (-s,-) : treuzyezher g., kevyezhour g., troer g., jubennour g.
Übersetzerin b. (-,-nen) : treuzyezherez b., kevyezhourez b., troerez b., jubennourez b.
Übersetzstelle b. (-,-n) : treizh g. treizhlec'h g.
Übersetzung b. (-,-en) : **1.** troidigezh b., troadur g., jubennadur g., treiñ g., treuzyezhañ g. ; *maschinengestützte (maschinelle) Übersetzung,* troidigezh ameilet dre urzhiataer b., troidigezh gant skoazell ar c'hompoderezh b., troidigezh skoazellet gant un urzhiataer b. ; *Übersetzung in eine Fremdsprache,* eztroidigezh b., allizhad g. ; *Übersetzung aus einer Fremdsprache*, entroidigezh b., delizhad g. ; *die Übersetzung weist Fehler auf,* mankoù a zo en droidigezh.
2. strobadur g., stambouc'h g.
3. [tekn.] kas g., treuzkas g.

Übersetzungsbüro n. (-s,-s) : burev treuzyezhañ g., burev kevyezhañ g., burev treiñ g.
Übersetzungsfehler g. (-s,-) : fazi treuzyezhañ g., fazi kevyezhañ g., fazi treiñ g., kammster g., enepster g.
Übersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] keñver treuzkas g., argement treuzkas g.
Übersicht b. (-,-en) : alberz g., brastres g., brasgwel g., brastaolenn b., brasskeudenn b., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g., diverrad g., taolenn-verr b., damsell g., damskeud g., diskeud g., taol-lagad g., divraz g. ; *die Übersicht verlieren,* na gavout mui penn d'e draoù
übersichtig ag. : [mezeg.] hirwel.
Übersichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.
übersichtlich ag. : **1.** hewel, kenwel, sklaer, splann ; **2.** distrob, dizolo.
Übersichtlichkeit b. (-) : **1.** hewelded b., splannder g. ; **2.** perzh bezañ distrob g., perzh bezañ dizolo g.
Übersichtskarte b. (-,-n) : kartenn a-skeul-vras b., kartenn genwel b., kartenn grennwel b., kartenn gevansell b.
Übersichtsplan g. (-s,-pläne) : tres hollek g., tres kevansell g., tres kenwel g., tres krennwel g.
Übersichtstafel b. (-,-n) : taolenn genwel b., taolenn grennwel b., taolenn gevansell b., brastaolenn b., kendaolenn b.
übersiedeln V.gw. rannadus. ha stag [*verb-skoazell* **sein** : ist übersiedelt / ist übergesiedelt] : divroañ, diflach da ; *nach Amerika übersiedeln,* mont da chom en Amerika, diflach da Amerika, diblasañ da chom en Amerika.
Übersiedelung b. (-,-en) **/ Übersiedlung** b. (-,-en) : divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b.
Übersiedler g. (-s,-) : [istor, RDA] repuad g.
Übersiedlerin b. (-,-nen) : [istor, RDA] repuadez b.
übersilbern V.k.e. stag (hat übersilbert) : arc'hantañ, argantañ.
übersinnlich ag. : dreistskiantennel, trehontel, dizanvezel, dreistnatur, usvedoniel, usvedel, dreistbedel.
Übersinnlichkeit b. (-) : dreistskiantennegezh b., trehontegezh b., dizanvezegezh b., usvedegezh b.
übersintern V.k.e. stag (hat übersintert) : [tekn.] [metaloù, priouriezh] fritañ, kevanstagañ dre dommañ.
übersommern V.k.e. stag (hat übersommert) : ober war-dro e-pad an hañv.
V.gw. stag (hat übersommert) : tremen an hañv, hañviñ.
Übersommern n. (-s) : hañvadur g., hañvidigezh b.
überspannen[1] V.k.e. stag (hat überspannt) : **1.** goleiñ ; *mit Stoff überspannen,* goleiñ gant lien, stignañ gant lien ; **2.** [pont] kas d'an tu all da, treuziñ, gaoliata, fourchadiñ, fourchiñ dreist, tremen dreist da.
überspannen[1] V.k.e. stag (hat überspannt) : **1.** stegnañ re, dreiststegnañ, stegnañ betek re, stegnañ en tu all d'ar pezh a zo dleet ; **2.** [dre skeud.] *den Bogen überspannen,* mont re bell ganti, mont re bell gant e rekedoù, ober re, mont er-maez (eus ar park), mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), direizhañ, mont dreist-penn.
überspannt ag. : **1.** c'hwezet, dreistreizh . **2.** bervek, bervet, diroll, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alfoet, re hardizh, darsot, diboell ; *überspannte Einfälle,* mennozhioù darsot lies., mennozhioù sot-mat lies., stultennoù lies., sorbiennoù lies., istampioù lies., istañsoù lies. ; *überspannter Mensch,* istañsour g., kalkenn b./g., papigo g. ; **3.** souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet.
Überspanntheit b. (-) : **1.** turmud g., esmae g., souldrefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; **2.** istampioù lies., istañsoù lies.
Überspannung b. (-,-en) : **1.** [tredan] usvarr g. ; **2.** dreiststegnadur g. ; **3.** turmud g., trefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; **4.** trelat g., trevari g.
überspielen[1] V.k.e. stag (hat überspielt) : kuzhat, skoachañ, goleiñ.
überspielen[2] V.k.e. stag (hat überspielt) : kopiañ, enrollañ, engravañ ; *eine Schallplatte auf eine Kassette überspielen,* enrollañ ur bladenn war ur c'hasedig.
überspitzen V.k.e. stag (hat überspitzt) : c'hwezañ.
überspitzt ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.
übersprechen V.k.e. stag (überspricht / übersprach / hat übersprochen) : eilmouezhiañ ; *einen Film übersprechen,* eilmouezhiañ ur film ; *deutsch übersprochen,* eilmouezhiet en alamaneg.
überspringen[1] V.k.e. stag (übersprang / hat übersprungen) : **1.** lammat dreist, dreistlammat ; *einen Graben überspringen,* lammat dreist un touflez, gaoliata un touflez ; **2.** tremen dreist ; *eine Klasse überspringen,* tremen dreist ur c'hlas (Gregor) ; *ich habe diese Stelle übersprungen,* tremenet on bet hep lenn ar pennad-mañ, tremenet on bet dreist ar pennad-mañ, lezet em eus bet ar pennad-mañ hep bout lennet ; *einige Stufen überspringen, einige Etappen überspringen,* gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti ; *beim Lesen Seiten überspringen,* lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; **3.** tremen hep ; *eine Mahlzeit überspringen,* mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).
überspringen[2] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : sprang über / ist übergesprungen] : **1.** strinkañ ; **2.** [dre skeud.] *von einem Gegenstand zum anderen überspringen,* kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, komz gogez, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed ; **3.** [mezeg.] *auf etwas überspringen,* kontammiñ udb.
übersprudeln V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist übergesprudelt] : **1.** fennañ (zrodiñ, fotañ) en ur eonenniñ (en ur virviñ, en ur spoumañ, en ur vouilhañ) ; **2.** dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; **3.** *von Witz übersprudeln,* bezañ atav ur fentigell bennak prest da lammat diwar beg e deod, bezañ un den fentus e kement stumm 'zo, bezañ troet da farsal ; *seine Augen sprudeln vor Freude über,* e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez a zo ennañ, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al

levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur.
überspülen V.k.e. stag (hat überspült) : disgwalc'hiñ ; *die Sturzwelle überspülte das Deck,* disgwalc'het e oa bet pont ar vag gant ar bern, terriñ a reas ar bern (ar wazh, ar barr-mor, an taol-mor) war pont ar vag.
überstaatlich ag. : dreistbroadel, dreiststadel.
Überstaatlichkeit b. (-) : dreistbroadelezh b., dreiststadelezh b.
Überstand g. (-s,-stände) : baleg g., balir g.
überständig ag. : **1.** pezhell, taoulet, taouledet, diamzeret, fouist ; **2.** er-maez a c'hiz, diamzeret, divoaziet, dispredet ; *überständiger Brauch,* treuzvevadur g.
überstehen[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **haben** : stand über / hat übergestanden] : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o valegiñ, difourkañ.
überstehen[2] V.k.e. stag (überstand / hat überstanden) : **1.** trec'hiñ, trec'hiñ war, bezañ trec'h da, dont a-benn eus, bezañ evit, adsevel war gorre e vec'h, achap diouzh ; *eine Krise überstehen,* bezañ trec'h d'un enkadenn, dont a-benn eus un enkadenn ; *eine Krankheit glücklich überstehen,* achap diouzh ur c'hleñved ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat es überstanden,* graet en deus e lamm gwashañ, serret en deus e levr, marv eo, straket eo e graoñenn, torret en deus e neudenn, laosket en deus e vramm diwezhañ, foeltret eo, graet en deus e astenn gar diwezhañ, lipet en deus e loa, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, kollet en deus e groc'hen, sailhet eo er bailh, serret en deus e doull, kollet en deus e c'hwitell, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all.
überstehend ag. : o valirañ, o valegiñ, balirek, war valir, a-skarv, baleget, a valir, a valeg.
übersteigen[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : stieg über / ist übergestiegen] : **1.** tremen dreist, pignat dreist, mont dreist ; **2.** fennañ, zrodiñ, fotañ, divordañ, mont dreist e varr leun.
übersteigen[2] V.k.e. stag (überstieg / hat überstiegen) : **1.** tremen dreist, pignat dreist, mont dreist, distremen ; **2.** [dre skeud.] mont dreist, bezañ dreist, mont en tu all da, distremen ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen,* drailhañ a reomp muioc'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muioc'h eget na lakaomp ; *das übersteigt seine Kräfte,* kement-se a zo dreist e nerzh, n'eo ket evit kement-se, kement-se a zo re vec'h dezhañ, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das übersteigt meine Hoffnungen,* ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedal, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedal ; *das übersteigt mein Verständnis,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
übersteigern V.k.e. stag (hat übersteigert) : **1.** c'hwezañ, uhelaat, kreskaat, dreistkreskiñ ; *die Preise übersteigern,* lakaat ar prizioù da greskiñ, degas (lakaat) kresk war ar prizioù, dreistkreskiñ ar prizioù ; **2.** teurel war, skeiñ war, lakaat dreist ; *jemanden übersteigern,* kinnig ur priz uheloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) war u.b., lakaat dreist unan all.
übersteigert ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.
Übersteigerung b. (-,-en) : dreistkresk g.
Übersteigung b. (-,-en) : tremen g., pignadenn b., krapadenn b.
überstellen V.k.e. stag (hat überstellt) : reiñ, dereiñ ; *dem Gericht überstellen,* lakaat etre daouarn ar justis.
übersteuern V.k.e. stag (hat übersteuert) : [fizik] usgouluzañ, dreistgouluzañ.
V.gw. stag (hat übersteuert) : [tekn., kirri-tan dre erlusk diaraok] ustreiñ, dreisttreiñ [*enebet ouzh istreiñ* untersteuern], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.
überstiegen ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.
überstimmen V.k.e. stag (hat überstimmt) : lakaat en amdu, nac'hañ da-geñver ur vouezhiadeg, disteurel da-geñver ur vouezhiadeg ; *überstimmt werden,* bezañ lakaet en amdu, bezañ nac'het e ginnig en ur vouezhiadeg, bezañ an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver ur vouezhiadeg ; *der Antrag wurde überstimmt,* nac'het e voe ar c'hinnig gant ar muianiver.
überstrapazieren V.k.e. stag (überstrapazierte / hat überstrapaziert) : goulenn re digant u.b./udb, regas u.b./udb, soulgas u.b./udb, mont dreist nerzhioù u.b./udb., drougimplijañ, gwallimplijañ, kammarverañ, kammober gant, reober gant, ober re gant.
überstrapaziert ag. : tremen teuc'h g., teuc'het betek an neudenn g., aet, aet betek an neudenn, debret, dirapar, rouedennet.
überstreichen V.k.e. stag (überstrich / hat überstrichen) : goloiñ gant ur gwiskad bennak, induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ.
überstreifen V.k.e. ha V.em. rannadus (hat übergestreift) : *sich (t-d-b) etwas überstreifen,* gwiskañ udb, lakaat udb en-dro d'an-unan ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überstreifen,* en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.
Überstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] usread g.
überströmen[1] V.k.e. stag (hat überströmt) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, goueledin, diruilhat war, lonkañ ; *mit Blut überströmt,* leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad.
überströmen[2] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist übergeströmt] : **1.** fotañ, dic'hlannañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; *das Wasser strömt über,* fotañ (dic'hlannañ, fennañ, zrodiñ) a ra an dour ; **2.** ruilhal, deverañ ; **3.** [dre skeud.] bezañ leun a ; *vor Freude überströmen,* bezañ en e laouenañ, bezañ

ouzhpenn laouen, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ laouen-dreist, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ laouen evel an deiz ; *mit überströmender Herzlichkeit,* a greiz kalon, a galon frank / a galon digor (Gregor), gant kaloniezh vras, kalon-vat-holl, a galon vat, a wir galon ; *voll überströmender Freude,* e galon barr a levenez.

Überstrumpf g. (-s,-strümpfe) : bodre g., bodreenn b. [*liester* bodreoù], garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù lies., triketoù lies., chaoch g., gamachenn b. [*liester* gamachoù], gweltrenn b. [*liester* gweltroù], gweltrezenn b. [*liester* gweltrezoù].

überstülpen V.k.e. rannadus (hat übergestülpt) : *jemandem etwas überstülpen,* kuzhat penn u.b. gant udb, goleiñ penn u.b. gant udb.

V.em. rannadus : **sich** (t-d-b) **etwas überstülpen** (hat sich übergestülpt) : kuzhat e benn gant udb, goleiñ e benn gant udb.

Überstunde b. (-,-n) : dreistamzer b., eurvezh-labour ouzhpenn b., eurvezhiad ouzhpenn b., labour dreistdevezh g.

Überstundenzuschlag g. (-s,-zuschläge) : adgopr evit an eurvezhioù labour ouzhpenn g., dic'haou dreistamzer g.

überstürzen[1] V.k.e. stag (hat überstürzt) : difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri, ober (udb) dre hast, daoulammat (udb), dihastañ (udb), ober (udb) diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb) a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober (udb) gant kalz a herr ; *nur nichts überstürzen !* arabat gaoliata an traoù, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti.

V.em. stag : **sich überstürzen** (hat sich (t-rt) überstürzt) : hastañ, ober buan-ha-buan, ober trumm-ha-trumm, mont a-dizh, mont gant diere, dont fonnus ; *die Ereignisse überstürzen sich,* ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.

überstürzen[2] V.k.e. rannadus (hat übergestürzt) : lakaat war udb.

V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist übergestürzt] : **1.** kouezhañ a-bennbouzell ; **2.** [kirri] troc'holiañ, c'hweniañ, milinañ.

überstürzt ag. : trumm, graet diwar herr, graet buan-ha-buan, graet trumm-ha-trumm, hastif, hastiz ; *überstürzte Flucht,* diskrap g., tec'h diwar herr g., tec'h rak e dal g., skampadeg b., tec'hadeg b.

Adv. : a-randon, diouzhtu war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, en ur lezel pep tra a-dreuz-foran, en ur lezel pep tra da foran, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, d'an druilh drask, d'an druilh, dillo, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, hast bras gantañ, gant hastidigezh vras, gant prez vras, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant pep tizh, d'ar c'haloup, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, gant diere, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz ; *das Schiff überstürzt verlassen,* kuitaat ar vag dre spont ; *überstürzt handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad ; *überstürzt fliehen,* diskrapañ, sachañ e skasoù gant an-unan, sachañ war e skasoù, sachañ war e loaioù, sachañ war e ivinoù, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, tec'hel evel ur spontailh.

Überstürzung b. (-) : trummded b., hastidigezh b., dipadapa g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g., difrae g.

übertäfeln V.k.e. stag (hat übertäfelt) : lambruskañ.

Übertagearbeiter g. (-s,-) : [mengleuz.] mengleuzier na labour ket e foñs ar mengleuz g.

Übertagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz en dizolo b., mengleuz dindan an amzer b.

übertariflich ag. : er-maez eus ar feur-emglev war ar goproù, er-maez eus an emglev a-stroll.

übertäuben V.k.e. stag (hat übertäubt) : damvougañ, reiñ didorr da ; *das Kopfweh übertäubte die Zahnschmerzen,* ken poazh e oa gant ar boan-benn na gleve ket e zroug-dent ken.

Übertäubung b. (-,-en) : [poan] damvougañ g., damvougadur g.

überteuern V.k.e. stag (hat überteuert) : *die Preise überteuern,* rebriziañ e varc'hadourezh, rewerzhañ / re istim e varc'hadourezh (Gregor).

überteuert ag. : re uhel e briz, ker-spontus, ker-daonet, ker-ruz, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, dibriz.

Überteuerung b. (-,-en) : rebriziañ g., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Übertherapie b. (-,-n) : [mezeg.] arloup yac'hadel g.

übertölpeln V.k.e. stag (hat übertölpelt) : *jemanden übertölpeln,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, riñsañ, tizhout, toazañ, kaotañ ha pegañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en

u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.

Übertölpelung b. (-,-en) : bratellerezh g., lorberezh g., touellerezh g.

übertönen V.k.e. stag (hat übertönt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet [dreist d'an trouzioù all] ; *ihre Stimme übertönte all die anderen,* klevet e veze he mouezh war-greiz tout an dud, goloet e oa kaoz ar re all gant he mouezh ; *jemandes Stimme übertönen,* lazhañ mouezh u.b. gant an trouz, huchal kreñvoc'h eget u.b., bezañ trouzusoc'h eget u.b., goloiñ kaoz u.b. gant un trouz bennak.

Übertrag g. (-s,-träge) : [kenwerzh] astaol g.

übertragbar ag. : **1.** treuzkasadus, ardestadus, treuzdougadus, dilezadus, nevidadus, diandroadus, … diandreiñ ; *durch Giro übertragbar,* treuzdougadus dre ardestadur ; *übertragbare Rente,* leve diandreiñ g., leve ar pried marv g. ; **2.** [mezeg.] tredizhus ; *übertragbare Krankheit,* kleñved tredizhus g. ; *sexuell übertragbare Krankheit,* kleñved revdredizhus g., kleñved tapet dre zarempredoù rev g., [kozh] kleñved vil (lous) g. ; **3.** [stlenn.] amloadus.

Übertragbarkeit b. (-) : **1.** treuzkasadusted b., ardestadusted b., treuzdougadusted b., dilezadusted b., nevidadusted b., diandroadusted b. ; **2.** [mezeg.] tredizhusted ; **3.** [stlenn.] amloadusted b.

übertragen[1] V.k.e. stag (überträgt / übertrug / hat übertragen) : **1.** dereiñ, dizerc'hel, ober aotreoù ; *jemandem etwas übertragen,* ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b. ; *jemandem ein Amt übertragen,* dileuriñ ur garg d'u.b., dereiñ ur garg d'u.b., lakaat u.b. en ur garg, gelver u.b. d'ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b.

2. [arc'hant.] treuzkas, treuzdougen, treuzskrivañ, asteurel ; *eine Geldsumme übertragen,* **a)** treuzdougen ur sammad arc'hant war ur gont ; **b)** asteurel ur sammad arc'hant ; *durch Indossament übertragen,* ardestañ.

3. [yezh.] treuzyezhañ, kevyezhañ, treiñ, lakaat ; *ins Bretonische übertragen,* treiñ (treuzyezhañ, lakaat) e brezhoneg ; *übertragene Bedeutung,* skeudenn-lavar b.

4. *übertragen werden,* bezañ treuzkaset ; *dieses Wort wurde bald in die Umgangssprache übertragen,* ar ger-se a voe degemeret buan a-walc'h gant ar bobl.

5. [skingomz] skingas.

6. eilskrivañ, adenrollañ, soneilañ.

7. [mezeg.] *eine Krankheit auf jemanden übertragen,* trezougen ur c'hleñved d'u.b. ; *übertragen werden,* bezañ trezouget ; *Blut übertragen,* treuzskuilhañ gwad.

8. dedalvout, dedalvezout, arverañ ; *eine Methode auf etwas (t-rt) übertragen,* dedalvezout un hentenn d'udb, dedalvout un hentenn d'udb, arverañ un hentenn gant udb/evit udb.

V.em. stag **sich übertragen** (überträgt sich / übertrug sich / hat sich (t-rt) übertragen) : **1.** [mezeg] **a)** *diese Krankheit überträgt sich,* hennezh a zo ur c'hleñved tredizhus (spegus, stagus) ; **b)** tredizhañ, kontammiñ ; *die Krankheit übertrug sich auf ihn,* tredizhet e voe gant ar c'hleñved, kontammet e voe gant ar c'hleñved.

2. *die Heiterkeit seines Freundes übertrug sich auf ihn,* drantiz e vignon a begas ennañ.

übertragen[2] V.k.e. rannadus (trägt über / trug über / hat übergetragen) : dougen d'ul lec'h all, lakaat en ul lec'h all, treuzlec'hiañ, treuzdougen.

übertragen[3] ag. : [yezh.] *übertragene Bedeutung,* skeudenn-lavar b. ; *im übertragenen Sinn,* dre skeudenn-lavar.

Adv. : dre skeudenn-lavar.

Überträger g. (-s,-) : [mezeg.] trezouger g. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit,* trezouget e vez kleñved ar c'housk (an derzhienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.

Übertragung b. (-,-en) : **1.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzlec'hiadur g. ; *Übertragung der Amtsgewalt,* deroadur ur garg bennak g., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., deroadur ar galloud g.

2. [skingomz] skingaserezh g., skingas g., skingasadenn b., abadenn b. ; *wir blenden uns wieder in die Übertragung des Spiels ein,* distroomp bremañ d'ar match evit ur skingasadenn war-eeun

3. [yezh.] troidigezh b., troadur g., treiñ g., treuzyezhañ g.

4. [lenn.] skeudenn-lavar b.

5. [kenwerzh] treuzdougadur g., treuzdougen g., treuzdougadenn b.

6. [gwir] roadenn b., treuzdoug g., treuzdougadur g.

7. [tredan.] dezougerezh an tredan g., dezoug an tredan g.

8. [bred.] treuzdoug g.

9. [mezeg.] trezoug g., trezougadur g.

10. [mezeg., kroc'hen] imboudañ g., imboud g.

11. [tekn.] treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Übertragungsfehler g. (-s,-) : fazi treuzkas g.

Übertragungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol bellgehentiñ b.

Übertragungsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies., skrid dilez g.

Übertragungsvermerk g. (-s,-e) : [kenw.] ardestadur g.

Übertragungswagen g. (-s,-) : [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.

Übertragungsweg g. (-s,-e) : [mezeg.] hent trezougen g., doare ma vez treuzkaset ur c'hontammadur g.

übertreffen V.k.e. stag (übertrifft / übertraf / hat übertroffen) : **1.** *jemanden übertreffen,* souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b., tremen u.b., paseal u.b. ; *sein Mut übertrifft seine anderen Eigenschaften,* ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon ; *jemanden an Talent übertreffen,* bezañ ampartoc'h (barrekoc'h) eget u.b., sevel dreist unan all e-keñver ampartiz, bountañ dreist unan all e-keñver ampartiz, kaout al lañs war u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, pakañ u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, tremen u.b. a-fet ampartiz, paseal u.b. a-fet ampartiz ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner,* muioc'h a dud a zo e kêr

bremañ eget war ar maez ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer,* uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz ; *er versucht sich selbst zu übertreffen,* klask a ra mont dreistañ e-unan ; *er übertrifft sie alle,* n'eus ket en tu all dezhañ [d'ober udb], barrekoc'h eo eget nep hini all, n'eus nikun evit e bakañ, [dre fent] hemañ eo an hini kozh anezho, hennezh eo an den muiañ.
2. *das übertrifft meine Hoffnungen,* ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedal, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedal.
3. bezañ brasoc'h eget, bezañ uheloc'h eget.
übertreiben V.k.e. ha V.gw. stag (übertrieb / hat übertrieben) : kreskiñ an traoù, mont re amplik gant, c'hwezañ, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), mont diwar an arroudenn, skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lavaret amploc'h eget justoc'h, lavaret amplik, relavaret, regemer, c'hwezañ ar wirionez, stambouc'hañ ar wirionez, mont en tu all d'ar wirionez, mont betek re ; *er übertreibt seine Ansprüche,* mont a ra re bell (re lark, betek re) gant e rekedoù ; *man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark, betek re) ganti ; *dieses Mal übertreibst du aber,* te 'vat a ya er-maez en dro-mañ, te 'vat a ya re bell ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re lark ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re frank ganti en dro-mañ, re bell en holl ez ez ganti en dro-mañ, re bell holl ez ez ganti en dro-mañ ; *maßlos übertreiben,* mont dreist-penn ; *man soll nichts übertreiben,* arabat deomp mont en tu all d'ar wirionez.
Übertreibung b. (-,-en) : c'hwezañ g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., kreskañs b.
übertreten[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : tritt über / trat über / ist übergetreten] : **1.** cheñch tu ; *zum Feind übertreten,* mont en tu gant e enebourien gozh, cheñch kamp, en em lakaat en tu gant an enebourien, treiñ a-du gant e enebourien, kouezhañ e lamm e enebourien, trubardiñ e vro (e gostezenn), treiñ kein, treiñ banniel, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; *zu einer anderen Religion übertreten,* cheñch feiz, cheñch relijion, kemm kredenn, andreiñ ouzh ur relijion bennak.
2. [sport] mont dreist al linenn, distremen al linenn.
3. fotañ, dic'hlannañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ.
4. mont e-barzh un dra all.
übertreten[2] V.k.e. stag (übertritt / übertrat / hat übertreten) : mont diwar, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak, gourzhmonediñ ouzh ; *eine Vorschrift übertreten,* mont diwar (disentiñ ouzh, mont a-enep) ur reolenn, mankout d'ur reolenn, tremen hebiou d'ur reolenn, ober ur boulc'h d'ur reolenn, terriñ ur reolenn, disentiñ ouzh ur reolenn, gourzhmonediñ ouzh ur reolenn, na blegañ d'ur reolenn, na zoujañ d'ur reolenn ; *ein Verbot übertreten,* mont a-enep un difenn, na zoujañ d'un difenn.
V.em. stag : **sich** (t-d-b) **etwas übertreten** (übertritt sich / übertrat sich / hat sich übertreten) : diaozañ udb, dilec'hiañ udb, distresañ udb, gweañ udb ; *sich den Fuß übertreten,* diaozañ (dilec'hiañ, distresañ) e ufern, gweañ e droad.
Übertreter g. (-s,-) : gwaller g., torrer g., renead g.
Übertretung b. (-,-en) : **1.** torridigezh b., torradur g., felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g. ; **2.** cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm kredenn g.
übertrieben ag. : c'hwezet, re vras, re uhel, dreist dalc'h, dreistmuzul, dreistmoder, dreistreizh, amplik, direizhet, dijaoj, direizh ; *eine übertriebene Angst,* un aon dreist dalc'h ; *ihr schlechter Ruf ist wohl übertrieben,* an dud-se n'int ket ken gwazh ha ma'z int brudet (fallvrudet) ; *übertriebener Alkoholgenuss,* abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.
Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh.
Übertritt g. (-s,-e) : **1.** tremenidigezh b., tremen g. ; **2.** *Übertritt zu einer anderen Religion,* cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm kredenn g., andreiñ ouzh ur relijion all g.
übertrumpfen V.k.e. stag (hat übertrumpft) : **1.** [kartoù] adtroc'hañ ; **2.** *jemanden übertrumpfen,* souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer al levezon war u.b.
übertünchen V.k.e. stag (hat übertüncht) : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ ; *die Wände mit Kalk übertünchen,* razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz ; *mit Ton übertünchen,* priañ, priata ; *mit Gips übertünchen,* plastrañ.
überübermorgen Adv. : d'an deiz goude antronoz, a-benn tri deiz.
überversichern V.k.e. stag (überversicherte / hat überversichert) : lakaat da sinañ kevratoù-kretaat diezhomm.
V.em. stag : **sich überversichern** (überversicherte sich / hat sich (t-rt) überversichert) : sinañ kevratoù-kretaat diezhomm.
übervölkern V.k.e. stag (hat übervölkert) : dreistpoblañ, dreisttudañ, reboblañ, redudañ, poblañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, poblañ betek re.
übervölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.
Übervölkerung b. (-,-en) : dreistpobladur g., poblañs re stank b., dreistpoblañs b., reboblañs b.
übervoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het.

übervorsichtig ag. : evezhiek betek re, evezhiek en tu all d'ar pezh a zo dleet, evezhiek dreistkemm, evezhiek dreist dalc'h.
übervorteilen V.k.e. stag (hat übervorteilt) : *jemanden übervorteilen,* gwallañ (gaouiañ, grevañ) u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., kignat u.b., diwadañ u.b., korvoiñ u.b., laerezh u.b., kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *um eine große Summe übervorteilt,* graet gaou outañ a un dornad mat a arc'hant.
Übervorteilung b. (-,-en) : gaou g., korvoerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., touell g., touellerezh g.
überwach ag. : bliv-meurbet, gwiv-meurbet, bev-buhezek, bev-buhez.
überwachen V.k.e. stag (hat überwacht) : **1.** evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, kontrollañ, ober gward war, P mêsa ; *jemanden polizeilich überwachen,* lakaat ar polis da spiañ u.b. (da heuliañ u.b. dre guzh), flikañ u.b. ; *die Polizei überwacht dich,* emañ an archerien oc'h ober ged warnout, mêsaet e vezez gant ar polis ; *jemanden scharf überwachen,* derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., heuliañ u.b. a-dost, bezañ e lagad war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., eveshaat war u.b., evezhiañ u.b. a-dost ; *jemanden heimlich überwachen,* spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.
2. gwardoniañ, diwall, ober gward war, ober gwardoniezh war ; *das Geschäft wird überwacht,* gward a zo lakaet war ar stal, emañ an ti dindan wardoniezh, graet e vez gwardoniezh war an ti.
V.em. : **sich überwachen** (hat sich (t-rt) überwacht) : chom dihun betek re ziwezhat en noz, chom dihun betek re bell en noz, chom war ar bale betek re ziwezhat en noz.
überwacht[1] ag. : **1.** dindan wardoniezh ; **2.** evezhiet.
überwacht[2] ag. : hag a gousk re nebeut.
überwachsen V.k.e. stag (überwächst / überwuchs / hat überwachsen) : **1.** aloubiñ, mougañ ; *das Unkraut überwächst den Garten,* gounezet eo al liorzh gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorzh, mouget e vez pep tra el liorzh gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorzh ; **2.** kreskiñ uheloc'h eget, kreskiñ en tu all da.
Überwachung b. (-,-en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., eveshadenn b., diwallerezh g., spierezh g., gwardoniezh b., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., gwirierezh g., gwiriadur g., kontroll g., kontrollerezh g., goursell g., goursellerezh g. ; *polizeiliche Überwachung,* spierezh dre an archerien g., evezhierezh dre ar polis g. ; *Funküberwachung,* spierezh ar skingasadennoù g., spierezh ar c'hasadennoù skingomz g. ; *das Haus steht unter polizeilicher Überwachung,* emañ an ti dindan gwardoniezh ar polis, ober a ra ar polis gwardoniezh war an ti, P. mêsaet e vez an ti gant ar polis ; *Überwachung der Bevölkerung,* evezhierezh ar boblañs g., evezhierezh ar gevredigezh g.
Überwachungsbereich g. (-s,-e) : takad dindan wardoniezh g.
überwältigen V.k.e. stag (hat überwältigt) : **1.** trec'hiñ, trec'hiñ war, souriñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, bezañ disoc'h gant, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ, damesaat, flammañ, pladañ, plegañ, reiñ lamm da ; *er musste mit Gewalt überwältigt werden,* ret e oa bet mont dre greñv outañ, ret e oa bet mont dre nerzh outañ, ret e oa bet mont dre nerzh dezhañ, ret e oa bet ober ar c'hreñv gantañ ; *alle Hindernisse überwältigen,* bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù, reiñ lamm d'an holl ziaesterioù ; *vom Schlaf überwältigt,* trec'h ar c'housked warnañ, krog ar c'housked ennañ, deuet ar bornig dezhañ, mezv gant ar c'hoant kousket, gounezet gant ar c'hoant kousket ; *der Schlaf überwältigte mich,* trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked àrnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket ; *Angst überwältigte ihn,* ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; **2.** boemañ, goursevel, dibradañ, entanañ, mezevelliñ, mezviñ, trelatañ ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt,* mezevellet e voe va daoulagad gant kened an dremmwel meurdezus-se, mezv e oan gant kened an dremmwel meurdezus-se.
überwältigend ag. : **1.** brevus, mac'hus, grevus, didrec'hus ; **2.** [dre astenn.] spontus, meur, bras-meurbet, brevus ; *die überwältigende Mehrheit,* ar peurvrasañ frank-bras eus an dud g., ar peurvuiañ frank-bras eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar fonn muiañ eus an dud g., ar muianiver brevus g., ar muiañ peurvras g. ; *er wurde mit überwältigender Mehrheit gewählt,* aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh ; *überwältigend komisch,* farsus ken ez eo, fentus e kement stumm 'zo ; **3.** boemus, marzhus, estlammus, entanus, trelatus, mezevellus, mezvus, atizus.
Überwältiger g. (-s,-) : trec'hour g., trec'her g.
Überwältigung b. (-,-en) : trec'hiñ g., trec'h g.
Überwasserfahrt b. (-,-en) : merdeerezh ul lestr-spluj war gorre ar mor g.
Überwasserkriegsschiff n. (-s,-e) : [morlu] lestr-gorre g.
Überwasserschiff n. (-s,-e) : **1.** [merdead., tekn.] divoradurioù lies. ; **2.** lestr-gorre g.
überwechseln V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist übergewechselt] : **1.** cheñch tu ; **2.** [kirri-tan] cheñch forzh ; *auf die linke Spur überwechseln,* mont war ar forzh kleiz.
Überweg g. (-s,-e) : treuzell b., pontenn b.
überweisen V.k.e. stag (überwies / hat überwiesen) : **1.** treuzkas, treuzdougen ; *auf jemandes Konto überweisen,* treuzdougen war gont-vank u.b., treuzkas war gont-vank u.b. ; *den Erlös aus der verkauften Wohnung hatte er auf sein Sparkonto überwiesen,* treuzkaset en doa gwerzh ar ranndi war e gont-espern ; **2.** kas, reiñ ; *an einen Ausschuss überweisen,* kas d'ur bodad-labour bennak, kas dirak ur bodad bennak.

3. [rannyezh] *jemanden einer Schuld (t-c'h) überweisen,* rediañ u.b. da anzavout e wallegezh, prouiñ ur wallegezh war u.b., kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war e wallegezh / aprouiñ ur wallegezh a-enep u.b. (war u.b.) (Gregor).
Überweisung b. (-,-en) : **1.** kas g., kasidigezh b., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; *telegraphische Überweisung,* lizher-arc'hant dre bellskriverezh g. ; **2.** [arc'hant.] roadenn b. ; *Überweisung an Zahlungs Statt,* roadenn e-giz taladur b.
Überweisungsauftrag g. (-s,-aufträgee) : urzh-treuzdougen g.
Überweisungsformular n. (-s,-e) : teul treuzdougen g.
Überweisungsscheck g. (-s,-s) : chekenn dreuzdougen b.
Überweisungsschein g. (-s,-e) : teul leuniet gant ar c'hentañ mezeg evit ma c'hallfe un eil mezeg bezañ paeet gant ar c'hretadur kleñved g.
Überweisungstelegramm n. (-s,-e) : urzh-treuzdougen dre bellskrid g.
Überweite b. (-,-n) : [dilhad] ment vras dibar b.
überwendlich ag./Adv. : *überwendlich nähen,* gwriat dreist-penn-biz, ober krafioù Jezuz, sourjelliñ ; *überwendliche Naht,* gwri dreist-penn-biz g., kraf Jezuz g., azgwri g., sourjell b.
überwerfen[1] V.k.e. stag (überwirft / überwarf / hat überworfen) : induañ, lindrenniñ, lindriñ.
V.em. stag : **sich überwerfen** (überwirft sich / überwarf sich / hat sich überworfen) : *sich (t-r-t) mit jemandem überwerfen,* sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., broc'hañ ouzh u.b. ; *sie haben sich miteinander überworfen,* broc'het int, onglennet int, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, broc'h, glazentez, mouzherezh) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez) etrezo, savet 'zo etrezo, rous int an eil ouzh egile, trenket eo an traoù etrezo, emaint e treflez, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, troet eo d'ar put etrezo.
überwerfen[2] V.k.e. rannadus (wirft über / warf über / hat übergeworfen) : *ein Kleid überwerfen,* lakaat ur pezh dilhad war e zivskoaz.
überwerten V.k.e. stag (hat überwertet) : dreistprizout, dreistpriziañ.
Überwertung b. (-,-en) : dreistpriziadur g.
überwichtig ag. : **1.** re bounner ; **2.** [dre skeud.] pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, gourfouezus, dreistpouezus.
überwiegen V.k.e. stag (überwog / hat überwogen) : *etwas überwiegen,* bezañ kreñvoc'h eget udb all, bezañ niverusoc'h eget udb all, bezañ pounneroc'h eget udb all, bezañ pouezusoc'h eget udb all, souriñ war udb., sevel dreist udb, bountañ dreist udb, kaout levezon war udb, kaout al lañs war udb, kaout lañs war udb, lañsañ war udb, pakañ udb, bezañ en tu all d'udb, bezañ dreist udb, bezañ trec'h d'udb ; *seine Neugier überwog alle Skrupel,* kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù.
V.gw. (überwog / hat überwogen) : bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo ; *was bei ihm überwiegt, ist der Mut,* ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon.
überwiegend ag. : **1.** gourfouezus, dreistpouezus, pouezusañ, pennañ, peurvrasañ ; **2.** boazetañ.
Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, dreist kement 'zo, ispisial, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh ; *bei der Versammlung waren überwiegend Jugendliche,* en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ a-bell.
überwinden V.k.e. stag (überwand / hat überwunden) : **1.** distreiñ diwar ; *einen Standpunkt überwinden,* cheñch savboent, dilezel ur savboent, distreiñ diwar ur savboent, distreiñ a-ziwar ur savboent, cheñch santimant, treiñ kordenn.
2. faezhañ, souriñ war, gounit war, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, talvezout war, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, bezañ disoc'h gant, dizeriñ, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, reiñ lamm da ; *Schwierigkeiten überwinden,* dispegañ diouzh diaesterioù ; *seine Faulheit überwinden,* faezhañ e leziregezh, gounit war e leziregezh, trec'hiñ war e leziregezh, trec'hiñ e leziregezh, kemer e greñv war e leziregezh ; *den toten Punkt überwinden,* adkavout e lañs, adkavout e startijenn.
3. tremen dreist, pignat dreist.
V.em stag : **sich überwinden** (überwand sich / hat sich (t-rt) überwunden) : moustrañ war e imor (war e galon), kabestrañ e imor, kabestrañ e youloù, plegañ e imor, plegañ e youloù fall, chom mestr war e imor (d'e imor, war e youloù), en em vestroniañ, derc'hel (moustrañ, pouezañ) war e imor, derc'hel (moustrañ, pouezañ) war e youloù, reizhañ barradoù e galon, padout, en em drec'hiñ, trec'hiñ e dechoù.
Überwinder g. (-s,-) : trec'hour g., trec'her g.
überwindlich ag. : hag a c'haller trec'hiñ warnezhañ, hedrec'hus.
Überwindung b. (-,-en) : **1.** trec'hiñ g., trec'h g., trec'hadenn b. ; **2.** luskoù evit trec'hiñ war an-unan lies., luskoù evit trec'hiñ war pistigoù e galon lies., luskoù evit stourm enep lañs e galon lies., luskoù evit trec'hiñ war froudoù e galon lies., strivoù evit trec'hiñ war lusk e galon lies., strivoù evit moustrañ e ziegi lies., strivoù evit moustrañ war luskadoù e galon lies., luskoù evit gwellaat lies. ; *das hat mich viel Überwindung gekostet,* ur bec'h e oa bet din ober an dra-se, gwall ziaes em boa kavet ober an dra-se, ur gwall reuz e oa bet din ober an dra-se, kavet em boa da gochañ gant an dra-se, an dra-se em eus bet da badout gantañ, kavet em boa da gochañ ouzh an dra-se, kavet em boa da gochañ oc'h ober an dra-se, krog am boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h am boa bet d'ober an dra-se, gwall grog am boa bet d'ober an dra-se, kavet em boa krog d'ober an dra-se, kavet em boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet em boa gwall grog d'ober an dra-se, gwe am boa bet oc'h ober an dra-se.
überwintern V.k.e. stag (hat überwintert) : ober war-dro e-pad ar goañv, goañviñ ; *Blumenpflanzen überwintern,* goañviñ bleunioù.

V.gw. stag (hat überwintert) : **1.** tremen ar goañv, goañviñ ; **2.** [loen.] goañvaat, goañviñ, kouskediñ.
Überwinterung b. (-,-en) : goañverezh g., goañvadur g.
überwölben V.k.e. stag : lakaat ur volz da, baotañ.
überwölken V.k.e. stag (hat überwölkt) : koumoulañ, malkennañ, koc'hennañ, koabrennañ.
V.em. stag : **sich überwölken** (hat sich (t-rt) überwölkt) **:** koumoulañ, koabrenniñ, malkennañ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ.
überwuchern V.k.e. stag (hat überwuchert) : aloubiñ, ac'hubiñ, gounit, mougañ, ledañ ; *das Unkraut überwuchert den Garten,* gounezet eo al liorzh gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorzh, mouget e vez pep tra el liorzh gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorzh, gwriet eo al liorzh gant al louzeier fall, gwriet eo al liorzh a louzeier fall, aloubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorzh ganto ; *von Gestrüpp überwuchert,* strouezhek, leun a strouezh ha gwriet a louzoù ; *von Unkraut überwucherter Acker,* park brein g.
überwunden ag. : **1.** dibaseet, dispredet, digoulzet, diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, na dalvez mui, dilezet ; **3.** koll, kannet, trec'het, faezhet.
Überwurf g. (-s,-würfe) : **1.** indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennaj g., gwisk g., gwiskad g. ; **2.** mantell b., levitenn b., gorre-sae g., jagenn b., pelerinenn b., [relij.] kap g., chap g. ; **3.** lien-gwele g., lenn-wele b. ; **4.** skerb g./b. ; **5.** [tekn.] morailh-torzhell g. ; **6.** [gouren] bannadur dreist ar skoaz g.
Überzahl b. (-) : dreistniver g., usniver g. ; *die Überzahl,* ar muianiver g., an trec'h dre an niver g., an usniver g. ; *in der Überzahl sein,* bezañ niverusoc'h, bezañ brasoc'h o niver, bezañ trec'h dre an niver ; *in Überzahl sein,* bezañ ouzhpenn ar gont, bezañ re niverus, bezañ a re, bezañ dreistniver.
überzahlen V.k.e. stag (hat überzahlt) : dreistgoprañ, dreistpaeañ.
überzählen V.k.e. stag (hat überzählt) : kontañ, niveriñ.
V.em. stag : **sich überzählen** (hat sich (t-rt) überzählt) : meskontañ, ober ur gont treuz.
überzählig ag. : ouzhpenn ar gont, reniverus, a re, dreistniver.
Überzahlung b. (-,-en) : sammad paeet a re g., dreistpae g.
überzeichnen V.k.e. stag (hat überzeichnet) : **1.** dreistpriziañ, c'hwezañ, brasaat, kreskiñ, reober, ober re, treuzfichañ ; **2.** flemmskeudenniñ, gwashaat an traoù ; **3.** *eine Anleihe überzeichnen,* dreistisskridañ d'un amprest.
überzeugen V.k.e. stag (hat überzeugt) : kendrec'hiñ, trec'hiñ, darboellañ, gounit ; *jemanden von etwas überzeugen,* lakaat u.b. da grediñ udb, sachañ u.b. da grediñ udb, kendrec'hiñ u.b. war udb, sorc'henniñ u.b. d'udb, sorc'henniñ u.b. d'ober udb, desev u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ma kredfe udb ; *seine Argumente konnten mich überzeugen,* e arguzennoù a c'hounezas warnon ; *ich habe ihn von seinem Irrtum überzeugt,* kendrec'het em boa anezhañ war e fazi, lakaet em boa anezhañ da anavezout e fazi ; *er hatte sie überzeugt, bei ihm zu bleiben,* desevet e oa bet gantañ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken,* klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gwenneg bennak digantañ evit bevañ.
V.em. : **sich überzeugen** (hat sich (t-rt) überzeugt) : gwiriañ, gwiriekaat, en em asuriñ ; *sich von etwas überzeugen,* dont da welet udb gant an daoulagad a zo en e benn, gwiriañ udb, gwiriekaat udb.
überzeugend ag. : kendrec'hus, anat, anataus, gounidus ; *überzeugend sprechen,* sachañ ar selaouerien war e du.
überzeugt ag. : kendrec'het, gounezet ; *überzeugt sein,* krediñ start, krediñ parfet, krediñ ken kalet ha maen, bezañ kendrec'het, bezañ asur (eus udb), bezañ udb don en e benn, bezañ udb en e gredenn ; *ich war völlig überzeugt, Schritte zu hören,* me a soñje pakred klevet re o kerzhet ; *er war ein überzeugter Christ,* kristen e oa dre gredenn ; *von sich selbst überzeugt sein,* bezañ karg gantañ e-unan, bezañ c'hwezet e galon gant ar vosac'h, bezañ leun a lorc'h, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ douget dezhañ e-unan, plantañ c'hwez ennañ e-unan, bezañ fouge en an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, dichek, glorius, tonius, bras, c'hwezhigell, uhel, pompoulik) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ e leue o treiñ en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vended / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).
Überzeugung b. (-,-en) : kendrec'hidigezh b., kredenn b., darboellerezh g., feiz b., kealiadur g. ; *die Überzeugung haben, dass …,* krediñ ken kalet ha maen e …, bezañ kendrec'het e … ; *aus Überzeugung,* dre gredenn start, dre geliadur ; *festgefahrene, festgelegte Überzeugung,* letenn b. ; *meiner innersten Überzeugung nach,* diouzh pezh a gredan e don va c'halon (em c'hreizon, em endon, em askre) ; *innerste Überzeugung,* kredenn askreek b., angred g. ; *felsenfeste Überzeugung,* kredenn divrall b., kredenn start b. ; *ein Mann mit Überzeugung,* un den a gredenn g. ; *religiöse Überzeugung,* kredenn relijiel b.
Überzeugungsarbeit b. (-,-en) : labour kendrec'hiñ g., strivoù evit kendrec'hiñ lies., darboellerezh g.
Überzeugungseifer g. (-s) abostolerezh g., abostoliezh b.
Überzeugungskraft b. (-) : nerzh kendrec'hiñ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.
Überzeugungstäter g. (-s,-) : felladenner kealiadurel g., torfedour kealiadurel g.
Überzeugungstäterin b. (-,-nen) : felladennerez kealiadurel b., torfedourez kealiadurel b.
Überzeugungswut b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

überziehen[1] V.k.e. rannadus (zog über / hat übergezogen) : **1.** lakaat, gwiskañ ; *ziehen Sie Ihren Mantel über !* gwiskit (lakait) ho mantell ! ; *zieh dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) ! ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überziehen,* en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.
2. *er zog ihm eins über,* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, dic'hourdañ (disvantañ, diastenn, diharpañ, darc'haouiñ) a reas ur javedad gantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).
überziehen[2] V.gw. stag (überzog / ist überzogen): **1.** mont d'an tu all.
2. [dre astenn.] mont da lec'h all ; *aus einer Stadt nach einer anderen überziehen, aus einer Stadt in eine andere überziehen,* kuitaat ur gêr evit mont da chom en unan all.
3. [kenw.] trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *um 500 Euro überziehen,* tennañ 500 euro dreist pourvezioù e gont ; *ich darf auf meinem Girokonto um 2000 Euro überziehen,* bez e c'hallan tennañ 2000 euro dreist pourvezioù va c'hont.
4. [skinwel, skingomz] mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.
V.k.e. stag (überzog / hat überzogen) : **1.** goleiñ, pallennañ ; *die Möbel mit einem Laken überziehen,* gwiskañ an arrebeuri ; *einen Sessel mit Leder überziehen,* goleiñ ur gador-vrec'h gant lêr, gwiskañ ur gador-vrec'h gant lêr ; *neu überziehen,* goleiñ en-dro, gwiskañ a-nevez, takonañ, peñseliat ; *mit Schlamm überziehen,* priañ ; *ein Kopfkissen überziehen,* toagennañ ur goubenner ; *etwas mit Plastik überziehen,* mezellat udb ; *mit Kleie überziehen,* brennañ.
2. [dre skeud.] *ein Land mit Krieg überziehen,* degas (lakaat) freuz ha reuz en ur vro, lakaat tan ha brezel en ur vor ; *jemanden mit Forderungen überziehen,* harellat u.b. gant klemmoù.
3. [kenw.] *ein Konto überziehen,* trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *ein Konto um 500 Euro überziehen,* tennañ 500 euro dreist pourvezioù e gont ; *den Etat überziehen,* ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet ; *überzogenes Konto,* kont trazennet b., kont dic'houdor b., kont-vank dibourvez b., kont-vank dindan dle b., kont-vank a-zispak b.
4. [amzer] *die Sendezeit überziehen,* mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.
5. mont re amplik gant, c'hwezañ, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), mont dreist-penn, skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont amplik dezhi, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lavaret amploc'h eget justoc'h ; *überzogene Gewalt,* kammarver beli g., rec'halloud g.
V.em. stag : **sich überziehen** (überzog sich / hat sich (t-rt) überzogen) : koumoulañ, koabrenniñ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ ; *sich mit Regenwolken überziehen,* malkenniñ ; *überzogener Himmel,* oabl koumoulek (goloet, du, karget, trubuilhet, morennek, mouk, lug) g.
Überzieher g. (-s,-) : mantell-dreist b., kabig g., kabell g., jagenn b., paltok g.
Überziehung b. (-) : [tekn.] gwiskadur g.
Überziehungskredit g. (-s,-e) : trazennad g., dibourveziad g.
Überziehungszinsen lies. : agioioù lies.
überzinken V.k.e. stag (hat überzinkt) : zinkañ.
überzinnen V.k.e. stag (hat überzinnt) : staenañ, brazilhañ.
überzüchtet ag. : **1.** [keflusker] regaset ; **2.** [loen.] dilignezet, siet.
überzuckern V.k.e. stag (hat überzuckert) : **1.** lakaat sukr war ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Pille überzuckern,* lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, truflennat u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestlañ spered) u.b. gant e gomzoù flour.
Überzug g. (-s,-züge) : **1.** indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennaj g., gwisk g., gwiskad g., lifr g. ; **2.** pallenn g., golo g., goloenn b., goloadur g. ; *Kissenüberzug,* golo-plueg g., toagenn b., tueg g. ; **3.** *blauer Überzug,* frag glas g. ; **4.** gronn g., gwisk g. ; **5.** koc'henn b., pluskennig b., gwiskadig tanav g., rouedenn b., krestenenn b., kroc'hen g., kroc'henenn b.
überzwerch ag./Adv. : **1.** a-dreuz, a-we, a-dreuz-kaer, a-dreuz-glez ; **2.** [dre skeud.] droch, iskis, forc'hek ; **3.** dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, kroz, krozus, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, rachous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerus, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mousklennek, mouspennek, rekinus, rekin, ratous, rebours, toupek, treuz ; **4.** otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs.
Ubiquität b. (-) : hollvezañs b.
übler ag. : [*derez uheloc'h evit* **übel**] gwazh, gwashoc'h.
üble(r,s) *sellit ouzh* **übel**.
üblich ag. : **1.** boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol, klasel ; *der übliche Preis,* ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *die übliche Methode,* an doare standur g., an doare boas g., an doare boutin g., an doare arver g., an doare ordinal g., an doare boaziet g., an doare klasel g., ar c'hiz vras b. ; *allgemein üblich,* arver ; *es ist jetzt üblich, Tee zu trinken,* boas (kustum, boazet) eo an dud bremañ da evañ te, tro-

distro e vez evet te bremañ, evañ te a zo un dra voas bremañ, en em voazet eo an dud da evañ te, bremañ e vez evet te alies a-walc'h ; *es ist nicht üblich, Fledermäuse am hellen Tag zu sehen,* ur ral eo gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz ; *so etwas ist in der Stadt üblich,* e kêr emañ ar c'hiz-se ; *nicht mehr üblich sein,* bezañ aet da get, bezañ aet da hesk, bezañ aet d'an hesk, bezañ graet e reuz, na vezañ mui diouzh ar c'hiz, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ diamzeret, bezañ dispredet, na vezañ mui implijet, bezañ aet er-maez, bezañ aet er-maez a c'hiz ; *wie üblich,* evel boas (evel pep tro, evel kustum, hervez kustum, e-giz eo boazet, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal) ; *mehr als üblich,* muioc'h eget boaz, muioc'h eget boazet, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal ; *größer als üblich,* mentet brasoc'h eget an ordinal ; **2.** [dre skeud.] *üblicher Gebrauch,* implij sonnet g.

üblicherweise Adv. : ordinal, ordin, d'an ordinal, da gustum, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ, aliesañ, ent klasel, boaziet, dre voaz, diouzh boaz, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Üblichkeit b. (-) : boaz g., giz b.

U-Bogen g. (-s,-/-bögen) : **1.** [yezh.] tired hantergelc'h g., breve g. ; **2.** [tekn.] pezh houarn U-heñvel g., pezh houarn a-stumm gant un U g., pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn e stumm un U g., pezh houarn stumm U g.

U-Boot n. (-s,-e) : [*berradur evit* **Unterseeboot**] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b. ; *das U-Boot tauchte auf,* divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *das U-Boot tauchte unter,* ar splujerez a sankas er mor ; *das U-boot untertauchte das Packeis,* tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar vorskorneg ; *atomgetriebenes U-Boot,* lestr-spluj dre erlusk derc'hanel g.

U-Boot-Begleitschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] fourgadenn b.

U-Boot-Bunker g. (-s,-) : [merdead., lu] goudorenn vetoñs evit ar splujerezioù b.

U-Boot-Hafen g. (-s,-häfen) : [merdead., lu] bon splujerezioù g.

U-Boot-Horchdienst g. (-es,-e) : [merdead., lu] servij lec'hiañ ar splujerezioù g., servij dinoiñ ar splujerezioù g.

U-Boot-Jäger g. (-s,-) : [merdead., lu] hemolc'her splujerezioù g.

U-Boot-Krieg g. (-s,-e) : [merdead., lu] brezel danvor g.

U-Boot-Mann g. (-s,-männer) : [merdead., lu] martolod splujerez g.

U-Boot-Stützpunkt g. (-s,-e) : [merdead., lu] bon splujerezioù g.

übrig ag. : hag a chom war-lerc'h (en dilerc'h, a-zilerc'h, e treñv u.b.) ; *in der Flasche ist noch ein Schluck übrig,* chom a ra ul lonkadenn e strad ar voutailh ; *übrig bleiben, übrig sein,* chom, menel, chom war-lerc'h (en dilerc'h, a-zilerc'h), chom eus dilerc'h udb/u.b. ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig,* ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp ; *übrig behalten,* mirout, derc'hel ; *nichts übrig lassen,* na leuskel tra en e zilerc'h - na lezel mann en e zilerc'h - na leuskel tra war e zilerc'h - na leuskel tra a-zilerc'h d'an-unan - na leuskel tra en e dreñv - skubañ (lonkañ, riñsañ) pep tra - lipat mistr pep tra - na leuskel griñsenn ebet - debriñ pep tra, kig, eskern hag all - na leuskel tamm brien ebet - ober riñs war ar boued hag an evajoù ; *sie ließen nichts übrig,* ne vanas mann war o lerc'hoù, ne chomas mann war o lerc'h, ne vanas mann en o zreñv ; *es ist noch etwas übrig,* c'hoazh ez eus diouto ; *in der Schüssel ist noch etwas übrig,* chom a ra boued er plad, menel a ra boued er plad ; *davon blieb nichts übrig,* ne vanas barr, ne chomas ket an disterañ bruzunenn eus an dra-se ; *im Übrigen,* en tu all da se, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, a-hend-all, e-giz-all, e-mod-all, estroc'h evit kement-se, a-du-arall, gant se ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig,* c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *es bleibt uns nichts anderes übrig,* n'hon eus ken tra da ober, n'eus ken da ober, n'eus mui nemet an dra-se d'ober ; *ein Übriges tun,* ober muioc'h ; *für jemanden ein bisschen Zeit übrig haben,* dioueriñ ur pennadig amzer d'u.b. (gant u.b.), lakaat un nebeud eus e amzer e ser u.b. ; *hast du vielleicht einen Bleistift übrig ?* ne'c'h eus ket ur c'hreion da zioueriñ ? ; *die Übrigen,* ar re all, an nemorant g., pezh a chom g., ar pep all g. ; *verschenkt den Armen alles, was ihr übrig habt,* roit en aluzen ar pezh oc'h eus da zioueriñ, roit en aluzen kement oc'h eus da zioueriñ ; *das lässt zu wünschen übrig,* peadra 'zo da glemm - amañ e kavfemp da lavaret - n'eo ket disi, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank, pell diouzh kement-se) - n'eo ket gwall vat - n'eo ket disi, paot a faot ! - fallik a-walc'h eo ; [kr-l] *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt,* an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da gnignat.

übrighaben V.k.e. (hatte übrig / hat übriggehabt) : *für jemanden etwas übrighaben,* bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel übrig,* kalz a istim n'em eus ket outañ, ne istiman ket anezhañ un diner.

übrigens Adv. : **1.** en tu all da se, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, war se, gant se ; *in Österreich übrigens auch,* kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarin ervat, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarin mat ; **2.** pa laran, a-brepoz, sellit va frepoz.

Übung b. (-,-en) : **1.** pleustr g., pleustradeg b., pleustradenn b., pleustrad g., embleustr g., embleustradeg b., embleustradenn b., embleustrerezh g., embreg g., embregad g., embregadur g., embregerezh g., gourdonerezh g., patrik g. ; *in (der) Übung bleiben,* kenderc'hel da bleustriñ, chom dornet-mat, na goll e varregezh ; *aus der Übung kommen,* bezañ rabat en an-unan, koll e varregezh (e zorn mat), divoaziañ, divoazañ, divarrekaat ; *er ist aus der Übung gekommen,* direizhet eo d'ober an dra-se ; *wieder in Übung kommen,* adkavout e varregezh (e zorn mat), boazañ en-dro ; [Kr-l] *Übung macht den Meister,* diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - o vañsonat e

teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - evit deskiñ e ranker aketiñ - evit bezañ desket ez eo ret aket - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h.
2. poelladenn b., pleustradenn b., emboellad g.
3. *Übung des Glaubens,* pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrerezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).
Übungsarbeit b. (-,-en) : **1.** poelladenn bleustriñ b. ; **2.** embreg g., pleustradenn b.
Übungsaufgabe b. (-,-n) : poelladenn b.
Übungsbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] addiorren arc'hwelel g.
Übungsbeispiel n. (-s,-e) : poelladenn bleustriñ b.
Übungsbuch n. (-s,-bücher) : levr poelladennoù g.
Übungsflug g. (-s,-flüge) : nij pleustriñ g.
Übungsgelände n. (-s,-) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn bleustradegoù b.
Übungsheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g.
Übungslager n. (-s,-) : kamp embregiñ b.
Übungsmunition b. (-,-en) : [lu] tennoù-poultr lies., pourvezioù-brezel embregiñ lies. ; *mit Übungsmunition schießen,* tennañ hep bannadell, leuskel tennoù-poultr.
Übungspartner g. (-s,-) : gourdoner g.
Übungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn bleustradegoù b., plasenn an armoù b.
Übungsstück n. (-s,-e) : **1.** poelladenn b. ; **2.** [sonerezh] studienn b.
Üchselrebe b. (-,-n) **/ Üchsenrebe** b. (-,-n) **/ Üchsentrieb** g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
u. dgl. m. : [*berradur evit* **und dergleichen mehr**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.
U-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn stumm U g.
UdSSR b. (-) : [istor] [*berradur evit* **Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken**] *die UdSSR,* URSS b., Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b.
UEFA-Cup g. (-s) **/ UEFA-Pokal** g. (-s) : [sport] kib an U.E.F.A. b.
Ufer n. (-s,-) : ribl g., riblad g., riblenn b., glann b., glannad b., bord g., riz g., rizenn b., aod g./b., briell b., lez ar stêr g., or ar stêr g., or an dour g. ; *am Ufer,* war ribl ar stêr, war lez ar stêr, war or ar stêr, war or an dour ; *Seeufer,* ribl ul lenn g., lez ul lenn g. ; *rechtes Ufer,* ribl dehou g. ; *linkes Ufer,* ribl kleiz g. ; *zum Ufer gehörig,* eus (war) ribl ar stêr ; *ausgehöhltes Ufer,* klot g. ; *auf dem anderen Ufer, auf dem gegenüberliegenden Ufer,* war an aod enep, war ar ribl enep ; *auf dem anderen Rheinufer,* en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; *die Stadt erstreckt sich auf beiden Ufern des Flusses,* emañ kêr a-ramp war ar stêr ; *am Ufer entlangfahren,* kostezañ ar ribl, kostezañ an aod, riblañ an aod, mont a-hed ar ribl (a-hed an aod), mont hed ar ribl, mont dre hed ar ribl, mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr ; *der Fluss tritt über die Ufer,* dic'hlannañ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz, dont a ra ar stêr er-maez eus he gwele ; *der Fluss ist über die Ufer getreten,* dic'hlannet (distanket, dileuniet, dinaoziet) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz.
Uferabfall g. (-s,-abfälle) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.
Uferbau g. (-s) : chaoseriadur g., chaoseriañ g.
Uferbefestigung b. (-,-en) : **1.** chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; **2.** plantadeg da greñvaat ar ribloù b.
Uferbewohner g. (-s,-) : **1.** [stêr, lenn] glannad g. ; **2.** [mor] arvoriad g.
Uferbezirk g. (-s,-e) : **1.** [mor] arvor g. ; **2.** [stêr, lenn] takad a-hed ar stêr g., takad a-hed ar ribl g., riblad g., glannad b.
Uferböschung b. (-,-en) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.
Uferdamm g. (-s,-dämme) : kae g., sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g.
Uferhang g. (-s,-hänge) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.
Uferlandschaft b. (-,-en) : gweledva stêr g.
Uferläufer g. (-s,-) : [loen.] bistroll g.
uferlos ag. : **1.** diaod, kuit a ribl ; **2.** [dre skeud.] difin, diziwezh, hirbadus, P. lostek.
Ufermauer b. (-,-n) : kae g.
Ufermoräne b. (-,-n) : [douar.] morena gostez b., atredoù skornel kostez lies., skornatred kostez g.
Uferschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed-mor str., bigorn togn g. [*liester* bigorned togn, bigerniel togn, bigornoù togn], bigornenn dogn b.
Uferschnepfe b. (-,-n) : [loen.] marc'heg lost du g. [*liester* marc'heged lost du].
Uferschutzbauten lies. : chaoserioù lies.
Uferseite b. (-,-n) : ribl g., bord g., glann b.
Uferstraße b. (-,-n) : hent-ribl g., hent-aod g.
Ufer-Wolfstrapp g. (-s,-e) : [louza.] troad-bleiz g.
uff estl. : *uff !* poent e oa ! ma !
Ufo / UFO n. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **unbekanntes Flugobjekt**] nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b.
U-förmig ag. : U-heñvel, heñvel ouzh un U, a-stumm gant un U, stummet evel un U, e stumm un U, e doare un U, e doare U-ioù.
Uganda n. : Ouganda b.
U-Haft b. (-) : [*berradur evit* **Untersuchungshaft**] toullbac'hañ diarbenn g., rakvac'hadur g., rakprizonadur g., rakprizoniadur g. ; *jemanden in U-Haft stecken,* rakvac'hañ u.b., rakprizonañ u.b., rakprizoniañ u.b.
Uhr b. (-,-en) : **1.** eurier g., montr g., horolaj-dorn g., horolaj g. ; *Armbanduhr,* eurier-brec'h g., montr-brec'h g., montr-arzorn g. ; *Turmuhr,* horolaj tour an iliz g., horolaj tour an ti-kêr g. ; *Uhr mit Schlagwerk,* montr-seniñ g. ; *die Uhr schlägt,* emañ an horolaj o seniñ ; *die Uhr geht genau,* an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, diouzh an eur reizh emañ an horolaj, diouzh an heol emañ an horolaj ; *die Uhr steht,* an eurier a zo chomet a-sav, an eurier ne ya ket mui ; *die Uhr zeigt zehn nach acht an, die Uhr steht auf zehn nach acht,* an horolaj a verk eizh eur dek ; *die Uhr ist um halb drei stehen geblieben,* manet eo an horolaj war div eur hanter ; *die Uhr geht vor,* an eurier a zo abred (a-raok), abred emañ an eurier, re abred emañ an eurier, re a-raok emañ

an eurier, abretaat (abrediñ) a ra an eurier, lañsañ a ra an eurier, en araog emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten vor,* dek munutenn en a-raok emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten nach,* dek munutenn dale a zo gant an eurier ; *die Uhr geht nach,* dilerc'hiañ a ra an eurier, diwezhataat a ra an eurier, war-lerc'h emañ an eurier, dilañs eo an eurier, dale a zo gant an eurier, re ziwezhat eo an eurier, diwezhat emañ an horolaj, an eurier a zo diwezhat ; *meine Uhr geht jeden Tag fünf Minuten nach,* va eurier a dap pemp munut dale bemdez ; *diese Uhr geht falsch,* direnket eo an eurier-se, direizhet eo an horolaj-se ; *eine Uhr vorstellen,* lakaat an eurier abretoc'h, lakaat un eurier en a-raok, diaraogiñ un eurier, abretaat un eurier ; *eine Uhr zurückstellen,* lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat un eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ un eurier, diwezhataat un eurier ; *eine Uhr nach der genauen Zeit stellen,* lakaat un eurier d'an eur vat, lakaat un eurier d'an eur reizh ; *seine Uhr aufziehen,* adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen,* sevel pouezioù un horolaj ; *unaufhaltsam tickt die Uhr,* a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.

2. *Gasuhr,* konter ar gaz g.

3. [dre skeud.] *Wettlauf gegen die Uhr,* redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b. ; *deine Uhr ist abgelaufen,* un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evidout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da "in manus", pourchas mervel, sklaer eo da abadenn, ne ri ket kozh kroc'hen, erru out an hirañ ma c'hallez mont, lipet out, en taol-mañ ez eo graet da dro ganit, un den echu a zo ac'hanout, en dro-mañ ez eus fin dit, en taol-mañ ez eo echu ganit, en dro-mañ bepred eo graet ganit, en dro-mañ bepred out paket, dibunet ac'h eus da gudenn, kollet out, graet eo ac'hanout, graet eo da varv dit, emañ ar marv ganit, en dro-mañ out koll ; *seine Uhr ist abgelaufen,* ne 'z ay ket pell ganti, pell emañ ganti, emañ o nezañ e sae, aet eo betek ar mouch, gortoz a ra e eur ziwezhañ, ne vo ket ur warc'hoazh evitañ, ne ray ket kozh kroc'hen, erru eo an hirañ ma c'hall mont, en dro-mañ eo graet gantañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, graet eo outañ, lipet eo.

4. eur b. ; *wie viel Uhr ist es ?* pet eur eo ? pet eur emañ ? ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? ; *ich weiß nicht, wie viel Uhr es ist,* n'ouzon ket an eur, n'emañ ket an eur ganin ; *es ist drei Uhr,* teir eur eo, teir eur a zo anezhi, emañ teir eur ; *es ist halb vier Uhr,* teir eur hanter eo, teir eur hanter a zo anezhi, emañ teir eur hanter ; *es ist ungefähr zwei Uhr,* div eur bennak eo bremañ ; *um zehn Uhr,* da zek eur, da vare dek eur, a-benn dek eur ; *gegen vier Uhr,* war-dro peder eur, e-tro peder eur, e-mare peder eur ; *um drei Uhr nachmittags, um fünfzehn Uhr,* da deir eur goude lein, a-benn deir eur goude lein, da deir eur goude kreisteiz, da deir eur goude merenn, da deir eur d'enderv ; *um zehn Uhr morgens, morgens zehn Uhr, morgens um zehn Uhr,* da zek eur a-barzh kreisteiz, da zek eur diouzh ar mintin, da zek eur vintin, da zek eur da vintin, a-benn dek eur diouzh ar mintin, da zek eur diouzh ar beure, da zek eur veure ; *gegen zehn Uhr morgens,* hanter veure, e-tro dek eur diouzh ar mintin, war-dro dek eur vintin, àr-dro dek eur diouzh ar beure, e-mare dek eur veure ; *um zwei Uhr nachts,* da ziv eur noz ; *um acht Uhr abends, um zwanzig Uhr,* da eizh eur diouzh an abardaez, a-benn eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; *es ist elf Uhr Sonnenzeit,* unnek eur heol eo, unnek eur d'an heol eo ; *genau um fünf Uhr, Punkt fünf Uhr, Schlag fünf Uhr,* da bemp eur dik, dik da bemp eur, da bemp eur war ar pik, da dap pemp eur, da bemp eur rik, da bemp eur eeun, pa oa just pemp eur o seniñ, d'an taol kentañ a bemp eur, da bemp eur rik-ha-rik, da bemp eur klok ; *es ist genau elf Uhr, es ist Punkt elf Uhr,* unnek eur rik-ha-rik eo, unnek eur klok eo ; *es geht auf zehn Uhr, es geht auf zehn Uhr zu,* da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *jemanden nach der Uhr fragen,* goulenn an eur ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. pet eur eo ; *nach der Uhr sehen,* sellout ouzh an eur (ouzh e eurier), teurel ur sell ouzh an eurier ; *nach der Uhr sein,* bezañ d'an eur, ober an traoù e kentel (Gregor) ; *rund um die Uhr,* deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniañ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile ; *das Haus ist auf elf Uhr gelegen,* emañ an ti en unnek eur.

Uhrarmband n. (-s,-bänder) : eurier-brec'h g.

Uhrenfabrik b. (-,-en) : horolajerezh b.

Uhrenfabrikant g. (-en,-en) : moñcher g., horolajer g.

Uhrengeschäft n. (-s,-e) : horolajerezh b., stal-horolajoù b.

Uhrenhandel g. (-s) : horolajerezh g.

Uhrenhersteller g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrenvergleich g. (-s,-e) : reizherezh an eurieroù g., reizherezh an horolajoù g.

Uhrgehänge n. (-s) : istribilhon g., stribilhon g.

Uhrgehäuse n. (-s,-e) : klozenn-vontr b.

Uhrgewicht n. (-s,-e) : pouez an horolaj g.

Uhrglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-eurier b., gwerenn-horolaj b.

Uhrkette b. (-,-n) : chadenn an eurier b.

Uhrmacher g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrmacherei b. (-) / **Uhrmacherkunst** b. (-) : horolajerezh g.

Uhrtasche b. (-,-n) : taset g., god g.

Uhrwerk n. (-s,-e) : **1.** rodaoueg b., gwikefre un horolaj b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören,* direizhañ achaperez un horolaj ; **2.** [c'hoariell] gwikefre b.

Uhrzeiger g. (-s,-) : biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b.

Uhrzeigersinn g. (-s) : *im Uhrzeigersinn,* a-gembiz, a-du gant an heol, a-du gant nadozioù un eurier, diouzh roud nadozioù un eurier ; *entgegen dem Uhrzeigersinn,* a-c'hourzhbiz, en enep da roud nadozioù un eurier, en eskemm da vizied ur montr, en eskemm da roud nadozioù un eurier, en tu kontrol da roud nadozioù un eurier.

Uhrzeit b. (-) : eur b. ; *zu dieser Uhrzeit,* d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen,* kaout eurioù d'ober udb.

Uhu g. (-s,-s) : [loen.] toud korfer g., toud meur g., penn-kazh g.

Uilleann Pipes lies. : [sonerezh] pib-ilin g., binioù ilin g.

Ukas g. (-ses,-se) : oukaz b.

Ukelei g. (-s,-e/-s) : [loen.] bolog g., gwennenn b., pesk gwenn g.
Ukraine b. (-) : *die Ukraine,* Ukraina b.
Ukrainer g. (-s,-) : Ukrainad g.
Ukrainerin b. (-,-nen) : Ukrainadez b.
ukrainisch ag. : **1.** ukrainat ; **2.** [yezh.] ukrainek.
Ukulele b. (-,-n) : [sonerezh] oukoulele g.
UKW : [*berradur evit* **Ultrakurzwelle**] gwagennoù traberr lies., gwagennoù dreistberr lies., gouluz talm g.
UKW-Sender g. (-s,-) : skingaser gwagennoù traberr g., skingaser gwagennoù dreistberr g., skingaser gouluz talm g.
Ulan g. (-en,-en) : [lu] ulan g., goafer g., goafeg g., lañser g.
Ulk g. (-s,-e) : bourd g., taol-bourd g., baoch g., tezennoù lies., farsadenn b., fars g., goap g., lu g., fentigell b., fent g., farserezh g., fentigellerezh g., farsellerezh g., taol jilibourdiñ g., jangloù lies. ; *Ulk treiben,* farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.
ulken V.gw. (hat geulkt) : farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.
ulkig ag. : **1.** farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, bourdus, ribardennus, bourjin ; *etwas ulkig finden,* kavout ur pezh o welet (o klevet) udb ; **2.** drol, iskis, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, dijaoj ; *mit diesem Hut sieht er zu ulkig aus,* hennezh a zo dijaoj gant e dog.
Ulknudel b. (-,-n) : farserez b., bourderez b., fentigellerez b., boufonerez b., dañvadez b., orinez b., paborez b.
Ulme b. (-,-n) : [louza.] evlec'h str., evlec'henn b., gwez-evlec'h str., oulm str., oulmenn b., oulm-du str., gouezonn str., onn du str.; *mit Ulmen reich bepflanzt,* oulmek ; *Holz der Ulme,* evlec'h g., oulm g.
Ulmengewächse lies. : [louza.] ulmeged lies.
Ulmenhain g. (-s,-e) : evlec'heg b., oulmeg b.
Ulmenkrankheit b. (-) : grafioz g., kleñved an evlec'h g., kleñved an oulm g.
Ulmenwald g. (-s,-wälder) : evlec'heg b., oulmeg b.
Ulster n. : Bro-Ulad b. ; *Bewohner Ulsters,* Ulad g. [*liester* Uladed, Uladiz].
ultimativ ag. : e doare un ultimatom, diwezhañ holl, olañ ; *ultimative Forderung, ultimative Aufforderung, ultimatives Verlangen,* ultimatom g.
Adv. : gant un ultimatom.
Ultimatum n. (-s,Ultimaten) : penndermen g., ultimatom g.
Ultimo g. (-s,-s) : deiz diwezhañ un termen g., deiz diwezhañ ur miz g.
ultimo Adv. : e fin, e dibenn ; *ultimo Oktober,* e fin miz Here ; *ultimo dieses,* e fin ar miz-mañ.
Ultimofälligkeiten lies. : termen evit paeañ e fin pep miz g.
ultra... : us-, tra-, dreist-, pell-pellañ.
Ultra g. (-s,-s) : paotr eus ar penn pellañ g., ultra g.
Ultra-Faschistische Gesetze lies. : [istor] lezennoù faskouraat lies.
Ultrafilter g./n. (-s,-) : [fizik, mat.] dreistsil g.
Ultrakurzwellen lies. : gwagennoù traberr lies.
Ultraleichtflugzeug n. (-s,-e) : nijerez gourskañv dre geflusker b.
Ultramarin n. (-s) : glaz tramor g.
ultramontan ag. : [istor] ultramontan, a-du tre gant ar pab, eus tu ar pab.
Ultranationalismus g. (-) : dreistbroadelouriezh b.
Ultranationalist g. (-en,-en) : dreistbroadelour g.
ultrarot ag. : [fizik] danruz.
Ultraschall g. (-s,-e/-schälle) : ussten g.
Ultraschallaufnahme b. (-,-n) **/ Ultraschallbild** n. (-s,-er) : lun dassonwezel g.
Ultraschalldiagnostik b. (-,-en) : deznaou dassonwezel g.
Ultraschallgerät n. (-s,-e) : dassonwezer g.
Ultraschalluntersuchung b. (-,-en) : imbourc'h dassonwezel g.
Ultraschallwellen lies. : usstenioù lies.
ultraviolett ag. : dreistmouk ; *ultraviolette Strahlen,* skinoù dreistmouk lies. ; *ultraviolettes Licht,* luc'h du g., gouloù du g.
Ultraviolett n. (-s) : skinoù dreistmouk lies.
Ultraviolettbestrahlung b. (-,-en) : skinadur dreistmouk g.
Ulysses g. : [mojenn.] Ulises g., Odiseüs g., Odysseüs g.
um *araogenn, adverb, rakverb* :

I. Araogenn (t-rt)
  1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro da, e-kerc'henn
  2. pa verk an amzer : da
  3. pa verk an niverenniñ dre vras
  4. pa verk bep seurt traoù :
    a) un heuliad darvoudoù
    b) a-zivout
    c) en abeg da, abalamour da
    d) ur skodenn broket, ur sammad
    e) un diforc'h
    f) [kozh] ster kreñvaat
II. Troioù-lavar
  1. um ... willen
  2. um ... zu
  3. um so (+ derez uheloc'h)
III. Adverb
  1. hag a verk an egor
  2. hag a verk an amzer
IV. Rakverb
  1. stag
  2. rannadus

I. Araogenn (t-rt).
1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro, e-tro, e-kerc'henn, e-metoù, tro-dro da, tro-war-dro, tro-ha-tro da, tro-distro da ; *die Erde dreht sich um die Sonne,* treiñ a ra an Douar en-dro d'an Heol ; *um das Haus liegt ein Garten,* en-dro d'an ti ez eus ul liorzh ; *um den See herumgehen,* ober an dro d'al lenn ; *um sich greifen,* gounit tachenn, en em skignañ, en em ledañ ; *mir ist schwer ums Herz,* ur galonad am eus, ur galonad a zo em c'hreiz ; *jemandem um den Hals fallen,* lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat a-dro-vriad gant u.b., kregiñ en u.b. a-dro-vriad, lammat e kerc'henn u.b. ; *die Leute standen um ihn herum,* tolpet e oa an dud en-dro dezhañ (tro-dro dezhañ), bolzet e oa an dud en-dro dezhañ, kelc'hiañ a rae an dud anezhañ, kelc'hiet e oa an dud en-dro dezhañ, e kelc'h e oa an dud en-dro dezhañ ; *rund um die Wunde war das Gewebe*

entzündet und angeschwollen, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

2. pa verk an amzer : da, e-tro, war-dro, da-gichen, a-benn ; *um zehn Uhr, um zehn,* da zek eur, a-benn dek eur, da vare dek eur, d'an taol a zek eur ; *um halb eins nachmittags,* da greisteiz hanter ; *um halb eins nachts,* da greiznoz hanter ; *um diese Zeit,* d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se, da-gichen an amzer-se ; *um die Mitte des sechzehnten Jahrhunderts,* war-dro kreiz ar c'hwezekvet kantved, mareoù kreiz ar c'hwezekvet kantved, e troidelloù kreiz ar c'hwezekvet kantved ; *um Weihnachten, um Weihnachten herum,* e-tro Nedeleg, da-gichen Nedeleg, mareoù Nedeleg ; *um diese Jahreszeit,* d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz.

3. a verk an niverenniñ dre vras : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tro, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *um die tausend Mann,* ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro (àr-dro) mil den, e-tro mil soudard, tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *um die vierzig Menschen,* un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist wohl um die vier Wochen her,* war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo. ; *er ist um die fünfzig,* un hanter-kant vloaz den bennak eo ; *um die dreißig (Jahre alt) sein,* bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen, bezañ a-rez da dregont vloaz, bezañ sa tregont vloaz.

4. pa verk bep seurt traoù :

a) un heuliad darvoudoù : *eine Katastrophe kam um die andere,* gwalleurioù a zegouezhas lerc'h-ouzh-lerc'h (bern-war-vern) ; *einen Tag um den anderen,* bep eil devezh ; *Tag um Tag,* deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, pep a damm bemdez.

b) a-zivout, evit pezh a sell ouzh : *ich weiß schon darum Bescheid,* gouzout a ran an dra-se endeo, gouzout a ran an doareoù, gouzout a ran ar ribouloù ; *Schade um Sie !* gwazh a se deoc'h ! ; *es tut mir Leid um ihn,* deur am eus gantañ ; *es handelt sich um eine wichtige Sache,* anv 'zo eus un dra a-bouez, keal 'zo eus un dra hag a denn da vraz ; *es ist ihm gewöhnlich ernst um sein Wort,* ne vez ket techet da gontañ flugez diouzh boaz, n'eo ket un den hag a gomz diwar beg e deod ; *wie steht es um Ihre Gesundheit ?* hag ar yec'hed ? ; *um etwas fürchten,* bezañ ankeniet en abeg d'udb, bezañ trubuilhet (enkrezet, sammet e spered, trechalet, trefuet) gant udb, bezañ mesket e spered gant udb, kaout nec'h gant udb ; *es ist um ihn geschehen,* un den marv eo, ned aio ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, sklaer eo e abadenn, ne raio ket kozh kroc'hen, erru eo an hirañ ma c'hall mont, lipet eo, en taol-mañ ez eo graet e dro gantañ, un den echu a zo anezhañ, dibunet en deus e gudenn, tapet eo evel ur razhenn er griped, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, en taol-mañ ez eo echu gantañ, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, en dro-mañ bepred eo paket, graet eo anezhañ, graet eo e varv dezhañ, emañ ar marv gantañ, en dro-mañ eo koll, graet eo outañ ; *um sein Geld gekommen sein,* bezañ kollet e arc'hant en un afer bennak ; *um etwas kommen,* koll udb ; *jemanden um sein Vermögen bringen,* lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b.

c) en abeg da, abalamour da : *jemanden um seines Charakters willen lieben,* karout u.b. en abeg d'e demz-spered ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld,* ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *ihm ist nur um Geld zu tun,* prederiet eo gant un dra nemetken, gant an arc'hant - troet eo war an dastum - troet eo war an danvez - troet eo war an arc'hant - troet eo da zastum - taolet eo gant an arc'hant - ur galon arc'hant a zo anezhañ - devet eo e galon gant an arc'hant - ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ - ur c'hoz a zo anezhañ - dalc'het eo gant arwez an aour - itik en deus da c'hounit arc'hant - gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! - hennezh a ra un doue eus e yalc'h !

d) evit, ouzh : *um jeden Preis,* koustet a gousto - kousto pe gousto - koust pe ne goust - koustet seul a gousto - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *um keinen Preis,* a briz ebet, nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, nag evit aour nag evit arc'hant, evit netra er bed, e mod ebet, a du ebet, e tu ebet, e nep giz / e nep tro / war nep tro (Gregor) ; *um alles in der Welt,* evit holl binvidigezhioù ar bed-mañ ; *Auge um Auge,* kemm-ouzh-kemm - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *um zehn Franken wetten,* lakaat dek lur suis e klaoustre, brokañ dek lur suis ; *die Schlacht um Verdun,* emgann Verdun g. ; *um die Freiheit kämpfen,* stourm evit ar frankiz ; *um nichts und wieder nichts,* diwar-goust netra - evit an hanter eus netra - evit netra -, evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit nebeut a dra - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vrein - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann.

e) evit merkañ un diforc'h : *er ist um drei Jahre älter als sein Bruder,* tri bloaz koshoc'h eo eget e vreur, tri bloaz en deus war e vreur ; *er ist um fünf Zentimeter größer als er,* pemp kantimetr en deus warnañ ; *um die Hälfte zu lang,* hanter-kant dre gant re hir ; *er hat sich um zehn*

Euro verrechnet, ur fazi a zek euro en deus graet en e gont.
f) [kozh] ster kreñvaat : *es ist eine schöne Tugend um den Mut,* ur vertuz vrav a zo eus an nerzh-kalon, un nerzh eo bezañ kalonek.
II. Troioù-lavar.
1. um ... willen : abalamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, en abeg da ; *um einer Sache willen,* abalamour d'udb, en arbenn (dre an arbenn, en askont, en abeg) d'udb ; *um Gottes willen ! um Himmels willen !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! en anv Doue ! a-benn karantez Doue ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach douar ! mallistoull ! mallach toull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *um meinetwillen,* gant respet evidon (Gregor), evidon, evit ober plijadur din, em c'herz.
2. um ... zu : **a)** evit, evit ma, a-benn, abalamour da, e doare da, diouzh doare da, war an amboaz, en amboaz, en aviz, a-wel da, e-sell da, dre an abeg, kement ha ; *um … nicht zu,* kuit da, evit chom hep, evit tremen hep, evit mirout da, da virout da, evit pas ; *um nicht zu ertrinken,* evit mirout da veuziñ, da virout na veuzfe, evit pas beuziñ ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen,* nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit dezho da welet ar vizer dindan - nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, evit pas gwelet ar vizer dindano ; *um nicht kommen zu müssen,* kuit da zont ; *um nicht gesehen zu werden,* gant aon (en aon) da vezañ gwelet, kuit da vezañ gwelet, evit pas bezañ gwelet ; *um nichts zu vergessen,* evit leuskel tra ebet a gostez, evit ma vefe klok ar gont, kement ha chom hep disoñjal tra ebet, kuit da zisoñjal tra ebet ; *er ist zu dumm, um es zu verstehen,* re sot eo evit kompren an dra-se, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, ne c'hall ket kompren an dra-se gant pounnerded e benn ; *um einen Menschen zu erschlagen, muss man grausam sein,* a-benn lazhañ un den ez eo ret bezañ kriz, brein e ranker bezañ evit lazhañ un den ; *er tut es, um sie loszuwerden,* ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; *um schnell fertig zu sein,* abalamour da echuiñ buan ; *er arbeitet schwer, um Geld anzuhäufen,* labourat a ra start e doare da zastum arc'hant ; *er studiert fleißig, um die Prüfung zu bestehen,* strivañ a ra da studiañ diouzh doare da vezañ degemeret en arnodenn ; **b)** P. *es ist, um auf die Bäume zu klettern,* leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; *es ist, um an den Wänden hochzuklettern, es ist, um an den Wänden hochzuklettern,* me 'zo erru dotu gant an dra-se, emaon o kinnig sodiñ gant an dra-se, me 'zo erru prest da goll va skiant gant an dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ra an dra-se ac'hanon, gant an dra-se ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), divontañ a ra an dra-se va spered din, terriñ a ra an dra-se va fenn din, kas a ra an dra-se ac'hanon da sot.
3. um so (+ derez uheloc'h) : *um so mehr,* kent-se, kentoc'h meiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken meur rak-se ; *er mag Obst um so mehr, wenn dieses richtig reif ist,* seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *um so mehr, als,* seul vui ma ..., seul vuioc'h ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, um so mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, um so mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte,* dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, um so mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte,* dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, um so mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief um so schneller, als er sich dem Ziel näherte,* seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *um so weniger,* nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *um so weniger, als,* seul nebeutoc'h ma ... ; *es ist um so teurer,* keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *um so dämlicher bist du,* brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *um so schneller wirst du wieder gesund,* gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir um so lieber,* muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h c'hoazh ; *je mehr ... um so mehr,* seul vui ... seul vui ; *je mehr er hat, um so mehr mehr will er,* seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul vuioc'h en deus seul vuioc'h e fell dezhañ kaout - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, um so besser (um so lieber),* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo

ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, um so durstiger wird er,* dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *um so besser,* gwell a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *um so besser für ihn,* hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *um so schlimmer,* gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh àr-se.

III. Adverb

1. hag a verk an egor : *um und um,* tro-war-dro, tu-ha-tu ; *Feinde waren um und um,* ne oa ken nemet enebourien tro-war-dro, enebourien a oa tu-ha-tu ; [lu] *rechts um !* a-zehou tout ! hanterdro a-zehou !

2. hag a verk an amzer : echu, tremenet, fournis, kloz ; *diese Zeit ist um,* tremenet eo an amzer-se, aet eo an amzer-se da vat da get ; *die Zeit ist um,* aet eo an amzer hebiou, echu eo, kloz eo an amzer ; *das Jahr ist um,* echu eo ar bloavezh, kloz eo ar bloavezh ; *die Frist ist um,* echu eo an termen, kloz eo an termen.

IV. Rakverb.

1. rakverb stag : gant ar ster : gronnañ, bezañ tro-dro. *umgeben*, gronnañ, bezañ tro-dro da ; *umarmen*, briata ; *umschiffen*, ober an dro da [gant ur vag] ; *umfassen*, endelc'her.

2. rakverb rannadus : **a)** diskar : *umfahren,* [karr-tan] ruilhal, pilat ; *umbringen,* lazhañ ; *umfallen,* kouezhañ a-flagas ; *umkommen,* mervel ; *umgraben,* treiñ an douar, palat.

b) distreiñ : *umgeleitete Straße*, diheñchadur g. ; *umziehen*, dilojañ, cheñch ti, digêriañ ; *umsteigen*, cheñch tren, treuztreniañ ; *umkehren*, cheñch tu, distreiñ, lakaat an dindan war-varr, lakaat bep eil penn ; *umfüllen*, treuzskuilhañ, treuzpodañ.

c) cheñch : *umgearbeitete Ausgabe*, embannadur adaozet g. ; *sich umziehen*, cheñch dilhad ; *umgekehrt*, a-c'hin, war an tu gin, e gin, er c'hrontrol.

umackern V.k.e. rannadus (hat umgeackert) : arat, treiñ douar [en ur park], labourat douar [en ur park].

umadressieren V.k.e. rannadus (adressierte um / hat umadressiert) : cheñch ar chom-lec'h [war udb].

Umadressierung b. (-,-en) : cheñchamant chom-lec'h g., kemm chom-lec'h g.

umändern V.k.e. rannadus (hat umgeändert) : cheñch, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, daskemmañ, treiñ.

Umänderung b. (-,-en) : kemmadenn b., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmerezh g., treuzfurmadur g.

umarbeiten V.k.e. rannadus (hat umgearbeitet) : adstummañ, adaozañ, adverat ; *umgearbeitete Ausgabe,* embannadur adaozet g.

Umarbeitung b. (-,-en) : **1.** adaoz g., adaozadur g. ; **2.** [dre astenn.] tamm-labour adaozet g., oberenn adaozet b.

umarmen V.k.e. stag (hat umarmt) : *jemanden umarmen,* briata u.b., strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., moustrañ u.b. etre e zivrec'h, lammat e kerc'henn u.b., pokat a-vriad d'u.b.

V.em. stag : **sich umarmen** (haben sich (t-rt) umarmt) : en em vriata, pokat a-vriad an eil d'egile, kenvriata.

Umarmung b. (-,-en) : briatadenn b., briataerezh g., stardadenn b., briata g.

Umbau g. (-s,-ten/-e) : **1.** labourioù treuzfurmiñ lies., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g. ; **2.** [dre astenn.] savadur treuzfurmet g. ; **3.** savadur tro g., moger-dro b., gourizad g.

umbauen V.k.e. rannadus (hat umgebaut) : **1.** treuzfurmiñ [ur savadur] ; *dieses Haus können wir als Metzgerei umbauen,* mat eo an ti-se d'ober kigerezh ; **2.** [dre skeud.] adstummañ, adaozañ, kemmañ.

Umbaute b. (-,-n) : [Bro-Suis] **1.** labourioù treuzfurmiñ lies. ; **2.** [dre astenn.] savadur treuzfurmet g.

umbehalten V.k.e. rannadus (behält um / behielt um / hat umbehalten) : [dilhad] derc'hel war an-unan.

umbenennen V.k.e. rannadus (benannte um / hat umbenannt) : cheñch anv udb., adenvel, divadeziñ.

Umbenennung b. (-,-en) : cheñchamant anv g., kemm anv g.

Umber[1] g. (-s) : liv douar du g.

Umber[2] g. (-s,-n) : [loen.] ombrenn b. [*liester* ombred].

umbeschrieben ag. : [mat.] amgaeet.

umbesetzen V.k.e. rannadus (besetzte um / hat umbesetzt) : **1**. [c'hoariva, film] komedianeta a-nevez, azverat ar rolloù ; **2.** adverat, azverat, adaozañ, adstummañ, kemmañ.

Umbesetzung b. (-,-en) : **1.** [c'hoariva, film] azveradur ar rolloù g. ; **2.** azver g., azveradur g., adver g., adveradur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g.

umbestellen V.k.e. rannadus (bestellte um / hat umbestellt) : kemmañ an urzh-prenañ, kemmañ an urzhiad.

umbetten V.k.e. rannadus (hat umgebettet) : **1.** [douar.] *einen Fluss umbetten,* diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz ; **2.** *einen Kranken umbetten,* lakaat ur c'hlañvour war ur gwele all ; **3.** *einen Toten umbetten,* cheñch bez d'un den marv.

umbiegen[1] V.k.e. rannadus (bog um / hat umgebogen) : **1.** gweañ, krommañ, krommaat, plegañ, gwarañ ; *jemandem den Arm umbiegen,* gweañ e vrec'h d'u.b. ; **2.** digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen,* digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.

umbiegen[2] V.gw. rannadus (bog um / ist umgebogen) : **1.** distreiñ war e giz, distreiñ war e gil ; **2.** treiñ, skeiñ [a-gleiz pe a-zehou].

Umbiegen n. (-s) : **1.** gweadur g., gwe g., gweañ g., plegerezh g., krommañ g., gwarañ g. ; **2.** distro war e giz b., distro war e gil b. ; **3.** treiñ g., skeiñ [a-gleiz pe a-zehou] g.

umbilden V.k.e. rannadus : adaozañ, kemmañ, adstummañ, adverat, azverat, daskemmañ, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ.

Umbildung b. (-,-en) : adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g.

umbinden[1] V.k.e. rannadus (band um / hat umgebunden) : **1.** lakaat ; *eine Krawatte umbinden,*

lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *ein Halstuch umbinden,* lakaat ur skerb en e gerc'henn, lakaat ur skerb en-dro d'e c'houzoug ; *eine Schürze umbinden,* lakaat un diaraogenn (un davañjer) ; **2.** gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz ; *das Schwert umbinden,* gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, gwiskañ e gleze ; *seine Waffen umbinden,* gwiskañ e armoù ; **3.** koublañ a-nevez, keinañ a-nevez ; *ein Buch umbinden,* koublañ (keinañ) ul levr a-nevez.

umbinden[2] V.k.e. stag (umband / hat umbunden) : *mit etwas umbinden,* lakaat udb en-dro da ; *mit Stricken umbunden,* kordennet / ereet gant kerdin (Gregor), fiselet.

umblasen[1] V.k.e. stag (umbläst / umblies / hat umblasen) : c'hwezhañ tro-dro da, c'hwezhañ tu-ha-tu da ; *von den Winden umblasen,* e-kreiz ar gas, avelet kaer / avelet a bep tu (Gregor), avelek, dispak d'an avelioù, etre ar pevar avel, er pevar avel, er pevar fennavel.

umblasen[2] V.k.e. rannadus (bläst um / blies um / hat umgeblasen) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

umblättern V.k.e. rannadus (hat umgeblättert) : follennata, feilhetiñ, treiñ follenn-ha-follenn.

Umblick g. (-s,-e) : **1.** sell-tro g., sell tro-dro g. ; **2.** brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.

umblicken V.gw. ha V.em. rannadus : **sich umblicken** (hat sich (t-rt) umgeblickt) : sellet en-dro d'an-unan, sellet tro-dro, ober ur sell-tro.

Umbra b. (-) : liv douar du g.

umbrausen V.k.e. stag (hat umbraust) : rugañ tro-dro da, sourral tu-ha-tu da, sarac'hañ tro-dro da, c'hwibanat tu-ha-tu da, c'hwistañ tro-dro da, c'hwitellat tu-ha-tu da, gwic'hal tro-dro da, hudal tu-ha-tu da, soroc'hal tro-dro da, kornal tu-ha-tu da, yudal tro-dro da.

umbrechen[1] V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : **1.** freuzañ, plomañ, treiñ [an douar], distreiñ [an douar], digeriñ [an douar] ; *den Boden umbrechen,* plomañ, terriñ (digeriñ) douar, difraostañ ; **2.** terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ.

V.gw. rannadus (bricht um / brach um / ist umgebrochen) : terriñ, chom stoket, chom fleet, chom flac'het.

umbrechen[2] V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : [moull.] pajennaozañ, kenlakaat.

Umbrechung b. (-,-en) : **1.** torr g., torridigezh b., stokañ g., fleañ g., flac'hañ g. ; **2.** difraostadur g., difraosterezh g.

Umbrien n. : Umbria b.

umbringen V.k.e. rannadus (brachte um / hat umgebracht) : muntrañ, lazhañ, lazhañ mik, drouklazhañ, fallvuntrañ, ober e stal da, tortañ, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e jeu da, ober e afer da, ober e varv da, diskar, kreviñ, kas d'ar bez, distrujañ ; *er bringt seine Feinde kaltblütig um,* ne ra ket van evit lakaat gwad e enebourien da redek, lazhañ a ra e enebourien mik ha digar ; *diese Hitze bringt mich um,* emaon e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), lazhet on gant an tommder-mañ, deviñ a ran gant an tommder, fritañ a ran gant an tommder ; *das Ding ist nicht umzubringen,* n'eus ket a uz d'an dra-se.

V.em. : **sich umbringen** (brachte sich um / hat sich (t-rt) umgebracht) : en em lazhañ, lakaat diwezh d'e vuhez, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober ; *sich gegenseitig umbringen, einander umbringen,* en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, en em gignat.

Umbruch g. (-s,Umbrüche) : **1.** [labour-douar] difraostadur g., difraosterezh g., distro b. ; **2.** kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *literarischer Umbruch,* reveulzi lennegel b. ; **3.** [moull.] pajennaozañ g., maketenn b., patromenn b.

umbuchen V.k.e. rannadus (hat umgebucht) : **1.** treuzdougen (treuzkas) war ur gont all ; **2.** kemmañ un urzh-prenañ (un urzhiad).

Umbuchung b. (-,-en) : **1.** treuzkasadenn b. ; **2.** kemm urzh-prenañ g., kemm urzhiad g.

umdecken V.k.e. rannadus (hat umgedeckt) : **1.** *ein Haus umdecken,* cheñch toenn d'un ti ; **2.** *einen Tisch umdecken,* lakaat listri nevez war an daol, adstaliañ an daol.

umdenken V.gw. rannadus (dachte um / hat umgedacht) : adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.

Umdenken n. (-s) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennadiñ g.

umdeuten V.k.e. rannadus (hat umgedeutet) : displegañ en un doare disheñvel, desteriañ en un doare disheñvel.

Umdeutung b. (-,-en) : displegadenn disheñvel b., displegadur disheñvel g., desteriadur disheñvel g.

umdichten V.k.e. rannadus (hat umgedichtet) : *ein Gedicht umdichten,* adaozañ (adstummañ, azverat) ur varzhoneg.

Umdichtung b. (-,-en) : treuzskrivadur barzhel g., adaozidigezh varzhel b.

umdirigieren V.k.e. rannadus (dirigierte um / hat umdirigiert) : diheñchañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umdirigiert,* diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld.

umdisponieren V.k.e. rannadus (disponierte um / hat umdisponiert) : kemmañ e ziarbennoù, cheñch e renkoù, cheñch e bourchas.

umdrängen V.k.e. stag (hat umdrängt) : sezisañ, gronnañ, sichañ ; *sie war von Reportern umdrängt,* en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en dro dezhi.

umdrehen V.k.e. rannadus (hat umgedreht) : **1.** treiñ, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, distreiñ, eilpennañ ; *einen Hahn umdrehen,* treiñ un douchenn (ur bluenn), serriñ pe digeriñ ur c'hog ; **2.** gweañ, ober ur gwe e ; *jemandem den Hals umdrehen,* gweañ e c'houzoug d'u.b., ober ur gwe e gouzoug u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b., ober un nez d'u.b. en e c'houzoug, ober e varv d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Wort im Munde umdrehen,* distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh

o ster ; *den Spieß umdrehen,* **a)** distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm ; *jeden Pfennig zweimal umdrehen, jeden Pfennig dreimal umdrehen,* **a)** arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, derc'hel pizh d'e wenneien, bezañ dizispign, bevañ dizispign, bevañ hep nemeur a zispign, derc'hel tost d'e arc'hant, ober kalz gant nebeut, na stagañ e chas diwar-goust silzig ; **b)** bezañ tost d'e wenneien, bezañ pizhik (tostik) / chipotal / bindedañ (Gregor), bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, amsellout, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum.

V.em. rannadus : **sich umdrehen** (hat sich (t-rt) umgedreht) : **1.** treiñ e benn, en em dreiñ, distreiñ, distreiñ war e giz, treiñ kein ; *sich nach jemandem umdrehen,* treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b. ; *sobald er sich umgedreht hatte, schlich ich mich weg,* kerkent (kenkent) ha ma oa tro e gein, e troc'his kuit - kerkent (kenkent) ha ma troas kein, e troc'his kuit - diouzhtu ma oa tro e benn, e troc'his kuit ; *sie drehte sich jäh um,* ober a reas un dro grenn war he seulioù ; **2.** treiñ, distreiñ ; *der Wind dreht sich um,* treiñ (cheñch roud, cheñch tu) a ra an avel ; *die Räder drehen sich um,* treiñ a ra ar rodoù ; *sich um eine Angel umdrehen,* paoellañ, treiñ war vudurun ; **3.** *mir dreht sich der Magen um,* me a sav va c'halon, emañ va c'halon war-neuñv, deuet eo ar boued da neuñviñ war va c'halon, deviñ a ra va c'halon, doñjeret eo va c'halon, me am bez poan e poull va c'halon, kalondev am eus, gant ar boan stomog emaon, brevet eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon.

Umdrehung b. (-,-en) : tro b., keflusk-tro g., fiñv-tro g., troerezh g., troadur g., troadenn b., amdro b., trovezh b. ; *fünfhundert Umdrehungen in der Minute,* pemp-kant tro ar munut ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde beträgt vierundzwanzig Stunden,* dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan.

Umdrehungszähler g. (-s,-) : konter an troioù g., konter an troioù-munut g.

Umdruck g. (-s,-e) : [moull.] **1.** advoulladur g. ; **2.** advoulladenn b.

umdunkeln / umdüstern V.k.e. stag (hat umdunkelt / hat umdüstert) : teñvelaat.

umeinander Adv. : **1.** an eil en-dro d'egile, an eil en-dro d'eben ; **2.** [dre astenn.] unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, a-hini-da-hini, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.

umerziehen V.k.e. rannadus (erzog um / hat umerzogen) : addeskiñ, addiorren, diorren en-dro ; *einen Jugendlichen umerziehen,* diorren en-dro ur c'hrennard bet savet fall.

umfahren[1] V.k.e. rannadus (fährt um / fuhr um / hat umgefahren) : [karr-tan] ruilhal, pilat, diskar, foeltrañ ; *der Wagen hatte ihn umgefahren,* ruilhet e oa bet gant ar c'harr, ar c'harr en doa ruilhet anezhañ, pilet e oa bet gant ar c'harr.

V.gw. rannadus : ober ur gammdro.

umfahren[2] V.k.e. stag (umfährt / umfuhr / hat umfahren) : ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, tremen a-vaez da, treiñ diwar.

Umfahrt b. (-,-en) : **1.** tro gant un oto b., troiad b. ; **2.** distro b., kammdro b.

Umfahrung b. (-,-en) : [Bro-Suis] **1.** *mündliche Zusagen dienen der Umfahrung einer schriftlichen Vereinbarung,* gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid. ; **2.** flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; **3.** tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; **4.** hent-tro g.

Umfall g. (-s,Umfälle) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennadiñ g., eilpenn meno g., cheñch tu g.

umfallen V.gw. rannadus (fällt um / fiel um / ist umgefallen) : **1.** linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; *vor Müdigkeit umfallen,* bezañ marv diwar e sav, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ faezh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ divi, bezañ kouskedik, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir hätten vor Müdigkeit umfallen können,* marv e oamp diwar hor sav, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen,* darbet e oa bet dezhi kouezhañ diouzh he sav gant ar c'hoarzhin ; *tot umfallen,* kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv ; *wie die Fliegen umfallen,* mervel diouzh an druilh, mervel a-druilhadoù, mervel a-steioù, mervel evel kelien.

2. milinañ, troc'holiañ, tumpañ.

3. [dre skeud.] mont war ziskar, mont da fall.

4. [polit.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, dibennadiñ, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, en em zislavaret, cheñch tu d'e chupenn.
V.k.e. rannadus (fällt um / fiel um / hat umgefallen) : *etwas umfallen,* eilpennañ udb, tintañ udb, troc'holiañ udb.
Umfaltung b. (-,-en) : pleg g., plegadenn b., plegerezh g., gwead g., gweadenn b.
Umfalzen n. (-s) : plegerezh g.
Umfang g. (-s,-fänge) : **1.** ment b., mentelezh b., ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., pouez g., tro b., trohed g. ; *Umfang eines Buches,* ment ul levr b. ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Umfang zu korrigieren,* n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; *Umfang eines Pakets,* ment ur pakad b. ; *Umfang eines Geschäftes,* braster (pouez) un afer g. ; *dieser See hat einen Umfang von fünf Kilometern,* al lenn-se zo pemp kilometr tro dezhi ; *ein Kreis mit einem Umfang von zwanzig Zentimetern,* ur c'helc'h ugent kantimetr tro dezhañ g. ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu,* mont a ra ar gouiziadurioù war greskiñ ; **2.** hollad g. ; *Umfang des Schadens,* hollad an distrujoù (ar c'holloù, an droug graet) g. ; **3.** [preder.] astenn g., emledadur g. ; *Umfang eines Begriffes,* astenn (emledadur) ur meizad g. ; **4.** *in vollem Umfang,* a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, glez, leun.
Umfangband g. (-s,-bände) : [moull.] levr patrom diskrid g.
umfangen V.k.e. stag (umfängt / umfing / hat umfangen) : gronnañ, punañ en-dro da, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, enderc'hel, gourizañ, strizhañ, gwaskañ, moustrañ.
umfänglich ag. / **umfangreich** ag. : ec'hon, bras-ec'hon, frank, ledan, lijorus, diere, distrob, fournis, bras e vent, mentek ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh.
Umfangsmauer b. (-,-n) : moger-dro b.
Umfangswinkel g. (-s,-) : [mat.] korn kaeet g.
umfärben V.k.e. rannadus (hat umgefärbt) : cheñch liv da.
umfassen V.k.e. stag (hat umfasst) : **1.** endelc'her, delc'her, entalañ, konten, bezañ en an-unan, kompren ; *das Programm umfasst diese Frage,* ar c'hraf-se a zo bet lakaet war programm, er programm emañ ar c'hraf-se.
2. gronnañ, gourizañ, strizhañ, gwaskañ, moustrañ.
3. briata, stardañ en e zivrec'h ; *eng umfassen,* strizhañ, stardañ, moustrañ, enserriñ.
umfassend ag. : **1.** a-dro ; **2.** ledan, frank, ec'hon, ampl, war an ampl, en holl d'an holl, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a-grenn ; *ein umfassendes Wissen besitzen,* kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek, bezañ desket war gant ha kant tra.
Umfassung b. (-,-en) : **1.** sklotur, kael b., kelc'hiadur g., mogeriad b., gourizad g., mogerioù-tro lies. ; **2.** [lu] fiñvadeg-enkelc'hiañ b., fiñvadeg a-dro b. ; **3.** framm g. frammad g., stern g., sterniadur g., frammadur g., enframmadur g.
Umfassungsmauer b. (-,-n) : moger-dro b.
Umfeld n. (-s) : metoù g., amva g., diardro b., maezienn b. ; *raues Umfeld, feindliches Umfeld, unfreundliches Umfeld,* metoù galen g. ; *das politische Umfeld,* ar vaezienn bolitikel b., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., an amva war tachenn ar politikerezh g., an endro politikel g. ; *psychologisches Umfeld,* maezienn vredel b., bredvaezienn b.
umflechten V.k.e. stag (umflicht / umflocht / hat umflochten) : gweadenniñ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ ; *mit Lorbeer umflochtenes Haupt,* penn loreet g., penn lakaet ur gurunenn lore warnañ ; *umflochtene Flasche,* boutailh en ur banerig aozilh b.
Umflechtung b. (-,-en) : sklisenn b., [boutailh] panerig aozilh b.
umfliegen V.k.e. stag (umflog / hat umflogen) : **1.** nijal en-dro da, gournijal en-dro da, gournijellañ en-dro da, nijellañ en-dro da ; **2.** [karr-nij] ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, treiñ diwar.
umfließen V.k.e. stag (umfloss / hat umflossen) : [stêr] kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro.
umfloren V.k.e. stag (hat umflort) : mouchañ, lakaat ul lien kañv en-dro da, lakaat ul lietenn gañv en-dro da.
umfluten V.k.e. stag (hat umflutet) : [mor, lenn] **1.** kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro ; *das Meer hat die Klippen umflutet,* kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *das Meer umflutet Großbritannien,* Breizh-Veur a zo mor en he zro, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor ; **2.** soubañ, glebiañ, dourañ, douraat, gwalc'hiñ.
umformen V.k.e. rannadus (hat umgeformt) : neuzneveziñ, adstummañ, treuzfurmiñ, adaozañ, treuzkemmañ, amdreiñ, daskemmañ, stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, doareañ, neuziañ, oberiañ.
Umformer g. (-s,-) : [tredan.] amdroer tredan g.
Umformung b. (-,-en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., amdroadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.
Umfrage b. (-,-n) : sontadeg kedveno b., sontadur kedveno g., enklask kedveno g. ; *eine Umfrage durchführen,* ober ur sontadeg, ober un enklask war mennozh an dud.
umfragen V.gw. rannadus (hat umgefragt) : ober un enklask, klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennoù (klask ditour) diwar-benn udb.

umfrieden V.k.e. stag (hat umfriedet) : kaeañ, klozañ, kaelat, mogeriañ, muriañ ; *umfriedeter Pfarrbezirk,* liorzh-iliz b., porzh-iliz g., porzh-bered g. ; *seinen Garten mit einer Mauer umfrieden,* klozañ e liorzh gant ur voger, mogeriañ e liorzh, muriañ e liorzh.
Umfriedung b. (-,-en) : sklotur g., kael b., kelc'hiadur g., moger-dro b., mogeriad b., gourizad g. ; *ohne Umfriedung,* diskloz.
umfüllen V.k.e. rannadus (hat umgefüllt) : treuzskuilhañ, treuzpodañ, eilpodañ.
Umfüllung b. (-,-en) : treuzskuilhadur g., treuzpodañ g., eilpodañ g.
umfunktionieren V.k.e. rannadus (funktionierte um / hat umfunktioniert) : treuzfurmiñ, cheñch kefridi da ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktionniert,* lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh d'ober ur sal evit ar sonadegoù.
Umgang g. (-s,-gänge) : **1.** pleustr g., pleustrerezh g., darempred g., stok g., kavandenn b., hentadur g., darempredadur g., hentadurezh b., hantiz b. ; *Umgang mit seinesgleichen pflegen,* hentiñ e genseurted, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud ag e gouch ; *der Umgang mit Politikern erweckte in ihm den Wunsch, Diplomat zu werden,* pleustr ar bolitikourien en doa roet dezhañ c'hoant da vezañ kannad, pleustr ar bolitikourien en doa dihunet (enaouet) ennañ ar c'hoant da vezañ kannad ; *mit jemandem Umgang haben, mit jemandem Umgang pflegen,* bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b. daremprediñ (hentiñ, pleustriñ, gwelet) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b., dont war-dro u.b. ; *er ist angenehm im Umgang,* bez' eo un den bourrus, brav eo e bleustriñ, brav eo rannañ fav gantañ, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zarempredi̱ñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo tostaat outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, ur spered aes a zen a zo anezhañ, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, un den aes da embreger eo, sichant eo, un ebat eo kaout darempred gantañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor) ; *schlechten Umgang haben,* gwallhentiñ tud fall, en em veskañ gant tud fall ; *schlechter Umgang,* gwallhentadurezhioù lies. ; **2.** stok g., implij g., arver g., doare ober g., tu g., feson b., giz b., mod g. ; *der Umgang mit dem Gewehr,* stok ar fuzuilhoù g., implij ar fuzuihoù g., embregerezh ar fuzuilhoù g. ; *der Umgang mit dem Schwert,* embregerezh ar c'hleze g. ; **3.** tro b., troiad b. ; **4.** [relij.] lidkerzh g., prosesion g. ; **5.** [tisav.] garidell b., garidoù lies., hent-tro g.
umgänglich ag. : hegarat, hegar, brav e bleustriñ, plijus da zarempredi̱ñ, darempredus, emc'hraus, soubl, kevredus, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, aes en em ober outañ, sichant, doñv, aes ober gantañ ; *er ist umgänglich,* plijus eo ober gantañ, plijus eo da zarempredi̱ñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, hennezh a zo un den aes ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bez' eo un den a emglev ; *er ist nicht sehr umgänglich,* un darempred diaes a zen eo, diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes ; *er ist mit der Zeit umgänglicher geworden,* kuñvaet (hegaraet, dousaet) eo gant ar bloavezhioù ; *umgänglicher machen,* kuñvaat, hegaraat, sevenaat, dic'harvaat, dousaat, digrizañ.
Umgänglichkeit b. (-) : darempredusted b., tommder ouzh an dud g., hegarated b., kevreduster g., kevredusted b.
Umgangsformen lies. : doareoù mat lies., doareoù seven lies., sevenelezh b., dereadegezh b., afesonded b., sevender g., sevended b., kourtezi b., feson b.
Umgangssprache b. (-,-n) : yezh ar bobl b., yezh voutin b., yezh pemdez b., yezh pemdeziek b., kenyezh b., teodyezh b., yezh komzet b. ; *Englisch als Umgangssprache anerkennen,* anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ.
umgangssprachlich ag. : e yezh ar bobl.
umgarnen V.k.e. stag (hat umgarnt) : **1.** fiselenniñ, poellañ, lakaat neud en-dro da ; **2.** lakaat ur roued en-dro da, tapout gant e roued ; **3.** P. [dre skeud.] *man hat ihn ganz schön umgarnt,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav, louarnet brav e oa bet ; **4.** [dre skeud.] loaviñ, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, hoalañ, lubaniñ.
umgeben V.k.e. stag (umgibt / umgab / hat umgeben) : **1.** kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, kaelañ, [mor] kejañ ; *die Klippen sind vom Meer umgeben,* kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *Großbritannien ist von allen Seiten vom Meer umgeben,* Breizh-Veur a zo mor en he zro, Breizh-Veur a zo mor tro-dro dezhi, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor ; *von Menschen umgeben sein,* bezañ tud bolzet en-dro d'an-unan, bezañ tud kelc'hiet en-dro d'an-unan, bezañ tud tolpet en-dro d'an-unan, bezañ tud tolpet tro-dro d'an-unan, bezañ tud o kelc'hiañ an-unan, bezañ tud e kelc'h en-dro d'an-unan ; **2.** [dre skeud.] *von Menschen umgeben sein,* bezañ tud war e zro ; *sie umgaben die verzweifelte Witwe mit Fürsorge,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez.

umgebogen ag. : krogek.
Umgebung b. (-,-en) : **1.** metoù g., amva g., endro g., darempredérezh g. ; *seine Umgebung färbt auf ihn ab,* levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra an endro warnañ, teurel a ra an endro warnañ ; *raue Umgebung, feindliche Umgebung, unfreundliche Umgebung,* metoù galen g. ; **2.** biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b., tro b., avaez g., kornad g., korniad g. ; *sich die Umgebung anschauen,* teurel ur sell war ar biojoù ; *in der weiten Umgebung,* a-bell-dro ; *aus der weiten Umgebung,* a-bell-dro, eus a-bell-dro ; **3.** *in der Umgebung von Brest,* kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest ; *er stammt aus der Umgebung von Hamburg,* hennezh a zo eus kichen Hamburg, hennezh a zo a-harz Hamburg, hennezh a zo a-gichen Hamburg, ur paotr kostez Hamburg eo.
Umgegend b. (-,-en) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b., tro b., avaez g., endro g.
umgehen[1] V.k.e. stag (umging / hat umgangen) : **1.** ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da ; [lu] *den Feind umgehen,* c'hoari (ober) an dro d'an enebourien, c'hoari tro an enebourien, treiñ diwar an enebourien ; *eine Vorschrift umgehen,* klask an dro da dremen hebiou d'ur reolenn, mont hebiou d'ur reolenn, treiñ diwar ur reolenn ; **2.** klask an dro diwar, treiñ diwar ; *eine Schwierigkeit umgehen,* tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, klask an dro diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar spern, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harzh, sigotañ ur gudenn.
umgehen[2] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ging um / ist umgegangen] : **1.** bezañ satanazet, bezañ sordet ; *in diesem Schloss geht es um,* viltañsoù a zo (bez ez eus teuzed, bez ez eus gobelined, enkelerien a zo oc'h ober o reuz) er c'hastell-mañ, satanazet (sordet) eo ar c'hastell-mañ, diouzh an noz e ra Mestr Yann (paotr e votoù-koad, Paskou e roched gwenn) e dro dre ar c'hastell-mañ, ar c'hastell-mañ a vez gwallhentet gant viltañsoù.
2. redek, ren ; *die Nachricht geht um,* ar c'heloù a red a di da di, emañ ar gaoz-se o ren, ar brud a red a di da di, ar gaoz-se a zo dindan teod an dud, chaok ha stran a zo diwar-benn an dra-se, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus an dra-se, ar voltenn a zo savet eus an dra-se ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht,* keloù brezel a zo a bep tu, lavaret a reer ez eus arvar a vrezel, trouz brezel 'zo, klevet a reer dre-holl e vo brezel, ar gaoz a lavar e vo brezel, ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor).
3. hentiñ, daremprediñ, pleustriñ, gwelet ; *mit jemandem umgehen,* hentiñ (daremprediñ, pleustriñ, gwelet) u.b., bezañ war-dro u.b. ; [Kr-l] *sage mir mit wem du umgehst, so will ich dir sagen, wer du bist,* lavar din piv a hentez ha me a lavaro dit piv out, gant ar c'hazh neb a gousko biken hep c'hwen ne savo.
4. ober war-dro, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant, intent ouzh, mont gant, mont da, kundu, kunduiñ, embreger, maniañ, ruilhal ; *mit Kindern umgehen,* ober war-dro (ober diouzh, ober ouzh, intent ouzh, soursial ouzh) bugale, ober en-dro da vugale, kundu bugale, kunduiñ bugale ; *mit dem Gewehr umzugehen wissen,* bezañ anaoudek war-dro ar fuzuilhoù, gouzout penaos implijout ur fuzuilh, gouzout an dres da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout c'hoari gant ur fuzuilh, kaout an doare da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout stok ar fuzuilhoù, gouzout diouzh ar fuzuilhoù, gouzout diouzh stok ar fuzuilhoù, bezañ akuit-mat war ar fuzuilhoù, bezañ boazet da vaniañ ar fuzuilhoù, bezañ boazet da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouest da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziek da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziek eus ar fuzuilhoù ; *jemandem beibringen, wie man mit Waffen umgeht,* deskiñ u.b. ouzh an armoù ; *mit dem Schwert umgehen,* klezeiata, kunduiñ ar c'hleze ; *er kann mit dem Schwert ganz gut umgehen, ;* dornet mat eo da glezeiata, ampart eo da gunduiñ ar c'hleze, boazet eo da vaniañ mat ar c'hleze ; *sie geht mit mir immer offenherziger um,* joausaat a ra ouzhin, laouenaat a ra ouzhin ; *er wird mit Ihnen sanfter umgehen müssen,* ret e vo dezhañ dousaat en ho keñver, ret e vo dezhañ dic'harvaat en ho keñver, ret e vo dezhañ bezañ gwelloc'h ouzhoc'h ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen,* al loened a vez ret mont ganto dre du (dre sil, a-silik, dre gaer, dre het, koulik), al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster, al loened a vez ret bezañ mat outo ; *Sie gehen nicht gerade zimperlich mit den Tieren um,* c'hwi n'hoc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwi n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne zit ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwi a zo treitour (yud, digar, drouk, gourt) ouzh al loened 'vat, c'hwi a zo gouez ouzh al loened, c'hwi a zo boufon ouzh al loened ; *mit jemandem grausam umgehen,* bezañ kriz ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b. ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um,* ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù ; *er geht mit seinen Werkzeugen sorgfältig um,* kempenn eo war e vinvioù, klenk eo war e vinvioù, klenk ha kempenn eo war e vinvioù, pervezh eo war e vinvioù, pizh eo gant e vinvioù, pizh eo war e vinvioù, damantus eo d'e vinvioù ; *mit jemandem wie mit seinesgleichen umgehen,* mont par-ouzh-par gant u.b. ; *dieser Lehrer ging unsanft mit den Schülern um,* ar c'helenner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gourt ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale ; *mit großen Summen umgehen,* meskañ arc'hant, meskañ gwenneien, meudañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, ruilhal arc'hant gant e zaouarn, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; *er weiß, mit den Leuten umzugehen,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh a oar anezhi, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, gouzout a ra penaos en em gemer gant an dud, gouzout a ra en em ober ouzh an dud, gouzout a ra an tu diouzh an dud, gouzout a ra an tu eus an dud, gouzout a ra ar stek da ober ouzh an dud, gouzout a oar en em dreiñ ouzh an

dud, hennezh a oar ober diouzh an dud, hennezh a zo ur paotr gwevn, gouzout a oar an tu mat da embreger an dud ; *mit jemandem umzugehen wissen,* gouzout an tu diouzh u.b., gouzout ar pleg war u.b., gouzout en em dreiñ ouzh u.b., gouzout en em ober ouzh u.b., bezañ gouiziek d'en em gemer gant u.b., gouzout ober diouzh u.b. ; *er weiß, mit solchen Dickköpfen umzugehen,* ijin en deus pa'z en devez afer ouzh pennoù maout a seurt-se, hennezh en deus an tu d'ober diouzh pennoù touilh a seurt-se, gouiziek eo d'en em gemer gant pennoù touilh a seurt-se, hennezh a anavez mat doare pennoù touilh a seurt-se ; *es ist nicht einfach, mit ihm umzugehen,* diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, diaes eo kaout d'ober gantañ, diaes eo kaout d'ober outañ.

5. [dre astenn.] *mit etwas verschwenderisch umgehen,* koufonañ udb, difoc'hañ udb, na vezañ damantus d'udb, na zamantiñ d'udb, na gaout damant d'udb, dispign (trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, straniñ) dizamant udb, gwallzispign udb, droukzispign udb, ober diskempenn war udb, bezañ mat da zispign ; *er geht mit seinem Geld freizügig um,* n'eo ket start war an distag - mont a ra frank d'e yalc'h - anat eo, hennezh n'eo nag eus Bro-Leon nag eus Bro-Vigoudenn a-dra-wir - skuilhañ a ra puilh e arc'hant ; *mit etwas sparsam umgehen,* sellet berr ouzh udb, damantiñ d'udb, arboell (erbediñ, armerzh) udb, kaout damant d'udb, ober damant ouzh udb, mont dousik d'udb, bezañ damantus d'udb, espern udb, tailhañ udb, bezañ kempenn war udb, bezañ pervezh war udb, bezañ fur gant udb, marc'hata udb, malañ munut e vleud, ober pizh war udb, bezañ pizh war udb, bezañ pizh gant udb ; *mit seiner Zeit sparsam umgehen,* marc'hata e amzer, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen,* lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, P. priellañ bara ; *mit seinem Geld vorsichtig umgehen,* derc'hel tost d'e arc'hant, derc'hel pizh d'e wenneien, mont klenk dre an hent, arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ pizh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, bezañ dizispign, bevañ dizispign, ober kalz gant nebeut.

umgehend Adv. : diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, ribus, kentizh, raktal, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ nemeur, war an tomm, war an tach, kerkent, kenkent, kerkent all, diouzhtu-kaer, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, pront, eskuit, timat, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr.

ag. : *mit umgehender Post,* gant ar respont, gant an diskrivadenn.

Umgehung b. (-,-en) **1.** *mündliche Zusagen dienen der Umgehung einer schriftlichen Vereinbarung,* gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid ; **2.** flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; **3.** hent-distro g., hent-tro g., tro b., kammdro b., hent dizroet g., hent distroet g., distro b./g.

Umgehungsbewegung b. (-,-en) : [lu] fiñvadeg a-dro b., fiñvadeg en-dro d'an enebourien b.

Umgehungsstraβe b. (-,-n) : hent-tro g., hent a-dro g.

umgekehrt ag. : enep, gin, rekin ; *in umgekehrter Richtung,* en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin ; *in die umgekehrte Richtung gehen,* mont a-vestu, mont etrezek an tu enep ; *umgekehrte Seite,* tu gin, tu enep g., tu rekin g. ; *umgekehrte Hand,* kil an dorn g., kildorn g. ; *in umgekehrtem Verhältnis zu,* kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant, rekin an eil d'egile ; *das Umgekehrte,* ar gin, an eneb g., ar rekin g. ; *im umgekehrten Fall,* en degouezh kontrol.

Adv. : en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, a-vestu, e gin, a-geveskemm ; *es trifft auch umgekehrt zu,* an eskemm a zo ken gwir all ; [dre skeud.] *umgekehrt wird ein Schuh daraus,* ar c'hontrol bev eo, an dro enep an hini eo hag a zo gwir, an eskemm kaer eo.

umgestalten V.k.e. rannadus (gestaltete um / hat umgestaltet) : neuznevezin, treuzneuziañ, adstummañ, daskemmañ, treuzkemmañ, treuzfurmiñ, adaozañ, adframmañ, adverat, azverat, cheñch kefridi da.

Umgestaltung b. (-,-en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., cheñch kefridi g.

umgewöhnen V.em. rannadus : **sich umgewöhnen** (gewöhnte sich um / hat sich (t-rt) umgewöhnt) : terriñ e bleg, troc'hañ e bleg, cheñch doare bevañ, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un tech, dilezel (terriñ) ur boaz, en em zizober diouzh ur pleg, en em zivoaziañ diouzh un tech.

umgießen[1] V.k.e. rannadus (goss um / hat umgegossen) : **1.** treuzskuilhañ, treuzpodañ, eilpodañ ; **2.** [metal.] azteuziñ, adteuziñ.

umgießen[2] V.k.e. stag (umgoss / hat umgossen) : **1.** [mor, lenn] kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro ; **2.** soubañ, glebiañ, dourañ, douraat, gwalc'hiñ.

Umgießung b. (-,-en) : **1.** treuzskuilh g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g., treuzpodañ g., eilpodañ g. ; **2.** [metal.] azteuz g., adteuz g.

umgleisen V.k.e. rannadus (hat umgegleist) : [hent-houarn] lakaat war ul linenn-houarn all, kas war ul linenn hent-houarn all, cheñch linenn hent-houarn da.

umgraben[1] V.k.e. rannadus (gräbt um / grub um / hat umgegraben) : **1.** treiñ, arat, palat, palarat, distreiñ an douar, difraostañ douar, treiñ an douar, laoskaat an douar ; *einen Acker umgraben,* treiñ (arat) ur park ; *den Garten mit dem Spaten umgraben,* palat al liorzh, palarat al liorzh, ober ur palat d'al liorzh ; *die Erde umgraben,* meskañ douar, treiñ douar, distreiñ an douar, ober ur

palat d'an douar, laoskaat an douar ; *tief umgraben,* plomañ an douar, difontañ, freuzañ, palat don ; *den Boden umgraben und ihn dann brachliegen lassen,* treiñ an douar da vreinañ ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert,* pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *zum dritten Mal umgraben,* terskiziañ ; *Gründünger umgraben,* treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn ; **2.** disklosañ, disevel, displantañ ; *Bäume umgraben,* disklosañ (disevel, displantañ) gwez.

umgraben[2] V.k.e. stag (umgräbt / umgrub / hat umgraben) : ober fozioù tro-dro da.

Umgrabung b. (-,-en) : **1.** palerezh g., arat g. ; *gemeinsame Umgrabung,* palaradeg b. ; *Umgrabung von Brachland,* havregadeg b. ; **2.** furchadeg b.

Umgreifende(s) ag.k. n. : [preder., Karl Jaspers] *das Umgreifende,* an engronnañ g.

umgrenzen V.k.e. stag (hat umgrenzt) : bevennañ, bonnañ, termenañ.

Umgrenzung b. (-,-en) : bevennerezh g., bonnerezh g.

umgruppieren V.k.e. rannadus (gruppierte um / hat umgruppiert) : sevel strolladoù nevez, sevel rummadoù nevez, strollañ en-dro.

umgucken V.em. rannadus : **sich umgucken** (hat sich (t-rt) umgeguckt) : *sellit ouzh* **umsehen**.

umgürten[1] V.k.e. stag (hat umgürtet) : lakaat ur gouriz en-dro da, senklennañ, gourizañ ; *seine Lenden umgürten,* gourizañ e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e vandenn, lakaat ur gouriz en-dro d'e zivgroazell.

umgürten[2] V.k.e. rannadus (hat umgegürtet) : gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz, lakaat ouzh e groazell ; *sein Schwert umgürten,* gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umhaben V.k.e. rannadus (hat um / hatte um / hat umgehabt) : bezañ gwisket gant.

umhacken V.k.e. rannadus (hat umgehackt) : treiñ gant ar bigell, diskar gant ar bigell, kravellat, pigellat.

umhalsen V.k.e. stag (hat umhalst) : *jemanden umhalsen,* lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat e kerc'henn u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., briata u.b., en em strinkañ da c'houzoug u.b.

Umhalsung b. (-,-en) : briatadenn b., briataerezh g.

Umhang g. (-s,-hänge) : pelerinenn b., kabell g., kap g., kapot g.

umhängen[1] V.k.e. rannadus (hat umgehängt) : **1.** istribilhañ en ul lec'h all, ispilhañ en ul lec'h all, skourrañ en ul lec'h all, krougañ en ul lec'h all ; **2.** lakaat e kerc'henn e c'houzoug, lakaat en e gerc'henn, lakaat e-krap e zivskoaz ; *mit umgehängtem Gewehr,* e fuzuilh a-dreuz skoaz gantañ, e fuzuilh a-dreuz e gorf gantañ, e fuzuilh e-krap e skoaz gantañ ; *seine Waffen umhängen,* gwiskañ e armoù ; *sich (t-d-b) eine Kette umhängen,* lakaat ur chadenn e kerc'henn e c'houzoug, lakaat ur chadenn en e gerc'henn.

umhängen[2] V.k.e. stag (hat umhängt) : lakaat tro-dro da, gronnañ, dastum, goleiñ, teltañ, pakañ.

Umhängeriemen g. (-s,-) : gouriz-skoaz g.

Umhängetasche b. (-,-n) : muzetenn b., maletenn b., sac'h gouriz-skoaz g., bisac'h g.

umhauen V.k.e. rannadus (haute um / hieb um // hat umgehauen): **1.** diskar, pilat ; *einen Baum umhauen,* diskar (pilat) ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn.

2. [dre skeud.] *dieser Gestank haut mich um,* gouest eo ar c'hwezh-se da bilat ac'hanoc'h, n'on ket evit padout gant ar c'hwezh fall-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flaer ar vosenn a zo amañ ; *diese Nachricht hat mich umgehauen,* gwall skoet e oan bet gant ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se, distroadet e oan bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez e oan bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnon ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet va fenn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oan bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oan bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oan bet gant ar c'heloù-se, trechalet e oan bet gant ar c'heloù-se, strabouilhet e oan bet gant ar c'heloù-se, dall e oan aet gant ar c'heloù-se, trejebouliñ am boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan bet gant ar c'heloù-se.

umhegen V.k.e. stag (hat umhegt) : **1.** kaeañ, klozañ, kaelat.

2. [dre skeud.] *jemanden umhegen,* kaout prederi ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kemer preder gant u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., kemer charre gant u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., aesaat u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b.

umher Adv. : a-dro-war-dro, tro-war-dro, un tammig e pep lec'h, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *rings umher,* tro-war-dro, tro-dro.

umher- rakverb rannadus, *sellit ivez ouzh* **herum-**.

umherblicken V.gw. rannadus (hat umhergeblickt) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.

umherfahren V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : fährt umher / fuhr umher / ist umhergefahren] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, bale bro, bevañ baleant, baleantañ.

umherflattern V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergeflattert] : **1.** gournijal, darnijal, nijellañ a-youl avel, eskellat, nijal-dinijal, balafennañ ; **2.** [dre skeud.] fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, turlutañ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek e revr ; *die Mädchen flattern im Haus umher,* ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, ar merc'hed a ra ur riboul en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti.

umherfliegen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : flog umher / ist umhergeflogen] : nijellañ a-youl avel, gournijal, darnijal, eskellat, nijal-dinijal.
umherführen V.k.e. rannadus (hat umhergeführt) : heñchañ, kas tro-dro, kantren.
umhergehen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ging umher / ist umhergegangen] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, baleata, baleantañ, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.
umherhüpfen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergehüpft) : fringal, fringalañ, dizoac'hañ, fringellat.
umherirren V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergeirrt] : mont du-mañ du-hont dre ar vro, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar vro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, kantreal, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, bevañ baleant, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, kantren dre ar vro, baleata, baleantañ, pazeal, torimellat, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, bale bro, bale dre ar broezioù (Gregor).
Umherirren n. (-s) : kantreerezh g. ; *freies Umherirren des Viehs,* feulzer g., feulzerezh g.
umherirrend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherirrendes Vieh,* chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.
umherlaufen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : läuft umher / lief umher / ist umhergelaufen] : redek-diredek, kabalat, froudañ, daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, turmudañ, baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, bevañ baleant, redek ar c'hwitell, redek e revr, mont dre c'hêrioù ha broioù, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, punellat.
umherliegen V.gw. rannadus (lag umher / hat umhergelegen) : **1.** bezañ tro-dro, bezañ diwar-dro ; **2.** [dre astenn.] bezañ a-strew (war ar strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell), bezañ strewek, bezañ strewet ; *ihre Kartoffeln lagen verfault auf dem Boden umher,* edo o fatatezoù brein war-c'horre an douar.
umherliegend ag. : **1.** tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro ; **2.** a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, a-fuilh, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet.
umherschießen V.gw. rannadus (schoss umher / hat umhergeschossen) : tennata, tennañ a bep tu.
umherschleichen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : schlich umher / ist umhergeschlichen] : troiata, kildroenniñ, troidellañ, punañ, c'hwileta, kantren, baleantañ, rodal, rodellañ
umherschweifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergeschweift] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, korntroiañ, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, mont dre c'hêrioù ha broioù, redek ar c'hwitell, bevañ baleant, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata.
umherschweifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherschweifendes Vieh,* chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.
umhersehen V.gw. rannadus (sieht umher / sah umher / hat umhergesehen) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.
umherspringen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : sprang umher / ist umhergesprungen] : fringal, tripal.
Umherspringen n. (-s) : triperezh g.
umherstolzieren V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : stolzierte umher / ist umherstolziert] : pauniñ, torodelliñ, rodal e revr, lorc'henniñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, debriñ mel, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, dougen roufl, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).
umherstreifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergestreift] : kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, redek, galoupat, turlutañ, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata.
umherstreifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherstreifendes Vieh,* chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.
umherstreuen V.k.e. (hat umhergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ, gwentañ en avel.
Umherstreuung b. (-,-en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g.,

stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

umhertoben V.gw. (hat umhergetobt / ist umhergetobt) **/ umhertollen** V.gw. (hat umhergetollt / ist umhergetollt) : ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, c'hoari e roll, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, fourgasiñ, friantañ, fringal, fringalañ, lavigañ, riblañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, ober jabadao, redek e revr ; *im Wasser umhertollen,* diskrapañ en dour.

umhertreiben V.em. rannadus : **sich umhertreiben** (trieb sich umher / hat sich (t-rt) umhergetrieben) : redek, redek ar vro, galoupat, turlutañ, c'hwileta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, kantreal, kantren dre ar vro, baleantañ, torimellat, baleata, bevañ baleant, pazeal, riboulat, mont da vreskenn, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, galoupat ar mor hag an douar, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

umherwandeln V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergewandelt] : baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, bevañ baleant, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherwandern V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umhergewandert] : baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, foetañ bro, dornañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherwerfen V.k.e. rannadus (wirft umher / warf umher / hat umhergeworfen) : teuler kej-mej (a-stlabez, a-skign, a-strew).

umherziehen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : zog umher / ist umhergezogen] : kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, baleata, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, bevañ baleant, roulat ar bed, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

V.k.e. rannadus [*verb-skoazell* **haben** : zog umher / hat umhergezogen] : stlejañ amañ hag ahont.

umherziehend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *umherziehendes Volk,* pobl gantreer b., kantreidi lies. ; *umherziedender Händler,* marc'hadour-red g., marc'hadour baleant g., marc'hadour-baleer g.

umhinkönnen V.gw. rannadus (kann nicht umhin / konnte nicht umhin / hat nicht umhingekonnt) : *ich konnte nicht umhin, zu sagen ...,* ne oan ket bet evit mirout a (da) lavaret ..., ranket e oa bet din lavaret ..., ne oan ket bet evit parraat a lavaret ...

umhören V.em. rannadus : **sich nach etwas umhören** (hat sich (t-rt) umgehört) : klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennoù (klask ditour) diwar-benn udb.

umhüllen V.k.e. stag (hat umhüllt) : **1.** pakañ, goleiñ, gronnañ, farlokañ, tamolodiñ, dastum, gwiskañ ; *du musst deinen Hals richtig warm umhüllen,* pak da c'houzoug ervat ; *umhülle deinen Kopf mit einem Schal,* laka ur mouchouer dre da benn ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel,* bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul ; **2.** [dre skeud] mouchañ, kuzhat.

umhüllend ag. : a-dro.

umhüllt ag. : gronnet, goloet, paket, farloket, tamolodet, beuzet.

Umhüllung b. (-,-en) : golo g., goloenn b., goloadur g., gouel b., lien g., gwisk g., gwiskad g., gronn g., gronnadur g.

umjubeln V.k.e. rannadus (hat umjubelt) : youc'hal da, youal da.

umkämpft ag. : [lu] **1.** gronnet, enkelc'hiet ; **2.** lec'hiet war an dachenn-vrezel, lec'hiet war linenn an tan.

umkapseln V.k.e. stag (hat umkapselt) : [mezeg.] enkistañ.

Umkehr b. (-) : **1.** distro g./b., distroadenn b. ; *eine Umkehr kommt jetzt nicht mehr in Betracht,* re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwezhat eo bremañ evit treiñ (trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwezhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retorn ebet ken ; **2.** eilpennadur g., ginadur ; **3.** [tredan.] amdroadur g.

umkehrbar ag. : eiltroüs, hag a c'haller distreiñ, hag a c'haller eilpennañ, eilpennadus, tro-distro, amginus, distroadus.

Umkehrbarkeit b. (-) : eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b., eiltroüsted b.

umkehren V.k.e. rannadus (hat umgekehrt) : **1.** eilpennañ, tuginañ, lakaat pep eil penn, lakaat a-c'hin, lakaat e gin, lakaat war an tu gin, treiñ war an tu gin, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, distreiñ, cheñch tu da, treiñ war e c'henoù ; **2.** *alles umkehren,* didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat an traoù pep eil penn, pebeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, penndarevriñ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat pep tra àr-zoug, cheñch penn-evit-penn da gement a zo, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor) ; **3.** *wie man eine Hand umkehrt,* en un taol dorn, amzer sutal, en un dro zorn / en un taol-kont (Gregor), ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken buan, prim ha brav, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, diwar sav, en ur serr-lagad, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret ; **4.** [dre skeud.] *den Spieß umkehren,* **a)** distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di

Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm, kaout an distro ; **5.** [yezh.] eilpennañ, tuginañ ; *umgekehrter Satz,* lavarenn eilpennet b., lavarenn tuginet b. ; **6.** [mat.] *einen Bruch umkehren,* tuginañ ur gevrenn.
V.gw. rannadus (ist umgekehrt) : **1.** treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, distreiñ war e giz, retorn en-dro, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, tennañ war-dreñv, mont en e dro, ober un hanterdro, dispenn e roudoù ; **2.** [dre astenn.] cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ kordenn.
Umkehrer g. (-s,-) : [nij.] ginader g.
Umkehrschalter g. (-s,-) : ginader g.
Umkehrschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Umkehrschub ausüben,* enepbountañ.
Umkehrschluss g. (-es,-schlüsse) : arguzenn savet diwar ar c'hontrol b., arguzenn a contrario b.
Umkehrung b. (-,-en) : eilpennadur g., tuginadur g., ginadur g.
umkippen V.k.e. rannadus (hat umgekippt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, treiñ war e c'henoù, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat tu evit tu, lakaat war an tu enep, lakaat war an tu gin, lakaat pep eil penn, tuginañ, diskar, distreiñ, findaoniñ d'an douar ; *einen Topf umkippen,* lakaat (treiñ) ur pod war e c'henoù, lakaat ur pod pep eil penn, eilpennañ (tintañ, troc'holiañ) ur pod ; *einen Tisch umkippen,* diskar un daol ; *vom (durch) Wind umgekippt,* diskaret gant ur barr avel, kouezhet gant an avelaj, bannet d'an traoñ gant an avel ; **2.** pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, gwintañ, tumpañ ; *Steine umkippen,* pennboelliñ mein, treiñ mein ; *einen Karren umkippen,* eilpennañ un dumporell.
V.gw. rannadus (ist umgekippt) : **1.** kouezhañ ; *er ist umgekippt,* kouezhet eo e badoù, kouezhet eo e paramoutig, kouezhet eo en eterjidi ; *nahe daran umzukippen,* silwink, a-silwink, charigell ; *er ist nahe daran umzukippen,* horellañ a ra war e dreid, trabidellañ a ra, distabil eo war e zivesker, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, e silwink emañ war e dreid, charigell eo ; **2.** treiñ, trenkañ, tarzhañ ; *die Milch kippt um,* emañ al laezh o treiñ, emañ al laezh o trenkañ, emañ al laezh o tarzhañ ; **3.** mont war e c'henoù, kouezhañ war e c'henoù, mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, kouezhañ war e gostez, bannañ, tumpañ, troc'holiañ, tintañ ; *der Wagen kippt um,* milinañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, bannañ a ra ar c'harr, kouezhañ a ra ar c'harr war e c'henoù, tintañ a ra ar c'harr ; *zum Umkippen bringen,* troc'holiañ, lakaat war e gostez, tintañ, eilpennañ, findaoniñ d'an douar.
umklammern V.k.e. stag (hat umklammert) : **1.** pegañ ouzh, kregiñ peg e, strizhañ, stardañ, gwaskañ, moustrañ ; **2.** briata, brec'hata, moustrañ etre e zivrec'h, stardañ etre e zivrec'h, kregiñ a-vriad e, kregiñ a-dro-vriad e ; **3.** *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und Mittelfinger umklammern,* aes e toublan va dorn war va arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz.
Umklammerung b. (-,-en) : **1.** stardadenn b., strizhadenn b., gwask g., gwaskadenn b. ; **2.** briatadenn b., briataerezh g., briata g.
umklappen V.k.e. rannadus (hat umgeklappt) : plegañ, diskenn, serriñ ; *einen Deckel umklappen,* diskenn ur golo, serriñ ur goulc'her.
Umkleidekabine b. (-,-n) : logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.
umkleiden[1] V.k.e. stag (hat umkleidet) : gwiskañ ; *schwarz umkleidet,* gwisket e du, lien du ouzh ar mogerioù, lakaet e begin, beginet, stignet gant mezer du, stignet e du.
umkleiden[2] V.k.e. rannadus (hat umgekleidet) : cheñch dilhad da ; *ein kind umkleiden,* cheñch dilhad d'ur bugel.
V.em. rannadus : **sich umkleiden** (hat sich (t-rt) umgekleidet) : cheñch dilhad.
Umkleideraum g. (-s,-räume) : sal-emwiskañ b., logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.
Umkleidung b. (-,-en) : cheñch dilhad g. ; *sie hatte sich zur Umkleidung in ihr Zimmer zurückgezogen,* aet e oa en he c'hambr da cheñch dilhad.
umknicken V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist umgeknickt] : **1.** gweañ e droad, diaozañ ibil e droad, tapout ur gammigell, gweañ e ufern ; **2.** terriñ, kouezhañ.
V.k.e. rannadus (hat umgeknickt) : **1.** terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ ; **2.** digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umknicken,* digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.
umkommen V.gw. rannadus (kam um / ist umgekommen) : **1.** mervel, pirilhañ, perisañ.
2. [boued] mont da goll, mont da fall, boutañ, gwastañ, difaganiñ, breinañ, treiñ da fall, lizañ, lizennañ, tezañ, tezennañ, arneviñ, treiñ, disleberiñ, findaoniñ, chom da goll, ober teil.
3. [dre skeud.] *ich komme vor Hitze um,* me a zo faezh gant an tommder-mañ, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet e vezan gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ ; *ich wäre beinahe vor Schreck umgekommen,* darbet e oa bet din kac'hat ar marv ; *vor Ungeduld umkommen,* chom da reuziñ, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, gedal dibasiant, chaokat e ivinoù, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chakañ e vrid.
umkränzen V.k.e. stag (hat umkränzt) : kurunenniñ, kuruniñ, peurdogañ.
umkränzt ag. : kurunennek, kurunet ; *blumenumkränzt,* kurunennet a vleunioù.
Umkreis g. (-es,-e) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b., amregad g. ; *in einem Umkreis von zehn Kilometern,* war hed dek kilometrad ront, war hed dek kilometrad tro-war-dro ; *im ganzen Umkreis,* tro-

war-dro, tro-dro, er c'horn-bro a-bezh *im weiten Umkreis,* a-bell-dro, betek pell tro-war-dro ; *aus dem weiten Umkreis,* a-bell-dro, eus a-bell-dro.

umkreisen V.k.e. stag (hat umkreist) : **1.** treiñ en-dro da ; **2.** kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro, sterniañ en-dro da, bezañ bolzet en-dro da.

Umkreisung b. (-,-en) : **1.** troerezh g., kelc'htreiñ g. ; **2.** gronnadur g., gronn g., kelc'hiadur g.

umkrempeln V.k.e. rannadus (hat umgekrempelt) : **1.** troñsañ ; **2.** [dre skeud.] difoeltrañ, foeltrañ, didanfoeltrañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, eilpennañ, garenebiñ, penndarevriñ, daoubenniñ, lakaat àr-zoug, cheñch penn-evit-penn da, lakaat penn evit penn (tu evit tu), kulvanniñ, lakaat a-bempoù, lakaat an dindan war-varr, freuzañ, lakaat war an tu gin, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch tu d'ar chupenn ; **3.** *jemanden umkrempeln,* lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. da cheñch tu d'e chupenn.

umladen V.k.e. rannadus (lädt um / lud um / hat umgeladen) : treuzlestrañ, treuzvourzhañ, treuzkarrañ, treuztrenañ, treuzkaeañ.

Umladen n. (-s) : treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.

Umlader g. (-s,-) : treuzlestrer g., treuzkarrer g., treuztrenier g., treuzkaeer g., treuzvourzher g.

Umladung b. (-,-en) : treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.

Umlage b. (-,-n) : **1.** ingailh g. ; *Kostenumlage,* ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g. ; **2.** [Bro-Aostria] tailhoù lies.

umlagern V.k.e. stag (hat umlagert) : **1.** lakaat seziz war, sezizañ, gronnañ, sichañ ; **2.** *jemanden umlagern,* **a)** enkelc'hiañ u.b., gronnañ u.b., kelc'hiañ u.b. ; **b)** fourgasiñ u.b., arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, bezañ war korf u.b., poursu u.b. hep diskrog.

Umlagerung b. (-,-en) : seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g.

Umland n. (-s) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b.

Umlauf g. (-s,-läufe) : **1.** troerezh g., troadenn b., tro b., kelc'htro b., kelc'htroad b., keflusk war gelc'h g. ; **2.** kelc'hlizher g. ; **3.** amred g., amrederezh g., red g., mon g. ; *diese Münze ist nicht mehr im Umlauf,* ar pezh-moneiz-se n'en deus ket a von ken ; *in Umlauf bringen, in Umlauf setzen,* degas war ar marc'had, lakaat e gwerzh, lakaat da vezañ implijet, lakaat da redek, lakaat en amred, enamredañ, monañ, nevidañ, reiñ mon da, paseal, gwentañ en avel ; *Falschgeld in Umlauf setzen,* lakaat falsmoneiz en amred, lakaat falsmoneiz da redek, paseal falsmoneiz ; *ein Gerücht in Umlauf bringen,* skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *Millionen Schusswaffen sind im Umlauf,* milionoù ha milionoù a armoù-tan a zo e-touez an dud ; **4.** [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b.

Umlaufbahn b. (-,-en) : [stered.] amestez g.

Umlaufgeschwindigkeit b. (-) : **1.** [arc'hant.] tizh amred g.; **2.** [tekn.] tizh treiñ g.

Umlaufkapital n. (-s,-ien) : kef roul-moneiz g., arc'hant c'hwel g.

Umlaufkühlung b. (-,-en) : amredad distanañ g.

Umlaufmittel n. (-s,-) : arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g.

umlaufen[1] V.gw. rannadus (läuft um / lief um / ist umgelaufen) : **1.** redek, ren ; *ein Gerücht läuft um,* bez ez eus ur gaoz o ren, ur brud a red a di da di, ur gaoz a zo dindan teod an dud, un dra bennak a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus udb, chaok ha stran a zo diwar-benn udb, ar voltenn a zo savet eus udb ; **2.** bezañ en amred ; **3.** tremen ; *umgelaufene Periode,* amzer dremenet b., amzer aet da get b.

V.k.e. rannadus (läuft um / lief um / hat umgelaufen) : *jemanden umlaufen,* c'hweniañ u.b., linkañ u.b., pilat u.b., kas u.b. da bilat, linkañ u.b., tourtañ u.b., astenn e groc'hen d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'hen.

umlaufen[2] V.k.e. stag (umläuft / umlief / hat umlaufen) : *etwas umlaufen,* c'hoari an dro d'udb en ur redek, ober an dro d'udb en ur redek ; *umlaufender abstehender Rand,* erien g.

Umlaufmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker tro g.

Umlaufrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Umlaufrädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg planedennel b.

Umlaufvermögen n. (-s,-) : arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g.

Umlaufzahl b. (-,-en) : [tekn.] niver a droioù dre vunutenn g., niver an troioù-munut g.

Umlaufzeit b. (-,-en) : [stered.] kelc'htrovezh b. ; *Umlaufzeit des Mondes,* loariad b., loar b.

Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kemmadur-son ur vogalenn g., umlaut g.

umlauten V.k.e. rannadus (hat umgelautet) : [yezh.] kemmañ [*son ur vogalenn*].

Umlautplural g. (-s,-e) : [yezh.] furm lies diabarzh b.

Umlautpunkte lies. : [yezh.] daouboent g.

Umlautverzeichnis n. (-ses,-se) : [yezh.] taolenn ar c'hemmadurioù b.

umlegbar ag. : hag a c'haller troñsañ, hag a c'haller plegañ, hag a c'haller diskenn.

Umlegekragen g. (-s,-) : rambraz g., gouzougenn pleg-dibleg b., kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

umlegen V.k.e. rannadus (hat umgelegt) : **1.** pakañ gant, gronnañ gant ; *dem Baby eine frische Windel umlegen,* cheñch e lien d'an hini bihan, mailhurenniñ (mailhuriñ) ar poupig a-nevez, pakañ ar poupig a-nevez, bouchenniñ ur babig a-nevez, gwiskañ mailhuroù fresk d'ur babig, gwiskañ mailhurennoù fresk d'ur babig, lienañ ur babig a-nevez, lakaat e lien d'ur babig, difankañ ur babig, digaoc'hañ ur babig, freskañ ur babig.

2. *jemanden umlegen,* lazhañ u.b. mik, muntrañ u.b., drouklazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e afer d'u.b., ober e jeu d'u.b., diskar u.b.
3. dasparzhañ, ingalañ, rannañ, lodennañ, kevrannañ ; *die Steuern umlegen,* ingalañ an tailhoù, lodennañ an tailhoù, ingailhiñ an tailhoù.
4. *einen Kragen umlegen,* troñsañ (diskenn, plegañ) ur c'houzougenn.
5. cheñch ; *einen Termin umlegen,* **a)** dibab un deiziad all evit un emgav ; **b)** [peurliesañ] dilerc'hiañ un emgav, warlerc'hiañ un emgav, daleañ un emgav, daveiñ un emgav, deport un emgav, diferañ un emgav, ampellañ un emgav, diwezhataat un emgav, deren un emgav, goursezañ un emgav, kas un emgav da belloc'h, kas un emgav da ziwezhatoc'h.
6. [merdead.] *das Schiff umlegen,* cheñch hent d'ar vag, treiñ bourzh, dont a-benn.
7. embreger, embregata, luskañ ; *einen Schalter umlegen,* cheñch tu d'un afell, luskañ un afell.
8. diskar ; *die Masten umlegen,* diwerniañ ur vag.
9. [ed] stokañ, fleañ, flakañ, flac'hañ.
V.em. rannadus : **sich umlegen** (hat sich (t-d-b) umgelegt) : *sich etwas umlegen,* pakañ e gorf gant udb, lakaat udb en-dro d'e gorf.
Umlegung b. (-,-en) : **1.** adaozadur g., kemmadur g., adver g., azver g., adveradur g., azveradur g. ; **2.** ingailh g. ; **3.** *Umlegung von Grundstücken,* adlodennañ (adlodennadur) an douaroù g.
umleiten V.k.e. rannadus (hat umgeleitet) : diheñchañ, dizreiñ, distreiñ, cheñch tu da, diroudennañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umgeleitet,* diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld ; *der Verkehr wurde umgeleitet,* cheñchet ez eus bet hent d'an otoioù, diheñchet e voe an tremenerezh ; *einen Fluss umleiten,* diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz.
Umleitung b. (-,-en) : **1.** diheñchadur g. ; **2.** dizroenn b., hent dizroet g., hent distroet g., hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammdro b.
umlenken V.gw. rannadus (hat umgelenkt) : **1.** treiñ, skeiñ a-gleiz pe a-zehou ; **2.** [dre skeud.] kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh.
V.k.e. rannadus (hat umgelenkt) : lakaat da dreiñ, lakaat da cheñch hent.
umlernen V.gw. rannadus (hat umgelernt) : **1.** adober e vennozh, cheñch soñj, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh ; **2.** deskiñ ur vicher nevez.
umliegend ag. : tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, tro-war-dro ; *umliegende Gegend,* biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b. ; *die umliegenden Dörfer,* ar parrezioù tro-dro lies., ar parrezioù diwar-dro lies., ar parrezioù a-ziwar-dro lies., ar parrezioù tro-war-dro lies.
umlodern V.k.e. stag (hat umlodert) : kilhañ (kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, enkelc'hiañ) gant flammoù.
Umluft b. (-) : **1.** gwrez-tro b., gwrez adtapet b. ; **2.** [kirri-tan] aer atoret g.
Umluftherd g. (-s,-e) : forn gwrez-tro b.
ummähen V.k.e. rannadus (hat umgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; *das Gras ummähen,* troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot.
ummanteln V.k.e. stag (hat ummantelt) : gronnañ, pakañ, dastum.
Ummantelung b. (-,-en) : **1.** gouin g., feur b., gronnadur g., gronn g., golo g., goloenn b., goloadur g. ; **2.** [tekn.] hobregon g.
ummauern V.k.e. stag (hat ummauert) : murañ, mogeriañ, gronnañ gant mogerioù.
ummelden V.k.e. rannadus (hat umgemeldet) : *jemanden ummelden,* disklêriañ chomlec'h nevez u.b. d'an archerdi.
V.em. : **sich ummelden** (hat sich (t-rt) umgemeldet) : disklêriañ e chomlec'h nevez d'an archerdi.
Ummeldung b. (-,-en) : disklêriadur ur chomlec'h nevez d'an archerdi g.
ummünzen V.k.e. (hat umgemünzt) : rannadus : azteuziñ [*moneiz*].
umnachten V.k.e. stag (hat umnachtet) : **1.** latarennañ, goleiñ a deñvalijenn ; **2.** [dre skeud.] *umnachtet,* trevariet, dalc'het gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag), sot, diskiant, klañv e spered, kollet e oremuz gantañ, diank e spered, dalc'het gant an deñvalijenn spered (Gregor), berlobiet e benn, foll.
Umnachtung b. (-,-en) : kleñved-spered g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., follentez b. ; *geistige Umnachtung,* teñvalijenn spered (Gregor) b., latar an ambren g., berlobi g.
umnähen V.k.e. stag (hat umnäht) : bordañ, erienañ, gouremiñ, erioniñ.
umnebeln V.k.e. stag (hat umnebelt) : **1.** latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ ; **2.** [dre skeud.] *umnebelter Geist,* spered trevariet gant latar an ambren g., spered dalc'het gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag) g.
umnennen V.k.e. rannadus (nannte um / hat umgenannt) : **1.** cheñch anv da, reiñ un anv nevez da, adenvel, divadeziñ ; **2.** [stlenn.] adenvel.
Umnennung b. (-,-en) : cheñchamant anv g., adanvadur g.
Umorganisation b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizhañ g., adurzhiadur g., adurzhiañ g., adrenkadur g., adrenkañ g., adframmadur g., adframmañ g.
umorganisieren V.k.e. rannadus (organisierte um / hat umorganisiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.
umpacken V.k.e. rannadus (hat umgepackt) : **1.** adpakañ ; **2.** cheñch pakadur.
umpflanzen[1] V.k.e. stag (hat umpflanzt) : *mit einer Hecke umpflanzen,* kaeañ, kaelat, garzhañ, kelc'hiañ gant ur c'harzh ; *seinen Garten mit einer Hecke umpflanzen,* klozañ e liorzh gant ur c'harzh, kaeañ e liorzh, garzhañ e liorzh.
umpflanzen[2] V.k.e. rannadus (hat umgepflanzt) : treuzplantañ, cheñch pod da.
Umplanzung b. (-,-en) : treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b., treuzplantañ g.

umpflastern V.k.e. rannadus (hat umgepflastert) : cheñch ar pavezioù, adpavezañ.
umpflügen V.k.e. rannadus (hat umgepflügt) : arat, enandiñ, digeriñ douar, difraostañ douar, regiñ douar, terriñ douar, kignat douar, fregañ an douar, treiñ an douar ; *Klee umpflügen,* treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas ; *tief umpflügen,* plomañ, arat don, difontañ ur park.
umpfropfen V.k.e. rannadus (hat umgepfropft) : [louza.] imboudañ, lagadiñ.
umpolen V.k.e. rannadus (hat umgepolt) : eilpennañ ar bleinoù.
umprägen V.k.e. rannadus (hat umgeprägt) : [moneiz] azteuziñ.
umpusten V.k.e. rannadus (hat umgepustet) : **1.** c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ ; **2.** [dre skeud.] P. *er ist zum Umpusten,* hennezh a zo erru ront e seulioù, mezv eo evel ur maltouter, kras eo, kras-mat eo, mezv eo evel ur soner kloc'h, mezv eo evel ur soubenn, du eo, re garg eo e garg.
umquartieren V.k.e. rannadus (quartierte um / hat umquartiert) : kas d'ur lojeiz all.
umrahmen[1] V.k.e. rannadus (hat umgerahmt) : cheñch framm da.
umrahmen[2] V.k.e. stag (hat umrahmt) : frammañ, sterniañ, sternata, enframmañ, bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, lezennañ.
umranden / umrändeln / umrändern V.k.e. stag (hat umrandet / hat umrändelt / hat umrändert) : riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, bevenniñ, bonnañ, erienañ, bardellañ.
umrandet / umrändelt / umrändert ag. : rizennek, bevennet, erienet.
Umrandung b. (-,-en) : riblenn b., riblennad b., bevennad b., rizennad b., kantenn b., erien g., lezenn b.
umrangieren V.k.e. rannadus (rangierte um / hat umrangiert) : *einen Zug umrangieren,* lakaat un tren war ul linenn-houarn all, cheñch linenn hent-houarn d'un tren.
umranken V.k.e. stag (hat umrankt) : [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da.
umräumen V.k.e. rannadus (hat umgeräumt) : **1.** cheñch [*kinkladur ur pezh*] ; **2.** cheñch plas da, kas d'ul lec'h all.
V.gw. rannadus (hat umgeräumt) : **1.** cheñch kinkladur ur pezh ; **2.** cheñch plas d'an arrebeuri ; **3.** kas an arrebeuri d'ul lec'h all.
umrechnen V.k.e. rannadus (hat umgerechnet) : treiñ, eskemm, amdreiñ, eiltalañ.
Umrechnung b. (-,-en) : **1.** troadur g., amdroadur g., eskemmadur g. ; *Umrechnung in eine andere Währung,* eiltaladur g. **2.** [mat.] direadur g.
Umrechnungsfaktor g. (-s,-en) : gwezhiader eiltalañ g., parenn eiltalañ b., periad eiltalañ g.
Umrechnungskurs g. (-es,-e) / **Umrechnungsverhältnis** n. (-ses,-se) : feur eskemm g.
umreißen[1] V.k.e. stag (umriss / hat umrissen) : damdresañ, brastresañ, reiñ un alberz eus, linennañ, trolinennañ.
umreißen[2] V.k.e. rannadus (riss um / hat umgerissen) : pilat, diskar, distroadañ, foeltrañ, teuler d'an traoñ, kas d'an traoñ ; *beim Überqueren des Flusses wurde ich von der Stärke der Flut umgerissen,* o treuziñ ar stêr e oan bet diskaret gant red an dour ; *die vom Orkan umgerissenen Bäume,* ar gwez diskaret gant ar gorventenn str.
umreiten[1] V.k.e. stag (umritt / hat umritten) : ober an dro da ... war-varc'h.
umreiten[2] V.k.e. rannadus (ritt um / hat umgeritten) : pilat gant e varc'h, ruilhal gant e varc'h, diskar gant e varc'h, distroadañ gant e varc'h, foeltrañ gant e varc'h.
umrennen[1] V.k.e. rannadus (rannte um / hat umgerannt) : *jemanden umrennen,* pilat u.b., ruilhal u.b., kas u.b. da bilat, linkañ u.b., tourtañ u.b., astenn e groc'hen d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'hen.
umrennen[2] V.k.e. stag (umrannte / hat umrannt) : *etwas umrennen,* c'hoari an dro d'udb d'ar red, ober an dro d'udb d'ar red.
Umrichter g. (-s,-) : [tredan.] amdroer tredan g.
Umrichteranlage b. (-,-n) : [tredan.] amdroer g. g.
umringen V.k.e. stag (hat umringt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat ar c'helc'h war ; *umringt von,* gronnet gant, udb tro-dro d'an-unan, udb en e dro.
Umriss g. (-es,-e) : **1.** damdresadenn b., brastres g., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., raktres g., raktresadenn b., raklun g., ardresadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g. ; **2.** trolinenn b., linenn-dro b., linennadur g., tresadur g., tres g., tro b. ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die verschwommenen Umrisse eines Hauses,* en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz.
Umritt g. (-s,-e) : marc'hekadenn b., tro war-varc'h b.
umrühren V.k.e. rannadus (hat umgerührt) : meskañ, diveskañ, kemmeskañ, fourgasiñ, treiñ, distrempañ ; *rühr deinen Kaffee um,* mesk da gafe ; *Wasser umrühren,* ribouilhat dour, fourgasiñ an dour, meskañ dour ; *Eier umrühren,* basañ (trapañ, trapat, mezañ) vioù ; *die Wäsche umrühren,* stribouilhañ ar c'houez.
umrüsten V.gw. rannadus (hat umgerüstet) : adterkañ, adaveiñ, addarbariñ.
V.k.e. rannadus (hat umgerüstet) : terkañ gant armoù nevez, aveiñ gant armoù nevez, terkañ gant un aveadur nevez.
umrütteln V.k.e. rannadus (hat umgerüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ.
ums *berradur evit* **um das**.
umsacken V.k.e. rannadus (hat umgesackt) : *eine Ware umsacken,* cheñch sac'h d'ar varc'hadourezh, lakaat marc'hadourezh e seier nevez.
umsatteln[1] V.k.e. rannadus (hat umgesattelt) : *ein Pferd umsatteln,* cheñch dibr d'ur marc'h.
umsatteln[2] V.gw. rannadus (hat umgesattelt) : **1.** cheñch dibr, cheñch marc'h, treiñ marc'h ; **2.** [dre skeud.] cheñch micher, deskiñ ur vicher nevez, en em stummañ war ur vicher nevez, dilezel e vicher gozh, mont war ur vicher all, cheñch penn d'e vazh ; **3.** [dre skeud.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant,

distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.
Umsattelung b. (-,-en) : **1.** cheñchamant dibr g. ; **2.** [dre skeud.] cheñchamant micher g. ; **3.** [dre skeud.] cheñchamant mennozh g.
Umsatz g. (-es,-sätze) : **1.** kengreadur g., sifr ar c'hengreadur g. ; *der Umsatz seines Geschäfts erlaubt es ihm, seine zehn Kinder zu ernähren,* stal a-walc'h eo e genwerzh evit magañ e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit mezhur e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit pourvezañ o mezhur pemdeziek d'e zek krouadur, a-walc'h a vara evit e zek bugel a zo ouzh e zaouarn gant e genwerzh ; **2.** treuzgreadoù lies., eskemmoù lies. ; **3.** gwerzh b.
Umsatzbesteuerung b. (-,-en) : telladur war sifr ar c'hengreadur g.
Umsatzbeteiligung b. (-,-en) : perzhiadur e sifr ar c'hengreadur g.
Umsatzbetrag g. (-s,-beträge) : sifr ar c'hengreadur, kengreadur g.
Umsatzerlös g. (-es,-e) : gounidegezh degaset gant an treuzgreadoù b., sifr ar c'hengreadur g., kengreadur g.
Umsatzsteuer b. (-,-n) : taos war ar sifr ar c'hengreadur g.
Umsatzsteueridentifikationsnummer b. (-,-n) : niverenn-anaout an taos war sifr ar c'hengreadur b.
umsäumen V.k.e. stag (hat umsäumt) : bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, erioniñ, erienañ, lezennañ ; *mit Borten umsäumen,* pasamantiñ.
umsäumt ag. : rizennek, bevennet, erienet.
Umsäumung b. (-,-en) : erion g., erionenn b., bevenn b., gourem g.
Umsäuseln n. (-s) : *das Umsäuseln des Windes,* flouradennoù an avel lies., flourad an avel g.
umschalten V.gw. rannadus (hat umgeschaltet) : **1.** [kirri-tan] cheñch tizh.
2. [skingomz] *auf einen anderen Sender umschalten,* cheñch skingaser ; *wir schalten um nach Berlin,* en em skourrañ ouzh Berlin a reomp bremañ ; [skinwel] *auf ein anderes Programm umschalten,* cheñch chadenn, cheñch ristenn skinwel.
3. [stlenn.] diuzañ (diuz) un arc'hwel all ; *auf Großschreibung umschalten,* luskañ ar pennlizherennoù.
4. [gouleier triliv] cheñch, dont, dont da vezañ.
5. en em ober ouzh.
6. bezañ dievezh, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ.
V.k.e. rannadus (hat umgeschaltet) : **1.** [skingomz] *das Radio umschalten,* cheñch skingaser ; [skinwel] *das Fernsehen umschalten,* cheñch chadenn, cheñch ristenn ; **2.** [stlenn.] *etwas auf etwas (t-rt) umschalten,* lakaat udb war un arc'hwel bennak all, cheñch arc'hwel.
Umschalter g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g., trec'haoler g.
Umschalthebel g. (-s,-) : loc'h an tizhoù g., loc'h lankañ g.
Umschalttaste b. (-,-n) : stokell „pennlizherenn“ b.
Umschaltung b. (-,-en) : **1.** [tredan.] trec'haolerezh g., trec'haoliñ g. ; **2.** [kirri-tan] cheñchamant tizh g. ; **3.** [skingomz] cheñchamant skingaser g. ; **4.** [skinwel] cheñchamant chadenn g., cheñchamant ristenn g.
umschanzen V.k.e. stag (hat umschanzt) : sevel kaeoù-difenn tro-dro da.
umschatten V.k.e. stag (hat umschattet) : teñvalaat.
Umschau b. (-) : **1.** [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù lies. ; *Umschau halten,* ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan ; **2.** *nach jemandem Umschau halten,* klask u.b.
umschauen V.em. rannadus : **sich umschauen** (hat sich (t-rt) umgeschaut) : ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan ; *er ging hinaus, um sich nach den Windverhältnissen umzuschauen,* mont a reas er-maez evit gouzout doare an avel ; *sich nach jemandem umschauen,* **a)** treiñ e benn evit sellet ouzh u.b. ; **b)** klask u.b. ; *sich nach Arbeit umschauen,* klask labour.
umschaufeln V.k.e. rannadus (hat umgeschaufelt) : treiñ gant ur bal.
umschichten V.k.e. rannadus (hat umgeschichtet) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ.
umschichtig ag. : pebeilat.
Adv. : pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro, bep eil gwech.
umschießen V.gw. rannadus (schoss um / ist umgeschossen) : *der Wind schießt um,* treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm.
V.k.e. rannadus (schoss um / hat umgeschossen): **1.** diskar gant un tenn fuzuilh, lazhañ gant un tenn ; **2.** [moull.] *einen Bogen umschießen,* adkenlakaat ur follenn.
umschiffen[1] V.k.e. stag (hat umschifft) : [merdead.] c'hoari an dro da, ober an dro da, mont hebiou da, tremen a-vaez da ; *ein Kap umschiffen,* tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.
umschiffen[2] V.k.e. rannadus (hat umgeschifft) : [merdead.] treuzlestrañ, treuzvourzhañ.
Umschiffen[1] n. (-s) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.
Umschiffen[2] n. (-s) : [merdead.] **1.** tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; **2.** merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.
Umschiffung[1] b. (-,-en) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.
Umschiffung[2] b. (-,-en) : [merdead.] **1.** tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; **2.** merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.
Umschlag g. (-s,-schläge) : **1.** golo-lizher g.
2. [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g. ; *Senfumschlag, Breiumschlag,* tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.
3. [dilhad] gourem g., pleg g., plegadenn b., gwead g., gweadenn b., troñs g.
4. eilpennadur g., troc'h krenn g., reveulzi b., reverzhi b., kemm trumm g., kaouad avel-gorbell b./g.
5. [merdead.] *Umschlag von Schiff zu Schiff,* treuzkasadur ar fred eus ur vag d'eben g., treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.

6. [levr] jakedenn b.
Umschlagdepot n. (-s,-s) : [merdead.] sanailh evit ar varc'hadourezh treborzh b.
Umschlageisen n. (-s,-) : houarn riñvañ g.
Umschlagekragen g. (-s,-) : rambaz g.
umschlagen[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : schlägt um / schlug um / ist umgeschlagen] : **1.** mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, tumpañ, troc'holiañ, kouezhañ a-c'hwen, eilpenniñ ; *das Boot schlägt um,* mont a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag ; *leicht umschlagendes Boot,* bag lespos b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b.
2. [dre astenn.] treiñ trumm ; *der Wind schlägt um,* treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm ; *der Wind will nicht umschlagen,* an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ.
3. cheñch trumm, cheñch penn-da-benn ; *die Witterung schlägt um,* emañ an amzer o cheñch, emañ an amzer o treiñ ; *der Erfolg schlug in eine Niederlage um,* e sell e oant bet d'ober mil ha kazh o doa graet, mont a reas o c'han da c'hwiban, e-sell e oant bet da gas o zaol da vat met an eneb (ar gin, ar rekin) eo a c'hoarvezas, ne oa ket bet ken brav an diskan ha ma oa bet ar c'han, an toull hebiou a oa frank, buan e troas al levenez da joa vil.
4. [kegin.] treiñ, trenkañ, tarzhañ ; *die Milch ist in der Nacht umgeschlagen,* treiñ (trenkañ, tarzhañ) en deus graet al laezh e-pad an noz.
V.k.e. rannadus [*verb-skoazell* **haben** : schlägt um / schlug um / hat umgeschlagen] : **1.** diskar, pilat ; *Bäume umschlagen,* diskar (pilat) gwez, lakaat ar vouc'hal dindan gwez.
2. treiñ, distreiñ ; *eine Seite umschlagen,* treiñ ur bajenn.
3. azteuziñ ; *Münzen umschlagen,* azteuziñ pezhioù moneiz (Gregor).
4. lakaat tro-dro ; *ein Tuch umschlagen,* lakaat ur mouchouer bras (ur mouchouer-penn, ur skerb) en e gerc'henn.
5. troñsañ, plegañ, diskenn ; *den Kragen umschlagen,* troñsañ (plegañ, diskenn) e c'houzougenn.
6. riñvañ, pladañ ; *einen Nagel umschlagen,* riñvañ (pladañ) un tach.
7. treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ, treuztreniañ, treuzkaeañ ; *Waren umschlagen,* treuzvourzhañ marc'hadourezh, treuzlestrañ marc'hadourezh, treuzkarrañ marc'hadourezh, treuztreniañ marc'hadourezh, treuzkaeañ marc'hadourezh.
umschlagen[2] V.k.e. stag : (umschlägt / umschlug / hat umschlagen) : pakañ, pakata, goleiñ, gronnañ, dastum.
Umschlagen n. (-s) : **1.** plegerezh g. ; **2.** *Umschlagen des Glücks,* eilpennadur (torridigezh b.) an eurvad g., troc'h krenn an eürusted g., droukverzh g. ; **3.** [bigi, kirri.] troc'holiañ g. ; **4.** [kenwerzh] treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.
Umschlagetuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.
Umschlaghafen g. (-s,-häfen) : porzh treuzvourzhañ g.
Umschlagmanschette b. (-,-n) : berrvañch troñset g.
Umschlagmaschine b. (-,-n) : plegerez b.
Umschlagpapier n. (-s,-e) : paper pakata g.
Umschlagtuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.
Umschlagwinkel g. (-s,-) : korn plegañ g.
umschleichen[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : schlich um / ist umgeschlichen] : kantren, baleantañ, torimellat, kantreal, troiata, kildroenniñ, korntroiañ, troidellañ, c'hwileta, rodal, rodellañ.
umschleichen[2] V.k.e. stag (umschlich / hat umschlichen) : **1.** troiata (kildroenniñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ) en-dro da, c'hwileta en-dro da, kantren en-dro da, treiñ ha distreiñ en-dro da ; **2.** [dre astenn.] spiañ, gedal.
umschleiern V.k.e. stag (hat umschleiert) : mouchañ, goleiñ gant ur ouel, goueliañ.
umschließen V.k.e. stag (umschloss / hat umschlossen) : **1.** kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro, enezennañ ; [lu] *das Umschließen,* ar gronnadur g. ; *eine Mauer umschließt den Garten,* ur voger a gloz war al liorzh, ur vur a gloz al liorzh ; **2.** enderc'hel, enklozañ, konten, kompren, bezañ en an-unan ; **3.** pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, strizhañ, stardañ, moustrañ, enserriñ, brec'hata.
Umschließen n. (-s) : gronnadur g.
Umschließung b. (-,-en) : **1.** gronnadur g. ; **2.** moger-dro b., mogeriad b., gourizad b.
umschlingen[1] V.k.e. stag (umschlang / hat umschlungen) : **1.** pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, strizhañ, stardañ, moustrañ, kregiñ a-vriad e, kregiñ a-dro-vriad e, brec'hata ; **2.** [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da ; **3.** [mor] kejañ ; *das Meer hat die Klippen umschlungen,* kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor.
umschlingen[2] V.k.e. rannadus (schlang um / hat umgeschlungen) : kortigellat, korvigellañ, gwildronañ, kordigellañ, gweañ.
umschlungen ag. : *zärtlich umschlungen,* briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *sich umschlungen halten,* bezañ briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *eng umschlungen tanzen,* dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; *meerumschlungen,* gant ar mor en e dro, kej, kelc'hiet gant ar mor.
umschmeicheln V.k.e. stag (hat umschmeichelt) : *jemanden umschmeicheln,* gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ e askell d'u.b, frotañ skant d'u.b. en e gein, tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober

chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestral u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., trutal u.b., ardaouiñ ouzh u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb.

umschmeißen V.k.e. rannadus (schmiss um / hat umgeschmissen) : **1.** findaoniñ d'an douar ; *jemanden umschmeißen,* astenn e groc'hen d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'hen.

2. [dre skeud.] *einen Plan umschmeißen,* difoeltrañ (dic'hastañ, eilpennañ, freuzañ, findaoniñ) ur raktres ; *das schmeißt einen um !* gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo !

umschmelzen V.k.e. rannadus (schmilzt um / schmelzt um // schmolz um / schmelzte um // hat umgeschmolzen / hat umgeschmelzt) : azteuziñ, adteuziñ.

Umschmelzung b. (-,-en) : azteuz g., adteuz g.

umschnallen V.k.e. rannadus (hat umgeschnallt) : gourizañ ; *den Degen umschnallen,* gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umschreiben[1] V.k.e. rannadus (schrieb um / hat umgeschrieben) : **1.** adskrivañ, cheñch, treuzskrivañ ; **2.** *auf jemanden umschreiben,* lakaat war anv unan all ; *den Pachtbrief auf seinen Namen umschreiben lassen,* lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtbrief auf einen anderen Namen umschreiben,* cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.

umschreiben[2] V.k.e. stag (umschrieb / hat umschrieben) : **1.** lavaret udb diwar hanterc'her, ezteurel e soñj diwar hanter (gant komzoù tro), displegañ en un doare troidellek (en un doare luziet), kevelc'heriañ ; **2.** bevenniñ, termeniñ, troskrivañ ; *diese Rechte sind genau umschrieben,* troskrivet pizh (bevennet pizh ha sklaer, termenet mat) eo ar gwirioù-se ; **3.** [mat.] amgaeañ.

Umschreiber g. (-s,-) : troskriver g.

Umschreibung b. (-,-en) : **1.** troskrivadur g., troadell b., frazenn dro b., komz tro b., lavarenn dro b., kevelc'heriad g. ; **2.** diskrivadur g., taolennadur g. ; **3.** [gwir] cheñchamant aotre-bleinañ [*evit an estrañjourien*] g. ; **4.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Umschrift b. (-,-en) : **1.** treuzskrivadur g., doubladur g. ; *Umschrift eines Textes in Lautschrift,* troidigezh (treuzskrivadur g., doubladur g.) ur pennad-skrid er skritur soniadel ; **2.** [pezhioù moneiz] enskrivadur g.

umschulden V.k.e. rannadus (hat umgeschuldet) : [arc'hant.] adpazennañ, astenn, amdreiñ.

Umschuldung b. (-,-en) : [arc'hant.] amdroadur un dle g., addaskoulzañ un dle g., skañvadur un dle g.

umschulen V.k.e. rannadus (hat umgeschult) : **1.** kas d'ur skol all ; **2.** stummañ war ur vicher all, stummañ d'ur vicher nevez, dastreiñ, adheñchañ.

Umschulung b. (-,-en) : **1.** cheñchamant skol g. ; **2.** stummadur war ur vicher nevez g., dastroadur micher g., adheñcherezh g.

umschütten V.k.e. rannadus (hat umgeschüttet) : **1.** skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ ; **2.** treuzlestrañ, eilpodañ.

umschwärmen V.k.e. stag (hat umschwärmt) : *jemanden umschwärmen,* bezañ tik (sot, angoulet, lorc'het, touellet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., kehelañ (azeuliñ) u.b.

Umschweife lies. : troadelloù lies., troidelloù lies., frazennoù tro lies., komzoù tro lies., lavarennoù tro b., displegoù lies., kildroioù lies., kildroennoù lies., kildroadoù lies., kildroiadoù lies5., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g. ; *ohne Umschweife,* rube-rubene, diwidre, diwe, didro, disgwe, distag, didroidell, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, dichipot, en un doare didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digomplimant, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, war-eeun, war-eeun-tenn, diflastr, diouzhtu, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak ; *jemandem ohne Umschweife antworten,* respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont groñs d'u.b. - respont krak d'u.b. - respont d'u.b. hep tamm kildroenn ebet ; *etwas ohne Umschweife sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - mont berr - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont d'udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, diwidre, didortilh) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

umschwenken V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** *pe* **haben** : ist umgeschwenkt / hat umgeschwenkt] : **1.** treiñ, skeiñ d'un tu all, virañ ; **2.** [dre skeud.] cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ kordenn ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken,* mont da heul ul linenn nevez bennak.

Umschwung g. (-s,-schwünge) : **1.** eilpenn g., eilpennadur g., eilpennadeg b., cheñch tu g., eiltroadur g., troc'h krenn g., trummgemm g., reveulzi b., kaouad avel-gorbell b./g. ; *Umschwung der öffentlichen Meinung,* eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; **2.** [Bro-Suis] takad g., tachenn b., tachennad b., tachad g., leur b., pezhiad douar g. ; **3.** [sport] kornigelladenn b.

umsegeln V.k.e. stag (hat umsegelt) : [merdead., bigi dre lien] ober an dro da ... dre lien, mont hebiou da ... dre lien, c'hoari an dro da ... dre lien, tremen a-vaez da ; *ein Kap umsegeln,* tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar ; *die Erde umsegeln,* ober tro ar bed dre lien.

Umsegelung b. (-,-en) : [merdead.] **1.** tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b., tremenidigezha-vaez d'udb ; **2.** *Weltumsegelung,* **a)** tro ar bed dre lien b., troverdeadenn b., imram g. ; **b)** [sport] redadeg-vor tro-dro d'ar bed b.

umsehen V.em. rannadus : **sich umsehen** (sieht sich um / sah sich um / hat sich (t-rt) umgesehen) : **1.** sellet en-dro d'an-unan, sellet war-dro, ober ur sell-tro.

2. *sich nach jemandem umsehen,* **a)** treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b. ; **b)** klask u.b. ; *sich nach Arbeit umsehen,* klask fred, klask labour, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ ; *sich nach Branntwein umsehen,* gwinardanta.

3. ober ur sell.

4. [troioù-lavar] *ehe man sich umgesehen hat,* etre ur sell hag ur gwel, en ur serr-lagad, ken buan, ken buan hag an avel, diouzhtu-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, ken prim hag an avel, evel un tenn, evel ur bleiz, en un dro zorn, ken buan ha lavaret chou d'ar yar ; *sich in der Welt umgesehen haben,* bezañ baleet bro, bezañ baleet broioù, bezañ foetet (redet) bro, bezañ roulet ar bed, bezañ ruilhet dre an hentoù ; P. *er kann sich lange umsehen,* gortoz a c'hall ober met n'en deus nemet blev da gaout, fiez glas !

Umsehen n. (-s) : *im Umsehen,* ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un dro zorn, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont, en un taol berr, prim ha brav, war ar prim, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel, en un huñvre, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim ; *die Angelegenheit wurde im Umsehen erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

umseitig ag. : war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all.

umsetzbar ag. : **1.** amdroadus ; **2.** [arc'hant] nevidadus, gwerzhadus ; *in bares Geld umsetzbar,* arc'hantadus, liñveladus, eiltaladus, hag a c'haller arc'hantiñ, hag a c'haller liñveladañ, hag a c'hall bezañ arc'hantet, hag a c'hall bezañ eskemmet ouzh moneiz-red.

umsetzen V.k.e. rannadus (hat umgesetzt) : **1.** diplas, diplasañ, diloc'hañ, loc'hañ, dilec'hiañ, treuzlec'hiañ, diflach, treuzplantañ ; *einen Zug umsetzen,* nadozennañ un tren ; **2.** *etwas in die Praxis umsetzen, etwas in die Tat umsetzen,* lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat udb e pleustr, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da wir, kas udb da vat, kas udb da benn, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird,* pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh ; **3.** [kenw.] gwerzhañ, arc'hantiñ, liñveladañ, nevidañ ; *Waren umsetzen,* kavout fred (sav, digor, dor zigor, diskarg) d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh ; *etwas in Geld umsetzen,* arc'hantañ udb, ober arc'hant eus udb, liñveladañ udb ; **4.** treiñ, treuzskrivañ.

Umsetzen n. (-s) : [sport, sevel halterioù] skoaziañ g.

Umsichgreifen n. (-s) : skignerezh g., lederezh g., emledidigezh b., astennadur g., emled g.

Umsicht b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., poellegezh b., spiswel g., spiswelded b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., kompezded spered b., furnez b. ; *mit Umsicht,* gant aviz ha poell, gant poell ha furnez.

umsichtig ag. : etre mont ha dont, disfizius, evezhiek, dizall, dibikouz, pellweler, spiswel g., poellus, poellek, avizet, hag a sell didouell ouzh an traoù.

Umsichtigkeit b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., spiswel g., spiswelded b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g.

umsiedeln V.k.e. rannadus (hat umgesiedelt) : treuztiriañ, treuzlec'hiañ, dilec'hiañ.

V.gw. rannadus (ist umgesiedelt) : diannezañ, treuzannezañ, mont d'ul lec'h all d'ober e annez, mont d'ul lec'h all da chom.

Umsiedelung b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Umsiedlung**.

Umsiedler g. (-s,-) : den treuztiriet g., divroad g.

Umsiedlerin b. (-,-nen) : plac'h treuztiriet b., divroadez b.

Umsiedlung b. (-,-en) : treuzannezadur g., treuzannezañ g., treuztiriañ g.

umsinken V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : sank um / ist umgesunken] : kouezhañ, fatañ.

umso stag. : a se, seul ; *umso mehr,* kent-se, kentoc'h meiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken meur rak-se ; *er mag Obst umso mehr, wenn dieses richtig reif ist,* seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *umso mehr als,* seul vui ma ..., seul vuioc'h ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte,* dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte,* dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief umso schneller, als er sich dem Ziel näherte,* seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *umso weniger,* nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *umso weniger als,* seul nebeutoc'h ma ... ; *es ist umso teurer,* keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *umso dämlicher bist du,* brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *umso schneller wirst du wieder gesund,* gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir umso lieber,* muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h c'hoazh ; *je mehr ... umso mehr,* seul vui ... seul vui …, seul vuioc'h ... seul vuioc'h ... ; *je mehr er hat, umso mehr mehr will er,* seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul vuioc'h en deus

seul vuioc'h e fell dezhañ kaout - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, umso besser (umso lieber),* seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, umso durstiger wird er,* dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *umso besser,* gwell a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn,* hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *umso schlimmer,* gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh àr-se.

umsonst Adv. : **1.** digoust, difrejoù, dibaeamant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gwenneg toull, evit un hollvad ; P*. er hat es für umsonst gekriegt,* deuet eo a-benn da gaout an dra-se hep reiñ ur siseurt (hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ gwenneg toull), bet en deus an dra-se evit un hollvad, bet en deus an dra-se kuit a arc'hant, deuet eo a-benn da gaout an dra-se evit netra ; **2.** hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gwenneg ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann ; *ich arbeite nicht umsonst,* ne labouran ket evit netra ; **3.** en aner, evit netra, evit ket ha netra, diwar goll, ez ven ; *wir haben umsonst gearbeitet,* hol labour a zo bet null, graet hon eus labour ven, aet eo hol labour da labour wenn, labouret hon eus evit netra, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se ; *ganz umsonst,* evit netra, ez ven, en aner, evit ur bennozh Doue, diwar goll, diwar e goll, hep vad ebet ; *wir warten völlig umsonst auf sie,* ouzh o gortoz emaont met ne erruont kammed, ouzh o gortoz emaont met ne erruont tamm ; *sich umsonst Sorgen machen,* bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra ; *sich umsonst bemühen,* redek ar c'had ; **4.** *nicht umsonst har er …,* n'eo ket diabeg ma …, n'eo ket diratozh ma ...

umsorgen V.k.e. stag (hat umsorgt) : *jemanden umsorgen,* kaout prederi ouzh u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., kempenn brav u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., kemer charre gant u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b., dodoennañ u.b. ; *sie umsorgten mit Hingabe die verzweifelte Witwe,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez.

umspannen[1] V.k.e. rannadus (hat umgespannt) : **1.** stegnañ en dro da ; **2.** cheñch kezeg ; **3.** [tredan.] treuzfurmiñ, treiñ an tredanvarr [*isvarrañ pe usvarrañ*].

umspannen[2] V.k.e. stag (hat umspannt) : **1.** kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *Taille zum Umspannen,* dargreiz mistr g. ; **2.** [dre skeud.] en em astenn war ; *sein Geist umspannte viele Gebiete,* ur mailh e oa war meur a dachenn.

Umspanner g. (-s,-) **/ Umspannwerk** n. (-s,-e) : [tredan.] treuzfurmer g.

umspielen V.k.e. stag (hat umspielt) : parañ war, plavañ war ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen,* ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm.

umspringen[1] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : sprang um / ist umgesprungen] : **1.** treiñ ; *der Wind ist nach Norden umgesprungen,* treiñ en deus graet an avel war-zu an norzh ; *der Wind will nicht umspringen,* an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ.

2. cheñch, dont trumm da vezañ ; *die Ampel ist auf Rot umgesprungen,* deuet eo ruz ar gouloù.

3. [dre skeud.] mont d'u.b., mont ouzh u.b. ; *mit jemandem rücksichtslos umspringen,* mont dre vil (dichek) d'u.b., bezañ difoutre ouzh u.b., dismegañsiñ u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober dismegañs war u.b., gwaskañ u.b., na zoujañ u.b. / na ober forzh eus u.b. / ober goap eus u.b. (Gregor).

V.k.e. rannadus [*verb-skoazell* **haben** : sprang um / hat umgesprungen] : troc'holiañ en ur lammat.

umspringen[2] V.k.e. stag (umsprang / hat umsprungen) : lammat tro-dro da.

umspulen V.k.e. rannadus (hat umgespult) : punañ, lakaat ur film war ur veni all.

umspülen V.k.e. stag (hat umspült) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *kleine Wellen umspülen träge den Fuß des Dammes,* gwagennoùigoù a darlip traoñ ar chaoser, gwagennoùigoù a lip traoñ ar chaoser, emañ gwagennoùigoù o peliat traoñ ar chaoser.

Umstand g. (-s,-stände) : **1.** fed g., darvoud g., taol g., degouezh g., degouezhad g., amveziad g., pleg g., plegenn b., tro b., troad b., trovezh b. ; *die Umstände eines Unfalls,* amveziadoù ur gwallzarvoud lies. ; *unter diesen Umständen,* mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an traoù o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se ; *unter keinen Umständen,* e mod ebet, e nep keñver, e keñver ebet, e nep doare, nag evit unan nag evit daou, n'eus forzh peseurt abeg a vefe, a du ebet, morse, e nep hent, e nep tro / war nep tro / e nep feson (Gregor) ; *sich den Umständen anpassen,* ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma ma tegouezh ; *wir werden uns den Umständen anpassen,* graet e vo diouzh ma vo, graet e vo diouzh ma vo an dro, graet e vo diouzh ma tegouezho, graet e vo hervez ma tegouezho, graet e vo diouzh an degouezhioù ; *die näheren Umstände beachten,* sellet a-dost ouzh pep tra, studiañ pizh ha kempenn pep tra dre ar munud, studiañ kenañ pep tra dre ar munud, mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *bevor ich die näheren Umstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung,* ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout, ne gemerin diviz ebet keit ha ma ne vo ket holl an elfennoù ganin ; *unter Umständen,* marteze, marse,

emichañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù ; *so etwas kann unter Umständen beobachtet werden,* an dra-se a c'haller da welet ; *unter allen Umständen,* e pep degouezh, bepred, e pep amzer, n'eus forzh petra a vefe o c'hoarvezout ganeomp, e kement 'zo, e pep keñver ; *unvoraussehbare Umstände,* traoù na c'haller ket soñjal enno lies. ; *Zusammentreffen von Umständen, Verbindung von Umständen,* kendegouezh g., kendarvoudoù lies., kendegouezhad g. ; *ein Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran,* an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù, ur c'hendegouezhad) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *die Gunst der Umstände nutzen,* ober e vad eus ur c'hendegouezh lañsus g. ; *unter dem Umstand, dass,* pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma.

2. [gwir] *mildernde Umstände,* amveziadoù skañvaus lies., digarezioù lies., diskargoù lies., darvoudennoù skañvaus lies. ; *mildernde Umstände geltend machen,* goulenn ma vefe dalc'het kont eus digarezioù 'zo ; *mildernde Umstände zubilligen,* degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus) en e varnadenn, degemer amveziadoù skañvaus ; *erschwerender Umstand,* amveziad grevusaus g., amveziad gwashaus g., degouezh grevusaus g.

3. stad b., doare g. ; *in guten Umständen,* en e aez, mat ar jeu (ar bed, an traoù) gantañ, reut e jeu, mat ar jeu gant an-unan, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, mat e gerz, barrek ; *in anderen (gesegneten) Umständen sein,* bezañ keloù mat (keloù nevez, keloù bugel, an dud da greskiñ) ganti, bezañ anv ganti, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ war he chaosonoù, bezañ prenet un davañjer nevez, bezañ prenet ur vrennidenn nevez, bezañ ur bugel en he c'herc'henn, bezañ bugel ganti, bezañ war he fedennoù, bezañ un taol-gwenan da vezañ.

4. [dre skeud.] charterezh g., trabas g., kamambre g., kamambreoù lies., arikamañchoù lies., esprejoù lies., chiboudoù lies., glabous g., istrogoù lies., jabl g., mignerezh g., minoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., orimantoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., similhoù lies., yezhoù lies., reuz g., chastreoù lies., digoroù lies., modoù lies. ; *Umstände machen,* figuzañ, pigosat, miniñ, orbidiñ, ober ardoù (kamambre, lentigoù, orbidoù, jestroù, gizioù, chiboudoù, pismigoù, andelloù, istrogoù, digoroù, mignerezh, orimantoù, tailhoù, yezhoù, similhoù, arvezioù), bezañ ardoù gant an-unan, ober e fagodenn, ober minoù, ober arvezioù, ober gaol, chom da orbidiñ, ober ismodoù, bezañ lent da stagañ ganti, bezañ ur reuz en an-unan, ober apotiker, ober diaez d'u.b., diaezañ u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ darbar d'u.b., arveziñ, glabousañ, glabousat, jabliñ ; *ohne Umstände,* ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, en un doare didaskagn, brav-mat, diardoù, digamambre, digomplimant, netra dreist, diorbid, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, displeg, ront a galon ; *das macht zu viel Umstände,* re a drabas a zo gant an dra-se, re a chastreoù a zo gant an dra-se.

umständehalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se.

umständlich ag. : **1.** troidellus, orbidus, orbidek, klok betek re ; *umständlicher Bericht,* rentañ-kont troidellus g., rentañ-kont dre ar munud betek re g., danevell bervezh b., danevell bizh b. ; *umständliche Untersuchung,* enklask pizh g., enklask pervezh g. ; **2.** luziet, rouestlet ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich,* ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ.

Adv. : **1.** dre ar munud, diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, just-ha-just ; **2.** en un doare luziet, en un dore rouestlet ; *er geht umständlich vor,* klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e labour da benn, un doare luziet en deus da gas e labour da benn.

Umständlichkeit b. (-) : **1.** luziadeg b., luziatez b., flap g., flaperezh g. ; **2.** digoroù lies., digorded b., orbidoù lies., charterezh g., ismodoù lies., ardoù lies., modoù lies.

Umstandsbestimmung b. (-,-en) / **Umstandsergänzung** b. (-,-en) : [yezh.] adverb g., renadenn-dra amveziadel ; *modale Umstandsergänzung,* renadenn doareañ b.

umstandshalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se.

Umstandskleid n. (-s,-er) : sae vrazezded b., sae dougerez b., lostenn gant tro evit ur plac'h dougerez b.

Umstandskleidung b. (-,-en) : dilhad brazezded g./lies., dilhad dougerez g./lies.

Umstandskrämer g. (-s,-) : pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., beg m'en argarzh g., bouroueil g., bourbouter g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chipoter g., rekiner g., chikaner g., noazour g., pikailher g., chaker g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chipoter g., chaoker g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g.

Umstandskrämerin b. (-,-nen) : pismigerez b., chaokerez-laou b., flemmerez b., kac'herez wasket b., kac'herez diaes b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torrerez-penn b., dismantrerez-spered b., beg m'en argarzh g., tourmant a blac'h b., rachouzell b., tagnouzell b., revr war wigour g., ingennourez b., arvellerez b., nagennerez b., chikanerez b., noazourez b., pikailherez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., chipoterez b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., torrerez-revr b.

Umstandssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn doareañ b., lavarenn amveziadel.

Umstandswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] **1.** adverb g., rakverb g. ; **2.** renadenn dieeun b., renadenn doareañ b., renadenn amveziadel b.
umstauen V.k.e. rannadus (hat umgestaut) : diglenkañ.
umstechen V.gw. rannadus (sticht um / stach um / hat umgestochen) : treiñ douar, palat, palarat, plomañ.
umstecken[1] V.k.e. rannadus (hat umgesteckt) : treuzplantañ, plantañ en ul lec'h all, sankañ en ul lec'h all, sikañ en ul lec'h all, lugañ en un doare all.
umstecken[2] V.k.e. stag (hat umsteckt) : peullinennan, lakaat peulioù-linennañ en-dro da.
umstehen V.k.e. stag (umstand / hat umstanden) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro.
umstehend ag. : **1.** *die Umstehenden,* an arvesterien lies., ar glapezeien lies. ; **2.** *umstehend,* war an tu gin eus ar follenn, war ar bajenn all, war an enebenn.
Umsteigebahnhof g. (-s,-höfe) : kemmarsav g.
Umsteigehaltestelle b. (-,-n) : kemmarsav g.
Umsteigekarte b. (-,-n) : tiked treuztreniañ g., bilhed cheñch tren g., tiked treuzkarrañ g., bilhed cheñch linenn g., bilhed treuzlestrañ g., bilhed cheñch karr-nij g., bilhed kenere g.
umsteigen V.gw. rannadus (stieg um / ist umgestiegen) : [treuzdougen] treuztreniañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ, cheñch tren, cheñch karr-nij, cheñch bus, cheñch lestr h.a.
Umsteiger g. (-s,-) : beajour hag a cheñch tren g., beajour hag a cheñch karr-boutin g., beajour hag a cheñch karr-nij g.
Umsteigerin b. (-,-nen) : beajourez hag a cheñch tren b., beajourez hag a cheñch karr-boutin b., beajourez hag a cheñch karr-nij b.
Umsteigestation b. (-,-en) : kemmarsav g.
Umstellbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : porzh arenkiñ g.
umstellen[1] V.k.e. rannadus (hat umgestellt) : **1.** cheñch, treuzlec'hiañ, bale ; *Möbel umstellen,* cheñch plas da bezhioù arrebeuri, diloc'hañ (loc'hañ, diplas, diplasañ, diflach, bale) pezhioù arrebeuri, dilec'hiañ pezhioù arrebeuri ; *einen Betrieb auf eine neue Produktion umstellen,* neveziñ produadur ur stal-labour, lakaat ul labouradeg da genderc'hiñ traoù nevez ; [stlenn.] *einen Betrieb auf EDV umstellen,* stlennekaatun embregerezh, lakaat ar stlennerezh en un embregerezh ; *die Uhr auf Sommerzeit umstellen,* reizhañ e eurier diouzh an eur hañv ; **2.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat war an tu gin.
V.k.e. rannadus : **sich umstellen** (hat sich (t-rt) umgestellt) : P. azasaat, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, ober diouzh m'emañ kont (diouzh ma vo kont), ober e gorniad diouzh e vutun, lakaat e ouel diouzh e avel, malañ diouzh an dour, ober e samm diouzh e dorchenn, cheñch penn d'e vazh, treiñ (trokañ) penn d'ar vazh, cheñch bazh en (war an, d'e, d'an) daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).
umstellen[2] V.k.e. stag (hat umstellt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro.
Umstellung b. (-,-en) : **1.** treuzlec'hiadur g., dilec'hidigezh b., dilec'hierezh g., dilec'hiadur g. ; **2.** cheñchamant g., azasaat g. ; **3.** cheñch oberiantiz g. ; **4.** [dre skeud.] P. cheñchamant mennozh g., cheñch tu g. ; **5.** *Währungsumstellung,* eiltaladur ur moneiz g.
umsteuern V.k.e. rannadus (hat umgesteuert) : **1.** [tekn.] cheñch tu d'ar red tredan, tuginañ ar red tredan, tuginañ ar mont en-dro, p ; cheñch penn d'ar vazh ; **2.** [merdead.] treiñ bourzh, cheñch bourzh.
Umsteuerung b. (-,-en) : cheñchamant tu d'ar mont en-dro g., tuginadur ar mont en-dro g.
umstimmen V.k.e. rannadus (hat umgestimmt) : **1.** [sonerezh] toniañ en un doare all, cheñch ton, songeidañ en un doare all ; **2.** [dre skeud.] *jemanden umstimmen,* dibennadiñ u.b., lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da cheñch mennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. d'ober daou c'her eus unan.
umstoßen V.k.e. rannadus (stößt um / stieß um / hat umgestoßen) : **1.** skuilhañ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, pennboelliñ, garenebiñ, tintañ, penndarevriñ, findaoniñ d'an douar, ruilhal ; *einen Eimer umstoßen,* skuilhañ ur c'helornad, lakaat ur c'helorn war e c'henoù, lakaat ur sailh war e benn, eilpennañ (pennboelliñ, tintañ, ruilhal) ur sailh, lakaat ur sailh pep eil penn, troc'holiañ ur c'helorn ; **2.** diemprañ ; *alles umstoßen,* didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor), lakaat an traoù pep eil penn, pepeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, daoubenniñ pep tra, penndareviñ pep tra, lakaat pep tra sac'h-àr-vac'h ; **3.** [dre skeud.] terriñ, freuzañ, nullañ ; *einen Kauf umstoßen,* freuzañ ur marc'had, foeltrañ ur marc'had, terriñ gourc'hemennoù ur marc'had, ober freuztaol, terriñ e varc'had (Gregor) ; *sein Testament umstoßen,* nullañ (terriñ, diwiriekaat) e destamant ; *ein Urteil umstoßen,* terriñ ur varnedigezh, terriñ ur varnadenn ; **4.** [dre skeud.] *den Bock umstoßen,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.
umstoßend ag. : groñs, krak-ha-krenn, krenn-ha-kras.
umstößlich ag. : a c'haller terriñ, a c'haller nullañ, torradus.
Umstoßung b. (-,-en) : torridigezh b., diwiriekadur g., freuz g.
umstreiten V.k.e. stag (umstritt / hat umstritten) : *etwas umstreiten,* breutaat a-zivout udb, daelañ a-zivout udb, tabutal diwar-benn udb.
umstricken V.k.e. stag (hat umstrickt) : P. *man hat ihn ganz schön umstrickt,* nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet, gludet, bouc'het, flemmet, gennet, louzet, punet, tizhet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.
umstritten ag. : war arguz, a zisparti, nagennet, breutaet, dael diwar e benn, dael diwarnañ, rendaelet ; *umstrittene Frage,* arguz g., poent (kraf) breutaet g., breud g., striv g.

umstrukturieren V.k.e. rannadus (strukturierte um / hat umstrukturiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ, adaozañ .
Umstrukturierung b. (-,-en) : adreizhadur g., adurzhiadur g., adframmadur g., adaozañ g., adaoz b., adaozadur g., cheñch oberiantiz g.
umstülpen V.k.e. rannadus (hat umgestülpt) : troñsañ.
Umsturz g. (-es,-stürze) : reveulzi b., dispac'h g., taol-dispac'h g., taol-reveulzi b., eilpennadeg b., eilpennadur g., trummgemm g.
Umsturzbewegung b. (-,-en) : luskad dispac'hel g.
umstürzen V.k.e. rannadus (hat umgestürzt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, findaoniñ d'an douar ; **2.** reveulziañ, dispac'hañ, dizalbadiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, diskar, eilpennañ, lakaat pep eil penn, diempreñ, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, distroadañ ; *die Regierung umstürzen,* distroadañ ar gouarnamant, lakaat sav dindan ar gouarnamant.
V.gw. rannadus (ist umgestürzt) : **1.** linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; **2.** rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e vern, disac'hañ, fontañ, frigasañ, flodiñ, pilat ; **3.** [kirri] mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ.
Umsturzgedanken lies. : mennozhioù dispac'hel lies., mennozhioù gourzhtroüs lies.
Umstürzler g. (-s,-) : dispac'her g., reveulzier g.
umstürzlerisch ag. : gourzhtroüs, dispac'hel, dispac'hus, kabalus, kavailhus, desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù.
Umsturzversuch g. (-s,-e) : arnod kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn ur freuz-Stad g., argeziad kas da benn un taol-Stad g., argeziad kas da benn un taol-strap g.
umtaufen V.k.e. rannadus (hat umgetauft) : kemmañ anv udb/u.b., divadeziñ, adenvel.
Umtausch g. (-es,-e) : **1.** eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., distro g./b., trok g., trokerezh g. ; *Umtausch zum Nennwert,* eskemm a-bar g. ; **2.** [arc'hant.] gourskarat g.
umtauschbar ag. : [arc'hant.] eiltaladus.
Umtauschbarkeit b. (-) : [arc'hant.] eiltaladusted b.
umtauschen V.k.e. rannadus (hat umgetauscht) : *etwas gegen etwas umtauschen,* trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all ; *seine Francs umtauschen,* eiltalañ e lurioù ; *Euros in Dollars umtauschen,* eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *einen Schein gegen Kleingeld umtauschen,* dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed.
umtopfen V.k.e. rannadus (hat umgetopft) : treuzpodañ, dibodañ.
Umtopfen n. (-s) : treuzpodañ g., dibodañ g.
Umtrieb g. (-s,-e) : **1.** itrik g., irienn b., iriennad b. ; *konspirative Umtriebe,* troioù irienniñ lies. ; **2.** [louza.] kor beved ur blantenn g., kelc'hiad buhez ur blantenn g. ; **3.** [Bro-Suis] soursi g., preder g., prederi b., nec'hamant g., nec'h g., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., charterezh g., chastre g.
Umtriebe lies. : itrikoù lies., iriennoù lies., iriennadoù lies., korvigelloù lies., kavailhoù lies, trikamardoù lies., ardoù lies, troidelloù lies., troioù-pleg lies., ruilhoù lies.
umtriebig ag. : embregus, divorfil, dever ennañ, prez ennañ, hej ha prez ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ.
Umtrunk g. (-s) : *Umtrunk halten,* evañ asambles, yec'hediñ, lavaret yec'hedoù, sevel yec'hedoù.
umtun V.k.e. rannadus (tat um / hat umgetan) : lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umtun,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan.
V.em. rannadus : **sich umtun** (tat sich um / hat sich (t-rt) umgetan) : klask ; *er tut sich nach einer neuen Stellung um,* emañ o klask ur post-labour nevez.
U-Musik b. (-) : sonerezh skañv g., sonerezh skañv g., sonerezh diduellus g., sonerezh dihuedus g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik, sonerezh arzel*].
Umverpackung b. (-,-en) : pakadur g.
umverteilen V.k.e. rannadus (verteilte um / hat umverteilt) : lodennañ en-dro, ingalañ a-nevez, dasparzhañ en-dro, addasparzhañ, adingalañ.
Umverteilung b. (-,-en) : dasparzhadur nevez g., dasparzh nevez g., dasparzhidigezh nevez b., ingaladur nevez g., addasparzhadur g., addasparzh g., addasparzhidigezh b., adingaladur g.,lodennerezh nevez g.
umwachsen V.k.e. stag (umwächst / umwuchs / hat umwachsen) : kreskiñ tro-dro da ; *mit Weiden umwachsene Weide,* prad gant haleg o kreskiñ en-dro dezhañ g.
umwallen V.k.e. stag (hat umwallt) : **1.** bezañ war neuñv tro-dro da ; **2.** sevel mogerioù-difenn tro-dro da, mogeriañ.
Umwallung b. (-,-en) : moger-dro b., mogerioù-difenn lies., mogerioù-kreñv lies., ramparzhioù lies., mogeriad b., gourizad g.
umwälzen V.k.e. rannadus (hat umgewälzt) : **1.** ruilhal pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, gwintañ, tumpañ ; *Steine umwälzen,* pennboelliñ mein, treiñ mein ; **2.** neveziñ ; *Luft umwälzen,* neveziñ an aer en amred serr ; **3.** reveulziañ, dispac'hañ, daoubenniñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, garenebiñ, penndarevriñ, dizalbadiñ, lakaat sac'h-àr-sac'h, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.
umwälzend ag. : disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.
Umwälzpumpe b. (-,-n) : [tekn.] riboul neveziñ en amred serr g., pomp neveziñ en amred serr g., amreder g.
Umwälzung b. (-,-en) : **1.** nevezidigezh en amred serr b. ; **2.** reveulzi b., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., eilpenn g., eilpennadur g., eilpennadeg b., trummgemm

g., fuilh g., troc'h g., kemm bras g. ; *Umwälzungen stehen vor der Tür,* hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen,* un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.

Umwälzwerk n. (-s,-e) : [tekn.] kreizenn dourdredan pompañ-troellrodañ b.

umwandelbar ag. : **1.** hag a c'haller cheñch, hag a c'haller kemmañ, hag a c'haller treuzfurmiñ, treuzfurmadus ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, eiltaladus.

umwandeln V.k.e. rannadus (hat umgewandelt) : **1.** cheñch, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, kemmañ, daskemmañ, tregemmañ, treuzkemmañ, amgemmañ, treiñ, distresañ ; *den Sinn einer Aussage umwandeln,* distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; [gwir] *eine Strafe umwandeln,* fuajiñ, skañvaat ur c'hastiz, digreskiñ ur c'hastiz ; **2.** [stlenn.] amdreiñ.

V.em. rannadus : **sich umwandeln** (hat sich (t-rt) umgewandelt) : cheñch, treiñ e ; *der Regen hat sich in Nebel umgewandelt,* aet eo ar glav e brumenn ; *sich in sein Gegenteil umwandeln,* cheñch penn evit penn (tu evit tu), mont war an tu gin (an tu enep), en em lakaat bep eil penn, treiñ en e eneb (en e gontrol).

Umwandler g. (-s,-) : treuzfurmer g.

Umwandlung b. (-,-en) : **1.** kemm g., neuznevezadur g., cheñchamant g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b. ; *in Umwandlung begriffen,* o cheñch, o tont cheñch warnañ, o tont cheñchamant ennañ ; **2.** [arc'hant] *Umwandlung von Reserven,* postadur miradoù arc'hant g. ; *Umwandlung einer Schuld,* amdroadur un dle g. ; **3.** [kimiezh] treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b.

Umwandlungsprozess g. (-es,-e) : argerzh an treuzfurmadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g.

umwechselbar ag. : troadus, eskemmadus, eskemmus.

Umwechselbarkeit b. (-) : troadusted b., troaduster g., eskemmusted b., eskemmuster g.

umwechseln V.k.e. rannadus (hat umgewechselt) : **1.** eskemmañ ; *eine Banknote gegen Gold umwechseln,* eskemmañ ur bilhed-bank ouzh aour ; *Euros in Dollars umwechseln,* eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; **2.** treiñ ; *die Felder umwechseln,* treiñ an eostoù, lakaat an eostoù da dreiñ.

V.gw. rannadus (haben umgewechselt) : pebeilañ

Umwechselung b. (-,-en) : **1.** pebeil g., pebeilad g., pebeiladur g., pebeilañ g. ; **2.** eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g.

Umwechslungskurs g. (-es,-e) : feur eskemm g.

Umweg g. (-s,-e) : **1.** hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammdro b., hent kammdroius g., kammigell b., troidell b., kildroenn b. ; *einen Umweg machen,* ober un distro, ober ur gammdro, korntroiañ, ober tro, ober ur gildroenn, klask tro d'e hent, reiñ tro d'e hent ; *einen Umweg von fünf Kilometern machen,* dont da glask pemp kilometr tro ; **2.** [dre skeud.] troidell b., troenn b., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigell b., ardivinkoù lies., korvigellerezh g., kammdro b., displeg g., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kildroiad b., kilbleg g., kammigell b., tun g., luz g. ; *auf Umwegen,* dre droioù-pleg, en ur dreuzellañ, en ur droidellañ, gant doareoù dieeun, gant troidelloù, gant finesa, en un doare troidellus, gant kildroioù, dre finesa, a-dreuz, dre gammdroioù, a-dro, en ur ober tro ; *er hat ihn auf Umwegen angegriffen,* aet eo bet dezhañ a-dro ; *ohne Umwege,* war-eeun, digamambre, diorbid, digomplimant, netra dreist.

Umweghandlung b. (-,-en) : [bred.] monead ar c'horn-tro g.

umwehen[1] V.k.e. stag (hat umweht) : c'hwezhañ tro-dro da.

umwehen[2] V.k.e. rannadus (hat umgeweht) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

Umwelt b. (-) : **1.** endro g., endroadur g., umwelt g., amved g., amvevad g., trevva g. ; *eine der Kultur (t-d-b) förderliche Umwelt,* un endro lañsus d'ar sevenadur g. ; **2.** metoù g. [*liester* meteier], amva g., diardro b., ardremez g., endro g. ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen,* difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro ; *Anpassung an die Umwelt,* azasadur d'ar metoù g.

Umweltalarm g. (-s,-e) : galv diwall ouzh ur gwallreuz trevoniel g., galv diwall ouzh ur gwallreuz ekologel g.

Umweltallergie b. (-,-n) : [mezeg.] allergiezh ouzh saotradur an endro b.

Umweltauto n. (-s,-s) : karr-tan doujus ouzh an endro g.

Umweltampel b.(-,-n) : [gouleier triliv] gouloù ruz ma lazh ar blenier e geflusker dirazañ g.

Umweltbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kefridiad karget eus an endro g., kefridiadez karget eus an endro b.

umweltbedingt ag. : levezonet gant an endro (an amva).

Umweltbedingungen lies. : doare an endro g. ; *ungünstige Umweltbedingungen,* redi naturel g.

Umweltbelastung b. (-,-en) : noazadur trevoniel g., noazadur ekologel g., saotradur an endro g.

umweltbewusst ag. : emouez ouzh kudennoù an endro.

Umweltbewusstsein n. (-s) : emouezded ouzh kudennoù an endro b.

Umweltdelikt n. (-s,-e) : felladenn drevvael b., felladenn a-enep an endro b.

Umweltengel g. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g. [*aroueziet gant un ael : Engel*].

Umwelterziehung b. (-) : deskadurezh d'an endro b.

Umweltforscher g. (-s,-) : ekologiezhour g., trevoniezhour g.

umweltfreundlich ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel ; *umweltfreundliches Papier,* paper atoret g., paper adaozet g.

Umweltgift n. (-s,-e) : danvez noazus evit an endro g., danvez ekopistrius g., danvez dañjerus evit an endro g.

Umweltingenieur g. (-s,-e) : ijinour ekologiezhour g., ijinour trevoniezhour g.

Umweltkatastrophe b. (-,-n) : dirfeud trevoniel g., gwallreuz trevoniel g., dirfeud ekologel g., gwallreuz ekologel g.

Umweltkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved degaset gant saotradur an endro g.

Umweltkriminalität b. (-) : torfedoù ouzh an endro lies.
Umweltminister g. (-s,-) : ministr an endro g., maodiern an endro g.
Umweltministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an endro g.
Umweltnorm b. (-,-en) : reolad trevvael b.
Umweltorganisation b. (-,-en) : aozadur gwareziñ an endro g.
Umweltpapier n. (-s,-e) : paper atoret g., paper adaozet g.
Umweltpolitik b. (-) : politikerezh war-dachenn an endro g.
Umweltschäden lies. : gwalloù trevoniel lies., gwalloù ekologel lies., noazadurioù trevoniel lies., noazadurioù ekologel lies.
umweltschonend ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel.
Umweltschutz g. (-es) : gwarez an endro g., gwarezerezh an endro g., diwallerezh an endro g.
Umweltschützer g. (-s,-) : gwarezer an endro g., mignon an endro g., endroader g., ekologour g.
Umweltschützerin b. (-,-nen) : gwarezerez an endro b., mignonez an endro b., endroaderez b., ekologourez b.
Umweltschutzmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn diwall an endro g., diarbenn gwareziñ an endro g., darbar da wareziñ an endro g., darbar diwall an endro g.
Umweltschutzorganisation b. (-,-en) : kevredad gwareziñ an endro g.
Umweltschutzorganisationen lies. : emsav ekologel g.
Umweltsünder g. (-s,-) : saotrer g.
Umweltsünderin b. (-,-nen) : saotrerez b.
umweltverschmutzend ag. : saotrus.
Umweltverschmutzer g. (-s,-) : saotrer g.
Umweltverschmutzerin b. (-,-nen) : saotrerez b.
Umweltverschmutzung b. (-) : saotradur an endro g., saotridigezh an endro b.
umweltverträglich ag. : ansaotrus, mat evit an endro, ekologel, doujus ouzh an endro.
Umweltverträglichkeitsstudie b.(-,-n) : studiadenn skogañ b.
Umweltzeichen n. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g.
umweltzerstörend ag. : dismantrus evit an endro, gwastus evit an endro, drastus evit an endro.
Umweltzerstörer g. (-s,-) : dismantrer an endro g., gwaster an endro g., gwastaour an endro g., gwastaer an endro g., draster an endro g., distrujer an endro g., dispenner an endro g.
umwenden V.k.e. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : treiñ tu evit tu, treiñ war an tu enep, garenebiñ, treiñ tu da, treiñ evit tu, distreiñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, cheñch tu da ; *Heu umwenden,* fichañ foenn, teuler foenn, treiñ foenn, fuilhañ foenn, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezho, ober ur mesk d'ar foenn ; *die Seiten eines Buches umwenden,* treiñ pajennoù ul levr ; *bitte umzuwenden,* lennit pezh 'zo war an tu enep mar plij ; *eine Crêpe durch Werfen umwenden,* tripal ur grampouezhenn er baelon ; *wie man eine Hand umwendet,* en un dro zorn, en un taol dorn, en un dro-zorn, ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont, amzer sutal, prim ha brav, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel.
V.gw. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : ober un hanterdro, treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz.
V.em. rannadus : **sich umwenden** (wendete sich um / wandte sich um // hat sich umgewendet / hat sich umgewandt) : disgweañ war an tu all, en em dreiñ war an tu all, cheñch tu, cheñch kostez ; *sich (t-rt) nach jemandem umwenden,* treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b.
umwerben V.k.e. stag (umwirbt / umwarb / hat umworben) : **1.** *ein Mädchen umwerben,* ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h, kenderc'hel al lez, P. klask teurel e diner e botez ur plac'h bennak ; **2.** *jemanden umwerben,* lakaat e studi evit gounit u.b., c'hoari (poursuiñ, pouezañ) war u.b., kavailhañ evit kaout grasoù mat u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, klask bezañ deuet-mat d'u.b., klask bezañ erru-mat gant u.b., klask bezañ douget gant u.b., lubaniñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., ardaouiñ ouzh u.b.
umwerfen V.k.e. rannadus (wirft um / warf um / hat umgeworfen) : **1.** lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umwerfen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell.
2. diskar, distroadañ, skubañ, pilat, ruilhat, gwintañ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouihat, pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, tintañ, diemprañ ; *Kegel umwerfen,* diskar (foeltrañ, skubañ, kouezhañ) kilhoù ; *acht Kegel umwerfen,* kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh ; *diese Nachricht hat uns umgeworfen,* gwallskoet (mantret) e oamp bet gant ar c'heloù-se, pebezh bazhad hor boa bet gant ar c'heloù-se, diskaret e voemp gant ar c'heloù-se, distroadet oamp bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez oamp bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnomp ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet hor penn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oamp bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oamp bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oamp bet gant ar c'heloù-se, trechalet e oamp bet gant ar c'heloù-se, strabouilhet e oamp bet gant ar c'heloù-se, trefuet e oamp bet gant ar c'heloù-se, dall e oamp aet gant ar c'heloù-se, trejebouliñ hor boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oamp bet gant ar c'heloù-se.
3. [dre skeud.] *einen Plan umwerfen,* difoeltrañ (dic'hastañ, eilpennañ, freuzañ, findaoniñ, tanfoeltrañ) ur raktres.
umwerfend ag. : da sabatuiñ, boemus, entanus, trelatus, atizus, estlamm, estlammus, mezevellus, mezvus, bamus, marzhus, dispar ; *das ist ja umwerfend !* peadra a zo da bilat un den ! peadra a zo da vamañ, gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo

ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! chom a ran war va c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet-lip, tapet lopes on, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, ha pa gouezhfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; *schau mal das große Schiff da, einfach umwerfend !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *das ist nicht gerade umwerfend, das ist nichts Umwerfendes,* ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur.

umwerten V.k.e. rannadus (hat umgewertet) : treuztalvoudekaat, prizañ a-nevez, priziañ a-nevez.

Umwertung b. (-,-en) : *die Umwertung aller Werte (Nietzsche),* treuztalvoudekadur an holl dalvoudoù, tuginadur an holl dalvoudoù g., eilpennadur an holl dalvoudoù g.

umwickeln V.k.e. rannadus ha stag (hat umwickelt / hat umgewickelt) : korvigellañ, pakañ, farlokañ, gronnañ, dastum, roltañ, roltiñ, gweañ, gwedennañ, gwildronañ, kordigellañ, steuñviñ, ober troioù gant, moullañ ; *das Silberstück war mit einem Tuch umwickelt,* ar pezh arc'hant a oa gronnet en ul lien, ar pezh arc'hant a oa paket en ul lien, moullet e oa ul lien en-dro d'ar pezh arc'hant ; *seine Hand war mit einem Verband umwickelt,* paket e oa e zorn gantañ.

Umwicklung b. (-,-en) : golo g., goloenn b., goloadur g., gronnadur g., gwedennerezh g.

umwidmen V.k.e. rannadus (hat umgewidmet) : treuzfurmiñ, dastreiñ, treiñ.

umwinden[1] V.k.e. rannadus (wand um / hat umgewunden) : pakañ, pakata, gronnañ, dastum, rollañ, rodellañ, roltañ, roltiñ, punañ, enboullaat, enboullañ, gwildronañ, kordigellañ ; *etwas mit etwas umwinden,* lakaat udb en dro d'udb all.

umwinden[2] V.k.e. stag (umwand / hat umwunden) : garlantezañ.

umwittern V.k.e. stag (hat umwittert) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *von Gefahren umwittert,* en ur blegenn gwall arvarus, e-kreiz ar brasañ dañjerioù, kant dañjer ha kant all war e hent, skeudik an taol gantañ.

umwohnend ag. : amezek, a-gichen, diwar-dro.

Umwohner lies. : amezeien lies.

umwölken V.k.e. stag (hat umwölkt) : koumoulañ, koabrennañ.

V.em. stag : **sich umwölken** (hat sich (t-rt) umwölkt) : **1.** koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel umwölkt sich,* koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; *der Himmel hat sich umwölkt,* drusaet he deus an amzer, gwall zu (gwall goumoulek, morennek, kudennek) eo deuet an oabl da vezañ, gwall drubuilhet eo deuet an amzer da vezañ, koc'henn a zo war an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, mouchet eo an heol ; **2.** *seine Stirn umwölkt sich,* duaat a ra e selloù, teñvalaat a ra e benn, kruel e teu e benn da vezañ, dont a ra koumoul war e dal, dont a ra ur goumoulenn war e dal, dont a ra ur goumoulenn da deñvalaat e dal, dont a ra moan e benn, dont a ra hir e vailh.

umwühlen V.k.e. rannadus (hat umgewühlt) : c'hwiliañ, turlutañ, dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, tourc'hellat, skrabellat, gozellat, turiañ, pigosat ; *den Boden umwühlen,* turiañ an douar, finouc'hellañ, gozellat, pigosat an douar.

umzäunen V.k.e. stag (hat umzäunt) : kaeañ, klozañ, kaelat, kaeliañ, kleuziañ ; *umzäunt,* kloz, kaelet ; *umzäunte Weide,* kloz g., kloziad g. ; *von einer Hecke umzäunt,* garzhet ; *eine Hecke umzäunte den Garten,* ur c'harzh a gloze war al liorzh, ur c'harzh a gloze al liorzh.

Umzäunung b. (-,-en) : sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g., kae g., kaead g.

umziehen[1] V.em. stag : **sich umziehen** (umzog sich / hat sich (t-rt) umzogen) : *der Himmel umzieht (bezieht) sich,* drusaat (moriñ) a ra an amzer, gwall zu (koumoulek, morennek) e teu an oabl da vezañ, trubuilhet e teu an amzer da vezañ, moriñ a ra an amzer.

umziehen[2] V.gw. rannadus (zog um / ist umgezogen) : dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digêriañ, digêriñ, ober e ziloj ; *als seine Eltern starben, zog er in die Stadt um,* war marv e dud ez eas e kêr da chom ; *in eine andere Wohnung umziehen,* cheñch ranndi, dilojañ, mont d'ur ranndi all d'ober e annez, ober cheñch-ti, treiñ ranndi, treiñ annez, dont en ur ranndi nevez da annezañ.

V.k.e. rannadus (zog um / hat umgezogen) : cheñch dilhad da, cheñch e zilhad da ; *ein Kind umziehen,* cheñch dilhad d'ur bugel, cheñch e zilhad d'ur bugel.

V.em. rannadus : **sich umziehen** (zog sich um / hat sich (t-rt) umgezogen) : cheñch dilhad, cheñch e zilhad, treiñ dilhad ; *ich muss mich umziehen,* ret eo din cheñch va dilhad, ret eo din treiñ dilhad.

Umziehleute lies. : dilojerien lies., diannezerien lies.

umzingeln V.k.e. stag (hat umzingelt) : kilhañ, kerliñ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, kaeliañ, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat seziz war, sezizañ, sichañ, sterniañ en-dro da, lakaat ar c'helc'h war ; *die Sadt ist umzingelt,* gronnet eo kêr.

Umzingelung b. (-,-en) : kelc'hiadur g., seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g., kaeliadur g.

Umzug g. (-s,-züge) : **1.** dilojadenn b., dilojadeg b., diloj g., diannezadur g., diannezadenn b. ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden,* an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; **2.** dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., ambrougadeg b., ambroug g., heul g., heuliad g., kerzhadeg b., tremenadeg b. ; *feierlicher Umzug,* lidambroug g., lidkerzh g., lidkerzhadeg b., prosesion g.

Umzugskosten lies. : mizoù dilojañ lies.

Umzugteilnehmer g. (-s,-) : ambrouger g.; amheulier g.

UN b. (-) : [*berradur evit* **United Nations**] *die UN,* ABU g. [*Aozadur ar Broadoù Unanet*], ar Broadoù Unanet lies.

UN- : ... ABU, … ar Broadoù Unanet.

un- : rakger hag a verk ar c'hrontrol, an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am-.

unabänderlich ag. : digemmus, digemm, divrall, didorrus, hep eskemm, andaralladus ; *sich ins Unabänderliche fügen,* plegañ d'ar red, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, gouzañv e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, soublañ d'e donkadur, doujañ d'e donkadur, dougen e blanedenn, dougen e groaz, habaskteriñ ouzh e blanedenn.
Unabänderlichkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallded b., divrallder g., andaralladusted b.
unabbüßlich ag. : dibardon.
unabdingbar ag. : groñs ; *dieser Punkt ist für uns unabdingbar,* nac'h a reomp groñs pep treuzvarc'had war ar poent-se.
unabhängig ag. : dizalc'h, dieub, distag, dishual, disuj, frank, emskor, digabestr, dilas.
Unabhängigkeit b. (-) : dizalc'h g., dizalc'hiezh b., dizalc'hted b., dizalc'hter g., dishualded b., dishualder g., frankiz b. ; *wirtschaftliche Unabhängigkeit,* emvastañ g., emvasterezh g., dizalc'hted armerzhel b.
Unabhängigkeitsbewegung b. (-,-en) : [polit.] emsav dizalc'hidigezh g.
Unabhängigkeitserklärung b. (-,-en) : [polit.] disklêriadur an dizalc'hiezh g.
unabkömmlich ag. : divak, divagidik, dalc'het e lec'h all ; [lu] *jemanden unabkömmlich stellen,* aotren u.b. d'ober e goñje diwezhatoc'h, aotren ma taleo u.b. e amzer soudard, goursezañ e amzer soudard d'u.b.
unablässig ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, harz-diharz, taol-ha-taol, bep frap, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, da bep mare ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen,* garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den.
unablöslich ag. : [arc'hant.] na c'haller ket ardalañ, andastaladus ; *unablösliche Anleihe,* amprest startaet g.
unabonniert ag. : digoumanant.
unabsehbar ag. : **1.** na c'hall ket bezañ rakwelet, anrakweladus ; **2.** bras-divent.
unabsetzbar ag. : didorrus, antreuzstaeladus, na c'heller ket treuzstaelañ.
Unabsetzbarkeit b. (-) : didorrusted b., antreuzstaeladusted b.
unabsichtlich ag. : andiarvenn, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep soñjal, dre zievezh.
unabtretbar ag. : andilezadus.
unabweisbar ag. / **unabweislich** ag. : na c'heller ket nac'h, groñs.
unabwendbar ag. : didec'hus, dibellaus, tonket, a zle c'hoarvezout, lakaet da erruout, diflach, distourmus, didrec'hus, merket, dibedennus, diremed, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ ; *unabwendbares Schicksal,* planedenn merket b., planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *der Tod ist unabwendbar,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.
unachtsam ag. : dievezh, diaket, dibled, dibarfet, digas, euver, gwallek, lezober, lureek, disoñj, laosk.
Unachtsamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., dibled g., dibarfeted b., disoñjerezh g., lez-ober g., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g. ; *aus Unachtsamkeit,* dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, dibled, defot teurel evezh, defot lakaat evezh ; *ich habe es aus Unachtsamkeit getan,* disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se.
unadelig ag. : partabl, dinobl, bilen.
unähnlich ag. : disheñvel, dishañval, dispar.
Unähnlichkeit b. (-) : disheñvelder g., disparelezh b.
unanfechtbar ag. : antagadus, diarvar, diarvarus, diargadus ; *er hat unanfechtbare Argumente angeführt,* kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziarbennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.
unangebaut ag. : [labour-douar] *unangebauter Boden, unangebautes Land, unangebautes Gelände,* douar dilabour g., douar vak g., park aet e gouez g., douar kondon g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies.
unangebracht ag. : divat, amzere, amzereat, dizereat, dizoare, digoulz, dibred, dibropoz, distres, dijaoj, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unangebrachte Äußerungen,* komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., gerioù dizampart lies. ; *Ihre Antwort ist völlig unangebracht !* c'hwi 'zo dibropoz ! ; *unangebrachtes Lachen,* c'hoarzherezh dijaoj g. ; *unangebracht lachen,* c'hoarzhin dijaoj.
unangefochten ag. : dreist dael, diarvar, direndael.
Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, diarvarus, direndaelus.
unangemeldet ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, evel ul laer.
unangemessen ag. : dizereat, amzereat, amzere, dijaoj, distres, na zegouezh ket, direizh, biziez, dibropoz, ankevazas.
unangenehm ag. : displijus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular ; *unangenehme Person,* den hek (hegaz, hegazus, hegus, kazus, dic'hrad, kasaus, displijus, dishegar, kintus, kivioul) g. ; *es ist unangenehm, bei strömendem Regen zu wandern,* divourrus (displijus,

dihetus, anoazus, hegaz, goular) eo bale dindan ar glav puilh, n'eo ket brav bale dindan ar glav puilh, n'eo ket plijus chom da vale pa foet ar glav ; *es gibt nichts Unangenehmeres als so eine Kälte,* n'eus ket diaesoc'h eget kaout riv e-giz-se ; *es wäre mir sehr unangenehm, wenn es verloren ginge,* desped a rafe din ma vefe kollet, kavout a rafen dipitus ma vefe kollet, kavout a rafen goular ma vefe kollet ; *das wäre mir nicht unangenehm,* kement-se ne rafe ket displijadur din, ne vefe ket divalav, ne vefe ket drouk ganin.

unangespannt ag. : **1.** laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; **2.** [kezeg] distern.

unangetastet ag. : **1.** anterin, divoulc'h, dibistig, diampech, didorr, dizrast, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, disi, didech, hep si, hep nep si, hep ket a si, difreuz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez, kempenn, klok ha kempenn ; **2.** na vez ket stoket outañ, na vez ket touchet.

unangreifbar ag. : antagadus, diarvar, diarvarus, diargadus, direndaelus, dreist dael ; *er hat unangreifbare Argumente angeführt,* kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziarbennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, diarvarus, direndaelus.

unannehmbar ag. : dizegemeradus, dic'houzañvadus, argarzhus, diasantadus, diaotreadus.

Unannehmlichkeit b. (-,-en) : kontroliezh g., diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., jabl g., bulari g., trechal g., enebiezh b., fach g., fleuskeur g., maritell b., rouestl g. ; *die Unannehlichkeiten des Lebens,* trabas ha diaesterioù munut ar vuhez, nec'hamantoù ar vuhez lies. ; *Unannehmlichkeiten einer Reise,* poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, chastreoù) ur veaj lies. ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen,* en em lakaat dindan vec'h, en em fourrañ e kudennoù, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ tan war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h, bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o prenañ kerse, tennañ reuz war an-unan ; *deswegen werdet ihr noch Unannehmlichkeiten bekommen,* trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; *jemandem Unannehmlichkeiten bereiten,* lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, ober minoù, miniñ, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ kerse d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., gwalldapout u.b.

unansehnlich ag. : dister, divalav, divalavik, disterik, izel.

Unansehnlichkeit b. (-) : izelder g., distervez b., disterded b., disterder g., bihanez b.

unanständig ag. : hudur, dizereat, amzereat, dijaoj, dizere, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, disneuz, distres, divalav, divergont, dizonest, boufon, difeson, a vuhez fall ; *unanständige Lieder,* kanaouennoù divalav lies., kanaouennoù distrantell lies., kanaouennoù pebret-lik lies. ; *unanständiger Mensch,* den hudur g., den disneuz g., den a vuhez fall ; *unanständige Worte,* temzioù divalav lies., komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, gros, divalav, divezh) lies., kaozioù kras lies., gerioù lous lies., gwall c'herioù lies., skolpadoù lies., komzoù dizoare lies., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., viltañsoù lies. ; *unanständige Kleidung,* dilhad difournis lies. ; *unanständige Bemerkung,* skolpad g. ; *jemanden mit unanständigen Bemerkungen überschütten,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad viltañsoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *sich unanständig ausdrücken,* kaozeal gast, bezañ lous e c'henoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ boull e grouer, lavaret komzoù divalav, lavaret tourc'haj.

Unanständigkeit b. (-,-en) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudurniezh b., likaouerezh g., divalavamant g., divergontiz b., dizonestiz b., koll-mezh g.

unantastbar ag. : **1.** digemmus, divrallus, didorrus, diargadus, dreist dael, direndaelus, dreist krog, antagadus, disgwall ; **2.** sakr, nevet, tabou ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes,* gwirioù sakr pobl Breizh lies.

Unantastbarkeit b. (-) : digemmusted b., divrallusted b., didorrusted b., disgwallded b., antagadusted b., direndaelusted b.

unanwendbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, dizedalvezadus.

unappetitlich ag. : doñjerus, digar, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus.

Unart b. (-,-en) : pleg fall g., droukpleg g., gwallbleg g., gwalldech g., kammbleg g., droukkustum g., kammvoaz g./b., tech fall g., si fall g., dizereadegezh b., amzereadegezh b., perzh-fall g., boaz fall g./b., atapi divalav g., namm g.

unartig ag. : amzereat, dizereat, dizoare, diseven ; *unartige Äußerungen,* komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., komzoù diseven lies. ; *unartiges Kind,* gwall vugel g.
Unartigkeit b. (-,-en) : *sellit ouzh* **Unart**.
unartikuliert ag. : disklaer, displann, kudennek, hanterdaget.
unästhetisch ag. : digened.
unatembar ag. : dialanadus, dianaladus.
unaufdringlich ag. : emzalc'hus, evezhiek, doujus, distorlok, diheverz, didrouz.
Unaufdringlichkeit b. (-) : evezhiegezh b., doujañs b., emzalc'husted b.
unauffällig ag. : dister, dilorc'h, diheverz, didrouz, disked, dilufr, diflamm, divalavik, disterik ; *er ist klein und unauffällig,* bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warnañ.
Adv. : hep reiñ netra da soñjal da zen ebet, hep ober brud ; *sich unauffällig verhalten,* chom en e doull, mirout a sachañ evezh an dud war an-unan, mont munut ; *er zog sich unauffällig zurück,* en em laerezh a reas hep ober brud, mont a reas kuit evel ul laer, en em ripañ a reas, en em ripañ kuit a reas, en em riklañ a reas, en em riklañ kuit a reas, kuitaat a reas didrouz ; *jemanden unauffällig überwachen,* eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.
unauffindbar ag. : digavadus, diank, kollet da vat, kollet kuit, n'eus ket moaien d'e gavout ken.
unaufgefordert ag. : hep bezañ bet pedet, a-emdarzh, diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, dioutañ e-unan.
unaufgeklärt ag. : **1.** chomet dizispleg, dizispleget ; *unaufgeklärter Mord,* muntr n'eo bet kavet na penn na lost dezhañ g., muntr n'eo bet kavet nag ar rak nag ar perak outañ (nag ar penn nag ar penaos outañ) g., muntr n'eo ket bet dirouestlet g., muntr n'eo ket bet diluziet g., muntr n'eo ket bet sklaeraet ; **2.** diouiziek war tachenn an darempredoù rev.
unaufhaltbar ag. : anharzadus, dienebadus.
unaufhaltsam ag. **1.** anharzadus, dienebadus, didec'hus ; **2.** dibaouez, diehan, diarsav, diastal, didav.
Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diarsav, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *unaufhaltsam verfolgt,* kas war e lerc'h hep diskrog, skrap warnañ hep distenn ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit, unaufhaltsam tickt die Uhr,* a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.
unaufhörlich ag./Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, diarsav, hollbad, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.
unauflösbar ag. / **unauflöslich** ag. : **1.** [kimiezh] andileizh, andileizhadus ; **2.** [dre skeud.] andigevredadus, anfreuzadus ; *unauflösliche Freundschaft,* mignoniezh na c'hall ket bezañ dispennet b., mignoniezh divrall b., mignoniezh didorradus b. ; **3.** [mat.] andireadus.
Unauflöslichkeit b. (-) : **1.** [kimiezh] andileizhded b., andileizhadusted b. ; **2.** [dre skeud.] andigevredadusted b., anfreuzadusted b. ; **3.** [mat.] andireadusted b.
unaufmerksam ag. : diaket, dievezh, dibourvez, dibled., dibarfet, penn-avel, penn-bantek, disoñj, distrantell, strantal ; *unaufmerksam werden,* dibarfediñ.
Adv. : diaket, dievezh, dibled.
Unaufmerksamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., diaked g., dibled g., dibarfeted b., disoñjerezh g., mank a eveshaat g., ; *aus Unaufmerksamkeit,* dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), defot teuler evezh, dre un taol dievezhded, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *ich habe es aus Unaufmerksamkeit getan,* disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se ; *ein Moment der Unaufmerksamkeit,* ur prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., un dievezhiadenn b., un taol dievezhded g.
unaufrichtig ag. : diwirion, diwir, dieeun, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, disleal, trubard, biziez, dizonest, doubl.
Unaufrichtigkeit b. (-) : dieeunded b., dieeunder g., diwirionded b., diwirionder g., dislealder g., dislealded b., dizonestiz b., ijin fall g.
unaufschiebar ag. : difraeüs, d'ober dizale, d'ober diwar blaen ha barr, mallus ken ez eo, mallus en ober, mallus e gas da benn, preset.
Unaufschiebarkeit b. (-) : mallusted b.
unausbleiblich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, difazius, anfazius, divank.
unausdehnbar ag. : diastennus, diastennadus, diwevn, diorjalus, dic'hovelius, divezell, dizeledus.
unausdenkbar ag. : dreistfaltazi, diempentus, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentañ.
unausdrückbar ag. : dilavarus, dreistlavar, dilavar, dilavaradus, dizezrevellus, aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus.
unausführbar ag. : ansevenadus, disevenadus, dic'hallus, dibosupl, anerounezadus, dic'hraus.
unausgebildet ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, amzesk, diskol, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus.
unausgefüllt ag. : dileun, goullo ; *unausgefüllte Quittung,* kuitañs dileun (c'houllo, diverk, diskrid) b.
Unausgefülltheit b. (-) : enoe g., hirnez b., goullo g.
unausgeglichen ag. : digempouez, distabil, distrantell, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h.
Unausgeglichenheit b. (-) : digempouez g., distabilded b.

unausgegoren ag. : dibarfet, diechu, war ar stern c'hoazh ; *das Ganze ist noch unausgegoren,* n'eo ket go an toaz c'hoazh.
unausgeschlafen ag. : n'eo ket digousket mat c'hoazh, kouskedik, morgousket, bec'hiet c'hoazh e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, pikous e zaoulagad c'hoazh.
unausgesetzt ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diarsav, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, da bep mare, hep distag nag ehan, hep remzi, hep ec'hoaz.
unausgesprochen ag. : chomet war dav ; *die Wahrheit bleibt manchmal besser unausgesprochen,* ar wirionez ne dalv netra pa ra gaou ouzh an nesañ, pep gwirionez n'eo ket mat na da lavaret na da glevet.
unausgewogen ag. : digempouez, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h.
Unausgewogenheit b. (-) : digempouez g.
unauslöschbar ag. / **unauslöschlich** ag. : **1.** andiverkadus, na c'heller ket diverkañ ; **2.** divougus, n'eus ket a lazh dezhañ, na c'heller ket mougañ, na c'heller ket lazhañ.
unauslöslich ag. : andiverkadus, na c'heller ket diverkañ ; *unauslöslicher Hass,* kasoni hep distro b.
unausmessbar ag. : digenvuzul, divuzul.
unausrottbar ag. : gwriziennet-start, diziwriziennadus, na c'heller ket diwriziennañ.
unaussprechbar ag. : aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus ; *unaussprechbarer Satz,* frazenn na c'hall ket bezañ distaget b., frazenn n'eus ket a zistag dezhi b.
unaussprechlich ag. : **1.** dreistfaltazi, dizezrevellus, diempentus, dreistlavar, dilavaradus, anlavaradus ; **2.** *sellit ouzh* **unaussprechbar**.
unausstehlich ag. : dic'houzañvadus, na c'heller ket gouzañv, skrijus, kasaus, argarzhus, re vec'h ; *vom Charakter her war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt,* hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout.
unaustilgbar ag. : gwriziennet-start, diziwriziennadus, na c'heller ket diwriziennañ.
unausweichlich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout ; *unausweichliches Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).
Unband g. (-s,-e/-bände) : lampon g., ravailhon g., kantolor g., kampinod g., higolenn b., freilhenn b.
unbändig ag. : **1.** turmudus, disuj, disent, disentus, amsent, amjestr, direol, diaes ober outañ ; *unbändiges Kind,* bugel disuj g., bugel diaes ober gantañ g., bugel diaes ober outañ g., bugel douget d'e benn, bugel direol g., bugel amsent g., pezh diaes a vugel g. ; **2.** diroll, diharzus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, anharzadus, anvoustradus, n'eus ket a harz dezhañ, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ ; *unbändiger Wille,* youl start (dibleg, divrall, rankles, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *unbändiges Lachen,* c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù lies., kofadoù c'hoarzhin lies., korfadoù c'hoarzhin lies., c'hoarzh diroll g., kristilh g. ; *unbändig lachen,* c'hoarzhin ken na strak (leizh e gof, ken na foeltr), dic'hargadennañ, foeltrañ da c'hoarzhin, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, kristilhañ ; *unbändige Lust,* c'hoant didrec'hus g. ; *er verspürt unbändige Lust, etwas zu sagen,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb.
Unbändigkeit b. (-) : **1.** disentidigezh b., amsentigezh b., disujidigezh b., dizoñvusted b. ; **2.** anharzadusted b., anvoustradusted b., diharzusted b., didrec'husted b.
unbarmherzig ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, start, dibleg, tenn, kriz evel ur bleiz, garv, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, gardis, gourt, dibalamour, kruel ; *der unbarmherzige Tod,* ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g.
Unbarmherzigkeit b. (-) : didruez g./b., krizder g., krizded b., krizderi b., garventez b., kaleter a galon g. (Gregor), diguñvnez b., gardisted b., gardister g.
unbärtig ag. : divarv, blouc'h.
unbeabsichtigt ag./Adv. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, dirat-kaer, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, hep rat dezhañ, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad ; *ich habe es unbeabsichtigt getan,* disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se, ne'm boa ket an disterañ rat d'ober an dra-se.
unbeachtet ag. : dilezet, disoñjet, diverz, diverzet ; *etwas unbeachtet lassen,* na ober van eus udb, na deuler evezh (pled) ouzh (da) udb, na lakaat evezh d'udb, na ober fed d'udb, na ober a fed d'udb, na reiñ fed d'udb, na reiñ a fed d'udb, na deuler meiz war (ouzh, da) udb., lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.
unbeanstandet ag. : direndael, hep arguz, hep dislavar.
unbeantwortet ag. : direspont ; *mein Brief blieb unbeantwortet,* direspont e oa chomet va lizher ; *unbeantwortet lassen,* lezel hep bout respontet.
unbearbeitet ag. : **1.** chomet diaoz ; **2.** [labour-douar] *unbearbeiteter Boden, unbearbeitetes Land, unbearbeitetes Gelände,* douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz, brein) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g.
unbebaut ag. : **1.** [labour-douar] *unbebauter Boden, unbebautes Land, unbebautes Gelände,* douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan

gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g. ; *unbebaut lassen,* lezel da vreinañ, lezel da gozhañ, lezel da yenañ, lezel da hañviñ ; **2.** [tisav.] *unbebauter Boden, unbebautes Gelände,* tachenn hep ti warni b., tachenn diac'hub b.

Unbedacht g. (-s) : digasted b., dievezh g., gwallegezh b., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g.

unbedacht ag. : **1.** dievezh, diaket, digas, dibled, lezirek, disaour, lizidant, lezober, gwallek, dibreder gant e labour, avelet, avelok, flav, glep, brell, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, skañvbenn, skañvbennek, distrantell, strantal, laosk ; **2.** didrabas, dichastre, dibreder, disoñj en e labour, disoursi, disoursius, dinec'h, diboan, intourt ; *unbedachte Worte,* komzoù dievezh (Gregor) lies., komzoù lavaret diwar beg an teod lies., komzoù diboell lies., komzoù diaviz lies., komzoù ur beg abred lies., komzoù ur beg a-raok lies., komzoù dibropoz lies. ; *ein unbedachtes Wort entfährt ihm,* ur ger a-dreuz a rikl diwar e deod (a ziflip digantañ, a zifluk eus e c'henoù), lavaret a ra ur ger a-dreuz, lavaret a ra un dra bennak diwar beg e deod, ur ger diaviz a achap digantañ hep soñjal ; *unbedacht handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.

unbedachtsam ag. : dievezh, diboell, diaviz ; *unbedachtsame Worte,* komzoù dievezh (Gregor) lies., komzoù lavaret diwar beg an teod lies., komzoù diboell lies., komzoù diaviz lies., komzoù ur beg abred lies., komzoù ur beg a-raok lies., komzoù dibropoz lies.

unbedarft ag. : [rannyezh.] loaiek, distu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, disneuz d'ober udb.

unbedeckt ag. : **1.** dizolo, dic'holo, diguzh, distouv warnañ ; *mit unbedecktem Hals,* dizolo e gerc'henn, dislontret e gerc'henn ; **2.** [arc'hant.] dic'houdor.

unbedenklich ag. : **1.** dizrouk, dinoaz, dizañjer, diriskl, diarvar, asur ; **2.** dereat, dinec'h, distrafuilh.

Adv. : **1.** hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, brav-mat ; **2.** dinec'h, distrafuilh, didrabas, dibrez.

Unbedenklichkeit b. (-) : **1.** dizañjerusted b., dinoazusted b., diarvarusted b. ; **2.** dereadelezh b., surentez b., diogel g.

unbedeutend ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik, diliv ; *unbedeutende Leute,* tud dister lies., tud a netra lies. ; *das ist doch völlig unbedeutend,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken.

Unbedeutendheit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b.

unbedingt ag. : diampleg, diamplegadel, diziviz, leun, groñs, klok ; *ein unbedingtes ethisches Gesetz,* un dlead groñs g. ; *unbedingter Gehorsam,* sentidigezh divrall e pep degouezh b., sentidigezh e pep keñver b., sujidigezh e pep degouezh b., sentidigezh hep klemm na gwigour b. ; [stlenn] *unbedingter Sprung,* lamm diamplegad g.

Adv. : groñs - a-grenn - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - hep mank ebet ; *man muss es unbedingt tun,* ur pezh ret eo ober an dra-se, dober bras hon eus a ober an dra-se, ret-mat (ret-holl) eo ober an dra-se ; *unbedingt notwendig,* ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft,* an aer a zo diziouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *ich muss unbedingt hin,* dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *muss das unbedingt sein ?* ha dleet eo ober an dra-se ? ; *er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen,* gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; *sag ihr, sie soll unbedingt kommen,* lavar dezhi dont hep mank ebet ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden,* ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn.

Unbedingte(s) ag.k. n. : [preder.] tralended b., retvez groñs g., diamplegad g.

unbeeidigt ag. : didou.

unbeeindruckt ag. : diseblant, digaz, difrom, distrafuilh, disaouzan, diflach, dichal, dichastre.

unbeeinflussbar ag. : na c'haller ket levezonañ, dilevezonadus.

unbeeinflusst ag. : dirakvarn, disparl, hep doug na dizoug, dizalc'h ha neptu, diuntu, diuntuek.

unbeendet ag. / **unbeendigt** ag. : diechu, n'eo ket bet graet betek penn, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *unbeendet bleiben, unbeendigt bleiben,* bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet e boulc'h, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom darn, chom e darn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom diechu, chom da ober ; *etwas unbeendet lassen,* darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ.

unbeerbt ag. : dishêr.

unbeerdigt ag. : chomet hep bez, n'eo ket bet douaret, n'eo ket bet sebeliet.

unbefahrbar ag. : **1.** dihentadus, na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, na c'heller ket pleustriñ, na c'heller ket mont gantañ, na c'heller ket mont drezañ, na c'heller ket darempredìñ gant ur c'harr-tan ; **2.** divageadus, na c'heller ket hentiñ gant ur vag, na c'heller ket pleustriñ gant ur vag, na c'heller ket darempredìñ gant ur vag.
unbefangen ag. : **1.** dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug ; *unbefangen sein,* bezañ didu, bezañ diuntu, bezañ dizalc'h ha neptu ; **2.** diheud, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, digomplimant, netra dreist, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr ; *unbefangen sein,* **a)** na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ divalis, na vezañ tamm malis en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, bezañ didro, bezañ eeun en e baperioù, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ eeun a galon, bezañ dilu, bale gant un neudenn eeun, bezañ diheud, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont gant an eeun, mont eeun ganti ; **b)** bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ dilent.
Unbefangenheit b. (-) : **1.** neptuegezh b., diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g. ; **2.** frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).
unbefestigt ag. : **1.** divoger ; *unbefestigte Stadt,* kêr divoger b. ; **2.** [hentoù] n'eo ket startaet, n'eo ket teret, n'eo ket terduet, n'eo ket koultronet, gwak, blot.
unbefiedert ag. : dibluñv.
unbefleckt ag. : **1.** dilastez, distlabez, naet, didarch, disaotr, glan, dianaf, difank, digailhar, digatar, digousi, dinamm ; **2.** disi, didech, dinamm, digatar, hep si, hep nep si, hep ket a si, peurvat, diantech, dinoaz ; [relij.] dinamm a bec'hed, naet a bec'hed, libr a bec'hed ; *unbefleckte Empfängnis,* Krouidigezh dinamm b., engehentadurezh dinamm ar Werc'hez Sakr b. (Gregor) ; *die unbefleckte Jungfrau Maria,* ar Werc'hez dinamm krouet b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b.
Unbefleckheit b. (-) : glander g., glanded b.
unbefriedigend ag. : dihetus, divastus, siek, nammek, diglok, dibarfet, faotus, re skort, re verr, re zister, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splet ket, teusk, skars.
unbefriedigt ag. : displijet, amlaouen, chomet war e c'hoant, diskontant, dislaouen, droukkontant, drouklaouen, fallgontant, doaniet, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h ; *er ist unbefriedigt,* n'emañ ket e gont gantañ, chomet eo war e c'hoant, e-kreiz ar c'herse emañ.
Unbefriedigtheit b. (-) : doan b., displijadur b., dic'hrad g., anvoz g.
unbefristet ag. : didermen, dizidermen, trebad, trebadek, … pad.
unbefugt ag. : **1.** diaotreet ; *unbefugter Waffenbesitz,* dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor) ; *Unbefugten ist der Zutritt verboten,* difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij.
2. [dre astenn.] n'en deus ket an emell [eus udb], ankembeli.
Unbefugtheit b. (-) : [gwir] ankembeli b.
unbegabt ag. : diampart, n'eo ket donezonet mat, dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet-fall, dornet-fall, divalav war udb, moan.
unbegehrt ag. : disprizet, dihewerzh.
unbegreiflich ag. : diveizus, digenveizus, digompren, digomprenus, diintent, digomprenadus, divennozhiadus, digredus, n'eus ket a gompren dezhañ ; *das ist unbegreiflich,* un dra digompren an hini eo ! se 'zo dreist spered an den ! n'on ket evit krediñ an dra-se ! ; *das ist mir unbegreiflich,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
unbegreiflicherweise Adv. : evit abegoù digomprenus, en un doare digomprenus.
unbegrenzt ag. : divevenn, diharz, diharzoù, divent, didermen, didermenus, dizidermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, ec'hon **;** *das Land der unbegrenzten Möglichkeiten,* ar vro e-lec'h ma vez posupl pep tra [*lezanv ar Stadoù Unanet*].
unbegründet ag. : diabeg, digantreizh, digantabeg, treuzenep, hep reizh nag abeg, diziazez, disol, amgadarn, soliet war netra, toull, falsijinet, diratozh ; *unbegründetes Argument,* arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b. ; *unbegründete Anschuldigung,* falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b. ; *sein schlechter Ruf ist nicht unbegründet,* n'eo ket hep gwir en deus gwallvrud, n'eo ket hep abeg en deus gwallvrud.
Unbegründetheit b. (-) : distervez b., didalvoudegezh b., amgadarnded b. ; *die Unbegründetheit solcher Behauptungen,* distervez (didalvoudegezh) komzoù seurt-se b., amgadarnded komzoù a seurt-se b.
unbegütert ag. : divadoù, dizanvez.
unbehaart ag. : blouc'h, moal, divlev, disvlev.
Unbehagen n. (-s) : diaezamant g., trechal g., preder g.
unbehaglich ag. : **1.** diaezet, lakaet diaez, abaf, nec'het, trechalet, diaes evel en ur roched reun ; **2.** diaes, disasun, disaour, dihetus, divourrus.
Unbehaglichkeit b. (-) : diaezamant g., trechal g., disasunder g.
unbeharrlich ag. : digendalc'h.
Unbeharrlichkeit b. (-) : digendalc'h g.
unbehauen ag. : [koad, prenn, mein] diaoz, fraost, diven.
unbehaust ag. : diloj, hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, didi.
unbehelligt ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegazet, a vez lezet e peoc'h, disafar, didrabas, diboan,

distrafuilh, diampech, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, dizarvoud, dibistig, disi, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn.
Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, hep droug, hep skoilh, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas.
unbeherrscht ag. : brizh, tomm e benn, diouzhtu, buanek, diribin, kleiz, direzon, rust an troc'h gantañ, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da daeriñ, diribin, intampius, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, nervus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, fourradus, bouilhus, tik.
Unbeherrschtheit b. (-) : buanegezh b., brouezegezh b.
unbehilflich ag. : loaiek, distu, didu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, amparfal, lopes, disneuz d'ober udb, bavek, besaotr, patellek, pestuek, lent, treuzek, dornet-fall.
Unbehilflichkeit b. (-) : dizampartiz b., lentidigezh b.
unbehindert ag. : dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, diheud, dilas, dirouestl, diere, e diere, hep skoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep droug, dibistig, dinamm a bep mac'hagn, diampech, diharz, dizarvoud, kempenn ; *unbehinderte Sicht,* gwel peurvat g.
Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn.
unbeholfen ag. : amparfalek, lopes, loaiek, dizampart, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, amparfal, gourt, lent, bavek, besaotr, patellek, pestuek, divalav, landrammus, treuzek ; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken,* bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet ; *völlig unbeholfen dastehen,* bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, bezañ tapet lopes.
Unbeholfenheit b. (-) : diampartiz b., lentidigezh b.
unbehutsam ag. : dievezh, diaket, digas.
unbeirrbar ag. : postek, serzh, divrall, digeflusk, sonn, start, didrabas, distrafuilh, kadarn, asur, parfet, start en e vennozhioù ; *unbeirrbar bleiben,* delc'her start (mat, yud, gwevn, tomm), pegañ outi, derc'hel mort.
unbeirrt Adv. : **1.** war-eeun, didro ; *so kommen Sie unbeirrt zu Ihrem Ziel,* an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal.
2. divrall, didrabas, distrafuilh, parfet, start en e vennozhioù ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen,* kerzhet dizaon war-du ar pal ; *unbeirrt seinen Weg weiter gehen,* delc'her gant e hent, mont plarik gant e hent, mont dizouj-kaer gant e hent, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz), mont bravik ganti ken distrafuilh ha tra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, derc'hel d'ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz, mont war-raok gant an erv, chom war e erv.
unbekannt ag. : **1.** dianav, dizanav, dianavez, dizanavez, dianat, dizanat, dianaoudek, divrud ; *dieser Mann ist mir völlig unbekannt,* an den-se a zo dianavez evidon, an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo dianav din, an den-se a zo dianaoudek din, n'anavezan tamm an den-se, an den-se a zo dianav-rik din, an den-se a zo un diavaezour evidon, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an den-se, n'ouzon mann eus doare an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ, an den-se n'eo na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an den-se, n'em eus anaoudegezh ebet en den-se ; *es ist Ihnen nicht unbekannt, dass ...,* n'emaoc'h ket hep gouzout e ..., n'emañ ket da c'houzout deoc'h e ... ; *ich bin in dieser Stadt unbekannt,* **a)** n'on ket anavezet er gêr-mañ (dianav on er gêr-mañ) ; **b)** n'anavezan ket ar gêr-mañ (dianav eo ar gêr-mañ evidon), n'em eus anaoudegezh ebet er gêr-mañ, n'em eus anaoudegezh ebet e-barzh ar gêr-mañ ; *unbekannter Soldat,* soudard dianav g. ; [gwir] *Anzeige gegen Unbekannt,* klemm enep X g./b., klemm enep X g./b.
2. *unbekannte Größe,* dianavenn b.
Unbekannte ag.k. b. : [mat.] dianavenn b.
Unbekannte(r) ag.k. g./b. : den dianavez g., dianav g., den estren g., estren g.
unbekannterweise Adv. : ent-dianav, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, hep bezañ anavezet / dianav (Gregor).
unbekehrbar ag. : direizhus, digelennus, diwellaus, na c'heller ket gwellaat, n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, arloupet, brein, touet, daonet, pomet, kinviet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall.
unbekleidet ag. : diwisk, diwisket, dibourc'h, dizilhad, noazh, dizolo, dibrenn.
unbekömmlich ag. : **1.** teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, stomogus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ ; **2.** amzereat, dizereat, dijaoj.
unbekümmert ag. : digas, dibled, didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, disoursius, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, disorb, dienkrez, dic'hlac'har, hep lure, disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diank diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, digoumoul e galon, divec'h e galon, dizamant, barrek, dizoan, diboan, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug, war e blaen ; *seien Sie unbekümmert !* n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! bezit dichastre ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! bezit divorc'hed ! bezit dizaon ! bezit distrafuilh ! arabat ho pefe nec'h ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon

ebet war gement-se ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez !

Unbekümmertheit b. (-) : **1.** dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., digasted b., lizidanted b. ; **2.** didrubuilh g., dienkrez g., dianken g., aested b., aezoni b., aez g., frankiz b.

unbeladen ag. : **1.** digarg, goullo, ent-goullo, e-goullo, er-c'houllo, disamm, divec'h ; **2.** [merdeadur.] lastret.

unbelastet ag. : **1.** didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, divec'h, diboan, dichal, distrafuilh ; *unbelastet von Gewissensbissen,* dichastre diouzh ar boan goustiañs, distrafuilh e goustiañs ; **2.**[gwir] *unbelastetes Grundstück,* douar dizle g., tachenn douar dizle b., tachenn douar disamm a bep dle b.

unbelästigt ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegazet, hag a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrafuilh, distourm, didrouz, dichastre, disafar.

unbelaubt ag. : [louza.] dizeil, diwisk, noazh, dibourc'h.

unbelebt ag. : divuhez, marv.

unbelehrbar ag. : direizhus, digelennus, diwellaus, na c'heller ket gwellaat, n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, na ra ken ar pezh a gar.

Unbelehrbarkeit b. (-) : divarregezh da wellaat b., direizhusted b., diwellausted b.

unbelesen ag. : dizesk, dizesket.

unbeleuchtet ag. : dic'houloù.

unbelichtet ag. : [film] dilouc'h.

unbeliebt ag. : na garer ket, amvrudet, brudet fall, disprizet, faeet, ampoblek ; *er machte sich bei allen unbeliebt,* an holl a gemeras heg outañ.

Unbeliebtheit b. (-) : brud fall b., ampoblegezh b.

unbelohnt ag. : dic'hopr.

unbemannt ag. : **1.** levier ebet ennañ, diloman ; *unbemannte Rakete,* fuzeenn blenier ebet enni b., egorlestr skipailh ebet ennañ g., egorvulzun levier ebet enni b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug,* dron g., aerlestr diloman g. ; **2.** P. *sie ist noch unbemannt,* digrap eo c'hoazh, diberc'henn eo c'hoazh.

unbemerkbar ag. : diverz, diverzus, diheverz, dianat, dizanat.

unbemerkt ag. : diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-zindan-kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; *er zog sich unbemerkt zurück,* kuitaat a reas didrouz, mont a reas kuit evel ul laer, en em laerezh a reas hep ober brud ; ; *er war unbemerkt in das Haus eingetreten,* deuet e oa en ti hep na'm befe klevet ; *jemanden unbemerkt überwachen,* eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.

unbemittelt ag. : diarc'hant, dizanvez, dileve.

unbenannt ag. : **1.** dizanav, dianav ; **2.** [mat.] goubar.

unbenommen ag. : aotreet, posubl ; *es bleibt Ihnen unbenommen, es zu tun,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

unbenutzbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, didalvez, na c'heller ket implijout, na c'heller ket arverañ.

unbenutzt ag. : dizimplij, diarver, diimplij, diberc'henn, dibrez, didalvez, dilabour ; *unbenutztes Vermögen,* madoù sec'h lies., arc'hant laosk g., arc'hant louedet g., madoù dic'hounid lies., kevala marv g. ; *unbenutzt lassen,* lezel hep bout implijet, lezel da louediñ, leuskel da verglañ ; *unbenutzt bleiben,* chom dizimplij, chom diarver, chom da louediñ, chom da verglañ.

unbeobachtet ag. : **1.** diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-zindan-kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; **2.** na vez ket sellet outañ, na vez ket dalc'het kont outañ, na vez ket graet fed dezhañ, na vez ket taolet evezh (pled) outañ, na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ) ; **3.** n'emañ ket dindan wardoniezh, na vez ket diwallet.

unbequem ag. : **1.** diskoñfort, digoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour ; **2.** diaezus, hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, strobellus, chastreüs.

Unbequemlichkeit b. (-) : **1.** diskoñfort g., disasunder g. ; **2.** hegasted b., kazusted b., diaezusted b., strobellusted b., chastreüsted b.

unberechenbar ag. : **1.** anrakweladus, dirakweladus, chañs-dichañs, dihebouez ; **2.** hedro, bouljant, tro-didro, stultennus, froudennus, gwenno, loariadenn a spered, loariadenn, loariek, loarius, loariadek ; *er ist unberechenbar,* loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, a-wechoù e laosk e froudennoù d'e leviañ, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar.

Unberechenbarkeit b. (-) : **1.** anrakweladusted b., dihebouezded b. ; **2.** imor bennadus b., perzh bezañ hedro g., perzh bezañ stultennus g., perzh bezañ froudennus g., perzh bezañ loariek g., perzh bezañ loarius g., perzh bezañ loariadek g.

unberechtigt ag. : digantreizh, diabeg, direizh, diratozh, treuzenep, disol, toull, diziazez, amgadarn, soliet war netra, falsijinet, diaotreet, ankembeli.

Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh.

unberechtigterweise Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh.

unberitten ag. : war-droad, war e droad, divarc'het.

unberücksichtigt ag. : a vez lakaet er-maez, na vez ket dalc'het kont outañ, na vez ket taolet kont outañ, na vez ket roet pouez (roet fed) dezhañ, na vez ket graet fed dezhañ, na vez ket taolet evezh (pled) outañ, na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ), a vez lezet a-gostez, a vez lezet war e revr.

unberufen ag./Adv. : **1.** diaotreet, ankembeli ; **2.** divarrek, dic'houest ; **3.** n'eo ket bet pedet da zont, na oa

ket bet galvet da zont, hep na vije bet galvet gant den, eus e benn e-unan ; **3.** *unberufen !* gant ma vo ar voul ganeomp ! ra zeuio pep tra da vat ganeomp !

unberührt ag. : diglod, divrud, dic'hloar.

unberührbar ag. : **1.** na c'haller ket touch, na c'haller ket stekiñ outañ, dreist krog, dreistdiraez, na c'haller ket tizhout, na c'haller ket diraez ; **2.** [dre skeud.] distrafuilh, difrom, disaouzan, diflach, dibled, dibuk.

Unberührbare(r) ag.k. g./b. : [India] dic'hlaneg g. [*liester* dic'hlaneien].

unberührt ag. : **1.** anterin, glan, divoulc'h, didorr, difreuz, dibistig, gwerc'h, diaoz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez ; **2.** [dre skeud.] *etwas unberührt lassen,* chom hep menegiñ udb, ober an tav (tevel) war udb, na doullañ da zen eus udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; **3.** difrom, distrafuilh, diflach, dibled, divorc'hed, disaouzan, dibuk, na ra na mann na mordo ; *unberührt bleiben,* chom difrom, chom distrafuilh, chom disaouzan, chom diflach, na ober van ebet, tremen hep ober forzh, na ober seblant ebet.

Unberührtheit b. (-) : **1.** glanded b., anterinded b., anterinder g. ; **2.** gwerc'hded b., diorged g., dic'hadaliezh b., glanded b.

unbeschadet araog. (t-c'h) : hep gaou ebet ; *unbeschadet meiner Rechte,* hep na kollfen gwir ebet dre an dra-se.

unbeschädigt ag. : didorr, dizrast, difreuz, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, distlabez, en e bezh, a-bezh, dibistig, hep gaou na tro fall ebet, hep kignadenn ebet, dinoaz, sasun, didoull.

unbeschäftigt ag. : vak warnañ, vak a garg, dibrez, arouarek, dilabour, dibreder, digoll, dizever, n'en deus taol ebet d'ober, distriv.

unbescheiden ag. : divodest, divoder, hep moder, dibrenn, diuvel, dieleveziek, friant, emvennus ; *unbescheidene Frage,* goulenn dichek g., goulenn dizoare g. ; *unbescheidene Forderungen,* rekedoù divoder lies.

Unbescheidenheit b. (-) : divodestiz b., dibrennder g., diemzalc'h g., emvennusted b.

unbeschiffbar ag. : divageadus.

unbeschlagen ag. : dishouarn ; *unbeschlagenes Pferd,* marc'h dishouarn g. ; *unbeschlagener Karren,* karr-moulloù g., karr-prenn g. ; *unbeschlagenes hölzernes Wagenrad,* moull-karr g.

unbeschnitten ag. : **1.** n'eo ket trodroc'het, n'eo ket amdroc'het, didroc'h ; **2.** [moneiz, levrioù] anterin, n'eo ket bet krennet (krignet).

unbescholten ag. : direbech, diabegadus, didamall, diskandal, divlam, na si na gwri ennañ, eeun a bep hent, leal e pep hent, onest, neudenn gamm ebet ennañ, n'eus ket a we ennañ, ennañ abeg ebet da damall, un den diabeg anezhañ, dibunis, digastiz, didamall a zroug, glan a zroug, reizh, anterin, prop.

Unbescholtenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., reizhded b., reizhder g., diabegadusted b.

Unbescholtenheitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni dereadegezh g.

unbeschrankt ag. : hep klouedoù ; *unbeschrankter Bahnübergang,* treuzenn hent-houarn hep klouedoù b.

unbeschränkt ag. : **1.** anvevenn, divevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *mit unbeschränkter Haftung,* anvevenn e atebegezh ; **2.** [gwir] kevandiuzek.

Unbeschränktheit b. (-) : anvevennegezh b., perzh bezañ anvevenn, perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.

unbeschreiblich ag. : dizeskrivadus, na c'heller ket deskrivañ, didaolennus, na c'heller ket taolenniñ, anlavaradus, dilavaradus, dreistlavar.

unbeschrieben ag. : diskrid ; *unbeschriebenes Blatt,* pajenn diskrid b., pajenn c'houllo b., pajenn wenn b. ; [dre skeud.] *er ist ein unbeschriebenes Blatt,* divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez a zo ennañ.

unbeschwert ag. : didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, dinec'h, diboan, dichal, disorb, distrafuilh, hardizh ouzh an dud, dilent, her ; *unbeschwertes Gewissen,* koustiañs vat (distrafuilh, kuit a bep droug) b.

Unbeschwertheit b. (-) : aester g., aested b., aezamant g. didrubuilh g., dienkrez g., dianken g., aezoni b., aez g., frankiz b.

unbeseelt ag. : diene.

unbesehen ag. : n'eo ket bet sellet outañ, vel-vel, evel-evel, evel m'emañ.

unbesetzt ag. : diac'hub, dieub, diberc'henn, vak, dibourvez, goullo, libr ; *unbesetzte Stelle,* post-labour diac'hub g. ; *unbesetzt sein,* vakiñ ; [istor] *unbesetzte Zone Frankreichs,* tachad dieub g.

Unbesetztsein n. (-s) : vakted b., vakter g.

unbesiegbar ag. : didrec'hus, difaezhus, didrec'h, na c'heller ket trec'hiñ, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unbesiegbarkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesieglich ag. : didrec'hus, difaezhus, didrec'h, na c'heller ket trec'hiñ, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unbesieglichkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesiegt ag. : didrec'h ; *die deutschen Armeen wären 1918 im Felde unbesiegt geblieben,* a-hervez ne vije ket bet trec'het an armeoù alaman war an dachenn-vrezel e 1918.

unbesoldet ag. : dic'hopr ; *unbesoldetes Amt,* karg a enor b.

unbesonnen ag. : berrboell, berr a skiant, diaviz, intourt, diskiant, diboell, dievezh, skañvbenn, skañvbennek, avelet, avelok, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, strantal, distrantell, arsot, brell ; *unbesonnener Mensch,* penn brell g., brell g., skañvbenneg g., skañvelard g., darsod g., arsod g. ; *unbesonnener Streich,* bourd fall g., lourdoni b., noualantez b. ; *unbesonnen handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, en em lakaat dindan vec'h, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell ; *unbesonnen werden,* skañvbenniñ, arsodiñ.

Unbesonnenheit b. (-) : berrboellegezh b., berrboellded b., diavizded b., skañvelezh b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.

unbesorgt ag. : **1.** digas, didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, dic'hlac'har, distrafuilh, didrubuilh, disorb, dienkrez, hep lure, divorc'hed, digoumoul e galon, disamm diouzh pep anken, libr ha disamm a bep anken, diank a bep anken, diank diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, dizamant, dizoan, diboan, dirouestl, dizaon, kuit a zroug, kuit a bep droug ; *nicht ganz unbesorgt um jemanden sein,* bezañ trubuilhet (trechalet, trefuet) tamm pe damm a-zivout u.b., bezañ lakaet diaes tamm pe damm en abeg d'u.b., na vezañ trankil e spered abalamour d'u.b. ; *seien Sie unbesorgt !* n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! bezit distrafuilh ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! nebaon ! bezit dizaon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit hep aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! ; *geh unbesorgt hin,* kae di nebaon.
2. n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *etwas unbesorgt lassen,* na ober war-dro un afer bennak, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ, lezel udb da ober.
unbespannt ag. : **1.** laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; **2.** [kezeg] distern.
Unbestand g. (-s) : [barzh.] hedro g., skañvbennegezh b., berrboell g., berrboellded b., valigañs b.
unbeständig ag. : furluok, kemm-digemm, hedro, tro-didro, tro-distro, variant, bouljant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, bresk, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, cheñchus ; *unbeständiges Wetter,* amzer cheñch-dicheñch b., amzer ramp (hedro, kemm-digemm, diasur, diantell, variant, amjestr, ankivil) b., amzer chañsus b., amzer c'hadal b., amzer bikous b., amzer varellet b. ; *unbeständiger Charakter,* spered hedro (tro-distro, berrboell, berrboellik, variant, bresk) a zen g. / skañvelard g. (Gregor), bardell b., spered valigant (kildro, furluok, dizalc'h, gwidal) a zen g., den lavar-dislavar g., spered pennadus a zen g.
Unbeständigkeit b. (-) : berrboellded b., berrboell g., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., digendalc'h g., breskadurezh b., breskter g.
unbestätigt ag. : n'eo ket bet kadarnaet (aprouet, gwiriekaet).
unbestechbar ag. / **unbestechlich** ag. : dibrenus, divreinus, peurleal, peureeun, peuronest, anterin, na c'heller ket gounit dre arc'hant, mil onest ; *er ist unbestechlich,* ne vo prenet morse gant den, hennezh a zo un den na c'heller ket gounit.
Unbestechlichkeit b. (-) : peureeunded b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.
unbesteigbar ag. : diziraezus, na c'heller ket pignat betek e benn.
unbestellbar ag. : **1.** na c'heller ket arat ; **2.** ne c'hall ket bezañ roet d'e zegemerer ; *unbestellbar zurückgelegter Brief,* lizher digavadus e zegemerer g.
unbestellt ag. : **1.** dic'hounid, manet ; *unbestellte Äcker (Felder),* parkeier aet e gouez lies., parkeier fraost (dindan gozh, dilabour) lies., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, gouez) lies., kozhennoù lies., tiriennoù lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., parkeier lezet hep bout aret lies. ; **2.** [kenw.] n'eo ket bet urzhiet, hep urzhiad, manet ; **3.** [lizher] n'eo ket bet roet d'e zegemerer gant ar post.
unbesteuert ag. : kuit a dailhoù, didell.
unbestimmbar ag. : andespizadus, ansaveladus, na c'heller ket despizañ, na c'heller ket termeniñ, na c'heller ket envel.
unbestimmt ag. : **1.** amstrizh, amresis, amspis, dispis, displann, diresis, amsklaer, dizidermen, diziviz, andesavelet ; *auf unbestimmte Zeit,* betek un deiziad ha ne oar den pegoulz e vo, betek ur peur bennak, betek un deiziad andesavelet ; *eine unbestimmte Zeit,* ur beamzer b. ; [yezh.] amstrizh, amresis, amresisaat, damziskouez ; *unbestimmter Artikel,* ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *unbestimmtes Fürwort,* raganav-damziskouez g., raganv amstrizh g., raganv amresis g., raganv amresisaat g.
2. displann, dispis, diresis, kudennek, damsklaer, amsklaer, amsteriek, amjestr ; *unbestimmte Worte,* komzoù displann (dispis, diresis, kudennek, damsklaer) lies.
Unbestimmtheit b. (-) : amresisted b., diresisted b., ansaveladur g., andesaveladur g.
Unbestimmtheitsrelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended g. ; *heisenbergsche Unbestimmtheitsrelation,* pennaenn an amzivarder b., pennaenn an andiended b., pennaenn an dizevoudadur b.
unbestochen ag. : peurleal, peureeun, peuronest, mil onest, n'eo ket bet prenet, n'eo ket gwerzhet.
Unbestochenheit b. (-) : peureeunded b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.
unbestraft ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, dianav war roll al lez-varn, lezet hep bout kastizet ; *das kann nicht unbestraft bleiben,* n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden unbestraft lassen,* lezel u.b. hep e gastizañ, chom hep kastizañ u.b.
unbestreibar ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, direndael, devoudel, soliadel, soliadek, asur, andizarbennadus, na c'heller ket dizarbenn ; *unbestreibare Tatsachen,* fedoù na c'haller ket nac'h lies., fedoù anat lies. ; *er hat unbestreibare Argumente angeführt,* kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, direndaelus, diziarbennus, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unbestrichen ag. : [lu] *unbestrichenes Gelände,* tachenn na vez ket tizhet gant an tennoù b., tachenn en aior a'n tennoù b.

unbestritten ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, direndaelus, direndael, dreist dael ; *das ist unbestritten,* un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze, den ne lavar ar c'hontrol, ken gwir ha tra eo.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unbetamt ag. : [Bro-Aostria] diakuit, dornet fall, distu, didu, treuzek, amparfal, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb.

unbeteiligt ag. : **1.** diseblant, digas, dichal, amlave, diforzh, dic'hoantek, divuhez, dilañs, difrom, distrafuilh, diflach, disaouzan, mingl, klouar, mut evel ul lakez pikez, evel un tamm koad ; **2.** dilaziek, diberzh, digenlod ; *bei einer Sache unbeteiligt sein,* na gaout netra da welet gant un afer bennak, na gaout lod ebet (na vezañ kenlodek, na gaout perzh ebet) en un afer bennak.

Unbeteiligte(r) ag.k. g./b. : den n'eo ket kenlodek g., den diberzh g., dilazieg g.

unbetont ag. : didon, dibouezmouezh.

unbeträchtlich ag. : dister, disterik, dibouez, bihanik.

unbetretbar ag. : diziraezus, na c'heller ket mont e-barzh.

unbetreten ag. : divoustr, divac'h, n'eo ket bet kerzhet warnañ, n'eo ket bet toullet ; *unbetretener Weg,* hent dizigor g., hent gwerc'h g.

unbetrogen ag. : didouell.

unbeugbar ag. : [yezh.] anamstouadus, didroüs, dizispleg, digemm.

unbeugsam ag. : dibleg, diblegus, start, diaes, tenn, reut da blegañ, aheurtet, didrec'hus, digeflusk, difaezhus, didrec'h, gourt, diaes ober outañ, divrall ; *unbeugsamer Wille,* youl start (dibleg, divrall, rankles, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *er ist unbeugsam,* un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ.

Unbeugsamkeit b. (-) : diblegusted, pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennad g., pennad g.

unbewacht ag. : **1.** na vez ket diwallet, na vez ket evezhiet ; *unbewachter Bahnübergang,* treuzenn hent-houarn hep ti-gward b. ; **2.** [dre skeud.] *unbewachter Augenblick,* prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., dievezhiadenn b., taol dievezhded g.

unbewaffnet ag. : **1.** dizarm, diarm, arm ebet gantañ, hep armoù ; **2.** [dre skeud.] *mit unbewaffnetem Auge,* gant an daoulagad noazh a zo e penn an-unan.

unbewaldet ag. : digoad.

unbewältigt ag. : n'eo ket bet diskoulmet, n'eo ket bet diluziet, n'eo ket bet dirouestlet ; *die unbewältigte Vergangenheit,* diaesterioù evit sammañ istor e bobl lies., diaesterioù evit sammañ an tremened lies.

unbewandert ag. : diakourset, diakuit, dichemed, hep skiant-prenet.

unbewegbar ag. / **unbeweglich** ag. : **1.** difiñv, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, divane, divoulj, divrall, a-varv, digeflusk, diluskell, dired, unlec'h, marv en e blas, mot, motet ; *unbeweglich machen,* diloc'hekaat, sonnañ, kalediñ, stardañ, sezizañ, stagañ, klaviañ, delc'her difiñv (dilusk), mestroniañ, lakaat difiñv, lakaat a-varv, lakaat da vezañ dioberiant ; *unbeweglicher Stern,* steredenn parfet b. ; *unbeweglicher Punkt,* poent difiñv (dilusk, fest) g. ; **2.** [gwir] *unbewegliche Habe, unbewegliche Güter,* madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies., font g. ; *bewegliche und unbewegliche Habe,* madoù heloc'h ha diloc'h lies., leveoù ha dileveoù lies. ; **3.** [dre skeud.] divrall, dibleg, digeflusk, difrom, digas, diseblant, diflach, distrafuilh, disaouzan, divanier.

Unbeweglichkeit b. (-) : **1.** difiñvded b., digeflusk g., diflusk g., diflach g. ; **2.** [dre skeud.] diblegusted b.

unbewegt ag. : **1.** difrom, distrafuilh, disaouzan, diflach, divanier, dibuk, diseblant ; *er blieb bei diesen Worten völlig unbewegt,* chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet ar c'homzoù-se, ne reas seblant ebet o klevet ar c'homzoù-se, ne reas van ebet o klevet ar c'homzoù-se, selaou a reas ar c'homzoù-se hep dibarfediñ ; *unbewegt bleiben,* tremen hep ober forzh, na ober van ebet, na ober seblant ebet ; **2.** *unbewegte See,* mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, lor, dihoul, habask) g.

Unbewegtheit b. (-) : distrafuilhded b., diseblanted b., digasted b., distrafuilh g., difrom g., divanieramant g.

unbewehrt ag. : **1.** dizarm ; **2.** [tekn.] *unbewehrtes Kabel,* fun hep gwiskad gwarez b., fun diwisk b., fun noazh b.

unbeweibt ag. : dizimez.

unbeweint ag. : na vez ket gouelet dezhañ, na vez ket gouelet kañv dezhañ, na vez ket leñvet (kañvaouet) dezhañ.

unbeweisbar ag. : dibrouadus, na c'heller ket prouiñ, andienadus, dianatadus, na c'heller ket diskouez anat.

unbewertet ag. : n'eo ket bet priziet, n'eo ket bet prizet.

unbewiesen ag. : n'eo ket bet prouet, n'eo ket bet anataet, n'eo ket bet diskouezet anat, n'eo ket bet lakaet anat.

unbewohnbar ag. : diannezadus, digevannezadus.

unbewohnt ag. : diannez, digevannez, didud, dibobl, digenvez, dizarempred, dichañs-bras, diloj, gouez ; *unbewohntes Gebiet,* tachenn didud b., tachenn digevannez b., tachenn ouez b. ; *unbewohntes Haus,* ti goullo g., ti diac'hub g., ti diannez g., ti diloj g.

unbewölkt ag. : digoc'henn, digoabr, digailhar, digatar, hep un drailhenn c'hoabr ennañ, hinon, c'hoao, diroufenn, dizolo, dispak.

unbewusst ag. : **1.** diemskiant, diemskiantek, dic'houzvez, diemouez, diemouiziek, anemouez ; *der Gefahr unbewusst sein,* bezañ ur paotr (un den) a foeltr forzh, na welet an dañjer, bezañ dibreder, bezañ ur penn bervek eus an-unan, bezañ diemskiant (dic'houzvez) eus

an dañjer, bezañ ur paotr diouzh an druilh ; *das ethnische Unbewusste,* an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; [preder.] *das Unbewusste,* an diemskiant b., an diemouez g., an diemouezelezh b.
2. dianav ; *das war mir unbewusst,* ne ouien dare, da c'houzout e oa ganin, dianav e oa din ; *mir unbewusst,* anez gouzout dare din, hep gouzout din, hep rat din ; *ich habe es unbewusst getan,* disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se.
Unbewusste(s) ag.k. n. : [preder.] diemskiant g./b., diemouez g. ; *das kollektive Unbewusste,* an diemskiant strollennel b. ; *das ethnische Unbewußte,* an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; *das familiäre Unbewußte,* an diemouez-familh g., an diemskiant-familh b.
unbezalhbar ag. : **1.** dibaeüs, antaladus, na c'heller ket paeañ ; **2.** dispar, dreist, un estlamm gwelet ; **3.** na c'heller ket prizañ ; **4.** ker-ruz, dreist da ger.
unbezalht ag. : **1.** dibae, dic'hopr ; **2.** n'eo ket bet paeet, hag a van da baeañ, antal, da baeañ, chomet da baeañ, manet da baeañ.
unbezähmbar ag. : dizoñvus, na c'hell ket bezañ doñvaet.
unbezeugt ag. : n'eo ket bet testeniet, n'eo ket bet testeniekaet.
unbezweifelbar ag. / **unbezweifelt** ag. : divarteze, diarvarus.
unbezwingbar ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwingbare Schwierigkeiten,* skoilhoù na c'haller ket mont dreisto, diaezamantoù na c'haller ket trec'hiñ dezho (warno) (Gregor) ; *dieser Berg ist unbezwingbar,* ne c'heller ket pignat betek penn ar menez-se ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** anvoustradus, anharzadus, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ, n'eus harz ebet dezhañ.
unbezwinglich ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwingliches Hindernis,* skoilh na c'haller ket mont dreistañ g., skoilh na c'haller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoilh didrec'hus g. ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** anvoustradus, anharzadus, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ, n'eus harz ebet dezhañ.
unbiegsam ag. : dibleg, diblegus, diwevn, amsent, direizh.
Unbiegsamkeit b. (-) : diblegusted b., dibleguster g., diwevnder g., diwevnded b.
Unbilde b. (-,-n) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., digevionded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., noaz g., gaou g., gaouadenn b.
Unbilden lies. : dargouezhioù lies., dargouezhennoù lies. ; *Unbilden der Witterung,* direizhamant an amzer g. (Gregor), amzer fall b., gwallamzer b., rustamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., kriz g. ; *den Unbilden der Witterung ausgesetzt sein,* bezañ dalc'hmat dindan an amzer, bezañ dalc'hmat dindan ar seizh amzer, bezañ skoet gant ar seizh avel, bezañ etre ar pevar avel, bezañ dispak d'an avelioù, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ digledour, bezañ diglet.
unbildsam ag. : **1.** diwevn ; **2.** disent, disuj, amjestr, dihezesk.
Unbildung b. (-) : diouer a zeskadurezh g.
Unbill b. (-,Unbilden) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b. ; *Unbill erleiden,* gouzañv falloni (viloni), bezañ graet fallagriezhioù en e andred, gouzañv meur a zislealded, bezañ graet meur a zislealded en e andred.
unbillig ag. : disleal, direizh, enepreizh, dizeeun, biziez ; *Unbilliges erleiden,* gouzañv falloni (viloni), bezañ graet fallagriezhioù en e andred, gouzañv meur a zislealded, bezañ graet meur a zislealded en e andred ; *unbillige Forderung,* reked direizh (hep abeg na reizh, hep gwir nag abeg) b.
Unbilligkeit b. (-) : enepreizh g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., dizeeunded b., dizeeunder g.
unblutig ag. : hep gwad skuilhet ; *unblutig errungener Sieg,* trec'h hep gwad skuilhet g., trec'h hep bezañ skuilhet gwad den g.
unböse ag. : dizrouk, divalis.
unbotmäßig ag. : digenurzh, disuj, disent, amsent, amjestr, treuz.
Unbotmäßigkeit b. (-) : disujidigezh b., disentidigezh b., amsentidigezh b.
unbrauchbar ag. : diarveradus, diimplijadus, dizimplijadus, didalvez, didalvoud, e-maez arver, na c'heller ket implijout, na c'heller ket arverañ ; *unbrauchbar machen,* nammañ, distresañ, dizimplijadusaat, lakaat da vezañ dizimplijadus, diarveradusaat, lakaat da vezañ diarveradus, disleberiñ, mekaat, gwastañ, difoeltrañ, foetrañ, euveriñ, gwallegañ, mazaouiñ.
Unbrauchbarkeit b. (-) : diarveradusted b., dizimplijadusted b., didalvoudegezh b., didalvoud g.
unbrennbar ag. : diloskus, diloskadus, dizevus, dientanus.
unbürokratisch ag. : hep abuzetez voas ar vurevveliezh, hep abuzetez voas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar vurevveliezh.
unbußfertig ag. : dibened, a chom en e bec'hed, troet e gein ouzh ar binijenn.
Unchrist g. (-en,-en) : den divadez g., den difeiz g., den digredenn g.
unchristlich ag. : digristen, amgristen, difeiz, digredenn.
und stag. kenurzh. : **1.** ha, hag ; *du und ich,* me ha te ; *er machte das Fenster auf und rief seinen Sohn, der draußen stand,* digeriñ a reas ar prenestr hag e c'halvas e vab a oa er-maez ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit,* en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; **2.** na ; *ich bin bereit, und du?* me a zo prest, na te ? ; *ich bin fertig, und wie steht's mit euch ?* me a zo prest, na c'hwi ? ; *sie haben ihre Schulden nicht bezahlt und werden es nie tun,* n'o deus ket paeet ho dle na birviken ne raint ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun,* lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht,* ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *keine Familie und keine Freunde haben,* chom e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, chom etre treid ar

bed, bezañ e-unan-penn, bezañ e-unan-kaer, na gaout na kerent na mignoned, chom hep kar na par (hep kar na karrigell), chom hep tamm kerent na tamm skoazell, bezañ evel ur wezenn divarret ; **3.** *und so weiter,* h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; **4.** *zu zwei und zwei gehen,* mont daou-ha-daou ; **5.** *und (nun) ?* ha neuze ? ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha pelloc'h ? ; **6.** *und wie !* ur spont ! un diframm ! un hiris ! na pegeit ! na petra 'ta ! sur 'vat, ha n'eo ket an neuz a ran ! moarvat sur ! ya evelkent 'vat ! ; *er hat geschrien und wie !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa, ur spont ! youc'het en doa, un hiris ! youc'het en doa, un diframm ! ; **7.** *gehen Sie und sagen Sie ihm ...,* kit da lavaret dezhañ e … ; *seien Sie so gut und sagen Sie ihm ...,* bezit ar vadelezh da lavaret dezhañ e … ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen,* deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *seien Sie so lieb und helfen mir !* bezit ar vadelezh da'm sikour ! ; **8.** *er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert,* trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn ; **9.** *er sagte dies, und lachte dabei,* hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser) lavaret kement-se ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei,* deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro, deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg ; **10.** *der Himmel wird schwärzer und schwärzer,* duoc'h-duañ e teu an oabl da vezañ ; *mehr und mehr,* muioc'h-mui, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; **11.** P. *na und ?* ha neuze ? ha goude ? petra a rafe an dra-se ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? ha forzh a ran gant an dra-se ? petra vern ? pe forzh zo ? na pa vefe ? na bezañ ! hag evit-se ! nag evit-se ! ; **12.** *und wenn die Welt voll Teufel wäre (Luther),* mat ha ma vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, ha pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, na pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ ; *und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden,* goude ha ma 'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se.

Undank g. (-s) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b. ; *Undank ernten,* na vezañ diskouezet anaoudegezh-vat ebet d'an-unan evit ar vad graet, dastum dispriz evit ar vad graet, na zastum tamm anaoudegezh-vat ebet, bezañ roet d'an-unan ar vazh yod da lipat ; [kr-l] *Undank ist der Welt Lohn,* vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot.

undankbar ag. : **1.** dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon ; *undankbar gegen jemanden sein,* dianavezout u.b., dizanavezout u.b., dianaout ar vad bet graet d'an-unan gant u.b., bezañ dianaoudek (dizanaoudek) ouzh (e-keñver) u.b., na zougen grad ebet d'u.b., na c'houzout grad vat ebet d'u.b., na ziskouez anaoudegezh ebet d'u.b., ankounac'haat ar vad bet graet d'an-unan, bezañ ankounac'haus e galon, na gaout anaoudegezh-vat ouzh u.b. ; **2.** [dre astenn.] kasaus, chastreüs, kargus, displijus, garv ; *eine undankbare Aufgabe,* ur gefridi displijus da gas da benn, ur gefridi diaes da seveniñ, ur gefridi gasaus b.

Undankbarkeit b. (-) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

undatiert ag. : hep deiziad.

undefinierbar ag. : andespizadus, ansaveladus, na c'heller ket despizañ, na c'heller ket termeniñ, na c'heller ket envel.

undeklinierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, didroüs, dizispleg, digemm.

undemokratisch ag. : enepdemokratek, enepgwerinek.

undenkbar ag. : divennozhiadus, dreist meiz, anveizadus, digredus, diveizus, dreistfaltazi, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentiñ.

undenklich ag. : dreist eñvor ; *seit undenklichen Zeiten,* a bep memor den / a bep amzer (Gregor), a-hed-ar-wech, a-holl-viskoazh, a-vepred, a-viskoazh, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, a bep mare, P. abaoe amzer an ebestel.

Undercoveragent g. (-en,-en) : spier emsilet g., spier kuzh g.

Undercoveragentin b. (-,-nen) : spierez emsilet b., spierez kuzh b.

Underdog g. (-s,-s) : ravaled g. [*liester* ravalidi], den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g.

Understatement n. (-s,-s) : [yezh.] dic'harvad g., flourdro b., tro-zic'harvaat b., tro-c'hwekaat b.

undeutlich ag. : mouk, dispis, displann, damsklaer, disklaer, difraezh, diheverz, dihewel ; *undeutlich sprechen,* chaokaat e c'herioù, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilhat, komz gant yod en e c'henoù ; *undeutliche Schrift,* skritur diaes da lenn g./b. ; *undeutliches Bild,* skeudenn dispis (displann) b. ; *undeutliche Stimme,* mouezh diaes da gompren b. ; *sich nur undeutlich an etwas erinnern,* na gaout nemet ur marsoñj eus udb., na gaout mui a soñj kaer eus udb ; *undeutlich sehen,* bezañ mesket e zaoulagad ; *etwas undeutlich sehen,* damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb, anadiñ udb, spurmantiñ udb, gwelet moug udb, gwelet dispis udb ; *ich sehe ihn nur undeutlich,* mouk e welan anezhañ ; *durch die Dunkelheit konnten wir undeutlich die Umrisse eines Hauses erkennen,* en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti, diforc'hañ a

reomp tres un ti lizennet dindan teñvalijenn an noz ; *ich höre nur undeutlich, was er sagt,* n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *undeutlich gehört,* damglevet.
Undeutlichkeit b. (-) : displannder g., displannded b.
undeutsch ag. : pell diouzh doare an Alamaned, [yezh] dialamanek, direizh e-keñver reolennoù boas an alamaneg ; *undeutsche Wendung,* alamaneg trefoedet (diforch) g., trefoedadur an alamaneg g., trefoedaj g., alemaneg palefarzh g., alemaneg trefoet g.
undicht ag. : hag a zever, hag a goll, toull, hedreuz ; *dieser Tank ist undicht,* deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; *diese Kleidungsstücke sind undicht,* an dilhad-se a dreuz.
undienlich ag. : dizereat, amzereat, digoulz, dibred, divare.
Undine b. (-,-n) : Ondina b., niksenn b., naiadenn b., dourverc'h b.
Unding n. (-s,-e) : diboellerezh g., diskianterezh g., brizherezh g.
undiplomatisch ag. : digomplimant, hep damant, dizamant.
undiskutabel ag. : dizegemeradus, na c'heller ket degemer, n'eur ket evit degemer.
undisziplinliert ag. : digenurzh, disuj, amsent, disent ouzh ar c'henurzh.
Und-Rechnen n. (-) : sammadur g.
Undulation b. (-,-en) : gwagennad b., gwagennadur g.
undulatorisch ag. : houlennek, gwagennek.
unduldsam ag. : strizh a spered, dizouj, dihabask, dihegar, andamantek, dic'houzañv, dibleg.
Unduldsamkeit b. (-) : strizhder a spered g., dizoujañs b., dihabaskter g., dihegarater g., dic'houzañv g., dibleg g.
undulieren v.gw (hat unduliert) : houlennañ, gwagennañ.
undurchdringlich ag. : **1.** antreuz, didreuz, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus, na c'heller ket treantañ, diergerzhadus ; **2.** serr, dizivinus, diveizadus, dianaoudadus, hag a zalc'h kuzh e soñjoù, na zispak ket e soñjoù, n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, na ra neuz ebet, goloet ; *undurchdringliches Gesicht,* dremm a zalc'h kuzh ar soñjoù, dremm na zispak ket ar soñjoù b., dremm serret b., P. fas koad g.
Undurchdringlichkeit b. (-) : **1.** diergerzhaduster g., diergerzhadusted b. ; **2.** diveizadusted b., diveizaduster g., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.
undurchführbar ag. : ansevenadus, na c'heller ket seveniñ, anerounezadus, na c'heller ket kas da benn, dic'hraus, dic'hreüs ; *undurchführbarer Plan,* raktres na c'hall ket bezañ lakaet da dremen er pleustr g., raktres na c'hall ket bezañ lakaet e pleustr g., raktres na c'heller ket seveniñ (kas da vat, kas da benn, lakaat klok, pengenniñ) g.
Undurchführbarkeit b. (-) : ansevenadusted b., anerounezadusted b., dic'hrausted b., dic'hreüsted b., dic'hreüster g.
undurchlässig ag. : antreuz, didreuzus, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus, na c'heller ket treantañ ; *wasserundurchlässig,* didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz.
Undurchlässigkeit b. (-) : didreuzusted b., didreuzuster g., antreuzded b.
undurchschaubar ag. : hag a zalc'h kuzh e soñjoù, na zispak ket e soñjoù, n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, na ra neuz ebet, goloet.
undurchsichtig ag. : **1.** didreuzwelus, divoull, tev, demer ; *undurchsichtiges Glas,* gwer divoull str., gwer didreuzwelus, gwer tev str. ; **2.** [dre skeud.] disklaer, kudennek, rouestlet, fuilhet, luziet, amc'houloù, amsklaer ; *undurchsichtige Person,* den goloet g., den hurennek g., den a zo toull e billig tu pe du g., den a ranker kaout disfiz outañ g., den n'eus ket tu da vezañ sur anezhañ g. ; *das kommt mir ziemlich undurchsichtig vor,* n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *völlig undurchsichtige Lage,* rouestladell b., rouestladenn b., stad an traoù rouestlet a-walc'h b., meskaj g., meskailhez g/b, kudenn rouestlet (diaes da ziluziañ) b.
Undurchsichtigkeit b. (-) : **1.** didreuzweluster g., divoullded b., demerez g. ; **2.** [dre skeud.] perzh bezañ luziet g., perzh bezañ diaes da gompren g., displannder g., displannded b., amsklaerded b.
uneben ag. : **1.** amblaen, diblaen, displaen, digempenn, digompez, dizingal, kabosek, skoasellek, rust, garv, distrantell, tostalek, turumellek, balirek, diaes, torosennek ; *unebenes Gelände,* tachenn amblaen b., tachenn digompez b., tachenn dizingal b., lec'h diblaen g., tachenn dostalek b. ; *durch unebenes Gelände wandern,* mont dre boull ha dre skosell ; **2.** [dre skeud.] *nicht uneben,* koantik a-walc'h ; *das ist gar nicht so uneben,* met n'eo ket fall tamm ebet - mat eo, na petra 'ta ! ; *nicht unebenes Wort,* ger hag a zegouezh madik a-walc'h g.
unebenbürtig ag. : dibar, a lec'hioù izeloc'h, a lignez izeloc'h, izeloc'h e lignez.
Unebenheit b. (-,-en) : **1.** skoasell b., torosell b., balir g. ; *Unebenheiten einer Straße,* chakonioù un hent lies. ; **2.** [dre skeud.] *Unebenheiten im Stile,* mankoù e-keñver ar stil lies., fazioù e-keñver ar stil lies., diampartiz a-fet stil b., tro-bluenn diampart a-walc'h b.
unebenmäßig ag. : digemparzhek.
unecht ag. : **1.** fals, faos, diwir, diwirion, andiles ; *unechte Steine,* drevez g., mein faos lies. ; *ein unechter Bart,* ur barv faos g. ; *unechte Genüsse,* falsplijadurezhioù lies. ; *ihre Reue war unecht,* ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; **2.** [mat.] *unechter Bruch,* niver rannel g.
Unechtheit b. (-) : diwirionder g., diwirionded b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g., andilested b.
unedel ag. : **1.** dinobl ; **2.** boutin ; *unedles Metall,* metal boutin g.
unehelich ag. : er-maez eus an dimeziñ, anpriedel ; *uneheliches Kind,* bugel anpriedel g., bastard g., bastardez b., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b.,

distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g.
unehig ag. : [louza.] kriptogamek.
unehrbar ag. : dizonest, dizereat, amzereat, dizoare, divalav, boufon.
Unehre b. (-) : dizenor g. ; *jemandem zur Unehre gereichen,* dizenoriñ u.b., bezañ un dizenor evit u.b., bezañ dizenorus evit u.b.
unehrenhaft ag. : dizenorus, mezhus, ifamus, dizonest.
unehrerbietig ag. : dizouj, diresped, dismegañsus, dipitus, direvil.
unehrlich ag. : dizonest, ameeun, biziez ; *unehrliche kecke Frau,* fleütenn b. ; *sich etwas auf unehrliche Weise aneignen,* gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; *unehrlich erworbenes Gut,* danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù danzeet-fall lies.
Unehrlichkeit b. (-) : dizonestiz b., falsentez b., falster g., falsted b., faosoni b., faosted b., faoster g.
uneigennützig ag. : diemzamant, diemunanek, dilaziek, na glask gounid ebet, diarboell, hentezkarour, dilorc'h, tudkarour, arallgar, emginnigus.
Uneigennützigkeit b. (-) : diemunanegezh b., diarboell g., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., dilaziegezh b., diemzamant g.
uneigentlich ag. : ankewer, skeudennet ; *im uneigentlichen Sinn,* dre skeudenn-lavar.
uneinbringlich ag. : [kenwerzh] ankefiadus, na c'heller ket kaout, na c'heller ket enkefiañ ; *uneinbringliche Forderungen,* dleoù na c'heller ket enkefiañ lies., dleoù ankefiadus lies., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.
Uneinbringlichkeit b. (-) : [arc'hant.] dic'houlennadusted b., ankefiadusted b., dilamadusted b., dizioueradusted b.
uneindeutig ag. : forc'hellek, amsteriek, kudennek, displann.
uneingebunden ag. : [moull.] krafet, n'eo ket keinet.
uneingedenk ag. (t-c'h) : disoñj, divemor, digoun, ankounac'haus, ankouaus, ankouazhus.
uneingelöst ag. : *uneingelöster Scheck,* **a)** chekenn chomet hep bezañ enkefiet b. ; **b)** chekenn chomet hep bezañ paeet b.
uneingenommen ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug.
uneingeschränkt ag. : diharz, divevenn, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, distank, ec'hon, frank, ledan, lijorus, diere, distrob ; *uneingeschränkte Herrschaft,* hollveliegezh b., beli diharz b., galloud divevenn g. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden,* ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù.
uneingeweiht ag. : na oar ket, dianaoudek, diouiziek, dic'houzvez.
uneinheitlich ag. : dizunan.
uneinig ag. : dizunvan, dizunan, diemglev ; *mit jemandem uneinig werden,* sevel glazentez (broc'h, treflez, hennon, diaesterioù) etre an-unan hag unan all ; *mit sich selbst uneinig sein,* kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), termal, tarlaskat, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en entremar, bezañ etre an dour hag ar c'hler, chom etre daou, na ober na tre na lanv.
Uneinigkeit b. (-) : dizunaniezh b., dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., dizemglev g., brouilhes g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunvanded b., dizunvander g., fuilhadeg b., gwall intent g., teñvalaenn b., diaesterioù lies.
uneinnehmbar ag. : didrec'hus, digemeradus, diarsailhus, diargadus ; *uneinnehmbare Stadt,* kêr digemeradus b.
uneins ag. : dizunan, dizunvan, diemglev ; *sie sind uneins,* diemglev (disrann, hennon) a zo etrezo, diemglev (dizunvan) int, dizunvaniezh a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, n'int ket unanet, n'int ket unvan an eil gant egile, rouzet eo ar bloneg ; *mit sich selbst uneins sein,* kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), chom da dermal, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en entremar, bezañ etre daou soñj (daou c'hoant), bezañ etre an dour hag ar c'hler, na ober na tre na lanv.
uneinsichtig ag. : aheurtet, kaledet en e fazioù, dall, na ra ken ar pezh a gar.
uneintragbar ag. : ankefiadus, na c'heller ket kaout, na c'heller ket enkefiañ ; *uneintragbare Forderung,* dle na c'heller ket enkefiañ g., dle ankefiadus g., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.
uneinträglich ag. : difonn, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.
unempfänglich ag. : serret e spered ; *für die Musik unempfänglich,* dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh.
unempfindbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.
unempfindlich ag. : **1.** disant, disantidik, digizidik, diseblant, digas, difrom, diflach, divanier, distrafuilh, disaouzan, dichal ; *für Hass unempfindlich,* difrom (disaouzan) e-keñver ar gasoni, digizidik ouzh ar gasoni ; *unempfindlig gegen Schmerzen,* digizidik, kalet ouzh ar boan, start ouzh ar boan ; *unempfindlig werden,* digizidikaat ; **2.** [mezeg.] disant, digizidik, diwiridik ; *unempfindlich machen,* digizidikaat, dieraeziñ ; *unempfindlich machendes Mittel,* louzoù-diboaniañ g., danvez digizidikaat g., dieraezer g.
Unempfindlichkeit b. (-) : **1.** disantidigezh b., digizidigezh b., diseblanted b., digasted b., divanieramant g., kaleter g. ; **2.** [mezeg.] digizidigezh b., diwiridigezh b., diboan b., dizoan g./b.
unempfinsam ag. : amfromidik, difrom, diflach, digizidik.
unendlich ag. : **1.** anvevenn, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep moder, diharz, divent, didermen, didermenus, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, bras-ec'hon, ec'hon, egorant, niver ebet dezhañ, diziwezh ; *das Unendliche,* an anfin g., an anvevenn g. ; **2.** [dre skeud.] *ich hatte es unendlich bedauert,* kerse ruz a oa kouezhet ganin ; *ich bedauere unendlich, dass ...,* keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da …, mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *ich bin Ihnen unendlich dankbar,* anaoudek-bras on en ho keñver a gement hoc'h eus graet evidon, anaoudek-bras

e chomin en ho keñver a-virviken, ur maen gwenn a zlean deoc'h, me a vefe kontant e vefec'h em dle ivez un dro bennak, kant trugarez a zlean deoc'h ; *wir hatten unendlich viel Zeit,* amzer pezh a garemp hor boa ; *es gibt unendlich viele Sterne,* diniver eo ar stered ; **3.** [mat.] anvevenn, anvevennek ; *unendlich klein,* trabihan ; *das unendlich Kleine,* an trabihan g. ; *das unendlich Große,* an trabras g.

Unendliche(s) ag.k. n. : *das Unendliche,* **a)** an didermen g., an anvevenn g. ; **b)** [mat., preder.] an anvevenn g.

Unendlichkeit b. (-) : **1.** diventelezh b., didermenelezh b., divent g./b., diharz g., divuzul g., meurdez b. ; **2.** [skiantoù] anvevenn g. ; *relative Unendlichkeit,* anvevenn daveel g. ; *absolute Unendlichkeit,* anvevenn tralen g.

unentbehrlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, hollret, diamsavadus.

Unentbehrlichkeit b. (-) : diziouerusted b., redi groñs g., diamsavadusted b.

unentgeltlich ag. : **1.** digoust, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz, digoust ha diviz, a-vat ; *die Bildung soll unentgeltlich sein,* digoust e tle bezañ an deskadurezh, evit mann e tle bezañ roet an deskadurezh ; **2.** hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, evit mann, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gwenneg ebet.

Unentgeltlichkeit b. (-) : digousted b.

unenthaltsam ag. : diroll, lontek.

Unenthaltsamkeit b. (-) : diroll g., lontegezh b.

unentrinnbar ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret, tonket, merket, dibedennus, diremed ; *unentrinnbares Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *der Tod ist unentrinnbar,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'heller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

unentschieden ag. : **1.** arvarus, en arvar, war vete-goût, etre ober ha paouez, etre mont ha dont, en etremar, a-skourr, war vordo, horell, silwink, diziviz ; *dieser Punkt ist noch unentschieden,* ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **2.** [sport] rampoüs ; *unentschieden spielen,* bezañ rampo, bezañ koll-gounit, mont war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit ; *das Spiel ist unentschieden,* koll-gounit eo chomet ar match, razherezh a zo, ur c'hement eo gant an daou skipailh, par-ouzh-par emañ an daou skipailh, ret e vo ober ur c'hoari all evit gouzout gant piv e yelo an trec'h, keit-ha-keit emañ an div gevrenn, rampo int, war ar rampo emaint, emaint par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, a-rampo emaint, hanter-war-hanter emaint, rac'h emañ an daou skipailh, rac'h-ha-rac'h emaint ; **3.** koll-gounit, en entremar ; *der Krieg war unentschieden,* koll-gounit e chomas ar brezel, en entremar e chomas ar brezel ; *das Gericht ließ den Streit zwischen beiden Parteien unentschieden,* el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou.

Unentschieden n. (-s,-) : [sport] krogad rampo g., rampo g.

Unentschiedenheit b. (-) : amzivin g., mar g., arvar g., entremar g.

unentschlossen ag. : divenn, etre-daou, war vordo, amgred, horell, silwink, diziviz ; *er ist noch unentschlossen,* emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, emañ o tarlaskat, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant) emañ c'hoazh, daousoñjal a ra, war vordo emañ c'hoazh, chom (menel) a ra war vordo, ne oar ket re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, ned a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann, en arvar emañ war ar pezh a zle ober, chom a ra war an entremar, chom a ra en entremar o klask gouzout pe du treiñ, etre daou emañ, etredaouiñ a ra, e mondiviz emañ, war vete-gouzout emañ, en daoust emañ ; *er ist ständig unentschlossen,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout.

Unentschlossene(r) ag.k. : torter g., torterez b., tastorner g., tastornerez b., termer g., termerez b., dandoner g., dandonerez b., amzerier g., amzerierez b., argreder g., argrederez b., hejer g., hejerez b.

Unentschlossenheit b. (-) : amzivin g., mar g., arvar g., entremar g., mordo g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g.

unentschuldbar ag. : dibardon, dizigarezus ; *sein Verhalten ist unentschuldbar,* n'eus digarez ebet evit un emzalc'h a seurt-se, n'eus digarez ebet d'un emzalc'h a seurt-se, seurt emzalc'h n'eo ket da vezañ gouzañvet.

unentschuldigt ag. : diabeg, dizigarez, chomet dizigarez.

unentwegt ag. : divrall, start, ferv, sonn, kendalc'hus, tagus, dalc'hus, padus, pennek, hirboanius, didro, parfet, start en e vennozhioù.

Adv. : mort, start, yud, dibaouez, dizehan, bep frap, parfet ; *unentwegt auf etwas bestehen,* derc'hel mort (start, yud, mat, gwevn, tomm) d'udb, pegañ ouzh udb, na ziskregiñ diouzh udb., delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb ; *sich unentwegt bemühen,* labourat gant dalc'h, derc'hel mort da labourat, labourat kalonek, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb.

Unentwegte(r) ag.k. g./b. : spered arloup a zen g., den parfet g., den start en e vennozhioù g., pennpellaour g.

unentwickelt ag. : **1.** n'eo ket diorroet c'hoazh ; **2.** [dre skeud.] diglok, dibarfet, diechu, faotus ; **3.** [poltred] *unentwickeltes Bild,* skeudenn enkel b.

Unentwickeltheit b. (-) : [bredoniezh] diazveted g.

unentwirrbar ag. : fuilh-difuilh, tremen rouestlet, tremen luziet, dizirouestlus.

unentzifferbar ag. : dilennus, dilennadus.

unentzündbar ag. : dientanus, dilosk.

unerachtet araog. (t-c'h) : daoust da, en desped da.

unerbeten ag. : na oa ket bet pedet da zont, hep na vije bet pedet gant den, arabadus, fall gouchet.
unerbittlich ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernez, kruel, start, dibleg, diblegus, digeflusk, tenn, kriz evel ur bleiz, garv, yud, digalon, gardis, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, serzh, gourt, arloup, dibalamour, diaes ober outañ, rust, diramailh ; *unerbittliches Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diremed b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor), krizded an tonkadur b., tonkadur kruel g.
Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, rust.
Unerbittlichkeit b. (-) : dibleguster g., diblegusted b., strizhder g., garventez b., garvded b., garvder g., krizder g., krizded b., kruelder g., kruelded b., gardisted b., gardister g., diguñvnez b., kaleter g., kaleted b., starter g., started b., kruelder g., kruelded b.
unerfahren ag. : diakuit, diarroutet, dizampart, dichemed, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet ; *in der Liebe noch völlig unerfahren,* gwerc'h, glan, divoulc'h, distlabez, diaoz ; *in der Liebe noch völlig unerfahrener Junge,* paotr gwerc'h g. ; *ich bin in der Liebe doch nicht völlig unerfahren,* n'emaon ket gant va c'hentañ dimeziñ.
Unerfahrene(r) ag.k. g./b. : deraouad g., deraouadez b., deraouer g., deraouerez b.
Unerfahrenheit b. (-) : diakuited b., dichemed g.
unerfindlich ag. : digomprenus, diveizus, diintent, andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus, amrinek, kudennek ; *aus unerfindlichen Gründen,* evit abegoù diaes da gompren ; *es ist mir unerfindlich, warum* …, ne gomprenan tamm ebet perak …
unerforschbar ag. : **1.** diergerzhadus, didreuzadus, na c'haller ket ergerzhout ; **2.** na c'haller ket imbourc'hiñ.
unerforschlich ag. : ananaoudadus, ananavezadus, diveizadus, diebarzhus, didreuz, didreuzus, dianavezus, na c'haller ket kavout penn dezhañ, na c'haller ket imbourc'hiñ.
Unerforschlichkeit b. (-) : diveizadusted b., diveizaduster g., ananaoudadusted b., ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.
unerforscht ag. : **1.** difurch, diergerzh ; *unerforschtes Land,* fraost g. ; *unerforscht lassen,* lezel hep bout furchet ; **2.** dizimbourc'h, difurch.
unerfreulich ag. : displijus, amblijus, dilaouen, divourrus, fachus, chifus, ivin, dic'hoantaus, iskriv, goular ; *unerfreulicher Anblick,* tra displijus da welet g. ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten,* keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus.
unerfüllbar ag. : ansevenadus, na c'heller ket seveniñ ; *unerfüllbare Wünsche,* c'hoantoù na c'hellont ket bezañ sevenet lies., sorc'hennoù lies.
unerfüllt ag. : n'eo ket bet sevenet, n'eo ket bet kaset da wir, n'eo ket bet klevet, diwalc'h, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann.
unergiebig ag. : **1.** treut, difonn, didalvoud, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus, diarc'hantus, dilañs, diampled, dizampled ; *diese Böden sind unergiebig,* ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (spagn) eo an douaroù-se, paour eo an douaroù-se ; **2.** displijus, diaes.
Unergiebigkeit b. (-) : displetusted b., difrouezhusted b.
unergründbar ag. / **unergründlich** ag. : **1.** disontadus, na c'heller ket sontañ, disont, distrad, dic'hourhedus, islonk ; **2.** digomprenus, diveizus, diintent, andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus, amrinek, kudennek, didreuzus, kevrinus, misterius, rinek, moliac'hus, goloet ; *unergründliches Geheimnis,* mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b. ; *unergründliches Lächeln,* minc'hoarzh goloet g. ; *die Wege des Herrn sind unergründlich,* n'eus den evit anaout hentoù Doue.
Unergründlichkeit b. (-) : **1.** disontadusted b., disontaduster g., dic'hourheduster g., dic'hourhedusted b. ; **2.** diveizadusted b., diveizaduster g., ananaoudadusted b., ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.
unerheblich ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik ; *das ist unerheblich,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, avel traken ; *das ist nicht unerheblich,* pouezus a-walc'h eo memes tra, n'eo ket belbiajoù eo.
Unerheblichkeit b. (-) : distervez b., bihanez b., dibouez g.
unerhört ag. : **1.** dichek, spontus, feukus, dishevelep, mantrus ; *unerhörte Preise,* prizioù spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, uhel-mantrus, divezh, ker-divalav, ruz, an hanter re ger, ken ker ha re ar pebr da veurlarjez, direzon) ; *das sind unerhörte Preise,* spontañ a ran rak ar prizioù-se, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger emañ ar prizioù-se ; *eine unerhörte Geschichte,* un istor digredus g. ; *das ist ja unerhört !* biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! **a)** un euzh eo ! ur vezh eo ober ur seurt tra ! ur mantr eo gwelet seurt traoù ! gwashat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; **b)** ur marzh eo ! biskoazh oueskoc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! nag ul lanfas tra ! ; *er hat in seinem Leben schon einiges Unerhörte gesehen,* gwelet en deus bet meur a varr-avel - a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk ! - kavet en deus bet trenk ha c'hwerv - kejet en deus bet gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelet en deus bet a bep sort, re gamm ha re dort - ruilhet-diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel

piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; **2.** n'eo ket bet sevenet, n'eo ket bet klevet, diselaou.

unerkannt ag. : dianav, ez dianav ; *er wollte unerkannt bleiben,* hemañ ne falveze ket dezhañ e vije bet anavezet gant den.

Unerkanntheit b. (-) : *die Unerkanntheit wahren,* chom dianavez, chom hep bezañ anavezet.

unerkennbar ag. : dianaoudadus, dianavezadus, dianavez, disleberet, disneuz, dishevelebet.

Unerkennbare(s) ag.k. n. : [preder.] dianaoudad g.

Unerkennbarkeitslehre b. (-) : [preder.] aknostegezh b., ananavezouriezh b.

unerkenntlich ag. : dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon.

Unerkenntlichkeit b. (-) : dianaoudegezh-vat b., dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

unerklärbar ag. / **unerklärlich** ag. : andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus.

unerklärt ag. : dizispleg, andispleget, displann, dispis, disklaer ; *unerklärt lassen,* lezel hep bout displeget.

unerlässlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, hollret, diziouerus, rekis ; *unerlässliche Bedingung,* diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., amveziad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g.

unerlaubt ag. : direol, berzet, difennet hervez al lezenn ; *sie sind einfach unerlaubt durch meine Ländereien gezogen,* tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn ; *unerlaubter Waffenbesitz,* dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor) ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort,* felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

unerledigt ag. : diechu, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann ; *unerledigte Rechnung,* fakturenn chomet hep bezañ paeet (chomet e-skourr) b. ; *unerledigt bleiben,* bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, menel da ober, chom ouzh torgenn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom darn, chom e darn, chom er vann, chom da restañ ; *unerledigt liegen lassen,* lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant.

unermesslich ag. : divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, hep ment na bevenn, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep muzul, hep moder, diharz, divent, dijaoj, didermen, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, ec'hon, egorant ; *unermesslich sein,* na gaout na kemm na ment, na gaout na ment na bevenn ; *ein Mann von unermesslicher Güte,* un den bras-divent e vadelezh g., un den dreistmuzul e vadelezh g., un den mat-ral g. ; *seine Güte ist unermesslich,* mantrus eo ar vad a ra endro dezhañ, bras-divent eo e vadelezh, dreistmuzul eo e vadelezh, n'eus muzul ebet d'e vadelezh ; *er hat ihm einen unermesslich großen Schaden zugefügt,* graet en deus bet un droug spontus outañ (dezhañ) ; *Liebe ist unermesslich,* ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *unermesslich tief,* distrad, na c'heller ket kavout e foñs, na c'heller ket kaout e foñs ; *sein Reichtum ist unermesslich, er ist unermesslich reich,* den ne oar ar pegement eus e zanvez.

Unermesslichkeit b. (-) : didermen g., diventelezh b., divent g./b., diharz g., divuzul g., meurdez b.

unermüdet ag./Adv. : **1.** hep skuizhañ ; **2.** n'eo ket skuizh.

unermüdlich ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus, kalet ouzh ar skuizhder, start ouzh ar skuizhder ; *er ist unermüdlich,* ne zeu morse da skuizhañ, hennezh a zo ur paotr diskuizh, diskuizhus eo, ne zeu morse da ziviañ, hennezh n'en deus repoz ebet.

Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, bep frap, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, hep digeinañ.

Unermüdlichkeit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b.

unernst ag. : dibarfet.

Unernsthaftigkeit b. (-) : dibarfeted b.

unerörtert ag. : n'eo ket bet tabutet diwar e benn ; *eine Frage unerörtert lassen,* leuskel ur c'hraf a-gostez, chom hep menegiñ (hep tabutal diwar-benn, hep dibunañ) ur c'hraf bennak, lezel ur c'hraf hep bout displeget.

unerquicklich ag. : displijus, amblijus, chifus, doanius, dihetus, divourrus, goular, fachus, chalus, ivin.

unerreichbar ag. : didizhadus, diziraezus, didizhus, er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreistdiraez, dizarempredus ; *für ihn unerreichbar,* er-maez eus e ziraez ; *sie sind unerreichbar,* n'eus ket a dailh d'o zizhout.

unerreicht ag. : dieil, dibar, hep e hañval, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e goulz.

unersättlich ag. : **1.** glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, naonek, sklouf, argarzh, arloup, dirankon, don e gof, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, rikourek, rikus, tavantek, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon ; *er ist unersättlich,* rankles eo, ramgloud eo, emañ atav o ramgloudiñ, atav emañ e goust, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfl, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchenneg (ur gargadenneg bras, ur c'hourlañchenn vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles,

bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, gouest eo da zebriñ un dumporellad traoù ; **2.** [dre skeud] *unersättlicher Wissensdurst,* c'hoant deskiñ dirankon g.
Unersättlichkeit b. (-) : diwalc'husted b.
unerschlossen ag. : n'eo ket terket c'hoazh, n'eo ket hentaouet c'hoazh.
unerschöpflich ag. : **1.** dizivius, dihesk, diheskus ; *beinahe unerschöpflich,* damziheskus ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn ; **2.** [dre skeud] hir e veg, distagellet mat e deod, glabous, teodek, teodet-mat, lañchennet-mat, begek, beginot, flav, prenn ebet d'e latenn.
unerschrocken ag. : dispont, disaouzan, dizaon, dispouron, dizouj ; *unerschrocken vergossen inmitten des Krieges unsere guten Väter für die Bretagne ihr Blut,* dispont kreiz ar brezel, hon tadoù ken mat, a skuilhas evit Breizh o gwad.
Unerschrockenheit b. (-) : hardizhegezh b., disaouzan b., herder g., herded b.
unerschütterlich ag. : divrall, divrallus, digeflusk, start, dihorellus, dihorjellus, kadarn, asur, parfet, start en e vennozhioù, didorrus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, start war e elloù.
Unerschütterlichkeit b. (-) : divrallder g., divrallded b., kadarnder g., kadarnded b., parfeted b.
unerschüttert ag. : diziskogell.
unerschwinglich ag. : dreistdiraez, ker-daonet, ker-ruz, ker-spontus, uhel-spontus, direzon, er-maez a briz, dibriz, dreist da ger ; *unerschwinglicher Preis,* priz dreistdiraez g., priz ker-daonet (ker-spontus, uhel-spontus, direzon), priz na c'haller ket paeañ gant ar c'her m'emañ, priz dreist da ger g.
unersetzbar ag. / **unersetzlich** ag. : **1.** dierlec'hius, diamsavadus ; **2.** dizigoll, dirapar, diremed.
unersprießlich ag. : **1.** treut, difonn, didalvoud, dilañs, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus ; **2.** displijus, chalus, chifus, ivin, fachus.
unersteigbar ag. / **unersteiglich** ag. : diziraezus, na c'haller ket pignat betek e veg.
unerträglich ag. : **1.** dic'houzañvus, dic'houzañvadus, kasaus, hegaz, re vec'h, na c'heller ket gouzañv ; *das Wetter ist unerträglich heiß,* lazhet eo an dud gant an tommder, gor forn a zo en amzer, mac'h eo an amzer ken ez on faezh, tomm-grizias eo an amzer, poazhañ a ra an amzer, ur bulluc'h a zo en amzer, krazañ a ra, n'eus ket tu da badout gant ar wrez ; *ein unerträglicher Lärm,* un trouz dic'houzañvus g., un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todilhon g., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; **2.** [den] diaes-bras kaout afer outañ ; *er ist unerträglich,* n'eus ket tu da badout outañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket va buhez gantañ.
unerwachsen ag. : **1.** n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e vent c'hoazh ; **2.** [dre astenn.] yaouank.
unerwähnt ag. : chomet hep bezañ meneget ; *unerwähnt lassen,* chom hep menegiñ, tremen hep menegiñ, tevel war, lakaat en ankounac'h, ober an tav war, na doullañ da zen eus udb, leuskel a-gostez, na ober meneg ebet eus, sigotañ, lezel hep bout meneget ; *dies sollte nicht unerwähnt bleiben,* ne c'haller ket tremen hep menegiñ an dra-se.
unerwartet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ gortozet, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, prim, war an trumm, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, krenn, krak, pik ; *das kam ganz unerwartet,* dic'hortoz-kaer e oa c'hoarvezet kement-se, disoñj e oa c'hoarvezet kement-se, degouezhet e oa kement-se dic'hortoz-kaer, deuet e oa an dra-se a-dreuz hent pa soñjemp an nebeutañ ; *sein Tod kam unerwartet,* sammet e voe gant ur marv trumm ; *unerwartete Freude,* marzh g., souezh war an tu mat b., marvailh g.
unerweisbar ag. : na c'haller ket prouiñ, dibrouadus.
unerwidert ag. : direspont ; *unerwiderter Brief,* lizher chomet hep respont, lizher manet direspont g., lizher n'eo ket bet diskrivet dezhañ ; *unerwiderte Leidenschaft,* karantez diroll hag a chom direspont b. ; *mein Besuch blieb unerwidert,* gortozet em boa en aner e teufe d'e dro da welet ac'hanon (da'm gwelet).
unerwiesen ag. : n'eo ket bet prouet.
unerwogen ag. : n'eo ket bet tabutet diwar e benn.
unerwünscht ag. : arabadus, chifus, hegazus, hegaz, hegus, dic'hoantaus, atahinus, deuet fall ; *unerwünschter Besuch,* gweladenner a zo mui a joa diouzh e seulioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner fall gouchet g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner hag a gemerer displijadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.
unerzählbar ag. : dizanevellus.
unerzogen ag. : stummet-fall, desavet fall, savet fall, savet dibalamour, dic'hras, diseven, direzon.
Unerzogenheit b. (-) : disevended b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.
UNESCO b. (-) : [*berradur evit* **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization**] aozadur ar broadoù unanet evit an deskadurezh, ar skiantoù hag ar sevenadur g. ; *die UNESCO,* UNESCO g.
unfähig ag. : **1.** dic'houest, divarrek, dic'halloud, fall, moan, ajat, diemsav ; *unfähig zu zahlen,* dic'halloud da baeañ (Gregor), dic'houest da baeañ, diarc'hant, kras ; *als Köchin bin ich völlig unfähig,* me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h disneuz da geginañ - me n'on seurt Doue da geginañ - fall on da geginañ - n'on gour evit ar c'heginañ ; *ich bin zu diesem Beruf völlig unfähig,* n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, diemsav on war al labour-se, divarrek on war ar vicher-se ; *unfähiger Mensch,* foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., den didalvez g., den nul g. ; *unfähig werden,*

divarrekaat ; *unfähig machen,* divarrekaat ; **2.** [gwir] angougonek.
Unfähigkeit b. (-) : **1.** divarregezh b., dic'halloud g., dic'houested b., dic'houester g. ; *Zahlungsunfähigkeit,* dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b. ; **2.** [gwir] angougon g.
unfahrbar ag. : dihentadus, na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, na c'heller ket mont gantañ, na c'heller ket mont drezañ, na c'heller ket darempredíñ gant ur c'harr-tan.
unfair ag./Adv. : disleal, fell, direizh e c'hoari.
Unfall g. (-s,Unfälle) : gwallzarvoud g., drouklamm g., gwall-lamm g., gwalldro b., taol-reuz g., mestaol g., gwalldaol g. ; *tödlicher Unfall,* gwallzarvoud gant tud lazhet (gant koll buhez) g. ; *an den Folgen eines Unfalls sterben,* mervel da-heul (goude) ur gwallzarvoud ; *einen Unfall bauen,* tapout ur pegad, tapout ur c'hrogad gant e garr, erruout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol, koagañ e garr ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden,* ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; *einem Unfall zum Opfer fallen,* bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol.
Unfallaufnahme b. (-,-n) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadad gwallzarvoud g. ; *gütliche Unfallaufnahme,* stadad dre gaer g., stadad a-gengrad g., stadad kengradus g.
Unfallfahrer g. (-s,-) : bleiner kiriek d'ar gwallzarvoud g.
Unfallfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez kiriek d'ar gwallzarvoud b.
Unfallflucht b. (-) : felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.
Unfallfolgen lies. : dilerc'hioù ur gwallzarvoud lies.
unfallfrei ag. : hep gwallzarvoud, tapet pegad ebet gantañ, tapet krogad ebet gantañ, erruet gwallzarvoud ebet gantañ, bet gwallzarvoud ebet gantañ.
Unfallhäufungsstelle b. (-,-n) : [hentoù] pik du g.
Unfallhilfsstelle b. (-,-n) : [mezeg.] kreizenn-sikour b.
Unfallkrankenhaus n. (-es,-krankenhäuser) : [mezeg.] ospital daraezouriezh g., klinikenn o plediñ gant gourezhommoù b.
Unfallopfer n. (-s,-) : reuzied ur gwallzarvoud g., droukreuziad ur gwallzarvoud g., gwallzarvoudad g., gouzañvad ur gwallzarvoud g.
Unfallort g. (-s,-e) : lec'h ar gwallzarvoud g. ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort,* felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.
Unfallprotokoll n. (-s,-e) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadadur gwallzarvoud g. ; *ein Unfallprotokoll aufnehmen (aufstellen),* sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, stadañ ur gwallzarvoud.
Unfallschutz g. (-es) : gwarez diouzh ar gwallzarvoudoù g.
Unfallschwerpunkt g. (-s,-e) : [hentoù] pik du g.
unfallsicher ag. : diriskl e-keñver gwallzarvoudoù.
Unfallstelle b. (-,-n) : lec'h ar gwallzarvoud g.
Unfalltod g. (-s,-e) : marv dre wallzarvoud g.
Unfalltote(r) ag.k. g./b. : den lazhet en ur gwallzarvoud g.
Unfallverhütung b. (-) : dizarbenn ar gwallzarvoudoù g., dizarbenn ar riskloù g.
Unfallverletzte(r) ag.k. g./b. : gloaziad g., gloaziadez b., reuzied ur gwallzarvoud g., reuziedez ur gwallzarvoud b., droukreuziad g., droukreuziadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., gouzañvad ur gwallzarvoud g., gouzañvadez ur gwallzarvoud g.
Unfallversicherung b. (-,-en) : kretadur war (ouzh) ar gwallzarvoudoù g. ; *gewerbliche Unfallversicherung,* kretadur war ar gwallzarvoudoù labour g.
Unfallwagen g. (-s,-) : karr sikour d'ar c'houzañvidi g., ambulañs b., klañvgarr g.
Unfallzeuge g. (-n,-n) : test eus ur gwallzarvoud g.
Unfallzeugin b. (-,-nen) : test eus ur gwallzarvoud g.
unfassbar ag. : **1.** anveizadus, dreist meiz, diveizus, digompren, digomprenus, diintent, n'eus ket a gompren dezhañ, gregachek ; **2.** digredus, dreistfaltazi, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentiñ ; *das ist unfassbar !* un dra digompren eo ! n'on ket evit krediñ an dra-se !
unfehlbar ag. : na c'hell faziañ na hon lakaat da faziañ, difazius, difazi, anfazius, na zeu morse da faziañ, na fazi ger, na fazi tamm ; *ein unfehlbares Mittel,* un doare difazi g. ; *kein Mensch ist unfehlbar,* n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ ; *er hält sich wohl für unfehlbar,* kavout a ra dezhañ ez eo difazius evel pa vije pevare person an Dreinded.
Adv. : difazi, ken sur ha tra, divank, a-daol-sur ; *so kommen Sie unfehlbar zu Ihrem Ziel,* an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ar pal.
Unfehlbarkeit b. (-) : difaziegezh b., difaziusted b., difaziuster g., difazi g. ; *Dogma der Unfehlbarkeit des Papstes,* kelennadurezh diwar-benn difaziusted ar pab b.
unfein ag. : dizoare, difeson, disneuz, dizereat, dic'hras, diflour, divistr, divanier, lourt, pout, bouc'h, bilen, vil, divalav.
Unfeinheit b. (-) : dizamant g., divanieramant g., lourdiz b., lourdoni b., bouc'hded b.
unfern araog. : *unfern + t-c'h, unfern von,* nepell diouzh, nes da, kostez, damdost da, damnes da, en amen da, en amen ouzh.
Adv. : damdost, nepell, e-kichennig, en amen.
unfertig ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, chomet e darn, chomet darn ; *unfertig sein,* na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispilh, bezañ chomet (manet) war vordo, bezañ manet e

darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, chom ouzh torgenn, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-sac'h, bezañ chomet e boulc'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *unfertiger Kirchturm,* tour besk g. ; *unfertiger Charakter,* den n'eo ket go e doaz g., den n'eo ket diazez (n'eo ket parfet) e spered c'hoazh, den n'eus ket deuet skiant-vat (poell) dezhañ c'hoazh, spered dibarfet a zen g., penn skañv g. ; *unfertiges Benehmen,* dibarfeted b., skañvadurezh b., skañvelezh b., diziazezded an emzalc'h b., diazveted b.

Unfertigkeit b. (-) : diglokter g., dibarfeted b., diziazezded b., diazveted b.

unfest ag. : brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, dizalc'h, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk.

Unflat g. (-s) : fank g., kailhar g., loustoni b., loustaj g., lousteri b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lapas g., lorgnez str., viltañsoù lies.

unflätig ag. : hudur, vil, ordous, lik, lor, distrantell, distres, re libr, brein, lourt, orgedus, gadal, kras, pebret-lik, lous ; *unflätige Bemerkung,* skolpad g., evezhiadenn lik b., braskomz b., komz lous b. ; *jemanden mit unflätigen Bemerkungen überschütten,* reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù ordous, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù libr ha lous, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad viltañsoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor).

Unflätigkeit b. (-,-en) : **1.** ordousted b., hudurniezh, likaouerezh g., likentez b., librentez b. ; **2.** moc'haj g., gasterezh g., taol gast g., tro lous b., taol moc'herezh g., moc'herezh g., c'hwibez penn-da-benn str. ; **3.** *Unflätigkeiten,* komzoù vil lies., komzoù ordous lies., komzoù hudur lies., komzoù libr ha lous lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., komzoù divalav lies., tourc'haj g.

Unfleiß g. (-es) : diouer a aket, diegi b., leziregezh b., lentegezh b.

unfleißig ag. : diaket, lezirek, disaour, dibreder, diegus, diboan, lent, mors.

unflektierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, anargenadus, andisplegadus, didroadus.

unfolgsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, techet da frinkal, direizh, ristu.

unförmig ag. / **unförmlich** ag. : diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, forbu, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet, urupailh ; *unförmige Masse,* tolzennad distumm b. ; *unförmig sein,* na gaout na furm nag aoz, na gaout na stumm na paramant.

Unförmigkeit b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g., distresadur g., distresadenn b., distres g., gwallfurmadur g., diforchted b.

unförmlich ag./Adv. : **1.** hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digamambre, digomplimant, netra dreist, koulz all, ken aes ha tra, ken aes all, ken bravik ha tra, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù ; **2.** diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, forbu, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet, urupailh ; *unförmige Masse,* tolzennad distumm b.

Unförmlichkeit b. (-,-en) : **1.** diouer a gourtezi g. ; **2.** doare digomplimant g., doare digamambre g., doare diardoù g. ; **3.** [gwir] *Unförmlichkeiten,* si furm g.

unfrankiert ag. : anfrankizet, n'eo ket bet timbret, gant mizoù kas, anfranko.

unfrei ag. : **1.** sujet, e dalc'h, n'eo ket dieub, n'eo ket dizalc'h, nasket ; **2.** [istor] serv. ; **3.** anfrankizet, n'eo ket bet timbret, gant mizoù kas, anfranko ; **4.** *er wirkt unfrei,* un dremm doaniet ha ginet a zo gantañ ; *sie benimmt sich unfrei,* feson bezañ lakaet diaes a zo ganti.

Unfreie(r) ag.k. g./b. : [istor] serv g., servez b., damen g., damsklav g., damsklavez b.

Unfreiheit b. (-) : sujidigezh b., nask g., dalc'hidigezh b.

unfreiwillig ag. : **1.** andiarvenn, diratozh ; **2.** diyoul, dirat, hep youl, amyoulek ; *unfreiwillige Eheschließung,* dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser unfreiwilligen Eheschließung schuld,* pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Adv. : **1.** gant diegi, gant lure, gant kerteri, gant regred, gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en eneb dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, a-enep e c'hrad, a-enep e santimant, dre heg, a-gasoni, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, dre rankout, forset mat, a-enep ar galon, a-enep e galon, en desped d'e varv ; **2.** diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

unfreundlich ag. : **1.** dihegarat, digar, hek, hegaz, hegazus, hegus, jeneprus, displijus ; *unfreundliche Person,* den hek (hegaz, hegazus, hegus, displijus) g. ; **2.** dihabask, galen ; *unfreundliches Wetter,* amzer dihabask b., amzer griz b., amzer displet b. ; *unfreundliche Umgebung, unfreundliches Umfeld, unfreundliches Milieu,* metoù galen g.

Adv. : *jemandem unfreundlich begegnen,* ober fas koad d'u.b., ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b., bezañ hegarat ouzh u.b. evel bodoù linad, bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b.

Unfreundlichkeit b. (-) : **1.** dihegarated b., diguñvder g., rustoni b. ; **2.** dihabaskter g., krizder g.

unfreundschaftlich ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.
Unfriede g. (-ns) / **Unfrieden** g. (-s) : dispeoc'h g., diemglev g., dizunvan g., dizunvaniezh b., gwall intent g., trouz g., hennon g., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., disrann g., droukrañs b. ; *Unfrieden säen,* hadañ an dizunvan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, lakaat diemglev da sevel etre an dud, lakaat malis etre an dud, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ (lakaat) dizunvaniezh, hadañ drailh e-touez an dud, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, c'hoari e gi, c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ an tan etre an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat an disparti, ampoezoniñ ar vro.
UN-friedenstruppe b. (-,-n) : [istor] tokarnoù glas lies.
unfromm ag. : dizeol, dizoueüs, dizevot.
Unfrömmigkeit b. (-) : dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.
unfruchtbar ag. : **1.** [plac'h] brec'hagn, gaonac'h, difrouezh ; *unfruchtbar machen,* brec'hagnaat, gaonac'haat ; *unfruchtbar werden,* brec'hagnaat ; *unfruchtbare Frau,* gaonac'h b., gaonac'henn b., sec'henn b., P. gaol sec'h b. ; **2.** [loen.] gaonac'h ; *unfruchtbares Weibchen,* gaonac'henn b. ; **3.** [buoc'h] hañvesk ; *unfruchtbare Kuh,* hañveskenn b., gaonac'henn b., P. buoc'h aet da darv b. ; **4.** [plant, douar] difrouezh, difrouezhus, treut, distruj ; *diese Böden sind unfruchtbar,* ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (treut, distruj, dizampled, krin, paour) eo an douaroù-se, an douaroù-se ne zougont netra da dalvezout, douaroù da blantañ chas a zo eus an douaroù-se ; *unfruchtbar machen,* difrouezhañ ; *unfruchtbar werden,* difrouezhiñ ; *unfruchtbares Gelände,* douar-tagn g., douar dizampled g., douar da blantañ chas g. ; *unfruchtbare Stelle auf Acker und Wiese,* rouezenn b. ; **5.** [dre skeud.] aner, difrouezh, difrouezhus, didalvez, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid.
Unfruchtbarkeit b. (-) : **1.** [plac'h] gaonac'hded b., brec'hagnder g. ; **2.** [plant, douar] difrouezhder g., difrouezhusted b. ; **3.** [loen.] gaonac'hded b. ; **4.** [dre skeud.] difrouezhidigezh b., displetusted b.
Unfug g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, reuz g., trikonoù lies., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., hailhonerezh g. ; *Unfug treiben,* ober trikon, ober trikonoù, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober e leue, lakaat reuz, plantañ reuz, c'hoari e gi, ober a bep seurt sotonioù, ober e zen gars, ober un tamm dirollañ, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e ziaoul ; *so ein Unfug !* n'eus forzh petra ! forzh petra !
unfügsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, techet da frinkal, direizh, ristu.
unfühlbar ag. : n'eur ket evit teuta, diverz, diverzus, diheverz.
unfundiert ag. : [arc'hant.] *unfundierte Schuld,* dle laosk g.
ungangbar ag. : **1.** diergerzhus, dizarempredus, na c'haller ket darempredi̇ñ, na c'haller ket hentiñ, na c'haller ket mont gantañ, na c'haller ket mont drezañ ; *ungangbarer Weg,* hent na c'haller ket darempredi̇ñ g., hent dizarempredus g., hent-bleiz g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g. hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g. ; **2.** digenvez, dizarempred, digevannez, dibleustr, distro, gouez ; **3.** digunvez, digustum, divoas, divoutin ; **4.** na vez ket gwerzhet ken ; **5.** [moneiz] divoniet, n'en devez ket mon ken, tennet eus amred an arc'hant.
ungar ag. : boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh.
Ungar g. (-n,-n) : Hungarad [*liester* Hungariz] g.
Ungarin b. (-,-nen) : Hungaradez b.
ungarisch ag. : **1.** hungarat, … Hungaria ; *ungarisches Wasser,* dour roumarin g. ; **2.** [yezh.] hungarek.
Ungarisch n. : [yezh.] hungareg g.
Ungarland n. (-s) : *das Ungarland,* Hungaria b., Bro-Hungaria b.
Ungarn n. : Hungaria b., Bro-Hungaria b.
ungastlich ag. : **1.** digevannezus, diherberc'hius ; **2.** a wall zegemer, dizigemerus.
ungeachtet ag. : disprizet, lezet a-gostez, lezet war e revr, diverz.
araog. (t-c'h) : daoust da, en desped da ; *dessen ungeachtet,* daoust da se, en desped d'an dra-se, petra bennak e vefe eus an dra-se ; *ungeachtet der Person,* hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.
ungeahndet ag./Adv. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungeahndet bleiben,* n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).
ungeahnt ag. : dic'hortoz, dic'hortozet ; *ungeahnte Möglichkeiten,* barregezhioù dianav (kuzh) lies. ; *ungeahnter Erfolg,* berzh dic'hortoz-kaer g., tro-vat dic'hortoz-kaer b.
ungebahnt ag. : dizigor, dizarempredus, na c'haller ket darempredi̇ñ, na c'haller ket hentiñ, na c'haller ket mont gantañ, na c'haller ket mont drezañ.
ungebändigt ag. : dizoñv, digabestr.
ungebärdig ag. : amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, direol ; *sich ungebärdig stellen,* rebekat ouzh ar c'hentroù / mouzhañ / ourzal / hutinañ (Gregor), divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, kilpenniñ, ober (c'hoari) e benn fall, digareziñ ober udb.
ungebeten ag./Adv. : na oa ket bet pedet da zont, hep na vije bet pedet gant den ; *ungebetener Gast,* garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb

na oa ket bet pedet da zont g., neb a zo degouezhet hep na vije bet pedet gant den g.
ungebeugt ag. : **1.** dizoñv, digabestr ; **2.** [yezh.] didro, n'eo ket bet amstouet, dizispleg.
ungebildet ag. : dizesk, dizesket, amlennek, distudi, distuz, diskol, amzesk, desk ebet dezhañ ; *sie sollen nicht ungebildet bleiben,* ne vint ket laosket dizesk ; *er ist ziemlich ungebildet,* ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket.
ungebleicht ag. : kriz ; *ungebleichte Leinwand,* lien kriz g.
ungebogen ag. : digamm, eeun, plaen, hep kamm.
ungeboren ag. : *noch ungeboren,* krouellek, n'eo ket peurfurmet (Gregor) ; *ungeborenes Leben,* krouell b., krouadurig e kof e vamm g. (Gregor).
ungebräulich ag. : digunvez, digustum, divoas, diarver, divoutin, iskis, espar, ral ; *ungebräuchliche Ausdrücke,* troioù-lavar aet diouzh ar c'hiz (na implijer ket mui, kozhik a-walc'h, diamzeret, dispredet, dic'hiz, divoas).
ungebraucht ag. : nevez, n'eo ket bet implijetr ; *ungebraucht lassen,* lezel hep bout implijet.
ungebrochen ag. : didorr, dizrast, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz ; *mit ungebrochener Energie,* ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn) gantañ ha diagent.
Ungebühr b. (-) : drougimplij g., gwallimplij g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., amzereadegezh b., dizereadegezh b., dizeeunded b., dizeeunder g., enepreizh g. ; *zur Ungebühr,* en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, ent direizh, e gaou, a-enep gwir, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, hep gwir abeg.
ungebührend ag. / **ungebührlich** ag. : dizereat, amzereat, dizoare, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistreizh, distres.
Adv. : e gaou, enep reol, dre fazi, dibropoz.
ungebunden ag. : **1.** [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, digomplimant, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront ; *ungebundener Ton,* doare frank da gomz g., komzoù hep pompad lies. ; **2.** *in ungebundener Rede,* gant komzoù-plaen, er yezh-plaen ; **3.** *ungebundenes Leben,* buhez diroll b., diemzalc'h g. ; **4.** [kenwerzh] *ungebundene Preise,* prizioù dizalc'h, prizioù hep nep redi ; **5.** diliamm, diere, distag, diampech, diskoulm ; *ungebundenes Buch,* levr n'eo ket bet keinet g. ; **6.** dizimez, dinask.
Ungebundenheit b. (-) : frankiz b., diroll g., direol g., dirollerezh g., lezober g.
ungedämpft ag. : **1.** [trouz] na vez ket mouget ; **2**. [stokadenn] na vez ket distroñset ; **3.** [sklêrijenn] digoc'henn, n'eo ket mouchet ; *ungedämpftes Licht,* sklêrijenn digoc'henn b.
ungedeckt ag. : **1.** *ungedeckter Tisch,* taol n'eo ket bet staliet (n'eo ket bet dreset) b. ; **2.** [arc'hant] dic'houdor, dibourvez ; *ungedeckter Scheck,* chekenn dibourvez b., chekenn dic'houdor b. ; *ungedeckte Ausgaben,* dispignoù dreist d'an arc'hant a zo war e gont-vank lies., trazennad g. ; **3.** [lu] dic'houdor ; **4.** [sport] na vez ket dalc'het kloz dezhañ.
ungedeihlich ag. : treut, difrouezhus, difonn, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.
ungedient ag. : *ungedienter Jahrgang,* rummad oad na oa ket bet galvet d'an arme g.
ungedruckt ag. : diembann ; *ungedruckt lassen,* lezel hep bout embannet.
Ungeduld b. (-) : dibasianted b., dihabaskted b., dihabaskter g., dic'hortoz g., hiraezh b., jourdoul g. ; *vor Ungeduld brennen, vor Ungeduld vergehen, vor Ungeduld umkommen,* bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chakañ e vrid, chom da reuziñ, tridal, chaokat e ivinoù, gedal dibasiant ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten,* pilpazañ, en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, draskañ, draskal.
ungeduldig ag. : dihabask, dibasiant, brevalet, chilpus, chalus, hiraezhek, hiraezhus, dic'houzañvus, gortoz ebet ennañ ; *ungeduldig sein,* bezañ chalus, bezañ chilpus, bezañ dihabask, na gaout a batianted, bezañ brevalet, kaout hiraezh, na vezañ gortoz ebet en an-unan ; *ungeduldig werden,* breoziñ, koll e greñv warnañ e-unan, dibasiantiñ o c'hedal, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, bezañ enoeet o c'hedal, dihabaskteriñ, mont e wad e dour, breskenn, koll pasianted, kavout hir e amzer, na badout mui, na vezañ mui evit herzel, chalañ, komañs da c'harvaat, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ en dihabaskter, koll e habaskter, koll e bothouarn bihan ; *jemanden ungeduldig machen,* lakaat u.b. da chalañ, lakaat u.b. da goll pasianted, hegaziñ (hegañ) u.b., atahinañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b. ; *ungeduldiges Stampfen,* pilpaz g.
Adv. : dibasiant, gant hiraezh ; *ungeduldig erwarten,* gortoz gant dibasianted, gedal dibasiant, kavout hirnez o c'hedal, gedal gant hast, gortoz gant hiraezh, gedal gant hiraezh, kaout hiraezh da welet [u.b. / udb], kaout hiraezh [d'u.b. / d'udb], bezañ hiraezhet [d'udb], hirvoudiñ da welet [u.b. / udb], gortoz [udb] gant jourdoul ; *das Pferd tänzelt ungeduldig,* karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.
ungedüngt ag. : didremp, distremp, didemz, disasun, skuizh ; *ungedüngt lassen,* lezel hep bout trempet ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte*

ungedüngt lassen, teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep.

ungeeignet ag. : amzere ouzh, diazas, divarrek, fall, moan, divalav ; *jemanden für ungeeignet erklären,* kavout abeg e barregezh u.b., kavout si e barregezh u.b., kavout u.b. divarrek ; *ungeeigneter Zeitpunkt,* dibred g., digoulz g. ; *im ungeeigneten Augenblick,* en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e poent fall, e gwall amzer, digoulzik, paour, dibropoz ; *ich bin für diesen Beruf völlig ungeeignet,* n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, ne dresan ket d'ober ar vicher-se, n'on ket treset d'ar vicher-se, n'em eus ket ar tremp diouzh se, disneuz on da c'hoari ar vicher-se, fall on da c'hoari ar vicher-se ; *für den menschlichen Verzehr ungeeignet,* divevezadus, divat da veveziñ ; *Tang ist als Düngemittel für Weizenerde ungeeignet,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

ungefähr ag. : peuztost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, brasjedet ; *ungefähre Zahl,* sifr diwar-dro g.

Adv. : **1.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, àr-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, ur … bennak, tro, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, an eil da gas eben, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh ; *ungefähr tausend Mann,* ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, e-tro mil soudard, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den tost-da-vat, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *ungefähr vierzig Menschen,* un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist ungefähr vier Wochen her,* war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo ; *es ist ungefähr zwei Uhr,* div eur bennak eo bremañ ; *er war ungefähr sieben oder acht Jahre alt,* hennezh a oa sa seizh pe eizh vloaz ; *sie sind ungefähr gleich groß,* en damvent an eil gant egile emaint ; *er sagte ungefähr das Gleiche,* lavarout a rae damheñvel ; *ich weiß ungefähr, wie man es tut,* gouzout a ran tamm-pe-damm penaos ober, gouzout a ran mui pe vui penaos ober ; *ungefähr rechnen,* braskontañ, brasjediñ, skeiñ damdost ; **2.** dic'hortoz, dic'hed ; *er kam so von ungefähr,* degouezhet e oa dre zegouezh (dre an avantur), degouezhout a reas a-zelazh, degouezhet e oa dre amañ dic'hortoz-kaer, degouezhet e oa bet du-hont dre zarvoud, degouezhet e oa a-greiz-peb-kreiz, erruet e oa evel un tarzh kurun, degouezhout a reas evel ul laer, diflukañ a reas evel ul laer, kouezhet e oa diwar al loar da vare kreisteiz.

ungefährdet ag. : klet, e surentez, er-maez a zañjer, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, er gwarez, en aior, en andor, er gwasked, diarvar.

ungefährlich ag. : dizañjer, dizrouk, dinoaz, diriskl, diarvar, diarvarus.

ungefällig ag. : dihegar, displijus, diblijus, amblijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, diseven, iskriv.

Ungefälligkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b.

ungefälscht ag. : n'eo ket bet falset.

ungefärbt ag. : **1.** kriz, n'eo ket bet livet, … liv naturel, ... liv orin ; **2.** [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distag, diwisk, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu.

ungefragt ag. : **1.** hep na vije bet goulennet digant an-unan ; **2.** hep bezañ goulennet an aotre, hep goulenn na diskenn.

ungefüge ag. : na glot ket brav, aozet fall, benet fall.

ungefügig ag. : disent, amsent, disuj, amjestr, direizh, ristu.

ungegerbt ag. : digivij, glas, kriz.

ungegliedert ag. : **1.** divell, ankenvell ; **2.** diframm.

ungehalten ag. : **1.** n'eo ket bet dalc'het, goullo, toull ; *ungehaltenes Versprechen,* promesa c'houllo b., promesa doull b., promesa n'eo ket bet dalc'het b., promesa gaer ha paemantoù laosk.

2. dipitet, feuket, chifet, rekin, rekinus ; *über etwas (t-rt) ungehalten werden,* koll e greñv warnañ e-unan (en em gemer) en abeg d'udb, mont e wad en dour (sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e fulor, koll e bothouarn bihan, taeriñ, mont e-barzh blev kriz) abalamour d'udb, rekinat.

ungehauen ag. : diven.

ungeheißen Adv. : diouzh e benn e-unan, diouzh e c'hoant e-unan, eus e benn e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, drezañ e-unan, en e anv e-unan (Gregor), hep ma vefe bet roet urzh dezhañ d'en ober.

ungeheizt ag. : na vez ket tommet ; *wir können das Haus nicht ungeheizt lassen,* ne c'hallomp ket lezel an ti hep bout tommet.

ungehemmt ag. : **1.** dishual, digabestr, distrob, distrobell, dinask, hep skoilh, diampech, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, diheud, dilas, dizarvoud, libr ; **2.** hardizh ouzh an dud, dilent.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, hep an disterañ trabas.

ungeheuer ag. : **1.** euzhus, euzhik, spontus ; **2.** divent, bras-bras, dijaoj, pikol, egorant ; *ein ungeheurer Schlag,* ur makez taol g. ; *dieses Kind ist ungeheuer vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *ungeheuer groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus.

Ungeheuer n. (-s,-) : euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., sarpant g. ; *mythisches Ungeheuer,* euzhvil mojennel g. ; [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungeheuerlich ag. : **1.** euzhus, spontus ; **2.** divent, bras-bras, pikol.

Ungeheuerlichkeit b. (-,-en) : euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., pikolded b.

ungehindert ag. : diheud, dilas, diampech, diharz, dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, dirouestl, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dizarvoud, libr ; *ungehinderten Zutritt zu etwas haben,* kaout pep frankiz da vont e-barzh (da sellet ouzh) udb.
Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, hep an disterañ trabas, libr.
ungehobelt ag. : **1.** n'eo ket bet rabotet, garv, rust ; **2.** [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, disneuz, dic'hras, diseven, direzon, gros, kleuk, pagan, gouez ; *ein ungehobelter Klotz,* ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den disneuz g., un den rust g., un den difeson g., un urupailh g., un diaoul direzon g.
ungehörig ag. : **1.** dizereat, amzere, amzereat, dijaoj, dizoare, divalav, distres ; *ungehörige Äußerungen,* komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., komzoù divalav lies., komzoù distres lies. ; *er findet es ungehörig, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; **2.** *zu einer ungehörigen Stunde,* da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, da un eur dibred, e gwall amzer ; **3.** divergont, dichek, dibropoz.
Ungehörigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b.
ungehorsam ag. : disent, disentus, disuj, direol, amjestr, amsent, fall, [loen] dizouj, douget d'e benn, direizh.
Ungehorsam g. (-s) : disenterezh g., disentidigezh b., amsentidigezh b. ; *der zivile Ungehorsam,* an disenterezh keodedel g., an disentidigezh keodedel b. ; *Aktionen zivilen Ungehorsams,* stourm-disentidigezh g., stourm-disenterezh g.
ungehört ag. : hag a chom hep bezañ klevet.
Ungeist g. (-es) : spes g., tasmant g., droukspered g.
ungeistlich ag. : laik, lik, disakr.
ungekämmt ag. : dispak he blev, fuilhet e vlev ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern,* he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-fuilh war he divskoaz.
ungeklärt ag. : displann, dispis, disklaer ; *ungeklärte Lage,* stad displann (dispis) an traoù b. ; *diese Frage bleibt ungeklärt,* n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.
ungekocht ag./ Adv : diboazh, kriz ; *etwas ungekocht essen,* debriñ udb ent kriz ; *ungekocht schmecken die Austern,* an istr a zo mat kriz.
ungekrempelt ag. : distroñs.
ungekündigt ag. : [kevrat labour] n'eo ket bet torret, n'eo ket bet freuzet.
ungekünstelt ag. : diardoù, digamambre, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, diorbid, distern, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh ouzh an dud.
Ungekünsteltheit b. (-) : doare digomplimant g., doare digamambre g., doare diardoù g., eeunded b., frankiz b., lealded b.
ungekürzt ag. : klok, kaougant, anterin, didroc'h, en e bezh ; *ungekürzte Ausgabe,* embannadur klok g.
ungeladen ag. : **1.** n'eo ket bet pedet da zont ; **2.** [fuzuilh] n'eo ket karget.
ungeläutert ag. : diaoz, n'eo ket bet puraet.
Ungeld n. (-es) : *das kostet ein Ungeld,* ker-ruz (ker-daonet, ker-du, ker-divalav, ruz) eo, an dra-se a goust pikez, un tousegad brav a arc'hant e koust an dra-se, ur pochad mat a arc'hant a zafe gant an dra-se, an tan a zo war an dra-se, ker eo evel pebr da veurlarjez, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger e vez gwerzhet an dra-se.
ungeleckt ag. : *ungeleckter Bär,* den a wall zegemer / den diaes tostaat outañ g. (Gregor), den tavedek g., tagnouz g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., raskler-melchon g., revr war wigour g., den goeñvet g., leue hanter dizonet g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g.
ungelegen ag./Adv : digoulz, digoulzet, dibred, divare, dibropoz, hegaz, hegazus, hegus, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer, e poent fall ; *das kommt mir ganz ungelegen,* n'eo ket da ganin (ne zere ket din, ne ra ket va jeu) tamm ebet, ne zegouezh ket mat din tamm ebet, ne zere ket ouzhin neudenn ebet ; *völlig ungelegen kommen,* erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, kouezhañ paour, dont en digoulz, dont d'ur c'houlz dibred, dont e gwall amzer, dont e poent fall, erruout digoulzik ; *ungelegener Zeitpunkt,* dibred g., digoulz g.
Ungelegenheit b. (-,-en) : diaezamant g., diaester g., darbar g. ; *jemandem Ungelegenheiten machen,* ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., ober bec'h d'u.b., diaezañ u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b.
ungelehrig ag. : pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ.
ungelehrt ag. : dizesk, dizesket.
ungelenk ag. / **ungelenkig** ag. : loaiek, distu, didu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, patellek, pestuek, disneuz d'ober udb, reut, gourt, bav, bavet, kropet, nodet, seizet, morzet, soret, sonnet, sonn, tezeok, dibleg, diwevn, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, diaes ober gantañ, diaes ober outañ.
Ungelenkigkeit b. (-) : diampartiz b.
ungelernt ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, diskol, dianaoudek ; *ungelernter Arbeiter,* micherour hep stummadur war e vicher g., darbarer g. ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten*

Hilfsarbeiter gleichstellen, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

ungelesen ag. : n'eo ket bet lennet ; *Bücher ungelesen lassen,* lezel levrioù hep bout lennet.

ungeliebt ag. : na garer ket, amvrudet, brudet fall, ampoblek.

ungelöchert ag. : didoull.

ungelogen Adv. : *ungelogen !* kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vezo manac'h !

ungelöscht ag. : *ungelöschter Kalk,* raz-bev g., raz-kriz g.

ungelöst ag. : diziskoulm ; *das Problem bleibt ungelöst,* n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.

Ungemach n. (-s) : diaezamant g., diaester g.

ungemächlich ag. : diaes.

ungemahlen ag. : [kegin.] n'eo ket bet malet, … greun.

ungemäß ag. (t-d-b) : kontrol da, a-enep da.

ungemauert ag. : divañson.

ungemein ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, marvailhus.

Adv. : -meurbet, -kenañ, spontus, gwall ; *das ist ungemein interessant,* dedennus-kenañ eo kement-se ; *ungemein besser,* kalz gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *dieses Kind ist ungemein vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *das ist ungemein schwierig,* micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debr-spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo an dra-se, ul lazh-tud eo an dra-se, ul lazherezh eo an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul.

ungemessen ag. : divevenn, diharz, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, bras-divent, ec'hon.

Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistkemm.

ungemischt ag. : digemmesk, pur, glan ; *ungemischter Wein,* gwin noazh g.

ungemütlich ag. : diaes, digoñfort, diskoñfort, diskoñfortus, disasun, displijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus ; *ungemütlicher Mensch,* den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., den a wall zegemer g. / den diaes tostaat outañ (Gregor) ; *ungemütliche Lage,* gwall blegenn b., plegenn gwall ziaes b.

Ungemütlichkeit b. (-) : diskoñfort g., diaezamant g., diaez g.

ungenannt ag. : n'eo ket bet lavaret e anv, dianav.

ungenau ag. : diresis, dispis, displann.

Ungenauigkeit b. (-,-en) : diresister g., diresisted b., displannder g., displannded b.

ungeneigt ag. : n'eo ket douget da ; *jemandem nicht ungeneigt sein,* bezañ douget d'u.b., dougen karantez d'u.b. / kaout volontez-vat evit u.b. (Gregor) ; *ich bin nicht ungeneigt zu glauben, dass ...*, douget a-walc'h e vefen da grediñ e ..., krediñ a rafen a-walc'h e ...

UN-Generalsekretär g. (-s,-e) : *der UN-Generalsekretär,* sekretour meur Aozadur ar Broadoù Unanet g., sekretour meur ABU g.

ungeniert ag. : dibalamour, divezh, dijen, her, balc'h, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, hardizh ouzh an dud, dilent.

Ungeniertheit b. (-) : doare dibalamour g., divezhoni b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies.

ungenießbar ag. : **1.** n'eo ket mat da evañ, n'eo ket mat da zebriñ, divevezadus, divat da veveziñ ; *ungenießbar machen,* disleberiñ ; *dieser Apfelwein ist ungenießbar,* ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ ; *dieses Fleisch ist ungenießbar,* ar c'hig-se n'eo ket mat da zebriñ, re fall eo ar c'hig-se da zebriñ ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar,* ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; **2.** [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungenötigt ag. : a-youl, a-youl gaer, a-youl vat, ac'hanon va-unan, a galon vat, a-youl-frank, gant va grad vat, a-berzh-vat.

Ungenügen n. (-s) : skorted b., skorter g., berrentez b.

ungenügend ag. : re skort, re verr, re zister, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splet ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, skars, skragn,

ken just ha fri ar c'hazh ; *ungenügend informiert sein,* na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk.
ungenügsam ag. : rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus.
Ungenügsamkeit b. (-) : diwalc'husted b.
ungenutzt ag. / **ungenützt** ag. : a zo chomet hep bezañ implijet, dizimplij, diarver, diimplij, didalvez ; *die Zeit ungenützt verstreichen lassen,* abuziñ (koll) e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer, chom da lugudiñ (da gontañ pet bran a ya hebiou, da c'henaouiñ, da c'henaouegiñ, da vuzhugenniñ, da lardañ diegi, da valafennañ), kousket diwar sav, en em deurel dezhi, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu.
ungeöffnet ag. : dizigor ; *Briefe ungeöffnet lassen,* lezel lizhiri hep bout digoret.
ungeordnet ag. : digempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, strujet fall, distern, didres, en dizurzh, a-strum, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-stlabez ; *ungeordnet sein,* sklainañ.
ungepflegt ag. : **1.** digempenn, diskempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difurlu, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, dizurzh, didres, distumm ; *ungepflegter Bart,* barv difez g./str., barv diskempenn g./str. ; *ein ungepflegtes Haus,* un ti dalc'het fall, un ti digempenn g., un ti lezet diskempenn g., un ti foutouilhek g., un ti distruj g. ; **2.** diseven, digourtez, digomplimant, dizoare, gros.
Ungepflegtheit b. (-) : digempenn g., digempennadurezh b., distalac'h g., kleubeurenn b., dizurzh g.
ungepflügt ag. : n'eo ket bet aret, fraost, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, brein, gouez ; *einen Acker ungepflügt lassen,* lezel ur park hep bout aret.
ungepresst ag. : divoustr, distart ; *ungepresstes Stroh,* kolo distart str.
ungeprüft ag. : n'eo ket bet ensellet, n'eo ket bet gwiriet, evel m'emañ.
ungerächt ag. : dibunis, digastiz ; *das soll nicht ungerächt bleiben,* ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor), ne vo ket lezet kement-se digastiz, ret eo en em veñjiñ eus an dra-se, ret eo tennañ veñjañs eus an dra-se (Gregor), ret eo tennañ dial eus an dra-se, ret eo kaout dial eus an dra-se.
ungerade ag. : **1.** dieeun, kromm, disonn ; **2.** [mat] ampar ; *eine ungerade Zahl,* un niver ampar g.
ungerahmt ag. : distern.
ungeraten ag. : **1.** c'hwitet, aet da fall ; **2.** breinet, diroll, dirollet, direol, direizhet, fall.
ungerechnet ag. : er-maez eus ar gont, er-maez.
ungerecht ag. : enepreizh, disleal, direizh, direizhek, dizeeun, diwir, diwirion, enep pep gwir, a-enep pep gwir, enep reizhder hag onestiz ; *das ist ungerecht,* n'eo ket just, n'eo ket reizh ; *ungerechtes Urteil,* barnedigezh disleal b., barnedigezh diwirion b. ; *ungerechter Friedensabschluss,* peoc'h disleal g.
ungerechterweise Adv. : e gaou, enep reizh, enep reizhder hag onestiz.
ungerechtfertigt ag. : diabeg, direizh, digantreizh.
Ungerechtigkeit b. (-) : enepreizh g., dislealded b., dislealder g., direizh g./b., direizhder g., direizhded b., falloni b., dizeeunded b., dizeeunder g. ; *ihm war eine Ungerechtigkeit widerfahren,* un dislealded a oa bet graet dezhañ (a oa bet graet en e andred) (Gregor), gaou a oa bet graet outañ, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred, ifamet e oa bet ; *eine zum Himmel schreiende Ungerechtigkeit,* un dislealded skrijus b., un direizhder skrijus g., un direizhded skrijus b., un dislealder skrijus g., ur falloni skrijus b., un direizhded euzhus ken na gomz b.
ungeregelt ag. : n'eo ket bet reoliet, direol, direoliek, direoliet ; [arc'hant] *ungeregelter Freiverkehr,* nevid anfeuriet g., nevid e-maez yalc'h g.
ungereimt ag. : **1.** diglotenn ; *ungereimte Verse,* gwerzennoù diglotenn lies.
2. [dre astenn.] hep penn na lost, direizhpoell, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn ; *ungereimtes Zeug,* prepoz-dibrepoz g. ; *ungereimtes Zeug reden,* glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, kontañ kaozioù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, pentañ lern, mont gant komzoù brizh, mont gant kaozioù iskis.
Ungereimtheit b. (-,-en) : lerbaj g., digempoell g., dibennaj g., digendalc'h g. ; *sein Bericht strotzte von Ungereimtheiten,* e rentañ-kont a oa leun a lerbajoù, ne oa na penn na lost d'e rentañ-kont, ne oa na penn na revr d'e rentañ-kont, e rentañ-kont n'en doa na penn na lost, e rentañ-kont n'en doa na penn na troad, e rentañ-kont a oa pell diouzh gwel ar skiant-vat, ne oa na dalc'h na poell gant e rentañ-kont.
ungerichtet ag. : [tekn.] holldurc'hadurel, neproudek.
ungern Adv. : a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, regred), gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, en desped d'e varv, en ur c'hinañ, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon, a-gasoni, a-rekin, a-enep ar galon, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, a-enep e galon, a-enep e c'hrad, gant displijadur ; *gern oder ungern,* plijet pe get, dre redi pe dre nep redi, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, bezet drouk bezet mat ganeoc'h, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, drouk ha mat (e vo) ganeoc'h, mat ha drouk, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, salokras, geo da ! pe vec'h kontant pe ne vec'h ket ! pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe displijet ; *gern oder ungern wird er hingehen müssen,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *das tue ich ungern,* e chal emaon d'ober an dra-se, chalet on d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, ober a ran an dra-se en desped din, diegi (kerteri, lure) am eus oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, a-gasoni e ran kement-se, gant displijadur e ran an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *wie ungern tat er diese Arbeit !*

pegement e tisplije al labour-se dezhañ ! ; *sie ging nur sehr ungern hin,* n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, digareziñ a rae mont di ; *er ging nur ungern ins Bett,* karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele ; *ich sage euch das nur äußerst ungern,* diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h, meurbet a ziegi a zo ennon o lavaret an dra-se deoc'h ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken,* ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr.

ungerufen ag. : **1.** na oa ket bet galvet da zont, hep na vije bet galvet gant den ; **2.** [dre skeud.] ranell.

ungerügt ag. : dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungerügt bleiben,* n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).

ungerührt ag. : **1.** anterin, divoulc'h ; **2.** difrom, distrafuilh, disaouzan, diflach ; *ungerührt bleiben,* na ober ur van.

ungerundet ag. : [yezh.] plaen ; *ungerundeter Vokal,* vogalenn blaen b. ; *ungerundeter geschlossener Vorderzungenvokal,* vogalenn serr a-raok plaen b. ; *ungerundeter halboffener Vorderzungenvokal,* vogalenn digor-etre a-raok plaen b. ; *ungerundeter offener Hintererzungenvokal,* vogalenn digor a-dreñv plaen b.

ungesagt ag. : n'eo ket bet lavaret ; *das darf nicht ungesagt bleiben,* ret eo brudañ an dra-se, ret eo reiñ avel d'an dra-se ; *nichts ungesagt lassen,* lavaret pep tra.

ungesalzen ag. : **1.** disall, dous ; *ungesalzene Butter,* amanenn disall (dous, gwerc'h) g. ; *ungesalzenes Fleisch,* kig dous g. ; **2.** [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungesättigt ag. : **1.** n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h, diwalc'het ; **2.** [kimiezh] amvec'h ; *ungesättigte Lösung,* dileizhenn amvec'h b.

ungesäuert ag. : hep goell, dic'hoell ; *ungesäuertes Brot,* bara kan g., bara panenn g., bara hep goell g., bara dic'hoell g. (Gregor).

ungesäumt ag. : hep gourem.

ungeschält ag. : anpeliet, andiblusket, anrasket.

ungeschehen ag. : n'eo ket c'hoarvezet ; *ich würde viel dafür geben, das Ganze ungeschehen zu machen,* prenañ a rafen ker va c'heuz ; *das ist nicht mehr ungeschehen zu machen, Geschehenes lässt sich nicht ungeschehen machen,* re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - kerse ne vez nemet goude - keuz a zo diwezhat bepred - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - ar c'heuz zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - an amzer bet ne zeu mui en-dro - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor).

ungescheut ag. : dizaon, dizaonik, her, balc'h, hardizh.

Ungeschick n. (-s) : diampartiz b., dizampartiz b., inglodaj g., inglodoù lies.

ungeschicklich ag. : diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, didu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gars, palafek, patellek.

Ungeschicklichkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b.

ungeschickt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, moñs, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, loerek, bavek, bav, besaotr, bleup, palafek, patellek, pestuek, teuk, amparfal, lopes, gourt, disneuz d'ober udb, treuzek ; *eine ungeschickte Hand haben,* kaout ur gwall zorn, bezañ dornet fall, bezañ loaiek (dizampart, meudek, mañchek, moñs, distu, didu, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, heut, loerek, teuk, amparfal, lopes, hualet), na gaout neuz ebet da labourat, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, bezañ gourt e vizied ; *ungeschickter Arbeiter,* micherour dizampart war e labour g. ; *er war ein ungeschickter Geschäftsmann,* distu e oa d'ober aferioù, amparfal e oa war an aferioù, dizampart e oa d'ober aferioù, kleiz e oa d'ober aferioù ; *er stellt sich ungeschickt an,* diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, n'en deus neuz ebet da labourat, meudek eo, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; *eine ungeschickt verrichtete Arbeit,* ul labour dizampart g. ; *er ist nicht ungeschickt,* n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet.

Ungeschicktheit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b.

ungeschlacht ag. : **1.** piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, goñs, koujorn, rust, botezek, pavek ; **2.** [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, lourt, diseven, disneuz, gros, tuzum, divalav, direzon, garv, gouez ; *ein ungeschlachter Kerl,* ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den rust g., un den difeson g., un diaoul direzon g.

Ungeschlachtheit b. (-) : rustoni b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

ungeschlagen ag. : didrec'h.

ungeschliffen ag. : **1.** n'eo ket bet lemmet, dall, togn, bouc'h, ratous ; **2.** [diamant] n'eo ket bet levnaet, n'eo ket bet kizellet, diaoz, diven ; **3.** [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, diseven, disneuz, gros, kleuk, direzon, garv, gouez, divalav.

Ungeschliffenheit b. (-) : rustoni b., garvder g., disevender g., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

ungeschlossen ag. : dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz.

ungeschmälert ag. : hep strizhadur, hep krennadur, klok, anterin, en e bezh.

ungeschmeidig ag. : diwevn.
ungeschminkt ag./Adv. : **1.** hep fard ; **2.** [dre skeud.] diginkl, diflatr ; *die ungeschminkte Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk (diginkl, diflatr) b., ar wirionez digatar b. ; *er sagte es ihm ungeschminkt,* el lavaret en doa dezhañ hep klask tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ gant komzoù kriz, el lavaret en doa dezhañ hep klask kornioù-tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ diwisk, el lavaret en doa dezhañ didroidell, lavaret en doa hardizh e soñj dezhañ.
ungeschmückt ag. : diginkl.
ungeschoren ag. : **1.** n'eo ket bet touzet, didouz ; **2.** [dre skeud.] dibistig, diampech, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, dinamm a bep mac'hagn, kempenn ; *jemanden ungeschoren lassen,* na ober an disterañ droug d'u.b., leuskel e groc'hen dibistig gant u.b., lezel u.b. dizroug, lezel u.b. dinoaz ; *du wirst nicht ungeschoren davonkommen,* da doaz a zo e go, ne vi ket lezet dizroug, da lêr a zamanto, damanti a ri, afer fall a baki ! gwall afer ac'h eus da gaout ! ; *ungeschoren davonkommen,* en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, chom e groc'hen dibistig gant an-unan, sachañ e lêr dibistig eus an afer, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dibistig eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dizroug, en em dennañ a boan hep an disterañ droug, en em dennañ a boan hep namm na kignadenn, tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ, tennañ e frap.
ungeschrieben ag. : diskriv ; *ungeschriebenes Gesetz,* lezenn diskriv b. ; *ungeschriebenes Recht,* gwir ar c'hustum g., gwir kustumel g.
ungeschult ag. : anstummet.
ungeschützt ag. : diglet, dizifenn, dic'houdor ; *vor Ansteckung ungeschützt,* en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur.
ungeschwächt ag. : n'eo ket gwanaet ; *mit ungeschwächten Kräften,* ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn) gantañ ha diagent.
ungeschworen ag. : hep le ; *ich glaube es Ihnen ungeschworen,* krediñ a ran ac'hanoc'h war ho ker.
ungesehen ag./Adv. : **1.** hep bezañ gwelet ; **2.** hep sellet ; *die Ware ungesehen kaufen,* prenañ ar varc'hadourezh hep gwelet anezho, prenañ udb dindan ar sac'h.
ungesellig ag. : yen ouzh an dud, amgevredigezhel, digevredus, ourz, gouez ; *er ist ungesellig,* ne c'houzañv den war e dro, ren a ra ur vuhez digevannez, klask a ra atav an distro, hennezh a zo ourz ; *ungesellig leben,* oursañ ; [Kant] *ungesellige Geselligkeit,* kevreduster digevredus g.
ungesetzlich ag. : dilezenn, e-maez lezenn, enep al lezenn, enep d'al lezenn, eneplezenn., direol.
Ungesetzlichkeit b. (-) : dilezennelezh b., eneplezennelezh b.
ungesichert ag. : **1.** ansuraet ; **2.** [arm] prest da dennañ.
ungesittet ag. : pounner e votoù, dibalamour, amzereat, difeson, dizoare, galjor, direzon, disneuz, amzere, rust, diseven, gros, dizereat, kleuk, divalav.
ungesperrt ag. : distank, dibrenn, digor.
ungestalt ag. : disneuz, distumm, disleber, diforch, diaoz, hep furm nag aoz.
Ungestalt b. (-) / **Ungestaltheit** b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g.
ungestampft ag. : divoustr, distart.
ungestempelt ag. : hep siell, hep stampadur ; *ungestempeltes Papier,* follenn baper hep talbenn na siell, follenn wenn b.
ungestielt ag. : hep garenn, [louza.] digorzenn.
ungestillt ag. : n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h, diwalc'het.
ungestört ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegazet, a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrafuilh, e peoc'h.
ungestraft ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, lezet hep bout kastizet ; *das kann nicht ungestraft bleiben,* n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden ungestraft lassen,* lezel u.b. digastiz.
Ungestraftheit b. (-) : digastiz g.
ungestreift ag. : diroudenn.
ungestüm ag. : herrus, herrek, her ha taer, bouilh, diroll, entanet, buanek, kleiz, kruk, brouezek, brouezus, imorus, bouilhus, bervidant, tik, feuls, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ.
Ungestüm n. (-s) : taerijenn b., herruster g., herrusted b., taerder g., taerded b., bouilhder g., bouilhded b., balc'hder g., balc'hded b., bervidanted b., birvidigezh b. ; *voller Ungestüm, mit Ungestüm,* her ha taer, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf ; *mit Ungestüm fordern,* goulenn hag azgoulenn a-bouez-penn (gant kalz a boan hag a striv, gant aket) (Gregor), goulenn kreñv hag uhel, goulenn her ha taer, goulenn herrek, na devel da c'houlenn, diarc'hañ a-gri-forzh ; *voller Ungestüm sprechen,* komz gouez, komz gant ur vouezh taer, komz gant taerijenn.
ungesucht ag. : **1.** n'eo ket bet klasket ; **2.** [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digomplimant, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.
ungesühnt ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz.
ungesund ag. : **1.** klañvus, klañvidik, klañv-diglañv, diyac'h, diyec'hed ; *ungesundes Aussehen,* liv an diyac'h g., liv peñver g. ; **2.** fall d'ar yec'hed, klañvus, kleñvedus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun ; *allzu viel ist ungesund,* netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a

vann a dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'hed a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'hed en devez muioc'h a yec'hed, nemet sec'hed pe naon 'vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ungesunde Wohnung,* ranndi fall d'ar yec'hed b., ranndi disasun b., ranndi diyac'hus b., ranndi glañvus b. ; *dieses Wetter ist ungesund,* n'eo ket yac'hus an amzer-se, diyac'hus (klañvus) eo an amzer-se ; **3.** [dre skeud.] kleñvedek, dinatur, fall, diyac'h.

ungesüßt ag. : ansukret.

ungetan ag. : n'eo ket bet graet, lezet d'ober ; *nichts ungetan lassen*, *um ...,* ober kement ha ma c'haller (ober e seizh gwellañ) evit ..., ober e walc'h evit …, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare evit …

ungetauft ag. : disvadez, divadez.

ungeteilt ag. : **1.** dirann, anterin, en e bezh, a-bezh, klok, didroc'h ; **2.** [dre skeud.] penn-da-benn ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans Leben,* ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez.

Ungeteiltheit b. (-) : anterinded b., dirann b., dirannded b., unaniezh b.

Ungetier n. (-s,-e) : **1.** euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., sarpant g. ; **2.** [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungetreu ag. : difeal, disleal, fell, amleal, difidel, gwidal.

ungetrübt ag. : digemmesk, sklaer, distrafuilh, boull, rouez, seder ; *ungetrübter Himmel,* oabl digoumoul g., amzer dispak b. ; *ungetrübte Freude,* levenez digatar b.

Ungetrübtheit b. : habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b.

Ungetüm n. (-s,-e) : **1.** euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., sarpant g. ; **2.** [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungetüm ag. */* **ungetümlich** ag. : euzhus, euzhik, spontus.

ungeübt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, loerek, disneuz d'ober udb.

Ungeübtheit b. (-) : dizampartiz b., diampartiz b., diakuited b.

ungewaschen ag. : **1.** n'eo ket bet gwalc'het, lous ; *etwas ungewaschen lassen,* lezel udb hep bout gwalc'het ; **2.** [gwiad] *ungewaschene Wolle,* gloan druz g., kreoñ g. ; **3.** [dre skeud.] *ungewaschene Zunge,* teod lous karget a c'hevier hag a fallagriezh g., teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., poezon g.

ungeweiht ag. : n'eo ket bet kensakret, n'eo ket bet benniget ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs,* bered du b.

ungewiss ag. : arvarus, diasur, war var, war vordo, bresk, ankivil, diziviz, en entremar ; *es ist noch (es bleibt noch) ungewiss, ob er kommt,* n'eo ket diarvar evit c'hoazh e teuio, n'eo ket sur c'hoazh e teuio, da c'houzout eo ha dont a ray, war c'houzout eo ha dont a ray, dindan zivin (war var, war vordo) emañ c'hoazh evit gouzout ha dont a ray pe get, war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, en amzivin emaomp c'hoazh da c'houzout ha dont a ray pe get, n'ouzer ket c'hoazh pe e teuio pe ne zeuio ket, n'eo ket lavaret e teuio ; *alles ist wieder ungewiss geworden,* emaomp adarre evel a-raok, diasur eo pep tra evel a-raok.

Ungewisse(s) ag.k. n. : amzivin g., mar g., marteze g., entremar g., arvar g. ; *über etwas (t-rt) im Ungewissen bleiben,* chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb ; *über etwas (t-rt) im Ungewissen sein,* bezañ en arvar a udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ war an arvar, bezañ war var, bezañ etre daou ; *das Ungewisse,* an amzivin g., an arvar g., an diasur g. ; *jemanden im Ungewissen lassen,* lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h ; *das Gewisse gegen das Ungewisse eintauschen,* leuskel e breizh evit ar skeud, teurel e votoù da gostez a-raok kaout ur re nevez, bezañ ar voul o ruilhal a-du gant an-unan ha kavout gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.

Ungewissheit b. (-) : mar g., marteze g., entremar g., arvar g., amzivin g., douetañs b., douet g., diasurded b.

Ungewitter n. (-s,-) : arnev g., barr-amzer g., gwallamzer b., taol-arnev g., korventenn b., rustamzer b., gast a amzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., taol amzer g., brazamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b.

ungewöhnlich ag. : digunvez, digustum, dic'hortoz, divoas, divoutin, iskis, espar, dic'hiz, ral, marvailhus, diarver, disheñvel diouzh ar pezh omp boas da welet, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur.

Adv. : dreistnatur, eston, dreist ; *dieses Kind ist ungewöhnlich vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Ungewöhnlichkeit b. (-) : perzh bezañ digunvez (digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, ral) g., iskisted b., iskister g., esparded b., esparder g.

ungewohnt ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, diarver.

Ungewohntheit b. (-) : diakuited b.

ungewollt ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, dirat, hep youl.

Adv. : diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

ungewürzt ag. : didemz.

ungezählt ag. : diniver ; *eine ungezählte Menschenmenge,* ur mor diniver a dud g., un hedad tud g., ur bobl a dud b.

ungezähmt ag. : dizoñv, digabestr.

Ungeziefer n. (-s) : magnez g., astuz g., amprevaned lies., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened lies., lorgnez str. ; *Flöhe, Läuse, Ratten und anderes Ungeziefer,* c'hwen, laou, razhed hag amprevaned a seurt-se - c'hwen, laou, razhed ha loustoni a seurt-se ; *bei diesem feuchtwarmen Wetter wird bald das Ungeziefer wimmeln,* gant an amzer bouer-se e puilho ar

preñved (al loened, an astuz) a-benn nebeut, astuzus eo an amzer bouer-se, lastezus eo an amzer bouer-se ; *vom Ungeziefer wimmelnd,* astuzus, neret a astuz, buget a laou ; *vom Ungeziefer befallen werden,* astuziñ ; *frei von Ungeziefer,* dilastez, diastuz ; *von Ungeziefer befreien,* dilastezañ, diastuziñ ; *hier schmachte ich und werde von widerlichem Ungeziefer zerfressen,* me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron.

ungeziemend ag. : amzere, amzereat, dizereat, dizoare, dibropoz.

ungeziert ag. : **1.** diglinkl ; **2.** diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digomplimant, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, frank ha libr, libr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

ungezogen ag. : diseven, dizereat, dic'hras, dizoare, divergont, dichek, digoll, dibropoz, divalav, direzon, gros e grouer.

Adv. : divalav.

Ungezogenheit b. (-,-en) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dizereadegezh b., divergontiz b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., gwallgundu b. ; *in Ungezogenheiten wetteifern,* c'hoari gwazh pe wazh

Ungezogenheiten lies. : dichekadennoù lies.

ungezügelt ag. : diroll, dirollet, diharz, direol ; *er führt ein ungezügeltes Leben,* en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

ungezwungen ag. : **1.** hep nep redi, hep bezañ dalc'het da ober kement-se ; **2.** ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digomplimant, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, diheud, netra dreist, distrob, hardizh ouzh an dud, dilent ; *ein ungezwungener Gang,* ur stumm (un doare) kerzhed distenn g., ur bale distrob g. ; *ungezwungene Schreibweise,* doare-skrivañ distenn g., doare ampart ha gourdon da skrivañ brav g. ; *ungezwungenes Lachen,* c'hoarzh digor g. ; *ein ungezwungenes Gespräch führen,* kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ komzoù patatez ganto, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *ungezwungen reden,* dont brav ar c'homzoù gant an-unan, komz war e blaen.

Ungezwungenheit b. (-) : aested b., aezoni b., frankiz b.

ungiftig ag. : divinim.

Unglaube g. (-ns) : **1.** diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g. ; **2.** [relij.] digredenn g., amgredenn b., digredoni b., amgredoni b.

unglaubhaft ag. : disfizius, douetus, arvarus, arvarek, diwirheñvel ; *unglaubhafter Zeuge,* test toull e billig tu pe du g., test disfizius (douetus, arvarek) g.

ungläubig ag. : **1.** diskredik, diskredus ; *ungläubig lächeln,* mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; **2.** [relij.] difeiz, dizoue, digredenn, digredennek, difidel, disvadez, divadez, amgredik ; *die Ungläubigen,* an dud digredenn lies., ar re zifidel lies., ar re zifeiz lies., bugale teñvalijenn ar gaou lies., mibien an deñvalijenn lies., an digredenneien lies., ar re zivadez lies., an dud dizoue lies., ar baganed lies., ar Bed g., Yann digredenn g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas,* evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ 'zo evel Sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.

Ungläubigkeit b. (-) : diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g.

unglaublich ag. : digredus, dreistkred ; *unglaublich !* biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! ur marzh eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! ; *unglaubliche Geschichten,* koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù born lies., koñchennoù born lies. ; *schau mal das große Schiff da, einfach unglaublig !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr,* digredus eo, met gwir eo memes tra.

unglaubwürdig ag. : arvarus, douetus, a ranker kaout disfiz outañ, n'eus ket da fiziout warnañ, na c'heller ket krediñ, ankredadus, ankreriek ; *er ist unglaubwürdig,* n'eus ger ebet da grediñ dezhañ ; *unglaubwürdige Nachricht,* keloù n'eus ket da fiziout warnañ g., keloù hag a ranker kaout disfiz outañ g. ; *einen Zeugen als unglaubwürdig zurückweisen,* nac'hañ (nakat, dianzavout) un test, dianzavout talvoudegezh un testeni, dianzavout onestiz (eeunded) un test.

Unglaubwürdigkeit b. (-) : diouer a gredadusted g., ankredaduster g., ankredadusted b., ankreriegezh b.

ungleich ag. : **1.** dizingal, digevatal ; *ungleiche Teile,* lodennoù digevatal lies., lodennoù dizingal lies. ; *sozial ungleich,* digevarzh, digevarzhel, digevarzhek ; **2.** disheñvel, dishañval, dizunvan ; *Personen ungleicher Überzeugung,* tud disheñvel o mennozhioù (o c'hredennoù) ; **3.** dijaoj ; *ein ungleiches Paar,* ur vaouez hag he fried n'int ket graet an eil diouzh egile, ur vaouez hag ur gwaz na 'z eont ket an eil diouzh egile.

Adv. : **1.** dizingal, digevatal ; **2.** *ungleich größer,* kalz brasoc'h, ur barr brasoc'h, un toullad brasoc'h, un tamm mat brasoc'h, an hanter brasoc'h.

ungleichartig ag. : disheñvel, dishañval, dizunvan, arallek, dizungenezh, liesgenezh.

Ungleichartigkeit b. (-) : liesdoare g., liested b., dizunvanded b., disheñvelded b., disheñvelder g., arallegezh b., liesgenezhded b., dizungenezhded b.
ungleichförmig ag. : disheñvel, dishañval, dizingal, direoliek, digemparzh.
Ungleichförmigkeit b. (-) : dizunvanded b., disheñvelded b., disheñvelder g., digemparzhder g.
Ungleichgewicht n. (-s) : digempouez g.
Ungleichheit b. (-) : **1.** dizingalded b., dizingalder g., digevatalder g., digevatalded b. ; *soziale Ungleichheit,* digevatalder kevredigezhel g. ; **2.** disheñvelder g., disparelezh b., diglotadur g. ; **3.** *Ungleichheit des Bodens,* torosennoù an dachenn lies., digompezder an dachenn g., digompezded an dachenn b., diblaended b., diblaender g., amblaended b.,
ungleichmäßig ag. : digevatal, digempouez, disklot, diskeñver.
Ungleichmäßigkeit b. (-) : digempouez g., digevatal g., disklot g., diskeñver g..
ungleichseitig ag. : [mat.] digevatal e gostezioù ; *ungleichseitiges Dreieck,* tric'horn digevatal e gostezioù g., tric'horn diforzh g., tric'horn kamm g.
ungleichsilbig ag. : [yezh.] amparsilabennek.
ungleichstoffig ag. : anungenezh.
Ungleichung b. (-,-en) : [mat.] dibarder g.
Unglimpf g. (-s) : dismegañs b.
unglimpflich ag. : dismegañsus, dipitus, dizamantus.
Adv. : gant dismegañs.
Unglück n. (-s,-e) : gwalleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwallchañs b., drouklamm g., gwalldaol g., gwallzarvoud g., gwallegezh b., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., prendenn g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., planedenn b., gwallblanedenn b., dihet g., gwall g., malapa g., maleur g., taol-reuz g., reuzeudigezh b., gwalldro b., gwall abadenn b., amprou g., amprouadur g., glac'har bras g., tristidigezh b., droug g., gwall zroug g., mougenn b. ; *Unglück haben,* kaout diaesterioù bras, kaout dichañs (droukchañs), kaout e damm planedenn, erruout gwalldaolioù gant an-unan ; *es ist ein großes Unglück geschehen,* ur gwall zroug a zo en em gavet, fortun 'zo deuet, ur gwalleur bras a zo degouezhet, ur reuz bras 'zo c'hoarvezet ; *jemandes Unglück teilen,* kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanteriñ poan u.b. ; *schweres Unglück trifft ihn,* ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, gwallerru ez eus gantañ, en em gavet ez eus ur walldro gantañ, kouezhet ez eus ur walldro gantañ, fortun a zo erruet gantañ, c'hoarvezet ez eus ur walldro spontus gantañ, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn c'hwerv ha trenk en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), ifamet eo bet, gwall enkrezet eo gant ar poanioù, kouezhet eo e-barzh ar maleur, hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *schweres Unglück brach über das Land herein,* ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *wenn ich zu meinem Unglück dort geboren wäre,* mar bije dichañset din bezañ ganet eno, mar bijen bet ganet eno àr ma maleur (àr ma gwall, evit va gwalleur) ; *zu unserem Unglück ging dann das Licht aus,* neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es zu seinem Unglück getan,* maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürus e oa bet evitañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, gaou outañ e-unan a reas oc'h ober an dra-se, fall a reas ober an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se ; *zu seinem Unglück hatte er sich beim Sturz die Schulter verrenkt,* ar maleur en doa bet da gouezhañ war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm, maleürusamant evitañ (àr e valeur, àr e wall, evit e walleur) e oa kouezhet war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm ; *jemanden ins Unglück stürzen,* teurel ar bec'h war u.b., stlepel u.b. e-barzh ar walleur, gwalennañ u.b., lakaat u.b. gwalleürus ; *jemandem Unglück bringen,* bountañ (teurel) an drougavel war u.b., ober gwa d'u.b., reiñ an drougavel d'u.b., degas dichañs (droukchañs) d'u.b., na dalvezout nemet dichañs d'u.b. ; *er ist vom Unglück verfolgt,* n'erru nemet gwall war wall gantañ, an drougavel (ar gwallavel) a zo warnañ, poursuet e vez gant ar gwalleur, an dichañs a zo ouzh e boursu, dindan gwalenn ar reuz emañ, ar blanedenn a zo warnañ, deuet eo er bed gant ur blanedenn c'harv, ganet eo dindan ur wall blanedenn, ur paourkaezh siwazh a zo anezhañ, ur villigadenn a zo anezhañ, emañ an dizeur ouzh e seulioù, drougeur a zo ouzh e heul, droukberzh a zo ouzh e heul, ar fortun a zo o tec'hel en e raok, barr a zo gantañ / n'eus tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall a zo gantañ (Gregor) ; *dieses Unglück hat ihn gestählt,* nerzh en deus adkavet en e walleur, ar glac'har bras-se en deus graet e galedenn en e ene, ar reuz-se en deus lakaet e galon da galetaat evel an houarn ; *das Unglück schreitet schnell (Fr. Schiller), schnell ist ein Unglück passiert,* an droug a zeu buan, an droug a c'hoarvez fonnus, buan e c'hoarvez an droug, d'an daoulamm e teu an droug ; *zu allem Unglück,* hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, ha gwashañ pezh 'zo, evit ma vefe ar gwall en e varr ; *großes (furchtbares) Unglück,* gwall reuz g., taol-freuz g., reuzeudigezh b. / reuz bras g. / dizeur bras g. (Gregor) ; *ein Unglück kommt selten allein,* pa erru ur c'holl en ti ez erru daou pe dri ; *kein Unglück ist so groß, es hat nicht ein Glück im Schoß,* n'eus droug ebet a gement na servij d'ur vad bennak, n'eus droug ebet ha na denn da vad, diwar boan e teu un dra vat bennak, pa vez ar boan en he gwashañ e vez tost ar gor da ziskargañ ; *welch ein Unglück !* pebezh glac'har ! pezh ur glac'har ! ; *Eisenbahnunglück,* gwallzarvoud degouezhet gant un tren g. ; *Flugzeugunglück,* peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur karr-nij g., krach g.
unglückbringend ag. : hag a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus.
unglücklich ag. : reuzeudik, gwalleürus, maleürus, dizeur, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallchañsus, dichañsus, dichañs ; P. *kreuzunglücklich,* gwalleürus evel ur wennili, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel pa ve e kañv, trist evel ar marv ; *unglücklicher Zwischenfall,* skoilh war an hent g., taol-dichañs g., droukverzh g., degouezh chalus g., degouezh

chifus g., darvoud gwallchañsus g., taol divalav g., strobelloù lies., gwalldro b. ; *durch einen unglücklichen Zufall,* dre valeur, dre zichañs, dre zrougeur, siwazh, dre un taol dichañs ; *eine unglückliche Hand haben,* kaout ur gwall zorn, bezañ dichañsus e zorn, na gaout un dorn a chañs, bezañ dichañsus, bezañ gwallchañsus, bezañ dichañs ; *ich hatte immer eine unglückliche Hand und habe sie immer noch,* ar fortun he deus bepred tec'het em raok ; *er ist unglücklich gestürzt,* paket en deus ur gwall lamm ; *unglückliche Zeiten,* amzerioù maleürus lies., amzerioù a reuzeudigezh lies.

unglücklicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichañs, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur, dre zrougeur ; *unglücklicherweise wurde er krank,* dichañsañ a reas dezhañ skeiñ klañv, maleürusamant evitañ e skoas klañv, àr e valeur e skoas klañv, àr e wall e skoas klañv, evit e walleur e skoas klañv ; *unglücklicherweise ging uns dann das Licht aus,* neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es unglücklicherweise getan,* maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se.

Unglücksbote g. (-n,-n) : degaser gwall geloù g., kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.

Unglücksbotschaft b. (-,-en) : keloù spontus g., gwall geloù g., gwall zisaouzan b., disaouzan boanius b.

unglückselig ag. : reuzeudik, gwalleürus, maleürus, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallus ; *ein unglückseliges Ereignis,* un taol divalav g., ur gwalldaol g., ur gwalleur g. ; *unglückselige Zeiten,* amzerioù maleürus lies., amzerioù a reuzeudigezh lies.

Unglückselige(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g., reuzeudigenn b., maleüruz [*liester* maleüruzien] g., maleüruzez b.

Unglücksfall g. (-s,-fälle) : droukverzh g., gwallreuz g., reuz g., gwalldaol g., taol divalav g., dihet g., drouklamm g., gwallzarvoud g., gwallegezh b., bazhad b., prendenn g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., maleur g., taol-reuz g., gwalldro b., glac'har bras g. ; *im Unglücksfall,* e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak, ma'z hon eus gwall aoz, mar erru gwall ganeomp.

Unglücksgefährte g. (-n,-n) **/ Unglücksgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g.

Unglückskind n. (-s,-er) : bugel bet ganet dindan ur blanedenn fall g., bugel bet ganet dindan ur gwall blanedenn g., bugel dichañsus g., paourkaezh siwazh g., maleüruz bihan g., milligadenn b., bugel deuet er bed gant ur blanedenn c'harv g.

Unglücksprophet g. (-en,-en) : kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.

Unglücksrabe g. (-n,-n) : paourkaezh siwazh g., dorn dichañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Unglücksrabe und bleibe es immer noch,* ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglücksserie b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., gwalleurioù bern-war-vern lies., strobad reuzioù g., un dibunadenn walleurioù b., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b.

Unglücksstifter g. (-s,-) : ampech g., kaner fall g., hoper-noz g., labous treut g.

Unglückssträhne b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., strobad reuzioù g., dibunadenn walleurioù b., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., gwalleurioù bern-war-vern lies., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b. ; *eine Unglückssträhne haben,* bezañ en un dro fall.

Unglückstag g. (-s,-e) : gwall zeiz g., gwall zevezh g.

Unglücksvogel g. (-s,-vögel) : **1.** kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g. ; **2.** [dre astenn.] paourkaezh siwazh g., dorn dichañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Unglücksvogel und bleibe es immer noch,* ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglückszahl b. (-,-en) : niver dichañsus g.

Ungnade b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein,* bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *bei jemandem in Ungnade fallen,* koll istim u.b., kouezhañ droukrañs u.b. war an-unan ; *bei jemandem in Ungnade sein,* bezañ e gwallc'hras u.b., bezañ e droukc'hras u.b., bout e malgras u.b.

ungnädig ag. : dihabask, troet fall, a-dro-fall, tuet fall ouzh u.b., imoret, fumet.
Adv. : gant imor, a-dro-fall.

ungreifbar ag. : ankrapadus, dizalc'hus, ramp, rampus, na c'heller ket kregiñ ennañ, na c'heller ket krapañ ennañ, na c'heller ket pegañ ennañ.

ungültig ag. : didalvoud, eztalvoud, ezkreriet ; *für ungültig erklären,* freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, lemel eus an amred, diwiriekaat, digadarnaat, didalvesaat, dizervaat, didalvoudekaat ; *ungültig machen,* freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, diwiriekaat, eztalvoudañ ; *diese Fahrscheine sind ungültig,* diamzeret eo an tikiji-se, an tikiji-se n'int ket mat ken, an tikiji-se n'int ket mui talvoudek, an tikiji-se ne dalvezont netra ken.

Ungültigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., didalvoud g., diwiriegezh b.

Ungültigkeitserklärung b. (-,-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diwiriekadur g., didalvoudekadur g.

Ungunst b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *in Ungunst geraten,* koll istim an dud, koll istim u.b., kouezhañ droukrañs an dud war an-unan, koll e vrud ; *zu jemandes Ungunsten,* war wall u.b., war goll u.b., diwar-goust u.b., e mizoù u.b., e gaou u.b. ; *Saldo zu Ihren Ungunsten,* mentelad en ho koll b. ; *die Ungunst der Stunde,* un eur dijaoj b. ; *die Ungunst des Augenblichs,* ur mare dijaoj g. ; *die Ungunst des Wetters,* un amzer dilañsus b.

ungünstig ag. : enep, kontrol, diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled, dijaoj ; *ein ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran,* an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *zu einem ungünstigen Preis kaufen,* soulbrenañ, prenañ kig digant ar bleiz ; *die Windverhältnisse waren ungünstig,*

c'hwezhañ a rae an avel a-walldu, avel enep a oa, avel kontrol a oa, avel a-benn a oa.
ungustiös ag. : [Bro-Aostria] doñjerus, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus.
ungut ag. : fall, divat, goular ; *nichts für ungut !* respet d'an neb am c'hlev ! / respet deoc'h ! (Gregor), salv respet ar re va c'hlev ! gant respet deoc'h ! arabat kemer an dra-se a berzh fall, hep klask feukañ ac'hanoc'h, hep klask dismegañsiñ ac'hanoc'h, salokras ; *ich habe so ein ungutes Gefühl,* n'eo ket trankil (sammet eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, gwelet (drouksantout) a ran gwall drubuilhoù o tont deomp, un drouksant a bouez war va c'halon, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emaon, kemer a ran safar, santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.
ungütig ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.
unhaltbar ag. : na c'haller ket difenn, dizifennus.
Unhaltbarkeit b. (-) : dizifennusted b.
unhandlich ag. : landrammus, diaes ober gantañ, diaes da embreger, diaes da vaneañ, bouc'hus, gourt, tuzum.
unheikel ag. : *beim Essen unheikel,* dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broustr ha tra, dirankon, hag a zebr diratous.
unharmonisch ag. : **1.** diheson, dihesonek, dihesonus, digendon, digenson, digensonel, digensonus ; **2.** digenliv, digenglot, digenglotus, diheneuz ; **3.** dizunvan, disklotus.
Unheil n. (-s) : gwallreuz g., reuz g., gwalenn b., gwalennad b., gwalleur g./b., dizeur g./b., droukchañs b., prendenn g., gwall g., malapa g., maleur g., reuziad g., rivin g., gwalldaol g., gwallegezh b., kontamm g., mougenn b. ; *schweres Unheil brach über ihn herein,* ur gwalleur bras a gouezhas (a zegouezhas) warnañ, c'hoarvezout a reas ur walldro spontus gantañ, kouezhañ a reas en drouklamm ; *schweres Unheil brach über das Land herein,* ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *Unheil anrichten (stiften),* degas reuz (trubuilh, trabas, tregas, trechal, trefu, trevell), lakaat reuz (trubuilh), dont freuz ha reuz d'e heul, plantañ reuz, c'hoari e gi, bezañ ur reuz en an-unan, c'hwezhañ trubuilh bras, fennañ trubuilh bras ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land,* ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro.
unheilbar ag. : dibareüs, dibareadus, dibare, dilouzoù, diremed ; *diese Krankheit ist unheilbar,* n'eus ket a bare d'ar c'hleñved-se, dibare eo ar c'hleñved-se, ouzh ar c'hleñved-se n'eus ket a remed, diremed eo ar c'hleñved-se ; *unheilbar Kranke(r),* klañvour dibare g., klañvourez dibare b. ; *er ist unheilbar krank,* n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus pareañs ebet da c'hedal.
Unheilbarkeit b. (-) : dibareadusted b., dibareüsted b.
unheilbringend ag. : hag a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallus.
unheilig ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoue, dizeol, disantel.
unheilschwanger ag. : sin fall gantañ (ganti), gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallseblantus, feson trubuilhoù bras gantañ.
Unheilstifter g. (-s,-) : planter gwalleur g., hader gwalleur g.
unheilvoll ag. : gwall, gwallus, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallziouganus, gwallseblantus.
unheimlich ag. : skrijus, spontus, spouronus, euzhus, terrupl, kañvaouus, moliac'hus, tasmantheñvel ; *es wurde mir unheimlich, es wurde mir unheimlich zumute,* aon a savas ganin, aon a grogas ennon, mont a reas bihan va c'halon, mont a reas moan va revr, mont a reas moan va foñs ; *hier ist es unheimlich,* amañ ne garje den bezañ, diegi am eus d'al lec'h-mañ, al lec'h-mañ a daol spouron em c'halon, spouronus eo al lec'h-mañ ; *unheimliche Entdeckung,* kavadenn skrijus b., kavad euzhus g., kavadell spontus b., kavadur spouronus g. ; *unheimliche Stille,* sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g. ; *mir ist unheimlich zumute, wenn ich nachts spazieren gehen muss,* doujañ bras a ran bale dindan an noz.
Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus ; *er hat in Mathe unheimlich was drauf,* hennezh a zo don war ar jedoniezh, hennezh a zo kreñv war ar jedoniezh, hennezh a zo ifam war ar jedoniezh, hennezh a zo doazh war ar jedoniezh ; *er frisst unheimlich viel,* debriñ a ra abominapl ; *jetzt verdient man unheimlich gut,* bremañ e vez gounid mat all ; *es ist unheimlich kalt,* gwall yen eo an amzer ! yen eo, ur spont ! yen eo, un hiris ! yen eo, un diframm ! ; *unheimlich groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra, gwall vras, pezh foeltrenn, mell, pikolenn, pikol, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *er hat unheimlich lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !
unhöflich ag. : diseven, digourtez, digomplimant, dizoare, gros, dic'hras, difeson, disneuz, dibrenn, dibalamour, difoutre, amzere, amzereat, dizereat, dijaoj, dibropoz, direzon, disoñj, euver, rust ; *er findet es unhöflich, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ.
Unhöflichkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dic'hrasted b., dic'hraster g., dizereadegezh b.
unhold ag. : dihegar, dishegar, dihetus, displijus, diseven.
Unhold g. (-s,-e) : **1.** polpegan g., viltañs g., bugel-noz g., dañser-noz g. ; **2.** [dre skeud.] euzhden g., diaoulez a vaouez b., keben b., bleizez b., gwesped str., sarpantez b.
unhörbar ag. : **1.** anklevadus, na c'heller ket klevout, diglevus ; **2.** diheglev, na vez ket klevet fraezh.
unhygienisch ag. : fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, enepyec'hed, [lec'h] disasun.
uni ag. digemm : unliv, unvanliv.

Uni[1] b. (-,-s) : [*berradur evit* **Universität**] skol-veur b.
Uni[2] n. (-s,-s) : gwiad unliv g./b., gwiad unvanliv g./b.
UNICEF b. (-) : [*berradur evit* **United Nations Children's Emergency Fund**] *die UNICEF,* Font ar Broadoù Unanet evit ar Vugale g., UNICEF g.
unidiomatisch ag. : n'eo ket idiomatek.
Unierte(r) ag.k. g./b. : [relij.] uniad g., uniadez b.
unifarben ag. : unliv, unvanliv.
uniform ag. : unneuz, unandoare,unvandoare, peurunvan, unvan.
Uniform b. (-,-en) : unwisk g., lifre g., sae-soudard b., luwisk g., gwiskamant g. ; *die Uniform anhaben,* bezañ gwisket e soudard ; *die Wachen stehen stramm in ihren Uniformen,* ar warded a chom reut en o dilhad, ar warded en o lifre a chom reut en o sav, ar warded en o lifre a chom sonn en o sav.
uniformieren V.k.e. (hat uniformiert) : **1.** *jemanden uniformieren,* lakaat ul lifre d'u.b. ; *uniformiert,* gant e sae-soudard, gant e lifre ; **2.** [dre skeud.] peurunvaniñ, unvaniñ, kenunvaniñ.
Uniformierte(r) ag.k. g./b. : den gant e sae-soudard g., den gant e lifre g.
Uniformierung b. (-,-en) : unvanadur g., unvanidigezh b., peurunvanadur g., peurunvanidigezh b.
Uniformität b. (-,-en) : unvanded b., unvanelezh b., unvander g., peurunvanded b.
Unikat n. (-s,-e) : pezh dibar g.
Unikum n. (-s,Unika/-s) : **1.** den dieil (dibar, hep e bar, hep e hañval) g., den eus ar seurt ne barti ket g. ; **2.** ibil g., labous g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., labous iskis a zen g., labous a jav g., istrogell g., marc'h-lu g., tamm paotr iskis g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., pitaouenneg g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., pipi g., mailhard g., paotr ral g., papigo g., istañsour g., kalkenn b./g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g. ; **3.** [traezenn] istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b..
uninformiert ag. : n'eo ket bet titouret ; *den Uninformierten markieren,* reiñ da grediñ eur chomet hep bezañ titouret, ober e leue.
uninteressant ag. : sklat, didalvoud, didalvez, ranezennek, null, borodus, arabadus, dizudi.
uninteressiert ag. : diseblant, digas, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dichal, mingl, distag, dic'hoantek, dic'hred.
Uninteressiertheit b. (-) : diforzh g., digaster g., digasted b., diseblanted b., dilañs g., dic'hoantegezh b.
Union b. (-,-en) : unaniezh b., unvaniezh b., uniad g., emglev g. ; *Europäische Union,* Unaniezh Europa b. ; [istor] *Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR),* Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b. (URSS) ; *Südafrikanische Union,* Unaniezh Suafrikan b. ; *Union Française / Französische Union (1946),* Unaniezh C'hall b. ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen,* ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrollas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.
Unionist g. (-en,-en) : unanour g. ; *politische Doktrin der Unionisten,* unanouriezh b.
unirdisch ag. : dizouarel.
Unisono n. (-s,-s/Unisoni) : unson g., unvouezh b.
unisono Adv. : a-unvouezh, en ur vouezh, a-unvan.
unitär ag. : [mat.] *unitäre Matrix,* oged unanek g.
Unitarier g. (-s,-) : **1.** [relij.] unelour g., undedour g. ; **2.** [polit.] unelour g.
unitarisch ag. : **1.** [relij.] unelour, undedour ; **2.** [polit.] unelour.
Unitarismus g. (-) : **1.** [relij.] unelouriezh b., undedouriezh b. ; **2.** [polit.] unelouriezh b.
Unität b. (-,-en) : [preder.] unelezh b., unded b.
universal ag. **/ universell** ag. : **1.** hollveziadel, hollveziadek, hollek ; **2.** hollvedel, hollvedek, bedel, … an hollved.
universal- : **1.** hollvedel, hollvedek, ... an hollved ; **2.** [tekn.] hollimplij, hollarver ; **3.** holl-.
Universalempfänger g. (-s,-) : [mezeg., gwad] hollroadour g.
Universalerbe g. (-n,-n) : hêr hollek g. ; *durch die Geburt eines zweiten Kindes wurde er als Universalerbe ausgeschaltet,* dibennet e voe evel pennhêr gant ganedigezh un eil bugel.
Universalien lies. : [preder.] hollegadoù lies., hollerdaladoù lies.
Universalienfrage b. (-) **/ Universalienproblem** n. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Universalien-Realismus g. (-) : [preder.] beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b.
Universalienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Universalisierung b. (-,-en) : **1.** hollvedelaat g., hollvedekaat g. ; **2.** hollveziadelaat g., hollveziadekaat g.
Universalismus g. (-s) : **1.** [relij.] hollvedelouriezh b. ; **2.** [preder.] hollveziadelouriezh b.
Universalist g. (-en,-en) : **1.** [relij.] hollvedelour g. ; **2.** [preder.] hollveziadelour g.
Universalität b. (-) : hollveziadelezh b., hollveziadegezh b. ; *Universalität der Menschenrechte,* hollveziadelezh gwirioù Mab-den b.
Universallexikon n. (-s,-lexika) : geriadur-kelc'h g.
Universalmittel n. (-s,-) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., remed-holl g., louzoù meur g., peurlouzoù g.
Universalprinzip n. (-s) : [gwir] pennaenn hollveziadel b.
Universalquantifikator g. (-s,-en) **/ Universalquantor** g. (-s,-en) : [preder.] kementader hollerdalat g., hollerdalader g.
Universalschraubenschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez hollimplij g., alc'hwez hollarver g.
Universalsprache b. (-) : **1.** yezh hollvedel b. ; **2.** [preder.] arouezadur hollvedek g.
universell ag. : **1.** hollveziadel, hollveziadek, hollek ; **2.** hollvedel, hollvedek, bedel, … an hollved.
Universität b. (-,-en) : skol-veur b. ; *auf der Universität,* er skol-veur.
Universitäts- : … skol-veur, skolveuriek, skolveurel.
Universitätsbibliothek b. (-,-en) : levraoueg skol-veur b.

Universitätsgelände n. (-s,-) : kampus g., tachenn skolveur b.
Universitätsklinik b. (-,-en) **/ Universitätsklinikum** n. (-s,-klinika/-kliniken) **/ Universitätskrankenhaus** n. (-es,-krankenhäuser) : pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.
Universitätslaufbahn b. (-,-en) : remzad skolveurel g.
Universitätslehrer g. (-s,-) **/ Universitätsprofessor** g. (-s,-en) : kelenner skol-veur g.
Universitätsspital n. (-s,-spitäler) : [Bro-Suis] pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.
Universitätsstadt b. (-,-städte) : kêr skolveurel b.
Universitätsstudium n. (-s,-studien) : studioù skolveurel lies.
Universitätsunterricht g. (-s) **/ Universitätswesen** n. (-s) : deskadurezh uhel b., deskadurezh skolveurel b.
Universum n. (-s,Universen) : hollved g., kosmoz g., alvez g., an traoù krouet lies.
unkameradschaftlich ag. : digar, disleal, fell.
unkastriert ag. : kellek, kalloc'h, anterin, didroc'h.
unkatholisch ag. : digatolik.
Unke b. (-,-n) : **1.** [loen.] touseg kof ruz g. ; **2.** [dre skeud.] P. hollwashaer g., drougweler g., gwazhweler g., hurenneg g., leñver g., kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.
unkeltisch ag. : amgelt, digeltiek.
unken V.gw. (hat geunkt) : diouganañ gwalleurioù, c'hoari e ganer fall, c'hoari e hoper-noz, c'hoari e ampech, loaradañ.
unkenntlich ag. : **1.** dianavezadus, dishevelebet ; *sein Gesicht unkenntlich machen,* darguzhat e zremm ; **2.** dilennus, dilennadus.
Unkenntlichkeit b. (-) : dianavezadusted b, dianavezaduster g. ; *bis zur Unkenntlichkeit,* betek bezañ dianavezadus, betek bezañ dishevelebet.
Unkenntnis b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., diouiziegezh b. ; *er hat es nicht aus Unkenntnis getan,* n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket dre zianaoudegezh en doa graet kement-se ; *Unkenntnis schützt vor Strafe nicht,* bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz.
Unkenruf g. (-s,-e) : diougan gwalleurioù g.
unkeusch ag. : hep mezh na keuz, dizereat, amzereat, hudur, gadal, gadalus, lous, divezh ken ez eo, hakr, laosk, goann, orgedus.
Unkeuschheit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezhoù lies., loudouriezh b., lousterioù lies., gadalerezh g., hakrder g., hakrded b., orgediz b.
unkindlich ag. : kontrol da emzalc'h ar vugale ; *unkindliches Verhalten,* emzalc'h kontrol da emzalc'h ar vugale g.
unklapperig ag. : distorlok.
unklar ag. : **1.** mouk, dispis, amspis, displann, damsklaer, amsklaer, disklaer, difraezh, diheverz, dihewel, lizennet ; *ich sehe ihn nur unklar,* dispis e welan anezhañ, mouk e welan anezhañ, brumennek e welan anezhañ ; *ich höre nur unklar, was er sagt,* n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die unklaren Umrisse eines Hauses,* en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti, diforc'hañ a reomp tres un ti lizennet dindan teñvalijenn an noz ; **2.** *das Wetter ist unklar,* latarek (brumennek, kudennek, morennek) eo an amzer, latar a zo ganti ; **3.** [dre skeud.] *unklare Angelegenheit,* afer rouestlet b., afer fuilhet b., afer gwall luziet b., afer gwall gemmesket b., rouestladell b., rouestladenn b. ; **4.** dianat, diaes da intent, teñval, digomprenadus, digompren, dianav, displann, kudennek, dispis, diasur, koumoulek, lusennek e ster ; *unklarer Text,* pennad-skrid diintent / pennad-skrid diaes da intent (Gregor), pennad-skrid koumoulek g., pennad-skrid digompren g., pennad-skrid diaes da gompren g., pennad-skrid lusennek e ster g., pennad-skrid displann (dispis, kudennek, forc'hellek) g. ; **5.** *über etwas (t-rt) im Unklaren bleiben,* chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb, bezañ war an arvar ; *über etwas (t-rt) im Unklaren sein,* bezañ en arvar a udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ en arvar war udb ; **6.** *etwas im Unklaren lassen,* na zisplegañ fraezh e soñj diwar-benn udb, na lavarout e soñj a-zivout udb en un doare sklaer ; *jemanden im Unklaren lassen,* lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h, lezel u.b. war ur marteze ; **7.** *ob ich komme, ist noch unklar,* n'eo ket sur (n'eo ket lavaret) e teuin.
Unklarheit b. (-,-en) : diouer a sklaerder g., teñval g., teñvalder g., teñvalded b., teñvalijenn b., kemmesk g., luzierezh g., forc'hellegezh b. ; *über Heines Geburtsdatum herrscht Unklarheit,* ne ouzomp netra distag eus deiziad ganedigezh Heine.
unkleidsam ag. : dijaoj, na zere ket, na glot ket brav, na zegouezh ket brav, na ya ket brav, na zegouezh ket mat, na jaoj ket, na ya ket d'u.b., divalav, amzere.
unklug ag. : diaviz, diskiant, berr a skiant, diboell, dievezh, direzon, dispered, disperedek ; *das war unklug von dir,* ne oa ket gwall fin ober seurt traoù.
Unklugheit b. (-) : **1.** disperedegezh b., diskiantegezh b., diboellegezh b. ; **2.** diampartiz b., dievezh g., dievezhder g., dievezhded b., skañvbennegezh b., skañvadurezh b.
unknarrend ag. : diwigour.
unkollegial ag. : digar, disleal, fell.
unkompliziert ag. : aes, dilu, digudenn, karantezus d'ober gantañ, rez ; *unkomplizierte Leute,* tud n'eus ket a gamambre ganto lies. ; *unkomplizierte Arbeit,* labour rez g.
unkontrollierbar ag. : **1.** divestroniadus, n'eur ket evit mestroniañ ; **2.** diwirius, diwiriekaus, n'eur ket evit gwiriañ.
unkontrolliert ag. : **1.** na vez ket gwiriet, n'eo ket bet gwiriet ; **2.** n'eo ket bet reoliet, na vez ket reoliet, na vez ket mestroniet.
unkonventionell ag. : **1.** digustum, divoas, iskis ; *unkonventionell handeln,* ober [udb] enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz ; **2.** en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digomplimant ; *hier geht es unkonventionell zu,* amañ n'eus ket a gamambre, amañ ne vez ket graet a gamambre.
unkoordiniert ag. : digenurzh ; *unkoordinierte Bewegungen,* fiñvadennoù digenurzh lies.

unkörperlich ag. : dizanvezel, ankorfel, speredel.
Unkörperlichkeit b. (-) : speredelezh b., dizanvezelezh b., ankorfelezh b.
unkorrekt ag. : **1.** direizh, fazius ; *grammatisch unkorrekte Sprache,* yezh trefoet b. ; **2.** dizereat, divalav.
Unkorrektheit b. (-) : **1.** direizhded b. ; *Unkorrektheit der Sprache,* trefoetaj g. ; **2.** dizereadegezh b.
Unkosten lies. : mizoù lies., frejoù lies. ; *die Unkosten tragen (bestreiten),* derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar mizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg ; *die Unkosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen,* ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; *auf Unkosten anderer,* diwar goust tudoù all, e mizoù (e gaou, war wall) tudoù all ; *jemandes Unkosten vergüten,* divizañ u.b., difrejañ u.b. ; *nach Abzug aller Unkosten,* goude bezañ tennet (lamet) an holl frejoù (an holl vizoù) ; *er hat seine Unkosten gedeckt,* paeet eo bet diouzh ar c'houst en deus bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, deuet eo a-benn da skoulmañ e zispignoù ; *dabei sind uns hohe Unkosten entstanden,* kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras a oa bet, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, ker-ruz e oa bet, ker-du e oa bet, ruz e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, foetet hor boa arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor yalc'h ; *sich in Unkosten stürzen,* digeriñ dispignoù, koustamantiñ, ober dispignoù bras, ober dispignoù divoder, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, kemer frejoù bras, dispign un arc'hant bras, ober un dismantr euzhus a arc'hant, foetañ arc'hant, debriñ an diaoul hag e bevar, en em lakaat e koust hag e mizoù (Gregor).
Unkostenbeitrag g. (-s,-beiträge) : perzhiadegezh er frejoù b., perzhiadur er mizoù g.
Unkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzoù fall str., fall louzoù str., kozh louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall lies., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; *Unkraut ausreißen,* lazhañ al louzeier fall, lazhañ ar c'hagn, tennañ al louzoù, c'hwennat, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert,* pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *das Unkraut breitet sich aus,* ledañ a ra al louzeier fall ; *das Unkraut überwuchert den Garten,* gounezet eo al liorzh gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorzh, mouget eo pep tra el liorzh gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorzh, gwriet eo al liorzh gant al louzeier fall, aloubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorzh ganto ; *gejätes Unkraut,* c'hwennadur g. ; *Unkraut verdirbt nicht,* nend eus ket a grev d'ar fall louzoù - al lorgnez n'eus ket a vervel warno - kaer 'vez c'hwennat an douar, al louzeier fall a zistroio (a vo trec'h) atav - an traoù fall eo ar re a ouenn atav ar buanañ - netra nemet c'hwennat hag atav c'hwennat ; [dre skeud.] setu ar glandour o tont war-c'horre - ar fall a c'hounez atav - al louzoù fall a drec'h atav.
Unkrautbekämpfung b. (-) : dilouzaouiñ g.
Unkrautbekämpfungsmittel n. (-s,-) : dilouzaouer g.
unkrautfrei ag. : dilastez, dilouzoù.
Unkrautvernichtungsmittel n. (-s,-) : */* **Unkrautvernichter** g. (-s,-) : dilouzaouer g.
unkritisch ag. : divarn ; *er ist vollkommen unkritisch gewesen,* n'en doa diskouezet tamm skiant varn en dro-se, berrboell e oa bet, ur skiant verr a zen e oa bet en dro-se, hennezh a oa bet berr a spered (e spered, e skiant) en taol-se, sempl ha berrwel e oa bet, ur paotr berrwelet da vat e oa bet neuze.
unkultiviert ag. : dizesk, diseven, amzesk, gros.
Unkultiviertheit b. (-) : difesonded b., disevender g.
unkündbar ag. : didorradus, andastaladus ; *unkündbares Konto,* kont-vank sparlet b. ; *unkündbare Rente,* leve hed buhez g. ; *unkündbare Anleihe,* amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b., amprestadenn andastaladus b.
unkundig ag. : **1.** n'eo ket bet titouret, dic'hourvez, diouiziek, dizanaoudek, dianaoudek ; **2.** amzesk, dizesk war, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus ; *einer Sprache (t-c'h) unkundig sein,* bezañ divarrek war ur yezh, bezañ diouiziek war ur yezh, na c'houzout ur yezh, bezañ dianaoudek eus ur yezh ; *des Lesens und Schreibens unkundig,* diskol, dizesk.
unlängst Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.
unlauter ag. : **1.** dic'hlan, dibur, lous, hudur, hakr ; **2.** dizonest, amzere, disleal, dileal, fell, dieeun, dizeeun, kamm, diwir, gweüs, gwidilus, biziez, diahelet, dihentet ; *unlauteres Geschäft,* afer skeudik b., afer buzuilh b. ; *unlauterer Wettbewerb,* kevezerezh disleal g.
Unlauterkeit b. (-) : dislealded b., dislealder g., diwirionded b., dizonestiz b., dieeunded b., dieeunder g.
unleidlich ag. : dic'houzañvus, kasaus, fachus, chifus, ivin, re vec'h, dic'houzañvadus.
unlenkbar ag. */* **unlenksam** ag. : **1.** diaes da gas, diaes da vleinañ ; **2.** disent, disuj, amjestr, amsent, direizh, ristu, tu ebet warnañ, pleg ebet ennañ, dibleg.
unlesbar ag. */* **unleserlich** ag. : dilennus, dilennadus ; *ein unleserlicher Brief,* ul lizher na c'haller ket lenn g., lizher skrivet fall devet g., ul lizher disklipet fall g.
unleugbar ag. : dinac'hadus, na c'heller ket nac'h, tremen anat, splann, gwirion, re wir ; *ein unleugbarer Beweis,* ur brouenn na c'heller ket nac'h b., ur brouenn anat b., ur brouenn na c'heller ket diarbenn b., ur brouenn wirion b.

Unleugbarkeit b. (-) : anadurezh b., dinac'hadusted b.
unlieb ag. : displijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus ; *das ist ihm gar nicht unlieb,* ne zisplij ket an dra-se dezhañ tamm ebet, n'eo ket drouk gantañ gwelet an dra-se, kement-se ne ra ket displijadur dezhañ, ne zigar ket an dra-se.
unliebenswürdig ag. / **unliebsam** ag. : displijus, dihetus, divourrus, dic'hrad, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren,* bete-gouzout a zroukskouer.
unlimitiert ag. : divevenn, diharz, anvevenn, didermen, divonn, harz ebet dezhañ ; [yalc'h] *unlimitierter Auftrag,* urzh er gwellañ g., urzh er vevenn wellañ, urzh er priz nevidel.
unliniert ag. : [paper] n'eo ket reolennet, n'eo ket linennet.
unlöblich ag. : n'eo ket meuladus, n'eo ket dellezek a veuleudi, dister a-walc'h, divalav a-walc'h.
unlogisch ag. : diboell, direizhpoell, digempoell, diheboell.
unlösbar ag. : **1.** fuilh-difuilh, diziskoulm, n'eo ket diskoulmadus, tremen rouestlet, tremen luziet ; *dieses Problem ist unlösbar,* n'eus diskoulm ebet d'ar gudenn-se, n'eus lost ebet d'ar gudenn-se, n'eus ket tu da zirouestlañ ar gudenn-se ; **2.** [tekn.] na c'heller ket distagañ, n'eo ket distagadus, n'eo ket lem-laka, anhelam.
Unlösbarkeit b. (-) : diziskoulmadusted b., dizirouestladusted b.
unlöschbar ag. : **1.** [tan] divougus, n'eus ket a lazh dezhañ, na c'heller ket lazhañ, na c'heller ket mougañ ; **2.** [sec'hed] didorrus, n'eus ket a derriñ dezhañ.
unlöslich ag. : **1.** diloezadus, anloezadus ; **2.** [kimiezh] andileizhadus.
Unlöslichkeit b. (-) : **1.** diloezadusted, anloezadusted ; **2.** [kimiezh] andileizhadusted b.
unlukrativ ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dilañs.
Unlust b. (-) : dic'houst g., diegi b., kerteri b., diaezamant g., lure g., prederi b., damant, dic'hred g., dic'hoantegezh b. ; *Unlust zu etwas verspüren,* kaout dic'houst ag udb, kaout diegi d'udb (d'ober udb, oc'h ober udb), kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb), bezañ gwiridik d'ober udb, bezañ e chal (kaout kerteri, kaout lure) d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb., bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb ; *er ging nur mit großer Unlust in die Schule,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit großer Unlust ins Bett,* karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit pas mont d'e wele.
unlustig ag. : dic'hoantek, dic'hoant, dic'hred, goular ; *er tut es nur unlustig,* ober a ra an dra-se gant dic'houst, ober a ra an dra-se a-rekin (a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon), ober a ra an dra-se en desped dezhañ, gwiridik eo d'ober an dra-se, ober a ra an dra-se daoust dezhañ, ober a ra an dra-se en enep dezhañ, ober a ra an dra-se a-enep e c'hoant, diegi en deus oc'h ober (d'ober) an dra-se, e diegi e ra an dra-se, d'e ziegi e ra an dra-se, kerteri (lure) en deus d'ober an dra-se, prederi en deus oc'h ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, karnañ a ra d'ober an dra-se, n'eo ket lamprek evit ober an dra-se, n'en deus ket lañs d'ober an dra-se, digareziñ a ra ober an dra-se, fae eo gantañ ober an dra-se ; *er ging unlustig in die Schule,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol.
unmachbar ag. : dic'hraus, dic'hreüs.
unmanierlich ag. : diseven, digourtez, digomplimant, dizoare, gros, disneuz, difeson, galjor.
unmännlich ag. : **1.** pezhell, maouezet, gogez ; *er tut so richtig unmännlich,* lavaret e vefe graet ez eus ur plac'h anezhañ, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebezh penn pezhell a wregig anezhañ, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, Yann-Vari Gogez, ur bolez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh a zo ur c'hast ; **2.** a zo amzere diouzh ur gwaz, a zizere ouzh ur gwaz.
unmaskiert ag. : divaskl.
Unmaß n. (-es) : dreistmuzul g., divuzul g. ; *im Unmaß,* d'ober teil, hardizh, evel ober glav, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistmuzul, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dizamant, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, stank, paot, paot-mat, a-forzh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-builh, a-vil-vern, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor).
Unmasse b. (-,-n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., klotad g., revriad g. ; *eine Unmasse von*, ur bern ... g., ... a-vil-vern, ... a-builh, ... forzh pegement, ... e-leizh, ... sof-kont, … a-foziadoù, ... dreistkont, ... d'ober teil, ... evel ober glav, ... a-forzh, ... dizamant, ... ken-ha-ken, … ken-ha-kenañ, … mui-pegen-mui, … gwazh-pegen-gwazh, ... gras Doue

(Gregor), ... a-leizh, ... diouzh an druilh, … a-druilhadoù, ... kement ha kement ha ma karer, … pezh a garer, … ken a findaon, … ken na wic'h, ... da rastellat, ... da reketiñ.

unmaßgeblich ag. : dibouez, dister ; *nach meiner unmaßgeblichen Meinung,* kement-se diwar va danvez, e kement ha ma c'hallan gouzout hep bezañ ur mailh war an dachenn, din-me da c'houzout hep bezañ ur mailh war an dachenn (hep bezañ arroutet) ; *deine unmaßgebliche Meinung ist hier nicht gefragt,* serr da c'henoù din gant da alioù sot.

unmäßig ag. : dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, dreist-kont, dreist pep muzul, divoder, hep moder, divuzul, diroll, direizh, dijaoj, direizhet, dreistreizh.

Adv. : dreistmuzul, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, hep moder, dreistmoder.

Unmäßigkeit b. (-) : dreistmuzul g., divuzul g., divoderezh g., dirollerezh g., diroll g., direizhamant g., disolañs b.

Unmenge b. (-,-n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., mor g., lanvad g., bolead g., bordilh b., bostad b., afin g., klotad g., kreoñennad b., kreoñenn b., kudennad b., paotad g., revriad g., randonad g., mil-ha-mil, niver g., niver diniverus g. (Gregor) ; *dieses Haus hat Unmengen Geld verschlungen,* an ti-se a zo aet ur bern arc'hant (na pet gwenneg, na pet) en e gerz, an ti-se en deus lonket ur bern arc'hant.

Unmensch g. (-en,-en) : kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g, euzhden g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., poezon g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

unmenschlich ag. : **1.** digar, dihegar, euzhus, kriz, dinatur, fallakr, digernez, dibalamour, divat, fall, kruel ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *das ist doch unmenschlich, was Sie da tun,* n'oc'h ket gwall dener pa rit evel-se ! kruelat oc'h c'hwi ! ; **2.** dreistdenel, dreist galloud Mab-den, spontus.

Unmenschlichkeit b. (-) : **1.** digarantez b., krizder g., euzhuster g., kruelder g., kruelded b., euzhusted b., gouezoni b., gouezded b., añjornerezh, rustoni b, fervder g. ; **2.** euzhadenn b., taol kriz g.

unmerkbar ag. / **unmerklich** ag. : diverz, diverzadus, diheverz, diverzus, diwel, diwelus, dianat, dizanat, a-sil, a-silik, a-sil-kaer.

unmessbar ag. : ezvuzul, divuzuliadus, diventadus, na c'heller ket muzuliañ.

unmethodisch ag. : fourdouilh, brell, firbouch, dizurzh, digempenn, direizh, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok.

unmissverständlich ag./Adv. : fraezh ha sklaer, spis, groñs, asur, diogelus ; *sich unmissverständlich äußern,* komz didro - komz distag - komz naet-ha-distag - komz kras, naet ha distag - komz fraezh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - dont didroidell gant an-unan - komz didro-kaer - komz didroidell - komz displeg - komz distag - lavaret fraezh ha sklaer e soñj - bezañ distlabez da lavaret an traoù - lavaret eeun e soñj - lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor) ; *jemandem unmissverständlich antworten,* respont groñs d'u.b.

unmittelbar ag./Adv. : **1.** a-benn-kaer, diouzhtu, kerkent, kenkent, rag-eeun, raktal, kentizh ; **2.** dihanteradek, dihanterat, dihanterour, dihanterouriek ; **3.** *in unmittelbarer Nähe,* tre e-kichen, a-hed taol, e-kichenik, nepell, tostik-tost, tostik-tra, war-hed tost(ik), tost-ha-tost, nes-ha-nes, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, a-grenn-dost, dindan an dorn, dindan e zorn, dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h, damdost da, en amen, war-nes-taol da, nes-bras da, rak-tal da, harp e, a-raz da, raz da ; *es steht unmittelbar bevor,* emañ war-nes taol da zegouezhout, tost eo da zegouezhout, emañ war ar bord da zegouezhout, emañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da erruout, prest eo da erruout, emañ o kinnig erruout, darev eo da c'hoarvezout, darev eo da erruout, emañ war erruout ; *unmittelbar davor, unmittelbar vorher, unmittelbar zuvor,* sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok ; *unmittelbar vor dem Fest,* sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel ; *unmittelbar vor der Entbindung stehen,* bezañ e-tro da c'henel ; *unmittelbar danach,* trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, kerkent (kenkent) goude, kerkent war-lerc'h, kerkent all, raktal goude, ken buan, diouzhtu da c'houde, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer,* kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; **4.** [preder.] *unmittelbare Erkenntnis,* naderezh g., damgeal g., primveizad g., anaoud nadel g., anaoud kentizhek g., anaoud dihanteradek g.

Unmittelbarkeit b. (-) : **1.** dihanterouriezh b., dihanteradegezh b., eeunded b. ; **2.** kentizhelezh b., kentizhegezh b.

unmöbliert ag. : hep arrebeuri, diwarnis.

unmodern ag. : a c'hiz kozh, giz kozh, er-maez a c'hiz, diamzeret, divoaziet, dispredet ; *unmodern werden*,

dic'hizañ, dic'hiziañ, bezañ graet e reuz, mont da get, mont er-maez, mont er-maez a c'hiz.
unmodisch ag. : er-maez a c'hiz, diamzeret, dic'hiz, dic'hizet, a c'hiz kozh, giz kozh.
unmöglich ag. : dibosupl, dic'hallus, divezus, dic'hraus, dic'hreüs ; *das ist durchaus (ganz, schier, rein) unmöglich,* n'eus na doue na diaoul evit ober an dra-se, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, dic'hallus-krenn eo, se a zo ken diaes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken diaes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se a zo ken diaes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken diaes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi, ne c'hall ket bezañ, n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *das kann ich unmöglich tun,* dic'hallus eo din ober kement-se, ne c'hallan ket ober kement-se, n'oufen ket ober kement-se ; *ein ausgedörrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen,* en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *ich kann ihr unmöglich mein ganzes Vertrauen entziehen,* n'on ket gouest da zisfiziout anezhi a-grenn, n'oufen ket disfiziout anezhi a-grenn ; *man kann ihn unmöglich übersehen,* an holl a zo forset da welet anezhañ ; P. *sich unmöglich ausstaffieren,* en em fagodenniñ (Gregor), en em zic'hizañ, en em wiskañ evel ur forc'h, lakaat dilhad hag a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ evel ur spontailh brini, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich angezogen,* greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket dotu eo, meurlarjez a zo gantañ, gwisket-droch eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *jemanden unmöglich ausstaffieren,* droukwiskañ u.b., fagodenniñ u.b. ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle,* ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *sich unmöglich benehmen,* na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun ; *sich unmöglich machen,* ober buhez (gwall vuhez) d'ar re all, ober e ebeul, na reiñ ur peoc'h, ober darbar d'ar re all, reiñ neud da zirouestlañ, reiñ koad-tro d'ar re all, reiñ dibun d'ar re all, reiñ blev gwenn d'ar re all ; *sie macht sich unmöglich,* honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan deomp, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *Unmögliches leisten,* ober e seizh gwellañ (e wir wellañ, e seizh posupl, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare, kas da benn traoù dic'hallus d'ober, tapout al loar gant e zent, pegañ al loar, dont a-benn da laerezh al loar, pakañ ar bleiz gant un taol boned, bale war ar mor ; *von jemandem Unmögliches verlangen,* kas u.b. da foar an diaoul da glask sent da brenañ, goulenn per digant an evlec'h, goulenn kastrilhez digant an halegenn, goulenn digant u.b. spazhañ melc'hwed ; *man kann von niemandem Unmögliches verlangen,* Doue ne c'hall reiñ nemet e varadoz, bez ez eus moull da gement tra 'zo, eus sac'h ar glaouer ne zeu ket a draoù gwenn ; *nichts ist unmöglich,* n'eus james ebet.
Unmöglichkeit b. (-) : dic'hallusted b., dic'halluster g., tra dibosupl g. ; *vor der Unmöglichkeit hält nichts stand,* n'eus ket tu da dennañ amann eus gouzoug ur c'hi, lezel a ranker da ober ar pezh n'eus den evit miret ; *das ist doch kein Ding der Unmöglichkeit !* n'eo ket un dra dic'hallus d'ober ! graet e c'hall bezañ ! tu 'zo d'en ober !
Unmoral b. (-) : divuhezegezh b., dizonestiz b., direoliezh b., ambuhezoniezh b., enepdivezegezh b.
unmoralisch ag. : enepdivezek, divuhezegel, ambuhezoniek, direol, dizereat, amzereat, dizonest, mezhus, divat, lous, hudur, diahelet, lor, direizh ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt,* gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor) a zo anavezet gant an holl ; *dieses unmoralische Buch gehört ins Feuer,* ra yelo al levr lous-se en tan, ra yelo al levr lor-se en tan, ra yelo al levr hudur-se e poultr hag e ludu.
unmotiviert ag. : **1.** diabeg, digantabeg, diratozh, hep reizh nag abeg, disol ; **2.** dilusked ; *unmotivierter Schüler,* skoliad dilusked g.
unmündig ag. : dindan oad, dindan an oad, dindan e dud, minor.
Unmündigkeit b. (-) : [gwir] minorelezh b., basoad g.
unmusikalisch ag. : dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh.
Unmusikalität b. (-) : dic'houested da dañva ar sonerezh b.
Unmut g. (-s) : gwallimor b., rec'h g., malañjer g., displijadur b., moulbennerezh g., mouzherezh g., bolontez fall b., beunegezh b., amlaouenidigezh b. ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu,* war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.
unmutig ag. : rec'het, moulbennek, mousklennek, imoret-fall, loariet, gwall imoret, malañjerek, ginet, treuflez, mouzhet, beunek, amlaouen ; *er ist unmutig,* en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, bout ez eus kogus àr an heol, war e du fall emañ, aoz fall a zo ennañ, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo

outañ, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, mouzhet eo, emañ o vouzhañ.

unnachahmlich ag. : ha n'oufed ket drevezañ.

unnachgiebig ag. : dibleg, diblegus, digeflusk, start, tenn, diaes, reut, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, gourt, diaes ober outañ, rust, diramailh ; *er ist unnachgiebig,* un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, n'eus pleg ebet ennañ, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, ne bleg james, ne'z pez ket rezon gantañ james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo ur paotr reut, hennezh a zo rust ha didruez, ur paotr diramailh a zo anezhañ.

Unnachgiebigkeit b. (-) : diblegusted b., dibleg g., dihabaskted b., dihabaskter g.

unnachsichtig ag. : strizh, dizamant, didrugar, didrugarezus, didruez, dibardon, dibleg, kruel, start, digoant, digar, dihegar, dibalamour.
Adv. : dizamant, strizh.

Unnachsichtigkeit b. (-) : strizhder g., strizhded b., garvder g., rustoni b., didruez g./b., kruelder g., kruelded b., starter g., started b., diblegusted b., dibleg g.

unnahbar ag. : didostaus, diziraezus, dizarempredus, dreistdiraez, rok, dichek, uhel, bras, otus ; *er ist unnahbar,* n'eus ket tu da dostaat outañ, ned eus ket a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo.

Unnahbarkeit b. (-) : didostausted b., diziraezusted b., dizarempredusted b., rogentez b., rogoni b., randon g.

unnahrhaft ag. : [boued] blin, blank.

unnational ag. : divroadel.

Unnatur b. (-) : **1.** tra dinatur g., tra fall g. ; **2**. ardaouelezh b., faosted b.

unnatürlich ag. : **1.** afetet, ardouüs, gaolek, orbidus, faos, ardaouel, amnaturel, kamambre ; **2.** dinatur, direizh, fall ; *unnatürliche Genüsse,* falsplijadurezhioù lies., plijadurezhioù dinatur lies., plijadurezhioù fall lies.

Unnatürlichkeit b. (-) : afeterezh g., perzh bezañ ardaouel g., ardaouelezh b., perzh bezañ faos g., faosted b., perzh bezañ dinatur g.

unnennbar ag. : dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket envel, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret.

unnormal ag. : direizh, amreizh, ezreol.

unnötig ag. : diret, dreistezhomm, diezhomm, didalvoud ; *sie erschwert sich unnötig die Arbeit,* klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas he labour da benn, emañ o klask tro da ziverrañ, emañ o klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, emañ o klask diaesterioù el lec'h ma n'eus ket anezho, emañ o klask luziadennoù, emañ o spazhañ laou ; *unnötig machen,* didalvoudiñ ; *wir verbrauchen unnötig zu viel davon,* ober a reomp diskempenn war an dra-se ; *sich unnötig Sorgen machen,* bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra.

unnötigerweise Adv. : diezhomm, evit netra, hep redi.

Unnötigkeit b. (-) : diezhomm g., didalvoud g., didalvoudegezh b.

unnütz ag. : aner, didalvoud, didalvez, ven, dreistezhomm, diezhomm, toull, goullo, null ; *das ist ganz unnütz,* n'eo mat da vann an dra-se, n'eus talvoudegezh ebet gant an dra-se, didalvoud eo an dra-se penn-da-benn, an dra-se ne servij da netra, ne c'hallomp ober na glas na sec'h gant an dra-se, an traoù-se ne reont splet ebet ; *unnütze Arbeit,* labour aner g., labour diwar goll g., labour wenn g., labour ven g., labour null g., kac'herezh g. ; *unnützes Begehren,* rekedoù graet en aner (ez ven) lies., rekedoù ven lies., rekedoù evit kaout nebeut a dra lies., rekedoù evit kaout ken nebeut all lies., rekedoù evit kaout mibiliajoù lies. ; *er ist nur ein unnützer Esser,* ne c'hounez ket e zour zoken, ur c'holl-e-voued g. (ur c'hac'h-moudenn, ur c'holl-bara, ur c'holl-boued, ur c'holl-e-vara, ul laer-e-vara, ul laer-e-voued, ul laer-e-amzer) a zo anezhañ, hennezh a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour, hennezh a zo gwelloc'h da zebriñ eget da labourat ; *man wirft mir vor, ein unnützer Esser zu sein,* rebech a reer din ar bara a zebran ; *sich unnütz Sorgen machen,* bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra.

unnützerweise Adv. : en aner, ez ven, evit netra.

UNO b. (-) : [*berradur evit* **United Nations Organization**] aozadur ar broadoù unanet g. ; *die UNO,* ABU g.

UNO-Friedenstruppen lies. : [istor] tokarnoù glas lies.

unordentlich ag./Adv. : disparbuilh, diskramailh, digempenn, diskempenn, foutouilhek, difarle, distruj, difurlu, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, diharak, dijaoj, dispak, chelgenn, dizordren, dizordrenet, dizordret, dizurzh, flav, fourdouilh, strouilh, didres, distumm, diginkl, direizh, distern ; *er ist unordentlich,* disparbuilh eo, n'eo ket klenk war e draoù, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn (diskempenn) eo war e draoù, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo, diroll eo, ur paotr fourdouilh eo ; *er ist unordentlich gekleidet,* un den strujet fall eo, hennezh a zo distumm, hennezh a zo ur struj warnañ, chelgenn eo dezhañ, ur strouilh a zo anezhañ, gwisket eo digempenn, gwisket dotu eo, diskempenn eo war e zilhad, e wiskamantoù a zo diginkl, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod.

Unordentlichkeit b. (-) : diouer a urzh g., dizurzh g., digempenn g., digempennadurezh b.

Unordnung b. (-) : **1.** mesk g., meskadeg b., reuz g., dizurzh g., bourrier g., keusteurenn b., digempenn g., digempennadurezh b., fuilh g., fuilhadeg b., strafuilh g., stlabez g., direizhamant g., disolañs b., lapas g., fourdouilh g., luziatez b., luziadeg b., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., teil g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g., kemmesk g., peñse g., stalabarn g., distalac'h g., kleubeurenn b. ; *bei ihm herrscht Unordnung,* difurlu eo an traoù en e di, diskrelu eo an traoù en e di, diskempenn eo war-dro e zi, lezel a ra e ti diskempenn, n'eo ket klenk war e draoù, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn eo war e draoù, diskempenn eo war e draoù, diabarzh e di a zo strujet fall, n'eus tamm urzh ebet en e di, distruj eo diabarzh e di, a-stlabez (a-bempoù, a-borc'hell, a-benn-porc'hell, en dizurzh, a-strum, a-stribouilh-strabouilh) e vez an traoù

en e di, e di a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù en e di, digabestr eo an traoù en e di, ur bourrier spontus a zo en e di, emañ o chom e Kerdrabas, emañ o chom e Kerflav, pebezh keusteurenn en e di ! ; *alles in Unordnung bringen,* brellañ an traoù, ober gardenn, gardennañ, gardennañ pep tra, dispac'hañ pep tra, daoubenniñ pep tra, ober teil, disparbuilhañ pep tra, fourdouilhat an traoù, lakaat pep tra a-stribouilh-strabouilh, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, direnkañ pep tra, direizhañ pep tra, dizurzhiañ pep tra, tanfoeltrañ (didanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) pep tra, lakaat pep tra en diroll, lakaat pep tra penn evit penn ; *in Unordnung geraten (kommen),* dont dizurzh (reuz) en an-unan, dont da vezañ digempenn (dizurzh), diroudañ (Gregor), direizhañ ; *ihre Kleider waren in Unordnung geraten,* disparbuilhet e oa he dilhad war he zro ; **2.** [polit.] reuz g., freuz g., dizurzh g., dizurzhioù lies., dispac'h g., direizh g./g., direizhamant g., diveli g./b. ; *in der Stadt herrschte eine völlige Unordnung,* ne oa nemet reuz e kêr ; **3.** P. reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g.

unorganisch ag. : divuhez, anvevel.

unorganisiert ag. : anaozet, distern, fourdouilh, direizh, diroll, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok.

unorthodox ag. : kontrol d'an ortodoksiezh, kontrol d'ar reizhkelennerezh, kontrol d'ar reizhkredenn.

unpaar ag. : **1.** ampar, dispar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **2.** [niveroù] ampar.

unpaarig ag. : **1.** ampar, dispar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **2.** [niveroù] gant niveroù ampar.

Unpaarigkeit b. (-) : amparded b.

unpädagogisch ag. : hag a ya a-enep reolennoù ar gelennouriezh.

unparteilich ag. / **unparteiisch** ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug, dilaziek, reizh.

Unparteiische(r) ag.k. g./b. : **1.** den neptu (didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug) g. ; **2.** [sport] *der Unparteiische,* an tredeog g.

Unparteilichkeit b. (-) : diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g., dizoug g., neptuegezh b., dilaziegezh b.

unpass ag. : diaes, kinglañv, morglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, brizhklañv, gweget, fall e gorf, dic'hraet.

unpassend ag. : **1.** dijaoj, na zere ket, hag a zijaoj, amzere, dibarezet, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unpassend angezogene Frau,* maouez dijaoj b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b., loukezenn b., stramm g. ; **2.** amzereat, dizereat, amzere, dizoare ; *unpassende Worte,* gerioù dizampart lies. ; **3.** dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, dibropoz, er-maez a goulz, er-maez a bred ; *unpassender Zeitpunkt,* dibred g., digoulz g.

unpassierbar ag. : diergerzhus, dizarempredus, didreuz, didreuzus, didreuzadus, didreizhus.

unpässlich ag. : diaes, kinglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, brizhklañv, morglañv, gweget, un tammig klañv, fall e gorf, dic'hraet ; *ich fühle mich unpässlich,* diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, dihet on, n'emaon ket mat em c'hroc'hen, korf fall am eus, n'emaon ket mat, gant ar ginglañv emaon ; *ich esse keine Krabben : ich fühle mich unpässlich danach,* me ne zebran ket a granked : sammet e vezan war o lerc'h (diaes e vezan goude, diaezet e vezan goude, ne vezan ket mat goude, dont a reont da neuñviñ war va c'halon goude).

Unpässlichkeit b. (-) : damgleñved g., fallaenn b., diaezamant g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g., kinglañv b.

unperiodisch ag. : amvareadek.

unpersönlich ag. : **1.** dibersonel ; *unpersönlicher Brief,* lizher dibersonel g. ; *unpersönlich werden,* dibersonelaat ; **2.** yen, digas, diseblant ; **3.** [yezh.] dibersonel, dic'hour.

Unpersönlichkeit b. (-) : [yezh.] dibersonelezh b.

unpfändbar ag. : [gwir] **1.** ansezizadus, na c'heller ket sezizañ diseziz, dizalc'hus ; **2.** na c'hall ket bezañ roet da ouestl, na c'hall ket bezañ roet e gouestl.

unpoliert ag. : **1.** dilufr, dilevn, rust, ruskek, garv ; **2.** [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, diseven, disneuz, gros.

unpolitisch ag. : n'eo ket troet gant ar politikerezh, na ruz na gwenn.

unpopulär ag. : brud fall dezhañ, brudet fall, displijus d'an holl, amvrudet, ampoblek.

unpraktisch ag. : **1.** diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb, treuzek ; **2.** diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk, anhedenn, anhebleustr.

unpräzis ag. : diresis, dispis, displann.

unproblematisch ag. : digudenn, dilu, karantezus d'ober.

unproduktiv ag. : difrouezhus, difonn, dilañs ; *unproduktives Geld,* arc'hant sec'h g., arc'hant louedet g., arc'hant laosk g., kevala marv g. ; *Geld unproduktiv lassen,* lezel arc'hant da louediñ, leuskel arc'hant da verglañ ; *unproduktiv bleiben,* chom da louediñ, chom da verglañ.

unproportioniert ag. : digevatal, digempouez.

unpünktlich ag. : diwezhat, dale gantañ, gant dale, andik.

Unpünktlichkeit b. (-) : dale g., dilerc'h g., andikted b.

unqualifizierbar ag. : [emzalc'h] dizoare, na c'heller ket doareañ.

unqualifiziert ag. : **1.** *ich bin dafür unqualifiziert,* kement-se n'emañ ket em c'harg, n'em eus ket an emell war an dra-se, an dra-se n'eo ket diouzh va micher, n'emañ ket an dra-se em emell (em dalc'h), n'em eus netra da welet eno / an dra-se n'eo ket eus va gwir / an dra-se n'eo ket eus va micher / n'em eus beli ebet war gement-se ; **2.** arvarus, diasur, disur.

unquietschig ag. : diwigour.

unrasiert ag. : ur barv garv gantañ, ur barv rust gantañ.

Unrast b. (-) : **1.** birvilh g., difreterezh g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., an hej hag ar prez,

lavig g., ar c'has-digas g., fourgas g., kabal b., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., bec'h g. ; **2.** nec'h g., enkrez g., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., maritell b., trabas g., tregas g., trevell g., bec'h g.

Unrat g. (-s) : **1.** fank g., kailhar g., bourrier g., kramenn b., loustoni b., loustaj g., lousteri b., loudouriezh b., lousnez b., stronk g., stroan g., strod g., strodenn b., taras g., karasenn b., mardoz g., mailhemouzenn b., lastez str., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karzhien g., lapas g., lorgnez str., goannaj g., moc'haj g., hoc'haj g., strogellaj g., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., kaoc'h g., viltañs g., stlabez g., strouilh g., brenn str. ; *ein Stück Unrat,* ul lastezenn b., ul lorgnezenn b. ; **2**. P. *Unrat wittern,* santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout emañ e doaz e go, santout peseurt c'hoari zo en hent.

unrationell ag. : anpoellel, anpoellek, eneppoell, direzon, diheboell.

unrätlig ag. */* **unratsam** ag. : divat, diaviz, amzereat, dizereat.

Unratsamkeit b. (-) : diavizded b.

unrealistisch ag. : diwirion, diveiziadek.

unrecht ag. : **1.** fall ; *den unrechten Schlüssel nehmen,* kemer an alc'hwez fall ; *in unrechte Hände fallen,* kouezhañ etre daouarn fall, kouezhañ en un toull fall ; *etwas ist ihm in die unrechte Kehle gekommen,* aet ez eus un tamm boued en e doull kontrol (en e doull enep), aet ez eus udb en e doull gaou ; *das hast du am unrechten Ort angebracht,* ne oa ket al lec'h reizh evit lavaret seurt traoù, staget ez poa da varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *an den Unrechten kommen (geraten),* c'hwitañ war an den mat, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, na gavout an den a vefe diouzh an-unan (an den reizh, an hini a glasker), degouezhout gant an hini n'eo ket dleet.

2. dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer ; *zur unrechten Stunde,* da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, e gwall amzer, e poent fall ; *komme ich unrecht ?* ha direnkañ a ran ac'hanoc'h ? ; *Sie kommen unrecht,* degouezhout fall a rit, digoulzik e tegouezhit, kouezhañ paour a rit, dont a rit e poent fall.

3. direizh, disleal, enepreizh, diwir, diwirion, dizeeun, dreistreizh ; *unrecht haben,* bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), faziañ ; *da hast du unrecht (daran) getan,* pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se, gwallc'hraet ac'h peus bet oc'h ober an dra-se ; *jemandem unrecht geben,* lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *jemandem unrecht tun,* ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., pec'hiñ e-keñver u.b., ifamañ u.b. ; *das ist unrecht,* ur vezh eo ober kement-se, pec'hed eo kement-se, fall eo ober an dra-se ; *unrecht Gut gedeihet nicht,* madoù gwall berc'hennet biskoazh n'o deus prosperet, bleud an diaoul a ya da vrenn hag ar brenn da netra, arc'hant danzeet-fall a ya da fall, ar madoù a zeu dre an hent fall 'zo diaes-meurbet da ziwall, an traoù ne zeuont ket a berzh vat ne reont ket tro vat, dibaot ur sac'h na rank freuzañ pa vez bet Paol Gornek ouzh e gargañ, ar pezh a zeu diwar goust an diaoul a ya d'e houarnañ, an arc'hant a zeu a-berzh an diaoul a zistro buan da houarnañ Paol, an arc'hant deuet a berzh fall ne zeuont ket da benn vat, an arc'hant dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel.

Unrecht n. (-s) : gaou g., gwall g., dizeeunder g., noaz g. ; *Unrecht leiden,* bezañ graet gaou ouzh an-unan ; *Unrecht haben,* bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), faziañ ; *im Unrecht sein,* bezañ en e c'haou, bezañ en e wall, faziañ ; *mit Unrecht, zu Unrecht,* e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, a-enep gwir, hep ket a wir, ent direizh ; *er wurde zu Unrecht getadelt,* karezet e voe e gaou ; *jemandem Unrecht geben, jemanden ins Unrecht setzen,* lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *nicht mit Unrecht, nicht zu Unrecht,* gant abeg, gant gwir abeg, n'eo ket hep abeg e …, n'eo ket dre c'haou e … ; *es geschieht mir Unrecht,* gaou a vez graet ouzhin, ifamet on ; *Unrecht tun,* ober ar fall, ober an droug, ober droug ; *jemandem Unrecht tun, jemandem ein Unrecht antun, jemandem ein Unrecht zufügen,* ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober noaz ouzh u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *da hast du Unrecht (daran) getan,* pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se ; *besser Unrecht leiden als Unrecht tun,* tudoù keizh, pa voc'h marv c'hwi vo reizh - an hini a ra vad e-lec'h droug d'ar baradoz en em zoug - tud fall, abred pe ziwezhat ho po greun diwar hoc'h had - an neudenn eeun eo ar wellañ - gwell eo reiñ eget aloubiñ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet.

unrechtlich ag. : **1.** direizh, disleal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion ; **2.** er-maez lezenn, enep al lezenn, eneplezenn, dilañvas, direizhwir, direizhwiriek ; **3.** dizonest.

Unrechtlichkeit b. (-) : direizhded b., eneplezennelezh b., dizonestiz b., dizeeunded b., dizeeunder g., direizhwiriegezh b., direizhwir g., dizonestiz b.

unrechtmäßig ag. : **1.** direizh, disleal, dileal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion, direizhwir, direizhwiriek ; **2.** er-maez lezenn, enep al lezenn, eneplezenn ; *sich unrechtmäßig bereichern,* dont da vezañ pinvidik dre gammdroioù.

Unrechtmäßigkeit b. (-) : direizhwiriegezh b., direizhwir g., direizhded b., amreizhded b.

Unrechtsbewusstsein n. (-s) : skiant an droug hag ar mad b.

Unrechtsregime n. (-s,-/-s) : renad dilezenn g., renad enepbonreizhel g.

unredlich ag. : dizonest, disleal, dieeun, diwir, diwirion, dizeeun, biziez, diahelet, dihentet ; *sich etwas auf unredliche Weise aneignen, etwas unredlich erwerben,* gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez.

Unredlichkeit b. (-) : dizonested b., direizhded b., dizonestiz b., dieeunded b., dieeunder g., dislealded b., dislealder g., falsentez b.
unreell ag. : **1.** dizonest, disleal, dieeun, diwir, diwirion, dizeeun ; **2.** dizereat, amzereat ; **3.** angwerc'hel, n'eus ket anezhañ.
unregelmäßig ag. : dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digenreol, amreol, digompez, diblaen, mareadus, amvareadek, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare ; *in unregelmäßigen Abständen,* **a)** [amzer] taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor) ; **b)** [egor] bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-bell-da-bell, a-rabinadoù ; *er wäscht sich (t-rt) unregelmäßig,* ne ra nemet ur gwalc'hiñ d'e gorf bep an amzer ; *unregelmäßig arbeiten,* pismigellat, labourat dizingal.
Unregelmäßigkeit b. (-) : direizhder g., direizhamant g., amreizhded b., direizhenn b., direolerezh g., direoliegezh b., digenreolded b., digenreolder g., disolañs b., dizingalded b., dizingalder g.
unregierbar ag. : angouarnadus, direnadus, direnus, disturiadus, disturius.
unreif ag. : **1.** [louza.] diazv, diañv, diveür, glas, dizarev, war zareviñ, amzarev, araskl ; *unreife Früchte,* frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *unreife Früchte sammeln,* krotousa ; **2.** [tud] diveür, n'eo ket diazez e spered c'hoazh, n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'ober ur gwaz c'hoazh, n'eo ket go an toaz gantañ c'hoazh, re yaouank ; **3.** [goulenn, diviz] re abred, diazv ; **4.** [mezeg., bredoniezh] ankaezourek, digaezour.
Adv. : *Bananen werden unreif geerntet,* kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.
Unreife b. (-) : **1.** diazveter g., diazveted b., diazvder g., dizarevder g., glasted b., glaster g., diañvder g., diañvded b. ; **2.** [mezeg., bredoniezh] ankaezouregezh b., digaezouregezh b.
unrein ag. : dic'hlan, dibur, kemmesket, lous, loudour, loudourek, louan, hudur, hakr.
Unreine(s) ag.k. n. : brouilhed g. ; *ins Unreine schreiben,* ober ur brouilhed.
Unreinheit b. (-) : loudouriezh b., dic'hlanded b., hudurniezh b., likaouerezh g., hakrder g., hakrded b.
unreinlich ag. : lous, loudour, loudourek, louan, P. heugus.
Unreinlichkeit b. (-) : loustoni b., loudouriezh b.
unrentabel ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dizampled, didalvez, difrouezh, dilañs, amaskorus, amhelvus.
Unrentabilität b. (-) : diampletusted b., diaskorusted b., displetusted b., displetuster g., amaskorusted b., amhelvusted.
unrettbar ag. : diremed, na c'haller ket saveteiñ.
Adv. : *unrettbar verloren,* kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel, n'eus mann d'ober evitañ.
unrichtig ag. : gaou, faos, diwir, diwirion, fazius, faziek, direizh, amwir, andik.
Unrichtigkeit b. (-) : faosoni b., diwirded b., direizhded b., falsentez b., andikted b., amwirded b., faziegezh b.
unritterlich ag. : digourtes, diseven.
Unruh b. (-,-en) : [horolaj] achaperez b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören,* direizhañ achaperez un horolaj.
Unruhe b. (-,-n) : **1.** birvilh g., difreterezh g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., hej g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., keflusk g., remu g., bec'h g.
2. freuz g., reuz g., trouz g., turmud g., tabut g., taol-freuz g., stlabez g., trubuilh g., dispac'h g., arvelloù lies., bec'h g., direizh g./b., direizhamant g., dizurzhioù lies., kabal b., keflusk g., eilpenn g., meskailhez g./b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., keusteurenn b., fourgas g., troublien b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl ; *soziale Unruhen,* difreterezh sokial g., sachoù sokial lies., reuzioù sokial lies., reuz ha trouz (freuz ha reuz, ur freuz hag un dispac'h, keflusk, troublien, trubuilh, rouestl) war an dachenn sokial, dizurzhioù lies. ; *es kam zu Unruhen,* keflusk a savas, freuz a savas, reuz a savas ; *die Unruhe im Volk war groß,* sevel a rae ur pezh pigell, ar bobl a oa o virviñ, bras e oa an turmud a save e-kreiz an dud ; *gärende Unruhe,* turmud g. ; *Unruhe stiften,* degas tabut (trouz, glazentez, rouestl), teuler troublien, plantañ reuz, fichañ trouz, c'hoari e gi, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ war an tan, fourgasiñ, c'hwezhañ trubuilh er vro, lakaat trubuilh ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten,* keloù reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz.
3. nec'h g., nec'hañs g., bec'h g., enkrez g., enkrezenn b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., turlut g., chif g., esgoar g., harell g., malañjer g., treboul g., troublien b., troubl g., trefu g., tregas g., trabas g., trevell g., turmud g., preder g. ; *in Unruhe sein (geraten),* bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, kaout nec'hamant, bezañ enkrezet (nec'het, nec'hek), bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, en em chaokat, chalañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, trefuiñ, turlutañ, turmudañ, chifañ, bezañ sammet e spered, bezañ diaes e benn, na vezañ trankil, bezañ karget e vazh a spern ; *in Unruhe versetzen,* rentañ trubuilhet, reiñ tregas da, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, lakaat

sevel enkrez gant u.b., reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, trefuiñ, chifañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, malañjeriñ, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, fourgasiñ, trevelliñ.

Unruhegeist g. (-es,-er) : ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g.

Unruhestifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., trubuilhenn b., atizer g., atahiner g., hegazer g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., irienner g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., trubuilher g., strafuilher g., paotr an drailh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g., ficher trubuilh, ficher g., fourgaser g. ; *er ist ein echter Unruhestifter,* n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ.

unruhig ag. : **1.** rust, diroll ; *das Meer ist unruhig,* gwall vor a zo, rust eo ar mor, diroll eo ar mor ; *das Meer wird unruhig,* diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor.

2. fich-fich, bouljant, bouljus, fourgasus, fifilus, lusk-dilusk, fiñv-difiñv, fiñv-fiñv, fiñvus, hedro, tro-didro, abil ; *unruhig schlafen,* treiñ ha distreiñ en e wele e-pad an noz, kaout ur gwall nozvezh, merat en e wele ; *die Kinder werden unruhig,* meskañ a ra ar vugale ; *unruhiges Kind,* diaoul a vugel, tamm fistoul g., paotr fistoulik g., hinkin a vugel, bugel hag a zo evel war orjal g., bugel charre gantañ atav, fistouler g., firboucher g., fourdouilh g., Kerdrubuilh g., laviger g., fiñver g., bugel abil g., bugel n'eo ket evit e izili g., marc'h an abil g., breser g., breskenner g., trapikell b., mesker g., krouadur imboudet diwar an diaoul g., bugel ur revr bervet dezhañ g., turmud g., bugel holen kras en e revr g., bugel poazh a revr g., bugel gwidal a vez atav o redek war-lerc'h e fri g., bugel na ra nemet lavigat g., bugel a vez lavig ennañ hep paouez g., bugel mesk ennañ g., bugel fich-fich g., bugel bouljant g., bugel bouljus g., bugel riboul-diriboul g., bugel brezik-brezek g., bugel gwad bev ennañ g., bugel na ra nemet kas-degas g., bugel atav mont-dont g., bugel atav loc'h-loc'h g., bugel atav lec'h-lec'h g., bugel a vez atav fiñv-fiñv g.

3. nec'het, nec'hañset, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, strafuilhet, tregaset, chifet, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, trechalet, trefuet, chalet, e chal, prederiet, diaes e spered, malañjer, glac'harus, glac'haret, karget e vazh a spern ; *ich fange an, unruhig zu werden,* erru ez eus bec'h warnon, deuet ez eus bec'h warnon, kouezet ez eus bec'h warnon, savet ez eus bec'h warnon, tamm-ha-tamm e teuan da gaout nec'hamant, en dihabaskter emaon, n'eo ket trankil (sammet eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, kemer a ran safar, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emaon, santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.

unrühmlich ag. : dizellidus, dizellezus, dic'hloar, divrud, n'eo ket gwall vrudus, n'eo ket gwall glodus, n'eo ket gwall c'hlorius.

uns t-rt ha t-d-b evit **wir** : hon, ac'hanomp, ni, deomp, h.a. ; *das gehört uns,* deomp eo an dra-se ; *er gehört zu uns,* ganeomp emañ hennezh, unan ac'hanomp eo ; *bei uns zu Hause*, er gêr, en hon ti, du-mañ ; *ein Freund von uns,* ur mignon dimp-ni (deomp-ni), unan eus hor mignoned ; *grüßen Sie ihn von uns,* kasit (grit) hor gourc'hemennoù dezhañ ; *sie haben uns geholfen,* int o deus bet hon skoazellet, skoazellet o deus bet ac'hanomp ; *wartet auf uns !* gortozit ni ! gortozit ac'hanomp ! ; *sie haben sich über uns lustig gemacht,* c'hoarzhet o deus bet diwar hor c'houst ; *sie saßen neben uns,* azezet e oant en hor c'hichen.

unsachgemäß ag./Adv. : ankantrat, anperzhek, diazas, direizh, dijaoj, na zegouezh ket, amzere, amzereat, dizereat ; *unsachgemäße Verpackung,* pakadur dijaoj g. ; *etwas unsachgemäß behandeln,* ober brizhlabour, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober un tamm brizh labourat, na gaout an tu d'ober udb, na c'houzout an tu evit ober udb, tapout skrilhed gant bazh ar yod, bezañ distu d'ober udb, na gaout neuz ebet da labourat, bezañ kleiz da labourat, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.

unsachlich ag. : **1.** na gemer ket harp war ar fedoù, na glot ket gant ar beziadoù, diwirion, diveiziadek, dangorek ; *unsachliche Bemerkung,* diogeladenn disol b. ; **2.** [dre astenn.] untuek, untu, gwelch.

Unsachlichkeit b. (-) : **1.** dangoregezh b., diwirionded b. ; **2.** [dre astenn.] untuegezh b. ; **3.** diogeladenn disol b.

unsacht ag. : rust, garv, gouez.

unsagbar ag. : dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret.

unsäglich ag. : **1.** dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret ; **2.** abominapl, ur spont, un diframm, un hiris, na pegeit.

unsanft ag. : rust, garv, gouez, diguñv, gourt ; *dieser Lehrer ging unsanft mit den Schülern um,* ar c'helenner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gourt ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale.

unsauber ag. : **1.** dic'hlan, lous, loudour, loudourek, louan, lastezek, kailharek, moustrouilh, flav, hudur, hakr, kramennek ; **2.** [dre skeud.] vil, dizonest, disleal, boufon, dizereat, amzere, dizoare, lous, hudur.

Unsauberkeit b. (-) : louster g., lousted b., lousteri b., lousnez b., loustaj g., loustoni b., loudouriezh b., digempennadurezh b., hakrder g., hakrded b., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., koll-mezh g.

unschädlich ag. : **1.** dizrouk, dinoaz, dizañjer ; **2.** *jemanden unschädlich machen,* lakaat diwezh da zrougoberoù u.b., reiñ lamm d'u.b., dinoazañ u.b., lakaat diwezh da walloberoù u.b., mirout ouzh u.b. a noazout, dizorniañ u.b. ; *die Führer des Aufstandes unschädlich machen,* dibennañ an emsavadeg ; **3.** [lu] *Sprengkörper unschädlich machen,* lemel an emors digant danvezioù-tarzh, diemorsañ danvezioù-tarzh.

Unschädlichkeit b. (-) : dinoazded b., dizañjerusted b.

unscharf ag. : mouk, dispis, displann, mesket, brumennek, lizennet ; *alles unscharf sehen,* bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet mouk, gwelet brumennek.

Unschärfe b. (-) : displannded b., displannder g., dispisted b., dispis g., displann g.

Unschärferelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended b. ; *heisenbergsche Unschärferelation,* pennaenn an amzivarder b., pennaenn an andiended b., pennaenn an dizevoudadur b.

unschätzbar ag. : dibriz, dreistpriz ; *von unschätzbarem Wert,* dibriz, en tu all da bep priz, un dalvoudegezh dibriz dezhañ ; *dieses Schwert ist von unschätzbarem Wert,* talvoudegezh dibriz en deus ar c'hleze-se ; *er hat uns einen unschätzbaren Dienst erwiesen,* dreist e oa e sikour, mil rekouret e oamp bet gantañ, ur skor bras e oa bet deomp, un harp a bouez e oa bet deomp, un tamm mat a skoaz e oa bet deomp, ur rikour e oa bet deomp, ur skor (un harp) a-zoare e oa bet evidomp, talvezet en deus bet kalz deomp.

Unschätzbarkeit b. (-) : perzh bezañ dibriz g., diprizadusted b., dreistpriz g.

unscheinbar ag. : dister, disterik, disked, dilufr, divalav, divalavik, diliv ; *er ist klein und unscheinbar,* bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warnañ.

Unscheinbarkeit b. (-) : disterded b., distervez b., bihanez b.

unschicklich ag. : hudur, dizereat, amzereat, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, dizonest, dijaoj, divalav, distres ; *unschickliche Kleidung,* dilhad difournis lies.

Unschicklichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudurniezh b., dizonestiz b.

unschiffbar ag. : divageadus.

unschlagbar ag. : didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unschlitt n. (-s) : soav g. ; *mit Unschlitt einschmieren,* soavañ, induañ gant soav ; *mit Unschlitt eingeschmiert,* soavek ; *Stück Unschlitt,* soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Unschlitt zum Kalfatern der Schiffe,* kourrez g.

unschlittartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Unschlittkerze b. (-,-n) : gouloù-soav g.

Unschlittrückstände lies. : koc'hien soav g.

unschlüssig ag. : **1.** diziviz, hedro, bouljant, divenn, tro-distro, tro-didro, diyoul, horell, silwink, war vordo, en amzivin, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, amgred, en arvar, e salaviz ; *er ist noch unschlüssig,* emañ o tarlaskat, emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, chom a ra war var, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne oar ket c'hoazh a be du treiñ, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ya war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, etredaouiñ a ra, o termal emañ, en amzivin emañ diwar-benn petra d'ober, en arvar emañ c'hoazh war ar pezh a zle ober, arvariñ a ra c'hoazh etre ober ha chom hep ober, o chipotal emañ c'hoazh, chom a ra war an entremar, chom a ra en entremar o klask gouzout pe du treiñ, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, e salaviz emañ ; *er ist ständig unschlüssig,* n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, ur pleg en deus da chom dalc'hmat war vordo ; **2.** anskarus, ankrennus ; **3.** [gwir] diziazez, disol, digantreizh.

Unschlüssigkeit b. (-) : diziviz g., amzivin g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., arvar g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g.

unschmackhaft ag. : divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar ; *unschmackhaft machen,* divlazañ, goulariñ, disaouriñ.

Unschmackhaftigkeit b. (-) : divlazder g., goularded b.

unschmelzbar ag. : [kimiezh] dideuzus, dideuz, tanspirus.

unschmerzhaft ag. : dizrouk, diboan, diboanius, digañvoù.

unschön ag. : divalav, digoant, digoantiz, digened, digenedek, digenedus, didres, diforch, disleber, disneuz, vil, displijus, dizoare, goular ; *unschöne Worte,* komzoù displijus lies.

Unschuld b. (-) : **1.** dinammded b., dinammder g., digablusted b., digabluster g., diantegezh b., inosanted b. ; *ich wasche meine Hände in Unschuld,* gwalc'hiñ a ran va daouarn eus an dra-se, ar pezh a c'hoarvezo ne c'hoarvezo ket em c'hiriegezh (em gwallegezh), dianzavout a ran an disterañ kiriegezh er pezh a c'hoarvezo, didamall on diouzh pezh a c'hoarvezo ; *ich konnte meine Unschuld beweisen,* gallet em boa lakaat ar bec'h da vont pell diouzhin, gallet em boa prouiñ n'em boa graet netra ; **2.** fleurenn b., flourenn b., flourdilizenn b., gwerc'hded b., kurunenn b., kouch g., hini glas g. ; *sie hat ihre Unschuld verloren,* diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he deus he fleurenn, kollet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'houch, krazet he deus he gwerc'hded, prestet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, kollet he deus he fich glas, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, labouret eo bet he jardin ; *er hat seine Unschuld verloren,* kollet en deus e hini glas, kollet en deus e bich glas, kollet en deus e werc'hded, krazet en deus e werc'hded, prestet en deus e werc'hded ; **3.** [goapaus] *eine Unschuld vom Lande,* un inosantez eus diwar ar maez b., ur plac'h

yaouank eus Kerwazi b., buoc'hig an Aotrou Doue b., danvez gwreg Yann banezenn g.

unschuldig ag. : **1.** dinamm, didamall, didamall a zroug, didamallus, divlam, digablus, diantech, dibec'h, dinoaz, inosant, diskarg ; *er ist völlig unschuldig,* n'en deus graet mann drouk ebet, kablus a netra eo, kablus war netra eo ; *jemanden für unschuldig erklären,* diskargañ (didamall, disammañ, digabluzañ, gwennañ, dizuañ) u.b. ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil,* barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist,* digablus eo kement den a zo tamallet dezhañ ur felladenn ken na vo prouet eo kablus hervez al lezenn ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen,* gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *ein Unschuldiger,* un inosant g., un dianteg g. ; *als Unschuldiger sterben,* mervel dinamm ; **2.** [relij.] *die Unschuldigen Kinder von Bethlehem,* an Inosanted lies., an Inosanted Santel lies., ar Sent Inosanted lies., an dianteged wenvidik lies. ; *Tag der Unschuldigen Kinder,* gouel an Inosanted g. ; **3.** *den Unschuldigen spielen,* ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav ; *die Unschuldige spielen,* ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

Unschuldsbeteuerung b. (-,-en) : diogeladur a zigablusted g., touadenn a zigablusted b.

Unschuldsengel g. (-s,-) */* **Unschuldslamm** n. (-s,-lämmer) : [dre fent] **1.** klouarenn b., pladenn b., plac'h klouar b., plac'h tanav b., tanavenn b., klufan b., seurez frank peder botez dindan ar bank b., seurez peder botez b., Gwerc'hez Vari b., pilpouzenn b. ; **2.** sant ruz e dreid g., sant kolo g., pilpouz g., kazh born g., kazh gleb g., genoù gleb g., klouarenn b., lubaner g., luban g., klufan g., santig kolo g., mitouig g., den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., yudaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., paotr klouar g., gogez g., gwasker g.

Unschuldsmiene b. (-,-n) : [dre fent] pilpouzerezh g. ; *eine treuherzige Unschuldsmiene aufsetzen,* **a)** ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav ; **b)** ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

Unschuldsprobe b. (-,-n) : [gwir, istor] barn Doue b.

unschwer ag. : **1.** digudenn, dihop, diskuizh, distriv, distrivus, aes, aezet, diboan, diboanius, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; **2.** dibounner, disamm, skañv.

Unsegen g. (-s) : prendenn g., gwalenn b., mallozh g./b., milligadenn b., gwallavel g., gwallchañs b., drouklamm g., droukvallozh b., droukvennozh b., drougavel b., gwalleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwalldaol g., gwallzarvoud g., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., dihet g., reuzeudigezh b., maleur g.

unselbständig ag. : diemren, e diazalc'h, amzalc'hiat.

Unselbständigkeit b. (-) : diemrenerezh g., diemren g., diazalc'h g., amzalc'h g.

unselbstständig ag. : diemren, e diazalc'h, amzalc'hiat.

Unselbstständigkeit b. (-) : diemrenerezh g., diemren g., diazalc'h g., amzalc'h g.

unselig ag. : **1.** prendennus, gwallblanedennus, gwalldonkus, gwall, kollus, dizeur, dizeürus, dibardon, didec'hus, maleürus, gwallus ; *unselige Zeit,* reuziad g. ; **2.** reuzidik, kaezh.

Unselige(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g., reuzeudigenn b.

unser 1. hor, hon, hol [*dre fazi* omp, homp] ; *unser Haus,* hon ti g., hon ti deomp g., an ti du-mañ g. ; *unsere Mutter,* hor mamm b., an hini gozh du-mañ b. ; *unser Vater,* hon tad g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Großvater,* hon tad-kozh g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Sohn,* hor mab g., an hini yaouank du-mañ g. ; **2.** deomp, ac'hanomp ; **3.** hon hini, hor re ; *wir waren unser drei,* tri a oa ac'hanomp ; [relij.] *Vater unser,* Pater Noster g., Hon Tad g., pater b. ; *das Haus ist unser,* an ti-se a zo deomp-ni ; *es ist nicht euer Haus sondern unseres,* n'eo ket ho ti, hon hini deomp eo - deomp-ni eo an ti-se ha neket deoc'h-c'hwi ; *die Unseren,* hon tud, hor re ; *wir wollen das Unsere behalten,* c'hoant hon eus mirout hor madoù (mirout ar pezh a zo deomp) ; *wir haben das Unsere getan,* graet hon eus bet ar pezh a oa tu d'ober (hor seizh gwellañ, diouzh hor gwellañ-holl, hor seizh posupl, gwellañ ma c'hallemp, hor gwir wellañ), graet hon eus bet hor gwalc'h, klasket hon eus bet hor gwalc'h en em ziluziañ anezhi, graet hon eus bet a-nerzh-kalon kement a oa en hor c'halloud ; **4.** raganv-gour : t-c'h evit **wir**.

unsereiner rag. */* **unsereins** rag. : tud eveldomp, hor seurt, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni, hor seurt-ni ; *unsereiner kann sich das nicht leisten, unsereins kann sich das nicht leisten,* tud eveldomp n'o deus ket a-walc'h a aes evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *es steht schlecht um unsereinen, es steht schlecht um unsereins,* n'eo ket brav ar jeu evit tud eveldomp-ni, n'eo ket brav ar jeu evit hor seurt-ni ; *unsereinem kann das egal sein,* tud eveldomp-ni ne reont na forzh na brall eus kement-se, se ne ra mann ebet da dud eveldomp-ni, tud eveldomp-ni ne reont ket kaz a gement-se, tud eveldomp-ni n'emaint ket e chal gant kement-se.

Unserer-lieben-Frauen-Handschuh g. (-s,-e) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.

unsererseits Adv. */* **unserseits** Adv. : eus hon tu, diouzh hon tu, en tu diouzhomp, evit pezh a sell ouzhomp, diouzh hor c'hostez.

unseresgleichen rag. */* **unsresgleichen** rag. : an dud eveldomp, hor seurt-ni, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni.

unserethalben Adv. */* **unserthalben** Adv. : abalamour deomp, evidomp.

unseretwegen Adv. **/ unsertwegen** Adv. : abalamour deomp, evidomp, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre an abeg deomp, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwallegezh.
unseretwillen Adv. **/ unsertwillen** Adv. : evidomp, dre garantez evidomp, dre garantez ouzhomp, dre garantez en hor c'heñver, en hor c'herz, evit tremen diouzh hor c'hoant, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwallegezh.
Unserige rag. **/ Unsrige** rag. : *der (die, das) Unsrige,* hon hini ; *die Unsrigen,* hor re.
unseriös ag. : n'eo ket gwall sirius, dibarfet ; *unseriös werden,* dibarfediñ.
unsers rag. : hon hini ; *das ist unsers,* deomp eo.
unsicher ag. : **1.** diasur, douetus, arvarus, disur, amzivin, war var ; *meine Meinung darüber ist noch unsicher,* etre daou soñj emaon (n'em eus ket graet va soñj) c'hoazh a-zivout an dra-se, daousoñjal a ran, etre daou benn va mennozh (etre daou vennozh, etre daou c'hoant, en entremar, e mondiviz, en daoust) emaon c'hoazh ; *es ist noch unsicher, ob er kommt,* war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, n'eo ket lavaret c'hoazh e teuio ; *unsichere Forderungen,* goulennoù arc'hant douetus lies., fakturennoù arvarus lies., goulennoù arc'hant a ranker kaout disfiz enno (diouto) lies., goulennoù arc'hant a ranker bezañ war var outo lies. ; *unsicherer Blick,* sell a-gorn g. ; *er war in seinen Antworten unsicher,* lavar-dislavar e oa gant e respontoù, ne ouie ket kaer petra (penaos) respont.
2. [dre astenn.] argollus, risklus, dañjerus, bresk, arvarus, ankivil ; *unsicheres Gebiet,* tachenn argollus b., tachenn birilhus b. ; *unsichere Lage,* plegenn arvarus b., gwall blegenn b., stad arvarus b., stad diasur b. ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben,* bevañ en diasur.
Unsicherheit b. (-) : **1.** entremar g., amzivin g., arvar g., mordo g.
2. disurentez b., andiogelroez g., arvarouriezh b., pirilh g. ; *die Unsicherheit hat überhand genommen,* nebeutoc'h-nebeutañ a ziogelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.
3. arvarusted b., arvaruster g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., diasurded b.
unsichtbar ag. : disgwel, diwel, diwelus, dihewel, diverz, diverzadus, diverzus ; *der Mond ist unsichtbar,* n'eus loar ebet, n'eus tamm loar ebet ; *unsichtbar machen,* diweluzañ.
Unsichtbarkeit b. (-) : diwelusted b., diweluster g.
unsinkbar ag. : diveuzus, anveuz, dioueledus ; *unsinkbares Schiff,* bag diveuzus b., bag anveuz b., lestr dioueledus g.
Unsinn g. (-s) : sotoni b., diotaj g., dibennaj g., lerbaj g., rambre g., diskiantadenn b., follentez b., follezh b., drocherezh g., brizherezh g., n'eus forzh petra, forzh petra, komzoù flav lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., hailhonerezh g., tarielloù lies., rabadiezh b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., amoedaj g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., randonenn b., ranellerezh g., komzoù brizh lies., flugez str., flugezennoù lies., konirioù lies. ; *das ist Unsinn,* n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sotoni tout, flugez eo se ; P. *Unsinn schwatzen,* glabousañ a bep seurt diotajoù, lavaret n'eus forzh petra, lavaret forzh petra, jaodreañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù, kontañ sorc'hennoù lu, lavaret drocherezh, kontañ kaozioù, dibunañ aridennadoù komzoù flav, kontañ konirioù ; *mach keinen Unsinn !* nad a ket d'ober traoù diskiant (sotonioù, diotajoù), chom fur, nad a ket d'ober da rouz ; *so ein Unsinn !* n'eus forzh petra ! forzh petra ! me 'ra goap ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur !
unsinnig ag. : sot-mat, brichin, direzon, diboell, diskiant, brell, dibenn, kontrol d'ar skiant-vat, droch, diaviz, brizh, flav.
Unsinnigkeit b. (-) : diskiantegezh b., diskianterezh g., diboellder g., belbi g., diboellegezh b., drocherezh g., brichinerezh g., brizherezh g., diavizded b.
unsinnlich ag. : **1.** dizanvezel ; **2.** [karantez] glan, … a spered, … spered, speredelaet.
Unsitte b. (-,-n) : pleg fall g., tech fall g., boaz fall g./b., kammober g., kammarver g.
unsittlich ag. : enepdivezek, divuhezegel, direol, dizereat, amzereat, dizonest, mezhus, divat, disolit, lik, direizh, brein, orgedus.
Unsittlichkeit b. (-) : enepdivezegezh b., divuhezegezh b., dizonestiz b., direoliezh b., dirollerezh g., hakrder g., hakrded b., librentez b., likentez b., orged g., orgediz b.
unsoldatisch ag. : na zere ket ouzh ur soudard, n'eo ket azas ouzh ur soudard.
unsolid ag. **/ unsolide** ag. : **1.** bresk, amgadarn, dizalc'h, distart ; **2.** n'eo ket gwall sirius, dibarfet, disolit, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, diahelet, dihentet, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù ; *unsolid werden,* dibarfediñ ; *unsolide Person,* riboter g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., gaster kozh g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., louveg g., gadal g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., paotr kailh g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., bouc'h kozh / kozh bouc'h g. (Gregor) ; *unsolider Lebensswandel,* doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., doareoù re zieub lies., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., riblerezh g., frankizoù boufon lies., doareoù re libr lies.
unsorgsam ag. : digas, dibreder, dichal, disoursi, landreant, lizidour, landrennek, lezourek, lizidant, lugut.

unsozial ag. : enepkevredat ; *unsoziale Mieten,* feurmoù enepkevredat lies.
unsperrig ag. : dichastre, heglenk, n'eo ket landrammus, n'eo ket strobus, n'eo ket strobellus, n'eo ket strammus, n'eo ket chastreüs, n'eo ket fardellek, n'eo ket lastrus, n'eo ket ac'hubus.
unsportlich ag. : **1.** [den] n'eo ket troet gant ar sport ; **2.** [emzalc'h] disleal, fell.
Unsportlichkeit b. (-) : **1.** digasted e-keñver ar sport b. ; **2.** emzalc'h disleal g., emzalc'h fell g.
unsre rag. **/ unsrige** rag. : hol, hon, hor.
unständig ag. : dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digompez, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).
unstät ag. : *sellit ouzh* **unstet**.
unstatthaft ag. : difennet, berzet, diasantus, dizegemeradus.
unsterblich ag. : divarvel, divarvus ; *unsterblich machen,* **a)** divarvelaat ; **b)** [dre skeud.] peurvrudañ, lakaat da badout keit hag ar bed / lakaat da vezañ enoret endra bado ar bed (Gregor) ; [mojenn] *die Unsterblichen,* ar re n'int ket sujet d'ar marv / ar re a zle bevañ a-virviken (Gregor), ar re zivarvel, an divarveled ; *unsterblich werden,* divarvelaat.
Unsterblichkeit b. (-) : divarvelezh b., divarvusted b.
Unstern g. (-s) : planedenn fall b., gwallblanedenn b., gwallavel g., drougavel g., sord g., barr g., mallozh b./g., droukvallozh b./g.
unstet ag. **/ unstetig** ag. : **1.** furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, pechar, pennadus ; *unsteter Mensch,* spered furluok a zen g., spered hedro a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., skañvelard g. / den hedro (berrboellig, a dro da bep avel) / skañvbenn g. / skañvbenneg g. / penn skort g. (Gregor) ; **2.** kantreer ; *ein unstetes Leben führen,* bezañ furluok, bezañ boudedeo, bevañ evel ar Boudedeo (evel paotred ar guruzite, evel an dermajied), bezañ poazh e revr, redek e revr, na badout e nep lec'h, na badout e revr e nep lec'h, kaout kemenerien en e dreid, ren ur vuhez kantreer, bezañ bepred o tornañ ar pavez, bezañ bepred o tornañ bro, bezañ atav o redek ar c'hwitell, bezañ bepred o foetañ bro ; **3.** [mat.] *unstetige Funktion,* kevreizhenn digendalc'h b.
unstetig ag. : *sellit ouzh* **unstet**.
Unstetigkeit b. (-) : **1.** berrboellded b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g. ; **2.** [mat.] digendalc'h g.
unstillbar ag. : **1.** rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, glout, lontek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, brifaot, gournaonek, naonek ; **2.** didorrus, n'eus ket a derriñ dezhañ ; *unstillbarer Durst,* sec'hed didorrus g., sec'hed itik g., sec'hed n'eus ket a derriñ dezhañ g. ; **3.** [dre skeud.] *unstillbarer Wissensdurst,* c'hoant deskiñ dirankon g.
unstimmig ag. : dizunvan, diemglev ; *eine in sich unstimmige Argumentation,* un arguzennadur lavar-dislavar g.
Unstimmigkeit b. (-,-en) : **1.** dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., dizemglev g., gwall intent g., diaesterioù lies. ; *es gab öfters Unstimmigkeiten unter den Geschwistern,* broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz) a oa alies etre bugale an ti, diaesterioù a save alies etre bugale an ti ; *es hat nie Unstimmigkeit unter uns geherrscht,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp ; *es herrscht Unstimmigkeit zwischen den Eheleuten,* rouzet eo ar bloneg etre ar priedoù, hennon (diemglev) a zo etre ar priedoù ; **2.** fazi g. ; *in der Abrechnung gab es einige Unstimmigkeiten,* brouilhes a oa er gont, un dra bennak ne glote ket mat er fakturenn, fazioù a oa gant ar fakturenn, ne oa ket reizh ar gont.
unstofflich ag. : dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn.
unstrafbar ag. **/ unsträflich** ag. : na c'hell ket bezañ kastizet, aotreet gant al lezennoù, didamalladus, diabegadus.
unstreitig ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, divarteze.
Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.
unstudiert ag. : **1.** dizesk, diskol ; **2.** savet war an taol, savet war an tomm, savet war an tach, savet war ar prim ; **3.** diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, digomplimant, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, libr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.
unsühnbar ag. : dibardon.
Unsumme b. (-,-n) : tousegad brav (dornad mat) a arc'hant g., pochad mat a arc'hant g., pezhiad moneiz g., sammad bras a arc'hant g., barlennad arc'hant b., sammad gouest g., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *Unsummen ausgeben,* ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras , ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, ober kolladennoù.
unsymmetrisch ag. : digemparzh, digemparzhek.
unsympathisch ag. : displijus, erezus.
unsystematisch ag. : anreizhadel, anreizhadek, n'eo ket reizhiadek.
untadelhaft ag. **/ untadelig** ag. **/ untadlig** ag. : disi, didech, direbech, didamall, didamallus, diabeg, difestur, dilastez, divlam, diskandal, difazi, diabegadus, diabegus, divank, divis, difazi, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, hep si, hep nep si, hep ket a si, prop.
Untat b. (-,-en) : torfed skrijus g., gwalldaol euzhus g., mestaol euzhus g., gwall g., taol kailh g., viloni b. ; *alle Untaten, die ihr begangen habt,* an holl wall euzhus hoc'h eus graet, an holl walloù skrijus hoc'h eus graet.

untätig ag. : distrivant, distriv, dioberiant, dilabour, vak, vak warnañ, arouarek, chourek, dibreder, amoberiat, euver, difoutre, lizidant ; *untätig sein,* chom vak, chom d'ober netra, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, beuzetat, vakiñ, chom da louediñ ha da verglañ, ober mann, chom da baouez, chom da yariñ ; *was stehst du hier so untätig herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! ; *ständig untätig herumsitzen,* pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), ruilhal plarik e voulig.

Untätigkeit b. (-) : dioberiadegezh b., anoberiadegezh b., dioberiantiz b., distriv g., vakted b., vakter g., dilabour g., didalvoudegezh b., arouaregezh b., lizidanted b. ; *zur Untätigkeit verurteilt,* na gaout taol ebet d'ober.

untauglich ag. : didalvoud, divarrek, fall, moan, divalav, distu, dic'houest, mat da netra, mat da vann ; *für den menschlichen Verzehr untauglich,* divevezadus, divat da veveziñ.

Untauglichkeit b. (-) : **1.** didalvoudegezh b., divarregezh b., distu g., dic'houested b. ; **2.** [lu] divarregezh b.

unteilbar ag. : dirannadus, dizarnaouus.

Unteilbarkeit b. (-) : dirannadusted b.

unten Adv. : en traoñ, ouzh traoñ, en diaz, en dan, a-izel, a-leur, dianaou, dindan, a-zindan, diadraoñ ; *von unten,* eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre-zan, a zianaou, eus kaout traoñ ; *etwas von unten hervorziehen,* dindanaat udb ; *nach unten*, d'an traoñ, d'an diaz, ouzh traoñ, ouzh dianaou, war draoñ, war-naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ ; *dort unten,* en diaz, en traoñ ; *von oben nach unten,* a-ziwar-laez, diwar al lein, eus an nec'h (eus ar c'hrec'h) d'an traoñ, eus an uhel d'an izel, diouzh al laez betek an traoñ ; *von oben bis unten,* **a)** a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, ken war an uhel ken en traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus an nec'h betek an traoñ, eus penn an nec'h betek an traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus tal krec'h betek traoñ ; **b)** [dre skeud.] penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-troad, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten auf,* eus an traoñ d'an nec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten her,* eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre-zan, a zianaou ; *weiter unten,* donoc'h c'hoazh, izeloc'h c'hoazh, pelloc'h en traoñ, muioc'h en traoñ, traoñoc'h c'hoazh ; *unten am Berge,* e traoñ (e-harz) ar menez ; *unten am Rock,* e traoñ ar vrozh ; *unten im Tal,* e traoñ ar ganienn, e dianaou ar ganienn ; *siehe unten,* sellit izeloc'h, sellit dindan, sellit un tammig pelloc'h, lennit an notenn amañ izeloc'h ; *unten liegen,* **a)** bezañ en traoñ (en diaz, dindan) ; **b)** na vezañ evit u.b., bezañ an tu koll gant an-unan.

untenan Adv. : en traoñ, en diaz.

untendrunter Adv. : (t-rt pe t-d-b) dindan, izeloc'h, a-is.

untenher Adv. : dre zindan, dre an traoñ, a-zindan.

untenherum Adv. : P. *er mag Frauen, die untenherum etwas füllig sind,* merc'hed gant revrioù kuilhik (gant revrioù kiget mat, gant revrioù tevik) a blij dezhañ.

untenhin Adv. : d'an traoñ, ouzh traoñ, war draoñ, d'an diaz, war-naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ.

unter

I. Araogenn (t-rt pe t-d-b)
1. (en egor) :
a) dindan, edan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da
b) e-touez, da-douez, e-mesk, e-meskoù; da-vesk, a-douez, e-metou, a-vetoù, gant, etre, kenetre, e-kreiz
2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro
3. (keñver isurzhiañ) dindan
4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e
II. Anv-gwan
1. izel, izeloc'h, izelañ
2. unterste(r,s)
III. 1. lodenn un adverb kevrennek
2. rakverb rannadus pe stag

I. Araogenn (t-rt pe t-d-b) :
1. (en egor) : **a)** dindan, edan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da, a-zindan, a-zan ; *unter Wasser stehen,* bezañ beuzet, bezañ leun a zour, bezañ chaget (sac'het) an dour war an dra-mañ-tra / bezañ beuzet gant an dic'hlann / bezañ beuzet gant ul liñvad dour (Gregor) ; *hol den Koffer unter dem Bett hervor,* tenn ar valizenn a-zan (a-zindan) ar gwele ; *unter der Brücke hindurchfahren,* tremen dre zindan ar pont, tremen dre zan ar pont ; *unter der Tür durchschieben,* lakaat da dremen dre zindan an nor, silañ dre zan an nor ; *unter der Tür durchsehen,* sellet dre

zindan an nor, sellet dre zan an nor ; *die Katze liegt unter dem Tisch,* astennet eo ar c'hazh a-zindan an daol ; *unter Wasser schwimmen,* neuñviñ e don an dour (dindan gorre an dour) ; *unter der Erde,* dindan douar, dindan zouar ; [mengleuz] *unter Tage,* e foñs ar vengleuz ; *unter freiem Himmel,* dindan an amzer, e kambr ar stered, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan ar billig vras, en amzer, en amzer vras, dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel ; *unter dem 48. Grad nördlicher Breite,* e 48° ledred hanternoz ; *etwas unter die Füße treten,* bresañ udb., gwaskañ udb., mac'hañ udb., moustrañ udb. ; *das Blut spritzte unter den Schlägen,* strinkañ a rae ar gwad dindan an taolioù ; [dre skeud.] *jemanden unter die Füße treten,* gwaskañ u.b., mac'hañ u.b., mac'homañ u.b. ; *unter demselben Dach wohnen,* bevañ dindan an hevelep toenn ; [dre astenn.] *etwas unter hundert,* kant war-bouez nebeut, kant war un nebeud, kichenik kant, prestik kant, ur c'hant bihan bennak, un tammig nebeutoc'h eget kant ; *15° (fünfzehn Grad) unter Null,* 15° (pemzek derez) dindan mann (dindan O-gwan) ; *unter achtzehn Jahren,* betek (dindan) triwec'h vloaz ; *unter dem Preis verkaufen,* gwerzhañ war goll ; *das bekommst du nicht unter zwanzig Euro,* ne gavi ket an dra-se da brenañ dindan ugent euro, ret e vo dit lakaat ugent euro d'an nebeutañ evit prenañ an dra-se, koustañ a raio an dra-se ugent euro dit d'an nebeutañ, ne vo ket gwerzhet dit a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhet dit evit nebeutoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhet dit rabat ugent euro, ne vo ket gwerzhet dit dindan ugent euro ; [dre skeud.] *das ist unter meiner Würde,* ne c'hallan ket en em izelaat kement-se, mezh a vefe din (fae a vefe ganin) ober an dra-se, mezh a vefe ganin hen ober ; *das ist unter aller Kritik,* se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; *eine Arbeit unter den Händen haben,* bezañ ul labour war ar stern (ul labour war ober, ul labour war ar portolof) gant an-unan ; *unter der Hand*, *unter dem Ladentisch,* dre guzh, dre laer, dre zindan, e kuzulig, a-gildorn ; *jemandem etwas unter die Nase reiben,* c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b. ; *alle unter einen Hut bringen,* lakaat emglev etre an holl, unvaniñ speredoù an dud, plaenaat ar c'hemmoù ; *unter dem Deckmantel der Freundschaft,* digarez (war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van, e-digarez) bezañ ur mignon ; *unter falschem Namen reisen,* bezañ en un anv faos evit beajiñ.

b) e-touez, da-douez, e-touesk, da-douesk, a-douez, dre-douez, e-mesk, e-meskoù, da-vesk, e-metoù, a-vetoù, gant, etre, kenetre, dre-vesk, a-vesk, da-vesk, kreiz-etre, e-kreiz etre, e-kreiz, war-greiz, a-greiz ; *einige unter uns,* un nebeud tud en hon touez, un nebeud tud en hor metoù, un nebeud tud en hor meskoù, un nebeud tud en hor c'hreiz ; *sich unter das Volk mischen,* mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, mont e-mesk an druilh, mont e melloù an dud ; *unter uns,* etrezomp, etrezo ha me ; *unter uns gesagt,* kement-mañ etrezomp, kement-mañ kenetrezomp, kement-mañ ent prevez, lakait an dra-se dindan ho potoù, lavaret a ran an dra-se etre c'hwi ha me ; *das bleibt unter uns,* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vefe klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! grik war se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *unter Freunden,* etre mignoned ; *sich unter die Zuschauer mischen,* en em silañ e-touez an arvesterien, mont da-vesk an arvesterien, mont e melloù an arvesterien ; *er war unter ihnen,* ganto e oa, unan anezho e oa, en o zouez e oa ; *Hölderlin gehört unter die Klassiker,* ur skrivagner klasel a zo eus Hölderlin, Hölderlin a zo da lakaat e-touez ar skrivagnerien glasel, e-mesk ar skrivagnerien glasel emañ Hölderlin ; *schreiben Sie das unter die Unkosten,* lakait an dra-se a-gevret gant ar mizoù all ; [dre skeud.] *unter Schmerzen sterben,* kaout ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm ; *unter vier Augen,* ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen,* me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *unter anderem (unter anderen Dingen),* e-mesk (e-touez) traoù all.

2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro ; *unter dem heutigen Datum,* hiziv an deiz, en deiz a hiziv ; *unter der Arbeit,* e-pad al labour, e-kerzh al labour ; *unter dem Essen,* e-pad (e-kerzh) ar pred ; *unter Tag,* e-pad Doue an deiz, an deiz-Doue ; *unterwegs (kozh : unter Weges),* war an hent, en hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, war veaj ; *unterdessen,* e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz.

3. (keñver isurzhiañ) dindan ; *unter jemandem stehen,* bezañ isurzhied u.b., bezañ iskargiad u.b., bezañ dindan u.b. ; *unter jemandem dienen,* bezañ dindan renerezh u.b., bezañ e servij (e gourc'hemenn) u.b. ; *unter Wilhelm II.,* dindan renerezh Gwilherm II, dindan Wilherm II, da vare (dindan ren) Gwilherm II ; [dre astenn.] *unter den Gesetzen stehen,* bezañ sujet (dleout doujañ) d'al lezennoù ; *unter Aufsicht stehen,* bezañ graet diwall (gward) war an-unan, bezañ taolet evezh ouzh an-unan, bezañ e gward, bezañ dindan ward ; *unter dem Schutze von,* dindan gwarez (askell) u.b. ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an,* diwar oksidadur e teu mergl war an houarn ; *unter etwas leiden,* gouzañv (kaout pinijenn, bezañ dalc'het, diwaskañ poan) gant udb, reuziñ ur boan bennak, bezañ gwasket gant ur boan bennak.

4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e ; *was verstehst du unter diesem Ausdruck ?* petra ac'h eus c'hoant da reiñ da intent gant an dro-lavar-se ? peseurt ster 'zo da reiñ da'z pomm-lavar ? ; *unter diesen Umständen,* an traoù o vezañ evel m'emaint, m'emañ e-giz-se ; *unter der einen Bedingung, dass ...,* en diviz ma, war an diviz ma, gant ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *unter dem Vorwand,* digarez, war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van ; *unter dem Vorbehalt, dass ...,* war-bouez ma, gant ma, a-bouez ma, war an

diviz ma, en diviz ma ; [gwir] *unter Ausschluss der Öffentlichkeit,* an dorioù serret (Gregor), disforan.
II. Anv-gwan :
1. izel, izeloc'h, izelañ, dianaou, traoñ, dindan ; *der untere Teil,* an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., an diadraon g., an dindanenn b., an dindan g., al lost g., an ardraoñ g., an dianaou g. ; *das untere Stockwerk,* an estaj dindan g. ; *am unteren Ende der Straße,* e penn izelañ ar ru ; *die untere Stadt,* goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *die unteren Klassen,* renkadoù izelañ ar gevredigezh lies., ar bobl izelañ b. ; *das Untere,* an dindan g. ; *die Unteren,* an isurzhidi lies., an iskargidi lies., an dud a lec'h izel lies., an dud izelek lies., ar re zo izeloc'h lies., an dud dister lies., an dud dister o doare lies. ; *die untere Hälfte,* an hanterenn izelañ b. ; *untere Krustentiere,* kresteneged izel lies. ; *untere Wirbeltiere,* mellkeineged izel lies. ; [kartoù] *der Unter,* al lakez g.
2. unterste(r,s) izelañ ; *der unterste Teil,* al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadraoñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen*, bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes,* ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ lies. ; *der unterste Knopf,* an nozelenn draoñ, an nozelenn izelañ ; *der unterste Teil des Sacks,* goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g. ; *zu unterst,* e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, kulvanniñ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, garenebiñ, penndarevriñ, pebeilpennañ) kement tra zo, lakaat an traoù pep eil penn, lakaat an traoù sac'h-à-vac'h, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).
III. 1. lodenn un adverb kevrennek ; *hierunter,* a-zindan, amañ a-zindan, dindan, a-is, amañ a-is, amañ dindan ; *hinunter,* izeloc'h, en diaz, en traoñ ; *mitunter,* gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, a-frapadoù, frapadoù 'zo, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a-wechoù.
2. rakverb rannadus pe stag a verk an dindander, un troc'h, an degouezh, ar skor ; *er ging unter,* mont a reas d'ar goueled (d'ar strad, d'ar foñs) ; *er unterbrach mich,* mont a reas war va c'haoz, troc'hañ a reas va c'haoz din ; *er unterstüzte sie,* reiñ a reas skoazell dezhi ; *es unterlief mir ein Fehler,* ober a ris ur fazi dre zievezhiegezh, faziet e oan bet dre zievezhiegezh.
Unterabsatz g. (-es,-sätze) : israннbennad g.
Unterabschnitt g. (-s,-e) : iskevrenn b., iskevrennad b.
Unterabteilung b. (-,-en) : israпn b., israпnad b., israпnadur b., azrann b., iskevrenn b., iskevrennad b., istrollad g., isrummad g.
unterarbeiten V.k.e. rannadus (arbeitet unter / arbeitete unter / hat untergearbeitet): treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat das Unkraut untergearbeitet,* troet en deus bet an douar war al louzeier fall ; *Gründünger unterarbeiten,* treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlasvez.
Unterarm g. (-s,-e) : [korf.] arvrec'h b. [*liester* divarvrec'h] ; *der Unterarm und der Oberarm,* an arvrec'h hag ar vrec'h.
Unterart b. (-,-en) : isspesad g., eilouenn b.
Unterarzt g. (-s,-ärzte) : eilmezeg g.
Unterauschuss g. (-es,-ausschüsse) : isbodad g., iskengor g.
Unterbau g. (-s,-bauten) : solenn b., sol g., sichenn b., diazez g., isframm g., solframm g., danframm g., isframmadur g., font g.
unterbauen V.k.e. stag (hat unterbaut) : danframmañ, skorañ, spekañ.
Unterbegriff g. (-s,-e) : **1.** termen spesadel g., deskriver g. ; **2.** [preder.] termen strishañ g.
unterbelegt ag. : isac'hubet, isfeurmet, isannezet, hag a ya goustadik en-dro, plasoù vak ennañ, dileun ; *unterbelegtes Krankenhaus,* klañvdi gweleoù vak ennañ g.
unterbelichten V.k.e. stag (hat unterbelichtet) : islouc'hañ.
Unterbelichtung b. (-,-en) : iskizañ g.
unterbeschäftigt ag. : isgourc'hwelet, izimplijet, na vez ket implijet e holl varregezhioù, na labour ket leunamzer.
Unterbeschäftigung b. (-,-en) : isgourc'hwel g., ollabour g., labour darnamzer g., izimplij g.
Unterbevölkerung b. (-) : ispobladur g.
unterbewerten V.k.e. stag (hat unterbewertet) : isprizout, ispriziañ.
Unterbewertung b. (-,-en) : **1.** isprizadiur g., ispriziañ g. ; **2.** [eskemmdi] isprizadiur ar feur g., isfeuriadur g.
unterbewusst ag. : isemskiant, isemskiantel, isemouez.
Unterbewusstsein n. (-s) : isemouez g., isemouezañ g., isemskiant b., isemskiantañ g., goueled ar goustiañs g. ; *es liegt im Unterbewusstsein,* emañ an dra-se en hon isemouez.
unterbezahlt ag. : isgopret, re izel e c'hopr, paeet fall.
Unterbezahlung b. (-,-en) : isgopradur g., isgoprañ g., gopr re izel g.
unterbieten V.k.e. stag (unterbot / hat unterboten) : **1.** kinnig prizioù izeloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) dindan u.b., gwerzhañ gwelloc'h marc'had eget, diskar e brizioù ; **2.** mont dreist ; *er hat den Rekord unterboten,* aet eo dreist ar rekord diwezhañ, diskaret en deus ar rekord diwezhañ, parfoeltret en deus ar gourc'hoù kozh.
Unterbilanz b. (-,-en) : mentel dleek b., mentel divigadek b.
unterbinden[1] V.k.e. rannadus (band unter / hat untergebunden) : stagañ dre zindan.
unterbinden[2] V.k.e. stag (unterband / hat unterbunden) : **1.** [mezeg.] argoulmañ ; **2.** lakaat diwezh da, herzel, reiñ harz da, lakaat harz da, diarbenn, mirout ouzh, kaeañ ouzh ; *einen Missbrauch unterbinden,* lakaat diwezh d'ur gwallimplij, kaeañ ouzh ur gwallimplij ; *eine Diskussion unterbinden,* krennañ ar gaoz, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *den Durchfall unterbinden,* stankañ ar foerell ; **3.** stankañ ; *den Verkehr unterbinden,* stankañ an dremeniri, stankañ an hent d'ar c'hirri, herzel (mirout) ouzh ar c'hirri a dremen ; **4.** [bev.] heudañ, skoilhañ, herzel.

Unterbindung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; **2.** [dre skeud.] harz g., harzadur g., skoilh g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.
unterbleiben V.gw. stag [*verb-skoazell* **sein** : unterblieb / ist unterblieben] : chom hep c'hoarvezout ; *das soll hinfort unterbleiben,* arabat e c'hoarvezfe kement-se c'hoazh, ret eo reiñ harz da seurt traoù ; *das unterbleibt nicht,* c'hoarvezout a raio en-dro, an dra-se zo sur ('meus aon).
Unterbleiben n. (-s) : **1.** paouezidigezh b., paouez g., arsav g. ; **2.** anvezoud g.
Unterboden g. (-s,-böden) : **1.** kondon g. ; **2.** [tekn.] tu-dindan ar gludell g.
Unterbodenschutz g. (-es) : [kirri-tan] gwarez enepmergl ouzh tu-dindan ar gludell g.
unterbrechen V.k.e. stag (unterbrach / hat unterbrochen) : **1.** dastroc'hañ, troc'hañ ; *jemanden (in seiner Rede) unterbrechen,* troc'hañ e gaoz d'u.b., krennañ e c'her d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *Sie unterbrechen mich dauernd,* n'em eus ket rank da gomz ganeoc'h, n'on ket evit lavaret un hanter c'her zoken, n'em eus ket rank da lavaret an disterañ ger, n'em eus ket a renk da lavaret an disterañ ger, ne zeuan ket a-benn da lavaret va zamm, ne vez roet tamm mouezh din ganeoc'h ; *das Gespräch wurde unterbrochen,* dastroc'het e voe an diviz, troc'het e voe ar gaoz, [pellgomz] troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn ; *er wurde nicht unterbrochen,* lezet e voe d'ober e gaoz ; *die Stromversorgung unterbrechen,* disporzhiñ, troc'hañ an tredan ; *unterbrochene Linie,* linenn dastorret b.
2. daleañ ; *die Vorlesung wird unterbrochen,* daleet eo ar gentel, kendalc'het e vo diwezhatoc'h gant ar gentel.
3. stankañ ; *der Verkehr ist unterbrochen,* stanket eo an tremenerezh.
4. diskregiñ, ehanañ, astalañ, etrelezel, paouez ; *er hat seine Arbeit unterbrochen,* diskrog eo diouzh e labour, astalet en deus gant e labour, harpet en deus labourat, paouezet eo gant e labour.
5. terriñ ; *auf Grund des Regens wurde das Fußballspiel unterbrochen,* en abeg d'ar glav e voe torret an abadenn mell-droad, ranket o doa terriñ an abadenn mell-droad gant ar glav a rae.
V.em. stag : **sich unterbrechen** (unterbrach sich / hat sich (t-rt) unterbrochen) : spanaat.
Unterbrecher g. (-s,-) : **1.** [tredan.] afell b., disreder g. ; **2.** [tekn.] troc'h-red g.
Unterbrechung b. (-,-en) : **1.** arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g., distag g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., remzi g. ; *zeitweilige Unterbrechung,* spanaenn b., span g. ; *mit Unterbrechungen,* dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, dre gasadennoù, a brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *mit Unterbrechungen arbeiten,* labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-frapadoù ; *ohne Unterbrechung arbeiten,* bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep digeinañ, labourat hep distag nag ehan ; *ohne Unterbrechung,* en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distag nag ehan, dibaouez, diastal, harz-diharz, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en un aridennad, en un andennad, diehan, dizehan, hep diskregiñ, diarsav, didav, hep remzi, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, da bep mare, hep remzi, hep ec'hoaz ; *er hat zehn Stunden ohne Unterbrechung geredet,* prezegennet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer).
2. rank g. ; *um eine Spielunterbrechung bitten, eine Spielunterbrechung verlangen,* goulenn rank.
unterbreiten V.k.e. stag (hat unterbreitet) : kinnig ; *jemandem eine Bittschrift unterbreiten,* kinnig ur reked d'u.b. ; *er unterbreitete uns ein Angebot,* ober a reas ur c'hinnig deomp ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen Kostenvoranschlag unterbreiten,* kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di, sevel roll an dispignoù evit sevel un ti, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti ; *ich werde es dem Bürgermeister unterbreiten,* komz a rin eus an afer-se d'ar maer, komz a rin a gement-se d'ar maer.
Unterbreitung b. (-,-en) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnigadur g.
unterbringen V.k.e. rannadus (brachte unter / hat untergebracht) : **1.** reiñ lojeis da, lojañ ; *jemanden bei sich unterbringen,* reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ repu d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., bodenniñ u.b., annezañ u.b. en e di, herberc'hiañ u.b., lojañ u.b. ; *jemanden anderswo unterbringen,* reiñ ul lojeiz all d'u.b., kavout ul lojeiz all (un annez nevez) evit u.b. ; *Truppen unterbringen,* kantoniñ soudarded, lojañ soudarded, kavout ul lec'h kampiñ evit soudarded, reiñ bod da soudarded, reiñ flojenn da soudarded, reiñ loj da soudarded ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht,* dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *die alte Dame musste bei einer Gastfamilie untergebracht werden,* ret e oa bet d'an itron gozh mont war oaled tud all.
2. [dre astenn.] fiziout ; *sein Kind bei einer Tante unterbringen,* fiziout e vugel en (da evezh) ur voereb, lakaat e vugel etre daouarn ur voereb, reiñ an emell eus e vugel d'ur voereb, kargañ ur voereb da gemer an emell eus e vugel.
3. *seine Töchter unterbringen,* fortuniañ e verc'hed.
4. *seine Sachen im Koffer unterbringen,* choukañ e damm stal e-barzh ur valizenn ; *Sachen in einem Schuppen unterbringen,* gorren traoù en ur skiber, dastum traoù en ur skiber.
5. [arc'hant] *eine Anleihe unterbringen,* lakaat u.b. da sinañ un amprest, kavout sav d'un amprest.

Unterbringen n. (-s) : **1.** herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; **2.** kavout sav g. ; **3.** ospitalañ g. ; **4.** [lu] kantoniñ g.
Unterbringung b. (-,-en) : **1.** herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; *um Unterbringung bitten,* goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn lojañ, goulenn loj, goulenn ti ha loj ; **2.** herberc'h g., loj g. ; **3.** ospitalañ g. ; **4.** [lu] kantoniñ g.
Unterbruch g. (-s,-brüche) : [Bro-Suis] **1.** arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g. ; *mit Unterbrüchen,* dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, dre gasadennoù, a brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *ohne Unterbruch,* en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, en un tenn, en un tennad, en un aridennad, en un andennad, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz.
2. rank g. ; *um einen Spielunterbruch bitten, einen Spielunterbruch verlangen,* goulenn rank.
unterbuttern V.k.e. rannadus (hat untergebuttert) : P. moustrañ, gwaskañ, noualantiñ, heskinañ, ober gaou da ; *sich nicht unterbuttern lassen,* derc'hel mat (mort, yud, krog, start, gwevn, tomm), pegañ outi.
Unterdeck n. (-s,-e) : [merdead.] pont izelañ g. ; *im Unterdeck,* e strad al lestr.
unterdes Adv. / **unterdessen** Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, etreadegat.
Unterdruck g. (-s) : **1.** [fizik] diwask g., iswask g. ; **2.** [mezeg.] iswask g.
unterdrücken V.k.e. stag (hat unterdrückt) : mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, mougañ, tagañ, bouc'halañ, ober bres, ober e vres, flastrañ, foulañ, ober gwask da, pladañ ; *ein Volk unterdrücken,* mac'homañ (mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, mougañ, bresañ, flastrañ, foulañ, pladañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, ober gwask d'ur bobl, pouezañ war ur bobl ; *seine Tränen unterdrücken,* moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, mac'hañ e c'hoant leñvañ, bresañ e c'hoant leñvañ, kabestrañ e c'hoant leñvañ, plegañ e c'hoant leñvañ, mirout a leñvañ, en em virout da leñvañ, parraat a leñvañ, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken,* ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *seinen Zorn unterdrücken,* derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, gorren e gounnar, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor), kabestrañ e imor, klask terriñ e zroug ; *unterdrücktes Lachen,* fic'herezh g. ; *unterdrückte Wut,* imor arrelachet b. ; *er konnte seine Wut nicht länger unterdrücken,* ne oa ket ken evit padout gant e imor, ne oa ket ken evit moustrañ (evit derc'hel, evit gwaskañ) war e zroug, ne oa ket ken evit gouarn e bemp blank, ne oa ket mui evit e izili ; *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu unterdrücken,* stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù ; *einen Aufstand unterdrücken,* mougañ un emsav, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig unterdrücken,* beuziñ un emsavadeg er gwad ; [bred.] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein,* ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.
unterdrückend ag. : mac'homus, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus.
Unterdrücker g. (-s,-) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., mac'her g., mac'hom g., mac'homer g., gwaner g., destrizher g., mouger g., moustrer g., flastrer tud g.
Unterdrückerin b. (-,-nen) : tirantez b., droukvac'homerez b., gwaskerez b., mac'herez b., mac'homerez b., gwanerez b., destrizherez b., mougerez b., moustrerez b.
Unterdruckpumpe b. (-,-n) : bangounell dre c'houllo b., pomp dre c'houllo g.
Unterdrückte(r) ag.k. g./b. : den breset g., den gwasket g., den nasket g. ; *die Unterdrückten unterstützen,* sikour ar re wasket.
Unterdrückte(s) ag.k. n. : [bred.] arvoustred g. ; *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein,* ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.
Unterdrückung b. (-) : gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'herezh g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b., foulañs b., gwanerezh g., mac'h g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g., nask g. ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien,* terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel, en em zieubiñ diouzh ar gwask trevadennel ; [preder., Marcuse] *zusätzliche Unterdrückung,* dreistmoustrañ g., dreistmoustradur g., moustradur ouzhpennet g.
unterdurchschnittlich ag. : dindan ar geitadenn, dindan ar geidenn.
untere(r,s) ag. : izel, izeloc'h, izelañ, traoñ, dindan, diadraoñ ; *der untere Teil,* an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., an diadraon g., an dindanenn b., an dindan g., al lost g., an tu traoñ g. ; *die untere Stadt,* goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert,* pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *am unteren Ende der Straße,* e penn izelañ ar ru ; *die unteren Klassen,* renkadoù izelañ ar gevredigezh lies., ar bobl izelañ b. ; *die Unteren,* an isurzhidi lies., an iskargidi lies., an dud a lec'h izel lies., an dud izelek lies., ar re a zo izeloc'h lies., an dud dister lies., an dud dister o doare

lies. ; *untere Krustentiere,* kresteneged izel lies. ; *untere Wirbeltiere,* mellkeineged izel lies.
Untere(s) ag.k. : *das Untere,* an dindan g.
untereinander Adv. : **1.** kenetrezo ; *sie tauschen untereinander,* trokañ a reont kenetrezo ; *sich untereinander helfen,* reiñ skoazell an eil d'egile ; [dre skeud.] *alles untereinander werfen,* didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ) kement tra 'zo, daoubenniñ pep tra, eilpennañ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn (tu evit tu, penn evit penn, sac'h-àr-vac'h), lakaat kement tra 'zo a bempoù, lakaat pep tra tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), pebeilpennañ (garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo ; *sie sprechen Deutsch untereinander,* komz a reont alamaneg etrezo ; *die Kriege der Poleis untereinander,* brezelioù etre ar c'heodedoù gresian lies.
2. an eil dindan egile, an eil dindan eben.
Untereinteilung b. (-,-en) : israrn b., israrnad b., israrnadur b., azrann b., azrannad b., iskevrenn b., iskevrennad b.
unterentwickelt ag. : isdiorreet ; *die unterentwickelten Länder,* ar broioù isdiorreet lies.
Unterentwicklung b. (-) : **1.** isdiorroadur g., isdorreidigezh b. ; *Unterentwicklung der Industrie,* skorted ar greanteladur b. ; **2.** [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., isteñv g.
Untererdkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.
unterernährt ag. : divag, maget fall, fall vaget, droukvaget, negezet, isvaget.
Unterernährung b. (-) : olboued g., droukvagadurezh b., P. bihanboued g., negez a voued g., isvagadur g., disvoued g. ; *an Unterernährung eingehen,* mervel gant an disvoued, mizeriñ.
unterexponieren V.k.e. stag (unterexponierte / hat unterexponiert) : iskizañ.
Unterfamilie b. (-,-n) : [bev.] iskerentiad g.
unterfangen V.k.e. stag (unterfängt / unterfing / hat unterfangen) : harpañ, skorañ.
V.em. stag (t-c'h) : **sich unterfangen** (unterfängt sich / unterfing sich / hat sich (t-rt) unterfangen) : *sich einer Sache (t-c'h) unterfangen,* bezañ dichek (divezh, dibalamour, digoll, difoutre) a-walc'h evit krediñ ober udb ; *sich unterfangen, etwas zu tun,* bezañ gant ar soñj diaviz d'ober udb.
Unterfangen n. (-s) : embregadenn hardizh b., raktres arvarus g., dezev risklus g., brokadenn b., direizhvennad g., follezhenn b., follinaj g.
unterfassen V.k.e. rannadus (hat untergefasst) : *einen Kranken unterfassen,* kazeliañ (tapout krog e kazel) ur c'hlañvour, kazeliañ gant ur c'hlañvour, ober kazel d'ur c'hlañvour, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergefasst,* krog e oant e peb a gazel dezhañ, kazeliañ a raent gantañ ; *sich unterfassen,* bezañ kazel-ha-kazel, bezañ kazel-ouzh-kazel, bezañ brec'h-ouzh-brec'h ; *untergefasst,* kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.
unterfertigen V.k.e. stag (hat unterfertigt) : tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin ; *der Unterfertigte,* an hini en deus issinet amañ dindan g., an issiner g.
unterführen V.k.e. stag (hat unterführt) : kas dre zindan.
Unterführung b. (-,-en) : riboul g., hent-riboul g., hent danzouar g., gwaremm b., tunel g.
Unterfunktion b. (-,-en) : skorter g., skorted b., divig g., prinder g. ; [mezeg] *Unterfunktion der Schilddrüse,* hipotiroidiezh b., skoedisvorc'hegezh g.
Unterfutter n. (-s) : [dilhad.] doubleür g., doublenn b.
unterfüttern V.k.e. stag (hat unterfüttert) : [dilhad.] doublañ.
Untergang g. (-s) : **1.** [stered.] diskar g. ; *Sonnenuntergang,* kuzh-heol g. ; *Monduntergang,* kuzh-loar g. ; **2.** [merdead.] peñse g., peñseadenn b. ; *Untergang einer Flotte,* peñseadeg b. ; **3.** [dre skeud.] diskar g., diskaridigezh b. ; *der Untergang eines Reiches,* diskar un impalaeriezh g. ; *der Untergang einer Familie,* diskar un tiegezh g. ; *seinem Untergang entgegengehen,* mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, bezañ war e ziskar, mont da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, bezañ e stal o vont da stalig hag e stalig da netra, kas e stal da stalig, mont e vleud da vrenn, treiñ e stal da stalig, bezañ war ziribin, dizeriañ, tennañ d'e fin (Gregor), tennañ d'ur gwall fin, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da neuz, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù.
Untergangsstimmung b. (-) : malañjer g., maritell b., peurvantridigezh b., peurvantradur g., diwaskadenn vantrus b.
Untergattung b. (-,-en) : iskerentiad g.
untergeben ag. : suj, sujet, isurzhiet, isrenk, isurzh, sentus.
Untergebene(r) ag.k. g./b. : isurzhied g., isurzhiedez b., eiler g., eilerez b. ; *seine Untergebenen,* e isurzhidi lies., ar re dindanañ lies., ar re hag a zo dindan e garg lies., ar re hag a zo en e garg lies. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen,* bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras bezañ kenteliet gant e isurzhidi ; *wenn der Chef nicht da ist, freuen sich die Untergebenen,* lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h - pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier.
Untergebenheit b. (-) : sujidigezh b., isurzhiegezh b., isurzhielezh b.
untergefasst ag. / **untergehakt** ag. : kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.
untergehen V.gw. rannadus (ging unter / ist untergegangen) : **1.** *die Sonne geht unter,* mont a ra an heol da guzh, mont a ra an heol dindan guzh, darev eo an heol da guzhat, mont a ra an heol da guzhat, mont a ra an heol d'e wele, mont a ra an heol da gousket, emañ an heol o serriñ e lagad, P. erru eo izel ar gantol ; *die untergehende Sonne*, an heol o vont da guzh (o vont da guzhat, o vont da vervel, o vont da gousket, o serriñ e lagad) g. ; *das Gestirn geht unter,* emañ ar blanedenn en diskar (en he diskar).

2. [merdead.] sankañ, goueledin, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, mont d'ar sol, mont d'ar sont, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket, plantañ ; *wie ein Stein untergehen,* mont d'ar strad evel un tamm plom ; *das Schiff geht unter,* emañ ar vag o oueledin (o vont d'ar strad, o vont d'ar goueled, o vont d'an deun, o vont d'ar sol, o vont d'ar sont, o vont d'ar foñs, oc'h ober peñse, o peñseañ, o plantañ en dour) ; *sein Schiff ist untergegangen,* kollet eo e vag, beuzet eo e vag, aet eo e vag d'ar strad, aet eo e lestr d'ar foñs, lonket eo bet e vag gant ar mor, koñfontet eo bet e vag ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen,* karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes goueledin, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig goueledin, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e venne mont d'ar strad ; *im Bermudadreieck sind schon viele Schiffe untergegangen,* peñseüs eo tric'horn Bermuda, war dro tric'horn Bermuda ez eus andredoù dañjerus bras evit ar bigi ; *mit Mann und Maus untergehen,* mont da goll bag hag all - mont da goll lestr hag all - mont da goll korf hag all - en em goll tud ha madoù - bezañ lonket gant ar mor penn ha pilhon - mont da goll tud ha lestr - mont da goll tud hag all - mont da goll korf, madoù hag all ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen,* pa ziveuzo Iz e veuzo Pariz.

3. mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, da neuz, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *ein untergehendes Volk,* ur bobl war he diskar b. ; *unser Land geht unter,* emañ ar vro o vougañ, emañ ar vro war he diskar.

4. [dre skeud.] mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, koazhañ, ober e goazh ; *die Worte des Redners gingen im Lärm der Versammlung unter,* mouget e voe komzoù ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud, goloet e voe kaoz ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud.

Untergehilfe g. (-n,-n) : iseiler g.

untergeordnet ag. : eil-, is-, a eil klas, eilrenk, isrenk, isurzh, isurzhiet, a eil renk, eilrenk, dister, disterik a-walc'h ; *untergeordnete Funktionen,* kargoù dister lies., kargoù a eil renk lies., kargoù eilrenk lies. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung,* un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; [stlenn.] *untergeordnetes Menü,* islañser g.

Untergeordnete(r) ag.k. g./b. : isurzhied g. [*liester* isurzhidi], isurzhiedez b., iskargiad g., iskargiadez b.

Untergeschlecht n. (-s,-er) : iskerentiad g.

untergeschoben ag. : silet, ensilet, roet dre laer ; *untergeschobenes Kind,* bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g. ; *untergeschobener Text,* pennad-skrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.

Untergeschoss n. (-es,-e) : dan g., danzouar g., estaj dindan an douar g.

Untergestell n. (-s,-e) : skor g., sichenn b., diaz g.

Untergewicht n. (-s,-e) : pouez re skañv g., diouer a bouez g., skañvec'h g.

untergewichtig ag. : amskañv, re skañv, re nebeut a bouez gantañ.

untergliedern V.k.e. stag : kenaozañ, frammañ.

untergraben[1] V.k.e. stag (untergräbt / untergrub / hat untergraben) : **1.** minañ, sapañ, keviañ dindan, disfontañ ; **2.** [dre skeud.] toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ, luduañ ; *jemandes Ansehen (jemandes Ruf) untergraben,* luduañ brud u.b., stekiñ ouzh brud u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., bihanaat brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, kas anv mat u.b. da ludu, dispenn (diskar) brud u.b., toullañ dindan u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b. ; *er hat seine Gesundheit untergraben,* graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor).

untergraben[2] V.k.e. rannadus (gräbt unter / grub unter / hat untergegraben): treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat das Unkraut untergegraben,* troet en deus an douar war al louzeier fall ; *Gründünger untergraben,* treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlasvez.

Untergrabung b. (-,-en) : **1.** minerezh g., minañ g., sapadur g., sapañ g. ; **2.** [dre skeud.] gwasterezh g., distreserezh g., labezadur g., diheiliadenn b.

Untergrenze b. (-,-n) : isvevenn b., bevenn izelañ b., peurvevenn izelañ b., lodenn izelañ b., poent izelañ ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel,* bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.

Untergrund g. (-s,-gründe) : **1.** kondon g., kondoniad g. ; *hier fließt der Bach in den Untergrund,* amañ emañ ar c'holl ; **2.** [tisav] skor g. ; **3.** [dre skeud., taolenn, leurenn] goueled g. ; **4.** dirgel g. ; *im Untergrund leben,* bevañ er c'huzh, bevañ dindan guzh.

Untergrundbahn b. (-,-en) : metro g., [dre fent] tren buzhug g.

Untergrundbewegung b. (-,-en) : [politik.] luskad kuzh g., luskad dirgel g.

Untergrungkämpfer g. (-s,-) : stourmer dirgel g., stourmer kuzh g.

Untergrundliteratur b. (-) : lizheradur amskign g., skridoù amskign lies.

Untergrundpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] furcherez b.

Untergruppe b. (-,-n) : isrummad g. ; *in mehrere Untergruppen verteilen,* kombodiñ, rannañ e meur a isrummad dispartiet-krenn.
Unterhäkchen n. (-s,-) : [yezh.] lostig g.
unterhaken V.k.e. rannadus (hat untergehakt) : *einen Kranken unterhaken,* kazeliañ (tapout krog e kazel) ur c'hlañvour, kunduiñ ur c'hlañvour dre ar vrec'h, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergehakt,* krog e oant e peb a gazel dezhañ ; *untergehakt,* kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.
unterhalb araog. (t-c'h) : dindan, a-is da, en ardraoñ da, en diaz udb, en traoñ udb, ouzh traoñ udb, en dinaou da ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Ordnung unterhalb der Klasse und oberhalb der Familie,* er rummatadur ar bevien emañ an urzhad dindan ar gevrennad hag a-us d'ar c'herentiad.
Unterhalt g. (-s) : **1.** trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g. ; **2.** buhezegezh b., bevañs g., bevadur g., magadur g., leve bevañ g. ; *seinen Unterhalt bestreiten,* en em vevañ e-unan, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun), gounit e c'hopr, gounit e vuhezegezh, gounit e vuhez, ober e dammig treuz ; *Unterhalt leisten,* bastañ d'an ezhommoù, pourchas arc'hant, darbariñ arc'hant, pourvezañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve, kenderc'hel u.b., kenderc'hel arc'hant d'u.b. ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken,* klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gwenneg bennak digantañ evit bevañ ; *nach der Scheidung musste er seiner Frau Unterhalt zahlen,* goude o disparti e rankas kenderc'hel d'e wreg peadra da vevañ, goude o disparti e rankas kenderc'hel e wreg ; *sie verdient sich ihren Unterhalt auf dem Strich,* gwerzhañ a ra he c'horf (gastaouiñ a ra) evit gounit he bara.
unterhalten[1] V.k.e. stag (unterhält / unterhielt / hat unterhalten) : **1.** *zu jemandem Beziehungen unterhalten,* daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredoù) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; **2.** trezerc'hel, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, delc'her e plom, delc'her en e blom, kenderc'hel brav, ober war-dro, plediñ gant (ouzh) ; *eine Maschine unterhalten,* trezerc'hel ur mekanik, delc'her ur mekanik e ratre (e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, kempenn), kempenn ur mekanik, ober war-dro ur mekanik ; *einen Garten unterhalten,* ober war-dro ul liorzh, plediñ gant (ouzh) ul liorzh, kempenn ul liorzh, derc'hel kempenn ul liorzh ; *das Feuer unterhalten,* magañ an tan, mirout ouzh an tan a vervel, mirout ouzh an tan a vougañ, boueta an tan, delc'her (mirout) bev an tan ; **3.** *jemanden unterhalten,* bastañ da ezhommoù u.b., pourchas arc'hant d'u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve-bevañ d'u.b., kenderc'hel u.b., kenderc'hel d'u.b. peadra da vevañ, bevañ u.b., gounit boued d'u.b., pourvezañ e vezhur pemdeziek d'u.b., magañ u.b. ; *von jemandem unterhalten werden,* bezañ war goust u.b., bezañ war gorf u.b., bezañ war an dorzh ; **4.** diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, dizenoeiñ, ambuziñ.
V.em. stag : **sich unterhalten** (unterhält sich / unterhielt sich / hat sich (t-rt) unterhalten) : **1.** emzivizout, emzivizañ, kendivizout, divizout, kenbrezeg, kaozeal, lavaret kaer, ober e gaoz, ober kaoz, kontañ ar gaoz, ober un tamm kaoz, ober un troc'h kaoz, rannañ komzoù etrezo, ober ur varvailhadenn, ober ur marvailh bennak, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal ; *sich mit jemandem unterhalten,* ober un tamm kaoz gant u.b., kas ar gaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b., marvailhat gant u.b., ober ur frapad marvailhat gant u.b. ; *er hat sich lange mit dem unterhalten,* bet eo bet ul laziad o kontañ kaoz gant hennezh ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten,* bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *sich mit jemandem von etwas unterhalten,* kaozeal (divizout, komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, ober e gaoz, ober ar gaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus (diwar-benn, a-zivout) udb ; *wir unterhalten uns über die Wahlen,* kaoz a zo ganeomp diwar-benn ar votadegoù, gant kaoz ar votadegoù emaomp ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; *sich über Gott und die Welt unterhalten,* kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez ganto, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *wir unterhielten uns über Gott und die Welt,* ar marvailhoù a zae en-dro ; *sie haben sich eifrig und lange unterhalten,* kaoz kaer a oa bet ganto, kaoz kaer a oa bet etrezo, meur a gaoz a oa bet ganto, kalz a gaoz a oa bet ganto, ur pezh kaoz a oa bet ganto ; **2.** en em zudiañ, en em ziduiñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer ; *sich mit etwas unterhalten,* diverrañ (diduellañ, berraat) e amzer oc'h ober udb, kas e amzer oc'h ober udb, divuzañ gant udb, ober udb kement hag abuziñ e amzer, kemer un tamm plijadur oc'h ober udb, farlotañ oc'h ober udb ; **3.** *er kann sich selbst unterhalten,* gouest eo da c'hounit e vuhezegezh, gouest eo da c'hounit e vara, gouest eo d'en em vevañ, gouest eo da c'hounit e vuhez.
unterhalten[2] V.k.e. rannadus (hält unter / hielt unter / hat untergehalten) : delc'her dindan.
unterhaltend ag. / **unterhaltsam** ag. : kevannezus, diverrus, diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus, plijadurezhus, dizenoeüs, ebat.

Unterhaltsanspruch g. (-s,-ansprüche) : gwir da vezañ bevet g., gwir da gaout ul leve bevañ g., gwir da gaout ul leve magañ g.
Unterhaltsbeitrag g. (-s,-beiträge) : leve bevañ g., leve magañ g.
unterhaltsberechtigt ag. : e bevadur ; *er hat drei unterhaltsberechtigte Kinder,* tri bugel en deus da vevañ, tri bugel en deus da vagañ, P. tri bugel en deus war an dorzh.
Unterhaltsberechtigte(r) ag.k. g./b. : bevadour g., bevadourez b., bugel e bevadur g., P. koustadenn b.
Unterhaltsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn leve bevañ dirak al lez-varn g.
Unterhaltskosten lies. : **1.** frejoù trezalc'h lies., mizoù kempenn lies. ; **2.** koust al leve bevañ g., koust al leve magañ g. ; **3.** koust bevadur g.
Unterhaltspflicht b. (-) : redi bevañ g., redi magañ g., endalc'h da baeañ ul leve bevañ g.
unterhaltspflichtig ag. : rediet da vevañ, rediet da baeañ ul leve bevañ, endalc'het da baeañ ul leve magañ.
Unterhaltspflichtige(r) ag.k. g./b. : bevour g., bevourez b., paeer al leve bevañ g., paeerez al leve bevañ b., dleour al leve bevañ g., dleourez al leve bevañ b.
Unterhaltsrente b. (-,-n) : leve-bevañ g., leve-magañ g.
Unterhaltsverpflichtungen lies. : kargoù tiegezh lies., kargoù bevadur lies.
Unterhaltszahlung b. (-,-en) : paeadenn al leve-bevañ b.
Unterhaltung b. (-,-en) : **1.** troc'h kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaoze g., kaozeadeg b., , kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., marvailh g., prolog g. ; *die Unterhaltung drehte sich um das Theater,* an diviz a denne d'ar c'hoariva, tennañ a rae ar c'hendiviz d'ar c'hoariva, anv a oa en diviz eus ar c'hoariva, marvailhat a rae an dud diwar-benn ar c'hoariva, ar gaoz etrezo a oa bet diwar-benn ar c'hoariva ; *eine Unterhaltung beleben,* kas un diviz en-dro ; *wir müssen aber jetzt diese Unterhaltung beenden,* poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *die Unterhaltung kurzerhand abbrechen,* sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; **2.** diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., diverrañs g., ebat g., plijadur b. ; **3.** trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g.
Unterhaltungselektronik b. (-) : elektronegezh evit an holl b., elektronegezh evit an dud voutin b., elektronegezh voutin b., elektronegezh en ardamez an holl b., elektronegezh en akomod d'an holl b.
Unterhaltungsinformatik b. (-) : stlenneg evit an holl g., stlenneg evit an dud voutin g., stlenneg boutin g., urzhiataerezh evit an dud voutin g., urzhiataerezh boutin g., stlenneg en ardamez an holl g., stlenneg en akomod d'an holl g.
Unterhaltungskosten lies. : frejoù trezerc'hel lies., mizoù kempenn lies.
Unterhaltungsmusik b. (-) : sonerezh skañv g., sonerezh diduellus g., sonerezh dihuedus g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik, sonerezh arzel*].
Unterhaltungsroman g. (-s,-e) : romant diduellus g., romant dihuedus g.
Unterhaltungsstoff g. (-s,-e) : tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b., kraf g., pennkomz g.
unterhandeln (mit, über) V.k.d. stag (hat unterhandelt) : kenvreutaat [gant, diwar-benn], marc'hata [gant u.b. diwar-benn udb], kendivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kevraouiñ [gant u.b. diwar-benn udb], emzivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kouratañ [gant u.b. diwar-benn udb].
Unterhändler g. (-s,-) : **1.** kourater g. ; **2.** hanterour g., kenvreutaer g., jubenn g., kendivizer g., kevraouer g.
Unterhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh g., emziviz g., kendiviz g., diviz g., divizadeg b., breutadeg b., parlantadeg b., kevraouerezh g., kevraouadenn b., kevraouadeg b. ; *in Unterhandlung treten, sich in Unterhandlungen einlassen, Unterhandlungen einleiten,* boulc'hañ ur c'hendiviz, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendiviz, stagañ gant an emzivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, boulc'hañ ur c'hevraouerezh, stagañ gant ar c'hevraouiñ, boulc'hañ ar c'hevraouiñ, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg, mont da varc'hata, kregiñ gant divizoù ar marc'had, lakaat un diviz da vont en-dro, ober e zivizoù.
Unterhaube b. (-,-n) : boned-blev g., koef blev g., koef bihan g.
Unterhaus n. (-es) : [polit.] Kambr ar C'humunioù b.
Unterhaut b. (-) : [korf.] goudonenn b., hipoderm g.
Unterhauts- : [mezeg.] ... hipodermek.
Unterhemd n. (-s,-en) : krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.
unterhöhlen V.k.e. stag (hat unterhöhlt) : **1.** disfontañ, kleuziañ, krouiziñ, disoliañ, dispenn, krignat, klotañ ; *der Regen hat den Boden unterhöhlt,* kleuziet eo bet an douar gant ar glav ; **2.** minañ, sapañ, keviañ dindan, disfontañ.
Unterholz n. (-es) : **1.** strouezh str., strouezheg b., tailheris g., brouskoad g. ; **2.** skeud ar c'hoadoù g., dangoad g. ; **3.** keuneud str. ; *Unterholz sammeln,* serriñ danvez tan, dastum keuneud, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta.
Unterhose b. (-,-n) : bragez vihan b., bragoù bihan b., bragez-dindan b., bragezig b., advragez b., slip g.
unterirdisch ag. : **1.** dindandouar, dindandouarek, dindandouarel, isdouarel, danzouar, dindan an douar ; *unterirdischer Bau,* dindandouarenn b., savadur dindan an douar g. ; *unterirdischer Gang,* hent-kev g., riboul dindan zouar g., riboul g., hent-riboul g., gwaremm b., tremen dindan zouar g. ; *unterirdische Festungsanlage,* lec'h-kreñv (kreñvlec'h) dindandouar g., dindandouarenn b. ; **2.** [mojenn.] -ifern, eus an ifernioù ; **3.** [dre skeud.] kuzh, amguzh, amskign, dirgel.
Unterjacke b. (-,-n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b.
unterjochen V.k.e. stag (hat unterjocht) : sujañ, yevañ, bazhyevañ, mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, hualañ, mestroniañ, chadennañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ, plegañ dindan ar yev ; *jemanden unterjochen,* lakaat u.b. da sujañ, lakaat u.b. da blegañ d'e youl, plegañ u.b. dindan ar yev,

lakaat u.b. dindan yev, sujañ u.b., ober e sklav eus u.b., sklavañ u.b., lakaat u.b. da sklav, lakaat u.b. dindan gazel-ge, lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. da bladañ d'e veli, bazhyevañ u.b., yevañ u.b., chadennañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., naskañ u.b. ; *das Land wurde unterjocht,* ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro.

Unterjochung b. (-) : sujidigezh b., bazhyevadur g., gwaskerezh g., moustrerezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., bazhyeverezh g., yeverezh g., nask g.

unterjubeln V.k.e. rannadus (hat untergejubelt) : P. **1.** *jemandem etwas unterjubeln,* bec'hiañ udb war u.b., difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; *jemandem schlechte Ware unterjubeln,* gwerzhañ brav poultr d'u.b., fritañ naered e lec'h silioù d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b. ; **2.** *jemandem etwas unterjubeln,* teurel war u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., en em zisammañ war u.b.

Unterkategorie b. (-,-n) : isrummad g.

unterkeilen V.k.e. stag (hat unterkeilt) : lakaat sav dindan, skorañ, blodañ, skourjiñ, skoilhañ ; *einen Tisch unterkeilen,* skorañ (blodañ, skourjiñ) un daol, lakaat sav dindan un daol.

unterkellern V.k.e. stag (hat unterkellert) : *ein Haus unterkellern,* sevel ur c'hav dindan un ti.

unterkellert ag. : gant ur c'hav, ur c'hav dezhañ, savet war ur c'hav.

Unterkiefer g. (-s,-) : [korf.] javed traoñ b., javed izelañ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b.

Unterklasse b. (-,-n) : [loen.] iskevrennad b.

Unterkleid n. (-s,-er) : krez g., dilhad-dindan g.

Unterkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.

unterkommen V.k.d. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : kam unter / ist untergekommen] : **1.** *bei jemandem unterkommen,* kavout bod en un ti bennak, kavout repu en un ti bennak, kavout goudor en un ti bennak, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, en em flojenniñ en un ti bennak, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h en un ti bennak, kavout bodenn en un ti bennak, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo en un ti bennak, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b. ; **2.** [dre skeud.] kavout fred, kavout labour, fortuniañ ; **3.** [rannyezh.] *er ist mir untergekommen,* en em gavet e oan gantañ, e gavet em boa war an hent ; **4.** [rannyezh.] *etwas kommt jemandem unter,* degouezhout a ra udb gant u.b., kouezhañ a ra udb war u.b.

Unterkommen n. (-s) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., flojenn b., plas g., muz g., golo g., goloadurezh b., herberc'h g., loj g., ti ha loj.

Unterkörper g. (-s,-) : kof-bihan g., traoñ ar c'hof g.

unterkriegen V.k.e. rannadus (hat untergekriegt) : *jemanden unterkriegen,* diarbenn u.b., distroadañ u.b., kas u.b. d'an traoñ, skubañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., kemer an tu kreñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., kaout an dizober eus u.b., reiñ lamm d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, kemer e greñv war u.b., diskar u.b. ; *sich nicht unterkriegen lassen,* gouzañv e boanioù a galon vat, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, chom war-c'horre, chom war-c'horre an dour, chom hep digalonekaat.

unterkritisch ag. : [fizik] daneizhik.

unterkühlen V.k.e. stag (hat unterkühlt) : **1.** yenañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenañ betek re, yenaat betek re ; **2.** [mezeg.] lakaat e stad a iswrester ; **3.** [fizik] kas d'ur stad a zreistteuzerezh.

V.em. **sich unterkühlen** (hat sich (t-rt) unterkühlt) : P. dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez.

unterkühlt ag. : **1.** yenaet en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenaet betek re ; **2.** [mezeg.] e stad a iswrester ; *unterkühlter Zustand,* iswrester g. ; **3.** [fizik] e stad a zreistteuzerezh ; **4.** [emzalc'h] yen-skorn, teuc'h-meurbet.

Unterkühlung b. (-) : **1.** [mezeg.] iswrester g. ; **2.** [fizik] dreistteuzerezh g., dreistteuzadur g.

Unterkunft b. (-,-künfte) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., flojenn b., muz g., aoz g./b., herberc'h g., loj g., ti ha loj ; *um Unterkunft bitten,* goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn flojenn, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn herberc'h, goulenn loj, goulenn ti ha loj, goulenn lojañ ; *eine Unterkunft finden,* kavout bod, kavout repu, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout lojeiz, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout loj, kaout ti ha loj, kavout ti ha loj ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden,* an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; *Unterkunft, Verpflegung und Wäsche bei jemandem haben,* bezañ lojet, maget ha fresket gant u.b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft,* ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm.

Unterlage b. (-,-n) : **1.** diaz g., diazez g., dan g., font g. ; *Sandunterlage,* diazez traezh g. ; *Schreibunterlage,* danzorn g. ; **2.** sichenn b., troad g., solenn b., sol g. ; *Maschinenunterlage,* sichenn ur mekanik b. ; *Säulenunterlage,* sichenn ur golonenn b., troad (diazez) ur golonenn g. (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] testeni g., diell b., prouenn b., arroudenn b., teuliad g., teul g. ; *Belegunterlage*, paperioù testeniekaat lies., testenioù lies., pezhioù testenius lies., titloù gwiriekaat lies., dielloù rekis lies., dielloù-harpañ lies. ; *statistische Unterlagen,* roadennoù stadegel lies., stadegoù lies. ; *Unterlagen beibringen,* degas testenioù, kinnig titroù, diskouez titouroù, degas dielloù-harpañ ; **4.** skourj g., blod g., skor

g., skoilh g. ; **5.** [louza.] *Veredelungsunterlage,* tad-kef [*liester* tadoù-kef] g.
Unterland n. (-s) : goueled ar vro g.
Unterlass g. (-es) : *ohne Unterlass,* hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, didav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.
unterlassen V.k.e. stag (unterlässt / unterließ / hat unterlassen) : chom hep ober udb ; *er sollte es lieber unterlassen,* falloc'h eget paouez a ra ; *er kann es nicht unterlassen, spöttische Bemerkungen zu machen,* n'eo ket evit parraat a ober evezhiadennoù goapaus, ne c'hall ket tremen hep ober evezhiadennoù goapaer, ne c'hall ket mirout a ober goapadennoù, n'eo ket evit tremen hep ober evezhiadennoù goap, n'eo ket evit mirout a ober evezhiadennoù goapaus ; *ich werde nicht unterlassen, es zu tun,* ne fellin ket (ne c'hwitin ket, ne vankin ket) d'en ober ; [gwir] *unterlassene Hilfeleistung,* anskoazell da dud en arvar b. ; *unterlassene Pflichtleistung,* anskoazell d'un trede en arvar g., digasted e-keñver un trede en arvar b., divanieramant e-keñver un trede en arvar g.
Unterlassung b. (-,-en) : mankadenn b., mank g., defot g., miridigezh b., ankounac'hadenn b., ankouadenn b., disoñjadenn b., ankounac'h g. ; *bei Unterlassung (t-c'h),* pa vez tennet (lamet) ..., pa ne vez ket roet fed da ..., pa ne vez ket dalc'het kont eus ...
Unterlassungsfall g. (-s) : *im Unterlassungsfall,* defot d'ober ar pezh a zo bet gourc'hemennet (Gregor).
Unterlassungsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn paouezidigezh ur gaou bennak dirak al lez-varn g.
Unterlassungssünde b. (-,-n) : [relij.] pec'hed defot ober un dra gourc'hemennet g.
Unterlauf g. (-s,-läufe) : red izelañ ur stêr g., penn izelañ ur stêr g., red izel ur stêr g., ardraoñ g., traoñ g., diaz g.
unterlaufen V.gw. stag [*verb-skoazell* **sein** : unterläuft / unterlief / ist unterlaufen] : **1.** en em silañ e-touez traoù all ; *ihm ist ein Fehler unterlaufen,* graet en doa ur fazi dre zievezhted, faziet eo bet dre zievezhegezh (hep rat dezhañ) ; **2.** [mezeg.] *blutunterlaufen,* bloñset, bronduet, meüret.
unterlegen[1] V.k.e. stag (hat unterlegt) : **1.** lakaat dindan, skorañ, blodañ, skoilhañ ; *einem Schrank einen Keil unterlegen,* lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, skourjiñ un armel ; **2.** lakaat pozioù da glotañ gant ; *einer Melodie einen Text unterlegen,* lakaat pozioù da glotañ gant un ton ; **3.** [dre skeud.] reiñ ; *jemandem böse Absichten unterlegen,* diskrediñ war eeunded u.b., sevel mar war onestiz u.b., teurel diskred war youl vat u.b., teurel disfiz war onestiz u.b., teurel douetañs war lealded u.b., magañ (goriñ) disfiziañs e-keñver eeunded u.b., disfiziout diouzh onestiz u.b.
unterlegen[2] V.k.e. rannadus (hat untergelegt) : lakaat dindan, skorañ, blodañ, skourjiñ ; *einem Schrank einen Keil unterlegen,* lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, skourjiñ un armel.
unterlegen[3] ag. : diampartoc'h, koll, dilañs gantañ ; *ich bin dir an Wissen unterlegen,* n'on ket ken gouiziek hag te, me a zo pell war da lerc'h a-fet gouiziegezh ; *er ist ihm weit unterlegen,* n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ ; *er ist dir unterlegen,* koll eo ganit, n'eo ket evidout.
Unterlegene(r) ag.k. g./b. : kevezer dilañs gantañ g., kevezerez dilañs ganti b. ; [sport] *er ist der Unterlegene,* ne vez ket lakaet da wellikañ.
Unterlegenheit b. (-) : **1.** izelded g. ; *zahlenmäßige Unterlegenheit,* izelded niverek b. ; **2.** istalvoudegezh b.
Unterlegklotz g. (-es,-klötze) : skourj g., blod g., skor g., skoilh g.
Unterlegscheibe b. (-,-n) : ruilhenn blat b.
Unterleutnant g. (-s,-s/-e) : [lu] isletanant g.
Unterleib g. (-s) : [korf.] kof g., kof-bihan g., traoñ ar c'hof g.
Unterleibsbinde b. (-,-n) : korfkenn b.
Unterlieferant g. (-en,-en) : eilkevrater g.
unterliegen[1] V.em stag [*verb-skoazell* **sein** : unterlag / ist unterlegen] [t-d-b] : **1.** bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan ; *er ist ihm unterlegen (er unterlag ihm),* faezhet (trec'het, kannet) e oa bet gantañ, koll e voe gantañ ; *er unterlag der Versuchung,* kouezhañ a reas en temptadur, sujañ a reas d'an (gant an) temptadur / asantiñ a reas gant an temptadur (Gregor), plegañ a reas dirak an temptadur, lamm en doe digant an droukspered, diskaret e voe gant e zroukyouloù, trec'het e voe gant e c'hoantegezhioù fall, sujañ a reas da varad (da ardoù) an diaoul ; **2.** [dre skeud.] *es unterliegt keinem Zweifel,* un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze ; **3.** bezañ techet da, bezañ sujet da, rankout, dleout ; *dem Wechsel unterliegen,* bezañ sujet d'ar cheñchamantoù, bezañ hedro, bezañ bouljus, bezañ techet (bezañ douget) da cheñch, bezañ kemm-digemm (keflusk-digeflusk, cheñch-dicheñch), bezañ tro-didro ; *alles unterliegt dem Wandel,* an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav ; *der Fall unterlag einer scharfen Untersuchung,* un enklask pizh a voe graet war an afer-se, an afer-se a voe ensellet pizh ; **4.** bezañ sujet da, bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b./udb ; *dem deutschen Recht unterliegen,* bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; **5.** [gwir] *der Berufung unterliegen,* gallout bezañ kaset war c'halv dirak ul lez-varn uheloc'h.
unterliegen[2] V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **haben**] : lag unter / hat untergelegen] : bezañ o skorañ udb, bezañ o vlodañ udb., bezañ dindan udb.
Unterliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.
Unterlippe b. (-,-n) : [korf.] muzell draoñ b., muzell dindan b., muzell izelañ b., gweuz dindan b., gweuz izelañ b.
unterm : P. *berradur evit* **unter dem**.
untermalen V.k.e. stag (hat untermalt) : **1.** raklivañ, divrazañ ; **2.** [dre skeud.] pouezañ war, derc'hel war.,

gouverkañ, lakaat war wel, toniañ ; **3.** kinklañ, kaeraat, fardañ ; *das Essen wurde musikalisch untermalt,* e-pad ar pred e voe kinniget sonerezh skañv da foñs son.
Untermalung b. (-,-en) : **1.** raklivadur g., foñs g., divraz g., divrazadur g. ; **2.** [dre skeud.] foñs son g., drekleur b.
untermauern V.k.e. stag (hat untermauert) : skorañ, startaat, kadarnaat, nershaat, diazezañ mat, kreñvaat, sintrañ, stardañ ; *seine Macht untermauern,* diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; *den Frieden untermauern,* startaat ar peoc'h, kadarnaat ar peoc'h, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud.
Untermauerung b. (-,-en) : startadur g., kadarnadur g.
Untermenge b. (-,-n) : **1.** [mat.] isteskad g. ; **2.** [stlenn.] istrevnad g.
untermengen V.k.e. stag (hat untermengt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.
Untermensch g. (-en,-en) : isden g. [*liester* istud].
Untermenü n. (-s,-s) : [stlenn.] islañser g.
Untermiete b. (-,-n) : eilfeurmiñ g., eilfeurmadur g.
untermieten V.k.e. stag (hat untermietet) : eilfeurmiñ.
Untermieter g. (-s,-) : kambrer g., eilfeurmer g.
Untermieterin b. (-,-nen) : kambrerez b., eilfeurmerez b.
unterminieren V.k.e. stag (unterminierte / hat unterminiert) : **1.** minañ, sapañ, keviañ dindan, disfontañ ; *eine Festung unterminieren,* toullañ ur min dindan ur c'hreñvlec'h, minañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** disfontañ, disoliañ ; **3.** [dre skeud.] toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ.
untermischen V.k.e. stag (hat untermischt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.
untern P. *berradur evit* **unter den**.
unternehmen V.k.e. stag (unternimmt / unternahm / hat unternommen) : **1.** ober, embregañ, embreger, mont e penn eus, stagañ gant, kregiñ gant, kregiñ e ; *etwas Großes unternehmen,* stagañ gant ur pezh mell labour, mont e penn eus ur pezh mell labour, embregañ (embreger) traoù dispar, embreger labourioù bras ; *alles, was er in seinem Leben unternahm, schlug fehl,* e vuhez ne oa bet nemet ur chadennad c'hwitadennoù, kement a reas en e vuhez a c'hwitas, netra ebet en e vuhez ne zeuas dezhañ da vat ; *wir müssen irgendetwas unternehmen,* ret eo ober seurt pe seurt, ret eo ober seul pe eneb ; **2.** kemer ar garg eus, sammañ ; *es unternehmen, etwas zu tun,* en em abilañ d'ober udb, stagañ d'ober udb.
Unternehmen n. (-s,-) : **1.** embregerezh g., embregad g., embreg g., embregadeg b., embregadenn b., taol g., arnod g., arnodadenn b., taol-arnod g., taol-esa g., taol-esae g. ; *unser Unternehmen ist gescheitert,* c'hwitañ a reas hor embregerezh, ne oa ket aet hor c'hoant da benn, un distokadenn hor boa bet, c'hwitet hor boa gant hor mennad, manket e oamp war hon taol, tapet hor boa un distokadenn, graet hor boa tro-wenn, graet hor boa kazeg, graet hor boa kazh, graet hor boa un tenn gwenn, aet e oa an taol d'ar c'hostez, c'hwitet hor boa war hon taol (war hor c'hrog), ne oamp ket deuet a-benn eus hor c'hrog, c'hwitet hor boa gant hor raktres, en em gavet e oamp berr, chomet e oamp berr, manet e oamp warni, manet e oamp bet da gas hon taol da benn, aet e oa an tenn er c'hleuz ganeomp, aet e oa ar ribotadenn da fall ; *ein gewagtes Unternehmen,* un embregadenn hardizh b., ur raktres arvarus g., un embregadenn ankivil b., un dezev risklus g., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b. ; **2.** [armerzh] embregerezh g. ; *öffentliches Unternehmen,* embregerezh foran g., embregerezh Stad g. ; *Industrieunternehmen,* embregerezh greantel g.
unternehmend ag. : divorfil, leun a intrudu, leun a isprid, luskus, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, oberiant, embregus.
Unternehmensberater g. (-s,-) : kuzulier-embregerezh g.
Unternehmensberaterin b. (-,-nen) : kuzulierez-embregerezh b.
Unternehmensführung b. (-) : ardeadezh b., ardeiñ g.
Unternehmenskonzentration b. (-,-en) : kengreizañ armerzhelel g., tolpadur g. ; *horizontale Unternehmenskonzentration,* kengreizañ armerzhel a-blaen g., tolpadur armerzhel a-zremm g. ; *vertikale Unternehmenskonzentration,* kengreizañ armerzhel a-blom g., tolpadur armerzhel a-zerc'h g.
Unternehmenspersönlichkeit b. (-,-en) : kemmoed merk g.
Unternehmensspiel n. (-s,-e) : c'hoari embregañ g., c'hoari ardeiñ g.
Unternehmer g. (-s,-) : embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g.
Unternehmerin b. (-,-nen) : embregerez b., embregourez b., oberiataourez b., patromez b.
unternehmerisch ag. : a sell ouzh an embregerezh ; *unternehmerisch denken,* bezañ leun a intrudu, kaout intrudu, kaout skiant an aferioù, kaout skiant ar pezh zo mat hag ar pezh zo fall evit an aferioù, bezañ leun a isprid, bezañ luskus, bezañ embregus, kaout ur spered luskus, kaout ur spered embregus, bezañ ur paotr war-raok, bezañ troet war an embreger (war an embregañ).
Unternehmerschaft b. (-) **/ Unternehmertum** n. (-s) : patromed lies., embregerien lies.
Unternehmerverband g. (-s,-verbände) : sindikad ar batromed (an embregerien) g.
Unternehmung b. (-,-en) : embregerezh g., embregadenn b., embreger g., oberiadegezh b., taol g., krog g., arnod g., arnodadenn b., taol-arnod g., taol-esa g., taol-esae g.
Unternehmungsgeist g. (-es) : intrudu b., isprid embregus g.
Unternehmungslust b. (-) : intrudu b., isprid embregus g., itik da embregañ g., embregusted b.
unternehmungslustig ag. : embregus, divorfil, leun a intrudu, leun a isprid, luskus, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, troet war an embreger (war an embregañ), greant, oberiant ; *unternehmungslustig sein,* kaout intrudu er graoù, bezañ embregus.
Unteroffizier g. (-s,-e) : [lu] isofiser g., marichal al lojeiz g., marichal a lojeiz g., marichal-lojeiz g., serjant g. ; *die kleinsten Unteroffiziere sind die stolzesten,* an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ ar c'haoc'h en o zoulloù, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ an tamm enno.
Unteroffizierin b. (-,-nen) : [lu] isofiserez b.
unterordnen V.k.e. rannadus (hat untergeordnet) : **1.** lakaat dindan u.b./udb ; **2.** sujañ, isurzhiañ, reiñ ul lec'h a eil

pouez da, reiñ ul lec'h a eil renk da ; **3.** [dre skeud.] *untergeordnet,* eil-, is-, eilrenk, a eil renk, a eil klas, isurzhiet, dister ; *untergeordnete Funktionen,* kargoù dister lies., postoù a eil renk lies., postoù eilrenk lies. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung,* un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g.

V.em. rannadus **sich unterordnen** (hat sich (t-rt) untergeordnet) : *sich jemandem unterordnen,* sujañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., pladañ d'u.b., stouiñ e dal dirak u.b.

unterordnend ag. : [yezh.] -isurzhiañ ; *unterordnende Konjunktion,* stagell-isurzhiañ b.

Unterordnung b. (-) : **1.** sujidigezh b. ; **2.** israann b. ; **3.** [bev.] isurzhad g., isurzhiad g. ; **4.** isurzhierezh g., isurzhiadur g. ; [preder.] *Unterordnung der Begriffe,* isurzhiadur ar mennozhiadoù g.

Unterpfand n. (-s,-pfänder) : **1.** [arc'hant.] gouestlad goudoriñ g., goudoradur g. ; **2.** [dre skeud.] gouestl g., arouestl g., gwarant g.

Unterpfarrer g. (-s,-) : kure g.

unterpflügen V.k.e. rannadus (hat untergepflügt) : treiñ war ; *Klee unterpflügen,* treiñ war ar melchon.

Unterpräfekt g. (-en,-en) : eilprefed g., isprefed g.

Unterpräfektur b. (-,-en) : **1.** isprefelezh b. ; **2.** isprefeti g. ; *Brest ist Sitz einer Unterpräfektur,* Brest a zo un isprefeti.

Unterpräfektur- : **-** isprefedel, eus an isprefeti.

Unterprima b. (-) : kentañ klas g.

Unterprimaner g. (-s,-) : lisead eus ar c'hentañ klas g., kentaad g. [*liester* kentaidi].

unterprivilegiert ag. : ezhommek, tavantek.

Unterprivilegierte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Unterprivilegierten,* ar bobl izelañ b., ar re zibourvez lies., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredadel tavantek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies.

Unterproduktion b. (-) : iskenderc'h g.

Unterprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] isgoulev g.

unterreden V.em. stag : **sich unterreden** (hat sich (t-rt) unterredet) : emzivizout, emzivizañ, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, ober un troc'h kaoz ; *sich mit jemandem über etwas unterreden,* kendivizout gant u.b. diwar-benn udb, divizout gant u.b. a-zivout udb, kaozeal (komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus udb.

Unterredner g. (-s,-) : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.

Unterredung b. (-,-en) : **1.** troc'h kaoz g., tamm kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaozeadeg b., kaoze g., kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., prolog g. ; **2.** kuzuliadeg b. ; *geheime Unterredung,* kuzhut b.

unterrepräsentiert ag. : isderc'houezet, derc'houezet dindan ar gont genfeuriek, re nebeut a zileuridi evit e gevrenn, re nebeut a zileuridi evit e gostezenn.

Unterricht g. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennerezh g., kelennadur g., kentel b., kentelioù lies., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g. ; *jemandem Unterricht geben,* kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., deskiñ u.b. ; *jemandem Unterricht in Sprachen (Sprachunterricht) geben,* kelenn (deskiñ) yezhoù d'u.b. ; *der Unterricht in dieser Schule erfolgt in gemischten Klassen,* kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *Privatunterricht,* kentelioù skoazell lies.

unterrichten V.k.e. stag (hat unterrichtet) : **1.** kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskoniañ, kenteliañ, reiñ kelenn da, ober skol, ober kelenner ; *jemanden unterrichten,* kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., reiñ kentel d'u.b., deskiñ u.b. ; *jemanden in etwas unterrichten,* kelenn (deskiñ) udb d'u.b., kelenn u.b. war udb, reiñ kelenn d'u.b. war udb, reizhañ u.b. war udb, ober skol d'u.b. war udb ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet,* dastumet em eus deskadurezh digant ar frered, bet em eus kentel gant ar frered ; *Bretonisch unterrichten,* kelenn brezhoneg ; **2.** [dre astenn.] degas kemennadurezh d'u.b., kelaouiñ, stlennañ, reiñ da c'houzout, kemenn, degemenn, daveiñ, kenteliañ ; *jemanden von etwas unterrichten,* daveiñ udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn udb d'u.b., kemenn d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *jemanden über etwas unterrichten,* reiñ titouroù d'u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, ober ur rentañ-kont d'u.b. a-zivout udb ; *ich war nicht davon unterrichtet,* ne oan ket bet kelaouet, n'em boa bet keloù ebet eus an dra-se, ne oa ket bet kaset keloù din ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten,* distagañ keloù, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'heleier ; *in gut unterrichteten Kreisen,* er metoù titouret (kelaouet) mat, er metoù a oar mat, hervez an dud a oar ar gartenn, hervez an dud a oar anezhi.

Unterrichten n. : kelenn g., kelennerezh g., kelennadur g., kelennadurezh b.

unterrichtend ag. : kentelius, kelennus.

unterrichtlich ag. : -kelenn, -skol.

Unterrichtsanstalt b. (-,-en) : ti-skol g., skol b., kelenndi g.

Unterrichtsbuch n. (-s,-bücher) : levr-skol g.

Unterrichtsfach n. (-s,-fächer) : danvez-skol g., danvez kelenn g., diskiblezh b.

Unterrichtsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Unterrichtsminister g. (-s,-) : [Bro-Aostria] ministr an deskadurezh g.

Unterrichtsministerium n. (-s) : [Bro-Aostria] ministrerezh an deskadurezh g.
Unterrichtsstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.
Unterrichtsstunde b. (-,-n) : kentel b., eurvezh kelenn b.
Unterrichtswesen n. (-s) : Deskadurezh-Stad b., deskadurezh foran b.
Unterrichtung b. (-,-en) : kelaouiñ g., kelaouerezh g., kelaouadur g., kemennadurezh b., stennañ g., stlennerezh g.
Unterrock g. (-s,-röcke) : lostenn b., lostenn-zindan b., lostenn-dindan b., hiviz-vragoù b., poeñchenn b., brozh a-zindan b., brozh-dan b., brozh-dindan b., brozh-vihan b., goueledenn b. ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor,* solier ha galatrez a zo ganti.
untersagen V.k.e. stag (hat untersagt) : difenn, berzañ, diaotren, forc'hiñ ; *jemandem etwas untersagen,* difenn udb ouzh u.b., berzañ udb ouzh u.b., berzañ ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. a ober udb, difenn ouzh u.b. da ober udb, difenn ouzh u.b. ober udb, ober difenn ouzh u.b. a ober udb, ober difenn ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. na rafe udb ; ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt,* difennet e oa bet ar c'horolloù dre an Iliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an Iliz ; *es war den Kranken untersagt, mit den anderen zu verkehren,* ar re glañv o doa difenn da vont e-touez ar re yac'h ; *und wie oft wurde mir das Baden untersagt, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt,* difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *obwohl seine Mutter es ihm untersagt hatte,* en daoust da zifenn e vamm.
Untersagung b. (-,-en) : difenn g., berz g., berzidigezh b., forc'h g.
Untersatz g. (-es,-sätze) : **1.** diaz g., diazez g., dan g., sichenn b., harp g., skor g., kondre g., sol g., dindanenn b., torchenn b. ; *Untersatz einer Haube,* koef blev g. ; **2.** dindaner g., pladennig b., pladig g. ; **3.** P. *fahrbarer Untersatz,* strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b. ; **4.** [preder., poelloniezh] lavarenn strishañ b.
Unterschale b. (-,-n) : pladennig b., pladig g.
Unterschall g. (-s) : issten g.
Unterschall- : dansten, isstenel.
Unterschallflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dansten g.
unterschätzen V.k.e. stag (hat unterschätzt) : isprizout, ispriziañ, istalvezout, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; *jemanden unterschätzen,* isprizout u.b., treuzvarn u.b., kammvarn u.b., droukvarn u.b., droukpriziañ u.b.
Unterschätzung b. (-,-en) : ispriziañ g., isdewerzhañ g., isdewerzhadur g.
unterscheidbar ag. : digemmadus, hag a c'haller diforc'hiñ, hag a c'haller digemmañ.
unterscheiden V.k.e. stag (unterschied / hat unterschieden) : pennaroueziañ, disheñvelout diouzh, disheñveliñ diouzh, dishañvalout diouzh, disheñvelaat diouzh, diforc'h diouzh, diforc'hiñ diouzh, dispartiañ diouzh, digemmañ diouzh, digemmeskañ diouzh, difarantiñ, dilenn diouzh, lakaat kemm etre, kemmañ diouzh, digejañ diouzh, dianaout diouzh, lakaat diforc'h etre, P. ridellat diouzh ; *zwischen dem Schönen, dem Schöneren und dem Schönsten unterscheiden können,* gouzout diforc'hiñ etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ, gouzout ar c'hemm etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden,* n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavezez ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit lakaat kemm etre ar mad hag an droug, kemmeskañ a rez an droug hag ar mad, n'anavezez ket ar mad diouzh ar fall, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit digejañ (dianaout, disheñveliñ, diforc'hañ) ar mad diouzh an droug, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, P. n'out ket evit ridellat ar mad diouzh an droug, ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Falschen unterscheiden,* dre chañs en doa merzet an ton faos a oa en e gomzoù, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, kemmañ, digemmeskañ, dilenn, anavezout, ridellat) ar gwir diouzh ar gaou, dre chañs en doa gallet lakaat kemm etre ar gwir hag ar gaou ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen,* tri rumm mezelloù a zo ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können,* anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf ; *er kann sie mühelos unterscheiden,* n'eo ket poaniet evit o diforc'hiñ.
V.em. stag : **sich unterscheiden** (unterschied sich / hat sich (t-rt) unterschieden) : disheñvelout diouzh, dishañvalout diouzh, bezañ disheñvel diouzh, difediñ, disheñvelaat, diforc'hiñ, diforc'h, bezañ diforc'h etrezo, emziforc'h, emziforc'hiñ ; *er unterscheidet sich von seinem Bruder durch seinen Fleiß,* dre e aket d'al labour ez eo disheñvel diouzh e vreur ; *sie lassen sich nur schwer voneinander unterscheiden,* ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes anavezout an eil diouzh egile, ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes lakaat kemm etre an eil hag egile, start eo diforc'hiñ an eil diouzh egile, start eo lakaat diforc'h etrezo, diaes eo kemmañ an eil diouzh egile gant an heñvel ez int, diaes eo lakaat (ober) kemm etre an eil hag egile ; *durch seinen Verstand unterscheidet sich der Mensch vom Tier,* ar skiant eo a ziforc'h al loen eus an den ; *je mehr sie heranwuchsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander,* dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet kalz ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent,* komz a reont disheñvel ; *ihre Religion unterscheidet sich kaum von der unseren,* panevet un nebeut traoù, o relijion ne zroukhañval ket diouzh hon hini.
unterscheidend ag. : diforc'hus, digemmus.

Unterscheidung b. (-,-en) : disheñveledigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'h g., diforc'hiñ g., kemm g., disparzh g.
Unterscheidungsgabe b. (-) : skiant diforc'hiñ b.
Unterscheidungsmerkmal n. (-s,-e) : merk anat g., merk diforc'hus g.
Unterscheidungsvermögen n. (-s) : skiant diforc'hiñ b.
Unterscheidungszeichen n. (-s,-) : merk anat g., merk diforc'hus g., arouezenn b.
Unterscheidungszoll g. (-s,-zölle) : gwirioù maltouterezh tregemmat lies.
Unterschenkel g. (-s,-) : [korf.] gar [*etre ar glin hag an troad*] b. ; *unteres Ende des Unterschenkels,* strizh-gar g.
Unterschicht b. (-,-en) : **1.** danwiskad g., gwisk dindan g. ; **2.** *die Unterschichten der Gesellschaft,* ar bobl izelañ b., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredadel tavantek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies.
unterschieben 1. V.k.e. rannadus (schob unter / hat untergeschoben) : *jemandem etwas unterschieben,* silañ udb dindan u.b., bountañ udb dindan u.b.
2. [dre skeud] V.k.e. rannadus pe stag (unterschob / schob unter // hat unterschoben / hat untergeschoben) : reiñ da grediñ, tamall u.b. e gaou da gaout gwallvennozhioù ; *man unterschiebt mir unedle Beweggründe, man schiebt mir unedle Beweggründe unter,* diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeunded ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent, da gaout disfiz ennon), c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud.
3. lakaat [udb e-lec'h udb all], erlec'hiañ [udb ouzh udb all], amsaviñ [udb gant udb all] ; *untergeschobenes Kind,* bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g.
4. ensilañ ; *untergeschobener Text,* pennad-skrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.
Unterschiebung b. (-,-en) : **1.** treuzlakadur g., erlakidigezh b., ensiladur g., erlec'hiadur, amsavadur g. ; **2.** tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiat g., haeradenn c'haouiat b., diogeladenn c'haouiat b.
Unterschied g. (-s,-e) : disheñvelder g., disheñvelded b., disheñveledigezh b., disheñvel g., diforc'h g., disparelezh b., diforc'had g., diforc'helezh b., kemm g., kemmadur g., herr g. ; *worin besteht der Unterschied ?* pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ? ; *ein feiner Unterschied,* un arliv g., an draig hag a laka kemm g., un diforc'h skañv g., un argemm g. ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz,* par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *ohne irgendeinen Unterschied, etwa nach Rasse, Hautfarbe, Geschlecht, Sprache, Religion, politischer oder sonstiger Überzeugung, nationaler oder sozialer Herkunft, Vermögen, Geburt oder sonstigem Stand,* hep ket a ziforc'h a ouenn, a liv, a reizh, a yezh, a gredenn, a veno politikel pe a veno all, a orin broadel pe gevredigezhel, a leve, a c'hanedigezh pe a natur all ; *große soziale Unterschiede aufweisend,* digevarzh, digevarzhel ; *Gesellschaft, die große soziale Unterschiede aufweist,* kevredighezh digevarzhel b. ; *im (zum) Unterschied von,* e kemm gant, e kemm diouzh ; *es ist ein großer Unterschied zwischen ihnen,* kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; *zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied,* dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm ; *es sind zwei Kilo Unterschied zwischen diesen zwei Säcken,* daou gilo a zo etre an daou sac'had-se ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus,* n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf,* frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *bei Menschen keinen Unterschied machen,* lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *das macht keinen Unterschied,* se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ne zegas kemm ebet, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, un heñvel eo, ur memes eo ; [preder.] *Methode des Unterschieds,* hentenn an diforc'h nemetañ b. ; *Methode der gerade noch wahrnehmbaren Unterschiede,* hentenn ar bihanañ diforc'hioù merzus b.
unterschieden ag. : **1.** disheñvel, dishañval, diforc'h, dizunvan ; **2.** diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt.
unterschiedlich ag. : **1.** disheñvel, dishañval, diforc'h ; *von unterschiedlicher Qualität,* gwechoù 'zo mat, fall gwechoù all - a bep seurt perzhed ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht,* dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *sie wurden unterschiedlich gut aufbewahrt,* miret e oant bet gwell pe welloc'h ; **2.** diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt, dizunvan ; *im Bereich der Religion hatten mein Vater und meine Mutter unterschiedliche Auffassungen,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh etrezo a-fet relijion ; *auf unterschiedliche Weisen,* e meur a zoare, e lies doare.
unterschiedslos Adv. : hep ket a ziforc'h, an holl keit-ha-keit, an holl a-rez, hep ober kemm evit den, hep kaout kemm evit den.
unterschlagen[1] V.k.e. stag (unterschlägt / unterschlug / hat unterschlagen) : tuañ, drouktuañ, distreiñ, skrapañ, tennañ (udb digant u.b.), dilemel, sammañ, divorañ, truflañ, bogodiñ, bogodennañ, flipañ, flutrenniñ, silc'hañ, razhañ ; *Geld unterschlagen,* bogodiñ arc'hant, bogodennañ, touzañ ur gelienenn, tuañ arc'hant ; *einen Brief unterschlagen,* daspakañ ul lizher, sigotañ ul lizher.
unterschlagen[2] V.k.e. rannadus (schlägt unter / schlug unter / hat untergeschlagen) : kroaziañ ; *mit untergeschlagenen Armen,* kroaziet e zivrec'h.
Unterschlagung b. (-,-en) : **1.** tuerezh g., flutrennerezh g., tuoni b., tuadur g., tuadenn b., distro g., truflerezh g., truterezh g., bogoderezh g., bogod g., flipañ g., silc'hañ g., drouktuadur g., kammarver fiziad b., laeroñsi-a-fiziañs b. ; *Unterschlagung öffentlicher Gelder,* tuerezh (distro,

truflerezh, truterezh, bogod) an arc'hant foran g. (Gregor) ; **2.** [lizhiri] daspakadenn b., daspak g., daspakañ g..
Unterschleif g. (-s,-e) : tuerezh g., distro g., truflerezh g., truterezh g., bogod g., bogoderezh g., drouktuadur g., droukkemederezh g., flod g., floderezh g.
Unterschlupf g. (-s,-schlüpfe) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., gwasked g., gwarant g., flojenn b., goloadurezh b., golo g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b. ; *jemandem Unterschlupf gewähren,* reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ gwarant d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ loj d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., bodenniñ u.b. ; *Unterschlupf finden,* kavout bod, kavout repu, kavout kuzh, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b.
unterschlüpfen / unterschlupfen V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist untergeschlüpft / ist untergeschlupft] : *bei jemandem unterschlupfen,* klask goudor e ti u.b., klask bod e ti u.b., mont da repuiñ e ti u.b., kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadurezh, kuzh ha golo, bara ha golo, degemer, dor zigor) e ti u.b., kavout herberc'h e ti u.b., kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout repu digant u.b., mont da glask repu digant u.b.
Unterschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] karvan draoñ ar pigos b., karvan izelañ ar pigos b.
Unterschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had lost g.
unterschreiben V.k.e. stag (unterschrieb / hat unterschrieben) : **1.** *(sich) unterschreiben,* sinañ (lakaat e sinadur, lakaat e sin) e traoñ ar bajenn, sinañ izeloc'h (Gregor), issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; **2.** [dre skeud.] asantiñ da, grataat ; *das kann ich unterschreiben,* tu 'zo din da vezañ asant gant kement-se, gallout a ran asantiñ da gement-se.
Unterschreiber g. (-s,-) : siner g., isskidour g.
unterschreiten V.k.e. stag (unterschritt / hat unterschritten) : bezañ izeloc'h eget ; *den Voranschlag unterschreiten,* koustañ nebeutoc'h eget ar pezh a oa bet rakjedet.
Unterschrift b. (-,-en) : sinadur g., sin g., P. skrabadenn b. ; *eigenhändige Unterschrift,* **a)** sinadur graet gant e zorn e-unan g., sinadur emzornskridel g. ; **b)** [dre astenn.] sinadur un den brudet g. ; *eine Unterschrift bescheinigen (beglaubigen),* gwiriañ (gwiriekaat, testeniekaat) ur sinadur ; *seine Unterschrift setzen,* sinañ, lakaat e sin, lakaat e sinadur, tioñviñ, P. lakaat e skrabadenn, lakaat e anv ; *von jemandem eine Unterschrift erpressen,* sipañ sinadur u.b.
Unterschriftenmappe b. (-,-n) : tioñver g.
Unterschriftenprobe b. (-,-n) : sinadur dave g.
Unterschriftensammlung b. (-,-en) : sinadeg b., ervennadeg b.
unterschriftsberechtigt ag. : hag a c'hall sinañ dre wir.
unterschriftslos ag. : hep sinadur.
unterschwellig ag. : isemouez, isgousommel, danwehin, danwehinek ; *unterschwellige Werbung,* kemennad danwehinek g., daranverezh isgousommel g., bruderezh isgousommel g.
Unterseeboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b.
Unterseebootbegleitschiff n. (-s,-e) : [merdead.] fourgadenn b.
unterseeisch ag. : danvor, dindanvor, danvorel, danvorek ; *unterseeisches Flussbett,* mornaoz b. ; *unterseeischer Vulkan,* menez-tan danvor g.
Unterseekabel n. (-s,-) : fun danvor b.
Unterseeplateau n. (-s,-s) : pladenn b., bazenn b.
Unterseite b. (-,-n) : **1.** tu-dindan g., dindan g., dan g. ; *Unterseite eines Topfes,* revr ur pod g. ; **2.** kil g., enep g.
Untersekretär g. (-s,-e) : issekretour g.
Untersekretariat n. (-s,-e) : **1.** [karg] issekretouriezh b. ; **2.** [lec'h] issekretourva g.
untersetzen[1] V.k.e. rannadus (hat untergesetzt) : lakaat dindan, lakaat en traoñ ; *seinen Namen untersetzen,* tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin.
untersetzen[2] V.k.e. stag (hat untersetzt) : **1.** skorañ, harpañ, kreñvaat, startaat ; **2.** [tekn.] iskefloc'hañ.
Untersetzer g. (-s,-) : dindaner g., pladennig b., pladig g. ; *Untersetzer aus Stroh,* kondre g.
untersetzt ag. : piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, postek, torgos, bouroun, tourtellek, toupard, tobios, reut, doubl, goñs, koujorn ; *untersetzte Frau,* berraodenn b. ; *untersetzter Kerl,* berraod g., toupard g., tagos a baotr g., torgos g., krennden g., paotr tev ha berr g., paotr berrdev g., paotr krenn g., paotr krenndev g., boustouv g., paotr krapok g., paotr doubl g., trapard den g., podad mat a zen g., podig a zen g., toupard den g., kouchad mat a zen g., takad den g.
Untersetztheit b. (-) : temz-korf piltosek g., temz-korf krapok g., temz-korf tagosek g., temz-korf krenn g., temz-korf postek g., temz-korf torgos g., temz-korf toupard g., temz-korf tagos g.
Untersetzung b. (-,-en) : [tekn.] iskefloc'h g., iskefloc'hañ g.
Untersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] gwezhiader iskefloc'h g.
untersiegeln V.k.e. stag (hat untersiegelt) : lakaat e siell war, siellañ.
untersinken V.gw. rannadus (sank unter / ist untergesunken) : mont d'ar goueled (d'ar strad, d'an traoñ, da goll er mor, d'ar sol, da goll e puñs ar mor), bezañ lonket gant ar mor, goueledin, bezañ islonket.
unterspülen V.k.e. stag (hat unterspült) : krignat, kleuzañ, kleuziañ, krouiziñ, disfontañ, disoliañ, dispenn, klotañ.
Unterspülung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.
Unterstaatssekretär g. (-s,-e) : issekretour-Stad g.
Unterstadt b. (-,-städte) : *die Unterstadt,* goueled-kêr g.
Unterstamm g. (-s,-stämme) : [loen.] isskourrad g.
Unterstand g. (-s,-stände) : [lu] goudorenn b., douarenn b., goudor g., gwasked g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., siklud g. ; *ausgebauter Unterstand,* douarenn (goudorenn) veton b., goudor (gwasked) betoñs g.

unterstandslos ag. : [Bro-Aostria] hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, didi.
unterste(r,s) ag. : izelañ ; *der unterste Teil,* al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadraoñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen,* bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes,* ar bobl izelañ b., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredadel tavantek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek lies. ; *der unterste Knopf,* an nozelenn draoñ b., an nozelenn izelañ b. ; *der unterste Teil des Sacks,* goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g., lost ar sac'h g. ; *zu unterst,* e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ (kulvanniñ) an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, pebeilpennañ, garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo, pismigañ, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).
unterstecken V.k.e. rannadus (steckte unter) : bountañ, choukañ, fourrañ, lakaat dindan.
unterstehen[1] V.k.d. stag (unterstand / hat unterstanden) : **1.** bezañ dindan u.b./udb ; *jemandem unterstehen,* bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ dindan urzhioù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b., bezañ isurzhied u.b. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion,* dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se ; *dem deutschen Recht unterstehen,* bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *der Pfarrvikar untersteht dem Pfarrer,* emañ ar c'hure dindan ar person ; **2.** [dre skeud.] *das untersteht keinem Zweifel,* un dra diarvar eo kement-se, n'eus na mar na marteze, n'eus douetañs ebet, n'eus mar ebet.
V.Em. stag : **sich unterstehen** (unterstand sich / hat sich (t-rt) unterstanden) : bezañ divezh a-walc'h [evit ober udb], kaout a-walc'h a gribell [evit ober udb], em hardishaat [d'ober udb], kaout hardison (hardizhegezh) [d'ober udb], krediñ hep mezh [ober udb] / kaout an divergontiz [d'ober udb] /, kaout un tal divezh a-walc'h [evit ober udb] / kaout un tal ken divezh [evit ober udb] (Gregor) ; *untersteh dich nicht, das zu tun,* arabat dit bezañ diaviz a-walc'h evit ober kement-se, arabat dit en em avanturiñ d'ober an dra-se ; *er hat sich unterstanden, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich unterstanden, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù.
unterstehen[2] V.gw. rannadus (stand unter / hat untergestanden) : bezañ dindan.
unterstellen[1] V.k.e. rannadus (hat untergestellt) : lakaat en ul lec'h bennak, lojañ ; *Möbel unterstellen,* fiziout arrebeuri da evezh u.b., lakaat arrebeuri en ur mirlec'h ; *er stellte den Wagen unter,* lojet en doa e garr-tan, lakaet en deus bet ar c'harr el lab (Gregor), lakaet en deus bet ar c'harr er c'harrdi, lakaet en deus bet ar c'harr el lab-karr, karrdiet en deus bet ar c'harr ; *die Fahrräder unterstellen,* dastum ar marc'hoù-houarn el lab.
V.em. rannadus : **sich unterstellen** (hat sich (t-rt) untergestellt) : mont da c'houdoriñ, goudoriñ, mont er gwasked, mont er goudor, P. mont d'en em glenkañ ; *sich vor dem Regen unterstellen,* klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont en disglav, mont da waskediñ, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Felsen unterstellen,* mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg.
unterstellen[2] V.k.e. stag (hat unterstellt) : **1.** sujañ, isurzhiañ ; *jemandem unterstellt sein,* bezañ dindan (e dalc'h, dindan dalc'h, dindan renerezh, dindan perzh) u.b. (Gregor), bezañ dindan aotrouniezh (dindan beli, dindan urzhioù, e gourc'hemenn) u.b., bezañ isurzhied u.b., klevet ouzh u.b. ; *der Pfarrvikar ist dem Pfarrer unterstellt,* emañ ar c'hure dindan ar person ; *den Gesetzen unterstellt,* e dalc'h al lezennoù, dindan beli al lezennoù, hag a zle doujañ d'al lezennoù, dindan dalc'h al lezennoù, dalc'het d'al lezennoù, dindan al lezennoù, sujet d'al lezennoù ; **2.** [dre skeud.] *jemandem eine Ansicht unterstellen,* tamall u.b. e gaou da gaout gwallvennozhioù ; *man unterstellt mir unedle Beweggründe,* diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeunded ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent, da gaout disfiz ennon), c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud.
Unterstellraum g. (-s,-räume) : lab g., karrdi g., grañj b., skiber g./b., siklud g.
Unterstellung b. (-,-en) : **1.** tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiat g., haeradenn c'haouiat b., diogeladenn c'haouiat b. ; *üble Unterstellung,* lañchennad b. / teodad fall g. / flemmadenn b. / gwall deodad g. / gwallgomz b. / flemmad g. (Gregor), pakaj g., distaoladenn naer-wiber b., droukprezeg g., droukkeloù g. ; **2.** isurzhierezh g., isurzhiadur g., izurzhiañ g.
untersteuern V.gw. stag (hat untersteuert) : [tekn., kirri-tan dre erlusk diadreñv] istreiñ [*enebet ouzh ustreiñ, dreisttreiñ* übersteuern], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.
unterstreichen V.k.e. stag (unterstrich / hat unterstrichen) : *etwas unterstreichen,* **a)** islinennañ udb, isvarennañ udb ; **b)** [dre skeud.] pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, toniañ udb.
Unterstreichung b. (-,-en) : **1.** islinennadur g. ; **2.** pennad islinennet g. ; **3.** gouverkañ g.
Unterströmung b. (-,-en) : **1.** redenn danvor b., gwagenn-sont b., gwagenn-drais b. ; **2.** [polit.] luskad kuzh g., luskad amguzh g., redenn amguzh b.
Unterstufe b. (-,-n) : pazenn izelañ b., derez izelañ g.

unterstützen V.k.e. stag (hat unterstützt) : **1.** harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazellañ, gwarediñ, eilañ, herzel, paeroniañ, sikour, souten, reiñ souten da, reiñ harp da, dibab, divec'hiañ, dougen dorn da, ober kadorig da, ober evit, rekouriñ, startaat, stardañ, sintrañ, kadarnaat, nershaat ; *die Unterdrückten unterstützen,* sikour ar re wasket ; *jemanden mit Geld unterstützen,* reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b. ; *wir haben ihn weiterhin unterstützt,* dalc'het hor boa da skozellañ anezhañ, kendalc'het hor boa d'e skoazellañ ; *solange sein Sohn studierte, hat der Vater ihn finanziell unterstützt,* keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *jemanden unterstützen,* difenn u.b., reiñ sav d'u.b., ober kadorig d'u.b., kabaliñ evit u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., ober evit u.b. ; *jemanden gegen seine Feinde unterstützen,* skoaziañ u.b. ouzh e enebourien ; *der Bürgermeister unterstützt ihn,* harpet e vez gant ar maer, skoaziet e vez gant an aotrou maer, ar maer a zo o kabaliñ evitañ, ar maer a ro harp dezhañ, ar maer a zoug dorn dezhañ, ar maer a ra kadorig dezhañ, an aotrou maer a ra evitañ ; *unterstützen Sie mich !* harpit ac'hanon ! skoazellit ac'hanon ! roit harp din ! ; *einander unterstüzen, sich gegenseitig unterstützen,* reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em eilañ, en em ziboaniañ, kas an eil egile, en em skoazellañ an eil egile, en em skorañ, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen,* ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent ; **2.** sintrañ, pantilhoniñ, harpañ, stañsoniñ, tintañ, speurellañ, derc'hel en e sav, derc'hel sonn.

unterstützend ag. : sikourus, skoazellus, skorus.

Unterstützung b. (-,-en) : **1.** skoazell b., sikour g./b., skorenn b., skor g., harp g., skoazellerezh g., skoazellañ g., taol-skoaz g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., kennerzh g./b., souten g. ; *technische Unterstützung,* skoazell galvezel b. ; *Geldunterstützung,* sikour-arc'hant b., skoazell-arc'hant b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., harp arc'hantel g. ; *jemandem die finanzielle Unterstützung entziehen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, lemel ar skoazelloù-arc'hant digant u.b. ; *Arbeitslosenunterstützung,* gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b. ; *ohne Unterstützung,* diskoazell, diharp, diharzell, diskor ; **2.** [tisav.] skoradur g., harperezh g., sintradur g., pantilhonadur g., sintrañ g., souten g. ; **3.** [lu] rejimantoù skoazell lies.

Unterstützungsanstalt b. (-,-en) : burev skoazell g.

unterstützungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm skoazell.

Unterstützungsempfänger g. (-s,-) : degemerer goproù skoazell g., degemerer skorennoù ar skoazell sokial g., skorennadour g.

Unterstützungsgelder lies. : arc'hant skoazell g., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., skorenn b., pourvez-arc'hant g.

Unterstützungskasse b. (-,-n) : kef skoazell g.

Unterstützungsverein g. (-s,-e) : kevredigezh kenwarez b., kilezenn b., kevredigezh kilezel b.

Untersuch g. (-s,-e) : [Bro-Suis] enklask g., imbourc'h g.

untersuchen V.k.e. stag (hat untersucht) : **1.** klask, enklask, imbourc'hiñ, furchal, plediñ ouzh (war, gant), studiañ, arsellet, gwiriekaat, dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, pleustriñ war, ditourañ, bizitañ ; *etwas genau untersuchen, etwas scharf untersuchen,* sellout pizh ha kempenn ouzh udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, bizitañ udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren war udb, kompren udb, chom da gompren en udb, poelladiñ war udb, strivañ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, pleustriñ mat war udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, mont parfed d'udb, ditourañ udb, plediñ gant (ouzh, war) studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor), arsellet udb, sellet-disellet ouzh udb, dibluskañ udb ; *der Arzt untersucht das Auge,* ar mezeg a bled ouzh al lagad, ar mezeg a sell pizh ouzh al lagad, ar mezeg a arsell al lagad, imbourc'hiñ a ra ar mezeg al lagad ; *einen Kranken genau untersuchen,* bizitañ mat ur c'hlañvour, bizitañ mat un den klañv, ensellet pizh korf un den klañv ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht,* imbourc'het e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; *der Zollbeamte untersucht das Gepäck,* furchal a ra ar maltouter e-barzh ar pakadoù, ober a ra ar maltouter ar furch er pakadoù, ober a ra ar maltouter furch er pakadoù, ober a ra ar maltouter furch ha klask er pakadoù ; *jemandes Kleider untersuchen,* furchal e-barzh dilhadoù u.b., imbourc'hiñ dilhad u.b., furchal u.b. ; **2.** [dre skeud.] enklask, ensellet, sontañ, sonteal, klask penn eus, pleustriñ mat war ; *wir müssen eingehend untersuchen, was mit diesen Leuten geschah,* bez' e rankomp pleustriñ mat war ar pezh en em gavas gant an dud-se ; *einen Vorfall untersuchen,* ober un enklask a-zivout (war) un darvoud bennak, imbourc'hiñ war un darvoud bennak, ober enklask war un darvoud bennak, enklask un darvoud bennak, klask penn eus un darvoud bennak.

Untersuchung b. (-,-en) : **1.** imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., arsell g., arselladenn b., arsellerezh g., gwiriekadur g., ensell g. ; *nach genauer Untersuchung,* e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; [dre skeud.] *eine Untersuchung über etwas anstellen, eine Untersuchung über etwas (ein)leiten,* ober enklask war udb, ober enklaskoù war udb, ditourañ un afer ; *umständliche Untersuchung, tiefgründige Untersuchung,* enklask pizh g., enklask pervezh g. ; *zusätzliche Untersuchungen,* peurenklask g.

2. *Sachverständigenuntersuchung,* prizachadenn b., prizadur g.

3. *physikalische Untersuchung,* arnodenn fizik b., taol-arnod fizik g. ; *chemische Untersuchung*, arnodenn gimiezh b., elfennerezh kimiek g.

4. [mezeg.] *ärztliche Untersuchung,* bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbourc'h medisin g., arnodenn yec'hed b., kuzuliadenn ur mezeg b.

5. [gwir] *gerichtliche Untersuchung,* ditouradur lezvarnel g., imbourc'hadur lezvarnel g.
Untersuchungsakten lies. : [gwir] teuliad g., pezhioù lies., teulioù lies.
Untersuchungsanstalt b. (-,-en) : arnodva dielfennadurioù g.
Untersuchungsauschuss g. (-es,-ausschüsse) : kengor enklask g., bodad enklask g.
Untersuchungsbeamte(r) ag.k. g. : arglasker g.
Untersuchungsgefangene(r) ag.k. g./b. : prizonad bac'het da c'hortoz g., prizoniad bac'het da c'hortoz g.
Untersuchungshaft b. (-) : bac'hadur da c'hortoz g. ; *jemanden in Untersuchungshaft stecken,* bac'hañ u.b. da c'hortoz.
Untersuchungsrichter g. (-s,-) : barner imbourc'her g.
Untertagearbeiter g. (-s,-) : micherour hag a labour e foñs ar vengleuz g., mengleuzier danzouar g.
Untertagebau g. (-s) / **Untertagebetrieb** g. (-s,-e) : [mengleuz.] mengleuz danzouar b.
untertags Adv. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] war an deiz, e-kerzh an deiz, e-doug an deiz.
Untertan g. (-en/-s,-en) : sujed g., renad g. ; *die Untertanen,* ar sujite b., ar sujidi lies.
untertan ag. : sujet ; *sich (t-d-b) jemanden untertan machen,* lakaat u.b. da sujañ d'an-unan (Gregor), sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl (da sujañ d'e veli), trec'hiñ (plegañ) u.b. ; [dre skeud.] *jemandem untertan sein,* sentiñ evel ur c'hi (sentiñ hep klemm na gwigour) ouzh u.b., bezañ diouzh dorn u.b., bezañ dalc'hiad gredus u.b., bezañ e dorn u.b., bezañ skabell dindan troad u.b.
untertänig ag. : azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, izel a spered, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, divalc'h, gwar, displed, displet, distumm ; *untertänig tun,* bezañ un tostenner (ur c'hlufan) eus an-unan, c'hoari an abostoler, ober kudoù, fistoulat e lost dirak e vestr, ober e zañvad (e baotr fistoulik), ober e baotr luban, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour ; [kozh] *Ihr untertänigster Diener,* ho servijer a galon vat g. (Gregor), ho servijer uvel-meurbet g., ho servijer a galon uvel-meurbet g.
Untertänigkeit b. (-) : sujidigezh b., izelded b., izelder g., uvelded b., uvelder g., izelegezh b., sujite b.
Untertanin b. (-,-nen) : sujedez b., renadez b.
Untertasse b. (-,-n) : **1.** pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-tas g., pladig tasenn g., pladennig tasenn b. ; **2.** *fliegende Untertasse,* pladenn-nij b., plad-nij g., skudell-nij b.
untertauchen[1] V.k.e. rannadus [*verb-skoazell* **haben** : hat untergetaucht] : soubañ, splujañ, beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, goueledіñ.
V.gw. rannadus [*verb-skoazell* **sein** : ist untergetaucht] : **1.** splujañ dindan gorre an dour, goueledіñ, beuziñ ; *das U-Boot tauchte unter,* ar splujerez a sankas er mor ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen,* pa ziveuzo Kêr-Iz e veuzo Pariz ; **2.** [dre skeud.] mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont d'en em glenkañ, mont da foar an diaoul, en em guzhat ; *er ist in der Stadt untergetaucht,* aet eo da guzhat (aet eo da glask kuzh, aet eo da skoachañ, aet eo da goach, skoachet eo, aet eo d'en em glenkañ, aet eo d'en em guzhat) e kêr ; *im Gewühl untertauchen,* steuziañ e-barzh an engroez, en em silañ e-touez an dud.
untertauchen[2] V.k.e. stag [*verb-skoazell* **haben** : hat untertaucht] : *das U-boot untertauchte das Packeis,* tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar skorneg.
Untertauchen n. (-s) : **1.** splujañ g., splujerezh g., splujadenn b., goueledіñ g., soubañ g., soubidigezh b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b., mont da skoachañ g., mont d'en em glenkañ g.
Unterteil g./n. (-s,-e) : **1.** lodenn dindan b., dindan g., lodenn izelañ b., penn izelañ g., diadraoñ g., traoñ g., diaz g. ; **2.** [tekn.] sich g., diazenn b., sichenn b.
unterteilen V.k.e. stag (hat unterteilt) : isrannañ, azrannañ, eilrannañ, speurennañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn, rummata, rummañ ; [bevoniezh] *ein Stamm ist in Klassen unterteilt,* ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad, ur skourrad a zo rannet e kevrennadoù.
Unterteilung b. (-,-en) : kombodadur g., azrann b, isrannadur g., isrannad b., eilrannad b., speurennadur g., rummatadur g., rummata g., rummadur g., rummañ g.
Unterteller g. (-s,-) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] pladennig-tas b., pladig-tas g.
Untertemperatur b. (-,-en) : [bev.] iswrester g.
Untertitel g. (-s,-) : **1.** istitl g. ; **2.** isskrid g. ; *Film mit Untertiteln,* film isskridet g. ; **3.** [gwir] ismellad g.
untertiteln V.k.e. stag (hat untertitelt) : [film] isskridañ.
Unterton g. (-s,-töne) : **1.** [sonerezh] isledson g. ; **2.** [dre skeud.] *ein Unterton von Spott,* un dakennig (un deveradennig) c'hoap en e gomzoù b.
untertourig ag. : hag a dro a dizh re izel, hag a dro ishanren.
Adv. : a dizh re izel, ishanren.
untertreiben V.k.e. stag (untertrieb / hat untertrieben) : izekaat, disteraat.
V.gw. stag (untertrieb / hat untertrieben) : chom en tu-mañ eus ar wirionez, lavaret nebeutoc'h eget justoc'h, lavaret disteroc'h eget justoc'h.
Untertreibung b. (-,-en) : izekaat g., disteraat g.
Untertuch n. (-s,-tücher) : [gwarez matarasenn] arlenn g.
untertunneln V.k.e. stag (hat untertunnelt) : kleuziañ un hent-riboul [dindan udb], kleuziañ un tunel [dre dreuz udb], riboulañ, kleuziañ ur riboul [dre dreuz udb] ; *einen Berg untertunneln,* kleuziañ un tunel dre dreuz un menez, kleuziañ un hent-riboul dindan ur menez, riboulañ ur menez, kleuziañ ur riboul dre dreuz ur menez.
untervermieten V.k.e. stag (untervermietete / hat untervermietet) : eilfeurmiñ.
Untervermietung b. (-,-en) : eilfeurmiñ g.
unterversichert ag. : ur c'hretadur re skort gantañ, iskretaet.
Unterversicherung b. (-,-en) : kretadur re skort g., iskretadur g.
unterversorgt ag. : isterket, isdiorreet ; *medizinisch unterversorgt,* isterket (isdiorreet) war tachenn ar vezegiezh (ar medisinerezh), isvezegelaet.
unterwachsen ag. : [kegin.] *mit Fett unterwachsenes Fleisch,* kig larjezet g., kig dazlardet g., brizhkig g.
Unterwald g. (-s,-wälder) : dangoad g., strouezh str., strouezheg b., brouskoad g.

Unterwalden n. : **1.** [istor] kanton Unterwalden g. ; **2.** [hiziv] kanton Obwalden ha kanton Nidwalden, Unterwalden b.
unterwandern V.k.e. stag (hat unterwandert) : [polit.] *eine Partei unterwandern,* en em silañ e-barzh ur strollad politikel, kraoñellat ur strollad politikel.
Unterwanderung b. (-,-en) : [polit.] emsilerezh g., kraoñellat g.
unterwärts Adv. : **1.** en traoñ, en diaz ; **2.** d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.
Unterwäsche b. (-) : danwiskoù lies., dilhad dindan lies. ; *Damenunterwäsche,* dilhad dindan evit ar merc'hed lies., danwiskoù merc'hed lies.
unterwaschen V.k.e. stag (unterwäscht / unterwusch / hat unterwaschen) : krignat, klotañ.
Unterwaschung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.
Unterwasser n. (-s) : **1.** kan-dour ardraoñ g. ; **2.** [tredan.] dour ardraoñ g.
Unterwasserbombe b. (-,-n) : [lu] greunadenn danvor b.
Unterwasserfahrt b. (-,-en) : [merdead., lu] merdeerezh danvor g.
Unterwasserjagd b. (-) : pesketaerezh danvorel g. ; *Unterwasserjagd treiben,* ober pesketaerezh danvorel.
Unterwasserpipeline b. (-,-s) : eoulsan danvor g.
Unterwassersetzen n. (-s) : beuzerezh g., beuziñ g., liñvañ g., liñvadenn b., beuzadenn b.
Unterwasserteil g. (-s) : [merdead.] bourzhell izel b., karenn b., kof-lestr g.
unterwegs Adv. : war vale, war an hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, en hent, war veaj ; *unterwegs nach,* gant e hent da, en ur vont da ; *unterwegs liegen bleiben,* chom a-dreuz gant e hent, kavout ur skoilh war e hent, chom sac'het, bezañ skoilhet war e hent ; *er ist dauernd unterwegs,* hemañ a vez bepred o tornañ ar pavez, hemañ a vez bepred o tornañ bro, hemañ a vez bepred o ruilhal dre an hentoù, hemañ a vez bepred o foetañ bro, hemañ a vez bepred o c'haloupat bro, war veaj e vez bepred, hennezh a ya dre c'hêrioù ha broioù, o redek ar c'hwitell e vez atav ; *er ist bereits unterwegs zu uns,* deuet eo kuit dija, emañ dija en hent da zont du-mañ, emañ dija war an hent da zont du-mañ ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *ich habe ihn unterwegs getroffen,* en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin en hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ en hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs,* ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent.
unterweilen Adv. : ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwezhave, gwezhavez, gwechoù, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz.
unterweisen V.k.e. stag (unterwies / hat unterwiesen) : enhentañ, deskoniañ ; *jemanden in einer Fertigung unterweisen,* deskiñ d'u.b. ober (aozañ) udb, deskiñ u.b. da aozañ udb., reizhañ u.b. war un oberiadur bennak ; *jemanden über Glauben unterweisen,* prezeg u.b.
Unterweisung b. (-,-en) : **1.** kemennadurezhioù lies., sturiadoù lies., kemennoù lies., kemenn g., kemennadur g., kelenn b. ; **2.** enhentadur g., enhentañ g., deskoni b., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g.
Unterwelt b. (-) : **1.** [mojenn.] *die Unterwelt,* an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **2.** [dre skeud.] mafia g., strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., tud foei lies., lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g.
unterwerfen V.k.e. stag (unterwirft / unterwarf / hat unterworfen) : **1.** *ein Volk unterwerfen,* plegañ (sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl ; *das Land wurde unterworfen,* ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro ; **2.** lakaat da dremen udb ; *einem Test unterwerfen,* amprouiñ, arnodiñ, prouadiñ, prouata, gwiriañ ; *etwas einer genauen Beobachtung unterwerfen,* sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *der Folter unterworfen werden,* gouzañv ar jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez.
V.em. stag : **sich unterwerfen** (unterwirft sich / unterwarf sich / hat sich (t-rt/t-d-b) unterworfen) : **1.** doujañ da, doujañ dirak, plegañ da, plegañ ouzh, plegañ da youl u.b., kodianañ, kodianañ gant u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., pladañ da ; *sich (t-rt) einem Urteil unterwerfen,* doujañ d'ur varn ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; **2.** *manche wollen sich (t-rt) keinem Befehl unterwerfen,* dam a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; **3.** *sich (t-d-b) ein Volk unterwerfen,* plegañ

(sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl.

Unterwerfung b. (-) : sujidigezh b., hualidigezh b., mac'h g., mac'herezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., gwaskadur g., mestroniadur g., moustrerezh g.

unterwölben V.k.e. stag (hat unterwölbt) : [tisav.] sevel war volz, sevel war vaot.

unterworfen ag. (t-d-b) : sujet da, dalc'het da, dindan dalc'h u.b./udb, e dalc'h u.b./udb ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein,* bezañ bevennet gant al lezenn en e wirioù hag en e frankiz ; *einem Gericht unterworfen,* hag a zle bezañ barnet en un dalc'h (Gregor), eus un dalc'h-justis bennak ; *der Folter unterworfen werden,* gouzañv ar jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden,* gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *Wechselfällen unterworfen,* dindan dalc'h pep seurt darvoudoù, (pep seurt reuziadoù) - dalc'het da bep seurt darvoudoù - cheñch-dicheñch - keflusk-digeflusk - kemm-digemm - techet da cheñch - hedro - tro-didro - dalc'het da gaout a bep seurt soubenn, re c'hwerv ha re drenk - dalc'het da vezañ ruilhet-diruilhet evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - o vevañ e gloaz pe e levenez.

unterwühlen V.k.e. stag (hat unterwühlt) : **1.** disfontañ, turiañ, disoliañ, sapañ, minañ ; **2.** [dre skeud.] krignat, toullañ dindan, dispenn dre-zindan, gwastañ dre-zindan, distresañ dre-zindan, labezañ dre-zindan, diheiliañ dre-zindan.

unterwürfig ag. : **1.** azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon ; **2.** [dre astenn.] mevelek, tostenner, lubaner, luban.

Unterwürfigkeit b. (-) : **1.** azaouez g., sentidigezh b., izelegezh b., uvelded b., uvelder g., izelded b., izelder g., elevez b., izelded a galon b., embleg g., emstou g., difouge g., sujite b. ; **2.** [dre astenn.] tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies.

Unterzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant traoñ g.

unterzeichnen V.k.e. stag (hat unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; *mit unterzeichnen, mitunterzeichnen,* kensinañ.

V.em. **sich unterzeichnen** (hat sich (t-rt) unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn.

Unterzeichner g. (-s,-) : siner g., issiner g.

Unterzeichnerin b. (-,-nen) : sinerez b., issinerez b.

Unterzeichnerstaat g. (-s,-staaten) : Stad siner b.

Unterzeichnung b. (-,-en) : sinadur g., sin g., tioñv g., P. skrabadenn b. ; *zur Unterzeichnung vorlegen,* reiñ (kinnig) da sinañ.

Unterzeug n. (-s) : danwiskoù lies., dilhad dindan lies., dilhadoù dindan lies.

unterziehen[1] V.em. stag : **sich unterziehen** (unterzog sich / hat sich (t-rt) unterzogen) : *sich einer Operation (t-d-b) unterziehen,* bezañ oberataet ; *sich einer Entwöhnungskur (t-d-b) unterziehen,* ober ur gur digaezhañ, lakaat e gorf e pinijenn, ober ur pennad dizonañ, P. mont da dreiñ ar rod, [evit ar vezverien] bezañ aet da walc'hiñ e varrikenn.

V.k.e. stag (unterzog / hat unterzogen) : *etwas einer genauen Beobachtung (t-d-b) unterziehen,* sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *jemanden einer Prüfung (t-d-b) unterziehen,* lakaat u.b. da dremen un arnodenn.

unterziehen[2] V.k.e. ha V.em. rannadus (zog unter / hat untergezogen) : *etwas unterziehen, sich (t-d-b) etwas unterziehen,* gwiskañ ur pezh dilhad bennak dindan ar re all.

Unterziehpulli g. (-s,-s) : stammenn zindan b.

Unterzuckerung b. (-) : [mezeg.] negez a c'hlukoz er gwad b., gwadvec'h glukoz re izel g., glukozwadvec'h re izel g., bec'h glukoz re izel er gwad g.

Unterzug g. (-s,-züge) : [tisav.] sol b., treust g.

untief ag. : dizon, bas ; *untief werden,* dizonaat ; *untief machen,* dizonaat.

Untiefe b. (-,-n) : **1.** bazenn b., baz b./g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b., sont kerreg tost ouzh gorre an dour g., barrenn b. ; **2.** roudour g., roudouz b. ; **3.** [stummet diwar *Unmenge, Unsumme*] abis g., islonk g., isfont g., kondon g.

Untier n. (-s,-e) : euzhvil g. ; *mythisches Untier,* euzhvil mojennel g.

untilgbar ag. : **1.** diziverkus, dilamadus ; **2.** diardaladus ; *untilgbare Anleihe,* amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b.

untragbar ag. : **1.** na c'heller ket gwiskañ ; **2.** dic'houzañvus, argarzhus, dizegemerus, diasantus, diaotreüs.

untrainiert ag. : hag a zo chomet hep gourdonañ.

untraurig ag. : divelkont, laouen.

untrennbar ag. : **1.** dirannadus, dizarnaouus ; **2.** [yezh.] *untrennbare Partikel,* rakverb stag g. ; **3.** [dre skeud.] na c'heller ket dispartiañ, na zispartiont ket ; **4.** anfreuzadus, didorrus ; **5.** [fizik] diskejadus.

Untrennbarkeit b. (-) : **1.** dirannadusted b. ; **2.** [dre skeud.] didorrusted b., anfreuzadusted b. ; **3.** [fizik] diskejadusted b.

untreu ag. : fell, disleal, difeal, amleal, difidel, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, dizalc'h, trubard, treitour, gwidal ; *untreuer Ehemann,* pried disleal g., pried avoultr g., pried difeal g., ozhac'h galouper g., ozhac'h reder g., ozhac'h gwidal g. ; *untreue Ehefrau,* doganenn b., gwreg c'halouperez b., gwreg rederez b., gwreg widal b. ; *jemandem untreu werden,* na chom feal d'u.b., trubardiñ (tromplañ) u.b. ; *einem Versprechen untreu werden,* na vezañ den d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, terriñ e c'her (e le, e bromesa), bezañ ganas d'e le, mankout (bezañ trubard) d'e c'her, dianzav ur bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar ; *einer Sache untreu werden,* treiñ kein d'ur gaoz bennak, dilezel ar stourm evit ur gaoz bennak, nac'h ur stourm bennak, dinac'h (dianzavout) ur gaoz bennak (Gregor) ; *sich selbst untreu sein,* dianzav e gomzoù (e skridoù, e oberoù), dislavaret e anv ; *jemanden seiner Pflicht untreu machen,* lakaat

u.b. da riklañ diwar hent strizh an dever, distreiñ u.b. eus e zever.
Untreue b. (-) : dislealded b., difealded b., amlealded b., barad g., yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., treitouriezh b. ; [melestr.] *Untreue im Amt,* dislealded e-keñver e garg b., tarwazerezh g., tarwazañ g.
untrinkbar ag. : dievadus, n'eo ket mat da evañ, re fall da evañ ; *dieser Apfelwein ist untrinkbar,* ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ.
untröstlich ag. : digoñfort, diskoñfort, difrealzus ; *sie war untröstlich,* ne oa den evit terriñ nerzh he glac'har, digoñfort e oa, ne oa netra evit he frealziñ, difrealz e oa ; *er blieb untröstlich über den Tod seiner Frau,* morse ne oa bet evit en em zic'hlac'hariñ eus marv e wreg.
Untröstlichkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glac'har g./b., bihanez b., mantr g./b., ranngalon b., diskoñfort g., difrealzusted b.
untrüglich ag. : divarteze, diarvarus, diarvar, sur, difazi, difazius, hep mank, divank, didouell.
Untrüglichkeit b. (-) : diarvar g.
untüchtig ag. : divarrek, dic'houest, fall, moan ; *als Köchin bin ich völlig untüchtig,* me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, me n'on seurt Doue da geginañ, fall on da geginañ, n'on gour evit ar c'heginañ.
Untüchtigkeit b. (-) : divarregezh b., dic'houested b., nullentez b., didalvoudegezh b.
Untugend b. (-,-en) : pleg fall g., tech fall g., boaz fall g/b., perzh-fall g., si fall g., namm g. ; *diese Untugend hat sich in ihm eingewurzelt,* ar boaz fall-se a zo deuet da ginviañ ennañ.
untunlich ag. : disevenadus, ansevenadus, dic'hraus, anerounezadus, na c'heller ket kas da benn.
untypisch ag. : amreizh, ezreol, digustum, divoas, divoutin, iskis.
unübel ag. : *gar nicht so unübel,* dispar, dreist.
unüberbietbar ag. : dibar, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'eus tra ebet o talvezout dezhañ, ha n'eus tra ebet a ve par na tost dezhañ, ha n'eus tra ebet re dezhañ.
unüberbrückbar ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, didreizhus, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ, na c'heller ket dont a-benn anezhañ ; **2.** [dre skeud.] diunvanus, andireadus, n'eur ket evit unvaniñ, na c'heller ket diren.
unüberdacht ag./Adv. : *sellit ouzh* **unüberlegt**.
unüberhörbar ag. : **1.** tregernus, krozus, pounner, kreñv ; **2.** anat da glevet, splann-kenañ da glevet.
unüberlegt ag./Adv. : diaviz, diboell, berrboellik, brell, dibreder, pront, dibropoz, hep preder ; *unüberlegt sprechen,* komz a-dreuz hag a-hed, dirabañsiñ, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok ; *unüberlegt handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep preder, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, hep lakaat evezh), lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.
Unüberlegtheit b. (-) : prontidigezh b., diboellaj g., diavizded b., skañvbennegezh b.
unüberprüfar ag. : n'eur ket evit gwiriañ, diwiriekaus.
unüberschaubar ag. : disklaer, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus.
unüberschreitbar ag. : didreuz, didreuzus, didreuzadus, didreizhus, dizarempredus, na c'heller ket mont dreist dezhañ, na c'heller ket mont en tu all dezhañ.
Unüberschreitbarkeit b. (-) : didreuzadusted b., didreuzaduster g.
unübersehbar ag. : **1.** divent, ec'hon, egorant, digenvuzul, dijaoj, divuzul, diniver ; **2.** anat ha splann, anat da welet, splann-kenañ da welet.
Unübersehbarkeit b. (-) : **1.** diventelezh b. ; **2.** anadurezh b., splannder g.
unübersetzbar ag. : [yezh.] antroadus, na c'heller ket treiñ.
unübersichtlich ag. : **1.** disklaer, displann, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus ; **2.** dihewel, dihedgwel, skort (dister) an hed-gwel ennañ.
unübersteigbar ag. / **unübersteiglich** ag. : didrec'hus, difaezhus, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ, na c'heller ket dont a-benn anezhañ.
unübertragbar ag. : andilezadus, diaralladus.
unübertreffbar ag. / **unübertrefflich** ag. : n'oufed ket mont dreistañ, a-dreist par, dreistpar, ampar.
unübertroffen ag. : dibar, dieil, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'eus den ebet o talvezout dezhañ, ha n'eus den ebet a vefe par na tost dezhañ, ha n'eus ket un den re dezhañ, ha n'eus den ebet heñvel outañ, un disparadenn anezhañ, ha n'en deus ket e bar (Gregor), hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, ha n'en deus ket e goulz, ha n'eus gour par dezhañ, den ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, nikun evit e bakañ, ha ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, ha n'en deus ket e gendere, ha n'en deus ket e gevatal, ha n'eus ket eveltañ, da drec'hiñ.
unüberwindbar ag. : didrec'hus, difaezhus ; *unüberwindbares Hindernis,* skoilh na c'haller ket mont dreist g., skoilh na c'haller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoilh didrec'hus g.
unüberwindlich ag. : didrec'hus, difaezhus, diargadus.
unüberwunden ag. : didrec'h.
unüblich ag. : digustum, divoas, divoutin, iskis, dispredet, diamzeret.
unumgänglich ag. : anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, diziarbennus, didec'hus, diflach, dibellaus, ken ret ha mervel ; *unumgängliches Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b.
Unumgänglichkeit b. (-) : anhepkoradusted b., diziarbennusted b., didec'husted b., redi diflach g., redi diziarbennus g.
unumkehrbar ag. : dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro.
Unumkehrbarkeit b. (-) : dizistroadusted b., dizistroaduster g., dieilpennadusted b., dieilpennaduster g.
unumschränkt ag. : divevenn, anvevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *unumschränkte Gewalt,* diharzveli b., hollveli b., galloud diharz g., beli diharz b.

Unumschränktheit b. (-) : perzh bezañ anvevenn g., perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.
unumstößlich ag. : dizistro, andizarbennadus, direndaelus, dreistdael, diarvarus ; *unumstößliches Argument,* arguzenn na c'heller ket dizarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b., arguzenn reizh (disi, difazi, andizarbennadus) b.
Adv. : dizistro.
unumstritten ag. : direndaelus, dreistdael, diarvarus, diarvar.
unumwunden ag./Adv. : didro - didroidell - diroufenn - frank ha ront - frank ha libr - libr - hardizh - didortilh - displeg - diswe - didres - distlabez - distag - naet-ha-distag - kras, naet ha distag - krak-ha-berr - krenn-ha-kras - krenn-ha-krak - gant herder - berr-ha-krenn ; *jemandem unumwunden antworten,* respont groñs d'u.b. ; *etwas unumwunden sagen,* lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret hardizh udb - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb frank ha libr - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *unumwunden zugeben,* anzav krak-ha-berr (krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, didortilh, displeg, distag, berr-ha-krenn, en ur ger krenn, hep ober kant tro d'ar pod, hep chom da chaokat e c'henoù, distlabez), anzavout hep klask tro en e gaoz, anzavout hep klask kornioù-tro en e gaoz, anzavout didroidell, P. diskargañ e c'hor.
ununterbrochen ag./Adv. : dispanaus, didorr, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un aridennad, en un andennad, didav, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet,* e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *die ganze Nacht ununterbrochen schlafen,* tremen an noz o kousket ; *sich ununterbrochen bewegen,* loc'hata ; *ununterbrochen arbeiten,* bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep distag nag ehan ; *er hat zehn Stunden ununterbrochen geredet,* prezegennet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer).
ununterscheidbar ag. : andigemmadus, na oufed ket disheñvelout (dishañvalout, diforc'h, diforc'hiñ, digemmañ), diziforc'hadus.
unveränderlich ag. : **1.** digemmus, digemmadus, digemm, divrall, didorrus ; **2.** [yezh.] dizispleg, didroadus, digemm.
Unveränderlichkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallder g., divrallded b.
unverändert ag. : digemm, hep kemm, vel-vel, evel-evel, didorr, divoulc'h, distlabez ; *der Zustand des Kranken ist unverändert,* ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour, chomet eo ar c'hlañvour en e stad ; *unverändert bleiben,* bezañ en e stad, bezañ en e stad kentañ, chom en e stad, chom en e stad kentañ, chom evel-evel, menel evel-evel.
unverantwortlich ag. : **1.** dibenn, diboell, berrboellik, brell, dibreder, diaviz, skañvbennegezh b. ; **2.** dic'houzañvus, argarzhus, dizegemerus, diasantus, diaotreüs ; **3.** dibardon, dizigarez.
Unverantwortlichkeit b. (-) : diboellegezh b., berrboellegezh b., skañvbennegezh b.
unverarbeitet ag. : **1.** [tekn.] diaoz ; *unverarbeitetes Leder,* lêr kriz g. / lêr glas g. (Gregor) ; *unverarbeitetes Fell,* kroc'hen glas g. ; **2.** *unverarbeitetes Wissen,* deskadurezh diazezet fall b.
unveräußerlich ag. : andilezadus, diaralladus ; *unveräußerliche Rechte,* gwirioù diaralladus lies.
Unveräußerlichkeit b. (-) : andilezadusted b., diaralladusted b.
unverbesserlich ag. : direizhus, diwellaus, n'eus ket a wellaat dezhañ, na c'heller ket gwellaat, kilpennek, aheurtet, touet, arloupet, daonet, pomet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kinviet, kousket-mik en e dech fall ; *er ist unverbesserlich,* n'eus tu ebet da reizhañ anezhañ, n'eus ket a wellaat dezhañ, n'eus tu ebet da zont a-benn anezhañ.
Unverbesserlichkeit b. (-) : diwellauster g., diwellausted b.
unverbindlich ag. : hep nep redi, diret, diredi, diendalc'hus, ankevratel ; *unverbindliche Richtpreise,* prizioù meneget hep nep redi lies., prizioù dave lies.
Unverbindlichkeit b. (-) : perzh bezañ diret g., diendalc'husted b., diendalc'huster g., ankevrategezh b.
unverbleit ag. : diblom.
unverblümt ag./Adv. : diglinkl, diwisk, didro, displeg, diswe, didres, didroidell, diroufenn, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, balc'h, didortilh, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, naet-ha-distag - kras, naet ha distag ; *jemandem unverblümt die Meinung sagen,* lavaret e soñj d'u.b. hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù), lavaret e soñj d'u.b. didroidell (displeg, distlabez, berr ha krenn, war-eeun, distag, berr-ha-groñs, hardizh), bezañ solud en e gomzoù, na gaout treuzoù ebet war e zor evit lavaret e soñj d'u.b., lavaret groñs e vennozh d'u.b., lavaret krak e

soñj d'u.b., lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) d'u.b., lavaret krenn e soñj d'u.b., lavaret anezho distag ; *jemandem unverblümt antworten,* respont groñs d'u.b.

Unverblümtheit b. (-) : eeunded diglinkl b., eeunded diwisk b., eeunded didro b., eeunded frank ha ront b., eeunded frank ha libr b., eeunded didortilh b., eeunded distlabez b., eeunded distag b., komzoù didroidell lies., komzoù dibrenn lies., komzoù diwisk lies.

unverbrannt ag. : [tekn.] dilosk.

unverbraucht ag. : [tud] nevez, diskuizh.

unverbrennbar ag. **/ unverbrennlich** ag. : diloskadus, dizevadus.

Unverbrennlichkeit b. (-) : diloskadusted b., dizevadusted b.

unverbrieft ag. : hep meneg ebet, hep skrid, diskrid.

unverbrüchlich ag. : didorrus, parfet, start ; *unverbrüchliche Treue,* lealded e pep keñver (e pep degouezh) b.

unverbürgt ag. : arvarus, martezeüs, disur, ankadarnaet.

unverdächtig ag. : **1.** na vez diskred ebet warnañ, na vez disfiziañs ebet en e geñver, na vez ennañ abeg ebet da damall, diabeg ; **2.** glan, eeun, gwir, gwirion, gwiriek.

Unverdächtigkeit b. (-) : digablusted b., diantegezh b., glanded b., gwiriegezh b., gwirionder g.

unverdaulich ag. : teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.

unverdaut ag. : **1.** n'eo ket bet poazhet er c'hof ; **2.** *unverdautes Wissen,* deskadurezh diazezet fall b.

unverderblich ag. : **1.** divreinus, na c'haller ket lovrañ, digollidik ; **2.** [tud] dibrenus, na c'haller ket gounit dre arc'hant, mil onest.

Unverderblichkeit b. (-) : **1.** divreinusted b. ; **2.** [tud] dibrenusted b.

unverdient ag. : dizellezet, n'eo ket dleet dezhañ, dizleet.

unverdientermaßen Adv. **/ unverdienterweise** Adv. : **1.** hep bezañ dellezek eus an dra-se ; **2.** e gaou ; **3.** dre fazi, enep reol.

unverdorben ag. : glan, dinamm, eeun e galon, diwidre, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres.

Unverdorbenheit b. (-) : glanded b., eeunded-kalon b., diwidre g.

unverdrossen ag. : difaezhus, dizivius, didorr.

Adv. : hep digalonekaat, hep fallgaloniñ, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, diastal, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, hep ec'hoaz, a-zevri, parfet.

Unverdrossenheit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hamant g., hir basianted b., pasianted vras b.

unverdünnt ag. : **1.** n'eo ket bet difetisaet, n'eo ket bet astennet, n'eo ket bet tanavaet ; *unverdünnter Wein,* gwin noazh g. ; **2.** [kimiezh] n'eo ket bet dileizhet.

unverehelicht ag. : dizimez.

unvereidigt ag. : didou.

unvereinbar ag. : dizunvanus, digenglotus, na c'hallont ket mont asambles, na c'hallont ket bezañ unvanet.

Unvereinbarkeit b. (-) : dizunvanusted b., digenglotusted b.

unverfälscht ag. : n'eo ket bet kemmet, n'eo ket bet farlotet, digemmesk, glan, pur, peurwirion, gwirion, gwiriek, diles ; *reine, unverfälschte Schönheit,* braventez distern b., braventez diles b., braventez diglinkl b.

Unverfälschtheit b. (-) : dilested b., glanded b., eeunded b., eeunegezh b., gwiriegezh b., gwirionded b., gwirionder g., peurwirionded b., peurwirionder g.

unverfänglich ag. : didortilh, diwidre, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, distlabez, distag, dinoaz, dizrouk, direbech.

unverfaulbar ag. : divreinadus ; *unverfaulbares Holz,* prenn divreinadus g. ; *unverfaulbar machen,* divreinadusaat ; *unverfaulbar werden,* divreinadusaat.

Unverfaulbarkeit b. (-) : divreinaduster g., divreinadusted b.

unverfroren ag. : hep mezh na keuz, divergont, dizereat, amzereat, hudur, dichek, digoll, difoutre, dibalamour, hardizh, dilent, her, balc'h, divezh ken ez eo, re libr e zoareoù, re zieub e zoareoù ; *unverfroren sein,* na gaout poultr war e zaoulagad, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, bezañ disaouzan, bezañ hardizh, bezañ ur paotr a foeltr forzh, bezañ ur paotr diskramailh, na ober forzh petra d'ober, bezañ dichek (divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, dilent, dibalamour, difoutre), kaout kribell, na gaout aon dirak mann ebet, bezañ ur paotr diouzh an druilh, respont u.b., eilgeriañ ouzh u.b. ; *er ist ganz schön unverfroren,* hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, ne vank ket avel dezhañ.

Unverfrorenheit b. (-) : hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., divergontiz b., divezhoni b., dichekadenn b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., herded b. ; *die Unverfrorenheit besitzen, etwas zu tun,* bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

unvergänglich ag. : padus, peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel, digollidik, diberianus, divreinadus ; *Brechts Werke sind unvergänglich,* ne c'hall ket talvoudegezh oberennoù Brecht mont da fall, talvoudegezh oberennoù Brecht a bado keit hag ar bed, oberennoù Brecht a vo enoret endra bado ar bed, ar sked hag al lufr eus oberennoù Brecht ne gollint biken.

Unvergänglichkeit b. (-) : **1.** peurbadusted b., divarvelezh b. ; **2.** divreinaduster g., divreinadusted b.
unvergeben ag. : dibardon.
unvergessen ag. : hag a zo chomet bev e koun (e memor) an dud, hag a vez atav ar soñj anezhañ e kalonoù an dud, hag a zo chomet ar c'houn anezhañ e kalonoù an dud, hag a zo bet dalc'het eñvor vat anezhañ, hag a zo chomet bev ar c'houn anezhañ war spered an dud, hag a zo fresk-bev c'hoazh e penn an dud ar soñj anezhañ evel pa ve oc'h erruout (Gregor).
unvergesslich ag. : diankounac'haus, diankouaus.
unvergleichbar ag. **/ unvergleichlich** ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'en deus ket e goulz, ha n'eus den ebet (tra ebet) o talvezout dezhañ.
unvergnüglich ag. : displijus, dihetus, divourrus, hegaz, hegazus, hegus, kasaus.
unvergolten ag. : digastiz, dibunis, lezet hep bout kastizet.
unvergoren ag. : n'eo ket aet e go c'hoazh ; *unvergorener Fruchtsaft,* fro g.
unverhältnismäßig ag. : displet, digempouez, digevatal, diskeñver, disklotus , diwar re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, betek re.
Unverhältnismäßigkeit b. (-) : displet g., digempouez g., digevatal g., disklot, diskeñver g.
unverheiratet ag. : dizimez, diazezet, libr, da bourvezañ ; *unverheiratete Frau,* plac'h dishual b., plac'h diberc'henn b., plac'h hep perc'henn b., plac'h yaouank da bourvezañ b., gwreg diberc'henn b., penn diberc'henn g. ; *unverheiratete Mutter,* mamm dizimez b. ; *unverheiratet bleiben,* chom dizimez, chom paotr yaouank (plac'h yaouank), chom da louediñ e-unan en e gozhni, chom da dontonañ (da dintinañ).
unverhofft ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, war an trumm, disoñj, dreist pep fiziañs, dreist pep spi ; [kr-l] *unverhofft kommt oft,* an hini a c'hed en devez, gedal n'eo ket koll, gortoz pell gortoz gwell, n'eus ket a gozh votez na gav he farez.
unverhohlen ag. **/ unverhüllt** ag. : diglinkl, diwisk, distern, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, diguzh, didortilh, distlabez, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, dibrenn e galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, digamm, digammwidre, diwidre, anat-splann.
unverjährbar ag. : [gwir] amdiamzeradus.
Unverjährbarkeit b. (-) : [gwir] amdiamzeradusted b.
unverkäuflich ag. : **1.** dihewerzh, na c'heller ker gwerzhañ ; **2.** diaralladus, andilezadus.
unverkauft ag. : n'eo ket bet gwerzhet ; *unverkaufte Waren, unverkaufte Exemplare,* dreistad g., dichoaz g., distaoladennoù lies., reputailhoù lies., repuajoù lies., ravaladoù lies.
unverkennbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, anat, splann ; *unverkennbarer Stil,* tro-bluenn dibar b.
unverkümmert ag. : kreñv, yac'h ; *ein noch unverkümmerter Menschenschlag*, ur ouennad tud kreñv b., ur ouennad tud na kamm na krabosek b.
unverkürzt ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kevan, anterin, en e bezh, didroc'h, hep na vankfe tamm.
unverlässlich ag. : diasur, na c'haller ket fiziout ennañ ; *er ist unverlässlich,* n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-dislavar eo, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).
unverletzbar ag. **/ unverletzlich** ag. : **1.** dic'hloazadus ; **2.** [dre skeud.] disgwall.
Unverletzbarkeit b. (-) **/ Unverletzlichkeit** b. (-) : **1.** dic'hloazadusted b. ; **2.** [dre skeud.] disgwallded b. ; **3.** [polit.] diskehuzed b.
unverletzt ag. : dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, divac'hagn, dic'hloaz, dic'haou, divles, divlam, kempenn ; *die unverletzte Hand,* an dorn mat g.
unvermählt ag. : dizimez.
unvermeidbar ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret ; *dieser Unfall war unvermeidbar,* sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se da erruout.
unvermeidlich ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret ; *das war unvermeidlich,* ne oad ket evit diarbenn diouzh an dra-se, se a dlee c'hoarvezout, ne oa galloud ebet da virout ouzh an dra-se, tonket e oa, lakaet e oa d'erruout ; *dieser Unfall war unvermeidlich,* sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se d'erruout ; *unvermeidliches Schicksal,* planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).
Unvermeidliche(s) ag.k. n. : *das Unvermeidliche,* ar red hag ar c'haled.
Unvermeidlichkeit b. (-) : anhepkoradusted b., didec'husted b., dibellausted b., distourmusted b.
unvermerkt ag./Adv. : **1.** hep bezañ bet gwelet, diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; **2.** trumm, prim, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm,

gant un taol trumm, a-benn-krak, brusk, krak, krenn, pik, evel ur c'hurunoù.
unvermietet ag. : n'eo ket bet feurmet, vak, difeurm.
unvermindert ag. : digemm, arstalek, kendalc'hel.
Adv. : dalc'hmat-atav, dalberzh, ingal, bepred, hep dinerzhañ, hep diskregiñ.
unvermischt ag. : digemmesk, pur, digatar, glan.
unvermittelt ag. : trumm, prim, ribus, flav, pront.
Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, krak, krenn, trumm, pik, evel ur c'hurunoù, brusk, a-flav ; *es kam so unvermittelt,* se a oa erruet ken fonnus.
Unvermögen n. (-s) : dic'halloud g., dic'halloudegezh b., dic'hallusted b., dic'halluster g., divarregezh b., dic'houested b. ; *Zahlungsunvermögen,* amdalusted b., dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g.
unvermögend ag. : **1.** dic'halloud, divarrek, dic'houest, fall, divalav, moan, didalvez ; **2.** dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskantet, diskant, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, aet e yalc'h d'an hesk.
Unvermögenheit b. (-) : **1.** dic'halloud g., divarregezh b., dic'houested b. ; **2.** olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berroù lies.
Unvermögensfall g. (-s) : *im Unvermögensfall,* e ken kaz e vefe unan bennak dic'hallus da baeañ e zle (Gregor).
unvermummt ag. : divaskl, divouch e zremm.
unvermutet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, war an trumm, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, prim, ribus, krenn, krak, pik, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, evel ul laer ; *es kam so unvermutet,* se a oa erruet ken fonnus.
unvernehmbar ag. : **1.** diverz, diverzus, diheverz ; **2.** disklaer, mouk, dispis, displann, damsklaer, kudennek, digomprenus, diaes da gompren.
Unvernunft b. (-) : diskiantegezh b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., sotoni b.
unvernünftig ag. : diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, difur, gars, amreizh, a-enep ar skiant, berr a skiant, berrboell, diempenn, sot, estren d'ar furnez, foll, divoder ; *das war unvernünftig von dir,* ne oa ket bet gwall fin (gwall fur) eus da berzh ober kement-se, diaviz (diskiant) e oa ober kement-se, a-vaez a boell edo pezh az poa graet ; *unvernünftiges Zeug reden,* direzoniñ, lavarout traoù diboell, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, kontoù pikous, konchoù gwrac'h kozh, diotajoù, leuegajoù) eus e gelorn, lavaret drocherezh, gallegañ, gallegat, treuzkomz, diskiantañ, belbiañ ; *unvernünftige Ausgaben,* dispignoù dijaoj lies., dispignoù foll (divoder) lies., dispignoù direzon lies., dismantr euzhus a arc'hant g., gwallzispignoù lies, droukzispignoù lies., kolladennoù lies. ; *unvernünftigen Gedanken nachhängen,* kaout soñjoù estren d'ar furnez.
unveröffentlicht ag. : diembann, lezet hep bout embannet ; *unveröffentlichtes Werk,* oberenn diembann b.
unverpackt ag. : a-drak, hep pakadurezh, evel-evel.
unverpfändet ag. : [gwir] kuit a arouestl, dizle.
unverputzt ag. : n'eo ket bet induet, n'eo ket bet fuilhet, n'eo ket bet cheket.
unverrichtet ag. : diechu, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann, ha n'eo ket bet graet, ha n'eo ket bet sevenet da benn, lezet da ober, lezet hep bout kaset da benn, lezet da restañ.
unverrichteterdinge Adv. : *unverrichteterdinge abziehen,* mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, distreiñ gant ur bouc'h, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro e vazh a-dreñv gant an-unan, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), distreiñ e gwenn d'ar gêr.
unverriegelt ag. : disparl, dibrenn.
unverrottbar ag. : divreinadus ; *ein Schiff aus unverottbarem Holz bauen,* pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vrein ket en dour.
unverrückbar ag. / **unverrückt** ag. : difiñv, diflach, dilusk, dilavig, digeflusk, diloc'h, divrall, a-varv ; *unser Ziel bleibt unverrückt,* n'hon eus ket cheñchet pal ; *jemanden unverrückten Auges (mit unverrücktem Auge) ansehen,* chom gant e zaoulagad paret war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b. ; *das steht unverrückbar fest,* n'eus mar na marteze - un dra diarvar an hini eo, hep mar na digarez.
unverschämt ag. : dichek, dijen, direspet, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difeson, disneuz, difoutre, direvil, vil, treut, dibistig, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, koll-mezh ; *unverschämt sein,* bezañ dichek (direspet, digoll, divergont, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difoutre), bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ treut e gomz, komz treut ouzh u.b. ; *ihr seid ja unverschämt,* c'hwi a zo hardizh evel chas, n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h, P. c'hwi a zo ront deoc'h, ne vank ket avel deoc'h ; *er ist ganz schön unverschämt,* hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, divergont a-yoc'h eo, ur c'holl-mezh eo ; *unverschämte Kerle,* bleizaj g. ; *unverschämte Frau,*

plac'h distrantell b., divergondadell b., efrontadell b., jalgaod b., regarzherez b., koll-mezh g. ; *unverschämte Preise,* prizioù ker-spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag re ar pebr da veurlarjez, direzon) lies., prizioù dreist da ger lies.
Adv. : dichek, vil, dibistig, treut ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen,* komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., komz dibistig ouzh u.b., komz treut ouzh u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, disprizañ doujañ d'u.b., bezañ dichek e-keñver u.b.
Unverschämtheit b. (-) : hardizhded b., divergontiz b., dichekadenn b., divezhded b., divezhder g., divezhoni b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., herded b. ; *das grenzt an Unverschämtheit,* betek re hardizh e kavan ac'hanout, tost eo dit bezañ divergont da vat, war-var da vezañ dichek da vat emaout, dichek e vefes war-bouez nebeut ; *seine Unverschämtheit ist verblüffend,* souezhus-meurbed eo e zoare diseven, souezhus-meurbed eo pegen diseven e vez a-wechoù ; *er hatte die Unverschämtheit, so etwas zu behaupten,* aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverschämtheit, so etwas zu tun,* aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.
unverschlossen ag. : dibrenn, dialc'hwez ; *unverschlossen sein,* bezañ dialc'hwez, bezañ dibrenn ; *ich hatte die Tür unverschlossen gelassen,* lezet em boa dibrenn an nor war va c'hein, chomet e oa dialc'hwez an nor war va lerc'h, chomet e oa dialc'hwez an nor ganin, P. chomet e oa digor an nor ganin.
unverschuldet ag. : **1.** dizellezet, diabeg ; **2.** dizle, disamm a bep dle.
unversehens Adv. : **1.** dre fazi, enep reol, hep soñjal, hep ma vije bet soñjet, hep rat d'an-unan, anez gouzout dare ; **2.** dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelazh, a-zelac'h, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, brusk, pik, a-zelazh.
unversehrt ag. : anterin, kevan, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, divac'hagn, dic'hloaz, divles, dinamm, dinoaz, bev ha yac'h, yac'h ha dibistig, yac'h ha salv, en ur stad vat, dic'haou, divlam, divoulc'h, dizrast, en e bezh, difreuz, didorr, divoustr, disi, didoull, kempenn ; *unversehrt erhalten,* delc'her anterin, kenderc'hel anterin, delc'her dibistig, mirout didorr, mirout divoulc'h.
Unversehrtheit b. (-) : kevanded b., anterinded b., anterinder g., unanded b. ; *Unversehrtheit eines Staatsgebietes,* kevanded ur Stad b., anterinded ur Stad b., anterinder ur Stad g.
unversenkbar ag. : [merdead.] anveuz.
unverseucht ag. : digontamm.
unversiegbar ag. : dihesk, diheskus, dizivius.
unversöhnbar ag. : na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, na c'heller ket difachañ.
unversöhnlich ag. **1.** : na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, na c'heller ket difachañ ; **2.** [dre astenn.] dizunvanus, digenglotus, na c'hallont ket mont asambles, na c'hallont ket bezañ unvanet.
Unversöhnlichkeit b. (-) : dibleg g., diguñvadusted b.
unversorgt ag. : dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskant, diskantet, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, n'en deus ket kavet fred c'hoazh, n'en deus ket kavet labour c'hoazh, dilabour.
unverspätet ag. : dizale, hep dale ebet.
Unverstand g. (-s) : disperedegezh b., diskiantegezh b., direzon b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., amoediz b., sotoni b., belbi g., P. droug-sant-Beulbez g.
unverstanden ag. : digomprenet, chomet digomprenet.
unverständig ag. : **1.** re vihan evit kompren, diintent, dispered, disperedek, digompren ; **2.** diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, gars, difur, berr a skiant.
unverständlich ag. : digomprenus, diintent, digompren, disklaer, mouk, dispis, displann, damsklaer, amsklaer, diveizus, diaes da gompren, luziadus ; *das ist unverständlich,* un dra digompren an hini eo, se 'zo dreist spered an den ; *unverständliches Zeug reden,* saozañ, saozilhat, saoznegañ, gallegañ, gallegat, gregachiñ, drailhañ plouz, batouilhat.
Unverständlichkeit b. (-) : digomprenusted b., diveizusted b.
Unverständnis n. (-ses) : digompren g., dizintent g., digomprenezon b.
unversteuert ag. : **1.** kuit a dailhoù, didaos ; **2.** n'eo ket bet taoset.
unverstopft ag. : distank, distouv.
unversucht ag. : [tro-lavar] *nichts unversucht lassen,* ober kement hag a zo tu ober, ober gwellañ ma c'haller, kemer e du evit dont a-benn eus udb, ober e c'halloud (e wellañ, e wir wellañ, e bosupl, diouzh e wellañ, e seizh posupl, e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar), ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor), dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb.
unvertilgbar ag. : dizistrujus, ha na c'haller ket diouennañ (dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ ha distrujañ, distrujañ).
unverträglich ag. : **1.** dibleg, pleg ebet ennañ, tu ebet warnañ, diskevredat, diaes ober gantañ, ur c'housker diaes anezhañ ; *er ist ein unverträglicher Mensch,* ne c'houzañv den war e dro, hennez a vez atav o simudiñ, chom a ra distok diouzh an dud all, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, ren a ra ur vuhez digevannez, plijout a ra dezhañ bezañ en digenvez, an distro a glask bepred, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, ur spered diaes a zen eo, ur pezh diaes eo ; **2.** digenvezus, digembezus, digembez, digempadus, digenglotus, diglot, na c'hallont ket mont asambles, dizunvanus, na c'haller ket akordiñ ; **3.** teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz

da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.
Unverträglichkeit b. (-) : **1.** digenvezusted b., digembezusted b., digembez g., digempadusted b. ; **2.** diskevredadezh b.
Unverträglichkeitsprüfung b. (-,-en) / **Unverträglichkeitsstudie** b. (-,-n) : elfennerezh ar skogoù g., studiadenn ar skogañ b.
unvertretbar ag. : na c'haller ket difenn, dizifennus.
unverwahrt ag. : dirapar, dilezet, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm, lezet en disirit, lezet war an dispalu.
unverwandt ag. : **1.** na kar na par, na kar na par etrezo, na kar na karrigell ; **2.** sonn, difiñv ; *jemanden unverwandt ansehen,* chom gant e zaoulagad paret war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b. ; *unverwandter Blick,* daoulagad sonn lies.
unverwechselbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, anat, splann ; *unverwechselbarer Stil,* tro-bluenn dibar b.
unverwehrt ag. : aotreet ; *es ist Ihnen unverwehrt, es zu machen,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.
unverweilt Adv. : kerkent ha bremañ, war an tach, war an taol, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, prestik, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat.
unverwelkbar ag. / **unverwelkend** ag. / **unverwelklich** ag. : diweñvus.
unverwerflich ag. : dinakadus, dizinac'hus, ha n'oufed ket disanzav.
unverwertbar ag. : **1.** na c'heller ket korvoiñ, digorvoadus ; **2.** anatoradus, na c'haller ket atoriñ.
unverweslich ag. : divreinadus.
unverwischbar ag. : andiverkadus, na c'heller ket diverkañ.
unverwundbar ag. : dic'hloazadus.
Unverwundbarkeit b. (-) : dic'hloazadusted b.
unverwüstlich ag. : **1.** dideuc'h, dideuc'hus, diuz, n'eus ket a uz dezhañ, dizistrujus, dizismantrus ; **2.** [dre skeud.] divrall, diskuizh, difaezhus, didorr ; *unverwüstlich gute Laune,* imor vat divrall b. ; *eine unverwüstliche Gesundheit genießen,* bezañ yac'h-pesk (yac'h-beuz, yac'h-klok, yac'h-kloc'h, yac'h evel ar beuz, yac'h evel ur pesk), ober ruskenn vat ; P. *unverwüstlicher Mann,* den na vez morse skuizh, ki-labour g., den na zeu morse da skuizhañ g., marc'h-labour g., bleiz labour g., paotr a-raok g., paotr diskuizh g., paotr ouesk da labourat g.
unverzagt ag. : hardizh, dispont, dizaon, dispouron, disaouzan, diflav, diramailh, dichipot, didaskagn, kadarn, kalonek, dilaosk, divrall, her, dalc'hus.
Unverzagtheit b. (-) : hardizhañs b., hardizhegezh b., hardizhded b., hardizhder g., kadarnded b., kalonegezh b., disaouzan g., dispont g., dizaon g., dispouron g., divrallder g., divrallded b., herder g., herded b., dalc'husted b.
unverzeihbar ag. / **unverzeihlich** ag. : dibardon, dizigarez.
unverzichtbar ag. : ret-holl, rekis, diziouerus.
unverziehen ag. : dibardon.
unverzinslich ag. : digampi.
unverzollt 1. kuit a wirioù maltouterezh ; **2.** n'eo ket bet maltoutet.
unverzüglich ag. : buan, prim, pront ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort,* goulenn a reas groñs outo respont prim.
Adv. : kerkent ha bremañ, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, dizale, hep daleañ nemeur, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, prestik, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, evit a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war an taol, en un taol, en un taol berr, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep tardañ, prim-ha-prim, trumm-ha-trumm, en un huñvre, war ar plas, diwar blaen ha barr, a-brest, hep ober seizh soñj, pront, eskuit, timat ; *er reist unverzüglich ab,* emañ war vont kuit.
unvollendet ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, ha n'eo ket bet sevenet da benn, chomet darn, chomet e darn, chomet e boulc'h, lezet da ober, lezet da restañ ; *unvollendet sein,* na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispilh, bezañ chomet (bezañ manet) war vordo, bezañ chomet e boulc'h, bezañ manet e darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, chom ouzh torgenn, bezañ chomet a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *die Unvollendete von Schubert,* kensonadeg Schubert chomet e darn b., simfonienn Schubert chomet e darn b., kensonadeg Schubert chomet darn b., simfonienn Schubert chomet darn b., kensonadeg Schubert chomet diechu b., simfonienn Schubert manet diechu b.
unvollkommen ag. : diglok, amglok, dibarfet, diechu, faotus, siek.
Unvollkommenheit b. (-) : diglokter g., diglokted b., dibarfeted b., diziazezded b.
unvollständig ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, darnel, dileun.
Unvollständigkeit b. (-) : diglokter g., diglokted b., dibarfeted b., diziazezded b.

Unvollständigkeitssatz g. (-es) : [preder.] *Gödelsche Unvollständigkeitssatz,* gwirienn C'hödel a-zivout an diglokter b.

unvoraussehbar ag. : anrakweladus, n'oufed ket rakwelet, n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvoraussehbare Umstände,* amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù chañs-dichañs lies. ; *ein solches Ende war unvoraussehbar,* netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù.

unvorbereitet ag. : **1.** war an taol, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm ; *unvorbereitet reden,* ober e brezegenn war an taol (war an tomm, war ar prim, war an trumm) ; *unvorbereitet komponieren,* primaozañ ; *unvorbereitet dichten,* sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war an tach, sevel ur varzhoneg war ar prim ; **2.** a-zelazh-kaer, a-zelac'h-kaer, pa soñjer bihanañ, pa soñjer nebeutañ ; *diese Nachricht traf uns unvorbereitet,* tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, se a oa erruet ken fonnus ; [dre fent] *unvorbereitet, wie ich mich habe,* tapet berr evel ma'z on, tapet war an trumm evel ma'z on, tapet berrek evel ma'z on.

unvordenklich ag. : dreist eñvor, a-viskoazh ; *seit unvordenklichen Zeiten,* abaoe ez eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a vepred, a-hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, dalc'hmat, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebestel.

unvoreingenommen ag. : dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh.

Unvoreingenommenheit b. (-) : diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g., neptuegezh b.

unvorhergesehen ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, na oa ket bet diawelet, na oa ket bet rakwelet, na oa ket bet goanaget.

Adv. : a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-benn-krak, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, trumm, pik, brusk.

unvorhersehbar ag. : anrakweladus, ha n'oufed ket rakwelet, ha n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvorhersehbare Umstände,* amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies. ; *ein solches Ende war unvorhersehbar,* netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù ; *das Schicksal ist unvorhersehbar,* renet e vez planedenn mab-den gant darvoudoù a laka ar rod da ziheñchañ.

unvorschriftsmäßig ag. : hag a ya a-enep ar reolenn, anreolennel.

unvorsichtig ag. : dievezh, dievezhiek, diaviz, difur, dibled.

unvorsichtigerweise Adv. : hep lakaat evezh.

Unvorsichtigkeit b. (-) : dievezh g., dievezhded b., dievezhder g., diavizded b., dibled g. ; *aus Unvorsichtigkeit,* dre zievezh, dre zievezhded, dibled, hep lakaat evezh, hep soñjal, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, dre zisoñj (Gregor).

unvorstellbar ag. : anveizadus, dreist meiz, divennozhiadus, dreistfaltazi, diempenntadus, na c'heller ket empentiñ, na c'heller ket ijinañ, souezhus-meurbet ; *das ist unvorstellbar !* un dra digompren eo ! n'eus ket tu da grediñ an dra-se ! ne c'hall ket spered Mab-den dre e faltazi ijinañ un dra e-giz-se ! kement-se a ya en tu-hont da bep faltazi !

unvorteilhaft ag. : **1.** divalav a-walc'h, na ro ket lufr d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, na ro ket tro d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, na ro ket sked d'an-unan / d'an dra-mañ-tra ; **2.** diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled.

unwägbar ag. : dihebouez.

Unwägbarkeit b. (-) : dihebouezded b.

unwählbar ag. : andilennadus.

Unwählbarkeit b. (-) : andilennadusted b.

unwählerisch ag. : dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broust ha tra.

unwahr ag. : amwir, diwir, diwirion, gaouiat, faos ; *unwahrer Bericht,* danevell diwir b., rentañ-kont gaouiat g. ; *unwahrer Mensch,* gaouiad g., gaouier g., den dieeun g., den koad-tro ennañ g., den koad-tro ouzh e ober g., den gwe en e gordenn g., den tro en e gordenn g. ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Unwahren unterscheiden,* dre chañs en doa merzet an ton faos a oa er c'homzoù-se, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, digemmeskañ) ar gwir diouzh ar gaou.

unwahrhaftig ag. : diwirion, diwir, dieeun, briket.

Unwahrhaftigkeit b. (-) : diwirion g., diwirionded b., diwirionder b., dieeunded b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g.

Unwahrheit b. (-,-en) : enepgwirionez b.

unwahrnehmbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.

unwahrscheinlich ag. : antebek, diwirheñvel, dizegouezhus, dic'hortoz, amc'hoarvezus, souezhus-kenañ ; *es ist unwahrscheinlich, dass so etwas geschieht,* dic'hortoz eo ez errufe kement-se.

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall ; *unwahrscheinlich groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, bras-espar, gwall-vras, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *dieses Kind ist unwahrscheinlich vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Unwahrscheinlichkeit b. (-) : antebegezh b., diwirheñvel g., diwirheñvelded b., diasur g., amc'hoarvezusted b.

unwandelbar ag. : digemmus, digemm, divrall.

Unwandelbarkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallded b., divrallder g.

unwarm ag. : didomm.

unwegsam ag. : **1.** [korn-bro] diaes da ergerzhout, dihentadus ; **2.** [hent] diaes, tenn, start, teuc'h, difonn da vale, rust.

Unwegsamkeit b. (-) : dihentadusted b.

unweiblich ag. : **1.** doare ur paotr ganti ; **2.** a zo amzere diouzh ur vaouez, a zizere ouzh ur vaouez.

unweigerlich ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret.
unweit araog. : *unweit + t-c'h, unweit von,* nes da, kostez, damdost da, damdost a, damnes da, tost da, nepell diouzh, stok ouzh, en amen da, en amen ouzh, e-kichen, e-kichennik, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-skoaz, e kostezioù ; *unweit von Brest,* kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *Potsdam liegt unweit von Berlin,* Potsdam a zo nes da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, potsdam a zo bordik Berlin, emañ Potsdam e-harz Berlin, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin.
Adv. : damdost, nepell, e-kichennig, en amen.
unwelkbar ag. : diweñvus.
unweltlich ag. : andouarel.
unwert ag. (t-c'h) : dizellezek eus.
Unwert g. (-s) : **1.** didalvoud g., didalvoudegezh b., distervez b. ; **2.** disterdra b., disteraj g. ; **3.** [divezouriezh] antalvoud g.
Unwesen n. (-s) : **1.** euzhvil g. ; **2.** disolañsoù lies., stlabezennoù lies. ; *sein Unwesen treiben,* ober e reuz (e freuz, e freuz hag e reuz), ober freuz, degas freuz, c'hoari e reuz, plantañ freuz ha reuz, ober e renkoù, drastañ ha gwallañ, preizhañ, preizhata, felladenniñ, skeiñ diwar re, degas (hadañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, dizalbadiñ ; **3.** [tasmant] *sein Unwesen treiben,* hentiñ, sordañ [ul lec'h], c'hoari e reuz, ober e reuz.
unwesenhaft ag. : dizanvezel, n'eur ket evit teuta.
unwesentlich ag. : dibouez, dister, eilrenk.
Adv. : hogozik tamm ebet, nemeur, un tammig bihan nemetken, war-bouez nebeut-tre ; *er ist nur unwesentlich jünger,* yaouankoc'h eo war-bouez nebeut-tre.
Unwetter n. (-s,-) : barr-amzer g., barrad-amzer g., taol-amzer g., gwallamzer b., barr gwallamzer g., barrad gwallamzer g., bouilhard g., rustamzer b., gast a amzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., brazamzer b., kruelder g., kruelded b., kriz g., skoulad g., stourm g., tourmant ruz g., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert,* gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust,* lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen,* deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *bei jedem Unwetter wandern,* foetañ fank ha foetañ drez.
unwichtig ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk ; *das ist doch unwichtig,* n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken.
Unwichtigkeit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b.
unwiderlegbar ag. / **unwiderleglich** ag. : andizarbennadus, na c'heller ket dizarbenn, diflach, didorrus, diarvar, diarvarus ; *er hat unwiderlegbare Argumente angeführt,* kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano ; *unwiderleglich beweisen,* degas prouennoù na c'heller ket dizarbenn.
unwiderruflich ag. : dizistro, hep engalv, hep galv, hep eskemm.
Unwiderruflichkeit b. (-) : dizistroadusted b.
unwidersetzlich ag. : anharzadus, na c'heller ket herzel outañ, n'eus ket a harz dezhañ.
unwidersprechlich ag. : diarvar, diarvarus, direndaelus, diargadus, dreist dael.
Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.
unwidersprochen ag. : n'eo ket bet dianzavet ; *es blieb unwidersprochen,* ne voe ket dianzavet.
unwiderstehlich ag. : anharzadus, na c'heller ket herzel outañ, n'eus ket a harz dezhañ, distourmus, dienebus, didrec'hus ; *unwiderstehliche Macht,* gouestl didrec'hus g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen,* bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus.
unwiederbringlich ag. : dizigoll, dirapar, diremed ; *unwiederbringlich verloren,* kollet da vat.
Unwille g. (-ns) **/ Unwillen** g. (-s) : anoaz g., desped g., gwallimor b., mouzherezh g., diegi b., diaezamant g., kerteri b., lure g., reked g./b., fae g., kaz g., youl fall b., dipit g. ; *er hat es nur mit Unwillen getan,* diegi en doa bet oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi en doa bet oc'h ober an dra-se, graet en doa an dra-se en desped dezhañ, daoust dezhañ en doa graet an dra-se, en enep dezhañ en doa graet an dra-se, a-enep e youl en doa graet an dra-se, enep e youl en doa graet an dra-se, a-enep e c'hoant en doa graet an dra-se, kerteri (lure) en doa bet d'ober an dra-se, a-rekin en deus bet graet an dra-se, e chal e oa d'ober an dra-se, a-gasoni en doa graet an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, n'en doa ket lañs d'ober an dra-se, ne oa ket lamprek evit ober an dra-se, ginañ a rae evit ober an dra-se, ginañ a rae d'ober an dra-se, ginañ a rae oc'h ober an dra-se, fae e oa bet gantañ ober an dra-se, digareziñ a rae ober an dra-se ; *er ging nur mit Unwillen in die Schule,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas

ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit Unwillen ins Bett,* karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit pas mont d'e wele ; *die Tat rief allgemeinen Unwillen hervor,* an taol-se a lakaas droug en holl, an holl a oa savet a-enep ar pezh a oa bet graet, e pep lec'h o doa an dud savet o mouezhioù a-enep ar pezh a oa c'hoarvezet, an holl a savas droug enno.

unwillig ag. : **1.** amjestr, treuz ; **2.** [dre astenn.] chifet, nec'het, anoazet, dipitet, imoret, drouklaouen, displijet, droug ennañ, droug en e gorf, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h.

Adv. : gant diegi (lure, kerteri, reked), en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, a-enep e c'hrad, gant glac'har ; *etwas nur unwillig tun,* ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, kaout diegi oc'h ober (da ober) udb, kaout prederi oc'h ober udb, ober udb dre heg, bezañ e chal d'ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, ober udb gant ar brasañ displijadur, ober udb a-rekin, kaout lure (kerteri) d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb, ginañ evit ober udb, ginañ d'ober udb, ginañ oc'h ober udb, diskouez youl fall oc'h ober udb ; *er ging nur unwillig in die Schule,* n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol – ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur unwillig ins Bett,* karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele.

unwillkommen ag. : deuet-fall, dic'hoantaet, P. mall-e-goll, mall-e-gas ; *Ihre Anwesenheit ist unwillkommen,* kouezhañ a rit paour, erruout a rit d'ur mare na zere ket tamm ; *er ist bei mir unwillkommen,* muioc'h a joa am bez ouzh e seulioù eget ouzh begoù e votoù.

unwillkürlich ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, diamboaz, dirat ; *er machte eine unwillkürliche Bewegung,* graet en doa ur jestr hep soñjal (hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ), graet en doa ur fiñvadenn emgefreek.

unwirklich ag. : angwerc'hel, n'eus ket anezhañ, diwirion, diwir, divezoud, diveziadel, diwirvoudel.

Unwirklichkeit b. (-) : diveziadelezh b., diwirionded b., diwirionder g., divezoud g., diwirvoud g.

unwirksam ag. : diefedus, diefed, dioberius, difrouezh, dic'halloud ; *unwirksam sein,* chom didalvez, na ober gwered ebet ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam,* ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din.

Unwirksamkeit b. (-) : diefedusted b., diefeduster g., dioberiusted b., difrouezhidigezh b.

unwirsch ag. : goeñvet, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, put, hegaz, kroz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, jeneprus, moulbennek, rust, rok.

Adv. : *jemanden unwirsch abweisen,* kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. diwar dro, kas u.b. da gac'hat, argas u.b., kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kivijañ u.b., bannañ u.b., diarbenn rust (dibalamour) u.b., disteuler u.b. gant dispriz (Gregor).

unwirtlich ag. : **1.** digevannezus, diherberc'hius ; **2.** a wall zegemer.

unwirtschaftlich ag. : difonn, diaskorus, amaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

Unwirtschaftlichkeit b. (-) : diaskorusted b., amaskorusted b., diarc'hantusted b., displetusted b.

unwischbar ag. : andiverkadus.

Unwissen n. (-s) : diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzoud g., dic'houzvez g.

unwissend ag. : dic'houzvez, diouiziek, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez, amzesk, dizesk, dizesket, diskol, diintent (Gregor) ; *sehr unwissend sein,* bezañ amzesk-pok, bezañ diouiziek-lous, na c'houzout na Pater na Noster (na hent na gwenodenn), bezañ ur penn-azen (un azen gornek) eus an-unan, bezañ dic'houzvez-krenn, bezañ dizesk-krenn, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, bezañ bet e skol an azen, na c'houzout ur grotenn zoken, bezañ ur penn karn, na c'houzout na tailh na bailh, na c'houzout doare, na c'houzout dare, bezañ sot-tre a-fet deskadurezh ; *sie sollen nicht unwissend bleiben,* ne vint ket laosket dizesk.

Unwissenheit b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., diouiziegezh b. ; *krasse Unwissenheit,* diouiziegezh krenn (spontus) b., azenerezh g. ; *Unwissenheit ist die Mutter aller Übel,* an diouiziegezh a zeu da vezhur an holl fallentezioù, an diouiziegezh eo mammenn an holl fallagriezhoù, an diouiziegezh eo pennabeg ar viloni, an diouiziegezh a zo mamm da bep fallentez, an diouiziegezh a zo mammenn d'an holl zrougoù.

unwissenschaftlich ag. : anskiantel.

unwissentlich ag./Adv. : diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep ratozh dezhañ, dre zianaoudegezh, en dic'houzout d'an-unan, anez gouzout dare dezhañ, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ ; *er hat es nicht unwissentlich getan,* n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket hep rat dezhañ en deus graet an dra-se.

unwohl Adv. : **1.** diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, brizhklañv, klañv-diglañv, klañv-diaes, morglañv, gouglañv, gweget, fall e gorf, dic'hraet ; *er ist unwohl (ihm ist unwohl, er fühlt sich unwohl),* diaes eo dezhañ, diaes en em gav, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat ; **2.** *ich fühle mich hier sehr unwohl,* n'en em gavan ket em aez amañ, diaes on amañ evel en ur roched reun, me a vez diaes amañ, n'en em gavan ket aes amañ, n'en em blijan ket amañ, lakaet on abaf amañ, n'en em hetan ket amañ, n'en em domman ket amañ, ne bleustran ket amañ, ne blijan ket amañ, n'emaon ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet amañ, n'emaon ket war va zu (em aez, em c'hoch) tamm ebet amañ, tapet on diaes amañ, divourrañ a ran amañ, n'emaon ket em boued leun (em ched, em butun) amañ, en em gavout a ran diaes amañ, tapet diaes on amañ, diaes on amañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, n'emaon ket mat em c'hroc'hen amañ ; **3.** displijus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular ; *ein unwohles Gefühl,* ur santad displijus g.
diaes, disasun, disaour.

Unwohlsein n. (-s) : diaezamant g., diaez g., damgleñved g., fallaenn b., brizhkleñved g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g.

unwohnlich ag. : **1.** diannezadus ; **2.** diskoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour.

Unwucht b. (-) : [tekn.] dodromm g. ; *statische Unwucht,* dodromm diasavel g. ; *dynamische Unwucht,* dodromm dialuskel g.

unwürdig ag. : **1.** dizellezek, dinatur, dizellid, fall, divriek ; *er ist dieser Frau unwürdig,* n'eo ket dellezek eus ar vaouez-se, dizellezek eo eus ar vaouez-se ; *sich als unwürdig erweisen,* dizellezout ; *ich bin dieser Ehre unwürdig,* re vat oc'h evidon evit ar pezh a veritan ; **2.** *das ist Ihrer unwürdig,* amzere eo diouzhoc'h.

Unwürdigkeit b. (-) : dizellid g., viloni b., divri g., divalaverezh g., viltañs g.

unwütend ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Unzahl b. (-) : afin g., bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., revriad g., braz g., leizh g., mil-ha-mil, paotad g., niver g., niver diniverus g. (Gregor) ; *eine Unzahl,* niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, evel dour eus ar vilin, ken a findaon, diouzh an druilh, a-druilhadoù, un niver diniverus (Gregor), na pet.

unzählbar ag. / **unzählig** ag. : diniver, hep niver, diniveradus, dreistkont, e-leizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, nouspegement a, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dreistniver, un niver diniverus g. (Gregor) ; *unzählige Male,* alies a-walc'h, aliezik a-walc'h, lies gwech, lies a wech, mil ha mil gwech, n'ouzon ket pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, na pet gwech, pet ha pet gwech all, evit an nouspet gwech warn-ugent, nouspegement a wechoù, nouspet gwech c'hoazh, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, na pet gwech warn-ugent, un niver gwechoù ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *unzählige Menschen können das !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

unzähmbar ag. : dizoñvus.

unzart ag. : rust, garv, gouez.

Unzartheit b. (-) : rustoni b., garvder g., gouezoni b.

Unze b. (-,-n) : oñs g., oñsad g. ; *deutsche Unze,* oñs alaman (31,25 gr.) g. ; *englische Unze,* oñs saoz (28,35 gr.) g.

Unzeit b. (-) : digoulz g., poent fall g., dibred g. ; *zur Unzeit*, en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz.

unzeitgemäß ag. : divare, digoulzik, dibred, en digoulz, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, kentrat, dibropoz, paour.

unzeitig ag. : **1.** re abred, kentrat, divare, dibred, digoulzik, en digoulz, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz ; **2.** [louza.] diazv, glas.

Unzeitigkeit b. (-) : **1.** digoulz g., poent fall g., dibred g. ; **2.** [louza.] diazveted b., diazvder g., dizarevder g.

unzeitlich ag. : diamzeriek.

unzerbrechlich ag. : didorrus.

unzerkaut ag. : n'eo ket bet chaoket, dichaok.

unzerlegbar ag. : **1.** na c'heller ket didammañ, digenstrolladus ; **2.** [kimiezh] na c'heller ket digejañ, anec'hoaz.

unzerstampft ag. : divoustr.

unzerstörbar ag. : dizistrujus, na c'heller ket distruj, na c'heller ket breviñ, na c'heller ket terriñ, na c'heller ket dispenn, na c'heller ket dismantrañ.

unzerteilbar ag. : dirannadus.

unzerteilt ag. : dirann.

unzertrennbar ag. / **unzertrennlich** ag. : **1.** na c'heller ket dispartiañ, na zispartiont ket, dirannadus, anfreuzadus ; **2.** [dre skeud.] tomm an eil ouzh egile ; *sie sind unzertrennlich,* n'int ket evit en em zioueriñ, gwall vignoned int, ne c'hallont ket bezañ an eil hep egile ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden,* re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ.

Unzertrennlichkeit b. (-) : dirannadusted b., anfreuzadusted b.

Unzialschrift b. (-) : [moull.] skritur onkial g./b.
unziemend ag. **/ unziemlich** ag. : dizereat, amzere, amzereat, dizoare, dibropoz, feukus, divalav, dizonest, boufon, distres.
Unziemlichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., divalavamant g., dizonestiz b., koll-mezh g.
Unzier b. (-) **/ Unzierde** b. (-) : vilder g. ; *das gereicht ihm zur Unzier,* ned a ket dioutañ, gwisket eo evel ur forc'h gant an dra-se, ne zere (ne zegouezh) ket dezhañ tamm ebet, an dra-se a ya dezhañ evel gar ur c'hi en ur sac'h, ne jaoj ket outañ tamm ebet.
unzierlich ag. : divalav, displed, dizoare, digoant, dic'hras, diflour, divistr, digran.
unzivilisiert ag. : diseven, dizoare, difeson, disneuz.
unzornig ag. : dizrouk, digounnar, didaer.
Unzucht b. (-) : divuhezegezh b., hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., bordelerezh g., divalavamant g., vilonaj g., ebatoù dizurzh lies., hudurniezh b., likaouerezh g., loudouriezh b., lousterioù lies., kammoberoù reizhel lies., louvigezh b., pailhardiezh b., diskolperezh g., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig), plijadurezhioù orgedus lies., lor vuhez b., buhez lor b., hakrder g., hakrded b., youloù fall lies., oriadezh b., moc'herezh g., traoù hudur lies., traoù kailh lies., orged g., orgediz b. ; *Unzucht treiben,* ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezhiñ, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., pailhardiñ, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudurnezoù, ober traoù lik ; *Unzucht mit Kindern,* darwantad revel en andred bugale g.
unzüchtig ag. : lovr, diroll, gadal, gadalus, hudur, kras, lous, hakr, chip, laosk, lik, pebret-lik, orget, pailhart, pampalart, dichafoul, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihentet, dinasket, digempenn, direnk, ribot, kailh, kollet gant an diroll, dizonest, brein, orgedus, kras ; *unzüchtige Sitten,* kammoberoù hudur lies., buhez lovr b. (Gregor), buhez diroll b., ebatoù dizurzh lies., hudurnez b., hudurniezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., likaouerezh g., likentez b., librentez b., gadalezh b., gadaliezh b., gadalerezh g., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., orged g./b., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon lies., riblerezh g., pailhardiezh b., traoù kailh lies., koll-mezh g., traoù dizereat lies., plijadurezhioù orgedus lies. ; *Vornahme unzüchtiger Handlungen,* [gwir] darwantad revel g., vilonaj g., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., loudouriezh b., lousterioù lies., orged g./b., kammoberoù revel lies., louvigezh b., embregerezhioù lous lies., dornataerezhioù lous lies., divalavamant g., hillig graet da zivorzhed u.b. g., jestroù fall lies., jestroù kailh lies., flouradoù hakr lies.
Unzüchtigkeit b. (-) : vilonaj g., hudurnez b., hudurniezh b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., likentez b., librentez b., pailhardiezh b., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., ebatoù dizurzh lies., diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., riblerezh g., roulerezh g., lor vuhez b., buhez lor b., frankizoù boufon lies.
unzufrieden ag. : drouklaouen, droukkontant, amlaouen, dilaouen, fallgontant, gwallgontant, doaniet, displijet, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h, chomet war e c'hoant.
Unzufriedenheit b. (-) : drouklaouended b., amlaouenidigezh b., doan b., displijadur g./b., dic'hrad g., anvoz g.
unzugänglich ag. : **1.** didostaus, dreist diraez, diziraezus, didizhus, diaes tostaat dezhañ, dizarempredus ; *die Küste ist unzugänglich,* n'eus ket tu da dostaat d'an aod, n'eus ket moaien da dostaat d'an aod, n'eus ket a voaien da dostaat d'an aod, ned eus ket a dostaat d'an aod ; **2.** diaes ober gantañ, diaes-bras kaout afer outañ, dibleg, diblegus, start, tenn, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, diaes da embreger, un darempred diaes a zen anezhañ, diaes ober outañ, goloet, un den teuc'h en em ober outañ.
Unzukömmlichkeit b. (-) : [Bro-Suis] skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezded b.
unzulänglich ag. : re skort, re verr, re zister, re vunut, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, hag a skoulm re verr, na dap ket, na splet ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, diglok, dibarfet, diechu, faotus, skars, skragn, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzulängliche Erklärungen,* displegadurioù teusk lies. ; *eine unzulängliche Antwort,* ur respont na skoulm ket g., ur respont hag a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g.
Unzulänglichkeit b. (-) : skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezded b., berregezh b., mank g. ; *die Übersetzung weist Unzulänglichkeiten auf,* mankoù a zo en droidigezh.
unzulässig ag. : diaotreadus, direol, berzet, difennet hervez al lezenn, diasantadus, dizegemeradus, na c'heller ket asantiñ dezhañ, na c'heller ket degemer.
Unzulässigkeit b. (-) : diaotreadusted b., diasantadusted b., dizegemeradusted b.
unzumutbar ag. : dic'houzañvadus, na c'heller ket gouzañv ; *es ist unzumutbar, so etwas von ihm zu verlangen,* arabat krediñ ez eo gouest d'ober an dra-se, arabat krediñ emañ e doare d'ober an dra-se.
unzurechnungsfähig ag. : diatebek, ha n'eo ket mui mestr war e spered, troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered, berlobiet.
Unzurechnungsfähigkeit b. (-) : diatebegezh b.
unzureichend ag. : dihetus, siek, nammek, diglok, dibarfet, faotus, re skort, re verr, re zister, re vunut, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, hag a skoulm re verr, na dap ket, na splet ket, teusk, divastus, skars, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzureichende Erklärungen,* displegadurioù teusk lies. ; *eine unzureichende Antwort,* ur respont na skoulm ket g., ur respont hag a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g. ; *ihre*

Kenntnisse der englischen Sprache waren unzureichend, re vunut e oa o saozneg.
unzusammenhängend ag. : digempoell, digompez, diblaen, digenstroll, digenstag, digendalc'h, laosk, a-dreuz hag a-hed, dilokez, distag, dizunvan ; *unzusammenhängendes Geschwätz,* prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost lies., komzoù besk lies.
unzuständig ag. : ankembeli, n'en deus ket an emell [eus udb].
Unzuständigkeit b. (-) : dic'halloud g., ankembeli b
unzustellbar ag. : *unzustellbar zurückgelegter Brief,* lizher digavadus e zegemerer g.
unzuträglich ag. : **1.** diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, chastreüs ; **2.** fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, disasun, noazus.
Unzuträglichkeit b. (-) : **1.** gwall g., chastre g., diaezamant g., displet g., diemsav g. ; **2.** gwall efed g., noazusted b., noazuster g., diyec'hedusted b.
unzutreffend ag. : direizh, diwir, diwirion, faos.
unzuverlässig ag. : diasur, na c'haller ket fiziout ennañ ; *er ist unzuverlässig,* n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, hennezh en devez e lavar hag e zislavar, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, lavar-dislavar eo, e lavar hag e zislavar en devez, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *unzuverlässige Nachrichtenquelle,* keleier diasur o mammenn lies., keleier diasur o orin lies., keleier a hent disur (a hent arvarus) lies. ; *unzuverlässige Urkunde,* diell amwir b., diell avoultr b.
Unzuverlässigkeit b. (-) : difiziusted g., digredusted b.
unzweckmäßig ag. : diazas, ankevazas, dijaoj, na zegouezh ket.
Unzweckmäßigkeit b. (-) : diazasted b., ankevazasted b.
unzweideutig ag./Adv. : splann, sklaer, fraezh ha sklaer, naet-ha-sitag ; *unzweideutig reden,* komz didro, komz distag, komz a galon frank, dont didroidell gant an-unan, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn, eeun) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *jemandem unzweideutig antworten,* respont groñs d'u.b. - respont fraezh ha sklaer d'u.b. - respont naet-ha-distag d'u.b. - respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont krak-ha-berr d'u.b. - respont krenn-ha-kras d'u.b. - respont krenn-ha-krak d'u.b.
unzweifelhaft ag./Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar ; *das ist unzweifelhaft günstig für Sie,* emsav eo evidoc'h, douetañs ebet - spletus eo evidoc'h, n'eus mar na marteze - gwell e viot a-se, n'eus douetañs ebet.
Update g. (-s,-s) : [stlenn.] hizivadenn b., hizivadur g., hizivaat g.
uploaden V.k.e. (hat geuploadet) : [stlenn.] pellgargañ, ezkargañ.
Uppercut g. (-s,-s) : [boks] uppercut g., taol war-grec'h g., groñjad b.
üppig ag. : **1.** stank, fonnus, fonnapl, fournis, puilh, druz, frontal, gagn, paot, frank, gourfaoterek ; *üppiger Pflanzenwuchs,* glasvez fonnus-dreist b., struj stank ha fonnus str., struj fournis str. ; *üppiger Haarwuchs,* pennad fournis a vlev g. (Gregor) ; *üppig wuchern,* ober brud, ober berzh, fonnañ, paotaat, paotañ, stankaat, neriñ, neradiñ, dont puilh, puilhañ, dont da vezañ puilh, bordilhañ, nodiñ, eleizhañ, ober struj, strujañ, profitañ, produiñ ; *üppig bewachsen,* plantek, plantennek.
2. [dre skeud.] kuilh, fetis, fonnus ; *üppiger Busen,* divronn kuilh lies., brennid kuilh g/b, melloù bronnoù lies., moñsoù bronnoù lies., tezhioù lies., bronnoù fonnus lies., pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen,* bronnegez b. ; *ein üppiges Mahl,* ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pred bouedek g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g.
3. pompadus, pompus ; *ein üppiges Leben führen,* bevañ war an ton bras, ren ur vuhez pompus, ober arc'hant war an oaled, bezañ pinvidik-dreist (pinvidik-pounner, pinvidik-mor), bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik-peurfonn, bezañ pinvidik-brein, bezañ pinvidik-parfont, bezañ pinvidik-lous, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ frank an traoù gant an-unan, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, kaout madoù, bezañ danvez d'an-unan, bezañ pinvidik-bras, bezañ barrek, bezañ gouest, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor).
4. P. *er wird zu üppig !* hennezh a ra e aez 'vat ! n'eo ket tapet diaes tamm ebet 'vat ! hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! hennezh a zo ront dezhañ ! hennezh ne vank ket avel dezhañ !
Üppigkeit b. (-) : **1.** stankder g., puilhder g., puilhentez b., druzded b., druzder g., druzoni b., fonnusted b., fonnuster g., gourfaoteregezh b. ; *Üppigkeit des Wachstums,* kreskidigezh stank ha fonnus b., kresk fonnus-dreist g.
2. [dre skeud.] kuilhder g., kuilhded b. ; *Üppigkeit der Formen,* kuilhder ar stummoù g., kuilhded ar stummoù b.
3. pompad g. ; *er lebt in Üppigkeit,* bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, ober a ra arc'hant war an oaled, pinvidik-mor eo, bez emañ war ar bern, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, kreñv eo an traoù gantañ, emañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, heoliañ a ra gant

e arc'hant, pinvidik-peurfonn eo, pinvidik-pounner eo, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo, druz eo ar geusteurenn gantañ, mat eo an traoù gantañ, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, distalac'h a zo gantañ, pinvidik-brein eo, pinvidik-parfont eo, pinvidik-lous eo, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ.
up to date Adv. : arnevez, a vremañ ; *er ist nicht up to date,* warlerc'hiañ a ra, n'emañ ket e-barzh ar jeu ken, n'eo ket bet hizivaet, n'eo ket bet bremanaet, chomet eo war-lerc'h.
Ur g. (-s,-e) : [loen.] gourejen g.
ur- / Ur- kentañ, -orin, hen-, kentidik, kuñv, ken ez eo ; *der Urfaust,* ar "Faust" kentañ g., ar "Faust" orin g. ; *Urgroßvater,* tad-kuñv g. ; *urkomisch,* farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus.
Urabstimmung b. (-,-en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votiñ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.
Uradel g. (-s) : noblañs kozh g.
Urahn g. (-s/-en,-en) : kendad g., hendad g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier] ; *die Urahnen,* an tadoù kozh lies., an hendadoù lies., ar gourdadoù kozh lies., ar gourhendadoù lies.
Urahne b. (-,-n) : gourvamm-gozh b., gourvamm-you b. [*liester* gourvammoù-you / gourvammyouier].
Ural g. (-/-s) : *der Ural,* an Oural g.
uralt ag. : gourhen, hendadel, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh evel ar bed, kozh-kozh, barv gwenn dezhañ ; *uralter Greis,* kozhard g., kozhiad gwennet gant an hirhoal g. (Gregor), den kozh-Noe g., den ken kozh hag an douar g., den kozh-Douar g., den kozh evel an Douar g., den mil-gozh g., jamezenn b. ; *uraltes Monument,* savadur kozh-Noe g., savadur mil-gozh (kozh-Douar, kozh-gagn, ken kozh hag an Douar, kozh-kozh) g. ; *seit uralten Zeiten,* abaoe bloavezh an erc'h du, abaoe meur a varc'had nav bloaz, abaoe ez eus koun, abaoe amzer an ebestel, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a bep mare, a-hed-ar-wech, a bep amzer / a bep memor den (Gregor) ; *der Witz ist ja uralt,* klevet eo bet ar bourd-se seizh kant gwech warn-ugent dija, barv gwenn a zo gant ar bourd-se.
Urämie b. (-) : [mezeg.] uremiezh b.
urämisch ag. : uremek.
Uran n. (-s) : uraniom g. ; *angereichertes Uran,* uraniom arfonnet g. ; *abgereichertes Uran,* uraniom arhesket g.
Uranabreicherung b. (-) : arheskadur an uraniom g.
Urananreicherung b. (-) : arfonnadur an uraniom g.
Uranbrenner g. (-s,-) : pod atomel g., pod derc'hanel g.
Uranerz n. (-es,-e) : kailh uraniom g.
Uranfang g. (-s,-anfänge) : pennderoù g., pennkaoz g.
uranfänglich ag. : -orin, kentek.
uranhaltig ag. : uranek.
Uranhexafluorid n. (-s,-e) : [kimiezh] heksafluoridenn uraniom b.
Urania b. : [mojenn.) Urania b.
Uranismus g. (-) : uraniezh b.
Uranisotop n. (-s,-e) : izotop uraniom g.
Uranoxid n. (-s,-e) : oksidenn uraniom b.
Uranus g. (-) : **1.** [stered.] *der Uranus,* Ouran b. ; *die Ringe des Uranus,* gwalennoù Ouran lies. ; **2.** [mojenn.] Uranus g., Ouranos g..
Uranvorkommen n. (-s,-) : uranieg b.
Urari n. (-s) : kurar g.
Urat n. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] urea b., holen-troazh g. ; **2.** [kimiezh] urat g.
uraufführen V.k.e. rannadus [peurliesañ anv-verb hag anv-gwan-verb] (hat uraufgeführt / wird uraufgeführt) : kinnig evit ar wech kentañ war al leurenn.
Uraufführung b. (-,-en) : abadenn gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b.
Urban g. : Urban g.
urban ag. : **1.** seven ; **2.** -kêr, a ger, kêrel, kêriek.
urbanisieren V.k.e. (hat urbanisiert) : kêriekaat ; *stark urbanisiert,* kêriek.
Urbanisierung b. (-) : kêriekadur g., kêriekaat g.
Urbanität b. (-) : **1.** sevender g. ; **2.** aergelc'h ar c'herioù bras g.
urbar ag. : mat da labourat ; *urbar machen,* difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, regas, skidiñ, digeriñ douar e.
Urbar n. (-s,-e) **/ Urbarium** n. (-s,Urbarien) : poliptik g.
Urbarmachung b. (-) : labour difraostañ g., distrouezhadeg b., digoradur g. / difraostadur g. (Gregor).
Urbedeutung b. (-,-en) : [yezh.] kemeradur kentañ g.
Urbeginn g. (-s) : pennderoù g., pennkaoz g.
Urbewohner g. (-s,-) : henvroad g., enginidig g., gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.
Urbild n. (-s,-er) : **1.** poltred orin g., skouerenn orin b. ; **2.** skouer b., kentpatrom g., pimpatrom g.
urchig ag. : [Bro-Suis] **1.** droch, pampes, pitaouennek, iskis ; **2.** arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.
Urchrist g. (-en,-en) : kristen kentañ g. ; *die Urchristen,* ar gristenien gentañ lies.
Urchristentum n. (-s) : kristenved kentañ g., kristenien gentañ lies., kentaoù ar gristeniezh lies., mareoù kentañ ar gristeniezh lies.
urchristlich ag. : eus mareoù kentañ ar gristeniezh, eus kentaoù ar gristeniezh.
urdeutsch ag. : alaman kenañ, arouezius (arouezus) eus emzalc'h an Alamaned, P. alaman penn-da-benn, alaman hed an neudenn, alaman leizh an neud, alaman penn-kil-ha-troad, alaman penn-ha-troad, alaman penn-ha-korf, alaman penn-ha-korf-ha-troad, alaman leizh ar gudenn, alaman leun.
Urdruck g. (-s,-e) : kentañ moulladenn b.
ureigen ag. : personel, dezhañ e-unan, piaouel.
Ureinwohner g. (-s,-) : henvroad g., enginidig g., gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.
Ureltern lies. : tud-kuñv lies.

Urenkel g. (-s,-) : mab-kuñv g., bugel-kuñv g., gourvab g., gourdouaren g., [kozh] gourniz g.
Urenkelin b. (-,-nen) : merc'h-kuñv b., gourverc'h b., gourdouarenez b., [kozh] gournizez b.
Ureter g. (-s,Ureteren/-) : [korf.] san-droazh b.
Urethra b. (-,Urethren) : [korf.] kan-troazh g.
Urfarbe b. (-,-n) : pennliv g., liv kentañ renk g.
Urfassung b. (-,-en) : skrid orin g., mammskrid g.
Urfehde b. (-) : *Urfehde schwören,* touiñ war e le e chomfed diwar-vremañ hep brezeliñ a-enep an amezeien c'hladdalc'hek.
Urform b. (-,-en) : stumm orin g., stumm kentidik g., furm gentidik b., rakstumm g., kentpatrom g., pimpatrom g., rakskouerenn b.
Urgebirge n. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.
Urgeist g. (-es) : spered kosmek g.
urgemütlich ag. : hoalus, kevannezus, dispar an aergelc'h ennañ.
Urgermane g. (-n,-n) : Henc'herman g.
urgermanisch ag. : **1.** henc'herman ; **2.** [yezh.] henc'hermanek ; *das Urgermanische,* an henc'hermaneg g.
Urgeschichte b. (-) : ragistor g.
urgeschichtlich ag. : ragistorel.
Urgeschlechtszellen lies. : kellidaoueg b., germen g.
Urgestein g. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.
Urgewalt b. (-,-en) : nerzhioù diroll (dall) an natur lies., ar peder elfenn diroll lies.
urgieren V.k.e. (hat urgiert) : **1.** reiñ herr da, lakaat herr e, buanaat, primaat, fonnusaat, herrekaat ; **2.** solitiñ dre hent amaezhel.
Urgnade b. (-) : gras orinel b.
Urgroßeltern lies. : tud-kuñv lies.
Urgroßmutter b. (-,-mütter) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.
Urgroßvater g. (-s,-väter) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier].
Urgrund g. (-s,-gründe) : abeg kentañ g., arbenn kentañ g., kaoz kentañ b., pennderoù g., pennkaoz g., pennabeg g., orin g.
Urheber g. (-s,-) : oberour g., oberer g., krouer g., degaser g., graer g., aozer g.
Urheberkorrekturen lies. : divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies.
Urheberrecht n. (-s,-e) : gwirioù aozer lies., gwirioù an oberour lies., gwirioù miret-strizh lies.
urheberrechtlich ag./Adv. : *urheberrechtlich geschützt,* pep gwir miret-strizh.
Urheberschaft b. (-) : krouerelezh b., perzh an hini a zo krouer un oberenn g.
Uri n. : kanton Uri g.
Urian g. (-s,-e) : **1.** an droukspered g., an diaoul g., an Aerouant g., an Enebour g., Paolig g., Gwilhou Gozh g., Paol Gornek g., Paol lostek g., Yann ar pennkêr dianaou g., ar spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g. ; **2.** [dre skeud.] *Herr Urian, Hans Urian,* direnker g., garchenn g., jablour g., bourouell g., gweladenner a zo mui a joa diouzh e seulioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner a gemerer displijadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.
Uriasbrief g. (-s,-e) : **1.** [relij.] lizher Ourias (Urias) g. ; **2.** [dre skeud.] lizher a zegas gwalleur d'an hini a zoug anezhañ g.
urig ag. : **1.** droch, pampes, pitaouennek, iskis ; **2.** arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.
Urin n. (-s,-e) : troazh g., frig g., staot g., dour g.
Urin- troazhel, … troazh.
Urinal n. (-s,-e) : troazhlec'h g., staotlec'h g.
urinartig ag. : staotek, troazhek, e doare an troazh, a-zoare gant an troazh, a-seurt gant an troazh.
uringelb ag. : melen-staot.
Uringlas n. (-es,-gläser) : lestr-troazhañ g.
urinieren V.gw. (hat uriniert) : troazhañ, staotañ, dizourañ, ober un dizour, teurel ur banne dour, ober ur staotadenn, dizourañ e gig, skuilhañ ur banne dour, ober.
Urinieren n. (-s) : troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., dizour g.
Urinpfütze b. (-,-n) : frigadell b., staotigell b., poullig troazh g.
Urinstinkt g. (-s,-e) : bondoug enganet g.
urintreibend ag. : troazhus, staotus.
Urkanton g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kanton e-touez ar re gentañ en istor Bro-Suis g., kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].
Urkeimzellen lies. : kellidaoueg b., germen g.
Urkirche b. (-) : Iliz ar gristenien gentañ b., oadvezh abostolek g.
Urknall g. (-s,-e) : big bang g., tarzhadenn orin b., diskolp meur g.
urkomisch ag. : farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus ; *etwas urkomisch finden,* kavout ur pezh o welet (o klevet) udb..
Urkraft b. (-,-kräfte) : **1.** nerzhioù diroll (dall) an natur lies., ar peder elfenn diroll lies. ; **2.** nerzh ur ramz g.
urkräftig ag. : didrec'hus, difaezhus, kreñv-meurbet.
Urkund [tro-lavar] : [gwir] *zu Urkund dessen,* war feiz kement-se.
Urkunde b. (-,-n) : testeni b., akt g., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., grad b., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *Zeugnisurkunde,* testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; *notarielle Urkunde,* akta-noter g. ; *amtliche Urkunde,* testeni a-berzh-Stad g. ; *eine Urkunde abfassen (aufsetzen),* skrivañ un testeni (un akta), aozañ un testeni, sevel ur skrid-testeni, sevel ur gread ; *Errichtung (Aufsetzung) einer Urkunde,* savidigezh ur skrid-testeni b., aozidigezh un akta b. ; *Urkunden vorlegen,* diskouez testenioù (dielloù) ; *etwas mit Urkunden belegen,* prouiñ udb gant testenioù, testeniekaat udb. ; *diese Schlacht wird in jener Urkunde erwähnt,* meneg a gaver eus an emgann-mañ er skrid-se.
Urkundenbeweis g. (-es,-e) : dielloù lies., prouenn diazezet war dielloù b., teulioù prouiñ lies.
Urkundenbuch n. (-s,-bücher) : levr dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.
Urkundenfälscher g. (-s,-) : falser dielloù g.
Urkundenfälschung b. (-,-en) : **1.** falsidigezh dielloù b. ; **2.** [gwir] falsadur hag arver falsteulioù.
Urkundenmaterial n. (-s) : dielloù lies., teuliadur g., dafar g., teulioù dafariñ lies.

Urkundensammlung b. (-,-en) : levr dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.
urkundlich ag. : testenius, teuliadurel, teulel ; *urkundlich beweisen,* prouiñ gant dielloù (gant testenioù), testeniekaat.
Urkundsbeamte(r) ag.k. g. : grefier g., tablezer g.
URL b. (-,-s) : chomlec'h URL g.
Urlandschaft b. (-,-en) : korn-bro chomet en e stad orin g.
Urlaub g. (-s,-e) : vakañsoù lies., amzer vak b., ehan g., ehan-labour g., keniad g., ehan soudard g., P. koñje g. ; *bezahlter Urlaub,* ehanoù labour gopret lies., ehanoù gopret lies., ehan-labour gopret g. ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub,* vakañsoù mareadek paeet lies., ehan mareadek gopret g. ; *ein Tag Urlaub,* un devezh laosk g., un devezh dilabour ; *auf Urlaub gehen,* mont da vakañsiñ, mont e vakañsoù ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön,* techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; [lu] *Urlaub haben,* kaout un diskarg, kaout amzer vak ; *auf (in) Urlaub sein,* **a)** bezañ e vakañsoù ; **b)** [lu] kaout ur c'heniad ; *Urlaub nehmen,* **a)** kemer vakañsoù ; **b)** goulenn e ziskarg evit un nebeud devezhioù, goulenn amzer vak, goulenn ur c'heniad, goulenn ul lizher-keniad.
Urlauber g. (-s,-) : **1.** vakañser g., ehanour g. ; **2.** [lu] keniadour g.
Urlauberin b. (-,-nen) : **1.** vakañserez b., ehanourez b. ; **2.** [lu] keniadourez b.
Urlaubersiedlung b. (-,-en) : kêriadenn vakañsiñ b.
Urlaubsanspruch g. (-s,-ansprüche) : devezhioù ehanoù mareadek gopret hervez al lezenn lies.
Urlaubsgeld n. (-s) : arc'hopr vakañsiñ g.
Urlaubsort g. (-s,-e) : kêriadenn vakañsiñ b.
urlaubsreif ag. : hag en deus ezhomm bras mont da vakañsiñ, prest-mat evit mont da vakañsiñ.
Urlaubsreise b. (-,-n) : beaj dudi b.
Urlaubsschein g. (-s,-e) : [lu] lizher-keniad g.
Urlaubssperre b. (-,-n) : [lu] skornadur an holl geniadoù g.
Urlaubstag g. (-s,-e) : devezh vakañsoù g., devezh koñje g., devezh ehan g.
Urlaubswoche b. (-,-n) : sizhunvezh vakañsoù b., sizhunvezh koñje b., sizhunvezh ehan b.
Urlaubszeit b. (-) : vakañsoù lies., mare ar vakañsoù g.
Urlaubszettel g. (-s,-) : [lu] lizher-keniad g.
Urmaß n. (-es,-e) : stalon g.
Urmensch g. (-en,-en) : den eus ar ragistor g.
Urmeter g./n. (-s,-) : metr stalon g.
Urmutter b. (-) : Eva b.
Urne b. (-,-n) : **1.** jarl g. ; **2.** jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g. ; *gestreifte Urne,* jarl rizennek g. ; **3.** [polit.] boest ar mouezhioù b., boest-votiñ b., boest-vouezhiañ b., pod-mouezhiañ g., mouezharc'h b., kirin ar votadeg b., P. pod ma vez taolet ar bilhedoù g. ; *zur Urne gehen,* mont da votiñ (da vouezhiañ).
Urnenfriedhof g. (-s,-friedhöfe) : kolumbariom g., liorzh an eñvor b.
Urnengang g. (-s,-gänge) : votadeg b., mouezhiadeg b.
Urnengrab n. (-s,-gräber) : kombod jarl-kañv g., bez jarl-kañv g.
Urnenhalle b. (-,-n) : kolumbariom g.
Urner g. (-s,-) : annezad kanton Uri g. [Bro-Suis].
Urochs g. (-en,-en) : gourejen g.
urogenital ag. : … troazhañ-genel.
Urologe g. (-n,-n) : troazhadour g.
Urologie b. (-) : troazhadouriezh b.
Urologin b. (-,-nen) : troazhadourez b.
Uroma b. (-,-s) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.
Uropa g. (-s,-s) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier].
urplötzlich ag. : a-zelac'h, a-zelazh, evel ar bleiz, a-greiz-peb-kreiz, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-benn-krak, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, brusk evel un tarzh kurun, trumm, krak, krenn, pik.
Urproduktion b. (-) : kenderc'h danvez krai g., kentañ gennad g.
Urquell g. (-s) **/ Urquelle** b. (-) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g.
Ursache b. (-,-n) : **1.** abeg g., rezon b., pennabeg g., pennkaoz g., diazezadenn b., orin g., pennorin g., poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., poent kentañ g., egin g., perag g., rag ha perag, arbenn g., kaoz b., mammenn b., eienenn b., andon b., gwrizienn b. [*liester* gwriziennoù, gwrizioù], an arbenn hag an abeg ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls,* diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ ar rag hag ar perag eus an afer ; *Zusammenhang von Ursache und Wirkung,* ere arbennel g., darempred abeg-gwered g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b. ; *die bestimmende Ursache, die wirkende Ursache,* an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar gwereder g., an devouder g. ; *die wirksame Ursache,* an abeg gweredus g., an arbenn gweredus g. ar gaoz weredus b., ar gaoz wec'hek b. ; *Ursache seiner selbst, Ursache durch sich selbst,* abeg an-unan g., arbenn an-unan g., kaoz an-unan b. ; *alles hat eine Ursache,* ur penn hag ur penaos a zo da bep tra (Gregor), un arbenn hag un abeg a zo da bep tra ; *nach der Ursache fragen,* klask gouzout ar pennabeg eus udb, klask gouzout pennkaoz d'udb, klask petra zo kiriek [d'udb], klask gouzout petra zo pennabeg [d'udb], klask gouzout petra zo pennkaoz [d'udb], klask gwrizioù udb, klask penn d'ar vazh ; *aus welcher Ursache ?* pe dre'n abeg ? / pe evit abeg ? / pe diwar-benn tra ? / diwar-benn petra ? / pe evit tra ? / pe rak tra ? / dre an abeg da betra ? (Gregor), evit peseurt abeg ? abalamour da betra ? dre beseurt arbenn ? pe dre benn ? war betra teuler kement-se ? a be berzh kement-se ? en askont da betra ? petra a zo kaoz da se ? ; *kleine Ursache, große Wirkungen,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ

kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vras ; **2.** digarez g., tro b., lec'h g., labour g., perzh g., abeg g. ; *man hat alle Ursache zu glauben,* abeg (lec'h, peadra, perzh) 'zo da grediñ ; *Ursache geben zu,* reiñ abeg (lec'h, tro) da, bezañ un digarez evit ober udb, bezañ abeg a-walc'h evit ober udb, bezañ labour ober udb ; *keine Ursache !* netra ebet ! mann ebet ! netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket a ziaez ! n'eo ket tener ! n'eus ket a zroug ! kalz ne vern ! paot ne vern ! n'eus ket pe evit tra ! n'eus forzh ! ne ra netra !

Ursache-Wirkungsbeziehung b. (-,-en) : keñver arbennel g., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., ere arbennel g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b.

ursächlich ag. : arbennel, abegel, kaozel, ... abeg, ... pennkaoz ; *ursächlicher Zusammenhang,* keñver arbennel g., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b.

Ursächlichkeit b. (-) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b.

Urschleim g. (-s,-e) : [bev.] protoplasm g.

Urschrei g. (-s,-e) : [mezeg., bredoniezh] kri kezivik g.

Urschrift b. (-,-en) : **1.** skrid orin g., mammskrid g., skrid kentañ g., emzornskrid g. ; **2.** [gwir] eskadenn b., pezh orin g. ; **3.** [istor] henskritur g./b., skritur kentidik g., skritur gentidik b.

urschriftlich ag. : **1.** emzornskridel, diazorn ; **2.** [gwir] en orin.

Urschweiz b. (-) : *die Urschweiz,* kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].

Ursel b. : Ursula b.

Ursprache b. (-,-n) : mammyezh b.

Ursprung g. (-s, Ursprünge) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., eienenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g., gwrizienn b. [*liester* gwriziennoù, gwrizioù] ; *seinen Ursprung nehmen von,* dont eus, bezañ e orin e, bezañ savet eus (Gregor) ; *seinen Ursprung haben in,* bezañ e boent-orin e, bezañ e benn kentañ eus, bezañ bet ganet e, bezañ e orin e, bezañ genidik eus ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen,* klask a rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez, klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ; *denselben Ursprung haben,* kendeverañ ; *keltischen Ursprungs sein,* bezañ a orin keltiek, bezañ keltiek a orin.

ursprünglich ag. : **1.** kentañ, kentidik, kentael, kentek ; **2.** -orin, orinel, orinek, eus an deroù, deraouus, penn ; **3.** naturel, diles, gwiriek.

Adv. : en deroù, da gentañ, er penn kentañ, da gentañ penn ; *ein Fass, in dem ursprünglich Apfelwein gelagert hat,* ur varrikenn war-lerc'h sistr b., ur varrikenn goude sistr b., ur varrikenn bet o lakaat sistr b. ; *eine Kiste, in der ursprünglich Zigarren lagen,* ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b.

Ursprünglichkeit b. (-) : **1.** orinelezh b. ; **2.** naturded b.

Ursprungsflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh dibradañ g.

ursprungsgleich ag. : a-ouenn, kenouenn, a hevelep orin.

Ursprungsland n. (-s,-länder) : bro orin b.

Ursprungsnachweis g. (-es,-e) **/ Ursprungszeugnis** n. (-ses,-se) : testeni a orin g.

Urstand g. (-s) : [relij.] stad an den a-raok ar pec'hed kentañ (a-raok ar c'houezh er pec'hed) b.

Urstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez krai g. ; **2.** [kimiezh] danvezenn b., elfenn b.

Urstromtal n. (-s,-täler) : [douar.] traoñienn eus marevezh ar Skorn-bras b., traoñienn stêrskornel b.

Ursula b. : Ursula b.

Ursulinerin b. (-,-nen) : [relij.] ursuladez b.

Urteil n. (-s,-e) : **1.** barnadenn b., barnedigezh b., barn b., setañs b., arest g. ; *ein gerechtes Urteil,* ur varn eeun ha leal b. ; *ungerechtes Urteil,* barnedigezh disleal b., barnedigezh diwirion b. ; *vollstreckbares Urteil,* barnadenn erounidek b., barnedigezh a c'hell bezañ erounidekaet b. ; *Gerichtsurteil,* arest al lez-varn g. ; *ein mildes Urteil,* ur varnedigezh habask b. ; *hartes Urteil,* barnadenn c'harv b., barnadenn galet b., barnadenn strizh b. ; *ein Urteil fällen (sprechen, aussprechen),* dougen ur varnedigezh, setañsiñ ; *ein Urteil verkünden,* embann ur varnadenn ; *ein Urteil in Strafsachen fällen,* setañsiñ, dougen ur setañs (Gregor) ; *ein Urteil bestätigen,* kadarnaat ur varnedigezh ; *ein Urteil kassieren,* terriñ ur varnedigezh ; *über jemanden das Urteil sprechen,* barn u.b., embann e soñj a-zivout u.b. ; *in tiefem Schweigen erwarteten sie alle das Urteil,* an holl a dave mik o c'hortoz ar varn da zont ; *sich selbst sein Urteil sprechen,* en em varn (en em gondaoniñ) e-unan (Gregor) ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil,* barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet.

2. meno g., mennozh g., soñj g., aviz g. ; *sich ein Urteil bilden,* ober e soñj, ober e vennozh ; *sein Urteil über etwas (t-rt) abgeben,* reiñ e veno da anaout, displegañ e vennozh a-zivout udb, lavaret e soñj diwar-benn udb ; *darüber habe ich kein Urteil,* n'em eus ket graet va soñj diwar-benn an dra-se, n'em eus ket graet va mennozh c'hoazh a-zivout an dra-se ; *darüber will ich kein Urteil fällen, darüber enthalte ich mich des Urteils, darüber maße ich mir kein Urteil an,* gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se ; *er hat ein scharfes Urteil,* lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) eo e spered, ur spered diabaf a zen eo, ur spered divorfil a zen eo, skiant varn en devez ; *auf sein Urteil kann man etwas geben,* pouezet mat e vez ar pezh a lavar, dalc'h ha poell a vez atav gant e alioù, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù ; [dre astenn.] *kein Urteil haben,* bezañ diboell (berrboell, berr a skiant, diskiant, diaviz) ; *meinem Urteil nach,* da'm meno, da'm soñj, me a gav din, war va soñj, war va meno, hervez va meno, hervez va soñj ; *nach dem Urteil von,* hervez, gouez da, poz da, liz da.

3. [bred.] *bejahendes Urteil,* aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b. ; *verneinendes Urteil,* nac'hadenn b., nac'hidigezh b.
4. [preder.] *analytisches Urteil,* barn dielfennadurel b. ; *synthetisches Urteil,* barn genlakadurel b.
urteilen V.gw. (hat geurteilt) : barn, soñjal, gwalennañ, poellata, dezvarn, jaojañ ; *wie urteilst du über sein Können ?* petra a soñjez diwar-benn e varregezh ? ; *nach seinen Reden zu urteilen,* hervez pezh a lavar, war a lavar, da zezvarn diouzh pezh a lavar, da jaojañ ouzh pezh a lavar ; *nach dem Schein urteilen,* mont d'udb (barn udb) diouzh e welet, barn udb diouzh an diavaez anezhañ, jaojañ udb ouzh an diavaez anezhañ, na sellet nemet ouzh an diavaez, sellet ouzh udb hervez an doare anezhañ ; *nach dem Erfolg urteilen,* mont d'udb diouzh (barn udb hervez, barn udb diouzh, jaojañ udb ouzh) e efedusted (e zisoc'hoù) ; *über den Erfolg urteilen,* studiañ (priziañ, prizañ) an disoc'hoù.
Urteilseröffnung b. (-,-en) : rebuzadur ar varnadenn g., embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b.
urteilsfähig ag. : **1.** hag en deus ar gwir da varn an afer, kembeliek ; **2.** skiant varn dezhañ, e spered hag e ratozh gantañ, poellus, poellek, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, etre daou, a skiant, a rezon, rezonet, emskiantek, emouez, emoueziek ; *urteilsfähiges Alter,* oad a skiant g.
Urteilsfähigkeit b. (-) : **1.** dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh ur dalc'h resis (Gregor) g., kembeli b. ; **2.** barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b.
Urteilsfällung b. (-,-en) : dougadurezh ar varnadenn b.
Urteilskraft b. (-) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., galloudezh poellata b., ijin g. ; [Kant] *Kritik der Urteilskraft,* dezvarn ar barnerezh b.
urteilslos ag. : neptu, neptuek, divarn.
Urteilsspruch g. (-s,-sprüche) : barnadenn b., barnedigezh b., devarn b.
Urteilsverkündung b. (-,-en) : embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b., embann ar varnedigezh g., dougadurezh ar varnadenn b., embannidigezh ar varnadenn b.
Urteilsvermögen n. (-s) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., lod a skiant roet d'unan bennak gant an natur g., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b., ijin g. ; *es fehlt ihm an Urteilsvermögen,* berrboell eo, n'en deus tamm skiant varn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berrwelet da vat, divarn eo, berr eo ar vent a skiant roet dezhañ ; *Urteilsvermögen haben,* kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ un den a ijin, bezañ ijinet-mat, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue, bezañ lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur skiant vat a zen, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen.
Urtext g. (-es,-e) : mammskrid g., skrid kentañ g., skrid-orin g.
Urtier n. (-s,-e) **/ Urtierchen** n. (-s,-) : **1.** [loen.] henloen g. ; **2.** [bev.] protozoenn b. [*liester* protozoed], protist g.
Urtrieb g. (-s,-e) : broud an anien g., luzad bondougel g.
urtümlich ag. : kentañ-holl, kentañ-kentañ, henaek, hen-, -orin.
Urtyp g. (-s,-en) : kentpatrom g., pimpatrom g.
Uruguay n. : Uruguay b.
Ururahn g. (-s/-en,-en) : tad-ioù g., tad-you g.
Ururahne b. (-,-n) : mamm-ioù b., mamm-you b.
Ururenkel g. (-s,-) : bugel-kuñv g., mab-kuñv g.
Urургroßeltern lies. : tud-ioù lies., tud-you lies., tud-adkuñv lies.
Urургroßmutter b. (-,-mütter) : mamm-ioù b., mamm-you b., mamm-adkuñv b.
Urургroßvater g. (-s,-väter) : tad-ioù g., tad-you g., tad-adkuñv g.
Urvater g. (-s,-väter) : hendad g., kentañ tad g.
urväterlich ag. : eus mare hon hendadoù, eus an amzer vat a wechall.
Urväterzeit b. (-) : amzerioù kentañ-holl an denelezh lies.
urverwandt ag. : [yezh.] an hevelep orin dezho, an hevelep pennkef dezho, an hevelep gwrizienn dezho.
Urverwandtschaft b. (-,-en) : orin boutin g., boutinded an orin b.
Urvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] arc'haeopteriks g., arkaeopteriks g.
Urvolk n. (-s,-völker) : pobl gentidik b., kentidien lies., henstuzidi lies.
Urwahl b. (-,-en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votiñ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.
Urwahrheit b. (-,-en) : gwirionez diazez b.
Urwald g. (-s,-wälder) : hengoad g., koadeg werc'h b., koadeg ouez b., koadeg kentidik b., janglenn b., koad-gouez g.
Urwelt b. (-) : amzerioù mil-gozh lies., ragistor g., kentved g.
urweltlich ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, ragistorel, kentvedel.
Urwerkzeug n. (-s,-e) : mammvenveg g.
Urwesen n. (-s,-) : **1.** boud eus ar ragistor g., kentidig g. ; **2.** [preder.] pennaenn diazez b.
urwesenhaft ag. : diazez, kentañ-kentañ.
Urwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger orin g., pennkef g., gwrizienn b.
urwüchsig ag. : gwerc'h, chomet e gouezoni, chomet gouez, gouez, her ha taer, kentidik, naturel.
Urwüchsigkeit b. (-) : gwerc'hted b., naturded b., rusted b., taerded b., gouezoni b.
Urzeit b. (-,-en) : amzerioù mil-gozh lies., ragistor g., ragistorvezh g., kentved g. ; *seit Urzeiten,* abaoe ez eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a vepred, a-

hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebestel ; P. *vor Urzeiten,* meur a varc'had nav bloaz a zo.
urzeitlich ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, kentvedel.
Urzeugung b. (-) : genel emdarzh g., ganadur diwar netra g., emgrou g.
Urzustand g. (-s,-zustände) : stad kentañ-holl b., kentstad b., gouezoni b. ; *im Urzustand sein,* bezañ en e stad kentañ, bezañ en e stad kentidik, bezañ chomet en e stad kentañ, bezañ chomet en e stad kentidik.
Urzweck g. (-s,-e) : pal kentañ-holl g.
USA lies. : [*berradur evit* **United States of America**] *die USA,* SUA lies., Stadoù-Unanet Amerika lies.
US-Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan eus ar Stadoù-Unanet g.
Usance b. (-,-n) : [kenw.] arvarioù kenwerzhel lies., boazioù kenwerzhel lies.
usancemäßig ag. : arver, standur, ordinal, evel kustum, hervez kustum, evel boaz.
USB-Anschluss g. (-es,-anschlüsse) : [stlenn.] porzh USB g.
USB-Massenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] alc'hwez USB g.
User g. (-s,-) : **1.** implijour g., implijer g., arveriad g. ; **2.** bevezer drammoù g.
Userin b. (-,-nen) : **1.** implijourez b., implijerez b., arveriadez g. ; **2.** bevezerez drammoù b.
Ustascha b. (-) : [istor] oustachied lies.
Usurpation b. (-,-en) : alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.
Usurpator g. (-s,-en) : alouber g., skraper g., treuzpiaouer g.
Usurpatorin b. (-,-nen) : alouberez b., skraperez b., treuzpiaouerez b.
usurpieren V.k.e. (hat usurpiert) : aloubiñ, skrapat, treuzpiaouañ.
Usus g. (-) : boaz g./b. ; *das ist hier so Usus,* e-giz-se (evel-se) e vez kont du-mañ.
usw. : [*berradur evit* **und so weiter**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement tra 'zo tout, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.
U-Tal n. (-s,-täler) : [douar.] komm skornredel g.
Utensil n. (-s,Utensilien) : benveg g. ; *Utensilien,* maneuroù lies., maneurioù lies., binvioù lies., binviajoù lies., listri lies., reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafaroù lies., traolioù lies. ; *liturgische Utensilien,* reizhoù oferenniñ lies.
Uterus g. (-,Uteri) : [korf.] krozh b., mammoù g., mammog g., mammenn b., mamm b.
Utilitarier g. (-s,-) : [preder.] talvoudelour g., lazegour g.
utilitarisch ag. : talvoudelour, lazegour.
Utilitarismus g. (-) : [preder.] lazegouriezh b., talvoudelouriezh b. ; *altruistischer Utilitarismus,* talvoudelouriezh hentezkarour b.
Utility n. (-,Utilities) : [stlenn.] maveg g.
Utopie b. (-,-n) : **1.** [Thomas More] Utopia b. ; **2.** utopienn b., sorc'henn b., sorc'hennad b., rambre g. ; **3.** utopiezh b.
utopisch ag. : utopek, sorc'hennek.
Utopist g. (-en,-en) : utopour g., huñvreer g.
utopistisch ag. : utopour.
u.U. : [*berradur evit* **unter Umständen**] marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù.
U-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] U daoubik warnañ g., u daoubik warnañ g., U-Umlaut g., u-Umlaut g.
UV : [*berradur evit* **ultraviolett**] dreistmouk.
u.v.a. / u.v.a.m. : [*berradur evit* **und vieles andere / und vieles andere mehr**] ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.
U.v.D. : [*berradur evit* **Unteroffizier vom Dienst**] isofiser e karg g., isofiser ouzh servij g., isofiser diouzh tro g.
Ü-Wagen g. (-s,-) : [*berradur evit* **Übertragungswagen**] [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.
Uwe g. : Uwe g.
Uz g. (-es,-e) **/ Uzerei** b. (-,-en) : taol-bourd g., farsadenn b., bourd g., noualantez b.
uzen V.k.e. (hat geuzt) : P. *jemanden uzen,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, ober fent gant u.b., ober anezhi gant u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

V

V, v n. (-,-) : **1.** *das große V,* ar V bras, ar V skrivet bras, ar bennlizherenn V ; **2.** *v.,* berradur evit 'von' ; **3.** *V.,* berradur evit 'Volt' ha 'Volumen'.
V1 b. (-,-) : [istor,lu] arm dialgerc'h niv. 1 g., V1 g.
V2 b. (-,-) : [istor,lu] arm dialgerc'h niv. 2 g., V2 g.
va banque Adv. : *va banque spielen, Vabanque spielen,* c'hoari tu pe du.
Vabanquespiel n. (-s) : taol kuit pe doubl g., taol tu pe du g. ; *es ist ein Vabanquespiel,* un taol tu pe du an hini eo.
Vademekum n. (-s,-s) : deiziataer bihan g., deiziataer godell g., kounlevrig g., kounlevr godell g.
Vaduz n. : Vaduz b.
Vagabund g. (-en,-en) : kantreer g., baleantour g., baleant g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foet-bro g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poulloù g., reder-e-revr g., chilpetaer g., chiminaou g., distaoladenn b., galouper g., forbann g., roder g.
vagabundieren V.gw. (hat vagabundiert) : kantren, kantreal, bale bro, foetañ bro, fustañ bro, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, redek bro, redek hent, redek hentoù, mont dre an hentoù, galoupat an hentoù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, galoupat bro, bevañ baleant, baleantañ.
Vagant g. (-en,-en) : **1.** studier kantreer g. ; **2.** roder g., c'hwiletaer g.
vage ag. : dispis, diresis, displann ; *von etwas eine vage Vorstellung haben,* na c'houzout nemet un nebeud a draoù diwar-benn udb, na gaout nemet ur stlabez anaoudegezh dister eus udb, gouzout un alberz dister diouzh udb.
vagieren V.gw. (hat vagiert) : kantren, kantreal, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bale bro, foetañ bro, dornañ bro, redek bro, redek hent, redek hentoù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, baleantañ, bevañ baleant, mont dre an hentoù, galoupat an hentoù, galoupat bro.
Vagina b. (-,Vaginen) : [korf.] forzh g., gouhin g., P. c'hwil g.
vaginal ag. : [korf.] … ar forzh, … ar gouhin, gouhinek, gouhinel.
vakant ag. : vak ; *vakant sein,* vakiñ.
Vakanz b. (-,-en) : vakted b., vakter g.
Vakuole b. (-,-n) : [bev.] vakuolenn b.
vakuolig ag. : [bev.] vakuolel, vakuolek.
Vakuum n. (-s,Vakua/Vakuen) : [fizik] goullo g. ; *absolutes Vakuum,* peurc'houllo g. ; *unter Vakuum verpackt,* pakataet dindan c'houllo.
Vakuumbehälter g. (-s,-) : lestr dindan c'houllo g., endalc'her dindan c'houllo g.
Vakuumbremse b. (-,-n) : starderez dre ziwask b., frouen dre ziwask g.
Vakuumdestillation b. (-,-en) : strilhadur dindan c'houllo g.
vakuumdicht ag. : hestank ouzh ar goullo, goulloantreuz.
Vakuumglocke b. (–,-n) : [fizik] kloc'h goulloiñ g.
vakuumieren V.gw. (hat vakuumiert) : lakaat dindan c'houllo, pakata dindan c'houllo, arbarañ dindan c'houllo.
Vakuumleitung b. (-,-en) : san dindan c'houllo b.
Vakuumpackung b. (-,-en) : pakadurezh dindan c'houllo b.
Vakuumpumpe b. (-,-n) : sunerez c'houlloiñ b.
vakuumverpackt ag. : pakataet dindan c'houllo.
Vakuumverpackung b. (-) : pakadurezh dindan c'houllo b.
Vakzin n. (-s,-e) : brec'h b., vaksin g.
Valentin g. : Volantin g.
Valentinstag g. (-s,-e) : gouel an amourouzien g., gouel sant Volantin g.
Valenz b. (-,-en) : [kimiezh] amsav g.
Valet n. (-s,-s) : kenavo g. ; *Valet sagen,* kimiadiñ, lavaret kenavo.
validieren V.k.e. (hat validiert) : gwiriekaat, talvoudañ.
Valorisierung b. (-,-en) : gwirekaat g., gwirekadur g., talvoudañ g., talvoudadur g.
Valuta b. (-,Valuten) : [arc'hant.] **1.** gwerzh g. ; **2.** feur eskemm g. ; **3.** arc'hant estren g., moneiz estren g.
valutieren V.k.e. (hat valutiert) : [arc'hant.] feuriañ, prizañ.
Valvation b. (-) : [arc'hant.] prizadur g.
Vamp g. (-s,-s) : enaouerez b., enaouidell b., kañfardez b., kañfardenn b. ; *sie hat sich wie eine Vamp angezogen,* greiet eo evel un dommderenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.
Vampir g. (-s,-e) : suner-gwad g., gwadsuner g.
Vanadin n. (-s) / **Vanadium** n. (-s) : [kimiezh] vanadiom g.
Vandale g. (-n,-n) : **1.** vandal g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., fourgaser g., paotr an drailh g. ; **2.** [istor] Vandal g.
vandalieren V.gw. (hat vandaliert) : bostoc'hiñ, mazaouiñ, drastañ, glac'hariñ, gwastañ, peurwastañ.
vandalisch ag. : drastus ; *vandalisch handeln,* bostoc'hiñ, c'hoari e gi, preizhata, skrapañ, preizhañ, drastañ, gwastañ, entanañ ha lazhañ, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer.

Vandalismus g. (-) : vandalerezh g., bostoc'hiñ g., drasterezh g.
Vanille b. (-) : vanilhez str. ; *mit Vanille,* vanilhek, vanilhet.
Vanilleeis n. (-es) : dienn-skorn vanilhez g.
Vanillenpflanze b. (-,-n) : plant vanilhez str., vanilhez str.
Vanillenpflanzung b. (-,-en) : vanilhezeg b.
Vanillestange b. (-,-n) : biz vanilhez g.
Vannes n. : Gwened b. ; *Bewohner von Vannes,* Gwenedad g. ; *die Bewohner von Vannes,* Gwenediz lies., ar Wenediz lies., tud Gwened lies. ; *aus Vannes,* gwenedat ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper,* an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper.
Vannetais n. : *das Vannetais,* **a)** Bro-Gwened b., Bro-Wened b. ; **b)** [yezh.] gwenedeg g. ; *Bewohner des Vannetais,* Gwenedad g., Gwenedour g. ; *aus dem Vannetais,* gwenedat ; *bretonische Mundart aus dem Vannetais,* gwenedeg g. ; *bretonische Redewendung aus dem Vannetais,* gwenedegadur g. ; *bretonisches Wort aus dem Vannetais,* ger gwenedek g. ; *Vannetais-Sprechender,* gwenedegour g. ; *Tracht aus dem Vannetais,* dilhad gwenedour g.
variabel ag. : kemmus, hedro, kemm-digemm, tro-didro, argemmus, argemmel, war gemm ; *variable Kosten,* mizoù argemmel lies.
Variable ag.k. b. : [mat.] argemmenn b., varienn b. ; *endogene Variable,* argemmenn endeuat b. ; *exogene Variable,* argemmenn ezdeuat b.
Variante b. (-,-n) : **1.** adstumm g., eilstumm g. ; **2.** [sonerezh] argemmenn b.
Varianz b. (-,-en) : [stadegoù] hebiant g.
Variation b. (-,-en) : [fizik] daskemmig g., daskemmadur g., argemm g., argemmad g. argemmadur g.
variationsfähig ag. : [fizik] daskemmadus, argemmadus.
Variator g. (-s,-en) : [tekn.] daskemmer g., argemmer g.
Varietät b. (-,-en) : gouenn b., seurtad g., gouennad b. ; *Apfelvarietät,* gouenn avaloù b.
Varieté n. (-s,-s) **/ Varietee** n. (-s,-s) : diseurtoù lies., diseurtajoù lies., diduamant g., abadenn diduiñ b.
Varietétheater n. (-s,-) **/ Varieteetheater** n. (-s,-) : music-hall g., c'hoariva diduiñ g., c'hoariva skañv g.
variieren V.gw. (hat variiert) : bezañ daskemmus, argemmañ, kemmañ, bezañ kemm-digemm, cheñch.
V.k.e. (hat variiert) : daskemmañ, argemmañ, kemmañ, cheñch.
Vasall g. (-en,-en) : gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g., gwazonier g.
Vasallendienst g. (-es,-e) : gwazoniezh b.
Vasalleneid g. (-s,-e) **/ Vasallenhuldigung** b. (-,-en) : le a wazoniezh g. ; *den Vasalleneid ablegen,* gwasaat.
Vasallenstaat g. (-s,-en) : Stad waz b.
Vasallentum n. (-s) **/ Vasallität** b. (-) : gwazelezh b.
Vase b. (-,-n) : lestr g., gloestr g., pod g. ; *Blumenvase,* lestr bleunioù g. ; *Inhalt einer Vase,* lestrad g. ; *Blumen in eine Vase einstellen,* lakaat bleunioù en ul lestr.
Vaselin n. (-s) **/ Vaseline** b. (-) : vazelin g.
Vater g. (-s,Väter) : **1.** tad g. ; *ein guter Vater,* un tad mat g. ; *mein Vater,* va zad g., an hini kozh du-mañ g. ; *nach dem Vater arten (schlagen), dem Vater nacharten,* tennañ (dougen) d'e dad, bezañ heñvel ouzh e dad ; *er ist ganz der Vater,* pimpatrom e dad eo, hennezh a zo memes tra Doue evel e dad, hennezh a zo un heñvel eus e dad, e dad d'an neudenn eo, ar vi diwar e dad eo, patrom-buhez eo d'e dad, heñvel-pakret (heñvel-pent) eo ouzh e dad, e dad pakret eo ; *Ihr Herr Vater,* ho tad g. ; *in die Fußstapfen seines Vaters treten,* heuliañ roudoù e berc'henn, kerzhout war roudoù e dad (Gregor), bale war (dre) roudoù e dad, dispenn roudoù e dad, mont war heul e dad ; *Vater-Mutter-Kind spielen,* c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *wie der Vater, so der Sohn,* mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - mab d'e dad eo ar C'hadioù pe a vent pe a liv - mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; **2.** *die Stadtväter,* an oc'haned lies., an ezhec'h vras lies., pennoù-bras kêr lies lies., mistri a gêr / pennoù a gêr (Gregor) lies., ar vourc'hvistri lies., ar floc'helleien lies., ar floc'hed lies., ar guzulierien-gêr lies., ar pennoù-kêr lies., an tev g. ; **3.** *Vater Rhein,* hor mammig ar Roen b. [*lezanv ar Roen*] ; *Vater Staat,* ar Stad venniget b., ar Stad vager b. ; **4.** [dre astenn.] *die Väter,* an tadoù kozh lies., an hendadoù lies. ; *die alte Sprache unserer Väter,* lavar kozh hon tadoù g., yezh kozh hon tadoù b. ; **5.** [relij.] *der Heilige Vater,* e Santelezh b. (Gregor), Hon Tad Santel ar Pab g. ; *himmlischer Vater, Gott Vater,* Doue an Tad g. ; *die weißen Väter,* ar visionerien wenn lies., an tadoù gwenn lies.
Väterart b. (-) : hengoun mil-gozh g.
Vaterauge n. (-s) : selloù an tad lies., ragevezh an tad g.
Vatererbe n. (-s) : glad g.
Vaterfreuden lies. : plijadur da vezañ tad g./b., plijadur an dadelezh g./b.
Vatergut n. (-s) : glad g.
Vaterhaus n. (-es,-häuser) : ti an tad g.
Vaterland n. (-s,-länder) : mammvro b. ; *ich hatte einst ein schönes Vaterland* [Heine], kaer e oa bet va mammvro.
vaterländisch ag. : **1.** brogar, kar-e-vro ; **2.** mammbroel, … ar vammvro.
Vaterslandsliebe b. (-) : brogarantez b., karantez-vro b., brogarouriezh b. ; *die Vaterlandsliebe anpreisen, die Vaterlandsliebe predigen,* prezeg karantez ar vro.
vaterlandslos ag. : divro, divroad, anvroat ; [dre zismeg.] *vaterlandslose Gesellen,* livastred divro lies., nac'herien-o-bro lies.
väterlich ag. : … an tad, … an tadoù, tadel ; *väterliche Gewalt,* galloud an tad g. ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab,* diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenich dre e dad.
Väterlichkeit b. : tadegezh b.
väterlicherseits Adv. : a-berzh tad, eus perzh an tad, diouzh tu an tad, a du an tad, a-berzh e dad, diouzh kostez e dad, eus kostez e dad, dre an tad ; *die Verwandten väterlicherseits,* ar gerentiezh a-berzh tad b. ; *Halbbruder väterlicherseits,* lezvreur a-berzh tad g. ; *Halbschwester väterlicherseits,* lezc'hoar a-berzh tad b. ; *Vettern väterlicherseits,* kendirvi diouzh tu (diouzh kostez, eus perzh) an tad lies., kendirvi a-berzh tad lies., kendirvi dre an tad lies.

Vaterliebe b. (-) : karantez un tad ouzh e vugale b., karantez un tad evit e vugale b., karantez un tad dagehelañ e vugale b.
vaterlos ag. : didad ; *vaterlose Halbwaise,* emzivad didad g., emzivadez didad b., emzivad marv e dad g., emzivadez marv he zad b., minor hep tad g., minorez hep tad b., minor didad g., minorez didad b. ; *vater- und mutterlose Waise,* emzivad didud g., emzivadez didud b., emzivad rik g., emzivadez rik b., emzivad didad ha divamm g., emzivadez didad ha divamm b., emzivad marv e dad hag e vamm g., emzivadez marv he zad hag he mamm b., minor didud g., minorez didud b., minor rik g., minorez rik b., minor hep tad na mamm g., minorez hep tad na mamm b., minor marvet e dad hag e vamm digantañ g., minorez marvet he zad hag he mamm diganti b.
Vatermord g. (-s,-e) : tadlazh g.
Vatermörder g. (-s,-) : **1.** tadlazher g. ; **2.** [dre fent] adc'houzougenn ampezet b.
Vater-Mutter-Kind : *Vater-Mutter-Kind spielen,* c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan.
Vatername g. (-ns,-n) : anv-bras g., anv-tiegezh g.
Vaterrecht n. (-s,-e) : **1.** beli an tad b., tadveliezh b., ozhac'hveliezh b. ; **2.** gwir evel tad g.
Vaterschaft b. (-) : tadelezh b. ; *Feststellung der Vaterschaft,* enklask war ar gwir dadelezh g. ; *die eigene Vaterschaft nicht anerkennen,* dianzav ur bugel, dianavezout ur bugel ; *geteilte Vaterschaft,* kendadelezh b.
Vaterschaftsanerkennung b. (-,-en) : anzavadur tadelezh g.
Vaterschaftsklage b. (-,-n) : klemm lakaet evit kavout piv eo an tad gwirion g.
Vaterschaftsnachweis g. (-es,-e) : prouenn dadelezh b.
Vaterschwester b. (-,-n) : moereb a-berzh tad b.
Vätersitte b. (-) : hengoun mil-gozh g.
Vaterstadt b. (-,-städte) : kêr c'henidik b.
Vaterstelle b. (-) : lec'h an tad g. ; *bei einem Kind Vaterstelle vertreten,* derc'hel lec'h an tad evit desevel ur bugel, derc'hel lec'h d'an tad evit desevel ur bugel, derc'hel plas an tad evit desevel ur bugel, ober evel tad evit ur bugel, kemer lec'h an tad evit desevel ur bugel
Vatertag g. (-s,-e) : gouel an tadoù g.
Vaterteil n. (-s) : glad g.
Vaterunser n. (-s) : Pater b., Pater Noster g. ; *das Vaterunser beten,* lavaret ar Bater (ar Pater Noster) ; *das Vaterunser singen,* kanañ Pater ; *das Vaterunser mit Nachsatz (mit Embolismus) beten,* lavaret ar Bater vras.
Vati g. (-s,-s) : tadig g., tata g., tatad g., tataig g., tat g., tatig g.
Vatikan g. (s) : *der Vatikan,* ar Vatikan g.
Vatikanstadt b. (-) : *die Vatikanstadt, der Staat Vatikanstadt,* ar Sez Santel b., Riez Keoded ar Vatikan b., Keoded ar Vatikan b., ar Vatikan g.
V-Auschnitt g. (-s,-e) : dilhad digor-mat war ar brennid e stumm ur V g., brennid digor-frank e stumm ur V g.
v. Chr. [*berradur evit* **vor Christus**, **vor Christi Geburt**] : K.H.S., kent Hor Salver, a-raok ar C'hrist.
Veda g. (-s/-,-s,Veden) : Veda g.
vedisch ag. : vedaek.
Vedismus g. (-) : vedaegezh b.
Vegetabilien lies. : plant str., struzh g., struzhennoù lies.
vegetabilisch ag. : -plant, struzhel, struzhek.
Vegetarier g. (-s,-) : debrer glasvez g., vejetarian g., hepkigour g., P. debrer linad g., strujdebrer g.
vegetarisch ag. : vejetarian, hep kig.
Vegetation b. (-,-en) : struj str./g., glasvez b., struzh g. ; *in Höhenstufen gegliederte Vegetation,* struj dereziek g. ; *natürliche vegetation,* struj naturel g.
Vegetationseinheit b. (-,-en) : rann-struj b.
Vegetationsstufe b. (-,-n) : [menezioù] derez struj g.
vegetativ ag. : **1.** ortosimpatek, emren, emrenek ; *vegetatives Nervensystem,* nervreizhiad ortosimpatek b., reizhiad nervel emrenek b., nerveg emrenek b. ; **2.** bevadel, struzhel, struzhek ; *vegetative Funktion,* arc'hwel struzhel g. ; *sein Leben ist auf die vegetativen Funktionen beschränkt,* ne ra nemet debriñ ha kousket ; *das Vegetative im Menschen,* ar vevadelezh e korf Mabden b.
vegetieren V.gw. (hat vegetiert) : **1.** [tud] darnvevañ, kozh bevañ, krakvevañ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, simudiñ, punec'hiñ, ruzañ anezhi, bevañ moan ; **2.** [plant] simudiñ.
vehement ag. : taer, berv, bervet, intampius.
Vehemenz b. (-) : taeroni b., taerder g., herrder g., herder g., intampi b.
Vehikel n. (-s,-) : **1.** karbed g., araez treuzdougen g., loc'hell b., ardivink-lusk g. ; **2.** [dre astenn.] reell b., trezouger g.
Veilchen n. (-s,-) : **1.** [louza.] melion str., melionenn b., troad-ebeul g., boked-glas g., boked sant Julian g., violetez str., violetezenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er ist blau wie ein Veilchen,* dotu eo, mezv-dall (mezv-dotu, mezv-du, mezv-marv, mezv-mik, mezv-poch, mezv-put) eo, mezv-dall-put eo, ne wel mui nemet gant e c'henoù, gwelet a ra pesked el laezh, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo en e ziabarzh, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, brignen a zo ouzh e c'henoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, ur revriad a zo gantañ, paket en deus ur ribotad, kras eo, kras-mat eo, mezv eo evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn) ; **3.** P. [lagad bloñset] pabuenn b.
veilchenblau ag. : limestra, mouk, glas-ruz, persdu.
Veilchenente b. (-,-n) : [loen.] morilhon bihan g.
Veilchengewächse lies. : [louza.] violeged lies.
Veit g. : Wion g.
Veitsbohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str.
Veitsdom g. (-s) : iliz-veur sant Wion e Praha b.
Veittanz g. (-es) : dañs sant Wion g., arouez sant Wion b., droug Sant-Gi g.
Vektor g. (-s,-en) : [mat.] sturiadell b.
Vektorgrafik b. (-,-en) : [stlenn.] kevregad sturiadel g.
vektoriell ag. : sturiadel.
Vektorprozessor g. (-s,-en) / **Vektorrechner** g. (-s,-) : [stlenn.] kewerier sturiadel g.
Velar g. (-s,-e) : [yezh.] gouelienn b.
Velinpapier n. (-s) : paper leuegen g., leuegen g.

Veloziped n. (-s,-e) : kazeg dir b., bisiklet g., belo b., P. marc'h treud g., marc'h-gaol g.
Velten g. : Volantin g. ; *Potz Velten !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz !
Veltlin n. (-s) : *das Veltlin,* Valtellina b., Bro-Valtellina b. [Italia].
Vendée b. (-) : **1.** [stêr] *die Vendée,* ar Vendée b. ; **2.** [departamant, bro] *die Vendée,* ar Vande b., Bro-Vande b.
Vene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn b. [*liester* gwazhiennoù, gwazhied, gwazhioù], gwazhienn-degas b.
Venedig n. (-s) : Venezia b.
Venenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] gwazhiennfo g.
Venerabile n. (- *pe* -s) : [relij.] Sakramant an aoter g.
venerisch ag. : naplezennek, naplezek, gwenerel, ... rev ; *venerisches Geschwür,* livant g., malitouch g.
Venezianer g. (-s,-) : annezad Venezia g., Veneziad g.
venezianisch ag. : eus Venezia, veneziat.
Venezolaner g. (-s,-) : Venezuelad g.
venezolanisch ag. : venezuelat, ... Venezuela.
Venezuela n. (-s) : Venezuela b.
Venner g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** [istor] douger-banniel g., bannieler g. ; **2.** [skouted] penn-bagad g.
venös ag. : ... gwazhied, gwazhiennel.
Ventil n. (-s,-e) : **1.** klaped g., trapig g., begel ar rod g. ; *einfaches Ventil,* trapig g., klaped g. ; *Absperrventil,* klaped stankañ g., klaped arsav g. ; *französisches Ventil,* begel rod Sclaverand g., begel rod Presta g. ; *deutches Ventil,* begel rod Dunlop g. ; **2.** [skingomz] *elektrisches Ventil,* reishaer g. ; **3.** [sonerezh] piston g., riboul g. ; **4.** [dre skeud.] diskarg g., klaped surentez g.
Ventilhebel g. (-s,-) : gwinter g.
Ventilklappe b. (-,-n) : klapedenn b., klaped trapig g.
Ventilkornett n. (-s,-e/-s) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.
Ventilation b. (-,-en) : gwentañ g., gwentadur g., gwenterezh g., avelerezh g.
Ventilator g. (-s,-en) : gwenterez b., gwenter g., avelerez b., aeraer g., c'hwezherez b.
ventilieren V.k.e. (hat ventiliert) : **1.** gwentañ, avelañ, aerañ ; **2.** [dre skeud.] *etwas ventilieren*, sellet ouzh udb dre ar munud, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, sellet pizh ha kempenn ouzh udb, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf a zo, nizañ (nizat) udb gant ar brasañ evezh, pleustriñ mat war udb, sellet-disellet ouzh udb, sellet ha disellet ouzh udb, sellet a-dailh ouzh udb (Gregor), ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren udb, kompren war udb, chom da gompren en udb, studiañ ervat udb, mont don e studi ur c'hraf bennak.
Venus b. (-) : **1.** [mojenn] Gwener b. ; **2.** [stered.] Gwener b., Gwerelaouen b., Berleven b.
Venusberg g. (-s) : **1.** menez Gwener g. ; **2.** [korf.] kaezour g., menez ar c'haezour (Gregor) g., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù].
Venushaarige ag.k. b. : [louza.] niell Damask g.
Venushügel g. (-s) : [korf.] kaezour g., menez ar c'haezour (Gregor) g., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù].
Venuskamm g. (-s,-kämme) : [louza.] spilhoù-mamm-gozh lies., nadozioù lies.
Venuskicher b. (-,-n) : [louza.] piz-sisez str., piz-soubenn str., piz-gris str.
Venusmuschel b. (-,-n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pizaod g., rigadell plat str. ; *raue Venusmuschel,* rigadell ridet str., kokez rous str., kokouz rous str. ; *gegitterte Venusmuschel,* pelurenn b. [*liester* pelured], pilorenn b. [*liester* pilored], rigadell plat str., kokez str., kokouz str.
Venusnabel g. (-s,-) : [louza.] krampouezh-mouzig str., tule str., tulev str., krampouezh mamm-gozh str.
ver- : rakverb stag a verk :
- an treuzfurmadur, ar gwastadur, an disleberidigezh : *verderben,* treiñ da fall ; *verachten*, disprizout.
- ar c'holl, ar steuziadur : *vertrinken,* dispign dre evañ ; *verspielen,* koll dre c'hoari ; *verschwinden,* steuziañ.
- ur skoilh, un harz : *versperren,* stankañ ; *verdecken,* goleiñ ; *vergraben,* douarañ.
- un ober kreñvaet : *verlassen,* kuitaat, mont diwar, dilezel ; *versuchen,* esaeañ, klask.
- ur cheñchamant stad : *vergolden,* alaouriñ ; *versteinern,* maenaat, maenañ.

verabfolgen V.k.e. (hat verabfolgt) : reiñ, diounit.
verabreden V.k.e. (hat verabredet) : divizout ; *wie verabredet,* evel ma oa bet divizet ; *ein Rendez-vous verabreden,* lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud (un emwel).
V.em. : **sich verabreden** (hat sich (t-rt) verabredet) : lakaat emgav, lakaat un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud (un emwel) ; *sich mit jemandem verabreden,* divizout un emgav gant u.b., deiziadañ un emgav, lakaat emgav ; *wo sind wir verabredet ?* e pelec'h emañ an arroud ? pelec'h e vo an emgav ? pelec'h eo bet lakaet emgav ? ; *wir hatten uns am Bahnhof verabredet,* lakaet e oa bet emgav en ti-gar.
verabredetermaßen Adb. : evel ma oa bet divizet.
Verabredung b. (-,-en) : emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *eine Verabredung treffen,* lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud.
verabreichen V.k.e. (hat verabreicht) : **1.** reiñ, diounit ; *eine Arznei verabreichen,* reiñ ur remed, diounit ur remed, reiñ ul louzoù, medisiniñ ; *jemandem zu viele Medikamente verabreichen,* drammañ u.b. ; **2.** distagañ, diastenn, dic'hourdañ, disvantañ, diaveliñ, difoeltrañ, diharpañ, tanfoeltrañ, choukañ, kouchañ, astenn ; *er verabreichte ihm eine Ohrfeige,* distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, diharpañ, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor).

verabsäumen V.k.e. (hat verabsäumt) : lezel a-gostez, lezel er-maez, disoñjal, dijaniñ d'ober war-dro (udb), chom hep mont war-dro (udb), tremen hep ober (udb).
verabscheuen V.k.e. (hat verabscheut) : argarzhiñ, kaout kasoni ouzh, kasaat, euzhiñ ouzh, kaout kaz ouzh, kaout hegaz ouzh, glazañ ouzh, kazout, ereziñ enep [u.b.] ; *ich verabscheue ihn,* goriñ a ran kaz outañ, kaz am eus ouzh an den-se, onglenn am eus ouzh an den-se, erez am eus outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ, doñjer am eus outañ, m'en argarzh, rukun am eus outañ, erez a ra din, mirout a ran greun outañ, mirout a ran greunenn outañ, greun am eus outañ, greunenn am eus outañ, pell emaon diouzh karet anezhañ, ur malis am eus outañ ; *ich verabscheue es, beim Regenwetter auszugehen,* kaz a zo ganin mont er-maez pa vez glav, hegaz e kavan mont er-maez pa vez glav, kerteri am bez da vont er-maez pa vez glav ; *er verabscheut die Schule,* hegaz en devez ouzh ar skol, kasaat a ra ar skol, kaz en devez ouzh ar skol.
verabscheuenswert ag. / **verabscheuungswürdig** ag. : euzhus, euzhus-diremed, euzhik, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, hudur, divlas, kasaus, fell, kazus, kasonius, hegus, fachus, hegaz, hegazus, hek, digernez, erezus ; *diese verabscheuungswürdige Todsünde,* an argarzh pec'hed marvel-se g. - ar pec'hed marvel-se, m'en argarzh g.
verabschieden V.k.e. (hat verabschiedet) : **1.** *einen Offizier verabschieden,* kas un ofisour war e leve, kas un ofisour war e dorchenn vihan ; *einen Beamten verabschieden,* lemel (tennañ) e garg digant ur c'hargiad, lakaat ur c'hargiad er-maez a garg, digargañ (difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ) ur c'hargiad, reiñ e zisentez d'ur c'hargiad.
2. *ein Gesetz verabschieden,* degemer un danvez lezenn, dougen (grataat) ul lezenn nevez, mouezhiañ ul lezenn.
V.em. : **sich verabschieden** (hat sich (t-rt) verabschiedet) : ober e gimiadoù, kemer e gimiad, ober e gimiad, kemer kimiad, kimiadiñ, en em guitaat, dispartiañ, en em zispartiañ ; *sich von jemandem verabschieden,* digouviañ u.b., kimiadiñ diouzh (digant) u.b., dispartiañ diouzh u.b., lavaret kenavo d'u.b., lezel u.b., partial eus u.b.
Verabschiedung b. (-,-en) : **1.** disoudardadur g., diskargadur g., difredadur g. ; **2.** [polit.] *Verabschiedung eines Gesetzes,* degemeridigezh un danvez-lezenn b., embannadur ul lezenn nevez g., dougidigezh ul lezenn b.
verachten V.k.e. (hat verachtet) : dismegañsiñ, dismegañ, disprizañ, disprizañ doujañ da, ober fae war (eus, ouzh), faeañ, ober nebeut a stad eus, derc'hel nebeut a stad eus, derc'hel nebeut a stad a, derc'hel nebeut a gont eus, derc'hel nebeut a gont a, mezhekaat ; *etwas verachten,* na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb, ober ruz war udb, mezhekaat udb ; *nicht die Sprache ist es, die man verachtet, sondern das Volk, das sie spricht,* n'eo ket ar yezh an hini eo a vez disprizet, met ar bobl a gomz anezhi ; *er verachtet ihn,* n'en deus tamm istim evitañ, dismegañs en deus outañ, dismegañs en deus evitañ, disprizañs en deus outañ, faeañ a ra anezhañ, lorc'hus eo outañ ; *einen guten Ratschlag verachten,* na sentiñ ouzh un ali mat ; *das Essen verachten,* na zebriñ tamm, na gemer na tamm na takenn, mouzhañ ouzh e voued, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh e voued, bezañ sinac'h, pismigañ e voued, pismigañ, P. lakaat souezhet toull e revr, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *den Tod verachten,* c'hoarzhin war ar marv ; P. *den Schnaps verachtet er nicht,* ne chom ket d'ober orbidoù dirak ur banne hini kreñv, ne zamant ket da bakañ ur banne hini kreñv, hennezh a gav mat e hini kreñv, hennezh a zo paotr an hini kreñv, hennezh ne daol ket en e votoù, hennezh ne laka ket en e votoù.
verachtend ag. : faeüs, dismegañsus, dismegus, dismeg, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus.
Verächter g. (-s,-) : dismegañser g.
verachtet ag. : displet, disprizet, dismegañset, mezhekaet.
verachtfachen V.k.e. (hat verachtfacht) : eizhkementiñ.
verächtlich ag. : **1.** faeüs, dismegañsus, dismegus, dismeg, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus ; *mit verächtlicher Miene,* fae gantañ, diwar fae, gant morgañs, gant dispriz, gant dismeg, gant fae, fae ha rogentez war e vourennoù, gant ur genoù babu, ken faeüs ha tra / gant rogentez / gant un disprizañs vras (Gregor) ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich,* liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispriz a zo gant ar ger-se ; **2.** vil, fallakr, mezhus, drougiezhus, astut ; **3.** *verächtlich wenig,* gwall nebeut, gwall zister ar c'hementad anezho, kement ha bezañ, ken nebeut ha tra, forzh nebeut.
Verächtlichkeit b. (-) : rogentez b., disprizañs b., dispriz g., disprizerezh g., dismeg g., morgañs b., fae g., displedadurezh b., displedoni b.
Verachtung b. (-) : disprizañs b., dispriz g., disprizerezh g., dismeg g., dismegañs b., dambriz g., desped g., despezh g., fae g. ; *jemanden mit Verachtung strafen,* sellet a-gleiz ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan darempredíñ u.b., disprizañ komz ouzh u.b., na deurvezout diwar fae kaozeal gant u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b. ; *aus Verachtung,* dre zismeg, diwar fae ; *warum hat er nur Verachtung für sie ?* perak e tispriz anezhi betek keit-se ? perak e tispriz anezhi kement-se ? perak eo ken lorc'hus outi ?
verachtungsvoll ag. : disprizus, faeüs, dismegañsus, dismegus, dipitus, morgant, leun a zispriz, rok ; *verachtungsvoller Blick,* sell disprizus g.
Adv. : gant fae, gant dispriz.
verachtungswert ag. : displed, displet, dispriz, dismegañsus, dismegus, astut.
verähnlichen V.k.e. (hat verähnlicht) : heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ.
veralbern V.k.e. (hat veralbert) : *jemanden veralbern,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., diverrañ diwar-goust u.b., farsal diwar-goust u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b.

(Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

verallgemeinern V.k.e. (hat verallgemeinert) : hollekaat, gwitibunanañ ; *man sollte nicht verallgemeinern,* arabat mont ken fonnus, arabat mont ken lark, arabat eo mont diwar unan d'an holl, arabat mont eus ar munud d'an hollad, arabat mont eus ar bihan d'ar bras, arabat skeiñ diwar re, arabat mont betek re, arabat ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, arabat lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), arabat ober c'hoari gaer gant traoù a netra, arabat ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, arabat ober c'hoari gaer gant ket ha netra, arabat ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra ; *verallgemeinernde Methode,* hentenn hollekaat b.

Verallgemeinerung b. (-,-en) : hollekadur g., hollekaat g., gwitibunanañ g., [gwashaus] primgendastum g.

veralten V.gw. (ist veraltet) : koshaat, mont er-maez a c'hiz, mont er-maez a voaz, diamzeriñ.

veraltet ag. : diamzeret, kozh, a c'hiz kozh, aet diouzh ar c'hiz, dispredet, dic'hiz, diamzeret, henstumm, na dalvez mui, blaz ar c'hozh gantañ ; *veraltetes Gesetz,* lezenn diamzeret b. ; *veraltete Bedeutung eines Wortes,* ster kozhik (diamzeret) ur ger g. ; *veralteter Ausdruck,* tro-lavar aet diouzh ar c'hiz (na implijer ket mui, kozhik a-walc'h, diamzeret, dispredet, dic'hiz) b., henstumm g. ; *veralteter Brauch,* dreistbevadur g., treuzvevadur g.

Veranda b. (-,Veranden) : heolienn b., veranda g., gwesterenn b.

veränderbar ag. : reizhadus, hag a c'haller cheñch, hag a c'haller kemm, daskemmadus, kemmadus.

veränderlich ag. : kemmus, hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, cheñchus, daskemmus, argemmus, valigant, kildro, fiñvus ; *veränderlicher Charakter,* temz-spered hedro a zen g., spered kof-ruz g., den lavar-dislavar g., den kildro evel ur wiblenn g., spered berrboellik a zen g. ; *das Barometer steht auf veränderlich,* diskouez a ra an aerbouezer amzer cheñch-dicheñch (amzer ramp, amzer hedro, amzer kemm-digemm, amzer diasur, amzer c'hadal, amzer amjestr, amzer variant, amzer chañsus, amzer vrizh, brizhamzer) ; *veränderliches Wetter,* brizhamzer b., amzer c'hadal b., amzer ramp b., amzer vrizh b., amzer cheñch-dicheñch b., amzer digompez b., amzer kemm-digemm b., amzer bikous b., amzer chañsus b., amzer diantell b., amzer variant b., amzer amjestr b., amzer gemmus b. ; *das Wetter bleibt veränderlich,* brizhamzeriñ a ra.

verändern V.k.e. (hat verändert) : neuzneveziñ, cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ, daskemmañ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, cheñch aoz da, lakaat kemm e, pleuskañ ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht,* bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *der Gesetzentwurf wurde stark verändert,* degaset ez eus bet kalz a gemmoù er raktres lezenn ; *die Gesellschaft verändern,* pleuskañ ar gevredigezh.

V.em. : **sich verändern** (hat sich (t-rt) verändert) : kemmañ, cheñch, treuzneuziañ, treiñ neuz, cheñch aoz, bezañ cheñch war an-unañ ; *unsere Lebensbedingungen haben sich grundsätzlich verändert,* tout kement tra a zo bet cheñchet en hor bividigezh ! cheñchamantoù bras a zo bet en hor bividigezh ! cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù a vuhez ! deuet ez eus cheñchamant en doare bevañ an dud ! deuet ez eus kemm war doareoù bevañ an dud ! deuet ez eus kemm bras e doareoù ar bed ! degouezhet ez eus kemmoù bras e doareoù ar bed ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! pebezh kemm etre gwechall hag hiziv ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok ! aet eo an traoù tu evit tu ! ; *sich völlig verändern,* cheñch penn-ouzh-penn ; [den] *sich völlig verändern,* cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *er hatte sich gründlich verändert,* deuet e oa evel unan all en e blas, cheñchet e oa evel unan all en e blas ; *er hatte sich so gründlich verändert, dass er endlich seine früheren Fehler einsah,* dont a reas hag e welas peseurt fazioù a oa bet graet gantañ ; *im Land hat sich manches verändert,* ned eo ket ar vro hollik heñvel ouzh ar pezh a oa a-raok, ned eo ket ar vro holl-razh evel ma oa a-raok.

Veränderung b. (-,-en) : cheñchamant g., cheñch g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., argemm g., argemmad g., argemmadur g., nevezadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b. ; *grundlegende Veränderung, tief greifende Veränderung,* kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *eine Veränderung erfahren,* degouezhout (dont) kemm [en udb], dont cheñchamant [en udb] ; *tief greifende, grundlegende Veränderung,* troc'h g., kemm bras g.

verängstigen V.k.e. (hat verängstigt) : ober aon da, aoniñ, spontañ, spouronañ, lorc'hañ, efreizhañ, lentañ, abafiñ, estlammiñ.

verängstigt ag. : aonik, maraonik, spontik, lent, nec'het-marv, doujus, abaf, bec'h warnañ, e bec'h, diwar aon, war aon, dindan e aon, gant e aon.

verankern V.k.e. (hat verankert) : **1.** eoriañ ; **2.** [dre skeud.] startaat, kadarnaat, gwriziennañ mat, sikañ, plantañ, sankañ, troadañ ; *eine fest verankerte*

Überzeugung, ur gredenn start b., ur gredenn gwriziennet don b., ur gredenn siket don en empenn b.
V.em. : **sich verankern** (hat sich (t-rt) verankert) : en em sikañ, gwriziennañ ; *sich tief verankern,* en em sikañ don, gwriziennañ don.
Verankerung b. (-,-en) : **1.** fes g., eorva g., eorlec'h g., poent stagañ g. ; **2.** eoriañ g., eoriadur g. ; **3.** [dre skeud.] startadur g., kadarnadur g., gwriziennadur g., sikañ g., plantañ g., sankañ g., troadañ g.
Verankerungsboje b. (-,-n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.
veranlagen V.k.e. (hat veranlagt) : **1.** kempenn, aozañ, danzen, renkañ ; **2.** [arc'hant.] *Steuern veranlagen,* ingailhiñ, ober an ingailh, diazezañ an tailhoù, savelañ an azez kemedel.
veranlagt ag. : *für etwas veranlagt,* tuet (techet, douget) d'udb ; *er ist gut veranlagt,* donezonet-kaer eo, gouenn vat a zo ennañ, kordet mat eo, dornet mat eo, dornet akuit eo, un dorn mat en deus ; *intelligent veranlagt,* speredet-kaer, doareet-speredek ; *er ist praktisch veranlagt,* tuet eo d'an obererezh pleustrek, hennezh a zo ur spered pleustrek a zen ; *böse veranlagt,* gwall-dechet, treset d'an droug, douget d'an droug, techet d'an droug, troet war an droug, noazus, ur valis ennañ, ul loen brein a zen anezhañ, ul loen lous anezhañ, ul loen fall anezhañ, un dra milliget anezhañ, ur gwall hini anezhañ, ul loen vil a zen anezhañ, ur pezh fallakr anezhañ, ur sac'h malis anezhañ, ur gwallibil a zen anezhañ, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kivioul, vis ar gordenn ennañ, un den brein betek mel e eskern anezhañ, ur pezh fall a zen anezhañ, brein betek mel e eskern, ur vosenn a zen anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall anezhañ, e gont a fallagriezh ennañ, gwazh eget ar vosenn, ur paotr gagn anezhañ, ur gwall higolenn anezhañ, un higenn anezhañ, anien fall ennañ, aoz fall ennañ, ul loen gars anezhañ, bleiz a-walc'h, doareet-fall, eus gouenn ar re fallakr ; *sie sind sehr gegensätzlich veranlagt,* n'eus ket tu da lakaat an daou zen-se en ur geñver an eil gant egile, n'eus ket tu da lakaat an daou zen-se keñver-ha-keñver, an daou-se n'int ket da dostaat, ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus enheñvel ebet etrezo, n'eus heñvel ebet etrezo.
Veranlagung b. (-,-en) : **1.** doug g., tech g., danvez g., gouenn b., gobari g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., kentstummadur g., kenttuadur g., tued g., genezh g., anien b., natur b., aoz b. ; *er hat eine musikalische Veranlagung,* ur boulc'h soner a-feson eo ; *das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung,* a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari, nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari ; **2.** [tailhoù] ingailh g., azez kemedel g.
Veranlagungsbescheid g. (-s,-e) : kel telladañ g.
veranlassen V.k.e. (hat veranlasst) : **1.** atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, kefluskañ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, enaouiñ, elumiñ, tuañ ; *ich sehe mich veranlasst, (etwas zu tun)* ar rekiz a ra din (ober udb), ret eo din (ober udb), rankout a rankan (ober udb), dalc'het on (d'ober udb) ; *jemanden zum Handeln veranlassen,* broudañ (atizañ, brochañ, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, dougen (lakaat) ur re d'ober udb (Gregor) ; **2.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, bezañ abeg da, bezañ arbenn da, degas, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ.
Veranlassung b. (-,-en) : digarez g., abeg g., atiz g., broud g., tro b., degouezh g., lec'h g., labour g., perzh g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezadenn b., perag g., gwir g., rezon b., enaouidigezh b. ; *das gab Veranlassung zu ...,* un digarez e oa bet evit ober udb, tro a voe roet d'ober udb, kement-se a voe abeg a-walc'h evit ober udb, kement-se a roas lec'h d'ober udb ; *ohne Veranlassung,* hep abeg, hep gwir abeg, hep ket a wir, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, diabeg ; *zur weiteren Veranlassung,* da implijout diouzh ma vo ezhomm, da implijout mar bez ezhomm, da implijout hervez ma vo ezhomm, da implijout diouzh an ezhommoù ; *auf seine Veranlassung (hin),* dre (war, diwar) e atiz, war e ali, war e c'her, aliet gantañ.
veranschaulichen V.k.e. (hat veranschaulicht) : skeudenniñ, lakaat anat, diskouez anat, anataat, lakaat war wel, splannaat, skoueraat, louerelaat, derc'hennañ.
Veranschaulichung b. (-,-en) : anatadurezh b., skeudennadur g., louerelaat g., derc'hennadur g.
veranschlagen V.k.e. (hat veranschlagt) : priziañ, prizañ, prizout, prizachañ, istimañ, istim, jediñ ; *die Kosten veranschlagen,* sevel roll an dispignoù, rakprizañ, priziañ ar c'houst ; *zu hoch veranschlagen,* dreistprizañ, dreistprizout, prizout re uhel an dispignoù ; *zu niedrig veranschlagen,* isprizañ, isprizout, prizañ re izel, prizout re izel an dispignoù.
Evezhiadenn : displeget e vez 'veranschlagen' evel ur verb digemm.
Veranschlagung b. (-,-en) : **1.** priziadur g., prizerezh g., istimadur g., istim b., istimadenn b., jedadur g. ; **2.** rakpriz g.
veranstalten V.k.e. (hat veranstaltet) : aozañ, kenaozañ, frammañ, frammata, urzhiañ, reizhañ, renkañ, reizhaduriñ, danzen ; *ein Fest veranstalten,* aozañ ur gouel, danzen ur gouel ; *ein Festessen veranstalten,* lazhañ al leue lart, aozañ ur banvez ; *eine Demonstration veranstalten,* sevel ur vanifestadeg, aozañ ur vanifestadeg, urzhiañ ur vanifestadeg, danzen ur vanifestadeg.
Veranstalter g. (-s,-) : urzhier g., aozer g., reizher g., prienter g., frammataer g., frammer g., kempennour g., kenaozer g., danzeer g.
Veranstaltung b. (-,-en) : **1.** aozadur g., framm g., urzhiadur g., urzhiadurezh b., kenaozadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., reizhadur g., reizhadurezh b. ; **2.** abadenn b., gouel g., arvestadeg b., arvest g., c'hoariadenn b. ; *auf keiner Veranstaltung fehlen,* redek an arvestoù, redek ar gouelioù ; *die Veranstaltung hatte länger gedauert als gewöhnlich,* padet e oa an abadenn hiroc'h eget kustum.
Veranstaltungskalender g. (-s,-) : goueler g., deiziataer an abadennoù g., deiziataer ar gouelioù g., roll ar gouelioù g.
verantworten V.k.e. (hat verantwortet) : kretaat, respont diouzh ; *das kann ich nicht verantworten,* ne c'hallan ket (nac'hañ a ran) sammañ an atebegezh (ar giriegezh) evit kement-se, ne c'hallan ket kretaat kement-se, ne c'hallan ket respont diouzh an dra-se, ne c'hallan ket kemer an

emell eus an dra-se, ne c'hallan ket kemer kement-se war va chouk (war va c'hont, em c'harg).
V.em. : **sich verantworten** (hat sich (t-rt) verantwortet) : *sich vor dem Gericht verantworten,* respont evit e oberoù dirak al lez-varn, reizhabegañ e emzalc'h dirak al lez-varn, kantreizhañ e emzalc'h dirak al lez-varn ; *man muss sich für sein Tun verantworten,* n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - pep hini a zo kret evit kement tra a ra.
verantwortlich ag. : **1.** atebek, respontek, kret ; *er ist mir dafür verantwortlich,* fiziet em eus an dra-se d'e evezh (an dra-se ennañ), lakaet em eus an dra-se en e garg, lakaet em eus an dra-se dindan e atebegezh, hennezh a respont diouzh an dra-se dirazon, roet em eus an dra-se en emell dezhañ, roet em eus dezhañ an emell eus an dra-se, atebek eo dirazon evit pezh a c'hoarvezo, kret eo evit an dra-se dirazon ; *ich bin für das Projekt voll verantwortlich,* atebek glez on war ar raktres ; *gegenseitig verantwortlich,* atebek a-stroll, kenatebek ; **2.** kiriek (da), kaoz (da), respontek (evit) ; *verantwortlich vor den kommenden Generationen,* kiriek dirak (e-keñver) ar remziadoù o tont, kiriek dirak (e-keñver) ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel ; *jemanden für etwas verantwortlich machen,* reiñ abeg d'u.b. / teuler abeg war u.b. / teuler ar fazi war unan bennak (Gregor), tamall u.b., tamall udb d'u.b., teuler war u.b., teuler ar bec'h war u.b., teuler an tamall war u.b., lakaat udb war gwall u.b., teurel an digarez war u.b. ; *er macht sie dafür verantwortlich,* lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallin warno, teurel a ra ar brall warno.
Verantwortliche(r) ag.k. g./b. : **1.** atebeg g., atebegez b., responteg g., respontegez b. ; **2.** kirieg g., kiriegez b., responteg g., respontegez b.
Verantwortlichkeit b. (-) : **1.** atebegezh b., respontegezh b. ; *die Verantwortlichkeit für etwas tragen,* bezañ udb dindan e atebegezh, bezañ atebek war udb, bezañ e karg eus udb, bezañ udb en e emell, kaout an emell war (ouzh, eus) udb, respont eus udb, bezañ udb war e gont, kaout udb war e gont, bezañ kret evit udb. ; **2.** kiriegezh b., respontegezh b.
Verantwortung b. (-,-en) : **1.** [faot] kiriegezh b., respontegezh b. ; **2.** [karg] atebegezh b., respontegezh b., karg b., bec'h g., samm g., kont b., luz g. ; *die Verantwortung ablehnen,* nac'hañ pep kiriegezh (pep atebegezh), dinac'h an atebegezh ; *die Verantwortung für etwas übernehmen,* sammañ an atebegezh evit udb war e choug, kemer an atebegezh evit udb war e gont, sammañ ar giriegezh evit udb war e choug, kemer an emell eus (a) udb ; *die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen übernehmen,* respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen,* kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *ich übernehme die volle Verantwortung,* ne ranko den respont em lec'h, respont a ran evit pep tra ; *auf meine Verantwortung hin,* dindan va atebegezh, em c'harg ; *das Projekt steht in meiner vollen Verantwortung,* atebek glez on war ar raktres ; *er steht unter meiner Verantwortung,* dindan va atebegezh emañ, em c'harg emañ, atebek on warnañ, war va c'harg emañ, emell outañ am eus, em emell emañ, war va c'hont emañ, bez em eus anezhañ war va c'hont, respont a ran outañ ; *ich trage die Verantwortung dafür,* dindan va atebegezh emañ an dra-se, em c'harg emañ an dra-se, war va c'harg emañ an dra-se, emell ouzh an dra-se am eus, em emell emañ an dra-se, war va c'hont emañ an dra-se, bez em eus an dra-se war va c'hont, respont a ran evit an dra-se, atebek on war an dra-se ; *jemanden zu Verantwortung ziehen,* goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan diwar-benn e emzalc'h, goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; *er ist sich seiner Verantwortung bewusst,* gouzout a ra mat peseurt atebegezh en deus sammet war e chouk.
verantwortungsbewusst ag. : emskiantek ouzh e atebegezh, emouez ouzh e atebegezh, emouiziek eus e atebegezh, evezhet d'e zever, evezhet-bras, kenouiziegezhus.
Verantwortungsbewusstsein n. (-s) : skiant an atebegezh b., poell g., avizded b.
verantwortungslos ag. : dibenn, diboell, berrboellik, brell, dibreder, diaviz, berr a skiant.
Verantwortungslosigkeit b. (-) : diskiantegezh b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b.
veräppeln V.k.e. (hat veräppelt) : P. *jemanden veräppeln,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., diverrañ diwar-goust u.b., farsal diwar-goust u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *du willst mich wohl veräppeln,* bremañ ez ez ennon botoù-koad ha tout.
verarbeiten V.k.e. (hat verarbeitet) : **1.** pleuskañ, oberiañ, oberiata, molumiñ, aozañ, danzen, digrizañ, fesoniñ, labourat, reiñ ur pleusk da ; *Eisenerz verarbeiten,* danzen kailh-houarn, treuzfurmiñ kailh-houarn e dir pe en houarn, treuzfurmiñ ar c'hailh e potin

hag e dir ; *einen Rohstoff verarbeiten,* treuzfeurmiñ un danvez diaoz e traezoù oberiet, digrizañ un danvez krai ; *literarisch verarbeiten,* lennegelañ.
2. beveziñ e-ser labourat ; *der Schneider hat den ganzen Stoff verarbeitet,* implijet en deus ar c'hemener ar pezh entof a-bezh, ar pezh entof en e bezh a zo aet gant ar c'hemener evit ober e labour.
3. koazhañ, gwiriñ, treizhañ, goiñ [boued], euvriñ, poazhañ, ismoriñ ; *der Magen verarbeitet die Nahrung,* koazhet e vez ar boued gant ar stomog, treizhet (diazezet, goet) e vez ar boued gant ar stomog, poazhet e vez ar boued gant poull ar galon.
4. [dre skeud.] diazezañ, enteuziñ, diabarzhiñ ; *Eindrücke verarbeiten,* lakaat santadoù da vont don en e galon, enteuziñ santadoù, diabarzhiñ santadoù.
5. [stlenn.] keweriañ.
verarbeitend ag. : … treuzfeurmiñ, … pleuskañ, … oberiañ, ... oberiata, … molumiñ, … aozañ, … danzen, … fesoniñ ; *verarbeitende Metallindustrie,* metalurgiezh treuzfurmiñ b.
verarbeitet ag. : fesonet, oberiet, molumet, aozet, oberiataet ; *verarbeitetes Gold,* aour fesonet g. (Gregor).
Verarbeitung b. (-,-en) : **1.** pleuskañ g., oberiañ g., oberiañs b., oberiezh b., oberiataerezh g., molumiñ g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., aoz g./b., korvoerezh g., labour g. ; **2.** [stlenn.] keweriadur g., keweriañ g. ; **3.** [korf.] goadur g., ismoradur g., koazhadur g., ismoriñ g., koazhañ g., treizhañ g.
Verarbeitungskosten lies. : priz ar feson g., priz al labour g., priz an aoz g., mizoù aoz lies., mizoù fesoniñ lies., priz an oberiañs g., priz an oberiezh g.
Verarbeitungsindustrie b. (-) : ijinerezh treuzfurmiñ g.
Verarbeitungseinheit b. (-,-en) : [stlenn.] organ keweriañ g.
verargen V.k.e. (hat verargt) : kemer a wall berzh, kemer a berzh fall, gwallgemer, rebech ; *jemandem etwas verargern,* rebech udb d'u.b. ; *man kann es ihm nicht verargen,* n'eus ket tu da gaout droug outañ en abeg da se (da zerc'hel drougiezh outañ abalamour d'an dra-se), ne c'haller ket kavout abeg ennañ (kavout si ennañ, mirout heg outañ) en askont d'an dra-se.
verärgern V.k.e. (hat verärgert) : lakaat droug e, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, heskinañ, inzrougiñ, dipitañ, chifañ, atahinañ, hegal ouzh, ober heg da, fachañ ; *jemanden verärgern,* hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., fachañ u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., lakaat droug en u.b.; *er hat seine Mutter verärgert,* droug en deus lakaet en e vamm ; *er ist verärgert,* chifet eo, enervet eo, fachet eo, fumet eo, kontroliet eo, daoubennet eo, chifanet eo, kavout a ra diaes, mil enervet eo, tri mil enervet eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall emañ, troet eo e breñv, war e du fall emañ, n'eo ket troet mat, o c'hoeñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, bout ez eus kogus àr an heol, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, emañ e roched e gwask e revr, mouzhet eo, o vouzhañ emañ ; *es verärgert ihn, wenn er unterbrochen wird,* ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, kemer a ra dipit pa vez troc'het e gomz dezhañ.
Verärgerung b. (-,-en) : **1.** hegasteri b., fum g., arfleu g., brouez b., dipit g. ; **2.** kontroliezh g., skoilh g., distro lous g., kerse g., kerseenn b., dipit g.
verarmen V.gw. (ist verarmt) : paouraat, paourekaat, tredebedelaat, pevarebedelaat, mont da baour, kouezhañ en toull izelañ, bezañ rentet paour evel Job ; *total verarmen,* kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h, mont divalav e damm standilhon, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz.
Verarmung b. (-) : paouradur g., paouraat g., paouridigezh b., paourekadur g., paourekaat g., tredebedelaat g., tredebedelidigezh b., tredebedeladur g., pevarebedelaat g., pevarebedelidigezh b., pevarebedeladur g.
verarschen V.k.e. (hat verarscht) : *jemanden verarschen,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *du willst mich wohl verarschen,* bremañ e zez ennon botoù-koad ha tout.
verarzten V.k.e. (hat verarzt) : louzaouiñ, mezegañ, medisiniñ, prederiañ.
veraschen V.k.e. (hat verascht) : luduañ, deviñ, leskiñ, pulluc'hañ, treiñ [udb] e ludu, leskiñ poazh.
Veraschung b. (-) : luduadur g., pulluc'hañ g., pulluc'h b.
verästeln V.em. : **sich verästeln** (hat sich (t-rt) verästelt) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ.

verästelt ag. : **1.** ulmennek, skoulmek, skodek, torzhellek, bosek ; **2.** bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.
Verästelung b. (-,-en) : gaoliadur g., brankadur g., gaol b., kavaz g., skalf g., fourch g., skourrad g.
verauktionieren V.k.e. (hat verauktioniert) : *etwas verauktionieren,* gwerzhañ udb diouzh ar c'hresk, lakaat foar enkantiñ war udb, gwerzhañ udb diouzh ar gouloù, gwerzhañ udb diouzh ar mouch, gwerzhañ udb d'an uhelañ priz, gwerzhañ udb d'an uhelañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhañ udb en enkant, gwerzhañ udb e santaol, lakaat udb e sav-taol, lakaat udb dre sav-taol.
verausgaben V.em. : **sich verausgaben** (hat sich verausgabt) : **1.** dispign [arc'hant] ; *sich finanziell verausgaben,* ober dispignoù dreist e beadra, mont dreist penn e draoù, lemel (tennañ) hep lakaat, ober re vras dispign, lakaat an amanenn re dev war e vara, na gas e saout er-maez diouzh e aez, kemer frejoù bras, debriñ an diaoul hag e bevar, kouezhañ un tamm brav a vizoù war e yalc'h, en em lakaat dindan vec'h, foetañ arc'hant dreist e beadra, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz ; **2.** dispign [e nerzh] ; *sich physisch verausgaben,* bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, re strivañ, reforsiñ, en em ziviañ, labourat a-lazh-korf, gwallgas e gorf gant al labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan ken ma pufer, bezañ atav war ar charre, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant ouzh e gorf, bezañ re zizamant eus e boan, na gaout damant ebet d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat re a gas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ re galet ha re zidruez ouzh e gorf, reiñ re a vec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ, ruilhal ha merat re e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ re a gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ re zidruez outañ e-unan.
Verausgabung b. (-,-en) : dispign g., ezkefiadur g.
verauslagen V.k.e. (hat verauslagt) : *Geld verauslagen,* diyalc'hañ, digefiañ, ezkefiañ, astenn arc'hant, foñsañ arc'hant (Gregor).
veräußerlich ag. : estrenadus, gwerzhadus, dilezadus, aralladus.
Veräußerlichkeit b. (-) : estrenadusted b., gwerzhadusted b., dilezadusted b., aralladusted b.
veräußern V.k.e. (hat veräußert) : dilezel, gwerzhañ, arallaat.
Veräußerung b. (-,-en) : dilez g., dilezad g., gwerzh b., gwerzhadenn b., gwerzhidigezh b,. aralladur g.
Verb n. (-s,-en) : [yezh.] verb g.
verbal ag. : **1.** a-c'henoù, a-veg, a c'henoù da c'henoù, dre gomz, komzel, dre c'henoù, mouezhel, mouezhiek, gerel, ouzh ger ; *jemanden verbal angreifen,* en em gemer ouzh u.b. dre gomz, kavailhañ u.b., tagañ u.b. dre gomz ; **2.** [yezh.] verbel, … verb, ... ar verb.
Verbal- : **1.** dre gomz ; **2.** [yezh.] verbel, … verb, ... ar verb.
Verbalaspekt g. (-s,-e) : [yezh.] *Verbalaspekte,* arvezioù ar verb lies.
verballhornen V.k.e. (hat verballhornt) : distresañ, galvagnat, lavagnonat, saotrañ, konoc'hiñ, disleberiñ, divalavaat, vilaat, drastañ, glac'hariñ, gwastañ, distummañ, gwalarniñ.
Verballhornung b. (-) : disleberidigezh b.
Verband g. (-s,Verbände) : **1.** kevredigezh g., strollad g., strolladur g., bodad g., kevread g., kevredad g., bodadenn b., kenaozadur g., aozadur g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unaniezh b., unvaniezh b., uniad g., kevarzhe b. ; *Ringerverband,* [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.
2. [lu] skouadrenn b., terkad g., strollad g. ; [kirri-nij] *im Verband fliegen,* nijal a-stroll ; [merdead.] *im Verband fahren,* mont a-stroll, merdeiñ a-stroll.
3. [mezeg.] bandenn b., lienenn b., lurell b., bevenn b., lienad g. ; *einen Verband anlegen,* aozañ ur gouli (Gregor), lienañ (lienennañ, louzaouiñ, bandenniñ, bevenniñ, lurellañ, pakañ, palastrañ) ur gouli, lakaat ul lien war ar gouli ; *den Verband abnehmen, den Verband lösen,* tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; *seine Hand war mit einem Verband umwickelt,* paket e oa e zorn gantañ ; *Blut hat den Verband durchfeuchtet,* intret a wad eo al lienenn ; *dieser Verband ist mir bei der Arbeit hinderlich,* n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va dorn ; *Armverband,* lienenn a lakaer en-dro d'ur vrec'h klañv b., magadenn b. ; *Fingerverband,* lienenn a vouller en-dro d'ur biz klañv b., magadenn b.
4. [tisav.] kemempradur g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., strolladenn b.
Verband(s)gaze b. (-) : gazenn b.
Verband(s)hersteller g. (-s,-) : lienenner g.
Verband(s)kasten n. (-s,-kästen) : staligenn deborzhioù kentañ b., trousenn brederiañ b., drouin prederiañ g.
Verband(s)material n. (-s) : bandennoù lies., lienennoù lies., lurelloù lies.
Verband(s)mull g. (-s) : gazenn b., chalpiz g., cherpilh g., dispilh g., pilpouz g.
Verband(s)päckchen n. (-s,-) : lienenn b.
Verband(s)platz g. (-es,-plätze) : kreizenn-sikour b., staelva-sikour g.
Verband(s)stelle b. (-,-n) : post-sikour g., staelva-sikour g.
Verband(s)zeug n. (-s,-e) : bandennoù lies., lienennoù lies., lurelloù lies.
verbannen V.k.e. (hat verbannt) : bannañ, forbannañ eus e vro, forbanisañ, divroañ, disvroañ, harluañ, kas en harlu, isilañ, argas, touch, kizañ ; *er verbannte die Teufel*

in die Hölle, touch a reas an diaouled d'an ifern, argas a reas an diaouled d'an ifern ; *zur Strafe hat Gott die Menschen auf diese Welt verbannt,* Doue en deus lakaet an dud e kastiz er bed-mañ ; *ein Verbannter,* un harluad g., ur forbann g., unan forbannet g. ; *ein Wort aus seinem Wortschatz verbannen,* forbannañ ur ger eus e c'heriaoueg ; *den Hass aus seinem Herzen verbannen,* kizañ ar gasoni en e galon, diouennañ ar gasoni eus e galon, harluañ ar gasoni eus e galon.

Verbannte(r) ag.k. g./b. : harluad g., harluadez b., forbann g.

Verbannung b. (-) : forbannerezh g., forbann g., isil g., harlu g. ; *zeitweilige Verbannung,* forbannerezh evit ur mare g.

Verbannungsort g. (-s,-e) : bro a forbann b., forbannerezh g., harlu g.

verbarrikadieren V.k.e. (hat verbarrikadiert) : bardellañ, stankañ gant bardelloù ; *eine Straße verbarrikadieren,* bardellañ ur straed.

V.em. : **sich verbarrikadieren** (hat sich (t-rt) verbarrikadiert) : en em vardellañ, en em sparlañ.

verbauen V.k.e. (hat verbaut) : **1.** *die Aussicht verbauen,* stankañ (dispenn) ar gwel [*gant ur savadur bennak*].

2. sevel fall ; *das Haus ist verbaut,* savet fall eo an ti, inkruzun eo an ti.

3. beveziñ e-ser sevel udb, dispign, implijout ; *viele Ziegelsteine verbauen,* ober gant kalz a vrikennoù, mont kalz a vrikennoù gant an-unan [*evit sevel udb*].

verbauern V.gw. (ist verbauert) : **1.** dont da gouer ; **2.** paganaat, treiñ da balod.

Verbauung b. (-,-en) : **1.** stankadur ar gwel g. ; **2.** fazi tisavouriezh g., fazi sevel ti g.

verbeißen V.k.e. (verbiss / hat verbissen) : moustrañ ; *seinen Schmerz verbeißen,* derc'hel war e zroug, moustrañ war e c'hlac'har (war e boan) ; *seinen Ärger verbeißen, seinen Grimm verbeißen,* kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, euvriñ e fulor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, padout, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, derc'hel (moustrañ) war e zesped, chaokat e ivinoù, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ.

V.em. : **sich verbeißen** (verbiss sich / hat sich (t-d-b/t-rt) verbissen) : **1.** moustrañ ; *sich (t-d-b) das Lachen verbeißen,* moustrañ war e c'hoant dic'hargadennañ, moustrañ war e c'hoarzh, mougañ e c'hoarzh, derc'hel war e c'hoant c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin ; *sich (t-d-b) die Tränen verbeißen,* derc'hel war e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù ; *sich (t-d-b) seinen Zorn verbeißen,* derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, derc'hel war e zroug, padout, kabestrañ e imor, plegañ e imor, euvriñ e fulor, moustrañ war e fulor, gorren e gounnar, gwaskañ war e zroug, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor) ; **2.** kilverziñ, kilhourziñ, penverziñ, derc'hel mat d'e askorn, kiañ outi ; *sich (t-rt) in etwas (t-rt) verbeißen,* aheurtiñ (lakaat imor) d'ober udb, derc'hel mort d'udb, pegañ ouzh udb, delc'her start d'udb, delc'her mat d'udb, delc'her yud (gwevn, tomm) d'udb, chom aheurtet en udb, en em atahinañ war udb.

Verbene b. (-,-n) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

verbergen V.k.e. (verbirgt / verbarg / hat verborgen) : kuzhat, skoachañ, koachañ, koach, klenkañ, goleiñ, kafunañ ; *halb verbergen,* damguzhat ; *halb verborgen,* damguzhet, hanter guzhet ; *seine Gedanken verbergen,* kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, moustrañ war e soñjoù, na lavarout e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell, derc'hel kloz war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e soñj, ober diouzh koach e santimant, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù ; *seine wahren Absichten verbergen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *etwas vor jemandem verbergen,* goleiñ udb ouzh u.b., klenkañ udb ouzh u.b., kuzhat udb ouzh u.b., kuzhat udb ouzh daoulagad u.b.

V.em. : **sich verbergen** (verbirgt sich / verbarg sich / hat sich (t-rt) verborgen) : mont dindan guzh, en em guzhat, kuzhat, en em goach, skoachañ, mont da skoachañ, mont da goach, en em gleñkañ ; *sich hinter einer falschen Identität verbergen,* bezañ en (ober gant) un anv faos evit chom dianavez ; *sich vor jemandem verbergen,* mont da guzhat ouzh u.b., en em glenkañ ouzh u.b., kuzhat diouzh u.b., en em guzhat ouzh u.b., mont da goach ouzh u.b., mont da goachañ ouzh u.b., mont da skoachañ ouzh u.b., en em guzhat (chom dindan guzh) ouzh u.b., mont dindan guzh ouzh daoulagad u.b., chom koachet diouzh u.b.

verbesserbar ag. : gwelladus, a c'heller gwellaat.

Verbesserbarkeit b. (-) : gwelladuster g., gwelladusted b.

Verbesserer g. (-s,-) : gwellaer g., reizher g., reizhour g., adreizher g.

verbessern V.k.e. (hat verbessert) : **1.** gwellaat, mataat, kas war well, degas war well, lakaat da well, kas war wellaat, kas war-raok, kas a-raok, reizhañ, reishaat, talvoudekaat, tamouezat, barrekaat, bravaat, degas mad e, degas gwellaenn e, degas gwellaennoù e ; *die Aufmachung der Zeitschrift wurde etwa verbessert,* un tamm gwelladenn a zeuas e stumm diavaez ar gelaouenn ; *verbesserte Auflage,* embannadur gwellaet b. ; *die Meinung der Stadtbewohner wird dazu beitragen, die Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen zu verbessern,* ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù, ali kêriz a bouezo da zegas gwellaennoù en tremen-distremen war hor straedoù ; *Fehler verbessern,* reizhañ fazioù, P. c'hwennat fazioù ; *die alte Marke verbessern,* mont dreist ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù, gwellaat ar rekord kozh, gwellaat ar rekord diwezhañ ; **2.** difaziañ, reizhañ, divankout, difallañ, c'hwennat.

V.em. : **sich verbessern** (hat sich (t-rt) verbessert) : cheñch war well, cheñch ouzh gwell, cheñch war an tu mat, treiñ war well, gwellaat, mataat, arvataat, bravaat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, bezañ war wellaat, dont da well, dont war well, dont war wellaat, siriusaat, dont war an tu mat, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-àr-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont

gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok, parfetaat, reishaat ; *er hat sich gar nicht verbessert,* n'eus deuet mad ebet ennañ, n'eo ket deuet war vad, chomet eo evel-evel ; *er hat sich verbessert,* deuet ez eus vad ennañ, deuet eo war vad, gwell a zo deuet ennañ, parfetaet eo un tamm ; *sein Gesundheitszustand hat sich verbessert,* deuet ez eus gwellaenn ennañ, gwellaet eo dezhañ, aesaet eo dezhañ, aezataet eo dezhañ, dreset eo dezhañ, frankaet eo warnañ, dresaet eo an traoù gantañ ; *unsere Lage verbessert sich,* ervataat a ra hor pleg.

verbessernd ag. : gwellaus.

Verbesserung b. (-,-en) : **1.** gwellidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., matadenn b., mataenn b., ervatadenn b., enraog g., gwell g. ; **2.** reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., difaziadur g., divankadur g. ; *Verbesserung der Schulaufgaben,* difaziañ al labour-skol g.

verbesserungsfähig ag. : gwelladus.

Verbesserungsfähigkeit b. (-) : gwelladuster g., gwelladusted b.

verbeugen V.em. : **sich verbeugen** (hat sich (t-rt) verbeugt) : stouiñ, emstouiñ, ober ur stouadenn, stouadenniñ, daoustouiñ, ober ur soubladenn, soubladenniñ, ober ur stouig, krosal.

Verbeugung b. (-,-en) : stou g., emstou g., stouadenn b., stouadur g., soubladenn b., soubl g. ; *eine Verbeugung machen,* ober ur stouadenn, stouadenniñ, soubladenniñ, daoustouiñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, krosal.

verbeulen V.k.e. (hat verbeult) : **1.** koagañ, bosigernañ, bosigellat, bosaat, bosañ, kabosañ ; *ein verbeulter Eimer,* ur c'helorn kabosek g., ur c'helorn bosigellet g., ur c'helorn koaget g., ur c'helorn boset g., ur c'helorn bosek g. ; *der Eimer ist verbeult,* koag a zo er c'helorn ; **2.** [frouezh] bloñsañ, bronduañ ; *verbeulte Früchte,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str.

Verbeulen n (-s) : koag g., koagañ g.

Verbform b. (-,-en) : [yezh.] furm verb b. ; *zusammengesetzte Verbform,* amzer gevrennek b., furm verb kevrennek b. ; *unmarkierte Verbform, infinite Verform,* furm dic'hour b. ; *finite Verbform,* furm bersonel b.

verbiegen V.k.e. (verbog / hat verbogen) : kammañ, gwarañ, gwariañ, gwelchiñ, gweañ ; *seinen Schlüssel verbiegen,* kammañ e alc'hwez.

V.em. : **sich verbiegen** (verbog sich / hat sich (t-rt) verbogen) : gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korvigellañ, korleziñ, gwelchiñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra; *das Rad hat sich verbogen,* gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; *das alte Dach hat sich total verbogen,* an doenn gozh a zo bolzennet penn-da-benn.

Verbiegung b. (-,-en) : gwe g., gweadenn b., gweadur g., kammigell b., gwar g., distummadur g., gwelchadur g.

verbieten V.k.e (verbot / hat verboten) : difenn, berzañ, diaotren, forc'hiñ ; *jemandem etwas verbieten,* difenn udb ouzh u.b., berzañ udb ouzh u.b., berzañ ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. a ober udb, difenn ouzh u.b. da ober udb, difenn ouzh u.b. ober udb, ober difenn ouzh u.b. a ober udb, ober difenn ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. na rafe udb ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *Eintritt verboten,* difenn mont tre, arabat mont tre, difenn a zo da vont tre, difenn a zo mont tre, moned berzet ; *Plakate verboten !* arabat skritellañ ! ; *einem Kind das Verlassen des Hauses verbieten,* derc'hel ur bugel en inchaj, lakaat ur bugel e pinijenn er gêr gant an difenn da vont er-maez, inchajiñ ur bugel ; *Betreten des Rasens strengstens verboten !* difennet-groñs eo mont war al leton ! difennet-krenn eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn ! ; *Unbefugten ist der Zutritt verboten,* difennet groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *Rauchen verboten !* difennet eo butuniñ ! arabat butuniñ ! difennet-groñs eo butunat amañ ! difenn a zo da vutunat ! n'eus ket droed da vutuniñ ! ; *er hatte strengstens verboten, Leute hereinzulassen,* difennet en doa krak lezel den ebet da zont amañ ; [tr-l] *die verbotene Frucht,* ar frouezh difennet (Gregor) g., frouezh difennet gwezenn an Droug hag ar Mad g., ar wezenn difennet b.

verbietend ag. : difennus, berzus.

Verbigeration b. (-) : [bred.] germeilhañ g.

verbilden V.k.e. (hat verbildet) : desevel fall.

verbildlichen V.k.e. (hat verbildlicht) : skeudenniñ, derc'hennañ, aroueziañ.

Verbildung b. (-) : **1.** desavadurezh fall b., desavadur fall g. ; **2.** distummadur g., distresadur g., distres g., kammneuziad b.

verbilligen V.k.e. (hat verbilligt) : marc'hadmataat, gwerzhañ marc'had-matoc'h ; *zu verbilligten Preisen,* war zistaol.

Verbilligung b. (-) : digresk war ar priz g., marc'hadmataat g., rabat g., raval g.

verbinden V.k.e. (verband / hat verbunden) : **1.** kevreañ, kevrediñ, liammañ, eren, keneren, stagañ, joentrañ, juntañ, kenstrollañ, kennaskañ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ, kenframmañ, kenemprañ, unaniñ, pennegiñ, strobañ, lakaat kehent, kehentaat, lakaat e darempred ; *Computer miteinander in einem Rechnernetz verbinden,* keneren (kevreañ) urzhiataerioù dre ur rouedad ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden,* labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern,* hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; *ihr Haus stand an der Straße, die die Stadt mit dem Hafen verband,* he zi da honnezh a oa war bord an hent a oa eus kêr d'ar porzh-mor ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden,* ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a

zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e vefe ar gourhent-se ; *Holzbretter durch Nuten miteinander verbinden,* garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanoù ha filennoù, kenstrollañ plenk dre filennoù ; *sich geschäftlich mit jemandem verbinden,* mont war hanter (war zaouhanter, da genlodeg) gant u.b. ; *damit verbindet sich eine schöne Vorstellung,* kement-se a zegas soñj (a zegas koun, a zegas da soñj, a zegas eñvor, a zegas da goun) eus un dra dudius (eus un dra blijus), kement-se a zegas un dra dudius da soñj ; *in der Slowakei ist die politische Macht eng mit der wirtschaftlichen verbunden,* start eo ere ar galloud politikel ouzh an hini armerzhel e Bro-Slovakia, liammet strizh eo ar galloud politikel ouzh an hini armerzhel e Bro-Slovakia ; *dieses Volk fühlt sich eng mit seinem Land verbunden,* start eo ere ar bobl-se ouzh he bro, liammet strizh eo ar bobl-se ouzh he bro ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden,* re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ ; [tekn.] *die zwei Teile sind beweglich miteinander verbunden,* an daou damm a labour an eil gant egile.

2. [dre skeud.] *jemandem zu Dank verbunden sein,* bezañ e dle u.b., kaout endalc'hioù ouzh u.b., bezañ endalc'het en andred u.b., bezañ anaoudek-bras e-keñver u.b. ; *ich wäre Ihnen sehr verbunden, wenn ...,* grad vat a oufen deoc'h ma ..., hegarat-tre e vefe eus ho perzh [ober udb], hegarat-tre e vefe eus ho kevrenn [ober udb] (Gregor), anaoudek-bras e vefen en ho keñver ma ..., en ho tle e vefen ma ..., anaoudegezh vat a zlefen deoc'h ma ..., ur maen gwenn a zlefen deoc'h ma ..., kant trugarez a zlefen deoc'h ma …

3. mañsonat ; *mit Mörtel verbinden,* liammañ gant simant, pegañ ar mein an eil ouzh egile gant pri-raz, simantañ (mañsonat) gant pri-raz.

4. [kim.] kediañ ; *Wasserstoff mit Sauerstoff verbinden, um Wasser herzustellen,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour.

5. [pellgomz] savelañ ar bellgomzadenn, savelañ ar c'hehentad ; *falsch verbunden sein,* bezañ graet un niverenn fall, bezañ fall an niverenn sifrennet.

6. mouchañ ; *jemandem die Augen verbinden,* mouchañ u.b., mouchañ daoulagad u.b., mouchañ e zaoulagad d'u.b. ; *beim Blinde-Kuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden,* mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall ; *mit verbundenen Augen,* mouchet e zaoulagad.

7. [mezeg.] bandenniñ, bevenniñ, lurellañ, lienañ, lienennañ, pakañ, louzaouiñ, lakaat ur vandenn war ; *eine Wunde verbinden,* aozañ ur gouli (Gregor), lienañ, (lienennañ, louzaouiñ, bandenniñ, bevenniñ, lurellañ, pakañ, palastrañ) ur gouli, lakaat ur palastr war ur gouli, lakaat ul lien war ur gouli.

V.em. : **sich verbinden** (verband sich / hat sich (t-rt) verbunden) : **1.** kevrediñ gant, kevrediñ ouzh, kengevrediñ, kevreañ, en em unaniñ, kenstrollañ an eil ouzh egile, en em unvaniñ, kenemsevel ; *sich mit jemandem verbinden,* ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., sevel a-du gant u.b., kordañ gant u.b. ; **2.** [kimiezh] kediañ, kediañ an eil ouzh egile, mont e kenaoz, en em genaozañ ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz,* kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas ; *Chlor kann sich mit Natrium verbinden,* klor ha natriom a c'hall kediañ, klor ha natriom a c'hall mont e kenaoz, klor a c'hall mont e kenaoz gant natriom ; *Wasserstoff und Sauerstoff können sich nicht bei einer anderen Proportion verbinden,* ne c'hall ket kediañ oksigen hag hidrogen diouzh kenfeurioù all.

verbindend ag. : etre an daou, boutin, etre, kenetre, unanus, unvanus, ereel, -eren ; *verbindendes Element,* liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g., kehent g.

verbindlich ag. : **1.** seven, kourtes, hegarat, madelezhus ; *verbindliche Worte,* gourc'hemennoù lies., komzoù seven lies., komzoù hegarat lies. ; *ich danke verbindlichst,* trugarez vras deoc'h, mersi bras deoc'h, kant trugarez deoc'h ; **2.** [kenw.] start, kevratek, sonn ; *verbindliches Angebot,* kinnig da vat g., kinnig sonn g., kinnig endalc'hus g. ; *verbindlicher Bauleitplan,* goulun sturiañ g. ; **3.** [gwir] endalc'hus ; *sich verbindlich machen, zu ...,* reiñ e c'her [d'ober udb], prometiñ (gouestlañ, grataat) [ober udb], ober gouestl [d'ober udb].

Verbindlichkeit b. (-,-en) : **1.** rankoud g., redi g., red g., endalc'h g. ; *Verbindlichkeit der Verträge,* red(ioù) ar c'hevratoù, red diharz ar c'hevratoù g., endalc'hioù ar c'hevratoù lies. ; *Verbindlichkeit eines Gesetzes,* red (nerzh) endalc'hus ul lezenn g., galloudezh diharz ul lezenn b.(Gregor).

2. [arc'hant] dle g., dleoud g. ; *Verbindlichkeiten,* dleoù da baeañ dre redi (dre ret, ouzh ret, diwar ret) lies., dleoù dalc'hus lies., dleoù endalc'hus lies. ; *sofort fällige Verbindlichkeit,* dle da vezañ paeet diouzhtu g.

3. emouestladur g. ; *eine Verbindlichkeit eingehen,* reiñ e c'her, ober gouestl, touiñ war e le e rafe an-unan udb.

4. servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b.

Verbindung b. (-,-en) : **1.** liamm g., ere g., kenere g., ereenn b., stagell b., stag g., kenstag g., kevreadur g., stagadur g., stagerezh g., stagidigezh b., strobadur g., kehent g., kehenterezh g., kehentadenn b., kej g., kejadur g. ; *in Verbindung mit,* a-gevret gant ..., an eil gant egile, stag ouzh ..., a-zalc'h ouzh …, e darempred gant ..., e kehent gant ; *Verbindung von Umständen,* kendegouezh g., kendarvoudoù lies., kendegouezhad g., ereedigezh etre an darvoudoù (Gregor) b.

2. darempredérezh g., darempred g., kendarempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadur g., hentadurezh b., kehent g., kehenterezh g. ; V*erbindung halten mit,* chom e darempred gant, chom e kehent gant, kehentiñ gant ; *mit jemandem in Verbindung stehen,* bezañ e (kaout) darempred gant u.b., bezañ e kendarempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b., darempredíñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., bezañ e kehent gant u.b. ; *Verbindung aufnehmen mit,* skoulmañ darempred(où) gant, mont e darempred gant, mont e kehent gant, jubenniñ [u.b.] ; *ein Mann mit guten Verbindungen,* un den hag en deus tud d'ober evitañ g., un den hag a zo hiroc'h e vrec'h eget e vañch g., unan hag en deus penn-

brec'h, un den mat e hentadurezhioù g., un den hir e vrec'h g., un den hir e askell g., un den keinet mat g., un den kreñv e gein g., un den kreñv e chouk, un den mat da geinañ, ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù g. ; *miteinander brieflich in Verbindung bleiben,* kenderc'hel da skrivañ keloù an eil d'egile, kenderc'hel da eskemm lizheroù.
3. kevredigezh g., strollad g., bodad g., kevread g., bodadenn b., kenunaniezh b. ; *schlagende Verbindung,* korfuniad studierien glezeiataerien g.
4. [treuzdougen] keneren g., kevre g., kehent g., kendegouezh g., kenglotadur g., kenere g. ; *Eisenbahnverbindung,* keneren g., kendegouezh (kenglotadur g., kendereadegezh b.) eurioù an trenioù g., trenioù a gendegouezh an eil gant egile, tren a gendegouezh gant unan all g., tren pelloc'h g.
5. [pellgomz, kenrouedad] eread g., pellgomzeread g., liamm g. ; *die telefonische Verbindung herstellen,* savelañ ur pellgomzeread ; *eine Verbindung zum Internet herstellen,* savelañ ar c'hevreadur d'ar rouedad.
6. [tekn.] kenstroll g., kenstrollad g., strolladenn b., kennask g.
7. [kim.] kediad g., kediadur g., kediadenn b. ; *reine chemische Verbindung,* kediad pur g.
8. ereerezh g., kenframm g., kenframmadur g.
9. joentr g., joentradur g., junt g.
Verbindungsautobahn b. (-,-en) : gourhent gougediañ g., gourhent kevre g.
Verbindungsbahn b. (-,-en) : [hent-houarn] linenn c'hougediañ b., linenn gevre b.
Verbindungsbrücke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b.
Verbindungsgang g. (-s,-gänge) : trepas g., banell b.
Verbindungsglied n. (-s,-er) : mell g., lagadenn b., junt g., stag g., stagell b.
Verbindungsgraben g. (-s,-gräben) : [lu] garidenn b., riboul g.
Verbindungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol-stagañ b.
Verbindungsklammer b. (-,-n) : [moull.] briatadur g.
Verbindungslinie b. (-,-n) : [hent-houarn] linenn c'hougediañ b., linenn gevre b.
Verbindungsmann g. (-s,-leute/-männer) : hanterour g., kevreer g., etreadour g.
Verbindungsmittel n. (-s,-) : **1.** benveg-kehentiñ g., araez kehentiñ g., kehent g. ; *die Verbindungsmittel,* an araezioù kehentiñ lies., ar c'hehentiñ g., ar c'hehenterezh g. ; **2.** [kegin.] fetizenn b.
Verbindungsmuffe b. (-,-n) : [tekn.] skarver g.
Verbindungsoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser kevreer g.
Verbindungsstab g. (-s,-stäbe) : [lu] rannad kevreañ b.
Verbindungsstelle b. (-,-n) : **1.** kejlec'h g. ; **2.** [tekn.] poent kejañ g.
Verbindungsstraße b. (-,-n) : bretell b., hent kenliammañ g., forzh c'hougediañ b.
Verbindungsstück n. (-s,-e) : junt g., stagell b., brid g.
Verbindungstechnik b. (-) **/ Verbindungstechnologie** b. (-) : kennaskeg b.
Verbindungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] stagell b., kevarzhell b., ereenn b.
verbissen ag. : pennek, kilvers, kivioul, kilbennek, penvers ; *in verbissener Wut,* en araj pilh, e kounnar ruz, o virviñ gant ar gounnar, evel ur c'hi kounnaret, e wad o virviñ gant an droug a zo ennañ, e laezh o virviñ ; *verbissen kämpfen,* stourm gwevn, stourm hep diskregiñ, stourm par d'un diaoul gant holl nerzh e gorf, en em zifenn d'ar mud, en em gannañ a-lazh-korf.
Verbissenheit b. (-) : arloup g., arlouperezh g., kounnar b., aheurterezh g., aheurtegezh b., pennegezh b., penverzegezh b., kivioulded b., araj g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., pegadur g.
verbitten V.em. : **sich verbitten** (verbat sich / hat sich (t-d-b) verbeten) : *sich etwas verbitten,* na c'houzañv udb, na badout e spered o welet udb, na badout e skiant o klevet udb ; *ich verbitte mir diese Bemerkung,* ne c'hallan ket degemer (ne bad ket va skiant o klevet, n'on ket evit gouzañv) un evezhiadenn a seurt-se.
verbittern V.k.e. (hat verbittert) : trenkañ ; *jemandem das Leben verbittern,* ober buhez (gwall vuhez, vil) d'u.b., bezañ bepred war buhez (war lerc'h) u.b., na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., bezañ atav war kein u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., dismantrañ spered u.b., terriñ e vuhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, ober e walc'h a boan d'u.b., ober gwallamzer d'u.b. ; *sie verbittert mir das Leben,* reuz am bez ganti, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti ; *diese Krankheit hat ihn verbittert,* gant ar c'hleñved-se eo deuet da vezañ hegaz, ar c'hleñved-se en deus trenket e galon.
verbittert ag. : c'hwerv, trenket e galon, trenk e spered, c'hwerous, hegaz, gweñvet, foeñvet gant an desped ; *er war verbittert,* komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù.
Verbitterung b. (-) : c'hwervoni b., c'hwerventez b., droukrañs b., desped g., drougiezh g., mouzherezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., binim g.
verblassen V.gw. (ist verblasst) : **1.** koll e liv, dislivañ, amlivañ, dont diflamm, diflammañ ; *seine Sonnenbräune verblasst,* emañ o tirouzañ ; **2.** [dre skeud.] fatañ, teuziñ, steuziñ, mont da hesk, mont d'an hesk, divlazañ ; *sein Ruhm verblasst,* koll a ra e vrud tamm-ha-tamm, war ziskar emañ e vrud vat, war ziribin emañ e vrud, tennañ a ra e vrud d'e fin, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da get, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da ludu ; *die Erinnerung an dieses Ereignis verblasst langsam,* tamm-ha-tamm e teuz (e steuz) an eñvor eus an darvoud-se, tamm-ha-tamm e ya ar c'houn eus an darvoud-se da get ; *die Zeit lässt alles verblassen,* pep tra a dremen gant an amzer, an amzer a ziverk pep tra.
verbläuen V.k.e. (hat verbläut) : **1.** glazañ ; **2.** P. *jemandem den Hintern verbläuen,* peñsata u.b., difeskinañ u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b.,

pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war ar feskennoù, reiñ d'u.b. war krap e revr, reiñ daka d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b., flemmañ ur bugel, skubañ dindan ur bugel, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ ur foetadenn d'u.b., reiñ ur pradad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor).

Verbleib g. (-s) : **1.** chomadur g. ; *hier ist kein Verbleib !* gwelloc'h eo deomp skampañ ! deomp buan ac'hanen ! ; **2.** [melestr.] *Akten zum Verbleib,* teuliadoù da renkañ.

verbleiben V.gw. (verblieb / ist verblieben) : chom, menel, trebadout, derc'hel, kenderc'hel ; *alles verbleibt dabei,* n'eus kemm (cheñchamant) ebet ; *ich verbleibe Ihr ergebener Meier,* (gant) va gwellañ gourc'hemennoù, Ao. Meier.

Verbleiben n. (-) : chomadur g., comidigezh b., trebadout g., trebad g.

verbleien V.k.e. (hat verbleit) : plomañ.

verbleit ag. : plom ennañ, plomet.

verbleichen V.gw. (verblich / ist verblichen) : **1.** morlivañ, glazañ, drouklivañ, koll e liv, dislivañ, dont diflamm, diflammañ ; **2.** [dre skeud, barzh.] mervel, tremen, mont da anaon, teuziñ, steuziañ, steuziñ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, fatañ.

verblenden V.k.e. (hat verblendet) : **1.** mouchañ, lazhañ ; *mit verblendeten Lichtern,* lazhet an holl c'houleier gantañ, gouloù ebet war enaou gantañ ; **2.** [dre skeud.] dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, trellañ, sebezañ, badaouiñ, touellañ, kilhañ, boemañ, mezevelliñ, koc'hennañ ; *durch seinen Fanatismus verblendet,* dallet kuit gant e strizhkredennouriezh (gant e varanegezh, gant e danijenn spered, gant e sorc'henn diboell), koc'hennet e spered gant e varanegezh, lizennet e spered gant e varanegezh, koabrennet e spered gant e varanegezh ; **3.** [tekn.] *eine Mauer verblenden,* **a)** gwiskañ ur voger, paramantiñ ur voger ; **b)** stankañ toulloù (digoroù, digoradurioù) ur voger, P. dallañ al logod.

verblendend ag. : dallus, trellus, badinellus, burlutus, bac'hus, mezevellus, mezvus, diboellus, sebezus, badaouus.

verblendet ag. : **1.** [gouleier] mouchet, lazhet ; **2.** [dre skeud.] dallet, dallet e spered, badinellet, bac'het, burlutek, mezevellet, trellet, badaouet ; *verblendet sein,* trolerniñ, turlutañ, trellañ, bezañ trellet, badaouiñ ; *durch seinen Fanatismus verblendet,* dallet kuit gant e strizhkredennouriezh (gant e varanegezh, gant e danijenn spered, gant e sorc'henn diboell), koc'hennet e spered gant e varanegezh, lizennet e spered gant e varanegezh, koabrennet e spered gant e varanegezh.

Verblendung b. (-,-en) : **1.** dallidigezh b., dallentez b., trell g., trelladur g., trelladenn b., mezevellidigezh b., sebezenn b., sebez g., sebezadur g. ; **2.** gwisk g., gwiskad g., paramant g.

verblichen ag. : **1.** disliv, dislivet, deuet diflamm ; **2.** [dre skeud, barzh.] marv, aet da anaon.

Verblichene(r) ag.k. g./b. : *der Verblichene,* an hini marv g. ; *die Verblichene,* an hini varv b. ; *die Verblichenen,* ar re varv lies., an Anaon lies., ar re dremenet lies.

verblöden V.k.e. (hat verblödet) : chatalat, diotaat, diodiñ, sotaat, [paotr] sodiñ, [plac'h] sodeziñ, anevalaat, saoutañ, beulkeañ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, tresmeiñ, divouedañ an empenn [empenn u.b.].

V.gw. (ist verblödet) : louadiñ, sotaat, [paotr] sodiñ, [plac'h] sodeziñ, diotaat, diodiñ, asotañ, arsodiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, diwezhataat, dont e skiantoù da vorzañ, dont e spered da vorzañ, dont e galon da vorzañ ; *er verblödet,* dont a ra da vezañ diot, louadiñ a ra, sotaat a ra, sodiñ a ra, arsodiñ a ra, mont a ra war sotaat, diodiñ a ra, diskiantañ a ra, diskiantaat a ra, lourtaat a ra, diwezhataat a ra, mont a ra war ziwezhataat, dont a ra da vezañ sotoc'h-sotañ, emañ e empenn o tivouedañ, dont a ra e skiantoù da vorzañ, dont a ra e spered da vorzañ, dont a ra e galon da vorzañ.

Verblödung b. (-) : chatalat g., diotaat g., sotaat g., anevalaat g., saoutañ g.

verblüffen V.k.e. (hat verblüfft) : bamañ, boemañ, bac'hiñ, sabatuiñ, sebezañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, mezevelliñ, abafiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, pennvadaouiñ, pennveudiñ, simudañ, batañ, lakaat berr ; *er hat mich verblüfft,* chomet e oan skodeget gantañ ; *er steht ganz verblüfft da,* balzelk eo, beiet eo, beudet eo, beziv eo, bezivet eo, bojardet eo, en estlamm emañ, chom a ra en estlamm, ober a ra estlammoù, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra abaf (batet, alvaonet-holl, boud, mantret), kalmet eo, chom a ra a-bann, berr eo war e c'her, chom a ra berr war e c'her, koll a ra penn e gudenn, chom a ra berr, menel a ra berr, tapet berr-ha-berr eo, paket war an trumm eo, chom a ra war e gement all, kouezhet eo war e gement all, abafet-holl eo, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, sabatuet-holl e chom, sebezet-holl e chom eno digor e c'henoù, sonnet (motet, stonket, batorellet) eo gant ar souezh, menel a ra batet, kouezhet eo an alvaon warnañ, chom a ra abaf o reiñ muzul d'e c'henoù, souezhet-naet eo, souezhet-marv eo, souezhet-mik eo, sebezet eo, trellet eo, lug eo, chom a ra lug, bac'het eo e c'henoù dezhañ, chom a ra e spered e bili-bann ; *wir waren völlig verblüfft,* distroadet e oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez e oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - souezhet-marv en em gavjomp - chomet e oamp d'ober yezhoù - minellet e oa an teodoù ; *ich war völlig verblüfftt, als ich diese Nachricht hörte,* badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se.

verblüffend ag. : sebezus, souezhus-meurbet, souezhus-bras, bac'hus, bamus, spontus, mantrus, sabatuus, estlamm, estlammus, boemus, marzhus, dispar ; *das ist ja verblüffend !* peadra a zo da bilat un den, peadra a zo da vamañ, gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! ur bam eo ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! chom a ran war ma c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, chom a

ran abafet-lip, tapet lopes on, badaouet on o welet an drase, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon ; *seine Unverschämtheit ist verblüffend,* souezhus-meurbet eo e zoare diseven, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, hennezh ne vank ket avel dezhañ.

verblüfft ag. : beiet, beudet, beziv, bezivet, balzelk, bojardet, trefuet, mantret, simudet, kalmet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, divarc'het, divontet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, alvaonet, abafet-lip, tapet lopes, bamet, boud, sabatuet-mik, manet, skodeget, serzh, stonket, batet, batorellet, berr war e c'her, tapet berr-ha-berr, paket war an trumm, boemet ; *verblüfft sein,* chom en estlamm, chom sot, ober estlammoù, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom sabatuet-mik, chom abafet-lip, bezañ tapet lopes, chom da vamañ, bezañ kalmet, chom balzelk, chom beiet, chom beudet, chom beziv, chom bezivet, chom bojardet, chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom abaf (batet, alvaonet-holl, boud), chom a-bann, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, chom berr, menel berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ abafet-holl, chom mantret, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom sabatuet-holl, chom sebezet-holl digor e c'henoù, bezañ sonnet (motet, stonket, batorellet) gant ar souezh, menel batet, bezañ kouezhet an alvaon war an-unan, chom abaf o reiñ muzul d'e c'henoù, bezañ souezhet-naet, bezañ souezhet-marv, bezañ souezhet-mik, bezañ souezhet-bras, bezañ sebezet, bezañ trellet, bezañ lug, chom lug, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, chom e spered e bili-bann.

Verblüfftheit b. (-) / **Verblüffung** b. (-) : bam g., bamadur g., bamerezh g., boemadur g., alvaon g., sabatur g./b., sebezenn b., saouzan g., estlamm g. ; *aus Verblüffung,* diwar e estlamm ; *sie stieß einen Schrei der Verblüffung aus,* lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm.

verblühen V.gw. (ist verblüht) : **1.** [louza.] divleuñviñ, divleuniañ, goeñviñ, gweñviñ ; *die Bäume verblühen,* divleuñviñ a ra ar gwez ; *schnell verblühend,* goeñvidik, gweñvidik ; **2.** [dre skeud.] goeñviñ, gweñviñ, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ ; *ihre Schönheit verblüht,* goeñviñ (gweñviñ) a ra kened ar plac'h-se, mont a ra he liv mat digant ar plac'h-se, mont a ra he c'hened digant ar plac'h-se, dislivañ a ra ar vaouez-se, gwrac'hellat a ra ar vaouez-se.

Verblühen n. (-s) : divleuñv g., divleuniañ g., goeñvadur g., gweñvadur g., goeñvadurezh b., gweñvadurezh b., goeñverezh g., gweñverezh g., goeñvidigezh b., gweñvidigezh b.

verblüht ag. : goeñv, gweñv, goeñvet, gweñvet, gwrac'hellet.

verblümen V.k.e. (hat verblümt) : bleuniañ, bokediñ, fleuriañ.

verblümt ag. : *eine verblümte Sprache,* damgomzoù lies., komzoù distroet lies., komzoù goloet lies.

Adv. : *verblümt,* gant komzoù distroet, a-dro, gant ludu da c'holeiñ e dan, gant damgomzoù, gant komzoù goloet.

verbluten V.gw. (ist verblutet) : diwadañ, diwadañ holl, koll e wad.

Verblutung b. (-,-en) : gwadliñv g., gwadliñvañ g., flus-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., diwad g., diwad marvus g.

verbocken V.k.e. (hat verbockt) : P. moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].

verbockt ag. : dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, klopennek, moulbenn, moulbennek, kuladus, aheurtet, kilvers, empennadet, kilhours, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, ginet, beuz, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ.

Verbodmung b. (-,-en) : [merdead.] arouestl lakaet war ur vag g., prest en avantur Doue g.

verbohren V.em. : **sich verbohren** (hat sich (t-rt) verbohrt) : [dre skeud.] *sich in etwas (t-rt) verbohren,* en em deuler d'udb, en em ouestlañ d'udb, na gaout ken albac'henn nemet war-dro udb, bezañ taolet (troet, trelatet) gant udb, na zispegañ mui diouzh udb, bezañ e benn gant un dra bennak, bezañ sorc'hennet gant udb, na gaout ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober udb, mennout ober udb, lakaat e voemenn gant udb.

verbohrt ag. : berrsperedet, ur spered berr a zen anezhañ, dibleg, amjestr, treuz, pennek, penvers, kilpennek, klopennek, moulbenn, moulbennek, kuladus, aheurtet, kilvers, ginet, empennadet, kilhours, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, klopennek, beuz, pennek evel ur marc'h-koad, pennek evel ur mul, eus Kerbennek, diaes ober outañ ; *er ist verbohrt,* ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gleuroù en deus, kaset en deus e zivskouarn da livañ, berrwel a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur speredig bihan a zen eo, ur spered berr a zen eo, ur penn pout a zen a zo anezhañ, ur penn pout a zen eo an tamm anezhañ, ur spered pout a zen a zo anezhañ, ur spered pout a zen eo an tamm anezhañ, hennezh en deus lod e Kerbennek, pennek eo evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, hennezh a zo un den diaes ober outañ, ur penn touilh a zo anezhañ, ur penndolog a zo anezhañ ; *das ist ein verbohrter Reaktionär,* n'eus ket gwennoc'h egetañ.

Verbohrtheit b. (-) : pennegezh b., aheurtegezh b., aheurtiz b., reudoni b.

verbolzen V.k.e. (hat verbolzt) : riñvediñ, ibiliañ, ibilhouarnañ, serjantañ.

verborgen[1] V.k.e. (hat verborgt) : prestañ, reiñ war zistaol.

verborgen[2] ag. : **1.** distro, digenvez, digavadenn ; *die verborgenen Winkel des Herzens,* plegoù ar goustiañs lies., eilplegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar galon lies., goueled ar galon g., plegoù kuzh kalon mab-den lies., mennozhioù kuzh ar galon lies. ; **2.** kuzh, kuzhet, skoachet, divrud, amguzh, dihewel, disgwel, diwel,

diwelus ; *halb verborgen,* damguzhet, hanter guzhet ; *verborgener Schatz,* teñzor kuzh g., kuzhiadenn b., yalc'hig a-dreñv b., yar gozh b., tousegad g. ; *es ist ihm nicht verborgen geblieben,* ne oa ket chomet hep merzout an dra-se ; *etwas bleibt im Verborgenen,* udb a chom kuzh ; *im Verborgenen,* en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep bezañ gwelet, hep reiñ anaoudegezh, e kuzh, dre guzh, a-zindan-guzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, dre laer, a-laer, en amc'houloù, dre zindan.

verborgenerweise Adv. : en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep bezañ gwelet, hep reiñ anaoudegezh, e kuzh, dre guzh, a-zindan-guzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, dre laer, a-laer, en amc'houloù, dre zindan.

Verborgenheit b. (-) : dirgel g. ; *in der Verborgenheit leben,* bevañ dindan guzh, bezañ (chom) dindan guzh.

verbösern V.k.e. (hat verböst) : droukaat, gwashaat, fallaat, garvaat.

Verbot n. (-s,-e) : difenn g., berzidigezh b., berz g., forc'h g. ; *Rauchverbot,* difenn da vutunat g., berz butuniñ g., berzidigezh butuniñ b., difenn butuniñ g. ; *trotz des Verbotes*, petra bennak ma oa difennet d'en ober (Gregor), daoust d'an difenn a veze graet ouzhomp, en desped d'an difenn a veze graet ouzhomp ; *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein,* bezañ difennet groñs ouzh an-unan chom en ul lec'h bennak, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak ; *gegen ein Verbot verstoßen,* mont a-enep un difenn, mont kontrol d'un difenn, disentiñ ouzh un difenn, mankout d'un difenn.

verboten ag. : difennet, berzet, berz ; *Eintritt verboten,* difenn mont tre, arabat mont tre, difenn a zo da vont tre, difenn a zo mont tre, n'eus ket droed da vont tre ; *Unbefugten ist der Zutritt verboten,* difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *Plakate verboten !* arabat skritellañ ! ; *Betreten des Rasens strengstens verboten !* difennet-groñs eo mont war al leton ! ; *Rauchen verboten !* difennet eo butuniñ ! arabat butuniñ ! difennet-groñs eo butunat amañ ! berzet eo butuniñ ! difenn a zo da vutunat ! n'eus ket droed da vutuniñ ! ; *es war den Kranken verboten, mit den anderen zu verkehren,* ar re glañv o doa difenn da vont e-touez ar re yac'h ; [tr-l] *die verbotene Frucht,* ar frouezh difennet (Gregor) g., frouezh difennet gwezenn an Droug hag ar Mad g., ar wezenn difennet b., ar frouezhenn difennet b.

Verbotsschild n. (-s,-er) : panell verzañ b.

Verbotstafel b. (-,-n) : panell verzañ b.

verbrämen V.k.e. (hat verbrämt) : **1.** gwarnisañ, pasamantiñ, riblenniñ, bevennañ ; **2.** [dre skeud.] dousaat, souplaat ; *einen Vorwurf verbrämen,* tamall flour, gwiskañ brav ur rebech, kinklañ brav ur rebech.

Verbrämung b. (-,-en) : gwarnisadur g., pasamant g., lurell b., riblenn b., bevenn b. ; *Pelzverbrämung,* gwarnisadur feur g., pasamant feur g., gwarnisadur foulinenn g.

verbrannt ag. : **1.** losk, devet ; *es riecht verbrannt,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; **2.** [boued] poazh-disec'h, poazh-glaou ; **3.** [lu] *verbrannte Erde,* douar losket g., douar devet g. ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde,* losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.

verbraten V.k.e. (verbrät / verbriet / hat verbraten) : P. dispign, dismantrañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war, flipañ ; *Geld verbraten,* mougañ grifoù.

Verbrauch g. (-s) : bevezerezh g., bevezadur g., dispign g., beveziñ g. ; *Verbrauch der Haushalte,* bevezerezh an tiegezhioù (an tiadoù) g., bevezerezh an tiegezhel g. ; *Benzinverbrauch,* bevezerezh eoul-maen g., dispign dour-tan g.

verbrauchbar ag. : [gwir] bevezadus ; *verbrauchbares Gut,* madoù dibadus lies., danvez bevezadus g., danvez beveziñ g., danvez bresk g., danvez a ya buan da goll g., danvez kollidik g.

verbrauchen V.k.e. (hat verbraucht) : beveziñ, dispign, fritañ, kuzumiñ, uzañ ; *wir verbrauchen viel davon,* ni a ra gant kalz ; *er verbraucht große Mengen Wasser,* mont a ra e-leizh a zour gantañ, mont a ra bernioù dour gantañ ; *dieser Wagen verbraucht zehn Liter auf hundert Kilometer,* bep kant kilometr e ya dek litrad gant ar c'harr-tan-se, deviñ a ra ar c'harr-tan-se e zek litrad dre gant kilometrad ; *dieser Wagen verbraucht verdammt viel,* ar c'harr-tan-se a zo abuz dour-tan, ar c'harr-tan-se a c'houlenn kalz a strilheoul, ar c'harr-tan-se e ya bernioù dour-tan gantañ ; *dieser Wagen verbraucht wenig Sprit,* ar c'harr-tan-se a zo arboellus d'ar strilheoul g. ; *wir verbrauchen unnötig zu viel davon,* ober a reomp diskempenn war an dra-se.

V.em. : **sich verbrauchen** (hat sich (t-rt) verbraucht) : uzañ, mont dre uz, mont gant an uz, mont da fall.

Verbraucher g. (-s,-) : bevezer g.

Verbrauchergenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri veveziñ b., kenstal b.

Verbrauchermarkt g. (-es,-märkte) : gourmarc'had g.

Verbraucherpreis g. (-es,-e) : priz beveziñ g.

Verbraucherpreisindex g. (-/-es,-e/-indizes) : feuriader ar prizioù beveziñ g.

Verbraucherschutz g. (-es) : bevezuniadouriezh b.

Verbraucherzentrale b. (-,-n) : kevredigezh vevezerien b., uniad bevezerien g.

Verbrauchsartikel g. (-s,-) : traezenn arver b. [*liester* traezoù arver].

Verbrauchsdatum n. (-s,-daten) : deiziad beveziñ diwezhañ g. ; *der Jogurt hat längst das Verbrauchsdatum überschritten,* dourennet eo ar yaourt.

Verbrauchsgüter lies. : madoù beveziñ lies., traoù prenañ lies., bevezadoù lies., traezoù lies.

Verbrauchsgüterindustrie b. (-) : greanterezh ar madoù beveziñ g., greanterezh beveziñ g.

verbraucht ag. : **1.** diamzeret, uzet, uz, brevet, debret, poazh, teuc'h, dirapar, aet da fall ; *verbrauchte Luft,* amaer g., aer gontammet g. ; **2.** [dre skeud.] drailhet gant al labour, skuizh-divi gant al labour, motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, torret gant ar skuizhder, riñset, torret gant al labour, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhet, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, mac'homet gant al labour, friket gant al labour.

verbrechen (verbricht / verbrach / hat verbrochen) V.k.e [*ne vez graet gant ar stummoù* verbrach *ha* verbrochen *nemetken*] : *was hat er verbrochen ?* petra (peseurt felladenn enep-lezenn) a vez rebechet dezhañ ?

Verbrechen n. (-s,-) : torfed g., gwall g., felladenn b., mestaol g., gwalldaol g., karez b., kaz g. ; *ein Verbrechen begehen,* seveniñ un torfed, ober un torfed, felladenniñ, fellel, torfediñ ; *ein Verbrechen ableugnen,* nac'h un torfed ; *schweres Verbrechen,* torfed grevus g., torfed grizias g., torfed lourt g., torfed a-varv g. (Gregor), torfed marvel g., kaz lous g., [relij.] kaz du g. ; *ein Verbrechen rekonstruieren,* adstrollañ doareoù ur muntr (doareoù ur mestaol, doareoù un torfed) ; *sein Verbrechen zugeben,* ober un diskarg eus e dorfed, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed ; *so etwas ist ein Verbrechen,* kement-se a dalvez ar galeoù, ober seurt traoù a gas d'ar groug ; *Verbrechen gegen die Menschlichkeit,* torfed ouzh an denelezh g., torfed a-enep an denelezh g., torfed ouzh Mab-den g. ; *Rassismus ist kein Standpunkt, es ist ein Verbrechen,* ar ouennelouriezh n'eo ket un doare da welet an traoù, un torfed an hini eo ; *eine Brutstätte des Verbrechens,* ur metoù lañsus evit an had torfedourien g., ur vagerezh torfedourien b. ; *die vorsätzliche Vernichtung einer Sprache ist ein Verbrechen,* un torfed eo klask lazhañ ur yezh.

Verbrecher g. (-s,-) : torfedour g., drougoberour g., felladenner g., feller g., gwaller g. ; *einen Verbrecher ergreifen,* pakañ (prizon(i)añ, herzel) un torfedour, teuler an dorn war un torfedour, en em sezisañ eus un torfedour, krapañ en un torfedour ; *ein scheußlicher Verbrecher,* un torfedour kazus g. ; *Kriegsverbrecher,* torfedour a vrezel g. ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil,* barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet.

Verbrecherbande b. (-,-n) : kevredad torfedourien g., bagad gangsterien g.

Verbrechergesicht n. (-s,-er) : dremm rust ha ganas b., penn truant g., penn dogez g. ; *er hat ein Verbrechergesicht,* liv ar groug a zo warnañ, liv ar chadenn a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur vizaj a zo outañ evel bizaj un torfedour, hennezh en deus ur penn dogez.

verbrecherisch ag. : torfedus, fellus, drougoberius ; *in verbrecherischer Absicht,* en aviz (gant ar soñj, e-sell) d'ober un torfed.

Verbrecherkolonie b. (-,-n) : galeoù lies.

Verbrecherregime n. (-s,-/-s) : renad torfedourien g.

Verbrechertum n. (-s) : strailh g., forbannerezh g.

Verbrecherwelt b. (-) : mafia g., strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gouenn an dorfedourien b., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g.

verbreiten V.k.e. (hat verbreitet) : **1.** ledañ, astenn, ec'honaat ; **2.** skignañ, teurel, skuilhañ, fennañ, fuilhañ ; *Angst und Schrecken verbreiten,* spontailhañ an dud, teurel ar spont, strewiñ ar spont, skignañ ar spont, skuilhañ ar spont, fennañ ar spont, lakaat ar spouron e pep lec'h, teuler spouron e kalonoù an holl ; *Freude verbreiten,* fuilhañ levenez ; *einen Geruch verbreiten,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-mañ-tra, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentañ ur frond bennak ; **3.** doaretaat, skignañ, strewañ, skuilhañ, bannañ, brudañ, dozviñ, gwentañ en avel, boutinaat ; *ein Gerücht verbreiten,* skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud ; *falsche Gerüchte verbreiten,* hadañ gevier e-touez an dud ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet,* plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezenti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; **4.** *ein weit verbreitetes Netz von Firmenniederlassungen,* ur rouedad ledan a adstalioù b. ; **5.** *das ist eine weit verbreitete Ansicht,* se a zo ar soñj a vez kredet ar muiañ, se a zo ur savboent hag a zo boutin d'ul lodenn vras eus an dud, ur savboent eo hag a vez klevet aliesik a-walc'h, ur gredenn voutin eo.

V.em. : **sich verbreiten** (hat sich (t-rt) verbreitet) : **1.** *sich über einen Gegenstand verbreiten,* komz a-hed hag a-dreuz eus udb, derc'hel gant ar gaoz diwar-benn udb ; **2.** en em skignañ, emledañ, en em ledañ, ec'honaat, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war astenn, luskañ war-raok, ober evel un deveradenn eoul, ober evel un veradenn eoul, dont a vihan da vras, boutinaat ; *sich wie ein Lauffeuer verbreiten, sich in Windeseile verbreiten,* bezañ skignet (enkantet) buan, redek ken buan hag an avel, redek evel keloù an tan, redek a di da di, nijal-dinijal war askell an avel, na vezañ pell [ar brud] o redek ; *die Nachricht von diesem Frevel verbreitete sich,* ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten,* ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh.

Verbreiter g. (-s,-) : skigner g., bruder g.

verbreitern V.k.e. (hat verbreitert) : frankaat, ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat ; *einen Weg verbreitern,* frankaat (ledanaat, distrizhañ, dienkañ) un hent.

V.em. : **sich verbreitern** (hat sich (t-rt) verbreitert) : frankaat, ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat.

Verbreiterung b. (-,-en) : ledanadur g., frankadur g.

Verbreitung b. (-) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilherezh g., lederezh g., astenn g., astennadur g. ; *allgemeine Verbreitung,* hollvedeladur g., peurskignadur g.

verbrennbar ag. : helosk, loskadus ; *schwer verbrennbar,* dihelosk.

verbrennen V.k.e. (verbrannte / hat verbrannt) : deviñ, leskiñ, leskiñ poazh, beveziñ, flammañ, parediñ, poazhañ ; *zu Asche verbrennen,* treiñ [udb] e ludu, pulluc'hañ, luduañ, leskiñ poazh ; *Unkraut verbrennen,* deviñ louzeier, flammañ louzeier, leskiñ louzeier ; *es riecht verbrannt,* c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *Mensch, der etwas verbrennt,* losker g. ; *sie wurden verbrannt,* an tan o foazhas ; [dre skeud.] *die Schiffe hinter sich verbrennen,* na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent.

V.gw. : deviñ, leskiñ, poluiñ en tan ; *die Gefangenen verbrannten bei lebendigem Leibe,* losket (devet) e voe ar brizonidi ent bev (bev-buhezek), ar brizonidi a varvas devet ; *das Holz verbrennt langsam,* ar c'heuneud a bolu tamm-ha-tamm en tan.

V.em. : **sich verbrennen** (verbrannte sich / hat sich (t-d-b/t-rt) : **1.** poazhañ, en em boazhañ, skaotañ, deviñ, leskiñ, parediñ ; *ich habe mir die Hand an der heißen Schüssel verbrannt,* ken tomm e oa ar plad m'en doa poazhet din va dorn, ken tomm e oa ar plad m'en doa losket poazh va dorn din, en em boazhet em boa o kregiñ er plad ; *sich (t-d-b) die Hand verbrennen,* poazhañ e zorn, parediñ e zorn, leskiñ e zorn, deviñ e zorn ; *ich habe mir (t-d-b) die Hand verbrannt,* skaotet em eus va dorn, ur skaot a zo em dorn, losket em eus va dorn, paredet em eus va dorn ; *er hat sich (t-rt) nur leicht verbrannt,* n'eo ket gwall zevet, n'eo ket aet don an dev ; *er hat sich tief verbrannt, er hat sich schwer verbrannt,* gwall zevet eo, losket-poazh eo.

2. [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Finger verbrennen,* poazhañ (skaotañ) e viz, chom e fri er wask, bezañ e fri e gwask, lakaat re hir e viz er wask, paeañ diwar-bouez e groc'hen (Gregor).

Verbrennung b. (-,-en) : **1.** loskadur g., loskidigezh b., losk g., leskidigezh b., devidigezh b., losk g., loskadenn b., pulluc'h b., dev g., deverezh g., devadur g. ; **2.** [mezeg.] devadenn b., devad g., loskadur g., poazhadenn b., poazhadur g., tanijenn b., skaot g., skaotadur g., skaotadenn b., poazh-tan g., dev g. ; *Arzneimittel zur Heilung von Verbrennungen,* louzoù ouzh ar poazh-tan g.

Verbrennungsanlage b. (-,-n) : pulluc'hva g., luduer g., dever g.

Verbrennungskammer b. (-,-n) : kambr-leskiñ b.

Verbrennungskraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztredan b.

Verbrennungsmotor g. (-s,-en) : keflusker dre enleskiñ g., keflusker dre loskidigezh diabarzh g., kefkusker dre loskadur diabarzh g.

Verbrennungsofen g. (-s,-öfen) : forn deviñ korfoù b., luduer g., dever g.

Verbrennungsrückstände lies. : dilerc'hioù al loskidigezh lies., loskadurioù lies., kalamin g.

verbriefen V.k.e. (hat verbrieft) : kretaat dre skrid, gwarantiñ dre skrid ; *verbriefte Forderung,* teul-kred g., lizher-kred g. ; *wohl verbrieftes Recht,* gwir kretaet g., gwir testeniet mat g.

verbringen V.k.e. (verbrachte / hat verbracht) : **1.** tremen, paseal, bevañ ; *seine Ferien am Meer verbringen,* tremen e vakañsoù war bord ar mor, paseal e vakañsoù war bord ar mor ; *einen Monat bei einem Freund verbringen,* tremen ur miziad e ti ur mignon, paseal ur miziad e ti ur mignon ; *glückliche Tage verbringen,* bevañ devezhioù eürus ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen,* finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; *sie verbrachten sieben freudlose Jahre,* e-pad seizh vloaz n'o doa graet joausted ebet ; *er verbringt den ganzen Tag auf dem Feld,* hennez a glev an tri añjeluz en e bark ; **2.** abuziñ, deren ; *seine Zeit verbringen,* abuziñ e amzer, abuziñ, c'hoari an abuzetez, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, debriñ e amzer, digalzañ e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, sourrennañ, turlutañ, ober almanagoù ; **3.** treuzkas, treuzdougen.

Verbringung b. (-) : treuzkasadenn b., treuzkasadur g., treuzdougen g.

verbrochen ag. : *was hat er verbrochen ?* petra (peseurt felladenn enep-lezenn) a vez rebechet dezhañ ?

verbrüdern V.k.e. (hat verbrüdert) : breudeuriañ, breuriezhañ, lakaat da vezañ breudeur ; *ein gemeinsames Ziel hat sie verbrüdert,* o c'henstrivoù a lakaas ur vignoniezh tost da ziwanañ etrezo.

V.em. : **sich verbrüdern** (hat sich (t-rt) verbrüdert) : *sich mit jemandem verbrüdern,* breuriezhañ (breudeuriañ, ober mignoniaj) gant u.b., mont krenn a-du (en em glevet, ober emglev, entuañ, ober marc'had) gant unan all.

Verbrüderung b. (-) : breurezhiadur g., breudeuriadur g., beudeuriañ g., breuriezhañ g.

verbrühen V.k.e ha V.em. (hat verbrüht) : poazhañ, skaotañ, deviñ ; *er hat sich (t-d-b) die Hand verbrüht,* skaotet en deus e zorn, ur skaot a zo en e zorn, losket en deus e zorn, paredet en deus e zorn ; *er hat sich (t-rt) nur leicht verbrüht,* n'eo ket gwall zevet, n'eo ket aet don an dev ; *verbrühter Kaffee schmeckt eklig,* kafe bervet, kafe lazhet - kafe bervet, kafe c'hwitet.

Verbrühen n. (-s) : skaotadur g., skaoterezh g., dev g., deverezh g., devadur g.

Verbrühung b. (-,-en) : [mezeg.] skaot g., skaotadur g., skaotadenn b., poazhadenn b., poazhadur g., devadenn b., devad g., poazh dour berv g., dev dour berv g.

verbuchen V.k.e. (hat verbucht) : **1.** enskrivañ er c'hontoù, kaierañ, marilhañ, enjediñ ; [sport] *Punkte verbuchen,* ober taolioù, gounit poentoù ; *er hatte nur einen Teilerfolg verbucht,* deuet e oa e daol da vadik nemetken ; **2.** *verbuchen als,* lakaat da dremen da.

Verbuchung b. (-) : enskrivadur g., kaieradur g., marilhadur g., enjederezh g., enjedadur g., enjediñ g., enskrivadur el levrioù g.

verbuddeln V.k.e. (hat verbuddelt) : P. endonañ, douarañ, enkeviñ, plantañ, fourrañ.
verbuhlt ag. : lovr, diroll, gadal, gadalus, hudur, chip, laosk, lik, orget, pailhart, pampalart, dichafoul, direol, direizh, dirollet, direoliet, dinasket, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihentet, digempenn, direnk, ribot, dizonest, disuj, dibreder, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, kollet gant an diroll ; *verbuhlter Kerl,* tourc'h g., ribod g., rouler g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., paotr kailh g., pitaouer g., libouz g., bordeler g., bouc'h g., gadal g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., orgeder g., lik g., oriad g., boufon g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g.
Verbum n. (-s,Verben/Verba) : [yezh.] verb g.
verbummeln V.k.e. (hat verbummelt) : foeltrañ, koc'honiñ ; *seine Zeit verbummeln,* c'hoari an abuzetez, abuziñ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, digalzañ e amzer, koc'honiñ e amzer, chom da straniñ, chom da dortañ, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, laerezh e amzer, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, daleañ e amzer, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, sourrennañ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, pismigañ, pismigellat, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost ; *ein verbummeltes Genie,* ur c'holl-e-vara dreistsperedek g., ur c'holl-e-voued (ur pezh didalvez) dreistsperedek g., ur spered dreist a zen skoet gant terzhienn an didalvez (kouezhet an didalvez warnañ, grevet gant terzhienn al leue, foeltret e vuhez gantañ, koc'honet e vuhez gantañ) g., ur c'hac'h-moudenn donezonet-kaer g.
Verbund g. (-s,-e/Verbünde) : **1.** kenembregerezh g. ; *im Verbund arbeiten,* labourat a-gevret, kenlabourat ; **2.** [tekn.] joentradur g., stagadur g.
Verbundglas n. (-es,-gläser) : gwer follennek g.
verbunden ag. : **1.** liammet, ereet, stag, stag-ha-stag, kenere, kennask, kenstag, kenstagus, kehentus, kehent ; *diese zwei Fälle sind eng miteinander verbunden,* an div afer-se a zo mesket an eil e-barzh eben ; *das Schwarze Meer ist über mehrere Meeresengen mit dem Mittelmeer verbunden,* skeiñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, digeriñ a ra ar Mor Du war ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor, kehentiñ a ra ar Mor Du gant ar Mor Kreizdouarel dre veur a strizh-mor ; *die zwei Zimmer sind miteinander verbunden,* un nor voutin a zo etre an div gambr ; *in der Slowakei ist die politische Macht eng mit der wirtschaftlichen verbunden,* start eo ere ar galloud politikel ouzh an hini armerzhel e Bro-Slovakia, liammet strizh eo ar galloud politikel ouzh an hini armerzhel e Bro-Slovakia ; *dieses Volk fühlt sich eng mit seinem Land verbunden,* start eo ere ar bobl-se ouzh he bro, liammet strizh eo ar bobl-se ouzh he bro ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden,* re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ ; [tekn.] *die zwei Teile sind beweglich miteinander verbunden,* an daou damm a labour an eil gant egile ; **2.** dleüs, anaoudek ; *jemandem zu Dank verbunden sein,* bezañ e dle u.b., dleout kant trugarez d'u.b. (Gregor) ; *ich wäre Ihnen sehr verbunden, wenn ...,* grad vat a oufen deoc'h ma ..., hegarat-tre e vefe eus ho perzh [ober udb], hegarat-tre e vefe eus ho kevrenn [ober udb] (Gregor), anaoudek-bras e vefen en ho keñver ma ..., en ho tle e vefen ma ..., anaoudegezh-vat a zlefen deoc'h ma ..., ur maen gwenn a zlefen deoc'h ma ..., kant trugarez a zlefen deoc'h ma … ; **3.** [pellgomz] *falsch verbunden sein,* bezañ graet un niverenn fall ; **4.** [fizik] *verbundene Gefäße,* beselioù kehentet lies., listri kehent lies. ; **5.** [mezeg.] lienet, bevennet ; *er hat eine verbundene Hand,* paket eo e zorn gantañ.
verbünden V.em. : **sich verbünden** (hat sich (t-rt) verbündet) : kevrediñ gant, kevrediñ ouzh, en em unaniñ, kengevrediñ, kevreañ, kenemsevel, en em genurzhiañ ; *sich mit jemandem verbünden,* kevrediñ gant u.b., kevrediñ ouzh u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., en em glevet (mont a-du, sevel a-du, ober emglev, entuañ, ober marc'had) gant u.b., ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., kordañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *mit jemandem verbündet sein,* bezañ aliañset gant u.b. ; *sie haben sich verbündet,* emglev a zo etrezo, en em unanet int.
Verbündete(r) ag.k. g./b. : kevredad g., kevredadez b., kengevredad g., kengevredadez b., unvanad g., unvanadez b. ; *die Verbündeten,* ar Re Unanet.
Verbundmaterial n. (-s,-ien) : dafarenn liesparzh b.
Verbündung b. (-) : kengevradur g., kenemsav g.
verbürgen V.k.e. (hat verbürgt) : kretaat, gwarantiñ.
V.em. : **sich verbürgen** (hat sich (t-rt) verbürgt) : mont da gred evit, respont diouzh, kretaat evit, gwarantiñ, reiñ e gred ; *er verbürgt sich für ihre Ehrlichkeit,* mont a ra da gred evit hec'h onestiz (hec'h eeunded), kretaat a ra evit hec'h eeunded, respont a ra diouzh hec'h onestiz.
verbürgend ag. : kret.
verbürgerlichen V.k.e. (hat verbürgerlicht) : bourc'hizekaat.
Verbürgerlichung b. (-) : bourc'hizekadur g., bourc'hizekaat g.

verbürgt ag. : gwiriekaet, kadarnaet ; *verbürgte Nachricht,* keloù gwiriekaet g., keloù kadarnaet g.
Verbürgtheit b. (-) : dilested b., gwiriegezh b.
Verbürgung b. (-,-en) : kretaat g., kretadenn b.
verbuschen V.gw. (ist verbuscht) : strouezhañ ; *verbuschen lassen,* strouezhañ.
verbuscht ag. : bodennek, bodellek, strouezhek, brousgwezek, broustek.
verbüßen V.k.e. (hat verbüßt) : digoll dre gastiz, peurbaeañ dre boan ; *seine Strafe verbüßen,* dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll e felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz.
Verbverzeichnis n. (-ses,-se) : taolenn ar verboù b., roll ar verboù g.
verchloren V.k.e. (hat verchlort) : klorañ, javelaat.
verchromen V.k.e. (hat verchromt) : kromañ.
Verdacht g. (-s,-e/Verdächte) : diskred g., difiz g., disfiziañs b., douetañs b., douet g., diskredoni b., amgred g., mar g. ; *Verdacht erregen,* tennañ (dedennañ) diskred war an-unan, lakaat disfiziañs da sevel en e geñver ; *jemanden in Verdacht bringen,* teuler diskred war u.b., lakaat an dud da gaout disfiz ouzh u.b., tamall u.b., teuler an tamall d'u.b. ; *in Verdacht kommen,* dont disfiz [d'an dud] en e geñver ; *in Verdacht stehen,* bezañ diskred war an-unan, bezañ tapet e kaoz ; *in Verdacht stehen, ein Verbrechen begangen zu haben,* bezañ diskred war an-unan da vezañ sevenet un torfed, bezañ un diskred a dorfed war an-unan, bezañ diskredet un torfed war an-unan ; *er ist außer allem Verdacht, er ist über jeden Verdacht erhaben,* n'eus ennañ abeg ebet da damall, un den diabeg eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, bale a ra gant un neudenn eeun, eeun eo a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, eeun eo en e baperioù, eeun eo evel ur wialenn, eeun a galon eo, bez e c'haller kaout ur fiziañs hep muzul ennañ, n'eus netra da lavaret war e gont, n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ, mont a ra gant an eeun, mont a ra eeun ganti, amdiskredadus eo ; *jemanden in Verdacht haben, dass ...,* douetiñ (diskrediñ, kaout diskred) war u.b. da [+ anv-verb] ; *Verdacht schöpfen,* dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan ; *ich hatte Verdacht geschöpft,* savet e oa douetañsoù em spered, deuet e oa disfiz (diskred, douetañs) din, diwanet e oa disfiz ennon, kellidet e oa disfiz ennon, savet e oa disfiz ennon ; *sie hatte Verdacht geschöpft, deshalb war sie gekommen, um nachzusehen,* douetet he doa un dra bennak, setu perak e oa deuet da welet ; *Verdacht hegen,* bezañ e spered e diskred, bezañ disfizius, bezañ diskredik, bezañ amgredik, kaout (magañ) disfiziañs, kaout disfiz, kaout un douetañs bennak, kaout douetañs.
verdächtig[1] ag. : gousellet, arvarus, martezeüs, disur, douetus, disfizius, diskred warnañ, disfiz warnañ, amwir, da ziskrediñ warnañ ; *eines Verbrechens verdächtig sein,* bezañ diskred war an-unan da vezañ sevenet un torfed, bezañ un diskred a dorfed war an-unan, bezañ diskredet un torfed war an-unan ; *verdächtige Anzeichen,* sinoù douetus, merkoù disfizius, gwall sinoù, sinoù da zisfiziout diouto ; *der kommt mir verdächtig vor,* diskred am eus anezhañ, diskrediñ a ran warnañ, douetiñ a ran warnañ, diskredoni am eus warnañ, doare fall a zo warnañ, doareet-fall eo hennezh, un neuz fall a zen eo hennezh, ne gavan ket ez eo doareet-mat ; *das kommt mir verdächtig vor,* disfiziañs am eus evit an dra-se, doareet-fall eo an dra-se, difiziout a ran diouzh an dra-se, diskrediñ a ran war an dra-se, un diskred a zo em spered, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer-se, war var a se emaon ; *diese verdächtigen Kerle,* ar mallozh-va-Doue aotrounez-se lies., ar gwall bipioù-se lies.
-verdächtig[2] ag. : **1.** barrek, gouest ; *medaillenverdächtig,* a c'hallfe tapout ur vedalenn ; **2.** *mordverdächtig,* diskred a vuntr warnañ.
Verdächtige(r) ag.k. g./b. : gouselled g. [*liester* gousellidi], gouselledez b., disfiziad g., disfiziadez b., diskredad g., diskredadez b., den diskred warnañ g., den disfiz warnañ g.
verdächtigen V.k.e. (hat verdächtigt) : gousellet, diskrediñ war, douetiñ war, kaout diskred war ; *sie verdächtigen mich,* diskrediñ a reont din ; *er wird des Mordes an seinem Bruder verdächtigt*, diskrediñ a reer warnañ da vezañ lazhet e vreur, diskredet e vez lazh e vreur warnañ, lazhet en dije bet e vreur war a greder, meneg a zo e oa bet lazhet e vreur gantañ, diskred a zo warnañ da vezañ lazhet e vreur, disfiziañs a zo en e geñver da vezañ lazhet e vreur.
Verdächtigkeit b. (-) : disfiziusted b., douetusted b.
Verdächtigung b. (-,-en) : diskred g., difiz g., disfiziañs b., douetañs b., douet g., diskredoni b., mar g., tamalladur g.
Verdachtsgrund g. (-s,-gründe) : abeg diskrediñ g.
verdammen V.k.e. (hat verdammt) : daoniñ, damnañ, milligañ, millizhien [anv-verb nemetken], strinkañ ar mallozh gant u.b., reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war ; *Gott verdamm (mich) !* daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! damen a vo kroc'hen mil va ene ! daonet 'vin ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz !
V.em. **sich verdammen** (hat sich (t-rt) verdammt) : en em zaoniñ.
verdammenswert ag. / **verdammenswürdig** ag. : kondaonadus.
Verdammnis b. (-) : daonasion b., daonedigezh b., damnasion b., kollidigezh b., distaoladur g. ; *ewige Verdammnis,* daonasion (daonedigezh, kollidigezh) da virviken b. ; *der Weg ist breit, der zur Verdammnis führt,* emañ frank an hent a gundu d'an daonedigezh ; *die Pforte ist weit, die zur Verdammnis führt,* ledan eo an nor a gundu da goll.
verdammt ag. : **1.** milliget, daonet, kollet ; *sie ist dazu verdammt, ewig herumzuirren,* tonket eo dezhi kantren da viken ; *in alle Ewigkeit verdammt,* milliget (kollet) da virviken, daonet d'an ifern ; *eine verdammte Seele,* un ene (un den) kollet (daonet, milliget) g., un ene daonet gant mallozh Doue g. ; *die Seelen der Verdammten,* Anaon an ifern lies., an Anaon daonet lies., ar re gollet lies., ar re villiget lies. ; *wacht auf, Verdammte dieser Erde !*

war-sav, tud daonet an Douar ! ; *verdammter Lügner !* gwashat gaouiad a zo ac'hanout ! ; *verdammter Dummkopf,* mallozhtouenn genaoueg, bleup, cheulk ma'z out, makez cheulk, makez penn leue, makez tamm paotr fin, sakre mallozh Doue inosant, mallozh Doue penn avelet, doubl sac'h-panez ; *diese verdammte Brücke,* ar bouc'h pont-se g., ar c'hozh pont-se g., an tanfoeltr pont-se g., ar pont gagn-se g. ; **2.** sapre, sakre, daonet, pezh mell ; *du bist ein verdammter Betrüger,* n'out nemet ul laer ; *einen verdammten Durst haben,* kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed ; *du hast vedammtes Glück gehabt,* pebezh taol chañs ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! ur pezh mell taol chañs eo dit ! ur sapre taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ur c'hras kaer eo dit ! ; **3.** P. *verdammter Mist !* pebezh kaoc'henn ! pebezh krenegell ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki ha kignen ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! ; *verdammt !* doubl-chas ! doubl-derv ! putenn (ar) c'hast ! kroc'hen ar bleiz ! jarne gwa ! jarne diaoul ! jarnidiaoul ! jarnigou ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast an ampez ! gast an ognon ! gagnig an ognon ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! chaous ! boulc'hast ! boulc'hast ar gurun ! boulc'hurun ! boulienn c'hurun an tanfoeltr ! mil gurun ! tan ha kurun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! tripledie ! tribledie ! iche ! mil krampouezhenn ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! skoulm yod ! mil skoulm yod ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! ; *verdammt sei dieser Mistkerl !* ac'hamen d'ar pezh teil-se ! daonet 'vije tout !

Adv. : abominapl, spontus, gwall ; *er frisst verdammt viel,* debriñ a ra abominapl ; *dieser Wagen verbraucht verdammt viel,* ar c'harr-tan-se a zo abuz dour-tan ; *jetzt verdient man verdammt gut,* bremañ e vez gounid mat all ; *eine verdammt heikle Lage,* ur gaoc'henn b., ur gwall blegenn b., ur blegenn gwall lous b., un dro fall-daonet b., un dro gwall fall b., un toull fall g., ur grenegell b. ; *das ist verdammt schwierig,* ken start eo ha direunañ lost an diaoul, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, honnezh a zo micher a-walc'h, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, micher a-walc'h eo ober an dra-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se, un debr-spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo an dra-se, ul lazherezh eo an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, ul lazh-tud eo an dra-se ; *dieser Weg ist verdammt gefährlich,* un torr-gouzoug eo an hent-se, un torr-divhar d'an dud eo an hent-se ; *es ist verdammt heiß draußen,* krazañ a ra, ur bulluc'h a zo en amzer, gwashat eo tomm ! ; *es ist verdammt kalt,* gwall yen eo ! yen eo, ur spont ! yen eo, un diframm ! yen eo, un hiris ! gwashat eo yen ! ; *es ist mir verdammt kalt,* va gwalc'h a riv am eus, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, rivet eo va sac'h, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, frimet on gant ar yenijenn, o frimañ emaon ; *verdammt groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, bras spontus, gwall vras, pezh foeltrenn, mell, pikolenn, pikol, mellad, pezhiad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *wir haben verdammt lange auf dich warten müssen,* diwezhat-mezh emaout, na pegeit omp chomet ouzh da c'hedal da zont, mil bell omp chomet ouzh da c'hedal da zont.

Verdammte(r) ag.k. g./b. : daoned [liester an daonidi, ar re zaonet, ar re villiget, P. an daonedoù] g. ; *die Seelen der Verdammten,* Anaon an ifern lies., an Anaon daonet lies. ; *wacht auf, Verdammte dieser Erde !* war-sav, tud daonet an Douar !

Verdammung b. (-,-en) : daonasion b., daonedigezh b., kollidigezh b.

Verdämmung b. (-) : [tekn.] bourelladur g.

verdampfen V.k.e. (hat verdampft) : kas da aezhenn, kas da vurezh, aezhennañ.

V.gw. (hat verdampft) : mont en aezhenn, mont da aezhenn, mont da vurezh, aezhenniñ, diaezhenniñ ; *das Wasser ist verdampft,* aet eo an dour da aezhenn, aet eo an dour da vurezh, aet eo an dour en aezhenn, aezhennet eo an dour.

Verdampfung b. (-) : aezhennadur g., diaezhennadur g.

verdanken V.k.e. (hat verdankt) : dleout ; *ich verdanke ihm viel,* en e zle emaon (dleour on dezhañ) e meur a geñver, kalzik a draoù a zlean dezhañ, dleour on dezhañ eus kalzik a draoù, dleüs-meurbet on dezhañ, kant dle e lec'h unan am eus dezhañ (Gregor) ; *dass wir zu spät gekommen sind, haben wir deinem Trödeln zu verdanken,* da luguderezh a zo kaoz deomp da vezañ degouezhet re ziwezhat.

verdattert ag. : skodeget, alvaonet, en estlamm, kalmet, sabatuet, stabanet.

verdauen V.k.e. (hat verdaut) : koazhañ, gwiriñ, treizhañ, goiñ boued, euvriñ, poazhañ, ismoriñ, esmoliñ, disac'hañ, diazezañ, dizeriñ, enteuziñ, fontañ, P. kas war-draoñ ; *Bohnen sind schwer zu verdauen,* poazhadur ar fav a vez diaes, fav a vez diaes da wiriñ, fav a zo diaes da ziskenn, fav a chom war ar galon, fav a chom da neuñviñ war ar galon, fav a zo boued diaes da fontañ, fav a vez diaes da boazhañ er c'hof, fav a vez diaes da goazhañ er c'hof, fav a vez diaes da boull ar galon, fav a zo kriz da boull ar galon, fav a vez kalet da boull ar galon, boued teuc'h da zebriñ a zo eus ar fav, boued sammus (kargus, stomogus) a zo eus ar fav, boued sammus d'ar stomog a zo eus ar fav, stambouc'hañ (stouvañ) a ra ar fav ; *ein schweres Essen verdauen,* diazezañ e gorfad boued.

verdaulich ag. : koazhadus, dizeradus, treizhadus, goadus ; **a)** *schwer verdaulich,* teuc'h, sammus, kargus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, diaes da fontañ, a chom war ar galon, a chom da neuñviñ war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomokus, stomogus, sammus d'ar galon, pounner d'ar galon ; *schwer verdauliche Nahrung,* boued stouv-e-doull g., kundu sammus d'ar galon b., boued pounner d'ar galon g., boued hag a chom da neuñviñ war ar galon g. ; *Bohnen sind schwer verdaulich,* poazhadur ar fav a vez diaes, fav a zo boued diaes da fontañ, fav a zo ur gundu diaes da fontañ, fav a vez diaes da wiriñ, fav a zo diaes da ziskenn, fav a chom war ar galon, fav a chom da neuñviñ war ar galon, fav a vez diaes da boazhañ er c'hof, fav a vez diaes da boull ar galon, fav a zo kriz da boull ar galon, fav a vez kalet da boull ar galon, boued teuc'h da zebriñ a zo eus ar fav, boued sammus (kargus, stomogus) a zo eus ar fav, boued sammus d'ar stomog a zo eus ar fav, stambouc'hañ (stouvañ) a ra ar fav ; **b)** *leicht verdaulich,* aes da ziskenn, skañv, disamm, divec'h d'ar c'horf, divec'h d'ar galon, treizh, distambouc'h, aes da fontañ, aes da boazhañ.

Verdauung b. (-,-en) : goadur g., goerezh g., ismoradur g., koazhadur g., poazhadur g., ismoriñ g., koazhañ g., treizhañ g., treizhidigezh b., treizhadur g., treizh g., dizererezh g. ; *diese Arznei wirkt auf die Verdauung,* gwerediñ a ra al louzoù-se war an ismoradur ; *er hat eine gute Verdauung,* poazhañ a ra e voued brav-tre, teuziñ a ra e voued dezhañ.

Verdauungsapparat g. (-s,-e) : [korf.] benvegad koazhañ g.

Verdauungsbeschwerden lies. : [mezeg.] diaezamantoù evit poazhañ ar boued lies., strafuilhoù koazhañ lies.

verdauungsfördernd ag. : treizhus, goüs.

Verdauungsgeschäft n. (-s) : [korf.] arc'hwel koazhañ g.

Verdauungskanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol vezhur b., treizher b., korzenn-voued b., kan-boued g.

Verdauungsorgan n. (-s,-e) : [korf.] benvegad koazhañ g.

Verdauungssaft g. (-s,-säfte) : [korf.] sug ar c'hreuz g., sug-stomog g., sug esmoriñ g., sug koazhañ g.

Verdauungsschnaps g. (-es,-schnäpse) : banne melenog g., Marc'harid b., louarn kamm g., banne kloz-pred g., banne kas war-draoñ g., banne hini reut g., banne hini berr g., banne hini kreñv g., banne hini melen g., bannac'h gloria g.

Verdauungsschwäche b. (-) : [mezeg.] bregoazh g.

Verdauungsstoff g. (-s,-e) : pepsin g.

Verdauungsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] strafuilhoù koazhañ lies.

Verdauungstrakt g. (-s) **/ Verdauungswege** lies. : [korf.] forzhioù koazhañ lies., hentoù koazhañ lies., benvegad koazhañ g.

Verdeck n. (-s,-e) : **1.** [merd.] pont uhelañ g. ; **2.** [kirri] teltenn b., goloenn-garr b. ; *das Verdeck eines Autos zurückklappen,* lemel kuit teltenn ur c'harr-tan, diskenn teltenn ur c'harr-tan.

verdecken V.k.e. (hat verdeckt) : **1.** goleiñ ; **2.** kuzhat, mouchañ ; *eine dunkle Wolke verdeckte die Sonne,* ur waskadenn zu a guzhe an heol, ur waskadenn zu a vouche an heol, mouchet e oa an heol gant ur waskadenn zu ; **3.** [lu] touellivañ, touellaozañ, darguzhat ; **4.** kuzhat war (u.b./udb), nac'h war (u.b.) ; *eine Straftat verdecken,* kuzhat war un torfed, nac'h war un torfedour ; *seine wahren Absichten verdecken,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered.

verdeckt ag. : kuzh, kuzhet, mouchet, darguzhet.

verdenken V.k.e. (verdachte / hat verdacht) : kemer a wall berzh, kemer a berzh fall, gwallgemer, rebech, mirout greunenn [ouzh u.b. abalamour d'udb] ; *das kann ich ihm nicht verdenken,* ne c'hallan ket magañ (goriñ) droukrañs outañ en abeg da gement-se, ne c'hallan ket derc'hel drougiezh outañ abalamour d'an dra-se (kaout droug outañ evit kement-se derc'hel imor outañ evit kement-se, derc'hel drougiezh diwarnañ evit kement-se), ne c'hallan ket mirout heg outañ en askont da gement-se.

Verderb g. (-s) : koll g., kollidigezh b., gwastadur g., breinadur g. ; *auf Gedeih und Verderb,* e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez, e gwir hag e gaou, e pep degouezh, c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, tu priz tu miz, gwell pe wazh, ez vev ez varv ; *mit jemandem auf Gedeih und Verderb verbunden sein,* heuliañ u.b deuet ar bed evel ma c'hallo / heuliañ u.b erruet pe erruo / heuliañ u.b erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b.

verderben V.gw. (verdirbt / verdarb / ist verdorben) : mont da goll, mont da fall, boutañ, gwastañ, difaganiñ, breinañ, treiñ da fall, lizañ, lizennañ, tezañ, tezennañ,

arneviñ, treiñ, disleberiñ, findaoniñ, chom da goll, ober teil ; *die Ware verdirbt,* emañ ar varc'hadourezh-se o vont da goll (o voutañ, o wastañ, o tifaganiñ) ; *das Fleisch verdirbt,* kontroniñ a ra ar c'hig, lizennañ a ra ar c'hig, lizañ a ra ar c'hig, arneviñ a ra ar c'hig, treiñ a ra ar c'hig ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern,* boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon ; *sittlich verderben,* droukaat, gwalarniñ, direizhañ, en em zireizhañ, en em vreinañ, diheñchañ, disleberiñ, bezañ war hent an dirollerezh ; *Unkraut verdirbt nicht,* nend eus ket a grev d'ar fall louzoù - al lorgnez n'eus ket a vervel warno - kaer 'vez c'hwennat an douar, al louzeier fall a zistroio (a vo trec'h) atav - an traoù fall eo ar re a ouenn atav ar buanañ - netra nemet c'hwennat hag atav c'hwennat ; [dre skeud.] setu ar glandour o tont war-c'horre - ar fall a c'hounez atav - al louzoù fall a drec'h atav.

V.k.e. (verdirbt / verdarb / hat verdorben) : disleberiñ, mastariñ, drastañ, gardennañ, breinañ, gwallañ, gwatalañ, labezañ, nammañ, techañ, siañ, toufañ, koll, peurgoll, kontammiñ, kousiañ ; *jemandem die Freude an etwas verderben,* lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb ; *jemandem die Freude verderben,* trenkañ plijadur u.b., trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b. ; *jemandem den Appetit verderben,* terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., serriñ kalon u.b., dic'houstiñ u.b., divlazañ u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. / reiñ heug (doñjer) d'u.b. / degas heug (regred) d'u.b. (Gregor) ; *ich möchte Ihnen dabei den Appetit nicht verderben,* lavarout a ran an drase gant respet d'ar boued benniget-mañ ; *sich (t-d-b) die Augen verderben,* gwallgas (skuizhañ) e zaoulagad, dallañ mouilc'hi ; *sich (t-d-b) den Magen verderben, einen verdorbenen Magen haben,* ober re gofad, sevel ar boued war e galon, dont ar boued da neuñviñ war e galon, bezañ e galon war-neuñv, kaout poan diwar-goust re gofad, bezañ divarc'het poull e galon diwar re gofad, tapout korn kof goude re gofad, tapout tenngof goude re gofad, kaout kalonask, kaout devadur, bezañ distreset e gorf, bezañ klañv diwar e voued ; *den Magen verderben,* divarchiñ ar galon, dont da neuñviñ war ar galon, distresañ ar galon ; *wenn ich nur Wasser trinke, werde ich mir den Magen verderben,* mar n'evan nemet dour ez an da zisgwalc'hiñ va c'halon ; *das Fleisch verderben,* kontroniñ ar c'hig ; *es mit jemandem verderben,* dont an darempredoù etre an-unan hag unan all da vezañ tenn, dont an traoù da rustaat (bezañ pebr e-barzh ar soubenn, bezañ torret ar votez) etre an-unan hag unan all, bezañ echu tout etre an-unan hag unan all, bezañ fontet an traoù etre an-unan hag unan all ; *es mit niemandem verderben,* fistoulat e lost e pep lec'h, en em zerc'hel mat gant an holl, ober brav d'an holl, tremen diouzh an holl dud ; *jemanden sittlich verderben,* droukaat u.b., gwallsiañ u.b., breinañ u.b., direizhañ u.b., kas u.b. war hent an dirollerezh, koll u.b. gant ur gelennadurezh fall, kontammiñ u.b. ; *die Trunksucht verdirbt die Seele,* al lonkerezh a lourta an ene, al lonkerezh a beurgoll an ene ; [kr-l] *viele Köche verderben den Brei,* pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul mui a vugulion a vez, e vez falloc'h gouarnet ar saout.

Evezhiadenn : chom a ra c'hoazh ur stumm digemm evit an anv-gwan-verb II : verderbt : *sellit ouzh* **verderbt**.

Verderben n. (-s) : gwallsiegezh b., dirollerezh g., koll g., kollidigezh b., drouziwezh g., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., siadurezh b., kontammidigezh b. ; *jemanden ins Verderben führen,* kas u.b. da goll, dihenchañ u.b., kas u.b. war hent an dirollerezh, lakaat u.b. da vont diwar an hent mat, kas u.b. da zrouziwezh, kas u.b. d'e gollidigezh, koll u.b., breinañ u.b., bountañ u.b. war an hent a gas da zrouziwezh, kas u.b. d'ar baz, kontammiñ u.b. ; *ins Verderben rennen, ins Verderben reiten,* en em goll, mont da goll, mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da wallfin, bezañ war hent an dirollerezh, mont e drouziwezh, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont (riklañ) diwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, mont e vleud da vrenn, kas e stal e skuilh hag e ber, kas e stal d'an dour, mont war e benn, mont e soc'h da vinaoued, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor), koll e ene ; *das Verderben der Seele,* gwastadur an ene g., peurgollidigezh an ene b.

verderbenbringend ag. : drastus, gwastus, kollus, sius.

Verderber g. (-s,-) : breiner g., toueller g., diaoul g.

verderblich ag. : **1.** noazus, gwallus, drastus, domajus, sius ; **2.** kollidik, bresk, breinus, breinadus ; *leicht verderbliche Waren,* danvezioù kollidik (bresk) lies.

Verderblichkeit b. (-) : breinadusted b.

Verderbnis b. (-) : gwallsiegezh b., dirollerezh g., koll g., kollidigezh b., drouziwezh g., fallonioù lies., breinadur g.

verderbt ag. : *ein verderbter Mann,* un den a vuhez fall g., un den dirollet g., un den diheñchet g., un den buhez fall gantañ g., un den kordet a fallagriezh g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., un den kordet e gorf a fallagriezh g., un den vis ar gordenn ennañ g., un den fallakr g., ur sac'h malis g., ur pezh fall a zen g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., un den brein betek mel e eskern g., ur vosenn a zen g., ul lec'hidenn a zen fall g., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur c'hast b., ul loen gars g., ur pemoc'h lous g., ul loudoureg g., ul loudour g., ul loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., ul louston g., ul louveg g., ul libouz g., ul louvidig g., ul libouzer g., ur pezh teil g., un tamm mat a loustoni g., ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur renavi g.,

ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., ur fallakr g.

Verderbtheit b. (-) : breinadurezh b., breinerezh g., breinded b., breinder g., dirollerezh g., diroll g., fallagriezh b., falloni b., direizhamant g.

verdeutlichen V.k.e. (hat verdeutlicht) : splannañ, splannaat, disklêriañ, sklaeraat, spisaat, resisaat.

Verdeutlichung b. (-,-en) : sklaeridigezh b., spisadenn b., spisadur g., resisadenn b.

verdeutschen V.k.e. (hat verdeutscht) : alemanekaat.

Verdeutschung b. (-,-en) : alemanekadur g.

verdichtbar ag. : moustradus, hevoustr, hag a c'haller gwaskañ, hag a c'haller moustrañ, hag a c'haller fetisaat, kendouesadus.

verdichten V.k.e. (hat verdichtet) : **1.** gwaskañ war, moustrañ war, fetisaat, drusaat, fetisiñ, kenstankaat, kenstankañ, stankaat, douesaat, kendouesaat ; **2.** fonnusaat, klokaat, astenn ; **3.** [lenn.] dastum, diverraat.

V.em. : **sich verdichten** (hat sich (t-rt) verdichtet) : fetisaat, drusaat, kenstankaat, kenstankañ, stankaat, fonnusaat, kendouesaat, douezekaat ; *der Nebel hat sich verdichtet,* drusaet eo al latar ; *die Dunkelheit verdichtet sich,* duaat a ra an deñvalijenn, teñvaloc'h-teñvalañ e teu da vezañ ; *das Gerücht verdichtet sich,* muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred.

Verdichter g. (-s,-) : moustrer g., gwasker g., gourgwasker g., uswasker g., fetisaer g., stankaer g.

Verdichtung b. (-) : moustr g., moustradur g., moustrañ g., gwask g, kenwask g., gwaskadur g., fetisadur g., fetiserezh g., kenstankadur g., stankadur g., stankerezh g.

Verdichtungsgrad g. (-s,-e) : feur moustradur g., derez moustradur g.

verdicken V.k.e. (hat verdickt) : **1.** [kegin.] fetisaat ; **2.** kaoulediñ, pouloudenniñ, pouloudañ, chadenniñ, tolzennañ, fetisiñ, tevaat, tulzumiñ, stankaat.

V.em. : **sich verdicken** (hat sich (t-rt) verdickt) : kaoulediñ, pouloudenniñ, pouloudañ, chadenniñ, tolzennañ, fetisaat, tevaat, tulzumiñ, stankaat ; *die Milch verdickt sich,* kaoulediñ a ra al laezh.

Verdickung b. (-,-en) : **1.** kaoulidigezh b., chadennadur g., tolzennadur g., fetisadur g., fetiserezh g., tuzumadur g., stankadur g., stankerezh g. ; **2.** bolzenn b., bos g. ; **3.** kreskenn b., torosenn b., torzhell b., targos g., kaledenn b., yoc'henn b., yoc'h b., peud g., goradenn b., droug sant Maodez g., moc'h bihan str., kreskenn-gig b., kig-kresk g., kigenn b., flipenn-gig b., kankr g.

verdienen V.k.e ha V.gw. (hat verdient) : **1.** gounit, sevel, touch ; *er verdient seinen Lebensunterhalt,* bastañ (pourvezañ) a ra d'e ezhommoù, gounit a ra e vara (e damm, e voued, e damm greun, e damm bruzun), gounit a ra e gerc'h, gounit e vuhez (e vuhezegezh, e voued) a ra, delc'her a ra bara, derc'hel a ra un tamm bara, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, bevañ a ra diouzh gounidoù e vicher, bevañ a ra diwar gounidoù e vicher ; *er verdient recht ordentlich,* dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, kaer a-walc'h e vez paeet ; *sich (t-d-b) seinen Lebensunterhalt durch Erwerbstätigkeit verdienen,* bevañ diouzh e labour ; *sie verdient sich ihren Unterhalt auf dem Strich,* gwerzhañ a ra he c'horf (gastaouiñ a ra) evit gounit he bara ; *er verdient gut,* koumanant mat en deus, gounit a ra ur gopr a-zoare, gopret mat eo, ur gounider bara eo, mat eo da c'hounit ; *er verdient ganz gut,* reut eo e jeu, frank eo an traoù gantañ, druz eo e stal, brav-kenañ eo e stad, gounit a ra forzh arc'hant, gounit a ra arc'hant bras, rozellat a ra arc'hant ; *beim Weinhandel verdiene ich am meisten Geld,* muiañ ma c'hounezan eo o werzhañ gwin ; *du wirst mehr Geld verdienen,* muioc'h a arc'hant a c'hounezi ; *wenn er hart arbeitet, wird er entsprechend mehr Geld verdienen,* muioc'h a se a arc'hant a c'hounezo ma labouro kalet ; *der Wirt hat dabei ganz schön verdient,* mat eo bet an eost gant mestr an ostaleri, gounezet en deus mestr an ostaleri ur pochad mat a arc'hant gant an dra-se, graet en deus an ostiz e ran gant an dra-se ; *wie viel verdienen Sie pro Tag ?* pegement hoc'h eus-c'hwi a zevezh ? ; *er verdient achtzig Euro pro Tag,* pevar-ugent euro en deus a zevezh, gounit a ra pevar-ugent euro d'e zervezh, gounit a ra pevar-ugent euro an deiz ; *er verdient dreitausend Euro im Monat,* gounit a ra tri mil euro d'e viz, touch a ra tri mil euro d'e viz ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man gut,* d'ar c'houlz-se e veze gounid, da neuze e veze gounid ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man ziemlich schlecht,* d'ar c'houlz-se ne oa ket a c'hounidigezh, da neuze ne oa ket a c'hounidigezh ; *er verdient gutes Geld bei verhältnismäßig wenig Stress,* kaer a-walc'h eo paeet evit kelo pezh a ra ; *das ist schwer verdientes Geld,* an arc'hant-se n'int ket bet gounezet en ur c'hoari, c'hwezet em eus va gwalc'h evit gounid ar gwenneien-se ; *leicht verdientes Geld,* arc'hant diboan g., arc'hant frank g. ; *er hat beim Verkauf seiner Häuser ganz schön verdient, er hat beim Verkauf seiner Häuser viel Geld verdient,* graet en deus kalz arc'hant eus e diez, graet en deus arc'hant eus e diez, graet en deus mat gant gwerzh e diez, savet en deus arc'hant mat diwar gwerzh e diez, tennet en deus ur bern gwenneien diwar gwerzh e diez ; *er hat heute keinen einzigen Groschen verdient,* ne'n deus ket gounezet ul liard hiziv ; *er verdient Geld wie Heu,* ober a ra e fagodenn, ober a ra e graf, ober a ra e eost, lardañ a ra, lartaat a ra, tapout a ra gantañ, ober a ra krazadenn, ober a ra fortun, ober a ra mat, ober a ra ur fortun, gounit a ra arc'hant bras, gounit a ra arc'hant evel ober glav, ober a ra arc'hant evel glav, ober a ra aour gant morzholioù, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, dastum a ra aour hag arc'hant, ober a ra e ran, ober a ra arc'hant war an oaled, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum a ra arc'hant a-foziadoù, bastañ a ra mat pep tra evitañ ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus,* dispign a ra dre ma c'hounez ; *er verdient keinen müden Pfennig,* ne c'hounez ket e zour, ne ra na koar na mel.

2. dellezout, bezañ dellezek eus, meritout ; *Lob verdienen,* dellezout bezañ meulet, dellezout meuleudioù, bezañ dellezek eus meuleudioù (da vezañ meulet), bezañ da vezañ meulet, talvezout e vefe roet meuleudioù d'an-unan, bezañ meuleudioù d'an-unan da gaout ; *sich um das Vaterland verdient machen,* gounit anaoudegezh-vat ar vammvro, dellezout anaoudegezh-

vat ar vro ; *was er tut, verdient eine Belohnung,* aluzen en deus oc'h ober an dra-se ; *Sie haben es nicht verdient,* n'hoc'h eus ket gounezet an dra-se ; *er hat Ihre Zuneigung nicht verdient,* n'eus netra vat ennañ (n'eus mann vat ebet ennañ) evit ma teufe ho kras vat dezhañ, re vat hoc'h evitañ ; *ich habe diese Ehre nicht verdient,* re vat oc'h evidon evit ar pezh a veritan ; *er hat es nicht anders verdient,* n'en deus nemet ar pezh a zellez - graet mat eo evitañ - dleet-mat eo dezhañ - a zo mat - bevez eo - kement-se n'eo ket bet laeret gantañ - meritet en deus - un taol a dalv un all - ra vezo war e reuz - ra vezo kement-se evit e goll - bez en deus bremañ gopr e labour - mat a zo graet dezhañ - graet eo mat dezhañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ - pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - dre e faot eo ha n'en deus den da damall - pennkaoz eo eus e valeur - tampir evitañ ; *er verdient den Strick, er verdient den Strang,* dellezout a ra ar groug, dellezout a ra bezañ krouget, boued ar groug a zo anezhañ, boued ar gordenn a zo anezhañ, lañs ar groug a zo anezhañ, ramagnant ar groug a zo anezhañ, rest ar groug a zo anezhañ, mat eo d'ar groug, meritout a ra ar marv, meritout a ra bezañ krouget ; *ich hatte es nicht verdient, im Gefängnis zu landen,* ne zellezis ket bezañ toullbac'het ; *der Hund hat es verdient, gehörig bestraft zu werden,* meritout a ra ar c'hi bezañ drastet ; *sie hätten es doch verdient, dort bleiben zu dürfen,* dellezek e oant da vezañ chomet eno.

Verdiener g. (-s,-) : gounider bara g.

Verdienst[1] g. (-es,-e) : gopr g., pae g., gounid g., gounidigezh b., koumanant g., korvo g., korvoder g., savad g. ; *einen kargen Verdienst haben,* bezañ gwall zister e c'hopr, bezañ bihan e goumanant, gounit un tamm pae divalav (un tamm pae dister, ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik, ur begad pae, un disteraik a bae), bezañ disterik e c'hounidigezh, bezañ gwall zister e eost ; *seinen Verdienst um das Doppelte steigern,* gounit hanter-ouzh-hanter, gounit un hanter muioc'h, gounit div wech muioc'h.

Verdienst[2] n. (-es,-e) : anaoudegezh-vat b., dellid g., merit g., aluzen b., dellez g., dellezegezh b. ; *sich Verdienste um den Staat erwerben,* dellezout anaoudegezh-vat ar Stad, gounit anaoudegezh-vat ar Stad ; *sich ein Verdienst zuschreiben,* kemer an enor eus udb (Gregor), sachañ an enor eus udb d'e du, klask treiñ dellid u.b. all pe tud all evit e c'hloar ; *jemandes Verdienste würdigen,* talvezout e zellidoù d'u.b., goprañ u.b. hervez e zellidoù, goprañ u.b. e kemm gant e zellidoù, rentañ d'u.b. hervez e zellid (Gregor) ; *nach Verdienst und Würdigkeit,* hervez dellidoù (diouzh dellid, e kemm gant dellid) pep hini ; *jeden nach seinen Verdiensten beurteilen,* barn pep unan dre e zellez, barn an dud hervez o dellid, jaojañ an dud diouzh o dellid.

Verdienstausfall g. (-s,-ausfälle) : olgounid g., koll war ar gopr g., disavad g.

Verdienstkreuz n. (-es,-e) : kroaz an Dezellegezh b.

verdienstlich ag. : dellezus, dellidus.

verdienstlos ag. : **1.** dileve ; **2.** dizellid.

Verdienstorden g. (-s) : urzh an Dezellegezh g.

verdienstvoll ag. : dellezus, dellidus, dellezek a anaoudegezh.

verdient ag. : **1.** dellezet, dleet ; **2.** dellezus, dellezek ; *sich um das Vaterland verdient machen,* gounit anaoudegezh-vat e vammvro, dellezout anaoudegezh-vat e vro.

verdienterweise Adv. / **verdientermaßen** Adv. : hervez e zellez, diouzh e verit, diouzh ma talvez, evel ma'z eo dleet.

Verdikt n. (-s,-e) : barnedigezh b., devarn b.

Verding g. (-s,-e) : engoz g., engozad g., debarzhadur g., debarzh g.

verdingen V.k.e. (verdingte // hat verdungen / hat verdingt) : engoziñ, treziata.

V.em. : **sich verdingen** (verdingte sich // hat sich (t-rt) verdungen / hat sich (t-rt) verdingt) : koumanantiñ, feurmiñ e zivrec'h, en em c'hoprañ ; *sich bei jemandem verdingen,* mont e koumanant (koumanantiñ) gant u.b. ; *sich als Saisonarbeiter verdingen,* treuziezhiñ ; *ich werde mich als Knecht verdingen,* me a yelo da vevel ; *sich bei jemandem als Magd verdingen,* mont da vatez da di u.b., mont e plas da di u.b.

Verdinger g. (-s,-) : engozer g.

verdinglichen V.k.e. (hat verdinglicht) : [preder.] traekaat.

Verdinglichung b. (-) : [preder.] traekaat g., traekadur g.

Verdingung b. (-,-en) : engoz g., engozad g.

Verdingungsordnung b. (-,-en) : roll ar c'hargoù g., roll divizoù (diferadennoù) ur marc'had g.

verdolmetschen V.k.e. (hat verdolmetscht) : [yezh.] P. jubenniñ, treiñ, treuzyezhañ.

Verdolmetschung b. (-,-en) : jubennadur g., jubennerezh g.

verdonnern V.k.e. (hat verdonnert) : **1.** P. *jemanden verdonnern,* hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b. ; **2.** barn, kondaoniñ ; *jemanden zu fünf Jahren Gefängnis verdonnern,* barn (kondaoniñ) u.b. da bemp bloavezh toull-bac'h, plantañ u.b. en toull-bac'h evit pemp bloaz.

verdoppeln V.k.e. (hat verdoppelt) : daougementiñ, doublañ ; *die Löhne verdoppeln,* daougementiñ ar goproù ; *seine Wachsamkeit verdoppeln,* doublañ da deuler evezh, doublañ da eveshaat ; *seine Anstrengungen verdoppeln, seinen Eifer verdoppeln,* doublañ d'ober strivoù, kalonekaat d'ober strivoù, poaniañ hag aspoaniañ ; [c'hoarioù arc'hant] *seinen Einsatz verdoppeln,* daougementiñ e skodenn, doublañ ; *die Anzahl der eingesetzten Arbeiter verdoppeln,* doublañ ar vicherourien ; *den Schritt verdoppeln,* doublañ e gammedoù, hastañ e dizh, hastañ e herr.

V.em. **sich verdoppeln** (hat sich (t-rt) verdoppelt) : daougementiñ, doublañ, mont da zaou-c'hement, mont da zaou gement, mont war zaou gement, mont daou gement all, mont d'e gement all, mont war zaou gement, dont da vezañ an hanter muioc'h, dont da vezañ an hanter brasoc'h, mont div wech brasoc'h, mont div wech niverusoc'h.

Verdoppelung b. (-,-en) **/ Verdopplung** b. (-,-en) : **1.** daougementiñ g., daougementadur g. ; *eine Verdoppelung der Regenfälle,* un doublañ a zour g., an hanter muioc'h a c'hlav g. ; **2.** [yezh.] *syntaktische Verdopplung,* azdoublañ kevreadurel g. ; **3.** [mat.] daougementiñ g.

verdorben ag. : **1.** gwastet, brein, breinet, kollet, kontammet, lovr, touilh, tuf, siek, gwallsiek, gwallsiet, diboellet, direizhet, dirollet, dinasket, distres, kousiet ; *durch und durch verdorben, in Grund und Boden verdorben,* gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, brein-tuf, brein-put, brein-hudur, brein-teil, brein betek an du, brein betek mel e eskern, brein-pezhell, lovr ; *verdorbene Jugend,* tud yaouank gwastet (kollet, diheñchet, direizhet, direnk, kollet gant an diroll) (Gregor) lies., tud yaouank kontammet lies., tud yaouank brein o c'halon hag o spered lies. ; *durch den Alkohol verdorben,* poazh gant ar boeson, kollet gant ar boeson, bruket gant ar boeson ; *verdorbenes Fleisch,* kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ g., kig lizennet g. ; **2.** divarc'het, distreset ; *einen verdorbenen Magen haben,* bezañ savet ar boued war e galon, bezañ e galon war-neuñv, kaout kalondev, kaout devadur, kaout poan diwar-goust re gofad, bezañ divarc'het poull e galon diwar re gofad, tapout korn kof goude re gofad, kaout kalonask, bezañ distreset e gorf, bezañ klañv diwar e voued.

Verdorbenheit b. (-) : breinadurezh b., breinerezh g., breinded b., breinter g., dirollerezh g., diroll g., fallagriezh b., falloni b., direizhamant g., direizh b./g.

verdorren V.gw. (ist verdorrt) : skarnilañ, krazañ, disec'hañ, krinañ, spelc'hiñ, goeñviñ, gweñviñ, serinañ gant an avel, disaouriñ, ruziañ gant ar sec'hor.

verdorrend ag. : disec'hus, heskus, sec'hus, skarnilus, skarnil, spelc'h, spelc'hus.

verdorrt ag. : sec'h, spelc'h, spelc'het, disec'het-pizh, krinet, krin, skarnil, skarnilet, dic'hlasvez, disec'h, dic'hleb, kras, krazet, diazez, divanne, divannac'h, ruz, disec'het, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, disaour, hesk ; *vom Südwestwind verdorrt,* morsuilhet ; *das Korn ist verdorrt,* skaotet eo ar gwinizh ; *das Gras ist völlig verdorrt,* ruz eo ar geot gant ar sec'hor, disec'het eo ar geot gant ar sec'hor, skarnilet eo ar geot, kras eo ar geot, hesk eo ar geot, disec'het eo ar geot gant an heol ; *eine verdorrte Kehle haben,* kaout ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed, bezañ krinet e deod gant ar sec'hed.

Verdorrung b. (-) : krazadur g., disec'hadur g.

verdrahten V.k.e. (hat verdraht) : **1.** fardañ, funaveiñ ; **2.** stankañ gant orjal, bardellañ gant orjal.

Verdrahtung b. (-) : **1.** funaveadur g. ; **2.** stankerezh gant orjal g., stankadur gant orjal g., bardellañ gant orjal g.

verdrängen V.k.e. (hat verdrängt) : **1.** argas, kas kuit, bountañ er-maez eus, kas war-dreñv, diarbenn, didalvoudiñ, didroadañ, distroadañ, loc'hañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz, kas war-giz, disvountañ, diskas ; *einen Konkurrenten verdrängen,* diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, didroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, touzañ e varv d'ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, kemer e greñv war ur c'hevezer ; *jemanden aus seiner Stellung verdrängen,* toullañ dindan u.b., argas u.b. eus e garg, loc'hañ u.b. eus e garg, diarbenn (distroadañ) u.b. ; *jemanden aus seiner Wohnung verdrängen,* kas kuit u.b. eus e di, argas u.b. er-maez eus e di, bannañ u.b. eus e di, loc'hañ u.b. eus e di, chaseal u.b. eus e di, dilojañ u.b. ; **2.** moustrañ war, delc'her war, gwaskañ war ; *seine Gefühle verdrängen,* moustrañ war e galon, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, plegañ e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e imor, padout ; **3.** [bred.] arvoustrañ, mougañ, emvoustrañ, lakaat en ankounac'h, teuler e puñs an ankounac'h ; *nichts wird verdrängt,* ar poanioù kozh, ne zeuont ket kuit, ne teu nemet re nevez warno ; **4.** [loen., louza.] fonnañ war ; *diese Tierart verdrängt die anderen,* ar spesad-se a fonn war ar re all.

Verdrängte(-s) ag.k. n. : [bred.] emvoustred g., arvoustred g. ; *Rückehr des Verdrängten, Wiederkehr des Verdrängten,* distro an emvoustred g./b., distro an arvoustred g./b., dinod an emvoustred g., dinod an arvoustred g.

Verdrängung b. (-,-en) : **1.** argasidigezh b., diarbennerezh g., dilec'hierezh g., disvount g., diskas g. ; **2.** [bred.] moustradur g., emvoustrañ g., arvoustrañ g. ; **3.** [merdead.] kementad dour dilec'hiet g.

verdrecken V.k.e. (hat verdreckt) : mardoziñ, strouilhañ, tarasiñ, tarasañ, palastrañ, libistrañ, libistrennañ, cholgenniñ, fankañ, kailharañ, hakraat, huduraat, labezañ, lastezañ, kouilhourañ, libouziñ, lorañ, louzañ, lousaat, mailhañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, mardoziñ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ, priellañ, stlabezañ, strakiñ, stronkañ, strodañ, teilañ, duañ, ober mastar war ; *ihr Rock ist völlig verdreckt,* houmañ a zo fank-tout he brozh, houmañ a zo lous-gagn he brozh ; *er ist völlig verdreckt,* n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, fank-brein eo, lous-brein eo, lous-gagn eo ; *seine Hände sind verdreckt,* ur gramenn a zo war e zaouarn, du eo e zaouarn ; *diese Kinder, die verdrecken mir alles,* hag a lapas gant ar vugale-mañ ! labour gwalc'hiñ a vez gant ar bugale-mañ ! ; *sie haben*

mir die Tür mit Kuhdung verdreckt, libistret o deus an nor a gaoc'h-saout, fanket o deus an nor gant kaoc'h-saout ; *mit Erde verdrecken,* douarañ ; *du wirst dir noch die Schuhe mit dem Gips verdrecken,* emaout o vont da wennañ da votoù gant ar plastr ; *total verdreckt sein,* bezañ lous evel un targazh, bezañ lous evel un hoc'h, bezañ lous-mezhus, bezañ ken hudur hag ar seizh pec'hed, bezañ du ken na gomz, bezañ tarasennet-holl, bezañ ur gramenn (un ounezer) war an-unan, na vezañ nemet loustoni eus an-unan, bezañ kac'hus, bezañ lous-gagn, bezañ lous-brein, bezañ lous-pemoc'h, bezañ lous-lous, bezañ lous-teil, bezañ lous evel ul laouenn, bezañ lous evel ar seizh pec'hed.

Verdrecker g. (-s,-) : saotrer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., libouzer g., libouz g., pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., chelgenn a zen g., louskenn g., libouz g., louz g., loen lous g., porc'hell g., chuchuenn lous b., libourc'henn g., kailhareg g.

verdreckt ag. : fank, fank-brein, fankek, strodennek, plapous, lous da vat, lous-brein, lous-gagn, lous-pemoc'h, lous evel ul laouenn, lous evel ar seizh pec'hed, kramennek, kailharek, moustrouilh, lor, hudur, kac'hus, lastezek, louan, mailhemous, mailhennek, mardozek, ort, plamoustek, kousiet, libistret, tarasennet, strouilhek, strouilh, bastrouilh, brennek, du, fank outañ, bouilhenn outañ, leun a saotroù, kailharet, taraset, loudour, loudourek, stronk ; *du bist ja völlig verdreckt !* fresk out, 'vat ! lous out evel un targazh ! lous out evel un hoc'h ! ken hudur out hag ar seizh pec'hed ! du out ken na gomz ! tarasennet-holl out ! ur gramenn (un ounezer) a zo warnout 'vat ! n'eus nemet loustoni ac'hanout !

verdrehen V.k.e. (hat verdreht) : **1.** gweañ, nezañ, gwarañ, kammañ, gwedennañ, ober ur gwe da ; *sich (t-d-b) den Arm verdrehen,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach, diaezañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *ein Schloss verdrehen,* gwarañ (lakaat gwe en) ur botailh ; *ich habe meinen Schlüssel verdreht,* kammet em eus va alc'hwez ; *das Gesicht verdrehen,* ober beg-a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, mousklenniñ, kammañ (treuzañ) e c'henoù, ober ur fri minaoued ; *die Augen verdrehen,* ruilhal e zaoulagad en e benn, bezañ dispourbellet e zaoulagad, bezañ deuet e zaoulagad er-maez eus e benn, bezañ troet e zaoulagad d'an-unan ; **2.** [dre skeud.] lakaat da bennsodiñ, lakaat da goll e benn, strobañ, bamañ, gwalarniñ ; *er verdrehte ihr den Kopf,* graet en deus bet dezhi treiñ a spered (Gregor), lakaet en deus bet anezhi da goll he fenn (da bennsodiñ), strobet en deus bet anezhi, gwalarnet en doa he spered ; **3.** [dre skeud.] distresañ, livañ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, mac'hagnañ, disleberiñ, falsañ, findaoniñ, distreiñ ; *jemandem die Worte im Munde verdrehen,* distresañ komzoù u.b., mac'hagnañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; **4.** terriñ, torgammiñ, gloazañ, falsañ, darallañ, distresañ, gwariañ ; *das Recht verdrehen,* falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebiou d'al lezenn, kammañ al lezennoù, torgammiñ al lezenn.

verdreht ag. : **1.** gweet, nezet, tro, gwar, gwariet, kamm, a-dreuz, treuz, kilwedennek ; *verdrehte Worte,* komzoù gwariet lies. ; *verdrehte Füße,* treid treuz lies. ; **2.** [dre skeud.] diskiantet, diskiant, diboell, pennfoll, berlobiet e benn, divontet e spered, troet e spered.

Verdrehtheit b. (-) : diskianterezh g., diboell g., diboellegezh b., brizherezh g., berlobi g.

Verdrehung b. (-,-en) : **1.** korvigell b., gweadur g., gwe g., gweadenn b., gwar g., tro b., nez g., kammigell b., gwaskadenn b., kog [*liester* kogoù, kegi] g. ; **2.** [dre skeud.] distresadur g., distresadenn b., disleberadur g., distummadur g., fallaenn b.

verdreifachen V.k.e. (hat verdreifacht) : tric'hementiñ, tridoublañ.

Verdreifachung b. (-,-en) : tric'hementiñ g., tridoublañ g.

verdreschen V.k.e. (verdrischt / verdrosch / hat verdroschen) : P. *jemanden verdreschen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

verdrießen V.k.e. (verdross / hat verdrossen) : fachañ, chifañ, hegañ, ober diaes da, sammañ, ober heg da, dipitañ, enkreziñ, lakaat enkrez da sevel en u.b., nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, azrec'hiñ, ankeniañ, gwanikenniñ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, gwaskañ, poaniañ, chalañ, ober diaez da, ober enk da, ober chal da., trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, maritellañ, degas

predadoù anken da, sorbiñ, rec'hiñ, trefuañ, trekouiñ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, lakaat c'hwen e loeroù u.b., ober displijadur da, reiñ displijadur da ; *das verdrießt mich,* kavout a ran an dra-se arabadus, kavout a ran torr-penn (fastus) an dra-se, an dra-se a drenk va c'halon, mougañ a ra va c'halon gant an desped am eus ouzh an dra-se, kemer a ran displijadur o welet an dra-se, kement-se a ra heg din, kavout a ran hegaz an dra-se, hegaz am bez ouzh an dra-se, iskriv eo ganin gwelet an dra-se, bras eo ganin gwelet an dra-se, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran bras (kalz, diaes, start) gwelet an dra-se.

verdrießlich ag. : **1.** hek, hegazus, hegaz, hegus, fachus, dic'hrad, chagrinus, dipitus, kasaus, kazus, chifus, chastreüs, fastus, enoeüs, anoazus, maritellus, nec'hañsus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, amblijus, displijus ; *wie verdrießlich !* pegen kasaus eo an dra-se ! pebezh bisk ! pegen biskenn ! boued kounnar ! fulorus eo ! dipitus-bras eo ! se 'zo hek 'vat ! o ! se a zo kazus ! hegaz eo an dra-se ! ; **2.** dipitus, leun a zipit, rec'het, ginet, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mouspennek, mousklennek, imoret-fall, loariet, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, hegaz, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, put, rekin, rekinus, displijet ; *verdrießlich aussehen,* ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e dal (e benn), bezañ izel e gribell, mouspenniñ, bezañ teuc'h e c'henoù, bezañ rec'het, bezañ moulbennek, bezañ evel ur gegin fumet, astenn e vuzelloù, bezañ un aer displijet gant an-unan, bezañ doaoniet ha ginet e zremm ; *verdrießlich werden,* kemer dipit, brouezañ, fumañ, arfleuiñ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, feulziñ, ginañ, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, trenkañ e spered ouzh an-unan.

Verdrießlichkeit b. (-) : **1.** imor fall b., araousted b., araouster g., mouzherezh g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., ingenn b. ; **2.** kontroliezh g., heg g., soursi g., preder g., prederi b., nec'hamant g., nec'h g., trubuilh g., strafuilh g., bulari g., trabas g., trekou g., chastre g., darbar g., mizer b., enebiezh b., fach g., malañjer g., maritell b., tregas g., trevell g. ; *jemandem Verdrießlichkeiten bereiten,* tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (direnkañ, degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober grimoù, degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b.

verdrillen V.k.e. (hat verdrillt) : kordigellañ, korvigellañ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortigellañ, tortilhañ, treiñ ; *Seile verdrillen,* treiñ kerdin.

Verdrillung b. (-,-en) : korvigell b., gweadur g., gwe g., gweadenn b., nez g., kammigell b., gwar g., gwaskadenn b.

verdrossen ag. : drouklaouen, droukkontant, fallgontant, fachet, mouzhet, amlaouen, dilaouen, displijet, fastet, heuget, erru dotu, tremen skuizh, faezh, eok ha tremen eok, heug, darev, poazh, leizh e lêr, skuizh e revr, aet darn, trenk e spered, c'hwerous, mouzher, hegaz, gweñvet, foeñvet gant an desped, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h, e-kreiz ar c'herse ; *ein verdrossenes Gesicht machen,* bezañ un aer displijet gant an-unan, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, ober penn du, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ teñval e dal (e benn), bezañ izel e gribell, bezañ kozh e benn, ober penn-mouzh, mouzhañ.

Verdrossenheit b. (-) : **1.** imor fall b., skuizhnez b., faezhidigezh b., araousted b., mouzherezh g., malañjer g., desped g., chif g., kerse g. ; **2.** heug g., doñjer g., rukun g., regred g.

verdrücken V.k.e. (hat verdrückt) : **1.** flastrañ, koagañ ; **2.** *etwas in Windeseile verdrücken,* lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, pipañ udb diwar dizh ; *und in Windeseile verdrückte der Tiger das Kaninchen,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol !

V.em. : **sich verdrücken** (hat sich (t-rt) verdrückt) : **1.** P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, en em silañ kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em dennañ, en em dapout, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, klask e ribinoù, rankout he c'hribat, klask e ribouloù ; **2.** [mengleuz] *ein verdrückter Stollen,* ur riboul mengleuz gouzizet (koazhet) g.

Verdruss g. (-es) : imor fall b., skuizhnez b., faezhidigezh b., araousted b., mouzherezh g., malañjer g, desped g., kerse g., chastre g., chif g., bulari g., fleuskeur g., dipit g.

verdübeln V.k.e. (hat verdübelt) : ibiliañ, tarvalañ.

verduften V.gw. (ist verduftet) : **1.** aezhenniñ, mont da aezhenn, diaezhenniñ, koazhañ, mont e koazh ; **2.** aveliñ, koll e c'hwezh vat ; **3.** [dre skeud.] P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, delammat, achap kuit, mont da foar an diaoul ; *er ist verduftet,* skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, aet eo da redek ar c'had, n'eus c'hwezh ebet ken anezhañ, aet eo da foar an diaoul.

Verduftung b. (-,-en) : diaezhennadur g.

verdummen V.k.e. (hat verdummt) : chatalat, diotaat, asodañ, diodiñ, sotaat, anevalaat, divouedañ an empenn,

saoutañ, maoutañ, amoediñ, beulkeañ, louadiñ, tresmeiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, [paotr] sodiñ, [plac'h] sodeziñ, lakaat pouer ha tuzum.
V.gw. (ist verdummt) : louadiñ, sotaat, [paotr] sodiñ, [plac'h] sodeziñ, diotaat, diodiñ, asotañ, arsodiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, diwezhataat, amoediñ, dont e spered da vorzañ ; *er verdummt,* dont a ra da vezañ diot, louadiñ a ra, sotaat a ra, sodiñ a ra, arsodiñ a ra, mont a ra war sotaat, diodiñ a ra, diskiantañ a ra, diskiantaat a ra, lourtaat a ra, diwezhataat a ra, mont a ra war ziwezhataat, dont a ra da vezañ sotoc'h-sotañ, emañ e empenn o tivouedañ, dont a ra e skiantoù da vorzañ, dont a ra e spered da vorzañ, dont a ra e galon da vorzañ.
verdummend ag. : diotaus, louadus, anevalaus, a laka pouer ha tuzum.
Verdummung b. (-) : chatalat g., diotaat g., sotaat g., anevalaat g., saoutañ g.
Verdun n. : Verdun b. ; *die Schlacht um Verdun,* emgann Verdun g.
verdunkeln V.k.e. (hat verdunkelt) : **1.** teñvalaat, displannaat, lugañ, bezañ lugus, duaat ; **2.** kuzhat, skoachañ.
V.em. : **sich verdunkeln** (hat sich (t-rt) verdunkelt) : teñvalaat, displannaat, duenniñ, korboniñ, lugañ, bezañ lugus, brizhañ, duaat, duañ, mont teñval, moriñ.
Verdunklung b. (-) : **1.** teñvaladenn b., teñvaladur g. ; *Verdunklung der Sonne,* fallaenn heol b., gwaskadenn war an heol b. / fallaenn (teñvalder g., mougadenn b.) en heol b. (Gregor) ; **2.** kuzherezh g., touellerezh g., skoacherezh g.
verdünnen V.k.e. (hat verdünnt) : **1.** moanaat, munudañ, kastizañ, treutaat, kurzañ, finaat, negezañ ; **2.** difetisaat, tanavaat, tanaviñ, astenn ; *Wein mit Wasser verdünnen,* astenn gwin gant dour, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, kemmeskañ dour ha gwin, kemmeskañ gwin gant ur banne dour, lakaat dour e-mesk ar gwin, bennigañ ar gwin, trempañ gwin, dourañ ar gwin ; *verdünnter Wein,* dourwin g. ; *verdünnter Apfelwein,* sistr hir g. ; *eine Soße verdünnen,* difetisaat un hilienn, astenn un hilienn gant dour, tanavaat hili ; **3.** [kimiezh] dileizhañ, prinaat ; *Gas verdünnen,* prinaat un aezhenn bennak, prinaat ur gaz bennak ; **4.** dibaotaat, rouesaat, tanavaat, gloevaat, teuziñ, skarsaat, skortaat.
V.em. : **sich verdünnen** (hat sich (t-rt) verdünnt) : **1.** difetisaat, tanavaat, finaat, distankaat ; *mein Teig hat sich verdünnt,* kollet en deus va zoaz e standilhon, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo deuet tanav ; **2.** dibaotaat, rouesaat, tanavaat, gloevaat, skarsaat, skortaat, disteraat, distankaat, mont war danavaat, mont war zistankaat.
Verdünner g. (-s,-) : **1.** [kegin.] tanaver g. ; **2.** [kimiezh] dileizher g.
Verdünnung b. (-) : [kimiezh] dileizhañ g., prinaat g.
verdunstbar ag. : aezhennus.
verdunsten V.gw. (ist verdunstet) : aezhelaat, aezhenniñ, diaezhennañ, mont da aezhenn, mont en aezhenn, koazhañ, mont e koazh ; *das Wasser ist verdunstet,* aet eo an dour da aezhenn, aet eo an dour en aezhenn, aezhennet eo an dour ; *verdunsten lassen,* kas da vurezh, kas da aezhenn, aezhennañ.
Verdunstung b. (-) / **Verdünstung** b. (-) : **1.** aezheladur g., aezhennadur g., diaezhennadur g. ; **2.** [louza.] treuzberañ g., treuzberadur g.
Verdunstungsbecken n. (-s,-) : *Verdunstungssbecken einer Saline,* lagad-palud g., oglenn b. ; *letztes Verdunstungssbecken einer Saline,* lagad-holen g.
Verdunstungskühlung b. (-) : yenadur dre aezhennadur g.
verdursten V.gw. (ist verdurstet) : mervel gant ar sec'hed ; *verdursten lassen,* dirañvañ ; [dre skeud., dre c'hwezañ] *am Verdursten sein,* mont itik, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed, bezañ krinet e deod gant ar sec'hed, bezañ e c'hourlañchenn ken kras ha dor ur forn, bezañ disec'h gant ar sec'hed ar brasañ, bezañ poazh e c'henoù.
verdusseln V.k.e. (hat verdusselt) : ankounac'haat, dont da ankounac'haat, ankouaat, disoñjal, dizeskiñ, na gompren, lonkañ, mont [udb] diwar spered an-unan, mont [udb] eus spered an-unan.
V.gw. (ist verdusselt) : louadiñ, sotaat, [paotr] sodiñ, [plac'h] sodeziñ, diotaat, diodiñ, asotañ, arsodiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, diwezhataat, amoediñ, dont e spered da vorzañ ; *er verdusselt,* dont a ra da vezañ diot, louadiñ a ra, sotaat a ra, sodiñ a ra, arsodiñ a ra, mont a ra war sotaat, diodiñ a ra, diskiantañ a ra, diskiantaat a ra, lourtaat a ra, diwezhataat a ra, mont a ra war ziwezhataat, dont a ra da vezañ sotoc'h-sotañ, emañ e empenn o tivouedañ, dont a ra e skiantoù da vorzañ, dont a ra e spered da vorzañ, dont a ra e galon da vorzañ.
verdüstern V.k.e. ha V.em. (hat verdüstert) : **1.** teñvalaat, tristaat, lugañ, bezañ lugus ; *seine Miene verdüstert sich,* teñvalaat a ra e benn, deuet eo da vezañ trist, deuet eo e benn da vezañ du, deuet eo du e benn, liv an nec'hamant a zeu war e zremm, kruel e teu e benn da vezañ ; *der Himmel verdüstert sich (t-rt),* teñvaloc'h-teñvalañ e teu an amzer, war deñvalaat e ya an amzer, dont a ra an amzer da vezañ teñval, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, lugañ a ra an amzer, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an

amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh, tristaat a ra an amzer, an amzer a zua, duañ a ra an amzer ; **2.** [dre skeud.] *verdüsterter Verstand,* spered trevariet g.

Verdüsterung b. (-) : teñvaladenn b., teñvaladur g.

verdutzen V.k.e. (hat verdutzt) : bamañ, boemañ, bac'hiñ, sabatuiñ, sebezañ, mezevelliñ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, simudañ, batañ, lakaat berr ; *ich bin verdutzt !* sac'het on ! ; *jemandem verdutzt zusehen,* chom a-bann da sellet ouzh u.b., sellet a-bann ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henoù ; *ganz verdutzt dastehen,* bezañ skoet-mik gant ar souezh, chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, chom e c'henoù war nav eur (war nav eur hanter, digor war c'hwec'h eur, digor war greisteiz hanter), koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom divouezh, chom stouvet, chom motet, chom abaf, bezañ bac'het e c'henoù d'an-unan, menel batet, chom e spered e bili-bann, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom en estlamm, ober estlammoù.

verdutzt ag. : beiet, beudet, beziv, bezivet, balzelk, bojardet, trefuet, mantret, simudet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, alvaonet, kalmet, abafet-lip, tapet lopes, bamet, boud, sabatuet-mik, manet, skodeget, sebezet, divarc'het, en estlamm, divontet, serzh, stonket, badet, batorellet, boemet ; *verdutzt sein,* chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom sot, chom balc'h e c'henoù, chom en estlamm, ober estlammoù, bezañ kalmet, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, chom mik, chom berr war e c'her, bezañ berr war e c'her, koll penn e gudenn, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom abaf ; *ich stand ganz verdutzt da,* souezhet-mik (-marv, -bras, -naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet-holl, sot), chomet e oan a-bann, abafet-holl e oan, sabatuet-holl e oan chomet, chomet e oan mantret, sebezet-holl e oan, sonnet (motet, batorellet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhoù, minellet e oa va zeod.

Verdutztheit b. (-) : bam g., bamadur g., bamerezh g., sebez g., alvaon g., sabatur g., sebezenn b., boemadur g., sabatur g./b., saouzan g., estlamm g.

verebben V.gw. (ist verebbt) : **1.** diskenn, trec'hiñ ; *die Flut verebbt,* tre zo, diskenn a ra ar mor ; **2.** [dre skeud.] laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *sein Zorn verebbt,* emañ o tigounnariñ, emañ e gounnar o terriñ warnañ, distanañ a ra d'e gounnar, emañ e gounnar o tistanañ, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn ; *sein Zorn ist verebbt,* aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo ; *sein Zorn ist noch nicht verebbt,* n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; *seinen Zorn verebben lassen,* uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, didaeriñ, difachañ.

veredeln V.k.e. (hat veredelt) : **1.** gwellaat, peuraozañ, meurekaat ; *die Sitten veredeln,* gwellaat ar vividigezh, gwellaat ar vuhezegezh (buhezegezh an dud), lakaat onestiz e buhezegezh an dud ; **2.** [louza.] imboudañ, lagadiñ ; *Rosen veredeln,* lagadiñ roz ; *veredelte Obstbäume,* gwez-frouezh deuet diwar imboud str. ; **3.** puraat, glanaat, peurc'hlanaat, purañ, finaat ; *Stahl veredeln,* puraat dir, glanaat dir ; **4.** peurbleuskañ, peuraozañ.

Veredelung b. (-,-en) **/ Veredlung** b. (-,-en) : **1.** imboudadur g., imboud g., lagaderezh g. ; **2.** glanadur g., puradur g. ; **3.** gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., peurobererezh g., peurober g., peuraoz g., purerezh g., puridigezh b. ; **4.** peurbleuskadur, peuraozadur g.

Vered(e)lungsprodukt n. (-s,-e) : danvez fesonet g. (Gregor).

Vered(e)lungsindustrie b. (-) : ijinerezh peurbleuskañ g., ijinerezh peuraozañ g.

Vered(e)lungsreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b. ; *das Veredelungsreis wächst an,* teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, dalc'het en deus an imboudenn, kroget mat en deus an imboudenn ; *ein Veredelungsreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen,* imboudañ etre koad ha kroc'hen, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ.

Vered(e)lungsunterlage b. (-,-n) : [louza.] tad-kef [*liester* tadoù-kef] g.

verehelichen V.k.e. : (hat verehelicht) : [kozh] *jemanden mit jemandem verehelichen,* dimeziñ u.b. d'u.b., prietaat u.b. gant u.b., prietaat u.b. d'u.b., priediñ u.b. gant u.b., priediñ u.b. d'u.b.

V.em. **sich verehelichen** (hat sich (t-rt) verehelicht) : [kozh] dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, kemer pried, ober fortun, dibaotrañ, skoulmañ anezhi, mont war zaouhanter gant u.b.

verehelicht ag. : dre zimeziñ ; *Maria Braun, verehelichte Bachmann,* Maria Bachmann, Braun diouzh hec'h anv plac'h yaouank - Maria Braun, Bachmann dre zimeziñ.

Verehelichung b. (-,-en) : dimeziñ g.

verehren V.k.e. (hat verehrt) : **1.** azaoueziñ, azeuliñ, kehelañ, enoriñ, revilañ, respetiñ, ober gwazoniezh da, dougen gwazoniezh da, kaout doujañs vras evit u.b., dougen, dougen un devosion vras da, bezañ devot da, karet kalz ; *den heiligen Franziskus verehren,* ober gwazoniezh da sant Frañsez, dougen gwazoniezh da sant Frañsez, dougen un devosion vras da sant Frañsez, bezañ devot da sant Frañsez, enoriñ sant Frañsez, kehelañ sant Frañsez, karet kalz sant Frañsez ; *als Gott verehren,* doueañ ; *sie verehrte ihn wie einen jungen Gott,* hennezh a oa he doue dezhi ; **2.** *jemandem etwas verehren,* donezoniñ udb d'u.b. / reiñ udb e donezon

d'u.b. (Gregor), reiñ udb e prof d'u.b., ober ur prof d'u.b., profañ udb d'u.b.

Verehrer g. (-s,-) : **1.** azeuler g., kehelour g., keheler g., azaouezer g. ; **2.** amourouz g., servijer g.

verehrt ag. : ker, doujet, istimet, enoret ; *verehrter Herr !* aotrou ker !

Verehrung b. (-,-en) : azaouez g., azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladenn b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., revil g., gwazoniezh b., devosion vras b. ; *Verehrung des heiligen Franziskus,* devosion vras da sant Frañsez b., gwazoniezh da sant Frañsez b. ; *Marienverehrung,* devosion vras d'an itron Varia b., devosion vras d'ar Werc'hez b., gwazoniezh d'ar Werc'hez b.

verehrungsvoll ag. : kehelus.

verehrungswert ag. / **verehrungswürdig** ag. : din a zoujañs, dellezek a enor, hag a zellez bezañ doujet, keheladus, azaouezadus, azeuladus, doujañsadus, doujadus, din da vezañ karet.

vereidigen V.k.e. (hat vereidigt) : *jemanden vereidigen,* lakaat u.b. da douiñ lealded, kemer ledoued u.b. ; *vereidigter Übersetzer,* troer dindan le g., troer grataet gant al lez-varn g. ; *Beamte vereidigen,* lakaat kargidi da douiñ fealded (Gregor), kemer leoùdoued kargidi 'zo ; *nicht vereidigt,* didou ; [istor] *vereidigter Priester,* beleg touer g., beleg plouz g. ; *vereidigter Bischof,* eskob touer g., eskob plouz g.

Vereidigte(r) ag.k. g./b. : toued g., touer g., touedez b., touerez b.

Vereidigung b. (-,-en) : touadenn b.

Verein g. (-s,-e) : **1.** kevredigezh b., kevredad g., kevread g., bodad g., kleub g., kelc'h g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b., unanad g., uniad g., kevarzhe b., emglev g. ; *der Sportverein,* ar gevredigezh sport b., ar c'hleub sport g. ; *keltischer Verein, bretonischer Verein,* kelc'h keltiek g. ; *allerlei Vereine wurden gegründet,* a bep seurt kevredigezhioù a node er vro ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den.

2. unaniezh b., unvaniezh b. ; *im Verein mit,* a-gevret gant, e-ser [u.b.], gant skoazell [u.b.] ; *im Verein,* a-gevret, e-kevret, asambles, kumun, en ur ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, a-unan, a-unvan, a-unstroll.

vereinbar ag. : kenglotus, kendere, unvanadus, kompezadus ; *das ist mit dieser Lehre nicht vereinbar,* kement-se ne zere ket (n'eo ket kendere, ne glot ket, ne gord ket, ne jaoj ket) gant ar gelennadurezh-se.

vereinbaren V.k.e. (haben vereinbart) : **1.** merkañ, divizout, diferañ ; *ein Treffen vereinbaren,* divizout en em welet d'an eur-mañ-eur el lec'h-mañ-lec'h, merkañ an eur hag al lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, merkañ un arroud ; *etwas vertraglich vereinbaren,* kevratelañ udb ; *zum vereinbarten Preis,* d'ar priz divizet ; *zum vereinbarten Zeitpunkt,* d'an eur merket, en eur merket, d'an eur dediet, d'ar mare merket, d'ar c'houlz divizet, d'ar c'houlz dediet ; *sie haben miteinander vereinbart, eine Straße zu bauen,* emglev a zo etrezo evit sevel un hent, diwar ziviz e vo savet un hent ganto ; **2.** unaniñ ; *diese zwei Meinungen lassen sich schlecht vereinbaren,* diaes eo unaniñ an daou savboent-se.

vereinbart ag. : merket, divizet, dediet, lakaet ; *zum vereinbarten Zeitpunkt,* d'an eur merket, en eur merket, d'an eur dediet, d'ar mare merket, d'ar c'houlz divizet, d'ar c'houlz dediet ; *zum vereinbarten Preis,* d'ar priz divizet.

Vereinbarung b. (-,-en) : emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., diviz g., divizadur g., intent g., amziviz g., marc'had dre gendiviz g. ; *vertragliche Vereinbarung,* kevrat sinet b., emglev kevratet g. ; *Vereinbarungen treffen,* ober marc'had, ober marc'hadoù, skoulmañ (tremen) un emglev, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, divizout, erruout mat, feuriañ un emglev, skoulmañ un amziviz ; *nach Vereinbarung, laut Vereinbachung,* diwar ziviz, diwar gendiviz ; *Preis nach Vereinbarung,* priz da zivizout (da dabutal, da varc'hata) g., marc'had diwar gendiviz g.

vereinen V.k.e. (hat vereint) : **1.** unaniñ, strollañ, kenstrollañ, keneren, kevrediñ, kengevrediñ, bodañ, eren, juntañ, kendeuziñ, kreizennañ ; *mit vereinten Kräften,* an holl a-gevret, a-unvan, a-unstroll ; *brüderlich vereint,* unanet (unvan, a-unan, a-unvan) evel breudeur ; *durch die Liebe vereint,* chadennet an eil ouzh egile dre ar garantez, staget an eil ouzh egile gant ereoù ar garantez ; *dieses Volk fühlt sich eng mit seinem Land vereint,* start eo ere ar bobl-se ouzh he bro ; *die Mitgliedsstaaten der Vereinten Nationen,* Stadoù-ezel ar Broadoù-Unanet lies. ; *die Macht in seiner Hand vereinigen,* kreizennañ ar galloud etre e zaouarn ; **2.** [kimiezh] kediañ.

V.em. **sich vereinen** (hat sich (t-rt) vereint) : **1.** en em gevreañ, kevreañ, kevrediñ, en em strollañ, en em unaniñ, unaniñ, unvaniñ, en em unvaniñ, kengevrediñ, kenstrollañ, kenemsevel, unanaat, skoulmañ, kendeuziñ, meskañ ; **2.** [douar.] *die Werra vereint sich mit der Fulda,* mont a ra ar Werra e-barzh ar Fulda, kemberiñ a ra ar Werra gant ar Fulda, kejañ a ra ar Werra gant ar Fulda, en em gavout a ra ar Werra gant ar Fulda.

vereinfachen V.k.e. (hat vereinfacht) : **1.** eeunaat, eeunañ, plaenaat, distrobellañ, plaenañ, resaat, rezañ ; *du vereinfachst stark,* un tammig re ziwar-c'horre eo pezh a lavarez, disterik eo pezh a lavarez, eeun-drochik eo pezh a lavarez, klask a rez serriñ ar bed en ur glorenn vi ; **2.** [dre astenn.] lakaat da vezañ aesoc'h, aesaat, aezetaat.

V.em. **sich vereinfachen** (hat sich (t-rt/t-d-b) vereinfacht) : **1.** (t-rt) : eeunaat, plaenaat, resaat, aesaat, aezetaat ; **2.** (t-d-b) : *dadurch hätten Sie sich (t-d-b) das Leben vereinfacht,* nebeutoc'h a dorr-kein ho pije bet, bihanoc'h da c'hweziñ ho pije bet goude, kement-se en dije savet bec'h diwarnoc'h, kement-se en dije diboaniet ac'hanoc'h, kement-se en dije digresket ho poan, un dijabl mat e vije bet kement-se evidoc'h, un distaol poan e vefe bet an dra-se evidoc'h.

Vereinfachung b. (-,-en) : eeunadur g., plaenadur g., aesadur g.

vereinheitlichen V.k.e. (hat vereinheitlicht) : peurunvaniñ, unvaniñ, unanaat, kenunvaniñ, heñvelaat, skoueriekaat.

vereinheitlicht ag. : peurunvan ; *die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen,* ar peurunvan g..
Vereinheitlichung b. (-,-en) : skoueriekaat g., peurunvanidigezh b., unanadur g., unanidigezh b., unvanidigezh b., unvanadur g.
vereinigen V.k.e. (hat vereinigt) : unaniñ, unvaniñ, strollañ, kenstrollañ, keneren, kevrediñ, kevreañ, kengevrediñ, unanaat, bodañ, kreizennañ, eren, juntañ, kendeuziñ ; *zwei Aktiengesellschaften vereinigen,* unaniñ div gompagnunezh dre gevrannoù, kendeuziñ div gompagnunezh dre gevrannoù ; *Gehälter vereinigen,* berniañ (kaout) meur a c'hopr, P. laerezh poan ar re zilabour ; *das lässt sich nicht vereinigen,* an traoù-se ne c'hallont ket bezañ unvanet ; *was Gott vereinigt, soll die Welt nicht scheiden* [Körner]*,* arabat eo d'an den disrannañ ar pezh a zo bet unanet gant Doue ; *die Vereinigten Staaten,* ar Stadoù-Unanet lies.
V.em. **sich vereinigen** (hat sich (t-rt) vereinigt) : **1.** en em gevreañ, kevreañ, kevrediñ, en em strollañ, en em unaniñ, unaniñ, unvaniñ, en em unvaniñ, kengevrediñ, kenstrollañ, kenemsevel, unanaat, skoulmañ, kendeuziñ, meskañ ; *Proletarier aller Länder, vereinigt euch !* proleterien an holl vroioù, en em unanit ! ; **2.** [douar.] *die Werra vereinigt sich mit der Fulda,* mont a ra ar Werra e-barzh ar Fulda, kemberiñ a ra ar Werra gant ar Fulda, kejañ a ra ar Werra gant ar Fulda, en em gavout a ra ar Werra gant ar Fulda.
Vereinigen n. (-s) : kenstroll g., kenstrolladur g., unanadur g.
Vereiniger g. (-s,-) : unaner g., kenstroller g.
vereinigt ag. : unanet ; *das Vereinigte Königreich,* ar Rouantelezh-Unanet b. ; *die Vereinigten Staaten von Amerika,* Stadoù-Unanet Amerika lies.
Vereinigung b. (-,-en) : **1.** kevredigezh b., kevredad g., kevread g., bodad g., kleub g., kelc'h g., kenemsav g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kenunaniezh b., stagadur g., unanad g., uniad g., kevarzhe b., emglev g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *sich zu einer Vereinigung zusammenschließen,* en em gevreañ *; kriminelle Vereinigung,* kevredadur torfedourien g. ; *studentische Vereinigung,* uniad studierien g. ; **2.** bodadeg b. ; [istor] *Vereinigung der Generalstaaten,* bodadeg ar breujoù meur b. ; **3.** unvanidigezh b., unanidigezh b., unaniezh b., unvanadur g., unanadur g., teuzidigezh b., kej g., strollatadur g., strollata g., kevredadur g., kevrediñ g., kenstroll g. ; *fleischliche Vereinigung,* pec'hed ar charnalite g., revgediadenn b. ; **4.** emglev g., diviz g. ; **5.** [kimiezh] kediad g., kediadur g., kediadenn b. ; **6.** kenere g.
Vereinigungsfreiheit b. (-) : frankiz kevrediñ b.
Vereinigungspunkt g. (-s,-e) : kejlec'h g., poent kejañ g.
vereinnahmen V.k.e. (hat vereinnahmt) : enkefiañ, dastum ; *Steuern vereinnahmen,* enkefiañ tailhoù, dastum tailhoù.
Vereinnahmung b. (-,-en) : enkefiadur g.
vereinsamen V.gw. (ist vereinsamt) : dont da vezañ digenvez, en em gavout digenvez, koll e vignoned, kouezhañ en dizarempred, kouezhañ en digenvez.
vereinsamt ag./Adv. : **1.** distro, didud, didu, dizarempred, dibleustr, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, dihentad, diamen, gouez, kollet, digavandenn ; **2.** en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, diamezek, digenseurt, en e du e-unan, a-gostez, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all, digenvez ; *vereinsamt sterben,* mervel e-unan-penn, mervel e-unan-kaer, mervel hep kar na par.
Vereinsamung b. (-) : dizarempred g., digenvez g., distok g.
Vereinsfreiheit b. (-) : frankiz kevrediñ b.
Vereinsgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar c'hevredigezhioù b.
Vereinslokal n. (-s,-e) : sez ur gevredigezh b.
Vereinsmeierei b. (-) : terzhienn ar sevel-disevel kevredigezhioù b., kleñved ar sevel-disevel kevredigezhioù g., follezh ar sevel-disevel kevredigezhioù b.
Vereinsrecht n. (-s,-e) : gwir kevrediñ g., gwir d'en em vodañ e kevredigezhioù g., gwir da sevel kevredigezhioù g., gwir emvodañ g.
Vereinsvermögen n. (-s) : kaoudoù ur gevredigezh lies., glad ur gevredigezh g.
Vereinsvorsteher g. (-s,-) : prezidant (kadoriad) ar c'hleub g., prezidant (kadoriad) ar gevredigezh g.
vereint ag. : unanet ; *mit vereinten Kräften,* an holl a-gevret, a-unvan, a-unstroll ; *brüderlich vereint,* unanet (unvan, a-unan, a-unvan) evel breudeur ; *die Vereinten Nationen,* Aozadur ar Broadoù Unanet g., ar Broadoù-Unanet lies. ; *die Mitgliedsstaaten der Vereinten Nationen,* Stadoù-ezel ar Broadoù-Unanet lies.
vereinzeln V.k.e. (hat vereinzelt) : **1.** digenvezañ, dispartiañ, strewiñ, stlabezañ, skignañ, dibarañ ; **2.** distankañ, rouesaat, tanavaat, fraostaat, distrujañ ; *junge Fichten vereinzeln,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg sapr yaouank.
vereinzelt ag. : **1.** a-skign, a-dachadoù, a-frapadoù, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-vareadoù, roues, digenvez, distroll, gloev, distag, distok ; *einige vereinzelte Bäume,* gwez gloev str. ; **2.** [kenw.] dibarezet, dispar ; **3.** en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, en e du e-unan, a-gostez, e-unan, digompagnun, diamezek, digenseurt, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all.
Adv. : pep hini en e bart, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.
Vereinzelung b. (-) : **1.** digenvezadur g., digenveziñ g. ; **2.** [plant] tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g.
vereisen V.gw. (ist vereist) : reviñ, skornañ, riellañ, klerañ, frimañ ; [kirri-nij] *die Tragflächen vereisen,* emañ an askelloù o skornañ (o riellañ), spil zo o tont war an askelloù ; *vereiste Straße,* hent frim (riell) warnañ g., hent riellet g., hent skornet g., hent sklaset g., straed klerennet

b., hent kleret g. ; *vereister Teich,* lenn sklaset b., poull-dour skornet g., poull-dour kleret g. ; *vereiste Fläche,* skler g., kler g., klerenn b., sklas g., sklasenn b., skornenn b.

Vereisung b. (-) : frimañ g., frimadur g., skornadur g., skornidigezh b., skornerezh g., sklasadurezh b., skornadenn b., skornañ g.

Vereisungsschutz g. (-es) : enepfrim g.

vereiteln V.k.e. (hat vereitelt) : parraat ouzh, dizarbenn, kontroliañ, c'hoari ar c'hontrol ouzh, dichoual, kaeañ ouzh ; *jemandes Pläne vereiteln,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., dizarbenn (kontroliañ) itrikoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., mont en avel d'u.b., lammat war seulioù u.b., arbennañ u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da vann tresoù u.b., kas da netra kombodoù u.b. (Gregor), kas war netra kombodoù u.b., kaeañ ouzh u.b., lakaat sav e gilhoroù u.b. ; *ein Attentat vereiteln,* dizarbenn ur gwalldaol, herzel ouzh ur gwalldaol a c'hoarvezout, mirout na c'hoarvezfe ur gwalldaol (na vefe kaset ur gwalldaol da benn), parraat ouzh ur gwalldaol ; *Hoffnungen vereiteln,* kas spi u.b. da get, desev u.b., dipitañ u.b., reiñ kerse d'u.b.

vereitern V.gw. (ist vereitert) : linañ, dont lin en an-unan, binimañ.

Vereiterung b. (-) : linadur g.

Vereitlung b. (-,-en) : harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.

verekeln V.k.e. (hat verekelt) : heugiñ ouzh, reiñ heug (rukun, doñjer, regred) ouzh, tasoniñ ; *jemandem etwas verekeln,* dic'hoantaat u.b. da zebriñ udb (Gregor), dic'hoantaat u.b. d'ober udb, lemel digant u.b. ar c'hoant da zebriñ (da ober) udb, reiñ d'u.b. heug (rukun, doñjer, regred) ouzh udb, distreiñ (tasoniñ) u.b. eus udb, degas d'u.b. heug (regred, doñjer) ouzh udb, degas (reiñ) dislonk d'u.b. ouzh udb.

verelenden V.gw. (ist verelendet) : **1.** paouraat, paourekaat, tredebedelaat, kouezhañ en dienez, mont da baour, kouezhañ en toull izelañ, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, erruout war voued moc'h, mont divalav e damm standilhon, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz ; **2.** [dre skeud.] negezañ, mizeriñ, krabotenniñ, bleaat, blinaat, dizeriañ, sinac'hañ, koazhañ, kastizañ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, mont war zisteraat, dizaniñ, mont da get.

Verelendung b. (-) : paourekaat g., paourekadur g., tredebedelaat g., tredebedelidigezh b., tredebedeladur g., pevarebedelaat g., pevarebedelidigezh b., pevarebedeladur g.

verenden V.gw. (ist verendet) : mont da get, mont da goll, mervel, talpiñ, kreviñ, skosiñ, foeltriñ, pakañ.

verengen V.k.e. (hat verengt) : enkañ, enkaat, strishaat, strizhañ, stardañ.

V.em. : **sich verengen** (hat sich (t-rt) verengt) : mont war strishaat, strishaat, strizhañ, enkaat ; *der Weg verengt sich,* an hent a ya war strishaat, strishaat a ra an hent, war enkaat e ya an hent.

Verengerung b. (-,-en) **/ Verengung** b. (-,-en) : **1.** strishadur g., enkadur g. ; **2.** enkadenn b., strizh g., strizhenn b.

vererben V.k.e. (hat vererbt) : *jemandem etwas vererben,* lezel udb d'u.b. da hêrezh, lezel udb war e lerc'h evit u.b., lezel udb gant u.b., leuskel udb d'u.b. en e zilerc'h, legadiñ udb d'u.b., laesañ udb d'u.b., testamantañ udb d'u.b. ; *sie hat ihre Schönheit auf ihre Tochter vererbt,* dre hêrezh he deus roet he c'hened d'he merc'h, legadet he deus he c'hened d'he merc'h.

V.em. : **sich vererben** (hat sich (t-rt) vererbt) : tremen dre hêrezh ; *sich auf jemanden vererben,* tremen eus u.b. d'unan all dre hêrezh ; *vererbtes Übel,* droug dre hêrezh g., namm hêrezhel g., tech fall legadet gant an hendadoù g.

Vererbung b. (-) : **1.** treuzlegadur g., treuzlegadiñ g. ; **2.** [bev.] urvegezh b., hêrelezh g.

Vererbungsanlage b. (-,-n) : tued deuet d'an-unan dre hêrezh g., doug deuet d'an-unan dre hêrezh g.

Vererbungslehre b. (-) : kelennadurezh diazezet war an hêrelezh b.

vererzen V.gw. (ist vererzt) : treiñ da gailh, kailhekaat.

verewigen V.k.e. (hat verewigt) : peurbadusaat, divarvelaat, lakaat da badout, derc'hel bev, peurvrudañ ; *die Lorelei hat den Namen Heines verewigt,* a-drugarez d'al "Lorelei" e vo brudet anv Heine a-virviken ; *der Verewigte,* an hini tremenet g., an hini a zo bremañ dindan an douar (a zo tremenet eus ar bed-mañ, a zo aet dirak Doue, a zo aet d'an Anaon).

Verewigung b. (-) : divarvelaat g.

verfahren[1] V.gw. (verfährt / verfuhr / ist verfahren) : **1.** ober, mont dezhi, en em gemer ganti ; *ich bin der Meinung, dass wir so verfahren müssen,* me a gred eo mat mont dezhi (en em gemer ganti) evel-se, kavout a ra din ez eo evel-se e tleomp ober ; *ich werde anders verfahren,* skeiñ a rin gant penn all ar vazh war an daboulin ; **2.** mont, en em gemer ; *mit jemandem streng verfahren,* mont rust (strizh, dre c'harventez) d'u.b., bezañ garv (strizh, dibalamour) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

V.k.e. (verfährt / verfuhr / hat verfahren) : **1.** dispign o veajiñ ; **2.** *den Karren verfahren,* kas ar c'harr en un toull lagenn (en ur skoasell), lagennañ ar c'harr en un toull-kurun ; **3.** [mengleuz] *verfahrene Schichten,* eurvezhioù labour sevenet lies., eurvezhioù labour hag a zo bet graet lies., eurvezhioù labour graet lies.

V.em. : **sich verfahren** (verfährt / verfuhr / hat sich (t-rt) verfahren) : faziañ war e hent, faziañ diwar an hent, koll e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, mont diwar an hent mat, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, bezañ kollet a-ziwar e hent, bezañ dianket diwar e hent, en em gavout dianket diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; *wir haben uns verfahren,* kollet omp diwar hon hent, kollet omp a-ziwar hon hent, dirout omp, diheñchet omp.

verfahren[2] ag. : *die Sache ist völlig verfahren,* chomet eo an afer el lagenn, lagennet eo an afer ha brav.

Verfahren n. (-s,-) : **1.** doare-ober g., hentenn b., arver g., araezad g., embreg g., mod d'ober g. ; *technisches Verfahren,* araezad kalvezel g. ; **2.** argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., treugennad g. ; *Anflugverfahren,* argerzhadur tostaat g. ; **3.** [gwir] prosezadur g., argerzhadur g., argerzhad g. ; *ein gerichtliches Verfahren einleiten (eröffnen),* boulc'hañ (digeriñ, luskañ) un

argerzhadur, digeriñ afer, mont en afer ; *das Verfahren einstellen,* paouez gant ar c'heisiadurioù, dougen un nepenn ; *ein öffentliches Verfahren,* breudoù foran lies., dalc'h foran g., prosez digor d'an holl g., breutadenn digor d'an holl b. ; *beschleunigtes Verfahren,* prosez war ar fed g. (Gregor) ; *schwebendes Verfahren,* afer o c'hortoz b.

verfahrensorientiert ag. : [stlenn.] *verfahrensorientierte Programmiersprache,* areg treugennadel g., areg erdu treugennad g., yezh treugennadel b.

Verfahrensweise b. (-,-n) : mod oberiañ g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., treugennad g., hentenn b., hent g., arver g., doare d'ober g., doare-ober g., doareenn b., dibun g., dibunad g., dibunadur g., ardremañs b., urzhierezh g., embreg g., mod d'ober g.

Verfall g. (-s) :**1.** diskar g., diskaridigezh b., dilignezadur g. ; **2.** dizeriadur g., diheierezh g., disleberadur g., disleberidigezh b., disleberad g., distresadur g., diskaradur g., fallaenn b., siadurezh b. ; *Verfall der Disziplin,* dizeriadur ar reol g., disleberadur (diheierezh) an urzh g., dic'hraderezh an urzh g., fallaenn war tachenn ar c'henurzh b. ; *Sittenverfall,* diskar ar vuhezegezh-vat g., dirollerezh g., diroll g., gwastadur ar vuhezegezh-vat g., breinadurezh b. ; **3.** [kenw.] dibenn termen g., termen g. ; *zahlbar bei Verfall,* da baeañ d'an termen ; **4.** [kenw.] diwezhiñ g., soetadur g., dibennañ g. ; **5.** [gwir] disgavaelañ g.

verfallen[1] V.gw. (verfällt / verfiel / ist verfallen) : **1.** kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e vern, kouezhañ en e douez, kouezhañ a-rivin, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont war e gement all, mont distruj, koazhañ, ober e goazh, mont d'an traoñ, dont e traoñ, dismantrañ, diamzeriñ, dispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, disleberiñ, mont war zisleberiñ, fiñval, tristaat, bezañ peñse ; *der Bau verfällt,* kouezhañ a ra ar savadur en e boull (en e vern, en e buch, en e douez, a-rivin), deuet eo ar savadur da vezañ dirapar, mont a ra ar savadur war e gement all, brein eo ar savadur, mont a ra an ti da zismantroù, mont a ra an ti en dismantr, un ti gwaremm eo, distruj e ya an ti, an ti a zo foran ganto, dismantrañ a ra an ti, fiñval a ra an ti, an ti a zo erru peñse ; *er lässt das Haus verfallen,* an ti a zo foran gantañ, gwallegañ a ra an ti, lezel a ra an ti war e gement all.

2. [dre astenn.] dont a-dreñv, bezañ war an diskar, bezañ war e ziskar, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, koll e dalvoudegezh, bezañ dilignez, koazhañ, ober e goazh, mont da fall, treiñ da fall, mont war fallaat ; *dieses Geschlecht ist im Verfallen,* war he diskar (war an diskar) emañ al lignez-se, emañ an tiegezh-mañ o tilignezañ ; *der Geldwert verfällt,* diskenn a ra talvoudegezh an arc'hant, emañ talvoudegezh an arc'hant o tiskenn, laoskaat a ra war talvoudegezh an arc'hant ; *die Wirtschaft des Landes verfällt,* emañ armerzh ar vro o vougañ.

3. [kenw.] dont d'e dermen, soetiñ, diwezhiñ, dibennañ.

V.k.d. (verfällt / verfiel / ist verfallen) : **1.** dastum, tapout, pakañ ; *in eine schwere Krankheit verfallen,* kouezhañ ur c'horfad kleñved war an-unan, dastum (tapout, pakañ) ur gwall gleñved, kaout ur gwall gaouad (ur gwall varr) kleñved, chom (skeiñ) klañv-fall, en em gavout klañv-bras, kouezhañ klañv a-drak.

2. en em reiñ da, en em deuler da, kouezhañ e ; *in einen Fehler verfallen,* en em reiñ d'ur si fall (d'un tech fall) bennak, en em deuler d'ur si fall (d'un tech fall) bennak ; *wieder in den alten Fehler verfallen,* askouezhañ en e si fall ; *sie ist in dumpfes Brüten verfallen,* magañ a ra he glac'har, emañ o vagañ soñjoù du ; *wieder in den alten Trott verfallen,* distreiñ d'e blegoù kozh, askouezhañ en e bleg kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *dem Alkohol verfallen,* en em lakaat da evañ, en em lakaat da voesoniñ, en en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; *er verfiel immer mehr dem Alkohol,* mont a rae gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *einem Irrtum verfallen,* kouezhañ e gaou, skeiñ war ar gaou, faziañ ; *dem Laster verfallen sein,* ren ur vuhez lovr (Gregor), bezañ taolet d'an orged, ren ur vuhez c'hadal, kunduiñ ur vuhez diboellet, en em reiñ da holl blijadurezhioù ar c'horf (d'e dechoù fall, d'e blegoù fall), en em ruilhal e bouilhenn e dechoù fall, en em reiñ d'an techoù fall ha d'o flijadurezhioù, en em arnodiñ war an techoù fall ha war o flijadurezhioù, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, heuliañ c'hoantegezhioù fall e galon ; *einem Laster verfallen sein,* bezañ roet d'un tech fall bennak / bezañ kozhet en un tech fall bennak / bezañ kinviet (bezañ breinet) gant un tech fall bennak (Gregor), bezañ gwriet e galon gant un tech fall bennak, bezañ kousket-mik en ur tech fall bennak, en em deuler d'ur youl (d'ur si) fall, en em reiñ d'un tech fall (d'ur pleg fall), na vezañ digablus diouzh ur pleg fall ; *seiner Spielsucht verfallen,* en em reiñ (en em deuler) d'ar c'hoarioù arc'hant, bezañ atapiet (egaret) gant ar c'hoarioù arc'hant, bezañ touellet gant ar c'hoarioù arc'hant.

3. *auf etwas verfallen,* soñjal trumm en udb ; *wie konnte er (nur) darauf verfallen ?* piv en deus plantet mennozhioù seurt-se en e benn ? e pelec'h en deus dastumet mennozhioù seurt-se ?

verfallen[2] ag. : didalvoudekaet, disteraet, diamzeret, flodac'het, dirapar, brein, izil, divi, kabac'h, damgouezhet, diaoz, en dismantr, distruj, aet distruj, darev da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e vern, darev da gouezhañ en e buch, en arvar da bilat, rampet, diskrelu, aet da beñse ; *verfallene Mauer,* arvoger b., mogerenn rampet b.

Verfallenheit b. (-) : dismantradur g., breinder g., breinded b., kozhded b., kozhder g.

Verfalltag g. (-s,-e) : termen g., dibenn termen g.

verfälschen V.k.e. (hat verfälscht) : farlotiñ, falsañ, kammheñvelout, distummañ, dihevelebiñ, disneuziañ, distresañ, disleberiñ ; *verfälschte Ware,* marc'hadourezh farlotet (falset) b. ; *den Geschmack verfälschen,* teuler blaz war ar boued, troc'hañ blaz ar boued.

Verfälscher g. (-s,-) : falser g., faosonier g.

Verfälschung b. (-,-en) : falsidigezh b., falsadur g., drevezerezh g., marmouzerezh g., drevezadenn b. ; *Verfälschung von Banknoten,* drevezadur (falsidigezh b.) bilhedoù-bank g. ; *Verfälschung eines Textes,* falsidigezh ur pennad-skrid b., falsadur ur skrid g.

verfangen V.gw. (verfängt / verfing / hat verfangen) : fromañ, skeiñ, trivliañ, dedennañ, strobinellañ, gouestlañ [spered u.b.], strobellañ, strobañ ; *das verfängt nicht,* n'eo ket gant traoù seurt-se e vo gounezet spered an dud (e vo graet brud, e vo boemet an dud).
V.em. : **sich verfangen** (verfängt sich / verfing sich / hat sich verfangen) : bezañ strobellet, bezañ strobellek, bezañ strob, emstrobellañ, en em vrellañ, en em luziañ, emluziañ, bezañ maoliet, bezañ strobet, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, chom lug ; *sich mit den Füßen in etwas (t-d-b) verfangen,* luziañ e dreid (e droad) en udb, bezañ strobet e dreid en udb gant an-unan ; *ich verfing mich (t-rt) im Gestrüpp,* strobellet on bet gant an drez, chomet e oan lug e-barzh an drez, paket e voen en ur rouestlad drez ; *seine Kleider verfingen sich im Gestrüpp,* e zilhad e chomas lug e-barzh an drez, e zilhad a lugas e-barzh an drez, luget en doa e zilhad e-barzh an drez, lugañ a reas e zilhad e-barzh an drez, strobet e oa e zilhad gantañ e-barzh an drez ; *sich (t-rt) in Widersprüchen verfangen,* en em vrellañ dre forzh lavaret hag en em zislavaret, bezañ strobellet dre zalc'h bezañ lavar-dislavar, koll poell e neudenn dre fin bezañ lavar-dislavar, mont d'an-unan an treid er memes botez, koll penn e gudenn dre zalc'h lavaret hag en em zislavaret, koll poell e neudenn dre forzh lavarioù ha dislavarioù ; *das Schleppnetz hatte sich in den Felsen verfangen und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen,* aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù.
verfänglich ag. : korvigellus, gwidreüs, gwidilus, beskellek, troidellus, troidellek, touellus, lubanus, strobinellus ; *eine verfängliche Frage,* ur goulenn korvigellus (troidellus, touellus, lubanus) g.
verfärben V.k.e. (hat verfärbt) : livañ, cheñch e liv da ; *die roten Rüben verfärben die Kartoffeln,* mont a ra liv war an avaloù-douar gant ar beterabez.
V.em. : **sich verfärben** (hat sich verfärbt) : koll e liv, amlivañ ; *bei dieser Nachricht verfärbte er sich (t-rt),* gwiskañ a reas gwall liv o klevet kement-se (Gregor), drouklivañ a reas pa glevas an dra-se, staenañ (glazañ) a reas e zremm pa glevas kement-se.
verfassen V.k.e. (hat verfasst) : lakaat dre skrid, sevel, skrivañ, skridaozañ, aozañ, flutañ, dozviñ ; *einen Aufsatz verfassen,* skrivañ un displegadenn, ober un displegadenn dre skrid, sevel ur skridaozadenn ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst,* levrioù a bep seurt (a bep seurt levrioù, meur a zoare levr, lies seurt levr) a zo bet savet en e gerz ; *Artikel verfassen,* flutañ pennadoù-skrid, dozviñ pennadoù-skrid ; *schlecht verfasst,* disklipet fall.
Verfasser g. (-s,-) : aozer g., gwireger g., saver g., oberour g., oberer g., skrivagner g. ; *Verfasser eines Wörterbuches,* oberour ur geriadur g.
Verfasserrecht n. (-s,-e) : gwir ar skrivagner war e oberennoù g. ; *Verfasserrechte,* gwirioù aozer lies.
Verfasserschaft b. (-) : [skridoù, levrioù] aozidigezh b., savidigezh b.
Verfassung b. (-,-en) : **1.** stad b., tro b., doare g. ; *in guter Verfassung,* **a)** a-dro-vat, war e du, war e du mat, loariet-mat, troet war e du mat, en e benn mat, tuet mat, imoret-mat, e holl voc'higoù er gêr gantañ ; **b)** dibistig, dic'hloaz, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dizroug, temzet mat e gorf, aes war e aheloù.
2. skridaozerezh g., skridaozañ g.
3. [polit] Bonreizh b. ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt,* torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh ; *die Verfassung betreffend,* bonreizhel, bonreizhek ; *in die Verfassung aufnehmen,* bonreizhekaat.
verfassunggebend ag. : *verfassunggebende Versammlung,* bodadenn vonreizhañ b., kuzuliadeg vonreizhañ b. ; *verfassunggebende Gewalt,* galloud bonreizhañ g.
Verfassungs- : bonreizhel, bonreizhek, … bonreizhañ.
Verfassungsänderung b. (-,-en) : kemmadenn er Vonreizh b., kemm er Vonreizh g., daskemmadur ar Vonreizh g.
Verfassungsbeschwerde b. (-,-n) : amoug da guzul ar Vonreizh g., klemm kaset da guzul ar Vonreizh g./b., klemm savet dirak kuzul ar Vonreizh g./b.
Verfassungsbruch g. (-s) : torridigezh ar gwirioù diazez anavezet gant ar Vonreizh b.
verfassungsfeindlich ag. : enepbonreizh, divonreizhek.
verfassungsgerecht ag. : reizhfurm diouzh ar Vonreizh, bonreizhek.
Verfassungsgericht n. (-s,-e) : kuzul ar Vonreizh g.
Verfassungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn vonreizhel b., lezenn douget er Vonreizh b.
verfassungsmäßig ag. : reizhfurm diouzh ar Vonreizh, bonreizhek ; *verfassungsmäßige Behörden,* pennadurezhioù amparet lies.
Verfassungsmäßigkeit b. (–) : bonreizhegezh g.
Verfassungsorgan n. (-s,-e) : organ bonreizhel g.
Vergassungsrat g. (-s) : kuzul ar Vonreizh g., kuzul bonreizhel g.
Verfassungsrecht n. (-s,-e) : gwir bonreizhel g.
Verfassungsrechtler g. (-s,-) : bonreizhelour g.
Verfassungsurkunde b. (-,-n) : karta b., Bonreizh b.
Verfassungsvater g. (-s,-väter) : bonreizhour g.
verfassungswidrig ag. : enepbonreizh, divonreizhek.
verfaulen V.gw. : linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, breinaat, lizañ, lizennañ, arneviñ, tezañ, saotrañ, treiñ, ober teil, brukañ, mouestañ, poluiñ ; *der Zahn verfault,* breinañ (brukañ, merglañ) a ra an dant ; *ihre Kartoffeln lagen verfault auf dem Boden umher,* edo o fatatezoù brein war-c'horre an douar ; *die Äpfel verfaulen auf dem Boden,* emañ an avaloù o koll war an douar, emañ an avaloù o vreinañ war an douar, emañ an avaloù oc'h ober teil war an douar ; *das Heu verfault auf der Wiese,* chom a ra ar foenn da goll war ar prad, chom a ra ar foenn da vreinañ war ar prad, chom a ra ar foenn da zuañ war ar prad, chom a ra ar foenn da louediñ war ar prad, chom a ra ar foenn da voeltrañ war ar prad, chom a ra ar foenn da lizañ war ar prad.
verfaulbar ag. : breinadus.
Verfaulbarkeit b. (-) : breinadusted b., breinaduster g.
verfault ag. : brein, breinet, brein-teil, brein-tuf, brein-holl, bruket, moeltret, lovr, mouest, pezhell, polu ; *verfaultes Heu,* foenn moeltret g./str., foenn duet g./str., foenn louedet g./str., foenn mouest g./str. ; *der Kern der Karotten ist verfault,* kreizoù ar c'harotez a zo brein ; *es*

riecht nach Verfaultem, c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf, ar brein) a zo amañ ; *Haufen verfaulten Abfalls,* bern breinadur g..

Verfaulung b. (-) : breinidigezh b., breinadur g., breinadurezh b., breinerezh g., gwastadur g.

verfechten V.k.e. (verficht / verfocht / hat verfochten) : stourm evit, difenn, kas war-raok ; *eine Lehre verfechten,* klask gounit ar re all d'ur gelennadurezh bennak gant un ene abostol, sevel krog (bezañ difennour gredus) ur gelennadurezh bennak, taeriñ evit ur gelennadurezh bennak, kabaliñ evit ur gelennadurezh bennak, kas war-raok ur gelennadurezh bennak.

Verfechter g. (-s,-) : difennour g., difenner g., kabaler g., kampion g. ; *Verfechter des Laizismus,* kaser war-raok al laikelezh g.

verfehlen V.k.e. (hat verfehlt) : mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war ; *er hat die heilige Messe verfehlt,* manket en deus bet d'an oferenn, c'hwitet en deus bet an oferenn ; *das Ziel verfehlen,* mont e denn er c'hleuz, mont e denn da fall, skeiñ (tennañ) hebiou, mont e denn hebiou, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *das Ziel verfehlt er nie,* da bep taol e vez er pal ; *er hat den Hasen verfehlt,* tennet en doa hebiou ar c'had, c'hwitet en doa war ar c'had, c'hwitet en doa ar c'had ; *jede Wirkung verfehlen,* chom diefed, soetiñ, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, mankout war e daol ; *er wollte ihn sprechen, er hat ihn aber verfehlt,* c'hoant en doa komz outañ, met c'hwitet en deus warnañ ; *ein verfehltes Leben,* ur vuhez foeltret b., ur vuhez c'hwitet b., ur vuhez koc'honet b.

Verfehlung b. (-,-en) : felladenn b., fazi g., faot g., gwall g., mank g., mankadenn b., karez b., torfed g., kaz g., fazienn b., faziadenn b.

verfeinden V.k.e. (hat verfeindet) : lakaat droug (fachiri, glazentez, treflez, broc'h, reuz, trouz) da sevel etre tud 'zo.

V.em. : **sich verfeinden** (haben sich verfeindet) : broc'hañ, en em giañ, en em vroc'hañ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treflez, imor, reuz) etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, treiñ an traoù d'ar put, bezañ rouzet ar bloneg.

verfeindet ag. : enebour, broc'het, fachet ; *verfeindet sein,* bezañ e treflez, bezañ rouzet ar bloneg, bezañ tarzhet ar soubenn etrezo, bezañ trenket ar soubenn etrezo, en em giañ, en em vroc'hañ, bezañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ ar vouch etrezo, bezañ bec'h bras etrezo, bezañ rouestl etrezo.

Verfeindung b. (-) : aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b., fachiri b., fachoni b., glazentez b., treflez g., broc'h g., broc'had g.

verfeinern V.k.e. (hat verfeinert) : puraat, glanaat, peurc'hlanaat, finaat, gwellaat, peurbleuskañ, peuraozañ, purañ, digrizañ ; *verfeinerte Sitten,* doareoù dilikat, doareoù blizidik ; *die Sitten verfeinern,* digrizañ doareoù an dud.

V.em. : **sich verfeinern** (hat sich (t-rt) verfeinert) : sevenaat, blizikaat, finaat.

Verfeinerung b. (-,-en) : **1.** glanadur g., puradur g., purerezh g., gwelladur g., peurbleuskañ g., peurobererezh g., peurober g., peuraoz g. ; **2.** [dre skeud.] dilikatiri b., blizidigezh b.

verfemen V.k.e. (hat verfemt) : teurel an dismeg war, forbannañ, bannañ, argas ; *verfemt,* forbannet, taolet dismeg an holl warnañ, dismegañset (nac'het, milliget) gant an holl ; *verfemter Dichter,* barzh milliget g.

Verfemung b. (-,-en) : forbannerezh g.

verfertigen V.k.e. (hat verfertigt) : oberiañ, oberiata, aozañ, sevel, molumiñ.

Verfertigung b. (-,-en) : oberiadur g., oberidigezh b., obererezh g., oberiadenn b., oberiadurezh b., oberiañs b., oberiezh b., oberiataerezh g., oberouriezh b., aozerezh g.

verfestigen V.k.e. (hat verfestigt) : stardañ, startaat, stagañ, stabilaat, skorañ, kadarnaat, sikañ ; *stark verfestigtes Gestein,* karregad kalet b. ; *gering verfestigte Gesteine,* karregadoù blot b.

V.em. : **sich verfestigen** (hat sich (t-rt) verfestigt) : **1.** kalediñ, kaletaat, dont da galediñ ; **2.** [pentur] sec'hañ ; **3.** [deskamant] diazezañ mat.

Verfestigen n. (-s) : stabiladur g.

verfestigend ag. : startaus, stabilaus.

verfeuern V.k.e. (hat verfeuert) : **1.** deviñ, leskiñ, luduañ, pulluc'hañ ; **2.** [lu] tennañ.

Verfeuerung b. (-) : luduerezh g. ; *Verfeuerung von Abfallstoffen,* luduerezh al lastez g.

verfilmen V.k.e. (hat verfilmt) : filmañ, fiñvskeudenniñ, aozañ evit ar skinwel.

Verfilmung b. (-,-en) : filmañ g., fiñvskeudennadur g., azasadenn b. ; *Neuverfilmung,* adfilmadur g., remake g.

verfilzen V.em. : **sich verfilzen** (hat sich (t-rt) verfilzt) : **1.** [dilhad] parchiñ ; **2.** [blev] *verfilztes Haar,* blev foutouilhek ha druz str. ; **3.** [dre skeud] P. *eng miteinander verfilzt,* mesket an eil e-barzh egile, krog an eil en egile, kemmesket, kenweet.

verfinstern V.k.e ha V.em. (hat verfinstert) : teñvalaat, tristaat, lugañ, bezañ lugus, duaat ; *seine Miene verfinstert sich (t-rt),* deuet eo da vezañ trist, deuet eo e benn da vezañ du, dont a ra e benn da deñvalaat, duaat a ra e selloù, kruel e teu e benn da vezañ ; *der Himmel verfinstert sich (t-rt),* teñvaloc'h-teñvalañ e teu an amzer, mont a ra teñval an amzer, war deñvalaat e ya an amzer, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, duenniñ a ra an amzer, an amzer a zua, duañ a ra an amzer, korboniñ a ra an amzer, tristaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, lugañ a ra an amzer, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

Verfinsterung b. (-) : teñvaladenn b., teñvaladur g. ; *Verfinsterung der Sonne,* fallaenn heol b., gwaskadenn war an heol b. / fallaenn (teñvalder g., mougadenn b.) en heol b. (Gregor).

verfirsten V.k.e. (hat verfirstet) : kandailhiñ ; *ein Strohdach verfirsten,* kantoat.
verfitzen V.k.e. (hat verfitzt) : brellañ, meskañ, rouestlañ, luziañ, fuilhañ, plañsonañ, patrouzañ, spufañ.
verflachen V.k.e. (hat verflacht) : pladañ, flakaat.
V.em. : **sich verflachen** (hat sich (t-rt) verflacht) : **1.** pladañ, flakaat ; **2.** disteraat, flakaat, divlazañ, goularaat, koll e virvilh, didanañ.
verflackern V.gw. (ist verflackert) : [tan] mervel sioulik, mervel goustadik, mougañ sioulik, mougañ goustadik.
verflechten V.k.e. (verflicht / verflocht / hat verflochten) : **1.** kenblezhañ, kenweañ, kenemweañ, gweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, plezhenniñ, plezhañ, plañsonañ, dasplezhañ, etrelasañ, plioniñ, kroazigellañ ; **2.** fuilhañ, plañsonañ, rouestlañ ; *dort sind die Anbauflächen ineinander verflochten,* eno eo mesket an douaroù ; **3.** *in etwas verflochten werden,* bezañ bountet en un afer bennak.
Verflechtung b. (-,-en) : **1.** gweadeg b., luziadur g., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., diluzioù lies., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kendoueziegezh b., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b. ; *eine Verflechtung von Zweigen,* ur greoñenn skourroù ; **2.** [armerzh] etredalc'h g., etretreantadur g.
verfliegen V.gw. (verflog / ist verflogen) : **1.** aezhenniñ, mont da aezhenn, koazhañ ; **2.** mont kuit, steuziañ ; *der Zauber ist verflogen,* steuziet ar voem ; *sein Lächeln verflog rasch,* koazhañ a reas buan e vousc'hoarzh ; **3.** terriñ, sioulaat ; *sein Schamgefühl verfliegen lassen,* uzañ an torad mezh a zo en an-unan, diazezañ e dorad mezh.
V.em. : **sich verfliegen** (verflog sich / hat sich verflogen) : [kirri-nij] koll an norzh, bezañ kollet diwar e hent.
verfließen V.gw. (verfloss / ist verflossen) : **1.** tremen, dibunañ, mont hebiou, mont en-dro, paseal, diamzeriñ ; *die Zeit verfloss rasch,* tremen a reas buan an amzer, mont a reas buan an amzer hebiou, mont a reas buan an amzer e sil hag e ber ; *im verflossenen Jahr,* er bloaz tremen, er bloaz tremenet, warlene.
2. kemmeskañ ; *verflossene Umrisse,* trolinennoù dispis ; *die ineinander verfließenden Regenbogenfarben,* arlivioù derezet ar ganevedenn lies.
verflixt ag. : gwall, fall-daonet, sakre, sapre ; *eine verflixte Lage,* ur gwall blegenn b., un dro fall-daonet b., ur blegenn fall b., ur blegenn lous b., ul lagenn b., ur gaoc'henn b., ur vouilhenn b., ur grenegell b. ; P. *verflixt !* doubl-chas ! doubl-derv ! putenn (ar) c'hast ! jarne gwa ! jarne diaoul ! jarnidiaoul ! jarnigou ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! mil gurun ! tan ha kurun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! chaous ! ha-dall daonet ! arsa ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! tripledie ! tribledie ! iche ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! ; *so ein verflixter Kerl !* daonet 'vije tout ! ac'hamen d'ar pezh teil-se ! ; *diese verflixte Brücke,* ar bouc'h pont-se g., ar c'hozh pont-se g., an tanfoeltr pont-se g., ar pont gagn-se g.
verflochten ag. : **1.** kenemwe, gweet kenetrezo ; **2.** fuilhet, fuilh, gwriziennet, mesket, luziet, luget ; *dort sind die Anbauflächen ineinander verflochten,* eno eo mesket an douaroù.
Verflochtenheit b. (-) : [armerzh] etredalc'h g., etretreantadur g.
verflocken V.gw. (ist verflockt) : kalzennañ, malzenniñ, toupenniñ.
verflößen V.k.e. (hat verflößt) : neuiñ [koad], kas [koad] war-neuñv.
Verflößung b. (-) : neuiñ koad g.
verfluchen V.k.e. (hat verflucht) : kunujañ, mallozhiñ, milligañ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, sulbedenniñ, millizhien [anv-verb nemetken] ; *jemanden verfluchen,* skuilhañ droukvallozhioù war u.b., lezel mallozhioù war (gant) u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., reiñ anvioù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., huchal leoù-Doue war u.b., leuskel mallozhennoù ouzh u.b., kunujañ (milligañ, mallozhiñ) u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., strinkañ ar mallozh gant u.b., reiñ kant mil mallozh d'u.b. / reiñ mallozhioù d'u.b. / leuskel mallozhioù gant u.b. (Gregor), reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b. ; *verflucht !* doubl-chas ! doubl-derv ! putenn (ar) c'hast ! jarne gwa ! jarne diaoul ! jarnidiaoul ! jarnigou ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! boulc'hast ! boulc'hast ar gurun ! boulc'hurun ! boulienn c'hurun an tanfoeltr ! foutre ! mil gurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! kroc'hen va c'hazh ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! ; *verflucht sei dieser Mistkerl !* ac'hamen

d'ar pezh teil-se ! daonet 'vije tout ! mallozh Doue d'ar pezh teil-se ! mallozh ruz d'ar pezh teil-se ! va mallozh d'ar pezh teil-se ! Doue da villigo ar pezh teil-se ! ; *verflucht sei dieser Tag !* da vezo milliget an deiz-hont ! ; *verfluchter Dummkopf,* mallozhtouenn genaoueg ! bleup ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! doubl sac'h-panez ! makez penn leue ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! gwashat genaoueg 'zo ac'hanout ! ; *diese verfluchte Brücke,* ar bouc'h pont-se g., ar c'hozh pont-se g., an tanfoeltr pont-se g., ar pont gagn-se g. ; *ein verfluchter Dieb,* ur sapre laer g.

verflüchtigen V.em. : **sich verflüchtigen** (hat sich (t-rt) verflüchtigt) : **1.** aezhenniñ, mont da aezhenn, koazhañ ; **2.** mont kuit, steuziañ, nijal kuit, mont gant an avel ; *mein Misstrauen verflüchtigte sich,* an disfizianñs am boa outañ a nijas kuit, an disfizianñs am boa outañ a oa aet gant an avel ; **3.** terriñ, sioulaat ; **4.** [dre skeud] diskampañ, troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, disvantañ kuit, jilgammañ, mont da redek ar c'had, mont da foar an diaoul.

Verfluchung b. (-,-en) : ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., kunujenn b., mallozh b./g., mallozhenn b., milligadenn b., droukvallozh b./g., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne, salmenn b., pec'hadenn b., le g.

verflüssigen V.k.e. (hat verflüssigt) : liñvennañ, dourennekaat, berennañ, berusaat, gleborennañ, tanavaat.

V.em. **sich verflüssigen** (hat sich (t-r-t) verflüssigt) : dourennekaat, liñvennañ, mont da liñvenn, mont d'ur stad liñvel, gleborennañ, tanavaat

Verflüssiger g. (-s,-) : liñvenner g.

Verflüssigung b. (-) : liñvennadur g.

Verfolg g. (-s) : red g., kerzh g., argerzh g. ; *im Verfolg von,* da-heul, a-zalc'h ouzh, war-lerc'h, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, gant, dre, hervez, evel, diwar, abalamour da, en abeg da, dre an abeg da, en arbenn (en askont, dre an arbenn) da ....

verfolgen V.k.e. (hat verfolgt) : **1.** heuliañ ; *etwas genau verfolgen,* heuliañ udb a-dost ; **2.** *jemanden verfolgen,* bezañ war roudoù u.b., bezañ o klask u.b., bezañ war-lerc'h u.b., redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursuiñ u.b., poursu u.b., treseal u.b., hetaat u.b. ; *jemanden steckbrieflich verfolgen,* reiñ kefridi d'ar polis da herzel u.b., kemenn dre urzh-herzel ma vo harzet u.b., kas archerien war u.b. d'e gemer ; *er wird verfolgt,* klask a zo warnañ, savet ez eus skrap warnañ, kas a zo war e lerc'h ; *vom Unglück verfolgt,* an drougavel (ar gwallavel) warnañ, an dichañs gantañ, ar blanedenn warnañ, poursuet gant ar gwalleur, dindan gwalenn ar reuz, deuet er bed gant ur blanedenn c'harv, ganet dindan ur wall blanedenn, ur paourkaezh siwazh anezhañ, ur villigadenn anezhañ, an dizeur ouzh e seulioù, drougeur ouzh e heul, droukberzh ouzh e heul, ar fortun o tec'hel en e raok, barr gantañ / tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall gantañ (Gregor), na erru nemet gwall war wall gantañ ; **3.** *jemanden gerichtlich verfolgen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ (digeriñ, luskañ) un argerzhadur enep u.b., keisiañ u.b., erlenañ u.b., digeriñ afer, mont en afer ; **4.** [relij., polit.] handeiñ, heskinañ, fourgasiñ, hegal ouzh, atahinañ, poursuiñ ; **5.** *einen Weg verfolgen,* mont gant un hent.

Verfolger g. (-s,-) : **1.** poursuer g. ; **2.** [relij., polit.] heskiner g., handeour g., gwaner g., heskin g.

Verfolgte(r) ag.k. g./b. : **1.** an hini a zo skrap warnañ g. ; **2.** [relij., polit.] handeed g. [*liester* handeidi], den handeet g., den heskinet g., den hemolc'het g.

Verfolgung b. (-,-en) : **1.** skrap g., klask g., chase g., heul g., poursu g. ; *die Verfolgung aufnehmen,* kregiñ d'ober klask war u.b. (da zispenn roudoù u.b., da redek war-lerc'h u.b., da redek u.b.) ; *sich strafrechtlicher Verfolgung aussetzen,* bezañ dellezek a brosez, tennañ (sachañ, tennañ riskloù) ur prosez war an-unan, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ kaset dirak ar varn, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ poursuet dirak ar varn ; **2.** [relij., polit.] heskinerezh g., heskin g., heskinadeg b., hande g., gwanerezh g., gwallgas g. ; *der Verfolgung ein Ende setzen,* echuiñ an heskin, echuiñ gant an heskin ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben,* pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da c'houdoriñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa save skrap warno, e talveze ar c'hevioù-beziañ da repu d'ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'hevioù-beziañ ; **3.** [gwir] *gerichtliche Verfolgung,* poursu g., keisiadur barnerezhel g.

Verfolgungsjagd b. (-,-en) : skrap g., huadeg b., redadeg poursuiñ b.

Verfolgungswahn g. (-s) **/ Verfolgungswahnsinn** g. (-s) : ambren heskinadur b., ambren an heskinerezh b., follezh an heskinerezh b., alter an heskinerezh g., alfo an heskinerezh g., alter heskinadur g.

verformbar ag. : govelius, gwevn, hag a c'haller fesoniñ.

verformen V.k.e. (hat verformt) : **1.** stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, doareañ, neuziañ, neuznevezиñ, oberiañ ; **2.** distummañ, disneuziañ, disleberiñ, difurmiñ, dihevelebiñ, distresañ, dizoareañ.

V.em. : **sich verformen** (hat sich verformt) : distummañ, en em zistresañ, en em zisleberiñ.

verformt ag. : inkruzun, diskolp, disneuz, distumm, distres, divalav, didailh, diforch, difeson, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, digompez, forbu, gwallc'hraet, javellek, vil

Verformung b. (-,-en) : distummadur g., distresadenn b., distresadur g., fallaenn b.

Verformungsfestigkeit b. (-) : harz ouzh an distummañ g., dalc'hañs ouzh ar fesonerezh (ouzh an distummañ) b.
verfrachten V.k.e. (hat verfrachtet) : **1.** kas, treuzdougen, dougen, dezougen, karrata, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas, [merdead.] bageal ; **2.** *ein Schiff verfrachten,* frediñ ul lestr, reiñ ul lestr e fred, reiñ bag e fred.
Verfrachter g. (-s,-) : treuzdouger g., chalboter g., kaser g., treuzkaser g. ; *Schiffverfrachter,* paramantour g., freder g., freter g.
Verfrachtung b. (-,-en) : kasadenn b., kas g., kasidigezh b., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.
verfremden V.k.e. (hat verfremdet) : dihevelebiñ, disneuziañ, distummañ, gwalarniñ.
verfressen ag. : ag. : glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, naonek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, ingoulek, mac'hom war e voued, marnaoniek, marnaonek, morser, tavantek, sklouf, argarzh, arloup, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, rikourek, rikus, douget d'e gof, mignon d'e gof.
Verfressenheit b. (-) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., morserezh g.
verfrieren V.gw. (verfror / ist verfroren) : reviñ, skornañ, riellañ, klerañ.
verfroren ag. : rividik, anouedik.
verfrühen V.em. : **sich verfrühen** (hat sich (t-rt) verfrüht) : dont re abred, erruout gwall abred, bezañ en araog ; *ich habe mich verfrüht,* en a-raok emaon, re abred emaon.
verfrüht ag. : re abred, hastif, hastiz, regentrat.
verfügbar ag. : dibrez, vak, implijadus, arveradus, prest, dioueradus ; *verfügbare Gelder,* arc'hant laosk g., arc'hant dibrez g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g. ; *verfügbare Nutzlast,* karg arverek b., karg talvoudus g. ; *auf alle verfügbaren Mittel zurückgreifen,* ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo ; [gwir] *frei verfügbarer Teil,* rann hegerz b., keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b.
Verfügbarkeit b. (-) : vakted b., prested b., dioueresting b.
verfugen V.k.e. (hat verfugt) : [tisav.] chikañ, juntañ, stankañ ar gwaskoù etre mein ur voger gant chik ; *Kalkmörtel zum Verfugen,* chik g., chek g., pri-raz juntañ g.
verfügen V.k.d. (hat verfügt) : bezañ d'an-unan, kaout en e gerz, kaout en e zorn, kaout dindan e zorn ; *das Haus verfügt über zwei Eingangstüren,* div zor a zo war an ti ; *verfügen Sie über mich, wie Ihnen beliebt,* grit a garot ganin, me a zo holl deoc'h, en ho kourc'hemenn emaon, dibrez kaer on evidoc'h, en ho servij emaon, en hoc'h ardremez emaon ; *ich kann über dieses Geld nicht frei verfügen,* n'on ket mestr war an arc'hant-se, ne c'hallan ket ober pezh a garan eus an arc'hant-se ; *über Kapital verfügen,* kaout kevalaoù en e gerz (en e anv), kaout arc'hant war e anv ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte,* gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache,* dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *er verfügt über fünftausend Taler Rente,* perc'henn eo da bemp mil skoed leve ; *er verfügt zwar über ein Wegerecht, aber doch nicht über unseren Hof !* n'emañ ket e zarempred dre hor porzh alato !
V.k.e : **1.** gourc'hemenn, arc'hiñ, urzhiañ, kemenn, enderc'hel, ordren, reiñ urzh da, reiñ urzh evit ma, degemenn, divizout ; **2.** diferañ, dougen ; *das Gesetz verfügt, dass ...,* douget eo gant (dre) al lezenn ma ... (Gregor), diferañ (dougen) a ra al lezenn ma ...
V.em. : **sich verfügen** (hat sich (t-rt) verfügt) : mont ; *die Königin hat sich auf ihr Sommerschloss verfügt,* aet eo ar rouanez d'he c'hastell-hañv.
Verfugung g. (-s,-e) : [tisav.] chikadur g., chekadur g., chikañ g., chekañ g.
Verfügung b. (-,-en) : **1.** kemennadur g., reolenn b., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., ordrenañs b., deved b., arest g., diferadenn b., divizad g., urzhreolenn b., krennlezenn b., skrid-embann g. ; *die Regierung trifft Verfügungen,* dougen (embann) a ra ar gouarnamant kemennadurioù (ordrenañsoù, diferadennoù, devedoù).
2. [gwir] devredad g. ; *einstweilige Verfügung,* devredad daveidigezh g.
3. gourc'hemenn g., vakted b., kerz b., damani g., ardremez g. ; *ich stehe ganz zu Ihrer Verfügung,* grit a garot ganin, me a zo holl deoc'h, en ho kourc'hemenn emaon, dibrez kaer on evidoc'h, en ho servij emaon, en hoc'h ardremez emaon ; *jemandem etwas zur freien Verfügung stellen,* lakaat udb boutin gant u.b., lakaat udb e gourc'hemenn u.b., lakaat ar gerz eus udb gant u.b., lakaat udb e-kerz u.b. ; *jemandem etwas zur Verfügung stellen,* lakaat udb e damani u.b. ; *er stellt mir sein Auto zur Verfügung,* lakaat a ra ar gerz eus e garr-tan ganin, lakaat a ra e garr em gourc'hemenn, roet en deus an aotre din d'ober gant e garr-tan pa garin ; *eine Sauna steht unseren Gästen zur Verfügung,* ur saona a zo e-kerz hon arvalien (e-kerz hor praktikoù) ; *jemanden zur persönlichen Verfügung haben,* kaout u.b. dindan e zorn, bezañ u.b. en e c'hourc'hemenn, kaout u.b. a-zindan e zorn, kaout u.b. dindan e zamani.
4. [gwir] erbedoù lies. ; *Verfügung unter Lebenden,* donezon a vev da vev g/b ; *letztwillige Verfügung,* erbedoù un testamant lies. ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen,* efediñ un testamant.
Verfügungsgewalt b. (-) : [gwir] galloud kevandiuzek g.

Verfugungszement g. (-s,-e) : [tisav.] chik g., chek g., simant juntañ g.
verführbar ag. : aes da hoalañ, aes da lorbiñ.
verführen V.k.e. (hat verführt) : hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, desev, likaouiñ, likaouiñ ouzh, loavañ, diheñchañ, chalmiñ, fileniñ, filimiñ, lubaniñ, luiñ, temptañ, touellañ, tromplañ, amoediñ, bamañ ; *ein Mädchen verführen,* lorbiñ (desev) ur plac'h, gounit (pikañ) kalon ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h ; *jemanden zu einem Irrtum verführen,* diheñchañ u.b., lakaat u.b. da saouzaniñ (da faziañ), kas u.b. da saouzaniñ (da faziañ), lorbiñ u.b., amoediñ u.b., distreiñ u.b. ; *sie haben ihn zu seinem jetzigen Lasterleben verführt,* c'hwezhet o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh.
Verführer g. (-s,-) : desever g., likaouer g., lubaner g., luban g., lorber g., hoaler g., droukhoaler g., godiser merc'hed g., filenour g., tempter g., toueller g., bamer g.
Verführerin b. (-,-nen) : deseverez b., godiserez paotred b., likaouerez b.
verführerisch ag. : temptus, hoalus, droukhoalus, loavus, dedennus, glamourus., lorbus, lorber, sev, lubanus, dudius, bourrus, strobinellus, boemus, marzhus, estlammus, bamus, sorc'hennus, orgedus, touellus ; *verführerisches Lächeln,* mousc'hoarzh lubanus g. ; *sie hat sich verführerisch angezogen,* greiet eo evel un dommderenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.
Verführung b. (-,-en) : hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., droukhoaladur g., lorberezh g., desevidigezh b., desev g., likaouerezh g., lorbaj g., lorberezh g., temptadur g., bamadur g., bamerezh g. ; *Verführung Minderjähriger,* filenerezh minor g., gastaouerezh (orged) gant minored g., pailhardiezh gant minored b., gadaliezh gant minored b., oriadezh gant minored b., maboriadezh b.
verfünffachen V.k.e. (hat verfünffacht) : pempkementiñ.
Verfünffachung b. (-,-en) : pempkementiñ g.
verfuttern V.k.e. (hat verfuttert) : P. debriñ, mont a vegadoù bras gant, lonkañ a-rafoll, gourlonkañ, debriñ lamprek, debriñ naonek, plaouiañ, kordañ [udb], floupañ.
verfüttern V.k.e. (hat verfüttert) : reiñ da zebriñ [*d'ar chatal*], reiñ da zebriñ [*d'al loened*].
Vergabe b. (-,-n) : **1.** debarzhadur g., debarzh g., deroadur g., deverkadur g., derannadur g., ardaoladur g. ; **2.** [arc'hant] *freihändige Vergabe,* marc'had a c'hrad-e-grad / marc'had gant grad pep hini / marc'had dindan grad vat an holl g. (Gregor), grad b., marc'had a-gengrad g.
vergaben V.k.e. (hat vergabt) : reiñ, debarzhañ, dereiñ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ.
vergaffen V.em. : **sich vergaffen** (hat sich (t-rt) vergafft) : *sich in jemanden vergaffen,* dont da vezañ sot (tik, trelatet e spered) gant u.b., mont sot (dall) gant u.b., amoediñ gant u.b.
vergällen V.k.e. (hat vergällt) : **1.** disleberiñ, falsañ ; **2.** *jemandem das Leben vergällen,* terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., uzañ e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., na ehanañ d'ober mizer d'u.b., ober e walc'h a boan d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., bezañ atav war kein u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., iferniñ u.b. ; *sie vergällt mir das Leben,* reuz am bez ganti, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh.
vergammeln V.gw. (ist vergammelt) : linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, breinaat ; *vergammeln lassen,* diskoufi, diskoufiiñ ; *sie lassen ihr Haus vergammeln,* an ti a zo foran ganto ; *dieses Schiff ist aber völlig vergammelt,* honnezh a zo brein, ar vag-se.
V.k.e : gwallegañ, gwallekaat, na vont war-dro udb, dilezel, lezel a gostez, bezañ difoutre e-keñver udb, na lakaat van ebet gant udb.
vergangen ag. : tremen, tremenet, paseet, kent, diwezhañ, a-raok, bet ; *vergangenes Jahr,* warlene, arlene, er bloaz tremen(et) ; *Nester von vergangenem Jahr,* neizhioù warlene lies. ; *das vergangene Jahr,* ar bloaz kozh, ar bloaz paseet g., ar bloaz diwezhañ g., ar bloaz tremen g., ar bloaz all g.
Vergangenheit b. (-) : tremened g., amzer-dremenet g./b., amzer bet g./b., kentvuhez b. ; *die unbewältigte Vergangenheit eines Volkes,* diaesterioù ur bobl evit sammañ hec'h istor lies. ; *Vergangenheit und Zukunft erkennen,* anavezout deuet ha da zont ; *Festhalten an der Vergangenheit,* tremenedelouriezh b.
Vergangenheitsbewältigung b. (-) : ensammadur an tremened g. ; *jemandem bei der Vergangenheitsbewältigung helfen,* sikour u.b. da ensammañ e dremened.
vergangenheitsbezogen ag. : hag a sell ouzh an tremened, troet war-zu an tremened ; [bred.] *vergangenheitsbezogene Vorstellung,* dec'hmegañ-kounañ g.
vergangenheitsorientiert ag. : troet war-zu an tremened, tremenedelour.
vergänglich ag. : kollidik, dibad, dibadus, bresk, amzeriat, amzerel, tremeniat, marvel ; *vergängliches Glück,* plijadur gollidik b., eurvad dibadus b., eüruster bresk g., eürusted vresk b. ; *alles Irdische ist vergänglich,* traoù ar bed-mañ ne badont ket pell - traoù ar bed-mañ a zo marvel - traoù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan - madoù ar bed-mañ a zo bresk - a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud - n'eus netra da badout dindan an heol - madoù a zeu, madoù a ya, evel moged, evel

pep tra - traoù ar bed-mañ n'int ket graet evit padout atav - traoù ar bed-mañ n'int ket graet diouzh padout da viken - n'eus netra badus war an douar ; *schnell vergänglich,* berrbad, berrbadus, [bleunioù] goeñvidik, gweñvidik.

Vergänglichkeit b. (-) : dibadusted b., dibaduster g., amzerelezh b., breskadurezh b., breskter g., marvelezh b.

vergären V.k.e. (vergor / vergärte // hat vergoren / hat vergärt) : ober d'udb goiñ, lakaat e go, goellañ.

V.gw. (vergor / vergärte // ist vergoren / ist vergärt) : boutañ, stufañ, tufañ, arneviñ, moeltrañ, broutac'hañ, loeviñ.

vergasen V.k.e. (hat vergast) : **1.** aezhenniñ, aezhañ, gazusaat ; **2.** lazhañ gant gaz, gazañ ; **3.** [kirri-tan] treloskañ.

Vergaser g. (-s,-) : trelosker g., treloskell b., aezhenner g. ; *Dreifachvergaser,* treloskell dric'horf b. ; *Doppelvergaser,* treloskell daougorf b. ; *Mehrfachvergaser,* treloskell lieskorf b.

Vergaserdüse b. (-,-n) : flistrer trelosk g.

Vergasung b. (-,-en) : **1.** [kimiezh] aezhenniñ g., aezhennadur g. ; **2.** [karr-tan] treloskiñ g. ; **3.** lazh gant gaz g., gazlazhadeg b.

vergattern V.k.e. (hat vergattert) : **1.** kaeliat, grilhajiñ ; **2.** [lu] bodañ.

Vergatterung b. (-,-en) : **1.** kaeliadur g., grilhajiñ g. ; **2.** [lu] *Vergatterung blasen,* skeiñ ar vodadeg (Gregor).

vergeben V.k.e. (vergibt / vergab / hat vergeben) : **1.** reiñ, fiziout, debarzhañ, dereiñ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ ; *einen Auftrag an jemanden vergeben,* **a)** urzhiañ udb digant u.b. ; **b)** fiziout ur gefridi en u.b. ; *jemandem ein Amt vergeben,* gervel u.b. d'ur garg, lakaat u.b. en ur garg, debarzhañ ur garg d'u.b., dereiñ ur garg d'u.b. ; *die Stelle ist vergeben,* pourvezet eo bet an implij-se c'hoazh, ar post-labour a zo bet roet d'u.b., n'eo ket vak mui ar post-labour.

2. disteurel, dilemel, pardoniñ, pardoniñ da, gwalc'hiñ, ober trugarez da, reiñ an absolvenn da, absolviñ [u.b.] ; *ihre Sünden wurden ihnen vergeben,* diskarg int eus o fec'hedoù, distaolet e voe o fec'hedoù diwarno, bet o deus diskarg eus o fec'hedoù, bet o deus an distaol eus o fec'hedoù, roet eo bet dezho an distaol d'o fec'hedoù, roet e voe pardon dezho eus o fec'hedoù ; *jemandes Sünden vergeben,* dibec'hedañ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b. eus e bec'hedoù, absolviñ pec'hedoù u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol eus e bec'hedoù, reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, reiñ pardon d'u.b. eus e bec'hedoù, pardoniñ e bec'hedoù d'u.b. ; *Sünden vergeben,* disteurel (pardoniñ, dilemel) pec'hedoù 'zo, reiñ distaol da bec'hedoù 'zo, dibec'hediñ ; *und vergib uns unsere Schuld, wie auch wir vergeben unseren Schuldigen,* pardon deomp hor pec'hedoù evel ma pardonomp ivez d'ar re o deus manket ouzhimp ; *Vater, vergib ihnen, denn sie wissen nicht, was sie tun,* Tad, pardon dezho, rak n'ouzont ket ar pezh a reont ; *ich vergebe es dir,* gwalc'het out, trugareziñ a ran dit, trugareziñ a ran ouzhit, va absolvenn ac'h eus, pardoniñ a ran ac'hanout, pardoniñ a ran dit.

V.em. : **sich vergeben** (vergibt sich / vergab sich / hat sich (t-rt) vergeben) : **1.** [kartoù] ober freuz-dorn ; *du hast dich vergeben,* freuz-dorn ac'h eus graet.

2. dioueriñ, lakaat e vrud en arvar, brokañ ; *damit vergibt er sich nichts,* gant ken nebeut a dra (gant ken nebeut all) ne lakay ket e fri er wask, gant kement-se ne vrok ket kalz a dra.

vergebens Adv. : evit ket ha netra, en aner ; *mit der Dummheit kämpfen die Götter selbst vergebens,* marv eo Yann al leue hogen kalz a hêred en deus, meur a sod a zo c'hoazh war an douar (Gregor) - n'eus moull ebet d'ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm ; *er hat vergebens versucht, sie davon abzuhalten,* aner eo bet dezhañ klask he dizaliañ, didalvez eo bet dezhañ klask he dizaliañ ; *wir warten völlig vergebens auf sie,* ouzh o gortoz emaont met ne erruont kammed, ouzh o gortoz emaont met ne erruont tamm.

vergeblich ag. : didalvoud, didalvez, ven, aner, gwenn, en aner, ez ven, evit ket ha netra ; [dre skeud.] *vergebliche Liebesmühe,* labour wenn g., poan gollet b.

Adv. : en aner, evit ket ha netra ; *er hat vergeblich versucht, sie davon abzuhalten,* aner eo bet dezhañ klask he dizaliañ, didalvez eo bet dezhañ klask he dizaliañ ; *wir warten völlig vergeblich auf sie,* ouzh o gortoz emaont met ne erruont kammed, ouzh o gortoz emaont met ne erruont tamm ; *etwas völlig vergeblich tun,* mont e labour da labour wenn, koll e boan hag e amzer oc'h ober udb ; *sich vergeblich bemühen,* redek ar c'had.

Vergeblichkeit b. (-) : avel g., moged g., didalvoud g., didalvoudegezh b., vender g., vended b., gwakter g., gwakted b.

Vergebung b. (-) : **1.** kinnigadur g., kinnigidigezh b., dilez g., roidigezh b., debarzhadur g., deroadur g., deverkadur g., ardaoladur g., derannadur g. ; *Vergebung öffentlicher Arbeiten,* debarzhadur melestradurel dre engoz g., deroadur labourioù foran war ekant g., deroadur labourioù foran war ar gwellañ priz g. ; *freihändige Vergebung,* marc'had a c'hrad-e-grad (gant grad pep hini, dindan grad vat an holl, a-gengrad) g. (Gregor), grad b. ; *Vergebung eines Rechtes,* dilez eus ur gwir g., roidigezh ur gwir b. (Gregor).

2. pardon g., distaol g., diskarg g., gwalc'h g., retren g., absolvenn b. ; *Vergebung der Sünden,* absolvenn b., pardon d'ar pec'hedoù g., distaol ar pec'hedoù g., distaol d'ar pec'hedoù g., distaol eus e bec'hedoù g., diskarg eus ar pec'hedoù g., diskarg ar pec'hedoù g. ; *um Vergebung bitten,* goulenn bezañ digarezet, en em zigareziñ, goulenn pardon, goulenn bezañ pardonet ; *ich bitte Sie um Vergebung,* digarez hag absolvenn a c'houlennan ouzhoc'h ; *um Vergebung seiner Sünden bitten,* goulenn pardon eus e vankoù, goulenn pardon eus e faotoù, goulenn pardon eus e bec'hedoù, goulenn pardon eus e fazioù.

vergegenständlichen V.k.e (hat vergegenständlicht) : traekaat, traelaat, gwirvoudelaat, ergorelaat, ergorekaat, danvezelaat, danvezekaat

vergegenwärtigen V.em. : **sich vergegenwärtigen** (hat sich (t-d-b) vergegenwärtigt) : *sich etwas vergegenwärtigen,* skeudenniñ udb dre e spered,

faltaziañ (ijinañ, imbroudiñ) udb, pennsoñjal udb, ijinañ udb dre e spered, dont koun d'an-unan eus udb., kounaat udb, envoriñ udb, envoriñ war udb.
Vergegenwärtigen n. (-s) : eñvoridigezh b., kounaidigezh b.
vergehen V.gw. (verging / ist vergangen) : **1.** tremen, dibunañ, mont hebiou, mont en-dro, mont en e dro, paseal, diamzeriñ, mont kuit diwar u.b., dispegañ ; *die Zeit vergeht schnell, die Zeit vergeht wie im Fluge,* mont a ra buan an amzer hebiou, tremen (dont) a ra buan an amzer, an amzer a ya gant tizh hebiou deomp, riklañ a ra buan an amzer, mont a ra buan an amzer e sil hag e ber, tremen a ra an amzer evel ur vogedenn en aer, an amzer a base buan, treiñ a ra buan ar rod (rod an amzer), ar rod a dro buan ; *ein Monat vergeht schnell,* ur miz a zeu buan ; *drei Monate vergingen,* mont a reas tri miz en o zro ; *in Windeseile vergehen,* tremen evel ur bouilh moged, tremen evel ur vogedenn en aer ; *es verging kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *mehrere Menschenalter werden vergehen müssen,* meur a remzi a dremeno ; *die Lust dazu vergeht ihm,* **a)** emañ o tisorc'henniñ, emañ o tispegañ diouzh e sorc'henn, emañ ar c'hoant-se o vont diwar e spered, emañ ar sorc'henn-se o treiñ diwar e spered, emañ ar c'hoant-se o vont digantañ ; **b)** terriñ a ray dezhañ, tremen a ray dezhañ ; *sein Werk wird nicht vergehen,* brud e oberennoù a chomo da ren keit ha ma pado ar bed (da ren endra bado ar bed) (Gregor), brud e oberennoù ne yelo biken da get, brud e oberennoù ne ziamzero ket ; *der Durst vergeht beim Trinken,* evit terriñ e sec'hed n'eus ken tra d'ober nemet evañ, evañ eo ar gwellañ moaien da derriñ ar sec'hed ; *diese Schrulle wird ihm schon vergehen,* ne bado ket pell e loariad ; *wie schnell vergeht der Ruhm der Welt !* ouzh gloar ar bed ar bleuñv a zo ne gutuilher frouezh diwarno.
2. V.k.d. (verging / ist vergangen) : [dre skeud.] dizeriañ, koazhañ, teuziñ, dont e spered da vorzañ , dont e skiantoù da vorzañ, morfontiñ ; *vor Liebe vergehen,* frailhañ a garantez, teuziñ dre ar garantez, karet u.b. dibropoz ; *vor Scham vergehen,* teuziñ (fontañ, bezañ rostet) gant ar vezh, bezañ devet gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, kaout mezh hardizh ; *vor Langeweile vergehen,* bezañ enoeet-marv, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *vor Ungeduld vergehen,* chom da reuziñ, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, chaokat e ivinoù, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, gedal dibasiant, chakañ e vrid ; *davon vergeht einem Hören und Sehen,* peadra a zo d'an den da chom sabatuet (da chom badaouet, da chom miget), peadra a zo d'an den da chom (da gouezhañ) war e gement all, kement-se a daol un den en alvaon, gouest eo da bilat ac'hanoc'h, un estlamm gwelet, n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ; *er vergeht vor Neid,* tagañ a ra gant ar warizi, klañv eo gant an avi (an erez), taget eo gant an droug-kalon, krog eo ar c'hi du ennañ, glaouriñ a ra gant ar warizi, disec'hiñ a ra gant ar jalouzi, disec'hiñ a ra gant an erez.
V.em. : **sich vergehen** (verging sich / hat sich (t-rt) vergangen) : **1.** terriñ, mont a-enep, faotiñ, mankout da ; *sich gegen das Gesetz vergehen,* felladenniñ a-enep al lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) al lezenn, na zoujañ (mont en tu-hont) d'al lezenn, mankout d'al lezenn, tremen al lezenn / tremen dreist al lezenn (Gregor) ; **2.** skrapañ, lakaat e grabanoù war, krabanata, divorañ ; *sich an fremdem Gute vergehen,* kribañ madoù e nesañ, skrapañ e vadoù digant an estren, ober ar skrab war madoù unan all, plaouiañ peadra unan all, kemer madoù an nesañ (an hentez), skrapañ e beadra digant unan all, lakaat e grabanoù war madoù unan all, krabanata madoù unan all, aloubiñ (perc'hennañ) madoù unan all (an nesañ), sammañ madoù unan all ; **3.** forzhañ, gwallañ, palforsiñ ; *sich an einer Frau vergehen,* forzhañ (gwallañ, palforsiñ) ur vaouez.
Vergehen n. (-s,-) **/ Vergehung** b. (-,-en) : **1.** felladenn b., fazi g., faot g., gwall g., gwalladenn b., mank g., mankadenn b., karez b., torfed g., kaz g. ; *ein schlimmeres Vergehen gibt es nicht,* se eo an diwezhañ, ur vankadenn lourtoc'h n'eus ket, n'eus netra a gement a vefe lourtoc'h eget ar felladenn-se ; *zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht,* diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad ; *solche Vergehen führen zum Galgen,* ober seurt traoù a gundu d'ar groug ; **2.** [amzer] tremen g., tremenidigezh b.
vergeistigen V.k.e. (hat vergeistigt) : speredelaat, speredelañ, treüc'hañ, gouruhelaat.
vergeistigt ag. : speredelaet, treüc'het, dizanvezelet.
Vergeistigung b. (-) : speredeladur g., speredelaat g., treüc'hañ g.
vergelten V.k.e. (vergilt / vergalt / hat vergolten) : talvezout, paeañ, daskor, daskoriñ, tapout, gwerzhañ ; *jemandem etwas vergelten,* tapout udb d'u.b., ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all, talvezout e zismegañs (e wall, ur gaou) d'u.b., reiñ e gement all d'u.b., reiñ e begement d'u.b., ober un distro divalav d'u.b., reiñ un distro divalav d'u.b., kaout digoll eus udb digant u.b., gwerzhañ udb d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm d'u.b., reiñ trok-ouzh-trok d'u.b., reiñ krog evit krog, kas ar fresk d'ar gêr, kas ar freskad d'ar gêr, kas ar fresk da di u.b., kas an dorzh d'ar (er) gêr ; *Gleiches mit Gleichem vergelten,* ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr - mont d'u.b. kraf evit kraf, krog evit krog - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ tra evit tra (krog evit krog) - daskoriñ taol evit taol - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol d'u.b. - reiñ bazhad evit bazhad, tenn evit tenn d'u.b. - bountañ enepbole - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro - reiñ

e begement d'u.b. - reiñ e gement all d'u.b. ; *Gutes mit Bösem vergelten,* reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; *Gott vergelt's ! vergelt's Gott !* Doue d'ho paeo ! Doue d'hen daskoro deoc'h ! Doue hen talvezo deoc'h ! Doue r'ho paeo !

Vergeltung b. (-,-en) : dialgerc'h g., daskor g., digoll g., distro-gwall g., heñvelboan b., dialdaol g., dial g., dialadeg b., rebourserezh g., raveñch g., krog-evit-krog g. ; *Vergeltung üben,* en em zialañ - dialañ - seveniñ un dial - ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr - mont d'u.b. kraf evit kraf, krog evit krog - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ tra evit tra (krog evit krog) - daskoriñ taol evit taol - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol d'u.b. - reiñ bazhad evit bazhad, tenn evit tenn d'u.b. - bountañ enepbole - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro - reiñ e begement d'u.b. - reiñ e gement all d'u.b. ; *Vergeltung bringt uns nicht weiter,* poan an eil ne wella ket poan egile ; [istor, SUA] *massive Vergeltung,* rebourserezh hollek g., dialgerc'h yoc'hek g.

Vergeltungsaktion b. (-,-en) : dialgerc'h g., distro-gwall g., rebourserezh g., dialadeg b.

Vergeltungsmaßnahme b. (-,-n) : dialañ g., rebourserezh g., distro-gwall g., darbar dialañ g., diarbenn-dialgerc'h g., darbar dialgerc'h g. ; *Vergeltungsmaßnahmen ergreifen,* kemer diarbennoù-dialgerc'h - kemer darbaroù dialgerc'h - en em zialañ - ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr - mont d'u.b. kraf evit kraf, krog evit krog - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ tra evit tra (krog evit krog) - daskoriñ taol evit taol - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol d'u.b. - reiñ bazhad evit bazhad, tenn evit tenn d'u.b. - bountañ enepbole - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro - reiñ e begement d'u.b. - reiñ e gement all d'u.b.

Vergeltungswaffen lies. : armoù dialgerc'h lies.

vergemeinschaften V.k.e. (hat vergemeinschaftet) : [polit.] kengladekaat, strollañ, boutinaat.

vergesellschaften V.k.e. (hat vergesellschaftet) : **1.** [armerzh] kenstrollañ, kevrediñ ; **2.** [polit.] strollañ, kengladekaat, lakaat dindan ar Stad, stadelañ, stadelaat, boutinaat, boutinelañ, kevredikaat.

Vergesellschaftung b. (-,-en) : [polit.] strollerezh g., kengladekadur g., kengladekaat g., stadeladur g., kevredikadur g.

vergessen V.k.e (vergisst / vergaß / hat vergessen) : **1.** ankounac'haat, dont da ankounac'haat, ankouaat, ankouazh, disoñjal, dizeskiñ, na gompren, lonkañ, mont diwar spered an-unan, mont eus spered an-unan ; *beim Aufzählen etwas vergessen,* bezañ mank ; *ich habe viele Lieder gekonnt, ich habe sie aber alle vergessen,* gouezet em boa ur bern kanaouennoù, met aet int kuit holl (met ankounac'haet em eus anezho, met dic'houezet em eus anezho-holl, met dizesket em eus anezho-holl, met aet int kuit eus va spered, met aet int kuit diwar va spered, met kollet em eus ar sonioù hag ar gwerzioù anezho) ; *ich habe vergessen, wer zu dieser Zeit Direktor war,* aet eo anv an hini a oa rener d'ar mare-se diwar va spered, n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm eñvor piv a oa rener d'ar mare-se, lonket em eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se ; *ich habe ja vergessen, das Fleisch in die Suppe zu tun,* n'em eus ket komprenet lakaat ar c'hig er soubenn ; *ich hatte so etwas völlig vergessen,* tec'het e oa se diganin, kollet em boa ar soñj eus an dra-se, aet e oa an dra-se e-maez va spered, aet e oa an dra-se diwar va spered, aet e oa an dra-se eus va spered, n'em boa ket bet eñvor d'en ober ; *Sie werden uns vergessen,* disoñj e viot ac'hanomp, n'ho pezo ket mui soñj ac'hanomp, disoñjal a reot diouzhomp, ankounac'haat a reot ac'hanomp, dont a reot d'hon ankounac'haat, ankounac'haet e vimp ganeoc'h ; *vergesst das nicht !* dalc'hit soñj a gement-se ; *komm ! Hilf mir mal ! - vergiss es !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se ! ; *seine Pflicht vergessen,* mankout, mankout d'e zever, faotiñ, riklañ diwar an hent mat, mankout en e zever, faziañ, bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, fellout (Gregor), ankounac'haat e zlead, bezañ dizamant d'e zlead ; *seine Wohltaten hatte man nicht vergessen,* chomet e oa ar brud eus ar vadelezh en doa graet ; *ich habe es vergessen,* n'em eus ket a soñj ken, aet eo an dra-se eus va spered ; *ich habe völlig vergessen, es zu tun,* un ankouadenn am eus graet, ankounac'haet em eus ober an dra-se, disoñjet em eus en ober, n'em eus ket bet eñvor d'en ober ; *diesen Krieg wird man so schnell nicht vergessen,* ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù ; *er vergisst ihm das nicht,* hen talvezout a raio dezhañ un deiz bennak, ne vo ket disoñjet gantañ, an distro en devo, chom a raio an dra-se garanet don en e benn, chom a raio an dra-se peg-mat en e benn, chom a raio an dra-se moullet mat en e benn, ne zeuio ket kement-se ken buan all diwar e spered, ne zeuio kement-se james eus e spered, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, droug a zalc'ho outañ diwar gement-se, koustañ a ray ker dezhañ, nebaon ! koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, mirout a ray heg outañ en askont da gement-se ; *vergessen wir's !* disoñjomp an dra-se ! greomp an disoñj war an dra-se ! ; *vergesst nicht zu kommen !* lakait pled na zeufec'h ! ; **2.** leuskel, leuskel war e lerc'h, lezel, disoñjal ; *ich habe vergessen, meinen Regenschirm mitzunehmen,* chomet eo va disglavier war va lerc'h, disoñjet em eus kas va disglavier ganin, laosket em eus va disglavier er gêr, lezet em eus va disglavier er gêr ; **3.** kroaziañ war, ober e gañv da, ober e ziouer ; *das kannst du vergessen !* bez e c'hallez kroaziañ war an dra-se, bez e c'hallez ober ober da gañv d'an dra-se, bez e c'hallez ober da ziouer.

V.em. : **sich vergessen** (vergisst sich / vergaß sich / hat sich (t-rt) vergessen) : **1.** mankout, mankout d'e zever, riklañ diwar an hent mat, mankout en e zever, faziañ, faotiñ, bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, bezañ dizamant d'e zlead, fellout (Gregor) ; **2.** *so ein Krieg vergisst sich nicht so leicht,* ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù ; **3.** *sich selbst vergessen,* en em zioueriñ.

Vergessen n. (-s) **/ Vergessenheit** b. (-) : ankounac'h g., ankouazh g., disoñj g. ; *in Vergessenheit geraten, der Vergessenheit anheimfallen,* kouezhañ e puñs an avel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, kouezhañ e poull an ankounac'h, mont diwar spered an dud, mont da goll, mont da get, mont da droadañ, bezañ lakaet en ankounac'h, steuziañ an eñvor eus an dra-mañ-tra/eus an-unan ; *der Vergessenheit anheimgefallen,* divrudet, disoñjet, aet diwar spered an dud, kouezhet e puñs an avel, kouezhet e puñs an ankounac'h, kouezhet e poull an ankounac'h.

vergesslich ag. : disoñj, disoñj e spered, disoñj eus kalz a draoù, skañvbenn, ankounac'haus, ankouazhus, ankouaus, dianaoudek, divemor, fall eñvoret, ur spered gad dezhañ, bet badezet gant eoul gad ; *er ist vergesslich geworden,* erru eo divemor, divemoriñ a ra, aet eo e vemor da stoupa, aet eo ankounac'haus, aet eo ankouazhus, aet eo ankouaus, aet eo disoñj, divemor eo aet.

Vergesslichkeit b. (-) : skañvbennegezh b., memor fall b., memor ankouazhus b., disoñjerezh g., ankounac'h g. ; *aus reiner Vergesslichkeit,* dre ankounac'h, der ankouazh.

vergeuden V.k.e. (hat vergeudet) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, lonkañ, trezañ, trezennañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, fontañ, fouilhezañ, frigasañ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, koc'honiñ, kontrezañ, mazaouiñ, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *Brot vergeuden,* ober pailhouroù gant bara ; *Nahrung vergeuden,* dismantrañ boued, kalavriñ boued, koufoniñ boued, drouziviañ boued ; *sein Geld vergeuden,* dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, foetañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, gwallzispign, droukzispign, bonduiñ, c'hwistañ, straniñ, flipañ, mañchañ, mougañ, kalavriñ, kalkennañ, koufoniñ, malamantiñ) e arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, drailhañ arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant ; *Zeit vergeuden,* koll e amzer, daleañ e amzer, kaout amzer gollet, dispign e amzer, foranañ e amzer, abuziñ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, digalzañ e amzer ; *seine Zeit mit Kindereien vergeuden,* en em reiñ da blijadurioù goullo, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù ; *Elektrizität und Gas vergeuden,* deviñ tan ha gouloù, foranañ tan ha gouloù.

Vergeuder g. (-s,-) : dispigner g., foeter g., foet-e-voutikl g., foet-boutikl g., foet-e-stal g., foeter-e-beadra g., foet-e-drantell g., lonk-e-drantell g., lip-e-drantell g., foet-boued g., trezer g., foraner g., koufon g., dismantrer g., drailher arc'hant g., kalkenner arc'hant g., dispigner bras g., gwallzispigner g., kaser g., fouilhezer g., frigaser g., frip-e-drantell g., friper g., frip-e-zrouin g., friter g., kac'h-moudenn g., kalavrour g., kac'hilhour g., fonter g.

Vergeudung b. (-,-en) : foranerezh g., foeterezh g., koufonerezh g., kalavr g., gwasterezh g., gwast g./b, dismantridigezh b., dismantr g., friterezh g., diarboell g., difouliañsoù lies., dishilh g., frigas g., kuzumerezh g., peurvevezerezh g., gwallzispign g., droukzispign g.

vergewaltigen V.k.e. (hat vergewaltigt) : forzhañ, forsiñ, gwallañ, palforsiñ, mazaouiñ, dizenoriñ, P. displuñviñ.

Vergewaltiger g. (-s,-) : gwaller g., palforser g.

Vergewaltigung b. (-,-en) : palfors g., palforserezh g., palforsadur g., gwallerezh g., gwalladenn b., forzhidigezh b.

vergewissern V.em. : **sich vergewissern** (hat sich (t-rt) vergewissert) : gwiriañ, gwiriekaat, en em asuriñ, kadarnaat ; *vergewissere dich, ob die Tür geschlossen ist,* sell ha prennet mat eo an nor ; *vergewissere dich vorher seiner Zustimmung,* sell mat da gentañ hag-eñ e vo a-du gant kement-se.

vergießbar ag. : skuilhus, skuilhadus.

vergießen V.k.e. (vergoss / hat vergossen) : **1.** skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, hoalañ ; *nicht vergossen,* diskuilh ; **2.** skuilhañ, lakaat da redek, lakaat da ruilhal ; *Tränen vergießen,* skuilhañ daer(où) ; *Freudentränen vergießen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ) gant al levenez ; *Blut vergießen,* skuilhañ gwad, skuilhañ ar gwad, lakaat ar gwad da redek, lakaat ar gwad da ruilhal ; *sein Blut für das Vaterland vergießen,* skuilhañ e wad evit e vro ; *Blutvergießen,* red gwad g. / skuilhadeg wad b. (Gregor), skuilh gwad g. ; **3.** [tekn.] *mit Zement vergießen,* simantañ.

Vergießen n. (-s) : skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b.

Vergießer g. (-s,-) : skuilher g.

Vergießung b. (-) : skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b. ; *unter Vergießung heißer Tränen,* en ur ouelañ dourek, en ur skuilhañ daeroù puilh, beuzet en e zaeroù, en ur ouelañ druz (forzh, gwalc'h e galon, a-boullad, e-leizh e varv), en ur zaeraouiñ ken na vez e zaoulagad war flod, en ur skuilhañ daeroù druz, en ur ouelañ stank, en ur ouelañ garv, en ur ouelañ fonnus.

vergiften V.k.e. (hat vergiftet) : kontammiñ, pusuniñ, pistriañ, ampoezoniñ, binimañ ; *die Quellen vergiften,* teurel kontamm en eienennoù, pistriañ an eienennoù ; *vergiftetes Geschenk,* diservij g., prof milliget g., prof a-berzh an diaoul g., prof a-berzh ar C'hresianed g., marc'h Troia g.

V.em. : **sich vergiften** (hat sich (t-rt) vergiftet) : en em ampoezoniñ, kemer ampoezon.

Vergifter g. (-s,-) : kontammer g., ampoezoner g., pusunier g.

Vergiftung b. (-,-en) : ampoezonerezh g., kontammadur g., kontammerezh g., kontammidigezh b., pusunadur g., pusunerezh g., pistriadur g. ; *Blutvergiftung,* kontammadur ar gwad g., gwadlestegezh b., septisemiezh b.

Vergiftungserscheinung b. (-) : arouez ur c'hontammadur g., emziskouez ur c'hontammadur g., azon kontammadur g.

Vergil g. : Vergilius g., Virgilius g.

vergilben V.gw. : [verb-skoazell **sein** : ist vergilbt] meleniñ, melenat, melenaat, damveleniñ, dont melen, mont melen, goeñviñ, gweñviñ, dislivañ ; *vergilbte Tapete,* paper-moger dislivet g. ; *beim Reifen vergilbt das Korn,* gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, gwennañ a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ.
Vergilben n. (-s) : melenadur g.
vergipsen V.k.e. (hat vergipst) : plastrañ.
Vergipsen n. (-s) : plastradur g., plastrerezh g.
Vergissmeinnicht n. (-s,-/-e) : [louza.] daoulagad-ar-Werc'hez g.
vergittern V.k.e. (hat vergittert) : barennañ, kaelat, kaeliañ, grilhajiñ, treilherisiñ.
Vergitterung b. (-,-en) : **1.** barennañ g., kaeliadur g., kaelat g., kaeliañ g., grilhajiñ g., treilherisiñ g. ; **2.** kael b., grilhaj g.
verglasbar ag. : gwereladus, hag a c'haller gwerenniñ.
verglasen V.k.e. (hat verglast) : **1.** gwerelañ ; **2.** [dre skeud.] *mit verglasten Augen,* **a)** terzhiennek e zaoulagad [*evel re un den klañv*] ; **b)** disked e zaoulagad [*evel re un den marv*], koc'hennet e zaoulagad gant ar marv.
Verglasung b. (-,-en) : gwereladur g., gwerelañ g.
Vergleich g. (-s,-e) : **1.** keñver g., keñveriadur g., keñveridigezh b., keñveriadenn b., kemm g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., keveradur g. ; *die Relata eines Vergleichs,* kendaveadoù ur geñveriadenn lies. ; *im Vergleich zu, im Vergleich mit,* e-keñver, e-kichen, e-skoaz, e-skoaz da, e-tal, e par da, e-harz, diouzh ; *im Vergleich zu gestern haben wir heute schönes Wetter,* hemañ 'zo un devezh kaer diouzh ma oa dec'h ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden,* bremañ eo brav d'an dud e-skoaz ma'z eo bet, bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet ; *im Vergleich zu früher reisen wir bequemer,* aesoc'h eo beajiñ hiziv e-skoaz ma oa diagent, aesoc'h eo beajiñ hiziv eget diagent ; *im Vergleich zur Sonne ist die Erde ein kleiner Ball,* e par d'an Heol eo an Douar ur volotennig, ur volotennig eo an Douar e-skoaz an Heol ; *das hält keinem Vergleich stand,* n'eus ket tu da lakaat an dra-se keñver-ha-keñver gant ar reoù all, ne c'haller ket lakaat an dra-se en ur geñver gant ar reoù all, an traoù-se n'eus heñvel ebet etrezo, an traoù-se n'eus kemm ebet etrezo, ne c'haller ket lakaat an traoù-se e kemm, an traoù-se ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus enheñvel ebet etre an traoù-se, n'eo ket da dostaat ; *diese Pferde halten jedem Vergleich mit den besten Renntieren stand,* emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ, re-bar eo ar c'hezeg-se ouzh ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, jedem Vergleich standhalten konnte,* ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den ; *einen Vergleich anstellen,* keñveriañ daou dra an eil gant egile, keverata daou dra an eil gant egile, ober ur geñveriadenn [ouzh], lakaat daou dra keñver-ha-keñver, lakaat daou dra kichen-ha-kichen, lakaat daou dra chouk-ha-chouk, hañvalout, lakaat daou dra e paravis, paraviziñ un dra ouzh unan all, lakaat un dra bennak paravis da unan all, jaojañ un dra bennak gant un dra all, lakaat daou dra e kemm an eil gant egile, lakaat daou dra e kemm an eil ouzh egile ; *durch Vergleich der Informationen ist man hinter die Wahrheit gekommen,* dre geñveriañ a bep seurt titouroù e oa bet kavet ar wirionez ; *dieser Vergleich hinkt,* gwall gamm (dijaoj, digompez, amzere, rangouilh) eo ar geñveriadenn-se, ar geñveriadenn-se ne glot ket mat, ar geñveriadenn-se ne bar ket, diwar-goust un neudenn eo ar geñveriadenn-se.
2. kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., renkamant g., [gwir] kevrat gourskarat b., keviunad g., gourskaradenn b. ; *einen Vergleich treffen,* skoulmañ (tremen, ober) un emglev, en em glevet dre gaer, erruout mat, en em gordañ dre gaer, en em unvaniñ, en em ingalañ, en em renkañ, ober treuzvarc'had, treuzvarc'hata, skoulmañ un treuzemglev, disoc'hañ d'un treuzvarc'had, dont d'un treuzvarc'had, ober kevredigezh ; *auf dem Wege des Vergleichs,* dre gaer, hep arguz, dre un emglev etre an div gevrenn ; *gütlicher Vergleich,* emglev dre gaer g. ; *zum Vergleich vorladen,* gervel dirak al lez-varn evit kavout un emglev etre an div gevrenn, kas paper d'u.b. evit klask kavout un emglev dre gaer, kas ur paper-galv d'u.b. evit klask kavout un emglev dre gaer dirak ar barner ; *gerichtlicher Vergleich nach einem Konkursantrag,* azreizhadur barnerezhel g. ; *Vergleich mit den Gläubigern,* keviunad gant ar gredourien g.
vergleichbar ag. : **1.** keñveriadus, keveratadus, kengevrenn, kenvent, kenventus, kenvuzul ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger,* ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; **2.** peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes ; *zwei vergleichbare Länder wie Deutschland und Österreich,* div vro er c'houchoù an eil gant eben evel Bro-Alamagn ha Bro-Aostria lies.
Vergleichbarkeit b. (-) : keñveriadusted b., keñveriaduster g., keveratadusted b.
vergleichen V.k.e. (verglich / hat verglichen) : keñveriañ an eil gant egile, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat en ur geñver, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz, hañvaliñ, hevelebiñ, heñvelekaat, jaojañ, kemmañ, keitaat ; *vergleichen mit,* keñveriañ gant, keverata gant, paraviziñ ouzh, jaojañ gant, lakaat en ur geñver gant, lakaat keñver-ha-keñver gant, lakaat e kemm gant, lakaat e kemm ouzh, lakaat kemm-ouzh-kemm ouzh, kemmañ ouzh, kemmañ gant, hevelebiñ ouzh, hañvaliñ ouzh, heñvelekaat gant, lakaat skoaz-ha-skoaz gant, keitaat gant, lakaat paravis da ; *zwei Lösungsmöglichkeiten miteinander vergleichen,* lakaat e kemm (keñver-ha-keñver) daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, keñveriañ daou zoare da zirouestlañ ur gudenn ; *diese Pferde lassen sich wohl mit den besten Renntieren vergleichen,* emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, re-bar eo ar c'hezeg-se ouzh ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, redek

a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet ; *vergleichende Literaturwissenschaft,* keverata lizheregel g. ; *vergleichende Grammatik,* keverata yezhadurel g., kenyezhadur g. ; *vergleichende Sprachwissenschaft,* keverata yezhel g., kenyezhoniezh b. ; *vergleichender Superlativ,* dreistrez keñverel g. ; *vergleichende Werbung,* bruderezh dre geñveriañ g., daranverezh keverata g., daranverezh keveratael g. ; *vergleichende Studien,* kenstudioù lies., studioù keverata lies. ; *vergleiche* [berradur : *vgl*], s.o., sellet ouzh.

V.em. : **sich vergleichen** (verglich sich / hat sich (t-rt) verglichen) : *sich mit jemandem vergleichen,* **a)** en em lakaat keñver-ha-keñver (en ur geñver) gant unan all, kevezañ ouzh u.b., keñveriañ ouzh unan all ; **b)** en em glevout dre gaer gant u.b., en em gordañ dre gaer gant u.b., kavout un emglev gant u.b., ober treuzvarc'had gant u.b., treuzvarc'hata gant u.b., skoulmañ un treuzemglev gant u.b., erruout mat gant u.b. ; *die beiden lassen sich nicht vergleichen,* n'eus ket tu da lakaat an daou zen-se en ur geñver an eil gant egile (keñver-ha-keñver), n'eo ket an daou-se da dostaat, ne c'haller ket lakaat an daou-se e kemm, ne dennont tamm an eil d'egile, n'eus enheñvel ebet etrezo, n'eus heñvel ebet etrezo, n'eus kemm ebet etrezo.

Vergleichsfall g. (-s,-fälle) : degouezh keñveriadus g., degouezh keveratadus g., degouezh damheñvel g.

Vergleichsgruppe b. (-,-n) : [mezeg.] strollad-test g.

Vergleichsstudie b. (-,-n) : elfennerezh keverata lies.

Vergleichsstufe b. (-,-n) : [yezh.] derez keverata g.

Vergleichsverfahren n. (-s) : [gwir] gourskaradenn b. ; *gerichtliches Vergleichsverfahren,* argerzhad kompezañ g.

Vergleichsversuch g. (-s,-e) : arstriv da gavout un emglev g., argeziad kompezañ g., argeziad gourskarat g.

Vergleichsvorschlag g. (-s,-schläge) : kinnig evit kavout un emglev g., kinnig keviunad g., kinnig gourskarat g.

vergleichsweise Adv. : pa vezont lakaet keñver-ha-keñver, pa vezont lakaet keñver-ouzh-keñver, e-skoaz, e-keñver, e-kichen.

Vergleichswert g. (-s,-e) : gwerzh dave g.

Vergleichszahl b. (-,-en) : sifr dave g.

Vergleichszeitraum g. (-s,-räume) : prantad daveiñ g.

Vergleichung b. (-,-en) : **1.** keñveriadur g., keñveridigezh b., keveradur g. ; **2.** keñveriadur skridoù g. ; **3.** [kenwerzh] treuzgread g.

Vergletscherung b. (-) : **1.** skornadur g., skornerezh g. ; **2.** togenn skorn b. ; *Gebiete ohne Vergletscherung,* takadoù hep skornredennoù lies.

verglichen ag. : *verglichen mit,* e-keñver, e-kichen, e-skoaz, e-skoaz da, e-tal, e par da, e-harz, diouzh ; *verglichen mit gestern haben wir heute schönes Wetter,* hemañ 'zo un devezh kaer diouzh ma oa dec'h ; *verglichen mit früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden,* bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet, bremañ eo brav d'an dud e-skoaz ma'z eo bet ; *verglichen mit früher reisen wir bequemer,* aesoc'h eo beajiñ hiziv e-skoaz ma oa diagent, aesoc'h eo beajiñ hiziv eget diagent ; *verglichen mit der Sonne ist die Erde ein kleiner Ball,* e par d'an Heol eo an Douar ur volotennig, ur volotennig eo an Douar e-skoaz an Heol.

verglimmen V.gw. (verglomm / ist verglommen) : **1.** peurzeviñ goustadik hep flammoù ; **2.** mervel sioulik, mervel goustadik, mougañ sioulik, mougañ goustadik, migañ goustadik.

verglühen V.gw. (ist verglüht) : **1.** [tan] mervel sioulik, mervel goustadik, mougañ sioulik, mougañ goustadik, migañ goustadik, peurzeviñ goustadik hep flammoù ; **2.** [dre skeud.] *sein Eifer verglüht,* distanañ a ra e c'hred (e oaz), distanañ a ra d'e c'hred (d'e oaz), laoskaat a ra en e c'hred, fallaet eo da boaniañ, e hast a zeu da lentañ ha da yenañ, laoskaat (terriñ) a ra e c'hred, klouaraat a ra dezhañ, klouaraat ha laoskaat a ra e c'hred, terriñ a ra d'e intampi, terriñ a ra d'e herrder, yenaat a ra e c'hred, yenaat a ra en e c'hred, lentaat a ra e c'hred (Gregor), gwevnaat a ra, diegusaat a ra da labourat.

Vergnügen n. (-s,-) : dudi g./b., didu g., dihued g., dihuediñ g., plijadur b., plijadurezh b., plijuster g., plijusted b., bourrusted b., divuz g., da g., esmaeenn b., fent g., het g., hetañs b., pleustr g., ebat g., c'hoari gaer g. ; *Vergnügen an etwas (t-db) finden,* bourrañ ag (gant, ouzh) udb, bourrañ ober udb, bourrañ d'an-unan ober udb, kaout ur misi ober udb, kaout plijadur oc'h ober udb, kaout un tamm plijadur oc'h ober udb, kemer plijadur (dudi) gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, ober udb gant plijadur ; *ich finde immer noch Vergnügen am Leben,* un tammig bourrusted am eus en armerzh ; *mit Vergnügen,* laouen, a c'hrad-vat, gae, gant plijadur, gant plijadur vras, gant plijadur e rafen ; *viel Vergnügen !* **a)** grit bourrus ! seizh plijadur ha dek all ouzhpenn a hetan dit ! ; **b)** P. chañs vat dit ! ; *auf das eigene Vergnügen bedacht sein,* bezañ darbaret gant e blijadur hepken ; *etwas zum Vergnügen tun,* ober udb evit ar blijadur (evit e blijadur) ; *daraus macht er sich ein Vergnügen,* un drugar eo evitañ ober an dra-se, un dudi eo evitañ hen ober, ur fent eo evitañ hen ober, aes bras eo a ober an dra-se, ur yec'hed eo evitañ ober an dra-se ; *das mache ich mit größtem Vergnügen,* c'hoantek er grin, gae er grin ; *das ist weiß Gott kein Vergnügen,* n'eo ket ul lipadenn, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h eo, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur soubenn eo, ur gwall grogad eo, an dra-se a zo diaes-ral da ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo, ur sapre abadenn eo, n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul ; *sexuelles Vergnügen,* plijadurezhioù ar c'horf lies. /

plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies.
vergnügen V.k.e. (hat vergnügt) : diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, divuzañ, dihuediñ, diverrañ, ambuziñ, reiñ diduamant da, reiñ diduell da, reiñ un diduell da, reiñ dudi da ; *der Clown vergnügt den Saal,* diduañ (dihuediñ) a ra ar furlukin ar saliad tud.
V.em. : **sich vergnügen** (hat sich (t-rt) vergnügt) : en em ziduañ, en em zudiañ, kemer e ziduelloù, kemer berramzer, en em ziduellañ, diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, ober bourrus, ober bourrusted, ober bourrapl, ober bourraplted, ebatal, ober joa, ober joausted, ober e ran, bragal, diduiñ, diverrañ e amzer, berraat e amzer, farlotañ, bezañ en dudi, kemer e ebat, c'hoariellat.
vergnügenshalber Adv. : evit ar blijadur, [c'hoari] da fall.
vergnüglich ag. : fentus, farsus, diduellus, ebat, laouenaus, plijadurus, plijadurezhus, bourrus, plijus, dudius.
vergnügt ag. : drant, laouen, driv, sart, gae, plijet, lirzhin, seder, gailhart, gwiv, joaus, jolis, mav ; *es ging vergnügt her,* an dud a rae bourrus hag a c'hoarzhe, plijadur a oa gant an dud, en dudi e oa an dud, ne bade den gant ar blijadur.
Vergnügtheit b. (-) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., jolisted b.
Vergnügung b. (-,-en) : dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b., plijadurezh b., fent g. ; *die Vergnügungen nehmen ihren Fortgang,* goude an delenn e teu ar rebed, an eil plijadur a heuilh eben.
Vergnügungsdampfer g. (-s,-) : morvaleer g.
Vergnügungsfahrt b. (-,-en) : tro-vale b., baleadenn b.
Vergnügungspartie b. (-,-n) : c'hoari gaer g., abadenn blijadur b.
Vergnügungssteuer b. (-,-n) : taos war an abadennoù dudi g.
Vergnügungssucht b. (-) : terzhienn an ebatoù b.
vergnügungssüchtig ag. : paket gant terzhienn an ebatoù, egaret gant ar blijadurezh fall.
Vergnügungsviertel n. (-s,-) : karter an ebatoù g.
vergolden V.k.e. (hat vergoldet) : **1.** alaouriñ, aouriñ, razañ gant aour ; **2.** paeañ mat ; *er hat sich (t-d-b) sein Schweigen vergolden lassen,* paeet mat eo bet evit chom mut ; *er hat ihm sein Gemälde vergoldet,* roet en deus dezhañ un tousegad mat a arc'hant evit kaout e daolenn.
Vergolder g. (-s,-) : alaourer g., aourer g.
vergoldet ag. : alaouret, aouret.
Vergoldung b. (-,-en) : alaouradur g. ; *goldbraune Vergoldung,* damalaouradur g.
vergönnen V.k.e. (hat vergönnt) : **1.** reiñ, aotren ; *die paar Monate Frist, die ihm der Tod vergönnte,* an nebeud mizioù da vevañ bet laosket dezhañ gant an Ankoù ; **2.** [Bro-Suis] *jemandem etwas vergönnen,* kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb.
vergoren ag. : go.
vergöttern V.k.e. (hat vergöttert) : **1.** doueañ, doueaat, doueelaat, lakaat e renk un doue, ober un doue eus ; **2.** azeuliñ, kehelañ, dougen, karet bras, bezañ sot gant, bezañ nay gant, bezañ pitilh gant, bezañ dall gant, karet dreistmuzul, karet dreistkont, karout dreist-penn, karout dreist ar barr ; *sie vergötterte ihn,* azeuliñ a rae anezhañ evel Doue, e garout a rae dreist ar barr, ober a rae un doue anezhañ, hec'h Aotrou Doue e oa, he doue e oa, douget ken-ha-ken e oa dezhañ, douget e oa dezhañ mui-pegen-mui, sot (nay, pitilh, gwrac'h, ran, dall) e oa gantañ, karet a rae anezhañ dreistmuzul, karet a rae anezhañ dreistkont, karout a rae anezhañ dreist-penn, karout a rae anezhañ dreist ar barr.
Vergötterung b. (-) : **1.** doueadur g., doueañ, doueeladur g. ; **2.** azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b.
vergöttlichen V.k.e. (hat vergöttlicht) : azeuliñ, kehelañ, bezañ sot gant, karet dreistmuzul, karet dreistkont, karout dreist ar barr, karout dreist-penn, bezañ nay gant, bezañ pitilh gant, bezañ dall gant.
Vergöttlichung b. (-,-en) : **1.** doueadur g., doueañ, doueeladur g. ; **2.** azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., doueegezh b.
vergraben V.k.e. (vergräbt / vergrub / hat vergraben) : **1.** endonañ, douarañ, enkeviñ, plantañ, fourrañ ; *sie wurden unter Schneemassen vergraben,* goloet (beuzet, kufunet) int bet gant tolzennoù erc'h ; *den Kopf tief im Kopfkissen vergraben,* sanket don e benn er goubenner ; **2.** [dre skeud.] *sein Talent vergraben,* lezel e zonezonoù natur da vont da goll / kuzhzat e dalant en douar [Gregor].
Vergrabung b. (-) : endonadur g., enkevadur g., douaradur g.
vergrämen V.k.e. (hat vergrämt) : glac'hariñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, heskinañ, chifañ, hegañ, hegal ouzh, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, gloazañ kalon u.b., doaniañ, trevelliñ, anoaziñ, atahinañ, eogiñ.
V.em. : **sich vergrämen** (hat sich (t-rt) vergrämt) : bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha kañv, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, kemer glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, margaloniñ, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, melreañ, kaout melre, niñval, kaout doan, kaout enkrez, chifañ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn,

bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, chalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, hirvoudiñ, bezañ doaniet, ranngaloniñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ karget e vazh a spern.

vergrämt ag. : glac'haret, glac'harus, mantret e galon gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, rannet e galon gant ar glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, rannet e spered gant ar glac'har, mantret e galon diwar c'hlac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, krignet e galon gant ar glac'har, malañjer, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, foeñvet gant an desped.

vergrasen V.gw. (ist vergrast) : tirieniñ, geotañ, letoniñ, bezañ gounezet gant ar geot.

vergrätzen V.k.e. (hat vergrätzt) : *jemanden vergrätzen,* mont d'u.b. a-c'hin d'e vlev, mont dre heg d'u.b., ober desped d'u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.

vergraulen V.k.e. (hat vergrault) : *jemandem etwas vergraulen,* heugañ u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da zoñjeriñ ouzh udb, reiñ heug d'u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da dasoniñ diouzh udb, heugiñ u.b. ouzh udb, degas heug (degas regred, reiñ doñjer, reiñ regred) d'u.b. ouzh udb (Gregor).

vergreifen V.k.e. (vergriff / hat vergriffen) : kregiñ [en udb] dre an tu fall.

V.em. : **sich vergreifen** (vergriff sich / hat sich (t-rt) vergriffen) : **1.** skrapañ, divorañ, plaouiañ, lakaat e grabanoù war, krabanata, aloubiñ, perc'hennañ, gwallgemer, gwallgemerout ; *sich an fremdem Eigentum vergreifen,* kribañ madoù e nesañ, skrapañ e vadoù digant an estren, kemer madoù an nesañ (an hentez), plaouiañ peadra unan all, ober e rann (e lod, e gerz) eus madoù u.b., skrapañ e beadra digant unan all, sammañ e beadra d'u.b., lakaat e grabanoù war madoù unan all, krabanata madoù unan all, aloubiñ (perc'hennañ) madoù an nesañ ; **2.** gwallgas, gwallaozañ, teurel an dorn war, mont dre vil da, ober lous da, ober vil da, gwallañ, boufoniñ ; *sich an jemandem vergreifen,* gwallgas (gwallaozañ) u.b., mont dre vil (ober vil) d'u.b., ober lous d'u.b., teurel an dorn war u.b. / pegañ en u.b. / kregiñ en u.b. (Gregor) ; **3.** *sich im Ton vergreifen,* komz war un ton dizereat.

vergreisen V.gw. (ist vergreist) : **1.** [mezeg.] kabac'haat, mont kabac'h ; **2.** koshaat.

Vergreisung b. (-) : **1.** [mezeg.] kabac'haat g., kriponerezh g. ; **2.** koshadur g.

vergriffen ag. : **1.** uzet, uz, diamzeret ; **2.** [kenwerzh] diviet, pare, peurwerzhet ; *dieses Buch ist vergriffen,* diviet eo al levr-se, peurwerzhet eo al levr-se.

vergröbern V.k.e. (hat vergröbert) : grosaat, garvaat, rustaat.

V.em. : **sich vergröbern** (hat sich (t-rt) vergröbert) : grosaat, garvaat, rustaat.

Vergröberung b. (-) : grosaat g., garvaat g., rustaat g.

vergrößern V.k.e. (hat vergrößert) : brasaat, frankaat, ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat, meuraat, meurekaat, muiaat, muiañ, ober un adkresk da, ec'honaat, kreskiñ ; *sein Tätigkeitsfeld vergrößern,* ledanaat tachenn e oberezhioù, kreskiñ tachenn e oberezhioù, astenn tachenn e oberezhioù ; *einen Betrieb vergrößern,* kreskiñ ul labouradeg, brasaat un embregerezh ; *ein Zimmer vergrößern,* brasaat ur gambr, frankaat ur gambr ; *jemandes Leid vergrößern,* kreskiñ poan u.b.

V.em. : **sich vergrößern** (hat sich vergrößert) : kreskiñ, mont war vrasaat, brasaat, mont war-gresk, frankaat, ledanaat, dienkañ, distrizhañ, larkaat, ec'honaat, meuraat, meurekaat, muiaat, muiañ, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war astenn ; *die Familie hat sich vergrößert,* kresket eo an dud e-barzh hon ti.

Vergrößerung b. (-,-en) : brasaerezh g., brasadur g., kreskidigezh b., frankadur g., adkresk g.

Vergrößerungsapparat g. (-s,-e) : brasaer g., brasaerez b., kresker g., kreskerez b.

Vergrößerungsglas n. (-s,-gläser) : mikroskop g., gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b.

Vergrößerungslinse b. (-,-n) : ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b.

Vergrößerungsvermögen n. (-s) : galloud-kreskiñ g.

Vergrößerungswort n. (-s,-wörter) : ger kreskiñ g.

vergünstigen V.k.e. (hat vergünstigt) : reiñ lañs da, reiñ un taol-lañs da, bezañ lañsus da, lakaat dreist, harpañ, aesaat.

Vergünstigung b. (-,-en) : **1.** gwellentez b., splet g. ; *Vergünstigungen genießen,* kaout dreistgwirioù, kaout gwirioù-dreist (gwirioù-dibar) ; *jemandem eine Vergünstigung auswirken,* toullañ evit u.b., ober evit u.b., darbariñ d'u.b. ; *soziale Vergüngstigungen,* spletoù kevredigezhel lies. ; **2.** *Preisvergünstigung,* distaol war ar priz g., rabat g., raval g.

vergurten V.k.e. (hat vergurtet) : stagañ gant ur gouriz, gourizañ.

vergüten V.k.e. (hat vergütet) : **1.** dic'haouiñ [u.b. eus udb], digoll [u.b. evit udb], divizañ [u.b.], difrejañ [u.b.], dastalañ [udb d'u.b.] ; *jemandem einen Schaden vergüten,* dic'haouiñ u.b. eus udb, digoll u.b. evit udb ; *jemandem seine Auslagen vergüten, jemandes Unkosten vergüten,* divizañ u.b., difrejañ u.b. ; **2.** paeañ, goprañ, kevuziañ ; **3.** [metal, gwer] puraat, glanaat.

Vergütung b. (-,-en) : **1.** digoll g., gopr-dic'haou g., dic'haou g. dic'haouadenn b., garedon g./b., divizañ g., difrejañ g., dastaladur ; *Schadensvergütung,* digoll evit an droug graet g., digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b.,

redimerezh g. ; **2.** gopr g., kevuziad g., kevuziadur g., gopradur g. ; **3.** [metal, gwer] puraat g., glanaat g., puradur g.

Verhack g. (-s,-e) : pilad g., koad pilet g., diskaradeg wez b.

verhackstücken V.k.e. (hat verhackstückt) : **1.** dispenn, drailhañ, diframmañ, tremen dre ar vurutell, difregañ, diskar gant ur skridvarnadenn daer (flemmus, but, hek) ; **2.** [norzh Bro-Alamagn] breutaat [udb], daelañ [a-zivout udb].

verhaften V.k.e. (hat verhaftet) : **1.** *jemanden verhaften,* herzel u.b., bac'hañ u.b., kregiñ en u.b., prizonañ u.b., lakaat harz d'u.b., serriñ u.b., delc'her u.b., dastum u.b., pakañ krog en u.b., tapout krog en u.b., pakañ preizh ; *verhaften Sie ihn nicht,* laoskit libr anezhañ ; *die Polizei hat den Dieb verhaftet,* krapig a zo bet harzet gant ar polis ; *jemanden verhaften lassen,* lakaat krog en u.b. ; **2.** [dre skeud., istor] *der Scholle verhaftet,* stag ouzh ar glad.

Verhaftete(r) ag.k. g./b. : prizoniad g., prizoniadez b., karc'hariad g., karc'hariadez b.

Verhaftung b. (-,-en) : **1.** harzidigezh b., serriñ g., harzadenn b. ; **2.** bac'hadur g., prizoniadur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., bac'hadeg b., karc'haridigezh b.

verhagelt ag. : drailhet gant ar c'hazarc'h, grizilhet, kazarc'het.

verhallen V.gw. (ist verhallt) : [ton] fatañ, mougañ, steuziañ, mervel er pellder.

verhalten[1] V.k.e. (verhält / verhielt / hat verhalten) : moustrañ war, derc'hel war ; *das Lachen verhalten,* mougañ e c'hoarzh, moustrañ (derc'hel) war e c'hoant dic'hargadennañ, parraat a c'hoarzhin.

V.em. : **sich verhalten** (verhält sich / verhielt sich / hat sich (t-rt) verhalten) : **1.** en em zerc'hel, en em ren, en em c'houarn, en em genderc'hel, kundu, kunduiñ, realiñ ; *sich schlecht verhalten,* bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ ; *sich besonnen verhalten,* en em ren gant poellegezh ; *ich weiß nicht, wie ich mich verhalten soll,* n'ouzon ket petra ober (a be du treiñ, pe e tu treiñ), en arvar emaon war ar pezh a zlean ober ; *sich ruhig verhalten,* chom peoc'h, reiñ peoc'h ; *sich unauffällig verhalten,* chom en e doull ; *sich abwartend verhalten,* chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel, bezañ) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *wie verhält sich die Sache ?* penaos emañ kont gant an afer-se ? ; *wenn sich das so verhält,* m'emañ an traoù (ar bed) e-giz-se.

2. [kimiezh] dazgwerediñ, gwerediñ, monediñ.

3. [mat.] *8 verhält sich zu 16 wie 16 zu 32,* keñver 8 ouzh 16 a zo heñvel ouzh hini 16 ouzh 32.

verhalten[2] ag. : **1.** evezhiek, perverzh ; **2.** fur, habask, moder, dalc'h ha poell gantañ en e emzalc'h ; **3.** emzalc'hek, distran, abaf, lentik-tre, hag a zalc'h gantañ, dic'hloar, emzalc'hus, kufun, kufunek, kuzhet ; **4.** sioul.

Verhalten n. (-s) : **1.** emzalc'h g., doareoù lies., kundu b., realezh b., moneadur g., real g., ersav g., monedigezh b., dalc'h g., neuz-dalc'h b., gread g., giz b. ; *kindliches Verhalten,* emzalc'h bugelel g. ; *musterhaftes Verhalten,* emzalc'h direbech g., emzalc'h skouerius evit ar re all g., kundu direbech b. ; *schlechtes Verhalten,* gwallgundu b., droukvuhez b., gwallvuhez b. ; *kontraproduktives Verhalten,* emzalc'h nac'hus g. ; *ich verstehe sein Verhalten nicht,* ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em ren ; **2.** [kim.] dazgwered g., monedigezh b. ; **3.** [mat.] keñver g. ; **4.** ersav g. ; **5.** [bred.] *regressives Verhalten,* degerzh kilaus g.

Verhaltensforscher g. (-s,-) : ersavour g.

verhaltensgestört ag. : mineuzidek ; *er ist verhaltensgestört,* un tammig a-dreuz emañ an traoù en e benn ; *verhaltensgestörtes Kind,* mineuzideg g.

Verhaltensstörung b. (-,-en) : strafuilh ar realezh g.

Verhaltensweise b. (-,-n) : emzalc'h g., doareoù lies., kundu b., realezh b., moneadur g., monead g. ; *Psychologie als Theorie der allgemeinen Verhaltensweisen,* moneadoniezh b., psikologiezh ar moneadoù b.

Verhaltenswissenschaft b. (-) : ersavoniezh b., realoniezh b.

verhältlich ag. : kenfeuriek.

Adv. : e kenfeur gant, e-keñver, e-skoaz, e-skoaz da, e-kichen, lakaat keñver-ha-keñver gant, e-tal, e par da, diouzh.

Verhältnis n. (-ses,-se) : [*sellit ivez ouzh* **Verhältnisse**] **1.** keñver g., kenfeur g., feur g., argement g., kemblac'h g., kenere g. ; *im Verhältnis zu,* e kenfeur gant, a-genfeur gant, e-keñver, e-skoaz, e-skoaz da, e-kichen, lakaat keñver-ha-keñver gant, e-tal, e par da, diouzh ; *umgekehrtes Verhälnis,* keñver gin g. ; *in umgekehrtem Verhältnis zu,* kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant, rekin an eil d'egile ; *nach Verhältnis,* diouzh ar c'henfeurioù, hervez, pep tra lakaet diouzh ar re all, diouzh m'emañ kont, hervez an degouezh, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù ; *die Breite steht in keinem Verhältnis zu der Länge,* digempouez eo an hirder e-keñver al ledander, n'eo ket al led diouzh an hed, n'eo ket al led a-vent gant an hed ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro ; *Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf,* ar moc'h a ra un dispenn mat ; **2.** darempredezh g., darempredoù lies., kendarempredoù lies. ; *in gespanntem Verhältnis zu jemandem stehen, in kühlem Verhältnis zu jemandem stehen,* bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an darempredoù

etre an-unan hag unan all ; *ein gutes Verhältnis zu jemandem haben,* en em glevet mat gant u.b., bezañ mat gant u.b. ; *Liebesverhältnis,* pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amourousted b., ereedigezh a garantez b. (Gregor), chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str. ; *zu einem freundschaflichen Verhältnis zwischen Menschen beitragen,* lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *dienstliches Verhältnis,* darempredoù labour lies., darempredoù servij lies. ; *Abhängigkeitsverhältnis,* **a)** keñver a sujidigezh g., stad a sujidigezh b., sujidigezh b. ; **b)** [preder.] abalietidigezh b.

3. *sellit ouzh* **Verhältnisse** lies.

Verhältnisanteil g. (-s,-e) : keitrann b., keitrannad b.

verhältnismäßig ag. : kenfeur, kenfeuriek, keñverel, keñveriek.

Adv. : **1.** ent-keñverel, e kenfeur gant, a-genfeur gant, e-keñver, e-skoaz an dra-se, e-kichen, lakaet keñver-ha-keñver gant, e-tal, e par da, diouzh ; **2.** -ik a-walc'h, peuz-, dam-, betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par, diouzh ar c'henfeurioù, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh ; *verhältnismäßig groß,* brazik a-walc'h, bras diouzh ar c'henfeurioù ; *verhältnismäßig gut,* madik a-walc'h, peuzvat, mat diouzh ar c'henfeurioù, mat mui-pe-vui, mat tamm-pe-damm ; *verhältnismäßig oft,* aliezik a-walc'h, peuzalies, alies diouzh ar c'henfeurioù ; *er verdient gutes Geld bei verhältnismäßig wenig Stress,* kaer a-walc'h eo paeet evit kelo pezh a ra.

Verhältnismäßigkeit b. (-) : **1.** kenfeuriegezh b., keñverelezh b., keñveriegezh b. ; **2.** *wir dürfen die Verhältnismäßigkeit nicht aus den Augen verlieren,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti.

Verhältnissatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-doareañ b.

Verhältnisse lies. : **1.** stad b., kendere g., lec'h g., renk b., dere g. ; *aus einfachen Verhältnissen kommen,* bezañ un den a stad izel (a lec'h izel, a renk izel, dister e zoare), bezañ savet a dud izelek ; *aus besseren Verhältnissen kommen,* bezañ un den a lec'h mat, bezañ un den a renk, bezañ un den a renk uhel, bezañ un den uhel e stuz ; *mit Leuten aus den gleichen sozialen Verhälnissen verkehren,* hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud diouzh e zere, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e veuriad, hentiñ tud eus e gouch ; *sie hat einen Mann aus den gleichen sozialen Verhältnissen geheiratet,* dimezet he deus gant he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he c'hendere, dimezet he deus gant unan eus he meuriad ; **2.** stad an traoù b., saviad g., plegenn b., aoz g./b., aozioù lies., stuz b., jeu b., kendarvoud g., aozioù buhez lies., stuzioù buhez lies. ; *für die damaligen Verhältnisse,* diouzh an amzer a oa neuze ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden,* bremañ eo brav d'an dud e-kichenn un amzer 'zo bet ; *günstige Verhältnisse,* avel a-du g., avel vat g., an traoù a-du gantañ, ar voul gantañ, ar voul o ruilhal a-du gantañ ; *bei günstigen Gezeitenverhältnissen,* pa vez mare mat en aod ; *die Gunst der Verhältnisse nutzen,* ober e vad eus ur c'hendegouezh lañsus g. ; *günstige Verhältnisse,* avel a-du g., avel vat g., an traoù a-du gantañ, ar voul gantañ, ar voul o ruilhal a-du gantañ, plegenn lañsus b. ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben,* bevañ en diasur ; *er lebt in guten Verhältnissen,* reut eo e jeu, brav-kenañ eo e stad, n'en deus ket da glemm, mat eo ar jeu gantañ, en e aez emañ, frank eo an traoù gantañ, bevañ a ra en e aez, mat eo e gerz, mat eo ar bed gantañ, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, hennezh eo mat ar bed gantañ, kreñv eo an traoù gantañ, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, druz eo ar geusteurenn gantañ, arc'hantet bravik eo, mat eo an traoù gantañ, frank eo e stal gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, madoù en deus ; *er lebt über seine Verhältnisse,* ober a ra dispignoù dreist e beadra, ober a ra muioc'h a deil eget a blouz, lemel (tennañ) a ra hep lakaat, re vras dispign a ra, lakaat a ra an amanenn re dev war e vara, n'eo ket diouzh e aez e kas e saout er-maez ; *unter normalen Verhältnissen,* en aozioù reol, diouzh doareoù reol ; *unter solchen Verhältnissen,* an traoù o vezañ evel m'emaint ; *je nach den Verhältnissen*, hervez an doareoù, diouzh m'emañ kont, diouzh an degouezhioù (an darvoudoù), diouzh ma tegouezh, hervez ma tegouezh, hervez ma tegouezh ar bed, diouzh m'emañ an dro ; **3.** temz g., doare g., doareoù lies. ; *Wasserverhältnisse,* temz an dour g. ; *Windverhältnisse,* temz an avel g., lusk an avel g., doare an avel g. ; *die Verhältnisse auf dem Meer sind optimal,* emañ ar mor en e wellañ.

Verhältniswahl b. (-,-en) **/ Verhältniswahlrecht** n. (-s) : mouezhiañ kenfeuriek g., dilennadur kenfeuriek g.

verhältniswidrig ag. : digempouez, digevatal, displet.

Verhältniswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] araogenn b. ; *nachgestelltes Verhältniswort,* lerc'henn b., dreklakadenn b.

Verhältniszahl b. (-,-en) : argement g.

Verhaltung b. (-) : **1.** emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., dalc'h g., emzalc'h g. ; **2.** [mezeg.] azdalc'h g. ; **3.** [kozh] emzalc'h g., doareoù lies., kundu b., realezh b., moneadur g., real g., ersav g., monedigezh b., dalc'h g.

verhandeln V.k.e. (hat verhandelt) : **1.** emzivizout, divizout, marc'hata, kendivizout, kevraouiñ, kevareizhañ ; *mit jemandem über etwas verhandeln,* emzivizout gant u.b. a-zivout udb, divizout gant u.b. diwar-benn udb, kendivizout gant u.b. diwar-benn udb, kevraouiñ gant u.b. diwar-benn udb, marc'hata udb gant u.b., bezañ war varc'had eus udb gant u.b. ; *um den Preis wird nicht verhandeln,* ar priz 'zo ar priz ; **2.** [gwir] breutaat ; *vor Gericht verhandeln,* breutaat dirak al lez-varn, poursuiñ un afer bennak, bezañ e poursu eus un afer.

Verhandeln n. (-s,-) **/ Verhandlung** b. (-,-en) : **1.** emziviz g., kendiviz g., divizadeg b., parlantadeg b., breutadeg b., breutadur g., kevraouerezh g., kevareizhad g. ; *Verhandlungen einleiten, in Verhandlungen treten, sich in Verhandlungen einlassen,* boulc'hañ kendivizoù, digeriñ kendivizoù, kregiñ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar

c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg ; *Verhandlungen wiederaufnehmen,* adstagañ gant ar c'hendivizoù, adstagañ gant an emzivizoù, adstagañ gant ar barlantadeg ; **2.** [gwir] breudoù lies., breutadurioù lies.

Verhandlungsbasis b. (-,-basen) : diazez kendivizout g., diazez kevraouiñ g.

verhandlungsbereit ag. : e tres da gendivizout, troet da gevraouiñ.

Verhandlungsbereitschaft b. (-) : youl da gendivizout b., youl da gevraouiñ b.

verhandlungsfähig ag. : [gwir] gouest da erzont dirak ul lez.

Verhandlungstisch g. (-es,-e) : taol gevraouiñ b., taol gendivizout b.

verhangen ag. : [oabl] koumoulek, du, koc'hennet, stanket, koabrek, goloet, moret, lizennet, kogusek, hurennek, mouchet, mouk.

verhängen V.k.e. (hat verhängt) : **1.** goleiñ, mouchañ, kuzhat.

2. leuskel da vont ; *mit verhängten Zügeln,* d'ar pevar lamm ruz, d'an daoulamm mut, buanañ ma c'hall mont ar marc'h / a-holl-nerzh ar marc'h (Gregor), ken na findaon, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, o teurel kaoc'h en avel, o skeiñ kaoc'h en avel, d'ar pimperlamm, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h.

3. dougen, barn da, kondaoniñ da, lakaat, kentradiñ, desezañ ; *über jemanden das Todesurteil verhängen,* barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv ; *den Belagerungszustand über eine Stadt verhängen,* lakaat ur gêr e stad a c'hronn ; *über jemanden den Kirchenbann verhängen,* teuler an eskumunugenn war u.b., dougen setañs an eskumunugenn a-enep u.b., eskumunugañ u.b., interdizañ u.b., sevel an eskumunugenn a-enep u.b.

4. [sport] *einen Elfmeter verhängen,* sutal ur penalti, sutal un tenn-kastiz.

Verhängnis n. (-ses,-se) : gourmest g., prendenn g., planedenn galet b., planedenn c'harv b., gwallreuz g., gwallblanedenn b., gwalennad b., gwallavel g., had g., drouziwezh g. ; *das wurde ihm zum Verhängnis,* kement-se a zegasas gwalleurioù bras dezhañ war e lerc'h, diwar gement-se e tegouezhas gwallreuz dezhañ, tennañ a reas ar vallozh warnañ gant an dra-se, gwalldonkus (drastus, reuzus, gwallreuzus) e voe an dra-se evitañ ; *dieser Fehler wurde ihm zum Verhängnis,* ar fazi-se a voe e hini diwezhañ.

verhängnisvoll ag. : gourmestus, gwallblanedennus, gwalldonkus, drastus, reuzus, gwallreuzus, foeltrus, dibardon, gwallseblantus, prendennus, marvus, a denn d'e heul gwalloù e-leizh, en devo heuliadoù grevus ha pouezus, a denn da fall (da wall fin), gwallus.

Verhängnisvollsein n. (-s) : tonkter g.

Verhängung b. (-) : kondaonidigezh b., barnadenn b. ; *Verhängung einer Strafe,* kondaonidigezh d'ur boan bennak b., barnadenn d'ur c'hastiz bennak b.

verharmlosen V.k.e. (hat verharmlost) : bihanikaat, bihanaat, disteraat.

verhärmt ag. : chalet, prederiet, nec'het, darbaret, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, trechalet, tregaset, trefuet, diaes e galon, bec'hiet e galon, glac'haret, lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, en trubuilh, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, lakaet diaes, karget e vazh a spern.

verharren V.gw. (hat verharrt / ist verharrt) : **1.** chom a-sav, chom a-bik, chom a-boz, arsaviñ, herpel, harpañ ; **2.** chom, derc'hel, kenderc'hel ; *in Ruhe verharren,* chom diflach (difiñv), chom digeflusk ; **3.** [dre skeud.] *bei seiner Meinung verharren,* chom mort war e soñj, pegañ ouzh e vennozh, derc'hel start (mat, yud, gwevn) d'e vennozh, delc'her mort d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, fonnañ en e veno, na zispegañ diouzh e vennozh.

verharschen V.gw. (ist verharscht) : **1.** [erc'h] skornañ, kaletaat ; **2.** [mezeg.] serriñ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'heniñ ; *nicht verharschen,* chom digor.

verhärten V.k.e (hat verhärtet) : kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, grizienañ, garvaat ; *das Herz verhärten,* spelc'hiñ ar galon, kalediñ ar galon, krizañ ar galon, morzañ ar galon ; *ein verhärtetes Herz,* ur galon dir b., ur galon vaen b., ur galon skornet b., ur galon morzet evit ar mad b., ur galon spelc'het b., ur galon grin b., ur galon krinet b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon kaledet b. (Gregor) ; *verhärteter Schlamm,* lec'hid kaledet g. ; *der Regen verhärtet den Boden,* soulgannet e vez an douar gant ar glav ; *dieser trockene und warme Wind ist dabei, den Boden zu verhärten,* an avel skarnil ha tomm-se a ya da houarnañ an douar (da goc'hennañ an douar, da grizañ an douar).

V.gw. (ist verhärtet) : mont kalet, mont start, kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, grizienañ, garvaat, ober e galedenn, dont da galediñ, krizañ, palumat, chalkiñ, braskannañ, karnañ, karniñ ; *der Boden verhärtet,* karnañ a ra an douar, krizañ a ra an douar, an douar a ya kalet, an douar a zeu da galediñ, palumat a ra an douar, chalkiñ a ra an douar, braskannañ a ra an douar, karniñ a ra an douar ; *dieser trockene und warme Wind lässt den Boden verhärten,* an avel skarnil ha tomm-se a ra d'an douar houarnañ (koc'hennañ, krizañ, palumat, chalkiñ, braskannañ, karniñ) ; *von Wind, Sonne, Regen oder durch Zertrampeln verhärtete Bodenschicht,* koc'henn b.

V.em. : **sich verhärten** (hat sich (t-rt) verhärtet) : mont kalet, kalediñ, kaletaat, kaledenniñ, grizienañ, garvaat, ober e galedenn, dont da galediñ, krizañ, morzañ, palumat, chalkiñ, braskannañ, karnañ, karniñ ; *der Boden verhärtet sich,* karnañ a ra an douar, krizañ a ra an douar, koc'hennañ a ra an douar, an douar a ya kalet, dont a ra an douar da galediñ, palumat a ra an douar, chalkiñ a ra an douar, braskannañ a ra an douar, karniñ a ra an douar ; *durch Hitze und Dürre verhärtet sich der Boden,* an tommder hag ar sec'hor a laka an douar da houarnañ (da goc'hennañ, da grizañ, da balumat, da chalkiñ, da vraskannañ, da garniñ).

Verhärten n. (-s) : kaledadur g., kaletadur g., kaledigezh b.

Verhärtung b. (-,-en) : **1.** kaledadur g., kaletadur g., kaledigezh b. ; **2.** [mezeg.] marzenn b., porc'hellez b., kaledenn b. ; **3.** [yezh.] kemmadur dre galetaat g., kaletadur g. ; **4.** [dre skeud.] kaleter g., kaleter a galon g.

verharzen V.k.e. (hat verharzt) : induañ gant rousin, rousinañ.

verhaspeln V.k.e. (hat verhaspelt) : rollañ (rodellañ, puniñ, roltañ) fall [an neudenn].
V.gw. (ist verhaspelt) : dont mesk en dra-mañ-tra, dont rouestl en dra-mañ-tra.
V.em. : **sich verhaspeln** (hat sich verhaspelt) : en em vrellañ, koll poell e neudenn (e gudenn), lonkañ e gaoz, en em luziañ, bezañ troc'het d'an-unan neudenn e soñjoù, bezañ troc'het e speredenn d'an-unan, koll e neudenn, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan, chom lug, mont d'an-unan an treid er memes botez, azenañ, balbouzañ, balbouzat, glabousañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, patouilhañ, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, saozañ, ober ur genoù kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug.
verhasst ag. : kasaus, kasaet, hegaz, hegus, hegazus, hek ; *sich verhasst machen,* dont da vezañ kasaus d'ar re all / dont da vezañ kasaet gant ar re all (Gregor), lakaat kas da sevel outañ an-unan, tennañ kasoni an dud war e benn, ober kaz d'an dud ; *er machte sich bei allen verhasst,* an holl a gemeras heg outañ ; *er ist mir bis in den Tod verhasst,* kasoni an ifern (kas hag euzh) am eus outañ, kas ar marv a goran outañ, kas ar marv a vagan outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *die ganze Menschheit ist ihm verhasst,* en em gazet eo ouzh an holl dud.
verhätscheln V.k.e. (hat verhätschelt) : *jemanden verhätscheln,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., flouretiñ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b., ober moumounoù d'u.b., breboniñ u.b., dodoennañ u.b., dorloiñ u.b., dorlotañ u.b., mignañ u.b., mignoniñ u.b., kolladenniñ u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *dieses Kind wird verhätschelt,* re a sev a reer d'ar bugel-se, savet e vez ar bugel-se e-barzh ur goloenn, savet e vez ar bugel-se e-barzh ar plu, re voumounet e vez ar bugel-se ; *er wird dort verhätschelt,* hemañ a zo roue eno, hemañ a zo e-giz ur roue eno ; *verhätscheltes Kind,* bugel milliour g., pokiol g., loulig g., lellig g., lallaig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g., ignan g., kolladenn b., kamambre a vugel g., min-livrizh g., bugel moumoun g. ; *Kinder verhätscheln,* ober kamambre da vugale 'zo, koll bugale, noilhat bugale, moumounañ bugale, ober moumounoù eus bugale 'zo, mignañ bugale, gwastañ bugale.
Verhätschelung b. (-,-en) : moumounerezh g., moumounoù lies., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., karantezioù lies., flouradoù lies., sev g., dorlo g., dorloterezh g., mignerezh g.
Verhätschler g. (-s,-) : dorloter g.
Verhau g. (-s,-e) : **1.** pilad g., koad pilet g., diskaradeg wez b. ; **2.** paluc'h b. ; *Drahtverhau,* paluc'h-hiriset b., orjal dreinek str., orjal pik str. ; **3.** [dre skeud.] stlabez spontus g., luziadell b., luziadenn b., kreoñenn b., bern traoù rouestlet (mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, en un douez) g., direizhamant spontus g., reustladenn b., dirollerezh spontus g., rouestladell b., gwir veskailhez g., sapre bordel g., freuz ha reuz, stalabarn spontus g.
verhauen V.k.e. (verhaute / hat verhauen) : **1.** *Holz verhauen,* faoutañ koad (keuneud) ; **2.** [dre skeud.] *jemanden verhauen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), fraeañ u.b., reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, dotuañ, pavata) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, mac'homañ u.b., soulgannañ u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, mont a-grabanadoù d'u.b. ; *jemandem den Hintern verhauen,* peñsata u.b., difeskinañ u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, reiñ d'u.b. war krap e revr, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ ur foetadenn d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor).
V.em. : **sich verhauen** (verhaute sich / hat sich (t-rt) verhauen) : **1.** en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em beuriñ, en em bouezañ, en em lardañ evel kegi, en em beliat, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ**,** en em vazhata, en em bilat ; **2.** lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kemer e voned evit e dog, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh.
verheben V.em. : **sich verheben** (verhob sich / hat sich (t-rt) verhoben) : gweañ e groazell o klask sevel udb.
verheddern V.k.e. (hat verheddert) : brellañ, meskañ, rouestlañ, luziañ, fuilhañ, plañsonañ, patrouzañ, klask tro da ziverrañ.
V.em. : **sich verheddern** (hat sich (t-rt) verheddert) : koll poell e neudenn, en em luziañ ; *er verheddert sich in seinen Erklärungen,* tramailhet (rouestlet) eo en e zisplegadurioù, kollet en deus poell e neudenn, aet eo dezhañ e dreid er memes botez.

verheeren V.k.e. (hat verheert) : lakaat freuz, plantañ freuz, ober e freuz, ober freuz, degas freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, teuler ar wast war, peurwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, bresañ, ober e vres, kalkennañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, tanfoeltrañ, stradañ, malañ, ober distruj, drailhañ ; *mit Feuer und Schwert verheeren,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, skeiñ ur vro gant lemm ar c'hleze, lakaat stign ha lazh dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan.

verheerend ag. : foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus ; *der Sturm hat verheerend gewirkt,* drastus eo bet gwered ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn ; *eine verheerende Seuche,* ur c'hleñved-red drastus (gwastus, gwallreuzus) g. ; *dieser Krieg hatte für das Land verheerende Folgen,* gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivijet e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se.

Verheerer g. (-s,-) : gwaster g., gwastadour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantrer g., drailher g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer g.

Verheerung b. (-,-en) : gwastidigezh b., gwasterezh g., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., gwast g./b., drasterezh g., drast g., drastadeg b., freuz g., reuz g., freuz ha reuz, dizalbad g. ; *der Krieg hatte große Verheerungen angerichtet,* freuz ha reuz a oa bet gant ar brezel.

verhehlen V.k.e. (hat verhehlt) : **1.** skoachañ (mirout, tuañ) traoù laeret ; **2.** derc'hel kuzh, tevel war, goleiñ, kuzhat, nakat war ; *die Wahrheit verhehlen,* findaoniñ ar wirionez, skoachañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, touellañ an dud, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez.

Verhehlung b. (-,-en) : **1.** tuoni b., tuerezh g., tuadur g. ; **2.** kuzherezh g., touellerezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b.

verheilen V.gw. (ist verheilt) : dispegañ, pareañ, serriñ, kleizhennañ, kigañ, teñvañ, kizañ, kroc'heniñ ; [gouli] *nicht verheilen,* chom digor.

verheimlichen V.k.e. (hat verheimlicht) : derc'hel kuzh, tevel war, goleiñ, skoachañ, kuzhat ; *jemandem etwas verheimlichen,* derc'hel udb kuzh ouzh u.b., tevel war udb, goleiñ udb ouzh u.b., kuzhat udb ouzh u.b., kuzhat udb d'u.b. ; *sie versuchte herauszufinden, was ihr Vater ihr verheimlicht hatte,* klask a rae sklêrijennañ ar pezh a oa bet kuzhet outi gant he zad ; *ihr wird nichts verheimlicht,* pep tra 'zo diguzh outi, ne vez kuzhet netra outi, ne vez kuzhet netra dezhi, n'eus netra guzh outi ; *seine wahren Absichten verheimlichen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *versucht nicht, mir etwas zu verheimlichen,* arabat klask kuzhat netra ouzhin.

Verheimlichung b. (-,-en) : kuzherezh g., touellerezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b.

verheiraten V.k.e. (hat verheiratet) : *jemanden mit jemandem verheiraten,* dimeziñ u.b. d'u.b., prietaat u.b. gant u.b., prietaat u.b. d'u.b., priediñ u.b. gant u.b., priediñ u.b. d'u.b. ; *er hat seine Tochter mit dem Sohn eines Arztes verheiratet,* dimezet en deus e verc'h da vab ur mezeg, roet en deus e verc'h da vab ur mezeg.

V.em. : **sich verheiraten** (hat sich (t-rt) verheiratet) : dimeziñ, euredin, prietaat, priediñ, fortuniañ ; *sich wieder verheiraten,* addimeziñ, eildimeziñ.

verheiratet ag. : dimezet, euredet, prietaet, priedet, fortuniet, unanet ; *sie ist verheiratet,* fortuniet eo, dimezet eo, en nask emañ, perc'hennet eo ; *wir sind beide verheiratet,* ni a zo dimezet hon-daou, ni a zo dindan an embannoù ; *sie ist mit einem Arzt verheiratet,* honnezh a zo gwreg d'ur mezeg ; *sie sind schon lange miteinander verheiratet,* kozh-dimezet int ; *die beiden sind seit Kurzem miteinander verheiratet,* nevez-dimezet int.

Verheiratung b. (-,-en) : dimeziñ g.

verheißen V.k.e. (verhieß / hat verheißen) : **1.** grataat, prometiñ, gouestlañ ; *der von den Propheten verheißene Erlöser,* ar Mesiaz bet prometet gant ar brofeded g. ; **2.** diouganañ ; *Abensrot verheißt schönes Wetter,* pa vez ruz an oabl da guzh-heol ez eus reze da gaer, un oabl ruz da guzh-heol a dalv amzer gaer ; *es klingt viel verheißend, es hört sich viel verheißend an,* an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - feson vat a zo ganti - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, evit doare - mont a raio klok (lampr) an traoù, evit doare ; *Glück verheißend,* chañsus ; *es verheißt nichts Gutes,* an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a geloù fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, kement-se a yelo e zrouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, sin gwall fin eo an dra-se, gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, gwallseblantus eo an dra-se.

Verheißer g. (-s,-) : grataer g., diouganer g.

Verheißung b. (-,-en) : diougan g., promesa b., arrez g. ; *Verheißung des Paradieses,* diougan ar baradoz g., promesa ar baradoz b., arrez ar baradoz g.

verheißungsvoll ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h.

verheizen V.k.e. (hat verheizt) : **1.** deviñ, leskiñ, luduañ, pulluc'hañ ; **2.** kas d'an drailh, kas d'ar marv.

verhelfen V.k.d. (verhilft / verhalf / hat verholfen) : skoazellañ, harpañ ; *jemandem zu einer Stellung verhelfen,* derc'hel labour d'u.b. ; *jemandem zu seinem Recht verhelfen,* skoazellañ u.b. evit ma vefe doujet e wirioù hervez ar reizh (evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot), reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b. ; *die Wahrheit zu ihrem Recht verhelfen, l*akaat ar wirionez war he reizh ; *dem Recht zum Sieg verhelfen,* lakaat ar reizh da gaout trec'h, lakaat ar gwir da dalvezout.

verherrlichen V.k.e. (hat verherrlicht) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ klodoù u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ.
Verherrlichung b. (-) : **1.** kanmeul g., kanmeulerezh g., kanmeuladur g., kanmeulidigezh b., meuleudigezh b., meuleudi b., uhelvruderezh g. ; **2.** [gwashaus] difennerezh g., difennadenn b., didamallerezh g., meuleudigezh b., droukmeuleudigezh b., kantreizhadur g., kantreizhadenn b. ; *Verherrlichung der Gewalt,* droukmeuleudigezh ar feulster b., difennerezh ar feulster g., difennadenn ar feulster b., didamallerezh ar feulster g., kantreizhadur ar feulster g., kantreizhadenn ar feulster b.
verhetzen V.k.e. (hat verhetzt) : atizañ (isañ, plantañ pennadoù e penn an dud, broudañ, bountañ, poulzañ, hegal) gant pozioù kasoni.
Verhetzung b. (-,-en) : atiz g., pozioù kasoni lies.
verhexen V.k.e. (hat verhext) : strobinellañ, hudañ, chalmiñ, sordañ, sorsiñ, strobañ, lorc'hañ, kilhañ, kelc'hiañ, signañ, strobellañ, reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, teuler barr war, teuler ar saoz gant, teurel ur sort war, drougavizañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], bamañ, barn, teuler breoù war ; *das ist wie verhext,* barr a zo gant an dra-se / an traoù fall a zo o c'hoari amañ / n'end eus tra ouzh hor strobañ nemet ar viltañs (Gregor) - gwallavel a zo amañ - bez emañ ar gwallavel oc'h ober e reuz amañ - strobinellet eo kement-se - sordet eo an traoù amañ, 'm eus aon ! ; *jemanden verhexen,* reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., teuler ar barr war u.b., teuler barr war u.b., teuler ar saoz gant u.b., strobinellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., bamañ u.b., teuler breoù war u.b. ; *er hat mich verhext,* strobinellet on bet gantañ, kelc'hiet on bet gantañ ; *mit Pflöcken verhexen,* ibiliañ ; *das Verhexen mit Pflöcken gilt als Todsünde,* an hini a ra ar sorserezh anvet ibiliañ a ra ur pec'hed marvel ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamanniñ ur vuoc'h.
Verhexung b. (-,-en) : strobinelladur g., strobinellererezh g., drougavel g., gwallavel g., barr g., sort g., ereerezh-hud g., signadur g. ; *die Verhexung nehmen,* distrobañ, distrobinellañ, divamañ, disorsañ, digilhañ, terriñ (treiñ) ar blanedenn, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor).
verhimmeln V.k.e. (hat verhimmelt) : kas en tu all d'an Neñv, kanmeuliñ, kanañ gloar da, azeuliñ, kehelañ.
verhindern V.k.e. (hat verhindert) : mirout ouzh, parraat ouzh, parraat, herzel ouzh, ampech, diarbenn, derc'hel da, dichoual, kaeañ ouzh ; *ein Unglück verhindern,* mirout ouzh ur gwallzroug a c'hoarvezout, derc'hel ur gwallzroug da c'hoarvezout, parraat ouzh ur gwall, parraat ur gwall, herzel ouzh ur gwallzroug a zegouezhout, mont en arbenn d'ur gwallzroug, troc'hañ a-raok an droug, dizarbenn ar gwall ; *Schlimmeres verhindern,* mirout ouzh gwall, paraat ouzh gwazh ; *um Schlimmeres zu verhindern,* a-benn paraat ouzh gwazh.
verhindert ag. : **1.** *er ist verhindert,* ne c'hell ket dont, ampechet eo, dalc'het eo el lec'h all ; *er ist dienstlich verhindert,* dalc'het eo gant e labour ; **2.** *er ist ein verhinderter Künstler,* bet e oa evit bezañ arzour met foeltr tamm ne voe, e soñj a oa bezañ arzour nemet e vanas war zarbedig, e soñj e oa da vezañ arzour met foeltr tamm ne voe, e-sell e oa da vezañ arzour nemet war darbet e oa chomet, mennozh en doa da vezañ arzour nemet e vanas war zarbedig.
Verhinderung b. (-,-en) : harzadur g., harz g., kontroliezh b., skoilh g., dalc'h g., sparl g., treuzhent g., treuzkerzh g., sparlenn b., stank g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., harzell b., strob g., strobell b., sternaj g., stoc'h g., ampech g.
Verhinderungsfall g. (-s,-fälle) : *im Verhinderungsfall,* e ken kaz ma c'hoarvezfe un ampech, e ken kaz e vefe un harz, e ken kaz e virfe un dra bennak ouzhimp.
Verhoffen n. (-s) : *wider alles Verhoffen,* a-enep esper ar bed-holl / a-enep ar pezh a espered (Gregor), dic'hortoz-kaer, a-enep ged u.b.
verhohlen ag. : kuzh, souchet, kildrouk, skoachet, dre zindan.
verhöhnen V.k.e. (hat verhöhnt) : c'hoarzhin goap ouzh, dismegañsiñ, ober un taol dismegañs [ouzh u.b.], teuler dismegañ [war u.b.], boufoniñ, mezhekaat, dejanal ; *jemanden laut verhöhnen,* hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b.
Verhöhnung b. (-,-en) : goap g., goapaerezh g., goapadenn b., godiserezh g., dismegañs b. ; *das ist eine Verhöhnung der Gerechtigkeit,* ar prosez-se n'eo nemet termaji, kement-se a ra goap ouzh ar reizh.
verhökern V.k.e. (hat verhökert) : [gwerzhañ] difoarañ.
verholen V.k.e. (hat verholt) : [merdead.] halañ.
Verholspill g. (-s,-e) : [merdead.] gwindask punañ g.
verholzend ag. : koadek ; *verholzende Pflanze,* plant koadek str.
verholzt ag. : koadek, gwezek, koadesk.
Verhör n. (-s,-e) : aters g., atersadur g., goulennataerezh g. ; *Verhör der Zeugen,* goulennataerezh (aters g., kleverezh g.) an testoù g., testeni an testoù dirak ar justis g. ; *jemanden ins Verhör nehmen,* atersiñ (goulennata) u.b., goulennata ouzh u.b.
verhören V.k.e. (hat verhört) : atersiñ, goulennata, goulennata ouzh, kuriuziñ, peragiñ ; *er wurde von der Polizei verhört,* goulennataet e oa bet gant ar polis, goulennata outañ en doa graet ar polis, aterset e voe gant ar polis.
V.em. : **sich verhören** (hat sich (t-rt) verhört) : kammintent, treuzintent, drougintent.
verhornen V.gw. (ist verhornt) : kaledenniñ, karnañ ; *verhornte Fußsohlen,* solioù-treid karnet lies.
verhudeln V.k.e. (hat verhudelt) : P. moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, mac'hagnañ, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, mastoc'hañ, tarvañ, bresañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].

verhüllen V.k.e. (hat verhüllt) : goleiñ, kuzhat, mouchañ, goueliañ ; *die Sicht verhüllen,* mouchañ ar gwel ; *dichter Nebel verhüllt die Sicht,* garzhet eo an dremmwel gant ur vougenn, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant ur vougasenn ; *in der Karwoche werden in den Kirchen die Kreuze verhüllt,* e-pad ar Sizhun Vras e vez mouchet ar c'hroazioù en ilizoù ; *jemandes Fehler verhüllen,* goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b., kuzhat war u.b., kuzhat war fazioù u.b. ; *in (mit) verhüllenden Worten,* gant komzoù distroet, en ur vouskomz, gant mouskomzoù, gant komzoù goloet (Gregor).

verhundertfachen V.k.e. (hat verhundertfacht) : kantkementiñ.

verhungern V.gw. (ist verhungert) : mervel gant an naon, kreviñ gant an naon, mont gant an disvoued, disvouedañ gant an naon, disvouedañ, gouzañv ar vizer gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ faezh-divi dre forzh chom divoued ; *verhungern lassen,* leuskel divoued, disvouedañ, marnaoniañ, marnaonañ, naoniañ, naonegañ ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern,* boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon ; *sie waren am Verhungern,* edont o vont da vervel gant an naon ; [dre skeud., dre c'hwezañ] *am Verhungern sein,* reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ marv gant an naon, bezañ du gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, kaout un naon-ki, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ marnaoniet, bezañ laosk war e vegel, glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, tarzhañ gant an naon, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, kaout naon ruz, kaout naon du, ruziañ gant an naon, bezañ ur gounnar debriñ eus ar re zuañ krog en an-unan, klevet kleier an Naoned, kaout naon rankles.

verhungert ag. : marnaoniek, marnaonek, naonek, naoniek, diwalc'het, dinaonet, ilbouet, arloupet ; *die Verhungerten,* ar re naoniet lies., ar re marvet gant an naon lies.

verhunzen V.k.e. (hat verhunzt) : P. disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, gwallañ, ifamañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, kaoc'hañ, disteraat, vilaat, divalavaat, displetaat, difurmiñ, dihevelebiñ, dizoareañ, hakraat, distresañ, distummañ.

Verhunzung b. (-,-en) : disleberidigezh b., dispenn g., dispennadur g., digoantañ g., disneuziañ g., mekaat g., gwastidigezh b.

verhüten V.k.e. (hat verhütet) : mirout ouzh, parraat ouzh, herzel ouzh, ampech, diarbenn, diarbenekaat, dichoual, kaeañ ouzh ; *ein Unglück verhüten,* mont en arbenn d'ur gwallzroug, troc'hañ a-raok an droug, dizarbenn ar gwall, mirout ouzh ur gwallzroug a c'hoarvezout, derc'hel ur gwallzroug da c'hoarvezout, parraat ouzh ur gwall ; *das soll Gott verhüten !* Doue ra viro ne c'hoarvezfe morse an dra-se.

verhütend ag. : **1.** diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, … gwarez, enepdroug, mirus, sparlus, skoilhus ; **2.** [mezeg.] erguradel, … ergurañ, … dizarbenn.

verhütten V.k.e. (hat verhüttet) : [metal.] teuziñ, teuler en teuz.

Verhüttung b. (-) : [metal.] teuziñ g., teuzerezh g.

Verhütung b. (-) : **1.** harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g. ; *Verhütung von Arbeitsunfällen,* diarbennadur ar gwallzarvoudoù labour g., diarbennadur ar gwallzarvoudoù war al lec'h labour g. ; **2.** [mezeg.] ergurañ g., dizarbenn g. ; *Empfängnisverhütung,* hilastaliñ g., hilastalerezh g., dihiliañ g., dihiliadur g., enephiliañ g., enephiliadur g.

Verhütungsmaßnahme b. (-,-n) : darbar dizarbenn g., darbar gwareziñ g., darbar diwall g.

Verhütungsmethode b. (-,-n) : hentenn hilastaliñ b.

Verhütungsmittel n. (-s,-) : hilastaler g., araez dihiliañ g., araez hilastaliñ b.

verhutzelt ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, kuilhet, krinet, gwrac'hellet ; *verhutzeltes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., P. penn joget g.

Verifikation b. (-,-en) / **Verifizierung** b. (-,-en) : gwiriañ g., gwirierezh g., gwiridigezh b., gwiriadur g., gwiriadurezh b., amprouadur g.

verifizierbar ag. : gwiriadus, prouadus.

Verifizierbarkeit b. (-) : gwiriadusted b., prouaduster g.

verifizieren V.k.e. (hat verifiziert) : gwiriañ, amprouiñ, gwiriekaat.

verinnerlichen V.k.e. (hat verinnerlicht) : [preder.] diabarzhiñ.

verirren V.em. : **sich verirren** (hat sich (t-rt) verirrt) : **1.** faziañ war e hent, saouzaniñ war e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, divarchiñ ag an hent, diankañ, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem, diheñchañ, mont diwar e hent, koll e hent, faziañ, en em goll, ezaouiñ ; *wir hatten uns im Wald verirrt,* kollet e oamp e-kreiz ar c'hoad ; *er hat sich verirrt,* diank eo, dianket eo diwar e hent, kollet eo e hent gantañ, faziet eo diwar e hent, saouzanet eo war e hent (en hent, diwar an hent), aet eo diwar e hent, en em gollet kuit eo, kollet eo diwar e hent, kollet eo a-ziwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent en deus graet, diheñchet eo, dirout eo, kollet eo, kollet en deus an ardremez, ne oar na roud na rabez ; *ein verirrtes Schaf,* ur penn-dañvad diank g., ur penn-dañvad dianket g. ; **2.** [douarouriezh] *verirrter Block,* roc'h bet kaset ha digaset gant ur skornredenn b., karregenn distrewat b. ; **3.** *hierhin verirrt sich selten ein Fremder,* rouez e vez gwelet unan a-vaez-bro o tremen dre amañ, ur ral eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot a wech e vez gwelet unan a-vaez-bro o tont du-mañ, dibaot eo d'unan a-vaez-bro dont du-mañ.

Verirrung b. (-,-en) : **1.** saouzan g. ; **2.** diboellerezh g.

veritabel ag. : gwir, gwirion.

verjagen V.k.e. (hat verjagt) : argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, ermaeziañ, chaseal, loc'hañ, hemolc'hiñ, didreuzaouiañ, chabousat, kas diwar e dro, bannañ, diannezañ, choual, handeiñ, ober ar riñs war ; *die Juden wurden aus der Stadt verjagt,* e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; *die Kühe verjagen,* touch ar saout kuit, chabousat ar saout, ober ar riñs war ar saout.
Verjagung b. (-,-en) : argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., skarzherezh g., skarzhadenn b.
verjährbar ag. : [gwir] ezwiriadus diwar hirzale, hag a c'hall bezañ freuzet diwar hirzale.
verjähren V.gw. (ist verjährt) : [gwir] freuzañ diwar hirzale, ezwiriañ diwar hirzale.
verjährt ag. : **1.** [gwir] freuzet diwar hirzale, ezwiriet diwar hirzale ; **2.** diamzeret.
Verjährung b. (-) : [gwir] ezwiriadur diwar hirzale g., freuzadur diwar hirzale g., digastiz diwar hirzale g.
verjubeln V.k.e. (hat verjubelt) : dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, straniñ, kas e skuilh hag e ber, mougañ, mañchañ) o redek an ebatoù ; *sein Geld verjubeln,* skeiñ e arc'hant er mor, dismantrañ (foranañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, bonduiñ, beveziñ, straniñ, flipañ, mougañ, mañchañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, mougañ ar bilheoz, mougañ grifoù, fontañ e bistigenn, bezañ toull e zaouarn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.
verjuden V.k.e. (hat verjudet) : yuzevekaat.
verjüngen V.k.e. (hat verjüngt) : **1.** yaouankaat.
2. bihanaat ; *in verjüngtem Maßstab,* bihanaet e ventoù.
V.em. : **sich verjüngen** (hat sich (t-rt) verjüngt) : mont war strizhaat, mont war serriñ, mont war voanaat, mont war rabat ; *nach oben hin verjüngt sich der Scheiterhaufen,* rabatet eo bet ar bern keuneud, krizet eo bet ar bern keuneud.
verjüngend ag. : yaouankaus, … yaouankaat.
verjüngt ag. : **1.** yaouankaet ; **2.** gwerzhidek ; *verjüngte Säule,* kolonenn werzhidek b.
Verjüngung b. (-,-en) : **1.** yaouankadur g. ; **2.** moanadur g., strishadur g.
Verjüngungsmaßstab g. (-s,-maßstäbe) : skeul bihanaat b.
Verjüngungswasser n. (-s,-wässer) : dour a vuhez g.
verkabeln V.k.e. (hat verkabelt) : funiekaat, funaveiñ.
Verkabelung b. (-) : funiekadur g., funiekaat g., funaveadur g.
verkalken V.gw. (ist verkalkt) : **1.** krestenenniñ, razekaat ; **2.** [bev] skleroziñ ; **3.** [dre skeud.] dont luo, mont kabac'h ; *er ist verkalkt,* luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod ; *verkalkter Trottel,* loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g., magadenn b.
Verkalkung b. (-) : krestenenniñ g., razekadur g., [bev] skleroz b.
verkalkulieren V.em. : **sich verkalkulieren** (hat sich (t-rt) verkalkuliert) : **1.** meskontañ, ober ur gont treuz ; **2.** en em vankout, lakaat e zorn en e c'houloù, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kemer e voned evit e dog, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'hleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh, skeiñ hebiou, bourdiñ.
verkappen V.k.e. (hat verkappt) : dic'hizañ, treuzwiskañ, droukwiskañ.
Verkappung b. (-,-en) : dic'hizadur g., treuzwiskadur g., droukwiskadur g.
verkapseln V.em. : **sich verkapseln** (hat sich (t-rt) verkapselt) : [mezeg.] enkistañ, enkaledenniñ, nozelenniñ.
Verkapselung b. (-) : [mezeg.] enkistadur g., enkistañ g., enkaledennadur g., nozelennadur g.
verkarsten V.gw. (ist verkarstet) : karstekaat, roc'hekaat, roc'hellekaat.
verkäsen V.k.e. (hat verkäst) : kazeinañ, keuzennañ.
Verkäsung b. (-) : kazeinadur g., keuzennadur g.
Verkauf g. (-s,Verkäufe) : gwerzh b., gwerzhadenn b., gwerzhidigezh b., gwerzhañ g. ; *öffentlicher Verkauf,* gwerzhadeg b., gwerzhidigezh b. ; *etwas zum Verkauf anbieten,* lakaat udb e gwerzh, lakaat gwerzh war udb, lakaat ar werzh war udb ; *gerichtlicher Verkauf,* gwerzhidigezh varnerezhel b., gwerzh da-heul un disentez varnerezhel b., gwerzhadeg varnerezhel b. ; *Verlustverkauf,* gwerzh war goll b., gwerzhidigezh war goll b.
verkaufen V.k.e. (hat verkauft) : **1.** gwerzhañ, nevidañ, kenwerzhelañ, arc'hantañ, eskemmañ ouzh arc'hant, eskemmañ evit arc'hant, trafikañ gant, lakaat e gwerzh, lakaat gwerzh war [udb], lakaat ar werzh war [udb], reiñ e gwerzh ; *dieses Haus ist zu verkaufen,* an ti-se a zo e gwerzh, an ti-se a zo da vezañ gwerzhet, an ti-se a zo da werzhañ, an ti-se a zo da brenañ ; *billig verkaufen,* gwerzhañ marc'had-mat ; *teuer verkaufen,* gwerzhañ ker ; *nur gegen bar verkaufen,* gwerzhañ war an tach, gwerzhañ war an daol, gwerzhañ war an dorn, gwerzhañ hep termen, gwerzhañ gant ma vo paeet diouzhtu ; *auf Lieferung (auf Termin) verkaufen,* gwerzhañ war dermen ; *etwas für zwanzig Euro verkaufen,* gwerzhañ udb evit ugent euro ; *ich habe mein Buch für zwanzig Euro verkauft,* graet em eus ugent euro eus va levr ; *nach Gewicht verkaufen,* gwerzhañ diouzh ar pouez ; *etwas pfundweise verkaufen,* gwerzhañ udb diouzh al lur ; *mit Verlust verkaufen,* gwerzhañ war goll, gwerzhañ war e goll, fallwerzhañ, gwerzhañ fall ; *eine Ware mit Gewinn verkaufen,* gwerzhañ ur varc'hadourezh war c'hounid (war well, gant splet) ; *etwas wird für gutes Geld verkauft,* priz a zo war udb, graet e vez mad gant udb, udb a vez gwerzhet mat, tennet e vez gwenneien eus udb ; *zum Marktpreis verkaufen,* gwerzhañ diouzh ar feur ; *zum Selbstkostenpreis verkaufen,* gwerzhañ d'ar priz-koust ; *unter dem Ladentisch verkaufen, unter der Hand verkaufen,* gwerzhañ a-gildorn (dre guzh, dre zindan) ; *zu einem Wucherpreis verkaufen,* soulwerzhañ, rewerzhañ ; *er hat mir alles spottbillig verkauft,* lezet en deus pep tra

ganin evit ur bouton ; *wieder verkaufen,* adwerzhañ, eilgwerzhañ ; *im Großen verkaufen,* braswerzhañ, bezañ marc'hadour groser, gwerzhañ e gros ; *im Kleinen verkaufen, stückweise verkaufen,* gwerzhañ dre ar munud (dre ar munudoù, a-hini-da-hini), gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ tamm dre damm, gwerzhañ diouzh ar pouez / gwerzhañ diouzh ar walenn (Gregor) ; *ich verkaufe das Haus so, wie es ist,* gwerzhañ a ran an ti vel-vel, gwerzhañ a ran an ti evel-evel ; *Saatgut verkaufen,* trafikañ gant hadoù ; *sie verkaufte ihr ganzes Mobiliar,* gwerzhañ a reas kement tamm arrebeuri he doa ; *direkt verkaufen,* gwerzhañ war-eeun eus ar c'henderc'her d'ar bevezer hep emell un hanterour ; *verkauft werden,* kavout e berc'henn, bezañ gwerzhet ; **2.** *sie verkauft ihren Körper,* gwerzhañ a ra he c'horf, louvigezhiñ a ra, en em wallañ a ra, gastaouiñ a ra, labourat a ra evel gast, ober a ra he forc'h, ober a ra e bezh lêr, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull ; *seine Ehre verkaufen,* lakaat e enor dindan e dreid evit gounit arc'hant ; **3.** *sein Leben teuer verkaufen,* difenn e vuhez a-holl-nerzh e gorf par d'un diaoul betek an diwezh, en em zifenn d'ar mud ; **4.** *jemanden für dumm verkaufen,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, prun) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn.

V.em. : **sich verkaufen** (hat sich (t-rt) verkauft) : **1.** *diese Ware verkauft sich schwer,* dihewerzh eo (n'eus ket kalz a fred war) ar varc'hadourezh-se, diaes eo kavout sav (kavout fred) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a werzh d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket kalz a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zegemer evit ar varc'hadourezh-se ; *das verkauft sich gut,* gwerzhet e vez aes, hewerzh eo, aes eo kavout fred (sav) dezho, aes eo da werzhañ, mont a ra mat er-maez, reked a zo warno, kas a zo warno, klask a zo warno, gwerzh vat a zo dezho, gwerzh vat a zo enno ; **2.** en em werzhañ ; *er hat sich an seinen ehemaligen Feind verkauft, er hat sich seinem ehemaligen Feind verkauft,* en em werzhet eo d'e enebour kozh ; **3.** *sie verkauft sich,* gwerzhañ a ra he c'horf, louvigezhiñ a ra, en em wallañ a ra, gastaouiñ a ra, labourat a ra evel gast, ober a ra he forc'h, ober a ra e bezh lêr, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull.

Verkäufer g. (-s,-) : gwerzher g., komis g.

verkäuflich ag. : gwerzhadus ; *leicht verkäuflich,* aes kavout fred (sav) dezho, aes da werzhañ, hewerzh, a ya mat er-maez, reked warno, kas warno, klask warno, gwerzh vat dezho ; *schwer verkäuflich,* dihewerzh.

Verkäuflichkeit b. (-) : **1.** gwerzhadusted b., gwerzhaduster g., hewerzhded b. ; **2.** [dre skeud.] gwerzhusted b.

Verkaufsangebot n. (-s,-e) : kinnig gwerzhañ g.

Verkaufsausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg werzhañ g.

Verkaufsbedingungen lies. : divizoù gwerzhañ lies.

verkaufsbereit ag. : prest evit ar werzh, pare da vezañ gwerzhet.

Verkaufsdirektor g. (-s,-en) : rener ar gwerzhañ g.

Verkaufserlös g. (-es,-e) : dedaol ar werzh g., dedaolad ar werzh g.

Verkaufsfahrer g. (-s,-) : kefridier g.

Verkaufsfolge-Management n. (-s,-s) : [kenwerzh] servij goudegwerzh g., gwazerezh goudegwerzh g.

verkaufsfördernd ag. : … herouezañ.

Verkaufsförderung b. (-,-en) : herouezadur g., herouezañ g.

Verkaufsgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri werzhañ b.

Verkaufsgondel b. (-,-n) : loue g.

Verkaufsleiter g. (-s,-) : rener ar gwerzhañ g.

Verkaufsmonopol n. (-s,-e) : unwerzh b.

Verkaufsnetz n. (-es,-e) : rouedad kenwerzhel b., rouedad werzhañ b.

Verkaufspreis g. (-es,-e) : priz-gwerzhañ g.

Verkaufsschlager g. (-s,-) : [kenwerzh] traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.

Verkaufsständer g. (-s,-) : palier g., erouezva g., diskouezer g.

Verkaufssteuer b. (-,-n) : [istor] impod g.

Verkaufssteuereinnehmer g. (-s,-) : [istor] impoder g.

Verkaufsversprechen n. (-s,-) : [kenwerzh] promesa werzhañ b., gouc'her gwerzhañ g. ; *ein Verkaufsversprechen einhalten,* delc'her e varc'had.

Verkehr g. (-s) : **1.** riboulerezh g., tremen g., tremenerezh g., tremenidigezh b., tremeniri b., tremen-distremen g., ruilherezh g., fich g., treizhid g., treizhidell b., darempred g., kehenterezh g., kehentiñ g., monedone g., red-dired ar c'hirri war an hentoù g. ; *reger Straßenverkehr,* tremenerezh (tremeniri b., tremen-distremen g.) stank g., kehenterezh doues g. ; *flüssiger Verkehr,* tremeniri heruilh b. ; *den fließenden Verkehr behindern,* ampusturiñ ar ruilherezh ; *eine Brücke dem Verkehr übergeben,* digeriñ ur pont d'an tremenerezh ; *der Verkehr auf dieser Straße ist nicht besonders stark,* n'eus ket kalz a dremen dre an hent-mañ, n'eus ket kalz a bleustr gant an hent-mañ, nebeut a zarempred a zo war an hent-mañ ; *hier herrscht dichter Verkehr,* amañ ne dorr ket an hent gant ar c'hirri, ne dorr ket ar steud kirri war an hent-se, kalz darempred a zo gant ar c'hirri war an hent-se, a-hentadoù e tremen ar c'hirri war ar straed-se ; *kombinierter Verkehr,* houarnrouta g.

2. darempred g., kendarempred g., pleustr g., pleustrerezh g., stok g., kavandenn b., hentadur g., darempredadur g., hentadurezh b., hantiz b., eskemmerezh g. ; *mit jemandem in Verkehr stehen,* bezañ e darempred (kaout darempred(où) gant u.b.,

kaout stok ouzh u.b. darempredi̱ñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., pleustriñ gant u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; *keinen Verkehr haben,* bevañ pell diouzh safar ar bed, chom e-unan-penn, chom e-unan-kaer, bezañ pell diouzh darempred an dud, bevañ evel ur manac'h digenvez, chom distok diouzh an dud all, chom en e bart e-unan, chom hep darempredi̱ñ an dud all ; *jemandes Verkehr meiden,* en em ziwall diouzh an darempredoù gant u.b., treiñ diwar u.b., pellaat diouzh u.b., tec'hel diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar-dro u.b., tec'hel diwar u.b., diwall (en em virout) ouzh u.b. ; *Verkehr mit unanständigen Leuten,* gwallhentadurezh b. ; *Briefverkehr,* kenskriverezh g.

3. amred g., amredad g., red g., mon g. ; *Banknoten in den Verkehr bringen,* lakaat bilhedoù-bank 'zo en implij (en amred, da vezañ implijet), enamredañ bilhedoù-bank nevez, monañ bilhedoù-bank 'zo, reiñ mon da vilhedoù-bank 'zo ; *Banknoten aus dem Verkehr ziehen,* tennañ bilhedoù-bank eus red an arc'hant, lemel bilhedoù-bank eus an amred, ec'hamredañ bilhedoù-bank 'zo ; *Güterverkehr,* treuzdougen marc'hadourezh g., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g..

verkehren V.gw. (ist verkehrt) : mont-dont, tremen-distremen.

V.k.d. (hat verkehrt) : darempredi̱ñ, kendarempredi̱ñ, pleustriñ, hentiñ, kehentiñ, rannañ fav gant, mont e-touez, mont war-dro ; *in einem Café verkehren,* darempredi̱ñ (pleustriñ) un davarn, hentiñ un ostaleri, ober e zarempred (bezañ boas d'ober e ziskenn) en un ostaleri ; *brieflich mit jemandem verkehren,* eskemm lizhiri gant u.b., eskemm lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ ; *mit Huren verkehren,* kaout d'ober gant gisti, gastaouiñ, darempredi̱ñ ar gisti, gwelet ar gisti, mont eus an eil katell d'eben ; *mit jemandem verkehren,* **a)** darempredi̱ñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., pleustriñ gant u.b., bezañ e darempred (kaout darempred(où) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., rannañ fav gant u.b., dont war-dro u.b., gwelet u.b., en em veskañ gant u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; **b)** kaout darempredoù rev gant u.b., c'hoari asambles gant u.b. ; *wir verkehren schon lange miteinander,* kendarempredi̱ñ a reomp pell 'zo, en em veskañ a reomp pell 'zo, darempred hor bez ingal an eil gant egile abaoe pell ; *sie verkehren nicht miteinander,* n'en em zarempredont ket, n'eus darempred ebet kenetrezo, n'eus kendarempred ebet etrezo, ne gendarempredont ket, n'o deus pleustr ebet an eil gant egile ; e*r verkehrt gern in den Kreisen der Hautevolee,* hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev ; *in einer schlechten Gesellschaft verkehren, mit zweifelhaften Leuten verkehren,* gwallhentiñ tud fall, en em veskañ gant tud fall, mont e-touez tud fall, mont war-dro tud fall ; *mit Leuten aus den gleichen sozialen Verhältnissen verkehren,* hentiñ tud eus e gendere, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gouch, hentiñ tud eus e veuriad.

V.k.e. (hat verkehrt) : **1.** lakaat war an tu gin, tuginiñ ; *ein Kleid verkehren,* lakaat (treiñ) ur vrozh war an tu gin, tuginiñ ur vrozh ; **2.** distresañ, findaoniñ ; *jemandes Worte verkehren,* distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b.

V.em. : **sich verkehren** (hat sich (t-rt) verkehrt) : treiñ e, mont da ; *sich in sein Gegenteil verkehren,* cheñch tu evit tu, cheñch penn evit penn ; *Trauer verkehrt sich in Freude,* an dristidigezh a oa diagent a dro e laouenidigezh, war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez, goude an enkrez e teu levenez, goude an daeroù e teu ar c'hoarzh, ar glac'har a dro e levenez, ar glac'har a ya da levenez.

Verkehrsablauf g. (-s) : kas war an hentoù g., ruilherezh g., ruilhadur g., ruilh g., hentred g.

Verkehrsader b. (-,-n) : kehentva g., gourstraed b., pennhent g., meurhent g., hent bras g.

Verkehrsampel b. (-,-n) : gouleier triliv lies.

Verkehrsamt n. (-s,-ämter) : ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g., burev an touristerezh g.

Verkehrsandrang g. (-s) : tremenerezh stank g., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g., renn g., hentred uc'hat g.

Verkehrsbedingung b. (-,-en) : stad an tremenerezh b., stad ar c'has war an hentoù b., stad an hentred b., stad ar ruilherezh b. ; *die Meinung der Stadtbewohner wird dazu beitragen, die Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen zu verbessern,* ali kêriz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedoù, ali kêriz a bouezo da zegas gwellaennoù en tremen-distremen war hor straedoù.

Verkehrsbehinderung b. (-,-en) : skoilh ouzh an tremenerezh g., ampusturadur ar ruilherezh g.

Verkehrsberuhigung b. (-) : bevennadur an tizh hag an tremenerezh g.

Verkehrsbetrieb g. (-s,-e) : kompagnunezh dezougen kevridik b., embregerezh dezougen kevridik g., embregerezh treuzdougen boutin g.

Verkehrsdelikt n. (-s,-e) : torridigezh dezveg an hentoù b., torradur da reolennoù an hentoù g., felladenn a-enep reolennoù an hentoù b.

Verkehrsdichte b. (-) : stankted an hentred b., douested ar ruilherezh b.

Verkehrsdurchsage b. (-,-n) : kemennadenn skingomz diwar-benn stad an hentred b.

Verkehrsflaute b. (-,-n) : tremenerezh distank g., siouladenn war tachenn an tremenerezh g., kalmijenn war tachenn an hentred g., tamm distan en tremenerezh g., eurvezhioù rouez lies., eurvezhioù dibrez lies.

Verkehrsflieger g. (-s,-) : [nij.] nijer linenn g.

Verkehrsflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh trevourel g.

Verkehrsflugzeug g. (-s,-e) : nijerez linenn b., aerdreizher g.

Verkehrsfluss g. (-es,-flüsse) : red an tremenerezh g., kas war an hentoù g., ruilherezh g., ruilhadur g., ruilh g., hentred g. ; *zäher Verkehrsfluss,* hentred start (gorrek, stank, a ya goustadik war-raok) g.

Verkehrsgefährdung b. (-,-en) : doare bleinañ gwall zañjerus g., droukziraez ouzh ar surentez war an hentoù g., droukziraez ouzh an diogelroez war an hentoù g.

verkehrsgünstig ag. : *verkehrsgünstig liegen,* bezañ arempredet mat, bezañ aes da dizhout, bezañ lec'hiet mat e-keñver an araezioù dezougen.

Verkehrshaftung b. (-) : atebegezh keodedel an dezouger (an treuzdouger) b.
Verkehrshindernis n. (-ses,-se) : skoilh ouzh an hentred g.
Verkehrsinfarkt g. (-s,-e) : stankadur an tremenerezh g., seizi an treizhid g.
Verkehrsinsel b. (-,-n) : **1.** enezig heñchañ b. ; **2.** enezig warez (enezig repuiñ) evit an droadeien b., goudorenn gerzhourien b.
Verkehrsknotenpunkt g. (-s,-e) : kedlec'h hentoù g., klom kehentiñ g., klom hentoù g., kroazva g.
Verkehrskontrolle b. (-,-n) : ensell polis war an hentoù g.
Verkehrsleitsystem n. (-s,-e) : reizhiad evit dilastrañ an hentred b.
Verkehrsmanöver n. (-s,-) : [kirri] embregadenn b., embregad g., embreg g.
Verkehrsminister g. (-s,-) : maodiern an Dezougerezh g., ministr an Dezougerezh g.
Verkehrsmittel n. (-s,-) : araez treuzdougen g., araez kehentiñ g., araez beajiñ g., araez dezougen g. ; *die öffentlichen Verkehrsmittel,* an araezioù treuzdougen boutin lies., an araezioù dezougen kevridik lies., an treuzdougerezh kevridik g. ; *das Flugzeug ist das schnellste Verkehrsmittel überhaupt,* an nijerezh eo an araez beajiñ an herrekañ.
Verkehrsnetz n. (-es,-e) : rouedad kehentiñ b.
Verkehrsordnung b. (-) : **1.** reolennoù an hentoù lies., dezveg an hentoù b. ; **2.** reolennadur an dezougen g., reolennadurezh an treuzdougen b.
Verkehrspolizei b. (-) : polis an hentoù g.
Verkehrsregeln lies. : **1.** reolennoù an hentoù lies., dezveg an hentoù b. ; *sich genau an die Verkehrsregeln halten,* heuliañ strizh lezennoù an hentoù, heuliañ rez lezennoù an hentoù ; **2.** reolennadur an dezougen g., reolennadurezh an treuzdougen b.
verkehrsreich ag. : stank an tremen warnañ, darempredet-stank.
Verkehrsschild n. (-s,-er) : panell-hent b. ; *mehrsprachige Verkehrsschilder,* panelloù-hent liesyezhek lies.
Verkehrssperre b. (-,-n) : stankell-hent g., bloc'had-hent g.
Verkehrsspitze b. (-,-n) : eurvezhioù ar brasañ hentred lies., bogvezh b., bog b., barrvezh g., rennvezh g., renn g., hentred uc'hat g.
Verkehrssprache b. (-,-n) : kedyezh b., yezh kehentiñ b.
Verkehrsstauung b. (-,-en) : stouvadenn war an hent b., stankadenn an tremenerezh war an hent b., stankadur an tremenerezh g., strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., luziasenn girri b., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b.
Verkehrsstockung b. (-,-en) : stankadur an hentred g., seizi an treizhid g., luziasenn girri b., strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b.
Verkehrsstörung b. (-,-en) : skoilh ouzh an hentred g., skoilh ouzh ar ruilherezh g.
Verkehrsstraße b. (-,-n) : kehent g.
Verkehrsstreife b. (-,-n) : ged-tro polis g.
Verkehrsstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour en embregerezhioù dezougen g., diskrog-labour en embregerezhioù treuzdougen g.
Verkehrssünder g. (-s,-) : gourzhmonedour ouzh dezveg an hentoù g., torradour da reolennoù an hentoù g.
Verkehrssünderkartei b. (-,-en) : fichennaoueg kreiz an torradurioù da zezveg an hentoù b.
Verkehrssystem n. (-s,-e) : rouedad kehentiñ b.
Verkehrstarif g. (-s,-e) : feurpriz an dezougen g., priz an tiked g.
Verkehrstäter g. (-s,-) : felladenner e-keñver reolennoù an hentoù g.
Verkehrsteilnehmer g. (-s,-) : implijer ar rouedad hentoù g., arveriad ar rouedad hentoù g.
Verkehrsumleitung b. (-,-en) : diheñchadur g.
Verkehrsunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud g., krogad g., pegad g. ; *einen Verkehrsunfall aufnehmen,* sevel ur skrid-gwiriañ (ur stadad) diwar-benn ur gwallzarvoud ; *die Anzahl der Verkehrrsunfälle steigt,* liesaat a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù.
Verkehrsunterricht g. (-s) : stummadur kinniget evit dizarbenn ar riskloù war an hentoù g., stummadur kinniget evit dizarbenn ar gwallzarvoudoù war an hentoù g.
Verkehrsverein g. (-s,-e) : ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g., burev an touristerezh g.
Verkehrsverstopfung b. (-,-en) : stankadur an hentred g., seizi an treizhid g., luziasenn girri b., strobadur g., strobad-kirri g., rouestl-kirri g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b.
Verkehrsverstoß g. (-es,-verstöße) : torradur da reolennoù an hentoù g., torradur da zezveg an hentoù g.
Verkehrsweg g. (-s,-e) : kehent g.
Verkehrswesen n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g.
Verkehrszeichen n. (-s,-) : panell-hent b.
Verkehrszentralregister n. (-s,-) : fichennaoueg kreiz an torradurioù da zezveg an hentoù b.
verkehrt ag. : **1.** gin, enep, rekin, arenep, garenep, kil ; *die verkehrte Seite,* an tu-gin g., an tu enep g., an tu war eneb g., an tu kontrol g., an amdu g., an amgin g., ar gin g., an tu arenep g., an tu garenep g., an tu kil g., an eneb g., ar gareneb g., ar c'hil g., an tu rekin g. ; *ins Gegenteil verkehrt,* eilpennet, war eilpenn, amginet, amgin ; *die verkehrte Welt,* ar bed lakaet tu evit tu g., ar bed troet war an tu gin g., ar bed a-vestu g., ar bed en e c'hareneb g., ar bed war e gement all g. / ar bed tu evit tu g. (Gregor) ; *in der verkehrten Fahrtrichtung fahren,* mont a-vestu, mont a-c'hin, mont a-enep-hent ; **2.** treuz, fall, treuzenep ; *in die verkehrte Richtung gehen,* mont a-vestu, mont etrezek an tu enep, mont war an tu gin.
Adv. : **1.** a-dreuz, en amgin, a-c'hin, a-enep, e-kil, dre an tu fall, war an tu fall ; *er macht alles verkehrt,* labourat a ra a vil vallozh kaer – labourat a ra war an tu ma tiskrab ar yar - a-dreuz e ya pep tra gantañ - maout eo da lakaat ar spilhoù e revr ar saout - labourat a ra evel ma kac'h ar saout en noz - hennezh a zo kleiz da labourat - ne gord mann gantañ - hennezh ne oar ardremez da netra - hennezh a zo distu da labourat - n'en deus neuz ebet da labourat - mat eo da glask tapout skrilhed gant bazh ar yod - labourat a ra, met war an tu ma tiskrab ar yar - ober

a ra labour beleg - ober a ra labour denjentil - ober a ra labour intañvez - labourat a ra dibalamour - labourat a ra forzh penaos - labourat a ra n'eus forzh penaos - labourat a ra evel mevel ar person - hennezh a daol mel e-lec'h koar ; *er fängt diese Sache verkehrt an,* n'en deus ket an doare d'en em gemer ganti, ne oar ket an tu d'ober an dra-se, n'en deus ket an ardremez mat, emañ o tebriñ e gig a-raok e soubenn, emañ o sevel an tour a-raok an aoter, emañ o troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hezeg, emañ e voereb a-raok e eontr er prehesion, lakaet en deus an denn war-lerc'h an arar, mont a ra war e benn, ne oar ket en em gemer diouzh ober an dra-se, ne oar ket en em lakaat diouzh ober an dra-se, lakaet en deus lost ar c'harr a-raok, kregiñ a ra ganti dre an tu fall, emañ oc'h ober ar rekin ; *völlig verkehrt,* a-dreuz-penn ; *verkehrt antworten,* respont fourchek ; **2.** *seine Strümpfe verkehrt anziehen,* lakaat e loeroù e gin, lakaat e loeroù war an tu gin, lakaat e loeroù war an tu enep, gwiskañ e loeroù en o gareneb, lakaat e loeroù e gin d'an-unan ; *verkehrt herum,* a-vestu, en tu enep, en tu gin, e gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, war eneb, war an tu fall, en e c'hareneb ; *die Fahne verkehrt herum hissen,* gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel a-vestu, gwintañ (gwerniañ, sevel, gorren) ar banniel war an tu enep ; *die Vase steht verkehrt herum,* emañ al lestr war e c'henoù, eilpennet eo al lestr, emañ al lestr o c'hounit e gerc'h ; *er liest das Buch verkehrt herum,* kemer a ra al levr dre benn an azen, lenn a ra al levr war ar penn azen ; *Wörter verkehrt stellen,* lakaat gerioù e gin, lavaret gerioù e gin, skrivañ gerioù e gin ; *Wörter verkehrt schreiben,* ober fazioù reizhskrivadur.

Verkehrtheit b. (-) : emsivegezh b., kammster g., enepster g.

Verkehrung b. (-,-en) : eilpennadur g., eilpenn g., ginadur g., ginad g., tuginadur g., tuginiñ g.

verkeilen V.k.e. (hat verkeilt) : **1.** tenailhiñ, lakaat sav dindan, blodañ, skourjiñ, skorañ, skoilhañ, klaviañ, gennañ ; *einen Schrank verkeilen,* lakaat sav dindan un armel, blodañ un armel, gennañ un armel ; **2.** [dre skeud] P. *jemanden verkeilen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

V.em. : **sich verkeilen** (hat sich (t-rt) verkeilt) : [kirri-tan] *sich in etwas (t-rt) verkeilen,* mont da frigasañ ouzh udb.

Verkeilung b. (-) : tenailhiñ g., tenailhadur g., blodañ g., bloderezh g., skorerezh g.

verkennen V.k.e. (verkannte / hat verkannt) : dizanavezout, dianavezout, dianaout, ispriziañ ; *ein verkanntes Genie,* ur spered-dreist a zen hag a chom dizanavez g., ur spered-dreist a zen na vez ket lakaet en e renk g. ; *es ist nicht zu verkennen, dass …,* tremen anar eo e … ; *ich will nicht verkennen, dass …,* ne c'hellan ket nac'h e …

Verkennung b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b.

verketten V.k.e. (hat verkettet) : **1.** stagañ ouzh ur chadenn, chadennañ, chenjenniñ, rañjennañ ; **2.** prennañ gant ur chadenn ; **3.** *miteinander verkettet sein,* ober chadenn.

V.em. **sich verketten** (haben sich (t-rt) verkettet) : **1.** en em chadennañ, mont d'ober chadenn ; **2.** en em heuliañ.

Verkettung b. (-,-en) : **1.** chadennerezh g., chadennadur g. ; **2.** chadennad b., gwidennad b., stlejennad b., stardigennad b., strobad g. ; *eine unglückliche Verkettung von Umständen,* ur strobad reuzioù g. / ur strobad drougeurioù g. (Gregor), un dibunadenn walleurioù b., ur wiadenn reuzioù b., ur chadennad taolioù-dichañs b., un heuliad degouezhioù dichañsus g.

verketzern V.k.e. (hat verketzert) : *jemanden verketzern,* **a)** teuler an tamall d'u.b. da vezañ un disivouder, teuler an tamall a zisivouderezh war u.b. ; **b)** gwallvrudañ u.b., fallgomz eus u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., binimañ u.b., brudellat u.b., divrudañ u.b., chaokat brud u.b., dispenn brud u.b., gwallañ brud u.b., regiñ brud u.b.

Verketzerung b. (-,-en) : tamalladur a zisivouderezh g.

verkitten V.k.e. (hat verkittet) : mastikañ, kalafetiñ.

verklagen V.k.e. (hat verklagt) : kehuzañ, tamall, sevel klemm a-enep ; *jemanden vor Gericht verklagen,* sevel (ober, lakaat) klemm a-enep u.b., kas u.b. dirak ar varnerien ; [gwir] *der Verklagte,* an difenner (Gregor) g., an hini tamallet g., ar c'hehuzed g., an tamalled g., an enkabled g.

Verklagen n. (-s) : kehuz g., tamalladur g., tamallerezh g.

Verkläger g. (-s,-) : [gwir] menner g., tamaller g.

verklammen V.k.e. (hat verklammt) : morzañ, kropañ, bavañ, reudiñ, gourdañ.

verklammern V.k.e. (hat verklammert) : krafañ, stagañ gant krogoù, stagañ gant krafoù, kraponañ, stagañ gant krapoù, stagañ gant kraponoù ; *eine Wunde verklammern,* krafañ ur gouli.

V.em. **sich verklammern** (hat sich (t-rt) verklammert) : *beide Ringkämpfer hatten sich verklammert,* an daou gourener a oa krap-ha-krap, an daou gourener a oa krap-ouzh-krap.
Verklappung b. (-) : [tekn., merdead.] distaoliadur g., karzh g., skarzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., dic'hazañ g.
verklären V.k.e. (hat verklärt) : **1.** sklaeraat, sederaat ; *mit verklärter Miene,* seder e zremm, seder e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, al levenez o parañ war e zremm ; **2.** [relij.] treuzdremmañ, treuzneuziañ ; **3.** treuzneuziañ, bravaat.
V.em. : **sich verklären** (hat sich (t-rt) verklärt) : sklaeraat, sederaat.
Verklärung b. (-) : treuzdremmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g.
verklauseln / verklausulieren V.k.e. (hat verklauselt / hat verklausuliert) : **1.** diferiñ, stagañ diferadennoù ouzh ; **2.** [dre skeud.] *ein verklausulierter Stil,* un doare-skrivañ diaes da intent g., un doare-skrivañ displann g., un dro-bluenn diaes da gompren.
verkleben V.k.e. (hat verklebt) : pegañ, daspegañ, spegañ, kaotañ, kenbegañ, kalafeltriñ, chadenniñ ; *verklebte Augen,* daoulagad pikous lies. ; *meine Augen sind verklebt,* me a zo pikous va daoulagad ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider,* peget eo e zaoulagad gant ar pikouz ; *verklebtes Gemisch,* pegasenn b. ; *krustige verklebte Kotkrümel am Fell des Viehs,* kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.
Verklebung b. (-) : pegerezh g., kaoterezh g., kalafeltriñ g., daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., kengludañ g.
verklecksen V.k.e. (hat verkleckst) : lakaat lipadennoù leue ouzh, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, saotrañ, tarchañ, kousiañ, barbouellañ.
verkleiden V.k.e. (hat verkleidet) : **1.** dic'hizañ, treuzwiskañ, droukwiskañ ; **2.** kinklañ, gwarnisañ, goleiñ, gwiskañ, paramantiñ ; *mit Holz verkleiden,* lambruskañ, koadañ, koataat, koata ; *mit Holz verkleidete Wand,* moger lambrusket b. ; *mit Eichenholz verkleidet,* koadet gant derv, lambrusket gant derv ; *verkleidetes Motorrad,* marc'h-tan aerstummet g.
V.em. : **sich verkleiden** (hat sich (t-rt) verkleidet) : en em zic'hizañ, en em dreuzwiskañ ; *sich als Page (in einen Pagen) verkleiden,* en em zic'hizañ e floc'h, en em dreuzwiskañ e floc'h ; *sich als Mädchen verkleiden,* en em wiskañ e plac'h ; *als Löwe verkleidet sein,* bezañ e leon, bezañ en ul leon.
Verkleidung b. (-,-en) : **1.** dic'hizadur g., treuzwisk g., treuzwiskamant g. ; **2.** gwisk g., gwiskad g., paramant g. ; *Holzverkleidung,* lambrusk g., koadadur g., koadaj g. ; **3.** [tekn.] aerstummadur g., gwisk aerstummet g.
verkleinern V.k.e. (hat verkleinert) : **1.** bihanaat, bihanikaat, disteraat, difonnaat, munutaat, munudañ ; **2.** [dre skeud.] disteraat, bihanikaat, dibriziañ, dibriziout, izelaat.
V.em. : **sich verkleinern** (hat sich (t-rt) verkleinert) : mont war vihanaat, mont war vihanikaat, disteraat, munutaat, koazhañ, ober e goazh, kurzañ, en em zastum, strishaat, skoanañ, dic'hwezañ, digreskiñ, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu.
Verkleinerung b. (-,-en) : **1.** bihanaat g., bihanadur g., bihanidigezh b., strishadur g., krennadur g., munuderezh g. ; **2.** [dre skeud] dibriziadur g. ; *Verkleinerung seiner Verdienste*, dibriziadur e zellidoù (e veritoù) g.
Verkleinerungsform b. (-,-en) : **1.** stumm bihanaet g. ; **2.** [yezh.] furm vihanaat b.
Verkleinerungsglas n. (-s,-gläser) : gwerenn-vihanaat b.
Verkleinerungsmaßstab g. (-s,-maßstäbe) : skeul-vihanaat b.
Verkleinerungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-bihanaat g., furm vihanaat b.
verkleistern V.k.e. (hat verkleistert) : pegañ, daspegañ, spegañ, kaotañ, kenbegañ, kalafeltriñ, chadenniñ.
Verkleisterung b. (-) : pegerezh g., kaoterezh g., kalafeltriñ g., daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., kengludañ g.
verklemmen V.k.e. (hat verklemmt) : **1.** gennañ, enkañ, kouboulañ, klaviañ, harpañ, tenailhiñ ; **2.** skodiñ.
V.em. **sich verklemmen** (hat verklemmt) : chom lug, lugañ, houbañ, chagañ, mont start ; *das Fenster hat sich verklemmt,* aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo ar prenestr, ar prenestr ne ya ket en he flas, ar prenestr ne zibrenn ket ; *der Schlüssel hat sich verklemmt,* luziet eo an alc'hwez e toull an nor.
verklemmt ag. : **1.** houbet, lug, luget, sac'het, gennet, luziet, aet start ; **2.** [tud] arvoustret, emvoustrek, paket er gwask.
Verklemmte(r) ag.k. g./b. : [bred.] emvoustreg g., emvoustregez b., arvoustred g., arvoustredez b.
Verklemmung b. (-) : gennerezh g., gennadur g., tenailhadur g.
verklickern V.k.e. (hat verklickert) : P. displegañ, disklêriañ.
verklingen V.gw. (verklang / ist verklungen) : **1.** [ton] fatañ, mougañ, steuziañ, mervel er pellder, tevel ; **2.** [dre skeud.] *längst verklungene Zeiten,* amzerioù kozh-Noe lies., amzerioù kozh-kozh lies.
Verklingen n. (-s) : fatadur g.
verklommen ag. : gourt, bav, mors, bavet gant ar riv, kropet gant ar riv, nodet gant ar riv, seizet gant ar riv, morzet gant ar riv, soret gant ar riv, kruget gant ar riv, sonnet gant ar riv, morzet gant ar riv evel kegel ar vamm-gozh, pintet gant ar riv, pistiget gant ar riv.
verkloppen V.k.e. (hat verkloppt) : **1.** P. *jemanden verkloppen,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b.,

drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

2. P. *etwas verkloppen,* difoarañ udb, gwerzhañ udb, reiñ udb evit ur priz dister ; *jemandem etwas verkloppen, etwas an jemanden verkloppen,* bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b.

verklumpen V.gw. (ist verklumpt) : chadenniñ, tolzennañ, kenbegañ, moudennañ.

verknacken V.k.e. (hat verknackst) : P. barn, kondaoniñ.

verknacksen V.em. : **sich verknacksen** (hat sich (t-d-b) verknackst) : [mezeg.] P. *sich etwas verknacksen,* distresañ udb, diaozañ udb, gweañ udb, divoestañ udb, dilec'hiañ udb.

verknallen V.k.e. (hat verknallt) : *Pulver verknallen,* foeltrañ (drouziviañ) poultr.

V.em. : **sich verknallen** (hat sich (t-rt) verknallt) : *sich in jemanden verknallen,* sodiñ gant u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., bezañ amoedet gant u.b., bezañ touellet gant u.b., bezañ trelatet gant u.b., amoediñ gant u.b., lakaat e voemenn gant u.b.

verknallt ag. : *in jemanden verknallt sein,* bezañ sot (gwrac'h, tik, nay, pitilh, ran, taolet, dall, troet bras, angoulet, lorc'het) gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b., bezañ amoedet gant u.b., bezañ touellet gant u.b., karout u.b. dreistmuzul, karout u.b. dreistkont, karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr.

verknappen V.k.e. (hat verknappt) : rouesaat, tanavaat, dibaotaat, distankaat, boullaat, gloevaat, skarsaat, skortaat, bihanaat.

V.em. : **sich verknappen** (hat sich (t-rt) verknappt) : rouesaat, tanavaat, dibaotaat, distankaat, boullaat, gloevaat, skarsaat, skortaat, bihanaat.

Verknappung b. (-) : **1.** berrentez b., berrenn b., primder g., primded b., rouezder g., rouezded b., skarster g., skarsted b., primeri b., bihander g., bihanez b. ; **2.** rouesadur g.

verknautschen V.k.e. (hat verknautscht) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, gwrac'hellat, chijarniñ ; *verknautscht,* jog, joget, gwrac'hellet, kretilhet.

V.gw. : (ist verknautscht) dont tramaduilh en dra-mañ-tra, jogañ, tramaduilhañ, gwrac'hellat, kuilhiñ, kuilhañ, krizañ.

Verknautschen n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

verknechten V.k.e. (hat verknechtet) : lakaat dindan yev, sujañ, lakaat dindan gazel-ge.

verkneifen V.k.e. (verkniff / hat verkniffen) : gwaskañ, moustrañ ; *den Schmerz verkneifen*, moustrañ (derc'hel) war e boan.

V.em. : **sich verkneifen** (verkniff sich / hat sich (t-d-b) verkniffen) : P. *sich etwas verkneifen,* na gontañ ken war udb, ober e gañv d'udb, tremen hep udb, kroaziañ war udb, ober e ziouer eus udb, dioueriñ udb, bezañ dizonet diouzh udb, bezañ forc'het ag udb.

verkniffen ag. : goeñvet ; *ein verkniffenes Gesicht,* ur revr strizh g., un dremm tres c'hoant kac'hat warni b., ur beg kastrilhez g., ur fas-koad g., ur beg kloz evel ur gokouzenn g., ur beg ne yelo ket c'hwibu ennañ g., un itron penn-hinkin b.

verknittern V.k.e. (hat verknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal ; *verknittert,* jog, joget, gwrac'hellet.

Verknittern n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

verknöchern V.gw. (ist verknöchert) : **1.** askornañ ; **2.** [dre skeud.] *er verknöchert zusehends,* emañ o louediñ en e c'hizioù kozh ; **3.** [dre skeud.] *ein verknöchertes Herz,* ur galon dir b., ur galon vaen b., ur galon skornet b., ur galon spelc'het b., ur galon grin b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon kaledet b. (Gregor), ur galon yen b., ur galon digizidik b., ur galon galet b.

Verknöcherung b. (-) : askornidigezh b., askornañ g., skleroz g.

verknorpeln V.gw. (ist verknorpelt) : dont da vezañ bourlasek, boulasekaat, dont da vezañ migornus, migornusaat.

verknoten V.k.e. (hat verknotet) : skoulmañ, klaviañ.

V.em. : **sich verknoten** (hat sich (t-rt) verknotet) : kordañ, skoulmañ ; *das Gedärm der Färse hatte sich verknotet,* an ounner a oa deuet he bouzelloù da gordañ ; *er schrie so laut, dass seine Halsadern drohten sich zu verknoten,* kement e huche ken e kinnige gwazied e c'houzoug kordañ.

verknotet ag. : ulmennek, skoulmek, skodek, torzhellek, bosek.

Verknotung b. (-,-en) : skoulm g., klav g.

verknüpfen V.k.e. (hat verknüpft) : liammañ, eren, keneren, stagañ, kenstagañ ; *die Sache ist mit Schwierigkeiten verknüpft,* ne vo ket aes an traoù, d'ober hor bo evit mont a-benn eus an dra-se, avel a-benn a vo, koad-tro a vo, ne vo ket tu da dremen hep pikoù, ret e vo tremen a-dreuz spern ha drez, pikoù a vo war an hent, kavet 'vo drein, gwe hor bo, start e vo an abadenn ; *diese zwei Fälle sind eng miteinander verknüpft,* an div afer-se a zo mesket an eil e-barzh eben.

Verknüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.

Verknüpfung b. (-,-en) : **1.** liamm g., ere g., kejerezh g., chadennad b., chadennerezh g. ; **2.** rouestladell b., rouestladenn b., troidellegezh b., troidellerezh g.

verkochen V.k.e. (hat verkocht) : *etwas verkochen,* yodenniñ udb, lakaat udb da dreiñ da yod ouzh e boazhañ re bell.

verkohlen V.k.e. (hat verkohlt) : **1.** glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ ; *Holz verkohlen,* glaouañ keuneud ;

Holzkohle muss man unter geringer Luft-beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen, ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad ; **2.** P. *jemanden verkohlen,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., ober fent gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomañ kelien (kañvaled), reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., pentañ lern d'u.b., nezañ u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.
V.gw. : [*verb-skoazell* **sein** : ist verkohlt] glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou, duañ ; *verkohlte Baumstämme,* kefioù glaouennet lies. ; *verkohlter Teil eines Holzstücks,* glaoudenn b.
Verkohlung b. (-) : glaouennadur g., glaouenniñ g.
verkokbar ag. : gouloskadus, a c'heller ober glaou-goulosk gantañ, a c'heller ober goulosk gantañ.
verkoken V.k.e. (hat verkokt) : ober glaou-goulosk gant, ober goulosk gant, gouleskiñ.
verkommen V.gw. (verkam / ist verkommen) : **1.** mont da fall, treiñ fall, treiñ da fall, mont war fallaat, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e vern, kouezhañ en e douez, kouezhañ a-rivin, mont war e gement all, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, koazhañ, ober e goazh, en em zispenn, emzispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, disleberiñ, mont war zisleberiñ, fiñval, tristaat, mont da beñse ; *er lässt das Haus verkommen,* an ti a zo foran gantañ, mont a ra an ti war e gement all gantañ, lezel a ra an ti war e gement all, gwallegañ a ra an ti ; *verkommenes Haus,* ti erru dirapar g., ti diskrelu g., ti hep den ebet oc'h ober war e dro g., ti foran (distruj, aet distruj) g. ; *das Haus verkommt,* kouezhañ a ra ar savadur en e boull (en e buch, en e vern, en e douez, a-rivin), erru eo dirapar an ti, mont a ra an ti war e gement all, mont a ra an ti da zismantroù, mont a ra an ti en dismantr, un ti gwaremm eo, distruj e ya an ti, fiñval a ra an ti, emañ peñse an ti ; *im Elend verkommen,* ober yun an nav steredenn, bezañ en dienez vrasañ, bevañ en dienez vrasañ, bevañ en un dienez ar vrasañ, bevañ e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, spinañ gant an dienez vrasañ, gouzañv an ezhomm, bezañ e-barzh un diaezamant bras, bezañ en estrenvan, estrevaniñ, kaout estrenvan, reuziñ, bezañ war an noazh, bezañ war ar raden, bezañ war an teil, bezañ er vouilhenn, duañ gant ar vizer, duañ anezhi ; **2.** droukaat, gwalarniñ, direizhañ, en em zireizhañ, en em vreinañ, diheñchañ, disleberiñ, en em zisleberiñ, bezañ war hent an dirollerezh ; *du bist vollkommen verkommen,* n'out ken tra nemet distervez, pegen dister ha pegen displet out, ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, un dra milliget) a zo ac'hanout, divalav-mezh eo pezh a rez, kordet a fallagriezh out, da galon a zo ur puñs don a fallagriezh, pezhell eo da galon gant ar fallagriezh, n'eus ket ur vlevenn gristen warnout, n'eus nemet fallagriezh ennout, n'eus netra a vat ennout, da gont a fallagriezh a zo ennout, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober ac'hanout, n'eus ket un neudenn eeun ennout, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) ez kwiadenn, vis ar gordenn a zo ennout, ur pezh fall a zen a zo ac'hanout, te a zo brein betek mel da eskern, ur vosenn a zen a zo ac'hanout, ul lec'hidenn a zen fall a zo ac'hanout, lastezenn vras ma'z out ! te a zo gwazh eget ar vosenn, ul loen gars a zo ac'hanout, ur paotr gagn a zo ac'hanout, ur gwall higolenn a zo ac'hanout, te a zo un higenn, kement si fall a zo oc'h ober ac'hanout, vis fall a zo ennout, vis fall a zo ez korf, karget out a valis, malis a zo ez korf, malis a zo ennout, ur valis a zo ennout, diboellet out ; *ein verkommenes Individuum,* un den a vuhez fall g., un den kordet a fallagriezh g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., un den kordet e gorf a fallagriezh g., un den vis ar gordenn ennañ g., un den fallakr g., ur sac'h malis g., un den gwall-dechet g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen gars g., ul loen mut g., un den diboellet g., un den direizhet g., un den dinasket g., un den direnk g., un den kollet gant an diroll g. ; *verkommenes Subjekt,* kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., labous kleiz g., labous treut g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., ganaz g., legestr g. ; *verkommenes Weib,* Marc'harid-ar-gontell-gamm b., plac'h distrantell b., divergondadell b., jalgaod b., efrontadell b., soudardez b. ; *verkommene Leute,* tud a fall vuhez lies., tud diboellet (direizhet , dinasket, direnk, kollet gant an diroll, gwallsiek, gwallsiet, brein o c'halon hag o spered) lies.
Verkommenheit b. (-) : fallidigezh b., breinerezh g., breinadurezh b., breinded b., breinder g., dirollerezh g., diroll g., gwall vuhez b., direizhamant g., divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., direizh g./b., buhez direol b.

verkomplizieren V.k.e. (hat verkompliziert) : luziañ, rouestlañ ; *einen Sachverhalt verkomplizieren,* luziañ un afer, rouestlañ un afer.
verkonsumieren V.k.e. (hat verkonsumiert) : negezañ, dismantrañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, c'hwistañ, debriñ, lonkañ, straniñ, ober diskempenn war.
verkoppeln V.k.e. (hat verkoppelt) : koublañ, stagañ, rollañ, sterniañ.
verkorken V.k.e. (hat verkorkt) : stouvañ, tafañ, spoueañ, steviañ, bontañ.
verkorksen V.k.e. (hat verkorkst) : P. moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mac'hagnañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tafaniñ, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, kaoc'hañ, tarvañ, strabouilhat, porc'hellat, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, bresañ, kalfichat [ul labour war goad].
V.em. : **sich verkorksen** (hat sich (t-d-b) verkorkst) : P. *sich den Magen verkorksen,* ober re gofad, sevel ar boued war e galon, dont ar boued da neuñviñ war e galon, bezañ e galon war-neuñv, kaout poan diwar-goust re gofad, bezañ divarc'het poull e galon diwar re gofad, tapout korn kof goude re gofad, kaout kalonask, kaout devadur, bezañ distreset e gorf, bezañ klañv diwar re voued.
verkorkst ag. : *einen verkorksten Magen haben,* bezañ distreset e gorf, bezañ e galon war-neuñv, kaout kalondev, bezañ savet ar boued war e galon, bezañ gant ar boan stomog, bezañ trevariet en e gof, bezañ tapet droug-kof, kaout poan e poull e galon, bezañ brevet poull e galon, bezañ deuet c'hoant dislonkañ d'an-unan, bezañ deuet c'hoant rechetiñ d'an-unan, bezañ klañv diwar e voued.
verkörnern V.k.e. (hat verkörnert) : greunennekaat.
Verkörnung b. (-) : greunennekaat g.
verkörpern V.k.e. (hat verkörpert) : **1.** enkorfañ, personekaat ; [Fichte] *das verkörperte Ich,* ar c'horf piaouel g. ; **2.** [filmoù, c'hoariva] *jemanden verkörpern,* personekaat u.b., c'hoari u.b., dezerc'hañ u.b.
Verkörperung b. (-,-en) : **1.** enkorfadur g., personekadur g., skeudennadur g., skeudenn b., arouezadur g. ; **2.** [filmoù, c'hoariva] dezerc'hadur g., dezerc'hañ g.
verkosten V.k.e. (hat verkostet) : tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, raktañva.
verköstigen V.k.e. (hat verköstigt) : magañ, bevañ.
V.em. : **sich verköstigen** (hat sich (t-rt) verköstigt) : debriñ.
Verkoster g. (-s,-) : tañvaer g., raktañvaer g., blazataer g.
Verkostung b. (-,-en) : tañva g., tañvadenn b., tañvadeg b., raktañva g.
verkrachen V.gw. (ist verkracht) : freuzañ e stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober foet-boutikl, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, mont war ar plankenn lardet, debriñ e gestenn, bezañ debret e gestenn gant an-unan, debriñ e dakezenn, debriñ e strapenn, mazaouiñ e zanvez, lipat e strapenn, lipat e askorn, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, mont e boch gant ar vezh, ober bank / dougen ar gouriz plouz / leuskel ar gouriz / dougen ar boned glas (Gregor).
V.em. : **sich verkrachen** (hat sich (t-rt) verkracht) : en em giañ, en em vroc'hañ ; *sich mit jemandem verkrachen,* sevel trouz (glazentez, treflez, broc'h, imor, reuz) etre an-unan hag unan all, sevel droug en an-unan a-enep u.b., bezañ echu tout etre an-unan hag unan all, bezañ rouzet ar bloneg (bezañ torret ar votez, bezañ fontet an traoù, bezañ rouestl) etre an-unan hag unan-all.
verkracht ag. : P. *eine verkrachte Existenz,* ur c'hwitig g., un den foeltret e vuhez gantañ g., ur paourkaezh den g., ur c'hozh netra g., ur c'hac'h-moudenn [*liester* kac'h-mouded], un den a netra g., un didalvez g., un den echu g., ur sprec'henn b.
verkraften V.k.e. (hat verkraftet) : **1.** gouzañv, lonkañ, dont a-benn eus, adsevel war gorre e vec'h ; *etwas nicht verkraften können,* bezañ udb dreist e nerzh, na vezañ evit udb, na badout ouzh udb, na vezañ evit herzel gant (ouzh) udb, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, bezañ udb trec'h d'an-unan, na gaout itrik a-walc'h da gas ul labour bennak da benn, bezañ null ganti ; *das konnten wir nur schwer verkraften,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; *einiges verkraften können,* bezañ start e galon en e greiz, bezañ dirankon a-walc'h ; **2.** [dre astenn.] *die Straße kann den Verkehr nicht verkraften,* re strizh (re enk) eo an hent evit pakañ un dremeniri ken stank, an hent-se ne c'hall ket lonkañ un dremeniri ken stank.
verkrallen V.em. : **sich verkrallen** (hat sich (t-rt) verkrallt) : *sich in etwas (t-rt) verkrallen,* krabanata udb, skilfañ udb, plantañ e skilfoù en udb.
verkrampfen V.em. : **sich verkrampfen** (hat sich (t-rt) verkrampft) : krizañ, reudiñ ; *sein Gesicht verkrampft sich,* krizañ a ra e zremm.
verkrampft ag. : **1.** fourbilhet, krizet ; *er wirkt verkrampft,* hennezh a zo sonn en e sav evel ur ganabenn, hennezh a zo reut en e sav evel un ibil er bleud, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein ; **2.** krog ar c'hlaz ennañ, darsonnet, tetanekaet.
Verkrampfung b. (-,-en) : **1.** krizadur g. ; **2.** [mezeg.] darsonn g., kousked-foll g., tetanegezh b., tetanekaat g.
verkriechen V.em. : **sich verkriechen** (verkroch sich / hat sich (t-rt) verkrochen) : bertimiñ, douarañ, mont en e souch, frammañ ; *der Fuchs hat sich in sein Loch verkrochen,* groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, douaret eo al louarn ; *sich in sein Bett verkriechen,* mont da gousket, mont d'e wele, P. mont d'e gloz, mont d'e gel, mont d'e glud, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da Gêrhun (da Gêrroc'h) ; *er hätte sich lieber in ein Mauseloch verkrochen,* ne oa ket c'hwezet dezhañ, diaes e oa evel en ur roched reun, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar, aet e oa bihan e galon en e greiz.
verkrümeln V.k.e. (hat verkrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ, munudañ.
V.em. : **sich verkrümeln** (hat sich (t-rt) verkrümelt) : **1.** bruzunañ, bruzuniñ ; **2.** [dre skeud.] kas ar c'hazh gant an-unan, ober koumanant-noz, troc'hañ kuit didrouz-kaer.

verkrümmen V.k.e. (hat verkrümmt) : kammañ, gwarañ, gwariañ, gwelchiñ.
V.em. : **sich verkrümmen** (hat sich verkrümmt) : gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, mont a-we, en em weañ, korvigellañ, korleziñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra.
Verkrümmung b. (-,-en) : gwe g., gwar g., distummadur g., gwelchadur g.
verkrüppeln V.k.e. (hat verkrüppelt) : mac'hagnañ, muturniañ, nammañ, skoanañ, forbuiñ.
V.gw. (ist verkrüppelt) : skoanañ, krinañ, forbuiñ, krabotenniñ, krakañ.
verkrüppelt ag. : mac'hagnet, mac'hagn, muturniet, forbu, hartouzet, moñs, krabosek ; *seine Hand ist verkrüppelt,* deuet eo e zorn da skoanañ, mac'hagnet (muturniet) eo e zorn, gant un dorn mac'hagn emañ.
Verkrüppelung b. (-) : skoanadur g., bleiñ g., krabotenniñ g.
verkrusten V.gw. ha V.em. (ist verkrustet / hat sich (t-rt) verkrustet) : **1.** kreunenniñ, kreuniñ, krestenenniñ, mardoziñ, kramenniñ, koc'hennañ, trouskenniñ, tokennañ, tokenniñ ; *der Ruß verkrustet,* an huzil a ya e mardoz ; **2.** [dre skeud.] dont luo, mont kabac'h ; *er ist verkrustet,* luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod ; *verkrusteter Trottel,* loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g., magadenn b.
verkrustet ag. : **1.** kreunennek, krestrenennek, mardozek, kramennek, trouskennek ; **2.** [dre skeud.] luo, aet kabac'h, kozh-kripon, louet ha merglet, diskaret gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, gourdet gant ar gozhni.
Verkrustung b. (-,-en) : trouskenn b., trousk g., trouskennad b., tokenn g., mardoz g., krestenenn b., koc'henn b., kramenn b. ; *die Verkrustung löst sich von der Wunde ab,* didrouskennañ a ra ar gouli ; *eitrige Verkrustung bei Impetigo,* katarenn b.
verkühlen V.em. : **sich verkühlen** (hat sich (t-rt) verkühlt) : P. dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez, rivañ, anouediñ, sammañ riv, choberdiñ, tapout ur revriad, tapout e skas.
Verkühlung b. (-) : P. taol yen g., riv g., korfad riv g., barr riv g., anoued g., paourentez b., arwez g., barr arwez g.
verkümmern V.gw. (ist verkümmert) : **1.** negezañ, krabotenniñ, krakañ, bleaat, blinaat, dizeriañ, koazhañ, sinac'hañ, skoanañ, ober e goazh, kastizañ, mizeriñ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, mont war zisteraat, dizaniñ, perianiñ, teuskaat, teuskiñ, na ober skritur vat ebet ; *die Pflanze verkümmert,* mont a ra ble ar blantenn, bleaat a ra ar blantenn, dizaniñ a ra ar blantenn ; *verkümmerte Früchte,* frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *verkümmerte Früchte sammeln,* krotousa ; **2.** en em zisleberiñ, dilignezañ, dinaturiñ, breinañ, bastardaat, bastardiñ, en em zireizhañ.
Verkümmern n. (-s) : [louza.] dizan g.
verkümmert ag. : negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, blank, dizeriet, koazhet, sinac'h, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk, daougrommet ; *ein noch unverkümmerter Menschenschlag,* ur ouennad tud kreñv b., ur ouennad tud na kamm na krabosek b.
Verkümmerung b. (-) : dizeriadur g., koazhadur g., kastizadur g., skoanadur g., bleiñ g., krabotenniñ g.
verkündigen / verkünden V.k.e. (hat verkündigt / hat verkündet) : embann, bannañ, enkantiñ, kemenn, degemenn, dougen, diskuliañ, anzav, diferañ, disklêriañ, disklozañ, dozviñ ; *das Urteil verkündigen,* embann ar varnadenn, dougen ar varnedigezh ; *ein Gesetz verkünden,* embann (dougen) ul lezenn, diferañ ul lezenn ; *etwas lauthals verkünden,* trompilhañ udb. ; *den Glauben verkünden,* prezeg ar feiz ; *das Evangelium verkünden,* prezeg an Aviel, prezeg ar feiz, skignañ ar C'heloù mat, embann ar C'heloù mat ; *das Evangelium durch Taten verkünden,* prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù, prezeg dre ar skouerioù.
Verkündigung b. (-,-en) **/ Verkündung** b. (-,-en) : **1.** kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., bann g., embann g., embannidigezh b., enkant g., dougidigezh b. ; **2.** [relij.] *Mariä Verkündigung,* Gouel-Maria-Veurzh g., Gouel-Maria-Meurzh g. ; **3.** [relij.] *die Verkündigung des Evangeliums,* prezegerezh an Aviel g.
verkünsteln V.k.e. (hat verkünstelt) : flammikaat, orbidusaat, ardaouekaat ; *verkünstelter Stil,* doare-skrivañ leun a orbidoù, doare-skrivañ flammik g., doare-skrivañ ardaouek g.
Verkünstelung b. (-) : ardaouekadur g.
verkupfern V.k.e. (hat verkupfert) : kouevrañ.
Verkupfern n. (-s) **/ Verkupferung** b. (-) : kouevradur g., kouevrañ g.
verkuppeln V.k.e. (hat verkuppelt) : **1.** parigellañ, koublañ, stagañ, rollañ ; **2.** parañ.
Verkuppelung b. (-,-en) : **1.** koublañ g., koubladur g., stagerezh g., stagidigezh b., stagadur g. ; **2** paradur g., parañ g.
verkürzen V.k.e. (hat verkürzt) : berraat, diverraat, diverrañ, krennañ, digreskiñ, skarsaat, lakaat e berr, bihanaat, divrazañ ; *verkürzter Text,* pennad berraet g., pennad divrazet g. ; *verkürzte Arbeitszeit*, amzer labour berraet (digresket, diverraet) b. ; *sein Leben um mehrere Jahre verkürzen,* berraat e vuhez eus meur a vloavezh ; *einen Rock verkürzen,* krizañ ur vrozh, berraat ur vrozh.
V.em. : **sich verkürzen** (hat sich verkürzt) : *sich (t-d-b) die Zeit mit Lesen verkürzen,* diduellañ e amzer o lenn, kas e amzer o lenn, diverrañ e amzer o lenn, diverraat e amzer o lenn, lenn kement ha diverrañ e amzer, dihuediñ e amzer gant lenn, dihuediñ e amzer o lenn, lenn kement a gemer berramzer, lenn kement hag abuziñ e amzer.
Verkürzung b. (-,-en) : diverradenn b., diverradur g., krennadur g., berradur g., berradurezh b., berradenn b., digresk g., divraz g., rabat g.
verlachen V.k.e. (hat verlacht) : goapaat diwar-goust, c'hoarzhin goap war, ober fent gant, ober foei da, ober al lu gant, ober al lu eus, dejanal gant.
Verladebrücke b. (-,-n) : pont treuzkaeañ g.
verladen V.k.e. (verlädt / verlud / hat verladen) : lestrañ, kargañ, bagañ, fardiñ, frediñ.

Verladen n. (-s) : **1.** kargerezh g. ; **2.** [merdead.] lestradur g., fardiñ g.
Verlader g. (-s,-) : sammer g., karger g., tredeogour g.
Verladerampe b. (-,-n) : skramp treuzlestrañ g. (Gregor), krapennig kargañ b., krapennig diskargañ b., dinaou diskargañ g.
Verladeschein g. (-s,-e) : lizher kargamant g., lizher-fard g.
Verladung b. (-,-en) : **1.** kargerezh g. ; **2.** [merdead.] lestradur g., fardiñ g.
Verlag g. (-s,-e) : **1.** ti-embann g., embannadurioù lies., embanner g. ; *das Buch ist im Verlag "An Here" erschienen,* embannet eo bet al levr-se gant embannadurioù "An Here", deuet eo al levr-se er-maez diouzh gwaskoù embannadurioù "An Here" ; *ein Buch in Verlag nehmen,* embann ul levr, lakaat ul levr er gouloù.
2. *Bierverlag,* gwerzh vier a-drak (dre-vras, a-vras, a-stok varc'had) b.
verlagern V.k.e. (hat verlagert) : dilec'hiañ, diplas, diplasañ, diflach, treuzkas, treuzlec'hiañ ; *Aufträge verlagern,* treuzkas urzhioù-prenañ.
V.em. **sich verlagern** (hat sich (t-rt) verlagert) : [dre skeud.] cheñch, treiñ ; *die politische Mehrheit verlagert sich,* emañ ar muianiver politikel o treuzlec'hiañ (o tilec'hiañ, o treiñ) tamm-ha-tamm.
Verlagerung b. (-,-en) : dilec'hidigezh b., dilec'hierezh g., dilec'hiadur g., dilec'hiañ g. treuzlec'hiañ g.
Verlagsanstalt b. (-,-en) : ti-embann g., embannadurioù lies., embanner g.
Verlagsbuchhändler g. (-s,-) : levrier-embanner g.
Verlagsbuchhandlung b. (-,-en) : stal levrier-embanner b.
Verlagshaus n. (-es,-häuser) : ti-embann g., embannadurioù lies., embanner g.
Verlagssignet n. (-s,-s/-e) : logo an ti-embann g., lun an ti-embann g.
verlanden V.gw. (ist verlandet) : bezañ gounezet gant an dichaladurioù, bezañ beuzet gant an dichaladurioù, dichaladuriñ.
Verlandung b. (-,-en) : dichaladuriñ g., treuzfurmadur en ur dachenn dichaladurel g.
verlangen V.k.e. (hat verlangt) : **1.** arc'hiñ, darvenniñ, darvennout, diarc'hañ, goulenn, goulenn groñs, darc'houlenn, mennout, kemenn ; *Garantie verlangen,* arc'hiñ gwarant, goulenn gwarantoù ; *er verlangte einen zu hohen Preis,* re ger e lakae ar priz, hennezh a oa re ger, goulenn a rae ur priz re uhel, re werzhañ a rae, hemañ a oa re griz en e c'hopr, hemañ a groge dreist e c'hopr, hemañ a groge re ennon, hemañ a groge ennon, gwall uhel e oa ar priz gantañ, re frank e oa e c'henoù, soulwerzhañ a rae, dreistgwerzhañ a rae, rewerzhañ a rae ; *er verlangte nie Geld,* ne c'houlenne morse gwenneg ebet ; *eine Tasse Kaffee verlangen,* goulenn un tasad kafe ; *die Völker verlangen Frieden,* ar pobloù a c'houlenn peoc'h ; *das Volk verlangt, dass der Unterricht in seiner Sprache erfolgt,* ar bobl a venn ma vefe kelennet en he yezh, ar bobl a azgoulenn ma vo kelennet en he yezh, fellout a ra d'ar bobl ma vo kelennet en he yezh ; *was verlangen Sie von mir ?* petra a c'hortozit diganin ? petra a vennit diganin ? ; *es verlangt ihn nach der Heimat,* stag eo kleñved ar vro outañ, keuz en devez d'ar vro, hiraezh en devez da zistreiñ d'e vro, hiraezh en devez d'ar vro, hiraezhiñ a ra d'e vro, e spered a venn distreiñ d'e vro ; *er verlangt viel von seinen Leuten,* gwall c'houlenn a ra digant e dud, ul loufrez eo, sklouf eo, mac'hom eo, direzon eo ; *wir müssen von ihnen verlangen, dass sie uns die Tür öffnen,* ret e vo kemenn dezho digeriñ an nor deomp, ret e vo goulenn groñs diganto ma vo digoret an nor deomp, ret e vo poursuiñ warno da zigeriñ an nor deomp ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen,* ne c'houlennomp ken tra diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *mehr verlangen wir nicht,* ne c'houlennomp ken tra, ne vennomp ken tra ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort,* goulenn a reas groñs outo respont prim ; *von jemandem Unmögliches verlangen,* kas u.b. da foar an diaoul da glask sent da brenañ, goulenn per digant an evlec'h, goulenn kastrilhez digant an halegenn ; *sei jetzt ruhig, wenn es nicht zu viel verlangt ist,* chom sioul bremañ ma n'eo ket ouzhpenn dit ; *von ihm kann man wohl nicht verlangen, dass er sein Hirn ein bisschen anstrengt,* n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered, n'eo ket hennezh a lakafe e holl skiant da c'hoari ; *das ist zu viel verlangt,* ne c'haller ket tapout e pep lec'h, se a zo amplik memes tra, ouzhpenn din eo ober kement-se ; **2.** amplegañ, emplegañ, goulenn, darc'houlenn, rankout ; *das verlangt Zeit und Geld,* kement-se a bad hir amzer hag a goust pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, kement-se a gemenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù, kement-se a ampleg un tamm mat a amzer hag a arc'hant, kement-se a rank un tamm mat a amzer hag a arc'hant.
V.gw. (hat verlangt) : *nach jemandem verlangen,* goulenn war-lerc'h u.b. ; *es wird nach ihm verlangt,* goulenn 'zo war e lerc'h, ezhomm a zo anezhañ, emeur ouzh e glask.
Verlangen n. (-s) : goulenn g., c'hoant g., c'hoantad g., goust g., lusk g., lusk ar c'hoant g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., hiraezh b., hirnez b., naon g. ; *auf Verlangen,* n'eus nemet goulenn d'ober, diwar c'houlenn, war ezhomm ; *auf Verlangen jederzeit vorzuzeigen,* da ziskouez pa vo (pa vez) goulennet, da ziskouez bewech ma vo (bewech ma vez) goulennet ; *auf Verlangen von ...,* war (diouzh, hervez, diwar) goulenn u.b.
verlängern V.k.e. (hat verlängert) : **1.** hiraat, astenn, goursezañ, ampellañ, hedañ, hediñ, askouezhañ, brasaat ; *den Schritt verlängern,* astenn e gammedoù, astenn e gammed, astenn e c'har, mont buanoc'h en e hent, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour ; *seinen Aufenthalt um acht Tage verlängern,* chom eizhtez pelloc'h, chom eizhtez hiroc'h ; *wir beschlossen, am Schloss vorbeizugehen, was unseren Weg um einen Kilometer verlängerte,* aet e oamp da glask ur c'hilometrad tro hebiou ar c'hastell ; *die Frist verlängern,* astenn (goursezañ, ampellañ) an termen, teuler termen d'ober udb ; *ein Kleid verlängern,* hentañ ur vrozh, hiraat ur vrozh ; [kenwerzh] *einen Wechsel verlängern,* astenn termen ul lizher-eskemm ; s*ein Abonnement verlängern,* adkoumanantiñ, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn ; [dre fent] *verlängerter Rücken,* revr g., lec'h ma krog ar

c'hein da goll e anv g. ; **2.** *verlängerte Werkbank,* eilkevraterezh g.

Verlängerung b. (-,-en) : **1.** astenn g., astennidigezh b., astennerezh g., astennadur g. ; **2.** [sport] astenn c'hoari g. ; *das Spiel ging in die Verlängerung,* hiraet eo bet an abadenn, ranket ez eus bet lakaat un astenn d'ar match.

Verlängerungskabel n. (-s,-) **/ Verlängerungsschnur** b. (-,-schnüre) : [tredan] astenn tredan g.

Verlängerungsstück n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] astenn g., hented g. ; **2.** [dilhad.] berrid g., berridenn b., hented g., hent g., hentadenn b., astenn g. ; *an einem Kleid ein Verlängerungsstück ansetzen,* berridañ ur vrozh, hentañ ur vrozh, lakaat ur verridenn d'ur vrozh, astenn ur vrozh.

verlangsamen V.k.e. (hat verlangsamt) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, arouarekaat, lentaat, damaniañ, warbouesaat ; *seinen Schritt verlangsamen, seine Schritte verlangsamen,* gorrekaat e vale, gorrekaat da vale, gorrekaat e gerzh, gorrekaat war e herr, mont goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, dousaat da gerzhet. difonnaat, gorrekaat da gerzhet, goustataat

Verlangsamung b. (-) : gorrekadur g., gorrekaat g., difonnadur g., difonnaat g.

verläppern V.k.e. (hat verläppert) : P. negezañ, dismantrañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, c'hwistañ, debriñ, lonkañ, straniñ, flipañ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war, mougañ, mañchañ.

verlaschen V.k.e. (hat verlascht) : [tekn.] sklisennañ, sklisaouiñ.

Verlass g. (-es) : **1.** fiziañs b., kred g. ; *auf ihn ist kein Verlass,* n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor), n'eus ket tu da gemer fiziañs ennañ, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, ne c'haller ket krediñ d'e gomzoù, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), n'eus ket da fiziout ennañ, lavar-dislavar eo, e lavar hag e zislavar en devez, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eo ket un den a fiziañs, hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, e galon a zo ur puñs don a drubarderezh ; *auf ihn ist Verlass,* kred a c'haller reiñ dezhañ, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, tro 'zo da gemer fiziañs ennañ, un den en e jeu eo, den d'e c'her eo, tu 'zo d'en em fiziout ennañ (Gregor), tu 'zo da gontañ warnañ, tu 'zo da gaout fiziañs ennañ, bez e c'haller fiziout ennañ, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù, bez e c'haller krediñ outañ, bez e c'haller krediñ dezhañ, un den a fiziañs eo, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù ; **2.** hêrezh b., heritaj g., legadenn b., susit g./b.

verlassen[1] V.k.e. (verlässt / verließ / hat verlassen) : **1.** dilezel, kuitaat, mont kuit eus, mont eus, mont a, mont pare eus, dont kuit eus, mont digant, mont a-zigant, diankañ digant, mont diwar-dro, diannezañ, dispegañ diouzh, distaliañ eus, distaliañ diouzh, mont er-maez eus, mont diouzh, loc'hañ diouzh, kimiadiñ diouzh, lemel a, lemel a-dal, lezel, partial [eus u.b.] ; *das Haus verlassen,* mont kuit eus an ti, dont kuit eus an ti, mont eus ar gêr, mont e-maez an ti, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ ; *ich habe das Haus nicht mal einen Augenblick verlassen,* n'on bet pennad ebet eus ar gêr, n'on bet pennad ebet diouzh an ti, n'on ket loc'het diouzh an ti, ne'm eus ket bouljet diouzh an ti ; *er verlässt nie seinen Laden vor zwanzig Uhr,* ne zistailh morse a-raok eizh eur noz, ne zistok morse diouzh e stal-werzh a-raok eizh eur noz ; *der Hund verlässt nie das Haus,* ar c'hi ne ya ket eus ar gêr, ar c'hi ne voulj ket diouzh an ti, ar c'hi ne loc'h ket diouzh an ti ; *er hat das Land verlassen,* aet eo kuit eus ar vro, aet eo da vaez bro, kuitaet en deus ar vro, aet eo e-maez ar vro, lamet eo a'r vro, lamet eo a-dal ar vro, lezet en deus ar vro ; *er hat sie verlassen,* aet eo diganti, aet eo aziganti, dianket eo diganti, aet eo diwar he zro, kuitaet en deus anezhi, he lezet en deus, partiet eo outi ; *seine Freundin verließ ihn,* e zigouviañ a reas e vignonez, dispartiañ a reas e vignonez, e guitaat a reas e vignonez ; *wir verließen diesen Weg,* diannezañ a rejomp an hent-se, kuitaat a rejomp an hent-se ; **2.** [dre skeud.] *von allen guten Geistern verlassen,* troet e spered, trelatet e spered, skañvaet e spered, semplaet e spered, kollet e spered gantañ, diank e spered, troet e spered e dour, aet e spered da stoupa, kollet ar stur gantañ, deuet da vezañ gwrac'h, aet ganto, paket anezho ; *von Gott verlassen,* digenvez, digenvezet, distro, didud, dianket war ar maez ; *ein von Gott verlassenes Dorf,* un difouilh g., un toull gouez g., ul lec'h digenvez g., ul lec'h distro g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., ur c'hozh lec'h distro g., ul lec'h kollet g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; *von allen verlassen,* chomet etre treid ar bed, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, lezet e-unanig.

V.em. **sich verlassen** (verlässt sich / verließ sich / hat sich (t-rt) verlassen) : *sich auf jemanden verlassen,* en em erbediñ ouzh u.b., en em erbediñ d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù ouzh u.b., kontañ war u.b., reiñ kred d'u.b., kaout kred d'u.b., kaout kred en u.b., krediñ ouzh u.b., krediñ d'u.b., fiziout war u.b., ober font war u.b. ; *sich auf jemanden verlassen können,* gallout fiziout en (war) u.b., gallout kontañ war u.b., gallout reiñ kred d'u.b., krediñ ouzh u.b., krediñ d'u.b. ; *man weiß nicht mehr, auf wen man sich verlassen kann,* ne ouzer mui e piv fiziout, ne ouzer mui e piv kemer fiziañs, an eil re a c'hanomp ne c'hallent ket mui fiziout en o hentez ; *ich werde es tun, Sie können sich darauf verlassen,* ne fellin ket, ken sur ha graet eo, ne c'hwitin ket d'en ober, divarteze eo an dra-se, grit font warnon, ne vankin ket, ne vankin ket d'en ober ; *er wird kommen, Sie können sich darauf verlassen,* kred am eus e teuio, sur on e teuio.

verlassen[2] ag. : **1.** distro, didud, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, digenvezet, dizarempred, dibleustr, dichañs-bras, gouez ; *von Gott verlassen,* digenvez, distro, didud, dianket war ar maez ; *ein von Gott verlassenes Dorf,* un difouilh g., un toull gouez g., ul lec'h digenvez g., ul lec'h distro g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., ur c'hozh lec'h distro g., ul lec'h kollet g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; *von allen verlassen,* chomet etre treid ar bed,

chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, lezet e-unanig ; **2.** [dre skeud.] *von allen guten Geistern verlassen,* troet e spered, trelatet e spered, skañvaet e spered, semplaet e spered, kollet e spered gantañ, diank e spered, troet e spered e dour, aet e spered da stoupa, kollet ar stur gantañ, deuet da vezañ gwrac'h, aet ganto, paket anezho ; **3.** gwaremm, foran ; **4.** dilezet, emzivat.

Verlassen n. (-s) */* **Verlassung** b. (-) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b. ; *beim Verlassen des Hauses die Tür schließen,* prennañ an nor war e lerc'h ; *einem Kind das Verlassen des Hauses verbieten,* derc'hel ur bugel en inchaj, lakaat ur bugel e pinijenn er gêr gant an difenn da vont er-maez, inchajiñ ur bugel.

Verlassenheit b. (-) : digenvez g., digenvezder g., emzivated b., emzivater g.

Verlassenschaft b. (-,-en) : hêrezh b., heritaj g., legadenn b., susit g./b.

verlässlich ag. : fizius, hag a c'haller reiñ kred dezhañ, hag a c'haller mont diouzh e gaozioù, hag a zo tro da gaout fiziañs ennañ, hag a zo tro da gemer fiziañs ennañ, a fiziañs, hag a ra pep labour gant preder, skiant-prenet gantañ, asur e vammenn, asur e orin, diarvar e orin, da vezañ kredet (Gregor), dellezek da vezañ kredet.

Verlässlichkeit b. (-) : fiziusted b.

verlästern V.k.e. (hat verlästert) : lakaat droukkeloù da redek diwar-benn, lavaret droug diwar-benn, kaketal, dispenn, droukkomz (gwallgomz) eus, droukkomz (gwallgomz) diwar-benn, ober e bigelloù da, pigosat [war u.b.], pigosat [war kein u.b.], ober e votoù da, displuñvañ e benn da, gwashaat, duañ, stlabezañ, stlabezañ [anv u.b.], stlabezañ [enor u.b.], drouklavaret war, gwallvrudañ, reiñ gwallvrud da, droukprezeg, droukprezeg eus, gwrac'hellat diwar-benn, gwrac'hiñ diwar-benn, binimañ, hiboudiñ.

Verlästerung b. (-,-en) : tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., hiboudoù lies. drouklavar g.

verlatten V.k.e. (hat verlattet) : goulazhañ.

Verlaub g. (-s) : aotre g. ; *mit Verlaub,* gant hoc'h aotre, salokras, salv ho kras ; *mit Verlaub gesagt,* salv ho kras, salokras, salv respet deoc'h, salv respet ar re va c'hlev, gant respet deoc'h, respet deoc'h ; *mit Verlaub, ich muss Ihnen widersprechen,* mar kredfen, ho tislavarfen.

Verlauf g. (-s) : **1.** red g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., emdroadur g., tro b., oberidigezh b., doug g. ; *nach Verlauf der Frist,* pa (goude ma) vo echu an termen ; *im Verlauf der nächsten vierzehn Tage,* e-doug (e-tro, e-kerzh, dindan, e-ser) ar pemzektez o tont, e-korf ar pemzektez o tont ; *im Verlauf des Gesprächs musste er sich hinsetzen,* e-kreiz kaozeal e rankas azezañ, e-kerzh (e-doug) ar gaozeadenn e rankas azezañ, e-ser (e-tro) an diviz e rankas azezañ ; *der Verlauf des Lebens,* doug ar vuhez g. ; *weiterer Verlauf,* kerzh an traoù g., goudevezh g. ; *das nimmt einen schlimmen Verlauf,* emañ an traoù o treiñ fall, emañ an traoù o treiñ da fall, emañ an traoù o treiñ war an tu a-enep, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ ; *der Verlauf der Ereignisse,* red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *je nach Verlauf der Dinge,* diouzh ma vo, diouzh ma vo kont, diouzh ma vo tro, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, diouzh kerzh an darvoudoù, diouzh red an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù ; *das Ergebnis spiegelt den Verlauf des Spiels nicht richtig wider,* n'emañ ket ar gont diouzh ar c'hoari ; **2.** tresad g., tresadur g., tres g. ; *Grenzverlauf,* tresad an harzoù g., linenn an harzoù b., linennadur an harzoù g. ; *der Verlauf eines Weges,* tres un hent g., an arroudenn b.

verlaufen V.gw. (verläuft / verlief / ist verlaufen) : **1.** tremen, dibunañ, mont hebiou, mont en-dro, mont en e dro, paseal, diamzeriñ ; *der Abend verläuft wie erwartet,* tremen a ra an abardaez evel ma oa bet rakwelet (evel ma oa bet diawelet) ; *er weiß bis ins kleinste Detail, wie die Schlacht verlaufen ist,* gouzout a ra da vat doare an emgann-se ; *der Unfall ist tödlich verlaufen,* er gwallzarvoud e oa marvet unan bennak, ar gwallzarvoud-se en doa kollet unan e vuhez ennañ, koll buhez a oa bet gant ar gwallzarvoud-se ; *der Raketenabschuss ist erfolgreich verlaufen,* bannadenn ar fuzeenn a zo deuet da vat ; *ihre Reise verlief glatt,* netra ne reas dezho an disterañ trabas e-pad ar veaj ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete,* ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; **2.** mont ; *der Weg verläuft parallel zum Fluss,* an hent a ya gant ribl ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr ; **3.** mont da get, mont da goll, mont da hesk, mont d'an hesk ; *der Bach verläuft im Sand,* dour ar richer a ya da get (a ya da goll, a ya da hesk) en traezh.

V.em. : **sich verlaufen** (verläuft sich / verlief sich / hat sich (t-rt) verlaufen) : **1.** mont da get, mont da goll, mont da hesk, mont d'an hesk ; *der Bach verläuft sich im Sand*, dour ar richer a ya da get (a ya da hesk, a ya da goll) en traezh.

2. distrollañ, divandennañ, divodañ, dichalañ ; *die Menge verlief sich,* distrollañ (divandennañ, divodañ, dichalañ) a reas an dud, pep hini a yeas d'e du.

3. kemmeskañ, kejañ an eil gant egile ; *die Farben verlaufen ineinander,* kejañ a ra al livioù an eil gant egile, kemmeskañ a ra al livioù.

4. faziañ war e hent, faziañ diwar an hent, saouzaniñ war e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, diankañ, bezañ dianket diwar e hent, diheñchañ, mont diwar e hent, mont diwar an hent mat, koll e hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem, faziañ, en em goll, ezaouiñ, divarchañ ag an hent ; *ich habe mich verlaufen,* n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez ; *sich im Wald verlaufen,* faziañ war (koll, saouzaniñ war, mont diwar) e hent er c'hoad, faziañ er c'hoad, en em gavout dianket diwar an hent er c'hoad, en em goll er c'hoad, dihenchañ er c'hoad, bezañ kollet diwar e hent er c'hoad, bezañ kollet a-ziwar e hent er c'hoad, divarchiñ a-ziwar an hent er c'hoad, divarchiñ ag an hent er c'hoad ; *wir hatten uns im Wald verlaufen,* kollet e oamp e-kreiz ar c'hoad ; *wir haben uns verlaufen,* kollet omp diwar hon hent, kollet omp a-ziwar hon hent, dirout omp, diank omp, kollet eo hon hent ganeomp, faziet omp diwar hon hent, dianket omp diwar hon hent, saouzanet omp war hon hent (en hent, diwar an hent), aet omp diwar hon hent, en em

gollet omp, divarchiñ a-ziwar an hent hon eus graet, diheñchet omp ; *verlaufener Hund*, ki kollet g., ki dianket g.

Verlaufsform b. (-,-en) : [yezh.] stumm-ober g. ; *Verlaufsform der Gegenwart,* stumm-ober bremañ g. ; *Verlaufsform der Vergangenheit,* stumm-ober tremenet g.

verlaust ag. : laou tout, laouek, bervet a laou ; *sie sind völlig verlaust,* birviñ a reont gant al laou, merat (fourgasiñ) a ra al laou warno, bervet int a laou, laouek int, laou tout int, karget int a laou, buget int a laou, bordilhet a laou int, neret a laou int, leun a laou int.

verlautbaren V.k.e. (hat verlautbart) : embann, reiñ da c'houzout, diskuliañ, brudañ ; *es verlautbart, dass ...*, a-hervez, hervez, gouez d'an dud, da lavaras ar brud, evel ma lavaras an dud, war a lavarer, war a glever, hervez ar mod, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez klevet, hervez kont.

Verlautbarung b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kemennidigezh b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b.

verlauten V.gw. (ist verlautet) : bezañ diskuliet, bezañ brudet ; *verlauten lassen,* embann, reiñ da c'houzout, diskuliañ, brudañ ; *über (von) etwas nichts verlauten lassen,* derc'hel war e deod evit pezh a sell ouzh udb, derc'hel war e latenn evit pezh a sell ouzh udb, na doullañ da zen eus udb, lakaat udb dindan e votoù, ober an tav (tevel) war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; *er hat nie verlauten lassen, dass er aufhören wollte,* n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ.

V.k.e. (hat verlautet) : embann, reiñ da c'houzout, diskuliañ, brudañ.

verleben V.k.e. (hat verlebt) : tremen, bevañ [udb] ; *glückliche Tage verleben,* bevañ devezhioù eürus ; *eine ausschweifende Jugend verleben,* roulañ e yaouankiz.

verlebendigen V.k.e. (hat verlebendigt) : buhezañ, buhezekaat, bevaat.

verlebt ag. : uzet gant ar vuhez, diamzeret, brevet gant ar gozhni, kabac'h, diskaret gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, gourdet gant ar gozhni.

verlegen[1] V.k.e. (hat verlegt) : **1.** diplas, diplasañ, dilec'hiañ, diflach, treuzkas ; *seinen Wohnsitz verlegen,* cheñch annez, dilojañ, ober e annez en ul lec'h all, treiñ annez ; *Truppen verlegen,* kas soudarded d'ul lec'h all.

2. stankañ ; *jemandem den Weg verlegen,* stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent u.b., bontañ an hent ouzh u.b., stouvañ (troc'hañ) an hent ouzh u.b.

3. diankañ, trabuchañ ; *ich habe meine Brille verlegt,* dianket em eus va lunedoù, diank eo va lunedoù din, trabuchet em eus va lunedoù.

4. goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da ziwezhatoc'h, kas da belloc'h ; *eine Verabredung verlegen,* daleañ un emgav, kas un emgav da belloc'h ; *einen Termin verlegen,* daleañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, deport, ampellañ, diwezhataat, dibab un deiziad all ; *eine Versammlung auf einen späteren Zeitpunkt verlegen,* daveiñ un emvod, kas un emvod da belloc'h.

5. [tekn.] lakaat, staliañ.

6. [moull.] moullañ, embann, lakaat er gouloù ; *neu verlegen,* eilmoullañ.

V.em. : **sich verlegen** (hat sich (t-rt) verlegt) : en em reiñ da ; *er verlegt sich auf das Markensammeln,* en em reiñ a ra d'an timbraoua (da dimbraoua, da zastum timbroù).

verlegen[2] ag. : **1.** diaes, diaezet, tapet diaes, lakaet diaes, pinous, toutek, lostek, lostok, nec'het-bras, nec'het-marv, gwall nec'het, tapet nec'het, diaes evel en ur roched reun, abaf, lent, mezhek, kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, izel e gribell, seizhdaleet, luget ; *er war ganz verlegen,* diaes (pinous, toutek, lostek, tapet diaes, lakaet diaes, tapet nec'het, nec'het-bras, gwall nec'het, trekouet, luget) e oa, diaez en doa, izel e oa e gribell, kavout a rae diaez, kemer a rae diaez, kouezhet e oa dezhañ klipenn hag askell, diaes e oa evel en ur roched reun, abaf e oa, o teuziñ (o fontañ) gant ar vezh e oa, goloet a vezh e oa, rostet gant ar vezh e oa, karget a vezh e oa, ken mezhek ha tra e oa, mezh en doa hardizh, gwall vezhus e oa / mezhekaet e oa (Gregor) ; *jemanden verlegen machen,* lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hiñ (nec'hañsiñ, tregasiñ, eogiñ, chalañ, luziañ, direnkañ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., reiñ darbar d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., daoubennañ u.b., trekaouiñ u.b. ; **2.** berr gant ; *nie um eine Antwort verlegen sein,* kavout ibil da bep toull, kavout ibil da stouvañ, kavout respont da bep tra, bezañ lemm e douchenn, kavout atav dafar da respont ; *um Geld verlegen sein,* bezañ berr gant an arc'hant (berr an arc'hant gant an-unan, berr war e gezeg, berr ar c'hrog gant an-unan), bezañ re just an arc'hant gant an-unan, bezañ erru skañv (plat, tanav, treut, moan, ridet, diskant) e yalc'h, bezañ staget berr, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ taget gant ar verrentez arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ enkrezet gant an arc'hant ; *ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie um Geld verlegen sei,* he c'hlevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad.

Verlegenheit b. (-,-en) : nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., bulari g., abafted b., lentegezh b., lentidigezh b., trekou g., diaested b., diaez g., diaezamant g., mezhegezh b. ; *jemanden in Verlegenheit bringen, jemanden in Verlegenheit setzen,* lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hiñ (nec'hañsiñ, tregasiñ, eogiñ, chalañ, luziañ, direnkañ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., reiñ darbar d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., daoubennañ u.b., trekaouiñ u.b. ; *ich hatte ihn in Verlegenheit gebracht,* nec'het e oa aet ganin, lakaet em boa anezhañ diaes.

Verleger g. (-s,-) : **1.** embanner g. ; **2.** marc'hadour g. ; *Bierverleger,* marc'hadour bier g.

Verlegung b. (-,-en) : dilec'hierezh g., dilec'hiadenn b., dilec'hidigezh b., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

verleiden V.k.e. (verleidete / hat verleidet) : *jemandem etwas verleiden,* heugañ u.b. ouzh udb, dic'houstiñ u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da zoñjeriñ ouzh udb, reiñ heug d'u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da dasoniñ diouzh udb, heugiñ u.b.

ouzh udb, degas heug (degas regred, reiñ doñjer, reiñ regred) d'u.b. ouzh udb (Gregor), lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb, trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari, ar sparler-dudi, e benn-teñval), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b. ; *jemandem das Essen verleiden,* terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. (Gregor).

Verleih g. (-s,-e) : prest g., feurm g. ; *Filmverleih,* kevredad dasparzhañ filmoù g.

verleihen V.k.e. (verlieh / hat verliehen) : **1.** prestañ, reiñ war zistaol, reiñ e prest ; *ein Buch verleihen,* prestañ ul levr ; *Geld auf Zinsen verleihen,* reiñ (prestañ) arc'hant war gampi, reiñ (prestañ) arc'hant war gred, reiñ (prestañ) arc'hant war astenn, reiñ (prestañ) arc'hant war e leve ; [lenn.] *die Ameise verleiht ihr Geld nicht gern,* ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h ; **2.** dereiñ, debarzh, grataat, enoriñ gant, reiñ ; *einen Titel verleihen,* dereiñ (debarzh) un titl a enor, dereiñ (debarzh) ul lesanv a enor, enoriñ gant un titl, enoriñ gant ul lesanv ; *der erste Preis wurde an ihn und einen anderen Kandidaten zu gleichen Teilen verliehen,* deuet eo ar priz kentañ gantañ, rampo gant unan all ; *die Vorrechte, die einem das Alter verleiht,* ar gwirioù a zeu diwar an oad ; *es verleiht dem Leben eine gewisse Würze,* kement-se a vlaz ar vuhez, kement-se a ro blaz d'ar vuhez ; *seinem Werk Gestalt verleihen,* reiñ un dremm d'e oberenn, lakaat e oberenn da gaout tres ; *etwas Schwung verleihen,* lakaat lusk (fiñv, berv, buhez, herr) en udb, reiñ lusk (fiñv, berv, buhez, herr) d'udb ; *seinen Gedanken Ausdruck verleihen,* displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù.

Verleiher g. (-s,-) : prester g., louajer g.

Verleihung b. (-,-en) : **1.** prest g. ; **2.** debarzhadur g., anvidigezh b.

verleimen V.k.e. (hat verleimt) : pegañ, spegañ, kaotañ.

Verleimen n. (-s) : pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.

verleiten V.k.e. (verleitete / hat verleitet) : **1.** truchañ, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, aliañ, bountañ, poulzañ, kefluskañ, kentraouiñ, alej, desev, temptañ, hegal ; *zum Irrtum verleiten,* touellañ, tromplañ, dihenchañ, divarchiñ, trellañ, lakaat da faziañ, kas da faziañ, dougen da faziañ (Gregor) ; *jemanden zum Konsum verleiten,* dougen u.b. da veveziñ ; *er hat sich zum Diebstahl verleiten lassen,* truchet e oa bet da laerezh, laeret en deus bet diwar drucherezh unan all, poulzet (douget, broudet, brochet, atizet, alejet, heget) e oa bet da laerezh, laeret en deus bet war (dre, diwar) atiz unan all, distroet e oa bet gant tud all da laerezh, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ aet da laerezh eo e oa bet distroet gant tud all, tud all o deus e gunduet da laerezh ; **2.** hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, desev, diheñchañ, chalmiñ, fileniñ, filimiñ, lubaniñ, luiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, temptañ, touellañ, tromplañ, kilhañ, amoediñ, distreiñ.

Verleiter g. (-s,-) : lorbour g., toueller g., atahiner g., tempter g.

Verleitung b. (-,-en) : atiz g., lorberezh g., touellerezh g., atahinerezh g. hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., droukhoaladur g., temptadur g.

verlernen V.k.e. (hat verlernt) : dizeskiñ, dic'houzout, koll, ankounac'haat ; *sie hat ihr Bretonisch verlernt,* kollet eo he brezhoneg ganti, ankounac'haet he deus he brezhoneg, direizhet eo da gomz brezhoneg, dizesket he deus ober gant ar brezhoneg ; *lieber sterben als mein Bretonisch verlernen,* me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar brezhoneg ! gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ ar brezhoneg !

verlesen[1] V.k.e. (verliest / verlas / hat verlesen) : lenn a vouezh uhel, embann ; *die Namen verlesen,* embann an anvioù, lenn a vouezh uhel roll an anvioù, ober ar galv ; *die Namen der Schüler verlesen,* gervel ar skolidi dre o anvioù, ober ar galv.

V.em. : **sich verlesen** (verliest sich / verlas sich / hat sich (t-rt) verlesen) : lenn a-dreuz, gouslenn.

verlesen[2] V.k.e. (verliest / verlas / hat verlesen) : dilenn, dibab, didoueziañ, dispartiañ, ober un dibab da, ober dilenn da.

Verlesung b. (-,-en) : galv g., galvadeg b., galvadenn b.

verletzbar ag. : **1.** gloazadus, hec'hloaz ; **2.** [dre skeud.] anoazus, kizidik, tener.

Verletzbarkeit b. (-) : **1.** hec'hloaz g., gloazadusted b., gloazaduster g. ; **2.** [dre skeud.] anoazusted b., anoazuster g.

verletzen V.k.e. (hat verletzt) : **1.** gloazañ, gouliañ, blesañ, euveriñ, tapañ, tapout , pistigañ, tizhout, mac'hagnañ ; *ich bin am Schenkel verletzt,* gouliet on em morzhed, tapet em eus va morzhed ; *leicht verletzt,* goulioù dister (dizrouk) dezhañ, gloazioù dizrouk dezhañ ; *ein Schwerverletzter,* ur gloaziad a-vras g., un den gloazet don g., un den gwall c'hloazet g., un den gloazet fall g., un den gwall c'houliet g., un den gwall bistiget g. ; *die Schwerverletzten,* ar c'hloazidi a-vras lies. ; *schwer verletzt,* gloazet don, gwall c'hloazet, gloazet fall, gwall c'houliet, gwall dapet, gwall bistiget, mac'hagnet, drougtizhet, ifamet.

2. [dre skeud.] mankout, fellout, faziañ ; *seine Pflicht verletzen,* mankout d'e zever, mankout, fellout, faziañ.

3. [dre skeud.] anoaziñ, pikañ, feukañ, flemmañ, gwalennata, chifañ, gwanikenniñ, dantañ ; *jemanden mit Worten verletzen,* ober gaou ouzh u.b. gant e gomzoù, ober gaou ouzh u.b. o komz evel-se, pikañ (feukañ, flemmañ, gwalennata, chifañ, dantañ) u.b., anoaziñ u.b. gant e gomzoù.

4. [dre skeud.] terriñ, tremen, treiñ diwar, mont kontrol da, mont a-enep, mont dreist, regiñ, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak, mankout da ; *ein Gesetz verletzen*, mont kontrol d'ul lezenn, mankout d'ul lezenn, terriñ (tremen, treiñ diwar, mont a-enep, mont dreist) ul lezenn, felladenniñ, tremen hebiou d'ul lezenn (Gregor), disentiñ ouzh ul lezenn ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt,* torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh ; *mit einer so hohen Mauer verletzt er die*

Rechte seines Nachbarn, ur gaou ouzh e amezeg eo bezañ savet ur voger ken uhel.
V.em. : **sich verletzen** (hat sich verletzt) : en em c'hloazañ, en em c'houliañ (Gregor), en em vreviñ, c'hoarvezout droug gant an-unan, en em bistigañ, kaout un dapadenn, en em dapout ; *er hat sich (t-rt) am Arm verletzt,* tapet en deus e vrec'h ; *sich (t-d-b) die Hand verletzen,* tapout ur gouli en e zorn.
verletzend ag. : feukus, flemmus, dismegañsus, dismegus, dipitus, pegus, hek, hegus, put, anoazus, broudus, flipatus ; *verletzende Reden führen,* ober gaou ouzh (anoaziñ, feukañ, pikañ, dantañ) tud 'zo gant e lañchennadoù (gant e bikoù, gant e flemmadoù, gant e flemmadennoù, gant e gomzoù pegus, gant e gomzoù put, gant e gomzoù hek, gant e gomzoù flemmus, gant e gomzoù broudus, gant e gomzoù flipatus, gant e gaozioù pounner, gant e zistaoladennoù naer-wiber) ; *eiskalte, verletzende Antwort,* bazhad b., respont dichipot g., respont flipatus g.
Verletzer g. (-s,-) : **1.** gwaller g. ; **2.** goulier g., gloazer g.
verletzlich ag. : **1.** gloazadus, bresk ; **2.** [dre skeud.] anoazus, kizidik, tener.
Verletzte(r) ag.k. g./b. : gloaziad g. [*liester* gloazidi], gloaziadez b., gloazed g. [*liester* gloazidi], gloazedez b., den pistiget g., den bleset g., den gloazet g. ; *ein Schwerverletzter,* ur gloaziad a-vras g., un den gloazet don g., un den gwall c'hloazet g., un den gloazet fall g., un den gwall c'houliet g., un den gwall bistiget g. ; *die Schwerverletzten,* ar c'hloazidi a-vras lies.
Verletzung b. (-,-en) : **1.** gloaz b., gouli g., gloazad g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., anaf g., labez g., mac'hagn g. ; *ich glaube nicht, dass diese Verletzung sehr schlimm ist,* ne gredan ket e ve ur gwall dapadenn ; *leichte Verletzung,* pistigadur g. ; *eine schmerzhafte Verletzung,* ur gouli grizias g., ur gouli gwiridik g. ; *an seinen Verletzungen sterben (seinen Verletzungen erliegen),* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù) ; *ihr Kind musste an seinen Verletzungen entsetzlich leiden,* poazh e oa he bugel gant ar gouliet e oa ; **2.** gaou g., noaz g., torridigezh b., gwalladenn b., anoaz g. ; *Verletzung der Privatsphäre, Verletzung von jemandes Intimsphäre,* emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù privez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g. ; **3.** taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., mezhadenn b., anoaz g. ; **4.** mank g., fazi g. ; *Pflichtverletzung,* mank e-keñver e zever g., fazi e-keñver e garg g.
verleugnen V.k.e. (hat verleugnet) : **1.** dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dinac'hañ, treiñ kein da, dizanavezout, dianavezout, dianaout, disteurel ; *seinen Glauben verleugnen,* dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz ; *sein Vaterland verleugnen,* treiñ kein d'e vro, dianzav e vro, treiñ banniel, nac'h e vammvro, dinac'h e vammvro ; *wir verleugnen unsere Geschichte nicht,* ne nac'homp netra eus istor hor bro, mat ha fall ; *wir können unmöglich das Opfer unserer Helden verleugnen,* ne c'hall ket hor bro nac'h aberzhioù he stourmerien ; *dreimal hatte Petrus Jesus verleugnet,* Sant Per a nac'has Jezuz a-benn teir gwech ; **2.** [kartoù] *Farbe verleugnen,* dinac'h al liv goulennet ; **3.** *sich verleugnen lassen,* goulenn ma vefe lavaret n'emeur ket en ti ; **4.** [bred.] gourzhodiñ.
V.em. : **sich verleugnen** (hat sich (t-rt) verleugnet) : *sich selbst verleugnen,* en em zinac'h, dianzav e oberoù (e skridoù, e gomzoù), dislavaret e anv, en em zianavezout, ober dilez anezhañ e-unan.
Verleugner g. (-s,-) : renavi g., renead g., nac'her g.
Verleugnung b. (-,-en) : **1.** dinac'h g., dinac'hadenn b., dinac'hadur g., dislavar g., nac'h g., nac'hadur g., nac'hidigezh b., dianzav g. ; **2.** [bred.] gourzhodiñ g., gourzhod g. ; gourzhod an traelezh g.
verleumden V.k.e. (hat verleumdet) : gwallvrudañ, fallvrudañ, falstamall, droukkomz, droukprezeg, gwallgomz, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, drouklavaret, teodata., duañ, labezañ, pilat, gwashaat, divrudañ, dichekal, brudellat, binimañ, dispenn, didammañ, diframmañ, diskar, dineudenniñ, pikañ, broudañ [chupenn u.b.], peñseliat, gwiskañ, ober dilhad nevez da., ober e wele da, flipata, teodata, teodegañ, teodiñ, begata, flemmañ, gwalennata, chaokat, lavaret droug, kaketal, hiboudiñ, pilat ; *jemanden verleumden,* glabousañ u.b., gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., dichekal u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ chupenn u.b., pikañ u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., didammañ brud u.b., diframmañ u.b., diskar u.b., broudañ chupenn u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., brudellat u.b., louzañ u.b., torbilat war chouk u.b., pilat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., ober un diframm da sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b. ; *verleumdet nur, es wird stets etwas haften bleiben !* divrudit bepred, un dra bennak a chomo peg ! - droukkomzit, droukkomzit bepred : chom a raio atav un dra bennak ! - brud fall a ya betek ar mor, brud vat a chom e toull an nor !
Verleumder g. (-s,-) : gwallvruder g., divruder g., falstamaller g., falstamallour g., droukprezeger g., droukkomzer g., gwallgomzer g., duer g., hibouder g., teodeg g., lañchenn b.
verleumderisch ag. : gwallvrudus, divrudus, lañchennek, falstamallus, labezus.
Verleumdung b. (-,-en) : tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukprezegerezh g., droukkomz b., gwallgomz b., drouklavar g., gwallgomzerezh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh

g., teodennerezh g., flipataerezh g., taol feuk g., gwalennad b., hegadenn b., dismegañs b., feukadenn b., feuk g., mezhadenn b., hiboudoù lies., pigell b., kaoz b., kaozioù lies., gwrac'herezh g., gwrac'haj g., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., P. pakaj g. ; *ich weiß, welche Verleumdungen gegen ihn verbreitet werden,* klevet em eus e bigelloù (ar pigelloù diwar e benn) ; *keiner entgeht seinen Verleumdungen,* pep hini a bak e gement all a zroukprezegerezh gantañ - n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo.

verlieben V.em. : **sich verlieben** (hat sich (t-rt) verliebt) : *sich in jemanden verlieben,* dont amourous ouzh u.b., kouezhañ e karantez gant u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., amoediñ gant u.b., mont bihan e galon evit u.b., kemer ur joa dreistmoder ouzh u.b., kemer amourousted ouzh u.b.

verliebt ag. : amourous, gounezet gant an amourousted ; *in jemanden verliebt sein,* bezañ e karantez gant u.b., bezañ amoedet gant u.b., kaout karantez evit u.b., kaout karantez ouzh u.b., bezañ krog ar garantez ouzh u.b. en e galon, magañ karantez ouzh u.b., magañ karantez evit u.b., magañ ur joa dreistmoder ouzh u.b., karet u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ touellet gant u.b. ; *der Verliebte,* an amourouz g., ar c'haredig g., ar c'harantez g., ar c'harour g., an dous g., an dousig-koant g., ar frelle g., an orgeder g., an oriad g. ; *die Verliebte,* ar vestrez b., an amourouzez b., ar garourez b., an dous g., an dousig-koant g., ar garedig b., ar garantez b., an oriadez b., an orgedenn b. ; *ein verliebtes Paar,* un amourouz hag e vestrez, daou amourouz, ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig lies., daou garedig lies., daou bichon lies. ; *er macht ihr verliebte Augen,* ober a ra lagad(ig) dezhi, sellet a ra a-druez outi, ober a ra selloù sant Langis dezhi (Gregor), ober a ra al lagad dous (lagad bihan, lagad mignon, lagad flour, lagadig) dezhi, ober a ra selloù doñv outi, ober a ra lagadigoù outi, luc'hañ a ra outi, lugerniñ a ra outi, ober a ra selloù milliour outi, sellet a ra outi gant daoulagad milliour, teuler a ra gwilc'hadennoù milliour dezhi, ober a ra selladoù tener dezhi, yaouankiz a zo gantañ ; *in jemanden rasend verliebt sein, in jemanden wahsinng verliebt sein, bis über die Ohren in jemanden verliebt sein,* teuziñ dre ar garantez evit u.b., frailhañ a garantez evit u.b., karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreist-penn, karet u.b. dibropoz, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b., bezañ nay gant u.b., bezañ pitilh gant u.b. (ouzh u.b.).

Verliebtheit b. (-) : amourousted b., milliouri b.

verlierbar ag. : hag a c'heller koll ; *leicht verlierbar,* hegoll.

verlieren V.k.e. (verlor / hat verloren) : koll, diankañ, trabuchañ ; *etwas zum Teil verlieren,* darngoll udb ; *etwas völlig verlieren,* peurgoll udb ; *seine Schlüssel verlieren,* koll (diankañ, trebuchañ) e alc'hwezioù ; *ich habe meinen Schlüssel verloren,* dianket (kollet, trebuchet) em eus va alc'hwez, diank eo va alc'hwez din, kollet eo va alc'hwez, kollet eo va alc'hwez kuit, kollet eo va alc'hwez ganin, aet eo va alc'hwez e skouarn ar c'had ; *den Mut verlieren,* koll kalon, fallgaloniñ, mont bihan e galon, en em lezel, bezañ krog an digalon en an-unan, mont moan e revr, mont moan e foñs, mont digalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig ; *seinen Schwung verlieren,* dilañsañ, koll e lañs ; *eine Schlacht verlieren,* bezañ trec'het (faezhet) en un emgann, koll un emgann ; *das Augenlicht verlieren,* koll ar gweled, koll ar gwel ; *seinen Platz in einer Warteschlange verlieren,* koll e renk en ul lostennad c'hortoz ; *du hast verloren !* koll eo ganit ! koll out ! an tu koll a zo ganit ! ; *eine Wette verlieren,* koll e glaoustre ; *bei einem Spiel verlieren,* mont ar c'hazh gant an-unan e-lec'h ar mil, bezañ koll en ur c'hoari, bezañ an tu koll gant an-unan ; *ohne dich hätten wir verloren,* kenevedout (panevedout, anez dit) e oamp koll ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren,* kollet eo bet ar prosez ganeomp dre wall ar breutaer ; *die Geduld verlieren,* breoziñ, koll pasianted, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, bezañ en dihabaskter ; *Zeit verlieren,* koll e amzer, daleañ e amzer, debriñ e amzer, kaout amzer gollet, dispign e amzer, koll e bemp gwenneg ; *das Interesse an einer Sache verlieren,* en em zistagañ diouzh udb, dont udb da vezañ digaz evit an-unan, na ober mui forzh eus udb, dont da vezañ diseblant ouzh udb, na ober mui van eus udb ; *den Boden unter den Füßen verlieren,* koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, bezañ en dour-koll, mont en dour-koll ; *den Faden der Rede verlieren,* koll poell e gudenn, koll e boell / koll e neudenn / chom berrek / bezañ kollet e neudenn gant an-unan / bezañ kollet penn e neudenn gant an-unan / chom ouzh an drez / chom dilavar / foerañ ouzh ar raou (Gregor), koll e oremuz, koll penn e gudenn, chom mik, lonkañ e gaoz, bezañ troc'het e speredenn gant an-unan, koll poell an danevell ; *das Gesicht verlieren,* en em lakaat lu, en em lakaat e-tal ma c'hoarzho an holl goap diwar e goust, en em vezhekaat, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al

lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *den Kopf verlieren,* **a)** [ster rik] bezañ dibennet ; **b)** [dre skeud.] koll e skiant-vat, diskiantañ, diboellañ, mont e spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, koll e voulienn, mont e benn e belbi, mont e belbi, mont tanav e spered, mont e spered da stoupa, mont dall ha mezv, koll mik e benn, koll ar stur (e boell, e benn, ar penn, e spered, e skiant, an norzh, e sterenn, an ardremez), dont da vezañ gwrac'h, treiñ e spered e dour, mont e benn e dour, mont e benn digant an-unan, mont e benn e gin, pennfolliñ, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, breskenn, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, trelatañ, troc'holiañ, skañvbenniñ, follañ, mont e galouaj, mont ganto ; *es sei denn er hat den Kopf verloren,* ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ ; *seine Seele verlieren,* koll e spered orin, disliberiñ, disneuziañ, en em zisleberiñ, dinaturiñ, breinañ, en em zireizhañ ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; *Luft verlieren,* bezañ o tic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an dra-mañ-tra ; *sein Herz an jemanden verlieren,* stagañ e galon ouzh u.b., kouezhañ e karantez gant u.b., dont amourous ouzh u.b., kemer amourousted ouzh u.b., orgediñ ouzh u.b., bezañ piket e galon gant u.b., amoediñ gant u.b., mont bihan e galon evit u.b., kemer ur joa dreistmoder ouzh u.b. ; *der Baum verliert seine Blätter,* emañ ar wezenn o teuler he delioù, diwiskañ a ra ar wezenn, dizeliañ (dizeilañ) a ra ar wezenn ; *im Herbst verlieren die Bäume ihre Blätter,* d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; *das Leben verlieren,* kavout (tapout) e varv, mervel, koll e vuhez, lezel e vuhez, bezañ lazhet, mont da goll ; *jemanden verlieren,* mervel u.b. digant an-unan, koll u.b. ; *er hat seine Frau verloren,* e wreg a zo marvet digantañ, e wreg a zo marvet dezhañ, distrujet eo diouzh e wreg, kollet en deus e wreg ; *er hat zeitig seinen Vater verloren,* kollet en deus e dad gwall abred ; *ein Auge verlieren,* koll ul lagad ; *ich habe ihn aus den Augen verloren, ich habe ihn aus dem Auge verloren,* kollet em eus an alberz dioutañ, kollet em eus an alberz outañ, n'ouzon ket mui petra eo deuet da vezañ ; *er verlor an ihm seinen besten Freund,* gantañ e kollas e vrasañ mignon, ur c'holl bras e voe marv hennezh evitañ rak e wellañ mignon e oa ; *er hat an ihm seinen besten Mitarbeiter verloren, er hat an ihm seinen besten Helfer verloren, er hat an ihm seine rechte Hand verloren,* kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *kein Wort über etwas verlieren,* na doullañ da zen eus udb, chom hep menegiñ udb, ober an tav (tevel) war udb, lakaat udb en ankounac'h, delc'her udb en e c'henoù , sigotañ udb ; *darüber brauchen wir kein Wort zu verlieren,* ne dalvez ket ar fred menegiñ an dra-se, ne dalvez ket ar boan komz eus an dra-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *kein Wort vom Gespräch verlieren,* na lezel ger ebet da gouezhañ war an douar, na lezel ger ebet da vont e moged, na goll ur c'hriñsenn eus ar gaoz ; *der Pass verliert seine Gültigkeit,* dont a ra an tremen-hent (ar paseporzh) da vezañ didalvez (didalvoud, diamzeret), tost echu eo talvoudvezh ar paseporzh ; *ich hatte so etwas aus dem Gedächtnis verloren,* tec'het e oa se diganin, kollet em boa ar soñj eus an dra-se, disoñjet em boa diouzh an dra-se ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren,* el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

V.gw. (verlor / hat verloren) : dont da vankout ; *an Macht verlieren,* koll galloud, koll eus e c'halloud, koll tachenn, koll nerzh ; *an Boden verlieren,* koll tachenn, koll lañs ; *an Kraft verlieren,* dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, koll eus e nerzh ; *ist eine Ware nicht gefragt, verliert sie an Wert,* ur varc'hadourezh n'eo ket goulennet a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket klask war he lerc'h a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket kas warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn dezhi a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked war he lerc'h a goll eus he friz ; *an ihr ist ein Junge verloren gegangen,* hounnezh a zo ur yourc'h (ur penn-paotr, ur skilbaotr, ur wreg-ozac'h, ur c'hilgog, un hanter waz, un tourc'h-paotr), hounnezh a zo un hanter baotr, ur paotr manket eo hounnezh, ur gazeg anterin eo hounnezh ; *meine Briefe sind verloren gegangen,* va lizhiri a zo chomet a-dreuz.

V.em. : **sich verlieren** (verlor sich / hat sich (t-rt) verloren) : en em goll ; *sich in Details verlieren,* en em goll (en em rouestlañ, en em luziañ) er munudoù ; *in dem Gedränge haben wir uns verloren,* en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile.

Verlierer g. (-s,-) : **1.** koller g., den a goll udb g. ; **2.** koller g., trec'had g. ; *schlechter Verlierer,* koller fall a zen g.

Verliererstraße b. (-) : *auf der Verliererstraße,* war e ziskar, war an hent a gas da zrouziwezh.

Verlies n. (-es,-e) : karc'har g., toull-bac'h g., bac'h b., toull g., soubit g., lec'h teñval g., toull-disoñj g.

verloben V.k.e. (hat verlobt) : degemer ar bromesa a briedelezh digant.

V.em. **sich verloben** (hat sich (t-rt) verlobt) : fiañsañ, dimeziñ ; *sich mit jemandem verloben,* dimeziñ d'u.b.

verlobt ag. : prometet ; *sie sind verlobt,* prometet int an eil d'egile ; *sie sind so gut wie verlobt,* dindan an embannoù emaint koulz lavaret ; *mein Verlobter,* danvez va gwaz g., danvez va fried g., va c'hefrisa g., va c'hailh g. ; *meine Verlobte,* danvez va gwreg g., danvez va fried g., va c'hefrisa b., va yeulc'h b. ; *Besuch der zukünftigen Schwiegereltern bei den Eltern der zukünftigen Verlobten vor dem Verlobungsantrag,* gweladenn b.

Verlobung b. (-,-en) **/ Verlöbnis** n. (-ses,-se) : dimezenn b., dimez g., dimeziñ g. [*liester* dimezioù], promesa a briedelezh b., promesa-dimeziñ b., diougan a briedelezh g. ; *Hans und Katharine beehren sich, ihre Verlobung bekannt zu geben,* enoret bras eo Yann ha Katell o

kemenn deoc'h o fromesaoù-dimeziñ ; *eine Verlobung aufheben,* terriñ an dimeziñ a-raok an eured, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ an embannoù.

Verlobungsantrag g. (-s,-anträge) : goulennadeg b., goulenn g., gweloù lies. ; *Besuch der zukünftigen Schwiegereltern bei den Eltern der zukünftigen Verlobten vor dem Verlobungsantrag,* gweladenn b.

Verlobungsanzeige b. (-,-n) : kemenn ar bromesa-dimeziñ g. (Gregor), kemenadenn an diougan a briedelezh b., kemenadenn ar bromesa a briedelezh b.

Verlobungsfest n. (-es,-e) : goulennadeg b., fest ar c'houlennadeg g./b., gweloù lies., dimezenn b., dimez g., dimeziñ g., festailhoù lies.

Verlobungsring g. (-s,-e) : gwalenn ar bromesa b., gwalenn dimeziñ b., gwalenn ar c'houlennadeg b.

Verlobungszeit b. (-,-en) : prantad etre an dimez hag an eured ; *in der Verlobungszeit lauert der Eheteufel überall,* etre an dimez hag an eured e vez an diaoul o redek.

verlocken V.k.e. (hat verlockt) : dedennañ, hoalañ, droukhoalañ, alichañ, loaviñ, lubaniñ, temptiñ, temptañ, touellañ, tromplañ, kilhañ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, lorbiñ, chalmiñ, lorc'hañ, fileniñ, filimiñ, luiñ, amoediñ.

verlockend ag. : temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius, bourrus, strobinellus, boemus, marzhus, estlammus, bamus, sorc'hennus, tennus, glamourus., touellus ; *verlockende Speise,* meuz friant g.

Verlocker g. (-s,-) : lorbour g., toueller g., tempter g.

Verlockung b. (-,-en) : temptadur g., dedennadur g., dedenn g., desach g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., droukhoaladur g. ; *den materiellen Verlockungen widerstehen,* distagañ e galon diouzh ar madoù.

verlodern V.gw. (ist verlodert) : [tan] mervel sioulik, mervel goustadik, mougañ sioulik, mougañ goustadik, soetiñ.

verlogen ag. : gaouiat, faos, gaou, ganas, yud ; *er ist verlogen,* gaouiat eo, gevier a vez gantañ, un den faos eo, un den gaou eo, ur pezh klufan eo hennezh, un den ganas eo, ur marc'h-gaou eo ; *das ist verlogenes Zeug,* gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor).

Verlogenheit b. (-) : falsentez b.

verlohnen V.dibers. ha V.em. (hat (sich) verlohnt) : *es verlohnt die Mühe nicht, die Mühe verlohnt sich nicht,* ne dalv ket ar boan (ar fred), ne c'hounez ket an den gwerzh e boan gant an dra-se, ar vevenn ne dalv ket ar vezherenn, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn.

verloren ag. : dianket, kollet, koll, trabuchet ; *verlorener Gegenstand,* kolladenn b. ; **1.** *verloren gehen,* **a)** mont diwar an hent mat, mont da goll, mont war goll, faziañ war an hent, koll e hent, en em goll, saouzaniñ, dihenchañ, divarchiñ a-ziwar an hent, divarchiñ ag an hent ; **b)** bezañ dianket, bezañ kollet, mont e skouarn ar c'had ; *kleine Gegenstände gehen leicht verloren,* traoù bihan a zo hegoll ; *an ihr ist ein Junge verloren gegangen,* hounnezh a zo ur yourc'h (ur penn-paotr, ur skilbaotr, ur wreg-ozac'h, ur c'hilgog, un hanter waz), hounnezh a zo un hanter baotr, ur paotr manket eo hounnezh, ur gazeg anterin eo hounnezh ; *meine Briefe sind verloren gegangen,* va lizhiri a zo chomet a-dreuz ; **2.** [relij.] *verlorenes Schäflein,* penn-dañvad dianket g., dañvad dianket g. ; **3.** *der verlorene Sohn,* ar Mab Foran g., ar bugel trezer g., ar mab trezer g., ar mab trezenner g. ; **4.** *verlorene Mühe,* labour aner g., labour wenn g., poan gollet b., strivoù aner lies., labour null g. ; **5.** *das Spiel verloren geben,* koazhañ, kodianañ, stlepel ar billig goude an trebez, kac'hat en e vragoù, stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, koll an disterañ fiziañs e teufe an trec'h gant an-unan, koll an disterañ fiziañs da vezañ trec'h ; **6.** *auf verlorenem Posten stehen,* bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en ur blegenn lous, bezañ arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ berr war e sparl, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; **7.** [kozh] *ein verlorener Haufen,* bagad penn a-raok (gward a-raok) an arme g. ; **8.** [kegin.] *verlorene Eier,* vioù poazhet-noazh lies., vioù bolc'het lies., vioù dolet lies.

Verlorenheit b. (-) : digenvezder g., dizarempred g., digenvez g., distok g.

verlöschen[1] V.gw. (verlischt / verlosch / ist verloschen) : mervel, mougañ, migañ, soetiñ, langisañ, landrenniñ, kaout paourentez.

verlöschen[2] V.k.e [digemm : hat verlöscht] : **1.** lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; **2.** diverkañ, difasañ, raskañ, teuziñ, steuziañ, steuziñ.

Verlöschen n. (-s) : **1.** mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b.

verlosen V.k.e. (hat verlost) : tennañ d'ar sort, teuler d'ar sort, tennañ d'ar bilhoù, tennañ d'ar bilh, teurel bilhoù war, teurel kemblac'h war al lodennoù.

Verlosung b. (-,-en) : c'hoari-sac'h g., tennaj g., tennañ d'ar sort g., kemblac'h war al lodennoù g.

verlöten V.k.e. (hat verlötet) : soudañ.

Verlötung b. (-,-en) : V.k.e : soudadur g., soudañ g.

verlottern V.gw. (ist verlottert) : **1.** mont da fall, treiñ fall, treiñ da fall, mont war fallaat, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, mont war e gement all, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, koazhañ, ober e goazh, en em zispenn, emzispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, fiñval, tristaat, mont da beñse ; *er lässt das Haus verlottern,* an ti a zo foran gantañ, mont a ra an ti war e gement all gantañ, lezel a ra an ti war e gement all, gwallegañ a ra an ti ; *verlottertes Haus,* ti erru dirapar g., ti diskrelu g., ti hep den ebet oc'h ober war e dro g., ti foran (distruj, aet distruj) g. ; *das Haus verlottert,* kouezhañ a ra ar savadur en e boull (a-rivin, en e buch, en e douez, en e vern), erru eo dirapar an ti, mont a ra an ti war e gement all, mont a ra an ti da zismantroù, mont a ra an ti en dismantr, un ti gwaremm eo, distruj e ya an ti, fiñval a ra an ti, emañ peñse an ti ; **2.** *er sieht verlottert aus,* hennezh a zo ur struj warnañ, digempenn eo, distruj eo, disparbuilh (diskramailh, foutouilhek, difurlu, dispak, diskrelu, diharak, dibalamour, difraoul) eo, gwisket dotu eo, chelgenn eo dezhañ, ur strouilh a zo anezhañ.

V.k.e. (hat verlottert) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, trezañ, beveziñ,

abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, kontrezañ, mazaouiñ, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *sein Geld verlottern,* dismantrañ (foranañ, fontañ, flutañ, foeltrañ, foetañ, fuilhañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, beveziñ, bonduiñ, dispign, straniñ, flipañ, mañchañ, mougañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

verludern V.gw. (ist verludert) : **1.** mont da fall, treiñ fall, treiñ da fall, mont war fallaat, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, mont war e gement all, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, koazhañ, ober e goazh, en em zispenn, emzispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, fiñval, tristaat, mont da beñse ; *er lässt das Haus verludern,* an ti a zo foran gantañ, mont a ra an ti war e gement all gantañ, lezel a ra an ti war e gement all, gwallegañ a ra an ti ; *verludertes Haus,* ti erru dirapar g., ti diskrelu g., ti hep den ebet oc'h ober war e dro g., ti foran (distruj, aet distruj) g. ; *das Haus verludert,* kouezhañ a ra ar savadur en e boull (a-rivin, en e buch, en e vern, en e douez), erru eo dirapar an ti, mont a ra an ti war e gement all, mont a ra an ti da zismantroù, mont a ra an ti en dismantr, un ti gwaremm eo, distruj e ya an ti, fiñval a ra an ti, emañ peñse an ti ; **2.** [loen., hemolc'h, mervel hep an tenn peurlazhañ] talpiñ, skosiñ, pakañ, foeltriñ, kreviñ.

V.k.e. (hat verludert) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, kontrezañ, mazaouiñ, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *sein Geld verludern,* dismantrañ (foranañ, fontañ, flutañ, foeltrañ, foetañ, fuilhañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, beveziñ, bonduiñ, dispign, gwallzispign, droukzispign, straniñ, flipañ, mañchañ, mougañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

verlumpen V.gw. (ist verlumpt) : mont da fall, treiñ fall, treiñ da fall, mont war fallaat, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, mont war e gement all, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriañ, koazhañ, ober e goazh, en em zispenn, emzispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, fiñval, tristaat, mont da beñse ; *er lässt das Haus verlumpen,* an ti a zo foran gantañ, mont a ra an ti war e gement all gantañ, lezel a ra an ti war e gement all, gwallegañ a ra an ti ; *verlumptes Haus,* ti erru dirapar g., ti diskrelu g., ti hep den ebet oc'h ober war e dro g., ti foran (distruj, aet distruj) g. ; *das Haus verlumpt,* kouezhañ a ra ar savadur en e boull (en e douez, en e vern, en e buch, a-rivin), erru eo dirapar an ti, mont a ra an ti war e gement all, mont a ra an ti da zismantroù, mont a ra an ti en dismantr, un ti gwaremm eo, distruj e ya an ti, fiñval a ra an ti, emañ peñse an ti.

V.k.e. (hat verlumpt) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, kontrezañ, mazaouiñ, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *sein Geld verlumpen,* dismantrañ (foranañ, fontañ, flutañ, foeltrañ, foetañ, fuilhañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, beveziñ, bonduiñ, dispign, gwallzispign, droukzispign, straniñ, flipañ, mañchañ, mougañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

Verlust g. (-es,-e) : **1.** koll g., kollidigezh b., kolladenn b., gaou g., droug g., gwall g., dishilh g. ; *schmerzhafte Verluste,* [marv tud nes] gwall zioueroù lies., dioueroù poanius lies., dioueroù glac'harus lies., kolloù gloazus lies., gwall ziouerezhioù lies., distokadennoù lies., dienez kalet b., rannoù c'hwerv lies. ; *herber Verlust,* koll kruel g. ; *unwiederbringlicher Verlust,* koll dirapar g. ; *schwerer Verlust,* koll pounner g., gwall goll g., koll bras g., tamm mat a goll g., tamm brav a goll g., rivin g. ; *weine doch nicht um diesen Kerl, das ist kein Verlust,* arabat chom da niñval d'ar paotr-se, reoù all a zo - arabat chom da niñval d'ar paotr-se, n'eo ket ur gwall goll ; *den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe,* ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled ; *dem Gegner große Verluste beibringen,* lakaat an enebour da ziwaskañ kolloù bras, plantañ kolloù bras war an enebourien ; *Verlust der bürgerlichen Ehrenrechte,* lamidigezh ar bri keodedel b., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b. ; *jemandem einen Verlust zufügen,* ober gaou (droug) ouzh u.b., gwallañ (gaouiñ) u.b. ; *ohne Rücksicht auf Verluste,* hep teuler kont ouzh ar c'holloù, diouzh ar gwashañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller, hep sellet ouzh ar c'holloù ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen,* kolloù bras a oa bet eus tu an enebour, tu an enebour en doa diwasket kolloù bras ; **2.** [kenw.] kollvezh b., dic'hounid g., koll g., mank g., divigad g., dandalvoud g. ; *einen Verlust erleiden,* erruout ur c'holl gant an-unan ; *dieses Mal habe ich keine Verluste erlitten,* en dro-mañ n'em eus ket bet a goll, en dro-mañ n'on ket bet war va c'holl ; *schwere Geldverluste hinnehmen müssen,* bezañ ifamet, diwaskañ kolloù bras, kouezhañ kolloù bras war an-unan, kouezhañ gwall golloù war an-unan, kaout un tamm brav a goll, kaout un tamm mat a goll, koll kalz ; *etwas mit Verlust verkaufen,* gwerzhañ udb war goll, gwerzhañ udb war e goll, fallwerzhañ udb, gwerzhañ fall udb, koll gant udb, kaout koll o werzhañ udb ; *mit Verlust arbeiten,* labourat diwar goll, labourat diwar e goll, labourat war goll, labourat war e goll, labourat en aner, kaout gant e labour nemet koll war goll, kaout koll o labourat ; *die Schweinezüchter arbeiten dauernd mit Verlust,* n'eus nemet koll o sevel moc'h ; *einen Verlust wettmachen,* digoll (kempouezañ) ur c'holl bennak, kempouezañ un divigad ; *einen Verlust decken,* dic'haouiñ eus ur c'holl bennak, gwarantiñ ur c'holl bennak ; *reiner Verlust,* arc'hant kollet da vat g. ; *Gewinn- und Verlustkonto,* roll ar gounidoù hag ar c'holloù g. ;

jemandes Verluste verringern, jemandes Verluste vermindern, sevel un tamm ar c'holl diwar u.b.
Verlustabschluss g. (-es,-abschlüsse) : mentel dleek b., mentel divigadek b.
Verlustanzeige b. (-,-n) : marilhadur ur golladenn e burev an traoù kavet g.
verlustbringend ag. : kollus, anaskorus.
Verlustbringer g. (-s,-) : kenderc'had anaskorus g., kenderc'had kollus g.
Verlustgeschäft n. (-s,-e) : gwezhiadenn genwerzh war goll b., treuzgread anaskorus g.
verlustieren V.em. : **sich verlustieren** (hat sich (t-rt) verlustiert) : P. *sich mit jemandem verlustieren,* ebatal gant u.b., [rev] c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch), c'hoari al legon, en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn.
verlustig ag. : *etwas (t-c'h) verlustig gehen,* koll udb, koll udb kuit, koll udb da vat ; *seiner Rechte verlustig gehen,* koll e wirioù, bezañ lamet e wirioù digant an-unan.
verlustlos ag. : digoll, kuit a golloù, hep kolloù.
verlustreich ag. : [lu] foeltrus, gwastus, drastus.
Verlustwärme b. (-) : [tekn.] dilerc'hioù gwrez lies.
Verlustzone b. (-,-n) : , saviad divigadek g. ; *aus der Verlustzone kommen,* buzadañ en-dro.
vermachen V.k.e. (hat vermacht) : *jemandem etwas vermachen,* legadiñ udb d'u.b., laesañ udb d'u.b., testamantañ udb d'u.b., lezel udb d'u.b.da hêrezh, lezel udb gant u.b.
Vermacher g. (-s,-) : laeser g., legader g., testamanter g.
Vermächtnis n. (-ses,-se) : legad g., laes g., testamant g. ; [gwir] *gemeinschafliches Vermächtnis,* laes diagevret g.
Vermächtniserbe g. (-n,-n) **/ Vermächtnisnehmer** g. (-s,-) : legadiad g., laesiad g., kenlaesiad g., kenlegadiad g., hêr g., heritour g.
vermählbar ag. : dimezus, en oad da zimeziñ.
vermahlen V.k.e. (vermahlte / hat vermahlen) : malañ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, braeañ, breviñ, munudañ, flastrañ, pilat.
Vermahlen n. (-s) : maladur g., mal g., maladenn b., maladeg b., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.
vermählen V.k.e. (hat vermählt) : dimeziñ.
V.em. : **sich vermählen** (hat sich (t-rt) vermählt) : dimeziñ, eurediñ, prietaat, priediñ, fortuniañ ; *sich mit jemandem vermählen,* eurediñ u.b., eurediñ d'u.b., eurediñ ouzh u.b., dimeziñ d'u.b., dimeziñ gant u.b., prietaat gant u.b., prietaat d'u.b., priediñ gant u.b., priediñ d'u.b., fortuniañ gant u.b. ; *das frisch vermählte Paar,* an daou yaouank lies., an dud-nevez lies., an dud-yaouank lies., an dud nevez-dimezet lies., ar priedoù-nevez lies., an daou zen-nevez lies., an euredeien lies. ; *die ersten Einkäufe eines frisch vermählten Paares,* an nevezioù lies.
Vermahlung b. (-) : mal g., maladenn b., maladeg b., arreval g.
Vermählung b. (-,-en) : dimeziñ g., euredenn b.
vermadeleien V.k.e. (har vermadeleit) : mallozhiñ, milligañ.
vermarktbar ag. : a c'heller lakaat er c'henwerzh, kenwerzheladus.
vermarkten V.k.e. (hat vermarktet) : lakaat er c'henwerzh, kenwerzhelañ, kenwerzhelaat, kenwerzhekaat, lakaat e gwerzh ; *direkt vermarkten,* gwerzhañ war-eeun eus ar c'henderc'her d'ar bevezer hep emell un hanterour.
Vermarktung b. (-) : kenwerzheladur g., kenwerzhelañ g., kenwerzhelaat g., kenwerzhekaat g., gwerzh b.
vermaschen V.k.e. (hat vermascht) : mailhañ, mailhennañ ; *vermascht sein,* mailhañ, mailhennañ.
vermasseln V.k.e. (hat vermasselt) : *jemandem etwas vermasseln,* heugañ u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da zoñjeriñ ouzh udb, reiñ heug d'u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da dasoniñ diouzh udb, heugiñ u.b. ouzh udb, degas heug (degas regred, reiñ doñjer, reiñ regred) d'u.b. ouzh udb (Gregor), lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb ; *jemandem die Tour vermasseln,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., kaoc'hañ plijadur u.b.
Vermassung b. (-) : yoc'hekaat g.
vermauern V.k.e. (hat vermauert) : mogeriañ, muriañ ; ; *eine Tür vermauern,* mogeriañ toull un nor, stankañ toull un nor.
Vermauerung b. (-) : mogeriañ g., muriañ g.
vermehrbar ag. : **1.** niverusadus, kreskadus, liesadus ; **2.** [bev.] a c'hall gouennañ, a c'hall orinañ ; **3.** [armerzh] askenderc'hadus ; *vermehrbare Güter,* madoù askenderc'hadus lies., madoù a c'haller askenderc'hañ lies.
vermehren V.k.e. (hat vermehrt) : niverusaat, kreskiñ, muiantaat, liesaat, muiaat, muiañ, paotaat, stankaat, fonnañ, fonnaat, fonnusaat, liezekaat.
V.em. : **sich vermehren** (hat sich (t-rt) vermehrt) : niverusaat, kreskiñ, liesaat, gouennañ, orinañ, speriañ, muiantaat, muiaat, stankaat, liezekaat, paotaat, produiñ ; *sich rasch vermehren,* dont puilh, puilhañ, puilhaat, dont da vezañ puilh, paotañ, bordilhañ, paotaat, mont buan da baotaat, neriñ, neradiñ, nodiñ, na vezañ pell o ouennañ, eleizhañ, ober struj, strujañ, fonnañ, bezañ frouezhus ; *die Kaninchen vermehren sich rasch,* al lapined a zo loened frouezhus-kenañ, al lapined n'int ket pell o ouennañ, ar c'honikled a ya buan da baotaat, al lapined a brodu kalz ha buan.
Vermehrung b. (-,-en) : liesadur g., paotadur g., paotidigezh b., dreiskresk g., gouennadur g., orinadur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., muiadur g., uheladenn b.
Vermehrungsfaktor g. (-s,-en) : periad liesaat g.

vermeidbar ag. : hepkoradus, diredi, tec'hadus, hag a c'heller tremen hebiou dezhañ.
vermeiden V.k.e. (vermied / hat vermieden) : hepkoriñ, treiñ diwar, pellaat diouzh, tec'hel diouzh, tec'hel diwar, en em virout ouzh, diwall ouzh, parraat ouzh, diarbenn, mont hebioù da, tremen hebioù da.
Vermeidung b. (-,-en) : hepkoradur g. ; *unter Vermeidung von,* hep ober implij eus, hep an disterañ, hep ober gant, hep tamm ... ebet.
vermeinen V.k.e. (hat vermeint) : ersoliañ.
vermeint ag. : seurtanvet, sañset, a-hervez ; *ein vermeinter Freund,* ur mignon a-hervez g. - unan hag a dremen evit ur mignon g. - ur mignon, sañset g. - ur mignon, mard eo g.
vermeintlich ag. : ersoliet, sañset, a-hervez, faltaziek ; *der vermeintliche Vater,* an hini hag a dremen evit bezañ tad d'u.b. g. (Gregor), an tad ersoliet g. ; *ich finde jeden Tag einen vermeintlichen Grund, um nicht hinzugehen,* bemdez e vezan o tigareziñ da vont.
vermelden V.k.e. (hat vermeldet) : [kozh] *mit Respekt zu vermelden,* salv ho kras, respet deoc'h, salv respet deoc'h ; *jemandem seinen Gruß vermelden,* kas e c'hourc'hemennoù d'u.b.
vermengen V.k.e. (hat vermengt) : toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, plañsonañ, kejiñ, patrouzañ, unaniñ.
Vermengung b. (-) : **1.** kemmeskadur g., touezenn b. ; **2.** luzierezh g.
vermenschlichen V.k.e. (hat vermenschlicht) : **1.** denekaat, kuñvaat, habaskaat ; **2.** personaat.
Vermenschlichung b. (-) : **1.** denekadur g., kuñvadur g., habaskadur g. ; **2.** [bev.] denervannañ g.
Vermerk g. (-s,-e) : **1.** evezhiadenn b., notenn b. ; **2.** merk anat g., merk diforc'hus g. ; **3.** arouez b., arouezinti b., sin g., merk g., merkad g., kemenn g.
vermerken V.k.e. (hat vermerkt) : **1.** merkañ, notennaouiñ, notennañ ; **2.** *ich vermerke es ihm übel,* magañ (goriñ) a ran droukrañs outañ en abeg da gement-se, dre-se em eus heg outañ, droug am eus outañ abalamour da gement-se, droug a zo ennon gantañ (droug a zo ennon a-enep dezhañ, derc'hel a ran drougiezh outañ, derc'hel a ran imor outañ, derc'hel a ran drougiezh diwarnañ, heg am eus outañ, droug a zo ennon outañ) en abeg d'an dra-se, mirout a ran greunenn outañ en abeg d'an dra-se.
vermessen[1] V.k.e. (vermisst / vermaß / hat vermessen) : mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, maenharzañ.
V.em. : **sich vermessen** (vermisst sich / vermaß sich / hat sich (t-rt) vermessen) : **1.** muzuliañ a-dreuz, kammvuzuliañ ; **2.** *sich vermessen, etwas zu tun,* krediñ ober udb, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, em hardishaat d'ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb /, kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er hat sich vermessen, so etwas zu behaupten, er hat sich vermessen, so etwas zu tun,* aet e oa keit all.
vermessen[2] ag. : divuzul, divent, diboell, diskiant ; *eine vermessene Hoffnung,* ur goanag diboell g., ur spi diskiant g.
Vermessenheit b. (-) : hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., kribell b., revalc'hder g., herder g., herded b.
Vermesser g. (-s,-) : metrour g., metrer g., amprouer g., gwirier g., menter g., muzulier g., mentoniour g., gwalennataer g., rahouenner g.
Vermessung b. (-,-en) : muzulierezh g., muzuliañ g., bevennerezh g., maenharzerezh g., mentadur g., metradur g. ; *die Vermessungen zu einem Plan aufnehmen,* mentlizhañ ur steuñv ; *trigonometrische Vermessung,* tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.
Vermessungsamt n. (-s,-ämter) : gwazadur an dopografiezh g., gwazadur glennadurel g.
Vermessungsingenieur g. (-s,-e) : mentoniour g., geodezour g., arzremmour g.
Vermessungskunde b. (-) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
Vermessungspunkt g. (-s,-e) : poent arzremmel g., poent geodezek g.
Vermessungstechniker g. (-s,-e) : mentoniour g.
Vermessungswesen n. (-s) : geodeziezh b., arzremmouriezh b.
vermiesen V.k.e. (hat vermiest) : P. *jemandem etwas vermiesen,* heugañ u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da zoñjeriñ ouzh udb, reiñ heug d'u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da dasoniñ diouzh udb, heugiñ u.b. ouzh udb, degas heug (degas regred, reiñ doñjer, reiñ regred) d'u.b. ouzh udb (Gregor), lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb, trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., kaoc'hañ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., terriñ e c'hoant d'u.b., dic'hoantaat u.b. d'ober udb, lemel ar c'hoant d'ober udb digant u.b.
vermietbar ag. : feurmadus, hag a c'heller lezel e feurm, hag a c'heller reiñ e feurm, hag a c'heller feurmiñ.
vermieten V.k.e. (hat vermietet) : **1.** reiñ e feurm, reiñ e koumanant, reiñ e gopr, lezel e feurm, feurmiñ ; *Zimmer vermieten,* delc'her kambroù war c'hopr, feurmiñ kambroù ; *jemandem eine Wohnung vermieten,* lezel ur ranndi e feurm gant u.b., reiñ ur ranndi e feurm d'u.b., reiñ ur ranndi e koumanant d'u.b., reiñ ur ranndi e gopr d'u.b., feurmiñ ur ranndi d'u.b., ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b. ; *ein möbliertes Zimmer vermieten,* feurmiñ ur gambr, arrebeuri ha razh ; **2.** [merdead.] *ein Schiff vermieten,* frediñ ur vag, freta ul lestr, reiñ ul lestr e fred.
Vermieter g. (-s,-) : louajer g., feurmer g., roer e feurm g., roer e koumanant g. ; *wie heißt dein Vermieter ?* piv eo da aotrou ? ; *den Vermieter um Erneuerung des Mietvertrags bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou.

Vermietung b. (-,-en) : louaj g., louajerezh g., feurmiñ g., feurmadur g. ; *die Vermietung von Ferienhäusern,* ar feurmiñ tiez hañv g., ar feurmiñ tiez vakañsiñ g.

vermindern V.k.e. (hat vermindert) : disteraat, bihanaat, bihanikaat, digreskiñ, difonnaat, munudañ, munutaat, nebeutaat, distankaat, izelaat ; *verminderte Schuldfähigkeit,* kablusted wanaet b., kiriegezh wanaet b. ; *um die Hälfte vermindern,* degas d'an hanter ; *das Tempo vermindern, das Tempo herabsetzen,* difonnaat, arouarekaat, lentaat, gorrekaat, damaniañ, warbouesaat, ardantiñ, dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet, gorregañ e dizh ; *jemandes Verluste vermindern,* sevel un tamm ar c'holl diwar u.b.

V. em. : **sich vermindern** (hat sich (t-rt) vermindert) : disteraat, bihanaat, bihanikaat, digreskiñ, difonnaat, diminuiñ, munutaat, tanavaat, nebeutaat, mont bihan, izelaat, mont en diminu, mont war ziminu, divrazañ, koazhañ, mont e koazh ; *sich um die Hälfte vermindern,* koazhañ da hanter, mont da hanter, mont an hanter eus an dra-mañ-tra e koazh, mont an hanter a goazh en dra-mañ-tra, mont betek e hanter.

Verminderung b. (-,-en) : bihanadur g., bihanidigezh b., digresk g., disteraat g., munuderezh g., skañvadur g., skañvaenn b., koazhadur g.

verminen V.k.e. (hat vermint) : [lu] lakaat (eoriañ) minoù e, minañ, lakaat tarzherezed en douar (er mor) ; *ein Gelände verminen,* minañ un dachenn ; *eine Brücke verminen,* minañ ur pont.

Verminung b. (-) : [lu] minerezh g., minañ g.

vermischen V.k.e. (hat vermischt) : **1.** toueziañ, entoueziañ, meskañ, diveskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejañ, kengejañ, patrouzañ, tresmeiñ, unaniñ ; *Wein mit Wasser vermischen,* astenn gwin gant dour, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, kemmeskañ dour ha gwin, kemmeskañ gwin gant ur banne dour, lakaat dour e-mesk ar gwin, bennigañ ar gwin, trempañ gwin, dourañ ar gwin ; *Metalle vermischen,* kendeuziñ metaloù ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase,* gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *mit Regen vermischter Hagel,* glav kemmesket a c'hrizilh g., kazarc'h kemmesket a c'hlav g./str. ; *vermischte Schriften,* meskadell b., pennadoù-skrid a bep seurt (toueziet, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, touez-ha-touez), teskad skridoù a bep seurt (mesk-ha-mesk) g. ; *vermischte Nachrichten,* keleier (degouezhennoù, degouezhadennoù) a bep seurt (mesk-ha-mesk, touez-ha-touez, kej-mesk, kej-mej), rubrik ar yer laeret g., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies. ; **2.** kammgemmeskañ, kammgemer, droukveskañ, droukkejañ, kemer gwenn evit du, kammveizañ, kenluziañ.

V.em. : **sich vermischen** (hat sich (t-rt) vermischt) : emgejañ, en em veskañ, meskañ, emgemmeskañ, kemmeskañ, kendeuziñ, toueziañ, en em doueziañ.

Vermischung b. (-,-en) : **1.** kemmeskadur g., touezenn b., touezierezh g., kejadenn b. ; **2.** luzierezh g. ; *Vermischung der Rollen,* kemmesk ar rolloù g. ; **3.** [mezeg.] kemmeskaj g. ; **4.** [metal.] kendeuzadur g., kendeuz g., kendeuzidigezh b. ; **5.** kammgemeradenn b., fazi g., faziadenn b., kenluzierezh g., treuzveizadenn b., fazi g., faziadenn b., drougintent g., kammveizadur g., droukvesk g.

vermissen V.k.e. (hat vermisst) : **1.** hiraezhiñ da, kaout hiraezh da, kaout diouer da, kavout diouer da, kaout keuz da, keuziañ da, keuziñ da, kaout desped da, kaout hiraezh da, kaout dienez da, kaout dienez eus, kaout dienez e, kaout kerse da, kavout kerse da, kaout glac'har da, bezañ diank d'an-unan, ober diank d'an-unan, ober diouer d'an-unan, diankañ d'an-unan, dioueriñ, bezañ en ezhomm eus ; *am meisten vermisste sie die Seeluft an der Küste,* aer an aod a rae ar muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae muiañ diouer dezhi, aer an aod a rae aliesañ diouer dezhi ; *wir vermissen Sie sehr,* diouer bras hon eus deoc'h, keuz bras (hiraezh vras) hon eus deoc'h, dienez vras a ouzomp (hon eus) ouzhoc'h, dienez vras a ouzomp (hon eus) deoc'h, kerse hon eus deoc'h, kerse hon eus dioueriñ ac'hanoc'h, dienez hon eus deoc'h, na dienez a ouzomp deoc'h, c'hwi a zo diank deomp, c'hwi a ziank deomp, c'hwi a ra diank deomp, c'hwi a ra diouer deomp, dioueriñ a reomp ac'hanoc'h, glac'har hon eus deoc'h, enoeet bras omp defot ho kwelet, enoeet bras omp e defot ho kwelet ; *Muttis Küche vermissen,* keuziañ da gegin e vamm, keuziñ da gegin e vamm ; *wir werden dich auf ewig vermissen,* keuz da viken hor bo dit ; **2.** *er ist als vermisst gemeldet,* lakaet eo bet e anv war roll ar re ziank, lakaet eo bet e anv war roll an diankidi ; *vermisst werden,* bezañ diank, mankout, desfailhañ, fellout.

Vermisste(r) ag.k. g./b. : diankad g., diankadez b. ; *wieder eingetroffener (wieder aufgetauchter) Vermisster,* dianked g.

Vermisstenanzeige b. (-,-n) : kemennadenn evit adkavout un diankad b., kemennadenn steuzidigezh nec'hus un den b., disklêriadur un diankadenn g.

vermittelbar ag. : hag a c'hall cheñch micher ; *schwer vermittelbar,* diaes kavout ur post-labour dezhañ.

vermitteln V.k.e. (hat vermittelt) : moaieniñ, hanteradekaat, kouratañ, titouriñ ; *ich habe ihm eine Stelle vermittelt,* toullet em boa evitañ evit kaout ul labour, sikouret em eus bet anezhañ (komzet em eus bet evitañ) evit kaout ur plas, graet em eus bet evitañ evit kaout ur post-labour ; *eine Zusammenkunft vermitteln,* lakaat tud d'en em welet, prientiñ un emwel ; *eine Heirat vermitteln,* darbodiñ, rouinellañ, bazhvalaniñ u.b. d'u.b., javat, oujenniñ, jubenniñ, jubenniñ u.b. d'u.b., jubenniñ un eured ; *jemandem eine Vorstellung von etwas vermitteln,* reiñ un alberz eus udb d'u.b., reiñ un doare eus udb d'u.b., reiñ ur soñj eus udb d'u.b. ; [arc'hant] *eine Anleihe vermitteln,* kinnig un amprest dre gouraterezh, moaieniñ un amprest (Gregor).

V.gw. (hat vermittelt) : *in einer Sache vermitteln,* bezañ hanterour (emellout, hanterañ, hanterouriñ, ober tredeeg) en un afer, erbediñ, kouratañ ; *zwischen [Leuten (t-d-b)] vermitteln,* bezañ hanterour etre ... (Gregor).

vermittelnd ag. : unvanus, hanteradek, aes ober gantañ ; *vermittelnd eingreifen,* erbediñ, mont da hanterour en un afer, hanteriñ, emellout en un afer evel hanterour (Gregor) ; *bei jemandem für jemanden vermittelnd eintreten,* erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, tuañ u.b. a-du gant u.b. all,

lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor).
vermittels / vermittelst araog. (t-c'h) : dre hanterouriezh u.b./udb, dre hantererezh u.b./udb, dre erbed u.b., en erbed u.b., gant udb, gant moaien u.b./udb., dre voaien u.b./udb, dre zorn u.b., gant harp udb, dre c'hrad u.b., war-bouez u.b./udb, diwar-bouez u.b./udb, a-bouez u.b./udb.
Vermittler g. (-s,-) : hanterour g., hanterer g., moaienour g., diforc'her g., erbeder g., jubenn g., jubennour g., kourater g., unaner g., unvaner g., hanterad g., kompezer g., kempennour g., kompezour g., bazhvalan g.
Vermittlerlohn g. (-s,-löhne) : gopr-gwerzhañ g., gopr-kouratañ g., arvuziad g.
Vermittlung b. (-,-en) : hanterouriezh b., hanteradegezh b., hantererezh g., moaienouriezh b., moaien g./b., erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g., jubennadur g., unanidigezh b., kouraterezh g. ; *durch jemandes Vermittlung,* dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., dre erbed u.b., en erbed u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; *Zimmervermittlung,* **a)** feurmiñ lojeiz g. ; **b)** burev lojañ g., gwazadur lojañ g., kouraterezh-lojañ b.
Vermittlungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kengor kemmesk kemparek g.
Vermittlungsgebühr b. (-,-en) : [kenw.] frejoù kouraterezh lies., arvuziad g.
Vermittlungsverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad kompezañ g.
vermöbeln V.k.e. (hat vermöbelt) : **1.** P. *jemanden vermöbeln,* breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).
2. P. *etwas vermöbeln,* difoarañ diouzh udb, reiñ udb evit ur priz dister.
vermodern V.gw. (ist vermodert) : **1.** breinaat, breinañ, brukañ, preñvediñ, puzuilhañ, kuzumiñ, poluiñ ; **2.** [dre skeud.] P. chom da vizeriñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ moan (togn), gweañ (ruzañ) anezhi, kaout ur vuhez treut, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, bevata, bevañ divalav, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *im Gefängnis vermodern,* chagañ en toull-bac'h, michodiñ en toull-bac'h.
vermodert ag. : tuf, brein, brein-tont, brein-hudur, brein a-grenn, brein-put, brein-pezhell, brein-teil, brein-holl, brein-tuf, louet, louedet, moeltr, touilh, bruket, lovr, polu.
Vermoderung b. (-) : breinadurezh b., breinerezh g., kuzumadur g.
vermöge araog. (t-c'h) : dre, dre nerzh, en anv, a-berzh, hervez, a-drugarez da, dre hantererezh udb, dre berzh.
vermögen V.k.e. (vermag / vermochte / hat vermocht) : **1.** gallout, bezañ e-tailh da, bezañ gouest da ; *wenn ich es zu tun vermag,* m'emaon e-tailh d'en ober ; *was ich vermag,* ar pezh (kement) a c'hallan ober, ar pezh emaon e-tailh d'ober ; *man muss nicht stärker furzen wollen, als der Arsch vermag,* arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; **2.** [dre skeud.] *viel bei jemandem vermögen,* bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ e gras u.b., bezañ en istim u.b. / bezañ istimet gant u.b. (Gregor) ; *viel vermögend,* hir e vrec'h, galloudus, galloudek.
Vermögen n. (-s,-) : **1.** barregezh b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., vertuz b., gouestoni b., gouested b. ; *das steht nicht in meinem Vermögen,* n'emaon ket e-tailh d'en ober, n'emañ ket en dalc'h ganin d'en ober, n'em eus perzh ebet en dra-se, kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'emañ ket em galloud ober an dra-se, n'em eus ket an emell eus an dra-se, emaon er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, en dic'halloud emaon, er blotoù emaon ; *nach Vermögen,* diouzh e aez, diouzh e beadra, hervez e bosupl (e aez, e c'halloud), diouzh e wellañ.
2. [dre skeud.] meiz g., preder g., skiant b., kompren g. ; *geistiges Vermögen,* bredarc'hwel g., donezon spered g./b., barregezh spered b., galloudezh spered b., galloudezh vred b., meiz g., preder g., skiant b., kompren g. ; *das geht über sein Vermögen,* dreist e skiant emañ kement-se, se 'zo dreist e spered (e veiz), kement-se 'zo dreist e vaner (e gompren), an traoù-se 'zo dreist e boell, kement-se a dremen e spered, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn.
3. danvez g., danvezioù lies., madoù lies., glad g., fortun b., kaoudoù lies., peadra g., trantell b., stal b., traoù lies., largentez b., leve g., moaien b./g., pinvidigezh b. ; *von seinem Vermögen leben,* bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diwar e zanvez ; *rechtmäßig erworbenes Vermögen,* pinvidigezhioù leal lies. ; *er hat Vermögen,* glad en deus,

moaien en deus, hennezh en deus arc'hant mat, madoù e-leizh en deus war e anv, pinvidigezh en deus, hennezh eo mat (a zo mat) e gerz, kreñv eo an traoù gantañ, madoù e-leizh en deus a-leve, ur madoù bras en deus, madoù bras en deus, danvez bras a zo dezhañ, danvez en deus, en e beadra emañ, traoù en deus, largentez en deus, arc'hant en deus, uhel eo an dour en e vilin, un den a dra (a beadra, a zanvez) eo, hennezh eo mat ar bed gantañ, [dorn leun, diogel e berc'henn] ; *er hat kein Vermögen,* n'en deus glad, n'en deus glad ebet, n'en deus ket a voaien, divadoù eo, dizanvez eo, un den hep nep tra eo, dileve eo ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Vermögens,* ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen anhäufen,* dastum pinvidigezhioù bras, dastum madoù, ober mat, fortuniañ, ober berzh, ober struj ; *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft,* deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant ; *er möchte schnell ein Vermögen machen,* c'hoant en deus dastum ar bed en ur grogenn vrennig e berr amzer ; *er hat sein Vermögen ganz schön angebrochen, er hat sein Vermögen ganz schön angegriffen,* boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, diverret mat en deus e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, aet eo ar c'hant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'hant da bevar-ugent ; *sein Vermögen durchbringen, sein Vermögen verzehren,* debriñ e draoù - debriñ e stal - debriñ e beadra - debriñ e arc'hant - debriñ e gestenn - debriñ e beadra - debriñ e bistigenn - mazaouiñ e zanvez - foetañ (debriñ, lipat, fripañ) e drantell - foetañ e vadoù - lonkañ e zanvez - foranañ e zanvez - lonkañ e beadra - kas e vadoù da drantell - foetañ e voutikl - teuziñ e holl dra - kas e stal da stalig hag e stalig da netra - drailhañ e voutikl - diviañ e zanvez - gwallzispign e zanvez - debriñ pep tra, gwir ha font - frigasiñ e holl zanvez - beveziñ e holl vadoù - kas e beadra e skuilh hag e ber - uzañ e spilhenn - uzañ (teuziñ) e holl dra - kac'hmoudennañ e vadoù - fripañ e zrouin - lipat e zrouin hag e drantell - lipat e strapenn - lipat e askorn - lipat e vadoù - lipat e voujedenn - lipat e drantell - fontañ e bistigenn - mont gant an-unan e soc'h da vinaoued - debriñ e dakezenn - dispign e holl arc'hantigoù - foetañ e holl beadra - foetañ e gorbilhenn - foetañ e gorbilhenn - foetañ e voujedenn - fontañ e stal - fontañ e arc'hant - fontañ e leve - fritañ e zanvez - fritañ e beadra - fritañ e voujedenn - fripañ e voujedenn - fuilhañ e vadoù ; *er hat sein ganzes Vermögen durchgebracht (verzehrt),* aet eo e zanvez e skuilh hag e ber ; *bewegliches Vermögen,* madoù heloc'h lies. ; *unbewegliches Vermögen,* madoù diloc'h lies., madoù-font lies., leve-font g., glad g. ; *bewegliches und unbewegliches Vermögen,* leveoù ha dileveoù ; *jemanden um sein Vermögen bringen,* lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., kas u.b. d'ar baz, rivinañ u.b., lakaat u.b. a-blad, koll fortun u.b. ; *er kam um sein Vermögen,* koll a reas e holl beadra, sec'h ha glas - kollet en deus bet e zanvez, holl-razh - rivinet-naet e voe ; *sein ganzes Vermögen einbüßen,* koll pep tra - koll ar marc'h hag ar c'habestr - koll ar marc'h hag e gabestr - koll e holl vad, sec'h ha glas - koll pep tra, gwir ha font ; *jeder nach seinem Vermögen,* pep hini diouzh e aez, pep hini diouzh e voaien, pep hini diouzh e beadra, pep hini a ya diouzh e aez, diouzh ar c'heuneud e vez graet an tan, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *ein großes Vermögen hinterlassen,* lezel madoù e-leizh war e lerc'h, lezel ur fortun war e lerc'h, lezel madoù e-leizh a-zilerc'h d'an-unan ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har ; [gwir] *gebundenes Vermögen,* madoù na c'hallont bezañ na gwerzhet na roet lies., madoù diaralladus lies.

vermögend ag. : **1.** e-tailh da, gouest da ; *viel vermögend,* hir e vrec'h, galloudus, galloudek, kreñv e gein, mat da geinañ ; **2.** fortuniet, fortunius, madek, pinvidik, leveet, leveet mat, frank ar stal gantañ, en e aez, war e aez, reut e jeu, mat ar jeu gant an-unan, mat e jeu, brav-kenañ e stad, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, bourellet brav e yalc'h, kreñv e gein, kreñv e chouk, druz ar geusteurenn gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hant mat gantañ, mat an traoù gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, mat da geinañ, madoù dezhañ.

Vermögensbildung b. (-) : kevalaadur g., kevalaiñ g.

Vermögenssteuer b. (-,-n) : tailhoù war ar peadra lies.

Vermögensverhältnisse lies. : stad ar c'haoudoù b.

vermögendswirksam ag. : ampletus-meurbet, askorus-kenañ, gounidus-meurbet, spletus-kenañ, arc'hantus-tre, talvoudus-talvoudus.

vermöglich ag. : pinvidik, madek, frank ar stal gantañ, en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, bourellet brav e yalc'h, kreñv e gein, kreñv e chouk, druz ar geusteurenn gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, mat an traoù gantañ, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, mat da geinañ, madoù dezhañ, danvez dezhañ.

vermooren V.gw. (ist vermoort) : chagañ, sac'hañ, chartiñ, lennañ, stankennañ, poulladañ ; *hier vermoort das Wasser,* chom a ra an dour da vervel amañ.

vermoosen V.gw. (ist vermoost) : kinviañ.

V.k.e : kinviañ.

vermoost ag. : kinviek, manek, touskanek.

vermorschen V.gw. (ist vermorscht) : breinaat, breinañ, preñvediñ, puzuilhañ, kuzumiñ, brukañ, poluiñ.

vermorscht ag. : puzuilh, brein, dolmet, preñvedek, preñvedet, preñvouzek, toullet-didoullet gant ar preñved, brein-hudur, brein a-grenn, brein-put, brein-pezhell, brein-teil, brein-holl, brein-tuf, lovr, bresk, bruket, polu.

vermottet ag. : tartouzet, gaozanet.

vermummen V.k.e. (hat vermummt) : kuzhat, mouchañ, kafunañ, gronnañ, souchañ, masklañ.

V.em. : **sich vermummen** (hat sich (t-rt) vermummt) : mouchañ e zremm, masklañ e zremm, pakañ e benn gant ur maskl.

vermummt ag. : mouchet e zremm, masklet e zremm, paket e benn gant ur maskl ; *total vermummt,* peurvouchet e benn.
Vermummung b. (-,-en) : dic'hizadur g., maskladur g., masklañ g., mouchañ g.
Vermummungsverbot n. (-s) : difenn graet ouzh ar vanifesterien a vouchañ o fennoù g.
vermuten V.k.e. (hat vermutet) : lakaat, amgrediñ, damgrediñ, argrediñ, arlakaat, tebiñ, martezeañ, martezeadiñ, goulakaat, ersoliañ, douetiñ, diskrediñ, spurmantiñ, damwelet, merzout, diouganañ, kemer ; *ich vermute, dass ...,* me a gredfe a-walc'h din ma ..., kemer a ran e … ; *ich vermute, dass er ein Mann aus der Gegend ist,* me a gemer an den-se evit bezañ ac'hanen ; *das hätte ich kaum vermutet,* ne oan ket en engortoz a gement-se (e gortoz da gement-se), ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), n'edon ket e gortoz da gement-se ; *wider alles Vermuten,* a-enep esper ar bed-holl / a-enep ar pezh a espered (Gregor), dic'hortoz-kaer, a-enep ged an holl.
vermutlich ag. : gwirheñvel, sañset ; *er ist der vermutliche Täter,* diskred a zo warnañ da vezañ sevenet an torfed - diskredet e vez an torfed warnañ - an torfedour e vefe, hervez doare.
Adv. : moarvat, emichañs, pechañs, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., douetus, chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h ; *er wird vermutlich nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe, ne zeuio ket nemet ur chañs e vefe ; *er wird vermutlich kommen,* bezañ a-walc'h e teuio, bez' a-walc'h e teuio.
Vermutung b. (-,-en) : goulakadenn b., goulakadur g., marteze g., marse g., martezead g., martezeadenn b., tebadenn b., damgred g., lakadenn b., lakadur g., ersol g., ersoliañ g. ; *das ist eine bloße Vermutung von mir,* me a lavar se diwar va danvez va-unan ; *das sind aber nur bloße Vermutungen,* n'eo ket gant martezeoù e vager al leueoù, gant martezeoù e vez maget al leueoù, buoc'h Marteze a zo aet pell 'zo gant ar bleiz, ne blij ket din mont war varteze, ne blij ket din mont war ur marteze, ne plij ket din mont diwar vartezeoù ; *Vermutungen anstellen,* martezeadiñ ; *auf Vermutungen beruhend,* martezeadel.
vermutungsweise Adv. : moarvat, emichañs, pechañs, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., douetus, chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs.
vernachlässigen V.k.e. (hat vernachlässigt) : gwallegañ, gwallekaat, lezirañ, leziregañ, dilezel, etrelezel, lezel a-gostez, lezel diskempenn, lakaat er-maez eus ar jeu, lezel war e gement all, na ober pikol war-dro ; *seine Arbeit vernachlässigen,* na vont war-dro e labour, dilezel e labour, na vezañ gwall aketus d'e labour, lezel e labour a gostez, bezañ difoutre e-keñver e labour, bezañ dibreder gant e labour, bezañ disoñj en e labour, labourat dibreder, na lakaat van ebet gant e labour, tec'hel e zaoulagad diouzh e labour, labourat dibalamour, dijaniñ d'ober war-dro e labour ; *seine Pflichten vernachlässigen,* lezirañ e zeverioù, bezañ lizidant en e zeverioù ; *sie vernachlässigen ihr Haus,* ne reont ket pikol war-dro o zi, an ti a zo foran ganto, an ti a vez lezet diskempenn ganto, an ti a vez lezet war e gement all ganto ; *die geistige Erziehung seiner Kinder vernachlässigen,* dilañsañ e vugale e-keñver desavadur spered.
vernachlässigt ag. : digempenn, diskempenn, distruj, diskramailh, diskrelu, difurlu, foutouilhek, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, distumm, distres, foran.
Vernachlässigung b. (-,-en) : amlez g., gwallegezh b., digasted b., diaket g., dievezhg., lezigerezh b., digempennadurezh b.
vernadern V.k.e. (hat vernadert) : [Aostria] flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoullat, diskuliañ, ober an diskuilh.
vernageln V.k.e. (hat vernagelt) : **1.** tachañ, poentennañ, poentañ ; **2.** [kezeg] enklaouiñ.
Vernageln n. (-s) : **1.** tacherezh g. ; **2.** [kezeg] enklaouadur g.
vernagelt ag. : P. *er ist vernagelt,* ur penn pout a zo dezhañ, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toulloù talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gleuroù en deus, berrwel a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur speredig bihan a zen eo, ur spered berr a zen eo, ur penn pout a zen eo an tamm anezhañ, ur spered pout a zen eo an tamm anezhañ, stouvet eo, aheurtet eo.
vernähen V.k.e. (hat vernäht) : diregiñ, dresañ, freseliñ, takonañ, aozañ, krafañ, gwriat, ober ur wriadenn da, didoullañ.
Vernakularsprache b. (-,-n) **/ Vernakulärsprache** b. (-,-n) : yezh kendiñvel b., yezh ar vro b., yezh-pobl b., teodyezh b., yezh tud ar vro b., yezh an henvroiz b.
vernarben V.gw. (ist vernarbt) : serriñ, kleizhennañ, kigañ, kigennañ, teñvañ, kroc'heniñ, kizañ ; *die Wunde vernarbt nur sehr langsam,* pell e vez ar c'hroc'hen o neveziñ war ar gouli ; *nicht vernarben,* chom digor ; *die Wunde ist vernarbt,* kleizhennet eo ar gouli ; *die Schnittwunde ist vernarbt,* kiget eo an troc'h.
Vernarbung b. (-) : kigennadur g., kigennerezh g., kigañ g., kigennañ g., kleizhennerezh g., kleizhennañ g., teñverezh g., teñvañ g.
vernarren V.em. : **sich vernarren** (hat sich (t-rt) vernarrt) : *sich in etwas (t-rt) vernarren,* sodiñ gant udb, sodiñ e benn gant udb, dont itiket gant udb, dont ruz war udb, dont tik gant udb, dont gwrac'h d'ober udb, dont da gaout ur c'hrog bras ouzh udb, en em amoediñ gant udb, dont da vezañ blizidik war udb ; *er hat sich ganz in sie vernarrt,* orgedet eo outi, kouezhet eo e karantez ganti, piket he deus e galon, dall (troet bras, sot, pitilh, tik, nay, trelatet, gwrac'h, ran) eo ganti, amoedet eo ganti, touellet eo ganti, karet a ra anezhi dreistmuzul, karet a ra anezhi dreistkont, karet a ra anezhi dreist-penn, karet a ra anezhi dreist ar barr.
Vernarrtheit b. (-) : P. ouilhad g., ouilhenn b., sorc'henn b., albac'henn b., stultenn b., froudenn b., pennad g.

vernaschen V.k.e. (hat vernascht) : **1.** *etwas vernaschen,* pitouilhat udb, chakañ udb ; **2.** *ein Mädchen vernaschen,* c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, ober e jeu d'ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.

vernascht ag. : lipous, litous, pitouilh, friant.

vernebeln V.k.e. (hat vernebelt) : **1.** latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ, koc'hennañ, koabrenniñ ; **2.** [lu] mogediñ ; **3.** [dre astenn.] kuzhat, skoachañ, rouestlañ, plañsonañ, fuilhañ, mouchañ.

vernebelt ag. : nivlennek, koumoulek, brumennek, latarek, lusennek, morennek, morennet, koc'hennet, duc'huliek, hurennek, glaourek ; *vernebelte Morgensonne,* heol ar miliner g.

Vernebelung b. (-,-en) : hurennaj g., nivlennegezh b.

vernehmbar ag. : **1.** merzadus, heverz, distag, heglev ; **2.** [gwir] a c'hall bezañ aterset, atersadus.

vernehmen V.k.e. (vernimmt / vernahm / hat vernommen) : **1.** merzout, diverzout, damglevet ; **2.** [gwir] atersiñ, goulennata ; *den Gefangenen vernehmen,* atersiñ (goulennata) ar prizoniad ; *die Zeugen vernehmen,* sevel goulennoù ouzh an testoù, goulenn digant an testoù reiñ (rentañ) testeni ; *eidlich vernehmen,* lakaat [u.b.] da reiñ (da rentañ) testeni goude bezañ touet war (dre) e le e lavarfe ar wirionez plaen ha netra ken.

Vernehmen n. (-s) : *dem Vernehmen nach,* war a glever, war a lavarer, hervez kont, hervez klevet, hervez ar mod, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, da lavaras ar gaoz, evel ma lavaras an dud ; *sich mit jemandem ins Vernehmen setzen,* skoulmañ darempred(où) gant u.b., mont e darempred gant u.b., mont e kehent gant u.b.

Vernehmlassung b. (-,-en) : [Bro-Suis] kemenn g., kemennadenn b., kemennidigezh b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b.

vernehmlich ag. : merzus, heverz, heverzus, heveiz, sklaer, splann, heglev.

Vernehmung b. (-,-en) : **1.** intent g. ; **2.** aters g., atersadeg b., goulennataerezh g.

vernehmungsfähig ag. : [gwir] a c'hall bezañ aterset, atersadus.

verneigen V.em. : **sich verneigen** (hat sich (t-rt) verneigt) : *sich vor jemandem verneigen,* ober ur stouadenn dirak u.b., stouadenniñ dirak u.b., ober ur soubladenn dirak u.b., ober ur stouig dirak u.b., emstouiñ dirak u.b.

Verneigung b. (-,-en) : stou g., emstou g., stouadenn b., stouadur g., soubladenn b., soubl g.

verneinen V.k.e. (hat verneint) : respont gant nann, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; [yezh.] *verneinter Satz,* lavarenn nac'h b. ; [yezh.] *verneinte Frage,* goulenn nac'h g.

verneinend ag. : … nac'h, … nac'hañ, leiel, nac'hus, nac'hek, nac'hel ; [yezh.] *verneinende Form,* stumm nac'h g.

Verneiner g. (-s,-) : nac'her g.

Verneinung b. (-,-en) : respont gant nann g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadur g., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g.

Verneinungsfall g. (-s,-fälle) : *im Verneinungsfall,* e ken kaz ma vefe nac'het ar c'hinnig.

Verneinungsform b. (-,-en) : [yezh.] stumm nac'h g.

Verneinungspartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig-verb nac'h b.

Verneinungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger nac'h g., ger nac'hus g.

vernetzen V.k.e. (hat vernetzt) : krouiñ ur rouedad, stagañ ouzh ur rouedad, kevreañ ouzh ur rouedad, etrekevreañ, kennaskañ, mailhañ, mailhennañ ; *vernetzt sein,* **a)** mailhañ, mailhennañ ; **b)** bezañ stag ouzh ur rouedad, bezañ kevreet ouzh ur rouedad.

Vernetzung b. (-,-en) : krouidigezh ur rouedad b., stagidigezh ouzh ur rouedad b., kevreadur ouzh ur rouedad g., etrekevreadur g., kennask g., kennaskañ g.

vernichten V.k.e. (hat vernichtet) : netraiñ, netrekaat, neantekaat, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, heskiñ, goullonderiñ, distrujañ penn ha pilhon, peurzistrujañ, peurzispenn, diouennañ, dinodiñ, diwriziennañ, lazhañ, lipañ, gwastañ, peurziskar, peurwastañ, peurderriñ, peurgoll, glac'hariñ, kuzumiñ, minmalañ, rivinañ, tanfoeltrañ, barrskubañ, peurdrec'hiñ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, drastañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dismantrañ holl-razh, dismantrañ naet, dizalbadiñ, dizober, drailhañ, lakaat a-blad, fontañ, frigasañ, malañ, luduañ ; *der Frost vernichtet die Pflanzen,* ar plant a ya gant ar skorn ; *das Unkraut vernichten,* lazhañ al louzeier ; *der Orkan vernichtete die ganze Ernte,* an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, peurwastet e voe an trevadoù gant an avel-dro, drastet e voe holl ar bloaziad gant an avel-dro, an eostoù a voe pladet gant ar gorventenn ; *der Frost hat den ganzen Blumenkohl vernichtet,* lipet (riñset naet, distrujet holl-razh) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; *er ließ alles, was der Idolatrie gedient hatte, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *meine Hoffnungen sind vernichtet,* n'em eus spi ebet ken, va holl spi a zo aet da neuz, aet eo va holl spi e puñs an avel, kollet em eus an disterañ spi ; *eine Hoffnung vernichten,* dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen vernichten,* mougañ ar fiziañs e kalon u.b.

vernichtend ag. : foeltrus, drastus, diouennus, gwastus, distrujus, dismantrus, dispennus, domajus, reuzus, gwallreuzus, flastrus, distrujer ; *vernichtende Kritik,* skridvarnadenn didruez b., skridvarnerezh a daolioù kleze g., skridvarnadenn lemmoc'h eget begoù ur forc'h b., dispennadenn b., dispennadur g. ; *vernichtender Schlag,* strilh g., distrilh g. ; *sie wurden vernichtend geschlagen,* distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, tapet o doa ur guchenn, paket o doa ur strilh, paket o doa ur

chupennad, paket o doa un distrilh, lopet e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, diskolpet e voe o arme, frigaset e voe o arme, drastet e voent, dismantret e voe o arme, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet e voent, flastret rac'h e voent, paket o doa o zamm diganto, lakaet e voent lamm, roet e voe o lazh dezho, roet e voe ar roustad diwezhañ dezho ; *vernichtender Blick,* sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwec'h real g.

Vernichter g. (-s,-) : gwaster g., gwastadour g., draster g., distrujer g., dismantrer g., drailher g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., foeltrer g., freuzer g., dizalbadour g.

Vernichtung b. (-,-en) : netraidigezh b., netraekadur g., neantekadur g., peurzistruj g., peurzistrujadur g., peurzistrujerezh g., peurzistrujidigezh b., peurzistrujadenn b., peurlazh g, diouennadur g., marvidigezh b., diskolperezh g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., distruj g., distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., diskaridigezh b., dispennadur g., freuz g., freuzadur g., freuzerezh g., dizalbad g., font g., gwalladenn b., gwallerezh g., peurwast g./b., peurwastadur g., kasidigezh da get b., kasidigezh da netra b., kasidigezh war netra b., kasidigezh da vann b., kasidigezh da neuz b. ; *die vorsätzliche Vernichtung einer Sprache ist ein Verbrechen,* un torfed eo klask lazhañ ur yezh.

Vernichtungskrieg g. (-s,-e) : brezel-diouennañ g., brezel-netraiñ g., brezel-peurlazhañ g.

Vernichtungslager n. (-s,-) : kamp peurlazhañ g., kamp-diouennañ g., kamp distrujañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Vernichtungsschlacht b. (-,-en) : emgann netraiñ g.

vernickeln V.k.e. (hat vernickelt) : nikelañ.

Vernickeln n. (-s) : nikelerezh g., nikelañ g.

Vernickelung b. (-) : nikeladur g.

verniedlichen V.k.e. (hat verniedlicht) : bihanikaat, bihanaat, disteraat, propikat.

vernieten V.k.e. (hat vernietet) : [tekn.] riñvediñ, lakaat riñvedoù.

Vernieten n. (-s) : [tekn.] riñvederezh g., riñvediñ g.

Vernieter g. (-s,-) : [tekn.] riñveder g.

Vernietung b. (-) : [tekn.] riñvederezh g., riñvediñ g.

Vernissage b. (-,-n) : *die Vernissage,* digoradur an diskouezadeg g.

Vernunft b. (-) : poell g., skiant b., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., furnez b., furentez b., poellegezh b., dalc'h g., reizh b., skiantegezh b., parfeted b. ; *der Vernunft gehorchen, der Vernunft Gehör geben,* kaout skiant-vat, bezañ skiantek, mont diwar ar poell, chom war hent ar poell, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, bezañ ur skiant vat a zen eus an-unan, bezañ un den a boell eus an-unan, kaout bouedenn-benn, ober diouzh gourc'hemennoù ar reizh, en em ren diouzh ar pezh a zo reizh ha poellek ; *das geht gegen die Vernunft,* diboell eo ober an dra-se, diskiant eo ober kement-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, amañ e koll ar meiz poell e gudenn ; *die Menschen sind mit Vernunft und Gewissen begabt,* poell ha skiant a zo d'an dud ; *der besitzt keine Spur von Vernunft,* n'eus ket chomet ur c'hriñsenn boell gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn ; *Alter der Vernunft,* oad a rezon g., oad a skiant g., oad a reizh g. ; *zur Vernunft kommen, Vernunft annehmen,* deskiñ skiant, dont meiz d'an-unan (en an-unan), dont poell d'an-unan (en an-unan), dont e veiz d'an-unan (en an-unan), dont d'e veiz, dont ennañ e-unan, sevel (dont) skiant d'an-unan, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, dizaheurtiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; *wir wollen hoffen, dass er mit der Zeit Vernunft annehmen wird,* emichañs e tigoro e spered gant an oad, emichañs e teuio d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuio d'en em barfediñ gant an oad, emichañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad ; *jemanden zur Vernunft bringen,* intent rezon vat gant u.b., lakaat reizh en u.b., lakaat poell e spered u.b., degas reizh en u.b., reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout penn vat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), degas skiant-vat d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., diabafañ u.b., diskoelfañ u.b., disodiñ u.b., dilouadiñ u.b., lemel e sotoni diwar u.b., dizaheurtiñ u.b., furaat u.b., siriusaat u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; *ich werde ihn schon zur Vernunft bringen,* me a zegaso reizh ennañ, me a lakay reizh ennañ, me a a gavo reizh ennañ ; *man muss Vernunft walten lassen,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti, ret eo mont diwar ar poell ; P. *nicht bei Vernunft sein,* bezañ aet e skiant-vat digant an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an tamm eus an-unan, bezañ klañv e benn, bezañ semplet (troet, trelatet, skañvaet) e spered, bezañ aet e spered digant an-unan, bezañ aet e empenn da zivouedañ, bezañ aet e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ trelatet, bezañ troet e spered e dour, bezañ paket anezho, bezañ aet ganto ; *höchste Vernunft,* dreistpoell g. ; *logische Vernunft,* poell ar mennozhiañ g., poell poelladus g., poell prezegel g. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft,* dezvarn ar poell pur g., dezvarn ar poell glan g., dezvarn ar poell rik g. ; *praktische Vernunft,* poellegezh-pleustr b., poell pleustrek g. ; [Aristoteles] *tätige Vernunft,* meiz oberiant g. ; *passive Vernunft,* meiz-gouzañv g.

vernunftbegabt ag. : poellek, skiant vat dezhañ, ur skiant vat a zen anezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, etre daou, a skiant, rezonet, pozet, parfet, skiantek, a boell hag a furnez, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered digor a zen anezhañ, ur spered den anezhañ.

Vernunftehe b. (-,-n) **/ Vernunftheirat** b. (-,-en) : dimeziñ a rezon g.

Vernünftelei b. (-) : gwall rezonerezh g., chipoterezh g., troidelloù lies.

vernünfteln V.gw. (hat vernünftelt) : chipotal, gwall rezoniñ, direzoniñ.
vernunftgemäß ag. : poellek, skiantek, reizh, heboell.
Vernunftglaube g. (-ns) : [relij.] hollboellouriezh b., poellelouriezh b.
Vernunftgrund g. (-s,-gründe) : abeg diazezet war ar poell g.
vernünftig ag. : heboell, poellus, poellek, poellet, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhiek, etre daou, a skiant, rezonet, pozet, a boell hag a furnez, karget a furnez, skiantek, sirius, parfet, reizh ; *vernünftige Ausführung,* poellatadenn b., poellataerezh g., reizhveizad g. ; *eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit,* un amzer-labour bevennet poellek g. ; *vernünftige Worte,* komzoù poellek lies., komzoù poellet lies. ; *es sind vernünftige Leute,* fur eo an temz anezho, fur int diouzh an doare anezho, ar re-se a zo tud poellet mat ; *dieses Kind ist außergewöhnlich vernünftig,* ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad - ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh - ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ - ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *vernünftig machen,* furaat, siriusaat, reizhañ, degad skiant-vat da ; *Angst macht vernünftig,* an aon eo boulc'h ar furnez ; *vernünftig werden,* dont d'ar gêr, deskiñ skiant, sevel (dont) skiant d'an-unan, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, dizaheurtiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered ; *vernünftig denken,* poellata ; *er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen,* dalbezh e lavar traoù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, fur-meurbet e vez atav pezh a lavar, dalc'h ha poell a vez atav en e gomzoù ; *sich vernünftig benehmen,* en em ren gant poellegezh.
Vernünftigkeit b. (-) : skiant-vat b., furnez b., preder g., poellegezh b., galloudezh poellata b., parfeted b.
vernunftlos ag. : diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, gars, difur.
Vernunftlosigkeit b. (-) : diskiantegezh b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., sotoni b., direzon b.
Vernunftmensch g. (-en,-en) : den a boell g., den a benn g., perc'henn skiant g., spered den g., spered digor a zen g., skiant vat a zen g., den a skiant g., den a anaoudegezh g., den skiantek g.
Vernunftschluss g. (-es,-schlüsse) : treren poellek g., poellatadenn b., tribarr g.
vernunftwidrig ag. : kontrol d'ar skiant-vat, diboell, direizhpoell, diskiant, direzon, diaviz, amoet, difur, a-enep ar skiant, gars.
Vernunftwidrigkeit b. (-) : anster g., digempoellded b., diheboellded b., direizhpoellegezh b., diskiantegezh b., diboellegezh b., diavizded b., belbi g., amoedigezh b.
veröden V.gw. (ist verödet) : **1.** mont e gouezeri, didudañ, mont da c'houelec'h, dezerzhiekaat ; **2.** mont war ziskar, mont da fall, dizeriañ, divigiñ, serinañ, mont da skos ; **3.** [mezeg.] skleroziñ.
V.k.e. (hat verödet) : **1.** didudañ ; **2.** gwastañ, peurwastañ, drastañ, glac'hariñ, freuzañ ; **3.** [mezeg.] sklerozañ, skarnilañ.
Verödung b. (-) : **1.** didudañ g. ; **2.** [mezeg.] sklerozañ g., skarniladur g., skarnilañ g., skleroterapiezh b.
veröffentlichen V.k.e. (hat veröffentlicht) : reiñ da c'houzout, embann, bannañ, kemenn, enkantiñ, doaretaat, liketañ, skritellañ, lakaat anavezout [udb], reiñ da anavezout [udb], dozviñ ; *ein Buch veröffentlichen,* embann ul levr, lakaat ul levr er gouloù ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht,* moullet e voe ar marvailhoù-se e stumm ul levr ; *allerlei Bücher wurden über ihn veröffentlicht,* levrioù a bep seurt a zo bet savet en e gerz ; *durch Anzeigen veröffentlichen,* embann dre gemennadennoù er c'hazetennoù ; [gwir] *ein Gesetz veröffentlichen,* embann (dougen) ul lezenn, diferañ ul lezenn.
Veröffentlichung b. (-,-en) : embannidigezh b., embannerezh g., embannadur g., embann g., bann g., kemenn g., kemennadenn b., kemennad g., kemennadur g.
verölen V.k.e. (hat verölt) : saotrañ (louzañ, labezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, cholgenniñ) gant eoul.
V.gw. (ist verölt) : eouliñ, treiñ da eoul, dont da vezañ eoulek, dont da vezañ eouliek.
verölt ag. : eoulek, eouliek, eoulet, balbouzet a eoul.
Veronika b. : Veronika b. ; [relij.] *Schweißtuch der Veronika,* gouel Veronika b.
verordnen V.k.e. (hat verordnet) : **1.** ordren, kemenn, gourc'hemenn, divizout, dougen (embann) kemennadurioù (ordrenañsoù, diferadennoù), diferañ, dekretiñ, urzhiañ ; **2.** [mezeg.] ordren.
Verordnete(r) ag.k. g./b. : dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b.
Verordnung b. (-,-en) : **1.** erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., reolenn b., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., kiminiadezh b., ordrenañs b., deved b., arest g., edit g., diferadenn b., urzhreolenn b., kemennadur g., krennlezenn b., dekred g., skrid-embann g. ; *durch Verordnungen bestimmen,* melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ ; **2.** [mezeg.] ordrenañs b.
Verordnungswesen n. (-s) : reolennaoueg b., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhad b., reolennadur g.
verpachten V.k.e. (hat verpachtet) : feurmiñ, reiñ e feurm, koumanantiñ ; *jemandem Land verpachten,* ober lizher ouzh u.b., ober lizher gant u.b., ober lizher-feurm ouzh u.b.
Verpächter g. (-s,-) : louajer g., feurmer g., roer e feurm g., roer e koumanant g. ; *den Verpächter um Erneuerung des Pachtvertrags bitten,* goulenn ober lizher nevez gant e aotrou.
Verpachtung b. (-,-en) : louaj g., louajerezh g.
verpacken V.k.e. (hat verpackt) : pakañ, pakata, arbarañ ; *luftdicht verpacken,* lakaat en ur pakadur peurgloz ; *in Frischhaltefolie verpackt,* dindan gelofan® ; *unter Vakuum verpackt,* pakataet dindan c'houllo.
Verpackung b. (-,-en) : **1.** [oberezh pakañ] arbarañ g., arbaradur g., pakata g., pakataerezh g., pakidigezh b., pakadurezh b., pakadenn b. ; *Vakuumverpackung,* pakadurezh dindan c'houllo b. ; **2.** [dafar] arbarad g., pakadur g. ; *fehlerhafte Verpackung,* pakadur dijaoj g.

Verpackungsindustrie b. (-) : pakataerezh g.
Verpackungsmüll g. (-s) : pakadurioù bet implijet lies., pakadurioù kozh lies.
verpassen V.k.e. (hat verpasst) : **1.** mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war, koll ; *den Bus verpassen,* mankout (c'hwitañ) ar c'harr-boutin, mankout (c'hwitañ) ar satos®, chom war-lec'h e garr-boutin, chom war-lerc'h e satos® ; *den Zug verpassen,* c'hwitañ (mankout) an tren, chom war-lec'h e dren ; *ich habe meinen Zug verpasst,* chomet on war-lerc'h va zren ; *er hätte beinahe den Zug verpasst,* erruet e oa krip-ha-krap evit pignat en tren ; *er wollte ihn sprechen, er hat ihn aber verpasst,* c'hoant en doa komz outañ, met c'hwitet en deus warnañ ; *ich habe den Weg verpasst,* manket em eus an hent *; ich verpasse nie eine Mahlzeit,* ne gollan pred ebet ; *er hat den Gottesdienst verpasst,* manket en deus bet d'an oferenn, kollet en deus bet an ofisoù, c'hwitet en deus bet an oferenn ; P. *er verpasst die Gelegenheit,* c'hwitañ a ra war un dro-vat, mankout a ra d'e grog, c'hwitañ a ra war e grog, koll a ra an tu d'ober udb, ober a ra flagas, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houloù, kac'hat a ra war an annev, ober a ra karreg dre greiz ar porzh, ober a ra kazeg dre greiz ar porzh, bez emañ ar voul o ruilhal a-du gantañ ha kavout a ra gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h ; **2.** distagañ, diastenn, reiñ, bountañ, barn da ; *jemandem eins verpassen,* bountañ un ougnad gant u.b., findaoniñ un taol d'u.b., distagañ un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., distagañ ur palvad (ur skouarnad) d'u.b., drailhañ e c'henoù (reiñ un dres) d'u.b., dresañ u.b., tanfoeltrañ ur pezh mell taol gant u.b., difoeltrañ ur mell taol gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ) un taol gant (war) u.b., dic'hourdañ (diasten, disvantañ) un taol gant u.b., dic'hwistañ un taol gant u.b., delazhiñ un taol gant u.b., dizaoniñ un taol gant u.b., dic'hagnañ un taol gant u.b., flastrañ un taol gant u.b., bountañ un taol gant u.b., strinkañ un taol gant u.b. ; *jemandem einen Fußtritt in den Hintern verpassen, jemandem einen Fußtritt in den Arsch verpassen,* botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *jemandem Hausarrest verpassen,* bountañ inchaj gant u.b. ; *jemandem einen Strafzettel verpassen,* paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b., strobañ un dell-gastiz ouzh u.b. ; *jemandem eine Strafarbeit verpassen,* bountañ ur binijenn gant u.b. ; **3.** P. reiñ, trezougen ; *er hat mir seine Läuse verpasst,* ur gwiskad laou am eus paket dioutañ.
verpatzen V.k.e. (hat verpatzt) : P. **1.** mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war ; **2.** grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, mac'hagnañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].
verpennen V.k.e. (hat verpennt) : P. disoñjal, mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war.
V.gw. ha V.em. : *verpennen (hat verpennt), sich verpennen (hat sich (t-rt) verpennt),* sevel (diblouzañ, didortañ) re ziwezhat, en em ankounac'haat da gousket.
verpesten V.k.e. (hat verpestet) : **1.** bosenniñ ; **2.** [dre skeud.] saotrañ, ampoezoniñ, flaeriuzañ, lakaat da vezañ flaerius, kontammiñ, lousaat ; *die Luft verpesten,* leuskel flaer, teurel mouezh flaer, flaeriañ, mouezhañ, saotrañ an aer, ampoezoniñ an aer, kontammiñ an aer, lousaat an aer.
Verpestung b. (-) : saotradur g., flaeriadur g.
verpetzen V.k.e. (hat verpetzt) : ober an diskuilh ; *jemanden verpetzen,* flatrañ (hiboudiñ, toupinañ, flatoullat, diskuliañ, gwerzhañ, disklêriañ) u.b.
V.em. **sich verpetzen** (haben sich (t-rt) verpetzt) : *sich gegenseitig verpetzen,* en em doupinañ kenetrezo.
verpfänden V.k.e. (hat verpfändet) : reiñ e gouestl, reiñ da ouestl, kouchañ, ober dle war, gouestlañ, arouestlañ.
Verpfändung b. (-,-en) : arouestladur g., arouestlañ g., gouestladur g., gouestlañ g., goudoradur g.
verpfeifen V.k.e. (verpfiff / hat verpfiffen) : ober an diskuilh ; *jemanden verpfeifen,* flatrañ (hiboudiñ, toupinañ, flatoullat, diskuliañ, gwerzhañ, disklêriañ) u.b. ; *er war dabei mich zu verpfeifen,* hennezh a oa o vont da zisklêriañ ac'hanon-me brav.
verpflanzen V.k.e. (hat verpflanzt) : **1.** displantañ, treuzplantañ, treuzlakaat ; **2.** [mezeg.] treuzplantañ, imboudañ.
Verpflanzer g. (-s,-) : displanter g., treuzplanter g.
verpflanzt ag. : displant.
Verpflanzung b. (-,-en) : **1.** treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b., treuzplantañ g., displantadeg b., displantadenn b., displantadur g. ; **2.** [mezeg.] treuzplantadur g., treuzplantañ g., treuzplantadenn b., imboudañ g., imboud g. imboudadur g., imboudadenn b.
verpflegen V.k.e. (hat verpflegt) : intent ouzh - magañ - boueta - pourvezañ - bitailhañ - bevañ - ober war-dro - ober en-dro da - bezañ en-dro da - ober diouzh - plediñ gant (ouzh) - soursial ouzh (eus, gant) - kemer soursi ouzh - klevet ouzh - bevañ, lojañ ha freskañ.
Verpflegung b. (-,-en) : **1.** mezhur g., magadur g., magadurezh g., bevañs g., pourvezadur g., pourvezañs b., bitailhadur g., intentoù lies., preder g., soursi g., damant g. ; *bei jemandem in Verpflegung stehen,* bezañ lojet (bezañ o lojañ, kaout mezhur) e ti u.b., bezañ bevet gant u.b., kaout pred ha gwele (bezañ pasturet - bezañ lojet, maget ha fresket - kaout bod ha boued) e ti u.b. ; *Unterkunft, Verpflegung und Wäsche bei jemandem haben,* bezañ lojet, maget ha fresket gant u.b. ; **2.** [gwir] leve bevañ g. ; **3.** [lu] pourvezadur, bitailhadur g. ; **4.** [dre astenn.] melestradur g., mererezh g.
Verpflegungsamt n. (-s,-ämter) : [kozh] kreizenn oberezh sokial b., kreizenn vadobererezh b.
Verpflegungsanstalt b. (-,-en) : [kozh] ti ar re gozh g., ospital g., ospis g., ospiti g. (Gregor).
Verpflegungskosten lies. : bevañs g. ; *die Verpflegungskosten sind von seinem Lohn abzuziehen,* arc'hant ar bod hag ar boued a rank bezañ savet diwar e bae, priz e vevañs a rank bezañ savet diwar e bae, miret e vo e vevañs dioutañ.
verpflichten V.k.e. (hat verpflichtet) : **1.** rediañ, enderc'hel ; *jemanden zu etwas verpflichten,* rediañ (lakaat, enderc'hel) u.b. d'ober udb, ober (ordren) d'u.b. ober udb, reiñ udb d'ober d'u.b. ; **2.** [dre heñvel.] *Sie*

würden mich zu (großem) Dank verpflichten, wenn …, grad vat a oufen deoc'h ma ..., hegarat-tre e vefe eus ho perzh [ober udb], hegarat-tre e vefe eus ho kevrenn [ober udb] (Gregor), anaoudek-bras e vefen en ho keñver ma ..., en ho tle e vefen ma ..., anaoudegezh-vat a zlefen deoc'h ma ..., dleour e vefen deoc'h ma ..., ur maen gwenn a zlefen deoc'h ma ..., kant trugarez a zlefen deoc'h ma …
V.gw. (hat verpflichtet) : *Adel verpflichtet,* ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor).
V.em. : **sich verpflichten** (hat sich (t-rt) verpflichtet) : emouestlañ, gouestlañ, kemer un enkoulm, enkoulmañ ; *sich zu etwas verpflichten,* ober gouestl d'ober udb, ober le d'ober udb, kemer war an-unan d'ober udb, gouestlañ ober udb, grataat ober udb, reiñ e c'her e vo graet udb gant an-unan, ober marc'had d'ober udb ; *sich für zwölf Jahre (auf zwölf Jahre) bei der Kriegsmarine verpflichten,* sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh.
verpflichtend ag. : endalc'hus, gourc'hemennus, enkoulmus ; *verpflichtende Abmachung,* emglev endalc'hus g., emglev gourc'hemennus g., emglev enkoulmus g.
verpflichtet ag. : **1.** rediet, dalc'het, endalc'het ; *zu etwas verpflichtet sein,* bezañ rediet (dalc'het) d'ober udb, bezañ endalc'het d'ober udb (Gregor), bezañ dleet d'an-unan ober udb, bezañ dle d'an-unan ober udb, rankout ober udb ; **2.** dleüs, dleour ; *jemandem für etwas verpflichtet sein, jemandem zu großem Dank verpflichtet sein,* bezañ e dle u.b. abalamour d'udb, bezañ dleour d'u.b. en abeg d'udb, dleout ur maen gwenn d'u.b. en abeg d'udb, kaout endalc'hioù ouzh u.b., bezañ endalc'het en andred u.b., dleout kant trugarez d'u.b. en abeg d'udb (Gregor).
Verpflichtung b. (-,-en) : **1.** gouestl g., promesa b., emouestladur g., endalc'h g. ; *Verpflichtungen eingehen,* ober gouestloù (promesaoù), sammañ atebegezhioù, reiñ e c'her, ober e le d'ober traoù 'zo, sammañ luz war e gein, degemer dleadoù, enkoulmañ, skoulmañ endalc'hioù ; *für die Erfüllung dieser Verpflichtung,* a-benn seveniñ an endalc'h-se ; *es ist keine Verpflichtung,* n'eo ket ken ret ha mervel ; *vertragliche Verpflichtung,* endalc'hidigezh kevratel b. ; **2.** enkoulmidigezh b., enkoulm g., enkoulmadur g., diferadenn endalc'hus b. ; *einseitige Verpflichtung,* emglev gant diferadennoù endalc'hus evit ur gevrenn nemetken g., enkoulm hep gourzhtu g., enkoulm hep gourzhkevrenn g. ; **3.** dever g., karg b., dlead g., endalc'h g., emell g., red g. ; *seinen Verpflichtungen nachkommen,* en em zisleañ, ober e zever, ober e garg, seveniñ e garg (e zleadoù, e ouestloù, e endalc'hioù) ; *ich habe keinerlei Verpflichtungen,* dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; *ich habe ihnen gegenüber keinerlei Verpflichtungen,* n'on na ret na dleet dezho, n'em eus endalc'hioù ebet outo ; **4.** [lu, merdead.] *freiwillige Verpflichtung,* enroll g., enrolladur g., emouestladur g., emroll g., emrolladur g.
Verpflichtungszeit b. (–) : [lu] respet g. ; *eine Verpflichtungszeit von dreizehn Jahren,* ur respet a drizek vloaz g., ur respet a drizek bloavezh g.
verpfuschen V.k.e. (hat verpfuscht) : grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, mac'hagnañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, koc'honiñ, ribakenniñ, marmouzañ, kalfichat [ul labour war goad] ; *er hat die Arbeit verpfuscht,* moc'het (moc'hataet, moc'hajet, moc'hellet, porc'hellet, bousoc'het, batrouzet, kac'hidellet, kilbouc'het, mastoc'het, mordoket, tafanet, talfaset, tasneuzet, toufet, mac'homet, tarvet, batrouzet, strabouilhet, kaoc'het, tourc'het, kouilhouret, bastardiet, rikabennet, marmouzet) en deus al labour, graet en deus labour beleg, graet en deus labour denjentil, graet en deus labour intañvez, labouret en deus dibalamour, labouret en deus forzh penaos, labouret en deus n'eus forzh penaos, labouret en deus evel mevel ar person ; *seine Karriere verpfuschen,* kalkennañ e remzad micher, foeltrañ e remzad micher ; *sein Leben verpfuschen,* kalkennañ e vuhez, foeltrañ e vuhez.
verpfuscht ag. : moc'het, moc'hataet, moc'hajet, moc'hellet, porc'hellet, bousoc'het, batrouzet, kac'hidellet, kilbouc'het, mastoc'het, mordoket, tafanet, talfaset, tasneuzet, toufet, mac'homet, mac'hagnet, tarvet, strabouilhet, kaoc'het, tourc'het, gros, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kouilhouret, marmouzet, plamoustek, diskolp, distrantell ; *ein verpfuschtes Leben,* ur vuhez foeltret b., ur vuhez c'hwitet b., ur vuhez koc'honet b. ; *eine verpfuschte Existenz,* [den] ur c'hwitig g., ur sprec'henn b. ; *verpfuschte Arbeit,* ul labour mac'homet (mordoket, moc'hajet, moc'hellet, porc'hellet, bousoc'het, batrouzet, kac'hidellet, kilbouc'het, mastoc'het, mordoket, tafanet, talfaset, tasneuzet, toufet, difoc'h, dihastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, kaoc'het, tourc'het, marmouzet, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'horiellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.
verpichen V.k.e. (hat verpicht) : induañ gant peg, pegañ.
verpimpeln V.k.e. (hat verpimpelt) : P. **1.** noilhat, moumounañ, mignañ, kaezhigañ, kaezhañ, breboniñ, dodoennañ, dorloiñ, dorlotañ ; **2.** diyoulañ, gwakaat, koll, kolladenniñ.
verpimpelt ag. : kizidik, gwiridik, klemmus, santidik, hege, hegeuz, falleganik, blin, dister, krak, malotrou.
verpinkelt ag. : staotek.
verpissen V.em. : **sich verpissen** (hat sich (t-rt) verpisst) : P. *verpiss dich !* kerzh diwar va zro ! kae kuit ! er-maez ! kae gant da hent ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! sach da dreid ganit ! sach da loa ganit ! skarzh kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mougo ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da voutoù !

verpisst ag. : staotek.
verplanen V.k.e. (hat verplant) : **1.** raktresañ udb, delc'her kont eus udb ; **2.** P. *verplant sein,* bezañ dalc'het gant ul labour bennak, na vezañ dieub, bezañ gant traoù all.
verplappern V.em. : **sich verplappern** (hat sich (t-rt) verplappert) : bezañ tapet diwar e deod, gwerzhañ ar bistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, drailhañ [d'u.b.] ar pezh a zlefe chom kuzh, bezañ bresk e deod, na zerc'hel war e deod, na zerc'hel war e latenn, flatrañ udb dre zievezh, bezañ ur beg toull, bezañ ur ridell-doull, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù, bezañ re hir e deod, bezañ ur rastell doull, bezañ toull e deod, kaout ur beg abred, bezañ evel ur vinaoued en ur sac'h, na vezañ evit diwall war e deod, na vezañ evit derc'hel kloz draf e c'henoù, na vezañ evit derc'hel war e latenn, na vezañ evit beilhañ war e deod, na vezañ evit prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), na c'houzout delc'her gant an-unan, na vezañ evit e deod, bezañ ur genoù dibrenn eus an-unan.
verplaudern V.k.e. (hat verplaudert) : *den ganzen Vormittag verplaudern,* tremen e vintinvezh a-bezh o flapañ (o parlikanat, o latennat, oc'h uzañ teod, o trabellat, o fistilhañ, o raskañ, o langajal, o trailhañ langaj, o c'hlaourenniñ, o c'hlabousat, o klakenniñ, o tic'hourdañ e (he) latenn, o tistagañ komzoù mesk-divesk, o kaketal).
verplempern V.k.e. (hat verplempert) : dismantrañ, foranañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, c'hwistañ, debriñ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, negezañ ; *seine Zeit verplempern,* koll e amzer (debriñ e amzer, dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (debriñ e amzer, dispign e amzer) gant abuzetezioù, digalzañ e amzer, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, sourrennañ, glapezenniñ, daleañ e amzer, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (debriñ e amzer, foraniñ e amzer, dispign e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ e dreid, ruzañ, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, pismigañ, pismigellat, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, straniñ, c'hoari an abuzetez.
verplomben V.k.e. (hat verplombt) : plomañ.
verpönen V.k.e. (hat verpönt) : argarzhiñ ; *das ist allgemein verpönt,* dianzavet (kasaet, milliget) e vez gant an holl dud, n'eus den ebet a-du gant se, distaolet (erru-fall) e vez gant an holl, lakaet eo bet an dra-se war bedenn ar Sul, deuet fall eo d'an holl dud.
verprassen V.k.e. (hat verprasset) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, lonkañ, trezañ, trezennañ, beveziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, fontañ, fouilhezañ, frigasañ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, lipat, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war, foetañ ; *sein Geld verprassen,* skeiñ e arc'hant er mor, dismantrañ (foranañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, bonduiñ, beveziñ, gwallzispign, droukzispign, straniñ, flipañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, mougañ ar bilheoz, fontañ e bistigenn, bezañ toull e zaouarn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.
verprellen V.k.e. (hat verprellt) : lakaat droug e, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, heskinañ, chifañ, atahinañ, hegal ouzh.
verproviantieren V.k.e. (hat verproviantiert) : pourvezañ, bitailhañ.
Verproviantierung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b., bitailhadur g.
verprügeln V.k.e. (hat verprügelt) : *jemanden verprügeln,* kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b.,

mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b. ; *seine Frau verprügeln,* foetañ e wreg, lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *sie verprügelt ihren Mann,* skeiñ a ra gant he fried, primoc'h eo da reiñ fest ar geuneudenn d'he gwaz eget hini ar gokellenn ; *sooft er kam, wurde er verprügelt,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *jemanden gehörig verprügeln, jemanden gebührend verprügeln,* fraeañ yac'h u.b., fraeañ kaer u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour ; *verprügelt werden,* pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout un trepan, kaout an drell, kaout ar fust, kaout beuz, bezañ boufonet, bezañ doset, bezañ dotuet, bezañ lorgnet, bezañ maoutet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, ul lard, ur c'hefestad, bazhadoù), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout taolioù, pakañ taolioù.

V.em. : **sich verprügeln** (haben sich (t-rt) verprügelt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em lardañ evel kegi, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, en em vazhata, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, bezañ krog etrezo, en em galkennañ, en em frigasañ, en em begañ.

verpuffen V.gw. (ist verpufft) : **1.** tarzhañ, strakal, fuc'hañ, tarzhata, strakat ; **2.** mont e moged ; **3.** terriñ, sioulaat, dinerzhañ, mont e puñs an avel, koazhañ, steuziañ ; *sein Zorn verpufft,* distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, dousaat a ra dezhañ, terriñ a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ ; *sein Zorn ist verpufft,* aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, dousaet eo dezhañ ; *sein Zorn ist noch nicht verpufft,* n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; *seinen Zorn verpuffen lassen,* uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, didaeriñ, difachañ, dousaat e spered, klask terriñ e zroug.

V.k.e. (hat verpufft) : deviñ war goll, leskiñ evit netra, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, straniñ, ober diskempenn war.

Verpuffung b. (-) : strakat g., strakadenn b.

verpulvern V.k.e. (hat verpulvert) : P. dismantrañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *sein Geld verpulvern,* P. mougañ ar bilheoz, mougañ grifoù, skeiñ e arc'hant er mor, dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, bonduiñ, beveziñ, straniñ, flipañ, mougañ, mañchañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, bezañ toull e zaouarn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

verpumpen V.k.e. (hat verpumpt) : P. prestañ.

verpuppen V.em. : **sich verpuppen** (hat sich (t-rt) verpuppt) : [loen.] poupenniñ ; *verpuppte Larve,* poupenn b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b.

Verpuppung b. (-,-en) : [loen.] poupenniñ g.

Verputz g. (-es) : indu g., gwisk g., chek g., chekadur g., chik g., chikadur g. ; *ungeglätteter Verputz,* fuilh g. ; *rauer Verputz,* indu fetis lakaet en un doare gros g., fuilh g.

verputzen V.k.e. (hat verputzt) : induañ, fuilhañ, chekañ, chikañ, paramantiñ ; *mit Lehm verputzen,* priañ, priata.

Verputzen n. (-s) : fuilhadur g., chekadur g., chikadur g., induadur g.

verqualmen V.k.e. (hat verqualmt) : mogediñ, mogedigellañ.

verqualmt ag. : mogedek ; *die Küche war völlig verqualmt,* sac'hañ a rae ar moged er gegin, gwashat mogedenn a oa er gegin, pebezh mogedenn a oa er gegin, nag a voged a oa er gegin.

verquast ag. : luziet, fuilhet, fuilh, gwriziennet, rouestlet, mesket, kenluziet, luget.

verquellen V.gw. (verquillt / verquoll / ist verquollen) : koeñviñ, c'hwezañ.

verquer Adv. : P. a-dreuz, o vont er c'hleuz, o vont da fall, o vont en tu rekin.

verquicken V.k.e. (hat verquickt) : **1.** kemmeskañ, kenaozañ, kenstrollañ, kevreañ ; **2.** [dre astenn.] droukkejañ, droukveskañ, kammgemer.

Verquickung b. (-) : **1.** kemmesk g., kemmeskadur g., kenaozadur g., kenstrolladur g., kenstroll g., kenstrollad g., troidellegezh b., troidellerezh g. ; **2.** [dre astenn.] kammgemeradenn b. ; **3.** rouestladell b., rouestladenn b.

verquirlen V.k.e. (hat verquirlt) : trapañ, trapat, mezañ, basañ ; *Eier verquirlen,* basañ (trapañ, trapat, mezañ) vioù.

verquollen ag. : koeñvet, c'hwezet.

verrammeln V.k.e. (hat verrammelt) : bardellañ, stankañ, sparlañ.

verramschen V.k.e. (hat verramscht) : P. reiñ a-stok-varc'had, difoarañ diouzh, reiñ evit ur priz dister, pilwerzhañ, gwerzhañ war zistaol.

verrannt ag. : dall, troet bras, sot, pitilh, tik, nay ; *er ist in diese Idee verrannt,* gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, ar soñj-se a labour e spered, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, debret e vez e spered gant ar soñj-se, karget

eo e spered gant ar mennozh-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, dalc'het eo e spered gant ar sorc'henn-se, n'en deus ken albac'henn (soñj) nemet war-dro an dra-se, emañ e benn gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, e spered a venn ober an dra-se, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, gwashat ma'z eo sot gant ar mennozh-se ! P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ.

Verrat g. (-s) : treitouriezh b., trubardiz b., trubarderezh g., barad g., yudazerezh g., judazerezh g., taol-yud g., taol treitouriezh g., felloni b., trais g., flatrerezh g., gragailh g. ; *Hochverrat,* uhelvarad g., uheldreitouriezh b., uheldrubarderezh g., brasañ dislealded e-keñver ar Stad b., brasañ felladenn a-enep ar Stad b. ; *Verrat üben,* mont da drubard (da dreitour), trubardiñ, treitouriñ, traisañ, yudaziñ ; *so was ist doch Verrat !* barad eo ober seurt traoù ! ; *durch Verrat,* dre drais, dre un taol-yud, en un doare treitour, dre dreitouriezh.

verraten V.k.e. (verrät / verriet / hat verraten) : **1.** trubardiñ, treitouriñ, traisañ, yudaziñ, bratellat, gwerzhañ, flatrañ, diskuliañ ; *für Geld verraten,* arc'hantañ ; **2.** diskuliañ, brudañ, divegiñ, disklozañ, dozviñ ; *Mund halten und nichts verraten !* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *ein Geheimnis verraten,* diskuliañ ur c'hevrin, disklêriañ ur c'hevrin, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, plantañ udb gant u.b. ; **3.** *nicht verraten wollen,* nac'h war, kuzhat war ; *wer nicht verraten will, wer der Dieb ist, ist genauso schuldig wie er,* an hini a nac'h war al laer a zo ken laer hag eñ, an neb a nac'h war al laer a zo ken fall hag eñ, an hini a guzh war al laer a zo ken laer hag eñ ; **4.** *seine Zunge hat ihn verraten,* tapet eo bet diwar-bouez e deod ; *der Rauch ihres Feuers hatte sie verraten,* diskuliet e oant bet gant moged o zantad.

Verräter g. (-s,-) : trubard g., treitour g., baradour g., yudaz g., ganaz g., gwidal g., toc'hadenn b., flatrer g., hibouder g., toupiner g., flatouller g., pakajer g., liper an darbod g., diskulier g., renavi g., renead g. ; *einen Verräter erschießen lassen,* lakaat fuzuilhañ un treitour.

Verräterei b. (-) : trubarderezh g., treitouriezh b., barad g., yudazerezh g., judazerezh g., taol-yud g., felloni b., trais g., taol treitouriezh g., flatrerezh g., gragailh g.

verräterisch ag. : **1.** ganas, gidas, gwidal, trubard, fell, yud, treitour, doubl ; **2.** diskulius, anataus.

verrauchen V.gw. (ist verraucht) : **1.** mont e moged ; **2.** [dre skeud.] terriñ, sioulaat, dinerzhañ, mont e puñs an avel, koazhañ, steuziañ ; *sein Zorn verraucht,* distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, dousaat a ra dezhañ, terriñ a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ ; *sein Zorn ist verraucht,* aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, dousaet eo dezhañ ; *sein Zorn ist noch nicht verraucht,* n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; *seinen Zorn verrauchen lassen,* uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, didaeriñ, difachañ, dousaat e spered, klask terriñ e zroug.

V.k.e. (hat verraucht) : dispign o vutunat.

verräuchern V.k.e. (hat verräuchert) : mogediñ, modigellañ.

verrauschen V.gw. (ist verrauscht) : **1.** [ton] fatañ, mougañ, steuziañ, mervel, tevel ; **2.** [dre skeud., amzer] mont e sil hag e ber, tremen, riklañ.

verrechnen V.k.e. (hat verechnet) : **1.** diskontañ, tennañ, dilemel ; **2.** [bank] kempouezañ ; **3.** enkefiañ, kontañ.

V.em. : **sich verrechnen** (hat sich (t-rt) verrechnet) : **1.** meskontañ, ober ur gont treuz ; *Sie haben sich verrechnet !* brouilhes a zo en ho kont ! ; **2.** en em vankout, skeiñ hebiou, bourdiñ ; *er hat sich dabei völlig verrechnet,* lakaet en deus e zorn en e c'houloù ha brav - lakaet en deus e zorn en e zisheol ha brav - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - kemeret en deus e voned evit e dog - lienet en deus ar biz kontrol - e gouign a zo panenn - graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had - aet eo an tenn er c'hleuz gantañ - aet eo e-barzh ar c'harzh - ur gont treuz en deus graet / un eil gwech e konto (Gregor) - distignet eo e stign - ur dromplezon vras en deus bet.

Verrechnung b. (-,-en) : **1.** meskont b. ; **2.** diskont g. ; **3.** [bank] kempouezadur g. ; **4.** enkefiadur g.

Verrechnungseinheit b. (-,-en) : unanenn jediñ b.

Verrechnungsgeschäft n. (-s,-e) : treuzgread kempouezañ g.

Verrechnungsscheck g. (-s,-s) : chekenn barrennet b.

verrecken V.gw. (ist verreckt) : kreñviñ, kreviñ, skosiñ, foeltriñ, pibidañ, disweañ, c'hwitañ, menel, pakañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, ober e lamm gwashañ, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, talpiñ, tortañ, sailhañ er bailh.

verreden V.em. : **sich verreden** (hat sich (t-rt) verredet) : ober ur fazi-teod, faziañ, gouskomz, rampañ war ur ger, risklañ war ur ger ; P. *er hat sich verredet,* lavaret (kemeret) en deus ur ger evit unan all.

verregnet ag. : **1.** glavek ; *verregneter Tag,* devezh glav g. ; **2.** disgwalc'het gant ar glaveier, tremp, distremp, trempet, distrempet, kemeret an tremp gantañ ; *verregnete Ernte,* eost disgwalc'het gant ar glaveier g.

verreiben V.k.e. (verrieb / hat verrieben) : lakaat war, ledañ, astenn.

verreisen V.gw. (ist verreist) : mont da veajiñ ; *die Eltern gestatten der Tochter viel, außer dass sie allein verreist,*

lezel a ra an tad hag ar vamm o merc'h d'ober he roll, nemet ne aotreont ket anezhi da vont da veajiñ hi hec'h-unan.

verreißen V.k.e. (verriss / hat verrissen) : *jemanden verreißen,* gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., diskar u.b.

verrenken V.k.e. (hat verrenkt) : distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach, diaezañ ; *lieber den Bauch verrenken als dem Wirt was schenken, lieber den Bauch verrenkt als dem Wirt was geschenkt,* gwelloc'h eo kof da freuzañ evit boued da venel.

V.em. : **sich verrenken** (hat sich verrenkt) : **1.** *sich (t-d-b) etwas verrenken,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach, diaezañ) udb, dilec'hiañ eskern udb, ober ur gwe d'udb ; *das Kind hat sich (t-d-b) den Kiefer verrenkt,* ar bugel a zo divarc'het (marc'het, diaozet) e c'henoù, dizahelet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henoù ; *sich (t-d-b) den Arm verrenken,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach, diaezañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *er hat sich (t-d-b) den Fuß verrenkt,* gweet en deus e droad, diaozet en deus ibil e droad, tapet en deus ur gammigell, gweet en deus e ufern ; *zu seinem Unglück hatte er sich beim Sturz die Schulter verrenkt,* ar maleur en doa bet da gouezhañ war e skoaz a voe divarc'het gant al lamm, maleürusamant evitañ e oa kouezhet war e skoaz a voe divarc'het gant al lamm ; *sich (t-d-b) lieber den Bauch verrenken als dem Wirt was schenken,* gwelloc'h eo kof da freuzañ evit boued da venel ; **2.** *sich (t-rt) verrenken,* en em dreiñ hag en em zistreiñ, en em wedennañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ, korvigellañ, korvigellañ e izili, ober souplesaoù ; *beim Singen verrenkt sie sich,* hi a zo tri mil dortet pa vez o kanañ.

Verrenkung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] disvellad g., diaozamant g., gweadur g., gweadenn b., kammigell b. ; *Verrenkung der Hüfte,* disvellad lez g. ; **2.** tro-ouesk b., gwedennerezh g. ; *Verrenkungen machen,* en em dreiñ hag en em zistreiñ, en em wedennañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ, korvigellañ, korvigellañ e izili, ober souplesaoù.

verrennen P. V.em. : **sich verrennen** (verrannte sich / hat sich (t-rt) verrannt) : **1.** [dre skeud.] *er hat sich verrannt,* sachet en deus bec'h war e gein - sachet en deus ar c'harr war e gein – kaset en deus ar c'harr war e gein - lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houloù) - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - kemeret en deus e voned evit e dog - lienet en deus ar biz kontrol - e gouign a zo panenn - aet eo e-barzh ar c'harzh - graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had - aet eo an tenn er c'hleuz gantañ - distignet eo e stign ; **2.** *er ist in diese Idee verrannt,* gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, ar soñj-se a labour e spered, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, ne ya ket ar soñj-se digantañ, debret e vez e spered gant ar soñj-se, karget eo e spered gant ar mennozh-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, dalc'het eo e spered gant ar sorc'henn-se, n'en deus ken albac'henn (soñj) nemet war-dro an dra-se, emañ e benn gant an dra-se, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant ar mennozh-se ! ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ.

verrenten V.k.e. (hat verrentet) : lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retrediñ ; *verrentet sein,* bezañ war e leve.

Verrentung b. (-) : lakidigezh war al leve b.**,** lakidigezh e retred.

verrichten V.k.e. (hat verrichtet) : ober, seveniñ, en em akuitañ a, kas da benn ; *irgendeine Arbeit verrichten,* c'hoari gant udb ; *eine Arbeit verrichten,* ober ul labour ; *saubere Arbeit verrichten,* ober labour vat, kaout ur maneur mat, ober mat e bost ; *er hat saubere Arbeit verrichtet,* n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; *seine Arbeit schnell verrichten,* dibunañ e labour ; *sein Gebet verrichten,* lavarout (ober) e bedennoù ; *er verrichtete fleißig morgens und abends seine Gebete,* o lavaret ar pedennoù e veze atav noz ha mintin ; *sein Gebet nicht bis zum Ende verrichten,* darniñ e bedennoù, dilostañ e bedennoù, chom e-pign gant e bedennoù ; *seine Notdurft verrichten,* [tud] divec'hiañ e gorf, ober e ezhommoù, ober, en em aeziñ, mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, treiñ a-gostez, en em zisammañ, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, ober traoù tev, ober àr e gorf, ober ag e gorf, leuskel un huanad da gouezañ, ober ar gomision vras, ober e aezamant, ober e afer, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont d'ar staol, paeañ e aotrou, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez evel-just !], mont en distro, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, stignañ e revr ; [loen.] ober e louz, kac'hat.

Verrichtung b. (-,-en) : sevenidigezh b., sevenadenn b., oberiadur g., embreg g.

verriegeln V.k.e. (hat verriegelt) : prennañ, krouilhañ, morailhañ, sparlañ, klaviañ, klikedañ, barrennañ, dleizhañ ; *da die Tür jetzt verriegelt ist, wird sie nicht mehr aufgehen,* evit pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui ; *das Auto verriegeln,* prennañ holl dorioù ar c'harr-tan ; *man warf ihn hinaus auf die Straße und die Tür wurde verriegelt,* taolet e voe er-maez ha prennet an nor outañ.

Verriegelung b. (-,-en) : krouilhañ g., morailhañ g., sparlañ g., prennañ g., prennerezh g., prennadur g.

Verriegelungstaste b. (-,-n) : stokell grouilhañ b., stokell brennañ b.

verrieseln V. gw. (ist verrieselt) : [louza.] berañ ; *die Weintrauben verrieseln,* berañ a ra an duilhadoù-rezin.

Verrieseln n. (-) / **Verrieselung** b. (-) : [louza.] bererezh g. ; *Verrieselung der Weinreben,* bererezh ar gwini g.
verringern V.k.e (hat verringert) : disteraat, bihanaat, bihanikaat, digreskiñ, difonnaat, nebeutaat, distankaat, tanavaat ; *im Werte verringern,* didalvoudekaat, dibriziañ ; *jemandes Verdienste verringern,* gaouiañ u.b. en e zellidoù, bihanaat meritoù u.b., ober gaou ouzh dellidoù u.b. ; *um die Hälfte verringern,* degas d'an hanter ; *der Fallschirm verringert die Fallgeschwingdigkeit,* gorrekaat a ra an harz-lamm an diskenn ; *das Tempo verringern,* difonnaat, arouarekaat, lentaat, gorrekaat, damaniañ, warbouesaat, ardantiñ, dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet, gorregañ e dizh ; *jemandes Verluste verringern,* sevel un tamm ar c'holl diwar u.b.
V.em. **sich verringern** (hat sich (t-rt) verringert) : disteraat, bihanaat, bihanikaat, digreskiñ, difonnaat, nebeutaat, distankaat, tanavaat, mont en diminu, mont war ziminu, diminuiñ, divrazañ.
Verringerung b. (-,-en) : bihanadur g., bihanidigezh b., digresk g., rabat g., disteraat g., koazhadur g.
verrinnen V.gw. (verrann / ist verronnen) : **1.** tremen, mont hebiou, mont e sil hag e ber ; **2.** en em silañ.
Verriss g. (-es,-e) : **1.** skandal g., kroz g., krozadenn b. ; **2.** dispennadenn b., dispennadur g., skridvarnadenn didruez b., skridvarnerezh a daolioù kleze g., skridvarnadenn lemmoc'h eget begoù ur forc'h b.
verrohen V.gw. (ist verroht) : louadiñ, sotaat, diotaat, diodiñ, asotañ, arsodiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, diwezhataat, anevalaat, saoutañ, chatalaat.
verröhren V.k.e. (hat verröhrt) : korzennañ.
Verrohung b. (-) : chatalaat g., diotaat g., sotaat g., anevalaat g., saoutañ g.
verrostbar ag. : mergladus.
verrosten V.gw. (ist verrostet) : merglañ, merglennañ, mont gant ar mergl, bezañ debret gant ar mergl.
verrostet ag. : merglet, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, aet gant ar mergl ; *dieses Messer ist ganz schön verrostet,* tev eo ar mergl war ar gontell-se.
verrottbar ag. : bevzispennadus, breinadus.
verrotten V.gw. (ist verrottet) : **1.** breinaat, breinañ, puzuilhañ, kuzumiñ, ober teil, brukañ, poluiñ ; **2.** kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, mont da zismantroù, mont war e gement all, mont en dismantr, mont distruj, bezañ peñse ; *im Gefängnis verrotten,* chagañ en toull-bac'h, michodiñ en toull-bac'h.
verrottet ag. : brein, breinet, brein-mat, brein-teil, brein-tuf, brein-pezhell, kozh, yen, poazh, dispeuret, bruket, lovr, polu ; *verrotteter Mist,* teil brein-mat (kozh, yen, poazh, dispeuret, ble) g.
Verrottung b. (-) : breinadur g., breinadurezh b., breinerezh g.
verrucht ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoueüs, fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, brein, na respet na sakr na disakr, na gred na Doue na diaoul, n'en deus na feiz na reizh, hep Doue na lezenn, dizeol, liboudennek ; *verruchter Schurke,* den disakret g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., fallakr g., sac'h malis g., lampavan g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., higenn b., gwall higolenn b., paotr gagn g.
Verruchtheit b. (-) : **1.** fallagriezh b., vilded b., displedadurezh b., displedoni b., gwallvezh b., breinded b. ; **2.** [relij.] difeiz b., dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.
verrücken V.k.e. (hat verrückt) : **1.** cheñch plas da, diplas, diplasañ, diloc'hañ, loc'hañ, diboullañ, divorañ, dilec'hiañ, diflach, flachañ, fiñval ; *Möbel verrücken,* cheñch plas da bezhioù arrebeuri, diloc'hañ pezhioù arrebeuri, loc'hañ pezhioù arrebeuri, dilec'hiañ pezhioù arrebeuri, flachañ pezhioù arrebeuri ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Kopf verrücken,* ober d'u.b. treiñ a spered (Gregor), lakaat u.b. da goll e benn (da bennsodiñ), follañ u.b., divontañ spered u.b., terriñ e benn d'u.b., gwalarniñ spered u.b.
verrückt ag. : sot, foll, diskiantet, diskiant, diboell, diboellet, kontrol d'ar skiant-vat, pitilh, troet, trelatet, diboellus, nay, pennfoll, sodet, follet, alfoet, alteret, divontet e spered, troet e spered, droch ; *er ist völlig verrückt,* hennezh a zo pitilh, hag a zo - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo diot-magn - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo sot a-bezh - hennezh a zo sot a-yoc'h - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -pik, -permilh, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - morfoll eo - foll-mik eo - foll-bras eo - foll-magn eo - foll-tremenet eo - peursot eo - droch-pitilh eo - diot-pitilh eo - droch-yar eo ; *sie ist verrückt,* honnezh a zo sodez, honnezh a zo droch he fenn, honnezh n'eo ket yac'h he spered, un drochenn a zo anezhi ; *bist du verrückt ?* n'emañ ket mat da benn ? n'out ket mat gant da benn ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? paket ec'h eus anezho ? aet out ganto ? skoet out bet gant ar morzhol ? skoet eo da benn ? war dri zroad emaout ? trevariañ a ra da skiant ? emaout o c'hoari gant da voned ? diskiantiñ a rez ? aet out e belbi (e berlobi) ? loariañ a rez ? trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ? ; *ein bisschen verrückt, leicht verrückt,* brizhsot, arsot, fursot, gousot, hantersot ; *sie ist ein bisschen verrückt,* honnezh a zo brikol ; *verrückt werden,* treiñ a spered (Gregor), bezañ prest da goll e spered, koll e benn, mont tok-tok, pakañ anezho, mont ganto, mont gant ar c'hatar, pennsodiñ, fursodiñ, sotaat, sodiñ, [plac'h] sodeziñ, mont sot, diskiantañ, diskiantaat, diboellañ, mont e skiant da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, berlobiañ, alteriñ ; *sie machen mich noch verrückt,* me 'zo erru dotu ganto, emaon o kinnig sodiñ ganto, me 'zo erru prest da goll va skiant ganto, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ

a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, divontañ a reont va spered din, terriñ a reont va fenn din, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, me a zo erru skuizh va revr (va fenn) gant ar re-se, kas a reont ac'hanon da sot ; *du möchtest mich wohl als verrückt hinstellen,* c'hoant ac'h eus da dremen ac'hanon da sot ; *verrückte Idee,* direizhvennad g. ; *und sei die Welt auch so blind und so verrückt, wir kämpfen weiter,* da zall, da foll ma'z eo ar bed, ni a gendalc'ho da stourm ; *wie verrückt,* ken-ha-ken, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, betek koll alan, evel unan difelc'het, en ur skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, evel un diaoul, evel un dall, a-daol-dall, a-dribilh, a-dro-chouk, a-dro-jouez, a-fardeglev, evel un diskiantet ; *ganz verrückt nach jemandem sein,* bezañ trelatet gant u.b., bezañ troet-bras gant u.b., bezañ sot gant u.b., bezañ stran gant u.b., bezañ ran gant u.b., karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreist-penn, karet u.b. dreist ar barr ; *ganz verrückt nach etwas sein,* bezañ dall gant udb, bezañ ruz war udb, bezañ pitilh (nay, sot, gwrac'h, ran, troet-kenañ, tik, angoulet, lorc'het, touellet) gant udb, bezañ ur bouc'h gant udb, mont dreist-penn gant udb, bezañ itiket gant udb, kaout itik d'udb, kaout deur gant udb, bezañ sorc'hennet gant udb, lakaat e voemenn gant udb, na vezañ da ziwezhañ oc'h ober udb, na gaout ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober udb, mennout ober udb ; *verrückt spielen,* dizatiñ, diskiantañ, diboellañ, mont dreist-penn, bezañ troet en un tarv, ober e baotr fistoulik, mont e breskenn, breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, mont tok-tok, pakañ anezho, mont ganto, mont gant ar c'hatar, diskiantaat, mont e skiant da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm brav a ziroll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, garzhenniñ, ober e zen gars, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perc'hennet gant an diaoul), kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, diaoulat, ober cholori ha jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, krial evel un egaret, c'hoari ar vazh, c'hoari e reuz ; *das Geiger-Müller-Zählrohr spielt verrückt,* pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger ; *der Motor spielt verrückt,* arakiñ a ra ar c'heflusker, emañ ar c'heflusker o c'hoari ar vazh ; *das Wetter spielt verrückt,* bez' e vez glav forzh pegoulz, aet eo ar c'houmoul e breskenn.

Verrückte(r) ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g. ; *so handelt nur ein Verrückter,* ret eo bezañ sot-mik evit ober kement-se, ober an dra-se a zo follentez, foll an hini er gra ; *wie ein Verrückter laufen,* redek evel un difelc'het.

Verrücktheit b. (-) : **1.** droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., katar g., follentez b., follezh b., diskiantegezh b., belbi g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., berlobi g. ; **2.** dibennaj g., diotaj g., diboelladenn b., direizhvennad g., follentez b.

Verrücktwerden n. (-s) : *das ist zum Verrücktwerden,* amañ ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet, peadra da ziskiantañ, peadra da ziskiantaat), ur c'holl-skiant eo, ur gwir bistri eo an dra-se, diskiantus eo an dra-se.

Verruf g. (-s) : gwallanv g., drouganav g., gwallvrud g./b., brud fall g./b. ; *jemanden in Verruf bringen,* lakaat u.b. da goll an istim vat en doa / lakaat u.b. e gwall istim / gwallvrudañ u.b. / gaouiañ u.b. en e enor / ober gaou ouzh anv mat u.b. (Gregor), reiñ gwallvrud d'u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., diframmañ brud vat u.b., dispenn anv mat u.b., gwashaat u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., glabousañ u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., divrudañ (fallvrudañ) u.b., dichekal u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., brudellat u.b., pikañ chupenn u.b., pikañ u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., binimañ u.b. ; *er hat sich in Verruf gebracht,* skuilhet eo e skudell gantañ ; *in Verruf stehen,* bezañ gwallvrudet, kaout anv (brud) fall, bezañ fall e vrud.

verrufen ag. : gwallvrudet, liboudennek, gwall-e-vrud ; *ein verrufenes Haus,* un ti born g., un ti gwallvrudet g., un ti gwall-e-vrud g., un ti da ziwall outañ g.

verrühren V.k.e. (hat verrührt) : toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ ; *drei Eigelb verrühren,* basañ (trapañ, trapat, mezañ) tri melen-vi.

verrunzelt ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, kuilhet, gwriet a roufennoù, krizet a roufennoù, garanet, kaniet, krin, krinet, kruget ; *verrunzelter Apfel,* aval krin g., aval krinet g. ; *verrunzeltes Gesicht,* penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g.

verrußen V.gw. (ist verrußt) : mardoziñ, huzilañ, koc'hienañ, kramenniñ, duaat gant an huzil ; *Sie haben sich (t-d-b) das Gesicht verrußt,* emañ an alc'hwez forn ganeoc'h, huzil a zo ouzh ho tremm.

verrutschen V.gw. (ist verrutscht) : riklañ, rampañ, disac'hañ, diflipañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, foerañ.

Vers g. (-es,-e) : **1.** gwerzenn b., gwerz b., karm g. ; *in Verse setzen, in Verse bringen,* lakaat e gwerz (e gwerzennoù), lakaat da glotennañ, gwersaat ; *Verse machen, Verse verfassen,* gwerziñ, gwerzoniañ, sevel gwerzennoù, dinodiñ gwerzennoù ; *Verse mit Binnenreimen,* gwerzennoù gant klotennoù diabarzh lies. ; **2.** *ich kann mir daraus (darauf) keinen Vers machen,* ne welan na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, an dra-se ne vern da netra, ne gavan ket penn diouzh lost d'an dra-se, ne gavan na dalc'h na poell en dra-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat.

versachlichen V.k.e. (hat versachlicht) : distanañ, distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù.
versacken V.gw. (ist versackt) : [merdead.] goueledin a-bik, mont a-blom d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, bezañ lonket gant ar mor.
versagen V.gw. (hat versagt) : **1.** mankout, c'hwitañ, ober tro-c'houllo, kaout un distokadenn, tapout un distokadenn, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, chom kazeg, ober kazeg ; *der erste Schlüssel versagte, der zweite auch,* an alc'hwez kentañ a reas kazeg, an eil a reas tro-wenn ivez ; *sein Herz versagt,* hennezh a vank e galon dezhañ, c'hwitañ a ra e galon, serriñ a ra e galon, fatikañ a ra e galon, dont a ra e galon da faziañ dezhañ, houbañ a ra e galon ; *seine Knie versagen,* laosk eo en e sav, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus ; *die Stimme versagte mir,* va mouezh a c'hwitas (a vankas) din, va mouezh a vankas ouzhin, stouvañ a reas va mouezh, tagañ a reas va mouezh, chom a ris berr war va ger, chom a ris war va c'hement all, chom a reas va genoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), kazh e chomas va mouezh, kouezhañ a reas an alvaon warnon, taolet e voen en alvaon, skoet e voen gant ar simud, chomet e oan mik, dilavar e oan aet ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen,* va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt,* e defot nerzh e faot finesa ; *seine Kräfte versagten,* erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa, erru e oa gwall zinerzh, aet e oa bet e nerzh digantañ, mouzhet e oa e nerzh outañ ; *er versagt gänzlich,* hennezh a zo ur mann ebet, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), ne dalvez ket un holl vad, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, ur paotr eo na istimer ket un diner ; **2.** [tekn.] c'hwitañ, bezañ sac'het, chom sac'het, chom a-sac'h, sac'hañ, bourdiñ, bezañ bourdet, chom bourdet, chom gludet, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ, bezañ chanet, bezañ direnket ; *der Motor versagt,* c'hwitañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket mui en-dro, sac'het eo ar c'heflusker, ur skoilh a zo gant ar c'heflusker, mouzhañ a ra ar c'heflusker ouzhomp, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp, sac'hañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom houbet, houbañ a ra ar c'heflusker, emañ gludet ar c'heflusker, streñjañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom streñjet, chanañ a ra ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, direnket eo ar c'heflusker.
V.k.e. (hat versagt) : diarbenn, nac'hañ, nac'h, nakañ, refuziñ ; *jemandem eine Bitte versagen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., ourzal e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b. ; *jemandem die Hand seiner Tochter versagen,* nac'h dimeziñ e verc'h d'u.b., nac'h ouzh u.b. dimeziñ d'e verc'h, nac'h dorn e verc'h ouzh u.b., dinac'h dorn e verc'h ouzh u.b., dinac'h dorn e verc'h d'u.b.
V.em. : **sich versagen** (hat sich versagt) : **1.** dioueriñ udb, ober e ziouer eus udb ; *sich (t-d-b) etwas versagen müssen,* bezañ dizonet diouzh udb, bezañ forc'het ag udb, rankout tremen hep udb (hep ober udb), rankout chom hep ober udb ; *sich (t-d-b) nichts versagen,* na vezañ pizh outañ e-unan, ober anezhi, n'en em zirannañ eus siseurt ebet, c'hoari anezhi, na vont war var a seurt ebet ; **2.** mirout a ober udb. ; *ich kann es mir (t-d-b) nicht versagen, zu ...,* ne c'hallan ket tremen hep …, n'emaon ket evit tremen hep ..., n'emaon ket evit miret da (a) ..., ar rekiz a ra din ... ; **3.** *sich (t-rt) einer Frau versagen,* diarbenn c'hoantoù karantez ur vaouez, dizarbenn c'hoantoù karantez ur vaouez.
Versagen n. (-s) : **1.** fallaenn b., gwander g. ; **2.** c'hwitadenn b., afochadenn g., droukverzh g. ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren,* kollet eo bet ar prosez dre wall ar breutaer ; **3.** [kalon] moug ar galon g., mougadur ar galon g., arsav kalon g. ; **4.** *technisches Versagen,* teukad kalvezel g., skoilh kalvezel g.
Versagensreaktion b. (-,-en) : [bred.] ersav c'hwitañ g.
Versager g. (-s,-) : **1.** [arm, keflusker] c'hwitadenn b., mank g. ; **2.** [den] c'hwitig g., den koc'honet e vuhez gantañ g., den foeltret e vuhez gantañ g., den c'hwitet e vuhez gantañ g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b. ; *die Versager nörgeln über alles und jeden,* an ahel fallañ eo a wigour da gentañ.
Versagung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., forc'hadur g., nak g.
Versailles n. : Versailhez b.
Versailler ag. : … eus Versailhez, … Versailhez ; *Versailler Vertrag,* feur-emglev Versailhez g.
Versal g. (-s,-ien) : pennlizherenn vras b.
versalzen V.k.e. (hat versalzt / hat versalzen) : **1.** lakaat re a holen ; *die Suppe ist total versalzen,* sall eo ar soubenn evel an hili brout, sall-brout (sall-put) eo ar soubenn, sall-pik eo ar soubenn ; **2.** [dre skeud.]

jemandem etwas versalzen, heugañ u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da zoñjeriñ ouzh udb, reiñ heug d'u.b. ouzh udb, lakaat u.b. da dasoniñ diouzh udb, heugiñ u.b. ouzh udb, degas heug (degas regred, reiñ doñjer, reiñ regred) d'u.b. ouzh udb (Gregor), lakaat u.b. da goll ar blijadur en doa gant udb, trubuilhañ ar blijadur en doa u.b. gant udb, trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebat, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. (Gregor) ; *jemandem die Suppe versalzen,* gwalañjeriñ u.b., c'hoari e gi droch gant u.b., trubuilhañ plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat (c'hwezhañ) trubuilh e kalon u.b., terriñ e vuhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober e walc'h a boan d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b.

versammeln V.k.e. (hat versammelt) : bodañ, tolpañ, bodennañ, bodadennañ, dastum, kendastum, gronnañ, kenstrollañ, kreizennañ ; *zu den Seinigen versammelt werden,* mont da adkavout er marv ar re dostañ ouzh e galon (e re nes).

V.em. : **sich versammeln** (haben sich (t-rt) versammelt) : en em vodañ, bodañ, emvodañ, en em dolpañ, bodennañ, bodadennañ, en em vodenniñ, gronnañ, kenstrollañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ, ober un emvod, gousezal, ober un taol emzastum ; *dort hatte sich der Hof versammelt,* eno e oa goursezet al lez ; *vor versammeltem Publikum eine Rede halten,* ober ur brezegenn dirak an dud.

Versammeln n. (-s) : tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g.

versammelt ag. : dastumet, bodet, gronnet ; *das Volk hatte sich auf dem Platz versammelt,* ar bobl a oa gronnet war ar blasenn.

Versammlung b. (-,-en) : bodadeg b., bodad g., emvod g., emvodadeg b., goursez g./b., bodadenn b., kendastum g., tolp g., tolpadenn b., tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g. ; *wann findet die nächste Versammlung statt ?* pegoulz e vo an emvod kentañ ? ; *die Nationalversammlung,* Breudoù ar Vro lies., ar Gambr b. ; *die Worte des Redners gingen im Lärm der Versammlung unter,* mouget e voe komzoù ar prezegenner gant trouz ar saliad (trouz ar blasennad) tud ; *bei dieser Versammlung ging alles durcheinander,* ne oa er vodadeg-se nemet kemmesk ; *beratende Versammlung,* bodadenn-guzuliañ b.

Versammlungsfreiheit b. (-) : frankiz emvodañ b.

Versammlungslokal n. (-s,-e) : sal emvodañ b., sal ar bodadegoù b., sal an emvodoù b.

Versammlungsort g. (-s,-e) : lec'h an emgav g., lec'h an emvod g., bodadlec'h g., bodlec'h g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.

Versammlungsrecht n. (-s) : gwir emvodañ g.

Versammlungswahn g. (-s) **/ Versammlungswut** b. (-) : terzhienn ar bodañ-divodañ b., kleñved ar bodañ-divodañ g., follezh ar bodañ-divodañ b.

Versammlungszentrum n. (-s,-zentren) : kendi g., bodadlec'h g., bodlec'h g.

Versand g. (-s) : **1.** kas g., kasidigezh b., kasadur g., kasadenn b., ; **2.** rann ar c'hasadennoù b. ; **3.** [dre astenn.] ti-gwerzh dre lizher g., embregerezh pellwerzherezh g.

Versandabteilung b. (-,-en) : rann ar c'hasadennoù b.

Versandartikel g. (-s,-) : marc'hadourezh da vezañ kaset b., marc'hadourezh da vezañ ezporzhiet b.

versandbereit ag. : prest (pare, darev) da vezañ kaset, prest (pare, darev) da vezañ arbaret, prest (pare, darev) da vezañ pakataet.

versanden V.gw. (ist versandet) : **1.** bezañ gounezet gant an traezh, bezañ beuzet gant an traezh, traezhañ ; *der Hafen versandet immer mehr,* gounezet e vez ar porzh gant an traezh ; *dieser Küstenstreifen versandet,* an aod du-mañ a vez beuzet gant an traezh ; **2.** [dre skeud.] *das Gespräch versandete,* ar gaoz a yeas da hesk, an diviz a yeas d'an hesk, mougañ (migañ) a reas ar gaoz.

versandfertig ag. : prest (pare, darev) da vezañ kaset, prest (pare, darev) da vezañ arbaret, prest (pare, darev) da vezañ pakataet.

Versandhandel g. (-s) : gwerzh dre lizher b., pellwerzherezh g., pellwerzhañ g.

Versandhaus n. (-s,-häuser) : ti-gwerzh dre lizher g., embregerezh pellwerzherezh g.

Versandhauskatalog g. (-s,-e) : katalog gwerzh dre lizher g., katalog pellwerzherezh g.

Versandkosten lies. : mizoù kas lies., priz an dougerezh g.

Versandtasche b. (-,-n) : sac'hig kas g.

Versandverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh dre lizher b., pellwerzherezh g.

Versart b. (-,-en) : [lenn.] ment b.

Versatz g. (-es) : **1.** gouestladur g. ; **2.** [mengleuz] **a)** atred g. ; **b)** atrediñ g.

Versatzamt n. (-s,-ämter) : ti-gouestlañ g.

Versatzstück n. (-s,-e) : **1.** gouestl g. ; **2.** [c'hoariva] kinkladur lem-laka g., loadur lem-laka g. ; **3.** [dre skeud.] komz voutin b., komz treut b., komz dister b.

Versäuberungsarbeiten lies. : mistradennoù lies.

versauen V.k.e. (hat versaut) : **1.** mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, palastrañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ ; **2.** [dre skeud] grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, mac'hagnañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ,

tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].

versauern V.gw. (ist versauert) : **1.** trenkaat ; *durch die Hitze versauern,* hañviñ ; **2.** [dre skeud] dont trenk e spered, goeñviñ, morfontiñ, digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, kalediñ, krisaat, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ, morediñ, moreañ, dont e spered da vorzañ, morzañ ; *ich versaure in diesem Kaff,* chom a ran da chagañ ha da vorfontiñ en toull parrez-mañ, divouedet e vez va empenn el lastez kêrig-mañ, dont a ra va spered da vorzañ er c'hozh lec'h distro-mañ.

versaufen V.k.e. (versäuft / versoff / hat versoffen) : dispign en diedoù alkoolek ; *sein Geld versaufen,* bezañ ul lonk-e-sizhun eus an-unan, lonkañ e wenneien, dispign e c'hopr en diedoù alkoolek ; *versoffener Kerl,* lonker g., mezvier g., korfeg g., pantier g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., rouler daonet g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr glout g., glout g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b., kozh mezvier g.

V.gw. : bezañ gounezet gant an dour ; *der Schacht versäuft,* kollet eo ar vengleuz gant an dour, chagañ a ra (chaget eo, sac'hañ a ra) an dour er vengleuz.

versäumen V.k.e. (hat versäumt) : c'hwitañ, mankout, fellout, koll ; *den Zug versäumen,* c'hwitañ (mankout) an tren, chom war-lerc'h an tren ; *seine Pflicht versäumen,* bezañ diek en e garg, bezañ diek d'ober e garg, faziañ d'e zever, bezañ dizamant d'e zlead, mankout d'e (en e) zever / fellout / faziañ (Gregor) ; *ich versäume nie eine Mahlzeit,* ne gollan pred ebet ; *er versäumte nicht zu kommen,* ne vankas (ne fellas) ket da zont / ne reas ket defot / ne zesfailhas ket (Gregor), ne c'hwitas ket, ne c'hwitas ket da zont, eñvor en doa bet da zont, ne fellas ket d'en em gavout eno ; *versäumt es nicht, zu kommen !* lakait pled na zeufec'h ! ; *ich habe völlig versäumt, es zu tun,* un ankouadenn am eus graet, disoñjet em eus en ober, ankounac'haet em eus en ober, n'em eus ket bet eñvor d'en ober ; *er versäumt die Gelegenheit,* ar voul a zo o ruilhal a-du gantañ ha ne ya ket war he lerc'h, mankout a ra d'e grog, lakaat a ra e zorn en e zisheol, c'hwitañ a ra war e grog, lakaat a ra e zorn en e c'houloù, kac'hat a ra war an annev, ober a ra karreg dre greiz ar porzh, ober a ra kazeg dre greiz ar porzh, ober a ra flagas, koll a ra an tu d'ober udb ; *da er es versäumt hatte, sich bei jemandem Rat zu holen,* defot bezañ goulennet kuzul digant u.b.

V.em. : **sich versäumen** (hat sich (t-rt) versäumt) : daleañ, goulerc'hiñ, dilerc'hiañ, tapout dale, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, abuziñ e amzer ; *die versäumte Zeit wieder einholen,* adtapout an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale).

Versäumnis b. (-,-se) : **1.** gwallegezh b., digasted b., diaket g., dievezh g., lentegezh b., leziregezh b. ; **2.** felladenn b., mank g., mankadenn b. ; **3.** ezvezañs b. ; **4.** [gwir] desfailh g., defot g. ; **5.** ankounac'hadenn b., ankouadenn b., ankounac'h g., disoñjadenn b.

Versäumnisgeldstrafe b. (-,-n) : tell-gastiz evit an dale paeañ b., retal g.

Versäumnisurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnadenn dre zesfailh b., barnedigezh dre zesfailh b. ; *ein Versäumnisurteil fällen,* kondaoniñ dre zefot, kondaoniñ o vezañ desfailh an tamallad, kondaoniñ dre zesfailh, barn dre zesfailh.

Versbau g. (-s) : [lenn.] **1.** framm ar werzenn g. ; **2.** gwerzaouerezh g., gwerzaouiñ g.

verschachern V.k.e. (hat verschachert) : reiñ a-stok-varc'had, difoarañ diouzh, pilwerzhañ.

verschachteln V.k.e. (hat verschachtelt) : enaskañ, emboestañ, kenemprañ ; *ineinander verschachtelt* kenempret.

verschaffen V.k.e. (hat verschafft) : pourchas, pourvezañ, degas, darbariñ, bastañ ; *jemandem eine Arbeit verschaffen,* derc'hel labour d'u.b., reiñ implij d'u.b. ; *jemandem einen Arbeitsplatz verschaffen,* titouriñ ur post-labour d'u.b. ; *verschaffen Sie uns Fleisch und Brot,* pourchasit deomp bara ha kig, pourvezit ac'hanomp a gig hag a vara ; *Geld verschaffen,* pourvezañ (degas, darbariñ, pourchas) arc'hant ; *man verschaffte ihm Wagen und Pferde,* pourchaset e voe dezhañ karr ha loen ; *der Wahrheit Geltung verschaffen,* lakaat ar wirionez war he reizh ; *Wissen verschafft Klarheit,* diwar ar studi e sav sklêrijenn ; *Erleichterung verschaffen,* diverraat ar poanioù, dousaat ar boan, distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ ; *was verschafft mir die Ehre ?* petra a dalvez din an enor-se ? a belec'h e teu kement-se din ? da biv ez on dleour eus kement a enor ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ?

V.em. : **sich verschaffen** (hat sich (t-d-b) verschafft) : gounit, dastum, tizhout, diraez, diraezañ, akuizitañ, providañ ; *sich Achtung verschaffen, sich Autorität verschaffen,* tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, gounit doujañs an dud, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *sich Ersatz verschaffen,* digoll, en em zigoll ; *sich Klarheit über etwas (t-rt) verschaffen,* en em sklêrijennañ war ur poent bennak ; *sich (t-d-b) Eintritt in ein Haus verschaffen,* lakaat digeriñ dor un ti ; *sich Bewegung verschaffen,* trevelliñ un tamm, ober un dro-vale, eouliañ e izili, dirennañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker ; *sich (t-d-b) Gehör verschaffen,* ober mouezh, sevel mouezh d'an unan, sevel e vouezh, uhelaat e vouezh, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor), dont a-benn da vezañ klevet, dont a-benn da vezañ selaouet, kaout berzh, kaout e c'houlenn ; *sie verschaffte sich Zutritt bis zu den geheimsten Winkeln des Herzens ihres Freundes,* tregerzhañ a reas kuzhetañ plegoù kalon he mignon.

Verschaffung b. (-) : pourvezadur g.

verschalen V.k.e. (hat verschalt) : [tekn.] koadañ, speuriñ, koufrañ.

Verschalung b. (-,-en) : [tekn.] **a)** koadadur g., koadañ g., koufradur g., koufrañ g. ; **b)** koadaj g.

verschallen V.gw. (verschallte / verscholl // ist verschallt / ist verschollen) : [trouz] fatañ, mougañ, steuziañ, mervel.

verschämt ag. : pinous, toutek, kamolek, lostek, lostok, mezhek, kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, izel e gribell, tapet diaes, lakaet diaes, o teuziñ (o fontañ) gant ar vezh, goloet a vezh, rostet gant ar vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra, gant mezh, gwall vezhus / mezhekaet (Gregor) ; *verschämter Armer,* paour mezhek g., paour mezhus g.

Verschämtheit b. (-) : mezh b., gwall vezhegezh b., elevez b., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b.

verschandeln V.k.e. (hat verschandeln) : vilaat, divalavaat, difetiñ, disleberiñ, disneuziañ, distresañ, mekaat, gwastañ, digoantañ, glac'hariñ, gwallegañ, mazaouiñ, euveriñ, displetaat, dispenn, dizalbadiñ, ifamañ ; *ein verschandeltes Gebäude,* ur savadur mac'hagnet g., ur savadur gwastet g., ur savadur mekaet g., ur savadur digoantet g., ur savadur disneuziet g., ur savadur gwalleget (disteraet, vilaet, displetaet, dispennet, distreset) g.

Verschandelung b. (-) : viladur g., difetadur g., divalavaat g., dizalbad g.

verschanzen V.em. : **sich verschanzen** (hat sich (t-rt) verschanzt) : **1.** en em gaeañ, sevel mogerioù difenn ; **2.** [dre skeud.] *sich hinter Ausflüchten verschanzen,* tennañ digarezioù toull ha gaouiat, tennañ digarezioù goullo, tennañ digarezioù war-bouez un neudenn vrein, tennañ digarezioù ki, tennañ kantikoù seurezed eus e gelorn, tennañ fariennoù eus e gelorn ; *sich hinter dem Berufsgeheimnis verschanzen,* kavout abeg er rin micherel evit tevel, kemer digarez diouzh ar rin micherel evit tevel, digareziñ ar rin micherel evit tevel, siguriñ ar rin micherel evit tevel.

Verschanzung b. (-,-en) : kre g., kae-difenn g., kreñvlec'h g., harz-difenn g.

verschärfen V.k.e. (hat verschärft) : **1.** gwashaat, krizañ, rustaat, strishaat, kreskiñ ; *eine Strafe verschärfen,* gwashaat (krizañ) ur c'hastiz ; *ein Gesetz verschärfen,* strishaat ul lezenn, krizañ ul lezenn ; *den Ton verschärfen,* skeiñ war an tach, mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; **2.** kreñvaat, startaat, kadarnaat ; **3.** buanaat, hastañ.

V.em. : **sich verschärfen** (hat sich (t-rt) verschärft) : **1.** [dre skeud.] rustaat, gwashaat, trenkañ, trenkaat, dont da stardañ ; *die Lage verschärft sich (t-rt),* rustaat (gwashaat) a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; **2.** lemmaat, tanavaat , spisaat; *sein Gehör verschärft sich,* dont a ra e skouarn da danavaat.

Verschärfung b. (-) : 1. gwashadur g. ; *Verschärfung der kirchlichen Zensur,* krizañs b. ; 2. [mezeg.] remortad g., falladenn b., grevusadur g., gwashadenn b. ; 3. lemmidigezh b. ; *Verschärfung des Gehörs,* lemmidigezh ar c'hleved b.

verscharren V.k.e. (hat verscharrt) : *etwas verscharren,* douarañ udb, lakaat udb en douar; plantañ udb en douar, endonañ udb, enkeviñ udb.

verschätzen V.em. : **sich verschätzen** (hat sich (t-rt) verschätzt) : droukprizañ ; *er hat sich um zehn Meter verschätzt,* ur fazi a zek metrad en deus graet en e brizadur ; *sich in jemanden verschätzen,* treuzvarn u.b., kammvarn u.b., droukvarn u.b., droukprizañ u.b.

verschaukeln V.k.e. (hat verschaukelt) : *jemanden verschaukeln,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled, prun) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.

verscheiden V.gw. : (verschied / ist verschieden) : mervel, tennañ e huanad diwezhañ ; *er ist verschieden,* rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, tremenet eo, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, marvet eo, paseet eo.

Verscheiden n. (-s) : kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies.

verscheißen V.k.e. (verschiss, hat verschissen) : P. **1.** *etwas verscheißen,* kaoc'hañ udb, fankañ udb ; **2.** *er hat es bei mir verschissen,* d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ.

verschenken V.k.e. (hat verschenkt) : reiñ da virout, reiñ [udb d'u.b.] e prof, ober prof [a udb d'u.b., eus udb d'u.b.], donezoniñ, reiñ e donezon, profañ ; *man hat mir diesen Hut verschenkt,* roet eo bet din an tog-se da virout, roet eo bet din an tog-se e prof, roet eo bet din an tog-se e donezon ; *verschenkt den Armen alles, was ihr übrig habt,* roit en aluzen ar pezh oc'h eus da zioueriñ, roit en aluzen kement oc'h eus da zioueriñ ; *die Leute verschenkten ihm hier und da alte Klamotten,* un tamm dilhad kozh bennak a-gleiz hag a-zehou a veze roet dezhañ ; *dem Armen verschenkte er seinen Mantel,* diouerin a reas e vantell d'ar paour.

verscherbeln V.k.e. (hat verscherbelt) : reiñ a-stok-varc'had, difoarañ diouzh, koufoniñ, pilwerzhañ ; *die wirtschaftlichen Interessen eines Landes verscherbeln,* pilwerzhañ lazioù armerzhel ur vro.

verscherzen V.k.e. (hat verscherzt) : koll dre e faot ; *ich habe (mir) mein Glück verscherzt,* kaset em eus va eürusted da get, krog e oa ar c'hrog ha c'hwitet em eus warnañ, ar voul oa o ruilhal a-du ganin ha n'on ket aet war he lerc'h ; *er hat sein Glück verscherzt,* manket eo d'e grog, c'hwitet en deus war e daol-chañs, laosket en deus e chañs da vont, lakaet en deus e zorn en e zisheol, lakaet en deus e zorn en e c'houloù, troc'het en deus e amzer-da-zont, edo ar voul o ruilhal a-du gantañ

ha kavet en doa gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.
V.em. : **sich verscherzen** (hat sich (t-d-b) verscherzt) : **1.** *sich etwas verscherzen,* koll dre e faot ; **2.** *es sich mit jemandem verscherzen,* tennañ droukrañs u.b. war an-unan.
verscheuchen V.k.e. (hat verscheucht) : argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, kas diwar-dro, kas diwar e dro, chabousat, chaboutat, distekiñ, chaseal, hemolc'hiñ, choual, dichoual, ober ar riñs war ; *die Kühe verscheuchen,* touch ar saout kuit, chabousat ar saout, ober ar riñs war ar saout ; *Bedenken verscheuchen,* lakaat aes spered u.b., kas disfiz u.b. da netra, skarzhañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ (dispenn, goullonderiñ) diskred u.b.
verscheuern V.k.e. (hat verscheuert) : gwerzhañ, difoarañ diouzh, pilwerzhañ.
verschicken V.k.e. (hat verschickt) : kas, daveiñ, postañ.
verschiebbar ag. : rikl-dirikl, -red, war rikl, astenn-diastenn.
Verschiebebahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : porzh arenkiñ g., porzh-houarn kenstrollañ trenioù g., porzh-houarn dasparzhañ g., gar-dibab b.
verschieben V.k.e. (verschob / hat verschoben) : **1.** cheñch plas da, diplas, diplasañ, diloc'hañ, loc'hañ, dilec'hiañ, diboullañ, divorañ, treuzlec'hiañ, lakaat da riklañ, flachañ, fiñval ; **2.** goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, diferañ ober udb, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h, kas da ziwezhatoc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h, lezel d'ober ; *eine Versammlung verschieben,* daveiñ un emvod ; *die Wahlen wurden um eine Woche verschoben,* ar votadeg a oa bet dilerc'hiet eizhtez ; *der Fahrplan aller Züge wurde um eine Stunde verschoben,* lakaet eo bet an holl drenioù da dremen un eur diwezhatoc'h ; *auf morgen verschieben,* kas d'an deiz warc'hoazh, daleañ betek warc'hoazh, deport betek antronoz (Gregor) ; *seine Abreise verschieben,* daleañ da vont kuit, ampellañ e veaj, goursezañ mont kuit, goursezañ e veaj ; *du wirst wohl deine Anreise verschieben müssen,* ret e vo dit diwezhataat da zont, ret e vo dit gourzezañ dont, ret e vo dit dont diwezhatoc'h ; *verschieben wir die Entscheidung auf nächsten Sonntag,* a-benn disul e welimp ; *auf den Sankt-Nimmerleinstag verschieben,* kas da ouel sant Bikenig, gortoz ma ne vo ket a vleuñv el lann evit ober udb, daleañ udb ken na vo lidet gouel sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn, gortoz betek deiz sant Bikenig evit ober udb, daleañ betek bloavezh an erc'h du, daleañ betek an deiz goude biken ; *wenn du deinen Besuch dauernd verschiebst, wirst du wohl nie zu ihm gehen,* a van da van n'i ket d'e welet ; *was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen,* arabat kas da warc'hoazh ar pezh a c'hall bezañ sevenet bremañ-souden - ar c'hentañ mont, ar c'hentañ dont - ar belladenn a zo kac'hadenn - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - na zale 'ta d'ober da dra - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ - seul gentañ, seul wellañ (Gregor) - abred ne goll james ; **3.** enbroañ (enporzhiañ) dre floderezh.
V.em. : **sich verschieben** (verschob sich / hat sich (t-rt) verschoben) : **1.** riklañ-diriklañ, diblas, diblasañ, riklañ, rampañ, disac'hañ, diflipañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, foerañ ; **2.** bezañ dilerc'hiet (warlerc'hiet, daleet, diferet, ampellet, diwezhataet).
Verschieberädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] tren rodaouegoù rikl-dirikl g., rodaoueg war-rikl b.
Verschiebung b. (-,-en) : **1.** diloc'hañ g., dilec'hiadur g., treuzlec'hiañ g. ; **2.** daleadur g., daleerezh g., daleidigezh b., goursez g., warlerc'hierezh g. ; **3.** [treuzdougen] embreg g., embregad g., embregadenn b. ; **4.** [mat.] treuzkludañ g., treuzkludadur g., treuzkludadenn b. ; **5.** [bred.] treuzdoug g.
verschieden ag. : **1.** disheñvel, dishañval, diforc'h ; *sie sind verschiedener Meinung,* n'int ket tamm ebet eus ar memes aviz, n'emaint ket a-du an eil gant egile, n'int ket ali an eil gant egile, pep hini en deus e soñj, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; *beide Sachen sind verschieden,* an daou dra a zo diforc'h etrezo ; *völlig verschieden sein,* bezañ rekin an eil d'egile, bezañ disheñvel penn-da-benn, bezañ disheñvel-groñs, bezañ disheñvel-krenn, bezañ disheñvel-razh, bezañ disheñvel-mik ; *zwei völlig verschiedene Dinge,* daou dra enep lies., daou dra gontrol lies. ; *die beiden Kirchen stammen aus verschiedenen Epochen,* an div iliz a zo bet savet da goulzoù disheñvel ; **2.** liesseurt, diseurt, liesdoare, liesneuz, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, dizunvan ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *zu verschiedenen Malen,* alies a-walc'h, aliesik, meur a wech, lies gwech, lies a wech ; *auf verschiedene Weisen,* e meur a zoare, e lies doare ; *sie diskutieren über verschiedene Themen,* komz a reont diwar-benn a bep seurt traoù ; *ich habe verschiedene Weine probiert,* tañvaet em eus lies gwin ; *verschiedene Sorgen,* lies anken lies. ; *an verschiedenen Orten,* amañ hag ahont, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *der Schulbus sammelt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ein,* mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi ; *Verschiedenes,* traoù a bep seurt lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies., traoù diseurt lies.
verschiedenartig ag. : **1.** disheñvel, dishañval, diforc'h ; **2.** liesseurt, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, liesdoare, liesneuz, diseurt, dizunvan.
Verschiedenartigkeit b. (-,-en) : **1.** disparelezh b., disheñvelded b., disheñvel g. ; **2.** liesseurtiezh b., liesseurted b., liested b., liezelezh b., liezegezh b., dizunvanded b., dizunvander g., dizunvaniezh b.
verschiedenerlei Adv. : liesseurt, diseurt, liesdoare, liesneuz, a bep seurt, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej.
Verschiedenheit b. (-,-en) : 1. disparelezh b., disheñvelded b., disheñvel g. ; 2. liesseurtiezh b., liesseurted b., liested b., liezelezh b., liezegezh b., dizunvanded b., dizunvander g., dizunvaniezh b.
verschiedentlich Adv. : **1.** lies-a-wech, lies gwech, meur a wech, alies, lies taol, ken lies a wech ; **2.** a-daolioù, a-

stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-grogadoù, a-dourtadoù, a-reuziadoù, bep eil penn.

verschießen V.k.e. (verschoss / hat verschossen) : **1.** tennañ [e vannadell], diwaregañ [e vir], bannat [e vir] ; **2.** diviañ, foetañ, fripañ, frigasañ, trezennañ ; *seine Munition verschießen,* diviañ (foetañ, fripañ, frigasañ, trezennañ) e dennoù ; **3.** [dre skeud.] *nicht zu früh sein Pulver verschießen,* kaout furnez prim / lakaat evezh abred mat (Gregor), kemer e ziwalloù evit ma ne gouezhfe ket ar bec'h war an-unan, diwall da leuskel e vramm diwezhañ da redek re abred ; *er hat sein Pulver verschossen, er hat alle Pfeile verschossen,* diskarget en deus e vinim, emañ penn e spered evit gouzout petra lavaret c'hoazh (evit gouzout petra ober c'hoazh) ; **4.** dislivañ, dilivañ, mont disliv, koll e liv, na chom en e liv ; **5.** [dre skeud.] *er ist in sie verschossen,* tik (dall, sot, gwrac'h, pitilh, stran, ran, nay, troet-bras, angoulet, lorc'het, touellet) eo ganti, mont a ra dreist-penn ganti, karet a ra anezhi dreistmuzul, karet a ra anezhi dreistkont, karet a ra anezhi dreist-penn, karet a ra anezhi dreist ar barr, sorc'hennet eo ganti, touellet eo ganti, amoedet eo ganti.

V.em. : **sich verschießen** (verschoss sich / hat sich (t-rt) verschossen) : **1.** mont e denn er c'hleuz, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal ; **2.** *sich in jemanden verschießen,* dont da vezañ sot (tik, trelatet e spered) gant u.b., mont sot (dall) gant u.b., amoediñ gant u.b.

verschiffen V.k.e. (hat verschifft) : **1.** kas gant ur vag, treuzdougen dre vor ; **2.** bagañ, lestrañ, kargañ, fardiñ, frediñ.

Verschiffung b. (-,-en) : **1.** treuzdougerezh marc'hadourezh dre vor g. ; **2.** lestradur g., lestrañ g., bagañ g., fardiñ g.

verschimmeln V.gw. (ist verschimmelt) : louediñ, dont da louediñ, moeltrañ, dont blev (ul louedenn, louedennoù) war an dra-mañ-tra, loeviñ.

verschimmelt ag. : louet, louedet, tuf, moeltr ; *es riecht verschimmelt,* c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) a zo amañ.

verschissen ag. : P. : **1.** kaoc'hek, kaoc'hus, leun a gaoc'h ; **2.** kaoc'hus ; *verschissene Lage,* jeu gaoc'h b., kaoc'henn b., krenegell b., lagenn b., bouilhenn b., taol skeudik g. ; *er ist in einer verschissenen Lage,* sac'het eo en ur gaoc'henn, sac'het eo en ur vouilhenn, en ur gempenn emañ, paotr brav eo, kempenn eo ganti, en ur grenegell emañ, el lagenn emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrae, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, paket eo er gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, en ur blegenn lous emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoù gantañ, trist eo ar jeu gantañ, skeudik eo an taol gantañ, paotr brav eo ; **3.** kozh ; *wann ist die verschissene Prüfung ?* peur eo bet lakaet ar c'hozh arnodenn-se ? peur eo bet lakaet ar c'hast a arnodenn-se ?

verschlacken V.gw. (ist verschlackt) : koc'hienaat, koc'hienañ.

verschlafen[1] V.k.e. (verschläft / verschlief / hat verschlafen) : **1.** c'hwitañ diwar re gousket ; *den Nachmittag verschlafen,* chom da vagañ c'hwen betek pell goude kreisteiz, chom da gousket an endervezh a-bezh ; *das Frühstück verschlafen,* c'hwitañ al lein-vihan diwar re gousket.

2. *seine Zeit verschlafen,* chom da vagañ ar c'hwen war e wele, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom d'ober teil tomm en e wele, chom d'ober laou, chom da flaeriañ ; *er hat die Zeit verschlafen,* savet (diblouzet) eo bet re ziwezhat, en em ankounac'haet eo da gousket.

3. *seinen Rausch verschlafen,* kousket war e win, euvriñ e gofad, kousket war re vras kofad, uzañ e win, tremen e win, koll e win, mougañ e win, chom en e wele da zistanañ (da ziazezañ e gorfad gwin, da goll e win).

4. *etwas verschlafen,* disoñjal udb.

V.gw. (verschläft / verschlief / hat verschlafen) : en em ankounac'haat da gousket, sevel (diblouzañ) re ziwezhat.

V.em. : **sich verschlafen** (verschläft sich / verschlief sich / hat sich (t-rt) verschlafen) : en em ankounac'haat da gousket, sevel (diblouzañ) re ziwezhat.

verschlafen[2] ag. : **1.** morgousket, kouskedik, motet en e gousk ; *verschlafene Dörfer,* kêriadennoù morgousket lies., kêriadennoù motet en o c'housk lies. ; **2.** *ich bin noch ganz verschlafen,* n'on ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha dihun emaon c'hoazh, pikous eo va daoulagad c'hoazhn'on ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha dihun emaon c'hoazh, pikous eo va daoulagad c'hoazh.

Verschlag g. (-s,Verschläge) : **1.** speurenn brenn b., speur b., speurennadur g., distremen g. ; **2.** [dre astenn.] siklud g., lab g., siklutenn b., skiber g., kombod-gwele g., kuzh-gwele g., speurenn-wele b., bac'h b. ; *Verschlag im Stall,* kel g., speurenn b., loch g., kombod g., karched g.

verschlagen[1] V.k.e. (verschlägt / verschlug / hat verschlagen) : **1.** serriñ, klozañ ; *mit Brettern verschlagen,* sevel speurennoù prenn e, speurenniñ gant prenn.

2. *jemandem den Appetit verschlagen,* terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., serriñ kalon u.b., divlazañ u.b., dic'houstiñ u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. / reiñ heug (doñjer) d'u.b. / degas heug (regred) d'u.b. (Gregor) ; *das verschlägt mir den Atem,* **a)** [ster rik] un torr-alan eo an dra-se, un torr-anal eo an dra-se, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, chom a ra va anal ennoñ ; **b)** [dre skeud.] *das verschlägt mir den Atem (die Rede),* un estlamm gwelet ! - ur bam eo ! - peadra a zo da vamañ - chom a ran war va c'hement all - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet-lip - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - menel a ran seizet ha dianal - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h - peadra a zo da bilat un den - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h - chom a ran lug.

3. [merdead.] diheñchañ, diroudañ ; *der Sturm verschlägt ein Schiff,* skoet-diskoet (torimellet) gant ar wallamzer e ya ur vag d'an driv ; *verschlagen werden (nach (t-d-b), an (t-rt)),* bezañ kaset gant ar wallamzer (gant an darvoudoù) war-zu ..., mont d'an driv, drival.

4. [sport] *den Ball verschlagen,* c'hwitañ war ar volotenn, c'hwitañ ar volotenn, mankout ar vell.
V.gw. **1.** efediñ, gwerediñ, labourat, kregiñ ; *die Arznei verschlägt,* efediñ a ra (efed a ra, kregiñ a ra) al louzoù ; *nichts verschlagen,* chom diefed, bezañ diefedus, chom hep kregiñ ; **2.** [dour] *verschlagen lassen,* lakaat da zistanañ, mingliñ, klouaraat ; **3.** [dre skeud.] *es verschlägt nichts,* ne ra ket a zroug, n'eus ket a ziaez, kement-se ne zegas droug ebet, dizrouk (dinoaz) eo kement-se, n'eus forzh, ne ra netra, n'eo ket tener, n'eus ket a zroug, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus ket pe evit tra, heñvel eo.
verschlagen[2] ag. : **1.** dre zindan, a-zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, beskellek, korvigellus, troidellus, troidellek, gwidreüs, ganas, gaou, gwevn, strobinellus, abil, pilpous, gwidal ; *er ist verschlagen,* n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a zo un den gweet e hentoù, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, gouzout a ra ar mil ard fall, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, un den a-zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet (korvigellek, gwidreüs, gwidal, lamprek, link, kudennek) eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, ur c'horvigeller a zo anezhañ, un troideller a zo anezhañ, hennezh a zo un ard a zen, pegen louarn eo hennezh ! ; **2.** [dour] klouar, mingl, minglet.
Verschlagenheit b. (-) : gwidre g., korvigell b., kammigell b., itrik g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g., strobinellerezh g., finesa b., ardivinkoù lies.
verschlammen V.gw. (ist verschlammt) : bezañ gounezet gant al lec'hid, lec'hidañ.
verschlammt ag. : fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, leun a fank, fank-holl, kailharek, kailharet,priek, plapous, geuniek, krenek, krenegellek, druz, leun a bri, leun-bri, lagennus, lagennek, kampoullennek, mailhennek, bouilhennek, bouilhennus, lec'hidek, lec'hidus, priasellek, fank outañ, bouilhenn outañ, goloet a vorfont, leun a vorfont ; *der Hafen ist verschlammt,* deuet eo ar porzh da vezañ gounezet gant al lec'hid, gounezet eo ar porzh gant al lec'hid.
verschlampen V.k.e. (hat verschlampt) : **1.** P. gwallegañ, gwallekaat, na vont war-dro, dilezel, lezel a gostez, bezañ difoutre e-keñver udb, ifamañ, na lakaat van ebet gant ; **2.** P. lakaat rouestl e, brellañ, ober gardenn war, disparbuilhañ, fourdouilhat, tanfoeltrañ (didanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) pep tra, lakaat bep eil penn, direnkañ, diandellañ, diskempenn, lakaat a-dreuz-fuilh, lakaat freuz e, lakaat a-bempoù, lakaat a-stlabez, lakaat en dizurzh, gardennañ, tarvañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, mac'homañ, mac'hagnañ, strabouilhat, tourc'hañ, kalemarc'hiñ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad] ; **3.** P. koll, diankañ, trabuchañ.
V.gw. (ist verschlampt) : en em lezel, en em leuskel, en em leuskel da vont, mont da sklanker, sklankaat.
verschlechtern V.k.e. (hat verschlechtert) : gwashaat, gwashaat da, fallaat, grevusaat, garvaat, gwatalañ, nammañ, techañ, siañ, lakaat ar soubenn da drenkañ, diaesaat, krizañ ; *das würde die Lage nur noch verschlechtern,* neuze e vefe gwashoc'h kont.
V.em. : **sich verschlechtern** (hat sich verschlechtert) : mont e malamant, dont da vezañ falloc'h-fallañ, fallaat, mont war fallaat, mont da fall, gwashaat, grevusaat, mont war washaat, dont da vezañ gwashoc'h, mont gwashoc'h-gwazh, mont gwazh-ouzh-gwazh, bezañ gwazh-ouzh-gwazh, mont da wazh, mont a zrouk da wazh, garvaat, grizienañ, gwastañ, mont en tu rekin, treiñ da fall, findaoniñ, garvaat ; *sein Gesundheitszustand verschlechtert sich,* hemañ a ra ruskenn fall, klañvoc'h-klañvañ eo ; *sein Gesundheitszustand hat sich (t-rt) verschlechtert,* klañvaet eo c'hoazh, fallaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e gleñved, gwashaat a ra d'e gleñved, gwashaet eo e yec'hed, gwashaet eo e gerz, aet eo e yec'hed war washaat, aet eo e yec'hed war fallaat, aet eo e yec'hed war zisteraat, aet eo e yec'hed war wastañ, aet eo war ziaesaat, diaesoc'h eo bremañ c'hoazh, falloc'h-fallañ eo e ya gant e gleñved, fallaat a ra gant e gleñved, war e ziskar emañ, en e ziskar emañ, gwazh-ouzh-gwazh emañ e stad ; *ihr Gesundheitszustand verschlechtert sich (t-rt) zusehends,* ne ra nemet dismantrañ a wel da zaoulagad an dud ; *der Zustand ihres Beines hat sich verschlechtert,* deuet eo he gar da washaat ; *die Lage verschlechtert sich (t-rt),* mont a ra an traoù war washaat, mont a ra stad an traoù war washaat, gwashaat a ra an traoù, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, dont a ra an traoù da vezañ gwashoc'h c'hoazh, fallaat a ra an traoù, falloc'h-fallañ e ya an traoù, war drenkaat (war fallaat) e ya an traoù, deuet eo al laezh da drenkañ, trenket eo ar soubenn ; *von Tag zu Tag (mit jedem Tag) verschlechtern sich unsere Lebensbedingungen,* ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez ; *das Wetter verschlechtert sich (t-rt),* gwashaat a ra an amzer, war bounneraat e ya an amzer, dont a ra an amzer da ziaesaat, garvaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ, o kulvanniñ, o trenkañ, o fallaat), koumoulek e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo.
Verschlechterung b. (-,-en) : **1.** gwashadur g., gwashadenn b., fallaenn b., falladenn b., distresadenn b., distresadur g., siadurezh b., diskar g. ; **2.** [mezeg.] remortad g., falladenn b., grevusadur g., gwashadenn b., diskar g.
verschleiern V.k.e. (hat verschleiert) : **1.** mouchañ, goueliañ ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft,* garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank ; **2.** [dre skeud.] derc'hel kuzh, tevel war, goleiñ, kuzhat war ; *die Wahrheit verschleiern,* findaoniñ ar wirionez, skoachañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, touellañ an dud, livañ (treiñ,

treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ) ar wirionez, digelaouiñ, brizhkelaouiñ, brozennat a-ratozh, skignañ brozennoù a-ratozh ; *jemandes Fehler verschleiern,* goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b., kuzhat war u.b., kuzhat war fazioù u.b. ; *die Bilanz verschleiern,* falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, farlotiñ) ar ventel, falsañ ar c'hontoù.

V.em. : **sich verschleiern** (hat sich verschleiert) : **1.** mont dindan ouel, gwiskañ ar ouel, gwiskañ ar mouch islamek, mouchañ e zremm ; **2.** *der Himmel verschleiert sich (t-rt),* emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

Verschleierung b. (-,-en) : **1.** mouchañ g. ; **2.** [dre skeud.] kuzherezh g., touellerezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b. ; *Verschleierung treiben,* digelaouiñ, brizhkelaouiñ, brozennat a-ratozh, skignañ (brudañ) brozennoù a-ratozh, falskelaouiñ, kammstlennañ.

verschleimen V.gw. (ist verschleimt) : stervennekaat, lizennañ, gludennekaat, libouziñ.

verschleimt ag. : mic'hiek, lec'hiek, klitennek, stervennek ; *verschleimt sein,* flummañ ; *ihr Hals ist immer noch verschleimt,* karget eo he gouzoug c'hoazh.

Verschleimung b. (-) : **1.** stervennekaat g., lizennañ g., gludennekaat g., libouziñ g. ; **2.** mic'hiegezh b., lec'hiegezh b., klitennegezh b., stervennegezh b.

Verschleiß g. (-es,-e) : uzadur g., uz g.

verschleißen V.k.e. (verschliss / hat verschlissen) : **1.** uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz en udb, tognañ ; **2.** [Bro-Aostria] gwerzhañ.

V.gw. (verschliss / ist verschlissen) : **1.** mont da fall, uzañ, teuc'hiñ ; *dein Reifen ist verschlissen,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr ; **2.** [dilhad] pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, emzispenn, teuc'hiñ, mont e pilpouz.

V.em. : **sich verschleißen** (verschliss / hat sich (t-rt) verschlissen) : **1.** mont dre uz, mont gant an uz, uzañ gant ar froterezh, mont da fall ; **2.** mont da fall, kas e yec'hed da get, terriñ ha brevañ e gorf gant al labour, uzañ e gorf gant al labour.

A.gw. verb **verschlissen** : aet betek an neudenn, poazh, uzet, uz, aet, tremen aet, teuc'h, rouedennet, debret, dirapar, diskrelu ; *Hose mit verschlissenen Hosentaschen,* bragoù a zo diswriet ar godelloù anezhañ g., [dre fent] otoù feneant g.

verschleißfest ag. : kalet ouzh an uz.

Verschleißstelle b. (-,-n) : stal-werzh b.

Verschleißteil n. (-s,-e) : pezh gwallgaset gant an uzadur g., pezh hag a uz buan g.

verschleppen V.k.e. (hat verschleppt) : **1.** dezougen ; *eine Krankheit verschleppen,* dezougen ur c'hleñved ; **2.** forbannañ, bannañ, harluiñ, treuztiriañ, treuzlec'hiañ, dilec'hiañ ; *Personen verschleppen,* forbannañ tud, bannañ tud eus o bro, argas tud eus o bro (diouzh o broioù) ; *ein Verschleppter,* un den hag a zo bet argaset diouzh e vro g., un harluad g. ; **3.** dilemel, sammañ, distreiñ, skrapañ, divorañ, truflañ, bogodiñ ; **4.** *etwas verschleppen,* mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, ober udb gant lentegezh (Gregor).

V.em. : **sich verschleppen** (hat sich (t-rt) verschleppt) : na vezañ diwezh (fin) ebet d'an dra-mañ-tra.

Verschleppung b. (-,-en) : **1.** daleadur g., daleerezh g., goursez g., stankerezh g., stankadur g. ; **2.** forbannerezh g., harluañ g.

verschleudern V.k.e. (hat verschleudert) : **1.** reiñ evit ur priz dister, gwerzhañ war goll, gwerzhañ war ziskont, difoarañ, stropañ, pilwerzhañ, lezel da vont evit ur priz dister ; **2.** foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, kontrezañ, mazaouiñ, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war ; *sein Geld verschleudern,* dismantrañ (foranañ, fontañ, flutañ, foeltrañ, foetañ, fuilhañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, beveziñ, bonduiñ, dispign, gwallzispign, droukzispign, straniñ, flipañ, mañchañ, mougañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, debriñ e bistigenn, debriñ e gestenn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

Verschleuderung b. (-) : foranerezh g., foeterezh g., gwasterezh g., dismantridigezh b., friterezh g., diarboell g., difouliañsoù lies., dishilh g., gwallzispign, dismantr g.

verschließbar ag. : war alc'hwez, hag a c'heller alc'hwezañ.

verschließen V.k.e. (verschloss / hat verschlossen) : **1.** prennañ war alc'hwez, alc'hwezañ, enserriñ ; *die Tür doppelt verschließen,* ober un dro doubl gant an alc'hwez evit prennañ an nor, reiñ daou daol alc'hwez ; *die Tür nicht verschließen,* lezel an nor dialc'hwez ; *die Tür ist von innen verschlossen,* an nor a zo prennet en diabarzh ; **2.** siellañ ; *in verschlossenem Umschlag,* siellet (kachedet) al lizher, en ul lizher-siell, ur siell warnañ ; **3.** [dre astenn.] stankañ, stouvañ, tafañ ; *eine Öffnung verschließen,* stankañ un toull ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss,* un nor-dal a gloz war ar c'hastell.

V.em. : **sich verschließen** (verschloss sich / hat sich (t-rt) verschlossen) : [dre skeud.] serriñ war an-unan, prennañ ; *er verschließt sich ganz dem Mitleid,* kalediñ a ra (diseblant eo, yen eo) ouzh poan ar re all, krisaat a ra ouzh poan ar re all ; *verschlossenes Gesicht,* dremm a zalc'h kuzh ar soñjoù, dremm na zispak ket ar soñjoù b., dremm serret b., P. fas koad g., revr strizh g.

Verschließlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre serriñ b.

verschlimmbessern V.k.e. (hat verschlimmbessert) : [dre fent] gwall aozañ, lakaat en ur gwall stad, distresañ, glac'hariñ, gwastañ [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar forn].

Verschlimmbesserung b. (-,-en) : [dre fent] gwall aozidigezh b., distresadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., gwastadur g.

verschlimmern V.k.e. (hat verschlimmert) : gwashaat, gwashaat da, fallaat, grevusaat, garvaat, grizienañ, krizañ, startaat, lakaat ar soubenn da drenkañ, diaesaat ; *das würde die Lage nur noch verschlimmern,* neuze e vefe gwashoc'h kont.

V.em. : **sich verschlimmern** (hat sich (t-rt) verschlimmert) : mont e malamant, dont da vezañ falloc'h-fallañ, fallaat, gwashaat, grevusaat, mont war washaat, dont da vezañ gwashoc'h, dont da vezañ diaesoc'h, mont gwashoc'h-gwazh, mont gwazh-ouzh-gwazh, bezañ gwazh-ouzh-gwazh, mont da wazh, mont a zrouk da wazh, c'hoari da fall, treiñ da fall, garvaat, grizienañ, krizañ, gwastañ, startaat, bezañ war drenkaat, garvaat ; *sein Gesundheitszustand verschlimmert sich,* hemañ a ra ruskenn fall, klañvoc'h-klañvañ eo ; *sein Gesundheitszustand hat sich (t-rt) verschlimmert,* klañvaet eo c'hoazh, fallaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e yec'hed, gwashaet eo e gerz, gwashaet eo e gleñved, aet eo e yec'hed war washaat, deuet eo e yec'hed da washaat, aet eo e yec'hed war fallaat, aet eo e yec'hed war zisteraat, aet eo e yec'hed war wastañ, aet eo war ziaesaat, diaesoc'h eo bremañ c'hoazh, war e ziskar emañ, en e ziskar emañ, gwazh-ouzh-gwazh emañ e stad ; *seine Krankheit hat sich verschlimmert,* klañvaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e gleñved, gwashaat a ra d'e gleñved, kresket eo e gleñved ; *der Zustand ihres Beines hat sich verschlimmert,* deuet eo he gar da washaat ; *sein Leiden verschlimmert sich (t-rt),* mont a ra e zroug war gresk, mont a ra e zroug gwazh-ouzh-gwazh, gwazh-ouzh-gwazh emañ e zroug, bras-ouzh-bras eo e zroug ; *die Lage verschlimmert sich (t-rt),* mont a ra an traoù war washaat, mont a ra stad an traoù war washaat, gwashaat a ra an traoù, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, dont a ra an traoù da vezañ gwashoc'h c'hoazh, fallaat a ra an traoù, war drenkaat (war fallaat) ez a an traoù, deuet eo al laezh da drenkañ, trenket eo ar soubenn ; *von Tag zu Tag (mit jedem Tag) verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen,* ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez ; *das Wetter verschlimmert sich (t-rt),* gwashaat a ra an amzer, war bounneraat e ya an amzer, dont a ra an amzer da ziaesaat, garvaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ, o kulvanniñ, o trenkañ, o fallaat), koumoulek e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo.

verschlimmernd ag. : gwashaus, grevusaus.

Verschlimmerung b. (-,-en) : **1.** gwashadur g., gwashadenn, fallaenn b., falladenn b., distresadenn b., distresadur g., diskar g. ; *Verschlimmerung der kirchlichen Zensur,* krizañs b. ; **2.** [mezeg.] remortad g., falladenn b., grevusadur g., gwashadenn b.

verschlingen[1] V.k.e. (verschlang / hat verschlungen) : **1.** *etwas verschlingen,* mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ udb, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, gorjañ udb, jogañ udb, lopañ udb, razhañ udb, tagañ udb, toullonkañ udb, debriñ udb en ul lonkad, treizhañ udb ; *etwas in Windeseile verschlingen,* lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, debriñ udb en ul lonkad, pipañ udb diwar dizh, ramgloudiñ ; *und in Sekundenschnelle verschlang der Tiger das Kaninchen,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol ! ; **2.** isfontañ, islonkañ, kondonañ, lonkañ penn ha pilhon, toullonkañ, koñfontañ ; *die Fluten verschlangen das Schiff,* lonket e voe ar vag gant ar mor, goueledet e voe ar vag, islonket e voe ar vag, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, ar vag a voe koñfontet ; **3.** [dre skeud.] *ein Buch verschlingen,* bezañ dalc'het ken-ha-ken (bezañ a-zevri-kaer) gant ul levr, bezañ sanket en ul levr, bezañ a-zevri-kaer o lenn ul levr, na zistagañ penn diouzh ul levr ; **4.** [dre skeud.] *mit den Augen verschlingen,* sellet brav ouzh udb, parañ e selloù war udb, debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh udb, bamañ ouzh (dirak, gant) udb, bamañ d'udb, bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh udb, lonkañ udb gant e zaoulagad ; **5.** [dre skeud.] *dieses Haus hat Unmengen Geld verschlungen,* an ti-se a zo aet ur bern arc'hant (na pet gwenneg, na pet) en e gerz, an ti-se en deus lonket ur bern arc'hant.

verschlingen[2] V.k.e (verschlang / hat verschlungen) : kenblezhañ, kenweañ, kenemweañ, gweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, plezhenniñ, plezhañ, plañsonañ, dasplezhañ, etrelasañ.

V.em. : **sich verschlingen** (verschlang sich / hat sich (t-rt) verschlungen) : fuilhañ, luziañ, rouestlañ, ober kegi, ober kogoù, gweañ, kenweañ, emweañ, gweadennañ, mont tro en dra-mañ-tra, korvigellañ ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht,* al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro.

Verschlinger g. (-s,-) : plaouier g.

Verschlingung b. (-) : kenweadurioù lies., emweadennoù lies., gweadeg b., gweadur g., gwe g., kog [*liester* kogoù, kegi] g.

verschlissen ag. : **1.** [dilhad] aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, graet e reuz gantañ, aet, tremen aet, debret, dirapar, diskrelu ; *Hose mit verschlissenen Hosentaschen,* bragoù a zo diswriet ar godelloù anezhañ g., [dre fent] otoù feneant g. ; **2.** uzet, debret, aet, uzet gant ar froterezh ; *halb verschlissen,* hanter-uz ennañ ; *dein Reifen ist verschlissen,* da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr.

verschlossen ag. : **1.** prennet warnañ, alc'hwezet warnañ, war alc'hwez, dindan brenn, dizigor ; *hinter verschlossenen Türen,* **a)** [gwir] prennet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **b)** [c'hoariva] leun-chouk ar sal, bourr-sank ar sal ; **2.** siellet ; *in verschlossenem Umschlag,* siellet (kachedet) al lizher, en ul lizher-siell, ur siell warnañ ; **3.** stanket, stouvet, tafet ; **4.** skoachet, hurennek, kudennek, goloet, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, berr da gaozeal, berr e lañchenn, arboeller en e gomzoù, arboellus en e gomzoù, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, tavedek, tavus, souchet, ennañ e-unan ; *er ist völlig verschlossen,* n'en

em ro da zen ebet ; **5.** [dre skeud.] na ra neuz ebet ; *verschlossenes Gesicht,* dremm a zalc'h kuzh ar soñjoù, dremm na zispak ket ar soñjoù b., dremm serret b., P. fas koad g., revr strizh g.

Verschlossenheit b. (-) : skoacherezh g., soucherezh g., tavedegezh b., hurennerezh g.

verschlucken V.k.e. (hat verschluckt) : **1.** lonkañ, floupañ, klapañ, kordañ, klukañ ; **2.** [dre heñvel.] *Worte verschlucken,* lonkañ lod eus e c'herioù (eus e gomzoù), chaokat (mandrouilhat) e c'herioù, bezañ stag e deod ouzh e vouzelloù ; **3.** blotaat ; **4.** [dre skeud.] lonkañ, kenkizañ.

V.em. : **sich verschlucken** (hat sich (t-rt) verschluckt) : tarlonkañ, stonkañ, lonkañ [udb] dre an toull gaou ; *ich habe mich verschluckt,* aet ez eus din udb en toull gaou (en toull kontrol), aet ez eus din un tamm boued e toull enep va gouzoug ; *die Katze hat sich an einer Gräte verschluckt,* ar c'hazh a zo sac'het un draen-tag en e c'houzoug, emañ ar c'hazh o treintagañ.

Verschlucken n. (-s) : [dre skeud.] kenkizerezh g.

verschlungen ag. : **1.** kenemwe ; *ineinander verschlungen,* kroaz-digroaz ; **2.** fuilhet, fuilh, mesket, gwriziennet, luziet, gweüs, gwidilus, korvigellek, kammigellek, troiellek, troidellek, troidellus, luget ; *verschlungener Gedankengang,* doare poellata gwidilus g. ; *verschlungene Wege,* hentoù korvigellek, lies., hentoù kammigellek, lies. ; *verschlungene Wurzeln,* gwrizioù korvigellek lies.

Verschluss g. (-es,Verschlüsse) : **1.** prenn g., prenner g., kloched g., fremailh g., fremouer g., krouilh g., morailh g. ; *unter Verschluss,* prennet (alc'hwezet-kloz) warnañ, er c'hloz, dindan brenn, war alc'hwez ; *unter Verschluss halten,* delc'her er c'hloz, delc'her dindan brenn, delc'her war alc'hwez ; **2.** *Briefverschluss,* kached g., siell b. ; **3.** *Flaschenverschluss,* taf g., bont g., stouv g., stank g. ; **4.** *Reißverschluss,* serr-prim g., serr-krap g. ; **5.** stankadur g., stankerezh g. ; **6.** *Verschluss einer Kanone,* lost ur c'hanol g.

verschlüsseln V.k.e. (hat verschlüsselt) : rinegañ, sifrañ, alc'hwezañ, bonegañ.

verschlüsselt ag. : rineget, sifret, alc'hwezet, boneget, kuzhadek.

Verschlüsselung b. (-,-en) : rinegañ g., sifradur g., alc'hwezañ g., bonegadur g.

Verschlusslaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre serriñ b.

Verschlusssache b. (-,-n) : afer diabarzh da zerc'hel kuzh b.

Verschlussschraube b. (-,-n) : stouv da viñsañ g., taf da viñsañ g., stouv sazilet g., taf sazilet g.

verschmachten V.gw. (ist verschmachtet) : **1.** mervel dre uz, dizeriañ, koazhañ, kastizañ, sinac'hañ, negezañ, mizeriñ, disec'hañ, langisañ, landrenniñ, skoanañ, kaout paourentez, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall ; **2.** *vor Durst verschmachten,* mervel gant ar sec'hed, bezañ itik, dizeriañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbeet gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ darev gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed.

verschmähen V.k.e. (hat verschmäht) : *jemanden verschmähen,* ober fae ouzh (war, eus) u.b., dismegañsiñ u.b., dismegañ u.b., disprizañ u.b., disprizañ doujañ d'u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b., kaout dismegañs evit u.b., faeañ u.b., mezhekaat u.b. ; *etwas verschmähen,* ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiñ udb, dismegañ udb, dispriziañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb, mezhekaat udb ; *es verschmähen, etwas zu tun,* bezañ fae gant an-unan ober udb, bezañ goap gant an-unan ober udb, kavout n'eo ket udb diouzh e zere, na deurvezout ober udb, na brizañ ober udb, disprizañ ober udb, kaout diegi d'udb, kavout n'eo ket udb d'e c'hrad (diouzh e zoare), kavout amzere udb diouzh an-unan.

Verschmähung b. (-,-en) : dismegañs b., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., fae g., dismeg g., dambriz g., morgañs b., rogentez b., rogoni b., desped g., despezh g.

verschmelzen V.k.e. (verschmilzt / verschmolz / hat verschmolzen) : **1.** kendeuziñ, enteuziñ ; **2.** [dre skeud] *zu einer Einheit verschmelzen,* kenstrollañ, kemmeskañ, enteuziñ, kenteuziñ, dastolpañ, kendorpezañ.

V.gw. (verschmilzt / verschmolz / ist verschmolzen) : **1.** kendeuziñ ; **2.** [dre skeud] en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, en em veskañ, kendeuziñ ; *die beiden Parteien verschmolzen 1922,* kendeuziñ a reas an daou strollad politikel e 1922.

V.em. : **sich verschmelzen** (verschmilzt sich / verschmolz sich / hat sich (t-rt) verschmolzen) : en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, en em veskañ, kendeuziñ.

Verschmelzen n. (-s) **/ Verschmelzung** b. (-,-en) : **1.** kendeuzadur g., kendeuz g., kendeuzidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b. ; **2.** [dre skeud] kenstrolladur g., kemmesk g., kemmeskad g., kendeuz g., kendeuzidigezh b. ; *diese Nation ist das Ergebnis der Verschmelzung zweier Völker,* ganet eo ar vroad-se diwar (diouzh) kendeuz div bobl.

verschmerzen V.k.e. (hat verschmerzt) : bezañ evit, dic'hlac'hariñ eus ; *etwas verschmerzen können,* na vont klañv gant udb ; *eine Niederlage verschmerzen,* tremen diouzh (en em ober diouzh, en em ober ouzh, en em ober gant) ur faezhidigezh, en em gavout goude ur faezhadenn.

verschmieren V.k.e. (hat verschmiert) : **1.** stankañ ; **2.** ledañ, astenn, lakaat ur gwiskad war ; **3.** lakaat lipadennoù leue ouzh, mastarañ, bastrouilhañ, libistrañ, stlabezañ, tarasiñ, strodañ, druzañ, palastrañ.

V.gw. (hat verschmiert) : ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar, strinkañ.

verschmiert ag. : balbouzet a lard.

verschmitzt ag. : ijinus, ijinet-mat, gwidreüs, gwidilus, beskellek, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, dispak, dilu, divreilh, gwevn, abil, ampletus, boudus, futet, fil ennañ, louarn ; *er ist ein verschmitzter Kerl,* n'eo ket ur

paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un tamm paotr abil eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a zo paotr an itrikoù, hennezh a zo beskelloù gantañ, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo fil ennañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *ein verschmitztes Gesicht,* neuz ur paotr fin b., neuz ur paotr gwidreüs b. ; *verschmitzte Augen,* daoulagad krakik lies.

Verschmitztheit b. (-) : gwidre g., korvigell b., itrik g., divreilh g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g.

verschmust ag. : koulouch, mitaouik, cherisus, flourus, cherus, chourus, dorlotus, tener, noilh, noilhik ; *verschmustes Kind,* bugel noilhik g..

verschmutzen V.k.e. (hat verschmutzt) : saotrañ, louzañ, lousaat, lastezañ, labezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, cholgenniñ, fankañ, hakraat, huduraat, kouilhourañ, libistrañ, palastrañ, strouilhañ, libistrennañ, libouziñ, mailhañ, mardoziñ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, tarasiñ, duañ, stronkañ, strodañ, kousiañ, strakiñ, teilañ, ampoezoniñ, kontammiñ, ober mastar war.

Verschmutzer g. (-s,-) : saotrer g., bastrouilher g., bastrouilh g., bodoc'her g., mastarer g., libouzer g., libouz g., pemoc'h lous g., loudoureg g., loudour g., louston g., louveg g., louvidig g., strouilh g., strouilhard g., bouilh g., chelgenn a zen g., louskenn g., libouz g., louz g., loen lous g., porc'hell g., chuchuenn lous b., libourc'henn g., kailhareg g.

verschmutzt ag. : fank, fankek, lous, kramennek, kailharek, kailharet, lor, hudur, kac'hus, strouilhek, bastrouilh, mailhemous, lastezek, mardozek, ort, plapous, plamoustek, kousiet, saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet, strouilh, libistret, loudour, loudourek, stronk, balbouzet a loustoni, du, fank outañ, bouilhenn outañ, leun a saotroù, kontammet.

Verschmutzung b. (-,-en) : **1.** saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., saotradur g., stlabez g., louzadenn b. ; **2.** saotridigezh b., saotrerezh g., saotradur g. ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen,* difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro.

verschnallen V.k.e. (hat verschnallt) : stagañ, bouklañ, lagadenniñ.

verschnappen V.em. : **sich verschnappen** (hat sich (t-rt) verschnappt) : bezañ tapet diwar e deod, reiñ avel d'ar c'had, drailhañ [d'u.b.] ar pezh a zlefe chom kuzh, bezañ bresk e deod, na zerc'hel war e deod, na zerc'hel war e latenn, flatrañ udb dre zievezh, bezañ ur beg toull, bezañ ur genoù dibrenn, bezañ ur ridell-doull, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl doulloù, bezañ ur rastell doull, kaout ur beg abred, bezañ re hir e deod, bezañ toull e deod, bezañ evel ur vinaoued en ur sac'h, na vezañ evit diwall war e deod, na vezañ evit derc'hel kloz draf e c'henoù, na vezañ evit derc'hel war e latenn, na vezañ evit beilhañ war e deod, na vezañ evit prennañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), na c'houzout delc'her gant an-unan, na vezañ evit e deod.

verschnaufen V.gw. ha V.em. (hat (sich) verschnauft) : ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober un dizalaniñ, ober un dizanaliñ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ehanañ, ober un ehan, diwaskañ e gorf ; *jemanden verschnaufen lassen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da zianalañ ; *die Pferde verschnaufen lassen,* diskuizhañ e gezeg.

Verschnaufpause b. (-,-n) : tamm sav-kein g., tamm diskuizh g., diskuizh g., diskuizhig g., diskuizhadenn b., tamm dizalaniñ g., tamm dizanaliñ g., tamm diskrog g., tenn-anal g., ruilh g. ; *eine Verschnaufpause einlegen*, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober un dizalaniñ, ober un dizanaliñ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ehanañ, ober un ehan, diwaskañ e gorf ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket ur fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig, un tamm diskuizh a raio mil vad dit ; *um eine Verschnaufpause bitten,* goulenn rank, goulenn termen ; *jemandem eine Verschnaufpause gönnen,* reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da ziskuizhañ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Pferden eine Verschaufpause gönnen,* diskuizhañ e gezeg ; *jemandem keine Verschnaufpause gönnen,* bezañ atav war chouk u.b.

verschneiden V.k.e. (verschnitt / hat verschnitten) : **1.** chakoniat, troc'hañ a-dreuz, troc'hañ-didroc'hañ ; **2.** troc'hañ, dispenn, dibezhiañ, krennañ, kourtañ, benañ, divegañ, divleñchañ ; **3.** spazhañ, digastrañ, troc'hañ, onestaat, rac'hañ, razhañ ; *ein Tier verschneiden,* spazhañ (troc'hañ) ul loen ; *Schweine verschneiden,* troc'hañ moc'h ; *einen Hahn verschneiden,* kabonañ ur c'hilhog ; *halb verschneiden,* rangouilhiñ ; *verschnittener Hahn,* kilhog troc'h g. ; *halb verschnittener Hahn,* kilgog g., kilhog rangouilh g. ; *der Verschnittene,* an tizog g., an hini spazhet g., ar spazh g. (lies : ar spazheien) (Gregor), ar spazhad g., an den spazh g., ar paotr maouezet g., an den rangouilh g. ; *verschnittener Hengst,* spazh g., spazhard g., marc'h troc'h g., marc'h troc'het g., marc'h spazh g. ; **4.** [dre heñvel.] *Wein verschneiden,* kemmeskañ gwinoù, kejañ gwinoù ; *verschnittener Wein,* gwin diwar gemmesk g., gwin kej g.

Verschneiden n. (-s) : kemmeskadur gwinoù g.

Verschneidung b. (-) : **1.** kenskej g. ; **2.** spazhadur g., troc'h g.

Verschneidungslinie b. (-,-n) : linenn genskej b. ; *Verschneidungslinie zweier Wasserströmungen,* tagell b.

verschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

Verschnitt g. (-s,-e) : [diedoù] **1.** kemmeskadur g. ; **2.** kemmesk g., kemmeskad g.

verschnitten ag. : **1.** spazh ; *verschnittener Hengst,* spazh g., spazhard g., marc'h troc'h g., marc'h troc'het g., marc'h spazh g. ; **2.** *verschnittener Wein,* gwin diwar gemmesk g., gwin kej g.
verschnitzen V.k.e. (hat verschnitzt) : kalfichat.
verschnörkeln V.k.e. (hat verschnörkelt) : kinklañ gant rikamanoù, rikamaniñ, gweadennañ, etrelasañ ; *verschnörkelt,* rikamanet, tortigellet, gweadennet.
Verschnörkelung b. (-,-en) : rikamanoù lies., arabeskenn b., gweadeg b., gweadur g.
verschnupfen V.k.e. (hat verschnupft) : **1.** siferniñ, tapout ar sifern ; *verschnupft sein,* bezañ sifernet (klañv gant ar sifern, dalc'het gant ar sifern, ar sifern gant an-unan, mannouzet), bezañ stouvet e benn, bezañ stouvet e fri, bezañ stanket e benn, bezañ arwezet, bezañ gant ur friad, bezañ gant ur revriad ; *ganz schön verschnupft sein,* kaout ur gwall friad, bezañ tapet ur gwall bennad ; **2.** [dre skeud.] *verschnupft,* troet fall, war e du fall, en e benn fall, treuflez, rekin, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourennoù, kamm e vlevenn, o c'hoeñviñ, kintoù ennañ, koeñvet e boch.
verschnüren V.k.e. (hat verschnürt) : fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ.
Verschnürung b. (-) : sifeladur g.
verschollen ag. : **1.** diank, aet diwar wel, kollet, aet da goll ; **2.** [gwir] desfailh ; **3.** [barzh.] kozh-kozh.
verschonen V.k.e. (hat verschont) : **1.** damantiñ da, erbediñ, espern, espern e vuhez da, arboellañ, reiñ e vuhez da, lezel e vuhez gant, leuskel e vuhez gant, leuskel bev, pardoniñ ; *die Städte sind von den Überfällen der Barbaren nicht verschont geblieben,* ar c'herioù ne voent ket espernet gant ar varbared ; *weder Mann und Weib, noch Kinder in der Wiege wurden verschont,* ne voe espernet na gwaz na maouez, nag ar vugale vihan en o c'havell ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht, die weder Könige noch Fürsten verschonte,* ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardoniñ roue na priñs ; **2.** *verschone mich damit !* paouez ouzhin (ro peoc'h din, ehan ouzhin) gant an drase !
verschönen V.k.e. (hat verschönt) : bravaat, koantaat, kaeraat, stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ.
verschönern V.k.e. (hat verschönert) : stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, kenedekaat, propikat.
verschönernd ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.
verschönert ag. : dre feson.
Verschönerung b. (-,-en) : bravadur g., kaeradur g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., aornadur g., fich g., kempennadur g., kinkl g.
Verschonung b. (-) : damant da g., damantiñ da g., erbediñ g., espern g.
verschossen ag. : [dre skeud.] *er ist in sie verschossen,* tik (dall, sot, gwrac'h, pitilh, nay, ran, troet-bras, angoulet, lorc'het, touellet) eo ganti, mont a ra dreist-penn ganti, karet a ra anezhi dreistmuzul, karet a ra anezhi dreistkont, karet a ra anezhi dreist-penn, karet a ra anezhi dreist ar barr, sorc'hennet eo ganti, touellet eo ganti, amoedet eo ganti.
verschrammen V.k.e. (hat verschrammt) : roudennañ, krabisañ, krabisat, spinañ, diruskañ, graspiñ.
V.gw. (ist verschrammt) : roudennañ, dont roudennoù en dra-mañ-tra.
verschränken V.k.e. (hat verschränkt) : **1.** gweañ, gweadenniñ, plezhenniñ, kroazigellat ; **2.** kroaziañ ; *die Arme verschränken, ,* kroaziañ e zivrec'h ; *die Hände verschränken,* lakaat e zaouarn an eil en egile ; **3.** [dre skeud.] *mit verschränkten Armen verharren,* ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober e zidalvez, ober aner, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober netra gant e gorf, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da velc'hweta, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, sourrennañ.
Verschränkung b. (-,-en) : kroazigell b., gweadurioù lies., gweadeg b.
verschrauben V.k.e. (hat verschraubt) : biñsañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; *nicht verschraubt,* diviñs.
Verschraubung b. (-,-en) : **1.** biñsañ g., ibilhouarnañ g., serjantañ g., bouloniñ g. ; **2.** prenn da viñsañ g.
verschreckt ag. : aonik, spontik, lent.
verschreiben V.k.e. (verschrieb / hat verschrieben) : **1.** [mezeg.] lakaat war an ordrenañs, erskrivañ.
2. lakaat war anv u.b. ; *ich habe ihm mein Haus verschrieben,* lakaet em eus va zi war (en) e anv, lakaet em eus ar gerz eus va zi gantañ ; *dem Teufel seine Seele verschreiben,* mont d'an diaoul korf hag ene, ober marc'had gant an diaoul, en em werzhañ d'an diaoul korf hag ene.
3. diviañ dre forzh skrivañ ; *ich habe mein Papier verschrieben,* diviet 'm eus va holl baper ; *ich habe meine Tinte verschrieben,* diviet 'm eus va holl liv-skrivañ.
V.em. **sich verschreiben** (verschrieb sich / hat sich (t-rt) verschrieben) : **1.** *sich einer Sache verschreiben,* en em ouestlañ (en em reiñ, en em deuler) d'ur gaoz bennak, ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'udb, dediañ e galon hag e gorf d'udb, sevel krog udb ; **2.** *sich dem Teufel verschreiben,* mont d'an diaoul korf hag ene, ober marc'had gant an diaoul, en em werzhañ d'an diaoul korf hag ene ; **3.** risklañ gant e bluenn, ober ur fazienn dre skrid, gousskrivañ, skrivañ ur ger evit un all, ober ul linkadenn bluenn.
Verschreibung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] ordrenañs b., erskriv mezegel, erskrivadur g., erverk g., erverkadur g. ; **2.** [arc'hant] *Schuldverschreibung,* kesouen dle g., paper-dle g., lizher-dle g., merk-dle g.
verschreibungspflichtig ag. : da gaout diwar un ordrenañs nemetken, na vez roet nemet diwar un ordrenañs, da gaout gant un erskriv mezegel.

verschreien V.k.e. (verschrie / hat verschrien) : divrudañ, brudellat, gwallvrudañ, distrakal, dichekal.
verschrieen / verschrien ag. : gwallvrudet, brudet fall, gwall-e-vrud.
verschroben ag. : **1.** droch, iskis, forc'hek ; **2.** [doare-skrivañ] pompus, c'hwezet, stambouc'h ennañ, flammik.
Verschrobenheit b. (-) : **1.** iskister g., iskisted b., drocherezh g. ; **2.** [doare-skrivañ] pompad g., stambouc'h g.
verschrotten V.k.e. (hat verschrottet) : ober kozhhouarn eus, frikañ d'ober kozhhouarn, drailhañ d'ober kozhhouarn, teuler d'ar bern, reputuiñ ; *einen Wagen verschrotten,* distrujañ (dispenn) ur c'harr-tan, ober kozhhouarn eus ur c'harr-tan, kas ur c'harr-tan d'an houarnajer, kas ur c'harr-tan d'an drailh.
Verschrottung b. (-,-en) : frikerezh ar c'hozhhouarn g., drailherezh ar c'hozhhouarn g. ; *sein Auto zur Verschrottung geben,* kas e garr-tan d'an houarnajer, kas e garr-tan d'an drailh.
verschrumpfen / verschrumpeln V.gw. (ist verschrumpft / ist verschrumpelt) : krabosañ, gwrac'hellañ, gwrac'hellat, krec'higelliñ, gwrac'henniñ, kurzañ, koazhañ, goeñviñ, parchiñ, krinañ, en em grinañ, en em grizañ, kuilhañ, kuilhiñ ; *verschrumpeln lassen,* parchiñ.
verschrumpelt ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet roufennek, gwrac'hellet, gwrac'hennet, krabosek, koazhet, kruget, kuilhet, goeñv, goeñvet, parchet, krin, krinet, krizet ; *verschrumpelter Apfel,* aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *der Apfel ist ganz verschrumpelt,* krec'higellet-holl eo an aval, kuilhet-holl eo an aval.
verschrumpft ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, gwrac'hellet, ridet, roufennet roufennek, kuilhet, krabosek, koazhet, kruget, krin, krinet, krizet ; *er ist verschrumpft,* en em zastumet eo warnañ e-unan, en em bleget eo gant an oad, koazhet eo gant an oad, deuet eo da goazhañ gant ar gozhni, aet eo kruget gant an oad, en em grizet eo e gorf.
verschüchtern V.k.e. (hat verschüchtert) : lentaat, lentañ, abafaat, abafiñ, ambazhiñ, ober aon da, spontañ, lakaat aon da.
verschüchtert ag. : aonik, spontik, lent, abafet, lentaet, ambazhet.
verschulden V.k.e. (hat verschuldet) : **1.** lakaat dle war, endleañ ; *sein Anwesen verschulden,* lakaat dle war e zomani (e zouaroù) ; **2.** bezañ kiriek da ; *wer hat das verschuldet ?* piv 'zo kiriek d'an dra-se ? dre faot piv eo c'hoarvezet kement-se ? ; *ich habe nichts verschuldet,* direbech on, didamall on, va c'houstiañs ne rebech netra din, n'eus rebech ebet d'ober din, me a zo didamall (glan) a zroug.
V.em. **sich verschulden** (hat sich (t-rt) verschuldet) : dastum dle, ober dle, kemer dle, tennañ dle war an-unan, en em vizeriñ, sammañ dle.
Verschulden n. (-) : faot b., gwall g., gwallegezh b., mank g., mankadenn b., kiriegezh b. ; *ohne mein Verschulden,* hep na vefe c'hoarvezet tra pe dra em faot (dre va faot, da'm faot, em gwall, da'm gwall, dre va gwall, da'm c'hiriegezh), hep nep fazi (hep faot ebet, hep mank ebet) eus va ferzh.
verschuldet ag. : *verschuldet sein,* bezañ karget a zle (Gregor), bezañ bec'hiet gant an dleoù, bezañ berniet a zle, bezañ sammet gant dle, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ taget a zle, bezañ ur bern dle war an-unan, bezañ dindan (gant) dle, kaout ur bern dle, kaout dle, kaout dle war e gein, kaout dle war e anv, chom gant dle, chom dindan dle ; *bis über beide Ohren (bis an den Hals) verschuldet,* kaout dle betek toull e c'houzoug, bezañ dalc'het a bep lec'h (a bep tu), bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ stag e vag dre holl, bezañ rivinet e boch gant ar vezh.
Verschuldung b. (-,-en) : endleadur g., dle g.
verschütten V.k.e. (hat verschüttet) : **1.** skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, feltrañ, glabousañ ; *nicht verschüttet,* diskuilh ; *Milch verschütten,* skuilhañ (fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, glabousañ) laezh ; *verschüttete Flüssigkeit,* skuilhaj g., glabous g. ; *von der Hand zum Mund verschüttet mancher die Suppe,* pell emañ Yann diouzh e gazeg, an toull hebiou a zo frank, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, re uhel e kan ho kilhog ; **2.** sebeliañ, goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ ; *sie wurden unter Schneemassen verschüttet,* goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) e oant bet gant an tolzennoù erc'h.
Verschütter g. (-s,-) : skuilher g.
Verschüttung b. (-,-en) : **1.** sebeliadur g. ; **2.** disac'hadur g., diruilhad g. ; **3.** skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g.
verschwägern V.k.e. (hat verschwägert) : kerentiañ.
verschwägert ag. : kar dre zimeziñ.
Verschwägerung b. (-) : nesañded b., nested b.
Verschwärung b. (-,-en) : gouliez b., goradur g. ; *von einer Verschwärung der Kronlederhaut befallenes Pferd,* marc'h touseget g.
verschweigen V.k.e. (verschwieg / hat verschwiegen) : tevel war, tevel, ober an tav war ; *in seinem Bericht hat er absichtlich manches verschwiegen,* damlavaroù a zo en e zanevell ; *man verschweigt ihnen alles,* ger ne vez lavaret dezho ; *etwas verschweigen,* na doullañ da zen eus udb, tevel udb, tevel war udb ; *seine Gedanken verschweigen,* derc'hel gant an-unan, derc'hel kloz war e vennozh, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, beilhañ war e deod, derc'hel kloz war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, moustrañ war e soñjoù, moustrañ war e galon, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozenneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; *ich werde es ihm verschweigen,* ne gomzin ket anv dezhañ eus an dra-se, ne gomzin ket anv dezhañ diwar-benn an dra-se ; *sie versuchte herauszufinden, was ihr Vater ihr verschwiegen hatte,* klask a rae sklêrijennañ ar pezh a oa bet kuzhet outi gant he zad ; *ihr wird nichts verschwiegen,* pep tra 'zo diguzh outi, ne vez kuzhet netra outi, ne vez kuzhet netra dezhi.
Verschweigen n. (-) : tav g.
verschwenden V.k.e. (hat verschwendet) : foranañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, gwallzispign, droukzispign, fouilhezañ, lonkañ, trezañ, trezennañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, malamantiñ, fontañ, dismantrañ, frigasañ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, kontrezañ, mazaouiñ, lipat, negezañ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war, mougañ, mañchañ ; *sein Geld verschwenden,* dismantrañ

(foranañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, bonduiñ, gwallzispign, droukzispign, straniñ, flipañ, mougañ, mañchañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, debriñ e stal, fontañ e bistigenn, debriñ e bistigenn, debriñ e gestenn, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign ; *seine Zeit verschwenden,* laerezh e amzer, koll e amzer, debriñ e amzer, kaout amzer gollet, foraniñ e amzer, dispign e amzer, abuziñ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, digalzañ e amzer, chom da c'hoariellañ, sourrennañ, koc'honiñ e amzer, straniñ, c'hoari an abuzetez ; *Zeit verschwenden,* koll e amzer, daleañ e amzer, kaout amzer gollet, debriñ e amzer ; *Elektrizität und Gas verschwenden,* deviñ tan ha gouloù, foranañ tan ha gouloù.

Verschwender g. (-s,-) : fouilhezer g., foeter g., foet-e-voutikl g., foet-boutikl g., foet-e-stal g., foeter-e-beadra g., foet-e-drantell g., lonk-e-drantell g., foraner g., foet-boued g., lonk-e-drantell g., liper e drantell g., lip-e-drantell g., trezer g., trezenner g., koufon g., koufoner g., dismantrer g., drailher arc'hant g., dispigner bras g., gwallzispigner g., frigaser g., frip-e-drantell g., friper g., frip-e-zrouin g., friter g., kac'hilhour g., kac'h-moudenn g., kalavrour g., liper g., kaser g.

verschwenderisch ag. : **1.** foran, koufon, dierbed, diarboell, dispignus, dizamant, trezer, trezenner ; *mit etwas verschwenderisch umgehen,* koufonañ udb, difoc'hañ udb, na vezañ damantus d'udb, na zamantiñ d'udb, na gaout damant d'udb, dispign (foranañ, trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, straniñ) dizamant udb, ober diskempenn war udb, bezañ mat da zispign ; *ein verschwenderisches Leben führen,* dispign hep muzul, bezañ prest da lemel ha lent da lakaat,, foranañ e zanvez (e beadra), kas e beadra e skuilh hag e ber, foetañ arc'hant, bevañ war an ton bras, debriñ e gestenn, mazaouiñ e zanvez, kas e vuhez war an ton bras, skeiñ e arc'hant er mor, c'hwistañ arc'hant, ober diskempenn war e arc'hant, drailhañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ ur foet e drantell eus an-unan, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, bezañ ur foet-e-voutikl eus an-unan, bezañ ur foeter-boued eus an-unan, ober diskempenn war e zanvez ; **2.** [dre skeud.] puilh ; *verschwenderische Farbgebung,* maread livioù g., livioù da drellañ lies.

Verschwendung b. (-,-en) : foranerezh g., koufonerezh g., foeterezh g., gwasterezh g., gwast g./b, dismantridigezh b., friterezh g., diarboell g., difouliañsoù lies., dishilh g., frigas g., kolladenn g., kuzumerezh g., peurvevezerezh g., gwallzispign g., dismantr g. ; *ich bin klar fürs Sparen und gegen Verschwendung,* me e vez gwell ganin dastum eget skuilhañ, me e vez gwell ganin espern eget foranañ.

Verschwendungssucht b. (-) : foranerezh g., kleñved ar foranerezh g., koufonerezh g., foeterezh g., gwasterezh g., gwast g./b, dismantridigezh b., friterezh g., diarboell g., dishilh g., frigas g.

verschwendungssüchtig ag. : foran, koufon, dierbed, diarboell, gwallzispignus, dizamant, prest da lemel ha lent da lakaat.

verschwiegen ag. : **1.** kuzh ; *verschwiegenes Plätzchen,* toullig kuzh g. ; **2.** tavedek, sioul, didrouz, evezhiek, distran, berr da gaozeal, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, kloz a veg ; *er ist verschwiegen wie das Grab,* hennezh ne vez klevet morse roud e deod, hennezh a zo ur paotr kloz a veg.

Verschwiegenheit b. (-) : tavedegezh b., evezhiegezh b., emzalc'husted b., dangelez b.

verschwimmen V.gw. (verschwamm / ist verschwommen) : dammsteuziañ, mont diwar (a-ziwar) wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, teuziñ, dianadiñ, displannaat ; *ineinander verschwimmen,* kendeuziñ ; *das Tal verschwimmt im Nebel,* neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar.

verschwinden V.gw. (verschwand / ist verschwunden) : **1.** steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont diwar (a-ziwar) wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, dianadiñ, teuziñ, fatañ, diankañ, mont da get, mont e teuz, mont da netra, mont d'ar baz, achap, mont da foar an diaoul, nijal kuit, mont da beurgoll ; *verschwinden lassen,* sigotal, sigotañ, mastokiñ, ludañ, kenkizañ, lakaat da zianadiñ ; *verschwinde !* skarzh ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae kuit ! er-maez ! kae gant da hent ! kae en hent ! kerzh gant da hent ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! sach da dreid ganit ! sach da loa ganit ! skarzh kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar an diaoul ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mougo ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! ; *verschwinde aus meinem Gesicht,* kae eus va dremm, kae alese a-zirak va daoulagad, kerzh kuit a-zirak va daoulagad, kerzh eus va daoulagad ; *lasst ihn aus meinem Gesicht verschwinden,* lamit anezhañ a-zirak va daoulagad, lamit anezhañ eus va dremm ; **2.** [dre skeud.] *in der Versenkung verschwinden, von der Bildfläche verschwinden,* steuziañ, mont diwar (a-ziwar) wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, mont da get, mont e teuz, mont da netra, mont d'ar baz, mont e puñs an avel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, na leuskel na roud na tres (na roud na liv), na chom c'hwezh ebet ken eus an dra-mañ-tra / eus an-unan, na chom liv (ster, skeud, ditour, anad) ebet ken eus an dra-mañ-tra / eus an-unan, na chom doare ebet ken d'an dra-mañ-tra / d'an-unan, mont d'an nouzon pelec'h, mont da belec'h din-me, mont da beurgoll ; *er ist spurlos verschwunden,* aet eo e puñs an avel, aet eo gant an avel, steuziet eo hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken anezhañ, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken anezhañ, n'eus doare ebet ken dezhañ, ne weler doare ebet dezhañ, aet eo da foar an diaoul, aet eo d'an nouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me.

Verschwinden n. (-s) : steuziadur g., steuzidigezh b.

verschwindend Adv. : *verschwindend klein,* dister-tre, bihan-tre, un disterig a ..., bihan anfin, trabihan, diheverz, diwel.

verschwistert ag. : breur ha c'hoar, breudeur ha c'hoarezed, *verschwistert sein,* bezañ a dud.
verschwitzen V.k.e. (hat verschwitzt) : **1.** trempañ gant ar c'hwezenn ; **2.** [dre skeud.] disoñjal, c'hwitañ.
verschwitzt ag. : *ich bin verschwitzt,* c'hweziñ a ran evel un touilh, n'eus ket un neudenn sec'h dindanon, ar c'hlizhenn a zo warnon, ur c'hwezenn a zo warnon, me a zo dourc'hwez holl, me a zo dourc'hwez tout, trempet on gant ar c'hwezenn, beuzet on em c'hwez, gleb (leizh) on gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein on, c'hwez-holl on, e c'hwez emaon ; *es war mir so heiß, dass ich völlig verschwitzt war,* ruilhal a rae ar c'hwez diouzhin gant an tomm e oa din ; *du bist immer noch verschwitzt,* n'eo ket aet ar c'hwez diouzhit c'hoazh.
verschwollen ag. : foeñvet, c'hwezet, koeñvet, boufet, bourr ; *verschwollenes Gesicht,* bizaj vourr b.
verschwommen ag. : mouk, dispis, displann, mesket, dihewel, lizennet, morennek, brumennek ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die verschwommenen Umrisse eines Hauses,* en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz ; *alles verschwommen sehen,* bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet mouk, gwelet brumennek ; *etwas verschwommen sehen,* gwelet mouk (dispis, displann, brumennek) udb, spurmantañ udb, damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb, anadiñ udb, spurmantiñ udb ; *sich nur verschwommen an etwas erinnern,* na gaout nemet ur marsoñj eus udb, na gaout mui a soñj kaer eus udb.
Verschwommenheit b. (-) : displannded b., displannder g.
verschworen ag. : ... irienner, ... kavailher.
verschwören V.em. : **sich verschwören** (verschwor sich / hat sich verschworen) : **1.** *sich (t-rt) verschwören,* irienniñ, kavailhañ, kavailhat, kavailhañ dre le, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ ; **2.** *sich (t-d-b) hoch und teuer verschwören, dass ...*, touiñ ruz-glaou-tan e ..., touiñ dre an neñv e ..., touiñ e holl zoueoù e ... ; **3.** [dre skeud.] *alles hat sich (t-rt) gegen uns verschworen,* en em glevet o deus holl sent ar baradoz hag holl ziaouled an ifern evit diarbenn ac'hanomp.
Verschworene(r) ag.k. g./b. **/ Verschwörer** g. (-s,-) : irienner g., kavailher g.
Verschwörertheorie b. (-,-n) : iriennelouriezh b., arlakadenn iriennelour b.
Verschwörung b. (-,-en) : irienn-douet b., irienn b., iriennad b., kavailh g., kavailhad g., stign g. ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen,* bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.
Verschwörungstheorie b. (-,-n) : iriennelouriezh b., arlakadenn iriennelour b.
Versdichtung b. (-,-en) : [lenn.] fablennig b.
Versdrechsler g. (-s,-) : rimadeller g.
versechsfachen V.k.e. (hat versechsfacht) : c'hwec'hkementiñ.
versehen V.k.e. (versieht / versah / hat versehen) : **1.** drougevezhiañ, disoñjal, lezel a-gostez ; *hierbei ist manches versehen worden,* en ur ober kement-se e oa bet disoñjet reiñ fed da draoù 'zo (e oa bet disoñjet teurel kont ouzh traoù 'zo).
2. seveniñ, embreger ; *ein Amt (einen Dienst) versehen,* seveniñ (embreger) ur garg, bezañ en ur garg ; *er wäre würdig gewesen, dieses Amt zu versehen,* dellezek e oa da vezañ bet er garg-se.
3. gwarnisañ a, gwarnisañ gant ; *etwas mit Anmerkungen versehen,* notennaouiñ udb., notennañ udb, spisc'heriañ udb ; *einen Besen mit einem Stiel versehen,* troadañ ur skubellen, lakaat un dreujenn d'ur skubellenn, fustañ ur valaenn ; *mit Abbildungen versehen,* skeudennaouañ, skeudenniñ, taolennañ ; *Schuhe mit einem Absatz versehen,* seuliañ botoù ; *eine Socke mit einer Ferse versehen,* seuliañ ur verrloer ; *mit einer Einlegesohle versehen, mit einer Schuheinlage versehen,* korniellañ ; *Holzschuhe mit einem Eisenband versehen,* fretenniñ botoù-koad ; *die obere Kante eines Holzschuhs mit einem Lederband versehen,* lerennañ ur votez-koad ; *mit einer Achse versehen, mit einem Achsgehäuse versehen,* ahelañ ; *mit einem Achsenlager versehen,* kibañ ; *mit Angeln versehen,* mudurunañ ; *mit einer Aufschrift versehen,* tikedenniñ, skritellat ; *mit einer Belegnummer versehen,* azverkañ ; *mit einem Boden versehen,* foñsañ, revriñ, stradañ, deunañ, talañ ; *ein Fass mit einem Boden versehen,* talañ ur varrikenn, deunañ ur varrikenn, stradañ ur varrikenn ; *mit Brettern versehen,* astellañ ; *mit einem Bretterverschlag versehen, mit einem Holzverschlag versehen,* paleiñ ; *Wechsel mit Bürgschaft versehen,* reiñ kred-tredeog da lizheroù-paeañ ; *mit einem Büschel versehen, mit einer Federhaube versehen, mit einem Schopf versehen,* hupañ, hupenniñ ; *mit einem Deck versehen,* pontañ ; *mit Einkünften versehen,* donezonañ u.b., reiñ ur skod ingal (ur yalc'had ingal) d'u.b. ; *mit Fallen versehen,* tagellañ ; *mit einem Fenster (mit Fenstern) versehen,* prenestrañ ; *mit einem Gewölbe versehen, mit einer Kuppel versehen,* bolzañ ; *einen Wechsel mit Giro versehen,* keinverkañ ul lizher-eskemm, ardestañ ul lizher-eskemm, treuzdougenn ul lizher-eskemm ; *mit einem Griff versehen,* dornellañ ; *mit einer Jahreszahl versehen,* bloaziadañ, bloaziañ ; *mit Kilometersteinen versehen,* kilometrañ ; *mit einem Köder versehen,* paskañ / emorsañ (Gregor), boueta ; *etwas mit Kugeln versehen,* boulañ udb, boulaouañ udb ; *mit Latten versehen,* goulazhañ ; *ein Segel mit einem Liek versehen, ein Segel mit Randversteifungen versehen, ein Segel mit einem Saumtau versehen,* ravalinkañ ur ouel ; *eine Nabe mit einem Ring versehen,* fretañ ur bendell ; *mit Nägeln versehen,* tachañ, broudañ ; *eine Peitsche mit einer Schnur versehen,* touchennañ ur skourjez ; *mit einer Pflugschar versehen,* soc'hiañ ; *mit Pfosten versehen,* peuliañ, postañ ; *mit einem Präfix versehen,* kentgeriañ, rakgeriañ ; *mit einer Quaste versehen,* hupañ, hupenniñ, toupenniñ ; *etwas mit Rädern versehen, etwas mit einem Rad versehen,* rodañ udb ; *mit einem Rebenpfahl versehen, mit einem Rebpfahl versehen, mit einem Weinpfahl versehen,* paluc'hat, peisellat ; *mit einer Reling versehen,* listennañ ; *einen Rock mit einer oberen Vorderseite versehen,* barlennañ ur vrozh ; *mit Satzzeichen versehen,* poentaouiñ ; *mit Schanzkörben versehen,* boutegañ ; *mit Schießscharten versehen,* tarzhellañ ; *eine Tür mit einem Schloss*

versehen, potailhañ un nor, potennañ un nor, lakaat ur potaihl ouzh un nor ; *mit Schnürsenkeln versehen,* lasenniñ ; *mit seinem Siegel versehen,* siellañ, lakaat e siell war, lakaat e gached war, tennañ siell war goar ; *eine Socke mit einem Füßling versehen,* troadañ ur verrloer ; *mit Sprossen versehen,* bazhañ ; *mit Stäben versehen,* barrennañ, bazhañ ; *einen Stuhl mit Stegen versehen,* barennañ ur gador ; *mit einem Sternchen versehen,* raksterennigañ, sterennigañ ; *mit Stroh versehen,* koloañ ; *mit Stuck versehen,* stoukañ ; *mit Tragbalken versehen, mit Zwischenbalken versehen,* sourinañ ; *mit einem Treppenabsatz versehen, mit einem Treppenflur versehen, mit einem Treppenpodest versehen,* pondalezañ ; *ein Messer mit Wellenschliff versehen,* kranellañ ur gontell (Gregor) ; *mit einem Zapfenloch versehen,* ingochañ ; *mit Zierleisten versehen,* pousañ ; *mit einer Zwinge versehen,* fretañ.

4. *jemanden mit etwas versehen,* reiñ (fournisañ, pourvezañ) udb d'u.b., pourvezañ u.b. eus udb ; *jemanden mit einer Aussteuer versehen, jemanden mit einer Mitgift versehen,* argouraouiñ u.b., reiñ argouroù d'u.b., sevel argouroù d'u.b. ; [relij.] *den Gottesdienst in einer Pfarrei versehen,* diservijañ ur barrez, diservijout ur barrez ; *der Priester hat ihn soeben versehen,* emañ ar beleg o paouez reiñ an nouenn dezhañ.

V.em. **sich versehen** (versieht sich / versah sich / hat sich (t-rt) versehen) : **1.** *sich mit etwas versehen,* ober pourvezioù eus udb, ober e bourvezioù ag udb, en em warnisañ ag (eus) udb (Gregor) ;

2. douetiñ, soñjal ; (t-c'h) *ehe man sich's versieht,* dic'hortoz-kaer, prim ha brav, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, etre ur sell hag ur gwel ; *wer hätte sich dessen versehen ?* piv en dije kredet e vije c'hoarvezet un dra a seurt-se ?

3. bezañ gwall skoet ; *eine schwangere Frau versieht sich an etwas (t-d-b),* gwall skoet e vez ur vaouez dougerez o welet tra pe dra, ar pezh a noaz d'he c'hrouadur.

4. faziañ ; *ich habe mich versehen,* kemeret em eus va boned evit va zog (Gregor), faziet on, lienet em eus ar biz kontrol, va c'houign a zo panenn, lakaet em eus an tamm e-kichen an toull, lakaet em eus troad al leue em genoù.

Versehen n. (-s) : dievezhded b., dievezh g., mank g., mankadenn b. ; *aus Versehen,* dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, dre fazi, defot teuler evezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep rat, hep gouzout d'an-unan, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat.

versehentlich ag./Adv. : diratozh, divalis, hep gouzout d'an-unan, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, dre fazi, defot teuler evezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep rat, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat.

versehren V.k.e. (hat versehrt) : gloazañ, muturniañ.

versehrt [melestr.] mac'hagnet, nammet, muturniet, forbu(et).

Versehrte(r) ag.k. g./b. : mac'hagned g., mac'hagnedez b., nammad g., nammadez b., nammed g., nammedez b., muturniad g., muturniadez b. ; *der Kriegsversehrte,* ar mac'hagned a vrezel g., an nammad a vrezel g., an nammed a vrezel g., an den gloazet er brezel g., ar gloaziad a vrezel g., ar gloazed a vrezel g.

Versehrtenrente b. (-,-n) : leve divarregezh g.

Versehrtheit b. (-) : nammder g., nammded b.

verseifen V.k.e. (hat verseift) : treiñ e soavon, soavonaat.

verseilen V.k.e. (hat verseilt) : kenweañ, funiañ, gorañ.

Verseinschnitt g. (-s,-e) : troc'h-gwerzenn g., dambaouez g.

verselbständigen / verselbstständigen V.em. : **sich verselbstständigen** (hat sich (t-rt) verselbständigt / hat sich (t-rt) verselbstständigt) : **1.** sevel (krouiñ) un afer, en em ziazezañ, mont war e gont ; **2.** frankaat ; **3.** [dre skeud.] troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, kuitaat didrouz, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat.

Versemacher g. (-s,-) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.

versenden V.k.e. (versandte / versendete // hat versandt / hat versendet) : kas., postañ, daveiñ.

Versenden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.

Versender g. (-s,-) : kaser g.

Versendung b. (-) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.

versengen V.k.e. (hat versengt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, paredenniñ, rousaat, simuc'hiñ.

versenkbar ag. : gwint, gwintus, gwinteiz, gwinteris, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka , red.

Versenkbühne b. (-,-n) : [c'hoariva] leurenn-wint b.

versenken V.k.e. (hat versenkt) : **1.** soubañ, beuziñ, sankañ ; **2.** [merdead.] *eine Leiche im Meer versenken,* morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv ; *ein Schiff versenken,* kas ur vag da strad ar mor (d'an traoñ), goueledin ur vag, kas ul lestr d'ar goueled (d'ar sol, d'ar foñs), soliñ ur vag, stradañ ur vag, asoliñ ul lestr ; *sein eigenes Schiff versenken,* kas e vag d'ar strad (d'an traoñ, d'ar goueled), goueledin e lestr, soliñ e lestr, distradañ e lestr ; **3.** [tekn] peursankañ ; *versenkte Schraube,* biñs peursanket b.

V.em. **sich versenken** (hat sich (t-rt) versenkt) : sankañ ; *sich in ein Buch versenken,* sankañ en ul levr.

Versenken n. (-s) : goueledin g., soub g., soubidigezh b., soubadur g.

Versenkung b. (-,-en) : **1.** goueledin g., soub g., soubidigezh b., soubadur g. ; **2.** [c'hoariva] toull al leurenn-wint g. ; **3.** [dre skeud.] *in der Versenkung verschwinden,* steuziañ, mont diwar (a-ziwar) wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, mont da get, mont e teuz, mont da netra, mont d'ar baz, mont e puñs an avel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, na leuskel na roud na tres (na roud na liv), na chom c'hwezh ebet ken eus an dra-mañ-tra / eus an-unan, na chom liv (ster, skeud, ditour, anad) ebet ken eus an dra-mañ-tra / eus an-unan, na chom doare ebet ken d'an dra-mañ-tra / d'an-unan, mont d'an nouzon pelec'h, mont da belec'h din-me ; *jemanden in der Versenkung verschwinden lassen,* lakaat u.b. war e glud, teurel u.b. e puñs an

ankounac'h, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b., skubañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., reiñ lamm d'u.b. ; *in der Versenkung verschwunden,* divrudet, disoñjet, aet diwar spered an dud, aet e puñs an avel, kouezhet e puñs an ankounac'h ; **4.** prederiadenn b., prederiadur g., prederi b. ; *kontemplative Versenkung,* uhelweladurezh b.

versessen ag. : trelatet, dall, pitilh, nay, sot, gwrac'h, ran, troet-kenañ, tik, angoulet, lorc'het, touellet ; *er ist ganz darauf versessen,* dall eo gant an dra-se, ruz eo war an dra-se, pitilh (nay, sot, gwrac'h, ran, troet-kenañ, tik, angoulet, lorc'het, touellet, trelatet) eo gant traoù seurt-se, mont a ra dreist-penn gant an dra-se, itiket eo gant an dra-se, itik en deus d'an dra-se, ur c'hrog bras en deus ouzh an dra-se, doug en deus d'an dra-se, kreñv eo war an dra-se, deur en deus gant traoù seurt-se, gwrac'h eo d'ober an dra-se, gwrac'h eo gant an dra-se, sorc'hennet eo gant traoù seurt-se, taer eo war an dra-se, taer eo d'ober an dra-se, hennezh a zo ur bouc'h gant an dra-se, blizidik eo war gement-se, lakaat a ra e voemenn gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se ; *er ist ganz auf das Tanzen versessen,* gwrac'h eo da zañsal ; *er ist ganz auf Sitzungen versessen,* paket en deus terzhienn ar vodañ-divodañ, gant terzhienn ar vodañ-divodañ emañ.

Versessenheit b. (-) : **1.** albac'henn b., stultenn b. ; **2.** arloup g., kounnar b., aheurterezh g., itik g.

versetzen V.k.e. (hat versetzt) : **1.** cheñch plas da, diloc'hañ, loc'hañ, dilec'hiañ, diboullañ, divorañ, treuzlec'hiañ, diplas, diplasañ, diflach, treuzkas, bale ; *Bäume versetzen,* treuzplantañ gwez.

2. [dre heñvel.] *einen Beamten versetzen,* dilec'hiañ ur c'hargiad, treuzlec'hiañ ur c'hargiad, treuzstaelañ ur c'hargiad ; *in den Ruhestand versetzen,* kas war e leve, lakaat war e dorchenn vihan ; *einen Schüler versetzen,* kas ur skoliad er c'hlas uheloc'h, leuskel ur skoliad da dremen er c'hlas uheloc'h, ober d'ur skoliad mont er c'hlas uheloc'h ; *der Glaube versetzt Berge,* ar feiz a c'hall dibradañ (dilec'hiañ) menezioù.

3. [dre astenn.] *jemanden in eine unangenehme Lage versetzen,* lakaat u.b. diaes (nec'het), luziañ (nec'hañsiñ, nec'hiñ) u.b., lakaat u.b. en ur gwall blegenn, ober diaes d'u.b.

4. *jemanden in die Lage versetzen, etwas zu tun,* reiñ an dro d'u.b. d'ober udb, lakaat u.b. e doare (e tro, e tu, e par, e stad, e lec'h) d'ober udb ; *du kannst dich nicht in meine Lage versetzen,* ne c'hallez kompren penaos emañ ar jeu ganin, ne c'hallez kompren ennon, ne c'hallez ket kompren e pe stuzioù emaon lakaet.

5. [dre skeud.] rentañ, lakaat da vezañ ; *jemanden in Erstaunen versetzen,* esmaeañ u.b., sabatuiñ u.b., abafiñ u.b., bamañ u.b., batañ u.b., lakaat u.b. souezhet ; *jemanden in Furcht versetzen, jemanden in Angst und Schrecken versetzen,* teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b), spontañ u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., efreizhañ u.b., drec'hiñ u.b., reiñ spont d'u.b., ober from d'u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., plantañ ur c'horfad aon gant u.b., strabouilhat u.b., spontailhañ u.b., estlammiñ u.b. ; *der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst,* aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon ; *das hatte ihn in größere Sorge versetzt,* neuze avat e oa gwashoc'h ankeniet ; *jemanden in Freude versetzen,* degas plijadur d'u.b., degas ur galonad levenez d'u.b., lakaat u.b. da dridal gant al levenez, lakaat levenez e kalon u.b., ober plijadur d'u.b. ; *jemanden in Begeisterung versetzen,* entanañ kalon u.b., lakaat birvilh en u.b., lakaat kalon u.b. da virviñ, lakaat u.b. da virvilhañ, plantañ birvilh e kalon u.b. ; *der Wein versetzt ihn in schlechte Stimmung,* gwall voeson en devez ; *in Unruhe versetzen,* rentañ trubuilhet, reiñ tregas da, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, trefuiñ, chifañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, malañjeriñ, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, fourgasiñ, trevelliñ, lakaat enkrez da sevel en u.b.

6. [arc'hant] lakaat e kred, lakaat da gred, lakaat e gouestl, reiñ da ouestl, reiñ e gouestl, reiñ da fiziad goudoriñ, gouestlañ ; *Wertgegenstände versetzen,* reiñ traoù prizius e gouestl.

7. P. *jemanden versetzen,* lezel u.b. da sec'hañ, derc'hel u.b. war vrank, lezel u.b. war e revr da c'hortoz.

8. kemmeskañ ; *Wein mit Wasser versetzen,* astenn gwin gant dour, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, kemmeskañ dour ha gwin, kemmeskañ gwin gant ur banne dour, lakaat dour e-mesk ar gwin, bennigañ ar gwin, trempañ gwin, dourañ ar gwin ; *das Rot mit etwas Gelb versetzen,* lakaat un tammig melen gant (e-barzh) ar ruz ; *Metalle versetzen,* kendeuziñ metaloù.

9. stankañ ; *den Eingang mit Steinen versetzen,* stankañ toull an nor gant mein.

10. distagañ, diastenn, dic'hourdañ, dispegañ, darc'haouiñ, diaveliñ, difoeltrañ, diharpañ, tanfoeltrañ, disvantañ, kouchañ, astenn, choukañ, findaoniñ, dic'hastañ, plantañ ; *jemandem einen Hieb versetzen,* kas un taol d'u.b., reiñ un taol d'u.b., distagañ un taol gant u.b., diharpañ un taol gant u.b., choukañ un taol d'u.b., distagañ ur freskad gant u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., skeiñ un taol gant u.b., findaoniñ un taol d'u.b., difoeltrañ un taol gant u.b., tanfoeltrañ un taol gant u.b., darc'haouiñ (dispegañ,) un taol gant u.b., kouchañ un taol d'u.b., astenn un taol d'u.b., dic'hourdañ un taol gant u.b., dic'hastañ un taol gant u.b., plantañ un taol gant u.b., diastenn un taol d'u.b., dic'hwistañ un taol gant u.b., delazhiñ un taol gant u.b., dizaoniñ un taol gant u.b., dic'hagnañ un taol gant u.b., flastrañ un taol gant u.b., bountañ un taol gant u.b., strinkañ un taol gant u.b. ; *jemandem einen Messerstich versetzen,* tapout ar gontell gant u.b., kontellata u.b., kontellañ u.b. ; *beim gerinsten Anlass würde er Ihnen einen Messerstich versetzen,* hennezh a gontellfe ac'hanoc'h ken aes ha tra e-skeud an disterañ abeg ; [dre skeud.] *das hat ihm einen harten Schlag versetzt,* gwall skoet e oa bet gant an dra-se, paket en doa un distro lous gant an dra-se, gwall stroñset e oa bet gant an dra-se.

11. eilgeriañ, respont.

12. [tekn.] diahelañ, dizahelañ.
versetzt ag. : *versetzt angeordnet, versetzt gepflanzt,* a-varelladoù, a-engroaz.
Versetzung b. (-,-en) **/ Versetzen** n. (-s) : **1.** dilec'hiadur g., treuzlec'hiadur g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzstaeladur g. ; **2.** [skol.] kasidigezh er c'hlas uheloc'h b., tremenidigezh er c'hlas uheloc'h b. ; **3.** *Versetzung in den Ruhestand,* kasidigezh war e leve b. ; **4.** [mat.] kevamsavadur g. ; **5.** [sonerezh] sonverkadur g.
Versetzungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] sonverk deberzhel g.
Versetzungszeugnis n. (-ses,-se) : [skol.] testeni tremenidigezh er c'hlas uheloc'h g.
verseuchen V.k.e. (hat verseucht) : **1.** saotrañ, gwastañ, kontammañ ; **2.** *rattennverseucht,* neret a razhed, leun a razhed ennañ, aloubet gant ar razhed, ar razhed o neriñ ennañ.
Verseuchung b. (-) : saotradur g., gwastadur g., kontammerezh g., kontammadur g. ; *radioaktive Verseuchung der Umwelt,* saotradur (gwastadur) an endro dre skinoberiegezh g.
Versfuß g. (-es,-füße) : troad g.
versicherbar ag. : hag a c'hall bezañ kretaet, kretadus.
Versicherer g. (-s,-) : kretaer g.
versichern V.k.e. (hat versichert) : **1.** kretaat ; *ein Haus gegen Feuer versichern,* kretaat un ti ouzh an tan-gwall, lakaat ur c'hretadur ouzh an tan-gwall war un ti ; *ein Haus gegen Einbruch versichern,* kretaat un ti ouzh al laeroñsi, lakaat ur c'hretadur ouzh al laeroñsi war un ti.
2. asuriñ, kadarnaat, diogeliñ, gwarantiñ, kretaat, haeriñ ; *jemanden seiner Freundschaft (t-c'h) versichern,* haeriñ e vignoniezh en e geñver d'u.b., kretaat e vignoniezh en e geñver d'u.b. ; *er versichert mich seiner Ergebenheit,* ober a ra feiz ha gwazoniezh din (Gregor), asuriñ a ra ac'hanon derc'hel da'm gourc'hemenn, asuriñ a ra ac'hanon chom leal din, gwarantiñ a ra din e chomo leal din ; *seien Sie (dessen) versichert,* bezit sur, sur e c'hallit bezañ, bez e c'hallit bezañ asur, ken sur ha tra (ken sur ha graet) eo an dra-se, ha n'eo ket marteze eo, kement-se 'zo sur, hep mar na digarez, n'eus mar na marteze, m'en tou, m'en lavar deoc'h gant gwarant, divarteze eo an dra-se ; *eidlich versichern,* touiñ war e le, kretaat gant e le.
3. *ich kann es Ihnen versichern,* m'en asur, asuriñ a ran deoc'h ez eo gwir, m'en lavar deoc'h gant gwarant, me a greta deoc'h, me a greta ; *ich kann dir versichern, dass ...,* ... pa lavaran dit, me lavar dit ..., ken sur ha tra eo e ... pa lavaran dit, … ha n'eo ket marteze eo, nebaon ! … ; *ich kann nicht versichern, dass er morgen kommt,* n'eo ket lavaret e teuio warc'hoazh, n'asuran ket dit e teuio warc'hoazh, ne warantan ket dit e teuio warc'hoazh.
V.em. : **sich versichern** (hat sich (t-rt) versichert) : **1.** sellet mat ha, en em asuriñ, gwiriañ, gwiriekaat, kadarnaat ; *versichere dich, ob die Tür geschlossen ist,* sell ha prennet mat eo an nor ; *versichere dich vorher seiner Zustimmung,* sell mat da gentañ hag-eñ e vo a-du gant kement-se.
2. herzel, lakaat dindan ward ; *man musste sich seiner Person versichern,* ret e oa bet herzel anezhañ (lakaat anezhañ dindan ward).
3. kemer ur c'hretadur.
versichernd ag. : diogelus.
Versicherte(r) ag.k. g./b. : kretaad g., kretaadez b., kretaed g., kretaedez b. ; *der Versicherte,* ar c'hretaad g., ar c'hretaed g. ; *die Versicherte,* ar gretaadez b., ar gretaedez b.
Versicherung b. (-,-en) : **1.** kretadur g., kretadurezh b. ; *eine Versicherung abschließen,* sinañ ur gevrat-kretaat, kemer ur c'hretadur ; *Versicherung auf Gegenseitigkeit,* kretadur kilezel g. ; *Lebensversicherung,* kretadur buhez g.
2. diogelerezh g., kadarnadur g., kadarnadenn b., asur g., diarvar g., promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g., gwarant g. ; *jemandem die Versicherung geben, dass ...,* kretaat (diogeliñ, touiñ, asuriñ, gwarantiñ) d'u.b. e ...
Versicherungsberater g. (-s,-) : kretaer-kuzulier g.
Versicherungsbetrag g. (-s,-beträge) : sammad kretaet g.
Versicherungsbetrug g. (-s) : c'hwiberezh war wall e gretadur g., c'hwiberezh diwar-goust e gretadur g.
Versicherungsfall g. (-s,-fälle) : gwall kretaet g., anwiv g.
Versicherungsgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri gretaat b.
Versicherungsgesellschaft b. (-,-en) : kevredad kretaat g., kompagnunezh kretaat b.
Versicherungsmakler g. (-s,-) : kourater kretadurezh g.
Versicherungsnehmer g. (-s,-) : kretaad g., kretaed g.
Versicherungspflicht b. (-) : kretadur ret g., endalc'h bezañ kretaet g.
Versicherungspflichtgrenze b. (-,-n) : usvevenn an emezelañ er c'hedskor g.
versicherungspflichtig ag. : hag a ranker kretaat dre ret.
Versicherungspolice b. (-,-n) : lizher kretadur g., lizher kretaat g.
Versicherungsprämie b. (-,-n) : skodenn gretadur b.
Versicherungsvertreter g. (-s,-) : gwazour kretadurezh g.
Versicherungswert g. (-s,-e) : gwerzh kretaet g.
Versicherungszwang g. (-s) : kretadur ret g., endalc'h bezañ kretaet g.
versickern V.gw. (ist versickert) : en em silañ, en em ensilañ.
Versickern n. (-s) : ensil g., ensilerezh g., ensiladur g.
versiebenfachen V.k.e. (hat versiebenfacht) : seizhkementiñ.
versiegeln V.k.e. (hat versiegelt) : **1.** siellañ, kachediñ ; *etwas gerichtlich versiegeln,* lakaat ar siell war udb. ; *versiegelter Brief,* lizher siellet g. ; **2.** gwernisañ ; *einen Holzfußboden versiegeln,* gwernisañ ur plañchod ; **3.** stouvañ, kalafetiñ.
Versiegelung b. (-) : **1.** sielladur g. ; **2.** gwernisadur g. ; **3.** stankadur g., kalafetadur g.
versiegen V.gw. (ist versiegt) : mont da hesk, c'hwitañ, heskiñ, heskaat, mont da zisec'h, disec'hañ ; *der Brunnen ist versiegt,* aet eo ar puñs da hesk, aet eo ar

feunteun da hesk, aet eo ar puñs da zisec'h, aet eo ar feunteun da zisec'h ; *diese Quelle wird nie versiegen,* biken ne c'hwito ar vammenn-se, biken n'ez aio ar vammenn-se da hesk, biken n'ez aio ar vammenn-se da zisec'h, biken ne hesko ar vammenn-se ; *dafür sorgen, dass das Gespräch nicht versiegt,* magañ ar gaoz.
Versiegen n. (-s) : hesk g., heskadur g. ; *zum Versiegen bringend,* heskus.
versiegt ag. : hesk, aet da hesk.
versiert [auf + t-d-b, in + t-d-b] ag. : ampart war, ur mailh war, ki war, ur pabor war un dachenn bennak, un tad den war un dachenn bennak, gouiziek war un dachenn bennak, anaoudek-tre eus (war, war-dro), barrek war, gourdon ouzh, kreñv war, solut [d'ober udb], ifam war, don war, kalet war, mat-krak war.
Versiertheit b. (-) : mailhded b., mailhder g., mailhoni b.
versifft ag. : P. lovr-pezhell, lovr-brein, mardozek, tarasennet, libistret.
versilbern V.k.e. (hat versilbert) : **1.** [metal.] arc'hantañ, argantañ, razañ gant arc'hant ; **2.** P. arc'hantañ, liñvelañ, ober arc'hant eus, moneizañ.
versilbert ag. : arc'hantet, argantet, arc'hantek.
Versilberung b. (-) : arc'hantadur g., argantadur g.
versimpeln V.gw. (hat versimpelt) : [dre skeud.] lavaret traoù un tammig re ziwar-c'horre, lavaret traoù disterik, lavaret traoù eeun-drochik, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi.
versinken V.gw. (versank / ist versunken) : **1.** sankañ, goueledi̱ñ, mont d'ar strad, mont d'ar sol, mont d'ar sont, mont d'an traoñ, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, ober peñse, peñseañ, bezañ lonket gant ar mor, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, bezañ islonket, bezañ koñfontet, mont donoc'h-don, fourrañ, plantañ ; *im Sumpf versinken,* mont donoc'h-don er vouilhenn, plantañ er vouilhenn, fontañ er vouilhenn ; *in den Wellen versinken,* mont d'ar goueled (d'ar strad, d'an traoñ, da goll er mor, d'ar sol, d'ar foñs, da goll e puñs ar mor), bezañ lonket gant ar mor, goueledi̱ñ, bezañ islonket, bezañ koñfontet, plantañ er mor ; *die Stadt Ys versank in den Fluten,* liñvet e voe Kêr-Is gant ar mor, lonket e voe Kêr-Is gant ar mor ; *das Schiff versank,* lonket e voe ar vag gant ar mor, goueledet e voe ar vag, islonket e voe ar vag, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, ar vag a voe koñfontet, plantañ a reas ar vag er mor ; *das Schiff versank auf der Stelle,* aet e oa ar vag rag-eeun d'ar foñs, plantañ a reas ar vag er mor evel ur maen ; *im Meer versunken,* soliet er mor, lonket gant ar mor ; *versunkenes Schiff,* peñse g., bag peñseet b. ; *die Sonne ist im Meer versunken,* aet eo an heol en dour, splujet eo an heol er mor ; *die glühenden Farben der im Meer versinkenden Sonne,* livioù tan ar c'huzh-heol o splujañ er mor lies. ; *den Kopf tief im Kopfkissen versunken,* sanket don e benn er goubenner ; *das Tal versinkt im Nebel,* beuzet e vez a ra an draoñienn gant al latar, islonket e vez an draoñienn gant al latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; *in tiefen Schlaf versinken,* distagañ un tamm c'hwek a gousk, distagañ ur c'horfad kousket, menel kousket c'hwek, en em reiñ da vorvitellañ, mont don en e gousk, distagañ ur c'housk tenn ha pounner, pakañ ur c'housk tenn ha pounner, mont da Gerroc'h, mont da Gerhun, mont d'ar Roc'h, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont er vallin ; **2.** islonkañ, mont da goll, koñfontañ ; *die Menschen versinken in einem Abgrund von Gemeinheit,* sankañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh, koñfontañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh ; *er versank in Hoffnungslosigkeit,* beuziñ a reas en e zic'hoanag, dic'hoanag e goñfontas bev, brevet e voe gant an dic'hoanag, koñfontañ a reas en e zic'hoanag, an dic'hoanag a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e zic'hoanag ; **3.** [dre skeud.] *versunken sein [in + t-d-b],* bezañ sanket e (a-zevri-kaer gant, dalc'het ken-ha-ken gant, gwall zalc'het gant, darbaret gant) ; *in seine Lektüre versunken,* dalc'het ken-ha-ken (a-zevri-kaer) gant e levr, sanket en e levr, o kregiñ don en e levr ; *in Gedanken versunken sein,* bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, bezañ e prederi, bezañ darbaret gant e soñjoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù, bezañ kollet en e soñjezonoù, bezañ eferet, bezañ berlobiet ; *er wäre am liebsten in den Erdboden versunken,* karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar.
versinnbildlichen V.k.e. (hat versinnbildlicht) : aroueziañ, kenaroueziañ, skeudenniñ, enkorfañ, personelañ, merkañ, derc'hennañ.
Versinnbildlichung b. (-) : enkorfadur g., personeladur g., skeudennadur g., skeudenn b., arouezadur g.
versinnlichen V.k.e. (hat versinnlicht) : danvezekaat, fetisaat, anataat, splannaat.
Version b. (-,-en) : **1.** doare da gontañ an traoù g., kont b. ; *nur eine Version hören,* na glevet nemet un son ; *ich möchte Ihre Version hören,* lavarit ho kont din ; **2.** seurt g., doare g., patrom g. ; **3.** stumm g., stummenn b.
versippen V.k.e. (hat versippt) : lakaat da vezañ kar dre zimeziñ.
versippt ag. : kar dre zimeziñ.
versittlichen V.k.e. (hat versittlicht) : sevenaat, gwellaat bividigezh u.b., gwellaat buhezegezh u.b., lakaat onestiz e buhezegezh u.b.
versitzen V.k.e. (versaß / hat versessen) : **1.** *seine Zeit versitzen,* pladorenniñ, chom da baouez, sourrennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, koll (chom da goll) e amzer, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, abuziñ, en em abuziñ, abuziñ e amzer, koll e bemp gwenneg, amzeriñ, daleañ e amzer, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, daleañ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask

kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, c'hoari an abuzetez ; **2.** jogañ foñs e vragoù, jogañ he brozh en ur azezañ ; **3.** uzañ gwiskad un azezenn (ur gador, h.a.).

versklaven V.k.e. (hat versklavt) : ober e sklav [eus u.b.], sklavañ, sklavaat, lakaat da sklav, lakaat dindan yev, sujañ, lakaat dindan gazel-ge.

Versklavung b. (-) : sklaverezh g.

Verskunst b. (-) : gwerzoniezh b.

Verslehre b. (-) : gwerzaouriezh b.

verslumen V.gw. (ist verslumt) : treiñ da foukennaoueg, paouraat, kouezhañ en dienez.

Versmaß n. (-es,-e) : ment b.

Versmessung b. (-) : gwersaerezh g.

versnobt ag. : snob, faro, flammik.

versoffen ag. : glout, techet da evañ, douget d'ar boeson, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor), distambouc'h war ar boeson, distambouc'h war al lonkañ ; *versoffener Kerl,* lonker g., mezvier g., korfeg g., pantier g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler daonet g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b., kozh mezvier g.

versohlen V.k.e. (hat versohlt) : **1.** soliañ, adsoliañ, berrsoliañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem das Fell versohlen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., reiñ fest ar vazh (fest ar geuneudenn) d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, maoutañ u.b., teurkiñ e vaout (reiñ beuz, reiñ bod, reiñ ur c'hwistad) d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, dornañ u.b. a gof da gein, frikañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, ober bleud gant unan bennak, kivijañ u.b. ; *jemandem den Hintern versohlen,* peñsata u.b., feskennata u.b., difeskinañ u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ daka d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, reiñ d'u.b. war krap e revr, flemmañ ur bugel, skubañ dindan ur bugel, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ ur foetadenn d'u.b., reiñ ur pradad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor).

versöhnen V.k.e. (hat versöhnt) : **1.** *jemanden mit jemandem versöhnen,* unvaniñ u.b. gant u.b. all, difachañ u.b. e-keñver u.b. all, unaniñ u.b. gant u.b. all, adunvaniñ u.b. gant u.b. all, distennañ ar gordenn etre u.b. hag unan all, lakaat u.b. ervat gant unan all ; **2.** *jemanden versöhnen,* habaskaat u.b., kuñvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., peoc'haat u.b., divroc'hañ u.b., difachañ u.b.

V.em. : **sich versöhnen** (hat sich versöhnt) : difachañ, divroc'hañ ; *sich mit jemandem versöhnen,* lakaat diwezh d'an droukrañs etre an-unan hag unan all, difachañ diouzh u.b., tennañ da beoc'h, peoc'haat ouzh u.b., bezañ emglev adarre (bezañ distennet ar gordenn) etre an-unan hag unan all, difachañ, divroc'hañ, dont kaoc'h-foer, en em un(v)aniñ gant u.b. / ober e beoc'h gant u.b. / en em lakaat ervat gant u.b. (Gregor) ; *Sie müssen wissen, dass sie sich versöhnt haben,* gouezit eta eo renket an traoù etrezo ; *sie haben sich versöhnt,* difachet int, difach int, peoc'h a zo bremañ etrezo.

Versöhner g. (-s,-) : kempennour g., unaner g., unvaner g., adunvaner g.

versöhnlich ag. : unvanus, a emglev, aes ober outañ ; *ein versöhnlicher Mensch,* un den a emglev g., un den aes ober outañ g., un den a oar en em ober g.

Versöhnung b. (-,-en) : adunvanidigezh b., adunvanadur g., unvanidigezh b.

Versöhnungsopfer n. (-s,-) : aberzh kinniget da Zoue evit reketiñ e drugarez (evit reketiñ ar pardon d'e bec'hedoù) g. (Gregor), aberzh evit habaskaat an doueed g.

versonnen ag. : prederiek, prederiet, soñjus, o krignat e spered, o tebriñ soñjoù, o valañ sonjoù, oc'h en em zebriñ, o krignat e benn hep kaout debron, o tisvalañ, o roulat mennozhioù en e benn, o soñjal en e vañch.

Versonnenheit b. (-) : prederiegezh b., soñjusted b.

versorgen V.k.e. (hat versorgt) : **1.** ober war-dro, ober en-dro da, bezañ en-dro da, ober diouzh, soursial diouzh, plediñ gant (ouzh, war), intent ouzh, bezañ e karg eus, magañ, boueta ; *die Küche versorgen,* ober war-dro (ober diouzh, soursial diouzh, ober, plediñ gant, bezañ e karg eus) ar gegin, ober kegin, bezañ en emell eus ar gegin, kaout an emell eus ar gegin ; *die Tiere versorgen,* ober en-dro d'al loened, bezañ en-dro d'al loened, ober war-dro al loened ; *die Tiere mit Stroh versorgen,* koloa al loened, plousa al loened, lakaat kolo fresk dindan al loened, neveziñ ar c'holo dindan al loened, lakaat plouz fresk dindan al loened ; *er hat fünf Kinder zu versorgen,* hennezh en deus pemp bugel war an dorzh, hennezh en deus pemp bugel en e garg, hennezh en deus pemp bugel da vagañ, hennezh a zo karget a bemp bugel ; **2.**

pourvezañ, darbar, dafariñ, boueta, fournisañ, pourchas, darbariñ, bitailhañ, gwarnisañ, bastañ ; [dre astenn.] *mit Strom versorgen,* tredanañ, pourvezañ gant tredan, darbariñ tredan ; *jemanden mit etwas versorgen,* pourvezañ u.b. gant (eus) udb, pourvezañ (pourchas) udb d'u.b., fournisañ u.b. eus udb, darbariñ udb d'u.b., bastañ udb d'u.b. ; *sie hat mich mit Kleidern versorgt,* pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *unsere Eltern haben uns immer mit allem versorgt,* ne vanke morse netra deomp gant hon tud ; *Haus mit einer gut versorgten Küche,* ti bouedek g. ; **3.** *meine Kinder sind versorgt,* va bugale zo mat o c'herz, fortuniet eo va bugale, postet mat eo va holl vugale, plaset mat eo va holl vugale, diskarg on eus va bugale, aet eo holl va bugale diwar an dorzh.

V.em. : **sich versorgen** (hat sich (t-rt) versorgt) : **1.** bastañ d'e ezhommoù ; **2.** *sich mit etwas versorgen,* pourvezañ udb, pourchas udb.

Versorger g. (-s,-) : pourvezer g., bitailher g., gwarniser g., pourchaser g.

Versorgung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañs b., bitailhadur g., goustreuderezh g., goustreud g., skor goustreudel g. ; [tredan] *Stromversorgung,* tredanidigezh b., tredanerezh g., porzherezh tredan g., pourvez-tredan g., pourvezadur tredan g., pourvezadur a dredan g., pourvezañs a dredan b. ; *die Stromversorgung unterbrechen,* disporzhiñ, troc'hañ an tredan ; *Altersversorgung,* **a)** leve kozhni g., pañsion b., retred g./b., goproù kozhni lies., leveoù lies. ; **b)** leve klokaat g., adleve g. ; *ärztliche Versorgung,* skoazell ar vezegiezh b., predererezh g., prederiadur g.

Versorgungsengpass g. (-es,-pässe) diouverañs b. : *den Versorgungsengpass des Vorsommers überbrücken,* sevel krec'h gouere, tremen mat ar prantad rageost, skoulmañ ganti ; *es bestand ein Versorgungsengpass auf dem Gebiet der Düngemittel,* eus temz-atil e oa lakaet dienez, eus temz-atil e oa deuet diouer, diouer a demz-atil a oa.

Versorgungsheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ospital g., ospis g., ospiti g. (Gregor).

Versorgungsmentalität b. (-) : speredegezh a skoridi b.

Versorgungsschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr pourvezer g., pourvezerez b.

verspannen V.k.e. (hat verspannt) : [tekn.] skorañ, pantilhoniñ, sintrañ.

V.em. : **sich verspannen** (hat sich (t-rt) verspannt) : **1.** reudiñ, reutaat ; **2.** gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korvigellañ, korleziñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra, labourat.

Verspanntau n. (-s,-e) : fun-skor b., pantilhon g., obant b.

Verspannung b. (-) : **1.** reudiñ g., reutaat g. ; **2.** [tekn.] sintrañ g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g. ; **3.** gweadur g., distummadur g., gwelchadur g., gwar g.

versparen V.k.e. (hat verspart) : mirout, espern, arboellañ, armerzh.

verspäten V.k.e. (hat verspätet) : gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, tardañ, teuler termen d'ober udb.

V.em. : **sich verspäten** (hat sich (t-rt) verspätet) : bezañ dale gant an-unan, tapout dale, dilañsañ, daleañ, daleañ da zont (d'en em gavout, oc'h erruout, o tont), goulerc'hiñ da zont, kaout dale, bezañ diwezhat oc'h erruout, bezañ e dilerc'h, bezañ diwezhat o tont, chom da staliañ, warlerc'hiañ, en em zaleañ, dilerc'hiañ, kemer dale ; *wenn si sich verspätet hatte,* pa en em gave da vezañ diwezhat oc'h erruout.

verspätend ag. : warlerc'hius.

verspätet ag. : diwezhat, gant dale, war-lerc'h, warlerc'hiet, dilañs ; *verspätet eingenommenes Arzneimittel,* louzoù diwezhat g. ; *der Zug kam verspätet an,* diwezhat e oa bet an tren oc'h erruout ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume verspätet,* ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ.

Verspätung b. (-,-en) : dilerc'h g., dale g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., warlerc'hierezh g., dilañs g. ; *der Zug hat Verspätung,* dilerc'h a zo gant an tren, e dilerc'h emañ an tren, war-lerc'h emañ an tren, warlerc'hiañ a ra an tren, dale en deus an tren, dale a zo gant an tren, an tren en deus tapet dale, an tren en deus tapet dilañs ; *er kam mit Verspätung,* n'en em gavas ket e mare, erruout a reas gant dale, dale en doa bet, erruout a reas war an diwezhadoù, dilerc'h en doa bet, dilerc'h a oa bet gantañ, diwezhat e oa bet oc'h erruout, diwezhat e oa bet o tont ; *fünf Minuten Verspätung haben,* kaout pemp munut dale ; *die voraussichtliche Verspätung des Zuges beträgt zehn Minuten, der Zug hat voraussichtlich zehn Minuten Verspätung,* dek munutenn dale a zo gant an tren, da c'houzout ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause,* un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume mit Verspätung,* ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ.

verspeisen V.k.e. (hat verspeist) : debriñ.

verspekulieren V.k.e. (hat verspekuliert) : *etwas verspekulieren,* koll udb diwar arvrokañ.

V.em. : **sich verspekulieren** (hat sich (t-rt) verspekuliert) : **1.** koll diwar arvrokañ ; **2.** [dre skeud.] ober ur gont treuz, en em vankout, skeiñ hebiou, bourdiñ.

versperren V.k.e. (hat versperrt) : stankañ, sparlañ, stouvañ, stoc'hañ, bardellañ, fardellañ, daskomprañ, enstrobellañ, strobañ, sterniañ, sterniñ, chastreañ, lastrañ, ac'hubiñ ; *den Weg versperren,* bontañ an hent, bezañ war hent, bezañ a-dreuz hent, stankañ (troc'hañ, stouvañ) an hent, lastrañ an tremen, mont daou du an hent gant an-unan / gant an dra-mañ-tra.

versperrend ag. : stankaus, stankus.

Versperrung b. (-) : strobadur g., stankadur g., strobad g., chastre g.

verspielen V.k.e. (hat verspielt) : **1.** *seine Zeit verspielen,* abuziñ (koll, laerezh) e amzer o c'hoari, sourrennañ, chom da c'hoariellañ, en em reiñ da blijadurioù goullo, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù ; **2.** *er hat sein ganzes Geld verspielt,* teuziñ en deus graet dre c'hoari kement a arc'hant a oa aet gantañ, krazet eo bet, skarzhet eo bet e yalc'h ; **3.** *er hat seine Chance verspielt,* krog e oa ar c'hrog ha c'hwitet en deus warnañ, ar voul a oa o ruilhal a-du gantañ ha n'eo ket bet aet war he lerc'h.

verspielt ag. : a vourr c'hoari, a blij dezhañ c'hoari, douget da c'hoari, c'hoarier, friant, farsus, fentus, fringus, drant, c'hoarius ; *verspielter Hund,* marmouz a gi g.
verspillern V.gw. (ist verspillert) : [louza.] bleaat, goeñviñ.
verspinnbar ag. : gwiennek, gwiadel.
Verspinnbarkeit b. (-) : gwiennegezh b.
verspinnen V.k.e. (verspann, hat versponnen) : nezañ ; *Wolle verspinnen,* nezañ gloan.
versponnen ag. : **1.** gronnet ; **2.** droch, iskis ; **3.** *in eine Idee versponnen sein,* bezañ atav gant an hevelep debr-spered, bezañ ur soñj o labourat e spered, na c'hallout tennañ e spered diwar ur soñj bennak, na vezañ evit distagañ e soñj diouzh udb, na vezañ evit argas ur soñj diwar e spered, na vezañ nemet ur soñjenn en e benn, bezañ karget e spered gant ur mennozh, bezañ gwasket e spered gant ur mennozh, bezañ debret e spered gant ur soñj, na vont ur soñj digant an-unan, na vont ur mennozh diwar an-unan, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn, bezañ bepred an hevelep mennozh o ribotat en e benn, bezañ bepred ar mennozh-se o rodellañ en e benn, bezañ an hevelep mennozh o virviñ e spered, na gaout ken albac'henn (ken soñj) nemet war-dro udb, bezañ e benn gant udb, bezañ sorc'hennet gant ur mennozh bennak, na gaout ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober udb, chom ur soñj peg ouzh e galon, chom ur soñj peg ouzh an-unan, mennout ober udb.
verspotten V.k.e. (hat verspottet) : *jemanden verspotten,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., pikailhat u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *etwas verspotten,* ober goap eus udb, ober goap gant udb, farsal diwar-benn udb, ober fent (bourd) gant udb, dejanal udb.
Verspottung b. (-,-en) : godis g., godisadur g., godiserezh g., goap g., goapaerezh g., goapadennoù lies., godiserezhioù lies., mousc'hoap g., goge g., gogeadenn b., luerezh g., pikailhez str.
versprechen[1] V.k.e. (verspricht / versprach / hat versprochen) : **1.** grataat, prometiñ, touiñ, gouestlañ, lavaret, ober gouestl, ober le, reiñ e c'her, ober marc'had, diouganañ ; *versprechen etwas zu tun,* ober gouestl d'ober udb, ober le d'ober udb, kemer war an-unan d'ober udb, gouestlañ ober udb, gouestlañ e vo graet udb gant an-unan, grataat ober udb, reiñ e c'her e vo graet udb gant an-unan, ober marc'had d'ober udb, lavaret ober udb, prometiñ ober udb ; *er hat versprochen, ihn zu besuchen,* lavaret en deus dont d'e welet, prometet en deus dont d'e welet ; *jemandem seine Hilfe versprechen,* prometiñ d'u.b. reiñ skoazell dezhañ ; *er hatte ihnen versprochen, dass er sie nicht verraten würde,* prometet en doa dezho n'o zrubardfe ket ; *Abensrot verspricht schönes Wetter,* pa vez ruz an oabl da guzh-heol ez eus reze da gaer, un oabl ruz da guzh-heol a dalv amzer gaer ; *das Blaue vom Himmel versprechen, Himmel und Hölle versprechen,* prometiñ mor ha menez, ober mil ha miloù a bromesaoù, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touiñ tourioù ha kestell, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touiñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; *was man versprochen hat, muss man auch halten,* tra lavaret a zle bezañ sevenet, un den onest a zle atav derc'hel mat d'ar pezh en deus prometet ; **2.** *ich bin für heute abend versprochen,* un emgav am eus dija fenoz, ne c'hallan ket dont fenoz rak prometet em eus dija mont da lec'h all ; **3.** [dre skeud.] *ich verspreche mir viel davon,* fiziout a ran start war an dra-se, ur fiziañs vras am eus en dra-se, gortoz a ran gant fiziañs vras disoc'hoù a-zoare digant an dra-se ; *wenn es hält, was es verspricht,* mard eo koulz da gaout evel da welet.
versprechen[2] V.em. : **sich versprechen** (verspricht sich / versprach sich / hat sich (t-rt) versprochen) : lavaret ur ger evit un all, kemer ur ger evit unan all, gouskomz, rampañ war ur ger, risklañ war ur ger ; *ich habe mich versprochen,* kemeret (lavaret) em eus ur ger evit unan all, graet em eus ul linkadenn deod.
Versprechen n. (-s,-) : promesa b., gouestl g., grataerezh g., le g., ger g., gouc'her g., lavar g., azav g. ; *jemandem ein Versprechen abnehmen,* lakaat u.b. da reiñ e c'her (d'ober ur bromesa) ; *ein Versprechen halten (einlösen, einhalten),* derc'hel ur bromesa, derc'hel d'e bromesa, kenderc'hel ouzh e bromesa, derc'hel d'e c'her, derc'hel d'e lavar, delc'her d'e bromesa, seveniñ e bromesa, seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, mirout e c'her, mirout e feiz, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her ; *das Versprechen wurde gehalten,* ar bromesa a oa aet da wir ; *sein Versprechen muss man halten,* tra lavaret a zle bezañ sevenet, un den onest a zle atav derc'hel mat d'ar pezh en deus prometet ; *ein Versprechen nicht halten,* mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, na vezañ den d'e c'her, mankout d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, diouestlañ, terriñ e feiz, terriñ e c'her, mont a-enep d'e c'her, bezañ ganas d'e le, ober daou c'her eus unan, ankounac'haat e c'hrataerezh ; *sein Versprechen zurücknehmen,* dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret (dislonkañ, distreiñ war) e bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, terriñ e feiz, mont a-enep d'e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e c'her ; *Rücknahme eines Versprechens,* dislavar g., dianzavadur promesa g. ; *jemanden von einem*

Versprechen entbinden, diouestlañ u.b. ; *Versprechen und Halten sind zweierlei,* prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet - prometiñ ha delc'her n'int ket ur c'hement - lavaret ha seveniñ n'int ket ur c'hement - lod a gustum en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra - lod a gustum touiñ kalz ha delc'her nebeut - aes eo ober leoù, diaesoc'h eo seveniñ avat.

versprechend ag. : grataus ; *es klingt viel versprechend, es hört sich viel versprechend an,* an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo – feson vat a zo ganti - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, evit doare - mont a raio klok (lampr) an traoù, evit doare.

Versprecher g. (-s,-) : 1. fazi g., rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g., linkadenn deod b. ; 2. grataer g.

Versprechung b. (-,-en) : promesa b., gouestl g., grataerezh g., le g., ger g., gouc'her g., lavar g., azav g. ; *jemanden mit leeren Versprechungen einlullen, jemanden mit schönen Versprechungen hinhalten,* sorc'henniñ u.b., bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, hejañ per melen d'u.b, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, bevañ u.b. gant gouestloù kaer, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk.

versprengen V.k.e. (hat versprengt) : **1.** divodañ, divandennañ, stlabezañ, distrollañ ; **2.** strimpañ, strinkañ, sparfañ.

versprengt ag. : [lu] kollet e rejimant gantañ.

Verspringen n. (-) : [sport] dazlamm touellus g., adlamm tromplus g.

verspritzen V.k.e. (hat verspritzt) : **1.** strinkañ, flistrañ, lakaat dour da zelammat gant, skeiñ ur strinkadenn war ; *verspritz das Wasser nicht,* na stlabez ket an dour ; **2.** [dre skeud.] *seine Galle (sein Gift) verspritzen,* binimañ, diskargañ e imor, diskargañ e vinim, skeiñ tan ha moged, mallozhiñ ken na spont ar brini, diskargañ (dileuskel) e gounnar.

versprochenermaßen Adv. : evel ma oa bet prometet.

Verspruch g. (-s,Versprüche) : promesa b., gouestl g., grataerezh g., le g., ger g., gouc'her g., lavar g., azav g.

versprühen V.k.e. (hat versprüht) : glizhenniñ, difruañ.

verspunden / verspünden V.k.e. (hat verspundet / hat verspündet) : stankañ gant ur bont, stankañ gant ur stouvell, stouvellañ, stouvañ.

verspüren V.k.e. (hat verspürt) : santout, klevet, klevet ouzh, klevet diouzh, spurmantiñ, trivliañ ; *ich verspüre Schmerzen im Bauch,* me a sko taolioù din em c'hof, skoet ez eus poan din em c'hof, pistig am eus em c'hof, pikañ a ra din va c'hof, poan gof am eus, gant ar boan gof emaon, klevet a ran ouzh poan em c'hof, klevet a ran poan em c'hof, klevet a ran diouzh poan em c'hof ; *er verspürt unbändige Lust, etwas zu sagen,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; *keine Lust verspüren, etwas zu tun,* na vezañ e chal d'ober udb, na vezañ e chal oc'h ober udb.

verstaatlichen V.k.e. (hat verstaatlicht) : lakaat dindan ar Stad, stadelañ, stadelaat, broadelañ, broadiñ.

Verstaatlichung b. (-,-en) : stadeladur g., stadelañ g., broadadur g., broadelidigezh b.

verstädtern V.k.e. (hat verstädtert) : kêrelaat, kêriekaat. V.em. : **sich verstädtern** (hat sich (t-rt) verstädtert) : **1.** degemer doareoù kêr, kêrelaat ; **2.** kêriekaat, divaeziañ.

Verstädterung b. (-) : kêriekadur g., kêriekaat g., divaeziañ g.

Verstädterungsgrad g. (-s,-e) : feur kêriekaat g.

verstählern V.k.e. (hat verstählert) : dirañ, direnñañ.

Verstand g. (-s) : **1.** poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentegezh b., intentamant g./b., intentidigezh b., meizerezh g., galloudezh dezvarn b., skiant varn b., skiant b., poellegezh b. ; *der gesunde (Menschen)verstand,* ar skiant-vat b. ; *ein Mann von Verstand,* un den a boell g., un den a benn g., un den a ijin g., un den ijinet-mat g., ur perc'henn skiant g., ur spered den g., ur spered digor a zen g., ur skiant vat a zen g., un den a skiant g., un den a anaoudegezh g., ur spisweler g. ; *der besitzt keinen Funken Verstand,* n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn ; *habt ihr noch ein Fünkchen Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ? ; *genug Herz und Verstand haben, um etwas zu verstehen,* kaout kalon ha spered a-walc'h evit kompren udb ; *seinen Verstand gebrauchen,* ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompren udb, mont diwar ar poell ; *etwas mit Verstand tun,* ober udb gant meiz (gant poell, en un doare speredek, gant furnez), ober udb diouzh gourc'hemenn ar reizh ; *man muss den Verstand bewahren,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *bei Verstand sein,* bezañ e anaoudegezh gant an-unan, bezañ en e skiant-vat, bezañ e intentamant-vat gant an-unan ; *er ist bei vollem Verstand,* en e skiant-vat emañ, emañ tout e intentamant vat gantañ, emañ e holl intentamant vat gantañ, emañ e holl skiant gantañ ; *bei Verstand bleiben,* derc'hel penn ; *den Verstand verlieren,* koll e benn (e spered, e skiant, e damm skiant, e skiant-vat, ar stur, e sterenn, e oremuz, an ardremez, e intentamant), diskiantañ, diboellañ, mont e benn e gin, mont tanav e spered, treiñ e spered e dour, mont e benn e dour, mont e spered da stoupa, mont e skiant da stoupa, mont dreist penn, bezañ diaes e benn, koll e dammig penn, koll an norzh, mont e benn digant an-unan, mont e spered digant an-unan, mont e anaoudegezh digant an-unan, mont e skiant-vat digant an-unan, dont da vezañ gwrac'h, mont e belbi, berlobiañ, inosantiñ, pennsodiñ, diskiantaat, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, amoediñ, follañ, mont e galouaj, mont ganto ; *jemandem den Verstand trüben,* koabrenniñ spered u.b., koc'hennañ spered u.b., brumenniñ

spered u.b. ; *jemanden um den Verstand bringen,* diskiantañ u.b., diskiantaat u.b., divontañ e benn d'u.b., terriñ e benn d'u.b., lakaat u.b. da dreiñ da sot, lakaat u.b. da goll e vuoc'h vrizh, dallañ u.b., badinellañ u.b., bac'hiñ u.b., burlutiñ u.b., mezevelliñ u.b., trellañ u.b. ; *zu Verstand kommen,* sevel (dont) skiant d'an-unan, dont skiant ar mad hag an droug d'an-unan, deskiñ skiant, dont meiz d'an-unan (en an-unan), dont poell d'an-unan (en an-unan), dont e veiz d'an-unan (en an-unan), dont d'e veiz, dont ennañ e-unan, finaat ; *er ist wieder bei Verstand,* deuet ez eus meiz dezhañ adarre ; *es liegt kein Sinn und kein Verstand darin,* n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se ne vern da netra, goullo a ster eo an dra-se, n'eus rezon ebet d'an dra-se, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, amañ e koll ar meiz poell e gudenn ; *das geht mir über den Verstand, das geht über meinen Verstand hinaus,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; *seine Wut war stärker als sein Verstand,* kreñvoc'h e oa bet e fulor eget e skiant ; P. *er ist nicht ganz bei klarem Verstand,* hennezh n'eo ket libr a-walc'h, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, aet eo e benn un tammig digantañ, kollet eo e skiant-vat gantañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, paket en deus anezho, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet eo bet war-lerc'h e dad, divontet eo e spered, kollet eo e sterenn gantañ, laban eo, e spered a zivarc'h, skoet eo e benn, troet eo e spered, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto ; *der Verstand steht mir still,* chom a ran war ma c'hement all (sebezet-mik), skodeget (evel badaouet) on, kouezhet eo an alvaon warnon, taolet on en alvaon, sonnet on gant ar souezh, abafet on, motet on, sabatuet on ; *er hat mehr Glück als Verstand,* bez' en deus muioc'h a chañs eget a spered - n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs - fin n'eo ket sur, chañsus ne lavaran ket.

2. skiant b. ; *viel Verstand für etwas haben,* bezañ arroutet (ur mailh) war udb, bezañ barrek ouzh udb, kaout skiant udb.

3. ster g., talvoudegezh b. ; *im eigentlichen Verstand des Wortes,* en e ster rik, en e dalvoudegezh natur / en e ster natur (Gregor).

verstandesgemäß ag. / **verstandesmäßig** ag. : reizhpoell, poellek, skiantek.

Verstandesmensch g. (-en,-en) : empenneg g., den a boell g., den a benn g., perc'henn skiant g., spered digor a zen g., spered den g., skiant vat a zen g., den a skiant g., den a anaoudegezh g., den a ijin g., den intentet-mat g., den ijinet-mat g., spereder g.

Verstandesschärfe b. (-) : lemmder spered g., lemmded spered b., spiswelded b., spiswel g., intentamant g., intentidigezh b., speredegezh b.

Verstandestugend b. (-,-en) : [Aristoteles] vertuz spered g./b.

verständig ag. : **1.** skiant varn dezhañ, poellus, poellek, skiant-vat dezhañ, diazez, a boell, fur, karget a furnez, evezhiek, etre daou, a skiant, a rezon, rezonet, meizek, meizidik, skiantek, speredek, intentet, parfet ; *verständiges Alter,* oad a rezon g., oad a skiant g., oad a reizh g. ; **2.** speredek, speredet, digor e spered.

verständigen V.k.e. (hat verständigt) : *jemanden über (von) etwas verständigen,* kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, diskuliañ udb d'u.b. (Gregor) ; *die Polizei verständigen,* degemenn an archerien.

V.em. : **sich verständigen** (hat sich (t-rt) verständigt) : **1.** *sich mit jemandem verständigen,* en em glevet mat gant u.b., intent (erruout mat) gant u.b., en em gordañ mat gant u.b., en em dremen ouzh u.b., en em dremen diouzh u.b., en em ober an eil ouzh egile, en em ingalañ mat an eil gant egile, en em renkañ gant u.b., asantiñ gant u.b., bezañ a-unan an eil gant egile (Gregor) ; *sich über den Lohn verständigen,* feuriañ ar gopr, ober kevredigezh a-zivout ar gopr ; *wir haben uns nie darüber verständigt,* biskoazh ne oa emglev ebet (intent ebet) etrezomp war ar poent-se, biskoazh n'omp bet ag un intent ; **2.** kehentiñ, mont e kehent [gant], mont en darempred [gant] ; *die Tauben verständigen sich mit Zeichen,* ar vouzared a gehent gant ar re all dre sinoù, ar vouzared a ya d'an dud all dre sinoù, etrezo e ra ar vouzared gant o yezh : ar bouzareg.

Verständigkeit b. (-) : skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., meiz g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b., poellegezh b., parfeted b.

Verständigung b. (-,-en) : **1.** kelaouerezh g. ; **2.** emglev g., emglevadenn b., intent g., intentidigezh b.

Verständigungsbereitschaft b. (-) : spered unvanus a zen g., spered a intentidigezh g.

Verständigungsschwierigkeiten lies. : diaezamantoù kengompren lies., diaezamantoù intentidigezh lies.

verständlich ag. : komprenadus, meizadus, intentadus, fraezh ; *verständliche Worte,* komzoù real lies., komzoù rez lies. ; *laut und verständlich,* a vouezh uhel ha fraezh, uhel ha fraezh ; *verständlich machen,* reiñ da gompren, lakaat da intent ; *sich verständlich machen,* en em reiñ da intent (Gregor), reiñ e vennozh da gompren, displegañ sklaer e vennozh ; *leicht verständlich,* aes da intent (da gompren, da veizañ), eeun ; *allgemein verständlich,* aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl, en akomod d'an holl ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e

brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *sich für jemanden verständlich ausdrücken,* en em lakaat en ardremez u.b. ; *er macht sich durch Gebärden verständlich,* komz a ra gant e zaouarn ; *schwer verständlich,* amsklaer.
verständlicherweise Adv. : pezh a zo aes da gompren.
Verständlichkeit b. (-) : komprenadusted b., intentadusted b., intentaduster g., meizadusted b., meizaduster g. ; *geringe Verständlichkeit,* gourzhintentaduster g., gourzhintentadusted b.
Verständnis n. (-ses) : **1.** komprenidigezh b., meizerezh g., meizadur g., meiz g., komprenezon b., kompren b., intentegezh b., kengompren b./g., doujañs b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., intent g., intentamant g./b., intentidigezh b., meiz g., komprenuster g., ental g., entalad g. ; *meinem Verständnis nach, nach meinem Verständnis,* hervez va intent, kement ha ma c'hallan kompren ; *Verständnis für jemanden haben,* kompren d'u.b. ; *viel Verständnis für etwas haben,* kaout kalz a zoujañs evit udb, kaout kalz a zamant d'udb ; *zum besseren Verständnis,* evit bezañ komprenet gwelloc'h c'hoazh, evit bezañ sklaeroc'h ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen,* kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; *tiefes Verständnis,* donveiz g. ; *das übersteigt mein Verständnis, das liegt jenseits meines Verständnisses,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; [yezh.] *subjektives Verständnis,* intent enboudek g., ental dangorel g.
verständnislos ag. : digompren, diintent.
verständnisvoll ag. : digor e spered, doujus.
verstänkern V.k.e. (hat verstänkert) : flaeriusaat, ampoezoniñ, lakaat da vezañ flaerius.
verstärken V.k.e. (hat verstärkt) : kreñvaat, nerzhañ, nerzhusaat, nerzhekaat, nershaat, startaat, kadarnaat, skorañ, stankaat, kaletaat, kreskiñ, amplaat, stabilaat ; *seine Macht verstärken,* astenn e c'halloud, astenn e veli, kreskiñ e veli, kreskiñ e c'halloud ; *mit verstärkten Kräften ans Werk gehen,* kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù, souriñ d'ober strivoù, kreskiñ d'ober strivoù.
V.em. : **sich verstärken** (hat sich (t-rt) verstärkt) : kreñvaat, nerzhañ, nerzhusaat, nerzhekaat, nershaat, startaat, kadarnaat, stankaat, kaletaat, kreskiñ, amplaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh, dont a vihan da vras, stabilaat.
verstärkend ag. : startaus, stabilaus, kreñvaus.
Verstärker g. (-s,-) : **1.** kresker g., amplaer g. ; **2.** [son] songresker g., sonamplaer g., amplaer son g.
Verstärkung b. (-,-en) : **1.** kreñvadur g., stabiladur g., nerzhadur g., startadur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b. ; **2.** [son] amplaat g., ampladur g., amplidigezh b. ; **3.** [lu] refors g., bagadoù skoazell lies., bagadoù refors lies., bagadoù souten lies.
Verstärkungsadverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb pouezañ g., adverb arbouezañ g.
Verstärkungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger pouezañ g., ger arbouezañ g.
verstatten V.k.e. (hat verstattet) : [kozh] aotren, lezel.
verstauben V.gw. (ist verstaubt) : poultrenniñ, hueiñ.
verstäuben V.k.e. (hat verstäubt) : glizhenniñ, difruañ.
verstaubend ag. : poultrennus, poultrus.
Verstäuber g. (-s,-) : glizhenner g., strimper g., difruer g.
verstaubt ag. : poultrennek, poultrek, hueek, goloet a huan.
verstauchen V.em. : **sich verstauchen** (hat sich (t-d-b) verstaucht) : *sich (t-rt) etwas verstauchen,* gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, forsiñ, diaezañ) udb, dilec'hiañ eskern udb, ober ur gwe d'udb ; *er hat sich (t-d-b) den Daumen verstaucht,* distreset (diaozet, gweet, diaezet, forset) en deus e viz-meud, divoestet (dilec'hiet) en deus e viz-meud (Gregor) ; *er hat sich (t-d-b) den Fuß (den Knöchel) verstaucht,* gweet en deus e droad, diaozet en deus ibil e droad, tapet en deus ur gammigell, gweet en deus e ufern, paket en deus ur forsadenn en e droad, forset en deus e droad, graet en deus ur gwe d'e droad.
Verstauchung b. (-,-en) : gweadur g., gweadenn b., gwaskadenn b., forsadenn b., kammigell b., gloazadenn b. ; *Verstauchung des Fußes,* gweadur troad g., gweadenn droad b., gweadenn b., fallvarch g., falsvarch g., falsvarchadenn b. ; *Verstauchung der Hand,* gweadenn zorn b., gweadur dorn g. ; *Verstauchung des Knies,* gweadenn c'hlin b., gweadur glin g.
verstauen V.k.e. (hat verstaut) : **1.** renkañ, klenkañ, koujournañ, kouchañ ; *sein Gepäck in den Kofferraum verstauen,* lakaat e bakadoù e koufr ar c'harr ; **2.** [merdead.] kargañ klenk, klenkañ ; *die Fracht verstauen,* kargañ klenk ur vag, klenkañ ar gargad e strad al lestr.
Verstauung b. (-) : klenkadur g., klenkerezh g.
Versteck n. (-s,-e) : kuzhiadell b., toull-kuzh g., kuzh g., koach g., kuzhlec'h g., korn-tro g., neizh g. ; *Inhalt eines Verstecks,* kuzhiad g., kuzhiadenn b. ; *Versteck spielen,* c'hoari koukou, c'hoari koukoug, c'hoari toull-kuzh, c'hoari kuzh-kuzh logodenn, c'hoari koach-koukoug, c'hoari koach-koach, c'hoari lavig ; *aus seinem Versteck hervorkommen,* diguzhañ, difourkañ eus e guzh, en em zispakañ ; *von meinem Versteck aus,* eus va c'huzh.
verstecken V.k.e. (hat versteckt) : kuzhat, skoachañ, koachañ, koach, klenkañ, goleiñ, kafunañ ; *halb verstecken,* damguzhat ; *halb versteckt,* damguzh, damguzhet, hanter guzhet ; *etwas vor jemandem verstecken,* goleiñ udb ouzh u.b., klenkañ udb ouzh u.b., kuzhat udb ouzh u.b., kuzhat udb ouzh daoulagad u.b.
V.em. : **sich verstecken** (hat sich (t-rt) versteckt) : kuzhat, en em guzhat, skoachañ, bezañ (chom) dindan guzh, mont dindan guzh, en em glenkañ, koach, koachañ, en em goach, en em goachañ, souchañ ; *sich vor jemandem verstecken,* mont da guzhat ouzh u.b., en em glenkañ ouzh u.b., mont da goach ouzh u.b., mont da goachañ ouzh u.b., mont da skoachañ ouzh u.b., en em guzhat (chom dindan guzh) ouzh u.b., kuzhat diouzh u.b., mont dindan guzh ouzh daoulagad u.b., chom koachet diouzh u.b. ; *sich halb verstecken,* damguzhat ; *die Sonne versteckt sich hinter Wolken,* kuzhet eo an heol e-

touez ar c'houmoul, n'en deus ket savet an heol e vec'h, mouchañ a ra an heol, moug eo an heol.
Verstecken n. (-s) : *Verstecken spielen,* **1.** c'hoari koukou, c'hoari koukoug, c'hoari toull-kuzh, c'hoari kuzh-kuzh logodenn, c'hoari koach-koukoug, c'hoari koach-koach ; **2.** c'hoari kuzhmuz, c'hoari kuzhmuzik.
Versteckspiel n. (-s) : **1.** c'hoari koug g., c'hoari koukou g., c'hoari koukoug g., c'hoari toull-kuzh g., c'hoari kuzh-kuzh logodenn g., c'hoari koach-koukoug g., c'hoari koach-koach g., c'hoari lavig g. ; [c'hoari toull-kuzh] *ich sehe Anna hinter der Mauer,* yod ! kavet em eus Anna ! ; *sich beim Versteckspiel mit geschlossenen Augen gegen das Mal lehnen,* mont er yod ; **2.** c'hoari kuzhmuz g., kuzhut g., c'hoari kuzhmuzik g. ; *hör auf mit deinem Versteckspiel,* ehan 'ta da c'hoari kuzh-ha-muz, ehan 'ta da guzhutat, lez da guzhut, paouez gant da guzhut.
versteckt ag. : **1.** dindan guzh, e kuzh, e koach, kuzh, kuzhet, skoachet, koachet ; *versteckter Gegenstand,* kuzhiadenn b. ; *er ist hinter der Hecke versteckt,* kuzhet eo e pleg ar c'hleuz ; *Flüchtlinge versteckt halten,* kuzhat repuidi ; *sich versteckt halten,* en em zelc'her e koach, kuzhat, skoachañ, bezañ (chom) dindan guzh, en em glenkañ, en em goach, en em goachañ, chom kuzh ; *versteckt lachen,* fic'hañ, fic'hellañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourroù, dindan e fri, outañ e-unan), souchañ da c'hoarzhin ; *halb versteckt,* damguzh, damguzhet, hanter guzhet ; *sehr gut versteckt,* kuzhet anat, kuzhet mat ; *das Haus liegt ganz hinter hohen Bäumen versteckt,* neizhet eo an ti a-dreñv gwez uhel ; *die Vögel halten sich im Laub versteckt,* neizhet eo al laboused e-touez an delioù ; **2.** [dre skeud.] kuzh, amguzh, kevrinus.
verstehen V.k.e (verstand / hat verstanden) : **1.** kompren, klevet, intent, meizañ, poellañ, mennozhiañ, P. plomañ ; *ich verstehe Sie schlecht,* ne gomprenan (ne glevan) ket mat ar pezh a lavarit, ne glevan ket mat ho komzoù, drougintent a ran ar pezh a lavarit din ; *teilweise verstehen,* damgompren ; *falsch verstehen,* treuzkompren, treuzintent ; *jemandes Erklärungen nicht verstehen,* chom digompren ouzh displegadennoù u.b. ; *in dem Getöse konnte man sein eigenes Wort nicht mehr verstehen,* kement a drouz a oa ma ne gleve ket an den e gomzoù zoken, kement a drouz a oa mar hor boa poan oc'h en em glevet o prezeg ; *ich hatte kein Wort verstanden,* n'em boa komprenet ger ebet, n'em boa komprenet gwik ebet, n'em boa komprenet notenn e-barzh an dra-se, n'em boa komprenet netra, n'em boa komprenet seurt ebet, n'em boa gwelet netra er c'homzoù-se ; *etwas aufs halbe Wort verstehen, etwas andeutungsweise verstehen, etwas ohne viele Worte verstehen,* kompren udb diwar hanter c'her ; *etwas auf gleiche Weise verstehen,* kengompren udb ; *er ist zu dumm, um so was zu verstehen,* gant pounnerded e benn ne c'hall ket kompren an dra-se, kement-se a dremen e spered ; *er versteht nichts,* ne gompren na bu na ba, ne gompren seurt ebet, ne oar seurt, ne gompren netra ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet,* neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *ihr müsst verstehen, wie man es macht,* ret eo deoc'h kompren penaos e vez graet, ret eo deoc'h intent penaos e reer an dra-se.
2. kompren e ; *ich verstehe sein Verhalten nicht,* ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em ren ; *sie haben es eilig wegzugehen, das kann ich ganz gut verstehen,* jourdoul a zo ganto da vont kuit, kompren a ran dezho.
3. *ich verstehe die Welt nicht mehr,* kement-se holl a zo dreist va maner, kement-se holl a zo dreist va meiz ; *ich verstehe nicht, was um mich herum vorgeht,* n'ouzon ket petra a base en-dro din.
4. *jemandem etwas zu verstehen geben,* reiñ udb da intent (da gompren, da glevet) d'u.b., lakaat u.b. da intent (da gompren) udb, tintal udb d'u.b.
5. seniñ e gloc'h da ; *er gibt uns zu verstehen, dass er nach Hause will,* emañ o seniñ e gloc'h da vont d'ar gêr.
6. fellout d'an-unan lavaret ; *darunter verstehe ich ...,* dre an dra-se e fell din lavaret (e fell din reiñ da intent) ... ; *mit darunter verstehen,* dindanveizañ.
7. bezañ barrek war, bezañ akuit war, bezañ gouiziek eus, gouzout anezhi war, gouzout diouzh ; *sein Handwerk verstehen,* gouzout anezhi, gouzout e vicher, bezañ barrek war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, bezañ reizh war e labour, bezañ arroutet war e vicher, anavezout an treuz, bezañ ur mestr d'ober, gouzout an dibenn eus an dra, bezañ akuit war e vicher ; *er versteht zu schreiben,* gouzout a ra skrivañ, skrivañ a ra mat, skrivañ a oar, sevel a ra levrioù brav, ur skrivagner dispar eo, tarin eo da skrivañ, akuit-mat eo da skrivañ ; *er versteht es, die Leute zu nehmen,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh a oar anezhi, gouzout a ra penaos en em gemer gant an dud, gouzout a ra an tu diouzh an dud, gouiziek eo d'en em gemer gant an dud ; *er versteht (es), ihn zu nehmen,* gouzout a ra dioutañ, gouzout a ra an tu dioutañ, hennezh en deus an tu dioutañ, gouzout a ra ar pleg warnañ, gouzout a ra en em dreiñ outañ, gouzout a ra en em ober outañ, gouiziek eo d'en em gemer gantañ.
8. gouzout, gouzout anezhi war ; *er versteht deutsch,* gouzout (kompren, klevet, intent) a ra alamaneg, gouzout (kompren, klevet) a ra an alamaneg ; *nichts von Musik verstehen,* bezañ diouiziek (divarrek ha dizesk) war tachenn ar sonerezh, na c'houzout na tailh na bailh war ar sonerezh, na gaout intent ebet er sonerezh ; *sowenig er davon versteht, er will doch mitreden,* c'hoant en deus lavaret e damm memes tra daoust dezhañ gouzout na tailh na bailh war an dachenn-se - c'hoant en deus lavaret e damm memes tra, daoust pegen nebeut e oar war an dachenn-se ; *er hätte sowieso kein Wort davon verstanden,* n'en dije gwelet netra er c'homzoù-se, forzh penaos - n'en dije komprenet notenn ebet er c'homzoù-se, forzh penaos - n'en dije komprenet seurt ebet er c'homzoù-se, forzh penaos - an dra-se a vije bet dreist e veiz, forzh penaos ; *ich verstehe nichts davon,* ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se, ne gomprenan notenn ebet en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, kement-se a zo dreist va meiz (dreist va spered),

divarrek ha dizesk on war traoù seurt-se, n'ouzon seurt war an dachenn-se, hep intent seurt on war an dra-mañ, n'ouzon na tailh na bailh war an traoù-se, dall eo va c'hazh, kement-se a zo dreist va maner (va c'hompren), n'on ket barrek diouzh an traoù-se tamm ebet, kement-se a dremen va spered ; *aus Dingen, die man nicht versteht, sollte man sich lieber raushalten,* [kr-l] pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk.

V.em. **sich verstehen** (verstand sich / hat sich (t-rt) verstanden) : **1. sich auf etwas verstehen** : bezañ barrek war, gouzout anezhi war ; *er versteht sich darauf,* hennezh a zo ur mestr d'ober, anavezout a ra an treuz, un tarin eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, hennezh a oar anezhi war an dachenn-se ; *er versteht sich auf sein Metier, er versteht sich auf sein Handwerk,* reizh eo war e labour, hennezh a zo ur mestr war e vicher, hennezh a zo dornet d'e vicher, tuet-mat da labourat eo, barrek (ouesk, ur mailh) eo war e vicher, gouzout a oar e vicher, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war e vicher, arroutet eo war e vicher, kalet eo war e vicher, ur mestr d'ober eo, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war e vicher, un den mat-krak eo war e vicher, un tarin eo war e vicher, akuit eo war e vicher ; *er versteht sich aufs Schreiben,* gouzout a ra skrivañ flour, skrivañ a oar, hennezh a oar skrivañ flour, skrivañ a ra mat, sevel a ra levrioù brav, ur skrivagner a-feson eo, tarin eo da skrivañ, dornet dispar eo da skrivañ, dreist eo da skrivañ ; *er versteht sich aufs Fahren,* hennezh a oar kas e garr-tan, ur mailh (un tad den, ampart-tre) eo evit bleniañ, ur blenier arroutet eo, tarin eo da vleinañ, dornet akuit eo da vleinañ, dreist eo da vleinañ.

2. sich mit jemandem verstehen : *sich mit jemandem gut verstehen,* en em glevet mat gant u.b., en em gordañ mat gant u.b., en em renkañ mat gant u.b., ahelañ gant u.b., en em ahelañ gant u.b., en em dremen ouzh u.b., en em dremen diouzh u.b., asantiñ gant u.b., bezañ mat gant u.b. ; *sie verstehen sich gut miteinander,* en em glevet a reont mat (en em ingalañ mat a reont, en em renkañ mat a reont) an eil gant egile, en em ober a reont mat an eil diouzh egile, en em renkañ mat a reont etrezo, en em ober a reont mat etrezo, en em gordañ a reont mat, en em gavout a reont par, en em bleustriñ a reont, en em bakañ a reont, en em gochañ a reont, en em gompren a reont, kalz a gevredigezh a zo etrezo, ober a reont segal an eil gant egile, ar re-se a zo a-unan, emglev a zo en o zouez.

3. sich zu etwas verstehen : asantiñ d'ober udb, grataat ober udb, plegañ d'ober udb.

4. sich als etwas verstehen : en em lakaat d'udb, en em gavout udb, en em gontañ udb, en em sellet evel udb.

5. *verstehen wir uns recht !* arabat deoc'h kompren a-dreuz ar pezh a lavaran ; *die Preise verstehen sich frei Haus,* ar mizoù-kas a zo e-barzh ar priz.

6. V.em.dibers : *das versteht sich von selbst,* evel just ha rezon, na petra 'ta, un dra anat eo, anat eo, anat deoc'h, splann eo, ne dalv ket lavaret an dra-se, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul.

Verstehen n. (-s) : **1.** komprenidigezh b., meizerezh g., meizadur g., komprenezon b., kompren b., steriadur g., ental g., entalad g. ; **2.** kengompren b., doujañs b., emglev g.

verstehend ag. : komprenus ; *verstehende Psychologie,* psikologiezh komprenus b., bredoniezh entalus b.

versteifen V.k.e. (hat versteift) : **1.** reudiñ, reutaat, stegnañ, sonnaat ; **2.** [tekn.] skorañ, sintrañ, pantilhonañ, speurellañ, stañsoniñ, startaat, kreñvaat, stabilaat.

V.em. : **sich versteifen** (hat sich (t-rt) versteift) : **1.** en em reudañ, bantañ e gorf ; *sich gegen etwas versteifen,* en em reudañ ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] kilverziñ, kilhourziñ, penverziñ ; *sich auf etwas (t-rt) versteifen,* aheurtiñ (lakaat imor) d'ober udb, derc'hel start (yud, mat, mort, gwevn, tomm) d'udb, pegañ ouzh udb, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit-se, derc'hel mat d'e askorn, fonnañ en e veno, chom aheurtet en udb, en em atahinañ war udb, chom mort war e soñj.

Versteifen n. (-s) : skoradur g., harperezh g., sintradur g., pantilhonadur g., stabiladur g., startadur g., reutadur g.

versteifend ag. : **1.** startaus, stabilaus ; **2.** stegnus.

Versteifung b. (-,-en) : **1.** reutidigezh b., reutadur g., reudadur g., reudadenn b. ; **2.** [tekn.] skoradur g., skor g., harperezh g., sintradur g., sintr g., pantilhonadur g., stabiladur g., startadur g., pantilhon g., harpell b., tint g., stañson g., speurell b. ; **3.** [dre skeud.] pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., empennadur g., kilpennerezh g., kilpennadur g., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g., diblegusted b., kilhourzerezh g. ; **4.** [arc'hant] *Versteifung des Marktes,* strishadur ar marc'had (an nevid) g.

Versteifungsmauer b. (-,-n) : moger-harp b., advoger b., skoazenn b., skoaz b., harpell b.

versteigen V.em. : **sich versteigen** (verstieg sich / hat sich (t-rt) verstiegen) : **1.** saouzaniñ war e hent e-ser pignat ; **2.** pignat re uhel ; **3.** [dre skeud.] *er hat sich zu der Behauptung verstiegen, dass ...,* aet e oa betek lavaret e ...

versteigern V.k.e. (hat versteigert) : *etwas versteigern,* enkantiñ udb, gwerzhañ udb diouzh ar c'hresk, lakaat foar enkantiñ war udb, gwerzhañ udb diouzh ar gouloù, gwerzhañ udb diouzh ar mouch, gwerzhañ udb d'an uhelañ priz, gwerzhañ udb d'an uhelañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ diner, gwerzhañ udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhañ udb en enkant, gwerzhañ udb e santaol, lakaat udb e sav-taol, lakaat udb dre sav-taol ; *etwas gerichtlich versteigern,* lakaat gwerzh war udb, lakaat ar werzh war udb, lakaat gwerzh war u.b., lakaat ar werzh war u.b., lakaat foar war stal u.b.

Versteigerer g. (-s,-) : prizachour g., enkanter g. komiser prizacher g., imbouder g.

Versteigerung b. (-,-en) : **1.** gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b., gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b.,

gwerzh e santaol b., gwerzh dre sav-taol b., ekant g., enkant g., gwerzhidigezh dre ar gouloù b., imboud g., gwerzhidigezh b. ; *jemanden bei einer Versteigerung überbieten,* lakaat (teurel, skeiñ) war unan all en un imboud ; *öffentliche Versteigerung,* gwerzhadeg b., gwerzhidigezh b. ; *ein bei einer Versteigerung erworbener Tisch,* un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *Versteigerung der Asche des Johannisfeuers,* embann al ludu g. ; **2.** [gwir] gourmec'had g.

Versteigerungshalle b. (-,-n) : **1.** ti ar gwerzhadegoù g. ; **2.** koc'hu ar pesked g.

versteinern V.k.e ha V.em. (hat versteinert / hat sich (t-rt) versteinert) : **1.** maenekaat, maenaat, maenañ, karrekaat ; **2.** [dre skeud.] *er stand da wie versteinert,* balc'h e oa e c'henoù, chom a rae abaf (balc'h e c'henoù, war e gement all, en estlamm), kouezhet e oa war e gement all, chom a rae a-bann, chom a rae e c'henoù war nav eur (war c'hwec'h eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), kouezhet e oa an alvaon warnañ, sonnet e oa gant an alvaon, o reiñ muzul d'e c'henoù e oa, seizet e oa.

V.gw. (ist versteinert) : maenekaat, maenaat, maenañ, karrekaat, fosilaat.

Versteinerung b. (-,-en) : **1.** maenadur g., maenekadur g., maenekaat g., karrekadur g., karrekaat g., fosiladur g. ; **2.** karrekaenn b., fosil g., maenadur g., maenekadur g.

verstellbar ag. : reizhadus, sturiadus, durc'hadus, astennadus, stouadus, koublet, heloc'h ; *in der Länge verstellbar,* astennadus ; *verstellbare Lehne,* kein-kador (kein-azezenn) reizhadus g. ; *Sessel mit verstellbarer Lehne,* azezenn gein-fiñv b. ; *verstellbare Lampe,* kleuzeur sturiadus b., kleuzeur durc'hadus b.

verstellen V.k.e. (hat verstellt) : **1.** cheñch plas da, diblas, diblasañ, diloc'hañ, loc'hañ, diboullañ, divorañ, dilec'hiañ, diflach, treuzlec'hiañ, flachañ, fiñval ; *die Bücher sind auf dem Regal verstellt worden,* direnket eo bet al levrioù a zo war an estajerenn ; *Möbel verstellen,* cheñch plas da bezhioù arrebeuri, diloc'hañ pezhioù arrebeuri, loc'hañ pezhioù arrebeuri, dilec'hiañ pezhioù arrebeuri, flachañ pezhioù arrebeuri.

2. [tekn.] *etwas verstellen,* kemm reizhadur udb.

3. stankañ, sparlañ, daskomprañ, enstrobellañ, strobañ, stromiñ, sterniañ, sterniñ, bezañ war hent ; *er verstellte mir den Eingang,* en em lakaat a reas e toull an nor evit mirout ouzhin a dremen (evit stankañ an tremen din).

4. dihevelebiñ, disneuziañ, distummañ, gwalarniñ ; *seine Stimme verstellen,* dihevelebiñ (disneuziañ, distummañ) e vouezh.

V.em. : **sich verstellen** (hat sich (t-rt) verstellt) : cheñch doare evit chom dianav, klufanañ, kemer troioù pilpous ; *sich gut verstellen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, lakaat e letern dindan e vantell.

Verstellschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez rodig g.

Verstellung b. (-) : **1.** dilec'hidigezh b., dilec'hierezh g., dilec'hiadur g., dilec'hiadenn b., treuzlec'hiadur g. ; **2.** [tekn.] reizherezh g., reizhidigezh b., reizhañ g. ; **3.** [dre skeud.] fentiz b., neuz b., kuzherezh g., skoacherezh g., touellerezh g.

Verstellungskunst b. (-) : [dre skeud.] pilpouzerezh g., klufanerezh g.

verstempeln V.k.e. (hat verstempelt) : [tekn.] skorañ, harpañ, speurellañ, stañsoniñ, pantilhoniñ, tintañ, skoaziañ, sintrañ, reiñ harp da.

versteppen V.gw. (ist versteppt) : mont da stepenn, treiñ da stepenn, stepennekaat, mont e gouezeri, mont da savanenn, treiñ da savanenn, didudañ.

Versteppung b. (-,-en) : stepennekadur g., stepennekaat g., didudañ g.

versterben V.gw. (verstirbt / verstarb / ist verstorben) : mervel, finvezañ, tennañ e huanad diwezhañ, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont kuit, mont d'an Anaon, paseal, reiñ e spered, migañ, menel, pirilhañ, soetiñ.

versteuern V.k.e. (hat versteuert) : disklêriañ d'ar c'hemederezh.

Versteuerung b. (-) : disklêriadur d'ar c'hemederezh g.

verstiegen ag. : e leue o treiñ ennañ, flammik, orbidus, reut, uhel e bigos gantañ.

verstielen V.k.e. (hat verstielt) : troadañ, fustañ.

Verstielen n. (-s) : troadadur g., troadañ g., fustadur g., fustañ g.

Verstiftung b. (-,-en) : [tekn.] ibiliañ g., ibiliadur g.

verstimmen V.k.e. (hat verstimmt) : **1.** disongeidañ ; **2.** [dre skeud.] fachañ, lakaat u.b. war e du enep, chifañ, gwanikenniñ, hegaziñ, atahinañ ; *er hat seine Mutter verstimmt,* droug en deus lakaet en e vamm, chifet en deus e vamm, lakaet en deus e vamm war he zu enep.

verstimmt ag. : **1.** *verstimmt sein,* bezañ kontroliet, bezañ daoubennet, bezañ chifanet, kavout diaes, gwidreal, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ en e benn fall, bezañ e benn e gin, bezañ aoz fall en an-unan, bezañ war e du fall, bezañ troet fall, bezañ imoret fall, bezañ gwallimoret, bezañ en imor fall, bezañ kamm e vlevenn, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ troet fall, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ treuflez, bezañ diaes en e benn, bezañ e roched e gwask e revr, bezañ e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ aet e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ e leue a-dreuz en an-unan, bezañ fas rous ouzh an-unan, ober e benn du, bezañ chifet, biskañ, anoaziñ, bezañ anoazet, chifañ, bezañ fachet, bezañ mouzhet, bezañ o vouzhañ, krugañ, flikañ, ginañ, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, bezañ aet ar moc'h en ed-du gant an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bout kogus àr an heol, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ moulbenn, bezañ moulbennek, bezañ ginet, bezañ foeñvet gant an desped ; **2.** *er hat einen verstimmten Magen,* gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, brevet eo poull e galon, divarc'het eo poull e galon, savet eo ar boued war e galon, tapet en deus droug-kof, distreset eo e gof, c'hoant dislonkañ a zo deuet dezhañ, c'hoant rechetiñ a zo deuet dezhañ, klañv eo diwar e voued.

Verstimmung b. (-,-en) : **1.** [son.] disongeidad g. ; **2.** mouzhadenn b., mouzherezh g., imor fall b., echeve g., gin g., araousted b., araouster g., dizunvaniezh b., fachiri

b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b. ; **3.** kontroliezh g., diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trabas g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g., diaester g., enebiezh b., fach g., ingenn b. ; *er hat eine Magenverstimmung,* gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, tapet en deus droug-kof, brevet eo poull e galon, distreset eo e gof, divarc'het eo poull e galon, savet eo ar boued war e galon, c'hoant dislonkañ a zo deuet dezhañ, c'hoant rechetiñ a zo deuet dezhañ, klañv eo diwar e voued.

verstockt ag. : kilpennek, aheurtet, kaledet ; *verstockter Sünder,* pec'her engravet g., pec'her kaledet g., pec'her kilhourzet g., pec'her aheurtet en e bec'hed g., pec'her dibened g., pec'her hag a chom da vreinañ en e bec'hed g., pec'her hag a chom da ginviañ en e bec'hed g., pec'her hag a chom en e bec'hed g. ; *ein verstocktes Herz,* ur galon kaledet (Gregor), ur galon dir b., ur galon vaen b., ur galon spelc'het b., ur galon disec'het-pizh b., ur galon grin b., ur galon skornet b. ; *sie konnten die Herzen derer, die verstockt geblieben waren, erweichen,* lakaat a rejont kalonoù ar re a oa chomet aheurtet da deneraat.

Verstocktheit b. (-) : pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., aheurtadur g., aheurtadurezh b., kilpennegezh b., kilpennad g., pennad g.

Verstoffwechselung b. (-,-en) : [bev.] kennevid g., metabolegezh b. ; *Verstoffwechselung von Kohlenhydrate,* kennevid ar glukid g., metabolegezh ar glukid b.

verstohlen ag./Adv. : dre laer, dre laerezh, a-laer, dre guzh, a-guzh, dre goach, dre fil, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, a-laeradennoù, P. choucha-moucha ; *verstohlener Blick,* sellig dre laer g., sell a-gorn (a-viziez, a-dreuz, dre zindan, dre guzh, dre laer, a-gostez) g., sell a-gorn-lagad g., sell gant frailh al lagad g., selladenn b., lagadad g. ; *verstohlener lüsterner Blick,* taol lagad kazh g. ; *jemanden verstohlen ansehen,* sellet a-gorn (dre guzh, dre zindan, dre laer, a-viziez, a-dreuz) ouzh u.b. sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., ober un damsell d'u.b., sellet gant frailh e lagad ouzh u.b., blinkañ etrezek u.b. ; *verstohlen nach etwas hinsehen,* damsellet ouzh udb, sellet e kuzh ouzh udb, luchañ (sellet dre laer, sellet a-laeradennoù) ouzh udb.

verstopfen[1] V.k.e. (hat verstopft) : stouvañ, stankañ, tafañ, daskomprañ, enstrobellañ, greujañ, grejañ, stoc'hañ, bontañ, strobañ.

V.gw. : [mezeg.] goustiviñ, kaletaat ar c'horf, lakaat ar c'horf da galediñ, kalediñ ar c'horf, stankañ ar c'horf, stambouc'hañ, stegnañ, [dre zic'harvaat] strizhañ ar c'hof.

verstopfen[2] V.gw. (ist verstopft) : greujañ, grejañ, stankañ, chagañ, en em gargañ.

verstopfend ag. : [mezeg.] goustivus, kaledus, kaletaus, stegnus, stankaus, stankus.

verstopft ag. : **1.** stouvet, stanket, stoc'het ; *seine Nase ist verstopft,* stouvet eo e fri, stoc'het eo, emañ stoc'het, sifernet eo, klañv eo gant ar sifern, dalc'het eo gant ar sifern, ar sifern a zo gantañ, gant ur friad emañ ; *das Stadtzentrum ist verstopft,* strobet eo kreiz-kêr ; **2.** [mezeg.] goustivet, kaledet, kalet e gof, kalet e gorf, start warnañ, stanket e gorf, berchet, kaledet e fank ennañ, P. stouvet ; **3.** [tekn.] tafet, bourdet, chag, stoc'het, stanket.

Verstopfung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] goustivadur g., kaledigezh kof b., bountadur g., kaleter ar c'horf g., stegnadurezh b., stignadurezh b., P. kleñved kalet g., stard-kof g. ; *unter Verstopfung leiden,* bezañ goustivet, bezañ kalet e gof (e gorf), bezañ start war an-unan, bezañ stanket e gorf, bezañ kaledet e fank en an-unan, bezañ kaledet, bezañ berchet, P. bezañ stouvet ; *ein Mittel gegen Verstopfung,* louzoù mat da zigalediñ ar c'horf g., louzoù mat da zistardañ ar c'horf g., louzoù distartaus g. ; **2.** stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g. ; *eine Verstopfung beseitigen,* distankañ udb, distouvañ udb, karzhañ udb, skarzhañ udb.

Verstopfungskot g. (-s) : kagal g., kagalennoù lies., biliennoù lies., fank kaledet g., fank fetis g.

verstorben ag. : marv, anaon, tremenet ; *nach langer schwerer Krankheit verstorben,* marvet diwar ur c'hleñved hir ha tenn ; *meine verstorbene Mutter,* va mamm, Doue d'he fardono b. - va mamm, bennozh Doue war hec'h anv b. - va mamm anaon b. ; *er ist verstorben,* rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, tremenet eo, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, marvet eo, paket eo e dan dezhañ, graet en deus e reuziad war an douar ; *er ist vor Kurzem verstorben,* hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo.

Verstorbene(r) ag.k. g./b. : *der Verstorbene,* an hini marv g., an hini nevez-varv g. ; *die Verstorbene,* an hini varv b., an hini nevez-varv b. ; *die Verstorbenen,* ar re varv lies., an Anaon lies, ar re dremenet lies. ; *der Baum der Verstorbenen,* gwezenn an Anaon b. ; *eine heilige Messe für die arme Seele eines Verstorbenen lesen lassen,* lakaat un oferenn gant unan marv.

verstören V.k.e. (hat verstört) : strafuilhañ, divarc'hañ, bac'hiñ, rouestlañ, brellañ spered u.b., disturiañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, penndallañ, trellañ, saouzaniñ, trefuiñ, daoubenniñ.

verstört ag. : skoelf, skoelfet, skoerj, trelatet, alvaonet, trefuet, mesket e spered, rouestlet, skrebeilhet, diboellet, batet, batorellet, daoubennet ; *er ist völlig verstört,* trevariet eo e benn, diank eo e spered, gwalañjeret eo, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diboellet eo, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ ; *er sieht ganz verstört aus,* daoulagad skoelf a zo en e benn, mesket e oa e zaoulagad, daoulagad skrebeilhet a zo en e benn, distronket eo e fas ; *er blickte verstört um sich,* sellet a rae en-dro dezhañ, skoelfet e benn - sellet a rae skoelf en-dro dezhañ ; *verstörte Augen,* daoulagad riboulek lies., daoulagad skrebeilhet lies., daoulagad skoerj lies., daoulagad mesket lies.

Verstörtheit b. (-) : trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., saouzan g.

Verstoß g. (-es,Verstöße) : felladenn b., fazi g., faot g., gwall g., mank g., mankadenn b., karez b., torradur g., torridigezh b., torr-lezenn g., gourzhmoned g.

verstoßen V.k.e. (verstößt / verstieß / hat verstoßen) : disteuler, argas, kas diwar e dro, bannañ ; *seine Frau verstoßen,* ober an dilez eus e wreg, reiñ he dilez d'e

wreg, kas e wreg en he roud / dispartiañ diouzh e wreg / dilezel e wreg (Gregor), disteuler e wreg, kas e wreg diwar e dro, disrannañ diouzh e wreg ; *von allen verstoßen,* dianzavet (distaolet) gant an holl, nac'het gant an holl dud.
V.gw. (verstößt / verstieß / hat verstoßen) : mont a-enep, troc'holiañ, tremen, tremen hebiou da, terriñ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak, mont kontrol da ; *gegen das Gesetz verstoßen,* terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) al lezenn, tremen al lezenn, mankout d'ul lezenn, disentiñ ouzh al lezenn, tremen hebiou d'al lezenn (Gregor), mont kontrol d'al lezenn, gourzhmonediñ ouzh al lezenn ; *gegen eine Vorschrift verstoßen,* mont diwar (mont a-enep) ur reolenn, mankout d'ur reolenn, tremen hebiou d'ur reolenn, ober ur boulc'h d'ur reolenn, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn, terriñ ur reolenn, disentiñ ouzh ur reolenn, gourzhmonediñ ouzh ur reolenn, na blegañ d'ur reolenn, na zoujañ d'ur reolenn ; *gegen ein Verbot verstoßen,* mont a-enep un difenn, mont kontrol d'un difenn, na zoujañ d'un difenn, disentiñ ouzh un difenn ; *gegen die guten Sitten verstoßen,* mont a-enep ar vuhezegezh vat (ar vividigezh vat), mont kontrol d'ar vuhezegezh vat, bezañ amzere (hudur) ; *gegen die Moral verstoßen,* pec'hiñ, mont a-enep reolennoù buhezouriezh ; *gegen die Disziplin verstoßen,* tremen ar reolenn, tremen hebiou da reolennoù ar c'henurzh, mankout d'ar reolenn, mont kontrol da reolennoù ar c'henurzh, ober ur c'hloazadenn da reolennoù ar c'henurzh ; *gegen die zehn Gebote verstoßen,* terriñ lezenn Doue, terriñ gourc'hemenn Doue ; *das verstößt gegen die menschliche Natur,* kement-se a zo a-enep pleg an den, kement-se ne ya ket diouzh reizh an natur.
Verstoßung b. (-) : argasadenn b., distaolidigezh b.
verstrahlen V.k.e. (hat verstrahlt) : skinata, droukskinata.
verstreben V.k.e. (hat verstrebt) : [tekn.] skorañ, sintrañ, pantilhonañ, harpañ.
Verstrebung b. (-,-en) : [tekn.] skoradur g., sintradur g. pantilhonadur g., harperezh g.
verstreichen V.k.e. (verstrich / hat verstrichen) : induañ, lindrenniñ, ledañ ; *den Crêpe-Teig mit einem Teigrechen verstreichen,* ledañ ar bas krampouezh gant ur rozell.
V.gw. (verstrich / ist verstrichen) : tremen, mont hebiou ; *die Zeit verstreicht,* tremen a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou, mont a ra an amzer e sil hag e ber.
verstreuen V.k.e. (hat verstreut) : strewiñ, dasstrewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, didolpañ, fuilhañ, ledañ.
verstreuend ag. : stlabezus.
verstreut ag. : **1.** a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, dasstrewet, strewet, strewek, stlabezet, skignet, stranet, a-stlabez, àr ziskrelu, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell, dre fenn, diwar fenn, dispac'het ; *verstreut sein,* steredenniñ, bezañ dasstrewet ; **2.** distroll, bep a lec'h, amañ-ahont ; *hier und da verstreut,* a-bell-da-bell, bep a lec'h, amañ-ahont, a-rabinadoù, a-blasoù ; *weit verstreute Gehöfte,* atantoù gloev lies. ; *die Gehöfte liegen verstreut in der Hochebene,* emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn ; *weit verstreute Felder,* parkoù garlotet lies., parkoù eskantet lies., douaroù dispac'het lies., douaroù a-strew lies. ; *Bauernhof mit weit verstreuten Feldern,* atant garlotus g., kêr c'harlotus b. ; *die Villen sind über den Kiefernwald verstreut,* emañ an tiez-hañv a-strew er bineg, an tiez-hañv a zo dasstrewet er bineg.
Verstreuung b. (-,-en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilherezh g.
verstricken V.k.e. (hat verstrickt) : **1.** ober stamm gant ; **2.** tapout en e roued, tramailhañ, strobellañ, strobañ ; **3.** *jemanden in eine Affäre verstricken,* bountañ u.b. en un afer lous.
V.em. : **sich verstricken** (hat sich verstrickt) : emstrobellañ, en em rouestlañ, en em luziañ, emluziañ, en em vrellañ, chom lug ; *er verstrickt sich (t-rt) in seine Erklärungen,* en em goll (en em rouestlañ, en em luziañ) a ra en e zisplegadurioù, tramailhet (rouestlet) eo en e zisplegadurioù, koll a ra poell e neudenn, mont a ra dezhañ e dreid er memes botez ; *sich in Lügen verstricken,* en em gontroliañ en e c'hevier ; *er hat sich in Lügen verstrickt,* libouret eo en e c'hevier.
verstrickt ag. : **1.** gildronet ; **2.** maoliet, strobet, strob, strobellek, e fagodenn ha kant gantañ.
Verstrickung b. (-,-en) : **1.** [gwir] endrezadur g., P. perzhiadur g., kenwallerezh g. ; *Verstrickung in eine Affäre,* endrezadur en un afer g. ; **2.** strobadur g., stroberezh g., luzierezh g. ; *trotz seiner zunehmenden Verstrickung in Widersprüche gesteht er nicht,* daoust dezhañ bezañ gwall luziet en e lavarioù-dislavarioù e nac'h anzav.
verströmen V.k.e. (hat verströmt) : *einen Geruch verströmen,* sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra / diwar an-unan, teurel ur c'hwezh bennak, leuskel ur c'hwezh bennak.
verstümmeln V.k.e. (hat verstümmelt) : **1.** mac'hagnañ, muturniañ, ifamañ, nammañ ; **2.** [dre skeud.] disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, distresañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, foeltrañ, euveriñ, gwallegañ, gwallañ, ifamañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, disteraat, vilaat, divalavaat, displetaat, gwalarniñ ; *eine Sprache verstümmeln,* eskaoutiñ ur yezh, drailhañ ur yezh, distripañ ur yezh, faoutañ ur yezh ; *verstümmelte Sprache,* yezh trefoet b., yezh diforch b. ; *einen Text verstümmeln,* krennañ un destenn.
V.em. : **sich verstümmeln** (hat sich verstümmelt) : *sich selbst (t-rt) verstümmeln,* en em c'hloazañ, en em vac'hagnañ.
verstümmelt ag. : **1.** disleberet, disneuziet, dizremmet, distreset, divinet, distummet, mazaouet, mekaet, muturniet ; **2.** mac'hagnet, mac'hagn, muturniet, forbu, hartouzet, moñs.
Verstümmelte(r) ag.k. g./b. : mac'hagned g., mac'hagnedez b., moñs g., muturnied g., muturniedez b.
Verstümmelung b. (-,-en) : **1.** mac'hagn g. ; **2.** mac'hagnadur, muturniezh b., muturnadur g. ; **3.** [dre skeud.] distresadur g., disleberidigezh b., dispenn g., disneuziadur g., gwastadur g., displetadur g., diempradur g.
verstummen V.gw. (ist verstummt) : **1.** tevel, sioulaat, mougañ, migañ ; *nach und nach verstummte das Geschrei der Kinder,* tamm-ha-tamm e teuas sioul ar

vugale (e sioulaas d'ar vugale) ; *jemanden zum Verstummen bringen,* lakaat u.b. da devel, plantañ ur c'henn en u.b., lakaat an tach d'u.b., gennañ u.b., stankañ e draped d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., stankañ e riboul d'u.b., sankañ gennoù en u.b., stouvañ u.b., prennañ e c'henoù d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stouvañ e c'henoù d'u.b., ober d'u.b. tevel, lakaat u.b. da serriñ e c'henoù, stankañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., sankañ ur c'henn en u.b., sankañ gennoù gant u.b., minellañ u.b. ; *zum Verstummen gebracht,* mudet ; *die Stimme des Volkes zum Verstummen bringen,* troc'hañ he deod d'ar bobl, minellañ ar bobl, minwalañ ar bobl, mudañ ar bobl ; *alle verstummten,* migañ a reas an holl, tevel a reas an holl stonket gant an esmae, an holl a chomas mik, an holl a yeas dilavar ; *das Gespräch verstummte,* ar gaoz a yeas da hesk, an diviz a yeas d'an hesk, mougañ (migañ) a reas ar gaoz, mouget e oa ar gaoz, miget e oa ar gaoz, troc'het e oa ar gaoz, en digeflusk edo an diviz ; *das Gerede ist verstummt,* an teodoù a zo aet d'ar foar ; **2.** [yezh.] fatañ.

Verstummung b. (-) : **1.** simud g. ; **2.** [dre astenn.] tav trumm g. ; **3.** [yezh.] fatadur g., fatidigezh b.

Versuch g. (-s,-e) : amprou g., amprouenn b., amprouadur g., taol-esae g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnod g., arnodad g., arnodadenn b., arnodadur g., prouad g., esae g., esa g., arstriv g., striv g., strivadenn b., esaeañ g., klaskadenn b., klask g., gwechad klask b., krog g., taol g., argeziad g. ; *beim letzten Versuch gelang es ihm,* d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn eus e daol, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn da dennañ e daol ; *erster Versuch,* taol esae kentañ g., taol arnod kentañ g., kentañ krog g. ; *er ist bloß beim ersten Versuch,* n'emañ nemet war e gentañ krog, n'emañ nemet war e gentañ arnod, ned eo hennezh nemet e gentañ arnod ; *strafbarer Versuch,* striv a-enep al lezenn g. ; *Versuche machen (anstellen),* ober esaeoù, ober meur a daol esae, ober meur a arnod, dararnodiñ ; *einen Versuch mit jemandem machen,* ober un amprou (un taol esae) gant u.b., amprouiñ u.b., ober amprou eus talvoudegezh u.b. (Gregor), amprouiñ talvoudegezh u.b. ; *tastende Versuche machen,* daresaeañ ; *einen schwachen Versuch unternehmen,* brizhyouliñ, krakyouliñ, kaout un tammig c'hoant d'ober udb, kaout damc'hoant d'ober udb ; *chemischer Versuch,* arnodenn gimiek b. ; *einen Versuch durchführen,* embreger (ober) un arnodenn, arnodenniñ.

versuchen V.k.e. (hat versucht) : **1.** klask, kas, esaeañ, alejiñ, klask penn an tu da, klask an tu da, intent ; *er versuchte es mehrfach, jedoch misslang es immer wieder,* klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn - meur a arnod en doa graet, met ne oa ket deuet a-benn ; *es ein zweites Mal versuchen,* ober un eil arnodenn ; *sein Glück versuchen,* mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel, mont da avanturiñ ; *seine Kräfte an einem Werk versuchen,* en em frotañ ouzh ur pezh mell labour, stagañ gant ur pezh mell labour evit amprouiñ e varregezh, ober e daol-micher ; *es mit jemandem versuchen,* ober un taol-esae gant u.b., ober amprou eus talvoudegezh u.b. (Gregor), amprouiñ talvoudegezh u.b. ; *es mit Güte versuchen,* mont ar wech-mañ dre gaer d'u.b. (gant u.b.), mont ar wech-mañ dre du d'u.b. (gant u.b.), mont ar wech-mañ dre sil ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden,* klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn ; *jemand versucht, etwas zu enträtseln,* u.b. a glask ar poell eus udb. ; *hast du versucht, die Tür aufzukriegen?* ha klasket ec'h eus digeriñ an nor ? ha kaset ec'h eus digeriñ an nor ? hag arnodet ec'h eus digeriñ an nor ? hag intentet ec'h eus digeriñ an nor ? ; *er versucht herauszufinden, wer der Direktor ist,* kas a ra gouzout piv eo ar rener, klask a ra gouzout piv eo ar rener ; *es mit dem Schwimmen (sich im Schwimmen) versuchen,* klask neuial, kas neuial, mont da welet petra eo neuial ; **2.** *Speisen versuchen,* ober un tañva da veuzioù 'zo, blazañ meuzioù 'zo ; *ein Gericht versuchen,* tañva (blazañ, blaseta, blasaat) ur meuz bennak, ober un tañva d'ur meuz bennak ; **3.** [dre skeud.] temptañ, droukhoalañ ; *ich bin versucht, es zu tun,* temptet on d'en ober, e-chal emaon d'en ober, c'hoant bras am eus d'en ober, ober a rafen a-walc'h an dra-se, c'hoant bras eo din d'en ober.

Versucher g. (-s,-) : **1.** lorbour g., toueller g., tempter g. ; **2.** [relij.] diaoul g., droukspered g., tad ar gaou g.

Versuchs- : ... amprou, arnodel, … arnodiñ, … esaeañ, … arnod.

Versuchsanstalt b. (-,-en) : kreizenn arnodiñ b., arnodlec'h g., ti-arnodiñ g.

Versuchsballon g. (-s,-s/-e) : **1.** baloñs-sonter g. ; **2.** [dre skeud.] *einen Versuchsballon loslassen,* leuskel gedon da redek, reiñ un heklev eus e raktres evit gouzout petra a lavaro an dud, reiñ un alberz (un damskeud, ur skleurenn) eus e raktres evit gouzout petra a lavaro an dud, reiñ un dañvadenn eus e raktres da c'houzout hag-eñ e vezo kavet mat gant an dud.

Versuchsfeld n. (-s,-er) / **Versuchsgelände** n. (-s,-) : arnodlec'h g., tachenn arnodiñ b.

Versuchsgut n. (-s,-güter) : atant-arnodiñ g., feurm arnod b.

Versuchskaninchen n. (-s,-) : [dre skeud.] gozig-arnod g.

Versuchsmodell n. (-s,-e) : [tekn.] lunell arnod b., gobari arnod g.

Versuchsperson b. (-,-en) : **1.** den implijet evit un arnod g., arnodennad g., prouadad g., [dre skeud.] gozig-arnod g. ; **2.** [bred.] danvezad g.

Versuchsraum g. (-s,-räume) : arnodva g.

Versuchsreaktor g. (-s,-en) : reaktor arnod g.

Versuchsreihe b. (-,-n) : rummad arnodennoù b.

Versuchsschule b. (-,-n) : skol-stur b., skol-skouer b.

Versuchsstadium n. (-s,-stadien) : prantad arnodiñ g., pazenn arnodiñ b.

Versuchsstand g. (-s,-stände) : bank arnod g., bank arnodiñ g.

Versuchsstrecke b. (-,-n) : hent arnodiñ g.

Versuchstier n. (-s,-e) : loen arnodva g.

versuchsweise Adv. : da c'houzout hag-eñ e vezo mat, da c'houzout hag-eñ e vezo kavet mat, evit ober un taol esae.

Versuchung b. (-,-en) : temptadur g., droukhoaladur g. ; *in Versuchung führen,* temptañ, dougen d'an droug,

droukhoalañ ; *und führe uns nicht in Versuchung,* ha n'hon lez ket da gouezhañ en temptadur, ha na lez ket e kouezhfemp e temptadur ; *in Versuchung geraten,* bezañ temptet ; *der Versuchung erliegen,* kouezhañ en temptadur, sujañ d'an (gant an) temptadur / asantiñ gant an temptadur (Gregor), plegañ dirak an temptadur, kaout lamm digant an droukspered, bezañ diskaret gant e zroukyouloù, bezañ trec'het gant e c'hoantegezhioù fall, sujañ da varad (da ardoù) an diaoul.

versudeln V.k.e. (hat versudelt) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, palastrañ, libistrañ.

versühnen V.k.e. (hat versühnt) : sellit ouzh **versöhnen**.

versumpfen V.gw. (ist versumpft) : **1.** treiñ da wern, treiñ da c'heun, paludañ ; *versumpftes Gelände,* tachenn baludek b., tachenn baludennek b., tachenn troet e geun b., tachenn dourus (dourek) b. ; **2.** [dre skeud.] P. tremen an nozvezh o lonkañ, ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù ; **3.** *ich versumpfe in diesem Kaff,* chom a ran da chagañ ha da vorfontiñ en toull parrez-mañ, divouedet e vez va empenn el lastez kêrig-mañ, dont a ra va spered da vorzañ er c'hozh lec'h distro-mañ.

Versumpfung b. (-) : fed da dreiñ da wern g., fed da dreiñ da c'heun g., paludadur g., paluderezh g.

versündigen V.em. : **sich versündigen** (hat sich (t-rt) versündigt) : pec'hiñ, kaout pec'hed, faziañ ; *sich an Gott versündigen,* pec'hiñ a-enep Doue (Gregor).

Versündigung b. (-,-en) : pec'hedigezh b.

versunken ag. : **1.** sanket, soliet ; *im Meer versunken,* soliet er mor ; **2.** [dre skeud.] *in seine Lektüre versunken,* dalc'het ken-ha-ken gant e levr, a-zevri-kaer gant e levr, sanket en e levr, o kregiñ don en e levr ; **3.** *in Gedanken versunken sein,* bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, bezañ e prederi, bezañ darbaret gant e soñjoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù, bezañ kollet en e soñjezonoù, bezañ eferet, bezañ berlobiet.

Versunkenheit b. (-) : uhelweladurezh b.

versüßen V.k.e. (hat versüßt) : **1.** c'hwekaat, dousaat, dic'hwervaat, digrizañ ; **2.** [dre skeud.] bravaat, kaeraat, kinklañ ; *jemandem die Pille versüßen,* gwerzhañ brav poultr d'u.b., alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., pentañ lern d'u.b.

vertäfeln V.k.e. (hat vertäfelt) : lambruskañ.

vertagen V.k.e. (hat vertagt) : goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, dilerc'hiañ, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, kas da belloc'h, kas da ziwezhatoc'h ; *der Prozess wurde vertagt,* goursezet e oa bet ar varn ; *eine Sitzung auf später vertagen,* daveiñ un emvod, kas un emvod da belloc'h.

Vertagung b. (-,-en) : daleadur g., daleerezh g., daleidigezh b., goursez g., diwezhataat g.

vertändeln V.k.e. (hat vertändelt) : drouziviañ ; *seine Zeit vertändeln,* abuziñ, en em abuziñ, abuziñ e amzer, koll e bemp gwenneg, c'hoari an abuzetez, digalzañ e amzer, sourrennañ, daleañ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, koll e boan, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, bezañ difonn en e labour.

vertäuen V.k.e. (hat vertäut) : fardañ, rabankiñ, rordañ, funiañ, tortisañ ; *ein Schiff vertäuen,* stagañ ur vag gant ur fard, fardañ ur vag.

Vertäuung b. (-,-en) : fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., bos g., stag g., ere g., rabank g.

vertauschbar ag. : hag a c'haller treuzlec'hiañ, eskemmadus.

vertauschen V.k.e. (hat vertauscht) : **1.** eskemm, trokañ, treuzlec'hiañ, erlec'hiañ, kevamsaviñ, amsaviñ ; *Rollen vertauschen,* eilpennañ rolloù ; **2.** [dre astenn.] droukveskañ, droukkejañ, droukkemer, kammgemer ; *den Hut vertauschen,* en em dromplañ a dok.

Vertauschung b. (-,-en) : **1.** eskemmidigezh b., eskemmadenn b., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur b., erlakidigezh b., erlec'hiadur g., kevamsavadur g., amsavadur g., amsaviñ ; **2.** [dre astenn.] kammgemeradenn b., droukkemeradenn b.

vertausendfachen V.k.e. (hat vertausendfacht) : milkementiñ.

Vertebra b. (-, Vertebrae) : [korf., mezeg.] mellenn b. [*liester* melloù].

Vertebrat g. (-en,-en) : [loen.] mellkeineg g.

verteidigen V.k.e. (hat verteidigt) : difenn, souten, harpañ ; *jemanden vor Gericht verteidigen,* difenn u.b. dirak al lez-varn, breutaat a-du gant u.b., breutaat evit u.b. dirak al lez-varn ; [skol-veur] *eine Dissertation (eine Habilitationsschrift) verteidigen,* souten un dezenn, difenn un dezenn (Gregor).

V.em. : **sich verteidigen** (hat sich (t-rt) verteidigt) : en em zifenn, emzifenn, reiñ fas, talañ, stourm, difenn e grog.

Verteidiger g. (-s,-) : **1.** [gwir] alvokad breutaer g. ; *amtlich bestellter Verteidiger,* breutaer anvet a-berzh-kefridi g. ; *einen Verteidiger gerichtlich bestellen,* kefridiañ un alvokad ; **2.** didamallour g., difennour g., difenner g., kampion g., kantreizher g. ; **3.** [sport] difenner g., drekour g., adreger g., paotr-adreñv g.

Verteidigung b. (-,-en) : **1.** difenn g., difennadur g., difennerezh g., emzifenn g. ; *gegenseitige Verteidigung,* kendifennerezh g. ; **2.** [gwir] plede g., breutadenn b. ; *jemandes Verteidigung übernehmen,* breutaat a-du gant u.b., difenn u.b., mont da vreutaer evit u.b. ; *sich mit Argumenten für seine Verteidigung wappnen,* lakaat biroù en e glaouier, klask e zifennoù ; *er hat alle für seine Verteidigung notwendigen Garantien gehabt,* diogelet e oa bet dezhañ an holl wareziou ret d'en em zifenn.
Verteidigungsanlagen lies. : [lu] difennoù lies.
Verteidigungsbündnis n. (-ses,-se) : emglev kendifennerezh g., kevre emzifenn g.
Verteidigungsfall g. (-s,-fälle) : brezel emzifenn g.
Verteidigungsinitiative b. (-,-n) : [lu] *strategische Verteidigungsinitiative,* intrudu emzifenn bellourel g.
Verteidigungskrieg g. (-s,-e) : brezel emzifenn g.
Verteidigungslinie b. (-,-n) : linenn difenn b. ; *zweite Verteidigungslinie,* eildifenn g. ; *die Verteidigungslinien des Feindes durchbrechen,* toullañ difennoù an enebour.
Verteidigungsminister g. (-s,-) : ministr an Difenn g.
Verteidigungsministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh an Difenn g. ; **2.** [lec'h] ministrerezh an Difenn b.
Verteidigungsrede b. (-,-n) : plede g., breutadenn b. ; *Verteidigungsreden der Anwälte,* breutadeg b.
Verteidigungsschrift b. (-,-en) : skrid kantreizhus g., skrid difenn g.
Verteidigungsstellungen lies. : [lu] difennoù lies.
Verteidigungswaffe b. (-,-n) : arm difenn g., arm emzifenn g., klav difenn g., arm diarbenn g., benveg difenn g.
verteilbar ag. : hag a c'haller darbar, hag a c'haller dasparzhañ, dasparzhadus, rannadus, ingaladus.
verteilen V.k.e. (hat verteilt) : darnaouiñ, lodañ, lodennañ, kenlodennañ, dispartiañ, darniñ, ingalañ, ober an ingal, rannañ, kevrannañ, reiñ, darbar, darbariñ, dasparzhañ, boutinañ, kevrennañ, kementiñ ; *verteilt die Hefte !* roit pep a gaier d'an holl ! ; *neu verteilen,* adlodennañ ; *Zeitungen verteilen,* dasparzhañ kelaouennoù ; *Flugblätter verteilen,* ingalañ traktoù, skignañ traktoù ; *die Last im Wagen gleichmäßig verteilen,* lakaat kempouez er c'harrad, kempouezañ ur c'harrad ; *die Last im Wagen ist nicht gleichmäßig verteilt,* pouez 'zo ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden,* evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh ; *gerecht verteilen,* kempouezañ al lodennoù ; *die Arbeit gerecht verteilen,* kempouezañ ar c'hargoù ; *die Aufgaben gerecht verteilen,* kempouezañ ar c'hrefridioù ; *in mehrere Untergruppen verteilen,* kombodiñ, rannañ e meur a isrummad dispartiet-krenn.
V.em. : **sich verteilen** (hat sich (t-rt) verteilt) : dispartiañ, en em skignañ du-mañ du-hont, en em strewiñ, en em skuilhañ ; [stlenn.] *verteilte künstliche Intelligenz,* naouegezh kalvezadel dasparzhet b., naouegezh alvezel dasparzhet b.
Verteiler g. (-s,-) : **1.** [tekn.] ingaler g., dasparzher g., darbarer g. ; **2.** [kirri-tan] dasparzher enaouiñ g. ; **3.** [gourhent] treuzforzher g. ; **4.** [den] darnaouer g., ingaler g., lodenner g., pourchaser g., kevrenner g., skuilher g., boutiner g., ranner g.
Verteilerbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : porzh arenkiñ g., gar-dibab b.
Verteilerschlüssel g. (-s,-) : roll an degemererien g., roll ar gasadourien g.
Verteilung b. (-,-en) : **1.** dasparzhidigezh b., dasparzh g., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., lodennerezh g., lodennadur g., kenlodennerezh g., kevrennadur g., rann b., rannadur g., rannerezh g. ; [lu] *räumliche Verteilung von Truppen,* ingaladur (dasparzh) ar rejimantoù er vro g. ; **2.** [dre astenn.] [tailhoù] daskeitadur g. ; *gleichmäßige Verteilung der Steuerlasten,* daskeitadur ar c'hargoù kemedel g. ; **3.** temz g., hanren g. ; *Verteilung der Regenfälle,* temz ar glaveier g., hanren ar glaveier g. ; **4.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhañ g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b., led g., ledañ g.
Verteilungsgerechtigkeit b. (-) : [gwir] reizh dasparzhadek b.
verteuern V.k.e. (hat verteuert) : keraat.
Verteuerung b. (-,-en) : keradur g., keraerezh g., keraouez b., kresk war ar priz (war ar prizioù) g.
verteufeln V.k.e. (hat verteufelt) : diaoulekaat, daoniñ, damnañ, milligañ, millizhien [anv-verb nemetken], strinkañ ar mallozh [gant u.b./udb] ; *die Musikanten wurden verteufelt,* sellet e veze ar sonerien evel meni diaouled.
verteufelt ag. : **1.** diaoulek, diaoulet, -ifern ; **2.** [dre skeud.] diroll ; *verteufelter Kerl,* diaoul a zen g.
Adv. : daonet, gwall ; *das Mädchen sieht verteufelt hübsch aus,* koant-hardizh eo ar plac'h-se, koant-ifam eo ar plac'h-se, brav-kruel eo ar plac'h-se, ar plac'h-se a zo koant da lazhañ, distailh eo kaer ar plac'h-se, ur plac'h kenedus-espar eo, ur plac'h gwall vrav eo, ur plac'h terrupl eo, un tamm friant a blac'h eo, un tamm brav a blac'h eo, ur plac'h koantik-tout eo, ur vrav a blac'h eo, ur gaer a blac'h eo honnezh, ur frañjolenn a blac'h eo, korfet-brav eo, mistr eo evel ul logodenn.
vertiefen V.k.e. (hat vertieft) : **1.** donaat, doniñ, endonañ, toullañ, keviañ, kavañ, kleuziañ donoc'h, krouiziñ ; **2.** gwashaat.
V.em. : **sich vertiefen** (hat sich vertieft) : [dre skeud.] *sich (t-rt) in ein Problem vertiefen,* sellout pizh ha kempenn ouzh ur gudenn, imbourc'hiñ ur gudenn gant ar brasañ aked, studiañ pizh ha kempenn ur gudenn, mont don e studi ur gudenn bennak, nizañ ur gudenn gant ar brasañ evezh, kompren war ur gudenn, poelladiñ war ur gudenn, strivañ da gaout poell d'ur gudenn, strivañ da reiñ un disentez d'ur gudenn, klask ar poell eus udb, mont war don ur gudenn, mont don e studi ur gudenn bennak, kregiñ don en ur gudenn, mont a-zevri-kaer d'ur gudenn, ditourañ ur gudenn, plediñ gant (ouzh, war) studi ur gudenn bennak, bezañ gwir wellañ o nizañ ur gudenn, lakaat e studi da ziskoulmañ ur gudenn (Gregor).
A.gw. verb : **vertieft** *in die Lektüre vertieft,* dalc'het ken-ha-ken gant ul levr, sanket en ul levr, krog en e levr, peg en e levr, a-zevri-kaer gant e levr, o kregiñ don en ul levr ; *in Gedanken vertieft sein,* bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, bezañ e prederi, bezañ

darbaret gant e soñjoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, bezañ prederiet, bezañ prederiek, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ beuzet en e soñjoù, bezañ o valañ soñjoù, bezañ kollet en e soñjezonoù.
Vertiefen n. (-s) : kleuzadur g., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g.
Vertiefung b. (-,-en) : **1.** endonadur g., donaat g. ; **2.** gwashadur g. ; **3.** [dre astenn.] kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b., kev g., toull g. ; *ausgehöhlte Vertiefung,* kavenn b., kleuzenn b., kleuzadenn b., kleuzadur g. (Gregor).
vertieren V.k.e. (hat vertiert) : chatalat, diotaat, sotaat, anevalaat, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, saoutañ, divouedañ an empenn.
V.gw. (ist vertiert) : anevalaat, louadiñ, sotaat, diotaat, diodiñ, asotañ, arsodiñ, diskiantañ, diskiantaat, lourtaat, diwezhataat, bezañ e empenn o tivouedañ, dont e skiantoù da vorzañ, dont e spered da vorzañ, dont e galon da vorzañ.
vertikal ag. : serzh, sonn, plom, diazerc'h, a-blom, a-serzh, a-hed, a-zerc'h, a-darzh ; *vertikale Unternehmenskonzentration,* kengreizañ armerzhel a-blom g., tolpadur armerzhel a-zerc'h g.
Adv. : a-blom, plom-ha-plom, a-serzh, a-hed, a-zerc'h, a-darzh, a-bik.
Vertikale b. (-,-n) : derc'hlinenn b., eeunenn a-blom b., plomenn b. ; *in der Vertikalen, in die Vertikale,* a-zerc'h.
Vertikalebene b. (-,-n) : plaenenn a-zerc'h b.
Vertikalseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn levn b.
Vertiko g./n. (-s,-s) : kanastell b., listrier g., kredañs b.
vertilgen V.k.e. (hat vertilgt) : **1.** diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ ha distrujañ, diwriziennañ, peurzistrujañ, netraekaat, neantekaat, c'hwennat ; *das Unkraut vertilgen,* lazhañ al louzeier fall ; *diese Krankheit kann auch anders vertilgt werden,* gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest vertilgen,* harluañ ar vosenn a-douez an dud ; **2.** diverkañ ; *Spuren vertilgen,* diverkañ roudoù, dismantrañ merkoù ; **3.** [boued] etwas vertilgen, pipañ udb, mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, gourlonkañ udb, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, gorjañ udb, jogañ udb, lopañ udb, razhañ udb, tagañ udb, toullonkañ udb, treizhañ udb.
vertilgend ag. : diouennus, peurzistrujus.
Vertilgung b. (-,-en) : peurzistruj g., peurlazh g, diouennadur g., distruj g., distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., netraekadur g., neantekadur g., marvidigezh b.
vertippen V.em. : **sich vertippen** (hat sich (t-rt) vertippt) : ober ur fazi bizskrivañ, gousskrivañ.
vertonen V.k.e. (hat vertont) : sonaozañ.
vertönen V.gw. (ist vertönt) : [trouz] mougañ, steuziañ, fatañ, mervel er pellder, tevel.
Vertonen n. (-s) : **1.** sonaozadur g. ; **2.** [film] sonekaat g., stenwezañ g.
Vertonung b. (-,-en) : **1.** sonaozadur g. ; **2.** [film] sonekaat g., stenwezañ g.
vertrackt ag. : **1.** gwall iriennet, gwall luziet, gwriziennet, fuilhet, fuilhet naet, fuilh, luget, rouestlet ; *die Angelegenheit ist besonders vertrackt,* gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, ul luziadenn ruz eo an afer-se, gwall gemmesket eo an afer, gwall rouestlet eo an afer, ur gwall luziadenn an hini eo, gwall luziet eo an afer, un afer fuilhet naet an hini eo ; **2.** displijus, fall ; *so ein vertracktes Wetter,* pebezh amzer vrein !
Vertrag g. (-s,Verträge) : **1.** feur g., kenfeur g., feuriad g., feur-emglev g., kenemglev g., lizher g., lizher-emglev g., lizher-marc'had g., kontrad g., kevrat b., feurskrid g., skrid-feur g., gread g., marc'had g., koumanant g., [dre fent.] lizher-feurm ; *Versailler Vertrag,* feur-emglev Versailhez g. ; *Vertrag von Maastricht,* feur-emglev Maastricht ; *einen Vertrag ausfertigen (eingehen, schließen),* kevratiñ, kontradiñ, tremen (skoulmañ) un emglev, sinañ ur gevrat, ober kevrat gant u.b., ober (tremen) kontrad (Gregor), feuriañ, ober marc'had, kenfeuriañ, koumanantiñ, skoulmañ ur feur-emglev ; *einen Vertrag kündigen,* terriñ (nullañ) ur gevrat, freuzañ (terriñ, foeltrañ) un emglev, terriñ e varc'had, terriñ e lizher, terriñ e goumanant, terriñ e varc'had, ober freuztaol ; *einen Kaufvertrag abfassen (aufsetzen),* sevel ur gread gwerzhañ, sevel ul lizher-gwerzh ; *den Kaufvertrag einhalten,* delc'her e varc'had ; **2.** [Rousseau] *Gesellschaftsvertrag,* kengrad kedvuhez b., kengrad kedvuhezel b., kevrat sokial b.
vertragen V.k.e. (verträgt / vertrug / hat vertragen) : **1.** gouzañv ; *er verträgt keinen Spaß,* n'eo ket troet da farsal tamm ebet, hennezh a zo strizh e revr, n'eus ket tu da farsal gantañ, n'eo ket brav mont da c'hoari gantañ, hennezh 'zo rust an troc'h gantañ, hennezh a zo du e staon, hennezh ne oar ket petra eo farsal ; *diese Pflanze verträgt die Kälte nicht,* ar blantenn-se a zo kizidik ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo tener ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo gwak ouzh an amzer yen, ar blantenn-se a zo da vezañ diwallet diouzh ar riv, ar blantenn-se a zouj ar riv, ar blantenn-se ne harz ket ouzh ar riv ; **2.** kas d'ul lec'h all, diloc'hañ, loc'hañ, diboullañ, divorañ, dilec'hiañ ; **3.** [Bro-Suis] dasparzhañ ; **4.** *er verträgt Alkohol,* dougen a ra plaen.
V.em : **sich vertragen** (verträgt sich / vertrug sich / hat sich (t-rt) vertragen) : **1.** en em glevet, en em gordañ, en em ingalañ, en em renkañ, en em bakañ, en em gompren, en em gochañ, en em gavout par, en em ober, en em ober an eil diouzh egile, en em ober etrezo, toniañ, asantiñ an eil gant egile, bezañ emglev en o zouez ; *sie vertragen sich gut,* en em glevet (en em ingalañ, en em gordañ, en em renkañ, toniañ) a reont mat an eil gant egile, en em gochañ a reont, kalz a gevredigezh a zo etrezo, en em ober a reont mat an eil diouzh egile, en em ober a reont mat etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, emglev a zo en o zouez ; *sie vertragen sich wieder,* emglev a zo adarre etrezo, en em unanet (en em unvanet) int an eil gant egile, graet o deus peoc'h an eil gant egile, en em lakaat ervat an eil gant egile o deus graet ; *Wasser und Feuer vertragen sich nicht,* an tan hag an dour ne en em reont ket ; **2.** degouezhout mat, jaojañ, dereout, kendereout ; *die beiden Farben vertragen sich nicht,* an daou liv-se ne zegouezhont ket mat an eil gant egile, dijaoj eo an daou liv-se, an daou liv-se n'ez eont ket an eil diouzh egile.
vertraglich ag. : kenfeurel, kontradek, kevratel, kontradel, dindan kontrad, dindan kevrat, kevratet ;

vertragliche Bindung, endalc'h stag ouzh ur gevrat g., liamm kevratel g., kenouestlad g. ; *vertragliche Verpflichtung,* endalc'hidigezh kevratel b. ; *vertraglich verpflichtet sein,* bezañ dalc'het gant ur gevrat, bezañ endalc'het gant ur gevrat, bezañ dindan gontrad ; *etwas vertraglich absichern,* gwarantiñ udb dre gevrat ; *etwas vertraglich regeln, etwas vertraglich vereinbaren, etwas vertraglich festlegen,* kevratelañ udb. ; *einen Arzt vertraglich binden,* kenouestlañ ur mezeg.

verträglich ag. : **1.** [tud] hegarat, soubl, servijus, karadek, komprenus, emc'hraus ; *einen verträglichen Charakter haben,* bezañ ur spered aes d'an-unan, bezañ aes en em glevet gant an-unan, bezañ aes en em gordañ gant an-unan, bezañ brav kaout d'ober gant an-unan, bezañ brav kaout d'ober ouzh an-unan, bezañ aes c'hoari gant an-unan, bezañ aes ober gant an-unan, bezañ aes ober ouzh an-unan, gouzout en em ober, bezañ brav rannañ fav gant an-unan, bezañ servijus (hegarat, karadek, komprenus), bezañ un den bourrus, bezañ un den a emglev, bezañ un den sichant ; **2.** [traoù] kendere, a-zere, kenglotus, kenbezus, kempadus, unvanadus ; **3.** [boued]. treizhus, aes da ziskenn, skañv, disamm, divec'h.

Verträglichkeit b. (-) : **1.** soublded b. ; **2.** kenglotusted b., kendere g., kenbezusted b., kempadusted b. ; **3.** treizhusted b.

Vertragsabmachungen lies. : diferadennoù ar gevrat lies.

Vertragsabrede b. (-,-n) : diferadenn ur gevrat b., diviz un emglev g.

Vertragsangestellte(r) ag.k. g./b. : kargiad kevratek g., kargiadez kevratek b., kevrateg g. [*liester* kevrateien], kevrategez b.

Vertragsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg kenouestlet g.

Vertragsbedienstete(r) ag.k. g./b. : kevrateg g. [*liester* kevrateien], kevrategez b., implijad kevratek g., implijadez kevratek b.

Vertragsbedingungen lies. / **Vertragsbestimmungen** lies. : divizoù ar gevrat lies., diferadennoù ar gevrat lies., divizadurioù ar gevrat lies.

Vertragsbruch g. (-s,-brüche) : torradur ur gevrat g., freuztaol g., torridigezh ar feur-emglev b., torridigezh ur marc'had b., freuz-marc'had g., torr-kevrat g., P. torr-lizher g.

vertragsbrüchig ag. : hag a ra freuztaol, hag a dorr e varc'had, hag a dorr ar gevrat.

Vertragserfüllung b. (-,-en) : sevenidigezh ar gevrat b., erounezerezh ar gevrat g., erounezadur ar gevrat g.

Vertragsfreiheit b. (-) : frankiz kevratiñ b.

vertragsgemäß ag. : hervez diferadennoù ar gevrat, diouzh diferadennoù ar gevrat, diouzh pezh a zoug ar gevrat, dre varc'had, diouzh marc'had.

Vertragshaftung b. (-,-en) : atebegezh stag ouzh ar gevrat b.

Vertragshändler g. (-s,-) : marc'hadour kevratet g., [kenwerzh] marc'hadour aotreet g., aotread g., aotreeg g., hanterour grataet g., anzavadour g.

Vertragskündigung b. (-,-en) : torr-kevrat g., P. torr-lizher g.

vertragsmäßig ag. : hervez diferadennoù ar gevrat, diouzh diferadennoù ar gevrat, diouzh pezh a zoug ar gevrat, dre varc'had, diouzh marc'had ; *vertragsmäßige Bestimmung,* diferadenn kevratel b., diferadur kontradel g. ; *vertragsmäßig bestimmen,* diferañ, dougen.

Vertragspartei b. (-,-en) : kengevratour g., kengevratad g., kevrenn eus ar gevrat b.

Vertragspartner g. (-s,-) : kengevratour g., kengevratad g., kenfeurier g., kontrader g., emglever g., kenemglever g., kevratour g., kevrater g. ; *Sie sind mein Vertragspartner,* ouzhoc'h em eus afer.

Vertragspersonal n. (-) : koskor kevratek g., koskor dindan gevrat g.

Vertragspunkt g. (-s,-e) : diferadenn eus ar gevrat b.

Vertragsrecht n. (-s,-e) : **1.** gwir da dremen feurioù-emglev g., gwir kevratañ g., gwir kevratiñ g. ; **2.** gwir kevratel g., gwir kendivizadel g.

vertragsschließend ag. : lodek er feur-emglev, hag a dremen kontrad ; *vertragsschließende Mächte,* broioù kevratour lies., damanioù hag a dremen kontrad lies., damanioù lodek er feur-emglev ; *die Vertragsschließenden,* ar gontraderien lies., ar gengevratourien lies., ar gengevratidi lies., ar c'hevrennoù a dremen kontrad lies.

Vertragsschließer g. (-s,-) : kengevratour g., kengevratad g., kevratour g., kontrader g.

Vertragsschließung b. (-,-en) : skoulmadur ur feur-emglev g., kontradiñ g., kevratañ g.

Vertragsstaaten lies. : stadoù kevratour lies., stadoù lodek er feur-emglev lies., kengevratourien lies., kengevratidi lies.

Vertragsstrafe b. (-,-n) : tell-gastiz da baeañ ma ne vez ket sevenet diferadennoù ar gevrat b., kosp arc'hant b.

Vertragsverletzung b. (-,-en) : torradur ur gevrat g., freuztaol g., torridigezh ar feur-emglev b., torridigezh ur marc'had b., freuz-marc'had g., torr-kevrat g., P. torr-lizher g.

Vertragsverpflichtung b. (-,-en) : endalc'hidigezh kevratel b.

Vertragsvorgaben lies. : roll an diferadurioù g.

Vertragswerk n. (-s,-e) : feur-emglev g., komenad kevratel g.

Vertragswerkstatt b. (-,-werkstätten) / **Vertragswerkstätte** b. (-,-n) : stal-labour kevratet b., stal-labour gwarezet b.

vertragswidrig ag. : hag a ya a-enep diferadennoù ar gevrat.

Vertrauen n. (-s) : fiziañs b., kred g., feiz b. ; *gegenseitiges Vertrauen,* kenfiziañs b. ; *jemandes Vertrauen genießen,* kaout fiziañs u.b. ; *er genießt mein volles Vertrauen,* ur fiziañs hep muzul am eus ennañ, ur fiziañs vras (divent) am eus ennañ, lakaat a ran va fiziañs-holl ennañ ; *ein zu großes Vertrauen,* ur reñver a fiziañs g. ; *jemandem sein Vertrauen schenken,* lakaat (magañ) fiziañs en u.b., lakaat e fiziañs en u.b., kaout feiz en u.b., ober font war u.b. ; *man sollte ihm lieber kein Vertrauen schenken,* n'eo ket arabat kaout diskred warnañ, ur paotr da zisfiziout outañ an hini eo ; *jemandes Vertrauen missbrauchen, jemandes Vertrauen täuschen,* kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammarverañ ur fiziad ; *kein Vertrauen zu einem Heilmittel haben,* na

gaout feiz ebet en ur remed ; *ich kann ihr unmöglich mein ganzes Vertrauen entziehen,* n'on ket gouest da zisfiziout anezhi a-grenn, n'oufen ket disfiziout anezhi a-grenn ; *Vertrauen ist gut, Kontrolle ist besser,* klevet ha gwelet a zo daou, klevet ha gwelet n'int ket ur c'hement, lagad a dalv teod, lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; *ich habe großes Vertrauen zu ihm*, fiziañs vras am eus ennañ ; *habt Vertrauen zu mir !* bezit fiziañs ennon ! grit font warnon ! ; *ich habe kein Vertrauen zu ihm*, n'em eus tamm fiziañs ennañ, ne fizian ket ennañ, ne gredan ket outañ, ne gredan ket dezhañ, ne c'hallan ket teuler kred war e gomzoù, disfiziout a ran outañ, disfiz am eus outañ, disfiziañs am eus outañ ; *Vertrauen erwecken,* reiñ fiziañs, tennañ fiziañs war an-unan ; *er sieht Vertrauen erweckend aus,* diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ, hennezh a zo un neuz vat a zen ; [polit.] *der Regierung das Vertrauen aussprechen,* mouezhiañ a-du evit lakaat e fiziañs er gouarnamant, ober feiz d'ar gouarnamant (Gregor), teurel kred war barregezh ar gouarnamant ; *im Vertrauen gesagt,* kement-mañ etrezomp, kement-mañ ent prevez, kement-mañ e kuzulig ; *jemanden ins Vertrauen ziehen,* diskuliañ e sekredoù d'u.b., lavaret kuzhutadennoù d'u.b. ; *mit vollem Vertrauen,* a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *jemandes Vertrauen ersticken, jemandes Vertrauen zerstören, jemandes Vertrauen vernichten, jemandes Vertrauen zunichtemachen,* mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *im Vertrauen gesagt,* e pep fiziañs.

vertrauen V.k.d. (hat vertraut) : kaout fiziañs e, fiziout e, krediñ da, krediñ ouzh, kaout feiz e, kemer fiziañs e, kaout kred e, kaout kred da, en em fiziout e ; *ich vertraue ihm, ich vertraue auf ihn,* fiziañs am eus ennañ, fiziout a ran ennañ, krediñ a ran outañ, krediñ a ran dezhañ, kred am eus dezhañ, kred am eus ennañ, reiñ a ran kred dezhañ, magañ a ran fiziañs ennañ, feiz am eus ennañ, lakaat a ran fiziañs ennañ, kemer a ran fiziañs ennañ, ober a ran font warnañ ; *auf jemanden vertrauen,* lakaat e fiziañs en u.b., lakaat e spi en u.b., lakaat e esperañs en u.b., ober font war u.b., esperout en u.b. / lakaat e esper en u.b. (Gregor) ; *man sollte ihm lieber nicht vertrauen,* ur paotr da zisfiziout outañ an hini eo, arabat kemer re a fiziañs ennañ, n'eo ket arabat kaout diskred warnañ ; *ich kann ihm nicht vertrauen,* ne c'hallan ket fiziout ennañ, ne c'hallan ket kemer fiziañs ennañ, disfiziout a ran outañ, disfiz am eus outañ, disfiziañs am eus outañ, disfiziout a ran dioutañ, n'em eus tamm fiziañs ennañ, diskred am eus (diskrediñ a ran) warnañ, ne c'hallan ket teuler kred war e gomzoù, ne gredan ket d'e gomzoù, ne gredan ket outañ, ne gredan ket dezhañ ; *man kann ihm in keiner Hinsicht vertrauen,* n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ e nep keñver ; *man weiß nicht mehr, auf wen man noch vertrauen kann,* ne ouzer mui e piv fiziout, ne ouzer mui e piv en em fiziout, ne ouzer mui e piv kemer fiziañs, an eil re ac'hanomp ne c'hallent ket mui fiziout en o hentez ; *da wir die Wahrheit nicht herausfinden können, vertraue ich Ihnen,* e defot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h, e faot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h ; *zu sehr auf seine Kräfte vertrauen,* kaout refiziañs ennañ e-unan, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kemer re a fiziañs ennañ e-unan, refiziout en e nerzh, en em fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh, fiziout re warnañ e-unan ; *vertraut mir !* bezit fiziañs ennon ! grit font warnon !

vertrauend ag. : fizius, leun a fiziañs.

Vertrauensarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg-kuzulier g.

vertrauensbildend ag. : *vertrauensbildende Maßnahmen,* diarbennoù da c'hounit fiziañs an dud lies., darbaroù da c'hounit fiziañs an dud lies.

Vertrauensbruch g. (-s,-brüche) : kammarver fiziañs g.

Vertrauensfrage b. (-,-n) : **1.** [polit.] goulenn a fiziañs g. ; *die Vertrauensfrage stellen,* ober ar goulenn a fiziañs, goulenn ma vefe votet a-du pe a-enep ar fiziañs er gouarnamant ; **2.** afer a fiziañs b.

Vertrauensmann g. (-s,-leute/-männer) : kuzhuter g., kuzulier g., den a fiziañs g.

Vertrauensmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : kammarver fiziañs g., laeroñsi-a-fiziañs b.

Vertrauensperson b. (-,-en) : kuzhuter g., kuzulier g., den a fiziañs g.

Vertrauenssache b. (-,-n) : afer da zelc'her kuzh b., afer a zle chom kuzh b., afer da devel krenn warni b., kuzhutadenn b.

vertrauensselig ag. : hegredik, kredus, fizius.

Vertrauensseligkeit b. (-) : hegredoni b., kredoni b., refiziañs b.

Vertrauensstellung b. (-,-en) : post a fiziañs g., stael a fiziañs g.

Vertrauensverhältnis n. (-ses,-se) : darempredoù diazezet war ar fiziañs lies.

vertrauensvoll ag. : leun a fiziañs, fizius, fiziek, diazezet war ar fiziañs.

Adv. : a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs.

Vertrauensvotum n. (-s,-voten) : mouezhiadenn a fiziañs g., mouezhiadeg a fiziañs g.

vertrauenswürdig ag. : sur, asur, dellezek a fiziañs, eeun, leal, feal, da vezañ kredet, a fiziañs, fidel evel un alc'hwez, a c'heller fiziout ennañ, fiziek ; *er ist vertrauenswürdig,* kred a c'haller reiñ dezhañ, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, un den en e jeu eo.

Vertrauenswürdigkeit b. (-) : lealded b., gwirionded b., gwirionder g., eeunded b., onestiz b., surentez b.

vertrauern V.k.e. (hat vertrauert) : *sein Leben vertrauern,* chom da gañvaouiñ e vuhez-pad (a-hed e vuhez, hed e vuhez, dre hed e vuhez, tremen an nemorant (ar pep all) eus e vuhez o kañvaouiñ, chom da valañ kañv a-hed (hed, dre hed) e vuhez.

vertraulich ag. : **1.** dangel, kuzulik, kuzhut, rinek, da zelc'her kuzh, hag a zle chom kuzh, prevez ; *vertrauliche Mitteilung,* kuzhutadenn b., tra guzh g., sekred g., kuzhut g., kevrin g., diskuliadur a zle chom kuzh g. ; *höchst vertraulich,* dangel-strizh, kuzh ken ez eo, da lakaat en e rastell, da lakaat dindan e votoù, da devel krenn warnañ ; **2.** hegaz, tregasus, diaezus, dichek, divergont, arabadus, diaviz, dizoujañs, difoutre, hegazus, hegus, torr-penn, dizouj, heskinus ; *plumpvertraulich sein,* bezañ regamaladek, bezañ regamaradek, bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digomplimant, bezañ difoutre, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ.

Vertraulichkeit b. (-) : **1.** nested b., mignonaj g., mignoniaj g., mignoniezh b. ; **2.** dangelez b., prevezded b., perzh ar pezh a zle chom kuzh g., perzh ar pezh a zo kuzhut g., kuzhuter g.

Vertraulichkeiten lies. : regamaladegezh b., regamaradegezh b., doareoù dichek lies., doareoù na zougont ket d'u.b. ar respet dleet dezhañ lies., doareoù dismegañsus lies., doareoù direspet e-keñver u.b. lies., doareoù vil lies., doareoù re frank lies., hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus lies.

verträumen V.k.e. (hat verträumt) : *seine Zeit verträumen,* tremen ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, koll e amzer o rambreal, kaout amzer gollet, kas e amzer o vorediñ, kas e vuhez o rambreal, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, debriñ e amzer (dispign e amzer) o rambreal, bezañ ur pesketaer loar eus an-unan, chom da sellet ouzh an oabl o tremen.

verträumt ag. : **1.** o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e huñvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, ur pesketaer loar anezhañ, kollet en e soñjezonoù, soñjus ; *verträumter Mensch, verträumter Schüler,* pesketaer loar g. ; **2.** kaer-meurbet, hollgaer.

vertraut ag. : **1.** nes-kar, neshentek, nes, tost ; *vertrauter Freund,* mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredoù g. (Gregor), mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesañ mignon g., mignon nes g., mignon tost g. ; **2.** akourset, gourdon, boas, kustum, doazh ; *ich bin damit vertraut worden,* deuet on da vezañ boas (en em voazet on) ouzh an dra-se, deuet on da vezañ akourset (gourdon, kustum, doazh) ouzh an dra-se, en em akourset on tamm-ha-tamm (en em gustumet on) ouzh an dra-se, diskouezet ez eus bet din penaos ober gant an dra-se ; *die deutsche Sprache war ihr vertraut geworden,* en em voazet e oa ouzh an alamaneg, erru e oa barrek war an alamaneg ; *mit etwas vertraut machen,* boazañ ouzh udb, kustumiñ ouzh udb ; *vertrauter Umgang,* **a)** darempredoù aes ha natur (hep feson) (Gregor) ; **b)** darempredoù standur lies., darempredoù start (Gregor) lies. ; **c)** implij standur g. ; *vertrauter Mann,* kuzhuter g., kuzulier g., den a fiziañs g., kuzuliad g. ; *meine vertrauten Dinge,* va zraoù din-me lies.

Vertraute(r) ag.k. g./b. : kuzhuter g., kuzulier g., kuzuliad g., den a fiziañs g., nesañ mignon g., mignon bras, mignon nes-kar g., mignon neshentek g., mignon fidel g., mignon ar galon / mignon ar sekredoù g. (Gregor).

Vertrautheit b. (-) : **1.** nesaoni b., nested b., nester g., nesañded b. ; **2.** boazadur g., fed da vezañ akourset g., fed da vezañ gourdon g.

vertreiben[1] V.k.e. (vertrieb / hat vertrieben) : **1.** argas, kas kuit, skarzhañ, karzhañ, kas er-maez, chaseal, hemolc'hiñ, divroañ, disvroañ, ermaeziañ, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., harluañ, kas en harlu, bannañ, forbannañ, diannezañ, dilojañ, isilañ, loc'hañ, kas diwar e dro, chabousat, choual, dichoual, digludañ, ober ar riñs war ; *die Juden wurden aus der Stadt vertrieben,* e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; *den Feind aus dem Lande vertreiben,* teurel an enebourien er-maez eus ar vro, argas an enebourien diouzh ar vro, chaseal an enebourien eus ar vro, gwalc'hiñ ar vro eus an enebourien ; *die Hühner vertreiben,* dichoual ar yer ; *einen Fuchs aus seinem Bau vertreiben,* dichedañ ul louarn, didoullañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull ; *den Rauch aus etwas vertreiben,* divogediñ udb ; *jemanden aus seiner Wohnung vertreiben,* argas u.b. diouzh e di, kas u.b. er-maez eus e di, didreuzaouiañ u.b., loc'hañ u.b. eus e di, bannañ u.b., dilojañ u.b. ; *jemanden aus seinem Besitz vertreiben,* lakaat u.b. er-maez eus e dra (Gregor), tennañ e vadoù digant u.b., diberc'hennañ u.b., bannañ u.b. eus e dra ; *der Wind wird schon diesen Nebel vertreiben,* boued-avel a zo er vrumenn-se, karzhet e vo ar vrumenn-se gant an avel ; *der Wind hat die Wolken vertrieben,* naetaet eo bet an oabl gant an avel ; *die erste Sonne wird den Regen vertreiben,* pa zeuio an heol da darzhañ e raio d'ar glav karzhañ ; *jemandes Bedenken vertreiben,* lakaat aes spered u.b., kas disfiz u.b. da netra, skarzhañ an disfiz (argas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., goullonderiñ diskred u.b., kas da vann diskred u.b. ; *den Hass aus seinem Herzen vertreiben,* kizañ ar gasoni en e galon, diouennañ ar gasoni eus e galon, harluañ ar gasoni eus e galon.

2. tremen ; *seine Zeit mit Spielen vertreiben,* tremen e amzer o c'hoari, kas e amzer o c'hoari, chom da c'hoariellañ, c'hoari evit dizenoeiñ, diduellañ e amzer o c'hoari, diduiñ e amzer o c'hoari, c'hoari evit kargañ e amzer, c'hoari evit diverraat e amzer, c'hoari evit diduañ e amzer ; *ich gehe ins Kino, um mir die Langeweile zu vertreiben,* dizenoeiñ a ran (diduellañ a ran va amzer, kargañ a ran va amzer, diverraat a ran va amzer, kas a ran an amzer en-dro, diverrañ a ran) en ur vont d'ar sinema, mont a ran d'ar sinema kement hag abuziñ va amzer, mont a ran d'ar sinema da glask dudi.

3. meskañ, displannaat ; *nicht genug vertriebene Farben,* livioù n'int ket bet mesket a-walc'h an eil gant egile ; *Umrisse vertreiben,* displannaat an trolinennoù.

4. [mezeg.] pareañ.

vertreiben[2] V.k.e. (vertrieb / hat vertrieben) : [kenw] gwerzhañ, kenwerzhelañ, dasparzhañ ; *Waren vertreiben,* lakaat marc'hadourezh er c'henwerzh, gwerzhañ udb, lakaat udb e gwerzh, kavout sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh.

Vertreiber g. (-s,-) : [kenw.] kenwerzheler g.

Vertreibung b. (-,-en) : argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., skarzherezh g., skarzhadenn b., forbannerezh g., harluañ g., divroadur g., isil g., diblasañ pobloù g., divroañ g., ermaeziadur g.

vertretbar ag. : difennadus, degemeradus, kantreizhadus, reizh ; *nicht vertretbare Meinung,* mennozh na c'heller ket difenn g., mennozh dizifennus g.

vertreten[1] V.k.e. (vertritt / vertrat / hat vertreten) : **1.** bezañ a-berzh u.b., dileuriañ, dileuriadiñ, bezañ kannad, ober evit u.b., derc'hel lec'h, derc'houezañ, bezañ evit ; *eine Firma vertreten,* labourat evit un ti-kenwerzh, ober evit un ti-kenwerzh.

2. erlec'hiañ, derc'hel lec'h u.b., derc'hel lec'h d'u.b., derc'hel plas u.b., kemer lec'h u.b., ober e lec'h hag en anv u.b., ober evit, bezañ evit ; *einen abwesenden Lehrer vertreten,* labourat e plas ur c'helenner hag a vank, erlec'hiañ ur c'helenner hag a zo ezvezant ; *an einem Kind Vaterstelle vertreten,* derc'hel lec'h an tad evit desevel ur bugel, derc'hel lec'h d'an tad evit desevel ur bugel, derc'hel plas an tad evit desevel ur bugel, ober evel tad evit ur bugel, kemer lec'h an tad evit desevel ur bugel.
3. difenn ; *jemandes Sache vor Gericht vertreten,* difenn gwirioù u.b. (breutaat evit u.b.) dirak al lez-varn, breutaat a-du gant u.b. ; *eine Meinung vertreten,* **a)** difenn ur mennozh (ur savboent, ur gredenn) ; **b)** na gaout aon da lavaret ez eo e revr d'an-unan, displegañ frank e vennozh, difenn e vennozh hep damantiñ.
vertreten[2] V.k.e. (vertritt / vertrat / hat vertreten) : stankañ, sparlañ, bontañ ; *er vertrat ihm den Weg,* stankañ a reas an hent dezhañ, stankañ a reas an hent outañ, stankañ a reas hent outañ, troc'hañ a reas hent dezhañ.
V.em. : **sich vertreten** (vertritt sich / vertrat sich / hat sich (t-d-b) vertreten) : **1.** *sich den Fuß vertreten,* distresañ (diaozañ, gweañ) e droad, ober ur weadenn en e droad, distresañ e ufern, dilec'hiañ / divoestañ e droad (Gregor) ; **2.** P. *sich die Beine vertreten,* divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, eouliañ e zivesker, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihunañ e zivesker, divavañ e zivesker, diroufennañ e zivesker, divorfilañ e zivesker, direnñañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker, digros e zivesker, digropañ e zivesker, en em zigropañ.
Vertreter g. (-s,-) : **1.** derc'houezour g. ; *Geschäftsvertreter,* derc'houezour kenwerzh g., beajour-kenwerzh g., P. chiner g. ; **2.** derc'houezour g., dileuriad g., kannad g., kannader g., leuriad g. ; *er wurde zum Gewerkschaftsvertreter bestimmt,* dileuriet e oa bet gant e sindikad ; *gewählter Vertreter,* dilennad g., dibabad g. ; **3.** erlec'hiad g., etreadegour g., lec'hdalc'hour g., amsavad g., eiler g.
Vertreterbesuch g. (-s,-e) : bizitañ g., gwerzh a zor da zor b.
Vertretung b. (-,-en) : **1.** erlec'hiadur g., amsavadezh b. ; **2.** erlec'hiad g., etreadegour g., lec'hdalc'hour g., amsavad g., eiler g. ; **3.** [polit.] derc'houezadur g., kannaderezh g., dileuriadur g., dileuridigezh b. ; *in Vertretung von,* evel dileuriad u.b., en anv u.b., a-berzh u.b. ; **4.** [kenw.] ti g., burev g., adstal b., amsez b.
Vertretungspersonal n. (-s) : erlec'hidi lies., etreadegourien lies.
vertretungsweise Adv. : evel dileuriad, evel erlec'hiad.
Vertrieb g. (-s,-e) : **1.** dasparzh g., dasparzhadur g., dasparzhidigezh b., gwerzh b., kenwerzhiñ g. ; **2.** rann ar gwerzherezh b., rann an arvalerezh b.
vertrieben ag. : forbannet, harluet, skarzhet er-maez eus e vro, divroet, diannezet.
Vertriebene(r) ag.k. g./b. : forbann g., harluad g., harluadez b.
Vertriebsabteilung b. (-,-en) : rann ar gwerzherezh b., rann an arvalerezh b.
Vertriebsfachmann g. (-s,-fachleute/-fachmänner) : ijinour arvaler g., ijinour arvalerezh g.
Vertriebsingenieur g. (-s,-e) : ijinour arvaler g., ijinour arvalerezh g.
Vertriebsflaute b. (-,-n) : isvezh a-fed gwerzhañ g., prantad izat a-fed gwerzhañ g., mare dibrez evit ar genwerzh g., mare rouez evit ar genwerzh g., kenwerzh distank b., gouzizenn b., flakenn b., chagadur g.
Vertriebsgesellschaft b. (-,-en) : kevredad dasparzhañ g.
Vertriebssystem n. (-s,-e) : reizhiad dasparzhañ b.
Vertriebsleiter g. (-s,-) : rener ar gwerzhañ g.
Vertriebsnetz n. (-es,-e) : rouedad dasparzhañ b.
Vertriebsstelle b. (-,-n) : gwerzhlec'h g., lec'h gwerzhañ g., poent gwerzhañ g.
Vertriebsweg g. (-s,-e) : amredad dasparzhañ g.
vertrimmen V.k.e. (hat vertrimmt) : P. *jemanden vertrimmen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn diwar (diouzh, d') u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b.
vertrinken V.k.e. (vertrank / hat vertrunken) : *sein Geld vertrinken,* bezañ ul lonk-e-sizhun eus an-unan, lonkañ e wenneien, dispign e c'hopr en diedoù alkoolek ; *seinen Kummer vertrinken,* lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlac'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin.
vertrocknen V.gw. (ist vertrocknet) : disec'hañ, skarnilañ, krinañ, spelc'hiñ, dont sec'h, heskiñ, heskaat, serinañ gant an avel ; *der Staub vertrocknete mir die Kehle,* sec'h e veze va c'horzailhenn gant ar boultrenn ; *ein vertrockneter Baum,* ur sec'henn b., ur grinenn b.
V.k.e : disec'hañ, sec'hañ, spelc'hiñ, lakaat da vezañ disec'h, heskaat, heskiñ, krinañ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ.
Vertrocknen n. (-s) : disec'hadur g., hesk g., heskadur g.
vertrocknet ag. : sec'h-mat, peursec'h, disec'h, disec'het, dizour, devet, kras, hesk, krin, krinet, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek, sec'h evel stoub, disec'het-pizh, spelc'het ; *ein vertrockneter Baum,* ur sec'henn b., ur grinenn b. ; *der Brunnen ist*

vertrocknet, aet eo ar puñs da hesk, aet eo ar puñs da zisec'h.
Vertrocknung b. (-) : disec'hadur g., hesk g., heskadur g.
vertrödeln V.k.e. (hat vertrödelt) : **1.** gwerzhañ e marc'had al laou ; **2.** difoarañ, reiñ evit ur priz dister, pilwerzhañ ; **3.** [dre skeud.] *seine Zeit vertrödeln,* c'hoari an abuzetez, abuziñ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, digalzañ e amzer, leozenniñ, morisañ, ober e voris, chom da straniñ, chom da dortañ, daleañ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, stagañ boutonoù, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, sourrennañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, daleañ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, pismigañ, pismigellat, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.
vertrödelt ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, gwad mors ennañ, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, gourt, diboan.
vertrösten V.k.e. (hat vertröstet) : frealziñ, kennerzhañ, diboaniañ, koñfortiñ, dic'hlac'hariñ, divec'hiañ diouzh e c'hlac'har, divec'hiañ eus e c'hlac'har ; *jemanden auf eine Hoffnung vertrösten,* reiñ kennerzh ha spi d'u.b., reiñ un tamm spi d'u.b., reiñ ur brizhesper (ur skleurig spi) d'u.b. (Gregor) ; *jemanden auf später vertrösten,* lezel u.b. da sec'hañ, daveiñ u.b., lavaret d'u.b. e vo graet diwezhatoc'h war e dro, magañ u.b. gant esperañs, lakaat u.b. da basiantiñ, ober d'u.b. pasiantiñ.
Vertröstung b. (-,-en) : kennerzh g., frealz g., frealzidigezh b., diboan b., koñfort g.
vertrottelt ag. : kripon, pampes, impopo, luo, kabac'h, troet e empenn e dour, gourdet gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, troet e empenn e yod, diskaret gant ar gozhni.
vertrusten V.k.e. (hat vertrustet) : [armerzh] trustiñ.
vertun V.k.e. (vertat / hat vertan) : **1.** mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war ; **2.** dismantrañ, foranañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, debriñ, diskoufi, diskoufiiñ, kac'hilhiñ, kac'hmoudennañ, kalavriñ, koc'honiñ, negezañ, straniñ ; *die Zeit vertun,* c'hoari an abuzetez, abuziñ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, ober udb kement hag abuziñ e amzer, koll e bemp gwenneg, straniñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, daleañ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, koll e boan, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, koc'honiñ e amzer, sourrennañ, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ (e dreid), chom da sorañ, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.
V.em. : **sich vertun** (vertat sich / hat sich (t-rt) vertan) : *er hat sich dabei völlig vertan,* lakaet en deus e zorn en e c'houloù ha brav - lakaet en deus e zorn en e zisheol ha brav - kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr) - lakaet en deus an tamm e-kichen an toull - lakaet en deus troad al leue en e c'henoù, kroc'hen, ivinoù hag all - kemeret en deus e voned evit e dog - lienet en deus ar biz kontrol - e gouign a zo panenn - aet eo e-barzh ar c'harzh - graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had - aet eo an tenn er c'hleuz gantañ - tapet en deus ar c'hi e-lec'h ar c'had - skoet en deus hebiou - tennet en deus hebiou - poazhet en deus e viz - skaotet en deus e viz - faziet groñs eo - distignet eo e stign - graet en deus flagas - ur dromplezon vras en deus bet - en em vankout (bourdiñ) en deus graet - [dre fent] skoet mat en deus !
Vertun n. (-s) : *da gibt es kein Vertun !* n'eus ket da dortañ ! n'eus ket da gaeañ ! arabat chom da dermal (da dortañ) ! bec'h dezhi hep termal !
vertuschen V.k.e. (hat vertuscht) : findaoniñ, skoachañ, kuzhat, goleiñ, distresañ, falsañ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ, derc'hel kuzh, tevel war ; *seine Fehler vertuschen,* goleiñ e fazioù.
verübeln V.k.e. (hat verübelt) : tamall, rebech ; *die Leute würden es mir verübeln,* an dud a zalc'hfe drougiezh (a gemerfe droug) ouzhin ma rafen an dra-se, kement-se a rafe d'an dud magañ (goriñ, derc'hel) droukrañs ouzhin (mirout heg ouzhin, derc'hel imor ouzhin, derc'hel drougiezh diwarnon).

verüben V.k.e. (hat verübt) : seveniñ, ober ; *ein Verbrechen verüben,* seveniñ un torfed, ober un torfed, torfediñ ; *Selbstmord verüben,* en em zistrujañ, en em lazhañ, en em forsiñ war gein an Aotroù Doue, en em wallañ, en em ober.
Verübung b. (-) : sevenidigezh b., seveniñ g.
verulken V.k.e. (hat verulkt) : *jemanden verulken,* flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue da u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *etwas verulken,* ober goap eus udb, ober goap gant udb, farsal diwar-benn udb, ober fent (bourd) gant udb.
Verum n. (-s) : azlavared g., taotologienn b., taotologiezh b., heñvellavar g., arunderc'had g., arunderc'hañ g.
verunehren V.k.e. (hat verunehrt) : dizenoriñ, ifamañ ; *du sollst den Namen Gottes nicht verunehren,* hep kaoz e anv ne doui ket nag ivez netra all ebet / hep kaoz e anv ne doui ket nag ivez netra eus ar bed.
veruneinigen V.k.e. (hat veruneinigt) : dizunvaniñ, dizunaniñ, plañtañ broc'h.
verunfallen V.gw. : bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud.
verunglimpfen V.k.e. (hat verunglimpft) : falstamall, droukkomz eus, droukprezeg eus, droukprezeg, gwallgomz eus, droukkomz (gwallgomz) diwar-benn, drouklavaret war, lavaret droug eus, lavaret droug diwar-benn, kaketal, duañ, labezañ, gwashaat, divrudañ, dichekal, dispenn, brudellat, distrakal ; *jemanden verunglimpfen,* gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., divrudañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., duañ u.b., drouklavaret war u.b., brudellat u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., hiboudiñ, huerniñ u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., hujaotal u.b.
Verunglimpfer g. (-s,-) : gwallvruder g., divruder g., falstamaller g., droukprezeger g., droukkomzer g., teodeg g., lañchenn b.
Verunglimpfung b. (-,-en) : tamall e gaou g., falstamall g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., drouklavar g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerezh g., gragailh g., mezhadenn b., hiboudoù lies., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù lies.
verunglücken V.gw. (ist verunglückt) : **1.** bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuzied ur gwallzarvoud ; *tödlich verunglücken,* koll e vuhez en ur gwallzarvoud (dre wallzarvoud) ; **2.** [dre astenn.] c'hwitañ, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh ; *das Unternehmen verunglückte,* mont a reas an taol da gazh, c'hwitet o doa war o zaol, manet e oant warni, manet e oant da gas o zaol da benn, c'hwitet o deus bet war o zaol, kazeg o deus bet graet, chomet e oant berr, graet o deus bet kazh, graet o deus bet taol gwenn, graet o deus bet tro wenn, graet o deus bet un dro wenn, graet o doa tro c'houllo, graet o doa un dro c'houllo, ar ribotadenn a oa aet da fall ganto, graet o doa un tenn gwenn.
Verunglückte(r) ag.k. g./b. : droukreuzied g., droukreuziedez b., darvoudad g., darvoudadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b. ; *die Verunglückten,* an droukreuzidi, an darvoudidi lies., ar wallzarvoudidi lies., ar re c'hloazet lies., ar c'hloazidi lies., ar re o deus kollet pep tra lies., ar c'houzañvidi lies., a re a zo bet kaset war an noazh (a zo bet kaset da baour) gant ur gwallzarvoud bennak lies.
Verunglückung b. (-,-en) : droukreuz g., gwallzarvoud g., peñse g., c'hwitadenn b.
verunmöglichen V.k.e. (hat verunmöglicht) : [Bro-Suis] mirout ouzh, parraat ouzh, herzel ouzh, ampech, diarbenn.
verunreinigen V.k.e. (hat verunreinigt) : **1.** saotrañ, louzañ, lousaat, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, labezañ, lastezañ, kousi, kousiañ, hakraat, strouilhañ, kouilhourañ, kontammiñ, mailhañ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, stronkañ, strodañ ; *die Luft verunreinigen,* saotrañ an aer, ampoezoniñ an aer, kontammiñ an aer, lousaat an aer ; **2.** disakrañ, divinnigañ ; *geweihte Stätten verunreinigen,* disakrañ nevedoù (santualioù), bezañ direspet e-keñver lec'hioù sakr (Gregor).
verunreinigt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet, kontammet, ampoezonet.

Verunreinigung b. (-) : **1.** saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., saotradur g., stlabez g., kontammadur g. ; **2.** *radioaktive Verunreinigungen,* dilerc'hioù (ampurentezioù) skinoberiek lies. ; **3.** saotridigezh b., saotrerezh g. ; **4.** disakridigezh b., divinnigadur g.

verunsichern V.k.e. (hat verunsichert) : reiñ tregas da, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, trefuiñ, trevelliñ, enkreziñ, lakaat enkrez da sevel en u.b., tregasiñ, eogiñ, daoubennañ ; *er ist verunsichert,* kollet eo, divarc'het eo, lakaet eo diaes e spered, diboellet eo, sammet eo e spered, erru ez eus bec'h warnañ, nec'het eo, chalet eo, e chal emañ, trubuilhet eo, mesket eo e spered, melre a zo gantañ, strafuilhet eo, diaes eo e benn, morc'hediñ a ra (Gregor), morc'hedus eo, trechalet eo, trefuet eo, prederiet eo, darbaret eo, bec'hiet eo e galon, emañ en trubuilh, enkrezet eo, war enkrez emañ, un enkrez a zo war e spered, koumoul a zo war e spered, diaes eo e galon, ur galonad a zo en e greiz, ur bec'h pounner a zo war e spered, nec'h en deus, tregas en deus, nec'hamant en deus, poan spered en deus, kemer a ra safar, karget eo e vazh a spern ; *jemanden verunsichern,* divarc'hañ (abafiñ, bac'hiñ, strafuilhañ, chalmiñ) u.b., lakaat u.b. berr, strafuilhañ spered u.b.

Verunsicherung b. (-,-en) : nec'h g., enkrez g., trubuilh g., chal g., strafuilh g., trechal g., trefu g., tregas g., nec'hamant g., gwalañjer g., esgoar g., trevell g.

verunstalten V.k.e. (hat verunstaltet) : disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euveriñ, gwallegañ, gwallañ, ifamañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, disteraat, vilaat, divalavaat, displetaat, difurmiñ, dihevelebiñ, dizoareañ, hakraat, distresañ, distummañ.

verunstaltet ag. : disleberet, disneuziet, dizremmet, distummet, distres, mazaouet, mekaet, muturniet, ifamet, urupailh ; *verunstaltete Sprache,* yezh trefoet b., yezh diforch b.

Verunstaltung b. (-,-en) : disleberidigezh b., dispenn g., dispennadur g., digoantañ g., disneuziañ g., mekaat g., gwastidigezh b.

veruntreuen V.k.e. (hat veruntreut) : tuañ, drouktuañ, distreiñ, skrapañ, truflañ, bogodiñ, droukkemer, kammarverañ, kammober gant.

Veruntreuer g. (-s,-) : kammarverer g., gwallwiriaouer g.

Veruntreuung b. (-,-en) : kammarver fiziad g., tuerezh g., tuoni b., distro g./b., truflerezh g., truterezh g., bogod g., bogoderezh g., gwallwir g., laeroñsi-a-fiziañs b., kammarver g., kammober g., drougimplij g., gwallimplij g., drouktuadur g., droukkemederezh g. ; *Veruntreuung öffentlicher Gelder,* tuerezh g. (tuoni b., distro g./b., truflerezh g., truterezh g., bogod g., bogoderezh g., kammarver g.) an arc'hant foran g. ; *Veruntreuung von Gesellschaftsvermögen,* kammarver madoù kevredad g.

verunzieren V.k.e. (hat verunziert) : disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, distresañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, foeltrañ, euveriñ, gwallegañ, ifamañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, disteraat, vilaat, divalavaat, displetaat, hakraat, distummañ.

verurkunden V.k.e. (hat verurkundet) : [Bro-Suis] noteriañ.

verursachen V.k.e. (hat verursacht) : bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, talvezout ; *dieses Arzneimittel verursachte ein Magengeschwür,* gant al louzoù-se e savas ur gouli-bev en e stomog ; *das durch dieses Arzneimittel verursachte Magengeschwür,* ar gouli-bev stomogel dianlen d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel dianlenat d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel heuliat d'al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel devoudet gant al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel dec'hanet gant al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel a-zalc'h ouzh al louzoù-se g., ar gouli-bev stomogel diwar al louzoù-se g. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D verursacht,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitamin D ; *Schmerzen verursachen,* ober poan, ober droug, gloazañ ; *jemandem Sorgen verursachen,* reiñ tregas d'u.b., tregasiñ (sorbiñ, eogiñ, trechalañ, trefuañ, daoubenniñ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., degas trubuilh (fleuskeur) d'u.b., reiñ safar d'u.b., lakaat trubuilh e spered u.b., lakaat trubuilh en u.b., trubuilhañ spered u.b., trubuilhañ u.b., reiñ (degas) poan spered d'u.b., degas doan en u.b., doaniañ u.b., direnkañ u.b., lakaat u.b. da gaout nec'hamant, lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hiñ u.b., nec'hañsiñ u.b., nec'hiñ spered u.b. ; *Übelkeit verursachen,* bezañ heugus (flaerius, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugiñ ; *Haferbrei verursacht Blähungen,* ar yod-kerc'h a ro stambouc'h ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlämmen in den Lagunen verursachen,* an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo ; *er hat diesen Unfall verursacht,* kiriek eo d'ar gwallzarvoud-se da vezañ c'hoarvezet, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet ar gwallzarvoud-se, abeg eo d'ar gwallzarvoud-se, arbenn eo d'ar gwallzarvoud-se, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg ar gwallzarvoud-se, c'hoarvezet eo ar gwallzarvoud-se en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh) (Gregor) ; *jemandem Kosten verursachen,* ober koustamant d'u.b., koustamantiñ u.b., degas koustoù ha mizoù d'u.b., talvezout koustoù ha mizoù d'u.b. ; *ich habe dir schon genug Kosten verursacht,* krignet em eus a-walc'h ac'hanout, debret em eus a-walc'h ac'hanout.

Verursacher g. (-s,-) : abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g., den kiriek d'un droug bennak g.

Verursacherprinzip n. (-s) : pennaenn a laka ar saotrer da baeañ an digoll evit an droug graet b.

Verursachung n. (-) : abeg-efediñ g., arbenn-efediñ, kaoz-efediñ b., abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., pennkaoz g., pennabeg g. ; *eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung,* un neuroz a zo ur c'hleñved spered a orin nervel na dizh ket ar meiz.

verurteilen V.k.e. (hat verurteilt) : barn, kondaoniñ ; *jemanden zu fünf Jahren Gefängnis verurteilen,* barn (kondaoniñ) u.b. da bemp bloavezh toull-bac'h ; *zu drei Monaten Gefängnis verurteilt werden,* bezañ barnet da dri miz toull-bac'h, pakañ tri miz toull-bac'h ; *zum Tod auf dem Scheiterhaufen verurteilen, zum Scheiterhaufen verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an tan ; *zum Tod durch Ertrinken verurteilen,* kondaoniñ da vervel dre an dour ; *jemanden gnadenlos zum Tode verurteilen,* kondaoniñ u.b. d'ar marv hep eskemm, barn u.b. d'ar marv hep eskemm, kastizañ u.b. d'ar marv hep eskemm, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep engalv ; *zur Zahlung der Kosten verurteilt werden,* bezañ kondaonet d'ar mizoù (Gregor), bezañ barnet da baeañ ar frejoù justis ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt,* barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; *er wurde wegen Mord verurteilt,* kondaonet e voe evit bezañ lazhet un den ; *er wurde wegen einer Lappalie verurteilt,* kondaonet e voe evit un netra ; *verurteilt ohne Prozess,* kondaonet dibrosez ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen,* gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *er ist zum Sterben verurteilt,* lakaet eo da vervel, tonket eo da vervel, barnet eo da vervel, o c'hortoz e varv emañ ; *zur Aussichtslosigkeit verurteilt,* tonket da c'hwitañ.

Verurteilte(r) ag.k. g./b. : kondaoned g., kondaonedez b. ; *zum Tode am Galgen Verurteilte(r),* krougadenn b.

Verurteilung b. (-,-en) : barnedigezh b., kondaonidigezh b. ; *Verurteilung zum Tode,* barnedigezh d'ar marv b., kondaonidigezh d'ar c'hastiz-lazh b. ; *Verurteilung in Abwesenheit,* barnedigezh dre zesfailh b.

Verve b. (-) : berv g. ; *mit viel Verve sprechen,* komz gant kalz a dan hag a zispleg.

vervielfachen V.k.e. (hat vervielfacht) : lieskementiñ, liesaat.

vervielfachend ag. : lieskementus.

vervielfältigen V.k.e. (hat vervielfältigt) : **1.** liesaat, lieskementiñ, liesskrivañ ; *mit der Maschine vervielfältigen,* liesskrivañ, liesskeudenniñ, liestennañ ; *vervielfältigtes Schriftstück,* liesskrid g. ; **2.** [dre skeud.] dekkementiñ, kreskiñ en un doare boemus, fonnañ, fonnaat, fonnusaat ; *die Angst vervielfältigte meine Kraft,* an aon a zekkementas va nerzh.

Vervielfältiger g. (-s,-) : liesaer g., muier g.

Vervielfältigung b. (-,-en) : liesskriverezh g., liesskrivadur g., liesskeudennerezh g., lieskementadur g.

Vervielfältigungsapparat g. (-s,-e) / **Vervielfältigungsgerät** n. (-s,-e) : liesskriverez b., liesskeudennerez b.

Vervielfältigungszahl b. (-,-en) : liesaed g., muied g.

vervierfachen V.k.e. (hat vervierfacht) : pevarc'hementiñ.

vervollkommbar ag. : peurwelladus.

Vervollkommbarkeit b. (-) : peurwelladuster g., peurwelladusted b.

vervollkommnen V.k.e. (hat vervollkommnet) : peurwellaat, peurglokaat, peurvarrekaat, parfetaat.

Vervollkommnung b. (-,-en) : peurwellidigezh b., peurwelladenn b., peurwelladur g., peurwelladurezh b., peurwellaenn b.

vervollkommungsfähig ag. : peurwelladus.

Vervollkommungsfähigkeit b. (-) : peurwelladuster g., peurwelladusted b.

vervollständigen V.k.e. (hat vervollständigt) : klokaat, peurglokaat ; *sie hatte diesen Löffel gekauft, um ihren Satz zu vervollständigen,* prenet he doa al loa-se da barañ he re.

Vervollständigung b. (-,-en) : peurglokadur g., klokadur g.

Vervollständigungsstück n. (-s,-e) : mankenn b.

verwachsen[1] V.k.e. (verwächst / verwuchs / hat verwachsen) : dont da vezañ re vras evit ; *das Kind hat seine Kleider verwachsen,* deuet eo ar bugel da vezañ re vras evit e zilhad, re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel.

V.gw. (verwächst / verwuchs / ist verwachsen) : **1.** serriñ, kleizhennañ, kizañ, kigañ, teñvañ, kroc'heniñ, kendiñvañ ; *seine Wunden sind verwachsen,* kiget (kleizhennet, teñvet, kizet, kroc'henet, kendiñvet) eo e c'houlioù ; **2.** kreskiñ stank ha fonnus, ober brud, ober berzh, fonnañ, paotaat, paotañ, stankaat, neriñ, neradiñ, dont puilh, puilhañ, bordilhañ, nodiñ, eleizhañ, ober struj, strujañ, profitañ ; **3.** geotenniñ, aloubiñ, gounit, gronnañ ; *der Weg ist mit Gras verwachsen,* gounezet eo an hent gant ar geot, geotennet eo an hent, gronnet eo an hent gant ar geot ; **4.** [dre skeud.] *mit etwas verwachsen sein,* bezañ a-unan (mesket, unanet, unvan, a-unvan, fri ha revr) gant udb. ; **5.** dont da vezañ.

V.em. : **sich verwachsen** (verwächst sich / verwuchs sich / hat sich (t-rt) verwachsen) : steuziañ, en em zresañ, gwellaat, en em bakañ.

verwachsen[2] ag. : **1.** krabosek, distumm, disneuz, disleber, korfet fall, diforch, aet da fall, inkruzun, didailh, difeson, distres, hep gras na feson, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, urupailh, treuz, frammet-fall, gweet, [plant] lañset ; *verwachsener Baum,* gwezenn dort, gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b. ; *er ist verwachsen,* distumm eo, frammet-fall eo, gweet divalav eo ; **2.** kendiñvat ; *verwachsene Zähne,* dent kendiñvat lies.

Verwachsenheit b. (-) : disneuz b., disleberded b.

Verwachsensein n. (-s) : kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b.

Verwachsung b. (-,-en) : **1.** disneuz b., disleberded b. ; **2.** kleizhennerezh g., teñverezh g., kigennerezh g., kendiñv g., kendiñvañ g. ; **3.** luziadur g., rouestl g., rouestlad g.

verwackeln V.k.e. (hat verwackelt) : P. *ein Foto verwackeln,* fiñval pa denner ur poltred.

verwackelt ag. : P. mouk, dispis, displann.

verwählen V.em. : **sich verwählen** (hat sich (t-rt) verwählt) : [pellgomz] ober (sifrennañ) un niverenn fall.

Verwahr g. (-s,-e) : fiziad g.

verwahren V.k.e. (hat verwahrt) : mirout en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), derc'hel en ul lec'h klet ; *sein Recht verwahren,* mirout strizh e wirioù.

V.em. : **sich verwahren** (hat sich (t-rt) verwahrt) : sevel a-enep, enebiñ ouzh, nac'h ; *sie haben sich dagegen*

verwahrt, aet e oant en enep, savet e oant a-enep an drase ; *sich gegen jemandes Anschuldigungen verwahren,* sevel e vouezh a-enep tamalloù diwir u.b., sevel (klemm) a-enep tamalloù gaouiat u.b.

Verwahrer g. (-s,-) : fiziadour g., gward g., mirer g.

verwahrlosen V.gw. (ist verwahrlost) : **1.** dishiliañ, mont da fall, treiñ fall, treiñ da fall, mont war fallaat, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, dismantriñ, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, mont d'ar bern, mont d'ar baz, mont war e gement all, dizeriañ, koazhañ, ober e goazh, en em zispenn, emzispenn, en em zistresañ, en em zisleberiñ, fiñval, tristaat ; *verwahrlost,* dirapar, diskrelu, disparbuilh, dilezet, lezet diskempenn, lezet war e gement all, digempenn, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm, diaoz ; *verwahrloste Felder,* douaroù fu lies., douaroù o fuañ lies., douaroù gwaremm lies. ; *verwahrlostes Haus,* ti erru dirapar g., ti diskrelu g., ti hep den ebet oc'h ober war e dro g., ti foran (distruj, aet distruj) g. ; *verwahrlosen lassen,* gwallegañ, gwallekaat, lezel war e gement all, dilezel, etrelezel, lezel diskempenn ; *er lässt das Haus verwahrlosen,* an ti a zo foran gantañ, gwallegañ a ra an ti, mont a ra an ti war e gement all gantañ, an ti a vez lezet diskempenn gantañ ; **2.** [dre skeud.] droukaat, gwalarniñ, direizhañ, en em zireizhañ, en em vreinañ, diheñchañ, disleberiñ, en em zisleberiñ, bezañ war hent an dirollerezh ; *ein sittlich verwahrlostes Individuum,* un den a vuhez fall g., un den kordet a fallagriezh g., un den kordet e gorf a fallagriezh g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den vis ar gordenn ennañ g., un den fallakr g., ur sac'h malis g., un den n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., un den gwall-dechet g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen gars g., ul loen mut g., un den diboellet g., un den direizhet g., un den dinasket g., un den direnk g., un den kollet gant an diroll g. ; *sittlich verwahrlostes Subjekt,* kailh g., kailhenn g./b., labous kailh g., paotr kailh g., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., labous kleiz g., labous treut g., lampon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], fallakr g., sac'h malis g., ganaz g., legestr g. ; *sittlich verwahrlostes Weib,* Marc'harid-ar-gontell-gamm b., plac'h distrantell b., divergondadell b., jalgaod b., efrontadell b., soudardez b. ; *sittlich verwahrloste Menschen,* traoù diroudennet lies., tud kouezhet izel lies., tud a fall vuhez lies., tud diboellet (direizhet , dinasket, direnk, kollet gant an diroll) lies.

Verwahrlosung b. (-) : **1.** fallidigezh b., dismantradur g., dishiliadur g. ; **2.** breinerezh g., breinadurezh b., breinded b., breinder g., dirollerezh g., diroll g., gwall vuhez b., direizhamant g., divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., direizh g./b., buhez direol b.

Verwahrung b. (-) : **1.** mir g., mirerezh g., miridigezh b. ; *in Verwahrung geben,* lakaat dindan ward (e gward), fiziout da evezh u.b. , reiñ da virout d'u.b. ; *in Verwahrung nehmen,* kemer en (dindan) e ward ; **2.** [gwir] *unter Verwahrung meiner Rechte,* hep din ober an disterañ dilez eus va gwirioù ; *Verwahrung gegen etwas einlegen,* sevel (klemm) a-enep udb, enebiñ ouzh udb. ; **3.** [klañvdi] endredad g., endredañ g. ; **4.** [bac'h] plasidigezh b., miridigezh b.

Verwahrungsgelass n. (-es,-e) **/ Verwahrungsort** g. (-s,-e) : mirlec'h g., mirva g., mirerezh b.

verwaisen V.gw. (ist verwaist) : **1.** dont da emzivad ; **2.** [dre skeud.] didudañ.

verwaist ag. : **1.** emzivat, emzivadet ; **2.** [dre skeud.] didud, dilezet, digenvez.

verwalten V.k.e. (hat verwaltet) : amaezhiañ, merañ, melestriñ, gouarn, ingalañ ; *ein Amt verwalten,* seveniñ (derc'hel, embreger, bezañ en) ur garg ; *Fonds verwalten,* meskañ arc'hant, meskañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; *er verwaltet den Besitz seines Bruders,* merañ a ra madoù e vreur, merour eo gant e vreur.

Verwalter g. (-s,-) : amaezhier g., merour g., merer g., melestrour g., bousouin g., gouarner g., gouarnour g., mestr-a-di g., pourvezer g., arboeller g., mirer g. ; *Verwalter einer Bibliothek,* mirour ul levraoueg g.

Verwaltung b. (-,-en) : **1.** amaezh g., amaezhierezh g., amaezhiadurezh b., melestradur g., meradur g., mererezh g., mer g., meradurezh b., melestradurezh b., melestrerezh g., merouriezh b., gouarnaour g., gouarnerezh g., arboellerezh g., armerzh g. ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; **2.** gwazhadur amaezhel g., amaezhadur g., gwazadur melestradurel, melestradur g., rann ar velestradurezh b.

Verwaltungsabteilung b. (-,-en) : gwazhadur amaezhel g., amaezhadur g., gwazadur melestradurel, melestradur g., rann ar velestradurezh b.

Verwaltungsangestellte(r) ag.k. g./b. : amaezhiad g., amaezhiadez b., implijad melestradurel g., implijadez velestradurel b.

Verwaltungsbeamte(r) ag.k. g. : kargiad amaezhel g., kargiad melestradurel g. ; *höherer Verwaltungsbeamter,* magistrad g., kefridiour g., uhelsterner amaezhel g., komiser g., reizhaouer g.

Verwaltungsbehörden lies. : pennadurezhioù amaezhel lies., pennadurezhioù melestradurel b., amezhiadurezh b., melestradurezh b.

Verwaltungsbezirk g. (-s,-e) : pastell-vro amaezhel b., randir amaezhel b.

Verwaltungsgericht n. (-s,-e) : lez-varn amaezhel b., lez-varn velestradurel b.

Verwaltungsgerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh amaezhel g., barnerezh melestradurel g.

Verwaltungsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g., bloavezh amaezhel g.

Verwaltungskosten lies. : mizoù merañ lies., mizoù amaezhiañ lies.

verwaltungsmäßig ag. : amaezhel, merourel, merouriezhel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel.
Verwaltungsoffizier g. (-s,-e) : ofiser amaezhel g., ofiser melestradurel g., kefridiour g., komiser g.
Verwaltungsrat g. (-s,-räte) : **1.** kuzul-merañ g., kuzul-amaezhiañ g., poellgor-ren g. ; **2.** kuzulier merañ g., kuzulier amaezhiañ g.
Verwaltungsverordnung b. (-,-en) : skrid-embann g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., urzhreolenn b., krennlezenn b., dekred g., arest g., diferadenn b., kemenn g.
Verwaltungsweg g. (-s,-e) : *auf dem Verwaltungsweg,* war (gant) hent ar velestradurezh, war (gant) hent an amezhiadurezh.
Verwaltungswesen n. (-s) : amezhiadurezh b., melestradurezh b., melestrouriezh b.
verwandelbar ag. : **1.** hag a c'heller treuzfurmiñ, treuzfurmadus ; **2.** [arc'hant.] eiltaladus ; **3.** [gwir] amgemmus ; **4.** [mat.] direadus.
verwandeln V.k.e. (hat verwandelt) : **1.** treiñ udb e, kemm udb e, treuzfurmiñ udb e, daskemmañ udb e, lakaat udb da, lakaat udb e, tregemmañ, treuzkemmañ, treuzneuziañ ; *in Asche verwandeln,* treiñ [udb] e ludu, pulluc'hañ, kas da ludu, lakaat e ludu, luduañ ; *er wurde in einen Hund verwandelt,* lakaet e voe da zont dindan kroc'hen ur c'hi, dont a reas da gi ; **2.** [mat.] *einen Bruch verwandeln,* diren ur rann ; **3.** [gwir] amgemmañ.
V.em. : **sich verwandeln** (hat sich (t-rt) verwandelt) : dont da, mont da, mont e, kemer furm ur, treiñ da, treiñ e, en em dreiñ e, treuzneuziañ ; *allmählich verwandelte sich ihre Liebe in Mitleid,* a-nebeudoù e troas he c'harantez da druez ; [loened] *sich in einen Schmetterling verwandeln,* mont da valafenn, dont da valafenn, kemer furm ur valafenn (Gregor), kemer (treiñ e) stumm ur valafenn, en em dreiñ en ur valafenn ; *sich in einen Wolf verwandeln,* mont da vleiz ; *sich in einen Stein verwandeln,* mont da vaen.
Verwandlung b. (-,-en) : **1.** kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., treuzfurmadur g., treuzfurmidigezh b., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g., troadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., tregemmadur g. ; **2.** [arc'hant.] eiltaladur g. ; **3.** [gwir] amgemmañ ; **4.** [mat.] direadur g. ; **5.** [dre astenn.] sigoterezh g., sigotadenn b. ; **6.** [relij.] *heilige Verwandlung,* treuzsolwezañ g., treuzsolwezadur g., treuzsolwezidigezh b.
Verwandlungskünstler g. (-s,-) : mestr an taolioù fizik g., sigoter g., hudour g., strobineller g., achantour g. (Gregor).
verwandt ag. : **1.** kar, kerentiet ; *ein Verwandter,* ur c'har g., unan kar g., un den kar g. ; *die Verwandten,* ar re gar lies., ar gerentiezh b., ar c'herentiad g., ar gerent lies., an nested b., an dud-kar lies. ; *die Verwandten väterlicherseits,* ar gerentiezh a-berzh tad b. ; *die Verwandten mütterlicherseits,* ar gerentiezh a-berzh mamm b. ; *nahe Verwandte,* kerent tost lies., kerent nes lies., neskerent lies., tud-nes lies., re nes lies. ; *entfernte Verwandte,* kerent pell lies., kerent a-bell lies., tud pellgar lies., pellgerent lies. ; *wir sind entfernt verwandt,* kerent pell (a-bell, e pell pazenn) omp an eil d'egile, diamen omp an eil gant egile, diamen on gantañ (ganti, ganto) ; *Verwandte in auf- und absteigender Linie,* diagentidi ha diskennidi ; *Verwandte in Seitenlinie,* kerent a gostez (Gregor) ; *Verwandter vierten Grades,* kevniant g. ; *wir sind nah miteinander verwandt,* kerent nes omp, karr ha kilhoroù omp ; *er hat keine Bekannten und keine Verwandten in der Gegend,* n'en deus na karr na kilhoroù er vro ; *weder Freunde noch Verwandte haben,* na gaout na kar na par, na gaout na kar na par na yar, na gaout na kar na karrigell ; *wir sind gar nicht miteinander verwandt,* n'eus na kar na par etrezomp, n'omp na kar na par, n'omp na kar na par na yar, n'omp na kar na karrigell, hennezh n'eo mann ebet din ; *wir sind nicht mit ihnen verwandt,* n'omp ket a dud ganto, ned int na kar na karrigell deomp, an dud-se n'int mann ebet deomp ; *er ist mit dem Mädchen verwandt oder so etwas Ähnliches,* karr pe gilhoroù eo d'ar plac'h ; *er ist mit mir verwandt,* kar eo din, hennezh a zo kar din, kerentiezh a zo etrezomp, hennezh a aparchant ouzhin ; *ein direkt verwandter Onkel,* un eontr kompez g. ; *jemanden wie einen Verwandten behandeln,* kenderviañ gant u.b.
2. damheñvel, peuzheñvel, damdost, nes ; *verwandte Gesichtspunkte,* mennozhioù (soñjoù) damheñvel, savboentoù damdost (peuzheñvel) ; *Bretonisch und Walisisch sind zwei verwandte Sprachen,* bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben.
Verwandtschaft b. (-,-en) : **1.** kerentiezh b., kerentiad g., nested b., nested kar b., nester g., nester kar g., nesañded b., tud-kar lies. ; *zur Verwandtschaft gehörig,* kerentiadel ; **2.** kerentiezh b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g., kenstag g., kenstagadur g., lignezadur g. ; *die Wahlverwandtschaften (Goethe),* an nesañded dre zibab b., ar c'henhoal divizel g. ; *geistige Verwandtschaft,* nested speredel b.
verwandtschaftlich ag. : kerentiadel, … kerentiezh.
Adv. : *wir sind verwandtschaftlich verbunden,* kerent omp.
Verwandtschaftsband n. (-s,-e) : liamm kerentiezh g. ; *Verwandschaftsbande zwischen Vettern,* kenderviezh g., liammoù kerentiezh etre kendirvi lies.
Verwandtschaftsgrad g. (-s,-e) : derez a gerentiezh g., pazenn b. ; *in welchem Verwandschaftsgrad steht ihr zueinander ?* e pe bazenn ez oc'h-hu kerent ?
verwanzen V.k.e. (hat verwanzt) : lakaat klevelloù kuzh e, lakaat mikroioù kuzh e, spiañ gant klevelloù kuzh, spiañ gant mikroioù kuzh.
verwarnen V.k.e. (hat verwarnt) : **1.** gouzaviñ, berzañ, kemenn ; **2.** skandalat [u.b.], noazout [u.b.], krozal [d'u.b.], ronkal [ouzh u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.].
Verwarnung b. (-,-en) : **1.** gourgalv g., gouzav g., gouzavadenn b., kemenn g., karez b., gwalennad b. ; *gebührenpflichtige Verwarnung,* gourgalv gant mizoù g. ; **2.** skandal g., kroz g., krozadenn b.
verwaschen[1] V.k.e. (verwäscht / verwusch / hat verwaschen) : diwalc'hiñ, disgwalc'hiñ, dislivañ ; *Spuren verwaschen,* diverkañ roudoù.
verwaschen[2] ag. : **1.** disliv, peñver, flak, diflamm ; **2.** [dre skeud.] mouk, dispis, displann.
verwässern V.k.e. (hat verwässert) : **1.** glec'hiañ, distrempañ, dileizhañ, eogiñ ; *verwässertes Fleisch,* kig

eoget g., kig eok g., kig blaz an eok gantañ g. ; **2.** [dre skeud.] goulariñ, divlazañ ; *verwässerte Rede,* fistilherezh g., glabouserezh g., prezegenn leun a ibilioù b., foerell komzoù goullo b., prezegenn flak b., prezegenn divlaz b., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies.
V.gw. (ist verwässert) : dourekaat, dourennekaat ; *das Salz ist verwässert,* aet eo an holen e dour.
verweben V.k.e. (verwob / hat verwoben) : kenblezhañ, kenweañ, gweañ, gweadenniñ, gwiadenniñ, plezhenniñ, kemmeskañ, toueziañ, dasplezhañ, etrelasañ.
V.em. : **sich verweben** (verwob sich / hat sich (t-rt) verwoben) : meskañ, en em veskañ, kenweañ.
verwechseln V.k.e. (hat verwechselt) : **1.** kammgemmeskañ, meskañ, kemmeskañ, kammgemer, droukveskañ, droukkejañ, droukkemer, kemer gwenn evit du, kammenvel, kammveizañ, kenluziañ ; *ich habe dich ja mit deinem Bruder verwechselt,* sac'h an dienn ! (pod an dienn !) kredet em boa gwelet da vreur p'em boa da welet - sac'h an dienn ! (pod an dienn !) droukkemeret em boa ac'hanout evit da vreur gant heñvel ez oc'h ; *zum Verwechseln ähnlich,* heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik (-bev, -buhez, -poch, -vi, -pent, -pakret, -Doue), heñvel-rik, hañval-pakret, peurheñvel ; *er ist seinem Vater zum Verwechseln ähnlich,* e dad eo, fri ha lagad - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad pakret eo - pakret eo d'e dad - ar vi diwar e dad eo - patrom-buhez eo d'e dad - pimpatrom e dad eo - e dad d'an neudenn eo ; *Wörter miteinander verwechseln,* meskañ gerioù 'zo, kemmeskañ gerioù 'zo, na lakaat kemm etre gerioù 'zo ; **2.** en em dromplañ, abuziñ etre daou dra ; *den Hut verwechseln,* en em dromplañ a dok.
Verwechselung b. (-,-en) / **Verwechslung** b. (-,-en) : treuzveizadenn b., kammgemeradenn b., fazi g., faziadenn b., drougintent g., kammveizadur g., kenluzierezh g. ; *es liegt eine Verwechslung vor,* komprenet ho peus gwenn evit du, komprenet ho peus pig e-lec'h bran, un dra bennak a zo bet treuzkomprenet.
verwegen ag. : her, balc'h, dichek, taer, hardizh, digoll, baot, diaviz, difoutre, dibalamour, glev.
Verwegenheit b. (-) : hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., kribell b., revalc'hder g., herder g., herded b., heroñsi b., taerded b., taerder g.
verwehen V.k.e. (hat verweht) : **1.** [avel] kas gant an-unan, skarzhañ, karzhañ, strewiñ, distrewiñ, skignañ, kas-digas, teurel-disteurel ; *vom Winde verweht,* gwentet gant an avel ; **2.** diverkañ, difasañ ; *Spuren verwehen,* diverkañ roudoù.
verwehren V.k.e. (hat verwehrt) : *jemandem etwas verwehren,* difenn udb ouzh u.b., berzañ udb ouzh u.b., mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, mirout udb ouzh u.b., ourzal udb ouzh u.b., lemel udb digant u.b., delc'her udb diwar-goust u.b., dirannañ u.b. eus udb. ; *ein Küsschen in Ehren kann niemand verwehren,* ne c'haller ket nac'h ur bouchig pa vez roet gant un den onest ; *jemandem seinen Lohn verwehren,* derc'hel e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b.
Verwehrung b. (-,-en) : harz g., skoilh g., sparl g., berz g.
Verwehung b. (-,-en) : *Schneeverwehung,* berniadenn erc'had g., erc'h g., bern-erc'h g., berniad erc'h g.
verweichlichen V.k.e. (hat verweichlicht) : dinerzhañ, diyoulañ, gwakaat, maouezañ, pezhellaat.
V.gw. (ist verweichlicht) : dinerzhañ, diyoulañ, gwakaat, maouezañ, pezhellaat.
Verweichlichung b. (-,-en) : gwanadur g., gwanidigezh b., pezhelladur g.
Verweigerer g. (-s,-) : nac'her g., disentad g. ; *Kriegsdienstverweigerer,* arbennour ouzh ar servij soudard g., kadeneber dre goustiañs g., arbenner a goustiañs g.
verweigern V.k.e. (hat verweigert) : nac'h, nac'hañ, dinac'h, nakañ, refuziñ ; *jemandem ein Recht verweigern,* nac'h ur gwir bennak ouzh u.b., dinac'h ur gwir bennak d'u.b., dinac'h ur gwir bennak ouzh u.b., ourzal ur gwir bennak ouzh u.b. ; *den Befehl verweigern,* nac'h sentiñ, dinac'h sentiñ, tremen an urzh, mont hebiou d'ar gourc'hemenn, refuziñ sentiñ ; *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern,* diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien ; *jede Aussage verweigern,* na respont grik - chom dilavar a-grenn, serret e c'henoù gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war dav - derc'hel gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derc'hel kloz war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derc'hel war e latenn - moustrañ war e soñjoù - nac'h komz - klozañ war e veg - prennañ kloz e c'henoù - prennañ kloz e veg - tevel mik - chom mut - chom simudet - simudiñ - mudañ - ourzal ; *jemandem die Begnadigung verweigern,* nac'h e bardon ouzh u.b., nac'h ober gras d'u.b., nac'h grasiañ u.b., nac'h reiñ trugarez d'u.b., nac'h digastizañ u.b., nac'h trugareziñ d'u.b., nac'h trugareziñ ouzh u.b. ; *jemandem die Absolution verweigern,* delc'her an absolvenn ouzh u.b., dinac'h an absolvenn ouzh u.b., nac'h an absolvenn ouzh u.b. ; *jemandem die Kommunion verweigern,* reiñ korbell d'u.b., raskañ u.b. eus e bask ; *das Essen verweigern, jede Nahrung verweigern,* dinac'h debriñ, nac'h ar boued a vez kinniget d'an-unan, lakaat souezhet e revr, lakaat souezhet toull e revr, na falvezout gant an-unan debriñ ur begad, mouzhañ ouzh e voued, ourzal ouzh e voued.
Verweigerung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g.
verweilen V.gw. (hat verweilt) : chom, tremen un nebeud amzer, goulerc'hiñ, chom da staliañ, daleañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ ; *wir dürfen ruhig hier schon ein bißchen verweilen,* amzer hon eus da zaleañ.
verweinen V.k.e. (hat verweint) : *die Zeit verweinen,* na ober tra ken nemet leñvañ, tremen e amzer o leñvañ, kas e amzer o leñvañ, kas e vuhez o leñvañ, leñvañ a-hed an amzer, gouelañ dibaouez.
a.gw.verb : **verweint** *verweinte Augen,* daoulagad an daer enno, daoulagad dourennet (beuzet), daoulagad an dour enno.
Verweis g. (-es,-e) : **1.** gouzav g., gouzavadenn b., kemenn g., karez b., gwalennad b., gourdrouz g., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., teñsadur g., teñsadurezh b. ; *jemandem*

einen Verweis erteilen, reiñ ur walennad d'u.b., reiñ ur c'hemenn (ur garez) d'u.b., teñsañ u.b. ; *jemandem einen derben Verweis geben,* teñsañ u.b. a-zoare, ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz warlerc'h u.b., ober brud d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober gourdrouzoù reut d'u.b., lardañ e billig d'u.b., plantañ kentel gant u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., reiñ ur walennad d'u.b., plantañ micher en u.b.

2. meneg g., dave g. ; *ein Verweis auf eine Buchstelle,* meneg eus un arroudenn bennak g., dave d'un arroudenn bennak g.

3. [skolioù] diskouviadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g.

verweisen V.k.e. (verwies / hat verwiesen) : **1.** gouzaviñ, berzañ, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], krozal [d'u.b.], ronkal [ouzh u.b.], chikanal, chikanañ, repren, teñsañ, dec'hervel d'an urzh.

2. argas, kas kuit, kas er-maez, ermaeziañ, skarzhañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ruzañ kuit ; *jemanden des Landes (aus dem Lande) verweisen,* argas (forbannañ) u.b. diouzh ar vro, bannañ u.b. eus ar vro, divroañ u.b., disvroañ u.b., forbanisañ u.b., skarzhañ u.b. eus ar vro, isilañ u.b., eztiriañ u.b. ; *einen Schüler aus der Schule verweisen,* diskouviañ ur skoliad, kas kuit (argas, skarzhañ) ur skoliad eus ar skol, bannañ ur skoliad eus ar skol.

3. [gwir] kas ; *an das Schwurgericht verweisen,* kas dirak lez vras ar breudoù (dirak ar breudoù bras).

4. *jemanden auf etwas verweisen,* tennañ evezh u.b. war udb ; *auf eine Buchstelle verweisen,* ober dave (daveiñ) d'un arroudenn bennak, ober meneg eus un arroudenn bennak.

Verweisung b. (-,-en) : **1.** gouzav g., gouzavadenn b., kemenn g., karez b., gwalennad b. ; **2.** argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., forbannerezh g., harluañ g., divroadur g., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., eztiriadur g. ; **3.** meneg g., dave g. ; **4.** [gwir] kasidigezh g. ; **5.** [skolioù] diskouviadenn b., diskouviañ g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g.

verwelken V.gw. (ist verwelkt) : **1.** goeñviñ, bezañ lakaet e butun, tristaat, fontañ, krinañ ; *verwelkte Teile,* goeñvadennoù lies. ; *Klatschrosen verwelken schnell,* ar roz-moc'h a zo goeñvidik, ar roz-moc'h a zo aes da oeñviñ ; *die Blumen sind verwelkt,* tremenet eo ar bleuñv ; *schnell verwelkend,* goeñvidik, gweñvidik ; **2.** [dre skeud.] gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, dislivañ ; *ihre Schönheit verwelkt,* gwrac'hat (gwrac'hellat, dislivañ) a ra ar vaouez-se, goeñviñ a ra he c'hened, mont a ra he c'hened diganti, emañ o koll he c'hened, mont a ra he liv mat diganti ; *verwelkt,* gwrac'hellet.

Verwelken n. (-s) : goeñvadur g., gweñvadur g., goeñvadurezh b., gweñvadurezh b., goeñverezh g., gweñverezh g., goeñvidigezh b., gweñvidigezh b.

verwelschen V.k.e. (hat verwelscht) : **1.** frañsezañ, romanaat ; **2.** [yezh.] gallekaat.

V.em. : **sich verwelschen** (hat sich (t-rt) verwelscht) : **1.** frañsezañ, romanaat ; **2.** [yezh.] gallekaat.

Verwelschung b. (-,-en) : **1.** frañsezañ g. ; **2.** [yezh.] gallekadur g.

verweltlichen V.k.e. (hat verweltlicht) : likaat, bedataat.

Verweltlichung b. (-,-en) : likadur g., bedatadur g.

verwendbar ag. : arveradus, ampletadus, implijadus, hag a c'heller implijout, hag a c'heller tennañ arver anezhañ ; *leicht verwendbar,* aes ober gantañ, hedenn, hebleustr.

Verwendbarkeit b. (-) : arveradusted b., ampletadusted b., implijadusted b. ; *vielseitige Verwendbarkeit,* liesvarregezh b.

verwenden V.k.e. (verwendete / verwandte // hat verwendet / hat verwandt) : arverañ, implijout, ober implij diouzh, ober implij gant, ober implij eus, lakaat en implij, ober ampled eus, ober gant, kaout uz [d'udb], uzañ, labourat gant, tennañ arver eus, dispign, danveziñ ; *wir verwenden viel davon,* ni a ra gant kalz, bernioù a ya ganeomp ; *es wurde Eisen verwendet, um dieses Haus zu bauen,* an ti-se a zo aet houarn d'ober anezhañ ; *zum Bau dieses Hauses wurden große Quadersteine verwendet,* melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *er erwähnte mit keinem Wort, wofür er das Geld verwendet hatte,* ne tintas ket peseurt implij en doa graet gant ar arc'hant ; *viel Sorgfalt auf seine Toilette verwenden,* lakaat kalz a evezh evit en em fichañ, bezañ aketus-bras d'en em fichañ brav ; *seine Freizeit sinnvoll verwenden,* kavout un implij talvoudus d'e eurioù dibrez, ober un implij mat eus e amzer vak ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet,* er broioù meneziek e talvez ar mul da loensamm ; *jetzt wird dieses Zimmer als Warenablage verwendet,* bremañ emañ ar sal-mañ oc'h ober magazenn, lakaet eo bet ar sal-mañ d'ober magazenn, emañ ar sal-mañ o terc'hel lec'h a vagazenn bremañ, ar sal-mañ a dalvez da vagazenn bremañ ; *dieser Stein könnte als Hammer verwendet werden,* ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *der gefallene Baumstamm wurde als Brücke verwendet,* ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *einen Baumstamm als Brücke verwenden,* lakaat ur c'hef gwezenn d'ober pont.

V.em. : **sich verwenden** (verwendete sich / verwandte sich // hat sich (t-rt) verwendet / hat sich (t-rt) verwandt) : *sich bei jemandem für jemanden verwenden,* dougen dorn d'u.b., reiñ sav d'u.b., en em reiñ da skoaziañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober (toullañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, tuañ u.b. a-du gant u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., pediñ / mennout evit u.b. (Gregor).

Verwendung b. (-,-en) : **1.** arver g., implij g., ampled g., danvezadur g., danvezerezh g., danveziñ g. ; *wir haben keine Verwendung dafür,* ne welomp ket peseurt arver tennañ eus an dra-se, ne welomp ket peseurt implij tennañ eus an dra-se, ne welomp ket peseurt implij ober eus kement-se ; *Verwendung finden,* servijout, servijañ, kavout implij ; *noch einmal Verwendung finden,* adservijout, adservijañ ; *Verwendung für sein Geld suchen,* klask fred d'e arc'hant ; **2.** hanterouriezh b., erbed g., erbedadenn b., sikour b., skoazell b. ; *auf meine Verwendung hin,* (di)war va atiz, a-drugarez din, goude bezañ bet broudet ganin, dre va hanterouriezh, em erbed, dre va grad, dre va erbed ; *jemanden um seine Verwendung ersuchen,* goulenn digant u.b. ober evit an-unan, goulenn digant u.b. dougen dorn d'an-unan, goulenn sikour ha skoazell digant u.b., en em erbediñ ouzh u.b., ober e c'hourc'hemennoù ouzh u.b.

verwendungsfähig ag. : arveradus, ampletadus, implijadus, hag a c'heller implijout, hag a c'heller tennañ arver anezhañ ; *nicht mehr verwendungsfähig,* diarveradus, dizarveradus, dizimplijadus, diimplijadus, didalvez, didalvoud, e-maez arver.

Verwendungsmöglichkeit b. (-,-en) : *es wird sich eine Verwendungsmöglichkeit für ihn finden,* kavet e vo ul labour bennak dezhañ, kavet e vo implij dezhañ.

verwerfen V.k.e. (verwirft / verwarf / hat verworfen) : **1.** disteurel, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, diarbenn, lakaat er-maez, refuziñ ; *Zeugen verwerfen,* nac'hañ (nakañ, disteurel, dianzav(out)) testoù ; *ein Urteil verwerfen,* terriñ ur varnedigezh ; **2.** strewiñ, distrewiñ, skignañ ; **3.** [loen.] marleueañ, diforc'h, dispartiañ ; **4.** [bred.] hepkaelañ.

V.em. : **sich verwerfen** (verwirft sich / verwarf sich / hat sich (t-rt) verworfen) : **1.** gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, mont a-we, en em weañ, korvigellañ, korleziñ, gwelchiñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra ; *das Holz verwirft sich,* gwar a zeu er c'hoad, gwar(i)añ a ra ar c'hoad, dol a zo gant ar c'hoad ; **2.** dont plegoù en dra-mañ-tra.

a.gw.verb **verworfen** : distaolet, erru-fall, milliget, daonet, hakr, brein, lovr, vil, displed.

verwerflich ag. : **1.** da gondaoniñ, dizegemeradus, kondaonus, tamalladus, tamallus, vil, displed, brein, lovr, kablus, fazius, kailh, kazus ; *verwerfliche Tat,* drougober g., drougobererezh g., gwallober g., kammober g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; **2.** [gwir] nakadus, torradus.

Verwerflichkeit b. (-) : viloni b., displedoni b., displedadurezh b., breinerezh g., kondaonadusted b.

Verwerfung b. (-,-en) : **1.** rebecherezh g., distaol g., diarbennadur g., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., dianzavadur g., nakadur g., torridigezh b., refuz g. ; **2.** [loen.] marleueañ g., diforc'h g., kolladenn b. ; **3.** gwelchadur g., gwariadur g., doliñ g. ; **4.** [douarouriezh] frailhadur g., faout g. ; **5.** [bred.] hepkaeladur g., hepkaelañ g.

Verwerfungslinie b. (-,-n) : [douarouriezh] linenn frailh b., linenn faout b.

verwertbar ag. : **1.** atoradus, hag a c'heller atoriñ, hag a c'heller adaozañ, adaozadus ; **2.** arveradus, implijadus, hag a c'heller implijout, hag a c'heller tennañ arver anezhañ, ampletadus.

Verwertbarkeit b. (-) : **1.** atoradusted b., adaozadusted b. ; **2.** ampletadusted b., arveradusted b., implijadusted b.

verwerten V.k.e. (hat verwertet) : **1.** aozañ ; *wieder verwerten,* adaozañ, atoriñ ; *Schrott wieder verwerten,* kas kozhhouarn d'an teuz, atoriñ kozhhouarn ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden,* bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare ; *früher wurden alle Reste verwertet,* gwechall ne veze graet pailhouroù gant netra ; **2.** ober e vad eus.

Verwertung b. (-,-en) : **1.** arver g., implij g., ampled g. ; **2.** atoradur g.

verwesen[1] V.gw. (ist verwest) : tezañ, linkrañ, breinañ, breinaat, ober teil, brukañ, lizañ.

verwesen[2] V.k.e. (hat verwest) : amaezhiañ, merañ, melestriñ.

Verweser g. (-s,-) : amaezhier g., merour g., melestrour g., bousouin g.

verweslich ag. : breinadus.

verwestlichen V.k.e. (hat verwestlicht) : kornôgelaat.

V.em. **sich verwestlichen** (hat sich (t-rt) verwestlicht) : kornôgelaat.

Verwestlichung b. (-,-en) : kornôgeladur g.

verwest ag. : brein, breinet, bruket.

Verwesung[1] b. (-) : breinadur g., breinadurezh b., breinerezh g., breinder g., breinded b., gwastadur g., lizadur g.

Verwesung[2] b. (-) : amaezh g., amaezhierezh g., melestradur g., meradur g., mererezh g., mer g., melestrerezh g

verwesungsfördernd ag. : hag a laka da vreinañ buanoc'h, breinus ; *verwesungsfördernde Hitze,* tez g.

Verwesungspflanze b. (-,-n) : saprofit g. [*liester* saprofited], kelanad g. [*liester* kelanaded].

verwetten V.k.e. (hat verwettet) : **1.** pariañ, klaoustreañ, lakaat e klaoustre ; **2.** koll en ur bariadenn.

verwettern V.k.e. (hat verwettert) : **1.** gwastañ, drastañ, disleberiñ, dispenn, digoantañ, disneuziañ, distresañ, mekaat, euveriñ, gwallegañ, ifamañ, mazaouiñ, mac'hagnañ, disteraat, vilaat, divalavaat, glac'hariñ, displetaat, peurzistrujañ ; **2.** P. *jemanden verwettern,* skuilhañ droukvallozhioù war u.b., lezel mallozhioù war (gant) u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., reiñ anvioù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., huchal leoù-Doue war u.b., leuskel mallozhennoù ouzh u.b., kunujañ (milligañ, mallozhiñ) u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., strinkañ ar mallozh gant u.b., reiñ kant mil mallozh d'u.b. / reiñ mallozhioù d'u.b. / leuskel mallozhioù gant u.b. (Gregor), reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b.

verwichen ag. : [kozh] tremen, tremenet, kent, paseet ; *verwichenes Jahr,* warlene.

verwichsen V.k.e. (hat verwichst) : P. *jemanden verwichsen,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù

d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b.

verwickeln V.k.e. (hat verwickelt) : **1.** rouestlañ, diaesaat, luziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, plañsonañ, patrouzañ, brellañ ; **2.** *jemanden in etwas (t-rt) verwickeln,* tapout u.b. e-barzh udb, bountañ u.b. en udb, plantañ u.b. en un afer bennak, rouestlañ u.b. en udb ; *in eine Sache verwickelt werden,* bezañ tapet (bountet, rouestlet) en un afer bennak, bezañ truchet da vezañ lodek en un afer bennak.

V.em. : **sich verwickeln** (hat sich (t-rt) verwickelt) : **1.** kilwedenniñ, rouestlañ, en em rouestlañ, luziañ, dont da luziañ, fuilhañ, emweañ ; **2.** koll poell e neudenn, en em vrellañ, chom lug, en em luziañ ; *sich in Widersprüche verwickeln,* en em vrellañ dre forzh lavaret hag en em zislavaret, bezañ strobellet dre fin bezañ lavar-dislavar, koll poell e neudenn dre zalc'h bezañ lavar-dislavar, en em gontroliañ en e c'hevier, en em luziañ en e c'hevier, bezañ liboure en e c'hevier, mont d'an-unan an treid er memes botez, koll penn e gudenn dre zalc'h lavaret hag en em zislavaret, koll poell e neudenn dre forzh lavarioù ha dislavarioù ; *sich in seiner Rede verwickeln,* koll poell e neudenn (e gudenn), lonkañ e gaoz, bezañ tramailhet (rouestlet) en e brezegenn, bezañ troc'het d'an-unan neudenn e soñjoù, bezañ troc'het e speredenn d'an-unan, koll e neudenn, bezañ kollet gant an-unan penn e neudenn, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, koll e oremuz, chom lug.

verwickelt ag. : **1.** rouestlet, diaes, fuilh, fuilhet, luziet, kemmesket, gwriziennet, fandrouilhek, kemplezh, kemplezhek, kemplegek, kendoueziek, kilwedennek, troidellek, troidellus, troiellek, maoliet, strob, strobellek, strobellet, luget ; *das ist eine verwickelte Geschichte,* ur gwall luziadenn an hini eo, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, ul luziadenn ruz eo an afer-se, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet naet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo, ur gwall luziadenn eo ; **2.** tapet e-barzh, tapet e kaoz, sac'het e, bountet e, rouestlet e, mesket e ; *in ein Verbrechen verwickelt sein,* kaout e lod tamall en un torfed, kaout e lod gwall en un torfed, kaout e lod kablusted en un torfed ; *in einen Skandal verwickelt,* tapet e-barzh ur gaoc'henn, tapet en un afer liboudennek, rouestlet en un afer liboudennek, lodek en ur gwall afer hag a ra trouz bras, bountet en un afer lous, lakaet gantañ e zaouarn en un afer lous, tapet en ur grenegell, sac'het en ur vouilhenn, tapet e kaoz ; *er ist in eine heikle Sache verwickelt,* aet eo en un afer fall, ur gwall afer en deus da gaout, afer fall a bako gant an dra-se, n'eo ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn.

Verwickelung b. (-,-en) **/ Verwicklung** b. (-,-en) : **1.** gweadeg b., luziadur g., luziadenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., diluzioù lies., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kendoueziegezh b., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., troidellegezh b., troidellerezh g. ; **2.** [gwir] endrezadur g., lod g., kenwallerezh g., perzhiadur g. ; **3.** [romant] dibun an darvoudoù g., neudenn an istor b., steuenn b., steuñvenn b.

verwildern V.gw. (ist verwildert) : **1.** mont e gouezoni, treiñ e gouezeri, mont e gouez, gouesaat, fraostaat, treiñ war-zu ar gouezder ; **2.** bezañ disparbuilh (dilezet, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm).

verwildert ag. : **1.** disparbuilh, dilezet, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm, diaoz ; *verwilderte Felder,* douaroù fu lies., douaroù o fuañ lies., douaroù gwaremm lies., douaroù brein lies., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù fraostaet lies. ; *verwilderte Hauskatze,* kazh gouez g. ; *verwilderte Bäume,* gwez koudask str. ; **2.** digenurzh, disuj, disent, gouez.

Verwilderung b. (-) : dilezidigezh b., gouezeri b., gouesaat g., fraostaat g.

verwinden V.k.e. (verwand / hat verwunden) : **1.** kemer e greñv (bezañ mestr, moustrañ, delc'her) war, kemer an tu kreñv war, faezhañ, gounit war, trec'hiñ war, bezañ evit, adsevel war gorre e vec'h ; *seine Faulheit verwinden,* faezhañ e leziregezh, gounit war e leziregezh, trec'hiñ war e leziregezh ; *den Schmerz verwinden,* kemer e greñv (bezañ mestr, moustrañ, delc'her) war e boan, bezañ trec'h (trec'hiñ) d'e boan, dizeriñ ar boan ; *einen Verlust nicht verwinden können*, na vezañ evit en em zic'hlac'hariñ eus ur c'holl bennak ; **2.** [tekn.] kammañ, gwarañ, gwariañ, gwelchiñ.

V.em. : **sich verwinden** (verwand sich / hat sich (t-rt) verwunden) : **1.** [louza.] korvigellañ, punañ, troidellañ, gweadennañ, kammigellañ, kemmeskañ ; **2.** gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korleziñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra.

verwinkelt ag. : leun a gornioù hag a ziskornioù, kamm-digamm, kammigellek, korvigellek, jilgamm, troidellek, troidellus, troiellek, kammdroiek, gourgamm.

verwirken V.k.e. (hat verwirkt) : koll / kouezhañ eus (Gregor), kouezhañ dindan ; *seine Bürgerrechte verwirken,* koll e wirioù keodedour, bezañ forc'het diouzh e wirioù keodedour, kemer ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz ; *das Leben verwirken,* kouezhañ dindan ar

c'hastiz-lazh (Gregor), sachañ ar c'hastiz-lazh war an-unan, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ barnet d'ar marv ; *eine Strafe verwirkt haben,* bezañ dellezek a gastiz, bezañ sachet ur c'hastiz war e benn, meritout bezañ kastizet.

Verwirkung b. (-) : ezwiriadur g., lamidigezh b., koll-gwir g., koll-galloud g. ; *Verwirkung eines Rechtes,* lamidigezh ur gwir bennak digant u.b. b.

verwirklichen V.k.e. (hat verwirklicht) : arverañ, kas da benn, kas da vat, degas da wir, kas da wir, lakaat klok, seveniñ, pengenniñ, efediñ, degas tre, kefleuniañ, gwerc'helaat.

V.em. **sich verwirklichen** (hat sich (t-rt) verwirklicht) : mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir.

Verwirklichung b. (-,-en) : arverañ g., seveniñ g., sevenidigezh b., sevenadur g., sevenadenn b., kefleuniadur g., gwerc'heladur g.

verwirren V.k.e. (hat verwirrt) : **1.** brellañ, meskañ, rouestlañ, luziañ, fuilhañ, plañsonañ, patrouzañ ; **2.** [dre skeud.] strafuilhañ, divarc'hañ, bac'hiñ, rouestlañ, brellañ spered u.b., disturiañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, penndallañ, trellañ, saouzaniñ, teuler troublien, lakaat troublien [e spered u.b.], rouestlañ, badaouiñ, batañ, luziañ, abafiñ, trubuilhañ, meskañ, direizhañ [penn u.b.], direizhañ [spered u.b.] ; *solche Worte verwirrten ihn,* strafuilhet e voe o klevet un hevelep komzoù, rouestlañ a reas e spered o klevet un hevelep komzoù.

V.em. **sich verwirren** (hat sich (t-rt) verwirrt) : rouestlañ, en em rouestlañ, luziañ, dont da luziañ, fuilhañ.

verwirrend ag. : bac'hus, mantrus, abafus, diboellus, luzius, luziadus, rouestlus, trellus, trubuilhus, strafuilhus, trefuus, badaouus.

Verwirrspiel n. (-s,-e) : ardivinkoù lies., ribouilhaj g., ribouilh g., gleskeraj g., darluerezh g., trokell b., trokellerezh g., c'hoari mil ha kazh g., luziadennoù lies., luziadur g., rouestloù lies.

verwirrt ag. : **1.** *verwirrt sein,* bezañ strafuilhet, bezañ sabatuet, chom skodeget, bezañ strafuilh en an-unan, bezañ rouestlet, bezañ lakaet diaes, bezañ diboellet, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, bezañ kollet, bezañ divarc'het, bezañ divontet, bezañ mesket e spered, bezañ skeltr e benn, bezañ diank e spered, bezañ difoc'h, bezañ fourbilhet, bezañ abafet, na gaout ardremez ebet, menel batet, bezañ batorellet, bezañ troublien vras dreist an-unan, bezañ trefuet, bezañ trubuilhet ; *er sieht verwirrt aus,* daoulagad skoelfet a zo en e benn, mesket eo e zaoulagad, daoulagad skrebeilhet a zo en e benn ; *er ist verwirrt,* trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, diank eo e spered, diboellet eo ; *verwirrtes Gewissen,* koustiañs strafuilhet b., kalon rouestlet b. ; *ihre Sinne waren völlig verwirrt,* aet e oa er-maez anezhi hec'h-unan, troublien vras a oa dreisti ; **2.** [bred.] *geistig verwirrt,* arluzek ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt,* honnezh a oa bet pemp miz (pemp miziad, pemp mizvezh) droch he fenn, honnezh a oa bet pemp miz diank he spered.

Verwirrtheit b. (-) **/ Verwirrung** b. (-,-en) : **1.** tresmae g., reustl g., abafter g., strafuilh g., trubuilh g./b., trefu g., belbi g., breskenn g., diboell g., saouzan g., troubl g., troublien b., kemmesk bred g., folladenn b. ; *seine Verwirrung war offensichtlich,* gwelet e veze diouzhtu pegen strafuilhet e oa ; *in Verwirrung geraten,* trefuiñ, dont strafuilh en an-unan, dont troubl en e spered, sevel troublien war e spered, dont un droublien war e spered, en em vrellañ, mont dall ha mezv evel ar yer e-kerzh an eost, koll mik e benn, mont e breskenn, kouezhañ an alvaon war an-unan, pennfolliñ, mont dall ha mezv, mont e benn e gin, bezañ sabatuet, bezañ strafuilhet, chom skodeget, bezañ rouestlet, bezañ gwalañjeret ; *Verwirrung stiften,* teuler troublien, plantañ kemmesk ha rouestl ; **2.** reustladenn b., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestl ha trubuilh, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g., dizurzh g., stad luziet an traoù b., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., diluzioù lies., toufoul g., firbouch g., keusteurenn b., diskrap g., arluzegezh b. ; *es herrschte eine große Verwirrung,* ne oa nemet freuz ha reuz, ne oa nemet kemmesk ha rouestl, ne oa nemet rouestl ha trubuilh, ur freuz hag un dispac'h a oa, mesk a veze du-mañ ; **3.** [bred.] *geistige Verwirrung,* arluz bred g.

verwirtschaften V.k.e. (hat verwirtschaftet) : dismantrañ, koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, frotañ, abuziñ, foetañ, diviañ, drouziviañ, beveziñ, dispign, debriñ, straniñ, kas e skuilh hag e ber, ober diskempenn war.

verwischen V.k.e. (hat verwischt) : diverkañ, difasañ ; *die Zeit hat diese Inschrift verwischt,* diverket eo bet gant an amzer pezh a oa skrivet, stompet eo bet an enskrivadur gant an amzer ; *verwischte Farben,* livioù peñver (flak, diflamm) ; *Spuren verwischen,* diverkañ roudoù, dismantrañ merkoù.

Verwischen n. (-s) : diverkadur g., difasadur g.

verwittern V.gw. (ist verwittert) : mont a-dammoù, bruzunañ, bezañ krignet, diamzerañ, en em zebriñ, kouezhañ e poultr ; *verwittertes Gestein,* mein vrein lies., mein vresk lies., mein diamzeret lies., mein distrujet gant an amzer a ra hag a dremen lies. ; *verwittertes Gesicht,* dremm roufennet b., penn krinet evel un aval kozh g., penn diamzeret-krenn g.

Verwitterung b. (-) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b., krignerezh g., breinder g., breinded b., breinadurezh b., breinerezh g.

verwitwet ag. : [paotr] intañvet, [plac'h] intañvezet, intañvet ; *seit Kurzem verwitwet,* [paotr] nevez-intañvet, [plac'h] nevez-intañvezet, nevez-intañvet.

verwoben ag. : mesket an eil e-barzh egile, krog an eil en egile, kemmesket, liammet strizh, toueziet unvan.

verwöhnen V.k.e. (hat verwöhnt) : **1.** ober kamambre da, sevel kamambre, gwastañ, koll, kolladenniñ, breboniñ, koc'honiñ, droukdeskiñ, droukkelenn, noilhat, moumounañ, mignañ, kaezhigañ, kaezhañ, dodoennañ ; *Kinder verwöhnen,* ober kamambre da vugale 'zo, koll bugale, kolladenniñ bugale, noilhat bugale, moumounañ bugale, ober moumounoù eus bugale 'zo, mignañ bugale, gwastañ bugale, sevel bugale kamambre ; *er wird dort verwöhnt,* hemañ a zo roue eno, hemañ a zo e-giz ur roue eno ; **2.** [dre skeud.] *jemanden verwöhnen,* ober brav d'u.b., ober moumounoù d'u.b., mont brav d'u.b.,

ober flourig d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., ober chalantiz d'u.b. ; *sie verwöhnt mich,* gwastet e vezan ganti.

verwohnt ag. : kozh, e stad fall, dismantret, dirapar, difaganet, disparbuilh, diskrelu, flodac'het, brein, darev da gouezhañ en e boull (en e buch, en e vern, en e douez), en arvar da bilat, diaoz, erru peñse.

verwöhnt ag. : **1.** re voumounet, savet e-barzh ur goloenn, savet e-barzh ar plu, mignet, kollet, gwastet, droukdesket, droukkelennet, moumoun, savet kamambre ; *er wird dort völlig verwöhnt,* ur roue eo eno, hemañ a zo e-giz ur roue eno ; *ein verwöhntes Kind,* ur bugel re voumounet g., ur bugel moumoun g., ur moumoun g., ur bugel savet e-barzh ur goloenn g., ur bugel savet e-barzh ar plu g., ur bugel mignet g., ur bugel kollet g., kalon e vamm b., moumoun e dud g., ur bugel gwastet g., ur bugel droukdesket g., ur bugel droukkelennet g., ur golladenn b., ur grazenn b., un ignan g., ur c'hamambre a vugel g., ul lallaig g., ur min-livrizh g., ur bugel savet kamambre g., ur bugel a vez graet re a gamambre dezhañ g. ; *ihr verwöhnt das Kind allzu sehr,* ar bugel-mañ a zo kollet ganeoc'h, gwastet e vez ar bugel ganeoc'h, ober a rit re a gamambre d'ar bugel, ar bugel a vez savet kamambre ganeoc'h ; *verwöhntes Kapitalistenbalg,* bugel graet e votoù dezhañ a-raok e dreid g. ; **2.** figus, milzin, ur beg figus a zen, ha n'eo ket brizh e sac'h, pismigus ; *den Verwöhnten spielen,* figuzañ, pismigañ, pigosat, ober beg bihan, ober pismigoù ; *verwöhntes Weib,* figuzenn b.

Verwöhnung b. (-) : moumounerezh g., kamambrerezh g., droukdeskadurezh b., desaverezh fall g., mignerezh g.

verworfen ag. : distaolet, erru-fall, milliget, daonet, hakr, brein, lovr, vil, displet, reprouet.

Verworfenheit b. (-) : viloni b., displedoni b., displedadurezh b., breinerezh g., breinadurezh b.

verworren ag. : **1.** rouestlet, diaes, fuilh, fuilhet, luziet, kemmesket, luget, gwriziennet, kemmesk, fandrouilhek, dizirouestlus, troidellek, troidellus, troiellek, dispis, na du na gwenn, koumoulek ; *das ist eine verworrene Geschichte,* ur gwall luziadenn an hini eo, ul luziadenn ruz an hini eo, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall rouestlet eo an afer, un afer fuilhet naet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo ; *verworrene Lage,* dizurzh g., stad luziet an traoù b., reustladenn b., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g., stad luziet an traoù b., direizhamant g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., diluzioù lies., troidellegezh b., troidellerezh g., neudennoù mesket a-walc'h lies. ; **2.** mouk, dispis, displann ; *etwas verworren sehen,* gwelet mouk (dispis, displann, brumennek) udb ; *ich sehe ihn nur verworren,* mouk e welan anezhañ ; *alles verworren sehen,* bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet mouk, gwelet brumennek.

Verworrenheit b. (-) : **1.** reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g., dizurzh g., stad luziet an traoù b., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., diluzioù lies., troidellegezh b., troidellerezh g. ; **2.** displannded b., displannder g.

verwundbar ag. : gloazadus, hec'hloaz, tizhadus ; [dre skeud.] *verwundbare Stelle,* tu gwan g., tu kizidik g., gwiridig g., kaledenn b., klañvenn b., tu gwak g.

Verwundbarkeit b. (-) : hec'hloaz g., gloazadusted b., gloazaduster g., tizhadusted b., tizhaduster g.

verwunden V.k.e. (hat verwundet) : **1.** gloazañ, gouliañ, tizhout, blesañ, tapañ, tapout, pistigañ, euveriñ, mac'hagnañ ; *schwer verwunden,* ifamañ ; *zu Tode (auf den Tod) verwundet,* gouliet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel), bleset d'ar marv ; *schwer verwundet,* gloazet don, gwall c'hloazet, gloazet fall, gwall c'houliet, gwall bistiget, gwall vleset, gwall dapet, mac'hagnet, drougtizhet, ifamet ; *er wurde verwundet,* c'hoarvezout a reas droug gantañ, euveret e voe ; **2.** [dre skeud.] anoaziñ, pikañ, feukañ, flemmañ, gwalennata, chifañ, gwanikenniñ, dantañ ; *jemanden mit Worten verwunden,* ober gaou ouzh u.b. gant e gomzoù, ober gaou ouzh u.b. o komz evel-se, pikañ (feukañ, flemmañ, gwalennata, chifañ, dantañ) u.b., anoaziñ u.b. gant e gomzoù ; *die verwundeten Herzen heilen,* pareañ ar c'halonoù gouliet, pareañ ar c'halonoù gloazet, pareañ ar c'halonoù pistiget ha doaniet.

Verwunder g. (-s,-) : gloazer g., goulier g.

verwunderlich ag. : souezhus, estonus, sebezus, iskis, iskriv, loukes, mantrus, marvailhus, sabatuus ; *das ist nicht weiter verwunderlich !* n'eo ket marzh kement-se ! n'eo ket souezh kement-se !

verwundern V.k.e. (hat verwundert) : souezhañ, sebezañ, bamañ, sabatuiñ, saouzaniñ, estonañ, mantrañ, lakaat souezhet, ansouezhiñ ; *das würde mich nicht verwundern,* ne vefe ket iskriv ganin, ne vefen ket souezhet, ne vefe ket kavet marzh ganin, ne gavfen ket souezh en dra-se ; *es wäre nicht zu verwundern, wenn ...,* ne vefe ket ur souezh (ne zlefe estonañ den) ma ..., ne vefe iskriv gant den ma …, ne vefe ket lec'h da vezañ souezhet ma …, ne vefe ket da vezañ souezhet ma …

V.em. : **sich verwundern** (hat sich (t-rt) verwundert) : kemer (ober) souezh, ober marzh, bezañ souezhet, souezhañ, saouzaniñ, en em ansouezhiñ, estlammiñ, mantrañ, sebeziñ.

verwundert ag. : souezhet, ansouezhet, sebezet, bamet, sabatuet, saouzanet, estonet, mantret.

Verwunderung b. (-) : souezh g./b., ansouezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., bam g., bamadur g., sabatur g., saouzan g., eston g., estlamm g., marzh g. ; *aus der Verwunderung herauskommen,* disouezhiñ, disaouzanañ, disebezañ, diabafañ, divaotañ, dont war e du, disabatuiñ, disaezhiñ, dont eus e souezhenn ; *jemanden in Verwunderung setzen,* esmaeañ u.b., sabatuiñ u.b., abafiñ u.b., saouzaniñ u.b., mantrañ u.b.,

sebezañ u.b., souezhañ u.b., lakaat u.b. souezhet ; *sie stieß einen Schrei der Verwunderung aus,* lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm.

Verwundete(r) ag.k. g./b. : gloaziad g. [*liester* gloazidi], gloaziadez b., gloazed g. [*liester* gloazidi], gloazedez b., den pistiget g., den bleset g., den gloazet g. ; *eine Verwundete,* ur c'hloaziadez b., ur c'hloazedez b.

Verwundung b. (-,-en) : gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., mac'hagn g. ; *an den Folgen seiner Verwundungen sterben,* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù).

verwunschen ag. : achantet, strobinellet, sordet, dindan gazel-ge, hud ; *ein verwunschener Wald,* ur c'hoad achantet (sordet) g.

verwünschen V.k.e. (hat verwünscht) : **1.** milligañ, mallozhiñ, daoniñ, droukpediñ gant, gwallbediñ gant, sulbediñ gant, sulbedenniñ gant, millizhien [anv-verb nemetken], reiñ e vallozh da, skuilhañ e vallozh war, reiñ droukpedennoù da, reiñ gwallbedennoù da ; **2.** argarzhiñ ; **3.** achantañ, hudañ, boemañ, strobinellañ, touellañ, kilhañ, mezevelliñ, lakaat dindan gazel-ge, signañ, sordañ, sorsiñ, barn, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler breoù war.

verwünscht ag. : gwall, daonet, milliget.

Verwünschung b. (-,-en) : **1.** milligadenn b., droukpedenn b., droukvallozh g./b., mallozh g./b., mallozhenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b. ; **2.** ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., touadell b., mallozh g./b., salmenn b., kunujenn b., jarne g., le g. ; *Verwünschungen ausstoßen,* dic'henaouiñ mallozhioù, dic'henaouiñ tourc'haj, distagañ mallozhioù, foeltradiñ, kunujenniñ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, karnajal, leuskel jarneoù, leuskel leoù spontus ; **3.** strobinellerezh g., huderezh g.

verwurmen / **verwürmen** V.gw. (ist verwurmt / ist verwürmt) : preñvediñ.

verwurmt ag. / **verwürmt** ag. : preñvedet, preñvedek, preñvouzek.

verwurzeln V.k.e. (hat verwurzelt) : gwriziañ, gwriziennañ ; *diese Idee ist in allen Schichten des Volkes stark verwurzelt,* engravet en holl renkadoù ar bobl eo ar mennozh-se, gwriziennet-start en holl renkadoù ar bobl eo ar mennozh-se ; *mit der Heimat verwurzelt,* gwriziennet er vro, stag e galon ouzh ar vro.

Verwurzelung b. (-) : gwriziennadur g., gwrizienniñ g.

verwüsten V.k.e. (hat verwüstet) : lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, peurwastañ, bresañ, ober e vres, drastañ, freuzañ, tanfoeltrañ, dispenn, foeltrañ, dismañtrañ, kalkennañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, glac'hariñ, rivinañ, stradañ, ober distruj, distrujañ, malañ, drailhañ, teuler ar wast war, ober dismantr e, gwallstagañ e ; *ein Land mit Feuer und Schwert verwüsten,* entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, skeiñ ur vro gant lemm ar c'hleze, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, diskar ur vro dre an dir hag an tan, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer ; *am 13. Mai 1647 wurden zwei Drittel der Stadt Santiago de Chile durch ein Erdbeben völlig verwüstet,* d'an 13 a viz Mae 1647 e voe dismantret razh (dismantret naet) div drederenn eus kêr Santiago de Chile gant ur c'hrendouar.

Verwüster g. (-s,-) : gwaster g., gwastadour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantrer g., drailher g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer g.

Verwüstung b. (-,-en) : freuz g., reuz g., freuz ha reuz, drast g., drastadeg b., gwastoù lies., gwastidigezh b., gwasterezh g., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., drasterezh g., dizalbad g., karnaj g. ; *Verwüstungen anrichten,* lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, teuler ar wast war, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, dispenn, tanfoeltrañ, foeltrañ, dismañtrañ, kalkennañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, rivinañ, stradañ, drailhañ ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern schlimme Verwüstungen angerichtet,* gwallaozet eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus.

verzagen V.gw. (ist verzagt / *rouez* : hat verzagt) : dic'hoanagiñ, koll kalon, fallgaloniñ, mont bihan e galon, mont izel e galon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, en em lezel, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig ; *jemanden verzagen lassen,* digalonekaat u.b., digaloniñ u.b., kas deltu u.b. d'an traoñ, terriñ deltu u.b., diskar u.b., boukaat bolontez u.b., mantrañ u.b., diskar an nerzh kalon a zo en u.b.

verzagt ag. : dipitet, dic'hoanag, kouezhet e veudig en e zorn, bihan e galon, izel e galon, digalonekaet, digadarn, gouher, laosk, abaf, en ur chif bras.

Verzagtheit b. (-) : dic'hoanag g., digalon g., fallgalon b., koll-kalon g., laoskoni b., laoskentez b., digalonegezh b., digaloniezh b., bavoni b., dic'hred g., digouraj g., chif bras g.

verzählen V.em. : **sich verzählen** (hat sich (t-rt) verzählt) : meskontañ, ober ur gont treuz.

Verzählung b. (-,-en) : meskont g., kont treuz b.

verzahnen V.k.e. (hat verzahnt) : **1.** dantañ ; *ein Rad verzahnen,* dantañ ur rod, lakaat dent d'ur rod ; **2.** kranellañ ; **3.** endantañ, kendantañ.

V.em. : **sich verzahnen** (haben sich (t-rt) verzahnt) : *sich ineinander verzahnen,* kregiñ an eil en egile, endantañ, kendantañ.

Verzahnung b. (-,-en) : dantadur g. dent lies., kranelladur g.

Verzahnungsmaschine b. (-,-n) : mekanik d'ober rodoù dantek g.

Verzahnungstein g. (-s,-e) : dantenn b., diwan g., maenkrog g., streilh g.

verzanken V.em. : **sich verzanken** (hat sich (t-rt) verzankt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em zebriñ, bezañ butun etrezo, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rouzet ar bloneg.

verzapfen V.k.e. (hat verzapft) : **1.** ober an dorn, servijañ banneoù ; *Bier verzapfen,* tennañ bier eus ar varrikenn ; **2.** kontañ, skrivañ, dozviñ, dibunañ, tennañ eus e gelorn ; **3.** [tekn.] steudennañ, ibiliañ.
Verzapfung b. (-,-en) : steudennañ g., ibiliañ g.
verzärteln V.k.e. (hat verzärtelt) : **1.** noilhat, moumounañ, mignañ, mignoniñ, kaezhigañ, kaezhañ, breboniñ, dodoennañ, dorloiñ, dorlotañ, ober moumounoù da ; *Kinder verzärteln,* ober kamambre da vugale 'zo, koll bugale, noilhat bugale, moumounañ bugale, ober moumounoù eus bugale 'zo, mignañ bugale, gwastañ bugale, kolladenniñ bugale, sevel bugale kamambre ; **2.** diyoulañ, gwakaat, koll, kolladenniñ, gwastañ.
verzärtelt ag. : kizidik, gwiridik, hege, pezhell, gogez, moumoun.
verzaubern V.k.e. (hat verzaubert) : achantañ, hudañ, boemañ, strobinellañ, gouestlañ [spered u.b.], mezevelliñ, chalmiñ, lorc'hañ, touellañ, lakaat dindan gazel-ge, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, sorsiñ, fileniñ, tizhout, signañ, strobellañ, strobañ, kelc'hiañ, kilhañ, bamañ, barn, teuler breoù war ; *eine Kuh verzaubern, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann,* diamanniñ ur vuoc'h ; *ihre Schönheit hat ihn verzaubert,* mezevellet e voe gant kened ar plac'h, kened ar plac'h a vezvas anezhañ ; *er hat mich verzaubert,* strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, mezevellet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, kelc'hiet on bet gantañ, gouestlet on bet gantañ, gouestlet en deus va spered, goursavet on bet gantañ.
verzaubernd ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius, bamus, mezevellus, mezvus, sorc'hennus, signus, marzhus, estlammus.
Verzauberung b. (-) : strobinellerezh g., signadur g., sorc'hennerezh g., bamadur g., bamerezh g., estlamm g., chalm g.
verzäunen V.k.e. (hat verzäunt) : kaeañ, klozañ, kaelat.
verzechen V.k.e. (hat verzecht) : *sein Geld verzechen,* dispign e c'hopr en diedoù alkoolek, lonkañ e c'hopr (e wenneien) ; *die ganze Nacht verzechen,* lonkañ a-hed (hed, dre hed) an noz.
verzehnfachen V.k.e. (hat verzehnfacht) : dekkementiñ ; *die Preise haben sich verzehnfacht,* dek gwech kement all eo kresket ar prizioù.
Verzehr g. (-s) : lonkañ g., bevezerezh g., beveziñ g., debrerezh g. ; *für den menschlichen Verzehr untauglich, für den menschlichen Verzehr ungeeignet,* divevezadus, divat da veveziñ ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen,* ar c'hregin am boa debret a zo kiriek din da vezañ klañv, ar c'hregin am boa debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on diwar ar c'hregin am boa debret ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich,* ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ ; *Waschbären neigen dazu, ihre Nahrung vor dem Verzehr zu waschen,* rakouned a gustum glec'hiañ o boued a-raok e zebriñ.
verzehrbar ag. : debradus, evadus, mat da evañ, mat da zebriñ, hag a c'heller beveziñ.
verzehren V.k.e. (hat verzehrt) : **1.** debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, frotañ, fritañ ; *das Vieh wird auf dem Land gezüchtet und in der Stadt verzehrt,* war ar maez e vez savet ar chatal hag e kêr ez a da zebriñ ; *verzehrendes Feuer,* tan loskus g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Vermögen verzehren,* debriñ e draoù - debriñ e stal - debriñ e beadra - debriñ e arc'hant - debriñ e gestenn - mazaouiñ e zanvez - foetañ (debriñ, lipat, fripañ) e drantell - foetañ e voutikl - kas e stal da stalig hag e stalig da netra - kas e beadra e skuilh hag e ber - drailhañ e voutikl - diviañ e zanvez - debriñ pep tra, gwir ha font - frigasiñ e holl zanvez - beveziñ e holl vadoù - uzañ e spilhenn - uzañ (teuziñ) e holl dra - kac'hmoudennañ e vadoù - fripañ e zrouin - lipat e zrouin hag e drantell - lipat e strapenn - lipat e askorn - mont gant an-unan e soc'h da vinaoued - debriñ e dakezenn - kas e vadoù da drantell - dispign e holl arc'hantigoù - foetañ e beadra - fontañ e stal - fontañ e arc'hant - fontañ e leve - fritañ e zanvez - fritañ e beadra - fuilhañ e vadoù - gwallzispign e zanvez - foranañ e zanvez - lonkañ e zanvez - fontañ e bistigenn - debriñ e bistigenn - foetañ e gorbilhenn - fripañ e voujedenn - fritañ e voujedenn - foetañ e voujedenn - lipat e voujedenn ; *er hat sein ganzes Vermögen verzehrt,* aet eo e zanvez e skuilh hag e ber ; **3.** [dre astenn.] krignat, drastañ ; *der Kummer verzehrt ihn,* krignet e vez e galon gant ar glac'har, devet eo e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, kastizañ a ra, dizeriañ a ra ; *die Eifersucht verzehrt sie,* ar warizi a drenk he c'halon, devet eo he c'halon gant ar warizi, duet eo he c'halon gant ar warizi, taget eo gant ar warizi, aet eo-hi war gein ar marc'h Hamon (war gein ar marc'h ruz, war gein ar marc'h rous), marc'h rous he deus, lostenn verr he deus / emañ ar bided ganti (Gregor), krenañ an oaz a ra-hi, ne ra an ozhac'h netra na vefe Janedig berr e lostenn o c'houzout petra 'ra, oaz a zo ganti leizh he sac'h ; *die Eifersucht verzehrt ihn,* krenañ a ra an oaz, marc'h rous en deus, mont a ra war ar bided, mont a ra war marc'h ar bided, ur bided rous en deus, marc'h Hamon en deus, marc'h rous eo, emañ ar marc'h Hamon o vale, berr eo e votoù, botoù berr en deus, krenañ a ra an ozhac'h kozh, paotr spi eo, paotr ar spi eo, devet (duet, taget) eo e galon gant ar warizi.
V.em. : **sich verzehren** (hat sich (t-rt) verzehrt) : bezañ krignet, disec'hañ, disec'hañ war e dreid, disec'hañ diwar e dreid, uzañ, langisañ, bezañ e langis, sinac'hañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, dizeriañ ; *sich in Gram verzehren,* disec'hañ (en em leuskel da vont, bezañ krignet e galon - bezañ devet e galon) gant ar glac'har - disec'hañ gant ar glac'har - bezañ malet e galon gant ar gloaz - malañ enkrez ha glac'har - disec'hañ gant ar boan-spered - uzañ gant ar boan-spered - kastizañ - dizeriañ - bezañ e langis, poan ha doan.
Verzehrung b. (-) : lonkañ g., debrerezh g., bevezerezh g., beveziñ g.
verzeichnen V.k.e. (hat verzeichnet) : **1.** tresañ fall, drouktresañ ; **2.** [dre skeud.] adskeudenniñ fall ; **3.** marilhañ, kaierañ, merkañ, listennañ, renabliñ, enskrivañ, enrollañ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; *die Fehler verzeichnen,* sevel roll ar mankoù (ar fazioù),

marilhañ (merkañ, renabliñ) ar fazioù ; *neue Todesfälle sind zu verzeichnen,* roet ez eus bet da c'houzout ez eus bet marvet tud all abaoe.

Verzeichnis n. (-ses,-se) : katalog g., roll g., arroll g., rollad g., levr-roll g., marilh g., renabl g., listenn b., listennad b., kavlec'h g., kavlec'hiad g., kavlec'hioù lies., jistr g., levr g., meneger g., taolenn b. ; *Namensverzeichnis,* roll an anvioù g., anvadurezh b., marilh g., kavlec'h g., kavlec'hioù lies. ; *Warenverzeichnis mit Abbildungen,* roll skeudennet an traezoù e gwerzh g., roll skeudennet ar varc'hadourezh g., skrid-brudañ skeudennet g., katalog skeudennet g. ; *in ein Verzeichnis eintragen,* listennañ, rollañ.

Verzeichnung b. (-,-en) : **1.** fazi tresañ g. ; **2.** skrid-dastum g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enroll g., enrolladur g.

verzeigen V.k.e. (hat verzeigt) : [Bro-Suis] disklêriañ (diskuliañ) d'ar justis.

verzeihbar ag. : digarezus, hag a c'heller digareziñ.

verzeihen V.k.e. (verzieh / hat verziehen) : pardoniñ, pardoniñ da, gwalc'hiñ, trugareziñ, ober trugarez da, reiñ an absolvenn da, digareziñ ; *die Geschmacklosigkeit ist ihm nicht zu verzeihen,* dibardon eo e vank e-keñver an dereadegezh, n'eus digarez ebet d'e vank e-keñver an dereadegezh ; *ich verzeihe es dir, dir ist verziehen,* gwalc'het out, trugareziñ a ran dit, trugareziñ a ran ouzhit, va absolvenn ac'h eus, reiñ a ran dit diskarg eus ar gwall-se, pardoniñ a ran ac'hanout, pardoniñ a ran dit.

verzeihlich ag. : digarezus ; *verzeihliche Sünde,* pec'hed veniel g., pec'hed gwalc'hadus g., pec'hed gwelc'hus g., pec'hed distaolus g., pec'hed dister g., pec'hed bihan g., mankig g.

Verzeihung b. (-) : digarez g., pardon g., gwalc'h g., retren g., absolvenn b., diskarg g. ; *jemanden um Verzeihung bitten,* goulenn digant u.b. bezañ digarezet, goulenn pardon ouzh u.b. (digant u.b.), ober digarezioù d'u.b., ober an didamalloù ; *Verzeihung !* va digarezit ! pardon din, mar plij ! va iskuzit ! ho tigarez !

verzerren V.k.e. (hat verzerrt) : **1.** gweañ, tortisañ, treiñ-distreiñ, gwarigellañ, gwedennañ, korvilañ, korvigellañ, torrgammañ ; *sie verzerrt ihr Gesicht vor Schmerz,* krizet e vez he dremm gant kizell ar boan, treuzañ a ra he genoù gant ar boan ; *sein Gesicht ist vor Kälte verzerrt,* krizet eo e zremm gant ar riv ; **2.** distummañ, difurmiñ, disneuziañ, dihevelebiñ disleberiñ, dizoareañ, findaoniñ, treuzfichañ, distresañ, gwalarniñ, falsañ, livañ, treiñ, treuzlivañ ; *verzerrtes Bild,* poltred distummet g., distresadur g., gwirionez findaonet b., disleberidigezh ar wirionez b., disgweadenn b. ; *verzerrtes Ergebnis,* disoc'h troidellet (distreset, gwariet) g.

V.em. : **sich verzerren** (hat sich (t-rt) verzerrt) : gweañ, korvigellañ, treiñ-distreiñ, en em wedennañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ, korvigellañ, torrgammañ ; *ihr Gesicht verzerrt sich vor Schmerz,* krizet e vez he dremm gant kizell ar boan, treuzañ a ra he genoù gant ar boan ; *sein Gesicht verzerrt sich vor Kälte,* krizañ a ra e zremm gant ar riv.

Verzerrung b. (-,-en) : gwedistummadur g., disgweadenn b., gweadur g., distresadur, distummadur g., disneuziadur g., gwedennerezh g., torgammerezh g., torgamm g. ; *Gesichtsverzerrung,* beg-kamm g., beg a-dreuz, mojad g., andell b., fent g., mousklenn b. ; *Verzerrung des Tons,* distresadur ar son g., distresadur ar sten g., torgammad g.

verzetteln[1] V.k.e. (hat verzettelt) : fichennañ, skrivañ war fichennoù.

verzetteln[2] V.k.e. (hat verzettelt) : **1.** [Bro-Suis] strewiñ, stlabezañ, skignañ, distrewiñ, fuilhañ, ledañ, feltrañ, fennañ, lakaat war-skign ; **2.** [dre skeud.] darnaouiñ, dizastum, bruzunañ ; *seine Kräfte verzetteln,* darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant labour disheñvel ha didalvoud, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro ; *seine Jugend verzetteln,* foranañ e yaouankiz, foetañ e yaouankiz, fritañ e yaouankiz.

V.em. **sich verzetteln** (hat sich (t-rt) verzettelt) : foranañ e nerzh (foranañ e amzer) gant kant labour disheñvel ha didalvoud, klask tapout e pep lec'h.

Verzettelung[1] b. (-) : fichennañ g.

Verzettelung[2] b. (-) : **1.** foranerezh g., foeterezh g., gwasterezh g., dismantridigezh b., friterezh g. ; **2.** [Bro-Suis] skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g.

Verzicht g. (-s,-e) : dilez g., dilezidigezh b., dilezadur g., dizalc'h g. ; *auf etwas Verzicht leisten,* ober dilez eus udb, ober an dilez eus udb., dioueriñ udb.

verzichten V.k.d. (hat verzichtet) : *auf etwas (t-rt) verzichten*, dilezel udb, dizerc'hel udb, ober e gañv d'udb, tremen hep udb, ober hep udb, divoazañ ouzh udb, divoaziañ (diskregiñ, distagañ) diouzh udb, lavaret kenavo d'udb, paouez gant udb, ober diouer eus udb, dioueriñ udb diwar ziviz, emzioueriñ udb, kroaziañ war udb, ober dilez eus udb, ober an dilez eus udb ; *ich verzichte darauf,* tremen a rin hep ; *auf unsere Computer können wir nicht mehr verzichten,* n'eur ket evit dioueriñ an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ dizonet diouzh an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ forc'het a'n urzhiataerioù ken, an urzhiataerioù a zo deuet da vezañ hon opiom ; *sie konnten nicht auf die Hilfe ihrer Eltern verzichten,* hep skoazell o zud e oant kollet ; *auf den Wein verzichten müssen,* yunañ a win, rankout dioueriñ ar gwin, bezañ dizonet diouzh ar gwin, bezañ forc'het a'r gwin ; *auf eine Mahlzeit verzichten,* mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor) ; *ich hätte gern auf die Hälfte meines Königreiches verzichtet, um sie wieder bei mir zu haben,* ur barr e vije bet gwell ganin dioueriñ an hanter eus va rouantelezh evit he c'haout adarre ; *er sollte lieber darauf verzichten,* falloc'h eget paouez a ra ; *auf die Dinge dieser Welt verzichten,* mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em zilezel, en em ankounac'haat, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, dilezel ar bed hag ar joaioù, lavaret kenavo d'ar bed lorber, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, chom pell diouzh fougeerezhioù ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed ; *wenn kein Geld*

da ist, muss man darauf verzichten, pa ne vez ket arc'hant e ranker ober hep, pa ne vez ket arc'hant e ranker ober hepto.
Verzichtleistung b. (-,-en) : dilez g., dilezidigezh b., dizalc'h g.
verziehen V.k.e. (verzog / hat verzogen) : **1.** gweañ, tortisañ, treuziñ, kammañ, gwarigellañ, gwarañ, gwariañ, ezkreizennañ, dizahelañ, diahelañ ; *das Gesicht verziehen,* ober beg-kamm (beg a-dreuz), treuzañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, mousklenniñ, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, c'hoari e benn bihan, krizañ e zremm, krinañ e zremm, stummañ e c'henoù, stummañ un dremm feuket, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket ; *Rohwolle verziehen,* dironnañ gloan ; *ohne eine Miene zu verziehen,* hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep ober ur van, hep ober van, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep sellet blaz ebet, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ ; **2.** desevel fall, droukkelenn, koll, kolladenniñ, droukdeskiñ, moumounañ, gwastañ, breboniñ, koc'honiñ ; *ein verzogenes Kind,* ur bugel diseven (divergont, savet fall, savet dibalamour, droukdesket, droukkelennet, diheñchet, re voumounet, moumoun, savet kamambre gant e dud) g. ; *Kinder verziehen,* ober kamambre da vugale 'zo, koll bugale, kolladenniñ bugale, breboniñ bugale, koc'honiñ bugale, noilhat bugale, moumounañ bugale, ober moumounoù eus bugale 'zo, mignañ bugale, gwastañ bugale ; **3.** distankañ, tanavaat, rouesaat, fraostaat, distrujañ ; *Rüben verziehen,* ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat, un tamm distrujerezh) d'ar rabez, distrujañ beterabez.
V.gw. (verzog / ist verzogen) : dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, digêriañ, digêriñ ; *er ist verzogen,* aet eo d'ober e annez e lec'h all, cheñchet en deus ti, diflachet (aet, diblaset) eo da lec'h all, aet eo da lec'h all da chom, graet en deus cheñch-ti ; *unbekannt verzogen,* aet kuit hep reiñ e chomlec'h nevez da c'houzout.
V.em. **sich verziehen** (verzog sich / hat sich (t-rt) verzogen) : **1.** en em laerezh, mont kuit hep ober brud, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em laerezh kuit, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, en em dennañ, en em dapout, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, digludañ, dibridañ ; *die Wolken haben sich verzogen,* koazhet eo ar c'houmoul, dispak eo an heol, digoabr eo an amzer bremañ ; *der Nebel verzieht sich,* sevel a ra ar vrumenn, koazhañ a ra ar vrumenn, emañ ar vrumenn o teuziñ ; **2.** *der Stoff verzieht sich,* roufennañ a ra an entof-se ; **3.** gwarañ, gwariañ, dont da wariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korvigellañ, korleziñ, kemer gwar, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra, labourat, diahelañ, dizahelañ, na chom marv ; *das Rad hat sich verzogen,* gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; *die Bretter verziehen sich,* emañ ar plenk o kemer gwar (o kemer gwe, o labourat), gwe (gwar) a zo o tont er plenk, gwariañ (gwarañ, gwelchiñ) a ra ar plenk, ar plenk ne chomont ket marv.
Verziehen n. (-s) : **1.** gweadur g., distummadur g., gwelchadur g., ezkreizennadur g., diaheladur g. ; **2.** [plant] tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g.
verzieren V.k.e. (hat verziert) : stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, pinfañ, propikat, rikamaniñ, gwiskañ brav, kempenn, paramantiñ ; *mit Perlen verzieren,* perlezenniñ ; *Holzschuhe mit Schnitzereien verzieren,* mariklezañ botoù-koad, rikamaniñ botoù-koad ; *mit Blumen verzieren,* bleuniañ, kinklañ gant bokedoù, fleurisañ, fleuriañ, lakaat fleur, bokediñ, fichañ gant bleunioù, kaeraat gant bleunioù ; *mit Goldfäden verzieren,* neudenniñ gant aour ; *ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel,* ur vantell marellet a vein prizius b.
verzierend ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.
Verzierer g. (-s,-) : stiper g., kinkler g., ficher g., afesoner g., farder g.
verziert ag. : kinkl, kinklet, fichet.
Verzierung b. (-,-en) : **1.** kaeradur g., bravadur g., kinkladurioù lies., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., aornadur g., fich g., kempennadur g., kinkl g., paramant g., pinferezh g., rikamanoù lies. ; **2.** [sonerezh] ripipioù lies. ; **3.** [dre skeud.] *brich dir keine Verzierungen ab,* arabat dit ardaouiñ ! arabat dit ober orbidoù ! ; **3.** [dre skeud.] P. *damit brichst du dir keine Verzierung ab,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat.
verzimmern V.k.e. (hat verzimmert) : koataat.
Verzimmerung b. (-) : **1.** koataat g., chap g., koataj g., koatadur g. ; **2.** [merdead.] alej g.
verzinken V.k.e. (hat verzinkt) : zinkañ, galvaniegañ.
Verzinker g. (-s,-) : zinker g.
verzinnen V.k.e. (hat verzinnt) : staenañ, brazilhañ.
Verzinner g. (-s,-) : staener.
Verzinnung b. (-) : staenadur g., staenerezh g., staenañ g.
verzinsbar ag. : hag a c'hall gounit kampi, hag a c'hall degas kampi, hag a c'hall gounit interest.
verzinsen V.k.e. (hat verzinst) : paeañ ar c'hampi war.
V.em. : **sich verzinsen** (hat sich (t-rt) verzinst) : gounit (degas) kampi, gounit interest.
verzinslich ag. : *verzinsliches Darlehen,* prest war gampi g. ; *ein verzinsliches Darlehen aufnehmen,* kemer ur prest war gampi g., kemer ur prest diwar interest, kemer ur prest àr interest ; *Geld verzinslich anlegen,* reiñ (lakaat, postañ arc'hant) war gampi ; *verzinsliches Wertpapier,* endalc'henn b.
Verzinsung b. (-,-en) : kampi g.
verzocken V.k.e. (hat verzockt) : P. diankañ, koll, trabuchañ.
verzogen ag. : **1.** gwelch, a-dreuz, treuz, kamm, gwar, gwarigellek, tro, gweet, pavgamm ; **2.** *ein verzogenes Kind,* ur bugel diseven (divergont, savet fall, savet dibalamour, droukdesket, droukkelennet, diheñchet, re voumounet, moumoun, savet kamambre gant e dud) g.
verzögern V.k.e. (hat verzögert) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ,

deport, ampellañ, diferañ, diferañ ober udb, diwezhataat, tardañ d'ober udb, teuler termen d'ober udb, daveiñ, deren, dereniñ ; [fizik] *verzögerte Neutronen,* neutron gorrekaet str.
V.em. : **sich verzögern** (hat sich (t-rt) verzögert) : bezañ dale gant an-unan, dilerc'hiñ, tapout dale, daleañ, daleañ da zont (d'en em gavout, oc'h erruout, d'erruout), goulerc'hiñ da zont, kaout dale, bezañ diwezhat oc'h erruout.
verzögernd ag. : daleüs, ampellus, goursezus, warlerc'hius.
Verzögerung b. (-,-en) : difonnaat g., gorrekadur g., dilerc'h g., dale g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., warlerc'hierezh g., dilerc'hidigezh b.
Verzögerungstaktik b. (-) : amzerierezh g., daleerezh g., daleadur g., termadennoù lies., termerezh g.
Verzögerungstaktiker g.(-s,-) : amzerier g.
verzollbar ag. : hag a rank bezañ divaltoutiet.
verzollen V.k.e. (hat verzollt) : maltoutiañ, divaltoutiañ ; *Waren verzollen,* talañ ar gwirioù maltouterezh war e varc'hadourezh ; *haben Sie etwas zu verzollen ?* petra hoc'h eus da zisklêriañ ?
Verzollung b. (-,-en) : divaltouterezh g., divaltoutiañ g., taladur ar gwirioù maltouterezh g.
verzücken V.k.e. (hat verzückt) : goursevel, dibradañ, boemañ, strobinellañ, mezevelliñ, mezviñ, gouestlañ [spered u.b.], dastum.
verzuckern V.k.e. (hat verzuckert) : **1.** sukrañ ; **2.** [dre skeud.] bravaat, kaeraat, kinklañ, propikat, dic'hwervaat.
verzückt ag. : goursavet, boemet, dudiet, trelatet.
Verzückung b. (-,-en) : goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b. ; *in Verzückung geraten,* chom goursavet, bezañ dibradet, goursevel.
Verzug g. (-s) : **1.** dale g., daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., dilañs g., dilerc'h g., goulerc'h g., warlerc'hierezh g., dilerc'hidigezh b. ; *im Verzug,* seizhdaleet, tapet war-lerc'h, e dilerc'h ; *in Verzug geraten,* dilerc'hiañ, kemer dale ; *sich mit seiner Arbeit im Verzug befinden,* bezañ dilañset war e labour, bezañ dilañs war e labour, bezañ tapet dilañs gant e labour, bezañ tapet dale gant e labour, bout herr labour war an-unan, bezañ e dilerc'h gant e labour, bezañ war-lerc'h gant e labour, bezañ diwezhat gant e labour, chom a-revr, chom e labour a-revr gant an-unan, chom e labour diwar-lerc'h gant an-unan, chom al labour a-ziwar-lerc'h gant an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, tapout ar bouc'h, na zont da boursuiñ, na vezañ lodenn evit labourat, bezañ foulet ; *ohne Verzug,* hep dale, dizale, diouzhtu-kaer, kerkent, kenkent, raktal, war an taol, prim-ha-prim, war ar plas, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat ; **2.** *Gefahr ist im Verzuge,* gwall arvarus e teu da vezañ, da ziwall ez eus, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.
Verzugszinsen lies. : kampi-goursez g.
verzweifachen V.k.e. (hat verzweifacht) : daougementiñ, doublañ.
V.em. **sich verzweifachen** V.k.e. (hat sich (t-rt) verzweifacht) : daougementiñ, doublañ, mont da zaou-c'hement, mont da zaou gement, dont da vezañ an hanter muioc'h, dont da vezañ an hanter brasoc'h, mont div wech brasoc'h, mont div wech niverusoc'h.
verzweifeln V.gw. (ist verzweifelt) : dic'hoanagiñ, dizesperiñ, kouezhañ en dizesper, mont en dizesper, koll kalon, fallgaloniñ, mont bihan e galon, mont izel e galon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, kemer glac'har ha ranngalon, laoskaat, digaloniñ, disfiziout, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn ; *es ist zum Verzweifeln !* koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon, peadra a zo da goll kalon.
verzweifelt ag. : dic'hoanag, dispi, digoñfort, diremed, dizemper, dizesper, divrec'hailh, hep achap, besk e deod ha born e gazeg, hep nemeur a spi ; *verzweifelt sein,* bezañ en dizesper, bezañ diskaret gant an dic'hoanag hag ar glac'har, bezañ plaouiet gant an dic'hoanag hag ar glac'har, souriñ a c'hlac'har, bezañ dizesperet, bezañ glac'haret ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelten Witwe an,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez ; *in einer verzweifelten Lage sein,* bezañ en ur blegenn diremed, bezañ en ur blegenn dispi, bezañ en estrenvan, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, en ur soubenn vrav, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ fresk, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spern ; *wir sind in einer verzweifelten Lage,* n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, n'eus diskoulm ebet, nend eus ket a achap, en dic'halloud emaomp, emaomp koll ; *so hochfliegende Pläne er einmal hatte, so verzweifelt war er nun,* ken bras e oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn ma oa plaouiet diwar-neuze gant an dic'hoanag - ken bras ha ma oa bet e youl da gas e uhelvennadoù da benn, ken plaouiet e oa diwar-neuze gant an dic'hoanag ;

verzweifelt wenig, gwall nebeut, ken nebeut ma'z eo ur spont, ken nebeut ma'z eo un dizesper.
Verzweiflung b. (-) : dic'hoanag g., dizesper g., dispi g., digalon g., dizemper g., disvoued-penn g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., ranngalon b. ; *Schreck und Verzweiflung,* ar spont hag an dispi ; *in Verzweiflung versinken,* peurgouezhañ en dizesper ; *in Verzweiflung geraten,* kouezhañ en dizesper, mont en dizesper, disfiziout, diskalonekaat, mont gant an diskalon, fallgaloniñ, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, koll kalon, koll goanag, koll spi, mont bihan e galon, mont izel e galon, digalonekaat, laoskaat, digaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, kouezhañ e veudig en e zorn ; *aus reiner Verzweiflung,* gant an dizesper, diwar e zic'hoanag g., diwar e zispi g., diwar e zigalon g., diwar e zizemper g., gant ar ranngalon ; *sich der Verzweiflung hingeben,* en em reiñ d'an dic'hoanag, mennout dizesperiñ, bezañ dindan e c'hlac'har ; *zur Verzweiflung bringen,* teurel en dizesper, dizemperañ, dizesperiñ ; *er bringt mich zur (in) Verzweiflung,* plaouiet on gant an dic'hoanag en askont d'ar charre a gemeran gantañ, nag a bredadoù anken am bez gantañ, ober a ran gwad fall abalamour dezhañ, reiñ a ra blev gwenn din, nag a charre gantañ, koulz eo din skeiñ va fenn ouzh ar voger e-lec'h kemer charre gantañ, hennezh a laka va gwad da dreiñ e gwelien, me 'zo erru dotu gantañ, hennezh a dorr din va fevarzek real, aet on tremen skuizh gantañ, divontañ a ra va spered din, terriñ a ra va fenn din, hennezh a zismantr va spered din, klañv on gantañ, kas a ra ac'hanon da sot, me a goll va fenn gantañ, me a zo og gantañ ; *die schändlichen Taten ihres Sohnes brachten sie zur Verzweiflung,* mezh ha ranngalon e vamm e oa ar paotr-se.
verzweigen V.em. : **sich verzweigen** (hat sich (t-rt) verzweigt) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù.
verzweigt ag. : **1.** bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skoultrennek, skourrek, skarvennek, brec'hennaouek, toupek, brankek, forc'hellek ; **2.** *weit verzweigt,* diorroet mat, ledan, ur bern adstalioù stag outañ.
Verzweigung b. (-,-en) : **1.** gaoliadur g., kavaz g., skalf g., skourrad g., brankadur g., gaol b., toull-hent g., kroashent g., forc'h g. ; **2.** [Bro-Suis] treuzforzher g.
verzwicken V.k.e. (hat verzwickt) : brellañ, meskañ, rouestlañ, luziañ, fuilhañ, plañsonañ.
verzwickt ag. : tremen rouestlet, diaes, tremen fuilhet, fuilhet naet, gwriziennet, fuilh, tremen luziet, luget, kemmesket, dizirouestlus, fandrouilhek, maoliet ; *eine verzwickte Frage,* un afer luziet a-walc'h b., un afer gwall rouestlet b., ur gudenn gwall ziaes da zirouestlañ b., ur gwiad gwall iriennet g., ul luziadell ruz b., ur gudenn fuilhet naet b.
Verzwicktheit b. (-) : stad luziet an traoù b., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., luziadenn b., luziadell b.
Vesper[1] b. (-,-n) : **1.** [relij.] gousperoù lies., gousper g. ; *die Vesper singen,* kanañ ar gousperoù, kanañ gousperoù ; *eine Vesper,* ur gousperoù g. ; *nach der Vesper,* goude gousperoù ; *in die Vesper gehen, zur Vesper gehen,* mont da c'housperoù, mont d'ar gousperoù ; **2.** merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b., gortozenn b.
Vesper[2] n.(-s,-) **/ Vesperbrot** n. (-s) : merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b., gortozenn b. ; *das Vesperbrot einnehmen,* bezañ gant e verenn-vihan, adverenniñ, gortozennañ, merennvihanañ.
vespern V.gw. (hat gevespert) : bezañ gant e verenn-vihan, adverenniñ, gortozenniñ, merennvihanañ.
Vesperzeit b. (-) : mare ar gousperoù g.
Vestalin b. (-,-nen) : vestalenn b. [*liester* vestalenned, vestalezed].
Vestibül n. (-s,-e) : raksal b., rakkambr b.
vestibulär ag. : [korf.] diasavel ; *vestibuläre Wahrnehmung,* skiant diasavel b.
Vestibularapparat g. (-s,-e) : [korf.] benvegad rakkambrel g.
Vesuv g. (- *pe* -s) : *der Vesuv,* ar Vesuvio g., menez-tan Vesuvio g.
Veteran g. (-en,-en) : ezvrezeliad g., brezeler kozh g., soudard kozh g., disoudard kozh g.
Veterinär g. (-s,-e) : medisin-loened g., mezeg-loened g., milvezeg g.
Veterinärmedizin b. (-) : milvezegiezh b., mezegiezh al loened b.
Veto n. (-s,-s) : veto g., gouarzh g. ; *sein Veto gegen etwas einlegen,* ober implij eus e wir a veto evit enebiñ ouzh udb, ober implij eus e wir gouarzhañ evit enebiñ ouzh udb, lakaat an harz war udb., vetoiñ udb., gouarzhañ udb, sevel veto evit enebiñ ouzh udb., lakaat gouarzh war udb ; *aufschiebendes Veto, suspensives Veto,* veto astalus g., gouarzh astalus g.
Vetorecht n. (-s) : gwir gouarzhañ g., gwir a veto g., gwir da sevel veto g.
Vettel b. (-,-n) : kailhebodenn b., keben b., gast kozh b.
Vetter g. (-s,-n) : kenderv g. [*liester* kendirvi] ; *Vetter ersten Grades,* kenderv-kompez g. ; *Vettern zweiten Grades,* eil kendirvi lies., bugale kendirvi lies., kevendirvi lies. ; *Vetter vierten Grades,* kevniant g. ; *Verwandschaftsbande zwischen Vettern,* kenderviezh g., liammoù kerentiezh etre kendirvi lies. ; *Ehefrau des Vetters,* gwreg ar c'henderv b., keniterv b. [*liester* kenitervezed].
Vetternschaft b. (-,-en) : hollad ar gendirvi g.
Vetternwirtschaft b. (-) : nizelouriezh b., nizegelezh b., nepotegezh b., nizaj g.
Vexiermelke b. (-,-n) : [louza.] kokuloz g.
Vezier g. (-s,-e) : vizir g.
V-Form b. (-) : stumm ur V g.
v-förmig ag. : a-stumm gant ur V, stummet evel ur V, stumm ur V dezhañ, e doare ur V, e doare V-où.
V-Frau b. (-,-en) : [berradur evit **Verbindungsfrau**] hanterourez b., kevreerez b., etreadourez b.
vgl. : [berradur evit **vergleiche**] s.o., sellit ouzh.
v.H. : [berradur evit **vom Hundert**] %, dre gant.
VHS b. (-,-) : [berradur evit **Volkshochschule**] skol-veur ar bobl b.
Vexation b. (-,-en) : hegadenn b., feukadenn b., anoaz g.
Vexierbild n. (-s,-er) : tapadenn b., tap g.
vexieren V.k.e. (hat vexiert) : feukañ, hegal, anoaziñ.
via araog. : dre.

Viadukt g./n. (-s,-e) : karrbont g., meurbont g., pont bras g.
Viatikum n. (-s,Viatika) : **1.** [relij.] sakramant an Aoter a gaser da neb zo dare, bezent pe ne vezent ket war yun (Gregor) g., nouenn b. ; **2.** [dre skeud.] pourvezioù-beaj lies., beajadurezh b.
Vibrafon n. (-s,-e) **/ Vibraphon** n. (-s,-e) : [sonerezh] vibrafon g.
Vibration b. (-,-en) : daskren g., daskrenadenn b., froum g., froumadenn b., froumad g.
Vibrationsgerät n. (-s,-e) : daskrener g., fraoñver g., froumer g.
Vibrator g. (-s,-en) : daskrener g., fraoñver g., froumer g., froumleuñver g.
Vibratorsieb n. (-s,-e) : krouer daskrenus g.
vibrieren V.k.e. (hat vibriert) : daskrenañ, froumal.
Vichy-Regime n. (-s) : [istor] *das Vichy-Regime,* renad Vichy g.
Victor g. : Viktor g.
Video n. (-s,-s) : **1.** [tekn.] video g. ; **2.** film video g.
Videoanlage b. (-,-n) : aveadur video g.
Videoband g. (-s,-bänder) : lurell video b.
Videoclip g. (-s,-s) : klip video g.
Videofilm g. (-s,-e) : film video g.
Videogerät n. (-s,-e) : skeudenroller g., filmenroller g.
Videokamera b. (-,-s) : kamera video g.
Videokassette b. (-,-n) : kasedig-video g., kasedig-gwelet g., videokasedig g.
Videokonferenz b. (-,-en) : pellbrezegenn b.
Videoplatte b. (-,-n) : videopladenn b., videoskantenn b., pladenn video b.
Videorecorder g. (-s,-) : skeudenroller g., filmenroller g.
Videospiel n. (-s,-e) : c'hoari video g.
Videospielgerät n. (-s,-e) : letrin c'hoari g.
Videotechnik b. (-) : video g.
Videotelefon n. (-s,-e) : **1.** videopellgomz g. ; **2.** videopellgomzer g.
Videotext g. (-s) : pelldestenn b., teleteks® g.
Videothek b. (-,-en) : videaoueg b.
Videothekar g. (-s,-e) : videaoueger g.
videoüberwacht ag. : video-evezhiet.
Videoüberwachung b. (-) : video-evezhierezh g.
vidimieren V.k.e. (hat vidimiert) : **1.** [moull.] aotren e vefe moullet ; **2.** [gwir] kewiriegañ.
Viech n. (-s,-er) : P. **1.** penn-chatal g., kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g, lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., poezon g. ; **2.** *Viecher,* [liester, dre fent] loened lies., chatal g., loenedoù lies.
Vieh n. (-s) : chatal g., miled lies., loened lies., loened mut lies., chatal mut g., pennoù-chatal lies. ; *das Großvieh,* ar chatal bras g. ; *das Kleinvieh,* ar chatal munut g., ar chatal bihan g. ; *frei umherirrendes Vieh, frei herumlaufendes Vieh,* chatal feuls g., chatal en e frankiz er-maez g., chatal feulzet g. ; *Vieh schlachten,* diskar (lazhañ) loened, lazhañ chatal, bosañ ; *er hat sich Vieh angeschafft,* prenet en deus loen ; *er hält Vieh,* magañ a ra chatal, sevel a ra chatal, desevel a ra chatal, derc'hel a ra chatal, sevel a ra miled, chatalat a ra ; *das Vieh auf die Weide bringen,* kas ar chatal da vaez (Gregor), kas ar chatal da beuriñ, mont da beuriñ al loened, peuriñ al loened ; *Vieh hüten,* bugeliañ, mêsa chatal, maesa chatal ; *Vieh treiben,* touch chatal ; *das Vieh füttern,* boueta ar chatal, reiñ o paskadur d'al loened, reiñ boued d'ar chatal, kargañ ar chatal ; *das Vieh zu Abend füttern,* koaniañ ar chatal ; *das Vieh wird auf dem Land gezüchtet und in der Stadt verzehrt,* war a maez e vez savet ar chatal hag e kêr ez a da zebriñ ; *Wohlgenährtheit des Viehs,* magadurezh vat ar chatal b. ; *das Vieh mit Trockenfutter füttern,* magañ ar chatal war boued sec'h ; *dumm wie das Vieh sein,* bezañ divoued e benn, bezañ bet ganet e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin, bezañ bet ganet en ur ribod, bezañ sotoc'h eget e votoù, bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ ul leue (ul leue brizh, ul leue dour, ul leue geot) eus an-unan.
Vieharznei b. (-,-en) : **1.** milvezegiezh b., mezegiezh al loened b. ; **2.** [dre skeud.] remed sonn g., louzoù tu pe du g., louzoù sko g., louzoù a-grenn g.
Vieharzt g. (-es,-ärzte) : medisin-loened g., mezeg-loened g., milvezeg g.
Viehbesitzer g. (-s,-) : perc'henn chatal g.
Viehbestand g. (-s,-bestände) : niver ar pennoù-chatal g.
Viehbremse b. (-,-n) : moui str., bouli str., kelien-marc'h str., kelienn-morz str., brouderez b.
Viehfutter n. (-s) : boued-chatal g., bouetaj g., pasturaj g. ; *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt,* an heiz eo ar mestr d'al loened.
Viehgehege n. (-s,-) : buorzh g.
Viehhandel g. (-s) : kenwerzh ar chatal b., trafikerezh chatal g.
Viehhändler g. (-s,-) : raer-chatal g,. marc'hadour chatal g., trafiker chatal g.
Viehherde b. (-,-n) : tropell g., tropellad g., bagad g., gre b., gread b. ; *die Viehherde wächst,* paotañ a ra ar chatal.
Viehhirt g. (-en,-en) : bugul g., mêsaer g., maesaer g., paotr-saout g.
Viehhof g. (-s,-höfe) : buorzh g.
Viehhüten n. (-s) : mêsaerezh g., maesaerezh g., bugeliañ g.
viehisch ag. : **1.** garv, rust, gouez, boufon, chatalek, loenek ; **2.** P. *sich viehisch wohl finden,* bezañ en e zour hag en e c'heot, bezañ en e aez hag en e blijadur, bezañ en e voued (en e vutun, en e zouar gwinizh, en e vleud, en e jeu, en e grog, en e voued leun, en e ched, en e wellañ, en e goch), koñfortiñ, bezañ er friko, bezañ en ur friko, bezañ e barr e nerzh hag e yec'hed, ober ruskenn vat, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ evel Yann en e wele, bezañ evel en ur pred eured, bezañ yac'h-pesk (yac'h-beuz, yac'h-kloc'h, yac'h-klok), bezañ yac'h evel ur pesk (evel ar beuz).
Viehkrankheit b. (-,-en) : kleñved chatal g.

Viehmagd b. (-,-mägde) : bugulez b., maesaerez b., plac'h-saout g.
Viehmarkt g. (-s,-märkte) : foar ar chatal b., marc'had ar chatal g.
Viehmast b. (-) : lardadur g.
Viehmäster g. (-s,-) : geoteger g.
Viehpferch g. (-s,-e) : buorzh g.
Viehschaden g. (-s,-schäden) : gwalloù degaset gant ar chatal lies.
Viehseuche b. (-,-n) : kleñved-red war al loened g., pore loened g.
Viehstall g. (-s,-ställe) : kraou g., staol g.
Viehstand g. (-s,-stände) : niver ar pennoù-chatal g.
Viehsterben n. (-s) : *das Viehsterben,* ar marvoù chatal lies., marvidigezh ar chatal b.
Viehtränke b. (-,-n) : poull-dourañ g., dourlec'h g.
Viehtrieb g. (-s,-e) : tremenidigezh chatal b.
Viehtreiber g. (-s,-) : toucher g., kaser pennoù-chatal g.
Viehtrift b. (-,-en) : peurvan g., peuriñ g.
Viehwagen g. (-s,-) **/ Viehwaggon** g. (-s,-s) : bagon evit ar chatal b.
Viehweide b. (-,-n) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geotaj g., geoteg b., gwimenn b., maez g., perle b., peurlec'h g.
Viehzucht b. (-) : sevel loened g., saverezh chatal g., chatalerezh g., magañ chatal g., magerezh chatal g. ; *Viehzucht treiben,* magañ loened, sevel chatal, sevel miled ; *ihr Einkommen basiert vor allem auf Viehzucht,* diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid.
Viehzüchter g. (-s,-) : saver loened g., desaver g., saver-chatal g., mager-chatal g., mager-loened g.
viel 1. Adverb ha doareenn : kalz, e-leizh, a-leizh, forzh, bochad, mat, kaer, gwall, paot, paot-mat a, stank, kenañ, lies, meurbet a, pell, lod kaer a, lod vat a, meurbet a, tra gaer a, frank a, ur bern, ur pikol a, ur stal a, maread, kalz bras a ; *viel geben,* reiñ kalz (e-leizh, a-leizh, forzh) ; *viel nehmen,* kemer kalz (e-leizh, a-leizh, forzh) ; *viel fordern,* goulenn kalz (e-leizh, a-leizh, forzh, ur bed, ur yoc'h) ; *zu viel trinken,* evañ dreistmoder, evañ re, ober re gofad ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken,* evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *es hat zu viel geregnet,* re a c'hlav a zo bet ; *es sind zu viele Leute hier,* re a dud a zo amañ ; *lieber zu viel als zu wenig,* seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut ; *es fehlte nicht viel und ...,* prest a-walc'h e ..., darbet e oa bet dezhañ ..., war-bouez nebeut e ..., un disterad ouzhpenn e ..., ken buan e ..., ken buan all e ..., kichenik e ..., prestik e ..., ken kaer all e ..., ken dillo e ..., ken prim all e ... ; *du verlierst aber viel Blut,* gwall galz a wad a gollez, meurbed a wad a gollez ; *er trinkt nicht sehr viel,* ne ev ket gwall galz, ne ev ket kalz-kalz ; *allzu viel ist ungesund,* netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a vann ne dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, nemet sec'hed pe naon a vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ein bisschen zu viel,* un tammig re, un nebeud mat ; *viel auf etwas (t-rt) geben,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ priz d'udb, lakaat pouez gant udb, reiñ pouez d'udb, ober stad vras eus udb, bezañ udb a bouez evit an-unan, bezañ udb kaz d'an-unan / bezañ udb kaz evit an-unan / bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb pouezus-bras d'an-unan (Gregor) ; *das will viel (be)sagen,* ar pezh n'eo ket nebeut a dra memes tra ! ar pezh a ziskouez mat piv int, ar pezh a ziskouez mat gant peseurt spered int buhezet, diskuliañ a ra kement-se peseurt mennozh a zo en o spered, gwelet e vez splann gant kement-se peseurt spered a geflusk anezho, kement-se a ziskouez anat pet kompren a zo enno, arouezius a-walc'h eo an dra-se, helavar a-walc'h eo kement-se ; *gar viel,* ur maread, un toullad, ur bochad, mat, kaer, gwall, gwall galz ; *so viel als, so viel wie,* kement ha ; *sät so viel wie nötig,* hadit ar pezh a zo ezhomm ; *möglichst viel, so viel wie möglich,* ar muiañ a c'heller, muiañ ma c'heller, ar muiañ ma c'heller, kement ha ma vo gallet, ar muiañ ne vo ken ar gwellañ, ar muiañ ar gwellañ ; *so viel ist gewiss,* kement-se da nebeutañ a zo un dra diarvar ; *alle, so viel(e) wir sind,* an holl ac'hanomp hep na vankfe hini, an holl ac'hanomp gwitibunan, an holl ac'hanomp a-zifec'h ; *ebenso viel, genauso viel,* kement all, kemend-all, kement-se ; *dort waren ebenso viele Jungen wie Mädchen, dort waren genauso viele Jungen wie Mädchen,* eno e oa kement a baotred hag a verc'hed ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst,* ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *er hatte so viel gegessen, dass er krank wurde, er aß so viel, dass er krank wurde,* debret en doa ken kleñvel, kement en doa debret ken na glañvas, kement a zebras ken e klañvas, kement a zebras ken a glañvas, kement a zebras ma klañvas ; *er verlangt viel von seinen Leuten,* gwall c'houlenn a ra digant e dud, ul loufrez eo, sklouf eo, mac'hom eo, direzon eo ; *das ist zu viel,* se 'zo re ; *ziemlich viel,* kalzik, forzhik, un nebeut mat ; *ziemlich viele von ihnen,* kalzik anezho, forzhik anezho, lod kaer anezho, lod vat anezho, paot mat anezho, un tamm mat anezho ; *ziemlich viele Leute,* kalzik a dud, ul lodenn brazik a-walc'h eus an dud, lod kaer a dud, lod vat a dud, paot mat a dud, un nebeud mat a dud, forzhik tud, meur a zen, meur a hini, lies den ; *ziemlich viel Geld,* un tousegad brav (un dornad mat, ur poullad brav, ur bechad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., kalzik arc'hant, forzhik a arc'hant, ur pezhiad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur sammad bras a arc'hant g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., un tamm mat a wenneien g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *wir hatten ziemlich viel getrunken,* evet hor boa forzhik banneoù, evet hor boa un nebeud mat a vanneoù ; *gleichviel,* **a)** kement-ha-kement, kement all ; **b)** n'eus forzh, kalz ne vern ; *gleichviel, ob ...,* ne ra forzh ma..., ne vern ma ... ; *wie viele ?* pet ? pet a ? pegement a ? petra a ? ; *wie viel Einwohner zählt die Stadt ?* pet annezad a zo o chom e kêr ? petra a dud a zo o chom e kêr ? ; *wie viele Leute waren dort ?* pegement a dud a oa eno ? pet den a oa eno ? pet a dud a oa eno ? petra a dud a oa eno ? ; *wie viel Uhr ist es ?* pet eur eo ? ; *wie viele Hunde haben Sie ?* pet ki hoc'h eus ? pet a chas

hoc'h eus ? pegement a chas hoc'h eus ? ; *wie viele sind es ?* pet 'zo anezho ? pet int ? ; *wie viele davon muss ich noch kaufen ?* pet all a rankin prenañ c'hoazh ? ; *wie viel hast du bei dir ?* pegement 'zo ganit ? pegement a arc'hant ac'h eus ? ; *wie viel kostet es ?* pegement eo ? pegementad eo ? pegementad tra eo ? pegement e koust an dra-se ? pegement e talvez ? pegement an traoù-se ? ; *ich weiß noch nicht, wie viel ich ausgeben werde,* n'ouzon ket c'hoazh pegement e tispignin ; *wie viel Arbeit habt ihr geschafft ?* pegeit a labour a zo bet graet ganeoc'h ? ; *wie viel mögen sie wohl sein ?* pet bennak a c'hall bezañ anezho ? ; *wie viel Geld habe ich wohl noch bei mir ?* pegement bennak a chom ganin em yalc'h ? ; *wie viel kann er wohl verdienen ?* pegement bennak e c'hall gounit ? ; *wie viel davon soll ich wohl nehmen ?* pegement kemer ? ; *wie viel bin ich Ihnen schuldig ?* pegement a zlean deoc'h ? ; *wie viel möchtest du ?* pegement a fell dit kaout ? ; *egal, wie viel es kostet,* pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *ich weiß nicht, wie viele Leute dort waren,* nouspet hini a oa eno, nouspet den a oa eno, nouspet a dud a oa eno ; *viele Leute,* kalz a dud, kalz tud, e-leizh a dud, tud e-leizh, tud a-leizh, a-leizh a dud, ul leizh a dud, leizh a dud, lod kaer a dud, lod vat a dud, paot mat a dud, lies a zen, lies den, lies hini, lies a hini, lies a dud, meur a zen, meur a hini, tud a-c'hardenn, forzh tud, ur bern tud ; *es sind viele Leute da,* emaint e-leizh ; *es waren ziemlich viele Leute zum Fest gekommen,* tud a-walc'h a oa er gouel, un tamm mat a dud a oa deuet d'ar gouel, ur bechad mat a dud a oa deuet d'ar gouel, bochad tud a oa deuet d'ar gouel, ur voutegad tud a oa deuet d'ar gouel.

2. anv-gwan kadarnaet : kalz, ur c'halz g., meur a hini, lod kaer, lod vat, ur braz anezho, stank, e-leizh, paot, ; *ich habe aber nicht viele davon,* n'em eus ket a-vras, n'em eus ket e-leizh, n'em eus ket bochad, n'em eus ket dijaoj, n'em eus ket bernioù anezho, n'em eus ket ur c'halz anezho, n'eo ket rust an traoù-se ganin ; *ich habe welche, aber nicht viele,* bez' em eus eus outo, met pas stank ; *davon sind nicht viele,* n'eus ket ur braz anezho, n'eus ket ur c'halz anezho, n'eus ket paot anezho, n'eus ket bochad, rouez-kenañ int, dibaot eo an dud, n'eus nemeur a gement, nemeur a gement a zo, n'eus ket pikol diouto, n'eus ket dirañj diouto, n'eus ket bernioù diouto ; ; *davon sind noch viele,* pet ha pet all a zo c'hoazh ; *viele von uns,* ur c'halz ac'hanomp, kalz ac'hanomp, paot ac'hanomp, ur maread ac'hanomp, meur a hini en hon touez, e-leizh ac'hanomp, stank ac'hanomp ; *viele von ihnen sind alt,* e-leizh anezho a zo kozh, lod kaer anezho a zo kozh, lod vat anezho a zo kozh, ur maread anezho a zo kozh, ur c'halz anezho a zo kozh, paot anezho a zo kozh, stank anezho a zo kozh ; *es sind zu viele hier,* ouzhpenn ar gont a zo, re niverus int, re a zo anezho amañ, re emaint amañ, re int amañ, dreistniver int ; *du wirst abstürzen, wie viele andere schon,* evel e-leizh a re all (evel kalz a re all, evel paot arall) e kouezhi ; *viele waren nicht gekommen,* meur a hini ne oant ket deuet, e-leizh a dud ne oant ket deuet, tud e-leizh ne oant ket deuet, lies den ne oant ket deuet, paot a dud ne oant ket deuet ; *viele waren gekommen, viele aber nicht !* pet a oa deuet ha pet all a oa chomet er gêr ! ; *das gebe ich nicht um vieles,* ne rofen ket an dra-se nag evit unan nag evit daou ; *viele waren auf den Beinen,* kalz (lod kaer, lod vat, e-leizh, ur c'halz, ur maread, paot) anezho a oa krog ganti (a oa war vale, a oa war ar bale), e-leizh a oa krog ganti (a oa war vale, a oa war ar bale) ; *es sind so viele da,* kement a zo anezho, pet ha pet all a zo ; *vieles,* kalz traoù, kalz a draoù, paot a draoù, stal draoù.

anv-gwan : kalz a, ul leizh a, e-leizh a, lod kaer, a lod vat a, un tamm brav a, un tamm mat a, ur bed, ur maread, maread a, un toullad, ur boutegad, meur a voutegad, un hedad, ur bochad, ur bechad mat a, lies a, paot a, ur mor a, ur bobl a, un toullad mat a, ur c'halz a, un taol bras a, un niver a, un niver bras a, niver a, ur bochad mat a, un tolp bras a, forzh, forzhig, ur stlabez, ur bern, lies, stank, ur yoc'h, meurbet a ; *viele Leute sagen, dass ...,* kalz a dud (kalz tud, e-leizh a dud, tud e-leizh, tud a-leizh, a-leizh a dud, ul leizh a dud, lod kaer a dud, lod vat a dud, paot mat a dud, lies a zen, lies den, lies dud, ur maread tud, maread a dud, tud maread, niver a dud, un niver bras a dud) a lavar e ... ; *es waren viele Leute da,* un tamm brav a dud a oa eno, kalz a dud a oa eno, lies a dud a oa eno, paot a dud a oa eno, ur mor (ur bobl, ur c'halz, un taol bras, ul leizh, un niver, un niver bras, un tolp bras) a dud a oa du-mañ, un hedad tud a oa eno, un tolpad tud a oa eno, forzh tud a oa du-mañ, ur stlabez tud a oa eno, forzhig tud a oa eno, bras e oa ar mac'h a oa enno, mac'h bras a dud a oa enno, un toullad mat a dud a oa eno, ur bochad mat a dud a oa eno, e-leizh a dud a oa eno, eno e oa tud e-leizh, eno e oa ur maread tud, eno e oa maread a dud, eno e oa tud maread, un engroez tud a oa eno, nag a dud eno, hag a dud a oa eno, hag a hini a oa eno, nag a hini a oa eno, a bet hini a oa eno, tud a oa eno, nann ! pegement a dud ne oa ket eno ! tud a vagad a oa eno, un dud a oa eno, ur bern tud a oa eno, stank e oa an dud eno, ur bed a dud a oa eno, karg vras a bobl a oa eno, ur spont a dud a oa eno, edont e-leizh, e-leizh e oant, ur boutegad tud a oa eno ; *es waren nicht gerade sehr viele Leute da,* ne oa nemeur a dud aze, ne oa ket kalz bras a dud eno ; *es waren in den letzten Tagen nicht einmal halb so viele Leute in den Geschäften wie sonst,* ne oa ket hanter a dud er stalioù evit an deizioù ; *die vielen Stimmen der Presse,* mouezhioù liesseurt ar c'hazetennoù, mouezhioù niverus ar Wask ; *vielen Dank !* ho trugarekaat ! ho trugarez kant mil gwech ! mil bennozh dit (deoc'h) ! mil vennozh Doue warnoc'h ! mil trugarez deoc'h ! ; *viel Vergnügen !* **a)** grit bourrus ! seizh plijadur ha dek ouzhpenn a hetan deoc'h ! seizh kant plijadur warn-ugent a hetan deoc'h ! **b)** P. chañs vat deoc'h ! ; *um viel(es) Geld,* evit un tousegad brav (un dornad mat, ur poullad brav) a arc'hant, evit ur pochad mat a arc'hant, evit kalz a arc'hant, evit ur pezhiad moneiz, evit ur sammad bras a arc'hant, evit ur varlennad arc'hant, evit ur sammad gouest, evit arc'hantoù bras, evit arc'hant mat ; *viel Volk,* un tamm brav a dud, ur mor (ur bobl, ur c'halz, un taol bras, ul leizh, un niver, un niver bras, un tolp bras) a dud, forzh tud, forzhig tud, un toullad mat a dud, un hedad tud, bochadoù tud, e-leizh a dud, tud e-leizh, ur maread tud, maread a dud, tud maread, un engroez tud, nag a dud, hag a dud, hag a hini, nag a hini, a bet hini, tud a vagad,

un tolpad tud, un dud, stank an dud, ur bed a dud, ur spont a dud, karg vras a bobl, ur c'hardennad tud.
Adverb **1.** dirak un anv-gwan : *viel mehr,* kalz mui, kalz muioc'h, pell mui, pell muioc'h, e-leizh muioc'h, ur barr muioc'h, un toullad muioc'h, un tamm mat muioc'h, ur flipad muioc'h, war an ampl muioc'h, kant gwech muioc'h, un hanter muioc'h ; *das ist viel zu einfach,* bez' eo re aes en holl, bez' eo kalz re aes, bez' eo un hanter re aes ; *das ist viel zu klein,* bez' eo re vihan en holl, bez' eo kalz re vihan, bez' eo pell re vihan, bez' eo un hanter re vihan ; *viel zu viel,* kalz re, pell re, betek re, un hanter re, re-holl a-bell, re-holl a-galz, re en holl ; *ein Tag zu viel,* un devezh re g., un devezh a re g. ; *dreihundert Euro zu viel,* tri c'hant euro re, tri c'hant euro a re ; *viel weniger,* kalz nebeutoc'h, pell nebeutoc'h, un hanter nebeutoc'h, e-leizh nebeutoc'h, ur barr nebeutoc'h, un toullad nebeutoc'h, un tamm mat nebeutoc'h, ur flipad nebeutoc'h, war an ampl nebeutoc'h, kant gwech nebeutoc'h.
2. alies ; *er ist viel bei uns,* alies a-walc'h e teu d'hor gwelet, ken alies all e teu d'hor gwelet, gwall alies e teu d'hor gwelet, alies-meurbet e vez du-mañ.
3. pa verk an derez : kalz, leizh, paot ; *er hat viel gelacht,* c'hoarzhet en deus bet leizh e zent (leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e c'henoù) ; *er kommt viel herum,* beajiñ a ra kalz, redek (bale) a ra bro, bale (kantren, beajiñ) a ra broioù, hennezh a vuzul hent(où) (a zibun hent, a zo ur skuber mat a hent), hennezh a zo ur mestr baleer, hennezh a zibun levioù, hennezh a c'hwist hent, hennezh a faout levioù, ober (foetañ, galoupat) a ra bro, bale a ra broezioù, redek a ra hentoù, hennezh a foet (a bil, a vale, a zorn, a fust) hent, roulat a ra ar bed, ruilhal a ra dre an hentoù ; *er arbeitet viel,* labourat a ra ur bochad, labourat a ra kalz ; *zu viel,* re, re-holl, en tu-hont d'ar red ; *viel zu viel,* kalz re, betek re, re-holl a-bell, re-holl a-galz, pell re, un hanter re, re en holl ; *du rauchst zu viel,* butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel,* butuniñ a rez kalz re ; *zu viel trinken,* evañ dreistmoder, evañ re, ober re gofad ; *die paar Gläschen zu viel, die er trank,* ar banneoù a re a eve ; *er hat zu viel getrunken, er hat zu viel gegessen,* diwar re emañ ; *ein bisschen zu viel,* kalzik re, un tammig re ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken,* paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *du arbeitest viel zu viel,* re-holl a-bell e labourez, kalz re e labourez ; *das ist zu viel,* re a zo, bez' ez eus re ; *das ist zu viel Arbeit für einen einzigen Menschen,* re vras labour a zo evit un den ; *Sie tun des Guten zu viel, das ist des Guten zu viel !* c'hwi a zo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwi 'zo re jentil ! c'hwi a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *was zu viel ist, ist zu viel,* re 'zo re ; *zwei Flaschen sind doch nicht zu viel,* n'eus ket re gant div voutailhad, ne vo ket re gant div voutailhad ; *das ist mir zu viel,* re eo din ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh an hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *ein Dollar ist so viel wert wie sechs Franc,* talvoudegezh c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *soviel ich weiß,* din da c'houzout, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, kement ha ma oufen ; *viel besser,* kalz gwelloc'h - pell gwelloc'h - ur barr gwell - un toullad gwell - un tamm mat gwelloc'h - gwelloc'h, ur flipad - war an ampl gwelloc'h - un hanter gwelloc'h - ur bern gwelloc'h - kant gwech gwelloc'h - paot gwell ; *viel schöner,* kalz bravoc'h - pell bravoc'h - paot bravoc'h - ur barr bravoc'h - ur bern bravoc'h - un toullad bravoc'h - un hanter bravoc'h - un tamm mat bravoc'h - bravoc'h, un tailh - bravoc'h, ur flipad - war an ampl bravoc'h - kant gwech bravoc'h ; *viel schlimmer,* kalz gwashoc'h - pell gwashoc'h - paot gwashoc'h - ur barr gwashoc'h - ur bern gwashoc'h - un hanter gwashoc'h - un toullad gwashoc'h - un tamm mat gwashoc'h - gwashoc'h, un tailh - gwashoc'h, ur flipad - war an ampl gwashoc'h - kant gwech gwashoc'h.
viel- : lies…, poli…
vielartig ag. : liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesfurmek, liesstumm, liesstummek, liesek, liezek.
vielästig ag. : brankek, bleñchennek, bleñchek, barrek, skourrek, bodennek, karget a vrankoù, skoutrek, skarvennek, toupek, bouchek, bodek, bodadek.
vielbeinig ag. : [loen.] pafalek, dezhañ kalz a bavioù.
vielblumig ag. : liesvleunienn.
vieldeutig ag. : amster, amsteriek, amc'houloù, amjestr, forc'hellek, forc'hek, displann, kudennek, touellus, silwink, diasur.
Vieldeutigkeit b. (-) : amsteriegezh b., forc'hellegezh b., amster g.
Vieleck n. (-s,-e) : liestueg g., lieskorn g., lieskorneg g., lieskogneg g.
vieleckig ag. : liestuek, lieskornek, lieskognek.
Vielehe b. (-,-n) : **1.** liespriedadezh b., lieswregiezh b. ; **2.** liespriedadezh b., liesozhac'hiezh b., lieswaziezh b.
vielerlei Adv. : a bep seurt, meur a, lies, lies a ; *auf vielerlei Weise,* e meur a feson, e meur a zoare, e meur a stumm, e lies doare, e doareoù a bep seurt.
vielerorts Adv. : un tammig e pep lec'h ; *wie man vielerorts sagen hört,* pezh a vez klevet eus meur a berzh.
Vielesserei b. (-) : kloukerezh g., lontegezh b., skloufoni b.
vielfach ag. : meur a wech, lies gwech, niverek, niverus ; *vielfacher Milliardär sein,* bezañ unan eus ar re binvidikañ e-touez an oc'haned, bezañ e barr ar binvidigezh, kaout arc'hant (miliardoù) d'ober teil, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ pinvidik-mor (pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous,), bezañ an aour war ar raden gant an-unan, kaout pinvidigezh vras-meurbet (Gregor).
Vielfache(s) ag.k. n. : lieskement g. ; [mat] *ein gemeinsames Vielfaches,* ur c'henlieskement g. ; *12 ist das kleinste gemeinsame Vielfache von 3 und 4,* 12 a zo ar bihanañ kenlieskement eus 3 ha 4.
Vielfahrer g. (-s,-) : dibuner levioù g., faouter levioù g., muzulier hent g., c'hwister hent g., muzulier hentoù g., dibuner hent g., troc'her hent g., skuber mat a hent g., den hag a veaj kalz g., den hag a veaj broioù g., den hag a c'hwist hent g., den hag a foet bro g., den hag a red hentoù g., den hag a bil hent g., den hag a roul ar bed g., den hag a ruilh an hentoù g.
Vielfalt b. (-,-en) : liesseurtiezh b., liesseurted b., liezelezh b., liezegezh b., liested b., liester g.,

diseurtelezh b., diseurtegezh b. ; *biologische Vielfalt,* bevliesseurted b., bevdiseurtelezh b.

vielfältig ag. : lies., liesdoare, liesseurt, liesneuz, dizunvan, liezek, diseurt ; *vielfältiger gestalten,* diseurtekaat, liesseurtaat, liesaat, liezekaat ; *vielfältiger werden,* diseurtekaat, liesseurtaat, liesaat, liezekaat ; *unsere Angebote sind vielfältiger geworden,* war liesaat (war ziseurtekaat, war liesseurtaat, war liezekaat) eo aet hor c'hinnigoù.

Vielfältigkeit b. (-) : liesseurtiezh b., liesseurted b., liesegezh b., lieselezh b., liested b., liester g., diseurtelezh b., diseurtegezh b., dizunvanded b., dizunvander g., dizunvaniezh b.

vielfarbig ag. : liesliv, lieslivek, liviaouek, brizh, brizhellek, marellet, briket, marellek, brikailh.

Vielfarbigkeit b. (-) : lieslivelezh b., brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g.

Vielflach n. (-s,-e) **/ Vielflächner** g. (-s,-) : liestalbenn g., liesgorreeg g., liestaleg g.

vielflächig ag. : liesgorreek, liestalek.

Vielflieger g. (-s,-) : unan hag a veaj alies gant ar c'harr-nij g.

vielförmig ag. : liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesfurmek, liesstumm, liesstummek.

Vielfraß g. (-es,-e) : **1.** karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., chaoker g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., brifer g., arloup g., flouper g., gourlañchenneg g., gargadenneg bras g, gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., kargloud g., morser g., ramgloud g., (ur) bouzelloù-gom g. ; **2.** [loen.] kargloud g.

vielfüßig ag. : liestroad.

vielgestaltig ag. : liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesfurmek, liesstumm, liestummek, liesek, liezek.

Vielgestaltigkeit b. (-) : liesfurmegezh b., liesfurm g., liesstummegezh b.

vielgliedrig ag. : lieselfenn ; *vielgliedrige Größe,* polinom g.

Vielgötterei b. (-) : liesdoueouriezh b., liesdoueadegezh b., liesdoueegezh b.

Vielheit b. (-) : lieselezh b., liesegezh b., liester g., liested b.

vieljährig ag. : kozh-kozh, kozh-mat, liesvloaziek, liesvloaz, liesvloavezhiek, meurvloaziat.

vielköpfig ag. : **1.** liespenn, liespennek, meur a benn dezhañ ; **2.** gant meur a hini, brasik o niver, niverus.

vielleicht Adv. : **1.** marteze, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, gallout a-walc'h, bez' e c'hell bezañ, bez' e c'hallfe bezañ, e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, e c'hall bezañ, a c'hall bezañ, marteze a-walc'h, emichañs, marse, moarvat ; *er kommt vielleicht,* dont a raio marteze - dont a raio, bez' a-walc'h ; *vielleicht kommt er also,* setu e teuy amañ marteze ; *vielleicht kommt er noch,* dont a raio, emichañs - moarvat e teuio - dont a raio, marteze 'vat - bez e c'hell bezañ e teuio - n'eo ket lavaret ne zeuy ket ; *das glauben Sie vielleicht ?* ha c'hwi a gred an dra-se marteze ? ; **2.** [ger pouezañ] *wir haben vielleicht einen Schreck bekommen,* ha ni aon deomp moarvat ! ; **3.** *bin ich vielleicht Krösus ?* n'em eus ket millurioù da reiñ dit, du-mañ ne vez ket graet an arc'hant war an oaled, n'emañ ket an aour war ar raden ganin, bern n'eo ket mammenn ; **4.** *das ist vielleicht ein Idiot !* pebezh loukez echu ! ; **5.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, àr-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur … bennak, tro, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, an eil da gas eben ; *es waren vielleicht tausend Leute gekommen,* ur mil den bennak a oa deuet, mil den bennak a oa deuet, ur mil bennak a dud a oa deuet, mil bennak a dud a oa deuet, war-dro mil den a oa deuet, e-tro mil den a oa deuet, bordik mil den a oa deuet, kichenik mil den a oa deuet, prestik mil den a oa deuet, war vordik mil den a oa deuet, sa mil den a oa deuet, mil den tost-da-vat a oa deuet, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) a oa deuet.

Vielliebchen n. (-s,-) : karedig g./b. ; *Vielliebchen wetten,* c'hoari lipaig, c'hoari "Vielliebchen".

vielmalig ag. : stank, paot, puilh, graet meur a wech, graet lies gwech.

vielmals Adv. : lies gwech ; *danke vielmals !* ho trugarekaat ! ho trugarez kant mil gwech ! mil bennozh dit (deoc'h) ! mil vennozh Doue warnoc'h ! mil trugarez deoc'h !

Vielmännerei b. (-) : liesozhac'hiezh b., lieswaziezh b., liespriedadezh b.

vielmännig ag. : liesozhac'h.

vielmehr Adv. : kentoc'h, ne lavaran ket, erfin ; *wir wandern nicht flussabwärts vielmehr flussaufwärts,* n'emaomp ket o vont gant red ar stêr met a-enep dezhañ kentoc'h - n'eo ket gant red ar stêr emaomp o vont, a-enep dezhañ ne lavaran ket.

vielphasig ag. : [tredan] lieskoulz.

Vielphasenstrom g. (-s) : [tredan] red lieskoulz g.

Vielredner g. (-s,-) : beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., ravoder g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., randoner g.

vielreihig ag. : liesrez, liesrezek.

vielsagend ag. / **viel sagend** ag. : skeudennus, helavar, peursklaer, fraezh, splann, anat ; *ein vielsagender Blick,* ur sell helavar g., ur sell aes da gompren g.

Vielsprecher g. (-s,-) : beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., ravoder g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., randoner g.

Vielschreiber g. (-s,-) : [gwashaus] skrivagner hag a skriv kalz g., skrivagner ar foerell gant e bluenn g., skrivagner heskriv g., skrivagner fonnus e bluenn g.

vielschichtig ag. : kemplezhek, kemplezh, kemplegek, liesrez, liesrezek.

Vielschichtigkeit b. (-) : kemplezhegezh b., kemplegegezh b., liesrezegezh b.

vielseitig ag. : **1.** meur a gostez dezhañ, liestuek, pañsek ; **2.** liesseurt, liesdoare, liesneuz, war meur a dachenn, dizunvan, kendoueziek, liestalvoudek ; *ein vielseitiger Handwerker,* un dornvicherour barrek war meur a dachenn g. ; *von vielseitigem Wissen,* desket war gant ha kant tra, desket-bras, desket-kaer, desket-mat, desket war meur a dachenn ; *vielseitig gebildet sein,* kaout anaoudegezhioù war un niver bras a draoù, kaout anaoudegezhioù war ur garg traoù ; *ein vielseitiges Wissen besitzen,* kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket-bras, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; *vielseitige Verwendbarkeit,* liesvarregezh b. ; *vielseitiger gestalten,* diseurtekaat, liesseurtaat, liesaat, liezekaat.

Vielseitigkeit b. (-) : liested b., liester g., liezelezh b., liezegezh b., liesseurtiezh b., liesseurted b., diseurtelezh b., diseurtegezh b., liestalvoudegezh b., ec'honder g., lieselfennegezh b., dizunvanded b., dizunvander g., dizunvaniezh b., kendoueziegezh b., liesvarregezh b. ; *die Vielseitigkeit der Welt,* neuzioù liesseurt ar bed lies.

vielsilbig ag. : liessilabennel, liessilabennek ; *vielsilbiges Wort,* liessilabenn b.

vielsprachig ag. : liesyezhek, liesyezh ; *vielsprachiger Mensch,* liesyezher g. ; *Frankreich darf nicht vielsprachig werden,* arabat e vefe meur a yezh e Bro-C'hall, arabat e teufe Bro-C'hall da vezañ liesyezhek.

Vielsprachigkeit b. (-) : liesyezhegezh b. ; *Frankreich, das Land, das die Vielsprachigkeit bekämpft,* Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep al liesyezhegezh b.

Vielstaaterei b. : **1.** rannadegezh e stadoù bihan b. ; **2.** [gwashaus] goubarzhegezh b., goubarzhelezh b., strizhdibarelezh b.

vielstängelig ag. / **vielstänglig** ag. : gwalennek.

vielstellig ag. : *vielstellige Zahl,* niver meur a sifr ennañ (dezhañ).

vielstielig ag. : gwalennek.

vielstimmig ag. : liesvouezh, liesvouezhiek ; *vielstimmiger Beifall,* strakadeg-daouarn stank b., youc'hadeg b.

vielteilig ag. : lieselfenn, lieskevrenn, lieskevrennek.

vieltönig ag. : lieskerzek.

Vieltönigkeit b. (-) : lieskerziezh b.

Vielvölkerstaat g. (-s,-en) : Stad lieskenel b., Stad liespobl b., Stad liesvroadel b.

Vielweiberei b. (-) : liespriedadezh b., lieswregiezh b.

Vielwisser g. (-s,-) : **1.** liesouizieg g. ; **2.** [gwashaus] par dube g. - brizhouizieg g. - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

Vielwisserei b. (-) : **1.** liesouiziegezh b. ; **2.** [gwashaus] pedantegezh b.

Vielzahl b. (-) : niver bras g., maread g., bostad b., bolead g., bordilh b., paotad g. ; *eine Vielzahl von Dingen, eine Vielzahl Dinge,* ur bern traoù g., ur garg a draoù b., traoù e-leizh.

Vielzeller g. (-s,-) : metazoenn b. [*liester* metazoed].

Vielzweck- : -liesimplij, -liesarver.

vier niver : pevar, peder ; *vier Hunde,* pevar c'hi lies. ; *vier Hündinnen,* peder c'hiez lies. ; *vier Häuser,* pevar zi lies. ; *vier Wiesen,* pevar frad lies. ; *vier Mädchen,* peder flac'h lies., peder a verc'hed lies. ; *vier Füße,* pevar zroad lies. ; *vier Jahre,* pevar bloaz lies. ; *vier berühmte Sänger,* ur pevar a ganerien vrudet lies. ; *vier Uhr morgens,* peder eur vintin ; *vier Uhr nachmittags,* peder eur noz ; *vier Hemden,* peder roched lies. ; *etwa vier Hemden,* ur peder roched b. ; *er war bloß seit etwa vier Stunden tot,* ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marv ; *vier weiße und vier schwarze,* pevar wenn ha pevar zu, peder wenn ha peder zu ; *etwas in vier Stücke schneiden,* troc'hañ udb e pevar, troc'hañ udb e pevar zamm, troc'hañ udb etre pevar, troc'hañ udb e peder lodenn, lakaat udb etre pevar zamm, pevarenniñ udb, pevarvedenniñ udb, palefarzhiñ udb, troc'hañ udb e kroaz ; *Lektion nummer vier,* kentel pevar b. ; *zu viert, zu vieren,* pevar anezho, dre bevaroù, a-bevaroù, pevar-ha-pevar, a-bederoù, a-bederioù, peder anezho, dre bederoù, dre bederioù, peder-ha-peder ; *wir vier,* hor-pevar, hor-peder, hor-pevarig, hor-pederig ; *ihr vier,* ho-pevar, ho-peder, ho-pevarig, ho-pederig ; *alle vier,* holl o-fevar a-bezh, holl o-feder a-bezh, holl o-fevarig, holl o-federig ; *unter vier Augen,* ent prevez, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, hen-ha-hen, etre hen-ha-hen, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen,* me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *mit Vieren (vier Pferden) fahren,* ober an traoù war an ton uhelañ (war an ton bras), na sec'hañ e fri gant delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig ; *auf allen vieren kriechen,* parlochañ, mont war e barlochoù (war e grabanoù, war e zaougraban, war e balavanoù, war e garavelloù, war e grabosoù, war e galabousoù), mont àr e dichapav, mont a-grap, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf ; *alle viere von sich strecken,* bezañ erru e penn e nerzh, bezañ war e nerzh, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, bezañ tanailhet e holl izili ouzh an-unan, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan ; *in meinen vier Wänden,* etre va feder moger, er gêr ; *in seinen vier Wänden leben,* bevañ bac'het en e di, bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, en em glenkañ en e di, na deuler troad er-maez eus e di, chom groc'het er gêr, luduenniñ, chom etre peder moger.

Vier b. (-,-en) : pevarveder g., niverenn bevar b., niver pevar g., pevar g.

vierarmig ag. : ... peder brec'h, ... pevar brank, ... peder brec'henn.

Vieraugengespräch n. (-s,-e) : kaozeadenn penn-ouzh-penn b., kaozeadenn fri-ouzh-fri b., kaozeadenn tal-ouzh-tal b., kaozeadenn e kuzulig b., kuzuliadenn b.

Vierbeiner g. (-s,-) : pevarzroadeg g.

vierbeinig ag. : pevarzroadek, pedergarek.

vierblättrig ag. : pederdeliennek ; *ein vierblättriges Kleeblatt,* ur velchonenn beder b., ur velchonenn a beder delienn b.
vierdimensional ag. : pedermentek.
Viereck n. (-s,-e) : **1.** pevarc'horneg g., pevarc'hogneg g., pevarzueg g. ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo,* ar rummad karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ ; *konvexes Viereck,* pevarzueg argeinek g. ; **2.** [dre astenn.] karre g., karrez g., karrezenn b., karread g., karrezad g. ; *die Mitte eines Vierecks,* kreiz ur c'harrez g., kreizenn ur c'harrez b.
viereckig ag. : **1.** pevarc'hornek, pevarc'hognek, pevarzuek ; **2.** [dre astenn.] karrez, karrezek ; *viereckige Fensterscheibe,* karrez gwer ur prenestr g., karrezenn wer ur prenestr b. ; *viereckige Fläche, viereckiger Gegenstand,* karrez g., karrezenn b. ; [lun] *viereckiges Feld,* karrezenn b., karrez g. ; *viereckig machen, viereckig behauen,* karrezañ.
viereinhalb Adv. : pevar hanter, peder hanter.
Vierer g. (-s,-) : **1.** [sport, bag] pevar g. ; *Vierer mit Steuermann,* pevar gant sturier g. ; *Vierer ohne Steuermann,* pevar disturier g. ; **2.** [lotiri] peder niverenn vat ; **3.** [kartoù] pederc'hartenn b. ; **4.** [skol] notenn etre b. ; **5.** [dañs] pevarigoù lies.
Viererbob g. (-s,-s) : [sport] bobsleigh pevar den g.
viererlei Adv. : pevar seurt.
Viererreihe b. (-,-n) : peder renkennad lies. ; *in Viererreihe,* renket dre bevaroù (a-bevaroù, pevar-ha-pevar) ; *sich in Viererreihen aufstellen,* en em renkañ war bevar (dre bevaroù, a-bevaroù, pevar-ha-pevar), en em lakaat war beder renk.
Viererzug g. (-s,-züge) : karr pevar a gezeg g., pevar-a-gezeg g.
vierfach, 4fach ag. : pevarc'hement.
Vierfache(s) ag.k. n. : pevarc'hement g.
Vierfarbendruck g. (-s,-e) : moulladur pevar liv g.
Vierflach n. (-s,-e) : pevargorreeg g., pederzalbenn b. pevarzaleg g.
vierflächig ag. : pevargorreek, pevarzalek.
Vierflächner g. (-s,-) : pevargorreeg g., pederzalbenn b., pevarzaleg g.
Vierflügler g. (-s,-) : [loen.] pederaskelleg g.
Vierfürst g. (-en,-en) : [istor] tetrarc'h g.
Vierfüßer g. (-s,-) **/ Vierfüßler** g. (-s,-) : pevarzroadeg g.
vierfüßig ag. : pevarzroadek.
Vierganggetriebe n. (-s,-) : [tekn.] boest pevar zizh b.
viergeschossig ag. : ... pevar estaj.
Viergespann n. (-s,-e) : karr pevar a gezeg g., pevar-a-gezeg g., karr gant pevar a gezeg outañ g.
viergestrichen ag. : [sonerezh] *viergestrichene Note,* notenn varrennet b.
Vierhänder g. (-s,-) : pevardorneg g.
vierhändig ag. : pevardornek ; *vierhändig spielen,* c'hoari gant pevar dorn.
Vierherrschaft b. (-,-en) : [istor] ren pevar brientin g., tetrarc'helezh b.
vierhundert niver : pevar-c'hant.
vierhundertjährig ag. : ... pevar-c'hant vloaz.
vierhundertste(r,s) ag. : pevarc'hantvet.
vierhunderttausend niver : pevar-c'hant mil.
vierjährig ag. : pevarbloaziek, ... pevar bloaz.
Vierjährige(r) ag.k. g./b. : bugel pevar bloaz g.
vierjährlich ag. : bep pevar bloaz, a bevar-e-bevar bloaz.
Vierkant g. (-s,-e) : tarval pevar c'hostez g., tarval karrez g.
Vierkantfeile b. (-,-n) : livn karrez g., livn pevar c'hostez g., livn pevar zu g.
vierkantig ag. : … pevar c'hostez, karrez, karrezek, pederzalbennek ; *vierkantig zerschneiden,* karrezañ, lakaat karrez (Gregor) ; *vierkantig behauen,* karrezañ, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor).
Vierkantmutter b. (-,-n) : bouster-stardañ karrez g., bouster-stardañ pevar c'hostez g.
Vierkantschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez-stardañ pevar c'hostez g., alc'hwez-stardañ karrez g.
vierköpfig ag. : **1.** pevarfennek ; **2.** ... pevar den.
Vierling g. (-s,-e) : unan eus ar pevarad bugale g. ; *sie hat Vierlinge zur Welt gebracht,* gwilioudet eo diouzh ur pevarad bugale, pevar bugel he deus bet en ur c'hofad, ur c'hofad a bevar he deus bet.
viermal Adv. : peder gwech.
Viermaster g. (-s,-) : pedergwern g.
viermotorig ag. : ... pevar c'heflusker.
Vierradantrieb g. (-s,-e) : peder rod-luskañ lies.
vierräderig ag. **/ vierrädrig** ag. : pederrodek.
vierschrötig ag. : piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, postek, diskrelu, torgos, bouroun, toupard, reut, tourtellek, ledan e chouk, tobios, doubl, goñs, koujorn.
Vierschrötigkeit b. (-) : temz-korf piltosek (krapok, tagos, tagosek, krenn, berrdev, goñs, koujorn) g.
vierseitig ag. : **1.** ... peder fajenn, ... peder fajennad ; **2.** pevarzuek.
Viersitzer g. (-s,-) : karbed pevar flas g., berlinenn b.
viersitzig ag. : ... pevar flas.
Vierspänner g. (-s,-) : karr pevar a gezeg g., pevar-a-gezeg g.
vierspurig ag. : [hent] ... peder forzh ; *vierspurige Autobahn,* gourhent peder forzh g.
Vierstab g. (-s,-stäbe) : [tisav.] moulleür kard ront g.
vierstellig ag. : ... pevar sifr.
vierstimmig ag. : ... peder mouezh ; *ein vierstimmiger Chor,* ur bedermouezh b., ur peder mouezh b., ur pevarad mouezhioù g.
vierstöckig ag. : ... pevar estaj, ... a bevar estaj.
vierstrahlig ag. : ... pevar dazloc'her, … pevar reaktor.
vierstrophig ag. : ... pevar foz.
vierstündig ag. : ... peder eurvezh.
vierstündlich ag. : bep peder eur.
viert Adv. : *zu viert,* pevar anezho, dre bevaroù, a-bevaroù, pevar-ha-pevar, a-beder(i)où, peder anezho, dre beder(i)où, peder-ha-peder ; *wir sind jetzt zu viert zu Hause,* pevar emaomp bremañ en hon ti.
Viertagewoche b. (-,-n) : sizhunvezh pevar devezh labour b.
viertägig ag. : ... pevar devezh.
Viertaktmotor g. (-s,-en) : keflusker pevar fred g., keflusker pevar zaol g., keflusker pevar fred-amzer g.
viertausend niver : pevar mil ; [relij.] *die Speisung der Viertausend,* kresk ar bara g.

Viertausender g. (-s,-) : menez hag a dremen pevar mil metrad uhelder g.
Vierte(r) ag.k. g./b. : pevare g./b., pevarvet g., pedervet b. ; *der Vierte,* ar pevare g., ar pevarvet g. ; *die Vierte,* ar bedervet b.
vierte(r,s) ag. : pevare, pedervet, pevarvet ; *das vierte Mal,* ar pedervet gwech b. ; *am vierten Januar, den vierten Januar,* d'ar bevar a viz Genver ; *der vierte Monat des Jahres,* ar pevare miz eus ar bloaz g., ar pevarvet miz eus ar bloaz g. ; *im vierten Jahrhundert,* er pevare kantved ; *der vierte Teil,* ar pedervet lodenn b. ; *die vierte Welt,* ar pevare bed g. ; *der Vierte,* ar pevare g., ar pevarvet g. ; *die Vierte,* ar bedervet b. ; *der Herzog Conan IV.,* an dug Konan Pevare g., an dug Konan Pevarvet g.
vierteilen V.k.e. (hat gevierteilt) : **1.** troc'hañ e pevar, troc'hañ e kroaz, troc'hañ etre pevar, troc'hañ e pevar zamm, troc'hañ e peder lodenn, troc'hañ etre pevar, pevarenniñ, pevarvedenniñ, rannañ e peder lodenn, palefarzhiñ, karteriañ, troc'hañ e karterioù ; **2.** terriñ (divemprañ, diframmañ, diemprañ) etre pevar marc'h ; *er wurde gevierteilt,* torret (divempret, diframmet, diempret) e voe etre pevar marc'h.
Vierteiler g. (-s,-) : film kinniget e pevar fennad g.
vierteilig ag. : e pevar fennad, evit pevar den, pevar zamm (peder elfenn) oc'h ober anezhañ.
viertel niver : *ein viertel Liter,* ur c'hard litrad g. ; *eine viertel Million,* daou-c'hant hanter-kant mil ; *viertel nach zwei, viertel drei,* div eur ha kard ; *viertel vor vier, drei viertel vier,* peder eur nemet kard ; *es ist viertel nach Mitternacht, es ist viertel eins,* hanternoz ha kard eo ; *es ist Viertel vor zwölf,* kreisteiz nemet kard eo ; *in drei viertel Stunden,* a-benn tri c'hardeur.
Viertel n. (-s,-) : **1.** kard g., kardad g., pevarenn b., palefarzh g., palefarzhad g., pevarvedenn b., karter g., karteriad g., kartouron g. ; *das zweite Viertel des Jahres,* an eil trimiziad g. ; *ein Viertel der Arbeitslosen sind Jugendliche,* diwar an holl dud dilabour, ur c'hard anezho a zo tud yaouank - ur c'hard eus an dud dilabour a zo tud yaouank ; *drei Viertel der Bevölkerung,* an tri c'hard eus ar boblañs lies., an teir fevarenn eus ar boblañs lies. ; *drei Viertel des Jahres,* an tri c'hard eus ar bloavezh lies., an teir lodenn eus ar bloavezh lies., an tri falefarzh eus ar bloavezh lies., an trifarzh eus ar bloavezh g.
2. *Stadtviertel,* karter g., ranngêr b., ranngêriad b., kanton g. (Gregor), kontre g. ; *das Viertel bot einen elenden Anblick,* feson an dienez a oa gant ar c'harter ; *wir wohnen nicht im selben Viertel,* n'emaomp ket er memes karter, n'emaomp ket o chom er memes kontre.
3. *Mondviertel,* hanterloar b. ; *erstes Mondviertel,* hanterloar ar c'hresk b., loarbrim g., kreskloar g., kresk al loar g., loargresk g., loar nevez b., nevez loar b. ; *letztes Mondviertel,* hanterloar an digresk b., diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g., kozh g.
4. kard lur g. [125 g.] ; kard g., karda [0,25 l.].
Viertel b. (-,-) : [sonerezh] notenn zu b., duenn b.
Viertelbewohner g. (-s,-) : ranngêriad [*liester* ranngêriz] g.
Vierteldrehung b. (-,-en) : kard tro g.
Viertelfinale n. (-s,-) : [sport] kard gourfenn g., trede tro ziwezhañ b.
Viertelhundert n. (-s,-e) : renn g., rennad g., kartouron g.
Vierteljahr n. (-s,-e) : trimiz g., trimiziad g., trimizvezh g.
Vierteljahrhundert n. (-s,-e) : kard kantved g.
vierteljährig ag. : trimiziek, ... tri miz.
vierteljährlich ag. : bep tri miz.
Viertelliter g./n. (-s) : kard litrad g. ; [liester] *drei viertel Liter,* tri c'hard litrad lies.
Viertelmeile b. (-,-n) : kardlev g.
vierteln V.k.e. (hat geviertelt) : troc'hañ e pevar, troc'hañ etre pevar, pevarenniñ, pevarvedenniñ, palefarzhiñ ; [skoedoù] *geviertelt,* palefarzhet.
Viertelnote b. (-,-n) : notenn zu b., duenn b.
Viertelpause b. (-,-n) : [sonerezh] poent-tav g., kardspan g.
Viertelpfund n. (-s) : kard lur g. ; [liester] *drei viertel Pfund,* tri c'hard lur lies.
Viertelstunde b. (-,-n) : kardeur g. kardeurvezh g., kardeuriad g. ; *in drei Viertelstunden,* a-benn tri c'hardeur ; *eine Viertelstunde,* ur c'hardeurvezh g. ; *kaum eine Viertelstunde,* ur c'hardeurig g. ; *Sie brauchen eine gute Viertelstunde, um dorthin zu gehen,* kreñv d'ur c'hardeur e viot o vont di, ur c'hardeur greñv (ur c'hardeur chouk) a lakaot da vont di, kreñv d'ur c'hardeuriad ho po da vont ac'hanen di.
viertelstündig ag. : ... ur c'hardeur,... ur c'hardeurvezh.
viertelstündlich ag. : bep kardeur.
Vierteltakt g. (-s,-e) : [sonerezh] mentad pevar zaol g., mentad pevar fred g., mentad pevar fred-amzer g.
Viertelton g. (-s,-töne) : kardtonenn b.
viertens Adv. : d'ar pevare, da bevare.
viertletzte(r,s) ag. : pevare diwezhañ.
Viertonner g. (-s,-) : bag peder zonenn b., karr-samm peder zonenn g.
Viertürer g. (-s,-) : karr-tan peder dor g.
viertürig ag. : … peder dor.
vierunddreißig niver. : pevar ha tregont, peder ha tregont ; *am vierunddreißigsten Tag,* d'ar pevarvet deiz ha tregont.
vierundneunzig niver. : pevarzek ha pevar-ugent.
Vierundsechszigstelnote b. (-,-n) : [sonerezh] eizhetkrogenn b.
Vierundsechszigstelpause b. (-,-n) : [sonerezh] eizhettav g.
vierundzwanzig niver : pevar warn-ugent, peder warn-ugent ; am *vierundzwanzigsten Mae,* d'ar bevar warn-ugent a viz Mae, d'ar pevare warn-ugent a viz Mae.
Vierung b. (-,-en) : [tisav.] tenn-kroaz g.
Vierwaldstätter See g. (- -s) : [Bro-Suis] *der Vierwaldstätter See,* lenn ar Pevar-C'hanton b.
vierwertig ag. : pederamsavus.
vierwöchentlich ag. : bep peder sizhun.
vierwöchig ag. : ... peder sizhun.
vierzehn niver : pevarzek ; *vierzehn Tage,* ur pemzektez g. ; *vierzehn Kinder,* pevarzek bugel lies., pevarzek a vugale lies. ; *am vierzehnten September,* d'ar bevarzek a viz Gwengolo, d'ar bevarzekvet deiz a Wengolo.
Vierzehn b. (-,-en) : pevarzek g., niver pevarzek g.
vierzehnhundert niv. : pevarzek-kant.
vierzehnjährig ag. : pevarzek vloaz.
vierzehntägig ag. : ... div sizhun, ... pemzektez.
vierzehntäglich ag. : bep div sizhun, bep pemzektez.

vierzehnte(r,s) ag. : pevarzekvet ; *Ludwig XIV., (der Vierzehnte)*, Loeiz XIV (Loeiz pevarzek) g. ; *der 14. Mai (der vierzehnte Mai),* ar bevarzek a viz Mae.
Vierzehntel n. (-s,-) : pevarzekvedenn b.
Vierzeiler g. (-s,-) : pedergwerzenn b., pevaradenn b., barzhoneg peder gwerzenn g.
vierzeilig ag. : … peder linenn, ... peder gwerzenn ; *vierzeilige Strophe,* poz (koublad g) a beder linenn g., poz (koublad g) peder gwerzenn g. ; *vierzeiliges Gedicht,* pedergwerzenn b., pevaradenn b., barzhoneg peder gwerzenn g.
vierzig niver : daou-ugent, pergont ; *ich bin noch nicht einmal vierzig,* emaon c'hoazh en tu-mañ da zaou-ugent vloaz ; *vierzig schöne Perde,* daou-ugent vrav a gezeg lies. ; *etwa vierzig Menschen, um die vierzig Menschen, ungefähr vierzig Menschen,* un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g.
Vierzig b. (-,-en) : daou-ugent ; *er ist nahe an die Vierzig,* n'emañ ket pell diouzh e zaou-ugent vloaz, n'emañ ket a-bell diouzh e zaou-ugent vloaz.
vierziger ag. : *die vierziger Jahre,* ar bloavezhioù daou-ugent lies. ; *ein vierziger Wein,* ur gwin eus ar bloaz 1940 g.
Vierziger[1] lies. : *die Vierziger,* ar bloavezhioù daou-ugent lies.
Vierziger[2] g. (-s,-) : P. daouugentvloaziad g.
Vierzigerjahre lies. : bloavezhioù daou-ugent lies. ; *in den Vierzigerjahren,* er bloavezhioù daou-ugent.
vierzigjährig ag. : ... daou-ugent vloaz.
Vierzigjährige(r) ag.k. g./b. : daouugentvloaziad g., daouugentvloaziadez b.
vierzigmal Adv. : daou-ugent gwech.
vierzigste(r,s) ag. : daouugentvet.
Vierzigstel g. (-s,-) : daouugentvedenn b.
vierzigtägig ag. : ... daou-ugent devezh ; *vierzigtätige Probezeit,* daouugentvezhiad g.
Vierzimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi pevar fezh b.
Vierzylindermotor g. (-s,-en) : keflusker peder sailh g., keflusker pevar bailh g.
vierzylindrisch ag. : ... peder sailh, … pevar bailh.
Vietcong g. (-s/-,-s/-) : **1.** Talbenn Broadel evit Dieubidigezh Su Viêt Nam g., Arme Dieubidigezh ar Su Vietnam b., Viêt Kong g. ; **2.** ezel eus ar Viêt Kong g., P. viêtkong g.
Vietminh g. (-s/-,-) : **1.** Talbenn Dieubiñ Viêt Nam g., Viêt-Minh g. ; **2.** ezel eus ar Viêt-Minh g., P. viêtminh g.
Vietnam n. (-s) : Viêt Nam b.
Vietnamese g. (-n,-n) : Viêtnamad g.
vietnamesisch ag. : viêtnamat, [yezh] viêtnamek.
Viewer g. (-s,-) : dewelerez diapoioù b., dewelerez filmoù b.
vigilant ag. : evezhiek, evezhiant.
Vigilanz b. (-) : evezh g., evezhiañs b., evezhiegezh b., evezhiuster g., evezhiusted b., mennevezh g.
Vigilie b. (-,-n) : **1.** [relij.] vijil g. ; **2.** [barzh.] nozveilh g., arkuz g.
Vignette b. (-,-n) : melvenn b.
Vigogne b. (-,-n) : vigogn g.
Vikar g. (-s,-e) : [relij.] vikel g., kure g., beleg-servij g. ; *Generalvikar,* vikel-vras g.
Vikariat n. (-s,-e) : [relij.] **1.** [karg] vikelded b., vikeliezh b. ; **2.** [tachenn] vikeliezh b., trev b. ; *die Gemeinde bestand aus elf Vikariaten,* rannet e oa ar barrez en unnek trev.
Vikarwohnung b. (-,-en) : [relij.] vikeldi g.
Viktoria [tro-lavar] : trec'h g. ; *Viktoria rufen,* tridal gant al levenez (bezañ leun-barr a levenez) en abeg d'an trec'h, youc'hal : trec'h ! leuskel youc'hadennoù an trec'h da sevel ; *Viktoria schießen,* leuskel barradoù tennoù evit lidañ an trec'h.
Viktualien lies. : bitailh g., bevañs g.
Vilaine b. (-) : *die Vilaine,* ar Wilen b., ar Gwilun g.
Villa b. (-,Villen) : **1.** kenkiz g./b., ti-hañv g. ; *eine Villa mieten,* feurmiñ ur c'henkiz ; **2.** [istor] villa b.
Villemarqué g. : *Théodore Hersart de la Villemarqué,* Kervarker g.
Villenviertel g. (-s,-) : karter annez cheuc'h g.
Vinaigrette b. (-,-n) : [kegin.] hilienn-winêgr b., gwinêgrenn b., chaous gwinêgr g.
Vincent g. : Visant g.
Vindikation b. (-,-en) : arc'hadur g., arguz g.
vindizieren V.gw. (hat vindiziert) : arguziñ, arc'hiñ, nagenniñ, kaout abeg.
Vingtième g. (-) : [istor Bro-C'hall, tailhoù] ugentvedenn b.
Vinyl n. (-s) : vinil g.
Vinyllack g. (-s,-e) : livaj vinilek g.
Viola b. (-,Violen) **/ Viole** b. (-,-n) : **1.** [son.] biol b., alto g. ; **2.** [louza.] melion str., troad-ebeul g.
Violenz b. (-,-en) : taerder g., taerded b., feulster g.
violett ag. : glas-ruz, limestra, mouk, persdu ; *ultraviolett,* uslimestra, dreistmouk.
Violett n. (-s,-/-s) : limestra g., glas-ruz g.
Violinbogen g. (-s,-/-bögen) : gwareg-rebed b.
Violine b. (-,-n) : [sonerezh] biolin b., bioloñs b., violoñs g., rebed g. ; *Violine spielen,* rebediñ, rebetal, violoñsan, seniñ biolin (ar violin, gant ar violin), c'hoari biolin ; *erste Violine,* pennviolinour g., pennvioloñsour g.
Violinhals g. (-es,-hälse) : [sonerezh] troad ar violin g.
Violinist g. (-en,-en) : [sonerezh] biolinour g., bioloñsour g., violoñser g.
Violinkonzert n. (-s,-e) : [sonerezh] sonadeg violin b.
Violinsattel g. (-s,-sättel) : pontig hag a zalc'h kerdin ar violin g., pontig ar violin g.
Violinschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez sol g.
Violoncello n. (-s,-s) : [sonerezh] gourrebed g., gourbiolin b.
VIP b. (-,-s) / g. (-/-s,-s) : [*berradur evit* **very important person**] penn-bras g., tarin g.
Viper b. (-,-n) : [loen.] naer-wiber b., gwiber b.
Vipernatter b. (-,-n) : [loen.] naer-zour b.
Viperqueise b. (-,-n) : [loen.] pesk mare-mor bihan g., flemmer bihan g., morzer bihan g.
Virenscanner g. (-s,-) **/ Virensuchprogramm** n. (-s,-e) : [stlenn.] meziant diviruzañ g., diviruzer g., meziant enepviruz g., meziant gwarez enepviruz g.
Virgil g. **/ Virgilius** g. : Vergilius g.
virgilisch ag. : virgilian.
Virginie b. : Virjinia b.
Virginität b. (-) : gwerc'hded b., diorged, dic'hadaliezh b., glanded b. ; *sie hat ihre Virginität verloren,* diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he

deus he fleurenn, kollet he deus he gwerc'hded, krazet he deus he gwerc'hded, prestet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, kollet he deus he c'houch, labouret eo bet he jardin.
viril ag. : gour, gourel.
virilokal ag. : tadannezel.
Virologe g. (-n,-n) : viruzoniour g.
Virologie b. (-) : viruzoniezh b.
Virtualität b. (-) : galloudelezh b.
virtuell ag. : **1.** galloudel, e galloud ; *virtuelle Adresse,* chomlech galloudel g. ; *virtueller Speicher,* memor c'halloudel b., memor galloudel g. ; **2.** [fizik] derc'hel ; *virtuelles Bild,* skeudenn derc'hel b. ; **3.** [enebet ouzh gwerc'hel] darvanel ; *virtuelle Realität,* darvan traelezh g., darvanelezh b.
virtuos ag. : dreist, barrek-kenañ, apert, ouesk, treset, dres.
Virtuose g. (-n,-n) : mailh g., pabor g., tad den g. ; *er ist ein Virtuose am Klavier,* ur pabor eo war ar piano, ur mailh eo war ar piano.
virtuosenhaft ag. : gant mailhoni.
Virtuosin b. (-,-nen) : mailh g., paborez b. ; *sie ist eine Virtuosin am Klavier,* ur baborez eo war ar piano.
virulent ag. : **1.** [mezeg.] anialek ; **2.** [dre skeud.] tagus, ribus, rep.
Virulenz b. (-) : **1.** [mezeg.] anialegezh b. ; **2.** [dre skeud.] taguster g., ribuster g.
Virus n./g. (-,Viren) : viruz g., hadenn a gleñved b.
Viruserkrankung b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved viruzel g.
Virusforschung b. (-) : viruzoniezh b.
Virushepatitis b. (-,-hepatitiden) : [mezeg.] avufo viruzel g.
Virushülle b. (-,-n) : gronn viruzel g.
Virusreplikation b. (-,-en) : azeiladur viruzel g.
Virusträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger viruz g., douger hadennoù g. ; *gesunder Virusträger,* douger yac'h g.
Visage b. (-,-n) : P. [penn, dremm] klipenn b., kelorn g., kokenn b., boulienn b., fas g./b., talfas g., bailh g.
Visagist g. (-en,-en) : dremmer g.
vis-a-vis Adv. *I* **vis-à-vis** Adv. : keñver-ha-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal.
araog. (t-d-b) : *vis-à-vis von jemandem, jemandem vis-à-vis,* en tu all d'u.b., a-dal d'u.b., fas d'u.b., a-geñver d'u.b., rag-eeun d'u.b., e-keñver u.b., rag-enep d'u.b., rag-tal d'u.b., paravis d'u.b., keñver-ha-keñver gant u.b., keñver-ouzh-keñver gant u.b., tal-ouzh-tal gant u.b., tal-ha-tal gant u.b. ; *vis-a-vis einer Sache,* en tu all d'udb, a-dal d'udb, fas d'udb, a-geñver d'udb, rag-eeun d'udb, e-keñver udb, rag-enep d'udb, rag-tal d'udb, paravis d'udb, keñver-ha-keñver gant udb, keñver-ouzh-keñver gant udb, tal-ouzh-tal gant udb, tal-ha-tal gant udb.
Visavis n. (-,-) : keñvereg g.
Visbreaking g. (-s) : gluddireadur g.
Visier n. (-s,-e) : **1.** [tokarn] dremmwisk g., selloù lies. ; **2.** [arm] buker g., bizerez b. ; *das Visier stellen,* reizhañ ar buker, reizhañ ar vizerez, kemer e gouch, reizhañ al linenn-vizañ ; **3.** [dre skeud.] *jemanden im Visier haben,* bezañ prest da lammat gant u.b., kouchañ war u.b., kas a-enep u.b., klask faot gant u.b. ; *etwas ins Visier fassen,* bizañ d'udb, bizañ da dizhout udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, bezañ mennet d'ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennadiñ udb, prederiañ ober udb ; *ins Visier der Öffentlichkeit geraten,* bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn ; *jemanden ins Visier nehmen,* chom e lagad war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., derc'hel tost war u.b.
Visierbereich g. (-s,-e) : tachenn vizañ b., takad bukañ.
visieren V.k.e. (hat visiert) : **1.** *etwas visieren, auf etwas (t-rt) visieren,* bukañ udb, bizañ d'udb., bizañ war udb., eeunañ e arm war-zu udb, kouchañ udb, kemer e kouch war udb ; **2.** [Bro-Suis] goursinañ, lakaat e sin war, tioñviñ ; **2.** ober ur sell ouzh, degoch.
Visierfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn-vukañ b., lunedenn-vizañ b.
Visierkimme b. (-,-n) : hosk al linenn-vizañ g., hosk-kouchañ g., hosk ar viz g., ask ar vizerez g., koch bizañ g., koch kouchañ g.
Visierkorn n. (-s,-körner) : [arm] biz b.
Visierlinie b. (-,-n) : linenn-vizañ b., hed-kouch g.
Visierschlitz g. (-es,-e) : [lu] kranell-vizañ b., tarzhell-vizañ b.
Visierwinkel g. (-s,-) : korn-bizañ g., korn-bukañ g.
Vision b. (-,-en) : **1.** [relij.] gweledigezh b. ; **2.** emdouelladur g., trezerc'h g. ; *Visionen haben,* trezerc'hañ, gwelet pesked el laezh, gwelet skeudoù, gwelet skouerioù ; **3.** diawelad g., rakwelad g.
visionär ag. : dreistweladek, diaweladek, rakweladek.
Visionär g. (-s,-e) : dreistweler g., diaweler g., rakweler g.
Visitation b. (-,-en) : **1.** enselladenn b. ; **2.** [maltouterezh] furchadenn b.
Visite b. (-,-n) : bizit g./b. ; *ärztliche Visite,* gweladenn vezeg b.
Visitenkarte b. (-,-n) : kartenn-vizit b.
visitieren V.k.e. (hat visitiert) : [maltouterezh] ensellet, furchal, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e.
viskos ag. : gludek, gludennek, flibous.
Viskose b. (-) : viskoz g.
Viskosimeter n. (-s,-) : gludventer g.
Viskosität b. (-) : gludegezh b.
Vistawechsel g. (-s,-) : lizher-tennañ taladus ouzh gwel g.
visuell ag. : gweledel, … ar gweled, gwel- ; *visuelles Gedächtnis,* kounerezh gweledel g.

Visum n. (-s,Visen/Visa) : viza g. ; *Ausreisevisum,* viza evit kuitaat ar vro g. ; *Durchgangsvisum,* viza-treizhid g. ; *Einreisevisum,* viza evit antren en ur vro g., viza-antren g.
Visumzwang g. (-s,-zwänge) : viza ret g.
Vita b. (-,Viten/Vitae) : buhez b.
vital ag. : **1.** bev-buhezek, bev-buhez, leun a vuhez, buhez ennañ, buhezek ; **2.** bevedel, bevadel, bevret, buhezel, ret da vevañ, ret da chom bev, diziouerus d'ar vuhez, … beved, … bevañ.
Vitalismus g. (-) : [preder.] bevedelouriezh b.
Vitalist g. (-en,-en) : [preder.] bevedelour g.
Vitalität b. (-) : buhezegezh b.
Vitalkapazität b. (-,-en) : [mezeg.] barr skevent bevadel g.
Vitamin n. (-s,-e) : **1.** vitamin g., bevuzenn b., bevaenn b. ; *Mangel an Vitaminen,* negez a vitaminoù b., diouverañs vitaminoù b., avitaminoz g. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitamin D ; **2.** [dre skeud.] P. *er verfügt über Vitamin B,* hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, mat eo e hentadurezhioù, hir eo e vrec'h, hir eo e askell, penn-brec'h en deus, brav e oar keinañ, mat eo da geinañ, keinet mat eo, kreñv eo e gein, kreñv eo e chouk, ur stekiñ mat a zen a zo anezhañ abalamour d'e zarempredoù.
vitaminarm ag. : nebeut a vitaminoù ennañ.
Vitaminarmut b. (-) : negez a vitaminoù b., diouerañs vitaminoù b., avitaminoz g.
Vitaminmangelkrankheit b. (-) : negez a vitaminoù b., diouerañs vitaminoù b., avitaminoz g.
vitaminreich ag. : leun a vitaminoù, vitaminek.
Vitré n. : Gwitreg b.
Vitrine b. (-,-n) : armel-wer b.
Vitriol n. (-s,-e) : vitriol g. ; *Kupfervitriol,* sulfat kouevr g., vitriol glas g. ; *mit Vitriol bearbeiten, mit Vitriol bespritzen, in Vitriol tauchen,* vitrioliñ.
Vitriolsäure b. (-) : trenkenn sulfurek b.
Vitzthum g. (-s,-e) : [istor.] vidam g.
Vitzthumamt n. (-s,-ämter) : [istor.] vidamelezh b., vidamiezh b.
Vivat n. (-s,-s) : youc'hadenn b. ; *ein Vivat auf jemanden ausbringen,* **a)** evañ da yec'hed u.b., yec'hediñ d'u.b. **b)** teurel youc'hadennoù en enor u.b.
vivipar ag. : [loen.] bevc'haner, plogus.
Vivisektion b. (-) : bevflañcherezh g., bevflañchañ g.
Vizeadmiral g. (-s,-e) : besamiral g.
Vizedom g. (-s,-e) : [istor.] vidam g.
Vizefeldwebel g. (-s,-) : serjant fourer g.
Vizegraf g. (-en,-en) : beskont g., mac'htiern g.
Vizegrafschaft b. (-,-en) : beskontelezh b., beskonti g.
Vizekanzler g. (-s,-) : beskañseller g.
Vizekönig g. (-s,-e) : besroue g., isroue g.
Vizekönigin b. (-,-nen) : besrouanez b., isrouanez b.
Vizekonsul g. (-s,-n) : beskonsul g.
Vizelegat g. (-en,-en) : beslegad g.
Vizemarschall g. (-s,-marschälle) : besmarichal g.
Vizepräsident g. (-en,-en) : besrener g., eilrener g., besprezidant g., isprezidant g., eilprezidant g., iskadoriad g.
Vizerektor g. (-s,-en) : besrektor g.
Vizinalweg g. (-s,-e) : karront g., hent kumun g.
Viztum g. (-s,-e) : [istor.] vidam g.
Vitztumamt n. (-s,-ämter) : [istor.] vidamelezh b., vidamiezh b.
Vlies n. (-es,-e) : **1.** kreoñ g., kreoñad g., gloan g. ; *das Vlies eines Schafes,* kreoñ un dañvad g., kreoñad un dañvad g. ; [istor] *das Goldene Vlies,* ar C'hreoñ Aour g. ; **2.** bourell b.
Vliesstoff g. (-s,-e) : pilpouz g. ; *eine Bluse aus Vliesstoff,* un tavañjer pilpouz g.
V-Mann g. (-s,-leute) : [*berradur evit* **Verbindungsmann**] hanterour g., kevreer g., etreadour g.
Vogel g. (-s,Vögel) : **1.** labous g., evn g., loen-nij g., pichon g., P. fistilher askellek g. ; *zahmer Vogel,* labous doñv g. ; *der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder,* al labous a blavas war ur skourrig ; *flugfähiger Vogel,* nijer g., evn nijer g. ; *flugunfähiger Vogel, Laufvogel,* evn reder g., labous reder g. ; *ein Vogel sitzt auf dem Dach,* ul labous a zo kludet war an doenn, ul labous a zo gwintet war an doenn, ul labous a zo pintet war an doenn, ul labous a zo lojet war an doenn ; *der Vogel sitzt auf einem Zweig,* kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, gwintet eo al labous war ur brank, lojet eo an evn war ur skourr, branket eo al labous ; *Vögel fangen,* evneta, labouseta, falaoueta ; *die Saat mit Netzen vor Vögeln schützen,* neudennañ parkadoù nevez hadet ; [krennlavar] *der frühe Vogel fängt den Wurm,* an neb en deus c'hoant d'ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo ed leun ar solier - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat ; **2.** [ardamez] moualc'henn b. ; **3.** [dre skeud.] *ein lustiger Vogel,* ul liper g., unan a gemer ar vuhez eus an tu mat g., unan laouen hag aes g., ur c'hwil g., un ibil g., ur fouin g., ur seder a zen g., ul labous drant g., ur goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., un diaoul da farsal g., ur paotr sart g., ur c'hampinod g., un hinkin g., ur c'hantolor g., ul lampon g., ur pichon g. ; *ein lockerer (ein loser) Vogel,* ur frellad g., ur pabor g., ur c'hwil g., un hinkin g. ; *ein seltener Vogel,* un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ul labous g., un evn g., ul labous a jav g., ur fouin g., ur pitaouenneg g., un den dioutañ e-unan g., un istañsour g., un istrelog g., un aotrou g., ur galkenn b., ur c'halkenn g., un den espar g., ur pichon g., ur brav a bichon g. ; **4.** [kirri-nij] *alteresschwacher Vogel,* flapell b. ; **5.** [tr-l] *den Vogel abschießen,* skeiñ e-barzh, tizhout ar pal, tennañ er gwenn, dibradañ ar maout, kaout ar maout, tizhout ar gwenn, dont ar maout (ar c'hilhog, ar pae) gant an-unan, ober nav ; *der hat einen Vogel,* c'hoari a ra gant e voned, n'eo ket go e doaz, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ,

mankout a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; **6.** [kr-l] *den Vogel erkennt man am Gesang,* n'anavezer mat ur c'hi ken na vez sachet war e fri, n'anavezer mat ur c'hazh ken na vez sachet war e lost, al labous 'vez anavezet diouzh e gan.

Vogelansicht b. (-) : gwel diwar nij g., gwel a-spluj g.

Vogelart b. (-,-en) : spesad laboused g. ; *manche Vogelarten ernähren sich von Körnern,* debriñ greun a ra laboused 'zo.

Vogelaufprall g. (-s,-e) : [kirri-nij] stok labous ouzh ur c'harr-nij g.

Vogelbauer n. (-s,-) : kaoued b.

Vogelbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] hiliber str., gwez-hiliber str., mar str., gwez-mar str., kerzhin str., kerzhinenn b., kormelenn b., gwial-gwrac'h str.

Vogelbeere b. (-,-n) : [louza.] **1.** hiliber str., hiliberenn b., per-hiliber str., per-mar str., per-kormel str., per-evned str., kerzhin str. ; **2.** hiliber str., gwez-hiliber str., mar str., gwez-mar str., kerzhin str., kerzhinenn b., kormelenn b., gwial-gwrac'h str.

Vogelbeize b. (-,-n) : falc'hunerezh g.

Vogelbrot n. (-s) : [louza.] brignon-logod g.

Vögelchen n. (-s,-) : labousig g., evnig g., plog g., pichon g., evn bihan g., poñsin g., [yezh ar vugale] ninig g., boubousig g.

Vogeldeuter g. (-s,-) : [istor] aogur g., evnzivinour g., urisinour g., divinour g.

Vogeldreck g. (-s) : kaoc'h-labous g., kaoc'h-laboused g.

Vogeldünger g. (-s) : gwano g., ludu melen g.

Vogeldunst g. (-es) : greun-plom munut-munut str., drajez munut-munut str.

Vogelfalle b. (-,-n) : pej laboused g., trap laboused g., stoker g., stokerez b.

Vogelfang g. (-s) : evnetaerezh g., labousetaerezh g., pilorjerezh g. ; *auf Vogelfang ausgehen,* mont da labouseta, mont da evneta, mont da falaoueta.

Vogelfänger g. (-s,-) : evnetaer g., labousetaer g., pilorjed g., falaouetaer g., paker laboused g.

Vogelfangnetz n. (-es,-e) : roued-evneta b., stegn g., stign g.

Vogelflug g. (-s,-flüge) : nij an evned g.

vogelfrei ag. : [istor] hep gwir ebet, hep skoazell na gwarez al lezennoù ; *Luther war (für) vogelfrei erklärt worden,* dilamet e oa bet digant Luther skoazell ha gwarez al lezennoù.

Vogelfutter n. (-s) : boued-laboused g.

Vogelgarn n. (-s,-e) : roued-evneta b., stegn g., stign g. ; [dre skeud., P.] *jemanden ins Vogelgarn locken,* klask tapout u.b. en e roued, klask lakaat u.b. da gouezhañ en e rouedoù, sachañ u.b. en e rouedoù.

Vogelgesang g. (-s) / **Vogelgezwitscher** n. (-s) : geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filliped b., fistilh evned g.

Vogelhandlung b. (-,-en) : evnerezh b.

Vogelhändler g. (-s,-) : marc'hadour laboused g.

Vogelhaus n. (-es,-häuser) : kanustell b., kaouidell b.

Vogelhecke b. (-,-n) : kludeg b.

Vogeljunge(s) ag.k. n. : labousig g., evnig g., plog g., poñsin g., [yezh ar vugale] ninig g., boubousig g.

Vogelkäfig g. (-s,-e) : kaoued b.

Vogelkenner g. (-s,-) : evnoniour g., ornitologour g.

Vogelkirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kerezenn ouez b., gwez-pabu str., gwez-babu str., babuenn b.

Vogelkirsche b. (-,-n) : [louza.] pabu str., babu str., babuenn b., kerez-gouez str., kignez str.

Vogelknöterich g. (-s,-e) : [louza.] melloù lies., milglom b. milskoulm g., louzaouenn-ar-milskoulm b., boued-evned g.

Vogelkunde b. (-) : evnoniezh b., ornitologiezh b.

Vogelleim g. (-s) : glud g.

Vogelmagen g. (-s,-mägen/-) : [loen.] elaz g., elazenn b., sabler g.

Vogelmännchen n. (-s,-) : [loen.] tad labous g. mal labous g., marc'h labous g.

Vogelmiere b. (-,-n) : [louza.] brignen-logod g., brignen-bihan g., glered g., gleizh-douar str.

Vogelmist g. (-es,-e) : kaoc'h-labous g., kaoc'h-laboused g.

vögeln V.k.e. (hat gevögelt) : *jemanden vögeln,* tennañ un taol gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b., c'hoari u.b., c'hoari lapavan gant u.b., turlutañ u.b., klaviañ u.b., gennañ u.b., gwintañ u.b., mont d'u.b., distagañ un droiad war u.b., fouzhañ u.b., c'hwilañ u.b., tennañ u.b., bontañ u.b., bourikañ u.b., bilhiñ u.b., feukañ u.b., brochañ u.b., fumiñ u.b., gromañ u.b., kilhogiñ u.b., kêkiñ u.b., plomañ u.b., sikiñ u.b., feusañ u.b., klakañ u.b.

V.gw. (hat gevögelt) : fouzhañ, c'hoari daou, c'hoari toutou, c'hoari koukoug, c'hoari lapavan, en em dourtañ, ribotat, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, terriñ ur graoñenn, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn.

Vögeln n. (-s) : P. c'hoari g., taol g., taol roked g., taolad g., flemmadenn b., brezel al liñselioù g., emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù lies.
Vogelnest n. (-es,-er) : neizh g.
Vogelnetz n. (-es,-e) : stegn g., stign g., roued-evneta b.
Vogelorgel b. (-,-n) : seranell b.
Vogelperspektive b. (-) : gwel diwar nij g., gwel a-spluj g. ; *aus der Vogelperspektive (betrachtet),* gwelet diwar nij, gwelet a-spluj.
Vogelpfeife b. (-,-n) : sutell-evneta b.
Vogelschau b. (-) : gwel diwar nij g., gwel a-spluj g. ; *aus der Vogelschau (gesehen),* gwelet diwar nij, gwelet a-spluj.
Vogelschauer g. (-s,-) : [istor] aogur g., evnzivinour g., urisinour g., divinour g.
Vogelscheiße b. (-) : kaoc'h-laboused g., kaoc'h-labous g.
Vogelscheuche b. (-,-n) : **1.** sant-plouz g., spontailh g., spontailh brini g., spontailh plouz g., jak plouz g., marc'h-plouz g., paotr-kozh g., boulom-kolo g. ; **2.** [dre skeud.] *wandelnde Vogelscheuche,* jak g., istrogell g., urupailh g., euzhvil g., euzhadenn b., euzhden g., iskizadenn b., P. krank-saoz g., penn-sac'h g.
Vogelschutz g. (-es) : gwarez al laboused g.
Vogelschwanz g. (-es,-schwänze) : lost ul labous g.
Vogelschwarm g. (-s,-schwärme) : koabrennad laboused b., ebr laboused g., toullad laboused g., mor a laboused g., nijadeg b. ; *schwimmender Vogelschwarm,* bank evned g., bankad evned g.
Vogelspinne b. (-,-n) : [loen.] tarentolenn Amerika ar Su b.
Vogelstange b. (-,-n) : klud g., bazh-klud b. ; *einen Vogel von der Vogelstange vertreiben,* digludañ ul labous.
Vogelsteller g. (-s,-) : evnetaer g., labousetaer g., pilorjed g., falaouetaer g., paker laboused g.
Vogelstellerei b. (-) : evnetaerezh g., labousetaerezh g., pilorjerezh g.
Vogelsternmiere b. (-,-n) : [louza.] brignen-logod g., brignen-bihan g., glered g., gleizh-douar str.
Vogelstrauß g. (-es,-e) : [loen.] struskañval g., lotrus g.
Vogel-Strauß-Politik b. (-) : politikerezh ar struskañval g.
Vogelwahrsagekunst b. (-) : evnzivinouriezh b.
Vogelwarte b. (-,-n) : savlec'h evnoniezh g.
Vogelweibchen n. (-s,-) : mamm labous b., evnez b., labousez b.
Vogelzucht b. (-) : evnerezh g., sevel laboused g., magerezh evned g., magañ evned g.
Vogelzug g. (-s,-züge) : nijadeg b., tremenadeg evned b.
Vogerlsalat g. (-s) : [louza.] louzaouenn-an-oan b., dousetez b., gwalerig g., dousezig b., yalc'h-ar-person b.
Vogesen lies. : Vogezoù lies., Vojoù lies.
Vöglein n. (-s,-) : labousig g., evnig g., plog g., pichon g., evn bihan g., poñsin g., [yezh ar vugale] ninig g., bouboušig g.
Vogler g. (-s,-) : evnetaer g., labousetaer g., pilorjed g., falaouetaer g., paker laboused g. ; [istor] *Heinrich der Vogler,* Herri an Evnetaer [876-936].
Vogt g. (-s,-Vögte) : [istor] *Landvogt,* gouarner ur vro g., provost g., beli g., alouer g. ; *Schlossvogt,* kastellan g., evezhiant g., (Gregor), merour ar c'hastell g.
Vogtei b. (-,-en) : [istor] provostiezh b., beliezh b., senesaliezh b.
Voicemail b. (-,-s) : [stlenn.] postel dre vouezh g., postelerezh dre vouezh g.
Voicerecorder g. (-s,-) : enroller nij g.
Vokabel b. (-,-n) : hanc'her g., ger g., termen g.
Vokabelnliste b. (-,-n) : roll-gerioù g.
Vokabular n. (-s,-e) / **Vokabularium** n. (-s,Vokabularien) : hanc'herieg b., gerioù lies., gerva g., geriaoueg b.
Vokal g. (-s,-e) : [yezh.] vogalenn b. ; *nasaler Vokal,* vogalenn-fri b. ; *oraler Vokal,* vogalenn-c'henoù b. ; *kurzer Vokal,* vogalenn verr b. ; *langer Vokal,* vogalenn hir b. ; *offener Vokal,* vogalenn digor b. ; *geschlossener Vokal,* vogalenn serr b. ; *gerundeter Vokal,* vogalenn rontet b. ; *ungerundeter Vokal,* vogalenn diront b. ; *zwei Vokale getrennt sprechen,* distagañ ar vogalenn gentañ dijunt diouzh ar vogalenn a zo war-lerc'h.
vokal ag. : -mouezh, ... ar vouezh, mouezhel ; *ein vokales Solistenquartett,* ur peder mouezh b., ur pevarad mouezhioù g.
Vokalanlaut g. (-s,-e) : vogalenn dal b.
Vokalauslaut g. (-s,-e) : vogalenn oc'h echuiñ ur ger b., vogalenn dibenn b.
Vokalgleichklang g. (-s,-klänge) : [lenn.] kenganez ar vogalennoù b., kengan war ar vogalennoù g.
Vokalisation b. (-,-en) : **1.** vogalennadur g., vogalenniñ g. ; **2.** [sonerezh] filiennañ g.
vokalisch ag. : vogalennek ; [lenn.] *vokalischer Halbreim,* kenganez ar vogalennoù b., kengan war ar vogalennoù g.
Vokalise b. (-,-n) : filienn b. ; *Vokalisen singen,* filiennañ.
vokalisieren **1.** V.gw. (hat vokalisiert) : [sonerezh] filiennañ, solfata ; **2.** V.k.e. (hat vokalisiert) : [yezh] vogalenniñ, treiñ da vogalenn ; *vokalisiert werden,* bezañ troet da vogalenn, vogalenniñ, treiñ da vogalenn.
Vokalismus g. (-s) : vogalennadur g., vogalenniñ g.
Vokalkonzert n. (-s,-e) : kanadeg b., liesvouezhiezh b.
Vokalmusik b. (-) : sonerezh-mouezh g., liesvouezhiezh b.
Vokalstamm g. (-s,-stämme) : [yezh.] bonad sonennek g.
Vokativ g. (-s,-e) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'hervel b., tro-c'halviñ b.
Volant g./n. (-s,-s) : **1.** [gwiad.] poulounez str. ; **2.** [Bro-Aostria] rod-vleinañ b.
Volk n. (-s,Völker) : **1.** pobl b., poblad b., pobladenn b., broad b. ; *das deutsche Volk,* ar bobl alaman b. ; *das bretonische Volk,* ar bobl vreton b., pobl Breizh b. ; *das französische Volk,* ar bobl c'hall b. ; *das Volk der Juden,* pobl ar Yuzevien b. ; *das Volk Israel,* pobl a Israel b. ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes,* gwirioù sakr pobl Breizh lies. ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren,* n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh ; *die indigenen Völker Amerikas,* an Amerindianed lies., ar pobloù indian lies. ; *Frankreich macht seine Völker mundtot, Frankreich knebelt seine Völker,* minellañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minwalañ a ra Bro-C'hall he fobloù, mudañ a ra Bro-C'hall he fobloù ; *diese Nation ist das Ergebnis der Verschmelzung zweier Völker,* ganet eo ar vroad-se diwar (diouzh) kendeuz div bobl ; *nicht die Sprache ist es, die man verachtet,*

sondern das Volk, das sie spricht, n'eo ket ar yezh an hini eo a vez disprizet, met ar bobl a gomz anezhi ; [relij.] *Gottes Volk, das Volk Gottes,* pobl Doue b.

2. gwerin b., astud lies., pobl b., tud lies. ; *das einfache Volk,* ar gumun b., an dud vunut lies., ar bobl vunut b., ar werin b., ar werinidi lies., ar bobl voutin b., an dud a lec'h izel lies., an dud izelek lies., an dud dister o doare lies., an dudigoù dister lies., an tudajoù lies., an astud lies., ar munudigoù lies. ; *das gemeine Volk,* an dud voutin lies., ar gumun b., al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., an astud lies. ; *das niedere Volk,* al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., an astud lies., ar werin b., ar partabl g., an dud vilen lies., ar re n'o deus nag onestiz na magadurezh lies. / ar gomun b. / ar bobl displet b. (Gregor) ; *die untersten Schichten des Volkes,* ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ lies. ; *beim Volk beliebt*, gwelet mat (deuet-mat, erru-mat) gant ar bobl, brudet mat, karet dreist ar barr gant ar bobl, karet dreist-penn gant ar bobl ; *das Volk ist der Souverän der Schweiz,* rieg Bro-Suis eo ar bobl ; *die Macht in die Hand des Volkes legen,* lakaat ar bobl e piaou d'ar veli, degemer ar bobl da rieg ; *die Hefe des Volkes*, al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., ar jaloded lies., an noueañs b., ar ravalidi lies., ar jalodaj g., ar breinaj g., stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b. ; *sich unter das Volk mischen,* mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, ober kavandenn ouzh ar bobl (gant ar bobl, d'ar bobl), mont e-mesk an druilh, mont e melloù an dud, en em deuler e-touez an dud e-giz pep hini ; *Volkes Stimme, Gottes Stimme*, mouezh an dud eo mouezh Doue ; *das Volk verlangt, dass der Unterricht in seiner Sprache erfolgt,* ar bobl a venn ma vefe kelennet en he yezh, ar bobl a c'houlenn uhel ha kreñv ma vo kelennet en he yezh, fellout a ra d'ar bobl ma vo kelennet en he yezh.

3. engroez g., engroeziad g., pobl b., pobl a dud b., mor a dud g., morad g., moriad g., maread g., taol bras a dud g., taolad bras a dud g., tolp bras g., tompad tud g., kasad b., druilh g., druilh bras g., druilhad g., duilhad g., kaouad tud b./g., gwask g., houl g., gwaskadeg b. ; *viel Volk,* un tamm brav a dud, ur stlabez tud g., mac'h bras a dud g., kalz a dud, lies a dud, ur mor a dud g., ur bobl tud, ur bobl a dud b., ur boblad a dud b., ur c'halz a dud g., un taol bras a dud g., un taolad bras a dud g., ul leizh a dud, un tolp bras a dud g., forzh tud, forzhig tud, un toullad mat a dud g., e-leizh a dud, tud e-leizh lies., un tolpad tud g., ur maread tud g., maread a dud, tud maread, un engroez tud g., tud a vagad lies., un dud g., ur bed a dud g., karg vras a bobl, un hedad tud g., ur spont a dud g., ur pezhiad tud g., ur pezh tud g., ur gaouad tud b., ur c'haouad tud g.

4. bandennad b., kaouad b./g., frapad g., torkad g. ; *Kriegsvolk,* soudarded lies. ; *ein Volk Rebhühner,* ur vandenn glujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g., ur frapad klujiri g.

4. poblad b., pobladenn b., meuriad g. ; *ein Volk von Jägern,* ur boblad chaseourien b. ; *ein Volk von Hirten,* ur boblad vaesaerien b.

volkarm ag. : distank e boblañs, rouez e boblañs.

Völkchen n. (-s,-) : **1.** P. tud lies., tudigoù lies. ; *das junge Völkchen,* ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vugale lies. ; **2.** poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b. ; **3.** *das trippelnde Mäusevölkchen,* gouenn al logod b., al lostoù-hir lies.

Völkerball g. (-s) : [sport] mell vac'hañ b.

Völkerbund g. (-s) : [istor] Kevredigezh ar Broadoù b.

Völkergemisch n. (-s) : marelladur pobloù g., mozaikenn bobloù b.

Völkerkunde b. (-) : tudoniezh b., tudouriezh b., gouennoniezh b., gwerinoniezh b.

Völkerkundler g. (-s,-) : tudoniour g., tudour g., gouennoniour g., gwerinoniour g.

Völkerlehre b. (-) : tudoniezh b., tudouriezh b., gouennoniezh b., gwerinoniezh b.

Völkermord g. (-s,-e) : gouennlazh g., lazh-gouenn g., hillazh g., kenellazh g.

Völkerrecht n. (-s) : gwir etrebroadel g., gwir an holl dud (an dud, an holl bed, ar bed-holl) g. (Gregor).

völkerrechtlich ag. : diouzh ar gwir etrebroadel, hervez ar gwir etrebroadel.

Völkerschaft b. (-,-en) : poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b.

Völkerschlacht b. (-) : [istor] emgann ar Broadoù g., emgann Leipzig g. [*Leipzig, 1813*].

Völkerstamm g. (-s,-stämme) : poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b., broad b.

Völkerwanderung b. (-,-en) : [istor] treuztiriadur ar pobloù g. ; *die Zeit der Völkerwanderung,* marevezh an divroadegoù bras g., marevezh treuztiriadur ar pobloù en Europa g.

volkhaft ag. : poblek.

völkisch ag. : [istor, nazi.] a sell ouzh kumuniezh ar bobl a-bezh b., broadel, „kenvroadel“, „hollvroadel“.

volkleer ag. : didud, dibobl.

volkreich ag. : poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), tudet stank, poblet stank, stank an dud ennañ.

Volks- … pobl, … ar bobl, poblel, poblek, gwerinel.

Volksabstimmung b. (-,-en) : mouezhiadeg-pobl b., hollguzuliadeg b., hollvouezhiadeg b., poblvouezhiadeg b., poblvotadeg b., unezholadur g., poblaters g.

Volksangelegenheit b. (-,-en) : afer an holl dud b., afer ar bobl a-bezh b.

Volksauflauf g. (-s,-aufläufe) : tolpadeg b., emvodadeg b.

Volksausgabe b. (-,-n) : embannadur evit ar bobl g., embannadur boutinaet g.

Volksbad n. (-s,-bäder) : kibelldi g., kibellec'h g.

Volksbank b. (-,-en) : ti-bank ar bobl g.

Volksbefragung b. (-,-en) : mouezhiadeg-pobl b., hollguzuliadeg b., hollvouezhiadeg b., poblvouezhiadeg b., poblvotadeg b., unezholadur g., poblaters g.

Volksbegehren n. (-s) : [Bro-Suis] mouezhiadeg-pobl b., hollguzuliadeg b., hollvouezhiadeg b., poblvouezhiadeg b., poblvotadeg b., unezholadur g., poblaters g.

Volksbelustigung b. (-,-en) : foar b., kermes g., gouel pobl g.

Volksbewegung b. (-,-en) : luskad poblel g.

Volksbibliothek b. (-,-en) : levraoueg pobl b.

Volksbuch n. (-s,-bücher) : teskad kontadennoù pobl g.

Volksdemokratie b. (-,-n) : demokratiezh pobl b., demokratiezh werinel b., gweriniezh pobl b., ren ar werin g.
Volksdichte b. (-) : stankted ar boblañs b., tudegezh b.
Volksdichter g. (-s,-) : barzh stag ouzh ar bobl g., [gwashaus] rimadeller g.
Volksdichtung b. (-,-en) : barzhoniezh stag ouzh ar bobl b., [gwashaus] rimadellerezh g.
volkseigen ag. : [istor, RDA] *volkseigener Betrieb (V.E.B),* embregerezh Stad g. ; *zum volkseigenen Betrieb machen,* kenberc'hennañ [un embregerezh].
Volkseinkommen n. (-s) : korvoder broadel g.
Volksempfinden n. (-s) : [istor, nazi.] santad ar bobl g., kedveno g. ; *das gesunde Volksempfinden,* skiant-vat ar bobl b.
Volksentscheid g. (-s,-e) : mouezhiadeg-pobl b., hollguzuliadeg b., hollvouezhiadeg b., poblvouezhiadeg b., poblvotadeg b., unezholadur g., poblaters g.
Volkserhebung b. (-,-en) : emsavadeg vroadel b., emsavadeg b.
Volksfest n. (-es,-e) : gouel pobl g., fest pobl g./b.
Volksfront b. (-) : **1.** [istor, Bro-C'hall] *die Volksfront,* talbenn ar bobl g. ; **2.** *Volksfront zur Befreiung Palästinas,* Talbenn ar Bobl evit Dishualded Palestina g., Talbenn ar Bobl evit Dieubiñ Palestina g.
Volksfrontregierung b. (-) : [istor, Bro-C'hall] *die Volksfrontregierung,* gouarnamant talbenn ar bobl g.
Volksgeist g. (-es) : santad broadel g.
Volksgemeinschaft b. (-) : [istor, nazi.] kumuniezh ar bobl a-bezh b., kumuniezh vroadel b., broad b., broadelezh b., „kenvroadelezh“ b., „hollvroadelezh“ b.
Volksgenosse g. (-n,-n) : [istor, nazi.] kenvroad g.
Volksgerichtshof g. (-s) : [istor, nazi.] Lez-Varn ar Bobl.
Volksgesundheit b. (-) : yec'hed foran g.
Volksglaube g. (-ns) : kredenn bobl b., kredenn voutin b.
Volksgruppe b. (-,-n) : strollad tud stag ouzh ur vroad g., broad b., broadelezh b., poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b. ; *Auseinandersetzung zwischen Volksgruppen,* diemglev etrekenel g., dizemglev etrekenel g., bec'h etre broadelezhioù g., bec'h etre broadoù g.
Volksgunst b. (-) : brud vat b.
Volksheld g. (-en,-en) : haroz broadel g.
Volksherrschaft b. (-) : **1.** gwerinelezh b., demokratelezh b. ; **2.** riegezh ar bobl b., demokratiezh b., gweriniezh pobl b., ren ar werin g.
Volkshochschule b. (-,-n) : skol-veur ar bobl b.
Volksinitiative b. (-,-n) : [Bro-Suis] referendom war intrudu ar bobl g..
Volkskapitalismus g. (-) : kevalaouriezh pobl b.
Volkskrankheit b. (-,-en) : kleñved broreuziat g., kleñved broreuziadek g.
Volksküche b. (-) : soubenn voutin b.
Volkskunde b. (-) : arz hag hengoun pobl lies., gwerinoniezh b., folklor g.
Volkskundler g. (-s,-) : gwerinoniour g., folklorour g.
volkskundlich ag. : … folklor, folklorel, folklorek, gwerinoniel.
Volkskunst b. (-) : arz pobl g., arz gwerinel g., arz-gwerin g.
Volkslauf g. (-s) : redadeg bobl b.
Volkslied n. (-s,-er) : kanaouenn bobl b., kanaouenn boblek, kan poblek g. ; *Volkslieder sammeln,* soniaoua.
Volksliedersammler g. (-s,-) : dastumer kanaouennoù pobl g., soniaouer g., kutuilher kanaouennoù pobl g., kutuilher gwerzioù ha sonioù g.
Volksliteratur b. (-) : lennegezh pobl b.
Volksmärchen n. (-s,-) : kontadenn bobl b., kontadenn henvoazel b.
Volksmasse b. (-,-n) : **1.** darn vuiañ eus an dud b., kalz muiañ eus an dud g., yoc'h g. ; **2.** engroez g., engroeziad g.
volksmäßig ag. : *volksmäßig machen,* brudañ, skignañ e-touez an dud, boutinaat, lakaat diouzh intent an holl, lakaat diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, lakaat en ardremez an holl, lakaat en akomod d'an holl.
Volksmehr n. (-s) : [Bro-Suis] muianiver ar vouezhierien g., muianiver kengevreadel g.
Volksmeinung b. (-) : kedveno g., meno foran g., soñj an dud g.
Volksmenge b. (-,-n) : engroez g., engroeziad g., pobl a dud b., mor a dud g., tamm brav a dud g., stlabez tud g., mac'h bras a dud g., poblad a dud b., taol bras a dud g., taolad bras a dud g., tolp bras a dud g., toullad mat a dud g., tolpad tud g., maread tud g., tud maread lies., bed a dud g., pezhiad tud g., pezh tud g.
Volksmiliz b. (-,-en) : bezen pobl g., milis pobl g., polis pobl g.
Volksmund g. (-s) : yezh ar bobl b., lavar ar bobl g. ; *im Volksmund,* e yezh ar bobl.
Volksmusik b. (-) : sonerezh pobl g.
Volkspartei b. (-,-en) : kostezenn bobl b., strollad pobl g.
Volkspolizei b. (-) : [istor, RDA] polis ar bobl g.
Volksrat g. (-s,-räte) : kuzul ar bobl g.
Volksrede b. (-,-n) : P. *Volksreden halten,* ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.
Volksredner g. (-s,-) : tribun g.
Volksregierung b. (-,-en) : gouarnamant demokratel g., gouarnamant gwerinel g.
Volksrepublik b. (-,-en) : republik pobl b., republik gwerinel g.
Volksschicht b. (-,-en) : gwiskad kevredigezhel g., renkad sokial b., gwelead sokial g., dere g., kendere g., kouch g., meuriad g., P. sklisenn b. ; *die untersten Volksschichten,* ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ lies.
Volksschule b. (-,-n) : skol kentañ derez b., skol-gentañ b., skol-izel b.
Volksschüler g. (-s,-) : skoliad kentañ derez g.
Volksschullehrer g. (-s,-) : mestr-skol g., mestr b., skolaer g. kelenner kentañ derez g. ; *er wollte aus seinem Sohn einen Volksschullehrer machen,* c'hoant en doa d'ober ur skolaer gant e vab.
Volksschullehrerin b. (-,-nen) : mestrez-skol b., mestrez b., skolaerez b., kelennerez kentañ derez b.
Volksschulunterricht g. (-s) : deskadurezh er c'hentañ derez b.
Volkssitte b. (-,-n) : kustum broadel g., boaz ar vro g., giz ar vro b.

Volkssouveränität b. (-) : **1.** gwerinelezh b., demokratelezh b. ; **2.** riegezh ar bobl b., demokratiezh b., gweriniezh b., ren ar werin g. ; *das Prinzip der Volkssouveränität,* pennaenn riegezh ar bobl b.
Volkssport g. (-s) : sport pobl g.
Volkssprache b. (-,-n) : yezh ar bobl b., lavar ar bobl g.
Volksstamm g. (-s,-stämme) : poblad b., pobladenn b., meuriad g., kenel b., broad b., broadelezh b.
Volksstimme b. (-,-n) : mouezh an holl b., kaoz b., teod ar vro g., kedveno g., meno foran g., soñjoù an dud lies., pezh a soñj an dud g., teod an dud g.
Volksstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari pobl g.
Volkssturm g. (-s) : [istor, nazi.] bagadoù-stourm ar bobl lies. [*savet e fin an eil brezel bed gant an nazied*].
Volkstanz g. (-es,-tänze) : dañs pobl g.
Volkstheater n. (-s) : c'hoariva poblel g., c'hoariva gwerinel g.
Volkstracht b. (-,-en) : gwiskamant hengounel g., gwiskamant broadel g.
Volkstribun g. (-s,-e) : tribun ar werin g.
Volkstum n. (-s) : doare ur vroad g., broadegezh b., azonadur broadel g., personelezh ur bobl b.
volkstümlich ag. : **1.** boas, kustum, hengounel, henvoazel ; **2.** … pobl, stag ouzh ar bobl, deuet mat gant ar bobl, erru mat gant ar bobl.
Volkstümlichkeit b. (-) : **1.** hengounegezh b., henvoazegezh b. ; **2.** gwerinegezh b., poblegezh b., broadegezh b.
Volksunterdrücker g. (-s,-) : mac'homer ar bobl g.
Volksverdummung b. (-) : empennwalc'herezh g., gwalc'hadeg-empennoù b., plantañ brozennoù g., choukañ brozennoù g., c'hwezhañ brozennoù g., anevaladur an dud g.
Volksverhetzer g. (-s,-) : ficher reuz g., planter reuz g., c'hwezher tan g., kef-tan g., penn-tan g., c'hwezher kasoni g., handeour g.
Volksverhetzung b. (-,-en) : atizerezh d'ar feulster g., atizerezh d'ar gasoni etre an dud g.
Volksvermögen n. (-s) : kevala broadel g.
Volksversammlung b. (-,-en) : Bodadenn Vroadel b., Bodadeg Vroadel b., Parlamant g.
Volksvertreter g. (-s,-) : kannad g., dilennad ar bobl g., derc'houezour ar bobl g.
Volksvertretung b. (-,-en) : Bodadenn Vroadel b., Bodadeg Vroadel b., Parlamant g.
Volkswirt g. (-s,-e) : armerzhour g.
Volkswirtschaft b. (-) : armerzh g. ; *gelenkte Volkswirtschaft,* armerzh sturiadet g.
Volkswirtschaftler g. (-s,-) : armerzhour g.
volkswirtschaftlich ag. : ... armerzh, armerzhel.
Volkswirtschaftslehre b. (-) : armerzhouriezh b.
Volkszählung b. (-,-en) : niveridigezh ar boblañs b., niveradeg ar boblañs b.
Volkszugehörigkeit b. (-) : broadelezh b.
voll ag. : **1.** leun, peurleun, barr, barret, bourr, karg, leizh, a-bezh ; *ein volles Glas Wein nehmen,* kemer ur werennad leun a win, kemer leizh ur werenn a win, kemer leizh ar werenn a win, kemer barr ar werenn a win ; *jemandem ein volles Glas Bier einschenken,* diskenn leizh e werenn a vier d'u.b. ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft,* degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; *volle Ähren,* pennoù-ed gant o leun a c'hreun lies. ; *ein volles Gesicht,* un dremm guilh b., ur fas loar g/b, divjod kuilh lies. ; *ein voller Arm,* ur vrec'h kuilh (tevik, lardik) b. ; *mit vollen Händen,* a-leizh-dorn, a-zornadoù, dre zornadoù, leizh e zaouarn gantañ, a-vozadoù, a-grabanadoù ; *volle Töne,* sonioù leun ; *die volle Zahl ist erreicht,* mat eo ar gont ; *der volle Mond,* al loargann g., kann al loar g., al loar leun b., al loar vras b. ; *volle zwanzig Jahre,* ugent vloaz krenn, ugent vloaz fournis, ugent vloaz leun, ugent vloaz echu, ugent vloaz klok, ugent vloaz kloz ; *ein volles Jahr lang,* ur bloaz-pad, ur bloaz a-bezh, a-hed (hed, dre hed) ur bloaz, ur bloavezh leun, ur bloavezh kloz, ur bloaz chouk g., ur bloaz klok g., ur bloaz frank g., ur bloaz krenn g., ur bloaz tre-ha-tre g., ur bloaziad g., ur bloavezhiad g. ; *bis dorthin brauchen wir eine volle Stunde,* kreñv d'un eur e vimp o vont di, un eurvezh kreñv a lakaimp da vont di, un eurvezh chouk a lakaimp da vont di ; *eine volle Stunde (lang),* e-pad un eurvezh a-bezh, e-pad un eurvezh klok, a-hed an eur, e-pad un eur horolaj ; *mit vollen Segeln,* e holl ouelioù digor, digor-frank e ouelioù gantañ, skoud a-raok, lark kaer ; *volle acht Tage,* eizh devezh leun (klok, chouk) ; *ein volles Dutzend,* un dousennad vat b., un dousennad leun b. ; *die Turmuhr schlägt nur die vollen Stunden,* gant horolaj tour an iliz ne vez skoet nemet an eurioù leun ; [c'hoariva] *ein volles Haus haben,* bezañ leun-chouk ar sal ; *voll bleiben, dauernd voll sein,* na zileuniañ.
2. en e bezh, a-zevri-kaer, en e varr, en e vog, bras, hir, penn-da-benn an neudenn, penn-da-benn ; *in voller Größe,* en e bezh ; *in voller Arbeit,* a-zevri-kaer (a-lazh-ki) gant e labour, e-kreiz al labour, e bec'h o labourat ; *die Wahlkampagne ist in vollem Gange,* en he barr emañ ar gevezadeg evit ar votadegoù, en he bog emañ ar c'habalerezh evit an dilennadegoù ; *die Arbeit auf der Baustelle war in vollem Gang,* war ar chanter e oa digor-frank al labour ; *die Heuernte ist in vollem Gange,* emañ an dud bec'h war-dro ar foenn ; *das Fest ist in vollem Gang,* en e varr (en e vog) emañ ar fest, birvihl 'zo gant an dud oc'h ober fest, lañs 'zo gant ar fest, startijenn a zo er fest, emañ ar fest o kornal ; *in vollem Laufe,* diwar herr, tizh warnañ, a-herr, gant diere, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, diwar dizh, diwar zifrae, difrae-kaer, d'an druilh, a-dizh ; *sich in voller Fahrt befinden,* mont d'an tizh bras, bezañ tizh gant an dra-mañ-tra / gant an-unan, reiñ (kaout) herr, mont gant diere, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ) hent, [merdead.] mont skoud a-raok, gwentañ, klipenn ; *in voller Kraft,* e barr e nerzh, e-kreiz e nerzh ; *in vollen Zügen trinken,* evañ gant lonkadennoù hir, evañ e krogadoù hir, evañ a c'houzougadoù hir (a grogadoù hir), klukañ ; *aus voller Kehle singen,* kanañ a-bouez e benn (eus holl nerzh e gorzenn, a-bouez-penn, a nerzh ene, leizh e c'henoù, a-leizh e gorzailhenn, leizh e veg, a-leizh korzenn), leuskel warni ; *sie fiel mit voller Kleidung und Schuhen in den Fluss,* kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha razh - kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha tout ; *mit vollem Recht behaupten,* lavaret gant gwir abeg ; *er genießt mein volles Vertrauen,* ur fiziañs hep muzul am eus ennañ, ur fiziañs vras (divent) am eus ennañ, lakaat a ran va fiziañs-holl ennañ ; *die volle Wahrheit,* ar wirionez plaen b., ar wirionez en he fezh b.,

ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionezh chouk b. ; *in vollem Ernst,* en un doare sirius-kenañ ; *in voller Rüstung,* armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armet-kloz ; *um das Unglück voll zu machen,* evit ma vefe ar glac'har en e varr ; [tisav.] *eine volle Mauer,* ur voger leun b., ur vur savet gant mein leun b.

3. [anv-gwan doareenn] barr, barret, leun, karg, karget, leizh, divoulc'h ; *der Kübel ist voll,* karg eo ar varazh, leizh eo ar varazh, leun eo ar varazh ; *die Flasche ist noch voll,* divoulc'h eo ar voutailh ; *das Maß ist voll,* aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, barr eo ar muzul (Gregor), leun-barr eo an traoù ; *voll bis an den Rand (gestrichen voll),* dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-sklok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh, leizh-klok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek ; *ich habe die Schnauze davon gestrichen voll,* **a)** me a zo aet skuizh dreist penn, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, dizonet on diouzh an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr ! va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **b.)** flakik on, kabac'h on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, gouzañv a ran skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, mac'homet on, brevet on, eok on, eoget on gant ar skuizhder, forbu on, tanailhet on, skuizh-brein on, skuizh-marv on, skuizh-divi on, skuizh-lazhet on, skuizh-lovr on, skuizh-brevet on, skuizh on evel ar bleiz, faezh on betek skoulm va ene, torret on gant ar skuizhder, nezet eo tout va izili dindanon, broustet eo va c'horf, me a zo distronket-holl, paket em eus un taol-dinerzh, brev on, flastret on gant ar skuizhder, divi on, rentet on, krevet on, gell on, divanet lip on ; *er ist voll,* mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, leun eo e gorf, tomm eo d'e fri, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, barr eo, tenn eo war e vegel ; *Schreine voll Gold und Silber,* koufroù leun a aour hag a arc'hant lies., koufroù garniset gant aour ha gant arc'hant lies., koufroù karget a aour hag a arc'hant lies. ; *die Schuhe sind mir voll Wasser gelaufen,* kargañ va botoù am eus graet ; *voll von,* leun a, gwriet a, gwriet gant ; *der Platz ist voll von Zuschauern,* tud a zo e-leizh ar blasenn, tud a zo leizh ar blasenn, bez' ez eus tud leizh ar blasenn, tud a zo leun ar blasenn, an dud a zo leun ar blasenn ganto, o virviñ emañ ar blasenn gant ar glapezeien, ken stank eo ar glapezeien war ar blasenn hag ar merien en ur grugell, birviñ a ra ar glapezeien war ar blasenn evel un taol gwenan, merat (fourgasiñ) a ra ar glapezeien war ar blasenn, merienañ a ra ar glapezeien war ar blasenn (Gregor) ; *das Haus war voller Menschen,* tud a oa leizh an ti, tud a oa e-leizh an ti, tud a oa leun an ti, karget a dud e oa an ti, eno e oa leun an ti a dud ; *die Getreidetruhe war voll bis an den Rand,* ed a oa barr an arc'h ; *halb voll,* hanter leun, hanter garget, hanter leizh ; *drei viertel voll,* leun betek e dri falevarzh (e dri c'hard, e drifarzh) ; [kr-l] *wes das Herz voll ist, des geht der Mund über* (Luther), an teod a lavar ar pezh a vez er galon ; [kr-l] *auf dass mein Haus voll werde,* forzh tud, forzh plijadur - pa vez ar muiañ tud, e vez ar brasañ plijadur - muiañ keuneud, brasañ tantad - seul vui, seul well.

4. [anv-gwan kadarnaet] ; *im Vollen leben,* na sec'hañ e fri gant delioù kaol, ren e vuhez war an ton bras, ren e vuhez war an ton uhelañ ; *aus dem Vollen wirtschaften (schöpfen*), debriñ an diaoul hag e bevar, drailhañ (foetañ) arc'hant, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, lemel (tennañ) hep lakaat, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras.

Adv. : *seine Persönlichkeit voll entfalten,* peurziorren e bersonelezh ; *die Wege liegen voll Schnee,* bez' ez eus erc'h leizh an hentoù, leun a erc'h a zo war an hentoù, erc'h a-leizh a zo war an hentoù ; *der Tisch war mit Gläsern voll bedeckt,* bez' e oa gwer leizh an daol ; *einen Bogen voll schreiben,* kargañ ur follenn, leuniañ ur follenn baper, leuniañ daou du ur follenn ; *wieder voll gesund sein,* bezañ peurbare, bezañ pare-yac'h, bezañ pare-tre, bezañ pare-klok, bezañ pare-pizh, bezañ ahelet adarre, bezañ salv ha pare, bezañ yac'h-bloc'h adarre, bezañ yac'h-klok adarre, bezañ yac'h evel diagent ; *sich voll fressen, sich den Wanst voll schlagen,* debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, en em dafañ, bourouniñ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'horfad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk,

bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, gloutañ, gloutoniañ ; *sich voll laufen lassen,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, mont e-barzh ; *den Mund voll nehmen,* **a)** [ster rik] leuniañ e c'henoù, debriñ a galon vat ; **b)** [dre skeud.] brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougeal, debriñ mel, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotroù, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *jemanden nicht für voll nehmen,* na ober (na reiñ) a fed d'u.b., na reiñ kalz a bouez d'ar pezh a lavar u.b., na deuler pled d'u.b. (gant u.b., ouzh u.b., war u.b.), na deuler evezh d'u.b., kaout nebeut a fiziañs en u.b., kaout nebeut a istim evit u.b. ; *die Hände voll zu tun haben,* kaout labour d'ober dreist-penn, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ leun a gefridi, bezañ friket gant al labour, bezañ debret gant al labour, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ beuzet gant al labour, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan ; *jemanden voll würdigen,* azaoueziñ u.b. (dougen bri d'u.b.) evel ma'z eo dleet, azaoueziñ u.b. (dougen bri d'u.b.) evel ma faot, azaoueziñ u.b. evel a faot ; *er kommt hier voll zur Geltung,* amañ e c'hall diskouez an holl danvez a zo ennañ ; *voll und ganz,* penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, na mui na maes, na mui na ment, rik-ha-rik, naet-ha-pizh, glez, a-bezh-kaer, peur..., a-grenn, krenn, war-naet, en holl d'an holl, war e hed ; *eine Hand voll,* un dornad g. ; *drei Eimer voll,* tri leizh ar sailh ; *voller Blut,* leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad ; *voller Angst und Sorgen,* trubuilhet-holl, leun e spered a aon hag a enkrez, melre gantañ, burutellet gant ur morad a dourmant, beuzet e galon en ur morad a c'hlac'har hag a spont, o tremen a-dreuz drez ha spern, plaouiet gant an enkrez hag an doan, leun e galon a enkrez hag a spont, e-kreiz ar poanioù hag ar spont ; *ein Leben voller Not,* a bep seurt soubenn en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk - ur vuhez leun a drubuilhoù - a bep seurt buhezioù - ur vuhez leun a zienez ; *voll gestellt, voll gestopft,* stromet, strobet, rouestlet.

Vollaktie b. (-,-n) : kevrann beurdalet b., kevrann talet gwerzh klok b., kevrann beurbaeet b.,

vollauf Adv. : a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), a-lark, chouk, glez, leun ; *vollauf zu tun haben,* kaout labour d'ober dreist-penn, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ leun a gefridi, bezañ friket gant al labour, bezañ debret gant al labour, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, bezañ dall gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ beuzet gant al labour, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan.

vollautomatisch ag. : peuremgefreek, emgefreek a-grenn ; *diese Maschine läuft vollautomatisch,* mont a ra an ijinenn-se en-dro hep emell an den, peuremgefreekaet eo an ijinenn-se, emgefreekaet a-grenn eo an ijinenn-se.

vollautomatisiert ag. : peuremgefreekaet, emgefreekaet a-grenn.

Vollautomatisierung b. (-,-en) : peuremgefren g., peuremgefreekaat g.

Vollbad n. (-s,-bäder) : kouronkadenn penn-kil-ha-troad b., kibelladenn b.

Vollbart g. (-s,-bärte) : barv bras g., barv leun g.

vollberechtigt ag. : e holl wirioù gantañ, an holl wirioù gantañ.

vollbeschäftigt ag. : hag a labour leunamzer.

Vollbeschäftigung b. (-,-en) : **1.** labour leunamzer g., gourc'hwel leunamzer g. ; **2.** peurc'hwel g., labour evit an holl g., labour d'an holl g., krog evit an holl g.
vollbesetzt ag. : plas ebet ken ennañ, leun-klok, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, bourr-sank, barrleun, barruhel ; *diese Gaststätte ist dauernd vollbesetzt,* an ostaleri-se ne zileugn ket ; *das Hotel ist vollbesetzt,* holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas evit ho lojañ.
Vollbesitz g. (-es) : *im Vollbesitz seiner geistigen Kräfte,* e holl anaoudegezh gantañ.
Vollbier n. (-s) : bier kreñv g.
Vollbild n. (-s,-er) : [mezeg.] azoniad g.
Vollbinder g. (-s,-) : [tisav.] parpagn g.
Vollblut n. (-s) : **1.** marc'h gwad kalloc'h g., marc'h-gwad g., marc'h-skañv kalloc'h g. ; **2.** [mezeg.] gwad g.
Vollblüter g. (-s,-) : marc'h gwad kalloc'h g., marc'h-gwad g., marc'h-skañv kalloc'h g.
Vollbluthengst g. (-es,-e) : marc'h gwad kalloc'h g., marc'h-gwad g., marc'h-skañv kalloc'h g.
vollblütig ag. : **1.** … gwad kalloc'h ; **2.** [mezeg.] re leun a wad, stambouc'het dre re a wad.
Vollblütigkeit b. (-) : [mezeg.] re holl a wad, stambouc'h dre re a wad g.
vollbracht ag. : graet, peurc'hraet, peurechu, disoc'h, peursevenet, penngennet, peurgaset, kaset da benn, kunduet da benn.
Vollbremsung b. (-) : stardañ a-daol-krenn g., stardañ a-daol-trumm g., stardañ a holl nerzh an troad g., pouezañ mort war ar frouen, frouenañ mort, pouezañ mort war an droadikell stardañ.
vollbringen V.k.e. [stag : vollbrachte / hat vollbracht] : kas da benn, kas da vat, konduiñ da benn, lakaat klok, degas tre, peurseveniñ, pengenniñ, peurechuiñ, peurober, peurgas ; *sein Vorhaben vollbringen,* sevel e grog, dont a-benn eus e grog, dont a-benn eus e vennozh ; *ein großes Werk vollbringen,* kas ur pezh mell labour da benn (da vat), konduiñ ur pezh mell labour da benn, pengenniñ ur pezh mell labour ; *Wunder vollbringen,* ober marvailhoù, ober burzhudoù ; *ein paar fest entschlossene Leute können Wunder vollbringen,* un niver bihan a dud mennet start a zo gouest d'ober burzhudoù ; *vollbracht werden,* bezañ peursevenet, mont da benn.
Vollbringung b. (-) : erounidigezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g., peursevenadur g.
vollbürtig ag. : kompez ; *vollbürtige Schwester,* c'hoar-gompez b.
vollbusig ag. : peurstummet he bronnoù, deuet he bronnoù d'o ment, araoget-mat.
Volldampf g. (-s) : *Volldampf voraus !* war-raok ha tizh ! tan dezhi ha yao ! ; *mit Volldampf arbeiten,* poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat a-lazh-korf (a-lazh-ki), en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'ar c'hanab, en em zuañ el labour, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat evel ur c'hi, poaniañ a-lazh-korf, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bouc'halañ, poaniañ kaer (Gregor).
Volldünger g. (-s) : temz klok g., tremp klok g., kardell klok g., teil klok g.
vollenden V.k.e. [stag : hat vollendet] : peurober, peurechuiñ, kas da benn, kunduiñ da benn, kas da vat, lakaat klok, kas betek penn, kas betek pal, degas tre, peurgas, peurseveniñ, peurechuiñ, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, finisañ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peurglokaat, peuraozañ, barrañ.
Vollender g. (-s,-) : peuraozer g.
vollendet ag. : **1.** peurc'hraet, peurechuet, peurechu, pare, peurglok, klok ha kempenn, klok, difestur, disi, parfet ; *eine vollendete Schönheit,* ur gened (ur goantiz) disi b., ur c'haerder peurvat g., ur gened hep si na gwri b., ur beurgened b. ; **2.** *vor vollendeten Tatsachen stehen,* bezañ poazh ha malet an traoù, bezañ bet touzet ar maout d'an-unan, bezañ bet troc'het en e raok, bezañ graet ar gra (ar stal), bezañ paket an tan ha gwerzhet al ludu, bezañ bet troc'het dindan an-unan, na gaout choaz (dibab, diviz) ebet da ober ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, na gaout diank ebet ken ; *jemanden vor eine vollendete Tatsache stellen,* mont dre heg d'u.b., troc'hañ dindan u.b., riñsañ e dreid d'u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., pakañ (tapout) berr u.b., touzañ e vaout d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b. ; **3.** [yezh.] *vollendete Zukunft,* amzer-da-zont kent b.
vollends Adv. : a-grenn, krenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), tre-ha-tre, chouk, glez, leun.
Vollendung b. (-,-en) : **1.** erounidigezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g., peursevenadur g., echuadur g., peurechuadur g., echuamant g., peurober g., peuraozadur g., peurglokadur g. ; *nach Vollendung (mit Vollendung) des achtzehnten Lebensjahres,* d'e driwec'h vloaz fournis, d'e driwec'h vloaz leun, d'e driwec'h vloaz echu, d'e driwec'h vloaz peurechu ; **2.** parfeted b., peurvad g., peurvadelezh b., klokted b., peurglokted b.
voller ag. : [sellit ivez ouzh **voll**] leun, leizh, barr ; *voller Angst und Sorgen,* trubuilhet-holl, burutellet (plaouiet) gant pep seurt trubuilhoù, burutellet gant ur morad a dourmant, plaouiet gant an enkrez hag an doan, beuzet e galon en ur morad a c'hlac'har hag a spont, o tremen a-dreuz drez ha spern, melre gantañ, e-kreiz ur stropad reuzioù, e-kreiz ar poanioù hag ar spont ; *ein Leben voller Not,* a bep seurt soubenn en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk - ur vuhez leun a drubuilhoù - a bep seurt buhezioù - ur vuhez leun a zienez ; *voller Blut,* leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad.
Völlerei b. (-,-en) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b.
vollessen V.em. **sich vollessen** (isst sich voll / aß sich voll / hat sich (t-rt) vollgegessen) **/ vollfressen** V.em.

sich vollfressen (frisst sich voll / fraß sich voll / hat sich (t-rt) vollgefressen) : kloukañ, bourouniñ, en em dafañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, ober ur c'horfad, gloutañ, gloutoniañ.
Volley g. (-s,-s) : volle g.
Volleyball g. (-s,-bälle) : **1.** volle g. ; **2.** mel volle b.
Volleyballmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh volle g., laz volle g.
vollfett ag. : leun a zruzoni, druz.
vollführen V.k.e. [stag : hat vollführt] : kas da benn, kas da vat, kas betek pal, kas betek penn, lakaat klok, peurseveniñ, pengenniñ, peurgas, efediñ, kunduiñ da benn ; *sein Vorhaben vollführen,* sevel e grog, dont a-benn eus e grog, dont a-benn eus e vennozh ; *er hat seinen Auftrag vollführt,* kaset en deus e gefridi da benn, kaset en deus e gefridi da vat, konduet en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat.
Vollführung b. (-,-en) : erounidigezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g., peursevenadur g., echuadur g., echuamant g., peuraozadur g., peurglokadur g.
vollfüllen V.k.e. (hat vollgefüllt) : leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ.
Vollgas n. (-es) : [karr-tan] *Vollgas geben,* plantañ (sankañ, lakaat) tizh, P. ober tan dezhi, pouezañ mort warni.
Vollgefühl n. (-s) : *im Vollgefühl einer Sache,* emskiantek penn-da-benn ouzh udb, emouez penn-da-benn ouzh udb, e spered hag e ratozh gantañ pa oa oc'h ober udb.
Vollgehalt g. (-s) : pouez reizh a aour g.
Vollgenuss g. (-es,-genüsse) : kerz distrob g., kerz leun g.
vollgepfropft ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, barrleun, barruhel, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het.
vollgesogen ag. : gouzouret ; *ein mit Wasser vollgesogenes Brett,* ur plankenn gouzouret g.
vollgestopft ag. : **1.** karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, barrleun, barruhel, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het ; **2.** stromet, strobet, rouestlet.
Vollgewalt b. (-) : leunc'halloud g., hollc'halloudoù lies.
Vollgewicht n. (-s) : pouez mat g.
vollgießen V.k.e. (goss voll / hat vollgegossen) : leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ.
vollgültig ag. : talvoudus da vat, dinakadus.
Vollgültigkeit b. (-) : talvoudegezh leun b., dinakadusted b.
Vollgummireifen g. (-s,-) : bandenn-rod leun b.
vollhauen V.k.e. (haute voll / hieb voll // hat vollgehauen) : *jemandem die Hucke vollhauen,* kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b.
Vollheit b. (-) : leunded b., leunder g.
Vollidiot g. (-en,-en) : bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g. ; *das ist ein Vollidiot,* aet eo divoued e benn - ur penn ki a zo anezhañ - gars eo evel ur penton - gars eo evel e dreid - hennezh a zo tapet war ar portolof - diotañ den a oufed da welet eo evit unan - biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù - hennezh a zo pitilh, hag a zo - diot-pitilh eo - sot-plaen eo - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo sot a-bezh - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo foll-magn - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -pik, -permilh) - hennezh a zo sot da stagañ -

morfoll eo - foll-mik eo - foll-bras eo - foll-tremenet eo - peursot eo - n'en deus ardremez ebet - ne oar ardremez ebet ken - hennezh a zo kollet an ardremez gantañ ; *du, Vollidiot !* makez penn leue ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! kakouz ! tamm kakouz ! penn-touilh ! kac'her polos ! paourkaezh diod ! paourkaezh den !

vollinhaltlich ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, anterin, kevan.

völlig ag. : klok, leun, dik, hollel ; *völlige Gleichheit,* ingalded e pep keñver b. ; [relij.] *völliger Ablass,* distaol eus an holl boan dleet d'ar pec'hedoù dija absolvet (Gregor), induljañs leun b.

Adv. : a-grenn, krenn, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-ha-pilhon, a-bezh, a-bezh-kaer, en e bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, betek mel e eskern, -holl, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, peur-, a-gerzh, a-greñv, rac'h, razh, holl-razh, bloc'h, bloc'hik, glez, leun, groñs, mik, naet, rez, tre, tre-ha-tre, chouk, hepken, kuit, lip, da vat, pakret, -pitilh ; *völlig blind,* dall-mik, dall-poch, dall-put, dall-pik, dall evel ur c'hoz, groñs dall, dall da vat ; *völlig schief,* a-dreuz-kaer ; *völlig zerstört,* distrujet a-bezh, peurzistrujet, torret-groñs, dismantret a-grenn, distrujet naet, dismantret-lip ; *am 13. Mai 1647 wurden zwei Drittel der Stadt Santiago de Chile durch ein Erdbeben völlig verwüstet,* d'an 13 a viz Mae 1647 e voe dismantret razh (dismantret naet) div drederenn eus kêr Santiago de Chile gant ur c'hren-douar ; *völlig leer,* peurc'houllo ; *völlig nass,* gleb betek ar c'hroc'hen, gleb tout, gleb da vat, toullet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, gleb-glizh, trempet evel bara soubenn, trempet mat (Gregor) ; *völlig anders sein,* bezañ rekin an eil d'egile, bezañ disheñvel penn-da-benn, bezañ disheñvel-klok, bezañ disheñvel-groñs, bezañ disheñvel-krenn, bezañ disheñvel-razh, bezañ disheñvel-mik ; *ich bin völlig satt,* torret-krenn eo va naon ; *die Erde ist völlig durchtränkt,* [glav] an douar ne c'hall ket kemer ken ; *ich bin völlig ratlos,* me na gredan na ne ziskredan ; *es waren völlig fremde Leute,* estrenien grenn e oa an dud-se ; *er hat völlig recht,* emañ ar gwir hag ar reizh gantañ - emañ ar gwir gantañ hep mar na marteze - ar gwir a zo gantañ, hag a zo - gwir a-walc'h eo pezh a lavar - re wir eo pezh a lavar ; *Sie haben nicht völlig Recht,* n'emañ ket hollik ar wirionez ganeoc'h ; *jemandem etwas völlig übergeben,* peurreiñ udb d'u.b. ; *völlig erstaunt,* souezhet-mik, souezhet-marv, tapet lopes, abafet-lip ; *er war völlig entkräftet,* n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, dinerzhet-holl e oa, ar fallentez a oa kouezhet warnañ, aet e oa e holl nerzh digantañ, aet e oa e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa, dinerzh da vat e oa ; *sich völlig verändern,* cheñch penn-ouzh-penn ; *völlig befriedigt sein,* kaout pep tra diouzh e c'hoant ; *er ist völlig verrückt,* aet eo divoued e benn - ur penn ki a zo anezhañ - gars eo evel ur penton - gars eo evel e dreid - hennezh a zo tapet war ar portolof - diotañ den a oufed da welet eo evit unan - biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù - hennezh a zo pitilh, hag a zo - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo sot a-bezh - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo foll-magn - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -pik, -permilh, -plaen) - diot-pitilh eo - hennezh a zo sot da stagañ - morfoll eo - foll-mik eo - foll-bras eo - foll-tremenet eo - peursot eo - n'en deus ardremez ebet - ne oar ardremez ebet ken - hennezh a zo kollet an ardremez gantañ.

volljährig ag. : deuet d'e oad-gour, major, en oad gour, deuet, deuet d'e vent, deuet da zen, savet da zen ; *jemanden für volljährig erklären,* disklêriañ u.b. den-a-dra / lakaat u.b. en e dra (Gregor) ; *er ist jetzt volljährig,* deuet eo d'e oad, en e oad deuet emañ, deuet eo a-zindan oad, deuet eo da zen, savet eo da zen, gour emañ bremañ, major eo bremañ, en e dra emañ bremañ.

Volljährigkeit b. (-) : oad-gour g., oadgourelezh b., oadouriezh b., oadouriezh keodedel b., majoriezh b., oad a vajoriezh g.

Volljährigkeitserklärung b. (-,-en) : rezvrientidigezh b., lakidigezh ur minor en e dra b.

vollkantig ag. : karrezet.

vollkaskoversichert ag. : kretaet evit an holl riskloù.

Vollkaskoversicherung b. (-,-en) : kretadur holl riskloù g.

Vollklang g. (-s) : son leun g.

vollklimatisiert ag. : peuraerreizhet, peurhinaozet.

vollkommen ag. : peurvat, parfet, klok, peurglok, klok ha kempenn, difazi, kevan, dreist, dik, disi, didech, difestur, digabal, hep si, hep nep si, hep ket a si, peurechu, peurc'hraet, hollvat, en e barfeted ; *ein vollkommener Athlet,* un atletour hed an neudenn (a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus an dibab, diouzh an dibab, dibab, leun) g. ; *keiner ist vollkommen, niemand ist vollkommen,* pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den difazi - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - ned eo ket ar peurvad tra hor bed-ni - techet eo an holl d'ober mankadennoù ; [mat.] *vollkommene Zahl,* niver parfet g.

Adv. : a-grenn, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ha-pilhon, penn-ouzh-penn, pervezh, a-bezh, a-bezh-kaer,

gwitibuntamm, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, betek mel e eskern, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf(-ha-troad), rac'h, razh, pizh-razh, holl-razh, chouk, tout-pizh-razh, peur-, a-gerzh, a-greñv, bloc'h, bloc'hik, glez, leun, groñs, -holl, pervezh, rez, tre, tre-ha-tre, hepken, kuit, lip, da vat, pakret, -pitilh ; *vollkommen gleich,* peurheñvel, heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, hañval-pakret ; *ich war vollkommen überzeugt, Schritte zu hören,* me a soñje pakred klevet re o kerzhet ; *ich will hoffen, dass ich der jungen Dame nicht vollkommen gleichgültig bin,* goanagiñ a ran n'eo ket diseblant glez an dimezell em c'heñver ; *er hat vollkommen Recht,* emañ ar gwir hag ar reizh gantañ - emañ ar gwir gantañ hep mar na marteze - ar gwir a zo gantañ, hag a zo - gwir a-walc'h eo pezh a lavar - re wir eo pezh a lavar ; *Sie haben nicht vollkommen Recht,* n'emañ ket hollik ar wirionez ganeoc'h ; *er war vollkommen entkräftet,* n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, dinerzhet-holl e oa, ar fallentez a oa kouezhet warnañ, aet e oa e holl nerzh digantañ, aet e oa e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa, dinerzh da vat e oa ; *sich vollkommen verändern,* cheñch penn-ouzh-penn.

Vollkommenheit b. (-) : peurvad g., peurvadelezh b., parfeted b., klokter g., klokted b., peurglokted b.

Vollkornbrot n. (-s,-e) : bara brazed g., bara brennek g., bara brenn g., bara brizh g.

Vollkornreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g., riz brennek g., riz brenn g.

vollladen V.k.e. (lädt voll / lud voll / hat vollgeladen) : leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ, peurgargañ.

Volllast b. (-) : karg leun b.

vollaufen V.gw. (läuft voll / lief voll / ist vollgelaufen) : leunaat, dont da vezañ leun, barrañ ; *sich vollaufen lassen,* toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, evañ leizh e gof, peurechuiñ e gofad gwin.

vollleibig ag. : kuilh, tevik, lardik.

Vollleibigkeit b. (-,-en) : kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

vollügen V.k.e. (log voll / hat vollgelogen) : *jemandem die Hucke vollügen,* troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, pennegiñ, dispakañ) pikoloù gevier d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b.

vollmachen V.k.e. (hat vollgemacht) : **1.** leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ ; *seine Hose vollmachen,* kac'hat en e vragez ; **2.** krennañ, rontaat ; *einen Betrag vollmachen,* krennañ ur sammad, rontaat ur sammad.

Vollmacht b. (-,-en) : leunc'halloud g., prokul g., galloud leun g., lizher digor g., galloudegadur g., hollc'halloudoù lies., skrid-galloudegañ g., galloud divevenn g. ; *jemandem Vollmacht erteilen,* reiñ prokul d'u.b. (Gregor), reiñ galloud leun d'u.b. dre skrid, reiñ lizher digor d'u.b., galloudegañ u.b. ; *die Vollmacht übertragen,* reiñ kannadur dreistordinal d'u.b. (Gregor) ; *kraft Vollmacht,* dre leunc'halloud, dre wir va leunc'halloud, dre gannadur dreistordinal, dre brokul, dre gemennadurezh dreistordinal (Gregor).

Vollmachtgeber g. (-s,-) : leurer g.

Vollmatrose g. (-n,-n) : martolod g., martolod stummet g.

vollmessen V.k.e. (misst voll / maß voll / hat vollgemessen) : reiñ (lakaat, ober) muzul mat (Gregor), reiñ (lakaat) ar muzul bras, lakaat gres, reiñ ampl, reiñ dreist muzul, lakaat war ar barr, rein dreist ar muzul, lakaat ur muzuliad mat, lakaat ur muzul mat hag a ya dreist ar barr leun, reiñ ur muzul barr g. (Gregor).

Vollmilch b. (-) : laezh dre e zienn g., laezh dre zienn g., laezh dre e goaven g., laezh koavenet g., laezh-koavenek g., laezh dienn hag all g., laezh ha dienn, laezh-dienn g., laezh-diennek g., laezh-koaven g.

Vollmilchschokolade b. (-) : chokolad laezh g.

Vollmond g. (-s) : loargann g., kann g., loar-vras b., heol ar bleizi g., heol bleiz g. ; *es ist Vollmond, wir haben Vollmond,* emañ al loar en he gloria mundi, emañ al loar en he c'hann, emañ al loar war he c'hann, emañ al loar o lugerniñ en he c'hann, ar c'hann-loar a zo, emañ al loar en he mog, emañ al loar en he bog, loargann a zo, leun eo al loar, bras eo al loar ; *heute Nacht ist Vollmond,* fenoz emañ ar c'hann, loargann a zo en noz-mañ ; *Juli-Vollmond,* kann Gouere g.

Vollmondgesicht n. (-s,-er) : dremm ront ha kuilh b., dremm lardik ha tevik b., fas loar g/b., talfas g.

Vollmondnacht b. (-,-nächte) : nozvezh loargann b., noz al loargann b.

vollmundig ag. : **1.** *vollmundiger Wein,* gwin fetis g. ; **2.** sklokus, rouflus, pompus en e gomzoù.

Adv. : gant pompad, gant digoroù, gant modoù bras, gant modoù randonus.

Vollnahrungsmittel n. (-s) : boued klok g.

Vollnarkose b. (-,-n) : dieraeziñ hollek g. ; *in Vollnarkose,* dindan dieraez hollek.

vollpacken V.k.e. (hat vollgepackt) : leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, choukañ, barrañ, peurleuniañ.

Vollpension b. (-,-en) : **1.** leve war e hed g. ; **2.** bod ha loj ha tinell leun, ti hag aoz hag ur gwele evit an noz, pañsion leun b., holl bredoù ha lojeiz, al lojeiz hag ar peuriñ.

vollpfropfen V.k.e. (hat vollgepfropft) : **1.** choukañ, barrañ ; **2.** [kegin.] farsañ.

vollpumpen V.k.e. (hat vollgepummt) : **1.** plantañ c'hwez betek ar barr, c'hwezañ betek ar barr, lakaat c'hwez

betek ar barr ; **2.** leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ, peurleuniañ ; *jemanden mit Drogen vollpumpen,* drammañ u.b. forzh pegement, drammañ u.b. ken-ha-ken, drammañ u.b. ken-ha-kenañ, drammañ u.b. kenañ-kenañ, drammañ u.b. mui-pegen-mui, drammañ u.b. gwazh-pegen-gwazh.

Vollrausch g. (-es,-räusche) : peurvezverezh g.

vollreif ag. : peurzarev, peurazv, peurbañvrek, peurvichot, peureok.

vollsaftig ag. : **1.** leun a sev, leun a sabr, leun a deñv, leun a sap ; **2.** saourus, sasun, lipous.

vollsaufen V.em. **sich vollsaufen** (säuft sich voll / soff sich voll / hat sich (t-rt) vollgesoffen) : toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

vollschenken V.k.e. (hat vollgeschenkt) : leuniañ betek ar barr, kargañ a-rez ar bordoù, diskargañ betek ar barr, diskenn betek ar barr, dinaouiñ betek ar barr, barrañ.

vollschlagen V.em. **sich vollschlagen** (schlägt sich voll / schlug sich voll / hat sich (t-d-b) vollgeschlagen) : *sich den Wanst vollschlagen,* debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, bourouniñ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, gloutañ, gloutoniañ, en em dafañ, ober kargoù bras ouzh taol.

vollschlank ag. : kuilh, puilh, tevik, lardik, rontik.

vollschmieren V.k.e. (hat vollgeschmiert) : mastarañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, tarasiñ, strodañ.

vollschreiben V.k.e. (schrieb voll / hat vollgeschrieben) : kargañ, duañ, leuniañ ; *eine Seite nach der anderen vollschreiben,* duañ paper ; *dein Heft ist bald vollgeschrieben,* pare garget eo da gaier ganit.

vollspritzen V.k.e. (hat vollgespritzt) : touilhañ, brizhañ ; *sie wurden vollgespritz,* un tamm mat a strink o doa bet ; *jemanden vollspritzen,* touilhañ u.b. ; *der Wagen hat mich vollgespritzt,* un tamm mat a strink am boa paket gant ar c'harr-tan o tremen, ar c'harr-tan en doa strimpet ur bern dour warnon.

Vollspurbahn b. (-,-en) : hent-houarn boutin an distok etre e roudennoù g.

vollständig ag. : kevan, klok, kaougant, peurglok, klok ha kempenn, anterin, dik, hollel, krenn, parfet ; *der Satz ist nicht vollständig,* mankout a ra un draig bennak er frazenn-mañ, n'eo ket klok ar frazenn-mañ ; *vollständiger Text,* testenn gevan b. ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet.

Adv. : a-grenn, krenn, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-ha-pilhon, a-bezh, a-bezh-kaer, chouk, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, holl, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, holl-razh, tout-pizh-razh, peur-, a-gerzh, a-greñv, rac'h, razh, bloc'h, glez, leun, groñs, mik, naet, rez, tre, tre-ha-tre ; *vollständig machen,* klokaat, peurglokaat ; *vollständig besetzt,* plas ebet ken ennañ, bourr-sank, leun-klok, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr.

Vollständigkeit b. (-) : anterinded b., peurglokted b.

vollstimmig ag. : [sonerezh] evit an holl vinvioù, evit an holl vouezhioù.

vollstopfen V.k.e. (hat vollgestopft) : **1.** bourellañ, choukañ, kouchañ, barrañ ; *er hatte sich die Taschen mit Nüssen vollgestopft,* kemeret en doa leizh e c'hodelloù a graoñ ; *sich (t-d-b) den Wanst vollstopfen,* debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, bourouniñ, en em dafañ, gloutañ, gloutoniañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober ur pezh teurennad, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, gloutañ, gloutoniañ, en em dafañ, ober kargoù bras ouzh taol ; **2.** [kegin.] farsañ.

vollstreckbar ag. : sevenadus, erounidek ; *vollstreckbares Urteil,* barnedigezh sevenadus b., barnedigezh erounidek b., barnedigezh a c'hall bezañ

lakaet da dalvezout b., barnedigezh a c'hall bezañ kaset da benn b.
Vollstreckbarkeit b. (-) : sevenadusted b., erounidegezh b.
vollstrecken V.k.e. [stag : hat vollstreckt] : erounit, seveniñ, efediñ ; *das Todesurteil an jemandem vollstrecken,* erounit ar varnedigezh d'ar marv b., lakaat u.b. (un torfedour) d'ar marv, seveniñ kondaonidigezh u.b. d'ar marv, kas da benn kondaonidigezh u.b. d'ar marv.
Vollstrecker g. (-s,-) : **1.** sevener g., erounezer g. ; *Testamentsvollstrecker,* sevener an testamant g., efeder an testamant g. ; **2.** P. urcher g.
Vollstreckung b. (-,-en) : sevenidigezh b., erounezadur g., erounidigezh b., erounezerezh g., sevenadenn b. ; *die Vollstreckung des Urteils aussetzen,* daleañ sevenidigezh ur varnadenn, dereniñ erounezerezh ur setañs, goursezañ d'ur c'hastiz bennak, astalañ erounezadur ur setañs.
Vollstreckungsbefehl g. (-s,-e) : urzh erounit g., urzh seveniñ g.
Vollstreckungstitel g. (-s,-) : [gwir] bazh b., gread erounidekaat g.
volltanken V.gw. ha V.k.e. (hat vollgetankt) : kemer ul leuniadenn, lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar veol gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, P. adouilhañ.
Volltextrecherche b. (-,-n) / **Volltextsuche** b. (-) : [stlenn.] arglask en destenn en he fezh g., arglask er restr end-eeun g.
volltönend ag. : dassonus, heson.
Volltreffer g. (-s,-) : taol hag a dizh ar pal g., tenn hag a dizh ar pal g., taol e-barzh g., taol er gwenn g.
volltrinken V.em. **sich volltrinken** (trank sich voll / hat sich (t-rt) vollgetrunken) : toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, evañ leizh e gof, ober pant.
Volltrunkenheit b. (-) : peurvezverezh g.
Vollverb n. (-s,-en) : [yezh.] amzer digevrenn g., amzer eeun g.
Vollversammlung b. (-,-en) : bodageg veur b., bodadek hollek b.
Vollwaise b. (-,-n) : emzivad rik g., emzivadez rik b., emzivad didad ha divamm g., emzivadez didad ha divamm b., emzivad marv e dad hag e vamm g., emzivadez marv he zad hag he mamm b., minor hep tad na mamm g., minorez hep tad na mamm b., minor marvet e dad hag e vamm digantañ g., minorez marvet he zad hag he mamm diganti b.
Vollwaschmittel n. (-s,-) : lisiv mat evit holl wiadoù g., lijoù holl wiadoù g.
vollwertig ag. : **1.** [boued] klok, makrobiotek, bevvaek ; **2.** kendalvoudek, kendalvoud, keittalvoudek, kevatal, par.
Vollwertkost b. (-) : boued klok g., boued makrobiotek g., boued bevvaek g.
vollwichtig ag. : reizh e bouez ; *vollwichtige Münze,* pezh moneiz reizh e bouez g.
vollwüchsig ag. : deuet d'e vent.
vollzählig ag. : kevan, klok, kaougant, peurglok, klok ha kempenn, anterin, dik, hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer.
Vollzähligkeit b. (-) : anterinded b., peurglokted b., kevanded b.
Vollzeitbeschäftigung b. (-) : labour leunamzer g., gourc'hwel leunamzer g.
vollziehen V.k.e. [stag : vollzog / hat vollzogen] : erounit, seveniñ, kas da benn, lakaat klok, pengenniñ, barrañ, peurober ; *vollziehende Gewalt,* galloud seveniñ g., galloud erounit g., erounid g. ; *ein Abkommen vollziehen,* peursinañ (peurwiriekaat, kaougantañ) un emglev ; [gwir] *eine Ehe vollziehen,* seveniñ an dimeziñ, ober euvr a gig, kas da benn ar stad a briedelezh dre an dimeziñ dre gig.
Vollzieher g. (-s,-) : sevener g., erounezer g.
Vollziehung b. (-) : peuroberidigezh b., peurober g., sevenidigezh b., erounezadur g., erounidigezh b., erounezerezh g., sevenadenn b., echuadur g., echuamant g.
Vollziehungsbeamte(r) ag.k. g. : gwazour erounezer g.
Vollzug g. (-s) : sevenidigezh b., erounezadur g., erounidigezh b., erounezerezh g., sevenadenn b.
Vollzugsanstalt b. (-,-en) : ti-bac'h g.
Vollzugsgewalt b. (-) : galloud seveniñ g., galloud erounit g., erounid g.
Vollzugsrat g. (-s,-räte) : kuzul seveniñ g., kuzul erounit g.
Volontär g. (-s,-e) : emouestlad g., youlad g.
Volontariat n. (-s,-e) : emouestl g., labour a-youl-vat g., obererezh a-youl-vat g.
Volontarismus g. (-) : [preder.] bolontezelouriezh b., mennelouriezh b., youlelouriezh b.
Volontarist g. (-en,-en) : [preder.] mennelour g., bolontezelour g., youlelour g.
volontieren V.gw. (hat volontiert) : labourat evel stajiad, ober ur staj.
Volt n. (-s,-) : volt g., voltad g.
voltaisch ag. : voltaek ; *voltaische Säule,* pod Volta g.
Voltameter n. (-s,-) : voltametr g.
Voltige b. (-,-n) : skournij g.
voltigieren V.gw. (hat voltigiert) : skournijal.
Voltmeter n. (-s,-) : voltmetr g.
Voltzahl b. (-,-en) : voltadur g.
Volubilität b. (-) : trabellerezh g., kaozeüsted b.
Volumen n. (-s,-/Volumina) : ec'honenn b., ec'honad g. ; *der Flächeninhalt und das Volumen sind Maße,* ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.
voluminös ag. : landrammus, strobus, fardellek, lastrus, ac'hubus, mentek, bras-tre, ec'honek, pezh …, mell …, moñs …, pikol …
Volute b. (-,-n) : troellenn b., rodell b.
vom : *berradur evit* **von dem**.
von

I. Araogenn (T-db)
1. egor
2. heuliad
3. abeg
4. orin
5. doareadur
6. diwar-benn, diwar, a-zivout, war-benn, war-bouez, diwar-bouez
7. e-lec'h an dro c'henidik
8. dibab, an niveriñ, an damniveriñ
9. evit degas renadenn oberour an tu gouzañv
10. troioù-lavar
II. Dreklakadennoù implijet gant **'von'**
Von … an, von ... auf, von ... aus, von ... her, von ... wegen

I. Araogenn. (**vom = von dem**)
1. egor : eus, dimeus, diouzh, a-ziouzh, diwar, a-ziwar, diwar-du, diwar-zu ; *vom Pferde steigen,* diskenn diwar varc'h ; *die Blätter fallen von den Bäumen,* emañ an delioù o kouezhañ (o vont) diouzh (a-ziouzh) ar gwez, emañ ar gwez o tiwiskañ ; *vom Pferde fallen,* kouezhañ a-ziwar e varc'h, tapout ul lamm-marc'h ; *von der Mauer herunterspringen,* lammat a-ziwar ar voger (diwar ar voger) ; *das Schiff stößt vom Ufer ab,* emañ ar vag o loc'hañ (o tiloc'hañ, o tiaodañ, o tizouarañ), diloc'h eo ar vag ; *sie kommt vom Bahnhof,* emañ o tont eus an ti-gar, emañ o paouez erruout eus ar porzh-houarn ; *er stammt vom Land,* ur paotr a-ziwar ar maez eo ; *von oben bis unten,* diouzh al laez betek an traoñ, adalek al lein betek ar goueled, a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, en holl d'an holl, ken war an uhel ken en traoñ, eus al laez (eus penn an nec'h) betek an traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus tal krec'h betek traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus penn krec'h betek traoñ ; *von Berlin bis Schwerin,* adal Berlin betek Schwerin ; *Straßburg liegt fünf hundert Kilometer von Paris entfernt,* emañ Strassburg war-hed pemp kant kilometrad diouzh Pariz ; *von vorn,* a-ziaraok, dre ziaraok ; *von hinten,* a-ziadreñv, dre ziadreñv ; *von nahem,* a-dost ; *von Weitem,* a-bell, a-bell ac'hano ; *von der Seite,* dre ar c'hostez (Gregor), a-gostez ; *von beiden Seiten,* eus an daou du, eus an eil tu hag eus egile (Gregor).
2. heuliad : *von Anfang bis zu Ende,* a-hed-da-hed, hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, a-bezh, eus ar penn kentañ betek an diwezh, eus an deroù betek ar fin, eus an deroù d'an diwezh, eus an eil penn d'egile, war e hed, adalek an eil penn betek egile ; *von Mitternacht bis drei Uhr,* adalek hanternoz betek teir eur, a-gichen hanternoz betek teir eur.
3. abeg : *er ist müde von dem weiten Weg,* skuizh eo goude kerzhet ken pell, aet eo skuizh gant keit hent ; *ungeduldig vom langen Warten,* o tipasiantiñ dre forzh gortoz, o tipasiantiñ dre hir c'hortoz, o toaniañ o c'hortoz, chalus dre forzh deport ; *vom vielen Laufen,* dre hed redek, dre forzh redek, dre fin redek, dre zalc'h redek, dre hir redek, dre ser redek, war-bouez redek, a-bouez redek, a-sour redek.
4. orin : *ein Gedicht von Heine,* ur varzhoneg skrivet gant Heine b. ; *ein Gruß von meinem Onkel,* gourc'hemennoù a-berzh va eontr ; *von jemandem abhängen,* bezañ e dalc'h u.b. ; *er lässt sich von ihm viel gefallen,* gouzañvus-tre e vez en e geñver ; *von Gottes Gnaden,* dre c'hras Doue, dre sikour Doue, a-drugarez Doue.
5. doareadur : *klein von Gestalt,* bihan e vent, a vent vihan, mentet dister ; *ein Mann von großer Intelligenz,* un den a boell bras g., un den speredet-kaer g. ; *er ist ein Mann von Grundsätzen,* hennezh a heuilh strizh e reolennoù a vuhez ; *ein Mann vom Fach,* un arbennigour g. ; *ein Mann von Welt,* un den a zoare, un den a renk g. ; *ein Buch von Rang,* ul levr eus an dibab g., ul levr diouzh an dibab g., ul levr a'r choaz g., ul levr dibab g. ; *ein Athlet von Format,* un atletour eus ar re wellañ g., un atletour dibab g. ; *ein Kind von zehn Jahren,* ur bugel dek vloaz g. ; *das ist von Nutzen,* spletus eo an dra-se, talvoudus eo kement-se ; *was sind Sie von Beruf ?* petra oc'h-hu diouzh ho micher (dre ho micher, a vicher) ? war betore micher oc'h-hu ? a be vicher oc'h-hu ? ; *dieser Regen ist nicht von Dauer,* n'eo ket glav da badout ; *ein Ring von Gold,* ur walenn aour b. ; *dieser Schuft von einem Wirt,* ar mastokin-se (ar pezh fall-se) a ostiz, ar c'hozh ostiz-se g. ; *ein Prachtstück von einem Adler,* un erer eus ar re gaerañ g., un erer kaer-dispar, un erer evit ar re gaerañ (Gregor).
6. diwar-benn, diwar, a-zivout, war-benn, war-bouez, diwar-bouez, eus ; *ich habe von ihm gehört,* klevet em eus komz diwar e benn ; *ich habe davon gehört,* klevet em eus lavaret an dra-se, klevet em eus anv eus an dra-se, klevet em eus keloù eus an dra-se, klevet em eus meneg eus an dra-se, klevet em eus komz diwar-benn an dra-se ; *von jemandem sprechen,* komz diwar-benn u.b., komz eus u.b., komz diwar-bouez u.b.
7. e-lec'h an dro-c'henidik : *das Haus von Herrn Meier (Herrn Meiers Haus),* ti an aotrou Meier g. ; *das Schicksal von Millionen Menschen,* tonkadur milionoù a dud g. (met : *das Schicksal vieler Menschen,* tonkadur kalz a dud) ; *das Ende vom Lied,* fin an abadenn b. ; *das ist das Ende vom Lied !* echu eo an abadenn ! debret eo koan ! echu an neizh kegin ! poazh ha malet eo an traoù ! deuet eo ar c'hazh da razh ; *die Königin von England,* rouanez Bro-Saoz b. ; *die Umgebung von London,* biojoù Londrez, trowardroioù London ; *die Anwendung von Penicillin,* implij ar penikillin g. ; *das Rathaus von Florenz,* ti-kêr Firenze ; *die Brücken von Venedig,* pontoù Venezia.
8. an dibab, an niveriñ, an damniveriñ : *ein Freund von mir,* un mignon din g. ; *jeder von uns,* pep hini (pep unan) ac'hanomp ; *von zehn Stimmen acht bekommen,* kaout eizh mouezh diwar zek ; *das Beste von allem,* ar pep gwellañ g., ar bouf g., an dibab g., ar manam g., an askorn bras g., ar vegenn b., ar vouedenn b. ; *sind Sie auch von der Partie ?* ha dont a reot-hu ivez ? ; *Graf von Moltke,* kont von Moltke g., kont a Voltke g. ; *er schreibt sich 'von',* lakaet e vez merk an noblañs dirak e anv-familh.
9. evit degas renadenn oberour an tu gouzañv : *der Brand wurde von einem Taxifahrer bemerkt,* dizoloet e voe an tan-gwall gant ur bleiner taksi ; *ständig werde ich von irgendjemand gestört,* da bep mare e teu unan bennak da zirenkañ ac'hanon ; *ein Unfall konnte von ihm gerade noch verhindert werden,* deuet e oa a-benn krak d'ar c'houlz da virout ouzh ur gwallzarvoud a c'hoarvezout ; *der Baum ist vom Sturm umgerissen*

worden, pilet eo bet ar wezenn gant ar gorventenn ; *das Kraftwerk wird von den Gezeiten angetrieben,* gremm ar moradoù eo a gas ar greizenn en-dro ; *die Fliehenden wurden von der Flutwelle nicht erfasst,* ne voe ket paket an dec'hidi gant ar barr-reverzhi ; *Amerika wurde von Kolumbus entdeckt,* dizoloet e voe Amerika gant Kristoc'h Koulm ; *Cäsar wurde von Brutus ermordet,* drouklazhet e voe Kezar gant Brutus.

10. troioù-lavar : *lass die Finger davon !* gwelloc'h eo dit chom hep lakaat da fri en dra-se ! chom war da dreuzoù ! emell eus ar pezh a sell diouzhit ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet amañ ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! ; *sich etwas vom Halse schaffen,* kaout an disamm (an disober, an dieub) eus udb ; *wie vom Blitz getroffen,* evel badaouet, alvaonet-holl, skodeget, kalmet ; *von (ganzem) Herzen,* a-galon, a wir galon, a-greiz kalon, a galon vat, dre gaer, a-c'hrad-vat ; *von Sinnen sein,* sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e wad e dour, birviñ e wad, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, birviñ e galon, bezañ e galon o virviñ en e greiz, bezañ dirollet da vat, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, bezañ ur fulor en an-unan ; *vom Leder ziehen,* dic'houinañ e gleze, disfeuriañ e gleze, lakaat an dir en avel.

II. Dreklakadennoù implijet gant **'von'**

a) von ... ab / von ... an : *von heute an (ab),* diwar hiziv, diwar an deiz hiziv, diwar vremañ, azalek (adalek) hiziv, hiviziken, a-vremañ, adalek neuze, a-hiziv, adalek bremañ, a-benn bremañ ; *von Anfang an,* a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs, diouzhtu-kaer, adalek ar penn kentañ ; *von nun an,* a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, diwar se, adal bremañ, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; *von diesem Jahr an,* diwar ar bloaz-mañ ; *von meinem fünfzehnten Lebensjahr an,* ur wech ma oan deuet pemzek vloaz.

b) von ... auf : *wir sind es von Kind auf so gewöhnt,* evel-se emañ ar c'hiz ganeomp abaoe ma oa tud ac'hanomp, tapet hon eus ar boaz-se a-vihanik, emañ ar boaz ganeomp d'ober e-giz-se abaoe an oad tener, e-giz-se emañ kont ganeomp abaoe ma oamp bihanik ; *von klein auf war er ein guter Musiker,* ur soner dispar a oa anezhañ dija pa oa en e oad kentañ ; *von Grund auf,* eus penn an nec'h (eus al laez) betek an traoñ, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-kil-ha-troad, hed an neudenn, leizh ar gudenn, leizh an neud, en e had, a-hed hag a-dreuz, en holl d'an holl, adalek ar goueled betek al lein, glez, leun.

c) von ... aus : *von diesem Fenster aus hat man eine schöne Aussicht,* kaer eo ar gwel eus ar prenestr-mañ, kaer eo ar gwel dre ar prenestr-mañ ; *von meiner Türschwelle aus überblicke ich alles,* diwar toull va dor e welan pep tra, eus toull va dor e welan pep tra ; *von meinem Versteck aus,* eus va c'huzh ; *er ist von Natur aus kränklich,* klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo: pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, fall eo e gorf, korf fall en deus, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg ; *er ist von Hause aus Pädagoge,* pedagogour eo dre natur ; *von mir aus können wir spazieren gehen,* deomp da bourmen mar karez (mar karit) ; *von hier aus,* alemañ, ac'hann, ac'hanen.

d) von ... her : *von alters her (von jeher),* a-vepred, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a bep amzer, a bep mare, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, evit (a-hed, e-doug, a-zoug) ar wech, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor).

e) [kozh] **von ... wegen** = *wegen*.

f) von … zu : ; *der Hausierer zieht von Tür zu Tür,* mont a ra ar merser a di da di (a zor da zor) ; *von Ort zu Ort,* a lec'h da lec'h, eus an eil lec'h d'egile ; *von Land zu Land,* a vro da vro, eus an eil bro d'eben ; *jemandem von Angesicht zu Angesicht sprechen wollen,* goulenn komz ouzh u.b. etre henn-ha-henn (penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, e kuzulig) ; *von Fall zu Fall entscheiden,* kemer divizoù diouzh ma vez kont, divizout diouzh an darvoudoù (diouzh ma teu, war an tach, war an tomm, dre ma'z eer), divizout hervez an degouezh (diouzh ma vez tro, diouzh an dro) ; *die Gefahr wächst von Stunde zu Stunde,* arvarusoc'h-arvarusañ e teu da vezañ a eur da eur / brasoc'h-brasañ e teu an dañjer da vezañ a un eur d'eben (Gregor) ; *von Zeit zu Zeit,* ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, bep ar wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen,* ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez.

voneinander Adv. : *voneinander lernen,* deskiñ an eil digant egile ; *voneinander gehen,* mont pep hini d'e du, pellaat (dispartiañ) an eil diouzh egile, mont an eil digant egile ; *voneinander lassen,* dispartiañ (diskregiñ, dispegañ) an eil diouzh egile ; *die zwei Städte liegen 100 Km voneinander entfernt,* ur c'hant kilometrad bennak a zo

etre an div gêr-se ; *die Preise weichen nicht stark voneinander,* en em heuliañ a ra ar prizioù.
vonnöten Adv. : ret, rekis ; *das ist vonnöten,* mall eo, ezhomm 'zo, rekis eo.
vonstatten Adv. : *die Arbeit geht gut vonstatten,* fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour ; *die Fahrt ging glücklich vonstatten,* tremen a reas brav ar veaj, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj.
Vopo[1] b. (-) [berradur evit **Volkspolizei**, istor, RDA] : polis ar bobl g.
Vopo[2] g. (-s,-s) [berradur evit **Volkspolizist**, istor, RDA] : poliser ar bobl g.
vor

I. Araogenn (t-d-b pe t-rt) :
1. en egor : dirak, a-raok, a-ziaraok da, a-dal da, e-tal, da-dal
2. en amzer : a-raok, kent, a-barzh, 'zo
3. o verkañ an abeg
II. Adverb
III. Rakverb rannadus

I. Araogenn : (**vorm = vor dem - vors = vor das**)
1. en egor : a-raok, dirak, a-zirak, a-ziaraok da, e-tal, a-dal da, a-wel da, ez-eeun da, end-eeun da **; a)** (gant t-db) : *vor dem Hause stehen,* bezañ dirak an ti ; *vor jemandem hergehen,* kerzhout a-raok (dirak) u.b., kerzhout a-ziaraok d'u.b., kerzhout kent eget u.b. (Gregor) ; *vor ihm,* en e raok, araozañ ; *vor mir,* em raok, araozon ; *vor der Küste Maltas, vor Malta,* er-maez da Valta, a-vaez da Valta ; *vor der Welt,* a-ouez (a-wel) d'an holl, en deiz anat, e fas an heol hag e fas ar bed ; *eine Schlange vor meinen Füßen im Garten,* un naer em harz el liorzh b., un naer e-harz din el liorzh b. ; [dre astenn.] *er hat vor ihm den Mut voraus,* pakout a ra anezhañ (dreistañ emañ, trec'h eo warnañ, en tu all dezhañ emañ) evit pezh a sell ouzh an nerzh-kalon, lañs en deus warnañ en nerzh-kalon ; *Gewalt geht vor Recht,* an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - al laer brasañ a groug ar bihanañ - ar fall a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont ha arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *vor allen Dingen (vor allem),* dreist-holl, dreist-an-holl, a-dreist pep tra, dreist pep tra, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-tout, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, ispisial, gant a ri, bepred, dreist kement 'zo, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh, pergen, peurgetket, diwar blaen ha barr, end-eeun ; *vor den eigenen Freunden musste er vor allem auf der Hut sein,* muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; *verantwortlich vor den kommenden Generationen,* kiriek dirak (e-keñver) ar remziadoù o tont. **b)** (gant t-rt) : *vor den Richter treten,* mont dirak ar barner ; *vor ihn,* en e raok, araozañ ; *vor mich,* em raok, araozon ; *der Hund legte sich vor seine Füße,* ar c'hi a c'hourvezas e-harz e dreid ; *ein Schiff vor Anker legen,* lakaat ur vag war hec'h eor, teurel an eor, eoriañ ; *sich eine Kugel vor den Kopf schießen,* tennañ ur voled en e benn, plantañ un tenn en e benn ; *ich begleite ihn bis vor die Stadt,* kas a rin anezhañ tostik-tra da gêr, mont a rin gantañ betek tiez kentañ kêr (betek lez kêr, da-dal kêr) ; *vor sich hin reden,* komz en e bart e-unan, mouskomz, komz outañ e-unan ; *sie weinte leise vor sich hin,* gouelañ a rae goustadik.
2. en amzer : a-raok, dirak, kent, en tu-mañ da, a-barzh, 'zo ; *kurz vor Weihnachten,* sko a-raok Nedeleg, nebeut a-raok Nedeleg, un nebeud a-raok Nedeleg, un nebeud kent Nedeleg, un nebeud dirak Nedeleg, un nebeud amzer a-raok Nedeleg, un disterañ tra a-raok Nedeleg, un dister dra a-raok Nedeleg ; *es ist zehn vor zehn,* dek eur nemet dek eo ; *viertel vor vier,* peder eur nemet kard ; *vor zehn Jahren,* dek vloaz 'zo, bremañ ez eus dek vloaz ; *vor zehn Tagen,* dek deiz 'zo ; *vor der Versammlung,* a-raok (kent) an emvod ; *vor dem zweiten Weltkrieg,* a-raok an eil brezel-bed, kent an eil brezel-bed ; *vor Tage,* a-raok an deiz, a-raok tarzh an deiz, kent strink an deiz, a-barzh an deiz, pa vez noz anezhi c'hoazh ; *vor einiger Zeit, vor kurzer Zeit,* n'eus ket pell, n'eus ket paot, nebeut amzer 'zo, a-nebeut 'zo, ergentaou(ik), dabord, kentaou, a-gentaou, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, bremaik, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, ur mareadig amzer 'zo, un tamm 'zo, n'eus tamm 'zo ebet, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, tuchant, tuchantik, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all ; *erst vor Kurzem hat er wieder von sich hören lassen,* ken na oa a-nevez 'zo n'em boa ket bet eus e geloù ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt,* nevez-halet eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor langer Zeit gekalbt,* kozh-halet eo ar vuoc'h ; *vor Kurzem noch war er krank,* a-nevez vet klañv eo, bremaik e oa klañv c'hoazh ; *er hat das Haus vor Kurzem gekauft,* a-nevez prenet en deus an ti-se ; *bis vor Kurzem,* betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *vor morgens,* a-raok ar beure, kent ar mintin, a-raok an deiz ; *vor nachts,* a-raok (kent) an noz, en tu-mañ d'an noz ; *vor winters,* a-raok (kent) ar goañv ; *vor alters,* pell (pell amzer) 'zo, pelloù 'zo dija ; *vor sich gehen,* tremen, c'hoarvezout, degouezhout, c'hoari, mont en-dro.
3. o verkañ an abeg : en abeg da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, abalamour da, palamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, kelo, diwar ; *vor lauter*

Ergriffenheit, from en e gorf, diwar e from, gant ar fromet e oa ; *man sieht vor lauter Menschen kaum noch Strand,* ne weler tost netra eus an draezhenn gant ar c'hement a dud a zo eno, kement a dud a zo eno ma ne weler tost netra eus an draezhenn ; [kr-l] *man sieht den Wald vor lauter Baümen nicht,* ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt,* darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, darbet e oa bet din tagañ gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *vor Schreck,* dre e spont, dindan e spont, diwar e spont ; *vor Schreck erstarren,* sec'hañ gant ar spont ; *er ist vor Schreck gestorben,* marvet eo gant ar spont (gant un taol-spont, diwar e spont), marvet eo war an taol ken skoet ma oa bet gant ar spont ; *vor Schreck zittern,* krenañ gant ar spont, skrijañ gant ar spont ; *vor Wut zittern,* krenañ gant ar gounnar ; *er schäumt vor Wut,* an eonenn a ya eus e c'henoù kement a lamm gant ar gounnar, eonenniñ a ra e c'henoù gant ar gounnar, kement a fulor a zo ennañ ma ne ra ken nemet babouzañ, eon a zo etre e zent gant ar fioun a zo ennañ, fuc'hañ a ra ken a eonenn e c'henoù, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, gant ar fulor a zo ennañ e klogorenn an eon war e vuzelloù ; *er raste vor Wut,* maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, hennezh a grie evel un egaret, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegen-mui, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, loenet en deus bet forzh pegement ; *vor Zorn ersticken,* migañ ; *blass vor Zorn,* glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *er glüht vor Zorn,* o virviñ emañ (ruz eo) gant ar gounnar, aet eo ruz diwar e vroc'h, arfleuet-ruz eo ; *seine Augen glänzen vor Freude,* e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flamminañ) a ra e zaoulagad gant al levenez a zo ennañ, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur ; *die Menge brüllte vor Freude,* ar boblad tud a youc'he gant al levenez ; *vor Freude außer sich sein,* tridal e galon hag e gorf gant ar joa, divarrañ levenez e galon, bezañ peuzfoll gant ar joa, tridal e galon gant al levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ o nijal (bezañ dirollet, bezañ er-maez eus an-unan, lammat) gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan, bezañ o nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ trefuet-holl gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ peuzfoll gant al levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, bezañ meurbet a joa en an-unan, santout ar joa o redek dre e holl wazhied ; *er jauchzte vor Freude,* grouifal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al levenez a oa ennañ, tridal a rae e galon hag e gorf gant ar joa, nijal a rae gant al levenez ken e youc'he, tridal a rae gant al lid (Gregor) ; *vor Freude weinen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ) gant al levenez ; *er zittert vor Kälte,* emañ o krenañ gant ar riv ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte,* riv am eus, neket aon ; *vor Hunger sterben,* mervel gant an naon, kreviñ gant an naon, mervel gant ar faot ; *vor lauter Lesen,* dre forzh lenn, dre hir lenn ; [dre astenn.] *sich vor jemandem hüten,* diwall dirak u.b., eveshaat ouzh u.b., en em ziwall diouzh u.b., en em virout ouzh u.b. ; *vor der Gefahr zitttern,* krenañ gant aon rak an dañjer ; *Schutz vor dem Regen suchen,* mont en disglav, klask disglav.

II. Adverb : *nach wie vor,* atav, na mui na nebeutoc'h eget a-gent, evel a-gent, evel a-ziagent, kement ha kent, hep kemm ebet, kenkoulz ha diagent, c'hoazh, bepred, kenkoulz hag a-ziaraok, dalc'hmat ; [kozh] *da sei Gott vor !* Doue da (ra) viro !

III. Rakverb :

1. en egor : *vorbringen,* kinnig, diskouez ; *vorladen,* gervel, pediñ, kas paper [d'u.b.], kas ur paper-galv [d'u.b.] ; *vortreten,* ober ur c'hammed war-raok ; *Vorbild,* skouer ; *vorschlagen,* kinnig ; *vorwerfen,* rebech, tamall.

2. en amzer : *voreilen,* daoulammat, mont a-lamm, mont diwar-herr.

vorab Adv. : da gentañ penn, a-raok pep tra, a-barzh pep tra.

Vorabend g. (-s,-e) : nozkent b., deiz diagent g., deiz araok g., derc'hent g. ; *am Vorabend,* d'an derc'hent da noz, neizheur, en neizheur, an neizheur, an deiz kent d'enderv-noz ; *am Vorabend der Schlacht,* en deiz a-raok an emgann, derc'hent an emgann, en deiz diagent an emgann, en deiz kent an emgann, en devezh diagent an emgann, en devezh kent an emgann, da zerc'hent an emgann, e derc'hent an emgann ; *sie hatten am Vorabend ihrer Abfahrt alles vorbereitet,* an derc'hent ma kemerjont penn an hent o doa prientet pep tra, en deiz a-raok mont kuit o doa graet o fak da vont en hent.

Vorabinformation b. (-,-en) : rakkemenn g., kemenn en a-raok g.

vorahnen V.k.e. (hat vorgeahnt) : rakverzout, raksantout, spurmantiñ, douetiñ, amgrediñ, drouksantout, diawelet, sellet a-bell, diskrediñ, primveizañ, gwelet, rakwelet ; *vorahnen, dass,* kaout e zrouksant e …

Vorahnung b. (-,-en) : raksant g., raksantad g., rakverzad g., drouksant g., droukziougan g., spurmant g., diawel g., diaweled g., diawelad g., divinerezh g., divin g., divinadur g., rakskeudennadur g., nad divinerezhel g., rakgouzaouadenn b.

Voralpen lies. : *die Voralpen,* ar Ragalpoù lies.

voran Adv. : war-raok, dirak, er penn a-raok, a-raok ; *immer langsam voran !* dousik dezhi ! it dousik ha plaen ganti ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig ! ent habaskik ! goustadik ! habaskterit ! war ho pouez ! war da

bouezig ! ; *mit dem Kopf voran ins Wasser fallen,* kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour.

voranbringen V.k.e. (brachte voran / hat vorangebracht) : kas war-raok, kas a-raok, luskañ war-raok.

vorangehen V.gw. (ging voran / ist vorangegangen) : **1.** mont er penn a-raok, mont a-raok, kerzhet a-raok, rakkerzhout, digeriñ an hent, leuskel a-raok ; *jemandem vorangehen,* mont a-raok u.b., mont dirak u.b., mont en a-raok, bezañ a-raok u.b., diaraogiñ u.b., diaraogiñ gant u.b., diaraogiñ war u.b. ; *er ging ihnen voran,* kerzhout a rae en o fenn ; **2.** [dre skeud.] *mit gutem Beispiel vorangehen,* bezañ ur skouer, diskouez an hent mat, reiñ kentel vat d'ar re all, reiñ skol vat d'ar re all, skoliañ ervat ar re all, reiñ ar skouer vat, diskouez ar skouer vat d'ar re all ; **3.** mont war-raok, mont war a-raok, mont a-raok, derc'hel, derc'hel da vont ; *zügig vorangehen,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *dieses Pferd geht zügig voran,* ar marc'h-se a daol fonn en e gerzhed ; *die Arbeit geht gut voran,* fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour, mont a ra al labour bravik en-dro, mont a ra al labour buan en-dro ; *schleppend vorangehende Arbeit,* labour lugudus g., labour hag a ya a-ruz (a-stlej) g., labour difonn g.

vorangehend ag. : **1.** a-raok, diaraok, kent, diagent, a-gent, a-ziagent ; **2.** *schleppend vorangehende Arbeit,* labour lugudus g., labour hag a ya a-ruz (a-stlej) g., labour difonn g. ; *gut vorangehende Arbeit,* labour fonnus g., labour dibun gantañ g.

vorankommen V.gw. (kam voran / ist vorangekommen) : **1.** mont war-raok, mont a-raok, mont war a-raok, luskañ war-raok, mont en-dro, mont en e dro, mont en e roud, mont en hent, mont en e hent, mont gant e hent ; *das Schiff kommt gar nicht voran,* n'eus lañs ebet gant ar vag ; *das Schiff kommt nur langsam voran,* divalav eo kerzh ar vag ; *schnell vorankommen,* skeiñ stank, kerzhet mibin, kas a-raok, na vezañ pell o tibunañ hent, regiñ hent ; *die Arbeit kommt gut voran,* fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour, war an hent mat emañ al labour ; *er kommt gut voran,* diverrañ a ra, fonnañ a ra, prim eo en e labour, dibun en deus en e labour, ampletiñ a ra gant e labour ; *wir sind weiter in der Arbeit vorangekommen als vorgesehen,* diarbennet ez eus labour ; *er ist mit seiner Arbeit ganz schön vorangekommen,* graet en deus ur boulc'h mat d'al labour, emsav eo en e labour, emsav eo e-barzh e labour, emsav eo gant e labour ; *wenn wir nicht schneller vorankommen, wird die Nacht uns überraschen,* a-wall mont buanoc'h war-raok e serro an noz warnomp ; **2.** ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em uhelaat, mont war well an traoù gant an-unan, mont war an tu mat, gwellaat e stad er gevredigezh, mont a-raok, sevel e chouk, uhelaat, luskañ war-raok.

Vorankommen n. (-s) : araokadur g., araokadenn b., araokadeg b., araokaat g., enraog g., diorroadur g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., gwelladur g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., kreskidigezh b.

Vorankündigung b. (-) : rakkemenn g., kemenn en a-raok g., kentkemenn g.

voranlaufen V.gw. (läuft voran / lief voran / ist vorangelaufen) : redek er penn a-raok.

voranmachen V.gw. (hat vorangemacht) : plumiñ, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, difraeañ, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, c'hwistañ, hastañ fonnus, deoui, deouiiñ, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, birviñ [d'ober udb] ; *mach voran !* gra diampech ! hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampech ! gra da ziampechoù ! laka aer ez kilhoroù !

Voranmeldung b. (-,-en) : goulenn emgav g., goulenn emwel g.

Voranschlag g. (-s,-anschläge) : rakpriz g., rakjed g. ; *Kostenvoranschlag,* roll an dispignoù g., rakpriz g., rakboujedenn b.

voranschreiten V.gw. (schritt voran / ist vorangeschritten) : mont war-raok, derc'hel, derc'hel da vont ; *die Entwaldung Südamerikas schreitet schnell voran,* digoadañ buan a ra Suamerika ; *mit festem Schritt voranschreiten,* pouezañ war droad, mont war-raok a gammedoù asur.

voranstellen V.k.e. (hat vorangestellt) : lakaat er penn a-raok.

vorantasten V.em. : **sich vorantasten** (hat sich (t-rt) vorangetastet) : mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta, en ur bafalañ, en ur doulbabañ), pafalañ, kerzhet war dastorn, tastornat.

vorantreiben V.k.e. (trieb / hat getrieben) : kas a-raok, kas war-raok, poulzañ, erluskañ ; *eine Arbeit vorantreiben,* kas e labour war-raok ; *er hat seine Arbeit ganz schön vorangetrieben,* graet en deus ur boulc'h mat d'al labour, divrazet mat eo al labour gantañ, emsav eo en e labour, emsav eo e-barzh e labour, emsav eo gant e labour.

Voranzeige b. (-,-n) : rakkemenn g., kemenn en a-raok g., kentkemenn g.

Vorarbeit b. (-,-en) : darbar g., darbaridigezh b., ragaoz b., ragaozadur g., ragaozidigezh b., darbaradur g., darbaradenn b., prientadur g., prienterezh g., difraeoù lies. ; *für jemanden die Vorarbeit machen,* plaenaat an hent d'u.b., ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, rakprientiñ an traoù ; *die Vorarbeit leisten,* dic'harzhañ al labour, divrazañ al labour, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, boulc'hañ an dorzh, aozañ ha kompezañ pep tra, reizhañ pep tra ; *eine saubere Vorarbeit leisten,* leuskel goust da begañ war-lerc'h.

vorarbeiten V.gw. (hat vorgearbeitet) : ragaozañ, rakkempenn, divrazañ, diskouez penaos ober ; *grob vorarbeiten,* divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ.

Vorarbeiter g. (-s,-) : mestr-micherour g., pennwezhour g.

Vorarlberg n. (-s) : [Bro-Aostria] Vorarlberg b.

vorauf Adv. : **1.** [egor] war-raok, dirak, er penn a-raok ; **2.** [amzer] en araog, dre ziaraok, a-ziaraok, a-ziagent, kent termen.
Voraufführung b. (-,-en) : [c'hoariva] pleustradeg diwezhañ b., rakkentaenn b., ragabadenn b. ; *als Voraufführung,* a-raok ar gentaenn.
voraufgegangen ag. : diaraok, diagent, a-raok, kent, a-gent ; *das voraufgegangene Ereignis,* an darvoud diaraok (diagent, a-raok) g., ar pezh a zo bet c'hoarvezet en diaraog g.
voraufgehend ag. : a-raok, diaraok, kent.
voraus Adv. : **1.** a-raok, dirak, er penn a-raok ; **2.** [dre skeud.] *er war seiner Zeit um eine Generation voraus,* lañs ur rummad-oad en doa war e varevezh ; *das Kind ist seinem Alter voraus,* gwall abred eo ar bugel-se ; *er hat viel vor uns voraus,* kalz barrekoc'h eo egedomp e meur a geñver, en tu all deomp emañ e meur a geñver ; **3.** en araog, dre ziaraok, a-ziaraok, a-ziagent, kent termen, a-ziagent ; *etwas voraus wissen,* gouzout udb diaraok (a-ziagent, en araog, a-ziaraok, a-gent, diagent, kent), raganaout udb, raganavezout udb.
Voraus[1] n. : *im Voraus,* diaraok, a-raok, er raok, diagent, a-gent, a-ziagent, en araog, en diaraog, dre ziaraok, a-ziaraok, kent, kent termen ; *ein Stück Arbeit im Voraus fertig machen,* lañsañ war e labour, ober ur bountad labour en araog, diarbenn labour ; *im Voraus bezahlen,* paeañ en araog, paeañ a-raok, paeañ er raok, reiñ ur pae bourev ; *sich im Voraus freuen,* kaout plijadur en araog (dre ziaraok, a-ziaraok, er raok, a-ziagent), bezañ laouen kent termen (Gregor), diarbenn plijadur ; *etwas im Voraus wissen,* gouzout udb diaraok (a-ziagent, en araog, a-ziaraok, a-gent, diagent, kent, er raok), raganaout udb, raganavezout udb.
Voraus[2] g. (-) : [gwir] henanded b. (Gregor) ; *zum Voraus,* dre gentwir, dre zreistwir miret.
voraus- : rakverb rannadus : rak-, rag-, en araog.
vorausahnen V.k.e. (hat vorausgeahnt) : rakverzout, raksantout, spurmantiñ, douetiñ, amgrediñ, drouksantout, drouksantiñ, diawelet, sellet a-bell, diskrediñ ; *vorausahnen, dass,* kaout e zrouksant e … ; *ich hatte es vorausgeahnt,* drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, m'en douete, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, va drouksant am boa e oa an dra-se o tont.
vorausberechnen V.k.e. (berechnete voraus / hat vorausberechnet) : rakjediñ.
vorausbestellen V.k.e. (bestellte voraus / hat vorausbestellt) : ragurzhiañ, mirout.
vorausbestimmen V.k.e. (bestimmte voraus / hat vorausbestimmt) : ragurzhiañ, raktresañ, rakdivizout, rakdiazezañ, rakverkañ, tonkañ.
vorausbezahlen V.k.e. (bezahlte voraus / hat vorausbezahlt) : paeañ en a-raok, reiñ ur pae bourev, meudañ arc'hant.
vorausblickend ag. : ragevezhiek, ragevezhius ; *man muss vorausblickend sein,* ret eo raksoñjal er pezh a c'hallfe c'hoarvezout.
vorausdatieren V.k.e. (datierte voraus / hat vorausdatiert) : rakdeiziañ.
vorauseilen V.k.d. (ist vorausgeeilt) : *jemandem vorauseilen,* **1.** mont buan en arbenn d'u.b., redek penn hent d'u.b., redek war-benn hent d'u.b., mont buan da benn hent d'u.b., mont buan da benn an hent d'u.b., mont buan da gej ouzh u.b. ; **2.** erruout abretoc'h eget u.b., mont (bezañ) a-raok u.b.
vorausempfinden V.k.e. (empfand voraus / hat vorausempfunden) : raksantout.
vorausfahren V.gw. (fährt voraus / fuhr voraus / ist vorausgefahren) : mont er penn a-raok, mont da gentañ.
vorausfühlen V.k.e. (hat vorausgefühlt) : raksantout.
vorausgehen V.k.d. (ging voraus / ist vorausgegangen) : *jemandem vorausgehen,* mont en a-raok, diaraogiñ u.b., bezañ a-raok u.b., diaraogiñ gant u.b., diaraogiñ war u.b.
V.gw. (ging voraus / ist vorausgegangen) : mont er penn a-raok, mont da gentañ.
Vorausgehen n. (-s) : *zeitliches Vorausgehen,* kentelezh b., kentaouvezh g.
vorausgesetzt ag. : war an diviz ma, gant ma, en diviz ma, adal ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *vorausgesetzt, dass er kommt,* en diviz (gant, war an diviz, adal, war-bouez, a-bouez) ma teuio.
voraushaben V.k.e. (hat voraus / hatte voraus / hat vorausgehabt) : bezañ barrekoc'h war un dachenn bennak ; *er hat viel vor uns voraus,* kalz barrekoc'h eo egedomp e meur a geñver, en tu all deomp emañ e meur a geñver.
Vorausleistung b. (-,-en) : gougorad rakwezat g.
Vorausnahme b. (-) : rakarveziad g., diawelad g., rakwelad g.
vorausnehmen V.k.e. (nimmt voraus / nahm voraus / hat vorausgenommen) : rakaverziñ, ragempenntiñ, diawelet, rakwelet, rakverzout, diarbennekaat.
vorausplanen V.k.e. (hat vorausgeplant) : ragurzhiañ, raktresañ.
Voraussage b. (-,-n) : diougan g., erdebad g., diawelad g., rakwel g. ; *Wettervoraussage,* rakwel (diawel, diaweled, diawelad) an amzer g., diougan (diawel, diaweled, diawelad) an oablourien g., danevell amzer b., kemennadenn amzer b., rakweladenn amzer b. ; *seine Voraussage hat sich bestätigt,* deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.
voraussagen V.k.e. (hat vorausgesagt) : diouganañ, spurmantiñ, tonkañ ; *es ist nicht immer leicht das Wetter vorauszusagen,* n'eo ket aes atav gouzout diouzh an amzer a zo da vezañ, n'eo ket aes atav diouganañ an amzer ; *das Wetter voraussagen,* kemenn an amzer.
voraussagend ag. : diouaganus, divinus.
Voraussagung b. (-,-en) : diougan g., diouganadenn b., diouganerezh g., diouganouriezh b., divinouriezh b., divinerezh g., divin g.
Vorausschau b. (-) : dervantouriezh b., dervantiñ g., diawel g., diawelad g., rakwel g., rakweladenn b., raksell g., raksellad g., rakselladenn b.
vorausschauend ag. : ragevezhiek, ragevezhius, rakwelel, raksellus.
vorausschicken V.k.e. (hat vorausgeschickt) : kas en araog ; *seiner Rede schickte er einige Bemerkungen voraus,* ober a reas un nebeud evezhiadennoù a-raok kregiñ da vat gant e brezegenn, ober a reas ur rakprezeg ; [lu] *zur Aufklärung vorausgeschickt werden,* mont da

welet petra 'zo en hent dirak an arme, mont da anaoudaduriñ an dachenn.
voraussehbar ag. : rakweladus, diaweladus ; *nicht voraussehbare Umstände,* amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù na c'hallont ket bezañ goanaget lies., traoù chañs-dichañs lies.
voraussehen V.k.e. (sieht voraus / sah voraus / hat vorausgesehen) : diawelet, rakwelet, sellet a-bell, goanagiñ, ragevezhiañ, diouganañ ; *er hatte es schon seit langem vorausgesehen,* abaoe pell 'zo en doa diawelet ar pezh a zo c'hoarvezet, sellet en doa an drase a-bell ; *die Zukunft voraussehen,* diouganañ an dazont.
voraussehend ag. : ragevezhiek, ragevezhius.
voraussetzen V.k.e. (hat vorausgesetzt) : **1.** ersoliañ, goulakaat, raklakaat, amplegañ, emplegañ, goulenn, lakaat, martezeañ ; *etwas als Hypothese voraussetzen,* goulakaat udb ; *vorausgesetzt, dass er kommt,* en diviz (gant, war an diviz, adal, war-bouez) ma teuio ; *ich setze voraus, dass er gesund ist,* me 'laka emañ yac'h ; **2.** rakdivizout.
Voraussetzung b. (-,-en) : goulakadur g., goulakadenn b., martezeadenn b., martezead g., marteze g., marse g., diviz g., rakdiviz g., raklakadenn b., lakadenn b., lakadur g., amplegad g. ; *alle Voraussetzungen erfüllen,* mirout an holl zivizoù, ober pep tra en divizoù merket, bezañ dereat (mat) e pep keñver ; *logische Voraussetzung,* poellamplegad g. ; *wer reinwill, muss bestimmte Voraussetzungen erfüllen,* ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.
voraussetzungslos ag. : hep nep diviz, hep nep redi, hep diviz ebet, hep redi ebet, hep rakdiviz a nep seurt, hep diferadenn, hep diferadur, diamplegad, diamplegadel, diziviz.
Voraussicht b. (-,-en) : ragevezh g., diawel g., diaweled g., diawelad g., rakwel g., rakweladenn b., raksell g., raksellad g., rakselladenn b., diougan g.
voraussichtlich ag./Adv. : tebek, douetus, betek-gouzout, da c'houzout, war-vete gouzout, da c'hortoz gwelet, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, evit doare, e-doare, hervez doare, hervez pep doare, chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs ; *die voraussichtliche Verspätung des Zuges beträgt zehn Minuten, der Zug hat voraussichtlich zehn Minuten Verspätung,* dek munutenn dale a zo gant an tren, da c'houzout ; *er wird voraussichtlich nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe, ne zeuio ket nemet ur chañs e vefe ; *sie wird voraussichtlich im März entbinden,* e miz Meurzh emañ he bugel da vezañ.
Vorauswahl b. (-,-en) : rakdibab g., rakdiuz g.
Vorauszahlung b. (-,-en) : pae bourev g., rakpae g., rakpaeamant g.
Vorbau g. (-s,-ten) : argorf g., apoteiz g., korbell b., korbelladur g., chambarle g., porched g., raklec'h g., kuzh-taol g., gwask-taol g./b., apoteiz-taol g., avañs-taol b.
vorbauen V.k.e. (hat vorgebaut) : sevel dirak [udb] ; *etwas vorbauen,* sevel udb dirak un dra all.
V.k.d. (hat vorgebaut) : diarbenn, dizarbenn, diarbennekaat, rakdiwall diouzh, mont en arbenn da, troc'hañ a-raok, troc'hañ rak, disgwallañ ; *einer Kabale vorbauen,* rakdiwall diouzh (diarbenn, dizarbenn) ur c'havailh, mont en arbenn d'ur c'havailh, troc'hañ a-raok ur c'havailh.
V.gw. : ober e bourchas, ober e renkoù.
vorbauend ag. : diarbenn, dizarbenn, diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, sparlus, skoilhus.
vorbearbeiten V.k.e. (bearbeitete vor / hat vorbearbeitet) : divrazañ, digrizañ, dic'hrozañ, dic'hrosaat, digoc'hennañ, keizañ ; *Holz grob vorbearbeiten,* digoadañ kefioù.
Vorbearbeitung b. (-) : divrazadur g., divrazañ g., dic'hroserezh g., labour dic'hrosaat g., labour dic'harzhañ g., labour dic'hrozañ g., digrizadur g., divrazadur g., groserezh g., groseri b. ; *Arbeiter, der für die Vorbearbeitung zuständig ist,* groser g.
Vorbedacht g. (-s) : rakpreder g., kentpoellad g., rakpoellad g., ragaoz b., diwall g. ; *mit gutem Vorbedacht,* a-ratozh, a-benn-kefridi, a-benvest-kaer, a-gentizh-kaer, a-fetepañs, a-befiañs, a-benifiañs, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, gant rat, gant rat vat, a-ratozh-vat, a-ratozh-kaer, a-barfeted, a-rat, da vat ha kaer (Gregor) ; *Tötung mit Vorbedacht,* denlazh youlek g., muntr rakpoelladet g., muntr a-fetepañs g. / muntr youlek g. (Gregor), drouklazh g., denlazh rakpoelladet g.
vorbedenken V.k.e. (dachte vor / hat vorbedacht) : kentpoelladiñ, ragaozañ, rakpoelladiñ, rakpoellat, rakprederiañ, raksoñjal e.
Vorbedeutung b. (-) : raksin g., arouez b., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., spurmant g., titenn b., sinad g., sin g.
Vorbedingung b. (-,-en) : rakdiviz g., rakdiferadenn b., amplegad g.
Vorbegriff g. (-s,-e) : raknaoudur g., rakvennozh g.
Vorbehalt g. (-s,-e) : nemed g., diferadenn b., miradur g., strishadur g., betek-gouzout g. ; *mit den üblichen Vorbehalten,* gant an diferadennoù boas ; *unter allem Vorbehalt, mit Vorbehalt,* da c'hortoz gwelet, betek gouzout, war-vete-gouzout ; *unter dem Vorbehalt,* panevet, nemet, anez na, war an diviz ma, nemet ma ; *ohne Vorbehalt,* hep miret tra, hep miret nikun, hep lakaat tra er-maez, hep nemed, a-du-krenn, hep miret netra (Gregor), hep derc'hel netra en tu diouzh an-unan, a galon vat, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, ha netra ken, ha netra muioc'h, na mui na maez, na mui na ken, na mui na bihanoc'h, na mui na ment, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na ket ; *heimlicher (geheimer, stiller) Vorbehalt,* beskebiñ g. ; [gwir] *unter Vorbehalt meiner Rechte,* hep din ober dilez eus va gwirioù, hep din koll an disterañ gwir, war an diviz ne gollfen gwir ebet, gant ma ne gollin gwir ebet.
vorbehalten V.em. : **sich vorbehalten** (behält sich vor / behielt sich vor / hat sich (t-d-b) vorbehalten) : *sich (t-d-b) etwas vorbehalten,* mirout udb, derc'hel udb gant an-unan ; *alle Rechte vorbehalten,* pep gwir miret strizh ; *Irrtum vorbehalten,* nemet mank pe fazi, ma ne faziomp (ma ne fazian) ket, panevet e (anez na) vefe ur fazi bennak, nemet faziañ a rafen ; *jemandem vorbehalten*

sein, jemandem vorbehalten bleiben, bezañ miret strizh evit u.b., bezañ amberzet evit u.b.

vorbehaltlich araogenn (t-c'h) : hep din ober dilez eus, war an diviz ma, gant ma, en diviz ma, adal ma, war-bouez ma ; *vorbehaltlich deines Einverständnisses,* war an diviz ma rofes da asant.

vorbehaltlos ag./Adv. : hep miret tra, hep miret nikun, hep lakaat tra er-maez, hep nemed, a-du-krenn, hep miret netra (Gregor), hep derc'hel netra en tu diouzh an-unan, a galon vat, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, ha netra ken, ha netra muioc'h, na mui na maez, na mui na ken, na mui na bihanoc'h, na mui na ment, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na ket.

Vorbehaltsklausel b. (-,-n) : diviz strishaat g., diferadenn strishaat b.

vorbei Adv.. : **1.** [egor] hebiou, dre-gichen, dre-harz, dre-zirak, dre-dal ; *wir müssen am Menhir vorbei,* ret eo mont dre ar peulvan, ret eo mont dre-gichen ar peulvan, ret eo mont dre-harz ar peulvan, ret eo mont hebiou ar peulvan ; *er geht unter meinem Fenster vorbei,* tremen a ra hebiou dindan va frenestr ; *er geht an den schönsten Auslagen vorbei,* tremen a ra hebiou (dre-gichen, dre-harz, dre-zirak, dre-dal) ar c'haerañ staliadoù traoù hep sellet outo ; *lassen Sie mich vorbei !* va lezit da dremen ! ; *wir fuhren an Köln vorbei,* tremenet omp bet dre-gichen Kolun.

2. [amzer] echu, tremenet, fournis, a-dreñv, fin, aet hebiou ; *vorbei ist die Jugend,* echu eo va yaouankiz ; *die Gefahr ist vorbei,* aet eo ar riskl hebiou, n'eus ket mui a zañjer, tremenet eo an dañjer ; *ein Monat ist schnell vorbei,* ur miz a zeu buan ; *der Krampf war noch nicht vorbei,* ne oa ket aet ar c'hlaz diouzh e c'har c'hoazh ; *meine Zahnschmerzen sind vorbei,* torret eo ar boan dent din, aet eo ar boan dent diwarnon ; *der Regenschauer ist bald vorbei,* hemañ eo lost ar barrad glav ; *das Gewitter ist vorbei,* tremenet eo an arnev, aet eo an arnev hebiou, uzet eo ar barr arnev, echu eo an arnev, fin a zo gant an arnev, fin eo d'an arnev, fin eo an arnev ; *es ist nicht mehr acht, acht ist gerade vorbei !* n'eo ket eizh eur, ouzhpennik eo ! ; *vorbei ist vorbei,* ar pezh 'zo graet 'zo graet / ar pezh 'zo bet 'zo bet (Gregor), an amzer bet ne zeu mui en-dro, re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek, pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h, kerse ne zeu nemet goude, keuz a vez diwezhat bepred, keuz re ziwezhat ne dalv da netra, ar c'heuz 'zo war-lerc'h, pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat ; *der Winter ist noch nicht vorbei,* n'omp ket distoket diouzh ar goañv c'hoazh, n'emañ ket ar goañv a-dreñv c'hoazh ; *der Winter ist vorbei,* n'emaomp ket er goañv ken, n'emaomp ket gant ar goañv ken, distoket omp diouzh ar goañv ; *halb fünf war schon vorbei,* tostoc'h e oa da bemp eur eget da beder eur ; *alles geht vorbei,* tremen a ra pep tra, pep tra a dremen gant an amzer ; P. *mit ihm ist es vorbei,* un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn.

vorbeibringen V.k.e. (brachte vorbei / hat vorbeigebracht) : kas diwar dremen.

vorbeidürfen V.gw. (darf vorbei / durfte vorbei / hat vorbeigedurft) : kaout gwir da dremen.

vorbeifahren V.gw. (fährt vorbei / fuhr vorbei / ist vorbeigefahren) : tremen hebiou, mont hebiou, paseal ; *dicht an etwas (t-d-b) vorbeifahren,* tremen dre-gichen udb, tremen dre-harz udb ; *am Haus vorbeifahren,* tremen hebiou an ti, tremen dre-zirak an ti, tremen dre-dal an ti, paseal e-tal an ti ; *er ist an mir vorbeigefahren,* tremenet e oa hebiou din gant e garr-tan, aet e oa hebiou din gant e garr-tan ; *er ist mehrmals an mir vorbeigefahren,* tremenet ha distremet en doa ac'hanon ; *wir fuhren an Köln vorbei,* tremenet omp bet dre-gichen Kolun.

vorbeifließen V.gw. (floss vorbei / ist vorbeigeflossen) : tremen hebiou ; *der Rhein fließt am Kaiserstuhl vorbei,* tremen a ra ar Roen hebiou ar C'haiserstuhl.

vorbeigehen V.gw. (ging vorbei / ist vorbeigegangen) : **1.** tremen hebiou, mont hebiou, paseal ; *am Haus vorbeigehen,* tremen hebiou an ti, tremen dre-zirak an ti, tremen dre-dal an ti, paseal e-tal an ti ; *wir müssen am Menhir vorbeigehen,* ret eo mont dre ar peulvan, ret eo mont dre-gichen ar peulvan, ret eo mont dre-harz ar peulvan, ret eo mont hebiou ar peulvan ; *im Vorbeigehen,* diwar dremen, en ur dremen, evit an tremen ; *er ist mehrmals an mir vorbeigegangen,* tremenet ha distremet en doa ac'hanon ; **2.** [dre skeud.] *an etwas (t-d-b) vorbeigehen,* leuskel udb a-gostez, mont hebiou udb hep e verzout, na ober (na reiñ) fed d'udb, na ober (na reiñ) a fed d'udb, na deuler evezh ouzh udb, na deuler meiz d'udb, na deuler meiz war (ouzh) udb, na deuler pled gant (war, ouzh) udb, na deuler pled d'udb ; *er geht an den schönsten Auslagen vorbei,* tremen a ra hebiou ar c'haerañ staliadoù traoù hep sellet outo.

vorbeihuschen V.gw. (ist vorbeigehuscht) : tremen buan ha didrouz, tremen evel ur skeud.

vorbeikommen V.gw. (kam vorbei / ist vorbeigekommen) : **1.** tremen, paseal, mont ; *bei jemandem vorbeikommen,* ober ur gwel (ur weladenn, ur gweled) d'u.b., mont da welet u.b., ober un tamm tro evit mont da welet u.b. ; *komm doch mal vorbei,* deus da'm gwelet ; *er kommt nur selten vorbei,* ne vez ket skubet war e lerc'h alies ; *wieder vorbeikommen,* distremen, adtremen ; *er ist mehrmals an mir vorbeigekommen,* tremenet ha distremet en doa ac'hanon ; *ich sah ihn vorbeikommen,* gwelet em boa anezhañ o vont, e welet em boa o tremen ; *jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen,* ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene ; *an etwas (t-d-b) vorbeikommen,* mont hebiou udb, tremen dre-zirak udb, tremen dre-dal udb, tremen hebiou udb, tremen dre-gichen udb, tremen dre-harz udb, paseal udb, paseal e-tal udb ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er meistens vor der Tür,* boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor ; **2.** [dre skeud.] *an etwas (t-d-b) vorbeikommen,* leuskel udb a-gostez, mont hebiou udb hep e verzout, na ober (na reiñ) fed d'udb, na ober (na reiñ) a fed d'udb, na deuler evezh ouzh udb, na deuler meiz d'udb, na deuler meiz war (ouzh) udb, na deuler pled gant (war, ouzh) udb, na deuler pled d'udb.

vorbeikönnen V.gw. (kann vorbei / konnte vorbei / hat vorbeigekonnt) : gallout tremen ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebellt zu werden,* aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal.
vorbeilassen V.k.e. (lässt vorbei / ließ vorbei / hat vorbeigelassen) : *jemanden vorbeilassen,* lezel u.b. da dremen, reiñ plas d'u.b. da dremen, distreiñ diwar hent u.b., tec'hel diwar hent u.b., mont diwar hent u.b. ; *lassen Sie mich vorbei !* va lezit da dremen !
Vorbeimarsch g. (-es) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies.
vorbeimarschieren V.gw. (marschierten vorbei / sind vorbeimarschiert) : [lu] dibunañ.
vorbeipfeifen V.gw. (pfiff vorbei / ist vorbeigepfiffen) : froumal en ur dremen, sutal en ur dremen ; *er hörte, wie die Kugeln an seinen Ohren vorbeipfiffen,* klevet a rae ar boledoù (ar polos, ar bili plom) o froumal a-rez e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sutal (o c'hwitellat, o voudal, o fuc'hañ) e-kichen e zivskouarn.
vorbeireden V.gw. (hat vorbeigeredet) : *aneinander vorbeireden,* kompren a-dreuz pezh a lavar egile *; sie reden aneinander vorbei,* emañ an eil er park, egile er foenneg - pa lavar an eil pig e kompren egile bran - emaint o tabutal evel bouzared eoulek (Gregor) - n'emaint ket er memes park.
vorbeischauen V.gw. (hat vorbeigeschaut) : *bei jemandem vorbeischauen,* ober ur gwel (ur weladenn, ur gweled) d'u.b., mont da welet u.b., ober un tamm tro evit mont da welet u.b.
vorbeischießen V.gw. (schoss vorbei // ist vorbeigeschossen / hat vorbeigeschossen) : **1.** (hat) : mont e denn er c'hleuz, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal, lakaat an tamm e-kichen an toull ; **2.** (ist) : tremen evel un tenn.
vorbeischlagen V.gw. (schlägt vorbei / schlug vorbei / hat vorbeigeschlagen) : skeiñ hebiou.
vorbeischrammen V.gw. (ist vorbeigeschrammt) : *er ist am Konkurs vorbeigeschrammt,* hogozik dezhañ ober freuz-stal, hogozik e oa bet dezhañ ober freuz-stal, war-hed un netraig en dije graet freuz-stal, darbet e oa bet dezhañ ober freuz-stal, ne oa bet nemet treuz un neudenn n'en doa graet freuz-stal, ne oa bet nemet treuz ul linenn all n'en doa graet freuz-stal, tost-kaer e oa bet dezhañ ober freuz-stal, fellet e oa bet dezhañ ober freuz-stal, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h, prestik) en dije graet freuz-stal, tost e oa bet dezhañ ober freuz-stal, damdost e oa bet dezhañ ober freuz-tal, ken buan en dije graet freuz-stal, ken kaer all en dije graet freuz-stal, mennout a reas ober freuz-stal.
vorbeisehen V.gw. (sieht vorbei / sah vorbei / hat vorbeigesehen) : **1.** *bei jemandem vorbeisehen,* ober ur gwel (ur weladenn, ur gweled) d'u.b., mont da welet u.b., ober un tamm tro evit mont da welet u.b. ; **2.** *an jemandem vorbeisehen,* mont war ar gostez evit gwelet abalamour d'u.b. ; **3.** na ober van ouzh u.b., na ober dalc'h eus u.b., dianavezout u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. war e revr.
vorbeiziehen V.gw. (zog vorbei / ist vorbeigezogen) : **1.** tremen, dibunañ ; **2.** *etwas noch einmal an sich (t-d-b) vorbeiziehen lassen,* distremen udb en e benn, daskiriat udb en e benn.
Vorbeiziehen n. (-s) : dibunadeg b., tremenadeg b., tremen g., tremenerezh g.
vorbelastet ag. : **1.** *auf etwas (t-d-b) vorbelastet sein,* bezañ reizh war udb, gouzout brav diouzh udb / bezañ en e grog (en e daol, en e blom) gant udb (Gregor), bezañ don war udb., bezañ kreñv war udb, bezañ arroutet (ur mailh, un tad den) war udb, gouzout anezhi war udb, bezañ barrek ouzh udb, kaout skiant udb, bezañ doazh war udb, bezañ ifam war udb ; **2.** merket gant ur si bennak, merket gant un namm bennak ; *er ist erblich vorbelastet,* un namm deuet dezhañ diwar hêrezh a zo stag outañ, ur si deuet dezhañ diwar hêrezh a zo peg ennañ, diagentoù familhel en deus.
Vorbemerkung b. (-,-en) : raklavar g., ragevezhiadenn b.
vorbenannt ag. : rakveneget.
vorbereiten V.k.e. (bereitete vor / hat vorbereitet) : **1.** fardañ, danzen, prientiñ, aozañ, ragaozañ, fichañ, pourchas, terkañ, reiñ un terk da, lakaat e par, lakaat prest, prestañ, alejiñ, rakkempenn, kempenn, reizhañ, antellañ, aveiñ, darbariñ, [rannyezh.] dorloiñ ; *das Essen vorbereiten,* fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, prientiñ boued, kempenn boued ; *ein fürstliches Essen vorbereiten,* lakaat ar ber war ar billig, aozañ ur pabor a bred, pourchas ur pabor a bred, fritañ ur pabor a bred, rouzañ ur friko, aozañ ur pred a-stroñs, dareviñ ur banvez, fardañ ur pred lipous, fardañ ur pred eus ar re wellañ, aozañ ur pred eus an dibab, pourchas ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., aozañ ur banvez eus ar c'haerañ g., aozañ un tarin a friko, aozañ ur friko c'hagn ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten vorbereiten,* aozañ ur pred diwar boued-mor ; *alles vorbereiten,* lakaat an traoù e par, reizhañ pep tra ; *das Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor,* al lise a brient ar skolidi d'ar vachelouriezh ; [dre skeud.] *den Boden vorbereiten,* plaenaat an hent, ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, seniñ ar c'hloc'h, rakprientiñ an traoù ; **2.** *er war nicht darauf vorbereitet,* ne oa ket en engortoz a gement-se, ne oa ket war c'hed eus an dra-se, ne oa ket e-sell a se, ne oa ket e ged a se (a gen), tapet berr e oa bet gant an dra-se ; **3.** kentpoelladiñ, ragaozañ, rakpoelladiñ, rakpoellat, rakprederiañ, raksoñjal e.
V.em. : **sich vorbereiten** (bereitete sich vor / hat sich vorbereitet) : en em lakaat e par, antellañ e aferioù, ober e zifrae, en em zoareañ, en em brientiñ, en em bourchas, en em aozañ, en em brestañ ; *sich (t-rt) auf etwas (t-rt) vorbereiten,* en em gempenn evit udb, kempenn udb, danzen ober udb, prientiñ ober udb, aozañ ober udb, ampletiñ ober udb, en em glask evit ober udb, pourchas ober udb, aveiñ ober udb, fardañ ober udb, en em lakaat e tro d'ober udb, en em lakaat e doare d'ober udb, en em lakaat war an tu d'ober udb, en em lakaat e tu d'ober udb, kemer e du evit ober udb ; *sich (t-rt) auf eine Prüfung vorbereiten,* bezañ stag gant darbaroù un arnodenn bennak, prientiñ un arnodenn, en em lakaat e stad da dremen mat un arnodenn, en em lakaat a du vat da dremen un arnodenn ; *sich (t-rt) auf den Tod*

vorbereiten, kempenn mont diouzh ar bed, en em bourchas da vervel, pourchas e ene a-benn ar marv, en em brestañ da vervel, en em lakaat e par da vervel ; *er hatte sich auf den Tod vorbereitet,* ar marv e gavas e pourchas.
vorbereitend ag. : -prientiñ, -stummañ, -ragaozañ ; *vorbereitender Bauleitplan,* raksteuñv kêraozañ g.
vorbereitet ag. : prest, pare, darev, rakkempennet, e tu, war an tu, e pourchas, pourchaset, war ar pare.
Vorbereitung b. (-,-en) : darbaridigezh b., aozidigezh b., aozadur g., darbaradur g., darbaroù lies., kempennoù lies., rakkempennoù lies., diwalloù lies., rakdiwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies., difraeoù lies., kempennoù lies., amparailhoù lies., prientadur g., prienterezh g., ragaoz b., ragaozadur g., ragaozidigezh b. ; *Vorbereitungen treffen,* en em lakaat e par, antellañ e aferioù, ober e zifrae, en em zoareañ, en em brientiñ, en em bourchas, en em aozañ, en em brestañ, ober e gempennoù (e ziarbennoù, e ziwalloù, e zifennoù), kemer e ziwalloù (e surentez, e ziarbennoù), kemer an evezhioù ret, rakkempenn, ragaozañ an traoù ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen,* emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj, stag omp dijaik gant darbaroù hor beaj.
Vorbereitungsarbeiten lies. : darbaroù lies., darbaradennoù lies., darbaradur g., darbarerezh g., darbaridigezh b., kempennoù lies., rakkempennoù lies., pourchasoù lies., difraeoù lies., amparailhoù lies., diwalloù lies., rakdiwalloù lies., diarbennoù lies., aozadennoù lies. ; *wir sind bei den Vorbereitungsarbeiten,* emaomp gant an darbaroù (gant an difraeoù, gant an amparailhoù).
Vorberge lies. : rakmenezioù lies.
Vorbericht g. (-s,-e) : rakdanevell b.
Vorbescheid g. (-s,-e) : [gwir] rakdiviz g.
Vorbesitzer g. (-s,-) : perc'henn diagent g., piaouer diaraok g. ; [gwir] *Rückfall an den Vorbesitzer,* diandroadur g.
Vorbesprechung b. (-,-en) : emvod prientiñ g., parlantadeg b., rakdiviz g., raksell g., raksellad g., rakselladenn b.
vorbestellen V.k.e. (bestellte vor / hat vorbestellt) : ragurzhiañ, rakprenañ, mirout.
Vorbestellung b. (-,-en) : V.k.e : miradenn b., rakprenadenn b.
vorbestimmt ag. : raktonket, rakverket ; *er fühlte sich zum Lehrer vorbestimmt,* e c'halvedigezh a oa kelenn.
vorbestraft ag. : bet kondaonet dija ; *ein vorbestrafter Verbrecher,* un adfeller g., un azfeller g. ; *nicht vorbestraft,* ha n'eo ket bet kondaonet c'hoazh, diverk e anv e roll al lez-varn ; *er ist vorbestraft,* n'eo ket glan a dorfed.
vorbeten V.gw. (hat vorgebetet) : [relij.] ofisiñ.
V.k.e. (hat vorgebetet) : [dre skeud.] dibunañ, distilhañ.
Vorbeter g. (-s,-) : [relij.] ofiser g., paterour g.
Vorbeugehaft b. (-) : rakvac'hadur g., bac'hadur diarbenn g., bac'hadur dizarbenn g.
vorbeugen V.k.e. (hat vorgebeugt) : stouiñ war-raok, soublañ war-raok.
V.k.d. (hat vorgebeugt) (+ t-d-b) : diarbenn, dizarbenn, diarbennekaat, parraat, parraat ouzh, rageveshaat ouzh, mont en arbenn da, diaraogiñ, rakdiwall diouzh, disgwallañ ; *einer Krankheit vorbeugen,* ergurañ ur c'hleñved, dizarbenn ur c'hleñved, parraat ouzh ur c'hleñved, parraat ur c'hleñved, rageveshaat ouzh ur c'hleñved, diaraogiñ ur c'hleñved ; *einem Übel vorbeugen,* mont en arbenn d'un droug bennak, parraat un droug, parraat ouzh ur gwall, troc'hañ rak un droug bennak, troc'hañ a-raok un droug bennak ; *einem Übel vorgebeugt haben,* bezañ kuit ha pare diouzh un droug bennak, bezañ kuit ha pare diouzh ur gwall bennak.
vorbeugend ag. : diarbenn, dizarbenn, diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, … gwarez, enepdroug, mirus, sparlus, skoilhus ; *vorbeugendes Heilmittel,* louzoù diarbennus g., louzoù ergurañ g.
Vorbeugung b. (-,-en) : diarbenn g., dizarbenn g., ragevezh g., gwarez g., enepkleñvedoniezh b., ergurañ g.
Vorbeugungsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn g., dizarbenn g., darbaroù gwareziñ lies., darbar dizarbenn g., darbar diwall g. ; *Vorbeugungsmaßnahmen treffen,* rakdiwall, ober (kemer) e ziarbennoù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, kemer an evezhioù ret, mont en arbenn d'an droug, rageveshaat, parraat un droug, parraat ouzh un droug, kemer e renkoù e-sell ar yec'hed, ober e renkoù e-sell ar yec'hed, en em vuchiñ.
vorbeurteilen V.k.e. (beurteilte vor / hat vorbeurteilt) : rakvarn.
vorbewusst ag. : [bred.] ragemskiant ; *das Vorbewusste,* ar ragemskiant g.
Vorbild n. (-s,-er) : patrom g., pimpatrom g., skouer b., skouer dispar a barfeted b., stalon g., uhelskeudenn b., uhelskouer b. ; *sich jemanden zum Vorbild nehmen,* tennañ skouer diouzh u.b., heuliañ skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., kemer skouer diwar u.b., kemer skouer diouzh u.b., kemer patrom diouzh u.b., kemer u.b. da skouer, ober diouzh patrom (skouer) u.b., skoueriañ e vuhez war hini u.b., reizhañ e vuhez war hini u.b., heuliañ u.b., kemer urzh war u.b., en em zerc'hel evel ma ra u.b. ; *sich etwas zum Vorbild nehmen,* kemer udb da stalon ; *nach einem Vorbild malen,* livañ diouzh ur patrom, livañ diwar batrom.
vorbilden V.k.e. (hat vorgebildet) : rakskeudenniñ, kentskeudenniñ, kentstummañ.
vorbildlich ag. : skouerius, skouer, kentelius, parfet ; *sein Benehmen ist vorbildlich,* ur skouer a zen eo, ur skouer dispar a barfeted eo an den-se ; *seine Worte wurden durch sein vorbildliches Leben bekräftigt,* skouerioù e vuhez a roas nerzh d'e gomzoù.
Vorbildlichkeit b. (-) : skoueriusted b., kenteliusted b.
Vorbildung b. (-,-en) : deskoni b., rakstummadur g., kentstummadur g.
Vorbiss g. (-es) : [mezeg.] rakkarvanegezh b.
Vorbote g. (-n,-n) : **1.** rakleuriad g., diaraoger g., rakkerzher g., rakreder g., rakkannad g. ; **2.** raksin g., arouez b., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., spurmant g., kentskeudennadur g. ; *Schneeglöckchen sind die Vorboten des Frühlings,* an treuzoù-erc'h a ziskouez emañ beg an nevezamzer o

tont, an treuzoù-erc'h a spurmant an nevez-amzer, an treuzoù-erc'h a zitour an nevez-amzer ; *diese Ereignisse waren die Vorboten der Revolution,* an darvoudoù-se a ziskoueze e oa an dispac'h o tont, an darvoudoù-se a oa beg an dispac'h o tont, gouenn dispac'h a oa gant an darvoudoù-se, santet e veze diouzh an dispac'h o tont gant an darvoudoù-se, ur ragabadenn eus an dispac'h o tont e oa an darvoudoù-se, kentskeudenniñ a rae an darvoudoù-se an dispac'h o tont ; *diese kalten Regentropfen sind die Vorboten des Schnees,* boued erc'h eo an takennoù glav yen-mañ ; [mezeg.] ragazon g. ; *die Vorboten der Krankheit,* merkoù kentañ ar c'hleñved lies., arouezioù kentañ ar c'hleñved lies., diwan ar c'hleñved g., sinoù ar c'hleñved da zont lies., diouganoù ar c'hleñved da zont lies.

vorbringen V.k.e. (brachte vor / hat vorgebracht) : **1.** enraokaat, kas war-raok, kas a-raok ; **2.** kinnig, diskouez, degas ; *einen Vorschlag vorbringen,* ober (degas) ur c'hinnig ; *Beweise vorbringen,* degas prouennoù ; *ich habe ihm gegenüber Beschwerden vorzubringen,* abegoù am eus a-enep dezhañ ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe,* kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *es fiel mir schwer, diesen von ihm vorgebrachten Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten,* seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi.

Vorbühne b. (-,-n) : rakleur b., rakleurenn b.

vorchristlich ag. : rakkristen.

Vordach n. (-s,-dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., apoteiz an doenn g., malvenn an doenn b.

vordatieren V.k.e. (datierte vor / hat vordatiert) : rakdeiziañ ; *vordatierte Zeitangabe,* rakdeiziad g.

Vordeck n. (-s,-s/-e) : tilher a-raok g., pont a-raok g.

vordem Adv. : **1.** diagent, diaraok, a-ziaraok, a-gent, a-ziagent, kent, a-raok bremañ, a-raok neuze ; **2.** gwechall.

Vordenker g. (-s,-) : sturier speredoù g., den dave g.

vordere(r,s) ag. : diaraok, a-raok, a-ziaraok ; *das vordere Zimmer,* ar gambr diaraok b. ; *vordere Backenzähne,* rakkildent lies. ; *die Vordersten,* ar re gentañ lies. ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern,* diaraogiñ ur pezh dilhad ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen,* kofañ ur pezh dilhad.

Vorderachse b. (-,-n) : ahel a-raok g., ahel diaraok g., kilhoroù a-raok lies. ; *Deichsel und Vorderachse mit Rädern,* kilhoroù lies.

Vorderansicht b. (-,-en) : gwel a-dal g., gwel a-dal-penn g.

Vorderarm g. (-s,-e) : arvrec'h b. ; *Vorderarm des Pferdes,* brec'h ar marc'h b.

Vorderasien n. (-s) : Azia Vihan b.

Vorderbein n. (-s,-e) : pav diaraok g./b.

Vorderblatt n. (-s,-blätter) : *Vorderblatt eines Schuhs,* chouk-botez g., chouk ar votez g.

Vorderbrust b. (-,-brüste) : bruched g. ; *ein Pferd mit breiter Vorderbrust,* ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget-mat g.

Vorderbühne b. (-,-n) : rakleur b., rakleurenn b.

Vorderflagge b. (-,-n) : [merdea.] banniel ar wern-valouin g.

Vorderfront b. (-,-en) : [tisav.] talbenn g., tal g., fasadenn b.

Vorderfuß g. (-es,-füße) : [korf.] kreiztroad g.

Vordergaumenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] vogalenn-staon b.

Vordergiebel g. (-s,-) : talbenn g., talier g.

Vorderglied n. (-s,-er) : **1.** [korf., loen.] ezel diaraok g. ; **2.** [mat.] kentorad g.

Vordergliedmaßen lies. : [korf., loen.] izili diaraok lies.

Vordergrund g. (-s,-gründe) : talenn gentañ b., raktalenn b. ; *in den Vordergrund stellen,* lakaat en araog, diskouez anat d'an holl, lakaat a-wel-kaer, lakaat a-wel, lakaat anat war wel, toniañ, reiñ lufr da, reiñ sked da, reiñ tro da, lakaat da lugerniñ, brudañ ; *sich in den Vordergrund rücken,* dont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, en em lakaat anat war wel ; *er schiebt sich gern in den Vordergrund,* plijout a ra dezhañ sevel war an daol.

vordergründig ag. : **1.** anat, hewel, war wel ; **2.** hervez ar gwel, diwirion, touellus, brizhwir, hañvalat.

vorderhand Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant.

Vorderkopf g. (-s,-köpfe) : [korf.] rakpenn g.

Vorderlader g. (-s,-) : arm-tan hag a vez karget dre e c'henoù g.

Vorderlauf g. (-s,-läufe) : pav diaraok g./b.

Vordermann g. (-s,-männer/-leute) : **1.** rakkerzher g., den dirak g. ; **2.** sturier g., heñcher g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas auf Vordermann bringen,* kempenn udb, distlabezañ udb, renkañ udb, klenkañ udb, skarzhañ udb, karzhañ udb, ober karzhadenn en udb, diac'hubiñ udb, distaliñ udb, disterniañ udb, disternañ udb, distrobañ udb, distrobellañ udb, dizeriñ udb, urzhiata udb, lakaat an traoù war o zu en udb ; *jemanden auf Vordermann bringen,* lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, dihopañ u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e goch, lakaat u.b. en e blas, kas u.b. d'e nask (d'e doull), divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., kenteliañ u.b., disorc'henniñ u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

Vordermast g. (-es,-en/-e) : gwern vizan b.

Vorderpferd n. (-s,-e) : marc'h-ambilh g., marc'h-blein g., marc'h-blenier g., marc'h-tret-karr g., tirleur g.

Vorderpfote b. (-,-n) : pav diaraok g./b.

Vorderrad n. (-s,-räder) : rod diaraok b., rod a-raok b.
Vorderradantrieb g. (-s,-e) : erlusk diaraok g., nerzh sach g., lusk dre ar rodoù a-raok g.
Vorderreihe b. (-,-n) : renk kentañ b.
Vorderrhein g. (-s) : Roen gentañ b.
Vordersatz g. (-es,-sätze) : **1.** [yezh.] elfenn gentañ ar frazenn b. ; **2.** [preder.] rakdiviz g., rakvarr g., gourbarr g.
Vorderschinken g. (-s) : skoaz-voc'h b.
Vorderschnitt g. (-s,-e) : [moull.] kof ul levr g., troc'had kostez g.
Vorderseite b. (-,-n) : araog g., diaraog g., talbenn g., tal g., tu a-raok g., tu diaraok g. ; *die Vorderseite des Hauses,* diaraog an ti g., an diaraog eus an ti g., talbenn an ti g., araog an ti g., tu diaraok eus an ti g., fasadenn an ti b. ; *Vorderseite eines Altars,* dirag-aoter g. ; *Blattvorderseite,* enebenn b. ; *Vorderseite einer Medaille,* tu penn ur vedalenn g., kroaz ur vedalenn b., kroez b., talig ur vedalenn g.
Vordersitz g. (-es,-e) : azezenn diaraok b., brich b.
vorderste(r,s) diaraok ; *die Vordersten,* ar re gentañ.
Vordersteven g. (-s,-) : [merdead.] staon b., bosard g.
Vorderstrang g. (-s,-stränge) : [korf.] pañs a-raok g.
Vorderteil g./n. (-s,-e) : tu a-raok g., araog g., diaraog g., penn a-raok g. ; *Vorderteil einer Stufe,* pazenn war gant b. ; *Vorderteil eines Rockes,* barlenn ur vrozh b. ; *Vorderteil der Hand,* kentdorn g. ; *gewölbtes Vorderteil eines Schiffes,* moñsell b., staon skoazet b. ; *den Vorderteil eines Kleidungsstückes ausbessern,* diaraogiñ ur pezh dilhad.
Vordertür b. (-,-en) : dor a-raok b.
Vorderwand b. (-,-wände) : speurenn a-raok b. ; [kirri] *geleiterte Vorderwand,* kavagell a-raok b.
Vorderzahn g. (-s,-zähne) : rakdant g., dant a-raok g.
Vorderzwiesel g. (-s,-) : [dibr] korbell a-ziaraok g.
Vordiplom n. (-s,-e) : [skiantoù pe armerzhouriezh] diplom studioù hollek ar skol-veur g., DSHS g.
vordrängeln / vordrängen V.em. : **sich vordrängeln / sich vordrängen** (hat sich (t-rt) vorgedrängelt / hat sich (t-rt) vorgedrängt) : **1.** en em silañ bount-divount war-raok ; **2.** [dre skeud.] en em lakaat war wel.
vordrehen V.k.e. (hat vorgedreht) : **1.** [tekn.] divrazañ, dic'hrozañ ; **2.** *seine Uhr vordrehen,* diaraogiñ e eurier.
vordreschen V.k.e. (drischt vor / drosch vor / hat vorgedroschen) : [labour-douar] digrizañ ; *die Ernte vordreschen,* digrizañ ar blezad.
vordringen V.gw. (drang vor / ist vorgedrungen) : mont war-raok, gounit tachenn, en em boulzañ war-raok, en em vountañ war-raok ; *tief in den Wald vordringen,* mont don er c'hoad ; *tief in eine Höhle vordringen,* mont betek don ur c'hev.
Vordringen n. (-s) : araokadenn b., enraokaat g., bountadenn b., bountadeg b. ; *Vordringen des Meeres,* araogerezh-mor g.
vordringlich ag. : mallus-kenañ, da gas da benn da gentañ-penn, da gas da benn da gentañ ha dreist pep tra ; *vordringliche Aufgabe,* kefridi da gas da benn da gentañ-penn b.
Vordruck g. (-s,-e) : **1.** moullskrid g., moulladur g., furmskrid g. ; **2.** [moull.] moulladur ar skeudennoù a-raok an destenn g.
Vordrücken n. (-s) : bount g., bountadenn b., bountad g., bec'h g., poulz g., poulzad g., poulzadenn b.
vorehelich ag. : -rageurediñ, a-raok an eured ; *vorehelicher Geschlechtsverkehr,* dimeziñ dre gig a-raok an eured g., darempredoù rev a-raok an eured lies., darempredoù rev hep bezañ dimezet c'hoazh lies., [gwashaus] gastaouerezh g. ; *voreheliches Kind,* bugel ganet a-raok an dimeziñ g., P. segalenn diwanet re abred b., perenn eostek b.
voreilen V.gw. ha V.k.d. (ist vorgeeilt) : daoulammat, mont a-lamm, mont diwar-herr ; *jemandem voreilen,* diaraogiñ u.b. / mont a-raok unan all / bezañ diaraok unan all (Gregor).
voreilig ag. : dievezh, diboell, diaviz, berrboellik, intourt, brell, berr a skiant, dibreder, pront, avelet, avelok, flav, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, regentrat, skañvbenn, skañbennek, strantal ; *ein voreiliger Schritt,* un embregadenn diboell b., un dro diskiant a-walc'h b. ; *du bist ein bisschen voreilig,* emaout o c'haoliata an traoù, mont a rez re vuan ganti, mont a rez re brim ganti.
Adv. : a-randon, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, dibropoz, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat ; *voreilig handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont re brim ganti, gaoliata an traoù, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, mont a-raok e benn.
Voreiligkeit b. (-) : prontidigezh b., diboellaj g., skañvbennadurezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., brellentez b.
voreinander Adv. : an eil dirak egile, an eil dirak eben ; *sie haben keine Geheimnisse voreinander,* n'eus netra guzh etrezo, ne guzhont seurt ebet an eil ouzh egile.
voreingenommen ag. : dalc'het en e spered gant rakvarnioù, leun e spered a rakvarnioù, kraouiet en e rakvarnioù, luziet e spered gant rakvarnioù, garzhet en e rakvarnioù, gwelch ; *er ist gegen mich voreingenommen,* raksoñjoù en deus a-enep din ; *positiv voreingenommen sein,* kaout ur rakvarn a-du.
Voreingenommenheit b. (-,-en) : raksoñjoù lies., rakvenoioù lies., rakvarnioù lies., gwallziskred g. ; *eine positive Voreingenommenheit,* ur rakvarn a-du b.
Voreinstellung b. (-,-en) : [tekn.] rakreizherezh g.
Voreltern lies. : tadoù kozh lies., gourdadoù lies., hendadoù lies., diagentidi lies.
vorenthalten V.k.e. (enthält vor / enthielt vor / hat vorenthalten) : **1.** *jemandem etwas vorenthalten,* mirout udb ouzh u.b., lemel udb digant u.b., delc'her udb diwar-goust u.b., dirannañ u.b. eus udb., forc'hañ u.b. ag udb, forc'hañ u.b. diouzh u.b., nac'h udb ouzh u.b., dinac'h udb d'u.b., dinac'h udb ouzh u.b. ; *jemandem seinen Lohn vorenthalten,* arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b., nac'h ouzh u.b. ar gopr a zo dezhañ ; *ihm wird nichts vorenthalten,* ne vez dirannet eus seurt ebet, ne vez nac'het netra outañ ; *jemandem sein Eigentum vorenthalten,* nac'h ouzh u.b. ar pezh a zo dezhañ ; **2.** *jemandem etwas vorenthalten*, kammvirout udb ouzh u.b., kuzhat udb (derc'hel udb kuzh) ouzh u.b., tevel war udb, goleiñ udb ouzh u.b. ; *sie versuchte herauszufinden, was ihr Vater ihr vorenthalten hatte,* klask a rae

sklêrijennañ ar pezh a oa bet kuzhet outi gant he zad ; *ihr wird nichts vorenthalten,* pep tra 'zo diguzh outi, ne vez kuzhet netra outi, ne vez kuzhet netra dezhi, n'eus netra guzh outi.
Vorentscheid g. (-s,-e) : [gwir] daveidigezh b.
vorentscheiden (entschied vor / hat vorentschieden) : rakdivizout.
Vorentscheidung b. (-,-en) : **1.** rakdiviz g. ; **2.** [sport] disoc'h skarus g., disoc'h krennus g. ; *die Vorentscheidung fiel kurz nach der Pause,* damc'houde an troc'h e voe anat piv a oa trec'h.
Vorentscheidungskampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] hanterc'hourfenn g.
Vorentwurf g. (-s,-entwürfe) : rakvennad g., raksteuñv g.
Vorerbe[1] g. (-n,-n) : hêr gant kentwir g.
Vorerbe[2] n. (-s) : henanded b. (Gregor), kentwir g., dreistgwir miret g.
vorerst Adv. : **1.** a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl (-penn, -razh, -unan) ; *vorerst müssen wir sie anrufen,* kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho ; **2.** da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant, betek-henn.
vorerwähnt ag. : kentlavaret, rakveneget.
Vorfahr g. (-en,-en) : hendad g., gourdad g., diagentour g., diagentad g., kar diagent g. ; *unsere Vorfahren,* hor re gent lies., hor re ziagent lies., hor re gozh lies., hon tadoù lies., hon tadoù kozh lies., hon tudoù-kozh lies., hor gourdadoù lies., hon hendadoù lies., hon diagentidi lies., an dud a-ziagent lies. ; *die Reihe der Vorfahren,* an diagentiezh b.
vorfahren V.gw. (fährt vor / fuhr vor / ist vorgefahren) : dont, tostaat ; *vor dem Schloss vorfahren,* chom a sav gant e garr dirak ar c'hastell.
V.k.e (fährt vor / fuhr vor / hat vorgefahren) : tostaat gant, mont war-raok gant ; *den Wagen vorfahren,* mont war-raok gant e garr, kas e garr war-raok (a-raok).
Vorfahrt b. (-) : [kirri-tan] kentwir g., lez tremen g., aotre-hent g., prioriezh b. ; *Vorfahrt für den Bergaufkommenden,* gwir da dremen da gentañ gant ar c'harbed a bign gant an diribin g., prioriezh evit ar c'harbed a bign gant an diribin g. ; *Vorfahrt gewähren,* leuskel da dremen, lezel an aotre-hent gant u.b. ; *Vorfahrt haben,* bezañ d'an-unan da dremen da gentañ, bezañ al lañs gant an-unan, bezañ an aotre-hent gant an-unan ; *Vorfahrt rechts vor links,* lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou g.
vorfahrtsberechtigt ag. : priorek, kentwiriek ; *vorfahrtsberechtigte Fahrzeuge,* karbedoù priorek lies., karbedoù kentwiriek lies.
Vorfahrtsrecht n. (-s) : kentwir g., aotre-hent g., prioriezh b.
Vorfahrtsschild n. (-s,-er) : panell gentwir b., panell aotre-hent b., panell brioriezh b.
Vorfahrtstraße b. (-,-n) : hent kentwiriek g., hent priorek g.
Vorfahrtszeichen n. (-s,-) : panell gentwir b., panell aotre-hent b., panell brioriezh b.
Vorfall g. (-s,-fälle) : darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., tro b., trovezh b., kaz g., planedenn b. ; *das ist ein trauriger Vorfall,* truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *beschreiben Sie mir mal den Vorfall,* lavarit ho kont din diwar-benn an darvoud-se ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls,* diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se ; *der berühmteste Vorfall,* an degouezh anavezetañ g.
vorfallen V.gw. (fällt vor / fiel vor / ist vorgefallen) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichañsañ, en em gavout, erruout, paseal ; *heute ist nichts Besonderes vorgefallen,* n'eus netra divoutin da venegiñ evit hiziv, chomet eo sioul an traoù hiziv, hiziv n'eus c'hoarvezet netra direizh.
Vorfeld n. (-s,-er) : **1.** [lu] tachenn diaraok b., rampell b. ; **2.** [kirri-nij] tachenn dremen b., tachenn embreger b. ; **3.** *im Vorfeld,* da gentañ, en a-raok, a-raok pep tra, a-barzh pep tra ; *im Vorfeld von,* a-raok.
Vorfertigung b. (-) : ragoberiadur g., ragaozadur g., ragaoz b.
Vorfilm g. (-s,-e) : film berr g. [*kinniget a-raok ur film hir*].
vorfinanzieren V.k.e. (finanzierte vor / hat vorfinanziert) : rakkellidañ.
Vorfinanzierung b. (-) : rakkelliderezh g.
vorfinden V.k.e. (fand vor / hat vorgefunden) : kavout ; *er fand den Geldschrank aufgebrochen vor,* torr e oa dor ar c'houfr-houarn pa zegouezhas war al lec'h.
Vorflur g. (-s,-e) : raksal b., rakkambr b.
Vorflut b. (-) : diruilhad g., deverañ g.
vorfordern V.k.e. (hat vorgefordert) : [gwir] kas paper da, gervel dirak al lez-varn, gourgervel.
Vorforderung b. (-,-en) : [gwir] gourgalv g., gourgalvadenn b.
Vorform b. (-,-en) : rakstumm g.
Vorfrage b. (-,-n) : rakgoulenn g.
vorfragen V.k.d. (hat vorgefragt) : klask gouzout, en em zaveiñ, kemer kentel ; *bei jemandem nach etwas vorfragen,* goulenn keloù eus udb ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. an doare eus udb.
Vorfreude b. (-) : levenez rak termen b., levenez kent termen b.
Vorfrühling g. (-s,-e) : deroù an nevezamzer g., penn kentañ an nevezamzer g., nevezamzer digor g., diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g.
vorfühlen V.k.d. (hat vorgefühlt) : sontañ an dachenn ; *bei jemandem vorfühlen,* furchal e kalon u.b., klask gouzout penaos emañ kont gant u.b., klask gouzout penaos eo tuet u.b., sontañ u.b.
Vorführdame b. (-,-n) : diskouezerez dilhad b.
vorführen V.k.e. (hat vorgeführt) : **1.** kinnig, diskouez, darzerc'hañ ; **2.** [film] bannañ, luc'hvannañ ; *einen Film vorführen,* bannañ ur film, kinnig (diskouez) ur film.
Vorführer g. (-s,-) : diskouezer g., darzerc'her g.
Vorführgerät n. (-s,-e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.
Vorführraum g. (-s,-räume) : sal-vannañ b.
Vorführung b. (-,-en) : **1.** kinnig g., diskouezadur g., diskouez g. ; **2.** [kenwerzh] darzerc'hañ g., darzerc'hadur

g., darzerc'hadeg b. ; **3.** [film] abadenn b., luc'hvannerezh g., bannad g., bannadur g., bannadenn b., bannañ g.

Vorführwagen g. (-s,-) : [kenwerzh] karr-tan darzerc'hañ g.

Vorgabe b. (-,-n) : **1.** amkan g. ; **2.** [sport] lañs g. ; *dieses Pferd hat eine Vorgabe erhalten,* lañs a zo bet roet d'ar marc'h-se ; **3.** sturiad g., sturiadur g., kemenn g., kelennoù a ranker heuliañ lies., diferadur g., destrizh g. ; *die Vertragsvorgaben,* roll an diferadurioù g.

Vorgang g. (-s,-gänge) : **1.** darvoud g., degouezh g. ; *er hat den ganzen Vorgang beigewohnt,* gwelet en doa pep tra, test e oa bet eus an darvoud-se penn-da-benn.

2. kentwir g., gwir-renk g., plas a-raok g. ; *jemandem den Vorgang lassen,* leuskel ar plas a-raok gant u.b., leuskel u.b. tremen en e raok.

3. *chemischer Vorgang,* argerzh kimiek g., ersav kimiek g., dazgwered kimiek g.

4. [tekn., h.a.] argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., arver g., oberiadur g., araezad g., doare-ober g., oberidigezh b. ; *der Eroberungsvorgang,* argerzhadur an aloubiñ g., argerzh an aloubidigezh g.

Vorgänger g. (-s,-) : diaraoger g., diagentour g., araoger g.

vorgängig ag. : kent, rakwezat, a-raok, a-ziagent, a-ziaraok, diaraok.

Vorgarten g. (-s,-gärten) : liorzh dirak an ti b.

vorgaukeln V.k.e. (hat vorgegaukelt) : reiñ da grediñ, lufrañ kaer, livañ kaer ; *jemandem schöne Hoffnungen vorgaukeln,* hoalañ u.b. gant kaozioù brav, gwerzhañ brav poultr d'u.b., alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., lakaat ur spi diskiant da sevel e kalon u.b., sorc'henniñ u.b., lufrañ (livañ kaer) an traoù d'u.b., klask gounit u.b. gant promesaoù kaer, bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, hejañ per melen d'u.b, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk.

vorgeben V.k.e. (gibt vor / gab vor / hat vorgegeben) : digareziñ, reiñ da zigarez, ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober sin a, ober ar mod da, ober min da, fentiñ, marmouzañ, neuziañ, siguriñ ; *als Grund vorgeben,* reiñ da zigarez evit reizhabegañ e ober, reiñ da zigarez evit kantreizhañ e ober ; *vorgeben, uninformiert zu sein,* reiñ da grediñ eur chomet hep bezañ titouret ; *er gibt vor, krank zu sein,* digareziñ a ra ez eo klañv, en em lakaat a ra klañv ; *er gab vor, gekommen zu sein, um mit ihm über seine Tochter zu sprechen,* dont a reas diwar-benn komz gantañ eus e verc'h, war a lavare - dont a reas e sigur komz gantañ eus e verc'h - dont a reas war-zigarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas e-digarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas digarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas war-sin komz gantañ eus e verc'h.

Vorgebirge n. (-s,-) : ragaradennad b., rakmenezioù lies., pennroz g., kab g., penn-tir g.

vorgeblich ag./Adv. : war a lavar, gouez dezhañ, diouzh e glevet, war e glevet, a-hervez, hervez, sañset.

vorgeburtlich ag. : rakganedel, … rakganedigezh.

vorgefasst ag. : raksoñjet, rakdivizet, rakveizet ; *eine vorgefasste Meinung,* ur raksoñj g., ur rakvarn g./b., ur rakkredenn b., ur rakveno g., ur rakvennozhiadur g.

vorgefertigt ag. : ragaozet, ragoberiet ; *vorgefertigte Meinung,* raksoñj g., rakvarn g./b., rakkredenn b., rakveno g., rakvennozhiadur g.

Vorgefühl n. (-s,-e) : raksant g., raksantad g., drouksant g., droukziougan g., sinad g., rakgouzaouadenn b.

vorgehen V.gw. (ging vor / ist vorgegangen) : **1.** *diese Arbeit geht vor,* al labour-se a zo da vezañ graet a-raok ar re all, reishañ a zo eo al labour-se ; **2.** *die Uhr geht vor,* an eurier a zo abred (a-raok), abred eo an eurier, re abred emañ an eurier, re a-raok emañ an eurier, abretaat (abrediñ) a ra an eurier, lañsañ a ra an eurier, en araog emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten vor,* dek munutenn en a-raok emañ an eurier ; **3.** *geh mal vor !* kerzh a-raok ! ; *geh schon vor, da du fertig bist,* kae a-raok, pa'z out prest ; **4.** mont dezhi ; *er ist in dieser Sache streng vorgegangen,* aet eo bet dizamant dezhi en degouezh-mañ, aet eo bet dezhi a-droc'h-trañch, aet eo bet strizh dezhi ; *er geht nicht rechtmäßig vor,* ne ra ket diouzh ar gwir ; *er geht sehr diplomatisch (sanft, sachte, behutsam) vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, gouzout a ra penaos en em gemer, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre zouster, dre du, dre gaer, dre het, gant mil evezh, gant evezh mat, koulik), mont a ra dres dezhi ; *er geht mit Weisheit vor,* furnez e gundu ; *er geht umständlich vor,* klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e labour da benn, un doare luziet en deus da gas e labour da benn ; *ich werde ganz anders vorgehen,* skeiñ a rin gant penn all ar vazh war an daboulin ; *er geht sehr geschickt vor,* gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh en deus an tu ; *mit Gewalt vorgehen,* mont dezhi dre nerzh, mont dezhi dre greñv, mont dezhi a-daol-nerzh, mont dezhi dre heg ; *ich bin der Meinung, dass wir so vorgehen müssen,* me a gred eo mat ober evel-se, kavout a ra din eo evel-se e tleomp ober ; *schlau vorgehen,* c'hoari fin ; *gegen jemanden listig vorgehen,* c'hoari e louarn gant u.b., mont d'u.b. dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil) ; **5.** darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, paseal ; *ich verstehe nicht, was um mich herum vorgeht,* n'ouzon ket petra a base en-dro din.

V.k.d. (ging vor / ist vorgegangen) : **1.** *jemandem vorgehen,* tremen dirak u.b., mont a-raok u.b., diaraogiñ u.b., diaraogiñ gant u.b., diaraogiñ war u.b. ; **2.** *gegen jemanden vorgehen,* ober afer d'u.b., stourm ouzh u.b., kas a-enep u.b., lammat war seulioù u.b., kaeañ ouzh u.b. ; *gegen jemanden gerichtlich vorgehen,* boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., sevel prosez ouzh u.b. ; *gegen einen Schuldner vorgehen,* sevel (lakaat, dougen) klemm a-enep un dleour ; **3.** [lu] *auf den Feind vorgehen,* bale war an enebourien.

Vorgehen n. (-s) : **1.** mod oberiañ g., doare d'ober g., doare-ober g., doareenn b., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., arver g., ardremañs b., dibun g., dibunad g., dibunadur g., hentenn b., hent g. ; *hartes Vorgehen, brutales Vorgehen,* garventez b., rustoni b., gouezoni b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g. ; **2.** emell g., arsailh g.

Vorgehensweise b. (-,-n) : mod oberiañ g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., hentenn b., hent g., arver g., doare d'ober g., doare-ober g., doareenn b., dibun g., dibunad g., dibunadur g., ardremañs b., urzhierezh g.
vorgelagert ag. : *etwas (t-d-b) vorgelagert sein,* bezañ lec'hiet dirak udb, bezañ er-maez da ; *vorgelagerte Industrie,* greanterezh argrec'h g.
Vorgericht n. (-s,-e) : digor-pred g., deroù-pred g.
vorgerückt ag. : *zu vorgerückter Stunde* pa oa erru pell an deiz, pa oa erru pell an noz, diwezhat-noz, gwall ziwezhat, d'un eur dibred ; *in vorgerücktem Alter,* deuet (erru) un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, erru (deuet) war an oad, aet bras war an oad, kozh-mat, war e zistro ; *der April ist schon ganz schön vorgerückt,* erru omp ur pennad mat gant miz Ebrel, boulc'het mat eo miz Ebrel.
Vorgesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] antifonenn b.
Vorgeschichte b. (-) : **1.** ragistor g., kentved g., ragistorvezh g., marevezh ragistorel g. ; *Spezialist für Vorgeschichte,* ragistorour g. ; **2.** kentvuhez b. ; **3.** [lenn.] prolog g., raklavar g. kentskrid g., kentlavar g., rakskrid g. ; **4.** [sonerezh] kentc'hoari g., rakc'hoari g., raksonadenn b.
Vorgeschichtler g. (-s,-) : ragistorour g.
vorgeschichtlich ag. : ragistorel, ragistorek, kentvedel.
Vorgeschichtswissenschaft b. (-) : ragistorouriezh b.
Vorgeschichtswissenschaftler g. (-s,-) : ragistorour g.
Vorgeschmack g. (-s) : tañva g., tañvadenn b., rakvlaz g. ; *ich habe einen Vorgeschmack davon bekommen,* bet em eus un tañva eus an dra-se, bet em eus un dañvadenn eus an dra-se ; *ich habe einen Vorgeschmack von seinem neuen Lied bekommen,* bet em eus ur rakklev eus e son nevez.
vorgeschritten ag. : *zu vorgeschrittener Stunde,* pa oa erru pell an deiz, pa oa erru pell an noz, diwezhat-noz, gwall ziwezhat, d'un eur dibred ; *in vorgeschrittenem Alter,* deuet (erru) un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, erru (deuet) war an oad, aet bras war an oad, kozh-mat, war e zistro ; *der April ist schon ganz schön vorgeschritten,* erru omp ur pennad mat gant miz Ebrel, boulc'het mat eo miz Ebrel.
vorgesehen ag. : **1.** rakwelet, miret, a-ratozh, merket ; *ein eigens dazu vorgesehenes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b. ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße vorgesehen,* dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *dieser Fall ist im Gesetz nicht vorgesehen,* al lezenn ne lavar grik diwar gement-se ; *wir sind weiter in der Arbeit als vorgesehen,* diarbennet ez eus labour ; *ein Fest ist vorgesehen,* ur gouel a zo da vezañ ; *es ist vorgesehen, dass wir uns nächsten Montag trennen,* dilun kentañ emañ an disparti ; **2.** *vorgesehen !* diwall(it) ! taol(it) evezh ! laka(it) evezh !
vorgesetzt ag. : o valirañ, o valegiñ, balirek, war valir.
Vorgesetzte(r) ag.k. g./b. : uc'hurzhied g. [*liester* uc'hurzhidi], uc'hurzhiedez b., mestr g., mestrez b., atebeg urzhadel g., atebegez urzhadel b. ; *das ist unser Vorgesetzter,* hennezh a zo mestr warnomp, hennezh en deus da welet warnomp.
Vorgespräch n. (-s,-e) : rakdiviz g., raksell g., raksellad g., rakselladenn b. ; *Vorgespräche einleiten,* rakdivizout.
vorgestalten V.k.e. (gestaltete vor / hat vorgestaltet) : rakstummañ.
vorgestern Adv. : **1.** derc'hent-dec'h, an deiz a-raok dec'h, an deiz diagent dec'h, a-raok dec'h, en deiz kent dec'h ; *vorgestern Nacht,* kent neizheur ; *das ist Schnee von vorgestern,* se a zo bet klevet seizh kant gwech warn-ugent dija, kement-se n'eo ket un nevezenti ; **2.** [dre skeud.] *er ist nicht von vorgestern,* n'eo ket bet ganet d'ar Sadorn da noz (da Sadorn goude koan diwezhat), n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket bet ganet dec'h, n'eo ket ganet gant labousig dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ.
vorgestrig ag. : eus derc'hent-dec'h, eus an deiz a-raok dec'h ; *der vorgestrige Tag,* an deiz a-raok dec'h g.
vorgetäuscht ag. : fent, fals-.
vorgewärmt ag. : raktommet.
vorgreifen V.k.d. (griff vor / hat vorgegriffen) : **1.** diarbenn, diarbennekaat, parraat, parraat ouzh, rakdiwall ouzh, rageveshaat ouzh, mont en arbenn da, diaraogiñ, raksoñjal e ; *den Ereignissen vorgreifen,* troc'hañ a-raok udb, ober e ziarbennoù (e gempennoù, e ziwalloù, e zifennoù), diarbenn (parraat) ar pezh 'zo o tont d'an-unan, kemer e surentez (e ziwalloù, e ziarbennoù, an evezhioù ret), rakdiwall, diaraogiñ ; **2.** *jemandem vorgreifen,* aloubiñ war gwirioù u.b. ; **3.** tapout krog e, tapout peg e, tapout krog e, pakañ, pakañ krog e, pakañ peg e, kregiñ e, kregiñ peg e, kregiñ start e, kemer krog e, pegañ e, krapañ e, lakaat an dorn war, kemer, kemer en e zorn ; *ich habe schon auf mein nächstes Monatsgehalt vorgegriffen,* boulc'het eo dija ganin gopr ar miz o tont.
Vorgreifen n. (-s) : diarbenn g., dizarbenn g., ragevezh g., diarbennerezh g., raknaoudur g.
Vorgriff g. (-s) : *im Vorgriff auf etwas (t-rt),* evit diarbenn udb, evit parraat ouzh udb, evit diaraogiñ udb.
vorhaben V.k.e. (hat vor / hatte vor / hat vorgehabt) : **1.** mennadiñ, bezañ e-sell da, kaout mennozh da, raktresañ ; *vorhaben, etwas zu tun,* mennadiñ udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, kaout dezev d'ober udb, bezañ e dezev d'ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, bezañ e santimant ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ meneg gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb, bezañ e vennad ober udb, mennout ober udb ; *ich habe etwas anderes vor,* n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad ; *wir haben vor, im Speicher zwei Zimmer einzurichten,* soñj a zo da sevel div gambr er solier ; *er hatte vor zu heiraten,* bet e oa evit dimeziñ met foeltr tamm ne voe, e soñj dimeziñ edo nemet war darbet

e oa chomet, e soñj a oa dimeziñ nemet e vanas war zarbedig, e soñj e oa da zimeziñ met foeltr tamm ne voe, edo e-sell da zimeziñ nemet e vanas war zarbedig, e-sell e oa da zimeziñ nemet war darbet e oa chomet, mennozh en doa da zimeziñ nemet e vanas war zarbedig, krog e oa bet ar gelienenn-dall ennañ met foeltr tamm ne voe, savet e oa bet kaoz an dimeziñ gantañ met foeltr tamm ne voe, meneg a oa bet gantañ da zimeziñ nemet war darbet e oa chomet, keal a oa bet gantañ da zimeziñ nemet e vanas war zarbedig, keloù a oa bet dezhañ da zimeziñ met foeltr tamm ne voe, anv a oa bet gantañ da zimeziñ met foeltr tamm ne voe ; *ich habe vor, nach Köln zu fahren,* dezev am eus da vont da Golun, va soñj a zo mont da Golun, emaon e-sell da vont da Golun, emaon o soñjal mont da Golun ; *er hat große Dinge vor,* youl en deus en e benn da gas traoù dispar da vat, e soñj a zo embregiñ traoù dispar, kemeret en deus an dezev da gas traoù dispar da vat ; *er hat Böses vor,* bizet fall eo, en e soñj emañ d'ober an droug, mennet fall eo, en aviz emañ ober droug, gant ar soñj emañ da seveniñ ur gwalldaol bennak, emañ o nezañ ur gordenn, emañ o c'horiñ un tal gwidre bennak, emañ o prientiñ un taol gwidre bennak, emañ oc'h itrikañ un taol bennak, emañ oc'h itrikañ un dro gamm bennak, c'hoant en deus c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., emañ en e benn ober un dro fobiez bennak, emañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn ; *er hat nichts Böses vor,* n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; P. *heute abend habe ich nichts vor,* ne rin netra resis fenoz ; *ich hatte vor hinzugehen,* mennad am boa bet da vont di ; *was hat er vor ?* peseurt mennozh a zo en e spered ?

2. *der Schmied hat einen Lederschurz vor,* dougen a ra ar marichal un diaraogenn lêr.

Vorhaben n. (-s,-) : dezev g., soñj g., mennad g., mennozh g., diviz g., ratozh b., amboaz g., ampriz g., rat b., raktres g., raktresadenn b., steuñv g., goulenn g. ; *sein Vorhaben vollführen,* sevel e grog, dont a-benn eus e grog, dont a-benn eus e daol, dont a-benn eus e vennozh ; *er hat sein Vorhaben mit keiner Silbe erwähnt,* n'en doa toullet da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen eus e raktres, n'en doa komzet anv da zen diwar-benn e ratozh.

Vorhafen g. (-s,-häfen) : rakporzh g.

Vorhalle b. (-,-n) : **1.** hall mont tre g., chambarle g., porched g., apoteiz g. ; **2.** [ilizoù] jabarleg g., raknev b.

vorhalten V.k.e. (hält vor / hielt vor / hat vorgehalten) : **1.** derc'hel [udb] dirak [udb all/u.b.], kinnig, astenn ; **2.** [dre skeud.] rebech, tamall ; *jemandem seine Nachlässigkeit vorhalten,* rebech e zigasted (e wallegezh) d'u.b.

V.gw. (hält vor / hielt vor / hat vorgehalten) : **1.** [lu] bizañ berr ; **2.** P. *lange vorhalten,* bezañ padus (dalc'hus), padout pell, derc'hel pell.

Vorhaltung b. (-,-en) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b., drouktamall g., rebech g., rebechad g., rebecherezh g., karez b., diveuleudi g./b., piñsadenn b., gourdrouz g., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *jemandem Vorhaltungen machen,* ober trouz war u.b., ober rebechoù d'u.b., ober gourdrouzoù d'u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., kareziñ u.b., sarmonal d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., tamall udb d'u.b., ober e varv d'u.b.

Vorhand b. (-) : **1.** [sport, tennis] taol plaen g., taol eeun g. ; **2.** [marc'h] araogenn b. ; **3.** [c'hoari] *Vorhand haben,* bezañ an dorn gant an-unan.

vorhanden ag. : hag a zo anezhañ, bezant ; *bereits vorhanden,* kentvezant, rakvezant ; *nicht vorhanden,* divezout ; *Brot ist noch reichlich vorhanden,* kreñv eo ar bara c'hoazh, barrek omp gant ar bara, ne fazio ket ar bara, frank eo ar bara c'hoazh ; *vorhanden sein,* bezañ eus an dra-mañ-tra ; *im Überfluss vorhanden sein, reichlich vorhanden sein,* bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ frank, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ ; *die vorhandenen Mittel,* ar pezh a zo dindan an dorn g. ; *sich mit dem Vorhandenen begnügen,* tremen (ober) gant ar pezh a zo, ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, mont diouzh e aez, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez.

Vorhandensein n. (-s) : *das Vorhandensein,* ar vezañs b. ; *früheres Vorhandensein,* kentelezh b., kentaouvezh g., kentvezoud g., rakvezañs b.

Vorhang g. (-s,-vorhänge) : rideoz g., stign g., stegn g., gouel b., gouel brenestr b., lien-stign g., tenn g., stenneris g., tenneris g. ; *den Vorhang aufziehen,* sevel ar rideoz, digeriñ ar rideoz, divouchañ ar prenestr, [c'hoariva] sevel ar ouel ; *den Vorhang herunterlassen,* diskenn ar ouel, diskenn ar rideoz ; *die Vorhänge zuziehen,* serriñ ar rideozioù (ar stignoù), mouchañ ar prenestr ; [istor] *der eiserne Vorhang,* ar rideoz houarn g., ar speur houarn g.

vorhangen / vorhängen[1] V.gw. (hängt vor / hing vor / hat vorgehangen) : **1.** bezañ a-istribilh en diaraog ; **2.** balirañ, balegiñ.

vorhängen[2] V.k.e. (hat vorgehängt) : istribilhañ, ispilhañ, skourrañ.

Vorhängeschloss n. (-es,-schlösser) : kadranas g., krabotinell b. ; *mit einem Vorhängeschloss verschließen,* kadranasañ.

Vorhaus n. (-es,-häuser) : **1.** [Bro-Aostria] raksal b., trepas g. ; **2.** [Breizh] apoteiz g., kuzh-taol g., gwask-taol g./b., apoteiz-taol g., avañs-taol b.

Vorhaut b. (-) : [korf.] pod-mezenn g., kabell-kalc'h g., beskenn b.

Vorhemd n. (-s,-en) : [dilhad.] brennidenn b., brennid ar roched g./b., kerc'henn g., askre b., krubuilh b.

vorher Adv. : diaraok, a-raok, diagent, a-gent, a-ziagent, ergentaou, dabord, en araog, en diaraog, en diagent, dre ziaraok, a-ziaraok, kent, kentoc'h, kent termen, a-barzh, a-raok bremañ, a-benn bremañ, a-raok hiziv, a-raok neuze ; *weder vorher noch nachher,* nag a-raok, na goude ; *wie vorher,* evel diaraok, evel kent ; *am Tag (den Tag) vorher,* d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *am Abend vorher,* d'an derc'hent da noz, neizheur, en neizheur, an neizheur, an deiz kent d'enderv-noz ; *zwei Tage vorher,* kentderc'hent, daou

zevezh a-raok ; *ihre Heirat fand am Montag vorher statt,* hec'h eured a oa d'al Lun a-raok ; *kurz vorher,* sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, ne oa ket pell ; *lange vorher, lange Zeit vorher,* pell a-raok, a-ziabell, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *einige Monate vorher, ein paar Monate vorher,* ur mizioù bennak a-raok, ur mizioù bennak kent ; *wie vorher,* evel kent, evel a-raok, kement a …, ha kentoc'h, ken … ha kentoc'h ; *wir sind nicht weiter als vorher, wir sind genauso weit wie vorher,* emaomp adarre evel a-raok, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp na gwell na gwazh a se, n'omp ket avañsetoc'h bremañ, n'omp ket savetoc'h.

vorherbestehen V.gw. (bestand vorher / hat vorherbestanden) : kentvezañ, rakvezañ.

vorherbestimmen V.k.e. (bestimmte vorher / hat vorherbestimmt) : tonkañ, raktonkañ, kenttonkañ, ragurzhiañ, raktresañ, rakdivizout, rakdiazezañ, rakverkañ, kentlakaat, kentrediañ, devoudañ, aroueziñ.

vorherbestimmt ag. : [preder.] devoudet.

Vorherbestimmung b. (-) : raktonkadur g., kenttonkadur g., rakdiazezadur g., rakdiazez g., raktresadur g., kentlakadur g., kentredi g., kentrediezh b., rakdiviz g.

vorhergehend ag. : rakveneget, meneget a-zioc'h, amañ a-raok, diaraok, kent, a-raok, a-ziaraok, a-ziagent, diagent, a-gent ; *am vorhergehenden Tag,* d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *am vorhergehenden Abend,* d'an derc'hent da noz, neizheur, en neizheur, an neizheur, an deiz kent d'enderv-noz.

vorherig ag. : a-raok, diaraok, kent, a-ziaraok, diagent, a-gent ; *vorherige Warnung,* rakkemenn g., rakgouzavadenn b. ; *vorheriges Vorhandensein,* kentelezh b., kentaouvezh g., kentvezoud g., rakvezañs b.

Vorherrschaft b. (-) : dreistbeli b., pennholierezh g., pennvestroniezh b., pennaotrouniezh b., gourfouez g. ; *durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele,* kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant levezon dreistbeliek ar galleg

vorherrschen V.gw. (hat vorgeherrscht) : bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo, bezañ an tu-kreñv gant an-unan / gant an dra-mañ-tra, trec'hiñ, bezañ gourfouezus.

vorherrschend ag. : gourfouezus, pouezusañ, pennañ, trec'hel, trec'hek.

Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, ispisial, dreist kement 'zo.

Vorhersage b. (-,-n) **/ Vorhersagung** b. (-,-en) : diawelad g., diaweladur g., diougan g., diouganadenn b., erdebad g., rakwel g. ; *Wettervorhersage,* rakwel (diawel, diaweled, diawelad) an amzer g., diougan (diawel, diaweled, diawelad) an oablourien, danevell amzer b., kemennadenn amzer b., rakweladenn amzer b. ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen,wenn es an der Zeit ist,* va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar mare ; *seine Vorhersage hat sich bestätigt,* deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.

vorhersagen V.k.e. (hat vorhergesagt) : diouganañ, diawelet, rakwelet, tonkañ ; *es ist nicht immer leicht das Wetter vorherzusagen,* n'eo ket aes atav gouzout diouzh an amzer a zo da vezañ, n'eo ket aes atav diouganañ an amzer.

vorhersehbar ag. : diaweladus, rakweladus ; *nicht vorhersehbare Umstände,* traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù na c'hallont ket bezañ goanaget lies., traoù chañs-dichañs lies.

vorhersehen V.k.e. (sieht vorher / sah vorher / hat vorhergesehen) : diawelet, rakwelet, sellet a-bell, goanagiñ, ragevezhiañ, diouganañ ; *er hatte es schon seit langem vorhergesehen,* abaoe pell 'zo en doa diawelet ar pezh a zo c'hoarvezet, sellet en doa an dra-se a-bell,.

Vorhersehung b. (-) : diawel g., diaweled g., diawelad g., diaweladur g., rakwel g., rakweladenn b., rakwelerezh g., raksell g., raksellad g., rakselladenn b.

vorherwissen V.k.e. (weiß vorher / wusste vorher / hat vorhergewusst) : raganaout, raganavezout.

Vorherwissen n. (-s) : kentanaoudegezh b., kentouizhiegezh b., raganaoudegezh b., ragouizhiegezh b.

Vorherwissende(r) ag.k. g./b. : raganaouder g., raganaouderez b.

vorheucheln V.k.e. (hat vorgeheuchelt) : ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober an ezvan da, ober sin a, ober min da, ober ar mod da, ober lusk da, fentiñ, marmouzañ, neuziañ ; *Liebe vorheucheln,* ober e amourouz, ober an neuz (ober van, ober min) da vezañ amourous.

Vorhimmel g. (-s) : limboù lies.

vorhin Adv. : a-gent, ergentaou, dabord, kent, diagent, a-ziagent, a-raok, diaraok, a-ziaraok, a-barzh ; *vorhin hast du das Gegenteil behauptet,* dislavar a zo ganit e-keñver ar pezh emaout o paouez lavaret, emaout bremañ o tislavaret ar pezh emaout o paouez lavaret, an eneb az poa lavaret ergentaou, an eneb az poa lavaret dabord, an eneb az poa lavaret kent.

Vorhinein n. (-s) : *im Vorhinein,* diouzhtu-kaer, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, kentre, diwar blaen ha barr.

Vorhof g. (-s,-höfe) : 1. [korf., kalon] kentez b. ; 2. [tisav.] pratell b., goudorenn b., arborzh g., rakporzh g. ; 3. [relij.] *Vorhof des Paradieses,* limboù lies.

Vorhölle b. (-) : limboù lies.

Vorhut b. (-,-en) : **1.** [lu] rakward g., gward-araog g. ; **2.** [dre skeud.] penn a-raok g. ; *die Vorhut des Fortschritts sein,* bezañ e penn a-raok an araokaat.

vorig ag. : tremenet, tremen, kent, diwezhañ, a-raok, a-ziaraok, a-ziagent, diagent, diaraok, a-gent, paseet ; *das vorige Mal,* ar wech tremenet b., ar wech kent b., an dro all b., an dro ziwezhañ b. ; *voriges Jahr,* warlene, arlene ; *das vorige Jahr,* ar bloaz kozh g., ar bloaz tremen g., ar bloaz all g., ar bloaz diwezhañ g., ar bloaz paseet g. ; *Nester von vorigem Jahr,* neizhioù warlene lies. ; *vorige Zeiten,* amzerioù aet da get da vat lies., amzerioù bet lies., amzerioù diaraok lies. ; *am vorigen Tag,* d'an derc'hent, en derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent

an deiz-se, en (d'an) deiz kent, en (d'an) deiz a-gent, en (d'an) deiz diagent, en (d'an) deiz diaraok ; *am vorigen Abend,* d'an derc'hent da noz, neizheur, en neizheur, an neizheur, an deiz kent d'enderv-noz ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet.

vorindustriell ag. : rakgreantel.

Vorinstanz b. (-,-en) : [gwir] ensav kentañ derez g., ensav kentañ g.

vorislamisch ag. : ragislamek.

Vorjahr n. (-s) : bloavezh kent g., bloaz a-raok g.

vorjährig ag. : eus ar bloavezh kent g., eus ar bloaz a-raok g., eus warlene.

vorjammern V.k.e. (hat vorgejammert) : kunuc'henniñ evit [udb], ober e druantoù a-zivout [udb], truantal a-zivout [udb], termal a-zivout [udb], klemm a-zivout [udb], klemmichal a-zivout [udb], hirvoudiñ a-zivout [udb], keinal a-zivout [udb], kunudañ a-zivout [udb], en em chaokat a-zivout [udb].

Vorkalkulation b. (-,-en) : rakjed g.

vorkalkulieren V.k.e. (kalkulierte vor / hat vorkalkuliert) : rakjediñ.

Vorkammer b. (-,-n) : **1.** raksal b. ; **2.** [korf., kalon] kentez b. ; **3.** [diesel] kambr-rakleskiñ b.

Vorkampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-dibab b.

Vorkämpfer g. (-s,-) : touller-hent g., gwastadour g., difraoster g., diaraoger g., lañsadenn gentañ b., diorroer g., digorer g.

vorkauen V.k.e. (hat vorgekaut) : **1.** *einem Kleinkind die Nahrung vorkauen,* paskañ e dammig boued d'ur bugel ; **2.** [dre skeud.] paskañ boued [d'u.b.], chaokat e vara [d'u.b.], dizreinañ e besked [d'u.b.] ; *jemandem vorkauen, was er zu sagen hat,* ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b.

Vorkauf g. (-s,-käufe) : kentpren g., kentprenadur g., kentprenañ g.

Vorkaufsrecht n. (-s,-e) : gwir kentprenañ g.

Vorkehr b. (-,-en) : [Bro-Suis] diarbenn g., dizarbenn g., pourchas g.

Vorkehrung b. (-,-en) : diarbenn g., dizarbenn g., darbar g., darbaradenn b., darbaradur g., darbarerezh g., darbaridigezh b., pourchas g., ragaoz b., ragaozadur g., ragaozidigezh b., diwall g. ; *die nötigen Vorkehrungen treffen,* kemer an diwalloù (an evezhioù) ret, ober ar c'hempennoù (an diarbennoù, an difraeoù) rekis, ober e bourchasoù, ober ar pourchasoù ret, en em zoareañ, en em brientiñ, en em brestañ.

vorkeltisch ag. : rakkeltiek ; *das vorkeltische Europa,* Europa rakkeltiek b.

Vorkenntnis b. (-,-se) : kentouiziegezh b., raganaoudegezh b., ragouiziegezh b.

Vorkirche b. (-,-n) : [tisav.] jabarleg g., raknev b.

vorklassisch ag. : rakklasel.

vorknöpfen V.em. : **sich vorknöpfen** (hat sich (t-d-b) vorgeknöpft) : *sich (t-d-b) jemanden vorknöpfen,* ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

vorkolumbianisch ag. : rakkolombat, kent Colón, kent Kristol Goulm, kent Kristoc'h Koulm.

vorkommen V.gw. (kam vor / ist vorgekommen) : **1.** erruout er penn a-raok.

2. mont war-raok, dont er-maez eus.

3. darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout, erruout, paseal ; *wenn es vorkam, dass die Mutter das Haus verließ,* pa zegouezhe d'ar vamm mont eus ar gêr, pa c'hoarveze d'ar vamm mont eus ar gêr, pa c'hoarveze gant ar vamm mont eus ar gêr, pa zeue d'ar vamm mont eus ar gêr ; *es kommt mal vor, dass er Bretonisch spricht,* brezhoneg a zeu gantañ ur wech an amzer ; *es würde nicht zum ersten Mal vorkommen,* ne vefe ket an dro gentañ ; *so etwas ist noch nicht vorgekommen,* biskoazh c'hoazh ne oa bet gwelet kement-se ! biskoazh c'hoazh ne oa bet gwelet pezh evel an dra-se ! biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! ; *bei ihm kommen Fieberanfälle oft vor,* stank e vez e varradoù terzhienn ; *was bei ihm oft vorkam,* ar pezh a errue gantañ alies ; *diese Pflanze kommt nur im Gebirge vor,* er menezioù nemetken e vez kavet ar plant-se ; *hier kommen die Sardinen nur spärlich vor,* evit ar sardin n'eus nemet ul livadenn amañ, ne vez ket rust ar sardin amañ ; *vorkommenden Falls,* ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma sav bec'h, ma teu ur skoilh a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

4. seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *sein Gesicht kommt mir bekannt vor,* n'eo ket dianav din ar penn-se a gav din ; P. *das kommt mir spanisch vor,* gregach eo evidon / hebraeg pur eo (Gregor), n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet ; *der kommt mir verdächtig vor,* diskred am eus anezhañ, diskrediñ a ran warnañ, diskredoni am eus warnañ, doare fall a zo warnañ, un neuz fall a zen eo hennezh, ne gavan ket ez eo doareet mat.

V.em. : **sich vorkommen** (kam sich vor / ist sich (t-d-b) vorgekommen) : *er kommt sich (t-d-b) gescheit vor,* hennezh a gav dezhañ (krediñ a ra gantañ, krediñ a ra dezhañ) ez eus ur paotr fin anezhañ, hennezh en em gav 'vat, hennezh a venn dezhañ bezañ ur paotr fin ; *sich (t-d-b) wichtig vorkommen,* ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e galite), ober brasoni, bezañ un ober gant an-unan, bragal, dougen roufl, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, en em dalvezout, en em gavout, en em gontañ, en em zougen.

Vorkommen n. (-s,-) : **1.** darvoud g., degouezh g. ; **2.** gwelead g. ; *Uranvorkommen,* uranieg b. ; *Erzvorkommen,* kailheg b.

Vorkomnis n. (-ses,-se) : darvoud g., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., abadenn b., kaz g., planedenn b. ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil,* komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; *die Vorkommnisse im Leben des Vereins seit seiner Gründung,* ruilhoù ar gevredigezh abaoe m'eo savet lies.

Vorkriegszeit b. (-,-en) : mare a-raok ar brezel g., kentvrezel g., rakvrezel g.

vorladen V.k.e. (lädt vor / lud vor / hat vorgeladen) : [gwir] engervel, gervel, pediñ, devennañ ; *als Zeuge vorladen,* gelver da dest dirak al lez-varn, kas paper d'un test bennak ; *vorgeladen sein,* mont dirak ar varnerien, bezañ galvet dirak ar varnerien, bezañ engalvet dirak ar varnerien, bezañ galvet dirak al lez-varn, bezañ engalvet dirak al lez-varn.

Vorladung b. (-,-en) : [gwir] galvadenn b., engalv g., engalvadenn b., devennadur g., devennadenn b. ; *auf Vorladung nicht erscheinen,* desfailhañ ; *auf Vorladung nicht erschienen,* desfailh ; *schriftliche Vorladung,* paper-galv g., galvskrid g., espled g., libell g.

Vorlage b. (-,-n) : **1.** patrom g., skouer b., stalon g., pimpatrom g., tres-stur g., sturdresadenn b. ; *nach Vorlage zeichnen,* tresañ diouzh ur patrom bennak ; *Druckvorlage,* skrid orin g., maketenn b., patromenn b.

2. mennad g., danvez g. ; *Gesetzesvorlage,* mennad-lezenn g., danvez-lezenn g., raktres lezenn g.

3. *Bettvorlage*, tapis-gwele g.

4. [sport] stumm stouet war an araog g., stouadur ar c'horf war an araog g.

5. kinnig g., kinnigadur g., diskouez g., diskouezadur g.

Vorland n. (-s) : rakvenez g., pennroz g., penn-tir g., rakvro b., kab g., beg g.

vorlassen V.k.e. (lässt vor / ließ vor / hat vorgelassen) : *beim Präsidenten vorgelassen werden,* bezañ degemeret gant ar prezidant, gallout komz ouzh ar prezidant, kaout un emwel gant ar prezidant ; *jemanden vorlassen,* leuskel u.b. tremen, lezel e renk gant u.b., reiñ e renk d'u.b., lezel u.b. da dremen, diwall diwar hent u.b., ober lec'h d'u.b., tec'hel diwar hent u.b., ober hent d'u.b.

Vorlauf g. (-s,-läufe) : **1.** [film, lurell warellek] deroù g., tamm boulc'hañ g.

2. [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-dibab b.

3. [strilhadur] odivi kentañ g.

vorlaufen V.gw. (läuft vor / lief vor / ist vorgelaufen) : kerzhout a-raok.

V.k.d. (läuft vor / lief vor / ist vorgelaufen) : *jemandem vorlaufen,* tremen dirak u.b., mont a-raok u.b.

Vorläufer g. (-s,-) : **1.** touller-hent g., gwastadour g., difraoster g., diaraoger g., rakleuriad g., rakkerzher g., rakkannad g., lañsadenn gentañ b., diorroer g., digorer g.

2. [mezeg.] raksin g., arouez b., rakarouez b., diougan g., ragazon g. ; *die Vorläufer der Krankheit,* merkoù kentañ ar c'hleñved lies., arouezioù kentañ ar c'hleñved lies., diwan ar c'hleñved g., sinoù ar c'hleñved da zont lies., diouganoù ar c'hleñved da zont lies.

vorläufig ag./Adv : da c'hortoz, da c'hedal, amzeriat, ersezat, ersezadel, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant.

vorlaut ag. : c'hwezet, foeñvet, brasonius, boufon, randonus, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur brammer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur mailhard, ur breser, ur bugader, ur glabouser, ur beg-a-raok) anezhañ.

Vorleben n. (-s) : kentvuhez b.

Vorlegemesser n. (-s,-) : kontell didroc'hañ b.

vorlegen V.k.e. (hat vorgelegt) : **1.** kinnig, reiñ, diskouez, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Briefe zur Unterschrift vorlegen,* reiñ (kinnig) lizhiri da sinañ d'u.b. ; *zur Einkassierung vorlegen,* kinnig d'an enkef ; *gute Zeugnisse vorlegen,* kinnig skridoù-testeni a-zoare, diskouez testenioù-studi a-zoare ; *ein zügiges Tempo vorlegen,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *er legt bei seiner Arbeit ein gutes Tempo vor,* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober.

2. kinnig ; *dem Parlament einen Gesetzentwurf vorlegen,* kinnig un danvez-lezenn (ur mennad-lezenn) d'ar Parlamant.

V.em. : **sich vorlegen** (hat sich (t-rt) vorgelegt) : stouiñ e gorf war an araog.

Vorleger g. (-s,-) : **1.** tapis-gwele ; **2.** pallenn-leur g., lenn-leur b. ; **3.** torch-treid g.

Vorlegung b. (-) : kinnigadur g., diskouez g., diskouezadur g.

vorlehnen V.em. : **sich vorlehnen** (hat sich (t-rt) vorgelehnt) : stouiñ e gorf war an araog.

Vorleistung b. (-) : **1.** [arc'hant.] pae bourev g., rakpae g. ; **2.** strivoù rakwezat lies.

vorlesen V.k.e ha V.gw. (liest vor / las vor / hat vorgelesen) : lenn a vouezh uhel ; *jemanden etwas vorlesen lassen,* ober d'u.b. lenn udb a vouezh uhel, lakaat u.b. da lenn udb a vouezh uhel ; *eine Rede vorlesen,* lenn ur brezegenn.

Vorlesung b. (-,-en) : **1.** [skol-veur] kentel b., prezegenn g., kelennadur g. ; *Vorlesungen halten,* kelenn, reiñ kentelioù ; *Vorlesungen hören,* heuliañ kentelioù ; *eine Vorlesung bei Prof. Meier belegen,* lakaat e anv evit heuliañ kentelioù an aotr. Meier ; **2.** lennadur a vouezh uhel g., lennadenn a vouezh uhel b., lennadeg a vouezh uhel b., frapad lenn a vouezh uhel g.

vorlesungsfrei ag. : [skol-veur] diskarg eus e eurvezhioù kelenn, kuit da gelenn, diskarget diouzh e eurvezhioù kelenn.

Vorlesungsreihe b. (-,-n) : [skol-veur] rummad kentelioù g. ; *eine Vorlesungsreihe belegen,* enskrivañ evit kentelioù 'zo, lakaat e anv evit heuliañ ur rummad kentelioù.

Vorlesungsverzeichnis n. (-ses,-se) : [skol-veur] roll ar rummadoù kentelioù g., rollad ar rummadoù kentelioù g.

vorletzte(r,s) ag. : eil-diwezhañ, belost, diwezhañ nemet unan ; *der Vorletzte,* an eil-diwezhañ g., ar belost g., an diwezhañ nemet unan g. ; *die vorletzte Silbe,* an eil silabenn diwezhañ b. ; *am Freitag der vorletzten Woche,* digwener a-raok, digwener all.

vorlieb Adv. : *mit dem vorlieb nehmen, was da ist,* ober gant ar pezh a zo, tremen gant ar pezh a zo, ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, mont diouzh e aez, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober an eured gant ar pezh a dud 'zo, ober e samm diouzh e dorchenn, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez.

Vorliebe b. (-) : brasañ istim b., karantez-dreist b. ; *er hat eine Vorliebe für Musik,* n'eus netra a blij dezhañ evel ar sonerezh, dreist pep tra e plij dezhañ ar sonerezh, ar sonerezh an hini eo a zo an tostañ d'e galon, deur en devez gant ar sonerezh ; *er hat eine Vorliebe für mich,* me eo a zo gwell gantañ.

vorliebnehmen V.gw. (nimmt vorlieb / nahm vorlieb / hat vorliebgenommen) : *mit etwas vorliebnehmen,* tremen gant udb, en em zerc'hel d'udb, ober gant un dra bennak e defot gwell, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, akuitañ gant udb, echuiñ gant udb.

vorliegen V.gw. (lag vor / hat vorgelegen) : bezañ lec'hiet en araog.

V.k.d. (lag vor / hat vorgelegen) : bezañ ; *es liegt nichts gegen ihn vor,* ne vez tamallet netra dezhañ, n'eus bet savet klemm ebet diwar e benn, n'eus netra en e eneb ; *es liegt eine Verwechslung vor,* komprenet ho peus gwenn evit du, komprenet ho peus pig e-lec'h bran ; *es liegen Gründe zum Verdacht vor,* abegoù a-walc'h (peadra, lec'h) a zo da gaout diskred ; *die Bilanz liegt zur Prüfung vor,* emeur oc'h ensellet ar c'hontoù ; *bis weitere Informationen vorliegen,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout.

Anv-gwan-verb I : **vorliegend** hag a zo anv anezhañ, -mañ ; *im vorliegenden Fall,* en dro-mañ.

Vorliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink gwern b.

Vorliektau n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink gwern b. ; *ein Segel mit einem Vorliektau versehen,* ravalinkañ ur ouel.

vorlogisch ag. : rakpoell.

vorlügen V.k.e. (log vor / hat vorgelogen) : *jemandem etwas vorlügen,* lavaret udb d'u.b. gant falsentez, livañ (pentañ, troadañ, gwriañ, dornañ, displantañ, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) gevier d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b.

vormachen V.k.e. (hat vorgemacht) : **1.** *jemandem etwas vormachen,* diskouez d'u.b. penaos ober udb ; **2.** ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober an ezvan da, ober lusk da, ober sin a, ober min da, ober ar mod da, fentiñ, marmouzañ, neuziañ ; *alle machen vor, einig zu sein,* an holl a vez plaen diwar-c'horre ; *jemandem blauen Dunst vormachen,* kinklañ brav an traoù d'u.b, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ kañvaled (kelien, poulc'hennoù, lostoù leue, silioù) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz ; *einem alten Hasen etwas vormachen,* deskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan, deskiñ d'e dad-kozh ober bugale-vihan ; *ich habe den Eindruck, dass er uns etwas vormacht,* me 'gred ez eo gevier ar pezh a lavar ; *mir machst du nichts vor, mir kannst du so leicht nichts vormachen,* n'on ket paotr da lonkañ silioù ! n'on ket paotr da lonkañ kelien ! n'eo ket dall va saout ! n'eo ket pemoc'h va leue ! n'eo ket tanav va lêr ! n'on ket den da blomañ kelien ! n'on ket den da lonkañ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'hennoù, prun) ! n'on ket paotr da lonkañ kement gaou a lavarer din, me a oar pet favenn a ya d'ober nav ! ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ! tav gant da gomzoù droch ! tav din gant da siklezonoù ! petra emaout o fritañ din aze ? c'hwezh ar gaou a zo ganit ! kae da gontañ flugez da lec'h all ! ne roi ket da grediñ se din !

V.em. : **sich vormachen** (hat sich (t-d-b) vorgemacht) : *sich (t-d-b) etwas vormachen,* en em douellañ e-unan, mont da-heul e huñvre, huñvreal, sevel kestell el Loar, magañ re vras goanag, kaout re vras spi ; *machen wir uns (t-d-b) nichts vor,* arabat huñvreal, arabat deomp magañ re vras goanag.

Vormacht b. (-) : dreistbeli b., tu-kreñv g., lañs b., dreistelezh b., pouez-dreist g. ; *die Vormacht der Römer in Europa,* dreistelezh ar Romaned d'an holl vroadoù all en Europa b.

Vormachtstellung b. (-) : dreistbeli b., pennaotrouniezh b., pennvestroniezh b., dreistelezh b., gourfouez g., pennholierezh g. ; *die Vormachtstellung der Römer in Europa,* dreistelezh ar Romaned d'an holl vroadoù all en Europa b.

Vormagen g. (-s,-mägen/-) : [loen.] krubuilh b., bruch g., rakstomog g., jalgod g.

vormalen V.k.e. (hat vorgemalt) : livañ, taolenniñ.

vormalig ag. : kozh, bet, diagent, diaraok, a-ziagent, a-gent, a-ziaraok.

vormals Adv. : gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent,

diagent, kent, a-ziagent, tro-all, tro-arall, gwerso, a-raok neuze, a-ziaraok, a-neuze, neuze, da neuze, a-benn neuze.

Vormann g. (-s,-männer) : **1.** rakkerzher g., den dirak g., penn renkad g. ; **2.** sturier g., heñcher g. ; **3.** pennwezhour g., mestr-micherour g.

Vormarsch g. (-es,-märsche) : **1.** [lu] argadeg b., argad g., argadenn b., araokadenn b., bountadeg b. ; **2.** araokadur g., araokadenn b., araokadeg b., araokaat g., enraog g., diorroadur g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., gwelladur g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., kreskidigezh b., lañs g.

vormarschieren V.gw. (marschierte vor / ist vormarschiert) : argadenniñ, mont war-raok, araokaat.

Vormärz g. (- *pe* -es) : [istor Alamagn 1815/1848] marevezh kent dispac'h ar bloaz 1848 g., Vormärz g.

vormerken V.k.e. (hat vorgemerkt) : **1.** enskrivañ, kaierañ ; **2.** mirout, delc'her.

Vormieter g. (-s,-) : feurmer kozh (bet, diagent, diaraok, a-ziagent, a-gent, a-ziaraok) g.

Vormilch b. (-) : kentlaezh g., kellaezh g., laezh-uz g., laezh-uzen g., laezh-kevleue g.

Vormittag g. (-s,-e) : beurevezh g., mintinvezh g., mintiniad g., beure g., mintin g., penndevezh a-raok kreisteiz g. ; *ich habe den ganzen Vormittag gearbeitet,* labouret em eus e-pad ar beurevezh a-bezh ; *am Vormittag,* diouzh ar mintin, diouzh ar beure, e-pad ar mintinvezh ; *mitten am Vormittag,* da hanter vintin, da hanter veure, e-kreiz ar mintinvezh ; *an einem Vormittag geleistete Arbeit,* mintiniad labour g., mintinvezhiad labour g., mintinvezh labour g.

vormittags Adv. : diouzh ar mintin, diouzh ar beure ; *vormittags zehn Uhr, vormittags um zehn Uhr,* da zek eur a-barzh kreisteiz, da zek eur diouzh ar mintin, da zek eur vintin, da zek eur da vintin, da zek eur diouzh ar beure, da zek eur veure.

Vormund g. (-s,-e/-münder) : gward g., kulator g. ; *ihr Onkel wurde als Vormund bestellt,* hec'h eontr a voe roet da gulator dezhi.

Vormundschaft b. (-) : gwardoniezh b., gwardonidigezh b., gward g., kulatoriezh b. ; *unter Vormundschaft stehen,* bezañ fiziet da evezh ur c'hulator, bezañ e gward ur c'hulator, bezañ dindan gward (en emell) ur c'hulator, bezañ dindan wardoniezh (dindan wardonidigezh), bezañ e gwardoniezh ur c'hulator ; *zu jener Zeit standen die Frauen unter der Vormundschaft ihrer Ehegatten,* neuze e oa ar gwragez e gwardoniezh o ezhec'h.

vormundschaftlich ag. : … gwardiñ, … gwardoniañ.

vorn Adv. : sellit ouzh : **vorne**.

Vornahme b. (-,-n) : erounidigezh b., arverañ g., seveniñ g., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g. ; *Vornahme unzüchtiger Handlungen,* [gwir] vilonaj g., hudurnez b., gadaliezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., orged g., kammoberoù reizhel lies., louvigezh b., embregerezhioù lous lies., dornataerezhioù lous lies., divalavamant g., hillig graet da zivorzhed u.b. g., jestroù fall lies., flouradoù hakr lies.

Vorname g. (-ns,-n) : kentanv g., anv-badez g., anv-bihan g., raganv g. ; *Jan heißt er mit Vornamen,* Yann eo bet lakaet, kentanvet Yann eo.

vornan Adv. : er penn a-raok ; *er sitzt am Tisch vornan,* azezet eo er plas a enor, azezet eo e penn uhelañ an daol ; *er reitet vornan,* emañ o varc'hegezh dirak ar re all.

vorne Adv. : er penn a-raok, diaraok, dirak, war an araog, a-raok, war-raok ; *weiter vorne,* araokoc'h, pelloc'h war-raok muioc'h war an araog ; *sich nach vorne beugen,* stouiñ e gorf war-raok ; *nach vorne gehen,* mont er penn a-raok, mont diaraok, mont dirak ; *einen Schritt nach vorne machen,* ober ur gammed war-raok ; *die Zimmer gehen nach vorne heraus,* ar c'hambreier a sko war diaraog an ti ; *von vorne,* a-ziaraok ; *von vorne gesehen,* gwelet a-dal, gwelet a-dal-penn ; *von vorne angreifen,* tagañ (argadiñ) a-dal, tagañ (argadiñ) a-ziaraok ; *die Sturzwelle kommt von vorne,* a-benn emañ ar bern ; *wieder von vorne anfangen,* dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro azalek ar penn kentañ, azderaouiñ ; *von vorne bis hinten,* betek penn-da-benn, hed-da-hed, a-hed-da-hed, hed-ha-hed, a-bezh, adalek an eil penn betek egile, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn (eus ur penn) d'egile ; *vorne am Bug,* war raok ar vatimant, tost da raok ar vatimant.

vornehm ag. : **1.** cheuc'h, dilikat, faro, kran, a-zoare, a-feson, tre, blizidik ; *ein vornehmes Benehmen,* doareoù cheuc'h (dilikat, faro, kran) lies., un neuz vat b., un neuz-dalc'h a-zoare b. ; *ein vornehmer Herr,* un den a-zoare g., un den a-feson g., un den a neuz g., un den tre g., un den kenañ g., un denjentil g., un den kran g. ; *er ist sehr vornehm,* un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a neuz eo, tres kaer a zo warnañ, doare-vraz en deus, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, neuz vat a zo ennañ, hennezh a zo ur poñsin ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen,* lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien ; *sie sind wie vornehme Damen angezogen,* lakaet int en itronezed, gwisket int en itronezed ; *eine Frau wie eine vornehme Dame behandeln,* ober un itron gant ur vaouez bennak ; *die vornehmen Stadtteile,* ar c'harterioù cheuc'h lies. ; *vornehm tun,* ober e aotrou, ober e vraz, ober brasoni, en em gemer evit un aotrou, ober e galite ; *die vornehme Welt,* ar pennoù bras lies., an dud a renk uhel lies., an dud cheuc'h lies., an dud a renk lies., an dud vrav lies., an dud a neuz lies., an tev g. ; *die Vornehmen und die Geringen,* ar pennoù bras hag an dud dister, ar pennoù bras hag an dud vunut, bras ha bihan, bras ha munut ; *ein vornehmes Haus,* un ti aotrounez g. ; *das Vornehmste,* ar pep gwellañ, ar gwellañ tra g., ar bouf g., an dibab g., an askorn bras g., ar vegenn b., ar vouedenn b.

2. hael ; *eine vornehme Gesinnung,* haelded (uhelder g.) a spered b., mennozhioù hael lies., uhelded b., un dro-spered hael (uhel) b.

vornehmen V.k.e. (nimmt vor / nahm vor / hat vorgenommen) : ober, stagañ gant, mont e penn eus, kregiñ gant, kregiñ e, embreger ; *seine Rechenaufgabe vornehmen,* stagañ gant e boelladenn jedoniezh ; *einen Spliss-Cut vornehmen,* divleñchañ ar blev beget.

V.em. : **sich vornehmen** (nimmt sich vor / nahm sich vor / hat sich (t-d-b) vorgenommen) : **1.** *sich (t-d-b) etwas vornehmen,* mennadiñ udb, ratozhiñ ober udb, bezañ gant ar soñj (kaout soñj) d'ober udb, lakaat en e soñj d'ober udb, lakaat en e benn d'ober udb, ober e soñj d'ober udb, bezañ en e vennad ober udb, bezañ mennet d'ober udb ; **2.** *sich (t-d-b) jemanden vornehmen,* skandalat u.b., noazout u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., plantañ kentel gant u.b., lardañ e billig d'u.b., kenteliañ u.b. / reiñ kentel d'u.b. (Gregor) ; **3.** *wenn ich gewusst hätte, hätte ich mir diesen weiten Weg nicht vorgenommen,* m'em bije gouezet ne vijen ket aet da dapout ar c'haloupadenn-se.

Vornehmen n. (-s) : mennad g., dezev g., soñj g., amboaz g., ampriz g., ratozh b., rat b.

Vornehmheit b. (-) : neuz-vat b., mistrded b., kranded b., doareoù cheuc'h (dilikat, faro, kran) lies., stad b., dalc'h mat g., tres kaer g., doare-vraz g., troc'h g., treuz kaer g., blizidigezh b.

vornehmlich Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, a-dreist pep tra, da gentañ penn, dreist kement 'zo, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh, ispisial, pergen, peurgetket.

Vornehmtuerei b. (-) : lorc'hajoù lies., avel g., moged g., fouge g., pompad g., lorc'hentez b., lorc'herezh g., gloriusted b., digoroù lies., digorded b., bosac'h g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., roufl g., avelaj g., rogoni b., rogentez b., randon g., revalc'hder g., brabañs g., bugad g., gloar b., uhelegezh b., trolle g., balc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

vorneigen V.em. : **sich vorneigen** (hat sich (t-rt) vorgeneigt) : stouiñ e gorf war an araog.

vorneweg Adv. : **1.** en araog, dre ziaraok, a-ziaraok, a-ziagent, da gentañ ; **2.** war-raok, dirak, er penn a-raok.

vornherein Adv. : *von vornherein,* diouzhtu-kaer, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, diwar blaen ha barr, kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, diouzhtu pa grogo, en deroù-tre.

vornüber Adv. : *er fällt vornüber,* kouezhañ a ra war e benn (a-blom war an douar), kouezhañ a ra a-bennbouzell, ober a ra lamm-penn, mont a ra a-bennbouzell, ober a ra pennbouzell, pennbouelliñ a ra, penndrabiñ a ra, penndraouigelliñ a ra, penndraouilhat a ra.

vornweg Adv. : **1.** en araog, dre ziaraok, a-ziaraok, a-ziagent, da gentañ ; **2.** war-raok, dirak, er penn a-raok.

Vorort g. (-s,-e) : bannlev b. ; *Vororte,* maez-kêr g., fabourzhioù lies., rakkêr b., tro-kêr b., parrezioù diwar-dro kêr lies. ; *in einem Vorort wohnen,* bezañ o chom er rakkêr.

Vorortbewohner g. (-s,-) : bannlevad g., fabourzhad g.

Vorortgürtel g. (-s,-) : tro-kêr b. ; *erster Vorortgürtel,* tro-kêr dost b. ; *zweiter Vorortgürtel,* tro-kêr bell b.

Vorortzug g. (-s,-züge) : tren bannlev g.

Vorplatz g. (-es,-plätze) : reper g., rakleur b., leurenn b.

Vorposten g. (-s,-) : gward a-raok g., rakgward g., rakgedlec'h g., post araok g. ; *auf Vorposten stehen,* **a)** [ster rik] bezañ en ur rakgedlec'h (e rakgedlec'hioù) ; **b)** [dre skeud.] bezañ war linenn an tan, bezañ war al linenn-dan.

Vorpostenboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ged g.

vorpreschen V.gw. (ist vorgeprescht) : strimpiñ war-raok, en em strinkañ war-raok.

vorprogrammieren V.k.e. (programmierte vor / hat vorprogrammiert) : **1.** prientiñ an dachenn evit, ober hent da, aesaat, harpañ, ober evit ; **2.** [tekn.] programmiñ, raktaolenniñ.

vorquasseln V.k.e. (hat vorgequasselt) : kontañ, lavaret ; *was quasselst du mir da vor ?* petra emaout o fritañ din aze ?

Vorrang g. (-s) : kentwir g., priorelezh b., dreistelezh b., gwir-renk g., plas a-raok g., kentaelezh b., preveudi g., dreisted b., renk-dreist b., renk kentañ b., brilec'h g. ; *den Vorrang vor jemandem haben,* bezañ da lakaat a-raok unan all en abeg d'an doujañs dleet d'e renk ; *jemandem den Vorrang lassen*, leuskel ar plas a-raok gant u.b., leuskel u.b. tremen en e raok, lezel u.b. da vont en e raok (Gregor) ; *diese Nachricht hat Vorrang,* ar c'heloù-se a zo trec'h d'ar re all.

vorrangig ag. : a renk kentañ, hag en deus ar renk kentañ, mallus-kenañ, priorel, kentwiriek, kentañ-penn, da gas da benn da gentañ-penn, da gas da benn da gentañ ha dreist pep tra, bleinek, blein ; *vorrangige Stellung,* kentwir g., priorelezh b., dreistelezh b., gwir-renk g., renk kentañ b., plas a-raok g., kentaelezh b., preveudi g., dreisted b., renk-dreist b., brilec'h g.

Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, da gentañ unan, kentañ-razh, da gentañ-holl, da gentañ-razh, diwar blaen ha barr, diouzhtu-kaer.

Vorrangstellung b. (-) : kentaelezh b., preveudi g., dreisted b., renk-dreist b., renk kentañ b., brilec'h g., dreistelezh b. ; *seine Vorrangstellung verloren haben,* bezañ war ar sparl bihan, bezañ erru war ar sparl bihan.

Vorrat g. (-s,-räte) : pourveziad g., pourvezioù lies., kuzhiad g., arboellad g., magazennad b., mirad g. ; *ein großer Vorrat an Schuhen,* ur pourveziad mat a votoù g. ; *der Weltvorrat an Erdöl,* miradoù tireoul ar bed lies. ; *auf Vorrat kaufen,* berniañ (ober) pourvezioù, prenañ a-drak, prenañ a-stok varc'had ; *Vorräte für den Winter anlegen,* gorren pourvezioù a-benn ar goañv ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht,* me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h ; *seine Vorräte an Pulver und Munition schonen,* arboellañ e boultr hag e blom ; *die Vorräte schwinden,* koazhañ a ra ar pourvezioù ; *unsere Vorräte sind bald alle, die Wochenvorräte gehen langsam zur Neige,* prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù ; *die Wochenvorräte gehen langsam zur Neige,* sadorniñ a ra ar pourvezioù, dont a ra hor bitailh da ziviañ, izel-izel eo erru ar pourvezioù ganeomp ; *er verfügt über einen unerschöpflichen Vorrat an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn.

vorrätig ag. : er stal, er pourveziad, da gaout, en armerzh ; *etwas vorrätig haben,* kaout udb en e

bourvezioù, kaout udb en armerzh ; [kenwerzh] *das haben wir immer vorrätig,* dalc'hmat hor bez ar varc'hadourezh-se (an traezoù-se) en hon ti ; *das haben wir nicht mehr vorrätig,* ne c'hallomp ket pourvezañ ar varc'hadourezh-se (an traezoù-se) evit ar mare.

Vorratshaus n. (-es,-häuser) **/ Vorratskammer** b. (-,-n) **/ Vorratslager** n. (-s,-) **/ Vorratsraum** g. (-s,-räume) : mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b. ; *Vorratslager eines Tieres,* kuzhiadenn b., kuzhiadell voued b., toull-kuzh evit ar boued g. ; *Füchse haben nicht ihresgleichen, wenn es darum geht, Vorratslager zu bauen,* al lern n'eus ket par dezho d'ober kuzhiadennoù boued.

Vorratsschrank g. (-s,-schränke) : armeler g., kabared b.

Vorraum g. (-s,-räume) : raksal b., rakkambr b.

vorrechnen V.k.e. (hat vorgerechnet) : **1.** jediñ, kontañ ; **2.** [mat.] diskouez penaos jediñ.

Vorrecht n. (-s,-e) : kentwir g., dreistgwir g., brient g., gwir-dreist g. ; *ein Vorrecht genießen,* bezañ un dreistgwir en e gerz ; *die Vorrechte, die einem das Alter verleiht,* ar gwirioù a zeu diwar an oad, ar brilec'h a zeu diwar an oad.

Vorrede b. (-,-n) : 1. rakskrid g. ; 2. raklavar g., rakprezeg g.

vorreden V.k.e. (hat vorgeredet) : *jemandem etwas vorreden,* reiñ udb da grediñ d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b.

Vorredner g. (-s,-) : **1.** prezegenner diaraok g. ; **2.** rakprezegenner g.

Vorreiter g. (-s,-) : touller-hent g., gwastadour g., difraoster g., diaraoger g., rakreder g., lañsadenn gentañ b., digorer g., diorreer g.

vorrichten V.k.e. (hat vorgerichtet) : fardañ, danzen, prientiñ, aozañ, fichañ, pourchas, reiñ un terk da, lakaat e par, lakaat prest, prestañ.

Vorrichtung b. (-,-en) : **1.** stramm g., stignad g., stignadur g., stignadell b., aveadur g., gwikefre b. ; *Abstellvorrichtung,* stramm lazhañ an ardivink g. ; **2.** prientad g., aozad g. ; **3.** *Vorrichtungen treffen,* ober e bourchas, ober e renkoù, ober e gempennoù (e ziarbennoù, e zifennoù, e ziwalloù), kemer e ziwalloù, e surentez, e ziarbennoù, an evezhioù ret), rakdiwall.

vorrücken V.gw. (ist vorgerückt) : **1.** araokaat, araogiñ, mont war-raok, mont a-raok, mont war a-raok ; **2.** *in vorgerücktem Alter,* deuet (erru) un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, erru (deuet) war an oad, aet bras war an oad, kozh-mat ; *der April ist schon ganz schön vorgerückt,* erru omp ur pennad mat gant miz Ebrel, boulc'het mat eo miz Ebrel ; **3.** bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, sevel en e garg, pignat en e garg, uhelaat en e garg, krapañ en e garg, enraokaat ; **4.** *mit etwas vorrücken,* kas udb war-raok.

V.k.e. (hat vorgerückt) : enraokaat, kas war-raok, kas a-raok.

Vorrücken n. (-s) : araokadur g., bountadenn b., bountadeg b.

Vorruhestand g. (-s) : rakleve g., rakretred g.

Vorruhestandsentschädigung b. (-,-en) : skorenn rakleve b., gopr rakleve g.

Vorruhestandsregelung b. (-,-en) : skorenn rakleve b., gopr rakleve g.

Vorrunde b. (-,-n) : [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-dibab b.

Vorsaal g. (-s,-säle) : raksal b., rakkambr b., sal-c'hortoz b., gortozva g.

vorsagen V.k.e. (hat vorgesagt) : *jemandem die richtige Antwort (die vergessene Textstelle) vorsagen,* divankañ u.b, disac'hañ u.b., kuzulikat.

Vorsaison b. (-,-s) : rakvaread g., rakkoulzad g., marvamzer a-raok ar maread g., marvamzer a-raok ar c'houlzad g., izelamzer a-raok ar maread g., izelamzer a-raok ar c'houlzad g.

Vorsänger g. (-s,-) : **1.** [relij.] kiniad g. ; **2.** [sonerezh] dibunganer g.

Vorsatz g. (-es,-sätze) : mennad g., dezev g., mennozh g., soñj g., amboaz g., ampriz g., kentpoellad g., ragaoz b., rakpoellad g., ratozh b., ratozhiad b., rat b., aviz g., goulenn g. ; *den Vorsatz hegen, etwas zu tun,* mennadiñ udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz d'ober udb, bezañ mennet d'ober udb, bezañ en e vennad ober udb, prederiañ ober udb, ratozhiñ ober udb ; *gute Vorsätze fassen,* divizout ober gwelloc'h, kemer mennadoù mat, kemer mennozhioù start, kemer ratozhioù kaer, lakaat en e benn d'ober gwelloc'h ; *mit Vorsatz,* a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-gentizh-kaer, a-befiañs, a-benifiañs, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat dezhañ, a-zevri-kaer, a-ratozh(-vat), dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, dre rat ha dre vennozh ; *mit dem Vorsatz, etwas zu tun,* en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, a-wel d'udb, en aviz ober udb, e-sell d'ober udb ; [kr-l] *der Weg zur Hölle ist mit guten Vorsätzen gepflastert,* an ifern a zo leun a vennozhioù mat - meur a varc'h mat zo marvet o vont adarre - " deomp adarre " en deus lazhet meur a varc'h - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - n'eo ket ur c'hement c'hoantaat ha kaout - n'eo ket ur c'hement hor c'hoant hag hor galloud.

Vorsatzblatt n. (-s,-blätter) : follenn warez b.

Vorsatzgerät n. (-s,-e) : azasaer g.

vorsätzlich ag. : mennadel, a-benvest-kaer, a-gentizh-kaer, a-fetepañs, a-befiañs, a-benifiañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, a-zevri-kaer, graet gant rat dezhañ, graet gant rat vat dezhañ, graet dre rat ha dre vennozh, a-ratozh, a-ratozh-vat, youlek, a-youl ; *vorsätzliche Tötung,* denlazh youlek g., muntr a-fetepañs g. / muntr youlek g. (Gregor), drouklazh g., denlazh rakpoelladet g. ; *die vorsätzliche Vernichtung einer*

Sprache ist ein Verbrechen, un torfed eo klask lazhañ ur yezh.
Adv. : a-benvest-kaer, a-gentizh-kaer, a-fetepañs, a-befiañs, a-benifiañs, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, a-barfeted, gant rat dezhañ, gant grat vat dezhañ, dre rat ha dre vennozh, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, gant e ouiziegezh, a-benn-kefridi, a-youl, espres-kaer.
Vorsätzlichkeit b. (-) : kentpoellad g., ragaoz b., rakpoellad g., mennadelezh b.
Vorsatzlinse b. (-,-n) : [tekn.] adferenn b.
Vorschäler g. (-s,-) : [labour-douar] koultr g., kaoutr g., kontell-vomm b., kontell b. ; *mit einem Vorschäler versehen sein,* bezañ kontellek.
Vorschau b. (-) : **1.** alberz g. ; **2.** [film] tañvadenn b., bandenn gelaouiñ b.
Vorschaubild n. (-s,-er) : [stlenn.] skeudennig b., melvenn b.
Vorschein g. (-s) : *zum Vorschein kommen,* dont war wel, en em ziskouez, mont war zizolo, diskoachañ, diflukañ, tarzhañ, anadiñ, diguzhat, dihoubañ, diflukañ, dispakañ, dizoleiñ, dispakañ e benn, en em zispakañ, diveuziñ, en em lakaat en heol, bezañ eztaolet ; *die Sonne kommt zum Vorschein,* diskoachañ a ra an heol, dizoleiñ a ra an heol, dispakañ a ra an heol, dispakañ e benn a ra an heol, en em zispakañ a ra an heol ; *plötzlich zum Vorschein kommen,* disailhañ, difourkañ, dispakañ ; *zum Vorschein bringen,* lakaat e gwel (war wel, war zizolo, war ziskouez), diskouez, diskoachañ, lakaat da anadiñ ; [bred] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein,* ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm ; *in diesem Gedicht kommen seine Gedanken zum Vorschein,* er varzhoneg-se e kaver un heklev eus e vennozhioù.
vorschieben V.k.e. (schob vor / hat vorgeschoben) : **1.** poulzañ, bountañ, enraokaat, kas war-raok, kas a-raok ; *den Riegel vorschieben,* lakaat ar prenn (ar sparl) ouzh an nor, lakaat ar c'hrouilh, sparlañ (krouilhañ, morailhañ) an nor, klikedañ ; **2.** [dre skeud.] *einer Sache einen Riegel vorschieben,* lakaat harz d'udb, sparlañ d'udb, lakaat diwezh d'udb, diarbenn un droug bennak, parraat un droug bennak ; **3.** digareziñ, siguriñ ; *Gründe vorschieben,* kinnig digarezioù toull, tennañ digarezioù ki, tennañ fariennoù eus e gelorn, tennañ kantikoù seurezed eus e gelorn, mont diwar-bouez un neudenn vrein, klask en em dennañ gant digarezioù toull ha gaouiat ; *er schob den Grund vor, gekommen zu sein, um über ihre Tochter zu sprechen,* dont a reas diwar-benn komz ganti eus he merc'h, war a lavare - dont a reas e sigur komz ganti eus he merc'h - dont a reas e war-zigarez komz ganti eus he merc'h - dont a reas war-sin komz ganti eus he merc'h ; *vorgeschobene Gründe,* remistennoù lies., risklennoù lies., digarezioù ki lies., digarezioù toull lies., digarezioù goullo lies., diagarezioù war-bouez un neudenn vrein lies., digarezioù ken teñval hag an noz lies., kantikoù seurezed lies., fariennoù lies., falszigarezioù lies., digarezioù didalvoud lies., fall digarezioù lies. ; **4.** [lu] *vorgeschobener Posten,* rakgedlec'h g., post araok g.
vorschießen V.gw. (schoss vor / ist vorgeschossen) : strimpiñ war-raok, en em strinkañ war-raok.
V.k.e. (schoss vor / hat vorgeschossen) : P. *Geld vorschießen,* diyalc'hañ, digefiañ, reiñ (astenn) arc'hant, foñsañ arc'hant.
Vorschiff n. (-s,-e) : **1.** [merdead.] staon b., penn-araok g., araog g., bosard g., frigalion g., beg al lestr g. ; **2.** [tisav.] raknev b.
Vorschlag g. (-s,Vorschläge) : **1.** kinnig g., kinnigadenn b., mennad g., prepoz g. ; *verschiedene Vorschläge unterbreiten,* kinnig meur a dra, ober meur a ginnig ; *in Vorschlag bringen,* kinnig ; *Vorschlag zur Güte,* kinnig evit renkañ un diemglev dre gaer g. ; *jemandes Vorschlag ablehnen,* refuziñ u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt,* refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *einen Vorschlag machen,* ober ur c'hinnig ; *einen Vorschlag annehmen,* degemer (bezañ asant gant) ur c'hinnig , asantiñ d'ur c'hinnig darbenn ur c'hinnig ; *jemandes Vorschlag annehmen,* reiñ respont vat d'u.b. ; **2.** [sonerezh] notenn vresk b., breskenn b.
Vorschlageisen n. (-s,-) : [tekn.] minaoued g.
Vorschlaghammer g. (-s,-hämmer) : horzh b., P. dotu g.
vorschlagen V.k.e. (schlägt vor / schlug vor / hat vorgeschlagen) : kinnig ; *einen Plan vorschlagen,* kinnig ur raktres ; *er ist zum Präsidenten vorgeschlagen worden,* kinniget eo bet evit bezañ prezidant, kinniget eo bet da brezidant.
Vorschneidebrett n. (-s,-er) : tousenn b., tourtenn b.
Vorschneider g. (-s,-) : [labour-douar] koultr g., kaoutr g., kontell-vomm b., kontell b. ; *mit einem Vorschneider versehen,* kontellek.
vorschnell ag. : dievezh, diboell, diaviz, berrboellik, brell, dibreder, pront, berr a skiant.
Adv. : *vorschnell antworten,* respont diwar beg e deod, respont re vuan hag en un doare diboell, respont diwar skañv, respont bourlik-ha-bourlok, respont dre brez, respont dibropoz ; *vorschnell urteilen,* barn diwar-sav (diwar-skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, bourlik-ha-bourlok), treuzvarn ; *vorschnell handeln,* mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad.
vorschreiben V.k.e. (schrieb vor / hat vorgeschrieben) : kemenn, gourc'hemenn, merkañ ; *er lässt sich nichts vorschreiben,* ne c'houlenn ket bezañ mestroniet, un den dioutañ e-unan eo, heuliañ a ra e roll, ne ra nemet heuliañ e benn, bevañ a ra en e ziviz, n'eus ket tu da gavout penn vat diouzh hennezh, n'eus ket tu da gavout un disoc'h gantañ, ne sell blaz ebet, c'hoari a ra e benn person, hennezh en deus kaset e zivskouarn da livañ, ne'z pez ket rezon gantañ james ; *jemandem seine Haltung vorschreiben,* c'hwezhañ e teod u.b., ober e deod d'u.b., ober e veg d'u.b., ober e c'henoù d'u.b. ; *Smoking vorgeschrieben,* smoking dre ret, lost-pig dre ret, mar plij ! ; *vorgeschriebene Fahrtrichtung,* tu ret g.
Vorschrift b. (-,-en) : erskriv g., erskrivadur g., kemennadur g., kemenn g., reolennoù lies., reolenn b., kelennoù a ranker heuliañ lies., reizhennoù lies., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., erverk g., erverkad g.,

erverkadur g. ; *gesetzliche Vorschriften, d*ivizoù al lezenn lies., diferadurioù lezennel lies., reolennadur g. ; *eine strenge Vorschrift,* ur reolenn strizh b. ; *ärztliche Vorschrift,* ordrenañs ar mezeg b., erskriv mezegel g. ; *militärische Vorschrift,* reolenn al lu b., reizhenn vilourel b. ; *sich (t-rt) an die Vorschrift halten,* kendelc'her ouzh ar reolennoù-stur, delc'her tost d'ar reolennoù-stur, heuliañ pizh ar reolennoù-stur, heuliañ rez ar reolennoù-stur, heuliañ klenk ar reolennoù-stur, plegañ ouzh ar reolennoù-stur, ober diouzh ar c'hemenn ; *an keinerlei Vorschrift gebunden sein,* bevañ (bezañ) en e roll, ober e c'hiz, bevañ en e yezh (Gregor), ober (heuliañ) e roll, bevañ en e ziviz, bezañ e gabestr war e voue, gallout ober ar pezh a vez c'hoant gant an-unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, ober udb hervez e zorn, ober e stal e-unan, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, gallout ober pep tra evel ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra diouzh ma plij gant an-unan, gallout ober pep tra hervez e blijadur, gallout bevañ hervez e blijadur ; *eine Vorschrift übertreten, gegen eine Vorschrift verstoßen,* mont diwar (mont a-enep) ur reolenn, mankout d'ur reolenn, tremen hebiou d'ur reolenn, ober ur boulc'h d'ur reolenn, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn, terriñ ur reolenn, disentiñ ouzh ur reolenn, gourzhmonediñ ouzh ur reolenn, na blegañ d'ur reolenn, na zoujañ d'ur reolenn ; *jemandem Vorschriften machen,* merkañ d'u.b petra en deus d'ober.

vorschriftsmäßig ag. : evel ma oa bet gourc'hemennet, diouzh ar reolenn, hervez ar reolenn, reolennel, reizhennel, reoliek.

Vorschriftsmäßigkeit b. (-) : reizhed b., reizhder g., reizhegezh b., reoliegezh b.

Vorschub g. (-s) : skoazell b., harp g., kas war-raok g., lañs g. ; *jemandem Vorschub leisten,* ober (toullañ) evit u.b., reiñ un tamm skoazell (reiñ lañs) d'u.b., reiñ ton d'u.b., kas u.b. a-raok ; *Vorschub leisten,* luskañ war-raok, reiñ lañs da, reiñ kas da ; *der Kriminalität Vorschub leisten,* reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh, distankañ war an torferezh.

Vorschuh g. (-s,-e) : diwar-benn ar votez g., lereneb g., eneb-botez g.

Vorschulalter n. (-s) : oad rakskolel g., oad dindan an hini merket evit mont d'ar skol dre ret g. [*dindan c'hwec'h vloaz*].

Vorschule b. (-,-n) : rakskol b., deskadurezh rakskol b. [*dindan c'hwec'h vloaz*], skol-vamm b., skol-vihan b., skol-vugaligoù b., skol ar babigoù b., liorzh ar vugale b., liorzh-vugale b.

Vorschuss g. (-es,Vorschüsse) : prest g., prestadenn b., astenn g., rakpae g., rannc'hopr g. ; *auf Vorschuss leben,* bevañ diwar arc'hant amprestet ; *Vorschüsse gewähren,* astenn (prestiñ) arc'hant, meudañ arc'hant, aotren un astenn [d'u.b.], aotren astennoù [d'u.b.].

Vorschusslorbeeren lies. : meuleudioù kent termen lies., meuleudioù en araog lies., [polit.] stad a c'hras b.

vorschützen V.k.e. (hat vorgeschützt) : digareziñ, siguriñ, reiñ da zigarez, fentañ un digarez ; *eine Krankheit vorschützen,* digareziñ ur c'hleñved bennak ; *er schützt vor, krank zu sein,* digareziñ a ra ez eo klañv, digareziñ a ra ur c'hleñved bennak ; *er schützte vor, gekommen zu sein, um über ihre Tochter zu sprechen,* dont a reas diwar-benn komz ganti eus he merc'h, war a lavare - dont a reas e sigur komz ganti eus he merc'h - dont a reas war-zigarez komz ganti eus he merc'h - dont a reas digarez komz ganti eus he merc'h - dont a reas e-digarez komz ganti eus he merc'h - dont a reas war-sin komz ganti eus he merc'h.

vorschwärmen V.k.d. (hat vorgeschwärmt) : *jemandem von etwas vorschwärmen,* komz gant u.b. gant birvilh eus (diwar-benn) udb.

vorschweben V.gw. (hat vorgeschwebt) : ribotat e penn u.b., rodellañ e spered u.b., rodellañ war spered u.b., kaout soñj ober ; *es schweben ihm kühne Pläne vor,* huñvreal a ra ober kalz a draoù dispar, leun eo e spered gant ar c'hoant ober traoù dreist.

vorschwindeln V.k.e. (hat vorgeschwindelt) : livañ (pentañ, troadañ, gwriañ, dornañ, displantañ, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) gevier d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b. ; *jemandem etwas vorschwindeln,* lavaret udb d'u.b. gant falsentez ; *er will uns etwas vorschwindeln,* emañ o tennañ siklezonoù deomp, emañ o klask sorc'henniñ ac'hanomp, emañ o wiskañ bonedoù deomp, emañ o kontañ poulc'hennoù deomp, emañ o kontañ poulc'had deomp, emañ o reiñ deomp poulc'had da grediñ, emañ o tennañ ur gaer a garotezenn deomp, emañ o tennañ karotez deomp, emañ o kontañ karotez deomp.

Vorsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel stae b., gouel-valouin g., fok g.

vorsehen[1] V.k.e. (sieht vor / sah vor / hat vorgesehen) : diawelet, rakwelet, sellet a-bell, goanagiñ, ragevezhiañ, diouganañ ; *ein eigens dazu vorgesehenes Zimmer,* ur gambr a-ratozh b. ; *dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße vorgesehen,* dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, an arc'hant-se a yelo da sevel un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen,* ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl ; *dieser Fall ist im Gesetz nicht vorgesehen,* al lezenn ne lavar grik diwar gement-se ; *wir sind weiter in der Arbeit als vorgesehen,* diarbennet ez eus labour ; *ein Fest ist vorgesehen,* ur gouel a zo da vezañ ; *es ist vorgesehen, dass wir uns nächsten Montag trennen,* dilun kentañ emañ an disparti.

V.em. **sich vorsehen** (sieht sich vor / sah sich vor / hat sich (t-rt) vorgesehen) : diwall, chom war evezh, teuler evezh, lakaat evezh, teuler pled, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ gant e jeu ; *sieh dich vor, wenn du über die Straße gehst !* diwall evit treuziñ ar straed ! chom war evezh evit treuziñ ar straed ! taol evezh evit treuziñ ar straed ! laka evezh evit treuziñ ar straed ! taol pled evit treuziñ ar straed ! bez war evezh (war ziwall, gant da jeu) pa dreuzez ar straed ! ; *sehen Sie sich vor,* bezit war evezh na c'hoarvezfe droug ganeoc'h.

vorsehen[2] V.gw. (sieht vor / sah vor / hat vorgesehen) : en em ziskouez, balirañ, balegiñ, bezañ war valir.
Vorsehung b. (-) : [relij.] Ragevezh Doue g., providañs Doue b. ; *von der Vorsehung bestimmt,* a-berzh Ragevezh Doue, a-berzh Doue ; *die Vorsehung ist uns günstig,* providañs Doue a c'hoarzh ouzhimp ; *gegen die Vorsehung murren,* chalañ enep ar brovidañs.
vorsetzen V.k.e. (hat vorgesetzt) : **1.** lakaat en araog ; [yezh.] *vorgesetzte Silbe,* rakger g., kentger g. ; **2.** [kegin.] servij, servijout, lakaat war an daol ; **3.** *er ist uns vorgesetzt worden,* lakaet eo bet da vestr warnomp, roet eo bet deomp da vestr, lakaet eo bet a-zioc'h deomp ; *das ist unser Vorgesetzter,* hennezh a zo mestr warnomp, hennezh en deus da welet warnomp, hennezh a zo a-zioc'h deomp ; **4.** [gwezboell, echedoù] *eine Figur vorsetzen,* kas ur pezh (un denig) war-raok.
Vorsetzer g. (-s,-) : skramm siminal g., gward-tan g.
Vorsetzfenster n. (-s,-) : adprenestr g.
Vorsetzungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] sonverk g.
Vorsicht b. (-) : avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., ragevezh g., evezhiegezh b., pled g., poell g., diwall g. ; *Vorsicht ! Fallen Sie nicht !* taolit pled rak kouezhañ ! taolit pled da gouezhañ ! taolit pled e kouezhfec'h, diwallit da gouezhañ, taolit evezh da gouezhañ ! diwallit na gouezhfec'h ! ; *Vorsicht ! Zieh den Kopf ein !* diwall da benn ! ; *Vorsicht ist besser als Nachsicht,* aesoc'h eo parraat eget kas kuit - aesoc'h eo diaraogiñ ar c'hleñved eget yac'haat anezhañ - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - na daolit ket ho potoù a-gostez ken n'ho po ur re nevez - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz re ziwezhat ne servij da netra - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - arboellañ pa garer antronoz e kaver **-** an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ ; *Vorsicht !* diwall(it) ! evezh ! chomit war evezh ! taolit evezh ! lakait evezh ! bezit war evezh ! da ziwall ez eus ! taol(it) pled, bezit gant ho jeu ; *er geht mit äußerster Vorsicht vor,* mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, gant evezh mat, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant ar brasañ evezh, kempennik), gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi ; *er ist heute mit Vorsicht zu genießen,* n'eo ket brav tostaat outañ hiziv, n'eo ket brav kaozeal ouzh e vizaj hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, a dro fall emañ hiziv, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ hiziv, n'emañ ket e saout er gêr hiziv, n'emañ ket e voc'h er gêr hiziv, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr hiziv, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ hiziv, emañ e roched e gwask e revr hiziv, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, kamm eo e vlevenn hiziv, trenk eo e valadenn hiziv, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, rekin eo hiziv, e gwad porc'hell emañ hiziv, tev eo e vourennoù hiziv, n'emañ ket en e charreoù hiziv, treflez eo hiziv, o c'hoari e benn fall emañ hiziv, en imor fall-put emañ hiziv.
vorsichtig ag. : evezhiek, avizet, poellek, kempennik ; *äußerst vorsichtig sein,* bezañ evezhiek evel un naer, teuler evezh mat ; *doppelt vorsichtig sein,* bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat, doublañ da deuler evezh, doublañ da eveshaat ; *sich vorsichtig äußern,* teuler evezh war e gomzoù, komz gant aviz ha poell, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon ; *ganz vorsichtig zu Werke gehen,* mont dezhi gant evezhegiezh vras, lakaat evezh ouzh pezh a reer, dibab e hent, klask e hent, bezañ war spilhoù ; *mit seinem Geld vorsichtig umgehen,* derc'hel tost d'e arc'hant, mont klenk dre an hent, arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, bezañ dizispign, bevañ dizispign, ober kalz gant nebeut ; *er geht äußerst vorsichtig vor,* mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, dre du, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant ar brasañ evezh, gant mil evezh, gant evezh mat, kempennik), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi, gouzout a ra ar stek, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustößt,* bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; *seien Sie vorsichtig,* bezit war evezh na c'hoarvezfe droug ganeoc'h.
Vorsichtigkeit b. (-) : evezhiegezh b., ragevezhiegezh b., evezhded b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g.
vorsichtshalber Adv. : evit lakaat evezh, evit bezañ sur, evit kemer e surentez, betek-gouzout, evit mont diarvar, evit mont d'ar sur, evit ober diouzh ar furañ, evit ho surentez, evit hor surentez, evit abegoù a surentez, evit bezañ sur.
Vorsichtsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn surentez g., dizarbenn surentez g., darbaroù gwareziñ lies., darbaroù diwall lies., ragevezh g., diwall g. ; *Vorsichtsmaßnahmen treffen,* rakdiwall, ober (kemer) e ziarbennoù, kemer an evezhioù ret, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, rageveshaat, parraat an droug, parraat ouzh an droug, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, ober e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, en em vuchiñ ; *alle Vorsichtsmaßnahmen*

getroffen haben, bezañ kuit ha pare diouzh pep droug, bezañ kuit ha pare diouzh pep gwall.

Vorsichtsmaßregel b. (-,-n) : diarbenn surentez g., dizarbenn surentez g., darbaroù gwareziñ lies., darbaroù diwall lies., ragevezh g., diwall g. ; *Vorsichtsmaßregeln treffen,* rakdiwall, ober (kemer) e ziarbennoù, kemer an evezhioù ret, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, rageveshaat, parraat an droug, parraat ouzh an droug, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, ober e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, en em vuchiñ ; *alle Vorsichtsmaßregeln getroffen haben,* bezañ kuit ha pare diouzh pep droug, bezañ kuit ha pare diouzh pep gwall.

Vorsilbe b. (-,-n) : rakger g., kentger g. ; *mit einer Vorsilbe versehen,* kentgeriañ, rakgeriañ.

vorsingen V.k.e. (sang vor / hat vorgesungen) : kanañ [*dirak u.b.*].

vorsintflutlich ag. : **1.** eus an amzer a-raok al Liñvadenn-Veur, rakliñvadel ; **2.** [dre skeud.] kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh.

Vorsitz g. (-es) : pennrenerezh g., kadoriadezh b., prezidantelezh b. ; *den Vorsitz führen,* prezidañ, bezañ e penn an traoù, pennren, bezañ ar stur etre e zaouarn, kas an traoù en-dro, bezañ prezidant (pennlevier, kadoriad), pennleviañ, kadoriañ ; *unter dem Vorsitz des Bürgermeisters,* pennrenet gant an aotrou maer, dindan kadoriadezh an aotrou maer.

vorsitzen V.gw. (saß vor / hat vorgesessen) : prezidañ, pennren, bleinañ, kadoriañ.

Vorsitzende(r) ag.k. g./b. : *der Vorsitzende,* ar prezidant g., ar pennlevier g., ar c'hadoriad g., ar pennrener g. ; *die Vorsitzende,* ar brezidantez b., ar bennlevierez b., ar gadoriadez g., ar bennrenerez b.

Vorsokratiker g. (-s,-) : raksokratelour g.

vorsokratisch ag. : raksokratel.

Vorsommer g. (-s) : diwan an hañv g., beg an hañv g., tarzh an hañv g., penn kentañ an hañv g., hañv digor g., deroù an hañv g., boulc'h an hañv g. ; *den Versorgungsengpass des Vorsommers überbrücken,* sevel krec'h gouere, tremen mat ar prantad rageost, skoulmañ ganti.

Vorsorge b. (-) : ragevezh g., diarbenn g., dizarbenn g., rakpreder g., rakwel g., diwall g. ; *Vorsorge treffen,* kemer e surentez (e ziwalloù, e ziarbennoù), ober e ziarbennoù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, ober e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, kaeañ ouzh udb ; *Vorsorge für etwas tragen,* lakaat evezh e kasor udb da benn, eveshaat (kemer preder) ma vo graet udb, preder ober udb, rageveshaat ouzh udb.

Vorsorgekasse b. (-,-n) : kef ragevezh g.

vorsorgen V;gw. (hat vorgesorgt) : rakdiwall, ragevezhiañ, rageveshaat, kemer e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, ober e renkoù rak aon ouzh ur gwall bennak, rakprederiañ, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, kemer e surentez, kemer e ziarbennoù, ober e ziarbennoù ; *man muss vorsorgen,* ret eo raksoñjal er pezh a c'hallfe c'hoarvezout, ret eo rakdiwall, ret eo ragevezhiañ ; *vorgesorgt haben,* bezañ kuit ha pare diouzh un droug bennak, bezañ kuit ha pare diouzh ur gwall bennak.

vorsorgend ag. : … diarbenn, … rakdiwall, … ragevezhiañ, ragevezhiek, ragevezhius.

Vorsorgereserven lies. : [arc'hant.] miradoù ragevezh lies.

Vorsorgeuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] prouad diournat g., arnodenn yec'hed diarbenn b.

Vorsorgewerk n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kef ragevezh g.

vorsorglich ag. : … diarbenn, … rakdiwall, … ragevezhiañ, ragevezhiek, ragevezhius.

Adv. : evit abegoù surentez, evit ho surentez, evit lakaat evezh, evit bezañ sur, evit kemer e surentez.

Vorspann g. (-s,-e) : **1.** sterniad skoazell g. ; **2.** [film] arlizh deroù g., roll digeriñ g.

vorspannen V.k.e. (hat vorgespannt) : sterniañ, aveiñ, ambilhañ ; *Ochsen zu zweit vorspannen,* rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouioù, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev, koublañ ejened.

Vorspeise b. (-,-n) : deroù-pred g., digor-pred g., kentveuz g., rakveuz g., meuz kentañ g.

vorspiegeln V.k.e. (hat vorgespiegelt) : [dre skeud.] digareziñ, siguriñ, reiñ da zigarez, fentañ un digarez ; *jemandem etwas vorspiegeln,* hoalañ u.b. gant kaozioù brav, likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ (lubaniñ, sorc'henniñ) u.b., livañ kaer (lufrañ) an traoù d'u.b., lakaat udb da lugerniñ dirak u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., klask gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., klask reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., truflennat u.b., touellañ u.b. gant e gaozioù brav, klask gounit u.b. gant promesaoù kaer, tremen lost al leue dre c'henoù u.b.

Vorspiegelung b. (-) : *Vorspiegelung falscher Tatsachen,* testeni faos g., falstesteni g., rentañ-kont gaouiat g., dezrevell c'haouiat b., distresadur an darvoudoù g., disleberidigezh ar wirionez b.

Vorspiel n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] raksonadenn b., [c'hoariva, sport] kentc'hoari g., rakc'hoari g. ; *Darbieter des Vorspiels,* rakc'hoarier g., kentc'hoarier g.

2. [sonerezh] selaouidigezh b.

3. [dre skeud.] deroù g., ragabadenn b.

4. [rev] flouradoù lies.

vorspielen V.k.e. (hat vorgespielt) : *jemandem etwas vorspielen,* **a)** livañ (pentañ, troadañ, gwriañ, dornañ, displantañ, disac'hañ, dibunañ, paskañ, pennegiñ, dispakañ) gevier d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ karotez d'u.b. ; **b)** seniñ (c'hoari) udb dirak u.b.

V.k.d : *jemandem vorspielen,* seniñ (c'hoari) dirak u.b. evit diskouez e varregezh.

Vorsprache b. (-) : *Vorsprache bei jemandem,* emwel gant u.b. g.

vorsprechen V.k.e. (spricht vor / sprach vor / hat vorgesprochen) : *jemandem etwas vorsprechen,* lavaret udb dirak u.b. ; *jemandem die richtige Antwort (die vergessene Textstelle) vorsagen,* divankañ u.b, disac'hañ u.b., kuzulikat.

V.k.d. (spricht vor / sprach vor / hat vorgesprochen) : **1.** *bei jemandem vorsprechen,* ober ur reked ouzh u.b., mont da welet u.b. ; **2.** *jemandem vorsprechen,* c'hoari dirak u.b. evit diskouez e varregezh ; *sich von jemandem vorsprechen lassen,* ober ur selaou d'u.b.

vorspringen V.gw. (sprang vor / ist vorgesprungen) : **1.** strimpiñ war-raok, en em strinkañ war-raok ; **2.** balirañ, balegiñ, bezañ war valir.

vorspringend ag. : o valirañ, o valegiñ, balirek, balegek, war valir ; *vorspringender Stein,* korbell g.

Vorspruch g. (-s,-sprüche) : rakprezeg g.

Vorsprung g. (-s,Vorsprünge) : **1.** lañs g., enraog g. ; *er hat einen großen Vorsprung vor ihm,* kalz a lañs en deus warnañ, un tamm mat a lañs (a enraog) en deus tapet warnañ, un tamm mat a enraog en deus en e geñver ; *einen Vorsprung vor jemandem gewinnen,* lañsañ war u.b., gounit (tapout) lañs war u.b., gounit hent war u.b. ; *mit knappem Vorsprung besiegt werden,* bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *seinen Vorsprung einbüßen,* dilañsañ, koll e lañs ; **2.** baleg g., balir g., balirad g., beg g., kentrell b., korbell g., korbelladur g., raklec'h g. ; **3.** [Vorbau] apoteiz g.

Vorspur b. (-) : [kirri-tan] kensturegezh b., kensturded b.

Vorstadt b. (-,-städte) : bannlev b., maez-kêr g., fabourzhioù lies., rakkêr b., tro-kêr g., raklec'h g. ; *Vorstädte,* parrezioù diwar-dro kêr lies.

Vorstädter g. (-s,-) : bannlevad g., fabourzhad g.

vorstädtisch ag. : … bannlev, bannlevat.

Vorstadtviertel n. (-s,-) : karter bannlev g., karter tro-kêr g., fabourzh g.

Vorstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] stae g.

Vorstand g. (-s,-stände) : **1.** rener g., ezel ar poellgor ren g., ezel ar burev g., ezel ar c'huzul merañ g., kuzulier merañ g. ; **2.** poellgor ren g., strollad-ren g., burev g., kuzul-ren g., uhelstrollad g., sturva g. ; **3.** kuzul merañ g., kuzul amaezhiañ g.

Vorstandsdame b. (-,-n) : maeronez b.

Vorstandsmitglied n. (-s,-er) : ezel ar poellgor ren g., ezel ar burev g., ezel ar c'huzul merañ g., kuzulier merañ g.

Vorstandssitzung b. (-,-en) : emvod burev g.

Vorsteckblume b. (-,-n) : bleunienn da lakaat en un toull-nozelenn b.

vorstecken V.k.e. (hat vorgesteckt) : stagañ, lakaat dirak.

Vorstecknadel b. (-,-n) : **1.** spilhenn-frondenn g. ; **2.** brochenn b. [*liester* brochoù].

vorstehen V.k.d. (stand vor / hat vorgestanden) : bezañ e penn udb ; *er steht einer Bande vor,* e penn ur vandennad hailhoned emañ ; *er steht einer Bank vor,* rener un ti-bank eo.

V.gw. (stand vor // hat vorgestanden / ist vorgestanden) : **1.** (hat/ist) : balirañ, balegiñ, difourkañ, bezañ war valir ; *dieser Stein steht vor,* balirañ (difourkañ) a ra ar maen-se diouzh ar voger.

2. (hat) : drafat ; *der Hund steht vor,* war baouez emañ ar c'hi, drafet eo ar c'hi, emañ ar c'hi o trafat war ar jiber.

vorstehend ag. : **1.** meneget a-us ; *im Vorstehenden,* er pezh 'zo bet meneget a-us ; **2.** [chas] o trafat, drafet, war baouez.

Vorsteher g. (-s,-) : rener g., prezidant g., kadoriad g. ; *Vereinsvorsteher,* prezidant (kadoriad) ar c'hlub g. ; *Stationsvorsteher,* rener an ti-gar g. ; *Schulvorsteher,* rener-skol g. ; *Vorsteher eines Postamtes,* rener un ti-post g., resever an ti-post g.

Vorsteherdrüse b. (-,-n) : [korf.] raksavenn b., P. kistinenn b.

Vorstehhund g. (-s,-e) : ki choukant g. ; *deutscher Vorstehhund,* ki choukant blev berr alaman g.

vorstellbar ag. : aes da ijinañ, faltaziadus, a c'heller faltaziañ ; *kaum vorstellbar,* diaes da grediñ, hag a ya en tu-hont da bep faltazi.

vorstellen V.k.e. (hat vorgestellt) : **1.** kinnig, reiñ da anaout ; *darf ich Ihnen Herrn Meier vorstellen ?* daoust hag-eñ e c'hellfen kinnig an aotrou Meier deoc'h ? daoust hag-eñ e c'hellfen reiñ an aotrou Meier da anaout deoc'h ?

2. c'hoari ; *er stellt Hamlet vor,* emañ o c'hoari (c'hoari a ra) roll Hamlet, gant roll Hamlet emañ ; [dre skeud.] *er stellt etwas vor,* doare bras en devez, ur paotr a stad eo, ur paotr a-stroñs a zo anezhañ, tres kaer a zo warnañ.

3. diaraogiñ, lakaat a-raok, lakaat war a-raok, kas war a-raok, kas a-raok, [yezh.] raklakaat ; *stellen Sie den Stuhl bitte vor,* sachit ho kador un tammig war-raok, mar plij ; *eine Uhr vorstellen,* diaraogiñ (abretaat) un eurier, lakaat un eurier a-raok (abretoc'h), lakaat un horolaj war a-raok, kas un horolaj war a-raok.

4. talvezout ; *was soll das vorstellen ?* petra a dalv(ez) an dra-se ?

5. taolenniñ, skeudenniñ, danevelliñ, dezrevelliñ, livañ, reiñ un doare eus, derc'hennañ.

V.em. : **sich vorstellen** (hat sich (t-rt/t-d-b) vorgestellt) : **1.** (t-rt) : en em ginnig ; *sich (t-rt) jemandem vorstellen,* en em ginnig d'u.b. ; **2.** (t-d-b) : ijinañ dre e faltazi, emskeudenniñ, empennañ, meizañ, faltaziañ, imbroudiñ, empentiñ, meizadenniñ, kompren, pennsoñjal, dec'hmegañ, kaout un anaoudegezh bennak eus, neuziañ ; *er kann sich (t-d-b) ihre Freude gut vorstellen,* n'eo ket ret dezhañ mont lark en e spered (mont betek penn e spered) evit kompren pegen laouen int ; *das kannst du dir nicht vorstellen,* n'oufes ket kompren an dra-se ; *das kann ich mir gut vorstellen,* douetiñ a ran, m'en douet ; *das hätte ich mir so nicht vorgestellt,* gortozet em boa (e-sell e oan eus) un dra all, n'em bije ket diskredet an dra-se, n'em bije ket douetet an dra-se ; *er stellte sich (t-d-b) vor, auf Urlaub zu sein,* en em welet a rae evel pa vije bet e vakañsoù, kavout a rae dezhañ e oa e vakañsoù ; *stell dir das mal vor !* ijin 'ta ! soñj 'ta ! kompren 'ta ! ; *stellen Sie sich mal vor, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ! ; *stellen Sie sich mal vor, es regnet und die Sonne scheint !* gwelet e ra glav ha tomm an heol ! ; *stell dir mal vor, was er gemacht hat !* kompren na petra en deus graet ! ; *vorgestellt,* faltaziek, diwar faltazi.

vorstellig ag. : *bei jemandem vorstellig werden,* ober ur reked (ur c'houlennadenn) ouzh u.b., mont da welet u.b., mont da gomz ouzh u.b., ober damrebechoù d'u.b. ; *auf diplomatischem Wege vorstellig werden*, kinnig ur reked dre hent an diplomatiezh, ober ur reked ouzh kannad ur vro estren.

Vorstellung b. (-,-en) : **1.** faltazi b., faltazienn b., faltaziad b., faltaziadenn b., derc'henn b., dec'hmegadenn b., empentadenn b., empennadur g., meizadenn b., meizadur g., gweladur [eus] g., keal g., anaoudegezh b., danzead g. ; *über alle Vorstellung schön,* koant, mard eus unan - koant, mard eus hini - koant-tre - koant-hardizh - koant-ifam - brav-hardizh - brav-ifam - brav-kruel - brav-kenañ - kaer-distailh - kaer-eston - kaer-meurbet - kaer ken ez eo (ken-ha-ken) - koant da lazhañ ; *das geht über alle Vorstellung,* ne c'hall ket spered mab-den dre e faltazi ijinañ un dra e-giz-se, kement-se a ya en tu-hont da bep faltazi, un dra digompren eo ; [bred.] *bildliche Vorstellung,* bredskeudenn b., derc'henn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b., dec'hmegadenn b. ; *vergangenheitsbezogene Vorstellung,* dec'hmegañ-kounañ g. ; *jemandem eine Vorstellung von etwas vermitteln,* reiñ un alberz eus udb d'u.b., reiñ un doare eus udb d'u.b., reiñ ur soñj eus udb d'u.b.
2. abadenn b., c'hoariadenn b., arvestadeg b., arvest g. ; *heute findet keine Vorstellung statt,* ne vo abadenn ebet hiziv.
3. taolennadur g., danevelladur g., taolennad b., kinnig g., kinnigadur g.
4. tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b., drouktamall g., rebech g., rebechad g., rebecherezh g., karez b., diveuleudi g./b., piñsadenn b. ; *jemandem Vorstellungen über etwas (t-rt) machen,* kanañ e jeu d'u.b. en abeg d'udb, rezoniñ u.b. a-zivout udb, en em rezoniñ ouzh u.b. a-zivout udb, reiñ ur skandalenn d'u.b. a-zivout udb, ober rebechoù d'u.b. a-zivout udb.
vorstellungsfrei ag. : [c'hoariva] *vorstellungsfreier Tag,* devezh dic'hoari g.
Vorstellungsgespräch n. (-s,-e) : emziviz tutañ g.
Vorstellungskraft b. (-) : faltazi b., ijin g., meiz g. ; *das übersteigt meine Vorstellungskraft,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
Vorstellungsvermögen n. (-s) : faltazi b., ijin g., meiz g. ; *das übersteigt mein Vorstellungsvermögen,* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.
Vorstellungsweise b. (-) : doare kinnig g.
Vorstellungswelt b. (-) : bro ar faltazi b., faltazieg b., dec'hmegiñ g. ; *die kollektive Vorstellungswelt,* ar faltazi a-stroll b., ar faltaziadeg b.
Vorstenge b. (-,-n) : [merdead.] gwern ar c'hastell araok b.
Vorstoß g. (-es,Vorstöße) : **1.** argadeg b., argad g., argadenn b., bountadenn b., bountadeg b., araokadeg b., araokaat g., araokadur g., araokadenn b. ; *einen Vorstoß unternehmen,* **a)** distagañ un argadenn (un arsailh) ; **b)** mont war un dachenn dianavez ; **2.** baleg g., balir g., balirad g. ; **3.** lezenn b.
vorstoßen V.gw. (stößt vor / stieß vor / ist vorgestoßen) : argadenniñ, mont war-raok, araogiñ.
Vorstrafe b. (-,-n) : kondaonidigezh diagent b.
Vorstrafenregister n. (-s,-) : roll al lez-varn g.
Vorstrafenverzeichnis n. (-ses,-se) : testeni eus roll al lez-varn g.
vorstrecken V.k.e. (hat vorgestreckt) : **1.** astenn ; *den Arm vorstrecken,* astenn e vrec'h ; **2.** c'hwezañ ; *die Brust vorstrecken,* c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; **3.** diyalc'hañ, digefiañ ; *Mittel vorstrecken,* pourchas arc'hant, pourvezañ arc'hant, darbariñ arc'hant, astenn arc'hant, foñsañ arc'hant.
Vorstufe b. (-,-n) : stad kentañ b., deroù g., lankad ragaozañ g., lankad prientiñ g.
vorstürzen V.gw. (ist vorgestürzt) : strimpiñ war-raok, en em strinkañ war-raok.
Vortag g. (-s,-e) : derc'hent g. ; *am Vortag,* d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *sie hatten am Vortag ihrer Abfahrt alles vorbereitet,* an derc'hent ma kemerjont penn an hent o doa prientet pep tra, en deiz a-raok mont kuit o doa graet o fak da vont en hent ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit,* interamant ar relegoù g. ; *die Speisereste vom Vortag essen,* ober interamant ar relegoù.
vortags Adv. : a-raok an deiz, a-raok tarzh an deiz, kent strink an deiz, a-barzh an deiz, pa vez noz anezhi c'hoazh.
Vortänzer g. (-s,-) : penngoroller g.
vortasten V.em. : **sich vortasten** (hat sich (t-rt) vorgetastet) : mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ, kerzhet war dastorn, tastornat.
Vortaten lies. : kentvuhez b., diagentoù lies.
vortäuschen V.k.e. (hat vorgetäuscht) : ober an neuz da, ober neuz da, ober an neuz, ober neuz, kaout an aer da, ober van da, ober sin a, ober min da, ober an ezvan da, ober lusk da, ober ar mod da, fentiñ, marmouzañ, neuziañ, siguriñ, digareziñ, darvanañ, c'hoari ; *er täuscht nur vor, krank zu sein,* digareziñ a ra ez eo klañv, e gi a vez kamm pa gar, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a vez klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! e erbediñ a zlefed da sant Diboan, aesoc'h eo klemm evit kaout poan.
Vortäuschung b. (-) : darvanerezh g., darvanadur g., neuz b., drevezadenn b., fent g., fentiz b., marmouzadur g., marmouzerezh g.
Vorteil g. (-s,-e) : lañs g., splet g., ampled g., emsav g., emsavuster g., emsavusted b., gounid g., gounidegezh b., korvo g., korvoder g., madelezh b., mad g., laz g., gwellentez b., perzh-mat g., talvoudegezh b., vertuz b. ; *die Vorteile dieses Berufs,* gwellentez ar vicher-se b. ; *die Vor- und Nachteile,* ar wellentez hag ar chastre, gwellentez ha chastre udb, ar mad pe fall, ar mad ha fall, ar fall ha mad, ar perzhioù mat ha fall lies., ar spletoù hag an displetoù, an tuioù mat hag an tuioù fall ; *es hat Vor- und Nachteile,* mat ha fall eo war un dro, e zroug hag e

vad en deus, spletoù ha displetoù a zo gant an dra-se ; *gegenüber jemandem im Vorteil sein,* bezañ gwelloc'h e zoare eget hini u.b., kaout lañs war u.b., bezañ gwelloc'h ar jeu gant an-unan eget gant unan all ; *seinen Vorteil ausnutzen,* malañ diouzh an dour, sachañ brav an dour d'e vilin, tennañ brav dour d'e vilin, mont war-lerc'h ar voul keit ha ma ruilho a-du gant an-unan ; *das gereicht ihm zum Vorteil,* emsavus (talvoudus, spletus) e vo evitañ, tennañ a raio splet eus an dra-se, a-well e vo eus an dra-se, gwell e vo eus an dra-se, kement-se a dalvezo dezhañ, kement-se a denno da vad dezhañ, ul lañs e vo dezhañ, emsav e vo dezhañ ober an dra-se, en em gavout a raio gwell eus an dra-se ; *das ist der Vorteil des Wassers,* eno emañ madelezh an dour, eno emañ splet an dour, aze emañ vertuz kruel an dour ; *Vorteil aus etwas ziehen,* tennañ splet (e vad, ampled, frouezh, gounid) eus udb, ober (tennañ, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, ampletiñ udb, bezañ a-well eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb ; *den eigenen Vorteil hintansetzen,* en em ankounac'haat, en em zioueriñ, lakaat mad ar re all dreist mad an-unan, bezañ diemzamant, bezañ dizamant outañ e-unan, dont war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), na vezañ ur sacher d'e du, na vezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober diouzh e lazioù, bezañ distag e galon ouzh pep tra, na glask gounid ebet, na glask e vad e-unan ; *er versteht sich auf seinen Vorteil,* gouzout a ra ober diouzh e lazioù, aketus eo d'e lazioù, aketus eo eus e interest, ur sacher d'e du a zo anezhañ, un den d'e sac'h a zo anezhañ, hennezh a oar mat penaos ober evitañ e-unan, hennezh a oar penaos sachañ d'e du ar muiañ ar gwellañ, sellet a ra ouzh e vad dezhañ, klask a ra e vad dezhañ ; *nur auf seinen Vorteil bedacht sein,* bezañ karg gantañ e-unan, bezañ douget dezhañ e-unan, bezañ pizh ouzh pep unan nemet outañ e-unan, bezañ douget d'e aezamant, bezañ porc'hell, bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, klask bepred sachañ an dour war e brad, na gaout ken preder nemet evit ar pezh a zo mat ha talvoudek evit an-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, klask e vad e-unan, bezañ stag ouzh e dra e-unan, sellet a-bezh ouzh e vad e-unan, na glask nemet e vad (e c'hounid, mad an-unan), na ober nemet diouzh e lazioù (diouzh lazioù an-unan) ; *junge Leute mit fortschrittlichen Ideen als Mitglieder in seinem Verein zu haben, ist doch ein Vorteil,* emsavus eo en ur strollad kaout paotred war-raok - un nerzh eo en ur strollad kaout paotred war-raok ; *er hat sich zu seinem Vorteil verändert,* cheñchet en deus war an tu mat (war vat, ouzh gwell, war well), aet eo war well ; *das ist nur zu deinem Vorteil,* ne glaskan tra ken nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken, karet a ran da vad dit ha tra ken, emaon en un tu ganit, ober a ran pep tra evit da dra, ober a ran an dra-se ez kounid, ober a ran kement-se evit da vrasañ mad ; *Hartnäckigkeit ist von Vorteil,* un nerzh eo bezañ pennek.

vorteilhaft ag. : emsav, emsavus, spletus, gounidus, lañsus, fonnus, fonnabl, avelus, talvoudus, talvoudek, aes ; *vorteilhaft sein,* fonnañ, ampletiñ, bezañ emsav, bezañ emsavus, bezañ lañsus ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken,* diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ lufr d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb.

Vortoppmann g. (-s,-männer/-leute) : [merdead.] gwernier g.

Vortrab g. (-s,-e) : [lu] rakward war varc'h g.

Vortrag g. (-s,Vorträge) : **1.** prezegenn b., diviz g. ; *einen Vortrag halten,* ober ur brezegenn, prezeg(enniñ), distagañ ur brezegenn ; *einen Vortrag in englischer Sprache halten,* delc'her ur brezegenn e saozneg ; *den Vortrag haben,* bezañ e karg eus ar rentañ-kont ; *der Vortrag endete bissig,* e lost ar foet e oa an douchenn ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war,* e brezegennoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; **2.** distilherezh g., displegerezh g., distilh g., prezeg g., distag g., dibun g., lavar g., lavarerezh g. ; **3.** [kenwerzh] *Vortrag auf neue Rechnung,* astaol g., astaoladur g., astaolad g., astaoladenn b.

Vortragekreuz n. (-es,-e) : [relij.] kroaz prosesion b.

vortragen V.k.e. (trägt vor / trug vor / hat vorgetragen) : **1.** lenn a vouezh uhel, dibunañ, displegañ, lavariañ.

2. *jemandem etwas vortragen,* dezrevell (danevellañ) udb d'u.b., ditourañ udb d'u.b., lakaat udb dirak u.b. ; *die Bedingungen vortragen,* dibunañ roll an divizoù, lakaat roll an diferadennoù dirak u.b. ; *der Vortragende,* ar prezegenner, an daneveller, an dezrevellour g.

3. dougen udb dirak u.b.

4. asteurel ; *eine Summe aus dem alten Geschäftsjahr vortragen,* adkas (asteurel) ur sammad eus ar bloavezh labour tremenet.

Vortragende(r) ag.k. g./b. : prezegenner g., prezegennerez b., prezegour g., prezegourez b. ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden,* goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner.

Vortragsfolge b. (-,-n) : kelc'hiad (heuliad) prezegennoù g.

Vortragsraum g. (-s,-räume) / **Vortragssaal** g. (-s,-säle) : sal ar prezegennoù b.

Vortragsreihe b. (-,-n) : kelc'hiad (heuliad) prezegennoù g.

vortrefflich ag./Adv : dreist, dispar, disheñvel, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, peurvat, parfet, mat-distailh, mat-dreist, eus ar c'hentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, fiskal, dibab ; *vortrefflich schmecken,* bezañ beuz, pegañ ouzh ar genoù, bezañ ul lipadenn, bezañ eus ar c'hentañ, bezañ ur fest evit ar genoù ; *dieser Apfelwein schmeckt vortrefflich,* ar sistr-mañ a zo hini mat.

Vortrefflichkeit b. (-) : peurvad g., parfeted b., dreistelezh b., perzhded uhelañ b., gwellentez b.

vortreiben V.k.e. (trieb vor / hat vorgetrieben) : **1.** kas war-raok, bountañ war-raok ; **2.** [mengleuz] *einen Stollen vortreiben,* toullañ ur riboul pelloc'h.

Vortreppe b. (-,-n) : [tisav.] menk-ti g.

vortreten V.gw. (tritt vor / trat vor / ist vorgetreten) : **1.** mont a-raok, ober ur c'hammed war-raok ; *hinter einem*

Wandschirm vortreten, diboukañ eus a-dreñv un andorenn ; **2.** balirañ, balegiñ, bezañ war valir.
Vortreten n. (-s) : [mezeg.] ogad g., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor).
Vortritt[1] g. (-s) : kentwir g., gwir-renk g., plas a-raok g., kentaelezh b., preveudi g., dreisted b., renk-dreist b., renk kentañ b., brilec'h g. ; *den Vortritt vor jemandem haben,* bezañ da lakaat dirak u.b. en abeg d'an doujañs dleet d'e renk ; [dre skeud.] *jemandem den Vortritt lassen,* lezel u.b. da vont en e raok (Gregor), lezel e renk gant u.b., reiñ e renk d'u.b.
Vortritt[2] g. (-s) : [Bro-Suis] kentwir g., aotre-hent g.
Vortrupp g. (-s,-s) : [lu] penn-kentañ ar rakward g., gward a-raok g.
Vorturner g. (-s,-) : [sport] monitour g., gourdoner g.
Vorturnerriege b. (-,-n) : skipailh embregerien-gorf eus ar re wellañ g.
vorüben V.k.e. (hat vorgeübt) : gourdonañ, pleustriñ, danzen, prientiñ, aveiñ, fardañ, lakaat a du vat.
vorüber Adv. : **1.** echu, tremenet, fournis, a-dreñv, aet hebiou ; *die Jugend ist vorüber,* echu eo ar yaouankiz ; *das Gewitter ist vorüber,* tremenet eo an arnev, aet eo an arnev hebiou, uzet eo ar barr arnev ; *ein Monat ist schnell vorüber,* ur miz a zeu buan ; *die Gefahr ist vorüber,* aet eo ar riskl hebiou, n'eus ket mui a zañjer, tremenet eo an dañjer ; *der Krampf war noch nicht vorüber,* ne oa ket aet ar c'hlaz dioutañ c'hoazh ; *meine Zahnschmerzen sind vorüber,* torret eo ar boan dent din ; *der Winter ist noch nicht vorüber,* n'omp ket distoket diouzh ar goañv c'hoazh, n'emañ ket ar goañv a-dreñv c'hoazh ; *der Winter ist vorüber,* n'emaomp ket er goañv ken, n'emaomp ket gant ar goañv ken, distoket omp diouzh ar goañv.
2. hebiou, dre-gichen, dre-harz, dre-zirak, dre-dal ; *die Truppen ziehen vorüber,* emañ ar bagadoù soudarded o tremen (o tibunañ) ; *das Heer zog an der Stadt vorüber,* tremen a reas al lu dirak kêr.
vorüberfliegen V.gw. (flog vorüber / ist vorübergeflogen) : tremen dre nij.
vorüberfließen V.gw. (floss vorüber / ist vorübergeflossen) : [stêr] tremen, tremen hebiou, mont hebiou.
vorübergehen V.gw. (ging vorüber / ist vorübergegangen) : tremen, tremen hebiou, mont hebiou, paseal ; *an jemandem vorübergehen,* tremen hebiou u.b. ; *der Schmerz wird vorübergehen,* tremen a raio ar boan, terriñ a raio ar boan, terriñ a raio war ar boan, terriñ a raio d'ar boan ; *seine Zahnschmerzen gingen vorüber,* ar boan en e zent a yeas kuit, terriñ a reas ar boan dent dezhañ, mont a reas ar boan dent diwarnañ, dispegañ a reas e boan dent ; *mit der Zeit geht alles vorüber,* tremen a ra pep tra, pep tra a dremen gant an amzer ; *im Vorübergehen,* diwar dremen, en ur dremen ; *möge dieser Kelch an mir vorübergehen,* ma pellaio an hanaf-se diouzhin.
vorübergehend ag./Adv : **1.** da c'hortoz, da c'hedal, evit ur mare, amzeriat, spanaus, astalus, evit an tremen, berrbad, en etretant, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, betek-gouzout, bete gwelet ; *das Geschäft ist vorübergehend geschlossen,* chom a raio serr (prennet) ar stal e-pad ur pennadig (un herradig) ; *vorübergehende Berufsunfähigkeit,* divarregezh da labourat evit ur mare b. ; *das Fieber ist vorübergehend gefallen,* spanaat a ra an derzhienn ; *vorübergehendes Nachlassen des Regens,* spanaenn b. ; *vorübergehende Laune,* reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b. ; *sich irgendwo vorübergehend niederlassen,* ober e annez en ul lec'h bennak evit ur mare, kludañ en ul lec'h bennak ; **2.** *die Vorübergehenden,* an dremenerien, an dremenidi.
Vorübergehende(r) ag.k. g./b. : tremener g., tremenerez b., tremeniad g., tremeniadez b.
vorüberschießen V.gw. (schoss vorüber / ist vorübergeschossen) : tremen evel un tenn, tremen gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù).
vorüberziehen V.gw. (zog vorüber / ist vorübergezogen) : **1.** tremen, dibunañ ; *die Truppen ziehen vorüber,* emañ ar bagadoù soudarded o tremen (o tibunañ) ; *das Heer zog an der Stadt vorüber,* tremen a reas al lu dirak kêr ; **2.** *etwas noch einmal an sich (t-d-b) vorüberziehen lassen,* distremen udb en e benn, daskiriat udb en e benn.
Vorübung b. (-,-en) : gourdonadur g., pleustradenn b., pleustradeg b.
Vorurteil n. (-s,-e) : rakvarn b., rakvarnadenn b., raksoñj g., gwallziskred g., rakkredenn b., rakveno g., treuzveno g., treuzvarn b. ; *voller Vorurteile sein, in Vorurteilen befangen sein,* bezañ dalc'het en e spered gant rakvarnioù a bep seurt, bezañ nasket e spered gant ur bern rakvarnioù, bezañ leun e spered a rakvarnioù, bezañ soñjoù faos leizh e benn, bezañ kraouiet en e rakvarnioù (en e raksoñjoù), bezañ luziet e spered gant rakvarnioù, bezañ garzhet en e rakvarnioù ; *er ist der Gefangene seiner Vorurteile,* kraouiet eo en e rakvarnioù, garzhet eo en e rakvarnioù, nasket eo gant e rakvarnioù ; *in formelhafte Wendungen gefasste Vorurteile,* mennozhioù-ostant lies., mennozhioù-koukou lies.
vorurteilsfrei ag. : dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh ; *vorurteilsfrei sein,* bezañ ledan e spered, bezañ frontal, bezañ farlaot, bezañ frank e vennozhioù, bezañ digor e spered, bezañ haelsperedek, na vezañ strizh e revr, bezañ dizalc'h diouzh ar rakvarnioù start.
vorurteilslos ag. : dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh.
Vorurteilslosigkeit b. (-) : diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g.
vorurteilsvoll ag. : dalc'het en e spered gant rakvarnioù a bep seurt, leun e spered a rakvarnioù, soñjoù faos leizh e benn, kraouiet en e rakvarnioù (en e raksoñjoù), luziet e spered gant rakvarnioù, garzhet en e rakvarnioù.
Vorväter lies. : tadoù kozh lies., gourdadoù lies., hendadoù lies., diagentidi lies.

Vorverbrennung b. (-) : [tekn.] rakloskidigezh b., rakdevidigezh b.
Vorvergangenheit b. (-) : [yezh.] amzer-dremenet kent b.
Vorverhandlung b. (-,-en) : rakdiviz g. ; *Vorverhandlungen einleiten,* rakdivizout.
Vorverkauf g. (-s,-verkäufe) : rakpren g., rakprenadur g. ; [c'hoariva] *Kartenvorverkauf,* rakpren bilhedoù g., rakprenadur tikedoù g.
Vorverkaufsstelle b. (-,-n) : lec'h rakprenañ g., stal rakprenañ b.
vorverlegen V.k.e. (verlegte vor / hat vorverlegt) : **1.** abretaat, araogiñ ; **2.** kas war-raok ; **3.** [lu] *das Feuer vorverlegen,* hiraat an tenn.
Vorverstärker g. (-s,-) : [tekn.] ragamplaer g.
Vorvertrag g. (-s,-verträge) : [kenwerzh] promesa gwerzhañ b. ; *einen Vorvertrag einhalten,* delc'her e varc'had.
vorvorgestern Adv. : tri devezh 'zo, an deiz araok derc'hent-dec'h.
vorvorig ag. : P. *im vorvorigen Monat,* daou viz 'zo.
vorvorletzte(r,s) ag. : araok an eil diwezhañ, trede diwezhañ.
vorwagen V.em. : **sich vorwagen** (hat sich (t-rt) vorgewagt) : krediñ tostaat, fiziañ tostaat, avanturiñ tostaat ; *er wagt sich nicht vor,* ne gred ket tostaat (mont war-raok), ne fizi ket tostaat, ne fizi ket mont re dost ; *sich zu weit vorwagen,* en em avanturiñ re.
Vorwahl b. (-,-en) : **1.** rakdibab g., rakdiuz g. ; **2.** tro gentañ ar votadeg b., kentvotadeg b., kentvouezhiadeg b., raktro b. ; **3.** [pellgomz] igorell b.
vorwählen V.k.e. (hat vorgewählt) : sifrennañ evel igorell, ober da igorell.
Vorwahlnummer b. (-,-n) : [pellgomz] igorell b.
vorwalten V.gw. (hat vorgewaltet) : bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo, bezañ an tu-kreñv gant an-unan, trec'hiñ ; *die vorwaltende Meinung,* soñj al lodenn vrasañ eus an dud g., soñj ar c'halz muiañ eus an dud g.
Vorwand b. (-,-wände) : digarez g., remistenn b., risklenn b., kildroenn b., digarez ki g., digarez toull g., digarez goullo g., digarez war-bouez un neudenn vrein g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennoù lies., kantikoù seurezed lies., sigur g., man b./g., apoue b., sin g., falszigarez g., digarez didalvoud g., fall digarez g. ; *unter dem Vorwand, dass ...,* war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne ..., dre ma ...., o vezañ ma ...., e-skeud e ...., e-skeud ma ...., war-sin e ...., e-sigur ma ...., e-sigur ober udb, war-van ober udb, war-sin ober udb, e sifera ober udb, diwar-benn ober udb, e-skeud ober udb, war-skeud ober udb, war-neuz ober udb, kement hag ober udb ; *er kam unter dem Vorwand, mit ihm von seiner Tochter zu sprechen,* dont a reas diwar-benn komz gantañ eus e verc'h, war a lavare - dont a reas e sigur komz gantañ eus e verc'h - dont a reas war-zigarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas e-digarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas digarez komz gantañ eus e verc'h - dont a reas war-sin komz gantañ eus e verc'h ; *etwas zum Vorwand nehmen, um etwas zu tun, etwas als Vorwand benutzen, um etwas zu tun,* digareziñ udb, evit ober udb all - digareziñ udb, kement hag ober udb all - kavout e zigarez d'ober udb.
vorwärmen V.k.e. (hat vorgewärmt) : raktommañ, dianouediñ ; *ein Bett vorwärmen,* pilligañ ur gwele.
Vorwärmen n. (-s) : raktommañ g., raktommadur g. ; *Vorwärmen eines Bettes mit der Bettpfanne,* pilligadur ur gwele g.
Vorwärmer g. (-s,-) : [tekn.] raktommer g., damanter g., arboeller g.
vorwarnen V.k.e. (hat vorgewarnt) : *jemanden vorwarnen,* berzañ u.b., lakaat u.b. war ziwall, kemenn u.b., gouzaviñ u.b.
Vorwarnung b. (-,-en) : kemenn g., gourc'hemenn g., gourdrouz g., gouzavadenn b., kentgouzavadenn b., berzadenn b. ; *ohne Vorwarnung,* war e dibedoba ; *ohne jegliche Vorwarnung,* hep berzadenn a nep seurt ; *jemanden ohne Vorwarnung angreifen,* mont d'u.b. evel ur c'hi d'ur paotr kozh, kregiñ en u.b. a-raok harzhal, bezañ prim : an taol kerkent hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b.
Vorwarnungstraum g. (-,-träume) : huñvre degemennus b., huñvre kentgouzavadennel b., huñvre rakgouzavadennel b.
vorwärts Adv. : war-raok, war a-raok, a-raok ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken,* kas nadoz e eurier war-raok, kas nadoz e eurier war a-raok ; *vorwärts !* war-raok ! deomp ! yao en hent ! yao gant an hent ! yao el lev ! yao kuit ! deomp en hent ! d'an hent ! en hent, buan ! kerzhit war a-raok ! a-raok ! war-raok, kit ! kit a-raok ! ; *vorwärts stürzen,* strimpiñ war-raok, en em strinkañ war-raok ; *vorwärts treiben,* kas war-raok, bountañ war-raok, poulzañ, erluskañ.
vorwärtsbringen V.k.e. (brachte vorwärts / hat vorwärtsgebracht) : enraokaat, kas war-raok, kas a-raok, luskañ war-raok.
Vorwärtsgang g. (-s) : [tekn.] tizh war-raok g.
vorwärtsgehen V.gw. (ging vorwärts / ist vorwärtsgegangen) : mont war-raok, mont war a-raok, mont a-raok, araokaat, araogiñ.
vorwärtskommen V.gw. (kam vorwärts / ist vorwärtsgekommen) : **1.** araokaat, araogiñ, mont war-raok, mont a-raok, mont war a-raok, dibunañ hent, ober hent, lañsañ, mont en-dro, mont en e dro, mont en e roud, mont en hent, mont en e hent, mont gant e hent ; *das Schiff kommt nur langsam vorwärts,* divalav eo kerzh ar vag, ar vag ne lañs ket ; *die anderen Schiffe kommen schneller vorwärts,* ar bigi all a lañs war hon hini ; *die Arbeit kommt nicht vorwärts,* n'omp ket emsav e-barzh al labour, al labour-se n'eus lañs ebet gantañ, chom a ra al labour-se a-revr ganeomp, al labour ne ya ket fonnus war-raok, n'eus dibun ebet gant al labour-se ; P. *machen Sie, dass Sie vorwärtskommen !* hastit buan 'ta ! tizh dezhi ! na lakait ket ho taou droad er memes botez ! ; **2.** [dre skeud.] kreoñañ, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em uhelaat, mont war well an traoù gant an-unan, mont war an tu mat, gwellaat e stad er gevredigezh, mont a-raok, sevel e chouk, uhelaat.

Vorwärtskommen n. (-s) : araokadur g., araokadenn b., araokadeg b., araokaat g., enraog g., diorroadur g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., gwelladur g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g., emziorroadur g., emastenn g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g.
vorwärtstreiben V.k.e. (trieb vorwärts / hat vorwärtsgetrieben) : kas war-raok, bountañ war-raok, poulzañ, erluskañ ; *der Wind treibt das Schiff vorwärts,* poulzet e vez ar vag gant an avel.
Vorwärtstreiben n. (-s) : erlusk g., poulzerezh g.
Vorwäsche b. (-) : rakwalc'hiñ g., rakkannañ g., disgwalc'hiñ g.
vorwaschen V.k.e. (wäscht vor / wusch vor / hat vorgewaschen) : rakwalc'hiñ, rakkannañ, disgwalc'hiñ.
Vorwaschgang g. (-s) : rakwalc'hiñ g., rakkannañ g., disgwalc'hiñ g.
vorweg Adv. : **1.** en araog, dre ziaraok, a-ziaraok, a-ziagent ; **2.** war-raok, dirak, er penn a-raok.
Vorwegnahme b. (-) : **1.** rakskeudenn b., rakskeudennadur g., rakverzad g. ; **2.** diarbennerezh g., diarbenn g. ; **3.** [gwir] kentwir g., dreistgwir g., brient g., gwir-dreist g., henaouriezh b., henañded b.
vorwegnehmen V.k.e. (nimmt vorweg / nahm vorweg / hat vorweggenommen) : **1.** rakskeudenniñ ; **2.** rakverzout, rakprederiañ, diarbenn, diarbennekaat, parraat, parraat ouzh, rakdiwall ouzh, rageveshaat ouzh, mont en arbenn da, diaraogiñ.
Vorweihnachtstag g. (-s) : *der Vorweihnachtstag,* an devezh diagent Nedeleg g.
vorweisen V.k.e. (wies vor / hat vorgewiesen) : **1.** prouiñ, stadañ, lakaat anat ; **2.** diskouez, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *seine Papiere vorweisen,* diskouez e baperoù.
Vorweisung b. (-,-en) : diskouez g., diskouezadur g.
Vorwelt b. (-) : ragistor g., ragistorvezh g.
vorweltlich ag. : ragistorel, ragistorek.
vorwenden V.k.e. (wandte vor / hat vorgewandt) : reiñ da zigarez, digareziñ, siguriñ.
vorwerfen V.k.e. (wirft vor / warf vor / hat vorgeworfen) : **1.** rebech, tamall, kareziñ, teurel ar garez eus ; *man wirft Ihnen Schlimmes vor,* bras eo ar pezh a vez rebechet deoc'h ; *er wirft ihm seine Nachlässigkeit vor,* rebech a ra e zigasted (e wallegezh) dezhañ, tamall a ra e zigasted dezhañ, tamall a ra anezhañ a zigasted, tamall a ra dezhañ bezañ digas, kareziñ a ra e zigasted dezhañ, teurel a ra ar garez dezhañ eus e e zigasted, gouzout a ra anv en e zigasted, rebech a ra e vefe digas ; *das wurde ihm barsch vorgeworfen,* an dra-se a voe rebechet c'hwerv dezhañ ; *was wirft man mir vor ?* petra 'ta a lakaer war va gwall ? ; *man wirft mir vor, ein unnützer Esser zu sein,* rebech a reer din ar bara a zebran.
2. kas war-raok, teuler ; *der General wirft seine Truppen vor,* kas a ra ar penngadour e soudarded war-raok d'an argad, teuler a ra ar jeneral e soudarded war-raok, teuler a ra ar jeneral e soudarded en argad, kas a ra ar jeneral e soudarded d'an drailh.
Vorwerfen n. (-s) : rebecherezh g., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b.
Vorwerk n. (-s,-e) : **1.** [lu] rakvur b., rakdifenn g. ; **2.** [labour-douar] dalc'h un domani g., merouri b., mereuri b., meiteri b.
vorwiegen V.gw. (wog vor / hat vorgewogen) : bezañ gourfouezus, bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo, bezañ an tu-kreñv gant an-unan / gant an dra-mañ-tra, trec'hiñ.
V.k.e. (wog vor / hat vorgewogen) : *jemandem etwas vorwiegen,* muzuliañ pouez udb dirak u.b., pouezañ udb dirak u.b.
vorwiegend ag. : gourfouezus, dreistpouezus, pouezusañ, pennañ.
Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, dreist kement 'zo, da gentañ unan, da gentañ-holl, ispisial, da gentañ-razh, pergen, peurgetket ; *bei der Versammlung waren vorwiegend Jugendliche anwesend,* en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ ; *sie ernähren sich vorwiegend mit Fisch,* pesked a ra ar font eus o bevañs ; *ihre Einkommen beziehen sie vorwiegend aus der Viehzucht,* an darn vrasañ eus o gounid a zeu diwar ar magañ loened.
Vorwind g. (-s) : [merdead.] avel a-dreñv g.
Vorwissen n. (-s) : kentanaoudegezh b., kentouizhiegezh b., raganaoudegezh b., ragouizhiegezh b. ; *das geschah ohne mein Vorwissen,* c'hoarvezet eo bet kement-se hep gouzout din (em dic'houzout, en dic'houzout din, hep rat din, hep ratozh din).
vorwissenschaftlich ag. : rakskiantel ; *das vorwissenschaftliche Denken,* ar soñjal rakskiantel g.
Vorwitz g. (-es) : ranellerezh g., ranellder g., ranellded b., divergontiz b.
vorwitzig ag. : ranell betek re, ranellek, dichek, divergont ; *Vorwitzige,* bekez b. ; *vorwitzig sein,* bezañ kaoc'h kraz en e vragoù, bezañ hir e fri, bezañ fri hir.
Vorwort n. (-s,-e) : rakskrid g., kentskrid g., raklavar g., kentlavar g. ; *mit einem Vorwort versehen,* kentskridañ, rakskridañ.
Vorwortschreiber g. (-s,-) **/ Vorwortverfasser** g. (-s,-) : kentskrider g., rakskrider g.
Vorwurf g. (-s,Vorwürfe) : **1.** tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., drouktamall g., rebech g., rebechad g., karez b., abegadenn b., diveuleudi g./b., piñsadenn b., sinkan b., trouz g., gourdrouz g., flipad g. ; *schwerwiegende Vorwürfe,* rebechoù bras lies. ; *heftige Vorwürfe,* rebechoù c'hwerv lies. ; *Vorwürfe,* komzoù treut lies., trouz g., gourc'hemennoù lies., traoù lies., kroz g., tamalloù lies., rebechoù lies. ; *er macht seinem Sohn Vorwürfe,* ober a ra trouz war e vab, gourdrouz a ra gant e vab, gourdrouz a ra war-lerc'h e vab, ober a ra e c'hourc'hemennoù d'e vab, reiñ a ra rebechadoù d'e vab, gwikal a ra d'e vab, klemm a ra ouzh e vab, lavaret a ra traoù eus e vab, rebech a ra e vab ; *jemandem einen Vorwurf machen,* ober ur rebech d'u.b., reiñ ur rebech d'u.b., ober ur gourdrouz d'u.b., kareziñ u.b., teuler ar vallin war u.b., teuler ar brall war u.b., tamall udb d'u.b. ; *sich Vorwürfen aussetzen,* sachañ rebechoù war an-unan, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da gaout rebechoù, reiñ krog da rebechoù ; *er ist über jeden Vorwurf erhaben,* n'eus ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra gablus ennañ, n'eus netra da lavaret war e gont, un den diabeg eo ; *ich mache dir keine*

Vorwürfe, diabegus on, ne rebechan netra dit ; *wir mussten allerlei Vorwürfe einstecken,* klevet hor boa ur vosenn, klevet hor boa ur vuhez eno ; *es fiel mir schwer, diesen von ihm vorgebrachten Vorwurf hinzunehmen,* diaes em boa kavet ouzh e glevet o reiñ ar rebech-se din ; *sich gegen Vorwürfe wappnen,* lakaat biroù en e glaouier ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf,* chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *sie nimmt einem den kleinsten Vorwurf übel,* feukañ a ra d'an disterañ abegadenn graet dezhi, feuket e vez gant nemeur dra ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen,* gouelañ a ra d'an disterañ rebech, gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daoust pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ ; *solche ehrliche Taten kann man ihm doch nicht zum Vorwurf machen,* ne vo ket tamallet dezhañ an eeunderioù-se, ne vo ket tapet e kaoz abalamour d'an eeunderioù-se, allato ! ; *solche Vorwürfe eurerseits lasse ich mir nicht gefallen,* n'em eus ket ar seurt rebechoù diabeg da gaout eus ho perzh, n'em eus ket ar seurt rebecherezh diabeg da gaout eus ho perzh, n'hoc'h eus ennon abeg ebet da damall, n'hoc'h eus netra da damall din ; *etwas auf jemandes Vorwürfe erwidern,* respont udb ouzh rebechoù u.b.

2. raktres g.

vorwurfsvoll ag. : rebechus, tamallus.

vorzählen V.k.e. (hat vorgezählt) : kontañ, niveriñ.

Vorzeichen n. (-s,-) : **1.** raksin g., arouez b., ragarouez b., kentarouez b., ragazon g., diougan g., seblant g., spurmant g., kentskeudennadur g., titenn b., sinad g., sin g., ditour g., merk g., feson b., keloù g. ; *böses Vorzeichen,* gwall sin g., gwall sinad g., sin gwall fin g., gwall sinadoù lies., seblant fall g., seblant a zrougoù g., gwall seblant g., droukziougan g., drougarouez b., gwallarouez b. ; *das ist ein schlechtes Vorzeichen,* gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, sin fall eo an dra-se ; *diese Ereignisse waren die Vorzeichen der Revolution,* an darvoudoù-se a ziskoueze e oa an dispac'h o tont, an darvoudoù-se a oa beg an dispac'h o tont, merkoù an dispac'h o tont a oa eus an darvoudoù-se, gouenn dispac'h a oa gant an darvoudoù-se, santet e veze diouzh an dispac'h o tont gant an darvoudoù-se, kentskeudenniñ a rae an darvoudoù-se an dispac'h o tont, ur ragabadenn eus an dispac'h o tont e oa an darvoudoù-se, ur spurmant ag an dispac'h o tont e oa an darvoudoù-se ; **2.** [mat.] sin g. ; *mit anderem Vorzeichen,* dre c'hinadur ar sin ; **3.** [sonerezh] sonverk g.

vorzeichnen V.k.e. (hat vorgezeichnet) : raktresañ, rakdiazezañ, rakverkañ.

Vorzeichnung b. (-,-en) : raktres g., raktresad g., raktresadur g., raklinennad b., raklinennadur g.

vorzeigbar ag. : dereat, prop, propik.

vorzeigen V.k.e. (hat vorgezeigt) : diskouez, kinnig, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *seinen Pass vorzeigen,* diskouez e baseporzh ; *Urkunden vorzeigen,* diskouez titouroù (titloù, testenioù).

Vorzeigen n. (-s) : diskouez g., diskouezadur g., kinnigadur g.

Vorzeigeobjekt n. (-s,-e) : kenderc'had skouer g., skouerenn b., standilh g., standilhon g., patrom g.

Vorzeiger g. (-s,-) : dalc'her g., douger g. ; *zahlbar an Vorzeiger,* da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, da baeañ da neb a ziskouezo anezhañ.

Vorzeigeunternehmen n. (-s,-) : embregerezh skouer g.

Vorzeigung b. (-) : diskouez g., diskouezadur g., kinnigadur g. ; *eine Tratte bei Vorzeigung honorieren,* enoriñ (talañ, reizhañ, paeañ) un dennadenn kerkent ha gwelet anezhi.

Vorzeit b. (-) : amzerioù kozh-Noe lies., amzerioù kozh-kozh lies., ragistorvezh g. ; *in grauer Vorzeit,* en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor), en amzerioù kozh-kozh, en amzerioù kozh-Noe.

vorzeiten Adv. : gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso.

vorzeitig ag./Adv. : kent termen, kent e dermen, gwall abred, abredik, re abred, a-raok ar mare, kent an amzer, a-raok ar c'houlz, kent e amzer, en araog, abretoc'h eget an termen bet lakaet, kentrat, regentrat, hastif, hastiz, prim, rakkoulzat ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen,* debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har.

Vorzeitigkeit b. (-) : **1.** hastifted b., hastifter g., haztizded b., hastizder g., primder g., primded b. ; **2.** kentelezh b., kentaouvezh g.

vorzeitlich ag. : ragistorel, ragistorek.

Vorziehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] eskemmez divrazañ g., bank divrazañ g.

vorziehbar ag. : gwelloc'h, emsavoc'h, spletusoc'h, talvoudusoc'h.

vorziehen V.k.e. (zog vor / hat vorgezogen) : **1.** karet gwell, kavout gwelloc'h, bezañ gwell gant an-unan ; *das ist vorzuziehen,* gwelloc'h (emsavoc'h) eo ; *dem Krieg ziehe ich den Frieden vor,* kent e karan ar peoc'h eget ar brezel ; *ich ziehe es vor, sofort hinzugehen,* me a gav gwell mont di diouzhtu, kavout a ran gwell mont di diouzhtu.

2. *die Vorhänge vorziehen,* serriñ ar rideozioù.

3. abretaat, araogiñ, rakkoulzañ ; *vorgezogene Neuwahl,* dilennadeg rakkoulzat b., mouezhiadeg rakkoulzat b., voterezh rakkoulzat g.

4. kas war-raok ; [lu] *Truppen vorziehen,* kas soudarded war-raok.

Vorzieherei b. (-) : moumounerezh g.

Vorzimmer n. (-s,-) : raksal b., rakkambr b.

Vorzug[1] g. (-s,-züge) : **1.** brasañ istim b., gwellvez g., diuz g., tevet g. ; *jemandem den Vorzug geben,* prizout u.b. muioc'h eget ar re all, kavout plijusoc'h (gwell) u.b., dougen muioc'h u.b., plijout u.b. muioc'h d'an-unan, bezañ u.b. ar c'hentañ gant an-unan, reiñ lañs d'u.b. [*war unan all*], bezañ gwell unan bennak gant an-unan ; *den Vorzug vor jemandem haben,* bezañ prizet war unan all, bezañ istimet muioc'h (kavet gwelloc'h, douget muioc'h)

eget unan all, bezañ dibabet kentoc'h eget u.b., plijout muioc'h eget u.b., bezañ trec'h d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., kaout lañs war u.b.
2. lañs g., splet g., emsav g., gounid g., gounidegezh b., madelezh b., mad g., laz g., vertuz b., perzh mat g. ; *er hat viele Vorzüge,* ur bern perzhioù mat a zo ennañ ; *Vorzüge verleihen (gewähren)*, reiñ gounidoù (spletoù), bezañ spletus (emsavus, talvoudus) ; *ich habe nicht den Vorzug, Sie zu kennen,* n'em eus ket bet an eurvad (an enor) d'ober anaoudegezh ganeoc'h evit c'hoazh.
Vorzug² g. (-s,-züge) : tren ouzhpenn g. [*hag a ya kuit a-raok an tren emañ oc'h eilañ*].
vorzüglich ag. : dreist, dispar, disheñvel, eus ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, peurvat, re vat, parfet, mat-distailh, mat-dreist, eus ar c'hentañ troc'h, dibab, fiskal, kabidan ; *der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees,* gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *vorzügliche Qualität,* gwellentez b. ; *von vorzüglicher Qualität,* eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar c'hentañ troc'h, kentañ troc'h, diouzh ar c'hentañ, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a berzhded uhelañ, dibab, fiskal ; *dieser Apfelwein schmeckt vorzüglich,* ar sistr-mañ a zo hini mat, hemañ a zo sistr mat, ar sistr-mañ a zo re vat, sistr kabidan eo ; *mit vorzüglicher Hochachtung,* gwellañ gourc'hemennoù, gant va gwellañ gourc'hemennoù.
Adv. : pase mat, peurvat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-distailh, mat-dreist, dispar, ervat.
Vorzüglichkeit b. (-) : peurvad g., parfeted b., dreistelezh b., dreisted b., perzhded uhelañ b., gwellentez b.
Vorzugsaktie b. (-,-n) : kevrann devetek b.
Vorzugsbedingung b. (-,-en) : diferadenn wellvezel b., diferadenn a ziuz kentañ b.
Vorzugsbehandlung b. (-) : dewezhiadur gwellvezel g.
Vorzugskind n. (-s,-er) : pokiol g., loulig g., lellig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g.
Vorzugskredit g. (-s,-e) : prest mataet g.
Vorzugsmilch b. (-) : laezh-livrizh rakdibabet g., laezh-livrizh rakdiuzet g.
Vorzugspreis g. (-es,-e) : priz gwellvezel g., priz keneilel g.
Vorzugsrecht n. (-s,-e) : kentwir g., dreistgwir g., brient g., gwir-dreist g.
Vorzugssatz g. (-es,-sätze) : feur gwellvezel g., feur mataet g.
Vorzugstarif g. (-s,-e) : priz gwellvezel g.
vorzugsweise Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, dreist kement 'zo, ispisial, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh.
Vorzündung b. (-) : enaouerezh re abred g., enaouerezh kentrat g., enaouadur en araog g., enaouadur kent termen g.
votieren V.gw. (hat votiert) : mouezhiañ, votiñ ; *die Votierenden,* ar voterien lies., ar vouezhierien lies., an dilennerien lies.
Votivbild n. (-s,-er) **/ Votivgabe** b. (-,-n) **/ Votivtafel** b. (-,-n) : taolenn-ouestl b., engouestl g., prof-koun g.
Votum n. (-s,Voten/Vota) : **1.** diviz g., disentez b. ; **2.** mouezhiañ g., mouezhierezh g., voterezh g. ; **3.** mouezh b. ; *sein Votum abgeben,* votiñ, mouezhiañ.
Voyeur g. (-s,-e) : likseller g., sellataer g., gwelataer g.
Voyeurismus g. (-) : liksellerezh g., sellataerezh g., gwelata g.
Vulcanus g. (-) : [mojenn.] Vulkan g.
vulgär ag. : **1.** divergont, hudur, lous, diwisk ha druz, ordous, kleuk, distrantell, distres, divalav, lourt, vil ; *sich vulgär ausdrücken,* kaozeal gast, bezañ lourt e barlant, lardañ e gomzoù gant gerioù gros, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ boull e grouer, mont (komz) rust (dibalamour) ouzh an dud, komz ken gros hag ur mevel, gwallgaozeal d'an dud ; *vulgärer Antikommunismus,* enepkomunouriezh klañvidik b. ; **2.** gwall voutin, displed, anskiantel.
Vulgarität b. (-,-en) : **1.** divergontiz b., hudurniezh b. ; **2.** displedoni b., boutinded b., anskiantelezh b.
Vulgärlatein n. (-s) : [yezh.] latin izel g., izellatin g., latin poblek g.
Vulgata b. (-) : [relij.] *die Vulgata,* [*troidigezh ar Bibl e latin grataet gant an Iliz katolik roman*] ar vulgata b.
Vulkan g. (-s,-e) : menez-tan g., tanvenez g. ; *submariner Vulkan,* menez-tan danvor g. ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus,* an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; *wir tanzen auf einem Vulkan,* azezet omp war ur varilhad poultr, etre daouarn hon ankoù emaomp, gwall arvarus eo hon doare, war var hor buhez emaomp.
Vulkanausbruch g. (-s,-ausbrüche) : dislonkadenn mein-teuz b., distaol mein-teuz g., distaoladenn mein-teuz b., didarzh g., didarzhadenn b.
Vulkanfiber b. (-,-n) : gwienn vulkanekaet b., edañv vulkanekaet g.
vulkanisch ag. : ... menez-tan, volkanek, tanveneziek ; *vulkanisches Gestein,* karregadoù volkanek lies.
vulkanisieren V.k.e. (hat vulkanisiert) : vulkanekaat.
Vulkanisierung b. (-) : vulkanekaat g., vulkanekadur g.
Vulkanismus g. (-) : volkanerezh g.
Vulkanit g. (-s,-e) : karregad volkanek b.
Vulkankegel g. (-s,-) : pikern volkanek g., kern volkanek b.
Vulkanologe g. (-n,-n) : tanvenezour g., volkanour g.
Vulkanologie b. (-) : tanvenezouriezh b., volkanouriezh b.
Vulkanrelief n. (-s,-s/-e) : torosennadur tanveneziek g.
Vulkanschlund g. (-s,-schlünde) : toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g., krater g.
Vulva b. (-,Vulven) : [korf.] forzh g., gouhin g., kourzh g., heñchoù lies., hentoù lies.
v.u.Z. : [berradur evit : **vor unserer Zeitrechnung**] kent hon amzervezh ; *zweihundert Jahre v.u.Z.,* daou c'hant vloaz kent hon amzervezh.
V-Waffe b. (-,-n) : [*berradur evit* **Vergeltungswaffe**] [istor, lu] arm dialgerc'h g.

W

W, w n. (-,-) : **1.** W g., w g. ; **2.** [kimiezh] *W,* [*berradur evit* **Wolfram**] tungsten g. ; **3.** [tredan.] *W,* [*berradur evit* **Watt**] wat g., watad g. ; **4.** [douaroniezh] *W,* [berradur evit **Westen**] kornôg g.

WAA : [*berradur evit* **Wiederaufbereitungsanlage**] greanti addanzen g.

Waadt b. (-) **/ Waadtland** n. (-s) : *die Waadt, das Waadtland,* [Bro-Suis] kanton Vaud g.

Waadtländer g. (-s,-) : annezad kanton Vaud g.

waadtländisch ag. : eus kanton Vaud.

Waage b. (-,-n) : **1.** pouezerez b., mentel b., balañs b. ; *eine Waage,* ur balañsoù ; *empfindliche Waage,* pouezerez likant b., mentel likant b., balañs likant b. ; *die Waage ausbalancieren, die Waage austarieren,* kempouezañ ar bouezerez ; *Brückenwaage,* pont pouezañ g. ; *öffentliche Waage,* pouezerez foran b. ; *römische Waage, Laufgewichtswaage,* krog-pouezer g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b. ; *die Waage der Gerechtigkeit,* balañs ar justis b. ; *die Waage ist im Gleichgewicht,* kempouez a zo etre an daou du eus ar bouezerez ; **2.** [dre heñvel.] *Bleiwaage,* live ar mañsoner g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas auf die Waage legen,* pouezañ mat pep tra, sellet ouzh an daou du, pouezañ ha dibouezañ, hañvalout ; **4.** *einer Sache die Waage halten,* kempouezañ udb ; *sich gegenseitig die Waage halten,* en em gempouezañ ; **5.** *Waage spielen,* [*Rücken an Rücken stehen, sich gegenseitig bei den Armen einhängen und sich abwechseln in die Höhe heben,* mont kein-ouzh-kein, lakaat o divrec'h kroaz-ouzh-kroaz ha sammañ an eil war kein egile a-bep-eil]*,* pouezañ butun.

Waageamt n. (-s,-ämter) : gwazadur foran ar pouezioù g.

Waagebalken g. (-s,-) : gwalenn ur ventel b.

Waagegeld n. (-s,-er) : taos evit ar pouezañ g., taos pouezañ g.

Waagemeister g. (-s,-) : gwirier ar pouezioù hag ar muzulioù g., jaojer ar pouezioù hag ar muzulioù g.

waagerecht ag./Adv : a-zremm, diazremm, a-blaen, war-blaen, a-led, plaen, rez-ha-rez, en ur rez, a-rez an eil gant egile, a-live an eil gant egile.

Waagerechte ag.k. b. : dremmlinenn b., linenn a-led b., linenn a-blaen b.

Waagezeiger g. (-s,-) : nadoz ar bouezerez b., nadozenn ar ventel b., biz ar valañs g.

waagrecht ag./Adv. : a-blaen, war-blaen, a-led, rez-ha-rez, en ur rez, a-rez an eil gant egile, a-live an eil gant egile.

Waagschale b. (-,-n) : **1.** klorenn ar ventel b., pladenn ar ventel b., pladenn ar bouezerez b., skudell ar ventel b. ; **2.** [dre skeud.] *etwas in die Waagschale legen,* sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, sellet ouzh daou du udb, pouezañ mat udb, pouezañ ha dibouezañ, hañvalout ; *seine Worte auf die Waagschale legen,* pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù ; **3.** *etwas in die Waagschale werfen,* lakaat pouez udb da dalvezout, degas pouez udb e-barzh ar c'hoari ; **4.** *schwer in die Waagschale fallen,* bezañ a bouez bras, dougen pouez, tennañ da vraz ; **5.** *sein Schwert in die Waagschale werfen,* lakaat e holl bouez da dalvezout evit degas an trec'h.

Waagscheit n. (-s,-e) : gwalenn-sparl b., sparlad g., bazh-treuz b.

wabbelig ag. : **1.** flibous, gwak, blot, bourr, lec'hidennet, flav, laosk ; **2.** [boued] gludek.

wabbeln V.gw. (hat gewabbelt) : gougrenañ, daskrenañ, flojañ.

Wabe b. (-,-n) : [loen.] terenn b., koarenn b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., direnn b., elvenn vel b. [*liester* elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel] ; *Waben in beweglichen Holzrähmchen,* tiretennoù lies.

Wabenbau g. (-s) : [loen.] saverezh terennoù g. ; *beweglicher Wabenbau,* ruskennoù tiretennek lies.

Wabenbauweise b. (-,-n) : [tisav.] sevel tiez e stumm kevigoù ruskenn g., sevel tiez e stumm terennoù-gwenan g.

Wabenhonig g. (-s) : mel e terennoù g., mel terennoù g., terennoù mel lies.

Wabenkorb g. (-s,-körbe) : ruskenn b., kestenn b., koloenn b.

Wabenkühler g. (-s,-) : [tekn.] distaner e stumm kevigoù ruskenn g., distaner kevigoù g., distaner e stumm un derenn-wenan g.

Wabenmuster n. (-s,-) : [tisav.] sevel tiez e stumm kevigoù ruskenn g.

Wabenschicht b. (-,-en) : [louza.] koc'henn c'hreun b.

Waberlohe b. (-,-n) : goradenn b., tantad g., flamm-tan g.

wabern V.gw. (hat gewabert) : horellañ, trabidellañ ; *die Flamme wabert,* horellañ (trabidellañ) a ra ar flammenn.

wach ag. : **1.** dihun, digousk, divorfil ; *im wachen Zustand,* ent dihun, ez dihun, war zihun, e dihun ; *wach werden,* dihuniñ, divorenniñ, divorediñ, divorfilañ, digousket ; *wach liegen,* chom astennet war zihun, chom hep kousket, bezañ divorfil en e wele ; *wach bleiben,* beilhañ, chom war zihun ; *wache Nächte,* nozvezhioù digousk lies., nozvezhioù dihun lies., gwall nozvezhioù lies. ; *ich bin noch nicht richtig wach,* n'on ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha

dihun emaon c'hoazh, pikouz a zo gant va daoulagad ; *er ist nicht wach zu kriegen,* n'eus ket a zihun dezhañ ; *wach bleiben,* chom war zihun, chom war ar bale, chom war vale, nozvezhiañ, beilhañ ; **2.** [dre astenn.] *wache Sinne haben*, bezañ lemm e skiantoù ; *wache Augen,* daoulagad krak lies., daoulagad lemm lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad bev lies., daoulagad bliv lies. ; *Erinnerungen werden wach,* traoù ankounac'haet a sav war an eñvor, ur froudad eñvorioù a ya hebiou, e spered a grog da eñvoriñ ; *jemandes Schmerz wieder wach werden lassen,* neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

Wachablösung b. (-,-en) : savidigezh ar gward b., savidigezh ar ged b., kemm gwarded g.

Wachandelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] jenevreg-boutin g., junipereg g., savigne g.

Wachdienst g. (-es,-e) : **1.** [lu] gward g. [*liester* gwardoù], tro ward b. ; **2.** [merdead.] kard g.

Wache b. (-,-n) : **1.** gward g. [*liester* gwardoù], ged g., [merdead.] kard g. ; *die aufziehende Wache,* ar soudarded o vont d'ober gward ; *die abziehende Wache,* ar soudarded echu o zro ward ganto ; *von der Wache abziehen,* bezañ echu e dro ward gant an-unan ; *die Wache ablösen,* cheñch ar gward, sevel ar gward, sevel ar ged ; *auf Wache ziehen, die Wache übernehmen,* mont d'ober gward, [merdead.] kemer ar c'harter ; *auf Wache sein, Wache haben, Wache halten, Wache schieben,* ober gward / ober ar gward / ober ged / ober ar ged / gedal (Gregor), bezañ ouzh gward, bezañ e gward, eveshaat, maesa, diwall, [merdead.] bezañ er c'hard, bezañ e karter, bezañ diouzh kost ; [merdead.] *vierstündige Wache,* kard g., karter g.

2. [dre astenn.] *Wache halten,* chom war evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war-sav ; *bei einem Kranken Wache halten,* eveshaat ouzh un den klañv, beilhañ war ur c'hlañvour, beilhañ gant ur c'hlañvour, beilhañ ur c'hlañvour ; *bei einem Sterbenden Wache halten,* beilhañ war un den o vervel, beilhañ gant un den o vervel, beilhañ un den o vervel, arvestiñ un den o vervel, arvestiñ ouzh un den o vervel, ober noz-veilh gant un den o vervel.

3. gward g. [*liester* gwarded], gedour g., geder g., ged g. ; *die Wachen stehen stramm in ihren Uniformen,* ar warded a chom reut en o dilhad, ar warded en o lifre a chom reut en o sav, ar warded en o lifre a chom sonn en o sav ; *Wachen ausstellen, Wachen postieren,* lakaat gwarded, lakaat gwardoù, lakaat soudarded da eveshaat (da vesa, da ziwall, d'ober gward), staelañ gwarded.

4. ti-gward g., archerdi g., ti-polis g. ; *jemanden auf die Wache bringen,* kas u.b. da di ar gwardoù (d'an ti-gward, d'an archerdi, d'an ti-polis, da di ar polis).

wacheln V.gw. (hat gewachelt) : P. [Bro-Aostria] jestraouiñ, jestral.

wachen V.gw. (hat gewacht) : beilhañ, nozvezhiañ, chom war zihun.

V.k.d. (hat gewacht) : beilhañ war, teuler evezh ouzh, eveshaat, diwall, gouarn, gwardoniañ ; *über jemanden wachen,* beilhañ war u.b., teuler evezh (eveshaat) ouzh u.b., eveshaat war u.b. ; *über etwas wachen,* diwall udb, eveshaat (teuler evezh) ouzh udb, eveshaat war udb ; *bei einem Kranken wachen,* eveshaat ouzh un den klañv, beilhañ war ur c'hlañvour, beilhañ gant ur c'hlañvour ; *bei einem Sterbenden wachen,* beilhañ war un den o vervel, beilhañ gant un den o vervel, beilhañ un den o vervel, arvestiñ un den o vervel, arvestiñ ouzh un den o vervel, ober noz-veilh gant un den o vervel.

Wachen n. (-s) : beilh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g.

Wachfeuer n. (-s,-) : tantad kamp-red g., tantad bivak g.

Wachfrau b. (-,-en) : gwardez-klañvour b., beilherez b.

Wachgebäude n. (-s,-) : ti-gward g., ti-polis g.

wachhabend ag. : ouzh gward ; *der Wachhabende,* an ofisour ouzh gward g., kabiten ar warded g., [merdead.] ofisour a gard g.

Wachhäuschen n. (-s,-) : gedig g., garid b.

Wachhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-porzh g., ki-gward g., ki-kolveg g. ; *großer Wachhund,* meurgi g. [*liester* meurgon], mastin g. ; *das ist ein guter Wachhund,* ar c'hi-se a zo mat da zisklêriañ, ar c'hi-se a ziwall mat an ti, ar c'hi-se a zo un alc'hwez mat war an ti.

Wachlokal n. (-s,-e) : ti-gward g., ti-polis g.

Wachmacher g. (-s,-) : louzoù broudañ g., louzoù dihunus g., fraouer g., kentraouer g., brouduzenn b.

Wachmann g. (-s,-leute/-männer) : evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., gward g. [*liester* gwarded]

Wachmannschaft b. (-,-en) : strollad gwarded g., gward g. [*liester* gwardoù].

Wachoffizier g. (-s,-e) : ofisour ouzh gward g., kabiten ar warded g.

Wacholder g. (-s,-) **/ Wacholderbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] jenevreg-boutin g., junipereg g., savigne g.

Wacholderbeere b. (-,-n) : [louza.] greun jenevra str., jenevra g.

Wacholderbranntwein g. (-s,-e) : odivi jenevra g.

Wacholderdrossel b. (-,-n) : [loen.] drask louet b.

Wacholderschnaps g. (-es,-schnäpse) : odivi jenevra g.

Wacholderstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] jenevreg-boutin g., junipereg g., savigne g.

Wachposten g. (-s,-) : gedour g., geder g., ged g., gward g. ; *Wachposten ohne Gewehr,* gward dizarm g. ; *Wachposten vor Gewehr,* gward armet g.

wachrufen V.k.e. (rief wach / hat wachgerufen) : **1.** enaouiñ, lakaat da ziwan, engervel ; *in jemandem Liebesgefühle wachrufen,* dougen u.b. d'ar garantez, dougen u.b. da garout, entanañ kalon u.b. ; **2.** degas da soñj eus, degas da soñj en, degas [udb] da goun, degas soñj a, degas soñj eus, degas eñvor eus, degas koun eus, lakaat eñvorennoù da dremen dre ar spered.

Wachrufen n. (-s) **/ Wachrufung** b. (-) : eñvoradur g.

wachrütteln V.k.e. (hat wachgerüttelt) : **1.** *jemanden wachrütteln,* strilhañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ e c'hwen d'u.b., ober un tamm hej d'u.b. evit e zihuniñ, ober un hejañ d'u.b. evit e zihuniñ, ober un tamm jog d'u.b. evit e zihuniñ, horellañ u.b. evit e zihuniñ, divorediñ u.b., horjellat un den kousket ; **2.** [dre skeud.] dihuniñ, broudañ, atizañ, lemmaat ar spered, engervel, horjellat, dihuniñ eus e vored, dihuniñ spered morgousket u.b. ; *jemandes Gewissen wachrütteln,* dihuniñ koustiañs u.b. eus he mored, horjellat koustiañs morgousket u.b.

Wachs n. (-es,-e) : **1.** koar g. ; *naturreines Wachs,* koar gwerc'h g. ; *Bohnerwachs,* koaraj g. ; *mit Wachs einreiben,*

koarañ ; *in Wachs umwandeln,* koarañ ; *sich in Wachs umwandeln,* koarañ ; *Wachs bildend,* koarus ; **2.** [dre skeud.] *sie ist Wachs in seinen Händen,* pont ha plankenn eo dezhañ, ober a ra torchenn dezhañ, gouzer ha skabell eo dindan e dreid, ober a ra pezh a gar ganti, kaset digaset e vez gantañ, kas a ra anezhi diwar-bouez (dre benn) he fri, sentiñ a ra outañ hep klemm na gwigour, bale a ra kempenn war e c'her, honnezh a bleg dirazañ da vezañ gwelien, honnezh a zo dindan gazel-ge gantañ, troet ha distroet e vez gantañ, hennezh a vani anezhi evel a gar.

wachsam ag. : spiek, evezhiek, evezhet, evezhiant, evezhius, war evezh, war e ziwall, war e ward, war c'hed, war-sav, gant e jeu, war e api ; *wachsam sein,* bezañ war evezh, bezañ e ged, bezañ war e evezh, teurel evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ war-sav, bezañ war c'hed, beilhañ pizh, en em ziwall, kemer e ziwalloù, eveshaat ; *ein wachsamer Hund,* ur c'hi hag a ziwall mat an ti g., ur c'hi hag a zo un alc'hwez mat war an ti g., ur c'hi hag a zo mat da zisklêriañ ; *ein wachsamer Mensch,* un evezhieg g. ; *ein wachsames Auge auf jemanden haben,* bezañ e lagad war u.b., na dennañ lagad ebet (na zispegañ e zaoulagad) diwar u.b., eveshaat a-dost ouzh u.b., eveshaat mat war u.b., derc'hel tost war u.b., derc'hel kloz war u.b., derc'hel stag d'u.b., derc'hel tenn d'u.b., derc'hel mat war u.b. ; *du warst nicht wachsam genug,* ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket kemeret da ziwalloù ; *bleib wachsam !* bez gant da jeu ! bez war evezh ! bez war da evezh ! bez war da api ! bez evezhiek evel un naer ! dalc'h digor da lomberioù ! dalc'h digor da vrennigennoù ! digor mat da ziv vrennigenn !

Wachsamkeit b. (-) : evezh g., evezhiañs b., evezhiegezh b., evezhiuster g., evezhiusted b., diwall g. ; *nichts entgeht seiner Wachsamkeit,* e lagad a wel pep tra, e lagad a bled ouzh pep tra ; *die Wachsamkeit erhöhen,* bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat, souriñ da eveshaat, bezañ mui-ouzh-mui war evezh, bezañ muioc'h war e evezh ; *sich zu doppelter Wachsamkeit zwingen,* doublañ da deuler evezh, doublañ da eveshaat.

wachsartig ag. : koarheñvel, e doare ar c'hoar, a-zoare gant ar c'hoar, a-seurt gant ar c'hoar.

Wachsavivage b. (-) : [gwiad.] kaot g., pask g. ; *Kleider mit Wachsavivage,* dilhad dre o c'haot lies., dilhad n'int ket bet kannet c'hoazh lies.

Wachsbild n. (-s,-er) : delwennig koar b.

Wachsbildnerei b. (-) : kizellerezh koar g., skulterezh koar g.

wachsbleich ag. : koarennet, a-liv gant ar c'hoar, morlivet, staenet, drouklivet.

Wachsblume b. (-,-n) : **1.** bleunienn goar b. ; **2.** [louza., *Hoya*] bleunienn-goar b., bleunienn-borselen b. ; **3.** [louza., *Cerinthe*] teod-ki g.

Wachsbohne b. (-,-n) : fav-melen str.

Wachschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ged g.

Wachsein n. (-s) : beilh g., dihun g.

wachsen[1] V.k.e. (hat gewachst) : **1.** koarañ ; *frisch gewachst,* koaret a-nevez, nevez-lakaet eo ar c'hoar ; **2.** fartañ ; *Skier wachsen,* fartañ skioù ; **3.** *Garn wachsen,* lakaat glud war neud, pegañ neud, strogañ neud.

wachsen[2] V.gw. (wächst / wuchs / ist gewachsen) : **1.** kreskiñ, kreskiñ a gorf, kreskaat, darc'haouiñ, mont bras, dont bras, dont da vezañ bras, dont a vihan da vras, ober e gresk, brasaat, mont war-gresk, mont war vrasaat, sevel, korfañ, dont korf d'an-unan, sevel korf d'an-unan, meuraat, teuler bountadennoù, souriñ, ober taol, reiñ taol, uhelaat e vent, bountañ, diwanañ, dont, poulzañ, gwellaat, ober lammgresk, profitañ ; *er wächst,* mont a ra bras, dont a ra bras, oc'h ober e gresk emañ, kreskiñ a ra, dont a ra korf dezhañ, sevel a ra korf dezhañ, darc'haouiñ a ra, teuler a ra bountadennoù, brasaat a ra ; *er wächst immer noch,* derc'hel a ra da greskiñ, n'eo ket deuet d'e vent c'hoazh, n'emañ ket en e vraz c'hoazh, n'eo ket echu e gresk gantañ c'hoazh, oc'h ober e gresk emañ c'hoazh, n'eo ket tremenet gantañ oad ar c'hresk evit c'hoazh, n'eo ket paouezet a greskiñ c'hoazh, n'eo ket graet e lammgresk gantañ c'hoazh ; *bis zur Hälfte gewachsen,* graet un hanter gresk gantañ ; *das Kind ist aus seinen Sachen (aus seinen Kleidern) gewachsen,* re just eo deuet e zilhadoù d'ar bugel, re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel ; *sie wächst,* homañ a vrasa, homañ a ya bras ; *er ist ganz schön gewachsen,* ur c'hresk kaer en deus graet, graet en deus ul lañsadenn vat, graet en deus ur greskadenn vat, graet en deus un taol-kresk, kresket eo, kresket en deus kalz, erru eo bras, na pegen brasaet eo ! brasaat en deus graet, brasaet en deus, meur a skoulm en deus lezet ; *die Kaninchen fangen an zu wachsen,* erru distoket eo al lapined, en em lakaat a ra al lapined da zarc'haouiñ, en em lakaat a ra al lapined da zarc'hav, diskoulmañ a ra al lapined, diskoulmet eo al lapined ; *die Kinder wachsen,* ar vugale e sav oad dezho, ar vugale e teu oad dezho, kreskiñ a ra ar vugale, darc'hav a ra ar vugale ; *das Gemüse wächst,* labourat a ra al legumaj, kreskiñ a ra al legumaj, sav a zo gant al legumaj, darc'haouiñ a ra al legumaj, darc'hav a ra al legumaj, krog mat eo al legumaj ; *der Salat wächst in Reihen,* regennañ a ra ar saladenn ; *sich (t-d-b) das Haar wachsen lassen,* lezel e vlev da greskiñ ; *in die Breite wachsen,* dont tro en an-unan / en dra-mañ-tra, kemer tro ; *dieser Roggen wächst spärlich,* gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ ; *diese Bäume wachsen kümmerlich,* ar gwez-se ne zeu vad ebet enno, ar gwez-se ne reont ruskenn ebet, n'eus ket a sav gant ar gwez-se, ar gwez-se ne zeont war du ebet, un doare kruget a zo gant ar gwez-se, ar gwez-se ne reont ket taol ; *buschig wachsen,* bodenniñ ; *krumm gewachsener Baum,* gwezenn dort b., gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b. ; *der Baum wächst krumm,* lañsañ a ra ar wezenn ; *übermäßig wachsen,* regreskiñ ; *rasend schnell wachsen,* kreskiñ evel raden, poulzañ evel raden, sevel evel raden, diwan evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ, [plant] dont (diwanañ) kerkent hag an arar, sevel deiz-ha-deiz ; *krumm gewachsen,* tort, kamm, krabosek ; [plant] *von Neuem wachsen,* adkregiñ, advountañ, adkreskiñ, neveziñ ; *diese Pflanzen wachsen auf sandigem Boden besonders gut,* ar plant-se a gar gwell douar sabronek ; *diese Pflanzen sind eine niedrig wachsende Sorte,* izel e kresk ar seurt plant ; *hoch gewachsen,* a vent vrav, bras e vent, mentek, uhel ; *das Korn ist dieses Jahr hoch gewachsen,* plouzet-kaer eo

an ed ar bloaz-mañ, korzennet hir eo an ed ar bloaz-mañ, gwinizh brav 'zo er bloaz-mañ ; *die Rüben wachsen ins Kraut,* chaotrañ (gwalennañ, gwalenniñ, korzenniñ, bazhouliñ, garzhenniñ, jagudiñ, marc'hañ) a ra an irvin, an irvin ne reont nemet glasvez ; *die Menschenmenge wächst,* kreskiñ (brasaat) a ra an engroez, war-gresk (war vrasaat) e ya ar boblad tud ; *der Groll gegen die Regierung wächst,* war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant ; *schlank gewachsen,* moan, mistr, mibin, hirvoan, korfet skañv ; *die Angst ließ meine Kraft gewaltig wachsen,* an aon a zekkementas va nerzh ; [kr-l] *am rollenden Stein wächst kein Moos,* Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi.

2. dont puilh, fonnusaat, ober struj, strujañ, profitañ.

3. amplaat, brasaat, kreskiñ ; *mit wachsender Geschwindigkeit,* buanoc'h-buanañ ; *die Gefahr wächst,* dañjerusoc'h-dañjerusañ (arvarusoc'h-arvarusañ) e teu da vezañ.

4. [dre skeud.] *das Kind ist der Mutter ans Herz gewachsen,* joa he devez (tomm eo) ar vamm ouzh he bugel ; *die Arbeit wächst mir über den Kopf,* n'ouzon ket pelec'h skeiñ va fenn, foulet on, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, re garrad am eus, leun a gefridi on, debret on gant al labour, herr labour a zo warnon, friket on gant al labour, ouzhpenn din eo al labour am eus d'ober, dall on gant al labour, labour dreist penn am eus d'ober, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, gwall zalc'het on gant va labour, gwall sammet on gant va labour, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet (beuzet) on gant al labour, dre brez emaon, prez labour a zo warnon, ur bern traoù a zo ganin war ar ramp ; *er hört das Gras wachsen,* krediñ a ra dezhañ bezañ finoc'h eget ar re all, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, treiñ a ra e leue ennañ, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h anezhañ, hennezh en em gav, avat ! gant e sorc'hennoù (e sorbiennoù) emañ, faltazioù sot a vez en e benn (Gregor), hemañ a zo un hanter c'henaoueg, brasonius eo ; *er ist seinem Gegner nicht gewachsen,* n'eo ket evit e gevezer, n'eo ket barrek evit e enebour, n'eo ket gouest d'e enebour, n'eo ket gouest eus e enebour, ne c'hell ket c'hwistañ gant e enebour ; *sie sind uns nicht gewachsen,* n'int ket a-bouez diouzhimp-ni ; *er ist der Lage gewachsen,* dont a ray gantañ, kavout a ray e ziluzioù, kavout a raio ur voaien da zibunañ ar gudenn, ober a raio diouti, hennezh a oar ober ganti, barrek eo evit dont a-benn eus kement-se, kavout a raio ar c'hraf, n'eo ket ouzhpenn dezhañ ober an dra-se ; *niemand ist ihm gewachsen,* n'eus den evitañ, n'eus den barrek evitañ, n'eus den gouest dezhañ, n'eus den gouest outañ, n'eus den ebet en tu all dezhañ, n'eus nikun evit e bakañ, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, n'en deus ket e gendere, n'en deus ket e gevatal ; *deswegen lässt er sich keine grauen Haare wachsen,* ne ra ket biloù (n'eo ket gwall chalet) gant ken dister a dra ; [tr-l] *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen,* ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *dagegen ist kein Kraut gewachsen,* diremed eo an dra-se, n'eus difenn ebet a-enep an dra-se ; *Gras über etwas (t-rt) wachsen lassen,* leuskel an diaoul da gozhañ en ifern, teuler udb e puñs an ankounac'h, lakaat udb en ankounac'h.

Wachsen[1] n. (-s) : **1.** koaradur g., koarañ g. ; **2.** fartañ g. ; **3.** pegañ g.

Wachsen[2] n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., lammgresk g. ; *das Wachsen der Städte,* kresk ar c'herioù g. ; *Wachsen der Zähne,* dentadur g.

wächsern ag. : koarek.

wachsfarben ag. : koarek, melen evel ar c'hoar, melen-koar, a-liv gant ar c'hoar, el liv d'ar c'hoar, livet e melen-koar.

Wachsfigur b. (-,-en) : delwenn goar b.

Wachsfigurenkabinett n. (-s,-e) : dastumadeg delwennoù koar b.

wachsgelb ag. : melen evel ar c'hoar, melen-koar.

Wachshändler g. (-s,-) : marc'hadour koar g.

Wachshut g. (-s,-hüte) : [merdead.] suroa g., tog lien koaret g.

Wachskerze b. (-,-n) : goulaouenn-goar b., kantol b., kantol-goar b., kantol-c'houloù b., penn gouloù g., piled g., gouloù-koar g., gouloù g., boujienn b., torch-koar g. ; *große Wachskerze,* piled bras g., piler g.

Wachsklumpen g. (-s,-) : koarenn b., torzh koar b.

Wachskreide b. (-) : kleiz druz g.

Wachsleinen n. (-s,-) **/ Wachsleinwand** b. (-,-wände) : lien koaret g.

Wachslicht n. (-s,-er) : goulaouenn-goar b., kantol b., kantol-goar b., kantol-c'houloù b., penn gouloù g., piled g., gouloù-koar g., gouloù g., boujienn b., torch-koar g.

Wachsmalkreide b. (-,-n) **/ Wachsmalstift** g. (-es,-e) : kreion druz g., kleiz druz g.

Wachsmatrize b. (-,-n) : paper-moull g., stensil g.

Wachspapier n. (-s,-e) : paper-parafin g.

Wachsrückstände lies. : koc'hien koar g.

Wachssalbe b. (-,-n) : traet koar g.

Wachsschablone b. (-,-n) : paper-moull g., stensil g.

Wachsschicht b. (-,-en) : golo koar tanav g. ; *hermetische Wachsschicht in einem Bienenkorb,* klorenn b.

Wachsstock g. (-s,-stöcke) : penn-gouloù koar g.

Wachsstreichholz n. (-es,-hölzer) : alumetez koaret str.

Wachstation b. (-,-en) : [mezeg.] servij an trummadoù hag an advevañ g.

Wachstube b. (-,-n) : ti-gward g.

Wachstuch n. (-s,-tücher) : lien koaret g.

Wachstum n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., lammgresk g., emled g., emastenn g. ; *übermäßiges Wachstum,* regresk g. ; *schnelles Wachstum, hyperexponentielles Wachstum, rasendes Wachstum,*

trummgresk g., lamm g. ; *Wirtschaftswachstum,* kresk armerzhel g., kreskañs armerzhel b., emastenn g. ; [bev.] *Jahre des Wachstums,* kaezouregezh b., oad ar c'hresk g., mare ar c'hresk g.,

Wachstumsbranche b. (-,-n) : skourr greantel e barr e ampled g., skourr greantel en emled g., skourr greantel o kreskiñ g., skourr greantel war emastenn g.

Wachstumsfuge b. (–,-n) : [korf.] migorn an dalpenn g.

Wachstumshormon n. (-s,-e) : hormon kreskiñ g.

Wachstumskrise b. (-,-n) : enkadenn greskiñ armerzhel b., gloazioù kreskiñ armerzhel lies.

Wachstumskurve b. (-,-n) : krommenn gresk b.

Wachstumsrate b. (-,-n) : feur kreskiñ g.

Wachstumsrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk g., difonnenn b., gorrekadur ar c'hresk armerzhel.

Wachstumsschub g. (-s,-schübe) : taol-kresk g., kreskadenn b., lañsadenn b.

Wachstumstempo n. (-) : talm kreskiñ g.

Wachszelter g. (-s,-) **/ Wachszieher** g. (-s,-) : goulaouier g., koarer g.

Wacht b. (-,-en) : **1.** [lu] gward g. [*liester* gwardoù] ; **2.** [merdead.] kard g. ; **3.** [dre astenn.] *auf der Wacht sein,* bezañ war evezh, teurel evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ war c'hed.

Wachtdienst g. (-es,-e) : **1.** [lu] gward g., tro ward b. ; [*liester* gwardoù] ; **2.** [merdead.] kard g.

Wächte b. (-,-n) : bern erc'h o valirañ g., erc'had o valirañ g., balirad erc'h g.

Wachtel b. (-,-n) : [loen.] koailh b. ; *junge Wachtel,* koailhig b. ; *die Wachtel ruft (schlägt),* chintal (pipial) a ra ar goailh.

Wachtelhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-Spagn g., ki-spagnol g., spagnolig g. [*liester* spagnoledigoù].

Wachteljagd b. (-,-en) : koailhata g. ; *auf Wachteljagd sein,* koailhata.

Wachtelkönig g. (-s,-e) : [loen.] rakig-melchon g., rasker-melchon g., savelleg g., rakig g., [dre fent.] luskeller g.

Wachtelpfeife b. (-,-n) : sutell-goailhed b.

Wachtelruf g. (-s) **/ Wachtelschlag** g. (-s) : chinterezh ar goailh g., pipial ar goailh g.

Wächter g. (-s,-) : evezhier g., evezhiad g., gward g. [*liester* gwarded], ged g., geder g., gedour g., gouarner g., gouarnour g., diwaller g., mirer g.

Wachthund g. (-s,-e) : ki-porzh g., ki-gward g.

Wachtmann g. (-s,-leute/-männer) : evezhier g., gward g. [*liester* gwarded].

Wachtmeister g. (-s,-) : marichal al lojeiz g., marichal a lojeiz g., marichal-lojeiz g., pennward g., kabiten ar warded g., serjent g., brigader g., polis g. ; *wie ein Wachtmeister fluchen,* touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a ve chomet e garr el lagenn (evel ul lomen a ve skoet e lestr war an traezh) (Gregor), touiñ evel ur Sarasin, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, touiñ Doue pep ger, touiñ Doue evel un diaoul, bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Wachtposten g. (-s,-) : gedour g., geder g., ged g., gward g. [*liester* gwarded].

Wachtraum g. (-s,-träume) : deizvre b., reze g., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., huñvreadenn b., sorbienn b., sorc'henn b., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b.

Wachtturm g. (-s,-türme) **/ Wachturm** g. (-s,-türme) : gwere b., mirador g., tour-ged g.

Wach- und Schließgesellschaft b. (-,-en) : kevredad gwardoniañ g.

Wachzustand g. (-s) : stad dihun b., dihun g. ; *im Wachzustand,* e dihun, ent dihun, ez dihun, war zihun.

Wacke b. (-,-n) : **1.** grogailh str., mein-grogailh lies., mein grell lies., kailhos str., kailhastreg b. ; **2.** [douarouriezh] *Wacke, Grauwacke,* grauwacke b.

wackelig ag. : brall-divrall, ling-ha-lang, kren-digren, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, distart, hej, hej-dihej, loc'h-diloc'h, e bili-bann, dizalc'h, kamm, rangouilh, war al lusk, lusk-dilusk, luskellus, mezv ; *wackelig auf den Beinen sein,* horellañ war e dreid, horjellat war e zivesker, trabidellañ, bezañ distabil war e zivesker, brallañ war e dreid, kinnig e zivesker mankout d'an-unan (dindan an-unan), bezañ e silwink war e dreid, bezañ charigell, kaout divhar amann, flojañ e zivesker a-zindan an-unan, bezañ fall diouzh e sav, bezañ laosk war e zivesker, bezañ laosk en e sav, bezañ gwak e zivesker dindan an-unan, bezañ fall war e dreid, kaout divhar yod, bezañ gadal en e sav, kaout rodoù fall ; *mein Zahn ist wackelig,* va dant a loc'h, laosk eo va dant, erru eo laosk va dant, brallañ a ra va dant, dizalc'h eo va dant ; *wackeliger Stuhl,* kador rangouilh b., kador vezv b., kador gamm b., kador c'hadal b., kador distrantell b.

Wackelkontakt g. (-s,-e) : [tredan] krener g., enstok krenus g.

Wackelkopf g. (-s,-köpfe) : penn brall-divrall g., penn war horjell g., penn hej g., penn kren-digren g.

wackeln V.gw. (hat gewackelt) : **1.** brallañ, horjellat, horigellat, hoskellat, horellañ, trabidellañ, treuzigellañ, bezañ laosk, brallañ war e dreid, brañsellat, brañskellat, bransigellat, bezañ gadal en e sav, bezañ e brall, bezañ kamm, kostezañ, bezañ hej-dihej, flojañ ; *der Tisch wackelt,* distabil eo an daol, distrantell eo an daol, brallus eo an daol, horjellus eo an daol, charigell eo an daol, gadal eo an daol, kamm eo an daol, a-silwink emañ an daol, n'eo ket blod an daol, horjellat a ra an daol, brallañ a ra an daol, an daol ne chom ket plaen, P. rangouilh eo an daol, mezv eo an daol ; *mein Zahn wackelt,* va dant a loc'h, laosk eo va dant, erru eo laosk va dant, dizalc'h eo va dant, brallañ a ra va dant ; *das Boot wackelt heftig,* gadal eo ar vag, silwink eo ar vag ; *die leuchtende Flamme wackelt heftig im Wind,* an avel a vrañskell ar sklêrijenn ; **2.** hejañ ; *mit dem Kopf wackeln,* hejañ e benn, pouezañ butun, reiñ bornig, tourtañ, bobiñ, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ ; *beim Gehen wackelt sie mit den Hüften, beim Gehen wackelt sie mit dem Hintern,* hejañ (gweañ) a ra he revr pa vez o vale, rodal a ra he revr pa vez o kerzhet, gaolgammañ a ra pa vez o kerzhet, frejañ a ra pa vez o kerzhet, jorgellat a ra pa vez o kerzhet ; *das Pferd wackelt mit den Ohren,* emañ ar marc'h o skoulmañ e zivskouarn ;

3. [dre skeud.] *er schreit, dass die Wände wackeln,* o youc'hal evel ur broc'h emañ, emañ o youc'hal evel ur bleiz skaotet, youc'hal a ra ken na spont ar brini, hopal ha dihopal a ra evel un diaoul, blejal a ra evel ur c'hole.
Wackeln n. (-s) : hejoù lies., hejadennoù lies., hejadur g., hejerezh g., brall g., bralladur g., horjelloù lies., horjellerezh g., horelloù lies., horelladur g., brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g.
wackelnd ag. : distabil, brallus, brall-divrall, laosk, distrantell, gadal, hej-dihej, loc'h-diloc'h, dizalc'h, ling-ha-lang, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk.
Wackelstein g. (-s,-e) : roc'h-hej b., roc'h kren b.
wacker ag. : **1.** kadarn, kalonek, preus, den (*liester* tud), serzh, na dec'h ket rak e skeud ; *wacker zuschreiten,* mont disaouzan war-raok, kerzhet sonn ha diflach ; *sich wacker halten,* derc'hel penn en un doare kadarn, chom start war e arzelloù, chom start (sonn, plom) war e gilhoroù, chom sonn war e bipedoù, chom sonn war e barlochoù, derc'hel da rodal, chom koujourn, na dec'hel rak e skeud, na gaout aon rak e anv ; **2.** [dre astenn.] *wacker zechen,* lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, trezennañ, kleuzañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, pintal, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak ; **3.** *das ist ein wackeres Stück Arbeit,* ur pezh mell labour zo bet graet amañ ; **4.** onest, feal, reizh hag eeun, reizh a galon, prop ; *ein wackerer Mann,* un den a-zoare (a-feson), un den mat g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den tre g., un den kenañ g., un den prop g.
Wackes g. (-,-) : P. amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., balouard g., lochore g., pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein-melchon g., plaou g.
wacklig ag. : *sellit ouzh* **wackelig**.
Wade b. (-,-n) : kof-gar g. [*liester* kofoù-divhar, kofoù-gar], kof ar c'har g. ; *bis zur Wade,* betek kof e c'har, betek hanter e c'har ; *der Hund würde jedem, der zu nahe an ihm vorbeikommt, die Wade abreißen,* an hini a dremenfe re dost e yafe kof e c'har gant ar c'hi ; *die Muskeln seiner Waden stärken,* ober kof-gar.
Wadenbein n. (-s,-e) : [korf.] gwerzhid vihan ar c'har b., eil gwerzhid ar c'har b., gwerzhid ar c'har b., spilhenn b., fibulenn b.
Wadenbinde b. (-,-n) : lurell-c'har b.
Wadenkrampf g. (-s,-krämpfe) : glaz e kof ar c'har b.
Wadenstecher g. (-s,-) : [loen.] pikerez b., moui str., kelien-varc'h str., kelien-dall str., kelien-mors str.
Wadenstrumpf g. (-s,-strümfe) : loer hanter-verr b., hanterloer b.
Wadenwickel g. (-s,-) : lurell-c'har b.
Wadi n. (-s,-s) : [douaroniezh] oued g.
Waffe b. (-,-n) : **1.** arm g., klav g., benveg-brezel g., benveg g. ; *Defensivwaffe,* arm emzifenn g., arm difenn g., klav difenn g., arm diarbenn g., benveg difenn g. ; *Angriffswaffe,* arm tagañ g., arm arsailh g., arm-sko g., arm skeiñ g., klav skeiñ g., benveg skeiñ g. ; *Jagdwaffe,* arm hemolc'hiñ g., klav hemolc'hiñ g., benveg hemolc'hiñ g. ; *eine Waffe tragen, eine Waffe bei sich führen,* bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *blanke Waffe,* arm gwenn g. ; *mit blanker Waffe,* gant ar beg ha gant al lemm, gant e gleze noazh, dic'houinet (dispak) e gleze, an dir en avel ; *scharfe Waffe,* arm lemm g., arm goulazhet g. ; *zu den Waffen rufen,* gervel d'an armoù ; *zu den Waffen greifen,* kemer an armoù (Gregor), kregiñ (tapout krog) en e armoù, redek d'an armoù, redek d'an emgann ; *erneut zu den Waffen greifen,* askemer an armoù, adkemer an armoù ; *seine Waffen umbinden, seine Waffen umhängen,* gwiskañ e armoù ; *die Waffen sprechen lassen,* lakaat ar poultr da grozal ; *unter (den) Waffen stehen,* bezañ dindan an armoù ; *jemandem mit der Waffe in der Hand entgegentreten,* talañ ouzh u.b. gant e arm en e zorn, mont d'u.b. un arm gantañ en e zorn ; *die Waffen strecken,* paouez a stourm, en em zaskoriñ, plegañ d'e drec'h, teuler e armoù war an douar, disteurel e armoù, kodianañ, kodianañ gant u.b., diskregiñ diouzh e armoù, plegañ touchenn, plegañ e douchenn ; *jemandem die Waffen abnehmen,* kemer e armoù digant u.b., dizarmañ u.b. ; *seinen Stock konnte er zur Not als Waffe gebrauchen,* e vazh koad a oa ur gwarez evitañ ; *das Kreuz ist meine Waffe !* ar c'husifi eo va c'hlav ! ; **2.** rann-arme b., rann eus an arme b. [*aerlu, morlu, arme-zouar*] ; *Operation verbundener Waffen,* **a)** kenoberiadenn gant meur a rannoù-arme b., kenembregadeg gant meur a rannoù-arme b. ; **b)** kenbleustradeg gant meur a rannoù-arme b., brezel bihan gant meur a rannoù-arme g. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden mit seinen eigenen Waffen schlagen,* ober gant armoù u.b. evit e faezhañ, tennañ un dro d'al louarn ; *dem Gegner Waffen in die Hand geben,* tommañ dour d'e skaotañ, reiñ lañs d'e enebourien, reiñ e chouk da bilat, reiñ bazh d'e gannañ.
Waffel b. (-,-n) : galfrez str., galfrezenn b.
Waffelblech n. (-s,-e) : tol galfrezek str.
Waffeleisen n. (-s,-) : houarn-galfrez g.
Waffenarsenal n. (-s,-e) : arsanailh g., armaoueg b., armdi g.
Waffenbesitz g. (-es) : miridigezh armoù b., dalc'hidigezh armoù b., dougen armoù g. ; *unbefugter (unerlaubter) Waffenbesitz,* dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor).
Waffenbesitzer g. (-s,-) : dalc'her armoù g.
Waffenbruder g. (-s,-brüder) : kenvrezeliad g., kenvrezelour g., kile-stourm g., kile-lu g., kenstourmer g.
Waffenbrüderschaft b. (-) : breudeuriezh stourm b.
Waffendienst g. (-es,-e) : servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g.
waffendienstfähig ag. : mat evit ober e goñje.
Waffendrehstand g. (-s,-stände) : [lu] touribell b., tourell b., tourig g.
Waffenfabrik b. (-,-en) : armerezh b., labouradeg oberiañ armoù b., labouradeg armoù b.
Waffenfabrikant g. (-en,-en) : kenderc'her armoù g., oberier armoù g.
waffenfähig ag. : mat evit dougen armoù.
Waffengang g. (-s,-gänge) : **1.** emgann g. ; **2.** [dre skeud.] tamm kas g., tabut g., arguz g.
Waffengattung b. (-,-en) : rann-arme b., rann eus an arme b., korf arme g.

Waffengeklirr n. (-s) : stirlink an armoù g.
Waffengeschäft n. (-s,-e) : armerezh b., stal armoù b.
Waffengestell n. (-s,-e) : rastell evit an armoù b./g.
Waffengewalt b. (-) : nerzh an armoù g. ; *mit Waffengewalt,* dre nerzh (dre redi) an armoù, en ur ober implij eus an armoù.
Waffenglück n. (-s) : fortun an armoù b.
Waffenhandel g. (-s) : harnezerezh g., armerezh g., nevid an armoù g.
Waffenhändler g. (-s,-) : marc'hadour armoù g. ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn,* ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù.
Waffenhandwerk n. (-s) : micher soudard b., micher an armoù b.
Waffenhaus n. (-es,-häuser) : arsanailh b., armdi g.
Waffenherold g. (-s,-e) : [istor] harod g.
Waffenhersteller g. (-s,-) : kenderc'her armoù g., oberier armoù g., harnezer g., harnezour g., armdiour g.
Waffenhilfe b. (-) : skoazellerezh al lu g., skoazell al lu b.
Waffenindustrie b. (-) : armerezh g., ijinerezh an armoù g.
Waffenkammer b. (-,-n) : arsanailh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b., armdi g.
Waffenlager n. (-s,-) : arsanailh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b., armdi g.
waffenlos ag. : dizarm, diarm, arm ebet gantañ, hep armoù.
Waffenmeister g. (-s,-) : pennarmdiour g.
Waffenpause b. (-,-n) : harz-tennañ g., harz-tennadeg g.
Waffenprüfgelände n. (-s,-) : tachenn arnodiñ armoù b., tachenn embregiñ armoù b.
Waffenriemen g. (-s,-) : gouriz-skoaz g.
Waffenrock g. (-s,-röcke) : toneg b., krezenn-vrezel b.
Waffenruhe b. (-,-n) : arsav-brezel g., treverz b. ; *kurze Waffenruhe,* ehan an emgannoù evit berr amzer g., harz-tennañ g., harz-tennadeg g.
Waffenschein g. (-s,-e) : aotre da zougen armoù g.
Waffenschmied g. (-s,-e) : harnezer g., harnezour g., armdiour g.
Waffenschmiede b. (-,-n) : harnezerezh b., armerezh b.
Waffenschmiedekunst b. (-) : armerezh g.
Waffen-SS b. (-) : [istor, nazi.] Waffen-SS b. [*bezenoù-stourm savet gant an nazied*] ; *bretonischer Waffenverband der Waffen-SS,* bezen Perrot g.
Waffenstillstand g. (-s) : arsav-brezel g., treverz b., diviz-brezel g., harz-tennañ g., harz-tennadeg g.
Waffenstreckung b. (-) : daskoridigezh b., daskor g.
Waffentanz g. (-es,-tänze) : dañs brezel g.
Waffentragen n. (-s) : *das Waffentragen,* an doug armoù g. (Gregor), an dougen armoù g., doug an armoù g.
Waffentragverbot n. (-s,-e) : berz dougen armoù g. ; *Waffentragverbot für das gemeine Volk,* berz d'ar werin dougen armoù g.
Waffenübung b. (-,-en) : embreg armoù g., embregerezh armoù g.
Waffenverband g. (-s,-verbände) : bezen g., milis g., strollad lezluel g. ; [istor, nazi.] *Waffenverband Perrot, bretonischer Waffenverband der Waffen-SS,* bezen Perrot g.
waffnen V.k.e. (hat gewaffnet) : armañ ; *mit gewaffneter Hand,* un arm gantañ en e zorn.
V.em. : **sich waffnen** (hat sich (t-rt) gewaffnet) : **1.** kemer armoù, pourchas armoù, armañ ; **2.** [dre skeud.] *sich mit Geduld waffnen,* amzeriñ gant e seizh pasianted, gouzout hirc'hortoz, diskouez e seizh pasianted, en em basiantat.
wägbar ag. : hag a c'heller pouezañ, pouezadus.
Wagedrang g. (-s) : broud da gemer riskloù g., spered avanturus g.
Wagehals g. (-es,-hälse) : torr e c'hroñj g., foeltr e revr g., paotr a foeltr forzh g., penn bervek g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g., paotr hardizh-diremed g., paotr dizamant d'e vuhez g. ; *er ist ein Wagehals,* hennezh a dorrfe e c'hroñj, ur foeltr e revr eo, un paotr a foeltr forzh eo, ne ra ket forzh petra d'ober, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur penn bervek eo, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh, hardizh-diremed eo, hennezh a zo dizamant d'e vuhez.
wagehalsig ag. : her, diaviz, ankivil, risklus, argollus, arvarus, chañsus ; *ein wagehalsiger Bursche,* unan a dorrfe e c'hroñj g., ur foeltr e revr g., un paotr a foeltr forzh g., ur penn bervek g., unan na ra ket forzh petra d'ober g., un torr e c'hroñj g., ur paotr diouzh an druilh g., ur paotr diskramailh g., ur paotr ha n'en devez aon dirak mann ebet g., ur paotr hardizh-diremed g., ur paotr dizamant d'e vuhez g.
Wägelchen n. (-s,-) **/ Wägelein** n. (-s,-) : gweturig b., karrig g.
Wagemut g. (-s) : hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., herder g., herded b., heroñsi b., disaouzan g., divrallder g., divrallded b., taerded b., taerder g.
wagemutig ag. : her, reher, hardizh.
wagen V.k.e. (hat gewagt) : **1.** krediñ, fiziout, kaout an hardizhegezh [d'ober udb], en em risklañ ; *eine Bitte wagen,* krediñ ober ur reked, krediñ goulenn udb ; *wagen Sie mal !* pariañ ! klaoustre ! kredit 'ta en ober ! ; *ich würde es nicht wagen,* ne gredjen ket ober kement-se (en ober) ; *er hat den Sprung ins kalte Wasser gewagt,* en em risklet en deus, aet eo dezhi, en em daolet eo en dour, graet en deus e soñj da vat ; *sie wagte es nicht, sich gegen ihren Vater aufzulehnen,* ne grede ket mont ouzh he zad ; *schlag zu, wenn du es wagst*, sko ganin 'ta da welet.
2. brokañ, avanturiñ, risklañ, arvrokañ, arvariñ ; *alles auf einmal wagen,* en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - brokañ pep tra, sec'h ha glas - lakaat tout e dammoù gwenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) ; *frisch gewagt ist halb gewonnen,* an hini na vrok netra, na koll na gounid ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounid ne ra - an taol abred a c'hounez ordinal - o rampañ hag o tirampañ e rikler alies ar gwellañ.
V.em. : **sich wagen** (hat sich (t-rt) gewagt) : krediñ [*ober udb*], fiziout [*ober udb*], en em risklañ, avanturiñ [*ober udb*], en em hardishaat [*d'ober udb*], kemer an hardizhegezh [*d'ober udb*] ; *sich nicht wagen zu mucksen,* bale moan, bale strizh, bale kempenn, kerzhet moan, charreat moan,

mont eeun gant an hent, kerzhet gant an neudenn eeun, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan ; *sich nicht aus dem Haus wagen,* na grediñ mont er-maez eus e di, na fiziout mont er-maez eus e di, na avanturiñ mont er-maez eus e di ; *sich nicht wagen, jemanden anzusprechen,* na grediñ komz ouzh u.b., kildroenniñ en-dro d'u.b. ; *sich an jemanden wagen,* tennañ ar blouzenn diwar skoaz u.b., dichekañ (daeañ, hegal) u.b., mont d'en em frotañ ouzh u.b. ; *sich aufs Eis wagen,* **a)** stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **b)** dont (mont) war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h), tennañ riskloù war an-unan, kemer riskloù, en em forsiñ.

anv-gwan-verb II : **gewagt** *gewagter Scherz,* bourd dichek a-walc'h g.

Wagen g. (-s,-) : **1.** karr g., gwetur b. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen,* ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *einen Wagen beladen,* karradiñ ; *Kraftwagen,* karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., oto b., gwetur b., gwetur-dre-dan b. ; (*Personen)wagen,* bagon b. ; *vorderer Wagen,* rakkarr g. ; *man verschaffte ihm Wagen und Pferde,* pourchaset e voe dezhañ karr ha loen ; *ein der Größe seiner Familie entsprechender Wagen,* ur c'harr-tan diouzh ment e diegezh g. ; *sie saßen im selben Wagen,* bez' edont en ur c'harrad ; *ein amerikanischer Wagen,* un amerikanenn b.

2. [dre skeud.] *das fünfte Rad am Wagen sein,* bezañ a re, bezañ deuet fall, bezañ kouezhet diwar (diouzh, a) lost ar c'harr, bezañ evel ur maen er c'hleuz, bezañ kemeret evit ur c'hozh netra (un denig a netra, un den didalvez, un hanter eus netra), na dalvezout nemeur, na dalvezout seurt, tremen da zidalvez ; *das Pferd hinter den Wagen spannen,* lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhoroù, lakaat lost ar c'harr a-raok, mont war e benn, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, bezañ maout da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, tapout skrilhed gant bazh ar yod, ober labour beleg, brellañ, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, labourat evel mevel ar person, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh.

3. [stered.] *der große Wagen,* steredeg ar C'harr-Bras b., Karr-Arzhur g., ar C'hastell-Karr-Bras g., ar C'hastell-Karr-Kamm, Kastell ar Seizh Ejen Arat, al lost-arar g. ; *der kleine Wagen,* steredeg ar C'harr-Bihan b., steredeg ar C'harr-Kamm-Bihan b., ar C'hastell-Karr-Kamm-Bihan.

wägen (wog, wägte / gewogen, gewägt) V.k.e : pouezañ ; *seine Worte wägen,* pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz.

V.gw. : hañvalout ; [kr-l] *erst wägen, dann wagen,* pouezit mat ar bec'h a-raok sammañ - kent mont dezhi ez eo gwelloc'h hañvalout - pouezomp ha dibouezomp da gentañ - a-raok kregiñ ganti e ranker pouezañ mat pep tra (pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj) - a-raok stagañ ganti e ranker sellet ouzh an daou du (sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann).

Wägen n. (-s) : pouezadenn b., pouezerezh g.

Wagenabteil n. (-s,-e) : [tren] kombod g.

Wagenachse b. (-,-n) : ahel-karr g.

Wagenachsenheben n. (-s) : [sport] sevel an ahel-karr g.

Wagenaufbau g. (-s) : karrastell g., kludell b., karroñsadur g., gorzell b., korf-karr g.

Wagenbau g. (-s) : **1.** karrerezh g. ; **2.** karrsaverezh g., tangarrerezh g. ; **3.** saverezh bagonioù g.

Wagenbauer g. (-s,-) : karrer g.

Wagenbaum g. (-s,-bäume) : gwalenn-garr b., kleür g., kleur g., limon g.

Wagenbegleiter g. (-s,-) : ambrouger g., amheulier g.

Wagenbestand g. (-s,-bestände) : karbedeg b., parkad-kirri g.

Wagenboden g. (-s,-böden) : leurenn-garr b., leur-gar b., leurenn b.

Wagenburg b. (-,-en) : [istor] kelc'hiad kirri g., bardell girri b.

Wagendecke b. (-,-n) : goloenn-garr b., ballin b.

Wagendeichsel b. (-,-n) : gwalenn-garr b., gwal-garr b., kleür g., kleur g., limon g.

Wageneinfahrt b. (-,-en) : dor-borzh b., toull ar porzh g., dor-dal b., ode-garr b., toull-karr g.

Wagenfähre b. (-,-n) : bag-treizh [*evit ar c'hirri*] b., karrlestr g., lestr-treizh [*evit ar c'hirri*] g.

Wagengabel b. (-,-n) : gwalenn-garr b., kleür g., kleur g., limon g.

Wagengestell n. (-s,-e) : stern g., framm g., kastell-karr g.

Wagenhalle b. (-,-n) : ti-kirri g.

Wagenheber g. (-s,-) : krog-krik g. [*liester* krogoù-krik, kreier-krik], krogell b., dibrader g., marc'h-karr g., harper g.

Wagenheberaufnahmestelle b. (-,-n) : [tekn.] morzheken g.

Wagenkasten g. (-s,-kästen) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., karrastell g., kludell b., karroñsadur g., gorzell b., korf-karr g., benn g.

Wagenkolonne b. (-,-n) : lostad gweturioù g., lostennad kirri b., lostad kirri g., steudad kirri b., charreadeg b., dezougadeg b. ; *den Nachschub per Wagenkolonne gewährleisten,* charreadegañ.

Wagenkupplung b. (-,-en) : [trenioù] kenstagañ g.

Wagenladung b. (-,-en) : kargad b., karrad g. ; *Seil zur Befestigung einer Wagenladung,* liamm-karr g. ; *eine Wagenladung befestigen,* stabilaat ur gargad war ur c'harr.

Wagenleiter b. (-,-n) : karzell b., reilh b., reilhoù lies., reilhaj g., rastell-garr b., kloued-karr b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., klouedenn-garr b., klozenn b., tint g. ; *hintere Wagenleiter,* klouedenn a-dreñv b. ; *vordere Wagenleiter,* klouedenn a-raok b.

Wagenlenker g. (-s,-) : bleiner g.

Wagenmeister g. (-s,-) : **1.** [lu] bleiner g. ; **2.** [tren] gwirier surentez an trenioù g.
Wagenmulde b. (-,-n) : kludell b., benn g.
Wagenpark g. (-s,-s) : karbedeg b., parkad-kirri g.
Wagenpferd n. (-s,-e) : marc'h-tenn g., marc'h-sugell g., marc'h-sterniañ g.
Wagenpflege b. (-) : kempenn ar c'hirri g., trezalc'h kirri g., kempennerezh kirri g.
Wagenplane b. (-,-n) : goloenn-garr b., ballin b.
Wagenrad n. (-s,-räder) : rod karr b. ; *Wagenrad ohne Eisenreifen, unbeschlagenes hölzernes Wagenrad,* moull-karr g.
Wagenrennen n. (-s,-) : redadeg kirri-tan b., redadeg kirri b.
Wagenrunge b. (-,-n) : bann g., post g.
Wagenschlag g. (-s,-schläge) : dor b.
Wagenschmiere b. (-,-n) : lard-karr g.
Wagenschuppen g. (-s,-) : karrdi g., lab g., skiber g./b.
Wagenspur b. (-,-en) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., roudenn garr b., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., stokell b.
Wagenstandgeld n. (-s,-er) : taos parkañ g.
Wagenstütze b. (-,-n) : marc'h-karr g., matezh-karr b., mevel-karr g., mevel g.
Wagentritt g. (-s,-e) : skabell b., stleug g.
Wagentyp g. (-s,-en) : patrom karr g., doare karr g.
Wagenübergang g. (-s,-übergänge) : [trenioù] skarvadenn etre div vagon b., megin b.
Wagenverdeck n. (-s,-e) : teltenn b., goloenn-garr b.
Wagenwand b. (-,-wände) : gorz b., karzell b., reilh b., rastell-garr b., stellenn b., kloued-karr b., klouedenn-garr b., klozenn b. ; *hintere Wagenwand,* talbenn g., tal-karr g., trantell adreñv b. ; *die hintere Wagenwand herunterlassen,* diwintañ (diskenn) an talbenn ; *vordere Wagenwand,* trantell a-raok b., talbenn a-raok g.
Wagenwäsche b. (-) : gwalc'herezh kirri b.
Wagenwinde b. (-,-n) : krog-krik g., krogell b., dibrader g., marc'h-karr g., harper g.
Wagenzug g. (-s,-züge) : strobad bagonioù g., aridennad vagonioù b.
Waggis g. (-,-) : P. amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., balouard g., lochore g., pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein-melchon g., plaou g.
Waggon g. (-s,-s) : bagon b., karr-houarn g. ; *Ladung eines Waggons,* bagoniad b. ; *in Waggons verladen,* bagoniañ.
waghalsig ag. : her, diaviz, risklus, argollus, arvarus, skeudik ; *ein waghalsiger Bursche,* unan a dorrfe e c'hroñj g., ur foeltr e revr g., un paotr a foeltr forzh g., ur penn bervek g., unan na ra ket forzh petra d'ober g., un torr e c'hroñj g., ur paotr diouzh an druilh g., ur paotr diskramailh g., ur paotr ha n'en devez aon dirak mann ebet g., ur paotr hardizh-diremed g.
Wagner g. (-s,-) : karrer g.
Wagnerarbeit b. (-) : karrerezh g.
Wagnerianer g. (-s,-) : wagnerad g., azeuler Wagner g.
Wagnis n. (-ses,-se) : riskladenn b., riskl g., embregerezh arvarus g., embregadeg risklus (argollus, arvarus) b., embregadenn risklus (argollus, arvarus) b., brokadenn b., taraz g. ; *sich in Wagnisse stürzen,* kemer riskloù bras, en em forsiñ, mont e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, mont en avantur Doue, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor), lakaat e vuhez war var, sachañ ar c'harr (ar c'hravazh) war e gein, tennañ tan war e gein, mont a-benn-kaer e riskladennoù, bezañ dizamant d'e vuhez, mont diwar skañv, mont bourlik-ha-bourlok e riskladennoù.
Wagon g. (-s,-s) : bagon b., karr-houarn g.
Wagonette b. (-,-n) : brek g.
Wägung b. (-,-en) : pouezadenn b., pouezadur g.
Wahl b. (-,-en) : **1.** dibab g., dibaberezh g., dilenn g., diuz g., diviz g., choaz g., distro g./b. ; *Wahl zwischen zwei Möglichkeiten,* dazeilad g., dibab (choaz) etre daou dra g., dibab (choaz) etre daou ziskoulm g., unan a zaou ; *vor einer Wahl zwischen zwei Möglichkeiten stehen,* bezañ daoust pe zaoust, en em gavout etre unan pe zaou, bezañ etre daou bleg, bezañ en amzivin, bezañ etre daou, bezañ etre daou soñj, bezañ en entremar, bezañ en entremarenn ; *seine Wahl treffen,* dibab, dilenn, choaz, diuz, diuzañ, divizout, diforc'h, diforc'hiñ, ober un dibab (ur choaz, e zilenn, e ziuz), ober e zibab (e ziviz), ober unan a zaou ; *die falsche Wahl treffen,* gwallchoaz ; *eine bessere Wahl kannst du nicht treffen,* hennezh eo ar gwellañ tu dit, hennezh eo ar gwellañ dibab a c'hellez ober ; *haben Sie Ihre Wahl getroffen ?* ha graet ho peus ho tilenn ? ha graet eo ho tilenn ganeoc'h ? ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo ; *jemanden vor die Wahl stellen,* rediañ u.b. da zibab (d'ober e zibab) ; *keine Wahl haben,* na gaout choaz (dibab, diviz, dilenn) ebet da ober, na vezañ roet dilenn ebet d'an-unan, na vezañ distro ebet evit an-unan, na gaout diank ebet ken, na vezañ an diviz d'an-unan, bezañ graet ar gra dija, bezañ poazh ha malet an traoù, bezañ paket an tan ha gwerzhet al ludu ; *wir haben keine andere Wahl,* n'hon eus ken tra d'ober, n'eus ken d'ober, n'eus ket mui da zibab, n'eus ket a zibab ken, n'hon eus diank ebet ken, n'eus mui nemet an dra-se d'ober ; *da ist keine Wahl,* ret e vo neuiñ pe veuziñ ; *nach Wahl,* diouzh ho tiviz, da zibab, hervez ho c'hoant, daoust deoc'h, diouzh ma karot, diviz deoc'h / diuz deoc'h (Gregor), diouzh ho c'hoant, diouzh ma fell deoc'h, diouzh ma fell deoc'h e ve, hervez ma kav deoc'h eo ar gwellañ, en ho tiviz ; *das Mädchen seiner Wahl,* ar plac'h diouzh e zorn dezhañ b., e vuiañ-karet g., ar plac'h diouzh e galon b. ; *die Wahl fiel auf seinen Sohn,* degouezhout a reas d'e vab bezañ an den dibabet, degouezhet e oa e vab bezañ an den dibabet ; *frei nach Wahl,* da zibab, da ziuzañ, da choaz, diouzh ho tiviz ; *wer die Wahl hat, hat die Qual,* diaes eo dibab, un torr-penn eo dibab, n'eo ket gwall aes bezañ rannet etre div galon, ur gwall reuz eo dibab, diaes eo d'an den pa vez e galon etre div.
2. *Waren erster Wahl,* marc'hadourezh eus an dibab (dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h) b. ; *Waren zweiter Wahl,* marc'hadourezh a eil renk b., marc'hadourezh eus an eil troc'h b., marc'hadourezh eus an trede troc'h b., marc'hadourezh eilrenk b.
3. [polit.] dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., dilennidigezh b., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b.,

mouezhiañ g. ; *Aufforderung zur Wahl,* galv da votiñ g. ; *geheime Wahl,* mouezhiadeg kuzh b. ; *Verhältniswahl,* mouezhiañ kenfeuriek g., dilennadur kenfeuriek g. ; *Wahl durch Handaufheben,* voterezh dre sav dorn g., mouezhiañ dre sav dorn g. ; *Wahl durch Zuruf,* votadeg (mouezhiadeg) dre youc'h b. ; *indirekte Wahl,* voterezh dieeun g., mouezhiadeg war daou zerez b. ; *engere Wahl,* eil tro b., tro-skarat b. ; *Wahl durch Vertretung,* mouezhiadur dre brokul g., mouezhiadur dre c'halloudegadur g. ; *zur Wahl schreiten,* mont d'ar mouezhioù, lakaat an dud da vouezhiañ (da votiñ), aozañ un dilennadeg ; *bei einer Wahl kandidieren, sich zur Wahl stellen,* lakaat e anv war listenn an danvez dilennidi, mont (bezañ, en em lakaat) war ar renk da-geñver un dilennadeg, en em zougen, en em ginnig, dont da zanvez dilennad, dont da zanvez kannad, mont da zanvez dilennad, mont da zanvez kannad ; *in die engere Wahl kommen,* kemer perzh en eil tro ar vouezhiadeg, chom war ar renk evit an dro-skarat ; *die Wahl verlieren, bei der Wahl durchfallen,* chom er-maez, bezañ dornet da-geñver un dilennadeg, kaout korbell, pakañ korbell, tapout korbell, kaout lamm, koll an dilennadeg, bezañ rasket d'un dilennadeg ; *er wird bei der Wahl nicht durchkommen,* hemañ a zo graet gand e letern ; *die Wahl gewinnen,* mont e-barzh.

Wahlabstinenz b. (-) : anvouezh b., anvouezhiañ g., anvouezhierezh g., diberzhiañ en ur vouezhiadeg b.

Wahlagent g. (-en,-en) : eiler politikel un emstriver en un dilennadeg g., gwazour dilennel g.

Wahlalter n. (-s) : oadouriezh dilennel b.

Wahlanalytiker g. (-s,-) : displeger (dielfenner) disoc'hoù politikel an dilennadegoù g.

Wahlaufruf g. (-s,-e) : manifesto embannet da-geñver un dilennadeg g.

Wahlauszählung b. (-,-en) : konterezh ar mouezhioù g., kontañ ar mouezhioù g.

wählbar ag. : dilennadus.

Wählbarkeit b. (-) : dilennadusted b., dilennaduster g.

Wahlbenachrichtigung b. (-,-en) : kartenn dilenner b. [*hag a zo ivez ul lizher kemenn evit an dilennadeg o tont*].

wahlberechtigt ag. : aotreet da votiñ.

Wahlberechtigte(r) ag.k. g./b. : voter g., mouezhier g., dilenner g., dibaber g., elektour g., voterez b., mouezhierez b., dilennerez b., dibaberez b., elektourez b.

Wahlberechtigung b. (-) : gwir da votiñ g.

Wahlbeteiligung b. (-) : perzhiadur en un dilennadeg g., kemer-perzh en un dilennadeg g., niver ar vouezhierien g.

Wahlbetrug g. (-s) : trucherezh da-geñver un dilennadeg g., floderezh da-geñver ur votadeg g., floderezh dilennel g.

Wahlbezirk g. (-s,-e) : pastellad-votiñ b., pastell-vouezhiañ b., kontelezh b.

Wahlbezirkseinteilung b. (-,-en) : **1.** savidigezh ar pastelladoù-mouezhiañ b. ; **2.** pastelladoù-mouezhiañ lies.

Wahlbürger g. (-s,-) : voter g., mouezhier g., dilenner g.

Wahleltern lies. : adtud lies., adkerent lies.

wählen V.k.e. (hat gewählt) : **1.** dibab, dilenn, choaz, diuz, diuzañ, debarzh, divizout, diforc'h, diforc'hiñ, barn, ober un dibab (ur choaz, e zilenn), ober e zibab (e ziviz, e choaz) ; *den rechten Augenblick wählen,* gortoz ar c'houlz gwellañ, gortoz apoue vat, ober udb krak d'ar c'houlz (e-koulz, e-koulz-vat, e ratre), gortoz evit kavout e grog (e dro), gortoz ar c'houlz a zegouezh ar gwellañ, gortoz ken na vo krog ar c'hrog, ober udb en e aez, ober udb war e aez ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll,* dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *wenn ich wählen dürfte,* ma vefen lezet em diviz, ma vefen lezet da zibab, ma vefe roet dilenn din ; *von zwei Übeln muss man das kleinere wählen,* gwelloc'h ur fri bras evit daou vihan - gwelloc'h gloazañ daou eget lazhañ unan - pa vez erruet ar gwall, e vez gwelloc'h bezañ born eget bezañ dall - eus a zaou zroug, ar bihanañ atav - pa vez tro da goll, eo gwell hanter eget holl - dalc'h mat d'ar bas, laosk ar belost da gas ; *falsch wählen,* gwallchoaz ; [gwir] *einen bleibenden Wohnsitz wählen,* ober e zemeurañs en ul lec'h / menel en ul lec'h (Gregor), lakaat e gêr en ul lec'h, ober e annez en un tu bennak, dont da chom en ul lec'h bennak ; *seinen Aufenthaltsort frei wählen,* dibab e annez en e frankiz ; *einen Beruf wählen,* mont war ur vicher, mont war ul labour ; *er hat den Lehrerberuf gewählt,* aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner.

2. didoueziañ ; *seine Worte wählen,* pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù ; *gewählt,* eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, cheuc'h, dispar, dreist, dibar ; *ein gewähltes Deutsch sprechen,* bezañ glan e alamaneg, komz un alamaneg dibab, dont alamaneg brav gant an-unan, dont un alamaneg yac'h gant an-unan, dont un alamaneg mistr gant an-unan ; *er drückt sich immer sehr gewählt aus,* ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh.

3. votiñ a-du gant, mouezhiañ a-du gant, diforc'h, diforc'hiñ, dilenn, envel ; *nicht wählen,* anvouezhiañ, chom hep votiñ, chom hep mouezhiañ, diberzhiañ en ur vouezhiadeg ; *jemanden wählen,* votiñ (mouezhiañ) a-du gant u.b. ; *zum Papst wählen,* envel pab ; *das Volk wählte ihn zum Papst,* diforc'het e oa bet gant ar bobl da vezañ pab ; *durch Zuruf gewählt werden,* bezañ anvet dre youc'h an holl ; *er wurde zum Bürgermeister gewählt,* dilennet e oa bet da vaer, aet e oa bet da vaer, deuet e oa da vaer ; *jemanden zum Anführer wählen,* lakaat u.b. e penn an traoù, lakaat u.b. da varc'h-blein (da varc'h-kleur, da rener, da gapiten) ; *jemanden in den Bundestag wählen,* kas u.b. d'ar Bundestag ; *jemanden einstimmig wählen,* dilenn u.b. a-unvouezh ; *gewählt werden,* mont e-barzh, bezañ dilennet ; *er wurde mit überwältigender Mehrheit gewählt,* aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh ; *gewählter Vertreter,* dilennad g., dibabad g. ; *Kandidaten aus verschiedenen Listen wählen,* brizhellañ ul listenn.

4. [pellgomz] *eine Nummer wählen,* ober (sifrennañ) un niverenn bellgomz.

Wahlenthaltung b. (-,-en) : anvouezh b., anvouezhiañ g., anvouezhierezh g., diberzhiañ en ur vouezhiadeg b.

Wähler g. (-s,-) : voter g., mouezhier g., dilenner g., dibaber g., elektour g.
Wähleranteil g. (-s) : niver ar vouezhierien g.
Wählerevidenz b. (-,-en) : roll-votiñ g., roll an dilennerien g., roll dilennel g.
Wählerfang g. (-s,-fänge) : ostizerezh dilennel g., lubanerezh dilennerien g., dastrannerezh dilennel g.
Wahlergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h an dilennadegoù g.
Wählerin b. (-,-nen) : voterez b., mouezhierez b., dilennerez b., dibaberez b., elektourez b.
wählerisch ag. : figus, pismigus, milzin, ur beg milzin a zen anezhañ, ur genoù milzin a zen anezhañ, ur beg figus a zen anezhañ, blizidik, blizik, pitilh, pitouilh, friant, kamambre ; *wählerisch sein,* ober genoù bihan, bezañ figus ; *beim Fressen nicht wählerisch, beim Essen nicht wählerisch,* dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broust ha tra, dirankon, hag a zebr diratous, ha n'eo ket figus war ar boued ; *beim Fressen nicht wählerisches Tier,. beim Essen nicht wählerischer Mensch,* jastren [*liester* jastrened] g.
Wählerischkeit b. (-) : figusted b., figuster g.
Wählerkarte b. (-,-n) : kartenn dilenner b.
Wählerliste b. (-,-n) : roll-votiñ g., roll an dilennerien g., roll dilennel g.
Wählerschaft b. (-) : korf dilenn g., voterien lies., mouezhierien lies., dilennerien lies.
Wählerstimme b. (-,-n) : mouezh b.
Wählerverzeichnis n. (-ses,-se) : roll-votiñ g., roll an dilennerien g., roll dilennel g.
Wahlfach n. (-s,-fächer) : [skol] danvez diret g., danvez war zibab g., diskiblezh diret b., diskiblezh war zibab b.
wahlfähig ag. : aotreet da votiñ ; *passiv wahlfähig,* **a)** a c'hellfe bezañ dilennet, dilennadus ; **b)** a c'hellfe mont war ar renk.
Wahlfähigkeit b. (-) : **1.** gwir da votiñ g. ; **2.** dilennadusted b., gwir da vezañ dilennet g., gwir da vont war ar renk g.
Wahlforscher g. (-s,-) : dielfenner disoc'hoù an dilennadegoù g., politikoniour g.
wahlfrei ag. : diret, war zibab, da zibab, da ziuzañ, da choaz, diouzh ho tiviz.
Wahlfreiheit b. (-) : frankiz an dibab b.
Wahlgang g. (-s,-gänge) : mouezhiadeg b., dilennadeg b., votadeg b., tro-votiñ b.
Wahlgeschenk n. (-s,-e) : prof a-benn un dilennadeg g.
Wahlgesetz n. (-es,-e) : lezenn hag a reolenn ar votadegoù b.
Wahlheimat b. (-) : bro an nesañ da galon u.b. b., bro diouzh kalon u.b. b.
Wahlhelfer g. (-s,-) : harper en ur burev mouezhiañ g.
Wahlkabine b. (-,-n) : lochenn vouezhiañ b., logell vouezhiañ b.
Wahlkalender g. (-s,-) : deiziataer an dilennadegoù g.
Wahlkampagne b. (-,-n) : stourmad-dilenn g., stourmad dilennel g., koulzad ar votadegoù g., kevezadeg da-geñver ar votadegoù b., troiad evit an dilennadegoù b., kabalerezh g. ; *die Wahlkampagne ist im vollen Gange,* en he barr emañ ar gevezadeg evit ar votadegoù, en e vog emañ ar c'habalerezh evit ar votadegoù, en e vog emañ ar stourmad-dilenn, heligentañ eus ar gwashañ a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg, bec'h bras a zo etre ar c'hostezennoù politikel da-geñver an dilennadeg.
Wahlkampf g. (-s,-kämpfe) : stourmad-dilenn g., stourmad dilennel g., koulzad ar votadegoù g., kevezadeg da-geñver ar votadegoù b., troiad evit an dilennadegoù b., kabalerezh g. ; *sich im Wahlkampf befinden,* bezañ o kabaliñ, kas e gabalerezh.
Wahlkapitulation b. (-) : [istor] divizoù etre an danvez impalaer hag ar briñsed-dilennerien lies.
Wahlkind n. (-s,-er) : advugel g.
Wahlkreis g. (-es,-e) : pastellad-votiñ b., pastell-vouezhiañ b., kontelezh b.
Wahlleiter g. (-s,-) : prezidant ar burev mouezhiañ g.
Wahllokal n. (-s,-e) : burev votiñ g., burev mouezhiañ g.
wahllos ag./Adv. : evel ma teu e teu, bourlik-ha-bourlok, well-wazh, dizibab, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv.
Wahlmann g. (-s,-männer) : dilenner meur g.
Wahlmännerkollegium n. (-s,-kollegien) : kolaj dilenn g.
Wahlmonarchie b. (-,-n) : unpenniezh dre zilenn b., unpenniezh dilennadek b.
Wahlmüdigkeit b. (-) : dreistpenn dilennel g., anvouezh b., anvouezhiañ g., anvouezhierezh g., diberzhiañ en ur vouezhiadeg b.
Wahlmündigkeit b. (-) : [gwir] oadouriezh dilennel b.
Wahlniederlage b. (-,-n) : drougziwezh da-geñver un dilennadeg g., drouklamm da-geñver un dilennadeg g., lamm da-geñver un dilennadeg g.
Wahlpflicht b. (-,-en) : dlead evel dilenner g., dever dilennel g.
Wahlprogramm n. (-s,-e) : raklun dilennel g.
Wahlprüfer g. (-s,-) : harper en ur burev mouezhiañ g.
Wahlraum g. (-s,-räume) : burev votiñ g., burev mouezhiañ g.
Wahlrecht n. (-s,-e) : **1.** gwir-mouezhiañ g., gwir da vouezhiañ g., gwir da votiñ g. ; *das Wahlrecht für das Volk fordern,* goulenn ma vo ar bobl e piaou d'ar gwir-mouezhiañ ; *aktives Wahlrecht,* gwir da votiñ g. ; *passives Wahlrecht,* dilennadusted b., gwir da vezañ dilennet g., gwir da vont war ar renk g. ; **2.** voterezh g., mouezhiadeg b. ; *allgemeines Wahlrecht,* mouezhiadeg hollek b., hollvouezhiadeg b., mouezhiañ hollek g., hollvouezhierezh g.
Wählscheibe b. (-,-n) : [pellgomzer] dremm b., kadran g., sifrenner g.
Wahlschein g. (-s,-e) : paperenn evit mouezhiañ dre c'halloudegadur (dre brokul) b.
Wahlschlappe b. (-,-n) : strilh da-geñver un dilennadeg g., distrilh da-geñver un dilennadeg g.
Wahlschwindel g. (-s,-) : trucherezh da-geñver un dilennadeg g., floderezh da-geñver ur votadeg g., floderezh dilennel g.
Wahlsieg g. (-s,-e) : trec'h da-geñver un dilennadeg g.
Wahlsieger g. (-s,-) : trec'hour da-geñver un dilennadeg g.
Wahlspruch g. (-s,-sprüche) : ger-ardamez g., ger-stur g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g.
Wahlsystem n. (-s,-e) : reizhiad dilenn b., doare mouezhiañ g. ; *berufsständisch organisiertes Wahlsystem,* mouezhiañ korfuniadel g.

Wahltaste b. (-,-n) : stokell dibab b., touchenn dibab b.
Wählton g. (-s,-töne) : [pellgomz] ton linenn g.
Wahlumtriebe lies. : itrikoù da-geñver ur votadeg lies., iriennoù da-geñver ur votadeg lies., korvigelloù da-geñver ur votadeg lies., kavailhoù da-geñver un dilennadeg lies, trikamardoù da-geñver un dilennadeg lies., ardoù da-geñver un dilennadeg lies, troidelloù da-geñver un dilennadeg lies., troioù-pleg da-geñver un dilennadeg lies., keusteurenn ar mouezhiadegoù b.
Wahlurne b. (-,-n) : boest ar mouezhioù b., boest-votiñ b., boest-vouezhiañ b., pod-mouezhiañ g., mouezharc'h b., kirin ar votadeg b., P. pod ma vez taolet ar bilhedoù g.
Wahlvergehen n. (-s,-) : trucherezh da-geñver un dilennadeg g., floderezh da-geñver ur votadeg g., floderezh dilennel g.
Wahlversammlung b. (-,-en) : bodadeg da-geñver un dilennadeg b. ; *Wahlversammlung für die Senatswahlen,* bodadeg an elektourien-veur b.
Wahlverwandtschaft b. (-,-en) : kenhoal g. ; *die Wahlverwandtschaften* [Goethe], an nesañded dre zibab b., ar c'henhoal divizel g., an nesañderioù dilennadel lies.
wahlweise Adv. : da zibab, da ziuzañ, da choaz, diouzh ho tiviz, hervez ho c'hoant, daoust deoc'h, diouzh ma karot, diviz deoc'h / diuz deoc'h (Gregor) diouzh ho c'hoant, diouzh ma fell deoc'h, diouzh ma fell deoc'h e ve, hervez ma kav deoc'h eo ar gwellañ, en ho tiviz.
Wahlwerbung b. (-,-en) : kabalerezh g. ; *Wahlwerbung machen, Wahlwerbung betreiben,* kabaliñ, kas e gabalerezh, kestal mouezhioù.
Wahlwiederholung b. (-) : [pellgomz] stokell „bis“ b.
Wahlzettel g. (-s,-) : bilhed-votiñ g., bilhedenn-vouezhiañ b., paperenn-votiñ b., paperenn-vouezhiañ b.
Wahlzensus g. (-) : mouezhiañ diouzh ar sens g.
Wahn g. (-s) : **1.** rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b., follentez b., follezh b., katar g., touelladenn spered b., emdouellerezh g., diboell g., diboellegezh b., diboelladenn b., berlobi g. ; *in einem Wahn befangen sein,* bezañ garzhet en e huñvreoù kozh, en em douellañ e-unan, bezañ trellet (trevariet, trelatet, troet, diank) e spered, bezañ kollet e skiant-vat gant an-unan, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o ribotat en e benn, bezañ bepred ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak o rodellañ en e benn, bezañ udb o virviñ e spered, bezañ dalc'het e spered gant ur sorc'henn (ur sorbienn) bennak ; **2.** alter g., alfo g., trelat g., ambren g., trevari g.
Wahnbild n. (-s,-er) : touellwel g., eriunell b., trezerc'h g., falswelidigezh b., touelladenn spered b., treuzfaltazi b., emdouell g., emdouellerezh g., sorc'henn b., sorbienn b., boemarvest g., falskredennoù lies., gwallgredennoù lies., kredennoù faos lies., brizhkredennoù lies. ; *sich Wahnbildern hingeben,* en em douellañ e-unan, en em reiñ da douelladennoù spered, mont da-heul e huñvreoù, huñvreal, bezañ dalc'het gant ur sorc'henn, sevel kestell el Loar, bezañ alfoet, alteriñ.
wähnen V.gw. ha V.em. (hat (sich : t-rt) gewähnt) : krediñ e gaou, soñjal gant an-unan, faltaziañ, kavout d'an-unan.
Wahngebilde n. (-s,-) : boemarvest g., touell g., touellwel g., eriunell b., trezerc'h g., falswelidigezh b., touelladenn spered b., treuzfaltazi b., emdouell g., emdouellerezh g., sorc'henn b., sorbienn b.
Wahnglaube g. (-ns) : sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b., brizhkredenn b., treuzkredenn b., follezh b., falskredennoù lies., gwallgredennoù lies., kredennoù faos lies., brizhkredennoù lies.
Wahnidee b. (-,-n) : mennozh ambreek g., mennozh alterek g., mennozh alfoek g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b., follezh b.
Wahnkante b. (-,-n) : [tekn.] kant krustennek ur plankenn g.
wahnschaffen ag. : [rannyezh.] savet fall, inkruzun, diskolp, disneuz, disleber.
Wahnsinn g. (-s) : **1.** follentez b., follezh b., katar g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., belbi g., trefu g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., berlobi g. ; *vom Wahnsinn befallen sein,* bezañ dalc'het gant droug-sant-Koulm, bezañ dalc'het e spered gant droug-sant-Briag (gant ar c'hatar), bezañ kouezhet ar follentez war an-unan, bezañ stag ar follentez ouzh an-unan, bezañ mat da dreiñ ar rod ; **2.** brizherezh g., diskianterezh g., diboellegezh b., belbi g., diskiantegezh b., diboelladenn b., trelat g. ; *das ist heller Wahnsinn,* ret eo bezañ sot da stagañ evit ober kement-se, neb a ra kement-se ez eus treid leue en e votoù, follentez eo ober kement-se, sot-mik an hini a rafe kement-se, foll an hini er gra, bloc'h diaviz eo ober an dra-se ; *so ein Wahnsinn !* un diframm ! ur spont ! un hiris ! ; *das ist der absolute Wahnsinn,* aze emañ ar boch.
wahnsinnig ag. : **1.** diskiant, foll, sot-mat, sot-mik, diboell, kontrol d'ar skiant-vat, pennfoll, ambreek, alterek, alfoek, alfoet, follet, alteret, divontet e spered, troet e spered ; *sie ist wahnsinnig,* honnezh a zo follez, honnezh n'eo ket mat gant he fenn ; *wahnsinnig werden,* koll e skiant (e spered), treiñ sot, treiñ da sot, katariñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, sodiñ, [plac'h] sodeziñ, mont sot, mont foll, treiñ e spered e dour, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, follañ, mont en alfo, mont en alter, alfoiñ, alteriñ, ambreniñ, berlobiañ, mont ganto ; *er ist wahnsinnig geworden,* cheñchet eo àrnezhañ ; **2.** [dre skeud.] *sie machen mich noch wahnsinnig,* me 'zo erru dotu ganto, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, emaon o kinnig sodiñ ganto, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terriñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù ; **3.** skrijus, spontus, spouronus, euzhus, abominapl ; *wahnsinnige Schmerzen,* poanioù skrijus lies., poanioù ifern lies., poanioù kriz lies., poanioù garv lies., poanioù da grial lies., poanioù kalet lies.
Adv. : P. abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, mantrus, euzhus ; *es ist wahnsinnig kalt,* yen eo, ur spont ! yen eo, un diframm ! yen eo, un hiris ! gwashat eo yen ! ; *wahnsinnig groß,* bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-

kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra ; *er hat wahnsinnig lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !.

Wahnsinnige(r) ag.k. g./b. : ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g.

Wahnsinnigwerden n. (-s) : *das ist zum Wahnsinnigwerden,* amañ ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ur gwir bistri eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se.

Wahnsinnstaten lies. ; dibennadoù lies., diboellajoù str., diboelladennoù str., folladennoù lies., sodadennoù lies., brouezadoù lies.

Wahnvorstellung b. (-,-en) : touellwel g., eriunell b., trezerc'h g., falswelidigezh b., rambre g., unfroudennegezh b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouell g., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., boemarvest g., mennozh ambreek g., mennozh alterek g., mennozh alfoek g., follezh b., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies. ; *Wahnvorstellungen verursachen,* sorc'henniñ, touellañ, boemañ, trezerc'hañ, lakaat da drezerc'hañ.

Wahnwitz g. (-es) : **1.** follentez b., follezh b., katar g., frenezi b. ; **2.** brizherezh g., diboell g., diboellegezh b., diboelladenn b. diskiantiz b., belbi g., diskiantegezh b., diskianterezh g.

wahnwitzig ag. : diskiant, diboell, kontrol d'ar skiant-vat, frenezius, pennfoll, diaoulek ; *wahnwitziges Unterfangen,* embregerezh diskiant g., embregadeg diskiant b., diboelladenn b., follentez b. ; *wahnwitziger Dünkel,* bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù lies., roufl g., digoroù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies.

wahr ag. : **1.** gwir, gwirion, gwiriek, peurwirion ; *eine wahre Geschichte,* un istor gwir g. ; *etwas wahr machen,* kas udb da benn (da vat, da wir), seveniñ udb, pengenniñ udb ; *wahr werden,* dont da vat (da wir), mont da wir, mont da benn ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr,* digredus eo, met gwir eo memes tra ; *seine wahre Gestalt wieder annehmen,* distreiñ d'e wir neuz ; *es ist ein wahres Vergnügen,* un dudi eo d'ar spered ha d'ar galon, kement-se a laka dudi er galon, un drugar eo, un ebat eo, un hoal eo, gwashat ma'z eo dudius ! ; *sich als wahr herausstellen,* bezañ gwiriet (anataet, lakaet anat, prouet ez eo gwir) ; *seine wahren Absichten verbergen,* kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *sein wahres Gesicht zeigen,* diskouez piv eur e gwirionez, en em ziskuliañ, en em reiñ da anaout, diskouez splann eus peseurt spered eur buhezet, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez splann pet kompren a zo en an-unan, sevel (lemel) e vaskl, diskouez e wir zremm, dizoleiñ e zremm, tennañ e vaskl, en em zivouchañ ; *wahre Geschichte,* istor gwir g., istor gwirion g. ; *ein wahrer Christ,* ur gwir gristen g., ur c'hristen mat g.

2. kuit a c'haou, hep ger gaou, gwir, gwir-bev, gwir-Bater, gwir evel ar Bater, gwir-diarvar ; *nicht wahr ?* neketa ? nekwir ? n'eo ket gwir ? n'eo ket 'ta ? kuita ? laka ! laka 'ta ! hama ? ac'hanta ? hañ ? ; *das ist gut, nicht wahr ?* laka eo mat ! - laka 'ta eo mat ! - mat eo, neketa ? - mat eo, hama ? - mat eo, kuita ? - mat eo, nekwir ? - mat eo, hañ ? ; *er war nicht einmal Offizier, nicht wahr ?* ne oa ket ofiser, eo moarvat ! ; *das ist nicht wahr,* ur c'haouiadenn eo, gevier eo ; *etwas für wahr halten,* kemer udb da wir, degemer udb da wir ; *etwas als wahr hinstellen,* reiñ udb da wir, degas udb da wir, menegiñ udb evel pa vefe gwir ; *das ist zu schön, um wahr zu sein,* un inosant neb a gred an dra-se ! erru e vefe marc'had-mat ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue ! ; *von dem ganzen Bericht ist kein Wort wahr,* tri gaou bep daou c'her a zo gant an dezrevell-mañ, n'eus nemet fardaj ha gevier er rentañ-kont-se, n'eus ket ur ger a wirionez er rentañ-kont-se, n'eus ger gwir ebet er rentañ-kont-se ; *so wahr mir Gott helfe !* laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a c'houlenn bezañ lonket gant al loar mar n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! re wir eo ! ; *das darf doch nicht wahr sein !* n'eo ket posupl alato ! n'eo ket gwir ! n'eo ket kredapl ! ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ! dal 'ta ! sell 'ta ! c'hwistim 'ta, va Doue ! petra va Doue ! ; *wahr bleibt wahr,* ar wirionez a zo gwir, ar wirionez n'en em fazi ket ; *wäre es auch wahr,* ha pa vefe gwir an dra-se, forzh ha pa vefe gwir an dra-se, ha bezañ e vefe gwir an dra-se, na posupl Doue 'vefe gwir !

3. leal, feal, gwir ; *ein wahrer Freund,* ur gwir vignon g., ur mignon gwirion g. ; *wahre Freunde,* gwir vignoned lies. ; *ein wahrer Freund erkennt man in der Not,* pa zeu berroù a-wel, kalz mignoned a dro banniel - en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion.

Wahre(s) ag.k. n. : *das Wahre,* ar wirionez b., ar gwir g. ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Unwahren unterscheiden,* dre chañs en doa merzet an ton faos a oa er c'homzoù-se, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, digemmeskañ, ridellat) ar gwir diouzh ar gaou ; *etwas Wahres wird schon an der Geschichte sein,* bez' ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, un dra bennak a zo gwir er pezh a lavarer (er pezh a zo bet klevet), hanter wir eo an dra-se, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, moarvat e vo kavet ez eus un tamm gwirionez bennak gant an istor-mañ.

wahren V.k.e. (hat gewahrt) : mirout, derc'hel, kenderc'hel, difenn, gwarediñ ; *seine Interessen wahren,* difenn e grog (e wirioù, e lod, e lazioù, e gilhoù, e draoù), diwall diouzh e jeu, bezañ aketus d'e lazioù, gwarediñ e lazioù, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, ober

diouzh e lazioù ; *ein Geheimnis wahren,* tevel krenn war udb, derc'hel war e deod, bezañ evit e deod, na vezañ toull e deod, lakaat udb dindan e votoù, derc'hel gant an-unan, na vezañ ur sac'h diere, chom hep gwerzhañ ar bistolenn (hep reiñ avel d'ar c'had), na doullañ d'an douar, leuskel udb en e rastell ; *den Anschein wahren,* mirout an diavaezioù kaer, na ober van ebet evel un tamm koad, na ober ur van, chom difrom (diseblant), ober van da vezañ distrafuilh, ober an azvan da vezañ dinec'h, ober an neuz da vezañ didrabas, ober neuz da vezañ didrabas, ober an neuz bezañ didrabas, ober neuz bezañ didrabas, ober sin a vezañ distrafuilh, ober min a vezañ didrabas, ober ar mod da vezañ didrabas ; *den Anstand wahren, die Form wahren, die Formen wahren,* doujañ d'an doareoù mat, doujañ d'an dereadegezh, en em zerc'hel e doare, chom war an arroudenn, na ober tra a-enep ar vuhezegezh vat, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat ; *den Frieden wahren,* mirout ar peoc'h, delc'her ar peoc'h en e sav, kendelc'her a-sav ar peoc'h ; *seinen Stand wahren,* derc'hel d'e renk, derc'hel e droad er par, difenn e renk, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *die Proportionen müssen gewahrt bleiben,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti.

währen V.gw. (hat gewährt) : padout, hirbadout, trebadout ; [kr.l] *was lange währt, wird endlich gut,* gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - dale a ra vat a-wechoù - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

während[1] ag. : padus, padel ; *ewig während,* peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel.

während[2] araog. + t-c'h : e-kerzh, e-ser, e-pad, a-hed, hed, dre hed, e-doug, e-tro-pad, e-tro, e-korf, a-bad, a-zoug, e pleg ; *während des Essens sagte er kein Wort,* ne rannas grik e-kerzh (e-ser, e-pad, a-hed, hed, dre hed) ar pred, ne zihostas ger e-doug ar pred, ne zeuas ger ebet eus e c'henoù e-kerzh ar pred, ne darzhas (ne zeuas) ger ebet war e vuzelloù e-pad ar pred, ne lavaras ket un dister ger e-pad ar pred, ne faoutas (wikas, sonas) grik a-hed ar pred, chom a reas dilavar (dison, mik) e-doug ar pred, ne lavaras na grik na mik e-ser ar pred, tevel a reas krenn e-kerzh ar pred, tevel a reas mik e-kerzh ar pred, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù e-kerzh ar pred, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz e-pad ar pred.

während[3] stagell isurzhiañ : **1.** e-skoaz, tra ma, a-bad ma, e-lec'h, ha bezañ, e-kichen, pa ; *sie ist fleißig, während er faul ist,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern,* boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon ; **2.** endra, tra ma, e-keit ma, e-keit ha ma, keit ha ma, e-kreiz ma, diwar-greiz ma, e-pad ma, e-doug ma, e-tro ma, e-ser, e-keñver ma, en-drebad ma, etre ma ; *während Jonas abwusch, schälte seine Freundin Kartoffeln,* skaotañ a rae Jonas al listri, tra ma (e-doug ma, keit ha ma, e-tro ma) pelie e vignonez avaloù-douar - skaotañ a rae Jonas al listri, endra belie e vignonez avaloù-douar ; *während das Orchester spielte,* e-pad ma c'hoarie ar muzikoù ; *während die Sonne schien, lagen wir am Strand,* e-keit ma pare an heol e oamp astennet a-stok war an draezhenn ; *er las, während er aß,* debriñ a rae e-ser lenn ; *während er sprach,* e-kreiz m'edo o komz, e-pad m'edo o komz, diwar-greiz m'edo o komz.

währenddem Adv. / **währenddes** Adv. / **währenddessen** Adv. : etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, e pleg an dra-se.

wahrhaben V.k.e. [en dro-lavar *„nicht wahrhaben wollen“* nemetken] : anzav ; *er will es nicht wahrhaben, dass er sich geirrt hat,* nac'h a ra anzav e fazi.

wahrhaft ag. : **1.** gwir, gwirion, gwiriek, peurwirion ; **2.** didro, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, jurdik, diouzhtu.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit lavaret gwir, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, a wir galon, hep ger gaou.

wahrhaftig ag. : **1.** gwir, gwirion, gwiriek, peurwirion ; **2.** didro, digamm, digammwidre, diwidre, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, jurdik, diouzhtu.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit lavaret gwir, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, ent sur, hep komz ger gaou, hep komz gaou, kuit a c'haou, da vat, a wir galon, hep ger gaou, o dam ya, ya dam, feiz, e feiz, feiz ya ; *wahrhaftig !* fidoue ! fidoupenn ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !

Wahrhaftigkeit b. (-) : gwirionded b., gwirionder g., gwirded b., gwirder g., gwirionez b., gwiriegezh b., eeunded b., onestiz b. ; *die Wahrhaftigkeit einer Aussage anerkennen,* anavezout gwirionez un testeni.

Wahrheit b. (-,-en) : **1.** gwirionez b., gwir g. ; *die ungeschminkte Wahrheit, die nackte Wahrheit, die schiere Wahrheit,* ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b., ar wirionez penn-da-benn b., ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionez diginkl b., ar wirionez diflatr b., ar wirionez digatar b., ar gwir wirionez b., ar wirionez rik b. ; *die Wahrheit einer Aussage anerkennen,* anavezout gwirionez un testeni ; *die Wahrheit beweisen,* prouiñ ar wirionez ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden,* n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; *bedenke wohl diese Wahrheit !* dit da bouezañ ervat ar wirionez-mañ ! ; *ich werde Ihnen die ganze Wahrheit sagen,* ar wirionez a gontin deoc'h war-eeun, ar wirionez penn-da-benn a lavarin deoc'h ; *sie*

glaubt mir nicht, wo ich ihr doch die Wahrheit sage, ne gred ket pa lavaran ar wirionez dezhi ; *das ist die reine Wahrheit,* se 'zo ken gwir ha ma'z eus pemp biz war va dorn, ken gwir eo evel ma lavaran deoc'h, ar wirionez penn-da-benn eo, re wir eo, ken gwir eo ha ma'z eo ar c'hog a zo tad d'ar yer ; *das ist noch lange nicht die Wahrheit,* kement-se ne gord ket gant ar wirionez penn-da-benn - n'eo ket gwir-Bater (gwir evel ar Bater) pezh a glevan - liv ar gevier a chom c'hoazh war ar c'homzoù-se - par wir, par c'haou ; *aber es ist nur ein winziger Bruchteil der Wahrheit,* met n'eo nemet un euflenn eus ar wirionez ; *Kindermund tut Wahrheit kund, Kinder und Narren sagen die Wahrheit*, *bei Spaß und Possenspiel sagt man der Wahrheit viel,* etre bourd (etre c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz ; *er sagt die Wahrheit,* gwir a lavar, komz a ra gant gwirionded, komz a ra heñvel ouzh ar wirionez, komz a ra hervez ar wirionez ; *er sagt nicht die Wahrheit,* ne lavar ket ar wirionez, ne ya ket gant ar wirionez, ne gomz ket gant gwirionded, ne gomz ket heñvel ouzh ar wirionez, ne gomz ket hervez ar wirionez ; *man soll nicht alles glauben, was man hört : Wahrheit kommt selten vor, Lüge in Mengen,* arabat eo krediñ kement tra a glever : dibaot ar wirionez ha stank ar gevier, n'eo ket mat mont diouzh kaozioù brav an dud ; *jemandem die Wahrheit ins Gesicht sagen,* lavaret d'u.b. e-kreiz e c'henoù ar pezh a soñjer diwar e benn, lavaret e stal d'u.b., lavaret d'u.b. en e zaoulagad (e-kreiz e zaoulagad) ar pezh a soñjer diwar e benn (Gregor), lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret eeun ar wirionez d'u.b., kontañ e damm d'u.b.; *wir haben ihm gehörig die Wahrheit gesagt,* klevet en deus e oremuz, paket (kavet, tapet, klevet) en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù ganeomp, klevet en deus e seizh seurt ruz ganeomp, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus ar seizh mil ganeomp, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul ganeomp, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi ganeomp, bet en deus anezhi da bakañ ganeomp, kontet hon eus e damm dezhañ ; *es gefällt nicht jedem, die Wahrheit zu hören,* kriz eo a-wechoù klevet ar wirionez, ar wirionez a vez displijus da glevet a-wechoù, hegaz eo ar wirionez da glevet a-wechoù, kasaus eo ar wirionez da glevet a-wechoù, ar wirionez a zo kasaus d'an neb a zo kablus, ar wirionez a zo kasaus hag an hini he lavar a zo arabadus ; *die Wahrheit ermitteln,* stadañ ar wirionez ; *hinter die Wahrheit kommen,* kavout ar wirionez, dizoleiñ ar wirionez, kouezhañ war an tres, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, sikañ e viz en toull ; *durch Vergleich der Informationen ist man hinter die Wahrheit gekommen,* dre geñveriañ a bep seurt titouroù e oa bet kavet ar wirionez ; *er konnte jedoch die Wahrheit herausfinden,* deuet e oa a-benn da c'houzout ar wirionez memes tra ; *die Wahrheit zu ihrem Recht verhelfen, die Wahrheit zurechtrücken, der Wahrheit Geltung verschaffen,* lakaat ar wirionez war he reizh ; *die Wahrheit kommt nach und nach an den Tag, die Wahrheit kommt nach und nach ans Licht,* krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *da wir die Wahrheit nicht herausfinden können, vertraue ich Ihnen,* e defot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h, e faot ne c'hallomp ket gouzout ar wirionez e fizian ennoc'h ; *um die Wahrheit zu sagen,* e leal, ez leal, end-eeun, evit lavaret gwir, evit gwir lavaret, ent gwir, e gwirionez, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, pa lavarin mat, kement ha lavaret ar wirionez, kenkoulz ha lavaret ar wirionez, betek lavaret ar wirionez, hep ger gaou, evit komz heñvel ouzh ar wirionez, evit komz hervez ar wirionez, em askre e lavaran deoc'h … ; *von der Wahrheit abweichen,* treiñ diwar ar wirionez rik, distekiñ diouzh ar wirionez plaen, mont en tu-hont d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, mont dreist dalc'h ; *er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter,* n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwaller ; *der Wahrheit die Ehre geben,* enoriñ ar wirionez ; *er ist die Wahrheit selbst,* gwiriek eo a bep hent, eeun eo e pep hent, gwirion eo ken ez eo, eeun eo evel ur wialenn ; *die Wahrheit verhehlen,* skoachañ ar wirionez ; *die Wahrheit auf den Kopf stellen,* findaoniñ ar wirionez, falsañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, distummañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ, gwariañ, dic'hizañ) ar wirionez ; *sich an die Wahrheit halten,* en em reizhañ ouzh ar wirionez ; *im Wein liegt Wahrheit,* diwar an evañ re e tarzh ar wirionez ; *die Wahrheit bleibt manchmal besser unausgesprochen,* ar wirionez ne dalv netra pa ra gaou ouzh an nesañ, pep gwirionez n'eo ket mat na da lavaret na da glevet ; *nach der Wahrheit suchen,* arglask ar wirionez ; **2.** [preder.] gwirionezenn b., gwirionez b., gwirded g., gwirder g. ; *ewige Wahrheiten,* gwirionezioù peurbadel lies. ; *ontologische Wahrheiten,* gwirionezioù boudoniel lies. ; *formale Wahrheit,* gwirionez furmel b. ; *materielle Wahrheit*, gwirionez dalc'hadel b. ; *mathematische Wahrheit,* gwirionez jedoniezhel b. ; *experimentelle Wahrheit,* gwirionez arnodadel b. ; *rationelle Wahrheit,* gwirder poellel g. ; *ethische Wahrheit,* gwirder divezel g. ; *faktische Wahrheit,* gwirder devoudel g. ; [Heidegger] *Wahrheit des Wesens,* bout ar beziad g.

Wahrheitsapostel g. (-s,-) : hader gwirionez g.

Wahrheitsbeweis g. (-es,-e) : prouenn b., anatadur g., anatidigezh b., anatadurezh g. ; *den Wahrheitsbeweis führen,* prouiñ, gwiriañ, lakaat anat, anataat, splannaat, diskouez ez eo gwir an dra-mañ-tra.

Wahrheitsfindung b. (-) : saveladur ar wirionez g., stadadur ar wirionez g.

wahrheitsgemäß ag. / **wahrheitsgetreu** ag. : gwir, gwirion, gwiriek, peurwirion ; *wahrheitsgetreue Aussage,* testeni gwir g.

Adv. : kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, ent gwir.

Wahrheitskriterium n.(-s,-kriterien) : merk-diogeliñ ar wirionez g.

Wahrheitsliebe b. (-) : gwirionded b., eeunded b., onestiz b., gwirionez b., tommder ouzh ar wirionez g., stagidigezh ouzh ar wirionez b.

wahrheitsliebend ag. : gwiriek a bep hent, eeun e pep hent, gwirion ken ez eo, eeun evel ur wialenn, tomm ouzh ar wirionez, stag ouzh ar wirionez.
Wahrheitssinn g. (-s) : gwirionded b., eeunded b., peurlealded b., onestiz b., onested b., gwirionez b.
Wahrheitstabelle b. (-,-n) / **Wahrheitstafel** b. (-,-n) : taolenn wirded b.
Wahrheitswert g. (-s,-e) : [logik] talvoud gwirded g.
wahrlich Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit lavaret gwir, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, evit mat, a wir galon, hep ger gaou ; *wahrlich !* fidoue ! fidoupenn ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! e feiz ! feiz ! feiz, ya !
wahrnehmbar ag. : **1.** merzadus, merzidik, santidik, heverz, santadus ; *das sinnlich Wahrnehmbare,* ar verzadelezh b. ; *nicht wahrnehmbar,* diheverz, diverzadus ; **2.** gweladus, hewel ; *ein mit unbewaffnetem Auge wahrnehmbarer Komet,* ur steredenn lostek a c'heller gwelet hep lunedoù ; *nicht wahrnehmbar,* disgwel, diweladus, dihewel ; **3.** heglev, klevadus ; **4.** arselladus ; *kaum wahrnehmbar,* dister-tre, bihan-tre, bihan anfin, diheverz, diverzadus, disgwel, diweladus, dihewel, diheglev.
Wahrnehmbarkeit b. (-) : merzadusted b., merzaduster g.
Wahrnehmbarkeitsschwelle b. (-) : [bred.] gousomm ar merzout b., treuzpoent ar merzout g., gwehin ar merzout g. ; *differentielle Wahrnehmbarkeitsschwelle,* gousomm diforc'hat b., treuzpoent diforc'hat g., gwehin diforc'hat g.
wahrnehmen V.k.e. (nimmt wahr / nahm wahr / hat wahrgenommen) : **1.** santout, merzout, diverzout, klevet, gwelet, remerkout, damwelet ; *ich habe nichts wahrgenommen,* merzet (klevet, gwelet) em eus netra ; *deutlich wahrnehmen,* spisverzout ; *etwas wahrnehmen,* emskiantañ udb, dont emskiantek ouzh udb ; *etwas empirisch wahrnehmen,* kantouezañ udb. ; **2.** mirout, derc'hel, difenn, ensammañ ; *die Interessen einer Firma wahrnehmen,* ober evit un embregerezh, ober evit mad un embregerezh, toullañ evit (ober diouzh lazioù, difenn lazioù) un embregerezh ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr,* emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevridik ar gumun ; **3.** kemer tro eus udb, kemer tro a udb, kemer tro d'udb, kemer e dro eus udb ; *den günstigen Augenblick wahrnehmen,* na c'hwitañ war un taol-chañs, na vankout d'e grog, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, gwentañ dre ma'z eus avel a-du, tennañ (ober, kaout) e vad eus un dro-vat, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, en em gavout mat eus un dro-vat, malañ diouzh an dour ; *nimm diese einmalige Chance wahr !* ar voul zo ganit, ruilh anezhi keit ha ma c'helli ! ; **4.** kemer perzh e, perzhiañ e.
Wahrnehmung b. (-,-en) : **1.** santad g., santadenn b., merzadenn b., merzad g., merzerezh g., merz g., merzout g., merzadur g., merzadurezh b., merzidigezh b., degemeridigezh b., anaoud merzadel g. ; *klare Wahrnehmung,* spisverzadenn b. ; *vestibuläre Wahrnehmung,* skiant diasavel b., skiant ar c'hempouez b. ; [bred.] *globale Wahrnehmung,* merzerezh bloc'hel g. ; [korf.] *gustatorische Wahrnehmung,* skiant an tañva b., tañva g., goust g. ; **2.** gwarez g., diwallerezh g., miridigezh b., mirerezh g., gwardoniezh b., ensammadur g. ; *Wahrnehmung der Interessen,* gwarez (difenn) ar gwirioù g., difennerezh al lazioù g., gwardoniezh al lazioù b. ; **3.** perzhiadur g., perzhiañ g.
Wahrnehmungsfeld n. (-s,-er) : maezienn ar merzout b.
Wahrnehmungsgrenze b. (-,-n) : [bred.] gousomm ar merzout b., treuzpoent ar merzout g., gwehin ar merzout g.
Wahrnehmungsvermögen n. (-s) : barr merzout g.
wahrsagen V.gw./V.k.e. (hat wahrgesagt // hat gewahrsagt) : lavaret o avantur d'an dud, tennañ o flanedenn d'an dud, lavaret o flanedenn d'an dud, lenn o flanedenn d'an dud, urisiniñ ; *jemandem seine Zukunft (sein Schicksal) wahrsagen,* tennañ e blanedenn d'u.b., lavaret e blanedenn d'u.b. ; *aus den Karten wahrsagen,* lenn ar blanedenn e-barzh ar c'hartoù ; *aus den Händen wahrsagen,* lenn ar blanedenn diwar palvoù an daouarn, lenn ar blanedenn e linennoù an daouarn, lenn doare u.b. en arroudennoù e zaouarn ; *aus dem Kaffeesatz wahrsagen,* lenn ar blanedenn e-barzh ar mal kafe ; *sich (t-d-b) wahrsagen lassen,* mont da glevet e blanedenn ; *ihm wurde gewahrsagt,* klevet a reas e blanedenn.
Wahrsager g. (-s,-) : **1.** lenner planedennoù g., spiswelour g. ; **2.** [istor] urisin g., urisinour g., divinour g., diouganer g., diouganour g., darlavariad g., aogur g.
Wahrsagerei b. (-) : diouganerezh g., diouganouriezh b., divinouriezh b., divinerezh g., urisinerezh g., spiswelouriezh b., aogur b.
Wahrsagerin b. (-,-nen) : **1.** lennerez planedennoù b., spiswelourez b. ; **2.** [istor] urisinourez b., divinourez b., diouganerez b., sibilla b., darlavariadez b.
wahrsagerisch ag. : diouganus, diouganek, profedek, … divinout.
Wahrsagung b. (-,-en) : diougan g., diouganadenn b., diouganerezh g., urisinerezh g., divinerezh g., divin g., divinadur g., spiswelerezh g.
währschaft ag. : [Bro-Suis] eus an dibab, diouzh an dibab, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar c'hentañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, eus ar c'hentañ troc'h, heberzh, dibab, a-zoare, a-feson, tre, fetis.
Wahrschau estl. : [merdead.] *Wahrschau !* diwallit ! taolit evezh ! lakait evezh !
wahrscheinlich ag. : gwirheñvel, douetus, tebek.
Adv. : douetus, moarvat, emichañs, pechañs, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs, c'honvat, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h ; *höchst wahrscheinlich,* douetus bras, kredapl-bras, hervez pep

doare ; *er wird wahrscheinlich nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe - ne zeuio ket nemet ur chañs e vefe - ne zeuio ket, 'm eus aon ; *er wird wahrscheinlich kommen,* bezañ a-walc'h e teuio - bez' a-walc'h e teuio - dont a raio, kredapl.

Wahrscheinlichkeit b. (-) : **1.** gwirheñvelded b., gwirheñvelder g., gwirheñvelidigezh b., hañvaledigezh b., bezusted b., bezuster g., c'hoarvezusted b., c'hoarvezuster g., degouezhaduster g., degouezhadusted b., degouezhuster g., degouezhusted b. ; *aller Wahrscheinlichkeit nach,* douetus bras, kredapl-bras, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h ; **2.** [skiantoù] tebegezh b., tebegenn b. [*liester* tebegoù] ; *bedingte Wahrscheinlichkeit, konditionale Wahrscheinlichkeit,* tebegezh amveziadek b.

Wahrscheinlichkeitsgrad g. (-s,-e) : derez bezusted g. ; *hoher Wahrscheinlichkeitsgrad,* derez bezusted uhel g., bezusted uhel b.

Wahrscheinlichkeitskonzept n. (-s,-e) : meizad an debegezh g.

Wahrscheinlichkeitsrechnung b. (-,-en) : jedadur an tebegoù g., riñverezh an tebegoù g.

Wahrscheinlichkeitstheorie b. (-) : damkaniezh an tebegoù b., tebegouriezh b.

Wahrspruch g. (-s,-sprüche) : [gwir] barnedigezh b., devarn b.

Wahrung b. (-) : gwarez g., diwallerezh g., miridigezh b., mirerezh g., gwardoniezh b., ensammadur g. ; *Wahrung der Interessen,* gwarez (difenn) ar gwirioù g., difennerezh al lazioù g., gwardoniezh al lazioù b.

Währung b. (-,-en) : moneiz g. ; *harte Währung,* moneiz talvoudus (kreñv, eus ar gwellañ) g. ; *Wert einer Währung,* mon g., talvoudegezh ur moneiz b. ; *gängige Währung,* moneiz red g.

Währungs- : moneizel, … ar moneiz, … moneiz.

Währungsabkommen n. (-s,-) : feur-emglev war ar moneiz g., feur-emglev moneizel g.

Währungsabwertung b. (-,-en) : gouwerzhekadur ar moneiz g.

Währungsausgleichsbeträge lies. : arc'hant kempouezañ g.

Währungsbank b. (-,-en) : bank monañ g.

Währungseinheit b. (-,-en) : unanenn voneizel b.

Währungsfonds g. (-,-) : font moneizel g. ; *internationaler Währungsfonds (IWF),* Font Moneizel Etrebroadel g., FME g.

Währungsgebiet n. (-s,-e) : tachad moneizel g., moneizva g.

Währungsgold n. (-s) : aour moneiz g.

Währungsinstitut n. (-s,-e) : ensavadur moneizel g.

Währungskrise b. (-,-n) : enkadenn voneizel b.

Währungsparität b. : parelezh an eskemm etre moneizoù b., parelezh etre moneizoù b.

Währungspolitik b. (-) : politikerezh moneizel g.

Währungsreform b. (-,-en) : adreizh moneizel g.

Währungsreserven lies. : mirad arc'hant g.

Währungsschlange b. (-) : [istor] naer voneizel b. ; *europäische Währungsschlange,* naer europat ar moneizioù b.

währungsschwach ag. : gwan e voneiz ; *währungsschwaches Land,* bro gwan he moneiz b.

Währungsstandard g. (-s,-s) : stalon moneizel g.

währungsstark ag. : kreñv e voneiz ; *währungsstarkes Land,* bro kreñv he moneiz b.

Währungssystem n. (-s,-e) : reizhiad voneizel b. ; *internationales Währungssystem,* reizhad voneizel etrebroadel b. ; *europäische Währungssystem,* reizhiad voneizel Europa b.

Währungsumstellung b. (-) : eiltaladur ur moneiz g.

Währungsunion b. (-,-en) : unaniezh voneizel b.

Währungsverhältnis n. (-ses,-se) : feur-eskemm g.

Wahrzeichen n. (-s,-) : arouez b., ardamez g.

Waiblinger g. (-s,-) : [istor] gibellin g., waiblingenad g., [*dalc'hiad an impalaer a-enep ar pab*].

Waid g. (-s,-e) : [louza.] *Färberwaid,* glizin-Gwaskogn str., kerboullenn b., pastez-Langedok g.

Waise b. (-,-n) : emzivad g., minor g., emzivadez b., minorez b., bugel diberc'henn g. ; *vater- und mutterlose Waise,* emzivad didud g., emzivadez didud b., emzivad rik g., emzivadez rik b., emzivad didad ha divamm g., emzivadez didad ha divamm b., emzivad marv e dad hag e vamm g., emzivadez marv he zad hag he mamm b., minor didud g., minorez didud b., minor rik g., minorez rik b., minor hep tad na mamm g., minorez hep tad na mamm b., minor marvet e dad hag e vamm digantañ g., minorez marvet he zad hag he mamm diganti b. ; *zur Waise machen,* emzivadañ ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Waise,* minor ar Stad g., minorez ar Stad b., minor skoret gant ar Stad g., minorez skoret gant ar Stad b.

Waisenanstalt b. (-,-en) **/ Waisenhaus** n. (-es,-häuser) : ti-emzivaded g., emzivati g.

Waisenkind n. (-s,-er) : emzivad g., minor g., emzivadez b., minorez b., bugel diberc'henn g. ; *zum Waisenkind machen,* emzivadañ.

Waisenknabe g. (-n,-n) : **1.** emzivad g., minor g., bugel diberc'henn g. ; *zum Waisenknaben machen,* emzivadañ ; **2.** [dre skeud.] *ein reiner Waisenknabe sein,* bezañ war e gentañ lamm, bezañ war e dro gentañ, bezañ war ar boulc'h kentañ, na vezañ kollet e hini glas c'hoazh, bezañ nevez er vicher, na gaout skiant-prenañ ebet, bezañ eus an torad diwezhañ.

Waisenmädchen n. (-s,-) : emzivadez b., minorez b., bugel diberc'henn g. ; *zum Waisenmädchen machen,* emzivadezañ.

Waisenmutter b. (-,-mütter) : desaverez emzivaded b., kulatorez b.

Waisenrente b. (-,-n) : leve emzivad g.

Waisenvater g. (-s,-väter) **/ Waisenvogt** g. (-s,-vögte) : desaver emzivaded g., kulator g.

Wake b. (-,-n) : toull er skorn g.

Wal g. (-s,-e) : [loen.] morvil g., balum b./g., krankal g., krankaleg g. ; *der Gesang der Wale,* kan ar balumed g. ; *Wale singen,* ar balumed a gan ; *Bartenwal,* balum b./g., morvil fanoliek g. ; *Zahnwal,* morvil dantek g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den*

Zahnwalen, ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir ; *Wale fangen, Wale jagen,* balumeta, morvileta.
Walache g. (-n,-n) : Valakiad g.
Walachei b. (-) : *die Walachrei,* Bro-Valakia b.
walartig ag. : krankalek, e doare ur morvil, e doare morviled, a-zoare gant ur morvil, a-zoare gant ar morviled, a-seurt gant ur morvil, a-seurt gant ar morviled.
Wald g. (-s,Wälder) : **1.** koad g., koadeg b., koadad g., gwezeg b., gwezenneg b., forest g./b. ; *Niederwald,* koad med g. ; *Hochwald,* koad bras g., koad uhel g. ; *borealer Nadelwald,* koadeg hanternozel b. ; *gemeindeeigener Wald,* koadeg kumun b. ; *natürlicher Wald,* koadeg naturel b. ; *künstlicher Wald,* koadeg plantet b. ; *dichter Wald,* koadeg stank b. ; *durch Wald und Feld,* a-dreuz-karter, a-hed ar vro, dre goad ha maez, dre draoñienn ha menez, dre grec'h ha traoñ, dre ar maezioù, a-dreuz ar c'hoadeier hag an douareier, a zeval da venez, a venez da zeval ; *Brennholz aus dem Wald holen,* mont er c'hoad davit keuneud, mont er c'hoad da geuneuta, mont er c'hoadoù davit keuneud, mont er c'hoadoù da geuneuta ; *zum Holzen in den Wald gehen,* mont er forest davit koad, mont er forest da goata ; *quer durch den Wald gehen,* mont a-dreuz ar c'hoad, mont dre greiz ar goadeg, treuziñ ar goadeg a-blom, mont a-dreuz-penn d'ar c'hoad ; *einen Wald abholzen,* lakaat an troc'h en ur c'hoad ; **2.** [kr-l] *man sieht den Wald vor lauter Baümen nicht,* ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *wie man in den Wald ruft, so schallt es heraus,* emañ an eost diouzh an here - eostet e vez ar pezh a vez hadet - roerig kaverig - ordin e vez tapet an den diwar-bouez e deod - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - evel ma komzot e viot respontet - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - an hini a grañch fae a grañch war e sae - diouzh ma reot e kavot - eus ar skudell a roez e resevez - gra vad hag e kavi mad - va mab, gant ar vent a venti ha netra ken, mentet e vi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.
Waldameise b. (-,-n) : [loen.] *rote Waldameise,* merien ruz str.
Waldammer b. (-,-n) : [loen.] brean an taiga g.
Waldarbeiter g. (-s,-) : koadour g., koataer g., forestour g.
waldaus Adv. : *waldaus gehen,* kuitaat ar c'hoad, mont er-maez eus ar c'hoad.
waldbedeckt ag. : koadek, koadet-stank, gwezek, dindan goad, goloet a goadeier.
Waldbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b., P. kignez polikan str. ; *Waldbeeren pflücken,* lusa.
Waldbeerkraut n. (-s) : bod-lus g., gwez-lus str., plant lus str.
Waldbestand g. (-s,-bestände) : koadegi lies., koadegeier lies., koadegoù lies., gwezegi lies., gwezegoù lies., gwezegennegi lies., gwezennegoù lies., koadadoù lies.
waldbestanden ag. / **waldbewachsen** ag. : koadek, gwezek, goloet a goadeier, koadet.
Waldbewohner g. (-s,-) : annezad ar c'hoadoù g., den hag a vev er c'hoadoù g.
Waldboden g. (-s,-böden) : douar ar c'hoadoù g., douar er c'hoad g., strewad g.
Waldbrand g. (-s,-brände) : tan-gwall en ur c'hoad g., koadeg o teviñ b. ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde,* laosket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.
Waldbruder g. (-s,-brüder) : **1.** unmanac'h g., penitiour g., manac'h digenvez g. ; **2.** digenveziad g.
Waldchampignon g. (-s,-s) : [kabell-touseg] rozig ar c'hoadoù g.
Wäldchen n. (-s,-) : koadig g., forestig g./b.
Waldegerling g. (-s,-e): [kabell-touseg] rozig ar c'hoadoù g.
Wald-Ehrenpreis g. (-es) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.
Waldeidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard bevc'haner g.
waldein Adv. / **waldeinwärts** Adv. : *waldein gehen,* mont e-barzh ar c'hoad, mont don er c'hoad, mont etrezek kreiz ar goadeg, mont etramek kreiz ar goadeg, mont da-geñver kreiz ar goadeg, mont war-gaout kreiz ar goadeg.
Waldenser g. (-s,-) : [istor,relij.] dalc'hiad Petro Valdo g., dalc'hiad Petrus Valdes g., valdoad g., valdezad g.
Waldensertäler lies. : traoñiennioù valdoat lies., traoñiennioù valdezat lies.
Walderdbeere b. (-,-n) : [louza.] sivi-garzh str., sivi gouez str.
Waldesel g. (-s,-) : [loen.] **1.** azen gouez g. ; **2.** [azen doñv] *Thüringer Waldesel,* azen Thüringen g.
Waldessaum g. (-s,-säume) : lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., gwrimenn ar c'hoad b., or g., bevenn ar c'hoad b. ; *am Waldessaum,* war or ar c'hoad, e lost ar c'hoad, war lezenn ar c'hoad, war talbenn ar c'hoad, war gwrimenn ar c'hoad, war lez ar c'hoad, war ribl ar c'hoad, war bevenn ar c'hoad.
Waldeule b. (-,-n) : [loen.] hoper-noz g.
Waldfarn g. (-s,-e) : [louza.] banraden str., raden-gad str.
Waldflattergras n. (-es) : [louza.] mell-gad str.
Waldfrauenfarn g. (-s,-e) : [louza.] [louza.] banraden str., raden-gad str.
Waldfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantr g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g., felladenn goadel b.
Waldgebiet n. (-s,-e) : koadeg b., gwezeg b.
Waldgeier g. (-s,-) : [loen.] baou b.
Wald-Geißblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] gwezvoud str., bezvoud str., boued-gavr g., gavrvoued g., gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g.
Waldgeist g. (-es,-er) : den-bouc'h g., faon g.
Waldglöckchen n. (-s,-) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., P. boked strak g., [e yezh ar vugale] nunu str.

Waldgott g. (-s,-götter) : doue ar c'hoadeier g., doue ar c'hoadoù g.
Waldgrille b. (-,-n) : [loen.] grilh-koad g.
Waldhaar n. (-s,-e) : [louza.] hesk-ar-c'hoadoù g./str.
Waldhäher g. (-s,-) : [loen.] kegin-derv b.
Wald-Heckenkirsche b. (-,-n) : [louza.] gwezvoud str., bezvoud str., boued-gavr g., gavrvoued g., gwial-gavr g., iliavrez g., troad-bleiz g., bronnoù koukoug lies.
Waldhirse b. (-) : [louza.] mell-gad str.
Waldhorn n. (-s,-hörner) : korn riboulek g.
Waldhornist g. (-en,-en) : kornour g.
Waldhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] skilgog g., kog gouez g.
Waldhüter g. (-s,-) : koadour g., forestour g., suward g., gward-koad g., forecher g.
waldig ag. : koadek, koadet-stank, gwezek, goloet a goadeier.
Waldkatze b. (-,-n) : [loen.] **1.** kazh gouez g. ; **2.** kazh blev damhir Norvegia g. *pe* kazh Maine Coon g. *pe* kazh blev damhir Siberia g.
Waldkauz g. (-es,-käuze) : [loen.] kaouenn penn-tev b., toud penn-kazh g., penn-kazh g., gloud g., penn-yod g., evn-kazh g.
Waldkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.
Waldkirsche b. (-,-n) : [louza.] pabu str., babu str.
Waldland n. (-s) : takad koadek g., takad koadoù g.
Waldlaubsänger g. (-s,-) : [loen.] richaner ar c'hoad g., puig-sut g.
Waldlauf g. (-s,-läufe) : galoupadenn er c'hoadeier b. ; *einen Waldlauf machen,* ober ur c'haloupadenn er c'hoadeier.
Waldlichtung b. (-,-en) : frankizenn b., digoadenn b., treuskoad g.
waldlos ag. : digoad.
Waldmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] morzigell ar c'hoadeier b., logod-morz str., morz str., logod-douar str.
Waldmeister g. (-s,-) : **1.** enseller ijinerezh an dour hag ar c'hoadeier g. ; **2.** [louza.] menoued str.
Waldmeisterbowle b. (-,-n) : gwin blazet gant menoued g.
Waldmensch g. (-en,-en) : **1.** den hag a vev er c'hoadoù g. ; **2.** [loen.] orangoutan g.
Waldminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki b.
Waldnachtschatten g. (-s,-) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.
Waldnelke b. (-,-n) : *rote Waldnelke,* yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.
Waldnutzungsrecht n. (-s,-e) : forestaj g.
Waldnymphe b. (-,-n) : boudig ar goadeg b., driadenn [*liester* driadezed].
Waldohreule b. (-,-n) : [loen.] toud penn-kazh g., penn-kazh g., toud otus g., kaouenn-gazh b., P. penn-yod g.
Waldorfschule b. (-,-n) : skol Rudolf Steiner b.
Waldpflanze b. (-,-n) : plant ar c'hoadoù str.
Waldrand g. (-s,-ränder) : *der Waldrand,* an or g., lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., talbenn ar c'hoad g., bevenn ar c'hoad b., rizenn ar c'hoad b., gwrimenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., ribl ar c'hoad g. ; *am Waldrand,* war or ar c'hoad, e lost ar c'hoad, war lezenn ar c'hoad, war talbenn ar c'hoad, war gwrimenn ar c'hoad, war lez ar c'hoad, war ribl ar c'hoad, war bevenn ar c'hoad.
Waldrauch g. (-s,-räuche) : [louza.] flemm-douar g., louzaouenn-an-teil b., sklaerig g.
Waldrebe b. (-,-n) : [louza.] rouanez-al-liorzhoù b. ; *gewöhnliche Waldrebe,* rouanez-weus b.
waldreich ag. : stank ar c'hoadeier ennañ, goloet a goadeier, forzh koadek, forzh gwezek, koadet-stank.
Waldsauerklee g. (-s) : [louza.] triñchin-logod str., triñchin-gad str., bara-koukoug g.
Waldschelle b. (-,-n) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., P. boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.
Waldschlagweidenröschen n. (-s,-) : [louza.] ivan tañvouezennek str.
Waldschneise b. (-,-n) : **1.** gwenodenn en ur c'hoad b., hent koadourien g. ; **2.** troc'h g., harz-tan g., digoadenn b.
Waldschnepfe b. (-,-n) : [loen.] kefeleg-koad Eurazia g.
Waldschrat g. (-s,-e) : den-bouc'h g., faon g.
Waldspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h g. ; *italienische Waldspitzmaus,* minoc'h an Appenninoù g.
Waldstätte lies. : [istor] *die Waldstätte,* ar Pevar-C'hanton lies.
Waldsterben n. (-s) : [endro] ar c'hoadoù o vont da get lies., ar c'hoadoù o vervel lies., tremenvan ar c'hoadoù b., marv ar gwez g., ar marvoù gwez lies., marvidigezh ar gwez b.
Waldstreu b. (-,-en) : gardenn delioù b.
Waldstrich g. (-s,-e) : koadeg b., gwezeg b.
Waldstroh n. (-s) : [louza.] *gelbes Waldstroh,* luierez-velen b.
Waldstück n. (-s,-e) : koadeg b., gwezeg b. ; *zur Nutzung freigegebenes Waldstück,* dalc'h g., dalc'h-forest g., anzavad koadel g.
Waldtaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., glazig g., pichon gwez g.
Waldteufel g. (-s,-) : **1.** den-bouc'h g., faon g. ; **2.** [loen., marmouz] mandril g. ; **3.** [c'hoariell] diaoul gwinterellek g.
Waldung b. (-,-en) : koad g., koadeg b., gwezeg b., forest g./b.
Waldwasserläufer g. (-s,-) : [loen.] strelleg pastellek g.
Waldweg g. (-s,-e) : hent en ur c'hoad g., hent-koad g.
Waldweidenröschen n. (-s,-) : [louza.] ivan tañvouezennek str.
Waldwiesel n. (-s,-) : [loen.] fured g., furig g.
Waldwindblume b. (-,-n) : [louza.] gwentlouzaouenn-ar-c'hoadoù b.
Waldwirtschaft b. (-) : koataerezh g., gounid koad g., koadgounidegezh b.
Waldziest g. (-s,-e) : [louza.] fic'h g., linad-fic'h str.
Waler g. (-s,-) : [merdead.] balumetaer g., morviletaer g.
Wales n. (-) : Bro-Gembre b., Kembre b.
Walfang g. (-s) : balumetaerezh g., morviletaerezh g., micher valumed b., pesketaerezh ar balumed g., morvileta g., balumeta g.
Walfangboot n. (-s,-e) **/ Walfänger**[1] g. (-s,-) : [merdead.] bag-valumeta b., bag-vorvileta b., lestr morvileta g., lestr balumeta g., hirvag-lestr b. [*liester* hirvagoù-lestr].
Walfänger[2] g. (-s,-) : balumetaer g., morviletaer g.
Walfangmutterschiff n. (-s,-e) : bag-uzin b., greantlestr g.
Walfisch g. (-es,-e) : balum b./g., krankal g.

Walfischbarte b.(-,-n) : [loen.] fanol g. ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde,* fanolioù ar morviled a zo ur furmadur karnek.
Walfischfänger g. (-s,-) : balumetaer g., morviletaer g.
Walgesang g. (-s) : [loen.] kan ar balumed g.
Walhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin-balum g.
Walhall n. (-s) **/ Walhalla** n. (-s) / b. (-) : [mojenn.] Walhalla g., Valhöll g., Valhalla g., Valhalle g.
Waliser g. (-s,-) : Kembread [*liester* Kembreiz] g.
Waliserin b. (-,-nen) : Kembreadez b.
Walisisch n. : kembraeg g. ; *Walisisch sprechen,* kembraegañ ; *Bretonisch und Walisisch sind zwei verwandte Sprachen,* bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben.
walisisch ag. : **1.** kembreat, eus Bro-Gembre, … Bro-Gembre ; **2.** [yezh] kembraek ; *walisisch-bretonisches Wörterbuch,* geriadur kembraeg-brezhoneg g. ; *die walisische Literatur,* al lennegezh kembraek b. ; *ein walisisch schreibender Schriftsteller,* ur skrivagner kembraek g. ; *walisische Zeitschriften,* kelaouennoù kembraek lies. ; *Film in walisischer Sprache,* film kembraek g. ; *ein walisisches Lied,* ur ganaouenn gembraek b. ; *die Syntax der walisischen Sprache,* kevreadur ar c'hembraeg g.
walisischsprachig ag. : kembraek ; *walisischsprachiges Gebiet,* kembraegva g. ; *walisischsprachig werden,* kembraekaat ; *walisischsprachig machen,* kembraekaat.
Walisischsprechende(r) ag.k. g./b. : kembraeger g.
Walke b. (-,-n) : **1.** kommadur g., kommañ g. ; **2.** milin-gomm b., foulerezh b., komm g.
walken V.k.e. (hat gewalkt) : **1.** kommañ, foulañ, gwaskañ ha diwaskañ ; *Tuch walken,* kommañ mezher, foulañ mezher, mac'hañ mezher ; **2.** merat, mezañ, mezellañ, dorloiñ, ledañ gant ar ruilhenn ; **3.** [dre skeud.] *jemanden walken,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b.
Walken n. (-s) : **1.** bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., gwaskadurezh b., kommañ g., foulañ g. ; **2.** mer g., meradur g., mezadur g., mezellerezh g.
Walker g. (-s,-) : **1.** kommer g., fouler g., mac'her g., paotr mac'her g., moustrer g. ; **2.** [kegin.] ruilhenn b., rollon g. ; **3.** [loen.] c'hwil-kommer g., c'hwil-pin g. [*Polyphylla fullo*].
Walkerde b. (-) : douar-komm g.
Walkerei b. (-,-en) : milin-gomm b., komm g., foulerezh b.
Walkie-Talkie n. (-/-s,-s) : talkie-walkie g.
Walkman® g. (-s,-s) : sonvaleer g., walkman® g.
Walkmühle b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.
Walkmüller g. (-s,-) : kommer g., fouler g., mac'her g., moustrer g., paotr mac'her g.
Walküre b. (-,-n) : Walkirienn b. [*liester* Walkiried, Walkiriezed].
Wall g. (-s,Wälle) : **1.** ramparzh g., moger-greñv b., kreñvvoger b., moger-zifenn b., difenn-tro g. ; **2.** savenn b. ; **3.** [dre skeud.] ramparzh g., gwarez g. ; **4.** *ein Wall Heringe,* pevar-ugent harink lies., div zousennad harinked lies.
Wallach g. (-s,-e) : [loen.] spazh g., spazhard g., marc'h troc'h g., marc'h spazh g.
wallachen V.k.e. (hat gewallacht) : [kezeg] spazhañ, troc'hañ.
Wallbruch g. (-s,-brüche) : disac'h g., disac'hadur g., freuz g., difreuz g., toull-freuz g.
wallen V.gw. (hat gewallt / ist gewallt) : **1.** (hat) : birviñ, birvilhañ, rollvirviñ, ; **2.** (hat) : [dre skeud.] birviñ ; *das Blut wallt in seinen Adern,* birviñ a ra war e dreid, emañ e wad o virviñ, e galon a zo o virviñ en e greiz, birviñ a ra ar gwad dindan e ivinoù ; **3.** (ist) : sevel ; *Nebel wallen,* sevel a ra latar (mogidell), emañ o latariñ ; **4.** (hat) : gwagennañ, gwagenniñ, houlennañ, frizañ, bezañ hej gant an dra-mañ-tra ; *das Meer fängt an zu wallen,* diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, gwashaat a ra ar mor ; **5.** (ist) : pirc'hirinañ, mont e pirc'hirinded ; *nach Lourdes wallen,* mont e pirc'hirinded da Lourda.
wällen V.k.e. (hat gewällt) : lakaat da virviñ, ober ur berv (ur vervadenn) da, birviñ dour war, ober tan [*dindan udb*] ken na vervo, kas d'an trot.
wallend ag. : gwagennus, gwagennek, houlennus, houlennek ; *lange wallende Robe,* simarenn b.
Waller g. (-s,-) : **1.** pirc'hirin g., pirc'hirindour g., pardoner g. ; **2.** [loen.] dourc'hast b.
wallfahren V.gw. (ist gewallfahrt) : pirc'hirinañ, mont e pirc'hirinded, mont da bardonañ ; *nach Rom wallfahren,* mont e pirc'hirinded da Roma, mont da birc'hirinañ (da bardonañ) da Roma.
Wallfahrer g. (-s,-) : pirc'hirin g., pirc'hirindour g., pardoner g.
Wallfahrt b. (-,-en) : pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g. ; *eine Wallfahrt machen,* mont da birc'hirinañ, mont e pirc'hirinded, ober ur birc'hirinded, pardonañ, mont da bardoniñ, mont da birc'hindetaat.
Wallfahrtsort g. (-s,-e) : pirc'hirinded b., lec'h ma'z eer da birc'hirinañ g., pirc'hirinva g.

wallfahrten V.gw. (ist gewallfahrtet) : *sellit ouz:* **wallfahren**.
Wallgang g. (-s,-gänge) : redalez b.
Wallhecke b. (-,-n) : kleuz g., kleuziad g., kae g., garzh b. ; *niedrige Wallhecke,* briell b. ; *eine Wallhecke schleifen,* digleuziañ ; *eine Wallhecke errichten,* kleuziañ ; *eine Wallhecke ausbessern,* kleuziañ ; *gemeinsame Ausbesserung der Wallhecken,* kleuziadeg b. ; *halb verfallene Wallhecke,* torgleuz g. ; *Seite einer Wallhecke,* talbenn g. ; *ohne Wallhecke,* diskloz ; *mit Bäumen bewachsene Wallhecken,* kleuzioù koadet lies.
Wallhecken-Bauer g. (-s,-) : kleuzier g.
Wallhecken-Landschaft b. (-,-en) : garzhaoueg b.
Wallis n. (-) : [Bro-Suis, kanton divyezhek] *das Wallis,* Waliz b., Valez b.
Walliser g. (-s,-) : [Bro-Suis] Walizad g., Valezad g.
Wallmauer b. (-,-n) : ramparzh g., moger-greñv b., kreñvvoger b., moger-zifenn b., difenn-tro g.
Wallmaueranlage b. (-,-n) : ramparzhioù lies., mogerioù-kreñv lies., kreñvvogerioù lies., mogerioù-difenn lies., difennoù-tro lies. ; *von drei Wallmaueranlagen umgeben,* teirmogeriek.
Wallone g. (-n,-n) : Wallonad g., Wallon g.
Wallonien n. (-s) : Wallonia b., Bro-Wallonia b.
Wallonin b. (-,-nen) : Wallonadez b., Wallonez b.
wallonisch ag. : **1.** wallonat, eus Wallonia, eus Bro-Wallonia ; **2.** [yezh.] wallonek.
Wallung b. (-,-en) : **1.** birvilh g., berv g., berverezh g., bervadenn b. ; **2.** gwagennadoù lies., gwagenniñ g. ; **3.** [dre skeud.] from g., birvilh g., berv g., houl str., tommderenn b. ; *in Wallung geraten,* mont birvilh (berv) en an-unan, birvilhañ ; *mein Blut gerät in Wallung,* me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; *jemanden in Wallung bringen,* lakaat birvilh en u.b., lakaat berv en u.b., entanañ u.b., lakaat strafuilh da sevel en u.b., strafuilhañ spered u.b., ober d'u.b. mont en imor ; *jemandes Blut in Wallung bringen,* ober da wad u.b. labourat gwashoc'h, ober da wad u.b. mont e dour, ober da wad u.b. birviñ en e wazhied, ober da wad u.b. sevel en e benn.
Wallwerk n. (-s,-e) : moger-greñv b., moger-difenn b., ramparzh g., kreñvvoger b.
Wallwurz b. (-) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.
Walm g. (-s,-e) **/ Walmdach** n. (-s,-dächer) : toenn bevardinaouek b.
Walmgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz kloastrek b.
Walnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] **1.** [frouezh] kraoñ str., kraoñenn b., kraoñ gallek str., kraonenn c'hallek ; **2.** [gwez] kraoñenn b., gwez-kraoñ str.
Walnussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kraoñenn b., gwez-kraoñ str.
Walnusskern g. (-s,-e) : bouedenn ar graoñenn b.
Walplatz g. (-es,-plätze) **/ Walstatt** b. (-,-stätten) : [kozh] maez-ar-stourm g., tachenn-emgann b., tachenn-vrezel b., stourmva g., aerva g., emgannlec'h g., kaddir g., kadlann b., kannlec'h g., stourmlec'h g., plaenenn b.
Walpurgisnacht b. (-) : noz Walpurgis b., nozvezh Walpurgis b., sabat ar sorserezed g.
Walöl n. (-s,-e) : eoul balum g.
Walrat g./n. (-s) : laezh balum g., gwenn-balum g.
Walross n. (-es,-e) : [loen.] kole-mor g., reunig-hirzantek g. ; P. *wie ein Walross schnaufen,* c'hwezhañ evel ul louz, c'hwezhañ evel ur morhoc'h.
Walstatt b. (-,-stätten) : [kozh] maez-ar-stourm g., tachenn-emgann b., tachenn-vrezel b., stourmva g., aerva g., emgannlec'h g., kaddir g., kadlann b., kannlec'h g., stourmlec'h g., plaenenn b.
walten V.gw. (hat gewaltet) : ren ; *der Friede(n) waltet,* emañ ar peoc'h hag an emglev o ren ; *unter den waltenden Umständen,* an traoù o vezañ evel m'emaint ; *Gerechtigkeit walten lassen,* ober gwir da bep hini / rentañ da bep hini e wir (Gregor), rentañ ar justis ; *Gnade walten lassen,* kaout damant, bezañ ledan e vañch, bezañ damantus (pardonus), reiñ trugarez d'u.b. ; *man muss Vernunft walten lassen,* ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *nach Belieben schalten und walten,* bezañ lizher digor gant an-unan, bezañ e gabestr war e voue, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober udb hervez e zorn, bezañ ar gontell hag an dorzh gant an-unan, ober e c'hiz, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout na urzh na difenn digant den, ober e stal e-unan, bezañ mestr en e di, ober diouzh e c'hoant, ober ar pezh a zo en e volontez, ober pezh a blij d'an-unan, bezañ pep frankiz gant an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, ober e santimant, ober e volontez, bevañ en e c'hiz, bevañ evel ma plij gant an-unan, ober pep tra diouzh ma plij gant an-unan, ober pep tra hervez e blijadur, bevañ hervez e blijadur, bevañ en e roll, bezañ en e roll, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor).
V.k.d. (hat gewaltet) : *über jemanden walten,* bezañ mestr (ren, kaout galloud hag aotrouniezh, kaout beli) war u.b. ; *seines Amtes walten,* seveniñ (embreger) e garg, bezañ en e garg.
V.k.e. (hat gewaltet) : *das walte Gott !* en avantur Doue ! mar bez youl Doue ! mar bez bolontez Doue ! mar plij gant Doue ! plijet gant Doue ! Doue a-raok !
Walter g. : Gaoter g.
Waltier n. (-s,-e) : morvil g.
Walzblech n. (-s,-e) : tol str.
Walze b. (-,-n) : **1.** kranenn b., ruilhenn b. ; *Straßenwalze (Farbenwalze, Ackerwalze),* ruilh g., ruilher g., ruilherez b., kran g., roll g., rolled g. ; *Straßenwalze+,* roulouer g., P. tren chikañ mein g. ; *mit einer Walze über einen Acker fahren,* rollañ ur park, roulat douar ur park, ruilhal douar ur park, tremen ar roll (ur c'hran douar, ur ruilh, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park ; **2.** *auf die Walze gehen,* **a)** [istor] mont a-hed ar vro [*evit deskiñ micher*] ; **b)** [dre skeud.] mont da foetañ bro, mont da zornañ bro, mont da c'haloupat bro, mont da fustañ bro, mont da redek ar c'hwitell, mont war ar champolu, mont da roulat ar bed, mont da ruilhal dre an hentoù, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent, kemer ar valetenn hag ar penngod, mont da visac'hañ, mont da gorkañ, mont da druantal / bezañ kaset d'an aluzen (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *unter die Walze geraten,* mont da

ludu (da get, da netra, war netra, da neuz), mont da hesk, mont d'an hesk, mont da vann, bezañ dihastet (kaset da get, foeltret).
walzen V.k.e. (hat gewalzt) : **1.** ruilhal, rollañ, roulat ; *ein Feld walzen,* rollañ ur park, roulat douar ur park, ruilhal douar ur park, tremen ar roll (ur c'hran douar, ur ruilh, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park ; **2.** [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ, stiral ; **3.** [kegin.] ledañ gant ar ruilhenn, ledañ gant ar rollon.
V.gw. : **1.** [gant ar verb-skoazell **haben** : hat gewalzt] valsiñ ; **2.** [gant ar verb-skoazell **sein** : ist gewalzt] **a)** dilec'hiañ, diblas, diblasañ, diloc'h ; **b)** [dre skeud.] foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, fustañ bro, bezañ war ar champolu, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, dougen ar valetenn hag ar penngod, bisac'hañ, korkañ, truantal.
Walzen n. (-s) : **1.** ruilherezh g. ; **2.** [metal.] lavnenniñ g., follennañ g.
wälzen V.k.e. (hat gewälzt) : **1.** rollañ, roltañ, roltiñ, ruilhal, rudellat, bountañ ruilh-diruilh, poulzañ ruilh-diruilh ; *Fische in Mehl wälzen,* ruilhal pesked er bleud, bleudañ pesked ; *hin und her wälzen,* treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, fourgasiñ, rodellañ ; **2.** [dre skeud.] *den Verdacht auf jemanden wälzen,* teuler (lakaat an) diskred war u.b., tamall u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar bec'h war u.b., teuler war u.b. ; *die Schuld auf jemanden wälzen,* teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., en em zizammañ war u.b., lakaat udb war gwall u.b. ; **3.** *Gedanken wälzen,* malañ soñjoù, krignat e spered, chaokat e spered, roulat soñjoù en e benn, roulat soñjoù en e spered, roulat soñjoù dre e spered, ruilhal soñjoù en e benn, ruilhal soñjoù en e spered, ruilhal soñjoù dre e spered, rodellañ soñjoù en e benn, rodellañ soñjoù en e spered, rodellañ soñjoù dre e spered.
V.em. : **sich wälzen** (hat sich (t-rt) gewälzt) : **1.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat, turlutañ ; *sich hin und her wälzen,* frinkal ha difrinkal, firbouchal, difretañ, diskrapañ, fichfichal, merat, fringal, meskañ, treiñ ha distreiñ ; *sich im Bett hin und her wälzen,* treiñ ha distreiñ en e wele, merat en e wele, meskañ er gwele ; *sich auf die andere Seite wälzen,* disgweañ war an tu all, en em dreiñ war an tu all, cheñch tu, cheñch kostez ; *sich im Gras wälzen,* tirieniñ ; *sich im Schmutz wälzen,* na vezañ nemet ur pemoc'h, en em ruilhal e giz ur porc'hell lovr e bouilhenn ar pec'hed (Gregor), krenial (torimellat) er fank, en em vastariñ e bouilhenn ar pec'hed ; *das Pferd wälzt sich auf dem Rücken,* emañ ar marc'h o c'hounit e gerc'h, emañ ar marc'h o ruilhal e gorf, emañ ar marc'h o rudellat (oc'h en em ruilhal, o krenial, o torc'hwenial, o torimellat) war e gein ; **2.** *schwere Brecher wälzen sich,* taolioù-mor a zo o tirollañ, taolioù-mor a zo o tarzhañ, taolioù-mor a zo o tedarzhañ, taolioù-mor a zo o c'hourzarzhañ.
wälzend ag. : *sich wälzend,* torc'hwenius.
Walzendruckmaschine b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b.
walzenförmig ag. : krannennek, kranek, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.
Walzenmangel b. (-,-n) : lufrerez b., lufrouer g.
Walzenschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn troellennek g.
Walzenstraße b. (-,-n) : riboul lavnenniñ g.
Walzer g. (-s,-) : valsenn b., vals b. ; *Walzer tanzen,* valsiñ.
Wälzer g. (-s,-) : **1.** [loen.] *Steinwälzer,* **a)** [kerentiad *Arenariiae*] morfedenn b. ; **b)** [spesad *Arenaria interpres*] morfedenn driliv b., golvan-aod g., bilidroer triliv g. ; **2.** [dre skeud.] *dicker Wälzer,* pezh mell levr g., moñs levr g.
Walzermusik b. (-) : valsenn b., vals b.
Walzertakt g. (-s,-e) : lusk ur valsenn g., lusk ur vals g.
Walzertänzer g. (-s,-) : valser g.
Walzgerüst n. (-es,-e) : framm ar vilin lavnenniñ b., framm al lavnenner g.
Walzgut n. (-s) : pezh da vezañ lavnennet g.
Walzhütte b. (-,-n) : milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.
Walzstahl g. (-s,-stähle) : dir lavnennet g.
Walzstraße b. (-,-n) : riboul lavnenniñ g.
Walzvorgang g. (-s,-vorgänge) : lavnenniñ g., lavnennerezh g.
Walzwerk n. (-s,-e) : milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.
Walzwerkarbeiter g. (-s,-) : lavnenner g., plader g.
Walzwerkerzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had lavnennet g.
Wamme b. (-,-n) / **Wampe** b. (-,-n) : 1. [korf.] tor g., bigof g., teurenn b., kof tev g., teur g., begeliad g., pezh kof g., P. kof yod g., sac'h-boued g., senklenn b., pezh bouzelloù g. ; 2. [loen.] goultenn b., duilh g.
Wams n (-es,Wämser) : porpant g., chupenn b., rokedenn b., kazakenn b., jiletenn b., justakor g., justenn b.
Wand b. (-,Wände) : **1.** speurenn b., speur b., pale b., moger b., tilhenn b. ; *Scheidewand,* speurenn b., speur b. ; *Wand am Hauseingang,* hanterzeiz g. ; *an der Wand sind zwei Fenster,* ar voger a zo daou brenestr warni ; *Wand an Wand leben,* bezañ o chom kichen-ha-kichen, bezañ o chom chouk-ha-chouk, bevañ dor-ouzh-dor gant u.b., bezañ o chom harp-en-harp, bezañ o chom harp-ouzh-harp ; *durch eine Zwischenwand trennen,* speurenniñ, speuriañ ; *in den eigenen vier Wänden,* er gêr, etre peder moger e di ; *in seinen vier Wänden leben,* bevañ bac'het en e di, bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, en em glenkañ en e di, na deuler troad er-maez eus e di, chom groc'het er gêr, luduenniñ, chom etre peder moger ; *zwischen Wand und Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *Wand beim Pelotaspiel,* talbenn polotenn g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Kopf durch die Wand wollen,* klask kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, klask delc'her ur bramm war beg un ibil, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, klask spazhañ melc'hwed, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask tapout ar bleiz gant un taol boned,

dont da laerezh al loar, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi ; *hier haben die Wände Ohren,* amañ ne c'hall ket an den treiñ e viz en e c'henoù hep ma ouife tout an dud, ar bodennoù o deus lagadoù, ar girzhier a glev, divskouarn a zo er c'harzh diavaez ha diabarzh ; *jemanden an eine Wand drücken,* gwaskañ u.b. ouzh ur voger, pladañ u.b. ouzh ur voger ; *jemanden an die Wand drücken,* **a)** rediañ u.b. da ziskouez peseurt danvez a zo ennañ, ober amprou eus galloudegezh u.b. (Gregor) ; **b)** lammat war seulioù u.b., toullañ dindan u.b., lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonoù u.b. ; *jemanden an die Wand stellen,* lakaat fuzuilhañ u.b. ; *gegen die Wand reden,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, treiñ e deod e goullo, kouezhañ e gomzoù war an douar, mont e gomzoù e moged, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *er ist bleich wie die Wand,* eñ a zo ul liv en e gerc'henn evel ul lien bervet, gwenn eo evel ul lienenn, gwenn eo evel ul liñsel, kollet-kloz eo e liv gantañ ; *mal den Teufel nicht an die Wand !* arabat gervel an diaouloù / arabat dit reiñ gwallavel deomp ! (Gregor), arabat bountañ ar gwallavel warnomp, arabat dit tennañ ar vallozh warnomp, arabat teuler ar gwallavel warnomp, arabat sachañ an drougavel warnomp ; *das Gespenst des Krieges an die Wand malen,* gervel spurmant ar brezel ; P. *es ist, um an den Wänden hochzuklettern,* me 'zo erru dotu gant an dra-se, emaon o kinnig sodiñ gant an dra-se, me 'zo erru prest da goll va skiant gant an dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ra an dra-se ac'hanon, gant an dra-se ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), divontañ a ra an dra-se va spered din, terriñ a ra an dra-se va fenn din, kas a ra an dra-se ac'hanon da sot ; **3.** *spanische Wand,* andorenn b., troc'h-avel g. ; **4.** *Felswand,* bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g., tevenn b.

Wand- : mogerel, murel, ... moger, ... mur, mur-.

Wandale g. (-n,-n) : **1.** vandal g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., dizalbadour g. ; **2.** [istor] Vandal g.

wandalisch ag. : drastus ; *wandalisch handeln,* c'hoari e gi, preizhata, skrapañ, preizhañ, drastañ, gwastañ, entanañ ha lazhañ, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, dizalbadiñ.

Wandalismus g. (-s) : vandalerezh g., bostoc'hiñ g., dizalbad g., drasterezh g.

Wandanschluss g. (-es,-anschlüsse) : [tredan] lugell voger b., tap-tredan moger g.

Wandarm g. (-s,-e) : [tisav.] balirenn-harpañ b.

Wandbehang g. (-s,-behänge) : **1.** gwiskad moger g. ; **2.** pallenn-moger g., lenn b., paper-moger g., tabezerezh g., stenneris g.

Wandbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn kitern g.

Wandbekleidung b. (-,-en) : gwiskad moger g., lambrusk g., koadadur g., koadaj g.

Wandbett n. (-s,-en) : gwele-kostez g.

Wandbewurf g. (-s) : indu g., fuilh g., chek g.

Wandbrett n. (-s,-er) : estajerenn b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g.

Wandel g. (-s) : **1.** cheñchamant g., kemm g., kemmadenn b., nevezadur g., degemmadur g., fiñv g., flach g. ; *schneller Wandel,* trummgemm g. ; *dem Wandel unterliegen,* bezañ cheñch-dicheñch, bezañ kemm-digemm, bezañ keflusk-digeflusk, gallout cheñch, gallout dont kemm en dra-mañ-tra, gallout dont cheñchamant en dra-mañ-tra, bezañ techet d'ar cheñchamantoù, bezañ hedro, bezañ techet (bezañ douget) da cheñch, bezañ tro-didro ; *demografischer Wandel,* kendro ar boblañs g. ; *Kurve des demografischen Wandels,* krommenn boblañsel diouzh an amzer b. ; *alles unterliegt dem Wandel,* an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav ; *Wandel schaffen,* degas kemm (cheñchamant) ; *gesellschaftlicher Wandel,* fiñvadoù ar gevredigezh lies., degemmadurioù ar gevredigezh lies. ; **2.** buhez b., emzalc'h g., kundu b., buhezegezh b. ; *untadelig in seinem Wandel,* hag a ren ur vuhez direbech, direbech e vuhez, direbech e gundu, hep si na gwri, n'eus ket a we ennañ, didamall a zroug, eeun evel ur wialenn ; **3.** *Handel und Wandel,* trafikerezh g., eskemmoù kenwerzh lies., aferioù lies., kenwerzherezh g., loc'h ha morloc'h ; **4.** red g., kerzh g.

Wandelanleihe b. (-,-n) : amprest amdroadus g.

wandelbar ag. : **1.** kemmus, kemm-digemm, cheñchus, distabil ; **2.** hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, kildro, berrboell, berrboellik, lavar-dislavar, kemm-digemm, valigant, laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, kof-ruz ; *wandelbarer Charakter,* spered hedro (kildro, berrboellik) a zen g., spered kof-ruz g., spered breskik a zen g.

Wandelbarkeit b. (-) : distalbilded b., berrboell g., spered hedro (kildro, berrboellik) g., spered kof-ruz g., berrboellded b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., kildroerezh g.

Wandelgang g. (-s,-gänge) : kerzhva g., pourmenadenn b., trepas pourmen g.

Wandelhalle b. (-,-n) : sal-c'hortoz b., hall g., gortozva g.

Wandelmonat g. (-s,-e) : Ebrel g., miz Ebrel g.

wandeln[1] V.gw. : *handeln und wandeln (hat gehandelt und gewandelt),* ober aferioù, ober e dammig reuz, mont da redek e reuz, ruilhañ e voul.

V.k.e ha V.k.d. (ist gewandelt) : **1.** mont, kerzhout, ober hent, heñchañ, dibunañ hent, mont a-raok, mont en e roud, mont gant e hent, bale gant e hent, kerzhet gant e hent ; *die Sonne wandelt ihre Bahn,* mont a ra an heol gant e hent, ober a ra an heol e dro, an heol a ya en e roud, an heol a gerzh en oabl ; *durch die Finsternis wandeln,* mont dre an deñvalijenn ; **2.** [dre skeud.] *in den Wolken wandeln,* bezañ er c'houmoul, bezañ e spered o nijal, lonkañ soñjoù, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, na vezañ gant e jeu, treiñ e

spered e lec'h all, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ e soñj war veaj, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, bezañ disoñj e spered ; *er wandelt oft in den Wolken,* hennezh a zo ur pesketaer loar ; *auf dem Pfade der Tugend wandeln,* mont war gresk er mad hag er furnez, chom hep riklañ diwar an hent mat ; *wandelnde Vogelscheuche,* jak g., istrogell g., urupailh g., euzhvil g., euzhadenn b., euzhden g., iskizadenn b., termaji g., meurlarjez g., P. krank-saoz g., penn-sac'h g. ; P. *er gleicht einer wandelnden Leiche,* hennezh a zo evel un Ankoù krignet (evel ur relegoù), treut eo evel ar marv, treut-marv eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, n'eus nemet un tammig parich stegnet war ur sac'had eskern oc'h ober anezhañ (Gregor).

wandeln[2] V.k.e. (hat gewandelt) : **1.** cheñch, kemmañ, neuzneveziñ ; **2.** [kenwerzh] freuzañ ar werzh, terriñ ar marc'had.

V.em. : **sich wandeln** (hat sich (t-rt) gewandelt) : cheñch, kemmañ.

Wandelschuldverschreibung b. (-,-en) : endalc'henn amdroadus b.

Wandelstern g. (-s,-e) : planedenn b., stered-red str.

Wandelweg g. (-s,-e) : hent-bale g.

Wanderanbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh dre zilec'hiañ b.

Wanderarbeiter g. (-s,-) : micherour baleer g., micherour kantreer g., cheminaou g.

Wanderausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg vale b., diskouezadeg hag a ya a lec'h da lec'h b., diskouezadeg tremeniat b.

Wanderblock g. (-s,-blöcke) : bloc'had bet kaset-digaset gant ur skornredenn g., karregenn distrewat b.

Wanderbühne b. (-,-n) : c'hoariva red g., c'hoariva hag a ya a lec'h da lec'h g., c'hoariva kantreat g.

Wanderbursche g. (-n,-n) : [istor] paotr a ya a-hed ar vro evit deskiñ micher g., kompagnun g.

Wanderdüne b. (-,-n) : tevenn fiñv g., tevenn bev g.

Wanderer g. (-s,-) : baleer g., pourmener g., kerzher g., kantreer g., baleer-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., baleer-bro g., reder-bro g., galouper g., tourist g., ergerzher g., ergerzhour g.

Wanderfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun pirc'hirin g., falc'hun kantreat g.

Wanderfeldbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh dre zilec'hiañ b.

Wanderfeldröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gwagennoù beajus b.

Wanderfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-red g., pesk emdizhat g.

Wandergewerbe n. (-s,-) : micher foranour b.

Wander-Heide b. (-) : [louza.] brug-du str.

Wanderheuschrecke b. (-,-n) : [loen.] akred emdizhat g. [*liester* akridi emdizhat].

Wanderjahre lies. : bloavezhioù beajiñ lies., bloavezhioù kantreal lies.

Wanderkarte b. (-,-n) : kartenn gerzhadennoù b., kartenn-vale b.

Wanderleben n. (-s) : buhez foeter-bro b.

Wanderlied n. (-s,-er) : kan-bale g., kanenn-vale b.

Wanderlust b. (-) : debron mont da gantreal g.

wanderlustig ag. : lusket gant an debron mont da gantreal.

wandern V.gw. (ist gewandert) : **1.** bale, kerzhout, kantreal, ergerzhout, ergerzhet, ober hent, heñchañ, dibunañ hent, mont a-raok, gwelet bro, ober ur gerzhadenn ; *durch Deutschland wandern,* kantreal a-dreuz Bro-Alamagn ; *bei Wind und Wetter wandern, bei jedem Wetter wandern,* foetañ fank ha foetañ drez ; *mit jemandem durchs Leben wandern,* chom da gozhañ (tremen e vuhez) gant u.b. ; *in die Fremde wandern,* divroañ, kuitaat ar vro ; *wandernde Vögel,* evned tremeniat, evned emdizhat, laboused a cheñch bro ; *über Berg und Tal wandern,* mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - dornañ bro - gwelet bro - bale bro - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - pilat hent - tennañ bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - roulat ar bed - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent - ruilhal dre an hentoù ; **2.** [loen.] treuztiriañ, emdizhañ ; **3.** bezañ kaset, bezañ lakaet, bezañ taolet ; *ins Gefängnis wandern, ins Kittchen wandern, in den Knast wandern,* bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ lakaet en disheol, bezañ lakaet en disglav, bezañ plantet en toull, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull.

Wandern n. (-s) : kerzh g., kerzhed g., bale g., baleadennoù lies., kerzhadennoù lies., kerzhadegoù lies., ergerzh g., ergerzhadegoù lies., ergerzhadennoù lies., troioù-bale lies., kantreadennoù lies., kantreadegoù lies. ; *diese Schuhe sind für das Wandern geeignet,* stummet eo ar botoù-se diouzh ar c'herzhed, anvet eo ar botoù-se evit ar c'herzhed, dereat eo ar botoù-se ouzh ar c'herzhed, aes ha didorr eo ar botoù-se evit kerzhet ; *nach langem, beharrlichem Wandern erreichte er die Küste,* dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod.

wandernd ag. : tremeniat, kantreat, emdizhat, … red, baleant.

Wanderniere b. (-,-n) : [mezeg.] lounezh laosk b.

Wanderpokal g. (-s,-e) : [sport] kib daeadeg b.

Wanderpreis g. (-es,-e) : [sport] priz daeadeg g.

Wanderratte b. (-,-n) : [loen.] razh rous b.

Wanderraupe b. (-,-n) : [loen.] chasplouz str., amheulier g. [*liester* amheuliered].
Wanderregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlivid Amerika [*liester* morlivided Amerika, morlividi Amerika] g.
Wanderritter g. (-s,-) : marc'heg-baleer g.
Wandersänger g. (-s,-) : fabler g., fablour g.
Wanderschaft b. (-) : beaj b., kantreadenn b. ; [istor] *auf (die) Wanderschaft gehen,* mont a-hed ar vro [*evit deskiñ micher*].
Wanderschuhe lies. : botoù bale lies.
Wandersmann g. (-s,-leute) : [barzh.] baleer g., kerzher g., kantreer g., baleer-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., baleer-bro g., reder-bro g., galouper g., beajour g., tourist g., ergerzher g., ergerzhour g. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns,* evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg.
Wanderstab g. (-s,-stäbe) : **1.** bazh b., bazh-hent b., bazh-vale b., kanenn b., penngod g., pennbazh g. ; **2.** [dre skeud.] *den Wanderstab ergreifen,* kregiñ e penn e vazh, mont da foetañ (da redek, da vale) bro, mont war ar champolu, kemer ar valetenn hag ar penngod, mont da roulat ar bed, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata) hent, mont da ruilhal dre an hentoù.
Wanderstern g. (-s,-e) : planedenn b., stered-red str.
Wanderstock g. (-s,-stöcke) : bazh b., bazh-hent b., bazh-vale b., kanenn b., penngod g., pennbazh g. ; *nach dieser kurzen Pause ergriff jeder seinen Wanderstock,* goude an ehanig-se e krogjont pep hini en e vazh-vale.
Wandertrieb g. (-s) : [loen.] bondoug emdizhañ g., bondoug emdizhañ g.
Wandertruppe b. (-,-n) : strollad-c'hoariva red g., strollad-c'hoariva baleant g., strollad-c'hoariva hag a ya a lec'h da lec'h g., strollad-c'hoariva kantreat g.
Wanderung b. (-,-en) : **1.** kerzh g., kerzhed g., bale g., baleadenn b., kerzhadenn b., kerzhadeg b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., tro-vale b., kantreadenn b., kantreadeg b., kenkadenn war droad b., kenkad war droad g., ; **2.** treuztiriadur g. ; *die Zeit der Völkerwanderung,* marevezh an divroadegoù bras g., marevezh treuztiriadur ar pobloù en Europa g. ; *Wanderung aus beruflichen Gründen,* monedone labour g. ; **3.** [loen.] emdizh g., emdizhañ g., emdizhadeg g.
Wanderungsstrom g. (-s,-ströme) : red poblañs g., treuztiriadur g.
Wanderviehwirtschaft b. (-) : treuzpeuriadur g., magerezh treuzpeuriat g., magerezh dre dreuzpeuriñ g.
Wandervogel g. (-s,-vögel) : **1.** evn tremeniat g., evn emdizhat g., labous hag a cheñch bro g. ; **2.** [skout] wandervogel g.
Wandervolk n. (-s,-völker) : pobl gantreer b., pobl gantreat b., kantreidi lies., kantreerien lies.
Wanderweg g. (-s,-e) : gwenodenn-vale b., gwenodenn hirgenk b.
Wanderwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn veajus b.
Wanderwirtschaft b. (-) : [labour-douar] gounidegezh dre zilec'hiañ b.
Wandfläche b. (-,-n) : mogerenn b., pennad moger g.
Wandgemälde n. (-s,-) : livadenn voger g., murlivadenn b.
Wandgestell n. (-s,-e) : **1.** estajerenn b., stal b., stalenn b., astell b. ; **2.** korbell b., sichenn b. ; **3.** taol-voger b.
Wandkalender g. (-s,-) : deiziataer moger g.
Wandkarte b. (-,-n) : kartenn voger b.
Wandkasten g. (-s,-kästen) : [Bro-Suis] armel-voger b.
Wandklapptisch g. (-es,-e) : taol hag a c'heller diskenn pe sevel ouzh ur voger b., taol winterez b.
Wandlampe b. (-,-n) : kleuzeur-voger b., lamp-moger g., lamp-voger b.
Wandleuchte b. (-,-n) : gwastell b., kantolor-stag g., goulaouer-stag g.
Wandleuchter g. (-s,-) : kleuzeur-voger b., lamp-moger g., lamp-voger b. ; *ein Wandleuchter beleuchtet die Treppe,* goulaouet e vez an diri gant ur gleuzeur-voger.
Wandler g. (-s,-) : [tredan] treuzfurmer g., amdroer tredan g.
Wandlung b. (-,-en) : **1.** neuznevezadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., kemm g., cheñchamant g. ; *eine Wandlung erfahren,* degouezhout (dont) kemm en an-unan / en dra-mañ-tra, dont cheñchamant en an-unan / en dra-mañ-tra ; *die Wandlung von Yin und Yang,* al lusk-dilusk etre Yin ha Yang g ; **2.** [relij.] **a)** treuzsolwezadur g., treuzsolwezañ g. ; **b)** kensakridigezh b. ; **3.** [kenwerzh] freuz gwerzh g., torr marc'had g.
wandlungsfähig ag. : treuzfurmadus, hag a c'hall cheñch buan, gouest da cheñch buan.
Wandmalerei b. (-,-en) : **1.** liverezh moger g., murlivadur g., murlivadurioù lies. ; **2.** livadenn voger g., murlivadenn b. ; *Wandmalereien anfertigen,* murlivañ.
Wandpfeiler g. (-s,-) **/ Wandsäule** b. (-,-n) : piler moger g.
Wandschirm g. (-s,-e) : andorenn b., troc'h-avel g., skramm g. ; *hinter einem Wandschirm hervorkommen,* diboukañ eus a-dreñv un andorenn.
Wandschrank g. (-s,-schränke) : armel-voger b., armel-stag b., pres-stag g.
Wandspiegel g. (-s,-) : pastell-velezour b.
wandständig ag. : a-speur ; [louza.] *wandständige Plazentation,* plakentadur a-speur g., torzhiennañ a-speur g.
Wandtafel b. (-,-n) : taolenn zu b., taolenn b.
Wandtäfelung b. (-) : lambrusk g.
Wandteppich g. (-s,-e) : pallenn-moger g., tenneris g., stenneris g., lenn b., tabezerezh g. ; *die Wände mit Wandteppichen behängen,* stignañ ar mogerioù gant pallinier, stignañ pallennoù ouzh ar mogerioù, teltañ ur gambr, pallennañ ar mogerioù.
Wanduhr b. (-,-en) : horolaj g.
Wandung b. (-,-en) : speurenn b., speur b., pale b., tilhenn b.
Wandverkleidung b. (-,-en) : gwiskad moger g. ; *schallschluckende Wandverkleidung,* gwiskad moger didrouzañ g.
Wandzeitung b. (-,-en) : kelaouenn voger b.
Wange b. (-,-n) : **1.** jod b., boc'h b., bougenn b., boug b., bousell b., gen b. ; *Wange an Wange,* bougenn-ouzh-bougenn, jod-ouzh-jod, boc'h-ouzh-boc'h ; *glühende Wange,* jod tomm-ruz b., jod ruz-glaou b., jod ruz-tan b., jod ruz-gren b., jod livek b., jod livrin b., [merc'hed] jod flamm evel ur rozenn b., jod livet ruz b. ; *mit glühenden*

Wangen, ruz-glaou e zivoc'h, ruz-gren e zivjod, ruz-tan e zivougenn, livek e zivjod ; *sie hatte kirschrote Wangen,* he divjod a oa ruz evel div gerezenn ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen,* redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *eingefallene Wangen,* divjod kleuz lies., divjod treut lies., divoc'h kleuz lies., divoc'h skarn lies., divougenn disleber lies. ; *seine Wangen fallen ein,* mont (dont) a ra moan e veg, dont a ra e zivjod da gleuzañ ; *zwei rote Wangen,* un divjod ruz ; **2.** [tekn.] pezh stag ouzh kostez udb g., pezh kostez g. ; *Treppenwange,* plankenn kostez ar skalier g. ; *Gestühlwange,* speurenn gostez ar c'hadorioù-kloz b., speurenn gostez ar c'hadorioù-chantele b.

Wangen lies. : [merdead.] div gazeg troad ar wern lies.

Wangenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn boc'h g., askorn jod g.

Wangengrube b. (-,-n) **/ Wangengrübchen** n. (-s,-) : [korf.] toullig g., poullig g., poull-boc'h, [dre fent] toull bara gwenn g.

Wangenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn a-voc'h b., kigenn ar jod b.

wankelherzig ag. : hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, kildro, berrboell, berrboellik, lavar-dislavar, kemm-digemm, valigant, laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, kof-ruz, gwidal.

Wankelmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker bountell-dro g., keflusker-tro Wankel g.

Wankelmut g. (-s) : diziviz g., berrboellded b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., kildroerezh g.

wankelmütig ag. : diziviz, furluok, kemm-digemm, hedro, tro-didro, tro-distro, variant, bouljant, valigant, kildro, dizalc'h, berrboell, berrboellik, lavar-dislavar, laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, kof-ruz, horell, silwink, war vordo, kemmus, gwidal, pennadus evel ur bouc'h ; *er wird wankelmütig,* mont a ra e benn e berrboell ; *wankelmütig sein,* bezañ lavar-dislavar, en em rebech.

Wankelmütigkeit b. (-) **/ Wankelsinn** g. (-s) : diziviz g., berrboell g., berrboellded b., kildroerezh g., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., kemmusted b.

wanken V.gw. (hat gewankt / ist gewankt) : **1.** (hat/ist) : brallañ, horjellañ, horjellat, horijellat, horigellat, horellañ, trabidellañ, bezañ laosk, charigellañ, brañskedilhat, brañsellat, brañskellat, bransigellat, gwangellañ, hoskellat, trantellañ, treuzigellañ, bezañ e brall, kostezañ ; *die Knie wanken ihm,* horellañ (brallañ, charigellañ) a ra war e dreid, bouilh-bouilh eo, charigell eo, n'emañ ket re blom war e gilhoroù, n'emañ ket re sonn war e bipedoù, branskellat a ra war e zivesker, gwak eo e zivesker dindanañ, horjellat a ra e zivesker, e zivesker a vank dindanañ, laosk eo en e sav, laosk eo war e zivesker, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, horjellat a ra war e zivesker, trabidellañ a ra, distabil eo war e zivesker, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, e silwink emañ war e dreid, divhar amann en deus, divhar yod a zo dezhañ, gadal eo en e sav, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus ; *der Boden wankt unter seinen Füssen,* e zivesker a vank dindanañ (dezhañ), brallañ a ra an douar dindan e dreid ; **2.** [dre skeud.] *ins Wanken geraten (wankend werden),* distabilaat, dont da vrañskellat, bezañ distardet e vennozhioù, na vezañ mui ken start war e sichenn, dont da vezañ brallus, dinerzhañ, dont da horellañ war e dreid, dont da zishorellañ ; *die Welt gerät ins Wanken,* horellañ a ra ar bed war e dreid ; *unser Glaube ist ins Wanken geraten,* horellañ (horjellat) a ra hor feiz, horjellat a reomp en hor feiz, krog eo hor feiz da horellañ (da horjellat, da zishorellañ), klouaraat ha laoskaat a ra hor c'hreañsoù, erru laosk eo hor feiz, laoskaat a reomp e-keñver ar feiz ; *zum Wanken bringen,* **a)** lakaat da vrallañ, lakaat da vrañskellat, dinerzhañ, dishorellañ, distardañ mennozhioù u.b., disaouzaniñ u.b. en e soñjezonoù ; **b)** horellañ, horjellat, hoskellat, distabilaat, dishorellañ ; *nicht wanken und nicht weichen,* chom sonn war e dachoù hep kilañ an disterañ, delc'her mat d'e askorn, chom start war e dachoù, chom start en e vennozh, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit-se.

Wanken n. (-s) : hejoù lies., hejadennoù lies., hejadur g., hejerezh g., brall g., bralladur g., horjelloù lies., horjellerezh g., horelloù lies., horelladur g., brañsellerezh g., brañselladur g., brañskellerezh g., distabilded b., lusk-dilusk g. ; *ins Wanken bringend,* trabidellus ; *ins Wanken bringen, zum Wanken bringen,* **a)** lakaat da vrallañ, lakaat da vrañskellat, dinerzhañ, distardañ mennozhioù u.b., disaouzaniñ u.b. en e soñjezonoù ; **b)** horellañ, horjellat, hoskellat, distabilaat ; *ins Wanken kommen, ins Wanken geraten,* dont da vrañskellat, bezañ distardet e vennozhioù, na vezañ mui ken start war e sichenn, dont da vezañ brallus, dinerzhañ, dont da horellañ war e dreid, distabilaat ; *die Welt gerät ins Wanken,* horellañ a ra ar bed war e dreid ; *unser Glaube ist ins Wanken geraten,* horellañ (horjellat) a ra hor feiz, horjellat a reomp en hor feiz, krog eo hor feiz da horellañ (da horjellat), klouaraat ha laoskaat a ra hor c'hreañsoù, erru laosk eo hor feiz, laoskaat a reomp e-keñver ar feiz.

wankend ag. : **1.** distabil, brallus, brall-divrall, laosk, distrantell, gadal, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *wankender Glaube,* feiz laosk b., feiz widal b., damgredenn b., feiz vriket b., kredenn wan b. ; *wankend werden,* distabilaat, dont da vrañskellat, bezañ distardet e vennozhioù, na vezañ mui ken start war e sichenn, dont da vezañ brallus, dinerzhañ, dont da horellañ war e dreid ; **2.** [dre skeud.] diasur, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, horell, silwink ; *wankend werden,* dont da vrañskellat, bezañ distardet e vennozhioù, na vezañ mui ken start war e sichenn, dont da vezañ brallus, dinerzhañ, distabilaat.

wann ger goulennata : peur, pegoulz, pe da goulz, pe en amzer, da be vare, pevare, pe da vare, e pe goulz, a-benn pegoulz, a-benn peur, a-benn pegeit, a-benn pegeit amzer, ac'hanen da beur, ac'hanen da begeit ; *bis wann ?* pegeit ? pegeit amzer ? pegeit a amzer ? betek peur ? betek pegoulz ? betek pevare ? betek pe amzer ? betek pegeit ? ; *seit wann ?* pegeit 'zo ? abaoe peur ? abaoe

pevare ? abaoe pegeit ? abaoe pegoulz ? pegeit 'zo abaoe ? abaoe pe amzer ? a-c'houde pegoulz ? a-c'houde pegeit ? ; *seit wann sind sie weg ?* pegeit 'zo int aet kuit ? ; *wann bist du mit der Arbeit fertig ?* pegoulz e vo echu da labour ? peur e vo echu al labour ganit ? a-benn pegeit e vo echu al labour ganit ? ac'hanen da begeit e vo echu al labour ganit ? ; *wann bin ich bloß dort ?* pegoulz bennak en em gavin eno ? daoust peur en em gavin eno ? ; *wann ist denn das Essen fertig ?* daoust a-benn pegoulz e vo darev koan ? ; *keine Ahnung, wann es war,* n'ouzon nag an eur nag an amzer ; *dann und wann,* ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech hag amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-dachadoù, a-reuziadoù, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwech an amzer, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, a-vareadoù, a bellik da bellik, tanav ; *ich weiss nicht, wann er kommt,* n'ouzon ket peur (pe da zeiz) e teuio ; *es sei, wann es wolle,* n'eus forzh peur e vo, n'eus kaz pe da vare e vo, ne vern pegoulz e vo, ne laz ket din da be vare e vo, d'ur pe amzer, koulz pe goulz.

Wanne b. (-,-n) : **1.** basin b., basinad b., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b., pelestr g., pelestrad g. ; *in eine Wanne gießen,* kibellañ, pelestrañ ; *Waschwanne,* barazh b., kelorn g., pelestr g., ranjod g., bailh g., penton g., sailh g., pezel b. ; **2.** *Badewanne*, kibell b. ; **3.** kant g. ; **4.** diazad g., diazezenn b., izelenn b., kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b. ; **5.** *Ölwanne,* beol an eoul b., karter eoul g.

wannen Adv. : *von wannen ?* pe a lec'h ? pe eus lec'h ? a-belec'h ? eus pelec'h ? a-ven ? a-beban ? pe a ban ? (Gregor).

Wannenbad n. (-s,-bäder) : kibelladur g., kibelladenn b., kibellerezh g.

Wannseekonferenz . (-) : [istor] kuzuliadeg Wannsee b.

Wanst g. (-es,Wänste) : **1.** [loen.] tor g., bigof g., teurenn b., kof g. ; **2.** bigof g., kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., P. kof yod g., sac'h-boued g., senklenn b., pezh bouzelloù g. ; *sich (t-d-b) den Wanst vollstopfen, sich (t-d-b) den Wanst vollschlagen*, debriñ betek stambouc'hañ, kloukañ, bourouniñ, en em dafañ, gloutañ, gloutoniañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, pegañ war ar boued, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteurennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, ober ur c'horfad, ober kargoù bras ouzh taol ; **3.** P. [dre skeud.] *Wanst,* karg-e-gorf g. [*liester* kargerien-o-c'horf], piler-boued g., karger g., klouker g., marlonk g., kof don g., korfeg g., lonteg g., lonker g., ranklez g., loufrez g., sklouf g., plaouier g., pemoc'h g., porc'hell g., bouetaer g., debrer bras g., chaoker g., debriad g., danter kaer g., brifaod g., brifer g., flouper g., arloup g., gourlañchenneg g., gargadenneg bras g, gourlañchenn vras b., glout g., gourhampl g., (ur) bouzelloù-gom g., kargloud g., morser g., ramgloud g. ; *Fettwanst,* sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrgen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g.

wanstig ag. : teurennek, torek, bigofek, begeliek, kofek, bouzellek, hag en deus korf, korfek.

Want n. (-s,-en) : [merdead.] obant b., obank g.

Wanze b. (-,-n) : **1.** [loen.] louezae g., pugnez str., laoukoad str. ; **2.** [dre skeud.] mikro kuzh g., klevell guzh b.

wanzig ag. : neret a bugnez, leun a louezaeed ennañ, aloubet gant ar pugnez, al louezaeed o neriñ ennañ.

Wapiti g. (-/-s,-s) : [loen.] wapiti g.

Wappen n. (-s,-) : ardamezioù lies., armorioù lies., skoed-ardamez g. ; *einen Falken im Wappen führen,* bezañ aroueziet ur falc'hun war e skoed-ardamez ; *Einteilung eines Wappens,* lodennadur ur skoed g., rannadur ur skoed g. ; *Berlin führt einen Bären im Wappen,* war ardamezioù Berlin ez eus un arzh.

Wappenbild n. (-s,-er) : arouez b.

Wappenbuch n. (-s,-bücher) : ardamezeg b.

Wappendichtung b. (-,-en) : [barzh.] barzhoniezh ardamezel b.

Wappenfeld n. (-s,-er) : palefarzh ardamez g., parzh ardamez g.

Wappenhalter g. (-s,-) : skoedour g., floc'h g.

Wappenherold g. (-s,-e) : [istor] harod g.

Wappenkunde b. (-) : ardamezouriezh b.

Wappenkunst b. (-) : ardamezerezh g.

Wappenliste b. (-,-n) : ardamezeg b.

Wappenmacher g. (-s,-) **/ Wappenmaler** g. (-s,-) : skoeder g.

Wappenschild g./n. (-s,-e/-er) : skoed-ardamez g.

Wappenspruch g. (-s,-sprüche) : ger-ardamez g.

Wappentier n. (-s,-e) : loen ardamez g.

Wappenzeichner g. (-s,-) : skoeder g.

wappnen V.k.e. (hat gewappnet) : [barzh.] armañ.

V.em. : **sich wappnen** (hat sich (t-rt) gewappnet) : [dre skeud.] *sich gegen etwas wappnen,* kemer e zifennoù e-sell eus udb, kemer e ziwalloù evit en em zifenn ouzh udb, klask e zifennoù ouzh udb ; *sich mit Geduld wappnen,* amzeriñ gant e seizh pasianted, diskouez e seizh pasianted, gouzout hirc'hortoz, en em basiantat ; *sich gegen Vorwürfe wappnen,* lakaat biroù en e glaouier, dastum arguzennoù, klask e zifennoù.

war amzer-dremenet ar verb : **sein**.

Waran g. (-s,-e) : [loen.] varan g.

ward [barzh.] amzer-dremenet ar verb : **werden**.
Wardein g. (-s,-e) : [istor] enseller ar moneizoù g.
Ware b. (-,-n) : marc'hadourezh b., danvez g., gwerzhadenn b. ; *die Esswaren,* ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies. ; *legale Ware,* marc'hadourezh leal b. ; *gängige Ware,* marc'hadourezh voutin b., marc'hadourezh voas b. ; *wertlose Ware,* marc'hadourezh dister b., bitrakoù dibriz lies. ; *leicht verderbliche Ware,* marc'hadourezh gollidik b., danvez bresk (hag a ya buan da goll) g. ; *wollene Ware,* bonederezh g., gloanaj g., gloaneier lies. ; *irdene Ware,* priaj g., danvez pri g. ; *eine Ware führen,* bezañ un danvez bennak e gwerzh en e di ; *Waren umsetzen, Waren absetzen,* kavout fred (sav, digor, dor zigor, diskarg, disamm) d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh ; *seine Ware zu einem guten Preis absetzen,* ober foar vat ; *die Ware zu sehr anpreisen bedeutet, dass sie nicht leicht verkäuflich ist,* re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh, re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh ; *Waren zu Spekulationszwecken horten und hamstern,* lakaat kernez da zont ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis,* ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ ; *ist eine Ware nicht gefragt, verliert sie an Wert,* ur varc'hadourezh n'eo ket goulennet a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket klask war he lerc'h a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket kas warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn dezhi a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked war he lerc'h a goll eus he friz ; [kr-l] *gute Ware lobt sich selbst,* re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh - re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh - ur penn-ed hep greun a sav e benn uhel, ar pennoù-ed leun a bleg o fennoù bepred izel - evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fennoù - ober ha tevel - ar mad kuzhet eo ar gwellañ.
Warenabsatz g. (-es,-sätze) : gwerzh b., gwerzhidigezh b., fred g., disamm g., sav g.
Warenangebot n. (-s) : dibab a varc'hadourezh b. ; *ein reichhaltiges Warenangebot vorlegen,* kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat, bezañ ostizet mat.
Warenaufzug g. (-s,-aufzüge) : saverez b., pignerez b.
Warenausstattung b. (-,-en) : arbaradur g., arbarañ g., arbarad g.
Warenaustausch g. (-es) : redennoù kenwerzh lies., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.
Warenbeförderung b. (-) : treuzdougen marc'hadourezh g., doug marc'hadourezh g.
Warenbestand g. (-s,-bestände) : boniad g., staliad b., pourvezad g.
Warenbörse b. (-,-n) : Yalc'h ar marc'hadourezhioù b., Yalc'h ar c'henwerzh b.
Warenhaus n. (-es,-häuser) : stal vras b., gourstal b., magazenn vras b.
Warenkorb g. (-s,-körbe) : panerad ar venajerez b., panerad an derc'hel ti b.
Warenkreditbetrug g. (-s) : fallwerzhiñ g., droukwerzhiñ g.
Warenkreditbrief g. (-s,-e) : gwarantenn b.
Warenlager n. (-s,-) : ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g.
Warenmuster n. (-s,-) : skouerenn b., standilhon g., patrom g., maketenn b., pimpatrom g.
Warenpreis g. (-es,-e) : priz red g.
Warenprobe b. (-,-n) : standilhon g.
Warenschein g. (-s,-e) : gwarantenn b.
Warenstand g. (-s,-stände) : palier g., loue g.
Warenstempel g. (-s,-) : merk oberierezh g.
Warentermingeschäft n. (-s,-e) : gwezhiadenn war dermen g.
Warentest g. (-s,-s/-e) : prouad perzhded g.
Warenumfang g. (-s) : marc'hadad g.
Warenumsatzsteuer b. (-,-n) : [Bro-Suis] taos war ar gwerzh ouzhpennet g., tell war gresk talvoud g., TGO, TWGT.
Warenverpackung b. (-,-en) : arbaradur g., arbarañ g., arbarad g.
Warenverkehr g. (-s) : treuzdougen marc'hadourezh g., redennoù kenwerzh lies., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.
Warenverzeichnis n. (-ses,-se) : katalog g. ; *Warenverzeichnis mit Abbildungen,* roll skeudennet an traezoù e gwerzh g., roll skeudennet ar varc'hadourezh g., skrid-brudañ skeudennet g., katalog skeudennet g.
Warenzeichen n. (-s,-) : merk marilhet g., label g., merk kenwerzhel g., merk oberierezh g., merk al labouradeg b.
Warenzugang g. (-s,-zugänge) : degemeridigezh ar varc'hadourezh b., degasadenn varc'hadourezh b., degasadur marc'hadourezh g.
warm ag. : **1.** tomm, gor, brout ; *sehr warm,* tomm-berv, tomm-ruz, tomm-gor, tomm-bervet, tomm-skaot, tomm-tomm, tomm-devet ; *kaum warm,* tommik ; *warmes Wasser,* dour domm g. ; *warme Kleidung,* dilhad(où) tomm lies., dilhad gwarezus lies., traoù tomm lies. ; *warme Ecke,* korn gor g. ; *warme Speise,* boued (magadur, meuz) tomm g., traoù tomm lies. ; *ich würde gern etwas Warmes trinken,* ur banne traoù tomm a zafe ganin, ur banne tomm a zafe ganin ; *warm essen,* debriñ boued tomm ; *etwas warm stellen, etwas warm halten,* derc'hel tomm udb ; *mir ist warm,* tomm eo din, me a gav ez eo tomm an amzer ; *es ist wärmer geworden,* kresket eo an tommder ; *es ist warm,* tomm eo anezhi, homañ a zo tomm anezhi, tomm eo an amzer ; *es ist angenehm warm,* tomm-brav eo ; *es ist nicht besonders warm heute,* n'eo ket gwall domm hiziv ; *warme Hände haben,* bezañ tomm d'e zaouarn ; *warm sitzen, im Warmen bleiben, in der warmen Stube bleiben,* chom en tommder (en e dommder), en em zelc'her er c'hloz, chom er c'hloz ; *jemanden im Warmen behalten,* derc'hel u.b. en tommder ; *sich warm laufen,* en em dommañ dre redek, redek evit tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihunañ e zivesker, divavañ e zivesker, lakaat e wad da labourat ; *in der Sonne warm werden,* heoliañ,

tommañ dindan an heol ; *ich hatte mich warm eingemummelt,* lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, en em gafunañ am boa graet, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloanenn en-dro da'm c'horf ; *warm angezogen,* gwisket tomm ; *den Motor warm laufen lassen,* leuskel ar c'heflusker da dreiñ evit tommañ (da dreiñ a-varv evit dezhañ tommañ) ; [kr-l] *man muss das Eisen schmieden, so lange es warm ist,* dre m'eo tomm an houarn, eo skeiñ warnañ - ret eo skeiñ war an tomm - pa vez avel eo nizat, pa dorr an avel eo tamouezat - kaout un dro vat d'ober un dra ne c'houlenn ket chom da varc'hata - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - pa vez gedon eo gedona.
2. c'hwek, tomm, karantek, karantezus ; *warmer Empfang,* degemer c'hwek g. ; *warmes Gefühl,* tommder g. ; *mit jemandem warm werden,* en em dommañ ouzh u.b., dont da vezañ tomm ouzh u.b., dont da vagañ mignoniezh ouzh u.b., diwanañ en e galon mignoniezh ouzh u.b., bezañ douget mui-ouzh-mui d'u.b., en em stagañ ouzh u.b. ; *jemanden warm halten,* derc'hel tomm u.b. ouzh an-unan.
3. P. *warm werden,* tommañ [ouzh], en em dommañ [e], bourrañ [e], en em ober [e], pleustriñ [e] ; *hier werde ich nie richtig warm,* biken ne c'hellin en em dommañ amañ, biken ne c'hellin boazañ amañ, biken ne c'hellin en em voazañ amañ, biken ne c'hellin en em ober amañ, biken ne c'hellin pleustriñ amañ, biken ne c'hellin tommañ ouzh al lec'h-mañ, biken ne c'hellin bourrañ amañ, biken ne c'hellin en em gavout amañ, biken ne c'hellin kustumiñ bevañ amañ, biken ne c'hellin en em gustumiñ ouzh al lec'h-mañ.
4. birvidik ; *warm werden,* dont imor (gred) en an-unan, mont (dont) birvilh en an-unan.
5. [livioù] *warme Farbe,* liv skeltr g., liv flamm g., liv bev g., liv skiltr g., liv tomm g.
Warmbeet n. (-s,-e) : [labour-douar] ti-gwer bihan g.
Warmblut n. (-s) : marc'h hanterwad g.
Warmblüter g. (-s,-) : [loen.] **1.** loen digemm gwrez e gorf g., loen ur wrez korf ingal dezhañ g., emwrezad g. [*liester* emwrezaded] ; **2.** marc'h hanterwad g..
warmblütig ag. : [loen.] emwrezat, digemm e wrez korf, ur wrez korf ingal dezhañ.
Warmbrunnen g. (-s,-) : eienenn (andon, stivell, mammenn) dour domm b.
warmdehnbar ag. : hag a c'hall en em astenn dre wrez, hag a c'hall distrishañ dre wrez, gwrezarledadus, gwrezastennadus.
Wärme b. (-) : **1.** tommder g., gor g., tomm g., gwrez b., dev g., pared g. ; *milde Wärme,* tommijenn b., klouarijenn b. ; *Wärme abgeben,* leuskel tommder, dileuskel tommder ; *die Sonne strömt Wärme aus,* fennañ a ra an heol e dommder, skuilhañ a ra an heol e dommder, an heol a skuilh gor ; *Wärme aufnehmen,* euvriñ (sorbiñ, spluiañ) tommder ; *zehn Grad Wärme,* dek derez a-us da vann ; *das Küken braucht die Wärme seiner Mutter,* an evn bihan en deus ezhomm eus gor e vamm ; **2.** nerzh g., gwrez b. ; *die Wärme des Feuers,* nerzh an tan g., aer an tan g. ; *die Wärme des Tages,* nerzh an deiz g. ; *die Sonnenwärme,* gwrez an heol b., nerzh an heol g. ; *Luftwärme,* gwrezverk g., gwrez b., pared g. ; **3.** [fizik] gwrez b., gwrezder g. ; *spezifische Wärme,* gwrezder rummel g. ; **4.** [dre skeud.] *mit Wärme,* a galon, c'hwek, gant karantez, gant karantegezh, gant karantelezh, en un doare karantek, en un doare karantezus.
Wärmeabgabe b. (-,-n) : dilaosk gwrez g., dilaoskadenn wrez b.
Wärmeäquator g. (-s) : keheder gwrezel g.
Wärmeäquivalent n. (-s) : *mechanisches Wärmeäquivalent,* kevatal treloc'hel ar wrez b.
Wärmeaufnahme b. (-,-n) : lugadur gwrez b., lugañ gwrez g.
Wärmeausdehnung b. (-,-en) : arledadur gwrezel g.
wärmebeständig ag. : gwrezherzadus, dalc'hus ouzh ar wrez, didommus, disgwrezus, digemm e wrez, ur wrez ingal dezhañ.
Wärmechemie b. (-) : gwrezkimiezh b.
wärmedämmend ag. : gwrezdisfuus.
Wärmedämmung b. (-,-en) : gwrezdisfuadur g., gwrezdisfuiñ g.
Wärmedehnungsfuge b. (-,-n) **/ Wärmedehnungslücke** b. (-,-n) : junt arlediñ g., joentr arlediñ g.
Wärmediffusion b. (-) : gwrezreadur g.
Wärmeeinheit b. (-,-en) : kalori g., kaloriad g.
wärmeelektrisch ag. : gwreztredan, gwreztredanel.
Wärmeenergie b. (-,-n) : gremm gwrezel g.
Wärmeenergiemaschine b. (-,-n) : mekanik gwrezel g.
Wärmeentziehung b. (-) **/ Wärmeentzug** g. (-s) : lugadur gwrez b., lugañ gwrez g.
Wärmeerzeugung b. (-,-en) : kenderc'h gwrez g., kenderc'herezh gwrez g., kenderc'hañ gwrez g. ; *heliothermische Wärmeerzeugung*, heliotermiezh b., kenderc'h heolwrez g., kenderc'herezh heolwrez g., kenderc'hañ heolwrez g.
wärmeisolierend ag. : gwrezdisfuus.
Wärmeisolierung b. (-) : gwrezdisfuadur g., gwrezdisfuiñ g.
Wärmekraftlehre b. (-) **/ Wärmekrafttechnik** b. (-) : gwreznerzhoniezh b.
Wärmekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztredan b.
Wärmelehre b. (-) : gwreznerzhoniezh b.
Wärmeleiter g. (-s,-) : kas-tommder g., kas-gwrez g., kaser tommder g., kaser gwrez g., danvez heren ouzh ar wrez g.
wärmeleitfähig ag. : gwrezreadus, heren ouzh ar wrez g., gwrezreüs.
Wärmeleitfähigkeit b. (-) : gwrezreadusted b., gwrezreüsted b.
Wärmeleitung b. (-) : [fizik] gwrezreadur g.
Wärmemengenmessung b. (-,-en) : gwrezventerezh g., kalorimetriezh b.
Wärmemesser g. (-s,-) : gwrezventer g., kalorimetr g.
Wärmemesstechnik b. (-) : gwrezventerezh g., kalorimetriezh b.
Wärmemitführung b. (-) : [fizik] kendoug gwrez g., kendougen gwrez g.
wärmen V.gw. (hat gewärmt) : tommañ, dianouediñ ; *im März wärmt die Sonne schon,* e miz Meurzh e tomm an heol dija.
V.k.e. (hat gewärmt) : tommaat, tommañ, dianouediñ, dirivañ ; *seine Finger wärmen,* ober un tomm d'e vizied,

ober un tommañ d'e vizied, ober un dommadenn d'e vizied, tommañ e vizied, dirivañ e vizied.
V.em. : **sich wärmen** (hat sich gewärmt) : tommañ, ober un tomm, ober un tommañ, ober un dommadenn, ober ur grazadenn, dirivañ, ober ur c'horadenn dirak an tan ; *sich (t-rt) am Kaminfeuer wärmen,* ober ur grazadenn e korn ar c'hogn (e korn an oaled, e toull an oaled), ober un dommadenn e korn an oaled, ober ur grazadenn e korn an tan, ober un dommadenn ouzh aer an tan, luduañ e korn an tan, luduenniñ e toull an tan, rostañ e korn an oaled ; *sich (t-d-b) die Finger wärmen,* ober un tomm d'e vizied, ober un dommadenn d'e vizied, tommañ e vizied, ober un tommañ d'e vizied, dirivañ e vizied ; *sich in der Sonne wärmen,* tommheoliañ, heoliañ, tommañ dindan an heol.
Wärmepumpe b. (-,-n) : pomp gwrez g.
Wärmepumpenanlage b. (-,-n) : reizhiad pompañ gwrez g.
Wärmeregler g. (-s,-) : gwrezreoler g.
Wärmeregulation b. (-) : gwrezreolierezh g.
Wärmesaugheber g. (-s,-) : gwrezpibenn b.
Wärmeschutzmasse b. (-,-n) : gwiskad disgweziñ g.
Wärmestrahlung b. (-) : gwrezskinadur g., skindommerezh g.
Wärmestrom g. (-s,-ströme) : gwrezruzañ g.
Wärmestromdichte b. (-) : lanvder gwrezruzañ g.
Wärmetauscher g. (-s,-) : eskemmer gwrez g.
Wärmetechniker g. (-s,-) : gwrezkalvezour g.
Wärmeträger g. (-s,-) : gwrezdouger g.
Wärmeträgermedium n. (-s,-medien) : araez gwrezdouger g.
Wärmetransportmedium n. (-s,-medien) : araez gwrezdouger g.
Wärmeverlust g. (-es,-e) : koll gwrez g., kollidigezh wrez b.
Wärmflasche b. (-,-n) : pod-tommañ g., P. manac'h g.
warmformbar ag. : gwrezstummadus, hag a c'heller gwrezstummañ.
Warmfront b. (-,-en) : [hinouriezh] talbenn tomm g.
Warmhalteplatte b. (-,-n) : tommer-boued g., tommer pladoù g.
Warmhaus n. (-es,-häuser) : ti-gwer g., ti-brout g., broutti g.
warmherzig ag. : c'hwek, tomm, karantek, karantezus, kalonek, karadek ; *warmherziger Empfang,* degemer tomm g., degemer c'hwek g., degemer kalonek g., degemer karadek g.
Warmherzigkeit b. (-) : karantez b., karantegezh b., karantelezh b., karadegezh b., kaloniezh b.
Warmluft b. (-,-lüfte) : aer domm g./b.
Wärmpfanne b. (-,-n) : pillig-wele b.
Wärmplatte b. (-,-n) : tommer-boued g., tommer pladoù g.
Warmstart g. (-s,-s) : [stlenn.] adderaouekaat g., azloc'hañ a-domm g.
Wärmstein g. (-s,-e) : maen tomm g. [*evit tommañ an treid*].
Wärmung b. (-,-en) : tommadur g., tommerezh g.
Warmwasserbereiter g. (-s,-) : tommer-dour g.
Warmwasserhahn g. (-s,-hähne) : kog an dour domm g., pluenn an dour domm b., alc'hwez an dour domm g.
Warmwasserleitung b. (-,-en) : korzenn dour domm b.
Warmwasserquelle b. (-,-en) : penn bouilh g., eien dour domm str., stivell dour domm b.
Warnanlage b. (-,-n) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., kemenner g.
Warnblinkanlage b. (-,-n) : gouleier argoll lies., gouleier-arvar lies.
Warnblinkleuchte b. (-,-n) : lamp argoll g/b., lamp-arvar g./b.
Warnblinklichter lies. : gouleier argoll lies., gouleier-arvar lies.
Warndreieck n. (-s,-e) : tric'horn arvar g., tric'horn rakkemenn g., tric'horn diwall g.
warnen V.k.e. (hat gewarnt) : berzañ, rakkemenn, kenteliañ, gouzav, gouzaviñ, kemenn ; *jemanden warnen,* berzañ u.b., lakaat u.b. war ziwall, lakaat u.b. war e evezh ; *jemanden vor einer Gefahr (t-d-b) warnen,* lakaat u.b. war ziwall ouzh un dañjer bennak, kenteliañ u.b. war un dañjer bennak, lakaat u.b. war evezh ouzh un dañjer, sachañ an evezh war un dañjer bennak, kemenn un dañjer bennak d'u.b., berzañ u.b. ouzh un dañjer bennak ; *er hatte mich gewarnt,* berzet mat en doa ac'hanon ; *man hatte mich davor gewarnt,* kemennet e oa bet din, lakaet e oan bet war evezh ouzh an dra-se.
warnend ag. : gourdrouzus ; *seine warnende Stimme erheben,* reiñ ur c'hemenn, ober mouezh, sevel e vouezh d'an-unan evit berzañ an dud.
Warner g. (-s,-) : korn-gouzav g., kemenner g.
Warnkreuz n. (-es,-e) : kroaz sant Andrev b. [*arouez un dreuzenn hent-houarn hep ti-gward*].
Warnlicht n. (-s,-er) : gouloù dañjer g., gouloù diwall g.
Warnnetz n. (-es,-e) : rouedad rakdiwall b.
Warnruf g. (-s,-e) : galv-diwall g.
Warnschild n. (-s,-er) : panell diwall b.
Warnschrei g. (-s,-e) : galv-diwall g.
Warnschuss g. (-es,-schüsse) : tenn-kemenn g., tenn-gouzav g., tenn kemenn diwall g.
Warnsignal n. (-s,-e) : arhent kemenn g.
Warnstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour rakkemenn g., diskrog-labour gouzaviñ g., diskrog-labour gouzav g.
Warntafel b. (-,-n) : panell diwall b.
Warntraum g. (-s,-träume) : huñvre rakkemenn g.
Warnung b. (-,-en) : kemenn g.,, kemennadur g., kemennerezh g., rakkemenn g., gourdrouz g., gouzavadenn b., gouzaouadenn b., berz g., berzadenn b., galv da ziwall g. ; [skol] gouzavadenn b. ; *jemandem eine Warnung erteilen (geben),* berzañ u.b., ober ur gourdrouz d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; *auf die Warnung hören,* sentiñ ouzh ar c'hemenn (ouzh ar gourdrouz), heuliañ (ober diouzh) ur c'hemenn ; *eine Warnung in den Wind schlagen,* ober skouarn vouzar ouzh ur c'hemenn, ober fae ouzh (war, eus) ur c'hemenn, lezel ur c'hemenn da vont gant an avel, ober ruz war ur c'hemenn ; *lassen Sie sich das zur Warnung dienen,* lakait an dra-se don en ho penn ! n'ankounac'hait ket ar gentel ho peus bet ! gant ma vo bet an dra-se ur gentel a-zoare evidoc'h ! mat e vefe deoc'h n'ankounac'haat ket se ! salv ma vo bet an dra-se ur gentel evidoc'h ! an dra-se ho tesko d'ober seurt traoù !
Warnzeichen n. (-s,-) : **1.** arhent diwall g. ; *ein Warnzeichen geben,* lakaat war evezh (war ziwall),

berzañ ; **2.** arverk g., raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g., ragazon g.
Warp g. (-s,-e) : 1. neud steuñvenn g. ; 2. [merdead.] fun halañ b., fun ramokañ b.
warpen V.k.e. (hat gewarpt) : [merdead.] halañ, ramokañ.
Warrant g. (-s,-s) : [kenwerzh.] gwarantenn b.
Warschau n. (-s) : Varsovia b., Warszawa b.
Warschauer[1] g. (-s,-) : annezad Varsovia g., annezad Warszawa g.
Warschauer[2] ag. (digemm) : … Varsovia g., … Warszawa ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto,* emsavadeg ghetto Warszawa b. ; *Warschauer Pakt,* pakt Varsovia g., pakt Warszawa g.
...wart g. (-s,-e) : gward g., diwaller g., gedour g., mirer g., evezhier g. ; *Hauswart*, porzhier g.
Warte b. (-,-n) : **1.** arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g., tour-ged g., garid b., gwardlec'h g. ; **2.** [dre skeud.] *von hoher Warte,* gant ur spered bras, gant uhelded a spered ; *von meiner Warte aus,* hervez va santimant, da'm feson, din (me a gav din), hervez va meno, hervez va soñj, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor), hervezon, da'm soñj, da'm meno, war va meno, diouzh va danvez, a gav din, a soñj din, evidon-me.
Wartefrau b. (-,-en) : gwardez-klañvour b., beilherez b.
Wartefrist b. (-,-en) : gedvezh g.
Wartegeld n. (-s,-er) : gopr da c'hortoz g. ; *auf Wartegeld setzen,* **a)** lakaat er-maez a garg da c'hortoz ; **b)** [istor, lu] lakaat war hanter c'hopr.
Wartegleis n. (-es,-e) : [hent-houarn] hent tuañ g.
Wartehäuschen n. (-s,-) : gwasked-bus g., kledour g., kledourenn b.
Warteliste b. (-,-n) : listennad c'hortoz b., roll gortoz g.
warten V.gw. (hat gewartet) : **1.** gortoz, gedal, deport, bezañ war-c'hed eus, bezañ ged da, bezañ en engortoz a, bezañ e-sell a, bezañ e ged eus, bezañ war c'hortoz eus, chom e spi, amzeriñ, chom war vrank, bezañ e gortoz da, chom da c'hortoz ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht,* gortozet hor boa anezhañ, met ne oa ket deuet - kaer hor boa gortoz, ne zeue ket ; *der Zug wartet nicht !* an tren ne c'hortoz ket ! an tren ne chom ket da c'hortoz ! ; *sie warten immer noch,* e gortoz emaint bepred ; *auf jemanden warten,* gortoz (gedal, deport) u.b., bezañ war-c'hed eus u.b., gedal u.b. da zont, gortoz u.b. da zont, bezañ ged d'u.b. ; *sie warten auf uns,* emaint ouzh hor gortoz ; *auf bessere Tage warten,* sadorniñ ; *sie warten auf den Regen,* en gortoz ar glav emaint ; *ich werde auf dem Bahnhof auf dich warten,* te am c'havo er porzh-houarn ouzh da c'hedal ; *ich musste vier Tage warten, bevor er mich empfing,* pevar devezh e oan bet a-raok ma voen degemeret gantañ ; *jemanden warten lassen,* lezel u.b. da sec'hañ, lakaat u.b. d'ober strapenn, lakaat u.b. da basiantiñ, ober d'u.b. pasiantiñ ; *auf weitere Informationen warten,* chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom war-c'hed, chom o c'hortoz ; *auf die Einschiffung warten,* bezañ o c'hedal sevel war al lestr ; *er wartete darauf, zum Major befördert zu werden,* gortoz a rae bezañ savet d'ar renk a vajor, gortoz a rae bezañ lakaet e rez ur major, gortoz a rae bezañ lakaet da vajor ; *auf den Zug warten,* gortoz an tren ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm,* emaon abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emaon abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emaon o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù ; *wir haben verdammt lange auf dich warten müssen,* diwezhatmezh emaout, mil bell omp chomet ouzh da c'hedal da zont, na pegeit omp chomet ouzh da c'hedal da zont ; *warum mussten wir so lange auf dich warten ?* perak ac'h eus daleet keit amzer ? perak out deuet ken diwezhat ? petra dit dont ken diwezhat ? ; *ich habe lange warten müssen,* ur frapad bras on bet o c'hortoz, pell amzer e oan chomet o c'hedal, ur pell amzer e oan chomet o vorc'hedal, ur pell bras e oan chomet o reuziñ, ur frapad bras e oan chomet war vrank ; *furchtbar lange stehen und warten müssen,* ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz ; *ohne länger zu warten,* hep dale ken, hep ken dale, hep ken amzeriñ, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep mui gortoz ; *ohne allzu lange zu warten,* hep pell gortoz ; *wir haben lange genug gewartet,* morc'hedet hon eus a-walc'h evel-se, gortozet hon eus a-walc'h evel-se, chomet omp a-walc'h da reuziñ ; *wir haben zwei Stunden gewartet,* gortozet hon eus e-pad (e-doug) div eurvezh ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam,* chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *auf etwas (t-rt) warten,* gortoz udb, gedal udb, gortoz udb da zont, gedal udb da zont, bezañ en engortoz a udb, bezañ e-sell a udb, bezañ e ged eus udb ; *die Mutter wartete darauf, dass ihre Tochter ihr erzähle, was sie gemacht habe,* edo ar vamm o c'hedal he merc'h da lavaret ar pezh he doa graet ; *warten, bis …,* gedal ma ..., gortoz ac'hanen ma ..., gortoz ken na ..., gortoz ken a ..., gortoz war-benn ma ... ; *warten wir, bis das Obst reif ist,* gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *warte, bis ich komme,* gortoz ken na zeuin, gortoz ma teuin, gortoz ac'hanen ma teufen, gortoz ac'hanen ma teuin, gortoz war-benn ma teufen ; *warte, bis er kommt,* gortoz anezhañ da zont, gortoz ma erruo, gortoz betek ma erruo ; w*arten wir, bis der Sturm vorbei ist !* gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ! ; *warten wir, bis der Regen aufhört,* gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *warten Sie nicht bis August, um es zu tun,* na c'hortozit ket miz Eost evit ober an dra-se, na c'hortozit ket ac'hanen da viz Eost evit ober an dra-se, na c'hortozit ket betek miz Eost evit ober an dra-se ; *sie brauchten nicht lange zu warten,* berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keid all ; *Sie werden nicht lange warten müssen,* ne chomot ket pell e spi ; *er wartet, bis er an die Reihe kommt,* emañ o

c'hortoz tro, emañ o c'hedal tro ; *kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist ?* te n'eo ket mat dit gortoz da dro (gortoz tro, gortoz renk, gortoz da renk) evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *er ging weg, ohne länger zu warten,* ne chomas ket da c'hedal hiroc'h, ne chomas ket da c'hortoz pelloc'h, ne chomas ket pelloc'h da reuziñ ; *ich werde nicht länger warten !* ne c'hortozin ket pelloc'h ! ne chomin-me ket da c'hortoz pelloc'h ! ne c'hortozin ket hiroc'h ! ; *warten Sie mal bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se - gortozit ur munut, paneveken ; *der Kaffee ist schon lange fertig und wartet nun mal auf euch,* emañ ar c'hafe ouzh ho kortoz en e gluch ; *da kannst du lange warten !* labour gedal az po - labour az po da c'hortoz - an devezh goude biken, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien marteze - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - gortoz a c'hallez ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer az po, blev 'vo da gaout ! - laka evezh na vefe ket tomm da'z peg ! - pell e c'helli gortoz ! - kae da c'houzout ! - kerzh da glask ! ya da, kae 'tav ! - bez e c'hallez sutal ! ; *komm ! Hilf mir mal !* - *da kannst du lange warten !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik ouzh an tu-se ! ; *warte nur !* n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremaik e ri ur c'hoarzh all ! m'en talvezo dit ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! klevet a ri ganin ! pakañ a ri ! ; **2.** *auf sich warten lassen,* bezañ dale gant an-unan, daleañ, daleañ da zont (d'en em gavout, da erruout, oc'h erruout, o tont), goulerc'hiñ da zont, kaout dale, bezañ diwezhat oc'h erruout, bezañ diwezhat o tont, chom da staliañ, warlerc'hiañ ; *er ließ nicht auf sich warten,* ne zaleas ket ; *der Sommer lässt auf sich warten,* warlerc'h emañ an hañv, warlerc'hiañ a ra an hañv ; **3.** *der Tod wartet auf ihn,* lakaet eo da vervel, tonket eo da vervel, n'en deus nemet ar marv da c'hortoz, emañ ar marv ouzh e c'hedal ; *die Hölle wartet auf ihn,* tonket eo d'an ifern, daonet e vo korf hag ene ; **4.** *mit etwas warten,* daleañ udb, gortoz betek un amzer all (astenn termen) evit ober udb (Gregor).

V.k.e. (hat gewartet) : **1.** prederiañ, damañtiñ, plediñ gant (ouzh), soursial ouzh, ober war-dro, ober evezh da, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, intent ouzh ; *ein Kind warten,* prederiañ ur bugel, damañtiñ ur bugel, soursial ouzh ur bugel, plediñ gant (ouzh) ur bugel, ober war-dro ur bugel, ober en-dro d'ur bugel, ober diouzh ur bugel, ober ouzh ur bugel, ober evit ur bugel, intent ouzh ur bugel ; *meine Töchter sollen dich warten schön* [Goethe], va merc'hed a raio flourig dit, va merc'hed da lakaio da goñfortiñ, va merc'hed a raio brav dit, va merc'hed a raio chalantiz dit, va merc'hed da cheriso, va merc'hed da gempenno mat, va merc'hed da gempenno brav ; **2.** [tekn.] trezerc'hel, kempenn, ober war-dro, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, delc'her kempenn, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom ; *einen Wagen warten,* delc'her ur c'harr-tan e ratre (e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom), delc'her ur c'harr-tan kempenn, kempenn ur c'harr-tan, ober war-dro ur c'harr-tan, trezerc'hel ur c'harr-tan.

Warten n. (-s) : gortoenn b., gortoz g., gortozerezh g., gortozidigezh b., gortozadenn b., engortoz g., ged g., spi g., esper g., esperañs b. ; *was für ein furchtbar langes Warten !* nag un engortoz euzhus ! na penaos gortoz euzhus ! ; *ohne weiteres Warten,* hep dale ken, hep ken dale, hep ken amzeriñ, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep mui gortoz ; *nach langem Warten,* dre hir c'hortoz.

Wartende(r) ag.k. g./b. : gortozer g., gortozerez b.

Wärter g. (-s,-) : **1.** evezhier g., gward g., gouarner g., gouarnour g., diwaller g., mirer g., gedour g. ; **2.** [mezeg.] prederier g., klañvdiour g.

Warteraum g. (-s,-räume) : sal c'hortoz b., gortozva g., raksal b., rakkambr b.

Wärterin b. (-,-nen) : **1.** evezhierez b., gwardez b. ; **2.** prederierez b., klañvdiourez b.

Wartesaal g. (-s,-säle) : sal c'hortoz b., gortozva g., raksal b., rakkambr b.

Warteschlange b. (-,-n) : steudad c'hortoz b., lostad tud o c'hortoz g., lostennad c'hortoz b. ; *seinen Platz in einer Warteschlange verlieren,* koll e renk.

Warteschleife b. (-,-n) : [kirri-nij] tro c'hortoz b. ; *eine Warteschleife ziehen,* ober un dro c'hortoz.

Wartestand g. (-s) **/ Wartestellung** b. (-) : gortozidigezh b., gortozerezh g. ; *Offizier im Wartestand,* ofiser e vakted g., ofiser en amstael g.

Wartezeit b. (-,-en) : gortoenn b., gedvezh g., gortoz g., gortozerezh g., gortozidigezh b., gortozadenn b., engortoz g.

Wartezimmer n. (-s,-) : sal c'hortoz b., gortozva g., raksal b., rakkambr b.

...wärts Adv. : war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, etrezek, etramek, da-geñver, trema ; *aufwärts,* d'an nec'h, ouzh krec'h, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-grec'h, war-zu an nec'h, d'al laez, da laez ; *seitwärts,* dre ar c'hostez, a-gostez, war ar c'hostez.

Wartturm g. (-s,-türme) : **1.** tour-ged g., garid b., gwardlec'h g., gwere b. ; **2.** tour-meur g., tourell b.

Wartung b. (-) : **1.** [tud ha loened] prederiad g., preder g., intentoù lies. ; **2.** [traoù] trezalc'h g., trezalc'herezh g., kempenn g., kempennerezh g.

wartungsfrei ag. : n'en deus ket ezhomm bezañ kempennet, didrezalc'h.

Wartungshandbuch n. (-s,-bücher) : dornlevr trezerc'hel g., dornlevr kempenn g., lizhad arzerc'hel g.

Wartungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat trezerc'hel b.

warum ger goulennata : perak, perak tra, daoust ha perak, daoust perak, perak bennak, da berak, evit perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ, en abeg da betra, penn da betra, petra 'zo kaoz, dre be abeg ; *warum nicht ?* perak ne vefe ket ? perak ne vefe ket eus an dra-se ? perak ne vije ket, kuita ? petra 'virfe ? na petra 'ta ? perak nann ? / perak naren ? / pe da benn nann ? (Gregor) ; *warum bist du nicht früher gekommen ?* perak (abalamour da betra) n'out ket deuet abretoc'h ? ; *warum denn ?* perak 'ta ? perak tra ? ; P. *warum nicht gar ?* piv a oar ? kae da c'houzout ! kerzh da c'houzout ! kerzh da welet ! kae da welet ! it da welet ! ;

warum birgst du dein Gesicht ? perak kuzhat da zremm ? petra dit kuzhat da zremm ? ; *warum zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ? ; *warum sollten wir das Gleiche tun ?* perak ober heñvel ? perak ober heñvel dra ? ; *warum seht ihr so betrübt aus ?* perak dremmoù ken doaniet ? ; *warum schlagen Sie dieses Kind ?* petra eo deoc'h skeiñ gant ar bugelmañ ? ; *warum machst du das ?* petra eo dit ober an dra-se ? ; *warum sagen Sie es nicht ?* pe evit tra n'el lavarit ket ? ; *und warum sollte ich es nicht tun ?* daoust ha perak ne rafen ket an dra-se ? perak bennak ne rafen ket an dra-se ? perak enta ne rafen ket an dra-se ? ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keit-mañ a-raok an deiz ? ; *warum kommst du so spät ?* perak eo dit dont ken diwezhat ? ; *warum hast du das getan,* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *warum ist er bloß nicht gestorben ?* salv dezhañ e vije marvet ! ; *warum würde ich den Leuten so etwas erzählen ?* da belec'h ez ajen da gontañ kaozioù evel-se d'an dud ? ; *er verstand nicht, warum diese Leute zu ihm wollten,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet.

Warum n. (-) : perag g. ; *das Wie und das Warum,* ar rag hag ar perag, ar perag hag ar penaoz, ar penaoz hag ar perag, ar perag hag ar penent ; *nach dem Warum und Weshalb fragen,* klask penn d'ar vazh, klask gouzout ar rag hag ar perag, klask gouzout ar peragoù.

Wärzchen n. (-s,-) : [korf.] begennig b., begenngroc'henn b.

Warze b. (-,-n) : **1.** gwenaenn b., [kezeg, saout] fiezenn b. ; *Warze am Hals, Warze am Kinn,* nozelenn g. ; *Warzen am Kinn oder am Hals bekommen,* nozelennañ ; *Warzen verursachend,* gwenaennus ; *Warzen entwurzeln,* diwriziennañ gwenaennoù ; *von Fußsohlenwarzen befallen sein,* kaout gwenaennoù en e dreid ; **2.** *Brustwarze,* penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g. (Gregor).

warzenartig ag. : gwenaennek, e doare ur wenaenn, e doare gwenaennoù, a-zoare gant ur wenaenn, a-zoare gant ar gwenaennoù, a-seurt gant ur wenaenn, a-seurt gant ar gwenaennoù.

Warzenhof g. (-s,-höfe) : [korf.] kelc'henn ar vronn b., rodenn ar vronn b.

Warzenkraut n. (-s) : [louza.] **1.** [*Euphorbia lathyris*] flamoad g. ; **2.** [*Chelidonium majus*] louzaouenn-ar-gwennilied b., louzaouenn-ar-plac'h-koant b., sklaer b., gwad-melen g., louzaouenn-an-daoulagad b.

Warzenschwein n. (-s,-e) : [loen.] fakoker g., fakocher g.

was[1] raganv goulennata : **1.** [goulennoù eeun] petra, pe, peseurt ; *was denn ?* petra 'zo ? ; *was machen Sie ?* petra emaoc'h oc'h ober ? ; *was sagen Sie ?* petra ho peus lavaret (goulennet) ? P. petra ? hañ ? ; *was ist das ?* daoust petra eo an dra-se ? daoust petra eo ? peseurt eo ? ; *was ist los* ? petra 'zo ? petra 'zo o c'hoari amañ ? ; *was soll ich dazu sagen ?* petra ri ? e-giz-se emañ kont ; *was geschah ?* petra 'zo bet c'hoarvezet ? ; *was stört dich ?* petra a laka ac'hanout diaes ? ; *was ist Ihr Beruf ?* petra oc'h-hu diouzh ho micher (dre ho micher, a vicher) ? war betore micher oc'h-hu ? a be vicher oc'h-hu ? ; *was schadet es ?* kement-se ne ra gaou ebet da zen, petra a vern ? petra a laz ? pe kaz a zo ? / pe forzh a zo ? / pe vern ? / pe laz ? (Gregor) ; *was dann, wenn er nicht kommt ?* ha ma ne zeu ket neuze ? ; *was nun ?* ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha neuze ? ha pelloc'h ? ha petra a raimp-ni bremañ ? ha petra a raimp-ni neuze ? petra neuze ? ; *was hat er geklaut ?* petra 'zo aet gantañ ? peseurt 'zo aet gantañ ? ; *was habt ihr gegessen ?* petra oc'h eus debret ? peseurt oc'h eus debret ?

2. [goulennoù dieeun] petra, pe ; *er fragt, was geschehen ist,* emañ o c'houlenn petra 'zo c'hoarvezet ; *er fragt, was er tun soll,* emañ o c'houlenn petra a rank ober ; *Vater, vergib ihnen, denn sie wissen nicht, was sie tun,* Tad, pardon dezho, rak n'ouzont ket ar pezh a reont - Tad, pardon dezho, rak n'ouzont ket pe a reont.

3. raganv estlammiñ : petra, chekon ; *was Sie nicht sagen !* n'eo ket posupl, alato ! n'eo ket gwir, evelato ! penaos ! ; *was ! ihr seid noch nicht fertig,* petra ! n'eo ket echu al labour ganeoc'h c'hoazh ! ; *ach was !* tamm ebet ! - ya, war lost al leue ! - ya, moarvat ! - ya da, moarvat ! - te a gont traoù, 'vat ! ; *„ich bin bald wieder da ! “ - „ach was !“,* ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! ; *was ? !* chekon ! ; *nicht schlecht, was ? !* laka eo mat ! - laka 'ta eo mat ! - mat eo, neketa ? - mat eo, hama ? - mat eo, kuita ? - mat eo, hañ ?.

was[2] raganv-stagañ : **1.** [a-zalc'h ouzh ul lavarenn a-bezh] ar pezh, pezh, ar seurt, an dra ; *was man nicht versteht, besitzt man nicht (Goethe),* ar pezh ne gomprenomp ket ne c'hall ket bezañ deomp ; *hört nur, was geschah,* selaouit a c'hoarvezas ; *es geht ihm besser, was mich sehr erfreut,* mont a ra gwelloc'h gantañ, pezh a ra din bezañ laouen ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen,* ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *nimm, was du möchtest,* kemer ar seurt a gari ; [mat.] *was zu beweisen war,* pezh a vije bet ret prouiñ, pezh a oa ret prouiñ.

2. [gant un anv-gwan amstrizh da rakger] *manches, was,* kalz a draoù a..., meur a dra a ... ; *das wenige, was ...,* an nebeud a dra a ... ; *das einzige, was ...,* an dra nemetañ (nemetken) a gement a ... ; *alles, was ...,* kement tra a ..., kement a …, razh an traoù a ... ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus,* an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten,* karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *alles, was ich habe, gehört dir,* kement a zo din a zo dit ivez, holl ar pezh a zo din a zo dit ivez, kement tra holl a zo din a zo dit ivez.

3. [gant un anv-gwan en derez uhelañ da rakger] *das schlimmste, was ...,* ar gwashañ tra a ..., gwashañ ma ...

4. was ... auch immer, was auch n'eus forzh petra, petra bennak, daoust petra, ne vern petra, forzh petra a, foeltr petra a ; *was du auch immer tun kannst,* gant a ri, pezh bennak a ri ; *was er auch (immer) sagen mag,* n'eus forzh petra a lavaro, petra bennak a lavarfe, pezh bennak a lavaro, daoust petra a lavaro ; *was auch kommen mag,* mat ha ma ve, deuet ar bed evel ma c'hallo, erruet pe erruo,

erruet pe erruet, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, n'eus forzh petra a c'hoarvezo, pezh bennak a c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, forzh petra a vefe, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, daoust petra a c'hoarvezo, foeltr petra 'vo, petra bennak a c'hoarvezfe, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed.

was[3] berradur evit 'etwas' : un dra bennak, peadra ; *ich habe dir was zu sagen,* un draig am eus da lavaret dit ; *ich lasse mir schon was einfallen,* gwelet a rin petra ober, kavet a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin un diskoulm ; *was anderes,* un dra all g. ; *ich habe noch nie so was gesehen,* biskoazh em buhez n'em eus gwelet seurt traoù, biskoazh em buhez kement all, n'em eus gwelet biskoazh pezh evel an dra-se, kent ne welis evel-henn ; *er hat ganz schön was abbekommen,* paket en deus ur gwall daol ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen,* pakañ un taol reolenn war e vizied ; *sich (t-d-b) was zum Lesen mitnehmen,* kas gant an-unan peadra da lenn ; *na so was !* nag a draoù 'vat ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! hopala ! hopalaba ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer !

was[4] [e plas gerioù all] : **1.** *was kostet das ?* [e-lec'h : 'wie viel'], pegement eo ? pegementad eo ? pegementad tra eo ? pegement e koust an dra-se ? pegement e talvez ? peseurt priz eo an dra-se ?

2. P. *was haben wir gelacht !* [e-lech : 'wie'], nag a blijadur (nag a c'hoarzh) a oa bet ! ha ni neuze da c'hoarzhin ! bourrapl a oa bet ganeomp !

3. *er läuft, was er kann* [e-lec'h : 'soviel'], emañ o redek ar buanañ ma c'hall, emañ o redek par ma c'hall, emañ o redek ar pezh ma c'hall.

4. *was birgst du so bang dein Gesicht ?* [Goethe] [e-lec'h : 'warum', 'wozu'], perak kuzhat da zremm gant kement a spont ? petra dit kuzhat da zremm gant kement a spont ? ; *was zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ?

was für ein 1. pebezh, nag ur, nag, ha, hag, pe, pezh, petore, peseurt, penaos, na penaos ; *was für ein Künstler !* na pebezh arzour ! nag un arzour ! hag un arzour ! pe arzour ! pezh arzour ! petore arzour ! peseurt arzour ! na penaos arzour ! ; *was für ein Glück !* nag eürusañ tra ! pebezh taol chañs ! pezh taol chañs ! petore taol chañs ! peseurt taol chañs ! pe taol chañs ! hag un taol chañs ! nag un taol chañs ! ; *was für ein Krach !* nag ur safar ! nag a drouz ! pe reuz ! pebezh reuz ! na pebezh reuz ! na penaos reuz ! ; *was für ein schöner Wagen !* pebezh da garr kaer ! na penaos karr ! na pebezh karr kaer ! pebezh ur c'harr kaer !

2. n'eus forzh peseurt, peseurt ... bennak, daoust ha peseurt, pe … bennak ; *was für ein Buch er auch lesen mag,* n'eus forzh peseurt levr a lennfe, peseurt levr bennak a lenn, petore levr bennak a lennfe, daoust ha peseurt levr a lenn, pe levr bennak a lenn.

3. peseurt, petore, pe, penaos, na penaos, pehini, petra, pezh ; *was für ein Hemd möchten Sie ?* peseurt (petore, pe, pezh, penaos, pehini, petra) roched a fell deoc'h kaout ? ; *mit was für einem Werkzeug arbeitet er ?* gant peseurt benveg emañ-eñ o labourat ? gant peseurt benveg e ra hennezh ? ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war,* n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; *was für ein Kaiser war Karl der Große ?* penaos impalaer e voe Karl Veur ? peseurt impalaer e voe Karl Veur ? petore impalaer e voe Karl Veur ? ; *was für Bücher habt ihr gekauft ?* peseurt levrioù hoc'h eus prenet ? pezh levrioù a zo bet prenet ganeoc'h ? pere levrioù hoc'h eus prenet ? petore levrioù hoc'h eus prenet ? ; *was sind das für Leute ?* peseurt tud eo ar re-se ? petore tud eo ar re-se ?

Waschanlage b. (-,-n) : **1.** leur-walc'hiñ b., porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri b. ; **2.** [dre skeud.] gwennerezh arc'hant b.

Waschanstalt b. (-,-en) : gwennerezh b., kanndi g., porzh-kouez g.

Waschautomat g. (-en,-en) : kannerez b.

waschbar ag. : hag a c'heller gwalc'hiñ, gwalc'hadus.

Waschbär g. (-en,-en) : [loen.] rakoun g. ; *Waschbären neigen dazu, ihre Nahrung vor dem Verzehr zu waschen,* rakouned a gustum glec'hiañ o boued a-raok e zebriñ.

Waschbecken n. (-s,-) : gwalc'heris g., gwalc'houer g., taol-emwalc'hiñ b., dar b., plad-gwalc'her g., piñsin g.

Waschblau n. (-s) : blu g. [*danvez da c'hlasaat ar c'houez g.*].

Waschbläuel g. (-s,-) **/ Waschbleuel** g. (-s,-) : golvazh b., pezh-koad g., batuler g., bazh-dilhad g., bazh-kannañ b., bazh-kannerez b., kannerez b.

Waschbock g. (-s,-böcke) : azezenn-walc'hiñ b., kibell brevez b.

Waschbottich g. (-s,-e) : barazh b., bailh g., beol b., kelorn g., rañjod g.

Waschbrett n. (-s,-er) : plankenn-gwalc'hiñ g.

Waschbütte b. (-,-n) **/ Waschbutte** b. (-,-n) : barazh b., bailh g., beol b., kelorn g., rañjod g.

Wäsche b. (-,-n) : **1.** dilhad lies., danwiskoù lies., dilhad dindan lies., lien g., lienaj g. ; *Bettwäsche,* dilhad-gwele lies., lien gwele g. ; *Tafelwäsche,* lienaj-taol g., lien taol g. ; *Unterwäsche,* danwiskoù lies., dilhad dindan lies. ; *die Wäsche ausbessern,* didoullañ an dilhad, peñseliat an dilhad, steredenniñ an dilhad, takonañ an dilhad, dresañ an dilhad ; *schmutzige Wäsche,* traoù du lies., dilhad fank lies., dilhad lor lies. ; *bunte Wäsche,* dilhad a liv lies. ; *in die Wäsche geben, in die Wäsche tun,* reiñ da walc'hiñ, teuler d'ar fank da gas da walc'hiñ ; *frische Wäsche,* lienaj fresk g. / lien fresk g. (Gregor), traoù nevez-walc'het lies., dilhad fresk lies. ; *feuchte Wäsche,* dilhad leizh lies. ; *jemandem frische Wäsche geben,* freskañ d'u.b., reiñ dilhad fresk d'u.b. ; *Unterkunft, Verpflegung und Wäsche bei jemandem haben,* bezañ lojet, maget ha fresket gant u.b.

2. kannadenn b., kouez g., bugad g., bugadenn b., gwalc'hadenn b., bervadenn b., traoù lies., dilhad bervet lies. ; *heute wird die Wäsche nicht sehr schnell trocken,* hiziv ne sec'h ket kaer an traoù ; *die Wäsche waschen,* ober kouez, redek ar c'houez, ober lisiv, ober lijoù, ober bugad, ober ur bugad, bugadiñ, ober ur vugadenn, ober bugadenn, kannañ an dilhad fank, kannañ an dilhad lor, koueziañ, ober ur c'hannañ d'an dilhad, gwalc'hiñ an dilhad, lijaouiñ ; *die Wäsche rein waschen,* gwalc'hiñ naet an dilhad, koueziañ dilhad lous ; *die Wäsche kochen,* birviñ

ar c'houez, birviñ dilhad, birviñ lijoù ; *die Wäsche auf die Leine hängen, die Wäsche zum Trocknen aufhängen,* lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *nachprüfen, ob die Wäsche noch an der Leine hängt,* eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn ; *die Wäsche trocknet,* emañ ar c'houez (ar bugad, ar walc'hadenn) o sec'hañ ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken,* va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *Wäsche klopfen, Wäsche ausschlagen,* kannañ an dilhad fank ; *die Wäsche wird ausgeklopft,* emañ an dilhad o kannañ ; *die Wäsche weiß klopfen,* kannañ gwenn.

3. *weiße Wäsche,* lienaj gwenn g. ; *die Wäsche wechseln,* kemer (lakaat) lien fresk, cheñch dilhad, lakaat dilhad fresk, treiñ dilhad.

4. gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g., gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh g., kannerezh g., kouezierezh g., kannadenn b., bugadenn b., gwalc'hadenn b., kouez g., bervadenn b., lisiv g.

5. ti-kouez g., bugaderi b., bugaderezh b., gwalc'herezh b., gwalc'heris g., kannerezh b., kouezierezh b., gwennerezh b., kanndi g., porzh-kouez g., poull-kannañ g., poull g., lenn b., stank-kannañ b., stiv g., gwazh b., gwazh-kannañ b., lenn-walc'hiñ b., stêr-gannañ b.

Wäschebeutel g. (-s,-) : sac'h an dilhad lous g.

waschecht ag. : hed an neudenn, leizh an neud, penn-kil-ha-troad, leizh ar gudenn, glez, leun ; *ein waschechter Berliner,* ur Berlinad hed an neudenn g., ur Berlinad penn-kil-ha-troad g., ur Berlinad betek mel e eskern g., ur Berlinad glez g., ur Berlinad leizh ar gudenn g., ur Berlinad leizh an neud g.

Wäschegeschäft n. (-s,-e) : stal lienaj gwenn b.

Wäschekammer b. (-,-n) : lienerezh b.

Wäscheklammer b. (-,-n) : gwask b., gwaskell b.

Wäscheklopfen n. (-s) : kann b., kannerezh g., kannadenn b. ; *gemeinsames Wäscheklopfen,* kannadeg b.

Wäschekorb g. (-s,-körbe) : paner ar c'houez b.

Wäscheleine b. (-,-n) : siblenn b., orjalenn b., neud g.

Wäschemangel b. (-,-n) : lufrerez b., lufrouer g., gwask g./b.

waschen V.k.e. (wäscht / wusch / hat gewaschen) : **1.** gwalc'hiñ, torchañ, koueziañ, skaotañ, gwelc'hiñ, kannañ, bugadiñ, lijaouiñ, ober ur gwalc'hiñ da ; *einem Kind das Gesicht waschen,* divalbouzat ur bugel, gwalc'hiñ genoù ur bugel, torchañ e veg d'ur bugel ; *mit Seife waschen,* soavoniñ ; *die Wäsche rein waschen,* gwalc'hiñ naet an dilhad, koueziañ dilhad lous ; *mit Lauge waschen,* koueziañ, lisiviñ, lijaouiñ ; *das Geschirr waschen,* skaotañ, skaotañ al listri, gwalc'hiñ al listri, ober ar skoataj, skaotañ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traoù, gwalc'hiñ an traoù ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen,* gwalc'hiñ udb dre an dour berv ; *dieser Stoff lässt sich leicht waschen,* an danvez-se a garzh buan ; *die Wäsche waschen,* ober kouez, redek ar c'houez, ober lisiv, ober lijoù, ober bugad, ober ur bugad, bugadiñ, ober ur vugadenn, ober bugadenn, kannañ an dilhad fank, koueziañ, lijaouiñ, ober ur c'hannañ d'an dilhad, gwalc'hiñ an dilhad ; *sein Auto waschen,* gwalc'hiñ e garr-tan, ober ur gwalc'hiñ d'e garr-tan ; **2.** [dre skeud.] *jemanden rein waschen,* didamall (dizuañ, gwennañ) u.b., lemel ar garez a-ziwar u.b. ; *die Seele von Sünde rein waschen,* purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, harluañ ar pec'hed eus e ene, diouennañ ar pec'hed eus e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *seine Hände in Unschuld waschen,* gwalc'hiñ e zaouarn eus udb, ober e Boñs Pilat, dianzavout an disterañ kiriegezh er pezh a c'hoarvezo, fellout d'an-unan chom er-maez eus an taol, lavaret bezañ didamall diouzh ar pezh a c'hoarvezo ; *eine Hand wäscht die andere,* dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'hen az po - gwashoc'h ar selaouer eget al laer ; *jemandem den Kopf waschen,* kribañ e benn d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lardañ e billig d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober e varv d'u.b. ; *er ist mit allen Wassern gewaschen,* un den a gant tro eo, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo ul labous a zen, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, hennezh a zo fil ennañ, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo gwriet a finesaoù, pegen louarn eo hennezh ! ; **3.** [arc'hant, dramm] gwennañ.

V.em. : **sich waschen** (wäscht sich / wusch sich / hat sich gewaschen) : **1.** *sich (t-rt) waschen,* en em walc'hiñ, emwalc'hiñ, ober e damm gwalc'hiñ, ober un tamm gwalc'hiñ, ober ur walc'hadenn, [yezh ar vugale] ober koantik ; *er wäscht sich (t-rt) unregelmäßig,* ne ra nemet ur gwalc'hiñ d'e gorf bep an amzer ; *sich (t-d-b) die Hände waschen,* gwalc'hiñ e zaouarn, ober ur gwalc'h d'e zaouarn, ober un tamm gwalc'hadenn d'e zaouarn, ober ur walc'hadenn d'e zaouarn, ober un tamm gwalc'h d'e zaouarn ; *ich wasche mir nur noch schnell die Hände,* amzer din da walc'hiñ va daouarn ; *sich (t-d-b) das Haar waschen,* gwalc'hiñ e vlev ; *sich (t-d-b) den Hintern waschen,* gwalc'hiñ e revr, gwalc'hiñ e letern ; **2.** *sich (t-rt) rein waschen,* en em akuitañ ; **3.** *ein Theaterstück, das sich (t-rt) gewaschen hat,* ur pezh-c'hoari n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ, .

Waschen n. (-s) : gwalc'hiñ g., gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., bugaderezh g., gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh, kouezierezh g., kannerezh g., ar redek kouez g. ; *gemeinsames Waschen,* kannadeg b., gwalc'hadeg b.
Wäschepuff g. (-s,-e) : arc'h an dilhad b.
Wäscher g. (-s,-) : **1.** gwalc'her g., bugader g., kanner g., kouezier g., gwenner g. ; **2.** [dre skeud.] fistilher g., barbilher g., ravoder g., chaoker-e-c'henoù g., farouell g., glabouser g.
Wäscherei b. (-,-en) : **1.** gwalc'herezh b., gwalc'heris g., gwalc'houer g., kannerezh b., kouezierezh b., stal gouezierezh b., gwennerezh b., gwennadeg b., kanndi g., porzh-kouez g. ; *eine Wäscherei betreiben,* delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; **2.** [dre skeud.] ranerezh g., flap g., flapaj g., flapennaj g.
Wäschereibesitzer g. (-s,-) : kanndier g. ; *als Wäschereibesitzer arbeiten,* kanndiañ.
Wäscherin b. (-,-nen) : **1.** gwalc'herez b., gwelc'herez b., kannerez b., kouezierez b., gwennerez b., bugaderez b. ; **2.** [dre skeud.] klakenn b., latenn b., ranez b., trutell b.; Mari-pil-beg b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Wäscheschleuder b. (-,-n) : dizourerez b., heskerez b.
Wäscheschrank g. (-s,-schränke) : pres lien b., kredañs lien b., armel dilhad b.
Wäscheständer g. (-s,-) : sec'horeg b.
Wäschestärke b. (-) : ampez g.
Wäschetrockenmaschine b. (-,-n) **/ Wäschetrockner** g. (-s,-) : sec'her-kouez g.
Wäschezeichen n. (-s,-) : merk war an dilhadoù g.
Waschfrau b. (-,-en) : gwalc'herez b., gwelc'herez b., kannerez b., kouezierez b., gwennerez b., bugaderez b.
Waschgang g. (-s,-gänge) : gwechad walc'hiñ b. ; *steck sie in den Korb bis zum nächsten Waschgang,* laka anezho er baner da c'hedal bezañ gwalc'het.
Waschgelegenheit b. (-,-en) : kambr-emwalc'hiñ b., korn-emwalc'hiñ g.
Waschhandschuh g. (-s,-e) : **1.** maneg-emwalc'hiñ b. ; **2.** maneg kroc'hen hag a c'heller gwalc'hiñ b.
Waschhaus n. (-es,-häuser) : ti-kouez g., bugaderi b., bugaderezh b., gwalc'herezh b., gwalc'heris g., gwalc'houer g., kannerezh b., kouezierezh b., gwennerezh b., kanndi g., porzh-kouez g., poull-kannañ g., poull g., lenn b., stank-kannañ b., stiv g., stivell b., gwazh b., gwazh-kannañ b., lenn-walc'hiñ b., stêr-gannañ b.
Waschkessel g. (-s,-) : bailh-kouez g., bod b., berverez b.
Waschkiste b. (-,-n) : boest-kannañ b.
Waschkohle b. (-,-n) : [tekn.] glaou puraet str.
Waschküche b. (-,-n) : ti-kouez g., bugaderi b., bugaderezh b., gwalc'herezh b., gwalc'heris g., gwalc'houer g., kannerezh b., kouezierezh b., gwennerezh b., kanndi g., porzh-kouez g.
Waschlappen g. (-s,-) : **1.** maneg-emwalc'hiñ b. ; **2.** [dre skeud.] flakenn b., kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g., gogez g., korzenn wak b., krank gwak g. ; *ein Waschlappen sein,* bezañ ur sac'h goullo, bezañ un denig a netra, na vezañ e revr d'an-unan, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ ur paourkaezhig g., ruilhañ gwad gad en e wazhied, bezañ aonik, bezañ spontik, lammat dirak e skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout doan rak e skeud, bezañ gant an derzhienn-skeud, kaout aon rak e skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hac'her er goudor, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan.
waschlappig ag. : distaouel, lizidant, diek, dilamprek, lezirek, disaour, labaskennek, dibreder, dibalamour, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, diboan, gourt, gwall wak, lezirek d'al labour, lugut da labourat, digalon da labourat.
Waschlauge b. (-,-n) : dour lijoù g., dour lisiv g.
Waschleder n. (-s,-) : gavrgen g.
Waschleine b. (-,-n) : siblenn b., orjalenn b., neud g.
Waschmaschine b. (-,-n) : gwalc'herez b., gwelc'herez b., kannerez b., mekanik kannañ g., mekanik da gannañ g., mekanik da walc'hiñ an dilhad g. ; *die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert,* kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa eviti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaol poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet.
waschmaschinenfest ag. : hag a c'heller gwalc'hiñ en ur walc'herez, gwalc'hus en ur walc'herez, gwalc'hadus en ur walc'herez.
Waschmaul n. (-s,-mäuler) : **a)** [paotr] fistilher g., barbilher g., ravoder g., chaoker-e-c'henoù g., farouell g., glabouser g. ; **b)** [plac'h] klakenn b., latenn b., ranez b., trutell b., Mari-pil-beg b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.
Waschmittel n. (-s,-) : lijoù g., lisiv g.
Waschmitteltrommel b. (-,-n) : barilh lijoù b., barilhad lijoù b., barilh lisiv b., barilhad lisiv b., podad lijoù g.
Waschplatz g. (-es,-plätze) : poull-kannañ g., poull g., lenn b., poull-dour g., gwalc'herezh b., kanndi g., porzh-kouez g., stank-kannañ b., stiv g., stivell b., gwazh b., gwazh-kannañ b., lenn-walc'hiñ b., stêr-gannañ b.
Waschpulver n. (-s,-) : lijoù-poultr g., lisiv-poultr g. ; *in lauwarmem Wasser wirkt dieses Waschpulver sofort,* en dour klouar e krog al lisiv-poultr-se diouzhtu.

Waschraum g. (-s,-räume) : kambr-emwalc'hiñ b., kambr-emwalc'h b., sal-gibellañ b., sal-dour b.
Waschrumpel b. (-,-n) : [Bro-Aostria] plankenn-gwalc'hiñ g.
Waschsalon g. (-s,-s) : gwennerezh b., kanndi g.
Waschschale b. (-,-n) **/ Waschschüssel** b. (-,-n) : kibellig b.
Waschseife b. (-,-n) : torzh soavon b., soavon tiegezh g.
Waschstein g. (-s,-e) : *Waschstein zum Wäscheklopfen,* pont g.
Waschstraße b. (-,-n) : riboul gwalc'hiñ kirri g.
Waschstuhl g. (-s,-stühle) : azezenn-walc'hiñ b.
Waschtag g. (-s,-e) : devezh kouez g., deiz ar c'houez g.
Waschtisch g. (-es,-e) **/ Waschtoilette** b. (-,-n) : taol-emwalc'hiñ b., gwalc'heris g., gwalc'houer g., taol-emfichañ b.
Waschtrog g. (-s,-tröge) : penton kouez g., pelestr kouez g., bod b., pillig-kouez b.
Waschung b. (-,-en) : gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g.,, emwalc'h g., emwalc'hadenn b., emwalc'hadur g. ; *Fußwaschung*, gwalc'h an treid g. (Gregor), gwalc'hidigezh an treid b. ; [mezeg.] *innere Waschung,* krizal g.
Waschwanne b. (-,-n) : barazh b., kelorn g., pelestr g., ranjod g., bailh g., penton g., sailh g., pezel b.
Waschwasser n. (-s) : dour lijoù g., dour lisiv g.
Waschweib n. (-s,-er) : **1.** kannerez b., kouezierez b., gwennerez b. ; **2.** [dre skeud.] trutell b., flaperez b., glaouregez b., fludennerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b. ; **3.** [gwashaus] klemmasenn b., klemmicherez g., revr war wigour g., Itron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b.
Waschzettel g. (-s,-) : **1.** roll an dilhadoù roet da walc'hiñ g. ; **2.** [kenwerzh, embann] notennig vrudañ b., notennig daranviñ b.
Waschzeug n. (-s) : rikoù emwalc'hiñ lies., traoù emwalc'hiñ lies., traouegezh emwalc'hiñ b., traouerezh emwalc'hiñ g.
Waschzuber g. (-s,-) : penton kouez g., pelestr kouez g., bod b.
Wasen g. (-s,-) : **1.** glazenn b., letonenn b., leton str., flourenn b., tirien g., douar leton g., park leton g. ; **2.** dispennerezh b. ; **3.** [rannyezh] brum g., brumenn b., lusenn b., latar g., morenn b., moradenn b., mogidell b., aezhenn b.
Wasenmeister g. (-s,-) : dispenner loened g., diskroc'hener loened g.
Wasgau g. (-s) **/ Wasgenwald** g. (-s) : [kozh] *der Wasgau, der Wasgenwald,* ar Vogezoù lies.
Washeit b. (-) : [preder.] petraelezh b.
Wasigenwald g. (-s) : [kozh] *der Wasigenwald,* ar Vogezoù lies.
Wasser n. (-s,- *hag an eil liester* -wässer evit Mineralwässer, Speisewässer, Spülwässer, Riechwässer, Abwässer) : **1.** [danvez] dour g., P. bouilhez g., [dre fent] gwin glesker g., sistr glesker g., sistr feuntenn g., sistr kordenn g. ; *klares Wasser,* dour sklaer g., dour splann g., dour glein g., dour boull g. ; *warmes Wasser*, dour tomm g., dour domm g., dour zomm g ; *fließendes Wasser,* dour-red, dour-bev g., dour eus an duellenn g. ; *Zimmer mit fließendem Wasser,* kambr gant dour diouzh an duellenn (gant dour red) b. ; *es gibt immer noch kein fließendes Wasser im Haus,* n'eo ket bet lakaet an dour en ti c'hoazh ; *stehendes Wasser,* dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, skoilh, lor, brein) g. ; *natürliches Wasser,* dour naturel g. ; *hartes Wasser,* dour garv g., dour kalet g. ; *Mineralwasser,* dour melar g., dour hav g. ; *weiches Wasser,* dour ankalet g., dour angarv g., dour izel e c'harvder g. ; *Süßwasser,* dour dous g., dour disall g. ; *salziges Wasser, Salzwasser,* dour sall g. ; *eisenhaltiges Wasser, Rostwasser,* dour merglet g., dour-mergl g., dour ruz g. ; *abgekochtes Wasser,* dour bervet g. ; *kochendes Wasser,* dour berv g. ; *reines Wasser,* dour rik g., dour kriz g., dour sklaer g., dour noazh g., dour glan g. ; *ein mit Wasser vollgesogenes Brett,* ur plankenn gouzouret g. ; *Quellwasser,* dour eien g., dour stivell g., dour mammenn g., dour andon g. ; *Brunnenwasser,* dour feunteun g., dour puñs g. ; *Sickerwasser,* dour-sil g. ; *Trinkwasser,Tafelwasser,* dour died g., dour mat da evañ g. ; *Sprudelwasser,* dour nez g., dour klogorennus g., dour pik-pik g. ; *fettiges Wasser,* dour-beol ; *die Abwässer,* an dour-skarzh g., an dour-koll g., an dour lous g. ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *das Wasser aus dem Teich ablassen,* skarzhañ (karzhañ, goulloiñ, goullonder, lakaat goullo, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; *Wasser speichern,* lennañ dour ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen,* an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *einen Schluck Wasser trinken,* evañ ur banne dour, evañ un dakenn dour, evañ ur berad dour, kemer ur banne dour ; *Wasser ist das beste Mittel gegen Durst,* an dour eo ar mestr pa'z pez sec'hed ; *ein Glas Wasser,* ur werennad dour b. ; *bei Wasser und Brot sitzen,* yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an-unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; *zu Wasser und Brot verurteilen,* lakaat [u.b.] da dremen gant dour ha bara sec'h ; *etwas aus dem Wasser ziehen,* dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus an dour ; *Wasser suchen, nach Wasser suchen,* doura ; *Wasser holen,* doura, kerc'hat dour ; *Wasser leiten,* riboulat dour ; [merdead., botoù] *Wasser einlassen,* kargañ dour, tennañ dour, bezañ toull ; *Wasser ablassen,* dourenniñ ; *Wasser und Feuer vertragen sich nicht,* an tan hag an dour ne en em reont ket ; *wie sollten diese Pflanzen ohne Wasser überleben ?* penaos e padfe ar plant-se hep dour ? ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und Sauerstoff,* hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennoù an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen,* kediañ oksigen hag hidrogen evit

genel dour ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *das einer Wassermühle zugeführte Wasser,* an dour mal g. ; [relij.] *Weihwasser, geweihtes Wasser,* dour benniget (binniget) g. ; [fizik] *schweres Wasser*, dour pounner g.

2. [dre skeud.] *ins Wasser fallen,* mont er c'harzh, bezañ nullet, bezañ freuzet ; *der Ausflug fällt ins Wasser,* ne vo ket eus ar valeadenn, nullet eo ar valeadenn ; *zu Wasser werden,* mont da gaoc'h-heiz, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, treiñ da fall, bezañ kaset d'an dour, mont an tenn er c'hleuz, mont ar ribotadenn da fall ; *er kann ihm nicht das Wasser reichen,* ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo ket dellezek da zieren korreenn e votoù, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netraig eo en e geñver, netra eo e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver ; *jemandem das Wasser abgraben,* toullañ dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *jemandem Wasser in den Wein gießen,* distanañ da virvilh u.b., terriñ e virvilh d'u.b. ; *Wasser mit einem Sieb schöpfen,* labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur maout da lakaat ar spilhoù e revr ar saout, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, kerc'hat (kargañ) dour gant ur bouteg, tapout skrilhed gant bazh ar yod ; *das ist Wasser auf seine Mühle*, kement-se a ra e jeu (a sach dour d'e vilin, a zegas dour d'e vilin) ; *Wasser auf seine eigene Mühle leiten, Wasser über seine eigene Mühle leiten,* lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, sachañ an dour d'e vilin, tennañ dour d'e vilin, tennañ an dour d'e vilin, sachañ an dour war e brad.

3. [doureier] *flaches Wasser,* dour bas g. ; *ins Wasser springen,* lammat e-barzh an dour, lammat en dour, splujañ (en em strinkañ) en dour ; *ins Wasser gehen,* en em strinkañ en dour [*evit en em lazhañ*], mont d'en em veuziñ ; *übers große Wasser fahren,* mont d'an tu all d'ar mor, treuziñ ar meurvor, treuziñ park ar silioù ; *unter Wasser setzen,* soubañ, beuziñ ; *der Regen setzte das Land unter Wasser,* ar glav a veuze ar vro ; *ein Schiff zu Wasser lassen,* morañ ur vag ; [lu] *zu Wasser und zu Lande,* war ar mor ha war an douar - war vor ha war zouar - dre vor ha dre zouar - ken diwar vor, ken diwar zouar (Gregor).

4. [dre skeud.] *er hat den Sprung ins kalte Wasser gewagt,* en em risklet en deus, aet eo dezhi, en em daolet eo en dour, graet en deus e soñj da vat ; *er ist mit allen Wassern gewaschen,* un den a gant tro eo, finoc'h eo eget kaoc'h-louarn, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo ul labous a zen, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, un ebeul eo hennezh, hennezh a zo ur fouin, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a zen, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo gwriet a finesaoù, un tamm paotr abil a zo anezhañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *das Wasser geht ihm bis an den Hals,* sac'het eo en ur vouilhenn, en avel d'e voue emañ, berr eo war e sparl, dindan ar bec'h emañ, paket fall eo ; *jemanden über Wasser halten,* derc'hel u.b. war-c'horre an dour, divec'hiañ u.b. eus e stad reuzeudik, reiñ un tamm skoazell d'u.b., ober avel d'u.b. ; *sich über Wasser halten,* chom war-c'horre an dour, dont a-benn da skoulmañ ganti gant poan vras, dont a-benn da badout, dont a-benn da sec'hañ an eil dorn gant egile, dont a-benn da walc'hiñ an eil dorn gant egile, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, dont a-benn da dennañ e gof er-maez a vizer ; *bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *Wasser in die Elbe schütten, Wasser ins Meer schütten,* kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv ; *ein Schlag ins Wasser,* un taol bazh en dour, un dro wenn b., ur bramm en dour g., un taol bouc'hal en dour (er stank, en ur stank) g., un tenn er c'hleuz g. ; [kr-l] *stille Wasser gründen tief,* e-lec'h ma vez an dour ar sioulañ e vez an donañ - el lec'h ma vez sioulañ an dour e vez donañ an eien - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaouedoù - disfiziout ouzh souchet o soñjal e ve kousket ; *sie hat nahe ans Wasser gebaut,* honnezh a sav dezhi daeroù en he daoulagad evit an disterañ tra, honnezh a zeu buan an dour war he milin, uhel eo an dour enni, uhel eo an dour en he daoulagad ; *man muss nicht tiefer ins Wasser gehen, als man schwimmen kann,* arabat c'hwitellat uheloc'h eget

ar genoù ; *dort wird auch nur mit Wasser gekocht,* arabat krediñ e vefe an dud du-hont ampartoc'h egedomp ; *er kocht auch nur mit Wasser,* arabat krediñ e vefe hennezh barrekoc'h egedomp.
5. [dourennoù a bep seurt] *Haarwasser,* dourenn vlev b., golc'had g. ; *das Wasser in die Augen treiben,* lakaat dour war daoulagad u.b., degas an dour war daoulagad u.b., lakaat an dour da zont en daoulagad, lakaat an daoulagad da zourenniñ, lakaat daeroù da sevel en daoulagad ; *das Wasser tritt ihm in die Augen,* dont a ra an dour (sevel a ra an daeroù) en e zaoulagad, dont a ra dour d'e vilin ; *das Wasser läuft ihm von der Stirn,* deverañ a ra an dour diouzh e dal, emañ ar c'hwezenn o teverañ diouzh e dal, ar c'hwezenn a red diwar e dal, dizourañ a ra e dal ; *das Wasser läuft mir im Munde zusammen,* dont a ra dour em (war va) genoù, dont a ra an dourenn em beg, kement-se a laka va dent da wadañ (a denn dour eus va dent, a denn gwad eus va dent), emaon o c'hlaouriñ, emaon o c'hlaourenniñ, dourenniñ a ra va genoù, emañ va dent o wadañ ; *Wasser lassen (abschlagen),* troazhigellat, ober ur staotadenn, ober un dizour, ober, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.
6. glanded b., purentez b. ; *Diamanten von reinstem Wasser,* diamantoù eus ar re c'hlanañ lies., diamantoù glan-dispar lies., diamantoù eus an dibab lies., diamantoù diouzh an dibab lies., diamantoù eus ar c'hentañ troc'h lies., diamantoù a'r choaz lies., diamantoù dibab lies. ; *er war ein Sozialist von reinstem Wasser,* hennezh a oa ur sokialour kentañ troc'h (eus ar c'hentañ troc'h), hennezh a oa sokialour betek mel e eskern, hennezh a oa sokialour leun.
Wasserabfluss g. (-es,-abflüsse) : toull diskarg g., riboul g.
Wasserabflussloch n. (-s,-löcher) : tarzhell b., garan b.
Wasserader b. (-,-n) : gwazhennig dour dindan zouar b., gwazhenn b.
Wasseramsel b. (-,-n) : [loen.] dourlaouig-spluj g., dourvoualc'h b.
wasserarm ag. : krin, hesk, kras.
Wasserarm g. (-s,-e) : gwazhenn-vor b., brec'h-vor b., kanol b., korzenn b., raz g., strizh-mor g., brec'henn b.
wasserartig ag. : dourek, dourennek, e doare an dour, a-zoare gant an dour, a-seurt gant an dour.
Wasseraufbereitung b. (-) : danzeadur an dour g.
Wasseraufzug g. (-s,-aufzüge) : pignerez dourrenel b., saverez dourrenel b., pignerez dre zour b., saverez dre zour b.
Wasserbad n. (-s,-bäder) : [kegin.] dourgib g., soub g., soubadur g.
Wasserball g. (-s,-bälle) : **1.** water-polo g. ; **2.** mell water-polo b. ; **3.** mell draezhenn b.
Wasserbau g. (-s,-ten) : savadur dourrenel g.
Wasserbauingenieur g. (-s,-e) : dourrenour g.
Wasserbaukunst b. (-) : adeiladur dourrenel g.
Wasserbecken n. (-s,-) : **1.** poull g., oglenn b., akwariom g. ; *ein Wasserbecken graben,* lennañ dour, fardañ ur poull ; **2.** beol b., kibell b., penton g., bailh g.
Wasserbehälter g. (-s,-) : kibenn b., beol b., oglenn-dour b.
Wasserbeschreibung b. (-) : douradurezh b., hidrografiezh b.
Wasserbett n. (-s,-en) : matarasenn leuniet gant dour b., matarasenn da leuniañ gant dour b., dourvatarasenn b.
Wasserbewirtschaftung b. (-) : mererezh an dour g.
Wasserblase b. (-,-n) : [mezeg.] klogorenn b., c'hwezigenn b., gloevenn b., filboc'henn b., ugeolenn b., porbolenn b., P. glesker g., porc'hell bihan g.
Wasserbob g. (-s,-s) : skouter-mor g., skouter-stêrioù g.
Wasser-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell mor da zouar b.
Wasserbombe b. (-,-n) : [merdead.] greunadenn danvor b.
Wasserburg b. (-,-en) : kastell-kreñv gant dour tro-dro dezhañ g.
Wässerchen n. (-s,-) : **1.** gwazhennig dour b., strilhig dour g. ; **2.** [dre skeud.] *er tut, als ob er kein Wässerchen trüben könnte,* emañ o c'hoari e santig plastr (e santig koar), emañ oc'h ober an dañvad (e zañvad, e glufan, e gazh gleb), klev hennezh gant e c'henoù gleb, emañ o kemer troioù pilpous ; *er kann kein Wässerchen trüben,* hennezh a zo ur galon aour a zen, hennezh n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, hennezh a zo ken divalis hag un oan, n'eus tamm malis ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak ; *er sieht aus, als ob er kein Wässerchen trüben könnte,* reiñ a rafed an aotrou Doue dezhañ hep kofesadur.
Wasserdampf g. (-s) : aezhenn dour b., burezh b., glizh g.
wasserdicht ag. : didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz, na c'hall ket bezañ treuzet gant an dour ; *wasserdicht machen,* lakaat da vezañ didreuzus d'an dour, antreusaat, kalafetiñ ; *diese Kleidungsstücke sind wasserdicht,* an dilhad-se ne dreuzont ket ; *dieser Tank ist wasserdicht,* ne zever ket ar veol-se, ne goll ket ar veol-se ; *wasserdichter Boden,* douar yen g.
Wasserdichtheit b. (-) : didreuzusted d'an dour b., dourantreuzded b.
Wasserdruck g. (-s) : gwask an dour g., dourwask g.
Wasserdunst g. (-es,-dünste) : aezhenn dour b., burezh b., glizh g., gaz glas g.
wasserdurchlässig ag. : treuzus d'an dour, hedreuz d'an dour, dourhedreuz, euvrus, splu, spluius.
Wasserdurchlässigkeit b. (-) : hedreuzded d'an dour b., treuzuster d'an dour g., treuzusted d'an dour b., spluiusted b., spluiuster g.
wasserdurchtränkt ag. : gouzouret ; *wasserdurchtränkter Boden,* douar gouzouret g.
Wasserenergie b. (-) : nerzh an dour g.
Wasserenthärter g. (-s,-) : dousaer dour g., diveinelaer dour g., dic'harvaer dour g.
Wasserenthärtung b. (-) : dousidigezh an dour b., dousaat dour g., diveinelaat dour g., dic'harvaat an dour g.
Wasserentzug g. (-s) : dizourennañ g.
Wassererhitzer g. (-s,-) : tommer-dour g.
Wasserfäden lies. : [louza.] bleud-dour g., fastoù lies., volfank g., aoulin g., dourglan g., glandour g.
Wasserfahrrad g. (-s,-fahrräder) : pedalo® g.

Wasserfahrt b. (-,-en) : beaj war zour b., baleadenn war zour b.
Wasserfahrzeug n. (-s,-e) : bag b., lestr g.
Wasserfall g. (-s,-fälle) : lammfroud g./b., lamm-dour g., taranoù lies. ; *das Tosen des Wasserfalls, das Brausen des Wasserfalls,* kroz al lamm-dour g., krozadenn al lamm-dour b. ; *er redet wie ein Wasserfall,* an drap a zo gantañ, ne ziwano ket ar fav en e c'henoù.
Wasserfarbe b. (-,-n) : **1.** danvez-liv dre zour g., distremp g. ; **2.** gwisponadur g. ; **3.** dourlivadur g., livadur gouach g., distremp g.
Wasserfarbenbild n. (-s,-er) **/ Wasserfarbengemälde** n. (-s,-) : dourlivadur g., livadur gouach g., livadur dre zour g., distremp g.
Wasserfarbenmaler g. (-s,-) : dourlivour g.
Wasserfarbenmalerei b. (-,-en) : dourlivadur g., livadur gouach g., distremp g., livadur dre zour g.
Wasserfee b. (-,-n) : [mojenn.] nimfenn [*liester* nimfenned, nimfed, nimfezed] b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
Wasserfenchel g. (-s,-) : [louza. *Oenanthe aquatica*] *großer Wasserfenchel,* korz-dour str.
wasserfest ag. : didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz ; *wasserfest machen,* lakaat da vezañ didreuzus d'an dour, antreusaat, kalafetiñ.
Wasserfläche b. (-,-n) : *glatte Wasserfläche,* lennad dour g., dour a ballenn g., pallennad dour g., tachennad dour b.
Wasserflasche b. (-,-n) : karafenn b., kalafrenn b.
Wasserfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen-dour str.
Wasserflugzeug n. (-s,-e) : dournijerez b.
Wasserfrau b. (-,-en) : [mojenn.] Mari-Vorgan / morwreg [*liester* morwragez] (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
wasserfrei ag. : **1.** [kimiezh] hepdour ; **2.** dizour.
Wasserfrosch g. (-s,-frösche) : [loen.] ran b. ; *grüner Wasserfrosch,* ran c'hlas b., glazard g.
wasserführend ag. : dourek ; *wasserführende Schicht,* gwelead dourek g.
Wasserführung b. (-) : temz an dour g., fonnder ur stêr g., kas ur stêr g.
Wasserfurche b. (-,-n) : resienn b., kan g., san b., kanouc'hell b.
Wassergang g. (-s,-gänge) : kan g., san b., kanouc'hell b., kanol b., naoz b.
Wassergehalt g. (-s) : feur glebor g., feur glebder g., feur leizhder g., bec'h dour g.
Wassergeist g. (-es,-er) : korrig-an-dour g., korrandon g., korrandonez b.
wassergekühlt ag. : distanet dre zour, dourzistanet.
Wassergeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] koeñvadur g., koeñvadenn b.
Wasserglas g. (-es,-gläser) : gwerenn zour b. ; *ein Sturm im Wasserglas,* ur van evit nebeut a dra, ur van evit ken nebeut all, kalz a drouz evit nebeut a dra, kalz a drouz evit ken nebeut all, kalz a drouz evit bihan dra (evit disterdra) / ur skandal evit dister abeg g. (Gregor), un taol bazh en dour g., un taol bouc'hal en dour g., ur bramm en dour g., c'hoari gaer evit dister abeg g., c'hoari gaer kelo nebeut a dra, kalz a reuz evit netra.
Wasserglätte b. (-) : [hentoù] dourriklañ g., lennad dour ramp (risklus, riklus, lampr) g., dour ramp (risklus, riklus, lampr) a ballenn g., pallennad dour ramp (risklus, riklus, lampr) g.
wassergleich ag. : **1.** dourheñvel ; **2.** a-zremm, diazremm, a-blaen, war-blaen, a-led, rez-ha-rez, en ur rez, a-rez an eil gant egile, a-live an eil gant egile.
Wassergleiche b. (-) : dremmlinenn b., linenn a-led b., linenn a-blaen b., leurenn a-blaen b.
Wassergraben g. (-s,-gräben) : **1.** foz b., fozad dour b., foz leun a zour b., douvez leun a zour b., touflez leun a zour b., fozell leun a zour b., kleuz leun a zour g. ; **2.** kanol b., kanol-dour b., kan g., naoz b., gwazh b., gwazhenn b., riboul dour g.
Wassergrube b. (-,-n) : oglenn b., puñs-glav g., foz b., fozad dour b. ; *er blieb über der Wassergrube hängen,* manet e oa e-krap a-us ar fozad dour.
Wasserguss g. (-es,-güsse) : tarzhad-dour g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g.
Wasserhahn g. (-s,-hähne) : kog g., tuellenn b., pin g.
Wasserhahnfuß g. (-es,-füße) : [louza.] blev-dour str.
wasserhaltig ag. : **1.** dourek, dourennek, dourus ; **2.** [korf.] levrus.
Wasserhaltung b. (-,-en) : [mengleuz.] skarzherezh an dour g.
Wasserhahnenfuß g. (-es,-füße) : [louza.] blev-dour str.
Wasserhärte b. (-) : garvder an dour g.
Wasserheilkunde b. (-) **/ Wasserheilverfahren** n. (-s) : dourvezegiezh b.
wasserhell ag. : glas-dour, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav.
Wasserhochbehälter g. (-s,-) **/ -hochkasten** g. (-s,-kästen) **/ -hochreservoir** n. (-s,-e) : kastell-dour g.
Wasserhöhe b. (-) : live an dour g.
Wasserholen n. (-s) : kerc'hat dour g., kerc'hadenn dour b., doura g. ; *das Wasserholen erledigen die Frauen,* ar c'herc'hat dour a zo labour ar merc'hed.
Wasserhose b. (-,-n) : korventenn-vor b., korvent g., korc'hwezh g., troidell b., avel-dro g., trowent g., avel-gelc'hwid g., kelc'hwidenn b.
Wasserhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] douryar g., yar-zour g.
wässerig ag. : **1.** dourek, dourennek, dourus, gleb, leizh, gleborek, gleborennek, mouest, poukr ; **2.** [korf.] levrus ; **3.** [dre skeud.] *den Mund wässerig machen,* lakaat an dour da zont er genoù (war ar genoù), tennañ dour (gwad) eus dent u.b., lakaat ar genoù da zourenniñ, lakaat an dent da wadañ, lakaat da c'hlaouriñ, lakaat da c'hlaourenniñ ; **4.** astennet gant dour, badezet ; **5.** divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, dourennet.
Wässerigkeit b. (-) : **1.** glebor g., glebder g., leizhder g. ; **2.** goularded b., goularder g.
Wasserjungfer b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Mari-Vorgan / morwreg [*liester* morwragez] (Gregor), gwrac'h-vor b.,

gwreg-vor b., dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b., nimfenn [*liester* nimfenned, nimfed, nimfezed] b. ; **2.** [loen.] dañserez-dour b.
Wasserjungfrau b. (-,-en) : [mojenn.] Mari-Vorgan / morwreg (lies : morwragez) (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b., nimfenn [*liester* nimfenned, nimfed, nimfezed] b.
Wasserkalk g. (-s,-e) : raz dour g.
Wasserkanne b. (-,-n) : brok g., dourlestr g., potev g., poteviad g.
Wasserkanone b. (-,-n) : dourstrinkerez b.
Wasserkante b. (-) : arvor g.
Wasserkarte b. (-,-n) : kartenn douradurel b.
Wasserkessel g. (-s,-) : pod-berver g., kitell b., pod-birviñ g., kokemard g.
Wasserklappe b. (-,-n) : trapig skarzh g., trapig skarzhañ g.
Wasserklosett n. (-s,-e) : privezioù lies.
Wasserknappheit b. (-) : oldour g., berrentez zour b., diouer a zour g., berregezh dour b.
Wasserkopf g. (-s,-köpfe) : penn-dour g. ; *ein Kalb mit Wasserkopf,* ul leue-dour g.
wasserköpfig ag. : dourbennek, … penn-dour, gant ur penn-dour.
Wasserkraft b. (-) : nerzh an dour g., dournerzh g., dourdredan g., gremm dourdredanel g.
Wasserkraftlehre b. (-) : dournerzhoniezh b.
Wasserkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn dourdredan b., milin-dredan dre zournerzh b.
Wasserkreislauf g. (-s) : amred an dour g.
Wasserkrug g. (-s,-krüge) : brok g., dourlestr g., potev g., poteviad g.
Wasserkühlung b. (-) : distanañ dre zour g.
Wasserkunst b. (-,-künste) : **1.** plomenn b. ; *Wasserkünste,* strinkadennoù dour lies., strinkadoù dour lies., plomennoù lies. ; **2.** [mengleuz.] pomp heskiñ g., pomp disec'hañ g.
Wasserkur b. (-,-en) : dourgur b., dourgurañ g.
Wasserlandung b. (-,-en) : [kirri-nij] moradur g., douradur g.
Wasserlassen n. (-s) : troazhadur g., troazherezh g., troazhañ g.
Wasserlauf g. (-s,-läufe) : dourredenn b., redenn b., gwazh-red b., gwazhredenn b. ; *die Erosionswirkung eines Gletschers ist stärker als die eines Wasserlaufes,* muioc'h e krign ar skornredennoù eget ar gwazhredennoù ; *die breiten Stellen eines Wasserlaufs,* ledanoù un dourredenn lies.
Wasserläufer g. (-s,-) : [loen.] **1.** [labous] strelleg g., sourouc'han g., inged g. ; *dunkler Wasserläufer,* strelleg du g. ; *einsamer Wasserläufer,* strelleg digenvez g. ; **2.** [amprevan] louezae dour g., pugnez dour str., kemener-dour g.
Wasserleiche b. (-,-n) : korf un den beuzet g., den beuzet g.
Wasserleitung b. (-,-en) : **1.** korzenn dour b., tuellenn b., san-dour b., kan g. ; **2.** pont-dour g., dourbont g., pont-kanol g.
Wasserlilie b. (-,-n) : [louza.] tule dour str., lugustr-gwenn str., rederez wenn b.
Wasserlinie b. (-,-n) : [merdead.] linenn-flod b., linenn-dour b., linenn an dour b., live an dour g. ; *Schiff unter der Wasserlinie,* bourzhell izel b., isflod g. ; *Schiff über der Wasserlinie,* bourzhell uhel b., usflod g.
Wasserlinse b. (-,-n) : boued-houidi g., bleud-dour g.
Wasserloch n. (-s,-löcher) : krenegell b., lagenn b., fontigell b., toull-kurun g. ; *Wasserloch am Ufer eines Flusses,* kibell b.
wasserlos ag. : dizour, hesk, dizourek, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue.
wasserlöslich ag. : dourzileizh.
Wasserlösung b. (-,-en) : dourzileizhadur g.
Wasser-Luft-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell mor da aer b.
Wassermalerei b. (-,-en) : livadur en distremp g., dourlivadur g.
Wassermangel g. (-s) : oldour g., berrentez zour b., diouer a zour g., mank a zour g., berregezh dour b.
Wassermann g. (-s,-leute) : **1.** [mojenn.] korrig-an-dour g., korrandon g. ; **2.** [stered.] Skuilher-dour g.
Wassermelone b. (-,-n) : sukrin-dour str., pastekez str., pastekezenn b.
Wassermesser g. (-s,-) : **1.** konter dour g. ; **2.** hidrometr g., dourventer g.
Wasserminze b. (-,-n) : [louza.] bent-dour g.
Wassermolch g. (-s,-e) : [loen.] gweronell b.
Wassermühle b. (-,-n) : milin-dour b., milin-zour b. ; *das einer Wassermühle zugeführte Wasser,* an dour mal g.
wassern V.gw. (hat gewassert/ ist gewassert) : morañ (dourañ) gant un dournijerez.
Wassern n. (-s) : [kirri-nij] *das Wassern,* moradur an dournijerez g., douradur an dournijerez g., moridigezh b.
wässern V.k.e. (hat gewässert) : **1.** gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, soubañ, trempañ, distrempañ, dourañ ; *wässern ist nicht waschen,* kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn ; *Wäsche wässern,* lakaat an dilhad da gemer an tremp, lakaat an dilhad da drempañ, disgwalc'hiñ dilhadoù, ober un distremp d'an dilhad, dourañ an dilhad ; **2.** dourañ ; **3.** badeziñ, kristenañ, astenn gant dour, trempañ, dourañ ; **4.** [kegin.] soubañ, lakaat e glec'h, lakaat da c'hlec'hiañ, lakaat da eogiñ ; **5.** [poltred] gwalc'hiñ ; **6.** [gwiad.] moarañ.
V.gw. (hat gewässert) : [dre skeud.] *mir wässert der Mund danach*, glaourenniñ a ran war-lerc'h an dra-se, c'hoantek on a'n dra-se, lakaat a ra an dra-se an dour da zont em genoù (war va genoù), tennañ a ra an dra-se dour (gwad) eus va dent, lakaat a ra an dra-se va genoù da zourenniñ, lakaat a ra an dra-se va dent da wadañ, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da c'hlaourenniñ.
Wässern n. (-s) : dourerezh g., douradur g.
Wassernabel g. (-s,-) : [louza.] tule aod str., skudell-dour b.
Wassernixe b. (-,-n) : [mojenn.] Mari-Vorgan / morwreg (lies : morwragez) (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
Wassernot b. (-) : berrentez zour b., diouer a zour g., berregezh dour b., oldour g.
Wassernuss b. (-,-nüsse) : [louza.] magl g., kistin-dour str.
Wasseroberfläche b. (-) : fleurig an dour b., barr an dour g., gorre an dour g. ; *dicht über der Wasseroberfläche,* a-rez fleurig an dour ; *dicht unter der Wasseroberfläche,* e

fleurig an dour ; *sprudelnde Wasseroberfläche,* bervenn b., bourbouilh str.
Wasserpest b. (-) : [louza.] tin-dour g. ; *kanadische Wasserpest,* tin-dour Kanada g. ; *argentinische Wasserpest,* gleizh-dour-marv str. ; *dichtblättrige Wasserpest,* gleizh-dour-pederdelienn str.
Wasserpfeffer g. (-s) : [louza. *Persicaria hydropiper*, *Polygonum hydropiper*] deil-pok str., troadur g.
Wasserpfeife b. (-,-n) : nargile g.
Wasserpflanze b. (-,-n) : plant dour str.
Wasserpistole b. (-,-n) : pistolenn zour b., pistolenn dour b.
Wasserpocken lies. : [mezeg.] brec'h-nij b.
Wasserprobe b. (-,-n) : [istor] barn dre an dour b.
Wasserpumpe b. (-,-n) : pomp g., plomenn zour b., bangounell zour b., riboul dour g.
Wasserquelle b. (-,-n) : stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b., tarzh g., soursenn b., lagadenn b.
Wasserrabe g. (-n,-n) : [loen.] morvran b. [*liester* morvrini], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g., louac'h b. [*liester* louec'hi].
Wasserrad n. (-s,-räder) : rod hag a ya en-dro dre nerzh an dour b., rod-vilin b., rodenn b., tourlant g. ; *aufrecht stehendes Wasserrad,* koajel b. ; *waagerecht liegendes Wasserrad,* krufel b.
Wasserralle b. (-,-n) : [loen.] rakig-dour g.
Wasserratte b. (-,-n) : **1.** [loen.] razh-dour b. ; **2.** [tud, dre skeud.] gwir besk g., ki-dour g. ; P. *eine alte Wasserratte,* ur c'hi-mor kozh g.
Wasserrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.
Wasser-Rebendolde b. (-,-n) : [louza. *Oenanthe aquatica*] korz-dour str.
wasserreich ag. : dourus, dourek, dourennek.
Wasserreiter g. (-s,-) : [loen.] louezae dour g., pugnez dour str., kemener-dour g.
Wasserreservoir n. (-s,-e) : **1.** kibenn b., beol b. ; **2.** mirlenn b., mirlec'h-dour g., oglenn b., oglenn-dour b., stankad b. ; **3.** pourveziad dour g., pourvezioù dour lies.
Wasserrohr n. (-s,-e) : korzenn dour b., san-dour b.
Wasserrohrbruch g. (-s,-brüche) : silhadenn b.
Wasserrose b. (-,-n) : [louza.] loa-zour b., skudell-dour b., loa-ran b., kaol-dour str., loa-skignan b.
Wasserrübe b. (-,-n) : [louza.] irvin-dourek str.
Wasserschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz] puñs-diskarg g.
Wasserschaden g. (-s,-schäden) : reuz (freuz g., droug g., distruj g., dismantr g., gaou g., gwast g., gwall g., noaz g.) da-heul dour-beuz g.
Wasserschaufel b. (-,-n) : [merdead.] skob g. [*liester* skoboù, skeb], riboul g., skaf g., hanaf g.
Wasserscheide b. (-) : [douar.] linenn disrann an doureier b.
wasserscheu ag. : **1.** hag en deus aon rak an dour ; *wasserscheu sein,* kaout aon rak an dour, na vezañ mignon d'an dour ; **2.** [mezeg.] dourarurek.
Wasserscheu b. (-) : [mezeg.] dourarur g., arur an dour g.
Wasserschicht b. (-,-en) : gwiskad dour g.
Wasserschieber g. (-s,-) : rakl kaoutchoug g., raklerez kaoutchoug b., rozell gaoutchoug b.
Wasserschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot dour b., baot zour b.
Wasserschlag g. (-s,-schläge) : [fizik, tekn.] tourtad g., hidrolok g.
Wasserschlange b. (-,-n) : **1.** [loen.] naer dour b. ; **2.** [stered.] *Wasserschlange, Weibliche Wasserschlange, Große Wasserschlange,* Aerouantez b. ; *Kleine Wasserschlange, Südliche Wasserschlange, Männliche Wasserschlange,* Aerouant g.
Wasserschlauch g. (-s,-schläuche) : **1.** tuellenn zour b., korzenn zour b., korzenn doura b. ; **2.** [louza.] lin-raned-bras str. ; *verkannter Wasserschlauch,* lin-raned-difrouezh str. ; *mittlerer Wasserschlauch,* lin-raned-an-Erzh str. ; *gewöhnlicher Wasserschlauch,* lin-raned-bras str. ; *kleiner Wasserschlauch,* lin-raned-munut str. ; *dunkelgelber Wasserschlauch,* lin-raned-an-Hanternoz str.
Wasserschloss n. (-es,-schlösser) : kastell gant dour tro-dro dezhañ g.
Wasserschöpfer g. (-s,-) : [merdead.] skob g. [*liester* skoboù, skeb], riboul g., skaf g., hanaf g.
Wasserschöpfrad n. (-s,-räder) : [tekn.] **1.** rod dizourañ b. ; **2.** rod puñsañ b.
Wasserschoss g. (-es,-e) : [louza.] taolaj str.
Wasserschutzpolizei b. (-) : **1.** polis-mor g. ; **2.** polis ar stêrioù g.
Wasserschwall g. (-s,-e) : liñvadenn b., liñvadeg b.
Wasserschwertlilie b. (-,-n) : elestr-dour str., elestr-dourek str., elestr-lagun str., elestr-palud str.
Wasserski g. (-s) : ski-dour g.
Wasserskooter g. (-s,-) : skouter-mor g., skouter-stêrioù g.
Wassersnot b. (-) : [kozh] dour-beuz g., liñvadenn b., liñvadeg b., dic'hlann-dour g.
Wasserspaniel g. (-s,-s) : [loen.] ki-dour lwerzhon g.
Wasserspeicher g. (-s,-) : **1.** kibenn b., beol b. ; **2.** mirlenn b., mirlec'h-dour g., oglenn b.
Wasserspeier g. (-s,-) : gargoul g.
Wasserspiegel g. (-s,-) : **1.** fleurig an dour b., barr an dour g., gorre an dour g. ; *dicht über dem Wasserspiegel,* a-rez fleurig an dour ; *dicht unter dem Wasserspiegel,* e fleurig an dour ; **2.** live an dour g.
Wasserspinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid-dour str. [*Argyroneta aquatica*].
Wasserspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h-dour g.
Wassersport g. (-s) : sport dour g.
Wassersportverein g. (-s,-e) : kreizenn sportoù dour b., kleub sportoù dour g.
Wasserspritze b. (-,-n) : dourstrinkerez b.
Wasserspülung b. (-,-en) : kas dour g., skarzher-dour g., sach-dour g.
Wasserstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] harpell ar wern-valouin b.
Wasserstand g. (-s) : live an dour g. ; *niedriger Wasserstand,* dour bas g., dour berr g., dour bihan g. ; *niedrigster Wasserstand,* live izelañ an dour g., izeldour g., izeldourioù lies. ; *hoher Wasserstand,* dour bras g. ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres,* al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez ; *beim höchsten Wasserstand des Meeres,* d'ar mor uhel, pa vez

ar mor en e c'hourlen, d'ar mor gourlen ; *beim niedrigsten Wasserstand des Meeres,* d'ar mor izel, d'an izelvor, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour.
Wasserstandsanzeiger g. (-s,-) : merker live an dour g., jaoj an dour g.
Wasserstein g. (-s,-e) : laouer-gegin b., dar b.
Wasserstelle b. (-,-n) : dourlec'h g.
Wasserstoff g. (-s) : [kimiezh] hidrogen g. ; *schwerer Wasserstoff,* deuteriom g., hidrogen pounner g. ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und Sauerstoff,* hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennoù an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *Wasserstoff und Sauerstoff können sich nicht bei einer anderen Proportion verbinden,* ne c'hall ket kediañ oksigen hag hidrogen diouzh kenfeurioù all.
Wasserstoffbombe b. (-,-n) : bombez hidrogen str., bombez H str.
Wasserstoffperoxid n. (-s) : dour oksigenet g.
Wasserstoffsulfid n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfidenn hidrogen b.
Wasserstoffsuperoxid n. (-s) : dour oksigenet g.
Wasserstrahl g. (-s,-en) : **1.** strink dour g., strinkad dour g., strinkadenn dour b., flistr dour g., flistrad dour g., flistradenn dour b., bomm dour g., plomenn b. ; *dünner Wasserstrahl,* strilh dour g., strilhenn zour b., neudenn zour b. ; *nur ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung,* neudenniñ ne ra ken an duellenn ; **2.** *wie ein kalter Wasserstrahl wirken,* bezañ ur souezhenn c'hwerv evit u.b., bezañ ur c'hrez yen da wiskañ, bezañ ur gwall zistro (un distro lous) evit u.b., degas ur gwall soubenn, degas ur soubenn trenk ha c'hwerv, degas ur friad lous ; *diese Nachricht wirkte wie ein kalter Wasserstrahl,* hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ - distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer gant ar c'heloù-se - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - ur friad lous hor boa paket gant ar c'heloù-se - pebezh bazhad hor boa bet gant ar c'heloù-se.
Wasserstrahlpumpe b. (-,-n) : dourstrinkerez b.
Wasserstraße b. (-,-n) : **1.** hent-dour g., dourhent g. ; **2.** kanol b., kanol-dour b., kan g., naoz b. ; *Europawasserstraße, Wasserstraße der Klasse IV,* kanol gobari bras b.
Wassersucht b. (-) : dourgoeñv g., arwez-dour g., foeñv-dour g., dour-koeñv g., droug-sant-ltrop g., arouez-dour b.
wassersüchtig ag. : dourgoeñvek, dalc'het gant an arwez-dour (ar foeñv-dour, an dour-koeñv, droug sant ltrop), klañv gant ar foeñv-dour.
Wassertank g. (-s,-s) : kibenn b., beol b.
Wassertiefe b. (-) : donder g. ; *mit der steigenden Flut wird genug Wassertiefe vorhanden sein, um zur Insel fahren zu können,* gant al lanv hor bo dour evit mont d'an enezenn.
Wassertier n. (-s,-e) : loen dour g.
Wassertonne b. (-,-n) : [merdead.] boue g.
Wasserträger g. (-s,-) : douraer g., douger dour g.
wassertreibend ag. : [mezeg.] troazhus.
Wassertreten n. (-s) : [tud] soubig en dour g.
Wassertrog g. (-s,-tröge) : laouer b., nev b., komm g., of g., ofenn b.
Wassertropfen g. (-s,-) : takenn zour b., tapenn zour b., banne dour g.
Wasserturbine b. (-,-n) : troellrod dre zour b., troellrod dourluzel b.
Wasserturm g. (-s,-türme) : kastell-dour g., tour-dour g., mirlec'h-dour g.
Wasseruhr b. (-,-en) : **1.** [istor] horolaj-dour g. ; **2.** konter dour g.
Wasser- und Landfahrzeug n. (-s,-e) : karbed dour ha douar g., karr dour ha douar g.
wasserundurchlässig ag. : didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz, na c'hall ket bezañ treuzet gant an dour.
Wasserundurchlässigkeit b. (-) : didreuzuster d'an dour g., didreuzusted d'an dour b., antreuzded d'an dour b., dourantreuzded b.
wasserunlöslich ag. : dizourdeuzus, andileizh en dour.
Wasserung b. (-,-en) : moradur gant un dournijerez g., douradur gant un dournijerez g., moridigezh b.
Wässerung b. (-,-en) : **1.** gouzourañ g., glebiadur g., glebiadenn b., glebierezh g., deltañ g., leizhañ g. ; **2.** dourerezh g., dourañ g., douradur g. ; **3.** soubidigezh b., glec'h g., glec'hiadur g. ; **4.** [poltred] gwalc'h g., gwalc'herezh g. ; **5.** [gwiad.] moarañ g.
Wasserverdrängung b. (-) : [merdead.] dilec'hiadur dour g.
Wasserverhältnisse lies. : temz an dour g.
Wasserversorgung b. (-) : pourvezadur dour g., pourvezañ dour g., porzherezh dour g.
wasserverunreinigend ag. : hag a saotr an dour ; *wasserverunreinigende Stoffe,* danvezioù hag a saotr an dour lies.
Wasserverunreinigung b. (-,-en) : saotradur an dour g.
Wasservogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous dour g., evn dour g.
Wasservorrat g. (-s,-vorräte) : pourveziad dour g., pourvezioù dour lies., mirad dour g.
Wasserwaage b. (-,-n) : [tekn.] live dre glogorenn g.
Wasserwagen g. (-s,-) : beolgarr g.
Wasser-Wasser-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell mor da vor b.
Wasserweg g. (-s,-e) : hent-dour g., dourhent g. ; *auf dem Wasserweg,* war zour.
Wasserweib n. (-s,-er) : [mojenn.] Mari-Vorgan / morwreg (lies : morwragez) (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., dourverc'h b., boudig-an-dour b., korriganez-dour b.
Wasserweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh gwenn g.

Wasserwelle b. (-,-n) : **1.** [mor] tonn b. ; **2.** [blev] gwagenn b. ; *sich eine Wasserwelle machen lassen,* ober gwagennañ he blev, lakaat gwagennañ he blev, lakaat gwagennañ e vlev, lakaat klaouieriñ e vlev, lakaat ober un tamm gwagennañ d'he blev, lakaat ober un tamm gwagennañ d'e vlev.
Wasserwerfer g. (-s,-) : dourstrinkerez b.
Wasserwerk n. (-s,-e) : **1.** kreizenn dasparzhañ dour b., labouradeg kenderc'hañ dour mat da evañ b. ; **2.** strinkadoù dour lies., strinkadennoù dour lies., plomennoù lies.
Wasserwippe b. (-,-n) : gwint b., gwinterez-puñs b.
Wasserzähler g. (-s,-) : konter dour g.
Wasserzeichen n. (-s,-) : ritenn b., ritennadur g. ; *Papier mit Wasserzeichen,* paper ritennet g.
Wasserzufluss g. (-es,-flüsse) **/ Wasserzuführung** b. (-,-en) : desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g.
wässrig ag. : *sellit ouzh* **wässerig**.
waten V.gw. (ist gewatet / hat gewatet) : **1.** (ist/hat) : ober soubig (bourbouilhañ, fourdouilhat, fankigellañ, foutouilhat, kabouilhat, ribouilhat, patouilhañ) en dour, patouilhat dour, kalemarc'hiñ dour, parlochañ en dour, c'hoari an houad, saflikañ dour, strabouilhat dour, trapikellat ; **2.** *durch einen Fluss waten (ist gewatet),* treuziñ ur stêr war droad (dre ur roudouz) ; *im Schlamm waten (hat/ist gewatet),* fritañ fank, plapouziñ, fankigellañ, krenial er fank, torimellat er fank, foetañ fank, fregañ hentoù lous, fregañ hentadoù pri, fregañ hentadoù kaot, trapikellat er fank, kabouilhat pri ha fank.
Waterkant b. (-) : [rannyezh] arvor g.
Watsche b. (-,-n) : P. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b.
watschelig ag. : jorgell, jestrek, freilhek, distrantell, fardellek.
watscheln V.gw. (ist gewatschelt / hat gewatschelt) : treuzigellañ, rodal, torodelliñ, gaolgammañ, frejañ, jorgellat.
Watt[1] n. (-s,-) : [tredan] wat g., watad g.
Watt[2] n. (-s,-en) : [douar., Mor an Hanternoz] Watt g., bazenn b., reuzeulenn-draezh hag a vez dizoloet pa vez izel ar mor b., aod vev b., traezh bev g., trec'henn b., kontraezh g., raskenn b. ; *bei Niedrigwasser auf dem Watt liegende Schiffe,* bigi marvoret lies.
Watte b. (-) : **1.** ouat g., kotoñs splu g. ; *wie Watte,* kotonek ; **2.** [dre skeud.] *dieses Kind wird in Watte gepackt,* re a sev a reer d'ar bugel-se, savet e vez ar bugel-se e-barzh ar plu, savet e vez ar bugel-se e-barzh ur goloenn, re voumounet e vez ar bugel-se ; *Watte in den Ohren haben,* bezañ spoue en e zivskouarn.
Wattebausch g. (-es,-bäusche) : tapon ouat g., stepon ouat g., torchad ouat g., torchad kotoñs splu g.
Wattenküste b. (-,-n) : aod plat g., aod izel g.
Wattenmeer n. (-s) : [douar., Mor an Hanternoz] Wattenmeer g. [*mor bas a c'holo ar "Watt" pa vez uhel ar mor*], aod vev b., kontraezh g.
Wattestäbchen n. (-s,-) : skarzh-skouarn g., bazhig kotoñs b.
Wattfläche b. (-,-n) : *matschige Wattfläche,* lec'hidenn fouist b.
wattieren V.k.e. (hat wattiert) : **1.** ouatañ ; **2.** ouatenniñ, bourellañ ; *wattierte Schulter,* skoaz bourellet b., skoazgenn b.
Wattierung b. (-) : bourell b., bourelladur g., bourellañ g.
Wattleistung b. (-,-en) : galloudezh watet g.
Wattmesser g. (-s,-) : watventer g., watmetr g.
Wattstunde b. (-,-n) : wat-eur g.
Wattwurm g. (-s,-würmer) : [loen] leog g., buzhug-aod str., buzhug-mor str., buzhug-lec'hid str., buzhug du str. ; *roter Wattwurm,* petiz str., petizenn b. ; *Wattwürmer suchen,* leogeta.
Watvogel g. (-s,-vögel) : [loen] labous ar paludoù g.
wau[1] estl. : *wau !* waou !
wau[2] ag. : [merdead.] diavel, kalm-gwenn, kalm-chok, kalm-mik, kalm-chouk, habask.
Wau g. (-s,-e) : [louza.] rezeda g.
Wauwau g. (-s,-s) : tie g., tietie g., pekou g., têtê g., têtê-ki g., loull g., loullig g., waou-waou g.
WC n. (-/-s,-/-s) : golc'hiri b., privezioù lies., privez g.
Web n. (-s) : gwiad g./b., web g., Web g., Kenrouedad b.
Webangebot n. (-s,-e) **/ Webauftritt** g. (-s,-e) : [stlenn.] lec'hienn Genrouedad b.
Webblatt n. (-s,-blätter) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.
Webcam b. (-,-s) : kiberkamera g.
Webdesign n. (-s,-s) : webdizagn g., webermeg g.
Webdesigner g. (-s,-) : dizagner web g., webermegour g.
Webefaser b. (-,-n) : gwienn b.
Webeleine b. (-,-n) : [merdead.] pazenn b.
weben V.k.e. (wob / webte // hat gewoben / hat gewebt) : **1.** (webte / hat gewebt) : gwiadiñ, gwiadenniñ, gweañ, mezheriañ, teisat ; *damasartig gewebt,* damas, damaset ; *atlasartig gewebt,* satin, satinet ; *auseinander weben,* diboubañ ; *Leinen weben,* gweañ lien lin, gwiadiñ lien lin ; *die Spinne webt ihr Netz,* steuñviñ a ra ar gevnidenn he gwiad, stignañ a ra ar gevnidenn he gwiad ; **2.** [dre skeud.] (wob / hat gewoben) : kenaozañ, urzhiañ, frammañ ; *wie alles sich zum Ganzen webt* [Goethe], pegen mistrik en em laka pep tra (Gregor), pegen mistrik e kenstroll pep tra, pegen brav e klot (e kord) pep tra, pegen klenk e ya pep tra, pegen c'hwek e ya pep tra.
V.gw.: [tro-lavar] *alles lebt und webt,* buhez ha birvilh e pep lec'h, hej ha prez dre-holl.
Weben n. (-s) : gwiaderezh g., gwiadur g.
Webemaschine b. (-,-n) : [gwiad.] mekanik gwiadiñ g., stern-gwiader treloc'hel g.
Weber g. (-s,-) : gwiader g., teiser g.
Weberbaum g. (-s,-bäume) : [gwiad.] karvan b.
Weberdistel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn ar c'homm b.
Weberei b. (-,-en) : **1.** [labour] gwiaderezh g., gwiadur g. ; *bei uns ist die Weberei ausgestorben,* ar gwiaderezh a zo marv en hor bro ; **2.** [stal] gwiaderezh b., ti-stern g. ; **3.** [danvez] gwiadur g., gwiadenn b., gwiad g./b.
Weber-Fechner-Gesetz n. (-es) : [bred.] redienn Fechner b.
Weberfisch g. (-es,-e) : [loen.] *großer Weberfisch,* pesk mare-mor bras g., flemmer bras g., morzer bras g.

Weberglas n. (-es,-gläser) : [gwiad.] gwerenn-greskiñ da wiriañ an anneuenn b.
Weberkamm g. (-s,-kämme) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b., rastell g./b. [*liester* restell, rastilli].
Weberknecht g. (-s,-e) : [loen.] kemener g., falc'heg g. [*liester* falc'heged, falc'heien], falc'hour g. [*liester* falc'hourien], kemener bras g., kastell-eost g., karrad-foen g.
Weberknoten g. (-s,-) : skoulm gwiader g.
Weberkunst b. (-) : gwiaderezh g.
Weberleim g. (-s) : pask g., kaot g.
Weberschiffchen n. (-s,-) : [gwiad.] bulzun monedone b.
Webervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous gwiader g., gwiader g.
Weberzunft b. (-,-zünfte) : korfuniad ar wiaderien g.
Webkamm g. (-s,-kämme) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b., rastell g./b. [*liester* restell, rastilli].
Webkante b. (-,-n) **/ Webrand** [gwiad.] gwrimenn b., bevenn b.
Webmaster g. (-s,-) : [stlenn.] merour g.
Webpräsenz b. (-,-en) : [stlenn.] lec'hienn Genrouedad b.
Webseite b. (-,-n) **/ Web-Seite** b. (-,-n) : pajenn Web b.
Webschütze g. (-n,-n) : [gwiad.] bulzun monedone b.
Website b. (-,-s) : [stlenn.] lec'hienn Genrouedad b.
Webstuhl g. (-s,-stühle) : [gwiad.] stern-gwiader g., stern g., marc'h-kaneller g. ; *vom Webstuhl nehmen,* disterniañ ; *Sitzfläche eines Webstuhls,* kazeg b.
Webware b. (-,-n) : gwiadur g., gwiadenn b., gwiad g./b.
Webwarenindustrie b. (-) : gwiaderezh b., mezhererezh g.
Wechsel g. (-s,-) : **1.** kemmadur g., kemm g., kemmadenn b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., argemm g., argemmad g., argemmadur g., cheñchamant g., cheñch g. ; *dem Wechsel unterliegen,* bezañ sujet d'ar cheñchamantoù, bezañ hedro, bezañ bouljant, bezañ techet (bezañ douget) da cheñch, bezañ kemm-digemm (keflusk-digeflusk, cheñch-dicheñch, kemmus), bezañ tro-didro ; *alles unterliegt dem Wechsel,* an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav.
2. pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g. ; *der Wechsel von Tag und Nacht,* pebeil an deiz hag an noz g., pebeiladur an deiz hag an noz g., dibunadeg an deizioù hag an nozvezhioù b. ; *Wechsel der Jahreszeiten,* distro ar pevar amzer g/b ; *Wechsel des Mondes,* mareoù-loar lies.
3. eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., distro g./b., trok g., trokerezh g., trokadenn b. ; *Wechsel der Ringe,* trokadenn (eskemm g.) ar gwalennoù-eured (ar gwalennoù-dimeziñ) b. ; *im Wechsel gegen,* evit ..., en eskemm evit ..., en distro evit ..., en eskemm da ... (Gregor), en eskemm ouzh ...
4. [arc'hant., moneiz] eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eiltaladur g.
5. lizher-eskemm g., lizher-talañ g., lizher-paeañ g., lizher-tennañ g. ; *ungedeckter Wechsel,* lizher-eskemm dibourvez g. ; *begebbarer Wechsel,* lizher-eskemm a c'heller arc'hantañ g., lizher-eskemm nevidadus g. ; *einen Wechsel auf jemanden ziehen (ausstellen),* sevel (lakaat) ul lizher-eskemm war anv u.b., sevel un dennadenn war u.b., tennañ ul lizher-talañ war u.b. ; *einen Wechsel begeben,* nevidañ ul lizher-eskemm, arc'hantañ ul lizher-eskemm ; *einen Wechsel einlösen,* paeañ ul lizher-eskemm ; *einen Wechsel zahlbar stellen,* lakaat anv un ti-bank war ul lizher-eskemm, tallec'hiañ un dennadenn, ober talañ un dennadenn en ur bank.
6. P. skoazell arc'hant b.
7. [jiber] **a)** tremenadeg g., tremen g., tremenadenn b., tremenidigezh b. ; **b)** tresad jiber g., arroudenn b., garan b. ; *hier hat das Wild Wechsel angelegt,* amañ eo garanet.
Wechselachse b. (-,-n) : [tekn.] cheñcher pladennoù g., kemmer pladennoù g.
Wechselaussteller g. (-s,-) : [kenw.] tenner g., isskridour g.
Wechselausstellung b. (-,-en) : [kenw.] savidigezh ul lizher-eskemm b.
Wechselautomat g. (-en,-en) : distroer moneiz emgefre g.
Wechselbad n. (-s,-bäder) : pour ha triñchin, gloaz pe levenez, mad-divad g., eur ha dizeur, berzh-diverzh g.
Wechselbalg g. (-s,-bälge) : **1.** bugel an diaoul-moustrer g., bugel an diaoul-mac'her g., bugel inkub g., bugel lec'hiet g. ; **2.** [dre skeud.] euzhvil bihan g., diaoul a vugel g.
wechselbar ag. : keveskemmadus.
Wechselbeziehung b. (-,-en) : kendave g., keñver b., kenstagadur g., kemm-ouzh-kemm g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b., etregwered g.
Wechselbrief g. (-s,-e) : [kenw.] lizher-eskemm g., lizher-talañ g., lizher-paeañ g., lizher-tennañ g.
Wechselbürgschaft b. (-,-en) : [kenw.] ergein g.
Wechselfälle lies. : pour ha triñchin, gloaz pe levenez, mad-divad g., eur ha dizeur, kaoud-digaoud g., kaoudoù-digaoudoù lies., berzh-diverzh g. ; *Wechselfälle des Glücks,* chañs krog-diskrog b., darvoudoù eürus ha doanius ar vuhez, berzh-diverzh er vuhez g., an isuoù mat hag ar gwall isuoù lies., kaoud-digaoud g., kaoudoù-digaoudoù lies., ar rod vras o treiñ tu pe du b., pour ha triñchin, gloaz pe levenez, troioù mat ha troioù fall a bep eil.
Wechselfieber n. (-s,-) : [mezeg.] malaria g., terzhienn spanaus b., terzhienn krog-diskrog b., terzhienn ar paludoù b., terzhienn baludek b., kleñved ar paludoù g.
Wechselfolge b. (-,-n) : pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g., pebeilad g.
Wechselgeld n. (-s,-er) : **1.** distro war an trok g./b., moneiz g., kemm g. ; *Wechselgeld herausgeben,* rentañ moneiz, reiñ moneiz, distreiñ moneiz, reiñ an distro war an trok, distreiñ ar c'hemm ; **2.** moneiz bihan g., moneiz rous g.
Wechselgesang g. (-s,-gesänge) : kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.
Wechselgetriebe n. (-s,-) : [tekn.] boest an tizhoù b.
wechselhaft ag. : cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, cheñchus, furluok, hedro, bouljant, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, kemmus, kemm-digemm, pechar, argemmus ; *wechselhaftes Wetter,* amzer ramp b., amzer chañsus b., amzer gemmus b., amzer hedro b., amzer cheñch-dicheñch b., amzer c'hadal b., amzer variant b., amzer varellet b., amzer amjestr b.

Wechselinhaber g. (-s,-) : [kenw.] douger al lizher-eskemm g., dalc'her al lizher-eskemm g.
Wechseljahre lies. : eizigvan venevel b., P. paouez-mizioù g., tro an oad b., distro an oad b., dilez-vamm g. ; *sie kommt in die Wechseljahre,* emañ an heol o vont diwar he zreuzoù (dreist he zreuzoù), emañ an heol o tremen diwar he zreuzoù (dreist he zreuzoù), emañ an heol o vont a-dreñv he zi, emañ an heol o vont hebiou he frenestr, emañ an heol o vont hebiou he dor, emañ an heol o vont da guzhat ganti, emañ al loar o vont ganti dre ar prenestr, emañ al loar o vont ganti dreist an ti, emañ an heol war he zreuzoù, emañ o halañ he bag en aod.
Wechselkurs g. (-es,-e) : feur an eskemm g.
Wechselkursfreigabe b. (-,-n) : frankizekadur ar feurioù eskemm g., neuennadur ar moneizioù g., neuennerezh ar moneizioù g.
Wechselkursmechanismus g. (-) : gwikefre ar feurioù eskemm g.
Wechselkursparität b. (-) : parelezh an eskemmoù b.
Wechselkurspolitik b. (-) : politikerezh war tachenn ar feurioù eskemm g.
Wechselmakler g. (-s,-) : eskemmour g., kourater eskemm g.
wechseln[1] V.gw. (hat gewechselt / ist gewechselt) : **1.** (hat) : cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ ; *das Wetter wechselt,* emañ an amzer o troc'hañ [o vont war wellaat, o vont da vrav], emañ an amzer o treiñ [o treiñ da fall, o trenkañ], emañ an amzer o cheñch.
2. (hat) : pebeilañ ; *Glück und Unglück wechseln miteinander,* krog-diskrog eo ar chañs - darvoudoù eürus ha doanius a vez er vuhez - ar rod vras a vez bepred o treiñ tu pe du - gwech e vez gloaz, gwech e vez levenez - lod a ouel, lod a gan ... ar bed a zo dudi ha poan - gwech e vez avel a-du ha mor kalm, gwech e vez gwall avel ha mor diaes - an eil amzer a vev an all - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - netra re morse n'en deus padet pell.
3. (ist) : cheñch lec'h, cheñch post-labour ; *der Hirsch wechselt über den Weg,* treuziñ an hent a ra ar c'harv ; *ins Englische wechseln,* mont war ar saozneg, en em lakaat da gomz saozneg.
wechseln[2] V.k.e. (hat gewechselt) : **1.** cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ ; *seine Gesinnung wechseln,* cheñch mennozh, cheñch soñj, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel e vennozh, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *seine Meinung plötzlich wechseln,* cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu ; *das Gesprächsthema wechseln,* distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg ; *die Richtung wechseln,* cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; *die Bank wechseln,* treuzkas e gont d'ur bank all ; *die Front wechseln,* treiñ banniel, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, treiñ gant an enebour, cheñch tu d'e chupenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *den Beruf wechseln,* mont diwar e vicher, cheñch micher, treiñ micher ; *er wechselt ständig den Beruf,* ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) a zo anezhañ, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhañ, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hmat e vez etre ar c'hrog hag an diskrog ; [dremm] *die Farbe wechseln,* cheñch liv ; *den Namen wechseln,* cheñch anv ; *die Kleider (die Wäsche) wechseln,* cheñch dilhad, lakaat dilhad fresk, treiñ dilhad ; *die Wohnung wechseln,* dilojañ, cheñch ranndi, cheñch ti, treiñ annez, treiñ ranndi, treiñ ti ; *den Besitzer wechseln,* treiñ perc'henn, bezañ kemeret (prenet) gant unan all, cheñch perc'henn, mont a zorn da zorn ; *Geld wechseln,* treiñ arc'hant, treiñ moneiz, eskemmañ arc'hant ; *einen Schein in Kleingeld wechseln,* freuzañ (dispenn, froc'hañ, frec'hiñ, fourtañ) ur bilhed evit kaout moneiz bihan, ober skirioù gant ur bilhed, moneizañ ur bilhed ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ? ha bez e c'hallfec'h moneizañ din ur bilhed a ugent euro, mar plij ? ; *das Klima wechseln,* cheñch avel d'e bilhoù, cheñch bro ; *der Wind hat die Richtung gewechselt,* troet eo an avel, cheñchet en deus an avel e roud, diheñchet eo an avel ; [kirri-tan] *den Gang wechseln,* cheñch tizh ; *seine Staatsanghörigkeit wechseln,* kemmañ e geodedourelezh, treiñ keodedourelezh ; [mezeg.] *die Zähne wechseln,* koll e zent-laezh ; [lu] *den Tritt wechseln,* cheñch paz ; [kirri-tan] *das Öl wechseln,* skarzhañ an eoul kozh, karzhañ an eoul kozh, skarzhañ eoul ur c'heflusker ; [dre skeud.] *die Tapeten wechseln,* ober un achap, ober un achapadenn, cheñch bro un tammig da freskaat e benn, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch rouantelezh.
2. eskemmañ ; *mit jemandem Briefe wechseln,* kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskrivañ ; *mit jemandem einige Worte wechseln,* eskemm ur ger pe zaou gant u.b., komz un nebeudig gant u.b. ; *sie wechselten kaum ein Wort miteinander,* ne oa bet nemeur a c'herioù etrezo, ne oa ket bet kalz a c'herioù etrezo ; *mit jemandem Worte wechseln,* kaout tabut gant (ouzh) u.b., kaout jeu ouzh u.b., tabutal gant u.b., sevel trouz etre an-unan hag unan-all.
anv-gwan-verb I **wechselnd** : kemmus, hedro, tro-didro, kemm-digemm, cheñchus, daskemmus, argemmus, bouljant, valigant, variant, fiñvus ; *mit wechselndem Erfolg,* gwech avel a-du ha mor kalm, gwech gwall avel ha mor diaes gantañ - gwech berzh, gwech droukverzh - gant eur ha dizeur - gwech tro vat, gwech tro fall.

Wechseln n. (-s) : **1.** kemm g., kemmadur g., kemmadenn b., pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g. ; *Wäsche zum Wechseln,* dilhad da dreiñ lies., dilhad cheñch lies., dilhadoù da cheñch (Gregor) lies., dilhadoù evit cheñch lies., dilhad fresk lies. ; **2.** eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b.
Wechselnehmer g. (-s,-) : [kenw.] tennadour g., taladour g.
Wechseloptik b. (-) : [poltred] amkanell geveskemmadus b.
Wechselrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod porzhiñ b., rod vunutennerez b. ; *Wechselräder,* rodaoueg an herrgemmer b.
Wechselreim g. (-s,-e) : klotenn groaziet b., klotenn gengroaziet b.
Wechselreiterei b. (-) : savidigezh hag eskemm flodus paperioù kenwerzh marc'hrur [bill jobbing].
Wechselschritt g. (-s,-e) : [dañs] paz distaolet g.
Wechselschuld b. (-,-en) : paper kenwerzh da dalañ g., lizher talañ da enoriñ g., dle dre zarbenn g.
wechselseitig ag. : keveskemm, hag a zo kenetrezo, kemm-ouzh-kemm, ken-, kenetre-, kendave ; *wechselseitiger Vertrag,* kenemglev g., emglev daoudu g.
Wechselseitigkeit b. (-) : kemm-ouzh-kemm g., kenetreadur g., keveskemm g., etregwered g., keveskemmder g., keveskemmded b.
Wechselspannungswandler g. (-s,-) : [tredan] amdroer pebeilat g.
Wechselspiel n. (-s,-e) : pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g.
Wechselsprechanlage b. (-,-n) : kengomzer g.
wechselständig ag. : a-engroaz, keñverenebek.
Wechselstrom g. (-s) : [tredan] red tredan pebeilat g., red pebeilat g. ; *einphasiger Wechselstrom,* red pebeilat unkoulz g., red pebeilat unkoulzek g. ; *mehrphasiger Wechselstrom,* red pebeilat lieskoulz g.
Wechselstromgenerator g. (-s,-en) : [tredan] pebeiler g.
Wechselstube b. (-,-n) : burev eskemm g.
Wechseltierchen n. (-s,-) : [loen.] amoeb str.
Wechselverhältnis n. (-ses,-se) : kemm-ouzh-kemm g., kenetreadur g., keveskemm g., etregwered g. ; *im Wechselverhältnis,* a-geveskemm, kemm-ouzh-kemm, tro ha tro, bep eil tro, bep eil gwech, bep eil taol, kenetrezo, an eil d'egile, an eil e-keñver egile, ken d'an eil ha d'egile, boutin a-unan, boutin etrezo.
Wechselverpflichtung b. (-,-en) : [kenw.] paper kenwerzh g., lizher-eskemm g., lizher-talañ g.
wechselvoll ag. : darvoudaouek, gant eur ha dizeur, leun a durmud, leun a amfeudadoù, leun a daolioù-darvoud, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, kemm-digemm.
Wechselwähler g. (-s,-) : *die Wechselwähler,* ar voterien cheñch-dicheñch o mennozhioù lies., ar vouezhierien kemm-digemm o mennozhioù lies.
wechselweise Adv. : tro ha tro, bep eil tro, bep eil gwech, bep eil taol, a bep eil.
Wechselwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn keñverenebek g.
Wechselwirkung b. (-,-en) : etregwered g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmder g., keveskemmded b.
Wechselwirtschaft b. (-) : [labour-douar] kesad g., stuz g., regad g., reg-an-trevad g., treiñ eostoù g.
Wechselzahlung b. (-,-en) : paeamant (taladur) gant ul lizher-eskemm g.
Wechsler g. (-s,-) : eskemmour g., kourater eskemm g.
Weck g. (-s,-e) **/ Wecke** b. (-,-n) **/ Wecken** g. (-s,-) : baraig g. ; *das geht ab wie warme Wecken,* an dud a beg war an dra-se, en em deuler a ra an dud a-dreuzoù war an dra-se, evel krampouezh e ya an dra-se gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, herrek e ya an dud d'an dra-se, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se, kavet e vez sav (fred) diouzhtu d'an dra-se, hewerzh eo an dra-se ken ez eo, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, skrap, prez, kas, klask, mall) a zo war an dra-se, an dra-se a ya e skrap, reked a zo war an dra-se.
wecken V.k.e. (hat geweckt) : **1.** dihuniñ, digousket, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket ; *früher wecken als sonst,* beureaat, mintinaat, dihuniñ mintinoc'h, dihuniñ beureoc'h ; **2.** [dre skeud.] enaouiñ, lakaat da ziwan, elumiñ, engelver ; *den Geist wecken,* reiñ dihun d'ar spered, digeriñ ar spered, divorediñ ar spered, lakaat mel-penn u.b. da dommañ ha da virviñ ; *bei jemandem Hoffnungen wecken,* lakaat spi da sevel e kalon u.b. ; *in jemandem Liebesgefühle wecken,* dougen u.b. d'ar garantez, dougen u.b. da garout, enaouiñ karantez e kalon u.b., elumiñ karantez e kalon u.b., engelver karantez e kalon u.b. ; *Wissensdurst wecken,* dihuniñ ar c'hoant gouzout, broudañ ar c'hoant gouzout, dihuniñ an debron gouzout, dihuniñ an debron deskiñ ; *so ein Trank weckt die Lebensgeister,* ur banne a seurt-se a zo hael da galon an den, ur banne a seurt-se a sikour da reiñ lusk d'ar galon, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a zo mat evit divorediñ ho kwad, a zo mat evit divorediñ ho spered), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas.
Wecken n. (-s) : dihuniñ g., dihun g. ; [lu] *zum Wecken blasen,* seniñ an dihun, c'hwezhañ an dihun en e drompilh.
Wecker g. (-s,-) : **1.** dihuner g. ; **2.** [dre skeud] *die gehen mir auf den Wecker,* me a zo lor gant ar re-mañ, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a dorr va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, me 'zo erru dotu ganto, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus, skeiñ a ra ar re-mañ war va elvaj ; *der geht mir langsam auf den Wecker,* hennezh a gresk em daoulagad.
Weckglas® n. (-es,-gläser) : pod-gwer g.
Weckglocke b. (-,-n) : sonerez an dihuner b.

Weckruf g. (-s,-e) : [lu] galv dihuniñ g.
Weda g. (-s/-,-s/Weden) : Veda g.
Wedismus g. (-) : vedaegezh b.
Wedel g. (-s,-) : **1.** aveler g., digeliener g. ; **2.** barr-pluñv g. ; **3.** [relij.] sparf g. ; **4.** fagod str., hordenn b. ; **5.** [louza.] palmez str. ; **6.** [loen.] lost g.
wedeln V.k.e ha V.k.d. (hat gewedelt) : **1.** hejañ-dihejañ, lavigañ ; *mit dem Fächer wedeln,* hejañ-dihejañ e aveler, lavigañ e aveler ; **2.** hejañ, fistoulat, fichañ ; *der Hund wedelt mit dem Schwanz,* emañ ar c'hi oc'h hejañ (o fistoulat, o fichañ, o lavigañ) e lost ; **3.** [dre skeud.] *um jemanden herum wedeln,* fistoulat e lost dirak u.b., hejañ per melen d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., pilpouzañ en-dro d'u.b., frotañ e askell d'u.b, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b.
Wedeln n. (-s) : [ski] kammigelloù lies., korntroiañ berr ha krenn g.
weder *weder ... noch ...*, na(g) ... na(g) ... ; *weder vorher noch nachher,* nag a-raok, na goude ; *er ist weder gut noch klug,* hennezh n'eo na mat na speredek ; *weder das eine noch das andere,* nag an eil nag egile, hini ebet eus an daou dra, nag an dra-mañ nag an dra-hont ; *weder diese noch jene,* nag an eil re nag ar re gentañ, nag an re-mañ nag ar re-hont ; *weder Mann und Weib, noch Kinder in der Wiege wurden verschont,* ne voe espernet na gwaz na maouez, nag ar vugale vihan en o c'havell ; *zwei Tage lang hatten sie weder gegessen noch geschlafen,* chomet e oant e-pad daou zevezh hep debriñ na kousket ; *sie sind weder im Schrank noch woanders,* n'emaint nag en armel na neblec'h ; *weder noch,* etre an div lezenn, war-nes damant, etre kriz ha poazh ; *ich kenne weder seinen Bruder noch ihn,* n'anavezan nag e vreur nag eñ.
wedisch ag. : vedaek.
Weekend n. (-s,-s) : dibenn-sizhun g.
Weg g. (-s,-e)

I. hent
II. tro - doare - tu - lank - moaien - tuenn – dreenn - hent
III. beaj - hent
IV. troioù-lavar gant araogennoù

I. hent g., roud g., straed b., arroudenn b., hentad g. ; *einen Weg ausbessern,* ingalañ un hent, ratreañ un hent, takonañ un hent, peñseliat un hent, didoullañ un hent, aozañ un hent, fichañ un hent, terkañ un hent fall, diskoasellañ un hent, gwellaat un hent, kempenn un hent ; *hügeliger Weg,* hent sav-disav g., hent ribin-diribin g. ; *holperiger Weg,* hent skoasellek (skosellek, torosennek, torosennus, turumellek, digompez, dizingal, rust, distrantell, stroñsus, fontet) g. ; *schwer begehbarer Weg,* hent-bleiz g., hent lourt g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g., hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g., hent rust ha diaes g., hent difonn da vale g., hent teuc'h g. ; *ein bequemer Weg,* un hent kaer (Gregor) g., un hent hebleustr g., un hent aes da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent likant g., un hent kasant g. ; *Hohlweg,* hent don g., hent kleuz g., hent-kev g., ivarc'henn b., ivarc'h b., strizhode b., riboul g. ; *viel begangene Wege,* hentoù gwenn (pilet, kannet) lies. ; *dieser Weg wird von Spaziergängern wenig begangen,* un hent digevannez (un hent glas, un hent dizarempred, un hent dibleustr, un hent digenvez, un hent distro) eo ; *schlammige Wege durchwaten,* foetañ fank, fritañ fank, fregañ hentoù lous, fregañ hentadoù pri ; *dort, wo der Weg einen Bogen macht,* e pleg an hent ; *der Weg geht bergab,* mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war bouez-traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, war bouez-traoñ emañ an hent, diribin a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent ; *der Weg geht bergauf,* pignat a ra an hent war-grec'h (war-laes, d'al laez, d'an nec'h), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent, war-bign emañ an hent ; *wohin führt dieser Weg ?* da belec'h e kas an hent-mañ ? da belec'h ez eer dre an hent-mañ ? ; *dieser Weg führt zum Bahnhof,* an hent-se a gas d'an ti-gar, an hent-se a gundu d'an ti-gar ; *der Weg führt längs des Flusses,* an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, hedañ (hediñ, riblañ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an hent a-ribl gant ar stêr ; *der Weg führt rauf und runter,* sav-diskenn a zo gant an hent, ribin-diribin e ya an hent ; *dieser Weg führt nach Brest,* an hent-se a gas da Vrest, an hent-se a gundu da Vrest ; *der Weg von Ulm nach München führt über Augsburg,* tremen a ra an hent a gas eus Ulm da Vünchen dre Augsburg ; *der Weg ist breit, der zur Verdammnis führt,* emañ frank an hent a gundu d'an daonidigezh ; *der Weg nach Brest,* hent Brest g., an hent da Vrest g., an hent da vont da Vrest g., an hent a gas da Vrest g. ; *der Weg mündet in eine Wiese ein,* an hent a gouezh (a zegouezh, a zifourk) war ur prad ; *er weiß nicht, über welchen Weg er Bautzen erreichen kann,* ne oar ket an hent da Vautzen, ne oar ket dre belec'h eo dezhañ mont da Vautzen ; *ein Stück Weg, ein Stück Weges,* un taol c'hwitell g. / ur gazeliadig hent b. (Gregor), ur pennad (flipad, c'hwistad, pezhiad, tachad) hent g., un tennad hent g., ur ribinad g./b., ur gazeliad hent b., ur frapad hent g., un herrad g., ur fustad hent g., ur ribinad g./b. ; *ein gutes Stück Weg, ein gutes Stück Weges,* ur pennad mat a gerzhed g., ur pennad mat a hent g., ur flipad mat a hent g., ur frapad mat a hent g., ur gwall ribinad g./b., ur fustad hent g., un tennad mat a hent g., un hentad brav g. ; *bis dorthin ist es ein gutes Stück Weges,* hir eo an treuz ac'hanen di, ur gwall ribinad a zo da ober ; *an diesem Tag hatte er ein gutes Stück Weg zurückgelegt,* c'hwistet en doa un tamm brav a hent (un tamm mat a hent, ur pennad mat a hent, ur pezhiad mat a hent) en deiz-se ; *jemanden ein Stück Weges begleiten,* ober ur pennad (ur gazeliadig, ur fustad, ur flipad, un herrad, ur c'hwistad, ur ribinad, ur frapad, un tennad) hent gant u.b. ; *einen weiten Weg zurücklegen,* ober ur gazeliad vat (ur gwall ribinad, ur fustad mat) a hent, ober ur pennad (ur c'hwistad, ur flipad, un herrad, ur pezhiad, un tennad) mat a hent, ergerzhet ur pennad mat a hent, tennañ bro, c'hwistañ hent ; [dre skeud.] *der mittlere Weg,* an hent (ar muzul mat) etre re ha re nebeut (etre an daou) g., an hent etre g., an tu etre g. ;

der Weg des Ruhms, hent ar brud, hent an enorioù, hent ar c'hloar g. ; *der Weg zum Erfolg,* hent ar berzh, hent an disoc'hoù mat, an hent da zisoc'h, an hent mat g. ; *Gottes Wege,* hentoù Doue lies., gourc'hemennoù Doue lies., hent ar baradoz g., hent an neñv g. ; [gwir] *der Weg der Instanzen,* hent al lezioù g., hent an ensavioù g. ; *einen Weg einschlagen (betreten),* mont gant un hent, skeiñ war un hent, mont en un hent, en em dreiñ da vont en un hent, kemer penn un hent, skeiñ war-du ul lec'h bennak, tennañ war-du ul lec'h bennak, teuler war-du ul lec'h bennak, mont etrezek ul lec'h bennak, mont etramek ul lec'h bennak, mont dageñver ul lec'h bennak ; *einen falschen Weg einschlagen,* faziañ (dihenchañ / saouzaniñ) war an hent (Gregor), koll e hent, koll e roud, mont diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, mont en un hent fall ; *einen anderen Weg einschlagen,* diroudañ, diheñchañ, mont gant un hent all, mont dre un hent all, cheñch hent, treiñ diwar e hent, cheñch roud ; *da sie über einen anderen Weg gekommen war, war er ihr nicht begegnet,* o vezañ ganti kemeret un hent all, n'en doa ket he gwelet ; *seines Weges gehen,* mont gant e hent, bale gant e hent, derc'hel gant e hent, mont en e roud, mont ganti, kerzhout gant e hent, kerzhet gant e hent, dibunañ hent, ober hent, heñchañ, mont a-raok, mont da redek e reuz, ruilhal e voul ; *unbeirrt (ruhig) seinen Weg weiter gehen,* delc'her gant e hent, mont plarik gant e hent, mont dizouj-kaer gant e hent, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz), mont bravik ganti ken distrafuilh ha tra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz, kenderc'hel da vevañ e vuhez disoursi, mont war-raok gant an erv, chom war e erv ; *einen Weg gehen,* mont gant un hent, mont dre un hent, galoupat un hent ; *ich gehe oft diesen kleinen Weg, ich nehme oft diesen kleinen Weg,* pleustriñ a ran ingal an hent bihan-se, me a ra va darempred dre an hent bihan-se, alies e vezan o c'haloupat ar wenodenn-se ; *den kürzesten Weg gehen,* skeiñ berroc'h a-dreuz, kemer berroc'h, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont gant an hentoù-treuz, troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent treuz da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *nimm den kürzesten Weg querfeldein,* sko a-dreuz dre ar parkeier ; *dieser Weg ist viel kürzer,* an hent-se a droc'h kalz berroc'h ; *ich gehe meinen eigenen Weg,* me a ya diouzhin va-unan, mont a ran gant va hent ; *seinen eigenen Weg gehen,* bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, ober dioutañ e-unan, mont gant e hent, mont war-raok gant an erv, mont da redek e reuz, bevañ e vuhez ; *jemandem den Weg weisen,* **a)** poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b., eeunañ u.b. war an hent mat, leviañ u.b. ; **b)** mont d'u.b. dre guzulioù ; *jemandem den Weg nach Quimper weisen,* diskouez d'u.b. an hent da Gemper ; *sich einen Weg durch die Menge bahnen,* en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar mac'h ; *sich einen Weg durch das Gestrüpp bahnen,* digeriñ ur voulc'henn dre-vesk ar strouezh, digeriñ ur voulc'henn dre-douez ar strouezh, regiñ e hent dre-douez ar strouezh ; *jemandem den Weg bahnen (ebnen, bereiten),* [ster rik ha dre skeud.] pilat (fraeañ) an hent d'u.b. (Gregor), plaenaat (digeriñ) an hent d'u.b., digeriñ hent d'u.b., aozañ ha kompezañ pep tra, [dre skeud.] ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, seniñ ar c'hloc'h ; *Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt,* Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez ; *damit hat es gute Wege,* amzer 'zo c'hoazh, n'eo ket erru ar mor, dindan zivin emañ c'hoazh, pell amzer a vezo ac'hann di, pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di, en hon huñvreoù emañ c'hoazh, en ifernioù emañ, [goapaus] amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern, a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi ; *neue Wege gehen,* mont er-maez eus al leur gozh, kuitaat fankigell ar gardennoù boutin, kuitaat gwenodenn ar c'hi, digeriñ hentoù nevez ; *den geraden Weg der Pflicht gehen,* bale eeun, mont eeun ganti, mont gant an eeun, na vezañ a veskelloù gant an-unan, heuliañ hent strizh an dever ; *krumme Wege gehen, auf krummen Wegen wandern,* kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), itrikañ taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, bezañ diahelet, ober troidelloù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, bezañ un den daoubleg, bezañ ur minor-plouz ; *der Weg in den Himmel,* bali an Neñv b. ; *den Weg der Freiheit schreiten,* kerzhet war bali ar frankiz, kerzhet gant hent ar frankiz ; [kr-l] *der Weg zur Hölle ist mit guten Vorsätzen gepflastert,* an ifern a zo leun a vennozhioù mat - meur a varc'h mat zo marvet o vont adarre - " deomp adarre " en deus lazhet meur a varc'h - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - n'eo ket ur c'hement c'hoantaat ha kaout - n'eo ket ur c'hement hor c'hoant hag hor galloud.

II. tro b., doare g., doareenn b., tu g., lank g., moaien b./g., hent g., tuenn b., dreenn b. ; *ein Weg zum Ziel,* un tu (un dro b.) evit tizhout ar pal g., un hent d'ar pal g.; *Mittel und Wege,* doareoù, hentoù, tro-bleg b. ; *Mittel und Wege suchen, etwas zu erreichen,* klask penn an tu da dizhout udb, klask an tu (an dro) da dizhout udb, klask e du (e dro, e bleg) da dizhout udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin d'ober udb ; *Mittel und Wege finden,* kavout an tu (an

dro, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, an dro-bleg), kavout penn vat d'e daol, kavout penn diouzh lost d'e bellenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout ar c'hraf, kavout poell d'e gudenn, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, ober diouti, gouzout en em ober, gouzout ober ganti ; *Mittel und Wege finden, etwas zu erreichen,* kavout e dro (e avel, e du, e ziluzioù, e lañs), kavout an tu da dizhout ur pal bennak, ober moaien da dizhout ur pal bennak, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, kavout an dro da zont a-benn eus udb, kavout dre be hent dont a-benn eus udb, kavout pe dre hent dont a-benn eus udb, kavout penn vat d'e daol, kavout ijin d'ober udb, kavout ar c'hraf, kavout e bleg da dizhout ur pal bennak, kavout an dro-bleg da dizhout ur pal bennak, kavout penn diouzh lost d'e bellenn, kavout poell d'e gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, kavout penaos ober diouti ; *alle Mittel und Wege versuchen,* ober kement ha ma c'haller evit kavout penn d'ar gudenn, en em aketiñ e pep doare, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e wir wellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ) ; *auf diesem Wege,* en hent-se, dre an hent-se, en doare-se, evel-se ; *auf friedlichem Wege,* dre gaer, ez peoc'hus / e peoc'h / gant peoc'h / didrouz / hep trouz (Gregor) ; *auf diplomatischem Wege,* dre ar gannadouriezh, dre gannad ar vro, dre hanterouriezh kannad ar vro ; *auf gütlichem Wege,* dre gaer, hep arguz (Gregor) ; [kimiezh] *auf nassem Wege,* dre hent leizh ; [relij.] *die Wege des Herrn sind unergründlich,* n'eus den evit anavezout hentoù Doue.

III. beaj b., hent g. ; *auf dem Weg,* e-kerzh ar veaj, war an hent, en ur vont ; *auf dem Weg nach ...*, gant an hent da ..., en ur vont da ... ; *er ist bereits auf dem Weg zu uns,* deuet eo kuit dija, emañ dija en hent da zont du-mañ, emañ dija war an hent da zont du-mañ ; *sich auf den Weg machen,* mont el lev, mont en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, en em lakaat e bale, en em lakaat en hent, distaliañ, kemer foet an nor.

IV. [korf.] forzh b. ; *Verdauungswege,* forzhioù koazhañ lies. ; *natürliche Wege,* forzhioù natur lies. ; *Atemwege,* forzhioù analañ lies. ; *Harnwege,* forzhioù troazhañ lies.

V. troioù-lavar gant araogennoù :

auf : *er ist wieder auf dem Weg nach oben,* sevel a ra e chouk, sevel a ra war e elloù a-nevez, sevel a ra war-c'horre an dour, dont a ra en-dro war e du, difallañ a ra, adsevel a ra war gorre e vec'h, dont a ra en e stern ; *sich (t-rt) auf den Weg machen,* mont el lev, kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, dibradañ, lañsañ, digludañ, difretañ, difretañ kuit, diflach, diblasañ, sevel da vale, en em lakaat en hent, mont en hent, mont en e roud, mont en e du, mont d'e du, mont diouzh e du, kemer e du ; *sich (t-rt) wieder auf den Weg machen,* askemer an hent, adkemer an hent ; *jemandem etwas auf den Weg geben,* reiñ udb d'u.b. evit ober hent / reiñ ur veajadurezh bennak d'u.b. / reiñ pourvezioù d'u.b. evit ober hent (Gregor), reiñ peadra d'u.b. evit ober hent ; *auf den falschen Weg geraten,* faziañ diwar an hent, koll e hent, diheñchañ / saouzaniñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent ; *auf halbem Weg,* hanter hent, en hanter hent ; *jemanden auf krummen Wegen ertappen,* tapout u.b. war an tomm (war ar fed, war an taol fed) (Gregor), pakañ u.b. e droug, tizhout u.b. war an tomm, kouezhañ war an tomm, tapout u.b. oc'h ober ar fall (an droug) ; *auf dem rechten Weg bleiben,* heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf den rechten Weg führen,* distreiñ u.b. war an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, degas u.b. d'ar gêr, treiñ u.b. war an tu mat, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b. ; *jemanden auf dem rechten Weg weiterführen,* kendelc'her u.b. en hent mat ; *wieder auf den rechten Weg kommen,* difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *auf den falschen Weg geraten,* mont dre an hent fall ; *jemandem auf halbem Weg entgegenkommen,* mont betek hanter hent en arbenn d'u.b., mont betek hanter hent da gej ouzh u.b., [dre skeud.] mont da boazhañ da forn u.b., ober ur gammed war-du ar gevrenn enep ; *auf seinem Weg,* dre ma tremen ; *auf schnellstem Weg, auf dem schnellsten Weg,* prim-ha-prim, an abretañ ar gwellañ, an abretañ ar c'hentañ, diouzhtu-kentizh, diouzhtu-kaer, ken buan ha ma c'haller, a-benn-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, kerkent all, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, rag-eeun, raktal ; *er ist auf dem besten Weg,* hennezh a zo kroget mat ganti, krog eo ar c'hrog, pell emañ ganti ; *Land auf dem Weg zur Industrienation,* bro war c'hreantelaat b. ; **aus** : *geh mir aus dem Weg !* diwall diwar va hent ! ro hent din ! kae diwar hent ! kae diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! ; *gehen Sie mir, bitte, aus dem Weg,* bezit ar vadelezh da vont diwar va zro ; *der geht mir nie aus dem Weg,* en deiz e vez war hent hag en noz er gouloù, hennezh a vez atav o lastrañ ; *jemandem aus dem Wege gehen,* **a)** pellaat diouzh u.b., treiñ diwar u.b., tec'hel diouzh u.b., tec'hel diwar hent u.b., tec'hel diwar-dro u.b., tec'hel diwar u.b., diwall (en em virout) ouzh u.b. [gant aon dirazañ] ; **b)** ober lec'h d'u.b., ober hent d'u.b., reiñ hent d'u.b., mont diwar hent u.b., mont a-ziwar hent u.b., diwall diwar hent u.b. [gant aon d'e ziaezañ] ; *einer Frage aus dem Wege gehen,* tremen dreist ur goulenn, lakaat ur goulenn en ankounac'h, treiñ diwar ur goulenn, sigotañ ur gudenn ; **bei** : *er ist gut bei Wege,* yac'h ha bagol eo, ruskenn vat a ra, en e ched emañ, e barr e nerzh hag e yec'hed emañ ; **in** : *etwas in die Wege leiten,* kas udb en-dro, reiñ lañs d'udb, luskañ udb, lakaat udb da vont en-dro, reiñ lusk d'udb, reiñ ar brall d'udb, boulc'hañ udb ; *jemandem Schwierigkeiten in den Weg legen,* degas chastre d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù war hent u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat harz d'u.b., darbar u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b., lakaat kaeoù d'u.b. ; *jemandem im Wege stehen,* bezañ war hent u.b., diarbenn u.b., c'hoari ar c'hontrol d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh

santimant u.b., bezañ e gouloù u.b., stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., strobañ u.b., stromiñ u.b., sparlañ d'u.b., bezañ war-dreuz hent u.b., strobañ an tremen d'u.b., lastrañ an tremen d'u.b., bezañ a-strob war al leur ; *der steht mir dauernd im Wege,* en deiz e vez war hent hag en noz er gouloù, hennezh a vez atav o lastrañ ; *wir stehen unserer eigenen Freiheit im Wege,* mirout a reomp hor frankiz ouzhomp hon-unan, stankañ a reomp ouzhomp hon-unan hent ar frankiz ; *jemandem in den Weg treten, sich jemandem in den Weg stellen,* stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., mirout ouzh u.b. da dremen, diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seulioù u.b., kontroliañ u.b., enebiñ ouzh u.b. ; **nach** : *jemanden nach dem Wege fragen,* goulenn e hent ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h bennak, goulenn ouzh u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, goulenn ouzh u.b. an hent d'ul lec'h bennak, goulenn e hent ouzh u.b. ; *der Weg nach Berlin,* hent Berlin g., an hent da Verlin g. ; *den Weg nach Bautzen kennt er nicht,* ne oar ket an hent da Vautzen ; **von** : *vom rechten Wege abkommen,* diroudennañ, riklañ (distreiñ, mont) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent mat, dihenchañ, tec'hout diwar an arroudenn vat, mont dre an hent fall ; *jemanden vom rechten Weg abbringen,* divarchiñ u.b., diheñchañ u.b., dihentañ u.b., diroudennañ u.b. ; **über** : *er ist mir über den Weg gelaufen,* erruet eo bet ganin war va hent, en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin war an hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ war an hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa gantañ ; *er weiß nicht, über welchen Weg man Bautzen erreichen kann,* ne oar ket an hent da Vautzen ; **zu** : *etwas zu Wege (zuwege) bringen,* kas udb da vat (da benn, da wir), seveniñ udb, pengenniñ udb.

weg *rakverb rannadus a verk ar pellaat, ar steuziañ pe ul lamidigezh, sellit ivez ouzh* **hinweg-**[2] : *wegnehmen,* kemer, kas gant an-unan ; *wegeilen,* redek kuit ; *wegpeitschen,* pellaat gant flipadennoù.

adv : **1.** kuit, kuites, roud, a-grip ; *weg sein,* bezañ aet kuit, bezañ kuitaet ; *nichts Neues, seit sie weg sind,* n'eus netra a-nevez abaoe m'o deus kuitaet ; *die Kasse ist weg !* aet eo ar c'hef gant al laer ! ; *meine Kopfschmerzen sind weg,* aet eo ar boan benn diwarnon ; *meine Zahnschmerzen sind weg,* torret eo ar boan dent din, aet eo ar poan dent diwarnon ; *er stieg aufs Pferd und schon war er weg,* rampet en doa war e varc'h hag eñ kuit, pignat a reas war e varc'h ha ploup ! kuit diouzhtu ! ; **2.** *weit weg von,* pell (distok, distro) diouzh, a-bell-bras diouzh, pell-bras diouzh, pell-mat diouzh, war-hed pell diouzh ; *weit weg von der Stadt,* pell-mat diouzh kêr, war-hed pell diouzh kêr, distro diouzh kêr ; *ziemlich weit weg von der Stadt,* pellik diouzh kêr ; *es liegt weit weg, das ist weit,* pell eo, pell eo mont di ; *wir waren weit weg vom Dorf,* diouzh ar vourc'h e oamp ur gwall bennad ; *ich war nicht weit weg von zu Hause,* n'edon ket gwall bell diouzh ar gêr ; **3.** *über etwas (hin)weg sein,* bezañ savet war-c'horre en-dro, bezañ savet e gein en-dro, bezañ diskuizhet eus (ag) udb, bezañ dic'hlac'haret eus udb, bezañ en em gavet diwar udb, na vezañ chalet mui gant udb ; **4.** *über jemanden hinweg,* hep reiñ da c'houzout d'u.b., hep d'u.b. gouzout, en dic'houzout u.b., e kuzh da (ouzh) u.b., hep rat d'u.b., hep ratozh d'u.b., en desped da varv u.b. ; **5.** P. *(ganz) weg sein,* bezañ gwrac'h, bezañ aet e spered da stoupa, birviñ e galon en e greiz ; **6.** *etwas weg haben,* bezañ kavet an tres (ar stok, an dro, an tu, ar pleg), bezañ komprenet penaos ober ; **7.** *frei weg,* didroidell, diwisk, displeg, hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, distlabez, distag, hardizh, her ; **8.** troioù-lavar : *weg !* kit gant hoc'h hent ! kerzhit gant hoc'h hent ! it gant hoc'h hent ! cho ! chat ! chou ! kerzh kuit ! kerzh roud ! sach da loa ganit ! er-maez ! kerzh diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kerzh kuit a-zirak va daoulagad ! kuit diwar hent ! grit hent ! skarzh ! tec'h 'ta ! kae alese ! skarzh a-zirak ! ; *weg damit !* tec'h an dra-se diwar hent ! lam an dra-se diwar hent ! lam an dra-se alese ! lamit an dra-se diwar an hent ! kas an dra-se diwar hent hag eus va gouloù ! ; *Hände weg !* tenn da zaouarn diwarni ! ho torn diwar an dra-se ! na stokit ket ho torn (na stok ket da zorn) ouzh an dra-se ! lamit ho taouarn (lam da zaouarn) diouzh an dra se ! na sank ket da fri en dra-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo !

Wegameise b. (-,-n) : [loen.] *schwarze Wegameise, schwarzgraue Wegameise, mattschwarze Wegameise,* merien du str.

wegarbeiten V.k.e. (hat weggearbeitet) : dibolotennañ labour, dibradañ labour, draogiñ labour, dic'hastañ labour, fonnañ, kaout fonn, teurel fonn, ober fonn, kaout diere gant e labour, kaout dibun en e labour ; *er arbeitet was weg,* hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a zo herrek war e labour, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour,

hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober.
wegätzen V.k.e. (hat weggeätzt) : **1.** kas da get gant un drenkenn ; **2.** [mezeg.] leskiñ, tanezañ.
wegbekommen V.k.e. (bekam weg / hat wegbekommen) : **1.** kaout an dizober eus, frankaat gant ; **2.** dilec'hiañ, diblasañ, diblas, diblasañ, diloc'h, diboullañ, divorañ ; **3.** P. [kleñved] pakañ, tapout, dastum, serriñ.
Wegbereiter g. (-s,-) : touller-hent g., gwastadour g., difraoster g., diaraoger g., lañsadenn gentañ b.
wegblasen V.k.e. (bläst weg / blies weg / hat weggeblasen) : c'hwezhañ war, skubañ, poufal war ; *der Wind bläst die Blätter weg,* an avel a skub an delioù, an delioù a heuilh bountadennoù an avel.
wegbleiben V.gw. (blieb weg / ist weggeblieben) : **1.** mankout, mankout da, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war, chom hep mont da, bezañ ezvezant, ezvezañ, na vont war-dro ; *von einer Versammlung wegbleiben,* chom hep mont d'un emvod, mankout un emvod ; [moull.] *eine Zeile ist weggeblieben,* mankout a ra ul linenn ; **2.** chom hep distreiñ ; **3.** *ihm blieb die Spucke weg, ihm blieb die Luft weg,* chom a reas war e gement all, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik e voe o klevet an dra-se, chom a reas abafet-lip, tapet lopes e oa, lug e chomas, boud e voe da respont, badaouet e voe o welet an dra-se, chom a reas balc'h e c'henoù o welet kement-se, kement-se a daolas anezhañ en alvaon ; *die Beine bleiben mir weg,* emaon laosk em sav, horellañ (horjellañ, charigellañ) a ran war va zreid, divhar amann am eus, divhar yod am eus, va divesker a horjell, me 'zo gwak va divesker dindanon, va divesker a vank dindanon, va divesker a floj azindanon, rodoù fall am eus.
wegblicken V.gw. (hat weggeblickt) : **1.** distreiñ e zaoulagad, distreiñ e selloù, sellet a-gostez ; **2.** *über etwas (t-rt) wegblicken,* serriñ an daoulagad war udb, na vennout gwelet udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).
wegbringen V.k.e. (brachte weg / hat weggebracht) : sammañ, kas kuit, pellaat, kas pell, kas gant an-unan.
wegdenken V.k.e. (dachte weg / hat weggedacht) : na zerc'hel kont eus.
wegdiskutieren V.k.e. (diskutierte weg / hat wegdiskutiert) : lammat dreist, tremen dreist, treiñ diwar.
wegdrängen V.k.e. (hat weggedrängt) : **1.** pellaat, dizarbenn, diarbenn, kas kuit ; **2.** [dre skeud.] bannañ er-maez, dizorniañ, argas, kas kuit, bountañ er-maez eus, diarbenn, didalvoudiñ, didroadañ, distroadañ.
wegdrehen V.gw. (hat weggedreht) : [merdead.] *vom Wind wegdrehen,* kouezhañ a-dreuz.
V.k.e. (hat weggedreht) : treiñ.
wegdürfen V.gw. (darf weg / durfte weg / hat weggedurft) : kaout an aotre da vont kuit ; *wir dürfen hier nicht weg,* n'hon eus ket a renk da dec'hel ac'hann ; *ihr dürft hier nicht weg !* arabat deoc'h fiñval ac'hanen ! na flachit ket alese !
Wegeamt n. (-s,-ämter) : henterezh g., mererezh an hentoù g.
Wegeaufseher g. (-s,-) : henter g., gwazour mererezh an hentoù g.
Wegebauamt n. (-s,-ämter) : mererezh an hentoù ha pontoù g.
Wegedorn g. (-s,-en) : [louza.] spern-melen str.
Wegegabel b. (-,-n) : hent forc'hek g., forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b.
Wegegabelung b. (-,-en) : forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b. ; *dreifache Wegegabelung*, forc'h tri hent b., lec'h ma teu tri hent da forc'hañ g.
Wegegeld n. (-s,-er) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.
wegeilen V.gw. (ist weggeeilt) : **1.** redek kuit, reiñ bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker, lakaat bole en e zivesker ; **2.** [dre skeud.] *über etwas wegeilen,* menegiñ buan-ha-buan udb, menegiñ udb dre hast, ober berr-ha-berr anv eus udb, menegiñ udb d'an trotig, menegiñ udb diwar nij, damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ur materi.
Wegeisen n. (-s,-) : kravell b., pigell b., pech g.
Wegekreuzung b. (-,-en) : kroashent g., kroazru g., forc'h-hent b., forc'h an hent b., fourch-hent g., hent-kroaz g.
Wegelagerer g. (-s,-) : ribler g., c'hwiblaer g., brigant g., forbann g., laer g. ; *er wurde von Wegelagerern überfallen,* riblet e voe war an hent, laeron a riblas anezhañ.
wegelelagern V.gw. (*rouez* : hat gewegelagert) : riblañ, ober riblerezh.
Wegelagerung b. (-) : riblerezh g.
wegelos ag. : dihentoù, born, dall.
Wegemeister g. (-s,-) : merour-hentoù g.
wegen araog. + t-c'h, P. + t-d-b : **1.** abalamour da, en abeg da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, palamour da, kelo, evit kelo, da-heul, diwar, diwar-benn, dre benn, dre benn da, dre an abeg da, dre berzh, evit, diwar-goust, war-zigarez ; *wegen schlechten Wetters,* abalamour (en abeg, dre benn) d'an amzer fall, en arbenn (a-ziarbenn, en askont, dre an arbenn) d'an amzer fall, dre benn an amzer fall ; *wegen des Regens,* en arbenn a'r glav ; *der Sankt-Lorenz-Strom war wegen vieler Stromschnellen nur bis Montréal schiffbar,* o vezañ ma oa dastroc'het red ar Sant-Laorañs gant un niver mat a herruzioù, ne oa bageüs nemet betek Montréal hepken ; *er wurde wegen Mord eingesperrt,* bac'het e voe evit bezañ lazhet un den ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt,* barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; **2.** a-berzh ; *von Amts wegen,* a-berzh-Stad, a-berzh e garg ; **3.** hervez, diouzh ; *von Rechts wegen,* hervez al lezenn ; **4.** *von wegen !* evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! Doue da'm miro ! n'eus ger a se ganin ! a soñj dit ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! lavaret mat a c'hallit ! e stumm ebet ! e mod ebet ! e nep keñver ! e nep doare ! a du ebet ! a briz ebet ! e nep hent ! e nep tro ! / war nep tro ! / e nep feson ! (Gregor) ; *schämst du dich nicht ? - von wegen !* n'ec'h eus ket mezh ? - mez 'vez kavet e beg ar gwez derv ! / n'ec'h eus ket mezh ? - ar mez 'zo mat d'ar moc'h ! ; *„ich bin bald*

wieder da ! " - „vo wegen !", ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! ; *von wegen Heimwerker !* hennezh ur biteller a-feson, me a ra goap ! hennezh ur biteller a-feson, evit kelo ar pezh a dalvez ! hennezh ur biteller a-feson, evit kelo pezh a ra !

Wegenetz n. (-es,-e) : rouedad hentoù b.

Weger lies. : [merdead.] languz g.

Wegerecht n. (-s,-e) : darempred g., gwizad tremen g., gwir da dremen g., trepas g. ; *er verfügt zwar über ein Wegerecht, aber doch nicht über unseren Hof !* n'emañ ket e zarempred dre hor porzh alato ! ; *mit einem Wegerecht betroffener Durchfahrtsweg,* hent darempred g.

Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] stlañvesk str., dibennoatez str., louzaouenn-ar-pemp-roudenn b., louzaouenn-an-troc'h ; *großer Wegerich,* hedledan g.

wegern V.gw. (hat gewegert) : [merdead.] languziñ.

Wegerung b. (-) : [merdead.] **1.** languziñ g. ; **2.** languz g.

Wegerungsplanke b. (-,-n) : [merdead.] languz g. ; *mit Wegerungsplanken verkleiden,* languziñ.

Wegeunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud war an hent g.

Wegeverhälnisse lies. : stad an hentoù b.

wegfahren V.gw. (fährt weg / fuhr weg / ist weggefahren) : mont kuit, loc'hañ, diloc'hañ, dibradañ, lañsañ, diharpañ, diblas, diblasañ.

V.k.e. (fährt weg / fuhr weg / hat weggefahren) : kas kuit.

wegfallen V.gw. (fällt weg / fiel weg / ist weggefallen) : **1.** kouezhañ, distagañ ; **2.** [dre skeud.] bezañ nullet, bezañ freuzet, bezañ lamet, mont da gaoc'h-heiz, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, treiñ e gwelien, mont er c'harzh.

wegfangen V.k.e. (fängt weg / fing weg / hat weggefangen) : herzel, daspakañ, dastapout, skrapat ; *jemandem etwas wegfangen,* riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b., skrapat udb digant u.b., pakañ (tapout) berr u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lemel udb digant u.b.

wegfegen V.k.e. (hat weggefegt) : **1.** skubañ ; **2.** [dre skeud.] kas gant an-unan, skubañ ; *der Sturm hatte das Dach weggefegt,* toenn an ti a oa aet gant ar barrad gwallamzer ; *der Wind hat die Wolken weggefegt,* naetaet eo bet an oabl gant an avel.

wegfliegen V.gw. (flog weg / ist weggeflogen) : nijal kuit, dinijal, digludañ, mont kuit diwar nij ; [laboused] *von einem Busch wegfliegen,* divodañ.

wegfressen V.k.e. (frisst weg / fraß weg / hat weggefressen) : lonkañ, plaouiañ, riñsañ, ober ar riñs war ; *die Amseln fressen mir alle Erdbeeren weg,* va sivi a ya tout gant ar mouilc'hi.

wegführen V.k.e. (hat weggeführt) : kas kuit, kas gant an-unan.

Weggabelung b. (-,-en) : forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b.

Weggang g. (-s) : disparti g., diblas g. ; *beim Weggang,* en ur vont kuit, en ur gimiadiñ, o kimiadiñ, e-ser mont en hent.

weggeben V.k.e. (gibt weg / gab weg / hat weggegeben) : **1.** en em zizober eus, en em zifraeañ eus, en em zijabliñ eus, en em zistlabezañ eus, en em zistrobañ eus, en em zioueriñ eus, dijabliñ a, dijabliñ diouzh, difoarañ diouzh, diskregiñ diouzh, en em zivec'hiañ eus, disammañ eus ; **2.** reiñ e prof, profañ, ober prof a.

Weggefährte g. (-n,-n) : kile g., kenveajour g., ambrouger g., kompagnun g.

weggehen V.gw. (ging weg / ist weggegangen) : mont kuit, mont kuites, mont roud, bale kuit, mont pare, mont en e raok, mont a-raok, mont er raok, mont ac'hanen (ac'hano, alese, alehont), dispartiañ, partial, mont en e roud, mont en e dro, mont er bale, diflach, diblasañ, diblas, loc'hañ kuit, diloc'hañ, dibradañ, lañsañ, nijal kuit, digludañ, difretañ, difretañ kuit, mont a-grip, en em dennañ, treiñ kein, treiñ e gein, sachañ e dreid gant an-unan, sevel troad, sevel e droad, arat, diankañ, distaliañ ; *von jemandem weggehen,* kuitaat u.b., mont digant u.b., mont a-zigant u.b., mont diwar-dro u.b., en em ziforc'hiñ diouzh u.b., diankañ digant u.b., mont diouzh u.b., partial eus u.b. ; *wir sollten jetzt lieber zu ihnen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und weggehen,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h, deomp d'o c'havout bremañ rak na c'hortozfent ket pelloc'h.

Weggenosse g. (-n,-n) : kile g., kenveajour g., ambrouger g., kompagnun g.

weggießen V.k.e. (goss weg / hat weggegossen) : skuilhañ, fennañ, skarzhañ.

weggucken V.gw. (hat weggeguckt) : **1.** distreiñ e zaoulagad, sellet a-gostez ; **2.** *über etwas (t-rt) weggucken,* serriñ an daoulagad war udb, na vennout gwelet udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

weghaben V.k.e. (hat weg / hatte weg / hat weggehabt) : **1.** dont a-benn da gaout an dizober eus ; **2.** bezañ reizh war, gouzout brav diouzh / bezañ en e grog (en e daol, en e blom) gant (Gregor), bezañ don war, bezañ kreñv war, bezañ arroutet (ur mailh, un tad den) war, bezañ barrek ouzh, kaout skiant udb, gouzout anezhi war, bezañ ifam war, bezañ doazh war ; **3.** tapout, pakañ, dastum, serriñ ; **4.** P. bezañ paket, bezañ tapet, bezañ dastumet, bezañ serret ; *er hat einen weg,* mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù.

weghalten V.k.e. (hält weg / hielt weg / hat weggehalten) : derc'hel pell, distreiñ.

weghelfen V.k.d. (hilft weg / half weg / hat weggeholfen) : *jemandem weghelfen,* sikour u.b. da dec'hout, reiñ skoazell d'u.b. evit tec'hel, reiñ skoazell d'u.b. da gemer an tec'h.

wegholen V.k.e. (hat weggeholt) : kerc'hat, dont da gerc'hat.

wegjagen V.k.e. (hat weggejagt) : argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., chabousat, choual, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war.

wegkarren V.k.e. (hat weggekarrt) : **1.** kas, treuzdougen ; **2.** chalbotat, charreat, karrigellat.
wegkehren V.k.e. (hat weggekehrt) : **1.** skubañ kuit, skubañ, skarzhañ, karzhañ ; **2.** distreiñ ; *das Gesicht wegkehren,* distreiñ e benn.
wegkommen V.gw. (kam weg / ist weggekommen) : mont kuit, dispartiañ, en em dennañ ; *von einem Ort wegkommen,* kuitaat ul lec'h, en em dennañ eus ul lec'h ; *er kommt vom Fernseher nicht weg,* chom a ra da luduenniñ dirak e skinweler.
wegkönnen V.gw. (kann weg / konnte weg / hat weggekonnt) : gallout mont kuit, gallout en em dennañ.
Wegkreuz n. (-es,-e) **/ Wegkreuzung** b. (-,-en) : kroashent g., kroazru g., forc'h-hent b., forc'h an hent b., fourch-hent g., hent-kroaz g., korn an hent g., gaol b.
wegkriegen V.k.e. (hat weggekriegt) : **1.** kaout an dizober eus, frankaat gant ; **2.** dilec'hiañ, diblasañ, diblas, diloc'h, diboullañ, divorañ ; **3.** P. pakañ, tapout, dastum, serriñ.
Wegkrümmung b. (-,-en) : korn-tro g., korn-pleg g., pleg g., kornblegenn b., tro-gorn b.
weglassen V.k.e. (lässt weg / ließ weg / hat weggelassen) : **1.** na ober van ouzh, na ober dalc'h eus, lezel e-maez, lezel a-gostez, lezel war e revr, dilezel, dilemel, tennañ, ober hep, tremen hep, chom hep, dianavezout ; *bei seinem Gebet das letzte Stück weglassen,* darniñ e bedennoù ; **2.** lezel da vont, *man wollte ihn nicht weglassen,* ne felled ket e lezel da vont ; **3.** [yezh.] penndroc'hañ.
Weglassung b. (-,-en) : **1.** dilezidigezh b., dilez g., dilezadenn b., lamedigezh b., lamerezh g., dilamerezh g., dilamidigezh b. ; **2.** [yezh.] penndroc'h g.
weglaufen V.gw. (läuft weg / lief weg / ist weggelaufen) : redek kuit, reiñ bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker, skarzhañ kuit, karzhañ, diskampañ, diskrapañ, disvantañ kuit, jilgammañ, tec'hel, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, dilammat, dic'haloupat, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, kavout e ribouloù da dec'hel, mont d'e dreid ; *seine Kühe sind ihm weggelaufen,* aet eo e saout digantañ.
weglegen V.k.e. (hat weggelegt) : **1.** lakaat a-gostez, cheñch plas da, diloc'hañ, dilec'hiañ, diboullañ, divorañ ; **2.** [dre astenn.] diankañ, trabuchañ.
wegleugnen V.k.e. (hat weggeleugnet) : nac'h, nac'hañ, dinac'h.
wegloben V.k.e. (hat weggelobt) : meuliñ u.b. evit kaout an dizober anezhañ.
weglos ag. : dihentoù, diwenodenn, dihent.
wegmachen V.k.e. (hat weggemacht) : lemel.
Wegmalve b. (-,-n) : [louza.] kaol-malv str., malv-gallek str.
wegmarschieren V.gw. (marschierte weg / ist wegmarschiert) : [lu] mont kuit.
wegmögen V.gw. (mag weg / mochte weg / hat weggemocht) : kaout c'hoant da vont kuit.
wegmüssen V.gw. (muss weg / musste weg / hat weggemusst) : **1.** rankout mont kuit ; *ich muss dringend weg,* n'em eus ket amzer da zaleañ ; **2.** rankout bezañ skarzhet.
Wegnahme b. (-) : **1.** lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g. ; **2.** skrapadenn b. ; **3.** [lu, gwir] diberc'hennadur g., lamidigezh b., dalc'h g., krog g., kenkizadur g., seziz b.
wegnehmen V.k.e. (nimmt weg / nahm weg / hat weggenommen) : **1.** kemer, lemel, skrapañ, divorañ, tapout, kregiñ e, tennañ, diharpañ, diskregiñ, remuiañ ; *das Zeug auf dem Büffet nimmt nur Platz weg,* abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell ; *jemandem etwas wegnehmen,* dirannañ u.b. eus udb, dioueriñ u.b. eus udb, skrapañ udb diwar-goust u.b., lemel udb digant u.b. ; *nehmt ihm den Knüppel weg !* lamit e vazh digantañ ! ; **2.** [gwir] kenkizañ.
Wegnehmen n. (-s) : **1.** lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g. ; **2.** [gwir] kenkizadur g., seziz b.
wegpacken V.k.e. (hat weggepackt) : P. klenkañ, lakaat.
wegputzen V.k.e. (hat weggeputzt) : P. distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazh da, reiñ un distres eus ar re wellañ da
wegradieren V.k.e. (radierte weg / hat wegradiert) : **1.** diverkañ ; **2.** gomañ.
wegraffen V.k.e. (hat weggerafft) : ober riñs war, ober ur riñs war, ober skrap war, sammañ, kas gant an-unan, skubañ, distroadañ, rastellat ; *vom Tod weggerafft,* c'hwennet, bet sammet (aet, bet skubet) gant an Ankoù, aet gant Hor breur ar Marv, bet distroadet gant ar marv, bet tumpet ganti, lipet gant ar marv ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde weggerafft,* amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (skoet) meur a gozhiad eus ar barrez, deuet eo ar marv er goañv-mañ d'ober e dro war meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; *er wurde vom Tod weggerafft,* ar marv a skoas warnañ, lipet e voe gant ar marv.
Wegrand g. (-s,-ränder) : bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrimenn an hent b., lezenn an hent b., isu g., [dre fent] park an erv hir g. ; *am Wegrand pinkeln,* ober ur staotadenn war bordig an hent.
wegrasieren V.k.e. (rasierte weg / hat wegrasiert) : lemel, troc'hañ, aotenniñ, razhañ.
wegrationalisieren V.k.e. (rationalisierte weg / hat wegrationalisiert) : skarzhañ (karzhañ, kas kuit, lemel, dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ) evit abegoù adframmañ.
Weg-Rauke b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.
wegräumen V.k.e. (hat weggeräumt) : **1.** lemel, tennañ, disternañ, disterniañ, tec'hel, tec'hout, divorañ, diboullañ, skarzhañ, karzhañ, frankaat gant ; *das Geschirr wegräumen,* distaliañ (disterniañ, disternañ, diac'hubiñ, distrollañ, dieubiñ) an daol, dijabliñ an daol, distaoliañ, sevel an daol (Gregor), distlabezañ an traoù diwar an daol, tennañ an traoù a-ziwar an daol ; *Schutt wegräumen,* diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred,

divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ; *ein Hindernis wegräumen,* lemel ur skoilh (ur stank) diwar an hent, distankañ an hent, distrollañ an hent, disparlañ d'u.b., tec'hel ur skoilh diwar hent, frankaat gant ur skoilh ; *räum mal den Eimer weg,* tec'h ar c'helorn alese, tec'h ar c'helorn diwar hent, lam ar c'helorn diwar hent, lam ar c'helorn alese a-ziwar an hent ; **2.** klenkañ, renkañ.

wegreißen V.k.e. (riss weg / hat weggerissen) : **1.** tennañ, diframmañ, skrapat, skubañ, riñsañ ; *der Dieb hat der alten Frau die Tasche aus der Hand weggerissen,* al laer en doa skrapet ar sac'h-dorn digant ar vaouez kozh ; *jemandem etwas aus den Händen wegreißen,* diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b. ; **2.** kas kuit, kas gant an-unan, disac'hañ, dic'hastañ, chalbotat ; *der Fluss hat die Brücke weggerissen,* aet eo ar pont gant ar stêr, kaset he deus ar stêr ar pont ganti, ar stêr he deus chalbotet ar pont.

wegrennen V.gw. (rannte weg / ist weggerannt) : redek kuit, reiñ bec'h d'e zivesker, reiñ lusk d'e zivesker, skarzhañ kuit, karzhañ, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, tec'hel, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, dilammat, dic'haloupat.

wegretuschieren V.k.e. (retuschierte weg / hat wegretuschiert) : lemel kuit, diverkañ.

wegrücken V.k.e. (hat weggerückt) : pellaat, distokañ, tennañ.

V.gw. (ist weggerückt) : pellaat.

wegrutschen V.gw. (ist weggerutscht) : riklañ, riklañ kuit, diflipañ, disruzañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, foerañ, divalañ, tec'hel, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, tramziñ.

wegschaffen V.k.e. (hat weggeschafft) : kas kuit, lemel, tennañ, dilemel, diboullañ, divorañ ; *schaff mir diesen Eimer weg !* tec'h ar c'helorn-se alese ! tec'h ar c'helorn-se diwar hent ! lam ar c'helorn-se diwar hent ! lam ar c'helorn-se diwar an hent ! lam ar c'helorn-se alese ! lam ar c'helorn kuit a-ziwar va hent ! kas ar c'helorn-se diwar hent hag eus va gouloù ! ; *das Pferd wird diesen Baumstamm schon wegschaffen,* barrek eo ar marc'h war ar c'hef-se, barrek eo ar marc'h evit ar c'hef-se ; *den Schutt wegschaffen,* diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred, divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ;.

Wegschaffung b. (-) : lamerezh g., dilamerezh g., dilamidigezh b.

wegschauen V.gw. (hat weggeschaut) : **1.** distreiñ e zaoulagad, distreiñ e selloù, sellet a-gostez ; **2.** *über etwas (t-rt) wegschauen,* serriñ an daoulagad war udb, na vennout gwelet udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

Wegscheid g. (-s,-e) **/ Wegscheide** b. (-,-n) : forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b.

wegschenken V.k.e. (hat weggeschenkt) : **1.** en em zizober eus, en em zifraeañ eus, en em zijabliñ eus, en em zistlabezañ eus, en em zistrobañ eus, en em zioueriñ eus, dijabliñ a, dijabliñ diouzh, difoarañ diouzh, diskregiñ diouzh udb, en em zivec'hiañ eus, disammañ eus ; **2.** reiñ e prof, profañ, ober prof a.

wegschicken V.k.e. (hat weggeschickt) : **1.** kas, kas kuit ; **2.** skarzhañ.

wegschießen V.k.e. (schoss weg / hat weggeschossen) : [c'hoari bouloù] *eine Kugel wegschießen,* distekiñ ur voul ; *schieß die Zielkugel weg !* ro ur vazhad d'ar mestr ! boul d'ar mestr !

wegschleichen V.gw. (schlich weg / ist weggeschlichen) : en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, rankout he c'hribat.

wegschleifen V.k.e. (schliff weg / hat weggeschliffen) : **1.** breolimañ ; **2.** dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, rezañ, divogeriañ.

wegschleppen V.k.e. (hat weggeschleppt) : stlejañ, ruzañ.

wegscheuchen V.k.e. (hat weggescheucht) : argas, kas kuit, skarzhañ, touch kuit, lakaat aer e kilhoroù u.b., chabousat, choual, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war.

wegschließen V.k.e. (schloss weg / hat weggeschlossen) : prennañ, serriñ war alc'hwez, alc'hwezañ.

wegschmeißen V.k.e. (schmiss weg / hat weggeschmissen) : P. dideurel, disteurel, distlepel, skarzhañ, karzhañ, foeltrañ, pennfoeltrañ, fliminfoeltrañ, riblañsiñ, skeiñ er blotoù.

wegschnappen V.k.e. (hat weggeschnappt) : **1.** plaouiañ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas vor der Nase wegschnappen,* lemel udb digant u.b. dirak e varv, touzañ e vaout d'u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., lemel udb digant u.b. dirak e (en desped d'e) zaoulagad (Gregor).

Wegschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed str. ; *rote Wegschnecke, große Wegschnecke, große rote Wegschnecke,* melc'hwed ruz str.

wegschneiden V.k.e. (schnitt weg / hat weggeschnitten) : **1.** troc'hañ kuit, troc'hañ, lemel ; **2.** [mezeg.] ambidañ.

wegschnellen V.gw. (ist weggeschnellt) : mont kuit evel un tenn (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, d'ar c'haloup, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù).

wegschütten V.k.e. (hat weggeschüttet) : skuilhañ, fennañ, skarzhañ, karzhañ, riñsañ.

wegschwemmen V.k.e. (hat weggeschwemmt) : kas kuit, kas gant an-unan, chalbotat ; *der Fluss hat die Brücke weggeschwemmt,* aet eo ar pont gant ar stêr, kaset he deus ar stêr ar pont ganti, ar stêr he deus chalbotet ar pont.

wegsehen V.gw. (sieht weg / sah weg / hat weggesehen) : **1.** distreiñ e zaoulagad, distreiñ e selloù, sellet a-gostez ; **2.** *über etwas (t-rt) wegsehen,* serriñ an daoulagad war udb, na vennout gwelet udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

wegsehnen V.em. : **sich wegsehnen** (hat sich (t-rt) weggesehnt) : kaout c'hoant bras da vont kuit, bezañ c'hoant bras d'an-unan da vont kuit, na gaout ken c'hoant nemet da vont kuit, bezañ e spered o vennout mont kuit, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan mont kuit, bezañ

mall-mall gant an-unan mont kuit, na badout mui gant ar mall da vont kuit, skuizhañ gant ar prez da vont kuit.
wegsenden V.k.e. (sandte weg / sendete weg // hat weggesandt / hat weggesendet) : kas.
Wegsenden n. (-s) : kasidigezh b.
Wegsenf g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.
wegsetzen V.k.e. (hat weggesetzt) : lakaat a-gostez, cheñch plas da, diloc'hañ, dilec'hiañ, diboullañ, divorañ. V.k.d. (ist weggesetzt): mont d'an tu all da ; *über einen Graben wegsetzen,* lammat dreist un douflez (ur foz).
wegsollen V.gw. (soll weg / sollte weg / hat weggesollt) : **1.** rankout mont kuit ; **2.** rankout bezañ skarzhet.
Wegsperre b. (-,-n) : stankell b., bardell b.
wegspielen V.k.e ha V.gw. (hat weggespielt) : [sonerezh] *vom Blatt wegspielen,* c'hoari diwar sav, seniñ war ar prim, seniñ war an trumm.
wegspringen V.gw. (sprang weg / ist weggesprungen) : **1.** lammat kuit, ober ul lamm-treuz, lammat a-gostez ; **2.** tec'hel a-lamm.
wegspülen V.k.e. (hat weggespült) : **1.** skarzhañ, karzhañ [*er privezioù*] ; **2.** kas kuit, kas gant an-unan, chalbotat ; *der Fluss hat die Brücke weggespült,* aet eo ar pont gant ar stêr, kaset he deus ar stêr ar pont ganti, ar stêr he deus chalbotet ar pont.
wegstecken V.k.e. (hat weggesteckt) : **1.** lakaat, sankañ, sikañ ; **2.** P. lonkañ ; *das ist schwer wegzustecken,* diaes eo lonkañ anezhi, kavout a ran diaes an dra-se.
wegstehlen V.k.e. (stiehlt weg / stahl weg / hat weggestohlen) : laerezh, skrapat.
V.em. : **sich wegstehlen** (stiehlt sich weg / stahl sich weg / hat sich (t-rt) weggestohlen) : en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, tec'hel kuit, troc'hañ kuit, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat ; *er hat sich klammheimlich weggestohlen,* ne oa ket chomet eno da c'houlenn e gement all, kuitaet en doa didrouz, tec'het e oa kuit divalav, troc'het e oa kuit didrouz-kaer, aet e oa kuit hep ober brud, en em laerezh en doa graet, en em ripet e oa kuit, en em riklet e oa, graet en doa Jil diloj, aet e oa kuit a-dakot, aet e oa kuit sioul-riboulenn evel ul laer.
wegstellen V.k.e. (hat weggestellt) : lakaat a-gostez, cheñch plas da, diloc'hañ, dilec'hiañ, diblas, diblasañ, diboullañ, divorañ.
wegsterben V.gw. (stirbt weg / starb weg / ist weggestorben) : *ihr Mann ist ihr weggestorben,* marvet eo he fried diganti, distrujet eo diouzh he fried.
Wegstrecke b. (-,-n) : hentad g., tennad-hent g., hed-hent g., pennad hent g., flipad hent g., fustad hent g., herrad hent g., c'hwistad hent g., ribinad hent g./b., kazeliad hent b. ; *jemanden eine kurze Wegstrecke begleiten,* ober ur pennadig (ur flipadig, un herradig, ur c'hwistadig, ur ribinadig, ur fustadig) hent gant u.b., ober ur gazeliadig hent gant u.b. (Gregor).
wegstreichen V.k.e. (strich weg / hat weggestrichen) : lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, kroaziañ ; *ein Wort wegstreichen,* lemel ur ger gant un taol pluenn, diverkañ (barrennañ, raskañ, kroaziañ) ur ger.
Wegstunde b. (-,-n) : eurvezh vale b.
wegtauchen V.gw. (ist weggetaucht) : **1.** sankañ er mor, sankañ en dour ; **2.** [dre skeud.] mont da guzhat, mont da skoachañ, mont da goach, mont d'en em glenkañ.
Wegteilung b. (-,-en) : forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b.
wegtragen V.k.e. (trägt weg / trug weg / hat weggetragen) : sammañ, kas kuit, kas gant an-unan, diboullañ, divorañ.
wegtreiben V.k.e. (trieb weg / hat weggetrieben) : **1.** argas, kas kuit, skarzhañ, karzhañ, touch kuit, bannañ, chabousat, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war ; **2.** kas kuit, kas gant an-unan, chalbotat ; *von den Wellen weggetrieben werden,* bezañ kaset kuit a youl mor hag avel (Gregor).
wegtreten V.gw. (tritt weg / trat weg / ist weggetreten) : pellaat, mont kuit, en em dennañ ; [lu] *wegtreten lassen,* leuskel pep hini da vont d'e du ; *weggetreten !* torrit ar renkoù ! kit kuit ! pep hini d'e du ! freuzit ! freuz !
wegtun V.k.e. (tat weg / hat weggetan) : lemel, tennañ.
wegwählen V.k.e. (hat weggewählt) : [Bro-Suis] korbellat.
wegwälzen V.k.e. (hat fortgewälzt) : kas pelloc'h war ruilh, kas pelloc'h a ruilh, kas pelloc'h a ruilhoù, bountañ ruilh-diruilh, poulzañ ruilh-diruilh.
Wegwart g. (-s,-e) : aozer-hentoù g., kantonier g.
Wegwarte b. (-,-n) : [louza.] c'hwelien g., sikorea-c'hwerv g./b., sikorea ouez b.
wegwaschen V.k.e. (wäscht weg / wusch weg / hat weggewaschen) : lemel, gwalc'hiñ ; *einen Fleck wegwaschen,* lemel un duad (un duienn), disaotrañ, digousi, digousiiñ ; *dieser Fleck lässt sich nicht wegwaschen,* ne zeu ket an duad-se kuit gant ar soavon.
wegweisen V.k.e. (wies weg / hat weggewiesen) : diarbenn, dizarbenn, kas kuit, kas war-dreñv, argas, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.
wegweisend ag. : troet war-zu an dazont, troet war-zu an hent da zisoc'h.
Wegweiser g. (-s,-) : post-henchañ g., panell-heñchañ b.
wegwenden V.k.e. (wendete weg / wandte weg // hat weggewendet / hat weggewandt) : distreiñ.
Wegwerfbeutel g. (-s,-) : sac'h da deurel g., sac'h unarver g.
wegwerfen V.k.e. (wirft weg / warf weg / hat weggeworfen) : **1.** teuler, dideurel, disteurel, distlepel, skarzhañ, karzhañ, en em zizober eus, en em zifraeañ eus, en em zijabliñ eus, en em zistlabezañ eus, en em zistrobañ eus, en em zioueriñ eus, dijabliñ a, dijabliñ diouzh, difoarañ diouzh, diskregiñ diouzh udb, en em zivec'hiañ eus, disammañ eus, skeiñ er blotoù, P. foeltrañ, pennfoeltrañ, fliminfoeltrañ, riblañsiñ ; **2.** *Geld wegwerfen,* skeiñ arc'hant er mor, foranañ arc'hant, digalzañ arc'hant, drouziviañ arc'hant, dismantrañ arc'hant, flutañ arc'hant, kalavriñ arc'hant, kalkennañ arc'hant, koufoniñ arc'hant, malamantiñ arc'hant, frotañ arc'hant, fontañ arc'hant, flipañ arc'hant, foetañ e drantell (e voutikl), fritañ e drantell, fripañ e drantell, lipat e drantell, foetañ e gorbilhenn, lipat e voujedenn, c'hwistañ arc'hant, kac'hmoudennañ e vadoù, stagañ e chas diwar-goust silzig, frigasañ e zanvez, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, foetañ e beadra, foetañ e vadoù, ober diskempenn war e arc'hant, foranañ e zanvez, lonkañ e zanvez, teuziñ e holl

dra, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, drailhañ arc'hant, debriñ e bistigenn, debriñ e gesten, silañ ar yod dre lost he hiviz, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, fripañ e zrouin / beveziñ e vadoù / teuziñ e zanvez (Gregor), gwallzispign e zanvez, mañchañ grifoù, mougañ grifoù.
V.em. : **sich wegwerfen** (wirft sich weg / warf sich weg / hat sich (t-rt) weggeworfen) : bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, izelaat, dilignezañ, disteraat.
wegwerfend ag. : faeüs, disprizus ; *eine wegwerfende Handbewegung,* ur jestr a zipit g.
Wegwerfgesellschaft b. (-) : kevredigezh drouziviañ b., kevredigezh kalavriñ b., kevredigezh koufoniñ b.
wegwischen V.k.e. (hat weggewischt) : torchañ, frotañ, rimiañ ; *sich den Augenschleim wegwischen,* dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù.
wegwollen V.gw. (will weg / wollte weg / hat weggewollt) : kaout c'hoant da vont kuit, bezañ c'hoant d'an-unan da vont kuit, luskañ da vont kuit ; *da wir gerade wegwollten,* p'edomp o vont kuit.
wegwünschen V.k.e. (hat weggewünscht) : *jemanden wegwünschen,* kaout muioc'h a joa diouzh seulioù u.b. eget diouzh begoù e dreid, ober ur mall-e-goll (ur mall-e-gas) eus u.b., gwellañ a gavfe an-unan a vefe mat eo ez afe kuit u.b.
V.em. : **sich wegwünschen** (hat sich (t-rt) weggewünscht) : kaout c'hoant bras da vont kuit, bezañ c'hoant bras d'an-unan da vont kuit, na gaout ken c'hoant nemet da vont kuit, bezañ e spered o vennout mont kuit, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan mont kuit, bezañ mall-mall gant an-unan mont kuit, na badout mui gant ar mall da vont kuit, skuizhañ gant ar prez da vont kuit.
wegzaubern V.k.e. (hat weggezaubert) : sigotañ, mastokiñ, ludañ.
Wegzehrung b. (-,-en) : **1.** pourvezioù-beaj lies., beajadur g. ; **2.** tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b. ; **3.** [relij.] pask-klañvourien g., nouenn b., an Aotrou Doue g. ; *die heilige (Weg)zehrung,* sakramant an Aoter a gaser da neb zo dare, bezent pe ne vezent ket war yun (Gregor) g.
wegzerren V.k.e. (hat weggezerrt) : tennañ, diframmañ, skrapat.
wegziehen V.k.e. (zog weg / hat weggezogen) : **1.** sachañ, tennañ ; *ich hatte meinen Kopf weggezogen,* me am boa sachet va fenn ; **2.** [dre skeud.] *jemandem das Laken unter dem Leibe wegziehen,* lakaat u.b. war an noazh, dibourc'hañ u.b., digargañ u.b. eus e holl beadra, teurel u.b. war an douar noazh, kas (lakaat, teuler) u.b. war an teil, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. war ar plaen.
V.gw. (zog weg / ist weggezogen) : diflach, diblasañ, mont kuit, diannezañ, digludañ, dibradañ ; *nach Amerika wegziehen,* mont da Amerika da chom, diflach da Amerika, diblasañ da Amerika da chom.
wegzoomen V.k.e. ha V.gw. (hat weggezoumt) : zoumañ war-dreñv.
Wegzug g. (-s) : disparti g.
weh ag. **/ wehe** ag. : gwiridik ; *einen wehen Finger haben,* kaout ur bizad.
Adv. : *mir ist weh, mir ist weh ums Herz,* me am eus poan-spered, ur galonad am eus, enk a zo warnon, enkrezet (gwasket) on, war enkrez emaon, un enkrez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enkreziñ a ran, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, damaniañ a ran ; *weh tun,* ober poan, ober droug, gloazañ, diaezañ ; *wo tut es weh ?* pelec'h hoc'h eus poan ? ; *mir tut das Knie weh,* droug am eus em glin, poan a zo skoet din em glin, poan am eus em glin, skeiñ a ra ur boan din em glin, skoet ez eus poan din em glin, pinijenn am eus gant va glin, va glin a ra poan din, poaniañ a ra va glin, pistig am eus em glin, pikañ a ra din va glin, gouzañv a ran gant va glin, dalc'het on em glin ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh,* poan am eus dre va c'hroazell ; *bei Frost im Winter taten mir die Hände weh,* er goañv e kouste din gant ar riv da'm daouarn ; *das tut mir weh,* kement-se a ra poan din, poan am eus, va diaezañ a ra an dra-se ; *hast du dir weh getan ?* n'ec'h eus bet gwall dapadenn ebet ? n'ec'h eus ket bet gwall dapadenn ? ; *die neuen Schuhe tun mir höllisch weh,* va botoù nevez a zo ur vezherenti evidon ; *das tut scheußlich weh,* ur boan araj am eus gant an dra-se, droug braouac'h am eus gant an dra-se, bazhadoù am eus gant an dra-se, poanioù terrupl am eus gant an dra-se, ur boan ifern am eus gant an dra-se, un araj poan am eus gant an dra-se, poanioù da grial am eus gant an dra-se, poanioù skrijus am eus gant an dra-se.
estl.: **weh / wehe** *wehe ! o weh !* allas ! siwazh ! siwazh din ! ha-dall ! ha-daonet ! pebezh bisk ! pebezh biskenn ! gwa ! allas Doue ! (Gregor), maleürus ! ; *weh mir !* siwazh din ! gwa me ! maleur din ! kaezh 'zo ac'hanon ! allas, pegen reuzeudik on-me ! (Gregor) ; *weh dir ! weh über dich !* gwa dit-te ! gwa te ! gwa vras dit-te ! gwa bras dit-te ! maleur dit ! mallozh dit ! mallozh Doue dit ! mallozh ruz dit ! ; *wehe den Besiegten,* mallozh d'an drec'hidi, gwa d'an drec'hidi, mallozh d'ar re drec'het, mallozh d'ar re faezhet, gwa d'ar re drec'het, gwa d'ar re faezhet, maleur d'ar re drec'het, maleur d'ar re faezhet ; *wehe dem, der beim Stehlen erwischt wurde !* gwazh d'an hini a vije bet tapet o laerezh ! gwazh d'an hini a vije bet tapet o skrapañ traoù !
Weh n. (-s) **/ Wehe**[1] n. (-s) : **1.** poan b., droug g., broud g., gloaz b., pistig g., doan b., gouli g., ambloari g., diwask g., reuziad g. ; *seelisches Weh,* poan spered b., gouli g., poan galon b., kalonad b. ; *körperliches Weh,* poan gorf b., diaester korf g., diaez korf g., droug g., gloazadenn b. ; **2.** *über jemandes Wohl und Weh entscheiden,* bezañ planedenn u.b. etre e zaouarn hag en e drugarez, bezañ planedenn u.b. dindan e druez pe e zidruez, bezañ mestr war planedenn (war tonkadur) u.b., bezañ planedenn u.b. etre daouarn an-unan ; *unser Wohl und Weh liegt in seinen Händen,* emaomp etre e zaouarn hag en e drugarez, emaomp dindan e druez pe e zidruez ; **3.** *Ach und Weh schreien,* keinal, hirvoudiñ, leuskel huanadoù glac'har, leuskel hirvoudoù bras (Gregor).
Wehe[2] b. (-,-n) : krugelladur g., berniad g. ; *Schneewehe,* erc'had g., pakad erc'h g., bern erc'h degaset gant an avel

g., berniadenn erc'h b., berniad erc'h g. ; *Sandwehe,* bern traezh degaset gant an avel g., tuchenn draezh b., erin g.

Wehen[1] lies. : poan-vugale b., gwentloù ar gwilioudiñ lies., gwilioud g., gwaskadennoù lies., gwigour g. ; *in den Wehen liegen,* bezañ e poan-vugale, bezañ gant ar boan vugale, bezañ gant gwentloù ar gwilioudiñ, bezañ e gwilioud, bezañ war wentloù, bezañ er gwentloù, bezañ ar gwentloù ganti, bezañ o wilioudiñ, bezañ oc'h ober he zro, bezañ deuet he amzer, bezañ o wigourat ; *die Wehen setzten ein, die Wehen begannen,* dont a reas ar gwaskadennoù, kregiñ a reas ar gwigour ; *die Wehen waren vorbei,* tennet e oa ar vamm eus he foan-vugale.

Wehen[2] n. (-s) : c'hwezh g., c'hwezhadennoù lies.

wehen V.gw. (hat geweht) : **1.** c'hwezhañ, kantren ; *der Wind weht kalt,* avel but (c'hwerv, lemm, sklas, yen) a zo, avel dreut (griz, rip, vinimus) a ra, put eo (put e c'hwezh) an avel ; *starker Wind wehte,* ur goueliad reut a avel a oa, avel vras a oa, avel bounner a oa, skeiñ a rae an avel, c'hwistañ a rae an avel, foetañ a rae an avel, stourm a rae an avel, an avel a c'hwezhe kreñv, c'hwezhañ a rae ; *der Wind weht immer stärker,* fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, freskaat a ra an avel, gwashaat a ra an avel, rustaat a ra an avel, kreskiñ a ra an avel, war greñvaat ez a an avel, lañsañ a ra an avel ; *es wehte kein Lüftchen,* ne c'hwezhe mouchig-avel (bannig avel, mouch-avel, strilh avel, takenn avel, lomm avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken, ne gantree aezhennig avel ebet ; *woher weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, muss die Tür geschlossen bleiben,* ouzh ar roud-avel-mañ e rank an nor bezañ serret ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen,* gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *vom Meer zum Land wehen,* c'hwezhañ a-dreuz-vor, c'hwezhañ diouzh ar mor ; *vom Gebirge wehen,* dont eus kaout ar menezioù ; **2.** [dre skeud.] *ein neuer Geist weht im Betrieb,* un dro-spered nevez a zo gant an dud en embregerezh, un dro-spered nevez a zo o ren bremañ en embregerezh ; *er weiß, woher der Wind weht,* hennezh a oar mat penaos c'hwezhañ gant an avel (a oar mat c'hwezhañ e tu an avel, a oar treiñ gant an avel) ; **3.** fichal en avel, nijal gant an avel, strakal, lammat, flipata, flapañ, fraoñval, nijal-dinijal, hejañ ; *mit wehenden Fahnen,* (gant) o bannieloù o strakal en avel, dispak o bannieloù ganto, gant o bannieloù o fichal (o nijal) en avel ; *ihr Haar weht im Wind,* an avel a laka he blev da hejañ, hejañ a ra he blev en avel, luskañ a ra he blev en avel, luskellañ a ra he blev ouzh c'hwezh an avel.

Wehgefühl n. (-s) : poan spered b., poan galon b., kalonad b.

Wehgeschrei n. (-s) : klemmadennoù lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmvan g., gouelvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., keinvanoù lies., klemmadeg g.

Wehklage b. (-,-n) : klemmadenn b., hirvoud g., hirvoudoù, hirvoudenn b., klemmvan g., gouelvan g., keinvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., tore g., garm g., garmadenn b., huanad glac'har g.; *sich in Wehklagen ergehen,* ober hirvoudoù bras, hirvoudiñ evel un durzhunell, klemm hirvoudus.

wehklagen V.gw. (wehklagte, hat gewehklagt) : klemm, hirvoudiñ, kunudiñ, toreañ, chalañ, ober hirvoudoù bras, hirvoudiñ evel un durzhunell, klemm hirvoudus, leuskel huanadoù glac'har.

Wehlaut g. (-s,-e) : klemmadenn b., hirvoud g., hirvoudenn b., klemmvan g., gouelvan g., keinvan g., leñvad g., tore g., huanad glac'har g.

wehleidig ag. : klemmus, hege, hegeuz, eidik, pitouilh, glac'harek, klemmicher, klemmichus, levionek, termer, term-term, kunuc'her, kunuc'hus.

Wehleidigkeit b. (-) : doug da glemmichal g., klemmicherezh g.

Wehmut b. (-) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b., hirnez b., hirder g., melre g., droug-hirnez b., langis b., doan b. ; *voller Wehmut,* melkonius, malañjer, malañjerek, doanik, doanius, tristidik, glac'haret, gouliet e galon, gloazet e ene, beget e galon, pistiget ha doaniet e galon, hiraezhus ; *in Wehmut verfallen,* melkoniañ ; *Wehmut hervorrufen,* melkoniañ ; *sie verfiel in Wehmut,* ar c'hleñved droug-hirnez a grogas enni ; *ein Anflug von Wehmut,* ur vorenn b., ur barrad melkoni g.

wehmütig ag. / **wehmutsvoll** ag. : melkonius, leun a velkoni, hiraezhus, landrennek, landrennus, glac'haret, glac'harus, beget e galon, gouliet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, malañjer, malañjerek, doanik, tristidik, doanius ; *wehmütig sein,* melkoniañ, bezañ beget e galon, bezañ pistiget ha doaniet, gouzañv poan ha hirder ; *wehmütig werden,* melkoniañ ; *wehmütig machen,* melkoniañ ; *sie lächelte ihn wehmütig an,* ur minc'hoarzh leun a velkoni a zonezonas dezhañ.

Wehr[1] n. (-s,-e) : chaoser g., sav-mein g., fardell b., bardell b., stankell b.

Wehr[2] b. (-) : difenn g., difennadur g., diwall g. ; *sich zur Wehr setzen,* kemer e zifennoù (e ziwalloù), diarbenn an enebourien, reiñ fas d'an enebour, en em zifenn, talañ ouzh an enebourien, ober e gempennoù ; *in Wehr und Waffen,* dindan an armoù, prest evit mont d'ar brezel, prest evit ober brezel.

Wehr[3] b. (-,-en) : P. **1.** pomperien lies., paotred-an-tan lies. ; **2.** dourstrinkerez b., karr paotred-an-tan g.

Wehrbeauftragte(r) ag.k. g. : hanterour hag a vez war e garg difenn lazioù ar soudarded en arme g.

Wehrbezirk g. (-s,-e) : rannbarzh vilourel b.

Wehrdienst g. (-es) : servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g. ; *Freistellung vom Wehrdienst,* diskarg eus an amzer-soudard g., disamm eus an amzer-soudard g. ; *er hat seinen Wehrdienst abgeschlossen,* echuet en deus e amzer-soudard, echu eo e amzer-soudard gantañ, deuet eo er-maez a soudard ; *seinen Wehrdienst ableisten,* bezañ dindan an armoù, bezañ oc'h ober e amzer soudard,

ober e goñje, ober e vloaz ; *seinen Wehrdienst bei der Marine leisten,* ober e goñje war vor.
Wehrdienstverweigerer g. (-s,-) : arbenner a goustiañs g., arbennour ouzh ar servij soudard g., kadeneber dre goustiañs g.
Wehrdienstverweigerung b. (-) : arbennerezh a goustiañs g.
wehren V.k.d. (hat gewehrt) : diarbenn, talañ ouzh, reiñ fas da, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep ; *einem Angriff wehren,* diarbenn un argadenn (an argaderien), talañ ouzh an argaderien, reiñ fas d'an argaderien ; *den Anfängen wehren,* troc'hañ ar c'hentañ droug.
V.k.e. (hat gewehrt) : difenn, berzañ ; *jemandem etwas wehren,* difenn udb ouzh u.b. (Gregor), berzañ udb ouzh u.b., berzañ (mirout, difenn) ouzh u.b. ober udb, mirout (difenn) ouzh u.b. a ober udb.
V.em. : **sich wehren** (hat sich (t-rt) gewehrt) : en em zifenn, emzifenn, reiñ fas, talañ, stourm, difenn e grog, enebiñ ; *wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross,* stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ; *sich gegen jemanden wehren,* en em zifenn ouzh (a-enep) u.b., reiñ fas d'u.b., talañ (stourm) ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b. ; *sich seiner Haut wehren,* difenn e groc'hen, difenn e vuhez gant holl nerzh e gorf, en em zifenn d'ar mud ; *sich gegen die Armut wehren,* kiañ ouzh ar seizh dienez ; *er weiß sich zu wehren,* nerzh ha difennoù en deus, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, beg ha ivinoù en deus, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, n'eo ket hennezh a rofe e chouk da bilat, rebarb a zo ennañ, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne vez ket lammet war e seulioù ; *er kann sich nicht wehren,* dizifenn eo, hep difenn eo ; *wir können uns nur mit unseren Händen wehren,* n'eus difenn ennomp nemet a daolioù dorn ; *sich mit Händen und Füßen wehren,* distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, difelpañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, en em zifenn d'ar mud.
Wehrersatzdienst g. (-es) : koñje keodedek g.
Wehretat g. (-s,-s) : kellidsteuñv an arme g.
Wehrgang g. (-s,-gänge) : hent-ged g., hent-tro g., hent-tro-ged g.
Wehrgehänge n. (-s,-) bodriell b., gouriz-kleze g.
wehrhaft ag. : **1.** gouest d'en em zifenn ; **2.** [lu] mat evit ober e goñje ; *wehrhaft machen,* lakaat dindan an armoù, enluañ.
Wehrgehenk n. (-s,-e) : bodriell b., gouriz-kleze g.
Wehrhoheit b. (-) : riegezh war tachenn an difenn b.
Wehrkraft b. (-) : barregezh vilourel b., barr milourel g.
Wehrkreis g. (-es,-e) : israrnbarzh vilourel b.
wehrlos ag. : dizifenn, hep difenn, gwan ; *jemanden wehrlos machen,* lemel e armoù digant u.b., dizarmañ u.b.
Wehrlosigkeit b. (-) : gwander g., divarregezh d'en em zifenn b., dic'halloud d'en em zifenn g., dic'houested d'en em zifenn b., dic'houester d'en em zifenn g.
Wehrmacht b. (-) : **1.** arme b., nerzhioù armet ar Stad lies. ; **2.** [istor] Wehrmacht b., arme alaman b.
Wehrmann g. (-s,-männer) : [Bro-Suis] milour g., P. soudard g.
Wehrmauer b. (-,-n) : ramparzh g., moger-greñv b., moger-zifenn b., moger-emzifenn b., difenn-tro g.
Wehrmittel n. (-s,-) : **1.** araez emzifenn g., klav emzifenn g., gwarez g. ; **2.** [lu] dafar brezel g., difennoù lies.
Wehrpass g. (-es,-pässe) : levrig-soudard g., levrig-milour g.
Wehrpflicht b. (-) : servij-soudard g., amzer-soudard g., koñje g., gwazerezh milourel g., bloaz g. ; *allgemeine Wehrpflicht,* servij-soudard hollek g., servij-soudard dre ret g., gwazerezh milourel ret hag hollek g. ; *seine Wehrpflicht erfüllen,* ober e amzer-soudard (e goñje).
wehrpflichtig ag. : **1.** rediet d'ober e amzer-soudard ; **2.** hag a c'hall bezañ enluet.
Wehrpflichtige(r) ag.k. g./b. : enrollad g., danvez soudard g., soudard galvet g., soudard oc'h ober e goñje g.
Wehrsold g. (-s) : gopr soudard g.
Wehrstand g. (-s) : **1.** micher soudard b., micher an armoù b. ; **2.** ar vilourien lies., an arme b.
wehrtauglich ag. : mat evit ober e goñje.
Wehrtauglichkeit b. (-) : barregezh d'ober e goñje b.
wehrtüchtig ag. : mat evit ober e goñje.
Wehrübung b. (-,-en) : prantad pleustriñ en arme g.
Wehruf g. (-s,-e) : kriadenn taolet diwar ur boan bennak b.
wehrunfähig ag. / **wehruntauglich** ag. : divarrek d'ober e goñje.
wehtun V.gw. (tat weh / hat wehgetan) : ober poan, ober droug, gloazañ, diaezañ ; *mir tut das Knie weh,* droug am eus em glin, poan a zo skoet din em glin, poan am eus em glin, skoet ez eus poan din em glin, pinijenn am eus gant va glin, va glin a ra poan din, poaniañ a ra va glin, pistig am eus em glin, pikañ a ra din va glin, gouzañv a ran gant va glin, dalc'het on em glin ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh,* poan am eus dre va c'hroazell ; *bei Frost im Winter taten mir die Hände weh,* er goañv e kouste din gant ar riv da'm daouarn ; *das tut mir weh,* kement-se a ra poan din, poan am eus, va diaezañ a ra an dra-se ; *hast du dir weh getan ?* n'ec'h eus bet gwall dapadenn ebet ? n'ec'h eus ket bet gwall dapadenn ? ; *die neuen Schuhe tun mir höllisch weh,* va botoù nevez a zo ur vezherenti evidon ; *das tut scheußlich weh,* ur boan araj am eus gant an dra-se, droug braouac'h am eus gant an dra-se, bazhadoù am eus gant an dra-se, poanioù terrupl am eus gant an dra-se, ur boan ifern am eus gant an dra-se, un araj poan am eus gant an dra-se, poanioù da grial am eus gant an dra-se, poanioù skrijus am eus gant an dra-se.
Wehwehchen n. (-s,-) : bubu g., bubuig g., boubou dister g., boubouenn b., daou liardad poan lies., poanig dister b.
Weib n. (-s,-er) : **1.** pried g., gwreg b. [*liester* gwragez], gwreg-pried b., maouez b., denez b., boufam b., femelenn b. [*liester* femelezed], [dre zismeg.] gwamm b., gwrac'h b. ; [kozh] *ein Weib nehmen,* eurediñ d'ur plac'h, eurediñ ur plac'h, eurediñ ouzh ur plac'h (Gregor) ; *jemanden zum Weibe nehmen,* kemer ur vaouez da bried ; *Weib und Kind haben,* bezañ ur wreg ha bugale en e garg, kaout karg eus ur wreg hag eus bugale, bezañ eureudet ha bugaleet ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause,* ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale

am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *das ist ein böses Weib,* honnezh a zo un den fall ; *weder Mann und Weib, noch Kinder in der Wiege wurden verschont,* ne voe espernet na gwaz na maouez, nag ar vugale vihan en o c'havell ; *je mehr alte Weiber, umso mehr leckere Speisen,* ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur ; *altes Weib,* kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h kozh b., P. pratenn b.
2. *die lustigen Weiber von Windsor,* tarinezed (pikezed drant, pendac'henned, paborezed) Windsor lies., dañvadezed Windsor lies. ; [dre skeud.] *feuchtes Weib,* Mari-Vorgan / morwreg (lies : morwragez) (Gregor), gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., dourverc'h b., korriganez-dour b.
Weibchen n. (-s,-) : parez b., malez b., femelenn b. [*liester* femelezed, femelenned] ; *Amselweibchen,* moualc'hez b., mamm voualc'h b. ; *das Weibchen brütet,* emañ ar vamm o c'horiñ vioù.
Weibel g. (-s,-) : [Bro-Suis] urcher g.
Weiberart b. (-) : doare ar merc'hed g.
Weiberfastnacht b. (-) : [rannyezh] Meurlarjez ar merc'hed g., Ened ar merc'hed g. [*d'ar Yaou a-raok ar C'horaiz*].
Weiberfeind g. (-s,-e) : bengasaour g.
Weibergeschwätz n. (-es) : gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., konchoù pikezed lies.
Weibergezänk n. (-s) : regas merc'hed g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g.
Weibergunst b. (-) : karantegezh ar merc'hed b. ; [tro-lavar] *Weibergunst ist wie Aprilwetter,* karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell, pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel **-** biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed - a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed - karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin.
Weiberhasser g. (-s,-) : bengasaour g.
Weiberheld g. (-en,-en) : faezher g., hoaler g., riboter g., kozh straker g., tourc'h g., bouc'h g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., kozh bouc'h g., godiser merc'hed g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., flemmer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., pitaouer g., targazh g., tarv g., gad b., kilhog g., paotr kailh g., P. ki gaol g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.
Weiberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.
Weiberlaune b. (-,-n) : stultenn verc'h b., froudenn verc'h b., loariadenn verc'h b.
Weiberregiment g. (-s) : galloud ar gorporaled faoutet g., galloud an dourc'hpaotred g., beli ar gwragez-ezhec'h b., galloud ar grakezec'h g.
Weibertreue b. (-) : fealded ar merc'hed b.
Weibertücke lies. : *bewahret euch vor Weibertücken,* diwallit diouzh taolioù ganas (diouzh taolioù fobiez, diouzh barad, diouzh lasoù, diouzh ijin fall) ar merc'hed, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, neb a lazh e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra, karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin, karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel.
Weibervolk n. (-s) : gouenn ar merc'hed b.
Weiberzimmer n. (-s,-) : [istor] ti gwragez g., ginekeon g.
weibisch ag. : pezhell, maouezet, gogez ; *er tut so richtig weibisch,* lavaret e vefe graet ez eus ur plac'h anezhañ, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebezh penn pezhell a wregig anezhañ, n'eo na yar na kilhog, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, ur gogez, Yann-Vari Gogez, ur bolez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh a zo ur c'hast, ur min gwregel en deus.
Weiblein n. (-s,-) : mamm-gozh b., kozhiadez b.
weiblich ag. : **1.** parezel, gwregel, benel, -mamm, merc'hed ; *weibliche Turteltaube,* parez-turzhunell b. ; *weibliches Geschlecht,* **a)** [louza., loen.] reizh parezel b., reizh wregel b.; **b)** [tud] merc'hed lies. ; *weibliches Tier,* parez b. ; *weibliche Pflanze,* parez b. ; *weibliche Hanfpflanze,* mamm gouarc'h b. ; [gwir] *an die weibliche Linie fallen,* degouezhout (en em gavout) dre hêrezh gant merc'hed al lignez ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück,* dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; **2.** *weiblicher Reim,* klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dison b., klotenn dison b., klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dinerzh b. ; **3.** [tekn., tredan] *das weibliche Teil,* ar giez b.
Weiblichkeit b. (-) : gwregelezh b., benelezh b., doare ar merc'hed g., doare merc'h g.
Weibling g. (-s,-e) : penn pezhell g., penn pezhell a wregig g., paotr maouezet g., katell b., gwregig b., chuchuenn b., gogez g., polez b., kateller g., lallaig g., Yann-Vari Gogez g.
Weibsbild n. (-s,-er) : gwrac'h b., gwamm b., louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., paborez b., kegin b., ebeulez b.
Weibsleute lies. : merc'hed lies., pikezed lies., dañvadezed lies., ebeulezed lies., paborezed lies.
Weibsstück n. (-s,-e) : louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., kegin b., ebeulez b., paborez b.

Weibsen n. (-s,-) : [kozh] gwamm b., gwreg b., maouez b.

weich ag. : **1.** blot, blouc'h, flour, blin, kuñv, gwak, bouk, klet, mouk, tanav, tener, bourr, euz, heuz, flav, flibous, meizh, [dre fent] kalet evel amanenn en heol ; *weicher Käse,* keuz blot (gwak) g. ; *weich gekochtes Ei,* vi poazh-tanav g., vi tanav g., vi tener g., vi krenn g. / vi bihan-boazh g. / vi fri-boazh g. (Gregor) ; *weiches Kissen,* torchenn vlot b., torchenn glet b., plueg vouk b., goubenner mouk g., torchenn guñv b., torchenn vlin b. ; *weich werden,* blotaat, blodañ, gwakaat, boukaat, teneraat, eogiñ, flouraat ; *das Fleisch weich klopfen,* teneraat ar c'hig ; *diese Katze hat ein weiches Fell,* ar c'hazh-se eo flour e borpant, ar c'hazh-se eo kuñv e borpant, ar c'hazh-se eo flour e chupenn, ar c'hazh-se eo flour e greoñ ; [korf.] *weicher Gaumen,* lodenn diadreñv (lodenn wak) ar staon g. ; *weiches Gras,* geot blein str. ; *weich gebettet sein,* **a)** [ster rik] kousket war ar bouk, neizhiañ bouk, kousket war ar pluñv, kousket en ur gwele kuñv ; **b)** [dre skeud.] bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ dibradet, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, koñfortiñ, bezañ en e zour hag en e c'heot ; **2.** [fizik] *weiches Wasser,* dour ankalet g., dour angarv g., dour izel e c'harvder ; **3.** [dre skeud.] *weiche Stelle,* gwiridig g., gwan g., klañvenn b., tu gwak g., tu gwan g., tu kizidik g. ; *jemanden weich machen,* lakaat u.b. da blegañ d'e c'houlenn, teneraat kalon u.b., lakaat u.b. da asantiñ, pikañ (gounit) kalon u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ (lubaniñ) u.b. ; [den] *weich werden,* plegañ, asantiñ, teneraat, dont da deneraat, teneraat d'e galon ; *es wird ihm ganz weich ums Herz,* piket (fromet, touchet) eo e galon, emañ e galon o teneraat, dont a ra e galon da deneraat, teneraat a ra d'e galon, teuziñ a ra e galon ; [frouezh] *weich werden,* taouliñ, pezhellaat, kaotennañ, bleaat, bleudañ ; *er hat ganz weiche Knie,* laosk eo en e sav, laosk eo war e zivesker, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker dindanañ, laosk eo e zivesker, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar amann a zo dezhañ, divhar yod a zo dindanañ, rodoù fall en deus, e zivesker a floj azindanañ ; *weicher Heini,* gogez g., penn pezhell a wregig g., paotr n'eo na yar na kilhog g. paotr maouezet g., ur gatell b., gwregig b., chuchuenn b., tizog g., kateller g., pitell g., piteller g., tarzheller g., polez b., lallaig g., Yann-Vari Gogez g. ; **4.** c'hwek, tener, kuñv, klouar, gwar, dous ; *weiche Töne,* sonerezh c'hwek g., sonerezh kuñv ha klouar g. (Gregor) ; *weiches Licht,* gouloù dous g. ; **5.** *weiche Tonart,* [sonerezh] ton izelañ g. ; [yezh.] *weicher Laut,* kensonenn vlot b.

Weichbild n. (-s,-er) : [istor] **1.** douaroù hag a zo d'ar geoded lies. ; **2.** bannlev g., maez-kêr g., fabourz g., rakkêr b., tro-kêr g., parrezioù diwar-dro kêr lies., trobarzhioù lies.

Weiche b. (-,-n) : **1.** gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b. ; **2.** [dre skeud.] laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b. ; **3.** [korf.] tor g., teurenn b. ; **4.** [treuzdougen, merdead.] lec'h arsav evit gortoz ma vefe diac'hub an hent g., lec'h arsav g., hent eiltuañ g. ; **5.** [hent-houarn] nadozenn b., biz g., [*liester* bizied] ; *die Weichen stellen,* nadozennañ.

Weiche(s) ag.k. n. : minvig g., minvigenn b., blodenn b.

Weichei n. (-s,-er) : P. *sellit ouzh* **Weichling**.

Weicheisen n. (-s) : houarn gwevn / houarn dous (Gregor) g.

weichen[1] (verb digemm) V.k.e. (hat geweicht) : blotaat, blodañ, gwakaat, boukaat, teneraat, lakaat e glec'h, lakaat da c'hlec'hiañ, lakaat da eogiñ, trempañ, distrempañ, soubañ, soubilhañ, soubinellañ, hiliennañ, disgwalc'hiñ.

V.gw. (hat geweicht) : blotaat, blodañ, gwakaat, boukaat, teneraat, eogiñ.

weichen[2] V.k.d. (wich / ist gewichen) : **1.** dizerc'hel, plegañ, pladañ, soublañ, kilañ, tec'hel, puchañ, argilañ ; *zum Weichen bringen,* lakaat da blegañ d'e c'houlenn, lakaat da asantiñ ; *nicht wanken noch weichen,* chom sonn war e dachoù hep kilañ an disterañ, delc'her mort (yud, start, gwevn, tomm), pegañ ouzh e vennozh, chom divrall, bezañ ken difiñv ha Porzh ar Baradoz, delc'her mat d'e askorn, chom start war e dachoù, na gilañ a-dreuz troad, chom start en e vennozh ; *jemandem weichen*, ober lec'h d'u.b., tec'hout diwar hent u.b., ober hent d'u.b. ; *weiche mir aus dem Weg,* diwall diwar va hent, tec'h diwar va hent, bount war aze, ro plas (Gregor), kae diwar hent, kae kuit diwar hent, tec'h diwar hent, lec'h, hent ! lec'h, lec'h ! gra hent, ro hent, skarzh a-zirak ; *vor dem Feind weichen,* tec'hel a-raok (dirak) an enebourien, tec'hel rak e enebourien, kilañ (di)rak an enebourien ; **2.** [dre skeud.] *er weicht der Gewalt,* dre heg eo ret dezhañ plegañ, plegañ (pladañ, soublañ) d'an nerzh a ra, plegañ a ra dirak an nerzh, plegañ a ra dindan nerzh, sentiñ a ra a-gasoni ouzh an hini en deus ar galloud ; **3.** pellaat ; *nicht von jemandes Seite weichen,* chom war seulioù u.b., na zispegañ diouzh u.b., derc'hel tost d'u.b. (kloz war u.b., stag ouzh u.b., tenn d'u.b., tenn war u.b., tost war u.b.), heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, ober ki bihan d'u.b., bezañ evel ur c'hi bihan war-lerc'h u.b. ; *die Preise weichen nicht stark voneinander,* en em heuliañ a ra ar prizioù.

Weichenstellen n. (-s) : nadozennerezh g.

Weichensteller g. (-s,-) : [hent-houarn] nadozenner g.

Weichenstellung b. (-,-en) : nadozennerezh g.

Weichenstellwerk n. (-s,-e) : [hent-houarn] post nadozennerezh g., post nadozennañ trenioù g.

Weichenzunge b. (-,-n) : [hent-houarn] nadozenn b., biz g. [*liester* bizied].

Weichheit b. (-) : **1.** gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., bloter g., bloted b., kuñvder g., kuñvded b., c'hwekter g., flourder g., flourded b., fkour g. ; **2.** [kig] teneridigezh b., tenerded b. ; **3.** laoskentez b., laoskoni b., gwander g., gwakter g., klouarded b.

weichherzig ag. : kizidik, tener, truezus, trugarezus, bouk e galon.

Weichherzigkeit b. (-) : kizidigezh b., teneridigezh b., tenerded b., tenerder g., gwander g., gwakter g., gwakted b., boukter a galon g., boukted a galon b.
Weichholz n. (-es,-hölzer) : koad tener g., koad blot g.
Weichkäse g. (-s) : keuz gwak g., keuz blot g., keuz toaz blot g.
Weichkoralle b. (–,-n) : [loen.] koural gwak str.
weichlich ag. : **1.** laosk, labaskennek, diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ ; **2.** hege, pezhell, maouezet, gogez, un tizog anezhañ, ur gatell anezhañ, ur wregig anezhañ, ur chuchuenn anezhañ, ur gogez anezhañ, ur c'hateller anezhañ ; **3.** flav, flibous, bourr, blot.
Weichlichkeit b. (-) : laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., lovrentez b.
Weichling g. (-s,-e) : flakenn b., maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., den bouk evel ur goarenn g., krouadur g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., luduenn b., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr hag a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., gogez g., katell b., kateller g., penn pezhell a wregig g., pitell g., piteller g., tarzheller g., polez b., lallaig g., Yann an darzhell g., Yann-Vari Gogez g. ; *das ist ein Weichling,* ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, hennezh a zo ul luduenn, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur goarenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.
Weichlot n. (-s,-e) : soudadur staen g.
weichlöten V.k.e. (hat weichgelötet) : soudañ gant staen, ober ur soudadur staen da.
Weichmacher g. (-s,-) : **1.** [lisiv] dousaer g., souplaer g. ; **2.** [mezell] mezelluzenn b.
Weichmetall n. (-s,-e) : metal gwevn g., metal dous g.
weichmütig ag. : kizidik, tener, truezus, trugarezus, gwan, laosk, bouk e galon.
weichschalig ag. : melar, blot e glorenn, meutal ; *weichschaliges Ei,* vi melar g., vi meutal g.
Weichsel[1] b. (-) : Vistula b., stêr Wisła b.
Weichsel[2] b. (-,-n) **/ Weichselkirsche** b. (-,-n) : [louza.] **1.** skilgerezenn b., gwez kerez put str., gwez kerez trenk str., gwez kignez c'hwerv str., gwez kerez-bihan, str., gwez kerez-gouez str. ; **2.** gwez kignez-mahaleb str.
Weichselrohr n. (-s,-e) : korn-butun koad kignez g., korn-butun koad babu g.
Weichspüler g. (-s,-) : dousaer g., souplaer g.
Weichteile lies. : [korf.] parzhioù meizh lies., kaezourenn b., kevrennoù lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù revel lies., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies., tachadoù ganadel lies., gaol b., fourchad g., kof-bihan g., tor g., teurenn b., mezh b. ; *männliche Weichteile,* P. stal b., stalennoù lies., rikoù lies.
Weichtier n. (-s,-e) : [loen.] blodeg g., blotvil g.
Weid b. (-) : [istor] gwenaerezh g., gwenaeri b., hemolc'h g.
Weide[1] b. (-,-n) : pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ [*liester* peurioù] g., prad g., pradenn b., pratell b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geotaj g., geoteg b., pradeg b., gwimenn b., maez g., perle b., peurenn b., glazvez b. ; *das Vieh auf die Weide treiben,* kas ar chatal da beuriñ (da vaez), kas ar chatal da c'heota, kas ar chatal da c'heotegañ, kas ar chatal d'ober ur peur, kas ar chatal er-maez, mont da barkañ ar chatal, mont da beuriñ al loened, peuriñ al loened ; *von einem Bach durchzogene Weide,* gwazhell b. ; *mit Weiden umwachsene Weide,* prad gant haleg o kreskiñ en-dro dezhañ g. ; *Kuhherde auf der Weide,* parkad saout g.
Weide[2] b. (-,-n) : [louza.] **1.** haleg str., gwez-haleg str., halegenn b. ; *mit Weiden umwachsene Weide,* prad gant haleg o kreskiñ en-dro dezhañ g. ; *reich an Weiden,* halegek ; **2.** aozilh g./str.
Weidefesseln lies. : kefioù lies., hual g., heud g., nask g., ere g., liverioù lies., sparloù lies. ; *einem Tier Weidefesseln anlegen,* heudañ ul loen, hualañ ul loen, liveriñ ul loen, naskañ ul loen, pac'humiñ ul loen, pennariiñ ul loen, sparlañ ul loen ; *die Kuh hat sich in ihre Weidefesseln verstrickt,* pennivinet eo ar vuoc'h.
Weidegang g. (-s) : [labour-douar] kas da beuriñ g., kas da vaez g., kas da c'heota g., kas da c'heotegañ g., kas d'ober ur peur g., parkañ chatal g., peuriñ chatal g.
Weideland n. (-s) : pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., prad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geotaj g., geoteg b., pradeg b., gwimenn b., maez g., perle b., peurenn b., peuriñ g. [*liester* peurioù] ; *offenes Weideland,* tolead-peuriñ g. ; *karges Weideland,* peuriñ togn g.
Weidelgras n. (-es) : [louza.] dreog g., albaban g., bilhon g., pizel g., pigal g., pilgerc'h str. ; *deutsches Weidelgras,* geot saoz str. ; *italienisches Weidelgras, vielblütiges Weidelgras, welsches Weidelgras,* geot Italia str. ; *getrocknetes italienisches Weidelgras,* foenn geot Italia g.
weiden V.gw. (hat geweidet) : peuriñ, broustañ, boueta, ober ur peur ; *seine Kühe auf dem Feldrain weiden lassen,* gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, lezennañ e saout ; *seine Kühe auf den Dünen (an der Küste) weiden lassen,* tevenniñ e saout.
V.k.e. (hat geweidet) : *das Vieh weiden,* diwall ar chatal war ar maez, maesa ar chatal, mêsa ar chatal, peuriñ ar chatal, geota ar chatal.

V.em. ; **sich weiden** (hat sich (t-rt/t-d-b) geweidet) : *sich (t-rt) an etwas (t-d-b) weiden,* kemer e walc'h a blijadur gant udb, bourrañ gwalc'h e galon ouzh udb ; *sich (t-d-b) die Augen an etwas weiden,* na skuizhañ nepred o vamiñ ouzh udb., bourrañ o sellet ouzh udb.
Weiden n. (-s) : peur g., peuriñ g.
Weidenanlage b. (-,-n) : **1.** halegeg b. ; **2.** aozilheg b.
Weidenbaum g. (-s,-bäume) : haleg str., gwez-haleg str.
Weidenbohrer g. (-s,-) : [loen.] preñv-koad g., [*Cossus cossus*].
Weidengebüsch n. (-es,-e) : **1.** halegeg b. ; **2.** aozilheg b.
Weidengeflecht n. (-s,-e) : klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., klouedenn-aozilh b., kael aozilh b.
Weidengehölz n. (-es,-e) : **1.** halegeg b. ; **2.** aozilheg b.
Weidengewächs n. (-es,-e) : salikeg g.
Weidenholz n. (-es) : haleg g.
Weidenkätzchen n. (-s,-) : [louza.] bisig g., kazh-haleg g., boul-voutig b.
Weidenkorb g. (-s,-körbe) : paner aozilh b., bouteg aozilh g., kanastr g., kanistell b., baskodenn b.
Weidenlaubsänger g. (-s,-) : [loen.] puig chip-chap g.
Weidenmatte b. (-,-n) : klouedenn-aozilh b.
Weidenpflanzung b. (-,-en) : **1.** halegeg b. ; **2.** aozilheg b.
Weidenröschen n. (-s,-) : [louza.] *schmalblättriges Weidenröschen,* ivan tañvouezennek str.
Weidenrute b. (-,-n) : gwial aozilh str., gwialenn aozilh b., aozilhenn b.
Weidenstrauch g. (-s,-sträucher) : bod haleg g.
Weideplatz g. (-es,-plätze) : pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ [*liester* peurioù] g., prad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., prad-tenin g., geoteg b., gwimenn b.
Weiderecht n. (-s) : gwir ar peuriñ g.
Weiderich g. (-s,-e) : [louza.] haligez str.
Weidewechselwirtschaft b. (-) : kesad g., regad g., asoul g., stuz b., reg-an-trevad g., treiñ eostoù g.
Weidicht n. (-s,-e) : **1.** halegeg b. ; **2.** aozilheg b.
weidgerecht ag. : evel ma tere ouzh hemolc'herien, en dailh hag en doare ar gwenaerezh.
weidlich Adv. : sof-kont, gros, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, dreistkont, paot, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, paot-mat, a-fonn, a-yoc'h.
Weidling g. (-s,-e) : [louza.] bolzog b., rozig ar pradoù g.
Weidmann g. (-s,-männer) : chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., jiboesaour g.
weidmännisch ag. : *weidmännischer Brauch,* doare ober an hemolc'herien g., stuz an hemolc'herien b., boazioù an hemolc'herien lies.
Weidmannsdank estl. : trugarez [*doare respont an hemolc'herien da : Weidmannsheil*].
Weidmannsheil estl. : demat ! salud ! chase mat ! [*doare saludiñ an hemolc'herien*].
Weidmannssprache b. (-) : luc'haj an hemolc'herien g.
Weidmesser n. (-s,-) : kontell chaseour b., kontell hemolc'h b.
Weidsack g. (-s,-säcke) : **1.** sac'h-jiboez g. ; **2.** [luc'haj an hemolc'herien] stomog ar jiboez g.
Weidwerk n. (-s) : gwenaerezh g., gwenaeri b., hemolc'h g.
weidwund ag. : [hemolc'h] tizhet d'ar marv, gloazet d'ar marv, gloazet da vervel, gouliet d'ar marv (Gregor).
Weife b. (-,-n) : **1.** karr-dibuner g., marc'h-dibunañ g., kaladur g. ; **2.** stern an heskenn g., framm an heskenn g.
weifen V.k.e. (hat geweift) : dibunañ.
Weigand g. (-s,-e) : stourmer kadarn g., brezelour kadarn g.
weigern V.k.e. (hat geweigert) : nac'h, nac'hañ, dinac'h, nakañ, refuziñ ; *jemandem etwas weigern,* nac'hañ udb ouzh u.b., nac'h udb ouzh u.b., dinac'h udb ouzh u.b., dinac'h udb d'u.b., na asantiñ da c'hoant u.b., na aotren udb d'u.b., na aotren u.b. da ober udb, diarbenn goulenn u.b.
V.em. : **sich weigern** (hat sich (t-rt) geweigert) : *sich weigern, etwas zu tun,* nac'h ober udb, nac'hañ ober udb, dinac'h ober udb, diferañ ober udb, na asantiñ ober udb, ober an dinac'h d'ober udb., na c'houlenn ober udb, refuziñ ober udb ; *der Heilige weigerte sich, ihn zu heilen,* ne falvezas ket d'ar sant pareañ an den, ne falvezas ket gant ar sant pareañ an den.
Weigerung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g.
Weih g. (-s,-e) **/ Weihe** b. (-,-n) : [loen.] skoul g.
Weihbecken n. (-s,-) : [relij.] piñsin g., piñsin dour benniget g., pileter g.
Weihbischof g. (-s,-bischöfe) : [relij.] keneskob g., eskob-skoazeller g.
Weihbrot n. (-s) : [relij.] ostiv g.
Weihe[1] b. (-,-n) : [relij.] **1.** binnigadenn b. ; **2.** kensakridigezh b., gouestlidigezh b., gouestladur g., sakradur g., sakradurezh b., sakridigezh b., dedi g. ; *die Weihe der ganzen Welt an das allerheiligste Herz Jesu,* gouestlidigezh ar bed d'ar Galon Sakr b. ; **3.** belegiezh b., urzhidigezh b. ; *der die Weihe spendende Bischof,* an eskob kensakrer g. ; **4.** [dre astenn.] lid g. ; **5.** *Weihen,* urzhioù lies. ; *die Weihen erhalten (empfangen),* bezañ beleget, degemer an urzhioù (an urzhidigezh), kemer (kaout) an urzhioù (Gregor) ; *jemandem die Weihen erteilen,* beleginñ u.b., reiñ an urzhioù sakr d'u.b. (Gregor), urzhiañ u.b. beleg ; *die niederen, die unteren Weihen,* an urzhioù bihan lies., an urzhioù munut lies., ar minoraj g. (Gregor).
Weihe[2] b. (-,-n) : [loen.] *sellit ouzh* **Weih**.
Weihebild n. (-s,-er) : taolenn c'houestl b., taolenn engouestl b., prof-koun g.
Weihefest n. (-es,-e) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.
Weihegabe b. (-,-n) : [relij.] donezon g., prof g., profadenn b., profadur g., aberzh g., road g., roadenn b., ro g., kinnig g., kinnigadenn b., lidkinnig g., lidroad g., gouestladur g., kinnigidigezh b., kinnigadur g.
Weihegesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] kantik g., salm g.

Weihegeschenk n. (-s,-e) : [relij.] donezon g., prof g., profadenn b., profadur g., aberzh g., road g., roadenn b., ro g., kinnig g., kinnigadenn b., lidkinnig g., lidroad g., gouestladur g., kinnigidigezh b., kinnigadur g.
Weihekreuz n. (-es,-e) : rod-heol b., kroaz-rod b.
Weihen lies. : [relij.] urzhioù lies. ; *die Weihen erhalten (empfangen),* bezañ beleget, degemer an urzhioù (an urzhidigezh), kemer (kaout) an urzhioù (Gregor) ; *jemandem die Weihen erteilen,* belegiñ u.b., reiñ an urzhioù sakr d'u.b. (Gregor), urzhiañ u.b. beleg ; *die niederen, die unteren Weihen,* an urzhioù bihan lies., an urzhioù munut lies., ar minoraj g. (Gregor).
weihen V.k.e. (hat geweiht) : [relij.] kensakriñ, urzhiañ, sakrañ, bennigañ, binnigañ, binnizien, kroaziañ ; *jemanden zum Priester weihen,* belegiñ u.b., reiñ an urzhioù sakr d'u.b., urzhiañ u.b. beleg, sakrañ u.b. beleg ; *jemanden zum Bischof weihen,* eskobiñ u.b., urzhiañ u.b. eskob, sakrañ u.b. eskob, kensakriñ un eskop, sakrañ un eskob (Gregor) ; *geweihter Priester,* beleg domet g., kloareg beleget g. ; *geweihte Stätte,* neved g. ; *weihender Bischof,* eskob urzhier g. ; *geweihtes Brot,* bara benniget g. ; *sein Leben dem Heiligsten Herzen Jesu weihen,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr, dediañ e galon hag e gorf d'ar Galon Sakr, gouestlañ e vuhez d'ar Galon Sakr ; *die ganze Welt dem allerheiligsten Herz Jesu weihen,* gouestlañ ar bed d'ar Galon Sakr ; *eine Kirche weihen,* dediañ un iliz ; *eine Kirche einem Heiligen weihen, eine Kirche zu Ehren eines Heiligen weihen,* dediañ un iliz d'ur sant, gouestlañ un iliz d'ur sant, gouestlañ un iliz gant ur sant ; *ein Kind der Jungfrau Maria weihen,* gouestlañ ur bugel d'an Itron Varia.
V.em. **sich weihen** V.k.e. (hat sich (t-rt) geweiht) : [relij.] ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) da, dediañ e galon hag e gorf da, en em ouestlañ (emouestlañ, en em reiñ, emreiñ, en em deuler) da, en em atahinañ ouzh, gouestlañ e vuhez da ; *sich dem Heiligsten Herzen Jesu weihen,* ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr, dediañ e galon hag e gorf d'ar Galon Sakr, gouestlañ e vuhez d'ar Galon Sakr.
Weiher g. (-s,-) : stank b., lenn b., lenn-dour b., lennad b., poull g., lagadenn b., stank-pesked b., lenn-besked b., poull-pesked g. ; *Inhalt eines Weihers,* stankad b.
Weiherede b. (-,-n) : [relij.] prezegenn da-geñver ur sakridigezh b.
Weihermuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl dour dous str.
Weihestunde b. (-,-n) : lid solenn g., lidadenn solenn b.
weihevoll ag./Adv. : gant lid, solenn.
Weihgesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] kantik g., salm g.
Weihgeschenk n. (-s,-e) : [relij.] donezon g., prof g., profadenn b., profadur g., aberzh g., road g., roadenn b., ro g., kinnig g., lidkinnig g., lidroad g., gouestladur g., kinnigidigezh b., kinnigadur g.
Weihkerze b. (-,-n) : [relij.] goulaouenn b., piled-koar g., piled g.
Weihkessel g. (-s,-) : [relij.] piñsin g., piñsin dour benniget g., pileter g.
Weihnacht b. (-) **/ Weihnachten** b. (-) : Nedeleg g., an Nedeleg g., ar pellgentoù lies., ginivelezh ar Mabig Jezuz b. ; *zu Weihnachten,* da Nedeleg, d'an Nedeleg, gant Nedeleg ; *fröhliche Weihnacht, fröhliche Weihnachten,* Nedeleg laouen ! ; *die sechs Tage nach Weihnachten,* ar spierezed lies. ; *am 25. Dezember ist Weihnachten,* d'ar 25 a viz Kerzu emañ Nedeleg ; [kr-l] *grüne Weihnachten, weiße Ostern,* Nedeleg en nor, Pask 'tal an tan - c'hwibu da Nedeleg, erc'h da Bask - c'hwibu da Nedeleg, skorn da Bask - kelien da Nedeleg, skorn da Bask - Meurlarjez e toull an nor, Pask e-tal an tan.
weihnachten V.dibers. (es hat geweihnachtet) : *es weihnachtet,* emañ Nedeleg o tostaat.
weihnachtlich ag. : … Nedeleg, hag a sell ouzh an Nedeleg.
Weihnachtsabend g. (-s,-e) : noz Nedeleg b., noz an Nedeleg b., noz gouel an Nedeleg b., pellgent g., noz ar Pellgent b., nozvezh ar Pellgent b., nozvezh ar Mabig Jezuz b.
Weihnachtsbaum g. (-s,-bäume) : gwez Nedeleg str., gwez an Nedeleg str., gwezenn Nedeleg b., gwezenn an Nedeleg b.
Weihnachtsbaumstamm g. (-s,-stämme) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.
Weihnachtsbescherung b. (-,-en) : ingaladur profoù da-geñver Nedeleg g.
Weihnachtsessen n. (-s,-) : fiskoan Nedeleg b., adkoan b., askoan b. ; *ein Weihnachtsessen mitmachen,* fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ.
Weihnachtsfeier b. (-,-n) : gouel Nedeleg g., gouel an Nedeleg g.
Weihnachtsferien lies. : vakañsoù Nedeleg lies.
Weihnachtsfest n. (-es) : *das Weihnachtsfest,* an Nedeleg g., ar pellgentoù lies., gouel Nedeleg g., gouel an Nedeleg g.
Weihnachtsgans b. (-,-gänse) : gwaz Nedeleg b., gwaz an Nedeleg b.
Weihnachtsgeld n. (-s,-er) : deroù-mat g., kalanna g., eginad g., arc'hopr da-geñver Nedeleg g.
Weihnachtsgeschenk n. (-s,-e) : prof Nedeleg g., lod Nedeleg g.
Weihnachtsgeschichte b. (-,-n) : kontadenn Nedeleg b., marvailh Nedeleg g.
Weihnachtskarte b. (-,-n) : kartenn Nedeleg laouen b.
Weihnachtskind n. (-s) : Mabig Jezuz g.
Weihnachtskrippe b. (-,-n) : kraou ar Pellgent g., kraou Nedeleg g., kraou ar C'hinivelezh g., prezeb ar mabig Jezuz da Nedeleg g.
Weihnachtslied n. (-s,-er) : nouelenn b., nouel g. ; *Weihnachtslieder singen,* nouelat, kanañ noueloù ; *Sänger von Weihnachtsliedern,* noueler g.
Weihnachtsmann g. (-s,-männer) : *der Weihnachtsmann,* Tad-kozh an Nedeleg g., Tad-kozh Nedeleg g.,Tad-kozh ar Pellgent g., paotr Nedeleg g., paotr an Nedeleg g., paotr kozh Nedeleg g., paotr kozh an Nedeleg g., Boulom Nedeleg g., ar mabig Jezuz g., [*dre c'hallekadur*] an Tad-Nedeleg g. ; *was hat dir der Weihnachtsmann gebracht ?* petra ac'h eus bet gant ar mabig Jezuz ?
Weihnachtsmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had Nedeleg g.
Weihnachtsmesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn ar Pellgent b., Pellgent g.
Weihnachtsnacht b. (-) : noz Nedeleg b., noz an Nedeleg b., noz gouel an Nedeleg b., pellgent g., noz ar Pellgent b., nozvezh ar Pellgent b., nozvezh ar Mabig Jezuz b.

Weihnachtsscheit n. (-s,-e) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., kef Nedeleg g., skod Nedeleg g., tos Nedeleg g., etev an Nedeleg g. [*liester* etevien an Nedeleg, etivi an Nedeleg].
Weihnachtstag g. (-s,-e) : deiz Nedeleg g., deiz an Nedeleg g.
Weihnachtsteller g. (-s,-) : asiedad Nedeleg g. [*asiedad traoù lipous*].
Weihnachts- und Neujahrsfeiertage lies. : gouelioù dibenn bloaz lies.
Weihnachtszeit b. (-) : mare Nedeleg g., gouelioù dibenn bloaz lies.
Weihöl n. (-s) : [relij.] olev-sakr b.
Weihrauch g. (-s) : ezañs g. ; *jemandem Weihrauch streuen,* **a)** [ster rik] ezañsiñ u.b., kinnig ezañs da aberzh d'u.b., azeuliñ ezañs d'u.b. **b)** [dre skeud.] meuliñ u.b. dreist-penn, reiñ lorc'h (mel, pour) d'u.b., plantañ pour gant u.b., reiñ kudoù d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ moged d'u.b., mogediñ u.b. (Gregor).
weihräuchern V.gw. (hat geweihräuchert) : **1.** [relij.] ezañsiñ ; **2.** [dre fent] reiñ pour glas, kanmeuliñ.
Weihrauchfass n. (-es,-fässer) **/ Weihrauchkessel** g. (-s,-) : [relij.] ezañsouer g., lestr-ezañs g., ezañser g.
Weihtafel b. (-,-n) : [relij.] taolenn c'houestl b., taolenn engouestl b.
Weihung b. (-,-en) : [relij.] **1.** binnigadenn ; **2.** gouestlidigezh b., sakridigezh b., dedi g. ; **3.** belegiezh b., urzhidigezh b.
Weihwasser n. (-s) : [relij.] dour benniget g., dour binniget g., dour-ar-Spered-Santel g., dour-Fask g., dour-glanaat g. ; *versprengtes Weihwasser,* asperjez g. ; *etwas mit Weihwasser besprengen,* sparfañ udb, strinkañ dour benniget war udb gant ar sparf, teurel an asperjez war udb, bennigañ udb, binnigañ udb, binnizien udb. ; *mit einem Buchsbaumzweig Weihwasser sprengen,* beuzañ ; *ein Becken voll Weihwasser,* ur piñsinad dour benniget g.
Weihwasserbecken n. (-s,-) **/ Weihwasserkessel** g. (-s,-) : [relij.] piñsin g., piñsin dour binniget g., piñsin dour benniget g., pileter g., piñsinad g.,
Weihwedel g. (-s,-) : [relij.] sparf g., barr dour benniget g.
weil stag. isurzh. : peogwir, pa'z eo gwir, pa oa gwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, diarbenn ma, evel ma, evit pa, e faot na, tra penn ; *er fährt in die Alpen, weil er Höhenluft braucht,* mont a ra d'an Alpoù peogwir (diwar-benn m', dre an arbenn m', en arbenn m', en abeg m', abalamour m', rak m', pa, tra penn) en deus ezhomm aer ar menezioù ; *er hat sich den Magen verdorben, weil er zu viel gegessen hat,* kement a voued en deus bountet en e vouzelloù ken ez eo klañv bremañ, kement en deus debret ma'z eo klañv bremañ, poan gof en deus da-heul re gofad ; *er ist sauer, weil er zu Hause bleiben muss,* fuloret eo kelo rankout chom er gêr ; *er isst nichts, weil er keinen Hunger hat,* ne zebr tamm abalamour n'en deus ket naon ; *er ist hingefallen, weil er zu schwach war,* kouezhet e oa bet dre ma oa re sempl ; *weil sie nicht an ihn geglaubt haben,* e faot n'o deus ket kredet ennañ.
Weilchen n. (-s,-) : pennadig g., begadig g., frapadig g. ; *wartet ein Weilchen !* gortozit ur pennadig ! gortozit un nebeud ! gortozit ur pennad ! chomit da c'hortoz un tammig ! gortozit ur begadig !
Weile b. (-,-n) : pennad amzer g., pezh a amzer g., amzervezh b., herrad amzer g., herrad g., laziad amzer g., poulzad amzer g., tachad amzer g., frapad amzer g., bountad amzer g., maread g., maread amzer g., prantad g., treuziad g., sachad g., frap g., frapad g., momed g., pred g., pred-amzer g., predad g., rabinad b., c'hwistad g., taluad g., toullad g., skrapad g., begad g., ur berr a amzer g., ur berrig a amzer g., abadenn b., flipad amzer g., reuziad g., reuz g., krogad g., hirnez amzer b., koulzad g., krapad g. ; *geraume Weile,* pennad mat a amzer g., pennad brav a amzer g., maread mat a amzer g., pezh mat a amzer g., herrad mat a amzer g., laziad mat a amzer g., flipad mat a amzer g., reuz mat g. ; *eine kurze Weile, eine kleine Weile,* ur berramzer g., ur pennadig g., ur pennadig amzer g., ur frapadig g., ur predig g., ur predig amzer g., ur pellig g., ur berrig amzer g., ur berrig a amzer, un herradig amzer g., un netraig a amzer g., ur poulzadig g. / ur poulzig g. (Gregor) ; *über eine kleine Weile (nach einer kleinen Weile),* peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, peuzkerkent (peuzkenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, ur poulzadig goude, un netraig goude, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad ; *er war eine ganze Weile dort geblieben,* ur pennad brav e oa bet eno, ur flipad mat a amzer e oa bet eno, ur laziad e oa bet eno, un tachad mat a amzer e oa bet eno, ur reuz mat e oa bet eno ; *das ist schon eine Weile her,* bremañ ez eus ur flipad mat a amzer, pell 'zo bras ; *das hat gute Weile, damit hat es gute Weile,* amzer 'zo c'hoazh, n'eo ket erru ar mor, n'eo ket krog an tan e plouz ar botoù, n'ez eus ket tan e-barzh an ti, n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp ; [kr-l] *eile mit Weile !* gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - an hini a zalc'h a dizh, an hini a red a skuizh - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh-du - hirañ amzer, aesañ labour - n'eo ket erru ar mor - n'eo ket o vont da lazhañ an tan emaomp - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - karrig a red ne bad ket - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - an eur 'zo an eur met pa 'vez tremenet n'eus eur ebet ken - an hini a ya fonnus a ya pell an hini a ya difonn a ya gwell - n'eo ket krog an tan e plouz ar botoù - n'ez eus ket tan e-barzh an ti - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - habaskterit ! - mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - rodig a dro a ra bro, rodig a red ne bad ket ; [kr-l] *gut Ding will Weile haben,* gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - gant pasianted hag amzer e veüra ar mesper - mat ha buan n'int ket unan - gant pasianted hag

hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - ret eo gortoz ar c'haol da boac'hat (da boazhañ) pa vez c'hoant d'ober soubenn vat - re a herr n'eo ket mat, gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - hirañ amzer, aesañ labour - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

weilen V.gw. (hat geweilt) : **1.** bezañ o chom ; *alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt,* hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hlan ; *er weilt nicht mehr unter uns,* aet eo d'an Anaon, serret en deus e levr, marv eo, straket eo e graoñenn, aet eo d'ar bed-hont / tremenet eo eus ar bed-mañ (Gregor) ; **2.** straniñ, c'hwileta, lugudiñ ; *weile nicht !* na chom ket da straniñ (da lugudiñ, da logota,) ! hastañ buan 'ta !

Weiler g. (-s,-) : pennkêr g., kêriadennig b., ham g., hamell g., touinell b., kêr b. ; *ein großer Weiler in der Gemeinde,* ur gêr vras eus ar barrez b. ; *die Weiler,* ar c'herioù war ar maez lies. ; *sieben Familien wohnen in unserem Weiler,* seizh tiegezh emaomp e kêr.

Weimar n. (-s) : Weimar b.

Weimarer ag. : [istor] *Weimarer Republik,* republik Weimar b.

Wein g. (-s,-e) : **1.** gwin g. ; *Rotwein,* gwin ruz g., [dre fent] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g. ; *Weißwein,* gwin gwenn g. ; *Branntwein,* gwin-ardant g., hini kreñv g., odivi g., gwin-an-tan g., melenog g. ; *hellroter Wein,* gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g. ; *spritziger Wein,* gwin bouilh g., gwin eonennek g., gwin birvidik g. (Gregor) ; *berauschender Wein, schwerer Wein,* gwin penn (kalonek, speredus, kreñv, drant, mezevellus, mezvus) g. ; *alkoholarmer Wein,* gwin dinerzh g., gwin digalon g., gwinig g., gwin dister g. ; *süßer Wein,* gwin dous g. ; *reiner Wein,* gwin noazh g., gwin divadez g. ; *gepan(t)schter Wein,* gwin farlotet g., gwin farlot g., gwin falset g., gwin badezet g., dourwin g. ; *saurer Wein, kratziger Wein,* gwin trenk g., gwin kriz da evañ, gwin skouarn, gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., gwin put g., gwin sutik g., jamezenn b., gwin morfont g., gwin kalet g. ; *junger Wein,* gwin nevez g., gwin glas g. ; *fruchtiger Wein,* gwin blaz ar rezin gantañ g., gwin frouezhek g., gwin frouezh-blazet g. ; *Wein mit Fassgeschmack,* gwin fustet g. ; *Wein verschneiden,* kemmeskañ gwinoù, kejañ gwinoù ; *verschnittener Wein,* gwin diwar gemmesk g., gwin kej g., gwin kemmesket g. ; *verdünnter Wein,* dourwin g. ; *Wein in Flaschen,* gwin boutailh g. ; *feiner Wein,* gwin eus an diuz (eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, kentañ troc'h) g., gwin dreist g., gwin fin g., gwin beuz g., gwin blein g., chem meur g., gwin paper g., gwin dibab g., gwin mat g. ; *köstlicher Wein,* manam gwin g. ; *Alkoholgehalt des Weines,* nerzh ar gwin g. ; *guter Wein wird mit dem Alter besser,* gwin mat a zeu da vezañ gwelloc'h dre ma kosha ; *dieser Wein schmeckt ausgezeichnet,* ar gwin-mañ a zo hini mat, manam gwin eo ; *er weiß guten Wein zu schätzen,* ober a ra stad ouzh ar gwin mat, blizidik eo war ar gwin, paotr ar gwin mat eo ; *jemanden mit Wein bewirten,* reiñ e doullad gwin d'u.b. ; *der Wein belebt die Seele,* ar gwin a zo hael da galon an den, ar gwin a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; *er trinkt nur selten Wein,* ar gwin a ev a zo tanav, ne ev nemeur a win, n'eo ket boas da evañ gwin ; *offener Wein,* gwin karafenn g. ; *Wein vom Fass,* gwin eus ar varrikenn g., gwin barrikenn g. ; *dieser Wein steigt zu Kopf,* drevaat a ra ar gwin-se, ar gwin-se a droñs an dud, mont a ra ar gwin-se d'ar penn, nerzh ar gwin-se a ya er penn, gwin penn eo ar gwin-se ; *der Wein steigt ihm in den Kopf (zu Kopf),* skeiñ (sevel, mont) a ra ar gwin d'e benn, ar gwin a zo oc'h ifamañ anezhañ, ar gwin a zo o troñsañ anezhañ, nerzh ar gwin a ya en e benn ; *eine Flasche Wein kalt stellen,* lakaat ur voutailhad win er fresk ; *er steht nicht auf Wein,* hennezh n'eo ket kamalad d'ar gwin ; *im Wein liegt Wahrheit,* diwar an evañ re e tarzh ar wirionez ; *jemanden mit Wein traktieren,* reiñ e walc'h a win d'u.b., reiñ gwin forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui,) d'u.b., diskenn (teuler, skarzhañ) forzh banneoù gwin d'u.b., diskargañ fonnus gwin d'u.b., reiñ e doullad gwin d'u.b. ; *Wein in sich (t-rt) hineingießen,* kargañ e gof a win, kemer ur c'horfad gwin, en em gargañ a win ; *der Wein macht ihn bösartig,* gwall voeson en devez ; *wer den Wein zu sehr liebt, wird am Ende Wasser trinken,* neb a gar re ar gwin a ev dour a-benn ar fin ; *der Wein bringt mehr Leute um, als der Arzt heilt,* muioc'h a dud a lazh ar gwin eget na bare ar medisin ; *in Wein und Bier ertrinken mehr denn im Wasser,* aliesoc'h a hini a vez beuzet er gwer eget er stêr ; *ein allzu großer Freund des guten Weines ist Feind des Sohnes seines Vaters,* neb zo re vignon d'ar gwin mat zo enebour da vab e dad ; *mit Wein anfeuchten,* gwinaat, gwinañ ; *Wein einsaugen,* gwinaat, gwinañ ; *Wein anwärmen, Wein temperieren,* kambrañ gwin, klouaraat gwin, digrizañ gwin ; *ich habe verschiedene Weine probiert,* tañvaet em eus lies gwin ; *bei den Pardons wird mehr Geld für Wein ausgegeben als für Kerzen,* mui a win a zispigner er pardonioù eget a goar.

2. [dre skeud.] *Wasser in seinen Wein gießen,* lakaat dour en e win ; *jemandem reinen Wein einschenken, jemandem klaren Wein einschenken,* na vezañ sac'h an diaoul, komz didortilh (displeg, didro, fraezh, distlabez, distag) ouzh u.b., mont didroidell d'u.b., dispakañ ar wirionez plaen d'u.b. hep kambr a-dreñv, kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., na glask tro d'ober e anv eus u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus u.b.

3. gwini str., gwiniez b., gwinienn b., rezinenn b. ; *Wein bauen,* gounit (ober) gwin, gounit gwiniegi ; *Wein lesen,* mendemiñ, ober ar vendem, mendemiñ ar gwini, mendemiñ ar rezin, rezina ; [louza.] *wilder Wein,* **a)** gouezgwini str. / gouezgwiniez b. (Gregor) ; **b)** gwini-

bleuñv str., gwini touseg str., gwini moger str., gwini krap str.

Weinanbau g. (-s) / **Weinbau** g. (-s) : gwinierezh g., gounid gwiniegi g. ; *Weinbau treiben,* gounit (ober) gwin, gounit gwiniegi.

Weinbauer g. (-n,-n) : gwiniegour g., gwinienner g., gwinier g.

Weinbaugebiet n. (-s,-e) : gwinieg b. ; *das Weinbaugebiet um Nantes,* gwinieg bro Naoned b.

Weinbaukunde b. (-) : gwinoniezh b.

Weinbeere b. (-,-n) : rezinenn b., rezin str. ; *grüne Weinbeeren, gelbe Weinbeeren, weiße Weinbeeren,* rezin gwenn str. ; *dunkelblaue Weinbeeren*, rezin du str.

Weinbereitung b. (-,-en) : gwinaozerezh g.

Weinberg g. (-s,-e) : gwinieg b., gwinienn b. ; *die Weinberge breiteten sich terrassenförmig über den ganzen Hang aus,* ar gwiniegi a oa an eil a-zioc'h eben penn-da-benn an dorgenn, edo ar gwiniegi war zerezioù penn-da-benn an dorgenn ; [relij.] *der Weinberg des Herrn,* gwinieg an Aotrou Doue b.

Weinbergbesitzer g. (-s,-) : *der Weinbergbesitzer,* mestr ar winieg g., perc'henn ar winieg g.

Weinbergschnecke b. (-,-n) : [loen.] gourvelc'hwed-krogennek str., gourvaligorn g.

Weinbergsstern g. (-s,-e) : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.

Weinblatt n. (-s,-blätter) : delienn wini b./str.

Weinblume b. (-) : frond ar gwin g., boked g.

Weinbrand g. (-s,-brände) : gwin-ardant g., gwin-antan g., kognak g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., chigodenn b., P. dour-betez g. ; *Weinbrand trinken,* gwinardanta ; *sich nach Weinbrand umsehen,* gwinardanta.

Weinbrennerei b. (-,-en) : strilherezh b.

Weindampfer g. (-s,-) : [merdead.] gwinlestr g., lestr gwin g.

weinen V.gw. (hat geweint) : gouelañ, leñvañ, leuskel daeroù, daeraouiñ, garmiñ, yudal, krial, bekal, blejal, skuilhañ daeroù, skuilhañ daer, redek an dour war e lagad ; *alle drei weinten,* o-zeir e leñvent, o-zri e leñvent, o-zri e kemmeskent o daeroù ; *bitterlich weinen, wie ein Schlosshund weinen, sich blind weinen, sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Seele aus dem Leib weinen,* gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-walc'h-kalon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, stenn, leizh e gof, bilh-bilh), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, bezañ beuzet en ur mor a zaeroù, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, redek bilh-bilh an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sie weinte so bitterlich wie damals beim Tod ihres Sohnes,* leñvañ a rae ken gwazh evel pa oa marv he mab ; *du wirst wohl nicht weinen, bitte,* n'ez ket da c'harmiñ, mar plij ; *du brauchst nicht zu weinen,* ne dalv ket ar boan dit leñvañ ; *sie hat geweint, bis sie nicht mehr konnte,* hounnezh he doa graet kofadoù garmiñ, gouelet he doa ken he doa, gouelet he doa he gwalc'h, gouelet e doa ken-ha-ken, gouelet he doa mui-pegen-mui, gouelet he doa gwazh-pegen-gwazh, difronket he doa ken ma ouie, honnezh he doa graet goueladennoù spontus ; *zum Steinerweichen weinen,* bezañ ur ranngalon klevet an-unan o leñvañ, bezañ un diframm klevet an-unan o leñvañ, leñvañ a-rann-galon, leñvañ ken dourek ma'z eo un druez gwelet an dra-se ; *über etwas weinen,* kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, bezañ glac'haret (rannet e galon) gant udb ; *über jemanden weinen,* kemer ranngalon gant u.b., bezañ glac'haret gant ar pezh a c'hoarvez gant u.b. ; *über jemandes Schandtat weinen,* huanadiñ evit pec'hed u.b. ; *aus Reue über seine Sünden weinen, d*aeraouiñ d'e bec'hedoù, gouelañ war e bec'hedoù ; *um jemanden weinen,* gouelañ d'u.b., gouelañ war u.b., gouelañ kañv d'u.b., leñvañ (kañvaouiñ, daeraouiñ) d'u.b. ; *weine doch nicht um diesen Kerl, das ist kein Verlust,* arabat chom da niñval d'ar paotr-se, reoù all a zo - arabat chom da niñval d'ar paotr-se, n'eo ket ur gwall goll ; *es ist zum Weinen,* ur ranngalon eo gwelet kement-se, un diframm eo gwelet kement-se, ma n'eo ket un druez, maleürus eo memes tra gwelet kement-se, poan a ra d'an daoulagad gwelet an dra-se, ober a ra poan gof din gwelet an dra-se, an dra-se a zo ur goustiañs e welet ; *jemanden zum Weinen bringen,* lakaat dour (degas an dour) war daoulagad u.b., lakaat an dour da zont e daoulagad u.b., lakaat daoulagad u.b. da zourenniñ, lakaat daeroù da sevel e daoulagad u.b., lakaat u.b. da ouelañ (da leñvañ) ; *das Weinen kaum unterdrücken können,* dont an dour en e zaoulagad, na vezañ mui evit moustrañ (derc'hel) war e zaeroù, bezañ tost da ouelañ (da zifronkañ), bezañ tost an dour d'e vilin, na vezañ mui evit miret ouzh e zaeroù da redek, na vezañ mui trec'h d'e zaeroù, na vezañ mui evit parraat a ouelañ, bezañ gounezet gant an daeroù ; *mit rot geweinten Augen,* ruz e zaoulagad gant an daeroù, deuet e zaoulagad da vezañ ruz gant an daeroù, koeñvet e zaoulagad eus gouelañ, liv ar garmiñ warnañ ; *die Kinder weinten herzzerreißend,* ar vugale a ouele, ma oa ur ranngalon o c'hlevet, ar vugale a ouele a-rann-galon ; *vor Freude weinen,* skuilhañ daeroù a levenez, gouelañ (leñvañ) gant al levenez ; *sie weinte leise vor sich hin,* gouelañ a rae goustadik ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint,* a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen,* gouelañ a ra d'an disterañ rebech, gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daoust pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ.

Weinen n. (-s) : blejadeg, blejadennoù lies., leñvadennoù lies., leñvadoù lies., leñv g., gouel g., gouelerezh g., goueladur g., goueladeg b., goueladenn b., gouelvan g., gouelvanoù lies., leñverezh g. ; *das bringt mich zum Weinen,* rankout a ran gouelañ gant an dra-se, an dra-se a laka ac'hanon da ouelañ ; *ich kann das Weinen nicht*

lassen, rankout a ran gouelañ, ne c'hallan ket parraat a ouelañ, n'on ket evit miret a (da) ouelañ ; *es ist zum Weinen,* ur ranngalon eo gwelet kement-se, un diframm eo gwelet kement-se, ma n'eo ket un druez, poan a ra d'an daoulagad gwelet an dra-se, gouelus eo an dra-se, maleürus eo memes tra gwelet kement-se, an dra-se a zo ur goustiañs e welet ; *das Weinen hörte auf,* dont a reas harz d'ar oueladenn ; *Weinen tröstet und beruhigt die Gemütslage,* c'hwek eo gouelañ war e boanioù ; *leicht zum Weinen zu bringen,* kizidik betek re, hag a sav dezhañ daeroù en e zaoulagad evit an disterañ tra, uhel an dour ennañ, uhel an dour en e zaoulagad ; *nicht leicht zum Weinen zu bringen,* izel an dour ennañ, izel an dour en e zaoulagad ; *ein klägliches Weinen,* ur gouelerezh ankenius g.

Weinende(r) ag.k. g./b. : goueler g., gouelerez b., leñver g., leñverez b., kañvaouer g., kañvaouerez b.

weinerlich ag. : klemmus, hege, hegeuz, glac'harek, klemmicher, klemmichus, leñvus, levionek, termer, term-term, kunuc'her, kunuc'hus, dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, sinus, hek, hek e c'henoù ; *weinerlicher Ton,* mouezh c'hrignous b., mouezh klemmichus b., mouezh leñvus b. ; [c'hoariva] *weinerliches Lustspiel,* komedienn glemmichus b.

Weinerlichkeit b. (-) : doug da glemmichal g., klemmicherezh g.

Weinernte b. (-,-n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., ar rezinadeg b., ar gwiniennañ g.

Weinessig g. (-s,-e) : gwinêgr g.

Weinfahne b. (-,-n) : c'hwezh ar gwin b., mouezh ar gwin b. ; *er hat eine Weinfahne,* c'hwezh ar gwin a zo gantañ, mouezh ar gwin a zo gantañ

Weinfass n. (-es,-fässer) : bertaod g., tonell win b., tonenn b., pip b., barrikenn win b., fust g., P. buoc'h vesk b.

Weingarten g. (-s,-gärten) : gwinieg b.

Weingärtner g. (-s,-) : gwiniegour g., gwinienner g., gwinier g.

Weingebiet n. (-s,-e) : seim g.

Weingegend b. (-,-en) : bro winierezh b., bro win b.

Weingeist g. (-es) : [kozh] alkool etilek g.

Weingelände n. (-s,-) : tachenn rezin b., tachenn wini b., tachenn winiegoù b.

Weingeländer n. (-s,-) : treilhenn b., treilh b.

Weingelee n. (-s,-s) : kaotigell rezin b., gwin fro koazhet g.

Weinglas n. (-es,-gläser) : gwerenn win b., gwerenn evit ar gwin b.

Weingott g. (-s) : Bakus g., Dionisos g., doue ar gwin g.

Weingummi g./n. (-s,-s) : madig kaotet g.

Weingut n. (-s,-güter) : domani gwinierezh g.

Weinhandel g. (-) : kenwerzh ar gwin g. ; *beim Weinhandel verdiene ich am meisten Geld,* muiañ ma c'hounezan eo o werzhañ gwin.

Weinhändler g. (-s,-) : marc'hadour gwin g.

Weinhandlung b. (-,-en) : stal win b.

Weinhauer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] gwiniegour g., gwinienner g., gwinier g.

Weinheber g. (-s,-) : pibell b.

Weinhefe b. (-,-n) : gouelezenn win b., mamm win b., foer ar gwin g.

weinig ag. : gwinus.

Weinjahr n. (-s,-e) : *gutes Weinjahr,* bloavezh gwin g., bloavezh mat g., bloaz gwinus-bras g. (Gregor).

Weinkaraffe b. (-,-n) : karafenn win b., karafenn evit ar gwin b.

Weinkarte b. (-,-n) : kartenn ar gwinoù b.

Weinkeller g. (-s,-) : kav gwin g., kav g.

Weinkellner g. (-s,-) : boutailher g., mestr boutailher g., paotr ar c'hog g.

Weinkelter b. (-,-n) : gwaskell d'ober gwin b.

Weinkenner g. (-s,-) : gouizieg war ar gwin g. ; *er ist ein Weinkenner,* hennezh a oar diouzh ar gwinoù.

Weinkrampf g. (-s,-krämpfe) : barrad gouelañ g., difronkadennoù lies., difronkadoù lies., pennad gouelañ g., kofad garmiñ g.

Weinkühler g. (-s,-) : sailh champagn b./g.

Weinladen g. (-s,-läden) : stal win b.

Weinlage b. (-,-n) : seim g.

Weinlaub n. (-s) : barroù-gwini lies.

Weinlache b. (-,-n) : poullad gwin g.

Weinlaube b. (-,-n) : pratell wini b., pratell toet gant gwini-bleuñv b., treilhenn b., treilh b.

Weinlaune b. (-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g. ; *in Weinlaune,* mezvet gant ar gwin, ur banne dindan e fri, erru lous e fri, trenk e doull, tommet dezhañ, drev, ur banne warnañ, lañset-mat, tomm d'e fri, un toulladig gantañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, karrigellet, ur banne e-barzh e fas, karget e gof a win, suilhet, a-strew, penndommet, un tammig a-strew, druz e c'henoù, tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, evet dezhañ, ur sac'had gantañ, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, chokolad, abafet.

Weinlese b. (-) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., ar rezinadeg b., ar gwiniennañ g. ; *Weinlese halten,* mendemiñ, ober ar vendem, mendemiñ ar gwini, mendemiñ ar rezin, rezina, gwiniennañ.

Weinleser g. (-s,-) : mendemour g., mendemer g., kutuilher rezin g., gwinier g.

Weinlokal n. (-s,-e) : tavarn win b.

Weinmonat g. (-s,-e) / **Weinmond** g. (-s,-e) : **1.** miz Here g. ; **2.** [istor] miz Mendem g.

Weinnebel g. (-s,-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g.

Weinpanscherei b. (-) : falsidigezh ar gwin b., farlotiñ gwin g., badeziant ar gwin b., an dourañ gwin g.

Weinpfahl g. (-s,-pfähle) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *mit einem Weinpfahl versehen,* paluc'hat, peisellat.

Weinprobe b. (-,-n) : tañvadenn win b.

Weinprüfer g. (-s,-) : blazataer gwin g.

Weinpulle b. (-,-n) : P. *eine Weinpulle,* ur biou char-gwin g.

Weinranken lies. : bizied ar winienn str., drailhoù gwini lies., sarmant gwini str.

Weinraute b. (-,-n) : [louza.] ruz g., louzaouenn-ar-ruz b.

Weinrebe b. (-,-n) : gwini str., gwiniez b., gwinienn b., rezinenn b. ; *Verrieselung der Weinreben,* bererezh ar gwini g.

weinreich ag. : gwiniek, stank ar gwini ennañ.

Weinrose b. (-,-n) : [louza.] agroaz merglet str. [*Rosa rubiginosa*].
weinrot ag. : ruz-gwin.
Weinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn dartrek b.
Weinschenke b. (-,-n) : tavarn win b.
Weinschlauch g. (-s,-schläuche) : [dre skeud.] sac'h gwin g., kof gwin g., kof dour g., toull gwin g., lonker g., korfeg g., mezvier g., pantier g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b., kozh mezvier g. ; *Weinschlauch !* gourlañchenn frank ! barrikenn didalet ! kozh mezvier !
Weinschröter g. (-s,-) : enkaver g.
weinselig ag. : mezvet gant ar gwin, ur banne dindan e fri, erru lous e fri, tommet dezhañ, drev, ur banne warnañ, trenk e doull, lañset-mat, lanson, tomm d'e fri, un toulladig gantañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, karget e gof a win, suilhet, a-strew, un tammig a-strew, karrigellet, penndommet, druz e c'henoù, tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, evet dezhañ, ur sac'had gantañ, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, leun-win, leun a win, chokolad, abafet.
Weinseligkeit b. (-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g.
Weinspalier n. (-s,-e) : treilheris g.
Weinspende b. (-) : [Henamzer] *Weinspenden an die Götter,* profoù gwin kinniget d'an doueed lies.
Weinstein g. (-s,-e) : **1.** mamm b., gwele g., li g., lec'hid g. ; **2.** [kimiezh] tartr g.
weinsteinsauer ag. : tartrek.
Weinstock g. (-s,-stöcke) : gwini str., gwiniez b., skod-gwini g., bod-gwini g., kef-gwini g., rezinenn b. ; *reich an Weinstöcken,* gwiniek, stank ar gwini ennañ.
Weinstraße b. (-,-n) : hent ar gwinoù g.
Weinstube b. (-,-n) : tavarn win b.
Weintraube b. (-,-n) : duilhad-rezin g., blokad rezin g., bodad rezin g., barr rezin g., brank-rezin g., brankad rezin g., kropad rezin g. ; *Weintrauben pflücken, Weintrauben ernten, Weintrauben lesen,* kutuilh rezin, dastum rezin, rezina ; *gestampfte Weintrauben,* jaodradur g. ; *Weintrauben stampfen,* jaodriñ ; *grüne Weintrauben, gelbe Weintrauben, weiße Weintrauben,* rezin gwenn str. ; *dunkelblaue Weintrauben*, rezin du str. ; *die Weintrauben verrieseln,* berañ a ra an duilhadoù-rezin.
Weintraubenkur b. (-,-en) : [mezeg.] kur-rezin b.
Weintreber lies. **/ Weintrester** lies. : maskloù rezin / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinoù rezin lies., markinajoù rezin lies.
Weinwaage b. (-,-n) : menter (meneger) ar bec'h alkool er gwin g., alkoolventer g.
Wein-Wasser-Gemisch n. (-s,-e) : dour-gwin g.
Weinzelt n. (-s,-e) : tinell b., kaborell b., pabell b.
weise ag. : fur, poellek, poellet, pinvidik a furnez, leun a furnez, karget a furnez ; *weise Ratschläge,* alioù leun a furnez lies., alioù fur lies., kuzulioù fur lies., alioù poellet lies. ; *weise machen,* furaat ; *weise werden,* furaat.
Weise(r) ag.k. g./b. : **1.** fur g. ; *die sieben Weisen Griechenlands, die sieben Weisen von Griechenland,* ar seizh fur eus Bro-C'hres (Gregor) lies., ar seizh fur a C'hres lies. ; **2.** *die drei Weisen aus dem Morgenland,* an tri Roue a zeuas eus bro ar Sav-Heol da azeuliñ hor Salver nevez-c'hanet (Gregor), an Tri Roue ; **3.** *die Weisen,* an dozien lies., ar furien lies., ar fured lies. ; **4.** *Stein der Weisen,* skiant da cheñch ar metaloù en aour b. (Gregor), maen glas, maen an aour g., maen ar Furien g. ; **5.** *Rat der Weisen,* kuzul ar furien g.
Weise b. (-,-n) : **1.** doare g., doareenn b., giz b., mod g., feson b., hent g., metoù g., tu g., tro b., stumm g., stummad g., keñver g., lank g., tailh b., aoz g./b., stad b., moaien b./g. ; *auf diese Weise, in dieser Weise,* en doare-se, e-giz-se, e-giz-mañ, er c'hiz-mañ, er c'hiz-se, er feson-se, evel-se, evel-mañ, mod-se, giz-se, en hent-se, dre an hent-se, er mod-se, en aoz-se, er stad-mañ, er stad-se ; *auf jene Weise,* e-giz-hont, evel-hont ; *auf diese eine Weise,* en doare-mañ-doare, e-giz-mañ-giz ; *auf diese oder jene Weise,* en doare-mañ pe en doare-hont ; *auf verschiedene Weisen, auf unterschiedliche Weisen,* e meur a zoare, e lies doare ; *auf jede Weise,* n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, e pep stad, e pep doare, e kement feson a zo, e pep seurt feson, mod pe vod, e pep giz, e doare pe zoare, e pep keñver, e pep hent, forzh penaos, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, en un doare pe zoare, e feson pe feson, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern pe dre hent, ne vern dre be hent ; *in keiner Weise (auf keine Weise, auf keine Art und Weise),* e nep doare, a nep metoù, dre nep metoù, e nep stad, dre nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, seurt-Doue, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e nep keñver, e keñver ebet, griñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *er steht Ihnen an Ehrlichkeit in keiner Weise nach,* ken onest ha c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; *auf anständige Art und Weise,* en onestiz, gant onestiz ; *in alter Weise,* evel (e-giz) gwechall ; *in gewohnter Weise,* evel kustum, hervez kustum, evel boaz, evel atav ; *in gleicher Weise wie, auf gleiche Weise wie,* stal da, evel, en hevelep doare ha, memes mod ha, er memes mod da, er memes mod gant ; *er starb auf gleiche Weise wie sein Vater,* mervel a reas er mod gant e dad, mervel a reas en hevelep doare hag e dad ; *jeder auf seine Weise,* pep hini (da bep hini) e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini diouzh e du ; *die Art und Weise, wie ...,* an doare da ..., penaos ..., an tu da ... ; *die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt,* ar voaien da zisallañ an dour mor b., ar mod da zisallañ an dour mor g., an doare da zisallañ an dour mor g.
2. kanaouenn g., sonenn b., ton g., tonenn b., kerzenn b., kann a boz g. ; *volkstümliche Weise,* kanaouenn bobl b. ; *lustige Weise,* kanaouenn fentus b., kanaouenn drant ha

bagol b. ; *zarte Weisen,* kanaouennoù eus ar c'hwekañ lies.
...weise Adv. : **1.** *zentnerweise,* hanter-kant kilogramm bep tro (bep gwech), kant lur bep taol ; *paarweise,* daou-ha-daou, koublad-ha-koublad.
2. *scherzweise,* evit farsal, diwar fars, a-fars, dre fars ; *glücklicherweise,* dre chañs, dre eurvad, eüruzamant, tra gaer eo e…, un taol kaer eo e … ; *zwangsweise,* ouzh (dre, diwar) ret, dre (gant) redi.
Weisel g. (-s,-) : [loen.] **1.** mamm-wenan b. ; **2.** mamm-verien b.
Weiselfuttersaft g. (-s) : [loen.] livrizhenn b.
weisen V.k.e. (wies / hat gewiesen) : **1.** diskouez, ardameziñ ; *jemandem den Weg weisen,* **a)** poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez an hent mat d'u.b., lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b., eeunañ u.b. war an hent mat, leviañ u.b. ; **b)** mont d'u.b. dre guzulioù ; *jemandem den Weg nach Quimper weisen,* diskouez d'u.b. an hent da Gemper ; *jemandem den richtigen Weg weisen,* disaouzanañ u.b. ; *auf offener See wiesen ihnen die Sterne die Richtung,* ar stered o c'helenne pa oant war ar mor, ar stered o levie pa oant war ar mor, ar stered a verke o hent dezho pa oant war ar mor ; *jemandem die Tür weisen,* teuler u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, kas u.b. en e roud, lakaat u.b. en hent, reiñ foet an nor d'u.b., sevel e dreid d'u.b., bale u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **2.** pellaat, kas a-bell, disteurel, dinac'h, argas, distekiñ ; *etwas von sich (von der Hand) weisen,* pellaat udb diouzh an-unan / kas a-bell udb / kas pell udb (Gregor), kas udb diwar e dro, disteurel (dinac'h, argas) udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, distekiñ udb diouzh an-unan ; **3.** argas, kas kuit, kas er-maez, teurel er-maez, skarzhañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *jemanden aus der Schule weisen,* skarzhañ (bannañ) ur skoliad bennak eus ar skol, teurel ur skoliad bennak er-maez eus ar skol ; *jemanden vom Spielfeld weisen,* skarzhañ u.b. eus an dachenn-c'hoari ; **4.** [dre skeud.] *jemanden in die Schranken weisen,* lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, dihopañ u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., lakaat u.b. en e blas, c'hwezhañ e fri d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, kas u.b. d'e goch, diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., kas u.b. d'e nask (d'e doull), divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.
V.k.d. (wies / hat gewiesen) : *mit dem Finger auf jemanden weisen,* diskouez u.b. gant e viz, astenn e viz etrezek u.b.
Weiser g. (-s,-) : merker g., meneger g., biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b.
Weisheit b. (-,-en) : **1.** furnez b., poell g., furentez b. ; *an Weisheit zunehmen,* kreskiñ e furnez ; *er geht mit Weisheit vor,* furnez e gundu ; **2.** furnez b., skiant b. ; *die sieben Säulen der Weisheit,* seizh piler ar furnez ; **3.** *er glaubt, die Weisheit für sich gepachtet zu haben,* hennezh en deus skiant-prenañ ar seurt a vez o werzhañ, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr ; *er hat die Weisheit nicht mit dem Löffel gegessen,* n'eo ket aet da stekiñ ouzh ar wezenn bellañ, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, ne sked ket gant e nerzh-spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh a zo bet lakaet e spered e-lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, hennezh a zo brizh, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri-mañsonat, n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar gantañ, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez ; *lieber ein Quentlein Glück als ein Pfund Weisheit,* n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs, fallañ tud ... muiañ chañs.
Weisheitslehre b. (-) : furnez b., filozofiezh b., prederouriezh b.
Weisheitsspruch g. (-s,-sprüche) : sturienn a furnez b.
weisheitsvoll ag. : fur, poellek, pinvidik a furnez, leun a furnez.
Weisheitszahn g. (-s,-zähne) : dant-korn g.
weislich Adv. : gant furnez, gant poell ; *weislich handeln,* mont dezhi gant furnez.
weismachen V.k.e. (machte weis, hat weisgemacht) : reiñ da grediñ ; *jemandem etwas weismachen,* lakaat u.b. da zegemer udb da wir, reiñ udb da grediñ d'u.b. ; *was willst du uns da weismachen ?* petra emaout o fritañ deomp aze ? petra a vank dit gant da sorc'hennoù ?
weiß ag. : **1.** gwenn ; *glänzend weiß,* kann ; *weiß wie Schnee,* kann, gwenn evel an erc'h kann, gwenn-erc'h, gwenn evel an erc'h, gwenn evel strinkenn an erc'h, kaer evel an erc'h, gwenn-kann evel an erc'h, gwenn-holl, gwenn-sin, gwenn evel al lin, gwenn-laezh, gwenn evel al laezh ; *weiß wie eine Wand,* gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul lien, ul liñsel, ur c'houlaouenn-goar, un tamm koar, un tamm paper, ur c'hoef, lin, al laezh), ken gwenn hag unan lienet ; *gebrochen weiß,* gwenn-mouk ; *er hat weißes Haar, er hat weiße Haare,* gwenn eo e vlev, gwenn eo e benn, ur pennad blev gwenn a zo outañ, blev gwenn en deus, emañ bokedoù ar garnel (bokedoù ar vered) war e benn ; *er bekommt weiße Haare,* mont a ra gwenn e vlev, dont a ra gwenn e vlev, gwennañ a ra e vlev, gwennaat a ra e vlev ; *weiß machen,* gwennaat, gwennañ ; *weiß*

werden, gwennaat, gwennañ ; *beim Trocknen wird Gips weiß,* gwennañ a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ, gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ ; *weiße Wäsche,* lienaj gwenn g. ; *die Weiße Frau,* an Itron Wenn b. ; *weiß glühend,* tomm-gwenn, kann, gwennc'horet, tomm-gor ; *weiß gekleidet, weiß angezogen,* gwisket e gwenn ; *eine Mauer weiß anstreichen,* livañ ur voger e gwenn, gwennañ ur vur ; *ganz weiß im Gesicht sein,* bezañ e zremm ken glas hag ar marv, bezañ ken gwenn hag unan lienet, bezañ livet-fall (glaslivet, drouklivet, morlivet) e zremm ; *vor Schreck ganz weiß im Gesicht werden,* mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; *weiß vor Wut, weiß vor Zorn,* glas evel ar glizin, ken glas hag ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *er wurde weiß im Gesicht vor Wut,* glazañ a reas dre an droug a oa ennañ.

2. [dre skeud.] *weiße Kohle,* dournerzh g., dourdredan g. ; *weiße Magie,* skiant dreistordinal ha burzhudus b., taolioù fizik [enebet ouzh ar sorserezh] ; *weißer Rabe,* ur ral g., tra ral (rouez, iskis) g., estrañjeri b., labous iskis g., istrogell b., istrogell tra g., ardigell g./b. ; *eine weiße Weste haben,* bezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ didamall a zroug, bezañ digailhar e anv kaer, bezañ didamall, bezañ glan (dinamm) e vrud, bezañ direbech, bezañ glan a dorfed ; *sich weiß waschen,* en em wennañ (Gregor), en em zidamall, en em ziskargañ, en em gaeraat ; *jemanden weiß waschen,* didamall (dizuañ, gwennañ) u.b., lemel ar garez a-ziwar u.b. ; *weiße Mäuse sehen,* gwelet pesked el laezh, na welet mui nemet gant e c'henoù, bezañ mezv-dall ; *schwarz auf weiß,* sklaer ha fraezh, lakaet splann dre skrid ; [relij.] *weißer Sonntag,* Sul ar C'hazimodo g. / Sul ar c'hozh podoù (Gregor).

Weiß n. (-/-es,-) : gwenn g., gwennded b., gwennder g. ; *glänzendes Weiß,* gwenn kann g., kannder g., kannded b. ; *Weiß tragen*, bezañ gwisket e gwenn ; *man sieht nur das Weiße in seinen Augen,* ne weler ken nemet gwennoù e zaoulagad, ne weler nemet ar gwenn eus e zaoulagad ; *leicht getöntes Weiß, gebrochenes Weiß,* gwenn mouk g., liv gwenn-mouk g. ; *ins Weiß übergehen, in Weiß übergehen, ins Weiß spielen,* tennañ war ar gwenn, tennañ war wenn, bezañ arwenn ; *Pariser Weiß,* gwenn Pariz g.

weissagen V.gw. (sagte weis, hat weisgesagt) : urisiniñ.

Weissager g. (-s,-) : urisin g., urisinour g., divinour g., diouganer g., darlavariad g., spiswelour g.

Weissagerin b. (-,-nen) : urisinourez b., divinourez b., diouganerez b., sibilla b., darlavariadez b., spiswelourez b.

Weissagung b. (-,-en) : diougan g., diouganadenn b., diouganerezh g., diouganouriezh b., divinouriezh b., divinerezh g., divin g., divinadur g., urisinerezh g., spiswelouriezh b.

Weißbartgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig ar glasten g.

Weißbier n. (-s,-e) : bier gwenn Berlin g.

Weißbirke b. (-,-n) : [louza.] bezv-gwenn str.

weißblau ag. : bavariat, eus Bro-Vavaria [*gwenn ha glaz a zo livioù banniel Bro-Vavaria*].

Weißblech n. (-s,-e) : houarn-gwenn g.

Weißblechwaren lies. : traezoù houarngwennerezh lies., traezoù houarn-gwenn lies.

Weißbleierz n. (-es,-e) : gwenn-plom g.

weißblond ag. : melen-sklaer, melenwenn.

Weißblütigkeit b. (-) : [mezeg.] leukemiezh b.

Weißbrot n. (-s) : bara gwenn g., bara gwinizh g., bara flour g., P. brif gwenn g. ; *was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ?* pe bara gwenn pe bara segal ho po ?

Weißbuch n. (-s,-bücher) : [polit.] levr gwenn g.

Weißbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.

Weißdorn g. (-s,-en) : [louza.] spern-gwenn str.

Weißdornbeere b. (-,-n) : [louza.] aval-spern g., hogro g., hogan g. [*liester* hogin], per-laou str..

Weißdornhecke b. (-,-n) : skalier g.

Weißdornstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] spernenn-wenn b., bod spern-gwenn g., bodenn spern-gwenn b., bodennad spern-gwenn b., bochad spern-gwenn g., bouchad spern-gwenn g.

Weiße[1] b. (-,-n) : gwennder g., gwennded b., kannder g., kannded b.

Weiße[2] b. (-,-n) : bier gwenn Berlin g.

Weiße[3] n. (-s) : gwenn g. ; *das Weiße im Auge,* gwenn al lagad g. ; *man sieht nur das Weiße in seinen Augen,* ne weler ken nemet gwennoù e zaoulagad, ne weler nemet ar gwenn eus e zaoulagad.

Weiße(r) ag.k. g./b. : den gwenn g., gwenngroc'heneg g. ; *die Weißen,* ar re wenn lies., an dud wenn lies. ; *ein Weißer,* unan gwenn g. ; *eine Weiße,* unan wenn b.

weißeln [Bro-Suis] (hat geweißelt) */* **weißen** (hat geweißt) : V.k.e : gwennañ, razañ, gwennaat ; *eine Mauer weißen,* razañ ur vur, gwennañ ur voger.

Weißen n. (-s) : gwennadur g., gwennadurezh b., gwennerezh g., gwennidigezh b. ; *das Weißen der Mauern mit Kalk,* razadur ar mogerioù g., gwennerezh ar murioù gant dour-raz g., gwennidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.

Weißfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk gwenn g.

Weißflügellerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder eskell gwenn g.

Weißfluss g. (-es) : [mezeg.] amzerioù gwenn lies.

Weißgerber g. (-s,-) : meginer g.

Weißgerberei b. (-,-en) : **1.** [ober] meginerezh g., megin g. ; **2.** [stal] meginerezh b.

Weißglut b. (-) : **1.** kannded b. ; *auf Weißglut erhitzen, bis zur Weißglut erhitzen,* tommañ d'ar gwenn ; **2.** [dre skeud.] *zur Weißglut bringen,* lakaat kalon u.b. da virviñ en e greiz, lakaat u.b. da fuloriñ da vat, lakaat gwad u.b. da virviñ en e wazhied.

Weißgold n. (-s) : aour gwenn g., platin g.

Weißgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Weißgürtelträger,* ur gouriz gwenn g.

Weißguss g. (-es) : metal aremheñvel g.

weißhaarig ag. : gwenn e vlev, blev gwenn outañ, bokedoù ar garnel war e benn, bokedoù ar vered war e benn ; *er ist weißhaarig,* gwenn eo e vlev, gwenn eo e benn, ur pennad blev gwenn a zo outañ, blev gwenn en deus, emañ bokedoù ar garnel (ar vered) war e benn.

Weißhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin gwenn g.

Weißherbst g. (-es) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.
Weißholz g. (-es) : [louza.] gwignenn b., gwenngoad g., bloneg-gwez g., koad gwenn g.
Weißkabis g. (-s) : [Bro-Suis] kaol gwenn str.
Weißkäse g. (-s) : keuz gwenn g.
Weißkiefer b. (-,-n) : [louza.] **1.** pin ruz str. ; **2.** pin gris Kalifornia str.
Weißkirsche b. (-,-n) : babiolez str., babiol str.
Weißklee g. (-s) : [louza.] melchon gwenn str., melchon douar str.
Weißkohl g. (-s) **/ Weißkraut** n. (-s) : kaol-gwenn str.
Weißkupfer n. (-s) : mailhchor g.
weißlich ag. : arwenn, damwenn, peuzwenn, azgwenn, gwennart ; *weißlich werden,* damwenniñ.
Weißlicht n. (-s) : luc'h gwenn g., gouloù gwenn g.
Weißling g. (-s,-e) : [loen.] **1.** balafenn wenn b., bobelan gwenn g., yarig-kaol b. ; **2.** gwennenn b., pesk gwenn g. ; **3.** marlank g., merlank g., morlouan g., gwenneg g., gwennig g.
Weißlot n. (-s,-e) : soudadur staen g.
Weißmacher g. (-s,-) : gwennaer g.
Weißmannismus g. (-) : [bev.] weissmannouriezh b.
Weißmetall n. (-s) : kendeuzadur gwenn g., teuzadenn wenn b.
Weißmoos n. (-es,-e) : [louza.] leukobriom g., torchennig ar c'hoadoù b. [*Leucobryum glaucum*].
Weißnäherin b. (-,-nen) : lienerez b.
Weißpappel b. (-,-n) : [louza.] elv gwenn str.
Weißrussland n. (-s) : Belarus b., Rusia Wenn b.
weißsandig ag. : … traezh gwenn ; *weißsandiges Flussbett,* kanol wenn b.
Weißsauer n. (-s) : kig er gaoulenn g.
Weißschnauzendelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin beg gwenn g.
Weißstorch g. (-es,-störche) : [loen] c'hwibon wenn b.
Weißsucht b. (-) : [mezeg.] gwennardiezh b., albinegezh b.
Weißtanne b. (-,-n) : sapr-kroaz str.
Weißwal g. (-s,-e) : [loen.] morhoc'h gwenn g., belouga g., P. seurez wenn b.
Weißwangengans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli dremm wenn g., garreli fas gwenn g.
Weißwandreifen g. (-s,-) : bandenn-rod gwenn he c'hostez b., anro kostez gwenn g.
Weißware b. (-,-n) : lienaj g.
weißwaschen V.k.e. (wäscht weiß / wusch weiß / hat weißgewaschen) : **1.** gwennañ, razañ ; *eine Wand weißwaschen,* gwennañ ur voger gant dour-raz, razañ ur voger ; **2.** didamall.
Weißwein g. (-s,-e) : gwin-gwenn g. ; *Weißwein und Rotwein,* gwin-gwenn hag hini ruz ; *zu Meeresfrüchten gehört Weißwein,* ar boued-aod a blij dezhañ bezañ war flod.
Weißwurst b. (-,-würste) : laezhegenn b., gwadegenn wenn b.
Weißwurz b. (-,-en) : [louza.] dent-ki g. ; *vielblütige Weißwurz,* lili-naer str.
Weißzeug n. (-s) : lienaj g.
Weistum g. (-s,Weistümer) : [gwir, istor] **1.** gwir ar c'hustum g., gwir kustumel g. ; **2.** devarn diazezet war ar gwir kustumel b.
Weisung b. (-,-en) : kemenn g., kemennadur g., urzh g., gourc'hemenn g., kelennoù a ranker heuliañ lies. ; *Weisungen erteilen,* kas kemennadurezh (Gregor), reiñ alioù, reiñ e gemennoù, dougen (ober) gourc'hemennoù, reiñ kefridi, reiñ e urzhioù, reiñ kemennadurioù, merkañ d'u.b petra en deus d'ober.
weisungsgemäß ag. : diouzh pezh a oa bet gourc'hemennet, hervez ar c'hemennoù.
weit ag. : **1.** ledan, ledek, bras-ec'hon, ec'hon, mentek, frank, lijorus, ampl, fournis, digor ; *weite Fläche,* tachenn ledan b., tachenn ec'hon b., ledennad ec'hon b. ; *weite Straße,* straed ledan b. ; *weiter Saal,* sal frank (ledan, ec'hon, lijorus, fournis, diere enni, ventek) b. ; *die weite Welt,* ec'honder ar bed g., ar bed hed ha ledan g., ar pelloù lies. ; *das weite Meer breitet sich vor ihnen aus,* digeriñ a ra ar mor bras dirazo, gwel ebet ne welont nemet ar mor digor ; *weites Kleid,* dilhad frank, pezh dilhad laosk (korfet, a-dro, tro ennañ, ledan, flokenn) g. ; *weiter Ärmel,* milgin frank (ledan) b., flokenn b. ; *diese Nachthemden sind sehr weit und sehr lang,* an hivizoù-noz-mañ a zo o hed ha o lec'hed enno ; *dieses Kleid ist nicht weit genug,* ar vrozh-mañ n'he deus ket a-walc'h a dro enni ; *dieses Kleid ist mir zu weit,* ar vrozh-mañ a zo re frank din, ar vrozh-mañ a zo re laosk din ; *den Gürtel weiter schnallen,* lakaat frankoc'h war e c'houriz, distardañ e c'houriz ; *die Pforte ist weit, die zur Verdammnis führt,* ledan eo an nor a gundu da goll.
2. hir ; *weiter Weg,* tamm (pezhiad, pennad, flipad, herrad, gazeliad, c'hwistad, fustad) mat a hent g. ; *einen weiten Weg zurücklegen,* ober ur gazeliad vat (ur gwall ribinad) a hent, ober ur pennad (ur c'hwistad, ur flipad, un herrad, ur pezhiad, un tennad, ur fustad) mat a hent, ergerzhet ur pennad mat a hent, tennañ bro, c'hwistañ hent ; *weite Reise,* beaj hir b. ; *vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft,* eus va frenestr e welen a-bell diouzhin, gwelet a raen pell vro eus va frenestr.
3. pell ; *in weiter Ferne,* er pelloù, er pellder(ioù), diamen ; *aus der weiten Ferne, aus weiter Ferne,* eus a-bell, eus pell, a-bell, a-bell bras, a-ziabell ; *aus weitester Ferne,* a-bellañ ; *im weiten Umkreis,* a-bell-dro, betek pell tro-war-dro ; *aus dem weiten Umkreis, aus der weiten Umgebung,* a-bell-dro, eus a-bell-dro.
4. [dre skeud.] *weiter Unterschied,* diforc'h (kemm) bras g. ; *weiter Begriff,* tachenn-ster ledan b., talvoudegezh ledan ur meizad b. ; *im weitesten Sinne des Wortes,* dre astenn-ster ; *ein weites Gewissen haben,* bezañ frank (ledan) e goustiañs, bezañ laosk e askre, bezañ frank e vañch ; *das ist ein weites Feld (Fontane),* un dachenn ledan eo an dra-se, kalz a draoù a vefe da lavaret diwar-benn an dra-se.
Adv. **1.** bras, frank ; *weit auf, weit offen, weit aufgesperrt,* digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer ; *die Tür steht weit offen,* digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, bez eo digor an nor war hec'h hed ; *weit verbreitet,* boas, boutin, stank ; *mit weit geöffneten Augen,* dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, disloaget.
2. pell, a-bell, diamen ; *weit von,* pell diouzh, diamen diouzh, dibrad diouzh, distro diouzh ; *der Baum breitet seine*

Zweige weit aus, ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *in den Bergen trägt die Stimme weit,* er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; *weit verstreute Gehöfte,* atantoù gloev lies. ; *diese Stadt liegt gleich weit von Berlin und von Schwerin,* emañ Berlin ha Schwerin keit-ha-keit diouzh ar gêr-se, emañ ar gêr-se hanter hent etre Berlin ha Schwerin, emañ ar gêr-se e-kreiz-etre Berlin ha Schwerin ; *nicht weit von Brest entfernt,* kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *wie weit ist es von hier bis Leipzig ?* pegeit emañ Leipzig ac'hanen ? pegeit 'zo ac'hanen betek Leipzig ? pegeit 'zo ac'hanen da Leipzig ? ; *wie weit ist es bis zur Stadt ?* pegeit 'zo ac'hanen da gêr ? ; *wie weit ist es bis dorthin ?* pegeit emañ ? pegeit eo ? pegeit emañ ac'hanen ? ; *wie weit ist es von Berlin bis Leipzig ?* pegeit 'zo a Verlin da Leipzig ? pegeit 'zo eus Berlin betek Leipzig ? ; *egal, wie weit es liegt,* pegeit bennak emañ ac'hanen ; *wie weit ist es von Brest nach Rennes,* pegeit emañ Brest eus Roazhon, pegeit 'zo eus Brest betek Roazhon ? ; *wie weit muss Liebe reichen ?* betek pegeit e rank ar garantez mont ? ; *wir werden sehen, wie weit ihre Bosheit reicht,* gwelet a raimp betek pegeit e ya o drougiezh ; *müssen Sie noch weit gehen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *bis zur Schule brauche ich nicht sehr weit zu laufen,* n'em eus ket pell d'ober evit mont d'ar skol ; *bis dorthin ist es nicht sehr weit,* emaomp nepell ac'hano ; *von Paris nach Berlin ist es ziemlich weit,* pellik emañ Pariz eus Berlin ; *bis Berlin ist es ziemlich weit,* ac'hann da Verlin ez eus ur pennad brav ; *es liegt zwei Stunden weit von hier,* div eurvezh hent a zo ac'hanen di ; *von hier aus reicht der Blick weit hinaus,* gwelet e vez pell vro ac'hanen ; *weit und breit,* **a)** tro-war-dro, tro-dro, war-dro, en ardremez ; **b)** dre holl, e pep lec'h, a bep tu, a-hed hag a-led ; *er ist weit und breit bekannt,* anavezet eo a bep tu, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo e pevar c'horn ar vro ; *wir sind jetzt ziemlich weit vom Wald,* amañ omp erru distoket diouzh ar c'hoad, lakaet hon eus lev bremañ etrezomp hag ar c'hoad, dibrad a-walc'h omp diouzh ar c'hoad ; *weit auf dem Land draußen,* war ar maez don ; *Sie werden nicht sehr weit kommen,* ne zeot ket a-bell, ne zeot ket gwall bell ; *so weit,* keit-se, keit all ; *so weit wie möglich,* keit ha ma c'haller, hirañ ma c'haller, pellañ ma c'heller ; *wir brauchen nicht so weit zu gehen,* n'eo ket ret deomp mont da geit-se (betek keit-se), n'eo ket ret deomp mont da geit all (betek keit all) ; *warum kommt Honig von so weit her ?* perak e teu ar mel eus keit-se (a geit-se) ? perak e teu ar mel eus keit all (a geit all) ? ; *diese Klippe befindet sich weiter im Meer,* maesoc'h eo ar garreg-mañ ; *die von der Küste am weitesten entfernte Klippe,* ar garreg vaesañ b. ; *er ging so weit zu behaupten, dass ich selbst daran schuld sei,* aet e oa betek lavaret e vijen kiriek d'an droug-se ; *wir sind nicht weiter als vorher, wir sind genauso weit wie vorher,* emaomp adarre evel a-raok, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp na gwell na gwazh a se, n'omp ket savetoc'h bremañ, n'omp ket avañsetoc'h bremañ ; [dre skeud.] *es ist noch nicht so weit,* n'eo ket go an toaz c'hoazh ; *mit dem Abendessen ist es noch nicht so weit,* n'eo ket prest koan c'hoazh ; *wenn es so weit ist mit eurem Umziehen,* pa zeuio ar poent deoc'h da zilojañ ; *weit vom Schuss bleiben,* skeiñ (tennañ) hebiou, chom berr, chom dre an hent, bezañ c'hoazh pell-bras diouzh ar pal, bezañ Yann pell diouzh e gazeg ; *weit gefehlt !* paot a faot / kalz (meur) a faot / meur a vank / pell ac'hano ! (Gregor), ne spir ket ! pell diouzh eno ! n'emaoc'h ket ganti ! c'hwitet war bell ! tamm ebet ! kazeg ! aet eo an tenn er c'hleuz ! nag a-bell ! an tazoù ! ; *ich bin weit entfernt, zu ...,* n'eus ger ebet ganin da ..., n'eus ket anv ganin da ... a-bell ac'hano, n'on ket mennet tamm ebet da ... a-bell ac'hano ; *weit auseinander gehen,* bezañ disheñvel-krenn an eil diouzh egile, bezañ disheñvelidigezh vras etrezo, na vezañ a-du tamm ebet an eil gant egile ; *im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander,* va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *so weit ist er gegangen ! das ist ja unerhört !* kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; *so weit ist es mit ihm gekommen,* ha setu penaos emañ kont gantañ bremañ, ha setu e peseurt stad emañ bremañ ; *das geht zu weit,* se a zo mont re bell ganti, re zo re, arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra, arabat lammat dreist ar c'hleuz (arabat mont er-maez eus ar park) memes tra ! kement-se a ya dreist an arroudenn (ar yev, ar roudenn), skeiñ a ra kement-se diwar re, lavaret e vez amañ amploc'h eget justoc'h ; *etwas zu weit treiben,* mont re bell (mont dreist pal) gant udb ; *dieses Mal gehst du entschieden zu weit,* te 'vat a ya er-maez en dro-mañ, kostezañ a rez re hir a-c'hin en dro-mañ, re bell en holl ez ez ganti en dro-mañ, re bell holl ez ez ganti en dro-mañ ; *er hat es so weit getrieben,* aet e oa bet betek keit all ; *sie hatten es so weit getrieben, dass alle ihre früheren Anhänger sich von ihnen abwandten,* deuet e oant ha ne oant ket gouest da zerc'hel den ebet war o zu, aet e oant na oant ket gouest da zerc'hel den ebet war o zu, deuet e oant ha ne gavent nikun mui en o metoù, aet e oant na gavent nikun mui en o metoù; *sie werden es noch so weit treiben, dass sie nicht mehr ein noch aus wissen werden,* dont a raint na welint ket sklaer ken, aet e vint na welint ket sklaer ken ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen,* falc'hat a-dro-hir ; *mit weit ausholender Geste,* a-zorn-nij ; *weit ausholen,* mont da glask amzer Noe, mont da glask traoù hag a zo barv gwenn dezho, mont pell diouzh e gazeg, komz eus traoù hag a zo ken kozh hag an douar, bezañ pell diouzh ar gêr, mont pell diouzh ar gêr da wriat ; *das ist weit hergeholt,* mont a ra Yann pell diouzh ar gêr da wriat, emaomp pell diouzh ar gêr, arabat mont re bell gant an erv memes tra ; *es weit bringen,* sevel uhel e karg, ober brav e dreuziad dre ar vuhez, ober brav e dreuziad dre ar bed, ober brav e dreuz er vuhez, ober brav e hent er vuhez, mont pell, dont brav gant an-unan ; *sie werden es nicht weit bringen,* n'aint ket a-bell ; *Ehrlichkeit bringt nicht weit,* n'eer ket da binvidig mar bezer onest.

3. pell, lark ; *weit nach Norden fahren,* mont lark war-zu an hanternoz, mont lark war-zu an norzh.

4. war an ampl da, un toullad, ur barr, un tamm mat ; *weit über die Dreißig sein,* bezañ aet pell 'zo dija dreist e dregont vloaz ; *weit über fünfzig Kilometer,* war an ampl da hanter-kant kilometrad ; *jemanden weit übertreffen,* bezañ war an ampl gwelloc'h (war an ampl barrekoc'h) eget unan all, bezañ pell gwelloc'h (pell barrekoc'h) eget unan all, bezañ un toullad gwelloc'h (un toullad barrekoc'h) eget unan all, bezañ un hanter gwelloc'h (un hanter barrekoc'h) eget unan all, bezañ un tamm mat gwelloc'h (un tamm mat barrekoc'h) eget unan all, bezañ ur barr gwelloc'h (ur barr barrekoc'h) eget unan all, bezañ kalz gwelloc'h (kalz barrekoc'h) eget unan all, bezañ kant gwech gwelloc'h (kant gwech barrekoc'h) eget unan all.
troioù-lavar : *von Weitem,* eus a-bell, eus pell, a-bell, a-bell bras, a-ziabell ; *bei Weitem,* a-galz, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *bei Weitem besser,* a-leizh gwelloc'h, kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h, un hanter gwelloc'h, war an ampl gwelloc'h, gwelloc'h ur flipad, kant gwech gwelloc'h ; *bei Weitem schöner,* kalz bravoc'h, pell bravoc'h, ur barr bravoc'h, bravoc'h ur flipad, un toullad bravoc'h, un tamm mat bravoc'h, un hanter bravoc'h, war an ampl bravoc'h, kaeroc'h a-leizh, kant gwech bravoc'h ; *bei Weitem schlimmer,* kalz gwashoc'h, pell gwashoc'h, ur barr gwashoc'h, un toullad gwashoc'h, un tamm mat gwashoc'h, un hanter gwashoc'h, war an ampl gwashoc'h, kant gwech gwashoc'h ; *er ist bei Weitem nicht so alt,* pell eo dezhañ bezañ ken kozh-se - n'eo ket ken kozh-se, pell ac'hano (war bell, a-hed pell, paot a faot, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank, pell diouzh eno) - n'eo ket war-dost ken kozh-se ; *er ist bei Weitem nicht so tüchtig wie Paul,* n'eo ket ken barrek ha Paol, pell ac'hano ! - n'eo ket war-dost ken barrek ha Paol - n'eo ket ken barrek ha Paol, na tost da vezañ ; *bei Weitem nicht,* pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, paot a faot, pell diouzh eno, pell diouzh kement-se, n'eo ket tost dezhañ e vefe, ket war-dost, na tost da vezañ, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank ; *so weit die Augen reichen,* betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad.
weitab Adv : pell ac'hanen, er pelloù, er pellder(ioù), diamen, diabell ; *weitab von,* pell diouzh, a-bell diouzh ; *weitab von jeder Ortschaft,* war ar maez don.
weitärmlig ag. / **weitärmelig** ag. : frank e vilginoù.
weitaus Adv. : a-galz, a-vras, war an ampl, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *weitaus nicht,* pell ac'hano, paot a faot, pell diouzh eno, pell diouzh kement-se, n'eo ket tost dezhañ e vefe, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank, ket war-dost.
weitberühmt ag. : brudet-kaer, brudet a bep tu.
Weitblick g. (-s) : **1.** spiswel g., pellwel g. ; **2.** ragevezh g.
weitblickend ag. : **1.** spiswel, dizall, pellweler ; **2.** rakevezhiek, rakevezhius.
Weite[1] ag.k. n. : pellder g., pellded b., pell g., diabell g. ; *sich ins Weite verlieren,* mont a-ziwar wel er pellder, mont diouzh gwel er pelloù, mont er-maez a wel e penn an dremmwel, mont diwar wel war an dremmwel ; *das Weite suchen,* ober gaol, reiñ gaol dezhi, skampañ (skarzhañ) kuit, karzhañ, skarañ, sachañ e dreid (e skasoù, e lêr) gant an-unan, sachañ e c'har (e revr, e groc'hen, e loaioù), klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skarañ er ouinell, tapout hed e c'har, ober gar, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz ; *das Weite gewinnen,* mont da bell, mont larkoc'h.
Weite[2] b. (-,-n) : **1.** hed g., hirder g. ; *die Weite des Weges,* hed an hent g., hirder an hent g. ; [sport] *die Weite eines Sprunges messen,* bukañ hed ul lamm ; **2.** ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., egor g. ; *die Weite des Raumes,* an ec'honder g., al lijor g., ar braster g. ; **3.** tro b. ; *dieses Kleid hat nicht genug Weite,* ar vrozh-mañ n'eus ket a-walc'h a dro enni ; **4.** [tekn.] *äußere Weite,* gobari g. ; *lichte Weite,* kavnez b. ; *äußere Rohrweite,* gobari ar gorzenn g. ; *lichte Rohrweite,* kavnez ar gorzenn b. ; **5.** hed g., hed-bann g., hed-taol g.
weiten V.k.e. (hat geweitet) : ledanaat, digeriñ, ec'honaat, astenn.
V.em. : **sich weiten** (hat sich geweitet) : ledanaat, ec'honaat, digeriñ, arfrankaat ; *sein Blickfeld weitet sich (t-rt),* emañ e spered o tigeriñ war traoù nevez ; *dieser Kamin weitet sich (t-rt) nach oben,* graet eo ar siminal-mañ war zigeriñ ouzh krec'h, ar siminal-mañ a zo graet war ledanaat ouzh krec'h, war zigeriñ e ya ar siminal ouzh krec'h.
weiter ag. : **1.** ledanoc'h, ec'honoc'h, frankoc'h ; **2.** pelloc'h ; **3.** [dre skeud.] all, nevez, graet a-c'houdevezh, muioc'h, ouzhpenn ; *weitere Tatsachen,* fedoù nevez lies., darvoudoù nevez lies., darvoudoù all lies. ; *weitere Nachforschungen,* enklaskoù graet a-c'houdevezh lies., enklaskoù nevez lies. ; *das ist ein weiterer Grund, um nicht so viel zu essen,* ken meur rak-se ne zlejemp ket debriñ kement, un abeg muioc'h eo evit chom hep debriñ kement-se ; *ein Offizier wurde verletzt, sowie vier weitere Soldaten,* un ofiser a zo bet gloazet, ha pevar soudard all war bouez anezhañ ; *das Weitere,* ar restad (Gregor) g., ar peurrest g., an dilerc'h g., an nemorant g., ar pep all g. ; *ohne weitere Kosten,* hep ken mizoù ; *das Weitere besorgen,* ober war-dro ar pezh a chom d'ober ; *alles Weitere erübrigt sich,* ne chom netra da askouezhañ (da ouzhpennañ) ; *alles Weiteren (t-c'h) überhoben sein,* bezañ kuit da ober ar pezh a chom d'ober, bezañ disammet (diskarget) diouzh an nemorant a labour ; *ein Weiteres demnächst,* a-benn nebeut e vo roet resisadennoù all (resisadurioù all) deoc'h, ouzhpenn a vo lavaret deoc'h a-benn nebeut ; *Weiteres ist in ... nachzulesen,* evit gouzout hiroc'h sellit ouzh ..., evit muioc'h a resisadurioù sellit ouzh ... ; *alles Weitere findet sich,* evel ma teuio e teuio, ha gwelet 'vo petra 'vo tu d'ober evit kas an dra-se da benn, kavout a raimp un dra bennak, kavet e vo ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a raimp hon diluzioù ; *des*

Weiteren, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu hont da se, war ar marc'had, zo-mui-ken, dreist kement-se / estreget an dra-se / estrevit an dra-se (Gregor) ; *im Weiteren,* goude-se, war-lerc'h an dra-se, da c'houde, d'ar goude, goudevezh, a-c'houdevezh, goude, a-c'houde ; *bis auf Weiteres,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, bete gwelet ; *ich hatte keine weiteren Fragen gestellt,* n'em boa ket goulennet hiroc'h ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, so wie ihre Nachbarn,* n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ohne weiteres Zögern,* hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep mui gortoz ; *auf weitere Informationen warten,* chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom war-c'hed, chom o c'hortoz ; *bis weitere Informationen vorliegen,* betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, ken ma vo gouezet hiroc'h ; *ohne weitere Umstände, ohne Weiteres,* ken aes (ken dichipot, ken distrafuilh) ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na ment, na mui na ken, na mui na bihanoc'h, na mui na ket, na mui na maez, ha netra muioc'h, ha netra ken, brav-mat, hepmuiken, hepmuiket, hep-mui, netra dreist, digomplimant, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep kamambre, digamambre, diorbid, hep ken son, diouzhtu-kaer, hep ober seizh soñj, raktal, hep dale tamm, war e vadober, war blaen, war e blaen, diardoù, hep arguz (Gregor) ; *es wurde ohne Weiteres angenommen,* aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa e-barzh evel toaz er forn ; *er hat mich ohne Weiteres um Geld gebeten,* hennezh n'en doa ket graet a c'henoù bihan evit goulenn arc'hant diganin ; *nichts Weiteres,* netra ken c'hoazh, netra all.

Adv : **1.** pelloc'h, larkoc'h, hiroc'h ; *geh ein Stückchen weiter !* bount war aze ! kae un tammig pelloc'h ! ; *ich gehe nicht weiter,* ne'z in ket pelloc'h, ne'z in ket larkoc'h ; *diese Klippe befindet sich weiter im Meer,* maesoc'h eo ar garreg-mañ ; *und so weiter (u.s.w),* hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement tra 'zo tout, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; *und so weiter und so fort,* hag ac'hann hag alehont, ha bardi ha bardoù, ha pemp ha pevar, hag evel-henn hag evel-hont ; *das liegt weiter oben,* uheloc'h emañ, krec'hoc'h emañ ; *weiter vorn,* pelloc'h en diaraog c'hoazh ; *siehe weiter unten,* sellit ouzh traoñ ar bajenn, sellit pelloc'h.

2. [dre skeud.] *weiter !* kendalc'h(it) ! dalc'h da vont ! dalc'h gant da hent ! war-raok ! kerzhit war a-raok ! ; *arbeiten Sie weiter,* poursuit ho labour, kendalc'hit gant ho labour ; *er will weiter studieren,* c'hoant en deus poursuiñ e studioù, c'hoant en deus delc'her war e studi, c'hoant en deus kendelc'her gant e studioù, c'hoant en deus kendelc'her war e studioù, c'hoant en deus kendelc'her e studioù, c'hoant en deus kendelc'her da studiañ ; *das Land rüstet weiter auf,* derc'hel a ra ar vro da armañ, en em zerc'hel a ra ar vro da armañ ; *weiter als Bürgermeister fungieren,* chom da vaer ; *weiter singen,* kendelc'her da ganañ ; *hören Sie weiter,* ha gwasoc'h 'zo c'hoazh ! n'eo ket echu c'hoazh ! ; *es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter abnahm,* ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut.

3. c'hoazh, muioc'h, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; *die Ausgaben steigen immer weiter,* kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *der Brand wütete immer weiter,* an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ ; *weiter nichts,* kentra, tra ken, netra ken, netra mui, netra ken c'hoazh, ha netra all, ha netra ouzhpenn, setu tout, ha mat pell 'zo, ha setu eno, ha fin dre eno, ha kuit ha fin dre eno, echu dre eno, ha netra all panevez-se, nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken, la ! ; *wenn weiter nichts ist,* ma n'eus nemet an dra-se, ma n'eus nemet ken bihan a dra, ma n'eus ken, ma n'eus ken tra da ober ; *das ist weiter kein Unglück,* n'eo ket ur gwall afer ! n'eo ket tener ! n'eo ket marv mil den memes tra ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! [goapaus] ar pezh kaer ! ; *das hat weiter nichts auf sich,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eus ket a zroug, n'eus ket a ziaez, n'eo ket strik, n'eo ket tener, ne ra ket forzh, n'eo ket ur gwall afer, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, dister dra n'eo ken, forzh vihan a dra eo, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh, ne rit ket paot a forzh, forzh ebet ! ne rit forzh ebet, ne rit ket a forzh, ne rit ket forzh, ne rit forzh a netra, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se.

weiter- : *rakverb rannadus* kenderc'hel da [ober udb], derc'hel da [ober udb], kenderc'hel gant [udb], kenderc'hel [udb], derc'hel gant [udb], poursuiñ [udb], … pelloc'h, … war-raok, ad-.

weiterarbeiten V.gw. (hat weitergearbeitet) : kenderc'hel gant e labour, poursuiñ e labour.

weiterbefördern V.k.e. (beförderte weiter / hat weiterbefördert) : treuzdougen, kas pelloc'h.

Weiterbeförderung b. (-,-en) : treuzdougen g., kasidigezh b.

weiterbilden V.em. : **sich weiterbilden** (hat sich (t-rt) weitergebildet) : gwellaat e stummadur, kenderc'hel d'en em stummañ, en em varrekaat.

Weiterbildung b. (-,-en) : **1.** stummadur klokaus g. ; **2.** [dre astenn.] stummadur dibaouez g., stummadur kendalc'hus g., stummadur-pad g., kelennadurezh-pad b.

Weiterbildungsurlaub g. (-s) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummañ g.
weiterbringen V.k.e. (brachte weiter / hat weitergebracht) : kas war-raok, kas pelloc'h, kas a-raok ; *das bringt uns nicht viel weiter,* ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h, ne vimp ket savetoc'h.
weiterdenken V.gw. (dachte weiter / hat weitergedacht) : en em soñjal ervat, ober e zaou soñj, soñjal a-zevri, sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), hañvalout, pouezañ ha dibouezañ, ober e zaou vennozh, pouezañ mat ar bec'h a-raok sammañ.
weiterdrehen V.em. : **sich weiterdrehen** (hat sich (t-rt) weitergedreht) : kenderc'hel da dreiñ ; *nach unserem Tod wird sich die Erde weiterdrehen,* pa vimp marv, e kendalc'ho an Douar da dreiñ.
weiterempfehlen V.k.e. (empfiehlt weiter / empfahl weiter / hat weiterempfohlen) : aliañ, erbediñ, gourc'hemenn.
weiterentwickeln V.k.e. (entwickelte weiter / hat weiterentwickelt) : gwellaat, kreskiñ, astenn.
V.em. : **sich weiterentwickeln** (entwickelte sich weiter / hat sich (t-rt) weiterentwickelt) : emdreiñ, kreskiñ, en em astenn.
Weiterentwickler g. (-s,-) : kendalc'her g., astenner g.
Weiterentwicklung b. (-,-en) : diorroadur g., emdroadur g., dibun g., dibunad g., kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., astennidigezh b., astennerezh g.
weitererzählen V.k.e. (erzählte weiter / hat weitererzählt) : arabadiñ, adlavaret, restañ war-lerc'h u.b. ; *ein Gerücht weitererzählen,* na vezañ berr da gaozeal d'e dro, arabadiñ ur voltenn ; *sie erzählt alles weiter,* honnezh a zo toull he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he latenn, n'eo ket evit he zeod, ne oar ket derc'hel war he zeod, ne oar ket derc'hel war he latenn, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhi, ur genoù dibrenn he deus, ur sac'h diere eo, honnezh n'he deus ket dorojoù war he holl doulloù, ur beg abred he deus ; *erzählt es nicht weiter !* taolit evezh d'e riklañ da zen ebet ! ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se !
weiterfahren V.gw. (fährt weiter / fuhr weiter / ist weitergefahren) : **1.** derc'hel gant e hent, derc'hel da vont gant e hent, derc'hel da vont, kenderc'hel gant e veaj ; *mit dem gleichen Schwung weiterfahren,* kenderc'hel war e lañs ; *fahr weiter !* dalc'h da vont ! dalc'h gant da hent ! ; **2.** [dre skeud.] *in seiner Rede weiterfahren*, kenderc'hel gant e brezegenn.
Weiterfahrt b. (-) : kendalc'h ar veaj g.
weiterfliegen V.gw. (flog weiter / ist weitergeflogen) : derc'hel da nijal, derc'hel gant e nijadenn.
Weiterflug g. (-s) : kendalc'h an nijadenn g.
weiterführen V.k.e. (hat weitergeführt) : kenderc'hel gant, kenderc'hel, kas war-raok ; *die laufenden Geschäfte weiterführen,* ober war-dro an aferioù boutin, ober war-dro mont en-dro boutin an embregerezh, lakaat an embregerezh da genderc'hel da vont en-dro ; *jemanden auf dem rechten Weg weiterführen,* kendelc'her u.b. en hent mat.
weiterführend ag. : [skol.] eil derez, eus an eil derez.
Weiterführung b. (-) : kendalc'h g., kendalc'hadur g., kendalc'hidigezh b. ; *besessene Therapieweiterführung,* arloup yac'hadel g. ; *die Weiterführung einer Hilsaktion sichern,* derc'hel un embregadenn skoazell en he flom, diogeliñ kendalc'h un embregadenn skoazell.
Weitergabe b. (-) : **1.** treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; **2.** [skingomz] adskignerezh g.
Weitergabestelle b. (-,-n) : adskigner g., eil skingaser g.
weitergeben V.k.e. (gibt weiter / gab weiter / hat weitergegeben) : treuzkas, reiñ, reiñ da hêrezh, legadiñ, dereiñ ; *einen Wechsel weitergeben,* ardestañ ul lizher-talañ.
weitergehen V.gw. (ging weiter / ist weitergegangen) : derc'hel, derc'hel gant e hent, derc'hel da vont gant e hent, derc'hel da vont, kenderc'hel gant e veaj ; *so geht es nicht weiter !* ne c'hall ket padout e-giz-se ! n'eus ket tu da zerc'hel da vont e giz-se ! n'eus ket tu da zerc'hel e giz-se ! ; *geh ruhig weiter !* dalc'h da vont bepred ! dalc'h gant da hent bepred ! ; *gehen Sie noch ein Stück weiter,* tennit pelloc'h gant ho hent ; *weiter geht's nicht mehr,* n'eus tu ebet da vont pelloc'h, n'eus tu na tro da vont pelloc'h ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.
weitergehend ag. : **1.** ledanoc'h, ec'honoc'h, frankoc'h ; **2.** all, nevez, graet a-c'houdevezh, muioc'h, ouzhpenn.
weiterhelfen V.k.d. (t-d-b) (hilft weiter / half weiter / hat weitergeholfen) : reiñ un tamm skoazell, skoazellañ, daskoriñ servij, sikour, reiñ un tamm skoaz, degas en e jeu, ober avel, difallañ, lakaat u.b. war an tres.
weiterhin Adv. : **1.** estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; *weiterhin ist Folgendes zu bedenken,* en tu-hont da se e rankomp derc'hel kont eus un dra all ; **2.** c'hoazh, en dazont ; *das Gesetz bleibt weiterhin in Kraft,* n'eo ket bet torret al lezenn, talvezout a ra al lezenn c'hoazh ; *es kommen weiterhin Leute,* an dud a bad da zont ; *wir haben ihn weiterhin unterstützt,* dalc'het hor boa da skozellañ anezhañ, kendalc'het hor boa d'e skoazellañ ; *weiterhin viel Erfolg ! weiterhin alles Gute !* dalc'hit ho krog !
weiterkämpfen V.gw. (hat weitergekämpft) : derc'hel da stourm, kenderc'hel gant ar stourm, derc'hel gant e stourm.
weiterkommen V.gw. (kam weiter / ist weitergekommen) : araokaat, araogiñ, mont war-raok, mont a-raok, mont war a-raok ; *er ist gut weitergekommen,* graet en deus brav e hent (e dreuz) er vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar bed ; *nicht weiterkommen,* chom boud, chom bouc'h, chom sac'het.
weiterkönnen V.gw. (kann weiter / konnte weiter / hat weitergekonnt) : gallout mont war-raok, gallout mont pelloc'h ; *nicht weiterkönnen,* na vezañ evit mont pelloc'h, bezañ erru e penn e nerzh, chom sac'het, na c'hallout mui diouti, bezañ war e nerzh, chom boud, chom bouc'h, na vezañ evit kenderc'hel.

weiterlaufen V.gw. (läuft weiter / lief weiter / ist weitergelaufen) : **1.** derc'hel da redek ; **2.** [tekn.] derc'hel da vont en-dro ; **3.** [arc'hant.] derc'hel da vezañ paeet, talvezout c'hoazh.
weiterleben V.gw. (hat weitergelebt) : padout, trebadout, chom bev, treuzvevañ, derc'hel, kenderc'hel, hirbadout ; *er lebt in seinen Werken weiter,* padout a ra en e oberennoù ; *er lebt in seinen Kindern weiter,* padout a ra en e vugale ; *wie werde ich ohne sie weiterleben können ?* penaos e vo din o diouer ? penaos e c'hallin o dioueriñ ?
Weiterleben n. (-s) : treuzvevañ g., treuzvevadur g., padusted b., treuzvuhez b.
weiterleiten V.k.e. (hat weitergeleitet) : treuzkas ; *seine Post weiterleiten lassen,* goulenn digant an ti-post kas e lizhiri d'e chomlec'h nevez ; *etwas an jemanden weiterleiten,* reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., kas keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb.
weitermachen V.gw. (hat weitergemacht) : derc'hel, kenderc'hel ; *mit dem gleichen Schwung weitermachen,* kenderc'hel war e lañs ; *mach nur ruhig weiter !* kae atav ! ; *ich weiß nicht, ob ich weitermache oder aufhöre,* n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat.
weiterplappern V.k.e. (hat weitergeplappert) : arabadiñ, adlavaret ; *ein Gerücht weiterplappern,* arabadiñ ur voltenn, na vezañ berr da gaozeal d'e dro ; *sie plappert alles weiter,* honnezh a zo toull he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he latenn, n'eo ket evit he zeod, ne oar ket derc'hel war he zeod, ne oar ket derc'hel war he latenn, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhi, ur genoù dibrenn he deus, ur sac'h diere eo, honnezh n'he deus ket dorojoù war he holl doulloù, ur beg abred he deus.
weiterregnen V.gw. (hat weitergeregnet) : delc'her d'ober glav ; *es regnet weiter,* delc'her a ra d'ober glav.
weiterreichen V.k.e. (hat weitergereicht) : treuzkas, reiñ, tizhout, diraez, diraezañ, astenn.
Weiterreise b. (-) : kendalc'h ar veaj g.
weiters Adv. : **1.** a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; **2.** estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se ; **3.** c'hoazh.
weitersagen V.k.e. (hat weitergesagt) : *etwas weitersagen,* na vezañ berr da gaozeal d'e dro, arabadiñ udb ; *sagt es nicht weiter !* taolit evezh d'e riklañ da zen ebet ! ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se !
Weiterung b. (-,-en) : rouestlad g., luziadenn b., luziadell b., gwashadur g., dilerc'h g. ; *Weiterungen verhüten,* diarbenn ar rouestladoù da-heul ur c'hleñved bennak, parraat ar rouestladoù da-heul un oberatadenn bennak.
weiterverarbeiten V.k.e. (verarbeitete weiter / hat weiterverarbeitet) : pleuskañ, treuzfurmiñ ; *weiterverarbeitende Industrie,* ijinerezh pleuskañ b.
Weiterverarbeitung b. (-,-en) : pleuskañ g., oberiañ g., oberiañs b., oberiezh b., molumiñ g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., danzeadur g., danzen g.
weitervererben V.k.e. (vererbte weiter / hat weitervererbt) : treuzkas dre hêrezh ; *die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer,* treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha tizhout a ra nemet ar wazed.
weiterverfolgen V.k.e. (verfolgte weiter / hat weiterverfolgt) : derc'hel da vont gant, derc'hel d'ober war-dro, kenderc'hel, kenderc'hel gant, kenderc'hel war.
Weiterverkauf g. (-s) : eilgwerzh b., adwerzh b., adwerzhadenn b.
weiterverkaufen V.k.e. (hat weiterverkauft) : eilgwerzhañ, adwerzhañ, gwerzhañ a-nevez.
weitervermieten V.k.e. (vermietete weiter / hat weitervermietet) : eilfeurmiñ.
weiterverwenden V.k.e. (verwendete weiter / verwandte weiter // hat weiterverwendet / hat weiterverwandt) : adimplijout, arverañ a-nevez, implijout a-nevez, ober a-nevez implij eus, ober a-nevez ampled eus, ober a-nevez gant.
weiterverwerten V.k.e. (verwertete weiter / hat weiterverwertet) : adaozañ, atoriñ.
weiterwissen V.k.e. (weiß weiter / wusste weiter / hat weitergewusst) : gouzout penaos ober diouti, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, kavout ur voaien da zibunañ ar gudenn, gouzout e ziluzioù ; *er weiß nicht mehr weiter,* ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), ne gav na tu na paramant, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket re vat petra ober, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, boud eo, en em gavout a ra boud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ.
weiterwollen V.gw. (will weiter / wollte weiter / hat weitergewollt) : kaout c'hoant da vont pelloc'h, bezañ c'hoant d'an-unan da vont pelloc'h.

weitestgehend ag. : grevus-kenañ, bras-kenañ, gwall, -kaer.
Adv. : war-dost, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war-vete nebeut, kichenik, prestik, nemet al lañs, e-ser.
weitgehend ag. : grevus, bras ; *weitgehende Beschränkung,* strishadur bras (grevus) g. ; *weitgehendes Verständnis,* gras vat b., grad vat b., asantadur hep mar na marteze g., asant u.b. meiz ha youl g.
weither Adv. : *von weither kommen,* dont eus a-bell, dont eus pell, dont a-bell, dont a-bell bras, dont a-ziabell.
weitherzig ag. : doujus, digor e spered.
weithin Adv. : **1.** pell tro-war-dro, pell tro-dro, a-bell-dro ; **2.** pell amzer ; **3.** *etwas weithin falsch einschätzen,* faziañ a vras (a-vras) war ur poent bennak, faziañ mat war ur poent bennak, faziañ groñs war ur poent bennak ; **4.** un tamm mat.
weitläufig ag./Adv. : **1.** ledan, ec'hon, frank, lijorus, fournis, diere, distrob ; **2.** pouezus, a bouez bras ; **3.** diziwezh, hir-spontus, stambouc'het, stambouc'hus ; *weitläufige Erklärung,* prezegenn hir-spontus b., un hir a brezegenn b., prezegenn keit hag ac'hanen d'al loar b., displegadur diziwezh g. ; **4.** pell, diamen, a-bell ; *weitläufiger Cousin,* kenderv pell g., kenderv a-bell g. ; *weitläufig miteinander verwandt sein,* bezañ kerent pell, bezañ diamen an eil gant egile, bezañ kerent a-bell / bezañ kerent e pell pazenn (Gregor).
Weitläufigkeit b. (-) : **1.** ec'honder g. ; **2.** pouez g. ; **3.** stambouc'h g., gwall hirder g., ranezennerezh g., gourfonngeriad g.
weiträumig ag. : ec'hon, frank, mentek, ledan, lijorus, fournis, diere, distrob, war un dachenn brazik a-walc'h ; *weiträumige Flächen,* tachennoù ec'hon lies., ledennadoù ec'hon lies.
weitreichend ag. : pelldizh, hirhedtaol, a ziraez vras, pouezus, a bouez bras, mell, pikol, bras, ampl.
weitschweifig ag./Adv. : diziwezh, hir-spontus, luziet, disklaer, stambouc'het, stambouc'hus, ranezennek, gourfonngeriat, flapus ; *weitschweifige Reden führen,* ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, reiñ tro d'e gaoz, lakaat tro gant e gaoz, ober tro gant e gaoz, bezañ ur bechad mat a stambouc'h gant e gomzoù, bezañ un tamm mat a stambouc'h gant e gomzoù, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *sich (t-rt) weitschweifig über etwas auslassen,* stambouc'hañ udb., displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ udb just-ha-just, reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskoursiñ diwar-benn udb.
Weitschweifigkeit b. (-) : stambouc'h g., gwall hirder g., ranezennerezh g., gourfonngeriad g.
Weitsicht b. (-) : **1.** spiswel g., pellwel g. ; **2.** ragevezh g.
weitsichtig ag. : **1.** spiswel, dizall ; **2.** rakevezhiek, rakevezhius ; **3.** [mezeg.] hirwel ; **4.** hirsell.
Weitsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.
Weitspringen n. (-s) : [sport] lammat a-hed g.
Weitspringer g. (-s,-) : [sport] lammer a-hed g.
Weitsprung g. (-s,-sprünge) : **1.** [sport] lamm a-hed g. ; **2.** lamm pell g., lamm-sailh g., lamm hir g.
weittragend ag. : **1.** pelltizh, hirhedtaol ; **2.** a ziraez vras, hir diraez, uhelbal.
Weitung b. (-,-en) : **1.** ledanadur g., frankadur g., arfrank g., arfrankaat g. ; **2.** *Weitung eines Rohrs,* sklad un duellenn g. ; **3.** *Treppenweitung,* uhelder etre div bazennadeg g., uhelder etre daou skramp g.
Weitwanderung b. (-,-en) : beaj war droad b., tro-vale hir b.
Weitwinkelobjektiv n. (-s,-e) : amkanell gavael bras b.
Weizen g. (-s) : **1.** gwinizh str./g., ed str./g. ; *Buchweizen,* gwinizh-du str., ed-du str. ; *es wurde zu dicht gesät, jetzt treibt der Weizen nur noch dünne Halme,* re stank eo bet hadet, bremañ e spilhenn ar gwinizh ; *die kleinen Weizenpflanzen treiben Nebensprossen, der Weizen bestockt sich,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ ; *der Weizen hat sich bestockt,* branket eo ar gwinizh ; *der Weizen bestockt sich sofort,* kellidañ a ra ar gwinizh en duilhoù, diwar un edenn hadet e teu meur a gorzenn ; *auf diesem Boden gedeiht Weizen besonders gut,* an douar-se a ro ed (a daol ed) gant puilhentez ; *Mischbrot aus Weizen und Roggen,* bara daouhanter g. ; *das Land hat einen Überschuss an Weizen bester Qualität,* er vro e fonn gwinizh yac'h ha n'eus ket gwerzh dezho ; *es herrscht große Nachfrage nach Weizen,* prez a zo war an ed, kas a zo war an ed, klask a zo war an ed, mall a zo war an ed, goulenn ed a zo, goulenn a zo d'an ed, goulenn a zo war an ed, gwerzh vat a zo d'an ed, reked a zo war an ed, reked eus ed a zo ; **2.** [dre skeud.] *sein Weizen blüht,* eus ar c'hentañ emañ e stal gantañ, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, kreñv eo an traoù gantañ, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, druz eo ar geusteurenn gantañ, mat eo an traoù gantañ, gouest eo, barrek eo, madoù en deus, brav e oar keinañ, mat eo da geinañ ; *die Spreu vom Weizen sondern,* dispartiañ ar bleud diouzh ar brenn, lakaat disparti etre an ed hag an dreog, dibab ar c'holo diouzh ar greun, lakaat diforc'h etre ar pezh a zo gwir hag ar pezh a zo faos, diforc'hiñ ar wirionez diouzh ar gaou ; *Unkraut zwischen den Weizen säen,* hadañ dreog e-touez an ed.
Weizenacker g. (-s,-äcker) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., tachennad winizh b. ; *ein riesengroßer Weizenacker,* ur maeziad gwinizh g.
Weizenaussaat b. (-,-en) : *die Weizenaussaat,* an hadañ gwinizh g., an haderezh gwinizh g.
Weizenbier n. (-s,-e) : bier gwinizh g., bier gwenn g.
Weizenbrand g. (-s) : [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., duan str., korbon str.
Weizenbrei g. (-s) : yod-gwinizh g., formante g.
Weizenbrot n. (-s) : bara gwenn g., bara gwinizh g., bara flour g., P. brif gwenn g.

Weizenbündel n. (-s,-) : pichenn b.
Weizencrêpe b. (-,-s) : [kegin.] krampouezh gwinizh str.
Weizenerde b. (-) : douar-ed g., douar edus g., douar fonnus da reiñ ed., douar gallek g., douar greunek g. ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizenerde,* ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.
Weizenernte b. (-,-n) : eost-gwenn g.
Weizenfeld n. (-s,-er) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., tachennad winizh b. ; *ein riesengroßes Weizenfeld,* ur maeziad gwinizh g.
Weizenkeimöl n. (-s) : eoul kellidoù gwinizh g., eoul kellid gwinizh g.
Weizenkleiebrot n. (-s) : bara brennek g., bara brenn g.
Weizenkorn n. (-s,-körner) : *ein Weizenkorn,* ur c'hreunenn winizh b., ur c'hreunenn ed b., un edenn b., ur winizhenn b.
Weizenmehl n. (-s) : bleud gwinizh g. ; *feinstes Weizenmehl,* flour gwinizh g., flourenn vleud b., flourenn ar bleud gwinizh b., bleud flour g. / flour bleud g. (Gregor) ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen,* ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter.
Weizenpflanze b. (-,-n) : [louza.] gwinizhenn b., edenn b. ; *die kleinen Weizenpflanzen treiben Nebensprossen,* brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlazañ.
weizenreich ag. : edus, gwinizhek, gwinizhus, edek, greunek.
Weizenschrot g. (-s,-e) : semoul gwinizh g., brasvleud g., brignen g., griñs g., griñson g., groel g.
Weizensteinbrand g. (-s) : [louza.] nivlenn b., nivlenn-ed b. ; *vom Weizensteinbrand befallen,* nivlennek ; *vom Weizensteinbrand befallen werden,* nivlenniñ ; *den Weizensteinbrand begünstigend,* nivlennus.
Weizenzüchtung b. (-) : diuzouennañ gwinizh g.
welch / welcher / welches / welche 1. anv-gwan goulennata : pe, petore, peseurt, pezh, pehini, pere, penaos, na penaos, petra ; *welches Buch lesen Sie ?* peseurt (petore, penaos, petra) levr emaoc'h-hu o lenn ? pe levr emaoc'h o lenn ? pezh levr emaoc'h o lenn ? gant peseurt levr emaoc'h ? pehini levr emaoc'h o lenn ? ; *aus welchem Land stammen Sie ?* a betore bro ez oc'h ? ; *um welche Zeit ? zu welcher Zeit ?* pegoulz ? pe da goulz ? pe en amzer ? da be vare ? pevare ? pe da vare ? ; *in welchem Alter ?* da be oad ? ; *mit welchem Recht ?* pe dre wir ? (Gregor), dre be wir ? dre beseurt gwir ? ; *aus welchem Grund ?* a be berzh kement-se ? evit peseurt abeg ? evit pe bennkaoz ? en askont (en arbenn, dre an arbenn) da betra ? pe evit abeg ? / pe dre 'n abeg ? / pe diwar-benn tra ? (Gregor), en abeg (abalamour) da betra ? diwar-benn petra ? pe evit tra ? evit petra ? perak tra ?, da berak ? evit perak ? ; *welcher Art ?* peseurt hini ? peseurt re ? pehini ? pere ? ; *welchem Tier bringt ihr Futter ?* da be loen e kasit boued ? ; *er weiß nicht, welche Richtung er einschlagen soll,* ne oar ket war be du mont, ne oar ket pe war zu mont, ne oar ket war be du treiñ, ne oar ket war be du en em dreiñ da vont, ne oar ket pe du mont, ne oar ket pe war du mont, ne oar ket war belec'h mont, ne oar ket etrezek pelec'h mont, ne oar ket petore roud mont, ne oar ket etrezek men mont, ne oar ket àr-zu men mont ; *er möchte wissen, welcher Schüler dafür am meisten geeignet ist,* c'hoant en deus gouzout pehini eus ar skolidi eo an hini barrekañ ; *es fällt mir schwer zu erraten, welche Bedenken er hat,* diaes eo din divinout petra a gav strafuilhus en afer-se ; *ich habe vergessen, welchen Vorschlag er gemacht hat,* disoñjet em eus petra oa e ginnig ; *an welchem Tag der Woche soll es sein ?* e peseurt deiz eus ar sizhun e vo ? ; *ich fragte ihn, mit welchem Werkzeug er lieber arbeite,* goulenn a ris digantañ peseurt benveg a blijfe dezhañ evit labourat ; *klar stand in der Zeitung, welches Zeugen Aussage den Beweis lieferte,* douget e oa sklaer er gelaouenn diskleriadur peseurt test en doa degaset ar brouenn ; *für welche Leute arbeitet ihr ?* evit pere e labourit ? ; *mit welchen Waffen möchtest du kämpfen ?* gant pere armoù e fell dit stourm ? gant petore armoù e fell dit stourm ? gant peseurt armoù e fell dit stourm ?
2. raganv goulennata : pehini, pere, peseurt hini, piv ; *welches wählst du ?* peseurt hini ac'h eus c'hoant da gaout ? pehini ac'h eus c'hoant da gaout ? ; *welcher von euch ?* piv (pehini, pezh hini) ac'hanoc'h ? ; *welcher von ihnen ?* pehini (pezh hini) anezho ? ; *welche von ihnen ?* pere (pezh re) anezho ? pere bennak anezho ? pezh re bennak anezho ? ; *welcher von diesen Männern ?* pehini eus ar wazed-se ? pezh hini eus ar wazed-se ? pehini bennak eus ar wazed-se ? pezh hini bennak eus ar wazed-se ? ; *welche von diesen Männern ?* pere eus ar wazed-se ? pezh re eus ar wazed-se ? pezh re bennak eus ar wazed-se ? pere bennak eus ar wazed-se ? ; *mit welchem ?* gant peseurt hini ? gant pezh hini ? gant pehini ? ; *mit welchen ?* gant pere ? gant pezh re ? ; *welchen (welches, welche) soll ich nehmen ?* pehini da gemer ? pezh hini da gemer ? ; *welche (liester) soll ich nehmen ?* pere da gemer ? pezh re da gemer ? ; *welchen (welches, welche) soll ich wählen ?* pehini da zibab ? ; *welche (liester) soll ich wählen ?* pere da zibab ? ; *welche (liester) nehme ich mit ?* pere a zeuio ganin ? ; *welche (liester) wollt ihr ?* pere a fell deoc'h kaout ? pezh re a fell deoc'h kaout ? ; *egal welche (liester) !* ne vern pere ! ne vern pezh re ! n'eus forzh pere ! n'eus forzh pezh re !
3. raganv goulennata doareenn digemm *welches* : pe, petore, peseurt, pezh, pere, pehini ; *welches ist der Unterschied zwischen ... ?* peseurt diforc'h a zo etre ... ? ; *welches sind seine Gründe ?* evit peseurt abegoù e ra kement-se ? ; *welches sind seine Haupteigenschaften ?* pere eo e spisverkoù pennañ ? ; *welches sind deine Bedenken ?* petra a gavez strafuilhus en afer-se ? ; *welches war sein Vorschlag ?* petra 'oa e ginnig ? ; *welches war die schönste Vase ?* peseurt lestr a oa an hini kaerañ ? petore lestr a oa an hini kaerañ ?
4. anv-gwan estlammata : pebezh, nag, hag, pe, pezh, petore, peseurt, penaos, na penaos ; *welcher Künstler ! welch ein Künstler !* na pebezh arzour ! nag un arzour ! na penaos arzour ! hag un arzour ! pe arzour ! pezh arzour ! petore arzour ! peseurt arzour ! ; *welch schöner Tag !*

pebezh devezh brav ! bravat devezh ! nag un deiz kaer hiziv ! na penaos deiz kaer hiziv ! hag un deiz kaer hiziv ! ; *welch ein Krach !* nag ur safar ! nag a drouz ! pe reuz ! pebezh reuz ! na pebezh reuz ! na penaos reuz ! ; *welch ein schöner Wagen !* pebezh da garr kaer ! na penaos karr ! na pebezh karr kaer ! pebezh ur c'harr kaer ! ; *welch ein Unglück !* pebezh glac'har ! pezh ur glac'har !

5. raganv stagañ : hag ; *der Mann, welcher das sagt,* ar gwaz hag a lavar an dra-se, ar gwaz a lavar an dra-se ; *ein Freund, auf welchen (auf den) ich mich verlassen kann,* ur mignon hag a c'hallan kaout fiziañs ennañ, ur mignon a c'hallan kaout fiziañs ennañ.

6. raganv amresis : *ich möchte Brot, hast du welches ?* bara am bo, chom a ra un dorzhig bennak ganit ? kaout bara a garfen, menel a ra ganit ? ; *es sind welche hier, die nicht bezahlt haben,* amañ ez eus tud ha n'o deus ket paeet c'hoazh ; *ich habe welche, aber nicht viele,* bez' em eus eus outo, met pas stank.

welch auch : n'eus forzh petra, daoust petra, petra bennak, pezh bennak, pe … bennak ; *welche auch seine Gründe sein mögen,* n'eus forzh petra a c'hallo reiñ da zigarez, petra bennak e c'hallfe e zigarezioù bezañ, pezh bennak a c'hallo digareziñ, daoust petra a c'hallo digareziñ, daoust pe zigarez a denno.

welchergestalt Adv. : penaos, e pe zoare, pe e tailh, pe e giz, pe e feson.

welcherlei Adv. : petore, peseurt, pe ; *welcherlei Gründe er auch vorbringen mag,* n'eus forzh petra (petra bennak) a rofe da zigarez, daoust pe zigarez a denno.

welcherweise Adv. : penaos, e pe zoare, pe e tailh, pe e giz, pe e feson.

Welf g. (-s,-e) / n. (-s,-er) : : **1.** kolen-ki g., labous-ki g., plog ki g., ki bihan g. ; **2.** bleizig g., menn-bleiz g., kolen-bleiz g., plog bleiz g. ; **3.** louarnig g., plog louarn g., menn-louarn g., kolen-louarn g.

Welfe g. (-n,-n) : [istor] gwelf g. [dre vras : *dalc'hiad ar pab a-enep an impalaer*].

welfen V.gw. (hat gewelft) : koleniñ, kelinañ.

welfisch ag. : [istor] gwelf, hag a sell ouzh ar welfed.

welk ag. : goeñv, gweñv, goeñvet, gweñvet, krin, krinet ; *welk werden,* goeñviñ, gweñviñ, bezañ lakaet e butun ; *welkes Blatt,* delienn gweñvet b., delienn weñv b., delienn sec'h b. ; *welke Haut,* kroc'hen gwrac'hellet g.

welken V.gw. (hat gewelkt / ist gewelkt) : **1.** goeñviñ, gweñviñ, mont e butun, tristaat, krinañ ; **2.** [dre skeud.] gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, dislivañ.

Welken n. (-s) : goeñvadur g., gweñvadur g., goeñvadurezh b., gweñvadurezh b., goeñverezh g., gweñverezh g., goeñvidigezh b., gweñvidigezh b.

Wellbaum g. (-s,-bäume) : [tekn.] marbr g.

Wellblech n. (-s,-e) : tol gwagennek str.

Wellblechhütte b. (-,-n) : logell dol b., lochenn dol b.

Wellblechhüttenstadt b. (-,-städte) : lastez kêr b., foukennaoueg b., lochennaoueg b., P. Kervidon b.

Welle b. (-,-n) : **1.** gwagenn b., gwagennad b., gwag g., houlenn b., koumm-mor g., tarzh-mor g., tonn b., bern dour g., bern g., bomm mor g., houl [*liester* houloù, houleier] g., houl-mor [*liester* houloù-mor, houleier-mor] g. ; *gewaltige Welle,* taol-ratre g., tonn b., koumm g., tarzh g., bern g., redele g., houladenn b., toenn-vor b., kole g. ; *hohe Welle,* bern g., barrad-mor g., gwazh b. ; *sehr hohe Welle,* kole g., houladenn b. ; *Flutwelle,* barr-reverzhi g. ; *von Seetang bedeckte Welle,* tagell b. ; *die See wirft hohe Wellen,* drailh a zo er mor, rust (diroll, dirollet, fuloret, kounnaret, dichadennet, direizhet, gros, pounner, garv) eo ar mor, gwall vor a zo, lourt eo ar mor, gwall wagennek eo ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas, mor a zo, lavagnon a zo ; *die Wellen brechen sich,* dirollañ a ra an tarzhoù, tarzhañ a ra ar tonnoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhioù-mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen,* ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; *von den Wellen verschlungen werden,* bezañ goueledet, bezañ lonket gant ar mor, mont e puñs ar mor ; *die Wellen rollen träge über den Sand,* riklañ a ra ar gwagennoù hirvoudus war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh ; *die Sturzwelle kommt von vorne,* a-benn emañ ar bern ; *die See schiebt ihre Wellen vor sich her,* ruilhal ha diruilhal a ra ar mor e houlennoù, ruilhal-diruilhal a ra ar mor e houlennoù ; *die Wellen legen sich,* sioulaat a ra an tonnoù, divegañ a ra an tonnoù, terriñ a ra war an tonnoù ; *die Wellen teilen, die Wellen durchschneiden, die Wellen durchfurchen,* regiñ ar mor, regiñ mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour ; *kreisförmige Wellen,* lagadennoù war an dour lies.

2. [gouleier triliv] *grüne Welle,* gouleier kenurzhiet lies.

3. birvilh g., entan g., broud g., deltu g. ; *Welle der Begeisterung,* startijenn virvidik o sevel a-greiz-holl gant an dud b., birvilh gredus a sav a-daol-trumm en engroez g., birvilh an drivliadeg g. ; *die Begeisterung schlug hohe Wellen,* an dud a oa dirollet kement a virvilh a oa enno ; *Wellen des Gefühls,* huanadennoù ar galon (Gregor) lies., pistigoù (luskadoù, froudoù) ar galon lies., broud diabarzh g., lañs ar galon g., lusk ar galon g. ; *die Freiheitswelle verbreitete sich über das ganze Land,* c'hwezhañ a reas avel ar frankiz war (dre) ar vro a-bezh.

3. P. *eine dicke Welle angeben,* ober teil, bezañ teilek, rodal, pompadiñ, ober e galite, flipata re, ober re vras gaoliad, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, brabañsal, ober fouge gant e ouiziegezh, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ kement a lorc'h en an-unan na fontfe ket un tamm sukr en e revr.

4. [fizik] gwagenn b. ; *Schallwellen,* gwagennoù son lies., gwagennoù stenel lies. ; *gedämpfte Welle,* gwagenn disteraet (mouget, gwanaet) b. ; [skingomz] *kurze Wellen,* gwagennoù berr lies. ; *lange Wellen,* gwagennoù hir lies. ; *ultrakurze Wellen,* gwagennoù traberr lies., gwagennoù dreistberr lies., gouluz talm g. ; *Mittelwellen,* gwagennoù krenn lies., gwagennoù etre lies.

5. fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez* fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [*liester* herdin keuneud].
6. [tekn.] marbr g.
7. [amzer] buezon b., taol g., taolad g., kaouad b./g., barr g., stoked g., frapadenn b., frapad g., reuziad g. ; *Hitzewelle,* buezon dommder b., gratadenn b., gratenn b., krazadenn b., kaouad tommder b./g., barr tommder g., stokad tommder g., frapad tommder g., frapadenn dommder b., taol tommder g., taolad tommder g., tommderenn b., skouflad tommijenn g., reuziad amzer domm g., skoulad tommijenn g., devezhiadoù gor lies.
8. [douar.] gwagennadur g., ridennad b.
9. [blev] frizeür b. ; *mit der Brennschere in Wellen legen,* klaouieriñ ; *in Wellen legen,* rodellañ, frizañ, kordigellañ, ober ur frizadenn, gwagennañ.
10. [dre skeud.] lanvad g. ; *Streikwelle,* lanvad a harzoù-labour g.
wellen V.gw. (hat gewellt) : **1.** gwagennañ, houlennañ ; *gewellt,* gwagennek, gwagennus, gwagennet, houlennek, gwagennaouek, naou-dinaou, sav-disav, ribin-diribin ; *gewelltes Gelände,* takad naou-dinaou (sav-disav, ribin-diribin) g., takad gwagennek g. ; **2.** rodellañ, frizañ, kordigellañ, gwagennañ ; *gewelltes Haar,* blev gwagennek str., blev rodellek str. ; *sich das Haar wellen lassen,* lakaat rodellañ e vlev, lakaat frizañ e vlev, lakaat ober ur frizadenn, lakaat klaouieriñ e vlev, lakaat gwagennañ e vlev ; **3.** [kegin.] **a)** reiñ un tamm birviñ da, rollvirviñ ; **b)** ruilhañ gant ar rollon.
V.em. : **sich wellen** (hat sich (t-rt) gewellt) : **1.** gwagennañ, houlennañ, neuñvenniñ, frizañ ; **2.** gwarañ, gwariañ, kammañ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en an-unan, korvigellañ, korleziñ, gwelchiñ, doliñ, bezañ dol gant an-unan, bolzañ ; **3.** rodellañ, frizañ, fuilhañ, gwagennañ ; *ihr Haar wellt sich,* rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, fuilhañ a ra he blev, gwagennañ a ra he blev.
Wellenausbreitung b. (-) : [fizik] emastenn ar gwagennoù g., treled gwagennel g.
Wellenbauch g. (-s,-bäuche) : [fizik] tor ar wagenn g.
Wellenbereich g. (-s,-e) : [skingomz] bann talmoù g.
Wellenberg g. (-s,-e) : bern dour g.
Wellenbewegung b. (-,-en) : fiñv gwagennek g., gwagennadur g.
Wellenbrecher g. (-s,-) : chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g., rakkae g.
Wellenerreger g. (-s,-) : [fizik] luskellader g.
wellenförmig ag. : gwagennaouek, gwagennek, houlennek, gwagennus, e doare ur wagenn, e doare gwagennoù ; *wellenförmige Bewegung,* fiñv gwagennek g., gwagennad b.
Wellengang g. (-s) : houl g. ; *es herrscht starker Wellengang,* drailh a zo er mor, rust (diroll, dirollet, fuloret, kounnaret, dichadennet, direizhet, gros, pounner, garv) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, lourt eo ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas, mor a zo, lavagnon a zo.
wellenhaft ag. : gwagennek, gwagennus, gwagennaouek, houlennek.
Wellenkamm g. (-s,-kämme) : kribenn (kribell) ur wagenn b., lein un tarzh g.
Wellenkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn vordredan b.
Wellenlänge b. (-,-n) : **1.** hed ur wagenn g. ; **2.** [skingomz] trohed g. ; **3.** [dre skeud.] *die gleiche Wellenlänge haben, auf der gleichen Wellenlänge liegen,* bezañ a-dra an eil gant egile, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, sachañ war ar memes ibil, bezañ war an hevelep neudenn, gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bountañ war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton.
Wellenleistung b. (-,-en) : [tekn.] galloudezh e penn ar marbr b.
Wellenlinie b. (-,-n) : **1.** linenn wagennek ; **2.** [mat.] sinuzoid g.
Wellenmechanik b. (-) : loc'honiezh wagennel b.
Wellenreiten n. (-s) : [sport] seurf g.
Wellenreiter g. (-s,-) : [sport] seurfer g.
Wellenschlag g. (-s) : taol-mor g., barr-mor g., bomm-mor g., rekas g., astarzh g., adtarzh g.
Wellenschliff g. (-s) : kranelladur g. ; *ein Messer mit Wellenschliff versehen,* kranellañ ur gontell (Gregor), dantañ ur gontell.
Wellensittich g. (-s,-e) : [loen.] krakperoked g., budjerigar g., perokedig g., peruchenn b.
Wellental n. (-s,-täler) : toull etre div wagenn g., bern kleuz g.
Wellentheorie b. (-) : arlakadenn wagennel b.
Weller g. (-s,-) : **1.** ardilh g., barras g., tilh g. ; **2.** [loen.] dourc'hast b.
wellern V.k.e. (hat gewellert) : sevel gant ardilh (gant barras, gant tilh), ardilhañ, priennañ, sevel gant plouz ha pri mesk-ha-mesk.
Wellfleisch n. (-es) : [kegin.] kig berv g., kig soubenn g.
Wellholz n. (-es,-hölzer) : ruilhenn-doaz b., rollon g.
Wellhornschnecke b. (-,-n) : [loen.] kilhog-mor g., kog-beleg g., kilhog-traezh g., kilhog-lec'hid g., kog-lec'hid g.
wellig ag. : gwagennek, gwagennus, rodellek, gwagennaouek, houlennek, naou-dinaou, sav-disav, ribin-diribin ; *welliges Gelände*, takad naou-dinaou (sav-disav, ribin-diribin) g., takad gwagennek g. ; *welliges Haar,* blev gwagennek str., blev rodellek str. ; *wellig werden,* gwarañ, gwariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korvigellañ, korleziñ, doliñ, dont dol gant an dra-mañ-tra, labourat ; *das alte Dach ist wellig geworden,* an doenn gozh a zo bolzennet penn-da-benn, kamm-digamm eo an doenn gozh.
Wellpappe b. (-,-n) : kartoñs gwagennek g.
Wellrad n. (-s,-räder) : [tekn.] traouilh g.
Welpe g. (-n,-n) : [loen.] **1.** kolen-ki g., labous-ki g., plog ki g. ; **2.** bleizig g., menn-bleiz g., kolen-bleiz g. ; **3.** louarnig g., plog louarn g., menn-louarn g., kolen-louarn g.
Wels g. (-es,-e) : [loen.] dourc'hast b.
welsch ag. : romanek, latin ; *die welsche Schweiz,* tachenn c'hallegour Bro-Suis b. ; *die Welschen* [disprizius a-wechoù], ar pobloù romanek lies. ; [nazi.] *welscher Plunder,* gallegaj g., gallegajoù lies.
Welschhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] yar-Indez b., yar-Spagn b.

Welschkohl g. (-s) **/ Welschkraut** n. (-s) : [louza.] kaol rodellek str., kaol-dantek str.
Welschkorn n. (-s) : [louza.] maiz str.
Welschland n. (-s) : [istor] bro latin b., Bro-C'hall b., Italia b.
Welschschweiz b. (-) : *die Welschschweiz,* tachenn c'hallegour Bro-Suis b., Romandia b.
Welschschweizer g. (-s,-) : gallegour Bro-Suis g., Romandiad g.
welschschweizerisch ag. : eus tachenn c'hallegour Bro-Suis, romandiat.
Welschtirol n. (-s) : tachenn italianek Bro-Dirol b., Trentino-Alto Adige b.
Welt b. (-,-en) : **1.** bed g., douar g., tir g. ; *das Licht der Welt erblicken, auf die Welt kommen, zur Welt kommen,* genel, lakaat troad war an douar (Gregor), bezañ ganet, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont war ar bed, dont er bed, bleuniañ, bleuñviñ ; *das Kind kam im sechsten Schwangerschaftsmonat zur Welt,* ar bugel ne oa nemet c'hwec'h miz douget pa oa bet ganet ; *zur Welt bringen (in die Welt setzen),* genel, genel [ur bugel] d'an-unan, reiñ buhez da, dispakañ eus, lakaat er bed, gwilioudiñ diwar, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *aus der Welt scheiden,* tremen eus ar bed-mañ, mervel, mont kuit, mont diwar ar bed ; *aus der Welt schaffen,* dismantrañ / lakaat da netra (Gregor), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, kas da netra, kas war netra, kas da get, kas da vann, kas da neuz, heskiñ, dic'hastañ, reiñ un disentez d'ur gudenn bennak, reiñ lamm da ; *die Sache muss aus der Welt geschafft werden,* ret eo reiñ lamm d'ar gudenn-se, ret eo lakaat diwezh d'an dra-se, ret eo kaout an dizober (an dieub) eus an dra-se, ret eo dic'hastañ (peurgas) an dra-se, ret eo skarat ar gudenn-se, ret eo frankaat gant ar gudenn-se, ret eo reiñ un disentez d'ar gudenn-se, ret eo lakaat an askorn en e lec'h, ret eo lakaat an askorn en e blas ; *nicht um alles in der Welt (nicht um die Welt),* nag evit unan nag evit daou, ha pa vefe evit holl vadoù ar bed-mañ, evit seul a ve, evit netra er bed ; *die Schöpfung der Welt durch Gott, die Erschaffung der Welt,* krouidigezh ar bed b., ar Grouidigezh b. ; *Gott erschuf die Welt, Gott schuf die Welt,* Doue a grouas ar bed, Doue en deus graet d'ar bed bezañ, Doue a stummas ar bed, Doue a reas an douar hag an neñv ; *sich über Gott und die Welt unterhalten,* kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, komz gogez, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez ganto, begeliat, barbotiñ ; *wir unterhielten uns über Gott und die Welt,* ar marvailhoù a zae en-dro.
2. [dre astenn.] bed g., tir g. ; *Welt im Kleinen,* bed a-vihan g., korrgant g., mikrokosm g. ; *Welt im Großen,* bed a-vras g., meurgant g. ; *Welt des Dichters,* bed ar varzhoniezh g. ; *Welt der Träume,* bed an huñvreoù g. ; *Welt des Scheins,* bed ar seblant g., bed an touelladennoù g. ; *sinnliche Welt,* bed skiantennel g. ; *übersinnliche Welt,* bed dreistskiantennel g. ; *die verkehrte Welt,* ar bed war e gement all g. / ar bed tu evit tu g. (Gregor) ; *das ist der Lauf der Welt / so geht es in der Welt,* setu penaos eo ahelet ar bed - doare ar bed eo - e-giz-se emañ an traoù - setu penaos ez a ar bed / er c'hiz-se ez a ar bed / setu giz ar bed (Gregor) - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou ; *die Welt der Antike,* an henved g.
3. boul ar bed b., Douar g., tir g. ; *eine Reise um die Welt machen,* ober tro ar bed ; *die weite Welt,* ar pelloù lies., ar bed hed ha ledan g., ec'honder ar bed g. ; *durch die weite Welt ziehen,* mont d'ar broezioù pell, kantren broioù, mont er bed hed ha ledan, beajiñ broioù, beajiñ dre ar bed-holl, galoupat ar bed-holl, mont d'ar pelloù (da bell vro), lopañ mor, galoupat ar mor hag an douar ; *überall auf der Welt trifft man Bretonen,* kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl ; *in der ganzen Welt,* war an douar kevan, er bed hed ha ledan, er bed-holl, er bed a-bezh ; *nirgends in der Welt,* neblec'h ebet er bed a-bezh, neblec'h ebet er bed-holl, e Kerneblec'h hepken ; *Geld regiert die Welt,* an arc'hant an hini eo a c'houarn red ar bed, stur ar bed eo an arc'hant, an arc'hant an hini eo a vlein ar bed, an arc'hant eo penn, an arc'hant eo ar skoulm, an arc'hant eo ar vudurun, hep arc'hant brezel ebet ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben,* padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed ; *das Ende der Welt,* **a)** [finis terrae] penn ar bed g. ; **b)** [finis mundi] dibenn ar bed g., Deiz ar Varn g., dibenn ar c'hantvedoù g. ; *das ist nicht aus der Welt,* n'eo ket ret mont da Gerneblec'h evit kaout an dra-se ; *das ist nicht die Welt !* n'eo ket ur gwall afer ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet !
4. rann eus ar bed b. ; *alte Welt,* Bed Kozh g. [Azia, Afrika hag Europa] ; *Neue Welt,* Bed Nevez g., douar nevez g. [Amerika, mui a-wechoù : Aostralia ha Polinezia] ; *westliche Welt,* kuzh-heol g., broioù ar c'huzh-heol lies., broioù ar c'hornôg lies. ; *die dritte Welt,* an Trede Bed g. ; *die vierte Welt,* ar pevare bed g.
5. bed enebet ouzh rouantelezh Doue g. ; *ich bin nicht von dieser Welt,* me n'on ket eus ar bed-mañ ; *Güter dieser Welt,* madoù ar bed-mañ lies. ; *in der Welt leben,* bezañ eus ar bed-mañ, bezañ troet gant traoù ar bed-mañ, bezañ taolet gant ar bed, bezañ mab ar bed (Gregor) ; *der Welt entsagen (sich von der Welt lossagen),* mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat, dilezel ar bed hag ar joaioù, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, lavaret kenavo d'ar bed lorber, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh fougeerezhioù ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed ; *wie schnell vergeht der Ruhm der Welt !* ouzh gloar ar bed ar bleuñv a zo ne gutuilher frouezh diwarno ; *zur Strafe hat Gott die Menschen auf diese Welt verbannt,* doue en deus lakaet an dud e kastiz er bed-mañ.
6. tud lies. ; *alle Welt,* ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout ; *von aller Welt verlassen,* e-unan penn, chomet etre treid ar bed ; *im Urteil der Welt,*

hervez an holl dud ; *die ganze Welt war ihm auf den Fersen,* mil diaoul a oa war e roudoù.
7. bed ar vondianed g. ; *Mann von Welt,* den a renk g., mondian g., uhelvedad g. ; *in die Welt eingeführt werden,* darempredifi ar pennoù bras evit ar wech kentañ, ober anaoudegezh gant meteier ar pennoù bras, ober anaoudegezh gant an tev, ober anaoudegezh gant meteier an dud vrav, ober anaoudegezh gant meteier an dud cheuc'h.
8. metoù g., kelc'hiadoù lies., kouch g., meuriad g., bro b. ; *gelehrte Welt,* skiantourien lies., metoù ar skiantourien g. ; *die Welt der Biologie,* bro ar vevoniezh b. ; *die vornehme Welt,* ar pennoù bras lies., an dud a renk lies., an dud uhel lies., ar vondianed lies., an dud vrav lies., an dud cheuc'h lies., an tev g.
9. kementad bras g., bed g. ; *eine Welt von Feinden,* ur bed a enebourien g., enebourien a-vil-vern lies. ; *Welten trennen die Führungsschicht vom Volk,* un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.
weltabgeschieden ag. : distro, didud, didu, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, digavennus, dichañs-bras, gouez, dibrad diouzh ar bed, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, pell diouzh ar bed / er-maez eus ar bed (Gregor).
Weltabgeschiedenheit b. (-) : digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., digenvezded b.
Weltachse b. (-) : ahel ar voul Douar g., ahel an Douar g., ahel bed g.
Weltall n. (-s) : hollved g., kosmoz g., alvez g., an traoù krouet lies. ; *eine Rakete ins Weltall schießen,* bannañ ur fuzeenn.
weltanschaulich ag. : a brederouriezh, prederouriezhel.
Weltanschauung b. (-,-en) : **1.** bedweladur g., sellad war ar bed g. ; **2.** bedvennozhiadur g., kredenn b., kredo b., meizadur g., mennozhiadur g. ; *seine Weltanschauung bekennen,* diskuliañ e gredenn.
Weltausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg hollvedel b.
Weltbank b. (-) : Bank Bed g.
Weltbaum g. (-) : [mojenn.] der Weltbaum, an onnenn Yggdrasil b.
weltbekannt ag. : hollvrudet, illur.
weltberühmt ag. : hollvrudet, illur, brudet er bed a-bezh.
Weltbeschreibung b. (-) : kosmografiezh b.
Weltbeste(r) ag.k. g./b. : kampion ar bed g., kampionez ar bed b.
Weltbestleistung b. (-,-en) : rekord ar bed g., gourc'hoù ar bed g.
Weltbevölkerung b. (-) : poblañs ar bed b. ; *die Weltbevölkerung wächst,* kreskiñ a ra poblañs ar bed.
weltbewegend ag. : hag a cheñch fas ar bed, a bouez bras evit ar bed kevan, gwall bouezus evit ar bed a-bezh.
Weltbild n. (-s) : bedouriezh b., bedweladur g., sellad war ar bed g., meizadur g., bedvennozhiadur g., mennozhiadur g. ; *kopernikanisches Weltbild,* heolgreizelouriezh b.
Weltbürger g. (-s,-) : keodedour ar bed-holl g., bedvroad g.
weltbürgerlich ag. : bedvroat.
Weltbürgertum n. (-s) : bedvroadelezh b.
Weltdame b. (-,-n) : mondianez b., itron a renk b., maouez ar bed b., uhelvedadez b., itron vondian b.
Weltenbummler g. (-s,-) : hentataer g., kantreer g., baleantour g., baleer-broezhioù g., reder-broioù g., foeter-bro g., foeter-mor g., galouper g., reder-mor g., ki-mor g.
Weltende n. (-s) : dibenn ar bed g., Deiz ar Varn g., dibenn ar c'hantvedoù g.
Weltenschöpfer g. (-s,-) : [preder.] demiurg g., spered urzhier ar c'hosmoz g., pennaozour ar bed g.
weltentrückt ag. : **1.** digenvez, digavennus, didud, digevannez, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, distro, pell diouzh ar bed / er-maez eus ar bed (Gregor) ; **2.** o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e huñvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, er c'houmoul, kollet en e soñjezonoù.
Weltentstehung b. (-) : orin ar bed g.
Weltentstehungslehre b. (-) : bedc'hanouriezh b., kosmogoniezh b.
welterfahren ag. : hag en deus gwelet kalz a draoù, hag a zo intentet mat, hag a anavez mat ar vuhez.
Welterfolg g. (-s,-e) : berzh forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui) er bed a-bezh g., brud forzh pegement er bed a-bezh g./b.
Weltergewicht n. (-s) : [sport] pouez welter g., pouez damgrenn g.
Weltergewichtler g. (-s,-) : [sport] sportour welter g., pouez damgrenn g.
Welternährungsprogramm n. (-s) : steuñv bedel evit ar bevañs g.
welterschütternd ag. : hag a cheñch fas ar bed, a bouez bras evit ar bed kevan, gwall bouezus evit ar bed a-bezh.
Weltesche b. (-) : [mojenn.] *die Weltesche,* an onnenn Yggdrasil b.
weltfremd ag. : diouiziek eus doareoù ar bed, hep lec'h-dont, diakuit, didro, didroidell, distag, eeunik.
Weltfremdheit b. (-) : diouiziegezh b., diakuited b., eeunder g., didroidellerezh g., didroidell b., distag diouzh ar bed g.
Weltfriede g. (-ns) : peoc'h ar bed g., peoc'h er bed a-bezh g.
Weltgebäude n. (-s) : kosmoz g., hollved g.
Weltgeistliche(r) ag.k. g./b. : den a iliz n'emañ ket dindan reol g.
Weltgeltung b. (-) : brud kaer er bed a-bezh g./b.
Weltgericht n. (-s) : [relij.] Deiz ar Varn g., ar varn diwezhañ b. (Gregor).
Weltgeschichte b. (-) : istor ar bed-holl g., istor an denelezh g.
weltgeschichtlich ag. : hag a cheñch fas ar bed, a bouez bras evit ar bed a-bezh, gwall bouezus evit ar bed a-bezh.
Weltgesundheitsorganisation b. (-) : Aozadur Bed ar Yec'hed (ABY) g.
weltgewandt ag. : amc'hraus ; *weltgewandt sein,* bezañ kourtes (Gregor), bezañ en e aez dirak n'eus forzh piv ; *er ist weltgewandt,* hennezh a oar pleustriñ gant an holl, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zarempredifi, aes eo mont e darempred gantañ, aes

eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, bez' eo un den bourrus, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo.

Weltgewandtheit b. (-) : lec'h-dont g., amc'hrausted b., ampartiz b., finesa b., emober g.

Welthandel g. (-s) : kenwerzh bed g., kenwerzh ved b.

Welthandelsorganisation b. (-) : Aozadur Bed ar C'henwerzh g.

Weltherrschaft b. (-) : pennholierezh war ar bed a-bezh g., hegemoniezh vedel b.

Weltherrscher g. (-s,-) : roue an tir g.

Welthilfssprache b. (-) : yezh etrebroadel defot gwell b.

Weltkarte b. (-,-n) : planisferenn an Douar b., kartenn ar bed b., kartenn an Douar b., taolenn-ved b.

Weltkenntnis b. (-) : lec'h-dont g., ampartiz b., finesa b., emober g.

Weltkind n. (-s,-er) : rouler g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g. paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., paotr gwiv evel ul labous g., liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g.

Weltklasse b. (-) : rummad ar re wellañ er bed g. ; *er ist einfach Weltklasse,* n'eus den ebet a vefe par na tost dezhañ, n'eus ket un den re da hemañ, n'eus den ebet heñvel outañ, hennezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve par dezhañ, n'en deus ket e bar (Gregor), hennezh a zo hep e bar, hennezh a zo eus ar seurt ne barti ket, hennezh a zo hep e hañval, n'en deus ket e goulz, n'eus gour par dezhañ, n'eus den ebet en tu all dezhañ, n'eus nikun evit e bakañ, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, n'en deus ket e gendere, n'en deus ket e gevatal, n'eus ket eveltañ.

Weltklugheit b. (-) : lec'h-dont g., ampartiz b., finesa b.

Weltkörper g. (-s,-) : ster str., astr g., planedenn b., korf-egor g.

Weltkrieg g. (-s,-e) : brezel-bed g. ; *der erste Weltkrieg,* ar brezel-bed kentañ g., ar brezel pevarzek g., ar brezel bras g. ; *durch den ersten Weltkrieg wurden viele Familien dezimiert,* ur riñs ti e oa bet ar brezel pevarzek, ar brezel pevarzek a reas e rumm war tiegezhioù ha tiegezhioù ; *der zweite Weltkrieg,* an eil brezel-bed g. ; *die Zeit zwischen den beiden Weltkriegen,* an etrebrezel g.

Weltkugel b. (-) : boul-douar b., boul ar bed b.

weltkundig ag. : *weltkundig sein,* bezañ kourtes (Gregor), bezañ en e aez dirak n'eus forzh piv.

Weltlauf g. (-s) : red an traoù g., red ar bed g.

weltläufig ag. : mondian ; *weltläufig sein,* bezañ kourtes (Gregor), bezañ en e aez dirak n'eus forzh piv.

weltlich ag. : lik, foran, disakr, bedus, douarel, douarek, bedat, bedel, amzerel ; *die weltliche Macht,* ar galloud bedel g., mistri ar bed-mañ lies., ar varnerien lik lies. ; *weltliche Musik,* sonerezh foran g., sonerezh disakr g. ; *weltlich machen,* likaat ; *dem Weltlichen zugewandt sein,* bezañ taolet gant ar bed, bezañ troet gant traoù ar bed-mañ, bezañ den ar bed, bezañ mab ar bed (Gregor), bezañ troet gant prederioù douarel.

Weltlichkeit b. (-) : bedeliezh b., douarelezh b.

Weltliteratur b. (-) : lennegezh etrebroadel b., lennegezh ar bed b.

Weltlust b. (-) : bedeliezh b.

Weltmacht b. (-,-mächte) : galloud bras g., bro eus ar re c'halloudusañ er bed b., riez ved b.

Weltmann g. (-s,-männer) : mondian g., den a renk g., uhelvedad g., aotrou mondian g.

weltmännisch ag. : mondian, uhelvedat ; *weltmännisches Wesen,* kourtezi b., aez dirak an dud g.

Weltmarkt g. (-s) : marc'had etrebroadel g., nevid-bed g. ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

Weltmarktpreis g. (-es,-e) : feur etrebroadel g.

Weltmeer n. (-s,-e) : mor-bras g., meurvor g. ; *die Weltmeere durchfurchen,* hentañ ar mor, lopañ mor, galoupat ar morioù, redek ar morioù, redek mor, redek ar mor, mont dre ar morioù, morañ, morredek, regiñ mor, regiñ ar mor, klouedat mor.

Weltmeister g. (-s,-) : kampion ar bed g.

Weltmeisterschaften lies. : kampionad ar bed g.

weltoffen ag. : digor war ar bed.

Weltordnung b. (-) : urzh etrebroadel g. ; *neue Weltordnung,* nevezurzh ekonomikel etrebroadel g.

Weltpolitik b. (-) : **1.** politikerezh etrebroadel g., politikerezh bedel g., politikerezh a bar bedel g., politikerezh e par ar blanedenn g. ; **2.** [istor, Gwilherm II] Weltpolitik g.

weltpolitisch ag. : politikel e par ar blanedenn.

Weltpostverein g. (-s) : unvaniezh post hollvedel b.

Weltpriester g. (-s,-) : beleg n'emañ ket dindan reol g.

Weltproduktion b. (-) : kenderc'had bed g., kenderc'h bed g.

Weltrand g. (-s) : bevennoù ar bed lies., bevenn ar bed b.

Welträtsel n. (-s) : mister ar grouidigezh g.

Weltraum g. (-s) : egor g., steregor g. ; *die Eroberung des Weltraums,* gounidigezh ar steregor b., gounidigezh an egor b., gounit an egor g.

Weltraumbahnhof g. (-s,-höfe) : **1.** savlec'h egor g. ; **2.** bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Weltraumfahrer g. (-s,-) : astraer g., astronaot g., sterdead g., spasaer g., spasionaot g., kosmonaot g., egoraer g.

Weltraumfahrt b. (-,-en) : **1.** nijadenn en egor b., beaj dre an egor g. ; **2.** sterdeadurezh g., astraerezh g., sterdeerezh g., sterdeiñ g.

Weltraumflug g. (-s,-flüge) : nijadenn en egor b., egornij g.

Weltraumforschung b. (-,-en) : **1.** imbourc'h war tachenn ar sterdeadurezh g., imbourc'h war tachenn an astraerezh g. ; **2.** ergerzh an egor g.

Weltraumhafen g. (-s,-häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Weltraumkapsel b. (-,-n) : klozenn egorlestr b., klozenn egor b.

Weltraumlabor n. (-s,-s/-e) : arnodva egorel g.

Weltraumschiff n. (-s,-e) : egorlestr g.
Weltraumsonde b. (-,-n) : sonterez egor b.
Weltraumstation b. (-,-en) : savlec'h egor g.
Weltraumstrahlen lies. : skinoù-egor lies.
Weltraumteleskop n. (-s,-e) : teleskop-egor g.
Weltraumwaffe b. (-,-n) : arm-egor g.
Weltreich n. (-s,-e) : impalaeriezh b.
Weltreise b. (-,-n) : tro ar bed b.
Weltrekord g. (-s,-e) : rekord bed g., gourc'hoù bed g.
Weltrekordler g. (-s,-) : kampion ar bed g., gourc'haouer bed g.
Weltreligion b. (-,-en) : relijion vras e par ar bed b.
Weltruf g. (-s) : brud kaer er bed a-bezh g./b.
Weltruhm g. (-s) : brud kaer er bed a-bezh g./b.
Weltschmerz g. (-es) : **1.** gwazhwelerezh g. ; **2.** [lenn.] melkoni b.
Weltschöpfer g. (-s) : [relij.] krouer ar bed g.
Weltseele b. (-) : [preder.] ene ar bed g.
Weltsprache b. (-,-n) : yezh etrebroadel b.
Weltstadt b. (-,-städte) : meurgêr b.
weltstädtisch ag. : eus ur veurgêr, … meurgêr, meurgêriat.
Weltteil g. (-s,-e) : rann eus ar bed b., rannved b., darnved g.
weltumfassend ag. : er bed a-bezh, bedel, hollvedel, e par ar blanedenn.
Weltumsegelung b. (-,-en) : **1.** tro ar bed dre lien b., troverdeadenn b., imram g. ; **2.** [sport] redadeg-vor tro-dro d'ar bed b.
Weltuntergang g. (-s) : dibenn ar bed g., Deiz ar Varn g., finvez ar bed b., dibenn ar c'hantvedoù g.
Weltuntergangsstimmung b. (-) : malañjer g., maritell b.
Weltverbesserer g. (-s,-) : [dre skeud.] reizher touet g.
Weltverkehr g. (-s) : darempredoù etrebroadel lies.
weltverloren ag. : **1.** digenvez, digavennus, didud, digevannez, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, distro, pell diouzh ar bed / er-maez eus ar bed (Gregor) ; **2.** o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e huñvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, er c'houmoul, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, kollet en e soñjezonoù.
Weltweise(r) ag.k. g./b. : fur g. ; *die sieben Weltweisen,* ar seizh fur eus Bro-C'hres (Gregor) lies., ar seizh fur a C'hres lies.
Weltweisheit b. (-) : furnez b., filozofiezh b., prederouriezh b.
weltweit ag./Adv. : er bed a-bezh, er bed-holl, er bed hed ha ledan, … ar bed, hollved, bedel, hollvedel, e par ar blanedenn ; *eine weltweite Friedensbewegung,* un emsav etrebroadel evit ar peoc'h g. ; *Singapur ist der weltweit bedeutendste Handelshafen,* kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh.
Weltwirtschaft b. (-) : armerzh bed g., armerzh bedel g. ; *die Seehäfen haben eine hohe Bedeutung für die Weltwirtschaft,* ar porzhioù-mor a zo dezho ur pouez bras en armerzh ar bed.
Weltwirtschaftsgipfel g. (-s,-) : kuzuliadeg etrebroadel diwar-benn an armezh b.
Weltwirtschaftskrise b. (-,-n) : enkadenn armezhel er bed a-bezh b. ; *die Weltwirtschaftskrise 1929,* enkadenn-ved 1929 b., an Enkadenn Veur b.
Weltwunder n. (-s,-) : *die sieben Weltwunder,* seizh Marvailh (seizh Marzh, seizh Burzhud) ar bed lies.
Weltzeit b. (-) : amzer hollvedel g.
Weltzeituhr b. (-,-en) : horolaj etrebroadel g. [*diskouez a ra holl gwerzhidoù-eur ar bed*].
wem tro-da-biv evit **wer** : *wem gehört dieser Mantel ?* da biv bennak eo ar vantell-mañ ? ; *von wem ist das Buch ?* piv en deus skrivet al levr-se ?
Wemfall g. (-s,-fälle) : tro-da-biv b., tro-reiñ b., dativ g.
wen tro-renet evit **wer** : *wen sehe ich da ?* sell 'ta piv ! ; *wen sucht ihr ?* war-lerc'h piv emaoc'h-c'hwi o klask ? ; *an wen denkst du ?* e piv emaout o soñjal ? o soñjal e piv emaout ?
Wenfall g. (-s,-fälle) : tro-renet b., tro-damall b., akuzativ g.
Wende[1] g. (-n,-n) : Wendad g., Sorabad eus Luzasia-Izel g.
Wende[2] b. (-, -n) : tro b., kemm g., kemmadur g., kemmadenn b., cheñchamant g., reveulzi b., trummgemm g., kaouad avel-gorbell b./g., troc'h g. ; *um die Wende des XIX. Jahrhunderts,* war-dro 1800 ; *es wird eine Wende eintreten,* cheñchet e vo an traoù penn-da-benn, cheñchet e vo penn d'ar vazh, cheñchet e vo bazh d'an daboulin ; *wir stehen an der Wende einer neuen Zeit,* emaomp war dreuzoù un amzer nevez ; *die Jahrhundertwende,* tro ar c'hantved b. ; *die Wende in der DDR,* ar reveulzi en RDA b. ; *kopernikanische Wende,* reveulzi Gopernik b.
Wendegetriebe n. (-s,-) : [tekn.] eilpenner g., amginer g., ginader g.
Wendehalbmesser g. (-s,-) : [kirri-tan] skin olouenañ g.
Wendehals g. (-es,-hälse) : [loen.] penngamm g.
Wendekreis g. (-es,-e) : **1.** trovan b. ; *nördlicher Wendekreis, Wendekreis des Krebses,* trovan ar C'hrank b. ; *südlicher Wendekreis, Wendekreis des Steinbocks,* trovan ar C'havr b. ; **2.** [kirri-tan] skin olouenañ g.
Wendel b. (-,-n) : [mat.] biñs b.
Wendelfeder b. (-,-n) : [tekn.] gwinterell droellenn b., gwinterell-viñs b.
Wendelring g. (-s,-e) : torc'h g.
Wendelstein g. (-s,-e) *I* **Wendelstiege** b. (-,-n) *I* **Wendeltreppe** b. (-,-n) : biñs b., skalier a-dro g., biñs a-dro b., diri war-viñs g., diri a-viñs g.
wenden V.gw. (wendete / hat gewendet) : **1.** treiñ ; *der Wagen wendet,* dont (treiñ) a ra ar c'harr en-dro diwar an hent, ober a ra ar c'harr un hanterdro ; *mit wendender Post,* gant distro ar post, gant ho respont, gant ho tiskrivadenn ; **2.** [merdead.] *wenden,* treiñ bourzh, cheñch roud, diroudañ, diheñchañ, virañ.
V.k.e. (wandte / wendete // hat gewandt / hat gewendet) : **1.** treiñ, distreiñ ; *Heu wenden,* fichañ foenn, teuler foenn, treiñ foenn, fuilhañ foenn, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezho, ober ur mesk d'ar foenn ; *den Braten wenden,* treiñ ar ber, lakaat ar ber da dreiñ ; *bitte wenden !* troit ar bajenn, mar plij ! ; *den Blick zur Seite wenden,* distreiñ e selloù ; *die Waffe gegen sich selbst wenden,* treiñ e arm a-enep an-unan ; *hin und her wenden,* treiñ ha distreiñ war e nav zu, durc'hellat, treiñ ha distreiñ ; *man mag es drehen und wenden wie man will,* ne vern penaos ez afed dezhi, n'eus gwall forzh penaos ez afec'h dezhi, kaer zo treiñ ha

distreiñ an afer war he nav zu ; **2.** *kein Auge von jemandem wenden,* na dennañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b. ; **3.** *seine Schritte nach etwas wenden,* kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, skeiñ etramek udb, skeiñ war-du udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb, durc'haat etrezek udb, durc'haat etramek udb, treiñ etrezek udb, treiñ etramek udb ; **4.** *den Rücken wenden,* diskouez e seulioù ; **5.** *Mühe an etwas (t-rt) wenden (Mühe auf etwas (t-rt) wenden),* kemer poan gant udb, kemer fred gant udb, poaniañ gant udb, poaniañ ouzh udb, en em boaniañ evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, poaniañ oc'h ober udb, poaniañ d'ober udb, kiañ d'ober udb, kiañ (strivañ) ouzh udb, reiñ bec'h war udb, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb., lakaat e boan da zont a-benn eus udb, lakaat e striv da gaout udb, trevelliñ d'ober udb, strivañ d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stardañ d'ober udb, igouniañ d'ober udb, plediñ d'ober udb, plediñ gant udb, kemer poan d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, kemer poellad da zont a-benn eus udb, poellañ d'ober udb, poelladiñ d'ober udb ; **6.** [merdead.] *das Schiff wenden,* cheñch hent d'ar vag, treiñ bourzh, dont a-benn, diroudañ, diheñchañ, virañ.

Anv-gwan-verb II : **gewandt, gewendet** *gewendeter Anzug,* dilhad lakaet war an tu gin g.

V.em. : **sich wenden** : **1.** (wandte sich / wendete sich // hat sich (t-rt) gewandt / hat sich (t-rt) gewendet) : treiñ ; *sich zu jemandem wenden,* treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b. ; *sich hin und her wenden,* treiñ ha distreiñ evel un doupenn.

2. [dre skeud.] (wandte sich / wendete sich // hat sich (t-rt) gewandt / hat sich (t-rt) gewendet) : *sich gegen jemanden wenden,* mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., sevel a-enep u.b., herzel (talañ) ouzh u.b., ober gwall c'hoari d'u.b. (Gregor), ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *sich drehen und wenden,* **a)** klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, ober ardoù, ober ardivinkoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober jestroù ; **b)** mont tro-distro ; *sich zu drehen und zu wenden wissen,* gouzout e ziluzioù, kavout atav ar voaien da zibunañ e gudenn, bezañ gouest da gavout ar poell e pep kudenn, bezañ dilu, gouzout mat war peseurt avel sturiañ e vatimant, na vezañ moñs, na vezañ mogn, na vezañ mogn e zivrec'h, na vezañ mañchek, na vezañ ur paotr hualet, gouzout mat penaos tennañ e spilhenn eus ar jeu, gouzout en em ober, gouzout ober ganti ; *sich um hundertachtzig Grad wenden,* cheñch penn d'e vazh, treiñ e chupenn, cheñch tu d'e chupenn, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

3. *sich an jemanden wenden,* treiñ ouzh (war-zu) u.b., en em erbediñ (mont) ouzh u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b., jubenniñ u.b. ; *sich um Hilfe an jemanden wenden,* rekouriñ d'u.b., rekouriñ ouzh u.b., goulenn sikour digant u.b. ; *sich mit etwas an jemanden wenden,* goulenn (reketiñ) udb digant u.b., en em erbediñ ouzh u.b. a-zivout udb, komz ouzh u.b. a-zivout udb.

4. cheñch, treiñ (wendete sich / hat sich gewendet) : *das Wetter wendet sich,* emañ an amzer o troc'hañ [o vont war wellaat, o vont da vrav], emañ an amzer o treiñ [o treiñ da fall, o trenkañ, o tont da vezañ fall], emañ an amzer o cheñch ; *der Wind wendet sich,* emañ an avel o treiñ (o cheñch roud) ; [dre skeud.] *sich zum Guten wenden,* treiñ da vat, cheñch war an tu mat, mont war well, dont war (da) well, cheñch ouzh gwell ; *das Blättchen hat sich gewendet,* cheñchet (troet) ez eus bet penn d'ar vazh, cheñchet ez eus bet bazh d'an daboulin ; *das Glück wendet sich,* treiñ a ra ar voul a-enep dimp, treiñ a ra ar chañs diwarnomp, krog eo ar c'hwil ennomp, distagañ a ra ar chañs diouzhomp, emañ ar skudell o treiñ war he c'henoù ; *sich zum Schlechteren wenden,* treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ ; *er möchte wissen, wie sich das Ganze für ihn wenden wird,* emañ e gouign e go.

Wendemaschine b. (-,-n) : [labour-douar] ficherez b., troerez-foenn b., foennerez b., fuilherez-foenn b.

Wendeplatz g. (-es,-plätze) : [kirri] troidell b., lec'h aveet evit ober un hanter tro g.

Wendepunkt g. (-s,-e) : **1.** korn-tro g., korn-pleg g., pleg g., displeg g., kammdro b., troigell b., diskorn-tro g. ; **2.** [dre skeud.] treuzoù un amzer nevez lies. ; **3.** [mat.] poent disgwar ur grommenn g.

Wendestelle b. (-,-n) : [kirri] troidell b., lec'h aveet evit ober un hanter tro g.

Wender g. (-s,-) : **1.** [tredan] amginer g., ginader g. ; **2.** [kegin.] rozell b., spanell b., palisenn b., palikell b., sklisenn b.

wendig ag. : **1.** embregadus, hebleustr, aes da vaneal, aes da embreger, aes da gas ; *ein wendiges Auto,* ur c'harr-tan hevlein g. ; **2.** [dre skeud.] ijinus, ijinet-mat, dilu, divreilh, divorfil, dispak, eskuit, gwevn, gouest-mat d'en em azasaat, ijinek, mibin, meür, ouesk, prim, skañv, soubl, abil, bliv, libr e gorf ; *er ist ein wendiger Bursche,* itrik en deus, dilu eo, ur paotr c'hwek eo, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, hennezh a zo paotr an itrikoù.

Wendigkeit b. (-) : **1.** embregadusted b., aesded da vaneal b. ; *Wendigkeit eines Autos,* hevleinded ur c'harr-tan b. ; **2.** gouestoni d'en em azasaat b., digaot g., divreilh g., eskuited b., eskuiter g., gwevnder g., gwevnded b., ijin g. itrik g., lec'h-dont g., mibinder g., mibinded b., oueskted b.,

oueskter g., primder g., primded b. ; *diese Arbeit erfordert höchste Wendigkeit,* ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.

Wendin b. (-,-nen) : Wendadez b., Sorabadez eus Luzasia-Izel b.

wendisch ag. : wendat, [yezh.] wendek, sorabek-izel.

Wendung b. (-,-en) : **1.** tro b., troadenn b., korn-tro g., korn-pleg g., pleg g., plegenn b., displeg g., troigell b., diskorn-tro g., pleg an hent g., tro-bleg b., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., troidell b. ; *Wendung um neunzig Grad,* kard tro war e seulioù g., palefarzh eus un dro leun g. ; *scharfe Wendung,* kammdroienn (kammdroenn) serzh b., korn-tro berr g., tro-gorn gwall gromm b., tro grenn b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g., displeg krenn g., displeg serzh g., korn-tro krak g. ; *eine Wendung vollführen,* cheñch hent, cheñch tu, kemmañ an durc'hadur, mont diwar e roud, disweañ ; *Wendung des Windes nach Süden,* gouzizadenn b.

2. kemm g., kemmadur g., kemmadenn b., cheñchamant g., reveulzi b. ; *Wendung zum Besseren,* gwellaenn b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b. ; *eine unerwartete Wendung nehmen,* cheñch en un doare dic'hortoz-kaer ; *eine schlimme Wendung nehmen,* treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ ; *eine tragische Wendung nehmen,* dont da vezañ spontus (skrijus), mont e drouziwezh ; *plötzliche Wendung,* taol strak g., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g. ; *er fürchtet, dass das Ganze eine für ihn üble Wendung nimmt,* aon en deus a fall gouchañ, aon en deus e trofe fall an traoù evitañ.

3. tro-lavar b., troienn b., troenn b. ; *stehende Wendung,* troienn sonnet b.

wenig ag./Adv. : nebeut, dister, nemeur, bihan ; *sie hat mir aber wenig gegeben !* sellit pegen nebeut he deus roet din ! ; *damit ist mir wenig gedient,* n'on ket kalz avañsetoc'h (savetoc'h), n'on na gwell na gwazh a se, n'on ket gwell a se, kement-se ne dalv ket kalz din ; *er hat sich nicht wenig gefreut,* laouen e oa hag en tu-hont ivez, laouen-dreist e oa, laouen e oa ha n'eo ket ober an neuz a rae, ouzhpenn laouen e oa gant kement-se, laouen-ran e oa, ken laouen ha tra e oa, laouen e oa evel an heol, ken laouen hag an heol e oa, seder e oa evel ul laouenan, lirzhin e oa evel ul laouenan, edo en e laouenañ, digor e oa dezhañ, fest a oa ennañ, war ar pevarzek-kant e oa an traoù gantañ ; *sich um etwas wenig kümmern,* na ober gwall alies war-dro udb, na ober gwall alies diouzh udb, na ober pikol war-dro udb, na intent gwall vat ouzh udb, soursial gwall nebeut ouzh udb, na ober nemeur van eus udb ; *wenig glückliche Wahl,* dibab gwalleürus g., gwall zibab g., gwall ziuz g., gwall ziviz g. ; *wenige Augenblicke,* nebeut a amzer, ur pennadig g. ; *wenig Lohn für viel Arbeit,* kalz a labour ha nebeut a c'hounidegezh ; *er verdient gutes Geld bei verhältnismäßig wenig Stress,* kaer a-walc'h eo paeet evit kelo pezh a ra ; *in wenigen Worten,* e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, evit mont (evit lavaret) berr, ez verr, e berr gerioù, en ur ger berr, evit troc'hañ berr, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, evit krennañ berroc'h, evit krennañ kaoz, evit diverrañ ; *wenig Zeit haben,* bezañ berr an amzer gant an-unan, na gaout nemeur a amzer, kaout nebeut a amzer ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig,* ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp, ne chom nemeur a amzer ganeomp ; *mit wenig Mühe,* hep strivañ kalz, hep poaniañ re, aes a-walc'h, ken aes all, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ken bravik ha tra, ken aes ha tra, aes-ral, propik ; *das wenige Geld,* an nebeud gwenneien ; *wenig Geld,* nebeut a arc'hant, arc'hant bihan ; *mit so wenig Geld kann ich nichts anfangen,* ne c'hallin ober netra gant ken nebeut a arc'hant ; *so wenig wie nur möglich,* an nebeutañ ar gwellañ ; *er ist wenig gebildet,* desket nebeut eo ; *die wenigen Menschen,* an nebeud tud, an nebeud a dud g., an nebeudad tud, an togad tud g., an toulladig tud g., ar pakad tud g., ar vozad tud b., ar rouedennig tud b., ar rouezadennig tud b. ; *wenig Leute,* nemeur a dud, ur rouedennig tud, ur rouezadennig tud b., un toulladig bihan a dud g., tud a-doulladoù lies., ur vozad tud b. ; *nur wenige Leute waren gekommen,* ne oa ket deuet pikol tud eno, ne oa deuet nemet ur rouedennig tud eno, ne oa deuet nemet ur rouezadennig tud eno, ne oa ket rust an dud a oa deuet ; *er kümmert sich nur wenig um seine Kinder,* ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *äußerst wenig,* gwall nebeut, gwall zister ar c'hementad anezho, kement ha bezañ, ken nebeut ha tra, forzh nebeut ; *er trinkt sehr wenig,* ne ev ket nemeur, ne ev nemeur ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen,* n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *er hat sich bei uns ebenso wenig bedankt wie sein Bruder,* n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern,* ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; *zum Leben zu wenig haben, zum Sterben zu viel,* etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, bezañ treutik-eston ar geusterenn gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, c'hoari gant glac'harig, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, reuziñ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout gwe o skoulmañ ganti, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *lieber zu viel als zu wenig,* seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut ; *zu wenig Leute,* re nebeut a dud ; *zu wenig Bäume,* re nebeut a wez ; *mag es noch so wenig sein,* n'eus forzh pegen dister e vefe ho skodenn ; *bis auf Weniges,* war-dost, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, nemet al lañs, e-ser ; *er ist nur wenig*

älter als fünfzig, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus ; *der Fluss führt nur wenig Wasser,* bas eo an dour er stêr, bihan eo an dour er stêr, bez' ez eus bihan a zour er stêr, erru eo bihan an dour er stêr, dour berr a zo er stêr, forzh nebeut a zour a zo er stêr, izel-gagn eo an dour er stêr.

das wenige : an nebeud g., an nebeudad g., an nebeudig g. ; *dies wenige,* an draig-mañ g., an nebeudig-se g., an nebeudad-mañ g., an tamm draig-mañ g., ar vozadig-mañ b. ; *das wenige, was ...,* an nebeud a ... ; *das wenige, was ich habe, reicht mir aus,* an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *sich mit wenig zufriedengeben,* bezañ kontant gant e nebeudig ; *mit wenig auskommen, mit wenigem auskommen, mit Wenigem auskommen,* **a)** bevañ diwar nebeut, bevañ moan, tremen gant nebeut a dra ; **b)** bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bevañ diwar bara ha dour ; **c)** ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn tennañ, talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ traoù ; *es fehlte nur wenig und ...,* darbet e oa bet dezhañ ... [+ anv-verb], ken buan all e ..., ken kaer all e …, ken prim all e..., ken dillo e …, ne oa bet nemet treuz un neudenn ne ..., ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne …, prest a-walc'h (un disterad ouzhpenn, war-nes nebeut, war-nes nebeut a dra, prestik) e ... [+ doare divizout], war ar bord e oa bet da … ; *bis auf Weniges,* war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, war-vete nebeut ; *recht wenig,* nebeudik-tre ; **ein wenig** : un tammig ; *warte ein wenig,* gortoz un tammig ! gortoz un draig ! gortoz ur pennadig bihan ! ; *ein wenig schneller,* buanoc'h un nebeud, buanoc'h un tamm, un tammig buanoc'h, un dister dra buanoc'h ; *ein wenig mehr,* muioc'hig, un dister dra muioc'h ; *ein wenig zu groß,* un dister dra re vras, un netraig re vras, un tammig re vras, un draig re vras ; *ein wenig besser,* gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *ein klein wenig*, un tammig bihan g., un disterañ g., ur banneig bihan g., un deverradennig b., ul lommig g., un netra a, un netraig a ; *ein wenig Spaß,* un dister blijadur b. ; *um ein weniges,* evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, evit ur priz dister, evit un netra, evit nebeut a arc'hant, a-stok-varc'had, marc'had-mat-lous, marc'had-mat-vil, kazi evit netra, gwall varc'had, re varc'had, evit ur bouton ; *er ist nur um ein weniges älter als fünfzig,* un dra bennak (un dister dra) war hanter-kant vloaz en deus ; *wir müssen uns ein wenig einschränken,* ret e vo deomp krennañ war an dispignoù un disterañ. **weniger** : nebeutoc'h, bihanoc'h ; *ein bisschen weniger,* nebeutoc'hik, un dister dra nebeutoc'h, un netraig nebeutoc'h, un tammig nebeutoc'h, un draig nebeutoc'h ; *ein bisschen weniger als zwei Kilo,* daou gilo nemet al lañs, daou gilo war-bouez nebeut-tre, daou gilo war-nes nebeut ; *weniger werden,* nebeutaat, digreskiñ, mont war zigresk, mont en diminu, mont war ziminu, teuziñ, distankañ, koazhañ ; *weniger machen, weniger tun,* kregiñ nebeutoc'h, ober nebeutoc'h ; *er isst jetzt weniger,* bihanaet en deus da zebriñ, bihanaet en deus a zebriñ, nebeutaet eo da zebriñ, ne zebr ket mui kement ; *die Leute lesen immer weniger,* nebeutaet eo an dud da lenn, bihanaet o deus an dud da lenn, bihanaet o deus an dud a lenn, rouesaet eo an dud da lenn ; *die Bäume werden immer weniger,* ar gwez a zeu da rouesaat ; *mehr oder weniger,* mui pe vui, mui pe vihanoc'h, tamm pe damm, muioc'h pe nebeutoc'h, kalz pe nebeut, kalz pe vihan, well-wazh ; *viel weniger,* kalz nebeutoc'h ; *jeder von uns hat mehr oder weniger für ihn gearbeitet,* graet hon eus holl krogad pe grogad evit an den-se ; *mehr oder weniger Felsbrocken standen in den verschiedenen Feldern herum,* reier pe reier a oa er parkoù ; *immer weniger,* nebeutoc'h-nebeutañ ; *unser Geld wird immer weniger,* koazhañ a ra an arc'hant ; *mehr ist besser als weniger,* gwell eo kaout muioc'h eget nebeutoc'h - seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut ; *weniger als nichts,* an hanter eus netra, daouhanter netra ; *nicht weniger als ..., ...* d'an nebeutañ (d'ar bihanañ, da vihanañ) ; *er war nichts weniger als arbeitsam,* hennezh a oa ur marc'h-labour, mar boe unan ; *nicht mehr und nicht weniger,* na mui na maez, na mui na ment, na mui na ket, na mui na ken, na mui na nebeutoc'h, na muioc'h na nebeutoc'h, na mui na bihanoc'h, hep unan muioc'h pe nebeutoc'h, naet-ha-pizh, rik-ha-rik ; *umso weniger, noch weniger,* ginheñvel, nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *umso weniger als,* seul nebeutoc'h ma ... ; *je weniger er arbeitet, desto weniger will er arbeiten,* seul nebeutoc'h a labour a ra, seul nebeutoc'h en devez c'hoant ober - seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; *vor weniger als acht Jahren,* en tu-mañ da eizh vloaz 'zo ; *in weniger als einer Woche,* en tu-mañ da eizh deiz ; *weniger wäre mehr gewesen,* re a vann ne dalv mann ; [mat.] *zehn weniger vier ist sechs,* dek nemet pevar a zo c'hwec'h. **wenigst-** : nebeutañ, bihanañ ; *am wenigsten,* an nebeutañ ; *darum kümmert er sich am wenigsten,* ne ra foutre-kaer eus an dra-se, n'eo ket prederiet tamm gant an dra-se, n'eo ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant e votez kentañ, ne zeuio ket blev gwenn dezhañ kelo ken nebeut a dra, ne zeuio ket blev gwenn dezhañ kelo ken nebeut all, ne laka van ebet gant an dra-se ; *zum wenigsten,* d'an (da) nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, da nebeutañ holl / da vihanañ holl (Gregor) ; *wenn man am wenigsten daran denkt,* pa brederier bihanañ, pa brederier nebeutañ, pa brederier an nebeutañ, pa soñjer bihanañ, pa soñjer nebeutañ, pa soñjer an nebeutañ ; *wenigstens,* d'an (da) nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, d'an diwezhatañ, memes tra, kement-se, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se, diantav ; *er war wenigstens ehrlich genug, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav. **das wenigste** : an nebeutañ ; *die wenigsten wissen das,* rouez-kenañ eo an dud a oar an dra-se, dibaot an dud a oar kement-se, dibaot a hini (didaot hini, dibaot den) a oar kement-se, nemeur a gement a oar an dra-se,

boull eo an dud a oar an dra-se, ral a zen a oar an dra-se, n'eo ket rust an dud a oar an dra-se.
Wenig n. (-s,-) : nebeud g., nebeudad g., nebeudig g.
Wenigkeit b. (-,-en) : disterdra g., bihan dra g., netraig g., diteraj g., inglodaj g. ; *das kostet nur die Wenigkeit von,* an dra-se a zo da gaout evit ar priz dister a ... (evit ar priz marc'had-mat-lous a ...) ; *meine Wenigkeit,* ho servijer uvel-meurbet g.
wenigstens Adv. : d'an (da) nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, a-wael, a-c'hoel, bepred, d'an diwezhatañ, memes tra, kement-se, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se, diantav ; *das ist wenigstens etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *er war wenigstens ehrlich genug, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; *wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *sie hätte wenigstens ein Wörtchen sagen können,* gallet he dije lavaret un hanter c'her bennak d'an nebeutañ, gallet he dije lavaret un dister ger da vihanañ.
wenn stag. isurzh. : **1.** pa, bewech ma, seul wech ma, a-benn ma, a-benn pa, war-benn ma, d'an ampoent ma, d'ar mare ma ; *gib deinem Bruder den Brief, wenn er zurückkommt,* pa zistroio da vreur e roi al lizher dezhañ ; *wenn ich frei habe, lese ich,* pa'm bez amzer vak e lennan ; *wenn das Wetter schön ist, gehe ich spazieren,* pa vez brav an amzer ez an da vale ; *wenn er kam,* pa dremene dre amañ, bewech (seul wech) ma teue ; *jedes Mal, wenn (immer wenn),* seul dro ma, bewech ma, bep gwech ma, bep tro ma, seul wech ma, bep taol (seul wezhiad, seul wechad) ma, kel lies gwech ma, ken lies gwech ma, ken alies gwech ma, ken alies gwech ha ma, ken alies tro ma, ken alies a dro ma ; *jedes Mal, wenn er kam, erhielt er Prügel,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *es wird schon Nacht sein, wenn wir zu Hause eintreffen,* noz e vo a-benn ma (a-benn pa) vimp degouezet er gêr ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; **erst wenn** : *erst wenn du deine Hausaufgaben gemacht hast, darfst du spielen,* ne'z i ket da c'hoari ken na vo graet da labour-skol ganit - ne'z i da c'hoari nemet pa vo graet da labour-skol ganit - pa vo echu da labour-skol ganit, neuze e c'halli mont da c'hoari ; **wenn ... einmal** : *wenn ich es einmal gelesen habe,* kerkent (kenkent) ha lennet ganin, kerkent (kenkent) ha ma 'm bo lennet an dra-se, a-benn ma 'm bo lennet an dra-se, ur wech lennet ganin, gwech lennet ganin ; *wenn ich erst einmal von der Schule nach Hause zurückgekommen war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad, gwech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad.
2. mar, ma, pa, ha pa, anez ma, anez na, panevet ma, gant ma, pa ; *er wird uns begleiten, wenn sein Vater es erlaubt,* mont a raio ganeomp gant ma asanto e dad ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt,* mont a raimp d'ho kwelet gant mar bez brav an amzer (gant ma vo brav an amzer, gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *wenn es regnet, gehen wir nicht spazieren,* mar bez fall an amzer ned aimp ket da vale ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden,* ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *er wird es schaffen, wenn er sich Mühe gibt,* dont a raio a-benn gant ma poanio, dont a raio a-benn o poaniañ kalz ; *wenn er dazu imstande ist,* mar gall ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlägst,* terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se ; *wenn er sich ruhig verhalten hätte, wäre ihm doch nichts passiert,* mar karje bezañ chomet e peoc'h ne vije c'hoarvezet droug ebet gantañ ; *ich hätte sie getragen, wenn ich nur gekonnt hätte,* o douget em bije ma vijen bet gouest d'ober ; *wenn ich müde wäre, würde ich ins Bett gehen,* pa vefen skuizh ez afen da gousket ; *wenn du dein Kind bei dir behalten hättest !* ma karjes bezañ dalc'het da vugel ganit ! ken dit bezañ dalc'het da vugel ganit ! ; *wenn ich das wüsste,* ma oufen ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid,* pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *und wenn es mein Tod ist (Thomas Mann),* ha pa zegasfe kement-se ar marv din ; *wenn er nicht gekommen wäre, wäre ich ertrunken,* anez ma oa erruet e oan beuzet, panevet ma oa erruet e oan beuzet, keneve ma oa erruet e oan beuzet ; *wenn mein Bruder nicht aufgetaucht wäre, wäre ich erstickt,* panevet ma oa erruet va breur e oan bet mouget ; *wenn das Wörtchen „wenn“ nicht wäre, wäre mein Vater Millionär,* ne blij ket din mont war varteze, ne blij ket din mont war ur marteze, ne plij ket din mont diwar vartezeoù, buoc'h Marteze a zo aet pell 'zo gant ar bleiz, n'eo ket gant martezeoù e vager al leueoù, gant martezeoù eo e vez maget al leueoù ; *wenn ich wollte,* ma fellfe din ; *sie wäre mitgekommen, wenn wir auf sie gewartet hätten,* deuet e vije ganeomp mar hor bije he gortozet ; *die Kinder dürfen im Zimmer bleiben, wenn sie nicht zu laut sprechen,* bez' e c'hall ar vugale chom er gambr gant na gomzint ket re greñv ; *wenn möglich,* mar bez tu, mar bez gallet, mar be gallet, mar gallfe ; *kommen Sie wenn möglich ohne Ihre Kinder,* deuit hep ho pugale mar gallit, deuit hep ho pugale mar gallit ober, deuit hep ho pugale mard eo gallus deoc'h, deuit hep ho pugale mar bez gallus deoc'h ; *wir werden ihn überwachen, ohne dass er uns sieht, wenn möglich,* eveshaat a raimp warnañ hep en em ziskouez dezhañ mar gellomp miret ; *wenn nötig,* ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma teu udb da gontroliañ ac'hanomp, ma kavomp lug, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, mar bez ezhomm, ma'z eus

ezhomm, diouzh an dro ; *wenn nicht, dann müssen sie es mir melden,* en degouezh kontrol e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, peotramant e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, e-giz-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, e-mod-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, anez da se e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, a-hend-all e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon, panevez-se e vo ret deoc'h titouriñ ac'hanon ; *wenn wir nicht schneller vorankommen, wird die Nacht uns überraschen,* a-wall mont buanoc'h war-raok e serro an noz warnomp ; *wenn kein Brot da ist,* en diouer a vara ; *wenn er weiter zu viel trinkt, wird er krank,* dre zalc'h evañ re e teuio da vezañ klañv, o terc'hel da evañ re e teuio da vezañ klañv ; *wenn man kein Narr ist,* anez bezañ sot, anez na vefed sot, anez e vefe pemoc'h ho leue, nemet e vefed sot, nemed e vefe ret reiñ deomp gant ar spanell, nemet e vefe ret reiñ deomp gant ar vazh-yod ; *wenn wir das nicht tun, ist alles verloren,* anez ober an dra-se e vo kollet pep tra, a-wall ober an dra-se e vo kollet pep tra ; *wenn Sie vor zehn Uhr anrufen könnten,* ma vefe gallet e pellgomzfec'h a-raok dek eur ; *wenn du mir nicht geholfen hättest, hätte ich es nie geschafft,* keneve ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - panevet ar sikour az poa roet din, biken ne vijen deuet a-benn - kenevedout (panevedout, panevet dit-te, anez dit), biken ne vijen deuet a-benn ; *wenn er doch käme*, ma karfe dont, ma c'hallfe dont, mar gallfe bezañ e teufe ; *wenn er doch gekommen wäre,* ma karfe bezañ deuet, biskenn eo ne vefe ket deuet, ken dezhañ bezañ deuet ! ; P. *na wenn schon !* forzh a se ! ha neuze ? petra a vern an dra-se ? pe vern ? pe kaz a zo ? pe laz ? pe forzh a zo ? ha goude ? na pa vefe ? nag evit se ! na bezañ ! ; *wenn schon, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; *wir sollten jetzt lieber zu ihnen gehen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und nicht länger warten,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h, deomp d'o c'havout bremañ rak na c'hortozfent ket pelloc'h ; **wenn ... auch, auch wenn** : ha pa, ha, mat ha pa, mat ha ma, daoust ma, daoust dezhañ, daoust pegen, daoust ha pegen, ne vern pegen, n'eus forzh pegen, hag-eñ pegen, pegen bennak, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, goude ha ma, ha goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue, forzh ha pa, na pa, nag e, ha posupl, na posupl ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen,* skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *wenn er auch wollte,* ha pa en defe c'hoant, goude ha m'en defe c'hoant, hag en defe c'hoant, pegen c'hoantek bennak e vefe, ne vern pegen c'hoantek e vefe, hag-eñ pegen c'hoantek e vefe, daoust pegen c'hoantek e vefe, forzh ha pa en defe c'hoant, ha bezañ en defe c'hoant ; *ich setze mich hierhin, wenn es auch Schlangen gibt,* azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; *wenn sie es auch wollten, sie würden es nicht wagen,* ha p'o dije c'hoant ne gredjent ket en ober, ha bezañ o dije c'hoant ne gredjent ket en ober ; *wenn er auch noch so müde war,* n'eus forzh pegen skuizh e oa, pegen skuizh bennak e oa, hag eñ skuizh-divi, hag-eñ pegen skuizh e oa ; *wenn es auch regnet, wir werden kommen,* na bout 'zo Doue 'vo glav, ni 'zeuio - mont a raimp d'ho kwelet goude ha ma vefe glav - ha glav a rafe e teuimp d'ho kwelet - ha pa rafe glav e teuimp d'ho kwelet - ha bezañ e rafe glav e teuimp d'ho kwelet - na posupl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - ha posubl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - na pa raje glav e teujemp d'ho kwelet - nag e rafe glav e teufemp d'ho kwelet ; *wenn er auch so stark ist, er schafft es nicht,* gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, pegen bras bennak eo e nerzh ne dizh ket, ne dizh ket hag eñ nerzh dezhañ koulskoude, ne dizh ket hag-eñ pegen bras eo e nerzh ; *wenn er mir seinen Wagen auch umsonst schenken würde, nähme ich ihn nicht an,* ha goude e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - ne gemerfen ket e garr-tan hag e rofe anezhañ din evit netra - ne gemerfen ket e garr-tan ha bezañ e rofe anezhañ din evit netra - na bout e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln,* pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; **wenn ... nur** : *wenn er doch nur käme !* salv ma teuio ! gant (betek) ma teuio ! adal (war-bouez) ma teuio ! plijet dezhañ dont ! plijet gantañ dont ! ; *wenn er nur zusagen würde !* gant asantiñ a raio ! plijet dezhañ asantiñ ! plijet gantañ asantiñ ! ; *wenn es nur nicht regnet,* gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! a-youl ma ne vo ket glav ! chañs dimp da chom hep kaout glav ! gras dimp da chom hep kaout glav ! ; *wenn es ihm nur gelungen wäre !* salv ma vije deuet a-benn ! ken dezhañ bezañ deuet a-benn eus e daol ! ken dezhañ bezañ deuet a-benn da dennañ e daol ! ; *wenn es nur so bliebe, wenn es nur so bleibt,* gant ma pado ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen,* gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daout pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ ; **wenn ... schon** : *wenn es schon sein muss,* kement hag ober, kenkoulz hag ober, betek ober ; *wenn er schon dabei ist,* betek m'emañ, kement hag ober ; *ich werde auch Reis kochen, wenn ich schon dabei bin,* riz a boazhin ivez betek p'emaon ; *wenn wir schon warten müssen,* kement ha gortoz, betek gortoz, kenkoulz ha gortoz ; *kauf mir mal die Zeitung, wenn du schon ins Dorf gehst,* kement ha ma'z ez d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn - kenkoulz ha mont d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn - betek mont d'ar vourc'h, pren din ar gazetenn ; *wenn Sie schon spenden wollen, spenden Sie viel !* betek ma roit, roit kalz ! betek reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ, roit kalz ! kement ha reiñ, koulz reiñ kalz ! kenkoulz ha reiñ, roit kalz !

Wenn n. (-s,-) : *das Wenn und Aber,* ar rag hag ar perag.

wenngleich stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] : daoust ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da,

evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e, na bout e, na bout Doue.
wennschon stag. isurzh. : **1.** [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] daoust ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e ; **2.** *wennschon, dann gehen wir,* koulz eo deomp mont kuit neuze ; *wennschon, dennschon !* kement hag ober ! betek ober ! kenkoulz hag ober ! ; *na wennschon ! und wennschon !* forzh a se ! ha neuze ? petra a vern an dra-se ? pe vern ? pe kaz a zo ? pe laz ? pe forzh a zo ? ha goude ? na pa vefe ? nag evit se ! na bezañ !
Wenzel g. : **1.** Venseslaz ; **2.** [kartoù alaman] g. (-s,-) : lakez g.
Wenzelsplatz g. (-es) : plasenn Venseslaz b.
wer 1. raganv goulennata : piv, pere, pehini ; *wer ist da ?* piv 'zo ? piv a zo amañ ? ; *wer noch ?* piv c'hoazh ? ; *wer anders als du ?* piv panevedout ? piv estregedout ? piv anez dit ? piv nemedout ? ; *wer von uns ?* piv (pehini, pere, pere bennak) ac'hanomp ? ; *wer von den Kindern,* piv eus ar vugale ? pehini eus ar vugale ? pere eus ar vugale ? pere bennak eus ar vugale ? ; [lu] *wer da ?* evit piv oc'h-hu ? / piv a ren ? (Gregor), piv och-hu ? piv 'zo amañ ? piv 'zo o tont du-mañ ? piv 'zo ? ; *wer seid ihr denn ?* piv oc'h-hu ? ; *wer seid ihr eigentlich ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *wer sind diese Leute ?* pere eo an dud-se ? piv eo an dud-se ? piv int ? ; *wer wird das machen ?* pehini a raio an dra-se ? ; *wer hat mein Buch genommen ?* gant piv emañ va levr ? ; *wen sucht ihr ?* war-lerc'h piv emaoc'h-c'hwi o klask ? ; *an wen denkst du ?* e piv emaout o soñjal ? o soñjal e piv emaout ? ; *wem gehört das ?* da biv eo an dra-se ? ; *sag mir, wem ich die Bücher geben soll,* lavar din da biv e roin al levrioù, lavar din da behini e roin al levrioù, lavar din da bere e roin al levrioù ; *von wem ist das Buch ?* piv en deus skrivet al levr-se ? ; *bei wem ?* e ti biv ? pelec'h ? ; *wessen Haus ist das ?* ti biv eo hennezh ? ; *wessen Vater ist gestorben ?* tad piv a zo aet d'an Anaon ? ; *wessen Buch ist das ?* da biv eo al levr-mañ ? ; *mit wem fahrt ihr hin?* gant piv ez eot di ? gant pehini ez eot di ? gant pere ez eot di ? ; *wer hat das gesagt ?* [unander] piv en deus lavaret an dra-se ?, [liester] piv o deus lavaret an dra-se ?, pere o deus lavaret an dra-se ? ; *wer würde ihnen nicht zu Hilfe kommen ?* piv ne glaskfe ket o skoazellañ ? ; *wen sollen wir hinschicken ?* piv da gas di ?
2. raganv amresis : P. unan bennak ; *ist wer gekommen ?* ha deuet ez eus bet unan bennak ? ; *ich höre wen kommen,* klevout a ran unan bennak o tont.
3. raganv stagañ amresis : neb, an neb, neb piv bennak, an neb piv bennak, piv bennak, daoust piv, pere, kement hini, an hini, ar re, an den ; *sie wissen, wer ihre Anhänger sind,* gouzout a ouzont pere eo o zud, gouzout a ouzont pere a zo evito ; *mag kommen, wer will,* ra zeuio neb piv bennak a garo, ra zeuio kement hini a garo, ra zeuio neb piv bennak a heto ; *wer Ohren hat zu hören, der höre,* [*evit deraouiñ ur gontadenn*] ar re vouzar hag ar re zall a gaso keloù d'ar re all, ra zigoro o divskouarn ar re n'int ket bouzar ; *wer will, der kann,* neb a venn, hennezh a c'hall - o terc'hel stenn, e vez kaset an traoù da benn - kaout c'hoant a zo gallout ; *wer wagt, der gewinnt,* an hini na vrok netra, na koll na gounid ne ra - an den na avantur netra, na koll na gounit ne ra ; *wer einmal lügt, dem glaubt man nicht,* n'eus ket a vrizhgaouiad - an hini a droad gevier ouzh e revr e stag - an hini en deus bet roet gevier da grediñ ne vez ket kredet mui ha pa lavarfe ar wirionez ; *wer andern eine Grube gräbt fällt selbst hinein,* lies a wech e vez tizhet fall neb a gustum tizhout re all - an hini a grañch fae a grañch war e sae - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo – un taol a dalv un all – ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *wer auch immer (es sein mag),* n'eus forzh piv e vefe, piv bennak e vefe, neb piv bennak e vefe, daoust piv e vo ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner,* neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad.
Werbeabteilung b. (-,-en) : servij ar bruderezh g., gwazva an daranviñ g.
Werbeaktion b. (-,-en) : gwezhiad daranviñ g., gwezhiad brudañ g., gwezhiadenn daranviñ b., gwezhiadenn vrudañ b., taol brudañ g., daranvadeg b., brudadeg b., argad daranviñ g., argad brudañ g., argadenn daranviñ b., argadenn vrudañ b.
Werbebeilage b. (-,-n) : enlevradur daranviñ g., enlevradur brudañ g., embann daranverezh g., embann bruderezh g.
Werbebeschuss g. (-es) : fraoulerezh daranvel g.
Werbeblatt n. (-s,-blätter) : brudfollenn b., paperenn vruderezh b.
Werbeblock g. (-s,-blöcke) : pajenn daranverezh b., pajenn vruderezh b.
Werbebüro n. (-s,-s) : amsez daranviñ b., ajañs-vrudañ b.
Werbechef g. (-s,-s) / **Werbeleiter** g. (-s,-) : ardead daranverezh g., penn servij ar bruderezh g.
Werbefachmann g. (-s,-fachleute) : daranver g., bruder g.
Werbefernsehen n. (-s) : ristenn skinwel daranvel g., ristenn bellwel daranvel b.
Werbefilm g. (-s,-e) : film daranviñ g., film brudañ g., film daranverezh g., film kenwerzhel g.
Werbefläche b. (-,-n) : gorreenn daranverezh b., gorreenn vruderezh b.
Werbefunk g. (-s) : daranverezh skingomz g., bruderezh skingomz g.
Werbegeschenk n. (-s,-e) : prof daranviñ g., prof daranvel g. prof brudañ g., prof bruderezh g. ; *als Werbegeschenk,* war ar marc'had, war ar barr, en tu-hont d'ar gont, war briz, e prof, war ar bouez.
Werbegraphiker g. (-s,-) : treser daranvel g., treser daranverezh g., treser bruderezh g.
Werbekampagne b. (-,-n) : koulzad daranviñ g., koulzad brudañ g., brudadeg b., taol brudañ g.
Werbekraft b. (-) : daranvusted b., skogusted daranviñ b., skogusted vrudañ g.
werben V.k.d. (wirbt / warb / hat geworben) : **1.** *um etwas werben,* lakaat e studi da gaout udb / poursu gant aket udb

/ poelladiñ ez soutil evit kaout udb / lakaat e boellad evit dont a-benn da gaout udb (Gregor), kavailhañ evit kaout udb, klask dre gavailh kaout udb ; **2.** *um ein Mädchen werben,* ober al lez d'ur plac'h / pleustriñ ur verc'h (Gregor) ; *um die Hand eines Mädchens werben,* goulenn dorn ur plac'h yaouank, goulenn he dorn digant ur plac'h yaouank, P. klask teurel e diner e botez ur plac'h bennak ; **3.** *für etwas werben,* ober daranverezh evit udb, brudañ udb, ober bruderezh evit udb., kabaliñ evit udb, taeriñ war an dud evit udb.
V.k.e. (wirbt / warb / hat geworben) : **1.** tuta, klask, goprañ, engouestlañ, enfredañ, dastrann ; *Arbeiter werben,* klask (tuta, enfredañ) micherourien ; *Diener werben,* goprañ (klask) servijerien ; **2.** [lu] *Soldaten werben,* enrollañ (gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, goprañ, gopraat, tuta, sevel, enfredañ) soudarded ; *Truppen werben,* sevel un arme ; **3.** [kenw.] *Käufer werben, Kunden werben,* klask arvalien nevez, klask gounit arvalien nevez, klask ober ostizien, klask ostizañ, dastrann arvalien ; *werbende Kapitalien,* kevaloù dedaolus (bev) lies.
Werbeplakat n. (-s,-e) : panell daranverezh b., panell daranvel b., panell vrudañ b.
Werber g. (-s,-) : **1.** pleustrer g., amourouz g. ; **2.** bruder mennozhioù g., kabaler g. ; **3.** gopraer g., tutaer g. ; **4.** daranver g., bruder g., brudour g.
werberisch ag. : daranvus, brudus, … daranviñ, -brudañ, gant daranverezh, gant bruderezh.
Werbeschreiben n. (-s,-) **/ Werbeschrift** b. (-,-en) : brudfollenn b., kraflevr daranviñ g., kraflevr brudañ g., levrig daranviñ g., levrig brudañ g., kraflevr daranverezh g., kraflevr bruderezh g., levrig daranverezh g., levrig bruderezh g.
Werbeslogan g. (-s,-s) : lugan daranverezh g., lugan bruderezh g.
Werbespot g. (-s,-s) : takad daranviñ g., bomm bruderezh g. ; *Werbespots,* takadoù daranviñ lies., bommoù bruderezh lies., bemmen bruderezh lies.
Werbespruch g. (-s,-sprüche) : lugan daranverezh g., lugan bruderezh g.
Werbetexter g. (-s,-) : skridaozer daranvel g., skridaozer bruderezh g.
Werbeträger g. (-s,-) : skor daranviñ g., skor brudañ g.
Werbetrommel b. (-,-n) : *die Werbetrommel rühren,* embann udb war ar groaz, ober daranverezh d'ar seizh avel, ober bruderezh d'ar seizh avel, kabaliñ, taeriñ war an dud.
werbewirksam ag. : skogus a-fet daranverezh, skogus a-fet bruderezh.
Werbung b. (-,-en) : **1.** klask g., enklask ; **2.** lez b. ; **3.** tutaerezh g. ; **4.** enrollidigezh b., enluadur g. ; **5.** bruderezh g. ; *für jemanden Werbung machen,* brudañ u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b. ; **6.** [kenw.] bruderezh g., daranverezh g. ; *irreführende Werbung,* daranverezh gaouier g., daranverezh gaouiat g., daranverezh touellus g., bruderezh tromplus (gaou, gaouiat, gaouius, treuz, touellus) g., bruderezh faos g., bruderezh aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wirionez g. ; *vergleichende Werbung,* bruderezh dre geñveriañ g., daranverezh keverata g., daranverezh keveratael g. ; *reißerische Werbung,* fraoulerezh daranvel g., bruderezh a daol trañch g., bruderezh safarus g., bruderezh taer g., bruderezh dizamant g., bruderezh a-droc'h-trañch g., daranverezh dastrannus g. ; *unterschwellige Werbung,* kemennad danwehinek g., daranverezh isgousommel g., bruderezh isgousommel g. ; *marktschreierische Werbung,* daranverezh tabac'hus g., bruderezh tabac'hus g.
Werbungskosten lies. : frejoù daranviñ lies., mizoù daranviñ lies., frejoù bruderezh lies., mizoù bruderezh lies.
Werdegang g. (-s) : **1.** emdroadur g., emdroerezh g., emdro g., kendro g., kendroadur g., sevenidigezh b. ; **2.** neudenn ar vuhez b., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g. ; *beruflicher Werdegang,* red-micher g.
werden (wird / wurde / ist geworden)

I. Verb dibers : dont da vezañ, dont, dont da, treiñ da, treiñ e, mont da, en em gavout, ober.
1. implijet hep rener
2. implijet gant un anv-kadarn doareenn
3. implijet gant un anv-gwan doareenn
II. Verb pers. : dont da vezañ, treiñ da, treiñ e, mont da, komañs da, kregiñ da, stagañ da.
1. implijet hep doareenn
2. implijet gant un anv-gwan doareenn
3. implijet gant un anv-kadarn doareenn
4. anv-gwan-verb : **werdend**
5. anv-gwan-verb : **geworden**
III. Verb skoazell
1. doareañ (tebegezh)
2. amzer da zont
3. tu gouzañv

I. Verb dibers : **1.** implijet hep rener : dont da vezañ, dont, treiñ da, treiñ e, mont da, mont e, ober ; *wieder werden,* distreiñ da vezañ ; *aus nichts wird nichts,* gant netra ne reer netra, n'eo ket gant dour sklaer e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, re a vann (re a netra) ne dalv mann, mann da vann ne dalv mann, gant netra ne reer mad (ne reer tra) (Gregor), n'eus nikun a oufe ober krampouezh mat gant bleud fall ; *was soll daraus werden ?* petra a vo (a c'hoarvezo) gant an dra-se ? ; *keiner weiß, was aus ihm geworden ist,* den n'eo evit gouzout doare dezhañ, den n'eo evit gouzout penaos emañ an dro gantañ, den n'eo evit gouzout penaos eo aet ar bed gantañ, den ne oar petra eo deuet da vezañ ; *was soll aus mir werden ?* petra 'vo ac'hanon ? ; *daraus wird nichts,* foeltr tamm ne vo, kement-se ne zisoc'ho da netra, n'eus netra da c'hortoz digant an dra-se, an dra-se na servij da vann ebet, ne servijo da netra, ne dalvezo netra, n'eus netra a vat da dennañ eus an dra-se ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts,* ken buan all em bije prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe ; *aus ihm wird etwas,* un den gouest eo, hennezh a yelo pell, lec'h-dont (danvez) a zo ennañ, e dreuziad a ray dre ar vuhez, e dreuziad a ray dre ar bed, e dreuz (e hent) a ray er vuhez ; *aus ihm wird ein kräftiger Bursche,* hennezh a raio ur gwaz, boulc'h ur paotr kreñv eo ; P. *wird's bald ?* erru oc'h ? erru out ? pell e pado

c'hoazh ? hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! hiziv peotramant warc'hoazh ! ; *es wird,* dont a ray ganin.
2. implijet gant un anv-kadarn doareenn : dont da vezañ, dont, treiñ da, treiñ e, mont da, dont da, en em gavout ; *es wird Tag,* emañ an deiz o tarzhañ (o c'houlaouiñ), erru eo an deiz, en em gavout a ra an deiz, degouezhout a ra an deiz, erruout a ra an deiz ; *es wird Nacht,* noziñ (abardaeziñ, serrnoziñ, rouznoziñ) a ra, klozañ a ra an noz, dont (serriñ) a ra an noz, emañ ar serr-noz o tont, emañ o serrnoziñ, erru eo an noz, degouezhet eo an noz, en em gavet eo an noz ; *es wird Winter,* krog eo ar goañv, komañset eo ar goañv, emañ beg ar goañv o tont, gouenn goañv a zo ganti, liv ar goañv a zo war an amzer, santet e vez diouzh ar goañv, emañ ar goañv o tigeriñ, erru eo ar goañv, en em gavet eo ar goañv, degouezhet eo ar goañv ; *es werde Licht,* ra zeuy ar sklêrijenn, ra vo ar sklêrijenn ; *es wird ein Jahr, dass ...,* bloaz a vo dizale e ... ; *es ist Mode geworden, dass ...*, deuet eo ar c'hiz da ..., diouzh ar c'hiz eo bremañ e ... [+ doare divizout].
3. implijet gant un anv-gwan doareenn : dont da vezañ, dont, en em gavout ; *es wird hell,* emañ an deiz o tarzhañ (o c'houlaouiñ), erru eo an deiz, en em gavet eo an deiz, degouezhet eo an deiz ; *es wird dunkel,* noziñ (abardaeziñ, serrnoziñ, rouznoziñ) a ra, dont (serriñ) a ra an noz, emañ ar serr-noz o tont, emañ o serrnoziñ, erru eo an noz, en em gavet eo an noz, degouezhet eo an noz ; *mir wird bang, mir wird angst,* sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emaon o serriñ ar gwall avel ; *mir wird schlecht,* deuet on da vezañ fall, mont a ra fall ganin, en em gavet on diaes.
II. Verb pers. : **1.** implijet hep doareenn : *wie wird ... ?* penaos e ya an traoù gant ... ? ; *das Bild wird,* emañ an daolenn o vont en he stumm ; *das Kind wird,* emañ ar bugel oc'h ober e gresk ; *der Kranke wird wieder (gesund),* emañ ar c'hlañvour o tigleñvel (o sevel diwar e gleñved, oc'h en em gavout adarre, oc'h en em gavout war e yec'hed, o tont en-dro en e yec'hed, o yac'haat, o sevel war-c'horre), emañ ar yec'hed o tont d'ar c'hlañvour en-dro.
2. implijet gant un anv-gwan doareenn : dont da vezañ, treiñ da, treiñ e, mont da, mont da vezañ, mont e, mont war, komañs da, kregiñ da, stagañ da ; *groß werden,* dont da vezañ bras, dont bras, dont da vras, mont bras, mont da vezañ bras, kreskiñ, brasaat ; *größer werden,* mont war vrasaat ; *als ich neunzehn wurde,* pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz, pa oan krog em naontek vloaz ; *er ist verrückt geworden,* hennezh a zo deuet sot, aet eo da sot, hennezh a zo erru sot, hennezh a zo deuet da vezañ sot, cheñchet eo àrnezhañ ; *sich einer Sache (t-c'h) bewusst werden,* kregiñ da veizañ udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emouez ouzh udb ; *böse werden,* sevel droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont droug en e gentroù (en e goukoug, en an-unan), sevel droug en e gorf, kounnariñ, komañs da c'harvaat, mont e droug ; *etwas (t-rt) los werden,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houloù, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disteurel udb, chetiñ udb ; *mit etwas fertig werden,* dont a-benn eus udb, na vezañ udb ouzhpenn d'an-unan ; *handgemein werden,* kregiñ d'en em lardañ (d'en em gannañ, d'en em bouezañ, d'en em c'hennañ, d'en em beliat, d'en em beuriñ, d'en em bilat), stagañ d'en em lardañ (d'en em gannañ, d'en em bouezañ, d'en em c'hennañ, d'en em bilat), komañs en em lardañ (en em bouezañ, en em gannañ, en em c'hennañ, en em beuriñ, en em bilat), komañs d'en em lardañ (d'en em bouezañ, d'en em gannañ, d'en em c'hennañ, d'en em bilat), mont dezhi gant taolioù (a grogoù berr), sevel taolioù etre an-unan hag unan all ; *an jemandem irre werden,* treiñ da sot gant u.b., na c'houzout mui petra soñjal diwar-benn u.b. ; *gegen jemanden klagbar werden,* sevel (ober, lakaat) klemm a-enep u.b. ; *persönlich werden,* dont da vezañ diazaouez (flemmus, displijus), kregiñ da zistagañ lañchennadoù, mont dezhi gant flemmadennoù, mont dezhi gant kaozioù pounner, kregiñ da zistagañ teodadoù flemmus (flemmadennoù, distaoladennoù naer-wiber), en em lakaat da reiñ melladoù, bezañ krog da c'harvaat, mont d'ar c'hunujennoù (d'ar flemmadennoù, d'an teodadoù) ; *krank werden,* mont klañv, dont klañv, kleñvel, klañvaat, en em gavout (chom, skeiñ) klañv, bezañ skoet gant ur c'hleñved, bezañ paket klañv, dastum (tapout, serriñ, pakañ, gounit) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, mont fall, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ klañv, tapout e fall, dastum droug, dastum e fall, gounit (pakañ) un droug ; *reich werden,* en em gavout pinvidik, dont pinvidik, pinvidikaat ; *schwanger werden,* en em gavout brazez, en em gavout dougerez ; *reich werden,* en em gavout pinvidik, pinvidikaat ; *reicher werden,* mont war binvidikaat ; *seekrank werden,* tapout kleñved ar mor (an droug-mor, ar c'hleñved-mor) ; *straffällig werden,* terriñ (mont a-enep) al lezenn, felladenniñ, seveniñ ur felladenn bennak ; *ungebräuchlich werden,* mont ar c'hiz eus an dramañ-tra, na dalvezout mui, na vezañ graet mui gant an dramañ-tra ; *wortbrüchig werden*, mont en e votoù, na vezañ den d'e c'her, na vezañ un den a c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, na zerc'hel d'e c'her, kaout e lavar hag e zislavar, terriñ (mont a-enep) e c'her, en em zislavaret, diskanañ, dislavaret e gomz, mont da Normandi (Gregor) ; *alt werden,* kozhañ, koshaat, dont da vezañ kozh ; *älter werden,* mont war goshaat ; *er war alt geworden,* en em gavet e oa koshaet, aet e oa war an oad, deuet e oa war an oad, deuet e oa kozh ; *du wirst noch hundert,* te a yelo da gant vloaz, mont a ri gant da gant vloaz ; *rot werden,* ruziañ, rusaat, dont da vezañ ruz ; *dick werden,* tevaat, dont da vezañ tev, mont da vezañ tev, ober korf, dont korf d'an-unan ; *fett werden,* lardañ, lartaat, dont da vezañ lart, mont da vezañ lart.
3. implijet gant un anv-kadarn : *Gewohnheit werden,* tremen e kustum (Gregor), dont da vezañ ur boaz, treiñ e boaz, dont da vezañ eil natur an den ; *das Flennen war ihm zur Gewohnheit geworden,* tapet en doa ar pleg da glemmichal ; *Lehrer werden,* mont da gelenner ; *Seemann werden,* mont da vartolod ; *Soldat werden,* mont da

soudard ; *Offizier werden,* **a)** mont da ofiser. **b)** bezañ lakaet da ofiser ; *mit dreißig wurde er Bibliothekar,* d'an oad a dregont vloaz ez eas da levraoueger ; *Bürgermeister werden,* dont da vaer, mont da vaer ; *Priester werden, Priester werden wollen,* dont da veleg, mont da veleg ; *zum Gespött werden,* na vezañ graet nemet goapaerezh (nemet an ogn) gant an-unan, bezañ goapaet gant an holl ; *zum Dieb werden,* mont da laer, ober ul laer ; *zum Säufer werden,* ober ur mezvier, mont da vezvier, dont da vezvier ; *zu Eis werden,* skornañ, treiñ da skorn, mont e skorn ; *zu Staub werden,* mont (kouezhañ) e ludu, mont (treiñ) da ludu, treiñ da vleud, kouezhañ e bleud ; *jemandem zur Last werden,* dont da vezañ ur samm evit u.b. (ur bec'h d'u.b.) ; *jemandem zur Strafe werden,* talvezout da gastiz (da binijenn) d'u.b.

4. anv-gwan-verb I : **werdend** : *werdende Mutter,* mammig da zont b., dougerez b., maouez o tougen ur bugel b., maouez ac'hub b., gwreg vrazez b. / gwreg sezi b. (Gregor) ; *mit dem werdenden Tag,* da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da c'houlaouig an deiz, da darzh an deiz.

5. anv-gwan-verb : **geworden** : *ein Gewordenes,* disoc'h(ad) un emdroadur g.

III. Verb skoazell : **1.** doareañ (tebegezh) : *Sie werden das Buch gelesen haben,* lennet ho peus al levr-se sur a-walc'h (moarvat, emichañs, pechañs) ; *Sie werden es wissen,* en gouzout a rit a-walc'h, n'emaoc'h ket hep gouzout an dra-se sur a-walc'h, n'emañ ket da c'houzout deoc'h emichañs, n'emañ ket se da c'houzout ganeoc'h moarvat ; *jetzt wird er wohl tot sein,* marv eo, douetus - marv eo, sur a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h.

2. amzer da zont : *wird er kommen ?* ha dont a ray ? daoust hag-eñ e teuio ? ; *er sagte, er werde bald kommen,* lavaret a reas e teufe a-benn nebeut ; *ihr werdet doch so etwas nicht tun !* n'emaoc'h ket o vont d'ober an dra-se, emichañs ? ; *ich werde dir erklären, was geschehen ist,* ez an da zisplegañ dit ar pezh a oa c'hoarvezet.

3. tu gouzañv : *dieses Schloss ist im XVII. Jahrhundert gebaut worden,* savet e oa bet ar c'hastell-se er XVII^{vet} kantved ; *ein neues Haus wird gebaut,* emeur o sevel (savet e vez) un ti nevez ; *im Museum werden schöne Exponate ausgestellt,* traoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traoù brav a vez o tiskouez er mirdi.

4. doare-divizout : *er würde kommen,* dont a rafe.

Werden n. (-s) : emdroadur g., emdroerezh g., sevenidigezh b., dedro b., oberidigezh b. ; *noch im Werden,* o sevel c'hoazh, o furmiñ, o tont en e stumm c'hoazh, oc'h emdreiñ c'hoazh, oc'h en em ober c'hoazh, o stummañ, o krouiñ, war ober, o tont.

Werder g. (-s,-) : [stêrioù] enezenn b.

Werfall g. (-s,-fälle) : tro-rener b, tro-envel b., nominativ g.

werfen V.k.e. (wirft / warf / hat geworfen) : **1.** teuler, dideurel, disteurel, stlepel, bannañ, strinkañ, delazhiñ, stropañ, strapañ, sinklañ, skeiñ, foetañ, chetiñ, disvantañ ; *Münzen in die Menge werfen,* teuler pezhioù moneiz a-skrap, stlepel pezhioù moneiz en arigrap, skeiñ pezhioù moneiz en arigrap, teuler gwenneien war ziskrap, teuler gwenneien a-stlabez ; *etwas ins Feuer werfen,* teuler udb war an tan ; *ins Feuer geworfen werden,* mont en tan ; *seine Karten auf den Tisch werfen,* bannañ e gartoù war an daol ; *etwas aus dem Fenster werfen,* stlepel udb dre ar prenestr ; *jemanden zu Boden werfen,* diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat u.b. war e c'henoù, kas u.b. da vuzuliañ an douar, kas u.b. da lipat pri, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, leurennañ, tumpañ) u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, leurennañ u.b. evel ur c'hwist, tintañ u.b., pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebriñ brenn ; *die Husaren warfen das Mädchen aufs Stroh,* an houzarded a ruilhas ar plac'h war ar plouz ; *einen Mantel über die Schultern werfen,* pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, en em gafunañ en e vantell, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *sie warf ihr langes Haar hin un her,* honnezh a heje hag a ziheje he blev hir gant lusk he fenn ; *etwas von sich werfen,* en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus (diouzh) udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb ; *die Tür ins Schloss werfen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; *einen Brief in den Kasten werfen,* silañ ul lizher er voest-lizhiri ; [diñsoù] *sechs Augen werfen,* dont ar c'hwec'h gant an-unan ; *auf jemanden den ersten Stein werfen,* teuler ar maen kentañ gant u.b. ; *den Stein auf jemanden werfen,* labezañ u.b., teuler ar vallin war u.b. ; *jemanden ins Gefängnis, in den Knast, ins Kittchen werfen,* lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (toullbac'hañ) u.b., kas u.b. d'ar c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, lakaat u.b. en disheol, lakaat u.b. en disglav, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue, herzel (prizoniañ) u.b., kas u.b. d'ar bidouf, dastum u.b. er c'hloz, pakañ u.b. en toull.

2. [dre skeud.] *jemandem Beleidigungen an den Kopf werfen,* kanañ kunujennoù (salmennoù) d'u.b. (Gregor), kanañ e jeu da u.b., lavaret e jeu d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., teurel ar brall war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b. ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen,* darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù, flemmadennoù) d'u.b., darc'haouiñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b. ; *er warf ihm an den Kopf, dass er der Verräter sei,* lavaret a reas dezhañ en e zaoulagad (rak dremm, e-kreiz e c'henoù) e oa eñ an treitour / lavaret a reas dezhañ e kreiz e zaoulagad e oa eñ

an trubard (Gregor) ; '*Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur,* 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *einen Gedanken aufs Papier werfen,* lakaat ur mennozh war ar paper, skeiñ ur mennozh war ar paper ; *einen Blick auf etwas (t-rt) werfen,* teurel ur sell war udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur sell war udb, ober ur sell ouzh udb, ober un tamm sell ouzh udb, ober ur gwel d'udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb ; *ein Auge auf etwas werfen,* bezañ e sell war udb, ober e zezev da gaout udb, bezañ e alan war udb ; *er hat ein Auge auf sie geworfen,* honnezh a zo en e c'houloù ; *jemanden aus dem Hause werfen,* sevel e dreid d'u.b., lakaat u.b. er porzh, stlepel u.b. er-maez eus an ti, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent ; *etwas in die Waagschale werfen,* mont dezhi gant udb, degas pouez udb e-barzh ar c'hoari, lakaat pouez udb da dalvezout ; *den Kopf in den Nacken werfen,* bezañ un ober gant an-unan, sevel e bigos, skeiñ war e daboulin, en em rollañ, bragal, dougen roufl, rodal ; *alles in einen Topf werfen,* na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre traoù (tud) 'zo, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, mesk-ha-mesk), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, bezañ an holl un heñvel evit an-unan, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles in einen Topf werfen,* arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra ; *etwas über Bord werfen,* lezel udb ouzh torgenn, teurel udb ouzh an drez ; *alle Pläne über den Haufen werfen,* lakaat pep tra penn evit penn, cheñch penn-da-benn an holl raktresoù ; [merdead.] *Anker werfen,* lakaat an eor, teurel an eor er mor, eoriñ ; [sport] *den Speer werfen,* bannañ ar goaf ; *den Diskus werfen,* bannañ ar gantenn, bannañ ar bladenn.

3. ober, reiñ ; *Wellen werfen,* gwagennañ, houlennañ, ober gwagennoù, lakaat da verniañ ; *Schatten werfen,* teurel skeud ; *Falten werfen,* dont plegoù en dra-mañ-tra ; *die Sonne wirft Strahlen,* strinkañ a ra an heol e vannoù.

4. [loen.] *Junge werfen,* kelinañ, koleniñ, halañ, perc'helliñ, porc'helliñ, gadañ, moc'hañ, h.a., genel he re vihan, treiñ, nodiñ, dispakañ, dozviñ, dozviñ he re vihan ; *die Hündin hat Junge geworfen,* ar giez he deus troet he chas bihan, troet eo ar giez, ar giez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar giez, nevez-kolenet eo ar giez ; *die Hündin wird bald ihre Jungen werfen,* ar giez a zo tostik da geleniñ ; *die Katze hat geworfen, die Katze hat Junge geworfen,* klodet eo ar gazhez, kolenet eo ar gazhez, troet eo ar gazhez, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar gazhez, kelinet eo ar gazhez ; *die Sau hat geworfen,* moc'het eo ar wiz, moc'hañ he deus graet ar wiz, porc'hellet eo ar wiz, perc'hellet eo ar wiz, troet eo ar wiz, dozvet eo ar vanv, dozvet eo ar wiz, ar wiz he deus dozvet he ferc'hell, flutet he deus ar wiz he moc'h munut, flutet eo ar wiz ; *die Eseliñ wirft ihr Fohlen,* azenañ a ra an azenez, ebeuliañ a ra an azenez, ealañ a ra an azenez, treiñ a ra an azenez ; *die Stute hat ihr Fohlen geworfen,* ebeuliet eo ar gazeg, ealet eo ar gazeg, troet eo ar gazeg.

V.k.d. (wirft / warf / hat geworfen) : *mit etwas um sich werfen,* ober lorc'hajoù gant udb, flipata gant udb ; *mit Geld um sich werfen,* na zamantiñ d'e wenneien (d'e zispignoù), foetañ e drantell, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, foranañ e arc'hant, kas e beadra e skuilh hag e ber, dismantrañ e wenneien, dismantrañ (drailhañ, drastañ, foeltrañ, foetañ) e arc'hant, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, kac'hmoudennañ e vadoù, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, foetañ e zrouin, foetañ e voutikl, foetañ e beadra, c'hwistañ arc'hant, frigasañ e zanvez, uzañ e spilhenn, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, stagañ e chas diwar-goust silzig, fripañ e zrouin / beveziñ (teuziñ) e zanvez (Gregor), silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz.

V.em. : **sich werfen** (wirft sich / warf sich / hat sich (t-rt) geworfen) : **1.** en em strinkañ, lañsañ ; *sich jemandem um den Hals werfen,* lammat a-dro-vriad ouzh u.b., en em strinkañ ouzh gouzoug u.b., lammat e kerc'henn u.b., lammat a-vriad da bokat d'u.b., lammat gant u.b. a-dro-vriad ; *sich jemandem in die Arme werfen,* en em deuler etre divrec'h u.b. ; *sich auf die Knie werfen,* kouezhañ d'an daoulin, en em strinkañ d'an (war an) daoulin (Gregor) ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans Leben,* ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez ; *sich auf eine Beute werfen,* fardiñ (lammat, delammat, en em deuler, strimpiñ, plaouiañ, frammañ, sailhañ, plavañ, sakiñ, lañsan) war e breizh, lammat gant e breizh, mont a-benn-kaer d'e breizh, mont a-benn-kas d'e breizh ; **2.** *sich in die Brust werfen,* seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, rodal, bragal, dougen roufl, en em rollañ, flipata, en em veuliñ, poufal gevier, bezañ un ober gant an-unan ; **3.** *sich in die Kleider werfen,* en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; *sich in Schale werfen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em c'hreiañ brav, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ ; **4.** *sich hin und her werfen,* fichellañ, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, diskrapañ, fichañ, jestraouiñ, daoubenniñ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, fourgasiñ, P. flikennat ; **5.** [tekn] gwarañ, gwariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en dra-mañ-tra, korvigellañ, korleziñ, doliñ, bezañ dol gant an dra-mañ-tra, bolzañ, labourat ; *das Holz wirft sich,* emañ ar c'hoad o kemer gwar (o kemer gwe, o labourat), gwe (gwar) a zo o tont er c'hoad, gwariañ (gwarañ, gwelchiñ) a ra ar c'hoad, ar c'hoad ne chom ket marv ; *die Farbschicht wirft sich,*

klogorennañ (klogoriñ, c'hwezigenniñ, gloevenniñ, sac'hellañ) a ra ar gwiskad liv.
Werfen n. (-s) : bann g., strink g., bannerezh g., bannidigezh b., bannadenn b., bannañ g., taol g., taolidigezh b., stlaperezh g.
Werfer g. (-s,-) : banner g., bannerez b., strinker g., strinkerez b., sinkler g., taoler g. ; *Granatwerfer,* banner greunadennoù g., strinker greunadennoù g.
Werft[1] g. (-s,-e) : [gwiad.] steuñvenn b.
Werft[2] b. (-,-en) : **1.** lestrsaverezh b., chanter-bigi g., chanter sevel listri g., labouradeg sevel bigi b. ; **2.** chanter kirri-nij g., chanter sevel kirri-nij g., labouradeg sevel kirri-nij b.
Werftarbeiter g. (-s,-) : **1.** micherour hag a labour en ur chanter-bigi g., micherour lestrsaverezh g., saver bigi g., saver listri g. ; **2.** micherour hag a labour en ur chanter kirri-nij g., saver kirri-nij g.
Werfthalle b. (-,-n) : **1.** lestrsaverezh b., lab ur chanter-bigi g. ; **2.** lab ur chanter kirri-nij g.
Werg n. (-s) : stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g., breun str. ; *mit Werg abdichten,* stoubañ ; *das alte Werg entfernen,* distoubañ ; *mit Werg abgedichtet,* porc'hadek ; *Ballen Werg,* penngod g. ; *Werg zu Ballen zusammenpressen,* pengodañ stoub ; *nach Werg suchen, Werg sammeln,* stoupa ; *Gewebe aus Werg,* lien stoub g.
wergartig ag. : porc'hadek, stoubek, e doare ar stoub, e doare ar porc'h, e doare al lanfas, e doare ar breun, a-zoare gant al lanfas, a-zoare gant ar porc'h, a-seurt gant al lanfas, a-seurt gant ar stoub.
Wergfaden g. (-s,-fäden) : broed g.
Wergflocke b. (-,-n) : tolbezennad stoub b., toupenn stoub b., toupennad stoub b., malzenn stoub b., bouchad stoub g., hup stoub g., hupig stoub g., gronnad stoub g., hupennig stoub b.
Wergeld n. (-s) : [istor, gwir] wergeld g., enepwerzh b. [*tell-gastiz da vezañ paeet gant al lazher da dud an hini lazhet*].
Werk n. (-s,-e) : **1.** labour g., trevell g., trepetoù lies., feur g. ; *ans Werk gehen, zu Werke gehen, sich ans Werk machen*, mont dezhi, stagañ ganti (gant al labour, d'al labour), mont e penn eus e labour, en em lakaat da labourat, en em stagañ da labourat, sterniañ da labourat, kregiñ el (en e, gant e) labour, kregiñ enni, kregiñ da labourat ; *mit verstärkten Kräften ans Werk gehen,* kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù, souriñ d'ober strivoù, kreskiñ d'ober strivoù ; *klug zu Werke gehen,* bezañ reizh war e labour, kaout (kavout, gouzout) an tu d'ober udb, bezañ tuet-mat da labourat ; *ganz vorsichtig zu Werke gehen,* mont dezhi gant evezhegiezh vras, mont dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du), mont dousik dezhi, mont dous dezhi, mont bravik ganti, mont dousik ha plaen ganti, mont plarik dezhi, mont dezhi dre gaerig, mont dres dezhi, dibab e hent, klask e hent, bezañ war spilhoù ; *am Werke sein,* bezañ krog en e labour, ober e reuz (e labour, e feur), bezañ gant (war, en) e labour, bezañ ganti ; *Hand ans Werk legen,* mont dezhi, en em stagañ da labourat, sterniañ da labourat, stagañ (kregiñ) ganti, kregiñ enni ; *etwas ins Werk setzen,* lakaat udb war ar stern, boulc'hañ ul labour bennak ; *alles ins Werk setzen,* ober kement a zo ret, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober gwellañ ma c'haller, ober e wir wellañ, en em aketiñ e pep doare, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober e seizh gwellañ ; *es ist etwas im Werke,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, emañ ar forn o c'horiñ.
2. oberenn b., pezh-labour g., oberiad g., ober g., oberiadur g., imbroud g. ; *ein Werk von Picasso,* un oberenn gant Picasso b. ; *ein Werk von großer Bedeutung,* un oberenn veur b. ; *das Werk krönen,* bezañ lore an oberenn, peurober (peuraozañ, peurdogañ) an oberenn, bezañ ar beuroberidigezh / bezañ difin an oberezh / peurafesoniñ an oberenn (Gregor) ; *mit diesem Werk krönte er seine Lebensarbeit,* lore e vuhez e voe an oberenn-se ; *das Werk weniger Augenblicke,* disoc'h ur pennadig reuz g., disoc'had ur pennadig freuz g., oberiadur ur pennadig freuz g., difin ur pennadig labour g. ; *sein Werk hat sein Leben überdauert, er lebt in seinen Werken weiter,* padout a ra en e oberennoù ; [lenn.] *sämtliche Werke,* an holl oberennoù lies., an oberennoù klok lies. ; *ausgewählte Werke,* dibab (dastumad, teskad) oberennoù g. ; *das Werk lobt den Meister,* diouzh ar frouezh ez anavezer ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh an oberennoù eo barn an dud - diouzh e labour ar micherour - kemenerien omp tout met an tailh a zoug - ober hag ober 'zo - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - roit d'ar saout boued fraezh hag e savo dienn war al laezh - diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h.
3. [relij.] ober g., gra g., gread g., akt g., euvrioù lies. ; *sie hat ein gutes Werk getan,* un dra vat he deus graet, un akt a vadelezh he deus graet ; *Werke der Barmherzigkeit,* euvrioù a drugarez (Gregor) lies., oberoù a drugarez lies., oberioù a drugarez lies., oberioù a garitez lies. ; *ein frommes Werk,* euvrioù devot lies., oberenn devot b. ; *in Worten und Werken sündigen,* pec'hiñ dre brezeg ha dre ober.
4. stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., milin b., fritur b. ; *die Arbeit in den modernen Werken ist monoton,* fastus eo oberiadegezh micherourien ar greantioù arnevez.
5. [tekn] *Räderwerk,* rodeg b., rodaoueg b., kendentadur g., rodoù dantek lies.
6. [lu] *vorgeschobenes Werk,* rakvur b., rakdifenn g.
7. [tisav.] savadur g.
8. [sonerezh.] *Orgelwerk,* **a)** korzenneg-ograou b. ; **b)** skrid-sonerezh evit an ograou g., sonskrid evit an ograou g.
9. [merdead.] *das lebendige Werk eines Schiffes,* ar vourzhell izel b. ; *das tote Werk eines Schiffes,* ar vourzhell uhel b.
Werkbank b. (-,-bänke) : **1.** eskemmez g., eskemmer g., taol-labour b., pased b., torchenn-galvez b., taol-galvez b., bank-labour g., bank-kalvez g. ; **2.** [dre skeud.] *verlängerte Werkbank,* eilkevraterezh g.
Werkel n. (-s,-n) : [sonerezh, Bro-Aostria] boest-ograou b., ograoù-red g., dornorglez g., orglez dorn b.

werkeln (hat gewerkelt) **/ werken** (hat gewerkt) V.gw. : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù.
Werken n. (-s) : prantad teknologiezh g., prantad kalvezoniezh g., kentel deknologiezh b., kentel galvezoniezh b.
Werkhalle b. (-,-n) : stal-labour b., labouradeg b., astellouer g.
Werkholz n. (-es,-hölzer) : prenn g.
Werklehrer g. (-s,-) : kelenner war an deknologiezh g., kelenner war an galvezoniezh g.
Werkmeister g. (-s,-) : pennwezhour g., mestr-micherour g., mestr-oberour g., piker g., mestr al labour g.
Werkplatz g. (-es,-plätze) : chanter g.
Werksarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg al labour g.
Werkschule b. (-,-n) : kreizenn deskarderezh b., kreizenn deskardiñ b. [*stag ouzh ur greanti*].
Werksgelände n. (-s,-) : tachenn ar greanti b.
Werkspionage b. (-) **/ Werksspionage** b. (-) : spierezh greantel g.
Werkstatt b. (-,-stätten) : stal-labour b., aozerezh b., labourva g., labouradeg b., michererezh b., ti-labour g., astellouer g.
Werstattbesitzer g. (-s,-) : **1.** perc'henn ur stal-labour g. ; **2.** karrdiour g.
Werkstätte b. (-,-n) : stal-labour b., aozerezh b., labourva g., labouradeg b., michererezh b., ti-labour g., astellouer g.
Werkstattwagen g. (-s,-) : karrigenn b.
Werkstein g. (-s,-e) : maen-ben g., maen-benerezh g.
Werkstoff g. (-s,-e) : **1.** dafar g. ; **2.** materi g., danvez g., danvezenn b. **; 3.** danvez kevanaoz g., danvez aozet g., danvez oberiet g.
Werkstück n. (-s,-e) : **1.** pezh hag a vez oberiet g., pezh da ijinennañ g. ; *ein Werkstück fertig stellen,* lakaat ur pezh terket, lakaat ur pezh klok ; **2.** pezh ijinennet g., pezh oberiataet g., pezh oberiet g.
Werkstudent g. (-en,-en) : studier hag a labour evit gounit e vara g.
Werkswohnung b. (-,-en) : lojeiz karg g., loj karg g.
Werktag g. (-s,-e) : **1.** deiz labour g., deiz oberat g. ; *die Werktage,* an oberad g., ar pemdez g. ; *an Werktagen,* war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad ; **2.** [Tag Arbeit] devezh labour g., devezhiad labour g., devezh oberat g., devezh pemdez g.
werktäglich ag. : da ober war an oberad, da ober war ar sizhun.
werktags Adv. : war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad, d'an oberad, d'an deizioù oberat, àr an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun.
Werktagsarbeit b. (-,-en) : labour war ar pemdez g.
Werktagskleidung b. (-) : dilhad pemdez lies., pemdezieg g.
werktätig ag. : oberiat ; *die Werktätigen,* al labourerien lies., al labourizien lies., an dud oberiat lies., an oberiaded lies., ar boblañs labour b. ; *werktätige Nächstenliebe,* karantez oberiat ouzh an nesañ b.
Werktisch g. (-es,-e) : eskemmez g., eskemmer g., taol-labour b., pased b., torchenn-galvez b., taol-galvez b., bank-labour g., bank-kalvez g.
Werkunterricht g. (-s) : prantadoù teknologiezh lies., prantadoù kalvezoniezh lies., kentelioù teknologiezh, lies., kentelioù galvezoniezh lies.
Werkzeug n. (-s,-e) : **1.** benveg g. [*liester* benvegoù, binvioù, benviji], ostilh g., klav g., ijin g., ijinenn b., mekanik g., organ g., annez g. ; *Werkzeuge aus Eisen,* houarnaj g., klavioù lies. ; *ein paar Werkzeuge,* binviennoù lies., maneurioù lies. ; *diese Werkzeuge werden nicht mehr benutzt,* ar binvioù-se o deus graet o reuz, ar binviji-se a zo aet ar c'hiz anezho ; *dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet,* ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'hlokañ ; *deine Werkzeuge sind an ihrem gewohnten Platz,* emañ da vinviji en o flas boas ; **2.** [dre skeud.] mevel g., lakez g. ; *er ist ein Werkzeug des Satans,* diaoulet eo, hennezh emañ an diaoul en e gorf (en e groc'hen), mevel an diaoul eo hennezh, emañ diwar Baolig, lakez an diaoul eo hennezh, hennezh a zo ministr Satan, hennezh a zo ministr an diaoul, hennezh a zo ur c'hef ifern, hennezh en deus graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), gwerzhet eo d'an diaoul korf hag ene, hennezh a zo andon an diaoul, hennezh a zo tamm an diaoul, hennezh a zo sac'h an diaoul ; **3.** [dre skeud.] *ein willenloses Werkzeug sein,* bezañ heul-heul a spered, bezañ un den a c'haller kas-digas, na vezañ nemet ur mevel a c'haller kas-digas, na vezañ e revr d'an-unan, bezañ un denig a netra, plegañ da vezañ gwelien, bezañ ur c'hoariell diyoul diouzh dorn tud all, bezañ gwad pouloudet en e wazhied, bezañ ur varvasenn eus an-unan, bezañ ur spered bouk a zen, bezañ bouk e ene evel un tamm koar, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, mont da c'houzer dindan treid tud all, bezañ gouzer dindan treid tud all, bezañ gouzer ha skabell dindan treid tud all, bezañ ur spered sentidik a zen.
Werkzeugausrüstung b. (-,-en) **/ Werkzeugaustattung** b. (-,-en) : binviadur g., benvegadur g., ardivinkadur g., aveadur g., ostilherezh g., binvioù lies.
Werkzeugkasten g. (-s,-kästen) : kased binviji g., kased vinviji b., boest-klavioù b.
Werkzeuglichkeit b. (-) : benvegter g.
Werkzeugmacher g. (-s,-) : benveger g., ostilher g.
Werkzeugmaschine b. (-,-n) : benvegijinenn b. ; *numerisch gesteuerte Werkzeugmaschine,* benvegijinenn niverel b.
Werkzeugschuppen g. (-s,-) : ti annez g., ti an annezoù g.
Werkzeugtasche b. (-,-n) : sakochenn vinvioù b., sac'h binviji g.
Wermut g. (-s,-s) : [louza.] **1.** huelenn b., huelenn-c'hwerv b. ; **2.** *wilder Wermut,* huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.
Wermutstropfen g. (-s,-) : [dre skeud.] abeg da vezañ c'hwerv g.
Wermutwein g. (-s) : gwin huelenn g., vermout g.
Wern n. (-s) : [mezeg., Bro-Aostria] malvennad b., hesked malvenn g., lagad-ber g., dant-kig g., stuienn b., P. arc'hantaer g.

Werre b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] malvennad b., hesked malvenn g., lagad-ber g., dant-kig g., stuienn b., P. arc'hantaer g. ; **2.** [loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.

Werst b. (-,-en) : verst g. [*1 066,8 metr*].

wert ag. (t-rt/t-c'h) : **1.** un dalvoudegezh bennak ennañ ; *hundert Franken wert sein,* talvezout kant lur suis, talvout kant lur suis, bezañ talvoudegezh kant lur suis en dra-mañ-tra, bezañ gwerzh kant lur suis en dra-mañ-tra, spiriñ kant lur suis ; *das ist mir viel wert,* kement-se a zo a bouez evidon, kaz eo an dra-se din / kaz a zo evidon / bernout (lazout) a ra din / an dra-se a vern din (a laz din) / pouezus-bras eo kement-se din (Gregor) ; *das ist nicht viel wert,* kement-se ne dalvez nemeur a dra, kement-se n'eo ket bras e dalvoudegezh, kement-se ne dalvez ket ker, kement-se a dalvez bihan dra, kement-se ne zoug nemet priz dister ; *das ist Gold wert,* kement-se a dalvez aour, kement-se a dalvez e bouez a aour, kement-se a vez gwerzhet e bouez a aour ; *das ist viel wert, das ist viel Geld wert,* kement-se a dalv ker ; *sie sind das Papier nicht wert, auf dem sie geschrieben stehen,* ne dalvezont ket zoken kement ha pouez ar paper hag a zo bet implijet evit o lakaat dre skrid ; P. *er ist keinen Schuss Pulver wert,* an den-se ne dalvez ket un tenn, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, ne dalvez ket un taol botez zoken, hennezh ne dalv ket ur bramm ki zoken, hennezh a zo didalvez ken ez eo, ne dalvez ket un holl vad ; *haut ab, wenn euch euer Leben was wert ist,* pellait buan, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - kravit kuit, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - mar ne garit kuitaat, me am bo ho puhez ; *das ist keinen Pfennig wert,* kement-se ne dalvez ket ul louf ki (ul liard toull, ur bilhenn, ur c'hornad-butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret), kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, se ne dalvez ket un aval put, ur pilhaouaer n'e zastumfe ket diwar an douar ; [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert,* a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien [skoedoù] - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver **-** kerc'heiz a lez pesk bihan, a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert,* pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod.

2. talvoudek, dellezek, din ; *das ist nicht der Mühe (die Mühe) wert,* kement-se ne dalvez ket ar boan, ne c'hounez ket an den gwerzh e boan gant an dra-se, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne dalvez ket ar fred ; *das ist nicht der Rede wert,* ne dalvez ket ar boan menegiñ an dra-se ; *ich bin nicht wert, ihm die Schuhriemen zu lösen,* n'on ket dellezek da zieren korreenn e votoù, me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, un netra on e par dezhañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver ; *jemanden wert achten,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober (delc'her) stad vras eus u.b., uhelbriziañ u.b., istim u.b., kaout istim evit u.b. (Gregor) ; *er ist es nicht wert,* n'eo ket din (dellezek) eus an dra-se, n'eo ket dleet dezhañ ; *sie wären wert gewesen, gedruckt zu werden,* dellezek e oant da vezañ bet embannet.

3. ker, kaezh ; *werter Freund,* mignon ker g., mignon kaezh g. ; *wie ist der werte Name ?* gant piv em eus an enor da gomz, mar plij ? ; [kenw.] enorus ; *Ihr wertes Schreiben vom ...,* ho lizher enorus eus ar ...

...wert[1] ag. : dellezek da vezañ ..., din da vezañ ...

...wert[2] g. (-s,-e) : **1.** feur …. g. ; **2.** talvoudegezh … b.

Wert[1] g. (-s,-e) : **1.** talvoudegezh b., gwerzh g., gwerzhad g., pouez g., priz g., stad b., forzh g. ; *Wert haben,* bezañ talvoudus (talvoudek), kaout talvoudegezh ; *von großem Wert,* a dalvoudegezh vras, bras e dalvoudegezh, uhelbriz, kalz talvoudegezh ennañ, a werzh bras, gwerzhek ; *von geringem Wert,* dister e dalvoudegezh, hag a zoug priz dister, a werzh dister, pikous ; *von historischem Wert sein,* kaout un dalvoudegezh istorel ; *der Wert dieses Gemäldes lässt sich nur schwer schätzen,* diaes a-walc'h da zewerzhañ eo an daolenn-se ; *Wert einer Währung,* mon g., talvoudegezh ur moneiz b. ; *auf etwas Wert legen,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ priz d'udb, prizañ udb, priziañ udb, lakaat pouez gant udb, reiñ pouez d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad vras eus udb, derc'hel stad vras ag udb, bezañ udb a bouez evit an-unan, ober kaz eus udb, bezañ udb kaz d'an-unan / bezañ udb kaz evit an-unan / bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb pouezus-bras d'an-unan (Gregor) ; *auf etwas keinen Wert legen,* na ober forzh eus udb, na ober fed d'udb, na ober van ebet eus (ouzh) udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na reiñ a fed d'udb, na deuler evezh ebet ouzh udb, na deuler kont ouzh udb, na deuler pled ebet d'udb (war udb, gant udb) ; *nach seinem wahren Wert beurteilen,* prizañ d'ar just / prizañ d'ar gwir (Gregor), prizachañ hervez e dalvoudegezh wirion ; *innerer Wert,* talvoud divezel g. ; *der Wert der menschlichen Person,* talvoudegezh mab-den b. ; *jeder Beruf hat seinen Wert,* micher ebet ne zizenor un den, pep stad a zeu digant Doue.

2. [kenw.] talvoudegezh b., talvoud g., gwerzh g., gwerzhad g. ; *im Werte sinken (an Wert verlieren),* koll talvoudegezh, didalvoudekaat, diwerzhekaat, mont da fall, divadañ, bezañ

glac'haret, bezañ e dalvoudegezh o tisteraat, bezañ un digresk gwerzh d'an dra-mañ-tra, koll eus e dalvoudegezh ; *im Werte steigen (an Wert gewinnen),* talvoudekaat, gwerzhekaat, mont e dalvoudegezh war-gresk, bezañ ur c'hresk gwerzh d'an dra-mañ-tra ; *ist eine Ware nicht gefragt, verliert sie an Wert,* ur varc'hadourezh n'eo ket goulennet a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket klask war he lerc'h a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket kas warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn dezhi a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket goulenn warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked warni a goll eus he friz, ur varc'hadourezh n'eus ket reked war he lerc'h a goll eus he friz ; *im Werte von tausend Euro,* talvoudegezh mil euro ennañ, gwerzh mil euro ennañ ; *den Wert bestimmen,* dewerzhañ udb, feuriañ udb ; *gleicher Wert,* par g. ; *innerer Wert der Währung, fairer Wert der Währung,* gwerzh enien ar moneiz g. ; *relativer Wert,* gwerzhad daveel g. ; [arc'hant] *bewegliche Werte,* talvoudennoù heloc'hel lies. ; *emotional erfasster Wert,* talvoud kantaezel g., talvoud trivliadel g. ; [mat.] *größter Wert,* uc'hegenn b. ; *kleinster Wert,* izegenn b. ; *der Quotient von 18 und 3 hat den Wert 6,* rannad 18 ha 3 a zo par da 6.

3. [preder.] talvoudegezh b., talvoud g. ; *die geistig-moralischen Werte,* an talvoudoù divezel lies. ; *Umwertung aller Werte (Nietzsche),* treuztalvoudekadur an holl dalvoudoù, tuginadur an holl dalvoudoù g., eilpennadur an holl dalvoudoù g.

Wert² g./n. (-s,-e) : [stêrioù] enezenn b., enezig b.

wertachten V.k.e. (rannadus : hat wertgeachtet) : *jemanden wertachten,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober (delc'her) stad vras eus u.b., uhelbriziañ u.b., istim u.b., kaout istim evit u.b. (Gregor).

Wertachtung b. (-) : istim b., azaouez g., bri g., stad b.

Wertangabe b. (-,-n) : gwerzh disklêriet g., menegadur ar gwerzh g.

Wertanlage b. (-,-n) : postadur g.

Wertarbeit b. (-,-en) : labour heberzh g., labour eus an dibab g. labour diouzh an dibab g., labour a'r choaz g., labour dibab g.

wertbeständig ag. : digemm e dalvoudegezh, stabil e werzh.

Wertbeständigkeit b. (-) : [arc'hant.] stabilded b.

Wertbestimmung b. (-,-en) : priziadur g., dewerzhadur g., istimadur g., istim g.

Wertbrief g. (-s,-e) : [arc'hant.] lizher karget b.

werten V.k.e. (hat gewertet) : prizañ, priziañ, istimañ, barn.

Werterhöhung b. (-,-en) : kresk gwerzh g., gwerzhekaat g.

Wertewandel g. (-s) : emdroadur an talvoudoù g., emdroerezh an talvoudoù g. ; *Wertewandel zum Konservativen,* rikladur war-zu talvoudoù mirelour g.

Wertgegenstand g. (-s,-gegenstände) : tra a dalvoudegezh g., tra prizius g., tra a werzh bras g., traezad gwerzhek g., traezad uhelbriz g., traezad uhelwerzh g.

...wertig ag. : un dalvoudegezh bennak ennañ ; *hochwertig,* **a)** a dalvoudegezh vras, prizus, prizius, uhelbriz, uhelwerzh, gwerzhek, a werzh bras ; **b)** [mengleuz.] uhel ar bec'h kailh a zo ennañ, kreñv ar c'hailh ennañ, pinvidik ; *zweiwertig,* **a)** [kimiezh] daoulenus ; **b)** [stlenn.] daouadek ; *zweiwertiges Element,* elfenn daouadek b. ; **c)** [fizik, kimiezh] daouamsav ; **d)** [mat.] *zweiwertige Logik,* poelloniezh daouwerzh b.

Wertigkeit b. (-,-en) : [kimiezh] amsav g.

werthalten V.k.e **(**rannadus : hält wert / hielt wert / hat wertgehalten) : *jemanden wertachten,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober (delc'her) stad vras eus u.b., uhelbriziañ u.b., istim u.b., kaout istim evit u.b. (Gregor).

Wertherabsetzung b. (-,-en) : dibriziadur g., didalvoudekadur g., digresk gwerzh g., diwerzhekaat g.

Werthierarchie b. (-,-n) : urzhaz an talvoudoù g.

Wertkarte b. (-,-n) : kartenn gred b.

Wertkartentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer kartenn gred g.

wertkonservativ ag. : hengounelour, mirelour, gwenn.

Wertlehre b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.

wertlos ag. : didalvoud, didalvoudek, didalvez, hep talvoudegezh, goullo a dalvoudegezh, dispriz, dibriz, mat da lakaat dindan lost ar c'hazh, null, treut, blank, blin, diliv ; *es ist für mich wertlos,* ne c'hallan tennañ netra a vat eus an dra-se, kement-se ne dalvez ket din-me ur bilhenn ; *wertlose Sachen,* brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhachoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., traoù blank lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., traoù treut lies., dafar treut g., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; *wertloses Papier,* skridaj g., skrid didalvez g., skrid didalvoud g.

Wertlosigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., didalvoud g., disterder g., disterded b., distervez b., mannelezh b., nullentez b.

Wertmarke b. (-,-n) : jedouer g.

Wertmaßstab g. (-s,-maßstäbe) : dezverk priziañ g.

Wertmesser g. (-s,-) : stalon g.

Wertminderung b. (-,-en) : dibriziadur g., didalvoudekadur g., koll talvoudegezh g., digresk gwerzh g., diwerzhekaat g.

Wertordnung b. (-) : urzhaz an talvoudoù g., skeuliad an talvoudoù b., reizhiad talvoudoù b., urzh talvoudegezh g.

Wertpaket n. (-s,-e) : [post] pakad disklêriet e werzh g.

Wertpapier n. (-s,-e) : talvoudenn b., endalc'henn b., paper-leve g. ; *festverzinsliche Wertpapiere,* talvoudennoù gant korvoder stabil lies., talvoudennoù savelet o c'horvoder lies., talvoudennoù gant korvoder sonn lies.

Wertpapierprospekt g. (-s,-e) : follenn ditouriñ diwar-benn ar c'hevala heloc'hel b.

Wertpapiersammelbank b. (-,-en) : kef fiziañ ha tredeogañ g.

Wertphilosophie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.

Wertsache b. (-,-n) : tra a dalvoudegezh g., tra brizius g., tra talvoudus g., tra a werzh bras g., traezad gwerzhek g. ; *sie hatten alle Wertsachen mitgenommen,* kement mil mad a oa a oa aet kuit ganto.

wertschaffend ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, gounidus, gounidek, goprus, kenderc'hus.

wertschätzen V.k.e. (wertschätzte / schätzte wert // hat wertgeschätzt // wertzuschätzen) : *jemanden wertschätzen,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., ober (delc'her) stad vras eus u.b., uhelbriziañ u.b., istim u.b., istimañ u.b., kaout istim evit u.b. (Gregor).
Wertschätzung b. (-) : istim b., azaouez g., bri g., stad b.
Wertschöpfung b. (-,-en) : kresk talvoudegezh rik g., kresk talvoud rik g., hontwerzhad rik g., kresk gwerzh rik g., gwerzh ouzhpennet rik g., ouzhpennad gwerzh rik g.
Wertschrift b. (-,-en) : [Bro-Suis] talvoudenn b., endalc'henn b., paper-leve g.
Wertskala b. (-,-skalen/-skalas) : urzhaz an talvoudoù g., skeuliad an talvoudoù b.
Wertsteigerung b. (-,-en) : kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., hontwerzhad g., kresk gwerzh g., gwerzhekaat g., gwerzh ouzhpennet g.
Wertstellung b. (-,-en) : deiziad gwerzh g., deiziad engwerzh g.
Wertstoff g. (-s,-e) : danvez atoradus g., danvez adaozadus g.
Werttheorie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.
Wertung b. (-,-en) : **1.** feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g. ; **2.** [sport] **a)** renkadur g., rummatadur g. ; **b)** gwiriekadur g. ; *Wertung eines Rekords,* gwiriekadur ur rekord g. gwiriekadur ur gourc'hoù g.
Werturteil n. (-s,-e) : barn war an talvoud b.
wertvoll ag. : talvoudus, talvoudek, prizius, prizus, uhelbriz, dibriz, gwerzhek, uhelwerzh, a werzh bras, a briz, nobl, pinvidik ; *wertvoll sein,* bezañ a dalvoudegezh vras, bezañ bras e dalvoudegezh, bezañ uhelbriz, kaout kalz talvoudegezh, dougen priz, bezañ un dra a werzh bras, bezañ un traezad gwerzhek ; *wertvolles Buch,* levr nobl g., levr uhelbriz g. ; *jemandem eine wertvolle Hilfe sein*, bezañ ur skor bras d'u.b. (un harp a bouez d'u.b., un tamm mat a skoaz d'u.b., ur rikour d'u.b., un harp a-zoare evit u.b., ur skor talvoudus-bras evit u.b.), talvezout kalz d'u.b.
Wertvorstellungen lies. : talvoudoù lies.
Wertzeichen n. (-s,-) : timbr g.
Wertzuwachs g. (-es) : kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., hontwerzhad g., kresk gwerzh g., gwerzhekaat g., gwerzh ouzhpennet g.
Werwolf g. (-s,-wölfe) : **1.** bleiz noz g., bleiz garv g., den-bleiz g., den-bleizet g., bleiz du g., damvleiz g. ; **2.** [istor, nazi.] Werwolf g.
wes [*tro-c'henidik evit* **wer**] : *damit zeigt er, wes Geistes Kind er ist,* evel-se e tiskouez splann eus peseurt spered eo buhezet, evel-se e tiskouez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, evel-se e tiskouez sklaer hag anat piv eo e gwirionez, e-giz-se e tiskouez en deiz anat piv eo e gwirionez (peseurt danvez a zo ennañ, petra 'zo en e vouzellenn), kement-se a ziskuilh peseurt mennozh a zo en e spered, kement-se a ziskouez anat pet kompren a zo ennañ.
Wesen n. (-s,-) : **1.** natur b., perzh g., doare g., anien b., genezh g., andred g., hennad g., bonvoud g., neuzenn b. ; *sie bleibt in ihrem Wesen immer gleich,* Katell eo, Katell e vo - houmañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - unvan eo e pep amzer - honnezh a zo ur plac'h ingal - honnezh a zo unvan he zemz spered ; *das liegt in meinem Wesen,* e-giz-se emaon dre natur, natur eo din bezañ e-giz-se, an dra-se a zo em gwad (em had) ; *ein hochfahrendes Wesen haben,* na c'hallout plegañ evit kac'hat, bezañ uhel e bigos, bezañ glorius (faeus, tonius, otus, dichek, uhel, bras, balc'h, rok, sonn e gribell), bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, bezañ ken loc'hus na fontfe ket un tamm sukr en e revr ; *ein mürrisches Wesen haben,* bezañ tagnous (goeñvet, grignous, kivioul, kintus, diaes, hek, hek e c'henoù, pikous), bezañ ourz, bezañ atav en toull-mouzhig, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ rust evel ur bod-spern, na deuziñ ar sukr en e c'henoù, bezañ eus Kervouzhig, bezañ ur revr war wigour eus an-unan, bezañ ur penn mouzh eus an-unan, bezañ ur penn kegin eus an-unan ; *seinem innersten Wesen nach,* en e had (en e wad) (Gregor), dre natur ; *Gottes Wesen,* doareoù-natur Doue lies. ; *das Lachen gehört zum Wesen des Menschen,* n'eus nemet an dud a gement a oar c'hoarzhin, bez' eo ar c'hoarzhin tra mab-den hepken, tra mab-den eo ar c'hoarzh, un doareenn denel eo ar galloud da c'hoarzhin.
2. emzalc'h g., kundu b., doareoù lies., reuz g., freuz g., trouz g. ; *sein Wesen treiben,* ober e reuz, ober e reuz hag e freuz, ober freuz, degas freuz, c'hoari e reuz, c'hoari e loen, c'hoari ar vazh, diaoulat, ober cholori ha jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar ; *viel Wesen um etwas treiben,* klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit kenn nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, karnajal en abeg d'udb.
3. boud g., noueant g. ; *lebendes Wesen,* boud-bev g., buhezeg g., bevedeg g., beviadenn b., bev g. [*liester* bevien] ; *menschliches Wesen,* den g., mab den g. ; *höheres Wesen,* boud speredet uheloc'h g. ; *das Höchste Wesen,* ar Boud dreist pep tra g., ar Boud Uhelañ g., Doue Hollc'halloudus g., ar Peurvoud g. ; *der Mensch ist von Natur ein geselliges Wesen,* mab-den a zo kevredus dre natur.
4. penn-natur g., enboud g., boud g., anien b., doare-bezañ g., bonvoud g., naturiezh b., gwirvoud g., bezañs b., hennvoud g., derc'hvoud g., solwez g. ; *Wesen der Dinge,* bezañ an traoù g. (Gregor) ; [preder., Heidegger] beziad g. ; *Wahrheit des Wesens,* bout ar beziad g.
5. [polit.] aferioù lies. ; *das gemeine Wesen,* an aferioù foran lies., mont en-dro ar geoded g.
6. gwazadur g., servij g.

-wesen n.(-s) : *das Bauwesen,* an tisaverezh g., ar sevel-tiez g. ; *Rettungswesen,* servijoù gwareziñ ha saveteiñ lies. ; *das Schulwesen,* an deskadurezh b. ; *das Postwesen,* ar post g. ; *das Forstwesen,* ofis an doureier hag ar c'hoadeier g., amaezhva an doureier hag ar c'hoadeier g.
wesen V.gw. : (weste / hat gewest) : [kozh] bezañ, bout ; *wer west dort ?* piv 'zo amañ ? piv 'zo o tont dumañ ?
wesenhaft ag. : enien, diabarzh, diabarzhek, anienel, hennadel, bonvoudel, liammet strizh ouzh.
Wesenhaftigkeit b. (-) : anienelezh b., hennadelezh b., bonvoudelezh b.
Wesenheit b. (-) : hennad g.
Wesenlehre b. (-,-n) : boudoniezh b., bonvoudelouriezh b., ontologiezh b.
wesenlos ag. : anveziat, angwerc'hel ; *das Wesenlose*, an netra g., an anvezoud g.
Wesenlosigkeit b. (-) : anvezoud g., netra g., diveziadelezh b., angwerc'helezh.
Wesensart b. (-,-en) : natur g., perzh g., doare g., anien b., hennad g., neuzenn b.
wesenseigen ag. : rizhek eus, desverkus da.
Wesenseigentümlichkeit b. (-,-en) : dezverk g., perzh anienel g.
Wesenseinheit b. (-) : kennatur b., kensolwezegezh b.
wesensgerecht ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak ; *Gras ist die wesensgerechte Ernährung für Kühe,* ar geot eo gwir voued ar saout.
wesensgleich ag. : peurheñvel, kensolwez (da, gant), kensolwezel (da, gant), kennatur (gant), unvan.
Wesensgleichheit b. (-) : peurheñvelded b., peurheñvelder g., kensolwezegezh b., kennatur b., enheñvel g., hevelepted b.
wesensmäßig : bonvoudel.
Adv. : [preder.] dre vonvoud, dre natur.
Wesensmerkmal n. (-s,-e) : arvez amparus g., dezverk g., perzh anienel g. ; *das Lachen ist ein Wesensmerkmal des Menschen,* n'eus nemet an dud a gement a oar c'hoarzhin, bez' eo ar c'hoarzhin tra mab-den hepken, tra mab-den eo ar c'hoarzh, un doareenn denel eo ar galloud da c'hoarzhin.
wesensverwandt ag. : damheñvel, peuzheñvel.
Wesensverwandtschaft b. (-) : nesaelezh b.
Wesenszug g. (-s,-züge) : dezverk g., perzh anienel g.
wesentlich ag. : **1.** derc'hvoudel, ret, gourfouezus, pouezus, brasañ, pennañ, kentañ, bonvoudel, bonel, diazez, diazezel, kentael ; *wesentliche Voraussetzung,* diferadenn ret b., diferadur ret g. ; *das Wesentliche,* ar pep pennañ g., ar pep retañ g., ar pep pouezusañ g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., an derc'hvoud g., ar c'hraf pouezusañ g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an amanenn g., ar pep donañ eus udb g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar pezh pouezusañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., P. ar vouedenn vouedek b. ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen,* ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle,* a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur ; *im Wesentlichen,* dre e natur, dre natur, peurvuiañ, peurliesañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, evit an darn vrasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, da gentañ-penn ; **2.** anienel, hennadel, bonvoudel, enien, diabarzhek, ebarzhel.
Adv. : *wesentlich billiger,* kalz marc'hadmatoc'h - kalz gwelloc'h marc'had - pell marc'hadmatoc'h - pell gwelloc'h marc'had - ur barr marc'hadmatoc'h - un toullad marc'hadmatoc'h - un tamm mat marc'hadmatoc'h - un hanter marc'hadmatoc'h - marc'hadmatoc'h, un tailh - marc'hadmatoc'h, ur flipad - war an ampl marc'hadmatoc'h - kant gwech marc'hadmatoc'h.
Wesentlichkeit b. (-) : anienelezh b., hennadelezh b., bonvoudelezh b.
Wesfall g. (-s,-fälle) : tro-c'henidik b, tro-c'henel b., genitiv g.
weshalb : **1.** Adv. goulennata : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, da betra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ ; *weshalb konnte er nicht kommen ?* perak n'en doa ket gallet dont ? ; *er verstand nicht, weshalb diese Leute zu ihm wollten,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; **2.** raganv stagañ adverb : rak-se, alese, setu perak, abalamour da se, e-se, hag e-se, en abeg da se, dre an arbenn a se, en askont da se, dre gement-se, dre-se, diwar-se, kent a se, kent-se, ac'hano, e-skeud-se, evit se, evit an dra-se, evit kement-se ; *das ist der Grund, weshalb ...,* setu perak - setu aze perak - dre an arbenn a se eo e - en arbenn (en askont) da gement-se eo e ; *das ist der Grund, weshalb er zu Hause blieb,* dre an arbenn a se eo e chomas er gêr.
Weshalb n. : *nach dem Warum und Weshalb fragen,* klask penn d'ar vazh.
Wesir g. (-s,-e) : vizir g.
Wesirat n. (-s,-e) : viziriezh b.
Wespe b. (-,-n) : gwesped str., gwespedenn b. ; *mich hat eine Wespe gestochen,* flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur wespedenn ; *der Stachel der Wespe,* flemm ar wespedenn g., kastr ar wespedenn g., broud ar wespedenn g.
Wespennest n. (-es,-er) : **1.** toull-gwesped g., gwespedeg b., neizh gwesped g. ; **2.** [dre skeud.] *ins Wespennest treten,* mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *in ein Wespennest greifen, in ein Wespennest stechen,* reiñ avel d'ar c'had, lakaat an traoù da strakal, lakaat an tan war ar bern plouz, mont e-barzh botoù-koad ha tout, mont e-barzh botoù-koad hag all, ober un taol strak.
Wespenstachel g. (-s,-n) : [loen.] flemm ar wespedenn g., kastr ar wespedenn g., broud ar wespedenn g.
Wespenstich g. (-s,-e) : flemm ur wespedenn g., flemmadenn ur wespedenn b., flemmad ur wespedenn g., pikadenn ur wespedenn b.
Wespentaille b. (-,-n) : *eine Wespentaille haben,* bezañ ken mistr ha strink, bezañ mistr evel ul logodenn, bezañ mistr e zargreiz, bezañ dargreizet mistr ; *sie hat eine Wespentaille,* n'eus nemet ur flac'had anezhi.
wessen [*tro-c'henidik evit* **wer**] : *wessen Buch ist das ?* da biv eo al levr-se ? ; *wessen Vater ist gestorben ?* tad piv a

zo aet d'an Anaon ? ; *wessen Eltern ?* tud piv lies. ? tud pere ? ; *wessen Haus ist das ?* ti biv eo hennezh ?
wessenhalben Adv. / **wessenthalben** Adv. / **wessentwegen** Adv. : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ.
wessentwillen Adv. : abalamour da biv, evit piv.
Wessi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit* **Westdeutsche(r)**] Alaman eus ar C'hornôg g., Alamanez eus ar C'hornôg b., Alaman eus kornaoueg ar vro g., Alamanez eus kornaoueg ar vro b., kornôgag g., kornôgadez b.
West[1] g. (-s,-e) : **1.** avel gornaoueg g., avel gornôg g., avel draoñ g., avel izel g. ; **2.** [merdead.] kuzh-heol g.
West[2] *sellit ouzh* **Westen**.
Westbretagne b. (-) : *die Westbretagne,* Breizh-Izel b., Goueled-Breizh g., Izelvreizh b., ar vro izel b., [kozh] traoñ Breizh g., Bretoneri b. ; *östlich der Westbretagne,* war-laezioù.
Westbretone g. (-n,-n) : Breizhizelad g.
Westbürger g. (-s,-) : Alaman eus ar C'hornôg g., Alaman eus kornaoueg ar vro g.
westdeutsch ag. : eus kornôg Bro-Alamagn, eus kornaoueg Bro-Alamagn.
Westdeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman eus ar C'hornôg g., Alamanez eus ar C'hornôg b., Alaman eus kornaoueg ar vro g., Alamanez eus kornaoueg ar vro b.
Westdeutschland n. (-s) : Bro-Alamagn ar C'hornôg b.
Weste b. (-,-n) : **1.** jiletenn b., chupenn divilgin b., porpant divilgin g. ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war,* gwelet a reas jileten e vab roget ; *seine Weste ausziehen,* tennañ e jiletenn war-c'horre ; *sie fragte ihn, wie er sich (t-d-b) die Weste zerrissen habe,* goulenn a reas outañ gant petra e oa bet roget dezhañ e jiletenn ; *kugelsichere Weste,* jiletenn harz-boledoù b., jiletenn enep tennoù b. ; **2.** [dre skeud.] *eine weiße Weste haben, eine saubere Weste haben,* bezañ digailhar e anv kaer, bezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ didamall a zroug, bezañ glan e vrud, bezañ dinamm (didamall, direbech), bezañ glan a dorfed ; *jemandem etwas unter die Weste jubeln, jemandem etwas unter die Weste schieben,* **a)** teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., en em zizammañ war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat udb war gwall u.b. ; **b)** en em zizammañ eus udb war u.b., bountañ udb gant u.b.
Westen g. (-s) : kornaoueg g., kornôg g., kuzh-heol g., gwest g., traoñ g. ; *im äußersten Westen des Landes,* e kornôg pellañ ar vro ; *West zu Nord,* kornôg-uhel g. ; *West zu Süd,* kornôg-izel g. ; *der Wind dreht nach Westen,* treiñ a ra an avel d'an traoñ, mont a ra an avel d'e gornôg, dont a ra an avel d'e gornôg, kornôgiñ a ra an avel ; *der Wind kommt aus West,* emañ an avel en e gornôg, an avel a zo kornôg, avel gornôg a zo ganti, avel gornôg a zo ; *der Westen,* **a)** ar c'hornaoueg g., ar c'hornôg g., ar c'huzh-heol g., tu ar c'huzh-heol g., ar gwest g. ; **b)** [polit., istor] ar C'hornôg g., ar C'huzh-Heol g., bed ar C'hornôg g., ar C'hornaoueg g. ; *vom Osten nach Westen,* eus ar sav-heol d'ar c'huzh-heol, eus ar reter d'ar c'hornaoueg (d'ar c'hornôg) ; *im Westen,* ouzh tu ar c'huzh-heol, er c'hornaoueg, er c'hornôg ; *nach Westen gelegen,* o skeiñ war ar c'huzh-heol, troet war-zu ar c'huzh-heol, troet etrezek ar c'huzh-heol, tro ouzh ar c'huzh-heol, tro etrezek ar c'huzh-heol, durc'haet d'ar c'huzh-heol.
Westentasche b. (-,-n) : **1.** taset g., god g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden wie seine Westentasche kennen,* gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, bezañ debret ur minod holen gant u.b., gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout diouzh u.b. gwelloc'h eget hini, gouzout brav diouzh u.b. (Gregor).
Western g. (-/-s,-) : western g., film kaouboied g.
Westeuropa n. (-s) : Europa ar C'hornôg b.
westeuropäisch ag. : eus Europa ar C'hornôg b. ; *Westeuropäische Union,* unaniezh Europa ar C'hornôg b. ; *westeuropäische Zeit,* eur C'hreenwich b.
Westfale g. (-n,-n) : Westfaliad g.
Westfalen n. (-s) : Westfalia b.
westfälisch ag. : westfaliat, eus Westfalia.
Westfranke g. (-n,-n) : [istor] Salian g.
Westfrankreich n. (-s) : kornôg Bro-C'hall g., ar Broioù Krec'h lies.
westgermanisch ag. : [istor] hag a sell ouzh Germania ar C'hornôg b.
Westgote g. (-n,-n) : Wizigot g., Vizigot g., Got ar C'hornôg g.
Westgroppe b. (-,-n) : [loen.] penndog g.
Westindien n. (-s) : [istor] Indez ar C'huzh-heol b., an douar nevez g.
westindisch ag. : *die Westindischen Inseln,* an Antilhez lies., enezeg an Antilhez lies., inizi ar Mor Karib lies.
Westküste b. (-,-n) : aod kornôg ar vro g.
westlich ag./Adv : kornôgat, kornôk, ar c'hornôg ; *der westliche Teil des Landes,* rann gornôg ar vro b., rannbarzh kornôg ar vro b., lodenn gornôg ar vro b. ; *der westlichste Teil des Landes,* penn pellañ e kornôg ar vro g. ; *westlich von,* er c'hornôg (er c'hornaoueg, en tu kornaoueg) da.
Westmächte lies. : broioù galloudus ar C'hornôg lies., riezoù ar C'hornôg lies.
West-Nordwest / West-Nordwesten g. (-s) : gwalarn-kornôg g.
Westpreußen n. (-s) : Prusia ar C'hornôg b.
Westrom n. (-s) : [istor] Impalaeriezh Roman ar C'hornôg b.
Westschermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] razh-dour g., muenn-zour b.
West-Südwest / West-Südwesten g. (-s) : mervent-kornôg g.
Westteil g. (-s) : tolead kornôg g., kevrenn gornôg b., rann gornôg b., lodenn gornôg b. ; *der Westteil des Léon,* Goueled-Leon g. ; *der Westteil der Gemeinde,* goueled ar barrez g.

Westwall g. (-s) : [istor] linenn difenn Siegfried b., Westwall g.
westwärts Adv. : war-zu ar c'hornaoueg, war-du ar c'hornôg, da-gaout ar c'huzh-heol, war-gaout ar c'huzh-heol, etrezek ar c'huzh-heol, etramek ar c'huzh-heol, trema ar c'hornôg.
weswegen Adv. : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, da betra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ ; *weswegen wurde er eingesperrt ?* perak e oa bet toullbac'het ? ; *das ist der Grund, weswegen ...,* setu perak, setu aze perak, dre an arbenn a se eo e, en arbenn (en askont) da gement-se eo e ; *er verstand nicht, weswegen diese Leute zu ihm wollten,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet.
Westwerk n. (-s,-e) : [tisav.] jabarleg g., raknev b.
Westwind g. (-s,-e) : avel gornaoueg g., avel gornôg g., avel draoñ g., avel izel g., avel diaz g. ; *wir haben Westwind,* d'an diaz emañ an avel.
wett ag. : kuit, kuitez, dizle.
Wettbewerb g. (-s,-e) : kevezerezh g., kevezañ g., kevez g., kevezadeg b., kenstrivadeg b., kenstriverezh g., tournamant g., gouren g., kenoaz b. ; *in Wettbewerb mit jemandem treten,* mont war ar renk evit kevezañ ouzh u.b., c'hoari paraviañ gant u.b., sevel heligentañ etre an-unan hag unan all, bezañ kendamouez etre an-unan hag unan all, bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, mont da c'hoari ouzh u.b. ; [kenwerzh] *unlauterer Wettbewerb,* kevezerezh disleal g. ; *außer Wettbewerb,* er-maez kevezadeg.
Wettbewerber g. (-s,-) : kevezer g., kenstriver g.
wettbewerbsfähig ag. : kevezus, war renk ar re all, gouest da c'hoari ouzh ar re all, evit ar re all ; *wettbewerbsfähiger Preis,* priz war renk ar re all g. ; *um auf dem Weltmarkt wettbewerbsfähig zu bleiben, musste das Land große Opfer auf sich nehmen,* evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.
Wettbewerbsfähigkeit b. (-) : kevezusted b.
Wettbewerbstier n. (-s,-e) : loen prizioù g., rasteller prizioù g.
Wette b. (-,-n) : **1.** klaoustre b., pariadenn b. ; *eine Wette gewinnen,* gounit e glaoustre ; *eine Wette verlieren,* koll e glaoustre ; *eine Wette eingehen,* lakaat klaoustre ouzh u.b., lakaat arc'hant e klaoustre, ober ur bariadenn, sevel klaoustre, mont e klaoustre gant u.b., mont e pariadenn gant u.b., klaoustreañ ouzh u.b., pariañ, brokañ arc'hant en ur glaoustre, ober ur glaoustre, podañ arc'hant, lakaat arc'hant war ar c'haloch ; *sie sind eine Wette eingegangen,* klaoustre a zo etrezo, ur bariadenn a zo etrezo ; *eine Wette halten,* mont e klaoustre, klaoustreañ ; *was gilt die Wette ?* petra a lakaot e klaoustre ? pegement 'zo da vrokañ (da lakaat er pod) ? pegement 'zo da lakaat e klaoustre ? pegement 'zo da bodañ ? pegement 'zo da lakaat war ar c'haloch ?
2. helebini b., heligentañ g., kendamouez g., elbig g., paravi g., paraviañ g. ; *um die Wette,* gwazh-pe-wazh, gwazh-pe-washoc'h, gwell-pe-well, gwell pe welloc'h, a-heligentañ, a-helebini, paravi, paraviañ, d'ar paravi, kenti-kentañ, diwar heligentañ ; *um die Wette arbeiten,* labourat gwell pe welloc'h, labourat a-heligentañ, bezañ helebini etrezo en o labour, bezañ heligentañ etrezo en o labour, bezañ elbig etrezo en o labour, bezañ kendamouez etrezo en o labour, souriñ da labourat, labourat diwar heligentañ ; *um die Wette rennen,* c'hoari kenti-kentañ, redek kenti-kentañ, redek helebini, redek tizh-ha-tizh heligentañ, redek paravi pehini a redo ar buanañ, redek paraviañ, redek d'ar paravi ; *sie eifern um die Wette,* heligentañ int, emaint o paraviañ, kendamouez a zo etrezo da c'houzout piv eo ar gwellañ, razh ez int heligentañ da welet piv eo ar gwellañ, c'hoari paraviañ a reont, paraviañ e vezont an eil d'egile, a-genstriv emaint an eil gant egile, helebini a zo etrezo da welet piv eo ar gwellañ, heligentañ a zo etrezo da c'houzout piv eo ar gwellañ, elbig a zo etrezo da welet piv eo ar gwellañ, kevezañ (kevezata) a reont an eil ouzh egile (an eil gant egile), c'hoari a reont paravi an eil gant egile, c'hoari a reont paraviañ an eil gant egile, paravi a zo etrezo, paraviañ a zo etrezo, kenoaz a zo etrezo, c'hoari a reont an eil ouzh egile.
Wetteifer g. (-s) : helebini b., heligentañ g., kendamouez g., elbig g., paravi g., paraviañ g., kenoaz b., kevezerezh g., arigrap g. ; *Wetteifer zeigen,* kaout bided, bezañ leun a gendamouez.
wetteifern V.gw. (hat gewetteifert) : paraviañ, kevezañ, kevezata, c'hoari paraviañ, c'hoari paravi, keñveriañ, bezañ heligentañ ; *sie wetteifern miteinander,* razh ez int heligentañ da welet piv eo ar gwellañ, helebini a zo etrezo, helebini a zo ganto, heligentañ a zo etrezo, heligentañ a zo savet etrezo, elbig a zo etrezo, kendamouez a zo etrezo, arigrap a zo etrezo, emaint o paraviañ, c'hoari paraviañ a reont, paraviañ e vezont an eil d'egile, paravi a zo etrezo, paraviañ a zo etrezo, kenoaz a zo etrezo, c'hoari a reont an eil ouzh egile ; *mit jemandem wetteifern,* c'hoari ouzh (gant) u.b., en em frotañ ouzh u.b., en em vuzuliañ ouzh u.b., en em ingaliñ d'u.b. (Gregor), kevezañ gant (ouzh) u.b., keñveriañ ouzh u.b., kevezata ouzh u.b., en em lakaat keñver-ha-keñver gant u.b. (kemm-ouzh-kemm ouzh u.b., e kemm gant u.b., e kemm ouzh u.b.), c'hoari paravi gant u.b., c'hoari paraviañ gant u.b., paraviañ gant u.b., kilbenniñ gant u.b., bezañ elbig etre an-unan hag unan all, bezañ helebini (heligentañ) etre an-unan hag unan all, ober helebini gant u.b., bezañ kendamouez etre an-unan hag unan all, bezañ a-genstriv gant u.b., kaout bided ; *sie wetteifern in Höflichkeiten,* hegarat pe hegaratoc'h int an eil eget egile, seven pe sevenoc'h int an eil eget egile, helebini a zo etrezo evit bezañ sevenoc'h an eil eget egile, heligentañ a zo etrezo evit bezañ seven, kevezerezh (elbig) sevenderioù a zo etrezo, souriñ a reont da vezañ seven, heligentañ int da welet piv eo an hini sevenañ, emaint paravi piv a vo an hini sevenañ, emaint o paraviañ piv a vo an hini sevenañ, kenti-kentañ e vezont da welet piv a vo an hini sevenañ, holl a vez sevenoc'h pe seven ; *in Ungezogenheiten wetteifern,* c'hoari gwazh pe wazh.
wetten V.gw. (hat gewettet) : klaoustreañ, pariañ, lakaat klaoustre, lakaat arc'hant e klaoustre, sevel klaoustre, mont e klaoustre, mont e pariadenn gant u.b., podañ arc'hant, kouchañ, lakaat arc'hant war ar c'haloch ; *sie haben gegeneinander gewettet,* klaoustre a zo etrezo ; *Hundert Euro wetten,* lakaat kant euro e klaoustre, lakaat kant euro war ar c'haloch, lakaat kant euro e klaoustre war un taol ;

um eine Flasche Wein wetten, lakaat ur voutailhad win e klaoustre, lakaat ur voutailhad win war ar c'haloch ; *mit jemandem wetten, gegen jemanden wetten,* pariañ ouzh u.b., klaoustreañ ouzh u.b., mont e pariadenn gant u.b., lakaat klaoustre ouzh u.b. ; *zehn gegen eins wetten,* lakaat dek ouzh unan e klaoustre ; *auf ein Pferd wetten,* lakaat klaoustre war ur marc'h ; *darauf wette ich,* ha klaoustre a lakan war an dra-se, tremen sur on eus an dra-se, touiñ a rafen war gement-se ; *darauf wette ich meinen Kopf !* laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! ; *ich wollte wetten, dass ...,* prest e vefen da glaoustreañ e ..., prest on da lakaat e ... ; *wetten wir, dass ...,* deomp klaoustre e ..., deomp e klaoustre e ... ; *wetten, dass ich hingehe,* klaoustre ez in di, pariañ ez in di, klaoustreañ a ran mont di ; *wetten, dass ihr es nicht schafft,* kraoñ a baefen deoc'h mar grit an dra-se, me a bari n'oc'h ket kap d'an dra-se, pariañ n'oc'h ket kap d'an dra-se.

Wetter[1] n. (-s) : **1.** amzer b., hin b. ; *wie ist das Wetter heute, kalt oder warm ?* daoust pe tomm pe yen eo an amzer hiziv ? ; *schönes Wetter,* amzer vrav b., amzer gaer b., amzer yac'h b., hinon b., amzer hinon b. ; *gutes Wetter,* amzer vat b., amzer doareet-mat b. ; *trübes Wetter,* oabl koumoulek (du) g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer gudennek b. ; *durchwachsenes Wetter,* amzer mouzhet b. ; *schlechtes Wetter,* amzer fall b., drougamzer b., gwallamzer /b., amzer diharak b., amzer vil b., amzer divalav b., amzer displet b., amzer hek b., amzer greñv b., amzer lous b., amzer vrein b. ; *feuchtes Wetter,* leizhamzer b., glebamzer b., amzer zous b. ; *mildes Wetter,* dousoni b. ; *veränderliches Wetter,* brizhamzer b., amzer c'hadal b., amzer ramp b., amzer vrizh b., amzer cheñch-dicheñch b., amzer chañsus b., amzer digompez b., amzer kemm-digemm b., amzer bikous b. ; *das Wetter bleibt veränderlich,* brizhamzeriñ a ra ; *hässliches Wetter, mieses Wetter,* strouilh g., amzer vil b., amzer vrein (divalav, lous, displet, hek) b., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b., gast a amzer b., gastamzer b., diaoul a amzer g., amzer diharak b., amzer doareet-fall b., gwashat amzer b., amzer hudur b., amzer goudask b., amzer da gac'hat tachoù b. ; *im November ist das Wetter besonders mies,* miz Du a zo techet da c'hoari e baotr ; *kaltes Wetter,* amzer yen b., amzer galet b., amzer griz b. ; *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt,* ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant an amzer a ra ; *wir haben diesmal Glück mit dem Wetter,* - brav eo an amzer, kouchet omp mat an taol-mañ - ; *das Wetter ist heute scheußlich,* hiziv e ra ur gwall zevezh, amzer ruz a zo hiziv, n'emañ ket an Aotrou Doue er gêr, gwashat amzer ! ; *wir haben heute schönes Wetter,* brav eo anezhi, kaer eo anezhi, gwisket en deus sant Erwan e vragoù glas, troet mat eo an amzer hiziv, doare vat a zo gant an amzer hiziv, hinoniñ a ra hiziv, emañ an amzer war he zu hiziv, amzer vrav a zo warnomp hiziv, amzer vrav a zo ganeomp hiziv ; *wir haben heute schlechtes Wetter,* feson fall a zo war an amzer hiziv, troet fall eo an amzer hiziv, doareet-fall eo an amzer hiziv, hiziv e ra ur gwall zevezh ; *heute ist das Wetter genauso schlecht wie gestern,* an amzer a zo ken gwazh ha dec'h ; *das Wetter hält sich (t-rt),* chom a ra brav an amzer, harpañ a ra an amzer, padout a ra an amzer, amzeriñ a ra, a frapadoù hir emañ an amzer, a daoladoù hir emañ an amzer, a laziadoù hir emañ an amzer ; *das Wetter wird sich halten,* amzeriñ a raio, harpañ a raio an amzer, chom a raio brav an amzer, chom a raio an amzer, padout a raio an amzer ; *das Wetter wird besser, das Wetter bessert sich,* war wellaat e ya an amzer, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, troc'hañ (gwellaat, sevel) a ra an amzer, treiñ a ra an amzer war well, dont a ra an amzer da vat ; *das Wetter verschlechtert sich (t-rt),* gwashaat a ra an amzer, war bounneraat e ya an amzer, dont a ra an amzer da ziaesaat, garvaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ, o kulvanniñ, o trenkañ, o fallaat), koumoulek e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt,* mont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer (gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *ich habe dieses schöne Wetter extra für euch bestellt,* an amzer vrav-mañ a zo bet dibabet evidoc'h ; *bei der Ernte spielte das Wetter mit,* an amzer a oa bet a-du ganeomp e-pad an eost ; *bei schlechtem Wetter hinausgehen,* mont dindan an amzer fall, mont edan ar fall amzer, mont er-maez dre un amzer fall, mont da foetañ fank, mont e-barzh ar c'hriz ; *das Wetter sieht schlecht aus,* doareet fall eo an amzer, fesonet fall eo an amzer, emañ o c'horiñ amzer fall, tres fall a zo war an amzer, a-stumm da vezañ fall emañ an amzer ; *das Wetter spielt verrückt,* bez' e vez glav forzh pegoulz, aet eo ar c'houmoul e breskenn ; *bei jedem Wetter,* dre vrav pe dre c'hlav, dindan pep amzer, dindan forzh peseurt amzer, dre n'eus forzh pe amzer, dre n'eus forzh peseurt amzer, n'eus forzh dre beseurt amzer, glav-heol, hañv-goañv, hañv-c'hoañv ; *bei jedem Wetter wandern,* foetañ fank ha foetañ drez.

2. gwallamzer b., amzer rust b., rustamzer b., amzer bounner b., amzer ruz b., gastamzer b., arnev g., reklom g., rugenn b., stourm g., tourmant g., kriz g., amzer da gac'hat tachoù b. ; [merdead.] *schweres Wetter,* mor rust g., amzer bounner b. ; *bei diesem schweren Wetter mussten die Schiffe im Hafen bleiben,* chomet e oa ar bigi er porzh, re bounner e oa an amzer ; *ein Wetter bricht los,* tarzhañ a ra un arnev, dedarzhañ a ra ur barr-arnev ; *bei (in) Wind und Wetter,* dindan an avel diroll hag ar glav bras, dindan an amzer vras (an holl amzer), dindan reklom ha rugenn, dindan ar seizh amzer, dindan ar seizh avel, e-barzh ar c'hriz, glav-avel ; *Wind und Wetter härten den Hirten ab,* kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mêsaer e gorf diouzh glav hag avel ; *bei Wind und Wetter zu arbeiten, ist wirklich schwer,* n'eo ket brav bezañ o labourat dindan an holl amzer, n'eo ket

brav bezañ o labourat dre an holl gwallamzer ; *allem Wind und Wetter ausgesetzt,* durc'haet d'ar seizh avel, digor d'ar pevar avel, skoet gant ar seizh avel, e fri etre ar pevar avel, er pevar avel, etre ar pevar avel, e ti ar pevar avel, dispak d'an avelioù, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, a-youl avel, avelek.
3. [dre skeud.] *alle Wetter !* kern va buoc'h ! boulc'hurun ! mil krampouezhenn ! daonet 'vin ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh !
4. [mengleuz] *schlagendes Wetter,* treflamm-glaou g., treflammadenn b.
Wetter[2] g. (-s,-) : klaoustreer g.
Wetteranzeiger g. (-s,-) : [mengleuz] dinoer treflamm-glaou b.
Wetteraussichten lies. : rakweladoù amzer lies.
Wetterbedingungen lies. : liv an amzer g., doare an amzer g., amveziad an aergelc'h g.
Wetterbeobachtung b. (-,-en) : hinouriezh g., oablouriezh b., amzerata g., arselliñ an amzer g.
Wetterbeobachtungsstelle b. (-,-n) : savlec'h amzerata g., savlec'h hinouriezh g., hanva hinouriezh g., hanva hinadouriezh g.
Wetterbericht g. (-s,-e) : danevell amzer b., kemennadenn amzer b., kemennadenn an amzer b.
Wetterbesserung b. (-,-en) : bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., spanaenn b., splannadenn b., tavadenn b.
wetterbeständig ag. : hag a zalc'h mat ouzh ar wallamzer, hag a zalc'h mat dindan an amzer, hag a harz mat ouzh an amzer rust.
Wetterbräune b. (-) : kramenn b., rouster g.
Wetterchen n. (-s) : hinon b., amzer dispar g./b., amzer dreist g./b. ; *das ist ja ein Wetterchen,* un amzer dibabet evidomp eo, nag un amzer vrav, nag un hinon, bravat amzer.
Wetterdach n. (-s,-dächer) : lab g., apoteiz g., baled g.
Wetterdienst g. (-es) : gwazadur an hin g., amaezh an hin g.
Wetterecke b. (-) : **1.** korn-bro ma vez stank ar glav ennañ g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem um die Wetterecke helfen,* tennañ u.b. eus al lagenn (eus ur gwall blegenn), disac'hañ u.b. eus ar fank (eus ar vouilhenn), sevel un tamm e gein d'u.b., dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., ober avel d'u.b.
Wetterfahne b. (-,-n) : **1.** gwiblenn b., jilouetenn b., marc'h-avel g., nadoz-avel b., pellenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er dreht sich wie eine Wetterfahne,* hennezh a zo ur wiblenn, treizhañ a ra diouzh an amzer, treiñ a ra gant kement avel 'zo, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, kildro eo evel ur wiblenn, hennezh a zo hedro evel an avel, un den lavar-dislavar a zo anezhañ, hennezh en em rebech atav, berrboellik eo, bouljant eo, treiñ a ra evel an avel (da bep avel), atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, pennadus eo evel ur bouc'h, bepred e vez o treiñ gant an avel, tro-didro eo, tro-didro eo, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour, c'hwezhañ a ra gant an avel, c'hwezhañ a ra e tu an avel, treiñ a ra aes e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e borpant, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, gouzout a ra cheñch tu d'e chupenn, klask a ra atav e avel, mont a ra atav da-heul an avel, nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour ne ra, atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, hennezh a zo ur vitell anezhañ, hennezh a zo ur vardell anezhañ.
wetterfest ag. : hag a zalc'h mat ouzh ar wallamzer, hag a zalc'h mat dindan an amzer, hag a harz mat ouzh an amzer rust.
Wetterforschung b. (-) : hinouriezh g., oablouriezh b.
Wetterfrosch g. (-es,-frösche) : ran hag a rakkemenn an amzer b.
wetterfühlig ag. : kizidik ouzh ar c'hemmoù amzer.
Wetterführung b. (-,-en) : [mengleuz.] aeriadur g., aeradur g.
wettergebräunt ag. : duet e zremm, duet gant an heol, kramennet, spelc'het, skarnilet, arnevet, skarnilek, kramennek e groc'hen, rouzet, karnet edan an heol.
Wetterglas n. (-es,-gläser) : aerbouezer g.
Wetterhahn g. (-s,-hähne) : kog an tour g., gwiblenn b., jilouetenn b., marc'h-avel g., nadoz-avel b., pellenn b.
wetterhart ag. : hag a zalc'h mat ouzh ar wallamzer, hag a zalc'h mat dindan an amzer, hag a harz mat ouzh an amzer rust.
Wetterkarte b. (-,-n) : kartenn amzer b.
Wetterkerze b. (-,-n) : **1.** [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.; mezherenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., trezoù-ar-Mabig-Jezus lies. ; **2.** [relij.] goulaouenn goar da wareziñ ouzh ar wallamzer b.
Wetterkraut n. (-s) : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.
Wetterkunde b. (-) : hinouriezh g., oablouriezh b.
wetterkundig ag. : hag a oar rakkemenn an amzer.
Wetterlage b. (-) : liv an amzer g., doare an amzer g., amveziad an aergelc'h g. ; *sich je nach Wetterlage entsprechend anziehen,* en em wiskañ diouzh an amzer a ra ; *sich der Wetterlage anpassen,* doujañ d'an amzer.
Wetterleuchten n. (-s) : luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str., taran g.
wetterleuchten V.dibers. (hat gewetterleuchtet) : *es wetterleuchtet,* dared a ra, darediñ a ra, brogon a ra, brogoniñ a ra, gwabrigol a zo en aer.
Wettermacherei b. (-) : taolioù sorserezh evit cheñch an amzer lies.
Wettermantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav b.
wettern V.gw. (hat gewettert) : [dre skeud.] foeltradiñ, sakreal, jarneal, renakañ, kalkennañ, trouzal, taraniñ, razailhat ; *gegen jemanden wettern,* jarneal / teñsañ gant u.b. (Gregor), reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., harzhal ouzh u.b.
Wettersatellit g. (-en,-en) : loarell amzer b., loarell hinouriel b., amgerc'hell hinouriel b.
Wetterschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] toull aerañ g., poull aerañ g.
Wetterschießen n. (-s) : tennoù kanol enepkazarc'h lies., tennoù kanol harz-kazarc'h lies., tennoù kanol digazarc'her lies.
Wetterschlag g. (-s,-schläge) : [mengleuz.] treflammadenn b.

Wetterseite b. (-,-n) : [tisav.] tu skoet gant ar seizh avel g., tu etre ar pevar avel g., tu dispak d'an avelioù g.
Wettersturz g. (-es) : fallaenn drumm an amzer b., falladenn drumm an amzer b.
Wetterumschwung g. (-s,-umschwünge) : kemm amzer trumm g., kemm trumm an amzer g., troc'h krenn en amzer g.
Wetterveränderung b. (-,-en) : kemm amzer g., kemm an amzer g.
Wetterverhältnisse lies. : **1.** liv an amzer g., doare an amzer g., amveziad an aergelc'h g. ; **2.** temz-amzer g., temz-aer g., temz-hin g., hin b., hinad b., amveziad hinad g.
Wetterverschlechterung b. (-,-en) : fallaenn amzer b., falladenn amzer b.
Wettervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] morlivid g.
Wettervoraussage b. (-,-n) **/ Wettervorhersage** b. (-,-n) : danevell amzer b., kemennadenn amzer b., rakweladennoù amzer lies., diaweladoù amzer lies., rakwel an amzer g.
Wetterwarte b. (-,-n) : savlec'h amzerata g., savlec'h hin g., kreizenn hinouriezh b., hanva hinouriezh g.
wetterwendisch ag. : kildro, berrboellik, hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, lavar-dislavar, gwenno, dizalc'h, pennadus, froudennus, froudennek ; *er ist wetterwendisch,* ur wiblenn a zo anezhañ, treizhañ a ra diouzh an amzer, treiñ a ra gant kement avel 'zo, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, kildro eo evel ur wiblenn, pennadus eo evel ur bouc'h, hennezh a zo hedro evel an avel, un den lavar-dislavar a zo anezhañ, berrboellik eo, treiñ a ra evel an avel (da bep avel), atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, bepred e vez o treiñ gant an avel, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour, c'hwezhañ a ra gant an avel, hennezh en em rebech atav, c'hwezhañ a ra e tu an avel, treiñ a ra aes e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e borpant, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, gouzout a ra cheñch tu d'e chupenn, klask a ra atav e avel, mont a ra atav da-heul an avel, nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour ne ra, atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, hennezh a zo ur vitell anezhañ, hennezh a zo ur vardell anezhañ ; *wetterwendischer Mensch,* bitell b., bardell b., den hedro g.
Wetterwolke b. (-,-n) : malkenn b., duadenn b., teñvaladenn b., koumoul arnev str.
Wettfahrt b. (-,-en) : redadeg b., redadenn b.
Wettkampf g. (-s,-kämpfe) : kevezadeg b., kenstrivadeg b., match g., tournamant g., c'hoariadeg b., gouren g., gourenadeg b., gouren evit ur genstrivadeg g. ; *Wettkampf im Ringen,* gourenoù lies., gourenadeg b. ; *an einem Wettkampf teilnehmen,* kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ.
Wettkämpfer g. (-s,-) : kevezer g., kenstriver g.
Wettkampfbrustschwimmen n. (-s) : [sport] angellat dindan g.
Wettlauf g. (-s,-läufe) : redadeg b., galoupadeg b., frapad redek g., frapad galoupat g. ; *Wettlauf mit der Zeit, Wettlauf gegen die Uhr,* redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b.
Wettläufer g. (-s,-) : reder g., kevezer g., kenstriver g.
wettmachen V.k.e. (hat wettgemacht) : **1.** adtapout ; *er macht die verlorene Zeit wett,* adtapout a ra an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale) ; **2.** peurbaeañ ; *eine Schuld wettmachen,* peurbaeañ un dle, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un dle, dijabliñ ag un dle, dijabliñ diouzh un dle, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *etwas wettmachen,* paeañ mizoù, kempouezañ kolloù, digoll eus ur gaou bennak, dic'haouiñ eus udb, sevel ar c'holl eus udb diwar u.b. ; *einen Verlust wettmachen,* digoll (kempouezañ) ur c'holl bennak, kempouezañ un divigad.
Wettrennen n. (-s) : redadeg b., galoupadeg b. ; *Wettrennen mit der Zeit, Wettrennen gegen die Uhr,* redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b.
Wettrüsten n. (-s) : kevezerezh war tachenn an armerezh g., kevezañ war tachenn an armerezh g., kevez war tachenn an armerezh g., kevezadeg war tachenn an armerezh b.
Wettschwimmen n. (-s,-) : redadeg neuial b., kevezadeg neuial b.
Wettsegeln n. (-s) : regata g., redadeg bigi-dre-lien b.
Wettspiel n. (-s,-e) : kevezadeg b., kenstrivadeg b., match g., tournamant g., c'hoariadeg b., gouren g., gourenadeg b.
Wettstreit g. (-s,-e) : kenstrivadeg b., kevezadeg b., kenoaz b., kevezerezh g., arigrap g., gouren evit ur genstrivadeg g., kevez g. ; *mit jemandem im Wettstreit liegen,* kevezañ gant u.b. ; *mit jemandem in Wettstreit treten,* mont e kevez gant u.b.
wetzen V.k.e. (hat gewetzt) : **1.** lemmañ, gwellaat, goulazhañ, teneraat ; *seine Krallen wetzen,* lemmañ e skilfoù ; **2.** [dre skeud.] *den Säbel wetzen,* bezañ stag gant darbaroù e zifennoù, kemer e zifennoù.
V.gw. (ist gewetzt) : P. mont tizh-ha-tizh, faoutañ (fustañ, koadañ, redek, troc'hañ, regiñ) hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, redek evel ur c'had, redek evel un dremedal, redek evel un tenn, redek evel an avel, redek d'ar pevarlamm, pevarlammat, plantañ d'ar pevar zroad, nijal.
Wetzstahl g. (-s,-stähle) : direnn lemmañ b., direnn ar c'higer b.
Wetzstein g. (-s,-e) : higolenn b., maen-higolenn g., maen-lemmañ g., maen-falc'h g., maen-lemmer g., maen-goulazh g.
Wetzsteinbehälter g. (-s,-) **/ Wetzsteinbüchse** b. (-,-n) : chipot-higolenn g., douraer g., hogell b., botinell b.,
Wetzsteinhorn n. (-s,-hörner) : korn-higolenn g., korn-falc'h g., douraer g., komm g., log b.
WEU b. (-) : [*berradur evit* **Westeuropäische Union**] unaniezh Europa ar C'hornôg b.
WEZ : [*berradur evit* **westeuropäische Zeit**] eur C'hreenwich b.
WG b. (-,-s) : [*berradur evit*: **Wohngemeinschaft**] kumuniezh kenannezañ b., kumuniezh kenvevañ b. [*ti pe ranndi feurmet pe aloubet gant meur a hini*].
Whirpool® g. (-s,-s) : poull dour-bouilh g., jacuzzi® g., spa g.
Whisky g. (-s,-s) : wiski g. ; *dieser Whisky schmeckt ausgezeichnet,* ar wiski-mañ a zo hini mat.

Whistleblower g. (-s,-) : sacher-evezh g.

Wichs g. (-es,-e) : **1.** [skol-veur] gwiskamant korfuniad ar studierien g. ; *in vollem Wichs,* gwisket en e vravañ (en e granañ), stipet ha lipet, gwisket-klok, en e c'hloria mundi, en aotrou, war e begement, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en e vrav, en e vravañ, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e faroañ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer ; **2.** [dre astenn, P.] *sich in Wichs werfen,* mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ.

Wichsbürste b. (-,-n) : broust koarenniñ g., broust koarañ g.

Wichse b. (-,-n) : **1.** koaraj g. ; **2.** traet g. ; **3.** P. bazhadenn b., fustadoù lies., keuneudennadoù lies., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., abadenn vazhadoù b., roustad g., kempenn g./b., piladeg b., saead vazhadoù b., frotadenn b., pred (gwiskad) bazhadoù g., predad g., kefestad g., lard g., trepan g., distokadenn b., grizilhad taolioù g., dres g., sifel g., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b.

wichsen V.k.e. (hat gewichst) : koarañ, lufrañ, gourlufrañ, luc'hañ, koarenniñ, purañ ; *Schuhe wichsen,* luc'hañ botoù, stuziañ botoù, koarañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ, lakaat botoù da lufrañ ; *Garn wichsen,* lakaat glud war neud, pegañ neud, strogañ neud.

V.gw. (hat gewichst) : P. hejañ e gleier, hejañ e sac'h, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh, c'hoari ar vazh-noilh, frotañ e beul, c'hoari hejañ anezhi,.

Wichser g. (-s,-) : **1.** koarer g., lufrer g. ; **2.** P. pitoucher g., emvoloer g., braller g. ; **3.** P. pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., kantolor g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., ampouailh g.

Wicht g. (-s,-e) : **1.** lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g. ; **2.** blogorn g., krotouz g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., korrigan g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., skrilh g., Jakez-Kroc'hen g., ratous a baotr g., diaoulig g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g., brammer g. ; **3.** *elender Wicht, armer Wicht,* paourkaezh marmouz g., paourkaezh den, paourkaezh paotr, paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g., denjentil laou g., laoueg g.

Wichte b. (-,-n) : [fizik] **1.** douested b., douester g. ; **2.** pouezder rummel g.

Wichtel g. (-s,-) : **1.** lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g. ; **2.** skoutez b., plac'h skout b.

Wichtelmännchen n. (-s,-) **/ Wichtelmännlein** n. (-s,-) : lutun g., korrigan g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g.

wichtig ag. : pouezus, pouezek, a bouez bras, grevus, pounner, bras, meur ; *gleich wichtig,* ken pouezus an eil hag egile ; *höchst wichtig,* hollbouezus, pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, a bouez bras, a denn da vraz, a zoug pouez bras, a dalv kalz, a gont kalz ; *es ist wichtig, dass Sie zur Versammlung kommen,* pouezus eo e teufec'h d'an emvod ; *mit wichtiger Miene,* un ober gantañ, un ton ennañ ; *sich wichtig vorkommen, wichtig tun (sich wichtig machen),* ober e aotrou (e babor, e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e galite), ober brasoni, bezañ un ober gant an-unan, bragal, dougen roufl, ober gaol, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, ober teil, ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo) ; *ich habe ihnen etwas Wichtiges mitzuteilen,* un dra a bouez bras am eus da lavaret deoc'h, un dra vras am eus da lavaret deoc'h, traoù pounner am eus da zisplegañ deoc'h, kaozioù pounner am eus da lavaret deoc'h, un dra c'hrevus am eus da zisklêriañ deoc'h ; *wichtige Stellung,* karg pounner b., karg uhel b. ; *wichtige Entscheidungen,* divizoù a bouez bras (a denn da vraz) ; *das Wichtigste,* ar c'hraf pouezusañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *das Lebenswichtigste retten,* saveteiñ ar vag ; *das ist nicht so wichtig,* ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eus ket a zroug, n'eus ket a ziaez, n'eo ket strik, n'eo ket tener, ne ra ket forzh, n'eo ket ur gwall afer, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, dister dra n'eo ken, forzh vihan a dra eo, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh, ne rit ket paot a forzh, forzh ebet ! ne rit forzh ebet, ne rit ket a forzh, ne rit ket forzh, ne rit forzh a

netra, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, kement-se ne vern ket re, heñvel eo.

Wichtigkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g., talvoudegezh b., bern g. ; *von großer Wichtigkeit, von größter Wichtigkeit,* hollbouezus, pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, a bouez bras, a denn da vraz, a zoug pouez bras, a dalv kalz, a gont kalz ; *einer Sache Wichtigkeit beimessen,* lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ priz d'udb, lakaat pouez gant udb, reiñ pouez d'udb, ober stad vras eus udb, bezañ udb a bouez evit an-unan, bezañ udb kaz d'an-unan / bezañ udb kaz evit an-unan / bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb pouezus-bras d'an-unan (Gregor).

Wichtigmacher g. (-s,-) : teileg g., lorc'heg g., fringer g., braller g., braller e gloc'h g., brammer g., mailhard g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., bugader g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., stadenn b., kañfard g., breser g., breser kaoc'h g., fougaser g., bern trein g., glabouser g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g.

Wichtigmacherei b. (-) : frink g., teilerezh g., gaoliad b., teil g.

Wichtigtuer g. (-s,-) : teileg g., lorc'heg g., gaoleg g., glabouser g., fringer g., braller g., braller e gloc'h g., brammer g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., straker g., poufer g., stadenn b., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., bugader g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g.

Wichtigtuerei b. (-) : frink g., teilerezh g., gaoliad b., teil g.

wichtigtuerisch ag. : teilek, otus, dichek, fougeüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, fougasus, boufon, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, bras, uhel, glabous, gaolek, ur fougaser (ur brabañser, ur fringer, ur poufer, ur braller, ur braller e gloc'h, ur brammer, ur mailhard, ur breser, ur straker, ur bugader, ur beg-a-raok, ur glabouser, ur bern teil) anezhañ.

Wicke b. (-,-n) : **1.** [louza.] gweg str., gwegenn b., beñs g., piz-logod str., pizh-gad str., pizel g. ; *wohlriechende Wicke,* piz c'hwezh-vat str., piz-bleuñv str. ; *rauhaarige Wicke,* piz-logod-bihan str. ; **2.** [dre skeud.] *in die Wicken gehen,* bezañ debret koan [*debret eo koan*], mont da goll, mont da beurgoll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont er c'harzh, mont ar stal d'an dour, dishiliañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

Wickel g. (-s,-) : **1.** polotenn b., pellenn b., bloue g., goustell b. ; **2.** kuch g., kuchad g. ; **3.** [mezeg.] gronnadur g. ; **4.** [babiged] lien g., lienenn b., mailhur g., mailhurenn b., mailhurell b., lenn b., mezherenn b., trezhenn b., pakoù lies., liamm g., bouchenn b., lurell b.

Wickelband n. (-s,-bänder) : lienenn b., bandenn b., bouchenn b., mailhur g., mailhurenn b., mailhurell b., lenn b., mezherenn b., trezhenn b., pakoù lies., liamm g., lurell b.

Wickelgamasche b. (-,-n) : lurenn kof-gar b., lurenn c'har b., lurell-c'har b.

Wickelkind n. (-s,-er) : magadell b., P. poupig g.

Wickelkommode b. (-,-n) : taol vailhuriñ b.

wickeln V.k.e. (hat gewickelt) : **1.** punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rodellañ, roltañ, poellañ, enboullaat, enboullañ, gweañ, gwedennañ, kanellañ, steuñviñ, kuilhañ, moullañ ; *Draht wickeln,* punañ (kanellañ, rollañ, kuilhañ) orjal.

2. rodellañ ; *Haare wickeln,* rodellañ blev, moullañ blev.

3. goustelliñ, pellenniñ ; *ein Knäuel wickeln,* goustelliñ, ober ur bellenn, pellenniñ.

4. P. *schief gewickelt sein,* **a)** faziañ a vras (a-vras), faziañ mat, lakaat e zorn en e zisheol (en e c'houloù), lienañ ar biz kontrol, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had, skeiñ hebiou ; **b)** bezañ troet fall, bezañ kamm e vlevenn, bezañ treuflez, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, na vezañ e voc'h bihan gant an-unan er gêr, bezañ war e du fall, bezañ o c'hoeñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ e roched e gwask e revr, bout kogus àr an heol, bezañ fas rous ouzh an-unan, bezañ kintoù en an-unan, na vezañ en e benn mat.

5. *jemanden um den Finger wickeln,* kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, dastum (korvigellañ, nezañ, truflennat) u.b., gounit u.b. gant komzoù kaer.

6. gronnañ, dastum, pakañ, farlokañ, gwildronañ, kordigellañ ; *ein Buch in Papier wickeln,* pakañ ul levr en un tamm paper, goleiñ ul levr gant ur follenn baper, dastum ul levr en un tamm paper, pakañ ul levr e-barzh un tamm paper, gronnañ ul levr gant un tamm paper ; *ein Kind in Windeln wickeln,* mailhuriñ ur bugel, mailhurenniñ ur bugel, bouchenniñ ur babig, gwiskañ mailhuroù d'ur babig, gwiskañ mailhurennoù d'ur babig, lienañ ur babig, lakaat e lienoù d'ur babig, lakaat e lien d'ur babig, pakañ ur babig, gronnañ ur babig gant lienoù ; *sie hat Binden um ihre Beine gewickelt,* he divhar a zo bandennet ganti, gronnet he deus he divhar gant lienoù, gronnet he deus he divhar gant lurelloù, moullet he deus lurelloù en-dro d'he divhar ; *das Silberstück wurde zur Aufbewahrung in ein Tuch gewickelt,* miret e voe ar pezh arc'hant gronnet en ul lien.

V.em. : **sich wickeln** (hat sich gewickelt) : en em rollañ ; *sich (t-rt) in eine Decke wickeln,* souchañ (puchañ, tamolodiñ) dindan ur pallenn, en em gafunañ dindan ur pallenn.

Wickeln n. (-s) : rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g.

Wickelscheibe b. (-,-n) : beni b., kanell b.

Wickelschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] lost hegrog g.

Wickeltisch g. (-es,-e) : taol vailhuriñ b.

Wickeltuch n. (-s,-tücher) : lien g., lienenn b., mailhur g., mailhurenn b., maihurell b., lenn b., mezherenn b., trezhenn b., pakoù lies., liamm g., bouchenn b.
Wicklung b. (-,-en) : **1.** [tredan] pelennadur g., kanellañ g., pun g. ; **2.** [mezeg.] gronniñ g., gronnadur g., bevennañ g., lienañ g.
Widder g. (-s,-) : **1.** maout g. [*liester* meot], tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g., maout-tourz g. ; *die schneckenförmig eingedrehten Hörner der Widder,* kerniel troellennek ar meot lies. ; *die Widder prasseln mit vollem Gehörn aneinander,* en em dourtañ a ra ar meot a-daol herr ; *ein Widder reicht für vierzig Schafe,* ur maout a c'hall reiñ par da zaou-ugent dañvadez ; *hornloser Widder,* maout Spagn g., maout diskorn g. ; **2.** [steredoniezh] Tourz g., Steredeg an Tourz g. ; **3.** [steredouriezh] tourz g. ; **4.** [lu] tourterez b., maout-brezel g. ; **5.** [tekn.) *hydraulischer Widder,* pomp dre zournerzh b., maout dourrenel g.
Widderstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.
wider araog. (t-rt) : a-enep, en desped da, e-rekin da ; *wider alles Erwarten,* a-enep ar pezh a espered / a-enep esper an holl dud (Gregor), a-enep da bep spi, dic'hortoz-kaer, a-enep hor ged, a-enep ged an holl, en tu all d'ar pezh a oufed da c'hedal.
Wider n. : tu-enep g. ; *es hat ein Für und ein Wider,* mat ha fall eo war un dro ; *das Für und Wider erwägen,* pouezañ mat pep tra, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout.
widerborstig ag. : **1.** amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ, amsent, gin, ginus, ginet ; *widerborstige Haarsträhne, widerborstiger Haarbüschel,* lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g. ; **2.** goeñvet, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, put, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous.
Widerborstigkeit b. (-) : aheurterezh g., pennegezh g., aheurtegezh b., kilpennerezh g., spered rekin g., spered kontrol g., amsentidigezh b., kilpennad g., pennad g.
widerfahren V.k.d. (widerfährt / widerfuhr / ist widerfahren) : c'hoarvezout, degouezhout, erruout ; *ich weiß nicht, was ihnen widerfahren ist,* n'ouzon ket penaos eo bet an dro ganto ; *ihm ist etwas Schlimmes widerfahren,* un dra a vras a zo erruet gantañ, degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *ihm ist eine Ungerechtigkeit widerfahren,* un dislealded a zo bet graet dezhañ (a zo bet graet en e andred) (Gregor), gaou a zo bet graet outañ, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred, ifamet eo bet ; *jemandem Gnade widerfahren lassen,* ober gras d'u.b., reiñ trugarez d'u.b., pardoniñ d'u.b. ; *jemandem Gerechtigkeit widerfahren lassen,* reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b.
Widerhaken g. (-s,-) : kroched g., kloched g., gouzraen g. [*liester* gouzrein], ipig g.
Widerhall g. (-s,-e) : **1.** heklev g., enepklev g., dasson g., dameuc'h g. ; *wenn ich rufe, antwortet der Widerhall,* pa c'halvan e respont an dasson, pa c'halvan e adlavar an heklev va c'homzoù war va lerc'h, pa c'halvan e tregern an heklev eus va c'homzoù ; **2.** [dre skeud.] *keinen Widerhall finden,* chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz, ober tro wenn ; [bred.] *Widerhall der Eindrücke,* endasson al louc'hadoù g.
widerhallen V.gw. (hallte wider / widerhallte // hat widergehallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, dameuc'hañ, pebeilañ, tregerniñ, kornal ; *seine Schritte hallten in den Gängen wider, die Gänge hallten von seinen Schritten wider, die Gänge widerhallten von seinen Schritten,* an trepasoù a zassone gant e gammedoù, e gammedoù a zassone en trepasoù ; *der Wald hallte von den Schlägen der Holzfäller wider, der Wald widerhallte von den Schlägen der Holzfäller,* ar c'hoad a zassone gant taolioù pounner ar goadourien, ar c'hoad a groze gant taolioù pounner ar goadourien ; *die Kirche hallte vom Gesang der Gläubigen wider,* kornal a rae an iliz gant kanaouennoù ar feizidi, an iliz a dregerne gant kanaouennoù ar feizidi.
Widerhalt g. (-s,-e) : harp g., skor g., harzell b.
Widerhandlung b. (-,-en) : [Bro-Suis] felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g.
Widerklage b. (-,-n) : [gwir] enepklemm g.
Widerkläger g. (-s,-) : [gwir] enepklemmer g.
Widerlager n. (-s,-) : [tisav.] argrommenn b., lost-pont g.
Widerlagerstein g. (-s,-e) : [tisav.] kondre g.
widerlegbar ag. : hag a c'heller dizarbenn, dizarbennadus, nac'hadus, disprouadus.
Widerlegbarkeit b. (-) : **1.** dizarbennaduster g., dizarbennadusted b. ; **2.** [preder., Karl Popper] disprouaduster g., disprouadusted b.
widerlegen V.k.e . (hat widerlegt) : diarbenn, dizarbenn, dispenn, dizanavezout, dislavaret, dilavaret, dianzav, dinac'h, disprouiñ, didalañ, divrudañ ; *falsche Gerüchte widerlegen,* leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, dizarbenn brudoù faos, divrudañ traoù faos, diarbenn brozennoù, distroadañ gevier, dislavaret gevier ; *jemandes Aussage widerlegen,* dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, distreiñ ar gaoz, treiñ an traoù a-rekin, reiñ un dislavar d'u.b., dislavaret u.b. ; *ein Argument widerlegen,* dispenn un arguzenn, didalañ un arguzenn, diskolpañ un arguzenn, diskar un arguzenn.
Widerlegung b. (-,-en) : diarbennadur g., dizarbenn g., dislavar g., disprouadur g.
widerlich ag. : heugus, doñjerus, rukunus, regredus, fastus, euzhus, hirisus, erezus, diharak, hakr, hek, ifamus, pugnes, stramm, hegaz, hegazus, diramagn, un heug hag ur rukun sellet outañ ; *widerliche Leute,* tud diramagn lies. ; *du bist einfach widerlich,* te 'zo kap d'ober rukun d'ur pemoc'h ; *das ist mir widerlich,* doñjer (rukun, euzh, hegaz) am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, hiris am bez ouzh kement-se, diegi am bez d'an dra-se, donjeriñ (rukuniñ) a ran ouzh an dra-se, fast am bez evit an

dra-se, kement-se a ro erez (heug, baleg, regred) din / kement-se a zegas doñjer (heug) din / ac'h eo an dra-se din (Gregor), kement-se a ra erez din, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), an heug a sav din pa welan kement-se, rukun am bez o welet an dra-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ, heugiñ a ra va c'halon o welet seurt traoù, heug ha rukun am eus o sellet ouzh an dra-se ; *das riecht widerlich,* mouezh spontus a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeriañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaerius eo an dra-se evel gagn ! an dra-se a zo flaerius evel ur pudask ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ; *das schmeckt widerlich,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-hoc'h, fall-gast) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *jetzt finde ich ihn einfach widerlich,* deuet on da heugiñ outañ, deuet on da gaout rukun outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuget outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ.

Widerlichkeit b. (-) : heugusted b., doñjerusted b., rukunusted b., regredusted b., euzhusted b., fastusted b., hirisusted b., hegasted b.

widernatürlich ag. : dinatur, euzhus, hirisus, fall.

Widerpart g. (-s,-e) : eneber g., kevezer g. ; *jemandem Widerpart bieten,* talañ (en em aroziañ) ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., reiñ fas d'u.b., rentañ penn ouzh u.b., arbenniñ ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.

widerraten V.k.e. (widerrät / widerriet / hat widerraten) : *jemandem etwas widerraren,* dizaliañ u.b. d'ober udb, diguzuliañ u.b. d'ober udb, dibennadiñ u.b. a ober udb, distreiñ u.b. a ober udb.

Widerraten n. (-s) : dizalierezh g.

widerrechtlich ag. : digevion, dilezenn, eneplezenn, fallakr, direizh, disleal, dreistreizh.

Adv. : a-enep al lezenn, en un doare direizh, digevion.

Widerrede b. (-) : enebiezh b., arguz g., eneplavar g. ; *ohne Widerrede,* hep rak na perak, hep peragiñ, hep lavaret grik a-enep, hep enebiezh, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, hep arguz (Gregor), hep avel a-benn.

Widerrist g. (-s,-e) : [loen.] draen g. [*liester* drein], draen-marc'h g.

Widerruf g. (-s,-e) : dianzavadur g., torridigezh b., nac'h g., dinac'h g., dinac'hadur g., nac'hadur g., dislavar g., torr g., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., diskan g., gwad g. ; *bis auf Widerruf,* betek-gouzout, war-vete gouzout, betek diwezhatoc'h, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, da c'hortoz ur c'hemenn kontrol.

widerrufen V.k.e. (widerrief / hat widerrufen) : freuzañ, dispenn, terriñ, foeltrañ, nac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dilavaret, dinac'h, diskanañ, diskemenn ; *diese Nachricht wurde widerrufen,* dislavaret eo bet ar c'heloù-se, dianzavet eo bet ar c'heloù-se.

V.em. : **sich widerrufen** (widerrief sich / hat sich (t-rt) widerrufen) : mont a-enep e c'her / diskanañ / dislavaret e gomz / mont da Normandi (Gregor), en em zislavaret, ober daou c'her eus unan, dispenn e gaoz, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, distreiñ war e gomzoù, kaout e lavar hag e zislavar, dislonkañ e lavar ; *er widerruft sich dauernd,* atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, lavar-dislavar a vez gantañ, hennezh en em rebech atav, ne ra nemet lavaret ha dislavaret, lavaret hag en em zislavaret ne ra ken, hennezh a zo ur vitell anezhañ, hennezh a zo ur vardell anezhañ.

widerruflich ag. : hag a c'heller terriñ, freuzadus, torradus.

Widerrufung b. (-,-en) : dianzavadur g., torridigezh b., torr g., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g. ; *die Widerrufung des Edikts von Nantes,* terridigezh edit Naoned b.

Widersacher g. (-s,-) : eneber g., kontrolier g., arbennour g., dislavarer g. ; *unsere Widersacher,* ar re a zo rekin dimp lies., hon eneberien lies., hon dislavarerien lies.

widerschallen V.gw. (hat widergeschallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, dameuc'hañ.

Widerschein g. (-s,-e) : adsked g., adskeudenn b., dassked g., dasskedadur g., dameuc'h g., distaol g., luc'hdistaol g., enebañs b.

widersetzen V.em. : **sich widersetzen** (hat sich (t-rt) widersetzt) : rebarbiñ, ourzal, rebekat ; *sich einer Sache (t-d-b) widersetzen,* rebarbiñ ouzh udb, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, rentañ penn ouzh udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, ober penn ouzh udb, stourm ouzh udb, arbenniñ ouzh udb., dizarbenn udb, diarbenn udb, kiañ ouzh udb., ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, pennañ ouzh udb, mont a-enep udb, bezañ disent ouzh udb, en em reudiñ ouzh udb ; *er widersetzte sich ihm,* sevel a reas a-enep dezhañ, sevel a reas en e enep, arbenniñ a reas outañ, dizarbenn a reas anezhañ, diarbenn a reas anezhañ, ober a reas outañ, reiñ a reas dao dezhañ.

widersetzlich ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ.

Widersetzlichkeit b. (-) : aheurterezh g., aheurtegezh b., pennegezh g., kilpennerezh g., spered rekin g., spered kontrol g., amsentidigezh b., kilpennad g., pennad g.

Widersinn g. (-s) : **1.** sotoni b., diotaj g., dibennaj g., rambre g., diskiantadenn b. ; **2.** [preder.] emsiv g., emsivegezh b., anster g. ; **3.** enebiezh b., arguz g., eneplavar g., dislavar g.

widersinnig ag. : **1.** diboell, direzon, droch, diskiant, direizhpoell, direzon, sot-mat, dibenn, diac'hinek, kontrol d'ar skiant-vat, hep penn na reizh, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, a vil vallozh kaer, war an tu ma tiskrab ar yar, evel ma kac'h ar saout en noz ; **2.** [preder.] emsivek, emsivel.

Widersinnigkeit b. (-) : diac'hinegezh b., emsivegezh b.

widerspenstig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ, diskombert, ginus, ginet, gouerus, kintus, mouzher, diaes, kivioul, rekinus, rekin, gin, rebours, [loen] dizouj, direizh, tik ; *manche sind widerspenstig,* darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *dieses Pferd ist widerspenstig,* kil a zo er marc'h-se, tik eo ar marc'h-se, direizh eo ar marc'h-se, drouk eo ar marc'h-se, mouzher eo ar marc'h-se, ar marc'h-se a zo techet da frinkal.

Widerspenstigkeit b. (-) : aheurterezh g., aheurtegezh b., pennegezh g., kilpennerezh g., spered rekin g., spered kontrol g., amsentidigezh b., kilpennad g., pennad g.

widerspiegeln V.k.e. (spiegelte wider / widerspiegelte // hat widergespiegelt) : dasskediñ, disteurel, distaoliñ, dameuc'hiñ ; *sich im Wasser widerspiegeln,* melezouriñ en dour, skeudenniñ en dour ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider,* disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezour feal ar stourmoù politikel ; [sport] *das Ergebnis spiegelt den Verlauf des Spiels nicht richtig wider,* n'emañ ket ar gont diouzh ar c'hoari.

Widerspiegelung b. (-,-en) : adsked g., distaol g., enebañs b. ; *Widerspiegelung der Sonnenstrahlen im Wasser,* distaol skedus gouloù an heol en dour g.

Widerspiel n. (-s) : kontrol g., gin g., eneb g., tu enep g., rekin g., eskemm g.

widersprechen V.k.d. (widerspricht / widersprach / hat widersprochen) : **1.** dislavaret, kontroliañ, enebiñ ouzh ; *jemandem widersprechen,* dislavaret u.b., reiñ un dislavar d'u.b., kontroliañ u.b. ; *er hat mir widersprochen,* dislavaret e oan bet gantañ, kontroliet e oan bet gantañ ; *er muss dauernd seiner Mutter widersprechen,* ne ehan ket a vreutaat ouzh e vamm, ne ehan ket a arguziñ ouzh e vamm ; *mit allem Respekt, ich muss Ihnen widersprechen / mit Verlaub, ich muss Ihnen widersprechen,* mar kredfen, ho tislavarfen ; *er duldet nicht, dass man ihm widerspricht,* n'eo ket evit gouzañv bezañ dislavaret ; **2.** mont a-enep, kontroliañ, bezañ kontrol da ; *das widerspricht meinen Grundsätzen,* kement-se a ya a-enep va reolennoù a vuhez, kement-se a zo kontrol da'm reolennoù a vuhez, kement-se ne gord ket gant va reolennoù a vuhez.

V.gw. (widerspricht / widersprach / hat widersprochen) : *er widerspricht gern und oft,* hennezh a zo ur penn-treuz - hennezh a zo un abeger - hennezh a zo un teod abegus a zen - un arzaeler a zo anezhañ - hennezh a zo ur spered kamm - ur spered rekin eo - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren.

V.em. : **sich widersprechen** (widerspricht sich / widersprach sich / hat sich (t-d-b) widersprochen) : **1.** en em droc'hañ en e gomzoù, lavaret hag en em zislavaret, en em zislavaret, ober daou c'her a unan, mont a-enep e c'her, kaout e lavar hag e zislavar ; *die Regierung widerspricht sich dauernd,* prometiñ ha dibrometiñ, setu pezh a ra ar gouarnamant - ar gouarnamant en deus e lavar hag e zislavar ; **2.** *sich widersprechen, einander widersprechen,* en em zislavaret, sevel an eil a-enep egile, dislavaret an eil egile, bezañ lavar-dislavar ganto ; *die Zeugenaussagen widersprechen sich,* an eil testeni a zislavar egile, ne gord ket an testenioù ; *sie widersprechen sich,* unan o lavaret pig, egile o lavaret bran.

widersprechend ag. : kontrolius ; *sich widersprechend,* dislavarus, enep, enebek, enebet, kontrol, rekin, eneptuet, tu-ouzh-tu ; *einander widersprechende Gefühle,* santadoù kontrol an eil d'egile lies., santadoù enebet lies. ; *einander widersprechende Wörter,* gerioù enepster lies.

Widersprecher g. (-s,-) : dislavarer g., kontrolier g.

Widerspruch g. (-s,-sprüche) : enebiezh b., enebadenn b., enebadur g., eneberezh g., arguz g., eneplavar g., dislavar g., dilavar g., emzislavar g., diac'hinad g., kontroliezh b., gwad g., tu-ouzh-tu g., diarbenn g. ; *innerer Widerspruch,* dislavar diabarzh g. ; *allseitiger Widerspruch,* enebadeg a bep tu b. ; *ohne Widerspruch,* hep arguz (Gregor), hep rak na perak, hep peragiñ, hep enebiezh, hep dael, hep lavaret grik, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, tremen sur, diarvar, a dra sur, brav ha kempenn ; *zu etwas im Widerspruch stehen,* bezañ kontrol d'udb, na glotañ (na gordañ gant udb), dislavaret (mont a-enep) udb, bezañ e-treuzarbenn d'udb, bezañ dislavarus ober udb ; *der Informationsmangel steht im Widerspruch zur Demokratie,* ar mank a gelaouiñ a zo kontrol d'an demokratelezh ; *sich in Widersprüchen verwickeln,* en em vrellañ (en em lugañ, en em luziañ) dre forzh lavaret hag en em zislavaret, bezañ strobellet dre zalc'h bezañ lavar-dislavar, en em gontroliañ en e c'hevier, bezañ kollet gant an-unan penn e neudenn dre fin bezañ lavar-dislavar, mont e dreid en hevelep botez, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor) ; *in geradem Widerspruch,* rekin an eil d'egile, gin-ouzh-gin, a-enep-bev, a-enep-kaer, a-eneb-krenn ; *er duldet keinen Widerspruch,* n'eo ket evit gouzañv bezañ dislavaret ; *logischer Widerspruch,* eneppoellad g., enepreizhenn b. ; [preder.] *Satz vom ausgeschlossenen Widerspruch,* pennaenn an andislavar b.

widersprüchlich ag. : dislavarus, enep, enebek, enebet, kontrol, rekin, tu-ouzh-tu, eneptuet, gin-ouzh-gin ; *widersprüchliche Befehle,* urzhioù kontrol an eil d'egile lies. ; *widersprüchliche Wörter,* gerioù enepster lies.

Widersprüchlichkeit b. (–) : dislavarusted b., kontroliezh b., enebiezh b.

widerspruchsfrei ag. : salv a zislavar.

Widerspruchsgeist g. (-es) : spered a gontroliezh g., spered rekin g., penn-treuz g., spered kamm g., spered treuz g., spered kontrol g., spered kontrol a zen g., arzaeler g., teod abegus a zen g., abeger g., den na wel netra nemet a-dreuz g., den a blij dezhañ rezoniñ g., kontrolier g.

widerspruchslos ag. : hep rak na perak, hep lavarout grik a-enep, hep enebiezh, hep dael, hep lavaret grik, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, brav ha kempenn, hep arguz (Gregor).

widerspruchsvoll ag. : lavar-dislavar, gourzhebek ; *widerspruchsvoller Zustand,* enepstad b., saviad gourzhebek g.

Widerstand g. (-s,-stände) : **1.** enebiezh b., enebadur g., eneberezh g., harz g., harzerezh g., harzder g., harzded b., harzusted b., ardalerezh g., diarbenn g., rebarb g., harp g., kontroliezh b. ; *gegen etwas Widerstand leisten,* enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, herzel ouzh udb, ober penn ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, bezañ disent ouzh udb, rebarbiñ ouzh udb, pennañ ouzh udb, stourm ouzh udb, ober an harp ouzh udb ; *auf Widerstand stoßen,* kavout harp, kaout harp, kavout harz ; *auf unerwarteten Widerstand stoßen,* en em gavout dirak un eneberezh dic'hortoz ; *ohne den geringsten Widerstand,* hep ket a enebiezh, hep kilhourziñ tamm ; *Widerstand entgegensetzen,* talañ ouzh, enebiñ ouzh, herzel ouzh, stourm ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, ober penn da, ober brezel da, ober beskelloù e-kreiz park u.b., rebarbiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, pennadiñ ouzh ; *erbitterter Widerstand,* enebiezh arloup b., harz arloup g., harz taer g. ; *er musste gegen heftigsten Widerstand kämpfen,* ne voe ket nebeut a gontroliezh en devoe da c'houzañv, tennspontus e voe ar gontroliezh en e enep, ret e voe dezhañ tremen a-dreuz drez ha spern.

2. [istor] Rezistañs b., stourm kuzh g., Harzerezh g. ; *passiver Widerstand,* harzerezh dizoberiant g., harzerezh dre zizoberiañs g.

3. [fizik] hersad g. ; *Luftwiderstand,* hersad aerwezhel g., harz diwar an aer g.

4. [tredan] **a)** harzded b., tredanharzded b. ; *Widerstand und Leitwert,* harzded ha rended ; *spezifischer Widerstand,* tredanharzusted b., harzusted b. ; **b)** harz-tredan g., tredanharz g., tredanharzell b., harzell b. ; *regelbarer Widerstand,* redreizher g., reostat g.

5. [gwir] *Widerstand gegen die Staatsgewalt,* disujidigezh d'ar veli gevredik b.

6. [bred.] harzter g.

Widerstandsbewegung b. (-,-en) : **1.** emsav enebiñ g. ; **2.** [istor] Rezistañs b., stourm kuzh g., Harzerezh g.

widerstandsfähig ag. : harzus, dalc'hus, padus, hezalc'h, herzadus, start.

Widerstandsfähigkeit b. (-) : harzusted b., dalc'husted b., padusted b., harzter g., harzted b., kadarnded b., kadarnder g., starter g., started b., kaleter g.

Widerstandsgerät n. (-s,-e) : reostat g., redreizher g.

Widerstandskraft b. (-) : harzidigezh b., nerzh enebiñ g.

Widerstandskämpfer g. (-s,-) : [istor] rezistant g., paotr ar strouezh g., paotr an Harzerezh g., partizan g., harzer g.

widerstandslos ag. : suj, sentus, rebarb ebet ennañ, distourm.

Adv. : hep enebiñ an disterañ, hep enebiezh, hep ket a enebiezh, kuit a enebiezh, hep dael, hep kilhourziñ tamm ; *sich widerstandslos ergeben,* lezel kregiñ en an-unan hep enebiñ.

Widerstandslosigkeit b. (-) : sujidigezh b., gouzañvadezh b., divennerezh enebiñ g., diyoulegezh enebiñ b.

Widerstandsmesser g. (-s,-) : [tredan] ommetr g.

Widerstandsrat g. (-s) : [istor] *nationaler Widerstandsrat,* Kuzul Broadel ar Rezistañs g.

widerstehen V.k.d. (widerstand / hat widerstanden) : **1.** derc'hel ouzh, padout ouzh, enebiñ ouzh, rebarbiñ ouzh, sevel a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, derc'hel ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, ober ouzh, ober penn ouzh, kiañ ouzh, arbenniñ ouzh, rebarbiñ ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep ; *nichts kann ihm widerstehen,* hennezh ne bad seurt outañ ; *einem Angriff widerstehen,* ober penn d'un argadenn (Gregor), talañ (herzel) ouzh un argadenn ; *jemandem widerstehen,* rebarbiñ ouzh u.b., chom hep plegañ da youl u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., na sujañ d'u.b., ober brezel d'u.b, herzel ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., stourm ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b., na stouiñ e dal dirak u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *den materiellen Verlockungen widerstehen,* distagañ e galon diouzh ar madoù.

2. *es widersteht mir,* e chal emaon d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, kement-se a ro erez din, doñjeriñ a ran (doñjer am bez, rukun am bez, rukuniñ a ran) ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, diegi am bez d'an dra-se, prederi am bez oc'h ober an dra-se, lure (kerteri) am bez d'an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se, damant am bez d'ober an dra-se (oc'h ober an dra-se).

Widerstrahlung b. (-) : dasskedadur g., dameuc'h g.

widerstreben V.k.d. (hat widerstrebt) : **1.** derc'hel ouzh, padout ouzh, enebiñ ouzh, rebarbiñ ouzh, sevel a-enep, spiriñ ouzh, kaeañ ouzh, kas a-enep, derc'hel ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, talañ ouzh, reiñ fas da, reiñ bec'h da, herzel ouzh, ober ouzh, ober penn ouzh, mouzhañ ouzh, ourzal ouzh, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep ; *jemandem widerstreben,* rebarbiñ ouzh u.b., chom hep plegañ da youl u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., na sujañ d'u.b., ober brezel d'u.b, herzel ouzh u.b., talañ (stourm) ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober an harp ouzh u.b., harpañ ouzh u.b., harpañ a-enep u.b., na stouiñ e dal dirak u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b., ourzal ouzh u.b.

2. *es widerstrebt mir,* kement-se a ro erez din, doñjeriñ a ran (doñjer am bez, rukun am bez, rukuniñ a ran) ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, prederi am bez oc'h ober an dra-se, diegi am bez d'an dra-se ; *es widerstrebt mir, etwas zu tun,* fae eo din ober udb, ober a ran udb a-enep da'm santimant, e chal emaon d'ober udb, karnañ a ran d'ober udb, n'em eus ket lañs d'ober udb, n'on ket lamprek evit ober udb, doñjer (diegi) am bez oc'h ober udb, diegi (lure, kerteri, baleg) am bez d'ober udb, kas am eus ober udb, prederi am bez oc'h ober udb, baleg a zo (a

vez) ganin oc'h ober udb, digareziñ a ran ober udb, diskontant on d'ober udb, bras eo ganin ober udb, iskriv eo ganin ober udb, kavout a ran bras (kalz, diaes, start) ober udb, damant am bez d'ober udb (oc'h ober udb), ginañ a ran evit ober udb, ginañ a ran d'ober udb, ginañ a ran oc'h ober udb, kemer a ran displijadur oc'h ober an dra-se.

Widerstreben n. (-s) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., divlazamant g., diaezamant g., erez b., damant g., dic'hred g., displijadur b. ; *mit Widerstreben,* a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, baleg, dic'houst, reked, glac'har, displijadur), e diegi, d'e ziegi, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon, en desped dezhañ, e-rekin d'e c'hoant, dre heg, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, e-rekin, a-enep e c'hrad ; *sie ging nur mit Widerstreben hin,* aet e oa di daoust dezhi - prederi he doa o vont di - n'he dije ket torret he rañjenn da vont di - karnañ a rae da vont di - lure he doa o vont di - lure he doa da vont di - ne oa ket lamprek evit mont di - n'he doa ket lañs da vont di - ne oa ket gwall droet da vont di - aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug - diegi he doa o vont di - damant he doa da vont di (o vont di) - digareziñ a rae mont di - ne oa ket e chal da vont di - dic'hoant e oa da vont di - gwiridik e oa da vont di - ginañ a rae evit mont di - ginañ a rae da vont di - ginañ a rae o vont di - aet e oa di gant displijadur - aet e oa di gant reked - ne'z eas ket di a galon vat, goular an tamm anezhi ; *er ging nur mit Widerstreben ins Bett,* digareziñ a rae mont d'e wele, karnañ a rae mont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele, diskontant e oa da vont d'e wele ; *nur mit Widerstreben hat er diesem Befehl Folge geleistet,* bras e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, iskriv e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, kavout a reas bras (kalz, start, diaes) rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *mit Widerstreben essen,* pismigañ, pismigañ e voued.

widerstrebend Adv. : a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, baleg, dic'hred, reked, glac'har, displijadur), e diegi, d'e ziegi, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon, kerterius, dic'hred, dic'houst, en desped dezhañ, e-rekin d'e c'hoant, dre heg, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, e-rekin, a-enep e c'hrad, gant reked ; *sie ging nur widerstrebend hin,* aet e oa di daoust dezhi - prederi he doa o vont di - n'he dije ket torret he rañjenn da vont di - lure he doa o vont di - lure he doa da vont di - karnañ a rae da vont di - ne oa ket lamprek evit mont di - n'he doa ket lañs da vont di - ne oa ket gwall droet da vont di - aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug - diegi he doa o vont di - damant he doa da vont di (o vont di) - digareziñ a rae mont di - ne oa ket e chal da vont di - dic'hoant e oa da vont di - gwiridik e oa da vont di - ginañ a rae evit mont di - ginañ a rae da vont di - ginañ a rae o vont di - aet e oa di gant displijadur - aet e oa di gant reked - ne'z eas ket di a galon vat, goular an tamm anezhi ; *er ging nur widerstrebend ins Bett,* digareziñ a rae mont d'e wele, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele, diskontant e oa da vont d'e wele ; *nur widerstrebend hat er diesem Befehl Folge geleistet,* bras e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, iskriv e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, kavout a reas bras (kalz, start, diaes) rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se.

Widerstreit g. (-s,-e) : enebiezh b., eneberezh g., diemglev g., bec'h g., jeu b., stourm g., kenstourm g., kenniñv g.; *mit jemandem in Widerstreit liegen,* bezañ e brete ouzh u.b., bezañ trouz etre an-unan hag unan all, kaout tabut gant u.b., kaout jeu ouzh u.b., bezañ glazentez etre an-unan hag unan all ; [Kant, preder.] *Widerstreit der Gesetze,* kenenebiezh ar poell b.

widerstreiten V.k.d. (widerstritt / hat widerstritten) : mont a-enep, kontroliañ, bezañ kontrol da.

widerstreitend ag. : dislavarus, enep, enebek, enebet, kontrol, rekin, eneptuet, tu-ouzh-tu ; *widerstreitende Gefühle,* santadoù kontrol an eil d'egile lies., santadoù enebet lies.

widerwärtig ag. : **1.** hek, hegaz, hegazus, hegus, dipitus, kasaus, kazus, chifus, fachus, goular ; **2.** heugus, doñjerus, rukunus, fastus, regredus, euzhus, hirisus, pugnes, hudur, ifam ; *er ist widerwärtig,* un doñjer eo tostaat outañ ; *das stinkt widerwärtig,* mouezh spontus a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! an dra-se a zo flaerius evel ur pudask ! c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ; *das schmeckt widerwärtig,* lovr-brein eo ar boued-se, lovr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, fall-daonet (fall-kenañ, fall-meurbed, fall-put, fall-ki, fall-hoc'h, fall-gast) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon / ac'h eo an dra-se din (Gregor).

Widerwärtigkeit b. (-,-en) : **1.** doare hek (hegaz, hegazus, hegus, dipitus, kasaus, kazus, chifus) g., hegasted b. ; **2.** kontroliezh g., diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trabas g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g., diaester g., enebiezh b., fach g. ; **3.** doare heugus (doñjerus, rukunus, regredus, fastus, euzhus, hirisus) g.

Widerwille g. (-ns) : diegi b., diaezamant g., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., dic'houst g., dic'hred g., prederi b., erez b., euzh g., hiris g, rukun g., doñjer g., heg g., divlazamant g., kas g., hegaz g., onglenn b., digengarantez b., digarantez g./b., droukc'has b. [*gegen,* ouzh], glazentez b., regred g., damant g., displijadur b. ; *etwas mit Widerwillen tun,* ober udb a-enep d'e santimant, bezañ tapet d'ober udb, ober udb gant dic'houst, ober udb gant diegi (lure, kerteri, dic'hred, reked, glac'har, displijadur), ober udb a-

enep ar galon (a-enep e galon, en desped d'e varv, e diegi, d'e ziegi, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon), ober udb e-rekin d'e c'hoant, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb en ur c'hinañ, ginañ evit ober udb, ginañ d'ober udb, ginañ oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, ober udb a-gasoni, ober udb a-rekin, ober udb e-rekin, ober udb a-enep e c'hrad, bezañ bras gant an-unan rankout ober udb, bezañ iskriv gant an-unan rankout ober udb, kavout bras (kalz, start, diaes) rankout ober udb, kemer displijadur oc'h ober udb, kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb), kaout diegi oc'h (da, evit) ober udb, ober udb dre heg ; *gegen etwas Widerwillen haben,* argarzhiñ udb, kaout kasoni ouzh udb, kaout onglenn ouzh udb, kaout hegaz ouzh udb, kasaat udb, euzhiñ ouzh udb, kaout kas ouzh udb, glazañ ouzh udb, kaout diegi d'udb, kaout heg ouzh udb ; *sie ging nur mit Widerwillen hin,* aet e oa di daoust dezhi - prederi he doa o vont di - n'he dije ket torret he rañjenn da vont di - lure he doa o vont di - lure he doa da vont di - karnañ a rae da vont di - ne oa ket lamprek evit mont di - n'he doa ket lañs da vont di - ne oa ket gwall droet da vont di - aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug - diegi he doa o vont di - damant he doa da vont di (o vont di) - digareziñ a rae mont di - ne oa ket e chal da vont di - dic'hoant e oa da vont di - gwiridik e oa da vont di - ginañ a rae evit mont di - ginañ a rae da vont di - ginañ a rae o vont di - aet e oa di gant displijadur - aet e oa di gant reked - ne'z eas ket di a galon vat, goular an tamm anezhi ; *er ging nur mit Widerwillen ins Bett,* digareziñ a rae mont d'e wele, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele ; *mit Widerwillen hat er diesem Befehl Folge geleistet,* bras e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, iskriv e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, kavout a reas bras (kalz, start, diaes) rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *mit Widerwillen essen,* pismigañ, pismigañ e voued ; *Widerwillen gegen etwas empfinden,* kaout diegi d'udb, heugiñ ouzh udb., kaout heug ouzh udb, kaout euzh ouzh udb, kaout hegaz ouzh udb, euzhiñ ouzh udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb, onglenniñ ouzh udb, kaout heg ouzh udb, kaout euzh rak udb (Gregor), argarzhiñ udb (Gregor).

widerwillig Adv. : a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, baleg, dic'houst, glac'har, reked), e diegi, d'e ziegi, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon, kerterius, dic'hred, en desped dezhañ, e-rekin d'e c'hoant, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, e-rekin, a-enep e c'hrad, a-enep ar galon, a-enep e galon, a-enep dezhañ, en desped d'e varv, gant displijadur, dre heg ; *sie ging nur widerwillig hin,* prederi he doa o vont di - n'he dije ket torret he rañjenn da vont di - lure he doa o vont di - lure he doa da vont di - karnañ a rae da vont di - ne oa ket lamprek evit mont di - n'he doa ket lañs da vont di - ne oa ket gwall droet da vont di - aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug - diegi he doa o vont di - damant he doa da vont di (o vont di) - digareziñ a rae mont di - ne oa ket e chal da vont di - dic'hoant e oa da vont di - gwiridik e oa da vont di - aet e oa di gant displijadur - ginañ a rae evit mont di - ginañ a rae da vont di - ginañ a rae o vont di - aet e oa di daoust dezhi - ne'z eas ket di a galon vat, goular an tamm anezhi ; *er ging nur widerwillig ins Bett,* digareziñ a rae mont d'e wele, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele, diskontant e oa da vont d'e wele ; *nur widerwillig hat er diesem Befehl Folge geleistet,* bras e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, iskriv e voe gantañ rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se, kavout a reas bras (kalz, start, diaes) rankout plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *widerwillig essen,* pismigañ, pismigañ e voued.

Widerworte lies. : eilgeriadenn b., enebiezh b., arguz g., eneplavar g.

widmen V.k.e. (hat gewidmet) : **1.** gouestlañ, dediañ, kinnigaduriñ, kinnig ; *jemandem ein Buch widmen,* gouestlañ ul levr d'u.b. ; **2.** *jemandem ein bisschen Zeit widmen,* dioueriñ ur pennadig amzer d'u.b. (gant u.b.), lakaat un nebeud eus e amzer e ser u.b., lakaat un nebeud eus e amzer e-kerz u.b.

V.em. : **sich widmen** (hat sich (t-rt) gewidmet) : *sich einer Sache (t-d-b) widmen,* en em ouestlañ (emouestlañ, en em reiñ, emreiñ, en em deuler) d'udb, ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'udb, dediañ e galon hag e gorf d'udb, en em atahinañ ouzh udb, vakiñ gant udb, vakiñ d'udb, intent ouzh udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, lakaat e albac'henn gant udb, reiñ e amzer d'ober udb, bezañ atapiet gant udb, kemer kalz a deur gant udb, gouestlañ e amzer d'udb, prederiañ gant udb ; *er widmet sich der Sache mit Eifer,* da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, mont a ra parfet ganti, a-zevri-kaer emañ ganti, emañ ganti korf hag ene, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik, gant intampi, gant ur gred intampius) evit ar pezh a zifennomp, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp ; *er widmet sich ganz dem Studium,* en em ouestlañ a ra d'ar studi, n'eus nemet e studi hag a gont, gouestlañ a ra e amzer a-bezh da studiañ, reiñ a ra e amzer a-bezh da studiañ, en em reiñ a ra gant youl d'e studioù, lakaat a ra holl e albac'henn da studiañ, atapiet eo gant e studioù, kemer a ra kalz deur gant e studi.

Widmung b. (-,-en) : dedi g., dediadenn b., kinnigadur g., gouestladur g. ; *die Widmung eines Buches,* an dedi eus ul levr g.

Wido g. : Gwion g.

widrig ag. : **1.** enep, kontrol, rekin ; *widriges Geschick,* gwallavel g., drougavel g., dichañs b., dizeur g/b, avel a-benn g., mor diaes g., koad-tro g. ; *widrige Umstände*, darvoudoù enep lies., darvoudoù dipitus lies., avelioù enep lies., mor diaes g., kontroliezhioù lies. ; **2.** heugus, doñjerus, rukunus, regredus, euzhus, hirisus.

-widrig ag. : a-enep, kontrol da, estren da, distag-krenn diouzh ; *gesetzwidrig,* a-enep al lezenn, kontrol d'al lezenn.

widrigenfalls Adv. : peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, panevet kement-se.
Widrigkeit b. (-,-en) : **1.** enebiezh b., eneberezh g. ; **2.** diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trabas g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g., diaester g., fach g. ; **3.** doare heugus (doñjerus, rukunus, regredus, fastus, euzhus, hirisus) g.
wie

I. Adv :
1. Adv goulennata : penaos ? pegiz ?
2. Adv estlammiñ : pegen ! na ! nag !
II. Stagell :
1. keñveriañ : evel, ken ... ha
2. amzer : pa
3. doareañ : o
4. troioù-lavar : **wie ... auch**, **wie wenn**

I. Adv : **1. Adv goulennata** : penaos ? pegiz ? e pe zoare ? pe e tailh ? pe e giz ? pe e feson ? e pe zoare ? e pe stumm ? dre be hent ? pe dre hent ? dre beseurt doare ? dre benaos ? P. peseurt mod ? ; *wie wird das Ganze verlaufen ?* pegiz e tremeno an traoù ? penaos e tremeno an traoù ? peseurt mod e tremeno an traoù ? ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *wie werden wir es schaffen ?* pegiz e vo graet an dra-se ? penaos e raimp hor c'hont ? peseurt mod e vo graet ? peseurt mod e raimp evit tennañ hon taol ? ; *wie könnten wir es tun ?* dre belec'h (dre be hent, pe dre hent, daoust penaos) e c'hallfemp ober an dra-se ? ; *wie geht es Ihnen ?* penaos emañ an traoù (ar gont, kont, ar bed, ar jeu, an ton) ganeoc'h ? petra rit-hu ? penaos e rit-hu ? penaos ac'hanoc'h ? ha mat ar bed ganeoc'h ? mat emañ ar jeu ? mat ar jeu ? c'hoari a ra ar jeu ? ha c'hwi a zo yac'h ? yac'h oc'h bepred ? penaos an dro ganeoc'h ? c'hoari a ra ? c'hoari a ra an traoù ? penaos e rit ? penaos ez a ho tamm buhez ? penaos e tro ar rod ganeoc'h ? ; *wie heißen Sie ?* pe anv oc'h ? peseurt anv oc'h ? pezh anv oc'h ? pe anv eo ho hini ? peseurt anv eo ho hini ? pe anv ho peus ? peseurt anv ho peus ? ; *wie ist Ihr Name ?* petra a reer ac'hanoc'h-hu ? petra eo hoc'h anv ? ; *wie meinen Sie das ?* petra a fell deoc'h lavaret ? ; *wie bitte ?* petra ho peus lavaret ? penaos ? pesavat ? P. petra ? hañ ? ; *wie kommt es, dass ... ?* petra a zo kaoz e ... ? dre beseurt abeg e ... ? pe evit abeg (perak, pe dre'n abeg, diwar-benn petra, pe diwar-benn tra, dre an arbenn da betra, en arbenn da betra, en abeg da betra, abalamour da betra, evit peseurt abeg, pe evit tra, evit petra) e ... ? (Gregor) ; *wie kommt es, dass Sie nicht bei den anderen sind ?* petra a zo kaoz n'emaoc'h ket gant ar re all ? ; *wie kommt es, dass du schon wieder krank bist ?* petra 'zo kiriek dit da vezañ klañv adarre ? ; *ist er glücklich ? - wie könnte er ?* hag eñ 'zo eürus ? - daoust a belec'h ? a belec'h ! eus a belec'h ! ; *wie könnte ich das wissen ?* a belec'h e oufen-me ? eus a belec'h e oufen-me ? a-beban e oufen-me ? ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio evit tennañ e daol ? dre be hent e teuio a-benn eus e daol ? pe dre hent e teuio a-benn eus e daol ? dre belec'h e teuio a-benn eus e daol ? peseurt mod e raio evit tennañ e daol ? ; *er hat es geschafft, ich weiß aber nicht wie,* deuet eo a-benn eus e daol met n'ouzon ket peseurt mod ; *wie könnte er zurechtkommen, wenn er nicht arbeitet ?* pelec'h e soñj deoc'h e c'hallfe dont a-benn hep labourat ?
***wie* + anv-gwan, + wie viel, wie viele** : *wie alt ist er ?* pe oad eo ? pe oad en deus ? pet vloaz eo ? pet vloaz en deus ? pe oad a zo gantañ ? ; *wie groß ist er ?* pegen bras eo ? pe vent eo ? peseurt ment eo ? ; *wie breit ist der Fluss ?* pegen ledan eo ar stêr ? petore ledander a zo d'ar stêr ? ; *wie lang ist dieser Acker ?* pegeit eo ar park-se ? ; *wie lang ist diese Mauer ?* pegeit eo ar voger-se ? ; *wie viele ?* pet ? pet a ? pegement a ? petra a ? ; *wie viele sind wir hier ?* pet den emeur amañ ? ; *wie viel soll es sein ?* pegementad a vo lakaet deoc'h ? ; *wie viel Einwohner zählt die Stadt ?* pet annezad a zo o chom e kêr ? petra a dud a zo o chom e kêr ? ; *wie viele Leute waren dort ?* pegement a dud a oa eno ? pet den a oa eno ? pet a dud a oa eno ? petra a dud a oa eno ? ; *wie viel Uhr ist es ? wie spät ist es ?* pet eur eo ? pet eur emañ ? ; *wie viel Uhr kann es jetzt wohl sein ?* pet eur bennak e c'hall bezañ bremañ ? ; *wie viele Hunde haben Sie ?* pet ki hoc'h eus ? pet a chas hoc'h eus ? pegement a chas hoc'h eus ? ; *wie viele sind es ?* pet 'zo anezho ? pet int ? ; *wie viel Arbeit habt ihr geschafft ?* pegeit a labour a zo bet graet ganeoc'h ? petra a labour a zo bet graet ganeoc'h ? betek pelec'h oc'h erru gant al labour ? ; *wie viel mögen sie wohl sein ?* pet bennak a c'hall bezañ anezho ? ; *wie viel Geld habe ich wohl noch bei mir ?* pegement bennak a chom ganin em yalc'h ? ; *wie viel kann er wohl verdienen ?* pegement bennak e c'hall gounit ? ; *wie viel davon soll ich wohl nehmen ?* pegement kemer ? ; *wie viele davon muss ich noch kaufen ?* pet all a rankin prenañ c'hoazh ? ; *wie viel hast du bei dir ?* pegement 'zo ganit ? pegement a arc'hant a zo ganit ? ; *wie viel kostet es ?* pegement eo ? pegementad eo ? pegementad tra eo ? pegement e koust an dra-se ? pegement e talvez ? pegement an traoù-se ? peseurt priz eo an dra-se ? ; *ich weiß noch nicht, wie viel ich ausgeben werde,* n'ouzon ket c'hoazh pegement e tispignin ; *wie viel bin ich Ihnen schuldig ?* pegement a zlean deoc'h ? ; *wie viel möchtest du ?* pegement a fell dit kaout ? ; *egal, wie viel es kostet,* pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet,* ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *ich weiß nicht, wie viele Leute dort waren,* nouspet hini a oa eno, nouspet den a oa eno, nouspet a dud a oa eno ; *keiner weiß, wie viele Leute dort waren,* ne oar den pet a oa eno ; *ich weiß nicht wie viel,* nouspegement ; *wie viele Punkte braucht man zum Gewinnen ?* da bet e vo an taol c'hoari ? ; *den Wievielten haben wir heute ?* ar bet eus ar miz emaomp hiziv ? ar petvet eus ar miz emaomp hiziv ? ar petvet deiz eus ar miz emaomp hiziv ? ; *wie hoch werden die Ausgaben sein ?* betek pegeit ez aio an dispignoù ? ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ?
***wie* + adverb :** *wie lange brauchen Sie dazu ?* pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm evit ober an dra-se ? pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm d'en ober ? a-benn pegeit e vo echuet al labour ganeoc'h ?

; *wie lange wird es noch dauern ?* pe betek keit e pado c'hoazh ? mechal pegeit e pado c'hoazh ? daoust pegeit e pado c'hoazh ? pegeit amzer e pado c'hoazh ? betek pegeit e pado c'hoazh ? betek pe amzer e pado c'hoazh ? ; *wie lange bleibt er hier ?* pegeit e chomo amañ ? pegeit amzer e chomo amañ ? daoust pegeit e chomo amañ ? ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig ?* pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *egal, wie lange es dauert,* pegeit bennak e pado ; *wie lange sind sie schon weg ?* pegeit 'zo int aet kuit ? ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen,* kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *ich weiß nicht wie lange,* nouspegeit ; *wie oft ?* pet gwech ? bep pegeit ? pegen alies ? ; *wie oft kommen sie zu Besuch ?* pegen alies e vezont du-se ? ; *wie oft fahren die Züge ?* bep pegeit ez eus trenioù ? ; *wie oft wart ihr dort ?* pet gwech oc'h bet eno ? ; *wie weit ist es von hier bis Leipzig ?* pegeit emañ Leipzig ac'hanen ? pegeit 'zo ac'hanen betek Leipzig ? pegeit 'zo ac'hanen da Leipzig ? ; *wie weit ist es bis zur Stadt ?* pegeit 'zo ac'hanen da gêr ? ; *wie weit ist es bis dorthin ?* pegeit emañ ? pegeit eo ? pegeit emañ ac'hanen ? ; *wie weit ist es von Berlin bis Leipzig ?* pegeit 'zo a Verlin da Leipzig ? pegeit 'zo eus Berlin betek Leipzig ? ; *egal, wie weit es liegt,* pegeit bennak emañ ac'hanen ; *wie weit kann der Krieg noch gehen ?* betek pelec'h e c'hall mont ar brezel ? ; *wie weit muss Liebe reichen ?* betek pegeit e rank ar garantez mont ? ; *wir werden sehen, wie weit ihre Bosheit reicht,* gwelet a raimp betek pegeit e ya o drougiezh, gwelet a raimp betek pelec'h e ya o drougiezh ; *wie schnell fuhr er ?* pegen buan ez ae gant e garr ?

2. Adv estlammiñ : pegen ! na(g) ! ha(g) ! ken ! pe ! ; *wie viel einfacher wäre es !* na pegen aesoc'h e vije ! ; *wie groß ist unser Hans !* pegen bras eo Yann ! na bras eo Yann ! ha bras eo Yann ! ken bras eo Yann ! pe bras eo Yann ! ; *wie schnell kommt die Nacht !* na pegen buan e teu an noz ! hag e teu buan an noz ! nag e teu buan an noz ! gwashat ma teu an noz buan ! ; *wie schön singt er !* na pegen brav e kan ! gwashat ma kan brav ! hag e kann kaer ! ; *wie hat er sich gefreut !* nag eñ a oa laouen ! ; *wie schön !* na pegen brav ! na kaer eo ! nag-eñ 'zo kaer ar pezh a welan ! ha kaer eo an dra-se ! o ! ; *wie groß ist die Anzahl der Leute, die das können !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; *du weißt nicht, wie sehr ich dich liebe,* n'ouzez ket pegen kreñv eo ar garantez a vagan evidout ; *wie verwirrt war ich !* na me a oa kollet va spered ganin ! ; *wie groß wurde nun die Verlegenheit ihrer Eltern !* nag o zud a voe nec'het neuze ! ; *wie ungern tat er diese Arbeit !* pegement e tisplije al labour-se dezhañ ! ; *wie oft !* pegen alies ! pet ha pet gwech all ! na pet gwech ! nouspet gwech c'hoazh ! tremen kant gwech ! kant ha kant gwech ! nag a wech ! nag a bet gwech hag a bet gwech ! pet gwech warn-ugent ! pet kant gwech warn-ugent ! pet mil gwech warn-ugent ! hag a bet gwech ! n'ouzon ket pet kant warn-ugent ! n'ouzon ket pet mil warn-ugent ! ; *wie oft habe ich nicht geklingelt !* na liesat am eus sonet ! ; *wie oft habe ich es dir schon gesagt !* nouspet gwech c'hoazh em eus lavaret kement-se dit ! tremen kant gwech em eus lavaret an dra-se dit ! kant ha kant gwech em eus lavaret se dit ! pet gwech warn-ugent (pet ha pet gwech all, nag (hag) a bet gwech, nag a wech, na pet gwech, pet kant gwech warn-ugent, pet mil gwech warn-ugent) em eus lavaret se dit, pegen alies em eus lavaret se dit, n'ouzon ket pet kant warn-ugent em eus lavaret se dit, n'ouzon ket pet mil warn-ugent em eus lavaret se dit ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *wie mancher !* dreist pep tra ! ken-ha-ken ! ; *und wie !* ur spont ! un hiris ! un diframm ! na pegeit ! na petra 'ta ! sur 'vat, ha n'eo ket an neuz a ran ! moarvat sur ! ya evelkent 'vat ! ; *er hat geschrien und wie !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa, ur spont ! youc'het en doa, un hiris ! youc'het en doa, un diframm !

II. Stagell : **1. keñveriañ** : evel, e-doare, e-giz, e-mod, er mod gant, e-par, e-tailh, koulz ha, kenkoulz ha, re-bar da, hervez mod udb, hervez mod u.b., stal da, stal ma, evel ma, en dailh ma, en doare ma, hervez ma, diouzh ma, hervez a ; *einer wie er,* unan eveltañ, unan e-giz dezhañ, unan egistañ ; *wie der Vater, so der Sohn,* mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; *stumm wie ein Fisch,* mut evel ur pesk (ur sourd, ur peul, ur post-kloued, ul lakez-pikez) ; *wie ein Schwein essen,* debriñ e-tailh (evel, e-mod, e-doare, er mod gant) ur pemoc'h ; *er starb genauso wie sein Vater,* mervel a reas er mod gant e dad ; *ein Mann wie er,* un den evel-se g., un den eus e dremp, un den seurt-se ; *Physiker wie Planck, Heisenberg ...,* fizikourien evel Planck, Heisenberg ... ; *ich singe, wie der Vogel singt (Goethe),* kanañ a ran evel ma kan an evn, kanañ a ran er mod ma kan an evn, kanañ a ran e-tailh ul labous, kanañ a ran e-mod ul labous ; *wie die meisten Leute sehe auch ich fern,* sellet a ran ouzh ar skinwel evel ma (e-giz ma, er mod ma) ra an darn vrasañ eus an dud ; *Müller, Schneider und wie sie alle hießen,* Müller, Schneider ha me 'oar-me piv c'hoazh (ha kement 'zo) ; *wie es sich gehört,* en dailh hag en doare ma'z eo ret, en dailh m'eo dleet, evel ma'z eo dleet, evel 'zo dleet, evel m'eo dleet, hervez ma'z eo dleet, diouzh ma'z eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare ma faot, evel ma faot, evel a faot ; *wie man es nimmt,* hervez, a-hervez, hervez an doare da welet an traoù, se a zo hervez ; *wie du siehst,* evel ma welez, evel a welez, diouzh ma welez, hervez a welez ; *wie Sie wissen,* evel a ouzoc'h, evel ma ouzoc'h ; *wie gesagt,* evel m'em boa lavaret, evel m'en doa lavaret, evel ma'z eus bet lavaret ; *wie ich gehört habe,* hervez am eus klevet, diouzh am eus klevet, war am eus klevet ; *wie ihm behauptet wurde,* diouzh ma oa bet lavaret dezhañ ; *ich verkaufe das Haus so, wie es ist,* gwerzhañ a ran an ti vel-vel, gwerzhañ a ran an ti evel-evel ; *so wie jetzt die Dinge stehen, so wie die Dinge nun einmal stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt,* bevañ a ra kontant evel m'emañ ;

sie haben nicht weiter danach gefragt, so wie ihre Nachbarn, n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, so wie meine Nachbarn,* ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; P. *wie gehabt,* en-dro, a-nevez, a-adwech, adarre, ur wech ouzhpenn, ur wech c'hoazh ; *alles wie gehabt,* evel boaz, evel kustum, hervez kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz ; [kr-l] *wie man in den Wald ruft, so schallt es heraus,* emañ an eost diouzh an here - eostet e vez ar pezh a vez hadet - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - ordinal e vez tapet an den diwar-bouez e deod - diouzh ma ri e kavi - roerig kaverig - hervez ma ri e vo graet dit - evel ma komzot e viot respontet - an hini a ra goap ouzh e revr e stag - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an hini a grañch fae a grañch war e sae - diouzh ma reot e kavot - eus ar skudell a roez, e resevez - gra vad hag e kavi mad - ma mab, gant ar vent a venti ha netra ken, mentet e vi - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - neb a zo e doenn e soul arabat teurel ur c'hef-tan war hini e amezeg - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all ; *wie gewonnen, so zerronnen,* ar re-se a zo berr o lostoù (o skouarnioù), madoù deuet pront buan e tishiliont, goude ar rastell ar forc'h, goude ar serrer e teu an diserrer ; *wie du mir, so ich dir,* evel ma komzit, e vezit respontet - eus ar skudell a roez, e resevez - roerig kaverig - mann evit mann - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

so ... wie : ken ... ha(g) ; *er ist so groß wie ich,* a vent eo ganin, ken bras eo ha me ; *er ist nicht so groß wie ich,* n'eo ket ken bras ha me ; *so viel wie,* kement ha ... ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh an hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *ein Dollar ist so viel wie sechs Franc,* talvoudegezh c'hwec'h lur gall a zo gant un dollar ; *so gut wie,* koulz ha, kenkoulz ha, kazi, kazimant, koulz lavaret, evel pa lavarfed ; *es ist so gut wie keiner da,* n'eus kazi hini ebet ; *er ist so gut wie tot,* kazimant eo marv, marv eo koulz lavaret, marv eo evel pa lavarfed ; *das ist so gut wie sicher,* kazimant sur eo, kazi sur eo ; *sie sind so gut wie verlobt,* dindan an embannoù emaint koulz lavaret ; *so gut wie trocken,* koulz ha sec'h, tost da sec'h, tost sec'h, sec'h koulz lavaret, sec'h tost da vat, kazimant sec'h ; *so gut wie nichts,* burzhud netra - kazimant netra - netra, koulz lavaret - an hanter eus netra - un netraig bennak - ar ouenn 'zo bet - hogos netra - hogozik tamm ; *so gut wie nie,* burzhud morse ; *er arbeitet so gut wie nie,* ne labour hogozik tamm.

2. amzer : pa, diwar-greiz ma ; *wie er eintrat,* dres p'edo o vont tre, just p'edo o vont tre, diwar-greiz m'edo o vont tre.

3. doareañ : o ; *ich sah, wie er über die Straße ging,* e welet a ris o treuziñ ar straed.

4. troioù-lavar : wie ... auch, **wie wenn** : *wie schlecht auch das Wetter war,* n'eus forzh pegen fall (daoust pegen fall, pegen fall bennak) e oa an amzer, da fall ma oa an amzer ; *wie dem auch sei,* foeltr petra vo, ne ra forzh penaos vo an traoù, forzh petra vo, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto, e feson pe feson, mod pe vod ; *er tut, wie wenn er mich nicht gesehen hätte,* ober a ra evel pa (ober a ra e-giz pa, ober a ra e-doare pa) n'en dije ket gwelet ac'hanon.

Wie n. (-,-) : penaoz g., tailh b., tu g., doare g. ; *auf das Wie kommt es an,* kemenerien omp tout met an dailh eo a zoug - ober hag ober 'zo - an tu eo an hanter eus al labour - n'eus labour na c'haller da verraat en ur gemer dre ar penn mat - labour digoret mat hanter c'hraet, bec'h sammet hanter zouget - o lakaat ar ber ouzh ar ribot e teuer abred da gaout faot [faot = naon] - o trougiforniañ e reer kornek ar bara ; *das Wie und das Warum,* ar rag hag ar perag, ar perag hag ar penaoz, ar penaoz hag ar perag, ar perag hag ar penent.

Wiebel g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Wiebeln angefressen werden,* gaozanañ.

wiebeln V.gw. : neriñ, neradiñ, bordilhañ, berviñ, merat, fourgasiñ, merienañ, meskañ, puilhañ, fonnañ.

Wiede b. (-,-n) : gwedenn b.

Wiedehopf g. (-s,-e) : [loen] houper g., houperig g., kogenan g., kogenan houper g., toupenn b., kof an hañv g., kofig an hañv g., bouderig g.

Wiedel g./n. (-s,-) : gwedenn b.

wieder Adv. : adarre, arre, en-dro, a-nevez, a-nevez-flamm, c'hoazh, ad-, un taol all ; *sind Sie schon wieder da ?* c'hwi adarre ? ; *der Winter ist wieder da,* aet eo an amzer e goañv en-dro, distro ar goañv adarre ; *wieder werden,* distreiñ da vezañ ; *wieder gehen können,* adkavout ar c'herzhed ; *wir haben schon wieder fürstlich zu Abend gegessen,* ha setu bet ur goan a-stroñs adarre ; *er ist wieder zu Hause,* distro eo d'ar gêr, retornet eo d'ar gêr ; *ich bin gleich wieder da,* ne vin ket seizhdaleetoc'h gant va zro, ne vin nemet un hollvad oc'h ober va zro, ne vin ket daletoc'h evit ober va zro, ne vin ket ur begad o tont en dro amañ, ne vin ket pell oc'h ober va zro, a-benn ur pennad e vin en-dro ; *nie wieder,* biken ken, biken mui, foeltr mui, biken james ken, birviken ken, morse-holl ken, mui birviken ; *ich tue es nie wieder,* ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *tu es nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra

morse-holl traoù evel-se ken ! ; *nie wieder wird diese verlorene Freude in eins unserer Herzen zurückkommen,* biken james ken (birviken ken) ne c'hello hini ac'hanomp en em gavout en un hevelep eürusted ; *wir sehen sie nie wieder,* n'o gwelimp mui birviken, n'o gwelimp biken mui ; *immer wieder (wieder und wieder),* bep frap, dibaouez, da bep mare, dalc'hmat, ingal-ingal, ingal, tro-distro, taer-ha-taer, ugent-kant gwech an deiz, harz-diharz, taol-ha-taol ; *ich kann diesen Film immer wieder sehen,* ne skuizhan nepred o sellet ouzh ar film-se ; *etwas immer wieder lesen,* lenn-dilenn udb ; *hin und wieder,* bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, gwech hag amzer, bep ur mare, bep ar mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, mare-mare, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-daoladoù, a-daolioù, dre bep taol, taol-ha-taol, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-dachadoù, a bellik da bellik, tanav ; *jemanden vom Tode wieder erwecken,* degas buhez en-dro en u.b., dasorc'hiñ u.b., lakaat u.b. da (ober d'u.b.) sevel a varv da vev ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus,* dispign a ra dre ma c'hounez ; *er ist wieder eingeschlafen,* adtaolet eo da gousket, kroget eo da gousket en-dro ; *sich wieder finden,* en em vestroniañ, dont ennañ e-unan, en em gavout, dont en-dro war e du, ober un dastum, distreiñ d'an-unan (Gregor), distreiñ outañ e-unan, dont d'e yezh, diabafiñ ; *wann sehen wir uns wieder ?* pegoulz (peur) en em welimp adarre ? ; *wieder verwertetes Glas,* gwer atoret g., gwer adaozet g., gwer adimplijet g. ; *in ein Amt wieder einsetzen,* adlakaat en e garg (en e renk) ; *sich an etwas wieder erinnern,* dont udb da soñj d'an-unan en-dro, adeñvoriñ udb, kaout soñj en-dro eus udb, dont da soñj d'an-unan en-dro en udb. ; *er ist nicht wieder zu erkennen,* n'emañ ket an dud evit anavezout anezhañ ken ; *nicht wieder gutzumachender Schaden,* gaou na c'hall ket bezañ digollet (kempouezet) g., droug n'eus ket a zigoll dezhañ g., gaou na c'haller ket dic'haouiñ outañ g., gaou na c'haller ket redimañ g., droug n'eus ket tu da zispenn anezhañ g. ; *um nichts und wieder nichts, für nichts und wieder nichts,* diwar-goust netra - evit an hanter eus netra - evit netra -, evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit nebeut a dra - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vrein - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann - hep abeg ebet - evit un dra dister a-walc'h ; .

wieder- : rakverb rannadus (nemet **wiederholen**[1]) : en-dro, a-nevez, ad-.

Wiederabdruck g. (-s,-e) : advoulladur g., advoullañ g., advoulladenn b.

wiederabtreten V.k.e. (tritt wieder ab / trat wieder ab / hat wiederabgetreten) : eilreiñ, daskor, daskoriñ, resteurel, adreiñ.

Wiederabtretung b. (-,-en) : eilroadur g., daskor g., daskoridigezh b., restaolerezh g., adro g.

wiederanfangen V.k.e. (fängt wieder an / fing wieder an / hat wiederangefangen) : azderaouiñ, adkomañs, adkregiñ gant, adstagañ gant, adober.

wiederanknüpfen V.k.e. (knüpfte wieder an / hat wiederangeknüpft) : **1.** adstagañ, adskoulmañ, stagañ en-dro ; **2.** [dre skeud.] adstagañ gant, adkregiñ gant.

Wiederankurbelung b. (-) : adlañs g., azlañs g. ; *Wiederankurbelung der Wirtschaft,* adlañs an armerzh g., azlañs an armerzh g.

wiederaufarbeiten V.k.e. (arbeitete wieder an / hat wiederaufgearbeitet) : addanzen.

Wiederaufarbeitung b. (-) : addanzen g., addanzeadur g.

Wiederaufarbeitungsanlage b. (-,-n) : greanti addanzen g.

Wiederaufbau g. (-s) : adsavadur g., adsavidigezh b., adsav g., adsevel g.

wiederaufbauen V.k.e. (baute wieder auf / hat wiederaufgebaut) : adsevel, sevel [udb] eus e boull, peñseliat.

wiederaufbereiten V.k.e. (bereitete wieder auf / hat wiederaufbereitet) : addanzen.

Wiederaufbereitung b. (-) : addanzen g., addanzeadur g.

Wiederaufbereitungsanlage b. (-,-n) : greanti addanzen g.

Wiederaufblühen n. (-s) : adtaol g., ragain g., adsav g., adsavidigezh b., dasorc'hidigezh b.

Wiederaufforstung b. (-,-en) : adkoadañ g., adkoadadur g.

wiederaufführen V.k.e. (führte wieder auf / hat wiederaufgeführt) : adkinnig, kinnig en-dro.

Wiederaufführung b. (-,-en) : adkinnig ur pezh-c'hoari g., adkinnigadur ur pezh-c'hoari g.

wiederaufkommen V.gw. (kam wieder auf / ist wiederaufgekommen) : **1.** [yec'hed] addont, dont e-barzh, disoc'h a gleñved, digleñvediñ, digleñvel, pareañ, yac'haat, gwellaat, dont da blom, dont d'e yezh, adnerzhañ ; **2.** [dre skeud.] adsevel, sevel a-nevez, sevel eus e boull, sevel e chouk ; **3.** dont en-dro, ragainañ, addont war wel.

Wiederaufleben n. (-s) : adtaol g., ragain g., adsav g., adsavidigezh b., dasorc'hidigezh b., adenaouiñ g., advevañ g., azbevañ g.

Wiederaufnahme b. (-) : **1.** adlañs g., azlañs, adskoulmidigezh b. ; *Wiederaufnahme der diplomatischen Beziehungen,* adlañs an darempredoù diplomatek g. ; **2.** [gwir] azgweladur g., azgweladenn b. ; *Antrag auf Wiederaufnahme des Verfahrens,* azgalv azgwelout g.

Wiederaufnahmeverfahren n. (-s,-) : [gwir] azgweladur ur prosez g., azgweladenn ur breudad b.

Wiederaufrüstung b. (-) : armañ en-dro g., adarmañ g., adarmerezh g.

Wiederauftreten n. (-s) : [c'hoariva] distro war al leurenn g.

Wiederausfuhr b. (-,-en) : adezporzhiadur g., adezporzhiañ g.

Wiederbegegnung b. (-,-en) : kejadenn nevez b., adkejañ g.

Wiederbeginn g. (-s,-e) : adkrog g., azderoù g. ; *Wiederbeginn der Schule,* distro-skol g/b.
wiederbeginnen V.gw. (begann wieder / hat wiederbegonnen) : adkregiñ, adstagañ, azderaouiñ, adkomañs.
wiederbekommen V.k.e. (bekam wieder / hat wiederbekommen) : adtapout, kaout en-dro, adkavout, askavout, aspiaouañ.
wiederbeleben V.k.e. (belebte wieder / hat wiederbelebt) : **1.** advuhezekaat, advuhezañ, advevañ, dasorc'hiñ, reiñ lañs en-dro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, adsevel ; **2.** [mezeg.] defraouiñ, advevaat.
Wiederbelebung b. (-,-en) : **1.** advevañ g., advuhezañ g., advuhezekaat g. ; **2.** adkresk g., adlañs g. ; **3**. [mezeg.] defraouiñ g., defraouerezh g., advevaat g.
Wiederbelebungsversuch g. (-s,-e) : **1.** strivadenn advevañ b., argeziad advevañ g. ; **2.** [mezeg.] *bei jemandem Wiederbelebungsversuche anstellen,* klask defraouiñ u.b., klask advevaat u.b.
wiederbeschaffen V.k.e. (beschaffte wieder / hat wiederbeschafft) : pourvezañ a-nevez, pourchas en-dro, adpourvezañ, darbariñ en-dro.
Wiederbeschaffung b. (-,-en) : adpourvezadur g.
wiederbevölkern V.k.e. (bevölkerte wieder / hat wiederbevölkert) : adpoblañ.
wiederbezahlen V.k.e. (bezahlte wieder / hat wiederbezahlt) : paeañ en-dro, dastalañ, resteurel, daskor.
wiederbringen V.k.e. (brachte wieder / hat wiedergebracht) : kas en-dro, degas en-dro, addegas.
Wiedereinführung b. (-,-en) : addegas g., adsavidigezh b., adsav g., adebarzhadur g., adebarzhiñ g.
Wiedereingliederung b. (-,-en) : adkenemprerezh g., adkenempradur g.
wiedereinrenken V.gw. (renkte wieder ein / hat wiedereingerenkt) : [mezeg.] lec'hiñ, diren, adlakaat en e blas, ademprañ, advarc'hañ.
wiedereinschiffen V.k.e. (schiffte wieder ein / hat wiedereingeschifft) : adlestrañ.
V.em. **sich wiedereinschiffen** (schiffte sich wieder ein / hat sich (t-rt) wiedereingeschifft) : adlestrañ.
wiedereinsetzen V.k.e. (setzte wieder ein / hat wiedereingesetzt) : dasstaelañ, adlakaat en e garg, dazbriañ.
Wiedereinsetzung b. (-,-en) : **1.** dasstaelañ g., dasstaeladur g., adlakaat en e garg g. ; **2.** [gwir] didamalladur g., dizuadur g., dizuañ g., dazbriañ g.
Wiedereintritt g. (-s,-e) : **1.** [egorlestr] distro b. ; **2.** ademezeladur g.
wiederentdecken V.k.e. (entdeckte wieder / hat wiederentdeckt) : addizoloiñ, dizoloiñ en-dro.
Wiederentdeckung b. (-,-en) : addizoloidigezh b., adkavadenn b.
wiedererhalten V.k.e. (erhält wieder / erhielt wider / hat widererhalten) : adtapout, kaout en-dro, adkavout, askavout, aspiaouañ.
wiedererinnern V.em. : **sich wiedererinnern** (erinnerte sich wieder / hat sich (t-rt) wiedererinnert) : *sich an etwas (t-rt) wiedererinnern,* kounañ udb, memoriñ war udb, dont udb da soñj d'an-unan, eñvoriñ udb, kaout soñj en-dro eus udb, dont da soñj d'an-unan en-dro en udb.
Wiedererinnerung b. (-,-en) : marsoñj g., kounaenn b.
wiedererkennen V.k.e. (erkannte wieder / hat wiedererkannt) : anavezout ; *nicht wiedererkennen,* dizanavezout, dianavezout, dianaout ; *er war seit seiner Krankheit nicht wiederzuerkennen,* ne oa ket ken an dud evit anavezout anezhañ abaoe ma oa bet klañv, dianav e oa abaoe ma oa bet klañv, dianaoudadus e oa abaoe ma oa bet klañv, dianavezadus e oa abaoe ma oa bet klañv, disleberet (dishevelebet) e oa abaoe ma oa bet klañv, disneuz e oa abaoe ma oa bet klañv, dianavez e oa d'an dud abaoe ma oa bet klañv ; *ich hätte dich nie wiedererkannt,* n'em bije james anavezet ac'hanout.
Wiederkennung b. (-,-en) : **1.** anavezadur g. ; **2.** [preder.] anavout g., daznaout g.
wiedererlangen V.k.e. (erlangte wieder / hat wiedererlangt) : adtapout, kaout en-dro, adkavout, askavout, aspiaouañ, askemer perc'henniezh udb ; *das Bewusstsein wiedererlangen,* dont ennañ e-unan, difallañ, difallaat, difatañ, dialvaoniñ, disemplañ, difaganiñ, diorvaniñ, divadaouiñ, divatorelliñ, en em anavezout, distreiñ d'an-unan (Gregor), addont d'e veiz, addont e-barzh, dont eus e fallaenn, dont e santimant en-dro, distreiñ e-barzh, dont d'e stad, dont d'en em intent, dont e anaoudegezh d'an-unan en-dro, dont en-dro en e anaoudegezh ; *er hat das Augenlicht wiedererlangt,* deuet eo ar gweled dezhañ en-dro, askavet en deus ar gweled.
Wiedererlangung b. (-,-en) : adkavadur g., askavadur g., adkavidigezh b., azkavidigezh b., asperc'hennidigezh b., aspiaouadur g.
wiedererobern V.k.e. (eroberte wieder / hat wiedererobert) : adperc'hennañ, adc'hounit, adaloubiñ.
Wiedereroberung b. (-,-en) : adperc'hennidigezh b., adperc'hennañ g., adc'hounid g.
wiedereröffnen V.k.e. (eröffnete wieder / hat wiedereröffnet) : digeriñ en-dro, addigeriñ..
Wiedereröffnung b. (-,-en) : addigoradur g.
wiedererscheinen V.gw. (erschien wieder / ist wiedererschienen) : en em ziskouez a-nevez, dont en-dro war wel, en em addiskouez, addont war wel.
Wiedererstattung b. (-,-en) : digoll g., daskoradur g., dastaladur g., restaolerezh g., divizañ, difrejañ g.
wiedererstehen V.gw. (erstand wieder / ist wiedererstanden) : divervel, adsevel, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, dont a varv da vev, distreiñ a varv da vev.
wiedererwecken V.k.e. (erweckte wieder / hat wiedererweckt) : dihuniñ ; *jemanden vom Tode wiedererwecken,* lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., adreiñ buhez d'u.b., degas u.b a varv da vev, degas buhez en-dro d'u.b, degas buhez en-dro en u.b., lakaat u.b. da (ober d'u.b.) sevel a varv da vev.
wiedererwerben V.k.e. (erwirbt wieder / erwarb wieder / hat wiedererworben) : adprenañ, prenañ en-dro.
wiedererzählen V.k.e. (erzählte wieder / hat wiedererzählt) : adkontañ, adlavaret.
Wiedererzeugung b. (-,-en) : astiñvañ g., azgenel g.
wiederfinden V.k.e. (fand wieder / hat wiedergefunden) : adkavout, kavout en-dro, askavout, kavout an disaouzan eus ; *er konnte das Buch nicht wiederfinden,* c'hwitañ a reas war al levr ; *ich habe meine Brieftasche*

wiedergefunden, aber ohne das Geld, das drin war, adkavet eo bet ganin va doug-paperioù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh ; *sein inneres Gleichgewicht wiederfinden, seine Seelenruhe wiederfinden,* kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, dont ennañ e-unan, distreiñ ennañ e-unan ; *er fand seine Sprache wieder,* ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas ; *in dem Gedränge wurden wir getrennt und fanden uns nicht wieder,* en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile ; *in dem Gedränge wurde das Kind von seinen Eltern getrennt und fand sie nicht wieder,* ar bugel a oa bet kollet diouzh e dud e-mesk an engroez.

Wiedergabe b. (-,-n) : **1.** daskor g., daskorad g., daskoridigezh b., restaol g., restaolidigezh b., restaolerezh g., adro g. ; **2.** adskeudennadur g., eilskeudennadur g., eillivadur g., eiltaoliñ g., eiladiñ g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., eilskeudenn b., haneilañ g. ; *naturgetreue Wiedergabe,* eilad heñvelmik ouzh ar pezh orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; *wörtliche Wiedergabe eines Textes,* troidigezh ger evit ger b., troidigezh ger-ha-ger b. ; *Wiedergabe von Schall,* haneilañ ar stenioù g. ; **3.** [sonerezh] seniñ g., c'hoari g.

Wiedergabetreue b. (-) : [sonerezh] fealded b.

wiedergeben V.k.e. **1.** (gibt wieder / gab wieder / hat wiedergegeben) : reiñ en-dro, adreiñ, daskor, daskoriñ, resteurel, rentañ ; *jemandem die Freiheit wiedergeben,* reiñ e frankiz en-dro d'u.b. ; *jemandem das Augenlicht wiedergeben,* dizallañ u.b., reiñ ar gweled en-dro d'unan dall ; *den Sinn wiedergeben,* adreiñ spered ar skrid orin ; **2.** eztaoliñ, ezteurel, diskouez, mouezhiañ ; *wörtlich wiedergeben,* adlavaret, degas ger-ha-ger ; *jemandes Worte wiedergeben,* degas gerioù u.b., restañ komzoù u.b. ; [sport] *das Ergebnis gibt das Spiel nicht richtig wieder,* n'emañ ket ar gont diouzh ar c'hoari.

wiedergeboren ag. : adc'hanet, ganet a-nevez, adsavet.

Wiedergeburt b. (-,-en) : **1.** adc'hanedigezh b., azganedigezh b., adenkorfadur g. ; **2.** [dre skeud.] adtaol g., ragain g., adsav g., adsavidigezh b., azginivelezh b., dasorc'h g., dasorc'hidigezh b.

wiedergenesen V.gw. (genas wieder / ist wiedergenesen) : pareañ, yac'haat, dont war-c'horre, diglañviñ, addont, dont e-barzh, disoc'h a gleñved, digleñvediñ, digleñvel, gwellaat, dont da blom, dont d'e yezh.

Wiedergenesung b. (-) : pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., diboan b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b.

wiedergewinnen V.k.e. (gewann wieder/ hat wiedergewonnen) : adc'hounit.

wiedergutmachen V.k.e. (macht wieder gut / machte wieder gut / hat wiedergutgemacht) : digoll (kempouezañ, dispenn) an droug graet, digoll u.b. evit an droug graet dezhañ, dic'haouiñ eus an droug graet, difallañ (renkañ, digoll, rapariñ) udb, en em akuitañ.

Wiedergutmachung b. (-,-en) : digoll g., dic'haouadur g., dic'haou g., dic'haouadenn b., garedon g./b., redimerezh g.

wiederhaben V.k.e. (hat wieder / hatte wieder / hat wiedergehabt) : kaout en-dro, adkavout.

wiederherstellen V.k.e. (stellte wieder her / hat wiederhergestellt) : **1.** adsevel, adlakaat, assevel ; *das Gleichgewicht wiederherstellen,* lakaat kempouez en-dro, kempouezañ en-dro ; *die Monarchie wiederherstellen,* assevel an unpenniezh ; **2.** renevezañ, nevezañ, adaozañ, difallañ, ratreañ, lakaat e ratre ; **3.** [mezeg.] *jemanden wiederherstellen,* pareañ ur c'hlañvour, reiñ yec'hed d'ur c'hlañvour, dijabliñ ur c'hlañvour, degas yec'hed ha nerzh d'ur c'hlañvour en e wazhied.

Wiederhersteller g. (-s,-) : adaozer g., renevezer g., ratreer, assaver g.

Wiederherstellung b. (-,-en) : **1.** adaozidigezh b., adaozerezh g., renevezidigezh b., adsavidigezh b., ratreerezh g., ratreañ g. ; *Wiederherstellung einer Fassade,* nevezerezh (kempennidigezh b.) talbenn un ti g. ; **2.** [mezeg.] pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b. ; **3.** [mezeg.] pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies. ; **4.** [istor] assavidigezh b. ; *Wiederherstellung der Monarchie,* assavidigezh an unpenniezh b.

wiederholen[1] V.k.e (stag : hat wiederholt) : **1.** adlavaret, azlavaret, eillavaret, P. riklañ ; *ich wiederhole, was ich gehört habe,* lavaret a ran an dra-se war-lerc'h klevet, restañ a ran an dra-se war-lerc'h klevet ; *etwas zum Überdruss wiederholen,* lavaret seizh kant gwech warn-ugent ar memes tra, ravodiñ, arabadiñ udb, lavaret hag azlavaret udb ; *etwas immer wieder wiederholen,* skeiñ war an tach ; *eine Frage wiederholen,* neveziñ e c'houlenn, adneveziñ e c'houlenn, goulenn udb evit an eil gwech ; **2.** *eine Lektion wiederholen,* ober un adtremen war ur gentel, peurzeskiñ ur gentel ; *etwas im Kopf wiederholen,* daskiriat udb, treiñ udb en e benn, treiñ udb en e spered, disvalañ ur soñj bennak en e benn, disvalañ ur soñj bennak en e spered ; **3.** adober, adkregiñ gant ; *eine Klasse wiederholen,* eilañ ur c'hlas, doublañ ur c'hlas, doublañ, ober un eil bloavezh en hevelep klas ; **4.** [skinwel, skingomz] kinnig un eil gwech, adskignañ ; **5.** [bred.] arren [*anv-gwan* arreet], arreata.

V.em. stag : **sich wiederholen** (hat sich (t-rt / t-d-b) wiederholt) : **1.** (t-rt) : lavaret hag adlavaret ar memes tra, bezañ arabadus, bezañ randonus, randoniñ, rambreal, riotal ; **2.** (t-rt) : c'hoarvezout adarre ; **3.** (t-d-b) : *sich (t-d-b) etwas im Kopf wiederholen,* daskiriat udb, treiñ udb en e benn, treiñ udb en e spered, disvalañ ur soñj bennak en e benn, disvalañ ur soñj bennak en e spered.

wiederholen[2] V.k.e (rannadus : hat wiedergeholt) : adtapout, addegas, degas en-dro, deren [*anv-gwan* dereet].

Wiederholer g. (-s,-) : **1.** adlavarer g. ; **2.** mestr-studi g., askentelier g.

wiederholt ag. : meur a.

Adv. : meur ha meur a wech, lies gwech, lies a wech, gwall alies, alies a-walc'h, aliezik, meur a wech, alies a wech, bep an amzer.

Wiederholung b. (-,-en) : **1.** adlavared g., azlavarad g., dazlavar g. ; [moull.] *irrtümliche Wiederholung eines Wortes oder eines Satzteiles,* doubladur g. ; **2.** adwech b. ; **3.** *Wiederholung einer Lektion,* distremen g., adtremen g. ; **4.** *kurze Wiederholung,* dastum g. / diverradur g. / difin ur gentel g. (Gregor), berrzastum g. ; **5.** abadenn hag a zo bet skignet dija b., adskignadenn b. ; **6.** adkrog g., adstag g., distro g./b. ; *häufige Wiederholung,* stankter g., paoted b., puilhder g., aliested b. ; **7.** [bred., sonerezh] arreadur g., arreadenn b., arren g., arreata g.

Wiederholungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] adfeilh g. ; *im Wiederholungsfalle,* e ken kaz ma teufe d'an tamallad adfeilhañ, e ken kaz ma adfeilhfe an tamallad.

Wiederholungsprüfung b. (-,-en) : adesae g.

Wiederholungstäter g. (-s,-) : [gwir] adfeilher g.

Wiederholungszwang g. (-s,-zwänge) : [bred.] mac'henn-arreata b.

Wiederhören n. (-s) : [pellgomz] *auf Wiederhören !* kenavo ar c'hentañ kleved ! kenavo ar c'hentañ pellgomz ! ken a vi klevet !

Wiederinbetriebnahme b. (-) : adlañs g., azlañs g., adloc'hañ g., azloc'hañ g.

Wiederingangsetzen n. (-s) : adlañsañ g., azlañsañ g., adloc'hañ g., azloc'hañ g.

Wiederinstandsetzung b. (-,-en) : kempennidigezh b., ratreadur g., ratreerezh g., difalladur g., adaozidigezh b., adaozerezh g., adnevezidigezh b., nevezerezh g.

wiederkäuen V.k.e ha V.gw. (hat wiedergekäut) : **1.** [loen.] taskagnat, daskiriat, dambleat, takeneat ; *Gras wiederkäuen,* daskiriat geot ; **2.** [dre skeud.] *etwas wiederkäuen,* lavaret seizh kant gwech warn-ugent ar memes tra, ravodiñ ; *er käut immer die gleichen Geschichten wieder,* atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, atav e vez o tibunañ kontadenn Mari-Bladenn.

Wiederkäuen n. (-s) : daskiriadur g., daskiriat g., takeneerezh g., taskagn g.

wiederkäuend ag. : takeneüs, daskirier.

Wiederkäuer g. (-s,-) : [loen.] daskirier g.

Wiederkauf g. (-s,-käufe) : adpren g., eilpren g.

Wiederkehr b. (-) : distro g./b., retorn g. ; *regelmäßige Wiederkehr,* mareadegezh b., prantadegezh b. ; *die Wiederkehr des Frühlings,* distro an nevez-amzer g./b. ; *zur Wiederkehr des Frühlings,* war zistro an nevez-amzer ; *ohne Wiederkehr,* hep retorn, hep distro ; *das Tal ohne Wiederkehr,* an Draoñienn hep Distro b.

wiederkehren V.gw. (ist wiedergekehrt) : **1.** distreiñ, dont en-dro, retorn ; **2.** c'hoarvezout adarre ; *die Gelegenheit kehrt nicht wieder,* ne vo ket un eil gwech eus un dro-vat seurt-se ; *regelmäßig wiederkehrend,* mareadek, prantadek ; *wiederkehrende Kosten,* kargoù arreadek lies.

Wiederkehren n. : adkrog g., adstag g., distro g./b. ; *öfteres Wiederkehren,* stankter g., paoted b., puilhder g., aliested b.

wiederkommen V.gw. (kam wieder / ist wiedergekommen) : **1.** distreiñ, dont en-dro, retorn, distremen ; *ich komme gleich wieder,* distro on diouzhtu, a-benn nebeut e vin distro, ne vin ket pell (ne vin ket un hollvad) oc'h ober va zro ; **2.** c'hoarvezout adarre ; *das kommt nie wieder,* aet eo kement-se da vat da get, ne vo ket gwelet seurt traoù mui, ne vo gwelet seurt traoù mui.

Wiederkunft b. (-) : distro g./b. ; [preder, Nietzsche] *die ewige Wiederkunft,* an distro peurbadel / an distro beurbadel g./b.

wiedersagen V.k.e. (hat wiedergesagt) : adlavaret, azlavaret, eillavaret.

Wiedersehen n. (-s) : emgavedigezh b. ; *auf Wiedersehen !* d'ar c'hentañ gweled ! d'ar wech all ! ken ar wech all ! ken a vi gwelet ! kenavo ! kenavezo ! ken evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! joa deoc'h ! ken a vezo ar c'hentañ gweled ! (Gregor), bete-goude ! P. keno ! ; *auf baldiges Wiedersehen,* kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! kenavo ar c'hentañ ma c'hallin !

wiedersehen V.k.e. (sieht wieder / sah wieder / hat wiedergesehen) : adwelet, azgwelet, gwelet en-dro, gwelet adarre ; *wann sehen wir uns wieder ?* peur en em welimp adarre ? peur en em adwelimp ? ; *wir sehen sie nie wieder,* n'o gwelimp mui birviken, n'o gwelimp biken mui.

Wiedertäufer g. (-s,-) : [relij., istor] advadezour g.

wiederum Adv. : **1.** adarre, arre, en-dro, a-nevez ; **2.** diouzh un tu all, eus un tu all, en enep, en eskemm, a-eskemm.

Wiedervereinigung b. (-,-en) : adunanidigezh b. ; *ohne Wiedervereinigung unseres Landes, kein Pardon,* anez adunanidigezh hor bro, pardon ebet.

Wiedervergeltung b. (-,-en) : daskor g., digoll g., distro-gwall g., heñvelboan b., dial g., krog-evit-krog g.

Wiederverheiratung b. (-,-en) : addimeziñ g., eildimeziñ g.

Wiederverkauf g. (-s,-verkäufe) : adwerzh b., adwerzhadenn b.

Wiederverkäufer g. (-s,-) : adwerzher g.

Wiederverkörperung b. (-,-en) : adenkorfadur g.

wiederverpflichten V.em. : **sich wiederverpflichten** (verpflichtete sich wieder / hat sich (t-rt) wiederverpflichtet) : [lu] enrollañ en-dro, enrollañ a-nevez, adenluañ.

Wiederverwendung b. (-,-en) : adimplij g., atoradur g., adarver g., adarveradur g.

wiederverwerten V.k.e. (verwertete wieder / hat wiederverwertet) : adimplijout, adarverañ, atoriñ ; *wiederverwertetes Glas,* gwer adaozet g., gwer adimplijet g., gwer atoret g.

Wiederverwertung b. (-,-en) : adarver g., adarveradur g., adimplij g., atoradur g. ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine,* diwanoù lies.
Wiederwahl b. (-,-en) : addilennadur g., adanvadur g.
wiederwählen V.k.e. (hat wiedergewählt) : dilenn en-dro, addilenn, adenvel.
wiefern Adv. : pegeit, betek pegeit, e pe zoare, e peseurt keñver, penaos.
Wiege b. (-,-n) : **1.** kavell g., [yezh ar vugale] toutoun g., haha g., berdi-berdoñ g., toutou g. ; *von der Wiege bis zur Bahre,* eus ar c'havell d'ar bez, eus ar c'havell-badeziant d'ar c'havell-bez ; *in der Wiege liegen,* bezañ en e gavell ; *ein Kind in die Wiege legen,* kavellañ ur bugel ; *weder Mann und Weib, noch Kinder in der Wiege wurden verschont,* ne voe espernet na gwaz na maouez, nag ar vugale vihan en o c'havell ; **2.** bro c'henidik b., bro-gavell b., tolead genidik g., kêr b. ; *Goethes Wiege stand in Frankfurt,* Goethe e oa Frankfurt bro e gavell ; **3.** [dre skeud.] *das ist ihm in die Wiege gelegt worden,* hennezh a zo bet krouet evel-se, a-vihanik emañ evel-se, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, a-ouenn eo dezhañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se.
Wiegebrücke b. (-,-n) : pont-pouezañ g.
Wiegmeister g. (-s,-) : pouezer g.
Wiegemesser n. (-s,-) : drailherez b., miñserez b., kontell-drailhañ b., kontell-vunudañ b.
wiegen[1] V.k.e. (wiegte, hat gewiegt) : **1.** luskellañ, luskellat, luskañ, barlennañ, brañskellat, hoskellat ; *ein Kind in den Armen wiegen,* luskellañ ur bugel en e zivrec'h ; *ein Baby in der Wiege wiegen,* hoskellat ur babig en e gavell ; *ein Kind in den Schlaf wiegen,* luskellañ ur bugel ken na vano kousket, luskellat ur bugel da gousket, ober lalla d'ur bugel ; *hin und her wiegen,* luskellañ, luskañ-diluskañ ; **2.** [dre astenn.] *den Kopf hin und her wiegen,* hejañ e benn, brallañ e benn, pouezañ butun, brañskellat e benn, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ ; **3.** *die Wellen wiegen das Boot,* brañsigellat a ra ar vag gant an houlennoù, brañskellat a ra ar vag gant an houlennoù, lusket-dilusket e vez ar vag gant ar gwagennoù, gwintañ-diwintañ a ra ar vag gant an houl, emañ ar vag o ruilhal evel ur penton, taolet ha distaolet e vez ar vag gant ar c'hommoù, neuñvennat (neuennat) a ra ar vag, hej a zo gant ar vag, hejet e vez ar vag gant ar c'hommoù.
V.em. : **sich wiegen** (wiegte sich, hat sich (t-rt) gewiegt) : **1.** *sich in den Hüften wiegen,* **a)** rodal e revr, hejañ (gweañ) e revr en ur gerzhet, frejañ, gaolgammañ pa vezer o kerzhet, jorgellat pa vezer o kerzhet ; **b)** [dre skeud.] ober re vras gaoliad, ober teil, ober digoroù, pompadiñ ; **2.** [dre skeud.] en em douellañ ; *sich in Hoffungen wiegen,* en em douellañ da zelc'her spi ; *sich in Illusionen wiegen,* en em zallañ, en em douellañ e-unan, en em reiñ da douelladennoù spered, lakaat ul lunedoù koad war e zaoulagad, mont da-heul e huñvreoù, huñvreal, bezañ dalc'het gant ur sorc'henn, sevel kestell el Loar, magañ re vras goanag, kaout re vras spi, en em douellañ da zelc'her spi ; *sich in Sicherheit wiegen,* krediñ d'an-unan bezañ en diogel, krediñ d'an-unan bezañ en tu all da bep droug, krediñ emeur dizañjer, krediñ d'an-unan bezañ diwallet a nep gwall fortun.
wiegen[2] V.gw. ha V.k.e (wog / hat gewogen) : **1.** pouezañ, pouezata, dibouezhañ ; *er wiegt hundert Kilo,* pouezañ a ra kant kilo, kant kilo a bouez a zo ennañ ; *das wiegt über drei Pfund,* tremen tri lur bouez a zo en dra-se ; *dieser Sack wiegt zehn Pfund,* ar sac'h-se ez eus (a zo) dek lur a bouez ennañ, dek lur bouez a ya d'ober ar sac'had-se, ar sac'had-se a bouez dek lur ; *er wiegt genauso viel wie er,* pouez-ha-pouez eo gantañ ; *der Fleischer wiegt knapp,* rik-ha-rak (rik-ha-rik) e vez ar boser gant e bouezioù, ar boser a laka ar pouez just, rik e vez ar c'higer gant e zanvez ; *einen Sack Kartoffeln wiegen,* pouezañ ur sac'h avaloù-douar ; *etwas in der Hand wiegen,* dibouezañ udb, braspouezañ udb, pouezata udb, palvata udb ; *gewogener Mittelwert,* keitad daspouezet g. ; **2.** [dre skeud.] bezañ pouezus, bezañ a bouez, kontañ ; *nicht schwer wiegen,* na dennañ da vraz, na vezañ gwall bouezus, na zougen pouez bras, na vezañ un holl vad eus an dra-mañ-tra, na gontañ kalz, na vezañ kalz tra, na vezañ kalz a dra, na vezañ pikol tra, na vezañ pikol.
V.em. : **sich wiegen** (wog sich, hat sich (t-rt) gewogen) : en em bouezañ.
Wiegen[1] n. (-s) : pouezadenn b., pouezerezh g., pouezañ g.
Wiegen[2] n. (-s) : luskellerezh g., luskell b., hej g.
wiegend ag. : *mit wiegendem Gang gehen,* rodal e revr, hejañ (gweañ) e revr en ur gerzhet, frejañ, gaolgammañ pa vezer o kerzhet, jorgellat pa vezer o kerzhet.
Wiegendruck g. (-s,-e) : [moull.] henvoulladur g., levr henvoullet g.
Wiegenkind n. (-s,-er) : poup g., poupig g., babig g.
Wiegenkorb g. (-s,-körbe) : kofin b., kavell-aozilh g., koloenn b.
Wiegenlied n. (-s,-er) : luskellerez b.
Wieger g. (-s,-) : pouezer g.
Wiegeplatz g. (-es,-plätze) : pouezlec'h g.
wiehern V.gw. (hat gewiehert) : **1.** gourrizial, gourriziañ, c'hwirinat, grizinkal, skrimpal, richanañ, kristilhañ, ronkal ; **2.** [dre astenn.] c'hoarzhin ken na strak (frank, a-strak, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed), ober pezhioù c'hoarzhadennoù, dic'hargadennañ, kristilhañ.
Wiehern n. (-s) : gourriziadeg b., gourriziadennoù lies., gourriziadurioù lies., c'hwirin g., c'hwirinadennoù lies, c'hwirinadeg b., c'hwirinerezh g., skrimpadeg b., skrimpadennoù lies., skrimpoù lies., grizink g., grizinkadennoù lies., richan ar c'hezeg g.
Wiek b. (-,-en) : [Mor Baltel] bae g., ouf g., pleg-mor g., morlenn b.
Wiem g. (-s,-e) **/ Wieme** b. (-,-n) **/ Wiemen** g. (-s,-) : klud g.
Wien n. (-s) : Vienna b., Gwenvon b. [diwar hec'h anv keltiek : Vindi-Bona].
Wiener[1] g. (-s,-) : Viennad g.

Wiener[2] ag. digemm : viennat, eus Vienna, giz Vienna, … Vienna ; *Wiener Schnitzel,* skalopenn giz Vienna b. skolpenn giz Vienna b. ; *Wiener Walzer,* valsenn giz Vienna b. ; [preder.] *Wiener Kreis,* kelc'h Vienna g.
Wienerei b. (-) : P. naetadur g., kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., glanidigezh b., karzh g., karzhadur g., karzhadenn b., karzherezh g., dilouzadur g., puridigezh b., skarzh g., skarzhadenn b., skarzhadur g., skarzherezh g., frotañ-difrotañ g.
wienerisch ag. : viennat, eus Vienna, … Vienna.
wienern V.k.e. (hat gewienert) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, frotañ-difrotañ.
Wiese b. (-,-n) : pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ [*liester* peurioù] g., prad g., pradad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b. ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide,* n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad ; *Wiese und Wald,* koad ha douaroù ; *von einem Bach durchzogene Wiese,* gwazhell b. ; *höher liegender Teil einer Wiese,* tenin g., tirien g., penn-laez ur bradenn g.
wiesehr stag. isurzh. : [Bro-Aostria] pegen, pegen kreñv.
Wiesel n. (-s,-) : buan g., kaerell b., koantig g., propig g., [dre fent] Mac'harid-koant b. ; *großes Wiesel,* ermin g., erminig g. [*liester* erminiged], kaerell-wenn b. ; *wie ein Wiesel laufen, flink wie ein Wiesel sein,* bezañ prim evel ul levran, bezañ lijer evel ur c'had, redek evel ur c'had, bezañ bliv evel ur c'hazh-koad, bezañ gwevn evel ur wennili, bezañ skañv evel ur marmouz, bezañ gwevn evel ur gwiñver, bezañ meür evel ur gwiñver, bezañ meür evel ur silienn, bezañ skañv evel ur gwiñver, redek evel ur c'hi bihan.
wieselflink ag. : prim evel ul levran, lijer evel ur c'had, bliv evel ur c'hazh-koad, gwevn evel ur wennili, skañv evel ur marmouz, gwevn evel ur gwiñver, skañv evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn.
Wiesen-Bärenklau b. (-) / g. (-s) : [louza.] kraban-arzh b., korz-babouz str., korz-kanell str., korz-prad str., panez gouez str.
Wiesenbibernelle b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g.
Wiesenblume b. (-,-n) : bleuñv ar pradoù str.
Wiesenchampignon g. (-s,-s) **/ Wiesenegerling** g. (-s,-e): [kabell-touseg] rozig ar pradoù g.
Wiesengelände n. (-s,-) : pradeg b., pradenn b.
Wiesengrund g. (-s,-gründe) : saon goloet penn-da-benn gant geoteier b., kampoullenn goloet penn-da-benn gant foenneier b., geoteg b., foenneg g.
Wiesenheu n. (-s) : [louza.] foenn prad g.
Wiesenklee g. (-s) : [louza.] melchon-peuriñ str., melchon-glas str., melchon-bro str.
Wiesenknarrer g. (-s,-) : [loen.] rasker-melchon g., savelleg g., rakig g., rakig-melchon g., [dre fent.] luskeller g.
Wiesenknöterich g. (-s,-e) : [louza.] teod-naer g., louzaouenn-an-naer b., boued-naer g., boued-an-naer g., melloù-an-naer lies.
Wiesenknopf g. (-s,-knöpfe) : [louza.] *kleiner Wiesenknopf,* primpinella g.
Wiesenkümmel g. (-s,-) : [louza.] koumin g., pastounadez-melen str., karotez-naer str., panez sukret str.
Wiesen-Margerite b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-santez-Varc'harid b., bozenn gwenn str., boked Marc'harid g.
Wiesenmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar foenn g.
Wiesenmoor n. (-s,-e) : peurlec'h g., douar geun g.
Wiesenpieper g. (-s,-) : [loen.] sidanig g., sidan-prad g.
Wiesenralle b. (-,-n) : [loen.] rasker-melchon g., savelleg g., rakig g., rakig-melchon g., [dre fent.] luskeller g.
Wiesensalbei g. (-s) : [louza.] saoj-garzh g., saoj gouez g.
Wiesenschafstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez velen penn glas b.
Wiesenschaumkraut n. (-s) : [louza.] beler-prad str.
Wiesenschmätzer g. (-s,-) : [loen.] strakig g., strakerig g.
Wiesental n. (-s,-täler) : traoñienn goloet penn-da-benn gant geoteier b., kanienn goloet penn-da-benn gant foenneier b., geoteg b., foenneg g.
Wiesenwachs g. (-es) : foennaj g.
Wiesenwirt g. (-s,-e) : [labour-douar] geoter g.
Wiesen-Wucherblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-santez-Varc'harid b., boked Marc'harid g., bozenn gwenn str.
wieso Adv. : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ ; *wieso sind Sie nicht bei den anderen ?* petra a zo kaoz n'emaoc'h ket gant ar re all ? ; *wieso denn ?* penaos !
wieten V.k.e. (hat gewietet) : c'hwennat.
wievielmal Adv. : nouspet gwech c'hoazh, pet gwech warn-ugent, pet ha pet gwech all, n'ouzon ket pet kant warn-ugent**,** n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nag a bet gwech, hag a bet gwech, nag a wech, na pet gwech.
wievielt Adv. : *zu wievielt,* pet ; *zu wievielt sind wir hier ?* pet den emeur amañ ?
wievielt- ag. : petvet ; *der Wievielte ist er in der Schule ? - er ist der Dritte,* pet a zo en e raok er skol ? - tri a zo / ar petvet eo er skol ? - an trede eo / ar bet emañ er skol ? - an dri emañ / da betvet emañ er skol ? - da drede emañ ; *die Wievielte ist sie in der Schule ? - sie ist die Dritte,* pet a zo en he raok er skol ? - tri a zo / ar betvet eo er skol ? - an drede eo / ar betvet eo er skol ? - an deirvet eo / da betvet emañ er skol ? - da drede emañ / da betvet emañ er skol ? - da deirvet emañ ; *den Wievielten haben wir heute ?* ar bet eus ar miz emaomp hiziv ? ar petvet eus ar miz emaomp hiziv ? ar petvet deiz eus ar miz emaomp hiziv ? ; *am Wievielten ist Schulbeginn,* d'ar bet e vo an distro-skol ? ; *zum wievielten Mal ?* evit ar petvet gwech ? pet ha pet gwech ? pet ha pet gwech all ? na pet gwech ? nag a wech ? nag a bet gwech hag a bet gwech ? pet gwech warn-ugent ? pet kant warn-ugent ? pet mil warn-ugent ? nouspet gwech ? pet gwech, n'on ket evit o c'hontañ ?
wieweit Adv. : pegeit, betek pegeit, e pe zoare, e peseurt keñver, penaos.
wiewohl stag. isurzh. [*sellit ivez ouzh* **obwohl**] : daoust ma, daoust dezhañ, ha, pegement bennak ma, penaos

bennak ma, petra bennak, pegen bras bennak, dezhañ da, evitañ da, goude ma, bezañ ma, ha bezañ ma, evit bezañ ma, ha bezañ e, na bezañ e, pa.

Wikinger g. (-s,-) : Viking g., Dan g., Norman g.

Wikingerboot n. (-s,-e) / **Wikingerschiff** n. (-s,-e) : bag viking b., lestr viking g., drakar g.

wild ag. : **1.** gouez, dizoñv ; *wildes Tier,* loen gouez g., gouezvil g. ; *wilde Tiere,* gouezaj g., gouezed lies., gouezviled lies. ; *wilde Völker,* pobloù gouez lies., meuriadoù tud gouez lies. ; *wildes Kind, Wolfskind,* bugel gouez g.

2. digenvez, distro, didud, gouez ; *wilde Gegend,* toull gouez g., korn-bro gouez g., difouilh g., bro digenvez (digavennus, didud, digevannez) b., lec'h digenvez, lec'h distro g., kozh lec'h distro g., digenvez g.

3. diroll, frenezius, diaoulek ; *wildes Kind,* diaoul a vugel g., bugel a foeltr forzh g., Kerdrubuilh b., bugel charre gantañ atav g., sac'h-an-diaoul g., breser g., trapikell b., mesker g., bugel imbroudet diwar an diaoul g., breskenner g. ; *wilder Trieb,* doug (lusk) diroll g., anien diroll b. ; *wildes Meer,* mor diroll g. ; *wilde Einbildungskraft,* faltazi diroll b. ; *wilder Kampf,* stourm arloup g. ; *wilde Flucht,* tec'h a-raok e benn (rak e eneb) g. (Gregor), brigoñserezh g. ; *wilder Tanz,* dañs diaoulek g., fich-lostenn g. ; *er ist ganz wild auf Austern (t-rt),* pitouilh eo war an istr, ruz eo war an istr, taer eo war an istr, ur gwall zebrer istr a zo anezhañ, sot eo gant an istr, hennezh a zo ur gwall baotr war an istr, troet eo gant an istr, pa vez tu dezhañ e sko war an istr, ur c'hrog bras en deus ouzh istr, gwrac'h eo da zebriñ istr, gwrac'h eo gant an istr ; *ganz wild nach jemandem sein,* bezañ trelatet gant u.b., bezañ troet-bras gant u.b., bezañ nay gant u.b., bezañ tik gant u.b.

4. feuls, taer, entanet, fuloret-mik, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-naet, fulorus, feulzet, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, frenezius, gouez, e gouez, e benn e gouez, divarc'het, diaoulet, herrus ; *von beiden Seiten kam ein wildes, fortwährendes Feuer,* an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.

5. fuilh ; *wildes Haar,* blev fuilh (fuilhet, kreouichennek, foutouilhek) str., penn urupailh g., kreouichenn b., kreouichennad b., kribenn luziet b., pennad-blev fuilhet g., pagnotenn b., kreoñ g., kreoñad g., paltokennad vlev b.

6. aonik, gouez, ferv ; *das Pferd wird wild,* skordañ (pennfolliñ) a ra ar marc'h ; *ein Pferd wild machen,* ober d'ur marc'h pennfolliñ, spontañ ur marc'h, gouezaat ur marc'h (Gregor) ; *wilde Miene,* penn ferv g., penn gouez g., neuz ouez b., dremm rust ha ganas b., penn truant g., dremm ouez b., dremm stummet-garv b.

7. direizh, direol ; *wilde Müllkippe,* toull-diskarg direol g., diskarg direol g. ; *wilde Ehe,* tiegezh bihan g., tiegezhig g., ti bihan g., riboderezh g., serc'herezh g. ; *mit jemandem in wilder Ehe leben,* bezañ strobet ouzh u.b., serc'hiñ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., ober ti bihan gant u.b., ober tiegezh bihan gant u.b., c'hoari ti bihan gant u.b., ribodal, bezañ ajolbet gant u.b., en em stropañ gant u.b., en em stropañ ouzh u.b., en em rollañ gant u.b., ajolbañ gant u.b. ; *wilder Streik,* diskrog-labour hep rakkemenn (war an tach, war an tomm) g. ; *ein wildes Leben führen,* ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, tourc'heta, ober anezhi, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, kas an ton, kas anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, riboulat, breskenn, ebatiñ, furikat, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, riblañ, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, bevañ en diroll, louvigezhiñ, gastaouiñ.

8. sterioù divoutin : [louza.] *wilde Rose,* roz-ki str., agroaz str., roz gouez str. (Gregor) ; *wilder Wein,* gwini-bleuñv str., gouezgwini str. / gouezgwiniez b. (Gregor) ; *wildes Holz,* taolaj g. ; [mezeg.] *wildes Fleisch,* torzhell b., kreskenn b. / gourivin g. / kig-kresk g. / nozelenn b. (Gregor) ; [kailh] *wildes Gestein,* reier didalvoud lies. ; [mojenn.] *der wilde Jäger,* Odin g., Wotan g., an Hemolc'her Ifern g. ; *die wilde Jagd,* [mojenn.] an Hemolc'h Ifern g.

9. P. grevus ; *das ist doch nur halb so wild,* n'eus nemeur a zroug, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh ! n'eus ket marv mil den, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer), n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket, ne rit ket kalz a forzh, ne rit ket paot a forzh.

Adv. : *wild wachsen,* kreskiñ evel trenkezenn (evel avoultrenn), bezañ egras, kreskiñ er oueziri ; *wild wachsend,* koudask, gouez ; *wild wachsende Früchte,* frouezh koudask str. ; *wild wachsende Bäume,* gwez koudask str. ; *wild um sich schlagen,* en em zifretañ (en em zispac'hañ, jestraouiñ, jestral) par d'un diaoul, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, daoubenniñ, rigasat, c'hoari ar vazh, ober bec'h ; *teuflisch wilde Musik,* sonerezh kreñv ha gouez g., sonerezh diaoulek g.

Wild n. (-s) : jiber g., jiboez g., gouezaj g., penn-jiber g., gouezed lies. ; *Rotwild,* kirvi ha yourc'hed ; *Schwarzwild,* moc'h-gouez str. ; *reich an Wild,* jiboezek, jiboezus, jiberus, stank ar jiber ennañ ; *im Wald wimmelt das Wild,* er c'hoad e verv ar jiber ; *das Wild aufstöbern, das Wild aufscheuchen,* spontañ kement penn-jiber a zo ; *er stinkt nach Wild,* c'hwezh (mouezh) ar gouez a zo gantañ.

Wildapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval put, aval garzh g., grigoñs str.

Wildbach g. (-s,-bäche) : froud b., froud-dour g., remoul dour red g., stêr froudheñvel b.

Wildbahn b. (-) : *in freier Wildbahn, auf freier Wildbahn,* en e frankiz.

Wildbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Wildbeeren pflücken,* lusa.

Wildbeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str., bod lus g.

Wildbirne b. (-,-n) : [louza.] **1.** kozhper str., kosper str., kalper str. ; **2.** gwez-per koudask str., gwez-per ar Werc'hez str.

Wildbret n. (-s) : kig gouez g., jiber g., jiboez g., gouezaj g.

Wilddieb g. (-s,-e) : bigrier g., [gant lasoù kouevr] kouevretaer g.
Wilddieberei b. (-) **/ Wilddiebstahl** g. (-s,-diebstähle) : bigrierezh g., bigriañ g., [gant lasoù kouevr] kouevretaat g., kouevretaerezh g.
Wilde b. (-,-n) : gouezeri b., gouelec'h g., gouezder g.
Wilde(r) ag.k. g./b. : gouezіad g., gouezіadez b., den gouez g. ; *kleiner Wilder,* diskol g., gouezard g., hanter ouez a grennard g.
Wildente b. (-,-n) : [loen.] houad gouez g. ; *junge Wildente,* halebran g. ; *graue Wildente,* morvankez b.
Wilderei b. (-) : bigrierezh g., bigriañ g., [gant lasoù kouevr] kouevretaat g., kouevretaerezh g.
Wilderer g. (-s,-) : bigrier g., [gant lasoù kouevr] kouevretaer g.
wildern V.gw. (hat gewildert) : **1.** bigriañ, [gant lasoù kouevr] kouevretaat ; **2.** [chas, kizhier] kantren, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, galoupat, toulbabañ, chalvantiñ, korntroiañ, straniñ, baleantañ, c'hwilostat, galoupat ; **3.** ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, tourc'heta, ober anezhi, kas warni, kas warnezi, kas an ton, kas anezhi, c'hoari anezhi, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, riboulat, breskenn, ebatiñ, furikat, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reilhennat, riblañ, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll.
Wildesel g. (-s,-) : [loen.] azen gouez g., gouezazen g.
Wildfang g. (-s,-fänge) : [dre skeud.] diaoul a vugel g., diaoulig g., bugel a foeltr forzh g., Kerdrubuilh b., bugel charre gantañ atav g., sac'h-an-diaoul g., breser g., trapikell b., mesker g., gwidal g., bugel imbroudet diwar an diaoul g., diaoul a baotr g., breskenner g., ostiz g., orin fall g., orinez fall b., diaoulez b., pikez vihan b., dañvadez b., kegin b., ebeulez b., paborez b.
wildfremd ag. : dianav penn-da-benn, na kar na karrigell, estren-mik, dianav d'an holl ; *hier bin ich wildfremd,* dianav on evit an holl dud amañ, dianav on d'an holl dud amañ ; *diese Leute sind mir wildfremd,* an dud-se n'int na karr na karrigell din.
Wildfremde(r) ag.k. g./b. : den dianav penn-da-benn g., den dianav d'an holl g.
Wildfrevler g. (-s,-) : bigrier g., [gant lasoù kouevr] kouevretaer g.
Wildgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz ouez b.
Wildgehege n. (-s,-) : gwarezva g., mirva g., kloz g., kloziad g., gwaremm b.
Wildgeschmack g. (-s) : blaz ar c'hig gouez g., blaz ar gouez g., gouezder g. ; *dieses Fleisch hat Wildgeschmack,* blaz ar gouez a zo gant ar c'hig-mañ, ar c'hig-mañ a zo blaz ar gouez warnañ, ar c'hig-mañ a zo gouezder warnañ.
Wildgrube b. (-,-n) : toull-strap g., toull-trap g., poull-trap g.
Wildhafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).
Wildheger g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g., gwaremmer g.
Wildheit b. (-) : gouezerezh g., gouezoni b., gouezeri b., gouezder g., gouezded b., taerijenn b., herrusted b., taerded b., bouilhder g., bouilhded b., feroni b., fervder g., krizder g.
Wildhonig g. (-s) : mel gouez g.
Wildhund g. (-s,-e) : [loen.] ki gouez g.
Wildhüter g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g., gwaremmer g.
Wildkaninchen n. (-s,-) : konikl g., konikl gouez g.
Wildkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh gouez g.
Wildleder n. (-s) : demmgen g., gavrgen g.
wildledern ag. : … demmgen, … gavrgen.
Wildling g. (-s,-e) : **1.** loen gouez g., gouezvil g. ; **2.** [louza.] koudaskenn b., avoultrenn b., trenkezenn b., gwez trenk str. ; **3.** [louza.] taolaj str., glasten str. ; **4.** [tud] gouezard g., hanter ouez a zen g.
Wildlingsschule b. (-,-n) : [louza.] trenkezenneg b.
Wildnis b. (-,-se) : gouezeri b., gouelec'h g., gouezder g.
Wildpark g. (-s,-s) : gwarezva g., mirva g., kloz g., kloziad g., gwaremm b.
Wildpastete b. (-,-n) : [kegin.] pastez jiber g.
Wildpflanzen lies. : gouezeri b.
Wildpflaume b. (-,-n) : prun koudask str. ; *gelbe Wildpflaumen,* kelloù-kazh lies.
Wildpferd n. (-s,-e) : [loen.] gouezvarc'h g. [*liester* gouezvirc'hed].
wildreich ag. : jiboezek, jiboezus, jiberus, stank ar jiber ennañ, paot ar jiber ennañ, loenek.
wildromantisch ag. : romantel en abeg d'e ouezeri.
Wildrose b. (-,-n) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., roz-gouez str., agroaz str.
Wildrübsen g. (-s) : [louza.] irvin-sec'h str.
Wildsau b. (-,-en) : [loen.] gwiz-ouez b.
Wildschaden g. (-s,-schäden) : reuz (freuz g., droug g., distruj g., dismantr g., gaou g., gwast g., gwall g., noaz g.) degaset gant ar jiber (gant ar gouezaj, gant ar jiboez) g.
Wildschütz g. (-en,-en) : **1.** chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., jiboesaour g. ; **2.** bigrier g.
Wildschwein n. (-s,-e) : [loen.] hoc'h-gouez g., moc'h-gouez [*stumm unan* pemoc'h-gouez g.] str., loen du g., porc'hell-gouez g. [*liester* perc'hell-gouez] ; *junges Wildschwein,* moc'h-gouez bihan str., moc'hig-gouez str., porc'hellig-gouez g. [*liester* perc'hellig-gouez], hoc'hig-gouez g. ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger,* hoc'hed-gouez a zo gwennoù aes da dizhout.
Wildschweinkopf g. (-s,-köpfe) : joskenn b.
Wildschweinrüssel g. (-s,-) : moj g., min g., grogn g., groñj g.
Wildtaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., glazig g., pichon gwez g.
Wildtier n. (-s,-e) : loen gouez g., gouezvil g., penn-jiber g. ; *Wildtiere,* gouezaj g., gouezed lies., gouezviled lies. ; *ein Tier wieder als Wildtier in die freie Natur setzen,* gouesaat ul loen a-nevez.
Wildwasserrennen n. (-s) : redadeg kaiak b.
Wildwechsel g. (-s) : [jiber] **1.** tremenadeg g., tremen g., tremenadenn b., tremenidigezh b. ; **2.** g. (-s,-) : garan b., tresad jiber g., arroudenn b.
Wildwest- / Wildwesten g. (-s) : Far West g.

Wildwestfilm g. (-s,-e) : western g., film kaouboied g.
wildwüchsig ag. : [louza.] koudask, gouez, hag a gresk evel trenkezenn (evel avoultrenn), egras, hag a gresk er oueziri.
Wilhelm g. : Gwilherm g., Gwilhom g., Lom g., Laou g.
Wille g. (-ns) **/ Willen** g. (-s) : youl b., bolontez b., youlegezh b., mennerezh g., mennentez b., mennad g., menn g., mennoud g., rat b., tid b., grad b., rebarb g., nerzh-youl g. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt,* youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *etwas mit Willen tun,* ober udb a-fetepañs (a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat d'an-unan, a-rat, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs, a-gentizh-kaer) ; *allgemeiner Wille (Rousseau),* mennoud kevrediñ g. ; *der Wille zum Leben (Schopenhauer),* ar youl-bevañ b., ar youl-vevañ b. ; *der Wille zur Macht (Nietzsche),* ar youl-galloud b., ar youl d'ar galloud b. ; *etwas wider Willen tun,* ober udb en desped d'an-unan (daoust d'an-unan, en eneb d'an-unan, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, a-enep e volontez, en ur c'hinañ, gant diegi, gant glac'har, gant reked, gant kerteri, gant lure, a-rekin, e-rekin, a-enep e c'hrad, a-c'hrad-fall, a-gasoni), ober udb e-rekin d'e c'hoant, kaout diegi oc'h (da, evit) ober udb, kaout doñjer oc'h ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb), na vezañ lamprek evit ober udb, digareziñ ober udb, ober udb dre heg ; *er ging nur wider Willen ins Bett,* digareziñ a rae mont d'e wele, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digarezioù a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digarezioù gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digarezioù evit chom hep mont d'e wele ; *nach jemandes Willen handeln,* ober hervez youl u.b., ober diouzh diviz u.b., ober grad u.b. ; *gegen jemandes Willen,* en desped d'u.b., a-enep youl u.b., e-rekin da c'hoant u.b., a-enep grad u.b. ; *jemandes Willen ausführen,* seveniñ c'hoant u.b., ober e zivizoù d'u.b., ober diouzh c'hoant u.b., ober udb da c'houst u.b., ober holl lavaroù u.b., ober diouzh mennozh u.b., ober grad u.b. ; *seinen eigenen Willen haben,* kaout youl ha menn en e benn, bezañ douget d'e benn, c'hoari e benn person, ober e c'hiz ; *jemandem seinen eigenen Willen aufzwingen,* ober e zorn d'u.b. ; *auf seinem Willen bestehen (beharren),* kilverziñ, derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ da gas e c'hoant da benn, lakaat imor da gaout udb ; *bis jetzt konnte er seinen Willen nicht durchsetzen,* n'eo ket c'hoazh ken koulz ha ma fell dezhañ bezañ, n'eo ket en em gavet c'hoazh e penn e erv, n'eo ket deuet a-benn eus e daol c'hoazh, n'en deus ket tizhet e bal c'hoazh, n'en deus ket diraezet e daol c'hoazh, n'eo ket erru er pal c'hoazh (Gregor), n'en deus ket bet e youl c'hoazh, n'eo ket deuet a-benn c'hoazh d'ober ar pezh a fell dezhañ, n'eo ket deuet a-benn c'hoazh da gaout e youl, n'en deus ket bet e did c'hoazh ; *fester Wille,* youl c'hwek b. ; *stählerner Wille, unbändiger Wille, unbeugsamer Wille, zäher Wille, eiserner Wille,* youl start (dibleg, divrall, rankles, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *seinen Willen stählen, seinen Willen ertüchtigen,* nerzhañ e vennerezh ; *guter Wille,* bolontez vat b., youl vat b. ; *es hängt von Ihrem guten Willen ab,* deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; *voll guten Willens,* a-youl-vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, a galon vat hag a youl frank, a vennentez vat ; *er ist voll guten Willens,* n'eus nemet bolontez vat tout oc'h ober anezhañ, ur gwiad a volontez vat a zo oc'h ober anezhañ, karget eo a volontez vat, bolontez vat-holl eo ; *guten Willen zeigen, den besten Willen zeigen,* diskouez volontez vat ; *beim besten Willen (trotz besten Willens),* daoust da'm (d'e, d'he, d'o h.a.) youl vat, en desped da'm (d'e, d'he, d'o h.a.) holl strivoù, e (gant) pep onestiz (Gregor) ; *mit Wissen und Willen,* e spered hag e ratozh gantañ, diwar e ziviz, hep nep redi, hep bezañ bet rediet, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, dre rat ha dre vennozh, a-fetepañs, a-ratozh-kaer, a-benn-kaer, a-youl, a-benn-kefridi, a-youl gaer, a-benvest-kaer, gant e ouiziegezh ;*freier Wille,* spered ha ratozh dieub, mennerezh g., bolontez frank b. (Gregor) ; *der freie Wille,* ar frankdiviz g. ; *aus freiem Willen,* e spered hag e ratozh gantañ, hep nep redi, diwar e ziviz, hep bezañ bet rediet ; *etwas aus eigenem freien Willen tun,* ober udb diouzh e benn e-unan (a youl gaer), ober udb drezañ e-unan, ober udb dre e benn e-unan, ober udb a youl frank / ober udb gant e veno / ober udb gant e c'hrad vat / ober udb a galon vat / ober udb a c'hrad vat / ober udb a veno (Gregor), ober udb hep red, ober udb hep nep redi ; *jemandem zu Willen sein,* bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ holl d'u.b., bezañ e dorn u.b., bezañ diouzh dorn u.b., bezañ dalc'hiad gredus u.b. ; *der Wille zur Tat,* ar youl da vont d'an oberoù b. ; *böser Willen,* youl fall b., grad fall b. ; *letzter Wille,* c'hoantoù diwezhañ lies., lavaroù diwezhañ lies. ; P. *du sollst deinen Willen haben,* evel ma kari, ra vezo graet pep tra diouzh da c'hoant, ra vezo graet keit ha da youl ; *den Willen für die Tat nehmen,* na vezañ ar c'hoant a vank d'an-unan met ar youl da gas e c'hoant da benn - bezañ taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost ; [istor] *denn dies ist unser gnädiger Wille, also ist unser königlicher Wille,* ra vo graet diouzh ma plij ganin-me ar Roue ; [relij.] *dein Wille geschehe,* ra vo graet da volontez ! da volontez bezet graet ! evel-se (diouzh da youl) bezet graet ! [kr-l] *wo ein Wille ist, ist auch ein Weg,* neb a venn, hennezh a c'hall - kaout c'hoant a zo gallout.
willen araogenn : *um ... (t-c'h) willen,* abalamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, en abeg da ; *um einer Sache willen,* abalamour d'udb, en arbenn (dre an arbenn, en askont, en

abeg) d'udb ; *um des lieben Friedens willen,* evit kaout peoc'h, da gaout peoc'h, evit bezañ (da vezañ) distourm, evit gallout bevañ didrouz, evit bezañ lezet e peoc'h, evit chom hep bezañ direnket en e dammig buhez klet ha kloz ; *um Gottes willen ! um Himmels willen !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! en anv Doue ! a-benn karantez Doue ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach douar ! mallistoull ! mallach toull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

willenlos ag. : diyoul, diyoulek, divenn, divolontez, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ ; *jemandem willenlos gegenüberstehen,* bezañ stranet (kaset-digaset) gant u.b., bezañ ur c'hoariell diyoul etre daouarn u.b. ; *ein willenloses Werkzeug sein,* bezañ heul-heul a spered, bezañ un den a c'haller kas-digas, na vezañ nemet ur mevel a c'haller kas-digas, na vezañ e revr d'an-unan, bezañ un denig a netra, plegañ da vezañ gwelien, bezañ ur c'hoariell diyoul diouzh dorn tud all, bezañ gwad pouloudet en e wazhied, bezañ ur varvasenn eus an-unan, bezañ ur spered bouk a zen, bezañ bouk e ene evel un tamm koar, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, mont da c'houzer dindan treid tud all, bezañ gouzer dindan treid tud all, bezañ gouzer ha skabell dindan treid tud all, bezañ ur spered sentidik a zen ; *willenloser Mensch,* brizhyouleg g., krakyouleg g., pleger g.

Willenlosigkeit b. (-) : diyoul g., divennerezh g., diyoulegezh b., lez-ober g., diouer a nerzh-spered g., frajilite b., fallaenn b., gwander g.

willens Adv. : kampet, mennet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, dezevet, distag, start, baot, youlek ; *willens sein zu,* bezañ kampet (mennet, mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, dezevet) d'ober udb, bezañ troet mat d'ober udb, bezañ gant ar soñj start d'ober udb, bezañ e soñj ober udb da vat, bezañ don en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb da vat, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ don en e benn d'ober udb, ober e zezev d'ober udb., bezañ e youl ober udb, bezañ en e volontez ober udb, kaout youl d'ober udb.

Willens- : mennidik.

Willensanwandlung b. (-,-en) : damc'hoant g., brizhyoul b., krakyoul b.

Willensakt g. (-s,-e) / **Willensäußerung** b. (-,-en) : **1.** [preder.] mennadur g., mennadurezh g. ; **2.** c'hoant g., het g., hetañs b., c'hoantad g., goust g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., mennad g., reked b., tid b. ; *letzte Willensäußerung,* c'hoantoù diwezhañ a-raok mervel lies., lavaroù diwezhañ lies.

Willenseinigung b. (-) : asant an danvez priedoù g. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden,* ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù.

Willenserklärung b. (-,-en) : [gwir] diferadenn b., diferadur g., divizadur g., diviz g.

Willensfreiheit b. (-) : frankdivizout g., madober g., frankiz b. ; *seine Willensfreiheit haben,* bezañ e spered hag e ratoz gant an-unan, bezañ en e vadober, gallout heuliañ e santimant, bezañ war e vadober.

Willenskraft b. (-) : mennerezh g., mennentez b., menn g., youlegezh b., youl b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., rebarb g.

Willenslähmung b. (-) : emharz g., dalc'h-spered g., heudadur g., heudad g.

Willenslenkung b. (-,-en) : atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., kentrad g., kentradenn b., goudroadur g.

willensmäßig ag. : mennidik.

willensschwach ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ, laosk, lezober, brizhyoulek, krakyoulek, flav, gwan ; *willensschwacher Mensch,* brizhyouleg g., krakyouleg g., pleger g.

Willensschwäche b. (-) : brizhyoul b., krakyoul b., laoskentez b., diyoul g., divennerezh g., diyoulegezh b., lez-ober g., diouer a nerzh-spered g., frajilite b., fallaenn b., gwander g.

willensstark ag. : youlek, nerzhus, nerzh-youl ennañ ; *willenstark sein,* kaout youl en e benn, kaout sklosenn, kaout penn, bezañ un den a benn, bezañ temzet-mat.

willentlich Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-rat, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs, a-gentizh-kaer ; *wissentlich und willentlich,* meiz ha youl, e spered hag e ratozh gantañ.

willfahren V.k.d. (willfahrt / willfahrte // hat willfahrt / hat gewillfahrt) : asantiñ da, grataat, seveniñ, leuniañ ; *dem Wunsch seines Gastes willfahren,* seveniñ (ober diouzh, bastañ da) c'hoant e gouviad, leuniañ c'hoant e gouviad, ober e zivizoù d'e gouviad, gwalc'hañ e gouviad, ober ar pezh a zo e faltazi e gouviad, ober ar pezh a zo diouzh mod e gouviad.

willfährig ag. : asantus, servijus, mevelek, diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ, uvel, izelek. Adv. : gant servijusted, gant mevelegezh, gant uvelded, gant izelded, gant izelegezh.

Willfährigkeit b. (-) : servijusted b., mevelegezh b., izelded b., izelegezh b., uvelded b.

Willi g. : Gwilhaouig g., Lomig g., Laouig g., Laou g.
willig ag. : **1.** asantus, asant, servijus, sentus, hesent ; *willig sein, etwas zu tun,* bezañ a-du (bezañ laouen, bezañ akort, bezañ asant) d'ober udb, asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb, bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro) d'ober udb ; **2.** mennet, mennidik, a volontez vat, a-youl-vat, youlek, nerzhus ; *der Geist ist willig, das Fleisch ist schwach* (Bibl)*,* eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh.
Willigkeit b. (-) : hesentidigezh b., sentidigezh b., soublded b.
Willkomm g. (-s,-e) */* **Willkommen** n. (-s,-) : donedigezh vat b., donemat g., degemer mat g. ; *jemandem ein Willkommen zurufen,* saludiñ u.b. hag a zo o tont, hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b.
willkommen ag. : deuet-mat, erru-mat ; *ein willkommener Gast,* ur c'houviad (un ostiziad) deuet-mat g. ; *jemanden willkommen heißen,* hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b. ; *seien Sie herzlich willkommen,* bezit deuet-mat ! deuet-mat ra viot ! ra viot deuet-mat ! bezit ar gwellañ e-barzh va zi ! degemer mat deoc'h ! degemer laouen deoc'h ! ra viot degemeret mat ! ; [dre astenn.] *willkommen sein,* bezañ deuet-mat, degouezhout mat (e-koulz-vat, krak d'ar c'houlz).
Willkommensgruß g. (-es,-grüße) : prezegenn a zegemer mat b., gourc'hemennoù a zegemer mat lies.
Willkommenstrunk g. (-s,-trünke) : banne a zegemer mat g.
Willkür b. (-) : galloud direizh g., amreoliezh b., tidegezh b., tidelezh b., tid b., froudenn b.
Willkürherrschaft b. (-,-en) : mac'herezh g., tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.
willkürlich ag. : aotrouniek, diouzh c'hoant, tidek, tidel, direizh, direol, amreol, dizalc'h, hep dalc'h ; *willkürliche Maßnahme,* tid vac'homus b., diarbennoù direizh lies., diarbennoù aotrouniek lies., stultenn vac'homus b., froudenn vac'homus b. ; *willkürlicher Eingriff in das Privatleben,* emelladenn diouzh c'hoant e buhez prevez u.b. b.
Adv. : *niemand darf willkürlich festgenommen werden,* den ebet ne vo harzet diouzh c'hoant ; *willkürlich verteilen,* rannañ diouzh e did e-unan ; *er handelt immer willkürlich,* ober a ra pep tra diouzh e benn e-unan, ober a ra pep tra diouzh e c'hoant e-unan, ober a ra pep tra diouzh ma tro en e benn, ober a ra pep tra hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober a ra pep tra diouzh ma tro en e spered, ober a ra pep tra hervez ma tro en e benn, ober a ra pep tra diwar froudenn, ober a ra pep tra dre froudenn, ober a ra pep tra hervez e froudennoù, ne ra netra nemet diouzh e imor, techet e vez da heuliañ e benn, heuliañ a ra atav c'hoantoù e galon, ne ra netra nemet diouzh e faltazi, ne ra netra nemet hervez e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, ober a ra pep tra diouzh ma sav loariadenn ennañ, ober a ra pep tra diouzh ma tro en e froudenn, ober a ra e renkoù.
Willy g. : Gwilhaouig g., Lomig g., Laouig g., Laou g.
Wimmeln n. (-s) : bordilh g., bordilhadur g., mesk g., berv g., bordilherezh g., birvilh g., merienerezh g., neradur g., neridigezh b.
wimmeln V.gw. (hat gewimmelt) : neriñ, neradiñ, bordilhañ, berviñ, birviñ, merat, fourgasiñ, merienañ, meskañ, puilhañ, bezañ a-struj, gourfaoterekaat, bezañ gres, ampletiñ, ober fonn, fonnañ, paotañ ; *der Platz wimmelt von Menschen,* tud a zo e-leizh al leurgêr, tud a zo leizh al leurgêr, bez' ez eus tud leizh al leurgêr, ken stank eo an dud war ar blasenn hag ar merien en ur grugell, birviñ a ra an dud war ar blasenn evel un taol gwenan, o virviñ emañ al leurgêr gant an dud, du eo ar blasenn gant an dud, un tolpad bras a dud a zo o fourgasiñ war al leurgêr, merienañ a ra an dud war ar blasenn (Gregor), kalz a hej hag a brez a zo war al leurgêr, goloet eo ar blasenn gant tud, an dud a zo leun al leurgêr ganto, birviñ a ra an dud war ar blasenn e-giz ur grugell verien ; *sein Haar wimmelt von Läusen,* e benn a verv gant al laou, merat (fourgasiñ) a ra al laou war e benn, e benn a zo bervet a laou, e benn a zo buget a laou, e benn a zo neret a laou, laouek eo e benn, laou tout eo e benn, leun a laou eo e benn, al laou a zo leun e benn ganto, berviñ a ra al laou war e benn, bordilhet a laou eo e benn ; *der Kadaver wimmelt von Würmern,* korf al loen marv a fiñv gant an astuz, neret a astuz eo korf al loen marv, bervet a astuz eo korf al loen marv, kontronek eo korf al loen marv ken na fiñv, korf al loen marv a verv ar c'hontron warnañ, fourgasiñ (merat) a ra an astuz war korf al loen marv, korf al loen marv a zo o virviñ gant ar preñved (gant al lastez), lastez a zo leizh korf al loen marv ; *im Bach wimmeln die Forellen,* ar stêr e fonn an dluzhed enni ; *im Wald wimmelt das Wild,* er c'hoad e verv ar jiber, er c'hoad e kaver jiber ne vern pelec'h ; *in der Küche wimmelt es von Ameisen,* merien a zo leizh ar gegin, ar merien a zo leun ar gegin ganto ; *in dem Text wimmelt es von Fehlern, der Text wimmelt von Fehlern,* gwriet a fazioù eo ar pennad, stank eo ar fazioù er pennad-skrid, fonnañ a ra ar fazioù er pennad-skrid, bordilhet a fazioù eo ar pennad-skrid ; *die Straßen wimmeln von Touristen,* ar straedoù a zo beuzet gant an douristed, birviñ a ra ar straedoù gant an douristed ; *bei diesem feuchtwarmen Wetter wird bald das Ungeziefer wimmeln,* gant an amzer bouer-se e puilho ar preñved (al loened, an astuz) a-benn nebeut, astuzus eo an amzer bouer-se, lastezus eo an amzer bouer-se.
wimmelnd ag. : **1.** nerus, bervus, puilh, gres, stank evel ar grizilh, stank evel merien, stank evel ar glizh, a-vordilh ; **2.** o virviñ gant, neret a, buget a, bervet a, brein gant, bordilhet a ; *vom Ungeziefer wimmelnd,* astuzus, neret a astuz, buget a laou.
Wimmer g. (-s,-) : **1.** [louza.] torzhell b. ; **2.** [mezeg.] krank g., skoulm g., nozelenn b., gwagrenn b., porc'hellez b., kaledenn b. ; **3.** [Bro-Suis] gwiniegour g., gwinienner g., gwinier g.
Wimmerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] porbolenn b., burbuenn b., burbu g., pik-du g., draen kig g.
wimmern V.gw. (hat gewimmert) : gwic'hal, klemmichal, kestal, keinal, kunudañ, kluc'hunañ, garmiñ, morleñvañ, leñvañ, kouignal, kestal, kunuc'henniñ, kunuc'hañ,

gouerouzat, mousklemm, mousklemmañ, termal, gwigourat, toreañ.
Wimmern n. (-s) : klemmvan g., hirvoud g., hirvoudennoù lies., leñvoù lies., leñvadeg b., leñverezh g., leñvadennoù lies., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., tore g., gwigour g., siwadennoù lies.
Wimpel g. (-s,-) : **1.** giton g., seizenn b., flammenn b. ; *mit Wimpeln geschmückt,* seizennek ; **2.** [relij.] gwimpl g.
Wimper b. (-,-n) : [korf.] malgudenn b., malgud str., barvenn daoulagad b., blevenn daoulagad b., malvenn b. ; *falsche Wimpern,* malgudennoù faos lies., malgudennoù lakaet lies. ; *lange Wimpern,* malgudennoù hir lies. ; *ohne mit der Wimper zu zucken,* hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep ober ur van, hep ober van, hep ober seblant ebet, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep sellet blaz ebet, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ.
Wimperg g. (-s,-e) **/ Wimperge** b. (-,-n) : [tisav.] togell b., talgen ti g.
Wimperntusche b. (-,-n) **/ Wimpernspirale** b. (-,-n) : maskara g., rimmel® g.
Wimperschlag g. (-s,-schläge) : gwign-lagad g., serr-lagad g., blinkadell b., gwilc'had g., blinkadenn b., gwignadenn b., gwilc'hadenn b., luchadenn b.
Wimpertierchen n. (-s,-) : [loen.] blevaneg g. [*Ciliata*].
Wind g. (-s,-e) : **1.** avel g., gwent g., c'hwezh g., [dre fent] an aotrou Geravel g., Keravel g. ; *stürmischer Wind,* avel diroll g., gwall avel g., avel-stourm g., avel dichadennet g., avel foll g., avel feuls g., avel spontus g., avel da zilostañ ar saout g., avel ken a fust g., follentez avel b. ; *starker Wind, steifer Wind,* avel greñv g., avel vras g., avel bounner g., avel reut g., gwall avel g., avelaj g. ; *trockener Wind,* spelc'h g., avel spelc'h g., avel spelc'hus g., skarnil g., avel skarnil g., avel skarnilus g., skarin g., avel skarin g., avel suilh g., avel skaot g. ; *vom Wind ausgetrocknete Lippen,* muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) lies. ; *heißer Wind,* avel c'hor g. ; *eiskalter Wind,* avel but g., avel rivus g. ; *kalttrockener Wind, trockener eiskalter Wind,* avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b. ; *linder Wind,* fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., mouchig-avel g., mouchig-avel flour g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., anal an avel b., lomm avel g., berad avel g. ; *kühler Wind,* avel glouar g. ; *frischer Wind,* avel fresk g. ; *stärkemäßig beständiger Wind,* avel blaen g. ; *richtungsmäßig beständiger Wind,* avel reizh g. ; *schwacher Wind,* avel laosk g. ; *leichter Wind,* avel skañv g. ; *leichter Seewind,* aezhenn-vor b., aezhennig-vor b. ; *Seewind,* avel vor g., avel vaez g., avel eus ar maez g., avel diwar vor g. ; *kalter Maiwind, kalter Juniwind,* morc'hwezh g. ; *Regen bringender Wind,* avel c'hlav g. ; *Wind hervorrufend,* avelus ; *schneidender Wind,* avel but g., avel lemm (c'harv, c'hwerv, vinimus, dreut, griz, sklas, rip, drenk, yen) g., avel hag a droc'h g., avel hag a grog g., avel hag a c'hwist g. ; *der Wind schneidet ins Gesicht,* an avel a droc'h, an avel a grog, c'hwistañ a ra an avel, rip (lemm, put, garv, c'hwerv, treut, kriz, sklas, binimus, trenk) eo an avel, flemmañ a ra an avel ; *der Wind weht,* avel a zo, avel a zo ganti, avel a ra, aveliñ a ra, c'hwezhañ a ra an avel, ober a ra avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù ; *der Wind bläst,* emañ an avel o c'hornal, kornal a ra an avel ; *heute geht böiger Wind,* avel rizennek a zo hiziv, ravalioù a zo hiziv ; *der Wind springt um, der Wind schlägt um,* treiñ a ra an avel, cheñch a ra an avel e roud, an avel a cheñch tu, disgweañ a ra an avel ; *der Wind will nicht umspringen,* an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ, an avel ne dec'h ket eus e roud ; *der Wind hat gedreht,* troet eo an avel, deuet eo an avel da dreiñ ; *der Wind dreht nach Westen,* treiñ a ra an avel d'an traoñ, kornôgiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e gornôg, dont a ra an avel d'e gornôg ; *der Wind dreht nach Osten,* reteriñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e reter, dont a ra an avel d'e reter ; *der Wind dreht nach Norden,* sershaat a ra an avel, serzhiñ a ra an avel, amontiñ a ra an avel, nordiñ a ra an avel, norzhiñ a ra an avel, mont a ra an avel d'e norzh, dont a ra an avel d'e norzh, tremen a ra an avel d'an hanternoz, mont a ra an avel d'ar c'hrec'h ; *der Wind dreht nach Süden,* gouzizañ a ra an avel, mont a ra an avel e gouziz, mont a ra an avel d'e su, suiñ a ra an avel, dont a ra an avel d'e su, mont a ra an avel en izel, izelaat a ra an avel ; *der Wind legt sich (t-rt),* sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra war an avel, terriñ a ra an avel, gouzizañ a ra an avel, kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, mougañ a ra an avel, abafiñ a ra an avel, ehanañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel ; *der Wind hat sich gelegt,* kalmet eo an avel, mouget eo an avel, ehanet eo an avel, kalmet eo bremañ ; *ein Wind kommt auf, der Wind macht sich auf,* sevel a ra ur bannac'h avel, sevel a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel ; *der Wind weht immer stärker,* fourrañ a ra an avel, freskaat a ra an avel, gwashaat a ra an avel, rustaat a ra an avel, kreskiñ a ra an avel, kargañ a ra an avel, war greñvaat ez a an avel, lañsañ a ra an avel ; *starker Wind wehte,* c'hwezhañ a rae, kreñv e c'hwezhe an avel, ur goueliad reut a avel a oa, avel vras a oa, avel bounner a oa, skeiñ a rae an avel, stourm a rae an avel, c'hwistañ a rae an avel, foetañ a rae an avel ; *woher weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? peban e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? e pe roudenn emañ an avel ? eus pe du e teu an avel ? ; *der Wind kommt aus Nordost,* emañ an avel en e viz, an avel a zo biz, avel viz a zo ganti ; *ein schwacher Wind weht aus Nordost,* c'hwezhañ a ra un avel skañv eus ar bisañ g. ; *der Wind kommt von hinten, wir haben den Wind im Rücken,* emañ an avel a-gein deomp, mont a reomp a-vat gant an avel ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, muss die Tür geschlossen bleiben,* ouzh ar roud-avel-mañ e rank an nor bezañ serret ; *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen,* gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; *der Wind treibt das Schiff vorwärts,* poulzet e vez ar vag gant an avel ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge,* an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù ; *der Wind wird schon diesen Nebel vertreiben,* boued-avel a zo er vrumenn-se, karzhet e vo ar vrumenn-se gant an avel ; *der Wind hat die Wolken weggefegt,*

naetaet eo bet an oabl gant an avel, an avel en deus digoumoulet an oabl ; *das Heulen des Windes,* ar rutenn b., trouz an avelaj g., yud an avel g., youc'hadennoù an avel lies., yuderezh an avel g., mouezh an avel o yudal b. ; *der Wind heult im Kamin,* trouzal a ra an avel er siminal, youc'hal a ra an avel er siminal, c'hwibanat (c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, roc'hal, kunudañ) a ra an avel er siminal, yudal a ra an avel er siminal, an avel a zo pounner er siminal ; *die Wipfel rauschen im Wind,* klevet e vez an avel o sourral e laez ar gwez ; *die Zweige schwanken im Wind,* horjellat a ra ar skourroù en avel, frizañ a ra ar brankoù ouzh c'hwezh an avel, brañsellat a ra ar brankoù en avel, brallañ a ra ar skourroù en avel, lusket e vez ar skourroù gant an avel, an avel a laka ar skourroù da hejañ, luskañ a ra ar skourroù en avel, hejañ a ra ar skourroù en avel, luskellañ a ra ar skourroù ouzh c'hwezh an avel ; *das Korn wogt zart im Wind,* an aezhenn a laka an ed da vrañsellat milzin war o c'horzennoù ; *ihr Haar weht im Wind, ihr Haar wogt im Wind,* an avel a laka he blev da hejañ, hejañ a ra he blev en avel, luskañ a ra he blev en avel, luskellañ a ra he blev ouzh c'hwezh an avel ; *die Plane wird vom Wind erfasst,* an avel a frae e-barzh ar vallin ; *bei (in) Wind und Wetter,* dindan an avel diroll hag ar glav bras, pa foet ar glav, dirak ar stourm hag ar gurun, dre vrav pe dre c'hlav, dindan an amzer vras (an holl amzer), dindan reklom ha rugenn, dindan ar seizh amzer, dindan pep amzer, dindan forzh peseurt amzer, dre n'eus forzh pe amzer, dindan ar seizh avel, e-barzh ar c'hriz, glav-avel, glav-heol, hañv-goañv, hañv-c'hoañv ; *bei Wind und Wetter wandern,* foetañ fank ha foetañ drez ; *Wind und Wetter härten den Hirten ab,* kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mêsaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mêsaer e gorf diouzh glav hag avel ; *allem Wind und Wetter ausgesetzt,* durc'haet d'ar seizh avel, digor d'ar pevar avel, skoet gant ar seizh avel, e fri etre ar pevar avel, er pevar avel, etre ar pevar avel, e ti ar pevar avel, dispak d'an avelioù, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, a-youl avel, avelek ; *vor dem Wind geschützt,* en dizavel, e gwasked diouzh an avel, er goudor d'an avel, gwasket, gwaskedet, en aer vat, diwallet diouzh an avelioù ; *Schutz vor dem Wind schaffen,* diarbenn an avelioù ; *etwas vor dem Wind schützen,* andorenniñ udb, diwall (goudoriñ, gwaskediñ) udb ouzh an avel, diwall (goudoriñ, gwaskediñ) udb diouzh an avel, diwall (goudoriñ, gwaskediñ) udb diouzh an avelioù ; *sich vor dem Wind schützen,* mont da zizaveliñ ; *gegen den Wind schreien,* bezañ en aer enep o huchal, huchal en aer enep ; *Lehre vom Wind,* anemografiezh b., aveloniezh b. ; *ein vom Wind gebeugter Baum,* ur wezenn bet kostezet gant an avel.

2. [merdead.] *scheinbarer Wind,* amur g. ; *günstiger Wind,* avel a-du g., avel vat g., avel a-dreñv g., avel a-gein g., avel a-vat g., avel hag a zoug g., avel lañsus g. ; *der Wind war uns günstig,* an avel en doa graet diouzhomp, an avel a oa ganeomp ; *widriger Wind,* avel a-benn g., avel enep g., avel penn g., avel stourm g. ; *gegen den Wind kämpfen,* reiñ fas, mont a-benn an avel, mont a-benn d'an avel, mont a-fas, mont eeun d'an avel, bezañ d'an avel, gouren ouzh an avel, enebiñ ouzh an avel, pennañ ouzh an avel, pennata ; *gegen den Wind rudern,* roeñvat a-benn an avel, roeñvat a-benn d'an avel, gouren gant e roeñvoù ouzh an avel ; *vorm Wind segeln,* **a)** bezañ lusket gant an avel vat, kaout avel gein (avel a-dreñv, avel a-gein, avel a-vad, avel a-du), mont lark ganti, mont a-vad gant an avel ; **b)** [dre skeud.] bezañ avel a-du (avel vat) gant an-unan, bezañ ar voul o treiñ a-du gant an-unan ; *mit vollem Wind segeln,* mont gant e holl ouelioù digor, bezañ douget gant an avel ; *hart am Wind segeln, hoch am Wind segeln,* delc'her kloz d'an avel, delc'her tost-tost d'an avel, mont a-benn d'an avel, mont eeun d'an avel, mont kloz d'an avel, mont a-fas, reiñ fas, bezañ tost d'an avel, bezañ kloz d'an avel ; *gegen den Wind segeln,* loveañ ; *sich vor den Wind legen,* derc'hel a-benn, dont d'an avel, treiñ beg al lestr d'an avel ; *zwischen Wind und Wasser,* a-rez an dour, war fleurig an dour.

3. [dre skeud.] : [dre skeud.] *von etwas Wind bekommen,* klevet avel eus udb, kaout avel eus udb, kaout keloù eus udb kuzhet, klevet anv (klevet meneg) eus udb kuzhet ; *jemandem den Wind aus den Segeln nehmen,* **a)** [ster rik, sport, merdead.] troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., mont en avel d'u.b., bezañ en avel d'u.b., tremen en avel d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] mont en avel d'u.b., troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., arbennañ u.b., lakaat diwezh da oberoù u.b., toullañ dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., falc'hat e brad d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., troc'hañ d'u.b. ; *das ist Wind in seine Segel,* kement-se a zegas dour d'e vilin, kement-se a ya en e avel, kement-se a ra e jeu ; *wissen, woher der Wind weht,* gouzout gant peseurt avel treiñ, gwelet eus pelec'h e c'hwezh an avel, gouzout ar stek, gouzout an tres, anaout an tres ; *er weiß, woher der Wind weht,* hennezh a oar gant peseurt avel treiñ ; *sich nach dem Wind drehen (das Mäntelchen nach dem Wind hängen),* treizhañ diouzh an amzer, treiñ (c'hwezhañ) gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, bezañ pennadus evel ur bouc'h, treiñ aes e chupenn, cheñch aes tu d'e chupenn, cheñch aes tu d'e borpant, mont eus an eil kostezenn d'eben, treiñ gant kement avel 'zo, gouzout cheñch tu d'e chupenn, klask e avel, mont da-heul an avel, bezañ hedro, bezañ bouljant, treiñ evel ur wiblenn, treiñ-distreiñ evel ur wiblenn, bezañ kildro evel ur wiblenn, bezañ tro-didro, treiñ-distreiñ evel kog an tour, bezañ berrboellik, treiñ evel an avel, c'hoari nac'h-dinac'h, cheñch ha dicheñch tu d'e chupenn, bezañ ur vitell eus an-unan, bezañ ur vardell eus an-unan ; *in den Wind reden,* komz ouzh tud hag a ra skouarn vouzar (hag a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, treiñ e deod e goullo, kouezhañ e gomzoù war an douar, mont e gomzoù e moged, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *etwas in den Wind schlagen,* lezel udb da vont gant an avel, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, ober fae war udb ; *vom Winde verweht,* gwentet gant an avel ; *gegen den Wind anstinken,* klask tapout (pignat) re uhel, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr, konoc'hañ enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ

terzhienn ar vrazentez gant an-unan, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan ; *der Wind dreht sich,* emañ ar voul (ar chañs) o treiñ, emañ ar chañs o tistagañ diouzhomp, emañ ar rod o treiñ, emañ ar skudell o treiñ war he c'henoù ; *Wind machen,* **a)** ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra ; **b)** ruflañ avel ha moged, ober e vraz (e aotrou), ober brasoni, rodal, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, rodal e revr, pompadiñ, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, skeiñ war e daboulin, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, ober teil, ober muioc'h a deil eget a blouz, ober muioc'h a voged eget a dan, treiñ e leue en an-unan, na vezañ nemet c'hwezh hag avel, bezañ leun a avel, bezañ avel gant an-unan leizh e benn, flipata, ober digoroù, ober re vras gaoliad, ober digorded, ober distalac'h, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; *wie der Wind,* ken prim (ken buan) hag an avel, evel an avel, evel ar gwent, evel un tarzh avel, evel un aveladenn, gant un tizh an diaoul, evel an tan, gant pep tizh, ken na strink an tan war e lerc'h, o strinkañ kaoc'h war e lerc'h, e-giz un tenn, prim evel ul luc'hedenn, evel un deveradenn eoul, evel keloù an tan ; *viel Wind (großen Wind) um etwas machen,* ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra ; [kr-l] *wer Wind sät, wird Sturm ernten,* tud fallakr, abred pe ziwezhat, ho pezo greun diwar hoc'h had - diouzh ma ri e kavi - an hini a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - eus ar skudell a roez e resevez - eostet e vez pezh a zo bet hadet - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

4. *der Hirsch hat den Jäger im Winde,* kas a ra an avel c'hwezh an hemolc'her war-zu ar c'harv, en avel d'ar c'harv emañ an hemolc'her.

5. bramm g., brammadenn b., fraskell b., louf g., loufad g., loufadenn b., strak g., avel-draoñ g. ; *einen Darmwind entweichen lassen,* brammat, brammellat, aveliñ, fraskellañ, strakal, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, delazhiñ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf, loufañ, pufal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan, bezañ an avel en izel gant an-unan.

windabgewandt ag. : dindan an avel ; *windabgewandte Seite,* tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g.

Windanker g. (-s,-) : [tekn.] amar diloc'h g.

Windball g. (-s,-bälle) : **1.** c'hwezigell b. ; **2.** baloñs g.

Windbeschreibung b. (-) : anemografiezh b., aveloniezh b.

Windbeutel g. (-s,-) : **1.**[dre skeud.] **a)** penn-skañv g., penn avelet g., penn disoñj g., pennglaouig g., laouenan g., penn-rambre g. ; **b)** poufer g., brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., boufon g., pabor g., glabouser g., bern trein g., fougaser g. ; **2.** [kegin.] puf dienn g., puf koaven g.

Windbeutelei b. (-) : pouferezh g., bugaderezh g., bugad g., brabañserezh g.

Windblume b. (-,-n) : [louza.] diskrab g.

Windbö b. (-,-en) / **Windböe** b. (-,-n): avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., korvent g., korventenn b., tarzh-avel g. ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen,* delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras.

Windbrecher g. (-s,-) : [sport, marc'hhouarnerezh] troc'her avel g., dizaveler g.

Windbüchse b. (-,-n) : fuzuilh diwar aerwask g./b., fuzuilh diwar gwask aer g./b., fuzuil dre aer gwasket g./b.

Winddämon g. (-s,-en) : viltañs g., kilher g., keler g.

Winddruck g. (-s) : bec'h an avel g., bount an avel g., c'hwezh an avel g.

Winde[1] b. (-,-n) : [tekn.] **1.** gwindask g., traouilh g. ; *ein Seil um die Winde wickeln,* punañ ur gordenn en-dro d'an traouilh ; *etwas mit einer Winde hochziehen,* traouilhat udb ; **2.** *Wagenwinde,* krog-krik g., krogell b., dibrader g., marc'h-karr g., harper g. ; **3.** [merdead.] gwindask g.

Winde[2] b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riell g., troell str., bezvoud g.

Windebaum g. (-s,-bäume) : [tekn.] gwern-samm b., gwintellerez b.

Windeeisen n. (-s,-) : [tekn.] troer-tarod g.

Windei n. (-s,-er) : vi diblusk g., vi melar g., vi meutal g.

Windeisen n. (-s,-) : [tekn.] troer-tarod g.

Windel b. (-,-n) : **1.** lien g., lienenn b., mailhur g., mailhurenn b., mailhurell b., bouchenn b., lenn b., mezherenn b., trezhenn b., pakoù lies., pak g., trezoù lies., liamm g., lurell b. ; *dem Baby eine frische Windel umlegen,*

cheñch e lien d'an hini bihan, mailhurenniñ (mailhuriñ) ar poupig a-nevez, pakañ ar poupig a-nevez, bouchenniñ ur babig a-nevez, gwiskañ mailhuroù fresk d'ur babig, gwiskañ mailhurennoù fresk d'ur babig, lienañ ur babig a-nevez, lakaat e lien d'ur babig, difankañ ur babig, digaoc'hañ ur babig, freskañ ur babig ; *ein Baby aus den Windeln wickeln,* divailhuriñ ur babig ; **2.** [dre skeud.] *das liegt noch in den Windeln,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano.

Windelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar-tro g., P. librikin g.

Windeleinlage b. (-,-n) : lien g., lienenn b., mailhur g., mailhurenn b., lenn b., mezherenn b., trezhenn b., pakoù lies., trezoù lies., liamm g., bouchenn b.

Windelhöschen n. (-s,-) : mailhur bragezig g., mailhurenn vragezig b., trezoù lies., mezherenn b.

Windelkind n. (-s,-er) : poupig g., babig g.

windellos ag. : divailhur.

windeln V.k.e. (hat gewindelt) : cheñch e lien da, mailhurenniñ, mailhuriñ, pakañ, bouchenniñ.

windelweich ag. : *jemanden windelweich schlagen,* kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, dornañ u.b. a gof da gein, teurkañ e vaout d'u.b., pilat u.b. evel pilat c'hwez, broustañ u.b. a-daolioù.

winden[1] V.gw. (windete / hat gewindet) : *es windet,* avel a zo, avel a zo ganti, avel a ra, aveliñ a ra, c'hwezhañ a ra an avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù.

winden[2] V.k.e. (wand / hat gewunden) : **1.** pakañ, pakata, gronnañ, rollañ, rodellañ, punañ, roltañ, roltiñ, enboullaat, enboullañ, gwildronañ, kordigellañ, korvigellañ ; *in ein Tuch winden,* pakañ en ul lienenn (en ul liñsel).

2. plezhenniñ, plañsonañ, nezañ, tortisañ, tortigellañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortilhañ, korvigellañ, steuñviñ ; *Blumen zu einem Kranze winden,* plezhenniñ bleunioù d'ober ur gurunenn, plañsonañ ur gurunenn vleunioù, nezañ ur gurunenn vleunioù ; *Stroh zu einer Schnur winden,* nezañ plouz d'ober ul liamm, tortisañ plouz.

3. dizourañ, gwaskañ, gwaskañ-diwaskañ, gweañ ha disgweañ, tortisañ ; *die Wäsche winden,* dizourañ ar c'houez, gwaskañ al liñselioù, gwaskañ-diwaskañ al liñselioù, gweañ ha disgweañ ar c'houez, tortisañ ar c'houez.

4. sevel, gwintañ, gorren.

5. (entwinden) : divorañ, diframmañ, skrapat, skrapañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildorn, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ, difrapañ.

anv-gwan-verb **gewunden** : *gewundene Säule,* kolonenn tortiset b., kolonenn droellennek.

V.em. : **sich winden** (wand sich / hat sich (t-rt) gewunden) : **1.** en em weañ, gweañ, en em weañ hag en em ziweañ, tortañ, kilwedenniñ, en em dreiñ hag en em zistreiñ, gwidilañ, nezañ, en em gorvigellañ ; *sich vor Schmerzen winden,* en em weañ gant ar boan, gweañ gant ar boan, bezañ daoudortet kement e c'houzañver, bezañ daoubleget e gorf gant ar poanioù, tortañ gant ar boan, hejañ gant ar boan ; *sich wie ein Wurm winden,* en em dreiñ hag en em zistreiñ evel ur preñv, en em weañ hag en em ziweañ evel ur vuzhugenn, buzhugenniñ, plantañ tro en e gorf, gwidilañ, en em voullañ evel ur vuzhugenn, en em gorvilañ evel ur vuzhugenn, en em gorvigellañ evel ur vuzhugenn.

2. kildreiñ, kildroenniñ, bezañ kamm-digamm, gwidilañ, gourgammañ, gwialenniñ, rodellañ, kammañ ha digammañ, kammdroennat, kammdroiennat, kammdreiñ, korntroiañ, troidellañ, troiellat, troieta, kammigellan, kilweañ ; *der Pfad windet sich aufwärts,* pignat a ra an hent gant ar roz en ur gildreiñ, kammañ ha digammañ a ra an hent ouzh tor ar menez, pignat a ra an hent kamm-digamm (a-gammigelloù) gant tor ar menez, kildroenniñ a ra an hent ouzh tor ar menez, gwidilañ a ra an hent ouzh tor ar menez ; *der Weg windet sich,* kamm-digamm (pleg-dibleg) eo an hent, graet eo an hent a gammigelloù, an hent a gamm hag a zigamm, kammigellañ a ra an hent, korvigellañ a ra an hent ; *sich spiralförmig winden,* troellennañ.

3. [dre skeud.] *sich winden und drehen,* klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar ; *er mag sich winden und drehen,* kaer en devez ober (Gregor), ne vern petra a ra, n'eus forzh petra a rafe.

Winden n. (-s) : **1.** gronnadur g., rolladur g., punadur g. ; **2.** korvigell b., gweadur g. ; **3.** *da hilft kein Drehen und Winden,* n'eus ket da dortañ, n'eus ket da gaeañ, n'eus ket moaien da voaieniñ.

Windenergie b. (-) : aveldredan g., gremm aerluzel g., gremm diwar an avel g., gremm an avel g., nerzh an avel g.

Windengewächs n. (-es,-e) : [louza.] troellenn b., koñvolvuleg g.

Winderosion b. (-,-en) : krignerezh an avel g. ; *durch Winderosion entstandene Geländeform,* stumm avelel g.

Windeseile b. (-) : *mit Windeseile,* ken prim (ken buan) hag an avel, evel an avel, evel ar gwent, evel un tarzh avel, evel un aveladenn, gant un tizh an diaoul, evel an tan, gant pep tizh, ken na strink an tan war e lerc'h, o strinkañ kaoc'h war e lerc'h, e-giz un tenn, prim evel ul luc'hedenn, evel un deveradenn eoul, evel keloù an tan ; *in Windeseile vergehen,* tremen evel ur bouilh moged, tremen evel ur vogedenn en aer ; *die Nachricht verbreitete sich in Windeseile,* nijal-dinijal a reas ar c'heloù war askell an avel, ar c'heloù a redas ken buan hag an avel, ne oa ket bet pell ar brud o redek ; *sich in Windeseile verbreiten,* bezañ skignet (enkantet) buan, redek ken buan hag an avel, redek evel keloù an tan, redek a di da di, nijal-dinijal war askell an avel, na vezañ pell [ar brud] o redek ; *und in Windeseile verschlang der Tiger das Kaninchen,* ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol !

Windfahne b. (-,-n) : **1.** gwiblenn b., jilouetenn b., marc'h-avel g., nadoz-avel b. ; **2.** [dre skeud.] *er dreht sich wie eine Windfahne,* treizhañ a ra diouzh an amzer, treiñ a ra gant kement avel 'zo, nemet treiñ-distreiñ evel ur wiblenn ne ra, kildro eo evel ur wiblenn, hennezh a zo hedro evel an avel, un den lavar-dislavar a zo anezhañ, hennezh en em rebech atav, berrboellik eo, treiñ a ra evel an avel (da bep avel), atav e vez o c'hwezhañ e tu an avel, pennadus eo evel ur bouc'h, bepred e vez o treiñ gant an avel, treiñ-distreiñ a ra evel kog an tour, c'hwezhañ a ra gant an avel, c'hwezhañ a ra e tu an avel, treiñ a ra aes e chupenn,

cheñch a ra aes tu d'e chupenn, cheñch a ra aes tu d'e borpant, mont a ra eus an eil kostezenn d'eben, gouzout a ra cheñch tu d'e chupenn, klask a ra atav e avel, mont a ra atav da-heul an avel, tro-didro eo, bouljant eo, nemet treiñ-distreiñ evel kog an tour ne ra, atav e vez o c'hoari nac'h-dinac'h, atav e cheñch hag e ticheñch tu d'e chupenn, ur videll a zo anezhañ, ur vardell a zo anezhañ.

Windfang g. (-s,-fänge) : **1.** dorikell b. ; **2.** [dre skeud., fri] mojell b., moj g.

Windfege b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., avelerez b., milin-wenterez b., meilh nizat b. ; *Öffnung einer Windfege,* toull-avel g.

Windfisch g. (-es,-e) : [loen.] keindraeneg g.

Windform b. (-,-en) : [tekn.] toull megin g.

windgebeugt ag. : gwar, kamm, a-we, korlezet, dol gantañ, bolzennet, kostezet gant an avel.

Windgebläse n. (-s,-) : [tekn.] c'hwezherez b.

windgeschützt ag. : er gwasked diouzh an avel, er goudor d'an avel, gwaskedet, en aer vat, diwallet diouzh an avelioù, diwall eus an avel, goudoret diouzh an avel, dizavel, klet, gwarez, gwasket ; *windgeschützt und warm,* choul ; *windgeschützter Ort,* gwaskijenn b., gwaskedenn b., kledour g., kledourenn b., tu e gwasked diouzh an avel g., lec'h gwaskedet g., lec'h gwasket g., lec'h klet g., lec'h er goudor d'an avel g., kornig klet g. ; *windgeschütztes Haus,* ti goudoret diouzh an avel g., ti klet g.

Windglider g. (-s,-) : plankenn-dre-lien g.

Windhafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., chapeled ar vamm-gozh g., kerc'h gouez str. (Gregor).

Windharfe b. (-,-n) : telenn-went b.

Windhaube b. (-,-n) : kalabousenn-venez b.

Windhauch g. (-s,-e) : c'hwezhadenn avel b., mouchig-avel g., banneig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., anal an avel b., lomm avel g., takenn avel b., c'hwezh g., c'hwezhadenn avel b. ; *kurzer Windhauch,* frizadenn b.

Windhose b. (-,-n) : korvent g., korventenn b., korc'hwezh g., troidell b., trowent g., avel-gelc'hwid g., avel-dro g., avel-gorbell g., punellad-avel b., kelc'hwidenn b.

Windhund g. (-s,-e) : **1.** [loen.] levran [*liester* levrini] g., ki-red g., puze g., milgi g. [*liester* milgon] ; **2.** penn-skañv g., penn avelet g., penn disoñj g., laouenan g., pennglaouig g.; **3.** gastaouer, merc'hataer g., plac'hetaer g., marc'h-limon g., kailh g., oriad g.

Windhündin b. (-,-nen) : [loen.] levranez b.

windig ag. : **1.** avelek, souravelek, ezwentek ; *windiger Tag,* devezh avel g., devezhiad avel g., devezh avelek g., devezhiad avelek g. ; *windiges Wetter,* rutenn b., amzer avelek b. ; *es ist windig,* avel a zo, avel a ra, avel a zo ganti, aveliñ a ra, avelaj a zo, c'hwezhañ a ra an avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù, ur goueliad reut a avel a zo ; *es ist ganz bestimmt windig,* avel a rank bezañ ; *es wird windig,* stummañ a ra d'an avel, stummañ a ra an amzer d'an avel ; *es wird windiger,* freskaat a ra an avel ; *an der Küste ist es oft sehr windig,* kalz a avel a vez maget war an aod, avelok eo an aod ; **2.** [dre skeud.] *windige Mädchen,* merc'hedoù skañbenn lies., merc'hed avelek lies., merc'hed avelet o fennoù lies., merc'hed skañv o fennoù, brizhardenned lies., kañjolenned lies., strinkelled lies., lamperezed lies., pennoù skañv lies., driski lies., jingellaj g., kuchurelled lies., speredoù balafenn a verc'hed lies.

Windjacke b. (-,-n) : chupenn b., anorak g.

Windjammer g. (-s,-) : [merdead.] gouelier bras g.

Windkanal g. (-s,-kanäle) : [tekn.] c'hwezherez b.

Windkraft b. (-) : aveldredan g., gremm aerluzel g., gremm diwar an avel g., gremm an avel g., nerzh an avel g.

Windkraftanlage b. (-,-n) **/ Windkraftwerk** n. (-s,-e) : kreizenn aveldredan b., aerdredaner g., aerluzell b., P. rod-avel b.

Windlicht n. (-s,-er) : lutig g., gouloù-lutig g.

Windloch n. (-s,-löcher) : [tisav.] tarzhell-gav b., tarzhell b., toull avel g.

Windmacherei b. (-) : c'hwezh hag avel, digoroù lies., digorded b., distalac'h g., pouferezh g., brabañserezh g., bugaderezh g., bugad g., triaklerezh g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Windmesser g. (-s,-) : avelventer g., anemometr g.

Windmonat g. (-s,-e) **/ Windmond** g. (-s,-e) : [istor] miz ar gwent g.

Windmotor g. (-s,-en) : [tekn.] aerdredaner g., aerluzell b., P. rod-avel b.

Windmühle b. (-,-n) : **1.** milin-avel b., meilh-avel b. ; **2.** [dre skeud.] *mit Windmühlen kämpfen,* en em gannañ gant milinoù-avel, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ.

Windmühlenflügel g. (-s,-) : **1.** bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g. ; **2.** [dre skeud.] *gegen Windmühlenflügel kämpfen,* treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ.

Windows n. (-) : Windows g.

Windpocken lies. : [mezeg.] brec'h-nij b.

Windrad n. (-s,-räder) : [tekn.] aerluzell b., P. rod-avel b.

Windrichtung b. (-,-en) : roud-avel g., arroud g., toull an avel g.

Windröschen n. (-s,-) : [louza.] diskrab g.

Windrose b. (-,-n) : rod an avelioù b., kompaz g.

Windsack g. (-s,-säcke) : loer avel b.

Windsbraut b. (-) : korventenn b., korvent g., avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g., skourrad-avel g., bouilh avel g., bouilhad avel g., c'hwezhadenn avel b., folladenn b.

Windschatten g. (-s,-) : gwaskijenn b., tu e gwasked diouzh an avel g., lec'h en dizavel g., lec'h gwaskedet g., lec'h gwasket g., lec'h er goudor d'an avel g., tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g. ; *im Windschatten einer Insel sein,* bezañ dindan avel un enezenn, bezañ e gwasked un enezenn, bezañ olevent d'un enezenn ; *jemandem Windschatten bieten, jemandem einen Windschatten bescheren,* troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., bezañ en avel d'u.b., tremen en avel d'u.b., mont en avel d'u.b.

windschief ag. : gwar, kamm, a-we, korlezet, dol gantañ, bolzennet, kostezet gant an avel.
Windschirm g. (-s,-e) : andorenn b.
Windschliff g. (-s,-e) : krignerezh dre an avel g.
windschnell ag. : ken prim (ken buan) hag an avel, evel an avel, evel ar gwent, evel un tarzh avel, evel un aveladenn.
windschnittig ag. : aerlinennek, anharzhus.
Windschutz g. (-es) : **1.** dizaveler g. ; **2.** gwaskijenn b., gwaskedenn b., kledour g., kledourenn b.
Windschutzscheibe b. (-,-n) : gwentskramm g., [kirri-tan] gwerenn-dal b. ; *sie ist mit dem Kopf gegen die Windschutzscheibe gebumst,* aet eo bet gant he fenn da stekiñ ouzh gwerenn-dal ar c'harr-tan, aet eo bet he fenn da skeiñ gant gwerenn-dal ar c'harr-tan ; *ein Schmetterling ist gegen die Windschutzscheibe geklatscht,* ur valafenn a zo deuet da flastrañ war gwerenn-dal ar c'harr.
Windsee b. (-) : [merdead.] mor berr g. (enebet ouzh *Dünung* : mor hir g.).
Windseite b. (-,-n) : **1.** tu en avel g., tu skoet gant ar seizh avel g., tu etre ar pevar avel g., tu dispak d'an avelioù g., tu e-kreiz ar gas g., tu digledour g., tu diglet g. ; **2.** [merdead.] tu diwar avel g., tu an avel g.
Windspiel n. (-s,-e) : **1.** [loen.] levran [*liester* levrini] g., ki-red g., milgi g. [*liester* milgon] ; **2.** [loen.] levranig Italia g. ; **3.** [sonerezh] fuurin [japaneg] g., kloc'h-avel g.
Windstärke b. (-) : nerzh an avel g.
windstill ag. : kalm-gwenn, diavel, kalm-mik, kalm-chok, kalm-chouk, sioul, habask, mik.
Windstille b. (-) : kalmijenn b., kalm g., amzer varv b. ; *völlige Windstille,* mor kalm-gwenn g., mouchig-avel ebet g., begad avel ebet g., berad avel ebet g., kalmijenn b., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g., mor mik g. ; *bei Windstille,* pa vez kalm, pa ne vez mouchig-avel ebet, pa ne vez begad avel ebet, pa ne vez berad avel ebet, pa vez kalm-gwenn ar mor, pa vez diavel, pa ra amzer varv ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor,* pa vez an amzer mik e sav ar moged pik ; *Windstille tritt ein,* dont a ra kalm-gwenn ; *es herrscht Windstille,* kalm-gwenn a zo, amzer varv a ra ; *kurze Windstille,* spanaenn b.
Windstoß g. (-es,-stöße) : c'hwezhadenn avel b., avelaj g., aveladenn b., avelenn b., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., bountadenn avel b., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., barrwent g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., kuchenn avel b., fourrad g., fourradenn b., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g., barr-korbell g., korvent g., korventenn b., tarzh-avel g., skourrad-avel g. bouilh avel g., bouilhad avel g., folladenn b. ; *zwei schlimme Windstöße,* daou avel fall lies. ; *plötzlicher Windstoß,* avel flav g.
Windsurfbrett n. (-s,-er) : plankenn-dre-lien g.
Windsurfer g. (-s,-) : plankenner-dre-lien g.
Windsurfing n. (-s) : plankenn-dre-lien g.
windtreibend ag. : [mezeg.] loufus, louvus.
Windung b. (-,-en) : **1.** kammdroenn b., kammdro b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., distro g./b., kammbleg g., kilbleg g., kornblegenn b., kammigell b., korn-tro g., troidell b., troiell b., troidellegezh b., troidellerezh g., plegenn b., diswe g. ; **2.** [naer, kordenn] rodell b., troad b., korvigell b., kog g. [*liester* kegi, kogoù], kilbleg g.
Windverhältnisse lies. : temz an avel g., lusk an avel g., doare an avel g. ; *er ging hinaus, um sich nach den Windverhältnissen umzuschauen,* mont a reas er-maez evit gouzout doare an avel ; *die Windverhältnisse waren ungünstig,* c'hwezhañ a rae an avel a-walldu.
windwärts Adv. : [merdead.] war-zu an avel.
Windwendigkeit b. (-) : [loen.] avelgerc'h g., avelgerc'hañ g.
Windwirbel g. (-s,-) : avel-dro g., avel-gorbell g., punellad-avel b., korc'hwezh g., korc'hwezhad avel g., barr avel-dro g., barr korbell g.
Windwolke b. (-,-n) : steuñvaj-avel g., brank avel g., kef avel g.
Windzug g. (-s,-züge) : avel dro g., avel sil g., avel laer g., avel dreuz g., avel furch g., avel red g., red-avel g.
windzugewandt ag. : en avel ; *windzugewandte Seite,* tu en avel g., tu diwar avel g., tu an avel g.
Wingert g. (-s,-e) : gwinieg b.
Wink g. (-s,-e) : **1.** sin g. ; *ein Wink mit den Augen,* ur wilc'hadenn b., ur wignadenn b., ur gwign-lagad g., ur serr-lagad g., ur vlinkadell b., ur gwilc'had g., ur vlinkadenn b., un taol-lagad g., ul luchadenn b. ; *einen Wink geben,* ober ur sin, sinañ ; *er gab ihm mit einem Wink zu verstehen, dass er die Tür schließen solle,* gant ur sin e reas dezhañ serriñ an nor, gwignal a reas anezhañ da serriñ an nor, gwignal a reas dezhañ serriñ an nor, sinañ a reas dezhañ serriñ an nor ; *auf den Wink gehorchen,* sentiñ diouzhtu, sentiñ hep ginañ an disterañ, sentiñ war ar ger, sentiñ ouzh u.b. hep ober ur van, sentiñ hep klemm na gwigour, bale kempenn war ger u.b., bale (charreat, kerzhet) moan gant u.b., kerzhet gant un neudenn eeun, sentiñ rik ouzh u.b., bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *jedes Winkes gewärtig,* e ged eus an disterañ sin, e ged eus disterañ c'hoant u.b. ; *jemandem einen Wink geben,* reiñ dorn (biz) d'u.b., reiñ un tit d'u.b., lakaat u.b. war ar roud, lakaat u.b. war ziwall, berzañ u.b., sachañ evezh u.b. war udb, tintal udb d'u.b. ; *ein zarter (leiser) Wink,* un damveneg g. ; *praktische Winke,* menegoù (alioù, titoù) mat da aesaat al labour lies. ; **2.** *in einem Wink,* en ur serr-lagad, etre ur sell hag ur gwel ; **3.** [dre skeud.] P. *Wink mit dem Zaunpfahl (mit dem Laternenpfahl, mit dem Scheunentor),* sin a-wel-kaer graet d'u.b. g.
Winkel g. (-s,-) : **1.** korn [*liester* kornioù] g., kornad g. ; *gestreckter Winkel,* korn sklat g. ; *rechter Winkel,* korn skouer g., korn serzh g. ; *stumpfer Winkel,* korn anlemm g., korn digor g., korn togn g. ; *spitzer Winkel,* korn lemm g. ; *anliegende Winkel,* kornioù kefin lies. ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°,* kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini ; *korrespondierende Winkel,* kornioù keñverek lies., kornadoù keñverek lies., korniadoù keñverek lies. ; *gleich groß sind bei gleichschenkligen Dreiecken die beiden Winkel, die den gleich langen Seiten gegenüberliegen,* e pep tric'horn keitgarek ez eo kornioù (kornadoù, korniadoù) an diaz par an eil d'egile ; *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt,* un nerzh reol ouzh ar speurenn g. ; [kirri-tan] *toter Winkel,* korn dall g. ; [lu] *einspringender Winkel,* korn askek g. ; *ausspringender Winkel,* korn balegek g.

2. *Augenwinkel,* freilh al lagad g., korn al lagad g. ; *Mundwinkel,* korn an diweuz g., pleg ar genoù g., pleg an diweuz g., freilh an diweuz g. ; *im Mundwinkel,* e pleg e c'henoù, e pleg e ziweuz, e korn e ziweuz.
3. skouer b., skouer-gornventer b. ; *den Winkel anlegen,* muzuliañ (mentañ) gant ar skouer, skoueriñ ; *in den Winkel bringen, in den rechten Winkel bringen,* skoueriañ, skoueriñ, lakaat a-skouer.
4. lec'h g., korn-bro g., kornad g., korniad g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kordennad b., toull g., kogn g., korn-tro g. ; *ein entlegener Winkel,* un difouilh g., ul lec'h digenvez g., ul lec'h distro g., un toull kêr g., un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., ur vourc'hadenn laou b., un toull gouez g., ur c'horn-bro gouez g., ur vro digenvez (digavennus, didud, digevannez) b., ur c'hozh lec'h distro g. ; *im hintersten Winkel der Hölle,* ; e pennfont an ifern, e parfont an ifern, e parfinfont an ifern ; [dre skeud.] *das Glück im Winkel,* an eürusted e kogn e oaled b., eürusted ar bourc'hiz-bihan b. ; *alle Winkel und Ecken,* an holl gognoù ha digognoù, kement kogn a zo, kement korn ha diskorn a zo ; *er kennt alle Winkel und Ecken des Hauses,* hennezh eo anavezet gantañ kement korn ha diskorn a zo en ti-mañ ; *die tiefen Winkel des Herzens, die geheimen Winkel des Herzens, die verborgenen Winkel des Herzens,* plegoù ar goustiañs lies., plegoù ar galon lies., eilplegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar goustiañs lies., plegoù ha displegoù ar galon lies., goueled ar galon g., plegoù kuzh kalon mab-den lies., mennozhioù kuzh ar galon lies. ; *sie verschaffte sich Zutritt bis zu den geheimsten Winkeln des Herzens ihres Freundes,* tregerzhañ a reas kuzhetañ plegoù kalon he mignon ; *im Winkel sitzen,* chom war ar c'hlud, bezañ bet taolet a-gostez, bezañ bet stlapet war ar wrimenn, bezañ bet reputuet, bezañ bet lakaet er-maez eus ar c'hoari, chom e toull ar c'hae.
5. [lu] galoñs kebrek g., kebr g., kebrenn b., P. peñsel g. ; *Gefreitenwinkel,* galoñs korporal g., P. peñsel korporal g.
Winkel- : **1.** ... korn ; **2.** P. kuzh, eneplezenn, disfizius.
Winkelabweichung b. (-,-en) : kornskarad g.
Winkeladvokat g. (-en,-en) : alvokad loull g., tamm alvokad g., kozh alvokad g. brizhalvokad g., alvokadig g.
Winkelblatt n. (-s,-blätter) : kelaouenn vihan b., tamm torch g.
Winkelbogen g. (-s,-/-bögen/-) : [mat.] gwarenn gorn b.
Winkeldreieck n. (-s,-e) : [tekn.] skouer b., skouer-gornventer b.
Winkelehe b. (-,-n) : dimeziñ kuzh g., dimeziñ dirgel g.
Winkeleisen n. (-s,-) : skouer houarn b., houarn-korn g.
Winkelfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn tric'hornventouriel b.
Winkelgasse b. (-,-n) : banell gammigellek b., straedig gwall vrudet b., hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g.
Winkelgeschwindigkeit b. (-,-en) korndizh g.
Winkelhaken g. (-s,-) : [moull.] lizherenner g.
Winkelhalbierende ag.k. b. : [mat.] kreizkornenn b., divrannerenn b.
winkelig ag. : kognek, kognel, kornek, sklosennek, kammigellek, korvigellek, troidellek, troiellek, kammdroiek, kamm-digamm, gourgamm, beskellek.
Winkelkneipe b. (-,-n) : kaborell b., trapig g., kozh tavarn b., tavarn vorn b.
Winkelmaß n. (-es,-e) : [tekn.] skouer b., skouer-gornventer b.
Winkelmaßkreuz n. (-es,-e) : kroaz kraponek g.
Winkelmesser g. (-s,-) : [tekn.] kornventer g., goniometr g.
Winkelmesskunst b. (-) : kornventouriezh b., goniometriezh b.
Winkelminute b. (-,-n) : [mentoniezh] munut g.
Winkelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod kernennek b.
winkelrecht ag. : skouer, a-skouer ; *dieses Fenster ist nicht winkelrecht,* ar prenestr-mañ n'emañ ket a-skouer, ar prenestr-mañ n'eo ket skouer ; *winkelrecht machen,* skoueriañ, skoueriñ, lakaat a-skouer.
Winkelscheibe b. (-,-n) : [merdead.] astralab g., steredlec'hier g.
Winkelschmiege b. (-,-n) : [tekn.] kornventer g.
Winkelschnur b. (-,-schnüre) : ornadur g., rikamanoù lies. ; *griechische Winkelschnur,* gresiennoù lies., ornadur gresian ha roman g., rikamanoù gresian lies.
Winkelsymmetrale ag.k. b. : [mat.] kreizkornenn b., divrannerenn b.
Winkeltreppe b. (-,-n) : skalier kostez g., skalier ar servijerien g.
Winkeltresse b. (-,-n) : [lu] galoñs kebrek g., kebr g., kebrenn b.
Winkelzug g. (-s,-züge) : remistenn b., risklenn b., lank g., falszigarez g., digarez toull g., digarez teñval g., digarez ki g., gleskeraj g., trokellerezh g., trokell b., troidell b., troiell b., biziez b., kammdro b., kildroenn b. ; *Winkelzüge machen,* korvigellañ, trokellat, troidellañ, klask tro, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, beskellañ, bizieziñ, klask biziezoù, klask troidelloù, klask troielloù, klask kammdroioù (kildroennoù) evit lavaret udb.
winklig ag. : kognek, kognel, kornek, sklosennek, kammigellek, korvigellek, troidellek, troiellek, kammdroiek, kamm-digamm, gourgamm, beskellek.
winken V.gw. (hat gewinkt) : **1.** ober sin ; *jemandem winken,* ober sin d'u.b., gwignal u.b. [d'ober udb], gwignal d'u.b. [ober udb], sinañ d'u.b. [ober udb] ; *mit der Hand winken,* ober sin gant e zorn, ober un hejañ gant e zorn, gwignal gant e zorn ; *mit den Augen winken,* gwignal, gwignal an daoulagad, gwilc'hañ, ober ur sin gant e lagad, blinkañ, reiñ taolioù-lagad d'u.b., ober luchadennoù d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Zaunpfahl (mit dem Laternenpfahl, mit dem Scheunentor) winken,* ober sin a-wel-kaer d'u.b. ; **3.** *der Erfolg winkt ihm,* hennezh a yelo pell, e dreuz a raio er vuhez, e dreuziad a ray dre ar vuhez, e dreuziad a ray dre ar bed, berzh a raio er vuhez, e hent a ray er vuhez, emañ ar berzh en e gerz, emañ ar voul o treiñ a-du gantañ.
V.K.e. (hat gewinkt) : *jemanden zu sich winken, jemanden näher winken,* ober sin d'u.b. da dostaat, gwignal d'u.b. tostaat, gwignal u.b. da dostaat, sinañ d'u.b. tostaat ; *er*

winkte ihn zu sich, gant ur sin eus e zorn e reas dezhañ tostaat, gwignal a reas anezhañ da vont d'e gichen.
Winker g. (-s,-) : **1.** [lu] arouezier g., arhenter g. ; **2.** gwilc'her g., blinkell b., blinker g., gwilc'hataer g.
Winkerkrabbe b. (-,-n) : [loen.] krank biolinour g.
Winselei b. (-,-en) : klemmicherezh g., truandoù lies., klemmvanoù lies., keinvanoù lies., gouelvan g., huanadoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., klemmadennoù lies., gwic'h g., kunuc'hennoù lies., mousklemmoù lies., gwigour g., tore g.
winseln V.gw. (hat gewinselt) : gwic'hal, klemmichal, kestal, keinal, kunudañ, kluc'hunañ, termal, hirvoudiñ, leuskel huanadoù glac'har, morleñvañ, kouignal, en em chaokat, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, gouerouzat, mousklemm, mousklemmañ, gwigourat, toreañ.
Winter g. (-s,-) : goañv g., goañvezh g., goañvezhiad g., P. ar jeneral Riv g., ar paotr Riv g. ; *kalter Winter,* goañv didan g. ; *ein strenger Winter,* ur goañv kalet g., ur goañvezh kalet g., ur goañv rust-meurbet g., ur goañv rip g., ur gwall c'hoañv g. ; *milder Winter,* hañvig-goañv g. ; *in der Bretagne ist der Winter ziemlich mild,* goañvezhioù klouar a vez e Breizh ; *wir haben einen schlimmen Winter erlebt,* goañ a oa bet da vat, graet en deus goañv er bloaz-mañ, goañv kalet a zo bet er bloaz-mañ ; *im Winter,* er goañv, d'ar goañv, e-pad (e-kerzh, e-doug, e-tro, da vare) ar goañv, gant ar goañv ; *es wird Winter,* krog eo ar goañv, komañset eo ar goañv, emañ beg ar goañv o tont, gouenn goañv a zo ganti, liv ar goañv a zo war an amzer, santet e vez diouzh ar goañv, emañ ar goañv o tigeriñ, erru eo ar goañv, en em gavet eo ar goañv, degouezhet eo ar goañv ; *es ist Winter,* goañv a zo, goañv a ra ; *es sieht nach Winter aus,* liv ar goañv a zo war an amzer, gouenn goañv a zo ganti ; *groß ist im Winter die Sehnsucht nach den sonnigen Tagen des Sommers,* d'ar goañv e vez keuz hag ezeved d'an deizioù heol ; *Vorräte für den Winter anlegen,* gorren pourvezioù a-benn ar goañv ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen,* pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv ; *in jenem Winter,* er goañvezh-se ; *mitten im Winter,* e-kreiz ar goañv, gant kreiz ar goañv, e kalon ar goañv ; *im schlimmsten Winter,* pa oa ar goañv en e yenañ, pa oa ar goañv en e rustañ, er goañv bras, gant ar goañv bras ; *eines Nachts im Winter,* un nozvezh eus ar goañv ; *den Winter über,* a-hed (hed, dre hed, da vare, e-kerzh, e-tro, e-doug) ar goañv ; *im Winter sind die Tage kurz,* er goañv e vez berr an deiz, berr e vez an deiz e-kerzh ar goañv ; *im Winter haben wir keinen Schnee gehabt,* evit ar goañv n'eus ket bet a erc'h ; *Arbeitsleistung eines Winters,* goañvezhiad g. ; *der Winter ist noch nicht vorbei,* n'omp ket distoket diouzh ar goañv c'hoazh, n'emañ ket ar goañv a-dreñv c'hoazh ; *der Winter ist vorbei,* n'emaomp ket er goañv ken, n'emaomp ket gant ar goañv ken, distoket omp diouzh ar goañv ; *der Winter ist zurück, der Winter ist wieder da,* aet eo an amzer e goañv en-dro ; *dieser Winter brachte uns viel Ärger,* ur goañvezhiad trubuilhoù hor boa bet ; *Vieh über den Winter bringen,* goañviñ chatal ; *Blumenpflanzen durch den Winter bringen,* goañviñ bleunioù ; *das Ende des Winters,* dilost ar goañv g. ; *der Winter ist bald zu Ende,* emañ ar goañv o tilostañ, o tilostañ ar goañv emaomp.
Winteranfang g. (-s,-anfänge) : beg ar goañv g., deroù ar goañv g., penn kentañ ar goañv g., ar goañv digor g., tarzh ar goañv g., boulc'h ar goañv g. ; *bei Winteranfang, zum Winteranfang,* e-tro ar goañv digor, e digor ar goañv, war dreuzoù ar goañv, e toull ar goañv.
Winterapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g.
Winteraster b. (-,-n) : [louza.] bleunienn-an-Hollsent b., bleunioù-kala-goañv lies.
Winterausverkauf g. (-s) : pilwerzh dilost ar goañv b., distaolioù-goañv lies., difoar c'hoañv b., taol balaenn fin ar goañv g., dibennwerzh c'hoañv b., peurwerzh dilost ar goañv b.
Winterbedarf g. (-s) : pourvezioù goañv lies., goañvad pourvezioù g. ; *seinen Winterbedarf an Kohlen decken,* lakaat a-walc'h a c'hlaou a-gostez a-benn ar goañv.
Winterblumenkohl g. (-s) : [louza.] brouskaol str.
Wintereinbruch g. (-s) : deraouenn drumm ar goañv b.
Winterfahrplan g. (-s,-pläne) : [trenioù, kirri-boutin] euriaoueg c'hoañv b.
winterfest ag. : … goañv, evit ar goañv, hag a zalc'h mat ouzh riv ar goañv, hag a harz mat ouzh riv ar goañv ; *winterfeste Schuhe,* botoù goañv lies.
Winterfrüchte lies. : frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.
Winterfutter n. (-s) : boued-chatal goañv g., boued-loened goañv g., bouetaj goañv g., pasturaj goañv g., magadur goañv g., magadurezh c'hoañv b., pask goañv g., paskadur goañv g. ; *Heu als Winterfutter,* foenn da c'hoañviñ ar chatal str.
Wintergarten g. (-s,-gärten) : ti-gwer g., heolienn b., veranda g., gwesterenn b., orañjezdi g.
Wintergast g. (-es,-gäste) : goañver g.
Wintergerste b. (-) : [labour-douar] heiz goañv str./g.
Wintergoldhähnchen n. (-s,-) : [loen.] laouenan-gwenn g., bobelan g., dreolan-kabell-aour b. [*Regulus regulus*].
Wintergrün n. (-s) : [louza.] fleur glaswenn lies., louzaouenn-ar-gouli b.
winterhaft ag. : … goañv, evel er goañv, heñvel ouzh ar goañv.
Winterhalbjahr n. (-s,-e) : c'hwec'hmiziad goañv g.
winterhart ag. : hag a zalc'h mat ouzh riv ar goañv, hag a harz mat ouzh riv ar goañv, dalc'hus ouzh ar yenijenn, kalet ouzh ar yenijenn.
Winterhaus n. (-es,-häuser) : ti goañv g., ti evit ar goañv g.
Winterhecke b. (-,-n) / **Winterheckenzwiebel** b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., sivolez str., kraksivolez str.
Winterkälte b. (-) : riv ar goañv g., riv evel er goañv g.
Winterkleid n. (-s,-er) : / **Winterkleidung** b. (-,-en) : dilhad goañv g./lies.
Winterkönig g. (-s,-e) : [loen.] dreolan g., laouenan-gwenn g., laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b., minorig g.
Winterkurgast g. (-es,-gäste) : goañver g.
Winterkurort g. (-s,-e) : lec'h vakañsiñ er goañv g., lec'h goañviñ g.
Winterlandschaft b. (-,-en) : dremmvro c'hoañv b., gweledva goañv g.

Winterlerche b. (-,-n) : [loen.] breanig g., labous plouz kerc'h g.
winterlich ag. : … goañv, goañvek, goañvel, goañvus.
Wintermantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hoañv b.
Wintermond g. (-s,-e) : [barzh., kozh] miz Kerzu g., miz Genver g.
wintern V.dibers. (hat gewintert) : *es wintert,* emañ beg ar goañv o tont, goañv a zo, emaomp gant ar goañv, emañ ar goañv o ren, gouenn goañv a zo ganti, santet e vez diouzh ar goañv, aet eo an amzer e goañv.
Winternacht b. (-,-nächte) : noz c'hoañv b., nozvezh c'hoañv b.
Wintermonat g. (-s,-e) : miz goañv g., mizvezh goañv g., miz yen g.
Wintermonsun g. (-s,-e) : monson goañv g.
Winterobst n. (-es) : frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.
Winterolympiade b. (-,-n) : c'hoarioù olimpek goañv lies.
Winterquartier n. (-s,-e) : karter evit ar goañv g. ; *das Winterquartier beziehen,* mont d'e c'hoañvadur / mont d'al lec'h ma vez ar vrezelidi o tremen ar goañv (Gregor), mont da c'hoañviñ.
Winterreifen g. (-s,-) : [kirri-tan] bandenn erc'h b., bandenn-rod erc'h b.
winters Adv. : er goañv, e-pad (e-kerzh, e-doug, e-tro, da vare) ar goañv ; *sommers wie winters,* hañv-goañv, hañv-c'hoañv.
Wintersaat b. (-,-en) : here g., yar-here g.
Wintersaison b. (-,-s) : [touristelezh] maread goañv g., koulzad goañv g.
Wintersardine b. (-,-n) : [loen.] sardin driv str.
Winterschlaf g. (-s) : goañvaat g., goañvoriñ g., kousk goañv g. ; *den Winterschlaf halten,* goañvaat, goañviñ, kouskediñ, goañvoriñ, chom morzet er goañv ; *der Siebenschläfer hält Winterschlaf,* goañvaat a ra an hunegan.
Winterschläfer g. (-s,-) : kousker goañv g.
Winterschlussverkauf g. (-s) : pilwerzh fin ar goañv b., distaolioù-goañv lies., difoar c'hoañv b., taol balaenn fin ar goañv g., dibennwerzh fin ar goañv b., peurwerzh fin ar goañv b.
Wintersemester n. (-s,-) : c'hwec'hmiziad goañv g.
Wintersonnenwende b. (-) : goursav-heol ar goañv g., goursav ar goañv g.
Winterspiele lies. : *die olympischen Winterspiele,* ar c'hoarioù olimpek goañv lies.
Wintersport g. (-s) : sportoù goañv lies.
Wintersportort g. (-s,-e) : kreizenn sportoù goañv b., lec'h vakañsiñ sportoù goañv g., kreizenn ski b., plas skiañ g.
Winterung b. (-,-en) : goañverezh g., goañvadur g.
Winterwetter n. (-s) : amzer c'hoañv b., amzer c'hoañvek b., amzer vil b.
Winterzeit b. (-) : **1.** goañv g., goañvezh g. ; **2.** eur c'hoañv b.
Winterzeug n. (-s) : dilhadoù goañv lies.
Winterzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., sivolez str., kraksivolez str.
Winzer g. (-s,-) : gwiniegour g., gwinienner g., gwinier g., mendemour g., mendemer g., kutuilher rezin g.
Winzerfest n. (-s,-e) : gouel ar vendem g.
Winzergenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri winierezh b., kevelouri winiegourien b.
Winzermesser n. (-s,-) : kontell winiegour b.
winzig ag. : bihanik, bihan-bihan, munudik, munut, dister, stumm, bitous ; *aber es ist nur ein winziger Bruchteil der Wahrheit,* met n'eo nemet un euflenn eus ar wirionez ; *winzig klein,* munutoc'h eget eufl, bihan-meurbet, munut evel un euflennig, munut evel pell, munut evel ur bellenn, ken munut ha ludu ; *winzige Kleinigkeit,* distervez b., amoedaj g., disterdra g., belbeterezh g., tra a get g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., kac'herezh g., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., rambre g., siklud g., stranerezh g., avel g., disteraj g., disterajig g., grouanenn b. ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg.
Winzigkeit b. (-,-en) : **1.** disterder g., disterded b., stummder g. ; **2.** [dre skeud.] distervez b., disteraj g., belbeterezh g., amoedaj g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., tra a get g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., arabadiezh b., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., lugudachoù lies., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., rambre g., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù lies., disterajigoù lies.
Winzling g. (-s,-e) : **1.** korf paour a baotr g., skrilh g., paotr disterik g., tamm paotrig dister g., paotr mentet dister g., paotr strizh a gorf g., sioc'han g., ratous a baotr g., torgos bihan g., korrigan g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., blogorn a baotr g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g. ; *er ist ei echter Winzling,* hennezh en deus gobari ur bugel ; **2.** tra a vent dister g., tra vitous g.
Wipfel g. (-s,-) : [gwez] barr g., lein g., laez g., beg g., penn g., kern b., bleñchenn b., bleñch g., penn-laez ur wezenn g. ; *die Wipfel rauschen im Wind,* klevet e vez an avel o sourral e laez ar gwez.
Wippchen n. (-s,-) : c'hoari-sigotañ g., taol-gwidre g., tro-bleg b.
Wippe b. (-,-n) : **1.** c'hoari-skañvbouez g., skañvbouez g. ; **2.** [istor] strepedenn b. ; **3.** *auf der Wippe sein,* bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ a-silwink, bezañ war horjell, kostezañ.
wippen V.gw. (hat gewippt) : **1.** c'hoari skañvbouez ; **2.** brañskellat ; *mit den Füßen wippen,* lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; *die Blüten wippten im Wind,* brañkellat a rae ar bleuñv en avel, hejañ a rae ar bleunioù en avel, luskañ a rae ar bleuñv en avel, luskellañ a rae milzin ar bleunioù ouzh c'hwezh an avel ; *ihre Brüste wippten bei jedem Schritt,* he bronnoù a vrañskelle gant pep kammed, he bronnoù a vralle gant pep kammed, he bronnoù a darlamme da bep kammed ; *mit dem Stuhl (auf dem Stuhl sizend) wippen,* brañskellat war e gador ; *auf den Absätzen wippen,* brañskellat war seulioù e votoù ; **3.** [pesketaerezh] *mit der Angel wippen,* disvantañ.

V.k.e. (hat gewippt) : *jemanden wippen*, **1.** lakaat u.b. da strebotiñ, ober d'u.b. strebotiñ. **2.** [istor] strepañ u.b. / reiñ ar strepedenn d'u.b. (Gregor), strepedennañ u.b.
V.em. : **sich wippen** (hat sich (t-rt) gewippt) : **1.** c'hoari skañvbouez ; **2.** en em vrañskellat.
Wippen n. (-s) : [istor] strepedenn b.
Wipper g. (-s,-) : **1.** [tekn.] gwinter g. ; **2.** [istor] *die Wipper und Kipper,* falsmoneizerien ar Grennamzer lies.
Wippgalgen g. (-s,-) : [istor, jahin] benveg strepedennañ g.
Wippkran g. (-s,-e/-kräne) : [tekn.] gavr-houarn kemmus hec'h hed-diraez b.
Wippmaschine b. (-,-n) : gwint b., gwinterez-puñs b.
Wipptisch g. (-es,-e) : taol winteris b., taol wintus b.
Wippsterz g. (-es,-e) : [loen.] hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g.
wir raganv-gour : ni ; *wir beide, ,* ni hon-daou, hon-daouig, ni hon-div, hon-divig ; *wir alle,* an holl ac'hanomp ; *das werden wir sehen,* gwelet e vo ; *wir Deutsche(n),* ni, Alamaned - an Alamaned ac'hanomp ; *wir Bretonen,* ni, Breizhiz, ; *wir drei,* hon-tri, hon-teir ; *wir acht,* ni hon-eizh ; [stumm meurdezus] *Wir,* me, ar Roue - me, an Impalaer ; *Wir, Ludwig, König von Gottes Gnaden,* me, Loeiz, roue a-berzh Doue.
Wirbel g. (-s,-) : **1.** troidell b., troenn b., korc'hwezh g., korc'hwezhad g., avel-dro g., trowent g., avel-gelc'hwid g., rutenn b., strobinell b. ; *die Wirbel des Wassers,* ar c'hilredennoù-dour lies., troellennoù an dour lies., ar poulloù-tro lies., an trovor g., an trovorennoù lies., ar poulldroennoù lies., ar remoulioù lies., an treuzfroudoù lies., an treuzredennoù lies., ar strabouilh g., an troioù lies., an troennoù lies., an troennoù-mor lies.
2. [dre skeud.] turmud g., bouilh g., kaouad avel-gorbell b./g. ; *im Wirbel der Leidenschaft,* birvilh (fo) ennañ, trefuet gant e sorc'henn.
3. [blev] lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g.
4. kitern g., kern ar penn b. ; *vom Wirbel bis zur Zehe,* penn-kil-ha-troad, penn(-ha-korf)-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez.
5. [korf.] mellenn b. [*liester* melloù], mailh g. ; *die Halswirbel,* melloù ar gouzoug lies. ; *Brustwirbel,* mellenn ar brusk b. ; *Rückenwirbel,* mellenn-gein b., mailh gwalenn-gein g. ; *die Lendenwirbel,* melloù ar groazell lies. ; *die Steißwirbel,* melloù ar belost lies. ; *die Sakralwirbel,* melloù an dargreiz lies.
6. [tekn.] poulldro str.
7. [binviji-sonerezh] broch g.
8. taboulinadeg b.
Wirbelbein n. (-s,-e) : mell g., mellenn b.
Wirbelbewegung b. (-,-en) : troidellerezh g., troiataerezh g.
wirbelhaft ag. / **wirbelig** ag. : **1.** troidellus, mezevellus, mezvus ; **2.** [dre skeud.] diroll, fich-fich, bouljant, fourgasus, fifilus, lusk-dilusk.
Wirbelkasten g. (-s,-kästen) : [binviji-sonerezh] plankenn-brochoù g.
Wirbelknochen g. (-s,-) : mell g., mellenn b.
wirbellos ag. : divellkeinek ; *wirbellose Tiere,* divellkeineged lies.
wirbeln V.gw. (hat gewirbelt / ist gewirbelt) : **1.** (hat / [gant un durc'hadur] ist) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, punañ, punellat, strobinellañ, kornigellat ; *die welken Blätter wirbeln im Wind,* taolet-distaolet e vez an delioù sec'h gant an avel, ruilhal-diruilhal a ra an delioù sec'h, an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel, an avel a ra d'an delioù kornigellat, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; *der Rauch wirbelt,* troidellañ a ra ar moged ; *das Wasser wirbelt,* troellenniñ a ra an dour, remouliñ a ra an dour ; **2.** [sonerezh] (hat) : *die Trommeln wirbeln,* skeiñ a reer an daboulin (Gregor), trouzal a ra an daboulinadeg.
V.k.e. (hat gewirbelt) : lakaat da droidellañ, lakaat da droiata, lakaat da droenniñ, lakaat da droellañ, lakaat da droiellat, lakaat da bunañ, lakaat da bunellat, lakaat da strobinellañ, lakaat da gornigellat ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft,* an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - darnijal a ra an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - an avel a ra d'an delioù kornigellat - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h.
Wirbeln n. (-s) : **1.** troidellerezh g., troiataerezh g., strabouilh g. ; **2.** taboulinadeg b.
wirbelnd ag. : troellek.
Wirbelsäule b. (-,-n) : [korf.] livenn-gein b., mell-chadenn g., gwalenn-gein b., mell-kein g., livenn ar c'hein b., linenn ar c'hein b. ; *Wirbelsäule des Fisches,* draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., drezenn vras b.
Wirbelstrom g. (-s,-ströme) : troidelloù lies., troennoù lies., kilredennoù-dour lies., troellennoù lies., poulloù-tro lies., trovor str., trovorennoù lies., treuzfroud g./b., treuzredenn b.
Wirbelsturm g. (-s,-stürme) : korvent g., korventenn b., korc'hwezh g., korc'hwezhad g., kelc'hwidenn b., bouilhard g., rutenn b., punellad-avel b., avel-gelc'hwid g., avel-gorbell g., avel-dro g., barr-korbell g., trowent g.
Wirbeltier n. (-s,-e) : [loen.] mellkeineg g. ; *höhere Wirbeltiere,* mellkeineged uhel lies., loened mellkeinek uhel lies. ; *untere Wirbeltiere,* mellkeineged izel lies., loened mellkeinek izel lies. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische,* ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged.
Wirbeltierchen n. (-s,-) : [loen.] troenneg g.
Wirbelwind g. (-s,-e) : **1.** troidell b., avel-dro g., trowent g., barr-korbell g., avel-gorbell g., punellad-avel b., kelc'hwidenn b., korc'hwezh g., korc'hwezhad g., avel-gelc'hwid g., korvent g., korventenn b., rutenn b. ; *ein böiger Wirbelwind fegt über das Land,* sailhat ha troidellat a ra an avel dre ar maezioù ; **2.** [dre skeud.] P. ficher g., mesker g., trapikell b., breser g., fistoul g., fistouler g., Kerdrubuilh g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g.,

fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g., koll-skiant g.

wirken V.gw. (hat gewirkt) : **1.** bezañ war ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher, c'hoari ur vicher, euvriñ, embreger ul labour ; *als Professor an einer Universität wirken,* bezañ kelenner en ur skol-veur bennak ; *als Arzt wirken,* mezegañ, ober mezegiezh, ober mezeg.

2. efediñ, gwerediñ, dazgwerediñ, kregiñ, pegañ, labourat, bezañ efedus, teurel ; *Richtung, in der eine Kraft wirkt,* roud gwerediñ un nerzh g. ; *die Arznei wirkt,* efediñ (gwerediñ, kregiñ, pegañ, labourat) a ra al louzoù, efedus eo al louzoù, al louzoù a ra vad, al louzoù a ra gwell ; *diese Arznei wirkt auf die Verdauung,* gwerediñ a ra al louzoù-se war an ismoradur ; *diese neue Arznei wirkt gegen Rheuma,* efedus eo an dramm nevez-se a-enep ar remm, mat eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm, galloudus eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm ; *dieses Waschpulver wirkt sofort in lauwarmem Wasser,* en dour klouar e krog al lisiv-poultr-se diouzhtu ; *schädlich wirken,* bezañ noazus (fall) e wered, gwalarniñ ; *aus der Ferne wirken,* bezañ efedus (efediñ, gwerediñ) eus a-bell, ober efed eus pell ; *durch gutes Beispiel wirken,* reiñ ar skouer vat, diskouez ar skouer vat d'ar re all, skoueriañ ar re all ; *das hat auf ihn gewirkt,* ne oa ket chomet diefed warnañ, graet en deus bet an dra-se efed dezhañ, graet en deus bet an dra-se splet warnañ, chomet krog e oa an dra-se warnañ, an dra-se a zo bet chomet peg ouzh e c'henoù, taolet en doa an dra-se warnañ, gant an dra-se e oa deuet gwell ennañ ; *dieses Kleid wirkt elegant an dir,* dougen a rez ar sae-se gant neuz ; *der Sturm hat verheerend gewirkt,* drastus eo bet gwered ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn ; *für jemanden wirken,* ober (toullañ) evit u.b.

3. seblantout, hañvalout, heñvelout, diskouez bezañ, fesoniñ, bezañ treset da vezañ, stummañ, stummañ da vezañ, bezañ a-stumm da vezañ, bezañ doare war an-unan da vezañ, bezañ doare d'an-unan da vezañ, kaout ar gobari da vezañ, kaout doare da vezañ ; *er wirkt nur so rau,* n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *er wirkt erschöpft,* tres ar skuizhder a weler war e zremm, liv ar skuizh a zo warnañ, un aer skuizh en deus, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ ; *er wirkt ganz harmlos,* liv divalis a zo warnañ, diouzh e welet n'eus tamm malis ennañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerañ dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ.

4. [dre skeud.] *das wirkt wie abgekartet,* toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, koad-tro a zo en afer-se, un taol fobiez (un taol ganas) an hini eo, ar gordenn-se a zo bet nezet a-bell 'zo.

V.k.e. (hat gewirkt) : **1.** *das wirkt Wunder,* ur marzh ! ur marzh eo ! tredemarzh eo ! (Gregor), ur burzhud eo, ur souezh eo ! marvailhoù a ra kement-se, souezh (marzh, burzhud) eo kement-se ; *Gutes wirken,* bezañ mat e levezon (e efed), ober vad.

2. gwriat, gwiadiñ, gwiadenniñ, gweañ, teisat, stammañ, gloanañ ; *handgewirkte Tapeten,* pallinier-moger gwriet gant an dorn ; *Spitzen wirken,* krochediñ dantelez, gwriat dantelezioù, fardañ dantelez ; *Strümpfe wirken,* stammañ loeroù, gloanañ loeroù.

Wirken n. (-s) : **1.** ober g., oberezh g., efed g., gwered g., gra g., gread g., labourerezh g., jestroù lies. ; *Leben und Wirken der Heiligen,* buhez ha jestroù ar sent ; *gemeinsames Wirken,* kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b, kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g. ; **2.** [tekn.] gwiaderezh g., gwiadur g.

wirkend ag. : hag a grog, efedus, oberius, frouezhus ; *langsam wirkend*, gorrek e efedoù ; *einfach wirkend,* simpl e efedoù ; *schnell wirkend,* prim ; [relij] *wirkende Gnade,* gras efedus b. / gras kreñv ha nerzhus b. / gras he deus efed b. / gras fonnus ha druz b. (Gregor) ; [preder.] *die wirkende Ursache,* an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., gwereder g., devouder g.

Wirker g. (-s,-) : **1.** oberer g., oberour g., [kimiezh] graer g. ; **2.** [tekn.] gwiader g., gwrier g., teiser g.

Wirkerei b. (-) : gwiaderezh g.

Wirkkraft b. (-,-kräfte) : nerzh g.

Wirkleistung b. (-) : [tredan] galloudezh real g.

Wirkleistungsmesser g. (-s,-) : [tredan] watventer g.

wirklich ag. : **1.** gwir, gwirion, gwirvoudek, gwirvoudel, real, da vat, ergorel, trael, beziadel, gwerc'hel ; *der wirkliche Wert,* an talvoud gwirion g., ar gwir dalvoudegezh b. ; *ein wirklicher Dichter,* ur gwir varzh g., ur barzh gwirion g. ; *wirkliches Bild,* skeudenn werc'hel b. ; [**2.** [preder.] bezat ; *das Wirkliche,* ar bezad g., ar gwirvoud g., an traoù gwirvoudel lies. ; [Descartes] *der wirkliche Unterschied der Seele vom Körper,* ar spisadur trael etre korf hag ene g.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, evit mat ; *es ist wirklich so,* evel-se emañ kont, gwir-Bater eo, gwir eo evel ar Bater, e-giz-se emañ an traoù, evel-se end-eeun emañ kont ; *ist das wirklich so ?* ha gwir eo ? na gwir eo ? evel-se end-eeun emañ kont ? c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *glauben Sie wirklich, dass er aus Berlin stammt ?* hennezh a zo eus Berlin, c'hwistim ? ; *möchtest du wirklich nichts essen ?* ne zebrez ket ? nann ? ; *sie ist wirklich wütend,* droug a zo enni he gwalc'h, fuloret eo da vat-kaer, gwir-fuloret eo, e gwalarn emañ, en imor santel emañ, tommañ a ra he c'herc'h dezhi, krazañ a ra he c'herc'h dezhi ; *er sieht wirklich angegriffen aus,* pebezh neuz fall a zo warnañ ! pebezh liv a zo war e c'henoù ! ; *es ist wirklich heiß heute !* na tomm eo an amzer hiziv ! ; *ich bin wirklich besorgt,* nec'het end-eeun ez on, nec'het eo ez on, gwir-nec'het on.

Wirklichkeit b. (-,-en) : **1.** gwirvoud g., gwirvoudelezh b., realder g., gwirionez b., gwirionded b., gwirionder g.,

beziadoù lies. ; *in Wirklichkeit,* e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat ; *die raue (harte) Wirklichkeit,* an traoù evel m'emaint, ar wirionez diwisk (diginkl) b. ; *Wirklichkeit werden,* mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir ; **2.** [preder.] bezad g.

Wirklichkeitsform b. (-,-en) : [yezh.] doare-disklêriañ g.

wirklichkeitsfremd ag. : pell diouzh ar gwirvoud, pell diouzh tachenn ar gwirvoud, diwirion, diazas.

wirklichkeitsgetreu ag. : gwirvoudel, heñvel ouzh ar gwirvoud.

wirklichkeitsnah ag. : tost ouzh ar gwirvoud, gwirvoudel a-walc'h.

Wirklichkeitssinn g. (-s) : **1.** spered divorfil g., spered dibikous g., spered diabaf g., spered hag a wel sklaer g., gwirvoudelezh b. ; **2.** [preder.] skiant ar bezoud b.

Wirkmesser n. (-s,-) : [tekn.] raskler g.

wirksam ag. : hag a grog, hag a ra gwell, efedus, oberius, frouezhus, greant, oberiant, oberiat, oberiek, vertuzius, galloudus, gwec'hek, emsav ; *wirksam machen,* efedusaat ; *ein äußerst wirksames Arzneimittel,* ul louzoù mat-asur g., ul louzoù galloudus g. ; *es gibt kein wirksameres Mittel,* n'eus ket a voaien efedusoc'h ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los,* an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus ; [preder.] *wirksame Ursache,* abeg efedus g., arbenn efedus g., kaoz efedus b., kaoz wec'hek b ; *Milde ist wirksamer als Gewalt,* netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh ribod - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - pa vez c'hoant d'ober berzh, gwelloc'h ijin eget nerzh - gwelloc'h ijin eget nerzh 'zo bet klevet eus meur a berzh - gwelloc'h eget kaout nerzh eo kaout an tres - a-enep nerzh ar c'hleze, lakait nerzh ar galon - n'eus ket par d'an douster evit gounit an dud - ret eo lezel an hini en deus gal d'en em gravat ha da c'hrognal.

Wirksamkeit b. (-) : **1.** [preder.] efedegezh b., gwec'hegezh b. ; **2.** efedusted b., efeduster g., oberiusted b., oberiuster g., galloudegezh b., greanted b., nerzh g., oberezh g., oberiadegezh b., oberiantiz b., oberiegezh b., vertuz b. ; *Wirksamkeit eines Heilmittels,* efedusted ul louzoù bennak b., nerzh ul louzoù bennak g., galloudezh pareañ ul louzoù bennak b., perzhioù terapeutek ul louzoù bennak lies., vertuz pareañ ul louzoù bennak b. ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht,* imbourc'het e vez bremañ pegen efedus eo al louzoù-se ; *die Wirksamkeit eines Heilmittels erhöhen,* efedusaat ul louzoù bennak ; *an Wirksamkeit gewinnen,* efedusaat ; *die Wirksamkeit eines Gifts,* nerzh ur pistri g. ; **3.** *eine rege Wirksamkeit,* birvilh g., lañs g., mesk g., meskadeg b., fifil g., lavig g., kabal b., fourgas g., oberiantiz b. ; *es herrschte eine rege Wirksamkeit,* ren a rae ar birvilh ar brasañ eno, kalz a hej hag a brez a oa eno, kabal ha fourgas a oa eno, mesk a veze eno ; **4.** pleustr g., talvoudegezh b. ; *in Wirksamkeit treten,* dont da dalvezout, tremen er pleustr, bezañ lakaet e pleustr ; *mit sofortiger Wirksamkeit,* hag a dalvez diouzhtu.

Wirkstoff g. (-s,-e) : graer kimiek g., danvez oberius g.

Wirkstrom g. (-s) : [tredan] red gweredus g.

Wirkstuhl g. (-s,-stühle) : stern-gwiader g., stern g., marc'h-kaneller g.

Wirkteppich g. (-s,-e) : pallenn gwriet g., tabezerezh g.

Wirk- und Strickwarenindustrie b. (-) : bonederezh g.

Wirk- und Strickwarenhandel g. (-s) : bonederezh g.

Wirk- und Strickwarengeschäft n. (-s,-e) : bonederezh b., stal c'hloaneier b.

Wirkung b. (-,-en) : gwered g., dazgwered g., efed g., splet g., levezon b., frouezh g., frouezhenn b. ; *Wirkung auf etwas (t-rt) haben,* gwerediñ war udb, dazgwerediñ ouzh udb, efediñ war udb, kregiñ war udb, teurel war udb, ober splet war udb ; *eine Wirkung ausüben,* kaout un efed bennak, gwerediñ, efediñ ; *das hat seine Wirkung getan,* kement-se en deus graet efed (n'eo ket chomet diefed, en deus graet e labour, en deus graet e daol) ; *dieses Medikament zeigt die gewünschte Wirkung,* al louzoù-se en deus efed war e gleñved evel ma espered, al louzoù-se a ra vad dezhañ evel ma espered, al louzoù-se a ra gwell evel ma espered ; *die wohltuende Wirkung des Friedens,* madoberoù ar peoc'h lies. ; *seine Worte haben ihre Wirkung verfehlt,* e gomz a oa chomet diefed, e gomz n'he doa graet efed ebet, e gomz n'he doa graet tamm gwell ebet, e gomz n'he doa douget frouezh ebet ; *die Wirkung verlieren,* dont da vezañ diefed, koll e efedusted ; *Wirkung und Gegenwirkung,* efed ha kilefed, gwered ha dazgwered ; *in Wirkung setzen,* lakaat da dremen er pleustr, lakaat e pleustr, lakaat da dalvezout ; *mit sofortiger Wirkung,* hag a efed (hag a dalvez) diouzhtu ; *lichtelektrische Wirkung,* efed fotoelektrik g. ; *ohne chemische Wirkung,* hep dazgwered kimiek ; *Zusammenhang von Ursache und Wirkung,* darempred abeg-efed g., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; *kleine Ursache, große Wirkungen,* defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vras.

Wirkungsbereich g. (-s,-e) : talvoudva g., levezonva b., takad oberezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b.

Wirkungsdauer b. (-) : padelezh an efed b., padelezh ar gwered b., pad ar gwered g.

Wirkungsfähigkeit b. (-) : oberiadegezh b.

Wirkungsfeld n. (-s,-er) : talvoudva g., levezonva b., takad oberezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b.

Wirkungsgrad g. (-s,-e) : **1.** derez efedusted g., derez oberiusted g. ; **2.** [tekn.] nerzh un drenkenn g.

Wirkungskraft b. (-) : efedusted b., oberiusted b., nerzh g., talvoudegezh b. ; *die Wirkungskraft eines Heilmittels erhöhen,* efedusaat ul louzoù bennak ; *an Wirkungskraft gewinnen,* efedusaat.

Wirkungskreis g. (-es,-e) : talvoudva g., levezonva b., takad oberezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ

g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b.
wirkungslos ag. : diefedus, dioberius, diefed, difrouezh, dic'halloud ; *wirkungslos sein,* chom didalvez, chom diefed, chom difrouezh, na ober gwered ebet, na ober efed ebet, na ober tamm gwell ebet.
Wirkungslosigkeit b. (-) : diefedusted b., diefeduster g., dioberiusted b.
wirkungsvoll ag. : hag a grog, hag a ra gwell, efedus, oberius, frouezhus, rik, emsav.
Wirkungsweise b. (-,-n) : doare ober g., mod efediñ g.
Wirkungsweite b. (-) : [lu] hed-tennañ efedus g., hed-bann efedus g., hed-taol efedus g.
Wirkursache b. (-,-n) : [preder.] abeg efedus g., arbenn efedus g., kaoz efedus b., kaoz wec'hek b.
Wirkware b. (-,-n) : bonederezh g., gwiad g./b., traezenn stamm b., stamm g., gloaneier lies.
Wirkwarengeschäft n. (-s,-e) : bonederezh b., stal c'hloaneier b.
Wirkwarenhändler g. (-s,-) : boneder g.
Wirkzeit b. (-,-en) : padelezh an efed b., padelezh ar gwered b.
wirr ag. : brell, mesket, kemmesket, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, rouestlet, fuilhet, fuilh, luziet, luget, dispak, fandrouilhek ; *ein wirres Durcheinander,* ur stlabez spontus g., ul luziadell b., ul luziadenn b., ul luz g., ur greoñenn b., ur bern traoù rouestlet (mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej) g., un direizhamant spontus g., ur reustladenn b., un dirollerezh spontus g., ur rouestadell b., ur gwir veskailhez g./b., ur sapre bordel g., freuz ha reuz; ur stalabarn spontus g. ; *hier herrscht ein wirres Durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, pebezh keusteurenn ! ; *wirres Zeug reden,* lavarout traoù diboell, lavarout traoù hep penn na lost, na vezañ na poell na dalc'h en e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, treuzkomz, belbiañ ; *er ist wirr im Kopf,* aet eo e spered digantañ, deuet eo e empenn da zivouedañ, trevariet eo e benn, diank eo e spered, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, aet eo e benn da fall, trelatet eo, n'eo ket mestr ken war e spered, loriadiñ (loariañ) a ra, brell eo e spered, pebezh kemmesk mennozhioù en e benn, kemmeskañ a ra pep tra ; *wirres Haar,* blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, dispak, fourdouilh, dispac'het, disparbuilhet, luget), penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., penn kreoñek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g. ; *wirrer Lärm,* vorm g.
Wirre b. (-,-n) : reustladenn b., rouestl g., reustl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., trubuilh g./b., strafuilh g., keflusk g., reuziad g., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., kemmesk g. ; *Kriegswirren,* freuz ha reuz degaset gant ar brezel, stroñs ar brezel g., drast ar brezel g. ; *innere Wirren,* emstourm g., emstourmad g., arvelloù diabarzh lies., dizunvaniezhoù diabarzh lies., dizurzhioù diabarzh lies.
wirren V.k.e. (hat gewirrt) : en em rouestlañ, dont rouestl en an-unan, en em veskañ, fuilhañ ; *die absonderlichsten Gedanken wirrten in meinem Kopf,* pebezh kemmesk mennozhioù droch em fenn ; *auseinander wirren,* dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ.
Wirrgarn n. (-s,-e) : neud fuilh str., neud rouestlet str., neud luziet str.
Wirrhaar n. (-s,-e) : blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., kreoñad g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.
Wirrkopf g. (-s,-köpfe) : penn brell g., brell g., skañvelard g., penn-skañv g., firboucher g., fourdouilh g., mesker g., rouestler g. ; *er ist ein Wirrkopf,* brell eo e spered, pebezh kemmesk mennozhioù en e benn ! kemmeskañ a ra pep tra.
Wirrnis b. (-,-se) : reustladenn b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., gweadeg b., luziadur g., diluzioù lies., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kendoueziegezh b. dizurzh g., keusteurenn b., stad luziet an traoù b., direizhamant g., reuz g., toufoul g., mesk g., meskadeg b., kemmesk g.
Wirrsal n. (-s,-e) : reustladenn b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g., kilwedenn b., kreoñennad b., kreoñenn b., gweadeg b., luziadur g., diluzioù lies., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kendoueziegezh b. dizurzh g., keusteurenn b., stad luziet an traoù b., direizhamant g., reuz g., toufoul g., stlabez g., mesk g., meskadeg b., kemmesk g.
Wirrseide b. (-) : bourell seiz b.
Wirrstroh n. (-s) : bruzun kolo str., bruzunajoù kolo lies., munudailh kolo g., drailhajoù kolo lies., drailhajoù plouz lies., gwaspell str., troien str., pailhour str., pailhur kolo str., pailhur plouz str., stoubennoù plouz lies.
Wirrwarr g. (-s) : luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luziadeg b., luz g., reustl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl, reustladenn b., kreoñenn b., fuilh g., fuilhadeg b., direizhamant spontus g., dirollerezh spontus g., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., gwir veskailhez g., sapre bordel g., diluzioù lies., reuz g., toufoul g., troielleg b., stlabez g., firbouch g., diskrap g., fourdouilh g., mesk g., meskadeg b., kemmesk g.
Wirsing g. (-s,-e) / **Wirsingkohl** g. (-s,-e) : [louza.] kaol rodellek str., kaol-dantek str., kaol-frezennek str.
Wirt g. (-s,-e) : **1.** ostiz g., ostizour g., lietour g., tavarnour g., kafediour g., tineller g. ; *der Wirt zum Roten Hirsch,* ostiz ar C'harv Ruz g. ; *er hat die Rechnung ohne den Wirt*

gemacht, lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houloù), graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had, kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr), aze eo aet mil d'ober kant, e-sell e oa d'ober mil hag en deus graet kazh, an neb a gont hep e ostiz a gont div wech hag en deus miz / ur gont treuz en deus graet / un eil gwech e konto (Gregor) ; *der Wirt hat dabei ganz schön verdient,* mat eo bet an eost ganz mestr an ostaleri.
2. degemerer g., ostiz g., peder g., lojer g., herberc'hier g. ; *den Wirt machen,* ostizañ, ober e enorioù, degemer an dud.
Wirtel g. (-s,-) : **1.** [tisav.] gwalenn-golonenn b. ; **2.** [louza.] plant o delioù stag a-groaz ouzh ar c'harennoù pe ar bleñchoù str. ; **3.** *Spinnwirtel,* pouez-plom g., troell-nezañ b., hinkin g.
Wirtelstein g. (-s,-e) : pouez-plom g., troell-nezañ b.
Wirtin b. (-,-nen) : **1.** ostizez b., lietourez b., tavarnourez b., kafediourez b. ; **2.** ostizez b., pederez b., lojerez b.
wirtlich ag. : degemerus, kevannezus.
Wirtlichkeit b. (-) : degemerusted b., kevannezusted b.
Wirtschaft b. (-,-en) : **1.** *Wirtschaft, Weltwirtschaft, Volkswirtschaft,* armerzh g., arboellerezh g., ekonomiezh b. ; *ausgeglichene Wirtschaft,* armerzh kempouezet mat g. ; *freie Wirtschaft,* armerzh marc'had g., armerzh nevidel g., ekonomiezh frankizour (liberal) b. ; *gelenkte Wirtschaft,* armerzh steuñvaet g., ekonomiezh sturiet b., ekonomiezh raktreset b. ; *sozialistische Wirtschaft,* ekonomiezh sokialour b. ; *die Wirtschaft des Landes liegt darnieder,* emañ armerzh ar vro o vougañ.
2. *Wirtschaft, Hauswirtschaft,* melestradur g., melestradurezh b., melestrerezh g., meradur g., meradurezh b., mererezh g. ; *die Wirtschaft führen,* ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, emell eus an tiegezh, derc'hel an ti a-ratre, derc'hel an tiegezh, ren an tiegezh, bezañ war ar maneuroù, chom en-dro d'an ti, gouarn e vadoù ; *eine gute Wirtschaft,* un ti menajet mat g. ; P. *das ist eine schöne (saubere) Wirtschaft !* pebezh stlabez ! ma, prop eo ! pebezh toull-dispac'h ! nag a voc'herezh amañ ! un tamm brav a flav-flav a zo amañ ! gwashoc'h eo amañ eget e Kerwazi (eget e Kerdrabas, eget e Kerflav) !
3. *Wirtschaft, Gastwirtschaft,* ostaleri b., tavarn b., kafedi g., predlec'h g., herberc'h g., preti g., ti-debriñ g., ti-evañ g.
4. *Wirtschaft, Landwirtschaft,*labour-douar g., gounidegezh b. ; *Landwirtschaftsbetrieb,* stal labour-douar b.
wirtschaften V.gw. (hat gewirtschaftet) : **1.** kas en-dro, ren, merañ, armerzhañ, melestriñ, gouarn ; *gut wirtschaften,* kas mat e stal en-dro, ren mat e aferioù, gouarn mat e vadoù ; *schlecht wirtschaften,* mont e stal da stalig gant an-unan, ren fall e aferioù, kas e stal d'an dour, gouzout kas ur skoed da c'hwec'h real ha c'hwec'h real da netra ; **2.** *aus dem Vollen wirtschaften,* debriñ an diaoul hag e bevar, drailhañ (foetañ) arc'hant, lipat e vadoù (e askorn), ren e vuhez war an ton bras, foranañ e vadoù, debriñ e gestenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, mazaouiñ e zanvez, kas e beadra e skuilh hag e ber, uzañ e spilhenn, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, silañ ar yod dre lost he hiviz, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, lemel (tennañ) hep lakaat, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras ; *drauflos wirtschaften,* **a)** skeiñ arc'hant er mor, uzañ e spilhenn, stagañ e chas diwar-goust silzig, lipat e askorn, c'hwistañ arc'hant, kas e stal d'an dour, foetañ e drantell (e voutikl), kac'hmoudennañ e vadoù, frigasañ e zanvez, foetañ e beadra, fripañ e zrouin / beveziñ e vadoù / teuziñ e zanvez (Gregor) ; **b)** bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (foar-an-doumpi, ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, ober e zen gars, cholorial, trouzal ; **3.** derc'hel un davarn, derc'hel ul leti, derc'hel un ostaleri.
Wirtschafter g. (-s,-) : merour g., melestrour g.
Wirtschafterin b. (-,-nen) : gouarnerez b., merourez b., melestrourez b., gwamm b.
Wirtschaftler g. (-s,-) : armerzhour g., arboellour g., ekonomour g.
wirtschaftlich ag. : **1.** armerzhel, ekonomek, arboellel ; *das wirtschaftliche Leben,* mont en-dro an armerzh g. ; *die wirtschaflichen Bedingungen,* an amveziadoù armerzhel lies. ; *die wirtschaftlichen Interessen eines Landes verscherbeln,* pilwerzhañ lazioù armerzhel ur vro ; **2.** … arc'hant, … kenwerzh, kenwerzhel ; **3.** espernus, arboellus, dizispign, kempenn, kempenn war e arc'hant, kempenn ouzh e arc'hant, pervezh, pervezh war e arc'hant, fur gant e wenneien ; *eine wirtschaftliche Haushälterin,* un diegez vat b. (Gregor), ur venajerez vat b. ; **4.** askorus, spletus.
Wirtschaftlichkeit b. (-) : bevusted armerzhel b., ampletusted b., askorusted b., spletusted b., spletuster g., askorad g.
Wirtschaftsamt n. (-s,-ämter) : gwazadur an armerzh g.
Wirtschaftsaufschwung g. (-s,-aufschwünge) : kresk ekonomikel g., lañs en armerzh g., trummgresk g., diloc'h armerzhel g. ; *schneller Wirtschaftsaufschwung,* trummgresk g.
Wirtschaftsbelebung b. (-) : azlañs an armerzh g.
Wirtschaftsbezirk g. (-s,-e) : takad armerzh g.
Wirtschaftsboss g. (-es,-e) : chevañsour g.
Wirtschaftsflüchtling g. (-s,-e) : repuad armerzhel g.
Wirtschaftsführer g. (-s,-) : chevañsour g.
Wirtschaftsführung b. (-) : korvoerezh g., tiekadur g., melestradur g., meradur g., mererezh g., melestradurezh g.
Wirtschaftsgebäude n. (-s,-) : [labour-douar] *die Wirschaftsgebäude,* ar pourpez g., ar chomajoù lies., an tiez-kostez lies.
Wirtschaftsgebiet n. (-s,-e) : takad armerzhel g., takad ekonomikel g. ; [istor] *vereinigtes Wirtschaftsgebiet,* takad armerzhel unanet g., takad daouduel g.

Wirtschaftsgemeinschaft b. (-,-en) : *Europäische Wirtschafts-gemeinschaft (E.W.G),* Kumuniezh Armerzhel Europa (K.A.E) b., Kumuniezh Ekonomikel Europa b. (KEE).
Wirtschaftsgeografie b. (-) : douaroniezh armerzhel b.
Wirtschaftsgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise an armerzhouriezh g.
Wirtschaftsindikatoren lies. : menegerioù armerzhel lies.
Wirtschaftsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.
Wirtschaftskapitän g. (-s,-e) : chevañsour g.
Wirtschaftskonjunktur b. (-,-en) : tuez ekonomikel g.
Wirtschaftskreislauf g. (-s,-läufe) : rouedad ekonomikel b.
Wirtschaftskriminalität b. (-) : torfederezh war tachenn an armerzh g., felliezh armerzh b.
Wirtschaftskrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn an armerzh b., enkadenn armezh b., enkadenn ekonomikel b.
Wirtschaftslage b. (-,-n) : plegenn armerzhel b.
Wirtschaftsleben n. (-s) : mont en-dro an armerzh g.
Wirtschaftslenkung b. (-) : sturierezh an armerzh g.
Wirtschaftsliberalismus g. (-) : ekonomiezh liberal b.
Wirtschaftsordnung b. (-,-en) : renad ekonomikel g., sistem ekonomikel g., reizhiad armerzhel b., urzh armerzhel g.
Wirtschaftsplanung b. (-) : steuñvadur an armerzh g.
Wirtschaftspolitik b. (-) : arboellerezh g., politikerezh war tachenn an armerzh g.
wirtschaftspolitisch ag. : evit a sell ouzh ar politikerezh war tachenn an armerzh g., arboellerezhel.
Wirtschaftsprüfer g. (-s,-) : komiser ar c'hontoù g., peurwirier kontoù g., kontour-prizachour g.
Wirtschaftsraum g. (-s,-räume) : takad obererezh ur marc'had g. ; *europäischer Wirtschaftsraum,* takad armerzh Europa g.
wirtschaftsschwach ag. : war zilañs ; *wirtschaftsschwaches Land,* bro war zilañs b.
Wirtschaftsschwäche b. (-) : gwander ekonomikel g., dilañs ekonomikel g.
Wirtschaftssektor g. (-s,-en) : gennad an armerzh g. ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.
Wirtschaftssituation b. (-,-en) : plegenn armerzhel b.
Wirtschaftsstruktur b. (-,-en) : framm an ekonomiezh g.
Wirtschaftssubjekt n. (-s,-e) : oberer ekonomikel g.
Wirtschaftssystem n. (-s,-e) : reizhiad armerzhel b.
Wirtschafts- und Sozialausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor armerzhel ha kevredigezhel g.
Wirtschafts- und Währungsunion b. (-) : unaniezh armerzh ha moneiz b.
Wirtschaftsverwalter g. (-s,-) : merour g., melestrour g.
Wirtschaftswachstum n. (-s) : kresk ekonomikel g., kreskañs ekonomikel b., emastenn g. ; *überhitztes Wirtschaftswachstum,* soulgreskañs b., soulgreskiñ g.
Wirtschaftswissenschaft b. (-,-en) : armerzhouriezh b., arboellouriezh b., ekonomouriezh b.
Wirtschaftswissenschaftler g. (-s,-) : armerzhour g., arboellour g., ekonomour g.
Wirtschaftswunder n. (-s) : [istor] burzhud war tachenn an armerzh g., trummgresk burzhudus g., lañs burzhudus en armerzh g., tregont vloaz klodus lies.
Wirtschaftszone b. (-,-n) : takad armerzhel g., takad ekonomikel g. ; *ausschließliche Wirtschaftszone,* takad ekonomikel miret g.
Wirtschaftszügel lies. : rañjennoù an armerzh lies. ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen,* tapout krog e rañjennoù an armerzh.
Wirtschaftszweig g. (-s,-e) : skourr eus an armerzh g., kevrann eus an armerzh b.
Wirtschaftszyklus (-,-zyklen) : kelc'h ekonomikel g.
Wirtshaus n. (-es,-häuser) : ostaleri b., tavarn b., kafedi g., predlec'h g., herberc'h g., preti g., ti-debriñ g., evlec'h g., ti-evañ ; *ständig im Wirtshaus sitzen,* derc'hel taol-gont an ostaleri en he sav, bezañ atav er chapel, bezañ atav ouzh an daol santel, bezañ ur peul-tavarn, taverniñ.
Wirtsleute lies. : lojerien lies.
Wirtsorganismus g. (-,-organismen) : bevedeg aloubet e gorf gant un arvevad (gant arvevaded) g.
Wirtsstube b. (-,-n) : ostaleri b., tavarn b., kafedi g.
Wisch g. (-es,-e) : **1.** tarner g., torchouer g., sec'her g., toailhon g., torch g., torchad g., leien g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b. ; *Strohwisch,* torchad plouz g., torch plouz g. ; **2.** [lizher] tamm lizher g. ; *das ist nur ein Wisch Papier !* un tamm paper didalvoud n'eo ken ! un tamm skridach n'eo ken ! an dra-se ne dalvez ket zoken kement ha pouez ar paper a zo bet implijet evit e lakaat dre skrid ; **3.** [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.
wischen V.k.e. (hat gewischt) : **1.** gwalc'hiñ gant al leien ; **2.** torchañ, frotañ, rimiañ ; *seine Schuhe wischen,* luc'hañ e votoù ; *den Staub von den Möbeln wischen*, diboultrennañ an arrebeuri, tennañ ar boultrenn diwar an arrebeuri ; *die Tafel wischen,* torchañ an daolenn, diverkañ an daolenn ; **3.** [Bro-Suis] skubañ ; **4.** [tresadenn] stompañ ; **5.** [lu] skouvilhoniñ, P. patouilhañ, patouilhat.
V.em. (hat sich gewischt) : *sich (t-rt) mit der Hand über die Stirn wischen,* tremen e zorn war e dal ; *sich (t-d-b) den Schlaf aus den Augen wischen,* dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù.
Wischen n. (-s) : torch g., sec'h g.
Wischer g. (-s,-) : **1.** frapour g., patouilh g., sec'her g., tarner g., torchouer g., toailhon g., torch g., leien g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., sec'her g., liboudenn b. ; **2.** [kirri-tan] *Scheibenwischer,* [Bro-Aostria] *Wischer,* rozell-c'hlav b., skubell-werenn b., skubellenn-werenn b., biz-glav g. ; **3.** P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *er bekam einen Wischer,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, paket en doa ur guchenn, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e Bater, klevet en doa e Bater Noster, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh

gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, storlok en doa klevet, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapout (klevet, pakañ, kavout) a reas e begement, savet e voe e loaioù dezhañ, roet e voe e begement da glevet dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, roet e voe e bak dezhañ, tapout a reas e gouez.

Wischerblatt n. (-s,-blätter) : [kirri-tan] balaenn ar rozell-c'hlav b.

Wischiwaschi n. (-s) : P. glabous g., glabouserezh g., kakerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., fistilh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies.

Wischkolben g. (-s,-) : [lu] frapour g., skouvilhon g., P. patouilh g.

Wischlappen g. (-s,-) **/ Wischtuch** n. (-s,-tücher) : leien g., tarner g., torchouer g., toailhon g., sec'her g., torch g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [*liester* gwalc'houeroùigoù], lien g., lienenn b.

Wisent g. (-s,-e) : [loen.] bizon Europa g., ejen-moueek g.

Wismut g./n. (-s) : bismut g.

Wispel g. (-s,-) : [istor] muzul greun alaman [*disheñvel hervez ar broioù*] g.

wispeln (hat gewispelt) **/ wispern** (hat gewispert) V.gw. : **1.** chuchumuchiñ, mouskomz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, lavaret oferennoù mintin, hiboudiñ ; **2.** rugañ, sourral, sarac'hañ, moustrouzal ; *der Wind wispert,* rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel.

Wispern n. (-s) : **1.** mouskomzoù lies., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b. ; **2.** sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., tarav g., moustrouz g.

Wissbegier b. (-) **/ Wissbegierde** b. (-) : c'hoant deskiñ g., debron gouzout g., debron deskiñ, egar deskiñ g. ; *Wissbegierde wecken,* dihuniñ ar c'hoant gouzout, dihuniñ an debron gouzout, dihuniñ an debron deskiñ, broudañ an debron gouzout ; *voller Wissbegier, voller Wissbegierde,* c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus.

wissbegierig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *wissbegierig sein,* bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) gouzout.

wissen (weiß / wusste / hat gewusst) : **1.** V.k.e : gouzout, goût, gouvezout ; *alle wissen es,* se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *etwas nicht wissen,* bezañ dic'houzvez eus udb, bezañ dianaoudek eus udb, bezañ diouiziek eus udb (war un dachenn bennak), na c'houzout udb, dic'houzout udb, dizanavezout udb, dianavezout udb, dianaout udb ; *ich weiß,* gouzout a ran, gouzout a ran a-walc'h an dra-se, gouzout a ouzon, n'emañ ket hep gouzout din, gouzout a ran da vat an dra-se ; *ich weiß, dass ich nichts weiß,* gouzout a ouzon n'ouzon tra ; *man kann doch nicht alles wissen,* ne c'heller ket gouzout razh an traoù ; *nichts wissen,* na c'houzout tra, na c'houzout doare, na c'houzout dare, na c'houzout mann, na c'houzout mann ebet ; *ich weiß es nicht,* n'ouzon d(o)are, n'ouzon ket, dic'houzout a ran an dra-se, da c'houzout eo din ; *alle wissen es,* an dud-holl er goar ; *der Mann hatte keine bösen Absichten, meine Mutter wusste es aber nicht,* ar gwaz ne soñje e droug ebet, met da c'houzout e oa da'm mamm ; *wisst ihr das schon ?* daoust hag-eñ e ouzoc'h an dra-se ? ; *wie du weißt,* evel ma ouzout ; *das ist ein schlimmer Junge, weißt du ?* ur gwall baotr eo hennezh, te 'oar *?* - ur gwall baotr eo hennezh, gwelet a rez ; *ich weiß nicht mehr das Datum,* ankounac'haet em eus peur e oa c'hoarvezet an dra-se, ankounac'haet em eus an deiziad, lonket em eus an deiziad, n'ouzon ket mui peur (pe da zeiz) e oa c'hoarvezet an dra-se ; *das weiß ich vom Hörensagen,* se am eus gouezet diwar glev ; *das weiß ich nur vom Hörensagen,* ur c'hleved n'eo ken, ur c'hlev n'eo ken ; *er weiß es wohl,* gouzout mat a ra, gouzout a ra ervat an dra-se, gouzout a ra da vat an dra-se, gouzout a oar reizh an dra-se, gouzout a ra mat an dra-se, gouzout a oar spis an dra-se, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra a-walc'h an dra-se, n'eo ket hep gouzout se, n'emañ ket se da c'houzout gantañ, n'emañ ket hep gouzout dezhañ ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war,* n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; *ihr wisst sehr wohl, dass er morgen kommt,* n'oc'h ket hep gouzout e teuio warc'hoazh, n'emañ ket da c'houzout deoc'h e teuio warc'hoazh ; *er weiß wohl nicht, was ein Kamm ist,* e vlev n'o deus morse gwelet liv ur grib ; *ihr wisst nicht, ob er kommt oder nicht,* da c'houzout eo deoc'h pe e teuio pe ne zeuio ket ; *er weiß, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan ; *ich weiß sehr wohl, dass sie zurückkommen werden,* n'emaon ket na ouzon e teuint en-dro ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte,* ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket da just (d'ar just) penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm ; *Bescheid wissen,* gouzout, na vezañ hep gouzout, na vezañ da c'houzout d'an-unan (gant an-unan), gouzout an doareoù (ar gartenn, ar ribouloù), na vezañ en arvar [a udb, a-zivout udb], bezañ bet o telc'her ar gouloù, bezañ e-barzh ar jeu ; *er weiß darum Bescheid, er weiß darüber Bescheid,* gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout mat a ra, gouzout a ra anv eus an dra-se, gouzout a ra keal eus an dra-se, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, klevet en deus, e-barzh ar jeu emañ ; *er weiß nicht Bescheid,* ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù, ne

oar keal eus an dra-se, ne oar mann ; *ich weiß doch Bescheid !* gouzout a ran, me ! ; *jetzt weiß ich Bescheid !* bremañ e ouzon ; *der Anführer muss Bescheid wissen,* ret eo bezañ sturiet gant unan hag a oar doare an traoù ; *auf alles Bescheid wissen,* kaout respont da bep tra, kavout un ibil da lakaat (da vountañ) e pep toull, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so,* goude gouzout kement-se e talc'h atav d'ober heñvel ; *auswendig wissen,* gouzout dre eñvor (dre'n eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, dindan eñvor, betek ar bomm diwezhañ) ; *etwas ganz genau wissen, etwas bis ins kleinste Detail wissen,* gouzout reizh udb, gouzout da vat udb, gouzout difazi udb, gouzout udb betek an diwezhañ ; *ganz genau wissen, was zu tun ist,* gouzout rik ar pezh a zo d'ober ; *er weiß bis ins kleinste Detail, wie die Schlacht verlaufen ist,* gouzout a ra da vat doare an emgann-se ; *er wusste nicht, wer das Haus bekommen sollte,* da c'houzout e oa dezhañ gant piv e vije degouezhet an ti ; *keiner weiß, wie alt er ist,* ne ouzer oad ebet dezhañ, ne ouzer ket da just (d'ar just) e oad ; *jemanden glücklich wissen,* gouzout ez eo eürus u.b. ; *ich weiß mir kein größeres Glück,* n'eus netra a gement a vefe dudiusoc'h (plijusoc'h) evidon ; *keinen Rat (keinen Ausweg) wissen,* na c'houzout petra ober ken, bezañ divrec'hailh, na c'houzout eus pe goad ober loaioù, na gavout na tu na paramant, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ en entremar, chom en diaskren, bezañ penn e spered penaos ober, chom boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ paket berr, na c'houzout petra ober, bezañ berr war e sparl, bezañ paket en ur pleg berr, chom berr, chom dre an hent, na c'houzout a be du treiñ (pe e tu treiñ) ; *jemanden etwas wissen lassen,* kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., daveiñ un doare bennak d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), daveiñ udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *lass mich wissen, an welchem Tag du eintreffen wirst,* degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *soviel ich weiß,* din da c'houzout, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, a gement ha ma oufen, a gement am befe sonj, gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, gant ma oufen, war a ouzon, war a glevan ; *soviel ich weiß, wohnt dieser Mann nicht in der Gegend,* n'anavezan ket an den-se evit bezañ ac'hanen, an den-se n'eo ket ac'hanen din da c'houzout ; *ich würde gern wissen, ob es wirklich Peter war, den ich gesehen habe,* m'en dare ha n'eo ket Pêr am boa gwelet ; *ich würde gern wissen, wer Sie überhaupt sind,* me a vefe kurius a-walc'h da c'houzout ha piv hoc'h-chwi ; *ich wüsste nicht, nicht das ich wüsste,* ne gredan ket, a gement ha ma oufen - nann, 'm eus aon ; *wie könnte ich das wissen ?* a belec'h e oufen-me ? ; *wie man weiß,* evel ma ouzer, evel ma ouzoc'h, c'hwi oar ; *Sie müssen wissen, dass ...*, gwelloc'h eo deoc'h gouzout e ... ; *weißt du noch ?* sonj ac'h eus c'hoazh eus an dra-se ? ; *wenn Sie wüssten, wer ich bin,* mar goufec'h va doare ; P. *(ich) weiß schon ! das weiß ich wohl !* gouzout mat a ran ! n'emañ ket se da c'houzout ganin ! gouzout a ran a-walc'h ! n'emaon ket hep gouzout se ! n'emaon ket en arvar a gement-se ! n'emaon ket en arvar a-zivout kement-se ! ; *ich möchte wohl wissen, wo er steckt,* pelec'h emañ hennezh, c'hwistim ?, c'hwistim pelec'h emañ hennezh ? mechal pelec'h emañ hennezh ? ; *ich möchte wohl wissen, wie er das geschafft hat,* c'hwistim penaos eo deuet a-benn d'ober se ? ; *Vater, vergib ihnen, denn sie wissen nicht, was sie tun,* Tad, pardon dezho, rak n'ouzont ket ar pezh a reont - Tad, pardon dezho, rak n'ouzont ket pe a reont - Tad, pardon dezho, rak ne boellont ket pe a reont ; *er weiß, was zu tun ist, um sie los zu werden,* gouzout a oar penaos en en em dreiñ da gaout an dizober diouto ; *du weißt am besten, was zu tun ist,* gouzout a rez gwell eget n'eus forzh piv petra a zo d'ober ; *er weiß, wie man es richtig macht, er weiß, wie man es tut,* an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *er weiß nicht, wie man es macht,* disneuz eo d'ober an dra-se ; *ich weiß nicht, wie viele Leute dort waren,* nouspet hini a oa eno, nouspet den a oa eno, nouspet a dud a oa eno ; *ich weiß nicht wie lange,* nouspegeit ; *ich weiß nicht wie viel,* nouspegement ; *ich weiß nicht recht, was ich machen soll,* n'ouzon ket re vat petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober, bez emaon o klask gouzout petra da ober ; *ich weiß nicht, was ich machen soll,* n'ouzon ket petra, n'ouzon ket pe dra a c'hallan ober ; *ich weiß nicht, wo er ist,* n'ouzon doare pelec'h (pe e lec'h, e-men, men) emañ-eñ, n'ouzon dare pelec'h (pe e lec'h, e-men, men) emañ-eñ ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist,* hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h, hennezh a zo aet da n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet da n'ouzon dare pelec'h ; *ich weiß überhaupt nicht, wo die Säge steckt,* n'ouzon dare pelec'h emañ an heskenn, n'ouzon dare pelec'h eo bet lakaet an heskenn ; *ich wusste, dass viel zu tun war,* gouzout a raen e vefe kalz a draoù d'ober ; *ich möchte wissen, wo meine Schuhe stecken,* me a garfe gouzout pelec'h emañ va botoù ; *Sie müssen wissen, dass sie sich versöhnt haben,* gouezit eta eo renket an traoù etrezo ; *dass du es weißt !* gouez se, mar karez !

2. V.k.d. : **von** : *von etwas wissen,* gouzout penn d'udb, bezañ bet kelaouet diwar-benn udb, kaout anaoudegezh en udb, kaout anaoudegezh e-barzh udb, na vezañ en arvar a-zivout udb, na vezañ en arvar ag udb, anavezout udb, anaout udb, anavout udb ; *von etwas nichts wissen,* bezañ en dic'houzout kaer eus udb, na c'houzout doare (dare, alberz, keloù, keal, anv, ster, ger, grik) eus udb, na c'houzout doare d'udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ dic'houzvez-kaer eus (war, diwar-benn) udb, na c'houzout mann, na c'houzout mann ebet ; *ich wusste überhaupt nichts davon,* ne ouien anv ebet (keal ebet, doare na netra, ster, ger, grik) eus an dra-se, ne ouien doare na netra d'an dra-se, n'em boa naouadur ebet eus an dra-se, biskoazh n'em boa klevet ger eus an dra-se ; *davon habe ich nachweislich nichts gewusst,* aes e vo

prouiñ e oan dic'houzvez-kaer eus kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se ; *ich weiß nichts von ihm,* n'ouzon doare dezhañ, n'ouzon mann eus doare an den-se ; *er will nichts davon wissen,* **a)** stankañ a ra e zivskouarn ouzh an dra-se ; **b)** klask a ra reiñ da grediñ ne oar ger eus an dra-se ; **über** : *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes,* n'ouzont ket ur ger eus istor o bro ; *über jemanden Bescheid wissen,* gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas Bescheid wissen,* gouzout penn d'udb. ; *über etwas nicht Bescheid wissen,* bezañ diouiziek eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb, bezañ en dic'houzout kaer eus udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, na ouzout mann eus doare udb ; *er weiß darüber Bescheid,* gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù ; *ich weiß nichts über ihn,* n'ouzon doare ebet anezhañ, n'ouzon mann eus doare an den-se ; **um** : *um etwas wissen,* gouzout diouzh udb, gouzout anezhi war udb, kaout anaoudegezh en udb, kaout anaoudegezh e-barzh udb, na vezañ en arvar a-zivout udb, na vezañ en arvar ag udb.

3. gant **zu** hag un anv-verb : *er weiß sich zu wehren,* nerzh ha difennoù en deus, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, hennezh ne vez ket lammet war e seulioù, rebarb a zo ennañ, beg ha ivinoù en deus, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, n'eo ket hennezh a rofe e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf ; *sich zu benehmen wissen,* bezañ savet mat, bezañ seven, gouzout en em zelc'her mat dirak an dud, gouzout pakañ an tonioù bras ; *zu leben wissen,* kemer e lod a blijadur er vuhez, gouzout ober bourrus, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas anezhi, gouzout an tu da gaout dudi er vuhez, kas an ton ; *etwas zu schätzen wissen,* ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, diskouez bezañ plijet gant udb ; *sich nicht zu helfen wissen,* na c'houzout petra ober ken, na c'houzout a (war) be du treiñ (pe e tu treiñ), na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout ober ganti, na c'houzout eus pe goad ober loaioù, na gavout na tu na paramant, bezañ penn e spered penaos ober, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, en em gavout (chom) boud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ en entremar ; *ich weiß mir nicht zu helfen,* me a zo penn va spered evit gouzout petra ober, aze on lakaet nec'het, gwall nec'het on o c'houzout petra da ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober laoioù (eus pe goad ober ibil, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), n'ouzon ket re vat petra ober, n'ouzon ket penaos ober evit tennañ va spilhenn, n'ouzon ket penaos ober diouti, n'ouzon ket penaos ober evit tennañ va lost eus ar vrae, war vordo emaon, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud ; *er weiß sich ganz gut zu helfen,* en em glask a ra mat-tre, en em zibab a ra mat-tre, en em embreger a ra mat-tre, en em ziluziañ a ra mat-tre, hennezh a oar en em drepanañ, hennezh en deus itrik, hennezh a oar mat penaos dirouestlañ e neud ; *er weiß sich zu helfen,* gouzout a oar en em dreiñ, gouzout a ra en em arat, hennezh a oar brav tennañ e blegoù,n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, ijinet-mat eo, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, gouest eo da gavout ar poell e pep kudenn, kavout a ra atav ur voaien da zibunañ e gudennoù, hennezh a oar mat war peseurt avel sturiañ e vatimant, hennezh a zo paotr an itrikoù, hennezh a oar ober diouti, hennezh a oar ober ganti, hennezh a zo ampletus ; *mit dem Gewehr umzugehen wissen,* bezañ anaoudek war-dro ar fuzuilhoù, bezañ gouiziek da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziek eus ar fuzuilhoù, gouzout penaos implijout ur fuzuilh, gouzout an dres da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout c'hoari gant ur fuzuilh, kaout an doare da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout stok ar fuzuilhoù, gouzout diouzh (diouzh stok) ar fuzuilhoù, bezañ akuit-mat war ar fuzuilhoù, bezañ boazet da vaniañ ar fuzuilhoù ; *er weiß, mit den Leuten umzugehen,* gouzout a ra an tu eus an dud, gouzout a ra an tu diouzh an dud, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh a oar anezhi, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, gouzout a ra penaos en em gemer gant an dud, gouzout a ra ar stek da ober ouzh an dud, gouzout a ra en em dreiñ ouzh an dud, gouzout a ra en em ober ouzh an dud, gouiziek eo d'en em gemer gant an dud ; *sie weiß ihn zu nehmen,* hounnezh he deus an tu dioutañ, gouzout a ra dioutañ, gouzout a ra diouzh e ribouloù, gouzout a oar en em dreiñ outañ, gouzout a oar en em ober outañ, gouzout a ra an tu warnañ, gouiziek eo d'en em gemer gantañ, gouzout a ra penaos ober outañ ; *diese Dickköpfe muss man zu nehmen wissen,* ijin e ranker da gaout pa vez afer ouzh ar pennoù maout-se ; *er weiß, mit solchen Dickköpfen umzugehen,* ijin en deus pa'z en devez afer ouzh pennoù maout a seurt-se, hennezh en deus an tu d'ober diouzh pennoù touilh a seurt-se, gouiziek eo d'en em gemer gant pennoù touilh a seurt-se.

4. troioù-lavar ; *ich weiß, wo ihn der Schuh drückt,* gouzout a ran pelec'h emañ e wiridig (e galedenn), anavezout a ran e wiridig, anavezout a ran e glañvenn, anavezout a ran e du gwak, anavezout a ran e du gwan, anavezout a ran e tu kizidik ; *er weiß weder ein noch aus,* ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), ne oar ket re vat petra ober, ne gav na tu na paramant, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, boud eo, en em gavout a ra boud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket ober ganti, ne oar ket

penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ ; *wer weiß !* piv a oar ? kae da c'houzout ! kerzh da c'houzout ! kerzh da welet ! kae da welet ! it da welet ! ; *Gott weiß !* Doue er goar ! Doue a oar ! ; *weiß Gott !* Doue a oar ! kaer eo gouzout ! brav eo gouzout ! ; *er erzählte, weiß Gott, welche Geschichten,* Doue a oar peseurt kontoù a zibune hennezh ! ; *ich weiß nicht recht,* marteze, n'on ket sur, a c'hall bezañ, pechañs, emichañs ; *ein ich-weiß-nich-was,* un n'ouzon petra g., ur petra din-me g., un draig bennak g. ; *ich weiß was Besseres,* gwelloc'h 'zo d'ober ; *was weiß ich ?* bez a-walc'h, marteze, a c'hall bezañ, a belec'h e oufen-me ? ; *dort gab es allerhand zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles,* eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *es war zu breit, zu eng, zu hoch, zu niedrig und was weiß ich noch,* bez e oa re ledan, re strizh, re uhel, re izel, re benefi.

Wissen n. (-s) : deskadurezh b., deskamant g., anaoudegezh b., anaoud g., gouiziegezh b., gouvidigezh b., gouiziadurezh b., gouzoud g. ; *ein großes Wissen,* un deskadurezh vras b., un anaoudegezh vras b., ur ouiziegezh vras b. ; *ein großes Wissen besitzen, ein breites Wissen besitzen, ein grundlegendes Wissen besitzen, ein umfassendes Wissen besitzen, ein vielseitiges Wissen besitzen,* kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; *oberflächiches Wissen,* livadenn zeskadurezh b., livadenn ouiziadur b., livadenn ouiziegezh b. ; *unverdautes Wissen,* deskadurezh diazezet fall b. ; *Wissen selbst ist Macht,* gouiziegezh a dalv beli ; *Wissen verschafft Klarheit,* diwar ar studi e sav sklêrijenn ; *unser Wissen ist Stückwerk,* diglok eo pezh a ouzomp ; *meines Wissens,* din da c'houzout, da c'houzout din, a gement am befe soñj, gant va gouiziegezh, a gement ha ma oufen, gant ma oufen ; *ohne sein Wissen,* hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ, hep ratozh dezhañ, en dic'houzoud dezhañ, dic'houzvez dezhañ, anez gouzout dare dezhañ, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ, a-guzh dezhañ, a-guzh-kaer dioutañ ; *mit Wissen und Willen,* e spered hag e ratozh gantañ, diwar e ziviz, hep nep redi, hep bezañ bet rediet, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, dre rat ha dre vennozh, a-fetepañs, a-ratozh-kaer, a-benn-kaer, a-youl, a-benn-kefridi, a-youl gaer, a-benvest-kaer, gant e ouiziegezh ; *nach bestem Wissen und Gewissen,* em askre, diouzh (eus) va gwellañ, a-wir-wellañ, ez-leal, gwell(ik)añ ma c'haller, gant un dereadegezh vras, gant doujañs hag onestiz, e pep onestiz / gant pep onestiz (Gregor), a'm holl gaouded, da vat ha kaer, a-benn-kefridi, a-ratozh-vat, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, gant rat vat ; *mit jemandes Wissen,* a-wel hag anat d'u.b., gant rat d'u.b, gant rat vat d'u.b. ; *wider besseres Wissen,* en desped d'e goustiañs (d'e ouiziegezh), daoust dezhañ gouzout ervat emañ o troadañ (o livañ, o pentañ, o tisplañtañ, o tornañ, o wriat, o tisac'hañ, o tibunañ, o paskañ, o pennegiñ, o tispakañ) gevier d'an dud ; *experimentelles Wissen,* gouiziegezh arnodel b. ; *kognitives Wissen, konzeptuelles Wissen,* anaoud mennozhiadel g. ; *positives Wissen, praktisches Wissen,* anaoud soliadel g. ; *technisches Wissen,* anaoud kalvezel g., anaoud technikel g. ; *wissenschafliches Wissen,* anaoud skiantel g., anaoud gouiziel g. ; *empirisches Wissen,* anaoud kantouezel g.

Wissende(r) ag.k. g./b. : an hini hag a oar, an hini hag a zo bet kelennet.

Wissenschaft b. (-,-en) : **1.** skiant b., gouezoniezh b., gouiziegezh b., gouvidigezh b. ; *die Errungenschaften der Wissenschaft,* araokadeg ar skiantoù b., araokadennoù ar skiantoù lies., gounidoù ar skiantoù lies., araokadeg ar ouezoniezh b., araokadennoù ar ouezoniezh lies., gounidoù ar ouezoniezh lies. ; *die reinen Wissenschaften, die exakten Wissenschaften,* ar skiantoù rik lies., ar skiantoù dik lies. ; *angewandte Wissenschaften,* skiantoù pleustrek lies., skiantoù embregel lies. ; *experimentelle Wissenschaften,* skiantoù arnodel lies. ; *normative Wissenschaften,* skiantoù reoliadel lies. ; *theoretische Wissenschaften,* skiantoù damkanel lies. ; *Naturwissenschaften,* skiantoù an natur lies. ; *Humanwissenschaften,* skiantoù an den lies. ; *Sprachwissenschaft,* yezhoniezh b., yezhouriezh b. ; *Kunstwissenschaft,* istor an arzoù kaer g. ; *die schönen Wissenschaften,* [kozh] al Lizhiri Kaer. lies. ; **2.** [Fichte, preder.] gouezoniezh b., skiantouriezh b.

Wissenschaftler g. (-s,-) : skiantour g., gouiziad g.

wissenschaftlich ag. : **1.** skiantel, gouezoniezhel, gouiziegezhel, gouiziat, gouiziel ; *wissenschaftlich gebildet (geschult),* stummet evel skiantour, stummet war ar skiantoù ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben,* kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù, gant araokadennoù ar skiantoù, gant gounidoù ar skiantoù, gant araokadeg ar ouezoniezh, gant araokadennoù ar ouezoniezh, gant gounidoù ar ouezoniezh) ; *wissenschaftliche Forschung,* imbourc'herezh gouizel g., imbourc'h gouizel g., imbourc'h war tachenn ar skiantoù g., skiantoù uhel lies. ; *wissenschaftliche Arbeiten,* labourioù gouiziegezh lies., labourioù skiantel lies. ; *wissenschaftliche Methode,* hentenn skiantel b. ; *wissentschaftlicher Name eines Tieres,* anv skiantel ul loen g., anv gouiziel ul loen ; *eine wissentschaftliche Zeitschrift,* ur rollenn skiantel b., ur gelaouenn skiantel b. ; *wissenschaftliches Neuland erschließen,* digeriñ hentoù nevez, digeriñ an hent, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, toullañ hentoù nevez, difraostañ un dachenn nevez, labourat war un dachenn fraost ; **2.** [Fichte, preder.] gouezoniezhel, skiantouriezhel.

Wissenschaftlichkeit b. (-) : skiantelezh b., gouizielezh b. ; *Wissenschaftlichkeit der Geschichtsschreibung,* skiantelezh an istorouriezh b.

Wissenschaftseinteilung b. (-,-en) : renkadur ar skiantoù g.

wissenschaftsgläubig ag. : skiantelour, gouizielour.

Wissenschaftsgläubige(r) ag.k. g./b. : ag.k. g./b. : skiantelour g., gouizielour g.

Wissenschaftsgläubigkeit b. (-) : skiantelouriezh b., gouizielouriezh b.
Wissenschaftslehre b. (-) : [preder., Fichte] epistemologiezh b., skiantoniezh b., gouezoniezh b.
Wissenschaftslogik b. (-) : reizhpoelloniezh ar skiantoù b.
Wissensdrang g. (-s) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debron gouzout g.
Wissensdünkel g. (-s) : roufl en abeg d'e damm gouiziegezh g., brasoni en abeg d'e livadenn zeskadurezh b., bosac'h en abeg d'e damm gouiziegezh g., avelaj en abeg d'e livadenn zeskadurezh g., gloriusted en abeg d'e damm gouiziegezh b., pompad en abeg d'e livadenn zeskadurezh g., lorc'hajoù en abeg d'e damm gouiziegezh lies., digoroù en abeg d'e livadenn zeskadurezh lies.
Wissensdurst g. (-es) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debron gouzout g. ; *Wissensdurst wecken,* dihuniñ ar c'hoant gouzout, broudañ ar c'hoant gouzout, dihuniñ an debron gouzout, dihuniñ an debron deskiñ ; *unstillbarer Wissensdurst, unersättlicher Wissensdurst,* c'hoant deskiñ dirankon g.
Wissensgebiet n. (-s,-e) : diskiblezh b., brankad skiantoù g., skourr eus ar skiantoù g., skourr a ouiziegezh g.
Wissenslücke b. (-,-n) : toull gwenn g., toull g., mank en e zeskadurezh g., gouiziegezh diglok b.
Wissensstoff g. (-s,-e) : programm kelenn g.
Wissenstrieb g. (-s) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debron gouzout g.
wissenswert ag. / **wissenswürdig** ag. : dedennus-kenañ, dellezek da vezañ gouezet, din da vezañ gouezet.
Wissenszweig g. (-s,-e) : diskiblezh b., skourr eus ar skiantoù g., skourr a ouiziegezh g.
wissentlich ag./Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh ; *wissentlich und willentlich,* meiz ha youl, e spered hag e ratozh gantañ.
Wisser g. (-s,-) : an hini hag a oar, an hini hag a zo bet kelennet ; *Besserwisser,* den a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.
Witaj-Kindergarten g. (-s,-gärten) : skol-vamm Witaj b.
Witfrau b. (-,-en) / **Witib** b. (-,-e) : [barzh.] intañvez b.
Witmann g. (-s,-männer) : intañv g.
wittern V.gw. (hat gewittert) : ruflañ an avel, ruflañ an aer, c'hwesha, musa, museta, fronal an aer ; *das Wild wittert,* emañ ar penn-jiber o ruflañ an avel, emañ ar penn-jiber o ruflañ an aer, emañ ar penn-jiber o c'hwesha, emañ ar penn-jiber o fronal an aer.
V.k.e. (hat gewittert) : **1.** c'hwesha, klevet, ruflañ, musa, musat, fronal ; *der Hund wittert Wild,* ruflañ (klevet, fronal) a ra ar c'hi c'hwezh ar jiber, tres a zo gant ar c'hi ; **2.** [dre skeud.] raksantout, drouksantout, spurmantiñ, santout diouzh, santout, musa, musat ; *Unheil wittern,* raksantout ur walleur o tont d'an-unan, drouksantout peseurt c'hoari 'zo en hent, santout diouzh an dañjer ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus,* e prezegennoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegennoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; *Morgenluft wittern,* **a)** [ster rik] spurmantiñ an deiz o tont ; **b)** [dre skeud.] santout diouzh ur misi o tont d'an-unan (diouzh un apoue vat en hent dirak an-unan, diouzh ur bevez), santout ar rod vras o treiñ a-du gant an-unan, santout an avel o treiñ a-du gant an-unan, musat un dro vat, musat un taol kaer, musat un daol vat.
V.dibers. (hat gewittert) : *es wittert,* gwallamzer (arnev) a zo, un taol amzer fall a ra.
Witterung b. (-,-en) : **1.** amzer g./b., hin b. ; *kühle Witterung,* freskadurezh b., freskijenn b., sinadurezh b. ; *die Witterung schlägt um,* emañ an amzer o cheñch ; *Unbilden der Witterung,* direizhamant an amzer g. (Gregor), amzer fall b., gwallamzer b. ; *den Unbilden der Witterung ausgesetzt sein,* bezañ dalc'hmat dindan an amzer, bezañ durc'haet d'ar seizh avel, bezañ digor d'ar pevar avel, bezañ skoet gant ar seizh avel, bezañ a-youl avel, bezañ etre ar pevar avel, bezañ dispak d'an avelioù, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ digledour, bezañ diglet ; **2.** mus g., fri g. ; *eine feine Witterung haben,* bezañ tanav e fri, bezañ ur c'hwesha eus ar gwellañ d'an-unan ; *der Hund nimmt Witterung,* emañ ar c'hi o ruflañ an avel, emañ ar c'hi o fronal an aer ; *der Hund hat Witterung aufgenommen,* tres a zo gant ar c'hi.
Witterungsbeobachtung b. (-,-en) : meteorologiezh b., hinouriezh g., oablouriezh b., amzerata g.
Witterungseinfluss g. (-es,-einflüsse) : **1.** levezon dre an aergelc'h b. ; **2.** levezon war an aergelc'h b.
Witterungsumschlag g. (-s,-umschläge) : kemm amzer trumm g., kemm trumm an amzer g., troc'h krenn en amzer g.
Witterungsunbilden lies. : direizhamant an amzer g. (Gregor), amzer fall b., gwallamzer b.
Wittib b. (-,-e) : [barzh.] intañvez b.
Wittling g. (-s,-e) : [loen.] marlank g., merlank g., morlouan g., gwenneg g., gwennig g.
Wittum n. (-s,Wittümer) : [istor] enebarzh g., trederann b., trederenn b. ; *ein Wittum aussetzen,* reiñ un enebarzh (un drederann).
Witwe b. (-,-n) : intañvez b., gwreg diberc'henn b., penn diberc'henn g., trederennerez b. ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelten Witwe an,* aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez ; *Witwe werden,* kouezhañ intañvez, intañvezañ, intañviñ ; *lustige Witwe,* intañvez Yann ar bev b., intañvez Yeun ar bed b. ; *Witwe von Stande, die von einem ihr zugewiesenen Leibgedinge lebt,* enebarzherez b. ; *die Witwe des Königs, die Königinwitwe,* intañvez ar roue b., an intañvez d'ar roue b., intañvez ar roue kozh b. (Gregor).
Witwengehalt n. (-s,-gehälter) / **Witwengeld** n. (-s,-er) / **Witwenrente** b. (-,-n) : leve intañvez g., gopr intañvez g. ;

sie bezieht eine Witwenrente, honnezh he deus ul leve eus he gwaz marv.
Witwenschaft b. (-) : intañvelezh b.
Witwenschleier g. (-s,-) : gouel intañvez b.
Witwenstand g. (-s) : intañvelezh b., intañvded b., intañvder g.
Witwenverbrennung b. (-,-en) : [istor] sati b.
Witwer g. (-s,-) : intañv g. ; *Witwer werden,* kouezhañ intañv, intañviñ ; *dritte Ehefrau eines Witwers,* mozogell b. ; *Doppelwitwer,* intañv div wreg g., intañv diwar div wreg g.
Witwerschaft b. (-) **/ Witwerstand** g. (-s) : intañvelezh b., intañvded b., intañvder g.
Witz g. (-es,-e) : **1.** tezenn b., bourd g., bourdaj g., farsadenn b., fent g., tamm fent g., fentigell b., fars g., fentigellerezh g., ribardenn b., farserezh g., farsellerezh g., bidenn b., farsadenn b., koñchenn b. [*liester* koñchennoù, koñchoù], kontenn b. ; *Witze machen (reißen),* fentigellat, fentigellañ, gogeal, dibunañ (distagañ, kontañ) bourdoù, bourdañ, ober bourdoù, distagañ fentigelloù, diskolpañ bommoù, distagañ bommoù, lakaat fent, kontañ bidennoù, kontañ tammoù fentoù, kontañ koñchennoù, reiñ melladoù ; *ein abgedroschener Witz,* ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b. ; *der Witz hat einen Bart,* klevet eo bet ar videnn-se seizh kant gwech warn-ugent ; *er erzählt gern trockene Witze,* hennezh a lavar kaozioù da c'hoarzhin, diseblant - ur godiser dic'hoarzh a zo anezhañ ; *ein schlechter (fauler) Witz,* ur bourd divalav g., un dro-gamm b., un dro-bleg b., un noualantez b., un taol noualantez g. ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen,* ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn ; *derber Witz, saftiger Witz,* bourd hudur g., bourd divergont g., bourd diwisk g., bourd ordous g., bourd distrantell g., bourd distres g., bourd lourt g., bourd pebret-lik g., tezenn c'hras b., bomm kras g., diskramailherezh g.
2. [dre skeud.] P. farsite b. ; *dieser Prozess ist ein einziger Witz,* ar prosez-se n'eo nemet termaji ; *die Sache ist ein Witz*, n'eus forzh petra ! direzon eo kement-se, un dra lu (un dra chin) an hini eo ! n'eus na penn na revr (na penn na troad) da gement-se ! chin eo an dra-se ! c'hoarzhus eo ! un dra lu eo kement-se ! ; *mach keine Witze !* nad a ket c'hoazh da dennañ siklezonoù (da bentañ lern) din !
3. spered g., lemmded a spered b., speredegezh b. ; *voller Witz,* lemm (birvidik) e spered, speredek ; *vor Witz sprudeln,* bezañ atav ur fentigell prest da lammat diwar beg e deod, bezañ ur goroer tirvi eus an-unan, bezañ maout da reiñ melladoù, bezañ un diaoul da farsal, bezañ fentigelloù leizh e c'henoù gant an-unan, na vezañ morse berr e deod evit respont gant ur bomm spered bennak, bezañ bouilhus e spered (Gregor).
4. skiant b., meiz g., poell g., speredegezh b., ijin g., digoradur spered g. ; *dazu reicht sein Witz nicht aus,* n'en deus ket a-walc'h a zigoradur nag a ijin evit dont a-benn eus an taol-se, n'eo ket fin a-walc'h evit dont a-benn eus an dra-se, e skiant ne dap ket keit-se, re zall eo e gazh, an dra-se a zo dreist e veiz ; [dre skeud.] *der Witz der Sache,* ar pep fentusañ en afer-se, ar pezh farsusañ en dra-mañ g.
Witzblatt n. (-s,-blätter) : kelaouenn farsus b., kelaouenn flemmus b.
Witzbold g. (-s,-e) : noualant g., legestr g., farser g., bidaneller g., boufon g., boufoner g., fentigeller g., kampinod g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., rampono g., istorier g., marc'h-kaneller g., marc'h-lu g., ampouailh g., labous a jav g., cholori g., dañvad g., fouin g., ebeul g.
Witzelei b. (-,-en) : noualantezioù lies., tezennoù sot lies., farsadennoù pikous lies., kaozioù treflez lies., konchoù born lies., krakoù lies., bourdoù divalav lies., bidennoù nul lies.
witzeln V.gw. (hat gewitzelt) : fentigellat, fentigellañ, gogeal, dibunañ (distagañ) bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, kontañ tammoù fentoù, diskolpañ bommoù, farsal, gargailhat ; *über etwas witzeln,* distagañ fentigelloù a-zivout udb, diskolpañ bommoù (farsal) diwar-benn udb, goapaat (godisat, dejanal, gogeal) udb, ober foei d'udb, ober fent gant udb.
Witzereißer g. (-s,-) : noualant g., legestr g., farser g., bidaneller g., boufon g., boufoner g., fentigeller g., kampinod g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., rampono g., istorier g., dañvad g., fouin g., ebeul g.
Witzfigur b. (-,-en) : P. flemmskeudenn b., ludresadenn b.
witzig ag. : farsus, fentus, bourjin ; *witziger Einfall,* ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., bomm lavar g., taolad spered g. (Gregor) ; *ein witziger Kerl,* ur paotr leun a fent ennañ g., ur paotr farsus g., ur paotr bourjin g., un diaoul da farsal g. ; *etwas witzig finden,* kaout bourd gant udb, kavout bourd gant udb, kavout fent gant udb., kavout ur pezh o welet (o klevet) udb ; *ich finde es witzig, dass ihr euch jetzt beklagt,* kavout a ran ur bourd ma vezec'h bremañ o klemm.
Witzling g. (-s,-e) : noualant g., legestr g., farser g., bidaneller g., boufon g., boufoner g., fentigeller g., kampinod g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., kantolor g., furlukin g., rampono g., istorier g., dañvad g., fouin g., ebeul g.
witzlos ag. : **1.** disaour, divlaz, hep pebr nag holen ; **2.** [dre skeud.] P. na dalvez netra, n'eo mat da netra, na dalvez ket un hollvad, na servij da netra, na dalvez ket ur bilhenn, n'eus netra a vat da dennañ anezhañ, mat da vann, didalvez, na zegas netra vat ebet, na zegas mann vat ebet, na c'haller ober na bleud na brenn gantañ, na c'haller ober na sec'h na glas gantañ.
Witzwort n. (-s,-wörter) : bomm spered g., tezenn b., taol-bourd g., farsadenn b., fentigell b.
WM b. (-,-/-s) : [*berradur evit* **Weltmeisterschaft**] kampionad ar bed g.
wo raganv goulennata adverb : pelec'h, e pe lec'h, e-men, men, ma ; *wo bist du geboren ?* e pe lec'h out bet ganet ? pelec'h out ganet ? ; *wo sonst ?* pelec'h ken ? e pe lec'h

all ? ; *wo liegt München ?* pelec'h emañ München ? ; *wo wohnt er ?* pelec'h emañ e annez ? pelec'h e ra e annez ? pelec'h e ra e zemeurañs ? pelec'h emañ oc'h ober e annez ? pelec'h emañ o chom ? e pelec'h emañ o vevañ ? ; *ich weiß nicht, wo er ist,* n'ouzon doare pelec'h (pe e lec'h, e-men, men) emañ-eñ, n'ouzon dare pelec'h (pe e lec'h, e-men, men) emañ-eñ ; *ich habe keine Ahnung, wo er sein mag,* aet eo d'an nouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist,* hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *wo waren wir stehen geblieben ?* betek pelec'h (betek men) e oamp erru ? ; *wo fehlt es ?* pelec'h hoc'h eus poan ? pelec'h hoc'h eus droug ? petra a ra droug deoc'h ? ; *wo mag er jetzt wohl sein ?* pelec'h bennak e c'hall bezañ bremañ ?

raganv stagañ adverb : **1.** el lec'h ma, el lec'hioù ma, e-lec'h ma, ma ; *hier ist das Haus, wo Goethe geboren wurde,* setu an ti ma oa bet ganet Goethe, setu an ti ma c'hanas Goethe ; *er besuchte die Stätten, wo sein Vater gewirkt hatte,* gweladenniñ a reas al lec'hioù ma oa bet e dad o labourat enno ; *überall, wo,* e kement lec'h ma, n'eus forzh pelec'h e, ne vern pelec'h e, pelec'h bennak e, dre belec'h e, dre lec'h ma ; *wo ... auch immer, wo auch,* daoust pelec'h, pelec'h bennak ; *da, wo ich früher wohnte,* el lec'h ma oan o chom en a-raok ; egal, wo, ne vern pelec'h, n'eus forzh pelec'h ; *es ist ihnen egal, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; **2.** ma, pa ; *zur Zeit, wo das geschah,* d'ar mare ma c'hoarvezas kement-se ; *zur Zeit, wo ich ankommen werde,* d'an eur ma erruin ; *an dem Tag, wo viel zu tun war, konnte er nicht kommen,* ne c'hallas ket dont en deiz ma oa kalz a labour d'ober ; *es gab nicht einen Tag, wo nicht die Sonne schien,* ne oa ket bet un devezh zoken ma vefe bet chomet kuzh an heol ; *jetzt, wo ich genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen,* bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prenin ur c'harr-tan ; **3.** *wo … doch,* tra ma, pa, ha padal ; *sie glaubt mir nicht, wo ich ihr doch die Wahrheit sage,* ne gred ket pa lavaran ar wirionez dezhi, ne gred ket ha padal e lavaran ar wirionez dezhi ; *du bist zur Arbeit gekommen, wo du doch das Bett hüten solltest,* deuet out da labourat pa zlefes bezañ ez kwele, deuet out da labourat ha padal e tlefes bezañ ez kwele.

woanders Adv. : e lec'h all ; *sie sind weder im Schrank noch woanders,* n'emaint nag en armel na neblec'h.

woandersher Adv. : **1.** eus lec'h all ; **2.** digant unan bennak all.

woandershin Adv. : da lec'h all.

wobei raganv stagañ adverb : hag e, en ur, e-ser, h.a. ; *der Schulleiter bezeichnete den Ausflug als abenteuerlich, wobei er nicht ganz Unrecht hatte,* da soñj ar rener-skol e oa gwall arvarus ober ur valeadenn ar seurt-se ha ne oa ket faos penn-da-benn pezh a soñje.

raganv goulennata adverb : en ur ober petra, oc'h ober petra, peur, da-geñver petra, h.a.

Woche b. (-,-n) : sizhun b., sizhunvezh b., sizhuniad b., sizhunvezhiad b., eizhteziad g., eizhtevezh g., eizhtez g. ; *diese Woche,* evit ar sizhun, er sizhun-mañ ; *vergangene Woche,* er (evit ar) sizhun all, er sizhun dremenet ; *nächste (kommende) Woche,* er sizhun o tont, er (evit ar) sizhun a zeu ; *heute vor sieben Wochen,* seizh sizhun 'zo, seizh sizhun penn hiziv ; *heute in einer Woche,* hiziv e penn sizhun, hiziv a-benn eizhtez, a-benn eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez amañ, a-benn eizhtez da-geñver an deiz-mañ ; *morgen in einer Woche,* warc'hoazh penn-sizhun ; *heute in sechs Wochen,* hiziv penn c'hwec'h sizhun, hiziv e penn c'hwec'h sizhun, a-benn c'hwec'h sizhun amañ ; *morgen in zwei Wochen,* warc'hoazh penn pemzektez, warc'hoazh e penn pemzektez, warc'hoazh a-benn pemzektez ; *in einer Woche,* a-benn eizh devezh, a-benn eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez ; *vor einer Woche*, eizhtez 'zo, eizh devezh 'zo ; *drei Wochen später,* a-benn teir sizhun da c'houde ; *eine Woche lang,* ur sizhun-pad, e-pad ur sizhun ; *zweimal die Woche, jede Woche zweimal,* div wech ar sizhun, div wech er sizhun ; *für die Dauer einer Woche,* kelo ur sizhunvezh ; *mitten in der Woche,* e-kreiz ar sizhun ; *jede zweite Woche,* bep eil sizhun, bep pemzektez ; *die ganze Woche,* a-gorf-sizhun ; *Woche für Woche,* a sizhun da sizhun, eus an eil sizhun d'eben ; *unter der Woche,* war ar sizhun, e-pad ar sizhun, war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war an oberad ; *die Woche haben,* bezañ d'e dro da labourat e-kerzh ar sizhun, bezañ a servij sizhun ; *ich bleibe eine Woche in Berlin,* chom (tremen) a rin ur sizhunvezh e Berlin ; *ich bleibe zwei Wochen in Berlin,* chom a rin ur pemzektez e Berlin ; *manche Wochen,* sizhunvezhiennoù lies. ; *innerhalb einer Woche geleistete Arbeit,* sizhuniad labour b. ; *in der Woche, als er krank war,* e-pad e eizhteziad a gleñved ; [relij.] *die stille Woche, die Karwoche, die heilige Woche,* Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras, ar Sizhun-Veur b., ar Sizhun Santel b., Sizhun ar Basion b.

Wochen lies. : *in die Wochen kommen,* bezañ e gwilioud (war wentloù, e poan-vugale, gant gwentloù ar gwilioudiñ), bezañ ar gwentloù ganti, bezañ o wilioudiñ, ober he zro, bezañ krog da wigourat.

Wochenarbeitszeit b. (-,-en) : pad labour sizhuniek g.

Wochenausweis g. (-es,-e) : [ti-bank] danevell sizhuniek an arc'hant b.

Wochenbett n. (-s,-en) : ganedigezh b., ginivelezh b., gwilioud g., poan-vugale b., geneliezh b., gwiliouderezh g. ; *im Wochenbett liegen,* bezañ e gwilioud (war wentloù, e poan-vugale, gant gwentloù ar gwilioudiñ), bezañ ar gwentloù ganti, bezañ o wilioudiñ, ober he zro, gwigourat ; *vom Wochenbett aufstehen,* sevel a wilioud.

Wochenbettfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ar vammenn b.

Wochenblatt n. (-s,-blätter) : sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b.

Wochendienst g. (-es,-e) : servij sizhun g., servij diouzh tro g. ; *Wochendienst haben,* bezañ d'e dro da labourat e-kerzh ar sizhun, bezañ a servij sizhun.

Wochendiensthabende(r) ag.k. g./b. : sizhunader g., sizhunaderez b., sizhuner g., sizhunerez b.

Wochenendausgabe b. (-,-n) : embannadenn dibenn-sizhun b., embannadur dibenn-sizhun g.

Wochenendbeilage b. (-,-n) : ouzhpennadenn an dibenn-sizhun b.

Wochenende n. (-s,-n) : dibenn-sizhun g., diwezh-sizhun g. ; *am Wochenende,* en dibenn-sizhun, e-pad an dibenn-

sizhun, e-kerzh an dibenn-sizhun ; *am Wochenende waren wir baden,* e-pad an dibenn-sizhun omp bet o neuial.
Wochenendhaus n. (-es,-häuser) : eilti g., eil annez g.
Wochenfest n. (-es,-e) : [relij.] *das jüdische Wochenfest,* ar Pantekost g., ar Chavouot g.
Wochenkarte b. (-,-n) : [tren, karr-boutin] karten sizhun b.
Wochenkind n. (-s,-er) : poupig nevez-c'hanet g.
wochenlang ag. : e-pad sizhunvezhioù ha sizhunvezhioù.
Wochenlohn g. (-s,-löhne) : **1.** gopr sizhuniek g. ; **2.** gopr ar sizhun g.
Wochenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had sizhuniek g.
Wochenschau b. (-,-en) : abadenn keleier sizhuniek b.
Wochenschrift b. (-,-en) : sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b.
Wochenstunden lies. : eurvezhioù labour sizhuniek lies. ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich,* berradur an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., digresk an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g.
Wochentag g. (-s,-e) : **1.** deiz eus ar sizhun g., deiz oberat g., deiz pemdez g. ; *an Wochentagen,* war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad, d'an oberad, d'an deizioù oberat, àr an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun ; *kommen Sie an einem Wochentag vorbei,* deuit d'un deiz oberat ; **2.** devezh pemdez g., devezh oberat g. ; *an Wochen-, Sonn- und Festtagen arbeiten,* labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad.
wochentags Adv. : war ar sizhun, e-pad ar sizhun, war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war an oberad, d'an oberad, àr an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun.
wöchentlich ag./Adv. : dre sizhun, bep sizhun, ar sizhun, sizhuniek, sizhuniat, sizhunvezhiek ; *der Markt findet wöchentlich statt,* bep sizhun e vez dalc'het marc'had ; *dreimal wöchentlich,* teir gwech ar sizhun ; *dreiwöchentlich,* bep teir sizhun.
Wochenzeitschrift b. (-,-en) : sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b.
Wochenzeitung b. (-,-en) : sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b.
Wochenzinsen lies. : *auf Wochenzinsen leihen,* astenn arc'hant da rentañ gant kampi a-benn fin ar sizhun.
... wochig, ...wöchig ag. : *dreiwöchiger Aufenthalt,* chomadenn deir sizhun b.
Wöchnerin b. (-,-nen) : maouez e gwilioud (war wentloù, e poan-vugale, gant gwentloù ar gwilioudiñ) b., maouez ar gwentloù ganti b., maouez o wigourat b. ; *erster Kirchgang der Wöchnerin,* ilizamant g. ; *die Wöchnerin macht ihren ersten Kirchgang,* iliziñ a ra ar vamm goude gwilioudiñ.
Wöchnerinnenheim n. (-s,-e) : ti ar mammoù g.
Wocken g. (-s,-) : kegel b.
Wodka b. (-) : vodka g. ; *Wodka ist ein russisches Wort,* ur ger rusianek eo vodka.
wodurch raganv stagañ adverb : ma ... drezañ, ma ... drezi, ma ... drezo, h.a.
raganv goulennata adverb : penent, dre belec'h, pe dre lec'h, dre e-men, dre ven, h.a. ; *wodurch gehst du ?* penent ez ez ? dre belec'h ez ez ? pe dre lec'h ez ez ? dre e-men ez ez ? dre ven ez ez ? ; *wodurch hat er sich so entwickelt ?* petra en deus lakaet anezhañ da vezañ e-giz-se ?
wofern stag. isurzh. : gant ma, betek ma.
wofür raganv goulennata adverb : evit petra, pe evit tra, en eskemm ouzh petra, h.a.
raganv stagañ adverb : ma ... evitañ, ma ... eviti, ma ... evito, ma ... en eskemm outañ, ma ... en eskemm outi, ma ... en eskemm outo, h.a.
Woge b. (-,-n) : **1.** gwagenn b., gwagennad b., gwag g., taol-ratre g., koumm g., tarzh g., bern g., redele g., barrad-mor g., gwazh b., kole g., houladenn b., tonn b. ; *wilde Wogen,* mor diroll g. ; *die Wogen teilen, die Wogen durchschneiden, die Wogen durchfurchen,* regiñ ar mor, regiñ mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour ; *das Schiff teilt die Wogen,* emañ ar vag o regiñ ar mor, ar vag a droc'h (a zigor, a freuz, a freg) an dour, ar vag a rog mor ; *die Wogen brausen,* krozal a ra ar mor, grozmolat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, hudal a ra ar mor ; **2.** [dre skeud.] *Wogen der Begeisterung,* entan o virvilhañ g., houlennoù ar barradoù levenez lies., houl ar barradoù levenez str. ; *Öl auf die Wogen gießen,* distanañ da soubenn u.b., terriñ e fulor d'u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù.
wogegen raganv stagañ adverb : ma ... a-enep dezhañ, ma ... a-enep dezhi, ma ... a-enep dezho, ma ... outañ, ma ... outi, ma ... outo, h.a. *; er schlug einen Ausflug vor, wogegen niemand etwas einwendete,* kinnig a reas mont da bourmen ha den ebet a savas a-enep.
raganv goulennata adverb : a-enep petra, ouzh petra, h.a.
wogen V.gw. (hat gewogt) : **1.** gwagennañ, houlennañ, neuñvenniñ, ruilh-diruilh, ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, frizañ, bezañ hej gant an dra-mañ-tra ; *das Meer wogt,* ruilhal ha diruilhal a ra ar mor e houlennoù, ruilhal-diruilhal a ra ar mor e houlennoù, houlennoù ar mor a ruilh-diruilh, gwagennañ a ra ar mor, houlennañ a ra ar mor ; *das Korn wogt im Wind,* gwagennañ a ra ar parkadoù ed evel houloù ar mor, houlennañ a ra ar parkadoù ed dindan an avel, frizañ a ra ar parkadoù ed, hej a zo gant ar parkadoù ed, hejet e vez ar parkadoù ed gant an avel, hejañ a ra an ed en avel, luskañ a ra ar parkadoù ed en avel, luskellañ a ra ar parkadoù ed ouzh c'hwezh an avel, milzin e vrañsell an ed gant an aezhenn war o c'horzennoù ; *die Straßen wogen von Menschen,* ruilhal ha diruilhal a ra an dud war ar straedoù, houl ha mac'h a zo e-barzh ar straedoù, kalz a hej hag a brez a zo war ar straedoù ; *hin und her wogen,* gwagennañ, houlennañ, neuñvenniñ, ruilh-diruilh, ruilhal-diruilhal, ruilhal ha diruilhal, frizañ, bezañ hej gant an-unan ; **2.** [dre skeud.] bezañ diroll, c'hoari, c'hoari e loen, c'hoari e reuz, bezañ en e washañ, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, c'hwistañ, bezañ dichadennet, follañ, ober karnaj ; **3.** horjellañ, horijellat, luskellat, brallañ, neuñvenniñ ; *ihr Haar wogt im Wind,* an avel a laka he blev da hejañ, hejañ a ra he blev en avel, luskañ a ra he blev en avel, luskellañ a ra he blev ouzh c'hwezh an avel.

Wogen n. (-s) : gwagennadoù lies., luskellerezh g., luskell b., hej g. ; *das Wogen des Kornfeldes,* frizadennoù ar parkad ed g.

Wogenanprall g. (-s) : adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., torr-mor g., krozadenn ar mor b., mordrouz g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taol-mor g., taol g., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b.

wogend ag. : rust, fuloret, diroll, houlennek, houlus, houlennus, gwagennek, gwagennus.

Wogenprall g. (-s) : rekas g., adtarzh g., astarzh g., taol-mor g.

Wogenschwall g. (-s,-e) : taol-ratre g., tarzh g., bern g., redele g., barrad-mor g., gwazh b., kole g.

wogig ag. : rust, fuloret, diroll, houlennek, houlus, houlennus, gwagennek, gwagennus.

woher raganv stagañ adverb : ma ... dioutañ, ma ... diouti, ma ... diouto, h.a. ; *der Brunnen, woher wir unser Wasser ziehen, ist versiegt,* ar puñs ma tennomp dour dioutañ, a zo aet da hesk.

raganv goulennata adverb : a-beban, pe a lec'h, a belec'h, eus pelec'h, eus peseurt tu, pe du, diouzh pe du, eus pe du, peban, a-ven ; *woher kommt er ?* a-beban (pe a lec'h, a belec'h, eus pelec'h, peban) e teu hennezh ? a-ven e teu hemañ ? eus peseurt tu e teu ? a-ven eo deuet ? ; *woher stammt dieses Gerücht ?* pe orin a zo d'ar brud-se ? ; *woher stammt er ?* a belec'h eo ? ; *woher soll ich das wissen ?* penaos e oufen-me an dra-se ? a belec'h e oufen-me an dra-se ? a-beban e oufen-me an dra-se ? ; *woher weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? peban e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? eus pe du e teu an avel ?

wohin raganv stagañ adverb : da lec'h ma, el lec'h ma ; *der Ort, wohin wir fahren, liegt am Meer,* emañ ar gêriadenn da lec'h ma'z eomp, war vord ar mor.

raganv goulennata adverb : da belec'h, da ven, d'e-men, àr-du men, pe war-zu, war-gaout pelec'h, pelec'h, pe du, war be du, pe war du, h.a. ; *wohin gehst du ?* da belec'h ez ez ? da ven ez ez ? d'e-men ez ez ? pe war-zu ez ez ? war-gaout pelec'h ez ez ? ; *wohin würde ich sonst gehen?* da belec'h ez afen ken ? ; *wohin soll ich jetzt gehen ?* da belec'h ez in-me bremañ ? ; *wohin geht er denn ?* mechal da belec'h ez a eñ ? daoust da belec'h ez a eñ ? ; *wohin führt dieser Weg ?* da belec'h e kas an hent-mañ ? da belec'h ez eer dre an hent-mañ ?

wohinaus raganv goulennata adverb : war-gaout pelec'h, da belec'h, da ven, d'e-men, pe war-zu, war-gaout peseurt pal ; *ich weiß nicht, wohinaus er will,* n'ouzon ket peseurt jeu a zo gantañ, n'ouzon dare petra a zo o treiñ en e benn.

raganv stagañ adverb : da lec'h ma, el lec'h ma.

wohingegen stagell isurzhiañ : tra ma, pa ; *sie ist fleißig, wohingegen er faul ist,* houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek.

wohl Adv. : **1.** mat, yac'h, aes, boujant, sampar ; *mir ist wohl,* mont a ra mat ganin, em jeu (em ched) emaon, en em gavout a ran aes ; *mir ist jetzt wohler,* mont a ra gwelloc'h ganin bremañ, gwelloc'h on bremañ ; *sich wohl befinden*, bezañ en e jeu, bezañ yac'h evel ar beuz (yac'h-pesk, boujant), bezañ aes war e aheloù ; *sich nicht wohl fühlen,* na vezañ en e vleud (war e du, en e aez, en e voued leun, en e jeu, en e ched, en e goch), bezañ diaes evel en ur roched reun, na vezañ mat en e groc'hen, na vezañ en e vutun, en em gavout diaes, en em gavout dihet, na vezañ mat, kaout korf fall ; *sich wohl fühlen,* bezañ en e jeu, koñfortiñ ; *ich fühle mich wohl bei dir,* en em blijout a ran ganit, em flijadur emaon ganit, gras eo din bezañ ganit, gras eo ganin bezañ ganit ; *das tut mir wohl,* ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, un apoue vrav eo din, gras eo din, mat eo se din, se a ra vad din, se a ra mil vad din, vad a ra kement-se din (Gregor) ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket ur fall dit diskuizhañ un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig ; *eine kleine Pause würde dir wohl tun, glaub mir !* un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio ! un tamm diskuizh a raio mil vad dit ! ; *es tut wohl, sich hinzulegen,* gras eo astenn al livenn ; *es sich wohl sein lassen,* ober bourrus, kavout ur misi, c'hoari (ober) anezhi, kemer e aezamant, kas an ton, kemer un tamm plijadur ; *sich wohl gehaben,* bevañ en e aez, bezañ ebat e zoare, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ en e beadra, bezañ en e aezamant, bezañ mat e gerz, bezañ barrek, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan ; *gehab dich wohl !* kenavezo ! kenavo er bed all ! chom yac'h ha dibistig ! dalc'h da'z krog ! dalc'h da grog ! bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! ; *wohl oder übel,* dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, pe zrouk pe vat e vo ganto, a c'hrad vat pe a c'hrad fall, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, plijet pe get, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, bezet drouk bezet mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, karent pe ne garent ket (Gregor), pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe displijet ; *wohl oder übel wird er hingehen müssen,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *ich fühle mich hier wohl,* kevannezus eo din bezañ amañ, en em gavout a ran aes amañ, gras eo din bezañ amañ, em flijadur emaon amañ, em flijadurezh emaon amañ, em c'hoch emaon amañ, en em blijout a ran amañ ; *ich fühle mich hier nicht sehr wohl,* n'en em gavan ket em aez amañ, diaes on amañ evel en ur roched reun, me a vez diaes amañ, n'en em gavan ket aes amañ, n'en em blijan ket amañ, lakaet on abaf amañ, n'en em hetan ket amañ, n'en em domman ket amañ, ne bleustran ket amañ, ne blijan ket amañ, n'emaon ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet amañ, n'emaon ket war va zu (em aez, em c'hoch) tamm ebet amañ, tapet on diaes amañ, divourrañ a ran amañ, n'emaon ket em boued leun (em ched, em butun) amañ, en em gavout a ran diaes amañ, tapet diaes on amañ, diaes on amañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, n'emaon ket mat em c'hroc'hen amañ ; *leben*

Sie wohl ! kenavo er bed all ! ; *wohl dem, der ...,* eürus neb piv bennak a ...

2. ger pouezañ : ervat ; *ich weiß das wohl,* n'emañ ket se da c'houzout ganin, gouzout a ran a-walc'h an dra-se, n'emaon ket hep gouzout se, gouzout a ran ervat an dra-se, gouzout mat a ran ; *das lasse ich wohl bleiben,* en em ziwall a rin, nebaon, diouzh seurt c'hoari ; *alles wohl bedacht,* goude bezañ soñjet mat / a-ratozh / gant rat (Gregor), goude bezañ pouezet mat pep tra, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *du wirst wohl mit ihm reden müssen,* dav a-walc'h e vo dit komz gantañ.

3. goulakadennoù, martezeadennoù : *wie viel verdient er wohl ?* pegement bennak a c'hounez hennezh ? pegement bennak e c'hall gounit ? ; *er mag wohl vierzig sein,* me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz - me 'laka ez eo daou-ugent vloaz - un daou-ugent vloaz den bennak eo hennezh - un daou-ugent vloaz bennak a zen eo hennezh, 'm eus aon - bez' e tle bezañ daou-ugent vloaz - dleout a ra bezañ daou-ugent vloaz ; *wie viel mögen sie wohl sein ?* pet bennak a c'hall bezañ anezho ? ; *wie viel Geld habe ich wohl noch bei mir ?* pegement bennak a chom ganin em yalc'h ? ; pegement bennak e c'hall gounit ? ; *wo mag er jetzt wohl sein ?* pelec'h bennak e c'hall bezañ bremañ ? ; *wie viel davon soll ich wohl nehmen ?* pegement kemer ? ; *wie viel Uhr mag es wohl sein,* pet eur bennak e c'hall bezañ bremañ ? ; *das muss wohl stimmen,* gwir e tle bezañ kement-se ; *ihr wollt wohl aufbrechen ?* c'hwi a zo o vont, nebaon ? c'hwi a zo o vont, moarvat ?

4. *wohl aber,* ne lavaran ket ; *er war kein guter Läufer, wohl aber ein guter Schwimmer,* ne oa ket mat da redek, da neuial ne lavaran ket ; *er fährt nicht mit dem Auto, wohl aber mit der Straßenbahn,* ne 'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr gant an hini eo ez aio - ne 'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr ne lavaran ket.

5. moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, evit doare, e-doare, hervez doare, hervez pep doare, douetus, chañsoù 'zo, chañsus, taol-chañs, c'honvat ; *jetzt wird er wohl tot sein,* marv eo, douetus - marv eo, sur a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h ; *das ist wohl möglich,* marteze a-walc'h, a (e) c'hallfe bezañ, bez' a-walc'h ; *Sie irren sich wohl,* kavout a ra din e rit ur fazi - faziañ a rit, 'm eus aon ; *er wird wohl nicht kommen,* dic'hortoz eo e teufe - ne zeuio ket nemet ur chañs e vefe - ne zeuio ket, 'm eus aon ; *du wirst wohl nicht weinen, bitte,* n'ez ket da c'harmiñ, mar plij.

6. a-dra-sur, a-dra-wir ; *wohl schön gesagt, doch nichts dahinter,* komzoù brav nemet komzoù brav nend int, kaozioù brav nemet kaozioù brav nend int ; *ihr könnt wohl lachen !* peadra a zo da c'hoarzhin goap a-dra-sur ! ; *er weiß es wohl,* gouzout a ra ervat an dra-se, gouzout a oar reizh an dra-se, gouzout a ra mat an dra-se, gouzout a oar spis an dra-se, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra a-walc'h an dra-se, n'eo ket hep gouzout se, n'emañ ket se da c'houzout gantañ ; *ihr wisst sehr wohl, dass er morgen kommt,* n'oc'h ket hep gouzout e teuio warc'hoazh ; *ich weiß sehr wohl, dass sie zurückkommen werden,* n'emaon ket na ouzon e teuint en-dro.

7. *nun wohl !* ac'hanta !

8. *jawohl !* ya sur ! ya 'vat ! ; *sehr wohl !* gant ar brasañ plijadur ! laouen !

Wohl n. (-s) : **1.** aezamant g., mad g., laz g. ; *allgemeines Wohl, das öffentliche Wohl,* mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., mad foran g., laz foran g., laz an holl g., kenvad g., kenlaz g. ; *den gerechten Anforderungen des allgemeinen Wohles in einer demokratischen Gesellschaft genügen,* klotañ gant ezhommoù reizh aezamant an holl en ur gevredigezh demokratel ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet,* pep den en deus gwir da gaout ul live-bevañ dereat evit e yec'hed, e aezamant hag hini e diegezh ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen,* klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan.

2. mad g., kerz b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen,* ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *das öffentliche Wohl,* mad an holl g. ; *unser Wohl und Weh liegt in seinen Händen,* emaomp etre e zaouarn hag en e drugarez, emaomp dindan e druez pe e zidruez ; *das körperliche und das seelische Wohl,* ar mad korfel hag ar mad speredel, mad ar c'horf ha mad an ene ; *zu jemandes Wohl,* evit mad u.b., e kerz u.b., war sigur u.b.

3. yec'hed g. ; *auf jemandes Wohl trinken, auf das Wohl von jemandem anstoßen,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., trinkañ gant u.b. ; *auf Ihr Wohl ! zum Wohl !* yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hed(où) ! d'ho tied ! da skrin ho kalon ! yec'hed mat d'an holl, hemañ a zo o vont da goll ! yec'hed mat deoc'h tout, hemañ a zo o vont en e roud !

wohlan estl. : *wohlan denn !* mat ! bezet ! deomp dezhi !

wohlanständig ag. : dereat, prepos.

wohlauf Adv. : **1.** sampar, diampech, dibistig, dinamm a bep mac'hagn, yac'h, barrek, boujant, frev, gailhart, jourdoul, seder, bagol ; *er ist wohlauf,* war e du (en e aez, en e ched) emañ, en em gavout a ra aes, sampar eo, sampar en em gav, en e blom emañ, barrek eo, hennezh a zo aes war e aheloù ; **2.** *wohlauf !* deomp dezhi ! bec'h dezhi ! war-sav ! dalc'hit tomm ! krogit e-barzh ! ale ! sachit ganeoc'h 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel, sifel, rousin) dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

wohlbedacht ag. : soñjet mat, soñjet ervat, pouezet mat ; *alles wohlbedacht,* goude ali ha kuzul, goude bezañ soñjet

mat / a-ratozh / gant rat (Gregor), goude bezañ pouezet mat pep tra, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Wohlbedacht g. (-s) : *mit Wohlbedacht,* goude bezañ soñjet mat / a-ratozh / gant rat (Gregor), goude ali ha kuzul, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude soñjal a-zevri e pe goude soñjal a-barfeted e pep tra, p tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Wohlbefinden n. (-s) : aez g., hevoud g., yec'hed g., da g., het g., hetañs b., pleustr g.

wohlbegründet ag. : abeg ha reizh gantañ, reizh-mat.

Wohlbegründetheit b. (-) : reizhded b., gwir abeg g.

Wohlbehagen n. (-s) : aez g., hevoud g., drantiz b., da g., esmaeenn b., het g., hetañs b.

wohlbehalten ag. : **1.** e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; **2.** yac'h ha salv, yac'h ha dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, jourdoul, kempenn ; *wohlbehalten ankommen,* degouezhout yac'h ha dibistig (hep gaou na tro fall ebet, dinamm a bep mac'hagn, hep namm na kignadenn) - degouezhout bev, yac'h ha diampech - degouezhout bev, yac'h ha kempenn - porzhiañ mat.

wohlbekannt ag. : uhelvrud, illur, flamm, hollvrudet.

wohlbeleibt ag. : kigennet kaer, tevart, danzeat, kuilh, teurennek, kofek, korfek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, lart-toaz, hag en deus korf, maget-druz.

Wohlbeleibtheit b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfegezh b., korfigell b., kigder g., teuregezh b.

wohlbestallt ag. : en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, en e beadra, en e aezamant, mat e gerz, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, mat da geinañ, madoù dezhañ.

wohlbestellt ag. : **1.** paket mat, paket-brav, korfet mat, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliek, iziliet mat, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, stummet brav, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ, kigennet kaer, kiget mat ; **2.** fortuniet, en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, en e beadra, en e aezamant, mat e gerz, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, mat da geinañ, madoù dezhañ.

Wohlergehen n. (-s) : aez g., hevoud g., yec'hed g., hoalvat b., prespolite g., berzh mat g. ; *er fragte sie nach ihrem Wohlergehen,* goulenn a reas outi keloù eus an doare m'edo ar bed ganti ; *er fragte nach ihrem Wohlergehen,* goulenn a reas an doare outi.

wohlerhalten ag. : **1.** e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh ; **2.** bev ha yac'h, yac'h ha salv, yac'h ha dibistig, yac'h ha diampech, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, jourdoul, dizroug, yac'h, salv, dibistig, diampech, dic'houli, divac'hagn, dinamm, dic'hloaz, dic'haou, dinoaz, divlam, divles, kempenn.

wohlerzogen ag. : savet mat, desavet mat, seven.

Wohlfahrt b. (-) : ragevezh sokial g., aezamant an holl g., mad an holl g., kensaveteerezh g.

Wohlfahrtsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : [istor] kengor a "salut public" g., kengor a "gensaveteerezh" g.

Wohlfahrtsfürsorge b. (-) : skoazell bublik b.

Wohlfahrtsmarke b. (-,-n) : timbr skoazell g.

Wohlfahrtspflege b. (-) : skoazell bublik b. ; *freie Wohlfahrtspflege,* madobererezh g., karitez b.

Wohlfahrtsstaat g. (-s,-en) : Stad vager b., Stad warediat b.

Wohlfahrtsverband g. (-s,-verbände) : kevredigezh a garitez b.

wohlfeil ag. : **1.** marc'had-mat, a briz dister, izel-briz ; **2.** *wohlfeile Redensarten,* troioù-lavar divlaz (disaour, goular, gwall voutin) lies.

wohlgeartet ag. : **1.** a stad uhel, a lec'h uhel ; **2.** savet mat, desavet mat, seven.

wohlgeboren ag. : [istor] a stad uhel, a lec'h uhel ; *Euer Hochwohlgeboren,* aotrou, P. aotrou toull va revr.

Wohlgefallen n. (-s) : **1.** plijadur g., dudi g., ebat g., bourrusted b., esmaeenn b., het g., hetañs b., misi g. ; *sein Wohlgefallen an etwas finden,* kaout plijadur oc'h ober udb, kemer plijadur gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, kaout ur misi ober udb, bourrañ ouzh udb ; **2.** *sich in Wohlgefallen auflösen,* **a)** echuiñ mat evit an holl ; **b)** [dre skeud.] kas ar c'hazh gant an-unan, ober koumanant-noz, troc'hañ kuit didrouz-kaer.

wohlgefällig ag. : plijus, bourrus, ebat, dudius, hetus, hevoudek.

wohlgeformt ag. : paket mat, paket-brav, korfet mat, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliek, iziliet mat, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, stummet brav, stummet kaer, stummet-mat, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ, diskarg, mistr ha savet mat, kaer en e stumm hag en e ventoù, gobariet brav, modet brav ; *sie hat einen wohlgeformten Rücken,* skourret brav eo he dargreiz ; *wohlgeformte Wangen,* divjod kigennet-flour lies. ; *wohlgeformtes Tier,* loen kloz g., loen stummet-brav e gorf g., tamm loen koant g., tamm loen diskarg g.

Wohlgefühl n. (-s) : plijadur g., bourrusted b., aez g., hevoud g., esmaeenn b., eurded b., het g., hetañs b.

wohlgekleidet ag. : gwisket kempenn, fichet, mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, kempenn, gwisket brav, gwisket mistr ha mibin, feul ; *sie ist immer wohlgekleidet,* honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a vez gwisket kempenn atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin.
wohlgelitten ag. : deuet-mat, gwelet-mat, erru-mat.
wohlgemeint ag. : evit mad u.b., e kerz u.b.
wohlgemerkt ag. : *wohlgemerkt !* diwallit ! lakait evezh ! merkit mat an dra-se !
wohlgemut ag. : **1.** laouen, drant, lirzhin, sart, seder ; **2.** war e du mat, loariet-mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, tuet mat, e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat, e saout er gêr, e voc'h er gêr, e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat, en e charreoù, en e blom, en e benn mat, en e devezhioù mat ; **3.** gwellwelus.
Wohlgemut n. (-s) : [louza.] marjol-ki str., origanell b.
wohlgenährt ag. : lart, lardik, kuilh, rontik, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet, korfek, hevag, digastiz, kigennet kaer, maget mat, kiget mat, maget-druz ; *ein wohlgenährtes Mädchen,* ur plac'h kuilh b., ur plac'h korfet kuilh b., ur gigenn vat a blac'h b., ur palvad mat a blac'h b., un troc'had mat a blac'h b., ur plac'h a droc'had mat b., ur plac'h temzet mat b., un temz vat a blac'h b., ur sac'had kig g., ur pezh kig g., ur voudoupenn b., ur pezh toaz g., ur c'hroilhenn b., un drouilhenn b., ur verraodenn b., ur fardelladenn b., ul lardonenn b., ur vandrogenn b., ur gigenn vat a blac'h b., ur c'hroilhenn b., un drouilhenn b., ur frañjolenn b., ur voutell b., ur baborenn b., ur fardachenn b., ur farlaodenn b., ur vlonegenn b.
Wohlgenährtheit b. (-) : kuilhder g., kuilded b. ; *Wohlgenährtheit des Viehs,* magadurezh vat ar chatal b.
wohlgeraten ag. : **1.** heneuz, stummet brav, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ, paket-brav, diskarg, deuet brav, difestur, mentek-dreist, rollet-mat, kaer en e stumm hag en e ventoù ; **2.** savet mat, desavet mat, seven.
Wohlgeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh vat b., frond g., porfum g. ; *mit Wohlgeruch erfüllen,* frondañ, porfumañ, frondusaat.
Wohlgeschmack g. (-s) : saour g., blazenn vat b.
wohlgesetzt ag. : pouezet mat, sevenet-pervezh, dibab, mistr ; *in wohlgesetzten Worten,* gant komzoù sevenet-pervezh, gant komzoù mistr, goude bezañ pouezet mat pep ger, pep ger o vezañ bet pouezet mat, gant komzoù dibab.
wohlgesinnt ag. : mennet mat ; *er ist mir wohlgesinnt,* gwelet-mat on gantañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, douget eo evidon, war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon.
wohlgestalt ag. / **wohlgestaltet** ag. : heneuz, paket mat, paket-brav, korfet mat, kaer a gorf, a droc'had mat, temzet mat, troc'het-mat, diskoupl, iziliek, iziliet mat, rollet-mat, rollet-divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet-kaer, frammet-mat, stummet brav, stummet-mat, a vent vat, kaer en e stumm hag en e ventoù, neuziet flour e gorf, gobariet brav, modet brav ; *wohlgestaltete Beine,* divhar kigennet flour lies., divhar frammet-mat lies., divhar neuziet flour.
wohlgewogen ag. : hag a glask vad u.b., hag a gar vad d'u.b., mennet mat ; *er ist mir wohlgewogen,* gwelet-mat on gantañ, deuet-mat on gantañ, erru-mat on gantañ, douget eo evidon, war e lizheroù emaon, en e c'hras emaon, en e vañch emaon.
wohlhabend ag. : fortuniet, fortunius, madek, leveet, leveet mat, en e aez, war e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, en e beadra, en e aezamant, mat e gerz, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, madoù dezhañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok, arc'hantet bravik, mat da geinañ, a-beadra, a-zanvez, P. patellek, [*dorn leun, diogel e berc'henn*] ; *sie waren nicht gerade sehr wohlhabend,* ne oa ket frank-tre ar stal ganto ; *sie waren wohlhabend,* ar re-se o doa arc'hant mat, ar re-se o doa moaien, glad o doa, madoù e-leizh o doa war o anv, ar re-se e oa mat o c'herz, kreñv e oa an traoù ganto, madoù e-leizh o doa a-leve, ur madoù bras o doa, madoù bras o doa, danvez bras a oa dezho, danvez o doa, en o feadra e oant, traoù o doa, largentez o doa, arc'hant o doa, uhel e oa an dour en o milin, tud a dra (a beadra, a zanvez) a oa anezho, ar re-se e oa mat ar bed ganto ; *die Wohlhabenden,* ar binvidien lies., an dud vrav lies., an dud a zanvez lies., an dud a beadra lies., an dud a dra lies., ar vondianed lies., ar juloded lies., an dud vondian lies., an oterien lies., P. an dud pastellek lies.
Wohlhabendheit b. (-) : peadra g., aez g., aezamant g., aezoni b.
wohlhäbig ag. : en e aez, ebat e zoare, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, en e beadra, en e aezamant, mat e gerz, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok.
wohlig ag. : **1.** en e aez, laouen ; **2.** plijus, bourrus, ebat, dudius, hetus ; *ein wohliges Gefühl,* ur santimant a aez g., ur santad a hevoud g., un af g. ; *eine wohlige Stille,* ur sioulder hag a ra vad g. ; *ein wohliges Heim,* un ti plijus (dudius) g., un ti propik g., un ti a neuz g.
Wohlklang g. (-s) : heson g., hesonerezh g., hesonded b., anao b., hesoniezh b., kensoniezh b., kensonerezh g., kenson g., unson g.
wohlklingend ag. : heson, hesonek, hesonus, heglev, kenson, kensonel, kensonus, kendoniek, kerzennek, flour ; *wohlklingende Stimme,* mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heson b., mouezh flour b., mouezh hetus b. ; *etwas mit wohlklingender Stimme sagen,* sklintinañ udb.
Wohllaut g. (-s) : [yezh.] kensonerezh g., hesoniezh b.
Wohlleben n. (-s) : aez g., aezamant g., doare ebat g. ; *ein Wohlleben führen,* bezañ ebat e zoare, c'hoari (ober) anezhi, kas warnezi, kas an ton.
wohlmeinend ag. : hag a glask vad u.b., hag a gar vad d'u.b., mennet mat.
wohlredend ag. : helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ.
wohlriechend ag. : frondus, frondek, c'hwezh vat gantañ ; *wohlriechende Bäume,* gwezh c'hwezh vat str.
wohlschmeckend ag. : saourus, sasun, blazet-mat.

Wohlsein n. (-s) : aez g., hevoud g., yec'hed g. ; *zum Wohlsein !* yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hed ! yec'hedoù ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! yec'hed mat d'an holl, hemañ a zo o vont da goll ! yec'hed mat deoc'h tout, hemañ a zo o vont en e roud !
Wohlstand g. (-s) : aez g., aezamant g., pinvidigezh b., hoal-vat b., prespolite g., aezoni b., berzh mat g., hevoud g. ; *im Wohlstand leben,* kaout danvez a-walc'h evit bevañ en e aez, kaout peadra da vevañ en e aez, bevañ en e aez, bezañ barrek, bevañ er binvidigezh, bevañ en aezamant ; *jemandem Reichtum und Wohlstand bringen,* ober fortun u.b., degas pinvidigezh hag aezamant d'u.b., degas pinvidigezh hag hevoud d'u.b., degas dour da vilin u.b., sachañ dour da vilin u.b. ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands,* ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *er möchte schnell zum Wohlstand kommen,* c'hoant en deus dastum ar bed en ur grogenn vrennig e berr amzer.
Wohlstandsgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh a builhentez b., kevredigezh pinvidik b.
Wohlstandsland n. (-s,-länder) : bro binvidik b.
Wohltat b. (-,-en) : mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g. ; *eine Wohltat erweisen,* ober vad, ober ur vad, ober ar vad ; *die Wohltaten,* ar madelezhioù lies. ; *seine Wohltaten hatte man nicht vergessen,* chomet e oa ar brud eus e vadelezhioù, chomet e oa ar brud eus ar madelezhioù en doa graet en-dro dezhañ ; *das war eine wahre Wohltat für ihn,* ur vadelezh e oa bet an dra-se evitañ.
Wohltäter g. (-s,-) : madoberour g., dorn karantezus g., oberour-mat g.
wohltätig ag. : **1.** madelezhus, karantezus, madoberus, aluzenus ; **2.** emsavus, spletus.
Wohltätigkeit b. (-) : madobererezh g., karitez b., karantez b., oberoù a drugarez lies., oberoù a garitez lies., oberoù a garantez lies. ; *öffentliche Wohltätigkeit,* karitez foran b. ; *Wohltätigkeit macht nicht ärmer,* reiñ aluzen d'ar paour alies ne ziverras biskoazh an danvez.
Wohltätigkeitsbazar g. (-s,-e) **/ Wohltätigkeitsbasar** g. (-s,-e) : gwerzhidigezh evit sikour ar beorien b., gwerzhidigezh (gwerzhadeg) a garitez b.
Wohltätigkeitskonzert n. (-s,-e) : abadenn sonerezh evit sikour ar reuzeudien b., abadenn sonerezh a garitez b.
Wohltätigkeitsverein g. (-s,-e) : kevredigezh a garitez b., kevredigezh evit sikour ar reuzeudien b., patronaj g.
wohltönend ag. : heson, flour ; *wohltönende Stimme,* mouezh fraezh ha plijus da glevet b., mouezh pouezet mat b.
wohltuend ag. : madoberus, madelezhus, hag a ra vad, hag a zo ur vadelezh, hag a zo ur bevez, hag a zo ur misi, hag a zo un apoue vrav, hag a zo ul louzoù c'hwek, yec'hedus, gounidus evit ar yec'hed ; *die wohltuende Wirkung des Friedens,* madoberoù ar peoc'h lies.
wohltun V.gw. (tat wohl / hat wohlgetan) : ober vad ; *das tut mir wohl,* kement-se a ra vad din, ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, ul louzoù c'hwek eo din, un apoue vrav eo din ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun,* ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket ur fall dit diskuizhañ un tammig ; *jemandes Herzen wohltun,* lakaat levenez e kalon u.b.
wohlverdient ag. : ha n'eo ket bet laeret gant an-unan, dleet mat d'an-unan ; *er hat seine wohlverdiente Strafe bekommen,* kastizet eo bet evel ma telleze, kastizet eo bet evel ma'z eo dleet, kastizet eo bet evel ma faot, ur gwiskad a-zoare en deus paket.
Wohlverhalten n. (-s) : [goapaus] emzalc'h kensentour g., emzalc'h kemplegour g.
Wohlverleih g. (-s,-e) : [louza.] arnika-menez str.
wohlweislich Adv. : gant furnez vras, en un doare fur-kenañ ; *er hat sich wohlweislich davor gehütet,* en em ziwallet mat en deus bet eus an dra-se, fur a-walc'h e oa bet evit en em ziwall ouzh an dra-se.
wohlwollen V.k.d. (will wohl / wollte wohl / hat wohlgewollt) : *jemandem wohlwollen,* karet e vad d'u.b., karet vad d'u.b., klask mad u.b.
Wohlwollen n. (-s) : madelezh b., madelezhusted b. karantegezh b., karantelezh b., klouarder g., klouarded b. ; *jemandem Wohlwollen erzeigen,* mont gant madelezh ouzh u.b., mont d'u.b. gant madelezh (gant karantegezh, gant karantelezh), kaout kalon vat en andred u.b., diskouez bolontez vat d'u.b., ober chalantiz d'u.b., cherisañ u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b.
wohlwollend ag. : hag a glask vad u.b., hag a gar vad d'u.b., mennet mat, klouar ; *wohlwollende Neutralität,* neptuegezh douget d'ur gevrenn b.
Adv. : gant madelezh, gant madelezhusted, gant karantegezh, gant karantelezh.
wohnbar ag. : annezus.
Wohnanhänger g. (-s,-) : karavanenn b.
Wohnbau g. (-s,-ten) : **1.** sevel tiez g. ; **2.** kendi g.
Wohnbedingungen lies. : aozioù lojañ lies.
Wohnbezirk g. (-s,-e) : karter annez g., karter-annezañ g.
Wohnblock g. (-s,-blöcke/-s) : **1.** stroll savadurioù g., bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g. toullad tiez g., gronnad tiez g. ; **2.** tour annez g., meurdi g. ; **3.** renkennad kentiez b.
Wohncontainer g. (-s,-) : **1.** lochenn annez lem-laka b. ; **2.** ti heloc'h g.
Wohneinheit b. (-,-en) : unvez annez b.
wohnen V.gw. (hat gewohnt) : bezañ o chom e, bezañ o vevañ e, lojañ e, ober e annez e, annezañ, bezañ diazezet e, ober e zemeurañs e, bezañ kambret e, poblañ [ul lec'h bennak] ; *wo wohnt er ?* pelec'h emañ e annez ? pelec'h e ra e annez ? pelec'h e ra e zemeurañs ? pelec'h emañ oc'h ober e annez ? pelec'h emañ o chom ? e pelec'h emañ o vevañ ? ; *in der Stadt wohnen,* bezañ o chom e kêr ; *auf dem Land wohnen,* bezañ o chom war ar maez ; *innerhalb der Stadt wohnen,* bezañ o vevañ e-barzh kêr ; *außerhalb der Stadt wohnen,* bezañ o chom en diavaez eus kêr, bezañ o vevañ er-maez eus kêr, bezañ o chom a-ziavaez da gêr, bezañ o vevañ e-maez kêr, bezañ o chom er-maez a gêr (Gregor) ; *in der Nähe der Stadt wohnen,* bezañ o vevañ tost da gêr, bezañ o chom nepell diouzh kêr, bezañ o chom war-dro kêr ; *weit weg von der Stadt wohnen, weit von der Stadt wohnen,* bezañ o vevañ pell-mat diouzh kêr, bezañ o chom war-hed pell diouzh kêr, bezañ o chom distro diouzh

kêr ; *am anderen Ende der Sadt wohnen,* bezañ o chom er penn all a gêr ; *im Hotel wohnen,* bezañ o lojañ en ul leti ; *möbliert wohnen,* bezañ o lojañ en ur pezh meublet (gloestret, annezet) ; *wir wohnen nicht im selben Stadtviertel,* n'emaomp ket er memes karter ; *er wohnt oben im Haus,* kambret eo war-laez ; *mit jemandem Tür an Tür wohnen,* bevañ dor-ouzh-dor gant u.b. ; *er wohnt auf der anderen Seite der Straße, direkt gegenüber,* n'eus nemet treuz ar ru etre hon tiez, n'eus nemet led ar straed etre hon tiez, emañ e di just rag-eeun da'm hini war an tu all eus ar straed, emañ e di tre-ha-tre a-dal da'm hini war an tu all eus ar straed, emañ e di eeun a-dal da'm hini war an tu all eus ar straed, a-benn emañ hon daou di a bep tu eus ar straed ; *seit wann wohnst du hier ?* pet vloaz 'zo out deuet da chom amañ ? abaoe pe amzer emaout o chom amañ ? pegeit 'zo emaout o chom amañ ? abaoe peur emaout o chom amañ ? abaoe pevare emaout o chom amañ ? abaoe pegeit emaout o chom amañ ? abaoe pegoulz emaout o chom amañ ? ; *er wohnt in der Etage direkt über uns,* emañ o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp, emañ o chom er solier a-us dimp, emañ o chom e-krec'h ; P. *er wohnt am Arsch der Welt,* emañ o chom en ur vro digenvez (digavennus, didud digevannez, dichañs-bras), emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un difouilh, emañ o chom en ur vro ouez, emañ o chom en un toull gouez, emañ o chom en ul lec'h digenvez, emañ o chom en ul lec'h distro, emañ o chom en un toull kêr, emañ o chom en un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue, emañ o chom en ur vourc'hadenn laou, emañ o chom en ul lec'h kollet, emañ o chom e Kerneblec'h, emañ o chom e Kernetra, emañ o chom e Kerneuz, emañ o chom e Keribil-Beuz.

Wohnfläche b. (-,-n) : gorread annez g., aoz g./b.

Wohngebäude n. (-s,-) : **1.** ti-annez g., chomaj g., lojeiz g., lojeris g., loj g., herberc'h g., tiadur g., ti-tan g. ; **2.** kendi g.

Wohngebiet n. (-s,-e) **/ Wohngegend** b. (-,-en) : takad annez g., takad kenannez g., karter annez g., karter-anneziñ g.

Wohngeld n. (-s,-er) : gopr lojeiz g., skorenn lojañ b.

Wohngemeinschaft b. (-,-en) : kumuniezh kenannezañ b., kumuniezh kenvevañ b. [*ti pe ranndi feurmet gant meur a hini*], kenannez g., kevannez g., kenannezadur g. ; *in einer Wohngemeinschaft leben,* bevañ e kumuniezh.

Wohngift n. (-s,-e) : danvez pistrius implijet evit sevel tiez g.

wohnhaft ag. : o chom e, e annez e, annezet e, diazezet e ; *in Mainz wohnhaft,* e annez e Mainz, o chom (annezet, diazezet) e Mainz.

Wohnhaus n. (-es,-häuser) : **1.** ti-annez g., annez g., chomaj g., lojeiz g., lojeris g., loj g., herberc'h g., tiadur g., ti-tan g., menaj g. ; **2.** kendi g.

Wohnheim n. (-s,-e) : bod-lojañ g.

Wohnküche b. (-,-n) : kegin-saloñs b.

Wohnkultur b. (-,-en) : aveadurioù ti lies., stuzegezh annez b.

Wohnlage b. (-,-n) : lec'h annez g. ; *Haus in günstiger Wohnlage,* ti lec'hiet mat g., ti goursezet brav g.

wohnlich ag. : kevannezus.

Wohnmobil n. (-s,-e) : karr-kampiñ g.

Wohnort g. (-s,-e) : annezlec'h g., chomlec'h g., lec'h-annez g.

Wohnplatz g. (-es,-plätze) : aoz g./b.

Wohnraum g. (-s,-räume) : sal annez b.

Wohnraumsteuer b. (-,-n) : taos war al lojeiz g.

Wohnschiff n. (-s,-e) : ponton g.

Wohnschlafzimmer n. (-s,-) : kambr-gousket-saloñs b.

Wohnsiedlung b. (-,-en) : lodennaoueg b., karter annez g., karter-annezañ g.

Wohnsitz g. (-es,-e) : annezlec'h g., lec'h-annez g., chomlec'h g., annez g., demeurañs b., chomadur g., herberc'h g., sez b. ; *fester Wohnsitz,* chomlec'h boutin g. ; *gesetzlicher Wohnsitz,* chomlec'h hervez al lezenn g., chomlec'h ofisiel g. ; *wirklicher Wohnsitz,* chomlec'h gwirion g. ; *dienstlicher Wohnsitz,* chomlec'h labour g., chomlec'h a-berzh e garg g., lojeiz karg g. ; *seinen Wohnsitz irgendwo anmelden,* lakaat e gêr en ul lec'h bennak, lakaat e zemeurañs en ul lec'h bennak.

Wohnsitzwechsel g. (-s) : kemm chomlec'h g., kemm annez g.

Wohnstätte b. (-,-n) : annezlec'h g., chomlec'h g., annez g., demeurañs b., chomadur g., lec'h-annez g., herberc'h g.

Wohnsteuer b. (-,-n) : taos war al lojeiz g.

Wohnstock g. (-s,-stockwerke) : [Bro-Suis] estaj g., solier g., solieradur g., kombod g.

Wohnstube b. (-,-n) : sal-degemer b., saloñs g.

Wohnung b. (-,-en) : **1.** ti-annez g., chomaj g., lojeiz g., lojeris g., loj g., herberc'h g., tiadur g., menaj g., demeurañs b. ; *jemandem Kost und Wohnung geben,* reiñ bod hag aoz ha gwele evit an noz d'u.b. - reiñ bara ha golo d'u.b. - magañ, lojañ ha freskañ u.b. - reiñ pred ha gwele d'u.b. - reiñ ti ha loj d'u.b. ; *die Wohnung wechseln,* dilojañ, cheñch ti, treiñ annez ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten,* evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; *eine geräumige Wohnung haben,* bezañ frank war an-unan en e lojeiz, bezañ frank d'an-unan en e lojeiz, kaout frankiz en e lojeiz, bezañ ec'hon d'an-unan en e lojeiz, bezañ en e ec'hon en e lojeiz ; **2.** ranndi b. ; *eine Wohnung,* ur c'hambroù g., ur ranndi b. ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber,* n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ ; *jemandem eine Wohnung vermieten,* lezel ur ranndi e feurm gant u.b., feurmiñ ur ranndi d'u.b., feurmiñ ur c'hambroù d'u.b. ; *eine Wohnung mieten,* kemer ur ranndi e feurm, feurmiñ ur ranndi digant u.b., feurmiñ ur c'hambroù digant u.b. ; *Wohnung mit allen Bequemlichkeiten,* ranndi gant pep aezamant b. ; *eine Wohnung abnehmen,* ensellout stad ur ranndi ; *eine Wohnung räumen (aufgeben),* kuitaat ur ranndi, diannezañ, dilojañ ; *eine Wohnung beziehen,* ober e annez (mont da chom) en ur ranndi ; *er fand ziemlich schnell eine Wohnung,* en em gavout a reas da gaout buan a-walc'h ur ranndi ; *eine Wohnung möblieren, eine Wohnung ausstatten,* annezañ ur ranndi.

Wohnungsamt n. (-s,-ämter) : gwazadur al lojeiz g., burev lojañ g., gwazerezh al lojeiz g.

Wohnungsbau g. (-s) : sevel tiez g.

Wohnungsbeschaffung b. (-,-en) : pourvezadur lojeiz g., pourchas lojeiz g.
Wohnungsgeldzulage b. (-,-n) / **Wohnungsgeldzuschuss** g. (-es,-zuschüsse) : gopr lojeiz g., skorenn lojañ b.
Wohnungsinhaber g. (-s,-) : perc'henn g.
wohnungslos ag. : hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, diloj, didi.
Wohnungsmangel g. (-s) : berregezh lojañ b.
Wohnungsmarkt g. (-s) : marc'had ar madoù annez g., nevid ar madoù annez g.
Wohnungsmiete b. (-,-n) : feurm g.
Wohnungsnachweis g. (-es,-e) : burev lojañ g., servij lojañ g.
Wohnungsnot b. (-) : berregezh lojañ b.
Wohnungssuche b. (-) : klask lojeiz g.
Wohnungstausch g. (-es,-e) : eskemm lojeiz g.
Wohnungstür b. (-,-en) : dor ar ranndi b.
Wohnungswechsel g. (-s) : kemm chomlec'h g., kemm annez g.
Wohnverhältnisse lies. : aozioù lojañ lies.
Wohnviertel n. (-s,-) : karter annez g., karter-anneziñ g.
Wohnwagen g. (-s,-) : karavanenn b. ; *den Wohnwagen anhängen,* stagañ ar gavaranenn ouzh ar c'harr-tan.
Wohnzimmer n. (-s,-) : sal-degemer b., saloñs g.
Wohnzins g. (-es,-e) : feurm g.
Woilach g. (-s,-e) : [lu] pallenn-marc'h g., palañch g. ; *ein Pferd mit einem Woilach bedecken,* palañchiñ ur marc'h.
Woiwode g. (-n,-n) : voivod g., voievod g. [*uheliad e Polonia ha Serbia*].
Woiwodschaft b. (-,-en) : **1.** [karg] voivodiezh b. ; **2.** [ranndir] voivodelezh b.
Wok g. (-,-s) : [kegin.] wok g.
Wölbbrücke b. (-,-n) : pont war volzioù g., pont war waregoù g.
wölben V.k.e. (hat gewölbt) : krommañ, gwariañ, bolzañ, bolzenniñ, baotañ, bodiñ.
V.gw. : **sich wölben** (hat sich (t-rt) gewölbt) : bolzenniñ, bolzañ, krommaat, kofañ, baotañ, c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ ; *gewölbte Straße,* hent bolzennek g., hent kromm g., hent baotet g., hent baotek g., hent war vaot g. ; *sie hat ein schön gewölbtes Kreuz,* skourret brav eo he dargreiz, dargreizet gwevn (dargreizet brav) eo ; *die Mauer wölbt sich,* bolzet eo ar voger, ur volzenn a zo deuet er vur, daougreniñ a ra ar voger, kofañ a ra ar vur, dont a ra kof er voger, dont a ra koeñv er vur, dont a ra c'hwez er voger, bolzañ a ra ar vur, c'hwezañ a ra ar voger, koeñviñ a ra ar vur, emañ ar voger o tapout kof.
Wölbestein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-bolz g.
Wölbstütze b. (-,-n) : krommenn b., bolz b.
Wölbfläche b. (-,-n) : [tisav.] gorreenn diavaez ar volz b.
Wölbung b. (-,-en) : **1.** bolzennadur, bolzenn b., krommenn b., bolz b., gwareg b., krommadur g., kammbleg g., gwar g., pleg g., plegadur g., gwaradur g., bodadur g., baot b., krommder g. ; *Wölbung nach innen,* argevegezh b., argev g. ; *Wölbung nach außen,* argeinegezh b. ; **2.** kof g. ; *die Wölbung des Topfes,* kof ar pod g. ; *eine Vase mit tiefer Wölbung,* ul lestr don e gof g.
Wölbungstragstein g. (-s,-e) : [tisav.] lost-lamp g.
Wolf g. (-s,Wölfe) : **1.** [loen.] bleiz g., [dre fent] Gwilhou g., ki-noz g., ki koad g. ; *der Wolf verschwindet mit seiner Beute,* e breizh a ya gant ar bleiz ; *der Wolf heult,* yudal a ra ar bleiz, hudal a ra ar bleiz ; *der Wolf heult den Mond an,* yudal a ra ar bleiz ouzh al loar, hudal a ra ar bleiz ouzh al loar ; *der Wolf im Schafspelz (in Schafskleidern),* ur bleiz skraper gwisket e dañvad g., ur bleiz du dindan kroc'hen un oan gwenn g., ar bleiz dindan kroc'hen an oan g., al louarn o prezeg d'ar yer g., unan gwenn diavaez du diabarzh g. ; *die Wölfe fressen einander nicht auf,* dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'hen az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez ; *der schwarze Wolf ist gekommen, dich zu holen,* erru eo ar bleiz du dit, erru eo ar bleiz drouk dit, erru eo ar Waoñ du dit ; *der Mensch ist dem Menschen ein Wolf, der Mensch ist des Menschen Wolf,* an dud ne absolvont ket - gwashañ enebour an den eo an dud - an tostañ kar en deus mab-den eo an estren yen - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h ; *Wolf ! Wolf !* habo ! habo ! harz ar bleiz ! / hu ! hu ! hu ! harz ar bleiz ! ; *Wölfe laut hetzen,* haboat, argadiñ bleizi, ober an hu war ar bleizi ; *Wölfe hetzen,* kas bleizi ; [kr-l] *die Schafe von den Wölfen bewachen lassen,* labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bazañ an hoc'h, lakaat ar bas war an hoc'h ; *mit den Wölfen heulen,* c'hwezhañ a-du gant an avel, c'hwezhañ e tu an avel, treiñ gant an avel, mont gant red an dour ; *wenn man den Wolf nennt, kommt er gerennt,* pa vez komzet eus ar bleiz e vez gwelet e lost a-bell pe a-dost - pa vez komzet eus ar bleiz e vez e vez e lost e-kreiz - pa gomzer eus ar bleiz e weler e benn, pe e lost, pe e greiz ; **2.** *sich einen Wolf laufen,* diruskañ e dreid dre forzh bale, gloazañ e dreid dre zalc'h bale, tapout goulioù (klogorennoù) en e zaoudroad dre forzh bale, kignat e zaoudroad (tapout filboc'hennoù en e dreid) o vale kalz, bezañ sabaturet e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re), lazhañ e dreid, kerzhet ken e foeltr e dreid, garchenniñ e dreid ; **3.** drailherez b., braeerez b., malerez b., malouer g., miñser g., miñserez b. ; **4.** [louza.] taolaj str.
Wölfchen n. (-s,-) : [loen.] bleizig g., menn-bleiz g., kolen-bleiz g.
Wölfin b. (-,-nen) : [loen.] bleizez b., bleizenn b., mamm vleiz b.
wölfisch ag. : evel ur bleiz, heñvel ouzh ur bleiz, damvleiz.
Wölflein n. (-s,-) : [loen.] bleizig g., menn-bleiz g., kolen-bleiz g.
Wölfling g. (-s,-e) : [loen.] bleizig g., menn-bleiz g., kolen-bleiz g.
Wolfram n. (-s) : tungsten g.
Wolframerz n. (-es,-e) : kailh tungsten g.
Wolframsäure b. (-) : trenkenn dungstek b.
Wolfsangel b. (-,-n) : bac'h-vleiz b.
Wolfsbarsch g. (-es,-e) : [loen.] barz g., draeneg g., dreineg g., kloian g., lebin g., braog g., malbar g., broc'h g.
Wolfsbeere b. (-,-n) : [louza.] bouloù-aerouant lies., chapeled-an-naer g.

Wolfsbohne b. (-,-n) : [louza.] kafe-ar-vro g., piz-c'hwerv str., piz-plat str.
Wolfschoss g. (-es,-e) : [louza.] taolaj str.
Wolfseisen n. (-s,-) : bac'h-vleiz b.
Wolfseisenhut g. (-s,-hüte) : [louza.] louzaouenn-ar-bleiz b.
Wolfsfalle b. (-,-n) : toull-trap g., poull-trap g., poull-strap g., trap g. [da dapout bleizi].
Wolfsfuß g. (-es,-füße) : [louza.] troad-bleiz g.
Wolfsgrube b. (-,-n) : **1.** toull-trap g., poull-trap g., poull-strap g., trap g. [da dapout bleizi] ; **2.** [liorzh-loened] toull ar bleizi g., foz ar bleizi b.
Wolfshetze b. (-,-n) : argad g., hu g., hu bleiz g., hu war ar bleizi g.
Wolfshund g. (-s,-e) : [loen.] ki-bleiz g.
Wolfshunger g. (-s) : kofad naon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b.
Wolfsjäger g. (-s,-) : huer bleizi g., paker bleizi g.
Wolfskind n. (-s,-er) : bugel gouez g., bugel bleizet g.
Wolfskirsche b. (-,-n) : [louza.] benede g., pabu-naer str.
Wolfsklaue b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-saouzan b., saouzanenn b.
Wolfskralle b. (-,-n) : [chas] gourivin g.
Wolfsmagen g. (-s) : [dre skeud.] kof moan g., begel laosk g., debron jave g., debron fri g., bouzelloù ruz lies., bouzelloù moan lies., kofad naon g., naon-ki g., naon du g., naon ruz g., naon da zebriñ bili g., dent du gant an naon lies., kounnar debriñ eus ar re zuañ b.
Wolfsmilch b. (-) : [louza.] laezh-bleiz g., plant bleiz str., ruvelen g., spurj g. ; *kreuzblättriges Wolfsmilch,* flamoad g. ; *marokkanische Wolfsmich,* laezh-bleiz Maroko g. [*Euphorbia nereidum*].
Wolfsmilchgewächse lies. : [louza.] euforbieged lies., laezh-bleiz g.
Wolfspitz g. (-es,-e) : [loen.] ki-loull g., ki-loullig g.
Wolfsrachen g. (-s,-) : [mezeg.] boulc'h g., beg-gad g., beg-darn g. [*palatum fissum*].
Wolfsrauch g. (-s) : [louza.] puferig-an-douar g., puferig g.
Wolfssucht b. (-) : [mezeg.] kleñved an den-bleiz g., kleñved an den bleizet g.
Wolfstiger g. (-s,-) : [loen.] kazh-ki g., gepard g.
Wolfstrapp g. (-s,-e) : [louza.] troad-bleiz g.
Wolga b. (-) : Volga b.
Wolhynien n. (-s) : Volhinia b., Bro-Volhinia b.
wolhynisch ag. : **1.** eus Volhinia, volhiniat ; **2.** [mezeg.] *wolhynisches Fieber,* terzhienn bep tri deiz b. / terzhienn gartel b. / terzhienn bep eil deiz b. (Gregor), terzhienn ar paludoù b.
Wölkchen n. (-s,-) : koumoul bihan str., kalzenn b., kalzennig b. ; *weiße Wölkchen (Schäfchenwölkchen),* deñvedigoù en oabl lies., lostoù-marc'h, lostoù-kazh lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies. ; *mit Schäfchenwölkchen bedeckter Himmel,* oabl kalzennet g. ; *sich mit Schäfchenwölkchen bedecken,* kalzenniñ.
Wolke b. (-,-n) : **1.** koumoul str., koumoulenn b., koumoulad g., koumoulennad b., koabr str., koabrennad b., kogus str., nivlenn b., koc'henn b., kogneñv g., bouilhad g., hurenn b., kanibl str., kounabr str., takon g., gwaskadenn b. ; *Wolken türmen (ballen) sich,* koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, drusaat a ra ar c'hoabr, moriñ a ra an amzer ; *Wolken ziehen (jagen am Himmel),* kaset e vez koabr gant an avel, tizh a zo gant ar c'houmoul, koumoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel ; *der Wind hat die Wolken weggefegt,* naetaet eo bet an oabl gant an avel ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge,* an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù ; *am Gipfel peitschen mir Wolken heftig entgegen,* bagadoù koabr a c'hwist en-dro din war beg ar menez ; *dunkle Wolke, schwarze Wolke,* malkenn du-pod b., duadenn b., duenn b., teñvaladenn b., bargedenn b., gwaskadenn zu b., koabrenn zu b. ; *eine dunkle Wolke verdeckte die Sonne,* ur waskadenn zu a guzhe an heol, mouchet e oa an heol gant ur waskadenn zu ; *eine Wolke verdeckte die Sonne,* ur gogusenn a c'holoe an heol ; *riesengroße Wolke,* kastell g. ; *Staubwolke,* koumoulennad poultrenn b., bomm-poultr g. ; *Spalt in den Wolken,* marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g. ; *die Sonne dringt durch einen Spalt in den Wolken,* parañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, tarzhañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, luc'hañ a ra an heol dre ur freg er c'houmoul, emañ ar marc'h glas o sevel e lost ; *die Sonne versteckt sich hinter Wolken,* kuzhet eo an heol e-touez ar c'houmoul, n'en deus ket savet an heol e vec'h ; **2.** [dre skeud.] *er schwebt in den Wolken,* er c'houmoul emañ, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, en ifernioù emañ, emañ o lonkañ soñjoù, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, n'emañ ket gant e jeu, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered, treiñ a ra a bep tu gant avel e huñvreoù ; *er schwebt oft in den Wolken,* hennezh a zo ur pesketaer loar ; *wie aus den Wolken gefallen,* souezhet-mik, souezhet-marv, sabatuet, sebezet, saouzanet, skodeget, kouezhet e veudig en e zorn, disouezhet da vat, kouezhet war e gement all, kouezhet an alvaon warnañ, alvaonet-holl, kalmet ; *wir sind aus allen Wolken gefallen,* distroadet glez e oamp bet dic'hortoz-kaer - distroadet e oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - ha pa vefe kouezet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - chomet e oamp d'ober yezhoù - minellet e oa an teodoù ; **3.** [dre skeud.] P. *das ist 'ne Wolke,* dreist eo, dispar eo, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a zo ur marvailh, en e barfeted emañ ; **4.** [dre skeud.] *dunkle Wolken zogen am Horizont herauf,* ur vougenn a oa o tont warnomp, gwall drubuilhoù a oa o tont deomp.
wölken V.gw. (hat gewölkt) : **1.** koabrenniñ, koumoulañ ; **2.** [dourenn] bleudenniñ, malzenniñ.
V.em. : **sich wölken** (hat sich (t-rt) gewölkt) : koabrenniñ, moriñ, drusaat, dont da vezañ lug, dont da vezañ koumoulek, koumoulañ, koc'hennañ, malkenniñ.
wolkenan Adv. : betek an neñvoù, da-gaout (war-gaout) an neñvoù.
Wolkenbank b. (-s,-bänke) : steuñvaj g. ; *Wolkenbänke,* ribladoù koumoul lies., brankoù avel lies., kefioù avel lies.
Wolkenbruch g. (-s,-brüche) : tarzhad-dour g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad

glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g.
wolkenbruchartig ag. : pil, stank, puilh.
Adv. : a-bil, a-rec'hin, a-skuilh, da deuler gant ar varazh, diouzh ar gwashañ, a skudellad, endra c'hall, ken na fu, a-boulladoù, a-sailhadoù.
Wolkendecke b. (-,-n) : gwiskad koumoul g., nivlennad b. ; *blaues Loch in der Wolkendecke,* marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g. ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel,* bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.
wolkenhaft ag. : nivlennek, mogidellek.
Wolkenhimmel g. (-s,-) : oabl koumoulek g., oabl kogusek g., oabl koabrek g., [dre fent] takon war dakon ha gwri ebet morse.
Wolkenkratzer g. (-s,-) : skraber-oabl g.
Wolkenkuckucksheim n. (-s) : bro ar c'houmoul b., kestell el Loar lies., ifernioù lies. ; *im Wolkenkuckucksheim sein,* bezañ er c'houmoul, bezañ gant e huñvreoù, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, bezañ en ifernioù, bezañ o plavañ e lec'h all, na vezañ gant e jeu, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, bezañ o lonkañ soñjoù, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all.
wolkenleer ag. : digoumoul, digoc'henn, digoabr, hep an disterañ tamm koumoul, c'hoao, digatar, dispak, hinon.
Wolkenloch n. (-s,-löcher) : marc'h glas g., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g.
wolkenlos ag. : **1.** digoumoul, digoc'henn, digoabr, hep an disterañ tamm koumoul, c'hoao, digailhar, digatar, dispak, hinon, diroufenn, dizolo, dispak, fraezh, glas hepken, glas holl ; *wolkenloser Himmel,* oabl digoc'henn g., oabl digoabr g., amzer dispak b., amzer fraezh b., oabl hep un drailhenn c'hoabr ennañ g., oabl glas hep an disterañ kalzennig g. ; **2.** [dre skeud.] digoumoul, dibreder, disoursi, distrafuilh ; *wolkenlose Kindheit,* bugaleaj digoumoul b., bugaleaj dibreder g.
Wolkenlücke b. (-,-n) : marc'h glas g., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g.
Wolkenschatten g. (-s,-) : duadenn (war ar mor *pe* war an douar) b.
Wolkenstreifen g. (-s,-) : brank avel g., katar g.
Wolkenstürmer g. (-s,-) : paotr an utopia g., huñvreer g.
wolkenverhangen ag. : koumoulek, kogusek, lug, koabrek.
Wolkenwand b. (-,-wände) : gwiskad koumoul g., koumoulad b.
wolkig ag. : nivlennek, koumoulek, kogusek, lug, koabrek, morennek, hurennek, koumoulet, kudennek.
Wollarbeiter g. (-s,-s) gloaner g.
wollartig ag. : gloanheñvel, e doare ar gloan, a-zoare gant ar gloan, a-seurt gant ar gloan.
Wollbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kapok str.
Wollblume b. (-,-n) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam-gwenn str., pallennig-ar-Werc'hez g.
Wolldecke b. (-,-n) : pallenn gloan g., golo gloan g., goloenn c'hloan b.
Wolle b. (-,-n) : **1.** gloan g./str. ; *reine Wolle,* gloan digemmesk g. ; *aus reiner Wolle,* gloan-holl ; *in der Wolle gefärbt,* graet gant gloan livet mat (Gregor) ; *Wolle liefernde Tiere,* gloaneged lies., gloaneien lies., loened gloanus lies. ; *Wolle von niedrigster Qualität,* gloan bihanañ-prizet g., gloan pikous g. ; *krause Wolle,* gloan fuilh g. ; *Wolle guter Qualität zerfasert nicht,* gloan aes ne zispennont ket ; *Wolle verspinnen, Wolle spinnen,* nezañ gloan ; *bei dieser Hitze wird die Wolle bei den Schafen schnell nachwachsen,* buan e c'hloano an deñved en-dro gant an tommder-se, buan e kreoño an deñved en-dro gant an tommder-se ; *Kleidungsstück aus Wolle,* gloanenn b. ; *aufgeräufelte Wolle,* pitrouilhez b. ; **2.** [dre skeud.] *in der Wolle sitzen,* **a)** bezañ (bevañ) en e aez, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, kaout madoù, kaout ur madoù bras, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ mat an traoù gant an-unan ; **b)** bezañ azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ e barr al levenez, bezañ barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ meurbet a joa en an-unan, bezañ leun-barr a levenez, bezañ barret a levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, bezañ dibradet, bezañ evel Yann en e wele, bezañ evel en ur pred eured, bezañ barrek, bezañ gouest ; *viel Geschrei und wenig Wolle,* muioc'h a voged eget a dan - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost - ar rod fallañ a wigour ar muiañ - hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ; P. *sie haben sich in die Wolle gekriegt,* freuz ha reuz a oa bet kenetrezo, savet ez eus bet trouz etrezo, en em beget o doa ; *sie haben sich in der Wolle, sie liegen sich in der Wolle,* en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en

em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *jemanden in Wolle bringen, jemanden in die Wolle bringen,* lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont e gouez, lakaat u.b. da sevel en e wezenn uhelañ, lakaat u.b. da sevel en e avalenn, lakaat u.b. da fuc'hañ (da fuloriñ), lakaat u.b. da vont e-barzh blev kriz.

wollen[1] verb-skoazell doareañ (will / wollte // hat gewollt / hat (anv-verb +) wollen) : **1.** kaout c'hoant, c'hoantaat, mennout, mennout d'an-unan, fellout, fellout d'an-unan, fellel d'an-unan, falvezout d'an-unan, faotañ d'an-unan, mankout d'an-unan, teurvezout, bezañ mat d'an-unan, goulenn, goul, youliñ, bezañ lusk en an-unan, bezañ lusk en an-unan da, luskañ da ; *er wollte aus seinem Sohn einen Volksschullehrer machen,* c'hoant en doa d'ober ur skolaer gant e vab, mennout a rae ober d'e vab mont da skolaer, mennout a rae dezhañ ober d'e vab mont da skolaer ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen,* fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *sie wollte nach Hause,* honnezh a c'hoantae distreiñ d'ar gêr, honnezh a venne dezhi distreiñ d'ar gêr ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen,* ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; *allem Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren,* lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp ; *du kannst sagen, was du willst,* lavaret mat a c'hallez ; *macht mit ihm, was ihr wollt,* grit a garot outañ, grit a hetot outañ ; *ich will nur eines : schlafen !* ne'm eus ken c'hoant kousket ! c'hoant kousket ne'm eus ken ! ; *keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben,* hini eus an tiegezh n'int ket a boan da chom er feurm ; *wer will, der kann,* o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - kaout c'hoant a zo gallout - neb a venn, hennezh a c'hall - an neb a venn, hennezh a c'hell - a-bouez poanioù e c'heller en em dennañ - a-bouez poanioù e c'heller en em bakañ ; *wo willst du hin(gehen) ?* da belec'h e fell dit mont ? d'e-men ec'h eus c'hoant mont ? ; *man wollte ihn nicht weglassen,* ne felled ket e lezel da vont ; *von etwas nichts hören wollen,* nac'h klevet udb, stankañ e zivskouarn ouzh udb ; *dagegen ist nichts zu wollen,* n'eus remed ebet da zegas d'an dra-se, diremed eo an dra-se, hep esper a remed eo an dra-se (Gregor), n'eus ket doare da wellaat an traoù ; *wenn er es gewollt hätte, wäre er jetzt Offizier,* m'en dije teurvezet, e oa ofisour - ma vije bet teurvezet gantañ, e vije bet ofisour ; *meine Kräfte wollen nicht mehr,* war va nerzh emaon, erru on e penn va nerzh, ne c'hallan ket mui diouti, lazhet on ; *meine Beine wollen nicht mehr,* mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va divesker, erru eo skuizh koubloù va divhar, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, lazhet eo va divesker, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, marv eo va divhar ouzhin, fontet eo va zreid ; *da Sie auf mich nicht hören wollen,* pa n'eo ket mat deoc'h sentiñ ouzhin, pa ne fell ket deoc'h sentiñ ouzhin ; *so Gott will (will's Gott),* gant sikour Doue, mar bez bolontez Doue, plijet gant Doue, mar plij gant Doue, gant gras Doue, Doue a-raok ; [kozh] *wollte Gott,* plijet gant Doue, a-youl ! (Gregor) ; *das wolle Gott verhüten,* Doue ra viro ! ; [dre astenn.] *das will mir nicht gefallen,* ne blij ket din tamm ebet ; *dem sei, wie ihm wolle,* n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, nend eus forzh petra a soñj, ne vern petra a soñj, nend eus kaz petra a soñj ; *aus der Sache will nichts werden,* ne zisoc'h netra gant an dra-se ; *wir sollten jetzt lieber zu ihnen gehen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und nicht länger warten,* deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h, deomp d'o c'havout bremañ rak na c'hortozfent ket pelloc'h ; *komme, was wolle,* bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, deuet ar pezh a garo, koustet a gousto ; *ob er will oder nicht,* plijet pe get, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre het pe dre heg, dre redi pe dre nep redi, daoust dezhañ kaout c'hoant pe get, bezet drouk bezet mat gantañ, bezet drouk ha mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo gantañ, pe hennezh a vezo mat ar stal gantañ pe ne vezo ket, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, pe vad pe fall e vo gantañ, karo pe ne garo ket, a-c'hrad-vat pe en desped, a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, ha pa vefe displijet, droug ha fach gantañ ; *ob er will oder nicht, ich gehe hin,* pe zrouk pe vat e vo gantañ, mont a rin di ; *keiner hat sie aufnehmen wollen,* den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho.

2. karout, klask, gortoz, goulenn, fellout da, fellel da, falvezout da, mennout, faotañ ; *er will nicht,* n'en deur ; *wir wollen nur Arbeit,* labour eo a c'houlennomp ; *ich will so etwas nicht tun,* ne c'houlennan ket ober an dra-se ; *er will nicht mitkommen, er will nicht mit,* ne faot ket dezhañ dont ganeomp, ne vank ket dezhañ dont ganeomp, ne fell ket dezhañ dont ganeomp, ne c'houlenn ket dont ganeomp ; *manche wollen sich keinem Befehl unterwerfen,* darn a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, darn a zo ne c'houlennont ket sentiñ ; *wie du willst,* evel a gari, evel ma kari ; *was willst du von mir ?* petra emaout o c'hortoz diganin ? petra a c'houlennez aziganin ? petra a vennez diganin ? ; *was will dieser von mir ?* petra eo an den-se din-me ? petra a c'houlenn an den-se aziganin ? ; *jemandem übel wollen,* magañ droukrañs (goriñ drougiezh, kaout droug, derc'hel drougiezh, kaout heg, kaout drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., karet droug d'u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b. ; *jemandem zu Leibe wollen,* fellout (falvezout) d'an-unan lemel e vuhez digant u.b., ober dezev (ober e zezev) lazhañ u.b., bezañ e soñj kas da wir ar ratozh da lazhañ u.b., bezañ en e vennad lazhañ u.b., bezañ gant ar soñj lemel e vuhez digant u.b. ; *die Bücher, die Sie ihm zuschicken wollten,* al levrioù a vennec'h kas dezhañ ; *hoch hinaus wollen,* kaout c'hoant sevel, kaout youl-sevel, kaout c'hoant uhelaat ; *er tut nur, was er will,* ur

penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, kaset en deus e zivskouarn da livañ, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll ; *er will die Sterne vom Himmel holen,* c'hoant en deus pegañ al loar (tapout al loar gant e zent, dont da laerezh al loar, tennañ amanenn eus gouzoug ar c'hi, pakañ ar bleiz gant un taol boned), klask a ra kargañ dour gant ur bouteg, c'hoant en deus derc'hel ur bramm war un ibil.
3. goulenn, bezañ ret, bezañ mat ; *das will mit Vorsicht getan sein,* ret eo mont dousik (gant mil evezh, gant evezh mat, gant evezh bras) d'an dra-se ; *das will überlegt sein,* gwelloc'h en em soñjal ervat war gement-se / gwelloc'h eo soñjal ervat e kement-se (Gregor), gwelloc'h eo ober daou vennozh (daou soñj) kent seveniñ an dra-se, pouezomp ha dibouezomp da gentañ, kent ober an dra-se ez eo gwelloc'h hañvalout ; *wir wollen am liebsten (lieber) nicht hingehen,* gwelloc'h (reishañ zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ mad hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, fall a rafemp mont di, ne vefe ket a boan deomp mont di.
4. verb-skoazell a verk an dazont tost, an doare-gourc'hemenn pe an doare-divizout ; *es will regnen,* glav a vo, fesoniñ a ra d'ober glav, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson c'hlav (lusk da c'hlav) a zo ; *morgen wollen wir abreisen,* warc'hoazh ez aimp kuit ; *ich wollte, es wäre schon Sonntag,* me garfe e vefe ar Sul warc'hoazh ha gouel antronoz ; *man wolle die Vorschriften aufmerksam lesen,* pedet oc'h da lenn ar c'hemennadurioù gant evezh - lennit ar c'hemennadurioù gant evezh, mar plij.
5. troioù-lavar ; *es will mir scheinen,* ar santimant am eus ..., krediñ a rafen aes a-walc'h ... ; *was will das bedeuten (heißen) ?* petra dalv(ez) an dra-se ? ; *das will ich mal sehen !* ur brav e vefe din gwelet an dra-se ! ; *das will ich hoffen !* spi bras am eus ! ; *ich will glauben, dass ...,* magañ a ran fiziañs e ...
6. verb-skoazell a verk an diskred ; *er will ein Künstler sein,* un arzour e vefe war a lavar - un arzour eo, ma'z eo - un arzour eo, sañset - un arzour eo, me ra goap *; nichts gehört haben wollen,* klask reiñ da grediñ (klask reiñ da wir) n'en dije an-unan klevet netra ; *nichts gesehen haben wollen,* klask reiñ da grediñ (klask reiñ da wir) n'en dije an-unan gwelet netra.
wollen[2] ag. : gloanek, gloan, graet gant gloan, stamm ; *wollene Ware,* bonederezh g., gloanaj g., gloaneier lies., stamm-gloan g.
Wollen n. (-s) : youl b., bolontez b., youlegezh b., mennerezh g., mennadur g., mennadurezh b., menn g.
Wollene(s) ag.k. n. : gloanaj g., gloaneier lies., stamm-gloan g., gloanenn b.
Wollenflocke b. (-,-n) : gloanenn b., tolbezennad c'hloan b., toupenn c'hloan b., toupennad c'hloan b., malzenn c'hloan b., bouchad gloan g., hup gloan g., hupig gloan g., gronnad gloan g., hupennig c'hloan b.
Wollfett n. (-s,-e) : c'hwez-deñved g.
Wollgarn n. (-s,-e) : neud gloan str.
Wollgewebe n. (-s,-) : gloanaj g., gloanenn b., stamm-gloan g.
Wollgras n. (-es) : [louza.] lin ar geunioù str., boked gwenn g.
Wollhaar n. (-s,-e) : **1.** tamm gloan g., gloanenn b. ; **2.** blev stoubennek str., blev gloanek str.
Wollhändler g. (-s,-) : marc'hadour gloan g., gloaner g.
Wollhase g. (-n,-n) : [loen.] gad c'hloanek Indez str. [*Lagostomus*].
wollig ag. : gloanek, gloanennek, stoubennek, azrodellek ; *wollig weiß,* gwennc'hloanek ; *wolliges Haar,* blev gloanek str. ; *wollige Schafe,* deñved kreoñek lies., deñved kreouichennek lies.
Wolligkeit b. (-) : gloanegezh b.
Wollindustrie b. (-) : gloanerezh g., gloanegezh b.
Wolljacke b. (-,-n) : chupenn stamm b., chupenn c'hloan b., gloanenn b., gloanaj g., jiletenn b.
Wollkamm g. (-s,-kämme) : inkardenn b., inkard g., kribin b.
Wollkämmer g. (-s,-) : kribiner g., inkarder g.
Wollkleid n. (-s,-er) : *Wollkleid aus grobem Wollstoff,* jakedenn b.
Wollknäuel g./n. (-s,-) : pellenn c'hloan b., kudenn c'hloan b., logod str.
Wollkratze b. (-,-n) : inkardenn b., inkard g., kribin b.
Wollkraut n. (-s) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g.
Wollkrempel b. (-,-n) : [tekn.] inkarderez b., kribinerez b.
Wollmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod Indez str.
Wollmütze b. (-,-n) : boned stamm g.
Wollnadel b. (-,-n) : pase-gloan g.
Wollhaarnashorn n. (-s,-hörner) / **Wollnashorn** n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg gloanek g.
Wollsachen lies. : bonederezh g., gloanaj g., gloaneier lies.
Wollsack g. (-s,-säcke) : **1.** sac'h gloan g. ; **2.** [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondian g.
Wollschaf n. (-s,-e) : dañvad da reiñ gloan g. [*liester* deñved da reiñ gloan] ; *Wollschafe sind keine Fleischschafe,* an deñved da reiñ gloan n'int ket deñved kig.
Wollschere b. (-,-n) / **Wollschur** b. (-,-en) : touz g., touzerezh g., touzadenn b.
Wollschweiß g. (-es,-e) : c'hwez-deñved g.
Wollstoff g. (-s) : gloanaj g. ; *grober brauner Wollstoff,* burell g., burell rous g.
Wollsträhne b. (-,-n) : gwedenn c'hloan b.
Wollstrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer stamm b., loer gloan b. ; *ein Paar Wollstrümpfe,* ul loeroù stamm g.
Wolltier n. (-s,-e) : [loen.] gloaneg g., loen gloanus g.
wolltragend ag. : [louza., loen.] gloanek.
Wollust b. (-,-lüste) : **1.** arblijadur b., arvliz g., bliz g., plijadurezh b., orged g./b., orgediz b., tenchez g., gadaliezh

b., gadalezh b., gadalerezh g., c'hoant fouzhañ g., c'hoant ar c'hig g., karantez ar c'hig b., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig lies., plijadurezhioù ar c'horf lies, plijadurioù ar c'horf lies, c'hoant lik g., friantiz b., riboderezh g., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., plijadurezhioù orgedus lies., follentezioù lies., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g., likaouerezh g. ; *sich der Wollust hingeben,* orgediñ, orgedata, louvigezhiñ, plegañ da gastr ar c'hig, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, redek war-lerc'h plijadurezh ar c'horf, redek war-lerc'h plijadurezh ar c'hig ; **2.** laouenidigezh b., levenez b., plijadur b., plijadurezh b., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., trugar b., yec'hed g., chalm g. ; **3.** [relij] Hudurnez b., Hudurniezh b., pec'hed ar c'hig g., pec'hed lous g., plijadurioù ar c'hig lies, plijadurezhioù ar c'hig lies, plijadurioù ar c'hig lies, plijadurezhioù ar c'horf lies, plijadurioù ar c'horf lies, kammoberoù reizhel lies., likaouerezh g., louvigezh b. ; *Wollust ist eine Todsünde,* an Hudurnez a zo ur pec'hed marvel, an Hudurniezh a zo ur pec'hed kapital ; *Sodom und Gomorra hatten sich der Wollust hingegeben,* Sodom ha Gomora a oa en em roet d'an Hudurniezh ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berauschenden Wollust gefangen,* ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal.

wollüstig ag. : plijadurezhus, orgedus, gadal, gadalus, licher, friant, friant war plijadur ar c'horf, lik, blizoniek, ribot, c'hoantaus, gwallc'hoantaus, libidinel, kailh.

Wollüstling g. (-s,-e) : rouler g., likaouer g., licher g., gadal g., riboder g., den friant war plijadur ar c'horf g., azeuler-an-orged g., lik g., bordeler g., oriad g. ; *die Wollüstlinge bleiben im Bann ihrer berauschenden Wollust gefangen,* ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal.

Wollverarbeitung b. (-) : gloanerezh g., gloanegezh b., gloaneri b.

Wollverarbeitungsfabrik b. (-,-en) : gloanerezh b., gloaneri b.

Wollwaren lies. : bonederezh g., gloanaj g., gloaneier lies.

Wollwäsche b. (-) : gwalc'h ar c'hreoñioù g., gwalc'herezh ar c'hreoñioù g.

Wollweste b. (-,-n) : gloanenn b., chupenn stamm b., jiletenn b.

Wollzeug n. (-s) : bonederezh g., gloanaj g., gloaneier lies., gloanenn b., stamm-gloan g.

Wolpertinger g. (-s,-) : morilhon g., darin g. ; *auf Wolpertingerjagd gehen,* mont da chaseal morilhoned, mont da chaseal darined, mont da bakañ morilhoned, mont da bakañ darined.

Wombat g. (-s,-s) : [loen.] wombat g. [*Vombatidae*].

womit raganv goulennata adverb : gant petra, h.a. ; *ich frage mich, womit er das verdient hat,* c'hoant am bije gouzout petra en deus graet evit dellezout kement-se ; *womit kann ich Ihnen dienen ?* pesavat ? (Gregor), petra a vo a vat evidoc'h ? petra a fell deoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra a falvezit diganin ? petra 'zo da rentañ plijadur deoc'h ?

raganv stagañ adverb : ma ... gantañ, ma ... ganti, ma ... ganto, h.a. ; *der Bus, womit er in die Schule fährt, kam an diesem Tag nicht,* an deiz-se ne oa ket deuet ar c'harr-boutin ma ya d'ar skol gantañ ; *womit ich nicht sagen will, dass er recht hat,* arabat krediñ memes tra e kav din emañ ar gwir gantañ, ha gant kement-se ne fell ket din lavaret emañ ar gwir gantañ.

womöglich Adv. : ma'z eus tu, mar bez gallet, marteze, bez a-walc'h, bez e c'hell bezañ, emichañs ; *wo irgend möglich,* ma'z eus tu, diouzh ma vo tu, mar bez gallet.

wonach raganv stagañ ha goulennata adverb : ma ... war e lerc'h, ma ... war he lerc'h, ma ... war o lerc'h, h.a. : *wonach ich zu ihm ging,* ha war gement-se e oan aet da welet anezhañ.

raganv goulennata adverb : war-lerc'h petra, goude petra, da-heul petra, h.a. ; *wonach schmeckt das ?* peseurt blaz (pe vlaz) a zo gant an dra-se ? ; *wonach ging er ins Bett ?* war-lerc'h petra ez eas d'e wele ?

Wonne b. (-,-n) : arblijadur b., arvliz g., bliz g., eurvad b., laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., plijadurezh b., dudi g., eürusted b., joausted b., boem b., bamadur g., trugar b., ebat g., chalm g., esmaeenn b., goursav g., trid g., gwenvidigezh b., yec'hed g. ; *er schwimmt in Wonne,* barret eo a levenez - ur fouge a zo gantañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ouzhpenn laouen eo - laouen-meurbet eo - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levenez emañ - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - laouen eo evel an deiz - trefuet-holl eo gant al levenez - nijal (tridal) a ra gant al levenez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - fest a zo ennañ - emañ en e laouenañ - digor eo dezhañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - en e vleud emañ - en e jeu emañ - kontant eo evel ur roue war e dron - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an Neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ ; *welche Wonne, welche Lust regt sich nun in meiner Brust,* tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz ; *dieser Film ist die reinste Wonne,* un dudi d'ar spered ha d'ar galon eo sellet ouzh ar film-se, ur chalm eo sellet ouzh ar film-se, ur brav eo sellet ouzh ar film-se, un drugar eo sellet ouzh ar film-se, ur yec'hed eo sellet ouzh ar film-se, ur voem eo sellet ouzh ar film-se, un ebat eo sellet ouzh ar film-se, gwashat ma'z eo mat ar film-se ! ; *ein Gefühl der Wonne empfinden,* gouzañv ul levenez dispar, klevet diouzh ul levenez dispar.

Wonnegefühl n. (-s) : laouenidigezh b., levenez b., plijadur g., dudi g., eürusted b., joausted b., boem b., bamadur g., trugar b., goursav g., trid-spered g., gwenvidigezh b., chalm g., dudi d'ar spered ha d'ar galon g./b.

Wonnemonat g. (-s,-e) : Mae g., miz Mae g.
Wonnerausch g. (-es) : trelat g., dudi g., goursav g., boem b., bamadur g., trugar b., bamizon g., bamijenn b., trid g., chalm g.
Wonneschauer g. (-s,-) : skrij a blijadur g., skrijadenn a blijadur, trid a blijadur g.
wonneselig ag. : laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ, laouen-meurbet, leun-barr a levenez, joa vras en e galon, evel Yann en e wele, evel en ur pred eured, eürus evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud), kontant evel ur roue war e dron, eürus evel seizh, eürusañ loen a daol troad war an douar, en e voued leun, en e goch, en e vutun, er friko, en ur friko, en e wellañ, en e blijadurezh.
Wonnetaumel g. (-s) : trelat g., dudi g., goursav g., boem b., bamadur g., trugar b., trid g., gwenvidigezh b., chalm g.
wonnetrunken ag. : barret a levenez, beuzet e-barzh al levenez, beuzet e-barzh al laouenidigezh, e barr al levenez, trefuet-holl gant al levenez, ouzhpenn laouen, o nijal (o tridal) gant al levenez, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, o nijal gant ar stad a zo ennañ, dibradet, an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest ennañ, en e laouenañ, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, digor dezhañ, eürusañ den a zebr bara, eürusañ den dindan tro an heol, meurbet a joa en an-unan, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa.
wonnevoll ag. : dudius, bourrus, marzhus, estlammus, boemus ; *ein wonnevoller Augenblick,* ur prantad amzer (ur pennad-buhez) eürus-tre.
wonnig ag. / **wonniglich** ag. : dudius, bourrus, marzhus, estlammus, boemus.
Woodventil n. (-s,-e) : [tekn.] begel rod Dunlop g.
woran raganv stagañ adverb : ma ... gantañ, ma ... ganti, ma ... ganto, ma ... diwarnañ, ma ... diwarni, ma ... diwarno, h.a. ; *das Schönste, woran ich mich jetzt erinnere, ist diese Reise nach Italien,* an dra plijusañ a dremen dre va soñj bremañ, eo ar veaj hor boa graet da Vro-Italia.
raganv goulennata adverb : gant petra, diwar betra, h.a. ; *woran denken Sie ? o soñjal e petra emaoc'h ? petra 'zo war o spered ? ; ich weiß nicht, woran er gestorben ist,* n'ouzon ket gant petra eo marvet, n'ouzon ket diwar betra eo marvet ; *bei ihm weiß man nie, woran man ist,* hennezh a zo diaes gouzout petra 'zo o c'hoari gantañ, hennezh a zo diaes gouzout peseurt jeu a zo gantañ, hennezh a zo diaes gouzout petra a zo o treiñ en e benn, n'ouzer ket pet kompren a zo ennañ ; *ich möchte wissen, woran ich bin,* c'hoant am befe gouzout dre sur petra 'zo o c'hoari amañ, c'hoant am befe gouzout ar wirionez war gement-se, ne blij ket din mont war varteze, m'en dare petra 'zo o c'hoari amañ.
worauf raganv stagañ adverb : ma ... warnañ, ma ... warni, ma ... warno, h.a. ; *worauf er sich verabschiedete,* ha war gement-se e kimiadas ; *der Tisch, worauf die Vase stand, wackelte heftig,* an daol ma oa al lestr warni, a grene kreñv ; *das ist der Brief, worauf ich so lange gewartet habe,* setu erru al lizher am boa gortozet keit all.
raganv goulennata adverb : war betra, h.a.
woraufhin 1. raganv goulennata adverb : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ ; **2.** raganv stagañ adverb : ha war gement-se.
woraus raganv stagañ adverb : ma ... outañ, ma ... outi, ma ... outo, h.a. ; *woraus man schließen kann ...,* hag eus kement-se e c'hallomp dezastum e ...
raganv goulennata adverb : eus petra, h.a. ; *woraus ist diese Statue ?* gant petra eo bet graet an delwenn-mañ ?
Word-Programm n. (-s,-e) : [stlenn.] meiziant Word g.
worein raganv goulennata adverb : e-barzh petra, h.a. ; *worein mischst du dich ?* e-barzh petra e sankez da fri c'hoazh ? n'ec'h eus klask ebet war mann ebet amañ ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus netra da welet en afer-se ! ; *worein soll ich es legen ?* e-barzh petra e rankan el lakaat ?
raganv stagañ adverb : ma ... ennañ, ma ... enni, ma ... enno, h.a.
worfeln V.k.e. (hat geworfelt) : kroueriañ, tamouezat, kantañ, gwentañ, nizañ, nizat.
Worfelmaschine b. (-,-n) : gwenter g., gwenterez b., nizerez b., milin-wenterez b., meilh nizat b.
worin raganv goulennata adverb : e-barzh petra, e pelec'h, h.a. ; *worin besteht der Unterschied ?* pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ?
raganv stagañ adverb : ma ... ennañ, ma ... enni, ma ... enno, h.a.
Workaholic g. (-s,-s) : P. sorc'hennet gant e labour, troet gant e labour.
Workshop g. (-s,-s) : atalier g.
Workstation b. (-,-s) : [stlenn.] post labour g.
Wort n. (-s,Wörter) / n. (-s,Worte) :

I. ger, gerienn, termen : n. (-s,Wörter)
II. kaozioù, komzoù, lavarioù : n. (-s,Worte)
III. troioù-lavar
IV. troioù-lavar gant araogennoù
V. promesa, gouestl
VI. testenn, gerioù skrivet : n. (-s,Worte)

I. n. (-s,Wörter) : ger g., gerienn b., termen g. ; *neues Wort*, nevezc'her g., ger nevez g., ger nevez deuet er yezh g. ; *veraltetes Wort*, ger kozh, ger na implijer ket mui er yezh a vremañ g., ger diamzeret g. ; *selten vorkommendes Wort,* ger rouez g. ; *zusammengerücktes (zusammengesetztes) Wort,* ger kevrennek g. ; *in des Wortes wahrster Bedeutung,* ar ger o vezañ implijet gant e dalvoudegezh (gant e ster) rik, ent strizh ; *das passende Wort, das rechte Wort,* ar ger dik, ar ger a glot ar gwellañ, ar ger a zegouezh mat ; *das Wort des Rätsels,* an diskoulmadell b., ar ger da gavout g., ger an divinadell g. ; *Wörter im Lexikon nachschlagen,* klask gerioù e-barzh ur geriadur ; *ich verstehe nur ein paar Wörter,* kompren a ran geriennoù nemetken .

II. n. (-s,Worte) : kaozioù lies., komzoù lies., lavaroù lies., lavarioù lies., lavaredoù lies., lavarennoù lies., lavarezhoù lies., distaoladennoù lies., geriennoù lies., komzennoù lies., prepozioù lies., prezeg g., divizoù lies., temzioù lies., kaoz b., klapad g. ; *honigsüße Worte, große Worte,* lavaroù flour lies., komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) lies., komzoù dousoc'h da glevet eget ma'z eo ar mel da dañva lies., kaozioù brav lies., komzoù troet brav lies. ; *die Worte eines Liedes,* komzoù ur ganaouenn lies., pozioù ur ganaouenn lies. ; *aus seinen Worten konnte man Besorgnis heraushören,* dre e brezeg e veze klevet pegen nec'het e oa ; *er fand die richtigen Worte,* komz a reas just, kavout a reas ar gerioù dik ; *der Ernst Ihrer Worte hat die Zuhörer stark beeindruckt,* skoet eo bet ar selaouerien gant pounnerder ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant parfeted ho komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant ho komzoù dic'hoarzh ; *solche Worte verwirrten ihn,* strafuilhet e voe o klevet un hevelep komzoù, strafuilhet e voe o klevet un hevelep kaoz, al lavarennoù-se el lakaas diaes ; *ein paar Worte,* ur geriennoù bennak ; *geflügelte Worte,* troiennoù-lavar brudet lies. ; *ein offenes Wort,* komzoù diwisk (didroidell, diroufenn, displeg, didro) ; *ich werde dem Bürgermeister zwei Worte darüber sagen,* lavaret a rin ur gomz d'ar maer a-zivout an dra-se, komz a rin eus an afer-se d'ar maer, komz a rin a gement-se d'ar maer, rannañ a rin ur ger d'ar maer a-zivout an dra-se, rannañ a rin ur geriennoù bennak d'ar maer a-zivout an dra-se ; *ich werde ihm kein einziges Wort darüber sagen,* ne gomzin ket anv dezhañ eus an dra-se, ne gomzin ket anv dezhañ diwar-benn an dra-se ; *klare Worte reden,* komz hep chaokat e c'henoù, komz hep klask tro en e gaoz, displegañ e soñj gant komzoù kriz, komz hep klask kornioù-tro en e gaoz, komz distlabez, komz didortilh, komz displeg, komz distag, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na ober a c'henoù bihan, komz hep tamm kildroenn ebet, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *er äußerte strenge Worte, er äußerte harte Worte,* solut e voe en e gomzoù ; *die Worte fließen ihm nur so von den Lippen,* ar c'homzoù a red war e vuzelloù, puilh (aes ha fraezh) e teu ar prezeg gantañ, puilh e tered ar prezeg diwar e ziweuz, hennezh a zo distagellet-mat (teodet-mat), lañchennet-mat eo, latennet-kaer eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, un displeg mat en deus, n'eo ket nodet e deod, un distilh mat en deus, helavarañ den, bravañ teod, kaerañ displeger, helavar eo hennezh / un displeger (un distager) kaer eo / un teod kaer a zen eo (Gregor) ; *abgerissene Worte,* komzoù hep penn na lost (hep dalc'h na poell) ; *leere Worte !* promesaou goullo ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! promesaoù kaer ha paemantoù laosk ! komzoù didalvez ! komzoù kollet ! ; *grobe Worte,* gerioù gros lies., komzoù gros lies., kaozioù kras lies., temzioù divalav lies., viltañsoù lies., traoù gros lies., komzoù rust (dibalamour, kleuk, distrantell, distres, hudur, difeson, diwisk, dibrenn, lous) lies. ; *genug der Worte,* echu gant ar glabouserezh bremañ ! echu ha peoc'h bremañ ! bez ez eus ouzhpenn komz d'ober ! ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez ! lavarout zo un dra, hag ober eo ar gwellañ ! ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden,* diouzh an oberoù eo barn an dud, ouzh o oberoù eo jaojañ an dud, koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober ; *seine Worte wurden durch sein vorbildliches Leben bekräftigt,* skouerioù e vuhez a roas nerzh d'e gomzoù ; *die Magie des Wortes,* boem gevrinus ar c'homzoù b., chalm ar c'homzoù g., achantouriezh ar c'homzoù b., hud ar c'homzoù g. ; *das letzte Wort haben,* kaout ar ger diwezhañ, kaout ar boked, kaout penn vat ouzh u.b., prennañ (serriñ, stankañ, klozañ) e veg d'u.b., dont ar ger diwezhañ gant an-unan, stankañ e forn (e c'henoù) d'u.b., prennañ e c'henoù d'u.b., dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ, kaout rezon ; *er hat sein letztes Wort noch nicht gesprochen,* n'eo ket bet laosket e vramm diwezhañ gantañ c'hoazh, n'en deus ket tapet e lip c'hoazh, n'eo ket lipet c'hoazh, n'eo ket graet e dro gantañ c'hoazh, n'eo ket echu gantañ c'hoazh, n'eus ket fin dezhañ c'hoazh, n'eo ket graet anezhañ c'hoazh, n'eo ket graet e varv dezhañ c'hoazh, n'eo ket koll c'hoazh, n'eo ket straket e graoñenn c'hoazh ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten,* dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *mit jemandem einige Worte wechseln,* eskemm ur ger pe zaou gant u.b., komz un nebeudig gant u.b. ; *sie wechselten kaum ein Wort miteinander,* ne oa bet nemeur a c'herioù etrezo, ne oa ket bet kalz a c'herioù etrezo ; *mit jemandem Worte wechseln,* kaout tabut gant (ouzh) u.b., kaout jeu ouzh u.b., tabutal gant u.b., sevel trouz etre an-unan hag unan-all ; *der sagt kein einziges Wort,* hennezh n'eus ger evitañ, hennezh n'eus ger ebet outañ, hennezh ne rann ket un dister ger, hennezh ne lavarfe ket un hanter c'her zoken, hennezh ne zistag ket ur grik, hennezh ne lavar poz ebet ; *er sagte kein einziges Wort,* ne zihostas (ne zic'hwezhas) ger, ne rannas (ne faoutas, ne wikas, ne sonas) grik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne lavaras na grik na mik, ne lavaras poz ebet ; *jemandem die Worte im Munde verdrehen,* distresañ komzoù u.b., mac'hagnañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; *kein Wort davon !* ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! taolit evezh da riklañ an dra-se da zen ebet ! ; *seht zu, dass er kein Wort davon erfährt,* mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *ich habe kein Wort mehr mit ihm gesprochen,* ne voe mui rannet grik etrezomp ; *etwas ohne viele Worte verstehen,* kompren udb diwar hanter c'her ; *seine Gedanken in Worte fassen,* displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù ; [relij] *das Wort Gottes,* ger Doue g., komz Doue b., komzoù Doue lies., lavar Doue g., lavar an Aviel g. ; (Gregor) ; [Bibl] *im Anfang war das Wort, und das Wort war bei Gott, und Gott war das Wort,* er penn-kentañ edo ar Ger, hag ar Ger a oa gant Doue, ha Doue a oa ar Ger / en deroù edo ar Verb, hag ar Verb a oa gant Doue, ha Doue a oa ar Verb.

III. troioù-lavar ; *ich glaube dir kein Wort,* ne gredan ger dit, ne gredan grik war pezh a lavarez ; *jemanden beim Wort nehmen,* kemer (pakañ, tapout) u.b. e ger ; *jemandem zwei*

Worte über etwas sagen, lavaret ur gomz d'u.b. a-zivout udb, rannañ ur ger d'u.b. a-zivout udb, rannañ ur geriennoù bennak d'u.b. a-zivout udb ; *das Wort ergreifen,* reiñ e vouezh da glevet, mont war ar gaoz, sevel e vouezh ; *ein paar Worte sprechen,* lavarout un nebeudig gerioù (un draig bennak, ur ger bennak, ur geriennoù bennak, un hanter c'her bennak) ; *das Wort führen,* derc'hel ar gomz, ren an diviz, kas ar gaoz en-dro ; *das große Wort führen,* bezañ an ton hag ar son (an ton hag ar pardon) gant an-unan ; *jemandem das Wort geben, jemandem das Wort erteilen,* reiñ ar gomz d'u.b., reiñ al lavar d'u.b., reiñ ar prezeg d'u.b. ; *auch ein Wort drein reden wollen,* kaout ivez ur ger da lavaret, kaout ivez e lavar da lavaret, kaout ivez e gomz da lavaret, kaout c'hoant da lavaret e damm ivez, kaout c'hoant da zistagañ e glapad ivez, kaout ivez e soñj da lavaret diwar-benn kement-se ; *ein Wort über etwas fallen lassen,* menegiñ udb, ober anv (meneg) eus udb ; *das letzte Wort haben,* dont an disentez (ar ger diwezhañ) gant an-unan, kavout penn vat diouzh ar re all, leuskel ar bramm diwezhañ, kaout rezon ; *des Wortes mächtig sein,* bezañ distagellet-mat (teodet-mat, helavar, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, un teod kaer a zen), bezañ dibabet en e gomzoù, na vezañ nodet e deod, kaout teod, kaout un displeg mat, kaout un distilh mat, bezañ un distager (un displeger) mat (kaer) (Gregor) ; *ein Wort einwerfen,* lavaret e gomz, emellout er gaoz, mont war ar gaoz, gwikal ; *jemandem das Wort entziehen,* tennañ (lemel) ar gomz digant u.b. ; *jemandem das Wort abschneiden,* troc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., mont war gomz u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *jemandem das Wort im Munde umdrehen,* distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; *er hat mir das Wort aus dem Munde genommen,* setu dres ar pezh am boa c'hoant lavaret, aet eo va ger gantañ ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken,* chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *ein deutliches Wort sprechen,* mont didro dezhi, komz hep klask tro en e gaoz, displegañ e soñj gant komzoù kriz, komz hep klask kornioù-tro en e gaoz, komz distlabez, komz sklaer ha fraezh, disklêriañ fraezh ar pezh a soñjer ; *lange Worte machen,* ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *ein Wörtchen mit jemandem sprechen,* goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn digant u.b., komz ouzh u.b., klask kaoz ouzh u.b., lavaret ur gomz d'u.b. ; *jemandem gute Worte geben,* (pediñ hag) aspediñ u.b. ; *ein gutes Wort für jemanden einlegen,* dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober (toullañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., reiñ sav d'u.b., pediñ / mennout evit u.b. (Gregor) ; *einer Sache das Wort reden,* sevel krog udb, difenn ur gaoz bennak ; *er lässt sich jedes Wort abkaufen,* n'eo ket aes diennañ anezhañ (tennañ c'hwibez dezhañ), mil boan hon eus evit diskantañ anezhañ, ur gwall reuz eo evit goro ur gerig bennak dioutañ, n'eo ket gwall aes dibluskañ anezhañ, pizh-brein eo war e gomzoù, hennezh a zo berr da gaozeal ; *das Wort ist mir entschlüpft,* riklet eo ar ger-se diwar va zeod, lavaret em eus an dra-se diwar beg va zeod, diflipet eo ar ger-se diganin, ar ger-se a zo achapet diganin hep soñjal, komzet em eus dre brez, ur ger a-dreuz em eus lavaret ; *jedes Wort auf die Goldwaage legen,* pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet-pervezh, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù ; *die Worte abwägen,* pouezañ mat pep ger, dibab e c'herioù, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz ; *das Wort liegt mir auf der Zunge,* emañ ar ger-se em genoù, em genoù emañ, emañ ar ger-se em beg, emañ ar ger-se war begig va zeod, emañ ar ger-se war bennig va zeod ; *er hat das Wort nicht haben wollen,* nac'het en doa sevel a-du gant kement-se ; *ein Wort gibt das andere,* **a)** chom a reont da gontañ pemp ha nav, da-heul kaoz ez a an den betek Pariz ; **b)** rustaat a ra an traoù, dont a ra pebr e-barzh ar soubenn, treiñ a ra an traoù d'ar put, trenkañ a ra ar soubenn ; *Worte machen,* komz dilokez - komz jore-dijore - ober gant komzoù goullo - bezañ goullo e gomzoù - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - pilat e c'henoù - kontañ pemp ha nav - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ ; *kein Wort über etwas verlieren,* na doullañ da zen eus udb, chom hep menegiñ udb, ober an tav (tevel) war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb, delc'her udb en e c'henoù, na faoutañ grik diwar udb, na rannañ grik diwar udb, na wikal grik diwar udb, na seniñ grik diwar udb ; *kein Wort vom Gespräch verlieren, kein Wort vom Gespräch entgehen lassen,* na lezel ger ebet da gouezhañ war an douar, na lezel ger ebet da vont e moged, na goll ur c'hriñsenn eus ar gaoz ; *diese Worte waren mir nicht entgangen,* n'em boa ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, n'em boa ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *diese Worte waren nicht auf*

taube Ohren gestoßen, ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *kein Wort von etwas verstehen,* na intent seurt ebet, na c'houzout na tailh na bailh war udb, na c'houzout seurt, na gompren takenn ebet, na gompren netra, bezañ dall e gazh ; *nicht viele Worte machen,* komz e berr gerioù, chom hep pilat e c'henoù ; *nicht das leiseste Wort fallen lassen,* na zaouhanteriñ ur ger, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret un hanter c'her (un dister ger) zoken, na zic'hwezhañ (na zihostal, na zisac'hañ, na faoutañ) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal) ger, na lavaret na ger na mik, na rannañ (na faoutañ, na seniñ, na wikal) grik, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na zistagañ ur grik, tevel krenn, tevel mik ; *in dem Getöse hörte man sein eigenes Wort nicht mehr,* kement a drouz a oa ma ne gleve ket an den e gomzoù zoken, kement a drouz a oa mar hor boa poan oc'h en em klevet o prezeg.

IV. troioù-lavar gant araogennoù ; **auf** : *auf ein Wort !* un draig am eus da lavaret deoc'h ! gortozit ur draig, mar plij ! lavaromp ur ger c'hoazh ! ; *jemandem aufs Wort glauben,* teurel kred war gomzoù u.b., krediñ u.b. war e c'her, krediñ udb diwar lavar u.b., krediñ u.b. war e lavar ; *auf jemandes Wort hören (auf jemandes Wort etwas geben),* derc'hel kont (ober stad) eus pezh a lavar u.b., lakaat komzoù u.b. e penn-kont, reiñ priz da gomzoù u.b. ; *aufs Wort hören,* sentiñ pizh ouzh an urzh (ouzh ar gourc'hemenn), sentiñ war ar ger, sentiñ ouzh u.b. hep ober ur van, bale (charreat, kerzhet) moan gant u.b., kerzhet gant un neudenn eeun, sentiñ rik ouzh u.b., bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *aufs halbe Wort verstehen,* kompren diwar hanter c'her ; **bei** : *bei diesen Worten,* en ur lavaret kement-se, war gement-se, war se ; **für** : *Wort für Wort*, ger evit ger, ger-ha-ger ; **in** : *in gewählten Worten,* gant komzoù sevenet-pervezh, gant komzoù mistr, gant komzoù dibab ; *jemandem ins Wort fallen (fahren),* mont war gaoz (war gomz, war c'her) u.b., krennañ e c'her d'u.b., troc'hañ kaoz u.b. ; *in Wort und Schrift,* dre gomz ha dre skrid ; **mit** : *mit einem Wort,* evit lavaret berr, en ur ger berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, evit krennañ berroc'h, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù ; *mit anderen Worten,* da lavaret eo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h), pe en un doare all ; *etwas mit keinem Wort erwähnen,* na lavaret grik ebet diwar-benn udb, na faoutañ grik diwar udb, na rannañ grik diwar udb, na wikal grik diwar udb, na seniñ grik diwar udb ; *jemanden mit leeren Worten abspeisen,* bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullo, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk, kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad ; *es war mit keinem Wort davon die Rede,* ne oa bet morse ger a se ganeomp, ne oa bet morse anv eus an dra-se ; *mit Worten spielen,* c'hoari gant ar gerioù ; **nach** : *den Worten nach verstehen,* kompren diouzh ster ar gerioù ; *nach jemandes Worten,* hervez u.b., poz d'u.b., post d'u.b., liz d'u.b., gouez d'u.b., hervez lavar u.b., diwar lavaroù u.b., da lavaras u.b., evel ma lavaras u.b., diouzh pezh a lavar u.b., diouzh klevet u.b. ; *nach Worten suchen,* haketal ; **ohne** : *ohne ein Wort zu sagen,* hep rannañ (faoutañ, seniñ, gwikal) grik, hep distagañ an disterañ ger, hep rannañ (dic'hwezhañ, dihostal, lavaret, rannañ, tintal) ger, hep dihostal, hep distagañ ur grik ; *etwas ohne viele Worte verstehen,* kompren udb diwar hanter c'her ; **um** : *ums Wort bitten,* goulenn komz, goulenn kaout gwir da gaozeal d'e dro ; **zu** : *sich zu Wort melden,* goulenn komz, goulenn kaout gwir da gaozeal d'e dro ; *nicht zu Worte kommen können,* na c'hallout lavaret e damm, na c'hallout lavaret e stal, na c'hallout distagañ e glapad, na c'hallout lavaret un hanter c'her, na vezañ evit lavaret un dister ger, na vezañ roet ar gomz d'an-unan, na vezañ roet tamm mouezh ebet d'an-unan, na gaout a renk da lavaret an disterañ ger, na gaout renk da gomz, na gaout rank da gomz, na gaout goar da lavaret e damm, na vezañ evit diserriñ, na vezañ evit diserriñ e rann.

V. promesa b., gouestl g., grataerezh g., le g., ger g., lavar g. ; *sein Wort halten (einlösen),* derc'hel e c'her, derc'hel d'e c'her, derc'hel d'e lavar, mirout e c'her, ober e c'her, mirout al le a oa bet touet, peurzelc'her e c'her, seveniñ e bromesa, seveniñ e ouestl, ober e ouestl, seveniñ un dra ouestlet, kenderc'hel ouzh e bromesa, bezañ feal d'e c'her, bezañ gwirion d'e c'her, bezañ den d'e c'her, mirout e feiz ; *du hast nicht Wort gehalten,* n'out ket da'z ker, trubard out da'z ker, manket ec'h eus da'z ker, torret ec'h eus da feiz, aet out a-enep da'z ker, torret ec'h eus da c'her ; *zu seinem Wort stehen,* bezañ den d'e c'her, bezañ gwirion d'e c'her, bezañ feal d'e c'her, bezañ un den a c'her ; *jemandem sein Wort geben,* reiñ e c'her d'u.b. ; *jemandes Wort haben,* bezañ bet roet e c'her d'an-unan gant u.b. ; *jemanden beim Wort ergreifen (nehmen),* delc'her u.b. e ger, tapout (pakañ) u.b. e ger, tapout (pakañ) u.b. en e c'her, kemer u.b. war e c'her ; *auf mein Wort !* m'en tou ruz ! m'en tou ruz-glaou-tan ! e feiz, m'en tou ! m'en tou dre va le (war va le) ! war va ger ! war va feiz ! me a vo daonet ! daonet 'vin ! ; *auf sein Wort hin,* war e c'her, war e feiz ; *jemanden aufs Wort glauben,* krediñ u.b. war e c'her ; *ein Mann von Wort,* un den a c'haller krediñ g., un den a fiziañs g., un den d'e c'her g., un den a c'her g. ; *sein Wort brechen,* terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, mont a-enep e c'her, ober daou c'her eus unan, na vezañ d'e c'her, na vezañ den d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, mankout d'e c'her, bezañ trubard d'e c'her, kaout e lavar hag e zislavar, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, mont da Normandi (Gregor), mont en e votoù ; *sein Wort zurücknehmen (zurückziehen),* dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret e bromesa, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, mont en e votoù, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, dislonkañ e lavar, kaout e lavar hag e zislavar, distreiñ war e gomzoù, ober daou c'her eus unan, terriñ e c'her, mankout d'e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz.

VI. n. (-s,Worte) : testenn b., gerioù skrivet lies. ; *in Wort und Bild,* gant testennoù ha skeudennoù ; *die Worte zu einer Musik,* pozioù ur pezh-sonerezh (ur ganaouenn) lies., komzoù ur pezh-sonerezh (ur ganaouenn) lies. ; *Wort und Weise,* pozioù ha ton, komzoù ha ton, ton ha son, sonioù ha gwerzioù ; [kenw] *hundert Euro in Worten,* kant euro

skrivet gant lizherennoù ; *die Summe in Worten schreiben,* skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoù.

Wortableitung b. (-,-en) : [yezh.] **1.** deveradur g., deveradurezh g. ; **2.** deveradenn b., deveradur g., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g.

Wortabstammung b. (-,-en) : orin ur ger g., gerorin g., gerdarzh g.

Wortähnlichkeit b. (-) : peuzheñvelder g., peuzheñvelded b.

Wortart b. (-,-en) : [yezh.] rummenn-ger b.

Wortaufwand g. (-s) : stambouc'h g., foerell a c'herioù b. ; *mit großem Wortaufwand,* gant ur foerell a c'herioù, gant stambouc'h, gant un aridennad komzoù, gant displegadennoù keit hag ac'hanen d'al loar, gant ur foerell a gomzoù.

Wortbedeutungslehre b. (-) : steroniezh b.

Wortbeugung b. (-,-en) : troadur g.

Wortbildung b. (-,-en) : *neue Wortbildung,* ger nevez g., nevezc'her g. ; *das Wort „Digital-Analog-Umsetzer" ist eine neue Wortbildung,* ar ger "niverelaer" a zo un nevezc'her anezhañ.

Wortbildungslehre b. (-) : stummadurezh b., morfologiezh b.

Wortbruch g. (-s,-brüche) : torr le g., treitouriezh b., trubardiezh b., trubarderezh g., felloni b.

wortbrüchig ag. : torr e le, fell, ganas, yudas, ginas ; *wortbrüchig werden,* terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz.

Wörtchen n. (-s,-) : gerig g. ; *bitte, auf ein Wörtchen !* un draig am eus da lavaret deoc'h ! gortozit ur draig, mar plij ! lavaromp ur ger c'hoazh ! ; *sie hätte wenigstens ein Wörtchen sagen können,* gallet he dije lavaret un hanter c'her bennak d'an nebeutañ, gallet he dije lavaret un dister ger da vihanañ ; *ohne seiner Frau ein Wörtchen davon zu sagen,* hep diskouez netra d'e wreg, hep toullañ d'e wreg eus e raktres ; *ich muss ein Wörtchen mit dir sprechen, ich muss mit dir ein Wörtchen reden,* c'hoant am eus da lavaret ur gomz dit.

Wörtel g. (-s,-) : pouez-plom g., troell-nezañ b., hinkin g.

Wörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur g. ; *einsprachiges Wörterbuch,* geriadur unyezhek g. ; *zweisprachiges Wörterbuch,* geriadur divyezhek g. ; *deutsch-bretonisches Wörterbuch,* geriadur alamaneg-brezhoneg g. ; *einsprachiges Wörterbuch der bretonischen Sprache,* geriadur hollvrezhonek g.

Wörtertaubheit b. (-) : [mezeg.] gerbouzarder g., gerbouzarded b.

Wörterverzeichnis n. (-ses,-se) : geriaoueg b., roll-gerioù g.

Wortfechterei b. (-,-en) : rendael b., tabut g., gourdrouz g., trouz g., jeu b., distok g., rev g., kroz g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., patati g., c'hin-c'han g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g.

Wortfeld n. (-s,-er) : [yezh.] gerva g., sterva g.

Wortfetzen lies. : bommoù lies. ; *Wortfetzen erhaschen,* klevet bommoù eus un diviz.

Wortforschung b. (-,-en) : enklask deveradurezh g.

Wortfügung b. (-) : framm ar frazenn g., frammadur ar frazenn g.

Wortführer g. (-s,-) : **1.** degemennour g., degemenner g. ; **2.** [dre skeud.] marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.

Wortfülle b. (-) : foerell a c'herioù b., foerell a gomzoù b., stambouc'h g., ranezennerezh g.

Wortgebühr b. (-,-en) : [post] taos pellskrid g.

Wortgefecht n. (-s,-e) : rendael b., tabut g., gourdrouz g., trouz g., jeu b., distok g., rev g., kroz g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g.

Wortgeklingel n. (-s) : foerell a c'herioù b., foerell a gomzoù b., stambouc'h g., troioù kleuz retorikerezh lies., troioù kleuz helavarouriezh lies.

wortgetreu ag. : heñvel-mik ouzh ar pezh orin, ger evit ger, ger-ha-ger ; *wortgetreue Wiedergabe,* eilad heñvel-mik ouzh ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g.

wortgewandt ag. : helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, dilu a deod, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, brokus a gomzoù ; *ein wortgewandter Mensch,* ur c'haozeer dibabet g., ur c'homzer brav g., ur c'haozeer plaen g., ur c'haozeer brav g., unan hag a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g., ur mestr-kaozeer g.

Wortgewebe n. (-s,-) : gerdrevaat g., gerioù toull lies., glabouserezh g.

wortgläubig ag. : hag a gred u.b. war e c'her, hegredik.

Wortgut n. (-s) : gerva g., geriaoueg b.

Wortherkunft b. (-,-künfte) : orin ur ger g., gerorin g., gerdarzh g.

wortkarg ag. : tavedek, tavus, tavant, disafar, berr da gaozeal, krenn, berr, hurennek, arboeller en e gomzoù, arboellus en e gomzoù, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù.

Wortklasse b. (-,-en) : [yezh.] rummenn-ger b.

Wortklauber g. (-s,-) : nagenner g., chikaner g., chipoter g., noazour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., arguzer g.

Wortklauberei b. (-) : nagennerezh g., pismigerezh g., arguzerezh g., gerdrevaat g., gerioù toull lies.

Wortkram g. (-s) : foerell a c'herioù b., foerell a gomzoù b., stambouc'h g., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., ranezennerezh g., troioù kleuz retorikerezh lies., troioù kleuz helavarouriezh lies.

Wortkunst b. (-) : **1.** barzhoniezh b. ; **2.** barzhelezh b.

Wortkünstelei b. (-) : mistrded b., dibaberezh g., orbidusted b., manieregezh b., afeterezh g., milister g., milisted b.

Wortlaut g. (-s) : tenor g., testenn b., lavarad g. ; *der Wortlaut des Urteils,* skrid ar varnedigezh g., ar setañs b.

Wortlehre b. (-) : geriawouriezh b.

Wörtlein n. (-s,-) : gerig g. ; *ein Wörtlein dreinzureden haben,* kaout e damm da lavaret en afer-se ivez ; *sie hätte wenigstens ein Wörtlein sagen können,* gallet he dije lavaret un hanter c'her bennak d'an nebeutañ, gallet he dije lavaret un dister ger da vihanañ.

wörtlich ag. : ger evit ger, ger-ha-ger ; *wörtlich abschreiben,* adkopiañ ger evit ger, adkopiañ ger-ha-ger ; *wörtliche Übersetzung,* troidigezh ger evit ger b., troidigezh ger-ha-ger b. ; *wörtlich schreiben,* skrivañ ger-ha-ger ; *er nimmt das wörtlich,* krediñ a ra an dra-se war ar ger.

wortlos ag. : dilavar, disafar, divouezh, digomz, mik, miget, mut, balc'h e c'henoù, grik ebet gantañ, skoet-mik gant ar souezh, gak gant ar souezh, alvaonet, kalmet, ger ebet gantañ, lug, boud da respont ; *wortlos sein,* bezañ skoet-mik gant ar souezh, chom gak gant ar souezh, chom e c'henoù war nav eur (war nav eur hanter, digor war c'hwec'h eur, digor war greisteiz hanter), bezañ berr war e c'her, na gavout dafar da respont, na gavout takenn da lavaret, chom lug, bezañ lug, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ kalmet, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henoù, chom divouezh, chom stouvet, chom miget, chom mik, chom bouc'h, chom boud da respont, chom dilavar, chom motet, chom abaf, stonkañ, koll penn e gudenn.

Adv. : disafar, hep rannañ grik, hep rannañ ger, hep faoutañ grik, hep faoutañ ger, hep gwikal grik, hep dic'hwezhañ ger, hep dihostal ger, hep dihostal, o tevel krenn, o tevel mik, hep lavaret na grik na mik, hep tintal grik, hep seniñ ger, hep trinkañ ur ger, hep distagañ ur grik.

Wortlosigkeit b. (-) : simud g., dilavar g., dibrezeg g., tav g.

Wortmacher g. (-s,-) : mestr-kaozeer g., kaozeer brav g., komzer brav g., distilhour g., marvailher g., teod mat a zen g., lavarer g., lavarer kaer hag oberer nebeut g., konter g., loaver g., parlanter g.

Wortmeldung b. (-,-en) : *da war noch eine Wortmeldung vor Ihnen,* unan all en deus goulennet komz araozoc'h.

Wortprägung b. (-) : geriaouegiñ g.

Worträtsel n. (-s,-) : divinadenn b., divinadell b.

Wortregister n. (-s,-) : geriaoueg b., roll-gerioù g.

wortreich ag. : stambouc'het, stambouc'hus, ranezennek.

Wortschatz g. (-es,-schätze) : gerva g., geriaoueg b.

Wortschwall g. (-s) : foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken) lies., mor a gomzoù g., gourfonngeriad g., ranezennerezh g., stardigennad b., tenn g.

Wortsinn g. (-s) : ster rik g.

Wortspiel n. (-s,-e) : c'hoari gerioù g.

Wortstamm g. (-s,-stämme) : [yezh.] penngef g., gwrizienn b., pennrann b., pennlodenn b., kefger g.

Wortstellung b. (-,-en) : [yezh.] urzh ar gerioù g.

Wortstreit g. (-s,-e) : rendael b., tabut g., gourdrouz g., trouz g., jeu b., distok g., rev g., kroz g., breud g., striv g., reuz g., chak g., c'hoari g., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., arguz g. ; *heftiger Wortstreit,* tabut taer g., brete g., butun g.

Wortverdrehung b. (-,-en) : distresadur komzoù u.b. g., distresadenn komzoù u.b. b., disleberadur komzoù u.b. g., distummadur komzoù u.b. g.

Wortversetzung b. (-,-en) : eilpennadur g.

Wortverwechselung b. (-,-en) : treuzanvadur g., ledanvadur g., fazi-gerioù g., treuzveizañ g., rampadenn b., risklkomz g., riskledenn deod b., gouskomz g.

Wortwahl b. (-) : dibab gerioù g.

Wortwechsel g. (-s,-) : rendael b., tabut g., gourdrouz g., trouz g., jeu b., distok g., rev g., kroz g., breud g., reuz g., freuz g., chak g., c'hoari g., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., arguz g., butun g. ; *es kam zu einem kurzen Wortwechsel zwischen den beiden,* un tamm trouz a oa bet etrezo o-daou, un tamm jeu a oa bet etrezo o-daou.

wortwörtlich ag. : ger evit ger, ger-ha-ger ; *wortwörtlich übersetzen,* eilgeriañ ouzh ur yezh all, treiñ ger evit ger diwar ur yezh all, treiñ ger-ha-ger diwar ur yezh all ; *der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde,* losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.

Wortzeichen n. (-s,-) : arouezlun g.

Wortzusammensetzung b. (-,-en) : [yezh.] liesger g., ger kevrennek g. ; *Wortzusammensetzung ohne Bindestrich,* kenstrollad strizh g. ; *Wortzusammensetzung mit Bindestrich,* kenstrollad laosk g.

worüber raganv stagañ adverb : ma ... diwarnañ, ma ... diwarni, ma ... diwarno, h.a. ; *neu war das Thema, worüber er sprach,* nevez e oa ar c'hraf ma oa o komz diwarnañ.

raganv goulennata adverb : eus petra, diwar-benn petra, dre belec'h, dre emen, penent, h.a. ; *worüber sprecht ihr ?* peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? eus petra ez eus kaoz ganeoc'h ? eus petra e komzit kenetrezoc'h ? gant peseurt kaoz emaoc'h ? ; *worüber redet er ?* diwar-benn petra emañ o komz ? eus petra emañ o komz ? gant peseurt kaoz emañ ? ; *worüber fahren Sie ?* dre belec'h (dre emen, penent) ez eot-hu ?

worum raganv stagañ adverb : ma ... anezhañ, ma ... anezhi, ma ... anezho, h.a. ; *er erzählte mir alles, worum ich gebeten hatte,* kontañ a reas din tout ar pezh am boa bet c'hoant klevet digantañ.

raganv goulennata adverb : eus petra, a betra, diwar-benn petra, h.a. ; *worum handelt es sich ?* eus petra ez eus kaoz ? peseurt kaoz 'zo ? a betra ez eus keal ? a betra ez eus anv ? eus petra ez eus anv ? petra 'zo er gaoz ? peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? gant peseurt kaoz emaoc'h ? ; *worum ging es ?* diwar-benn petra e oa ar gaoz ? ; *er weiß, worum es geht,* er jeu emañ, e-barzh ar jeu emañ, n'emañ ket hep gouzout, n'eo ket da c'houzout dezhañ (gantañ), gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, ar ribouloù), gouzout a ra mat eus petra ez eus kaoz, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, gouzout a ra mat petra a zo o c'hoari.

worunter raganv stagañ adverb : ma ... dindanañ, ma ... dindani, ma ... dindano, h.a.

raganv goulennata adverb : dindan petra, h.a.

woselbst [gwir] raganv stagañ ha goulennata adverb : el lec'h ma, ma.

Wotan g. : Wotan g.

wovon raganv stagañ adverb : ma ... diwarnañ, ma ... diwarni, ma ... diwarno, h.a. ; *vieles, wovon er gesprochen hatte, ist verwirklicht worden,* kalz a draoù meneget gantañ a zo deuet da wir ; *das, wovon wir jetzt sprechen, ist*

allgemein bekannt, an traoù emaomp o komz diwarno, a zo anavezet gant an holl.
raganv goulennata adverb : eus petra, diwar-benn petra, h.a. ; *wovon sprach er ?* eus petra en doa komzet ? a betra en doa komzet ?
wovor raganv stagañ adverb : ma ... dirazañ, ma ... dirazi, ma ... dirazo, h.a.
raganv stagañ ha goulennata adverb : dirak petra, h.a ; *wovor hast du Angst ?* petra a ra aon dit ? rak petra ec'h eus aon ?
wowider raganv stagañ adverb : ma ... a-enep dezhañ, ma ... a-enep dezhi, ma ... a-enep dezho, ma ... outañ, ma ... outi, ma ... outo, h.a.
raganv goulennata adverb : a-enep petra, ouzh petra, h.a.
wozu raganv goulennata adverb : perak, daoust ha perak, pe da benn, abalamour da betra, da ober petra, da betra, pe evit tra, da belec'h, petra dezhañ ; *wozu ? wozu noch ? wozu eigentlich ?* pe da ober gant kement-se ? ; *wozu denn ?* da betra e talvezfe ? d'ober petra ? ; *wozu dient das ?* da betra e servij (eo mat) an dra-se ? ; *wozu ist er gekommen ?* d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? da betra eo deuet ? ; *wozu das laute Geschrei ?* petra a servij deoc'h huchal e-giz-se ? ne dalv ket ar boan deoc'h hopal e-giz-se ! ; *wozu rennst du so ?* petra 'servij dit redek evel-se ? petra eo dit redek e-giz-se ? petra dit redek e-giz-se ? petra e talv dit redek e-giz-se ? ; *wozu zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ? ; *wozu schlagen Sie dieses Kind ?* petra eo deoc'h skeiñ gant ar bugel-mañ ? ; *wozu birgst du so bang dein Gesicht ?* perak kuzhat da zremm gant kement a spont ? petra dit kuzhat da zremm gant kement a spont ? ; *er verstand nicht, wozu diese Leute zu ihm wollten,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet.
raganv stagañ adverb [rouez] : *das ist etwas, wozu ich keine Meinung habe,* un dra eo n'em eus ket graet c'hoazh va santimant diwar e benn, un dra eo n'em eus ket graet c'hoazh va soñj war e zivout.
wozwischen raganv stagañ adverb : ma ... etrezo.
raganv goulennata adverb : etre petra.
Wrack n. (-s,-s/-e) : **1.** peñse g., bag peñseet b. ; **2.** [karr-tan] strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b. ; *Autowrack,* kozh karr-tan peñse g. ; **3.** [dre skeud.] paourkaezh treul g., labaskenn b. ; *er ist nur noch ein Wrack,* deuet eo da vezañ ur paourkaezh treul (ur paourkaezh labaskenn) g., diskennet eo da netra, aet eo e-mesk ar re izelañ ; *das Trinken hat aus ihm ein menschliches Wrack gemacht,* poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson.
wrack ag. : dirapar, distruj, e-maez arver, hag a ya war e gement all, hag a ya da zismantroù, hag a ya en dismantr.
Wrackbarsch g. (-es,-e) : [loen.] gwrac'h-koad b., pesk-koad g.
Wrackfisch g. (-es,-e) : [loen.] levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junger Wrackfisch,* malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.
Wrackgut n. (-s,-güter) : peñse g.
Wrackholz n. (-es) : koad peñse g.
wricken V.gw. (hat gewrickt) : pouleñvat, leviañ.
Wrickriemen g. (-s,-) **/ Wrickruder** n. (-s,-) : roeñv-bouleñv b., pouleñv g.
wriggen (hat gewriggt) **/ wriggeln** (hat gewriggelt) V.gw. : pouleñvat, leviañ.
Wriggloch n. (-s,-löcher) : toull pouleñvat g.
wringen V.k.e. (wrang / hat gewrungen) : dizourañ, gwaskañ stegn, gwaskañ-diwaskañ, tortisañ, gweañ ha disgweañ, moustrañ ; *die Wäsche wringen,* dizourañ ar c'houez, gwaskañ stegn al liñselioù, gwaskañ-diwaskañ al liñselioù, gweañ ha disgweañ ar c'houez, tortisañ ar c'houez, moustrañ ar c'houez ; *ausgewrungene Wäsche,* dilhad diwask lies.
Wringmaschine b. (-,-n) : dizourerez b.
Wruke b. (-,-n) : [louza.] rabez str., rabezenn b.
Wucher g. (-s) : **1.** uzurerezh g., rastellerezh g. ; *Wucher treiben,* kemer uzurerezh, prestañ gant uzurerezh (Gregor) ; **2.** [kozh] gounid g. ; **3.** [dre skeud.] *mit Wucher vergelten,* rentañ kant evit unan.
Wucherblume b. (-,-n) : **1.** krizantem g., bleunienn an Hollsent b., bleunioù-kala-goañv lies. ; **2.** boked Marc'harid g.
Wucherdarlehen n. (-s) : prest gant ur feur kampi uhel betek re g., uzurerezh g.
Wucherei b. (-) : uzurerezh g., rastellerezh g.
Wucherer g. (-s,-) : uzurer g., rasteller g., serrer g., suner arc'hant g., arloup g., skraper a zen g., rapiner g.
Wuchergewinn g. (-s,-e) : rec'hounid g.
wucherisch ag. : **1.** uzurus, war gampi diouzh ur feur kalz uheloc'h eget ar feur boas pe gefridiel, ker-daonet, ker-du, ker ruz, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger ; **2.** preñv, sklouf, dislangour, troet da zastum, bizied krog dezhañ, skraper a zen.
Wuchermiete b. (-,-n) : feurm ker-daonet g., feurm ker-du g., feurm ker-ruz g., feurm divezh g., feurm ker-divalav g., feurm uzurus g., feurm er-maez a briz g., feurm dibriz g.
wuchern V.gw. (hat gewuchert) : **1.** prestañ gant uzurerezh, kemer uzurerezh ; *mit Geld wuchern,* prestañ gant uzurerezh (Gregor) ; **2.** degas gounid, dond vad diwar an-unan, ober ampled, bezañ ampletus (askorus, gounidus, spletus, arc'hantus, talvoudus), ampletiñ ; **3.** [Bibl] *mit seinem Pfund wuchern,* lakaat e donezonoù natur da dalvezout (Gregor) ; **4.** [louza.] ober brud, ober berzh, fonnañ, paotaat, paotañ, stankaat, neriñ, neradiñ, dont puilh, puilhañ, dont da vezañ puilh, bordilhañ, nodiñ, eleizhañ, ober struj, strujañ, produiñ.
Wuchern n. (-s) : **1.** uzurerezh g., rastellerezh g.; **2.** paotaat g., paotidigezh b., fonnañ g., neradur g., neridigezh b.
wuchernd ag. : gouennus, strujus, nerus, puilh ; *wucherndes Unkraut,* louzeier fall a-vil-vern (a-fonn).
Wucherplanze b. (-,-n) : louzoù fall str., fall louzoù str.
Wucherpreis g. (-es,-e) : priz ker-ruz (ker-daonet, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag hini ar pebr da veurlarjez, an hanter re ger, uzurus) g., uzurerezh g.,

soulwerzh b. ; *zu einem Wucherpreis verkaufen,* soulwerzhañ.
Wuchersätze lies. : feur kalz uheloc'h eget ar feur boas (eget ar feur kefridiel) g., uzurerezh g., feur uzurus g.
Wucherung b. (-,-en) : kreskenn b., kreskenn-gig b., kig-kresk g., kigenn b., flipenn-gig b., torzhell b., yoc'henn b., kankr g.
Wucherzins g. (-es,-en) : kampi diouzh ur feur kalz uheloc'h eget ar feur boas pe gefridiel g., uzurerezh g., kampi uzurus g.
Wuchs g. (-es) : **1.** kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., lammgresk g. ; **2.** ment b., brasted b., korfadur g., korfadurezh b., korfegezh b., gobari g., tailh b., neuz-korf b. ; *von hohem Wuchs,* uhelventek, bras e vent, mentek, a vent vrav, bras a vent, mentet uhel, eus un dailh vrav, bras ar bern anezhañ, galloudus, mentet-bras ; *von mächtigem Wuchs,* postek-brav, bras-kenañ, a vent vrav, a vent vat, mentek, bras ar bern anezhañ, ur markol den anezhañ, ur markol hini anezhañ, galloudus, ur c'horf mat a zen anezhañ ; *ein Pferd von mächtigem Wuchs,* ur marc'h galloudus, ur markol marc'h g. ; *ein Baum von schönem Wuchs,* ur wezenn eeun-eeun str. ; *einen schlanken Wuchs haben,* bezañ mistr a gorf, bezañ korfet mistr, bezañ freilhennek, bezañ sinkl, bezañ askornet-moan, bezañ neuziet mistr ; *ein junger Mann von schmächtigem Wuchs,* ur c'horf paour a baotr g., ur skrilh g., ur Jakez-Kroc'hen g., ur paotr disterik g., un tamm paotrig dister g., ur paotr mentet dister g., ur paotr strizh a gorf g., ur sioc'han g., ur ratous a baotr g., un torgos bihan g., ur c'horrigan g., un traouilh g., ur skribiton g., ur blogorn a baotr g., ur gwidoroc'h a baotr g., ur gwidoroc'hig a baotr g., ur marmouz ken uhel hag ur bouteg g., ur marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., ur boustouv g., ur c'hwiltouz g., ur c'hwitouz g., ur bitouz g., ur paotr strujet fall g., ur bidorc'hig g., ur minoc'h g., ur preñvig g., ur preñv-douar g. ; *er ist von sehr kleinem Wuchs,* hennezh en deus gobari ur bugel ; **3.** koad g., brouskoad g., koad-med g.
Wucht b. (-) : **1.** nerzh g., taerijenn b., herrusted b., taerded b., bouilhder g., bouilhded b. ; *mit voller Wucht,* a-bouez korf, a-holl-nerzh e gorf, a-daol-dall, a-daol herr, a-benn herr, a-herr-kaer, a-nerzh e zivrec'h, a-dribilh, a-dro-chouk, a-fardeglev, war ziskrab, ken na strak, a-dro-herr, a-dro-jouez, a-dro-jouez-kaer, a dro vrec'h, hardizh, a-nerzh, a-nerzh-korf, a-nerzh-brec'h, a-gas ; *mit voller Wucht zuschlagen,* distagañ ur mell taol gouest da lazhañ un tarv, skeiñ hardizh, skeiñ yac'h, skeiñ kaer, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, daoudaoliñ, skeiñ da lazhañ, distagañ ur makez taol gouest da lazhañ un den ; *mit voller Wucht gegen eine Mauer fahren,* mont da skeiñ a-blom (a-gas) ouzh ur voger, mont a-herr-kaer a-benn en ur vur, mont da bladañ (da flastrañ frank) ouzh ur voger ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling,* an taol-mor en doa stropet (torimellet, foeltet, strinket) anezhañ ouzh al listenn ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist 'ne Wucht,* dreist eo, dispar eo, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a zo ur marvailh, en e barfeted emañ ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem eine Wucht verpassen,* kefestañ u.b., kalafetiñ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., reiñ un dres d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., dresañ u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., freskañ u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ, fraeañ, pavata) u.b., ober un diroufennañ d'u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b. a daolioù, c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., gwialennañ u.b., gwalennañ u.b., gwalennata u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., skeltrennañ u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., reiñ koad d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b. ; *seine Frau verprügeln,* foetañ e wreg, lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *sie verprügelt ihren Mann,* skeiñ a ra gant he fried, primoc'h eo da reiñ fest ar geuneudenn d'he gwaz eget hini ar gokellenn ; *sooft er kam, wurde er verprügelt,* kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *jemanden gehörig verprügeln, jemanden gebührend verprügeln,* fraeañ yac'h u.b., fraeañ kaer u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour.
wuchten V.k.e. (hat gewuchtet) : sevel gant poan vras.
V.gw. (hat gewuchet) : pouezañ a-holl-nerzh e gorf.
wuchtig ag. : **1.** taer, feuls ; *mit wuchtigen Pinselstrichen,* a daolioù bras gant ar barr-livañ ; **2.** tolzennek, pounner, postek, lourt, diskrelu, mellek, landrammus, piltosek, pout, dotu.
Wuchtigkeit b. (-) : **1.** taerder g., feulster g. ; **2.** piltosegezh b.
wudl estl. : *wudl ! wudl !* toeik ! toeik !
Wühlarbeit b. (-,-en) : [dre skeud.] irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., ardivinkoù lies.
wühlen V.gw. (hat gewühlt) : **1.** dispac'hañ, turiañ, turiellat, finouc'hellañ, hoc'hellat, fojal, fojañ, fojiñ, gozellat, turlutañ, turmudañ, arat ; *in der Erde wühlen,* dispac'hañ an douar, turiañ, finouc'hellañ, hoc'hellat, pigosat an douar gant e voj, toullañ-didoullañ an douar, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn, kleuzañ an douar ; *nach Trüffeln wühlen,* klask trufennoù ; *Maulwürfe graben und wühlen,* ar gozed a c'haran an douar, fojal (fojañ, fojiñ, arat) a ra ar gozed.

2. firbouchañ e, furchal, furchal e, furchata e, furediñ e, furikat e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, furikat, fuketal e, fuketal, dispac'hañ, turmuch e, turlutañ, c'hwiliañ, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, diskrabañ e, pismigañ ; *in einer Schublade wühlen,* firbouchañ (furchal, furchata, fuketal, furikat, furediñ, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, diskrabañ) en un diretenn, c'hwiliañ (furchal, turlutañ, fuketal, furikat, dispac'hañ) un diretenn.
3. [dre skeud.] *im Geld wühlen,* dastum arc'hant gant ar bal-daol, ruilhal an arc'hant gant e zaouarn, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn, meskañ arc'hant, meskañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, meudañ gwenneien, kaout gwenneien da grabanata forzh pegement, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, bezañ pinvidik-bras, bezañ pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-peurfonn), bezañ pinvidik-brein, bezañ pinvidik-parfont, bezañ pinvidik-lous, bezañ an arc'hant war ar raden gant an-unan, ober arc'hant war an oaled, bezañ danvez d'an-unan, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober e eost, ober krazadenn, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ klok, gounit arc'hant gant ar rozell, gounit arc'hant bras, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, bevañ war an ton bras, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ arc'hantet bravik, ren ur vuhez pompus, bezañ pinvidik-dreist, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor) ; *in einer Wunde wühlen,* gwaskañ war ar gwiridig (ar gor, ar glañvenn, ar galedenn) ; *ein wühlender Schmerz,* ur boan c'harv, ur boan c'hrevus, ur boan skrijus b.
4. *gegen die Regierung wühlen,* toullañ dindan (kabalat a-enep, irienniñ a-enep, penefiañ a-enep) ar gouarnamant, tennañ an dour diwar prad ar gouarnamant, distreiñ an dour diwar prad ar gouarnamant, falc'hat e brad d'ar gouarnamant, troc'hañ ar foenn dindan treid ar gouarnamant, lakaat da drenkañ enep ar gouarnamant.
V.em. : **sich wühlen** (hat sich (t-rt) gewühlt) : *sich in die Erde wühlen,* mont da guzhat dindan an douar, mont da skoachañ e-barzh an douar.
Wühler g. (-s,-) : **1.** dispac'her g., penn-dispac'h g., irienner g., kavailher g.; **2.** [loen.] dispac'her g., turier g.
Wühlerei b. (-s,-en) : **1.** irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., ardivinkoù lies. ; **2.** turiañ g., turiadennoù lies.
wühlerisch ag. : dispac'hus.
Wühlmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] muenn b.
Wühltisch g. (-es,-e) : [kenwerzh] taol firbouchañ b.
Wuhne b. (-,-n) : toull er skorn g.
Wulch n. (-s) : lizadur g. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Wulch in den Lagunen verursachen,* an eutrofiezh abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.
Wulst g. (-es,Wülste) / b. (-,Wülste) : **1.** bouf g., bolzenn b., bolz g., bos g., bourled g., stambouc'hadenn b., riz g., gwakol g./b., bouzellenn b. ; *Wulst am Rock,* bourledenn b., gwakel b., gwakol b./g., riz g. ; **2.** [tisav.] moulladur g. ; **3.** [tekn.] torchennig b., bolzig g. ; **4.** [korf.] bloneg g., bourrellenn vehin b., lard-marv g. ; *Wülste am Körper haben,* bezañ kochet ar c'hig war an-unan.
wulsten V.gw. (war gewulstet) : gweañ, tortisañ, bolzenniñ.
Wulsthaar n. (-s,-e) : blev troñset str., blev c'hwezet str., blev poufet str.
Wulsthaut b. (-,-häute) : [louza.] gwisk tog-touseg g., krogenn b.
wulstig ag. : bolzet, c'hwezet, boufant, bolzennus, stambouc'het, kochet, bouzellennek ; *wulstige Lippen,* muzelloù kig-sall lies., diweuz tev lies., muzelloù distroñset lies., muzelloù pod-kambr lies.
Wulstling g. (-s,-e) : [louza.] amanit str. ; *orangegelber Wulstling,* oroñjez str.
Wulstlippen lies. : muzelloù kig-sall lies., diweuz tev lies., muzelloù distroñset lies., muzelloù pod-kambr lies.
Wulstlocke b. (-,-n) : kog g. [*liester* kigi].
Wulstreifen g. (-s,-) : [tekn.] bouzellenn-rod ur bolzig dezhi b.
Wulstschiene b. (-,-n) : [tekn.] roudenn div volzig dezhi b.
wummern V.gw. (hat gewummert) : tregerniñ, krozal, grontal, trouzal, brunellat, trouzkrozal, sourral.
wund ag. : **1.** gloazet, gouliet, krignet, krafignet, dirusket ; *sich wund reiben,* diruskañ (kignat, garchenniñ) e groc'hen, en em grafignat ; *sich die Füße wund laufen,* diruskañ e dreid dre forzh bale, tapout filboc'hennoù en e dreid, lazhañ e dreid, kerzhet ken e foeltr e dreid, tapout goulioù en e zaoudroad dre zalc'h bale, tapout klogorennoù en e zaoudroad dre zalc'h bale, kignat e zaoudroad o vale kalz, bezañ sabaturet goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re) ; *von diesen Schuhen bekomme ich wunde Füße,* sabaturet e vez va zreid gant ar botoù-se, tapout a ran klogorennoù gant ar botoù-se ; *wund reiben,* garchenniñ ; *ein Tier wund schießen,* gloazañ (gouliañ) ul loen (gant un tenn) ; *eine wunde Stelle,* ur gouli g., ur glañvenn b., ur gignadenn b., ur c'hloaz b. ; **2.** [dre skeud.] *der wunde Punkt,* ar gwiridig g., ar gor g., an tu gwan g., an tu gwak g., an tu gwiridik g., an tu kizidik g., ar glañvenn b. ; *jemandes wunden Punkt suchen,* klask peg war u.b., klask pleg war u.b., klask an tu war u.b., klask e du war u.b., klask e dro war u.b. ; *jemanden an seinem wunden Punkt treffen,* pikañ kalon u.b. er bev, tizhout u.b. er bev, gwaskañ war ar gor, gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar glañvenn *ich kenne seinen wunden Punkt,* me a oar ar pleg warnañ, anavezout a ran an tu gwan anezhañ.
Wundarzt g. (-es,-ärzte) : [kozh] surjian g.
Wundbrand g. (-s) : [mezeg.] tan-sant-Anton g., tan-sant-Marsel g., brein-krign g., marvenn b.
Wunde b. (-,-n) : gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g.,

kignadenn b., mac'hagn g. ; *eine schwere Wunde,* ur gwall c'houli g., ur gouli grevus g., ur c'hloaz c'hrevus b. ; *eine Wunde mit Wasser säubern,* gwalc'hiñ ur gouli gant dour ; *jemandem Wunden schlagen,* gouliañ (gloazañ, gouliata, mac'hagnañ, gwallaozañ) u.b. ; *die Wunde heilt (vernarbt),* kleizhennañ (kigañ, kigennañ, teñvañ, kroc'heniñ, kizañ, pareañ) a ra ar gouli, neveziñ a ra ar c'hroc'hen war ar gouli ; *die Wunde ist vernarbt,* kleizhennet eo ar gouli ; *die Wunde heilt nicht zu,* ar gouli a chom digor ; *Schließung einer Wunde,* kigennadur g., kigennerezh g., kleizhennerezh g., teñverezh g. ; *eine Wunde behandeln,* louzaouiñ ur gouli ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen,* fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *an seinen Wunden sterben (seinen Wunden erliegen),* mervel diwar e c'houlioù (diwar e c'hloazioù) ; *sie hat eine Wunde am Bein,* ur c'harad he deus ; *zu einer Wunde heranwachsen,* gouliañ ; *voll Blut und Wunden,* gouliek ; *sein ganzes Gesicht war eine einzige Wunde,* ne oa nemet ur gouli eus tout e zremm ; *Wunden hervorrufend,* goulius ; *eine Wunde heilen,* yac'haat ur gouli, pareañ ur gouli ; *eine Wunde durch Saugen heilen,* spinañ ur gouli ; *die Zeit heilt Wunden,* pep tra a dremen gant an amzer, ar poanioù ivez - padout a ra hiroc'h ar vuhez eget ar poanioù - gant an amzer hag an avel ez a pep anken war o divaskell ; *von einem Schuh verursachte Fußwunde,* sabatur g./b. ; [dre skeud.] *eine alte Wunde wieder aufbrechen lassen,* neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

Wundeisen n. (-s,-) : [mezeg.] aprouetez b. (Gregor).

Wunder n. (-s,-) : **1.** [relij.] burzhud g., mirakl g. ; *sie hatten noch nie ein solches Wunder erlebt,* n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh ; *wie durch ein Wunder,* evel dre vurzhud, e-giz dre virakl ; *Ort, wo ein Wunder stattgefunden hat,* lec'h burzhudet g.

2. burzhud g., marzh g., marvailh g., tredemarzh g., moliac'h g., souezh g., estlamm g., estlammded b. ; *wie durch ein Wunder,* evel dre hud, evel dre vurzhud, evel dre achantouriezh, evel dre un dro-hud ; *kein Wunder, dass ...,* n'eo ket marzh (burzhud, souezh) ..., n'eus ket peadra da estlammiñ ma ....., kement-mañ ne zle estonañ den, n'hon eus ket da vezañ souezhet o welet seurt traoù ; *kein Wunder, dass ihm so etwas zugestoßen ist,* ouzh an tu ma vrall ar wezenn e rank kouezhañ - n'eus ket da vezañ souezhet o welet petra 'zo degouezhet gantañ ; *das grenzt ja schon an ein Wunder,* an taol-se a denn d'ar burzhud ; *das ist kein Wunder,* n'eo ket marzh kement-se ! ; *Wunder der Natur,* marzhioù ar grouadelezh (an natur) ; *die sieben Weltwunder,* Seizh Marvailh (seizh marzh, seizh burzhud) ar Bed lies., moliac'hoù ar bed lies. ; *ein Wunder an Schönheit,* ur burzhud a goantiz g., ur plac'h kenedus-espar b., ur fulenn a blac'h b., ur dra eus ar c'haerañ g., ur c'haer-kaer a dra g., un tamm friant g., ul lipadenn b., un tamm brav a blac'h b., ur farodez b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vrav b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur babig koant g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., fleurenn ar merc'hed b., ur c'hwenenn b., ur geurenn b., ur gogez g. ; *sie ist ein Wunder an Perfektion,* n'eus ket eviti, hounnezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve par dezhi, n'eus den ebet a vefe par na tost dezhi, n'eus ket un den re da homañ, n'eus den ebet heñvel outi, n'he deus ket he far (Gregor) ; *das ist ein wahres Wunder,* eus ar c'haerañ eo, un estlamm eo, ur burzhud (ur marzh, ur souezh) eo, pebezh burzhud ! ; *du wirst dein blaues Wunder erleben,* a bep seurt buhezioù az po - kouezhañ a ri war da gement all - kouezhañ a ray an alvaon warnout - taolet e vi en alvaon - trenk ha c'hwerv az po - kejañ a ri gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelout a ri a bep sort, re gamm ha re dort - da gont a euzh az po - ne vi ket evit disaouzanañ - peadra da euzhiñ az po - mantrañ a ri - tro-ha-tro az po fred da euzhiñ ha da ouelañ - da zelazhoù az po - trenk ha c'hwerv a gavi.

3. troioù-lavar : *Wunder tun (wirken),* bezañ marzh (souezh, burzhud, tredemarzh) ; *Wunder vollbringen,* ober marvailhoù, ober burzhudoù ; *ein paar fest entschlossene Leute können Wunder vollbringen,* un niver bihan a dud mennet start a zo gouest d'ober burzhudoù ; *Wunder (was) denken, Wunder (was) glauben, Wunder (was) meinen,* ober marzh, ober souezh ; *er glaubt, Wunder was getan zu haben,* krediñ a ra dezhañ bezañ kaset da benn un taol-kur sebezus, hennezh en em gav, 'vat ! hennezh en em gont, 'vat ! hennezh en em zoug, 'vat ! hemañ a soñj dezhañ en deus graet un taol kaer (ur pezh kaer), hennezh a gred gantañ bezañ graet un dra dispar, krediñ a ra dezhañ ez eus peadra da estlammiñ gant pezh en deus graet, sellet a ra outañ e-unan evel ouzh ur mailh ; *er hält sich für Wunder was,* krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr ; *es ist ein Wunder, dass er noch lebt,* burzhud eo ne vefe ket marvet - chomet eo bev dre vurzhud - chomet eo bev, ur marzh !

wunderbar ag. : **1.** marzhus, marzhek, marzhel, boemus, moliac'hus, moliac'hel, burzhudek, burzhudus, dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs, estlammus, marvailhus, kenedus-espar, brav ha kempenn, brav da sabatuiñ, kaer-eston ; *du bist einfach wunderbar,* un den out n'en deus ket e bar, un disparadenn a zo ac'hanout, n'eus den ebet heñvel ouzhit, n'eus ket un den re dit, n'eus den ebet a vefe par na tost dit ; *das Wunderbare,* ar pezh boemusañ en dra-se, ar marzherezh g., ar marvailh g. ; *das wäre wunderbar !* se 'vat a vefe ur marvailh ! ; **2.** [relij.] miraklus, burzhudus.

Wunderbare(s) ag.k. n. : marzherezh g., marvailh g., lanfas tra g.

wunderbarerweise Adv. : dre vurzhud.

Wunderbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] risin g.

Wunderbekehrung b. (–,-en) : distro vurzhudus b.

Wunderbild n. (-s,-er) : imaj burzhudus g.

Wunderblume b. (-,-n) : [louza.] boked-ar-sterenn g., boked-ar-sterenn-vras g. .

Wunderbrunnen g. (-s,-) : feunteun vurzhudus b., eien vurzhudus b., mammenn vurzhudus b.

Wunderding n. (-s,-e) : marvailh g., istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b., gwikefre b., lanfas tra g. ; *Wunderdinge berichten,* kontañ marvailhoù, marvailhat.
Wunderdoktor g. (-s,-en) : [gwashaus] triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., bamour g., brizhmedisin g.
Wundererscheinung b. (-,-en) : emziskouezidigezh vurzhudus b.
Wundergeschöpf n. (-es,-e) : disparadenn b.
Wunderglaube g. (-ns) : kredenn er burzhudoù b., kredenn er vuhez dreistnatur b., kevrinezh b., kevrinadegezh b., kevrinadelezh b.
wundergläubig ag. : hag a gred er burzhudoù, hag a gred er vuhez dreistnatur b.
Wunderheiler g. (-s,-) : diskonter g., pareer g., pareour g., yac'haer g., burzhudour g., burzhuder g. ; *auf eine Krankheit spezialisierter Wunderheiler,* diskonter diouzh un droug bennak g. ; *der Wunderheiler hatte kaum ein Wort gesagt und schon war das Bein des Kindes wieder eingerenkt und es konnte sofort laufen,* a-vec'h m'en doa komzet an diskonter, gar ar bugel a a oa diskoulmet, ha raktal e valeas.
Wunderheilige(r) agk. g,/b. : [relij.] sant pareer g., santez pareerez b. ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden,* sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev.
Wundheilkraut n. (-s) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.
Wunderheilung b. (-,-en) : pare miraklus g., pareidigezh viraklus b., pareañs viraklus b.
Wunderhorn n. (-s,-hörner) : [barzh.] korn-boud hud g.
wunderhübsch ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-kaer, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, kaer evel ar baradoz, koant evel ur boked, kaer-dispar.
Wunderkerze b. (-,-n) : goulaouenn-goar hud b.
Wunderkind n. (-s,-er) : bugel hep e bar g., bugel hep e hañval g., disparadenn b.
Wunderkur b. (-,-en) : kur vurzhudus b.
Wunderlampe b. (-,-n) : kleuzeur hud b., lamp hud g.
Wunderland n. (-s,-länder) : bro ar marvailhoù b., bro varvailhus b., bro vurzhudus b.
wunderlich ag. : souezhus, iskis, sebezus, estonus, droch, kurius, pampes, digunvez, digustum, divoutin, iskriv, loukes, estrañch, espar, ivin, drol ; *eine wunderliche Geschichte,* un afer souezhus b., un istor souezhus (iskis, kurius) g. ; *wunderliche Geschichten erzählen,* reiñ paribolennoù drol da glevet ; *ein wunderlicher Kauz,* un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pichon g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikefre g., un istrelog g., ur marc'h-lu g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un diaoul a zen g., un aotrou g., un den espar g.
Wunderlichkeit b. (-) : iskister g., iskisted b., esparder g., esparded b., drocherezh g.
Wundermann g. (-s,-männer) : burzhudour g., burzhuder g.
Wundermärchen n. (-s,-) : marvailh g., moliac'h g.
Wundermittel n. (-s,-) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., orietan g., peurlouzoù g.
wundern V.k.e. (hat gewundert) : souezhañ, sebezañ, estonañ, bamañ, estlammiñ, saouzaniñ, mantrañ, sabatuiñ ; *das wundert mich gar nicht,* n'on ket souezhet (ne ran ket souezh) tamm ebet - ne ran ket marzh war gement-se, neudenn ebet - n'on ket souezh, tamm ebet ; *das sollte mich wundern*, souezh a rafen ma c'hoarvezfe un dra seurt-se, marzh a rafen ma c'hoarvezfe kement-se, un eston e vefe, se a vefe ur marvailh, ur souezh e vefe ; *lassen Sie sich das nicht wundern,* n'eus ket ezhomm da vezañ souezhet evit gwelet kement-se, arabat deoc'h ober marzh war gement-se, arabat deoc'h ober souezh o welet seurt traoù, n'hoc'h eus ket da vezañ souezhet o welet seurt traoù ; *es wundert mich, so etwas zu hören,* souezhet on evit klevet kement-mañ, souezhet on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, mantret on o klevet an dra-se, estonet on meurbet o klevet kement-mañ, va estonañ a rit gant ho komzoù, eston eo ganin klevet kement-mañ, ur serzh eo din klevet seurt traoù ; *das würde mich nicht wundern,* ne vefe ket iskriv ganin.
V.em. : **sich wundern** (hat sich (t-rt) gewundert) : souezhiñ, sebeziñ, estoniñ, bamañ, marvailhañ, saouzaniñ, estlammata, goulenn ouzh an-unan ; *sich über etwas wundern,* bezañ souezhet (sebeziñ) gant udb, ober marzh war udb, souezhiñ (estlammiñ, bamañ) ouzh udb, ober estlammoù dirak udb, bezañ lakaet souezhet gant udb, sellet a-bann ouzh udb ; *ich kann mich nicht genug darüber wundern,* n'emaon ket evit krediñ ez eo c'hoarvezet an dra-se, n'on ket disaouzanet c'hoazh, n'emaon ket evit disaouzanañ (evit en em gavout diwar gement-se), eston eo ganin.
wundernehmen V.dibers. rannadus (nimmt wunder / nahm wunder / hat wundergenommen) : **1.** souezhañ, sebezañ, estonañ, saouzaniñ, bamañ ; *es nimmt nicht wunder, dass ...,* n'eus ket ezhomm da vezañ souezhet evit ..., n'eo ket souezh (marzh, burzhud) ..., n'eus ket peadra da estlammiñ ma ...., hep estlamm ma ..., kement-mañ ne zle estonañ den, n'hon eus ket da vezañ souezhet ma … ; **2.** [Bro-Suis] dedennañ.
Wunderöl n. (-s) : [mezeg.] eoul risin g.
Wunderquelle b. (-,-n) : feunteun vurzhudus b., eien vurzhudus b., mammenn vurzhudus b.
Wundersalz n. (-es,-e) : holen Glauber g. [*sulfat sodiom*].
wundersam ag. : souezhus, iskis, iskriv, loukes, sebezus, estonus, droch, digunvez, digustum, divoutin.
wunderschön ag. : **1.** kaer-distailh, kaer-kaer, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, kenedus-espar, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, koant evel ur rozenn,

kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, pompadus ; *ein wunderschönes Ding,* ur c'haer-kaer a dra g. ; **2.** marzhus, marzhel, marzhek, boemus, moliac'hus, moliac'hel, burzhudek, burzhudus, brav ha kempenn, dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs, estlammus ; *etwas Wunderschönes,* ul lanfas tra g.

Wundertat b. (-,-en) : burzhud g., marvailh g., kur b., taol-kaer marzhus g.

Wundertäter g. (-s,-) : burzhuder g., burzhudour g.

wundertätig ag. : hag a ra burzhudoù, burzhuder.

Wundertätigkeit b. (-) : burzhudouriezh b.

Wundertüte b. (-,-n) : souezhenn b., korned madigoù gant ur souezhenn e-barzh g.

wundervoll ag. : **1.** marzhus, marzhel, marzhek, boemus, moliac'hus, moliac'hel, burzhudek, burzhudus, brav ha kempenn, dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs, estlammus, kenedus-espar, marvailhus; *etwas Wundervolles,* ul lanfas tra g. ; **2.** [relij.] miraklus.

Wunderwerk n. (-s,-e) : burzhud g., marvailh g., kur b., marzh g., tredemarzh g., moliac'h g.

wunderwirkend ag. : burzhudus, hag a ra burzhudoù, hag a zo burzhudus e efedoù, miraklus.

Wunderzeichen n. (-s,-) : seblant burzhudus g., sin burzhudus g., sin miraklus g.

Wundfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn draomatek b.

wundgelaufen ag. : dirusket e dreid dezhañ dre forzh bale, filboc'hennoù dezhañ en e dreid, klogorennet e dreid (goulioù dezhañ en e zaoudroad) dre zalc'h bale, kignet e zaoudroad o vale kalz, sabaturet goude keit hent, findaonet e dreid.

wundheilend ag. : dic'houlius.

Wundklee g. (-s) : [louza.] louzaouenn ar goulioù b., louzaouenn an diwad b.

Wundliegen n. (-s) : [mezeg.] trouskennoù lies.

Wundmal n. (-s,-e) : kleizhenn b. ; *die Wundmale Christi,* kleizhennoù ar C'hrist.

Wundnaht b. (-,-nähte) : [mezeg.] gwri g., azgwri g.

Wundpflaster n. (-s) : [mezeg.] sparadrap® g., lienenn-c'houli pegus b., seizenn begus b., seizenn c'houli pegus b.

Wundrand g. (-s,-ränder) : [mezeg.] bevenn ur gouli b.

Wundreiben n. (-s) : [mezeg.] garchennadur g.

Wundröhrchen n. (-s,-) : [mezeg.] korzenn-dislinañ g.

Wundrose b. (-) : [mezeg.] tan-sant-Anton g., droug-sant-Anton g., kleñved roz g. ; *Wundrose im Gesicht,* pennsac'h g.

Wundsalbe b. (-,-n) : [mezeg.] traet kleizhennañ g., traet teñvañ g., traet kigennus g., traet kleizhennus g., traet teñvus g.

Wundschnellverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] sparadrap® g., lienenn-c'houli pegus b., seizenn begus b., seizenn c'houli pegus b.

Wundstarrkrampf g. (-s) : [mezeg.] tetanoz g.

Wundstelle b. (-,-n) : gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., kignadenn b.

Wune b. (-,-n) : toull er skorn g.

Wunsch g. (-es,Wünsche) : **1.** c'hoant g., diviz g., lavar g., dere g., grad b., doare g., jaoj g., het g., hetañs b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., mennad g., reked b., tid b., ezhomm g., faltazi b., santimant g. ; *heißer, brennender Wunsch,* chal g., c'hoant du g., c'hoant bras g. ; *mein sehnlichster (innigster) Wunsch,* va brasañ c'hoant g., va c'hoant donañ g. ; *mein sehnlichster (innigster) Wunsch, ist hinzugehen,* n'em eus ken c'hoant nemet mont di, va spered a venn mont di, di eo e tenn va c'halon ; *den Wunsch haben (hegen) zu ...,* bezañ gant ar c'hoant da, bezañ gant ar santimant da, c'hoantaat, fellout d'an-unan, mennout, bezañ mennet da ... ; *ein Wunsch kam in ihm auf,* un santimant a zeuas dezhañ ; *einen Wunsch aussprechen (äußern),* dispakañ (disklêriañ) e c'hoant, reiñ e c'hoant da c'houzout, komz diwar-benn ober udb, goulenn udb ; *die Leute äußerten den Wunsch, dorthin zu gehen,* an dud a c'houlennas mont di ; *einen Wunsch erfüllen (erhören),* seveniñ ur c'hoant, leuniañ ur c'hoant, klevet ouzh u.b. ; *jeder Wunsch wird Ihnen erfüllt,* goulennit hag ho po, graet e vo pep tra diouzh ho faltazi, graet e vo pep tra diouzh ho mod, ho koulenn ho po, ne vo nac'het netra ouzhoc'h ; *jemandes Wünschen entgegenkommen,* reiñ (seveniñ) e c'hoant d'u.b., gwalc'hañ u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, reiñ pep tra d'u.b. diouzh e faltazi, ober pep tra diouzh mod u.b., terriñ e c'hoant d'u.b., seveniñ c'hoant u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ da c'hoant u.b., ober grad u.b., ober hervez youl u.b. ; *die Erde ist zu klein, um all unsere Wünsche zu erfüllen,* an Douar a zo re vihan da leuniañ holl c'hoantoù hor galon, an Douar a zo re vihan da walc'hañ holl c'hoantoù hor galon ; *jemandem jeden Wunsch von den Augen ablesen,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *wir sind all seinen Wünschen entgegengekommen,* e holl zivizoù a oa bet graet dezhañ, e holl lavaroù a oa bet graet, dic'hoantet penn-da-benn e voe, graet hor boa pep tra diouzh e vennozh, e holl c'houlennoù en doa bet ; *der Umgang mit Politikern erweckte in ihm den Wunsch, Diplomat zu werden,* pleustr ar bolitikourien en doa roet dezhañ c'hoant da vezañ kannad, pleustr ar bolitikourien en doa dihunet (enaouet) ennañ ar c'hoant da vezañ kannad ; *ich kann Ihren Wunsch leider nicht erfüllen,* n'em eus ket dour a-walc'h em milin evit malañ hoc'h arreval, n'on ket evit ober ar pezh a c'houlennit, n'on ket evit ober ar pezh a zo en ho faltazi, n'on ket evit ober ar pezh a zo diouzh ho mod, en dic'halloud emaon, er blotoù emaon ; *er hat meinen Wunsch erfüllt,* graet en deus diouzhin, graet en deus diouzh va faltazi, graet en deus diouzh va mod ; *seinen Wunsch wurde nicht erfüllt,* menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, chom a reas tarluch ; *seinen Wunsch befriedigen,* kaout e c'hoant, kaout e c'houlenn, kaout e vennad, kaout e youl, kaout e gont, kavout e gont, terriñ e c'hoant, tapout e c'hoant, tremen e c'hoant, seveniñ e c'hoant, kaout e walc'h, en em walc'hañ ; *alles geht nach Wunsch,* treiñ a ra ar bed evel ur ganell, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, distok e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra en hon diviz (diouzh hon diviz, reizh hag en urzh, hervez hor c'hoant, en hon dere, diouzh hon dere, d'hor grad, en hon doare, diouzh hon doare), treiñ a ra lenkr an traoù, plaen ha brav e ya pep tra, mont a ra pep tra a het (Gregor) ; *ein Haus nach seinem Wunsch,* un ti digantañ e-

unan g., un ti hag a ya mat dezhañ g., un ti diouzh e c'hoant g., un ti diouzh e galon g., un ti diouzh e faltazi g., un ti diouzh e zoare g., un ti diouzh e vod g., un ti diouzh e zere g., un ti en e zere g., un ti diouzh e jaoj g., un ti d'e c'hrad g. ; *etwas ganz nach Wunsch und Laune tun,* mont a-raok e benn, leuskel e froudennoù da leviañ an-unan, ober udb hervez e froudennoù, ober udb diouzh ma tro en e benn (hervez e did, diouzh e benn, en e ziviz, diouzh e ziviz, diouzh e imor, diouzh e vod, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, diouzh e zere, diouzh e zoare, diouzh e jaoj) ; *auf Wunsch,* n'eus nemet goulenn d'ober, diouzh c'hoant, diouzh ho toare, diouzh ho c'hoant ! diouzh ma fell deoc'h ! hervez ho plijadur ! diouzh ma fell deoc'h e ve ! hervez ma kav deoc'h eo ar gwellañ ! en ho tiviz ! diviz deoc'h ! ; *sich nach jemandes Wünschen richten,* ober e holl zivizoù (e holl lavaroù) d'u.b., reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, reiñ pep tra d'u.b. diouzh e faltazi, ober pep tra diouzh mod u.b., ober udb da c'houst u.b., gwalc'hañ u.b., ober diouzh c'hoant u.b., ober diouzh mennozh u.b., ober en (diouzh) diviz u.b. (Gregor) ; *auf jemandes Wunsch hin,* war goulenn u.b., diwar goulenn u.b., diouzh goulenn u.b., hervez goulenn u.b. ; *ich habe keine anderen Wünsche,* ne zivizan mui netra, ne c'houlennan ken tra.

2. gourc'hemenn g., het g. ; *beste Wünsche,* gwellañ gourc'hemennoù ; *Neujahrsglückwünsche,* gourc'hemennoù a vloavezh mat lies., gwellañ hetoù a vloavezh mat lies.

wünschbar ag. : hetus, hetaus, reketus, c'hoantus.

Wunschbild n. (-s,-er) : uhelvennad g., uhelvennozh g., ideal g., peurvad g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., pal meur g.

Wunschdenken n. (-s) : emdouell g., emdouellerezh g., touelladenn spered b., huñvre g., brizhhuñvre b., sorc'henn b., treuzfaltazi b., desevañs b., kestell el Loar lies., faltazienn b., faltazi b.

Wünschelhut g. (-s,-hüte) **/ Wünschelhütchen** n. (-s,-) : kabell hud b.

Wünschelrute b. (-,-n) : bazh andoner b., bazh eienenner b., gwalennig forc'hek b., fichell b., gwalenn fourchek b. ; *mit der Wünschelrute gehen,* ober gant ar vazh andoner (ar vazh eienenner, ur fichell), klask un eienenn gant ar vazh andoner, c'hoari gant ar walennig forc'hek.

Wünschelrutengänger g. (-s,-) : andonier g., feunteunour g., klasker dour g., skinsantour g., eienenner g.

wünschen V.k.e. (hat gewünscht) : c'hoantaat, reketiñ, hetiñ, souetiñ, dezirout, goulenn, goul, karout, fellout, fellel, mennout, youliñ, divizout, falvezout, pediñ ; *es wäre zu wünschen, dass ...,* mat e vefe ma ... ; *jemandem alles Gute wünschen,* hetiñ (mennout, c'hoantaat, pediñ, reketiñ) kant eurvad d'u.b. ; *ich wünsche dir viel Erfolg,* dezirout a ran e teui a-benn eus da daol ; *jemandem Glück wünschen,* hetiñ chañs vat d'u.b., hetiñ gras d'u.b. da vezañ ervat, hetiñ d'u.b. e teuio pep tra da vat gantañ, c'hoantaat chañs vat d'u.b. ; *ich wünsche euch Freude und Frieden,* levenez ha peoc'h a bedan deoc'h, levenez ha peoc'h a reketan deoc'h ; *ich wünsche ihnen nichts Böses,* n'em eus ket c'hoant ez errufe nep fortun ganto ; *jemandem gute Besserung wünschen,* hetiñ ur pare fonnus d'u.b., hetiñ gwelloc'h yec'hed d'u.b. c'hoantaat gwelloc'h yec'hed d'u.b. ; *wie Sie wünschen !* evel ma kavo deoc'h e vezo mat ! diouzh ma fell deoc'h ! diouzh ho tiviz (hervez ho c'hoant, en ho tere, diouzh ho tere, d'ho krad, en ho toare, diouzh ho toare) e vo ! evel a garot ! evel ma karot ! evel a hetot ! evel a blijo ganeoc'h ! evel ma plijo deoc'h ! ; *jemanden zum Teufel wünschen,* kas u.b. da foar an diaoul (da foar an ifern, da foar ar c'hwitelloù, d'ar foar, da foar an tri mil), kas u.b. da lusa, kas u.b. d'an tus, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da droadañ, karet e ve aet u.b. daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ; *was wünschen Sie von mir ?* pesavat ? (Gregor), petra a vo a vat evidoc'h ? petra a fell deoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra a falvezit diganin ? ; *wünsche wohl zu ruhen !* nozvezh vat deoc'h ! kouskit c'hwek ! ; *das lässt zu wünschen übrig,* amañ e kavfed da lavaret - n'eo ket disi, pell ac'hano (war-bouez kalz, kalz a faot, kalz a vank) - peadra 'zo da glemm - n'eo ket gwall vat - gwellaat 'zo d'ober c'hoazh.

V.em. : **sich wünschen** (hat sich (t-d-b) gewünscht) : *sich (t-d-b) etwas wünschen,* c'hoantaat udb, bezañ e sell war udb, bezañ gant ar c'hoant da gaout udb, bezañ e anal war udb ; *sich sehnlich etwas wünschen,* bezañ e galon war udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb ; *das wünsche ich mir sehnlich,* di eo e tenn va c'halon, war an dra-se eo emañ va c'halon ; *wegen meiner Kinder hätte ich mir sehnlich gewünscht, ein bisschen länger leben zu dürfen,* ezhomm am boa da vezañ chomet c'hoazh ur pennad abalamour da'm bugale ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen,* ne c'houlennan ket gwell, ne c'houlennan ket a well.

wünschenswert ag. **/ wünschenswürdig** ag. : hetus, hetaus, reketus, c'hoantus.

Wunscherfüllung b. (-) : [bredoniezh] c'hoantleuniadur g.

Wunschform b. (-) : [yezh.] tro-hetiñ b., optativ g.

wunschgemäß ag./Adv. : diouzh ma felle dezhañ, diouzh e ziviz, hervez e c'hoant, en e zere, diouzh e zere, diouzh e jaoj, d'e c'hrad, en e zoare, diouzh e zoare, a-youl u.b.

Wunschkind n. (-s,-er) : bugel c'hoantaet g.

Wunschkonzert n. (-s,-e) : [skingomz] sonerezh diouzh c'hoant ar selaouerien g.

Wunschkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

Wunschliste b. (-,-n) : roll an hetoù g., mennadoù lies.

wunschlos ag. : [dre skeud.] *er ist wunschlos glücklich,* laouen eo, hag en tu-hont ivez - ouzhpenn laouen eo - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - beuzet eo e-barzh al levenez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levenez emañ - barret a levenez eo - bez' eo laouen hed-da-hed - leun-barr a levenez eo - leun-barr eo e levenez - laouen eo evel an deiz - barrleun (barruhel) eo e galon gant ar joa - meurbet a joa a zo ennañ - nijal (tridal) a ra gant al levenez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur

warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - fest a zo ennañ - emañ en e laouenañ - digor eo dezhañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - kontant eo evel ur roue war e dron - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - en e vleud emañ - en e jeu emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an Neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ - barrek eo.

Wunschpartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig hetiñ b.

Wunschring g. (-s,-e) : gwalenn hud b.

Wunschsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] frazenn hetiñ b., lavarenn hetiñ b.

Wunschtraum g. (-s,-träume) : huñvre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b., diwirionder g.

Wunschvorstellung b. (-,-en) : huñvreoù lies.

Wunschzettel g. (-s,-) : roll ar profoù da gaout [*da Nedeleg*] g.

Wunschziel n. (-s,-e) : ideal g., uhelvennad g., pal meur g.

wupp ! estl. */* **wuppdich !** estl. : dao ! yao ! vlaou ! draou !

Würde b. (-,-n) : **1.** dellezegezh b., dellez g., dellid g., briegezh b., haelded b., meurded b., meurdez b., uhelder g., uhelded b. ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren,* dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *die Würde der menschlichen Person, die Würde des Menschen,* dellezegezh Mab-den b., briegezh Mab-den b., an dellid a zen g. ; *ihre Würde als Menschen,* o dellid a dud g. ; *eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz führen,* bevañ en un doare a zere ouzh dellezegezh Mab-den ; *etwas mit Würde tragen,* gouzañv udb gant briegezh, gouzañv udb gant neuz ; *sie tragen ihre bittere Armut mit Würde,* bevañ a reont e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ met karget a zellidoù int, bevañ a reont gant neuz e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ ; *Würde bewahren,* mirout an diavaezoù kaer, chom din, bezañ karget a zellidoù ; *seiner Würde etwas vergeben,* lakaat e anv kaer (e vrud vat) en arvar ; *etwas für unter seiner Würde halten,* bezañ fae gant an-unan ober udb, bezañ goap gant an-unan ober udb, kavout n'eo ket udb diouzh e zere, na deurvezout ober udb, na brizañ ober udb, disprizañ ober udb, kaout diegi d'udb, kavout n'eo ket udb d'e c'hrad (diouzh e zoare), kavout amzere udb diouzh an-unan ; *es wäre unter meiner Würde, mit solchen Leuten zu verkehren,* fae a vefe ganin darempredin seurt tud, amzere e vefe diouzhin darempredin seurt tud ; *mit gemessener Würde,* gant meurded, hael ha plaen.

2. briegezh b., uhelgarg b., karg enorus b. ; *die Doktorwürde,* an doktorelezh b., an doktoriezh b. ; *die Würde eines Hofrats,* karg enorus a guzulier e lez-varn uhelañ an Impalaeriezh Santel g., briegezh a guzulier e lez-varn uhelañ an Impalaeriezh Santel b. ; *jemanden mit einer Würde bekleiden,* reiñ d'u.b. ur vriegezh bennak, lakaat u.b. en ur garg enorus bennak ; *in Amt und Würden stehen,* bezañ en ur garg uhel hag enorus.

würdelos ag. : hep dellezegezh, hep briegezh, vil, displet, divalav-mezh.

Würdelosigkeit b. (-) : dizellid g., divri g., divalaverezh g., viltañs g., displedoni b., displedadurezh b., displeter g., displeted b., viloni b., bileni b., falloni b., vilder g., vilded b.

Würdenträger g. (-s,-) : uheliad g., penn bras g., beliour g. ; *geistlicher Würdenträger,* uheliad (penn bras) an iliz g.

würdevoll ag. : meur, hael, karget a zellidoù, leun a vriegezh, meurdedus, meurdezus, real.

würdig ag. : **1.** dereat, leun a vriegezh, enorus, doujañsus, doujadus, doujus, meurdedus, meurdezus, hael, karget a zellidoù ; *eine würdige Antwort,* ur respont dereat (leun a vriegezh) g. ; **2.** (t-c'h) : dellezek eus, dellezek da, din eus ; *des Lobes würdig sein,* dellezout meuleudioù, bezañ dellezek eus meuleudioù, bezañ da vezañ meulet, talvezout e vefe roet meuleudioù d'an-unan, bezañ meuleudioù d'an-unan da gaout, dellezout bezañ meulet, bezañ dellezek da vezañ meulet, bezañ dleet meuleudioù d'an-unan, meritout meuleudioù ; *Ihrer Zuneigung ist er nicht würdig,* n'eus netra vat ennañ (n'eus mann vat ebet ennañ) evit ma teufe ho kras vat dezhañ, re vat hoc'h evitañ ; *er ist dieses Amtes würdig,* dellezek eo da sammañ ar garg-se ; *er wäre würdig gewesen, dieses Amt zu versehen,* dellezek e oa da vezañ bet er garg-se ; *ich war nicht würdig, in eine solche Familie aufgenommen zu werden,* n'on bet morse dellezek da vezañ antreet e-touez ur seurt familh.

würdigen V.k.e : prizout, prizañ, priziañ, dougen bri da, istim, istimañ, doujañ, goprañ gant enor ; *jemandes Verdienste würdigen,* talvezout e zellidoù d'u.b., goprañ u.b. hervez e zellidoù, rentañ d'u.b. hervez e zellid (Gregor) ; *jemanden nach seinem Werte würdigen,* istim u.b. hervez e dalvoudegezh, istimañ u.b. evel ma tellez ; *jemandes Gründe würdigen,* dougen bri da abegoù u.b. ; *jemanden keines Wortes würdigen,* na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) komz ouzh u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) lavaret ur gomz d'u.b., na blegañ da gomz ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan kaozeal gant u.b., bezañ goap gant an-unan kaozeal gant u.b. ; *jemanden keines Blickes würdigen,* tec'hel e zaoulagad diouzh u.b., na ober van eus u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) sellet ouzh u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) ober ur sellig ouzh u.b., nac'h sellet ouzh u.b., nac'h sellet ouzh u.b., na blegañ da sellet ouzh u.b., na brizañ teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ goap gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., na leuskel ur sell da gouezhañ war u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. war e revr ; *etwas zu würdigen wissen,* prizañ udb, priziañ udb, prizout udb evel ma'z eo dleet (evel ma faot, evel a faot).

Würdigkeit b. (-) : dellezegezh b., dellid g., briegezh b., haelded b., meurded b., merit g. ; *nach Verdienst und Würdigkeit,* hervez dellidoù (diouzh dellid) pep hini.

Würdigung b. (-,-en) : bri g., azaouez g., istim b., stad b.

Wurf g. (-s,Würfe) : **1.** bann g., strink g., bannerezh g., bannidigezh b., bannadenn b., bannañ g., taol g., taolidigezh b., stlaperezh g., lañsadenn b. ; *Speerwurf,*

bann-goaf g. ; *Steinwurf,* strink mein g., maenad g., taol maen g. [*liester* taolioù mein] ; *Wurf aus dem Stand heraus,* bannañ hep lañs g. ; *zum Wurf ausholen,* kemer e lañs (kemer lañs, kemer herr, kemer e randon, klask e randon, kemer e herr, kemer penn herr, kemer tizh, kemer e dizh) a-raok bannañ ; *im Wurf auffangen,* pakañ (tapout) diwar-nij, plomañ ; *Wurf beim Kegeln,* ruilhadenn b.
2. taol g. ; *einen großen Wurf tun,* ober un taol ruz, ober tro-vat, ober taol, ober un afer vat, ober un taol kaer, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat ; *auf den ersten Wurf,* d'an taol kentañ, en un taol, a-daol herr, ribus, a-daol-krenn, a-daol trumm, en un taol berr, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, en un taol-tarzh ; *alles auf einen Wurf setzen,* c'hoari an taol tu pe du, c'hoari koll pe c'hounit.
3. lañs g., startijenn b. ; *das Werk hat einen großen Wurf,* lañs (startijenn) a zo gant an oberenn-mañ.
4. *Faltenwurf,* plegoù ha displegoù ur pezh mezher lies.
5. [loen.] nodad g., torad g., toradenn b., kofad g., klodad g., klodadenn b., neizhiad g., goradenn b. ; *ein Wurf Kätzchen,* un nodad kizhierigoù g., un torad kizhier bihan g., ur c'hofad (ur c'hlodad) kizhier bihan g. ; *ein Wurf Mäuse,* un neizhiad logod g., un nodad logod g., un torad logod g., ur c'hofad (ur c'hlodad) logod g., ur c'horadenn logod b. ; *ein Wurf Kaninchen,* un neizhiad lapined g., un nodad lapined g., un torad lapined g., ur c'hofad (ur c'hlodad) lapined g., ur c'horadenn gonikled b. ; *ein Wurf Ferkel,* ur wiziad b., un nodad perc'hell g.
Wurfangel b. (-,-n) : gwalenn-besketa dre vannañ b.
Wurfanker g. (-s,-) : [merdead.] eor [*hag a vez taolet er mor a-nerzh-brec'h*] g.
Wurfbahn b. (-,-en) : hent-bann g., bannhent g., treug g., treizhhent g.
Wurfbeil n. (-s,-e) : bouc'hal vrezel b., bouc'hal-vann g., tomahawk g.
Wurfblei n. (-s) : [merdead.] sont g.
Wurfbude b. (-,-n) : stal-c'hoari an diframmañ pennoù b.
Würfel g. (-s,-) : **1.** diñs g., diñsenn b. ; *Würfel lies., ein Würfelspiel,* un diñsoù g. ; *in Würfel schneiden,* lakaat e diñsoù bihan, ober diñsoù, troc'hañ e diñsoù, pezhiadañ e diñsoù, troc'hañ d'ober diñsoù, troc'hañ a-ziñsoù ; *falsche Würfel,* diñsoù evit truchañ lies., diñsoù farlotet lies. ; **2.** kensturdaleg g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g., diñs g., diñsenn b., kub g. ; *ein Würfel ist ein regelmäßiges Hexaeder,* un diñs a zo par muzul e gerioù ; **3.** [dre skeud.] *die Würfel sind gefallen,* ruilhet eo ar voul, poazh ha malet eo an traoù, graet eo ar gra (ar stal), paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, deuet eo ar c'hazh da razh, e-barzh ar sac'h ! re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz (evit treiñ, trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, evit cheñch bazh war an daboulin), n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken.
Würfelbecher g. (-s,-) : korned diñsoù g.
Würfelbrett n. (-s,-er) : damer g., tablez g.
würfelförmig ag. : diñsek, kensturdalek, c'hwec'htalek, e doare un diñs, e doare diñsoù, a-zoare gant un diñs, a-zoare gant diñsoù, a-seurt gant un diñs, a-seurt gant diñsoù.
Würfelgewebe n. (-s,-) : [louza., korf.] parenkin g.
würfelig ag. / **würflig** ag. : **1.** diñsek, kensturdalek, c'hwec'htalek ; **2.** karrezennet.
Würfelkapitell n. (-s,-e) : [tisav.] togenn diñsek b.
Würfelkohle b. (-,-n) : tammoù glaou a vent etre lies.
Würfelmuster n. (-s,-) : karrezennoù lies.
würfeln V.gw. (hat gewürfelt) : c'hoari an diñsoù ; *um Geld würfeln,* c'hoari an diñsoù da vat, c'hoari an diñsoù da arc'hant.
V.k.e. (hat gewürfelt) : **1.** karrezennañ ; **2.** [diñsoù] *sechs Augen würfeln,* dont ar c'hwec'h gant an-unan.
Anv-gwan verb : *ein gewürfelter Stoff,* ur pezh mezher karrezennet g.
Würfelspiel n. (-s,-e) : diñsoù lies. ; *ein Würfelspiel,* un diñsoù g.
Würfelspieler g. (-s,-) : c'hoarier diñsoù g.
Würfelzahl b. (-,-en) : [mat.] diñsad un niver g.
Würfelzucker g. (-s) : sukr-maen g., sukr a-dammoù g., tammoù sukr lies., mein sukr lies.
Wurferde b. (-) : atred g., atredoù lies.
Wurffeuer n. (-s) : [lu] tenn kromm g.
Wurfgarn n. (-s,-e) : tramailh g. ; *mit einem Wurfgarn fischen,* tramailhat.
Wurfgeschoss n. (-es,-e) : bannadell b., ijin g.
Wurfgeschütz n. (-es,-e) : [lu] bannerez b., taolerez-vein b., taolerez-ijinoù b., bangounell b., taolerez-daredoù b., arm-bann g., ijin-brezel g.
Wurfhaken g. (-s,-) : [merdead.] krap g., krapinell b.
Wurfhammer g. (-s,-hämmer) : [sport] horzh b.
Wurfholz n. (-es,-hölzer) : boomerang g.
Wurfkreis g. (-es,-e) : [sport] kelc'h g. [*evit ar bannañ*]
Wurflehre b. (-) : bannouriezh b.
Wurfleine b. (-,-n) : las-bann g.
würflig ag. : *sellit ouzh* **würfelig**.
Wurfmaschine b. (-,-n) : **1.** [labour-douar] nizerez b., gwenterez b., meilh nizat b., milin-wenterez b. ; **2.** [lu] bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b., taolerez-daredoù b., arm-bann g., ijin-brezel g.
Wurfmesser n. (-s,-) : kontell-vann b.
Wurfnetz n. (-es,-e) : tramailh g. ; *mit einem Wurfnetz fischen,* tramailhat.
Wurfpfeil g. (-s,-e) : birig g.
Wurfrahmen g. (-s,-) : [lu] bannerez fuzeennoù b.
Wurfrute b. (-,-n) : gwalenn-besketa dre vannañ b.
Wurfscheibe b. (-,-n) : [sport] kantenn b., pladenn b., plog g., maen-pal g., pal g., paled g., pezh galoch g.
Wurfschleuder b. (-,-n) : batalm b., talm b., flech g.
Wurfschlinge b. (-,-n) : las-bann g.
Wurfsendung b. (-,-en) : koulzad brudañ dre ar post g.
Wurfsieb n. (-s,-e) : tamouez g., krouer g.
Wurfspeer g. (-s,-e) : goafig g., goaf-bann g., speg g., dared g., flemm g., javelinenn b.
Wurfspiel n. (-s,-e) : c'hoari an diframmañ pennoù g.
Wurfspieß g. (-es,-e) : goafig g., goaf-bann g., speg g., dared g., flemm g., javelinenn b.
Wurfstern g. (-s,-e) : sterenn ninja b., sterenn-vann b.
Wurftaube b. (-,-n) : [tennañ] dube pri g., asied g.
Wurfwaffe b. (-,-n) : arm-bann g.

wurfweise Adv. : a-daolioù, a-strinkadoù, a-grogadoù, a-reuziadoù, bep eil penn.
Wurfweite b. (-,-n) : hed-bann g., hed-taol g.
Würgbirne b. (-,-n) : **1.** [frouezh : elzasianeg ha rannyezhoù all] per trelonk str., per tagus str., per-tag str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str., per tri lonk hag un houpadig str. ; **2.** [yezh voutin : benveg jahin, istor] per trelonk str., per tagus str., per-tag str.
Würge b. (-,-n) : [merdead.] gwindask g.
Würgegriff g. (-s) : tag g., tagadur g., tagadenn b.
Würgeisen n. (-s,-) : sparl-kroug g.
würgen V.gw. (hat gewürgt) : **1.** trelonkañ, tarlonkat, tarlonkañ, stonkañ, bezañ gwasket ; *er würgte an einem harten Stück Brot,* tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros a dri lonk hag un astenn gouzoug, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros rog revr hag un astenn gouzoug ; **2.** *an seiner Suppe würgen,* kaout fast evit e soubenn, debriñ e soubenn gant rukun, mouzhañ ouzh e soubenn, ourzal ouzh e soubenn, pismigañ e souibenn, ober begoù ouzh e soubenn, tañva e soubenn gant begig e deod, chom da vlasaat e soubenn.
V.k.e. (hat gewürgt) : **1.** tagañ, mougañ ; *jemanden am Halse würgen,* delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. ; **2.** [barzh., Bibl] lazhadegañ.
V.em. : **sich würgen** (hat sich (t-rt) gewürgt) : **1.** trelonkañ, tagañ gant un tamm boued, mont d'an-unan un tamm boued en e doull kontrol (en e doull enep, en e doull gaou), tarlonkat, tarlonkañ, stonkañ ; **2.** [dre skeud.] *sich an etwas (t-d-b) würgen,* en em lazhañ (brevañ e gorf) oc'h ober udb, kiañ d'ober udb, kiañ ouzh udb, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant ul labour bennak, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, na vouzhañ ouzh al labour, forsiñ.
Würgen n. (-s) : tag g., tagadenn b., tagadur g., tagadurezh b., tagerezh g.
Würgengel g. (-s,-) : ael distrujer g. (Gregor).
Würger g. (-s,-) : **1.** tager g., mouger g. ; **2.** muntrer g., lazher g., drouklazher g. ; **3.** [loen.] pig-spern b.
Würgerei b. (-,-en) : lazhadeg b., drailh g.
würgerisch ag. : evel ur muntrer, evel ul lazher, evel un drouklazher, lazhus, marvus.
Würgfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun ar C'hreisteiz g., falc'hun-roc'h g.
Würgknebel g. (-s,-) **/ Würgschraube** b. (-,-n) : sparl-kroug g.
Würgschwert n. (-s,-er) : kleze diouennañ g.
Wurm[1] g. (-s,Würmer) : **1.** preñv g., buzhug str., kest str., kontron str., kontronenn b. ; *der Wurm windet sich (krümmt sich),* treiñ ha distreiñ (en em weañ hag en em ziweañ, en em voullañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ) a ra ar preñv ; *der Apfel hat den Wurm,* preñvedet (preñvedek, preñvouzek) eo an aval, preñvediñ a ra an aval ; *der Wurm sitzt im Holz,* preñvedet eo ar c'hoad, deuet eo ar prenn-se da breñvediñ ; *von Würmern zerfressen werden,* preñvediñ, bezañ o tebriñ gant ar c'hondon, bezañ o krignat gant ar c'hontron ; *von Würmern zerfressen sein,* bezañ preñvedet, bezañ preñvedek, bezañ preñvouzek, bezañ kontronek, bezañ toullet-didoullet gant ar preñved ; *der Kadaver wimmelt von Würmern,* korf al loen marv a fiñv gant an astuz, kontronek eo korf al loen marv ken na fiñv, korf al loen marv a verv ar c'hontron warnañ, fourgasiñ (merat) a ra an astuz war korf al loen marv, korf al loen marv a zo o virviñ gant ar preñved ; *hier schmachte ich und werde von den Würmern zerfressen,* me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hondon ; [krennlavar] *der frühe Vogel fängt den Wurm,* an neb en deus c'hoant d'ober un devezh mat a zle kregiñ abred hag echuiñ diwezhat - savit mintin, savit bemdez ha n'ho po ket a baourentez - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho pezo ed leun ar solier - deus da glevet an alc'hweder kanañ e son d'ar gouloù-deiz - evit pakañ louarn pe c'had, sevel abredik 'zo mat ; **2.** [kezeg, mezeg.] morm g., farsilh g. ; **3.** [dre skeud.] *der Wurm nagt an (in) ihm,* krignet e vez e galon gant ar morc'hed (gant ar glac'har), malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, preñvedet e vez e spered gant ar morc'hed, krignet e vez e spered gant ar morc'hed (gant ar glac'har), sammet eo e galon gant ar morc'hed (gant ar glac'har), krignet e vez e galon gant broudoù e goustiañs (gant ar glac'har), krignet e vez e galon gant preñv e goustiañs (gant preñv ar glac'har), enkrezet eo e goustiañs, e goustiañs a laka diaes e galon, jahinet (boureviet) eo gant ar c'heuz (gant ar glac'har), lakaet eo diaes e benn gant ar skorpul ; *jemandem die Würmer aus der Nase ziehen,* diennañ (diskantañ, dibluskañ, goro) u.b., tennañ kaoz diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, tennañ c'hwibez d'u.b., deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, diframmañ gloan ha pitrouilhez digant u.b., hadañ ar gaou evit klevet ar wirionez ; P. *da ist irgendwie der Wurm drin,* un dra bennak a c'hoari a-dreuz, un ibil bennak a zo a-dreuz, un draen a zo, un dalc'h a zo, n'emañ ket pep tra en e reizh, n'eus ket doare vat gant kement-se, aze ez eus un dra bennak ha n'eo ket reizh-tre, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh.
Wurm[2] n. (-s,Würmer) : lallig g., logodennig b., ranig b., loutig g., malamoutig g., pichonig g. ; *das arme Wurm,* ar paourkaezh babig g., ar paourkaezh krouadurig g., ar maleüruz bihan g.
wurmabtreibend ag. : lazh**-**preñved, lazh-kest.
wurmanfällig ag. : preñvedus.
Wurmarznei b. (-,-en) : louzoù-preñved g., louzoù-kest g.
Wurmbefall g. (-s) : preñvadur g., preñvidigezh b. ; *schwüles, feuchtes Wetter begünstigt den Wurmbefall,* an amzer bouer a zo preñvedus, pa vez pouer an amzer e puilh ar preñved.
wurmbehaftet ag. : [kezeg, mezeg.] farsilhek, mormous.
Würmchen n. (-s,-) : **1.** kontron str. ; **2.** [dre skeud.] lallig g., logodennig b., ranig b., loutig g., malamoutig g., pichonig g. ; *das arme Würmchen,* ar paourkaezh babig g., ar paourkaezh krouadurig g. ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem ein Würmchen abziehen,* distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., bezañ ur chilper

eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b.

wurmen V.k.e. (hat gewurmt) : **1.** preñvediñ ; **2.** [dre skeud.] *das wurmt ihn,* kemer a ra merfeti (emañ o tebriñ e spered, emañ o chaokat e spered, emañ o chaokat e ivinoù) gant an dra-se, emañ o kemer standur gant an dra-se, ober a ra gwad fall en abeg d'an dra-se, ober a ra tachoù en abeg d'an dra-se, kement-se a laka e wad da dreiñ e gwelien, preñvedet e vez e spered gant an dra-se.

V.gw. (ist gewurmt) : preñvediñ.

Wurmfarn g. (-s,-e) : [louza.] gourraden str., radenbleiz str.

wurmförmig ag. : preñvheñvel, e doare ur preñv, e doare preñved, a-zoare gant ur preñv, a-zoare gant preñved, a-seurt gant ur preñv, a-seurt gant preñved.

Wurmfortsatz g. (-es,-sätze) : [korf.] *Wurmfortsatz des Blinddarms,* divilhenn ar sac'henn b., preñvenn b., divilhenn ar vouzellenn-dall b., lostennig ar vouzellenn-dall b.

Wurmfraß g. (-es) : bleud-preñved g., preñvadur g.

wurmfräßig ag. : preñvedek, preñvedet, preñvouzek, kontronek.

Wurmhaken g. (-s,-) : higenn b.

wurmig ag. : preñvedet, preñvedek, kontronek, preñvouzek, toullet-didoullet gant ar preñved ; *wurmig sein,* bezañ preñvedek, bezañ preñvedet ; *wurmig werden,* preñvediñ.

Wurmkraut n. (-s,-kräuter) : **1.** [mezeg.] louzoù-preñved g., louzoù-kest g. ; **2.** [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g., aouredal g.

Wurmmehl n. (-s) : bleud-preñved g., preñvadur g.

Wurmmittel n. (-s,-) : louzoù-preñved g., louzoù-kest g.

Wurmstich g. (-s,-e) : preñvadur g., toullig preñv g.

wurmstichig ag. : preñvedet, preñvedek, preñvouzek, kontronek, toullet-didoullet gant ar preñved ; *wurmstichig werden,* preñvediñ.

Wurmtod g. (-es) : [louza.] huelenn b., huelenn-c'hwerv b.

Wurmzüngler g. (-s,-) : [loen.] kameleon g., gwerlaz g.

wurscht ag. / **wurschtegal** ag. : P. euver, ingal, heñvel ; *Ist-mir-wurscht-Haltung,* doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g. ; *ihm ist alles wurschtegal,* ne ra foutre kaer gant netra, ne ra van eus netra, hennezh a zo disoursi meur ; *das ist mir wurschtegal !* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran foeltr-forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *es ist ihnen wurschtegal, wo sie arbeiten,* forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *es ist mir wurschtegal, ob er klein oder groß ist,* mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *das ist mir wurschtegal, was die Leute so denken,* me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud ; *das ist doch wurschtegal !* ne ra forzh ! n'eus forzh ! ne ra foeltr forzh ! n'eus forzh da se ! forzh a se !

Wurst b. (-,Würste) : **1.** silzig str., saosison g. ; *Bratwurst,* silzig rostet str., silzig da rostañ str. ; *Blutwurst,* gwadegenn b., glazien g. ; *Weißwurst,* laezhegenn b., gwadegenn-wenn b. ; *Wurst aus Innereien von Schwein und Kalb,* anduilhenn b., anduilh str., P. treid morzhol lies. ; **2.** kilhevardon g., charkuterezh g. ; **3.** P. *das ist mir Wurst !* ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran foeltr-forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *das ist doch*

Wurst ! das ist Wurst wie Schale ! ne ra forzh ! n'eus forzh ! ne ra foeltr forzh ! n'eus forzh da se ! forzh a se ! ; **4.** [dre skeud.] P. *er will immer eine Extrawurst haben,* un den dioutañ e-unan eo - un den evitañ e-unan eo - dezhañ e-unan eo - ne blij ket dezhañ bezañ war an ton - morse ne c'hell ober evel ar re all - seul vui, seul c'hoazh - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - imorioù en devez - hennezh a zeu bepred sorc'hennoù dezhañ - hennezh a ra diouzh e benn nemetken - ur sacher d'e du a zo anezhañ - un den d'e sac'h a zo anezhañ - plijout a ra dezhañ ober e benn person - douget d'e benn eo - ur Yann e benn e-unan a zo anezhañ - ober a ra hervez e faltazi e-unan - ne ra netra nemet diouzh e vod ; *mit der Wurst nach dem Schinken werfen, mit der Wurst nach der Speckseite werfen, die Wurst nach der Speckseite werfen,* klask lakaat ar bed-holl en e votez, klask kaout ar marc'h hag an arc'hant, klask kaout an toull hag ar botonoù, kaout c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn), paeañ gant ur votez torret, paeañ gant ur fuzuilh dorret, paeañ gant diwiskoù tog ; **5.** [dre skeud.] P. *jetzt geht es um die Wurst,* koll pe c'hounit, un hent etre n'eus ket !

Wurstblatt n. (-s,-blätter) : [kelaouenn] tamm torch g.

Wurstbrot n. (-s,-e) : tamm bara-kig g., bara-touseg g., bara pok-ha-pok g.

Würstchen n. (-s,-) : silzig bihan str., silzig rostet str.

Würstchenbude b. (-,-n) **/ Würstchenstand** g. (-s,-stände) : stalig silzig poazh pe rostet b.

Wurstel g. (-s,-n) : [Bro-Aostria] jañ-blev g.

Würstelbaum g. (-s,-bäume) : gwern litous b.

wursteln V.gw. (hat gewurstelt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'horiellat, ober tammoù labourioù, dresañ.

V.k.e. (hat gewurstelt) : tarvañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, strabouilhat, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].

Wurstfinger g. (-s,-) : biz kuilh g., biz lard g., biz kigsall g., biz bouzellek g.

Wursthandlung b. (-,-en) : kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b., charkuterezh b.

Wurstherstellen g. (-s,-) : silzigenner g.

Wurstkette b. (-,-n) : chapeled silzig g., chapeledad silzig g.

Wurstkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] marjol g.

Wurstladen g. (-s,-läden) : kilhevardonerezh b., kigerezh-voc'h b., charkuterezh b.

Wurstplatte b. (-,-n) : asiedad charkuterezh g., asiedad kilhevardon g., meskad charkuterez g., meskad kilhevardon g.

Wurstsalat g. (-s) : pennsac'henn dre winegrenn b.

Wurstwagen g. (-s,-) : [kozh] gwetur hir ha strizh b.

Wurstwaren lies. : kilhevardon g., charkuterezh g.

Wurt b. (-,-en) **/ Wurte** b. (-,-n) : savell b., tuchenn b.

Württemberg n. (-s) : Württemberg g., Wurtemberg g.

Wurz b. (-,-en) : [kozh, rannyezh.] louzoù str., plant str., gwrizienn b.

Würzbranntwein g. (-s,-e) : razasol g.

Würzbrühe b. (-,-n) : soubikez b.

Würzburg n. (-s) : Würzburg b. ; [bred.] *Würzburger Schule,* Skol Würzburg b.

Würzduft g. (-s,-düfte) : c'hwezh louzoù-fin b.

Würze b. (-,-n) : **1.** sasunadur g., temz-boued g., ispis g., spis g., louzaouenn saouriñ b., louzaouenn sasun b., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str. ; **2.** saour g., frond g., blaz g. ; *Würze haben,* bezañ temzet-mat, bezañ blazet-mat ; *Paprika gibt den Speisen mehr Würze,* paprika a laka blaz war ar boued, paprika a laka goust war ar boued, paprika a zegas goust d'ar boued, paprika a ro blaz d'ar boued, paprika a vlaz an traoù ; *ohne Würze,* hep pebr nag holen, hep ur begad pebr hag holen, divlaz, disaour, milis, plaen ; *in der Kürze liegt die Würze,* seul verroc'h ar bourd seul welloc'h - dre forzh heskinañ ar c'hi e teu da vezañ drouk - pedennoù berr a gas d'an Neñv, pedennoù hir a chom a-dreñv - - ar bedenn verr a sav d'an Neñv, ar bedenn hir a chom a-dreñv - ur bater verr a sach d'an Neñv, ur bater hir a sach a-dreñv - seul verroc'h, seul welloc'h - komzomp nebeut ha komzomp c'hwek - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - n'eo ket ar muiañ komzoù eo ar wellañ pedenn - arabat em godisat re ; *es verleiht dem Leben eine gewisse Würze,* kement-se a vlaz ar vuhez, kement-se a ro blaz d'ar vuhez.

Wurzel b. (-,-n) : **1.** [louza.] gwrizienn b. [*liester* gwriziennoù, gwrizioù] ; *Hauptwurzel,* gwrizienn-vamm b., gwrizienn-vestr b., pennwrizienn b., gwrizienn vras b. ; *die Haftwurzeln des Efeus,* gwrizioù-krap an iliav lies. ; *verschlungene Wurzeln,* gwrizioù korvigellek lies. ; *gelbe Wurzel,* pastounadez str., karotez str. ; *Wurzel fassen, Wurzeln treiben, Wurzeln schlagen,* bountañ gwrizioù, poulzañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog, labourat diwar e wrizioù, kavout e beg en douar ; *die Erde lässt sich leicht von diesen Wurzeln abschütteln,* ar gwriziennoù-se a zizouar aes-kenañ ; *Gelände mit nicht beseitigten Baumwurzeln,* krann g., kranneg b. ; **2.** poent-orin g., orin g., poent kentañ g., diazez g., pennabeg g., pennderoù g., penn-kentañ g., pennorin g., hil g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g., gwrizienn b. [*liester* gwriziennoù, gwrizioù] ; *die Wurzel des Übels,* gwrizienn an droug b. ; **3.** [dre skeud] *irgendwo Wurzeln schlagen,* ober gwrizioù en ul lec'h bennak, poulzañ gwrizioù en ul lec'h bennak ; **4.** *die Wurzel des Fußes,* chouk an troad g., ar chouk-troad g. ; **5.** [dre skeud.] *das Übel an der Wurzel fassen,* troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ gwrizioù an droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; **6.** *an der Wurzel packen, mit der Wurzel ausrotten (ausreißen),* diwriziennañ, diframmañ, tennañ kuit, sachañ kuit, heskiñ, terriñ war, lemel, diwriziennañ ha distrujañ (Gregor) ; **7.** [mat.] *die zweite Wurzel,* ar wrizienn-garrez b. ; *die Wurzel aus einer Zahl ziehen,* eztennañ gwrizienn un niver lakaet ; **8.** [yezh] pennrann b., penngef g., gwrizienn b., pennlodenn b., kefger g. ; **9.** [stlenn.] penngavlec'h g., kavlec'h gwrizienn g.

Wurzel- : gwriziennel, … gwrizienn.

wurzelartig ag. : heñvel ouzh gwrizioù, e doare ur wrizienn, e doare gwrizioù, a-zoare gant ur wrizienn, a-

zoare gant ar gwrizioù, a-seurt gant ur wrizienn, a-seurt gant ar gwrizioù.
Wurzelauge n. (-s,-n) : [louza.] brouskon str.
Wurzelausziehen n. (-s) : [mat.] estennerezh ur wrizienn b.
Wurzelballen g. (-s,-) : moudenn b.
Wurzelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez manglez str., paletuvez str.
Wurzelbehandlung b. (-,-en) : treterezh ar wrizienn g.
Wurzelbildung b. (-,-en) : [louza.] gwriziennañ g.
Wurzelbürste b. (-,-n) : broust ternud g., broust treuzgeot g.,
Würzelchen n. (-s,-) : gwrizienn vihan b., gwriziennig b., gwiennig b., blev ar gwrizioù str.
wurzelecht ag. : [louza.] ha n'eo ket bet imboudet, deuet diwar had ha n'eo ket diwar imboud.
Wurzelexponent g. (-s,-e) : [mat.] eksponant g., gallouter g.
Wurzelfaser b. (-,-n) **/ Wurzelfäserchen** n. (-s,-) : [louza.] blev ar gwrizioù str.
wurzelförmig ag. : heñvel ouzh gwrizioù, e doare ur wrizienn, e doare gwrizioù, a-zoare gant ur wrizienn, a-zoare gant gwrizioù, a-seurt gant ur wrizienn, a-seurt gant gwrizioù.
Wurzelfüßer g. (-s,-) **/ Wurzelfüßler** g. (-s,-) : [loen.] amib str.
Wurzelhaar n. (-s,-e) : blev ar gwrizioù str.
würzelig ag. **/ würzlig** ag. : **1.** gwriziadennus, gwriziennus, gwrizius ; **2.** heñvel ouzh gwrizioù.
Wurzelkeim g. (-s,-e) : [louza.] blev ar gwrizioù str., gwrizienn vihan b., gwriziennig b., gwiennig b.
Wurzelknolle b. (-,-n) **/ Wurzelknollen** g. (-s,-) / **Wurzelknötchen** n. (-s,-) : [louza.] torzhell b., bronn b. ; *Wurzelknollen ansetzen,* torzhellañ.
wurzellos ag. : **1.** diwrizienn ; **2.** [dre skeud.] diwriziennet.
Wurzelmann g. (-s,-männer) **/ Wurzelmännchen** n. (-s,-) : mandragon b.
wurzeln V.gw. (hat gewurzelt) : **1.** ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, poulzañ gwrizioù, gwriziañ, gwriziennañ, kregiñ, labourat diwar e wrizioù, kavout e beg en douar ; **2.** bezañ gwriziennet ; *tief in seiner Heimat wurzeln,* bezañ gwriziennet don en e vro ; **3.** *in etwas (t-d-b) wurzeln,* dont eus, deverañ eus, dedarzhañ eus.
Wurzelpech n. (-s,-e) : rousin ar gwez-pin g.
Wurzelreis n. (-es,-er) : taol g., taoladenn b.
Wurzelschößling g. (-s,-e) : taoladenn b., struj str., bodad g., kreskenn b. ; *Wurzelschößlinge treiben,* brankañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù) d'an-unan, teuler kreskennoù.
Wurzelstand g. (-s,-stände) : [louza.] gwriziennadur g.
Wurzelstock g. (-s,-stöcke) : **1.** dangorz str., mammwrizienn b., korzenn-wrizienn b., rizom g. ; **2.** skosenn b., skos g., penn-skod g., pennskod g., penngos g., skod g., skodenn b., kef g. ; *mit Wurzelstöcken übersät,* skodek, skodennek ; *mit Wurzelstöcken übersätes Gelände,* skodeg b., skodenneg b. ; *Wurzelstöcke beseitigen,* skidiñ.
Wurzelverzeichnis n. (-ses,-se) : [stlenn.] penngavlec'h g., kavlec'h gwrizienn g.
Wurzelwarze b. (-,-n) : [louza.] torzhell b., bronn b. ; *Wurzelwarzen ansetzen,* torzhellañ.
Wurzelwerk n. (-s) : gwrizioù lies.
Wurzelwert g. (-s,-e) **/ Wurzelzahl** b. (-,-en) : [mat.] gwrizienn b.
Wurzelwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] penngef g., gwrizienn b., gerorin g., gerdarzh g.
Wurzelzeichen n. (-s,-) : [mat.] radikal g.
Wurzelziehen n. (-s) : estennerezh gwrizioù b.
Wurzelzwiebel b. (-,-n) : ognon str.
würzen V.k.e. (hat gewürzt) : **1.** sasuniñ, temzañ, temprañ, saouriñ, ispisañ, spisañ, lakaat blaz [war ar boued], lakaat goust [war ar boued], degas goust [d'ar boued], reiñ blaz [d'ar boued], blazañ, reiñ saour [d'ar boued] ; *stark (scharf) gewürzt,* blazet-mat, temzet-mat, blazet-kreñv, temzet-kreñv ; **2.** [dre skeud.] *eine Rede mit Humor würzen,* lakaat fent en e brezegenn.
Würzen n. (-s) : [kegin.] temzadur g., sasunadur g., sasuniezh b.
Würzfleisch n. (-es,-e) : kig keusteurenn g.
würzig ag. : blazet-mat, temzet-mat, blazet-kreñv, temzet-kreñv ; *würzige Kräuter,* louzoù-fin str.
Würzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzoù-fin str.
würzlig ag. : *sellit ouzh* **würzelig**.
würzlos ag. : **1.** divlaz disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, plaen ; *würzlose Nahrung,* boued plaen (divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver, panenn, flak, heuz, milis) g. ; **2.** [dre skeud.] hep pebr nag holen.
Würzstoff g. (-s,-e) : sasunadur g., temz-boued g., ispis g., spis g.
Würzung b. (-,-en) : [kegin.] temzadur g., temzidigezh b., sasunadur g., sasuniezh b.
wusch ! estl. : chaous !
Wuschelhaar n. (-s,-e) : blev frizet stank str., blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilhet, kreoñek, kreouichennek) str., kreouichenn b., kreouichennad b., penn barbed g. (Gregor).
Wuschelkopf g. (-s,-köpfe) : penn bouchek g., penn urupailh g., kribenn luziet b., pennad blev fuilhet g., kreoñ g., kreoñad g., kreoñennad b., kreouichenn b., kreouichennad b., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., paltokennad vlev b., krin g.
wuschelig ag. : frizet stank, rodellet, rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilhet, pagnotennek, kreoñek, kreouichennek.
wuselig ag. : fich-fich, bouljant, bouljus, fourgasus, fifilus, lusk-dilusk, fistoulik, riboul-diriboul, brezik-brezek, kas-degas, mont-dont, loc'h-loc'h, lec'h-lec'h, fiñv-fiñv.
wüst estl. : tus !
Wust[1] g. (-es) : turubailhoù lies., kozh traoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., stlabez g., traouajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., traouerezh g., belbeterezh g., luziadell b., luziadenn b., luz g., kreoñenn b., tafarachoù lies., drailhennoù lies., bern traoù rouestlet (mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej) g., direizhamant spontus g., reustladenn b., rouestadell b., rouestl g., rouestlad g., gwir veskailhez g., stalabarn g., touesk g., touez b., sapre bordel g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g. ; *Wust von Papieren,* kozh parchoù lies., paperachoù

lies ; *ich ersticke in diesem Wust von Papieren,* strobet on gant ar paperoù.
Wust[2] b. (-) : [Bro-Suis] [*berradur evit* **Warenumsatzsteuer**] taos war ar gwerzh ouzhpennet g., tell war gresk talvoud g.
wüst ag. : **1.** gouez, fraost, dilabour, distu, yen ; *wüst liegen,* bezañ aet e gouez, bezañ chomet dindan gozh, bezañ fraost, bezañ chomet dilabour, bezañ distu (yen) (Gregor) ; **2.** *das wüste Arabien,* Arabia veinek b. (Gregor) ; **3.** *wüste Haare,* blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreouichennad b., kreoñ g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g. ; **4.** dispak, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, foutouilhek, direizh ; *hier herrscht ein wüstes Durcheinander,* un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, ur bourrier a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, pebezh keusteurenn ! ; **5.** [dre skeud.] P. *der Kopf ist mir wüst,* nag a strafuilh a zo em c'hreiz ; **6.** *ein wüstes Leben,* ur vuhez diroll b., ur vuhez digempenn b. ; *wüstes Treiben,* buhez diroll b., gastaouerezh g., gadalerezh g., gadaliezh b., bordelerezh g., oriadezh b., riboderezh g., roulerezh g., dirollerezh g., riboderezh g., orged g., plijadurezhioù orgedus lies., reilhenn b. ; *er führt ein wüstes Leben,* ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn), punañ a ra ur fall vuhez, en em roet eo d'an direizh, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz (o roulañ, o riotal, o riblañ, o furikat, o ribotal, o vreskenn), ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o tourc'heta, o reilhennat), ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll.
Wüste b. (-,-n) : **1.** gouelec'h g., dezerzh g. ; *sich in die Einsamkeit der Wüste zurückziehen,* en em dennañ d'an dezerzh en e bart e-unan pell diouzh an dud ; **2.** [dre skeud.] *etwas zur Wüste machen,* gwastañ (drastañ, glac'hariñ) udb, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro bennak, hadañ freuz ha reuz, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lakaat (plantañ, ober e) freuz en udb, ober (c'hoari) e reuz en udb, degas drast en udb, freuzañ udb, dispenn udb, foeltrañ udb, dismañtrañ udb, dizalbadiñ udb ; **3.** [dre skeud.] dezerzh g., gouelec'h g., arouez an digenvez b. ; *die Stimme eines Rufenden in der Wüste,* ur vouezh o krial en dezerzh b. ; *in der Wüste predigen,* komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, komz evit ar c'helien, komz ouzh tud a ra skouarn vouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel.
wüsten V.gw. (hat gewüstet) : **1.** *mit etwas wüsten,* gwallzispign (trezañ, trezennañ, difoc'hañ, koufonañ, dispign, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, diskoufi, diskoufiiñ, fontañ, fouilhezañ, frigasañ) udb, ober diskempenn war udb ; **2.** [dre astenn.] ribodal, roulat, bevañ en diroll, gastaouiñ, louvigezhiñ, orgediñ.
wüstenartig ag. : gouelec'hel, dezerzhel, gouelec'hheñvel, e doare ur gouelec'h, e doare un dezerzh, a-zoare gant ur gouelec'h, a-zoare gant un dezerzh, a-seurt gant ur gouelec'h, a-seurt gant un dezerzh.
Wüstenbildung b. (-) : *fortschreitende Wüstenbildung,* dezerzhadur g.
Wüstenei b. (-,-en) : gouezeri b., gouelec'h g., gouezder g.
Wüstenfuchs g. (-es,-füchse) : [loen.] louarn ar Sahara g., fenneg g., louarn-traezh g.
Wüstengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig korr g.
Wüstenklima n. (-s) : hinad ouelec'h b., hinad dezerzhiek b.
Wüstenland n. (-s,-länder) : bro dezerzhiek b.
Wüstenmilieu n. (-s,-s) : metoù dezerzhel g.
Wüstensand g. (-s) : traezh ar gouelec'h str.
Wüsten-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak dezerzh g.
Wüsten-Steinpflaster n. (-s,-) : reg g.
Wüstheit b. (-) : **1.** gouezeri b., gouelec'h g., gouezder g. ; **2.** reustladenn b., rouestadell b., rouestl g., rouestlad g., gwir veskailhez g. ; **3.** [dre skeud.] gastaouerezh g., gadalerezh g., gadaliezh b., plijadurezhioù orgedus lies., bordelerezh g., oriadezh b., riboderezh g., roulerezh g., dirollerezh g. ; **4.** taeroni b., taerded b., feulsted b.
Wüstling g. (-s,-e) : **1.** pitaouaer g., pitaouer g., riboder g., ribod g., tourc'h g., gastaouaer g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., rouler g., bordeler g., bouc'h g., gadal g., louveg g., louvidig g., orgeder g., oriad g., lik g., pailhard g., pampalard g., urupailh g., boufon g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., flemmer g., ki gaol g., reilh g. ; **2.** [loen.] rouzegan g., kegig b.
Wut b. (-) : **1.** fulor g., kounnar b., fum g., arfleu g., droug g., buanegezh b., imor b., seiz g., gwallimor b., brouez b., egar g., araj g., arreic'h g., malis g./b., ernez b., frenezi b., diboellamant g., desped g., droug-kalon g., droukrañs b., gouezded b., regarzherezh g., taerder g., taerded b., taerijenn b., taeroni b. ; *große Wut,* sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g. ; *innere Wut,* fioun g. ; *zurückgehaltene Wut, unterdrückte Wut,* imor arrelachet b. ; *seiner Wut freien Lauf lassen,* dispakañ e gounnar, diskouez egar ; *in Wut geraten (ausbrechen, entbrennen), vor Wut entbrennen,* mont gant an droug a zo en an-unan, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, feulzañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont er-maez eus e groc'hen, fuc'hañ, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ,

brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat, fumañ, diodiñ, kounnariñ, buanekaat, buanegezh, egariñ, arajiñ, merienañ, diskiantañ, sevel fulor (droug) en an-unan, sevel droug en e gorf, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e wad e dour, mont e serch, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan, mont en un euzhenn ; *er geriet in Wut gegen seine Nachbarn, er brach in Wut gegen seine Nachbarn aus, ihn packte jähe Wut gegen die Nachbarn,* mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug ennañ ouzh e amezeien ; *sich in Wut hineinreden,* sevel imor en an-unan pep ma gomz ; *jemanden in Wut bringen,* fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ, ober malis d'u.b., arfleuiñ u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, buanekaat u.b., imoriñ u.b., feulzañ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; *dieser Artikel brachte ihn in Wut,* feulzañ a reas diwar ar pennad-skrid-se, kounnariñ a reas gant ar pennad-skrid-se ; *sie bringen mich in Wut,* me a ya klañv ganto ; *vor Wut zittern,* krenañ gant ar gounnar ; *er schäumt vor Wut,* an eonenn a ya eus e c'henoù kement a lamm gant ar gounnar, eonenniñ a ra e c'henoù gant ar gounnar, kement a fulor a zo ennañ ma ne ra ken nemet babouzañ, an eon a zo etre e zent gant ar fioun a zo ennañ, fuc'hañ a ra ken a eonenn e c'henoù, fuc'hañ a ra gant ar vuanegezh, gant ar fulor a zo ennañ e klogorenn an eon war e vuzelloù ; *er raste vor Wut,* maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa e zen gars, hennezh a grie evel un egaret, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet mui-pegen-mui, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet forzh pegement ; *blass vor Wut, bleich vor Wut, weiß vor Wut,* glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn, ken glas hag ar glizin, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *er wurde weiß im Gesicht vor Wut,* glazañ a reas dre an droug a oa ennañ ; *vor Wut blitzende Augen,* daoulagad bervet gant ar gounnar lies. ; *seine Augen blizten vor Wut,* leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flamminañ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, selloù targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar ; *seine Wut war stärker als sein Verstand,* kreñvoc'h e oa bet e fulor eget e skiant ; P. *vor Wut platzen,* breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ arfleuet-ruz, bezañ ar gounnar gant an-unan, taeriñ ruz, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, birviñ gant ar gounnar, migañ, fuc'hañ gant ar vuanegezh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *eine Wut auf jemandem haben,* buanekaat ouzh u.b., bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b. ; *eine mächtige Wut auf jemandem haben,* bezañ ur sac'had droug gant an-unan ouzh u.b., bezañ ur c'horfad droug en an-unan, bezañ arloupet war u.b., bezañ ur c'horfad taeroni gant an-unan ouzh u.b., kaout araj ouzh u.b. ; *seine Wut auf ihn klingt ab,* emañ o treiñ e imor dioutañ, emañ o tidaeriñ ; *seine Wut an jemandem auslassen,* en em gounnariñ ouzh u.b., diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ) e gounnar war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b. ; *seine Wut eskaliert, seine Wut steigert sich,* fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh ; *seine Wut unterdrücken,* moustrañ war e fulor, derc'hel war e fulor, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, derc'hel war e imor, gorren e gounnar, kabestrañ e imor, padout, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, euvriñ e fulor, gwaskañ war e zroug ; *etwas aus Wut tun,* ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb gant e imor.

2. debron g., youloù fall lies., araj g., egar g., kounnar b. ; *die Spielwut,* an debron c'hoari g., an egar c'hoari g., youloù fall ar c'hoari lies. ; *Arbeitswut,* kounnar labourat b., araj labourat g., terzhienn stakhanov b., egar labourat g.

3. [mezeg.] *(Toll)wut,* droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., kounnar b., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b. ; *rasende Wut,* kounnar red b. ; *stille Wut,* kounnar vut b.

Wutanfall g. (-s,-anfälle) */* **Wutausbruch** g. (-s,-ausbrüche) : barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., barrad brouez g., barrad follezh g., loariadenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., kaouad fulor b./g., kaouad follezh b./g., barrad follez g., sodadenn b., folladenn b., brouezad b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., euzhenn b., fulor g., taol kounnar g., voltenn b. ; *Wutanfälle, Wutausbrüche,* barlennadoù taeroni lies.

wüten V.gw. (hat gewütet) : **1.** peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, ober frank a reuz, fuloriñ, follañ, bezañ troet e vouton, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, bezañ arfleuet, bezañ droug en e goukoug, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, fuc'hañ, egariñ, arajiñ, migañ, feulziñ, freneziañ, turmudañ, taraniñ, fuc'hañ gant ar vuanegezh, fuc'hañ gant ar gounnar, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz ; *gegen jemanden wüten,* en em zichadennañ a-enep u.b., delammat a-enep u.b., en em gounnariñ ouzh u.b., ober sodadennoù war u.b., bezañ direizhet war u.b., loeniñ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., fuloriñ war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt kunujennoù diwar-benn u.b. ; *toben und wüten,* dispac'hañ ; **2.** [dre skeud.] c'hoari e loen, c'hoari e reuz, ober e reuz, c'hoari ar vazh, c'hoari, bezañ en e washañ, en em zisvantañ, c'hwistañ, follañ, parstrakal, bezañ diroll, bezañ dichadennet ; *zu jener Zeit wütete die Pest,* er mare-se e c'hwiste ar vosenn ken a rae, d'ar mare-se e rae ar vosenn kalz a zistruj dre ar vro ; *der Sturm wütet,* emañ ar barr gwallamzer o c'hoari, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e reuz, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e loen, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari ar vazh, emañ ar wallamzer en he gwashañ, tourmantiñ a ra, amzer foll a ra, follañ a ra ar gwallamzer, avel ha glav a ra ken a fust, avel ha glav a ra mui-pegen-mui, avel ha glav a ra gwazh-pegen-gwazh, an avel hag ar glav a fust ken-ha-ken ; *die Seuche wütet,* emañ ar c'hleñved-red oc'h ober (o c'hoari) e reuz par ma c'hall, emañ ar c'hleñved-red oc'h ober (o c'hoari) e reuz pellañ ma c'hall, emañ ar c'hleñved-red o c'hwistañ ken a ra, emañ ar c'hleñved-red en e nerzh ; *der Krieg wütet,* emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra ; *der Brand wütete immer weiter,* an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ.

Wüten n. (-s) : **1.** follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., barrad imor taer g., barr kounnar g., diboellamant g., araj g., ernez b., frenezi b., regarzherezh g., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; **2.** jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., karnaj g. ; **3.** tregern g., kroz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g. ; *das Wüten der Elemente,* barroù du ha kriz ar wallamzer lies.

wütend ag. : **1.** buaneget, fuloret, fuc'het, tommet, fulorus, kruget, feulzet, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, droug gantañ, ur sac'had malis ennañ, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, gouez-pakret, arfleuet, frenezius, taeret, alfoet, arloupet, egaret, en egar, diboellet, leskidik, broc'h ennañ, broc'het, tro en e voned, troet e vouton, droug en e goukoug, diroll, dirollet, dichadennet, brizh, brizhet, fumet, buanek, chifet-bras, divarc'het, e gwalarn, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, e revr war e chouk gantañ ; *sie sah echt wütend aus,* un dremm fuloret a oa outi ; *er war ziemlich wütend,* un tamm kintoù a oa ennañ, un hanter sac'had malis a oa en e gorf ; *jemandem wütende Blicke zuwerfen,* delazhiñ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) war u.b., gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad ; *wütend werden,* arreic'h, arfleuiñ, fuc'hañ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, dont da dommañ d'an-unan, mont e volc'h diwar e lin, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, fumañ, kounnariñ, egariñ, mont er-maez eus e groc'hen, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn, arajiñ, merienañ, diskiantañ ; *auf jemanden wütend werden,* mont en egar ouzh u.b., mont e fulor gant u.b., mont droug en an-unan ouzh u.b., sevel droug en an-unan ouzh u.b. ; *auf jemanden wütend sein,* buanekaat ouzh u.b., bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug gant an-unan a-enep u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b., fuloriñ war u.b. ; *alle sind auf ihn wütend,* hennezh emañ an holl e droug outañ, kruget eo an holl outañ, mouzhet eo an holl outañ, an holl dud o deus droug outañ, aet eo an holl e droug outañ, arloupet eo an holl warnañ, broc'h o deus an holl outañ, broc'h a zo en holl outañ ; *sie sind aufeinander wütend,* magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, emaint e malis an eil ouzh egile, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui

an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; **2.** taer, feuls, dall, diroll, dirollet, dichadennet ; *wütender Kampf,* stourm (emgann) taer (feuls) g., krogad taer g., kann feuls b. ; **3.** skrijus ; *wütende Zahnschmerzen,* gwall varrad (gwall grogad, gwall daol) droug dent g., gwall gaouad droug dent g/b. Adv. : brouezus, gant brouez, gant ernez, c'hwerv, feuls ; *jemanden wütend angreifen,* mont feuls ouzh u.b., mont a-razailh ouzh u.b., en em gemer a-razailh ouzh u.b., en em lakaat a-razailh ouzh u.b. ; *wütend herumschreien,* garmiñ c'hwerv, loeniñ, diodiñ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, fumañ, egariñ, feulziñ, freneziañ, renakañ, gwac'hat, mont dreist penn, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

wutentbrannt ag. : fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, feulzet, e gouez, e benn e gouez, fuc'het-mik, fulorus, brizh-du, arfleuet-ruz, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, e kounnar ruz, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, diroll, dirollet, dichadennet, divarc'het, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj pilh, gouez, arloupet, egaret, en egar, leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, diskiantet gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *sie stürzte wutentbrannt ins Haus,* hag erruet homañ evel un diaoulez en ti.

Wüterich g. (-s,-e) : **1.** diskiantad g., den diskiant g., den foll da stagañ g. gwaster g., gwastadour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantrer g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer tud g. ; **2.** tirant gwadsec'hidik g.

wutfrei ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Wutgeheul n. (-s) : youc'hadennoù imor taer lies., youc'hadennoù kounnar lies.

wütig ag. : fuloret, fulorus, kruget, kounnaret, arfleuet, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, frenezius, diroll, dirollet, dichadennet, broc'h ennañ, broc'het, divarc'het, tro en e voned, troet e vouton, feulzet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

wutlos ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Wutlosigkeit b. (-) : digounnar g.

wutsch estl. : *wutsch !* dao ! darc'haou ! kwik ! c'hwek ! ouek ! flak ! flap ! flav !

wutschäumend ag. / **wutschnaubend** ag. : gant an eonenn o tont eus e c'henoù kement a lamm an-unan gant ar gounnar, e c'henoù oc'h eonenniñ gant ar gounnar, o vabouzañ kement a fulor a zo ennañ, eon etre e zent gant ar fioun a zo ennañ, o fuc'hañ ken a eonenn e c'henoù, o fuc'hañ gant ar vuanegezh.

Wwe : [*berradur evit*: **Witwe**] intañvez b.

WWU b. (-) : [*berradur evit* **Wirtschafts- und Währungsunion**] unaniezh armerzh ha moneiz b.

WWW n. (- *pe* -s) : [stlenn.] *das WWW,* ar WWW g.

WYSIWYG n. (-) : [*berradur evit* **What You See Is What You Get**] koulz [eo] da gaout evel da welet.

Wz : [*berradur evit* **Warenzeichen**] merk m.

X, x n. (-,-) : **1.** X, x ; *ein großes X,* un X bras g., ar bennlizherenn X b., un X skrivet bras g. ; *ein kleines x,* un x munut g., un x skrivet bihan g. ; **2.** *X,* dek ; **3.** *X (P),* ar C'hrist, Jezuz-Krist ; **4.** [mat] *die Größe X,* an dianavenn b. ; **5.** *Herr X,* an aotrou X g., an n'ouzon piv g., an aotrou n'ouzon piv g. ; **6.** P. kalz, alies, niverus ; *wir haben uns seit x Jahren nicht mehr gesehen,* n'em eus ket gwelet anezhañ abaoe bloavezh an erc'h du, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe meur a varc'had nav bloaz, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe ur marc'had nav bloaz d'an nebeutañ, n'em eus ket gwelet al liv anezhañ abaoe amzer an ebestel ; **7.** *jemandem ein X für ein U vormachen,* reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, prun) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn.

x-Achse b. (-,-n) : [mat.] kentañ ahel g., ahel an absisennoù g.

Xanthen n. (-s) : [kimiezh] ksantin g.

Xanthippe b. (-,-n) : [dre skeud.] kevnidenn b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., sarpant g., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., tarzhigell b., yar b.

Xaver g. : Zavier g.

X-Beine lies. : daoulin war-zastum lies., daoulin a-stok lies., daoulin pok lies.

x-beinig ag. : torkulet, daoulin war-zastum dezhañ, daoulin a-stok dezhañ, daoulin pok dezhañ.

X-Beinige ag.k. b. : torkulez b.

x-beliebig ag. : ne laz peseurt hini, n'eus forzh peseurt hini, n'eus kaz peseurt hini, ne vern peseurt hini, n'eus forzh piv, unan bennak, ar c'hentañ deuet, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; *zur x-beliebigen Stunde,* pet eur bennak a ve / daoust pe da eur (Gregor), ne laz da bet eur, n'eus forzh (n'eus kaz, ne vern) da bet eur, d'ur pe amzer, tro-distro, ur peur bennak, koulz pe goulz, da n'eus forzh pet eur.

X-Chromozom n. (-s,-e) : kromozom X g.

x-fach Adv. : lies gwech, lies a wech, gwall alies, alies a-walc'h, aliezik, meur a wech, alies a wech, trement kant gwech.

x-förmig ag. : a-stumm gant un X, stummet evel un X, e doare un X, e doare X-où.

Xenie b. (-,-n) : flemmganig g.

Xenon n. (-s) : [kimiezh] ksenon g.

Xenophilie b. (-) : estrengarouriezh b.

xenophob ag. : estrengas, digar e-keñver an estrañjourien.

Xenophobie b. (-) : estrengasoni b.

Xerographie b. (-,-n) : [fizik] kserografiezh b.

xeromorph ag. : [louza.] sec'horgar.

xerophil ag. : [louza.] kserofil, sec'horgar.

Xerophyt g. (-en,-en) : [louza.] plant kserofil str., kserofilenn b., plant sec'horgar str.

xerophytisch ag. : [louza.] sec'horgar.

Xiphoid n. (-s,-e) : [korf.] lech g.

X-Koordinate b. (-,-n) : absisenn b., daveenn gentañ b., ledenn b.

x-mal Adv. : pet ha pet gwech - pet ha pet gwech all - na pet gwech - nag a wech - nag a bet gwech hag a bet gwech - pet gwech warn-ugent - pet kant warn-ugent - pet mil warn-ugent - nouspet gwech - pet gwech, n'on ket evit o c'hontañ - ugent-kant gwech an deiz - tremen kant gwech - kant ha kant gwech - a-dorr-penn.

XP : [pellskridoù] *(Bote bezahlt),* paeet eo bet paotr ar pellskridoù dija.

x-ste(r,s) ag. : **1.** [mat.] n-vet ; **2.** nouspet, nouspetvet ; *zum x-sten Mal,* pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nouspet gwech ; *beim x-sten Mal gelang es ihm,* deuet e oa a-benn goude nouspet taol, deuet e oa a-benn d'an nouspetvet taol ; *ich höre es schon zum x-sten Mal,* klevet em eus kement-se nouspet gwech c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremen kant gwech, klevet em eus an dra-se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; *Hans ist der X-ste, der mir seine Hilfe anbietet,* Yann eo an nouspetvet den a zo deuet da ginnig e skoazell din .

X-Strahlen lies. : skinoù X lies.

x-te(r,s) ag. : **1.** [mat.] n-vet ; **2.** nouspetvet ; *zum x-ten Mal,* pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, nouspet gwech ; *beim x-ten Mal gelang es ihm,* deuet e oa a-benn goude nouspet taol, deuet e oa a-benn d'an

nouspetvet taol ; *ich höre es schon zum x-ten Mal,* klevet em eus kement-se nouspet gwezh c'hoazh, klevet em eus an dra-se trement kant gwech, klevet em eus se tremen kant gwech, klevet em eus se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; *Hans ist der X-te, der mir seine Hilfe anbietet,* Yann eo an nouspetvet den a zo deuet da ginnig e skoazell din.
Xylofon n. (-s,-e) : prennsonerez b., sko-prenn g., zilofon g.
Xylograf g. (-en,-en) : prennengraverez b.
Xylografie b. (-,-n) : koadengravadur, prennengravadur g., prennengraverezh g., ksilografiezh b.
Xylol n. (-s) : [kimiezh] ksilen g., ksilon g.
Xylophon n. (-s,-e) : prennsonerez b., sko-prenn g., zilofon g.
Xylose b. (-) : ksiloz g., glusid estennet eus ar c'hoad g.
Xylylsäure b. (-) : trenkenn oksalikel b.

Y, y n. (-,-) : ipsilon g. ; *das große Y,* an ipsilon bras g., an Y bras g., an ipsilon skrivet bras g., an Y skrivet bras g., ar bennlizherenn Y b., ar bennlizherenn ipsilon b. ; *das kleine y,* an ipsilon munut g., an y munut g., an ipsilon skrivet bihan g., an y skrivet bihan g.
y-Achse b. (-,-n) : [mat.] eil ahel g., ahel an urzhiennoù g.
Yacht b. (-,-en) (ivez : Jacht) : [merdead.] bag-dudi b., lestr-bale g., morvaleer g., yak g.
Yachtclub g. (-s,-s) : klub yak g., klub yakerezh g., kleub morvaleerezh g., kreizenn verdeiñ b.
Yachthafen g. (-s,-häfen) : porzh bigi-vale g, porzh baleantiz g.
Yang n. (-/-s) : Yang g. ; *die Wandlung von Yin und Yang,* al lusk-dilusk etre Yin ha Yang g.
Yak g. (-s,-s) : [loen.] yak g., ejen-Tibet g.
Yam n. (-s) : ignam str.
Yard n. (-s,-s) : yard g. yardad g.
Y-Chromozom n. (-s,-e) : kromozom Y g.
Yen g. (-/-s,-/-s) : yen g.
Yeti g. (-s,-s) : yeti g., euzhden an erc'hegi g.
Yggdrasil g. (-s) : [mojenn.] : *die Esche Yggdrasil,* an onnenn Yggdrasil b.
Yin n. (-/-s) : Yin n. ; *die Wandlung von Yin und Yang,* al lusk-dilusk etre Yin ha Yang g.
Yoga n./g. (-s *pe* -) : yoga g.
Yogalehre b. (-) : yogaouriezh b.
Yogi g. (-s,-s) : yogi g.
Yo-Yo® n. (-s,-s) : yo-yo® g., pun-dibun g. ; *Yo-Yo spielen,* c'hoari pun-dibun.
Yperit n. (-s) : iperit g., gaz brezel g., gaz sezv g.
Ypern n. (-s) : [douar.] Ieper [Belgia]
Ypsilon n. (-/-s,-s) : ipsilon g., y g.
Ys n. : Iz b., Kêr-Iz b. ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen,* pa ziveuzo Iz e veuzo Pariz.
Ysop g. (-s,-e) : [louza.] izop g., sikadez str.
Ytterbium n. (-s) : [kimiezh] itterbiom g.
Yttrium n. (-s) : [kimiezh] itriom g.
Yucca b. (-,-s) : [louza.] youka g., gwez-youka str., gwezenn-youka b.
Yuppie g. (-s,-s) : bleiz yaouank g., pinard yaouank g.
Yves g. : Erwan g., Youenn g., Earwinn g., Even g., Ewen g., Ewan g., Evan g., Iwan g., Eozen g., Cheun g. ; *der Heilige Yves,* an Aotrou sant Erwan g. ; *dem heiligen Yves eine Opferkerze spenden,* lakaat ur c'houlaouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan.
Yvon g. : Ivon g.
Yvonne b. : Ivona b.

Z

Z, z n. (-,-) : Z, z g. ; *z.* [*berradur evit* **Zeile**], linenn b. ; *von A bis Z,* penn da benn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile.
Zabel g. (-s,-) : damer g., tablez g., marell b.
Zabern n. (-s) : [Bro-Elzas] Zabern b. (*galleg* : Saverne) ; *Zaberner Steige,* ode Zabern b.
zach ag. : start, kalet.
Zacharias g. : Zakarias g., Zakaria g.
zack estl. : *und zack !* ha dao ! ; *bei ihm muss alles zack gehen,* gantañ n'eus ket tu chom da straniñ, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; *die Angelegenheit wurde zack, zack erledigt,* ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *zack, zack !* traoù dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! rousin dezhi ! hastomp !
Zack g. (-s) : **1.** *jemanden auf Zack bringen,* strilhañ u.b., lakaat bole e divesker u.b., horjellat u.b., hejañ leziregezh u.b., ober un hejañ d'u.b., didortañ u.b., ober un tamm hejadenn d'u.b. ; **2.** *er ist auf Zack,* en e blom emañ, en e lec'h emañ, en e jeu emañ, e barr e nerzh emañ, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e-kreiz e nerzh emañ, en e charreoù emañ ; **3.** *alles ist auf Zack,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.
Zacke b. (-,-n) **/ Zacken** g. (-s,-) : **1.** dant g., dantenn b., biz g., pikern g., pikernenn b., kranell b. ; *Zacken eines Berges,* begoù lemm (begoù dantek, pikernioù) ur menez lies. ; *Mauerzacken,* kranelloù lies. ; *Zacken des Rechens,* bizied (dent) ar rastell lies. ; *Radarzacken,* regoù radar lies. ; *die Zacken einer Briefmarke,* dentigoù un timbr lies. ; **2.** kamm g. ; *mach mir keine Zacken in diesem Stoff,* n'a ket d'ober kammoù en ur droc'hañ an entof-se, kae war-eeun gant da droc'h, troc'h eeun an entof-mañ ; **3.** brec'h b. ; *Zacken eines Sternes,* brec'hioù ur steredenn lies. ; **4.** [dre skeud.] *es wird dir keine Zacke aus der Krone fallen, da fällt dir kein Zacken aus der Krone,* ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat.
zacken V.k.e. (hat gezackt) : dentañ, dantelezañ, drailhañ, kranellañ.
Zackenband n. (-s,-bänder) : bandenn dantet b., dantelezenn b.
Zackenblatt n. (-s,-blätter) : follenn dantelezet b.
Zackenbogen g. (-s,-/-bögen) : bolz dantet b., bolz dantelezet b.
Zackenlinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù lies., kammoù lies.
Zackenmeißel g. (-s,-) : kizell daouvizek b.
Zackenschnitt g. (-s,-e) : dantelezenn b., dantelezennad b.
Zackenwerk n. (-s) : dantelezenn b., dantelezennad b.
Zackenwolle b. (-) : reputailhoù gloan lies.
zackig ag. : **1.** dantet, dantelezet, kranellet, dantek, dantelezek, kranet, troc'h-didroc'h ; *fünfzackiger Stern,* steredenn pemp brec'h b. ; *zackig ausschneiden,* dantelezañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; *zackiger Ausschnitt,* drailh g., drailhadur g., drailhadenn b., kammoù lies. ; **2.** birvilhus, lañsus. ; **3.** leun a startijenn.
zag ag. : aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lentik, etre-daou.
zagen V.gw. (hat gezagt) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, heniñ, hezañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, bezañ etre daou bleg, kaeañ, soetiñ, digareziñ, ober daou soñj, daousoñjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, arvariñ.
Zagen n. (-s) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., termadennoù lies., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies. ; *mit Zittern und Zagen,* en ur dermal, en ur c'hinañ, e diegi dezhañ, evel ur c'hi o vont d'ar groug, gant kerteri, gant lure.
zaghaft ag. : gouher, aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lent, lentik, etre-daou, diegus, digadarn, dismeg, amgred, flav.
Zaghaftigkeit b. (-) **/ Zagheit** b. (-) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., lentidigezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b.,

termadennoù lies., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies.
zäh ag. / **zähe** ag. : **1.** start, kalet, hezalc'h, kendalc'hus ; *die Katze hat ein zähes Leben,* start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv ; *zäh an einer Ansicht festhalten,* bezañ start en e vennozh, derc'hel start d'e vennozh ; *zähes Fleisch,* flegenn b., kig lêrek g., kig korreek g., kig korreok g., kig storeek g., kig kalet d'an dent g., kig kalet da zebriñ g., kig start da droc'hañ g., kig start da chaokat, kig a dri lonk hag un astenn gouzoug g., kig-sach g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] tamm kig gwevn g. ; *seine Fußsohlen sind zäh wie Horn,* treid karnek en deus, ur c'harneg a zo anezhañ, seul e dreid a zo aet ken kalet ha karn ; **2.** [dre skeud.] kilvers, penvers ; *ein zäher Gegner,* un enebour kilvers g., ur c'hevezer penvers g. ; **3.** flibous, gludek, gludennek, libous, frontek ; *eine zähe Flüssigkeit,* un dourenn c'hludek b., un dourenn c'hludennek b., un dourenn flibous b. ; **4.** [tremeniri] *zäher Verkehrsfluss,* hentred start (gorrek, stank, a ya goustadik war-raok) g.
zähflüssig ag. : flibous, gludek, gludennek, libous, frontek, neudennek, yodennek ; *eine zähflüssige Masse,* un dolzennad flibous b., un dolzenn c'hludek b., ul libouz g. ; *zähflüssig sein,* chadenniñ, neudenniñ.
Zähflüssigkeit b. (-) : gludegezh b.
Zähheit b. (-) : kaleter g., started b., starter g.
Zähigkeit b. (-) : **1.** pennegezh b., penverzegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'husted b., pegadur g., kilpennad g., pennad g. ; **2.** kaleter g., started b., starter g. ; **3.** gludegezh b. ; **4.** herrusted b., taerded b., taerder g., bouilhder g., bouilhded b., brouez b., brouezenn b., ernez b., frenezi b., gouezded b., herrder g., herder g., intampi g., youl b.
Zahl b. (-,-en) : **1.** niver g. ; *eine fünfstellige Zahl,* un niver pemp sifr ennañ g. ; *gerade Zahl,* niver hebar g., *ungerade Zahl,* niver ampar g. ; *ganze Zahl,* niver anterin g., niver kevan g., kevan daveel g. ; *natürliche Zahl,* niver naturel g., niver kevan naturel g., kevan naturel g. ; *gebrochene Zahl,* niver kemezel g. ; *runde Zahl,* niver krenn (klok, leun) g. ; *goldene Zahl,* niver aour g. ; *Grundzahl,* niver pegementiñ g. ; *Ordnungszahl,* niver petvediñ g. ; *Bruchzahl,* niver kevrennek g. ; *fünfzig an der Zahl,* hanter-kant anezho ; *genaue Zahl,* niver dik g. ; [mat.] *Gesetz der großen Zahlen,* redienn an niveroù bras b., reolenn an niveroù bras b.
2. sifr g., niverenn b. ; *römische Zahl,* sifr roman g. ; *arabische Zahl,* sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez (Gregor) ; *eine hohe Zahl,* ur sifr uhel g. ; *ungefähre Zahl, approximative Zahl,* sifr diwar-dro g. ; *die Zahlen beweisen es,* ar sifroù a ziskouez splann an dra-se ; *Kopf oder Zahl spielen,* c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur) ; [armerzh] *in die roten Zahlen kommen,* labourat diwar goll, kaout muioc'h a goll eget a c'hounid ; *wieder in die schwarzen Zahlen kommen, aus den roten Zahlen kommen,* labourat en-dro war c'hounid, kaout en-dro muioc'h a c'hounid eget a goll, sevel war gorre an dour.
3. kementad g. ; *ihre Zahl ist Legion,* kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; *die Zahl der Besucher ist Legion,* ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, ken-ha-ken e teu ar weladennerien, gweladennerien a zeu ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ e teu ar weladennerien, gweladennerien a zeu mui-pegen-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien ; *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; *in großer Zahl,* niverus, pezh a garer, e-leizh, a-vil-vern, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-bezhiadoù, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-vordilh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, niverek, dizamant, paot-mat, a-fonn ; *überlegen an Zahl,* trec'h dre an niver, niverusoc'h, brasoc'h o niver.
4. [yezhadur] niver g. ; *Einzahl,* unander g., niver unan g. ; *Mehrzahl,* liester g., niver lies g.
Zahladverb n. (-s,-en) : adverb niveriñ g.
Zahlamt n. (-s,-ämter) : teñzordi g., teñzoriezh b., kef g.
Zählapparat g. (-s,-e) : konter g., niverez b.
zahlbar ag. : hag a c'hall bezañ paeet, da baeañ ; *zahlbar in einem Monat,* da baeañ a-benn ur miz, da baeañ en deiz-mañ a-benn ur miz ; *zahlbar bei Fälligkeit,* da baeañ d'an termen ; *zahlbar bei Lieferung,* da baeañ pa vo degemeret ar varc'hadourezh, taladur da geñver an deroadur ; *zahlbar bei Sicht,* da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, hag a c'hall bezañ paeet da neb piv bennak en diskouezo, hag a c'hall bezañ paeet kerkent (kenkent) ha degemeret ; *zahlbar an Vorzeiger (an Inhaber),* da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, da baeañ da neb a ziskouezo anezhañ ; *zahlbar an Herrn Schmidt,* da baeañ d'an aotrou Schmidt, da lakaat war kont-vank an aotrou Schmidt, da lakaat e gourc'hemenn an aotrou Schmidt ; *einen Wechsel zahlbar stellen,* lakaat anv un ti-bank war ul lizher-eskemm, tallec'hiañ un dennadenn, ober talañ un dennadenn en ur bank.
zählbar ag. : hag a c'haller niveriñ, hag a c'haller kontañ, niveradus ; *nicht zählbar,* diniveradus.
Zahlbarkeit b. (-) : gouested-paeañ b.
Zahlbrett n. (-s,-er) : taol-gont b., kontouer g.
Zahlbruch g. (-s,-brüche) : kevrenn niverel b.
zählebig ag. : padus, start ouzh ar marv, kalet ouzh ar marv ; *die Katze ist zählebig,* start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv.
zahlen V.k.e. ha V.gw. (hat gezahlt) : paeañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ ; *bar zahlen,* paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ war an tach, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik, paeañ war an taol ; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle / ich bezahle dann alles bar auf die Hand,* me 'baeo tout pizh-razh en un taol ; *das Doppelte zahlen,* paeañ an doubl ; *in Raten zahlen,* rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz ; *den halben Preis zahlen,* paeañ hanter briz ; *einen Beitrag zahlen,* paeañ e skodenn, skodenniñ ; *pünktlich zahlen,* paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-

ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz (betek an diner diwezhañ) (Gregor), na azezañ war e votoù ; *Herr Ober, bitte zahlen !* ostiz ! pegement a zlean deoc'h, mar plij ? - ostiz ! grit ho kont, mar plij, ha lavarit din pegement a zlean deoc'h ! - ostiz ! pegement eo ar gont, mar plij ?
Zahlen n. (-s) : paeamant g., paeañ g.
zählen V.k.e. ha V.gw. (hat gezählt) : **1.** kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, jediñ, sifrañ, diniveriñ, digejañ ; *zählen können,* gouzout kontañ ; *sein Geld zählen,* kontañ e arc'hant ; *an den fünf Fingern (ab)zählen,* kontañ war e vizied ; *in Zweierschritten zählen, paarweise zählen,* kontañ dre zaouioù, niveriñ dre zaouadoù ; *in Hunderterschritten zählen,* kontañ dre gantoù, niveriñ dre gantadoù ; *in Fünferschritten zählen,* kontañ dre bempoù ; *in Zehnerschritten zählen,* kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek, niveriñ dre zegadoù ; *die Kinder zählen die Tage bis zum Fest,* ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; **2.** c'hoarvezout eus, bezañ en an-unan ; *er zählt schon achtzig Jahre,* en e bevarugentvet bloaz emañ dija, krog eo en e bevar-ugent vloaz, deuet eo dija d'e bevar-ugent vloaz, en (gant) e bevar-ugent vloaz emañ dija ; *das Dorf zählt immer noch zweihundert Einwohner,* daou-c'hant den a zo o chom c'hoazh er vourc'hadenn, ar vourc'hadenn a zo daou c'hant annezad enni c'hoazh ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden,* niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den ; **3.** [dre skeud.] dougen, bezañ ar penn kentañ, kontañ, bernout, talvezout ; *hier zählen nur Leistungen,* an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *was zählt, ist die Gesundheit,* ar yec'hed eo ar penn kentañ, pezh a zoug eo ar yec'hed, n'eus nemet ar yec'hed hag a gont, ur pinvidig hep yec'hed 'zo ur c'horf gwisket en arched, anez ar yec'hed n'eus netra ; *das einzige, was für sie zählt, ist der Lohn,* betek ma c'hounezint arc'hant eo heñvel an traoù dezho ; *du hast gemogelt, das zählt nicht !* truchet ac'h eus, ne gont ket ! ; *das zählt am meisten für mich,* nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; **4.** bezañ unan eus, aparchantañ ouzh, kontañ e-touez, bezañ e-mesk, bezañ e renk ar ; *jemanden unter seinen Freunden zählen,* kontañ u.b. bezañ unan eus e vignoned, kontañ u.b. e-touez e vignoned, lakaat u.b. e-touez e vignoned ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt,* kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet ; *wir zählen jetzt zu den Alten,* erru omp bremañ e renk ar re gozh ; **5.** fiziout war, kontañ war ; *auf jemanden zählen,* fiziout war u.b., kontañ war u.b., lakaat e fiziañs (kaout fiziañs) en u.b. ; **6.** troioù-lavar ; *seine Tage sind gezählt,* pell emañ ganti, erru eo pell ganti, ne bado ket pell ken, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezh gantañ ; *er kann nicht bis drei zählen,* hennezh n'eo ket stank e damouez, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket speredet-fin, ne oar na diouzh "sou" na diouzh "diha", ne oar na Pater na Noster, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, ganet eo war-lerc'h e dad, parañ a ra al loar en e c'henoù ha ne oar ket, gwelet e vez (parañ a ra, kuzhat a ra) al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan pa oa an holl o tebriñ kistin, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, hennezh a zo bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad primañsonat, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, hennezh a zo dall e gazh.
Zählen n. (-s) : kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b., sifradur g.
Zahlenangabe b. (-,-n) : menegadur e sifroù g., menegadur dre sifroù g., stlenn e sifroù g., roadenn sifroù b., meneg niverel g., kemennadenn niverel b.
Zahlenfolge b. (-,-n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., steudad sifroù b.
Zahlengeber g. (-s,-) : [tredan] kaser luskadennoù g.
Zahlengedächtnis n. (-ses) : memor ar sifroù g./b., memor evit ar sifroù g./b.
Zahlenkombination b. (-,-en) : kod sifret g., boneg niverel b.
Zahlenlehre b. (-) : niveroniezh b.
Zahlenleiter b. (-,-n) : skeul niverel b.
zahlenmäßig ag. : niverel ; *zahlenmäßige Erfassung,* stadegoù lies., stadegennoù lies., feurjed g. ; *zahlenmäßiges Ergebnis,* disoc'h niverel g. ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen,* tud 'zo a ra niver ha netra ken.
Zahlenmaterial n. (-s) : feurjedennoù lies., stadegoù lies., stadegennoù lies.
Zahlenreihe b. (-,-n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., steudad sifroù b.
Zahlenschloss n. (-es,-schlösser) : prenn gant ur c'hod sifret g., prenn gant ur voneg sifret g., potailh gant ur c'hod sifret g./b., potailh gant ur voneg sifret g./b., potenn gant ur c'hod sifret b., potenn gant ur voneg sifret b., morailh gant ur c'hod sifret g., morailh gant ur voneg sifret g., kadranas gant ur c'hod sifret g., kadranas gant ur voneg sifret g., krabotinell gant ur c'hod sifret b., krabotinell gant ur voneg sifret b.
Zahlensystem n. (-s,-e) : reizhiad niveriñ b.
Zahlentafel b. (-,-n) : taolenn-feurioù b.
Zahlenverhältnis n. (-ses,-se) : kenfeur g.
Zahlenwert g. (-s,-e) : feuriader g., talvoud niverel g., indeks g., faktor g., niver g.
Zahler g. (-s,-) : paeer g. ; *säumiger Zahler,* kozh dleour g., dilerc'hiad g., gwall baeer g. / paeer fall g. / paeamanter fall g. (Gregor).
Zähler[1] g. (-s,-) : **1.** konter g., niverez b. ; *elektrischer Zähler, Stromzähler,* konter tredan g. ; *der Zähler zeigt*

den Stromverbrauch an, ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; *Umdrehungszähler, Tourenzähler,* konter-troioù g. ; *Gesprächszähler,* konter ar pellgomzer g. ; **2.** [mat.] niverer g., ranned g.

Zähler² g. (-s,-) : niverer g., gwazour an niveradeg g.

Zählerstand g. (-s,-stände) : bevezerezh merket war ar c'honter g.

zahlfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *zahlfähig sein,* kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ.

Zählgerät n. (-s,-e) : konter g., niverez b.

Zählkarte b. (-,-n) : kartenn niveriñ b., fichenn b., kartoñsenn b.

Zahlkarte b. (-,-n) : paper-arc'hant g., talurzh post g.

zahllos ag. : diniver, diniverus, dreistniver, dreistkont, e-leizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, diouzh an druilh, a-druilhadoù, un niver diniverus g. (Gregor) ; *zahllos wie die Sterne am Himmel,* diniver evel ar stered en oabl ; *zahllos wie Sand am Meer,* diniver evel traezh ar mor, stank evel traezh ar mor, stank evel brenn, ken stank hag an delioù, stank evel ar glizh, puilh evel ar glizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir zahllosen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh hon eus gallet sikour nouspet den.

Zahlmeister g. (-s,-) : paeer g., teñzorier g., komiser kontoù g.

Zahlmittel n. (-s,-) : doare da baeañ g., moneiz g.

zahlreich ag. : niverus, niverek, lies, paot, paot-mat, stank, stank-ha-stank, diniver, e-leizh, druz, puilh ; *in zahlreichen Städten,* en ur bern kêrioù, e kalz a gêrioù, e paot a gêrioù, en un niver bras a gêrioù, en un niver kêrioù, en un toullad mat a gêrioù, e lies kêr ; *zahlreich werden,* stankaat, paotaat, paotañ.

Zählrohr n. (-s,-e) : konter g.

Zählrohrgerät n. (-s,-e) : konter Geiger g.

Zählstab g. (-s,-stäbe) : tailhenn b.

Zahlstelle b. (-,-n) : teñzordi g., teñzoriezh b., kef g.

Zählstock g. (-s,-stöcke) : tailhenn b.

Zahltag g. (-s,-e) : deiz ar bae g., deiz ar pae g.

Zahltisch g. (-es,-e) : taol-gont b., kontouer g.

Zähluhr b. (-,-en) : konter g.

Zahlung b. (-,-en) : paeamant g., paeañ g., paeadenn b. ; *monatliche Zahlung,* **a)** sammad miziek g. ; **b)** paeamant miz-ha-miz g., paeamant dre viz g., paeamant diouzh ar miz g., miziegezh b. ; *seine Zahlungen einstellen,* lakaat diwezh d'e baeamantoù, paouez a baeañ, ehanañ (chom a-sav) gant e baeamantoù ; *eine Zahlung leisten,* paeañ, ober ur baeadenn, ober ur paeamant ; *gegen Zahlung,* gant ma vo paeet, kerkent (kenkent) ha ma vo paeet, kentañ ma vo paeet ; *eine Zahlung eintreiben,* enkefiañ ur paeamant ; *Zahlung erhalten,* paeet, akuitet, graet eo bet ar paeamant ; *Teilzahlung,* lod (lodenn b.) eus ar paeamant g., paeamant a-zarn g., rannbae b.

Zählung b. (-,-en) : kontañ g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b. ; *Volkszählung,* niveridigezh b., niveradeg b.

Zahlungsabkommen n. (-s,-) : emglev evit paeañ g.

Zahlungsanweisung b. (-,-en) : paper-arc'hant g.

Zahlungsart b. (-,-en) : doare da baeañ g., doareenn da baeañ b.

Zahlungsaufschub g. (-s,-aufschübe) : goursez-dle g.

Zahlungsauftrag g. (-s,-aufträge) **/ Zahlungsbefehl** g. (-s,-e) : urzh-paeañ g.

Zahlungsbedingung b. (-,-en) : divizoù evit paeañ lies. ; *günstige Zahlungsbedingungen,* aezamantoù evit paeañ lies.

Zahlungsbeleg g. (-s,-e) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g.

Zahlungsbescheinigung b. (-,-en) **/ Zahlungsbestätigung** b. (-,-en) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g. ; *sich (t-d-b) eine Zahlungsbestätigung holen,* dont da dennañ kuitañs.

Zahlungsbilanz b. (-,-en) : mentel ar paemantoù b., bilañs ar paemantoù g.

Zahlungseingang g. (-s,-eingänge) : enkefiadur g., enkefierezh b.

Zahlungsempfänger g. (-s,-) : gounideg ar baeadenn g., taladour g.

zahlungsfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *zahlungsfähig sein,* kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ.

Zahlungsfähigkeit b. (-) : gouested-paeañ b.

Zahlungsfrist b. (-,-en) : termen paeañ g. ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen,* asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle, grataat astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle.

Zahlungsgebühr b. (-,-en) : mizoù enkef lies.

zahlungskräftig ag. : pinvidik-bras, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, an arc'hant war ar raden gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hantet bravik, pinvidik-dreist, kreñv an traoù gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, klok, war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, mat ar bed gantañ, start war e elloù, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *zahlungskräftig sein,* gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, kaout madoù, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk.

Zahlungsmittel n. (-s,-) : doare da baeañ g., moneiz g. ; *gesetzliches Zahlungsmittel,* moneiz-red g.

Zahlungsrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h-dle g.

zahlungsunfähig ag. : divarrek da baeañ, dic'halloud da baeañ, dibaeer ; *er ist zahlungsunfähig,* kras eo, diarc'hant eo, ne c'hall ket paeañ, hennezh a zo dic'halloud da baeañ.

Zahlungsunfähigkeit b. (-) **/ Zahlungsunvermögen** n. (-s) : dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b.

Zahlungsverbindlichkeit b. (-,-en) : redi paeañ g.

Zahlungsverpflichtung b. (-,-en) : redi paeañ g.

Zahlungsverbot n. (-s,-e) : kael ouzh ar paeamant b., skoilh ouzh ar paeamant g.
Zahlungsverkehr g. (-s) : oberiadennoù arc'hant lies., eskemm arc'hant g.
Zahlungsverweigerung b. (-,-en) : refuz paeañ g.
Zahlungsverzug g. (-s,-verzüge) : dale paeañ g.
Zahlungsziel n. (-s,-e) : termen paeañ g.
Zählwerk n. (-s,-e) : konter g.
Zahlwert g. (-s,-e) : talvoudegezh niverel b.
Zahlwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-gwan niveriñ g., anv-gwan pegementiñ g.
Zahlzeichen n. (-s,-) : sifr g., niverenn b.
Zählzeit b. (-,-en) : [sonerezh] pred g. ; *betonte Zählzeit,* pred kreñv g. ; *unbetonte Zählzeit,* pred gwan g.
zahm ag. : doñv, sentus, kuñv, reizh, habask ; *ein zahmes Pferd,* ur marc'h sentus g., ur marc'h habask g., ur marc'h kuñv g., ur marc'h reizh g. ; *zahm werden,* doñvaat, kuñvaat, dic'houezañ ; *zahmer werden,* sentusaat, furaat, reishaat.
zähmbar ag. : hag a c'haller doñvaat, hag a c'haller digrizañ, hag a c'haller kuñvaat, hag a c'haller damesaat, hag a c'haller dic'houezañ.
zähmen V.k.e. (hat gezähmt) : doñvaat, doñvañ, doñvikaat, dic'houezañ, kuñvaat, digrizañ, pleustriñ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rañjennañ, derc'hel war, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, souplaat, plegañ, lakaat da blegañ d'an-unan, lakaat da sentiñ ouzh an-unan, reizhañ ; *ein wildes Tier zähmen,* doñvaat ul loen gouez, digrizañ ul loen gouez, maoutañ ul loen gouez.
Zähmer g. (-s,-) : doñvaer g., damesaer g.
Zahmheit b. (-) : doñvded b., sentusted b., reizhder g. soublded b., kuñvded b., kuñvder g., kuñvelezh b., kuñvnez b., habaskter g., habaskted b.
Zähmung b. (-) / **Zähmen** n. (-s) : **1.** doñvidigezh b., doñvadur g., damesaerezh g., digrizadur g. ; **2.** [dre skeud.] kabestriñ g., sujidigezh b.
Zahn g. (-s,Zähne) : **1.** dant g. ; *Zähne,* dent lies., [dre fent] milinoù lies. ; *fauler Zahn,* dant bruket g., dant merglet g., dant revet g. ; *hohler Zahn,* dant kleuz g., dant toull g. ; *hohler Zahn mit Karies,* dant toull brein g. ; *scharfe Zähne,* dent lemm lies. ; *das Kind bekommt Zähne,* sevel a ra dent d'ar bugel, ar bugel a gas dent ; *Milchzähne,* dent-laezh lies. ; *Vorderzahn,* dant a-raok g., rakdant g. ; *Augenzahn, Eckzahn,* dant-lagad g., ankdant g. ; *Mahlzahn, Backenzahn,* dant-malañ g., kildant g. ; *Schneidezahn,* rakdant g. ; *breiter, großer Schneidezahn,* P. golvazh b. ; *Weisheitszahn,* dant-korn g. ; *Stiftzahn, falscher Zahn,* dant lakaet war un ibil g., dant ibiliet g., dant faos ibiliet g., dant nevez g., dant oberiet g., dant kalvezadel g. ; *die unteren Zähne,* an dent traoñ lies. ; *die oberen Zähne,* an dent krec'h lies. ; *der Zahn fault,* breinañ (brukañ, merglañ) a ra an dant ; *ihm klappern die Zähne,* emañ o strakal (o stlakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; *mit den Zähnen knirschen,* skrignal e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ, tarzhañ e zent ; *sich die Zähne putzen,* broustañ (gwalc'hiñ) e zent, frotañ e zent (Gregor) ; *nach dem Essen muss man sich die Zähne putzen,* goude en devout debret e rank an den gwalc'hiñ e zent ; *mein Zahn wackelt, mein Zahn ist wackelig, mein Zahn sizt locker,* va dant a loc'h, erru laosk eo va dant, brallañ a ra va dant ; *die Zähne zusammenbeißen,* stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *einen Zahn ziehen,* tennañ un dant, turkezañ un dant ; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen,* kuruniñ un dant ; *jemandem die Zähne ausbrechen, jemandem die Zähne zerbrechen,* dizantañ u.b. ; *sich die Zähne plombieren lassen,* lakaat plomañ e zent ; *seine Zähne verlieren,* dizantañ ; *dem Alten fehlten einige Zähne,* toull e oa rastell ar paotr kozh ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne,* an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a doezell va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debriñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debriñ an avaloù-se ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte,* ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *dieser Zahn schmerzt mir (mich), wenn ich darauf drücke,* pa bouezan war an dant-se em bez poan ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln,* diwar dent ur marc'h ez anavezer e oad ; *der Hund zeigt die Zähne,* diskouez a ra ar c'hi e zent, diskouez a ra ar c'hi an dent, diskrognal a ra ar c'hi, skrignal a ra ar c'hi e zent ; *die Pfeife zwischen den Zähnen festhalten,* stardañ e gorn-vutun etre e javedoù.
2. [dre skeud.] *die Zähne zusammenbeißen*, moustrañ (derc'hel) war e boan, derc'hel kuzh e boan, gouzañv ur boan bennak hep diskouez anezhi, stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *sich die Zähne an etwas ausbeißen,* chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent, tapout un enkenn, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus udb, bezañ gwall nec'het o c'houzout penaos dont a-benn eus udb, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout penaos ober diouti, na vezañ evit udb, ober kazeg, chom kazeg, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn, ober un dro gazh, ober kazh, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ udb dreist e vaner (dreist e nerzh) ; *jemandem lange Zähne machen,* lakaat an dour da zont e (war) genoù u.b., tennañ dour eus dent u.b., lakaat genoù u.b. da zourenniñ, lakaat u.b. da c'hlaourenniñ, lakaat dent u.b. da wadañ, tennañ gwad eus dent u.b. ; *jemandem die Zähne zeigen,* diskouez e zent d'u.b., diskouez an dent d'u.b., diskrognal ouzh u.b., kinnig tagañ u.b., skrignal (Gregor), skrignal e zent ; *jemandem den Zahn ziehen,* **a)** digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], sklêrijennañ u.b., dileueiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ e zaoulagad d'u.b., difaziañ u.b., didouellañ u.b., dibikouzañ spered u.b., dibikouzañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b.,

reiñ e stal d'u.b., kontañ e damm d'u.b. ; *bis an die Zähne gerüstet (bewaffnet),* armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù gantañ mui-pegen-mui, armoù dreist-penn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern ; *jemandem auf den Zahn fühlen,* mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., furchal betek e kreiz u.b. / furchal e kalon u.b. (Gregor) ; *Haare auf den Zähnen haben,* kavout an ibil da lakaat en toull, na vezañ yod en e c'henoù, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vezañ ar bibid gant an-unan, na vezañ rabat ebet war e deod, na vezañ a yod stag ouzh e deod, na vezañ bet roet d'an-unan e deod evit lipat mogerioù, na vezañ stag e deod ouzh an daou benn, bezañ frank e c'henoù, na vezañ bet laeret he femp gwenneg gant ar wrac'h he doa e zistagellet, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ ledan eus plas al loa, bezañ bras e veg evel beg ur puñs, bezañ lampr e deod, bezañ lamprik e deod, bezañ libr ha drant e deod, bezañ teodet mat, bezañ latennet-kaer, bezañ klakenn, bezañ dilu a deod, bezañ beget mat, bezañ begek, bezañ teodek, bezañ ur paotr flav, kaout teod, bezañ un teod mat a zen, bezañ distagellet mat, na vezañ nodet e deod, bezañ mat e deod, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn,* blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; *er hat Haare auf den Zähnen,* hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hlabous a zo war e c'henoù, n'eus rabat ebet war e deod, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh a zo klakenn ; *sich mit Zähnen und Klauen wehren,* en em zifenn par d'un diaoul (a-holl-nerzh e gorf), distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, en em zifenn d'ar mud ; *Auge um Auge, Zahn um Zahn,* kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - losk evit losk, gouli evit gouli - krog evit krog - da gazh mat razh heñvel - evel a raio a gavo - n'eus den fin n'en deus e goulz - lagad evit lagad - stoub evit stoub / lin evit lin (Gregor) ; *der Zahn der Zeit,* ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben,* e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; P. *einen Zahn zulegen,* plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù ; *einen Zahn drauf haben,* frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

3. [tekn.] dant g., dantig g., harason g. ; *Sägezähne,* dent an heskenn lies., dentigoù an heskenn lies., bizied an heskenn lies. ; *Zähne eines Kammes,* dent ur grib lies.

zahnartig ag. : heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnarzt g. (-s,-ärzte) : dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g. ; *zum Zahnarzt gehen,* mont da di an dentour.

Zahnarzthelfer g. (-s,-) : skoazeller dentour g.

Zahnärztin b. (-,-nen) : dentourez b.

zahnärztlich ag. : ... dent ; *zahnärztliche Behandlung,* intentoù dent lies., prederioù dent lies.

Zahnausziehen n. (-s,-) : tennerezh dent g.

Zahnauszieher g. (-s,-) : tenner-dent g.

Zahnbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] intentoù dent lies., prederioù dent lies.

Zahnbein n. (-s,-e) : [korf.] olifant an dent g., ivor an dent g.

Zahnbelag g. (-s,-beläge) : kresten dent str., tartr g.

Zahnbett n. (-s,-en) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

Zahnbogen g. (-s,-/-bögen) : **1.** [korf.] gwareg an dent b. ; **2.** [tekn.] gwareg dantek b., gwareg dantet b.

Zahnbrecher g. (-s,-) : tenner-dent g.

Zahnbrücke b. (-,-n) : [mezeg.] pont-dent g.

Zahnbürste b. (-,-n) : broust-dent g.

Zahncreme b. (-,-s) : toaz-dent g.

zähnefletschend ag. : hag a skrign e zent, hag a ziskrogn, hag a ginnig tagañ.

Zähneklappern n. (-s) : strakadeg dent b., tarzhadeg dent b., skrignadeg b., skrign dent g., skrignadenn b., grigoñs g., grigoñserezh g., rigogn g., tarzherezh-dent g. ; *Heulen und Zähneklappern,* goueladegoù ha grigoñsadegoù-dent, leñvad ha skrign dent, leñvadeg ha skrignadeg dent, gouelvan ha grigoñs an dent (Gregor).

zähneklappernd ag. : hag a strak e zent, hag a darzh e zent.

Zähneknirschen n. (-s) : skrignadeg dent b., grigoñs g., grigoñserezh g., skrign dent g., chourik dent g., chourikadenn dent b., chourikerezh dent g., skrignadenn b., rigogn g., tarzherezh-dent g., tozonañ g.

zähneknirschend ag. : hag a skrign e zent, hag a c'hrigoñs.

zähneln (hat gezähnelt) **/ zähnen** (hat gezähnt) V.k.e. : dentañ, kranellañ, tarzhellañ.

zahnen V.gw. (hat gezahnt) : sevel dent d'an-unan, kas dent

Zahnen n. (-s) : kas dent g.

Zahnersatz g. (-es) : [mezeg.] dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g., dentosod g.

Zahnfach n. (-s,-fächer) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

Zahnfäule b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krign g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnfleisch n. (-es,-e) : **1.** muñsun b., kig-dent g., kig an dent g., karvan b., mougnoù lies. ; *das Zahnfleisch schmerzt mich (mir),* poan am eus e kig va dent ; *das Zahnfleisch ablösen,* dizoleiñ gwrizienn un dant, dizoleiñ gwrizioù an dent, disklosañ un dant ; *das Zahnfleisch ist entzündet,* gor a zo er vuñsun ; **2.** [dre skeud.] P. *auf dem Zahnfleisch kriechen,* bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip.

Zahnfleischbluten n. (-s) : [mezeg.] diwadañ ar muñsunoù g.

Zahnfleischreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] resediñ ar muñsunoù g.

Zahnfleischschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] muñsunad b.,

Zahnfleischschwund g. (-s) : [mezeg.] disklosañ g.

zahnförmig ag. : heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, a-stumm gant un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, e doare dent, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnfüllung b. (-,-en) : plomadur g., plomadenn b.

Zahngestänge n. (-s,-) : drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh drezenn b.

Zahnhals g. (-es,-hälse) : [korf.] choug an dant g., gouzoug an dant g. [*Cervix dentis*].

Zahnheilkunde b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b.

Zahnhöhle b. (-,-n) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

zahnig ag. : dantek.

Zahnkaries b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krign g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnkitt g. (-s) : [mezeg.] semant g., diraskorn g.

Zahnklammer b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b.

Zahnklinik b. (-,-en) : klinikenn prederioù dent b.

Zahnkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] kurunenn dantek b., kurunenn dantet b.

Zahnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zahnkrone b. (-,-n) : [korf.] kurunenn an dant b. ; *die Zahnkrone abnehmen,* didogañ an dant.

Zahnlaut g. (-s,-e) : [yezh.] dantenn b., kensonenn zent b.

Zahnlehre b. (-) : [mezeg.] studi an dent g., dentouriezh b.

Zahnleiste b. (-,-n) : drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh drezenn b.

zahnlos ag. : ratous, dizant, dizent, dizantet, dizantet-holl ; *zahnloser Kiefer,* moñsenn b. [*lies.* moñsoù], muñsun b., muñsun dizant b., javedad dizent (dizant, ratous) b., karvan dizant (dizent, ratous) b. ; *mit zahnlosen Kiefern essen,* mougnañ ; *zahnloser Mensch,* ratouz g., ratous a zen g., den dizantet-holl g.

Zahnlücke b. (-,-n) : dant hag a vank g., toull er rastell dent g.

Zahnmark n. (-s) : bouedenn an dant b.

Zahnmedizin b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b.

Zahnpasta b. (-,-pasten) : toaz-dent g.

Zahnpastalächeln n. (-s) : mousc'hoarzh hag a ziskouez div rastellad dent yac'h ha gwenn g., dent hag a sked e skrin an diweuz lies.

Zahnpastatube b. (-,-n) : korzennad toaz-dent b.

Zahnpflege b. (-) : prederioù dent lies., intentoù dent lies. ; *Mund- und Zahnpflege,* yec'hedouriezh dent b., yec'hedoni dent b.

Zahnplombe b. (-,-n) : plomadur g., plomadenn b.

Zahnprothese b. (-,-n) : [mezeg.] dentosod g., dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g.

Zahnputzglas n. (-es,-gläser) : gwerenn dent b.

Zahnrad n. (-s,-räder) : rod dantek b., dentrod b., kraouenn b., rod-drez b., rod-kendantañ b.

Zahnradantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre rodoù dantek g.

Zahnradbahn b. (-,-en) : hent-houarn dre zrezenn g.

Zahnrädchen n. (-s,-) : kraoñenn b.

Zahnräderwerk n. (-s,-e) **/ Zahnradgetriebe** n. (-s,-) : rodeg b., rodaoueg b., kendentadur g.

Zahnreihe b. (-,-n) : rez dent b., regennad dent b., renkad dent b., rastell b./g., rastellad b./g.

Zahnschein g. (-s,-e) : paperenn evit intentoù dent digoust b., paperenn evit prederioù dent digoust b.

Zahnschmelz g. (-es,-e) : amailh an dent g., prigwer an dent str.

Zahnschmerzen lies. : poan dent b., droug dent g. ; *Zahnschmerzen haben,* kaout poan dent, kaout droug dent, bezañ klañv gant e zent, kaout poan en e zent, kaout diaezamant gant ar boan dent, bezañ gant an droug dent, bezañ un dant fall o c'hoari gant an-unan ; *wütende Zahnschmerzen,* poan dent araj b., droug dent araj g., gwall varrad (gwall grogad, gwall daol) droug dent g., gwall gaouad droug dent g./b. ; *meine Zahnschmerzen sind vorbei,* torret eo ar boan dent din, aet eo ar boan dent diwarnon.

Zahnseide b. (-,-n) : neudenn da naetaat an dent b., neudenn skarzh-dent b.

Zahnsichel b. (-,-n) : falz-dantek b.

Zahnspange b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b.

Zahnstange b. (-,-n) : drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh drezenn b.

Zahnstein g. (-s,-e) : kresten dent str., tartr g. ; *Zahnstein bekommen,* krestenenniñ.

Zahnstift g. (-s,-e) : [mezeg.] ibil g.

Zahnstocher g. (-s,-) : skarzh-dent g., karzh-dent g.

Zahnstummel g. (-s,-) **/ Zahnstumpf** g. (-s,-stümpfe) : skodig dant g., skilfenn dant b., skarvenn-dant b.

Zahntechniker g. (-s,-) : mekaniker-dent g., aozer dent faos g.

Zahnung b. (-,-en) : [tekn.] dantadur g., dent lies.

Zahnwal g. (-s,-e) : [loen.] morvil dantet g., morvil dantek g. ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen,* ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir.

Zahnwechsel g. (-s,-) : eil dent lies.

Zahnweh n. (-s) : [mezeg.] poan dent b., droug dent g.
Zahnwurzel b. (-,-n) : gwrizienn an dant b. [*liester* gwriziennoù an dent, gwrizioù an dent].
Zahnwurzelzange b. (-,-n) / **Zahnzange** b. (-,-n) : [mezeg.] bukorvu g., bikorbi g., turkez da dennañ an dent b., tenner dent g.
Zähre b. (-,-n) : [barzh.] daer g./str., daeraouenn b., gouel g., gouelerezh g., goueladeg b., leñv g., leñvadenn b., garm g., garmadenn b.
Zaibatsu n. (-,-/-s) : zaibatsu g.
Zain g. (-s,-e) : [metal.] barrenn b., tolzenn b.
zainen V.k.e. (hat gezaint) : [filzier] goveliañ evit ar wech kentañ, diskar.
Zander g. (-s,-) : [loen.] sandrenn b. [*liester* sandred].
Zange b. (-,-n) : **1.** pigosell b., piñsetez b., piñsetenn b. ; *Nagelzange,* pigosell-ivinoù b., piñsetez-ivinoù b., piñsetenn-ivinoù b. ; **2.** gevel b., piñsedoù lies. ; *Beißzange, Kneifzange,* turkez b. ; *mit einer Beißzange herausziehen,* turkezañ ; *Schmiedezange,* gevel b. ; [istor] *mit glühenden Zangen zwicken,* geveliat ; **3.** [mezeg.] kregier lies., loaioù-gwilioudiñ lies. ; **4.** [loen.] meud g., pav-drailh g., pav-sizailh g., biz bras g., pav bras g., pav meudek g. ; **5.** [dre skeud.] *ihn möchte man nicht einmal mit der Zange anfassen,* lous eo evel un targazh, lous eo evel un hoc'h, ken hudur eo hag ar seizh pec'hed, du eo ken na gomz, lous-mezhus eo, tarasennet-holl eo, ur gramenn (un ounezer) a zo warnañ, n'eus nemet loustoni anezhañ, kac'hus eo, lous-brein eo, lous eo evel un hoc'h, lous-gagn eo, lous eo ken na gomz, lous-pemoc'h eo, lous eo evel ul laouenn, lous eo evel ar seizh pec'hed, lous-lous eo, lous-teil eo, lous-spontus eo ; *jemanden in der Zange haben,* lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *jemanden in die Zange nehmen,* atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouz u.b., ober goulennoù ken-ha-ken ouzh u.b., ober goulennoù ken-ha-kenañ ouzh u.b., ober goulennoù kenañ-kenañ ouzh u.b. ober goulennoù mui-pegen-mui ouzh u.b., ober goulennoù gwazh-pegen-gwazh ouzh u.b.
zängen V.k.e. (hat gezängt) : goveliañ.
Zangenbewegung b. (-,-en) : [lu] gronnadur g., kaeliadur g., kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g. ; *den Feind durch eine Zangenbewegung einkesseln,* serriñ an durkez war an enebourien, pakañ an enebourien e gwask an durkez, gronnañ an enebourien a bep tu, enkañ an enebourien, enkaat an enebourien.
Zangengeburt b. (-,-en) : gwilioud gant sikour ar loaioù-gwilioudiñ g.
Zank g. (-s,Zänke) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., distok g., luz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., jel g., breud g., striv g., reuz g., freuz g., chak g., c'hoari g., debr g., tag g., fred g., riot g., rioterezh g., chikan g., sinkan b., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., kabal b., kabalad b., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogoù lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., hennon g., dispeoc'h g., arvell g., bretac'h g., brete g., soroc'h g., storlok g., noaz g., tatin g., arguz g., arguzerezh g., bec'h g., butun g., pigell b. ; *mit jemandem Zank suchen,* klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, arvell, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b. ; *in diesem Haus gibt es nur Zank und Streit,* sach-blev (krog-blev, fich-blev, krogoù, diskrap, patati, kroz, reuz) a vez bemdez-c'houloù ganto en o ziegezh, nag a chabous a vez bemdez gant ar re-mañ, nag a ziskrap bemdez en ti-mañ, bepred c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) a vez etrezo, dael a vez bepred ganto, emaint bepred en arvell, amañ avat e strak an traoù, chao a vez du-se, ganto e vez buhezioù, atav e vezont oc'h en em zebriñ (oc'h en em zrailhañ), n'eus peoc'h diouzh o genoù na noz na deiz, pebezh reuz ganto ; *es hat nie Zank zwischen uns gegeben,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *einen Zank schlichten,* kompezañ ur rendael, ingalañ ur rendael, reizhañ ur rendael, kompezañ an traoù [etre an dud], kempouezañ un diemglev, heñvelaat ar mennozhioù, renkañ un diemglev, didrenkañ ar soubenn, reizhañ un dizunvaniezh, ingalañ un tabut, diveskañ arguzoù, lakaat diwezh d'un tabut, plaenaat an traoù.
Zankapfel g. (-s,-äpfel) : draen-fuilh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g.
Zankdrache g. (-n,-n) : rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.
zanken V.gw. (hat gezankt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, en em rezoniñ, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *mit jemandem herumzanken,* bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) gant an-unan hag unan all, bezañ sach-blev (dael, chabous, patati, c'hoari, blev, fich-blev, krog-blev, krogoù, butun, jeu, kroz) etre an-unan hag unan all, arguziñ ouzh u.b., tabutal ouzh u.b., arvellat ouzh u.b., krignat fri u.b. ; *er zankt gern,* un tabuter an hini eo, atav e vez oc'h ober e gilhog, atav e vez o klask kint (kign, jeu, kastilhez) ouzh ar re all, ur gilhenn eo hennezh, un arveller eo hennezh, tabuter hag arveller eo, ober a ra ur bern ardoù, plij a ra dezhañ klask afer ouzh ar re all ; *um des Kaisers Bart zanken,* klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober kalz a drouz evit disterdra, ober trouz bras evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all.

V.k.e (hat gezankt) : *jemanden zanken,* ober dael ouzh u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., krignat fri u.b., krozal (gourdrouz, skandalat) u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., krozal (soroc'hal) d'u.b.

V.em. : **sich zanken** (hat sich (t-rt) gezankt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, en em randaeliñ, en em vreutaat, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em chakat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, en em bikailhat , en em gribinañ, regasal, kas anezhi, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *sich mit jemandem über (um) etwas zanken,* tabutal (ober dael) ouzh u.b. a-zivout udb, kaout tabut gant u.b. diwar-benn udb, kaout un taol hek gant u.b. a-zivout udb., kaout ger ouzh u.b. a-zivout udb., rendaeliñ ouzh u.b. diwar-benn udb, arguziñ ouzh u.b. a-zivout udb ; *sie haben sich gezankt,* un dra bennak a zo bet etrezo, un tamm pigell a zo bet etrezo.

Zänker g. (-s,-) : tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., noazour g., nagenner g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., soroc'her g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kanner g., emganner g., chilper g., kavailher g., penn bervet g.

Zänkerei b. (-,-en) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., distok g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., arguz g., arguzerezh g., arvell g., bec'h g. ; *es gab öfters Zänkereien unter den Geschwistern,* broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, kroz) a oa alies etre bugale an ti.

Zankgeist g. (-es,-er) : spered tabuter a zen g., spered rioter a zen g., spered sikaner a zen g., spered chikaner a zen g., spered nagenner a zen g., noazour g., tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., nagenner g., chilper g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., soroc'her g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kavailher g., penn bervet g.

zankhaft ag. / **zänkisch** ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, kintus, diaes, tagnous, ourz, rachous, araous, dirukel, kroz, krozus, bellus, kannus, tagus, kavailhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus ; *zänkisches Weib,* rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zankschrift b. (-,-en) : flemmskrid g.

Zanksucht b. (-) : doug da glask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan) ouzh ar re all g., doug da glask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh ar re all g., tagnousted b., mouzherezh g., araousted b., araouster g.

zanksüchtig ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, kintus, diaes, tagnous, ourz, rachous, araous, dirukel, kroz, krozus, bellus, kannus, tagus, kavailhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus.

Zankteufel g. (-s,-) : [dre skeud.] **1.** [paotr] kef-tan g., penn-tan g., nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., penn bervet g., fouin g., ebeul g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; **2.** [plac'h] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwesped str., pikez b., pikez du b., pikez fall b., bleizez b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spern b., tarzhigell b., beg m'en argarzh g., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zapf g. (-s, Zäpfe) : *sellit ouzh* **Zapfen**.

Zäpfchen n. (-s,-) : **1.** [tekn.] steudenn vihan b., bont g., stouvell vihan b., broch g., bilh b., dousil g. ; **2.** [korf.] hugenn b., huged g., hugedenn b., ankoue g. ; **3.** [mezeg.] dianaouenn b., kilhenn b., P. obus g., louzoù revr g.

Zäpfchen-R n. (-) : *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen,* komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilhat, riziñ.

zapfen V.k.e. (hat gezapft) : **1.** tennañ eus ar varrikenn ; *Bier zapfen,* P. goro ur varrikenn vier, goro ar vuoc'h vesk ; **2.** [mezeg.] ober un tennañ da.

Zapfen g. (-s,-) : **1.** bont g., stouvell b., boustouv g., kog g. [*liester* kogoù], pint g., pin g., alc'hwez g., c'hwitell b., brikezenn b. ; *Bier vom Zapfen schenken,* diskargañ bier diwar wask.

2. [tekn.] ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., marc'h g. [*liester* marc'hoù], tarval g., sankell b., fichell b., draen g., draenenn b., filenn b. ; *Holzzapfen,* ibil koad g., ibil prenn g., bilh g., broch g. ; *Zapfen und Zapfenloch,* steudenn ha garan, filenn ha garan ; *mit Zapfen befestigen,* ibiliañ, steudennañ ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen,* an ibilioù a zalc'h an armel.

3. *Tannenzapfen*, aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig,* an avaloù-pin a zo pikernioù anezho.

4. [douar.] hinkin-maen g.

5. [korf.] hinkin al luc'hsae g.

6. *Eiszapfen,* dant-Genver g., chutell c'hlizh b., hinkin g., hinkin skorn g., kleze-spilh g.

Zapfenbohrer g. (-s,-) : talar g.
Zapfenkupplung b. (-,-en) : [tekn.] koublañ gant brochoù g., koubladur gant berioù g., koubladur gant sankelloù g., koubladur gant fichelloù g.
Zapfenlager n. (-s,-) : [tekn.] kador b., kib b.
Zapfenloch n. (-s,-löcher) : **1.** toull ar varrikenn g. ; **2.** [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfenloch,* steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *mit einem Zapfenloch versehen,* ingochañ.
Zapfensäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn rezañ b.
Zapfenstein g. (-s,-e) : hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.
Zapfenstreich g. (-es,-e) : keulfe g., lazh-gouloù g. ; *Zapfenstreich blasen (schlagen),* seniñ keulfe (Gregor).
Zapfenträger g. (-s,-) : [louza.] gwez-rousin str., avalpineg g.
Zapfentropfstein g. (-s,-e) : hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.
Zapfenzieher g. (-s,-) : distouver g.
Zapfhahn g. (-s,-hähne) : kog g., c'hwitell ar varrikenn b., pin g., alc'hwez barrikenn g., c'hwitell b., brikezenn b.
Zapfjunge g. (-n,-n) : mous boutailher g.
Zapfloch n. (-s,-löcher) : **1.** toull ar varrikenn g. ; **2.** [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfloch,* steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *mit einem Zapfloch versehen,* ingochañ.
Zapfpistole b. (-,-n) : pistolenn ar bourvezerez dour-tan b., pistolenn ar blomenn dour-tan b., pistolenn an dour-tan b.
Zapfsäule b. (-,-n) pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b.
Zapfstelle b. (-,-n) : pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., porzh-servij g.
zappelig ag. : fifilus, fringus, fistoul, feul, fichfich, fiñvfiñv, drant.
Zappelmann g. (-s,-männer) : margodenn b., Yann-blev g.
zappeln V.gw. (hat gezappelt) : **1.** fifilañ, fichañ, fistoulat, difretañ, lammat, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, en em zifretañ, en em vaniañ, fichfichal, diswinkal, difrinkal, frinkal ha difrinkal, difelpañ, diskrapañ, firbouchal, feulañ, flipata, rigasat, tarlaskat, friantañ, fringal, turlutañ, meskañ, merat ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zappeln lassen,* ober d'u.b. langisañ / lezel u.b. da langisañ (Gregor), lezel udb da zizeriañ (da c'houlerc'hiñ), lezel u.b. da sec'hañ, delc'her u.b. e bec'h.
Zappeln n. (-s) : difreterezh g., difretadennoù lies., fifil g.
Zappelphilipp g. (-s,-e/-s) : P. **1.** preñv g., buzhug str., kontron str. ; **2.** [dre skeud.] ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., jestraouer g., ribouler g. ; *er ist ein Zappelphilipp,* ne ra nemet lavigat, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un hinkin a vugel eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, fich-fich e vez atav, bouljant eo, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, fiñv-difiñv eo.
zappen V.gw. (hat gezappt) : zapiñ.
zappenduster ag. : *damit sieht es zappenduster aus,* gwallfinveziñ a raio, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, echuiñ a raio fall an abadenn, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.
Zapping n. (-s) : zapiñ g.
Zappler g. (-s,-) : ficher g., mesker g., breser g., fistoul g., breskenner g., trapikell b., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g.
zapplig ag. : *sellit ouzh* **zappelig**.
Zar g. (-en,-en) : tsar g. ; *Väterchen Zar,* hon tadig an tsar g.
Zarathustra g. : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.
Zarathustrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester* zoroastriz].
Zarathustrismus g. (-) : Zoroastregezh b.
Zarentum n. (-s) : tsarelezh b.
Zarin b. (-,-nen) : tsarez b.
Zarismus g. (-) : tsarelouriezh b.
Zarist g. (-en,-en) : tsareler g., tsarelour g.
zaristisch ag. : **1.** tsarelour ; *zaristische Zeitung,* kazetenn dsarelour b. **2.** tsarek ; *zaristisches Regime,* renad tsarek g.
Zarge b. (-,-n) : **1.** stern g., framm g., kant g. ; **2.** garan b., janabl g., jerbladur g.
Zargzieher g. (-s,-) : garaner g., jerbler g.
zart ag. : **1.** tener, bouk, gwak ; *zartes Fleisch,* kig gwak g., kig tener g., kig bouk g., kig brusk g., kig blot g., kig tener-glizh g. ; *zartes Gras,* geot blein str. ; *mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden,* re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; *eine zarte, empfindliche Haut haben,* kaout kroc'hen berr ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich,* ar vabiged o devez kroc'hen berr ; **2.** tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, blin, blouc'h, bouk e galon, meizh a galon ; *zartes Kindesalter,* oad tener g. ; *von zartem Kindesalter an,* a-barzh ma oa den ac'hanon (Gregor), a-vihanik, abaoe an oad tener ; *die zarteste Jugend,* ar yaouankiz vunut b. ; *zartes Herz,* kalon gizidik b., kalon wiridik b., kalon beñver b. ; *von zarter Gesundheit,* stummet diouzh bezañ klañv alies, kizidik ouzh ar c'hleñvedoù, klañvidik, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hag a gouezh alies en arwez ar yer, fall e gorf, hag en deus korf fall, disterik e yec'hed, ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all ; *zarter Pinsel,* barr-livañ kizidik g. ; *ein zart besaitetes Gemüt,* ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g. ; **3.** blot, blouc'h, flour, blin, kuñv, dous, douserus, skañv, moan, gwak, c'hwek, c'hwek d'ar galon, dilikat, gwar, habask, jentil, klouar, meizh, sev, dic'harv, tener-glizh ; *zarte Stimme*, mouezh flour b., mouezh dous b., mouezh skañv b., mouezh voan b. ; *zarte Weisen,* kanaouennoù eus ar c'hwekañ lies. ; *zarte Melodie,* ton flour g. ; *zarte Hände,* daouarn flour lies., daouarn gwak lies. ; *zarte Worte,* komzoù flour lies., komzoù tener-glizh

lies. ; *zartes Gefühl,* teneridigezh b., douster g., tenerded b., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b. ; *das Korn wogt zart im Wind,* milzin e vrañsell an ed gant an aezhenn war o c'horzennoù.

zartbitter ag. : [chokolad] du.

Zartbitterschokolade b. (-) : chokolad du g.

Zärte b. (-) : teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b.

Zärtelei b. (-) : falsteneridigezh b., brizhtenerded b.

zärteln V.k.e. (hat gezärtelt) : *jemanden zärteln,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b.

zartfühlend ag. : tener, kizidik, dous, kuñv, dilikat, blizidik, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, dilikat, klouar, meizh a galon, bouk e galon.

Zartgefühl n. (-s) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh, kuñvnez b., blizidigezh b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b.

zartgliederig ag. : moan, mistr, freilhennek, lank.

Zartheit b. (-,-en) : **1.** teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekter g., c'hwekted b., flour g., flourder g., flourded b., dilikatiri b., flourenn b., habaskted b., habaskter g., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b. ; *die Zartheit ihrer Haut,* flour he c'hroc'hren g., flourder he c'hroc'hren g., flourenn he c'hroc'hren b. ; **2.** kizidigezh b., gwiridigezh b.

zartherzig ag. : kizidik, gwiridik, peñver, truezus, trugarezus, klouar, kuñv, meizh a galon, tener, bouk e galon.

zärtlich ag. : **1.** dous, douserus, tener, flour, karantezus, karantek, karadek, karus, c'hwek, kuñv, meizh, cherisus, flourus, cherus, chourus, gwar, hegarat, hegar, jentil, klouar, sev ; *für jemanden zärtliche Gefühle hegen (empfinden),* kaout teneridigezh en andred u.b. ; *zärtlich lieben,* karout gant ur galon tener-glizh, karout a-greiz-kalon ; *er blickte sie zärtlich an,* ober a rae al lagad dous dezhi, ober a rae lagad flour dezhi, ober a rae lagad mignon dezhi, ober a rae lagad bihan dezhi, ober a rae selladoù tener dezhi, ober a rae lagadig outi, luc'hañ a rae outi, lugerniñ a rae outi, ober a rae selloù doñv outi, ober a rae selloù kuñv outi, ober a rae selloù livrizh outi, ober a rae selloù milliour outi, teuler a rae gwilc'hadennoù milliour dezhi, ober a rae lagadigoù outi, ober a rae selloù sant Langis dezhi (Gregor), sellet a rae a-druez outi, chom a reas e selloù tener da barañ warni, sellout a rae outi gant teneridigezh, e alan a oa warnezi, sellet a rae brav outi ; *jemanden zärtlich streicheln,* ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, moumounañ u.b. ; *sie sind sehr zärtlich zueinander,* sev eo ar bed kenetrezo ; **2.** falleganik, blin, tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, disterik, moanik, bouk e galon, gouezel.

Zärtlichkeit b. (-,-en) : teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekter g., c'hwekted b., flour g., flourder g., flourenn b., hegarated b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b., moumounerezh g.

Zärtlichkeiten lies. : moumounerezh g., moumounoù lies, kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., lallaigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., sev g., karantezioù lies., chalantiz b., chouradennoù lies., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies.

Zärtling g. (-s,-e) : penn pezhell g., paotr maouezet g., katell b., gwregig b., chuchuenn b., gogez g., kateller g., polez b., lallaig g., pitell g., piteller g., tarzheller g., Yann-Vari Gogez g.

zaseln V.gw. (hat gezaselt) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz.

Zäsium n. (-s) : seziom g.

Zaspel b. (-,-n) : kudenn b., kudennad b.

ZAST b. (-) : [*berradur evit* **Zinsabschlagsteuer**] savadenn tailhoù treziadek b.

Zaster g. (-s) : P. [arc'hant] glazarded lies., glaou str., kregin lies., kailh g., segal str., moulloù lies., kraf str.

Zäsur b. (-,-en) : **1.** troc'h g. ; **2.** [barzh.] dambaouez g., troc'h-gwerzenn g. ; *falsche Zäsur,* kammdroc'h g.

Zauber g. (-s,-) : boem b., strobinell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breoù g., kilh g., boemerezh g., strobinellerezh g., kazel-ge b., rouestl-hud g., tro-hud b., trugar b., dudi g., bam g., chalm g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., moliac'h g., touellerezh g., touellenn b., sort g., moliac'h g., gouestl g. ; *einen Zauber lösen,* terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar breoù, distrobinellañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *unter jemandes Zauber stehen,* bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ boemet (bamet, desevet, gouestlet e spered) gant u.b. ; *wie durch Zauber entstanden,* evel dre hud, evel dre vurzhud, evel dre achantouriezh, evel dre un dro-hud ; *deine Zauber binden wieder, was die Mode streng geteilt,* adunaniñ a rez bep eur ar re a c'houzañv disrann ; *der Zauber ist verflogen,* steuziet ar voem ; *der Zauber der Nacht,* hud an noz g., boem gevrinus an noz b.

Zauberblick g. (-s,-e) : sell teogus g., sell boemus g.

Zauberbuch n. (-s,-bücher) : agripa g.

Zauberei b. (-,-en) : sorserezh g., hud g., huderezh g., hudoniezh b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobinellerezh g., breoù g., chalm g. ; *jemanden durch Zauberei heilen,* digejañ u.b., diskontañ u.b., kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberei treiben,* ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, stignañ strobinelloù, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, ober moliac'hoù, ober troioù sorserezh.

Zauberer g. (-s,-) : **1.** chalmer g., achantour g., strobineller g., huder g., hudour g., bamer g., bamour g., boemer g., sorser g., jodouin g., kelc'hier g., signer g., amboubal g. ; **2.** majisian g., sigoter g.
Zauberflöte b. (-,-n) : [sonerezh] *die Zauberflöte,* ar Fleüt Hud b.
Zauberformel b. (-,-n) : diskonterezh hud g., komzoù hud lies., gerioù hud lies., frazenn hud b., gerioù moliac'hus lies., komzoù moliac'hus lies. ; *jemanden durch Zauberformeln von einer Krankheit heilen,* diskontañ u.b. diouzh un droug bennak, kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberformeln,* orezonoù lies., oremuzoù lies.
Zaubergehänge n. (-s,-) / **Zaubergehenk** n. (-s,-e) : ardigell hud g., tilsam g.
zauberhaft ag. : boemus, teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, hudek, hudel, … hud, drouizel, estlammus ; *zauberhaftes Gemälde,* taolenn voemus b.
Adv. : *zauberhaft schön,* ur c'haer gwelet anezhañ, kaer (koant) evel an heol, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, brav ha kempenn, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; *diese Musik ist zauberhaft anzuhören,* un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.
Zauberin b. (-,-nen) : **1.** achantourez b., strobinellerez b., hudourez b., sorserez b., boudig b., gwennvoudig b., amboubalez b. ; **2.** majisianez b., sigoterez b.
zauberisch ag. : strobinellus, teogus, boemus, marzhus, estlammus, hud, moliac'hus, bamus.
Zauberknoten g. (-s,-) : ere-hud g., rouestl-hud g.
Zauberknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.
Zauberkraft b. (-) : huderezh g., hudoniezh b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobinellerezh g., drouizelezh b., achantouriezh b., sorserezh g., galloudoù hud lies., gouestl g.
Zauberkunst b. (-,-künste) : hudouriezh b., hudoniezh b., huderezh g., hud g., boemerezh g., strobinellerezh g., achantouriezh b., sorserezh g. ; *Zauberkünste,* taolioù fizik lies., strobinelloù lies., sorserezhoù (Gregor) lies., breoù g., troioù-hud lies., moliac'hoù lies.
Zauberkünstler g. (-s,-) : majisian g., sigoter g., huder g., hudour g., sorser g., bamer g.
Zauberkunststück n. (-s,-e) : taol fizik g., taol majisian g., strobinell b., tro-hud b., moliac'h g.
Zauberland g. (-s,-länder) : bro ar marvailhoù b., bro varvailhus b., bro vurzhudus b., rouantelezh ar boudiged b.
Zauberlaterne b. (-,-n) : kleuzeur hud b., lamp hud g.
Zauberlehrling g. (-s,-e) : paotrig hag a zo o teskiñ evit mont da sorser g., paotrig hag a zo o teskiñ bezañ sorser g.
Zaubermärchen n. (-s,-) : marvailh g., moliac'h g.
Zaubermittel n. (-s,-) : breoù g., touellenn b. ; *jemanden durch Zaubermittel heilen,* digejañ u.b., diskontañ u.b. diouzh un droug bennak.
zaubern V.k.e. (hat gezaubert) : **1.** lakaat da zont war wel gant un taol bazh-hud, lakaat da zont war wel dre achantouriezh ; **2.** [kegin.] mitonañ, prientiñ.
V.gw. (hat gezaubert) : **1.** stignañ strobinelloù, kaout breoù, ober fizik, ober troioù fizik, ober moliac'hoù, ober troioù sorserezh, ober troioù-hud, bezañ strobineller, bezañ hudour ; *ich kann doch nicht zaubern,* n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; **2.** kinnig taolioù fizik, kinnig taolioù majisian.
zauberreich ag. : leun a varvailhoù, leun a achanterezh, marzhus, marvailhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel.
Zauberring g. (-s,-e) : gwalenn-hud b.
Zauberrute b. (-,-n) : bazh-hud b., bazh-vurzhudus b., gwialenn-hud b.
Zauberschlag g. (-s,-schläge) : taol bazh-hud g. ; *wie mit einem Zauberschlag,* evel dre hud, evel dre vurzhud, evel dre achantouriezh.
Zaubersiegel n. (-s,-) : tilsam g.
Zauberspiegelung b. (-,-en) : touell g., touellwel g.
Zauberspiel n. (-s,-e) : sorserezh g.
Zauberspruch g. (-s,-sprüche) : frazenn hud b., diskonterezh hud g., komzoù hud lies., gerioù hud lies.
Zauberstab g. (-s,-stäbe) : **1.** bazh-hud b., bazh-vurzhudus b., gwialenn-hud b. ; **2.** P. pidenn b., bitouzenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.
Zauberstimme b. (-,-n) : mouezh voemus b., mouezh teogus b.
Zauberstück n. (-s,-e) : taol fizik g., taol majisian g., moliac'h g., strobinell b., tro-hud b.
Zaubertinte b. (-,-n) : liv-skrivañ hud g.
Zaubertrank g. (-s,-tränke) : died hud b., broued hud g., dramm hud g., c'hwistantin g., kilh g. ; *jemandem einen Zaubertrank verabreichen,* reiñ kilh d'u.b., kilhañ u.b., reiñ ur c'hwistantin d'u.b., reiñ c'hwistantin d'u.b.
Zaubertrick g. (-s,-s) : taol fizik g., taol majisian g., moliac'h g., strobinell b., tro-hud b.
Zauberwelt b. (-,-en) : bed marvailhus g., bed burzhudus g., bed moliac'hus g., bro ar marzhioù b.
Zauberwesen n. (-s) : sorserezh g., hudouriezh b., achantouriezh b., strobinellerezh g.
Zauberwort g. (-s,-e) : ger hud g., komz moliac'hus b., ger moliac'hus g.
Zauberwurzel b. (-,-n) : mandragon b.
Zauche b. (-,-n) : **1.** kiez b. ; **2.** P. louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b.,

flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.

Zauderei b. (-,-en) : termerezh g., termadenn b., termadennoù lies., lure g., entremar g., tarc'hwezherezh g., mordo g., argred g., argrederezh g., lugud g.

Zauderer g. (-s,-) : **1.** torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g. ; **2.** P. luguder g., ruzer g., belbeter g.

zauderhaft ag. : diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, silwink, horell, war vordo, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, aonik, lugut, gant lure.

Zauderhaftigkeit b. (-) : termerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., termadennoù lies.

zaudern V.gw. (hat gezaudert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, tastornat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, tardañ, daleañ, digareziñ, lureiñ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, bezañ etre daou bleg, soetiñ, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, kaeañ, amzeriñ, douetiñ, heniñ, hezañ, ober daou soñj, daousoñjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, tortilhañ, arvariñ ; *nicht gezaudert ! da darf nicht gezaudert werden !* n'eus ket da dortañ ! n'eus ket da gaeañ ! arabat chom (arabat menel) da dortañ ! arabat chom da dermal ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ha diouzhtu ! bec'h dezhi hep termal ! ; *ohne zu zaudern,* hep tardañ, hardizh, dihop, her, hep ober seizh soñj, hep chom da yariñ na da varc'hata, hep termal, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep argilañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-brest, brav-mat.

Zaudern n. (-s) : termerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., argred g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., termadennoù lies.

zaudernd ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, war vordo, horell, diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink.

Zaum g. (-s, Zäume) : **1.** kabestr g., brid g., rañjenn b. ; *ein Pferd am Zaume führen,* ren ur marc'h, sachañ e varc'h war-bouez e gabestr ; *einem Pferd den Zaum anlegen,* lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h ; **2.** [dre skeud.] *seine Zunge im Zaume halten,* diwall (derc'hel, beilhañ) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, beilhañ war e soñjoù, mirout (gouarn) e deod, beilhañ war e galon, diverraat e deod ; *jemanden im Zaum halten,* derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor), kemer ar c'hreñv war u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b. ; *seine Leidenschaften im Zaume halten,* gwakoliañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e youloù fall, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan, moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war e galon, kaout al levezon war e youloù fall, ober (derc'hel) penn d'e youloù fall, trec'hiñ e youloù fall, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; *sich im Zaum halten,* derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon.

zäumen V.k.e. (hat gezäumt) : **1.** kabestrañ, bridañ, rañjennañ ; **2.** [dre skeud.] gwakoliañ, moustrañ war, gwaskañ war, bezañ mestr da, kaout al levezon war, ober (derc'hel) penn da, trec'hiñ, trec'hiñ da, bezañ trec'h da, reoliañ, lakaat da sujañ, herzel ouzh, mougañ, plegañ.

Zaumgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwenneg ar chañs g.

Zaumzeug n. (-s,-e) : harnaj g., harnez g., stern g., sternaj g., ave b. ; *das Zaumzeug abnehmen,* dirañjennañ, divridañ, digabestrañ, diharnezañ, diharneziñ.

Zaun g. (-s, Zäune) : **1.** kael b., sklotur g., kae g., kaead g., kleuz g., treilh b. ; *Drahtzaun,* kael orjal b., treilheris g., treilh orjal b., treilhenn orjal b. ; *Lattenzaun,* kael c'houlazhoù b., kael bannoù prenn b., treilh c'houlazhoù b., kaead peulioù g. ; *lebender Zaun,* garzh b., kae g., kleuz g., treilh b. ; *geflochtener Zaun,* treilh(enn) b., plezhenn b., plegenn b., plionenn b. ; *elektrischer Zaun,* sklotur dredan b., orjalenn dredan b., paotr-saout tredan g., P. mous-saout g. ; *schlecht errichteter Zaun,* gougleuz g. ; *etwas mit einem Zaun umgeben,* kaeañ udb, klozañ udb, kaelat udb, peulgaeañ udb, peuliañ udb, kleuziañ udb, plezhenniñ udb ; *er sprang gelenkig über den Zaun,* lammat a reas gwevn dreist ar gael ; *das Huhn war über den Zaun geflogen,* ar yar a oa aet war nij dreist ar gael ; **2.** [dre skeud.] *einen Streit vom Zaun brechen,* dirollañ da skandalat u.b., dirollañ da chikanañ u.b., klask dael (afer, fred, rev, chikan, trouz, frot, heskin, kastrilhez, noaz) ouzh u.b. ; *einen Krieg vom Zaun brechen,* digeriñ brezel ; *eine Prügelei vom Zaun brechen,* lakaat kann da sevel, lakaat frigas da sevel.

Zaunblume b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.
Zaunbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.
zaundürr ag. : P. [Bro-Aostria] treut evel un harink, distruj.
zäunen V.k.e. (hat gezäunt) : garzhañ, kaeañ, kaelat, kaeliañ, klozañ, kleuziañ.
Zaungast g. (-es,-gäste) : **1.** klapez g., tarieller g. ; **2.** an hini hag a sell ouzh un abadenn hep paeañ g., c'hwib g.
Zaunkönig g. (-s,-e) : [loen.] dreolan b. [*Regulus* ha *Leptopoecile*] - laouenan-gwenn g. [*Regulus regulus*] - laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b. [*Troglodytes troglodytes*] - minorig g. - troc'han g. - roueig g. - evn-Doue g.
Zäunling g. (-s,-e) : [louza.] gwezvoud g., boued-gavr g., iliavrez g.
Zaunpfahl g. (-s,-pfähle) : **1.** peul sklotur g.; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Zaunpfahl winken,* ober sin a-wel-kaer d'u.b.
Zaunrecht n. (-s) : gwir a sell ouzh ar skloturioù g.
Zaunriegel g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
Zaunrose b. (-,-n) : [louza.] agroaz str.
Zaunrübe b. (-,-n) : [louza.] bara-an-hoc'h g., boked-ar-chas-klañv g. ; *weiße Zaunrübe,* [*Bryonia alba L.*] gwinienn-wenn b. ; *schwarzbeerige Zaunrübe, schwarzfrüchtige Zaunrübe,* [*Bryonia nigra, Bryona alba baccis nigris*] kaol-du str. ; *rotfrüchtige Zaunrübe, zweihäusige Zaunrübe, rotbeerige Zaunrübe, rote Zaunrübe,* gouezirvin str.
Zaunschlüpfer g. (-s,-) : [loen.] dreolan g., laouenan-gwenn g., laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b., minorig g., troc'han g.
Zaunweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str.
Zaunwicke b. (-,-n) : [louza.] jarjerell g.
Zaunwinde b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.
Zaupe b. (-,-n) : **1.** kiez b. ; **2.** heizez b., karvez b. ; **3.** P. louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall g., pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'hen g., lovrgen b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b.
zausen V.k.e. (hat gezaust) : **1.** hilgenniñ, sachañ-disachañ ; *jemanden bei den Haaren zausen,* sachañ war blev u.b. ; **2.** fuilhañ, houpañ ; **3.** gwallgas, atahinañ, hegaziñ.
z.B : [*berradur evit* **zum Beispiel**] d.sk. [da skouer].
z.b.V : [*berradur evit* **zur besonderen Verwendung**] evit kefridiezhoù dreistordinal.
z.D : [*berradur evit* **zur Disposition**] e gourc'hemenn [u.b.]
ZDF n. (- *pe* -s) : [*berradur evit* **Zweites Deutsches Fernsehen**] eil chadenn skinwel alaman b., eil ristenn skinwel alaman b.
Zebra n. (-s,-s) : roudenneg g., zebr g., roudennazen [*liester* roudennezen] g. ; *die Zebras gehören zur Familie der Pferde,* javed a zo eus an roudenneged.
zebraartig ag. : roudennek, dazroudennek ; *zebraartig streifen,* dazroudennañ, roudennañ.
Zebrastreifen lies. : treuzenn gerzhourien b., treuzenn dachet b.
Zebu g. (-s,-s) : zebu g., ejen Indez g.
Zecchine b. (-,-n) : [kozh, moneiz] sekin g.
Zechbruder g. (-s,-brüder) : kile riboul g., mignon riboul g., peul-tavarn g., lamprezenn b., reder tavarnioù g.
Zeche b. (-,-n) : **1.** lodenn b., kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., [dre astenn.] boued g., evajoù lies., festailhoù lies., notenn b., fakturenn b. ; *die Zeche bezahlen,* **a)** paeañ an notenn ; **b)** [dre skeud.] derc'hel ar c'holl en e du e-unan, mont d'e c'hodell, mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, meudañ, bezañ en e c'haou, koustañ ker d'an-unan, paeañ ar mizoù, kaout miz, pochañ, bilheouziñ, kaout mizoù, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, paeañ diwar-bouez e yalc'h, bezañ d'an-unan bremañ da zougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *für jemanden die Zeche bezahlen,* dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all.
2. mengleuz b., min g., poull-mengleuz g. ; *Kohlenzeche,* poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
3. korfuniad g., kevredigezh b.
zechen V.gw. (hat gezecht) : pintal, trezennañ, kleuzañ gwer, evañ kaer, chopinata ; *wacker zechen,* lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, trezennañ, kleuzañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, pintal, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak ; *er hat schwer gezecht !* hennezh en deus karget muioc'h evit ne c'hall charreat, distaget en deus forzh banneoù, e ratre vat emañ, tapet en deus ur garg, re garg eo e garg.
Zechenbau g. (-s) : mengleuzerezh g.
Zechenhof g. (-s,-höfe) : penn ar poull-mengleuz b.
Zechenholz n. (-es,-hölzer) : prenn mengleuz g.
Zechenkoks g. (-es,-e) : glaou-kok evit ar vetalouriezh g., glaou-goulosk evit ar vetalouriezh g.
Zechenplatz g. (-es,-plätze) / **Zechenvorplatz** g. (-es,-plätze): penn ar poull-mengleuz b.
Zecher g. (-s,-) : ever g., trezer g., lonker g., mezvier g., pantier g., korfeg g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *von Kneipe zu Kneipe pilgernder Zecher,* lamprezenn b., rouler g., ribouler g.
Zecherei b. (-,-en) : evadeg b., mezvadeg b.
zechfrei ag. : *jemanden zechfrei halten,* reiñ chervad d'u.b. diwar-bouez e yalc'h, gwalc'hiñ e gorzailhenn d'u.b.
Zechgast g. (-es,-gäste) : kouviad g., kenbreder g., banvezer g.
Zechgelage n. (-s,-) : evadeg b., mezvadeg b.
Zechgeselle g. (-n,-n) : kile riboul g., mignon riboul g.

Zechgesellschaft b. (-,-en) : strollad tud o riboulat g.
Zechine b. (-,-n) : [kozh, moneiz] sekin g.
Zechkumpan g. (-s,-e) : kile riboul g., mignon riboul g., kenribouler g.
Zechpreller g. (-s,-) : droukpreder g.
Zechprellerei b. (-) : droukpred g.
Zechstein g. (-s) : permian uhelañ g.
Zechtour b. (-,-en) : riboul g., taol bos g., bos g. ; *eine Zechtour machen,* ober tro ar chapelioù, riboulat, mont da vreskenn, c'hoari bos, c'hoari las, furikat, ober bos, ober un taol bos, riotal, roulañ, riblañ, mont e bos.
Zeck g. (-s,-en) [Bro-Aostria] : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g., boskard g., megel b., porailh g., tarag str., tortis str.
Zeckbeere b. (-,-n) : [louza.] lus str., lusenn b. ; *Zeckbeeren pflücken,* lusa.
Zeckbeerkraut n. (-s) : [louza.] gwez-lus str., plant lus str.
Zecke b. (-,-n) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g., boskard g., megel b., porailh g., tarag str., tortis str.
Zedent g. (-en,-en) : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).
Zeder b. (-,-n) : [louza.] sedrez str., gwez-sedrez str., sedrenn b.
Zedernholz n. (-es) : koad sedrez g., sedrez g.
zedieren V.k.e. (hat zediert) : dilezel, ober dilez eus, dizerc'hel ; *sein Eigentum zedieren,* ober dilez eus e beadra, riklañ e vragoù ; *jemandem Rechte zedieren,* ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b.
Zedierung b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b.
Zeh g. (-s,-en) : biz-troad g. ; *der große Zeh,* biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *der kleine Zeh,* biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen,* war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten,* gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b.
Zehe b. (-,-n) : **1.** biz-troad g., biz g. ; *die große Zehe,* biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *die kleine Zehe,* biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen,* war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus,* patatez nevez am eus em loeroù ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten,* gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b. ; *vom Wirbel bis zur Zehe,* penn-ha-troad, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-korf-ha-troad, glez ; *Pferde haben nur eine funktionale Zehe,* pavioù ar marc'h n'o deus nemet ur biz, unkarnek eo ar c'hezeg.
2. [louza.] ivin g., oeñs g., bochad g. ; *Knoblauchzehe,* ivin kignen g., oeñs kignen g., bochad kignen g.
3. [dre skeud.] P. *jemandem auf die Zehen treten,* feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b.
Zehenfüßler g. (-s,-) **/ Zehengänger** g. (-s,-) : [loen.] biztroadgerzher g., bleñchkerzher g.
Zehenglied n. (-s,-er) **/ Zehenknochen** g. (-s,-) : [korf.] oeñs g., mell-biz g., mailh g. ; *mittleres Zehenglied,* mailh-etre g.
Zehennagel g. (-s,-) : ivin biz-troad g.
Zehenspitze b. (-,-n) : beg an troad g., bleñch an troad g. ; *Zehenspitzen,* begoù an treid lies., bleñchoù an treid lies. ; *auf Zehenspitzen gehen,* mont war beg e droad, mont war begoù e dreid, mont war bleñchoù e dreid.
Zehenspitzengänger g. (-s,-) : [loen.] karngerzher g.
Zehenstand g. (-s,-stände) : [sport] stumm war begoù an treid g.
Zehent g. (-s,-en) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Zehenten erheben,* kamparzhiñ, deogañ.
Zehentner g. (-s,-) : deogour g., kamparzher g.
zehn niv. : dek ; *die zehn Finger,* an dek biz ; *die zehn Gebote,* dek gourc'hemenn Doue / dek gourc'hemenn ar Reizh / an dek gourc'hemenn reizh (Gregor), an dek gourc'hemenn eus ar Reizh lies., gourc'hemennoù Doue, gourc'hemennoù ar Reizh ; *zehn Uhr,* dek eur ; *zehn Kühe,* dek buoc'h lies., un dek a saout g. ; *zehn schöne Pferde,* dek vrav a gezeg lies. ; *etwa zehn,* un dek bennak, war-dro dek ; *ungefähr zehn Euro,* un dek euro, un dek euro bennak ; *es waren unser zehn,* dek a oa ac'hanomp ; *zu zehnen,* a-zegoù, a-zegadoù, dre zegoù, dre zegadoù, dek ha dek ; *durch zehn dividieren,* dekvedenniñ ; *mit zehn mal nehmen, mit zehn multiplizieren,* dekkementiñ ; *von zehn jeweils einer,* unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek.
Zehn b. (-,-en) : deg g., degad g. ; *eine römische Zehn,* un deg skrivet e sifroù roman g., [kartoù] *Herz-Zehn,* deg keur g., deg a geur g.
zehnbändig ag. : hag a ya dek levrenn d'ober anezhañ, … dek levrenn.
Zehneck n. (-s,-e) : dekkogneg g., dekkorneg g.
zehneckig ag. : dekkognek, dekkornek.
Zehnender g. (-s,-) : karv seizh vloaz g., karv dek korn g.
Zehner g. (-s,-) : **1.** barzhoneg dek gwerzenn g./b. ; **2.** [mat.] degad g. ; **3.** bilhed dek euro g., bilhed dek mark g. ; **4.** pezh dek pfennig g., pezh dek santim g.
Zehnerkarte b. (-,-n) : karned dek tiked g., karned dek bilhed g.
zehnerlei Adv. : *auf zehnerlei Art,* en dek doare disheñvel ; *er betreibt zehnerlei zugleich,* un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro.
Zehnerpackung b. (-,-en) : pakad dek g.
Zehnerreihe b. (-,-n) : [mat.] kolonenn an degadoù b., bann an degadoù g.
Zehnerschritt g. (-s,-e) : *in Zehnerschritten zählen,* kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek.
Zehnersystem n. (-s) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekvedennel g., niveradur dre zegadoù g., niveriñ dre zek g., niveriñ dekredel g.
zehnfach ag. **/ zehnfältig** ag. : dekkement, dek gwech kement all ; *die Preise sind um das Zehnfache gestiegen,* dek gwech kement all eo kresket ar prizioù ; *das Zehnfache, ein Zehnfaches,* un dekkementad.
Zehnfüßler g. (-s,-) : dektroadeg g., dekveder g.

Zehnherrschaft b. (-,-en) : [istor] renad diazezet war ur skolaj a zek reizhaouer g., dekemvirelezh b., dekemviriezh b.
zehnjährig ag. : ... dek vloaz, dek vloaz dezhañ ; *zehnjähriger Jahrestag,* dekveder g.
zehnjährlich ag. : hag a c'hoarvez bep dek vloaz.
Zehnkampf g. (-s,-kämpfe) : dekatlon g.
Zehnkämpfer g. (-s,-) : dekatloner g.
zehnmal Adv. : dek gwech.
Zehnmarkschein g. (-s,-e) : bilhed dek mark g., P. tamm a zek mark g., pezh dek mark g.
Zehnmeterbrett n. (-s,-er) : [sport] plankenn lammat dek metrad g., plankenn lammat dek metr g.
zehnseitig ag. : dekkognek.
Zehnsilber g. (-s,-) : [barzh.] dekveder g.
zehnsilbig ag. : [barzh.] deksilabennek.
zehnstündig ag. : ... dek eurvezh, hag a bad dek eurvezh.
Zehnt g. (-en,-en) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Kleinzehnt,* aoteraj g.
zehntägig ag. : … dek devezh, hag a bad dek devezh.
zehntausend niver : dek mil ; *die oberen Zehntausend,* brasañ juloded (pitaoded, pinarded, krokanted, tarined, oc'haned, oterien, mondianed) ar vro lies. ; [relij.] *die Speisung der Zehntausend,* kresk ar bara g.
zehnte(r,s) ag. : dekvet ; *der zehnte September / der 10. September,* an dek (an 10) a viz Gwengolo ; *Oktober ist der zehnte Monat des Jahres,* Here eo an dekvet miz eus ar bloaz ; *die zehnte Ausgabe,* an dekvet embannadur g. ; *der Zehnte, die Zehnte,* an dekvet g./b. ; *je der Zehnte,* unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *Karl der Zehnte, Karl X.,* Karl dek, Karl X ; *Papst Clemens X. (der Zehnte),* ar Pab Klemant Dekvet g. ; *zu zehnt,* a-zegoù, dre zegoù, dek ha dek.
Zehnte g. (-n,-n) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *den Zehnten abgeben,* paeañ an deog ; *den Zehnten eintreiben,* deogañ, kamparzhiñ ; *jemandem den Zehnten auferlegen,* deogañ u.b.
Zehnteilung b. (-) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekvedennel g.
Zehnteintreiber g. (-s,-) : deogour g., kamparzher g.
zehntel niver : *drei zehntel Liter,* div zekvedenn eus ul litrad.
Zehntel n. (-s,-) : dekvedenn b., dekved g.
Zehntelgramm n. (-s,-e) : dekigramm g.
Zehntelliter g./n. (-s,-) : dekilitr g.
Zehntelmeter g./n. (-s,-) : dekimetr g.
zehntens Adv. : da zekvet, d'an dekvet.
zehntfrei ag. : kuit a zeog.
zehntpflichtig ag. : a vez savez an deog warnañ.
zehren V.gw. ha V.k.d. (hat gezehrt) : **1.** bevañ diwar, debriñ ; *von seinen Vorräten zehren,* boulc'hañ (kemer diouzh, sachañ war) e bourvezioù.
2. P. [dre skeud.] *von seinem Ruhm zehren,* kousket war e lore ; *von eigenem Fett zehren,* tennañ hep lakaat ; *aus einem Beutel zehren,* rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo.
3. krignat, drastañ, ragnat, dinerzhañ ; *das Fieber zehrt an ihm,* an derzhienn a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisec'hañ gant an derzhienn ; *zehrend,* sec'hedus (Gregor) [terzhienn sec'hedus] ; *der Kummer zehrt an ihm,* krignet (rannet, ragnet) eo e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, o vagañ (o valañ, o lonkañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, izel eo ar banniel gantañ, gant kleñved ar penn du emañ, gant ur barrad blues emañ, pounner eo e spered, kastizañ a ra, dizeriañ a ra ; *die Seeluft an der Küste zehrt,* an aod a zo naonus, divouedañ a ra aer an aod.
4. aezhenniñ, mont da aezhenn, koazhañ.
Zehrer g. (-s,-) : trezer g. ; *dem Sparer gehört ein Zehrer,* tad ha mamm vailhant, bugale feneant - goude ar rastell, ar forc'h - goude ar serrer e teu an diserrer - war-lerc'h un dastumer e teu un dispigner - henhont a zo o verniañ gant ar rastell e-pad m'emañ e vugale o ledañ gant ar forc'h.
Zehrfieber n. (-s,-) : langis b., terzhienn sec'hedus b. / terzhienn itik b. / terzhienn itik yen b. (Gregor).
Zehrkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Zehrpfennig g. (-s,-e) : pourvezioù-beaj lies., beajadur g.
Zehrung b. (-,-en) : **1.** pourvezioù-beaj lies., beajadur g. ; **2.** [mezeg.] langis b. ; **3.** [relij.] nouenn b., pask-klañvourien g., an Aotrou Doue g. ; *die heilige (Weg)zehrung,* sakramant an Aoter a gaser da neb zo dare, bezent pe ne vezent ket war yun (Gregor) g.
Zehrwurz b. (-,-en) : [louza.] boued-naer g., troad-leue g.
Zeichen n. (-s,-) : **1.** arouez b., arouezinti b., sin g., arverk g., merk g., merkad g., kemenn g., sinal g. ; *ein Zeichen mit der Hand machen,* ober ur sin gant e zorn, ober un hejadenn gant e zorn, ober un hejadenn d'e zorn ; *das Zeichen zum Aufbruch geben,* ober sin da vont kuit (da vont el lev, da vont en hent), reiñ an arouez da vont en hent ; *konventionelles Zeichen,* arouez emglevel b., sinal emglevel g. ; *Abfahrtszeichen,* arouez da vont kuit b. ; *Verkehrszeichen,* panelloù an hentoù, panelloù ardameziñ, panelloù hentañ ; *chemisches Zeichen,* arouez kimiek b. ; [dre skeud.] *ein Zeichen des Himmels,* ur c'hemenn a-berzh Doue g.
2. micher b. ; *er ist seines Zeichens Maurer,* mañsoner eo diouzh (dre) e vicher, mañsoner a vicher eo.
3. [kenw] dave g., daveenn b. ; *Ihr Briefzeichen,* ho tave, dave ho lizher g.
4. *Warenzeichen,* merk marilhet g., label g.
5. *Lesezeichen*, **a)** merk g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; **b)** [stlenn., moull.] sined g.
6. ardamez g., arouezenn b., arouez b., sin g., lun g., azon g. ; *das Zeichen des Kreuzes,* arouez ar groaz b, sin ar groaz g. ; *chemisches Zeichen,* arouez kimiek b. ; [stered.] *das Zeichen des Widders,* arouez ar Maout b., sin ar Maout g. ; *unter einem guten Zeichen,* dindan ur blanedenn vat ; *im Zeichen (t-c'h),* dindan arouez [udb], dindan sin (udb) ; *zum Zeichen (t-c'h),* evit diskouez [udb]

; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen,* sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv.
7. raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., anad g., azon g., ditour g., reze g. ; *das ist kein gutes Zeichen,* sin gwall fin eo an dra-se, an dra-mañ a zo gwall sinadoù dimp, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant ; *die Zeichen der Zeit,* sinoù an amzer o ren lies.
Zeichenblock g. (-s,-blöcke/-blocks) : bloc'h-tresañ g.
Zeichenbrett n. (-s,-er) : plankenn tresañ g.
Zeichendeuter g. (-s,-) : divinour g., urisinour g.
Zeichendeuterei b. (-) / **Zeichendeutung** b. (-) : divinouriezh b., urisinerezh g.
Zeichendreieck n. (-s,-e) : skouer b.
Zeichenerklärung b. (-,-en) : alc'hwez g., disklêriadur g.
Zeichenfeder b. (-,-n) : pluenn dresañ b.
Zeichengebung b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennerezh g., rakkemenn g.
Zeichengeld g. (-s,-er) : moneiz fiz g.
Zeichenkette b. (-,-n) : [stlenn.] chadenn arouezennoù b.
Zeichenkohle b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b.
Zeichenkunst b. (-) : tresouriezh b., linennerezh g.
Zeichenlehrer g. (-s,-) : kelenner war an tresañ g., kelenner war an treserezh g.
Zeichenmappe b. (-,-n) : malizennig tresañ b.
Zeichenpapier n. (-s,-e) : paper tresañ g.
Zeichensaal g. (-s,-säle) : sal dreserezh b.
Zeichensatz g. (-es,-sätze) : [stlenn.] strobad arouezennoù g.
Zeichensetzung b. (-,-en) : [yezh.] *die Zeichensetzung,* ar poentadur g., ar poentaouiñ g., an arouezennoù poentaouiñ lies.
Zeichensprache b. (-,-n) : *die Zeichensprache,* ar yezh veidel b., yezh an arouezioù b., ar bouzareg g., ar yezh vouzarek b. ; *die Zeichensprache lernen,* deskiñ yezh an arouezioù, deskiñ ar yezh veidel, deskiñ bouzareg, deskiñ ar bouzareg, deskiñ ar yezh vouzarek.
Zeichentrickfilm g. (-s,-e) : tresadennoù-bev lies.
Zeichenunterricht g. (-s) : kentelioù tresañ lies.
Zeichenvorlage b. (-,-n) : patrom g., skouer b., stalon g.
zeichnen V.k.e. (hat gezeichnet) : **1.** tresañ, linennañ, arroudennañ, tennañ ; *nach der Natur (nach dem Leben) zeichnen,* tresañ diouzh an traoù (diouzh an natur).
2. merkañ, araoueziñ ; *die Wäsche zeichnen,* lakaat merkoù war ar pezhioù dilhad, ardameziñ ar pezhioù dilhad ; [dre skeud.] *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet,* merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm, merkoù an tourmant hag ar glac'har a oa war he dremm, merket e oa he dremm gant an tourmant hag ar glac'har ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht,* un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *vom Schicksal gezeichnet,* bet gwallgaset gant ar vuhez, bet ruilhet-diruilhet gant an avel.
3. sinañ ; *einen Brief (unter)zeichnen,* sinañ ul lizher ; [dre skeud.] *per Prokura zeichnen,* sinañ dre brokul.
4. foñsañ arc'hant ; *eine Anleihe zeichnen,* asantiñ d'ur brestadenn.
5. isskridañ da ; *Aktien zeichnen,* isskridañ da gevrannoù.
V.gw. (hat gezeichnet) : [hemolc'h] *das Wildschwein zeichnet,* an hoc'h-gouez a ziskouez bezañ bet gwallskoet.
Zeichnen n. (-s) : tresadenn b., tres g., tresad g., tresadur g., treserezh g., tresañ g., linennerezh g. ; *Freihandzeichnen,* treserezh diwar sav g. ; *technisches Zeichnen,* treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g.
Zeichner g. (-s,-) : treser g., tresour g., skeudennaouer g., skeudenner g., skeudennour g., linenner g. ; *technischer Zeichner,* treser kalvezel g.
zeichnerisch ag. : -tresañ, grafek, skeudennel.
Zeichnung b. (-,-en) : **1.** tresadenn b., tres g., tresad g., tresadur g., lun g., linennadur g. ; *Bleistiftzeichnung,* tresadenn greion b. ; *Federzeichnung,* tresadenn bluenn b., pludresadenn b. ; *Kohlezeichnung,* glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b. ; *perspektivische Zeichnung,* selldres g., selldresadenn b., selldresadur g. ; [mat] *Maßzeichnung,* tresadenn skeuliadet b., lun skeuliadet g. ; *geometrische Zeichnung,* lun geometrek, lun mentoniel g.
2. sinadur g., isskrid g.
3. taolennadur g., deskrivadur g.
4. foñsadenn arc'hant b.
Zeichnungsschein g. (-s,-e) : testeni an arc'hant foñset g.
zeigbar ag. : hag a c'heller diskouez, diskouezadus.
Zeigefinger g. (-s,-) : biz-yod g., biz-ar-vagerez g., biz-liper g., eil biz g., bizig-yodoù g., biz ar yod g. ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz,* skalf an dorn g. ; *jemandem mit erhobenem Zeigefinger drohen,* ober biz d'u.b., ober nebaon d'u.b.
Zeigefürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv-diskouez g.
zeigen V.k.e. (hat gezeigt) : **1.** diskouez, lakaat e gwel, lakaat war wel, [en doare-gourc'hemenn nemetken] gwelet ; *ich werde dir die Briefmarke zeigen,* bez' e tiskouezin an timbr-se dit ; *jemandem den Weg zeigen,* poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b. ; *flüchtig zeigen,* damziskouez ; *seine Freude zeigen,* diskouez e levenez ; *echte und tiefe Reue zeigen,* diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev ; *er zeigt, was er kann,* diskouez a ra peseurt danvez a zo ennañ, diskouez a ra pezh a c'hall ; *er kann noch ab und zu Mitgefühl zeigen,* un tamm kalon en deus c'hoazh ; *er zeigt größtes Interesse für die Geschichte seiner Stadt,* poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *zeig mir deine Hand !* gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *ich werde dir, was zeigen,* fritañ a rin vioù dit ; *eine freundliche Miene zeigen,* mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat ; **2.** merkañ ; *die Uhr zeigt zehn nach acht,* an horolaj a verk eizh eur dek ; *das Thermometer zeigt fünf (Grad) unter Null,* ar gwrezverker a verk pemp derez dindan vann ; *die Ampel zeigte Gelb,* melen e oa ar gouloù ; *die Ampel zeigte Rot,* ruz e oa ar gouloù.

V.gw. (hat gezeigt) : *mit dem Finger auf jemanden/etwas zeigen,* diskouez u.b./udb gant e viz, astenn e viz etrezek u.b./udb., astenn e viz a-du gant u.b./udb. ; *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren,* astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden,* biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh ; *die Uhr zeigt auf neun,* an horolaj a verk nav eur.
V.dibers. *es hat sich gezeigt, dass ...,* lakaet (diskouezet) e oa bet anat e ..., anat eo bremañ e ...
V.Em. **sich zeigen** (hat sich (t-rt) gezeigt) : **1.** diskouez bezañ ; *sich feige zeigen,* diskouez bezañ digalon, diskouez bezañ ur c'hrenn-e-revr eus an-unan, diskouez bezañ ur c'hrener gwak a zen, diskouez bezañ ur revr aonik a zen ; *sich gegen jemanden dankbar zeigen, erweisen,* dougen grad vat d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad d'u.b., diskouez e anaoudegezh-vat d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b., bezañ anaoudek e-keñver u.b., kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b., bezañ trugarekaus ouzh u.b., kaout anaoudegezh-vat e-keñver u.b. ; *sich gegen jemanden gütig zeigen,* bezañ kuñv hag hegarat ouzh u.b., bezañ hegarat e-keñver u.b., bezañ mat e-keñver u.b. ; *sich von seiner besten Seite zeigen,* ober e baotr brav ; **2.** dont war wel, mont war wel, dont a-wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diskoachañ, divouchañ, difourkañ, nodiñ, tarzhañ, diguzhat, dispakañ, dizoleiñ, dispakañ e benn, tennañ e fri er-maez, en em zispakañ ; [dre skeud.] *er kann sich überall zeigen,* hennezh a c'hall bale sonn e benn dirak an dud, hennezh a c'hall sellet ouzh an dud etre o daoulagad.
Zeiger g. (-s,-) : **1.** merker g., meneger g., biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b., touchenn b. ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken,* kas biz e eurier war-raok, kas nadozenn e eurier war-raok, kas nadoz e eurier war-raok, lakaat an eurier abretoc'h, lakaat un eurier en a-raok, diaraogiñ un eurier, abretaat un eurier ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken,* kas biz (nadozenn, nadoz) e eurier war-gil, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat un eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ un eurier, diwezhataat un eurier ; *Stundenzeiger,* nadoz (biz g., nadozenn b., spletenn b.) an eurioù b. ; *der große Zeiger (der Minutenzeiger),* nadoz (nadozenn b.) ar munutoù b., an nadoz vras b., biz ar munutennoù g., spletenn ar munutennoù b. ; *Zeiger einer Waage,* nadoz ur bouezerez b., nadozenn ur ventel b., biz ur ventel ; **2.** [stlenn.] reti g.
Zeigerausschlag g. (-s,-ausschläge) : diarroudennadur an nadozenn g.
Zeigerbarometer n./g. (-s,-) : aerbouezer gant dremm g.
Zeigerwaage b. (-,-n) : krog-pouezer g.
Zeigestock g. (-s,-stöcke) : gwialenn b.
zeihen V.k.e. (zieh / hat geziehen) : tamall, kendrec'hiñ, faezhañ ; *jemanden einer Lüge zeihen,* kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), lakaat anat e liv u.b. gevier, ober ur penn gaouiad eus u.b. ; *jemanden des Verrats zeihen,* tamall u.b. da vezañ trubard.

Zeile b. (-,-n) : **1.** linenn b., linennad b., roudennad b., roudenn b. ; *in der vierten Zeile,* war al linenn pevar, war ar pedervet linenn, war ar pevare linenn ; *neue Zeile !* krogit gant ul linenn nevez ! dilinennit ! ; **2.** [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen,* kompren ster damguzh ur skrid bennak ; **3.** steudad b., heuliad g., renkad b., aridennad b., andennad b., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad g., renkennad b. renkenn b., rizennad b., chadennad b. ; *Häuserzeile,* renkennad tiez b., steud tiez b., steudad tiez b., chadennad tiez b. ; *in Zeilen pflanzen (setzen),* plantañ a-rizennoù (dre rizennoù, dre renkennoù, a-regennadoù).
Zeilenabstand g. (-s,-abstände) : etrelinennad b., etrelinenn b. ; *den Zeilenabstand regeln,* etrelinennañ ; *zu geringer Zeilenabstand,* etrelinenn re vihan b. ; *großer Zeilenabstand,* etrelinenn vras b., *mittlerer Zeilenabstand,* etrelinenn grenn b., etrelinenn etre b..
Zeilenende n. (-s,-n) : diwezh al linenn g.
Zeilenfrequenz b. (-,-en) : [skinwel] frekañs al linennoù b.
Zeilenhonorar n. (-s,-e) : gopr diouzh al linennoù embannet g.
Zeilenlänge b. (-,-n) : hirder al linenn g., marzekadur kleiz-dehou g.
Zeilensprung g. (-s,-sprünge) : [barzh.] fourch-gwerzennoù g., gwerzenn a-c'haoliad b.
zeilenweise Adv. : linenn-ha-linenn.
Zeilenzwischenraum g. (-s,-räume) : etrelinenn b.
Zeisig g. (-s,-e) : **1.** [loen.] meleneg g., tarin g. ; **2.** [tr-l] *er ist munter wie ein Zeisig,* drant eo evel ul labous, sichant eo evel heol miz Mae, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel un eostig, seder eo evel ur gwiñver, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, seder eo evel ul laouenan, seder eo evel an deiz, seder eo evel an heol, seder eo evel pemp gwenneg, sart eo evel pemp gwenneg, drant eo evel ur sut binioù, lirzhin eo evel ur vleunienn, bliv eo evel ur c'hazh-koad, gwiv eo evel ur c'hant tachoù.
Zeit b. (-,-en) :

I. [padelezh] amzer, padelezh, pad
II. [marevezh] marevezh, mare, koulz, koulz-amzer, oadvezh, amzer, ampoent, grez
III. koulz-bloaz, mare ar bloaz
IV. 1. poent, koulz. **2.** eur, deiz, deiziad
V. termen
VI. [yezhadur] amzer ar verb

I. [padelezh] amzer g./b., padelezh b., pad g., par g., hirnez amzer b., prantad g., pellder g., pell g. ; *eine unbestimmte Zeit,* ur beamzer b. ; *eine ziemlich lange Zeit,* ur pennad mat a amzer g., ur pennad brav a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul laziad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *die Zeit vergeht (verstreicht),* tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro (hebiou) mont a ra an amzer e sil hag e ber, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro ; *die Zeit verbringen (vertreiben),* tremen (diverrañ, kas) e amzer, ren an amzer, diduiñ an

amzer, diduellañ e amzer ; *eine Zeit lang,* ur pennad amzer g., un nebeud amzer g., ur poulzad amzer g., un herrad amzer g., ul laziad amzer g., un tachad amzer g., ur frapad amzer g., ur c'hwistad g., un taluad g. ; *das verlangt Zeit und Geld,* kement-se a bad hir amzer hag a goust pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù ; *jemandem Zeit lassen, jemandem Zeit geben,* reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b. [evit ober udb] ; *wir haben keine Zeit zu verlieren,* mall 'zo, en em zifretañ 'zo ret, tremen mall eo, poent bras eo, tremen poent eo, tremen mall eo, mill mal eo, pase mall eo, tremen pred eo, despailh a zo, kozh poent eo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dortañ ; *verlorene Zeit,* amzer gollet b. ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig,* ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp ; *seine Zeit mit Spielen vertreiben,* tremen e amzer o c'hoari, kas e amzer o c'hoari, chom da c'hoariellañ, c'hoari evit dizenoeiñ, diduiñ e amzer o c'hoari, diduellañ e amzer o c'hoari, c'hoari evit kargañ e amzer, c'hoari evit diverraat e amzer ; *seine Zeit vertrinken,* kas (tremen) e amzer oc'h evañ, kas e amzer oc'h evañ, kas e vuhez oc'h evañ, na ober ken tra nemet evañ ; *seine Zeit verschlafen,* chom da vagañ ar c'hwen war e wele, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom d'ober laou, chom d'ober teil tomm en e wele, chom da flaeriañ ; *die Zeit wird ihm lang,* kavout a ra hir e amzer ; *der Zahn der Zeit,* ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud (tres) an amzer g., roud (tres) an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben,* e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; *das hat Zeit,* amzer zo c'hoazh, n'eo ket erru ar mor ; *ich habe keine Zeit,* n'em eus ket a amzer da zioueriñ (da goll), amzer a vank din, ne dizhan ket ; *ich habe Zeit dazu,* tizhout a ra din, dibreder (dibres) a-walc'h on, vak a-walc'h eo warnon, vak a-walc'h on, amzer am eus, an amzer am eus d'en ober, peadra a amzer am eus evit en ober ; *wir hatten unendlich viel Zeit,* amzer pezh a garemp hor boa ; *sich Zeit nehmen,* na espern e amzer, na varc'hata e amzer, kemer e amzer evit ober udb, kavout an amzer d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, kaout an habaskter d'ober udb, ober udb war e blijadur, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz, goustadik, ez arouarek, kempennik, war e damm pouez, dibres, dousik ha plaen, plarik), en em daleañ, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, chom da heniñ ; *er nahm sich nicht einmal die Zeit, seine Hose anzuziehen,* ne gavas ket an amzer da wiskañ e vragoù ; *mit seiner Zeit geizen,* bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer, marc'hata e amzer ; *Zeit gewinnen,* gounit amzer, diverrañ, espern e amzer ; *seine Zeit verschwenden,* laerezh e amzer, koll e amzer, debriñ e amzer, kaout amzer gollet, foraniñ e amzer, dispign e amzer, abuziñ e amzer, abuziñ, daleañ e amzer, en em abuziñ, koll e bemp gwenneg, digalzañ e amzer, chom da c'hoariellañ, sourrennañ, koc'honiñ e amzer, straniñ, c'hoari an abuzetez ; *im Laufe der Zeit (mit der Zeit),* gant an amzer, dre ma'z a an amzer hebiou, dre hir amzer, dre hir c'hortoz ; *das ging nur eine Zeit (eine Zeit lang),* kement-se n'en doa ket graet a fonn, an dra-se n'en doa ket padet gwall bell ; *von Zeit zu Zeit,* ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *vor einiger Zeit, vor kurzer Zeit,* n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus tamm 'zo ebet, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, ur mareadig amzer 'zo, un tachad 'zo, ur pennadig 'zo ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen,* evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die meiste Zeit,* ken alies ha bemdez, peurliesañ, peurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ ; *in kurzer Zeit,* e berr amzer, en ur par berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer ; *auf kurze Zeit verreisen,* mont da veajiñ e-pad un nebeud amzer, ober ur veaj verrbad ; *einige Zeit später,* nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, ur pennad goude ; *seit einiger Zeit schon,* ur pennad 'zo, abaoe ur prantad ; *für alle Zeiten,* da viken, da virviken, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer ; *bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten,* betek dibenn ar c'hantvedoù ; *(du) meine Zeit ! (du) liebe Zeit !* va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! ; [kr-l] *kommt Zeit, kommt Rat,* en noz e taper ar silioù, dale a ra vat a-wechoù, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket ; *die Zeit heilt Wunden,* pep tra a dremen gant an amzer, ar poanioù ivez - padout a ra hiroc'h ar vuhez eget ar poanioù - gant an amzer hag an avel ez a pep anken war o divaskell ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit,* a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-

tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.
II. [marevezh] marevezh g., mare g., termen g., koulz g., koulz-amzer g., oadvezh g., oadvezhiad g., amzer b., amzervezh b., hoalad g., ampoent g., grez g., peusad g., poulzad g., prantad g., reuziad g., taolad g., salead g. ; *es gab mal eine Zeit, wo …,* amzer 'zo bet e …, ur mare 'zo bet e …, koulz 'zo bet e …, ur c'houlz 'zo bet e …, poent 'zo bet e …, amzer oa bet e … ; *es hat mal eine Zeit gegeben, wo er nicht mehr gehen konnte,* hennezh a oa bet amzer ne c'halle ket kerzhet ken, ur mare 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken, poent 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken ; *es wird eine Zeit kommen, wo dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen wird,* ur c'houlz a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen,wenn es an der Zeit ist,* va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar mare ; *die Urzeit,* an hoalad kentañ g., an amzerioù kentañ, ar c'hentved g. ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit,* a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *die Vorzeit,* an amzer en tu-hont da soñj Mab-den b. ; *die gute, alte Zeit,* gwechall-gozh, an amzer gozh, an amzer gwechall, an amzer vat a wechall, ar prantadoù mat a wechall ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen,* keuziañ war an amzer dremenet, keuziñ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall ; *die früheren Zeiten,* ar bed kozh g. ; *die jetzige Zeit,* ar bed nevez g. ; *die Steinzeit,* marevezh ar maen g., oadvezh ar maen g. ; *vor Zeiten, in alten Zeiten, in früheren Zeiten,* gwechall, gwechall-gozh, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, en amzer-dremenet ; *die Zeit der Renaissance,* amzer (marevezh g.) an azginivelezh b. ; *die Goethezeit,* marevezh Goethe g. ; *die neuere Zeit,* an amzer nevez b. ; *die Neuzeit,* ar marevezh arnevez g., an nevezvarevezh g. ; *zu Zeiten der Römer,* da vare (en amzer, e grez) ar Romaned ; *zur Zeit (zurzeit),* evit ar mare, d'ar mare-mañ, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en devezhioù-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer-vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *er hat es zur Zeit leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *in Zeiten wie diesen,* bremañ 'n deiz, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz a hiziv, en devezh hiziv, en deiz hiziv, d'an deiz hiziv, d'an eur hiziv, evit ar mare, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, en amzer-vremañ, en amzer hiziv, en hon amzer, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer 'zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, gant an amzer a zo o ren, fenoz, en deiz a fenoz ; *zur Zeit Karls des Großen,* da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat,* en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war,* en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *in unserer Zeit,* en amzer 'zo bremañ, en amzer vremañ, d'an eur hiziv, dre an amzer a ra, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz hiziv, en deiz a hiziv, en amzer a zo o ren ; *zu meiner Zeit,* em amzer dremenet, em amzer yaouank, d'an amzer-me, gwechall pa oan yaouankoc'h ; *zu welcher Zeit ?* pegoulz ? pe da goulz ? pe en amzer ? da be vare ? pevare ? pe da vare ? ; *zu seinen Lebzeiten, zeit seines Lebens,* en e vev, tra ma oa bev, a-hed e amzer, e vuhez-pad, en amzer an den-se, e mare an den-se ; *um diese Zeit,* d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se ; *in letzter Zeit, in der letzten Zeit,* ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *ich war in der letzten Zeit in Brest,* en devezhioù paseet e oan bet e Brest ; *zu dieser Zeit,* d'an ampoent, d'ar poent-se, d'ar mare-se, d'ar mareoù-se, war-dro ar poentoù-se, d'ar mareadoù-se, er mare-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, en amzer-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze ; *gestern, zu dieser Zeit,* dec'h, d'ar c'houlz-mañ, - dec'h, d'ar poent-mañ eus an deiz ; *mit seiner Zeit mitgehen,* kerzhet gant e amzer, mont da heul ar c'hiz, bezañ war an ton ; *in Friedenszeiten,* pa ren ar peoc'h, pa vez peoc'h ; *jetzt ist es an der Zeit dafür,* bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, deuet eo ar mare d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, setu ar pred, deuet eo ar pred, ar pred a zo deuet ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen,* n'emañ ket ar c'houlz da blantañ gwez c'hoazh, n'emañ ket ar c'houlz vat evit plantañ gwez c'hoazh ; *schwere Zeiten,* amzer a strafuilh bras b., amzerioù diaes lies., amzerioù tenn lies., amzerioù fall lies., prantadoù trubuilh lies., mougenn b. ; *das war eine schwere Zeit,* d'ar mare-se e oa kalz a draoù o hegal ; *das ist nicht mehr an der Zeit,* divare (digoulz, digoulzet) eo kement-se, dibred eo an dra-se ; [kozh] *zu der Zeit, da ...,* d'an (en) ampoent ma ..., d'ar mare ma ..., tra ma ..., d'ar c'houlz ma ..., er c'houlz ma ..., en amzer ma ... ; [lu] *seine Zeit abdienen,* ober e goñje, ober e amzer soudard.
III. koulz-bloaz g., mare ar bloaz g., rannamzer b. ; *um diese Jahreszeit,* d'ar mare-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, er c'houlz-mañ eus ar bloaz, evit ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz bloaz-mañ, er mare-mañ eus ar bloaz, er mareoù-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ a'r bloaz, er c'houlz-mañ a'r bloaz ; *Herbstzeit,* diskar-amzer g., skub-delioù g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dibenn-eost g., dibenn-hañv g., dilost eus ar bloaz g., diskar ar bloaz g., diskar an hañv g., ar mizioù du lies., rageost g. ; *Sommerzeit,* hañv g., hañvezh g. ; *zur Erntezeit,* da vare ar mediñ g., da vare an eost g. ; *Fastenzeit,* koraiz g., vijil g. ; *Schonzeit,* [pesketa, chaseal] prantad serridigezh g., mare ma vez berzet mont da chaseal pe da besketa g.
IV. 1. poent g., koulz g., koulzad g., pred g., termen g., ardremez g., mare g. ; *es ist Zeit, die Kartoffeln zu ernten,* pred eo tennañ ar patatez, deuet eo ar mare da dennañ ar patatez erru eo ar c'houlz da dennañ ar patatez ; *es ist Zeit zum Abendessen,* emañ koulz koan, emañ poent koan, erru termen koan, erru eo eur koan, eur koan emañ ; *es ist Zeit (es wird Zeit), dass ich gehe,* erru eo poent sachañ va zreid ganin, poent eo din

sachañ va zreid ganin, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi, pred eo din mont kuit ; *es wird Zeit aufzubrechen,* poent a-walc'h eo mont en hent (mont kuit, kemer foet an nor), pred eo mont kuit ; *es ist höchste Zeit,* poent bras eo, tremen poent eo, kozh poent eo, tremen pred eo, mall 'zo, kozh poent eo, gwall boent eo, mil mall eo, pase mall eo, tremen mall eo, despailh a zo, poent eo kabalat, poent eo dimp hastañ, poentoc'h eo, pase poent eo, en em zifretañ 'zo ret, n'eo ket a-walc'h, koulsoc'h eget koulz eo ; *es ist höchste Zeit, dass du heiratest,* pase poent (tremen poent, kozh poent) eo dit dimeziñ, koulsoc'h eget koulz eo dit dimeziñ ; *alles zu seiner Zeit,* pep tra en deus e goulz - pep tra en deus e amzer - un amzer 'zo da bep tra - ur poent 'zo evit pep tra - amzer 'zo da bep tra - ret eo ober pep tra en e amzer - ret eo ober pep tra e poent hag e mare - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hwezhañ er bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - n'eo ket er goañv eo mont da glask avaloù en ur wezenn - arabat klask vioù fresk e neizhioù warlene - arabat klask vioù fresk e neizhioù kozh - pa vez avel eo nizat, pa vez sioul tamouezat ; *er hat keine festen Zeiten, er hält sich an keine festen Zeiten,* n'eus eur diouzh eur gantañ, n'eus eur ebet gantañ, n'en deus ardremez ebet ; *zu gleicher Zeit, zur gleichen Zeit,* er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, en hevelep eilenn, keit-ha-keit, en ul lod [gant] ; *die Kartoffeln sind alle zu gleicher Zeit aufgegangen,* ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; *zur bestimmten Zeit,* d'ar mare (d'ar poent) merket, d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *zu gelegener Zeit, zu gegebener Zeit,* e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e mare hag e poent ; *zur rechten Zeit,* e-koulz-vat, e-koulz, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent, a-blom ; *jetzt ist keine Zeit dazu,* n'eo ket ar c'houlz vat evit seurt traoù ; *es ist noch Zeit dazu,* e mare emaomp c'hoazh d'ober kement-se, abred a-walc'h emaomp evit ober an dra-se ; *Hauptverkehrszeit,* eurvezhioù ar brasañ tremeniri lies., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri lies., soulgreskoù mareadek an dremeniri lies. ; *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt,* an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da grignat.

2. eur b., deiz g., deiziad g. ; *es ist Zeit !* erru eo an eur ! ; *zu jeder Zeit,* n'eus forzh peur, da bep eur, da bep mare, da bep koulz, da bep frap, koulz pe goulz, d'ur pe amzer, e pep amzer, da nep mare, e nep amzer, atav, bepred, tro-distro, poent pe boent, e poent pe boent, e mare pe vare, e pep mare, e pep amzer ; *die Uhrzeit,* an eur ; *um welche Zeit ?* da bet eur ? ; *morgen um dieselbe Zeit, morgen zur gleichen Zeit,* warc'hoazh d'an eur-mañ, warc'hoazh d'an hevelep koulz (d'ar memes eur) ; *mitteleuropäische Zeit (MEZ),* eur kreiz Europa b., amzer kreiz Europa b. ; *Ortszeit,* eur al lec'h b., eur diouzh an heol b., eur an heol b.

V. termen g. ; *eine Zeit festsetzen,* lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen, deiziadañ udb, deiziañ udb, lakaat un deiziad, koulzadiñ udb ; *auf Zeit kaufen,* prenañ war zle (war dermen).

VI. [yezhadur] amzer ar verb b.

zeit araog. (t-c'h) : *zeit seines Lebens,* en e vev, tra ma oa bev, a-hed e amzer, e vuhez-pad, en amzer an den-se, e mare an den-se.

Zeitabschnitt g. (-s,-e) : keit g., mare g., maread g., rannamzer b., amzervezh b., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., treuziad g., treziad g., frap g., frapad g., grez g., koulz g., koulzad g., pennad amzer g., krogad g., peusad g., poulzad g., pred g., predad g., rabinad g., taolad g., salead g., skourrad g., skrapad g., oadvezh g., oadvezhiad g., lankad g.

Zeitabstand g. (-s,-abstände) : koulzad g., keit g., esaouenn amzer b.

Zeitalter n. (-s,-) : marevezh g., mare g., koulz g., amzervezh b., hoalad g., oadvezh g., oadvezhiad g. [*liester* oadvezhiadoù] ; *das Goldene Zeitalter,* an Oadvezh Aour g., an Oad Aour g. ; *neues Zeitalter,* nevezoadvezh g., nevezvarevezh g. ; *Industriezeitalter,* oadvezh greantel g. ; *Mensch eines bestimmten Zeitalters,* oadvezhiad g. [*liester* oadvezhidi].

Zeitangabe b. (-,-n) : **1.** menegadur an eur g., menegadur an eurioù g. ; *telephonische Zeitangabe,* dihuner dre bellgomz g. ; **2.** deiziad g. ; **3.** [yezh.] **a)** renadenn a verk an amzer b. ; **b)** merkadur an amzer g.

Zeitarbeit b. (-,-en) : labour termenet e bad g., labour amzeriat g.

Zeitarbeitnehmer g. (-s,-) : etreadegour g., etrekargiad g., labourer-etretant g., goprlabourer g.

Zeitaufnahme b. (-,-n) : [poltred] poz g., paouezadenn b.

Zeitaufwand g. (-s) : padelezh al labour b., koll amzer g., abuz amzer g., abuzion b., abuzetez b.

zeitaufwändig / zeitaufwendig ag. : dalc'hus, daletoc'h, daleüs, hag a c'houlenn kalz a amzer, hag a ya kalz a amzer d'e seveniñ, amzerus, a hir amzer, dilañs, ec'hon, bec'hius, labourus, kargus, padus, padel ; *zeitaufwendige Forschungsarbeit,* imbourc'hadenn a hir amzer b., imbourc'hadenn studius b., imbourc'hadenn dalc'hus b., imbourc'hadenn amzerus b., imbourc'hadenn badus b., imbourc'hadenn badel b.

Zeitausgleich g. (-s) : amzer digoll b., eurvezhioù digoll lies.

Zeitauslöser g. (-s,-) : distigner emgefre g.

Zeitbasis b. (-) : [stlenn.] eurier g.

Zeitberechnung b. (-,-en) **/ Zeitbestimmung** b. (-,-en) : 1. amzeriatadur g., jedadur an amzer g., stadadur ar mare g. ; 2. kompod g.

Zeitbild n. (-s,-er) : taolennadur ar gevredigezh d'ur mare bennak b., taolenn stuzioù b.

Zeitbombe b. (-,-n) : bombezenn gant daleer b.

Zeitdauer b. (-) : padelezh b., pad g.

Zeitdruck g. (-s) : termen da zerc'hel g., redadenn a-benn d'an eur b., prez labour g. ; *unter Zeitdruck stehen,*

bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet e labour a-revr gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, beuzet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan.

Zeiteinheit b. (-,-en) : unanenn-amzer b.

Zeiteinteilung b. (-,-en) : implij-amzer g., amzeriadur g.

Zeitenfolge b. (-) : [yezh.] kenglot an amzerioù g.

Zeiterscheinung b. (-,-en) : anadenn arouezius (arouezus) eus ur gevredigezh d'ur mare resis g., arouez ur marevezh bennak b.

Zeitersparnis n. (-ses,-se) : gounid amzer g., espern amzer g.

Zeitfahren n. (-s) : [sport] redadenn a-benn d'an eur b., redadeg a-benn a-benn d'an eur b.

Zeitfolge b. (-) : **1.** urzh hervez red an amzer g., urzh an amzer g. ; **2.** [yezh.] kenglotadur an amzerioù g.

Zeitform b. (-,-en) : [yezh.] amzer b.

Zeitfrage b. (-,-n) : kraf a vremañ g.

zeitgebunden ag. : **1.** liammet gant an amzer ; **2.** arouezius (arouezus) eus ur marevezh.

Zeitgeist g. (-es,-er) : spered ar marevezh g.

zeitgemäß ag. : arnevez, a vremañ.

Zeitgenosse g. (-n,-n) : kempredad g., kenamzeriad g. ; *viele meiner Zeitgenossen,* meur a hini eus va amzer lies. ; *er war ein Zeitgenosse Goethes,* kempred e oa gant Goethe, kempredad Goethe e oa.

Zeitgenossenschaft b. (-) : kempredelezh b.

zeitgenössisch ag. : **1.** kempred, kenamzerel, kenoadek ; *zeitgenössische Quellen,* dielloù eus an amzer-se lies, teulioù kempred lies. ; **2.** kempred, kempredel, hiziv, a vremañ ; *die zeitgenössische Literatur,* al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b.

Zeitgeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn war dermen b., gra war dermen g.

Zeitgeschehen n. (-s) : darvoudoù a vremañ lies.

Zeitgeschichte b. (-) : istor ar bed a vremañ g.

Zeitgeschmack g. (-s) : goust an dud d'ur mare bennak g.

Zeitgewinn g. (-s,-e) : gounid amzer g., espern amzer g.

zeitgleich ag. : kempred, kenoadek ; *zeitgleiche Vorgänge,* darvoudoù kempred lies. ; *zeitgleiche Zivilisationen,* sevenadurioù kempred lies.

Adv. : **1.** war un dro ; **2.** [sport] keit-ha-keit.

Zeitgleichheit b. (-) : kempredelezh b., kenbredelezh b., kendegouezh g.

zeithaft ag. : amzerel, amzeriat.

Zeithaftigkeit b. (-) : [preder.] amzerelezh b.

zeitig ag. : **1.** bremañ, a vremañ ; **2.** prim, abred, abred-mat.

Adv. : **1.** abred, abredik ; *er kam zeitig an*, erruout a reas abredik a-walc'h ; *er hat zeitig seinen Vater verloren,* kollet en deus e dad gwall abred ; **2.** e-koulz-vat, e ratre.

zeitigen V.k.e. (hat gezeitigt) : **1.** degas d'e heul, dougen, reiñ [udb] da frouezh, teurel ; **2.** darevaat.

Zeitigung b. (-) : darevaat g.

Zeitkarte b. (-,-n) : kartenn goumanant b., kartenn koumanant treuzdougen b.

Zeitkauf g. (-s,-käufe) : [arc'hant.] oberiadenn war dermen b., gra war dermen g., marc'had war dermen g.

zeitkritisch ag. : hag a oar burutellañ e varevezh.

Adv. : gant selloù burutellus war e varevezh.

Zeitlauf g. (-s,-läufte) : red an amzer g., dibun g.

Zeitläufte lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadoù lies., trovezhioù lies., red an traoù g.

zeitlebens Adv. : va buhez-pad, e vuhez-pad, h.a.

Zeitlehre b. (-) : kronologiezh b., amzeroniezh b.

zeitlich ag. : marvel, kollidik, bedel, eus ar bed-mañ, amzerel, amzeriat ; *das Zeitliche segnen,* rentañ e ene da Zoue, mont d'ar bed all, mont d'an Anaon.

Adv. : *zeitlich kommen,* degouezhout d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, P. ku-ha-ka).

Zeitlichkeit b. (-) : amzerelezh b., dibadusted b., dibaduster g.

zeitlos ag. : **1.** klasek, klasel, er-maez eus ar gizioù ; **2.** [dre astenn.] divarvel, treamzerel.

Zeitlose ag.k. b. : [louza.] efloud g., karkailh str., digounnar g.

Zeitlosigkeit b. (-) : diamzer b./g., treamzerelezh b.

Zeitlupe b. (-) : [film] gorregezh b., tizh gorrekaet g.

Zeitlupentempo n. (-s) : [film] tizh gorrekaet g. ; *im Zeitlupentempo,* gant un tizh gorrekaet, gant gorregezh.

Zeitmangel g. (-s) : diouer a amzer g., berregezh amzer b. ; *aus Zeitmangel,* dre ma oa re verr an amzer gantañ, dre ziouer a amzer, defot amzer ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen,* ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ.

Zeitmaschine b. (-,-n) : mekanik da veajiñ dre an amzer g., ribourzerez b.

Zeitmaß n. (-es,-e) : [soner.] mentad g.

Zeitmesser g. (-s,-) : padventer g.

Zeitmessung b. (-,-en) : mentadur an amzer g.

Zeitnehmer g. (-s,-) : paotr ar padventer g.

Zeitnot b. (-) : [echedoù] berregezh amzer b., prez g.

Zeitordnung b. (-) : urzh hervez red an amzer g.

Zeitpersonal n. (-s) : etreadegourien lies., etrekargidi lies., labourerien-etretant lies., koskor amzeriat g.

Zeitplan g. (-s,-pläne) : deiziater g., euriadur g., amzeriadur g., implij-amzer g.

Zeitpunkt g. (-s,-e) : poent g., mare g., par g., pred g., koulz g., momed g., andred g., ampoent g., arroud g. ; *zu diesem Zeitpunkt,* d'an ampoent, en amzer-se, en andred-se, da-geñver an amzer-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, d'ar mare-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man gut,* d'ar

c'houlz-se e veze gounid, da neuze e veze gounid ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man ziemlich schlecht,* d'ar c'houlz-se ne oa ket a c'hounidigezh, da neuze ne oa ket a c'hounidigezh ; *zu welchem Zeitpunkt ?* da be boent ? pe da vare ? ; *unbestimmter Zeitpunkt,* peamzer b. ; *zum falschen Zeitpunkt,* en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz ; *bis zu diesem Zeitpunkt,* betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se.

Zeitraffer g. (-s) : [film] tizh buanaet g. ; *im Zeitraffer,* gant un tizh buan-buan.

zeitraubend ag. : hag a c'houlenn kalz a amzer, daletoc'h, daleüs, dalc'hus, amzerus, un abuz tud anezhañ, un abuz amzer anezhañ, bec'hius, labourus, kargus, padus, padel ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch,* gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin.

Zeitraum g. (-s,-räume) : mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh b., treuziad g., treziad g., koulz g., koulzad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., laziad g., c'hwistad g., peusad g., poulzad g., tachad g., momed g., taluad g., taolad g., salead g., skourrad g., skrapad g., lankad g., hirnez amzer b.

Zeitrechnung b. (-) : **1.** kronologiezh b., amzeroniezh b. ; **2.** hoalad g., amzervezh b. ; *zweihundert Jahre vor unserer Zeitrechnung,* daou-c'hant vloaz kent hon amzervezh, daou-c'hant vloaz kent Hor Salver, daou-c'hant vloaz KHS, daou-c'hant vloaz kent Jezuz-Krist ; *im Jahre 70 nach unserer Zeitrechnung,* er bloavezh 70 eus hon amzervezh, er bloavezh 70 goude Hor Salver, er bloavezh 70 G.H.S., goude donedigezh Hor Salver.

Zeitreise b. (-,-n) : beaj dre an amzer b.

Zeitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour dre an amzer g., beajourez dre an amzer b.

Zeitschalter g. (-s,-) / **Zeitschaltuhr** b. (-,-en) : spanaer gant munuterezh g., munuter g., munutennerez b.

Zeitschrift b. (-,-en) : kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b., paperenn b. ; *von der Zeitschrift aufblicken,* sevel e zaoulagad diwar e gelaouenn ; *eine Zeitschrift abonnieren,* koumanantiñ d'ur gelaouenn ; *auf eine Zeitschrift abonniert sein, eine Zeitschrift abonniert haben, eine Zeitschrift beziehen,* bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren,* adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn.

Zeitspanne b. (-,-n) : keit g., mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh b., treuziad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., poulzad g., predad g., rabinad b., taluad g., skourrad g., skrapad g., hirnez amzer b.

zeitsparend ag. : hag a c'haller gounit amzer gantañ.
Adv. : en ur c'hounit amzer.

Zeitstechen n. (-s) : [sport] P. redadenn a-benn d'an eur b.

Zeittafel b. (-,-n) : frizenn gronologel b.

Zeittakt g. (-s,-e) : **1.** [pellgomz] padelezh an unanenn b. ; **2.** [treuzdougen] kadañs an tremen b., stankter g.

Zeitumstände lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadoù lies., trovezhioù lies., red an traoù g.

Zeitumstellung b. (-,-en) : kemm eur g., cheñchamant eur g.

Zeitung b. (-,-en) : kazetenn b., kelaouenn b., paperenn b. ; *Sportzeitung,* kelaouenn sport b. ; *die Zeitung lesen, Zeitung lesen,* lenn ur gazetenn, lenn ar c'heleier ; *Fachzeitung,* kelaouenn arbennik b. ; *Wochenzeitung,* sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b. ; *Tageszeitung,* pemdezieg g., kelaouenn bemdeziek b., kazetenn bemdeziek b. ; *die Zeitung auseinander falten,* dispakañ ar gelaouenn ; *die Zeitung zusammenfalten,* plegañ ar gelaouenn ; *Zeitungen verteilen,* dasparzhañ kelaouennoù ; *von der Zeitung aufblicken,* sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; *eine Zeitung abonnieren,* koumanantiñ d'ur gazetenn ; *auf eine Zeitung abonniert sein, eine Zeitung abonniert haben, eine Zeitung beziehen,* bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist,* forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù, ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein ; *er wurde in den Zeitungen angegriffen,* taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ.

Zeitungsabnehmer g. (-s,-) : koumanantad g., koumananter g.

Zeitungsartikel g. (-s,-) : pennad g., pennad-skrid g.

Zeitungsausrufer g. (-s,-) : embanner kelaouennoù dre gêr g., youc'her kelaouennoù g., hoper kazetennoù g.

Zeitungsausschnitt g. (-s,-e) : arroudenn tennet eus ur gelaouenn b., pennad g., pennad-skrid g.

Zeitungsausträger g. (-s,-) : dezouger kelaouennoù g., kaser kazetennoù g.

Zeitungsbeilage b. (-,-n) : **1.** ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; **2.** follenn vruderezh ouzhpenn [*stag ouzh ur gelaouenn*] b.

Zeitungsente b. (-,-n) : keloù toull g., falskeloù g.

Zeitungsfrau b. (-,-en) : gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b.

Zeitungshalter g. (-s,-) : doug-kelaouenn g.

Zeitungshändler g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.

Zeitungsinserat n. (-s,-e) : enmoulladur g., kemennadenn verr b.

Zeitungskiosk g. (-s,-e) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungskorrespondent g. (-en,-en) : doaretaer g., kelaouaer war gefridi g.

Zeitungsleser g. (-s,-) : lenner kelaouennoù g.

Zeitungsnachricht b. (-,-en) : keloù g.

Zeitungspapier n. (-s,-e) : paper kazetennoù g.

Zeitungsroman g. (-s,-e) : romant-kazetenn g.

Zeitungsschreiber g. (-s,-) : [gwashaus] kelaouenner g., kazetenner, skridacher g.

Zeitungstand g. (-s,-stände) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungsständer g. (-s,-) : palier kelaouennoù g.
Zeitungsverkäufer g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.
Zeitungsverkäuferin b. (-,-nen) : gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b.
Zeitungsverträger g. (-s,-) : [Bro-Suis] dezouger kelaouennoù g.
Zeitungsvertrieb g. (-s) : dasparzhañ kelaouennoù g., dasparzh kelaouennoù g.
Zeitungswesen n. (-s) : kelaouennerezh g.
Zeitungswissenschaft b. (-) : skiant ar c'helaouennerezh b., skiant ar c'hazetennerezh b., kazetennouriezh b.
Zeitunterschied g. (-s,-e) : kemm amzer g. ; *der Zeitunterschied zwischen London und Berlin beträgt eine Stunde,* un eurvezh kemm a zo etre Londrez ha Berlin.
Zeitverhältnisse lies. : kendarvoudoù lies., degouezhioù lies., degouezhadoù lies., trovezhioù lies., red an traoù g.
Zeitvergeudung b. (-,-en) : abuzetez b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., abuzion b., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitvergeudung !* ur c'holl amzer n'eo ken !
Zeitverlauf g. (-s,-verläufe) : **1.** red an amzer g., kerzh an amzer g. ; *im Zeitverlauf,* gant an amzer ; **2.** emzalc'h war hir amzer g., emzalc'h war hir dermen g.
Zeitverlust g. (-es,-e) : abuzetez b., abuzion b., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., koll-poan g. ; *das ist doch kein Zeitverlust, so was zu lesen,* ne vo ket daletoc'h lenn kement-mañ.
Zeitverschiebung b. (-,-en) : kemm amzer g., dale-eur g., kemm-eur g. ; *zwischen Japan und Finnland ist eine Zeitverschiebung von sieben Stunden,* etre Japan ha Finland ez eus seizh eurvezh kemm.
Zeitverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [poltred] stanker g., stouver g.
Zeitverschwender g. (-s,-) : baleant g., den arouarek g., den vak g., straner g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., jalod g., abuzer g.
Zeitverschwendung b. (-,-en) : abuzetez b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., abuzion b., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitverschwendung !* ur c'holl amzer n'eo ken !
Zeitvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat termenet he fad b., kevrat a badelezh resis b.
Zeitvertreib g. (-s,-e) : diverr-amzer g., degas-amzer g., diduell b., diduadenn b., dihued g., diduamant g., diverrañs g., tremen-amzer g., trepetoù lies., abuzetez b.
Zeitverwechslung b. (-,-en) : kammamzeriad b., kammamzeriadur g.
zeitweilig ag. : amzeriat, da c'hortoz, da c'hedal, padennek, berrbad, spanaus, astalus, mareadek, tremen, tremeniat ; *zeitweilige Unterbrechung,* spanaenn b. ; *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst,* torridigezh eus e garg evit ur pennad b., astal g.
Adv. : da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-goulzadoù ; *er ist zeitweilig geistesabwesend,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
zeitweise Adv. : a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-vareadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a vare da vare, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *er ist zeitweise geistesabwesend,* hennezh a zo ur pesketaer loar.
Zeitwert g. (-s,-e) : gwerzh evit ar mare g., talvoudegezh evit ar mare b.
Zeitwind g. (-s,-e) : **1.** avel-genwerzh g., avel-guñv g. ; **2.** avel vareadek g.
Zeitwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb.
zeitwörtlich ag. : [yezh.] verbel, … verb, … ar verb.
Zeitzeichen n. (-s,-) : [sport] sin top-loc'hañ g.
Zeitzone b. (-,-n) : gwerzhid-eur b., rann-eur b.
Zeitzünder g. (-s,-) : tarzher gant daleer g.
Zelebrant g. (-en,-en) : lider g., lidour g., oferenner g., ofiser g.
zelebrieren V.k.e. (hat zelebriert) : lidañ, goueliañ, ofisiñ ; *das Hochamt zelebrieren,* kanañ an oferenn veur (an oferenn bred).
Zelebrität b. (-,-en) : **1.** brud g./b., uhelvrud g./b., anv-kaer g. ; **2.** den brudet g.
Zellbruder g. (-s,-brüder) : lean manati g.
Zelle b. (-,-n) : **1.** [gwiad, skiantoù] kellig b., kevig g. ; **2.** [kambrig] kell [*liester* kelloù, killi] b., kellig b., log b., toull-kambr g., bac'h b. ; **3.** *Telefonzelle,* log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g. ; **4.** *lichtelektrische Zelle,* kellig fotoelektrik b., fotokellig b. ; **5.** [polit.] kellig b.
Zellen- : **1.** kelligaouek, kelligek, kelligel, … ar c'helligoù ; **2.** … kell, … log.
zellenförmig ag. : stummet evel kelligoù, e doare kelligoù, kelligaouek.
Zellengang g. (-s,-gänge) : trepas toull-bac'h g.
Zellengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz roman gelligaouek b.
Zellenhaft b. (-) : bac'hadenn b.
Zellenlehre b. (-) : studi ar c'helligoù g., sitologiezh b.
Zellenrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.
Zellenschmelz g. (-es,-e) : prigwer speurennek str., gwer-pri speurennek str., plomeis speurennek g., amailh speurennek g. ; *Zellenschmelz anbringen,* speurennaouiñ amailh.
Zellenwagen g. (-s,-) : karr-bac'h g.
Zellfaser b. (-,-n) : keluloz g.
Zellgewebe n. (-s,-) : gwiad kelligaouek g., gwiadenn b.
Zellglas n. (-es) : [kimiezh] kelofan® g.
Zellhaut b. (-,-häute) : koc'henn b.
Zellhorn n. (-s) : [kimiezh] selluloid g.
zellig ag. : kelligaouek, kelligel, kelligek.
Zellkern g. (-s,-e) : nukleüz g., kraoñell b. ; *Teilung des Zellkerns,* rannadur ar graoñell g.
Zellknoten g. (-s,-) : [bev.] skoulm kelligel g.
Zellkörper g. (-s,-) : danvez kelligaouek g.

Zellophan® n. (-s) : kelofan® g. ; *in Zellophan® verpackt,* dindan gelofan®.
Zellophanhülle n. (-s) : follenn gelofan® b.
zellophanieren V.k.e. (hat cellophaniert) : *lakaat dindan* gelofan®.
Zellophantüte n. (-s) : sac'hadig kelofan® g.
Zellstoff g. (-s,-e) : **1.** [korf.] keluloz g. ; **2.** [loen.] protoplasma g.
Zellteilung b. (-,-en) : rannadur kelligel g.
zellular ag. : kelligaouek, kelligel, kelligek.
Zelluloid n. (-s) : [kimiezh] selluloid g., keluloid g.
Zellulose b. (-) : keluloz g.
Zellwolle b. (-) : gloan faos g., gloan kelulozek g.
Zelot g. (-en,-en) : gredeg g., margredour g., diboellgredenner g., strizhkredennour g., gredalfoeg g., baraneg g.
Zelt n. (-es,-e) : **1.** telt g., teltenn b., pabell b., tinell b., kaborell b., koban b., stign g., stegn g. ; *ein Zelt aufschlagen,* displegañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; *im Zelt schlafen,* kousket en un deltenn, kampiñ, teltañ ; *das Zelt abbauen, das Zelt abbrechen,* plegañ e deltenn, dizober e deltenn, divontañ e deltenn, dastum e deltenn ; *in einem Zelt unterbringen,* teltañ, tinellañ ; **2.** *Zirkuszelt,* pabell ur sirk b. ; **3.** [lu] stign g. ; **4.** *Himmelszelt,* bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., stergann g., bolz steredennet b., pillig vras b., pillig c'hlas b., ebr g., toenn an deiz b.
Zeltbahn b. (-,-en) : lien teltenn g., ballin delten b.
Zeltbett n. (-s,-en) : gwele kampiñ g., fled g., fledenn b., gwele-rez g.
Zeltblache b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltboden g. (-s,-böden) : pallenn teltenn g.
Zeltbude b. (-,-n) : telt g., tinell b.
Zeltdach n. (-s,-dächer) : **1.** [tisav.] toenn biramidek b. ; **2.** velom g., stign g.
Zeltdorf n. (-s,-dörfer) : kêriadennig deltennoù b., teltva g., teltadeg b.
zelten V.gw. (hat gezeltet) : kampiñ, teltañ.
Zelten n. (-s) : kamperezh g.
Zelter g. (-s,-) : **1.** kamper g. ; **2.** inkane g./b., palafrez g.
Zelterschritt g. (-s) : paz-inkane g., paz-aez g. (Gregor).
Zeltlager n. (-s,-) : **1.** kamp teltennoù g., teltva g., teltadeg b. ; **2.** [lu] kamp stignoù g.
Zeltler g. (-s,-) : kamper g.
Zeltmast g. (-es,-en/-e) : peul pabell g., peul tinell g., peul teltenn g.
Zeltpflock g. (-s,-pflöcke) : piked g., strapenn deltenn b., krog teltenn g.
Zeltplane b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-gampiñ b., teltva g., teltadeg b.
Zeltstange b. (-,-n) : gwialenn doenn b., bazh doenn b.
Zeltwagen g. (-s,-) : karr ballinet g.
Zement g. (-s,-e) : **1.** simant g., pri-brikenn g., pri-raz g. ; *schnell bindender Zement,* simant hag a galed buan g., simant pront g. ; *Schlackenzement,* simant koc'hion g., simant kaoc'h-houarn g. ; *feinster Zement,* flourenn ar simant b. ; *dem Sand Zement beimengen,* lakaat simant e-mesk an traezh ; *Zement anrühren,* meskañ simant, merat simant ; **2.** [korf.] diraskorn g., semant g.
Zementarbeiter g. (-s,-) : simanter g.
Zementfabrik b. (-,-en) : simanterezh b.
Zementfaser b. (-,-n) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.
Zementfaserplatte b. (-,-n) : plakenn fibrosimant b.
Zementfußboden g. (-s,-fußböden) : leur simant b.
zementieren V.k.e. ha V.gw. (hat zementiert) : **1.** simantañ, mañsonat ; **2.** [dre skeud.] startaat.
Zementierer g. (-s,-) : simanter g.
Zementierung b. (-,-en) : [tekn.] semanterezh g.
Zementstahl g. (-s) : dir semantet g.
Zen n. (- *pe* -s) : zen g.
Zenit g. (-s) **/ Zenith** g. (-s) : neinboent g., bannwel g., zenit g. ; *die Sonne steht im Zenit(h),* an heol a zo plom, emañ an heol en e uhelañ (e barr e redadenn, en e greñvañ), emañ uhel an heol en neinboent.
Zeno g. **/ Zenon** g. : Zenon g.
zensieren V.k.e. (hat zensiert) : **1.** barn, priziañ, notennañ ; *einen Schüler zensieren,* notennañ ur skoliad, priziañ labour ur skoliad, reiñ un notenn d'ur skoliad ; **2.** kontrollañ g., ensellet, P. c'hwennat, spazhañ, minellañ, silzigañ.
Zensor g. (-s,-en) : **1.** [Henamzer, Roma] sensor g., kensor g. ; **2.** kontroller g., eveshaer g., sensor g., enseller g., barner g., aotreer g.
Zensur b. (-,-en) : **1.** notenn b. ; *gute Zensuren bekommen,* tapout notennoù mat, kaout notennoù mat ; **2.** barnadenn b., skridvarnerezh g. ; *Theaterzensur,* skridvarnerezh hag a bled gant ur pezh-c'hoari g. ; **3.** kontrollerezh g., eveshaerezh g., aotreerezh g., ensellerezh g., sañsur g. ; *Verschärfung der kirchlichen Zensur,* krizañs b. ; **4.** [Henamzer, Roma] sañsur g., kensoriezh b.
zensurieren V.k.e. (hat zensuriert) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] *sellit ouzh* **zensieren**.
Zensus g. (-,-) : niveridigezh b., niveradeg g.
Zensuswahlrecht n. (-s) : mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiadeg diouzh ar sens b.
Zent[1] g. (-s) : kant g., kantad g. ; *Prozent,* dregantad g., kementad-dre-gant g.
Zent[2] b. (-,-en) : [kozh] lez-asizoù b.
Zentaur g. (-en,-en) : [mojenn.] den-marc'h g.
Zentenarfeier b. (-,-n) : kantveder g.
zentesimal ag. : kantrannet, -kantvedenn.
Zentigramm n. (-s,-e) : kantigramm, kantigrammad g., kentigramm g.
Zentiliter n./g. (-s,-) : kantilitr g., kantilitrad g., kentilitr g.
Zentimeter n./g. (-s,-) : kantimetr g., kantimetrad g., kentimetr g.
Zentimetereinteilung b. (-) : *Lineal mit Zentimetereinteilung,* reolenn dereziek b.
Zentimetermaß n. (-es,-e) : reglenn vuzuliañ b., reolenn vuzuliañ b.
Zentner g. (-s,-) : kantlivr g., kant-lur g., kantolz g., kant lur lies., kant pouez g., hanter-kant kilo lies. ; *Doppelzentner,* kant kilo, daou c'hant lur, kantolz g. ; *pro Zentner,* dre gant lur, ar c'hant-lur ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt, einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt,* tregont

euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf,* ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; *ein Zentner Seeohren,* ur c'hant pouez a ourmel g.

Zentnerlast b. (-,-en) : bec'h pounner g.

zentnerschwer ag. : pounner-bec'h.

zentnerweise Adv. : sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilh, a-leizh, e-leizh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-fonn.

zentral ag. : kreiz, kreizek, kreizel, kreizennel, kreizennek, kreizus.

Zentralabitur n. (-s) : bachelouriezh kevreadel b.

Zentralafrika n. (-s) : Afrika ar C'hreiz b.

zentralafrikanisch ag. : eus Afrika ar C'hreiz.

Zentralbank b. (-,-en) : bank kreiz g.

Zentralbankpräsident g. (-en,-en) : pennrener ar bank kreiz g.

Zentralbau g. (-s,-ten) : savadur savet tro-dro d'ur poent kreiz g.

Zentrale b. (-,-n) : kreizenn b., kreizennad b., sez kreiz g.

Zentraleinheit b. (-,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralgewalt b. (-,-en) : gouarnamant-kreiz g., galloud-kreiz g., beli greiz b.

Zentralheizung b. (-,-en) : tommerezh-kreiz g.

Zentralisation b. (-,-en) : kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g.

zentralisieren V.k.e. (hat zentralisiert) : kreizennañ ; *zentralisierter Staat,* Stad kreizennet b., riez kreizennet b.

Zentralisierung b. (-,-en) : kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g.

Zentralismus g. (-) : kreizennerezh g. ; *Anhänger des Zentralismus,* kreizenner g. ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt,* savelet e voe ar c'hreizennerezh politikel gant an dispac'herien.

zentralistisch ag. : kreizennet.

Adv. : en un doare kreizennet ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert,* ar republik-se a zo savet holl war ar c'hreizennañ, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se.

Zentralkörperchen n. (-s,-) : [bev.] kentrozom g.

Zentralkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizus g.

Zentralmassiv n. (-s) : Tolzenn Greiz b., Kein ar Frañs g.

Zentralnervensystem n. (-s,-e) : [korf.] nervreizhiad-kreiz b., reizhiad nervel kreiz b.

Zentralprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralregierung b. (-,-en) : *die Zentralregierung,* ar gouarnamant-kreiz g.

Zentralschlüssel g. (-s,-) : potenn b., alc'hwez boutin g.

Zentralverriegelung b. (-,-en) : *die Zentralverriegelung der Türen,* prennadur-kreiz an dorioù g., morailhadur-kreiz an dorioù g.

Zentralverwaltung b. (-,-en) : melestradur kreiz g., meradur kreiz g., mererezh kreiz g., melestradurezh kreiz b.

zentrieren V.k.e. (hat zentriert) : kreizañ.

zentrifugal ag. : kreiztec'h, digreizus.

Zentrifugalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreiztec'h g., nerzh digreizus g., nerzh digreizañ g.

Zentrifuge b. (-,-n) : tronizherez b., dizourerez b., heskerez b. ; *Milchzentrifuge,* tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenerez b.

zentripetal ag. : kreizkerc'h, kreizus, war zastum.

Zentripetalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizkerc'h g., nerzh kreizus g.

Zentriwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn war greizenn g.

Zentrum n. (-s,Zentren) : **1.** kreiz g., kreizenn b., kalon b., kalonenn b., kreizlec'h g. ; [tekn] *aus dem Zentrum bringen,* digreizañ, eskreizañ ; **2.** [dre skeud.] *intellektuelles Zentrum,* toull-berv g., kreñvlec'h ar vuhez sevenadurel g., kreizenn a sevenadurezh b.

Zentrumspartei b. (-,-en) : kostezenn greiz b., tu kreiz g., tu marellet g., tu pechar g.

Zentrumspolitiker g. (-s,-) : kreizour g. ; [gwashaus] tra bechar g.

Zenturie b. (-,-n) : [istor] kompagnunezh kant soudard b., kantad soudarded g.

Zenturio g. (-s, Zenturionen) : [istor, lu] kantener g.

Zephir g. (-s,-e) **/ Zephyr** g. (-s,-e) : **1.** [avel] aezhenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., suc'hadenn b. ; **2.** [mojenn.] Zefir g., Favonius g. ; **3.** [gwiad] zefir g.

Zeppelin g. (-s,-e) : zepelin g., aerlestr g.

Zepter n./g. (-s,-) : bazh rieg b., bazh-veli b., bazh-roue b., gwalenn-roue b., gwalenn b.

Zer n. (-s) : [kimiezh] seriom g.

zer- rakverb stag a verk :

1. an didorbezerezh, an didouezierezh. d. sk. : *zerlegen,* dibezhiañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, dispenn ; *zerspalten,* disrannañ.

2. ar gwastadur. d. sk. : *zerschießen,* kanoliata ; *zerstechen,* toullañ-didoullañ.

3. an dispennadur, an dismantridigezh, an distrujadur. d. sk. : *zerstören,* dispenn, distrujañ, gwastañ.

zerbeißen V.k.e. (zerbiss, hat zerbissen) : terriñ gant e dent, regiñ gant e dent, diframmañ gant e dent.

zerbersten V.gw. (zerbirst, zerbarst, ist zerborsten) : tarzhañ, terriñ, sklisennañ, terriñ a-darzh, diskolpañ.

Zerbersten n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerbersten,* dre ziskolp.

Zerberus g. (-,-se) : **1.** [mojenn.] dogez bras an ifern g. (Gregor), Kerberos g. ; **2.** [dre skeud.] porzhier dibleg g., kerberos g.

zerbeulen V.k.e. (hat zerbeult) : koagañ, kabosañ, bosigernañ, bosaat, bosigellat.

zerbeult ag. : kabosek, bosigellet, koaget, botezek.

zerbomben V.k.e. (hat zerbombt) : bombezennañ, bombezañ, distrujañ gant ur vombezadeg.

zerbrechbar ag. : hag a c'haller terriñ, torrus, bresk, hedorr.

zerbrechen V.gw. (zerbricht, zerbrach, ist zerbrochen) : terriñ, tammañ, tammata, didammañ, difloskiñ, diskolpañ, findaoniñ, frinjinañ, peurderriñ, broustañ, bresañ, frailhañ, drailhañ ; *Glas zerbricht leicht,* ar gwer a dorr aes, danvez bresk eo ar gwer.

V.k.e. (zerbricht, zerbrach, hat zerbrochen) : terriñ, drailhañ, freuziñ, breviñ, brevennañ, braeat, disklipañ, didammañ, grilhañ, miñsañ, broustañ, tarzhañ, munudañ, dispenn, peurderriñ ; *etwas in Stücke zerbrechen,* lakaat udb a-bezh-e-pezh, puzuilhañ udb, bruzunañ udb evel darbod, peurderriñ udb, drailhañ udb, miñsañ udb ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden,* ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *zerbrich mir bloß die Vase nicht !* diwall da derriñ al lestr-se bepred ! diwall da darzhañ al lestr-se bepred !

V.em. : **sich zerbrechen** (zerbricht sich, zerbrach sich, hat sich (t-d-b) zerbrochen): [dre skeud.] *sich (t-d-b) den Kopf zerbrechen,* klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, skrabat e benn hep kaout debron, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, kemer reuz gant udb, uzañ e spered, lakaat e holl skiant da c'hoari.

Zerbrechen n. (-s) : torridigezh b., brevadenn b., torr g., torradur g., brev g., brevadur g., brevidigezh b., freuzerezh g.

Zerbrecher g. (-s,-) : friker g., piler g., torrer g., breser g., freuzer g., drailher g.

zerbrechlich ag. : torrus, bresk, hedorr, tener, gwiridik, aes da derriñ, jel ; *leicht zerbrechlich, zerbrechlich wie Glas,* bresk evel ar gwer.

Zerbrechlichkeit b. (-) : breskder g., breskded b., breskadurezh b.

zerbrochen ag. : torr, torret, frailhet, brev, brevet, drailhet ; *halb zerbrochener Krug,* pod damdorr g., darbod g.

zerbröckeln V.k.e. (hat zerbröckelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ ; *fein zerbröckeln,* bruzunañ tanav ; *zerbröckeltes Brot,* bara miod g.

V.gw. (ist zerbröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, didammañ, tammañ, mont e poultr, poultrennañ, bezañ bresk, drailhañ ; *dieses Brot zerbröckelt,* ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun, a zo bruzunek).

Zerbröckelung b. (-,-en) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b.

zerbröseln V.k.e. (hat zerbröselt) : bruzunañ, puzuilhañ, munudañ ; *fein zerbröseln,* bruzunañ tanav ; *Brot zerbröseln,* bruzunañ bara.

V.gw. (ist zerbröselt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, drailhañ ; *dieses Brot zerbröselt,* ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun).

zerdeppern V.k.e. (hat zerdeppt) : breviñ, bruzunañ, frikañ, flastrañ, puzuilhañ, munudañ.

zerdrücken V.k.e. (hat zerdrückt) : **1.** breviñ, flastrañ, pilat, frigasañ, frikañ, frukañ, brevennañ, foulañ, gwaskañ, mac'hañ, moustrañ, gourfouliñ, bresañ, bresañ ha divresañ, pladañ ; **2.** [frouezh] bloñsañ, bronduañ, kotisañ ; *zerdrückte Früchte,* frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str., frouezh kotiset str. ; **3.** P. jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, rodellañ ; *zerdrückt,* jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.

Zerdrücken n. (-s) : **1.** flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., mac'herezh g., bres g. ; **2.** jog g., bresadur g., bres g., tramaduilh g.

Zerdrücker g. (-s,-) : flastrer g., mac'her g., moustrer g., paotr mac'her g.

Zerealien lies. : edaj g., ed str., edeier lies., edoù lies.

zerebral ag. : -empenn, empennek, empennel.

zeremoniell ag. : ... lid, lidek, lidel.

Zeremoniell n. (-s,-e) : lidadur g., liderezh g., lid g., reoladegezh b., azeulouriezh b., digoroù lies., digoradur g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Zeremonie b. (-,-n) : lid g., lidadenn b., lidadeg b.

Zeremonienkleid n. (-s,-er) : gwiskamant lid g., dilhad lid g.

Zeremoniekleidung b. (-,-en) : dilhad lid lies.

Zeremonienmeister g. (-s,-) : pennlider g.

zeremoniös ag. : meurlidel.

zerfahren ag. : **1.** diroll, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disolit, dibalamour, digempenn, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll ; *zerfahrener Lebensswandel,* doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez direol b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., follentezioù lies., follezh b. ; *er führt ein zerfahrenes Leben,* en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; **2.** dievezh, disoñj, skañvbenn.

Zerfahrenheit b. (-) : **1.** gastaouerezh g., gadalerezh g., gadaliezh b., bordelerezh g., oriadezh b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., dirollerezh g. ; **2.** dievezhder g., skañvbennegezh b.

Zerfall g. (-s,-fälle) : diskar g., diskaridigezh b., freuz g., rivin g., diempradur g., kiladenn b. ; *Zerfall eines Reiches,* prantad diskar evit un impalaeriezh g., diskaridigezh un impalaeriezh b., kiladenn un impalaeriezh b. ; *Atomzerfall,* skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegradur an atomenn g., fision b. ; *zum Zerfall führen,* kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da

neuz, kas da vann ; [mezeg.] *Zerfall der Kräfte,* sioc'hanidigezh b.

zerfallen V.gw. (zerfällt, zerfiel, ist zerfallen) : **1.** terriñ diwar gouezhañ ; **2.** kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, digenstrollañ, dibezhiañ, mont da fall, treiñ fall, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, dispenn, en em zispenn, emzispenn, difoeltrañ, mont e diframm, dismantrañ, mont a dammoù, mont a grennadur, drailhañ, treiñ da fall, mont da fall, mont war fallaat, kilañ, mont da beñse ; *der Schrank zerfällt,* ar pres a zo o tibezhiañ ; *in Fetzen zerfallen,* mont e diframm, truilhennañ, dispenn, en em zispenn, emzispenn, mont e pilhoù, mont e truilhoù, mont e pilpouz ; *ihre alten Klamotten zerfielen in Fetzen,* he c'hozh tammoù dilhad a yeas e diframm, truilhennañ a reas he c'hozh tammoù dilhad, dispenn a reas he c'hozh tammoù dilhad, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e pilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e truilhoù ; *die Kampfmoral der Truppen zerfällt,* blankaat a ra spered a vrezel ar soudarded, blankaat a ra stourmidigezh ar soudarded, terriñ a ra deltu ar soudarded, war fallaat e ya deltu ar soudarded, fallaet eo ar soudarded da stourm, diegusaat a ra ar soudarded da stourm ; **3.** [dre skeud] c'hoarvezout eus ; *der Vortrag zerfällt in zwei Teile,* div lodenn (daou luskad) a ya d'ober ar brezegenn, ar brezegenn a c'hoarvez eus div lodenn.

Anv-gwan-verb : **zerfallen** *er ist mit ihm zerfallen,* emañ e droug (derc'hel a ra drougiezh, drougiezh en deus) outañ, torret eo ar votez etrezo, rouestl a zo etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, rouzet eo ar bloneg ganto, glazentez (broc'h, c'hoari, jeu) a zo etrezo, e droukrañs emañ gantañ, e treflez emaint ; *mit der Welt zerfallen sein,* bezañ dilezet ar bed, bezañ troet kein da safaroù ar bed, bezañ kuitaet ar bed (Gregor).

zerfasern V.k.e. (hat zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, dishiliañ, dispugnañ.

V.gw. (ist zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, dispenn, en em zispenn, emzispenn, en em zishiliañ ; *Wolle guter Qualität zerfasert nicht,* gloan aes ne zispennont ket.

zerfasert ag. : dineudennet, pilhoustennek, pempilhennek, pilpouzek.

zerfetzen V.k.e. (hat zerfetzt) : dispenn, peurzispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhoustennañ ; *jemandem das Gesicht zerfetzen,* arat (kleizhañ, boulc'hañ, troc'hañ) dremm u.b. a-dro-vat.

zerfetzt ag. : e truilhoù, pilhoustennek, e pilhoù, nemet pilhoù anezhañ, aet e pilhoù, roget-diroget, drailhet, labaskennek, pilhek, pilhennek, pilhaouek, pilhotek, truilhek, truilhennek, truilh, karget a brenester ; *zerfetzte Kleidung,* libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies.

zerflattern V.gw. (ist zerflattert) : bezañ strewet gant an avel, bezañ distrewet gant an avel, bezañ skignet gant an avel.

zerfledern (hat zerfledert) / zerfleddern (hat zerfleddert) V.k.e. : bostoc'hiñ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, foeltrañ.

zerfleischen V.k.e. (hat zerfleischt) : drailhañ munut, lakaat a-dammoù, diframmañ, dibezhiañ, dispenn, diregiñ, fregañ, difelpañ, difelpennañ, diskolpañ, disklipañ, peurzispenn.

V.em. : **sich zerfleischen** (haben sich (t-rt) zerfleischt) : en em zrailhañ, en em zebriñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (t-rt) gegenseitig zerfleischen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat.

zerfließen V.gw. (zerfloss, ist zerflossen) : **1.** berañ, deverañ, diruilh, redek ; **2.** teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborennañ, tanavaat ; *die Butter zerfließt,* eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; **3.** [dre skeud.] *in Tränen zerfließen,* leñvañ forzh, gouelañ dourek (druz, a-boullad), bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puilh (daeroù druz, daeroù stank), daeraouiñ druz, skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabarzh.

zerfransen V.gw. (ist zerfranst) : pempilhañ, dispilhañ, en em zispenn, emzispenn, pilhoustennañ, mont e pilpouz, pilpouzañ ; *zerfranst,* dineudennet, pilhoustennek, pilpouzek, pempilhennek.

zerfressen V.k.e. (zerfrisst, zerfraß, hat zerfressen) : krignat, daskrignat, dispenn ; *der Kummer zerfrisst ihn,* krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, preñvedet e vez e spered gant ar glac'har, krignet e vez e galon gant preñv ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered ; *von Würmern zerfressen werden,* preñvediñ, bezañ o tebriñ gant ar c'hontron, bezañ o krignat gant ar c'hontron ; *von Würmern zerfressen sein,* bezañ preñvedet, bezañ preñvedek, bezañ preñvouzek, bezañ toullet-didoullet gant ar preñved ; *hier schmachte ich und werde von Ungeziefer zerfressen,* me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron ; *der Brand zerfrisst seinen Arm,* breinañ a ra e vrec'h ; *vom Rost zerfressen,* krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, daskrignet gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zerfressen,* aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *die Meeresluft zerfrisst das Eisen,* kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor.

zerfressend ag. : kengrignus, krignus, daskrignus.

Zerfressung b. (-,-en) : krign g., krignerezh g.

zerfrieren V.gw. (zerfror, ist zerfroren) : skarnilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, tarzhañ gant ar riv.

zerfurchen V.k.e. (hat zerfurcht) : **1.** ober skoselloù, lezel skoaselloù war e lerc'h, lezel rollec'hioù war e lerc'h ; **2.** roufennañ, lakaat da roufennañ.

Anv-gwan-verb : **zerfurcht** *ein zerfurchtes Gesicht,* un dremm roufennet (roufennek, arroudennet) b., ur penn krinet evel un aval kozh g., ur penn kaniet gant ar roufennoù g.

zergehen V.gw. (zerging, ist zergangen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborennañ, tanavaat ; *auf der Zunge zergehen,* teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù.

zergliedern V.k.e. (hat zergliedert) : **1.** dielfennañ, dezrannañ, dezvarn, digenaozañ, didoueziañ,

digemmeskañ ; **2.** diframmañ, darnaouiñ, distrollañ, digevreañ, dispenn, diemprañ ; **3.** [korf.] diskejañ, skejañ, pizhskejañ.
Zergliederung b. (-,-en) : **1.** dielfennadur g. ; **2.** distrolladur g., distroll g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g. ; **3.** [korf.] pizhskejadur g.
Zergliederungsmesser n. (-s,-) : kontell-diskejañ b.
zerhacken V.k.e. (hat zerhackt) : troc'hañ a-dammoù, drailhañ, miñsañ, bouc'haliañ, migailhiñ, skilfennañ, sklisennañ, skiriaouañ, askloediñ, skolpañ, skolpennañ.
zerhackt ag. : miñs.
zerhauen V.k.e. (zerhieb / zerhaute // hat zerhauen) : troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, drailhañ, freuziñ, dispenn, dibezhiañ, bouc'haliañ, frigasañ, malañ.
Zerium n. (-s) : seriom g.
Zeriumeisen n. (-s) : feroseriom g.
zerkauen V.k.e. (hat zerkaut) : frigasañ gant e zent, peurfrikañ gant e zent, milmalañ gant e zent, chaokat, chagellat, chakoniat, drailhañ.
zerkleinern V.k.e. (hat zerkleinert) : munudañ, bruzunañ, braeañ, frikañ, pilat, didammañ, diskolpañ, disklipañ, difelpañ, difelpennañ, grilhañ, pinbreviñ, frigasañ ; *Steine zerkleinern,* bruzunañ (frikañ, pilat, munudañ) mein.
Zerkleinerer g. (-s,-) : piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b., drailherez b.
Zerkleinerung b. (-,-en) : munuderezh g., breverezh g., braeerezh g.
Zerkleinerungsmaschine b. (-,-n) : piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.
zerklopfen V.k.e. (hat zerklopft) : terriñ [*gant taolioù morzhol*], dic'hastañ, findaoniñ, dispenn, mont gant ar morzhol da.
zerklüftet ag. : frailhet, faotet, skarnilet, trezaret, balirek ; *zerklüftete Küste,* aodoù troc'h-didroc'h lies., aodoù leun a droioù hag a gildroioù lies., aod hoskadek g./b., aod gant he zroioù ha distroioù b./g.
zerknautschen V.k.e. (hat zerknautscht) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, rodellañ ; *zerknautscht,* jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.
Zerknautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
zerknirscht ag. : mantret, keuziek, keuzidik, morc'hedek ; *zerknirscht sein,* bezañ mantret, bezañ leun a geuz, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, bezañ mantr en e galon.
Zerknirschtheit b. (-) **/ Zerknirschung** b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., keuzidigezh b., azrek g., azrekted b.
zerknittern V.k.e. (hat zerknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, malhotiñ.
Zerknittern n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
zerknittert ag. : jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.
zerknüllen V.k.e. (hat zerknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, malhotiñ ; *ein Stück Papier zu einer Kugel zerknüllen,* tamolodiñ un tamm paper.
Zerknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
zerknüllt ag. : jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.
zerkochen V.k.e. (hat zerkocht) : poazhañ re bell.
V.gw. (ist zerkocht) : treiñ da yod ; *das Fleisch zerkocht zu Brei,* koazhañ a ra ar c'hig en ur boazhañ da vezañ yod, treiñ a ra ar c'hig da yod dre ma vez poazhet re bell.
zerkratzen V.k.e. (hat zerkratzt) : krabisañ, krafignat, krifinat, ribiñsat, skrabañ, skilfañ, kignat.
Anv-gwan-verb : **zerkratzt** kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket ; *ich hatte mir die Beine zerkratzt,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet, kignet, roget) va divhar ganin ; *meine Brillengläser sind zerkratzt,* roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; P. *sein Gesicht ist völlig zerkratzt,* bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.
zerkrümeln V.k.e. (hat zerkrümelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ ; *fein zerkrümeln,* bruzunañ tanav ; *zerkrümeltes Brot,* bara amiod g. ; *die obere Bodenschicht zerkrümeln,* pigellat an douar, freuzañ an douar.
V.gw. (ist zerkrümelt) : en em zishiliañ, bruzunañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, drailhañ ; *dieses Brot zerkrümelt,* ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya e bruzun, a ya a-dammoù).
zerlassen V.k.e. (zerlässt / zerließ / hat zerlassen) : teuziñ, lakaat da deuziñ ; *Butter zerlassen,* teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat un tamm amanenn da deuziñ, ober lipig.
zerlaufen V.gw. (zerläuft / zerlief / ist zerlaufen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, berañ, deverañ, diruilh, redek ; *die Butter zerläuft,* eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn.
zerlegbar ag. : **1.** hag a c'haller divontañ, distrolladus, distrollus ; *zerlegbare Maschine,* mekanik hag a c'haller divontañ ; **2.** hag a c'haller dielfennañ.
zerlegen V.k.e. (hat zerlegt) : **1.** darnaouiñ, dibezhiañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, dispenn, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, didroc'hañ, difelpañ, difelpennañ, dizastum, pastellañ, treujañ ; *ein Tier zerlegen,* dibezhiañ (dispenn, didammañ, diskolpañ, karteriañ, pastellañ) ul loen, dispenn ul loen kig hag eskern ; **2.** difregañ, dibezhiañ, divontañ, diframmañ, distrollañ, diemprañ, digenaozañ, dezrannañ, dezvarn, dielfennañ, didoueziañ, digemmeskañ ; *eine Eisenbahnlinie zerlegen,* difregañ ul linenn hent-houarn ; **3.** dielfennañ, dezrannañ, dezvarn.
Zerlegung b. (-,-en) : **1.** dielfennadur g. ; **2.** distrolladur g., digenstrolladur g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dispennidigezh b., dibezhiadur g. didammerezh g., diempradur g., pastelladur g.
zerlesen ag. : [levr] uzet [*dre forzh bezañ bet lennet*], e pilhoù, e truilhoù, aet e pilhoù, aet e truilhoù, pilhennek, pilhaouek.
zerlumpen V.k.e. (hat zerlumpt) : dispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhoustennañ.

zerlumpt ag. : **1.** [dilhad] e pilhoù, e truilhoù, pilhennek, pilhaouek, pilhek, pilhotek, pilhoustennek, trabidennek, truilhek, truilhennek, aet e pilhoù ; *zerlumpte Kleidung,* libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies. ; **2.** [tud] labaskennek, a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, truilhennek, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, gwisket truilhek, truilhoù war e dro, truilhoù karget a brenester en e gerc'henn, nemet truilhoù en-dro dezhañ, dindan druilhoù, gwisket gant gagnoù ; *er läuft zerlumpt herum,* n'eus nemet truilhoù warnañ, a bilhoù hag a druilhoù eo, gwisket eo gant liboudennoù karget a brenester ; *zerlumpter Mensch,* labaskenn b., libourc'henn g./b., pilhaoueg g., louskenn g., pilhenneg g., truilheg g., truilhenneg g., truilhenn b., hailhon g., hailhevod g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g.

zermahlen V.k.e. (zermahlte / hat zermahlen) : malañ, pilat, flastrañ, bruzunañ, frikañ, braeañ, chikañ, breviñ, munudañ, kommañ, pinbreviñ, puzuilhañ ; *Äpfel zermahlen,* malañ avaloù ; *Stechginster zermahlen,* pilat lann, kommañ lann, pigosat lann.

Zermahler g. (-s,-) : flaster g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

zermalmen V.k.e. (hat zermalmt) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, braeañ, skarbotiñ, frukañ, breviñ, chikañ, munudañ, brevennañ, flastrañ, frikañ, pilat, kommañ, malañ.

Zermalmen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g.

Zermalmer g. (-s,-) : flastrer g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

zermartern V.em. : **sich zermartern** (hat sich zermartert) : [dre skeud.] *sich (t-d-b) den Kopf zermartern,* divouedañ e benn, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, bezañ daoubennet, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor, skrabat e benn hep kaout debron, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, uzañ e spered.

zermatschen V.k.e. (hat zermatscht) : skarbotiñ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, braeañ.

Zermelo-Mengenlehre b. (-) : aksiom Zermelo g.

zermürben V.k.e. (hat zermürbt) : **1.** terriñ, freuzañ, drailhañ, fregiñ, breviñ, dispenn, digenstrollañ ; **2.** krignat, uzañ, debriñ, dinerzhañ, ragnat ; *der Kummer zermürbt ihn,* krignet e vez e galon gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, malet e vez e galon gant ar glac'har, emañ o valañ enkrez ha glac'har.

zermürbend ag. : hegazus, hegaz, hegus, strellus, torr-penn, un disec'h-tud anezhañ, ur c'hole d'ober, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, mac'hom, divius, chastreüs.

Zermürbungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g.

zernagen V.k.e. (hat zernagt) : krignat, ragnat, drailhañ ; *die Ratten zernagten die Kleider,* ar razhed a zrailhe an dilhad.

Zernagen n. (-s) : krign g., krignerezh g.

zernagend ag. : krignus.

zernieren V.k.e. (hat zerniert) : [lu] gronnañ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ, lakaat ar c'helc'h war.

zerpflücken V.k.e. (hat zerpflückt) : **1.** dizeilañ, dizeliaouiñ, dizeliennañ, fregañ, diregiñ, diframmañ, drailhañ, freuzañ ; **2.** [dre skeud.] *einen Text zerpflücken,* studiañ pizh ur pennad-skrid, dibluskañ ur pennad-skrid, nizañ (burutellañ, ridellat) ur pennad-skrid, mont don e studi ur pennad-skrid, tremen ur pennad-skrid dre ar vurutell, dispenn ur pennad-skrid.

zerplatzen V.gw. (ist zerplatzt) : tarzhañ, sklisennañ, kreviñ, terriñ a-darzh, diskolpañ ; *der Luftballon ist zerplatzt,* tarzhet eo ar c'hwezigell.

Zerplatzen n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerplatzen,* dre ziskolp.

zerpulvern V.k.e. (hat zerpulvert) : bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhañ.

Zerpulvern n. (-s) : bruzunadur g., puzuilherezh g.

zerquetschen V.k.e. (hat zerquetscht) : bronduañ, persduañ, bloñsañ, mortekiniñ, flastrañ, frikañ, frukañ, pilat, foulañ, gourfouliñ, frigasañ, peurfrikañ, pinbreviñ, milmalañ, brevennañ, braeañ, chikañ, skarbotiñ, kortisañ ; *Kartoffeln zerquetschen,* frikañ patatez.

V.em. : **sich zerquetschen** (hat zerquetscht) : *sich (t-d-b) den Finger zerquetschen,* frikañ e viz.

Zerquetschen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g.

Zerquetscher g. (-s,-) : flastrer g., mac'her g., piler g., pilouer g., friker g., frikerez b., brae b., braeer g., braeerez b., malerez b., malouer g., eskaouterez b.

Zerquetschung b. (-,-en) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b., bloñsadurezh b., bloñserezh g.

zerraufen V.k.e. (hat zerrauft) : **1.** diframmañ, regiñ a-grenn ; **2.** *mit zerrauftem Haar,* disparbuilhet (kreouichennek, fourdouilh, fuilh, dispak, a-fuilh, foutouilhek) e vlev, war e benn-kuch, diskabellet ha dispac'het e vlev (Gregor).

Zerrbild n. (-s,-er) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodisus b.

zerreden V.k.e. (hat zerredet) : ravodiñ, arabadiñ.

zerreibbar ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, brusk, dispeg.

Zerreibbarkeit b. (-) : puzuilhded b., puzuilhder g., bruzunuster g., bruzunusted b.

zerreiben V.k.e. (zerrieb / hat zerrieben) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, braeañ, chikañ, breviñ, munudañ, puzuilhañ.

Zerreibung b. (-,-en) : breverezh g., braeerezh g., brevidigezh b., puzuilherezh g.

Zerreiche g. (-,-n) : [louza.] derv blevek str.

zerreißbar ag. : hag a c'heller regiñ ; *leicht zerreißbar,* fregus.

zerreißen V.k.e. (zerriss / hat zerrissen) : **1.** drailhañ munut, lakaat a-dammoù, tammañ, tammata, didammañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, disklipañ, darnaouiñ, dibezhiañ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, diframmañ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, fregañ, difregañ, regiñ, difretañ, difreuzañ,

dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, brizhilhonañ, dichafrantañ, diskolpañ, diswriat, findaoniñ, miñsañ, freuzañ, frigasañ ; *ein Blatt Papier zerreißen,* regiñ ur follenn baper, fregañ ur follenn baper ; *seine Ketten zerreißen,* dichadennañ, terriñ e chadennoù, breviñ e chadennoù, strinkañ a dammoù e chadennoù diouzh an-unan ; *die Fesseln zerreißen,* terriñ e ereoù, breviñ e ereoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ) a ra an tigr e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; **2.** [dre skeud.] *das zerreißt mir das Herz,* rannet eo va c'halon diwar gement-se, kement-se a zifelp din va c'halon, kement-se a rann din va c'halon, kement-se a faout din va c'halon (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo kement-se evidon ; **3.** *diese Musik zerreißt mir die Ohren,* bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor).
V.gw. (zerriss / ist zerrissen) : terriñ, difloskiñ, broustañ, freuzañ ; *der Faden zerreißt,* terriñ a ra an neud.
V.em. : **sich zerreißen** (zerriss sich / hat sich (t-rt/t-d-b) zerrissen) : **1.** [t-rt] en em zrailhañ, en em zebriñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (t-rt) gegenseitig zerreißen,* bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; **2.** [t-rt] na sellet ouzh e boan, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bouc'halañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** [t-rt] *sich vor etwas (t-d-b) zerreißen,* bezañ barret a udb, bezañ beuzet e-barzh udb, bezañ e barr udb, bezañ leun-barr a udb, bezañ trefuet-holl gant udb, nijal gant udb, tridal gant udb ; **4.** [tro-lavar] [t-rt] *ich kann mich doch nicht zerreißen,* ne c'hallan ket tapout e pep lec'h, n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; *ich habe mich für ihn förmlich zerrissen,* baleet em eus war ar mor evitañ, en em zivadezet em eus d'ober evitañ ; **5.** [t-rt] *ich könnte mich zerreißen,* amañ ez eus peadra da goll e benn, amañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, ur c'holl-skiant eo ; **6.** [t-d-b] *sie fragte ihn, wie er sich die Weste zerrissen habe,* goulenn a reas outañ gant petra e oa bet roget dezhañ e jiletenn.
Zerreißfestigkeit b. (-) : dalc'hañs (kreñvder g.) ouzh an dorridigezh b.
Zerreißgrenze b. (-,-n) : bevenn derriñ b.
Zerreißprobe b. (-,-n) : **1.** amprouadur an dalc'hañs ouzh an dorridigezh g. ; **2.** [dre skeud.] amprouenn poanius-kenañ b., amprouenn c'hloazus b.
Zerreißung b. (-,-en) : **1.** fregerezh g., rogerezh g., diframm g., diframmad g., diframmerezh g., drailherezh g., diskolperezh g., diskolpadur g. ; **2.** dispennadenn b., dispennadur g., dibezhiadur g. ; **3.** torr g., torridigezh b.
zerren V.k.e. (hat gezerrt) : **1.** sachañ, sklainañ, stlejañ, tennañ, frapañ war udb, hilgenniñ, sachañ-disachañ, ruzañ ; *jemanden am Ärmel zerren,* sachañ war milgin u.b. ; *er zerrte ihn an den füßen,* sachañ a rae anezhañ war-bouez e dreid ; *jemanden aus dem Bett (aus dem Schlaf) zerren,* tennañ u.b. er-maez eus e wele ; *hin und her zerren,* hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in den Kot zerren,* ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kas brud u.b. da ludu, stlabezañ enor u.b., stlejañ u.b. e-barzh ar c'hailhar.
V.em. : **sich zerren** (hat sich (t-d-b) etwas gezerrt) : [mezeg.] *sich (t-d-b) etwas zerren,* tapout kig-torr, tapout un aveladenn, pakañ ur forsadenn, ober ur forsadenn, bloñsañ udb, bronduañ udb, forsiñ udb, gweañ udb, diantellañ udb, foulañ udb.
Zerrgestalt b. (-,-en) : penn chin g.
Zerrspiegel g. (-s,-) : melezour disneuziañ g., melezour disfurmus g.
zerrieseln V.gw. (ist zerrieselt) : ruilhal, redek, goueriañ, riolennat, divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *der Sandhaufen zerrieselt nicht,* chom a ra an traezh en e vern.
zerrinnen V.gw. (zerrann / ist zerronnen) : teuziñ, tremen, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont gant an avel, mont e puñs an avel, dismantrañ ; *das Geld zerrinnt ihm zwischen den Fingern,* hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, gouest eo da fontañ an eost, fripañ a ra e zrouin (Gregor), hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl ; *seine Träume zerrinnen,* emañ e huñvreoù o vont gant an avel, emañ e huñvreoù o vont e puñs an avel, emañ o tisorc'henniñ (o tispegañ diouzh e sorc'henn) ; *wie gewonnen, so zerronnen,* madoù dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel, madoù trumm dastumet buan a vez dishiliet, ar re-se 'zo berr o lostoù (o skouarnioù), an arc'hant 'zo berr o lostoù, goude ar rastell ar forc'h, goude ar serrer e teu an diserrer.

zerrissen ag. : **1.** roget ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war,* gwelet a reas jileten e vab roget, merzout a reas ar prenester a oa e jiletenn he mab ; **2.** ranngalonet, rannet e galon, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, frailhet e galon, daouhanteret e galon.
Zerrissenheit b. (-) : ranngalon b., tarzh-kalon g., diframm g.
zerrühren V.k.e. (hat zerrührt) : glec'hiañ, meskañ.
Zerrung b. (-,-en) : **1.** hilgennerezh g., sach g. ; **2.** garchennerezh g., rendael b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b., disranniezh b. ; **3.** [mezeg.] *Muskelzerrung,* **a)** bloñs g., bloñsadur g., bloñsadurezh g., bloñsadenn b., brondu g., bronduadur g. ; **b)** [sport] diantelladenn b., forsadenn b., gweadenn b.
zerrütten V.k.e. (hat zerrüttet) : direizhañ, disurzhiañ, diaozañ, diempreañ, difloskañ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, gwallgas, dispenn, dismantrañ, torimellat, gwallegañ ; *die Finanzen zerrütten,* gwallgas an arc'hanterezh, lakaat dizurzh en arc'hanterezh, lakaat kalz a strap en arc'hanterezh.
V.em. : **sich zerrütten** (hat sich (t-d-b) etwas zerrüttet) : *sich (t-d-b) die Gesundheit zerrütten,* ober ouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, distruj, diskar, rivinañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazhout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv.
zerrüttet ag. : **1.** direizhet, eilpennet, diaozet, gwallgaset ; **2.** *zerrüttete Ehe,* priedoù dizunvan lies., priedoù dizunvanet lies., priedoù digar lies. ; *in zerrütteten Verhältnissen leben,* bevañ en ur familh (un tiegezh) dizunvan, bevañ en ur familh (un tiegezh) digar.
Zerrüttung b. (-,-en) : dispennerezh g., direizherezh g., direizh g./b., direizhamant g., dizunvaniezh b., dizunvan g., dizunaniezh b., disranniezh b.
zersägen V.k.e. (hat zersägt) : heskennat, treujañ.
Zersägen n. (-s) : heskennadur g., heskennadurezh b., heskennerezh g., treujañ g.
zerschellen V.k.e. (hat zerschellt) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, drailhañ, broustañ, pladañ, bruzunañ, mazaouiñ, euveriñ, gwallegañ, mekaat.
V.gw. (ist zerschellt) : frigasañ, tarzhañ, dedarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisennañ, drailhañ, broustañ, terriñ a-darzh, mont da flastrañ, bruzunañ, kreviñ ; *die Wellen zerschellen an der Küste,* dirollañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, dedarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, freuzañ a ra an tonnoù ouzh an aod, foetañ a ra ar mor ouzh an aod, rust e freg an tonnoù ouzh an aod, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, kreviñ a ra ar gwagennoù ouzh an aod ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen,* ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; *das Flugzeug zerschellt am Boden,* tarzhañ a ra ar c'harr-nij e tammoù war an douar, mont a ra ar c'harr-nij da vazaouiñ (da flastrañ, da bladañ) war an douar ; *das Schiff zerschellte an der Küste,* deuet e oa ar vag d'an aod da zrailhañ, aet eo bet ar vag d'an aod da freuzañ (da darzhañ, da vroustañ, da zigeriñ), aet e oa ar vag er c'hostez da zrailhañ, aet eo bet ar vag da freuzañ war reier an aod, al lestr a voe bruzunet gant kerreg an aod, mazaouet e oa bet ar vag war kerreg an aod.
zerschießen V.k.e. (zerschoss / hat zerschossen) : **1.** toullañ, toullañ-didoullañ, kaniolata ; *zerschossene Wand,* moger toullet-didoullet (mildoullet) gant ar boledoù ; **2.** diframmañ ; *eine Kugel zerschoss ihm den Arm,* ur boled a ziframmas e vrec'h.
zerschlagen[1] V.k.e. (zerschlägt / zerschlug / hat zerschlagen) : **1.** dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dispenn, breviñ, dotuañ, brevennañ, peurderriñ, gwastañ, glac'hariñ, distrujañ, dizober, frinjinañ, gwintañ d'an traoñ, tanfoeltrañ, difelpañ, goullonderiñ, broustañ, grilhañ ; *der Hagel hat das Korn zerschlagen,* dismantret eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, kazarc'het eo bet an trevadoù ed, gwastet eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, ar c'hazarc'h en deus taolet ar wast war an trevadoù ed ; *jemanden zerschlagen,* breviñ (dotuañ) u.b., skeiñ kalet gant u.b., dorloiñ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b. ; **2.** [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ, frigasañ ; *einen Angriff zerschlagen,* diarbenn an argaderien, lakaat an argaderien da gilañ, falc'hat an argaderien evel ma ra falc'her ar geot er prad, disparfoeltrañ an argaderien ; *den Feind zerschlagen,* diskolpañ arme an enebourien, frigasañ arme an enebourien, dismantrañ arme an enebourien, disparfoeltrañ arme an enebourien, flastrañ rac'h arme an enebourien, krazañ naet arme an enebourien, minmalañ arme an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, pladañ an enebourien.
V.em. : **sich zerschlagen** (zerschlägt sich / zerschlug sich / hat sich (t-rt) zerschlagen) : mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz.
zerschlagen[2] ag. : brev, brevet, divi, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, torret gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brevet e gorf, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, nodet, rentet, krevet, gell ; *ganz zerschlagen sein,* bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ yost, bezañ yostet, na c'hallout mui diouti, bezañ skuizh-marv, bezañ brevet e gorf, bezañ skuizh-divi, bezañ tanailhet e holl izili ouzh an-unan, bezañ erru e penn e nerzh, bezañ erru war e nerzh, bezañ broustet e

gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ eok, bezañ nodet, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.
Zerschlagenheit b. (-) : kig-torr g., torridigezh b.
Zerschlagung b. (-,-en) : distruj g., diskar g., diskaradur g., dismantr g., dispenn g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., freuzadur g., freuzerezh g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastadur g.
zerschlissen ag. : [dilhad] aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, graet e reuz gantañ, aet, tremen aet, debret, dirapar.
zerschlitzen V.k.e. (hat zerschlizt) : skejañ, kochañ, kleizhiañ, regiñ, fregañ, chaokoniat.
zerschmeißen V.k.e. (zerschmiss / hat zerschmissen) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dic'hastañ, findaoniñ, tanfoeltrañ, stlepel a-daol herr, stlepel a-flav.
zerschmelzen V.gw. (zerschmilzt / zerschmolz / ist zerschmolzen) : teuziñ, enteuziñ, fontañ.
Zerschmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b.
zerschmettern V.k.e. (hat zerschmettert) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, dizober, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, tanfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, glac'hariñ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, frinjinañ, broustañ, stlepel a-daol herr.
V.gw. : frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisennañ, terriñ a-darzh.
zerschneiden V.k.e. (zerschnitt / hat zerschnitten) : **1.** drailhañ munut, didroc'hañ, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, diskejañ, didammañ, pezhiadañ, disklipañ, dibezhiañ, difelpañ, difelpennañ, munudañ, pastellañ, tammañ, tammata, treujañ, dispenn, frigasañ ; *Kartoffeln zerschneiden,* rannañ patatez ; *Kartoffeln in kleine Stücke zerschneiden,* troc'hañ patatez a bastelladoù munut ; *falsch zerschneiden,* chakoniat ; *etwas in zwei Hälften zerschneiden,* daouhanteriñ udb, hanterañ udb, troc'hañ udb dre an hanter, troc'hañ udb dre e hanter, ober hanter-hanter ; **2.** [dre skeud.] *das zerschneidet mir das Herz,* kement-se a faout va c'halon din (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, rannet eo va c'halon diwar gement-se, un diframm eo evidon.
Zerschneidung b. (-,-en) : didammerezh g., didroc'herezh g., dibezhiadur g., dispennadur g., dispennadenn b., drailherezh g., munuderezh g., pastelladur g.
zerschnippeln V.k.e. (hat zerschnippelt) : drailhañ munut ; *Kartoffeln zerschnippeln,* troc'hañ patatez a bastelladoù munut.
zerschrammen V.k.e. (hat zerschrammt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, roudennañ, skrabañ, kignat.
V.em. : **sich zerschrammen** (hat sich (t-rt) zerschrammt / hat sich (t-d-b) etwas zerschrammt) : [mezeg.] *ich hatte mir die Beine zerschrammt,* me a oa dirusket (krabiset, krafignet, ribiñset, kignet) va divhar ganin.
zerschrammt ag. : kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket ; P. *sein Gesicht ist völlig zerschrammt,* bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.
zerschunden ag. : persdu, bronduet, bloñset, du, meüret.
zersetzbar ag. : breinus.
zersetzen V.k.e. (hat zersetzt) : **1.** dielfennañ, digenstrollañ, digejañ, digevreañ, dezrannañ, dezvarn, digenaozañ, didoueziañ, digemmeskañ, distrollañ ; *durch Elektrolyse zersetzen,* elektrolizañ ; **2.** krignat, dizober, dispenn, kregiñ e ; *die Meeresluft zersetzt das Eisen,* kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt,* aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer,* disc'hraet (dispennet) e vez traoñ ar voger gant an dour ; **3.** [dre skeud.] gwastañ ; *die Moral zersetzen,* digalonekaat, terriñ deltu u.b., boukaat ar volontez.
V.em. : **sich zersetzen** (hat sich (t-rt) zersetzt) : breinañ, kuzumiñ, puzuilhañ, en em zebriñ, kouezhañ e poultr, dispenn, en em zispenn, emzispenn, enteuziñ, lizañ, lizennañ, mont e diframm, dismantrañ.
zersetzt ag. : brein, breinet, kozh, yen, poazh, dispeuret ; *zersetzter Mist,* teil brein (kozh, yen, poazh, dispeuret) g.
Zersetzung b. (-,-en) : **1.** breinadur g., breinerezh g., breinadurezh b., breinder g., breinded b., gwastadur g., kuzumadur g., linkradur g., lizadur g. ; **2.** elektrolizenn b. ; 3. dispennadur g., dispennadenn b., digenstrolladur g., digevreadur g., gwastadur g., dispenn g.
zersiedeln V.k.e. (hat zersiedelt) : pikouzañ, vilaat, divalavaat, difetiñ, disleberiñ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, digoantañ, glac'hariñ, gwallegañ, displetaat [*gant savadurioù strewet er gweledva*] ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste,* an arvor a zo debret gant an tiez hañv.
Zersiedelung b. (-,-en) **/ Zersiedlung** b. (-,-en) : pikouzadur g.
zerspalten V.k.e. (zerspaltete // hat zerspaltet / hat zerspalten) : faoutañ, rannañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, regiñ, diregiñ, skalfañ.
V.em. : **sich zerspalten** (zerspaltete sich // hat sich (t-rt) zerspaltet / hat sich (t-rt) zerspalten) : en em rannañ, faoutañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, skalfañ, mont e rann, dont da rannañ.
Zerspaltung b. (-,-en) : disrann g./b., disranniezh b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b.
zersplittern V.gw. (ist zersplittert) : mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ e mil damm, didammañ, disklipañ, sklisennañ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, strinkañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, digevreañ, digevrediñ.
V.k.e. (hat zersplittert) : *seine Kräfte zersplittern,* darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant

labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro.
V.gw. ha V.em. : **sich zersplittern** (ist zersplittert // hat sich (t-rt) zersplittert) **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, didammañ, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisennañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, digevreañ, digevrediñ ; **2.** [dre skeud.] en em rannañ, disrannañ ; *die Volkspartei zersplitterte (sich),* ar gostezenn bopulour a zisrannas, disunvaniezh ha disrann a savas er gostezenn bopulour.
Zersplitterung b. (-,-en) : **1.** tarzh g., tarzhadenn b., bruzunadur g., darniñ g. ; **2.** [mezeg.] torradur liesdarn g. ; **3.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g.
zersprengen V.k.e. (hat zersprengt) : **1.** lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dic'hastañ, findaoniñ, diskolpañ ; *einen Felsblock zersprengen,* lakaat un dousenn vaen da darzhañ, dispenn ur roc'h gant un taol-min, dispenn ur roc'h gant un tenn-min ; **2.** divodañ, distrollañ, diframmañ, freuzañ ; *eine Menschensammlung zersprengen,* kas kuit (diframmañ, divodañ, freuzañ) an engroez, distrollañ an dud, freuzañ ur vandennad tud ; **3.** [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ ; *Truppen zersprengen,* disparfoeltrañ rejimantoù, dismantrañ (drouziwezhañ) un arme, lakaat lamm rejimantoù, reiñ o lazh da rejimantoù.
Zersprengung b. (-,-en) : strewadur g., strewerezh g., divodadur g.
zerspringen V.gw. (zersprang / ist zersprungen) : **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, mont e mil damm, mont etre mil damm, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisennañ, strinkañ, strimpiñ, terriñ a-darzh, diskolpañ, kreviñ ; *die Granate zerspringt,* tarzhañ a ra an obuz ; *die Fensterscheibe zersprang,* tarzhañ a reas gwer ar prenestr e skolpoù, strinkañ a reas gwer ar prenestr ; *es friert, dass die Steine zerspringen,* skorn du a zo, skornañ a ra ken na frailh ar vein, skorn ruz a ra ; *diese Pfannen zerspringen nicht,* ar pilligoù-se ne strinkont ket ; *Eier mit zersprungener Schale,* vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies. ; **2.** [dre skeud.] **a)** *das Herz will mir vor Schmerzen zerspringen,* frailhet eo va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaon o valañ enkrez ha glac'har, daouhanteret eo va c'halon gant ar glac'har, rannet eo va c'halon gant ar glac'har, frailhañ a ra va c'halon gant ar glac'har, rannañ a ra va c'halon gant ar glac'har, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon ; **b)** *das Herz zersprang ihm beinahe vor Freude,* tridal a rae e galon en e greiz gant al levenez, mont a rae e galon d'ar pevarlamm gant al levenez, e galon a zaoudaole gant ar joa, e galon a biklamme gant al levenez, e galon a lamme meurbet en e greiz gant ar joa, e galon a bike gant ar joa ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen, das Herz zersprang ihm fast,* e galon a zaoudaole, e galon a biklamme, e galon a lamme meurbet en e greiz, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a bike, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz.
Zerspringen n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerspringen,* dre ziskolp ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen,* e galon a zaoudaole, e galon a biklamme, e galon a lamme meurbet en e greiz, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a bike.
zerstampfen V.k.e. (hat zerstampft) : moustrañ, kalemarc'hiñ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, gwaskañ, flastrañ, frikañ, braeañ, malañ, mac'hañ, pilat, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, kommañ, pavata, piloueraň ; *unter (mit) den Füßen zerstampfen,* kalemarc'hiñ, divresañ, bresañ gant an treid, mac'hañ gant an treid, flastrañ gant an treid, moustrañ gant an treid, pladañ gant e dreid ; *um die Erde nicht zu zerstampfen,* evit divresañ an douar ; *zu Pulver zerstampfen,* lakaat e poultr, braeañ (pilat, malañ, frikañ) d'ober poultr, puzuilhañ ; *Kartoffeln zerstampfen,* frikañ avaloù-douar.
Zerstampfen n. (-s) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrerezh g., piloueradur g., gwaskadurezh b.
zerstäuben V.k.e. (hat zerstäubt) : **1.** glizhenniñ, difruañ ; **2.** bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhañ ; **3.** strewiañ.
V.gw. : poultrennañ, mont da boultrenn.
Zerstäuben n. (-s) : **1.** glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g. ; **2.** bruzunadur g., puzuilherezh g.
Zerstäuber g. (-s,-) : difruer g., strimper g., bombell aerosol b., flistrerez b., glizhenner g., aezhenner g.
Zerstäubung b. (-,-en) : **1.** glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g. ; **2.** bruzunadur g.
Zerstäubungsdüse b. (-,-n) : flistrer g.
zerstechen V.k.e. (zersticht / zerstach / hat zerstochen) : **1.** toullañ, toullañ-didoullañ, kontellata ; **2.** broudañ, pikañ, flemmañ, gwanañ.
zerstieben V.gw. (zerstieb / ist zerstoben) : **1.** poultrennañ, mont da boultrenn ; **2.** [dre skeud.] divodañ, divandenniñ, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini d'e du ; *die Menge zerstob in alle Winde,* pep hini a yeas d'e du, divodañ a reas an dud, divandenniñ a reas an dud.
zerstörbar ag. : hag a c'haller distrujañ, distrujus.
zerstören V.k.e. (hat zerstört) : **1.** distrujañ, dispenn, drastañ, freuzañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, frailhañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, glac'hariñ, netraiñ, kalavriñ, kalkennañ, gwintañ d'an traoñ, dic'hastañ, diskolpañ, dizalbadiñ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, mazaouiñ, fontañ, miñsañ, rivinañ, bresañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, drailhañ, malañ, goullonderiñ, peurderriñ, peurgoll ; *eine Hoffnung zerstören,* dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zerstören,* mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *Träume zerstören,* gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *die ganze Stadt wurde zerstört,* kêr-holl a voe dismantret ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit zerstört alles,* pep tra a ya gant an amzer ; *am Boden zerstört,* gwall vantret ; *sie war am Boden zerstört,* chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, digalonekaet-naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ur vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het en em gavas gant ar glac'har, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl

ankenioù edo, plaouiet e oa gant an enkrez hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, kouezhet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren.

zerstörend ag. : **1.** distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, gwallreuzus, distrujer ; *von zerstörender Wirkung sein,* bezañ gwall zistrujus e efedoù, bezañ un dismantr-traoù ; **2.** [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörer g. (-s,-) : **1.** gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantrer g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., foeltrer g., freuzer g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer g., drailher g., penn bervet g. ; **2.** [morlu] lestr-distruj g., lestr-eneptarzher g., distrujer g., eneptorpeder g., eneptarzher g.

zerstörerisch ag. : **1.** distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, distrujer ; **2.** [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörung b. (-,-en) : freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastidigezh b., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., drasterezh g., drast g., drastadeg b., distrujadur g., distruj g., distrujadenn b., distrujerezh g., distrujidigezh b., diskar g., diskaridigezh b., dismantr g., dispenn g., dispennadur g., netraidigezh b., diskolperezh g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., dizalbad g., karnaj g., gwast g./b., font g.

Zerstörungsgeist g. (-es,-er) : **1.** spered gwaster a zen g., spered dismantrer a zen g. ; **2.** dispac'her g.

Zerstörungskraft b. (-,-kräfte) : nerzh distruj g. ; *die schreckliche Zerstörungskraft durch Feuer und Brand der modernen Waffen,* pulluc'h nerzhus ha spouronus an armoù a vremañ b.

Zerstörungstrieb (-s,-e) : luzad distrujañ g., poulzad distrujañ g., doug d'an drasterezh g.

Zerstörungswut b. (-) : vandalerezh g., bostoc'hiñ g., araj distrujañ g., egar distrujañ g.

zerstoßen V.k.e. (zerstößt / zerstieß / hat zerstoßen) : flastrañ, frikañ, braeañ, malañ, mac'hañ, pilat, puzuilhañ, kommañ, piloueraň, dispenn, breviñ ; *Salz zerstoßen,* malañ (frikañ, braeañ, pilat) holen ; *Pfeffer zerstoßen,* malañ pebr, breviñ pebr.

Zerstoßung b. (-,-en) : breverezh g., braeerezh g., piloueradur g.

zerstreiten V.em. : **sich zerstreiten** (zerstritten sich / haben sich (t-rt) zerstritten) : en em giañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, treiñ an traoù d'ar put, treiñ d'ar put etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, en em vroc'hañ, dizunvaniñ, flammañ an eil ouzh egile ; *sie sind miteinander zerstritten,* traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

zerstreuen V.k.e. (hat zerstreut) : **1.** strewiñ, dasstrewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ, divodañ ; *der Wind hat die Blätter zerstreut,* strewet (skignet, fuilhet) eo bet an delioù gant an avel ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene,* emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn.

2. [dre skeud.] *jemandes Zweifel zerstreuen,* kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goullonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzhañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., lakaat aes spered u.b.

3. [tekn] *Licht zerstreuen,* fennañ sklêrijenn.

4. [dre skeud.] diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, ambuziñ, divuzañ, diverrañ, dizenoeiñ, reiñ diduelloù da, degas dudi da ; *einen Kranken zerstreuen,* diverrañ ur c'hlañvour, reiñ diduelloù (degas dudi) d'ur c'hlañvour.

V.em. : **sich zerstreuen** (hat sich (t-rt) zerstreut) : **1.** divodañ, en em zivodañ, divandenniñ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, mont pep hini en e roud, mont pep hini d'e roud, en em stlabezañ, en em skignañ, en em strewiñ, en em skuilhañ ; *die Menge zerstreute sich,* an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du, pep hini a yeas d'e roud ; **2.** mont kuit, steuziañ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; **3.** en em zudiañ, en em ziduiñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, kemer berramzer, berraat e amzer, dizenoeiñ, ebatal, ober joa, bragal, farlotañ, ober bourrus, ober bourrusted, kemer e ebat, c'hoariellat.

Zerstreuen n. (-s) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

zerstreut ag. : **1.** a-strew, dasstrewet, distroll, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, àr ziskrelu, a-fuilh, dispac'het, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene,* emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn.

2. strantal, dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn, flav, penn-avel, penn-bantek ; *er ist häufig zerstreut,* diankoù en devez alies, dievezh e vez alies, disoñj e vez alies, hennezh a zo ur pesketaer loar, alies e vez e spered o nijal, alies e vez azezet war e spered, gwall alies e lez kabestr gant e spered, techet eo da valafenniñ, alies e vez o lonkañ soñjoù, soñjal a ra alies e lec'h all, gwall alies ne vez ket gant e jeu, treiñ a ra alies e spered e lec'h all, mont a ra alies e spered a-zehoù hag

a-gleiz, disoñj e vez e spered alies, diankañ a ra alies diwar e labour, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, alies e vez er c'houmoul, techet eo da zibarfediñ.
3. [gouloù] fennet, a-fenn.
Zerstreutheit b. (-) : dievezhder g., dibarfeted b., skañvbennegezh g., disoñjerezh g.
Zerstreuung b. (-,-en) : **1.** dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., ebat g., plijadur b., faribolenn b. ; *Zerstreuung suchen,* klask dudi, klask en em ziduañ, klask diverrañ e amzer, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat.
2. skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.
3. [fizik] fenn g., amstrewiñ g., diverjuster g., kenforc'h g., kenforc'husted b.
Zerstreuungslinse b. (-,-n) : [fizik] ferenn kenforc'hus b.
Zerstreuungspunkt g. (-s,-e) : [fizik] fokus galloudel g., poent kenforc'hus g
zerstritten ag. : digar, dizunvanet, dizunvan, broc'het, fachet, mouzhet ; *sie sind miteinander zerstritten,* traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, c'hoari, jeu, glazentez, broc'h, c'hoari, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, c'hoari, jeu, treflez, bec'h, fachiri, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, e treflez emaint, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo ; *die Arbeitgeber waren zerstritten,* ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.
zerstückeln V.k.e. (hat zerstückelt) : darnaouiñ, lodennañ, drailhañ munut, lakaat a-dammoù, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, diframmañ, dibezhiañ, pezhiadañ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dibarfoeltrañ, disparfoeltrañ, dibarfreuziñ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, fregañ, munudañ, difelpañ, difelpennañ, tammañ, tammata, didammañ, malañ, disklipañ, dimprañ, diskolpañ, pastellañ, treujañ, bruzunañ, dispenn, ober tammoù eus, frigasañ ; *ein Land zerstückeln,* dibezhiañ ur vro, diframmañ ur vro, pastellañ ur vro, disrannañ ur vro, bruzunañ ur vro ; *zerstückelter Tierkadaver,* dispenn g., relegoù diwar korf dispennet ul loen lies.
Zerstückelung b. (-,-en) : didammerezh g., distrolladur g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dibezhiadur g., diempradur g., munuderezh g., pastelladur g., bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b.
zerteilbar ag. : rannus, rannadus, herann, herannus.
Zerteilbarkeit b. (-) : rannusted b., rannusted b., rannaduster g., rannaduster g.
zerteilen V.k.e. (hat zerteilt) : **1.** rannañ, lodennañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, dimprañ, treujañ, tammañ, darnaouiñ, darniñ, dasparzhañ ; *in zwei Hälften zerteilen,* daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften zerteilt sein,* bezañ e daou hanter ; *in Brüche zerteilen,* kevrennañ ; *die Wogen zerteilen,* regiñ an tonnoù, troc'hañ (digeriñ) an dour ; **2.** [kimiezh] *in seine Bestandteile zerteilen,* dielfennañ ; **3.** [mezeg.] *eine Geschwulst zerteilen,* didroc'hañ ur gor.
V.em. : **sich zerteilen** (hat sich (t-rt) zerteilt) : en em rannañ, en em lodennañ, mont e meur a damm, mont e meur a lodenn ; *sich in Äste zerteilen,* gaoliñ, brankañ, forc'hañ.
zerteilend ag. : rannus.
Zerteilung b. (-,-en) : rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g., diempradur g., dasparzh g.
Zertifikat n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g.
zertragen V.k.e. (zerträgt / zertrug / hat zertragen) : [dilhad] uzañ, teuc'hiñ, teuziñ, kas da bilhoù, lakaat uz en udb.
zertrampeln V.k.e. (hat zertrampelt) : mac'hañ, mac'hellañ, pilpazañ, flastrañ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, kalemarc'hiñ, milmalañ, pasepiañ, pavata, pladañ ; *das Korn wurde zertrampelt,* mac'het eo bet an ed, moustret eo bet an ed gant an treid ; *mit seinen Hufen zertrampeln,* karnflastrañ ; *um die Erde nicht zu zertrampeln,* evit divresañ an douar ; *seine Gebeine werden wir auf den Weg streuen, dass sie von den Vorübergehenden zertrampelt werden,* relegoù hennezh a vo taolet da vresañ dindan treid an dremenidi ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, wir sind ja noch froh, dass sie wenigtens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben,* c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.
zertrennen V.k.e. (hat zertrennt) : **1.** dispartiañ, rannañ, disrannañ, distagañ, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, digenaozañ, distekiñ, lakaat an disparti etre ; **2.** dizunvaniñ, dizunaniñ ; **3.** dimprañ ; **4.** diwriat.
V.em. : **sich zertrennen** (hat sich (t-rt) zertrennt) : dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ, digevreañ, digevrediñ.
zertrennend ag. : rannus.
Zertrennung b. (-,-en) : disparti g., diforc'h g., disrann g., distrolladur g., disjuntadur g., rannerezh g., rannidigezh b.
zertreten V.k.e. (zertritt / zertrat / hat zertreten) : flastrañ dindan e dreid, mac'hañ, mac'hellañ, pasepiañ, pavata, bresañ, pladañ ; *eine Blume zertreten,* flastrañ ur vleunienn [dindan e dreid], mac'hellañ ur vleunienn ; *um die Erde nicht zu zertreten,* evit divresañ an douar.
zertrümmern V.k.e. (hat zertrümmert) : frigasañ, drastañ, freuzañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, difelpañ,

diskolpañ, gwastañ, glac'hariñ, drailhañ, dic'hastañ, findaoniñ, frinjinañ, miñsañ, tanfoeltrañ, broustañ, bresañ, dizober, malañ ; *Gebäude zertrümmern,* atrediñ.

zertrümmert ag. : drailhet, frigaset, drastet, freuzet, dihastet, foeltret, difoeltret, tanfoeltret, dibarfoeltret, findaonet, dismantret, broustet, diskaret, en dismantr ; *das Heck war zertrümmert,* revr ar vag a oa drailhet, an aros a oa drailhet, an aros a oa bet broustet, an aros a oa freuzet, an aros a oa bet digoret.

Zertrümmerung b. (-,-en) : drailherezh g., freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g.b., gwasterezh g., drasterezh g., distruj g., diskar g., dismantr g., dispenn g. ; *Atomzertrümmerung,* skiriadur an derc'han g., dizintegradur an atom g., fision b., torradur nukleel g.

Zervelatwurst b. (-,-würste) : pennsac'henn b.

zerwehen V.k.e. (hat zerweht) : [avel] strewiñ, fuilhañ, skignañ.

zerwerfen V.em. : **sich zerwerfen** (zerwarfen sich / haben sich (t-rt) zerworfen) : en em giañ, en em vroc'hañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, en em vroc'hañ, dizunvaniñ, flammañ an eil ouzh egile, treiñ a ra an traoù d'ar put ; *sie haben sich zerworfen,* traoù kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, troet eo d'ar put etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile.

zerwühlen V.k.e. (hat zerwühlt) : c'hwiliañ, turlutañ, dispac'hañ, fourdouilhat, turiañ, fuilhañ ; *ein Bett zerwühlen,* fourdouilhat ur gwele ; *Artilleriegeschosse zerwühlen den Boden,* dispac'het e vez an douar gant an obuzoù.

zerwühlt ag. : **1.** c'hwiliet, dispac'het, fuilhet ; *zerwühltes Haar,* blev disparbuilh str. ; **2.** turiet an douar anezhañ.

Zerwürfnis n. (-ses,-se) : dizunvaniezh b., dizunvan g., disrann g., disranniezh b., dizunvanded b., broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g. broc'hadeg b., teñvalaenn b., diforc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., tabut g., brouilhes g., gwall intent g., troublien b., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., bec'h g., droukrañs ; *eheliches Zerwürfnis,* dizunvaniezh etre ar priedoù b., gwall intent etre ar priedoù g., disrann etre ar priedoù g., broc'hadeg etre ar priedoù b.

zerwüsten V.k.e. (hat zerwüstet) : lakaat (plantañ, ober e) freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ, dismañtrañ, kalkennañ, dizalbadiñ, drailhañ, malañ.

zerzausen V.k.e. (hat zersaust) : **1.** dispakañ, diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilhat, spufañ, luziañ ; *jemandem das Haar zerzausen,* dispakañ (diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilhat, spufañ, luziañ) e vlev d'u.b. ; *zerzaustes Haar,* blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, diskempenn, dispak, spufet, luget, truilhek, luziet), penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreoñ g., paltokennad vlev fuilhet b., blev pikek str., krin g. ; *mit zersautem Haar,* war e benn-kuch ; *Frau mit zerzaustem Haar,* maouez he blev disparbuilhet war he zro b., penn-kuch g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zerzausen,* ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b.

zerzupfen V.k.e. (hat zerzupft) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, dishiliañ.

Zese b. (-,-n) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., sac'h-drag g., sac'h-driv g.

Zesenfischerei b. (-) : [merdead.] micher an drag b.

zessieren V.k.e. (hat zessiert) : lezel, dilezel, reiñ.

Zession b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.

Zessionsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies.

Zessionär g. (-s,-e) : dilezad g.

Zeter n. (-s) : [tro-lavar] *Zeter und Mordio schreien,* youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, krial forzh [*war an torfedour*], huchal harao war u.b.

Zetergeschrei n. (-s) : jabadao g., tousmac'h g., diframm g., cholori g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad, safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., bosenn b., harao g.

Zetermordio estl. : harao ! hup ! ; *Zetermordio schreien,* youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, blejal, razailhat, krial forzh [*war an torfedour*], huchal harao war u.b., huperiñ war-lerc'h ur re bennak (Gregor), huchal war-lerc'h u.b., ober an hu hag an hop war (ouzh) u.b.

zetern V.gw. (hat gezetert): faragouilhañ, sklankal, karnajañ, gwic'hal, kalkennañ, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, loeniñ, razailhat.

Zetetik b. (-) : [preder.] zeteteg g., zetetik g.
zetetisch ag. : zetetek.
Zettel g. (-s,-) : **1.** paperenn b., tikedenn g., skritellig b., notennig b., fichenn b., kartoñsenn b., bilhetenn b., pegsoñj g. ; *Anschlagezettel,* skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderezh b. ; *Stimmzettel,* bilhed-votiñ g., bilhedenn-vouezhiañ b., paperenn-votiñ b., paperenn-vouezhiañ b. ; *Steuerzettel,* kemenn telloù g. ; *Bücherzettel,* **a)** paperenn amprestiñ evit ul levr ; **b)** paperenn urzhiañ evit ul levr ; *Waschzettel,* **a)** roll an dilhadoù roet da walc'hiñ g. ; **b)** [embann.] notennig an embanner b. ; *Theaterzettel,* roll an abadennoù c'hoariva g. ; **2.** [gwiad.] steuñvenn b.
Zettelankleber g. (-s,-) : peger skritelloù g., skriteller g.
Zettelbank b. (-,-en) : bank monañ g.
Zettelbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.
Zettelkartei b. (-,-en) / **Zettelkasten** g. (-s,-kästen) : fichennaoueg b.
Zettelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] steuñvailh b., steuñvlec'h g.
zetteln V.k.e. (hat gezettelt) : [gwiad.] steuñviñ.
Zettelspießer g. (-s,-) : pik-paperennoù g.
Zetterklee g. (-s) : [louza.] melchon-lann str.
Zeug n. (-s,-e) : **I. 1.** benveg g., dafar g., tra g., reizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., pourchasoù lies., pourvezioù lies., traoù lies., traouegezh b., traouerezh g. ; *Nähzeug,* rikoù-gwriat lies., reizhoù-gwriat lies., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g. ; *Schuhzeug,* reizhoù evit kempenn ar boteier ; *Fahrzeug,* karbed g. ; *Grünzeug,* glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., legumaj str. ; *altes Zeug,* kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; *das Zeug auf dem Büffet nimmt nur Platz weg,* abuzet (ac'hubet, strobet, sterniet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell.
2. [dre skeud.] *sich ins Zeug legen (werfen),* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *scharf ins Zeug gehen,* mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ ; *sich für jemanden ins Zeug legen (werfen),* difenn u.b., ober evit u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., toullañ evit u.b., toullañ d'u.b., dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober evit u.b., tuañ (sevel a-du, sevel en tu, sevel en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ evit u.b., difenn kaoz u.b., mont en avel u.b., skeiñ (bezañ erru) e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., sevel krog u.b., dougen dorn d'u.b.
II. 1. danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennoù lies., gwiadur g., gwiaderezh g., entof g., lienaj g. ; *Wollzeug,* bonederezh g., gloanaj g. ; *Leinenzeug,* lienaj g., *Bettzeug,* **a)** dafar kousket g. ; **b)** dilhad-gwele lies.
2. [dre skeud.] *das Zeug zu etwas haben,* bezañ danvez udb en an-unan, bezañ udb en e had ; *er hat nicht das Zeug zum Bürgermeister,* hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ ; *keiner in dieser Gemeinde hat das Zeug zum Bürgermeister,* n'eus ket danvez ur maer er barrez-se ; *jemandem am Zeug flicken, jemandem am Zeuge flicken,* kavout abeg en u.b., kavout si en u.b., kavout tro da abegiñ diwar-benn u.b., kas brav war-lerc'h u.b., kaout da lavaret en (war, enep) u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata u.b., kavout anv en u.b., gouzout anv en u.b. ; *was das Zeug hält,* a-holl-nerzh e varc'h, forzh pegement, kement ha ma c'haller, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, par ma c'hell, ken e foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, en ur skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup ruz, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, herrañ ma c'hall, her da ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, ken a dorto, evel an tan, d'an tan ruz.
III. traoù lies., strobelloù lies., strobad g. ; *allerhand Zeug(s),* traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies. ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen,* glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, mont gant komzoù brizh, jaodreañ, gallegañ, gallegat, distagañ sotonioù ; *dummes Zeug,* garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., andell tra b., glabous g., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g.,

flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goullo lies., komzoù goullo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., bourouell g., borod g., arabad g., pifoù lies., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., diboellajoù lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., rabardellerezh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rabadiezh b., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randonerezh g., randonennoù lies., jaodre g. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden,* genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sotoni - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot.

Zeugbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.

Zeugdruckerei b. (-) : labour frezeliañ g.

Zeuge g. (-n,-n) : test g. ; *Zeuge eines Unfalls sein,* bezañ test eus ur gwallzarvoud ; *als Zeuge auftreten,* reiñ (rentañ, dougen) testeni dirak al lez-varn ; *als Zeuge aussagen,* testeniañ ; *als Zeuge (vor)laden,* gelver da dest dirak al lez-varn, kas paper d'un test bennak ; *Zeugen stellen,* kinnig testoù ; *einen Zeugen ablehnen,* nac'h un test, nac'hañ un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test ; *vor Zeugen,* dirak testoù ; *Hauptzeuge (Kronzeuge),* test pennañ g., test pouezusañ g. ; *falscher Zeuge,* test gaouiat g., test faos g. ; *Zeugen bestechen,* loavañ testoù, gounit fals testoù dre arc'hant, gounit fals testoù, prenañ testoù, gwalc'hiñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nac'h ar wirionez ; *Augenzeuge,* test a-lagad g., test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g. ; *Ohrenzeuge,* test a-skouarn g., test diwar glevet g. ; *Belastungszeuge,* test-karg g., test tamaller g. ; *Entlastungszeuge,* test-diskarg g., test didamaller g. ; *säumiger Zeuge, nicht erscheinender Zeuge,* desfailh g., test desfailh g. ; *Trauzeuge,* test ar priedoù g. ; *Zeugen der Vergangenheit,* testoù eus an amzer dremenet lies. ; *den Himmel zum Zeugen anrufen,* gervel (kemer) an Neñv da dest, touiñ dre an Neñv ; *jemanden als Zeugen anrufen, jemanden zum Zeugen anrufen,* kemer u.b. da dest ; *Zeuge Jehovas, Jehovas Zeuge,* test Jehova g.

Zeugekraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.

zeugen V.k.e. (hat gezeugt) : engehentañ, gouennañ, koñseviñ, reiñ buhez da, krouiñ, fardañ ; *Kinder zeugen,* engehentañ bugale, krouiñ bugale, fardañ bugale ; *er wurde in Berlin gezeugt,* krouet eo bet e Berlin ; *vor der Heirat gezeugtes Kind,* labousig abred g.

V.k.d. (hat gezeugt) : **1.** diskouez, merkañ, testeniañ, reiñ testeni eus, rentañ testeni eus, bezañ ur merk eus ; *das zeugt von seiner Kraft,* kement-se a ziskouez splann pegen kreñv eo, ur merk eus e nerzh eo an dra-se ; **2.** *für jemanden zeugen,* mont da dest gant u.b. ; *gegen jemanden zeugen,* dougen (reiñ, rentañ) testeni a-enep u.b.

Zeugen- : testeniel.

Zeugenaussage b. (-,-n) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur testeniel g., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *falsche Zeugenaussage*, falstesteni g., testeni faos g. ; *belastende Zeugenaussagen,* testenioù karg lies., testenioù grevus lies., testenioù hag a damall groñs lies. ; *die Zeugenaussagen widersprechen sich,* an eil testeni a zilavar egile ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein,* kenglotañ a ra an holl destenioù, kordañ a ra an testenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile.

Zeugenbank b. (-,-bänke) : bank an testoù g.

Zeugenbeeinflussung b. (-) : lorbaj testoù g., lorberezh testoù g.

Zeugenberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b.

Zeugenbericht g. (-s,-e) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *wie die Zeugenberichte besagen,* hervez (diouzh) an testenioù, diouzh pezh a lavar an testoù, hervez ar pezh a lavar an testoù.

Zeugenbeweis g. (-es,-e) : prouenn diazezet war destenioù b.

zeugenlos ag. : didest.

Zeugenstand g. (-s) : *in den Zeugenstand rufen,* gelver da dest dirak al lez-varn.

Zeugenverhör n. (-s,-e) **/ Zeugenvernehmung** b. (-,-en) : selaouerezh an testoù g.

Zeugin b. (-,-nen) : test g.

Zeughaftigkeit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.

Zeughaus n. (-es,-häuser) : arsanailh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b., armdi g.

Zeugma n. (-s,-s/Zeugmata) : [yezh.] zeugma g.

Zeugmeister g. (-s,-) : [lu] atebeg an dafar g., pennarmdiour g.

Zeugnis n. (-ses,-se) : **1.** testadur g., testeni g., testenabez b. ; *Zeugnis ablegen,* dougen (reiñ, rentañ) testeni, testeniañ ; *falsch(es) Zeugnis ablegen,* reiñ (dougen, rentañ) falstesteni, feizañ war ar gaou, touiñ e gaou ; *belastende Zeugnisse,* testenioù grevus, testenioù hag a damall groñs lies. ; *Zeugnis ablegend,* testenius ; [Bibl] *du sollst kein falsches Zeugnis von dir geben wider deinem Nächsten,* na gevier na falstesteni mir birviken na liviri.

2. testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *jemandem ein Zeugnis ausstellen,* reiñ ur skrid-testeni d'u.b. ; *ärztliches Zeugnis,* testeni ar mezeg g. ; *Reifezeugnis,* **a)** skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; **b)** bachelouriezh b.

3. testeni g., merk g. ; *das legt von seinen Fähigkeiten Zeugnis ab, das gibt von seinen Fähigkeiten Zeugnis,*

kement-se a ziskouez splann pegen barrek eo, ur merk eus e varregezh eo an dra-se.
Zeugnisurkunde b. (-,-n) : testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g.
Zeugpressen n. (-s) : [gwiad.] lufrerezh g.
Zeugs n. (-) : P. fleütoù lies., rikoù lies., stal b., reizhoù lies., stalikerezh traoù g., tammoù traoù lies., rabotoù lies. ; *allerhand Zeug*, traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies.
Zeugschmied g. (-s,-e) : [kozh] tailhanter g., leterner g.
Zeugung b. (-,-en) : engehentadur g., gouennadur g., ganadur g., ganadurezh b., engehentañ bugale g.
Zeugungsakt g. (-s,-e) : paradur g., paradurezh b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., kediadenn revel b., engehentadur g., P. c'hoari g.
zeugungsfähig ag. : gouest, gouest da engehentañ, sperius ; *im zeugungsfähigen Alter sein,* bezañ en oad a vugale.
Zeugungsfähigkeit b. (-) : gouested da engehentañ b., speriuster g., speriusted b.
Zeugungskraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.
Zeugungsorgane lies. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù lies., organoù ar seks lies., organoù gouennañ lies., organoù revel lies., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù engehentiñ lies., takadoù ganadel lies.
Zeugungsreife b. (-) : kaezouregezh b.
Zeugungstrieb g. (-s) : anien ar gouennañ b., anien d'en em barañ b., doug ar gouennañ g.
zeugungsunfähig ag. : steril, disperius ; *zeugungsunfähig machen,* disperiañ ; *zeugungsunfähig sein,* na c'hallout engehentañ, na c'hallout kaout bugale, na c'hallout ober bugale, P. bezañ ur pich null eus an-unan ; *zeugungsunfähig werden,* disperiusaat.
Zeugungsunfähigkeit b. (-) : sterilder g., disperiusted b.
Zeus g. : [mojenn.] Zeus g., Jupiter g.
zeuseln (hat gezeuselt) : [Bro-Suis] V.gw. : c'hoari gant alumetez, c'hoari gant an tan.
z. H. / **z. Hd.** : [*berradur evit* **zu Händen**] evit, da reiñ da.
Zibeben lies. : [Bro-Aostria] rezin-sec'h str.
Zibet g. (-s) : musk kazh Indez g.
Zibetkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh Indez g.
Ziborium n. (-s,Ziborien) : [relij.] kustod g.
Zieche b. (-,-n) : golc'hed pell b. ; *nach der Erntezeit die Spreuzieche erneuern,* ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.
Zichorie b. (-,-n) : [louza.] sikorea g./b., sikorea-c'hwerv g./b., sikorea ouez b., c'hwelien g.
Zicke b. (-,-n) : P. **1.** [loen.] garv b., yourc'hez b., P. bidiez b., bidia b. ; **2.** [dre skeud.] pebrenn b., dañvadez b., pikez b., ebeulez b., paborez b. ; **3.** *Zicken machen,* reiñ neud da zirouestlañ - ober troioù kamm a bep seurt - reiñ koad a-benn - ober troioù a bep seurt, reoù gamm ha reoù dort - lakaat an dud da gaout a bep seurt soubenn gant an-unan (da gaout trenk ha c'hwerv) - ober grimmoù - reiñ darbar - noualantiñ - reiñ koad-tro d'u.b. - reiñ blev gwenn d'u.b. - reiñ bec'h d'u.b. - ober bec'h d'u.b. - reiñ dibun d'u.b.
zickig ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, stultennus, pennadus.
Zicklein n. (-s,-) : [loen.] menn g., menn-gavr g., bouchig b./g.
zickzack Adv. : treflez, treuz-didreuz, a-we, kamm-digamm, a-gammigelloù, a-skelp a-gleiz hag a-zehou, a-skerb a-gleiz hag a-zehou ; *zickzack den Berg hinunterlaufen,* redek a-gammigelloù da draoñ ar menez ; *zickzack fahren, zickzack laufen,* mont a-skelp a-gleiz hag a-zehou, mont a-skerb a-gleiz hag a-zehou, zigouiñ.
Zickzack g. (-s,-e) : kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies. ; *im Zickzack gehen,* mont treflez, treuzigellañ, mont a-we, bale treflez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, ober kammigelloù ; *im Zickzack laufen, im Zickzack fahren,* ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek, mont gant un hent korvigellek ; *Straßenhindernis in Zickzackform,* kammigell b.
zickzacken V.gw. (hat gezickzackt / ist gezickzackt) : **1.** ober kammigelloù, mont treflez, treuzigellañ, mont a-we, bale treflez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou ; **2.** ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek.
zickzackförmig ag. : kammigellek, korvigellek, treuz-direuz, forc'hek, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, a-gammigelloù, pleg-dibleg, gweüs, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, krammdro(i)ennek, plegus / distroüs g. (Gregor).
Zickzackkurs g. (-es,-e) : [merdead.] hent kamm-digamm g., kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies.
Zickzacklinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù lies., kammoù lies., gourgammoù lies.
Ziege b. (-,-n) : **1.** [loen.] garv b., garvez b., bouch b./g., P. bidiez b. ; *eine Ziege an den Hörnern festhalten,* delc'hel ur c'havr dre he c'herniel ; *seine Ziegen geben nicht viel Milch,* n'en deus ket kalz a laezh eus e c'hivri, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e c'hivri, e c'hivri ne roont ket kalz a laezh, e c'hivri n'int ket mat da laezh, e c'hivri n'eus ket kalz a laezh ganto ; *noch nicht ausgewachsene Ziege,* krennardez b., krennardenn b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft,* ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; **2.** P. [dre skeud.] *eine dumme Ziege,* ur sodez b., ur sodenn b., ur c'henaouegez b., ur vaouez eus Kerwazi b., danvez pried Yann banezenn g.
Ziegel g. (-s,-) : **1.** brikenn b., brik str. ; *feuerfester Ziegel,* brikenn pri-tan b.
2. teol str. ; *Dachziegel,* teol str. ; *Flachziegel,* teol to str., teol plaen str., teol plat str. ; *Firstziegel, Hohlziegel,* teol kromm str., teol kleuz str., teol pleg str., kandailh g. ; *mit Ziegeln bedecken,* teoliañ ; *mit Ziegeln bedecktes Haus,* ti-ruz g.
ziegelartig ag. : ruz-brik ; *ziegelartig bemalen,* brikennañ.

Ziegelbau 1. g. (-s,-ten) : savadur brik g. ; **2.** g. (-s) : brikennadur g.
Ziegelbedachung b. (-,-en) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.
Ziegelbrennen n. (-s) : **1.** brikennerezh g. ; **2.** teolerezh g.
Ziegelbrenner g. (-s,-) : **1.** brikenner g. ; **2.** teoler g.
Ziegelbrennerei b. (-,-en) : **1.** brikennerezh b. ; **2.** teolerezh b.
Ziegeldach n. (-s,-dächer) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.
Ziegeldachdecker g. (-s,-) **/ Ziegeldecker** g. (-s,-) : toer teol g.
Ziegelei b. (-,-en) : **1.** brikennerezh b. ; **2.** teolerezh b.
Ziegelerde b. (-) : douar pri g.
Ziegelfarbe b. (-) : liv ruz-brik g.
Ziegelofen g. (-s,-öfen) : forn-vrik b., forn-deol b.
Ziegelherstellung b. (-,-en) : **1.** brikennerezh g. ; **2.** teolerezh g.
Ziegelrohbau g. (-s,-ten) : savadur brik noazh g., savadur brik n'eo ket bet induet g., savadur brik n'eo ket bet fuilhet g., savadur brik n'eo ket bet cheket g.
ziegelrot ag. : ruz-brik.
Ziegelstein g. (-s,-e) : brikenn b., brik str.
Ziegenbart g. (-s,-bärte) : **1.** barbistell b., barbouskenn b., bouchad barv g., bouch g. ; *einen Ziegenbart tragen,* bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh ; **2.** [loen.] barv ur bouc'h g./str. ; **3.** [louza.] korn-karv g.
Ziegenbock g. (-s,-böcke) : [loen.] bouc'h g.
Ziegenfell n. (-s,-e) : gavrgen g., kroc'hen gavr g.
Ziegenfuß g. (-s,-füße) : **1.** troad gavr g. ; **2.** [tekn.] linier g., loc'hennig b. ; **3.** [louza.] kabell-touseg ar gwez g.
Ziegenfüßler g. (-s,-) : [mojenn.] den-bouc'h g.
Ziegenhaar n. (-s,-e) : blev gavr str.
Ziegenhainer g. (-s,-) : pennbazh skoulmek g. [*eus Ziegenhain e-kichen Jena*].
Ziegenhirt g. (-en,-en) : mêsaer-givri g.
Ziegenkäse g. (-s,-sorten) : keuz gavr g., keuz laezh gavr g.
ziegenköpfig ag. : gavrbennek.
Ziegenkot g. (-s) : kagal givri g., kagalennoù givri lies., kaoc'h-givri g.
Ziegenleder n. (-s) : gavrgen g.
Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren g., faouter-avel g., labous-skrijer g.
Ziegenmilch b. (-) : laezh gavr g.
Ziegenpeter g. (-s) : jotorell b., pennsac'h g., tanijenn ar skouarn b. ; *der Junge hat den Ziegenpeter,* gant ar jotorell emañ ar paotr, gant ar pennsac'h emañ ar paotr, gant ar penn-tev emañ ar paotr, gant an danijenn-skouarn emañ ar paotr.
Ziegenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g.
Ziehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] eskemmez orjalennañ g., eskemmez neudenniñ orjal g.
ziehbar ag. : astennus, orjalus, orjalennus, orjalennadus.
Ziehbarkeit b. (-) : astennusted b.
Ziehbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Ziehbrücke hochklappen,* gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Ziehbrücke herunterlassen,* diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.
Ziehbrunnen g. (-s,-) : puñs g.
Ziehe b. (-) : preder g., soursi g., damant g. ; *ein Kind in Ziehe geben,* fiziout ur bugel e preder u.b., fiziañ ur bugel en ur vagerez, lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor).
Zieheisen n. (-s,-) : [tekn.] **1.** neudennerez b. ; **2.** rask g., parouer g.
Zieheltern lies. : magerien un advugel lies., tad ha mamm mager.
ziehen (zog / gezogen) :

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) :
1. tennañ, sachañ, stlejañ, halañ, kas en-dro
2. degas, dedennañ, tennañ, kas
3. stignañ, hiraat, stiral
4. lemel, (ez)tennañ, gounit
5. tresañ, linennañ
6. sevel, gounit, ober war-dro
II. V.gw. / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) :
1. mont, tremen, mont hebiou, mont kuit
2. mont da, mont war-zu
3. dilojañ
4. ober berzh, plijout
5. sachañ war udb
6. [pistolenn] dic'houinañ, dic'hodellañ.
7. troioù-lavar
III. V.Em. (zog / hat sich gezogen) :
1. mont kuit, en em dennañ
2. padout hiroc'h, mont betek
IV. V.dibers. (zog / hat gezogen)

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) : **1.** tennañ, sachañ, sachañ d'e heul, stlejañ, halañ, kas en-dro, hersal, treinañ, lostañ, frapañ ; *einen Wagen ziehen,* sachañ (tennañ, stlejañ) ur c'harr ; *den Pflug ziehen,* tennañ an arar, stlejañ an arar ; *jemanden an den Haaren ziehen,* stlejañ u.b. diwar-bouez (dre) e vlev, treinañ u.b. war-bouez e vlev, sachañ war blev u.b. ; *etwas an einem Seil ziehen,* sachañ udb diwar-bouez ur gordenn ; *zu sich ziehen,* frapañ, sachañ d'e du, sachañ war e du ; *nach oben ziehen, in die Höhe ziehen,* frapañ (sachañ) war-laez, frapañ (sachañ) d'an nec'h, frapañ (sachañ) ouzh krec'h, frapañ (sachañ) da laez, frapañ (sachañ) d'al laez, frapañ (sachañ) d'al lein, frapañ (sachañ) war-grec'h, frapañ (sachañ) war an uhel, frapañ (sachañ) etrezek an uhel, frapañ (sachañ) etramek an uhel, frapañ (sachañ) dageñver an uhel, frapañ (sachañ) war-lein, frapañ (sachañ) er vann, sevel [udb], tennañ [udb] ouzh krec'h ; *jemanden am Rock ziehen,* tennañ u.b. diwar-bouez lost e chupenn, sachañ war lost chupenn u.b. ; *jemandem die Ohren lang ziehen,* sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b. ; *hin und her ziehen,* hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her,* sachañ a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen,* tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *jemanden vor Gericht ziehen,* sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b.

dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn ; *das zieht schlimme Folgen nach sich,* gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul, a vo kiriek d'ar walloù a zeuio d'e heul) ; *alle Register ziehen,* [dre skeud.] ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, en em aketiñ e pep doare, mont dizamant dezhi ; P. *Leine ziehen,* diskampañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, mont d'e dreid, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz.

2. degas, dedennañ, tennañ, kas, distlabezañ ; *jemanden zu Boden ziehen,* reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., teurel u.b. d'an traoñ, pilat (distroadañ) u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, lakaat u.b. war e c'henoù, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; *jemanden auf die Seite ziehen,* tennañ u.b. a-gostez ; *etwas aus dem Wasser ziehen,* dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus an dour ; *Muscheln aus dem Wasser ziehen,* diboullañ kregin, divorañ kregin ; *Fische aus dem Wasser ziehen,* distlabezañ pesked e-maez an dour ; *Algen aus dem Meer ziehen,* divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ ; *etwas aus dem Meer ziehen,* divorañ udb ; [dre skeud.] *jemanden in (durch) den Schmutz ziehen,* duañ (labezañ) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., regiñ e nesañ, druilhañ u.b. er c'hailhar, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar ; *jemanden ins Verderben ziehen,* dihenchañ u.b., lakaat u.b. da vont diwar an hent mat, kas u.b. da zrouziwezh, kas u.b. d'e gollidigezh, bountañ u.b. war an hent a gas da zrouziwezh ; *jemanden in ein Geheimnis ziehen,* diskuliañ ur sekred d'u.b. ; *die Blicke auf sich ziehen,* sachañ selloù an dud war an-unan ; *jemandes Zorn auf sich ziehen,* tennañ drougiezh u.b. war e benn, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *etwas ins Lächerliche ziehen,* ober goapaerezh ouzh udb, skeiñ tachoù (ober an ogn) gant udb, ober al lu eus udb, ober al lu (c'hoarzhin goap) gant udb ; *etwas in Betracht ziehen,* derc'hel kont eus udb, ober fed (reiñ a fed, reiñ priz) d'udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh ; *ich ziehe so etwas nicht in Betracht,* ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *etwas in Erwägung ziehen,* **a)** bezañ o soñjal ober udb, bezañ e sell d'ober udb ; **b)** derc'hel kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, reiñ a fed eus udb, ober fed d'udb, lakaat udb e-barzh ; *er zog in Erwägung, dem Präfekten einen Brief zu schreiben,* neuze e troas en e benn skrivañ ul lizher d'ar prefed ; *so was wurde ensthaft in Erwägung gezogen,* ar gaoz-se a oa bet kreñv ; *die Bettdecke an sich ziehen,* sachañ ar pallenn d'e du, tennañ ar pallenn en tu gant an-unan (en tu diouzh an-unan) ; *jemanden zur Rechenschaft (zur Verantwortung) ziehen,* goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn digant u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; *jemanden zu Rate ziehen,* goulenn ali ouzh u.b., goulenn kuzul (ali, e ali, sikour, skoazell) digant u.b., goulenn ali u.b., goulenn e aviz digant u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour.

3. stignañ, hiraat, stiral ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen,* amzeriñ d'ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv ; *der Krieg zog sich in die Länge,* ar brezel a gendalc'has pell ; *die Sitzung zog sich in die Länge,* ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *das Gespräch zieht sich in die Länge,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *eine Rede in die Länge ziehen,* ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *die Endsilben ziehen,* hiraat ar silabennoù diwezhañ, ganuzañ gant ar silabennoù diwezhañ ; *Spinnen ziehen Fäden,* ar c'hevnid a steuñv gwiadoù ; [tekn] *Draht ziehen,* tennañ (neudennañ, stiral) orjal, orjalenniñ ; *Gold zu einem Faden ziehen,* neudennañ aour ; *ein Gewehr mit gezogenem Lauf,* ur fuzuilh gant ur gorzenn (ur c'hanol) roudennet b./g.

4. lemel, tennañ, eztennañ, gounit ; *einen Zahn ziehen,* tennañ un dant, turkezañ un dant ; *sein Schwert ziehen, den Degen ziehen,* tennañ ar c'hleze (e gleze) / difeuriañ e gleze (Gregor), tapout krog en e gleze, lakaat an dir en avel, dic'houinañ (dispakañ) e gleze, dic'houinañ ; *einen Holzsplitter aus dem Finger ziehen,* tennañ ur sklisenn eus e viz, tennañ ur skirienn eus ur biz ; *einen Nagel aus einem Brett ziehen,* tennañ un tach eus ur plankenn, turkezañ un tach ; *Wasser ziehen,* tennañ (puñsañ) dour ; *meine Schuhe ziehen Wasser,* va botoù a garg dour, toull eo va botoù ; *Wein auf Flaschen ziehen,* boutailhañ gwin ; *das Los ziehen,* tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù ; *das große Los ziehen,* dibradañ ar maout (ar priz kentañ), kas ar maout (ar priz kentañ, ar c'hilhog, ar pae kentañ) gant an-unan, mont ar maout (ar c'hentañ priz, ar c'hilhog, ar pae kentañ) gant an-unan, kaout pae, kaout ar maout ; *eine gute Nummer ziehen,* tennañ ur bilhed mat ; [mat.] *die Wurzel aus einer Zahl ziehen,* eztennañ gwrizienn un niver lakaet ; [dre skeud.] *den Kürzeren ziehen,* bezañ koll, bezañ koll gant an-unan, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ gwazh a se ; *den Kopf aus der*

Schlinge ziehen, en em lipat, tennañ e spilhenn, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, en em dennañ a boan, en em zifretañ, en em bakañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer ; *die Lehre aus etwas ziehen,* tennañ ur gentel eus udb evitañ e-unan ; *Nutzen aus etwas ziehen*, ober (kaout) e vad eus udb, tennañ e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ vad (splet, gounid, frouezh) eus udb ; *einen Vorteil aus etwas ziehen,* tennañ splet (gounid) eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, bezañ gwell ag udb, en em gavout gwell ag udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, ober (tennañ, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb ; *die Konsequenzen (Folgen, Folgerungen) ziehen,* sevel heuliadoù, tennañ ur gentel eus udb, dastum skiant diwar udb ; *er hat daraus keine Lehre gezogen,* n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se ; *Schlüsse ziehen,* sevel heuliadoù (klozadurioù) diwar udb, mont pelloc'h gant an erv ; *jemanden aus der Verlegenheit ziehen,* rekouriñ (disac'hañ) u.b., tennañ u.b. eus ur blegenn fall, tennañ u.b. a boan (a wall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dilasañ u.b. a boan (Gregor).

5. tresañ, tennañ, linennañ ; *einen Strich ziehen,* tresañ ul linenn ; *Striche ziehen,* linennañ ; *einen Kreis ziehen,* tresañ ur c'helc'h ; *Kreise ziehen,* kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen,* gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *eine Grenze ziehen,* tresañ an harzoù, linennañ an harzoù ; *eine Furche ziehen,* digeriñ ur pengenn, regiñ an douar ; *einen Graben ziehen,* toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez, kleuziañ un douvez, krouiziñ ur foz, fozellat, touflañ ; *eine Mauer um ein Grundstück ziehen,* sevel ur voger en-dro d'un dachenn, kelc'hiañ un dachenn gant ur vur ; [dre skeud.] *einen Vergleich ziehen,* sevel ur geñveriadenn [ouzh], lakaat udb kemm-ouzh-kemm ouzh udb all, keñveriañ daou dra an eil gant egile, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, lakaat udb paravis d'un dra all ; *Gesichter (Fratzen) ziehen,* ober minoù (ardoù, arvezioù), bezañ ardoù gant an-unan, kammañ (treuzañ) e c'henoù, astenn e vuzelloù ; *er zog ein langes Gesicht,* kouezhañ a reas e veudig en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, dont a reas ur bod-spern war e dal, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, dont a reas kozh e benn, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, kargañ a reas e vazh a spern, dont a reas nec'h hag enkrez en e gerc'henn, astenn a reas e vuzelloù, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan ; *ein schiefes Gesicht ziehen,* goeñviñ, ober e benn mousklenn, bezañ ur vousklenn ouzh e benn, c'hoari e benn bihan, ober kozh vin, ober ur penn kozh, bezañ kozh e benn, ober ur fri minaoued, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, ober gourennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, sevel ar gourennoù (e c'hourennoù) (Gregor), ober beg kamm, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, treuzañ e c'henoù, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, pennboufiñ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober ur fri minaoued, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, kintusaat, mouzhañ ; [mat.] *eine Senkrechte ziehen,* tresañ un eeunenn skouer ; [kenw.] *einen Wechsel auf jemanden ziehen,* lakaat (sevel) ul lizher-eskemm war anv u.b. ; *eine Bilanz ziehen,* savelañ ur ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent.

6. sevel, gounit, ober war-dro ; *Kinder großziehen,* sevel bugale, desevel bugale ; *Kaninchen ziehen,* sevel (desevel, diorren) lapined ; *Pfirsiche ziehen,* gounit (ober) pechez.

II. V.gw / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) : **1.** (ist) : mont, tremen, mont hebiou, mont kuit ; *Wolken ziehen am Himmel,* kaset e vez koabr gant an avel, koumoul a dremen dre an oabl, tizh 'zo gant ar c'houmoul, koumoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel ; *über die Brücke ziehen,* tremen (treuziñ) ar pont ; *lasst ihn ziehen !* lezit eñ ! lezit anezhañ en e roll ! laoskit anezhañ da vont ! ; *seines Weges ziehen,* mont (kerzhout) gant e hent, redek e reuz, ruilhal e voul, tennañ d'e hent, mont ganti ; *mit jemandem durchs Land ziehen,* ober hent gant u.b., heñchañ asambles gant u.b. ; *weiter ziehen,* derc'hel da vont, derc'hel gant e hent ; *losziehen,* mont en hent (el lev), en em lakaat en hent, mont kuit, diflach, diblasañ, sterniañ da vont, dibradañ, lañsañ, digludañ, kemer e hent, kemer penn an hent ; *fortziehen,* mont kuit, diblasañ, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, digludañ, dibradañ, lañsañ, diflach ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten,* tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh ; *er kam gezogen,* degouezhout (erruout, en em gavout) a reas.

2. (ist) : mont da, mont war-zu ; *die Schwalben ziehen in wärmere Länder,* ar gwennilied a nij kuit etrezek (da-gaout, war-gaout, war-zu, trema, da-geñver, etramek) broioù tommoc'h ; *in die weite Welt ziehen,* mont da bell-vro (d'ar pelloù), mont da gantren broioù, mont da veajiñ broioù, mont er bed hed ha ledan, mont d'ar broezioù pell (Gregor) ; *in die Fremde ziehen,* kuitaat ar vro, mont da vaez bro, mont pell diouzh e vro, mont d'ar broioù estren ; *in den Krieg (ins Feld) ziehen,* mont (kerzhet) d'ar brezel, mont da vrezeliñ (da vrezelekaat) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben,* ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *durch das Land ziehen,* tremen (mont, kantreal) dre ar vro ; *auf Wache (auf Posten) ziehen,* mont d'ober gward ; [dre skeud.] *gegen jemanden zu Felde ziehen,* mont da stourm ouzh u.b., mont da vrezelekaat ouzh u.b. ; *diese Farbe zieht ins Grüne,* tennañ a ra al liv-se war ar gwer, tennañ a ra al liv-se d'ar gwer.

3. (ist) : dilojañ ; *in die Stadt ziehen,* mont e kêr da chom, mont d'ober e annez e kêr, mont da annezañ e kêr ; *zu den Kindern ziehen,* mont da chom (da vevañ) gant e vugale, mont da chom e ti e vugale, mont da lojañ e ti e vugale, mont d'ober e annez e ti e vugale, mont war oaled e vugale, en em flojenniñ e ti e vugale, ober e gêr e ti e vugale ; *aus dem Haus ziehen,* dilojañ, diannezin, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digêriañ, digêriñ, cheñch ti.
4. (hat) : ober berzh, plijout ; *dieses Buch zieht,* al levr-mañ a blij kalz (a ra berzh forzh pegement), al levr-se a ra berzh ken-ha-ken (ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui), prizet kenañ eo al levr-se, brud a ra al levr-se ; *die neue Wintermode zieht,* berzh a ra ar c'hiz c'hoañv nevez, brud a ra ar c'hiz c'hoañv nevez ; *dieser Trick zieht nicht mehr,* ne vimp ket tapet gant ur c'hozh tro-bleg a seurt-se, n'omp ket eus an torad diwezhañ evit krediñ seurt traoù.
5. (hat) : sachañ war udb, frapañ war udb ; *an seiner Pfeife ziehen,* sachañ war e gorn-butun ; *am Strang ziehen,* sachañ war ar gordenn, ober ur sach war ar gordenn, frapañ war ar gordenn ; *an etwas (t-d-b) heftig ziehen,* difrapañ udb., ober ur sachadenn grenn war udb ; *etwas zu sich ziehen,* tennañ udb gant an-unan, tennañ udb d'e du.
6. [pistolenn] dic'houinañ e bistolenn, dic'hodellañ e bistolenn, dic'houinañ.
7. [troioù-lavar] (hat) : *der Ofen zieht,* sachañ a ra mat an oaled, ar forn-se a sach mat, sachañ a ra ar forn gantañ ; *ziehen lassen,* lakaat e glec'h, glec'hiañ ; *den Tee ziehen lassen,* distrempañ (fardañ) te, lakaat te da zistrempañ, lezel an te da c'hlec'hiañ ; *in Lake ziehen,* bezañ o soubañ en hili (en un hilienn) ; *gegen etwas zu Felde ziehen,* kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; P. *über jemanden vom Leder ziehen,* jarneal / teñsañ gant u.b. (Gregor), reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., harzhal ouzh u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeal u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; [c'hoari] *er ist am Ziehen,* d'e dro bremañ, e dro eo, dezhañ eo da zigeriñ, an dorn a zo gantañ ; [echedoù] *mit dem Springer ziehen,* c'hoari ur marc'heger, kas ur marc'heger war-raok.
III. V.em. : **sich ziehen** (zog sich / hat sich gezogen) : **1.** mont kuit, en em dennañ ; *das Gewitter zieht sich (t-rt) nach Norden,* emañ an arnev o pellaat war-zu an norzh ; *sich (t-rt) rechtzeitig aus einer heiklen Affäre ziehen,* en em lipat (en em zifretañ) e koulz, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e fri a wall afer, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ e koulz eus un abadenn, P. tennañ e lost ku-ha-ka eus ar vrae ; *sich (t-rt) aus der Klemme ziehen,* tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, en em tennañ eus ur gwall boull, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em zic'hennañ, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant.
2. padout hir amzer, mont betek ; *die Ebene zieht sich (t-rt) bis zum Fluss,* en em astenn a ra ar blaenenn betek ar stêr ; *sich (t-rt) in die Länge ziehen,* hilgenniñ ; *das Gespräch zieht sich (t-rt) in die Länge,* n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *die Vorstellung zog sich (t-rt) (in die Länge),* ne oa diwezh ebet d'an abadenn ; *der Stoff zieht sich (t-rt),* distennañ a ra an danvez-se, distardañ a ra an entof-se ; *das Brett hat sich (t-rt) gezogen,* gwe (gwar) a zo aet er plankenn, ar plankenn en deus kemeret gwar, labouret en deus ar plankenn.
IV. V.dibers. (zog / hat gezogen) : *es zieht ihn nach Süden,* dedennet eo gant ar su, hiraezh en deus d'ar su, c'hoant bras en deus da vont etrezek ar su, c'hoant bras eo dezhañ mont etramek ar su ; *es zieht hier,* avel dro (avel sil, avel furch, avel red, red-avel) a zo amañ, amañ e teu an avel laer (an avel dreuz) en ti, fuañ a ra an avel amañ ; *es zieht mir im rechten Arm,* lañsadennoù am bez (flemmoù am bez) em brec'h dehou ; *ziehender Schmerz,* poan flemmus b., poan bistigus b., poan hag a sko a-daolioù b., biroù berv lies.
Ziehen n. (-s) : sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennadur g., tennerezh g., stlejerezh g. ; *durch kurzes und heftiges Ziehen,* gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frapadenn vat, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm.
Zieher g. (-s,-) : sacher g., stlejer g. ; *Korkenzieher,* distouver g., divonter g., tenn-stouv g. ; *Stiefelzieher,* tenn-heuz g. ; *Nagelzieher,* tenn-tachoù g.
Ziehfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linennoù g., doug-pluenn evit an tresadennoù teknikel g.
Ziehharmonika b. (-,-s/-harmoniken) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b. ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ?
Ziehkind g. (-s,-er) : advugel g., minor g., bugel fiziet g., bugel lakaet gant magerez g., bugel lakaet e magerezh g., magerezh b.
Ziehkraft b. (-,-kräfte) : **1.** nezh sach g. ; **2.** nerzh desach g.
Ziehleine b. (-,-n) : fun stlejañ g.
Ziehleute lies. : dilojerien lies., diannezerien lies.
Ziehmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.
Ziehmutter b. (-,-mütter) : magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b., advamm b. ; *ein Kind einer Ziehmutter anvertrauen,* lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur

c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Ziehmutter suchen,* klask magerez.
Ziehpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] lienenn-c'hwezigenniñ b.
Ziehpresse b. (-,-n) : [tekn.] gwaskell koagañ b., koager g.
Ziehsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g., heskenn-daoubenn b.
Ziehseil n. (-s,-e) **/ Ziehtau** n. (-s,-e) : fun stlejañ g.
Ziehung b. (-,-en) : tennerezh g., tennadur g. ; *Ziehung der Lotterie*, tennerezh al lotiri g.
Ziehwerk n. (-s,-e) : milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g.
Ziehwagen g. (-s,-) : karr-bout g., karrigenn b.
Ziel n. (-s,-e) : **1.** pal g., gwenn g., aplud g., biz g. ; *das Ziel treffen,* tennañ er gwenn, tizhout ar pal ; *das Ziel genau treffen, mitten ins Ziel treffen,* tennañ just, skeiñ eeun gant ar pal, skeiñ er pal, skeiñ just, skeiñ e-barzh, bezañ er pal / bezañ (c'hoari) war ar mestr (Gregor) ; *das Ziel verfehlen,* mont e denn er c'hleuz, mont e denn da fall, mont e denn dre-gichen ar pal, mont e denn hebiou, skeiñ (tennañ) hebiou, c'hwitañ war ar pal, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *das Ziel verfehlt er nie,* da bep taol e vez er pal ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger,* hoc'hed-gouez a zo gwennoù aes da dizhout ; [dre skeud.] *übers Ziel schießen,* dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, mont re bell ganti, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar pal (ar roudenn, an arroudenn, ar yev), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re.
2. pal g., penn g., termen g., mennad g., dezev g., amkan g., finvez b., amboaz g., bukad g. ; *das Ziel einer Reise,* pal (termen) ur veaj g. ; *am Ziel ankommen (angelangen),* en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ degouezhet e penn e veaj, bezañ e penn e veaj, bezañ e penn e hent, pakañ penn e veaj, porzhiañ ; *sich ein Ziel setzen,* kinnig tizhout un amkan (ur finvez) bennak, bukañ ur pal, ober e zezev tizhout ur pal, palelouraat e ober, finvezekaat e ober, lakaat d'an-unan ar pal da dizhout ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus,* diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *er setzt alles daran, sein Ziel zu erreichen,* ober a ra diouzh tizhout e bal ; *ihr zu erreichendes Ziel,* ar pal divizet dezho tizhout g. ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen,* tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *ein Ziel verfolgen,* bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober dezev da seveniñ udb ; *das Ziel im Auge behalten,* na dennañ lagad ebet diwar ar pal da dizhout ; *schnurstracks aufs Ziel losgehen, schnurstracks auf sein Ziel lossteuern,* mont eeun d'ar pal, mont ouzh eeun d'ar pal, mont war-eeun d'ar pal ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen,* kerzhet dizaon war-du ar pal ; *ohne Zweck und Ziel,* hep pal resis, en avantur Doue ; *sein Ziel erreichen, zum Ziel gelangen, zum Ziel kommen,* kas e daol da benn, kas e daol da vat, pengenniñ war e daol, dont a-benn eus e daol, dont a-benn da dennañ e daol, dont a-benn eus e grog, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, ober tro-vat, ober taol mat ; *diese Methode führt rasch zum Ziel,* dilloüs eo an hentenn-se ; *er ist jetzt nahe am Ziel,* kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazeg, pell emañ ganti, erru eo pell ganti ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt,* kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, pell emaomp ganti, erru omp pell ganti ; *ich bin noch nicht zu meinem Ziel gelangt, ich habe mein Ziel noch nicht erreicht,* n'on ket c'hoazh ken koulz ha ma fell din bezañ, n'on ket en em gavet c'hoazh e penn va erv, n'on ket deuet a-benn eus va zaol c'hoazh, n'em eus ket tizhet va fal c'hoazh, n'em eus ket diraezet va zaol c'hoazh, n'on ket erru er pal c'hoazh (Gregor) ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel,* o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'her da c'houlenn e vezer selaouet ; *mit dem Ziel, etwas zu tun,* en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, en aviz ober udb, a-wel d'udb, e-sell d'ober udb ; *ein hohes Ziel haben,* bezañ e zezev seveniñ un uhelvennad, magañ en e galon un uhelvennad bennak, bizañ d'ur pal meur, bizañ da dizhout ur pal meur ; [sport] *als erstes durchs Ziel gehen,* bezañ an hini kentañ war (an hini kentañ o tremen) al linenn degouezh ; [kr-l] *langsam kommt auch ans Ziel,* gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket.
3. termen g. ; *auf Ziel verkaufen,* gwerzhañ war dermen ; *mit kurzem Ziel,* war verr dermen ; *auf drei Monate Ziel,* gant un termen a dri miz, gant tri miz termen ; [dre skeud.] *seinem Leben wurde ein frühes Ziel gesetzt,* marvet eo bet abred, marvet eo bet a-raok e amzer (kent e amzer), berrhoalus e oa bet e vuhez (Gregor).
Zielangabe b. (-,-n) : disklêriadur ar pal g., menegadur ar pal g.
Zielbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : ti-gar termen g., porzh-houarn termen g.
zielbewusst ag. : mennet start, startijenn ennañ evit tizhout e bal, deltu gantañ.
Zieldeckung b. (-,-en) : [lu] kouchadur g.
zielen V.gw. (hat gezielt) : **1.** *auf jemanden zielen,* bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor), kemer e gouch war u.b. ; *auf einen (nach einem) Vogel zielen,* bukañ ul labous, bizañ d'ul labous, bizañ war ul labous, kouchañ ul labous, kemer e gouch war ul labous ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen ! (Schiller),* hag emaoc'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *die Schützen haben gut gezielt,* kouchet mat o deus an dennerien.
2. kaout da bal, tennañ d'un amkan bennak ; *das war auf mich gezielt,* kement-se a dalveze din, unan bennak a zo o klask ac'hanon, evidon e oa ar c'homzoù flemmus-se, en taol-mañ emeur ganin a-zevri ; *worauf zielt er (hinaus) ?* petra a zo o treiñ en e benn ? etrezek peseurt pal e tenn e zezev ? peseurt jeu a zo gantañ ?
Zieler g. (-s,-) : buker g.
Zielfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn vukañ b.
Zielfoto n. (-s,-s) : [sport] poltred-finish g., poltred dispartiañ g.

Zielgerade ag.k. b. : [sport] eeunenn diwezhañ b.
Zielgruppe b. (-,-n) : rummad pal g., bukenn b. ; *eine Zielgruppe ansprechen,* durc'haat e vruderezh etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur rummad tud bennak, durc'haat e gehentiñ-marketing etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur vukenn bennak.
Zielhafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.
Zielkugel b. (-,-n) : [sport, bouloù] mestr g., mestr bihan g., pinaou g. ; *schieß die Zielkugel weg !* ro ur vazhad d'ar mestr ! boul d'ar mestr !
Ziellinie b. (-,-n) : **1.** [sport] linenn degouezh b., pal g. ; **2.** [lu] linenn gouch b.
ziellos ag. : hep pal resis, diratozh, distern, kildro ; *ziellos durch die Straßen irren,* mont da-heul e dreid.
Zielort g. (-s,-e) : lec'h termen g.
Zielpunkt g. (-s,-e) : kreizig ar pal g., gwenn g., biz g.
Zielrichter g. (-s,-) : [sport] barner an degouezh g.
Zielscheibe b. (-,-n) : gwenn g., pal g. ; *auf eine Zielscheibe schießen,* tennañ d'ar gwenn ; *die Zielscheibe treffen,* tennañ er gwenn ; [dre skeud.] *die Zielscheibe des Spottes sein,* bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañv goaperezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ goapaet gant an holl.
Zielschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr pal g.
Zielsetzung b. (-,-en) : pal g., amkan g.
zielsicher ag. : [tenner] eus ar vegenn, hag a dizh bep taol.
Zielsprache b. (-,-n) : yezh pal b.
zielstrebig ag. : mennet start, pennek, c'hoant erruout ennañ, kendalc'hus, dalc'hus.
Zielstrebigkeit b. (-) : youl start b., youl kreñv b., dalc'husted b., kendalc'h g., kendalc'hidigezh b., kendalc'huster g., kendalc'husted b.
zielsuchend ag. : [lu] *zielsuchende Rakete,* fuc'hell unanvleinet b.
Zielsuchkopf g. (-s,-suchköpfe) : [lu] penn unanvleinert g., P. penn-furch g.
Zielvorgabe b. (-,-n) : pal g., amkan g.
Zielvorrichtung b. (-,-en) : gwikefre vukañ b.
ziemen V.em. : **sich ziemen** (hat sich geziemt) : dereout [ouzh], jaojañ [ouzh], faotañ, bezañ reizh ; *es ziemt sich, dass ...,* dereout a ra (+ a.v.) ; *es ziemt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen,* reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; *es würde sich für dich ziemen, deinen Eltern einen Besuch abzustatten,* prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, degouezhout a rafe dit mont da saludiñ da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *wie es sich ziemt,* evel ma'z eo dleet, evel 'zo dleet, evel m'eo dleet, evel ma tere d'ober, ent prop, evel ma faot, evel a faot, evel just ha rezon, evel rezon ; *alles machen, wie es sich ziemt,* ober an traoù war o reizh ; *es ziemt sich nicht,* dizereout a ra ! dizere eo ! n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! c'hwi 'zo dibropoz ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ne aparchant ket ouzh un den a-feson ober seurt traoù ! ne vez ket graet traoù a seurt-se, gant ar vezh ! ur vezh eo ober kement-se !
Ziemer g. (-s,-) : **1.** *Ochsenziemer,* kalkenn b., kalkenn-ejen b., kastrejen g., kastrenn b., kastrigenn b. ; **2.** [yourc'h, karv] mell-kein g.
ziemlich ag. : -ik a-walc'h, peuz-, dam-, gwall ; *ein ziemliches Vermögen,* un tamm mat a vadoù g., ur peadra brazik a-walc'h g., ur fortun brazik a-walc'h b., ur madoù bras g., danvez dezhañ g., ur bechad mat a vadoù g.
Adv. : -ik a-walc'h, peuz-, dam-, ar- ; *ziemlich groß,* brazik a-walc'h, savig mat dezhañ ; *ziemlich klein,* arvihan ; *ziemlich trocken,* arsec'h ; *ziemlich viel Geld,* un tousegad brav (un dornad mat, ur poullad brav, ur bechad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., kalzik arc'hant, forzhik a arc'hant, ur pezhiad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur sammad bras a arc'hant g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., un tamm mat a wenneien g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *er ist ziemlich ungebildet,* ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket ; *wir hatten ziemlich viel getrunken,* evet hor boa forzhik banneoù, evet hor boa un nebeud mat a vanneoù, evet hor boa meurik a vanne, puñset hor boa forzhik ; *ziemlich gut,* madik a-walc'h, peuzvat, propik ; *sie singt ziemlich gut,* kanañ a ra propik ; *ziemlich oft,* aliezik a-walc'h, peuzalies, estroc'h eget ur wech, meurik a wech ; *ein ziemlich langer Spaziergang,* ur frapad mat a vale g. ; *eine ziemlich lange Zeit,* ur pennad mat a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul laziad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *so ziemlich alles,* pep tra war-nes tost, pep tra war un nebeud, kichenik holl, prestik holl, holl war-bouez nebeut, an holl war-bouez nebeut a dra, an holl war-nes nebeut a dra, an holl war nebeut a dra ; *du kannst ziemlich gut Englisch,* un saozneg madik a-walc'h a zeu ganit, te a gomz saozneg ne c'hwit ket ; *er kann ziemlich gut Deutsch,* un alamaneg madik a-walc'h a zeu gantañ, komz a ra alamaneg ne c'hwit ket ; *mir geht's ziemlich gut,* ne c'hwitan, ne c'hwitan ket ; *ihm geht's ziemlich gut,* ne c'hwit ket ; *er hat ziemlich lang gearbeitet,* ur c'hrogad mat e oa bet o labourat ; *es ist ziemlich spät,* diwezhat a-walc'h eo ; *es hat es ziemlich eilig hinzugehen,* mall a-walc'h eo dezhañ mont di ; *er ist ziemlich fit,* yec'hed a-walc'h en deus ; *es waren ziemlich viele Leute zum Fest gekommen,* tud a-walc'h a oa er gouel, un tamm mat a dud a oa deuet d'ar gouel, forzhik a dud a oa deuet d'ar gouel, ur bechad mat a dud a oa deuet d'ar gouel.
Zier b. (-) : kinkladur g., kaeradur g., brageriz g. ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie,* gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwell -

n'em eus ket mezh, ar mez 'zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut.
Zieraffe g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., glabouser g.
Zierat : [reizhskrivadur kozh] *sellit ouzh* **Zierrat**.
Zierbaum g. (-s,-bäume) : gwez kinklañ str.
Zierbengel g. (-s,-) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., glabouser g.
Zierbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn kinklet-kaer b.
Zierde b. (-,-n) : **1.** kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., brageriz g., aornadur g. ; *zur Zierde dienen,* bezañ ur c'hinkladur, bezañ bet lakaet da gaeraat an traoù ; **2.** [dre skeud.] *die Zierde ihres Geschlechtes,* klod he ziegezh g., lorc'h he rummad g., enor he lignez g.
zieren V.k.e. (hat geziert) : kinklañ, bravaat, kaeraat, fichañ, divilaat, fardañ, pinfañ, rikamaniñ, stipañ, kempenn.
V.em. : **sich zieren** (hat sich (t-rt) geziert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tresoù, geizañ, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober grimoù, ober pismigoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober yezhoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudoù, ober arvezioù, arveziñ, glabousañ, glabousat, jingellat, ober minoù, orbidiñ ; *zier dich nicht so !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ganit, Katellig toull-sev ? paouez gant da arvezioù !
Ziererei b. (-,-en) : afeterezh g., geizoù lies., tresoù lies., gizioù lies., ardoù lies., ismodoù lies., arvezioù lies., astrafoù lies., lentigoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., mignerezh g., tailhoù lies., yekoù lies., yezhoù lies., chiboudoù lies., arikamañchoù lies., esprejoù lies., glabous g., grimoù lies., similhoù lies., modoù lies.
Zierfisch g. (-es,-e) : pesk-akwariom arallvro g.
Ziergarten g. (-s,-gärten) : liorzh dudi b.
Ziergiebel g. (-s,-) : talbenn g.
Zierkappe b. (-,-n) : [karr-tan] kabell-rod g.
Zierleiste b. (-,-n) : **1.** moulladur kinklañ g., fleurenn b., pousadur g. ; *mit Zierleisten versehen,* pousañ ; **2.** [karr-tan] gwial kromet str., gwialenn gromet b.
zierlich ag. : **1.** moan, heneuz, mistr, neuziet-mat, grasius ; **2.** gwan, blin, treut, falleganik, krabosek, disterik, dister, moanik, flav, krak, malotrou, munut, prim, ratous, teusk, sinac'h, spinek, tanav, andraf, displed, displet, blank, divalav.
Zierlichkeit b. (-) : mistred b., mistrer g., koantiri b., koantiz b., kened b., grasiuster g., grasiusted b., gras-vat b., kinkluster g., kinklusted b.
Zierplanze b. (-,-n) : plant kinklañ str.
Zierpuppe b. (-,-n) : pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., penn chuchu g., reuzenn b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., marjolenn b., pipetenn b., trantell b., strinkell b., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., limañsenn b., lustrugenn b., damez b., dimezell b. ; *alte Zierpuppe,* trantell gozh b., strinkell gozh b. ; *Zierpuppen,* jingellaj g.
Zierrat g. (-s,-e) : kinkladur g., ficherezh g., brageriz g., kinklerezh g., aornadur g., kinkl g.
Zierschrift b. (-,-en) : lizherennoù kinklet-kaer lies.
Zierstück n. (-s,-e) : **1.** kinkladur g. ; **2.** [moull.] skeudennig b., fleurenn b.
Zierwerk n. (-s) : ficherezh g., kinklerezh g., aornadur g.
Ziesel g./n. (-s,-) **/ Zieselmaus** b. (-,-mäuse) : [loen.] hunegan g.
Ziest g. (-s,-e) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.
Zieten g. (-s) **/ Ziethen** g. (-s) : [tro-lavar] : *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch,* erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, erruout evel ur bleiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.
Ziffer b. (-,-n) : **1.** sifr g., sifrenn b., niverenn b. ; *eine Zahl mit drei Ziffern,* un niver tri sifr g. ; *arabische Ziffer,* sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez g. (Gregor) ; *römische Ziffer,* sifr roman g. ; **2.** feurbarzh g., feur g., tregantad g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsziffer,* feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.
Zifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm un eurier b., dremm un horolaj b., kadran g., kalander g., bizaj g./b.
Zifferblock g. (-s,-blöcke) : [stlenn.] pavez niverel g.
Zifferschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez ar c'hod sifret g., alc'hwez ar voneg sifret g.
Zifferschrift b. (-,-en) : skritur sifret g./b.
zig ag. : **1.** pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, ; *ich habe es schon zig Mal gehört,* klevet em eus kement-se nouspet gwech c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremen kant gwech, klevet em eus an dra-se kant ha kant gwech, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; **2.** [dre skeud.] P. *...zig Sachen darauf haben,* bleinañ gant un tizh an diaoul, bleinañ gant pep tizh, bleinañ gant ur foll a dizh, bleinañ d'an druilh, bleinañ d'an druilh-drast, bleinañ d'ar red-tan-put, bleinañ d'ar red-tan-ruz, bleinañ war dorr e chouk, mont d'ar c'haloup, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont a-benn-herr, mont a-herr-kaer, mont d'ar flimin-foeltr, mont a-benn-kas, mont a-brez-herr, mont a-daol-herr, mont diwar herr, mont en herr, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant tizh ken na yud, bleinañ gant tizh ken na strak, bleinañ gant tizh ken a findaon, bleinañ gant tizh ken a friz, bleinañ gant tizh ken na ziaoul, mont endra c'hall, mont evel an tan, mont d'an tan ruz.
Zigarette b. (-,-n) : sigaretenn b., sigaret str., butunenn b., ibil-butun g. ; *eine Zigarette drehen,* rollañ (roulat) ur sigaretenn, amboulat butun, moullañ ur sigaretenn, gwriat ur sigaretenn ; *eine Zigarette anzünden,* tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; *ausgegangene Zigarette,* sigaretenn aet dienaou b.,

sigaretenn aet didan b. ; *sie qualmte eine Zigarette nach der anderen,* fumiñ a rae evel ur siminal.
Zigarettenanzünder g. (-s,-) : tanerez b.
Zigarettenasche b. (-) : ludu sigaretennoù g.
Zigarettenautomat g. (-en,-en) : ingaler pakadoù sigaretennoù g.
Zigarettenetui n. (-s,-s) : klaouier sigaretennoù g.
Zigarettenpackung b. (-,-en) : pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Packungen Zigaretten pro Tag,* butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.
Zigarettenpapier n. (-s,-e) : feilhennoù amboulat lies.
Zigarettenraucher g. (-s,-) : butuner sigaretennoù g.
Zigarettenschachtel b. (-,-n) : pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag,* butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.
Zigarettenspitze b. (-,-n) : doug-sigaretenn g.
Zigarettenstummel g. (-s,-) : bechad g.
Zigarettentöter g. (-s,-) : lazher zigaretennoù g.
Zigarillo g./n. (-s,-s) : segalennig b.
Zigarre b. (-,-n) : **1.** segalenn b., sigarenn b., sigar g. ; *eine Zigarre anzünden,* tanañ ur segalenn ; **2.** P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *eine Zigarre bekommen,* klevet (kaout, pakañ, tapout, kavout) e begement, klevet kroz, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet storlok, tapout trouz, tapout kroz, kaout trouz, kaout soroc'h, klevet e santa maria, klevet ar gousperoù, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn ; *jemandem eine Zigarre verpassen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b.
Zigarrenabschneider g. (-s,-) : troc'h-segalennoù g.
Zigarrenasche b. (-) : ludu segalennoù g.
Zigarrenfabrikarbeiter g. (-s,-) : segalenner g.
Zigarrenfabrikarbeiterin b. (-,-nen) : segalennerez b.
Zigarrenkiste b. (-,-n) : boestad segalennoù b.
Zigarrenraucher g. (-s,-) : butuner segalennoù g.
Zigarrenspitze b. (-,-n) : doug-segalenn g.
Zigeuner g. (-s,-) : Jipsian g., termaji g., Tsigan g., [dismegañsus] laer yer g.
zigeunerhaft ag. : evel an dermajied.
Zigeunerin b. (-,-nen) : Jipsianez b., Tsiganez b.
Zigeunerlager n. (-s,-) : kamp-skañv g., kamp termajied g.
Zigeunerschnitzel n. (-s,-) : skalopenn en hili brout b.
Zigeunersprache b. (-) : jipsianeg g.
Zigeunertum n. (-s) : bed an dermajied g., bed ar Jipsianed g., bed ar re a vev evel termajied g.
zigfach Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent.
zighundert Adv. : kantadoù ha kantadoù.
zigmal Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent.
zigtausend Adv. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù.
Zikade b. (-,-n) : [loen.] skrilh-wez b.
Zilie b. (-,-n) : [loen.] blevennigelenn b. [lies. : blevennigeled]
Zille b. (-,-n) : [merdead.] skaf g. [*liester* skafoù, skefien], kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g., bag-dougen b., bag-karg b.
Zilpzalp g. (-s,-s) : [loen.] puig chip-chap g. ; *kanarischer Zilpzalp,* puig-Kanariez g.
Zimbel b. (-,-n) : simbalenn b., diskell b. ; *Zimbeln spielen,* simbalennañ.
Zimbelkraut n. (-s) : [louza.] lin-ar-mogerioù str. [*Cymbalaria muralis*].
Zimbelschläger g. (-s,-) **/ Zimbelspieler** g. (-s,-) : [son.] simbaler g., simbalenner g.
Zimbern lies. : [istor] Kembriz lies.
Zimmer n. (-s,-) : sal b., pezh g., kambr b. ; *eine Vierzimmerwohnung,* ur ranndi pevar fezh b. ; *Badezimmer,* sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b. ; *Wohnzimmer,* sal-degemer b., saloñs g. ; *Esszimmer,* sal-debriñ b. ; *Einzelzimmer,* kambr evit un den b. ; *möbliertes Zimmer,* pezh meublet (gloestret) g., kambr annezet b. ; *ein Zimmer mit zwei Fenstern,* ur gambr daou brenestr warni b. ; *das Zimmer hüten,* rankout chom en e gambr, bezañ dalc'het en e gambr, rankout chom etre an tan hag e wele ; *wir werden ein*

Zimmer für Sie zurichten, ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; *haben Sie noch ein Zimmer frei ?* ur gambr vak a chomfe ganeoc'h evit fenoz ? ; *Zimmer vermieten,* feurmiñ kambroù, feurmiñ kambreier.
Zimmerantenne b. (-,-n) : [skingomz, skinwel] stign diabarzh g.
Zimmerboden g. (-s, Böden) : leur ur gambr b., plad ar gambr g. ; *eine Decke auf dem Zimmerboden breiten,* astenn ur pallenn war leur ar gambr, ledañ ur pallenn war leur ar gambr, astenn ur pallenn war blad ar gambr, ledañ ur pallenn war blad ar gambr.
Zimmerdecke b. (-,-n) : doubl g., doublaj g., lein g., sel g., solier g., poeñson g. ; *Zimmerdecke aus Stroh,* mesterenn b. ; *eine Zimmerdecke verschalen, eine Zimmerdecke verputzen,* solierañ ur sal, doublañ ur gambr.
Zimmerei b. (-) : kilvizerezh g.
Zimmereinrichtung b. (-,-en) : aveadurioù ar gambr lies.
Zimmerer g. (-s,-) : kalvez g.
Zimmerflucht b. (-,-en) : steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud lies., hedad salioù g.
Zimmerhandwerk n. (-s) : kilvizerezh g.
Zimmerhauer g. (-s,-) : [mengleuz.] koataer g.
Zimmerherr g. (-n,-en) : feurmer ur pezh gloestret g., eilfeurmer g.
Zimmerhof g. (-s,-höfe) : chanter g.
Zimmerholz g. (-es,-hölzer) : prenn g.
Zimmerlautstärke b. (-) : *auf Zimmerlautstärke stellen,* mougañ ar son.
Zimmerlinde b. (-,-n) : tilh ti str.
Zimmermädchen n. (-s,-) : plac'h-a-gambr b.
Zimmermann g. (-s,-leute) : kalvez [*liester* kilvizien] g., karrer g. ; [kr-l] *die Axt im Hause erspart den Zimmermann,* an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat,* diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
Zimmermannwerkstatt b. (-,-stätten) : kilvizerezh b.
Zimmermannsbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar g., tarar g., gwimeled b.
Zimmermannsgehilfe g. (-n,-n) : mevel kalvez g.
Zimmermeister g. (-s,-) : mestr-kalvez g.
zimmern V.k.e. (hat gezimmert) : **1.** kilviziañ, kalveziat, bouc'haliañ, koata, koadañ ; *etwas grob zimmern,* kalfichat udb ; **2.** sevel ; **3.** [mengleuz.] koata, koadañ ; **4.** [dre skeud.] *sich ein neues Leben zimmern,* cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).
V.gw. (hat gezimmert) : kalveziat.
Zimmernachweis g. (-es,-e) : burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.
Zimmerorgel b. (-,-n) : harmoniom g., orglezig g., armolud g.
Zimmerpflanze b. (-,-n) : plant ti str.
Zimmerreihe b. (-,-n) : steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud lies.
Zimmerservice g. (-s) : servij ar c'hambreier g., servij er c'hambreier g.
Zimmersuche b. (-) : klask lojeiz g., klaskerezh lojeiz g.
Zimmertemperatur b. (-) : gwrezverk er gambr g., gwrezverk en diabarzh an ti g.
Zimmertheater n. (-s,-) : c'hoariva-kambr g., c'hoariva bihan g.
Zimmerung b. (-,-en) : koadaj g.
Zimmervermieter g. (-s,-) : louacher g.
Zimmervermittlung b. (-,-en) : **1.** feurmiñ lojeiz g. ; **2.** burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.
Zimmerwerk n. (-s) : framm g., frammad g., frammadur g., koadaj g., koubloù-kamm lies., koubloù-koad lies.
Zimmerwerkstatt b. (-,-werkstätten) : kilvizerezh b., munuzerezh b.
Zimmet g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimmet,* riz dre laezh gant sukr ha kanell g.
zimperlich ag. : **1.** kizidik, gwiridik, santidik, hege, hegeuz, pezhell, maouezet, gogez, tener, bouk e galon, dizrouk ; *Sie gehen nicht gerade zimperlich mit den Tieren um,* c'hwi n'hoc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwi n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne zit ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwi a zo gouez ouzh al loened, c'hwi a zo boufon ouzh al loened, c'hwi a zo treitour (yud, digar, drouk) ouzh al loened 'vat ; *mit jemandem nicht gerade zimperlich vorgehen,* ober un dañs hep soner gant u.b., gwallgaozeal d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b. ; **2.** orbidus, brizheleveziek, mitaouik, milis ; P. *zimperlich tun,* c'hoari he febrenn, ober grimmoù (minoù, geizoù, arvezioù, orbidoù, digoroù, digorded, andelloù, ardoù, kamambre, chiboudoù, tailhoù), bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober yezhoù, ober lentigoù, ober tresoù, ober e fagodenn, ober ismodoù, orbidañ, bezañ lent da stagañ ganti, chom da orbidiñ, glabousañ, glabousat, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.
Zimperlichkeit b. (-) : **1.** kizidigezh b. ; **2.** kamambre g., kamambreoù lies., ardoù lies., orbidoù lies., yekoù lies., arvezioù lies., yezhoù lies., andelloù lies., chiboudoù lies., tailhoù lies., mignerezh g., modoù lies.
Zimperliese b. (-,-n) : pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., dimezell b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., lustrugenn b.
zimpern V.gw. (hat gezimpert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he

stipadenn, ober geizoù, geizañ, ober tresoù, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober minoù, ober yezhoù, ober chiboudoù, glabousañ, glabousat.
Zimt g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimt,* riz dre laezh gant sukr ha kanell g.
Zimtbaum g. (-s,-bäume) : gwez-kanell str.
Zimtstange b. (-,-n) : bazhig kanell b.
Zinerarie b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn al ludu b.
Zingel g. (-s,-) : moger dro b.
Zingulum n. (-s,-s/Zingula) : [relij.] gouriz g.
Zink[1] n. (-s) : zink g. ; *mit Zink überziehen,* zinkañ.
Zink[2] g. (-s,-en) : [sonerezh] korn-boukin g., kornell-c'hwezell b.
Zinkarbeiter g. (-s,-) : zinker g.
Zinkätzung b. (-,-en) : engraverezh war zink g.
Zinkblech n. (-s,-e) : zink g., tol zink str.
Zinkblende b. (-) : maen-zink g.
Zinkblume b. (-,-n) : oksidenn zink b.
Zinkchlorid n. (-s,-e) : [kimiezh] kloridenn zink b.
Zinkdruck g. (-s,-e) / **Zinkdruckerei** b. (-,-en) : zinkengravadur g.
Zinke b. (-,-n) : **1.** biz g., dant g. ; *Gabelzinke,* biz forc'h g., biz ar forc'h g., biz ar fourchetezenn g. ; *eine Gabel mit fünf Zinken,* ur forc'h pemp biz g., ur forc'h a bemp biz g., ur fourchetezenn pemp biz b., ur fourchetezenn a bemp biz b. ; *Zinken eines Kammes,* dent ur grib lies. ; *Zinken einer Egge,* dent un oged lies., treid un oged lies.
2. [tekn.] lost-koulm g.
3. [soner.] kornig g., kleron g.
zinken V.k.e. (hat gezinkt) : beskellañ, skerbañ ; *gezinkte Karten,* kartoù aozet evit truchañ.
Zinken g. (-s,-) : P. *ein Zinken,* ur fri korloko g., ur fri patatez g., un dorn brae g., ur picher g.
Zinkenist g. (-en,-en) : kleroner g., soner kornig g.
zinkig ag. : dantek, pikek.
Zinkhütte b. (-,-n) : zinkerezh b.
Zinkkieselerz n. (-es,-e) : kailh zink g.
Zinksalbe b. (-,-n) : traet oksidenn zink g.
Zinkweiß n. (-es) : gwenn zink g.
Zinn n. (-s) : staen g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn ensteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn,* mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.
Zinnasche b. (-,-n) : hidrat staen g.
Zinnblech n. (-s,-e) : follenn staen b.
Zinne b. (-,-n) : kranell b., tarzhell b. ; *Mauerzinne,* kranell b., tarzhell b. ; *mit Zinnen versehen sein,* bezañ kranellet, bezañ tarzhellet.
zinnern ag. : ... staen.
Zinnfolie b. (-,-n) : follenn staen b.
zinnführend ag. : staen ennañ.
Zinngeschirr n. (-s,-e) : listri staen lies., staenaj g., prestoù staen lies.
Zinngrube b. (-,-n) : mengleuz staen b.
zinnhaltig ag. : staen ennañ.
Zinnie b. (-,-n) : [louza.] zinnia g.
Zinnkraut n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.
Zinnlöffel g. (-s,-) : loa staen b.
Zinnlot n. (-s) : staen soudañ g.
Zinnober[1] n. (-s) : ruz-tane g.
Zinnober[2] g. (-s) : diotiezh b., dioterezh g., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., diskiantegezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù lies., trikonoù lies., hailhonerezh g., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g. ; *red' keinen Zinnober !* ro peoc'h gant da goñchoù born ! tav gant da gomzoù droch ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaout o fritañ deomp aze ? ; *der ganze Zinnober,* ar stal traoù-se b., ar fleütoù-se lies., ar rikoù-se lies., ar bitrakoù-se lies., ar c'hac'herezh-se g., an traoùajoù-se lies., ar reizhoù-se lies., ar stalikerezh traoù-se g., an tammoù traoù-se lies., ar rabotoù-se lies.
zinnoberrot ag. : ruz-tane.
Zinnsäure b. (-) : trenkenn staen b.
Zinnsoldat g. (-en,-en) : soudard plom g. ; *die Kinder standen nebeneinander wie die Zinnsoldaten,* tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur blezhennad ognon.
Zinnstein g. (-s,-e) : kailh staen g.
Zins[1] g. (-es,-en) : kampi g., mad g., interest g., chouchamant g., astenn an arc'hant g. ; *das Kapital trägt Zinsen, das Kapital wirft Zinsen ab,* ar c'hevala a zegas kampi, ar c'hevala a c'hounit interest, ar c'hevala a daol kampi ; *Geld auf (gegen) Zinsen leihen,* reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gampi, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war interest, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gred, reiñ (prestañ) arc'hant war zle, reiñ (prestañ) arc'hant war astenn, prestañ arc'hant war e leve ; *zu hohen Zinsen,* war gampi uhel ; *Zinsen abheben,* enkefiañ ar c'hampi, sevel kampi diwar-bouez e brest (Gregor) ; *die Zinsen zum Kapital schlagen, die Zinsen dem Kapital zuschlagen,* lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala ; *von seinen Zinsen leben,* bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diwar e zanvez.
Zins[2] g. (-es,-e) : **1.** [Bro-Aostria, Bro-Suis] *Hauszins (Mietzins),* feurm evit un ti g. ; *Pachtzins,* feurm evit un atant g., koumanant g., gouel-Mikael g.
2. [istor] sens g., truaj g.
Zinsabschlagsteuer b. (-,-n) : savadenn tailhoù treziadek b.
Zinsabzug g. (-s,-abzüge) : diskont g.
zinsbar ag. : **1.** [istor] hag en deus sens da baeañ, hag en deus truaj da baeañ ; **2.** war gampi, war interest.
Zinsbauer g. (-n,-n) : [istor] kouer war douaroù sens g.
Zinsbesteuerung b. (-,-en) : telladurezh war kampi ar postadurioù arc'hant g.
Zinserhöhung b. (-,-en) : gorroadur ar feur kampi g., kreskadur ar feur kampi g.
Zinsertrag g. (-s,-erträge) : gounidoù dre gampi lies.
Zinseszins g. (-es,-en) : **1.** ar mad diwar ar mad eus ar c'hevala g., kampi diouzh ar c'hevala mui ar c'hampi anezhañ g., adkampi g., adinterest g. ; **2.** [dre skeud.] *er zahlt ihm das mit Zins und Zinseszins heim,* reiñ a raio

dezhañ kant evit unan, reiñ a raio dezhañ kant kement all.
Zinsfuß g. (-es,-füße) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinsfuß heraufsetzen,* mataat ar c'hampi, muiaat ar c'hampi.
Zinsgroschen g. (-s,-) : pennwir g., sens g., diner g.
Zinsgut n. (-s,-güter) : [istor] douar sens g.
Zinshaus n. (-es,-häuser) : ti feurmiñ g.
Zinsherr [istor] g. (-n,-en) : senser g. (Gregor).
zinslos ag. : digampi.
zinspflichtig ag. : **1.** [istor] hag a vez ret paeañ sens evitañ ; **2.** war gampi, war interest.
Zinsrechnung b. (-,-en) : jedadur ar c'hampi g.
Zinssatz g. (-es,-sätze) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinssatz heraufsetzen,* mataat ar c'hampi, muiaat ar c'hampi.
Zinsschein g. (-s,-e) : testeni ar c'hampi da c'hounit war ar postadurioù g.
Zinssenkung b. (-,-en) : digresk war ar feur kampi g.
Zion g. (-s) : [Bibl] **1.** [menez] *der Zion,* Sion b. ; **2.** [kêr] *Zion,* Jeruzalem b.
Zionismus g. (-) : sionegezh b., sionouriezh b.
Zionist g. (-en,-en) : sionad g., sionour g.
zionistisch ag. : sionour.
ZIP-Dateiformat n. (-s,-e) : [stlenn.] furmad ZIP b.
Zipfel g. (-s,-) : **1.** korn g., beg g., pastell b., lostenn b., stolikenn b., lost g. ; *Taschentuchzipfel,* korn (beg) ar frilien g. ; *die Zipfel des Leichentuches,* kordennoùigoù (kornioù) ar pallenn-kañv, P. bouchoù an arched lies. ; *Landzipfel,* beg-douar g. ; **2.** [dre skeud.] *etwas beim rechten Zipfel anfassen,* ober udb evel ma'z eo dleet, ober udb evel ma faot, ober udb evel a faot, gouzout an tu d'ober udb, gouzout an tu diouzh udb, en em gemer mat diouzh ober udb ; *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen,* bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seulioù treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi.
zipfelig ag. : kornioù dezhañ, begoù dezhañ.
Zipfelmütze b. (-,-n) : boned-noz g., boned miliner g., boned kotoñs g.
Zipfeltuch n. (-s,-tücher) : mouchouer-gouzoug g.
Zipolle b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., sivolez str.
Zipperlein n. (-s) : [mezeg.] urloù lies., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù lies.
Zippverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [Bro-Aostria] serr-prim g.
Zirbe b. (-,-n) **/ Zirbel** b. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.
Zirbeldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn bin b., gourjadenn b.
Zirbelkiefer b. (-,-n) : [louza.] pin an Alpoù str. [*Pinus cembra*].
Zirbelnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] aval pin an Alpoù g.
zirka Adv. : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, tro, ur … bennak, … bennak, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, sa.
Zirkel g. (-s,-) : **1.** kelc'hier g., gaolrenn g., kompaz g. ; *Stechzirkel,* kelc'hier begoù sec'h g. ; *einen Kreis mit dem Zirkel ziehen,* tresañ ur c'helc'h gant ur c'helc'hier.
2. kelc'h g. ; *Lesezirkel,* kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.
3. *logischer Zirkel,* kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.
Zirkelbeweis g. (-es,-e) **/ Zirkeldefinition** b. (-,-en) : [preder.] kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.
zirkelförmig ag. : kelc'hiek, a-gelc'h, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù.
Zirkelkasten g. (-s,-kästen) : klaouier kelc'hieroù g., klozenn gelc'hieroù b., boest kelc'hieroù b.
Zirkellinie b. (-,-n) : linenn gelc'hiek b., linenn a-gelc'h b.
zirkeln V.k.e ha V.gw. (hat gezirkelt) : **1.** muzuliañ gant ur c'helc'hier ; **2.** [dre astenn.] *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab,* emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.
zirkelrund ag. : kelc'hiek.
Zirkelschluss g. (-es,-schlüsse) : risklenn b., peuzpoell g., diskoulm fazius g., kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.
Zirkon g. (-s) : zirkon g., zirkoniom g.
Zirkonerde b. (-) : arseniat zirkoniom g.
Zirkonium n. (-s) : zirkon g., zirkoniom g.
Zirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kelc'hlizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b., berrlizher g., lizher-kelc'h g.
Zirkulation b. (-,-en) : **1.** red g., kas g., troadur g. ; *Blutzirkulation,* troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren,* lakaat ar gwad da labourat ; **2.** amred g., mon g. ; *falsche Banknoten in Zirkulation setzen (bringen),* lakaat bilhedoù-bank faos en implij (e red an arc'hant, da redek, en amred, e mon).
zirkulieren V.gw. (hat zirkuliert) : **1.** redek, tremen-distremen ; **2.** kaout mon, bezañ en amred.
Zirkumflex g. (-es,-e) : tog g., tired kognek g.
zirkumpolar ag. : trobennahelel.
Zirkumposition b. (-,-en) : [yezh.] trostagenn b.
Zirkus g. (-/-ses,-se) : **1.** sirk g., termaji g. ; **2.** [Henamzer] lis-kelc'h b.
Zirkusfechter g. (-s,-) : [istor] klezeiataer g., klezead g., klezeiad g., klezeour g., gladiatour g.
Zirkusnummer b. (-,-n) : termaji g., abadenn sirk b., arvest sirk g.
Zirkuspferd n. (-s,-e) : marc'h sirk g., marc'h dreset g.
Zirkusreiter g. (-s,-) : marc'hekaer sirk g., marc'hekaour sirk g.
Zirkuszelt n. (-s,-e) : pabell sirk b. ; *das Zirkuszelt aufschlagen,* stignañ (sevel, displegañ, staliañ) pabell ar sirk.
Zirpe b. (-,-n) : [loen.] skrilh-wez b.
zirpen V.gw. (hat gezirpt) : krikal, kanañ.

Zirpen n. (-s) : krikerezh g. ; *das Zirpen der Grillen,* kan ar skrilhed (ar grilhed) o krikal g., mouezh ar skrilhed b.
Zirrhose b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g.
Zirrokumulus g. (-;-kumuli) : [koumoul] kirrokumuluz str., lost-kazh g., flip-avel g., kaouledenn b. ; *Zirrokumuli,* deñvedigoù en oabl lies., lostoù-marc'h, lostoù-kizhier lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies., eon en amzer g., kaouled str. ; *mit Zirrokumuluswolken bedeckter Himmel,* oabl kalzennet g. ; *sich mit Zirrokumuluswolken bedecken,* kalzenniñ.
Zirrus g. (-,-/Zirren) **/ Zirruswolke** b. (-,-n) : kirruz str., lost-marc'h g., lost-kazh g., flip-avel g., eon g.
Zirze b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kirke b. ; **2.** strobinellerez b., lorbourez b., touellerez b.
zisalpin ag. **/ zisalpanisch** ag. : kizalpat, en tu-mañ d'an Alpoù [*evit ar Romaned*], en tu italian eus an alpoù.
zischeln V.gw. (hat gezischelt) : chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, hiboudiñ ; *miteinander zischeln,* chuchumuchiñ, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennoù mintin, en em guzuliañ, hiboudiñ.
Zischeln n. (-s) : mouskomz b., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennoù mintin lies.
zischen V.gw. (hat gezischt / ist gezischt) : **1.** (hat) : c'hwibanat, fuc'hañ, pufal, c'hwitellat ; *die Schlange zischt,* c'hwibanat (fuc'hañ, pufal, c'hwitellat) a ra an naer ; *das Feuer zischt und prasselt laut,* fuc'hañ ha strakatal a ra an tan ; **2.** [c'hoariva] (hat) : choual, hual, huataat, hudal, krial hu, huperiñ, c'hwibanat, ober an hu hag ar you, ober hu hag hop ; **3.** (ist) : mont tizh-ha-tizh en ur froumal.
V.k.e. (hat gezischt) : [dre skeud.] P. *einen zischen,* pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.
Zischen n. (-s) : skiltradeg b., fuc'h g., c'hwiban g., c'hwibanadenn b., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanad g.
zischend ag. : skiltr, skiltrus, c'hwitellus, c'hwibanus, fuc'hus ; *der Dampf strömt zischend aus,* ar vurezh a fuc'h o tont er-maez.
Zischhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] divasker g., divoustrer g., klapedenn surentez b.
Zischlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn chuchuet b.
Ziseleur g. (-s,-e) : kizeller g.
ziselieren V.k.e. (hat ziseliert) : kizellañ, rikamaniñ ; *einen Armreif ziselieren,* kizellañ un dro-vrec'h ; *ein fein ziselierter Kirchturm,* un tour-iliz dantelezet-kaer g.
Ziselieren n. (-s) : kizelladur g., kizellerezh g., rikamaniñ g.
Ziselierer g. (-s,-) : kizeller g.
Ziselierpunze b. (-,-n) : kizell b.
Ziselierung b. (-,-en) : kizelladur g., rikamanoù lies.
Zisterne b. (-,-n) : **1.** sistern g., oglenn b., beol b., puñs-glav g. ; **2.** [korf.] oglenn b. ; *Lendenzisterne,* oglenn ar chugon-boued b. ; *Zisterne der seitlichen Gehirngrube,* oglenn poull kostezel an empenn b.
Zisternenwagen g. (-s,-) : bagon-veol b.
Zisterzienser g. (-s,-) : Bernezad g., kisterkiad g.
Zisterzienserorden g. (-s) : urzh sant Bernez g., urzh ar Vernezis g., urzh ar gisterkiaded g.
Zistrose b. (-,-n) : [louza.] roz-roc'h str.
Zitadelle b. (-,-n) : gwikadell b.
Zitat n. (-s,-e) : arroudenn b., arroud g., bomm g. ; *ein lateinisches Zitat hervorbringen,* distagañ ur bomm latin g. ; *ein Zitat anführen, ein Zitat anbringen,* menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn.
Zitatenlexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : geriadur arroudennoù g.
Zither b. (-,-n) : kitar g.
Zitherschläger g. (-s,-) **/ Zitherspieler** g. (-s,-) : soner kitar g.
zitieren V.k.e. (hat zitiert) : **1.** menegiñ, ober meneg eus, degas, dezrevell, degas arroudennoù eus ; *eine Stelle aus Goethe zitieren,* menegiñ (degas) un arroudenn eus oberennoù Goethe ; *jemanden zitieren,* degas gerioù u.b. **2.** [Gwir] engervel, gervel ; *jemanden vor Gericht zitieren,* engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b.
Zitronat n. (-s,-e) : suraval koñfizet g.
Zitrone b. (-,-n) : sitron str., sitroñs str., aval-sitroñs g., suraval g.
zitronenartig ag. : sitroñsheñvel, suravalet, sitroñset, e doare ur suraval, e doare suravaloù, a-zoare gant ur suraval, a-zoare gant ar suravaloù, a-seurt gant ur suraval, a-seurt gant ar suravaloù.
Zitronenbaum g. (-s,-bäume) : suravalenn b., sitroñsenn b., gwez-sitroñs str.
Zitronenfalter g. (-s,-) : [loen.] sitronenn b., balafenn sitroñs b. [*Gonepteryx rhamni*].
Zitronenfarbe b. (-) : liv sitroñs g.
zitronengelb ag. : melenwenn, liv sitroñs.
Zitronengras n. (-es) **/ Zitronenkraut** n. (-s) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.
Zitronenlimonade b. (-,-n) : sitroñsadez b.
Zitronenmelisse b. (-,-n) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.
Zitronenpresse b. (-,-n) : gwaskell-orañjez b., gwaskell-suraval b.
Zitronensaft g. (-s,-säfte) : chug suraval g.
Zitronensäure b. (-) : trenkenn gitrek b.
Zitronenschale b. (-,-n) : plusk suraval str., pluskenn ar sitroñs b., koc'henn suraval b.
Zitronenscheibe b. (-,-n) : rusk suraval g., rusk sitroñs g., tailhenn suraval b., drailhenn suraval b.
Zitronenwasser n. (-s,-wässer) : dour-sitroñs g., sitroñsadez b.
Zitrusfrüchte lies. : frouezh sitroñsheñvel str., aouravaloù lies., agrum str.
Zitteraal g. (-s,-e) : [loen.] sili-morzenn str., sili-krenerez str.
Zitteresche b. (-,-n) **/ Zitterespe** b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Zitterfisch g. (-es,-e) : [loen.] krenerez b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerez b.
Zittergold n. (-s) : fanfarluchoù sked-disked lies., turubailhoù sked-disked lies.
Zittergras n. (-es,-gräser) : [louza.] krenanig ar Werc'hez g., hejerig-ar-Werc'hez g.
zitterig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrenus ; *eine zitt(e)rige Schrift,* ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zitt(e)rige Stimme,* mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zittriger Stimme sprechen,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.
zitterlos ag. : digren.
zittern V.gw. (hat gezittert) : krenañ, bezañ war gren, skrijañ, tridal, flojañ ; *leicht zittern,* daskrenañ, gougrenañ ; *vor Angst zittern,* krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren ; *ihre Lippen zittern,* krenañ a ra he diweuz ; *deine Hand zittert aber ganz schön !* o hadañ karotez emaout ?! ; *was (warum) zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ? ; *vor Kälte zittern,* krenañ (skarnilañ) gant ar riv, simudiñ, daskrenañ gant ar yen ez eo, skrijañ gant ar riv, skrijañ diwar anoued, krenañ gant an anoued, kridiennañ gant ar riv ; *vor Fieber zittern,* krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte,* riv am eus, neket aon ; *am ganzen Leib (an allen Gliedern) zittern,* krenañ ken-ha-ken, krenañ mui-pegen-mui, krenañ gwazh-pegen-gwazh, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib,* al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *er hörte auf zu zittern,* terriñ a reas ar c'hren warnañ ; *die Zweige zittern im Wind,* frizañ a ra ar brankoù ; *wie Espenlaub zittern,* krenañ evel ur barr delioù, krenañ evel ur bern delioù, krenañ evel ur bern delioù sec'h, krenañ evel un delienn, krenañ evel un delienn e beg ur wezenn, krenañ evel un delienn en avel, krenañ evel un deliaouenn ; *die Fensterscheiben zittern,* krenañ a ra gwer ar prenester ; *mit der Stimme zittern,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; [dre astenn.] *vor jemandem zittern,* krenañ rak u.b., krenañ dirak u.b., bezañ war gren eus u.b., bezañ spontet gant u.b. ken a grener ; *um jemandes Leben zittern,* krenañ gant an aon da goll u.b., krenañ evit buhez u.b.
Zittern n. (-s) : krenerezh g., kren g., krenadenn b., krenijenn b., krenañ g., krenaioù lies., daskren g., daskrenadenn b., skrij g., skrijadenn b. ; *das Zittern fördernd,* daskrenus.
zitternd ag. : kren-digren, krenidik, krenus, daskrenus ; *mit zitternder Stimme,* gant ur vouezh wrac'h, gant ur vouezh daskrenus, gant ur vouezh krenus, gant ur vouezh c'hadal, kren-digren e vouezh, daskrenus e vouezh, gant e vouezh o taskrenañ, un daskren en e vouezh, un tamm kren en e vouezh ; *mit zitternder Stimme sprechen,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; *eine zitternde Simme haben,* bezañ gadalik e vouezh.
Zitterpappel b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.
Zitterpartie b. (-,-n) : abadenn skrijañ b., abadenn skrijadennoù b.
Zitterrochen g. (-s,-) : [loen.] krenerez b., rae-grenerez b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerez b.
Zitterstein g. (-s,-e) : roc'h-hej b., roc'h kren b.
Zitterstimme b. (-,-n) : mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b.
zittrig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus ; *eine zitt(e)rige Schrift,* ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zittrige Stimme,* mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zittriger Stimme sprechen,* begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.
Zitwer g. (-s,-) : [louza.] dangorz zedoer str. [*Curcuma zedoaria*].
Zitze b. (-,-n) : tezh g., penn-bronn g., tevez g.
zitzenförmig ag. : bronnek, a-stumm gant ur vronn, stummet evel ur vronn, a-stumm gant un tezh, stummet evel un tezh, e doare ur vronn, e doare bronnoù, e doare un tezh, e doare tezhioù, a-zoare gant un tezh, a-zoare gant tezhioù, a-seurt gant un tezh, a-seurt gant tezhioù.
Zivi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit* **Zivildienstleistende(r)**] arbennour ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran g., arbennourez ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran b.
zivil ag. : **1.** trevourel, nannsoudard, disoudard ; **2.** [dre astenn.] seven, dereat ; *zivile Preise,* prizioù dereat lies.
Zivil n. (-s) : gwiskamant nannsoudard g. ; *in Zivil,* gwisket dilifre, gwisket disoudard.
Zivilautostreife b. (-,-n) : karr-polis boutinaet g.
Zivilberuf g. (-s,-e) : micher nannsoudard b., micher trevourel b.
Zivilbevölkerung b. (-) : poblañs nannsoudard b., trevourien lies., nannsoudarded lies., nannarmeidi lies., siviled lies., disoudarded lies.
Zivilcourage b. (-) : kalonegezh keodedel b.
Zivildienst g. (-es) : koñje keodedek g.
Zivildienstleistende(r) ag.k. : arbennour ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran g., arbennourez ouzh ar servij soudard hag a ra ul labour a laz foran b.
Zivilehe b. (-,-n) : eured en ti-kêr g./b., dimeziñ dirak an aotrou maer g.
Zivilfahnder g. (-s,-) : igounier polis g., enklasker polis g.
Zivilgerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh keodedel g.

Zivilgesetzbuch n. (-s) : kod keodedel g., dezveg keodedel b.
Zivilgewalt b. (-) : galloud keodedel g.
Zivilisation b. (-,-en) : sevenadur g., sevenadurezh b., kultur g., stuzegezh b. ; *zeitgleiche Zivilisationen,* sevenadurioù kempred lies. ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ?
Zivilisationskonflikt g. (-s,-e) : stourm etre sevenadurioù g.
Zivilisationskrankheit b. (-,-en) : kleñved hag a weler alies er broioù diorroet mat g., kleñved stag ouzh an diorroadur g.
zivilisatorisch ag. : sevenaus.
zivilisierbar ag. : sevenadus.
zivilisieren V.k.e. (hat zivilisiert) : sevenaat.
V.em. : **sich zivilisieren** (hat sich (t-rt) zivilisiert) : sevenaat.
zivilisierend ag. : sevenaus.
zivilisiert ag. : sevenaet.
Zivilist g. (-en,-en) : trevour g., nannsoudard g., nannarmead g., sivil g., disoudard g.
Zivilkammer b. (-,-n) : kambr a varnerezh keodedel b.
Zivilklage b. (-,-n) : klemm a denn d'ar barnerezh keodedel g.
Zivilkleidung b. (-,-en) : gwiskamant disoudard g.
Zivilkonstitution des Klerus b. (-) : lezenn diazez ar gloer b., koñstitusion keodedel ar gloer b.
Zivilleben n. (-s) : buhez er-maez eus ar c'hazarn b., buhez er-maez eus an arme b. ; *im Zivilleben,* er-maez eus ar c'hazarn, er-maez eus an arme.
Zivilluftfahrt b. (-) : nijerezh trevourel g., nijerezh foran g.
Zivilperson b. (-,-en) : trevour g., nannsoudard g., sivil g.
Zivilprozessordnung b. (-,-en) : kod an argerzhadur evit an aferioù a varnerezh keodedel g.
Zivilrecht n. (-s) : barnerezh keodedel g.
zivilrechtlich ag. : hag a denn d'ar barnerezh keodedel, keodedel ; *zivilrechtliche Haftung,* kiriegezh keodedel b., atebegezh keodedel b., atebegezh a wir foran b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft,* emglev keodedel a gengred g., EKAG g.
Zivilrichter g. (-s,-) : barner a ra war-dro ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel b.
Zivilsache b. (-,-n) : [gwir] reked a denn d'ar barnerezh keodedel b. ; *in Zivilsachen,* evit pezh a sell ouzh ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel.
Zivilschutz g. (-es) : **1.** gwarez foran g. ; **2.** nerzh gwareziñ trevourel g.
Ziviltrauung b. (-,-en) : *eine Ziviltrauung,* un dimeziñ keodedel g., un dimeziñ en ti-kêr g.
Zivilverfassung des Klerus b. (-) : lezenn diazez ar gloer b., koñstitusion keodedel ar gloer b.
zizerlweis Adv. **/ zizerlweise** Adv. : [Bro-Aostria] tamm-ha-tamm, a-nebeudoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, tamm dre damm, a-bezhioù, pezh-ha-pezh, pezh-e-pezh, a-bezh-e-pezh, a-vruzunajoù, a-vommoù.
Zloty g. (-s,-s) : zloty g.
Zmittag g./n. (-s) : [Bro-Suis] merenn b., lein b.
Zmorgen g./n. (-,-) : [Bro-Suis] lein b., dijuni g.
Znacht g./n. (-) : [Bro-Suis] koan b.
Znüni g. (-,-) : [Bro-Suis] gortozenn dek eur b., adlein b.
Zobel g. (-s,-) : [loen.] zibelin g.
Zobelpelz g. (-es,-e) : foulinenn zibelin b., feur zibelin b., feur kaerell-vras Siberia b.
zockeln V.gw. (ist gezockelt) : **1.** trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; **2.** ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; **3.** straniñ, lugudiñ, ruzata ; *er zockelt hinter der Gruppe her,* serriñ a ra an tachoù.
zocken V.gw. (hat gezockt) : c'hoari, brokañ ; *um etwas zocken,* lakaat klaoustre war udb.
Zocker g. (-s,-) : c'hoarier daonet g., c'hoarier touet g., c'hoarier pomet g., c'hoarier kinviet g., c'hoarier echu g., c'hoarier peurechu g.
Zodiakus g. (-) : arouezkelc'h g., zodiak g.
Zofe b. (-,-n) : matezh b., plac'h a gambr b., plac'h-ti b., dimezell-a-heul b.
Zoff g. (-s) : tabut g., tabuterezh g., gourdrouz g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., rendael g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., bec'h g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g. ; *mit jemandem Zoff haben,* bezañ trouz (glazentez, c'hoari, jeu) etre an-unan hag unan all, kaout jeu ouzh u.b., bezañ fall an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all ; *Zoff machen,* bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars, toumpial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ ; *es gibt Zoff,* amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.
Zögerer g. (-s,-) : torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g.
zögerlich ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, etre daou, horell.
zögern V.gw. (hat gezögert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, termal, tarlaskat, tastornat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chipotal, chom etre daou, etredaouiñ, soetiñ, heniñ, hezañ, marc'hata, chom da varc'hata, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, ober daou soñj, daousoñjal, arvariñ, digareziñ, bezañ etre daou bleg ; *mit seiner Antwort zögern,* bezañ e chal da respont, na gavout dafar da respont, bezañ berr e deod (kaout diegi) da respont,

karnañ da respont, na vezañ lamprek evit respont, na gaout lañs da respont, klask tro, termal da respont, haketal evit respont, chom berr da respont, digareziñ respont, daleañ da respont ; *ich zögerte, ihn um Geld zu bitten,* diegi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ, prederi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ ; *ich würde gar nicht zögern, meine Sünden zu gestehen,* ne'm befe prederi ebet o lavaret va fec'hedoù ; *er zögerte nicht lange,* ne chomas ket pell da dermal (da chipotal), mont a reas dezhi hep keuz, n'en doa ket marc'hataet d'en em deuler en dour, ne reas ket div dro war e seulioù kent mont dezhi, ne chomas ket d'ober seizh soñj ; *er antwortete ihm, ohne zu zögern,* e respont a reas hep argilañ, ne oa ket bet seizhdaleetoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket daletoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket en entremar evit respont anezhañ ; *zögern, etwas zu tun,* marc'hata d'ober udb, tardañ d'ober udb, chom en entremar d'ober udb, bezañ en entremar d'ober udb, chom en entremar oc'h ober udb, bezañ en entremar oc'h ober udb, kaout diegi evit ober udb, bezañ en entremar evit ober udb ; *wenn wir noch länger zögern,* ma taleomp c'hoazh ; *ich habe mit der Heirat lange hin und her gezögert,* bet on bet pell en entremar dimeziñ ; *zögern Sie nicht zu lange hin und her !* na chomit ket da bouezañ re bell !

Zögern n. (-s) : mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., termadennoù lies., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies. ; *ohne langes Zögern, ohne Zögern,* dihop, hep ober seizh soñj, hep tardañ, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep tastornat, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, ribus, dizale, prestik, dambrestik, a-brest, brav-mat ; *ohne weiteres Zögern,* hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep mui gortoz ; *nach langem Hin und Her,* goude bezañ chomet pell en entremar, goude bezañ chomet pell war zaouhanter.

zögernd ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, war vordo, diziviz, hedro, tro-didro, diyoul, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink, horell ; *mit zögerndem Schritt (zögernden Schrittes),* a gammedoù diasur, a gammedoù teuk, o teukañ, o tibab mat e hent, en ur c'hoari gant e zivesker.

Zögerung b. (-,-en) : tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies.

Zögling g. (-s,-e) : **1.** skoliad g. ; **2.** [dre astenn.] diabarzhiad g., lojad g.

Zölibat n./g. (-s,-e) : dizimezded b., dibriedelezh b., dizimez g., dizimezidigezh b. (Gregor).

Zoll[1] g. (-s,-) : **1.** meutad g., meudad g. ; *drei Zoll dick,* tri meutad treuz dezhañ, tri meutad tevder dezhañ ; **2.** *jeder Zoll ein Soldat,* soudard hed an neudenn, soudard en e had, soudard penn-kil-ha-troad, soudard leizh ar gudenn, ur soudard glez g., soudard leun, soudard leizh an neud, soudard betek mel e eskern.

Zoll[2] g. (-s,Zölle) : **1.** maltouterezh g., gwir-treizh g., kustum g., telloù lies., gwirioù lies., dlead g., droed g. ; *Stadtzoll,* telloù-antre, antreoù (Gregor) lies. ; *Straßenzoll*, treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; *Binnenzölle*, tretoù lies., gwirioù-treizh diabarzh lies. ; *Schutzzoll,* taos enporzh g., telloù gwarez lies. ; *beim Zoll angeben,* disklêriañ d'ar maltouterezh ; *Zoll zahlen,* paeañ ar gwirioù maltouterezh, paeañ an telloù antre, maltoutiñ ; **2.** [Zollamt] maltouterezh b. ; *Stadtzoll,* telldi g. ; *Straßenzoll,* **a)** treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; **b)** kloued b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; **3.** [dre skeud.] dle g. ; *die Natur verlangt ihren Zoll,* an Ankoù a c'houlenn e zle (Gregor), Hor breur ar Marv a c'houlenn e vefe paeet e zle dezhañ, paotr e falc'h a c'houlenn e zle.

Zollabfertigung b. (-) : difraeoù maltouterezh lies., difraeoù maltoutel lies.

Zollabkommen n. (-s,-) : emglev war ar gwirioù maltouterezh g. ; *Allgemeines Zoll- und Handelsabkommen,* GATT g., emglev hollek war ar gwirioù maltouterezh hag ar c'henwerzh g.

Zollamt n. (-s,-ämter) : maltouterezh b.

Zollbeamte(r) ag.k. g. : maltouter g.

Zollbegleitschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ da c'hortoz g., frankiz b.

Zollbestimmungen lies. : lezennoù maltouterezh lies.

zollbreit ag. : ur meutad ledander dezhañ, treuz ur meutad dezhañ.

Zollbreit g. (-,-) : *keinen Zollbreit Landes abtreten,* na gilañ takad, na gilañ an disterañ dirak an enebourien, na ober dilez eus an disterañ tachennig douar, na leuskel an disterañ tachennig douar gant an enebourien, na gilañ a-dreuz troad, na leuskel treuz ur meutad douar gant u.b.

Zollbrücke b. (-,-n) : pont gant gwir-treizh g.

Zolldepot n. (-s,-s) : etrepaouez maltoutel g.

Zolleinnehmer g. (-s,-) : tailhanter ar maltouterezh g., resevour g.

zollen V.k.e. (hat gezollt) : **1.** paeañ an telloù maltouterezh evit, maltoutiñ.

2. diskouez ; *jemandem Dank zollen,* diskouez e anaoudegezh vat d'u.b. ; *jemandem Beifall zollen,* strakal an daouarn d'u.b. ; *jemandem Achtung zollen,* dougen bri d'u.b., kaout doujañs (diskouez e zoujañs) evit u.b., kaout azaouez ouzh u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen,* dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, istimañ u.b. evel ma tellez ; *einer Sache (t-d-b) Tribut zollen,* rentañ enor d'udb.

Zollerklärung b. (-,-en) : disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.

Zollfahndung b. (-) : servij maltouterezh ar c'hastizañ floderezh g.

Zollformalitäten lies. : difraeoù maltoutel lies., furmeladoù maltoutel lies.

zollfrei ag. : kuit a daos maltouterezh ; *zollfreier Einkauf,* marc'hadourezh didaos b., marc'hadourezh kuit a delloù maltouterezh b. ; *die Gedanken sind zollfrei,* ar mennozhioù 'zo frank ('zo digabestr), n'eus ket tu da

doullbac'hañ ar mennozhioù, ar speredoù a zo dinask da soñjal er pezh a garont.
Zollfreiheit b. (-) : aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g.
Zollfreischein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g., frankiz b.
Zollgebühr b. (-,-en) : telloù maltouterezh lies., taos maltouterezh g., dlead g.
Zollgrenze b. (-,-n) : harzoù maltouterezh lies.
Zollhaus n. (-es,-häuser) : maltouterezh b.
Zollinhalterklärung b. (-,-en) : disklêriadur d'ar valtouterezh g., disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.
Zollkontrolle b. (-,-n) : enselladenn valtouterezh b., furchadenn valtouterezh b.
Zolllager n. (-s,-) : etrepaouez maltoutel g.
Zöllner g. (-s,-) : maltouter g., kustumer g.
Zollpfad g. (-s,-e) : hentig ar valtouterien g.
zollplichtig ag. : da valtoutiñ, gant telloù maltouterezh da baeañ evitañ, gant un taos maltouterezh da baeañ evitañ.
Zollrückvergütung b. (-,-en) : daskoradur an telloù maltouterezh g.
Zollschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g.
Zollschranke b. (-,-n) : skoilh lakaet d'an enporzhadurioù g., kael maltoutel b. [*liester* kili maltoutel] ; *Aufhebung der Zollschranken,* freuzidigezh ar c'hili maltoutel b.
Zollsperre b. (-,-n) : stankell valtouterezh b.
Zollstab g. (-s,-stäbe) **/ Zollstock** g. (-s,-stöcke) : jaoj g., metr koublet g., metr-pleg g.
Zolltarif g. (-s,-e) : feurbriz maltouterezh g.
Zollunion b. (-) : unvaniezh valtouterezh b. unaniezh valtoutel b.
Zollverein g. (-s) : [istor] unvaniezh valtouterezh b., Zollverein g.
Zollvergehen n. (-s,-) : felladenn a-enep al lezennoù maltouterezh b., floderezh g.
Zollverwaltung b. (-) : melestradur ar maltouterezh g.
Zollwert g. (-s,-e) : talvoudegezh da valtoutiñ b.
Zombie g. (-/-s,-s) : **1.** zombi g., spes g., tasmant g., teuz g. ; **2.** [dre skeud.] morgousket a zen g., buzhugenn b., buzhugenner g., klouarenn b., chuchuenn b., marvadenn b., marvasenn b., krouadur g., beuzelenn b., luduenn b., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g.
Zone b. (-,-n) : takad g., tachennad b., tachad g., zonenn b., tolead g., rann b., parzh g., arroud g., rannbarzh b. ; *Gefahrenzone,* takad dañjerus g., takad arvarus g. ; *Übergangszone,* takad treuzkemm g. ; *Sperrzone,* takad berzet g., takad difennet g. ; *Grenzzone,* takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzoù g. ; *Industriezone,* takad greantel g., greantva g., diazad greantel g., tolead greantel g. ; *Lohnzone,* takad gopr g. ; *Freizone,* frañchiz b., frankiz b., takad frank g., takad frañchizet g., takad kuit a delloù g. ; *Erdzone,* takad hin g. ; *gemäßigte Zone,* takad kerreizh g. ; *Polarzone,* takad polel g., zonenn bolel b. ; *Tropenzone,* takad etretrovanel g., takad trovanel g. ; *nördliche Zone,* takad an hanternoz g. ; *heiße Zone,* takad trovanel g., takad tomm g., kevrenn c'hrizias ar bed b. ; [istor] *unbesetzte Zone Frankreichs,* zonenn dieub b. ; [douar.] *Fließzone,* pirosferenn b. ; [mat.] *Kugelzone,* zonenn sferek b.
Zoneneinteilung b. (-,-en) : rannadur e takadoù g.
Zonengrenze b. (-) : [istor] harzoù etre an div stad alaman lies.
Zonentarif g. (-s,-e) : [treuzdougen] prizioù dereziet lies., prizioù dereziek lies.
Zönobit g. (-en,-en) : lean manati g.
Zoo g. (-s,-s) : [*berradur evit* **zoologischer Garten**] zoo g., liorzh al loened b., liorzh-loened b., park loened g., gouezvildi g.
Zoolith g. (-en,-en) : zoolit g. [*tamm maenaet eus korf ul loen g.*]
Zoologe g. (-n,-n) : loenoniour g.
Zoologie b. (-) : loenoniezh b.
zoologisch ag. : -loened, loenoniel ; *zoologischer Garten,* zoo g., liorzh al loened b., liorzh-loened b., park loened g., gouezvildi g.
Zoom n./g. (-s,-s) : zoum g.
zoomen V.k.e. ha V.gw. (hat gezoumt) : zoumañ.
Zoomfaktor g. (-s,-en) : [stlenn.] faktor zoum g.
Zoomobjektiv n. (-s,-e) : zoum g.
Zoophilie b. (-) : loengarouriezh revel b., chatalerezh g., zoofiliezh b.
Zoophobie b. (-) : loenaonenn b., loenfobienn b.
Zootier n. (-s,-e) : loen zoo g.
Zopf g. (-s,Zöpfe) : **1.** plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonen b., kandenn b., nac'henn b., nac'hennad b. ; *Zwiebelzopf,* steudad ognon b., plezhenn ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. ; *Haarzopf,* plezhenn vlev b., plezh blev g., plañson blev g., plañsonenn vlev g., kandenn vlev b., nac'henn b., nac'hennad b., stuc'henn-vlev b.; *das Haar in Zöpfe flechten,* plezhañ (kordañ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ) blev, nac'henniñ blev, ober ur gwe er blev ; **2.** [dre skeud.] kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies. ; *das ist alter Zopf,* kozh-Noe eo an dra-se, kozh-gagn eo an dra-se, aet eo an dra-se er-maez a c'hiz pellik 'zo dija, aet eo ar c'hiz-se da get da vat, un afer gant barv gwenn an hini eo ; **3.** [kegin.] briochenn plezhet b.
Zopfhalter g. (-s,-) : barretenn b.
zopfig ag. : aet er-maez a c'hiz, diamzeret.
Zopflerche b. (-,-n) : [loen.] kogenneg-kuch g.
Zopfmuster n. (-s,-) : stammenn gant tortisadennoù b.
Zopfspange b. (-,-n) : sparlenn vlev b., barretenn b., gwask vlev b., spilhenn vlev b.
Zopfstärke b. (-) : treuzkiz ur c'hef en e lodenn uhelañ g.
Zopfstil g. (-s) : doare rokoko g., doare aet er-maez a c'hiz g.
Zopfträger g. (-s,-) : **1.** den gant ur vaoutenn g., den gant ur berukenn ; **2.** [dre skeud.] den brizhvoaziek g., den hag a chom da vreinañ en e voazioù kozh g., den hag a chom da louediñ en e c'hizioù kozh g., den hag a chom da ginviañ en e voazioù kozh g., den hag a chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez g., luduenn b.
Zorn g. (-s,-ausbrüche) : fulor g., kounnar b., fum g., arfleu g., droug g., droug-kalon g., buanegezh b., imor b., seiz g., gwallimor b., brouez b., egar g., araj g., arreic'h g., malis g./b., regarzherezh g., diboellamant g., desped g., droukrañs b., gouezded b., ernez b., taeroni b.,

taerijenn b. ; *großer Zorn, mächtiger Zorn,* korfad taeroni g., sac'had droug g., korfad droug g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g. ; *innerer Zorn,* fioun g. ; *zurückgehaltener Zorn,* imor arrelachet b. ; *seinem Zorn freien Lauf lassen,* dispakañ e gounnar, diskouez egar ; *in Zorn geraten (ausbrechen),* mont gant an droug a zo en an-unan, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, feulzañ, mont er-maez eus e groc'hen, fuc'hañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e serch, mont en un euzhenn, ober ur folladenn ; *jemanden in Zorn bringen,* fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., arfleuiñ u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, ober malis d'u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; *dieser Artikel brachte ihn in Zorn,* feulzañ a reas diwar ar pennad-skrid-se, ar pennad-skrid-se a fuloras anezhañ ; *jemandes Zorn auf sich ziehen,* tennañ drougiezh u.b. war e benn, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *vor Zorn ersticken,* migañ ; *seinen Zorn an jemandem auslassen,* diskargañ e gounnar war u.b., terriñ e gounnar war u.b., bezañ direizhet war u.b., en em gounnariñ ouzh u.b., ober sodadennoù war u.b. ; *sein Zorn verraucht,* distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, terriñ a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ ; *sein Zorn ist noch nicht verraucht,* n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh ; *seinen Zorn verrauchen lassen,* uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, didaeriñ, difachañ ; *seinen Zorn herunterwürgen, seinen Zorn unterdrücken, sich (t-d-b) seinen Zorn verbeißen, seinen Zorn zurückhalten,* derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, euvriñ e fulor, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (war e imor), gorren e gounnar ; *etwas aus Zorn tun, im Zorn handeln,* ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb gant e imor ; *blass vor Zorn, bleich vor Zorn, weiß vor Zorn,* glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn, ken glas hag ar glizin, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *sich vor Zorn entfärben,* glazañ dre an droug a zo en an-unan ; *er glüht vor Zorn,* o virviñ emañ (ruz eo) gant ar gounnar, aet eo ruz diwar e vroc'h, arfleuet-ruz eo, gwiskañ a ra ur gounnar ; *sich in Zorn reden,* sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, fumañ, mont e gouez, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, taeriñ, mont droug en an-unan, mont droug en e gentroù, mont droug en e goukoug, mont er-maez eus e groc'hen, glazañ gant ar gounnar seul vui ma komz an-unan, sevel imor en an-unan pep ma komz ; *sein Zorn eskaliert, sein Zorn steigert sich,* fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh ; *Jähzorn,* barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., ernez b., brouez b., brouezenn b., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; [relij.] *der Zorn Gottes, Gottes Zorn,* buanegezh Doue b., kounnar Doue b.

Zornader b. (-) : *seine Zornader schwillt,* sevel a ra ar gwad d'e benn, mont a ra e wad e dour.

Zornausbruch g. (-s,-ausbrüche) : barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., barr brouez g., kaouad fulor b./g., barrad follezh g., loariadenn b., sodadenn b., folladenn b., brouezad b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., taerijenn b., taol kounnar g., voltenn b. ; *Zornausbrüche,* barlennadoù taeroni lies.

zornentbrannt ag. : fuc'het-mik, gouez-pakret, diskiantet gant ar gounnar, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, feulzet, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, arfleuet-ruz, ur sac'had droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, ur c'horfad droug ennañ, en araj, diroll, dirollet, dichadennet, gouez, arloupet, egaret, en egar, leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

zornesbleich ag. : glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, glaz gant an droug a zo ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *zornesbleich werden,* glazañ gant an droug a zo en an-unan.

Zornesröte b. (-) : ruzder ar fulor g.

zornfrei ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

zornglühend ag. : fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, gouez, arfleuet-ruz, diroll, dirollet, dichadennet, arloupet, egaret, en egar,

leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

zornig ag. : buaneget, fuloret, fulor ennañ, fuc'het, tommet, kruget, feulzet, kounnaret, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, taeret, alfoet, arfleuet, tro en e voned, troet e vouton, brizh, brizhet, egaret, en egar, fumet, diroll, dirollet, dichadennet, buanek, gouez-pakret, divarc'het, chifet-bras, droug en e goukoug, droug ennañ, droug en e gorf, droug gantañ, e gwalarn, ur sac'had malis ennañ, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, e revr war e chouk gantañ ; *zornig dreinblicken,* gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad ; *auf jemanden zornig sein,* buanekaat ouzh u.b., bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug gant an-unan a-enep u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b., fuloriñ war u.b. ; *sie sind aufeinander zornig,* magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, emaint e malis an eil ouzh egile, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; *zornig werden,* arreic'h, merienañ, fuc'hañ, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont er-maez eus e groc'hen, dont da dommañ d'an-unan, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, broc'hañ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat, diodiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, mont dreist penn, lammat dreist penn, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, mont e-barzh blev kriz, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, diskiantañ, sevel broc'h en an-unan.

Adv. : brouezus, gant ernez, gant brouez, c'hwerv.

Zornigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

zornlos ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Zornlosigkeit b. (-) : digounnar g.

zornrot ag. : deuet ruz gant ar fulor a zo ennañ, ruz gant ar gounnar, aet ruz diwar e vroc'h.

Zoroaster g. (-s) : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.

Zoroastrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester* zoroastriz].

Zoroastrismus g. (-) : Zoroastregezh b.

Zote b. (-,-n) : bomm ordous g., bourd hudur g., bourd lous g. bourd lourt g., bourd distrantell g., bourd distres g. ; *Zoten reißen,* distagañ bommoù ordous, kontañ bourdoù hudur, chalvantat.

zotenhaft ag. : ordous, hudur, diwisk ha druz, lous, dibrenn, divergont, distrantell, lik, lor, distres, lourt.

Zotenreißer g. (-s,-) : den hudur g., pitaouer g., den ordous g., chalvant g., boufon g., teod lourt a zen g.

zotig ag. : divergont, hudur, lous, diwisk ha druz, ordous, pebret-lik, dibrenn, distrantell, lik, lor, distres, divalav, divezh, lourt, orgedus ; *zotige Geschichten erzählen,* kontañ traoù kamm ha traoù tort, kontañ bourdoù hudur, kontañ bourdoù lourt, kontañ bourdoù distrantell, kontañ bourdoù pebret-lik, kontañ bourdoù gadal, kontañ bourdoù distres, chalvantat, bezañ divezh en e gomzoù, kontañ traoù lik.

Zotte b. (-,-n) / **Zottel** b. (-,-n) : **1.** bouchad blev g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b. ; **2.** [korf.] marbleg g. ; *Darmzotte,* marbleg bouzellenn g., blevadur bouzellenn g., bodenn vouzelloù b.

Zottelbär g. (-en,-en) : arzh kreoñennek g., arzh blevek g. [*anv pobl arzh boutin Europa*].

Zottelbart g. (-s,-bärte) : barv digempenn g.

Zottelhaar n. (-s,-e) : blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luziet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreoñ g., kreoñennad b., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

zottelig ag. : kreouichennek, panek, kreoñennek, kreoñek, luget.

Zottelmähne b. (-,-n) : blev foutouilhek (rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luget, luziet) str., penn bouchek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., pennad blev kreoñek g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn

luziet b., kreouichenn b., kreoñennad b., kreoñ g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.
zotteln V.gw. (ist gezottelt) : **1.** trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; **2.** ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; **3.** straniñ, ruzata, lugudiñ.
zottig ag. : toupennek, kreouichennek, houpet, foutouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, panek, luget, luziet.
Zötus g. (-,Zöten) : korfuniad skolidi g.
z.T. : [*berradur* **evit zum Teil**] tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver.
Ztr. : [*berradur* **evit Zentner**] kantlivr g., kantolz g., kant lur, hanter-kant kilo.
zu [stummoù berraet : zum (zu dem), zur (zu der)]

I. Araogenn
1. En egor :
a) durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek.
b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout.
c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan
2. en amzer : da, evit, da-geñver
3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da
4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver
5. doare : war
6. pal : evit, da, gant
7. troioù-lavar
8. heuliet gant un anv-verb pe un anv-gwan-verb I
II. Adverb
1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver
2. en amzer
3. evit merkañ ar serridigezh
4. kementad : re (stumm kreñvaat : 'allzu')
III. Rakverb rannadus

I. Araogenn
1. en egor : **a)** durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek ; *der Weg zur Stadt,* an hent a gas e kêr, hent kêr g., hent ar gêr vras g. ; *der Weg zum Erfolg,* hent ar berzh g., hent ar brud g., hent an disoc'hoù mat, an hent da zisoc'h, an hent mat g. ; *der Wein steigt ihm zu Kopfe,* skeiñ (sevel) a ra ar gwin d'e benn ; *zu Boden fallen,* kouezhañ war al leur, kouezhañ d'an douar (war an douar), mont d'an douar, kaout lamm, tapout lamm ; *zum Gipfel hinaufsteigen,* pignat war lein ar menez, krapañ war ar menez ; *zu Tal fließen,* redek war-du (diruilhañ etrezek) an draoñienn ; *zum Fenster hinauswerfen,* stlepel dre ar prenestr ; *zur Tür hineinschauen,* sellet e-barzh an ti dre doull an nor ; *von Haus zu Haus,* a zor da zor, a di da di ; *zu Grabe tragen,* ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., kas u.b. d'an douar, P. kas unan bennak d'e leve ; *sich jemandem zu Füßen werfen,* en em strinkañ da dreid u.b. (Gregor) ; *die Tür zum Garten,* an nor a gas d'al liorzh b., dor al liorzh b. ; *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht,* ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall ; [dre astenn.] *Weißwein zum Fisch trinken,* evañ gwin gwenn gant ar pesked, glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *zum Klavier singen,* kanañ ouzh son ar piano ; *zu allem Übel,* war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma vefe ar gwall en e varr.
b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, war-du, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, etramek ; *wann kommst du zu mir ?* peur e teui da'm gwelet ? ; *zu mir,* da'm zi, du-mañ ; *komm zu mir nach Hause,* deus du-mañ ; *er kommt nie zu uns,* ne zarempred ket du-mañ ; *zu dir,* da'z ti, du-se ; *ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen,* e sell e oan da vont da di Baol ; *zu seinen Eltern fahren,* mont da di (mont davet, mont da gaout, mont da-geñver, mont e-keñver) e dud ; *der Kranke nimmt nichts mehr zu sich,* ar c'hlañvour na zebr tamm ha na ev takenn ken, mouzhet eo ar c'hlañvour ouzh ar boued, ar c'hlañvour a laka souezhet e revr ; *sich zu jemandem setzen,* mont da azezañ e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da azezañ ; *zu Gott beten,* pediñ Doue ; *scher dich zum Teufel !* kerzh gant an diaoul (gant ar foeltr) ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! ; *zum Henker mit ihm !* ac'h foei, flaer a zo gantañ (Gregor) - puf ! ne ran foutre kaer anezhañ ! ; [dre astenn.] *wieder zu sich kommen,* dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont e anaoudegezh d'an-unan, disemplañ, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, sevel distronket.
c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan ; *zu Haus(e) sein,* bezañ er gêr ; *zu Haus(e) bleiben,* chom er gêr ; *zu ebener Erde,* a-rez an douar ; *zu Wasser, zu Land und in der Luft,* war ar mor, war an douar hag en nec'h (en aer) ; *zu beiden Seiten des Rheines,* en eil tu eus ar Roen hag en egile, en tu-mañ hag en tu-hont d'ar Roen, war daou ribl ar Roen ; *bei uns zu Lande,* du-mañ, en hor bro, em bro, en hon touez ; *hierzulande,* amañ, du-mañ, er vro-mañ ; *zur Rechten (zur rechten Seite),* en tu dehou ; *etwas zur Hand haben,* kaout udb dindan an dorn, kaout udb dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), bezañ prest d'ober prim gant udb, bezañ udb rak-tal d'an-unan ; *nicht zur Hand sein,* na vezañ dindan dorn (dindan e zorn), mankout ; [dre astenn.] *bei jemandem zu Besuch sein,* bezañ deuet d'ober ur gwel d'u.b. ; *zu jemandem halten,* chom feal (leal) d'u.b., derc'hel mat d'u.b. ; *Karl der Große wurde zu Rom gekrönt,* Karl-Veur a oa bet kurunet e Roma ; *der Dom zu Köln,* iliz-veur Kolun b. ; *der Gasthof zum Hirsch,* ostaleri ar C'harv b.
2. en amzer : da, evit, da-geñver ; *zu Anfang,* da gentañ, er penn kentañ, en deroù ; *zum Schluss,* a-benn ar fin, en diwezh, erfin, evit klozañ, evit echuiñ ; *zu Ende gehen,* tennañ d'e fin (Gregor), bezañ erru pare, bezañ tost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, bezañ damdost echu, bezañ tost disoc'h ; *zu Mitternacht,* da

(d'an) hanternoz ; *zu Mittag essen,* bezañ gant e verenn, debriñ e verenn, debriñ merenn, merennañ, pakañ e lein ; *zu Abend essen,* bezañ gant e goan, debriñ e goan, bezañ gant koan, debriñ koan, koaniañ ; *von Stunde zu Stunde,* a eur da eur, eus an eil eur d'eben ; *von Zeit zu Zeit,* ur wech an amzer, gwech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, bep an amzer, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, taol-ha-taol, dre bep taol, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep div wech, mare-mare ; *zur Zeit (zurzeit),* evit ar mare, d'ar mare-mañ, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en devezhioù-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer-vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *er hat es zur Zeit leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen,* o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *zur Zeit Karls des Großen,* da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat,* en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war,* en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *zur Stunde,* evit ar mare, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, d'an eur-mañ ; *zu seinen Lebzeiten,* en e vev, tra ma oa bev ; *zu meiner Zeit,* em amzer dremenet, em amzer yaouank, da'm amzer-me ; *zur rechten Zeit,* e koulz hag e kentel, e-koulz, e-koulz-vat, d'ar c'houlz vat, krak d'ar c'houlz, e poent hag e mare ; *zu Weihnachten,* da (d'an, evit an) Nedeleg, da ouel ar Mabig Jezuz (Gregor), da-geñver Nedeleg, gant Nedeleg ; *zu Ostern,* d'an amzer Fask, d'ar gouel Pask, gant Pask ; *sie sehen sich nur zu Taufen und Beerdigungen,* en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *zum erstenmal,* kentañ gwech (kentañ tro) eo dezhañ [ober udb], kentañ gwech (kentañ tro) [e + verb] ; *bis zu seinem Tod,* betek e varv, betek e huanad diwezhañ, betek e finvezoù diwezhañ / betek e bevar fin diwezhañ (Gregor).

3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da ; *zu Staub werden,* mont e ludu, mont da ludu, treiñ da ludu (da vleud), kouezhañ e ludu (e bleud) ; *zu Pulver zerstoßen,* lakaat e poultr ; *zu Eis werden,* skornañ, treiñ da skorn, mont e skorn ; *zum Offizier befördert werden,* bezañ lakaet da ofiser, bezañ lakaet (bezañ savet) e renk an ofiserien ; *jemanden zum Sieger erklären,* reiñ an trec'h d'u.b., disklêriañ trec'h u.b. ; *sich zum Jüngling entwickeln,* dont da vezañ ur c'hrennard, dont da grennard ; *sich (t-d-b) jemanden zum Feind machen,* tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e gein (war e benn) (Gregor) ; *sich (t-d-b) jemanden zum Freund machen,* gounit mignoniezh u.b., en em gavout mignon gant u.b., ober e vignon eus u.b. ; *jemanden zum Narren haben,* tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., ober an ogn gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., diskolpañ tammoù bihan (skeiñ tachoù) gant u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver ; *zu zweit,* daou anezho, un daou anezho, a-zaou, a-zaouioù, daou-ha-daou, div-ha-div, daou da zaou, div da ziv, a zaou da zaou, a ziv da ziv, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù ; *zu viert,* pevar-ha-pevar, peder-ha-peder, pevar da bevar, peder da beder, a bevar da bevar, a beder da beder, a-bederioù, a-bevaroù ; *zu Dutzenden,* dousennoù anezho, a-zousennoù, dousenn-ha-dousenn ; *(bis) zur Hälfte leer,* goullo betek e hanter, hanter c'houllo, degaset d'an hanter ; *im Verhältnis eins zu zehn,* en ur c'heñver unan ouzh dek, en ur c'henfeur unan ouzh dek ; *ein Fußballspiel vier zu zwei gewinnen,* bezañ trec'h (bezañ gounit) en un abadenn mell-droad (gounit un abadenn mell-droad) gant pevar ouzh daou ; *er ist lieb und nett zu uns,* hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *im Vergleich zu,* keñveriet gant, e-skoaz da, e-skoaz, e kemm ouzh, e-tal, e-keñver, e par da ; *im Gegensatz zu,* a-enep da, en eneb da.

5. doare : war ; *zu Fuß,* war droad, war e droad, war dreid, war e dreid, war an troad, a ruz botoù, war gerzh ; *zu Pferd,* war varc'h (Gregor) ; *Kapitän zur See,* kabiten ur vatimant g., kabiten war vor g., kabiten diwar vor g.

6. pal : evit, da, gant ; *er ist zum Priester bestimmt worden,* lakaet e oa bet dezhañ bezañ beleg ; *zur Frau nehmen,* kemer da wreg, kemer da bried, kemer evel pried, dimeziñ, choaz da wreg, eurediñ ; *er taugt zum Militärdienst,* mat eo d'ober e goñje (e amzer soudard) ; *jemanden zu einem Verbrechen veranlassen,* atizañ (poulzañ, bountañ, kefluskañ, hegal) u.b. d'ober un torfed, alej u.b. da seveniñ un torfed ; *zur Größe seines Landes beitragen,* bezañ lodek e klod e vro, kaout e dammig lod e brud e vro ; *zu diesem Zweck,* evit kas ar mennozh-se da benn (ar soñj-se da vat, ar mennad-se da wir), evit kement-se, rak-se, dre-se (Gregor) ; *jemanden zu Rat(e) ziehen,* goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul (sikour, skoazell) digant u.b., goulenn ali u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour ; *zur Einsicht,* da vezañ gwelet, da vezañ studiet ; *zur Information,* evit kelaouiñ (sklêrijennañ) ac'hanoc'h, evit ho sklêrijennañ, evit kelaouiñ an dud ; *zum Verwechseln ähnlich,* heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik (-vi, -bev, -buhez, -poch, -pent, -pakret) ; *sich zu Tode ärgern,* bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *jemanden zu fünf Monaten Gefängnis verurteilen,* barn u.b. da bemp miz toull-bac'h ;

zum Künstler geboren, arzour en e had ; *zum Tanz aufspielen,* seniñ da zañsal ; *zu Fall bringen,* distroadañ, reiñ lamm da, riñsañ e dreid da, teuler d'an traoñ, kas d'an traoñ, diskar ; *er war zum Schießen,* nag a c'hoarzh hag a blijadur hor boa bet gantañ (gant ar goroer-tirvise) ! lakaet en deus bet ac'hanomp da c'hoarzhin daou leizh hor genoù ; *es ist zum Verzweifeln,* koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, peadra zo da goll kalon, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon ; *viel Glück zum neuen Jahr !* bloavezh mat ha tiegezh dilogod deoc'h !

7. troioù-lavar ; *zum Spaß,* evit farsal, a-fars, dre fars, diwar fars (Gregor) ; *zum Zeitvertreib,* kement ha diverrañ e amzer, kenkoulz ha diverrañ e amzer, evit diverrañ e amzer, evit en em zudiañ ; *zum Dank,* evit diskouez e anaoudegezh-vat, evit trugarekaat u.b. ; *zum Teil,* tamm pe damm, evit ur pezh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a ..., e keñver pe geñver ; *zum Mindesten,* da (d'an) nebeutañ ; *zur Freude aller,* evit brasañ plijadur an holl ; *bis zum Überdruss,* sof-kont, gros, dreistkont, a-foziadoù, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilh, a-leizh, dizamant, e-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, d'ober kouez ganto, ken a findaon, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, a-fonn ; *zum Trotz,* **a)** daoust da, en desped da, dirak barv u.b., en desped da varv u.b. ; **b)** gant desped, dre zesped (Gregor) ; *zur Not,* diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diwar ret, ouzh ret, dre redi, dre ret ; *zu Befehl !* en ho kourc'hemenn emaon ! ; *zum Wohl !* yec'hed mat deoc'h ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; *zum Glück !* dre chañs, eürusamant ; *etwas Nahrung zu sich nehmen,* debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *jemandem zu Leibe rücken,* mont dizamant d'u.b., tagañ u.b., kregiñ en u.b. evel ur c'hi, kregiñ en u.b. chas.

8. heuliet gant un anv-verb pe un anv-gwan-verb I ; *er braucht nicht mehr zu kommen,* kuit eo bremañ da zont da'm gwelet ; *Haus zu verkaufen,* ti e gwerzh g., ti da vezañ gwerzhet g., ti da werzhañ g., ti da brenañ g. ; *Zimmer zu vermieten,* kambreier da feurmiñ (da vezañ feurmet) ; *um Geld zu verdienen,* evit gounit arc'hant ; *ohne mit der Wimper zu zucken,* hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep ober ur van, hep ober seblant ebet, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ ; *anstatt zu arbeiten,* e-lec'h labourat ; *ein kaum zu erfüllender Wunsch,* ur c'hoant diaes-kenañ da seveniñ g. ; *ist Herr X zu sprechen ?* daoust hag-eñ ez eus tu komz ouzh an aotrou X ?

II. Adverb

1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek ; *der Heimat zu,* etrezek (trema, war-du, war-zu, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek) ar vro ; *dem Westen zu,* etrezek (war-zu, trema, etramek) ar c'hornôg, war-zu ar c'hornaoueg ; *auf die Küste zu,* etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, war-gaout, da gavout, etramek) an aod ; *auf die hohe See zu !* penn da greiz ! ; *nach der Straße zu,* sko en hent, war-du an hent ; *auf mich zu,* war va arbenn, en arbenn din, da gej ouzhin, davedon, etrezek ennon, etramek ennon, war-zu ennon, da'm c'haout, da'm c'heñver, da'm diambroug, penn hent din, war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din, a-ziarbenn din ; [kevrennek] *zuoberst,* er penn uhelañ, *zuunterst,* er penn izelañ.

2. en amzer ; *ab und zu,* bep an amzer, bep un amzer, a amzer da amzer, ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, amzer-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep ar gwech, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, dre bep div wech, dre bep taol, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a bellik da bellik, tanav, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *ab und zu muss man schweigen,* tevel a ranker ober a-wechoù ; *(nur) immer zu !* krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel) dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

3. evit merkañ ar serridigezh ; *die Tür ist zu,* serr (kloz, prennet) eo an nor ; P. *er bekommt (er kriegt) das Fenster nicht zu,* n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

4. kementad : re (stumm kreñvaat : allzu) ; *zu groß für ihn,* re vras dioutañ ; *du bist mir zu gescheit,* re fin out diouzhin-me ; *zu klein,* re vihan ; *zu wenig,* re nebeut ; *es hat zu viel geregnet,* re a c'hlav a zo bet ; *zu viele Leute, re a dud ; es sind zu viele hier,* ouzhpenn ar gont a zo, re niverus int, re a zo anezho amañ, re emaint amañ, re int amañ, dreistniver int ; *es sind zu viele Leute hier,* re a dud a zo amañ ; *lieber zu viel als zu wenig,* seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut ; *zu wenig Leute,* re nebeut a dud ; *zu wenig Bäume,* re nebeut a wez ; *ein bisschen zu lang,* ul lastez re hir ; *er ist zu jung, als dass er schreiben könnte,* re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; *ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte,* re drist on evit dañsal ; *der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte,* re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; *die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte,* gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ

ul lamm dreisti ; *es ist zu kalt zum Baden,* re yen eo an amzer evit mont da gouronkañ ; *das ist zu schön, um wahr zu sein,* un inosant neb a gred an dra-se ! erru e vefe marc'had-mat ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue ! ; *zu sehr lieben,* karet re ; *er würde sich allzu sehr freuen,* re laouenn-holl e vefe ; *zu viel,* re, re-holl, en tu-hont d'ar red ; *viel zu viel,* kalz re, betek re, re-holl, re-holl a-bell, re-holl a-galz, pell re, un hanter re, re en holl ; *du rauchst zu viel,* butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel,* butuniñ a rez kalz re ; *dieser Sack ist viel zu schwer,* re holl a bounner eo ar sac'h-se, re bounner holl eo ar sac'h-se ; *zu viel trinken,* evañ dreistmoder, evañ re, ober re gofad ; *die paar Gläschen zu viel, die er trank,* ar banneoù a re a eve ; *er hat zu viel getrunken, er hat zu viel gegessen,* diwar re emañ ; *du arbeitest viel zu viel,* re-holl a-bell e labourez, kalz re e labourez ; *das ist zu viel,* re a zo, bez' ez eus re ; *das ist zu viel Arbeit für einen einzigen Menschen,* re vras labour a zo evit un den ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken,* evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *zu viel wissen,* anavezout re vat an doareoù, gouzout re a draoù ; *das ist des Guten zu viel !* c'hwi a zo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwi 'zo re jentil ! c'hwi a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *das ist mir zu viel,* re eo din ; *zu viel Nahrung,* re a voued ; *sich zu viel zumuten,* kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan, re grediñ en e nerzh ; *was zu viel ist, ist zu viel,* re 'zo re ; *das ist viel zu einfach,* bez' eo re aes an holl, bez' eo kalz re aes, bez' eo un hanter re aes ; *das ist viel zu klein,* bez' eo re vihan an holl, bez' eo kalz re vihan, bez' eo un hanter re vihan ; *zwei Flaschen sind doch nicht zu viel,* n'eus ket re gant div voutailhad, ne vo ket re gant div voutailhad ; *ein bisschen zu viel,* kalzik re, un tammig re ; *ein Tag zu viel,* un devezh re g., un devezh a re g. ; *dreihundert Euro zu viel,* tri c'hant euro re, tri c'hant euro a re.

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. an durc'hadur : *auf jemanden zugehen,* mont d'u.b., mont davet u.b., mont en arbenn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont war-gaout u.b., mont da-gaout u.b. ; *jemandem zusehen,* sellet ouzh u.b. ; *jemandem zuhören,* selaou u.b., selaou u.b. o komz, selaou gant u.b.

2. ar greskidigezh : *zunehmen,* kreskiñ, tevaat, grosaat, mont war vrasaat.

3. ar roidigezh : *zueignen,* lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *zugeben,* anzav, leuskel gant u.b. ; *zusagen,* sevel a-du, asantiñ.

4. ar gempennidigezh : *zubereiten,* fardañ, aozañ, alejiñ ; *zuschneiden,* kemenañ.

5. ar serridigezh : *zumachen,* serriñ.

zuallererst Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-tout, kentañ-penn, kentañ-razh, da gentañ-razh, da gentañ unan ; *zuallererst sah ich das Feuer,* kentañ tizh am boe gwelet e oa an tan, kentañ am boe gwelet e oa an tan ; *zuallererst hörte ich den Zug,* kentañ tizh am boe klevet e oa an tren, kentañ am boe klevet e oa an tren ; *zuallererst müssen wir sie anrufen,* kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.

zuallerletzt Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, da ziwezhañ tout.

zuarbeiten V.gw. (hat zugearbeitet) : diarbenn labour, prientiñ al labour.

Zuarbeiterin b. (-,-nen) : darbarerez b., skoazellerez b., skorerez b.

zuäußerst Adv. : pell-pell er-maez.

Zuave g. (-n,-n) : zouav g.

zub estlamm. : *zub ! zub !* toeik ! toeik !

zubauen V.k.e. (hat zugebaut) : [tisav.] **1.** sevel ur gazel, lakaat ur gazel d'un ti ; **2.** klozañ, gronnañ, stankañ gant savadurioù.

Zubehör n./g. (-s,-e) : reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafaroù lies., paramantoù lies. ; *Arbeit und Zubehör,* oberiañs ha danvez, danvez hag aoz ; *mit allem Zubehör,* gant an holl glavioù (an holl beadra, an holl zafar, an holl brestoù, an holl reizhoù, an holl rikoù, an holl baramantoù, ha tout), terket prop ha kempenn.

Zubehörteil n. (-s,-e) : pezh eus ar reizhoù g., pezh eus ar rikoù g., pezh eus ar c'hlavioù g., pezh eus ar prestoù g.

zubeißen V.gw. (biss zu / hat zugebissen) : dantañ, kregiñ gant an dent [en udb/u.b.], skeiñ un taol dent [gant udb/u.b.], plaouiañ, [chas, naered] kregiñ, [naered] flemmañ, pikañ ; *beiß zu !* krog e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen,* ki kildrouk g. ; *der Hund beißt kräftig zu,* ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog yud ; P. *wacker (tüchtig) zubeißen,* debriñ a galon vat (a galon zigor), debriñ gant ur galon zigor, pilat boued, pegañ war ar boued, pegañ war an traoù, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, lakaat tenn war e vegel, kavout blaz gant e voued, plaouiañ, floupañ, kordañ e voued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / fripal / brifal / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor).

zubekommen V.k.e. (bekam zu / hat zubekommen) : dont a-benn da serriñ, gallout prennañ ; *er bekommt das Fenster nicht zu,* n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

zubenannt ag. : lesanvet, moranvet.

Zuber g. (-s,-) : beol b., bailh g., penton g., barazh b., kibell b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Zuber gießen,* kibellañ, pelestrañ ; *ein Zuber Wasser,* ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur pentoniad dour g., ur varazhad dour b., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Waschzuber,* penton kouez g., pelestr kouez g., bod b. ; *Melkzuber,* rañjod g., bailh g. [*evit goro ar saout*], kelorn al laezh g., barazh al laezh b.

zubereiten V.k.e. (bereitete zu / hat zubereitet) : aozañ, fardañ, fichañ, alejiñ, dareviñ, terkañ, reiñ un terk da, prientiñ, aveiñ, danzen, pourchas, kempenn, prestañ, [rannyezh. e brezhoneg] dorloiñ ; *den Salat zubereiten,*

temzañ ar saladenn, terkañ ar saladenn, prestañ ar saladenn ; *das Essen zubereiten,* fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, prientiñ boued, kempenn boued, prestañ ar pred, ober kundu ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten zubereiten,* aozañ ur pred diwar boued-mor, pourchas ur pred diwar boued-mor ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet,* darev eo koan gant mammig ; *ich werde das Abendessen zubereiten,* aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit,* interamant ar relegoù g. ; *Käse zubereiten,* ober keuz ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten,* laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten,* peadra a zo da fardañ an toaz ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei,* ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g.

Zubereiter g. (-s,-) : aozer g., ficher g.

Zubereitung b. (-,-en) : aoz g./b., aozadur g., aozidigezh b., aozerezh g., aozadenn b., fardañ g., prientadur g., prienterezh g., ragaoz g./b., terkerezh g., ficherezh g. ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier,* pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se.

Zubettgehen n. (-s) : mont da gousket g.

zubilligen V.k.e. (hat zugebilligt) : asantiñ, aotren, grataat, degemer, lezel, leuskel, distankañ war ; *mildernde Umstände zubilligen,* degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus, degouezhioù skañvaus) en e varnadenn, degemer digarezioù evit an tamallad en e varnadenn, diskargañ tamm pe damm an tamallad en abeg da zigarezioù 'zo ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen zugebilligt,* eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ ; *jemandem ein Recht zubilligen,* lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [sport] *der Punkt wurde Ihnen zugebilligt,* laosket e oa bet ar poent ganto, roet e oa bet ar poent dezho.

Zubilligung b. (-,-en) : asant g., aotre g.

zubinden V.k.e. (band zu / hat zugebunden) : **1.** eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *einen Sack zubinden,* skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren àr ur sac'h, eren war ur sac'h ; *seine Schnürsenkel zubinden,* skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votoù ; **2.** lienañ, lienennañ, bandennañ, lurellañ, pakañ.

zubleiben V.gw. (blieb zu / ist zugeblieben) : **1.** chom serret, chom serr, chom prennet ; **2.** bezañ serret, bezañ serr.

zublinzeln V.k.d. (hat zugeblinzelt) : *jemandem zublinzeln,* gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., reiñ taolioù-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teurel luchadennoù ouzh u.b.

Zublinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol-lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.

zubringen V.k.e. (brachte zu / hat zugebracht) : **1.** [gwir] degas ; *das zugebrachte Vermögen,* an degasadennoù lies., an argouroù lies., ar madoù degaset lies.

2. [tekn.] darbar, pourvezañ, boueta.

3. [gwashaus] flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat, diskuilh, droukprezeg, droukkomz, gwallgomz.

4. tremen, vakiñ d'udb ; *den Abend mit Lesen zubringen,* tremen an abardaevezh o lenn ; *die Nacht im Freien zubringen,* tremen an nozvezh e kambr ar stered (dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel), chom da ziwall al loar eus ar bleiz, chom da gousket e-barzh liñselioù sant Pêr, tremen an nozvezh dindan ar billig vras, chom da lojañ e maner Lonk-Avel, chom da gousket e ti Mari C'hlazioù ; *seine Zeit mit nichtigen Dingen zubringen,* reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, vakiñ.

Zubringer g. (-s,-) : **1.** [tekn] pourvezerez b.

2. [gwashaus] flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouler g., topiner g.

Zubringerbus g. (-ses,-se) : karr-boutin mont-dont g., karr-boutin kas-degas g., bulzun b.

Zubringerflug g. (-s,-flüge) : nijadenn liammañ b.

Zubringerstraße b. (-,-n) : hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g., bretell gourhent b., hent-barzh gourhent g.

Zubrot n. (-s) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn lies. ; *sich ein Zubrot verdienen,* gounit un nebeud gwenneien ouzhpenn da lakaat muioc'h a dan dindan ar soubenn (da lakaat kaol er soubenn), ober un astennig d'e c'hopr ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen,* ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol er soubenn, ober a ra tammoù stamm da gaout ur gwenneg bennak muioc'h.

Zubuße b. (-,-n) : arrez g., diner-Doue g., eiltaos g., ustaos g.

zubuttern V.k.e ha V.gw. (hat zugebuttert) : P. astenn arc'hant, meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.
Zucchini b. (-,-) : [louza.] koulourdrennig b., kourjetez str.
Zucht b. (-,-en) : **1.** desavadur g., desaverezh g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., urzh g. ; *strenge Zucht*, desaverezh (desavadur) strizh g., urzhioù strizh lies., kenurzh strizh g. ; *Zucht halten,* lakaat ur c'henurzh strizh da ren, lakaat urzh, lakaat reizh vat (Gregor) ; *in Zucht und Ordnung,* gant doujañs evit reolennoù ar c'henurzh ; *sich selbst in Zucht nehmen,* bezañ garv ouzh an-unan, mont strizh d'an-unan ; *Manneszucht*, pleustrerezh soudard g., reolennoù strizh al lu lies.
2. [kozh] elevez b., mezh-fur b., glanded b. ; *in Zucht und Ehren,* gant (e) pep onestiz (Gregor) ; *mit Züchten,* gant enor / gant parfedigezh / en (gant) e enor (Gregor) ; *Unzucht,* hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., loudouriezh b., lousterioù lies., divalavamant g., hudurniezh b., likaouerezh g., orged g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig) lies.
3. [labour-douar, oberezh] **a)** [plant] gounidegezh b. ; **b)** [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; *Pferdezucht,* magerezh kezeg g., magañ kezeg g., sevel kezeg g. ; *die Fischzucht,* ar magañ pesked g., ar peskvagerezh g., ar magerezh pesked g., ar sevel pesked g. ; *Viehzucht treiben,* magañ loened, sevel chatal, sevel miled ; *Bienenzucht,* gwenanerezh g., magerezh gwenan g., sevel gwenan g.
4. [labour-douar, lec'h] magerezh b.
Zuchtbetrieb g. (-s,-e) : magerezh b., magdi g., atant sevel loened g.
Zuchtbulle g. (-n,-n) : tarv gouenner g., tarv oriner g.
Zuchteber g. (-s,-) : tourc'h g., hoc'h gae g., hoc'h-tourc'h g., tarv-hoc'h g.
züchten V.k.e. (hat gezüchtet) : **1.** [loened] magañ, sevel, desevel, chatalat, derc'hel, diorren ; *Bienen züchten,* diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenañ, magañ gwenan ; *das Vieh wird auf dem Land gezüchtet und in der Stadt verzehrt,* war ar maez e vez savet ar chatal hag e kêr ez a da zebriñ ; *Fische züchten,* sevel pesked, kenderc'hiñ pesked ; **2.** [plant] gounit, desevel, diorren ; **3.** desevel, kenurzhiañ, peurreizhañ, reoliñ, pleustriñ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, dresañ, sevel diouzh e zorn, doujañ, derc'hel start ouzh.
Züchter g. (-s,-) : **1.** [loened] mager-loened g., desaver-loened g., saver-chatal g. ; *Bienenzüchter,* gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; **2.** [plant] gounideg g. ; *Blumenzüchter,* liorzhour g., bleunier g.
zuchtfähig ag. : **1.** mat evel gouenner, mat evel oriner ; **2.** hag a c'haller kenurzhiañ, hag a c'haller peurreizhañ, hag a c'haller reoliñ.
Zuchtgestüt n. (-s,-e) : gre b., ti-kezeg g., servij-kezeg g.
Zuchthaus n. (-es,-häuser) : ti-kastiz g., toull-bac'h g., karc'har g., galeoù lies. ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt,* kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez).
Zuchthäusler g. (-s,-) : prizoniad g., galeour g., forsal g.
Zuchthausstrafe b. (-,-n) : kastiz toull-bac'h g.
Zuchthengst g. (-es,-e) : marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g., tarv-marc'h g., marc'h-tarv g.
züchtig ag. : dereat, izelek, uvel, fur, eleveziek, dic'hadal, fur, onest.
züchtigen V.k.e. (hat gezüchtigt) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, dresañ, gwalennañ, gwalennata, temzañ, trekiñ, stummañ, ober un diroufennañ da, ober un dres da, freskañ, gwanañ ; *wer seine Kinder lieb hat, züchtigt sie,* ar vamm a espern ar wialenn a ranko bezañ kalet kostez he fenn - en doujañs emañ ar garantez, tad ha mamm a lez bugel a zo daonet a-raok mervel - an aour hag ar bugel a rank bezañ skoet, anez n'o defe priz ebet - pleg da vugel en e yaouankiz hag hep mar er plegi en da c'hiz - yaouankik, kelenn mat anezhañ ha dalc'h start atav outañ - aesoc'h eo eeunañ ur blantenn eget eeunañ ur dervenn.
Züchtigkeit b. (-) : elevez b., mezh-fur b., glanded b.
Züchtigung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., poan b., pinijenn b., drasterezh g. ; *körperliche Züchtigung,* freilhad g., lordad g., fest-ar-vazh b., poan gorf b. / pinijenn gorf b. / garventez korf b. (Gregor), kastiz da c'houzañv en e gorf g., predad g., dres g. ; *Fasten ist körperliche Züchtigung,* ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun.
zuchtlos ag. : digenurzh, disuj, disent, direol, direizh, diroll, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk ; *er führt ein zuchtloses Leben,* ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn), punañ a ra ur fall vuhez, en em roet eo d'an direizh, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz (o roulañ, o furikat, o riotal, o riblañ, o ribotal, o vreskenn), ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o tourc'heta, o reilhennat)
Zuchtlosigkeit b. (-) : divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., digenurzh g., dizurzh g., disentidigezh b., direizh g./b., diroll g., dirollerezh g.
Zuchtmeister g. (-s,-) : [dre fent] paotr e skourjez g., skourjezataer g.
Zuchtperle b. (-,-n) : perlez gounezet str., perlezenn c'hounezet b., perlez savet str., perlezenn savet b.
Zuchtrute b. (-,-n) : kelastrenn b., gwialenn b.
Zuchtstätte b. (-,-n) : kreizenn-ouennañ b.
Zuchtstier g. (-s,-e) : tarv gouenner g., tarv oriner g.
Zuchtstute b. (-,-n) : kazeg-ebeul b.
Zuchttier g. (-s,-e) : **1.** [par ha dre vras] gouenner g., oriner g., produer g. ; **2.** [parez] gouennerez b., orinerez b., mammenn b.
Züchtung b. (-,-en) : **1.** [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; **2.** [plant] gounidegezh b.
Zuchtvieh n. (-s) : gouennerien lies., orinerien lies.
Zuchtwahl b. (-) : dibab g.
zuckeln V.gw. (ist gezuckelt) : **1.** trotal, piltrotal, trotellat, tripal, piltrotat, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm ; **2.** ruilhal

e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; **3.** Straniñ, ruzata, lugudiñ ; *er zuckelt hinter der Gruppe her,* serriñ a ra an tachoù.

Zuckeltrab g. (-s) : tusig g., trotig g., piltrot g., piltrotig g

zucken V.k.e. (hat gezuckt) : stroñsañ, hejañ, ober un hej da ; *die Achseln zucken,* ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz.

V.gw. (hat gezuckt / ist gezuckt) : **1.** (hat gezuckt) : tridal, skrijal, gourlammat, difretañ, kridienniñ, hirisañ, fifilañ, fichañ, fistoulat, fichfichal, lammat, fringal, hejañ.

2. (hat gezuckt) : divalvenniñ, divalvennata ; *ohne mit der Wimper zu zucken,* hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep ober ur van, hep ober van, hep ober an disterañ seblant, ken distrafuilh ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep alamant ebet, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer.

3. (ist gezuckt) : skediñ trumm, steredenniñ, splannañ, brogoniñ, luc'hediñ ; *der Blitz zuckt,* splannañ a ra ul luc'hedenn en oabl, brogoniñ a ra, luc'hediñ a ra, darediñ a ra, an daredenn a luc'h en oabl.

4. (hat gezuckt) : pistigañ, flemmañ ; *der Schmerz zuckt ihm durch die Glieder,* lañsadennoù en deus (flemmoù en deus) en e holl izili, broudet e vez e holl izili gant biroù poan.

Zucken n. (-s) : **1.** divalvenenniñ g., divalvennata g., fifil g., difreterezh g., difretadennoù lies., glizi str., lañsadennoù lies., pistigoù lies., stroñsadennoù lies. ; **2.** *nervöses Zucken,* glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies. ; **3.** [divskoaz] kruz g., hej g., sav g., souch g., diskoazadenn b., hejerezh g., hejadenn b., hejadennoù lies.

zücken V.k.e. (hat gezückt) : sevel er vann, hejañ, gwintañ, dispakañ ; *den Dolch zücken,* sevel e c'houstilh er vann ha gourdrouz lazhañ tud 'zo gantañ, sevel e c'houstilh er vann en un doare gourdrouzus, c'hoari ar goustilh.

Zucker g. (-s) : **1.** sukr g. ; *Würfelzucker,* sukr-maen g., sukr a-dammoù g. ; *Pulverzucker, Kandiszucker,* sukantin g., sukr lindr g. ; *feinkörniger Zucker, Kristallzucker,* sukr poultr g., sukr munut g., sukr gwenn malet g. ; *gebrannter Zucker,* sukr-dev g. ; *Zucker raffinieren,* puraat sukr, ober ur puradur d'ar sukr ; *etwas mit Zucker bestreuen,* lakaat sukr poultr war udb, lakaat ur strinkadenn sukr war udb, lakaat sukr ; *ein Stück Zucker,* un tamm sukr g., ur maen sukr g. ; *tue Zucker in deinen Kaffee,* laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; **2.** [dre skeud.] P. *seinem Affen Zucker geben,* **a)** en em reiñ d'e blegoù-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; **b)** bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; **3.** [dre skeud.] P. j*emandem Zucker in den Hintern blasen, jemandem Zucker in den Arsch blasen,* reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b.

Zuckerbäcker g. (-s,-) : koñfizer g.

Zuckerbäckerei b. (-,-en) : koñfizerezh b.

Zuckerbäckerstil g. (-s) : [tisav.] doare rokoko g., P. doare koñfizer g.

Zuckerbildung b. (-) : sakarinadur g., sakarinañ g.

Zuckerbrot n. (-s) : [tro-lavar] *mit Zuckerbrot und Peitsche,* gant pour ha triñchin.

Zuckerdose b. (-,-n) : pod-sukr g.

Zuckererbse b. (-,-n) : **1.** [louza., kegin.] piz lipous str. ; **2.** drajez str.

Zuckerfabrik b. (-,-en) : sukrerezh b., uzin sukr b., purerezh sukr b.

Zuckergehalt g. (-s) : bec'h sukr g.

Zuckerglasur b. (-,-en) **/ Zuckerguss** g. (-es,-güsse) : lindrenn sukr b., gwiskad sukr lindr g., gwiskad bleud sukr lindr g.

zuckerhaltig ag. : sukr ennañ, sakarin ennañ.

Zuckerhut g. (-s,-hüte) : torzh-sukr b., maen-sukr g.

zuckerig ag. : sukret, dous.

Zuckerindustrie b. (-) : sukrerezh g.

zuckerkrank ag. : diabetek.

Zuckerkranke(r) ag.k. g./b. : diabeteg g., diabetegez b.

Zuckerkrankheit b. (-) : diabet g., kleñved ar sukr g.

Zuckerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] madig g.

Zuckerlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerlecken,* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, eno e ranker lonkañ anezhi, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-

se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.
Zuckermandel b. (-,-n) : drajez str., drajezenn b.
Zuckermarkt g. (-s) : marc'had ar sukr g., nevid ar sukr g.
Zuckermehl n. (-s) : sukr malet g., sukr munut g., sukr poultr g.
Zuckermelde b. (-,-n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.
Zuckermelone b. (-,-n) : [kegin.] sukrin musk str., meloñs g.
Zuckermelonenfeld n. (-s,-er) : [louza.] meloñseg b.
Zuckermund g. (-s) : muzelloù koant da lipat lies.
zuckern V.k.e. (hat gezuckert) : sukrañ.
Zuckerplätzchen n. (-s,-) : madig g., pastilhez str.
Zuckerpopo g. (-s,-s) : revrig koant da lipat g.
Zuckerrohr n. (-s,-e) : korz-sukr str.
Zuckerrohrplantage b. (-,-n) : tachennad korz-sukr b., plantadeg korz-sukr b., planteiz korz-sukr b., planteiz dindan korz-sukr b.
Zuckerrübe b. (-,-n) : beterabez-sukr str.
Zuckerrübenrückstand g. (-s,-rückstände) : triakl g.
Zuckersaft g. (-s,-säfte) : sun korz-sukr g., chug korz-sukr g., dourenn korz-sukr b.
Zuckersäure b. (-) : trenkenn sakarin b.
Zuckerschlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerschlecken,* ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul lazh, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.
Zuckersirup g. (-s,-e/-s) : triakl g.
Zuckerstreuer g. (-s,-) **/ Zuckerstreubüchse** b. (-,-n) : poultrenner sukr g.
zuckersüß ag. : **1.** dous, dous evel ar mel, c'hwek, c'hwek evel ar mel, melus ; **2.** [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek, flourik ; *zuckersüße Worte,* komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) lies., komzoù dousoc'h da glevet eget ma'z eo ar mel da dañva lies. ; *von ihm spricht er nur mit zuckersüßen Worten,* teuziñ a ra ar sukr en e c'henoù pa vez o komz diwar e benn, hennezh a zo flourig e vouezh pa vez o komz diwar e benn.
Zuckertang g. (-s) : [louza.] morgore str., tali-friz str., baodrez-friz g.
Zuckerwaren lies. : sukraj g.
Zuckerwatte b. (-) : koumoul sukr str.
Zuckerwerk n. (-s) : sukraj g., koñfizerezh g.
Zuckerzange b. (-,-n) : gwask-sukr b.
Zuckkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] glizi str., gwentl g.
Zuckung b. (-,-en) : glizi str., kridienn b., trid g., reudadenn b.
Zudecke b. (-,-n) : [rannyezh] golo g., goloenn b., pallenn g.
zudecken V.k.e. (hat zugedeckt) : **1.** goleiñ, klozañ, kafunañ ; *das Feuer mit Asche zudecken,* pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeuerglocke zudecken,* kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *die Kartoffeln mit der Egge zudecken,* freuzañ an erv war ar patatez ; **2.** [dre skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe zudecken,* disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).
V.em. : **sich zudecken** (hat sich (t-rt) zugedeckt / hat sich (t-d-b) etwas zugedeckt) : pakañ mat e gorf, en em wiskañ mat, en em gafunañ, en em bourc'hañ (Gregor).
Zudecken n. (-s) : goloerezh g. ; *Zudecken des Feuers,* kafun g., kafuniezh b.
zudem Adv. : war ar marc'had, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ouzhpenn, zo-mui-ken, gant an dra-se ; *sie ist hübsch und zudem ist sie reich,* koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *zudem muss man das Geld dazu haben,* ha c'hoazh e ranker kaout ar sammad-se.
zudenken V.k.e. (dachte zu / hat zugedacht) : **1.** *jemandem etwas zudenken,* bezañ en e soñj profañ udb d'u.b. ; **2.** *jemandem etwas zudenken,* mirout udb evit u.b. ; **3.** *jemandem zugedacht sein,* bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zugedacht,* evidout eo al levr-se, evidout eo bet prenet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.
Zudrang g. (-s) : **1.** engroez g., mesk g., meskadeg b., mac'h g., un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez, forzh tud, mor a dud g., lanvad tud g., spont a dud g., pezhiad tud g., mac'h bras a bobl g.

2. [mezeg.] dered g.

zudrehen V.k.e. (hat zugedreht) : **1.** serriñ dre dreiñ ; *den Gashahn zudrehen,* serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ) ; **2.** treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zudrehen,* treiñ kein (e gein) d'u.b.

zudringlich ag. : hegaz, hegazus, hegus, arabadus, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, tregasus, diaezus, dichek, her, balc'h, re hardizh ; *jemandem zudringlich werden,* arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b. ; *zudringlicher Mensch,* garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., atahiner g. ; *ohne zudringlich zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren,* c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h.

Zudringlichkeit b. (-) : hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., atahinerezh g., hardizhegezh b., hardizhder g., divergontiz b.

zudröhnen V.em. *:* **sich zudröhnen** (hat sich (t-rt) zugedröhnt) : *sich mit etwas zudröhnen,* **1.** [alkool] choukañ udb e-barzh e gof ; **2.** [louzoù] blazañ ha divlazañ n'eus forzh peseurt louzeier, lonkañ n'eus forzh peseurt remedoù ; **3.** [dramm] en em zrammañ gant udb ; **4.** [sonerezh] arsodiñ gant udb, louadiñ gant udb, sotaat gant udb, diotaat gant udb, diodiñ gant udb, asotañ gant udb, diskiantañ gant udb, diskiantaat gant udb ; *zugedröhnt sein,* **a)** [alkool], bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ druz e c'henoù, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ erru ront e votoù, bezañ tomm d'e forn, bezañ tomm ar forn gant an-unan, bezañ brignen ouzh e c'henoù, bezañ dotu, bezañ mezv-dall (-dotu, -du, -marv-mik, -mik, -dall, -poch), bezañ mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn), bezañ kras, bezañ kras-mat, bezañ leun e revr, bezañ ur pezh revriad gant an-unan, gwelet pesked el laezh, na welet mui nemet gant e c'henoù ; **b)** [dramm] bezañ ganti, bezañ aet ganti.

zudrücken V.k.e. (hat zugedrückt) : **1.** klozañ dre waskañ ; *jemandem die Augen zudrücken,* **a)** klozañ daoulagad un den marv ; **b)** [dre skeud.] beilhañ u.b. e par ar marv ; **2.** [dre skeud.] *ein Auge bei etwas zudrücken,* pardoniñ, bezañ komprenus, chom hep klask abeg en u.b., lezel udb digastiz ; *beide Augen zudrücken,* disellet ouzh udb, serriñ e zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

zueignen V.k.e. (hat zugeeignet) : gouestlañ, dediañ, kinnig, kinnigaduriñ, lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *jemandem ein Gedicht zueignen,* gouestlañ ur varzhoneg d'u.b.

V.em. : **sich zueignen** (hat sich (t-d-b) zugeeignet) : perc'hennañ, aloubiñ, kemer evit an-unan, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, kribañ madoù e nesañ, en em sezisañ eus ; *sich (t-d-b) ein Recht zueignen,* perc'hennañ (aloubiñ) ur gwir ; *sich (t-d-b) etwas zueignen,* piaouañ udb, kemer udb evit an-unan, perc'hennañ udb, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, kemer udb en tu diouzh an-unan, en em sezisañ eus udb, sammañ udb, skrapañ udb, kribañ madoù e nesañ, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan.

Zueignung b. (-,-en) : **1.** kinnigadur g., dedi g., dediadenn b. ; **2.** perc'hennañ g., perc'hennidigezh b.

zueinander Adv. : an eil d'egile, an eil d'eben, an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, an eil e-keñver egile, an eil e-keñver eben ; *seid gut zueinander,* bezit mat an eil d'egile (an eil ouzh egile, an eil e-keñver egile) ; *sie passen nicht zueinander,* n'int ket (ne 'z eont ket) an eil diouzh egile, ne zereont ket an eil ouzh egile, ne jaojont ket an eil ouzh egile, ne gouchont ket an eil ouzh egile, n'int ket graet an eil ouzh egile ; *die beiden passen gut zueinander,* mat eo an nask diouzh ar strapenn, kordañ a reont an eil ouzh egile, ar re-se a zo an eil diouzh egile, o-daou ez eont mat en ur gichen, graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn ; *in welchem Verwandschaftsgrad steht ihr zueinander ?* e pe bazenn ez oc'h-hu kerent ? ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes,* kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.

zuerkennen V.k.e. (erkannte zu / hat zuerkannt) : grataat, dereiñ, debarzh ; *jemandem ein Recht zuerkennen,* asantiñ en dije u.b. ur gwir war udb, debarzh ur gwir d'u.b.

Zuerkennung b. (-) : grataerezh g., deroadur g., debarzhadur g. ; *Zuerkennung des öffentlichen Interesses,* disklêriadur a laz foran g., anaoudegezh e vez graet udb evit mad an holl (evit aez an holl) b., anaoudegezh ez eo udb. a dalvoudegezh foran b.

zuerst Adv. : en deroù, da gentañ, da gomañs, er penn kentañ, da gentañ penn, en amzer gentañ, en devezhiennoù kentañ, da gregiñ, evit kregiñ ; *die Frauen zuerst, dann die Männer,* ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *zuerst sah ich das Feuer,* kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zuerst hörte ich den Zug,* kentañ tizh am boe klevet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zuerst müssen wir sie anrufen,* kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho ; [kr-l] *wer zuerst kommt, mahlt zuerst,* ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat (e vo lakaet ar c'hazh dezhañ er pod) - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz.

Zuerwerb g. (-s,-e) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn lies., astennig d'ar gopr g.

zufächeln V.k.e. (hat zugefächelt) : *jemandem Luft zufächeln,* aveliñ u.b.

V.em. : **sich zufächeln** (hat sich (t-d-b) etwas zugefächelt) : *sich Luft zufächeln,* aveliñ e benn gant un aveler.

zufahren V.gw. (fährt zu / fuhr zu / ist zugefahren) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zufahren,* mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont etramek udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; **2.** plantañ tizh, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

Zufahrt b. (-,-en) : diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., tostidigezh b., denesidigezh b., denesadur g. ; *Zufahrt zum Schloss,* diraez d'ar c'hastell g. ; *Feld ohne Zufahrt,* park born g., park dall g.
Zufahrtsrampe b. (-,-n) : skramp moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g.
Zufahrtstraße b. (-,-n) : hent moned g., hent degas g., hent denesaat g.
Zufall g. (-s, Zufälle) : dargouezh g., dargouezhenn b., degouezh g., kendegouezh g., degouezhad g., arvar g., darvoud dic'hortoz g., kenglotadur dic'hortoz g., chañs b., taol-degouezh g. ; *ein glücklicher Zufall,* un taol-chañs g., un dro-vat dic'hortoz b., un taol-berzh kaer g., un darvoud (un degouezh) kaer g. ; *durch einen unglücklichen Zufall,* dre valeur, dre zichañs, siwazh, dre un taol dichañs ; *ein reiner Zufall, purer Zufall,* un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *durch Zufall,* dre zegouezh, dre un taol degouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh ; *etwas dem Zufall überlassen,* lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen,* na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, kemer e du evit bezañ trec'h, kemer e du evit bezañ gounit, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor).
zufallen V.gw. ha V.k.d. (fällt zu / fiel zu / ist zugefallen) : **1.** serriñ dre gouezhañ, klozañ ; *die Augen fallen mir vor Müdigkeit zu,* emañ ar c'housk o trec'hiñ warnon, emaon o reiñ bornig, dallet on gant ar c'hoant kousket, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo va daoulagad gant ar morgousk, klozañ a ra va daoulagad gant ar morgousk, emañ va frenester o vont da glozañ.
2. degouezhout gant, degouezhout da, en em gavout gant u.b., kouezhañ da, kouezhañ gant, mont gant ; *der Hof ist dem ältesten Sohn zugefallen,* an atant a zo aet gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm d'ar mab henañ, en em gavet eo an atant gant ar mab henañ, kouezhet eo an atant d'ar mab henañ, kouezhet eo an atant gant ar mab henañ.
3. degouezhout da, bezañ dleet da ; *es fällt mir zu, etwas zu tun,* karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb, din eo ober udb, daveet on bet d'ober udb, emañ an dra-se em emell, en emell eus an dra-se emaon.
zufällig ag. : darvoudus, dic'hed, degouezhus, degouezhek, dargouezhel, dargouezhek, dic'hortoz, diretvezel ; *zufällige Begegnung,* kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavadenn b.
Adv. : dre zegouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur ; *wenn du mich zufällig brauchst,* ma tegouezhfe dit kaout ezhomm ac'hanon ; *ich habe es zufällig erfahren, ich habe zufällig davon gehört,* me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev ; *zufälligt war er gerade zu dieser Zeit im Hause,* degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se ; *zufällig kam der König vorbei,* ar roue a zegouezhas da dremen eno.
zufälligerweise Adv. : dic'hortoz, dre zegouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur.
Zufälligkeit b. (-,-en) : darvoudegezh b., degouezh g., degouezhad g., arvar g., darvoud dic'hortoz g., c'hoarvezadenn b., deberzh g., darvoudusted b., degouezhusted b., diretvez g. ; *die kleinen Zufälligkeiten des Lebens,* darvoudoù munut ha dic'hortoz ar vuhez lies.
zufallsbedingt ag. : chañsus-dichañsus, n'eus tra sur ebet, ankivil, degouezhus, dargouezhek, dargouezhel.
Zufallsbekanntschaft b. (-,-en) : anaoudegezh graet dre zegouezh b., kejadenn graet dre zegouezh b., kavadenn b.
Zufallsvariable ag.k. b. : [mat.] varienn ankivil b.
zufassen V.gw. (hat zugefasst) : **1.** kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e. ; **2.** stagañ ganti, mont dezhi, kregiñ enni ; **3.** dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur vec'hadenn, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, bouc'halañ, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *zugefasst !* deomp dezhi ! bec'h dezhi ! bazhad dezhi ! dav (traoù, koad, beuz, moged, fisel) dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! dalc'hit tomm ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; **4.** na vankout d'e grog, kemer e dro, pegañ war un dro-vat, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, kemer tu d'ober udb.
zufliegen V.k.d. (flog zu / ist zugeflogen) : [dre skeud.] *dieses Vermögen ist ihm zugeflogen,* dre zegouezh ez eo en em gavet ar bern arc'hant-se gantañ, dic'hortoz-kaer eo degouezhet an danvez-se dezhañ, dic'hortoz-kaer eo kouezhet ar madoù-se warnañ ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu,* bez' ez eus tud a gouezh warno ; *alle Herzen flogen ihm zu,* deuet e oa da c'hounit kalonoù an holl, deuet e oa da c'hounit karantez an holl.
zufließen V.k.d. (floss zu / ist zugeflossen) : **1.** dont diboan ; **2.** [dour, stêr] mont war-zu, mont etrezek, mont

etramek, mont war-gaout, mont da-geñver, mont e-keñver udb, mont da-gaout, mont war-gaout, mont trema ; **3.** [dre skeud] deredek.

Zuflucht b. (-,-en) : **1.** bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., gwasked g., goloadurezh b., golo g., herberc'h g., muz g. ; *Zuflucht suchen,* klask bod ; *jemandem Zuflucht gewähren,* reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ toenn d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ flosk d'u.b., reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben,* pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da c'houdoriñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa save skrap warno, e talveze ar c'hevioù-beziañ da repu d'ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'hevioù-beziañ ; *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg,* va feiz a servij din da repu ha da greñv ; **2.** diflip g., harp g., skoazell b., skor g. ; *Zuflucht nehmen zu,* en em erbediñ ouzh, en em reiñ da, klask harp e, en em harpañ war ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss,* eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Zufluchtsort g. (-s,-e) **/ Zufluchtsstätte** b. (-,-n) : lec'h-repu g., bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorenn b., gwasked g., golo g., goloadurezh b., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b.

Zufluss g. (-es,-flüsse) : **1.** dered g. ; *Wasserzufluss,* desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g. ; **2.** adstêr b. ; **3.** [mezeg.] dered g.

zuflüstern V.k.e. (hat zugeflüstert) : *jemandem etwas ins Ohr zuflüstern,* lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *jemandem die richtige Antwort zuflüstern,* divankañ u.b, disac'hañ u.b.

zufolge t-d-b + dreklakadenn (*ivez [gwir ha Bro-Suis] araogenn + t-c'h*) : **1.** diouzh, hervez ; *dem Vertrag zufolge,* hervez endalc'hioù ar gevrat ; **2.** dre berzh ; **3.** dre, diwar, a-ziwar, da-heul, e dilerc'h udb.

zufrieden ag. : laouen, kontant, plijet, ervat ; *ich bin mit ihm zufrieden,* kontant on anezhañ, ervat on ag e labour ; *ich bin mit seiner Wahl zufrieden,* kontant on eus pezh en deus dibabet, laouen on gant ar pezh en deus dibabet, plijet on gant ar pezh en deus dibabet ; *zufrieden stellend,* bastus, dereat, gwalc'hus ; *ich bin's zufrieden,* mat, a-du emaon - mat, asantiñ a ran - diouzh va doare (diouzh va grad) eo kement-se - mat eo din - da eo din ; *nicht ganz zufrieden,* etre plijet ha displijet ; *mit seinem Los zufrieden sein,* bezañ laouen gant e stad.

zufriedengeben V.em. **sich zufriedengeben** (gibt sich zufrieden / gab sich zufrieden / hat sich (t-rt) zufriedengegeben) : *sich mit etwas zufriedengeben,* tremen (ober) gant udb, bastañ udb d'an-unan, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, echuiñ gant udb, bezañ kontant gant udb, paseal gant udb ; *sich mit Halbheiten zufriedengeben,* na vont morse betek penn, lezel an arar e-kreiz an erv ; *sich mit wenig zufriedengeben,* bezañ kontant gant e nebeudig, tremen gant nebeut ; *sich nicht mit Halbheiten zufriedengeben,* na dremen gant hanterziarbennoù, kas an erv da benn, mont betek penn, mont betek pal, kas an erv da benn betek an talar, disoc'h d'ar penn, disoc'h betek ar penn.

zufriedenstellen V.k.e. (hat zufriedengestellt) : dic'hoantañ, bastañ da, reiñ boz da, gwalc'hañ, leuniañ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e c'houlenn da, seveniñ e c'hoant da, ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.] ; *einen Gläubiger zufriedenstellen,* reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour.

zufriedenstellend ag. : bastus, dereat, gwalc'hus, prop.

Zufriedenheit b. (-) : levenez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., stad b., plijadur b., plijadurezh b., plijuster g., plijusted b., misi g., stad b., boz g. ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit,* seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni.

zufrieren V.gw. (fror zu / ist zugefroren) : skornañ penn-da-benn ; *der Teich ist zugefroren,* skornet razh eo ar poull-dour, skornet eo ar poull-dour penn-da-benn, krog eo ar skorn er poull-dour a-bezh.

zufügen V.k.e. (hat zugefügt) : **1.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, enlakaat ; **2.** ober, reuziñ, gwallañ, kousiañ, gwallegañ ; *jemandem Böses zufügen, jemandem Schaden zufügen, jemandem ein Unrecht zufügen,* ober an anoaz d'u.b., ober noaz (gaou, droug, un tamm mat a goll) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ u.b., gwallegañ u.b., reuziñ u.b., blesañ u.b., ifamañ u.b. ; *der Natur Schaden zufügen,* gwallgas an natur ; *jemandem Schmerzen zufügen,* reuziñ u.b., ober droug d'u.b.**,** ober poan d'u.b.**,** merzheriañ u.b., boureviañ u.b., jahinañ u.b., doaniañ u.b., hegal ouzh u.b., pistigañ u.b. ; *mir hat sie großen Schaden zugefügt,* me he doa graet un tamm mat a goll ouzhin, gaou bras he doa graet ouzhin, paket em boa un tamm mat a goll ganti ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu,* arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zisplijfe dit.

Zufuhr b. (-,-en) : pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., porzherezh g., degaserezh g., degasadenn b., degasadur g., dezougadur g. ; *die Zufuhr abschneiden,*

troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, troc'hañ ar pourvezadur ; *Stromzufuhr,* porzherezh tredan g., pourvez tredan g., red an tredan g. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft- beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen,* ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.

zuführen V.k.e. (hat zugeführt) : pourvezañ gant, pourchas, degas, darbariñ ; *Wasser zuführen,* pourvezañ gant dour, dourañ, goueriañ, gwazhiañ, darbariñ dour ; [lu] *Nachschub zuführen,* bitailhañ, pourvezañ ; *zugeführtes Produkt,* produ degaset a lec'h all g.

Zuführung b. (-,-en) : pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., degaserezh g., dezougadur g. ; *Wasserzuführung,* desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g.

Zuführungsleitung b. (-,-en) **/ Zuführungsrohr** n. (-s,-e) : kan g., tuellenn b., korzenn b.

Zug g. (-s,Züge) :

I. sach g., taol-sach, sachadenn, tennadenn
traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach
II. traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach
III. dibunadeg, tremenadeg
IV. lostad tud, manifestadeg, bagad, ambrougadeg
V. avel-dro, avel-red, avel-furch, avel-sil, sach, kas
VI. huanad, analadenn, lonkadenn, sachadenn b.
VII. tres, [dre skeud.] temz-spered
VIII. tren, treniad
IX troioù-lavar

I. sach g., taol-sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennerezh g., stign g., stegn g., stlejerezh g., frap g., taol sach-frap g. ; *Seilzug,* sachadenn diwar-bouez ur fun b. ; *durch einen kurzen und heftigen Zug,* gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frap, gant ur frapadenn, gant ur frapadenn vat, gant ur sachadenn grenn, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; [tekn] *Drahtzug,* stiradur g., stiral g. ; *Schachzug,* **a)** taol echedoù g., taolad g., echek g. ; **b)** taol g., taol kaer g., taol ruz g. ; *einen Zug mit dem Läufer tun,* c'hoari gant e furlukin, c'hoari e furlukin, diblasañ e furlukin ; *du bist am Zug,* da dro eo ! da'z tro bremañ ! ; *den ersten Zug haben,* bezañ an dorn gant an-unan, bezañ d'an-unan da zigeriñ

II. traoù pe loened hag a vez sachet pe a sach ; *Klingelzug,* kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b. ; *ein Flaschenzug,* ur palank g., ur blok-pole g., ur poleoù g. ; *Aufzug,* pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; *ein Zug Ochsen,* ur c'houblad ejened (oc'hen) g., ur yevad ejened (oc'hen) g. ; *ein Zug Pferde,* un denn gezeg b., ur jav kezeg g/b ; [sonerezh] *Orgelzug,* rejistr ograou g.

III. dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., tremenadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b. ; *Zug der Wolken,* koumoul o tremen, koumoul o redek war an amzer, koumoul tizh ganto str., koumoul gwentet gant an avel str. ; *der Zug der Vögel,* tremenadeg al laboused pa cheñchont bro b. ; *die Arbeit ist gut im Zuge,* mont a ra mat al labour war-raok, dibun a zo gant al labour, fonnus e ya al labour war-raok ; [lu] *Kriegszug, Feldzug,* taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., brezeliadenn b., tro-vrezel b., ergerzh-brezel g. ; *Raubzug,* taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g. ; *Streifzug,* **a)** troiad b., tro-vale b., baleadenn b. stranerezh g. ; **b)** [istor] taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., tro-vrezel b., brezelekadenn b. ; **c)** alberz g., damsell g., taol-lagad g. ; *Kreuzzug,* brezel santel g. (Gregor), brezel ar groaz, kroaziadeg b. ; *Rückzug,* kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adreñvadeg b., emdenn g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b. ; *Zug für Zug, Zug um Zug,* a-dak, taol evit taol - ivin evit ivin - ivin ouzh ivin - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - krak-ha-berr - krenn-ha-krak - en ur ger krenn - mann evit mann - roerig kaverig ; *im Zuge der Neugestaltung,* e-kerzh an nevezadur ; *Einzug,* **a)** ebarzhadeg b., donedigezh b., ebarzhadenn b. ; **b)** enkefiadur g., dastum g. ; **c)** annezadur g. ; *Auszug,* **a)** ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., disparti g., dilec'h g., dilec'hiadeg b. ; **b)** arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; **c)** ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., dilojadeg b., dilojadenn b., diloj g., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; **d)** danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; **e)** dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., prosesion g.

IV. lostad tud g., manifestadeg b., bagad g., ambrougadeg b., ambroug g., charreadeg b., hedad g., heul g., heuliad g., heuliadeg b. ; *Festzug,* lidambroug g., lidkerzh g., dibunadeg b., ambroug lid g., kerzhadeg lid b., ambrougadeg lid b., ambrougadenn lid b. ; *Fackelzug,* kerzhadeg gant flambevioù b., dibunadeg gant torchoù b., prosesion ar gouloù g. ; *Maskenzug,* dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) b., maskaradenn b., maskladeg b. ; *Trauerzug (Leichenzug),* ambroug-kañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies. ; *einen Umzug halten,* aozañ ur gerzhadeg, sevel un ambrougadenn, dibunañ, sevel un ambrougadeg ; *ein Zug Wildenten,* un dremenadeg (un nijad g.) houidi gouez b. ; [lu] *Infanteriezug,* bagad soudarded war droad g., bagad troadeien g., tren soudarded war droad g., treniad troadeien g., stagellad troadeien b. ; [merdead.] *Geleitzug,* ambrougadeg b., skouadrenn-ambroug b., bageadeg b.

V. avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., sach g., avel-c'hwezh g., avel riklus g., taol g., taolad g., aer g., kas g./b. ; *im (Durch)zug stehen,* bezañ e-kreiz ar gas, bezañ en avel red, bezañ dindan anal an avel red, bezañ e-kreiz an avel red, bezañ etre daou aer ; *der Ofen hat nicht genug Zug,* n'eus ket a-walc'h a sach gant ar forn ; *der Ofen hat einen guten Zug,* sachañ a ra ar forn gantañ.

VI. a) gouzougad g., lonkadenn b., klukadenn b., klukad g., lonkad g., lipadenn b., gwech b., klapad g., klapadenn b., lapad g., lapadenn b., lomm g., lommad g., takad g., talkad g., takenn b., taol-lonk g., flipadenn b., genaouad g., glebiadenn b., kaouad b./g. ; *einen tüchtigen Zug aus der Flasche tun,* diskenn ur pezh mell lonkadenn eus

gouzoug ar voutailh, diskenn toupik ur pezh mell lonkad ; *sein Glas auf einen Zug austrinken,* ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulin, evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn ; *auf (in) einem Zug,* en ul lamm, en ur c'hrogad, en ul lonkad, en un takad, en un talkad, hep diskrog, en un taol-lonk, en ul lonkadenn, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, en ur pennad, en un taol ; *in langen Zügen trinken,* klukañ ; [dre skeud.] *das Leben in vollen Zügen genießen,* mont da-heul an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, na vezañ ur penn trist, kemer plijadur er vuhez, bezañ atav o kas warnezi, kemer e lod a blijadur er vuhez, c'hoari anezhi, ober bourrus, fringal ; **b)** huanad g., analadenn b. ; *Atemzug,* tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., huanad g., huanadenn b., c'hwezh g., c'hwezhadenn b. ; *in vollen Zügen einatmen,* analañ hir ; *in den letzten Zügen liegen,* na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o nezañ e sae, bezañ o roeñvat war gornôg, bezañ o roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e sach diwezhañ (war e dremenvan, e par ar marv, oc'h ober e dalaroù, war e dalaroù, gant e dalaroù), bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ pell ganti, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war an diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en enkoù (Gregor), bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ war e dermen, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn ziwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ dibunet e gudenn, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn, na gaout mui nemet un aezhenn a vuhez, bezañ erru ar fallañ ma c'haller, bezañ erru fallañ ma c'haller ; *er liegt in den letzten Zügen,* stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel ; **c)** sach g., sachadenn b. ; *einen Zug machen,* ober ur sach war e sigaretenn, ober ur sachadenn war e sigaretenn ; *mit einem Zug am Seil,* gant ur sach war ar gordenn.

VII. tres g., [dre skeud.] temz-spered g. ; *Federzug,* taol pluenn g. ; [dre skeud.] *Grundzug,* temz-spered diazez g., dezverk g., spisverk g., merk diazez g., merk pennañ g. ; *Charakterzug,* tro-spered b., stumm-spered g., temz-spered g., doare g., pleg g., tech g., merk spis un temz-spered g., doare un temz-spered g. ; *ein schöner Zug von ihm,* un akt a vadelezh eus e berzh g. (Gregor), ur gread a vadelezh eus e berzh g. ; *in groben Zügen erklären,* brastresañ ; *in groben Zügen schildern,* brastaolenniñ ; [dre astenn.] *seine Züge haben sich kaum verändert,* n'eo ket cheñchet warnañ, n'eo ket cheñchet e benn ; [lu] *Züge des Gewehrlaufes,* rezennoù korzenn ar fuzuilh, roudennoù kanol ar fuzuilh ; [geogr.] *Gebirgszug,* steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad venezioù b.

VIII. tren g., treniad g., treñ g., treñiad g. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen,* ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *den Zug nehmen,* mont gant an tren, kemer an tren, P. tapout an tren, pakañ an tren ; *der Zug nach Hamburg,* an tren a gas da Hamburg g. ; *Personenzug,* tren-beajourien g. ; P. *Bummelzug,* tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., michelin g., [dre fent] marc'h inkane g. ; *Eilzug, Schnellzug,* herrdren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g. ; *Hochgeschwindigkeitszug,* tren tizh bras (TTB) g. ; *Güterzug,* tren marc'hadourezh g. ; *Sonderzug,* tren divoutin g., tren ouzhpenn g., tren dreistordinal g. ; *aus dem Zug steigen,* didreniañ, diskenn eus an tren ; *etwas aus dem Zug schaffen,* didreniañ udb, diskenn udb eus an tren ; *den Zug verpassen,* c'hwitañ (mankout) an tren ; *ich habe meinen Zug verpasst,* chomet on war-lerc'h va zren ; *er hätte beinahe den Zug verpasst,* erruet e oa krip-ha-krap evit pignat en tren ; *einen Zug umsetzen,* nadozennañ un tren.

IX troioù-lavar : [dre skeud.] *er ist nicht zum Zuge gekommen,* **a)** kac'het en doa e varc'h outañ, un dro wenn en doa graet, c'hwitet en doa e graf, c'hwitet en doa war e daol ; **b)** ne oa ket bet evit lavaret un hanter c'her zoken, n'en doa ket bet rank da lavaret an disterañ ger, n'en doa ket bet a renk da lavaret an disterañ ger, ne oa ket deuet a-benn da lavaret e damm, ne voe roet tamm mouezh ebet dezhañ ; [darempredoù rev] *er ist bei seiner Freundin zum Zuge gekommen,* deuet eo a-benn da lojañ (da lojañ e lost) ; P. *die Gesellschaft kommt in Zug,* krog eo an dud da virvilhañ, dont a ra startijenn gant an dud ; P. *ich habe ihn auf dem Zuge,* n'on ket evit gouzañv anezhañ, n'on ket evit aveliñ hennezh, n'on ket evit pakañ anezhañ, n'on ket evit ahelañ gantañ, n'on ket evit en em ahelañ gantañ), ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh, pell emaon diouzh karet anezhañ.

Zugabe b. (-,-n) : stagadenn b., tra ouzhpenn g., gwellentez b., ogilhon g. ; *als Zugabe,* ouzhpenn, evel stagadenn, war ar marc'had, war ar barr, en tu-hont d'ar gont, war briz, e prof, war ar bouez ; *von einem Sänger eine Zugabe fordern,* goulenn a-bouez-penn digant ur c'haner distreiñ war al leurenn ; *Zugabe !* unan all ! adarre !

Zugabfertigung b. (-) : kempennoù (diarbennoù) a-raok disparti an tren lies.

Zugabteil n. (-s,-e) : kombod g.

Zugang g. (-s,-gänge) : **1.** diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *Zugang zum Meer,* diraez d'ar mor g. ; *Zugang*

verboten, berzet eo mont tre, difennet groñs eo mont e-barzh ; *den Zugang kontrollieren,* ensellet an dud a glask antreal, evezhiañ an antreadennoù ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss,* un nor-dal a gloz war ar c'hastell ; *zu den höchsten Kreisen Zugang haben,* bezañ degemeret gant metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, darempredi̱ñ) ar pennoù bras, darempredi̱ñ metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, darempredi̱ñ) an dud vrav, hentiñ (pleustriñ, darempredi̱ñ) an uhelidi, hentiñ (pleustriñ, darempredi̱ñ) an tev, hentiñ (pleustriñ, darempredi̱ñ) an dud cheuc'h ; *man findet schwer Zugang zu ihm,* diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo ; *Feld ohne Zugang,* park born g., park dall g.

2. pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., degaserezh g., dezougadur g., degasadenn b. ; *Warenzugang,* degemeridigezh ar varc'hadourezh b., degasadenn varc'hadourezh b., degasadur marc'hadourezh g.

3. donedigezh b., monidigezh b.

zugange ag. : [norzh Bro-Alamagn] *in der Küche zugange sein,* bezañ er gegin o labourat.

Zugangel b. (-,-n) : bac'hioù lies., stronkenn b.

zugänglich ag. : **1.** diraezus, digor, denesaus, nesadus, tostaus ; *die Burg ist leicht zugänglich,* aes eo mont betek ar c'hastell ; *dem Publikum zugänglich,* digor d'an holl, foran ; *ein für jedermann zugängliches Buch,* ul levr aes da lenn g., ul levr hag a zo en ardremez an holl g., ul levr hag a zo en akomod d'an holl g. ; *diese Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden,* disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en amen d'an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbourc'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren ; *der Erkenntnis zugänglich,* anavezadus ; **2.** [dre skeud.] degemerus, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, farlaot, kevredus, doñv ; *er ist leicht zugänglich,* doñv-bras eo an den-se, un den a zegemer mat eo (Gregor), un darempred aes a zen eo, brav eo rannañ fav gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo e zarempredi̱ñ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, hennezh a zo un den a oar en em ober, bez' eo un den bourrus ; *einem Rat zugänglich sein,* degemer un ali a-youl-vat ; *er ist schwer zugänglich,* diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo.

Zugänglichkeit b. (-) : **1.** diraezusted b. ; **2.** hegarated b. darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b.

Zuganker g. (-s,-) : [tisav.] pav kevreañ g.

Zugbegleiter g. (-s,-) : **1.** sturlevr evit ar veajourien g. ; **2.** kontroller tikiji g.

Zugbegleitung b. (-) : koskor an tren g.

Zugbelastung b. (-,-en) : samm sachañ g.

Zugbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Zugbrücke hochklappen,* gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Zugbrücke herunterlassen,* diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

zugeben V.k.e. (gibt zu / gab zu / hat zugegeben) : **1.** reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ ouzhpenn, lakaat ouzhpenn, reiñ war ar marc'had, reiñ war ar barr, ouzhpennañ ; **2.** anzav, anavezout, disklêriañ, diskuliañ ; *seinen Irrtum zugeben,* anzav bezañ e gaou, anavezout e fazi, anzav e fazi ; *das gebe ich gern zu,* a-du emaon penn-da-benn (hep mar na marteze), a-du-kaer emaon ; *sein Verbrechen zugeben,* ober un diskarg eus e dorfed, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed ; **3.** lakaat, goulakaat, kemer ar c'haz, lakaat e kaz, goulezel, anzav ; *zugegeben, dass ...,* lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ...

Zugeben n. (-s) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g.

zugedacht ag. : *jemandem zugedacht sein,* bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zugedacht,* evidout eo al levr-se, evidout eo bet prenet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.

zugegebenermaßen Adv. : goulezel a ran deoc'h e ...

zugegen Adv. : war al lec'h, bezant ; *bei einer Feier zugegen sein,* kemer perzh en ur fest (en ul lidadeg) ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch,* tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet.

zugehen V.k.d. (ging zu / ist zugegangen) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zugehen,* mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, kerzhet etramek udb, mont davit udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont da-gaout udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, skeiñ war-du udb, ober hent etrezek udb, mont a-benn d'udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb, kavout e hent war-du udb ; *auf den Wald zugehen,* mont war-zu (etrezek, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad**,** durc'haat ouzh ar c'hoad ; *auf jemanden zugehen,* dont d'u.b., mont da gej ouzh u.b., mont war arbenn d'u.b., mont en arbenn d'u.b., mont war arbenn u.b., mont en arbenn u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont a-benn d'u.b., mont da-geñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziarbenn d'u.b., diambroug u.b., diaraogiñ u.b. ; *er ging auf sie zu,* mont a reas war-du enno ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen,* kerzhet dizaon war-du ar pal ; **2.** tostaat ouzh ; *dem Ende zugehen,* bezañ war echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, tennañ d'an distag, bezañ tost echu,

bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; *es geht dem Ende zu,* tennañ a ra d'e ziwezh, tost echu eo, tost disoc'h eo, damdost echu eo, war an echu emañ ; *das Jahr geht dem Ende zu,* ar bloaziad a vrañskell hag a gouezho a-benn nebeut, emaomp o tilostañ ar bloaz, war e bare emañ ar bloaz ; *es geht auf zehn zu,* da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *er geht auf die Achtzig zu,* ne dle ket bezañ a-bell diouzh pevar-ugent vloaz, erru eo tost d'e bevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh pevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh e bevar-ugent vloaz, a-rez d'e bevar-ugent vloaz emañ, emañ o vont d'ar pevarugentvet bloavezh eus e oad.

V.gw. (ging zu / ist zugegangen) : **1.** serriñ, klozañ ; *die Tür geht nicht zu,* n'eus ket tu da serriñ an nor, an nor ne serr ket, hek eo an nor, pout eo an nor ; *halb zugehen,* damglozañ.

2. c'hoarvezout, tremen ; *wie ist das zugegangen ?* penaos eo c'hoarvezet an dra-se ? ; *da geht es familiär zu,* du-se n'eus ket a gamambre gant an dud ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu,* n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, un ibil bennak a zo a-dreuz, traoù iskis a c'hoarvez.

Zugeherin b. (-,-nen) **/ Zugehfrau** b. (-,-en) : plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b.

zugehören V.k.d. (gehörte zu / hat zugehört) : *etwas (t-d-b) zugehören,* bezañ lodenn eus udb, aparchantañ ouzh udb.

zugehörig ag. : hag a zo lodenn eus udb, kevreet, kenstag, unvan, hag a bar, hag a glot mat, hag a jaoj, hag a gouch, kenglot, kenglotus.

Zugehörigkeit b. (-) : aparchant g., kengred g., kengredoniezh b., unaniezh b., kerentiezh b., perzhourelezh b. ; *Zugehörigkeit zu einer Gesellschaft,* aparchant d'ur gevredigezh g., perzhourelezh kevredigezhel b. ; *Volkszugehörigkeit,* broad b., broadelezh b., perzhourelezh keneliek b., aparchant d'ur bobl g.

Zugehörigkeitsgefühl n. (-s,-e) : spered stroll g., emskiant kumuniezhel b., emskiant an unaniezh b., c'hoant da vevañ a-gevret gant tud e gumuniezh g. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält,* ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

zugeknöpft ag. : skoachet, hurennek, kudennek, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, tavedek, tavus, souchet ; *er ist zugeknöpft,* hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, sonn eo evel ul lakez pikez, reut eo evel un ibil er bleud, reut eo evel un un tamm koad, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a zo war e zremm, kloz e chom e veg evel ur gokouzenn, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

Zügel g. (-s,-) : **1.** sugell b., sug b., rañjenn b., kabestr g., brid g./b., siblenn b., lêrenn b., lêrenn-vrid b. ; *ein Pferd am Zügel führen,* kas ur marc'h diwar-bouez e gabestr ; *mit verhängten Zügeln,* a-holl-nerzh e varc'h / buanañ ma c'hall mont ar marc'h (Gregor), d'ar pevarlamm-ruz, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, ken a strak, ken na findaon, o teurel kaoc'h en avel, en ur skeiñ kaoc'h en avel, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h ; *mit verhängten Zügeln galoppieren,* kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; *die Zügel schleifen lassen,* astenn kabestr war moue ar marc'h ; *die Zügel schießen lassen,* leuskel kabestr laosk (kabestr hir), leuskel e gabestr war e voue d'ar marc'h ; *ein Pferd wieder an den Zügel bringen,* dont da vezañ mestr en-dro war e varc'h ; **2.** [dre skeud.] *die Zügel in der Hand haben,* delc'her penn ar vazh, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *jemandem in die Zügel fahren,* lakaat diwezh krak-ha-berr da oberoù u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b. ; *jemandem die Zügel schießen lassen, jemandem die Zügel lockern,* lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn kabestr war u.b., astenn e nask d'u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b. ; *bei jemandem die Zügel straffer anziehen,* delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., na lezel ar stag gant u.b., delc'her u.b. en e roll, stardañ e nask d'u.b., stardañ war u.b., delc'her reut war u.b. ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen,* tapout krog e rañjennoù an armerzh ; *sich in die Zügel legen,* dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Zügeldelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin marellet g.

zügellos ag. : diroll, direol, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk, kollet gant an diroll, distres, distrantell, disuj, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù ; *er führt ein zügelloses Leben,* en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek

a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

Zügellosigkeit b. (-) : doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., direizh g./b.; diroll g., dirollerezh g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follentezioù lies., follezh b.

Zügelmann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Suis] dilojer g., diannezer g.

zügeln V.k.e. (hat gezügelt) : **1.** ren, bleniañ, bridañ, rañjennañ, kabestrañ, siblennañ ; **2.** [dre skeud.] mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ, reizhañ ; *seine Eifersucht zügeln,* gwakoliañ e varc'h rous, plegañ e warizi, kabestrañ e warizi, reoliñ e warizi ; *jemanden zügeln,* delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., stardañ e nask d'u.b.

V.em. : **sich zügeln** (hat sich (t-rt) gezügelt) : en em vestroniañ, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, reizhañ barradoù e galon, lakaat e zroukyouloù da sujañ, trec'hiñ e c'hoantegezhioù fall, mougañ e zroukyouloù, herzel ouzh e c'hoantegezhioù fall, plegañ e c'hoantegezhioù fall, gwakoliañ e zroukyouloù, padout, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat outañ e-unan.

Zügelung b. (-,-en) : mestroniadur g., mougadur g., mougerezh g.

Zugemüse n. (-s) : [kegin.] gwarnisadur legumaj g.

zugeneigt ag. : *jemandem zugeneigt sein,* **a)** bezañ douget-kenañ d'u.b., bezañ arzouget d'u.b., bezañ troet gant u.b. ; **b)** bezañ douget evit u.b., bezañ a-du gant u.b.

Zugereiste(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g.

zugeschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

zugesellen V.k.e. (gesellte zu / hat zugesellt) : kenstrollañ, keveliñ, keveleriñ, kevrediñ, unaniñ, keneiliañ, kevreañ ; *dem Vogel im Käfig wurde ein Weibchen zugesellt,* ur barez a voe lakaet gant al labous en e gaoued da zerc'hel kompagnunezh dezhañ.

V.em. : **sich zugesellen** (gesellte sich zu / hat sich (t-rt) zugesellt) : keveleriñ, keveliñ, kevrediñ, kenstrollañ, kevreañ, unaniñ ; *sich Leuten zugesellen,* mont gant tud 'zo, kejañ gant tud 'zo, kenstrollañ gant tud 'zo, keveliñ gant tud 'zo, keveleriñ gant tud 'zo, kevrediñ gant tud 'zo, unaniñ gant tud 'zo.

zugespitzt ag. : begek, beget, beget-lemm, beget-pik, lemm, lemmvegek, begant, pikek, pik.

Zugespitztheit b. (-) : lemmder g., lemmded b.

Zugeständnis n. (-ses,-se) : **1.** goulezadenn b. ; *Zugeständnisse machen,* goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo ; *gegenseitige Zugeständnisse,* kammedoù an eil etrezek egile lies., amziviz g. ; **2.** asant g., aotre g., aotreadur g. ; *mit Ihrem Zugeständnis,* gant hoc'h asant, gant hoc'h aotre.

zugestehen V.k.e. (gestand zu / hat zugestanden) : **1.** goulezel, anzav ; **2.** asantiñ, grataat, distankañ war, goulezel ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen,* asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle, grataat astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle ; *jemandem ein Recht zugestehen,* lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; **3.** [sport] *der Punkt wurde ihnen zugestanden,* laosket e oa bet ar poent ganto.

zugetan ag. : *jemandem zugetan sein,* bezañ douget d'u.b., en em ouestlañ da servij u.b. (Gregor).

Zugewinn g. (-s,-e) : gounid g., gounidegezh b., akesoù lies.

Zugewinngemeinschaft b. (-,-en) : kevrat dimeziñ diazezet war akesoù boutin d'an daou bried b.

Zugezogene(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g., enbroad g., enbroer g., entrevad g.

Zugfeder b. (-,-n) : gwinterell da sachañ b., gwinterell sach b.

zugfest ag. : dalc'hus ouzh ar sach, kreñv ouzh ar sach.

Zugfestigkeit b. (-) : dalc'hañs ouzh ar sach b., kreñvder ouzh ar sach g.

Zugführer g. (-s,-) : **1.** pennatebeg an tren g. ; **2.** [lu] penn bagad g.

Zuggurt g. (-s,-e) : sug b., sugell b., sujenn b.

zugig ag. : e-kreiz ar gas, en avel red, dindan anal an avel red, e-kreiz an avel red.

zügig ag. : **1.** buan, fonnus, diboan ; *zügig vorangehen, ein zügiges Tempo vorlegen,* ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *die Arbeit geht zügig voran,* mont a ra mat al labour war-raok, fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour ; *dieses Pferd geht zügig voran,* ar marc'h-se a daol fonn en e gerzhed ; **2.** [Bro-Suis] dedennus, hag a blij kalz, hag a ra berzh, hewerzh, hag a ya er-maez, gwerzh vat dezho, foar an arigrap warno, diskrap warno, ar beilh warno, skrap warno, reked warno, kas warno, klask warno, prez warno, mall warno.

zugipsen V.k.e. (hat zugegipst) : stankañ gant plastr.

Zugkraft b. (-,-kräfte) : nerzh sach g., nerzh sachañ g.

zugkräftig ag. : dedennus, hag a blij kalz, hag a ra berzh ; *ein zugkräftiger Artikel,* un draezenn hewerzh b., un draezenn foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, reked, kas, klask, prez, mall) warni b., marc'hadourezh hag a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, prez, kas, klask, mall) warno b.

zugleich Adv. : war un dro, war an dro, war ar memes tro, en un troc'h, en un taol, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, keit-ha-keit, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, e-skeud, en hevelep eilenn, kement ; *sie kamen zugleich am Ziel an,* tizhet o deus bet ar pal keit-

ha-keit, erruet int bet er pal war un dro ; *er betreibt zehnerlei zugleich,* un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; *ich kann nicht überall zugleich sein,* ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei,* deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro (war an dro), deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg, deskiñ brezhoneg e-keñver ma tesker alamaneg ; *er arbeitete und sang zugleich,* labourat a rae en ur ganañ, kanañ a rae e-ser labourat.

Zugleine b. (-,-n) : fun stlejañ b., sug b., sugell b., sujenn b.

Züglete b. (-,-n) : [Bro-Suis] dilojadenn b., dilojadeg b.

Zugluft b. (-) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz b., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., ach g., avel-c'hwezh g., avel riklus g.

Zugmaschine b. (-,-n) : stlejer g., stlejerez b., traktor g.

Zugmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Zugmittel n. (-s,-) : **1.** doare da zedennañ an dud g., araez dedennañ g. ; **2.** diduadenn foran b. ; **3.** [mezeg.] louzoù-c'hwezigenniñ g.

Zugnetz n. (-es,-e) : roued pesketa b.

Zugnummer b. (-,-n) : P. diduadenn hag a blij kalz b., abadenn hag a blij kalz b.

Zugpferd n. (-s,-e) : marc'h-limon g., marc'h-sugell g. marc'h-tenn g., marc'h-karr g., marc'h-sterniañ g.

Zugpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] lienenn-c'hwezigenniñ b., telt g., teñs g.

Zugposaune b. (-,-n) : [son.] tardrompell rikl-dirikl b., trombon stirellek g.

zugraben V.k.e. (gräbt zu / grub zu / hat zugegraben) : sebeliañ, goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ.

Zugregler g. (-s,-) : reolier sacherezh g.

zugreifen V.gw. (griff zu / hat zugegriffen) : **1.** kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e ; *bitte, greifen Sie zu !* ale, krogit e-barzh ! ale, sachit ganeoc'h 'ta ! arabat ober lentigoù ! arabat deoc'h chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? bec'h d'ar pred, tudoù ! ; *gierig nach etwas zugreifen,* skeiñ war udb ; *bei Tisch kräftig zugreifen,* pilat boued, kordañ boued, kaout ur malouer mat ; **2.** stagañ ganti, mont dezhi, emellout.

Zugriemen g. (-s,-) : **1.** lêrenn b., sug b., sugell b., sujenn b. ; **2.** [kezeg] brikolenn b., brikol g., petral g.

Zugriff g. (-s,-e) : **1.** krog g., dalc'h g. ; **2.** emell g. ; **3.** [stlenn.] moned g., bizskriv g. ; *wahlfreier Zugriff,* moned eeun g., bizskriv eeun g.

Zugriffsgeschwindigkeit b. (-) : [stlenn.] tizh moned g.

Zugriffsstatistik b. (-,-en) : [stlenn.] feurjed niver ar weladennerien g.

Zugriffszeit b. (-,-en) : [stlenn.] tizh moned g.

Zugrolle b. (-,-n) : pole g.

zugrunde Adv. : **1.** *zugrunde legen,* lakaat da ziazez da, diazezañ war ; *er legte seinem Vortrag ein Wort von Goethe zugrunde,* diazezañ a reas e brezegenn war un arroudenn tennet eus oberennoù Goethe ; *einer Sache (t-d-b) zugrunde liegen,* bezañ diazez udb, bezañ diazez d'udb ; *seinen Ausführungen liegt viel Überlegung zugrunde,* e zisplegadennoù a zo diazezet war brederiadennoù don ; **2.** *zugrunde gehen,* mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, mont da neuz, mont da skos, dizeriañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *zugrunde richten,* kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, d'an dour, d'ar baz, da raz, e skuilh hag e ber), heskiñ, rivinañ, goullonderiñ, netraiñ, fritañ, ifamañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour, findaoniñ, koll, luduañ, peurziskar ; *ein Land zugrunde richten,* lakaat ur vro a-blad, gwastañ ur vro, rivinañ ur vro, kivijañ ur vro, peurziskar ur vro ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes zugrunde gerichtet,* ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel, gwastet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel, kivijet e voe ar vro gant ar brezel, lazhet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel ; *seine Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet,* un den bruket eo bremañ, peurgollet eo gant ar boeson, poazh eo gant ar boeson.

Zugrundelegung b. (-) : *unter Zugrundelegung einer Sache,* diazezet war udb, harpet war udb, gant udb da ziazez.

Zugs- : [Bro-Aostria] *sellit ouzh* **Zug-**.

Zugsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Zugseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b., sug b., sugell b., sujenn b.

Zugstange b. (-,-n) : [labour-douar] sparl g., gwalenn-sparl b., bazh-sparl b., sparlad g.

Zugtier n. (-s,-e) : loen-tenn g., loen-stern g.

zugucken V.k.d. (hat zugeguckt) : sellet ouzh, arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zugucken,* sellet ouzh u.b. ; *nicht zugucken,* disellet ouzh.

Zugunglück n. (-s,-e) : gwallzarvoud hent-houarn g. ; *folgenschweres Zugunglück,* gwallreuz hent-houarn g.

zugunsten araog. + t-c'h *pe* von +t-d-b : e gounid u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b., war sigur u.b., evit mad (plijadur) u.b., a-du gant u.b., diouzh deur u.b. ; *etwas zugunsten jemandes aufgeben,* ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb evit u.b. ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten,* graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab.

zugute Adv. : *das kommt mir zugute,* kement-se a ra va jeu, emsav eo din ober kement-se, spletus eo an dra-se din, ober a rin va mad (tennañ a rin splet) eus kement-se, gwell e vin eus an dra-se ; *jemandem etwas zugute halten,* derc'hel stad (kont) eus ur vad graet gant u.b.

Zugverbindung b. (-,-en) : liamm dre an tren g., tren ereet g.

Zugverkehr g. (-s) : tremen-distremen an trenioù g.

Zugvieh n. (-s) : loened-tenn lies., loen-stern g.

Zugvogel g. (-s,-vögel) : labous tremeniad g., labous tremeniat g., evn tremeniad g., evn tremeniat g., tremeniad g. ; *Zugvögel,* laboused tremenidi lies., laboused tremeniat lies.

zugweise Adv. : a strolladoù, a vagadoù.

Zugwind g. (-s,-e) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.
Zugwinde b. (-,-n) : palank g., gwindask g., blok-pole g.
Zugzwang g. (-s) : [dre skeud.] *jemanden unter Zugzwang setzen,* lammat war seulioù u.b., toullañ dindan u.b., lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *unter Zugzwang stehen,* bezañ serret a bep tu, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, en ur soubenn vrav, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern.
zuhaben V.gw. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. bezañ serret, bezañ serr ; *der Laden hat heute zu,* serr eo ar stal hiziv, serret eo ar stal hiziv.
V.k.e. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. *sie hatte ein Auge auf und das andere zu,* hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; *er hat seine Jacke zu,* serr eo e chupenn gantañ, serret eo e chupenn gantañ, prennet eo e chupenn gantañ, boutonet eo e chupenn gantañ.
zuhalten V.k.e. (hält zu / hielt zu / hat zugehalten) : derc'hel kloz ; *die Augen zuhalten,* derc'hel kloz e zaoulagad.
V.k.d. (hält zu / hielt zu / hat zugehalten): *auf etwas (t-r-t) zuhalten,* mont war-eeun war-zu udb, mont war-eeun etrezek udb, mont war-eeun da-geñver udb, mont war-eeun etramek udb, mont war-eeun da-gaout udb, mont war-eeun war-gaout udb.
V.em **sich zuhalten** V.k.e. (hält sich zu / hielt sich zu / hat sich (t-d-b) zugehalten) : *sich (t-d-b) die Nase zuhalten,* stankañ (prennañ, serriñ) e fri, gwaskañ war e fri gant e vizied ; *sich (t-d-b) die Ohren zuhalten,* stankañ (prennañ, serriñ) e zivskouarn.
Zuhälter g. (-s,-) : houlier g.
Zuhälterei b. (-) : houlierezh g., houlieraj g.
zuhanden Adv. : [Bro-Suis] evit, da reiñ da.
Zuhandenheit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.
zuhängen V.k.e. (hängte zu / hat zugehängt) : serriñ gant ur rideoz, goleiñ.
zuhauen V.k.e. (hieb zu / haute zu // hat zugehauen) : **1.** karrezañ, divrazañ, bouc'halañ ; **2.** serriñ rust ; *die Tür zuhauen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.
V.gw. (hieb zu / haute zu // hat zugehauen) : mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.
zuhause Adv. [gwelloc'h : **zu Hause**] : er gêr, du-mañ, en e loch ; *nicht zuhause sein,* na vezañ er gêr, bezañ er-maez eus ar gêr, na vezañ en e loch ; *wenn die Mutter nicht zuhause war,* pa zianke ar vamm, pa veze aet ar vamm eus ar gêr, pa zae kuit ar vamm, pa zegouezhe d'ar vamm mont eus ar gêr ; *ich war nicht weit weg von zuhause,* n'edon ket gwall bell diouzh ar gêr ; *sobald ich nach der Schule wieder zuhause war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zuhause beteten wir morgens und abends,* du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *sie hatte einen Brief von zuhause bekommen,* degemeret he doa ul lizher diouzh ar gêr ; *sich nicht von zuhause entfernen,* chom war-dro ar gêr.
Zuhause g. (-s) : ti g., neizh g. ; *ein nettes Zuhause,* un tiig propik (dudius, degemerus) g., un ti hoalus g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; *sein Zuhause,* e di dezhañ e-unan ; *ihr Zuhause,* he zi dezhi hec'h-unan ; *kein eigenes Zuhause haben,* na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout mont ebet, na gaout tamm ti ebet evit degemer an-unan, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ (chom) hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ diloj, bezañ digêr, bezañ didi, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved.
zuheilen V.gw. (ist zugeheilt) : kigañ, kigennañ, kleizhennañ, kroc'heniñ, kizañ, teñvañ ; *die Wunde heilt zu,* kigañ (kigennañ, kleizhennañ, kroc'heniñ, teñvañ, kizañ, trouskennañ) a ra ar gouli ; *nicht zuheilen,* chom digor.
Zuhilfenahme b. (-) : *unter Zuhilfenahme einer Sache,* gant sikour udb, dre hantererezh udb, gant harp udb.
zuhinterst Adv. : er penn diwezhañ.
zuhören V.k.d. (t-d-b) (hat zugehört) : bezañ war selaou, selaou ; *jemandem zuhören,* selaou u.b., selaou gant u.b., selaou u.b. o komz ; *nicht zuhören, nicht mehr zuhören,* diselaou ; *wer nicht richtig zuhört, kann auch nicht richtig antworten,* an hini a selaou korniek, a respont fourchek ; *jemandem aufmersam zuhören,* en em stagañ da selaou pizh ar pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *hört gut zu !* klevit flamm amañ ! va selaouit glan ! selaouit-me ! selaouit petra a lavaran deoc'h ! distouvit ho tivskouarn ! ; *hör mir zu !* klev ganin ! selaou ganin ! selaou-me ! klev 'ta ! gra din ur selaou ! va selaou glan ! selaou petra a lavaran dit ! selaou ouzhin ! distouv da zivskouarn ! ; *sie hören mir gar nicht zu,* ne'm selaouont tamm ! ; *hört ihnen zu !* o

selaouit ! ; *er hörte nur mit einem halben Ohr zu,* selaou a rae hep aked, selaou a rae gant ur skouarn hepken, selaou a rae korniek, ne daole ket kalz a evezh ouzh ar pezh a veze lavaret, ne selaoue ket gwall aketus pezh a veze lavaret, selaou a rae gant nebeut a aked ; *jemandem mit offenem Mund zuhören,* selaou u.b. beg ha razh ; *ich höre ihm gern zu,* plijadur am bez ouzh e selaou.

Zuhören n. (-s) : selaouidigezh b. ; *etwas durch Zuhören lernen,* deskiñ udb dre berzh ar skouarn.

Zuhörer g. (-s,-) : selaouer g. ; *liebe Zuhörer,* selaouerien ger lies.

Zuhörerschaft b. (-) : selaouerien lies.

Zuhörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.

zuinnerst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon ; *zuinnerst bewegt sein,* bezañ fromet e don e galon (e don e ene).

Zujauchzen n. (-s) : kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b.

zujubeln V.k.d. (hat zugejubelt) : *jemandem zujubeln,* youal d'u.b., youc'hal d'u.b., kenyouc'hañ d'u.b.

zukaufen V.k.e. (hat zugekauft) : *etwas zukaufen,* prenañ udb ouzhpenn.

zukehren V.k.e. (hat zugekehrt) : treiñ ; *jemandem den Rücken zukehren,* treiñ e gein d'u.b., treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b.

zukitten V.k.e. (hat zugekittet) : stankañ gant mastik, stankañ gant simant-gwer.

zuklammern V.k.e. (hat zugeklammert) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

zuklappen V.k.e. (hat zugeklappt) : serriñ rust ; *einen Deckel zuklappen,* klozañ (gouzizañ, stlepel) ur golo ; *die Wagentür zuklappen,* serriñ dor ur c'harr-tan a-stlap (a-flav, a-daol, a-gas), lakaat dor ur c'harr-tan da strakal, dotuañ dor ur c'harr-tan, darc'haouiñ rust dor ur c'harr-tan, skeiñ dor ur c'harr-tan, serriñ krak dor ur c'harr-tan, strapañ dor ur c'harr-tan, stropañ dor ur c'harr-tan, flapañ dor ur c'harr-tan, frapañ dor ur c'harr-tan.

zukleben V.k.e. (hat zugeklebt) : serriñ gant peg, pegañ, spegañ, kaotañ, siellañ, kachediñ.

zuklinken V.k.e. (hat zugeklinkt) : branellañ, klikedañ, drikedañ.

zuknallen V.k.e. (hat zugeknallt) : serriñ rust ; *die Tür zuknallen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

zukneifen V.k.e. (kniff zu / hat zugekniffen) : **1.** stardañ ; *die Lippen zukneifen,* stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zugekniffene Lippen,* genoù treut g. ; **2.** P. *er hat den Arsch zugekneift,* serret en deus e revr, lipet en deus e loa, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e doull, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), foeltret eo, sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'hen, kreñvet eo, krevet eo, disweet eo, pibidañ en deus graet, serret en deus e levr, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all.

zuknöpfen V.k.e. (hat zugeknöpft) : **1.** prennañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ ; *seine Jacke zuknöpfen,* prennañ e borpant, nozelennañ e chupenn ; *knöpf deinen Hosenschlitz zu,* prenn da vragoù ; *diese Jacke lässt sich nicht zuknöpfen,* ar chupenn-mañ ne ya ket da varc'hañ ; **2.** [dre skeud.] *er ist zugeknöpft,* hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, sonn eo evel ul lakez pikez, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a vez war e zremm, kloz e vez e veg evel ur gokouzenn, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

zuknoten V.k.e. (hat zugeknotet) : eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *einen Sack zuknoten,* skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren àr ur sac'h, eren war ur sac'h.

zukommen V.k.d. (kam zu / ist zugekommen) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zukommen,* dont war-zu udb, dont etrezek udb, dont etramek udb, dont da-gaout udb, dont davet udb, dont war-gaout udb, dont da-geñver udb ; *auf den Wald zukommen,* dont war-zu (etrezek, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf das Haus zukommen,* dont etrezek dor an ti ; *auf jemanden zukommen,* dont da gej ouzh u.b., dont en arbenn d'u.b., dont war arbenn u.b., dont en arbenn u.b., dont a-benn-hent d'u.b., dont e gwarantoù ub, dont e gwarant ub, mont a-benn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., dont da-geñver u.b., dont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., dont a-ziarbenn d'u.b. ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf,* degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, laouen e veze e pep degouezh, bevañ a rae kontant evel ma oa ; *wer weiß, was auf uns zukommt ?* piv a oar petra a zegouezho ganeomp ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent dirazomp ? piv a oar dre belec'h hor bo da dremen ? piv a oar petra a zo war hon diarbenn en hent ? piv a oar dre belec'h hon eus da dremen ?

2. *zukommen lassen,* degas, kas ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen,* kas respont d'u.b. ; *jemandem eine Nachricht zukommen lassen,* kas keloù d'u.b., degas keloù d'u.b., kas kannad d'u.b. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen,* kas kannad marv d'u.b.

3. degouezhout gant, bezañ dleet da ; *ihm kommt diese Ehre zu,* gantañ e tegouezh an enor d'ober an dra-se, an enor d'ober an dra-se a zo dleet dezhañ, bezañ enoret a zo dleet dezhañ ; *was mir zukommt,* ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., va dlead g.

zukorken V.k.e. (hat zugekorkt) : stouvañ, tafañ, spoueañ, steviañ, bontañ.

Zukost b. (-) : [kegin.] gwarnisadur g.

zukriegen V.k.e. (hat zugekriegt) : P. dont a-benn da serriñ, gallout prennañ ; *hast du versucht, die Tür zuzukriegen?* ha klasket ec'h eus serriñ an nor ?

Zukunft b. (-) : dazont g., amzer da zont b., planedenn ; *in Zukunft,* a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; ; *denke an die Zukunft,* preder en dazont ; *das hat Zukunft,* an dra-se a yelo pell (a raio e dreuz), kement-se a raio berzh ; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen,* bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkrez e-keñver an dazont ; *in Sorge um die eigene Zukunft sein,* bezañ nec'het gant e amzer da zont, bezañ nec'het rak an amzer da zont ; *in naher Zukunft,* a-raok pell, kent pell, prestik ac'hann, a-barzh nemeur, a-benn nemeur, a-barzh pell, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *eine glänzende Zukunft vor sich haben,* bezañ digoumoul an hent dirak an-unan, bezañ digor an dazont dirak an-unan, bezañ asur d'ober berzh er vuhez (d'ober e dreuz er vuhez, d'ober e hent er vuhez, da greoñañ), bezañ un dazont kaer digor dirak an-unan ; *der Zukunft zugewandt,* troet war-zu an dazont ; *Beruf mit Zukunft,* micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; *die Zukunft voraussehen,* diouganañ an dazont ; *die Zukunft der bretonischen Sprache liegt in den Händen unserer Kinder,* buhez ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale, planedenn ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale ; *Vergangenheit und Zukunft erkennen,* anavezout deuet ha da zont ; *die Zukunft wird es lehren,* gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; [yezh.] *vollendete Zukunft,* amzer-da-zont kent b.

zukünftig ag. : o tont, da zont ; *ihr zukünftiger Mann,* danvez he fried g., danvez he gwaz g., he fried mar bez g., he fried mar bezo g. ; *seine zukünftige Frau,* danvez e bried g., danvez e wreg b., e wreg mar bez b., e wreg mar bezo b. ; *die zukünftigen Eheleute,* an danvez priedoù lies. ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung,* roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz.

Adv. : **1.** en amzer-da-zont ; **2.** a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ.

Zukunftsaussichten lies. : diaweladoù lies., diarselloù lies., diougan g. ; *keine Zukunftsaussichten bieten,* kinnig un oabl bac'h.

Zukunftsberuf g. (-s,-e) : micher asur he dazont b., micher digor he dazont b.

Zukunftsforscher g. (-s,-) : erveziadour g., dervantour g.

Zukunftsforschung b. (-) : erveziadouriezh b., dervantouriezh b.

Zukunftsmusik b. (-) : *noch ist das Zukunftsmusik,* en hon huñvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

zukunftsorientiert ag. : troet war-zu an dazont, imbourc'hel, rakwelel, raksellus.

Zukunftsperspektive b. (-,-n) : diawelad g., diarsell g.

Zukunftspläne lies. : raktresoù evit an dazont lies.

zukunftsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

Zukunftsroman g. (-s,-e) : romant faltazi erveziadour g., romant dervantel g.

zukunftsträchtig ag. / **zukunftsvoll** ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

zulächeln V.k.d. (hat zugelächelt) : *jemandem zulächeln,* mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b.

zulachen V.k.d. (hat zugelacht) : *jemandem zulachen,* c'hoarzhin ouzh u.b. ; *das Kind lacht seiner Mutter zu,* ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm.

V.em. **sich zulachen** (hat sich (t-d-b) angelacht) : *sie lachten sich gegenseitig zu,* c'hoarzhadennoù a raent an eil ouzh egile.

Zulage b. (-,-n) : skorenn b., kresk g., arc'hopr g., gwellentez b., road g., astenn g. ; *Kinderzulage,* goproù tiegezh lies.

zulangen V.gw. (hat zugelangt) : **1.** bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, bezañ hir a-walc'h ; **2.** kemer, sachañ gant an-unan ; *Hans langt kräftig zu,* kerc'ha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a ra kof bras, Yann a zebr ent marlonk, Yann a zebr evel ur roñfl, Yann a bil boued a-c'hoari-gaer, Yann a oar pakañ e voued, emañ Yann oc'h en em segaliñ, kreñv eo Yann war ar chaokat ; [dre skeud.] *kräftig zulangen,* kemer dreist e wir, kemer dreist e grog, rastellat, rozellat ; **3.** mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

zulänglich ag./Adv. : a-walc'h, bastus.

Zulass g. (-es,Zulässe) : degemeridigezh b.

zulassen V.k.e. (lässt zu / ließ zu / hat zugelassen) : degemer, gouzañv, asantiñ da, permetiñ, aotren, darbenn, distankañ war, lezel, plegañ da ; *das kann man nicht zulassen,* ne c'hallomp ket gouzañv kement-se ; *und würden Sie es zulassen, dass aus ihnen Sklaven werden,* ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ? ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird,* ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *gesetzmäßig zulassen,* lezennekaat ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt,* mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi da zimeziñ d'an hini a gar, ne bermet ket

ganti da zimeziñ d'an hini a gar ; *der Vater will nicht zulassen, dass seine Tochter heiratet,* an tad ne bleg ket da lezel e verc'h da zimeziñ, an tad a zinac'h ouzh e verc'h dimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket gant e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h ma timezo ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt,* dont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer (gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *zum Abitur zulassen,* aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriezh ; *Bretonisch in den Schulen zulassen,* reiñ dor zigor d'ar brezhoneg er skolioù.

zulässig ag. : aotreet, degemeradus, gouzañvus ; *zulässige Abweichung,* aotrevarz g., marz faziañ g. ; *außerhalb der zulässigen Maße,* e-maez gobari.

Zulässigkeit b. (-) : degemeradusted b., degemeraduster g.

Zulassung b. (-,-en) : aotre g., aotreadur g., degemeridigezh b. ; *Zulassung zur Prüfung,* aotre da dremen an arnodenn g. ; *Zulassung als Anwalt,* aotre da vreutaat g. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung,* marilhadur g.

Zulassungsbeschränkung b. (-,-en) : numerus clausus g., niver bevennet a enskrivadurioù g.

Zulassungskarte b. (-,-n) : [karbed] aotre ruilhal war an hentoù g., kartenn louet b.

Zulassungsnummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.

Zulassungsprüfung b. (-,-en) : arnodenn amprouiñ b.

Zulassungsschild n. (-s,-er) : plakenn-varilh b.

Zulassungsstelle b. (-,-n) : servij ar marilhadurioù g., servij ar c'hartennoù louet g.

Zulauf g. (-s, Zuläufe) : **1.** engroeziad g., dered g. ; *dieser Redner hag großen Zulauf,* en e verzh emañ (berzh a ra) ar prezegenner-se, brud a ra ar prezegenner-se ; *dieses Geschäft hag guten Zulauf,* kalz a arvalien a zeu d'ar stal-se, diskenn a zo er stal-se, darempredet-stank eo ar stal-se, ostizet mat eo ar stal-se, akourset mat eo ar stal-se ; **2.** lec'h ma erru an dour g. ; *Zulauf eines Teiches,* penn ur stank g. ; *Zulauf eines Sees,* penn ul lenn g.

zulaufen V.k.d. (läuft zu / lief zu / ist zugelaufen) : **1.** delammat, deredek ; *auf etwas (t-r-t) zulaufen,* redek war-zu udb, delammat da-gaout udb, delammat war-gaout udb, redek etrezek udb, redek etramek udb ; *auf den Wald zulaufen,* mont d'ar red war-zu (etrezek, da-geñver, trema, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf jemanden zulaufen,* mont d'ar red da gej ouzh u.b., redek war arbenn u.b. (en arbenn d'u.b., a-benn-hent d'u.b., da-geñver u.b.), redek penn hent d'u.b., redek war-benn hent d'u.b., redek da benn hent d'u.b., redek da benn an hent d'u.b., redek davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont d'ar red a-ziarbenn d'u.b. ; *er lief auf mich zu,* redek a reas etrezek ennon, redek a reas etramek ennon ; **2.** *jemandem zulaufen,* klask goudor e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da repuiñ.

V.gw. (läuft zu / lief zu / ist zugelaufen) : echuiñ e doare pe zoare ; *spitz zulaufen,* bezañ begek e benn, mont war rabat ; *etwas spitz zulaufen lassen,* rabatiñ udb.

zulegen V.k.e. (hat zugelegt) : **1.** goleiñ ; **2.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; P. *einen Zahn zulegen,* plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

V.gw. (hat zugelegt) : **1.** pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf ; **2.** gorren, kreskiñ, uhelaat, pignat, mont war-grec'h, sevel, souriñ, liesaat ; *die Anzahl der Abonnennten hat kräftig zugelegt,* niver ar goumananterien en deus graet ul lamm.

V.em. : **sich zulegen** (hat sich (t-d-b) etwas zugelegt) : kemer, kavout, kaout ; *er hat sich (t-d-b) ein Pseudonym zugelegt,* ober a ra bremañ gant un anv forjet (Gregor), ober a ra bremañ gant un anv pluenn, ul lezanv en deus bremañ ; P. *sich (t-d-b) einen Rausch zulegen,* kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un toullad, pakañ un troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh.

zuleide Adv. : e gwall u.b. ; *jemandem etwas zuleide tun,* ober droug d'u.b., ober poan d'u.b. ; *er könnte keiner Fliege etwas zuleide tun, er tut keiner Fliege etwas zuleide,* gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm malis ennañ, n'eus tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo.

zuleiten V.k.e. (hat zugeleitet) : kas, degas, treuzkas, durc'haat.

Zuleiter g. (-s,-) : **1.** nesaer g. ; **2.** [tredan] elektrod muiel g.

Zuleitung b. (-,-en) : **1.** degas g., degaserezh g. ; **2.** korzenn degas b., san degas b., tuellenn degas b.

Zuleitungsrohr n. (-s,-e) : korzenn degas b., san degas b., tuellenn degas b.

zuletzt Adv. : erziwezh, da ziwezhañ, war an diwezhad, a-benn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, evit an diwezh, e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, en diwezh.

zuliebe Adv. : *jemandem zuliebe,* evit ober diouzh ma c'houlenn kalon u.b., evit ober plijadur d'u.b., abalamour d'u.b., evit u.b., dre garantez evit u.b., dre garantez ouzh u.b., dre garantez e-keñver u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b. (en e gerz), evit mad u.b., evit tremen diouzh c'hoant u.b.

Zulieferant g. (-en,-en) **/ Zulieferbetrieb** g. (-s,-e) **/ Zulieferer** g. (-s,-) : embregerezh eilkevratour g., eilkevratour g.

Zuliefererindustrie b. (-) **/ Zulieferindustrie** b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulieferkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.

zuliefern V.gw. (hat zugeliefert) : bezañ eilkevratour, eilkevratiñ.

Zulieferung b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulu g. (-/-s,-/-s) : Zoulou g.

zum *berradur evit* : zu dem.

zumachen V.k.e. (hat zugemacht) : **1.** serriñ, klozañ ; *die Haustür zumachen,* serriñ an nor war an ti ; *halb zumachen,* damglozañ ; *mach die Tür hinter dir zu,* serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ; *mach dieTür richtig zu,* serr kloz an nor, serr mat an nor ; *sei so gut und*

mach die Tür zu, serr an nor hag e vi ur paotr mat ; *zugemacht,* serr, kloz ; *macht die Tür zu, dass uns der Wind nichts ins Haus kommt,* serrit an nor evit na zeuio ket an avel en ti ; **2.** stankañ ; *ein Loch zumachen,* stankañ un toull ; **3.** prennañ, boutonañ ; *seine Jacke zumachen,* prennañ e borpant, boutonañ e borpant.
V.gw. (hat zugemacht) : **1.** serriñ, klozañ ; **2.** P. hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, bezañ ramp gant an-unan, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus ; *mach zu !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo !
Zumachen n. (-s) : serr g., serradur g., serridigezh b.
zumal Adv. : dreist-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, ispisial, pergen.
stag. isurzh. : seul vui ma, ken meur rak-se pa ; *er hätte doch zu Hause bleiben sollen, zumal er krank war,* ken meur rak-se pa oa klañv, e oa dezhañ bezañ chomet er gêr.
zumauern V.k.e. (hat zugemauert) : mogeriañ, muriañ., stankañ ; *eine Tür zumauern,* mogeriañ toull un nor, stankañ toull un nor.
zumeist Adv. : dreist-holl, peurliesañ, peurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.
zumessen V.k.e. (misst zu / maß zu / hat zugemessen) : lakaat da, reiñ da ; *das Geld wird ihm knapp zugemessen,* hennezh a ya berr gant an arc'hant, hennezh a zo berr an arc'hant (ar c'hrog) gantañ, hennezh a zo staget berr, skort eo an arc'hant gantañ, just eo an arc'hant gantañ, berr eo en e skeuliad, hennezh a zo berr war e gezeg, emañ Fañch ar Berr gantañ.
zumindest Adv. : **1.** bepred, atav ; *das erzählt man sich zumindest,* ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred ; *das ist zumindest etwas,* kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; **2.** bepred, da nebeutañ, d'ar nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, a-wael, a-c'hoel, diantav ; *er war zumindest ehrlich genug, es zu gestehen,* aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav.
zumutbar ag. : gouzañvadus.
Zumutbarkeit b. (-) : gouzañvadusted b., gouzañvaduster g.
zumute Adv. : imoret e doare pe zoare ; *wie ist Ihnen zumute ?* penaos emañ ar bed ganeoc'h ? ; *mir ist gut zumute,* imoret mat on ; *mir ist schlecht zumute,* imoret fall on, en imor fall emaon, aoz fall a zo ennon, fumet on ; *mir ist unheimlich zumute, wenn ich nachts spazieren gehen muss,* doujañ bras a ran bale dindan an noz.
zumuten V.k.e. (hat zugemutet) : goulenn, krediñ ; *jemandem etwas zumuten,* goulenn udb digant u.b., krediñ d'an-unan e rafe u.b. udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb ; *das kann man ihm nicht zumuten,* n'emañ ket e doare d'ober an dra-se, ne vo ket evit an dra-se, n'eo ket barrek ouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ e vefe ober an dra-se.
V.em. : **sich zumuten** (hat sich (t-d-b) etwas zugemutet) : *sich (t-d-b) etwas zumuten,* krediñ ober udb ; *sich (t-d-b) zu viel zumuten,* kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan.
Zumutung b. (-,-en) : P. *eine starke Zumutung !* amplik ez it ganti ! amplik ez it dezhi !
zunächst ag. : da gentañ, da gomañs ; *das zunächst Liegende wäre ...,* reishañ a zo eo ..., kentañ tra a zo d'ober eo ..., kentañ a zo d'ober eo ..., reishañ tra d'ober eo ... ; *zunächst einmal, zunächst mal,* betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant ; *zunächst sah ich das Feuer,* kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zunächst hörte ich den Zug,* kentañ tizh am boe klevet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zunächst müssen wir sie anrufen,* kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.
zunageln V.k.e. (hat zugenagelt) : serriñ gant tachoù, tachañ, poentennañ.
zunähen V.k.e. (hat zugenäht) : gwriat, ober ur wriadenn da.
Zunahme b. (-,-n) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b. ; *Gewichtszunahme,* pounneradur g., tevadur g. ; *schnelle Zunahme,* paotidigezh b.
Zuname g. (-ns,-n) : lesanv g., moranv g.
Zündanlage b. (-,-n) : reizhiad-enaouiñ b.
zündbar ag. : entanus.
zündeln V.gw. (hat gezündelt) : [Bro-Aostria] **1.** c'hoari gant alumetez ; **2.** *mit etwas zündeln,* c'hoari gant udb.
zünden V.k.e. (hat gezündet) : enaouiñ, lakaat tan e, lakaat an tan e, lakaat tan war, entanañ.
V.gw. (hat gezündet) : **1.** kregiñ an tan en dra-mañ-tra ; *das Holz zündet nicht,* ne grog ket an tan er c'hoad-se, n'eus ket tu da lakaat an tan er c'hoad-se ; **2.** [dre skeud.] *eine zündende Rede,* ur brezegenn entanus b. ; *bei jemandem zünden,* entanañ u.b.
zündend ag. : tanus, entanus, gwrezus, entanet, birvidik.
Zündeinstellung b. (-,-en) : reizherezh an enaouerezh g.
Zünder g. (-s,-) : **1.** tarzher g., emors g., straker g., strakadenner g. ; *Zeitzünder,* tarzher gant daleer g. ; **2.** enaouer g. [*liester* enaouerioù], tanerez b.
Zunder g. (-s,-) : **1.** tont g., losk g., poulc'henn b. ; **2.** P. tabut g., tabuterezh g., trouz g., bec'h g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es gibt Zunder !* amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù ; *jemandem Zunder geben,* reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., reiñ un distres d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz

bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lardañ e billig d'u.b.

Zunderdose b. (-,-n) : boest-tont b., korn-tont g.

Zunderschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.

Zündholz n. (-s,-hölzer) **/ Zündhölzchen** n. (-s,-) : alumetez str., enaouidenn b., ibil-tan g., ibil-tenn-tan g., touchenn b., tousenn b., chimik str., chimikez str. ; *ein Zündholz anstreichen,* rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn.

Zündholzheftchen n. (-s,-) : sac'hig alumetez g., sac'hadig alumetez g.

Zündholzschachtel b. (-,-n) : boest alumetez b., boestad alumetez b. ; [goapaus] *große Zündholzschachtel,* kordenn-goad b.

Zündhütchen n. (-s,-) : emors g., tarzher g., strakadenner g.

Zündkabel n. (-s,-) : fun voujienn b., fun eliener b.

Zündkapsel b. (-,-n) : emors g., tarzher g., strakadenner g.

Zündkerze b. (-,-n) : boujienn b., eliener enaouiñ g.

Zündleinen n. (-s,-) : poulc'henn b. ; *angesengtes Zündleinen für Feuerzeuge,* duad g.

Zündloch n. (-s,-löcher) : [arm] toull-tan g.

Zündpfanne b. (-,-n) : oaled ar fuzuilh b. / oaled ar c'hanol b. (Gregor).

Zündplättchen n. (-s,-) : emors g., kapsulenn b.

Zündschloss n. (-es,-schlösser) : enaouer g.

Zündschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez loc'hañ g.

Zündschnur b. (-,-schnüre) : poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], mouch g.

Zündspule b. (-,-n) : beni enaouiñ b.

Zündstein g. (-s,-e) : maen-kailhastr g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g., maen-kurun g.

Zündstift g. (-s,-e) : skoer g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g.

Zündstoff g. (-s) : **1.** danvez tanidik g., danvez leskidik g. ; **2.** [dre skeud.] lec'h jeu g., abeg tabut g., peadra d'en em zebriñ g., peadra da zegas tabut g., peadra da lakaat an tan er bern plouz g., draen-fuilh g.

Zündung b. (-,-en) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaouidigezh b. ; *Fehlzündung,* c'hwitadenn enaouiñ b., mank g., lañs c'hwitet g., enaouerezh a-stroñsadoù g., enaouerezh direizh g. ; *Frühzündung,* enaouerezh re abred g., enaouerezh kentrat g. ; *Spätzündung,* dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g. ; *die Zündung ausschalten,* lazhañ ar c'heflusker.

Zündungschlüssel g. (-s,-) : [Bro-Suis] alc'hwez loc'hañ g.

Zündverteiler g. (-s,-) : [tekn.] delco® g., dasparzher an enaouiñ g.

Zündvorrichtung b. (-,-en) : enaouer g. [*liester* enaouerioù], tanerez b.

Zündzeitpunkt g. (-s,-e) : poent enaouiñ g.

zunehmen V.gw. (nimmt zu / nahm zu / hat zugenommen) : **1.** hiraat, digeriñ ; *die Tage nehmen zu,* hiroc'h e teu an deiz da vezañ, war hiraat ez a an devezhioù, mont a ra an deiz da zigeriñ ; **2.** kreskiñ, pignat, meuraat, souriñ, startaat, mont war vrasaat, brasaat, fonnaat, grosaat, liesaat, luskañ war-raok ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu,* war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant ; *die Anzahl der Schüler hat zugenommen,* kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle nimmt zu,* liesaat a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *das Fieber nimmt zu,* kreskiñ (pignat) a ra an derzhienn, war washaat e ya an derzhienn ; *an Weisheit zunehmen,* kreskiñ e furnez ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu,* mont a ra ar gouiziadurioù war greskiñ ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu,* a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *die Steuerlast nimmt zu,* kreskiñ a ra an tailhoù ; *der Gezeitenhub nimmt zu,* emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ, kreskiñ a ra ar mor, lañsañ a ra ar mor, emañ ar mare o redek, emañ ar mor o redek ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses nimmt ständig zu,* c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat ; *im Zunehmen begriffen,* war gresk, war greskiñ, war vuiaat, war vrasaat ; *der Mond nimmt zu,* war greskiñ emañ al loar, emañ al loar war he c'hresk, emañ al loar en he c'hresk ; *zunehmender Mond,* kresk al loar g., kreskenn-loar b., kresk-loar g., loargresk g., nevez bras g. ; *bei zunehmendem Mond,* war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar, war an nevez ; **3.** [tud, loened] blouc'haat, lartaat, lardañ, tevaat, gwellaat, grosaat, korfañ, kuilhaat, teuc'haat ; *an Gewicht zunehmen,* pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf, gwellaat, teuc'haat, grosaat, korfañ, P. anneuiñ ; *er hat ganz schön zugenommen,* leun eo e zilhad anezhañ bremañ ; *er hat mit dem Alter nicht zugenommen,* n'eo ket tevaet gant an oad, chomet eo diskarg ; *Sie haben zugenommen,* grosaat hoc'h eus graet.

Zunehmen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b.

zunehmend ag. : *zunehmender Mond,* kresk al loar g., kresk-loar g., kreskenn-loar b. ; *bei zunehmendem Mond,* war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar ; *mit zunehmendem Alter,* en ur goshaat, en ur gozhañ, dre ma teu da vezañ koshoc'h, dre ma teu war an oad ; *in*

zunehmendem Maße, mui-ouzh-mui, muioc'h-mui, mui-ha-mui, war gresk, war greskiñ, war vuiaat ; *zunehmende Reihenfolge,* urzh war gresk g. ; *in zunehmender Reihenfolge,* dre urzh war gresk.

zuneigen V.k.d (t-d-b) (hat zugeneigt) : bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, brallañ war-du ; *er neigt dem Trunk zu,* douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e chopinad, techet eo da evañ, frank eo e gorzailhenn, frank eo e c'hourlañchenn, frank eo e c'houzoug, troet eo da evañ.

V.em. **sich zuneigen** (hat sich (t-rt) zugeneigt) : **1.** stouiñ ; *sich jemandem zuneigen,* stouiñ war-zu u.b. ; **2.** tostaat ouzh ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu,* echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezañ emaon, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *die Nacht neigt sich ihrem Ende zu,* an noz a ya a-raok, war he fare emañ an noz, war an echu emañ an noz ; *das Jahr neigt sich seinem Ende zu,* ar bloaziad a vrañskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emaomp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù.

Zuneigung b. (-,-en) : doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b. ; *gegenseitige Zuneigung,* kengarantez b. ; *ich habe Zuneigung zu ihm gefasst,* gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf,* ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *er ist nicht Ihrer Zuneigung würdig,* n'eus netra vat ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ, re vat hoc'h evitañ, n'eus mann vat ebet ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ.

Zunft b. (-, Zünfte) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g., kevmicher b., korf-micher g., korf g., kouch-tud g. ; *jemanden in eine Zunft annehmen,* degemer u.b. en ur c'horfuniad ; *Weberzunft,* korfuniad ar wiaderien g. ; *von der Zunft sein,* bezañ eus ar vicher.

Zunftbrauch g. (-s,-bräuche) : boazioù ur c'horfuniad lies.

Zunftgeist g. (-es) : spered kouchoù micher g., kumuniezhelouriezh b., emskiant kumuniezhel b., spered kasta g.

zunftgemäß ag. : diouzh statudoù ar c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad.

Zunftgenosse g. (-n,-n) : **1.** ezel ur c'horfuniad g. ; **2.** kenseurt g., den kendere g.

Zunftgenossenschaft b. (-,-en) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g.

Zunfthaus n. (-es,-häuser) : sez ur c'horfuniad b.

zünftig ag. : **1.** hag a denn d'ur c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad ; **2.** ampart, dispar ; **3.** e-giz gwechall, kozh.

Zünftler g. (-s,-) : ezel ur c'horfuniad g.

Zunftmeister g. (-s,-) : mestr ur c'horfuniad g., jured g.

Zunftwesen n. (-s) : renad ar c'horfuniadoù g., renad ar c'houchoù micher g.

Zunge b. (-,-n) : **1.** teod g., P. lañchenn b., latenn b., touchenn b., farouell g., larjouer g., klangourenn b. ; *mit der Zunge schnalzen,* lakaat e deod da strakal ; *jemandem die Zunge herausstrecken,* tennañ e deod war u.b. ; *auf der Zunge zergehen,* teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù ; *dem Hunde hing die Zunge heraus,* ar c'hi a denne e deod, dideodañ a rae ar c'hi ; *die Zunge klebt mir am Gaumen,* krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn, skarnilet eo va zeod gant ar sec'hed, spelc'het eo va zeod gant ar sec'hed, krinet eo va zeod gant ar sec'hed ; *er stößt mit der Zunge an,* berr eo e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vouzelloù ; *die Zunge lösen,* distagellañ an teod ; *jemandem die Zunge abschneiden,* troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; *gespaltene Zunge,* teod forc'hek a zaou veg g. ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten,* souplaat e deod d'ur c'hlañvour ; *er hat eine belegte Zunge,* lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Zunge verbrennen,* komz (lavaret udb) diwar beg e deod, leuskel ur ger bennak da riklañ diwar e deod, komz dre brez ; *er hat eine böse Zunge,* un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, hennezh a zo pegus, re hir eo e deod, flemm eo e douchenn, lemm eo e douchenn, lampr eo e deod, lañchennek eo, flemmus eo e lañchenn, ur piler-beg a zo anezhañ, hennezh a zo pik a-walc'h, un teod flemmus (un teod flipatus, ur gwall deod, un teod fall, un teod naer) en deus, glaourennek eo ; *eine spitze Zunge haben,* bezañ lemm e deod (e veg), kaout un teod kiger, bezañ binimus e deod, bezañ bet lemmet e deod war breolim an ifern, bezañ lamprek e deod, na vezañ ar bibid gant an-unan, bezañ balc'h e deod ; *mit zwei Zungen sprechen,* bezañ ur gontell daou du a zen ; *er hat eine feine Zunge,* fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ur beg figus eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo ; *das Herz auf der Zunge haben,* digeriñ didroidell e galon, lavaret gant e deod ar pezh a vez war e galon, dont e gomzoù eus e galon, bezañ didroidell, bezañ displeg, bezañ un den raktal, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout a gambr a-dreñv ; *das Wort schwebt (liegt) mir auf der Zunge,* emañ ar ger-se em genoù, emañ ar ger-se em beg, emañ ar ger-se war begig va zeod, emañ ar ger-se war bennig va zeod ; *ihm brennt es auf der Zunge,* poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; *seine Zunge im Zaum halten,* derc'hel war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, diwall war e deod, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, mirout (gouarn) e deod, diverraat e deod *; er kann seine Zunge nicht halten,* n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en deus, ur sac'h diere eo, hennezh n'en deus ket dorojoù war e holl doulloù, re hir eo e deod, ur beg abred en deus ; *jemandem die Zunge lösen,* lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ

kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge,* e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras (fonnus) en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; *sich lieber die Zunge abbeißen als ...,* troc'hañ e deod en e veg kentoc'h eget ..., mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'hen evit ..., bezañ gwelloc'h d'an-unan bezañ dallet eget ... ; *seine Zunge ward gelöst,* ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas ; **3.** *Landzunge,* strizh-douar g., stec'henn douar b. ; **4.** yezh b. ; *wenn ich mit Menschen- und mit Engelzungen redete,* pa gomzfen yezhoù an dud hag an aeled ; *Länder deutscher Zunge,* broioù alamanegour ; **5.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *die Zunge der Klarinette,* añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

züngeln V.gw. (hat gezüngelt) : **1.** fuc'hañ, pufal, c'hwibanat, c'hwitellat ; *die Schlange züngelt,* fuc'hañ (pufal, c'hwibanat, c'hwitellat) a ra an naer ; **2.** kildroenniñ, flammijenniñ, flammenniñ ; *die Flammen züngeln,* kildroenniñ a ra an tan, an tan a ziskouez avel, avel a zo gant an tan, follañ a ra an tan.

Zungenband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell an teod b., neudennigenn b.

Zungenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn an teod g.

Zungenbelag g. (-s,-beläge) : tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b.

Zungenbrecher g. (-s,-) : difaragouilhadeg b.

Zungendrescherei b. (-,-en) : bugaderezh g., bugad g., brabañserezh g.

Zungenfehler g. (-s,-) : teod berr da gaozeal g., dalc'h er gomz g.

zungenfertig ag. : dibilh da gomz, trabellek, teodet-mat, helavar, lañchennet-mat, beget-mat, latennet-kaer, dilu a deod, mibin e deod, distagellet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, un teod mat a zen, beg bras, lampr e deod, lamprik e deod, bras e veg evel beg ur puñs, ledan plas e loa, ledan eus plas al loa, n'eo ket nodet e deod.

Zungenfertigkeit b. (-) : trabellerezh g., helavarded b.

zungengewandt ag. : dilu a deod, dibilh da gomz, mibin e deod, helavar, beget-mat, teodet-mat, teodet-kaer, latennet-kaer, lañchennet-mat, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, n'eo ket nodet e deod.

Zungenhäutchen n. (-s,-) : [mezeg.] epitelienn an teod b.

Zungenheld g. (-en,-en) : poufer g., fougaser g., glabouser g., brabañser g., fougeer g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., bern trein g., boufon g., pabor g.

Zungenkuss g. (-es,-küsse) : pok c'hwek g., pok martolod g., pok penn-da-benn g., pok tomm g., P. rata muzelloù g.

Zungenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn chuchuet b.

zungenlos ag. : dideod.

Zungenmilzbrand g. (-s) : [mezeg.] *Zungenmilzbrand beim Vieh,* viskler g.

Zungennerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn an teod b.

Zungenpfeife b. (-,-n) : [soner.] benveg sonerezh dre lañchenn g.

Zungenreden n. (-s) : [mezeg.] gagouilherezh g., balbouzerezh g.

Zungenschlag g. (-s) : **1.** haketerezh [*un den mezv*] g. ; **2.** taol teod g. ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schüssel leer gefressen,* gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; **3.** *er hat einen guten Zungenschlag,* dilu a deod eo, likant eo e deod, hennezh a zo hir e veg (a zo ur beg a-raok, a zo ur beg abred, a zo teodet-mat, a zo latennet-kaer, a zo lañchennet-mat, a zo beget-mat, a zo begek, a zo teodek), hennezh en deus teod, un teod mat a zen eo, distagellet mat eo, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezeger a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ, n'eo ket nodet e deod, e deod a gerzh mat, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, hennezh a oar treiñ krampouezh, hennezh a oar treiñ brav ar grampouezhenn, hennezh a oar treiñ brav e grampouezhenn, hennezh a oar dispakañ brav e gaoz.

Zungenspitze b. (-,-n) : beg an teod g., penn an teod g.

Zünglein n. (-s,-) : **1.** teodig g. ; **2.** *das Zünglein an der Waage,* **a)** [ster rik] gwalenn ar ventel b., biz ar ventel g., gwalenn ar bouezerez b., nadozenn ar bouezerez b. ; **b)** [dre skeud.] ar pezh a ra al lañs ; *das Zünglein an der Waage sein,* ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus.

zunichte Adv. : *zunichte sein,* bezañ aet da get (da netra, war netra, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk, da goll, da beurgoll, da neuz).

zunichtemachen V.k.e. (hat zunichtegemacht) : kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, gwintañ d'an traoñ, dizober, fontañ, luduañ ; *der Orkan hat die ganze Ernte zunichtegemacht,* an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, an avel-dro a beurwastas an trevadoù ; *der Frost hat den Blumenkohl zunichtegemacht,* lipet eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; *jemandes Pläne zunichtemachen,* diarbenn iriennoù (kavailhoù) u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., diarbenn (kontroliañ) itrikoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da vann tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., kas da netra kombodoù u.b. (Gregor), kaeañ ouzh u.b. ; *sich gegenseitig die jeweils verrichtete*

Arbeit zunichtemachen, difregañ an eil labour d'egile ; *du hast meine Arbeit zunichtegemacht,* kaset ec'h eus va labour da netra ; *Träume zunichtemachen,* gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *eine Hoffnung zunichtemachen,* dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zunichtemachen,* mougañ ar fiziañs e kalon u.b.

zunichtewerden v.gw. (wird zunichte / wurde zunichte / ist zunichtegeworden) : mont da get (da netra, war netra, da goll, da beurgoll, d'an argoll, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk), mont da stoupa, gwastañ.

zunicken V.k.d. (hat zugenickt) : ober ur sin gant e benn, ober un tamm hej d'e benn, ober ur pleg d'e benn, hejañ e benn a grec'h da draoñ ; *jemandem freundlich zunicken,* ober ur sin hegarat d'u.b. gant e benn ; *er nickte mir zu,* sin a reas din gant e benn.

zunutze Adv. : *sich etwas zunutze machen,* tennañ e vad (tennañ gounid, tennañ splet, ober e vad, ober e c'hounid) eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, emvataat eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ a-well eus udb.

zuoberst Adv. : war-laez, war-varr ; *das Unterste zuoberst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù pep eil penn, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

zuordnen V.k.e (t-r-t + t-d-b) : *eine Sache einer anderen Sache zuordnen,* lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all.

Zuordnung b. (-,-en) : kevrennadur g., renkadur g.

Zuordnungstabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

zupacken V.gw. (hat zugepackt) : **1.** kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e, tizhout peg e ; **2.** klask tapout krog e ; **3.** stagañ ganti, mont dezhi ; *mutig zupacken,* lakaat eoul kalon ; *ich kann doch nicht überall zupacken,* ne c'hallan ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'hallan ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'hallan ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken, ne c'hellan ket kanañ ha c'hwitellat war un dro.

zupackend ag. : **1.** lañs ennañ, startijenn ennañ, deltu gantañ, birvilh ennañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, ur paotr diskuizh anezhañ, ur paotr fonnus anezhañ, nerzh ennañ, fourradus, lavig ennañ, leun a vuhez, leun a fistilh ; **2.** gwaskus, mac'hus, mac'homus.

zuparken V.k.e. (hat zugeparkt) : *etwas zuparken,* stankañ udb o tuañ e garr-tan dirazañ.

zupass Adv. : *es kommt mir zupass,* kement-se a ra va jeu din, diouzh va doare eo an dra-se, kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

zupfen V.k.e. (hat gezupft) : **1.** tennañ, sachañ, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ ; *jemanden am Ärmel zupfen,* tennañ (sachañ) war milgin u.b.

2. *Hopfen zupfen,* dirañsañ (dirañvat, kutuilh) houpez, houpesañ.

3. [sonerezh] *auf der Geige zupfen,* piñsat kordennoù e violin.

4. pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ ; *Watte zupfen,* pilpouzañ lanfas.

Zupfgeige b. (-,-n) : gitar g.

Zupfinstrument n. (-s,-e) : benveg seniñ, kordennoù stignet outañ hag a c'haller piñsat g. - benveg seniñ a seurt gant ur gitar g.

Zupfleinwand b. (-) : pilpouz g., dispilh g.

Zupfseide b. (-) : seiz dispilh g.

Zupfwolle b. (-) : gloan dispilh g.

zuprosten V.k.d. (hat zugeprostet) : *jemandem zuprosten,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., ober yec'hed d'u.b.

zur *berradur evit* **zu der**.

zurande Adv. : *mit etwas zurande kommen,* dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, en em gavout d'ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difretañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb, ober ouzh udb, ober diouzh udb ; *er kommt damit nicht zurande,* ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'eo ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zurande,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurande kommen,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *mit jemandem zurande kommen,* kavout penn vat ouzh u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b., kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., dont a-benn eus u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

zuraten V.k.d. (rät zu / riet zu / hat zugeraten) : *jemandem zu etwas zuraten, jemandem zuraten etwas zu tun,* aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, kuzuliañ u.b. d'ober udb.

zuraunen V.k.e. (hat zugeraunt) : *jemandem etwas zuraunen,* lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz.

Zürcher ag. digemm : … Zürich ; *Zürcher See*, lenn Zürich b.
Zurechenbarkeit b. (-) : [gwir] tamallidigezh b., atebegezh b.
zurechnen V.k.e. (hat zugerechnet) : **1.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; **2.** [dre skeud.] teuler war, teurel war, tamall da, kas un tamall ouzh ; *jemandem etwas zurechnen,* teuler udb war gont u.b., lakaat udb war gont u.b., tamall udb d'u.b. ; *jemandem eine Schuld zurechnen,* teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., teuler an tamall (ar garez) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.
Zurechnung b. (-,-en) : **1.** ouzhpennadur g., ouzhpennañ g. ; *unter Zurechnung aller Kosten,* mizoù hag all ; **2.** [dre skeud.] tamalladur g.
zurechnungsfähig ag. : **1.** mestr war e spered, e holl anaoudegezh gantañ, e holl ouiziegezh gantañ, tout e intentamant gantañ, e intentamant-vat gantañ, emskiantek, emouez, e spered hag e ratozh gantañ ; *nicht mehr zurechnungsfähig sein,* na vezañ mui mestr war e spered, bezañ troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered ; **2.** [dre astenn.] deuet d'e oad, den-a-dra, en e dra, oadour.
Zurechnungsfähigkeit b. (-) : tamallidigezh b., atebegezh b., emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b.
zurecht- rakverb rannadus : en urzh, reizh ; *sich zurechtfragen,* mont war goulennoù, atersiñ an dud evit gouzout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht,* n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, me a zo kollet amañ.
zurechtbiegen V.k.e. (bog zurecht / hat zurechtgebogen) : **1.** digrommañ, digammañ, diblegañ, disgweañ, diweañ, dizaoublegañ, eeunaat, eeunañ, resaat ; **2.** plaenaat, renkañ, reizhañ, kompezañ, eeunaat, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ.
zurechtbringen V.k.e. (brachte zurecht / hat zurechtgebracht) : lakaat en urzh, renkañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, ingalañ.
zurechtfinden V.em. : **sich zurechtfinden** (fand sich zurecht / hat sich (t-rt) zurechtgefunden) : kavout penn d'e draoù, en em dreiñ, en em glask, en em zibab, en em embreger, dirouestlañ e neud, kavout an disaouzan, en em arat, en em heñchañ, kavout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht,* n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, n'ouzon na roud na rabez, me a zo kollet amañ, me n'ouzon ket diouzh pe du en em glask amañ ; *ich finde mich nicht mehr zurecht,* n'ouzon hent ebet ken, n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez.
zurechtflicken V.k.e. (hat zurechtgeflickt) : *etwas zurechtflicken,* turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., feuzañ udb., ober un dres d'udb, greiañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, fichañ udb, kempenn udb, rapariñ udb.
zurechtfragen V.em. : **sich zurechtfragen** (hat sich (t-rt) zurechtgefragt) : mont war goulennoù, atersiñ an dud evit gouzout e hent, goulenn e hent.
zurechtkommen V.gw. (kam zurecht / ist zurechtgekommen) : kavout e lank, kavout lank, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em dreiñ, en em arat, en em gavout ; *ohne Dolmetscher zurechtkommen,* en em glevet kuit a jubennourien ; *mit jemandem zurechtkommen,* en em glevet (en em ziluziañ) gant u.b., asantiñ gant u.b., en em dreiñ ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., kavout an tu diouzh u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu d'ober diouzh u.b. ; *mit jemandem nicht zurechtkommen,* bezañ boud gant u.b. ; *mit etwas zurechtkommen,* en em dreiñ gant udb, fonnañ ober udb, fonnañ da ober udb, degouezhout da vat gant udb, en em ziluziañ gant udb, dont a-benn eus udb, dont da benn a udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb ; *er kommt ganz gut zurecht,* en em glask a ra mat-tre, en em zibab a ra mat-tre, en em embreger a ra mat-tre, en em gavout a ra mat-kenañ, hennezh a oar en em drepanañ, hennezh en deus itrik, disoc'hañ a ra bloc'hik gant e aferioù, hennezh a oar mat penaos dirouestlañ e neud, dont a ra brav gantañ, en em zifenn a ra mat-tre, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet ; *er kommt damit nicht zurecht,* ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti, disneuz eo d'en ober ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zurecht,* ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurechtkommen,* n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *wie könnte er zurechtkommen, wenn er nicht arbeitet ?* pelec'h e soñj deoc'h e c'hallfe dont a-benn hep labourat ? ; *ohne Hilfe kommen wir nicht zurecht,* n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vout sikouret ; *ich komme selbst zurecht !* emsav on ! ; *nicht ohne seine Mutter zurechtkommen können,* na vezañ evit dioueriñ e vamm ; *ich komme damit nicht zurecht,* ne dizhan ket, ne fonnan ket, bouc'h on, boud on d'ober an dra-se, chom a ran boud, ne fonn ket din ober an dra-se ; *er muss zusehen, wie er damit zurechtkommt,* dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'ober diouti, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ da sachañ e ibil, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, gwazh a se evitañ ; *diese Kinder mussten früh genug alleine zurechtkommen,* ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stegn ; *mit wenig zurechtkommen, mit wenigem zurechtkommen, mit Wenigem zurechtkommen,* **a)** bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra ; **b)** ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ

traoù ; *wer nicht allein zurechtkommen kann, ist ein Taugenichts,* an dañvad n'eo ket gouest da sec'hiñ e c'hloan n'eo ket eun dañvad mad.

zurechtlegen V.k.e. (hat zurechtgelegt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, fichañ, ober un tamm kempenn da.

zurechtmachen V.k.e. (hat zurechtgemacht) : fardañ, fichañ, aozañ, peuraozañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, terkañ, aveiñ, greiañ, prientiñ, reiñ un terk da, skarvañ, ingalañ, prestañ ; *das Essen zurechtmachen,* fardañ (fichañ, aozañ, peuraozañ, kempenn, terkañ, alejiñ, aveiñ, prestañ) ar pred, pourchas ur pred ; *sich zurechtmachen,* en em alejiñ, en em gempenn, en em fichañ ; *sich (t-d-b) die Kleider zurechtmachen,* kempenn e zilhad, ober un tamm kempenn d'e zilhad, alejiñ e zilhad, eeunañ e zilhad ; *sich (t-d-b) das Haar zurechtmachen,* renkañ e vlev, kempenn e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, kribañ e vlev, ober ur gribadenn d'e vlev, P. ober un tamm kribañ d'e reun ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett,* gwele raktal g.

Zurechtmachen n. (-s) : kempenn g., kempennadur g., kempennidigezh b., terkerezh g.

zurechtrücken V.k.e. (hat zurechtgerückt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, eeunaat, fichañ, diweañ ; *die Wahrheit zurechtrücken,* lakaat ar wirionez war he reizh ; *jemandem den Kopf zurechtrücken,* ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., kas u.b. d'e nask, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e boentoù, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b.

zurechtschneiden V.k.e. (schnitt zurecht / hat zurechtgeschnitten) : **1.** troc'hañ, didroc'hañ ; **2.** kemenañ, tailhañ ; *einen Anzug zurechtschneiden,* kemenañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant.

zurechtsetzen V.k.e. (hat zurechtgesetzt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen,* ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b.

zurechtstellen V.k.e. (hat zurechtgestellt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern.

zurechtweisen V.k.e. (wies zurecht / hat zurechtgewiesen) : **1.** *jemanden zurechtweisen,* poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez an hent mat d'u.b., lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b. ; **2.** *jemanden zurechtweisen,* lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen,* bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, iskriv e voe gantañ bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, diaes, start) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vije bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ.

Zurechtweisung b. (-,-en) : **1.** heñchadur g., diskouezadur an hent mat g., lakidigezh war an hent mat b. ; **2.** rebech g., teñsadurezh b., teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

zurechtzimmern V.k.e. (hat zurechtgezimmert) : frammañ, frammata ; *ein Balkenwerk zurechtzimmern,* frammañ un doenn ; *etwas grob zurechtzimmern,* kalfichat udb.

zureden V.k.d. (t-d-b) (hat zugeredet) : **1.** atizañ, aspediñ, klask kendrec'hiñ, mont [d'u.b.] dre guzulioù, aliañ, kuzuliañ, pouezañ war, taeriñ war, derc'hel war ; *er lässt sich nicht zureden,* n'eus ket tu da gaout penn vat outañ, n'eus ket tu da gavout un disoc'h gantañ, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne'z pez ket rezon gantañ james ; **2.** *jemandem zureden,* frealziñ (kalonekaat) u.b., reiñ kalon (reiñ ton, reiñ kalonegezh, sevel e bouezioù) d'u.b., lakaat u.b. war e du, lakaat kalon e kof u.b., tommañ kalon u.b.

Zureden n. (-s) : alioù lies., kuzulioù lies., atizañ g., aspediñ g.

zureichend ag. : a-walc'h, bastus, spirus ; *zureichender Grund,* abeg a-walc'h g., abeg bastus g., abeg spirus g.

zureiten V.gw. (ritt zu / ist zugeritten) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zureiten,* mont war varc'h war-zu udb, mont war varc'h etrezek udb, mont war varc'h etramek udb, mont war

varc'h da-geñver udb, mont war varc'h da-gaout udb, mont war varc'h war-gaout udb, mont war varc'h trema udb ; **2.** *wir müssen zureiten,* ret eo lakaat tizh, ret eo sankañ tizh, ret e vo deomp reiñ lêr dezhi.
V.k.e. (ritt zu / hat zugeritten) : pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ ; *ein Pferd zureiten,* doujañ ur jav.
Zureiten n. (-s) : embregerezh g., pleustridigezh b.
Zürich n. : Zürich b.
Züricher ag. digemm : … Zürich ; *Züricher See,* lenn Zürich b.
Zürichsee g. (-s) : lenn Zürich b.
zurichten V.k.e. (hat zugerichtet) : **1.** fardañ, fichañ, aozañ, kempenn, terkañ, aveiñ, prientiñ, pinfañ, reiñ un terk da ; *einen Stoff zurichten,* prientiñ un tamm entof ; *Leder zurichten,* kourrezañ (parañ, aozañ) lêr (Gregor) ; [kegin.] *einen Hasen zurichten,* aveiñ (aozañ) ur c'had ; *wir werden für Sie ein Zimmer zurichten,* ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; **2.** [dre skeud.] *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet,* gwall voufonet e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, ifamet e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwalleget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, en ur gwall stad e oa bet lakaet ar vag gant ar gorventenn, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn ; P. *man hat ihn arg zugerichtet,* hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *seht nur, wie sie mich zugerichtet haben !* gwelit e pe zoare truezus on bet lakaet ganto ! gwelit e pe stuz on bet lakaet ganto ! ; *seine Schuhe übel zurichten,* treuziñ e votoù.
Zurichter g. (-s,-) : [tekn.] aozer g., kourrezer g., ficher g., tremener-lêr g.
Zurichtung b. (-,-en) : **1.** aoz g./b., aozidigezh b., aozerezh g., terkerezh g., ficherezh g. ; **2.** [moull.] pajennaozañ g.
zuriegeln V.k.e. (hat zugeriegelt) : morailhañ, prennañ, sparlañ, barrennañ.
zürnen V.k.d. (hat gezürnt) : *jemandem zürnen,* buanekaat ouzh u.b., bezañ buanekaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kemer droug ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b. ; *über etwas zürnen,* kounnariñ (bezañ e kounnar, bezañ e fulor) gant udb, bezañ fulor en an-unan abalamour d'udb, bezañ droug en an-unan en abeg d'udb, bezañ droug en e gorf en abeg d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, feulziñ abalamour d'udb.
V.gw. (hat gezürnt) : foeltradiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, gragailhat, grognonañ, grognonat, grozmolat, grognal, grontal, karnajal.
zurollen V.k.e. (hat zugerollt) : **1.** *das Fass auf den Wagen rollen,* ruilhal ar varrikenn etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilh da-gaout ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilhoù etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ziwar-ruilh etrezek ar c'harr ; **2.** serriñ dre rollañ, rollañ.
V.gw. (ist zugerollt) : ruilhal ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu,* ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ.
zurren V.k.e. (hat gezurrt) : [merdead.] eren, stagañ, amarañ.
Zurschaustellung b. (-) : **1.** staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g., diskouezadur g. ; **2.** [dre astenn.] distalac'h g., lorc'hajoù lies., pompadoù lies., roufl g., tron g., bragerezh g., pompad g.
zurück[1] Adv. : **1.** war-lerc'h, a-zilerc'h ; *er ist fünfzig Meter (hinter ihm) zurück,* emañ hanter-kant metrad war e lerc'h, hanter-kant metrad dale en deus warnañ ; [dre skeud.] *das Land ist noch weit zurück,* chomet eo ar vrose un tamm mat war-lerc'h (a-zilerc'h) ; *das liegt um Jahre zurück,* un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *hinter seiner Zeit zurück sein,* warlerc'hiañ. **2.** distro, en-dro ; *er ist noch nicht zurück,* n'eo ket distro c'hoazh, n'emañ ket en-dro evit c'hoazh, n'eo ket retornet evit c'hoazh ; *als ich vom Markt zurück war,* en distro eus ar marc'had ; *sobald ich von der Schule zurück war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *der Winter ist zurück,* aet eo an amzer e goañv en-dro ; *zurück zur Natur,* distroomp d'an natur, distroomp da vevañ en natur ; *ihn verlangt nach der Heimat zurück,* hiraezh a sav gantañ d'e vro, hiraezhiñ a ra d'e vro, kleñved ar vro en deus paket, gant kleñved ar gêr emañ, gant an droug hirnez emañ, keuz bras d'e vro en deus, dioueriñ a ra e vor, dienez en devez eus e vro, dienez en devez d'e vro.
3. a-gil, a-dreñv, war-dreñv, àr-dreñv ; *zurück !* souzit a-dreñv ! argilit ! a-dreñv ! kit a-dreñv ! kilit !
4. dont ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück,* dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück,* tregont kilometrad mont ha dont ; *hin und zurück,* mont-dont ; *Flug hin und zurück,* nij mont-dont g. ; [trenioù, kirri-nij, kirri-boutin, bigi] *einmal Mainz, hin und zurück !* ur bilhed mont-dont betek Mainz ! ur mont-dont betek Mainz !
zurück-[2] rakverb rannadus a verk :
1. an argil : *zurücktreten,* souzañ, kilañ, kizañ.
2. meizad an dedreuz graet : *ein Stück Weg zurücklegen,* ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent.
3. ar restaolerezh : *zurückerstatten,* resteuler, daskorañ, reiñ en-dro.
Zurück[3] n. (-s) : [dre skeud.] kiz g., distro g./b., retorn g. ; *es gibt kein Zurück mehr,* re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwezhat eo bremañ evit treiñ

(trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwezhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retorn ebet ken.

zurückbegeben V.em. : **sich zurückbegeben** (begibt sich zurück / begab sich zurück / hat sich (t-rt) zurückbegeben) : distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn.

zurückbehalten V.k.e. (behält zurück / behielt zurück / hat zurückbehalten) : derc'hel, derc'hel gant an-unan ; *jemandes Lohn zurückbehalten,* derc'hel e c'hopr ouzh u.b., mirout e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b. ; *ohne den geringsten Pfennig für sich zurückzubehalten,* hep delc'her diner, hep lakaat ur gwenneg toull en e sac'h ; *was mir gehört, behalte ich zurück,* derc'hel a rin ganin ar pezh a zo din.

Zurückbehaltung b. (-) : azdalc'h g. ; *Zurückbehaltung von Informationen,* azdalc'h titouroù g.

zurückbekommen V.k.e. (bekam zurück / hat zurückbekommen) : kaout en-dro ; *sein Geld zurückbekommen,* kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro ; *sie bekommen das Doppelte zurück,* rentet e vo e doubloù deoc'h **;** *ich bekomme noch zwei Franken zurück,* daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteuler din.

zurückberufen V.k.e. (berief zurück / hat zurückberufen) : **1.** dec'hervel u.b., kemenn d'u.b. distreiñ, gervel u.b. da zistreiñ d'e vro ; *er wurde zurückberufen,* dont a reas kannad dezhañ da zistreiñ d'e vro ; **2.** terriñ, digargañ.

zurückbeugen V.k.e. (hat zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

V.em. : **sich zurückbeugen** (hat sich (t-rt) zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

zurückbezahlen V.k.e. (bezahlte zurück / hat zurückbezahlt) : resteurel, daskoriñ, daskor, paeañ.

zurückbilden V.em. : **sich zurückbilden** (hat sich (t-rt) zurückgebildet) : skoanañ, koazhañ ; *der Muskel hat sich zurückgebildet,* deuet eo ar gigenn da skoanañ.

zurückbleiben V.gw. (blieb zurück / ist zurückgeblieben) : **1.** chom war-lerc'h, chom en dilerc'h, chom a-zilerc'h, chom e treñv u.b., menel e treñv u.b., chom, chom eus dilerc'h udb/u.b., menel ; **2.** chom da zilerc'hiañ, straniñ, kaout dale, dilañsañ, tapout dilañs, chom war-lerc'h, menel war-lerc'h ; *Paul ist zurückgeblieben,* tapet eo Paol war-lerc'h, chomet eo Paol da serriñ (da zastum) an tachoù, dale a zo gant Paol, manet eo Paol war hol lerc'h ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück,* ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; *in der Schule blieb sie weit hinter uns zurück,* er skol eo bet chomet pell war hol lec'h deomp-ni ; **3.** *geistig zurückgeblieben,* diwezhat, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, diwarlerc'hiet, warlerc'hiet, pampes, P. eus lost ar sizhun ; *geistig Zurückgebliebener,* dilerc'heg g.

zurückblicken V.gw. (hat zurückgeblickt) : ober ur sell war-dreñv, sellet àr e dreñv.

zurückbringen V.k.e. (brachte zurück / hat zurückgebracht) : kas en-dro, deren ; *die Kühe in den Stall zurückbringen,* durc'haat ar saout ; *ins Vaterland zurückbringen,* advroelañ, advroañ.

zurückdatieren V.k.e. (hat zurückdatiert) : deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ.

zurückdenken V.k.d. (dachte zurück / hat zurückgedacht) : *an etwas (t-rt) zurückdenken,* kounaat udb, eñvoriñ udb, memoriñ udb, soñjal en-dro en udb, soñjal war e giz.

V.gw. : memoriñ, eñvoriñ ; *soweit ich zurückdenken kann,* keit ha ma c'hallan memoriñ.

zurückdrängen V.k.e. (hat zurückgedrängt) : **1.** diarbenn, dizarbenn, diharpañ, kas kuit, kas war-dreñv, divountañ, diboulzañ, bountañ er-maez, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz, lakaat da gilañ, kizañ, kilañ ; **2.** [dre skeud.] moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, derc'hel war, mougañ, herzel ouzh.

zurückdrehen V.k.e. (hat zurückgedreht) : kas war-dreñv ; *die Uhr zurückdrehen,* lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier ; *die Zeit zurückdrehen,* punañ an amzer.

zurückdürfen V.gw. (darf zurück / durfte zurück / hat zurückgedurft) : kaout gwir da zistreiñ.

zurückeilen V.gw. (ist zurückgeeilt) : hastañ distreiñ, distreiñ d'an druilh drask, distreiñ d'an druilh, distreiñ dillo, distreiñ gant mall bras (gant hast bras, gant herr bras), distreiñ gant herr, distreiñ gant hastidigezh vras, distreiñ gant prez vras, distreiñ tizh-ha-tizh, distreiñ d'ar c'haloup, distreiñ tizh-ha-taer, distreiñ a-dizh hag a-dag, distreiñ a-dizh hag a-dro, distreiñ diwar dizh, distreiñ difrae-kaer, distreiñ gant difrae bras, distreiñ diwar herr, distreiñ buan-ha-buan, distreiñ dre hast, distreiñ a-brez-kaer, distreiñ a-benn-herr, distreiñ a-herr-kaer, distreiñ d'ar flimin-foeltr, distreiñ a-daol-herr, distreiñ a-brez-herr, distreiñ en herr, distreiñ gant dillo bras.

zurückerhalten V.k.e. (erhält zurück / erhielt zurück / hat zurückerhalten) : V.k.e : kaout en-dro ; *sein Geld zurückerhalten,* kaout e arc'hant en-dro ; *ich erhalte noch zwei Franken zurück,* daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol.

zurückerinnern V.em. : **sich zurückerinnern** (erinnerte sich zurück / hat sich (t-rt) zurückerinnert) : *sich an etwas (t-rt) zurückerinnern,* kounaat udb, eñvoriñ udb, soñjal en-dro en udb, dont udb da soñj d'an-unan, dont udb da goun d'an-unan, dont udb da spered an-unan, dont udb e spered an-unan.

zurückerobern V.k.e. (eroberte zurück / hat zurückerobert) : adc'hounit, askemer, adkemer, adperc'hennañ, adaloubiñ.

zurückerstatten V.k.e. (erstattete zurück / hat zurückerstattet) : resteuler, resteurel, disteurel, retorn, daskoriñ, daskor, paeañ, adreiñ, digoll, rentañ.

Zurückerstattung b. (-,-en) : restaolerezh g., restaol g., restaolidigezh b., daskor g.

zurückfahren V.k.e. (fährt zurück / fuhr zurück / hat zurückgefahren) : **1.** kilañ, souzañ, kizañ, dont a-dreñv ; *den Wagen zurückfahren,* souzañ ar c'harr-tan, souzañ

a-dreñv ; **2.** *jemanden zurückfahren,* kas u.b. d'ar gêr gant e garr-tan ; **3.** *die Ausgaben zurückfahren,* krennañ an dispignoù.
V.gw. (fährt zurück / fuhr zurück / ist zurückgefahren) : **1.** distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, retorn ; **2.** *vor Schreck zurückfahren,* karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ ; *er fährt erschrocken zurück,* souzañ (kilañ, kizañ) a ra gant ar spont, karnañ a ra a-dreñv.
zurückfallen V.k.d. (fällt zurück / fiel zurück / ist zurückgefallen) : **1.** diskenn ; *auf den dritten Platz zurückfallen,* diskenn d'an trede plas ; **2.** kouezhañ dre adtaol ; *die Schande ist auf ihre Familie zurückgefallen,* ar vezh a zo kouezhet dre adtaol war he zud ; **3.** distreiñ, askouezhañ. ; *in seine schlechten Gewohnheiten zurückfallen,* distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, kouezhañ en e bleg kozh, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e bleg, distreiñ d'e dech, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, askouezhañ en e sioù fall.
zurückfinden V.gw. (fand zurück / hat zurückgefunden) : kavout hent an distro, anavezout hent an distro.
V.k.d. (fand zurück / hat zurückgefunden) : distreiñ ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückfinden,* distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *zu Gott zurückfinden,* distreiñ ouzh Doue ; *er hat zu Gott zurückgefunden,* distro eo ouzh Doue.
zurückfliegen V.gw. (flog zurück / ist zurückgeflogen) : distreiñ gant ar c'harr-nij, mont en-dro gant ar c'harr-nij.
zurückfließen V.gw. (floss zurück / ist zurückgeflossen) : **1.** dichalañ, distekiñ ; **2.** distreiñ d'al lec'h loc'hañ ; **3.** [dre skeud.] bezañ restaolet.
zurückfluten V.gw. (ist zurückgeflutet) : diskenn, digreskiñ ; *das Wasser flutet zurück,* diskenn a ra live an dour, digreskiñ a ra live an dour, digreskiñ a ra an dour.
zurückfordern V.k.e. (hat zurückgefordert) : *etwas zurückfordern,* goulenn ma vefe daskoret udb d'an-unan.
zurückfragen V.gw. (hat zurückgefragt) : **1.** respont gant ur goulenn ; **2.** goulenn resisadurioù.
zurückführen V.k.e. (hat zurückgeführt) : **1.** kas en-dro, distreiñ, deren ; **2.** lakaat da heuliad udb ; *etwas auf den Ursprung zurückführen,* mont da glask kentañ abeg udb, mont da glask penn ha penaos udb ; *das ganze Übel ist auf ihn zurückzuführen,* hennezh eo pennabeg eus an holl zroug, hennezh eo pennkaoz d'an holl zroug, hennezh eo penn kentañ an holl zroug, abeg eo d'an holl zroug, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet an holl zroug, kiriek eo d'an holl zroug da vezañ c'hoarvezet, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an holl zroug, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg an holl zroug, c'hoarvezet eo an holl zroug en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh) (Gregor), hennezh a zo en orin a'n holl zroug ; *worauf ist das zurückzuführen ?* war betra teuler kement-se ? war-goust petra lakaat kement-se ? petra 'zo kaoz a gement-se ? da betra tamall kement-se ? petra 'zo abeg da gement-se ? petra 'zo orin da gement-se ? ; *meine Krankheit ist darauf zurückzuführen,* an dra-se a zo kiriek din da vezañ klañv, an dra-se a zo kiriek da'm c'hleñved, va c'hleñved a glev ouzh an dra-se ; *seine Krankheit ist auf zu viel Arbeit zurückzuführen,* kouezhet eo klañv dre labourat re ; *Rachitis ist meist auf Mangel an Vitamin D zurückzuführen,* peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen,* lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.
Zurückführer g. (-s,-) : derener g.
zurückgeben V.k.e. (gibt zurück / gab zurück / hat zurückgegeben) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro, resteuler, resteurel, adreiñ ; *jemandem etwas zurückgeben,* rentañ udb d'e berc'henn ; *ich gebe Ihnen noch zwei Euro zurück,* setu daou euro distro, setu daou euro evit an distaol, setu daou euro evit an distro war an trok, setu daou euro e distro war an trok ; *den Stummen ihre Sprache zurückgeben,* adreiñ ar prezeg d'ar re vut, rentañ ar prezeg d'ar re vut.
zurückgeblieben ag. : **1.** chomet war-lerc'h, paket dale gantañ, war zilañs ; **2.** *geistig zurückgeblieben,* laban, diwezhat, diwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, warlerc'hiet, pampes, P. eus lost ar sizhun.
Zurückgebliebene(r) ag.k. g./b. : *geistig Zurückgebliebener,* dilerc'heg g.
Zurückgebliebenheit b. (-) : [mezeg.] dilerc'hegezh b., dilerc'hentez b.
zurückgehen V.gw. (ging zurück / ist zurückgegangen) : **1.** advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn, mont a-rekin ; *etwas an jemanden zurückgehen lassen,* distreiñ udb d'u.b. ; **2.** gouzizañ, diskenn, izelaat, digreskiñ, bihanaat, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, nebeutaat, kurzañ, koazhañ ; *die Flut geht zurück,* diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traeañ, mare tre a zo, ar mor a denn àr-dreñv ; *die Fluthöhe geht zurück,* digreskiñ a ra ampled ar mareoù-mor, menel a ra ar mor ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück,* dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen,* erru eo didud ar vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, koazhet-naet eo niver an dud er vro ; *der Glaube an Gott ist stark zurückgegangen,* un diskar bras a zo deuet war ar feiz ; *die Preise gehen zurück,* digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat) a ra ar prizioù, laoskaat a ra war ar prizioù, war zigresk emañ ar prizioù, war ziminu e ya ar prizioù, mont en diminu e ya ar prizioù, diskar a zo war ar prizioù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù, war ziskenn emañ ar prizioù ; *der Gezeitenhub geht zurück,* emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel, digreskiñ a ra ar mor, emañ ar mor o vervel ; **3.** kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ, mont war-dreñv, mont a-dreñv, mont war a-dreñv, dont àr-dreñv, dont a-dreñv, mont war-gil, mont a-gil, mont a-souz, mont war-souz, mont war-giz ;

hundert Jahre zurückgehen, mont kant vloaz war-dreñv ; **4.** distanañ, terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, terriñ war an-unan, koazhañ, kizañ ; *das Fieber geht zurück,* distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, kizañ, koazhañ) a ra an derzhienn, terriñ a ra war e derzhienn, terriñ a ra war an derzhienn.

Zurückgehen n. (-s) : souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., kizañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b., distro g./b., koazhadur g.

zurückgeleiten V.k.e. (geleitete zurück / hat zurückgeleitet) : *jemanden zurückgeleiten,* ambroug (mont gant, kompagnunekaat, mont da ambroug) u.b. betek e di, digêriañ u.b. betek e di.

zurückgestellt ag. : daleet, goursezet, ampellet.

Zurückgestellte(r) ag.k. g./b. : [lu] goursezour g.

zurückgewinnen V.k.e. (gewann zurück / hat zurückgewonnen) : **1.** adc'hounit, adperc'hennañ, aspiaouañ, daspiaouañ, adtapout ; *er hat sein Augenlicht zurückgewonnen,* deuet eo ar gweled dezhañ en-dro ; **2.** [tekn.] atoriñ.

zurückgezogen ag. : pell diouzh darempred an dud, en distro, en e bart e-unan, en e zigenvez, dibleustr, digenvez, dizarempred ; *zurückgezogen leben,* simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, na ober anad ebet, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom en distro, bevañ bac'het en e di, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, chom groc'het er gêr, bevañ klozet er gêr, luduenniñ, en em glenkañ en e di, en em gantañ en e di, en em glozañ en e di, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *sie lebten völlig zurückgezogen,* bevañ a raent en o unan paour.

Zurückgezogenheit b. (-) : digenvezded b., digenvezder g., digenvez g., distro g./b.

zurückgreifen V.k.d. (griff zurück / hat zurückgegriffen) : **1.** mont da glask ; *weit in die Vergangenheit zurückgreifen,* mont pell war-dreñv, mont da glask pell en amzer dremenet ; **2.** mont dezhi dre, ober gant ; *auf eine List zurückgreifen,* mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *auf alle verfügbaren Mittel zurückgreifen,* ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo.

zurückhaben V.k.e. (hat zurück / hatte zurück / hat zurückgehabt) : kaout en-dro, adkavout.

zurückhalten V.k.e. (hält zurück / hielt zurück / hat zurückgehalten) : **1.** herzel, fardellañ, derc'hel war ; *die Polizei hält die Menge zurück,* herzel a ra ar bolised ouzh an engroez a zo ; *wenn man sie nicht zurückhalten würde,* ma vefe laosket herr ganto ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück,* an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; **2.** *mit seiner Meinung zurückhalten,* derc'hel gant an-unan, derc'hel kloz war e vennozh, derc'hel kloz war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, moustrañ war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e galon, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozenneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; **3.** moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, derc'hel war, mougañ, herzel ouzh ; *seine Tränen zurückhalten,* moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht zurückhalten,* ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *seinen Zorn zurückhalten,* derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, euvriñ e fulor, moustrañ war e fulor, gwaskañ war e zroug, gorren e gounnar, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor) ; *zurückgehaltener Zorn,* imor arrelachet b. ; **4.** *jemanden zurückhalten,* derc'hel u.b., daleañ u.b., abuziñ u.b. , lakaat u.b. da zebriñ e amzer, dilerc'hiañ u.b.

V.em. **: sich zurückhalten** (hält sich (t-rt) zurück / hielt sich zurück / hat sich zurückgehalten) : derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan, en em ameniñ, derc'hel gant an-unan.

zurückhaltend ag. : emzalc'hek, emzalc'hus, hag a zalc'h gantañ, klozennek, goloet, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr da gaozeal, tavedek ; *er verhält sich zurückhaltend,* derc'hel a ra gantañ, hennezh ne gont ket e zoareoù, derc'hel a ra kloz war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloz war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurennek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozenneg eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù ; *sehr zurückhaltend,* distran, abaf, lentik-tre, a zalc'h gantañ, dic'hloar, emzalc'hus, kufun, kufunek, kuzhet.

Zurückhaltung b. (-) : **1.** emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b. ; *mit Zurückhaltung,* gant poell ; *er spricht ohne Zurückhaltung,* ur beg bras eo, ur genoù bras eo, ur genoù frank eo, solud e vez en e gomzoù, reut e vez en e gomzoù, hennezh a lavar reut an traoù, n'en deus kambr a-dreñv ebet ; **2.** evezhiegezh b., damlavar g.

zurückholen V.k.e. (hat zurückgeholt) : kerc'hat en-dro, adkemer, distreiñ war e giz.

zurückkämmen V.k.e. (hat zurückgekämmt) : kribañ war-dreñv.

zurückkaufen V.k.e. (hat zurückgekauft) : adprenañ, prenañ en-dro, eilprenañ.

zurückkehren V.gw. (ist zurückgekehrt) : advont, distreiñ, retorn, dont àr-dreñv, dont war-dreñv, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, distreiñ war e giz, dont war e giz ; *von irgendwoher nach Hause zurückkehren,* antren eus ul lec'h bennak ; *nach Hause zurückkehren,* distreiñ d'ar gêr, mont en-dro d'ar gêr ; *von der Jagd zurückkehren,* dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekehrt,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren,* distreiñ war tachenn ar gwirvoud ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkehrte, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren,* distreiñ da labourat war e vicher ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückkehren,* distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *zu den Seinen zurückkehren,* distreiñ da-douez e re nes, distreiñ da-douez e dud nes, distreiñ da-douez an dud nesañ d'e galon, distreiñ da-douez e garidi ; *zu Gott zurückkehren,* distreiñ ouzh Doue ; *er ist zu Gott zurückgekehrt,* distro eo ouzh Doue ; *zurückkehrende Flut,* mare trec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g.

zurückklappen V.k.e. (hat zurückgeklappt) : lemel kuit, tennañ, digeriñ, plegañ, diskenn : *das Verdeck eines Autos zurückklappen,* lemel kuit teltenn ur c'harr-tan, diskenn teltenn ur c'harr-tan.

zurückkommen V.gw. (kam zurück / ist zurückgekommen) : **1.** advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, distreiñ war e giz, retorn, dont àr-dreñv, dont war-dreñv ; *noch einmal zurückkommen,* addistreiñ ; *von irgendwoher nach Hause zurückkommen,* antren (antreal) eus ul lec'h bennak ; *von der Jagd zurückkommen,* dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam,* keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam,* pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *auf den rechten Weg zurückkommen,* distreiñ war an hent mat, dont en e stern ; *es hatte zwei Stunden gedauert, bevor er zurückkam,* bet e oa div eur oc'h ober e dro ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen,* deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur c'harrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit,* ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; **2.** V.k.d : [dre skeud.] *auf etwas zurückkommen,* distreiñ war ur c'hraf bennak, adlakaat ar gaoz war udb ; *kommen wir zur Sache zurück,* n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp war hor c'hraf.

zurückkönnen V.gw. (kann zurück / konnte zurück / hat zurückgekonnt) : **1.** gallout distreiñ, gallout retorn ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann,* ne wel ket distreiñ ken buan ; **2.** gallout distreiñ war e giz, gallout treiñ penn d'ar vazh, gallout trokañ penn d'ar vazh, gallout cheñch penn d'ar vazh, gallout cheñch bazh war an daboulin.

zurückkriegen V.k.e. (hat zurückgekriegt) : kaout en-dro ; *sein Geld zurückkriegen,* kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro ; *ich kriege noch zwei Franken zurück,* daou lur [suis] distro hoc'h.eus da reiñ din en-dro, daou lur [suis] hoc'h eus da reiñ din evit an distaol, daou lur [suis] hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteuler din.

zurücklassen V.k.e. (lässt zurück / ließ zurück / hat zurückgelassen) : **1.** dilezel, leuskel war e lerc'h, leuskel war e zilerc'h, leuskel eus e zilerc'h, leuskel en e zilerc'h, en em zispegañ [diouzh] ; **2.** [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, leuskel [u.b.] war e lerc'h, leuskel hent gant.

zurücklegen V.k.e. (hat zurückgelegt) : **1.** adlakaat en e blas ; **2.** lakaat war-dreñv ; **3.** *Geld zurücklegen,* restañ arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant en armerzh, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, sevel arc'hant, armerzhañ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *zurückgelegtes Geld,* arc'hant a-dreñv g. ; *sich einen Notgroschen zurücklegen,* lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz ; **4.** ober, ergerzhet, dibunañ ; *ein Stück Weg zurücklegen,* ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent ; *einen weiten Weg zurücklegen,* ober ur gazeliad vat (ur gwall ribinad) a hent, ober ur pennad (ur c'hwistad, ur flipad, un herrad, ur pezhiad, un tennad) mat a hent, ergerzhet ur pennad mat a hent, dibunañ ur pennad mat a hent, tennañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, c'hwistañ hent ; *an diesem Tag hatte er ein gutes Stück Weg zurückgelegt,* c'hwistet en doa un tamm brav a hent (un tamm mat a hent, ur pennad mat a hent, ur pezhiad mat a hent, ur gwall ribinad) en deiz-se, graet en doa ur pennad brav a hent en deiz-se ; *Meilen zurücklegen,* leviata ; *er hat fünf Kilometer zurückgelegt,* ergerzhet en doa pemp kilometr ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschritt zurücklegen,* ur redadenn a zaou gilometr o doa d'ober ; *wir haben die Hälfte des Weges nach Stuttgart zurückgelegt,* degouezhet omp hanter hent da Stuttgart, graet hon eus an hanter eus an hent a gas da Stuttgart.

Zurücklehnen. V.em. : **sich zurücklehnen** (hat sich (t-rt) zurückgelehnt) : **1.** plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv ; **2.** chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, ober grallig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, na ober glad, na ober netra gant e zaou

zorn, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, chom didalvez, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da lugudiñ, ober e gorf.

zurückliegen V.gw. (lag zurück / hat zurückgelegen) : *das liegt weit zurück,* pell 'zo abaoe ; *das liegt um Jahre zurück,* un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *ich erzähle euch von einer weit zurückliegenden Zeit,* komz a ran deoc'h eus a-bell.

zurückmelden V.em. : **sich zurückmelden** (hat sich (t-rt) zurückgemeldet) : reiñ da c'houzout ez eur distro.

zurückmüssen V.gw. (muss zurück / musste zurück / hat zurückgemusst) : rankout distreiñ.

zurücknehmen V.k.e. (nimmt zurück / nahm zurück / hat zurückgenommen) : **1.** askemer, adkemer ; **2.** tennañ ; *eine Ware zurücknehmen,* tennañ un draezenn (ur seurt marc'hadourezh) eus ar werzh ; **3.** distreiñ war, dont war ; *sein Versprechen zurücknehmen,* dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret (dislonkañ, distreiñ war) e bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, ober daou c'her eus unan, bezañ ganas d'e le, mankout d'e c'her, mont a-enep d'e c'her, terriñ e feiz, terriñ e c'her ; *seine Aussage zurücknehmen,* en em zislavaret, dont en-dro war e c'her, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù ; *ich nehme das Gesagte nicht zurück,* lavaret em eus an dra-se ha n'eus ket dislavar ganin, me n'on ket lavar-dislavar ; **4.** sonnañ ; *die Schultern zurücknehmen,* sonnañ e zivskoaz, c'hwezañ e vruched, bantañ he bronnoù ; **5.** [dre skeud.] terriñ, nullañ ; *ein Verbot zurücknehmen,* terriñ ur berz, nullañ un difenn.

zurückpfeifen V.k.e. (pfiff zurück / hat zurückgepfiffen) : c'hwibanat ouzh ; *seinen Hund zurückpfeifen,* c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban.

zurückprallen V.gw. (ist zurückgeprallt) : **1.** dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *der Ball prallt zurück,* adlammat a ra ar vell ; **2.** [fizik] dameuc'hiñ, disteurel.

zurückreichen V.k.d. (hat zurückgereicht) : *in etwas (t-rt) zurückreichen,* bezañ e orin e, bezañ bet savet e, dont eus.

V.k.e. (hat zurückgereicht) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro.

zurückreisen V.gw. (ist zurückgereist) : distreiñ eus e veaj.

zurückreißen V.k.e. (riss zurück / hat zurückgerissen) : tennañ war-dreñv, sachañ war-dreñv.

zurückrollen V.gw. (ist zurückgerollt) : ruilhal war-gil, distreiñ.

V.k.e. (hat zurückgerollt) : ruilhal en-dro, punañ.

zurückrücken V.k.e. (hat zurückgerückt) : souzañ, kilañ, kizañ ; *den Tisch zurückrücken,* souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol.

zurückrufen V.k.e. (rief zurück / hat zurückgerufen) : dec'hervel ; *ins Leben zurückrufen,* degas buhez en-dro en udb, degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, dihuniñ a-douez ar re varv, dasorc'hiñ, advevañ ; *jemandem etwas ins Gedächtnis zurückrufen,* degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. a udb, degas soñj d'u.b. a (eus) udb, degas eñvor d'u.b. a (eus) udb, memoriñ udb d'u.b., degas udb da eñvor u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b. ; *sich (t-d-b) etwas ins Gedächtnis zurückrufen,* degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, dont udb en-dro da eñvor an-unan, memoriñ udb ; *jemanden zur Pflicht zurückrufen,* distreiñ u.b. war an hent mat ; *einen Gesandten zurückrufen,* gervel ur c'hannadour da zistreiñ d'e vor ; *er wurde zurückgerufen,* dont a reas kannad dezhañ da zistreiñ d'e vro.

zurückschallen V.gw. (hat zurückgeschallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, dameuc'hañ, pebeilañ ; *meine Stimme schallt zurück,* pebeilañ a ra va mouezh, dasseniñ a ra va mouezh.

zurückschalten V.k.d. (hat zurückgeschaltet) : [kirri-tan] diskenn da, tremen da ; *in den zweiten Gang zurückschalten,* diskenn d'an eil tizh, tremen eus an trede tizh d'an eil.

zurückschaudern V.gw. (ist zurückgeschaudert) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ.

zurückschauen V.gw. (hat zurückgeschaut) : ober ur sell war-dreñv.

zurückscheuen V.gw. (ist zurückgescheut) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ.

zurückschicken V.k.e. (hat zurückgeschickt) : kas en-dro, distreiñ, digas, distreiñ war e giz ; *jemanden wieder irgendwohin zurückschicken,* distreiñ u.b. war e giz, digas u.b. war e giz, kas u.b. war e giz, kas u.b. en e roud ; *sie wurden zurückgeschickt,* graet e voe dezho distreiñ war o c'hiz.

zurückschieben V.k.e. (schob zurück / hat zurückgeschoben) : souzañ, kilañ, kizañ ; *den Tisch zurückschieben,* souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol.

zurückschlagen V.k.e. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : **1.** adkas gant un taol ; *den Ball mit der Faust zurückschlagen,* adkas ar vell gant un taol meilh-dorn ; **2.** lemel kuit, tennañ, diskenn ; *das Verdeck zurückschlagen,* lemel kuit teltenn ar wetur, diskenn teltenn ar wetur ; **3.** distekiñ, diarbenn, diharpañ, argas, diboulzañ, distreiñ war e giz ; *den Angriff zurückschlagen,* distekiñ (diarbenn, diharpañ, argas) an argaderien ; *der Feind wurde zurückgeschlagen,* diarbennet e voe an argader, distroet e voe an enebourien war o c'hiz.

V.gw. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : *zurückschlagen,* skeiñ d'e dro, distreiñ un taol, reiñ krog evit krog.

zurückschneiden V.k.e. (schnitt zurück / hat zurückgeschnitten) : benañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ ; *Bäume zurückschneiden,* benañ (krennañ, divleñchañ,

divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden,* rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli.

zurückschnellen V.gw. (ist zurückgeschnellt) : dilammat.

zurückschrauben V.k.e. (hat zurückgeschraubt) : [dre skeud.] krennañ, izelaat, rabatiñ war ; *seine Ansprüche zurückschrauben,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant.

zurückschrecken V.gw. ha V.k.d. (schrak zurück / ist zurückgeschreckt) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skamp, kaout aon rak, mont an Ankoù hebiou d'an-unan, kaout ur grenadenn, lammat krenadenn ar spont war e galon ; *vor nichts zurückschrecken,* na gaout aon rak mann ebet, na gaout aon rak netra, na ober forzh petra d'ober, na gaout aon rak e skeud, na gaout aon rak e anv, bezañ diabaf (disaouzan), bezañ un den a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal.

zurückschreiten V.gw. (schritt zurück / ist zurückgeschritten) : kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ.

zurücksehen V.gw. (sieht zurück / sah zurück / hat zurückgesehen) : ober ur sell war-dreñv, sellet àr e dreñv.

zurücksehnen V.em. : **sich zurücksehnen** (hat sich (t-rt) zurückgesehnt) : *sich nach etwas zurücksehnen,* sevel hiraezh gant an-unan d'udb, hiraezhiñ d'udb, bezañ gant an droug hirnez, kaout keuz bras d'udb, dioueriñ udb, keuziñ da, keuziñ war ; *sich nach seiner Jugend zurücksehnen,* keuziñ d'e yaouankiz ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen,* keuziñ war an amzer dremenet, keuziañ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall.

zurücksenden V.k.e. (sendete zurück / sandte zurück // hat zurückgesendet / hat zurückgesandt) : kas en dro, distreiñ d'ar c'haser.

zurücksetzen V.k.e. (hat zurückgesetzt) : **1.** adlakaat en e blas ; **2.** lakaat war-dreñv, kilañ, souzañ, kizañ ; *er fühlt sich von ihm zurückgesetzt,* hennezh a zo en e c'houloù, hennezh a zo a-dreuz e hent, en em santout a ra gwallziforc'het gantañ, en em santout a ra droukziforc'het gantañ ; **3.** lakaat a-gostez ; **4.** gwegañ, gwallegañ, gwallekaat, dilezel ; **5.** gourzezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhataat, tardañ, teuler termen d'ober udb ; **6.** *das Datum zurücksetzen,* deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ ; **7.** [kirri] souzañ a-dreñv.

V.em. **sich zurücksetzen** (hat sich (t-rt) zurückgesetzt) : azezañ pelloc'h war an adreñv, azezañ adreñvoc'h.

Zurücksetzung b. (-,-en) : **1.** digresk g., distaol g. ; **2.** daleererezh g., goursez g. ; **3.** dismegañs b.

zurückspringen V.gw. (sprang zurück / ist zurückgesprungen) : **1.** lammat war-dreñv ; **2.** dilammat.

zurückspulen V.k.e. ha V.gw. (hat zurückgespult) : punañ.

zurückstecken V.k.e. (hat zurückgesteckt) : **1.** adlakaat en e blas, adlakaat en e c'hodell ; **2.** [dre skeud.] *einen Pflock zurückstecken, ein paar Pflöcke zurückstecken,* diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, izelaat e glipenn, bukañ izeloc'h.

V.gw. (hat zurückgesteckt) : **1.** soublañ, plegañ, pladañ, kilañ ; **2.** diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, izelaat e glipenn.

zurückstehen V.gw. (stand zurück / hat zurückgestanden) : **1.** bezañ war-lerc'h, bezañ war-dreñv, kaout dale ; **2.** [dre skeud.] bezañ diwezhat, bezañ diwar-lerc'h, bezañ eus an diwar-lerc'h, bezañ warlerc'hiet ; **3.** bezañ en dilerc'h, dilañsañ.

zurückstellen V.k.e. (hat zurückgestellt) : **1.** souzañ, kilañ, kizañ ; *seinen Stuhl zurückstellen,* souzañ e gador a-dreñv, kilañ e gador, kizañ e gador ; **2.** dilerc'hiañ, diwezhataat, warlerc'hiañ ; *seine Uhr zurückstellen,* lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier, diwezhataat e eurier ; **3.** [lu] daleañ, goursezañ, goursezañ ober udb, kas da belloc'h, ampellañ, teuler termen d'ober udb.

Zurückstellung b. (-,-en) : [lu] daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., goursez g.

zurückstoßen V.k.e. (stößt zurück / stieß zurück / hat zurückgestoßen) : diarbenn, dizarbenn, diharpañ, argas, kas kuit, kas war-dreñv, divountañ, diboulzañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz.

zurückstrahlen V.gw. ha V.k.e. (hat zurückgestrahlt) : dameuc'hañ, disteurel.

Zurückstrahlung b. (-,-en) : dameuc'h g., luc'hdistaol g.

zurückströmen V.gw. (ist zurückgeströmt) : diskenn, digreskiñ, mont kuit, dichalañ, distekiñ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-souz ; *das Wasser strömt zurück,* diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour, digreskiñ a ra an dour ; *das Meer strömt zurück,* diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traeañ, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (àr-dreñv) ; *das Wasser strömt von den überschwemmten Feldern zurück,* dispegañ a ra ar mor diouzh ar parkeier, diveuziñ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier ; *die Menschen strömen vom Festplatz zurück,* dichalañ a ra tachenn ar gouel.

zurückstufen V.k.e. (hat zurückgestuft) : diskenn a garg, diskenn d'ur garg izeloc'h, diskenn a renk, diskenn d'ur renk izeloc'h.

zurücktaumeln V.gw. (ist zurückgetaumelt) : kilañ en ur drabidellañ, kizañ en ur drabidellañ, souzañ en ur dreuzigellañ, argilañ en ur horjellañ, kilañ en ur horellañ war e dreid, souzañ en ur vranskellat war e zivesker, argilañ en ur horjellat, argilañ en ur charigellañ.

zurücktragen V.k.e. (trägt zurück / trug zurück / hat zurückgetragen) : kas en-dro, distreiñ.

zurücktreten V.gw. (tritt zurück / trat zurück / ist zurückgetreten) : **1.** kilañ, souzañ, argilañ, kizañ, mont war-souz, mont a-rekin, dont a-dreñv ; **2.** *vor jemandem zurücktreten,* lezel u.b. da vont en e raok (Gregor) ; **3.** ober dilez, dilezel ur garg, reiñ e zilez, lakaat e zilez eus e garg, dilezel e garg, en em zigargañ, en em ziskargañ, emzigargañ, emzizerc'hel, mont er-maez a, dont er-maez

a ; *als Bürgermeister zurücktreten,* mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *von einem Amt zurücktreten,* dilezel ur garg, ober dilez eus ur garg, reiñ (lakaat) e zilez eus ur garg, mont er-maez a garg, dont er-maez a garg, dispegañ diouzh e garg ; *aus seinem Priesteramt zurücktreten,* en em zivelegiñ, divelegiñ, mont er-maez a veleg ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten,* graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab.

Zurücktreten n. (-s) : souz g., souzadenn b.

zurückverfolgen V.k.e. (verfolgte zurück / hat zurückverfolgt) : *etwas zurückverfolgen,* klask roudoù udb en amzer dremenet.

zurückverlegen V.k.e. (verlegte zurück / hat zurückverlegt) : kilañ, kizañ, souzañ, argilañ ; *sie werden ihr Feuer zurückverlegen,* sachañ a raint o zenn ganto, berraat a raint o zenn.

zurückversetzen V.k.e. (versetzte zurück / hat zurückverlsetzt) : **1.** diskenn a garg, diskenn d'ur garg izeloc'h, diskenn a renk, diskenn d'ur renk izeloc'h, izelaat ; *er wurde zurückversetzt,* diskennet a renk e voe, izelaet e voe ; **2.** *einen Schüler zurückversetzen,* adkas ur skoliad en ur c'hlas izeloc'h.

V.em. : **sich zurückversetzen** (versetzte sich zurück / hat sich (t-rt) zurückverlsetzt) : kounaat, eñvoriñ, memoriñ, soñjal en-dro e ; *sich im Geiste in seine Jugend zurückversetzen,* envoriñ (kounaat, memoriñ) amzer e yaouankiz, adkavout dre soñj amzer e yaouankiz, soñjal war e giz en e yaouankiz ; *sich um hundert Jahre zurückversetzen,* mont kant vloaz war-dreñv, mont kant vloaz war e giz.

zurückweichen V.gw. (wich zurück / ist zurückgewichen) : laoskaat, kilañ, kizañ, souzañ, argilañ, plegañ, tec'hel, kiladennañ, kiladegañ, puchañ, mont war-souz, dont a-dreñv, tennañ àr-dreñv, mont a-rekin, diluskañ ; *keinen Schritt zurückweichen,* na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ a-dreuz troad ; *er wird vor dir nicht zurückweichen,* ne souzo ket dirazout, ne dec'ho ket dirazout, ne yaro ket ganit ; *vor Schreck zurückweichen,* karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ.

Zurückweichen n. (-s) : kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argilerezh g., argiladeg b., kiz g., kizadeg b., kizadenn b., souz g, souzadenn b., distro g./b. ; *Zurückweichen des Meeres,* argilerezh ar mor g.

zurückweisen V.k.e. (wies zurück / hat zurückgewiesen) : argas, nac'h, nac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dizarbenn, dideurel, disteurel, dic'hrataat, distekiñ, lakaat er-maez, reiñ e zistag [d'u.b.] ; *jemandes Bitte zurückweisen,* na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; [gwir] *einen Zeugen zurückweisen,* nac'h (nac'hañ, diarbenn, disteurel) un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test ; *etwas als falsch zurückweisen,* dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin, dislavaret gevier.

zurückweisend ag. : nac'hus, pellaus, diarbennus.

Zurückweisung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g., distaolidigezh b., diarbennerezh g., enebiezh b. ; *Zurückweisung der Religion,* enebiezh ouzh ar relijion b.

zurückwerfen V.k.e. (wirft zurück / warf zurück / hat zurückgeworfen) : **1.** disteurel, distlepel, bannañ en-dro, dameuc'hiñ, dasskediñ, reflektiñ ; *der Schall wird als Echo zurückgeworfen,* degaset e vez ar son en-dro gant an heklev, dezrevellet e vez ar son gant an heklev ; **2.** diarbenn, dizarbenn, argas, diharpañ, disteurel, kas kuit, kas war-dreñv, diboulzañ, divountañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz ; **3.** argas, nac'h, nac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dideurel, disteurel, dic'hrataat, distekiñ ; **4.** warlerc'hiañ, daleañ.

Zurückwerfung b. (-,-en) : **1.** nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., refuz g., distaolidigezh b., diarbennerezh g. ; **2.** [fizik] reflektadur g., dassked g., dasskedadur g., dasskediñ g., reflektiñ g., dameuc'h g.

zurückwollen V.gw. (will zurück / wollte zurück / hat zurückgewollt) : kaout c'hoant distreiñ.

zurückzahlen V.k.e. (hat zurückgezahlt) : **1.** resteurel, daskoriñ, daskor, paeañ ; **2.** paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; *seine Schulden zurückzahlen,* diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm, en em ziendleañ tamm-ha-tamm ; **3.** [dre skeud.] *jemandem etwas zurückzahlen,* ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all, talvezout e zismegañs (e wall, ur gaou) d'u.b., reiñ e gement all d'u.b., kaout digoll eus udb digant u.b., reiñ kemm ouzh kemm, kas ar fresk d'ar gêr, kas ar freskad d'ar gêr, kas ar fresk da di u.b., kas an dorzh d'ar (er) gêr.

Zurückzahlung b. (-,-en) : restaolerezh g., daskor g.

zurückziehen V.k.e. (zog zurück / hat zurückgezogen) : **1.** kemer en-dro, tennañ en-dro, didennañ ; **2.** sachañ war-dreñv, kilañ, kizañ ; *ich hatte meinen Kopf zurückgezogen,* me em boa sachet va fenn ; **3.** nullañ, dislavaret ; *seine Aussage zurückziehen,* en em zislavaret, dont en-dro war e c'her, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù ; *eine Klage zurückziehen,* dislavaret e glemm, nullañ e glemm ; *sein Wort zurückziehen,* dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret e bromesa, bezañ lavar-dislavar, en em rebech, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù, mankout d'e c'her, ober daou c'her eus unan.

V.em. : **sich zurückziehen** (zog sich zurück / hat sich (t-rt) zurückgezogen) : **1.** en em dennañ, tennañ àr-dreñv, mont a-rekin, emdennañ, kuitaat, resediñ, dilezel, ober dilez eus, dispegañ diouzh ; *sich aus dem politischen Leben zurückziehen, sich von der Politik zurückziehen,* kuitaat ar vuhez politikel, dispegañ diouzh ar vuhez politikel, ober dilez eus e gargoù politikel, dilezel ar politikerezh ; *sich irgendwohin zurückziehen,* mont d'ul lec'h bennak, sachañ e lost en ul lec'h bennak ; *sich in die Einsamkeit zurückziehen,* tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, chom pell diouzh darempred an dud, ober ar goullo en-dro d'an-unan ; *sich in die Einsamkeit der*

Wüste zurückziehen, en em dennañ d'an dezerzh en e bart e-unan pell diouzh an dud ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen,* klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; [dre skeud.] *sich in sein Schneckenhaus züruckziehen,* mont bihanik, mont en e grogen, en em serriñ warnañ e-unan ; **2.** diskenn, mont kuit, dichalañ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-souz, distekiñ, diluskañ ; *das Wasser zieht sich zurück,* diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück,* diveuziñ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dispegañ a ra ar mor diouzh ar parkeier ; *das Meer zieht sich zurück,* diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traeañ, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (àr-dreñv), distekiñ a ra ar mor ; *das Meer hat sich ganz schön zurückgezogen,* ar mor a zo izelaet-mat.

Anv-gwan verb II : **zurückgezogen** *zurückgezogen leben,* tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Zurückziehung b. (-,-en) : **1.** kiladenn b., kiladeg b., argiladenn b., argiladeg b., souz g., souzadenn b. ; **2.** lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., tennadur g. ; **3.** [dre skeud.] dianzavadur g., freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b.

zurückzucken V.gw. (ist zurückgezuckt) : lammat war-dreñv.

Zuruf g. (-s,-e) : galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., geltadenn b., youc'hadenn b., youc'h b., huch g., huchad g., huchadenn b., chouadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., garm-galv g. ; *durch Zuruf ernannt werden,* bezañ anvet dre youc'h an holl ; *Abstimmung durch Zuruf,* votadeg (mouezhiadeg) dre youc'h b. ; [eskemmdi] *auf Zuruf,* war enkant.

zurufen V.gw. : (rief zu / hat zugerufen) : huchal, hopal, krial ; *ruf ihnen zu, sie sollen nach Hause,* kri anezho en ti, kri dont d'ar gêr, hop dezho dont d'ar gêr, youc'h warno ma teuint d'ar gêr.

Zurüstung b. (-) : darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbaroù lies., kempennoù lies., diwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies., darbaradennoù lies., darbarerezh g.

zurzeit Adv. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] evit ar mare, bremañ, evit bremañ, evit ar c'houlz, d'ar mare-mañ, d'ar c'houlz-mañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, en devezhioù-man, evit an deizioù, en amzer-mañ, en amzer-vremañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren ; *er hat es zurzeit leicht,* emañ o tebriñ e vara gwenn.

Zusage b. (-,-n) : **1.** asant g., asantadenn b., asantadur g., aotre g., asantadur g., aotreadur g., aotreadenn b. ; *mündliche Zusage,* asant (aotre, asantadur, aotreadur) dre gomz g., aotreadenn dre gomz b. ; **2.** promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g.

zusagen V.gw. (hat zugesagt) : **1.** sevel a-du, asantiñ ; *hoffentlich wird er zusagen !* gant asantiñ a raio ! ; **2.** grataat, prometiñ ; *er hat anderswo zugesagt,* un emgav en deus dija e lec'h all.

V.k.e. (hat zugesagt) : **1.** lavaret ; *jemandem die Wahrheit auf den Kopf zusagen,* lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz e c'henoù, lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz (en) e zaoulagad (Gregor), kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., komz didortilh ouzh u.b., na ober a c'henoù bihan evit lavaret ar wirionez d'u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b.

2. grataat, prometiñ ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt,* prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod.

V.k.d. (hat zugesagt) : plijout, dereout, faotañ ; *das sagt mir nicht zu,* ne blij ket din, kement-se n'eo ket mat din, n'eo ket an dra-se diouzh va doare (diouzh va dere, em dere, diouzh va mod, diouzh va faltazi), kement-se ne faot ket din ; *das sagt mir zu,* dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, diouzh va diviz eo, em diviz emañ, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, diouzh va faltazi eo, diouzh va mod eo, kement-se a faot din ; *wenn es Ihnen zusagt !* mard eo da ganeoc'h !

Anv-gwan verb I : **zusagend** *eine zusagende Antwort,* ur respont gant ya g., ur respont a-du g., un asant g., un asantadur g.

zusammen Adv. : **1.** a-gevret, e-kevret, en ur gevret, kevret, asambles, kumun, ez kumun, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, en ur geñver, en ur gichen, a-unan, a-unvan, a-unstroll, en ur stern, d'un dro, boutin, e boutin, en ul lod, a-gor, ken- ; *sie haben zusammen ein Buch geschrieben,* skrivet o doa ul levr a-gevret ; *zu Abend aßen sie zusammen,* koan a voe etrezo ; *er geht zusammen mit seinem Freunde in die Berge,* mont a raio d'ar menezioù a-unan gant e vignon, mont a raio e vignon d'ar menezioù war un dro gantañ, mont a raio d'ar menezioù kevret gant e vignon ; *sie kommen jeden Mittwoch zusammen,* en em vodañ a reont bep Merc'her ; *er saß mit den anderen zusammen,* azezet e oa e-touez ar re all, azezet e oa en ul lod gant ar re all ; *sie haben beide zusammen gegessen,* debret o doa an eil gant egile ; *er ist mit ihr zusammen,* darempredi a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie sind zusammen,* en em hentiñ a reont, en em zarempredi a reont, en em heuliañ a reont ; *sie halten fest zusammen,* derc'hel a reont mat an eil d'egile, ar re-se a zo an eil dindan egile, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em ober a reont evel gwenn ha melen, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, ar re-

se a zo a-unan ; *alle zusammen,* holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl en ur gevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, en ur pezh.
2. en holl, etre-holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm ; *das macht zusammen zehn Franken (aus),* dek lur suis e vo en holl (etre-holl).
zusammen- : rakverb rannadus hag a verk : **1.** an tolpadur ; **2.** an distruj.
Zusammenarbeit b. (-) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g., labour boutin g., labour e boutin g., kenstriv g. ; *Asiatisch-Pazifische Wirtschaftliche Zusammenarbeit,* Kevredad Kenlabour Ekonomikel Azia-Meurvor Habask g.
zusammenarbeiten V.gw. (hat zusammengearbeitet) : kenlabourat, keveliñ, labourat a-gevret, labourat en ur ser, labourat ez kumun, kenober, kenoberiañ, ober ur c'henstriv, labourat boutin, laboutat e boutin.
zusammenarbeitend ag. : kenlabourus.
zusammenballen V.k.e. (hat zusammengeballt) : **1.** krugellañ, berniañ, gwrac'hellat, tolzennañ, gronnañ, tolpañ, tolzennañ, kengevrediñ, kenfetisaat ; **2.** [dre skeud.] kengreizañ, tolpañ.
V.em. : **sich zusammenballen** (hat sich (t-rt) zusammengeballt) : **1.** tolzennañ, gronnañ, tolpañ, kenfetisaat, kengevrediñ ; *Wolken ballen sich zusammen,* koabrenniñ a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), lug e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; **2.** pellenniñ.
Zusammenballung b. (-,-en) : **1.** tolzennadur g., tolzennad b., gronnad g., tolpad g., krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b., kendorpezenn b., kenfetisadur g., torpez str. ; **2.** kengreizañ g. ; *technische Zusammenballung,* kengreizañ teknikel g.
Zusammenbau g. (-s) : dastumad g., dastumadenn b., kenstroll g., kenstrollad g.
zusammenbauen V.k.e. (hat zusammengebaut) : sevel, frammañ, kenstrollañ.
zusammenbeißen V.k.e. (biss zusammen / hat zusammengebissen) : stardañ ; *vor Schmerz die Zähne zusammenbeißen,* moustrañ (derc'hel) war e boan, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù.
zusammenbekommen V.k.e. (bekam zusammen / hat zusammenbekommen) : gallout bodañ, gallout dastum, gallout sevel.
zusammenberufen V.k.e. (berief zusammen / hat zusammenberufen) : bodañ, gervel, kengervel ; *ein Konzil zusammenberufen,* bodañ ur sened-Iliz.
Zusammenberufung b. (-,-en) : kengalv g., galvadenn b., galvadeg b.
zusammenbeugen (hat zusammengebeugt) **/ zusammenbiegen** (bog zusammen / hat zusammengebogen) V.k.e : kenstouiñ.
V.em. : **sich zusammenbeugen** (hat sich (t-rt) zusammengebeugt) **/ sich zusammenbiegen** (bog sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengebogen) : kenstouiñ.
zusammenbinden V.k.e. (band zusammen / hat zusammengebunden) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, lakaat stag-ouzh-stag, eren, keneren, liammañ, kenliammañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, stagellañ, strollañ, kenstrollañ ; *Reisig zusammenbinden,* fagodiñ keuneud, fagodiñ.
Zusammenbinden n. (-s) : tortelladur g.
zusammenblasen V.k.e. (bläst zusammen / blies zusammen / hat zusammengeblasen) : seniñ an emvodañ, kleroniñ evit gervel d'en em dolpañ, kleroniñ evit gervel d'an emvod, kleroniñ evit rastellat e dud.
zusammenbleiben V.gw. (blieb zusammen / ist zusammengeblieben) : chom a-gevret, chom asambles, chom en ur ser.
zusammenbrauen V.k.e. (hat zusammengebraut) : aozañ, fardañ, fichañ, terkañ.
V.em. : **sich zusammenbrauen** (hat sich (t-rt) zusammengebraut) : en em zastum, goriñ, sevel, gouennañ, bezañ e gor ; *ein Wetter braut sich zusammen, ein Gewitter braut sich zusammen,* luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti ; *ein Komplott braut sich zusammenn,* un irienn a zo e gor ; *es braut sich etwas zusammen,* emañ ar forn o c'horiñ, 'm eus aon - amañ ez eus trubuilh e gor, 'm eus aon - bec'h (jeu) a vo a-benn nebeut, 'm eus aon - emañ hon toaz e go, 'm eus aon - ur c'hoari bennak a zo en hent, 'm eus aon - amañ ez eus ur gwall daol d'en em gavout.
zusammenbrechen V.gw. (bricht zusammen / brach zusammen / ist zusammengebrochen) : **1.** kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, kouezhañ a-stok-korf, kouezhañ a-flav, diflakañ, flakañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, flodiñ, fontañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, pilat, disac'hañ, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont da beurgoll, freuzañ, frigasañ ; *als er dann vor der Treppe stand, brach er zusammen,* pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas (e kouezhas evel ur sac'had eskern, e kouezhas evel ur sac'had loaioù, e kouezhas a-stok-korf, e kouezhas a-stok e lañjer, e kouezhas a-flav) ; *unter der Last zusammenbrechen,* frediñ, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, c'hwitañ dindan ar bec'h ; *sein ganzes Abwehrsystem ist*

zusammengebrochen, e zifenn a zo aet da netra, e zifenn a zo aet war netra, e zifenn a zo aet er sac'h, e zifenn a zo aet da vann ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen,* e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen,* reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan ; **2.** dic'hoanagiñ, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, dinerzhañ ; *seelisch zusammengebrochen,* dic'hoanag, dic'hoanaget, dinerzhet da vat, digalonekaet-naet, fallgalonet, krog an digalon ennañ, kouezhet e veudig en e zorn, strinket an trebez war-lerc'h ar billig gantañ ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen,* dinerzhet a gorf hag a ene, skuizh korf hag ene.

zusammenbringen V.k.e. (brachte zusammen / hat zusammengebracht) : lakaat da gengejiñ, dastum, kendastum, bodañ, sevel, tolzennañ, gronnañ, kenstrollañ, tolpañ, unaniñ, unvaniñ ; *die Beiden zusammenbringen,* jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal ; *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen,* ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh.

Zusammenbruch g. (-s,-brüche) : **1.** dismantridigezh b. ; [istor] *nach dem Zusammenbruch des dritten Reiches,* goude dismantridigezh an trede Reich ; *vom Zusammenbruch bedroht,* brall-divrall war e sichenn, o kinnig kouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e boull, prest da gouezhañ en e buch, e-tailh da gouezhañ en e douez, darev da gouezhañ en e vern, en arvar da bilat, o kinnig disac'hañ, erru peñse ; **2.** diwaskadenn b., dic'hoanag g., digalon g. ; *Nervenzusammenbruch,* diwaskadenn b., barr-izelvred g., barrad kleñved nervennoù g., taol nervennoù g. ; **3.** [kenwerzh.] freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g.

zusammenbündeln V.k.e. (hat zusammengebündelt) : eren, liammañ, stagañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, strobañ.

Zusammenbündeln n. (-s) : tortelladur g.

zusammendrängen V.k.e. (hat zusammengedrängt) : **1.** stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, enkaat, enkañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ ; **2.** [dre skeud.] sevel an diverrañ, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus.

V.em. : **sich zusammendrängen** (haben sich (t-rt) zusammengedrängt) : mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ ; *die Leute drängen sich in der U-Bahn zusammen,* ur mac'h bras a bobl a zo er metro, un houl hag ur mac'h a zo er metro, sac'h-àr-vac'h emañ an dud er metro, en em waskañ an eil egile a ra an dud er metro.

Anv-gwan verb II : **zusammengedrängt a)** sac'h-àr-vac'h, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, krog an eil en egile, war enk, en enk, gwasket ; **b)** [dre skeud.] fraezh ha berr.

zusammendrehen V.k.e : kordigellañ, korvigellañ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortigellañ, tortilhañ, treiñ ; *zusammengedrehte Schnur,* pañs g., kordenn bañsek b.

zusammendrücken V.k.e. (hat zusammengedreht) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bresañ, foulañ, gourfouliñ, kouchañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen,* ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.

V.em. : **sich zusammendrücken** (haben sich (t-rt) zusammengedrückt) : en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ.

zusammenducken V.em. : **sich zusammenducken** (haben sich (t-rt) zusammengeduckt) : **1.** kenstouiñ ; **2.** kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, tamolodiñ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *das Dorf liegt zusammengeduckt im Tal,* emañ ar gêriadenn en he c'hluch e-kreiz an draoñienn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñienn.

zusammeneilen V.gw. (sind zusammengeeilt) : deredek, delammat, en em dolpañ d'an druilh drask, en em vodañ d'an druilh, en em dolpañ dillo, en em vodañ gant mall (gant hast, gant herr) bras, en em dolpañ gant herr, en em vodañ gant hastidigezh vras, en em dolpañ gant prez vras, en em vodañ tizh-ha-tizh, en em vodañ tizh-ha-taer, en em dolpañ a-dizh hag a-dag, en em dolpañ a-dizh hag a-dro, en em vodañ diwar dizh, en em vodañ difrae-kaer, en em vodañ gant difrae bras, en em vodañ gant diere, en em dolpañ diwar herr, en em vodañ buan-ha-buan, en em vodañ prim-ha-prim, en em vodañ trumm-ha-trumm, en em vodañ dre hast, en em dolpañ a-brez-kaer, en em vodañ a-benn-herr, en em vodañ a-herr-kaer, en em vodañ d'ar flimin-foeltr, en em dolpañ a-daol-herr, en em dolpañ a-brez-herr, en em dolpañ en herr, en em vodañ gant dillo bras.

zusammenfahren V.gw. (fährt zusammen / fuhr zusammen / ist zusammengefahren) : tridal, trivliañ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, mont an Ankoù hebiou d'an-unan.

Zusammenfahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g.

Zusammenfall g. (-s,-fälle) : **1.** dismantridigezh b., disac'hadur g., disac'hadeg b., diskar g. ; **2.** *zeitlicher Zusammenfall*, kendegouezh g., kendarvoud g.

zusammenfallen V.gw. (fällt zusammen / fiel zusammen / ist zusammengefallen) : **1.** koazhañ, mont e koazh, gouzizañ, flakañ, disac'hañ, flodiñ, freuzañ, frigasañ ; *wenn die Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie in sich zusammen,* un tamm mat a goazh a zeu en avaloù-douar pa vezont poazhet e-pad pell amzer ; **2.** kendegouezhout, kendereout.

Zusammenfallen n. (-s) : kendegouezh g., kendarvoud g., taol-degouezh g., kendereadegezh b.

zusammenfalten V.k.e. (hat zusammengefaltet) : plegañ ; *die Zeitung zusammenfalten,* plegañ ar gelaouenn.

zusammenfassen V.k.e. (hat zusammengefasst) : **1.** sevel an diverrañ, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, berrzastum, lakaat e berr, sintezekaat, kenlakaat, divrazañ, ober un divrazañ eus, mont dre verr, reiñ un

diverrañ eus, ober un diverrañ eus ; *einen Artikel zusammenfassen,* reiñ un diverrañ eus ur pennad skrid, ober un diverrañ eus ur pennad skrid ; *er hat seine Aufsätze in einem Band zusammengefasst,* dastumet en deus e bennadoù-skrid en ul levrenn ; **2.** [dre skeud.] *seine Gedanken zusammenfassen,* en em zastum, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, sipañ e spered ; **3.** [preder., Hegel] kendezenniñ, kendodiñ.
V.em. : **sich zusammenfassen** (hat sich (t-rt) zusammengefasst) : **1.** lavaret e soñj krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, lavaret e soñj en ur ger krenn, diverrañ, troc'hañ berr, lavaret berr ; **2.** divorfilañ, divorzañ, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch.
zusammenfassend ag. : berrzastum(et), berr, prim.
Adv. : berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger krenn, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù.
Zusammenfassung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., krennadur g., diverradur g., diverrañ g., damsell g., divraz g., berradur ur skrid g. ; **2.** unanadur g., unanidigezh b., unvanadur g.
zusammenfegen V.k.e. (hat zusammengefegt) : reiñ un taol skub da.
zusammenfinden V.em. : **sich zusammenfinden** (fanden sich zusammen / haben sich (t-rt) zusammengefunden) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; **2.** kengejiñ, emgejañ, en em gavout an eil gant egile, en em gavout asambles.
zusammenflechten V.k.e. (flicht zusammen / flocht zusammen / hat zusammengeflochten) : kenblezhañ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ.
zusammenflicken V.k.e. (hat zusammengeflickt) : *etwas zusammenflicken,* turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., trikarmadiñ udb., ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, greiañ udb, ober un dres d'udb, paseadenniñ udb., feuzañ udb, kempenn udb, rapariñ udb.
zusammenfließen V.gw. (flossen zusammen / sind zusammengeflossen) : **1.** kemberiñ, meskañ o doureier, en em gavont an eil gant egile (gant eben), kejañ, dont d'en em unaniñ ; **2.** [dre skeud.] kemmeskañ, kendeuziñ ; **3.** *zusammenfließender Hautausschlag,* dispuilh kendalc'hek g.
Zusammenfluss g. (-es,-flüsse) : kember g., kemberadur g., kejerezh g., kendeuzadur g., forc'h b., forc'h div stêr b., fourch-dour g. ; *Zusammenfluss zweier Meeresströmungen,* tagell b.
zusammenfügen V.k.e. (hat zusammengefügt) : juntañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strollañ, kenstrollañ, strollañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, keneren, kevrediñ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile ; *er hat die zwei Teile zusammengefügt,* frammet en deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *die Stufen sind locker zusammengefügt,* disjoent eo an derezioù ; *zusammengefügt,* joentr. ; *Dinge paarweise zusammenfügen,* parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo.
zusammenfügend ag. : stagus.
Zusammenfügung b. (-,-en) : skarvadur g., strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., koubladur g., kenlakadur g.
zusammenführen V.k.e. (hat zusammengeführt) : lakaat da gengejiñ, dastum, bodañ, tolzennañ, gronnañ, tolpañ, pennegiñ.
Zusammenführung b. (-,-en) : tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g.
zusammengedrängt ag. : **1.** fetis, kompakt, tuzum ; **2.** sac'h-àr-vac'h, krog an eil en egile, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, war enk, en enk, gwasket ; **3.** [dre skeud.] fraezh ha berr.
zusammengehen V.gw. (ging zusammen / ist zusammengegangen) : **1.** mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser, mont en ur gompagnunezh ; **2.** aparchantañ, klotañ, mont mat, mont klenk, mont c'hwek, mont mistr, bezañ jaojapl, kenglotañ, kordañ, diazezañ brav ; **3.** skoanañ, koazhañ, en em zastum, teuziñ.
zusammengehören V.gw. (haben zusammengehört) : aparchantañ, bezañ kevreet, bezañ kenstag, bezañ unvan, bezañ kar, bezañ kengret, bezañ a-unan ; *diese zwei Schuhe gehören nicht zusammen,* an div votez-mañ a zo dispar, an div votez-mañ a zo a bep foar.
zusammengehörig ag. : kevreet, kenstag, unvan.
Zusammengehörigkeit b. (-) : aparchant g., nesañded b., dedennadur g., kengred g., kengredoniezh b., kenstag g., kenstagusted b., unaniezh b., kerentiezh b., boutinder g., boutinded b.
Zusammengehörigkeitsgefühl n. (-s,-e) : spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.
Zusammengepferchtsein n. (-s) : meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha displijus abalamour d'an niver a dud b.
zusammengeraten V.gw. (gerieten zusammen / sind zusammengeraten) : kregiñ da skeiñ, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo, sevel taolioù etrezo, sevel saka-maout etrezo.
zusammengesellen V.em. : **sich zusammengesellen** (gesellten sich zusammen / haben sich (t-rt) zusammengesellt) : kenstrollañ, kevrediñ, keveliñ, en em gevreañ, en em strollañ.
zusammengesetzt ag. : kevrennek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek, liesrann, liesrannek, kenaozet, kedelfennet, kenstrollat ; *zusammengesetztes Wort,* liesger g., ger kevrennek g. ; *zusammengesetzter Satz,* lavarenn gevrennek b. ; *zusammengesetzte Verbform,* furm verb kevrennek b., furm verb kenstrollat b. ; *zusammengesetzte Konjunktion,* stagell gevrennek b. ; *zusammengesetzter Syllogismus,* silogism kevrennek g. ; *zusammengesetztes Bild,* skeudenn gemmesk b.
zusammengewachsen ag. : stag-ha-stag, kenstag, kenstagus.
zusammengewürfelt ag. : mesket, liesseurt, diseurt, kemmesk ; *eine bunt zusammengewürfelte*

Reisegesellschaft, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk lies.
zusammenhaben V.k.e. (hat zusammen / hatte zusammen / hat zusammengehabt) : *etwas zusammenhaben,* bezañ dastumet udb ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen,* bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prenin ur c'harr-tan.
zusammenhaken V.k.e. (hat zusammengehackt) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.
Zusammenhalt g. (-s,-e) : **1.** kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; **2.** kengred g., keneilded b., kamaladegezh b. ; **3.** *sozialer Zusammenhalt,* kenemglev sokial g.
zusammenhalten V.gw. (hielten zusammen / haben zusammengehalten) : **1.** bezañ kevreet, bezañ kenstag ; **2.** [dre skeud.] bezañ kengret, bezañ unanet, bezañ unvan, bezañ a-unan, bezañ a-unvan, bezañ plaen an traoù etrezo ; *sie halten zusammen wie Pech und Schwefel,* gwall vignoned int, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em ober a reont evel gwenn ha melen, àr an hevelep neudenn emaint.
V.k.e. (hält zusammen / hielt zusammen / hat zusammengehalten) : **1.** derc'hel kenstag, derc'hel kevreet, derc'hel en e blom, derc'hel stag, liammañ ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen,* an ibilioù a zalc'h an armel ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen,* ur sac'h goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; **2.** keñveriañ, lakaat a-dal, lakaat keñver-ha-keñver, paraviziñ ; **3.** espern, arboellañ, armerzh, damantiñ da.
Zusammenhang g. (-s,-hänge) : **1.** kenstag g., kenstagadur g., kemperzh g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kennaskted b., kennask g., darempred g., arroud g., kenarroud g., kenere g., liamm g., liammadenn b., poell g., kempoell g., kerentiezh b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g. ; *in direktem Zusammenhang mit etwas stehen,* bezañ e kendave gant udb ; *bei diesem Zusammenhang, in diesem Zusammenhang,* an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se, war se ; *ohne Zusammenhang mit,* distag diouzh, hep liamm gant, hep liammadenn gant ; *aus dem Zusammenhang gerissen,* dibrepos, hep delc'her kont eus an degouezhioù, hep reiñ a fed d'an ardremez, hep reiñ a fed d'ar c'henarroud, hep reiñ a fed d'ar gendestenn, distag diouzh e genarroud, amzere ; *kausaler Zusammenhang, Zusammenhang von Ursache und Wirkung,* darempred abeg-efed g., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; **2.** [lenn.] kendestenn b., kenarroud g. ; **3.** [fizik, mat.] keflen g., keflended b. ; *linearer Zusammenhang,* keflen linennek g., keflended linennek b. ; *monotoner Zusammenhang,* keflen unton g., keflended unton b. ; **4.** [dre skeud.] *den Zusammenhang verlieren,* koll poell e neudenn, koll poell e gudenn.
zusammenhängen (hing zusammen / hat zusammengehangen) / zusammenhangen (hängt zusammen / hing zusammen / hat zusammengehangen) V.gw. : **1.** bezañ peg an eil ouzh egile ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen,* c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; **2.** bezañ kenstag ouzh, bezañ kevreet gant, dont da-heul, bezañ liammet gant, tennañ da, klevet ouzh ; *das hängt mit seiner Krankheit zusammen,* kement-se a zo un dilerc'h eus (a zo liammet gant) e gleñved, kement-se a glev diouzh e gleñved, kement-se a denn d'e gleñved ; *alles hängt zusammen !* yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas ! pep tra a zo stag an eil ouzh egile !
zusammenhängend ag. : stag-ha-stag, unanet, a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenere, kennask, kenstag, kenstagus, didroc'h.
zusammenhanglos ag. : digempoell, digendalc'h, diere, diliamm, dizunvan, besk.
Zusammenhanglosigkeit b. (-) : digempoell g., digempoellded b., digendalc'h g., dizunvaniezh b.
zusammenharken V.k.e. (hat zusammengeharkt) : rastellat ; *Laub zusammenharken,* rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell.
zusammenhauen V.k.e. (hieb zusammen / haute zusammen // hat zusammengehauen) : **1.** disparfoeltrañ, distrilhañ, krazañ naet ; *die Feinde zusammenhauen,* disparfoeltrañ an enebourien, falc'hat an enebourien evel ma ra falc'her ar geot er prad, krazañ naet an enebourien, flastrañ rac'h an enebourien, distrilhañ prop ha kempenn an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o lazh d'an enebourien, pladañ an enebourien ; **2.** P. grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].
zusammenhäufen V.k.e. (hat zusammengehäuft) : yoc'hañ, krugellañ, berniañ, gwrac'hellat, tolzennañ, gronnañ, tolpañ ; *sie hatten die Kleidungsstücke zusammengehäuft,* dastumet o doa an dilhad en un douez, graet o doa ur strobad gant an dilhadoù.
Zusammenhäufung b. (-,-en) : krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b., tolzennadur g., gronnad g., tolpad g., yoc'hadur g.
zusammenheften V.k.e. (hat zusammengeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ ; *Blätter zusammenheften,* krafañ folennoù, skrafañ folennoù.
zusammenheilen V.gw. (ist zusammengeheilt) : [askorn torr] adstagañ, dont da soudañ, dont da genstagañ.
zusammenholen V.k.e. (hat zusammengeholt) : dastum.
zusammenkauern V.em. : **sich zusammenkauern** (hat sich (t-rt) zusammengekauert) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *zusammengekauert,* daoudortet, daougromm ; *sich vor lauter Kälte zusammenkauern,* tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.
Zusammenkauern n. (-s) : emzastum g.

Zusammenkauf g. (-s,-käufe) : rastellerezh g.
zusammenkaufen V.k.e. (hat zusammengekauft) : prenañ a-vras, rastellat.
zusammenkehren V.k.e. (hat zusammengekehrt) : **1.** *etwas zusammenkehren,* reiñ un taol skub d'udb, reiñ un taol skubell da leur udb ; **2.** ober ur bern gant ar skubadurioù, ober ur bern gant ar skubien ; *Laub mit der Harke zusammenkehren,* dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù.
zusammenklammern V.k.e. (hat zusammengeklammert) : kenstagañ gant krapinelloù, krapañ, krapinellañ.
Zusammenklang g. (-s,-klänge) : klotad g., kendon g., heson g., hesonerezh g., anao b., hesoniezh b., kensoniezh b., kensonerezh g., kenson g., unson g., kengan g. ; *der Zusammenklang der Töne,* aozadur ar sonioù g., ar gensonegezh b.
zusammenklappbar ag. : plegus, hebleg.
zusammenklappen V.k.e. (hat zusammengeklappt) : plegañ.
V.gw. : P. bezañ tanailhet, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ brevet e gorf, bezañ brev, bezañ divi, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ distronket-holl, bezañ broustet e gorf, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, chom motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.
zusammenklauben V.k.e. (hat zusammengeklaubt) : dastum gant mil boan, pennaouiñ.
zusammenkleben V.k.e. (hat zusammengeklebt) : pegañ an eil ouzh egile, spegañ an eil ouzh egile, kaotañ an eil ouzh egile, daspegañ, kenbegañ.
V.gw. : bezañ peg an eil ouzh egile, chadenniñ.
Zusammenkleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g.
zusammenklingen V.gw. (klang zusammen / hat zusammengeklungen) : kendoniañ ; *das klingt gut zusammen*, kenson eo an dra-se.
zusammenklingend ag. : heson, hesonek, hesonus, kenson, kensonel, kensonus, kendoniek, kerzennek, flour.
zusammenknäueln V.k.e. (hat zusammengeknäuelt) : polotenniñ.
zusammenkneifen V.k.e. (kniff zusammen / hat zusammengekniffen) : serriñ, stardañ ; *die Lippen zusammenkneifen,* bezañ genoù treut gant an-unan, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zusammengekniffene Lippen,* genoù treut g. ; *die Backen zusammenkneifen,* stardañ e beñsoù.
zusammenknoten V.k.e. (hat zusammengeknotet) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.
zusammenknüllen V.k.e. (hat zusammengeknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, krosal, malhotiñ ; *zusammengeknüllt,* jog, joget, gwrac'hellet, rodellet.
Zusammenknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.
zusammenknüpfen V.k.e. (hat zusammengeknüpft) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.
Zusammenknüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.
zusammenkommen V.gw. (kam zusammen / ist (sind) zusammengekommen) : **1.** en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, goursezal, bodennañ, bodadennañ, emgejañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; **2.** kengejiñ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, erruout an eil gant egile, skoulmañ ; **3.** *da kommt schon einiges zusammen,* a-benn ar fin e ra ur gont vrav.
Zusammenkommen n. (-s) : kendegouezh g., kendarvoud g., taol-degouezh g.
zusammenkoppeln V.k.e. (hat zusammengekoppelt) : koublañ.
zusammenkrachen V.gw. (ist zusammengekracht) : **1.** kouezhañ en e boull (en e buch, en e vern, en e douez) gant strap bras, frigasañ gant strap bras, kouezhañ evel ur pakad loaioù ; **2.** mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout.
zusammenkrampfen V.em. **sich zusammenkrampfen** (hat sich (t-rt) zusammengekrampft) : dont bihan, en em zastum, stardañ, bihanaat ; *mir krampft sich das Herz zusammen,* santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon.
zusammenkratzen V.k.e. (hat zusammengekratzt) : dastum gwenneg-ha-gwenneg.
zusammenkriegen V.k.e. (hat zusammengekriegt) : gallout bodañ, gallout dastum, gallout sevel.
zusammenkrümmen V.em. : **sich zusammenkrümmen** (hat sich (t-rt) zusammengekrümmt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù.
zusammenkugeln V.em. : **sich zusammenkugeln** (hat sich (t-rt) zusammengekugelt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkugeln,* tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.
Zusammenkunft b. (-,-künfte) : emgav g., emgej g., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., dastumadeg b., etreweladenn b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., kejadenn b., tolpadenn b., emwel g., emweladenn b. ; *eine Zusammenkunft vereinbaren,* merkañ an eur hag al lec'h evit en em welet, deiziañ un emgav, deiziañ un emwel ; *Zusammenkunft am Abend,* beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *Teinehmer an einer Zusammenkunft am Abend,* filajour g.
zusammenkuscheln V.em. : **sich zusammenkuscheln** (hat sich (t-rt) zusammengekuschelt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ,

kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln,* tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenkuscheln,* ober souchig en e wele.

zusammenläppern V.em. : **sich zusammenläppern** (hat sich (t-rt) zusammengeläppert) : dont d'ober bern tamm-ha-tamm, fonnaat ; P. *es läppert sich so zusammen,* an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Zusammenlauf g. (-s) : **1.** tolpad g., tolpadenn b. ; **2.** [dre astenn.] kember b., kejerezh g.

zusammenlaufen V.gw. (läuft zusammen / lief zusammen / ist zusammengelaufen) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, deredek, delammat, en em zastum, kuilhañ, kengejañ, kengevrediñ, kengerc'hañ ; *die zwei Wege laufen zusammen,* kejañ a ra an daou hent ; *das Wasser läuft mir im Munde zusammen,* dont a ra dour em (war va) genoù, dont a ra an dourenn em beg, kement-se a laka va dent da wadañ (a denn dour eus va dent, a denn gwad eus va dent), emaon o c'hlaouriñ, emaon o c'hlaourenniñ, dourenniñ a ra va genoù, emañ va dent o wadañ ; **2.** kaoulediñ, pouloudañ ; *die Milch läuft zusammen,* kaoulediñ (pouloudañ) a ra al laezh ; **3.** en em zastum ; *beim Waschen zusammenlaufen,* en em zastum pa vez gwalc'het, mont gant an dour ; **4.** *alle Fäden laufen in seiner Hand zusammen,* ar marc'h-blein (ar marc'h-kleur) eo, hennezh eo ar mestr hag ar gwir gabiten, gantañ emañ ar gontell hag an dorzh, hennezh eo hag a sach ar gordenn, hennezh eo hag a sach war ar gordenn ; **5.** mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser.

Zusammenlaufen n. (-s) : kej g., kengejusted b., kengreizennerezh g., kengreizennusted b., kengreizennuster g., kengerc'h g.

zusammenlaufend ag. : kengejus, kengej, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal.

zusammenleben V.gw. (haben zusammengelebt) : **1.** kenvevañ, kenvezañ, boutinaat, bevañ e kumuniezh ; **2.** serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan.

V.em. : **sich zusammenleben** (haben sich zusammengelebt) : deskiñ en em ober an eil ouzh egile, deskiñ kenvevañ.

Zusammenleben n. (-s) : kenvuhez b., kenvevañs b., kenvevañ g., kenvezañs b.

zusammenlegbar ag. : plegus, hebleg.

zusammenlegen V.k.e. (hat zusammengelegt) : **1.** plegañ ; *ein Blatt Papier doppelt zusammenlegen,* daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl ; *Betttücher zusammenlegen,* plegañ liñselioù ; *die Hände zusammenlegen,* lakaat e zaou zorn a-bok an eil ouzh egile ; **2.** strollañ, kenstrollañ, bodañ, tolpañ, kenlakaat, lakaat e boutin, lakaat boutin, boutinañ, kreizennañ ; *Geld zusammenlegen,* reiñ (lakaat) pep hini e skod (e skodad, e skodenn), boutinañ ar mizoù, lakaat arc'hant e boutin, sevel arc'hant diwar pep hini, skodenniñ, ober boutin-boutin ; *dort wurden fünf Bauernhöfe zusammengelegt,* eno ez eus pemp feurm en unan hec'h-unan, eno ez eo bet bodet douaroù pemp feurm d'ober unan hepken.

Zusammenlegung b. (-,-en) : strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g. ; *Zusammenlegung von Firmen,* strollerezh embregerezhioù 'zo g.

zusammenlesen V.k.e. (liest zusammen / las zusammen / hat zusammengelesen) : dastum, pennaouiñ, teskaouiñ, tañvouezañ.

zusammenlöten V.k.e. (hat zusammengelötet) : [tekn.] braziñ.

zusammennähen V.k.e. (hat zusammengenäht) : kenwriat.

zusammennehmen V.k.e. (nimmt zusammen / nahm zusammen / hat zusammengenommen) : **1.** dastum, bodañ, tolzennañ, gronnañ, tolpañ ; **2.** [dre skeud.] *seine Gedanken zusammennehmen,* tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, en em zastum, sipañ e spered.

V.em. : **sich zusammennehmen** (nimmt sich zusammen / nahm sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengenommen) : divorfilañ, adkavout e aez hag e blaen, reoliñ e c'hoantoù, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern.

zusammenpacken V.k.e. (hat zusammengepackt) : pakañ, pakata, lakaat en hevelep pakad.

zusammenpassen V.gw. (haben zusammengepasst) : kendereout, klotañ an eil gant egile, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile, en em bebeilañ, degouezhout, mont mat en ur gichen, kochañ ; *das passt gut zusammen,* se a ziazez brav, en em lakaat a ra mistrik, kenstrollañ a ra mistrik, klotañ a ra yac'h, kordañ a ra brav, mont a ra klenk, mont a ra c'hwek, degouezhout a ra, mont a reont mat en ur gichen ; *die beiden passen zusammen,* mat eo an nask diouzh ar strapenn, kordañ a reont an eil ouzh egile, kouchañ a reont an eil ouzh egile, ar re-se a zo an eil diouzh egile, o-daou ez eont mat en ur gichen, graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn ; *nicht zusammenpassen,* dijaojañ.

zusammenpassend ag. : kenglotus, kenglot, parigell ; *nicht zusammenpassende Schuhe anhaben,* kaout ur votez a bep foar, na vezañ par e ziv votez, na vezañ e ziv votez eus an hevelep rumm.

zusammenpferchen V.k.e. (hat zusammengepfercht) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, parkañ ; *zusammengepfercht,* sac'h-àr-vac'h, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, war enk, en enk, enk warno, kloz ha tenn, krog an eil en egile, gwasket, parket war enk er memes lec'h ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht,* war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou ; *Zusammengepferchtsein,* meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha displijus abalamour d'an niver a dud b.

Zusammenprall g. (-s,-e) : kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b.,

krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g., sak g., sakad g. ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters,* gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen,* lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

zusammenprallen V.gw. (sibd zusammengepralIt) : mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn ouzh (en) egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer, a-benn-kas), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Wagen sind zusammengeprallt,* aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn d'egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer an eil ouzh egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile ; *mit den Köpfen zusammenprallen,* en em dourtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *wie die Böcke zum Spaß mit den Köpfen zusammenprallen,* c'hoari saka-maout, c'hoari tourtañ ar maout, c'hoari tourtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ.

zusammenpressen V.k.e. (hat zusammengepresst) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ ; *Heu zusammenpressen,* gwaskañ foenn ; *zusammengepresste Lippen,* genoù treut g., muzelloù ha dent serret kloz lies. ; *die Lippen zusammenpressen,* bezañ kloz e veg evel ur gokouzenn.

zusammenputzen V.k.e. (hat zusammengeputzt) : P. *jemanden zusammenputzen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde zusammengeputzt,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenraffen V.k.e. (hat zusammengerafft) : dastum, rastellat, skrapañ, serriñ ; *Geld zusammenraffen,* heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, rastellat arc'hant.

V.em. : **sich zusammenraffen** (hat sich (t-rt) zusammengerafft) : adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern.

zusammenraufen V.em. : **sich zusammenraufen** (haben sich (t-rt) zusammengerauft) : klask erruout mat, klask kavout un emglev.

zusammenrechen V.k.e. (hat zusammengerecht) : rastellat ; *Laub zusammenrechen,* rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell.

zusammenrechnen V.k.e. (hat zusammengerechnet) : sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenrechnung b. (-,-en) : daspugnadur g., holladur g., sammadenn b., sammadur g.

zusammenreimen V.em. : **sich zusammenreimen** (hat sich (t-d-b) zusammengereimt) : *sich etwas zusammenreimen,* kavout un displeg eus udb.

zusammenreißen V.em. : **sich zusammenreißen** (riss sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengerissen) : **1.** adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, dont en e stern ; **2.** diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ.

zusammenringeln V.em. : **sich zusammenringeln** (hat sich (t-rt) zusammengeringelt) : **1.** rodellañ, en em guilhañ, mont en e rodelloù, en em guilhañ en e vern ; *die Schlange ringelt sich zusammen,* en em guilhañ a ra an naer en he bern, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *die Schlange hat sich zusammengeringelt,* en he rodelloù emañ an naer, en he bern emañ an naer ; **2.** souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ ; *in seinem Bett zusammengeringelt sein,* bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele.

zusammenrollen V.k.e. (hat zusammengerollt) : punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rodellañ, roltañ, roltiñ, enboullaat, roulat, enboullañ, gweañ, gwedennañ, kuilhañ ; *zu kleinen Rollen zusammenrollen,* amboulat ; *ein Blatt Papier zusammenrollen,* rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; *einen Teppich zusammenrollen,* rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn.

V.em. : **sich zusammenrollen** (hat sich (t-rt) zusammengerollt) : **1.** rodellañ, moullañ ; **2.** souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum,

en em grizañ, enboullaat, enboullañ, polotenniñ, pellenniñ, mont en e rodelloù ; *in seinem Bett zusammengerollt sein,* bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele ; *sich vor lauter Kälte in seinem Bett zusammenrollen,* kousket en e gropoù, en em vac'hañ en e wele abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ en e wele abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenrollen,* ober souchig en e wele.

zusammenrotten V.em. : **sich zusammenrotten** (haben sich (t-rt) zusammengerottet) : en em dolpañ, en em vodañ, en em strollañ, en em zastum, emzastum.

Zusammenrottung b. (-,-en) : tolpadeg b., emvodadeg b.

zusammenrücken V.k.e. (hat zusammengerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat sko an eil ouzh egile ; *zwei zusammengerückte Betten,* daou wele touch, daou wele stok-ha-stok lies.

V.gw. (sind zusammengerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ.

Zusammenrücken n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.

zusammenrufen V.k.e. (rief zusammen / hat zusammengerufen) : rastellat, bodañ, gervel.

zusammenrutschen V.gw. (ist zusammengerutscht) : riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, diruilhañ, foerañ ; *deine Strümpfe sind zusammengerutscht,* kluchet eo da loeroù.

zusammensacken V.gw. (ist zusammengesackt) : **1.** flakañ, diflakañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh ; *als er dann vor der Treppe stand, sackte er zusammen,* pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas ; **2.** disac'hañ, gwantañ, fontañ, diazezañ, koazhañ.

zusammenscharen V.em. : **sich zusammenscharen** (haben sich (t-rt) zusammengescharrt) : en em dolpañ, en em vodañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ.

zusammenscharren V.k.e. (hat zusammengescharrt) : rastellat, dastum gant ar rozell, dastum dre an nor ha dre ar prenestr ; *Geld zusammenscharren,* rastellat arc'hant, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, tapout gant an-unan.

zusammenscheißen V.k.e. (schiss zusammen / hat zusammengeschissen) : P. *jemanden zusammenscheißen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., krignat fri u.b., ober dael ouzh u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / kouezhañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde zusammengeschissen,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenschaudern V.gw. (ist zusammengeschaudert) : skrijal, skrijañ, euzhiñ.

zusammenschauern V.gw. (ist zusammengeschauert) : tridal, trivliañ, skrijal, skrijañ, euzhiñ.

zusammenschieben V.k.e. (schob zusammen / hat zusammengeschoben) : dastum, tostaat, denesaat, nesaat, bodañ, tolpañ, strollañ ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben,* rozellat greun.

zusammenschießen V.k.e. (schoss zusammen / hat zusammengeschossen) : **1.** fuzuilhañ, lazhadegañ, drailhañ ; **2.** *Geld zusammenschießen,* boutinañ, lakaat arc'hant e boutin.

Zusammenschlagen n. (-s) : *brutales Zusammenschlagen,* taolioù forzh pegement lies., taolioù ken-ha-ken lies., taolioù ken-ha-kenañ lies., taolioù mui-pegen-mui lies., taolioù gwazh-pegen-gwazh lies., abadenn daolioù b., gwallgaserezh g., gwallgas g., roustad g., kempenn g./b., mestaolioù lies., dres g., prad g., pred g., predad g.

zusammenschlagen V.k.e. (schlägt zusammen / schlug zusammen / hat zusammengeschlagen) : **1.** dotuañ, breviñ a daolioù, dorloiñ, malañ a daolioù, broustañ a daolioù, kalkennata ; *jemanden zusammenschlagen,* kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ

deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., dorloiñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., skeltrennañ u.b. ; *zusammengeschlagen werden,* bezañ fontet-lip, bezañ maoutet, bezañ lopet, kaout un trepan, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, kaout ar fust, bezañ doset, bezañ dotuet, bezañ lorgnet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizhilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), bezañ frotet gant eoul garzh ken ma lufrer ; **2.** [lu] *die Hacken zusammenschlagen,* lakaat e seulioù da strakal an eil ouzh egile ; **3.** *beim Springen die Füße mehrmals zusammenschlagen,* ober skolpad ; **4.** *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen,* sevel e zaouarn a-us d'e benn (e zivrec'h d'an nec'h, e zivrec'h er vann) evit diskouez e zipit.

zusammenschleppen V.k.e. (hat zusammengeschleppt) : dastum, daspugn, sevel, bodañ, strollañ.

zusammenschließen V.k.e. (schloss zusammen / hat zusammengeschlossen) : lakaat a-gevret, bodañ, strollañ, kenstrollañ, kenlakaat, kenurzhiañ, kevreañ, kevrediñ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, ober un hordenn liammet gant, kendeuziñ ; *ein verstreutes Volk zusammenschließen,* ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign.

V.em. : **sich zusammenschließen** (schlossen sich zusammen / haben sich zusammengeschlossen) : kenstrollañ an eil ouzh egile, kevrediñ, keveliñ, en em gevreañ, en em strollañ, unanaat, unaniñ, en em unaniñ, unvaniñ, en em unvaniñ, kendeuziñ, en em genurzhiañ ; *sich zu einer Vereinigung zusammenschließen,* en em gevreañ, en em strollañ, en em genurzhiañ e diabarzh ur gevredigezh ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen,* ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrollas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.

Zusammenschluss g. (-es,-schlüsse) : kenstroll g., kenstrollad g., kevredad g., teuzidigezh b.

zusammenschmelzen V.k.e. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / hat zusammengeschmolzen) : **1.** kendeuziñ ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen,* kendeuziñ metaloù ; **2.** teuziñ, enteuziñ, adteuziñ, ober un teuz da, teuler en teuz.

V.gw. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / ist zusammengeschmolzen) : **1.** teuziñ ; *der Schnee ist sehr zusammengeschmolzen,* un tamm mat eus an erc'h a zo teuzet ; **2.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da neuz, mont da vann ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen,* e fortun a zismantr evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant gantañ.

Zusammenschmelzen n. (-s) : **1.** kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Zusammenschmelzen von Kupfer und Zinn entsteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b.

zusammenschmieden V.k.e. (hat zusammengeschmiedet) : soudañ dre c'hoveliañ.

zusammenschnüren V.k.e. (hat zusammengeschnürt) : **1.** fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; **2.** [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Gurgel zusammen,* skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon.

zusammenschrauben V.k.e. (hat zusammengeschraubt) : stagañ gant serjantoù, ibilhouarnañ.

zusammenschrecken V.gw. (schrak zusammen / ist zusammengeschrekt) : gourlammat, piklammat, draskañ, draskal.

Zusammenschrecken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b.

zusammenschreiben V.k.e. (schrieb zusammen / hat zusammengeschrieben) : **1.** skrivañ stag, ober ur ger stag eus ; **2.** skrivañ.

zusammenschrumpfen V.gw. (ist zusammengeschrumpft) : en em zastum, en em blegañ, koazhañ, yostañ, flakañ, flakaat, krugañ, kurzañ, gwrac'hellat, krec'higelliñ, kuilhiñ, krabotenniñ, krakañ, parchiñ, krizañ, en em grizañ, krinañ, en em grinañ, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, bihanaat, mont bihan ; *er ist zusammengeschrumpft,* en em zastumet eo warnañ e-

unan, en em bleget eo gant an oad, koazhet eo gant an oad, aet eo kruget gant an oad, en em grizet eo e gorf ; *der Apfel ist zusammengeschrumpft,* krec'higellet-holl eo an aval, kuilhet-holl eo an aval ; *zusammenschrumpfen lassen,* parchiñ.

zusammenschustern V.k.e. (hat zusammengeschustert) : *etwas zusammenflicken,* turlutañ war-dro udb, talfasat udb, kalfichat udb., trikarmadiñ udb., ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, feuzañ udb.

zusammenschwatzen V.k.e. (hat zusammengeschwatzt) : kontañ, dibunañ ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen,* direzoniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born lies., kaozioù, lerbaj), bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis.

zusammenschweißen V.k.e. (hat zusammengeschweißt) : soudañ, pennegiñ ; *zwei Rohre zusammenschweißen,* pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn.

Zusammensein n. (-s) : kenvezañs b., kenvuhez b., kenvevañs b.

zusammensetzbar ag. : hag a c'haller kenstrollañ, hag a c'haller kevrennañ, hag a c'haller kenstagañ, hag a c'haller kenaozañ, hag a c'haller strollañ.

zusammensetzen V.k.e. (hat zusammengesetzt) : **1.** kenstrollañ, kevrennañ, lakaat a-gevret, kenstagañ, kenaozañ, strollañ, bodañ, frammañ an eil ouzh egile ; *zusammengesetztes Hauptwort,* anv-kadarn kevrennek g. ; *er hat die zwei Teile zu einem einzigen zusammengesetzt,* frammet en deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *die Gewehre zusammensetzen,* savadelliñ ar fuzuilhoù ; **2.** [kimiezh] kombinañ, kenstrollañ, kevreañ, kevrediñ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen, um Wasser herzustellen,* kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour.

V.em. **sich zusammensetzen** (hat sich (t-rt) zusammengesetzt) : bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoarvezout a (eus), c'hoarvezout e, bezañ udb oc'h ober an-unan, mont udb d'ober an-unan, endelc'her, entalañ, bezañ eus an-unan, konten, bezañ en an-unan, kompren ; *Granit setzt sich aus Quarz und Glimmer zusammen,* ur c'henaoz kouarz ha mika eo ar greunit, ur c'henaoz kouarz ha mika a zo eus ar greunit, kouarz ha mika a ya d'ober ar greunit ; *die Inselbevölkerung setzt sich aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs zusammen,* un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *dies setzt sich aus drei Teilen zusammen,* teir lodenn a ya d'ober an dra-se, kement-mañ a c'hoarvez eus teir lodenn (eus tri luskad) ; *das Gerät setzt sich aus vielen Teilen zusammen,* ur bern pezhioù a ya d'ober an ardivink-se, an ardivink-se a c'hoarvez eus ur bern pezhioù.

Zusammensetzung b. (-,-en) : aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenaozadenn b., kenelfennadur g., kedelfennadurezh b., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., danvezadur g., kevread g., liestra g. ; *Zusammensetzung der Bevölkerung,* kenaoz ar boblañs g. ; *Zusammensetzung der Flotte,* kenaoz al lestraz g. ; [kimiezh] *chemische Zusammensetzung,* kediad kimiek g. ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom,* kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *die Zusammensetzung des Wassers,* kenelfennoù an dour lies., kenaoz an dour g., ar pezh a ya d'ober an dour g.

zusammensinken V.gw. (sank zusammen / ist zusammengesunken) : flakañ, flakaat, disac'hañ, gwantañ, koazhañ, fontañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, flodiñ, freuzañ.

zusammensitzen V.gw. (saßen zusammen / haben zusammengesessen) : bezañ azezet a-gevret, bezañ azezet asambles.

Zusammenspiel n. (-s,-e) : etregwered g., c'hoari g.

zusammenstampfen V.k.e. (hat zusammengestampft) : moustrañ, bresañ, divresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeañ, gourfouliñ.

zusammenstauchen V.k.e. (hat zusammengestaucht) : P. *jemanden zusammenstauchen,* krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kribañ e benn d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; P. *er wurde zusammengestaucht,* klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, kroz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa

anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenstecken V.k.e. (hat zusammengesteckt) : **1.** bountañ asambles, choukañ a-gevret, spilhennañ, brochañ ; **2.** [dre skeud.] *die Köpfe zusammenstecken,* kuzulikañ, kuzulikat, em em guzuliañ, kuzhmuzat, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, droukkomz, hiboudiñ.

zusammenstehen V.gw. (standen zusammen / haben zusammengestanden) : **1.** bezañ a-gevret, bezañ bodet ; **2.** [dre skeud.] en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ, bezañ kengret.

zusammenstellbar ag. : hag a c'haller kenstrollañ, hag a c'haller kevrennañ, hag a c'haller kenstagañ, hag a c'haller kenaozañ.

zusammenstellen V.k.e. (hat zusammengestellt) : kenstrollañ, kevrennañ, lakaat a-gevret, stagañ, kenaozañ, kenstummañ, kenurzhiañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, parañ, frammañ an eil ouzh egile ; *ein Programm zusammenstellen,* sevel ur programm ; *ein Essen zusammenstellen,* sevel roll ar meuzioù ; *Dinge passend zusammenstellen,* lakaat traoù da vont brav an eil gant egile, lakaat traoù da vont mat an eil diouzh egile, jaojañ traoù 'zo, lakaat traoù da gouchañ, lakaat traoù da glotañ an eil gant egile ; *Dinge paarweise zusammenstellen,* parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo.

Zusammenstellung b. (-,-en) : **1.** aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenstummadur g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kenaozadenn b., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., fichadennoù lies., kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., tolpadur g., strollerezh g. ; *Zusammenstellung eines Zuges,* kenaozidigezh (kenaozerezh g., kenaozadur g., aozadur g.) un tren b., kenstrolladur un tren ; **2.** keñveriadur g., keñveridigezh b.

zusammenstoppeln V.k.e. (hat zusammengestoppelt) : **1.** skarvañ ; **2.** *Reime zusammenstoppeln,* rimadellañ, brizhbarzhoniañ.

Zusammenstoppeln n. (-s) : skarvadur g.

Zusammenstoß g. (-es,-stöße) : **1.** kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., stokadenn b., tos g., sak g., sakad g. ; *Frontalzusammenstoß,* tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g. ; **2.** saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. ; *es kam zu einem Zusammenstoß mit den feindlichen Truppen,* saka-maout a savas gant lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad (ur stokadenn) hor boa bet gant lu an enebourien.

zusammenstoßen V.gw. (stießen zusammen / sind zusammengestoßen) : kenstekiñ, mont a-benn (a-benn-kas) an eil en (ouzh) egile, stekiñ an eil ouzh egile, tosiñ an eil egile ; *frontal zusammenstoßen,* en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout, maoutañ ; *die zwei Wagen sind zusammengestoßen,* aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn ouzh egile ; *die zwei Mannschaften stoßen zusammen,* ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *die beiden Passanten stießen heftig zusammen,* nerzh ar stok etre an daou dremeniad a oa bet spontus ; *mit den Köpfen zusammenstoßen,* en em dourtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *zum Spaß wie die Böcke mit den Köpfen zusammenstoßen,* c'hoari saka-maout, c'hoari tourtañ ar maout, c'hoari tourtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ.

zusammenströmen V.gw. (sind zusammengeströmt) : deredek, delammat, en em zastum, en em vodañ, kuilhañ.

zusammenstückeln V.k.e. (hat zusammengestückelt) : takonañ, peñseliat.

Zusammensturz g. (-es,-stürze) : disac'hadur g., disac'h g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., freuzadur g., diskar g., diskaridigezh b., rez g.

zusammenstürzen V.gw. (ist zusammengestürzt) : rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, disac'hañ, fontañ, frigasañ, flodiñ, freuzañ ; *das Haus stürzte krachend zusammen,* gant strap bras e kouezhas an ti en e boull (en e vern, en e buch, en e douez), gant strap bras e frigasas an ti, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù ; *zusammengestürztes Haus,* ti disac'h g., ti diskaret g., ti en dismantr g.

zusammensuchen V.k.e. (hat zusammengesucht) : dastum, kendastum, bodañ, tolpañ.

zusammentragen V.k.e. (trägt zusammen / trug zusammen / hat zusammengetragen) : dastum, kendastum, bodañ, tolzennañ, gronnañ, tolpañ, pennaouiñ ; *Informationen zusammentragen,* dastum (klask, pennaouiñ) titouroù, klask ditour, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua, pennaouiñ.

zusammentreffen V.gw. (trafen zusammen / sind zusammengetroffen) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; **2.** kengejiñ, kendegouezhout, emgejañ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, en em gavout tal-ouzh-tal, erruout an eil gant egile, kejañ an eil ouzh egile ; **3.** kendegouezhout, kendereout, kenglotañ.

Zusammentreffen n. (-s,-) : **1.** kejadenn b., kendegouezh g., emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., kembod g., emvod g. ; **2.** kendegouezh g., kendegouezhad g., kendarvoud g., taol-degouezh g., kempredelezh b., kenbredelezh b. ; *Zusammentreffen von Umständen,* kendegouezh g. ; *ein ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran,* an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se, ur c'hendegouezhad eo

en deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; **3.** kenglot g., kenglotadur g., kendereadegezh b.

zusammentreffend ag. : kenglot, kenglotus, kendegouezhus.

zusammentreiben V.k.e. (trieb zusammen / hat zusammengetrieben) : bodañ, tolpañ, bodennañ, bodadennañ, dastum, kendastum.

zusammentreten V.gw. (tritt zusammen / trat zusammen / ist zusammengetreten) : en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, bodennañ, bodadennañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ.

V.k.e. (tritt zusammen / trat zusammen / hat zusammengetreten) : dotuañ, dorloiñ, breviñ a daolioù, malañ a daolioù, broustañ a daolioù.

Zusammentritt g. (-s,-e) : kejadenn b., emgav g., emvod g.

zusammentrommeln V.k.e. (hat zusammengetrommelt) : **1.** taboulinañ evit gervel d'en em dolpañ, taboulinañ evit gervel d'an emvod, taboulinañ evit rastellat e dud, seniñ an emvodañ gant un daboulin ; **2.** [dre skeud.] *alle zusammentrommeln,* gervel d'en em vodañ, rastellat an dud.

zusammentun V.k.e. (tat zusammen / hat zusammengetan) : kevreañ, strollañ, kenstrollañ, gronnañ, bodañ, lakaat e boutin, kendeuziñ, kreizennañ.

V.em. : **sich zusammentun** (tat sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengetan) : **1**. kenstrollañ an eil ouzh egile ; *die Soldaten taten sich zu kleinen Gruppen zusammen,* ar soudarded en em rannas a-vandennadoù ; **2.** ober ur c'henstriv ; **3.** *sich mit jemandem zusammentun,* **a)** mont war hanter gant u.b., mont war an hanter gant u.b., mont war zaouhanter gant u.b., en em lakaat daouhanter gant u.b., kemer u.b. da genseurt ; **b)** en em strobañ gant u.b., en em strapennañ gant u.b., strapennañ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., strobelliñ gant u.b. ; **c)** kevrediñ gant u.b., kevrediñ ouzh u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., en em glevet (mont a-du, sevel a-du, ober emglev) gant u.b. ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., kordañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.

zusammenwachsen V.gw. (wächst zusammen / wuchs zusammen / ist zusammengewachsen) : dont da soudañ, dont da genstagañ, kendeuziñ.

zusammenwerfen V.k.e. (wirft zusammen / warf zusammen / hat zusammengeworfen) : **1.** stlepel en un douez ; **2.** kemmeskañ, droukveskañ, droukkejañ, kammgemer ; **3.** diskar, pilat, eilpennañ.

zusammenwickeln V.k.e. (hat zusammengewickelt) : polotenniñ, pellenniñ.

zusammenwirken V.gw. (haben zusammengewirkt) : kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, ober ur c'henstriv.

zusammenwohnen V.gw. (haben zusammengewohnt) : **1.** kenannezañ, kenvevañ, bevañ e kumuniezh ; **2.** serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan.

Zusammenwohnen n. (-s) : kenannezadur g., kenvevañ g. ; *lästiges enges Zusammenwohnen,* meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha displijus abalamour d'an niver a dud ha d'an diouer a blas b.

zusammenzählen V.k.e. (hat zusammengezählt) : sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenzählung b. (-,-en) : sammadenn b., sammadur g.

zusammenziehbar ag. : strishaus.

zusammenziehen V.gw. (zog zusammen / ist zusammengezogen) : mont da lojañ a-gevret, en em strobañ, en em strapennañ, strapennañ, en em strobelliñ, strobelliñ.

V.k.e. (zog zusammen / hat zusammengezogen) : **1.** strishaat, strizhañ, kurzañ, koazhañ ; *die Kälte zieht die Haut zusammen,* gant ar yenijenn e teu ar c'hroc'hen da grizañ ; [yezh.] *zusammengezogene Form,* furm gurzhet b. ; **2.** [gwir] *Strafen zusammenziehen,* kenstrollañ kastizoù, fuajiñ ; **3.** stardañ ; **4.** [dre skeud.] sevel an diverrañ eus, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus.

V.em. : **sich zusammenziehen** (zog sich zusammen / hat sich (t-rt) zusammengezogen) : **1.** strishaat, kurzañ, koazhañ, en em zastum, strizhañ warnañ e-unan ; *beim Kochen zieht es sich zusammen,* kurzañ a ra en ur boazhañ ; *das Herz zieht sich zusammen,* en em zastum a ra ar galon, strizhañ a ra ar galon warni hec'h-unan, argrezañ a ra ar galon ; **2.** goriñ, sevel, en em zastum ; *es zieht sich ein Gewitter zusammen,* goriñ a ra (sevel a ra, en em zastum a ra) un arnev, arnevet eo an amzer, arnevek eo an amzer, feson arnev zo ganti, stummañ a ra d'ober arnev.

Zusammenziehen n. (-s) : stardadenn b., starderezh g. ; *das Zusammenziehen des Herzmuskels,* argrezañ ar galon g.

zusammenziehend ag. : [mezeg.] *zusammenziehendes Mittel,* louzoù startaus g.

Zusammenziehung b. (-,-en) : **1.** tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g. ; *Truppenzusammenziehung,* [lu] tolpadur rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g. ; **2.** [mezeg.] startausted b.

zusammenzucken V.gw. (ist zusammengezuckt) : tridal, trivliañ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañ.

Zusammenzucken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g.

zusamt araog. + t-d-b : gant, e-barzh.

Zusatz g. (-es,-sätze) : **1.** ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., stagadenn b., astenn g. ; *Zusatz zu einem Brief,* stagadenn d'ul lizher b. ; *Zusatz zu einem Gesetz,* stagadenn d'ul lezenn b. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn ensteht Bronze,* diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** [boued] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., additiv g., arodad boued g.

Zusatz- : ouzhpenn.

Zusatzaktie b. (-,-n) : kevrann digoust b., kevrann guit b.

Zusatzgebühr b. (-,-en) : dreistgwir g., taos ouzhpenn g.

Zusatzheizung b. (-,-en) : tommerezh ouzhpenn g.

Zusatzleistung b. (-,-en) : dreistdlead g.

zusätzlich ag. : **1.** a-gresk, ouzhpenn, muioc'h, dreistdlead, all, da-heul ; *ohne zusätzliche Kosten,* hep ken mizoù ; *es ist noch ein Arbeiter zusätzlich*

gekommen, es ist noch ein zusätzlicher Arbeiter gekommen, erru ez eus ur micherour a-gresk, erru ez eus ur micherour all ; *das bedeutet zusätzliche Arbeit,* kement-se a dalvez muioc'h a labour, setu amañ ur vac'hom, kement-se a dalv dreistlabour, ouzhpenn e rankimp ober neuze ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft,* ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen,* staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall,* ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; *zusätzliche Untersuchungen,* peurenklask g. ; **2.** stagadennet.
Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se, en tu-hont, e-skeud an dra-se.
Zusatzrente b. (-,-n) / **Zusatzrentenversicherung** b. (-,-en) : leve klokaat g., adleve g.
Zusatzsteuer b. (-,-n) : telloù ouzhpenn lies., tailhoù ouzhpenn lies., dreistgwir g.
Zusatzversicherung b. (-,-en) : kretadurezh kenwarez b.
Zusatzvertrag g. (-s,-verträge) : [gwir] stagadenn d'ar gevrat b.
Zusatzwert g. (-s) : kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., hontwerzhad g., kresk gwerzh g., gwerzh ouzhpennet g., talvoudekadenn b., talvoud ouzhpennet g., dreisttalvoud g.
Zusatzzahl b. (-,-en) : niverenn ouzhpenn b., niverenn glokaus b.
zusauen V.k.e. (hat zugesaut) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ.
zuschanden Adv. : *er hat meine Hoffnungen zuschanden gemacht,* rivinet en deus va holl esperañsoù, aet eo va holl spi da gaoc'h-heiz gantañ, lakaet en deus va holl spi da dreiñ e gwelien, kaset en deus va holl spi da netra, kaset en deus va holl spi war netra, lakaet en deus va holl spi da vont e kas, lakaet en deus va holl spi da dreiñ e kas, lakaet en deus va holl spi da gouezhañ e kas, goullonderet en deus va holl spi, kaset en deus va holl spi da vann, kaset en deus va holl spi da stoupa ; *er hat seinen Wagen zuschanden gefahren,* findaonet en deus e garr-tan, foeltret en deus e garr-tan ; *zuschanden machen,* kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, peurwastañ, peurderriñ, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, fontañ, lakaat da c'hwitañ, findaoniñ ; *ein Pferd zuschanden reiten,* mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), gwallgas ur marc'h, difindaoniñ ur marc'h ; [kr-l] *Hoffnung lässt nicht zuschanden werden,* gortoz hag esperout a zo eürusted - gedal n'eo ket koll - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez.
zuschanzen V.k.e. (hat zugeschanzt) : *jemandem etwas zuschanzen,* dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (toullañ) evit u.b. ; *jemandem einen Posten zuschanzen,* titouriñ ur post-labour d'u.b.
zuschauen V.gw. (hat zugeschaut) : sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet ; *jemandem zuschauen,* sellet ouzh u.b. ; *nicht zuschauen,* disellet ouzh udb.
Zuschauen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.
Zuschauer g. (-s,-) : arvester g., arvestiad g., seller g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer,* er prosesionoù e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *liebe Zuschauer,* va sellerien ger lies..
Zuschauerraum g. (-s,-räume) : sal an abadennoù b.
Zuschauertribüne b. (-,-n) : tribunell b.
zuschaufeln V.k.e. (hat zugeschaufelt) : stankañ gant ur bal, douarañ gant ur bal.
zuschicken V.k.e. (hat zugeschickt) : kas, degas ; *jemandem etwas zuschicken,* kas (degas) udb d'u.b.
zuschieben V.k.e. (schob zu / hat zugeschoben) : **1.** bountañ, serriñ ; **2.** [dre skeud.] tamall, tamall da, teurel war ; *jemandem die Schuld zuschieben,* reiñ abeg d'u.b. / teuler abeg war u.b. / teuler ar fazi war unan all (Gregor), tamall u.b., tamall udb d'u.b., teuler war u.b., teuler ar bec'h war u.b., teuler an tamall war u.b., lakaat udb war gwall u.b., teurel an digarez war u.b. ; *jemandem den schwarzen Peter zuschieben,* teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *er schiebt ihnen die Schuld zu,* lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallin warno, teurel a ra ar brall warno ; *sie schieben sich gegenseitig den Ball zu,* **a)** teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b)** an eil a ro lañs d'egile ; **3.** reiñ, riklañ.
zuschießen V.k.d. (schoss zu / ist zugeschossen) : *er kam auf uns zugeschossen,* dont a reas da gej ouzhomp evel un tarzh avel, dont a reas davedomp d'an druilh (a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, evel an tan, d'an tan ruz), redek a reas en hon arbenn evel un tenn.
V.k.e. (schoss zu / hat zugeschossen) : **1.** bannañ, stlepel, teurel ; P. *jemandem wilde Blicke zuschießen,* delazhiñ selloù taeret war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b. ; **2.** *Geld zuschießen,* meudañ, fontañ arc'hant, astenn arc'hant, reiñ arc'hant ouzhpenn, pourvezañ arc'hant.

Zuschlag g. (-s,-schläge) : **1.** priz ouzhpenn g., ouzhpennad g., astenn g. ; *D-Zug-Zuschlag,* ouzhpennad evit an trenioù herrek g., priz ouzhpenn evit an herrdrenioù g., astenn evit an herrdrenioù g. ; *mit Zuschlag der Kosten,* mui ar mizoù.
2. gwerzhidigezh b., debarzhadur g., deroadur g.
zuschlagen V.gw. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen) : **1.** mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ, reiñ kastrilhez ; *gleich zuschlagen,* na vezañ evit e zorn, bezañ prim : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b., kregiñ en u.b. hep harzal ; *hart zuschlagen, ganz schön zuschlagen,* bezañ pounner e zorn, skeiñ kalet, skeiñ kreñv ; *mit aller Kraft zuschlagen,* lopañ, c'hwistañ, gwallskeiñ, skeiñ evel un dall, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ hardizh, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ evel pilat c'hwez, daoudaoliñ, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev ; *rücksichtslos zuschlagen,* kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas ; *wie blind zuschlagen,* skeiñ evel un den dall, skeiñ evel un dall, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos ; *mit voller Wucht zuschlagen,* distagañ ur mell taol gouest da lazhañ un tarv, distagañ ur makez taol, skeiñ hardizh, skeiñ yac'h, skeiñ kaer, daoudaoliñ, skeiñ da lazhañ ; *mit dem Stock zuschlagen,* c'hoari ar vazh ; *mit der Stirn zuschlagen,* maoutañ, tourtañ ; *schlagt rücksichtslos zu !* skoit hep damant ! darc'haouit start hep damant !
2. bezañ a-du ; *zugeschlagen !* graet eo ar gra ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! darc'haou aze ! ho torn em hini ! dao dezhi ! dao va den ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan !
V.k.e. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen): **1.** serriñ rust ; *die Tür zuschlagen,* serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor.
2. *jemandem den Ball zuschlagen,* **a)** kas ar vell d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] reiñ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - kas prim an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - distreiñ prim e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - kas ar fresk da di Yann - reiñ kemm ouzh kemm.
3. *die Zinsen dem Kapital zuschlagen,* lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala.
4. dereiñ, debarzh.
Zuschlagen n. (-s) : stlak g., strak g., strap g. ; *das Zuschlagen der Tür,* stlak an nor g., strak an nor g., strap an nor g.
zuschlagsfrei ag. : hep frejoù ouzhpenn, hep mizoù ouzhpenn, hep ken mizoù, n'eus netra da baeañ ouzhpenn.
Zuschlagsfrist b. (-,-en) : termen debarzh g., termen dereiñ g.
Zuschlagsgebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g.
Zuschlagskarte b. (-,-n) : tiked gant ur priz ouzhpenn g., tiked gant un ouzhpennad g.
zuschlagspflichtig ag. : gant un ouzhpennad, gant ur priz ouzhpenn.
zuschließen V.k.e. (schloss zu / hat zugeschlossen) : **1.** prennañ war alc'hwez, alc'hwezañ, serriñ war alc'hwez, ober un dro alc'hwez [d'an nor] ; *die Tür zuschließen,* alc'hwezañ an nor, alc'hwezañ kloz an nor, serriñ an nor war alc'hwez, ober un dro alc'hwez d'an nor, prennañ an nor war an ti, sparlañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti ; **2.** klozañ, serriñ, peurglozañ ; *die Augen zuschließen,* serriñ an daoulagad, klozañ e valvennoù.
zuschnallen V.k.e. (hat zugeschnallt) : serriñ, bouklañ, lagadenniñ.
zuschnappen V.gw. : **1.** (hat zugeschnappt) dantañ, tapout, pakañ ; **2.** (ist zugeschnappt) serriñ a-stlap, serriñ a-flav, serriñ a-daol.
Zuschneidemesser n. (-s,-) : kontell didroc'hañ b., trañchezour g.
zuschneiden V.k.e. (schnitt zu / hat zugeschnitten) : **1.** troc'hañ, didroc'hañ ; **2.** kemenañ, tailhañ, sevel ; *einen Anzug zuschneiden,* kemenañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant, sevel un abid ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten,* mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ.
Zuschneiden n. (-s) : **1.** troc'h g., troc'hañ g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g. ; **2.** kemenañ g.
Zuschneider g. (-s,-) : troc'her g.
Zuschneideschere b. (-,-n) : sizailh vras b., gweltre ar c'hemener g.
Zuschneidetisch g. (-es,-e) : eskemmez ar c'hemener g.
zuschneien V.gw. (ist zugeschneit) : kouezhañ erc'h war an-unan.
Zuschnitt g. (-s,-e) : tailh b., troc'h g.
zuschnüren V.k.e. (hat zugeschnürt) : **1.** fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; **2.** [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Kehle zu,* skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez ; *jemandem die Kehle zuschnüren,* delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b.
zuschrauben V.k.e. (hat zugeschraubt) : serriñ, biñsañ.
zuschreiben V.k.e. (schrieb zu / hat zugeschrieben) : teurel war, tamall da, tamall, reiñ da, lakaat war gont u.b. ; *jemandem böse Absichten zuschreiben,* teuler an diskred war dezevioù u.b., reiñ da grediñ ne vefe ket eeun a bep hent ratozhioù u.b., reiñ da grediñ e vefe bizet fall u.b., tamall d'u.b. kaout mennadoù fall ; *er schreibt ihnen die Schuld zu,* lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ

a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallin warno, teurel a ra ar brall warno.
V.em. : **sich zuschreiben** (schrieb sich zu / hat sich (t-d-b) zugeschrieben) : **1.** kemer an enor eus ; *sich (t-d-b) ein Verdienst zuschreiben,* kemer an enor eus udb (Gregor), sachañ an enor eus udb d'e du, klask treiñ dellid u.b. all pe tud all evit e c'hloar ; **2.** bezañ pennkaoz ; *er kann sich selbst (t-d-b) die Schuld zuschreiben,* dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ.
zuschreiten V.gw. (schritt zu / ist zugeschritten) : **1.** *auf etwas (t-r-t) zuschreiten,* mont war-zu udb, mont etrezek (war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) udb, durc'haat d'udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, durc'haat ouzh udb ; *auf den Wald zuschreiten,* mont war-zu (etrezek, war-du, trema, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad**,** durc'haat ouzh ar c'hoad ; *auf jemanden zuschreiten,* mont da gej ouzh u.b., mont war arbenn u.b., mont en arbenn d'u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont da-geñver u.b., mont e-keñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziarbenn d'u.b. ; **2.** mont war-raok ; *wacker zuschreiten,* mont disaouzan war-raok.
Zuschrift b. (-,-en) : **1.** lizher g. ; **2.** kemennadenn b. ; **3.** kinnigadur g., dedi g.
zuschulden Adv. : *sich (t-d-b) etwas zuschulden kommen lassen,* felladenniñ e doare pe zoare, ober fazi (faot) / kaout fazi (faot) / fellout (Gregor), mankout, faotiñ.
Zuschuss g. (-es,-schüsse) : skoazell-arc'hant b., skorenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., sikour-arc'hant b., road g. ; *staatliche Zuschüsse für die Industrie,* tailhoù sikour evit ar greanterezh lies., skoazell a-berzh Stad evit ar greanterezh b. ; *jemandem Zuschüsse streichen,* krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, lemel skoazelloù-arc'hant digant u.b.
zuschustern V.k.e. (hat zugeschustert) : *jemandem etwas zuschustern,* dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (toullañ) evit u.b.
zuschütten V.k.e. (hat zugeschüttet) : stankañ, leuniañ, kargañ, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *ein Loch zuschütten,* leuniañ un toull, kargañ un toull, stankañ un toull, atrediñ un toull, atredaouiñ un toull.
zusegeln V.gw. (ist zugesegelt) : [merdead.] *auf etwas (t-rt) zusegeln,* klipenn war-zu udb, pennañ war-zu udb, skeiñ etrezek udb, mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) udb.
zusehen V.k.d. (sieht zu / sah zu / hat zugesehen) : **1.** sellet ouzh, arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zusehen,* sellet ouzh u.b. ; *nicht zusehen,* disellet ouzh udb ; *die Frau sah mir weiter zu,* ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout ; **2.** teurel evezh, ober e ziampech, ober e ziampechoù, ober en doare ma, ober diouzh ma ; *er muss zusehen, wie er damit fertig wird,* dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil, gwazh a se evitañ ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein fleißiges und fähiges Personal bewahren,* deomp-ni da gavout an tu da genderc'hel implijidi aketus ha barrek ; *seht zu, dass nichts angerührt wird,* diwallit na vefe stoket ouzh mann ebet ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts passiert,* taol pled e c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *seht zu, dass sie schnellstens begraben werden,* grit ho tiampech evit o interiñ, grit ho tiampechoù evit o interiñ ; *sieh zu, dass ...,* gra ma ... / gra en hevelep feson ma ... (Gregor), gra en hevelep doare ma ..., gra en doare ma ..., gra diouzh ma …, taol evezh e [doare-sujal], taol evezh na ..., diwall na ..., diwall a ..., diwall a ri a ..., laka evezh (laka aket) da ...., evesha ma ..., preder ober udb, poagn da ..., bez dik da ..., evesha da … ; *seht zu, dass alles gut läuft,* grit ma kerzho an traoù ! grit diouzh ma kerzho an traoù ! ; *sieh zu, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretfes ! evesha a zifretañ ! ; *seht zu, dass die uns nichts klauen,* diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt,* mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se ; *seht zu, dass das Essen pünktlich fertig zubereitet ist,* grit ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h, grit diouzh ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h, eveshait ma vo darev ar pred d'an eur ganeoc'h ; *ich werde zusehen, dass die Milch nicht überkocht,* lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.
Zusehen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.
zusehends Adv. : a-wel-dremm, a-daol-lagad, splann, buan, a wel da zoulagad an dud ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen,* e fortun a zismantr evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant gantañ ; *ihr Gesundheitszustand verschlechtert sich (t-rt) zusehends,* ne ra nemet dismantrañ a wel da zaoulagad an dud ; *zusehends wachsen,* kreskiñ a-wel-dremm.
zusenden V.k.e. (sendete zu / sandte zu // hat zugesendet / hat zugesandt) : *jemandem etwas zusenden,* kas (degas) udb d'u.b.
Zusenden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.
zusetzen V.k.e. (hat zugesetzt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn ; *dabei zusetzen,* sikour eus e berzh e-unan (Gregor), degas e skodenn, kaout miz, pochañ,

bilheouziñ, kaout mizoù, rankout mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, rankout mont d'e c'hodell, rankout meudañ.
V.k.d. (hat zugesetzt) : **1.** heskinañ, sorc'henniñ, bountañ, enkaat, enkañ, arabadiñ war ; *jemandem mit Fragen zusetzen,* enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; **2.** [dre astenn.] *jemandem hart zusetzen,* fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., mont dizamant d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., bezañ war korf u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., hegal ouzh u.b., heskinañ u.b., labourat spered u.b.
zusichern V.k.e. (hat zugesichert) : asur, asuriñ, grataat, prometiñ, gwarantiñ ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert,* prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hwitfe ket da zont.
zusichernd ag. : diogelus.
Zusicherung b. (-,-en) : diogelerezh g., kadarnadur g., kadarnadenn b., asur g., diarvar g., promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g., gwarant g.
Zusichziehen n. (-s) : frap g., frapadenn b.
Zuspätkommende(r) ag.k. g./b. : daleer g., dilerc'hier g., ruzer g., warlerc'hiad g., dilerc'hiad g., momeder g.
Zuspeise b. (-,-n) : [kegin.] gwarnisadur g.
zusperren V.k.e. (hat zugesperrt) : stankañ, sparlañ, bardellañ, fardellañ.
zuspielen V.k.e. (hat zugespielt) : **1.** *jemandem den Ball zuspielen,* kas ar vell d'u.b., ober ur c'has d'u.b. ; *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu*[1]*,* [ster rik] bolodiñ a reont ; **2.** *jemandem etwas zuspielen,* pourchas titouroù d'u.b., reiñ titouroù a-gildorn (dre guzh, dre zindan) d'u.b. ; **3.** [dre skeud] *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu*[2]*,* **a)** teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b)** an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, fri ha revr int, karr ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu.
zuspitzen V.k.e. (hat zugespitzt) : begañ, inotiñ.
V.em. : **sich zuspitzen** (hat sich (t-rt) zugespitzt) : [dre skeud.] rustaat, gwashaat, stardañ, startaat ; *die Lage spitzt sich zu,* rustaat (gwashaat) a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.
Zuspitzung b. (-) : gwashadur g., grevusadur g.
zusprechen V.k.e. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** [gwir] reiñ da, fiziout e, fiziañ e, dereiñ da, debarzh da ; *jemandem etwas zusprechen,* debarzh udb d'u.b., reiñ udb d'u.b. ; *das Kind wurde der Mutter zugesprochen,* fiziet e voe ar bugel e preder e vamm, fiziet e voe ar bugel en e vamm ; **2.** kennerzhañ, kalonekaat, frealziñ ; *jemandem Mut zusprechen,* kalonekaat (kennerzhañ) u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, sevel e bouezioù d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., adsevel deltu u.b., kourajiñ u.b. ; *sich gegenseitig Mut zusprechen,* kourajiñ an eil egile.
V.k.d. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** komz ouzh u.b. e doare pe zoare ; *jemandem freundlich zusprechen,* bezañ hegarat e-keñver (ouzh) u.b., komz en un doare hegarat ouzh u.b. ; **2.** bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, kavout mat ; *dem Wein zusprechen,* bezañ douget d'ar boeson, bezañ mignon d'ar gwin, kavout mat e vanne gwin, karet e vanne, bezañ techet da evañ, bezañ troet da evañ, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug.
Zusprechung b. (-,-en) : debarzh g., debarzhadur g., deroadur g., fiziadur g.
Zuspruch g. (-s,-sprüche) : **1.** kennerzh g./b., frealz g., souten g. ; **2.** berzh g. ; *großen Zuspruch haben,* ober berzh, bezañ en e verzh, plijout kalz, bezañ darempredet-stank, bezañ diskenn en an-unan.
Zustand g. (-s,-stände) : stad b., stuz b., doare g., saviad g. ; *unter menschenunwürdigen Zuständen leben,* bevañ en un doare na zere ket ouzh dellezegezh mab-den ; *seelischer Zustand,* stad spered b., stad vred b. ; *in gutem Zustand sein,* bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vrav, bezañ e stad vat, bezañ e stad, bezañ en e stad, bezañ a-ratre, bezañ a-blom, bezañ terk, bezañ reizh, bezañ sasun, bezañ war e ahelioù, bezañ e stuz vat, bezañ e doare vat ; *in gutem Zustand halten,* delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad vat, delc'her e stad, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, kempenn ; *in schlechtem Zustand,* flodac'het, erru fall, e stad fall, e gwall zoare ; *in einem jämmerlichen Zustand,* en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), doanius e zoare, truezus e stad (e zoare) ; *im wachen Zustand,* ez dihun ; *im Zustand der Schwerelosigkeit,* en anpounnerder ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand,* skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *Gesundheitszustand,* temz-korf g., temz-yec'hed g., stad yec'hed b., stad b. ; *in welchem Zustand ist er ?* e petore stad emañ ? ; *der Zustand ihres Beines hat sich verschlechtert,* deuet eo he gar da washaat ; *der Zustand des Kranken ist unverändert,* ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, er stad m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour ; *bei seinem Zustand,* er stad m'emañ, er mod m'emañ ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln,* diwar dent ur marc'h ez anavezer e oad ; *voriger Zustand,* kentstad b. ; *Ausnahmezustand,* stad dreistordinal b., stad-difrae b. ; *Belagerungszustand,* stad-seziz b., stad a c'hronn b. ; *Kriegszustand,* stad a vrezel b. ; *Alarmzustand,* stad-diwall b. ; P. *das sind mir Zustände !* pebezh stlabez amañ ! hag un dizurzh ! bravat stad ! amañ emañ tout an

traoù a-stlabez ! amañ ez eus ur stlabez ! amañ emañ an traoù a-borc'hell 'vat ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ !

zustande Adv. : *zustande bringen,* kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zustande bringen,* ne dizho ober netra ; *er bringt eine gute Leistung zustande,* disoc'hoù mat a zeu gantañ ; *zustande kommen,* c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ skoulmet.

Zustandekommen n. (-s) : **1.** skoulmadur ur gra g., sinadur ur gevrat g., skoulmadur un emglev g. ; **2.** furmidigezh b., stummidigezh b., savidigezh b.

zuständig ag. : atebek, kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzhek ; *zuständiges Gericht,* ensav kembeliek g., lez-varn gembeliek b., lez-varn hag he deus ar gwir da varn an afer b. ; *ist jemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? daoust hag unan bennak en deus karg eus an dra-se ? ; *er ist dafür zuständig,* en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; *ich bin dafür nicht zuständig,* n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, n'emaon ket e-tailh d'en ober, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket en dalc'h ganin d'en ober, kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'emañ ket em galloud ober an dra-se, n'em eus ket an emell eus an dra-se, emaon er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, en dic'halloud emaon, er blotoù emaon ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig,* ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher ; [polit.] *zuständiger Minister,* ministr (maodiern) en emell (e karg) eus an afer g. ; [gwir] *ein Gericht für nicht zuständig erklären,* en em zigareziñ ag ul lez.

Zuständigkeit b. (-) : dalc'h g., kembeli b., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebegezh b., karg b., perzh g. ; *örtliche Zuständigkeit,* kembeli war un afer stag ouzh ur bann resis b., dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh ur dalc'h resis (Gregor) ; *in jemandes Zuständigkeit fallen, etwas zu tun,* bezañ piaou u.b. ober udb.

Zuständigkeitsbereich g. (-s,-e) : [gwir] dalc'h g. / bann g. (Gregor) ; *in jemandes Zuständigkeitsbereich fallen, etwas zu tun,* bezañ piaou u.b. ober udb ; *das fällt in sein Zuständigkeitsbereich, das gehört zu seinem Zuständigkeitsbereich,* en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se.

zuständigkeitshalber Adv. : abalamour d'ar gwir war an afer, abalamour d'e wir en afer-se, abalamour d'e gembeli.

zuständlich ag. : diouzh stad pe stad, e stad da.

zustattenkommen V.gw. (kam zustatten / ist zustattengekommen) : dont e kentel (d'an ampoent, en ampoent, d'ar poent just) (Gregor), dont e-koulz, dont e koulz hag e kentel (e poent hag en amzer, e koulz vat, e poent hag e koulz), degouezhout krak d'ar c'houlz ; *es kommt mir zustatten,* se 'zo mat din, kement-se a ra va jeu, tennañ (ober) a rin va mad eus an dra-se, tennañ a rin vad eus an dra-se, ober a rin va gounid eus an dra-se, ober a rin va gounidegezh eus an dra-se, va mad am bo eus an dra-se.

zustechen V.gw. (sticht zu / stach zu / hat zugestochen) : c'hoari ar gontell, c'hoari ar goustilh ; *mit dem Dolch zustechen,* skeiñ gant e c'houstilh, broudañ a daolioù goustilh.

zustecken V.k.e. (hat zugesteckt) : **1.** serriñ gant ur spilhenn ; **2.** reiñ dre guzh, riklañ ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken,* reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b.

zustehen V.gw. (stand zu / hat zugestanden) : **1.** bezañ da, bezañ dleet da, bezañ anavezet da ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt,* torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh ; *das steht ihm nicht zu,* n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; *was mir zusteht,* ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., ar pezh a zo dleet din ; *mehr nehmen als einem zusteht,* kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *er erließ ihm die dreihundert Franc Entschädigung, die ihm zustanden,* pardoniñ a reas dezhañ an tri c'hant lur digoll ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden,* digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; **2.** [dre astenn., gwir] bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ eus ur bann bennak.

zusteigen V.gw. (stieg zu / ist zugestiegen) : pignat e-kerzh ar veaj ; *(ist) noch jemand zugestiegen ?* ha pignet ez eus bet unan bennak a-nevez en tramgarr (en tren) ?

Zustelldienst g. (-es,-e) : kannaderezh g.

zustellen V.k.e. (hat zugestellt) : **1.** kas, dereiñ ; *Post zustellen,* dispartiañ (ingalañ, dasparzhañ) al lizhiri ; *eigenhändig zustellen,* lakaat etre daouarn u.b., dereiñ ; **2.** [gwir] kemenn, degemen, ergemenn, reiñ da anaout, kas paper ; *das vom Gerichtsvollzieher zugestellte Schriftstück,* an espled g., al libell g. ; *ein gerichtliches Schriftstück zustellen,* espleiñ.

Zusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., dezouger g., kaser g.

Zustellgebühr b. (-,-en) : taos dezougen g.

Zustellung b. (-,-en) : dezougerezh g., roadenn b., roidigezh b., kasadur g., degasadenn b., degas g. ; *gerichtliche Zustellung,* espled g. (Gregor), libell g. ; *Zustellung der Post,* dasparzh al lizhiri g., dasparzhidigezh al lizhiri b., dasparzhadur al lizhiri g.

Zustellungsurkunde b. (-,-n) : lizher-degemer g., lizher-diskarg g.

zusteuern V.k.d. (ist zugesteuert) : mont war-zu, mont da-gaout, mont war-gaout, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver, mont e-keñver ; *der Küste zusteuern, auf die Küste zusteuern,* mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) an aod.

V.k.e ha V.gw. : reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn, meudañ, fontañ arc'hant,

pourvezañ arc'hant, riklañ arc'hant, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.
zustimmen V.k.d. (hat zugestimmt) : reiñ e asant da, grataat, asantiñ da, bezañ a-du gant, bezañ asant gant, aprouiñ, darbenn, sevel a-du gant, toniañ gant, tuañ gant, sevel en tu gant, sevel en un tu gant, mont en tu gant, mont en un tu gant, mont a-du gant, dont a-du gant, dont en tu gant, brallañ war-zu, mont en avel u.b., bezañ aviz a u.b., kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant, kavout mat, kavout reizh ; *dem Plan zustimmen,* reiñ e asant d'ur raktres, reiñ e c'hrad d'ur raktres, grataat ur raktres, asantiñ d'ur raktres, darbenn ur raktres, bezañ a-du gant ur raktres, sevel a-du gant ur raktres, bezañ asant gant ur raktres ; *er bereut, zugestimmt zu haben,* keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *in diesem Punkt stimme ich Ihnen zu,* a-du emaon ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; *durch Kopfnicken zustimmen,* diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ ; *ich stimme Ihnen völlig zu,* emaon plom er soñj ganeoc'h ; *wer schweigt, stimmt zu,* neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant.
zustimmend ag. : asantus.
Adv. : evit asantiñ.
Zustimmung b. (-,-en) : asant g., aotre g., asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b. ; *Zustimmung aller,* asantadeg b., aotreadeg b. ; *stillschweigende Zustimmung,* asant hep meneg ebet g., asant hep test na skrid g., asant tavel g., asant diskriv g. ; *mit seiner Zustimmung,* gant e asant, gant e aotre ; *seine Zustimmung geben,* reiñ e asant (e aotre, e c'hrad, e c'hrad vat), asantiñ ; *jemandes uneingeschränkte Zustimmung erhalten,* kaout asant u.b., meiz ha youl ; *etwas mit Zustimmung aller machen,* ober udb gant grad vat an holl, ober udb gant asant an holl.
Zustimmungserklärung b. (-,-en) : asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b.
Zustimmungskundgebung b. (-,-en) : kenyouc'hadennoù lies., kenyouc'hadeg b.
zustimmungswürdig ag. : aprouadus.
zustopfen V.k.e. (hat zugestopft) : stankañ, stouvañ, stoc'hañ, leuniañ, kargañ, bontañ.
Zustopfen n. (-s) : stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g.
zustopfend ag. : stankaus, stankus.
zustoßen V.gw. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.
V.k.d. (stößt zu / stieß zu / ist zugestoßen) : degouezhout, c'hoarvezout, kouezhañ ; *ein Unglück ist ihm zugestoßen,* kouezhet ez eus ur gwalleur warnañ, kouezhet ez eus ur gwalleur gantañ, ur gwalleur a zo degouezhet gantañ, plavet ez eus ur gwalleur warnañ ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts zustößt,* taol pled e c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *etwas Schlimmes ist ihm zugestoßen,* un dra a vras a zo erruet gantañ, degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *das kann einem alle Tage zustoßen,* heñvel tro a c'hallfe c'hoarvezout gant n'eus forzh piv ac'hanomp ha n'eus forzh peur ; *ich fürchte, dass ihm etwas zustößt,* aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustößt,* bleinit war o pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; *ich werde euch jetzt erzählen, was mir vor Kurzem zugestoßen ist,* emaon o vont da gontañ deoc'h an dro a zo nevez-c'hoarvezet ganin, emaon o vont da gontañ deoc'h ar blanedenn a zo nevez degouezhet ganin ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen irgendetwas zustößt,* ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *kein Wunder, dass ihm so etwas zugestoßen ist,* ouzh an tu ma vrall ar wezenn e rank kouezhañ - n'eus ket da vezañ souezhet o welet petra 'zo degouezhet gantañ.
V.k.e. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : serriñ rust, serriñ en ur vountañ warnañ.
zustreben V.k.d. (ist zugestrebt) : *etwas (t-d-b) zustreben,* bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober dezev da seveniñ udb.
Zustrom g. (-s) : engroeziad g., dered g.
zuströmen V.gw. (ist zugeströmt) : deredek.
zustürzen V.gw. (ist zugestürzt) : *auf etwas (t-rt) zustürzen,* delammat war udb, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).
zutage Adv. : *zutage fördern,* **a)** [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ avel [d'udb], diskouez e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; **b)** eztennañ, korvoiñ ; *Erz zutage fördern,* eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh, gounit kailh ; *zutage kommen (treten),* en em ziskouez, en em lakaat en heol, dont war wel, dispakañ, diflukañ.
Zutat b. (-,-en) : **1.** [kegin.] gwarnisadur g. ; **2.** [kegin.] danvez g, aozenn b., kenelfenn b., temz-boued g. ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ?* gant petra eo bet aozet ar chaous-se ? gant peseurt temzoù eo bet aozet ar chaous-se ? ; **3.** *Zutaten,* reizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafar g., pourchasoù lies., pourvezioù lies.
zuteilen V.k.e. (hat zugeteilt) : debarzh, reiñ da lod, spisañ ; *jemandem einen Preis zuteilen,* reiñ ur priz d'u.b. ; *jemandem ein Amt zuteilen,* reiñ ur garg d'u.b., aotren u.b., debarzh ur garg d'u.b.
Zuteilung b. (-,-en) : debarzh g., deroadur g., fiziadur g., debarzhadur g.
zuteilwerden V.gw. (wird zuteil / wurde zuteil / ist zuteilgeworden) : *jemandem zuteilwerden,* degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll,* dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *und wieso wird mir diese Ehre zuteil ?* petra a dalvez din an enor-se ? a belec'h e teu kement-se din ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ?

zutiefst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon, betek ar bev ; *diese Nachricht hat mich zutiefst erschüttert,* dall e oan aet pa 'm boa klevet se, mantret e voe va c'halon gant ar gwall geloù-se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl, nec'het-marv, marnec'het) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, gant kalonad em boa klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst erschüttert,* trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon, nec'het-marv on, marnec'het on ; *ich bin zutiefst erschrocken,* spontet-mik on, spontet-kloz on, yenaat a ra va fenn, efreizhet-meurbet on ; *das hat mich zutiefst getroffen,* an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se ! pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, ar c'homzoù-se a sankas ennon beteg ar bev ; *sich zutiefst schämen,* bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad, un torad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh, tapout ur c'haouad mezh, kaout ul lostennad vezh ; *er schämte sich zutiefst,* ur vezh vras en doa outañ e-unan.

zutragen V.k.e. (trägt zu / trug zu / hat zugetragen) : **1.** degas, dezougen ; **2.** diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat.

V.em. : **sich zutragen** (trägt sich zu / trug sich zu / hat sich zugetragen) : degouezhout, c'hoarvezout ; *was hat sich zugetragen ?* petra 'zo c'hoarvezet ? petra 'zo degouezhet ?

Zuträger g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g., hibouder g., toupiner g., flatouler g., pakajer g., liper an darbod g.

Zuträgerei b. (-,-en) : diskuliadenn b., flatrerezh g., gragailh g., hibouderezh g., toupinerezh g., flatoulerezh g.

Zuträgerin b. (-,-nen) : trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouregez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.

zuträglich ag. : spletus, gounidus, emsav, emsavus, lañsus, fonnus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus ; *der Gesundheit zuträglich,* diarwez, salvus / yac'hus / yec'hedus (Gregor).

zutrauen V.k.e. (hat zugetraut) : *jemandem etwas zutrauen,* krediñ d'an-unan e rafe u.b. udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb.

V.em. : **sich zutrauen** (hat sich (t-d-b) zugetraut) : fiziout warnañ e-unan, krediñ, fiziañ, fiziout ; *sich (t-d-b) zu viel zutrauen,* kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kemer re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan ; *das traue ich mir nicht zu,* ne gredan ket (ne fizian ket) ober an dra-se.

Zutrauen n. (-s) : fiziañs b., kred g. ; *Zutrauen zu jemandem haben,* kaout (magañ, lakaat, kemer) fiziañs en u.b., fiziout en u.b. ; *Zutrauen erweckend,* hag a zegas (hag a ro) fiziañs, hag a laka fiziañs da sevel.

zutraulich ag. : fizius, fiziek, tost, nes.

Zutraulichkeit b. (-,-en) : fiziañs b., kred g., nested b.

zutreffen V.gw. (trifft zu / traf zu / hat zugetroffen) : **1.** bezañ gwir, bezañ reizh, bezañ en e reizh, klotañ ; *das trifft durchaus zu,* reizh eo an dra-se penn-da-benn, emaoc'h ganti ; *es trifft auch umgekehrt zu,* an eskemm a zo ken gwir all.

2. dont da wir, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet ; *das könnte zutreffen,* e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, marteze a-walc'h.

3. [dre astenn.] talvezout ; *das trifft für alle Schüler zu,* kement-se a dalv evit an holl skolidi.

Zutreffen n. (-s) : **1.** dereüster g., rikelezh b. ; **2.** degouezh g., donedigezh b.

zutreffend ag. : **1.** dres, dereüs, a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, a gouezh mat, gwir, dik, reizh ; *eine zutreffende Bemerkung,* un evezhiadenn hag a gouezh mat b., un evezhiadenn eus ar c'hentañ (hag a sko mat) b ; *eine zutreffende Antwort,* ur respont hag a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein,* kelc'hit ar respont dereat ; **2.** *in zutreffendem Falle,* ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutreffendenfalls Adv. : ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutrinken V.k.d. (trank zu / hat zugetrunken) : *jemandem zutrinken,* evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., trinkañ gant u.b.

Zutrinker g. (-s,-) : trinker g.

Zutritt g. (-s) : diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *Zutritt verboten,* berzet eo mont tre, arabat mont tre, difennet eo mont e-barzh, difennet eo antreal, difennet eo antren ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt,* difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *bei jemandem freien Zutritt haben,* bezañ deuet-mat e ti u.b., bezañ erru-mat e ti u.b., kaout degemer e ti u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan

dont, kavout digor (dor zigor) e ti u.b., kaout degemer (degemer mat) e ti u.b. ; *jemandem keinen Zutritt gewähren,* serriñ (prennañ) an nor ouzh u.b., mirout ouzh u.b. a zont tre, nac'h degemer u.b., leuskel u.b. e-tal an nor ; *jemandem Zutritt gewähren, jemandem den Zutritt gestatten,* reiñ digor d'u.b. ; *sie verschaffte sich Zutritt bis zu den geheimsten Winkeln des Herzens ihres Freundes,* tregerzhañ a reas kuzhetañ plegoù kalon he mignon.

zutulich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiek-bras.

Zutulichkeit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zutun V.gw. (tat zu / hat zugetan) : skoazellañ ; *jemandem zugetan sein,* bezañ douget d'u.b., en em ouestlañ da servij u.b. (Gregor).

V.k.e. (tat zu / hat zugetan): **1.** serriñ, klozañ ; *die ganze Nacht kein Auge zutun,* chom hep serriñ ul lagad a-hed (hed, dre hed) an noz, na serriñ lagad ebet a-hed (hed, dre hed) an noz ; *die Augen für immer zutun,* serriñ e zaoulagad da viken, mervel, serriñ e levr, tremen eus ar bed-mañ ; **2.** lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ.

Zutun n. (-s) : emell g., emellerezh g., sikour b., skoazell b., hanterouriezh b. ; *ohne sein Zutun,* heptañ, hep emell eus e berzh, hep n'en dije graet tra ; *durch jemandes Zutun,* dre hanterouriezh u.b., dre voaien u.b., gant moaien u.b.

zuungunsten araog. (t-c'h) : diwar-goust.

zutunlich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiek-bras.

Zutunlichkeit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zuunterst Adv. : er penn traoñ, en traoñ, en diaz ; *das Oberste zuunterst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, ober gardenn, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

zuverlässig ag. : sur, asur, dellezek a fiziañs, a fiziañs, fidel evel un alc'hwez ; *er ist zuverlässig,* kred a c'haller reiñ dezhañ, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, un den en e jeu eo, den d'e c'her eo, tu 'zo d'en em fiziout ennañ (Gregor), tu 'zo da gontañ warnañ, tu 'zo da gaout fiziañs ennañ, bez e c'haller fiziout ennañ, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù, bez e c'haller krediñ outañ, bez e c'haller krediñ dezhañ, un den a fiziañs eo ; *zuverlässiger Arbeiter,* micherour a fiziañs g., micherour a ra pep labour gant preder g. ; *ein zuverlässiger Fahrer,* ur blenier skiant-prenet gantañ g. ; *aus zuverlässiger Quelle,* a-berzh-vat (Gregor), asur e vammenn, asur e orin, diarvar e orin ; *zuverlässige Zeugen,* testoù da vezañ kredet (Gregor), testoù dellezek da vezañ kredet.

Zuverlässigkeit b. (-) : **1.** fiziusted b., dalc'husted b., asur g., divarded b., divarder g., diarvar g., starter g., started b. ; **2.** gwirionded b., gwirionder g., gwirionez b., gwiriegezh b., eeunded b., onestiz b.

Zuverlässigkeitsprüfung b. (-,-en) : amprouadur an dalc'husted g.

Zuversicht b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g. ; *die feste Zuversicht haben, dass ...,* krediñ start e ..., krediñ parfet e ..., krediñ hep lakaat mar e ..., bezañ ken sur ha tra e ..., krediñ hep mar ebet (hep mar na marteze) e ..., bezañ sur ha serten e ... ; *voller Zuversicht sein,* bezañ leun a spi (a fiziañs), bezañ sur, bezañ dinec'h, bezañ disaouzan-bras, bezañ dibreder e benn, bezañ sur ha serten, kaout fiziañs ; *jemandes Zuversicht anknacksen,* divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b., terriñ deltu u.b. ; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen,* bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkrez e-keñver an dazont, kaout fiziañs en dazont ; *Zuversicht auf Gott,* spi e Doue g., esperañs e Doue b., esper e Doue g. (Gregor).

zuversichtlich ag. : fizius, fiziek, leun a fiziañs, leun a spi, leun a c'hoanag, sur ha serten, seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, dienkrez e-keñver an dazont. Adv. : a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs.

Zuversichtlichkeit b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g.

Zuviel n. (-s) : dreistniver g., reñver g., reñverad g., reveur g. ; *ein Zuviel an (t-d-b),* ur reveur a ... g., ur reñver a ... g. ; *das Zuviel an etwas (t-d-b) beseitigen, das Zuviel an etwas (t-d-b) wegstreichen,* divarrañ udb., lemel ar re.

Zuvielerzeugung b. (-) : dreistproduadur g., ar re broduiñ g.

zuvor Adv. : **1.** [amzer] diaraok, a-raok, en araog, diagent, a-gent, a-ziagent, dabord, ergentaou, en diaraog, en diagent, a-raok bremañ, a-raok hiziv, a-raok neuze, kent, a-ziaraok ; *am Tag zuvor, den Tag zuvor,* d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *zwei Tage zuvor,* kentderc'hent, daou zevezh a-raok ; *kurz zuvor,* sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok ; *wie zuvor,* evel kent, evel a-raok, kement a … ha kentoc'h, ken … ha kentoc'h ; *schöner als je zuvor,* bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh.

2. [egor] er penn a-raok, diaraok, dirak.

zuvorderst Adv. : *das Hinterste zuvorderst kehren,* lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, tanfoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

zuvorkommen V.k.d. (kam zuvor / ist zuvorgekommen) : **1.** *jemandem zuvorkommen,* diaraogiñ (diarbenn) u.b. (Gregor), troc'hañ a-raok u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b. ; **2.** rageveshaat ouzh udb ; *einem Wunsch zuvorkommen,* reiñ e c'hoant d'u.b. a-raok dezhañ goulenn, diarbenn c'hoant u.b. ; *einen Schlag zuvorkommen,* dihelliñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol.

zuvorkommend ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiek-bras, emc'hraus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, jentil, c'hwek, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk,

doñv, kuñv, karentezus ; *jemandem gegenüber besonders zuvorkommend sein,* ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b.

Zuvorkommenheit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b., hegarated b.

zuvörderst Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-razh, da gentañ unan.

Zuwachs g. (-es, Zuwächse) : kresk g., dreistkresk g., kreskidigezh b., uheladenn b. ; P. *Familie Müller hat Zuwachs bekommen,* kresket eo an dud e ti ar Vüllered, kresket eo ar sikour e ti ar Vüllered ; *Bevölkerungszuwachs,* kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b.

zuwachsen V.gw. (wächst zu / wuchs zu / ist zugewachsen) : **1.** serriñ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'heniñ ; *die Wunde wächst zu,* serriñ (kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'heniñ) a ra ar gouli ; *nicht zuwachsen,* chom digor ; **2.** *mit Gestrüpp zugewachsen,* strouezhek, gounezet gant ar strouezh.

Zuwächselein n. (-s,-) **/ Zuwächslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Zuwachsrate b. (-,-n) : feur kreskiñ g., feur ar c'hresk g. ; *natürliche Zuwachsrate,* feur emgreskiñ g., feur kreskiñ naturel g. ; *dramatische Verringerung der natürlichen Zuwachsrate,* enkadenn boblañs b.

Zuwahl b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.

Zuwanderer g. (-s,-) : enbroad g., enbroer g.

zuwandern V.gw. (ist zugewandert) : enbroiñ.

Zuwanderung b. (-,-en) : enbroadeg b., enbroiñ g.

zuwege Adv. : **1.** *gut zuwege sein,* bezañ en e jeu, bezañ en e vleud ; **2.** *zuwege bringen,* kas da benn (da wir, da vat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zuwege bringen,* ne dizho ober netra, morse ne gaso un dra bennak da vat ; *zuwege kommen,* c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ pengennet.

zuweilen Adv. : ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

zuweisen V.k.e. (wies zu / hat zugewiesen) : reiñ da lod, merkañ, derannañ, spisañ ; *jemandem einen Platz zuweisen,* merkañ (diskouez) e blas d'u.b. ; *jedem Spieler eine Position auf dem Spielfeld zuweisen,* renkañ ar c'hoarierien war an dachenn ; *macht die Arbeit, die euch zugewiesen wurde,* grit al labour merket deoc'h.

Zuweisung b. (-,-en) : **1.** skoazell-arc'hant b., skorenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., road g. ; **2.** merkañ g. ; [gwir] *Zuweisung des Aufenthaltsorts,* redi da chom el lec'h merket gant al lez-varn g.

zuwenden V.k.e. (wandte zu / wendete zu // hat zugewendet / hat zugewandt) : **1.** treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zuwenden,* treiñ kein (e gein) d'u.b. ; **2.** gouestlañ ; *einem Kind seine ganze Liebe zuwenden,* gouestlañ e holl garantez d'ur bugel ; **3.** *jemandem Geld zuwenden,* pourvezañ arc'hant d'u.b., fontañ arc'hant d'u.b., foñsañ arc'hant d'u.b., reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b.

V.em. : **sich zuwenden** (wandte sich zu / wendete sich zu // hat sich (t-rt) zugewendet / hat sich (t-rt) zugewandt) : **1.** treiñ, en em dreiñ, durc'haat ; *sich jemandem zuwenden,* treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt,* erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon ; **2.** en em reiñ, en em c'houestlañ, intent ouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant ; *sich dem Studium zuwenden,* en em reiñ d'ar studioù ; *sich Gott zuwenden,* treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ etrezek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-du Doue, en em dreiñ etrezek Doue, en em reiñ da Zoue ; **3.** [dre skeud.] *der Zukunft zugewandt,* troet war-zu an dazont, imbourc'hel, rakwelel, raksellus.

Zuwendung b. (-,-en) : sikour b., skoazell b., skorenn b., ro g., roadenn b., road g., roidigezh b., donezon g./b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., debarzhadur g., derannad g.

zuwerfen V.k.e. (wirft zu / warf zu / hat zugeworfen) : **1.** bannañ, stlepel, teurel ; *jemandem den Ball zuwerfen,* bannañ (kas) ar vell d'u.b. ; *jemandem einen Kuss zuwerfen,* stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; **2.** [dre skeud.] *jemandem einen Blick zuwerfen,* ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen,* delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen,* terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real) ; *jemandem einen bösen Blick zuwerfen,* troc'hañ ur fall sell àr u.b. ; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen,* sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *er warf dem Mädchen lüsterne Blicke zu,* ober a rae lagadenn d'ar plac'h.

zuwider Adv. : **1.** a-enep, kontrol ; *das Glück war uns zuwider,* krog e oa ar c'hwil ennomp, distroet e oa ar chañs diwarnomp, treiñ a rae ar voul a-enep dimp (en hon eneb), kavet hon eus bet avel a-benn ha mor diaes ; **2.** [dre astenn.] *das ist mir zuwider,* rukun am bez ouzh an dra-se, hegaz am bez ouzh an dra-se, doñjer am bez ouzh kement-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se,

heug (erez) a ro an dra-se din, dislonk am bez pa welan seurt traoù, diegi (lure, kerteri) am bez da gement-se, e chal emaon d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *er ist mir zuwider,* pell emaon diouzh karet anezhañ ; *er ist mir bis in den Tod zuwider,* kasoni an ifern (kas hag euzh) am eus outañ, kas ar marv a vagan (a goran) outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *diese Creme wird einem leicht zuwider,* an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuiñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.
Araogenn [dreklakadenn] (t-d-b) : a-enep da, en desped da, e-treuzarbenn da, daoust da ; *dem Befehl zuwider,* a-enep d'an urzh (d'ar gourc'hemenn) a oa bet roet dezhañ, en desped d'an urzh roet, en desped d'un urzh kontrol.
zuwiderhandeln V.k.d. (hat zuwidergehandelt) : (t-d-b) mont a-enep da, mont kontrol da, mankout da, disentiñ ouzh, gwallañ, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *einem Gesetz zuwiderhandeln,* gourzhmonediñ ouzh ul lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) ul lezenn, mankout d'ul lezenn, tremen ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, tremen hebiou d'ul lezenn (Gregor), mont kontrol d'ul lezenn.
Zuwiderhandelnde(r) ag.k. g./b. : disenter g., gwaller g., feller g., gourzhmonedour g., torradour g.
Zuwiderhandlung b. (-,-en) : felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g. ; *eine Zuwiderhandlung ahnden, eine Zuwiderhandlung bestrafen,* kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn.
zuwiderlaufen V.k.d. (läuft zuwider / lief zuwider / ist zuwidergelaufen) : (t-d-b) diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, mont kontroll da, mont war arbenn u.b. ; *jemandes Plänen zuwiderlaufen,* c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor).
zuwinken V.k.d. (hat zugewinkt) : (t-d-b) ober ur sin da, ober sinoù da, gwignal [u.b.], gwignal da, reiñ taolioù-lagad d'u.b.
Zuwuchs g. (-es) : kresk g., kreskidigezh b.
zuzahlen V.k.e. (hat zugezahlt) : *etwas zuzahlen,* paeañ udb ouzhpenn.
V.gw. (hat zugezahlt) : paeañ un dra ouzhpenn.
zuzählen V.k.e. (hat zugezählt) : **1.** kontañ, lakaat war ar gont ; **2.** *eine Sache einer anderen Sache zuzählen,* lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all ; *ich zähle ihn meinem Freundeskreis zu,* lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ e-touez va vignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned.
zuzeiten Adv. : ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep un amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).
zuzeln V.gw. (hat gezuzelt) : [Bro-Aostria] **1.** *an etwas (t-d-b) zuzeln,* sunañ udb, chugañ udb ; **2.** zeal, saozigañ.
zuziehen V.k.e. (zog zu / hat zugezogen) : **1.** serriñ, stardañ ; *die Fensterläden zuziehen,* serriñ stalafioù ar prenester, prennañ stalafioù ar prenestroù ; *die Vorhänge zuziehen,* serriñ ar rideozioù (ar stignoù), mouchañ ar prenestr, stignañ ar rideozioù ouzh ar prenestr ; *die Schlinge zuziehen,* stardañ ar skoulm red.
2. gervel war e sikour, goulenn ali ouzh, goulenn e ali digant ; *jemanden (hin)zuziehen,* goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *einen Facharzt (hin)zuziehen,* gervel ur mezeg arbennigour war e sikour, goulenn ali ouzh ur mezeg arbennigour, goulenn e ali digant ur mezeg arbennigour.
3. desachañ, dedennañ.
V.gw. (zog zu / ist zugezogen) : annezañ, dont da chom en ul lec'h bennak, dont war amañ, dont war-gaout amañ, enbroañ, entrevadañ, entrevadiñ ; *er ist vor Kurzem zugezogen,* deuet eo da chom amañ n'eus ket gwall bell.
V.em. : **sich zuziehen** (zog sich zu / hat sich zugezogen) : **1.** kigañ, kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'heniñ ; *die Wunde zieht sich (t-rt) zu,* kigañ (kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'heniñ) a ra ar gouli ; *sich nicht zuziehen,* chom digor ; **2.** drusaat, treiñ da fall, faragouilhañ, koumoulañ, mouchañ, koc'hennañ, diaesaat, kargañ ; *es zieht sich (t-rt) zu,* drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, kargañ a ra an oabl, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; **3.** tapout, serriñ, dastum, pakañ, gounit ; *sich (t-d-b) eine Krankheit zuziehen,* tapout (serriñ, dastum, pakañ) ur c'hleñved, tapout e fall, dastum droug, gounit un droug, pakañ un droug, pakañ e valapa (e fall), tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, klañvaat, mont e-barzh, mont fall ; *ich habe mir eine Erkältung zugezogen,* dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, tapet em eus va skas, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued,

dastumet (tapet) em eus riv, tapet em eus paourentez, me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez ; *sich eine Prellung zuziehen,* en em vloñsañ ; *sich eine Prellung am Arm zuziehen,* bloñsañ e vrec'h, bronduañ e vrec'h ; *ich habe mir einen Muskelriss im Bein zugezogen,* me am eus digoret va gar ; **4.** desachañ, dedennañ ; *sich (t-d-b) eine Wunde zuziehen,* en em c'hloazañ, en em c'houliañ (Gregor), en em vreviñ, c'hoarvezout droug gant an-unan, en em bistigañ, kaout un dapadenn ; *sich (t-d-b) Unannehmlichkeiten zuziehen,* en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr (tennañ tan, sachañ ar c'hravazh) war e gein, en em ziharpañ, mont da graoña en ur vodenn fall, en em lakaat en ur pleg fall, danzen trubuilh a-benn an amzer da zont, hadañ danvez keuz, hadañ greun keuz, hadañ kerse ; *sich (t-d-b) jemandes Hass zuziehen,* sachañ kasoni u.b. war e benn, ober kaz d'u.b., tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dont da vezañ kasaus d'u.b. / dont da vezañ kasaet gant u.b. (Gregor), lakaat kaz da sevel ouzh an-unan ; *er zog sich den Hass aller zu,* an holl a gemeras kasoni outañ, an holl a zeuas da gemer kaz outañ, an holl a gemeras heg outañ, an holl a zeuas da gazañ anezhañ.

Anv-gwan verb II : **zugezogen** *ein Zugezogener,* un den nevez erruet er vro g., un estrañjour g. / un divroad g. (Gregor), un diavaeziad g., un den a-vaez-bro g., un den a-ziavaez g., un diavaezour g., un estren g., un den eus ar c'hostezioù all g.

Zuziehung b. (-) : **1.** serridigezh b. ; **2.** kuzuliadenn b., skoazell b. ; *unter Zuziehung eines Fachmanns,* goude bezañ goulennet ali ouzh un arbennigour, goude bezañ goulennet e ali digant un arbennigour.

Zuzug g. (-s,-züge) : **1.** dered g. ; **2.** annezidigezh b., enbroerezh g. ; **3.** kresk g., kreskidigezh b. ; **4.** sikour b., skoazell b., refors g.

zuzüglich Adv. : (t-c'h) mui, muioc'h, a-gresk, ouzhpenn, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, zo-mui-ken, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se.

Zuzugsgenehmigung b. (-,-en) : aotre d'ober e annez (da annezañ) g., aotre da enbroañ g.

zuzwinkern V.k.d. (hat zugezwinkert) : *jemandem zuzwinkern,* gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., ober selladoù d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., ober luchadennoù d'u.b.

Zvieri g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] gortozenn b., adverenn b., merenn-vihan b. merenn-enderv b.

ZVS b. (-) : [*berradur evit* **Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen**] kreizenn dasparzh an enskrivadurioù er skolioù-meur alaman b.

zwacken V.k.e. (hat gezwackt) : **1.** piñsat, gwaskañ ; **2.** *vom Neid gezwackt,* klañv (krignet e spered) gant an avi, aet gant ar piged.

Zwang g. (-s,Zwänge) : **1.** red g., redi g., rediezh b., destrizh g., rekiz g., ezhomm g., forsadenn b., rediusted b., nerzh g., feulster g., taerded b., heg g., nask g., gwask g., moustr g. ; *die Zwänge des Alltags, die Zwänge des alltäglichen Lebens,* redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *unter Druck und Zwang stehen,* bezañ dindan wask ; *jemandem Zwang antun,* **a)** gwaskañ war spered u.b., aliañ start u.b., ober gwask war u.b., taeriñ war u.b., lakaat gwask war u.b., aliañ start u.b, gwaskañ u.b, c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b, gwaskañ war dibab u.b., moustrañ koustiañs u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b. ; **b)** mont dre nerzh (dre greñv, dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., boufoniñ u.b. ; *jemandes Gewissen (t-d-b) Zwang antun,* dizalc'hwezañ koustiañs u.b., dialc'hwezañ koustiañs u.b. ; *sich Zwang antun,* gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb., kemer an tu kreñv war e ziegi, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb a-gasoni, moustrañ war e ziegi (e gerteri, e lure), ober udb dre heg ; *durch Zwang,* dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; *ohne Zwang,* **a)** hep nep redi, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se, hep red ; **b)** ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, digamambre, displeg, diorbid, digomplimant, netra dreist, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront ; *technische Zwänge,* destrizhoù kalvezel lies. ; **2.** [gwir] *gerichtlicher Zwang,* bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b. ; **3.** [bred.] mac'henn b.

zwängen V.k.e. (hat gezwängt) : gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bountañ e-barzh.

zwanghaft ag. : kleñvedek, klañvus, maniakel, balboriel, mac'hvennel, mac'hennel, mac'hennek.

Adv. : en un doare kleñvedek, evel un den klañv.

zwanglos ag./Adv. : **1.** hep nep redi, diendalc'h, diret, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se ; **2.** ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, digomplimant, netra dreist, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh ouzh an dud, dilent ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd,* marc'h mistr ha mibin g.

Zwanglosigkeit b. (-) : **1.** direduisted b. ; **2.** aested b., aezoni b., frankiz b.

Zwangsanleihe b. (-,-n) : amprest dre ret g.

Zwangsarbeit b. (-,-en) : galeoù lies., labour forset g., labour ret g. ; *zur Zwangsarbeit verurteilen,* kondaoniñ d'ar galeoù, kondaoniñ d'al labour forset ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt,* barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ.

Zwangsarbeiter g. (-s,-) : forsal g., galeour g.

Zwangsauflage b. (-,-n) : truaj g., droukkinnig g.

Zwangsauflösung b. (-,-en) : [gwir] divodañ da-heul un disentez varnerezh g., divodadur da-heul un disentez varnerezh g.

Zwangsbedingung b. (-,-en) : destrizh g. ; [tekn.] *holonome Zwangsbedingung,* destrizh holonom g.

Zwangsbefürchtungen lies. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.
Zwangsehe b. (-,-n) : dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ a-gasoni g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsehe schuld,* pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.
Zwangseinweisung b. (-,-en) : serridigezh b., bac'hidigezh b., serriñ g., bac'hañ g., endredad diferadel g.
Zwangsenteignung b. (-,-en) : diberc'hennañ forset g., diberc'hennadur forset g., diberc'hennadur dre heg g.
Zwangsernährung b. (-) : magadurezh forset g.
Zwangserziehungsanstalt b. (-,-en) : ti-kastiz g., ti sujañ bugale g.
Zwangsfenster n. (-s,-) : [stlenn.] prenestr dizalc'h g.
Zwangsgesetz n. (-es,-e) : lezenn redius b., lezenn destrizhus b.
Zwangshaft b. (-) : bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b.
Zwangsheirat b. (-,-en) : dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ a-gasoni g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsheirat schuld,* pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.
Zwangsherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.
Zwangshypothek b. (-,-en) : arouestl da-heul un disentez varnerezh g.
Zwangsidee b. (-,-en) : mac'hvennozh g.
Zwangsideen lies. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.
Zwangsjacke b. (-,-n) : kamizolenn sparlañ b., korfkenn-greñv b., kamizolenn-greñv b., chupenn sparlañ b., porpant-kalet g., P. chupenn ar prefed b.
Zwangskonvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug helc'het g.
Zwangskurs g. (-es,-e) : mon-ret g.
Zwangslage b. (-,-n) : rekiz g., red g., redi g., rediezh an darvoudoù b., destrizh g., pleg destrizhus g., ezhomm g., enkadenn b.
zwangsläufig ag. : ret en ober, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, ken ret ha mervel, forset, rediek.
Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout.
Zwangsläufigkeit b. (-) : red g., redi g., rediezh b., rediusted b., rediegezh b.
Zwangsmaßnahme b. (-,-n) **/ Zwangsmaßregel** b. (-,-n) : diarbennoù da waskañ lies., diarbennoù redius lies., diarbennoù destrizhus lies., darbar destrizhañ g., darbar destrizhus g., diarbennoù mougus lies., diarbennoù mac'homus lies., diarbennoù mac'hus lies. ; *Zwangsmaßnahmen ergreifen,* kemer diarbennoù mac'homus, kemer diarbennoù mac'hus, mont dre heg [d'u.b.], mont dre greñv [d'u.b.].
Zwangsneurose b. (-,-n) : [mezeg.] neuroz balboriel b., neuroz mac'hvennel g.
zwangsräumen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsgeräumt / hat zwangsgeräumt) : skarzhañ da-heul un disentez varnerezh ; *sein Haus wurde zwangsgeräumt,* skarzhet e voe er-maez eus e di da-heul un disentez varnerezh.
Zwangsräumung b. (-,-en) : argasadenn [*eus e di*] da-heul un disentez varnerezh b.
Zwangsrecht n. (-s) : gwir redius g., gwir destrizhus g.
Zwangsveräußerung b. (-,-en) : gwerzh forset b., gwerzhadenn forset b., gwerzhidigezh forset b.
Zwangsverfahren n. (-s,-) : argerzhad freuz-stal g.
Zwangsverschleppung b. (-,-en) : forbannerezh g., harlu g., dispell g.
zwangsversteigern V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsversteigert / hat zwangsversteigert) : *etwas wird zwangsversteigert,* gwerzhet e vez udb diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh, lakaet e vez gwerzh war udb, lakaet e vez ar werzh war udb, lakaet e vez gwerzh war u.b., lakaet e vez ar werzh war u.b., lakaet e vez foar war stal u.b, lakaet e vez foar enkantiñ war udb (gwerzhet e vez udb diouzh ar gouloù, gwerzhet e vez udb diouzh ar mouch, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ priz, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhet e vez udb en enkant, gwerzhet e vez udb e santaol, lakaet e vez udb e sav-taol, lakaet e vez udb dre sav-taol) da-heul un disentez varnerezh ; *sein Hab und Gut wurde zwangsversteigert,* lakaet e voe foar war e stal, lakaet e voe gwerzh war e stal, lakaet e voe ar werzh war e stal, lakaet e voe gwerzh warnañ, lakaet e voe ar werzh warnañ.
Zwangsversteigerung b. (-,-en) : gwerzh diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh b.
Zwangsverwalter g. (-s,-) : tredeog g., tredeeg g., abienner g.
Zwangsverwaltung b. (-,-en) : [gwir] tredeogiezh b., dalc'h g., krog g., seziz g., sezi g. ; *jemandes Vermögen unter Zwangsverwaltung stellen,* lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b., rekizañ madoù u.b.
Zwangsvollstreckung b. (-,-en) : seziz da-heul un disentez varnerezh b.
Zwangsvorstellung b. (-,-en) [bred.] : mac'hvennozh g., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debr-spered g., heg g., darvennozh g. ; *Zwangsvorstellungen,* arvar balboriek g., follentez an arvar b.
zwangsweise Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, dre zestrizh, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; [dre fent] *zwangsweise eingesetzter Freiwilliger,* emyoulad dibabet g., emyoulad anvet a-berzh-kefridi g.
Zwangswirtschaft b. (-) : [gwashaus] armerzh steuñvaet g., ekonomiezh sturiet b., sturierezh ekonomikel g., sturierezh armerzhel g., sturiadouriezh b.
zwanzig niver : ugent ; *ein zwanzig Meter hoher Baum,* ur wezenn ugent metr uhelder g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; *er wurde erschossen, wie zwanzig*

andere danach, fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *etwa zwanzig,* un ugent bennak g., un ugentad bennak g., war-dro ugent ; *über zwanzig,* un ugent vras g. ; *je zwanzig davon,* a-ugentadoù ; *zweiundzwanzig,* daou war'n-ugent ; *er ist über zwanzig,* dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz ; *er ist zwanzig,* en e ugent vloaz emañ, gant e ugent vloaz emañ, ugent vloaz eo ; *je einer von zwanzig,* unan a bep ugent, unan diwar bep ugent, unan dre bep ugent, unan war bep ugent, unan seul ugent ; *einer unter zwanzig,* unan a ugent, unan dre ugent, unan diwar ugent, bep ugent, seul ugent ; *je zwanzig davon,* ugent-ha-ugent, dre ugentadoù.

Zwanzig b. (-,-en) : *die Zwanzig,* an niverenn ugent b., an niver ugent g., an ugent g., an ugentveder g.

Zwanziger[1] lies. : *die Zwanziger,* ar bloavezhioù ugent lies.

Zwanziger[2] g. (-s,-) : **1.** P. bilhed ugent mark g., bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g., tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g. ; **2.** [Bro-Suis] pezh ugent santim g. ; **3.** paotr ugent vloaz g. ; *er ist in den Zwanzigern,* dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz, un ugent vloaz bennak a zen eo, un ugent vloaz den eo.

zwanziger ag. digemm : ugent ; *in den zwanziger Jahren,* e-pad ar bloavezhioù ugent ; *die goldenen zwanziger Jahre,* ar bloavezhioù a zirollerezh (1920/1929) lies.

Zwanzigerjahre lies. : bloavezhioù ugent lies.

Zwanzigersystem n. (-s) : reizhiad ugentvedennel b., niveradur ugentvedennel g.

Zwanzigeuroschein g. (-s,-e) : bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g. ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ?

zwanzigjährig ag. : ... ugent vloaz ; *zwanzigjähriges Jubiläum,* ugentveder g.

zwanzigmal Adv. : ugent gwech.

Zwanzigmarkschein g. (-s,-e) : bilhed ugent mark g., P. tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g.

zwanzigste(r,s) ag. : ugentvet.

Zwanzigstel n. (-s,-) : ugentvedenn b. ; *drei Zwanzigstel,* teir ugentvedenn.

zwar Adv. : **1.** a-dra-sur, a-dra-wir, evit sur, evit gwir, gwir eo ; *er ist zwar alt aber noch recht kräftig,* start (plom, postek, aes) eo war e dachoù c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *er ist zwar klein aber stark,* n'eo ket bras met e gont a zo ennañ, n'eo ket un den bras nemet eo kreñv ; *er vierliert zwar kein Geld, er macht aber auch keine Gewinne,* na koll na gounit ne ra ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig,* evitañ da vezañ dizesk, en doa a-hed (hed, dre hed) e vuhez avi ouzh an deskadurezh.

2. und zwar : pa lavarin mat, pa vo komzet fraezh ; *er kommt doch, und zwar morgen,* dont a ray hep fazi ha warc'hoazh kentañ e vo pa lavarin mat ; *er hat Schulden und zwar so viele, dass ...,* ur bern dleoù en deus dastumet ha kement a zo ma (ha kement a zo ken) ...

Zweck g. (-s,-e) : pal g., peurbal g., amkan g., finvez b., dezev g., amboaz g., mennad g. ; *zu welchem Zweck ?* evit ober petra ? perak ? gant peseurt pal ? da be vad ? evit seveniñ peseurt dezev ? ; *er verstand nicht, zu welchem Zweck diese Leute zu ihm kamen,* ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; *das hat keinen Zweck,* poan kollet eo, ne dalv ket ar boan, aner eo deomp en ober ; *zu diesem Zweck,* war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, evit seveniñ an dezev-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor) ; *es hat wenig Zweck hinzugehen,* ne dalvez ket ar boan mont di ; *einen Zweck verfolgen,* bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober dezev da seveniñ udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak ; *das hat seinen Zweck erfüllt,* an dra-se en deus graet efed, kement-se n'eo ket chomet diefed ; *das hat seinen Zweck verfehlt,* chomet eo diefed, un taol bouc'hal en dour an hini e oa, un taol bazh en dour an hini e oa, aet eo bet an tenn er c'hleuz, troet eo ar ribotadenn da fall, distignet eo ar stign ; *das ist der Zweck der Übung,* setu dres perak emaomp oc'h ober kement-se ; *der Zweck heiligt die Mittel,* ne vern an hent gant ma c'heller degouezhout, diouzh o disorc'hoù eo barn an dud, n'eus nemet an disoc'hoù a dalv tra pe dra, an hini en deus c'hoant mougañ e gazh a lavar eo fall da logota, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, bramm lous ne ra ket trouz ; [E. Kant] *Zweck an sich selbst,* pal en unan g.

zweckbestimmend ag. : palel, finvezel.

zweckbestimmt ag. : mennadel.

Zweckbestimmtheit b. (-) : [preder.] palelezh b., finvezelezh b.

Zweckbau g. (-s,-ten) : savadur hebleustr g.

zweckdienlich ag. : laziek, azas ouzh ar pal da dizhout g., diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, servijus, arveradus, implijadus, efedus, dereat, azas, reizh, jaojabl, akomod, a-zoare, diouzh an ezhomm a zo, klok.

Zweckdienlichkeit b. (-) : azasted b., talvoudegezh b., efedusted b., servijuster g., servijusted b., dereadegezh b., dereadelezh b., azasded b., reizhded b., jaoj g., jaojadur g.

Zwecke b. (-,-n) : **1.** tach-meud g., tach plat g., tach bihan g. ; **2.** [louza.] treuzgeot str., ternud str., kagn g.

zweckentfremden V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zweckentfremdet / hat zweckentfremdet) : distreiñ diouzh e implij boutin.

Zweckentfremdung b. (-) : implij distroet g.

zweckgerichtet ag. : mennadel.

Zwecklehre b. (-) : teleologiezh, davedelouriezh b.

zwecklos ag./Adv. : didalvoud, aner, null ; *jede Klage wäre zwecklos,* klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm.

Zwecklosigkeit b. (-) : didalvoud g., didalvoudegezh b., nullentez b.

zweckmäßig ag. : **1.** dereat, a-feson, reizh, azas ouzh ar pal da dizhout g., diouzh ar pal da dizhout, efedus, laziek, servijus, arveradus, implijadus, ampletus, hebleustr,

talvoudus, talvoudek, poellek, jaojabl, akomod ; **2.** palel, finvezel.
Zweckmäßigkeit b. (-) : **1.** azasted b., talvoudegezh b., efedusted b., jaoj g., jaojadur g., servijuster g., servijusted b. ; **2.** [preder.] palelezh b., finvezelezh b. ; *innere Zweckmäßigkeit,* palelezh a-ziabarzh b., finvezelezh a-ziabarzh b. ; *äußere Zweckmäßigkeit,* palelezh a-ziavaez b., finvezelezh a-ziavaez b. ; *immanente Zweckmäßigkeit,* palelezh ebarzhus b. ; *transzendentale Zweckmäßigkeit,* palelezh trehontus b. ; [E. Kant] *Zweckmäßigkeit ohne Zweck, formale Zweckmäßigkeit,* finvezelezh hep finvez b.
Zweckmäßigkeitsprinzip n. (-s) : pennaenn ar balelezh b.
Zweckoptimismus g. (-) : gwellwelerezh azas ouzh ar pal da dizhout g., gwellwelerezh koulzelour g.
Zweckpessimismus g. (-) : hollwashaouriezh azas ouzh ar pal da dizhout b., hollwashaouriezh koulzelour b.
zwecks araog. : (t-c'h) evit, en amboaz eus, a-wel da.
Zweckursache b. (-,-n) : abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b.
zweckvoll ag. : **1.** gant ur pal da dizhout ; **2.** azas ouzh ar pal da dizhout g., laziek, diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, efedus.
zweckwidrig ag. : diazas, kontrol d'ar pal da dizhout.
Zweckwidrigkeit b. (-) : diazasted b., enebiezh ouzh ar pal da dizhout b.
zwei niv. : **1.** daou, div, ur c'houblad g., ur c'houbl g. ; *zwei Pferde,* daou varc'h, daou a gezeg, un daou a gezeg ; *zwei Kühe,* div vuoc'h, div a saout, un div a saout ; *zwei hübsche Kinder,* daou vrav a vugale ; *zwei junge Leute,* daou zen yaouank, daou yaouank ; *zwei Greise,* daou zen kozh, daou gozh ; *zwei alte Frauen,* div gozh lies. ; *zwei iher Söhne,* daou eus he faotred ; *zwei Eier,* daou vi lies., ur c'houblad vioù g., ur c'houbl vioù g. ; *drei Euro die zwei,* tri euro an daou, tri euro pep daou, tri euro ar re zaou, tri euro an div, tri euro pep div, tri euro ar re ziv ; *zu zweien,* daou-ha-daou, a-zaou, a-zaouioù, a-zaouoù, un daou anezho, div-ha-div, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù, koublad-ha-koublad, a-goubladoù ; *zwei Mal so groß sein wie,* bezañ daou-c'hement da ; *zwei Mal so viel,* daougement all ; *zwei Mal mehr,* an hanter muioc'h ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *zwei Tage zuvor,* kentderc'hent ; *das Los zweier Menschen,* tonkadur daou zen g. ; *er bestellte zwei Bier,* lakaat a reas servijañ daou vier ; *in zwei teilen,* divrannañ, daouhanteriñ, hanterañ, ober daou [eus udb] ; *man kann nicht zwei Herren dienen,* den ebet ne c'hell servijañ daou vestr, den ned eo evit servijañ daou vestr, ne c'haller ket seniñ ar c'hloc'h ha mont d'ar brosesion, unan a zaou, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro ; *nehmt je zwei davon,* kemerit daou pep hini ; *gebt ihnen je zwei davon,* roit pep a zaou dezho, roit pep a zaouig dezho ; *je einer von zwei,* unan a zaou, unan dre zaou, unan diwar zaou, unan bep daou, unan seul daou ; *ich werde jeweils zwei Kisten tragen,* daou-ha-daou e tougin ar c'hasedoù-se ; **2.** [dre skeud.] *zwischen zwei Stühlen sitzen,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen zwei Fronten geraten, sich zwischen zwei Stühle setzen,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *jedes Ding hat zwei Seiten*, *jede Sache hat ihre zwei Seiten,* nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin.
Zwei b. (-,-en) : *die Zwei,* an niverenn daou b., an niver daou g., an daou g., an eilveder g.
Zweiakter g. (-s,-) : [c'hoariva] pezh e daou arvest g., pezh-c'hoari e daou arvest g.
zweibändig ag. : ... div levrenn, e div levrenn.
Zweibeiner g. (-s,-) : [dre fent] den g., daoudroadeg g., louarn daoudroadek g.
zweibeinig ag. : daoudroadek.
Zweibettzimmer n. (-s,-) : kambr doubl b., kambr daou wele b., kambr daou zen b.
Zweidecker g. (-s,-) : karr-nij daou blaen g.
zweideutig ag. : a zaou intent, daou ster dezhañ, troidellek, amc'houloù, amjestr, forc'hellek, forc'hek, amster, amsteriek, displann, kudennek, douetus, silwink ; *zweideutige Rede,* komzoù troidellek lies., komzoù a zaou intent lies., komzoù forc'hellek lies., komzoù silwink lies., komzoù daou ster lies., komzoù daou du lies., komzoù kudennek lies. ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert,* graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent.
Zweideutigkeit b. (-) : amsteriegezh b., amster g., forc'hellegezh b.
zweidimensional ag. : divventek, divvent.
Adv. : gant div vent.
zweidrähtig ag. : [tredan] div orjalenn dezhañ.
Zweidrittelmehrheit b. (-) : muianiver en daoufarzh g.
zweieinhalb Adv. : daou hanter ; *zweieinhalb Tage,* daou zevezh hanter.
Zweier g. (-s,-) : **1.** pezh daou bfennig g., pezh a zaou bfennig g. ; **2.** [skol] notenn vat b. [*etre 14 ha 16 diwar ugent*] ; **3.** [sport] daou g.
Zweierbeziehung b. (-) : buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b.
Zweierbob g. (-s,-s) : bobsleigh daou blas g.
Zweiergruppe b. (-,-n) : daouad g. ; *Zweiergruppen bilden,* en em goublañ daou-ha-daou, mont daou-ha-daou.
Zweierkiste b. (-) : P. buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b.
zweierlei Adv. : daou seurt , daou zoare ; *auf zweierlei Art,* en daou zoare disheñvel, e doubl ; *Versprechen und Halten sind zweierlei,* prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet - prometiñ ha delc'her n'int ket ur c'hement -

lavaret ha seveniñ n'int ket ur c'hement - lod a gustum en em rivinañ en ur prometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra - lod a gustum touiñ kalz ha delc'her nebeut - aes eo ober leoù, diaesoc'h eo seveniñ avat.
Zweierreihe b. (-,-n) : renkadoù daou-ha-daou lies., renkennadoù daou-ha-daou lies. ; *sich in Zweierreihen aufstellen,* en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn.
Zweierschritt g. (-s,-e) : *in Zweierschritten zählen,* kontañ dre zaouioù, niveriñ dre zaouadoù.
Zweierteam n. (-s,-s) : skipailh daou g. ; *mit jemandem ein Zweierteam bilden,* parañ u.b.
Zweierwette b. (-,-n) : koublad g., pariadenn daou b.
zweifach ag. : doubl, daougement.
Adv. : div wech, e doubl.
Zweifache(s) ag.k. n. : *das Zweifache,* an daougement g., an daou-c'hement g., an doubl g. ; *das Zweifache zahlen,* paeañ an doubl ; *sie bekommen das Zweifache zurück,* rentet e vo e doubloù deoc'h.
Zweifamilienhaus n. (-es,-häuser) : ti div ranndi ennañ g.
zweifarbig ag. : daouliv, daoulivek.
Zweifel g. (-s,-) : douetañs b., douet g., amgred g., mar g., arvar g., diskred g., diskredoni b., disfiz g., amgredoni b., amzivin g., entremar g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g. ; *in mir keimten Zweifel auf,* sevel a reas douetañsoù em spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kellidañ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon ; *ohne (jeden) Zweifel,* hep ket a arvar, hep arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep lakaat mar, ha n'eo ket marteze eo, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, kuit a var, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *außer Zweifel,* dreist mar, hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, n'eus douetañs ebet, a-dra-sur, a-dra-wir, hep kretaat, hep mank, ent diogel ; *Zweifel hegen,* magañ (goriñ) douetañs (disfiz, diskred), kaout un douetañs bennak, kaout douetañs ; *manche fingen an, Zweifel an den Absichten der Leitung zu hegen,* hiniennoù a oa deuet da zisfiziout diwar-benn dezev o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout dezev o renerien ; *Zweifel aufheben,* diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; *es unterliegt keinem Zweifel,* un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus arvar ebet, arvar ebet, n'eus na mar na marteze, me a bari, pariañ ; *es besteht kein Zweifel mehr,* n'eus arvar ebet ken, n'eus arvar ebet mui, arvar ebet ken ; *darüber kann kein Zweifel bestehen,* kement-se a zo un dra sur ; *seine Ehrlichkeit ist über jeden Zweifel erhaben,* hennezh a zo eeun a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, hennezh a zo eeun evel ur wialenn, n'eus ket tu da ziskrediñ warnañ ; *etwas in Zweifel stellen (ziehen),* kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ war udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *seine Ehrlichkeit wird in Zweifel gezogen,* diskred a zo war e eeunded., savet ez eus mar war e onestiz, taolet ez eus bet diskred war e youl vat, taolet ez eus bet disfiz war e onestiz, taolet ez eus bet douetañs war e lealded, magañ (goriñ) a reer disfiziañs e-keñver e eeunded, disfiziout a reer diouzh e onestiz, tapet e vez e kaoz ; *über etwas im Zweifel bleiben,* chom (menel, bezañ) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb ; [pred.] *methodischer Zweifel,* arvar hentennek g. ; *wissenschaftlicher Zweifel,* arvar skiantel g.
Zweifeldwirtschaft b. (-) : [labour-douar] kesad g., stuz g., regad g.
Zweifelei b. (-) : tech da gaout douetañs diouzh pep tra g., doug da arvariñ war bep tra g., doug da vezañ war var a bep tra g.
Zweifelfall g. (-s,-fälle) : afer douetus b., afer arvarus b.
zweifelhaft ag. : martezeüs, disur, douetus, arvarus, arvarek, disfizius, diskred warnañ, ankivil, amwir, diziviz, arzaeladus ; *ein zweifelhaftes Unterfangen,* un dezev douetus g., ur mennad arvarus g., un embregadenn arvarus b., un embregadenn hardizh b., ur raktres arvarus g., un dezev risklus g., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b. ; *sich mit zweifelhaften Frauen herumtreiben,* gastaoua, gastaouiñ, redek an douilhez ; *er macht einen zweifelhaften Eindruck,* ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, gwe (tro) a zo en e gordenn, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, treset fall eo, n'eo ket doareet-mat, doareet-fall eo, doare fall a zo warnañ, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, hennezh a zo ur minor-plouz, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *zweifelhafte Forderung,* kredouriezh arvarek b.
Zweifelhaftigkeit b. (-) : **1.** arvar g., entremar g., amzivin g., mar g., mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., lure g., diaezamant g., diegi b. ; **2.** perzh douetus un afer g., perzh arvarus un afer g., arvarusted b., arvaruster g., arzaeladusted b.
zweifellos ag. : divarteze, diarvarus, divar, sur, asur, dreist mar.
Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, ent diogel, me a bari, pariañ, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije.
Zweifelmut g. (-s) : spered disfizius g., spered amgredik g., spered diskredik g.
zweifelmütig ag. : disfizius, amgredik, diskredik, diskredus.
zweifeln V.k.d. (hat gezweifelt) : amgrediñ, diskrediñ, diskrediñ war, douetiñ war, kaout douetañs diouzh, kaout un douetañs bennak, arvariñ war, sevel mar war ; *an*

jemandem zweifeln, douetiñ war u.b., kaout un tamm douetañs diouzh u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b., arvariñ war u.b., bezañ disfizius ouzh u.b. ; *an etwas (t-d-b) zweifeln,* diskrediñ udb., disfiziout diwar-benn (a, ouzh, diouzh) udb, bezañ disfizius ouzh udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *wenn Sie daran zweifeln,* ma ne gredoc'h ket ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne'c'h ket kredet a-walc'h ? ; *manche fingen an, an den Absichten der Leitung zu zweifeln,* hiniennoù a oa deuet da zisfiziout diwar-benn dezev o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout dezev o renerien.

zweifelnd ag. : disfizius, amgredik, diskredik, diskredus.

zweifelohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel.

Zweifelsfall g. (-s,-fälle) : afer douetus b., afer arvarus b. ; *im Zweifelsfall,* en arvar.

zweifelsohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

Zweifler g. (-s,-) : arvarour g., amgredour g.

zweiflügelig ag. : a ziv stalaf ; *zweiflügelige Tür,* dor daou stalaf b., dor a ziv stalaf b., dor div bastell b.

Zweiflügler g. (-s,-) : [loen.] divaskelleg g.

Zweifrontenkrieg g. (-s,-e) : brezel war daou dalbenn g.

zweifüßig ag. : daoudroadek.

Zweifüßler g. (-s,-) : daoudroadeg g.

Zweig g. (-s,-e) : **1.** skourr g., brank g., barr g., skoultr g., bod g. ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus,* ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *die Zweige zittern im Wind,* frizañ a ra ar brankoù gant an avel, brañsellat a ra ar brankoù en avel, brallañ a ra ar skourroù gant an avel ; *die Zweige schwanken im Wind,* horjellat a ra ar skourroù gant an avel ; *der Vogel sitzt auf einem Zweig,* kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, branket eo al labous ; *der Vogel ließ sich auf einem Zweig (auf einen Zweig) nieder,* al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrankas ; *Buchsbaumzweig,* bodig beuz g., bod beuz g. ; *neue Zweige treiben,* brankañ, skourrañ ; *Tier, das dünne Zweige an den Bäumen frisst,* loen tik g. ; *alle Äpfel, die am selben Zweig hängen,* ur skourrad avaloù g., ur brankad avaloù g. ; *Früchte tragender Zweig,* barr frouezhet g. ; *mit grünen Zweigen schmücken,* strujañ, maeiñ ; *ein Zweig Petersilie,* ur berisilhenn b.

2. eillignezad b., skourr g., skourrad g., brankad g., brank g., lignez b., lignezad b. ; *er entspross einem anderen Zweig der Familie,* savet (deuet) e oa eus ur skourr all eus o familh, savet (deuet) e oa eus ur brankad all eus o familh.

3. gennad g., rann b., skourr g., skourrad g., kevrann b. ; *Gewerbezweig,* gennad labourerezh g., skourr eus ar greanterezh g., rann eus ar greanterezh b., kevrann eus ar greanterezh b.

4. [dre skeud.] *auf keinen grünen Zweig kommen,* kaout bec'h oc'h ober e dreuz, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar vuhez, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar bed, bezañ chomet berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, na vezañ druz e stal, chom en diaskren, bezañ chomet berr an traoù (ar peuriñ) gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, chom an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, chom da c'hoari glac'harig, chom da c'hoari gant glac'harig, chom da chaokat mizer, chom da fritañ mizer, chom da fritañ paourentez, chom da fritañ laou, chom da ruzañ anezhi, chom da fritañ mizer gant paourentez, chom da zuañ anezhi, chom da zuañ gant ar vizer, chom da vevata, chom da reuziñ, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan.

Zweigabstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g.

Zweiganstalt b. (-,-en) / **Zweigbetrieb** g. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigeschlechtig ag. : hermafrodek, gourwregel, divreizh, a ziv reizh.

Zweigespann n. (-s,-e) : **1.** jav a zaou loen-kezeg g./b. ; **2.** [dre astenn.] karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g. ; **3.** P. daouad g.

Zweigestaltigkeit b. (-) : dimorfism g., divfurmerezh b., daoustumm g.

Zweiggeschäft n. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigleisig ag. : [hentoù-houarn] daouhent, divforzh.

Zweigleitung b. (-,-en) : [tredan] adlinenn b.

zweigliederig ag. : **1.** [loen.] daougenvellek ; **2.** [mat.] binomel.

Zweigstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g.

Zweigstelle b. (-,-n) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Zweigstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan diroud g.

Zweihänder g. (-s,-) : [arm] foulc'h b., kleze bras a zalc'her gant an daou zorn g.

zweihändig ag. : … daou zorn, a zaou zorn.

Zweiheit b. (-) : **1.** daoubenniezh b., daouelezh b. ; **2.** [fizik] daouelder g.

Zweiherrschaft b. (-) : [istor] ren daou vrientin g., duomvirelezh b., duomviriezh b.

zweihöckerig ag. : daou dort dezhañ war e gein, daou vos dezhañ war e gein ; *Kamele sind zweihöckerig,* kañvaled a zo daou dort (daou vos) war o c'hein.

zweihörnig ag. : daougornek.

Zweihufer g. (-s,-) : [loen.] karneg skalfek e dreid g.

zweihundert niver : daou-c'hant.

zweihundertjährig ag. : ... daou-c'hant vloaz.

zweihundertvierzig niver : daouzek-ugent, daou-c'hant daou-ugent.

zweihundertsechzig niver : trizek-ugent, daou-c'hant tri-ugent.

zweihunderttausend niver : daou-c'hant mil.

zweijährig ag. : ... daou vloaz, gourbloaz ; *zweijähriger Hirsch,* karv gourbloaz g., karv daou vloaz g. ; *zweijährige Stute,* kazeg daou vloaz b.

Zweikammersystem n. (-s) : [polit.] renad diazezet war div gambr g.
Zweikampf g. (-s,-kämpfe) : duvell g., emgann-daou g.
Zweikämpfer g. (-s,-) : duveller g.
zweikeimblättrig ag. : [louza.] divhaddeliennek.
zweiköpfig ag. : daoubennek.
zweilebig ag. : amfibiek, divanalek, dour ha douar.
zweimal Adv. : div wech ; *die Glocke schlägt zweimal,* daoudaoliñ a ra ar c'hloc'h ; *zweimal so groß sein wie,* bezañ daou-c'hement da, bezañ hanter brasoc'h eget, bezañ an hanter brasoc'h eget ; *zweimal so viel,* daougement all, daou c'hement all ; *zweimal mehr,* hanter muioc'h, an hanter muioc'h, e doubl, e doubloù, div wech kement all, hanter-ouzh-hanter, daou c'hement ouzhpenn ; *er ist zweimal so groß wie ich,* hennezh a zo daou c'hement din-me, hennezh a zo hanter brasoc'h egedon-me, hennezh a zo an hanter brasoc'h egedon-me ; *dieser Eimer fasst nahezu zweimal so viel wie der andere,* ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou-c'hement egile, ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou gement egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost da ziv wech kement hag egile ; *er verdient jetzt zweimal mehr,* gounit a ra hanter-ouzh-hanter bremañ, gounit a ra hanter muioc'h bremañ, gounit a ra an hanter muioc'h bremañ, gounit a ra div wech muioc'h bremañ ; *einen Brief zweimal falten,* plegañ ul lizher e pevar ; *er hat es zweimal versucht,* klasket en doa dre ziv wech, klasket en doa etre div wech, klasket en doa a-benn div wech ; *er musste zweimal hingehen,* etre div wech en doa ranket mont di ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege,* ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt, ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar,* doublañ a ra e amezeg ; *er lässt es sich nicht zweimal sagen,* ne vo ket ezhomm lavaret an dra-se un eil gwech dezhañ ; *ich habe es schon zweimal gehört,* klevet 'm eus an dra-se a-benn div wech (etre div wech, dre ziv wech) ; *zweimal mehr Zeit brauchen als sonst,* ober div dro a unan.
zweimalig ag. : daou, div, div wech.
Zweimarkstück n. (-s,-e) : pezh daou vark g.
Zweimaster g. (-s,-) : [merdead.] divwern g., brig g.
zweimonatig ag. : ... daou viz, hag a bad daou viz.
zweimonatlich ag. : bep eil miz, bep daou viz, daouviziek.
zweimotorig ag. : daou geflusker dezhañ ; *zweimotoriges Flugzeug,* karr-nij daou geflusker g.
zweinamig ag. : daouanvek.
Zweiparteiensystem n. (-s) : [polit.] renad diazezet war div gostezenn bolitikel g., renad divgevrennek g.
Zweipfennigstück n. (-s,-e) : pezh daou bfennig g.
Zweiphasenstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] redenn bebeilat b.
Zweiplätzer g. (-s,-) : [Bro-Suis] **1.** karr daou blas g. ; **2.** karr-nij daou blas g.
zweipolig ag. : daouvlein.
Zweirad n. (-s,-räder) : div-rod b., divrodeg g., karbed a ziv rod g., karbed war ziv rod g. ; *die Zweiräder,* ar re ziv-rod lies., an divrodegoù lies.
zweiräderig ag. / **zweirädrig** ag. : divrodek, a ziv rod, war ziv rod ; *zweirädriger Handwagen für Surfbretter,* kilhoroù lies., ur c'hilhoroù g. ; *zweirädriger Handwagen,* karigell war ziv rod b., karigell a ziv rod b.
Zweireiher g. (-s,-) : porpant gant div renkennad nozelennoù g.
zweireihig ag. : kroazet, divrezek ; *zweireihige Jacke,* porpant kroazet g.
zweisamenlappig ag. : [louza.] divhaddeliennek.
Zweisamkeit b. (-,-en) : buhez nes a-zaou b., buhez nes daou-ha-daou b.
zweischneidig ag. : **1.** [kontell, arm] daoudroc'h, daou du, divzremmet ; *zweischneidiges Schwert,* kleze daoudroc'h g., kleze a ziv zremm g., kleze daou du g. ; **2.** [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit,* ur gontell daoudroc'h b.
zweiseitig ag. : daouduek, daoudu, daouek.
zweisilbig ag. : divsilabennek.
Zweisitzer g. (-s,-) : **1.** karr daou blas g. ; **2.** karr-nij daou blas g.
zweisitzig ag. : ... daou blas.
zweispaltig ag. : war daou vann.
Zweispänner g. (-s,-) : karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g.
zweispitzig ag. : daougornek, daouvizek.
zweisprachig ag. : divyezhek, … div yezh ; *zweisprachig machen,* divyezhekaat.
Zweisprachige(r) ag.k. g./b. : divyezheger g., divyezhegerez b.
Zweisprachigkeit b. (-) : divyezhegezh b. ; *Frankreich, das Land, das die Zweisprachigkeit bekämpft,* Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep an divyezhegezh b.
zweispurig ag. : ... div-forzh.
zweistellig ag. : ... daou sifr.
zweistimmig ag. : ... div vouezh.
zweistöckig ag. : ... daou estaj, … a zaou estaj, ... daou solieradur.
zweistrahlich ag. : [kirri-nij] ... daou reaktor, ... daou zazloc'her.
Zweistromland n. (-s) : *das Zweistromland,* Mezopotamia b.
zweistündig ag. : ... div eurvezh, hag a bad div eurvezh.
zweistündlich ag. : bep eil eur, bep div eur.
zweit ag. / **zweite(r,s)** ag. : **1.** eil, eilvet, daouvet, divvet ; *der (das, die) zweite,* an eil, an eilved, an daouved g., an divved b. ; *der Zweite,* an daouved g. ; *die Zweite,* an divved b. ; *zum zweiten, an zweiter Stelle,* d'an eil, da eil ; *eine Fahrkarte zweiter Klasse,* ur bilhed eil klas g. ; *aus zweiter Hand,* dieeun, a eil dorn, eildorn, en ur ober tro, diwar ar berchenn uhelañ, dre hanterouriezh unan all ; *zweiten Ranges,* a eil renk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk ; *der zweite Juli,* an eil a C'houere ; *jeden zweiten Tag,* a beb eil deiz, bep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *Ludwig der Zweite,* Loeiz II [daou] ; *Nikolaus II. (der Zweite),* Nikolaz an eil g. ; *zweite Sprache,* adyezh b. ; *zum zweiten Mal,* an eil gwech [*eo dezhañ ober udb*], evit an eil gwech, evit an eil tro ; *zu zweit,* daou-ha-daou, a-zaouioù, a-zaouoù, div-ha-div, a-ziv, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *den Tisch müssen wir zu zweit tragen,* daou e rankimp bezañ evit dilec'hiañ (diboullañ, divorañ) an daol ; *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer,* kevannezusoc'h eo bezañ daou evit

mont di ; *Ochsen zu zweit vorspannen,* rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouioù, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev ; *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen,* ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh ; *je zu zweit,* dre zaouioù, dre zivioù, a-zaouoù, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *das steht an zweiter Stelle,* eilrenk eo an dra-se.
2. [dre skeud.] *zweites Gesicht,* spiswelouriezh b., eil gweled g., dreistgwelerezh g.
3. *ein zweiter Goethe,* ur Goethe nevez g.
zweitägig ag. : ... daou zevezh.
Zweitakter g. (-s,-) : karbed daou daol g., karbed daou bred g., karbed daou bred-amzer g.
Zweitaktmotor g. (-s,-en) : keflusker daou daol g., keflusker daou bred g., keflusker daou bred-amzer g.
zweitälteste(r,s) ag. : eil koshañ, hanter-henañ, eil-henañ ; *seine zweitälteste Tochter,* e verc'h eil koshañ b. ; *das zweitälteste von drei Kindern,* ar bugel hanter-henañ g., ar bugel etre-henañ g., ar c'hreiz g., ar c'hreizig g.
Zweitanzeiger g. (-s,-) : [tekn.] eil meneger g., eil merker g.
zweitausend niver : daou vil.
Zweitausender g. (-s,-) : menez un uhelder dreist daou vil metrad dezhañ g.
Zweitausfertigung b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., eilskeudenn b., eiltresadur g., eillivadur g.
Zweitbesetzung b. (-) : doubladurioù lies., doublerien lies., eilerien g., amsavidi lies., erlec'hidi lies., eilc'hoarierien lies.
zweitbeste(r,s) ag. : eil gwellañ, eilved, daouvet, divvet ; *er war der Zweitbeste in der Schule,* d'an eil edo er skol, da eil edo er skol.
zweite(r,s) ag. : *sellit ouzh* **zweit**.
zweiteilig ag. : div lodenn dezhañ, binarel, daouel, divgevrennek, eilveder ; *zweiteiliges Frühstückservice,* taoliad-daou b. ; [yezh.] *zweiteiliges Prädikat,* prezegad div gedrann g.
zweitens Adv. : d'an eil, da eil.
zweitgeborene(r,s) ag. : yaouañ, eil koshañ, eil-henañ.
Zweitgerät n. (-s,-e) : eil ardivink g.
zweitgrößte(r,s) ag. : eil brasañ.
zweithöchste(r,s) ag. : eil uhelañ.
zweitjüngste(r,s) ag. : eil-diwezhañ, belost.
zweitklassig ag. : a eil renk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk.
zweitletzte(r,s) ag. : eil-diwezhañ ; *der Zweitletzte,* an eil-diwezhañ g., ar belost g., an diwezhañ nemet unan g.
zweitrangig ag. : a eil renk, eus an eil troc'h, eilrenk, is- ; *zweitrangiger Gott,* isdoue g. ; *zweitrangiger Schriftsteller,* skrivagner eilrenk g., skrivagner a eil renk g.
Zweitschrift b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., diskrivadenn b.
Zweitstimme b. (-,-n) : [polit.] eil mouezh b.
Zweitürer g. (-s,-) : karbed div zor g.
zweitürig ag. : ... div zor.
Zweitwagen g. (-s,-) : eil karr-tan g.
Zweitwohnung b. (-,-en) : eilti g., eil annez g.
Zweiunddreißigstelnote b. (-,-n) : [sonerezh] krogenn dridoubl b., palefarzhkrogenn b., kardkrogenn b.
Zweiunddreißigstelpause b. (-,-n) : [sonerezh] eizhvedenn eus ur poent-tav b.
zweiundneunzig niv : daouzek ha pevar-ugent, naogont daou.
zweiundsiebzig niv : daouzek ha tri-ugent, seikont daou.
zweiundvierzig niv. : daou ha daou-ugent, pergont daou.
zweiundzwanzig niv. : daou war'n-ugent.
zweiundzwanzigste(r,s) niv. : *der Zweiundzwanzigste,* an eil war'n-ugent g.
Zweivierteltakt g. (-es,-e) : mentad daou-pevar g.
Zweiweiberei b. (-) : divwregiezh b.
zweiwertig ag. : **1.** [kimiezh] daoulenus ; **2.** [stlenn.] daouadek ; *zweiwertiges Element,* elfenn daouadek b. ; **3.** [fizik, kimiezh] daouamsav ; **4.** [mat.] *zweiwertige Logik,* poelloniezh daouwerzh b.
zweiwöchentlich ag. : beb eil sizhun, beb div sizhun, beb pemzektez.
zweiwöchig ag. : ... div sizhunvezh, hag a bad div sizhunvezh, hag a bad ur pemzektez ; *ein zweiwöchiger Fischfangzug,* ur mareaj pemzektez g.
Zweizahl b. (-) : [yezh.] niver-daou g., daouder g.
zweizählig ag. : eilveder, daouel, binarel.
Zweizeiler g. (-s,-) : divwerzenn b.
zweizeilig ag. : … divwerzenn.
Zweizimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi daou bezh b.
Zweizylinder g. (-s,-) : P. marc'h-tan g., moto g.
Zweizylindermotor g. (-s,-en) : keflusker daou vailh g., keflusker div sailh g.
zweizylindrisch ag. : … daou vailh, …. div sailh.
Zwerchfell n. (-s,-e) : [korf.] lienenn-gig b., kelc'hspeurenn b. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells,* an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeurenn ; *das Zwerchfells spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle,* a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur.
zwerchfellerschütternd ag. : *ein zwerchfellerschütternder Lärm,* un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *ein zwerchfellerschütterndes Lachen,* ur c'hoarzh da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarzh skiltr g., ur c'hoarzh tregernus g.
Zwerg g. (-s,-e) : korr g., korrig g., korrigan g., kornandon g.
Zwerg- : korr, kraket, krak, iziliet-munut, korrig a …
Zwergadler g. (-s,-) : [loen.] erer korr g.
Zwergampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-logod str., triñchin-koad str.
Zwergapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] krakaval g. [*Malus pumila*].

Zwergbaum g. (-s,-bäume) **/ Zwergbäumchen** n. (-s,-) : krakgwez str.
Zwergblässgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b.
Zwergdommel b. (-,-n) : [loen.] bongorz bihan g.
Zwergel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, loen.] kazh-prad g., kazhig-prad g., bleizig-teil g.
Zwergfalke g. (-n,-n) : [loen.] mouchell b., logotaer g.
Zwerggalerie b. (-,-n) : [tisav.] garidoù lies., hent-tro g.
Zwerggans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b.
zwerghaft ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.
Zwergholunder g. (-s,-) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.
Zwerghuhn n. (-s,-hühner) : yar gorr b.
Zwerghund g. (-s,-e) : korrig a gi g., ki korr g.
zwergig ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.
Zwergin b. (-,-nen) : korrez b., korrigez b., korriganez b., kornandonez b.
Zwergkiefer b. (-,-n) : [louza.] gwez-pin ar menezioù str. [*Pinus mugo*].
Zwergmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] minoc'h g., bovelen b.
Zwergohreule b. (-,-n) : [loen.] toud korr g.
Zwergpinguin g. (-s,-e) : [loen.] korrvank g.
Zwergplanet g. (-en,-en) : korrblanedenn b.
Zwergpudel g. (-s,-) : [loen.] ki-rodellek korr g., korrig a gi-rodellek g.
Zwergsäger g. (-s,-) : [loen.] heskenneg bihan g.
Zwergschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvad korr g. ; *bretonisches Zwergschaf,* dañvad korr Enez-Eusa g.
Zwergscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran gorr b., morvaout korr g.
Zwergschnepfe b. (-,-n) : [loen.] krakkioc'h g., gioc'h bihan g.
Zwergschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h Bewick g. [*liester* elerc'h Bewick].
Zwergspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h korrig g.
Zwerg-Stechginster g. (-s,-) : [louza.] lann gwrac'h str., lann krak str., lann kraket str., lann gwenn str., lann ki str.
Zwergstern g. (-s,-e) : [stered.] korrenn g.
Zwergstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han bihan g.
Zwergtaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-rous g., plomerig rous g.
Zwergtrappe b. (-,-n) : [loen.] otiz bihan g.
Zwergwiesel n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.
Zwergwuchs g. (-es) : korregezh b.
zwergwüchsig ag. : korr, kraket, krak, iziliet-munut.
Zwergzunge b. (-,-n) : [loen.] teod-kazh g.
Zwetsche b. (-,-n) **/ Zwetschge** b. (-,-n) **/ Zwetschke** b. (-,-n) : kouetchez str., prun du str. ; *gelbe Zwetschge,* mirabel str., prun mirabel str.
Zwetschenbaum g. (-s,-bäume) **/ Zwetschgenbaum** g. (-s,-bäume) **/ Zwetschkenbaum** g. (-s,-bäume) : kouetchezenn b., gwez-kouetchez str.
Zwetschenwasser n. (-s,-wässer) **/ Zwetschgenwasser** n. (-s,-wässer) **/ Zwetschkenwasser** g. (-s,-wässer) : lambig kouetchez g.
Zwickbohrer g. (-s,-) : gwimeled b.
Zwicke b. (-,-n) : **1.** [loen., givri, saout] parez c'haonac'h b., gaonac'henn b. ; **2.** tach-meud g., tach g. ; **3.** gevel droc'h b.
Zwickel g. (-s,-) : [tisav.] kognell prenestr-meur b.
Zwickelbart g. (-s,-bärte) : bouchig barv g.
zwicken V.k.e. (hat gezwickt) : **1.** piñsat, mentukañ, gwaskañ ; *jemanden zwicken,* P. tapout figez d'u.b., tapout kebr d'u.b. ; [istor] *mit glühenden Zangen zwicken,* geveliat ; **2.** [dre skeud.] *jemanden zwicken,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., heskinañ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.
Zwicker g. (-s,-) : lunedoù-fri lies., eillagad g.
Zwickmühle b. (-,-n) : **1.** [*eus ar c'hoari alaman* : Mühlespiel] milin doubl b. ; **2.** [dre skeud.] gwall blegenn b., enebiezh etre dleadoù b. ; *in der Zwickmühle sitzen,* bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn, bezañ er vizer, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ karget e vazh a spern ; *in eine Zwickmühle geraten,* lakaat re hir e viz er gwask, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, en em lakaat en ur pleg fall, bezañ en avel d'e voue, kouezhañ en un toull fall, mont e geol al louarn, bezañ paket fall, chom e fri er wask, lakaat e lost er vrae ; *jemanden in eine Zwickmühle bringen,* lakaat u.b. diaes, lakaat u.b. nec'het, nec'hiñ (nec'hañsiñ, eogiñ, tregasiñ, chalañ, luziañ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b.
Zwicknagel g. (-s,-) : tach-meud g., tach g.
Zwickzange b. (-,-n) : gevel droc'h b.
zwider ag. : [Bro-Austria] goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, kivioul, put, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin

anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous.
Zwieback g. (-s,-bäcke/-e) : krazenn b., biskotenn b., baraenn wispid b., gwispid str., gwispidenn b.
Zwiebackfabrik b. (-,-en) : gwispiderezh b.
Zwiebackherstellung b. (-) : gwispiderezh g.
Zwiebel b. (-,-n) : [louza.] ognon str., penn-ognon g., ognonenn b., bulb str., bulb ognon str. ; *Zwiebeln stecken,* plantañ ognon, lakaat ognon ; *da, wo es trocken bleibt, gedeihen die Zwiebeln am besten,* an ognon a blij sec'hor dezho, an ognon a gar gwell ar sec'hor, ar sec'hor a zo mat da ognon, an ognon en em blij en douaroù sec'h, ar sec'hor a zo mat evit an ognon ; *ein Bund Zwiebeln,* ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; *ewige Zwiebel,* sivolez str. ; *eine Knoblauchzwiebel,* un penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor) ; *weißfleischige Zwiebel,* ognon gwenn str. ; *rotfleischige Zwiebel,* ognon ruz str. ; *Zwiebeln schälen,* dibluskañ ognon ; *Zwiebeln fein hacken,* miñsañ ognon ; *die Blütenstände der Zwiebeln,* pennoù had an ognon lies.
zwiebelartig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant an ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant an ognon.
Zwiebelbeet n. (-s,-e) : gwelead ognon g., pengenn ognon b.
Zwiebelblume b. (-,-n) : [louza.] plant-bulb str.
Zwiebelfeld n. (-s,-er) : ognoneg b.
Zwiebelfisch g. (-es,-e) : [loen.] gwennenn b., pesk gwenn g., bolog g.
Zwiebelflöte b. (-,-n) : berlitonenn b.
zwiebelförmig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant ognon ; *in Russland sind die Kirchtürme zwiebelförmig,* bolzoù begek a vez e beg an tourioù-iliz e Rusia.
Zwiebelhaut b. (-,-häute) / **Zwiebelhäutchen** n. (-s,-) : pluskenn ur penn ognon b., pel ognon g.
Zwiebelknollen g. (-s,-) : penn-ognon g.
Zwiebelkuchen g. (-s,-) : tartez ognon str.
Zwiebelkuppel b. (-,-n) : [tisav.] bolz vegek b.
Zwiebelmarmor g. (-s) : marmor ognonek g., maen-marbr ognonek g.
zwiebeln V.k.e. (hat gezwiebelt) : **1.** sasuniñ gant ognon, temzañ gant ognon ; **2.** P. *jemanden zwiebeln,* arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.
Zwiebelpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant-bulb str.
Zwiebelring g. (-s,-e) : ruilhenn ognon b.
Zwiebelröhrchen n. (-s,-) : [louza.] sivolez str.
Zwiebelschale b. (-,-n) : plusk ognon str., pel ognon g.
Zwiebelsuppe b. (-,-n) : soubenn an ognon b., soubenn rous b., soubenn ar rouz b., soubenn ar jaodell b., jaodell b.
Zwiebelturm g. (-s,-türme) : tour-iliz oc'h echuiñ gant ur volz vegek g.
Zwiebelzopf g. (-s,-zöpfe) : steudad ognon b., plezhenn ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. ; *Zwiebelzöpfe flechten,* plezhañ ognon.
Zwiebrache b. (-,-n) : [labour-douar] kravellerezh g., pigellat g.
zwiefach ag. : doubl, daougement.
Adv. : div wech, e doubl.
zwiefältig ag. : doubl, daougement.
Adv. : div wech, e doubl.
zwiegeschlechtig ag. : hermafrodek, gourwregel, divreizh.
Zwiegespräch n. (-s,-e) : diviz g., kendiviz g.
Zwielaut g. (-s,-e) : divvogalenn b.
Zwielicht n. (-s) : amheol g., damc'houloù g., amc'houloù g., treuzc'houloù g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houloù g., damsklêrijenn b.
zwielichtig ag. : **1.** arvarus, dispis, diresis, amc'houloù, amjestr, forc'hellek ; **2.** [dre skeud.] arvarus, martezeüs, disur, douetus, disfizius, diskred warnañ ; *der ist ein zwielichtiger Geselle,* ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, n'eo ket doareet mat, doare fall a zo warnañ, treset fall eo, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).
Zwiespalt g. (-s,-e) : **1.** dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., gwall intent g., brouilhes g., fuilhadeg b., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadeg b., broc'h g., broc'had g., broc'hadenn b., diskrap g., jel g., faout ha jel, dael b., jeu b., reuz g., tousmac'h g., arvelloù lies. ; **2.** strabouilh g., trevari g., turmud g., trefu g., strafuilh bras g., trechal g., reuz g., trubuilh g./b., charre g.
zwiespältig ag. : **1.** dizunvan, broc'het ; **2.** troidellek, forc'hellek, amsteriek, displann, kudennek, amjestr.
Zwiespältigkeit b. (-) : forc'hellegezh b., amsteriegezh b.
Zwiesprache b. (-,-n) : diviz g., kendiviz g.
Zwietracht b. (-) : broc'hadenn b., diskrap g., tabut g., breud g., dael b., jeu b., reuz g., bec'h g., fuilhadeg b., dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., gwall intent g., brouilhes g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadeg b., broc'h g., broc'had g., tousmac'h g., hennon g., dispeoc'h g., arvelloù lies., droukrañs b., jel g., faout ha jel, glazentez b. ; *Zwietracht säen,* c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ dizunvaniezh etre tud 'zo, hadañ an dizunvan, c'hwezhañ an tan etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat

droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, lakaat an disparti etre an dud, lakaat disrann etre an dud, lakaat malis etre an dud, dizunvaniñ, trenkañ, ampoezoniñ ar vro ; *es hat nie Zwietracht zwischen uns gegeben,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *überall stiftet er nur Zwietracht,* n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ gant e emzalc'h disrannus.

Zwietrachtstifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., atizer g., atahiner g., hegazer g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., irienner g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g., arveller g., rendaeler g., trubuilhenn b.

Zwilch g. (-s,-e) : lien fetis g., fetisenn b.

Zwille b. (-,-n) : flech g., batalm b., talm b.

Zwillich g. (-s,-e) : lien fetis g., fetisenn b.

Zwilling g. (-,-e) : **1.** gevell g., P. hantergofad g. ; *Hans und Anna sind Zwillinge,* Yann hag Anna a zo gevell ha gevellenn ; *sie hat Zwillinge bekommen,* daou vugel he deus bet en ur c'hofad, ur c'hofad daou he deus bet, ur c'houblad he deus bet ; *siamesische Zwillinge,* gevelled siamat lies., breudeur siamat lies., gevelled bet ganet stag o c'horfoù an eil ouzh egile lies. ; **2.** [arm] karabinenn daou denn b., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g.

Zwillings- : gevell, gevellet, gevellek.

Zwillingsbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg c'hevellek b., gwareg c'hevell b.

Zwillingsbruder g. (-s,-brüder) : gevell g., P. hantergofad g. ; *Zwillingsbrüder,* breudeur eus an hevelep kofad lies., breudeur c'hevell lies., breudeur gevell lies., gevelled lies., koublad paotred g. ; *mein Zwillingsbruder,* va hantergofad g., va breur gevell g.

Zwillingspaar n. (-s,-e) : gevelled lies., koublad gevelled g.

Zwillingsgeschwister lies. : gevelled lies.

Zwillingskirsche b. (-,-n) : [louza.] kerez gevell str.

Zwillingsreifen g. (-s,-) : rod c'hevellek b., rod c'hevell b.

Zwillingsschwester b. (-,-n) : gevellenn b., c'hoar c'hevell b.

Zwingburg b. (-,-en) : gwikadell b., kastell-kreñv g.

Zwinge b. (-,-n) : [tekn.] **1.** envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., gwalenn b., fret g., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kerl g., serjant g., fret g. ; *mit einer Zwinge versehen,* fretañ ; **2.** *Schraubzwinge,* krog-bank g., serjant g. ; **3.** *Messerzwinge,* kelc'hig-houarn troad ar gontell g. (Gregor) ; **4.** [dre astenn.] intrañv g., biñs-taol b.

zwingen V.k.e. (zwang / hat gezwungen) : forsiñ, palforsiñ, forzhañ, rediañ, sujañ, enderc'hel, delc'her, naskañ, destrizhañ, karnajal ; *jemanden zu etwas zwingen,* rediañ u.b. d'ober udb, sujañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, kanarjiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb ; *den Gegner in (auf) die Knie zwingen,* lakaat un troad war gouzoug u.b., ledañ e enebour ouzh torgenn, skeiñ e enebour ouzh torgenn, astenn e enebour ouzh torgenn, reiñ douar d'e enebour, lakaat e enebour da blegañ, kaout an tu kreñv war e enebour, kemer e greñv war e enebour, sevel war varr, lakaat e enebour da soublañ (Gregor) ; *jemanden zum Gehorsam zwingen,* ober d'u.b. sentiñ, ober d'u.b. soublañ, lakaat u.b. da blegañ, lakaat u.b. da sujañ, delc'her u.b. da sentiñ, rediañ u.b. da sentiñ, forsiñ u.b. da sentiñ ; *jemanden zu einer Entscheidung zwingen,* redian u.b. da gemer un diviz, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonoù u.b. ; *ich werde dich dazu zwingen,* me a breno an dra-se diganit.

V.em. : **sich zwingen** (zwang sich / hat sich (t-rt) gezwungen) : *sich zu etwas zwingen,* gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb., en em rediañ d'ober udb ; *sich zu doppelter Vorsicht (Wachsamkeit) zwingen,* bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat.

anv-gwan-verb II : **gezwungen** *ich sehe mich gezwungen, …,* ar rekiz a ra din ..., endalc'het on da ..., ret eo din ..., rankout a ran ..., rediet on da ..., dalc'het on da ..., tapet on da ..., forset on da ... ; *ich tue es nur gezwungen,* dre heg eo ret din ober an dra-se, ober a ran kement-se en desped din, a-gasoni (a-rekin, a-enep va c'halon, da'm diegi, e diegi, dre heg, dre ret) e ran an dra-se, kerteri (diegi, lure) am eus d'ober kement-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, e chal emaon d'ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *gezwungen lächeln,* c'hoarzhin digalon, glasc'hoarzhin, c'hoarzhin c'hwerv (glas, plat, gwenn), c'hoarzhin ouzh an avel ; *gezwungenes Lächeln,* c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *eine gezwungene Miene,* un neuz reut b., neuz ar c'hoant kac'hat gantañ war e zremm, ur beg kastrilhez g., tres ar c'hoant kac'hat warnañ, ur revr strizh dezhañ, un dremm doaniet ha ginet b.

zwingend ag. : gourc'hemennus, gourc'hemennet, endalc'hus, redius, rekis, ret, destrizhus ; *zwingende Gründe,* redioù lies., redioù start lies., endalc'hioù lies. ; *zwingender Beweis,* prouenn skarus b., prouenn gendrec'hus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn diziarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *zwingende Umstände, zwingende Frage,* afer a-bouez dreist b. ; *zwingende Notwendigkeit,* rekiz g., red g., redi g., rediezh b., ezhomm g., endalc'hioù lies. ; *Arbeiten ist eine zwingende Notwendigkeit,* rekis eo labourat ; *ein zwingender Blick,* ul lagad tan g.

Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet-mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout.

Zwinger g. (-s,-) : **1.** moger-dro b.

2. tour-meur g., tourell b.

3. toull-bac'h g., karc'har g.

4. loch-ki g., kaoued b., toull g., foz b. ; *Bärenzwinger,* toull (kaoued b., foz b.) an arzhed g. ; *Löwenzwinger,* kaoued al leoned b., foz al leoned b.

5. stourmlec'h g., lis b.

6. *Dresdner Zwinger,* kastell Dresden g.
Zwingherr g. (-n,-en) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., destrizher g., mac'her g., moustrer g., mac'homer g., gwaner g., flastrer tud g.
Zwingherrschaft b. (-,-en) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.
Zwinglianer g. (-s,-) : dalc'hiad Zwingli g.
zwinkern V.gw. (hat gezwinkert) : *mit den Augen zwinkern,* blinkañ, gwilc'hañ, gwignal an daoulagad, goulazhañ e zaoulagad, gwignal, gwilgat, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, ober luchadennoù.
Zwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.
zwirbeln V.k.e. (hat gezwirbelt) : tortigellañ, gweata, korvigellañ ; *seinen Schnurrbart zwirbeln,* tortigellañ e vourroù (e vourrennoù), korvigellañ e vourennoù ; *er hat sich den Schnurrbart hochgezwirbelt,* daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.
Zwirn g. (-s,-e) : neud str., neudenn b., poell g. ; *eine Spule Zwirn,* ur ganellad neud b. ; *Zwirn drehen,* nezañ neud.
Zwirnsfaden g. (-s,-fäden) : **1.** nadoziad neud b., tamm neud g. ; **2.** [dre skeud.] *über Zwirnsfäden stolpern,* c'hwitañ war e grog evit bihan dra.
zwirnen V.k.e. (hat gezwirnt) : **1.** nezañ, gweañ, treiñ ; **2.** [dre astenn.] *die Katze zwirnt,* emañ ar c'hazh o lavaret e Bater, emañ ar c'hazh o tibunañ e Bater, emañ ar c'hazh o paterat (o rouzmouzat, o nezañ).
Zwirnhändler g. (-s,-) : neutaer g.
Zwirnhaspel g. (-s,-) : karr-dibuner g., dibuner g., kaladur g.
zwischen 1. [en egor] etre, kenetre, e pleg, e gwask, e gwaskoù, kreiz-etre, e-kreiz etre, dre wask, dre-vesk, e-mesk, a-vesk, da-vesk, àr valañs etre ; *Bonn liegt zwischen Koblenz und Köln,* lec'hiet eo Bonn etre Koblenz ha Kolun ; *zwischen Bank und Tisch,* e pleg an daol, e gwask an daol ; *zwischen Mauer (Wand) und Tisch,* e gwask an daol ; *zwischen Wand und Tisch sitzen,* bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *zwischen den Bäumen,* e gwaskoù ar gwez ; *er schlängelt sich zwischen den Wagen durch,* en em silañ a ra dre wask ar c'hirri-tan ; *zwischen uns,* etrezomp, etrezo ha me ; [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen,* kompren ster damguzh ur skrid bennak ; *zwischen zwei Stühlen sitzen,* bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *sich zwischen zwei Stühle setzen,* en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.
2. [en amzer] etre, e pleg, e gwask, kreiz-etre ; *ein Mann zwischen vierzig und fünfzig,* un den etre daou-ugent hag hanter-kant vloaz ; *zwischen zwei Zügen,* etre daou dren ; *zwischen zehn und elf,* etre dek hag unnek eur ; *zwischen Frühstück und Mittagessen,* kreiz-etre dijuni ha merenn ; *zwischen zwei Mahlzeiten, zwischen den Mahlzeiten,* e pleg ar predoù, e gwask ar predoù ; *in der Pause zwischen den zwei Theaterstücken,* e-pad an ehan e gwask an daou bezh-c'hoari.
3. [keñver] etre ; *zwischen ihm und seinem Freund besteht ein großer Unterschied,* kemm bras a zo etre eñ hag e vignon, nag un diforc'h etre eñ hag e vignon !
Zwischenablage b. (-,-n) : [stlenn.] golver g.
Zwischenakt g. (-s,-e) : ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etrec'hoari g., dazc'hoari g., etreabadenn b.
Zwischenaktmusik b. (-) : sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g.
Zwischenartikel g. (-s,-) : pennadig ensoc'het g., ensoc'had g.
Zwischenaufenthalt g. (-s,-e) : ehan g., paouez g., arsav g., harp g.
Zwischenbalken g. (-s,-) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *mit Zwischenbalken versehen,* sourinañ.
Zwischenbemerkung b. (-,-en) : troc'h g., distro prezeg g., kaoz distroellet b.
Zwischenbericht g. (-s,-e) : danevell da c'hortoz gouzout hiroc'h b., rentañ-kont da c'hortoz gouzout hiroc'h g.
Zwischenbescheid g. (-s,-e) : respont da c'hortoz g., respont ha n'eo ket peurglok c'hoazh g., respont ha n'eo ket klok ha kempenn c'hoazh g.
Zwischenbilanz b. (-,-en) : danevell arc'hant etre div b.
Zwischenblutung b. (-,-en) : diwadañ er-maez eus ar mizioù g., diwadañ er-maez eus an amzerioù g.
Zwischendeck n. (-s,-s) : etrebourzh g., etrepont g.
Zwischendecke b. (-,-n) : falssel g.
Zwischending n. (-s,-e) : meskaj etre daou dra g., tra etre daou g., hanterer g. ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Zwischending gibt es nicht,* dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo.
zwischendurch Adv. : **1.** a-dreuz ; **2.** e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da c'hortoz, da c'hedal ; **3.** ur wech an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mare-mare, a amzer da amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù , a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, a-bennadoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).
Zwischenergebnis n. (-ses,-se) : skor e-kerzh ar c'hoari g., disoc'h e-kerzh ar c'hoari g.
Zwischenetage b. (-,-n) : etresolieradur g., etreleur b.
Zwischenfall g. (-s,-fälle) : darvoud g., darvoudenn b., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., tro b., trovezh b., c'hoari g. ; *unglücklicher Zwischenfall,* skoilh war an hent g., taol-dichañs g., degouezh chalus g., degouezh chifus g., darvoud gwallchañsus g., taol divalav g.,

strobelloù lies., teukad g. ; *das ist wohl nur ein kleiner Zwischenfall,* un darvoud dister eo hepken ; *ohne Zwischenfall,* distrobell, hep skoilh, distok, diroufenn, difazi, hep gaou na tro fall ebet, hep droug ebet, diampech, dibistig, didrouz, kempenn, brav ha kempenn, lampr, kompez ; *ihre Reise verlief ohne Zwischenfall,* netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj ; *es läuft alles ohne Zwischenfall, alles wickelt sich ohne Zwischenfall ab,* mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.

Zwischenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] gorreenn izelvos ur c'houriblenn dorek b.

Zwischenfieber n. (-s,-) : terzhienn kenambroug b.

Zwischenform b. (-,-en) : stumm da c'hortoz g., stumm tremen g.

Zwischenfrage b. (-,-n) : goulenn g., goulenn digoulz g., goulenn e-kreiz ur brezegenn g.

Zwischengeräusche lies. : [skingomz] adtrouzioù lies., trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., grizien str., P. mordrouz g.

Zwischengericht n. (-s,-e) : etremeuz g.

Zwischengesang g. (-s,-gesänge) : kann kinniget e-pad an etreabadenn g.

Zwischengeschoss n. (-es,-e) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenglied n. (-s,-er) : ailhedenn b., mell g., kenvell g., junt g., koubl g., liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g.

Zwischengröße b. (-,-n) : ment etre b., poent treid etre g.

Zwischenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-mor etrepaouez g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Zwischenhalt g. (-s,-e) : [Bro-Suis] ehan g., paouez g., arsav g., harp g.

Zwischenhandel g. (-s) : gwerzh dre hanter vras b., kenwerzh a-hanter-vras g., krennwerzh b.

Zwischenhändler g. (-s,-) : **1.** etrepaouezad g., paotr ar grignoliañ g. ; **2.** gwerzhour dre hanter vras b. ; **3.** hanterer g., hanterour g.

Zwischenhandlung b. (-,-en) : darvoud g., degouezh g.

zwischenher Adv. : etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se.

Zwischenkiefer g. (-s,-) **/ Zwischenkieferbein** n. (-s,-e) **/ Zwischenkieferknochen** g. (-s,-) : [korf.] askorn etre ar c'harvanioù g.

Zwischenlager n. (-s,-) : etrepaouez g., mirlec'h etrepaouezañ g., sanaih etrepaouezañ b., magazenn etrepaouezañ b. ; [nukl.] dastumlec'h etrepaouezañ g.

zwischenlagern V.k.e. (hat zwischengelagert) : [anv-verb hag anv-gwan-verb peurliesañ] etrepaouezañ, kledouriñ da c'hortoz, magazennañ da c'hortoz, sanailhañ da c'hortoz, grignoliañ da c'hortoz, grignoliñ da c'hortoz.

Zwischenlagerung b. (-,-en) : [nukl.] etrepaouezañ g.

zwischenlanden V.k.d. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (ist zwischengelandet) : [karr-nij] ober un ehan berr [*en un aerporzh bennak*] a-raok kenderc'hel gant ar veaj.

Zwischenlandeplatz g. (-es,-plätze) : ehanlec'h g., aerporzh-ehanañ g.

Zwischenlandung b. (-,-en) : ehan berr en un aerporzh g.

Zwischenlösung b. (-,-en) : diskoulm da c'hortoz gwell g.

Zwischenmahlzeit b. (-,-en) : gortozenn b., [mintin] adlein b., [goude kreisteiz] adverenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., [noz] adkoan b.

Zwischenmauer b. (-,-n) : **1.** moger voutin b. ; **2.** moger dreuz b.

zwischenmenschlich ag. : etre an dud.

Zwischenpause b. (-,-n) : astal g., arsav g., ehan g., troc'h g., spanaenn b., ruilh g., didorr g., etreabadenn b.

Zwischenperson b. (-,-en) : hanterour g., trede g.

Zwischenpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-gostez b.

Zwischenprüfung b. (-,-en) : arnodenn etre div b., arnodenn darnel b.

Zwischenraum g. (-s,-räume) : hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarzh g., gwask g./b., skarr g., skalf g., skalfenn b., egorenn b., gaol b.

Zwischenrede b. (-,-n) : troc'h g.

Zwischenredner g. (-s,-) : dislavarer g.

Zwischenregierung b. (-,-en) : gouarnamant tremen g., gouarnamant tremeniat g., gouarnamant da c'hortoz g., etreren g., etrerenadur g.

Zwischenruf g. (-s,-e) : galvadenn b., troc'h g., estlammadenn b., youc'hadenn b., hopadenn b., huchadenn b.

Zwischenrufer g. (-s,-) : galver g., dislavarer g., fourgaser g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toul-freuz g., ficher freuz g., planter reuz g.

Zwischenrunde b. (-,-n) : [sport] hanterc'hourfenn g.

Zwischensatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn gennet b., lavarenn ebarzhet b.

zwischenschalten V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengestaltet / hat zwischengestaltet) : etrelakaat, dazlakaat, etreskrivañ, toueziañ.

Zwischenschaltung b. (-,-en) : etrelakadur g., dazlakadur g., etreskrivadur g.

Zwischenschicht b. (-,-en) : **1.** gwiskad etre daou g., gwiskad difuiñ g. ; **2.** gwelead etre daou g.

zwischenschieben V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengeschoben / hat zwischengeschoben) : etrelakaat, dazlakaat, etreskrivañ, toueziañ.

Zwischensender g. (-s,-) : adskinlec'h g., adskigner g.

Zwischenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor grubuilh b., krubuilh b.

Zwischenspiel n. (-s,-e) : etrec'hoari g., dazc'hoari g., ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etreabadenn b.

Zwischenspurt g. (-s,-s/-e) : [sport] *einen Zwischenspurt einlegen,* hastañ.

zwischenstaatlich ag. : etrebroadel, etre Stadoù.

Zwischenstadium n. (-s,-stadien) : stad etre div b., stad tremen b.

Zwischenstation b. (-,-en) : **1.** ehan g., paouez g., arsav g., harp g. ; **2.** ehanlec'h g., lec'h-arsav g., lec'h-ehan g.
Zwischenstecker g. (-s,-) : azasaer g.
Zwischenstock g. (-s,-stockwerke) : etresolieradur g., etreleur b.
Zwischenstopp g. (-s,-s) : ehan g., paouez g., arsav g., harp g.
Zwischenstromland n. (-s) : etrestêr b.
Zwischenstück n. (-s,-e) : **1.** etrec'hoari g., dazc'hoari g. ; **2.** [tekn.] skarv g., kenstagadur g., stag g., junt g., koubl g.
Zwischenstufe b. (-,-n) : derez etre g., stad etre div b., stad tremen b.
Zwischenstunde b. (-,-n) : [skol] ehan g.
Zwischentauschmittel n. (-s,-) : hanterer en amredad ar madoù g. ; *das Geld ist ein Zwischentauschmittel,* bez' eo ar moneiz un hanterer en amredad ar madoù.
Zwischentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Zwischenverwaltung b. (-) : etrekarg b.
Zwischenwand b. (-,-wände) : speurenn b., speur b. ; *durch eine Zwischenwand trennen,* speurenniñ, speuriañ ; *durch Zwischenwände getrennt,* speurennek.
Zwischenwert g. (-s,-e) : talvoud etreat g.
Zwischenwirbelloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toull etre-melloù g.
Zwischenzeile b. (-,-n) : etrelinenn b.
Zwischenzeit b. (-,-en) : etrevezh g., prantad etre g., esaouenn amzer b. ; *in der Zwischenzeit,* e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, e pleg an dra-se, da c'hortoz, da c'hedal.
zwischenzeitlich Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se.
Zwischenzeugnis n. (-ses,-se) : **1.** testeni labour da c'hortoz g. ; **2.** [skol] rentañ-kont disoc'hoù e-kerzh ar bloavezh-skol g. ; **3.** [Breizh] rentañ-kont an trimiziad g.
Zwist g. (-es,-e) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., fuilhadeg b., teñvalaenn b., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., gwall intent g., tabuterezh g., breud g., striv g., chikan g., bec'h g., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., diemglev g., dizemglev g., dael b., frot g., jeu b., stag g., reuz g., freuz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., troublien b., butun g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., faout ha jel, noaz g., tatin g., tousmac'h g., sach-blev g., arguz g., arguzerezh g., brete g., droukrañs b. ; *es gab öfters Zwist unter den Geschwistern,* broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz) a oa alies etre bugale an ti ; *es hat nie Zwist unter uns gegeben,* n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp.
zwistig ag. : arvarus, nagennus, abegus, breutaus, war arguz, hag a zisparti.
Zwistigkeit b. (-,-en) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., teñvalaenn b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., breud g., striv g., diemglev g., dizemglev g., dael b., jeu b., reuz g., bec'h g., rendael b., gourdrouz g., rev g., chikanerezh g., c'hoari g., chabous g., butun g., hennon g., brouilhes g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., arguz g., arguzerezh g., arvell g., brete g., droukrañs b.
zwitschern V.gw. (hat gezwitschert) : **1.** richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ, ragachat ; *die Drossel zwitschert,* emañ an drask oc'h ober lien ; **2.** *wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen,* e-lec'h ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) **-** laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.
V.k.e. (hat gezwitschert) : [dre skeud.] P. pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.
Zwitschern n. (-s) : geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù lies., mouezh al laboused b., ragach g., ragacherezh g. ; *es war eine Freude das melodiöse Zwitschern der Vögel zu hören,* al laboused a gane dudius, ur yec'hed e oa klevet richan lirzhin al laboused.
Zwitter g. (-s,-) : **1.** den gourwregel g., den divreizh g., den a ziv reizh g., baskarin-paotr g., pilpaotr g., den hag a zo yar ha kilhog war un dro g., loen gourwregel g., loen divreizh g., loen par-ha-parez g. ; **2.** [loen.] hiron g., loen dilignezet g., loen bastardet g.
Zwitterart b. (-,-en) : spesad hiron g.
zwitterartig ag. : hiron.
zwitterig ag. : gourwregel, divreizh, a ziv reizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, par-ha-parez, baskarin.
Zwitterbildung b. (-) : bastarderezh g., dilignezadur g.
Zwitterding n. (-s,-e) : tra bastardet g.
Zwittergeschlecht n. (-s,-er) : gouenn dilignezet b., gouenn bastardet b.

zwittrig ag. : gourwregel, divreizh, a ziv reizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.
Zwitterwesen n. (-s,-) : **1.** buhezeg gourwregel g., buhezeg divreizh g., buhezeg hiron g. ; **2.** perzh ur buhezeg hag a zo gourwregel (divreizh, hiron) g., gourwregelezh b.
zwo niv. : P. daou, div.
zwölf niv. : daouzek ; *es ist zwölf Uhr mittags,* kreisteiz eo, kreisteiz eo anezhi, deuet eo ar c'hreisteiz ; *es ist fünf nach zwölf,* kreisteiz pemp eo, kreisteiz ha pemp eo ; *es ist Viertel vor zwölf,* kreisteiz nemet kard eo ; *zwölf Uhr nachts,* hanternoz, daouzek eur noz ; *am zwölften dieses Monats,* d'an 12 eus ar miz a zo o ren, d'an 12 eus ar miz-mañ ; *die zwölf Monate des Jahres,* daouzek miz ar bloaz lies. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres,* ar gourdeizioù lies., ar gourdevezhioù lies ; *zwölf Jahre,* daouzek vloaz lies. ; *die zwölf Apostel,* an daouzek abostol lies. ; *die zwölf Schläge des Mittags,* daouzek taol ar c'hreisteiz lies., taolioù ar c'hreisteiz lies. ; *Schlag zwölf,* da daol kreisteiz, d'an taol a greisteiz ; *es schlägt zwölf Uhr mittags,* emañ kreisteiz o seniñ, emañ ar c'hreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *zwölf schöne Pferde,* daouzek vrav a gezeg lies.
Zwölf b. (-,-en) : *die Zwölf,* an daouzek g., an niverenn daouzek b., an niver daouzek g.
Zwölfapostellehre b. (-) : Oberoù an Ebestel hervez sant Lukaz lies.
Zwölfeck n. (-s,-e) : daouzekkogneg g.
Zwölfender g. (-s,-) : karv daouzek kornig g.
zwölffach ag. : daouzek gwech.
Zwölffingerdarm g. (-s,-därme) : [korf.] duodenom g., daouzegenn b., rann gentañ ar vouzellenn voan b.
Zwölfflächner g. (-s,-) : dodekaedrenn b., daouzektaleg g.
zwölfhundert niv. : daouzek-kant.
zwölfmal Adv. : daouzek gwech.
Zwölfmeilenzone b. (-,-n) : takad an daouzek milmor g.
zwölfte(r,s) ag. : daouzekvet.
Zwölftel n. (-s,-) : daouzekvedenn b.
zwölftens Adv. : d'an daouzekvet, da zaouzekvet.
Zwölftonmusik b. (-) : sonerezh daouzek son g., daouzeksonelezh b.
zwote(r,s) ag. : P. eil, eilved, daouvet.
Zyan n. (-s) : [kimiezh] kianogen g.
Zyane b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.
Zyaneisen n. (-s) : [kimiezh] kianidenn houarn b.
Zyanid n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b., kianur g.
Zyankali n. (-s) : **1.** [kimiezh] kianidenn galiom b. ; **2.** [kenyezh] kianidenn b.
Zyanose b. (-,-n) : [mezeg.] kianoz g.
Zyansäure b. (-) : trenkenn gianek b.
Zyanür n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b.
Zykladen lies. : *die Zykladen,* inizi Kiklades lies.
Zyklamen n. (-s,-) : [louza.] bara-an-hoc'h g., flammell b.
zyklisch ag. : **1.** kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiek, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel ; *zyklische Arbeitslosigkeit,* dilabour kendroel g. ; [preder.] *zyklische Zeit,* amzer drovezhiek b. ; **2.** [kimiezh] korvellek.
Adv. : war-gelc'htro ; *zyklisch ablaufend,* kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiek, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel.
Zyklogenese b. (-) **/ Zyklogenesie** b. (-) **/ Zyklogenesis** b. (-): trovezhdedarzh g.
Zyklon g. (-s,-e) : korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., siklonenn b., avel-dro g.
Zyklone b. (-,-n) : takad izelwask mont-dont g., izelvan g.
Zyklop g. (-en,-en) : [mojenn.] kiklop g.
zyklopisch ag. : kiklopel, kiklopek, ramzel.
Zyklorama n. (-s, Zykloramen) : kelc'hfiñvskeudennoù lies.
Zyklosporin n. (-s) : [mezeg.] kiklosporin g.
zyklothym ag. : [mezeg.] trovezhimorek, trovezhimoroidel, maniakel-diwaskadennel, kelc'hnoaek.
Zyklothymie b. (-) : [mezeg.] kiklotimiezh b., trovezhimoregezh b., trovezhimoroidelezh b., trovezhfollentez b., psikoz maniakel-diwaskadennel g., kelc'hnoa g.
Zyklotron n. (-s,-s/-e) : kiklotron g.
Zyklus g. (-,Zyklen) : kelc'hiad g., kelc'h g., kelc'htro b., kelc'htroiad b., heuliad g., trovezh b., amzervezh b., amdro b., kor g. ; *der Jahreszeitenzyklus,* heuliad ar c'houlzoù-amzer g., trovezh ar c'houlzoù-amzer b., trovezh amzerioù ar bloaz b., kelc'htro ar c'houlzoù-amzer b., distro ar bloaz g./b. ; *in einem Zyklus verlaufend,* kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiek, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel ; *Zyklus der Präzession,* arlañs ar c'hedezioù b.
Zylinder g. (-s,-) : **1.** kranenn b., kran g., ront g. ; **2.** [karr-tan] sailh b./g., bailh g. ; **3.** [benveg] ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g., ruilhenn b. ; **4.** *Lampenzylinder,* gwerenn ar gleuzeur b. ; **5.** *Messzylinder,* amprouetenn dereziet b. ; **6.** [tog] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g.
Zylinderblock g. (-s,-blöcke) : [karr-tan] bloc'h ar sailhoù g., bloc'h ar bailhoù g.
zylinderförmig ag. : krannennek, kranek, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.
Zylinderhut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g.
Zylinderinhalt g. (-s,-e) : [karr-tan] sailhad b., bailhad g.
Zylinderkopf g. (-s,-köpfe) : [karr-tan] penn-bailh g., penn-sailh g.
Zylinderkopfdichtung b. (-,-en) : [karr-tan] junt ar penn-bailh g., junt ar penn-sailh g.
Zylindermantel g. (-s,-mäntel) : gwiskamant ar granenn g.
Zylinderrad n. (-s,-räder) : rod dantek dent eeun b.
Zylindersamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.
Zylinderschloss g. (-es,-schlösser) : potailh kranennek g./b., krogenn-alc'hwez kranennek b.
zylindrisch ag. : kranennek, kranek.

Zymbelkraut n. (-s) : [louza.] lin-ar-mogerioù str. [*Cymbalaria muralis*].
zymisch ag. : [kimiezh] go, goet.
Zyniker g. (-s,-) : **1.** [preder.] dalc'hiad ar ginegezh g., konad g., kineg g. ; **2.** ki g., penn-ki g., spered-ki a zen g., faebuhezegad g.
zynisch ag. : **1.** [preder.] kinek, konek ; **2.** faebuhezek, dichek, digoll, peurzivezh, divezh-ki, divezh-krenn, divorc'hed.
Zynismus g. (-) : **1.** [preder.] kinegezh b., konegezh b. ; **2.** peurzivezhded b., spered-ki g., faebuhezegezh b.
Zypergras n. (-es,-gräser) : [louza.] hesk g./str., broen-hesk str., lin-ar-yeun str., lin-ar-geunioù str., boked gwenn g.
Zypern n. (-s) : Kiprenez b.
Zyperngrieche g. (-n,-n) : Kiprian gresian g.
Zyperngriechin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b.
Zyperntürke g. (-n,-n) : Kiprian turk g.
Zyperntürkin b. (-,-nen) : Kiprianez turk b.
Zyprer g. (-s,-) : Kiprian g.
Zyprerin b. (-,-nen) : Kiprianez b.
Zypresse b. (-,-n) : [louza.] siprez str.
Zypriot g. (-en,-en) : Kiprian gresian g., Kiprian g.
Zypriotin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b., Kiprianez g.
zypriotisch ag. : kiprian-gresian, kiprian.
zyprisch ag. : kiprian.
zyrillisch ag. : kirillek ; *zyrillische Schrift,* skritur kirillek g.
Zyste b. (-,-n) : [mezeg.] enkaledenn b., nozelenn b., yoc'henn b., yoc'h b., kist g. ; *Ovarialzyste,* kist ar vierez g. ; *Zyste im Perlmuttmantel einer Perlenmuschel,* loupenn berlez b.
Zystitis b. (-) : [mezeg.] c'hwezigellad b., c'hwezigellfo g., droug ar c'hwezigell g.
zytogen ag. : kitogen.
Zytologie b. (-) : kitologiezh b., kelligouriezh b.
Zytolyse b. (-) : kitoliz g., dispennadur ar c'helligoù dre ar gwad g., kelligloezañ g.
Zytoplasma n. (-s,-plasmen) : kitoplasm g.
Zytostatikum n. (-s, Zytostatika) : kitostatikom g.
z.Z. / z. Zt. : [*berradur evit* **zur Zeit**] evit ar mare, evit ar c'houlz, d'an ampoent, d'ar mare-mañ, evit bremañ, evit c'hoazh, evit an deizioù, er mizioù-mañ, er mod 'zo.

ROLL AR VERBOÙ KEMMUS O FENNRANNOÙ

Kinniget e vez amañ dindan roll ar verboù kemmus hervez urzh al lizherenneg. Lakaet eo bet er roll-se nemet ar verboù diazez. D. l. e. : er roll n'eo ket bet lakaet ar verboù kemmus stummet diwar rakverboù stag pe rannadus. Stummoù ar verb „anfangen“ (deraouiñ) d. sk. a zo da glask war linenn ar verb „fangen“ (tapout).

E-kichen stummoù an anv-verb eo bet lakaet etre krommelloù stummoù kemmet ar pennrannoù en amzer-vremañ an doare-disklêriañ hag en doare-gourc'hemenn pa vez anezho.

E bann an amzer-dremenet e vez kinniget stummoù an doare-sujañ II etre krommelloù ( ) pa vez disheñvel pennrann an doare-sujañ II diouzh hini amzer-dremenet an doare-disklêriañ. Stummoù 'zo a zo diamzeret.

Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
backen (du bäckst, er bäckt)	backte, buk (büke)	gebacken	*poazhañ er forn*
bedürfen (ich bedarf, du bedarfst, er bedarf)	bedurfte (bedürfte)	bedurft	*kaout ezhomm*
befehlen (du befiehlst, er befiehlt; befiehl !)	befahl (beföhle; befähle)	befohlen	*gourc'hemenn*
beginnen	begann (begönne; begänne)	begonnen	*deraouiñ*
beißen	biss	gebissen	*dantañ*
bergen (du birgst, er birgt; birg !)	barg (bärge)	geborgen	*kuzhat, saveteiñ*
bersten (du birst, er birst, er berstet)	barst (bärste)	geborsten	*tarzhañ*
bewegen	bewog (bewöge)	bewogen	*poulzañ*
biegen	bog (böge)	gebogen	*plegañ*
bieten	bot (böte)	geboten	*kinnig*
binden	band (bände)	gebunden	*stagañ*
bitten	bat (bäte)	gebeten	*pediñ*
blasen (du bläst, er bläst)	blies	geblasen	*c'hwezhañ*
bleiben	blieb	geblieben	*chom*
bleichen	bleichte, blich	gebleicht, geblichen	*dislivañ*
braten (du brätst, er brät)	briet	gebraten	*rostañ*
brechen (du brichst, er bricht; brich !)	brach (bräche)	gebrochen	*terriñ*
brennen	brannte (brennte)	gebrannt	*deviñ*

bringen	brachte (brächte)	gebracht	*degas*
denken	dachte (dächte)	gedacht	*soñjal*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
dingen	dang, dingte (dingte)	gedungen	*laouriñ*
dreschen (du drischt, er drischt, drisch !)	drosch (drösche)	gedroschen	*dornañ*
dringen	drang (dränge)	gedrungen	*trebarzhiñ*
dünken	dünkte, deuchte	gedünkt, gedeucht	*seblantout*
dürfen (ich darf, du darfst, er darf)	durfte (dürfte)	gedurft	*kaout gwir*
empfangen (du empfängst, er empfängt)	empfing	empfangen	*degemer*
empfehlen (du empfiehlst, er empfiehlt; empfiehl !)	empfahl (empföhle; empfähle)	empfohlen	*erbediñ*
empfinden	empfand (empfände)	empfunden	*santout*
erkennen	erkannte (erkennte)	erkannt	*anavezout*
erküren	erkor (erköre)	erkoren	*dibab*
erlöschen (du erlischst, er erlischt, erlisch !)	erlosch (erlösche)	erloschen	*mougañ*
erschrecken (du erschrickst, er erschrickt; erschrick !)	V.gw. : erschrak (erschräke) V.em. : erschreckte sich, erschrak sich	erschrocken	*spontañ*
essen (du isst, er isst; iss !)	aß (äße)	gegessen	*debriñ*
fahren (du fährst, er fährt)	fuhr (führe)	gefahren	*mont*
fallen (du fällst, er fällt)	fiel	gefallen	*kouezhañ*
fangen (du fängst, er fängt)	fing	gefangen	*tapout*
fechten (du fichtst, er ficht, ficht !)	focht (föchte)	gefochten	*klezeiata*
finden	fand (fände)	gefunden	*kavout*
flechten (du flichtst, er flicht, flicht !)	flocht (flöchte)	geflochten	*plezhañ*
fliegen	flog (flöge)	geflogen	*nijal*
fliehen	floh (flöhe)	geflohen	*tec'hout*
fließen	floss (flösse)	geflossen	*redek (dour)*
fressen (du frisst, er frisst; friss !)	fraß (fräße)	gefressen	*lonkañ*
frieren	fror (fröre)	gefroren	*skornañ*
gären	gärte, gor (göre)	gegärt, gegoren	*berviñ, goiñ*
gebären (du gebierst, sie	gebar (gebäre)	geboren	*genel*

gebiert, gebier !)			
geben (du gibst, er gibt; gib !)	gab (gäbe)	gegeben	*reiñ*
gedeihen	gedieh	gediehen	*ober berzh*
gefallen (du gefällst, er gefällt)	gefiel	gefallen	*plijout*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
gehen	ging	gegangen	*mont*
gelingen	gelang (gelänge)	gelungen	*dont a-benn*
gelten (du giltst, er gilt; gilt !)	galt (gälte, gölte)	gegolten	*talvezout*
genesen	genas (genäse)	genesen	*pareañ*
genießen	genoss (genösse)	genossen	*saouriñ*
geraten (du gerätst, er gerät)	geriet	geraten	*en em gavout*
gerinnen	gerann (geränne)	geronnen	*pouloudañ*
geschehen (es geschieht)	geschah (geschähe)	geschehen	*c'hoarvezout*
gestehen	gestand (gestände, gestünde)	gestanden	*anzav*
gewinnen	gewann (gewönne, gewänne)	gewonnen	*gounit*
gießen	goss (gösse)	gegossen	*skuilhañ*
gleichen	glich	geglichen	*heñvelout*
gleißen	gliss, gleißte	geglissen, gegleißt	*skediñ*
gleiten	glitt	geglitten	*riklañ*
glimmen	glomm, glimmte (glömme)	geglommen, geglimmt	*luc'hañ*
graben (du gräbst, er gräbt)	grub (grübe)	gegraben	*kleuzañ*
greifen	griff	gegriffen	*tapout krog*
haben (du hast, er hat)	hatte (hätte)	gehabt	*kaout*
halten (du hältst, er hält)	hielt	gehalten	*derc'hel*
hängen	hing	gehangen	*bezañ a-istribilh*
hauen	haute, hieb	gehauen	*skeiñ*
heben	hob (höbe)	gehoben	*sevel*
heißen	hieß	geheißen	*bezañ anvet*
helfen (du hilfst, er hilft; hilf !)	half (hülfe)	geholfen	*skoazellañ*
kennen	kannte (kennte)	gekannt	*anavezout*
klimmen	klomm, klimmte (klömme)	geklommen, geklimmt	*pignat*
klingen	klang (klänge)	geklungen	*seniñ*

kneifen	kniff	gekniffen	*piñsat*
kommen	kam (käme)	gekommen	*dont*
können (ich kann, du kannst, er kann)	konnte (könnte)	gekonnt	*gallout*
kriechen	kroch (kröche)	gekrochen	*mont a-stlej*
küren	kürte, kor (köre)	gekürt	*dilenn*
laden (du lädst, er lädt)	lud (lüde)	geladen	*kargañ*
lassen (du lässt, er lässt)	ließ	gelassen	*leuskel*
laufen (du läufst, er läuft)	lief	gelaufen	*redek*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
leiden	litt	gelitten	*gouzañv*
leihen	lieh	geliehen	*prestañ*
lesen (du liest, er liest; lies !)	las (läse)	gelesen	*lenn*
liegen	lag (läge)	gelegen	*bezañ astennet*
lobpreisen	lobpreiste, lobpries	gelobpreist, lobgepriesen	*meuliñ*
lügen	log (löge)	gelogen	*gaouiadiñ*
mahlen	mahlte	gemahlen	*malañ*
meiden	mied	gemieden	*diwall diouzh*
melken	melkte, molk (mölke)	gemolken, gemelkt	*goro*
messen (du misst, er misst; miss !)	maß (mäße)	gemessen	*muzuliañ*
misslingen	misslang (misslänge)	misslungen	*c'hwitañ*
mögen (ich mag, du magst, er mag)	mochte (möchte)	gemocht	*kavout mat*
müssen (ich muss, du musst, er muss)	musste (müsste)	gemusst	*rankout*
nehmen (du nimmst, er nimmt; nimm !)	nahm (nähme)	genommen	*kemer*
nennen	nannte (nennte)	genannt	*envel*
pfeifen	pfiff	gepfiffen	*c'hibanat*
preisen	pries	gepriesen	*meuliñ*
quellen (du quillst, er quillt, quill !)	quoll (quölle)	gequollen	*deverañ*
raten (du rätst, er rät)	riet	geraten	*aliañ, divinout*
reiben	rieb	gerieben	*frotañ*
reißen	riss	gerissen	*regiñ*
reiten	ritt	geritten	*mont war*

			varc'h
rennen	rannte (rennte)	gerannt	*redek*
riechen	roch (röche)	gerochen	*c'hwesha*
ringen	rang (ränge)	gerungen	*stourm*
rinnen	rann (ränne)	geronnen	*deverañ*
rufen	rief	gerufen	*gervel*
salzen	salzte	gesalzen, gesalzt	*holeniñ*
saufen (du säufst, er säuft)	soff (söffe)	gesoffen	*lonkañ*
saugen	sog, saugte (söge)	gesogen, gesaugt	*sunañ*
schaffen	schuf (schüfe)	geschaffen	*krouiñ*
schallen	schallte, scholl (schölle)	geschallt	*tregerniñ*
scheiden	schied	geschieden	*dispartiañ*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
scheinen	schien	geschienen	*parañ, seblantout*
scheißen	schiss	geschissen	*kac'hat*
schelten (du schilst, er schilt; schilt !)	schalt	gescholten	*jarneal*
scheren	schor (schöre)	geschoren	*touzañ*
schieben	schob (schöbe)	geschoben	*bountañ*
schießen	schoss (schösse)	geschossen	*leuskel un tenn*
schelten (du schiltst, er schilt, schilt !)	schalt (schälte)	gescholten	*jarneal*
schinden	schindete (schünde)	geschunden	*kiañ*
schlafen (du schläfst, er schläft)	schlief	geschlafen	*kousket*
schlagen (du schlägst, er schlägt)	schlug (schlüge)	geschlagen	*skeiñ*
schleichen	schlich	geschlichen	*en em silañ*
schleifen	schliff	geschliffen	*lemmañ*
schleißen	schliss	geschlissen	*faoutañ en e hed*
schließen	schloss (schlösse)	geschlossen	*prennañ*
schlingen	schlang (schlänge, schlünge)	geschlungen	*skoulmañ, gweañ*
schmalzen	schmalzte	geschmalzt geschmalzen	*lardañ*

schmeißen	schmiss	geschmissen	*stlepel*
schmelzen (du schmilzt, er schmilzt, schmilz !)	schmolz (schmölze)	geschmolzen	*teuziñ*
schnauben	schnaubte, schnob (schnöbe)	geschnaubt, geschnoben	*ruflañ*
schneiden	schnitt	geschnitten	*troc'hañ*
schrecken (du schrickst, er schrickt; schrick !)	schrak (schräke)	geschrocken	*gourlammat*
schreiben	schrieb	geschrieben	*skrivañ*
schreien	schrie	geschrie[e]n	*huchal*
schreiten	schritt	geschritten	*mont, stampañ*
schweigen	schwieg	geschwiegen	*tevel*
schwellen (du schwillst, er schwillt, schwill !)	schwoll (schwölle)	geschwollen	*koeñviñ*
schwimmen	schwamm (schwömme, schwämme)	geschwommen	*neuial*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
schwinden	schwand (schwände)	geschwunden	*koazhañ*
schwingen	schwang (schwänge)	geschwungen	*gwintañ*
schwören	schwor (schwüre)	geschworen	*touiñ*
sehen (du siehst, er sieht; sieh[e] !)	sah (sähe)	gesehen	*gwelet*
sein (ich bin, du bist, er ist, wir sind, ihr seid, sie sind; sei !, seid !)	war (wäre)	gewesen	*bezañ*
senden	sandte, sendete (sendete)	gesandt, gesendet	*kas*
sieden	siedete, sott (sötte)	gesiedet, gesotten	*birviñ*
singen	sang (sänge)	gesungen	*kanañ*
sinken	sank (sänke)	gesunken	*izelaat*
sinnen	sann (sänne)	gesonnen	*prederiañ*
sitzen	saß (säße)	gesessen	*bezañ azezet*
sollen (ich soll, du sollst, er soll)	sollte	gesollt	*dleout*
spalten	spaltete	gespalten, gespaltet	*faoutañ*
speien	spie	gespien	*tufañ*
spinnen	spann (spänne)	gesponnen	*nezañ*
spleißen	spliss, spleißte	gesplissen,	*faoutañ /*

		gespleißt	*spisañ*
sprechen (du sprichst, er spricht; sprich !)	sprach (spräche)	gesprochen	*komz*
sprießen	spross (sprösse)	gesprossen	*diwanañ*
springen	sprang (spränge)	gesprungen	*lammat*
stechen (du stichst, er sticht; stich !)	stach (stäche)	gestochen	*flemmañ*
stecken	steckte, stak (stäke)	gesteckt	*bezañ sanket*
stehen	stand (stünde, stände)	gestanden	*bezañ a-sav*
stehlen (du stiehlst, er stiehlt; stiehl !)	stahl (stähle)	gestohlen	*laerezh*
steigen	stieg	gestiegen	*pignat*
sterben (du stirbst, er stirbt; stirb !)	starb (stürbe)	gestorben	*mervel*
stieben	stob, stiebte (stöbe)	gestoben, gestiebt	*strinkañ*
stinken	stank (stänke)	gestunken	*flaeriañ*
stoßen (du stößt, er stößt)	stieß	gestoßen	*reiñ un taol*
streichen	strich	gestrichen	*livañ*
streiten	stritt	gestritten	*tabutal*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
tragen (du trägst, er trägt)	trug (trüge)	getragen	*dougen*
treffen (du triffst, er trifft; triff !)	traf (träfe)	getroffen	*tizhout*
treiben	trieb	getrieben	*bezañ kaset-digaset*
treten (du trittst, er tritt; tritt !)	trat (träte)	getreten	*mont*
triefen	triefte, troff (tröffe)	getrieft, getroffen	*dourenniñ*
trinken	trank (tränke)	getrunken	*evañ*
trügen	trog (tröge)	getrogen	*touellañ*
tun	tat (täte)	getan	*ober*
überessen (du überisst, er überisst, überiss !)	überaß (überäße)	übergessen	*stambouc'hañ*
verbieten	verbot (verböte)	verboten	*berzañ, difenn*
verbrechen (du verbrichst, er verbricht; verbrich !)	verbrach (verbräche)	verbrochen	*sevenñ*
verderben (du verdirbst, er verdirbt, verdirb !)	verdarb (verdürbe)	verdorben	*gwastañ*
verdingen	verdingte	verdungen, verdingt	*ober koumanant*

verdrießen	verdross (verdrösse)	verdrossen	*chifañ*
vergessen (du vergisst, er vergisst; vergiss !)	vergaß (vergäße)	vergessen	*disoñjal*
verhauen	verhaute	verhauen	*skeiñ gant*
verlieren	verlor (verlöre)	verloren	*koll*
verlöschen (du verlischst, er verlischt, verlisch !)	verlosch (verlösche)	verloschen	*mougañ*
verraten (du verrätst, er verrät)	verriet	verraten	*trubardiñ*
verschleißen	verschliss	verschlissen	*uzañ*
verstehen	verstand (verstünde, verstände)	verstanden	*kompren*
verwenden	verwandte, verwendete (verwendete)	verwandt, verwendet	*ober gant*
verzeihen	verzieh	verziehen	*pardoniñ*
wachsen (du wächst, er wächst)	wuchs (wüchse)	gewachsen	*kreskiñ*
wägen	wog, wägte (wöge)	gewogen, gewägt	*pouezañ*
waschen (du wäschst, er wäscht)	wusch (wüsche)	gewaschen	*gwalc'hiñ*
weben	wob, webte (wöbe)	gewoben, gewebt	*gwiadiñ*
weichen	wich	gewichen	*tec'hout diouzh*
Anv-verb	**Amzer-dremenet**	**Anv-gwan verb II**	***Troidi gezh***
weisen	wies	gewiesen	*diskouez*
wenden	wandte, wendete (wendete)	gewandt, gewendet	*treiñ*
werben (du wirbst, er wirbt; wirb !)	warb (würbe)	geworben	*tuta, brudañ*
werden (du wirst, er wird; werde !)	wurde, ward (würde)	geworden, worden	*dont da vezañ*
werfen (du wirfst, er wirft; wirf !)	warf (würfe)	geworfen	*teurel*
wiegen	wog (wöge)	gewogen	*pouezañ*
winden	wand (wände)	gewunden	*rollañ*
wissen (ich weiß, du weißt, er weiß)	wusste (wüsste)	gewusst	*gouzout*
wollen (ich will, du willst, er will)	wollte	gewollt	*kaout c'hoant*
wringen	wrang (wränge)	gewrungen	*gwaskañ*

zeihen	zieh	geziehen	*tamall*
ziehen	zog (zöge)	gezogen	*tennañ*
zwingen	zwang (zwänge)	gezwungen	*rediañ*